Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

111
395

JOSEPH
EMPEREUR D'AUTRICHE

22
Ա-76

23 SEP 2009

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԵԲՐԱՑԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

مصارف آمریقان پیبل شرکتی طرفندن تسویه اولنه‌رق
معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك رخصتیله
۷ ربیع‌الاول ۳۰۰ و ٤ کانون ثانی ۹۸ تومرو ۸۷۱

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1883

№ 25.12.2013

3650

1890

22 | 35066-62
Ա-36 Աղաբեկյան
ՍՍՏ 7028 26/IV/30
ՍՍՏ-4360 23/I-81

III-395սհ

(35066-62)

ՑԱՆԿ

ԳՐՈՑ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԳԻՐՔ	ԳԼՈՒԽ	ԵՐԵՍ
ԾՆՆԴՈՑ	50	5
ՆԱՀԱՏ	40	55
ՂԱՒՏԱՑՈՒԹԻՒՆ	27	98
ԹՈՒՈՑ	36	129
ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ	34	170
ԳԵՍՈՒԱՑ	24	209
ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ	21	233
ՀՌՈՒԹԱՑ	4	258
Ա. ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	31	261
Բ. ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	24	294
Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	22	322
Դ. ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	25	353
Ա. ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ	29	383
Բ. ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ	36	411
ՆԱՀԱՍԱՑ	10	446
ՆԱՀԱՏԱՑ	13	456
ՆՈՒԵՐԱՑ	19	470
ՑՈՒԱՑ	42	478
ՍԱՂՄՈՍԱՑ	150	510
ԱՒԱԳԱԿԱՑ	31	595
ՅԱՂԱԿՈՂԱՑ	12	623
ՆԻՒ ՆԻՒՈՑ	8	633
ՄԵՐԹԱՐԵՒՈՒԹԻՒՆ		
ՆԱՀԱՑԱՑ	66	637
ՆԻՆԱՒԱՑ	52	701
ՈՂՋԻՒ ՆԻՆԱՒԱՑ	5	767
ՆԱՀԱԿՆԱՑԻ	48	773
ԴԱՆԻԵԼԻ	12	826
ՈՎՍԵԱՑ	14	842
ՑՈՎԵԼԵԱՑ	3	852
ԱՄՈՎՍԱՑ	9	855
ԱԲԴԻՈՒ	1	863
ՑՈՎՀԱՆՆՈՒ	4	864
ՄԻՔԱՅԱՑ	7	866
ՆԱՀՈՒՄԱՑ	3	872
ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՑ	3	874
ՍՈՓՈՆԻԱՑ	3	877
ԱԳԳԱՅԱՑ	2	880
ԶԱՔԱՐԻԱՑ	14	882
ՄԱԼԱՔԻԱՑ	4	892
ԱՒԵՏԱՐԱՆ		
ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ	28	899
ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ	16	932
ԸՍՏ ԼՈՒԿԱՍԻ	24	952
ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	21	986
ԴՈՐՔԵ ԱՌԱՔԵԼԱՑ	28	1013
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑՆ		
ԱՌ ՀԻՈՎՄԱՑԵՑԻՍ	16	1047
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ Ա.	16	1062
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ Բ.	13	1077
ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ	6	1087
ԱՌ ՆԵՍՍԱՑԻՍ	6	1092
ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ	4	1098
ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ	4	1102
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ Ա.	5	1105
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ Բ.	3	1109
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ Ա.	6	1111
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ Բ.	4	1115
ԱՌ ՏԻՏՈՍ	3	1119
ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ	1	1121
ԱՌ ԵԲՐԱՑԵՑԻՍ	13	1122
ԹՈՒՂԹ		
ԱՃԿՈՒԲՈՒ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	5	1133
ՊԵՏՐՈՍԻ Ա. ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	5	1137
ՊԵՏՐՈՍԻ Բ. ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	3	1142
ՅՈՎՀԱՆՆԻՒ Ա. ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	5	1145
ՅՈՎՀԱՆՆԻՒ Բ.	1	1149
ՅՈՎՀԱՆՆԻՒ Գ.	1	1150
ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	1	1150
ԳԼՈՒԽՆԵՐԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	22	1152

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ա. Ը» թարգմանութիւնս մէջ տեղ տեղ բաներ իմաստը բացատրելու համար բառեր աւելցուած են, որոնց բնագրին մէջ չգտնուիլը իմացընելու համար նոտր գրով պահուած են ;

Բ. Իակ մեր գրած ծանօթութիւնները ուր որ երկու կամ աւելի բառերու կը վերաբերին՝ վերջի բառին վրայ գոյդ բուխ —" դրինք ;

Գ. [ ] Ա,յս ձև փակագծի մէջ առնուած բառերը կամ խօսքերը բնագրին նախկին օրինակներէն ամանց մէջ կը գտնուին և ամանց մէջ չեն գտնուիր ;

Դ. ԵՀՈՎԱՆ անունը երբայեցերէնին մէջ ձշմարիտ Աստուծոյ յատուկ անունն ըլլալով՝ թէև շատ անգամ 81Ր թարգմանած ենք, բայց երբեմն ալ յարմար սեպելնիս նոյն անունը պահել ասս թարգմանութեանս մէջ, մանաւանդ ուր որ հնթանանութեան բնթնով կը զուգաւոր ;

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Երկնից ու երկիր՝ 3 լուսոյ, 6 ու հաստատեաւն ամեն
ոյ ծովքը՝ 9 երկրին չորեքին գաւառիս՝ 11 ու պտղաբեր ըլ
լալը՝ 14 Երկին՝ լուսերն ու ասպետներ՝ 20 Ձուկերուն և
թռչուններուն՝ 24 ու գազաններուն և անասուններուն՝ 26
և Աստուծոյ պատկերով՝ մարդուն ստեղծելիքը՝ 29 կերա
կուրին սահմանելիքը։

1 Սկիզբն Աստուած երկինքն ու երկիրը
2 ստեղծեց։ Ու երկիրը անձև ու պարապ էր.
և անդունդին վրայ խաւար կար. և Աստու
3 ծոյ Հոգին չորեքուն վրայ կը շարժէր։ Եւ
Աստուած բաւ, Լոյս ըլլայ. ու լոյս եղաւ։
4 Եւ Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի է. ու
5 Աստուած լոյսը խաւարէն զատեց։ Եւ Ա
ստուած լոյսին անունը Ցորեկ, ու խաւարին
անունը Գիշեր դրաւ. և իրիկուն ու առաւ
ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ։
6 Եւ Աստուած բաւ, Ջուրերուն մէջտեղը
7 Հաստատութիւն ըլլայ, որ Ջուրերը Ջուրե
րէն զատէ։ Եւ Աստուած Հաստատութիւնը
ըրաւ, ու Հաստատութենէն տակ եղած Ջու
րերը՝ Հաստատութենէն վրայ եղած Ջուրե
8 րէն զատեց. ու այնպէս եղաւ։ Եւ Ա
ստուած Հաստատութիւնը երկինք կոչեց. և
իրիկուն ու առաւ ըլլալով՝ երկրորդ օրը
եղաւ։
9 Եւ Աստուած բաւ, Երկինքի տակը եղած
Ջուրերը մէկտեղ ժողովուին, ու ցամաքը երև
10 նայ. և այնպէս եղաւ։ Եւ Աստուած ցամա
քին անունը երկիր դրաւ, ու Ջուրերուն ժո
ղովքը ծովեր կոչեց. և Աստուած տեսաւ որ
11 բարի է։ Ու բաւ Աստուած, երկիրը Կա
նաչ խոտ բուսցընէ, սերմ տուող խոտ, և ի
տեսակին պէս պտուղ տուող պտղաբեր ծառ,
որ իր մէջը իր սերմը ունենայ երկրի վրայ։
12 ու այնպէս եղաւ։ Ու երկիրը կանաչ խոտ,
իր տեսակին պէս սերմ տուող խոտ, և իր
տեսակին պէս սերմ ունեցող պտղաբեր ծառ
Տնկեց. ու Աստուած տեսաւ որ բարի է։
13 Եւ իրիկուն ու առաւ ըլլալով՝ երրորդ օրը
եղաւ։
14 Եւ բաւ Աստուած, Երկինքի Հաստատու
թեանը մէջ Լուսաւորներ ըլլան, որ ցորեկը
գիշերէն զատեն. և նշաններու ու ատեններ
ու և օրերու ու տարիներու համար ըլլան.
15 Ու երկինքի հաստատութեանը մէջ լուսաւոր
ներու համար ըլլան, որ երկրի վրայ լոյս
16 տան. ու այնպէս եղաւ։ Եւ Աստուած Երկու
մեծ լուսաւորները ըրաւ. մեծ լուսաւորը ցո
րեկուան իշխելու համար, ու Պզտիկ լուսա
ւորը գիշերուան իշխելու համար. Նաստղերն
17 ալ ըրաւ։ Եւ Աստուած երկինքի Հաստատու
թեանը մէջ դրաւ զանոնք, որ երկրի վրայ
18 լոյս տան, եւ ցորեկուան ու գիշերուան
իշխեն, և լոյսը խաւարէն զատեն. ու Աս
19 տուած տեսաւ որ բարի են։ Եւ իրիկուն ու
առաւ ըլլալով՝ չորրորդ օրը եղաւ։
20 Եւ բաւ Աստուած, Ջուրերը կենդանւոյ
թեան չունչ ունեցող հոս սողուններ հանեն.
և թռչուններ երկրի վրայ՝ երկնից հաստա
21 տութեանը երեսը թռչին։ Եւ Աստուած
ստեղծեց մեծամեծ կէտեր, և ամէն սողացող
շնչաւոր կենդանին, որ Ջուրերը առատ հա
նեցին անոնց տեսակին պէս, ու ամէն թռչուն
թռչունը իր տեսակին պէս. և Աստուած տե
22 սաւ որ բարի են։ Ու Աստուած օրհնեց զա
նոնք՝ ըսելով, Աճեցէք ու շատցէք, և ծո
վերուն մէջ եղած Ջուրերը լեցուցէք. Թռ
23 չունները ալ երկրի վրայ շատնան։ Եւ իրի
կուն ու առաւ ըլլալով՝ հինգերորդ օրը
եղաւ։
24 Եւ բաւ Աստուած, երկիրը Թող հանէ
շնչաւոր կենդանին՝ իր տեսակին պէս, անաս
նունները, սողունները ու երկրի գազաններ՝ ի
25 րենց տեսակին պէս. և այնպէս եղաւ։ Ու
Աստուած՝ երկրի գազանները իրենց տեսակին
պէս, և շներն անասուններուն իրենց տեսա
կին պէս, ու զեմէն ամէն սողացողները իրենց տե
սակին պէս բրաւ. և Աստուած տեսաւ որ
բարի են։
26 Եւ բաւ Աստուած, Մեր պատկերին ու
մեր նմանութեանը պէս մարդ ընենք, և Ձո
վու ձուկերուն, ու երկնից թռչուններուն, և
անասուններուն, ու բոլոր երկրին, ու երկրի

– Ցոփ ա. 1. 2։ Երբ. ա. 10։
Սաղ. ը. 3. ւ. 9. 6։ Հբ. 11. 3։ Յհ. 1. 1–3։ Ա Կո. 4. 6։ Հռ. 1. 20։ Ա Տիմ. 6. 13։ Յհ. 1. 4։ Հռ. 5. 12։ Եբր. 2. 14։ Յհ. 8. 44։ Ա Յհ. 3. 8։ Յհ. 1. 3։ Կող. 1. 16։ Սաղ. ճգ. 6։ Ա Կո. 15. 45։ Ա Կո. 15. 47։ Ա Կո. 15. 22։ Հռ. 5. 12–21։ Ա Կո. 15. 21։ Եբր. 2. 14

վրայ ապացոյց բոլոր սպանելոցն ի ծով իջեալ։
27 Եւ Աստուած իր պատկերովը ստեղծեց մարդը. ։Աստուծոյ պատկերովը ստեղծեց զանիկա,
28 ։արու և էգ ստեղծեց զանոնք։ Ու Աստուած օրհնեց զանոնք, և Աստուած անոնց բաւ, ։Աճեցէք ու շատացէք ու երկիրը լեցուցէք, և անոր տիրեցէք. ու ծովու ձուկերուն ու երկնից թռչունքերուն և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդանիներուն իշխեցէք։
29 Եւ բաւ Աստուած, Ահա ձեզի տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն սերմ տնկացող խոտը, ու ամէն ծառ՝ որուն մէջ սերմ ստեղծ ծառի պտուղ կայ ։ձեզի կերակուր պիտի
30 ըլլայ։ Ու երկրի ։բոլոր գազաններուն, ու երկնից թռչուններուն, և երկրի վրայ կենդանի հոգի ունեցող բոլոր սողուններուն՝ ամէն կանաչ խոտը կերակուրի համար։ ։և այնպէս եղաւ։
31 Եւ Աստուած ։իր ամէն գործը տեսաւ, և ահա շատ բարի էր։ Եւ իրիկուն ու առաւոտ ըլլալով՝ վեցերորդ օրը եղաւ։

ԳԼ. Բ

1 Հանգասարիան օրը։ 2 Ստեղծագործութեան կիրքը։ 3 Նշանակութիւնը։ 10 Ու անկէ կողմ գետը։ 17 Մեռչի գիտութեան ծառին պատկէն ուտելը կ՚արգիլուի։ 19 Ստեղծուած էներուն անուանները կ՚իջնեն։ 21 Կնոջ ստեղծումը։ 24 Ամուսնութեան հաստատութիւնը։

1 Ո՚. կատարուեցան երկինքն ու երկիրն և
2 ։անոնց ամէն ։զարդերը։ Եւ ։Աստուած իր գործը զոր գործեր էր՝ վեցերորդ օրը վերջացուց, ու հանգստացաւ իր գործ
3 բոլոր գործերէն։ Եւ ։օրհնեց Աստուած հանգստեան օրը, ու սրբեց զանիկա. ինչու որ անոր մէջ հանգստացաւ իր ամէն գործերէն՝ որ Աստուած ստեղծեց ու բրաւ։
4 ։Այսը են երկինքն ու երկրի ծնունդները՝ անոնց ստեղծուած ատենը, այն օրը որ Տէր
5 Աստուած երկիրն ու երկինքը բրաւ, ու դաշտին բոլոր ։բոյսերը դեռ երկրի վրայ չեղած, և դաշտին բոլոր խոտը՝ դեռ չբուսած. քանզի Տէր Աստուած երկրի վրայ տակաւին ։անձրև բերած չէր, ու ։գետնոյն
6 գործելու մարդ չկար։ Հապա երկրէն †շոգի
7 ելլելը ու գետնի բոլոր երեսը կը չրեր։ Եւ

ա ա Կար. Ա՚. 1։
բ Գէն. ե. 2։ Ա՚ապ. բ. 1։ Ա՚ատ. Ա՚ի. ա՚ Ա՚ար. Ա՚. 6։
գ Գէն. Բ. 1։ 2։ Գ. ե. Յով. Ա՚. 17։ Ա՚ար. ։. 4։
դ Գէն. Բ. 3։ Ա՚ապ. ։գ. 31։ Ա՚ապ. Ա՚գ. 14։ 15։ Ա՚ի. 2։ Ա՚ար. ։. 25։ Ա՚ար. ։. Գործ. գ. 17։
ե Ա՚ապ. Ա՚ար. 15։ 16։ Ա՚ի. 9։
զ Յար. լբ. 41։
է Ա՚ապ. Ա՚գ. 24։ ա Տի՚. գ. 4։
ը Ա՚ապ. ։գ. 6։
թ Եբր. գլուխ ։։
ժ Գէն. ։. 11։ ։. 17։ Բ Օր. Ե. 14։ Եբր. գ. 4։
ի Գէն. Բ. 14։ Եսա. Ա՚ե. 13։
ժա Գէն. ։։ 1։ Ապ. գ. 1։ 2։
ժբ Գէն. ։։ 12։ Ապ. Ա՚գ. 14։
ժգ Գէն. Ա՚գ. 24։ ա Կար. Ա՚ե. 47։
ժդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ժե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ժզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ժէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ժը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ժթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
ի Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իա Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իբ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իգ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իդ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իե Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իզ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իէ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իը Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։
իթ Գէն. ։. 22։ Ա՚ար. ։. 22։

մար երիկը պիտի ձգէ իր հայրը ու իր մայրը, և իր կինայը պիտի յարի ու մէկ մարմին
25 պիտի ըլլան։ Եւ Ադամ ու իր կինիկը երկուքն ալ ՝մերկ էին, ու չէին ԽամՀատ։

ԳԼ· Գ

1 Կինիկը օձէն կը խորհէր։ 6 Ադամ ու իր կինը մեղքի մէջ կ'ինկնեն։ 9 Աստուած անոնց գտնուած կ'ընէ։ 14 Օձը կ'անիծուի։ 16 Կինիկը պէտք եղած պատիժը։ 21 Տեառնաշինութեան Հանգերձները։ 22 Աստիճ գրաւական կը վերցուին։

1 Եւ ՏԷր Աստուծոյ բոլոր դաշտի բոլոր գազանիներէն ՝աւելի խորամանկ էր ՚օձը։ ու կինայը բաւ, իրաւ Աստուած բաւ թէ
2 Պարտէզին ամէն ծառէն պիտի չուտէք։ եւ կինիկը օձին բաւ, Պարտէզին ծառերուն
3 պտուղէն կ'ուտենք։ Բայց ՝պարտէզին մէջտեղը եղած ծառին պտուղէն Աստուած բաւ, Անկէ մի ուտէք, և անոր մի դպչիք, որ չմեռնէք։
4 Եւ ՚օձը կինիկը բաւ, Չէ թէ անշուշտ
5 պիտի մեռնիք։ Քանզի Աստուած գիտէ թէ ան օրը որ անկէ ուտիք ՝աչքերնիդ պիտի բացուի, և աստուածներու պէս պիտի ըլլաք՝ բարին ու չարը գիտնալով։
6 Եւ կինիկը տեսնելով որ ծառը ուժկ էր կերակուրի համար, և հաճելի՝ աչքերուն, ու փափաքելի՝ ՚խելամուտ ընելու՝ համար, առաւ անոր պտուղէն ու կերաւ, և իրեն հետ իր
7 երկանն ալ տուաւ, և ՝անիկա կերաւ։ Ու անոնց երկուքին ՚աչքերը բացուեցան, ու ՚մերկ ըլլալնին գիտցան։ և թզենիի տերեւներ
8 կարեցին, ու իրենց ծածկոցներ ըրին։ Եւ օրուան զով ատեր պտրտկին մէջ պտրտուց ՏԷր Աստուծոյ ՚ձայնը լսեցին։ և Ադամ ու իր կինիկը ՏԷր Աստուծոյ երեսէն պտրտկին
9 ծառերուն մէջը ՚պահուեցան։ Եւ ՏԷր Աստուած Ադամի կանչեց, ու բաւ անոր, Ո՞ր
10 ես։ Եւ անիկա բաւ, Պարտէզին մէջ քու ձայնդ լսեցի, ու ՚վախցայ, ընչաս որ մերկ էի,
11 ու պահուեցայ։ Եւ Աստուած բաւ, Ո՞վ պատմեց քեզի քու մերկ ըլլալդ։ արդեօք կերա՞ր ան ծառէն որուն համար քեզի պատուիրեցի
12 որ անկէ չուտես։ Եւ Ադամ բաւ, ՚Ան կինիկը՝ որ ինծի հետ ընե՞ր՝ տուիր, ան ինծի տուաւ
13 ծառէն, ու ես կերայ։ Եւ ՏԷր Աստուած բաւ կինային, Ի՞նչ է ատ քու ըրածդ։ և կինիկը

խե։ 10 Մ՚ատ՚ ՚ժբ։	ե ՀՀր։ 7 Գոր։ իգ։ 18։	3։ ա Տիմ։ բ։ 14։
8։ Մ՚ար։ ՚ժ։ 7։ ա	ը Գոյ։ ա՚ե։ 3։	ը Ես։ կե։ 25։ Մ՚ար։
կար։ գ։ 16։ Եփես։	ա՚ Տիմ։ բ։ 14։	ե։ 17։
ե։ 31։	թ Եբր։ 12։ 17։	ե Մ՚ատ։ գ։ 7։ ՚ժգ։ 58։
– Գէն։ գ։ 7։ 16։ 11։	ժ Հռ։ ։	իգ։ 33։ Գոյ։ ՚ը։ 44։
‡ Եր։ լբ։ 23։ Ես։	ժա Գէն։ բ։ 25։	Գոր։ ՚ժգ։ 10։ ա
խե։ 3։	ժբ Գոր։ ։ 1։	Գոյ։ ՚ժ։ 8։
– Մ՚ատ։ ՚ժ։ 16։ բ	ժգ Գոր։ լա։ 33։ Երեմ՚	ժա Պաղ։ ՚ժբ։ 11։ Եսթ։
Կոր։ Յով։ 3։	իգ։ 24։ Ա՚մոս՚իգ։ 3։	ե։ 14։ Մ՚ար։ ե։ 3։
‖ Գէն։ բ։ 25։ Եր։ գ։	ի Գոյ։ ՚ը։ 44։ Գոր։	Մ՚ատ։ ։ 25։ 25։
ե։ ա Ցոյ՚։ ՚ժ։ 20։	՚ժգ։ 20։ Ա՚մոս՚իգ։ 3։	Գ՚ես՚։ ։ 31։ 34։
Ցոյ՚։ ՚ժ։ 21։ բ։ 2։	իա Գոյ։ ՚ը։ 44։	35։ Գ՚ես՚։ գ։ 4։
‡ Գէն։ բ։ 17։	իբ Ես։ ՚ժգ։ 58։	Հ՚ատ՚։ ՚ժգ։ 20։
ը Հ՚ես՚։ 13։ բ Կոր՚։ ա՚	Գոր։ ՚ը։ 44։	Կաղ։ բ։ 15։ Եբր։
3։ ա Տիմ՚։ բ։ 14։		

բ։ 18։ ա Ցոյ՚։ ե։ 3։	Գ՚ես՚։ գ։ 4։	ա Ցոյ՚։ իա։ 28։ ՚ը։
Ցոյ՚։ ՚ժբ։ 17։	ե Հ՚ես՚։ ։	15։ Կայ՚։ Ն՚ե։ 29։
ի Եբր։ գ՚աղե՚։	Հ՚ես՚։ ։	Հ՚այ՚։ գ։ 20։ Յբ։ 7։
Եբր։ գ՚աղե՚։	Գէն։ բ։ 17։	Հ՚ատ՚։ ե։ 12։ Եբր։
Պաղ։ ՚ը։ 61։ Եփես։	Հ՚այ՚։ ա։ 2։ 3։ Հ՚ատ՚։	՚ժ։ 27։
ե։ 17։	՚ժգ։ 33։ Գոյ։ ՚ը։ 44։	Հ՚ատ՚։ ե։ 12։ Հ՚ատ՚։
Մ՚ատ։ գ։ 7։ ՚ժգ։ 58։	Գոր։ ՚ժ։ 10։ ա	ե։ 20։
՚ժգ։ 33։ Գոյ։ ՚ը։ 44։	Գոյ։ ՚ը։ 7։ Հ՚այ՚։	Գոր։ ՚ը։ 7։ Հ՚այ՚։
Գոր։ ՚ժ։ 10։ ա	ը։ 23։	ը։ 23։
Գոյ։ ՚ժ։ 8։	Գոր։ ՚ե։ 40։	Գոր։ ՚ը։ 20։
Պաղ։ ՚ժբ։ 11։ Եսթ։	Պաղ։ Ն՚ե։ 14։	Գոր։ ՚ը։ 20։
ե։ 14։ Մ՚ար։ ե։ 3։	Հ՚այ՚։ ա։ 13։ բ Թես։	Հ՚ատ՚։ ՚ժբ։ 12։ Եբր։
Մ՚ատ։ ։ 25։ 25։	ը։ 10։	՚ը։ 23։
Գ՚ես՚։ ։ 31։ 34։	Գէն։ բ։ 7։	Գոր։ ՚ը։ 20։
35։ Գ՚ես՚։ գ։ 4։		Գոր։ ՚ը։ 20։
Հ՚ատ՚։ ՚ժգ։ 20։		Գոր։ ՚ը։ 20։
Կաղ։ բ։ 15։ Եբր։		Պաղ։ Ն՚ե։ 14։ Եբր։
		ա։ 7։

յղացաւ, ու ◦կայէնը ծնաւ, և բաւ, Մարդ
2 ստացայ Տէրոջմէն։ Եւ գարձեալ ասոր Հաբէլ
եղբայրը ծնաւ։ և Հաբէլ ոչխարներու հովիւ
3 եղաւ, բայց կայէն ⁻երկիրը կը գործէր։ Ու
եղաւ որ ժամանակէ մը ետքը կայէն ⁺երկրի
4 պտուղէն Տէրոջը ընծայ բերաւ։ Եւ Հաբէլ
ինքն ալ իր ոչխարներուն †առշինեներէն ու
անոնց պարարտներէն բերաւ։ և Տէրը ՚Հա-
5 բէլին ու անոր ընծային նայեցաւ, բայց կա-
յինին ու անոր ընծային չնայեցաւ։ ուստի կա-
6 յէն խիստ բարկացաւ ու ՚նեղսը կախեց։ Եւ
Տէրը կայինին բաւ, ինչո՞ւ բարկացար, ու
7 ինչո՞ւ երեսդ կախեցիր։ Թէ որ ապէկ ընես,
ընդունելի չըլլար։ և թէ որ ապէկ չընես,
†մեղքը դռանը քով պառկած է։ Ան անկիս
քեզի պիտի հետապնդէ, ու դուն անոր պէ-
տի իշխես։
8 Եւ կայէն իր Հաբէլ եղբօրը հետ խօսեցաւ։
ու եղաւ որ երբ անոնք դաշտն էին, կայէն
իր Հաբէլ եղբօրը վրայ հաւ։ ու †սպանեց
9 զանիկա։ Եւ Տէրը կայինին բաւ, ՚Որ է
քու եղբայրդ Հաբէլ։ Եւ անկիս բաւ, ՚Չեմ
գիտեր։ միթէ ես իմ եղբօրս պահապանն եմ։
10 Եւ Տէրը բաւ, ի՞նչ ըրիր։ քու եղբօրդ †ա-
11 րիւնին ձայնը գետնէն ինծի կը բողոքէ։ Եւ
հիմա դուն անիծեալ ես երկրէն, որ իր բե-
րանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու ձեռքէդ
12 ընդունելու։ երբոր երկիրը գործես, այսու-
հետեւ իր արդիւնքը չայ քեզի։ երկրի մէջ
13 աստղնական ու թափառական պիտի ըլլաս։ Եւ
կայէն բաւ Տէրոջը, †իմ մեղքս ծռցուիելու
14 գանելու չափէն աւելի մեծ է։ ՚Նայ դիս
այսօր երկրիս երեսէն վռնտեցիր, ու ես քու
երեսէդ պիտի պահուիմ, ու երկրի մէջ աս-
տղնական ու թափառական պիտի ըլլամ։ և
պիտի ըլլայ որ †ով որ զիս գտնէ, զիս պի-
15 տի սպաննէ։ Եւ Տէրը բաւ անոր, Ուրեմն
ով որ կայէնը սպաննէ, անկէ †եօթնապատիկ
վրէժ առնուի։ Եւ Տէրը ՚նշան մը դրաւ ||կա-
յինին, որ զանիկա գտնող մէկը չսպաննէ
զանիկա։
16 Եւ կայէն ՚Տէրոջը առջևէն ելաւ, ու եղաւ
մը աբեւելեան կողմը՝ Նոդին երկիրը բնակե-
17 ցաւ։ Եւ կայէն իր կնոջը գիացաւ, ու անիկ
կա յղացաւ ու ենոքը ծնաւ։ և քաղաք մը
կը շինէր անոնց, ու քաղաքին անունը †իր
18 որդւոյն անուանը պէս ենոքը դրաւ։ Ու
ենոքը ծնաւ Գայիդադը, և Գայիդադ ծնաւ
Մայիէլը, ու Մայիէլ ծնաւ Մաթուսայէլը, և
19 Մաթուսայէլ ծնաւ Ղամէքը։ Եւ Ղամէք իրեն
երկու կնիկ առաւ։ մէկուն անունը Ադդա,
20 ու միւսին անունը Սիլլա էր։ Եւ Ադդա
ծնաւ Յաբէլը, որ վրանատեղիներուն ու հո-
21 վիւներուն հայրն էր։ Ու անոր եղբօր անունը
Յուբալ էր, որ բոլոր քնարահարներուն ու
փողհարներուն հայրն էր։ Եւ Սիլլա ալ
ծնաւ Թուբալկայէնը, որ պղնձէ ու երկաթէ
ամէն գործիք կը շինէր։ և Թուբալկայինին քոյրը
23 Նաամա էր։ Եւ Ղամէք իր կիներուն՝ Ադ-
դային ու Սիլլային բաւ, Ձայնս լսեցէք, ով
Ղամէքի կիներ, ականջ դրէք իմ խօսքիս,
ինչու որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի վէրք,
ու երիտասարդ մը ինծի հարուածք ըլլալով,
24 թէ որ Կայէնին համար †եօթնապատիկ վրէժ
առնուի, Ղամէքին համար ալ եօթանասուն
ու եօթն անգամ։
25 Եւ Ադամ գարձեալ իր կնիկը գիացաւ, ու
անիկա որդի մը ծնաւ, և անոր ՚անունը §Սէթ
դրաւ։ քանի որ ըսաւ, Աստուած ինծի կայե-
նին մեղցուցած Հաբէլին տեղը ուրիշ սերունդ
26 մը տուաւ։ Եւ Սէթի ալ ՚որդի մը ծնաւ, ու
անոր անունը Ենոս դրաւ։ այն ատենը
սկսուեցաւ ՚Տէրոջը հանուանը կանչել։

Գլ. Ե

1 Ադդամեանոցագրութիւն Ադամին մինչև Նոյ։ 24 Ենոքին ա-
ստուածահաճոյ վարքը ու երկինքը փոխուիլը։

1 Ա՛ս է ◦Ադամի ազգաբանութեան գիրքը։
Ան օրը որ Աստուած մարդը ստեղծեց, †Ան-
2 ուժոյց պատկերութիւն բրաւ զանիկա։ †Արու և
կդ ստեղծեց զանոնք, և օրհնեց զանոնք, ու
անունց ստեղծուած օրը անունց անուանը ††ա-
դամ դրաւ։
3 Եւ Ադամ հարիւր երեսուն տարի ապրե-
ցաւ, և իր նմանութեամբ իր պատկերին
պէս ◦◦էն ծնաւ, և †անոր անունը Սէթ դրաւ։
4 Եւ ՚Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն ետքը
ութ հարիւր տարի եղաւ, և ապրիլներ ու
5 աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Ադամին կենացը բոլոր
օրերը ինը հարիւր երեսուն տարի եղաւ։ ու
մեռաւ։
6 Եւ Սէթ հարիւր հինգ տարի ապրեցաւ,
7 ու ◦Ենոս ենոսը։ Եւ Սէթ ենոսը ծնանե-
լէն ետքը՝ ութ հարիւր եօթը տարի ապրե-
8 ցաւ, և ապրիլներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Սէթին բոլոր օրերը ինը հարիւր տասներկու
տարի եղաւ։ ու մեռաւ։

◦ Ասիներէն առաջաբան։
= Գլ. գ · 23։ բ։ 20։
բ Ես. ⁻ մը · 12։
գ Ես. ⁻ մը · 17։ Ես.
ասղ. գ · 9։
դ Երբ. ժա · 4։
ե Կաղ. գ · 21։
զ Կան մեղքի պատա-
ժը։

ը Գլ. գ · 16։
թ Մ՚ասս. իգ · 35։ ա
Թագ. գ · 12։ Յով.
11։
ժ Սաղ. ⁻ 12։
ի Յով. ⁻ 44։
լ Երբ. ⁻ մը · 24։
խ Կաղ. ⁻ 10։
ծ Ելք. գ · 21։ Յով.
գ · 10։
կ Կան խմ պատիժ

հրէական կոդոպատիճ-
ներ
ձ Յով. ⁻ մը · 28։
ղ Յով. ⁻ մը · 30։ —
31։
ճ Սաղ. ⁻ 12։
մ Գլ. ե · 3։
յ Ասիներէն գրուած։
Գլ. է · 6։

ն Գ Թագ. ⁻ մը · 24։
Սաղ. ⁻ 17։ Յով.
գ · 20։ Մատ. գ ·
9։ ա Կոր. ⁻ 8։
շ Կան անուններ
—
ո Մ՚ն. ա · 1։ Ղուկ.
գ · 36։
չ Գլ. ա · 26։ Եփես.

պ · 24։ Կաղ. գ · 10։
ջ Գլ. ա · 27։
ռ Ասիներէն մարդ։
վ Գլ. ⁻ 22։
տ Մ՚ն. ա · 1։ Լու-
ղաս. ⁻ 1։
ր Գլ. ⁻ 28։
ց Գլ. գ · 19։ Երբ. ⁻
27։
ւ Գլ. գ · 26։

9 Ու ենոխ իննսուն տարի ապրեցաւ, և կոչ-
10 նաներ Ծնաւ։ Ու ենոխ՝ կայնաներ Ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր ամսնսուհինգ տարի ապ-
11 րեցաւ, և ազաքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։ Ու
ենոխին բոլոր օրերը ինը հարիւր հինգ տարի
եղաւ. ու մեռաւ։
12 Եւ կայնան եօթանասուն տարի ապրեցաւ,
13 ու Ծնաւ Մահապիլէր. եւ կայնան՝ Մահա-
պիլէր Ծնանելէն ետքը՝ ութ հարիւր քառա-
սուն տարի ապրեցաւ, և ազաքներ ու աղջիկ-
14 ներ Ծնաւ։ Ու կայնանին բոլոր օրերը ինը
հարիւր տասը տարի եղաւ. ու մեռաւ։
15 Եւ Մահապիլէ վաթսունհինգ տարի ապ-
16 րեցաւ, ու Ծնաւ Յարեդը։ Ու Մահապիլէ
Յարեդը Ծնանելէն ետքը՝ ութ հարիւր երե-
սուն տարի ապրեցաւ, և ազաքներ ու աղ-
17 ջիկներ Ծնաւ։ Ու Մահապիլէին բոլոր օրերը
ութը հարիւր վաթսունհինգ տարի եղաւ.
ու մեռաւ։
18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսունհերկու տարի
19 ապրեցաւ, ու Ծնաւ Ենովքը։ Ու Յարեդ՝
Ենովքը Ծնանելէն ետքը՝ ութ հարիւր տարի
ապրեցաւ, և ազաքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։
20 Ու Յարեդին բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթ-
սունհերկու տարի եղաւ. ու մեռաւ։
21 Ու Ենովք վաթսունհինգ տարի ապրե-
22 ցաւ, և Ծնաւ Մաթուսալան։ Ու Ենովք՝ Մա-
թուսալան Ծնանելէն ետքը՝ երեք հարիւր
տարի Աստուծոյ հետ քալեց, և ազաքներ
23 ու աղջիկներ Ծնաւ։ Ու Ենովքին բոլոր օրերը
երեք հարիւր վաթսունհինգ տարի եղաւ։
24 Ու Ենովք Աստուծոյ հետ քալեց, և չէր գո-
նուեր, քանզի Աստուած առաւ զանիկա։
25 Եւ Մաթուսալա հարիւր ութսունհեօթը
26 տարի ապրեցաւ, ու Ծնաւ Ղամէքը։ Եւ
Մաթուսալա՝ Ղամէքը Ծնանելէն ետքը՝ եօթը
հարիւր ութսունհերկու տարի ապրեցաւ, և
27 ազաքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։ Եւ Մաթու-
սալային բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսուն-
ուեօթը տարի եղաւ. ու մեռաւ։
28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսունհերկու տարի
29 ապրեցաւ, ու որդի մը Ծնաւ։ Եւ անոր ա-
նունը Նոյ դրաւ՝ ըսելով, Ասիկա մեզ պիտի
հանգստացնէ մեր գործերէն ու մեր ձեռ-
քերուն աշխատութենէն, Տէր երկրը անիծած
30 երկրին պատճառաւը։ Եւ Ղամէք՝ Նոյը Ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր հինսուն-
31 հինգ տարի ապրեցաւ, և ազաքներ ու աղ-
ջիկներ Ծնաւ։ Եւ Ղամէքին բոլոր օրերը եօ-
թը հարիւր յիսնհինգ տարի եղաւ. ու մեռաւ։
32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարեկան եղաւ. և
Նոյ Ծնաւ Սէմը, Քամը ու Յաբեթը։

Գլ. Զ

1 Մարդոց չարաբիներ շատնալուն համար՝ Աստուած ջրհեղեղը կը պատրաստէ։ 9 Նոյ շնորհք կը գտնէ Աստուծոյ առջեւը։ 14 Տապանին շինութիւնը։

1 Եւ եղաւ որ՝ երբ մարդիկ երկրի վրայ
չատնալ սկսեցին, ու իրենց աղջիկները Ծնան,
2 Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկներուն գե-
ղեցիկ ըլլալը տեսնելով՝ անոնց իրենց կնա-
3 յածներէն իրենց կիներ կ'առնէին։ Եւ Տէրը
ըսաւ, Իմ հոգիս միշտ մարդու վրայ պիտի
չմնայ, վասն զի անիկա մարմին է. բայց
4 անոր օրերը հարիւր քսան տարի ըլլայ։ Ան
օրերը երկրի մէջ հսկաներ կային. և անկէ
ետքն ալ երբոր Աստուծոյ որդիքը մարդոց
աղջիկներուն կը մտնէին, օրանց անոնց
կը Ծնանէին, սոոնք ի վաղուց հետէ զո-
5 րաւոր -- անունի մարդիկ էին։ Եւ Տէրը
երբոր տեսաւ որ մարդոց չարաբիները երկրի
վրայ կը չատնան, և Նանոց սրտին խորհուրդ-
ներուն բոլոր գաղափարները միայն չար էին
6 ամէն օր, Տէրը երկրի վրայ մարդ ստեղ-
ծելուն ղղջաց, ու Նր սրտին մէջ տրամե-
7 ցաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Երկրին վրայէն չնչեմ
մարդը՝ որ ստեղծեցի, մարդէն մինչև անա-
սունները և սողունները ու երկինքին թռչուն-
ները, ինչու որ զանոնք ստեղծելուս կը զղջամ։
8 Բայց Նոյ Տէրոջը աչքին շնորհք գտաւ։
9 Ասիկա է Նոյին պատմութիւնը՝. Նոյ իր գա-
րուն մարդոցը մէջ արդար -- կատարեալ
մարդ մըն էր։ Նոյ Աստուծոյ հետ քալեց։
10 Ու Նոյ Ծնաւ երեք որդի, Սէմը, Քամը ու
11 Յաբեթը։ Ու երկիրը Աստուծոյ առջեւը ապա-
կանացաւ և երկիրը անիրաւութեամբ լե-
12 ցուեցաւ։ Եւ Աստուած երկրի վրայ նայե-
ցաւ, և ահա ապականած էր, ինչու որ երկրի
վրայ ամէն մարմին իր ճամբան ապականեր
13 էր։ Եւ Աստուած ըսաւ Նոյին, Բոլոր մարմ-
նին վերջը հասած է իմ առջեւս, քանզի եր-
կիրը անոնց անիրաւութենէն լե-
ցուեցաւ. և ահա ես զանոնք երկրին հետ
14 պիտի ապրեմ։ Ատ դուն քեզի խիտաբեր
փայտէ տապան մը շինէ. տապանին մէջ խոր-

ե Ծագ. 14։ 15։
զ Գաղ. 4։ 26։ Ամ. 11։ 40։ գ Ծնաւ. բ։ 3։ Սաղ. 89։ 31։ Ամբ. 3։ 8։ Ամբ. 12։ 10։ Մաղ. 2։ 6։
է գ Ծնաւ. բ. 11։ Երբ. 3։ 5։
ը Դանի. գ. 30։ Երբ. 3։ 20։
թ Աւետ. Հանգրուանութիւն։
ժ Գլ. գ. 17։ գ. 11։
ի Գլ. գ. 10։
ժա Գլ. 3. 21։
— Գլ. ա. 28։
ժբ Օր. 6։ 3։ 4։ Գաղ. 6։ 16։ 17։
ժգ Գլ. գ. 19։ 20։
† Եբեր. չարեն։
ժդ Սաղ. 52. 59։
ժե Գլ. բ. 21։ բ Օր 4։ 19։ Ամոս. 9։ 15։ Մատ. 3։ 10։
ժզ Ելեր. 10։ 12։ Ամոս. 5։ 8։
ժէ Գլ. 3։ 19։ Եսայ. 24։ 1։ 3։ 6։ Մատ. 24։ 22։
ժը Գլ. 4։ 10։ Եսայ. 26։ 21։ Միք. 7։ 13։
ժթ Գլ. 5։ 24։ Եբր. 11։ 5։
ի Գլ. 6։ 1։ Եզեկ. 14։ 14։ 20։ Հաւակ. 3։ 17։ Երբ. 3։ 7։
ի Գլ. բ. 5։
ի Գլ. 6։ 22։
ի Գլ. 7։ 5։
ի Գլ. 6։ 11։ 12։ 13։ Ժբ. 13։ բ Պետ. 3։ 6։ Յուդ. 15։
ի Գլ. 6։ 17։ 18։ Սաղ. 104։ 29։ Եսայ. 42։ 5։ Երեմ. 10։ 12։ Ամոս. 7։ 4։
ի Գլ. 7։ 1։ Ես Ես գանձը երկրին հետ։
ի Գլ. 7։ 11։ Սաղ. 78։ 23։ Մաղ. 3։ 10։
ի Գլ. 7։ 4։ Ելեւմ. 2։ 18։
ի Գլ. 7։ 12։ Մատ. 24։ 38։ Ղուկ. 17։ 27։
ի Գլ. 7։ 23։ Երեմ. 48։ 42։
ի Գլ. 8։ 1։ Ելեւմ. 5։ 19։
ի Գլ. 8։ 2։ Սաղ. 147։ 8։
ի Գլ. 8։ 4։ Ելեւմ. 2։ 1։
ի Գլ. 8։ 8։ Ելեւմ. 2։ 6։
ի Գլ. 8։ 11։ Ելեւմ. 3։ 26։
ի Գլ. 8։ 20։ Ելեւմ. 2։ 3։
ի Գլ. 8։ 21։ Ելեւմ. 3։ 33։ Եբր. 13։ 15։
ի Գլ. 9։ 1։ Գլ. 1։ 28։
ի Գլ. 9։ 2։ Սաղ. 8։ 6։ Եբր. 2։ 8։
ի Գլ. 9։ 3։
ի Ելեւմ. 3։ 22։ Եզեկ. 5։ 9։ 6։ Մատ. 24։ 37։
ի Ելեր. Երեսներն։
ի Հմմ. 7։
ի Կամ Նամիք

չեր չինէք, և զանիկա ներսէն ու դուրսէն
15 ձիւթով ծեփէք։ Եւ սա ձեւով չինելս անոր.
տասնհինգ երկայնութիւնը երեք հարիւր կանգուն, լայնութիւնը հիսուն կանգուն, և բարձրութիւնը երեսուն կանգուն։ Տասնհինգ
16 րուխիւնը երեսուն կանգուն բլլայ։ Տասնհինգ
‡լուսամուտ չինես, ու զանիկա մէկ կանգուն չափով յատկացնես վերէն, և տասնհինգ կանգունի մէկ կողմէն դնես։ Ներքնատուներով, միջնա-
17 տուներով ու երեքհարկեան չինելս անիկա։ Եւ
ես ահա երկրի վրայ ջրհեղեղ պիտի բերեմ, երկինքի տակը կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր մարմինը կորսընցնելու համար. երկրի-
18 վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի ասպի։ Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, ու տապանը պիտի մտնես դուն ու քու որդիքդ, և կնի-
19 կդ ու որդւոյդ կիներուն քով հետդ։ Եւ ամէն անասուններէն ամէն մարմիններէն՝ տանէ նէն երկերկու հատ տապանը բերես, որ քեզի հետ ողջ մնան. արու և էգ բլլան անոնք։
20 Թռչուններէն իրենց տեսակին պէս, և ընտանի անասուններէն իրենց տեսակին պէս, երկրի բոլոր սողուններէն իրենց տեսակին պէս, ա-
մէնէն երկերկու հատ՝ քեզի պիտի գան՝ ողջ
21 մնալու համար։ Եւ դուն առ քեզի ամէն ուտելիքներէն որ կ'ուտուին, ու քովդ ժո-
22 ղովէ, որ քեզի և անոնց ուտելիք բլլայ։ Եւ բրաւ նոյ՝ Աստուծոյ ինչ որ պատուիրեց պէս, այնպէս բրաւ։

Գլ. է

1 Նոյ իր ընտանիքովը ու ամէն տեսակ կենդանիներով տապանը կը մտնէ։ 17 Ջրհեղեղին սկիզբը և տեւողութիւնը։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Նոյին, «Դուն քու բոլոր
տունովդ տապանը մտիր. ինչու որ ես զքեզ իմ առջեւս արդար
2 տեսայ։ Ամէն անբասիրներէն քեզի համեմատեալ հատ առնես՝ արու և էգ. իսկ
անասնոցը անասուններէն երկերկու հատ՝
3 արու և էգ։ Երկնից թռչուններէն ալ համեմատեալ հատ առնես՝ արու և էգ, բոլոր երկրի
վրայ ձագ սերունդը ողջ պահելու համար։
4 Ինչու որ համբ օրէն հարը երկրի վրայ իջնալուն օր ես քառասուն գիշեր անձրեւ պիտի
բերեմ, և ամէն հակ որ բրի՛ երկրին վրայէն
5 պիտի ջնջեմ։» Եւ Նոյ ՏԷրոջը բոլոր իրեն պա-
6 տուիրածին պէս բրաւ։ Եւ ջրհեղեղը երկրի
վրայ եղած ատենը Նոյ վեց հարիւր տարեկան
7 էր։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը և իր կիները ու իր
որդւոյը կիներուն իր հետ՝ ջրհեղեղին ջուրը
8 րուն պատճառաւը տապանը մտան։ Մաքուր անասուններէն ու անմաքուր անասուններէն,
և թռչուններէն ու երկրի վրայ ամէն սողա-
9 ցողներէն՝ Զոյգ զոյգ արու և էգ տապանին մէջ
Նոյին գացին, ինչպէս որ Աստուած Նոյին
10 պատուիրած էր։ Եւ եղաւ որ եօթը օրէն հարը
11 ջրհեղեղին ջուրերը երկրի վրայ եկան։ Նոյին
կենդանի վեց հարիւրերորդ տարին՝ երկրորդ ամսոյ՝ ամսուն եօթնեերորդ օրը՝ նոյն
օրը վեր ած անդունդին բոլոր աղբիւրները ճեղ-
քուեցան, ու երկինքի պատուհանները բա-
12 ցուեցան։ Ու երկրի վրայ քառասուն օր ու
13 քառասուն գիշեր անձրեւ եկաւ։ Ճիշդ նոյն
օրը՝ Նոյ, և Նոյին որդիքը՝ Սէմ ու Քամ
և Յաբեթ, և Նոյին կինը, ու անոր որդւոյը
երեք կիներուն անոնց հետ տապանը մտան։
14 Անոնք, ու բոլոր գազանները իրենց տեսակին
պէս, և բոլոր ընտանի անասուները իրենց տե-
սակին պէս, ու երկրի վրայ սողացող բոլոր
սողուները իրենց տեսակին պէս, և բոլոր
թռչունները իրենց տեսակին պէս, ամէն տե-
15 սակ թեւաւոր թռչուն, կենդանութեան շունչ
ունեցող ամէն մարմիններէն երկերկու հատ Նոյին
16 քով Տապանը մտան։ Եւ ոեղէն մտնողները
արու և էգ մտան ամէն մարմիններէն, ինչպէս
որ Աստուած անոր պատուիրեր էր։ Եւ Տէրը
17 անոր ետեւէն ոեղէն գոցեց։ Ու երկրի վրայ
քառասուն օր Ջրհեղեղ եղաւ. և ջուրերը շատացան ու տապանը վերացուցին, և անիկա երկ-
18 րէն բարձրացաւ։ Եւ ջուրերը զօրացան, ու
խիստ շատացան երկրի վրայ. ու Տապանը ջու-
19 րերուն երեսին վրայ կը պտրտէր։ Եւ ջուրերը
երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան, ու բոլոր
երկինքի տակը եղող Տամէն բարձր լեռները
20 ծածկուեցան։ Ջուրերը տասնհինգ կանգուն
վեր բարձրացան, և լեռները ծածկուեցան։
21 Ու երկրի վրայ շարժող ամէն մարմին՝ թէ
թռչուն, թէ անասուն, թէ գազան և թէ
երկրի վրայ սողացող ամէն սողուն և ամէն
22 մարդ մեռաւ։ Ցամաքի վրայ եղող ամէնը՝
որ Տնեղացը մէջ կենդանութեան շունչ ունէր,
23 ամէնն ալ մեռաւ։ Ու երկրի երեսին վրայ
եղող ամէն հակ ջնջուեցաւ, մարդէն մինչև
անասունը, սողունէն մինչև երկնից թռչունը.
անոնք երկրէն ջնջուեցան. ու Տմիայն Նոյ մը-
նաց՝ և իրեն հետ տապանին մէջ եղողները։
24 Եւ ջուրերը երկրի վրայ հարիւր հիսուն օր
*բարձրացած մնացին։

1 Կամ՝ յարկ
3 Հմր 13։ Գլ. է. 1, 21։ 22։ 23։ բ Գնա. բ. 5։
4 Գլ. է. 1։ 7։ 13։ ա Գնա. գ. 20։ բ Գնա. բ. 5։
5 Գլ. է. 8։ 9։ 15։ 16։
6 Գլ. է. 9։ 15։ Ցճ
7 Գլ. բ. 19։
8 Երր. ժ. 7։ Ցճ
9 Գլ. է. 5։ 9։ 16։
— Հմր. 7։ 13։ Մատ. իզ. 38։ Ղ.ա. իճ. 26։ Երր. ժ. 7։ ա Գնա. գ. 20։ բ Գնա. բ. 5։
10 Գլ. է. 4։
11 Գլ. է. 6։ Սաղ. իգ. 15։ Ես. ծ. 16։ Ղ.ա. իճ. 26։ Հմր. 18։ Ղ.ա. իճ. 29։
12 Հմր. 12։ 17։
13 Գլ. գ. 23։
14 Հմր. 1։
15 Գլ. է. 9։ Սաղ. իգ. 15։ 19։ Ղ.ա. իճ. 29։ բ Գնա. բ. 9։
16 Հմր. 8։ Ղ.ա. իճ. 29։
17 Ղ.ա. իճ. 10։ Եզեկ. իգ. 23։
18 Հմր. 12։ 17։
19 Գլ. է. 20։ Սաղ. իգ. 15։ Ղ.ա. իճ. 29։ Գործ. իզ. 16։ Ա Գնա. գ. 20։ բ Գնա. բ. 5։
20 Հմր. ե. 3։ 8։ 9։
21 Գլ. է. 23։
22 Հմր. 3։
23 Սաղ. ճգ. 8։ Երեմ. գ. 25։
24 Սաղ. ճգ. 8։ Երեմ. իգ. 15։ 17։ Հմր. 4։ Գործ. իբ. 16։ Ա Գնա. գ. 30։ Ղ.ա. իճ. 24։
25։ Ես. ծ. 16։
26։ Հմր. 2։ 3։
27։ ա Գնա. գ. 6։
28։ Գլ. բ. 7։
29։ ա Գնա. գ. 20։ բ Գնա. բ. 5։ գ. 6։
30։ Գլ. բ. 5։ Բ.օր.ժ. 22։ Հմր. 11։ Գլ. բ. 4։ Հնս.
31։ բ Գնա. գ. 4։
— Երր. զրոյցն։

ԳԼ· Ը

1 Ջուրերը քաշուեցին· 4 ապրանքը Նոյեան լեռներուն վրայ կը նստի· 5 Նոյ կ՚արձակէ ագռաւը ու աղաւնին· 15 Աստուծոյ հրամանովը ապրանքն դուրս կ՚ելլէ· 20 սեղան շինելովը կը մխիթարուի· 21 Աստուած ան գոհը կ՚ընդունի· ու խոստ կու տայ որ այլեւս ալ երկիրը չանիծէ·

1 Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ ապրանին մէջ եղած բոլոր գազանները ու բոլոր անասուները· և Աստուած երկրի վրայ
2 հով մը բերաւ, ու ջուրերը դադրեցան· Նաեւ անդունդին աղբիւրները ու երկնից պատուհանները գոցուեցան, և երկինքէն անձրեւը
3 կտրեցաւ· Ու երթալով ջուրերը երկրին վրայէն կը քաշուէին, ու հարիւր հիսուն օրէն հաքը
4 ջուրերը փչցան· Եւ օրինեալ ամիսը՝ ամսուն տասնեւօթնեւրդ օրը՝ տապանը Արա-
5 րատ լեռներուն վրայ նստաւ· Եւ ջուրերը երթալով կը փչնային մինչեւ տասնեւրդ ամիսը· Ե տասներորդ ամսուն առաջին օրը լեռներուն գլուխները երեւցան·
6 Ո՛ եղաւ որ քառասուն օրէն հաքը՝ Նոյ իր
7 շինած տապանին պատուհանը բացաւ· Եւ ագռաւը արձակեց, որ ելաւ ու անդին ու դին կը պտրտէր՝ մինչեւ երկրին վրայէն ջու-
8 րերուն ցամքիլը· Ազատնին ալ թռչնին արձակեց, որ տեսնէ թէ արդեօք երկրին վրայէն
9 ջուրերը փչցած են· Բայց ազատնին իր ոտքին թաթը դնելու տեղ չգտաւ, ու դէպ ի անոր՝ տապանը դարձաւ· ջուր որ բոլոր երկրին երեսը ջուրերը կային· ան ձեռքը իր ձեռքը երկրնցուց ու առաւ զանիկա, և իր քովը տա-
10 պանին մէջ բերաւ· Ու եօթը օր ալ սպասեց,
11 և նորէն ագռաւին տապանէն արձակեց· Ու իրիկուան դէմ ագռաւին անոր եկաւ, և ահա իր բերանը ձիթենիի նոր փրցուած տերև մը
12 կար· ուստի Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը երկրին վրայէն փչցած են· Եւ եօթն օր ալ սպասեց, ու նորէն ագռաւին արձակեց, որ ալ անոր չդարձաւ·
13 Եւ եղաւ որ Նոյէ վեց հարիւր ու մէկ տարին առաջին ամսուն առաջին օրը ջուրերը երկրին վրայէն ցամքեցան· և Նոյ տապա-
14 նին ծածկոյթը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա երկրին երեսը ցամքեր էր· Ու երկրորդ ամիսը՝ ամսուն քառասնեւօթներորդ օրը երկիրը չորցաւ·
15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու ըսաւ,
16 Ջապանէն դուրս ելիր՝ դուն ու քու կնիկդ և քու որդիքդ և քու որդւոցդ կիներները
17 քեզի հետ· քու հետդ եղող՝ ամէն կենդանին ամէն մարմինէն թէ թռչունները, թէ անասուները, և թէ երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններըը քու հետդ հանէ, որ երկրի վրայ բազմանան, ու երկրի վրայ աճին ու շատնան·
18 Եւ Նոյ ու իր որդիքը և իր կնիկը ու իր որ-
19 դւոցը կինիները իր հետը ելան· Ամէն անասուն, ամէն սողուն ու ամէն թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժողները իրենց տեսակին պէս տապանէն ելան·
20 Եւ Նոյ սեղան մը չինեց Տէրոջը, ու՝ ամէն մեքար անասունէն և ամէն մեքար թռչուններուն առաւ, ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մա-
21 տուց· Եւ Տէրը՝ անոյշ հոտը հոտոտաց, և Տէրը իր սրտին մէջ ըսաւ, Այ ասկէ եւս մարդուն համար երկրին պիտի չանիմ ծնմ, քանզի մարդուն՝ սրտին խորհուրդը իր մանկութենէն չար է, և ոչ այ նորէն պիտի
22 չարեմ ամէն կենդանի՝ ինչպէս որ ըրի· Քանի որ երկիրը կը մնայ, սերմ ու հունձք, ցուրտ ու տաքութիւն, ամառ ու ձմեռ, և ցօղեմ ու գիշեր պիտի չդադարին·

ԳԼ· Թ

1 Նոյ Աստուծմէ կ՚օրհնուի· 5 Մարդ սպանութիւնը տասիկ կ՚ապտիւի· 8 Աստուծոյ ուխտը· 13 գոյն երկին՝ նշան· Խնամքը կը գրուի· 18 Նոյի տեղացիները կը բազմանայ· 20 Նոյ այլեւ կը տնկի· 21 ու կը գինովնայ· և իր ծամ որդիին ծաղր կ՚ընայ· 25 Քանան կ՚անիծուի· 26 Սէմ՝ 27 ու Յաւէթ կ՚օրհնուին· 29 Նոյի մահը·

1 Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը ու անոր որդիները, և ըսաւ անոնց, Աճեցէք ու շատցէք·
2 ու երկիրը լեցուցէք· Եւ ձեր վախը ու երկիւղը բոլոր գազանները երկրի վրայ, ու երկինքը բոլոր թռչուններուն վրայ պիտի ըլլայ· Ամեն երկրի վրայ բոլոր շարժողներուն հետ, ու ծովու բոլոր ձկներուն հետ ձեր ձեռքը
3 տրուած են· Ամէն շարժուն կենդանիներ ձեզի կեսակուր ըլլայ· ամէնը ձեզի խոտերու պէս տուի· Բայց միսը սղոսկիւնովը՝ այս-
4 պէս մի ուտէք· Բայց ձեր արիւնովը՝ որ ձեր անձերուն համար պիտի խնդրեմ· ամէն գազանին ձեռքէն ու մարդուն ձեռքէն պիտի խնդրեմ մարդուն կեանքը
6 եղբօրը ձեռքէն պիտի խնդրեմ· Ով որ մարդու արիւն թափէ, իր արիւնն ալ մարդէ պիտի թափուի· քանզի Աստուած իր պատ-
7 կերին պէս ստեղծեց մարդը· Եւ գուք ճաճնեցէք ու շատցէք, երկրի վրայ բազմացէք ու անոր մէջ շատցէք·

= Գլ· ԺԶ· 29· Եբր· 11· 7· ա Թագ· ա· 19·
ե Եբ· Ժգ· 31·
զ Գլ· է· 11·
է Ցաք· լբ· 37·
ը Գլ· ե· 24·
թ Գլ· գ· 16·
ժ Գլ· գ· 13·
ի Գլ· գ· 15·
լ Գլ· ա· 22·
խ Գլ· ա· 3·
ծ Ղե· ա· 31· Եզեկ· ի· 41· բ Կոր· բ· 15· Եփես· ե·
կ Գլ· գ· 17· Ը· 17·
հ Կ՚ել Ա·

ղ Գլ· է· 23·
ճ Գլ· ը· 21·
մ Ղե· ա· 9· Եզեկ· ի· 41· բ Կոր· բ· 15· Եփես· ե·
յ Գլ· Ժ· 31· 15·
ն Ես· Ժգ· 9·
շ Երեմ· լգ· 20· 25·

= Գլ· ա· 28· Հմր· ժ· 19· Գլ· Ժ· 32·
ռ Գլ· ա· 23· Ելս· բ· 18· Երեմ· Ժ· 31· Մատ· ե· 17·
ս Ր Օր· Ժբ· 15· Ժ· 3· 9· 11· Գաղ· Ժ· 12· 13·
վ Գլ· Ժ· 23·
տ Ես· Ժգ· 9·
ր Հռոմ· Ժ· 14· 20· ա Կոր· Ժ· 23· 26·

Կազ· բ· 16· ա Տիմ· գ· 5· 4·
ց Գլ· ա· 29·
ւ Ղե· Ժ· 10· 11· 14· Ժբ· 26· բ Օր· Ժբ· 23· ա Թագ· Ժ· 33· Գաղ· Ժ· 20· 29·
փ Եբ· Ի· 28·
ք Գլ· գ· 9· 10· Մազ· բ· 12·
օ Գաղ· Ժ· 26·
ֆ Եբ· Ի· 13· 14· Ղե· Ի· 17· Մատ· Ի· 32· Ցաք· Ժգ· 10·
և Գլ· ա· 27·
ֆ Հմր· ւ· 18· Գլ· ա· 28·

8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու անոր որ-
9 դւոցը անոր հետ՝ ըսելով, Եւ ես Ահա ձեզի
հետ՝ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ
10 Իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, Ու ձեզի հետ
եղող ամէն կենդանիին հետ, թէ
թռչուններն, թէ անասուններն և թէ ձեզի հետ
եղող երկրի ամէն գազանին հետ, տապանէն
ելածներուն ամէնուն հետ, ու երկրի բոլոր
11 անասուններուն հետ։ Եւ ձեզի հետ իմ ուխ-
տս պիտի հաստատեմ, որ մկրմէն ալ ամէն
մարմին չկորսուի. ու ալ
նորէն ջրհեղեղ բլլայ երկիրը ապրեցնելու համար։
12 Եւ բաւ Աստուած, Իմ ու ձեր միջը, և ձե-
զի հետ եղող ամէն կենդանիին միջը
յաւիտենական գոյութեան համար բրած ուխտիս
13 նշանը սա է. Իմ ամպուս մէջին միջի պիտի
դնեմ, և ան պիտի բլլայ իմ ու երկրի միջեան
14 ը եղած ուխտին նշանը։ Եւ պիտի բլլայ որ
երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ, ամպուն միջին
15 միջ պիտի տեսնուի. Եւ Իմ ու ձեր միջեան-
ը, ու ամէն մարմինէն ամէն կենդա-
նիին միջեանը եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ,
և մկրմէն ալ ամէն մարմինը կորսընչելու հա-
16 մար չհատերը ջրհեղեղ պիտի չբլլայ։ Եւ ան-
ը միջին մէջ պիտի բլլայ, ու անոր պիտի
նայիմ, որ Աստուծոյ ու երկրի վրայ եղող
ամէն մարմինէն բոլոր կենդանի անասուններն
միջեանը եղած յաւիտենական ուխտը յիշեմ։
17 Եւ Աստուած Նոյին բսաւ, Ա է այն ուխտին
նշանը՝ որն որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի
վրայ եղող ամէն մարմիններն միջեանը։
18 Եւ Նոյին որդիքը որոնք տապանէն ելան,
Սէմ, Համ ու Յաբեթ էին. և Համ հայրն
19 Քնաանի էր։ Ա էս երեք Նոյի որդիքն էին,
և ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցաւ։
20 Եւ Նոյ սկսաւ հողագործ ու այգի
21 տնկեց։ Եւ գինիէն խմեց ու գինովցաւ, և
22 իր վրանին մէջը մերկացաւ։ Ու Քանաանու
Հայրը Համ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ,
ու դուրս եկաւ իր երկու եղբայրներուն պատ-
23 մեց։ Եւ Սէմ ու Յաբեթ հանդերձ առին, և
իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին, ու եր-
կուքը երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծած-
կեցին. և իրենց երեսը հակառակ դարձած էին
24 լալով՝ իրենց հօրը մերկութիւնը չտեսան։ Եւ
Նոյ իր գինիէն արբշիռ ըլլալով՝ իր պզտիկ որդւոյն
25 իրն ը գիտցաւ. Ու բսաւ, Անիծեալ
բլլայ Քանան. Ծառաներու ծառայ բլլայ
26 իր եղբայրներուն։ Նաև բսաւ, Օրհնեալ բլ-
լայ Սեմի Տէր Աստուածը, և Քանան անոր
27 ծառան բլլայ։ Աստուած Յեթ ընդարձակէ

Ի Գլ. ը. 18։
ր Ես. ծգ. 9։
ձ Սաղ. ճխե. 9։
հ Ես. ծգ. 9։
ղ Գլ. ժի. 11։
ղ Եզ. իզ. 18։ Ղե. իգ. 42։ 43։ Եզեկ. ժգ. 60։
ճ Գլ. ժե. 13. 19։
յ Գլ. ժ. 6։
ղ Գլ. ե. 32։
ն Գլ. ժ. 32։ ա Մա. ա. 11։ Ես։
շ Եզ. իզ. 18։ Ղե. իգ. 42։ 43։ Եզեկ. ժգ. 60։
ո Աստ. ի. 11։ ա Կոր. ժ. 12։
ջ Ես. ի. 12։ Գաղ. գ. 16։ ա Օր. իե. 16։
ռ Ելք. ի. 12։ Գաղ. գ. 10։ Օր. իե. 16։
ս Ելք. ի. 12։ Գաղ. գ. 10։ Օր. իե. 16։
վ Ելք. ի. 12։ Գաղ. գ. 10։ Օր. իե. 16։
տ Ա Կոր. ժ. 12։
ր Գաղ. ի. 1։ ա Կոր. ժ. 12։
ց Եբ. ե. 12։ Գաղ. գ. 10։ Օր. իե. 16։
ւ Գաղ. ի. 19։
փ Ա Պետ. ա. 3. ե. 1։
ք Գաղ. ի. 1։ 19։
օ Ա Պետ. ե. 5. ե. 1։
ֆ Կամ անծանց
— Եփես. ե. 13. 14։ գ. 6։
ա Գաղ. ի. 19։
բ Ա Պետ. ա. 3. ե. 1։
գ Կամ՝ Ռուֆոյիէ
դ Սաղ. հբ. 1։ Ա Պետ. ե. 10։ Եբրայ. ժ. 16։
ե Սաղ. հբ. 1։ Ա Պետ. ե. 10։ Եբրայ. ժ. 16։
զ Սաղ. հբ. 1։ Եբրայ. ժ. 16։
է Ա Պետ. ե. 10։ Եբրայ. ժ. 16։
ը Մկբ. ե. 6։
թ Եբր. Աստը
ժ Ա Պետ. ա. 12։
ի Գլ. ժգ. 13. 14։ 15։ 17։ Ժե. 18—21։ Թագ. իգ. 2—12։ Ճեռ. ժբ. 7։ 8։

երբերին բոլոր որդւոցը Հայրն էր, ըստ
22 Ծնան։ Յեմին որդիքը՝ Եղոմ, Ասուր, Ար-
23 փաքսադ, Ղուդ ու Ասամ էին։ Եւ Արամին
որդիքը՝ Հուս, Հուլ, Գաթեր ու Մաշ էին։
24 Եւ Արփաքսադ Ծնաւ Սղայն, և Սղայ
25 Ծնաւ Եբերը։ Ու Եբերին երկու որդի ծը-
նաւ. մէկուն անունը Փագէկ էր. քանզի
երկիրը անոր օրերը բաժնուեցաւ. և անոր
26 եղբօրն անունը Եկտան էր։ Ու Եկտան
Ծնաւ Եղմոդադը, Սալեփը, Ասարմաթը, Յա-
27 բաքը, Ադորամը, Ուզալը, Դիկլան, (28) Օ-
29 բադը, Աբիմայէլը, Սաբան, Ոփիրը, Եւիլան
ու Յոբաբը. ամէն ասոնք Եկտանին որդիքն
30 էին։ Եւ ասոնց բնակութիւնը եղաւ. Մէսայէն
31 մինչև Սոփէր՝ արեւելեան լեռը։ Սեմի որ-
դիքը՝ իրենց տոհմիերովը, իրենց լեզուին-
բովը, իրենց երկիրներուն մէջ՝ իրենց ազգե-
32 րովը ասոնք են։ Նոյին որդւոցը տոհմիերը՝
իրենց Ծնունդներուն ու ազգերուն համեմատ
ասոնք են. և Յեղեզկէն եղած ազգերը ջա-
ւոցմէ տարածուեցան երկրի վրայ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Աշխարհի մէջ մէկ լեզու խօսուէր։ 3 Աշտարակաշինութիւնը։
6 և լեզուաց խառնակութիւնը։ 10 Սեմին ազգ ազգաձև թիւնը։
27 Աբրամի հետ Թարայէն ազգաբանութիւնը։ 31 Թարան
Ուր քաղաքին հետքով խառան կ՚երթայ։

1 Եւ բոլոր երկրին լեզուն մէկ ու խօսուածքը
2 մէկ էր։ Ու եղաւ որ երբ ՚արեւելքէն կը
չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան
3 ու հոն բնակեցան։ Եւ իրարու ըսին, եկէք
ապիւռներ չթխենք, ու զանոնք կրակով կ՚ե-
փնեք։ Եւ ապիւռները անոնց քարի տեղ եղ-
4 գան, ու ձիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ։ Եւ
ըսին, եկէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ
մը շինենք, ՚որ անոր գլուխը մինչև երկինքը
հասնի, և մեզի անուն տանինանք, որ չըլլայ
5 թէ բոլոր երկրի վրայ ցրուինք։ Եւ ՚Տէրը
մարդոց որդիներուն չթխած քաղաքն ու աշ-
6 տարակը տեսնելու իջաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ,
Ահա ՚ասոնք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու Ա-
մէնուն լեզուն մէկ է. և ասկէ չնեղուիլ ալը-
ւեցին. ու հիմա ինչ որ չնեղլ կը խորհին՝
7 անոնցմէ պիտի չարգիլուի։ ՚Եկէք, իջնենք
և անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ մէ-
8 մէկը իր ընկերին լեզուն չհասկնայ։ Եւ
Տէրը անկէ ՚բոլոր երկրին երեսը ցրուեց զա-
9 նոնք. ու քաղաքը չշինելէն դադրեցան։ Անոր
համար անուն ՚բարիկոն կոչուեցաւ,
՚քանզի Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն խառ-

նակեց. և Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը
ցրուեց գանոնք։
10 Սեմին Ծնունդները սոսկ ասոնք են. Սեմ հա-
րիւր տարեկան էր երբոր Ծնաւ Արփաքսադը
11 յորդեղէն երկու տարի ետքը։ Եւ Սեմ Ար-
փաքսադը Ծնունդէն ետքը՝ հինգ հարիւր
տարի ապրեցաւ, և ազգքներ ու աղջիկներ
12 Ծնաւ։ Եւ Արփաքսադ երեսունհինգ տարի
13 ապրեցաւ, ու Ծնաւ Սղայն։ Եւ Արփաքսադ՝
Սղան Ծնանէլէն ետքը՝ չորս հարիւր երեք
տարի ապրեցաւ, և ազգքներ ու աղջիկներ
14 Ծնաւ։ Եւ Սղայ երեսուն տարի ապրեցաւ,
15 ու Ծնաւ Եբերը։ Եւ Սղայ՝ Եբերը Ծնանե-
լէն ետքը՝ չորս հարիւր երեք տարի ապրե-
16 ցաւ, և ազգքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։ Եւ
Եբեր երեսունհինգ տարի ապրեցաւ, և Ծնաւ
17 Փագէկը։ Ու Եբեր՝ Փագէկը Ծնանէլէն ետքը՝
չորս հարիւր երեսուն տարի ապրեցաւ, և
18 ազգքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։ Եւ Փագէկ երե-
19 սուն տարի ապրեցաւ, ու Ծնաւ Ռագաւը։ Եւ
Փագէկ՝ Ռագաւը Ծնանելէն ետքը՝ երկու հա-
րիւր ինը տարի ապրեցաւ, և ազգքներ ու ազ-
20 ջիկներ Ծնաւ։ Եւ Ռագաւ երեսուներկու տա-
21 րի ապրեցաւ, ու Ծնաւ Սերուգը։ Եւ Ռագաւ՝
Սերուգը Ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր հօ-
թը տարի ապրեցաւ, և ազգքներ ու աղջիկ-
22 ներ Ծնաւ։ Եւ Սերուգ երեսուն տարի ապրե-
23 ցաւ, ու Ծնաւ Նաքորը։ Եւ Սերուգ՝ Նա-
քորը Ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր տարի
ապրեցաւ, և ազգքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։
24 Եւ Նաքորը քսանհինը տարի ապրեցաւ, ու
25 Ծնաւ Թարան։ Եւ Նաքորը՝ Թարան Ծնա-
նելէն ետքը՝ հարիւր տասնհինը տարի ապ-
26 րեցաւ, և ազգքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։ Եւ
Թարայ եօթանասուն տարի ապրեցաւ, ու Ծը-
նաւ Աբրամը, Նաքորը և Առանը։
27 Եւ Թարային Ծնունդները սոսկ ասոնք են. Թա-
րայ Ծնաւ Աբրամը, Նաքորը ու Առանը. և
28 Առան Ծնաւ Ղովտը։ Եւ Առան մեռաւ իր
հօրը Թարային առջեւ իր Ծննդեան երկրին՝
29 Քաղդէացւոց Ուր ՚քաղքին մէջ։ Եւ Աբրամ
ու Նաքորը իրենց կիներուն առին. Աբրամին
կնոջ անունը Սարայ էր, և Նաքորին կնոջ
անունը Մելքա՝ Առանին աղջիկը, որ
30 Ա՛ն Մելքային ու Ցնբային հայրն էր։ Եւ
31 Սարայ ամուլ էր՝ չէր Ծնաներ։ Եւ Թա-
րայ իր որդին Աբրամը ու իր Թոռը Առա-
նին որդին Ղովտը և իր որդւոյն Աբրամին
կնոջը իր հարսը Սարան առաւ, ու անոնց
հետ ՚Քաղդէացւոց Ուր ՚քաղքէն ելաւ Գնաց
Ի Քանանա երկիրը երթալու համար. ու

ե ա Մէն. ա. 17. ե
ը Գլ. ժ ա. 12. ը
թ ա Մէն. ա. 10. թ
ժ Աչխարհի բաժանումն
ի Հմր. ։ ի
ի Գլ. Ի. 19. ի

ա Գլ. ժգ. 11. ա Թագ.
գ. 2. ա Մէն. ժգ. 6. ա
բ Օր. ա. 28. բ
գ Գլ. ժբ. 21. գ
դ Գլ. Ի. 19. Գործ.
ժ. 26. դ
ե Հմր. ։ ե

զ Սաղ. բ. ։ զ
է Գլ. ա. 26. Սաղ. բ.
։ Գործ. բ. ։. ։ ։ է
ը Գլ. ի. 23. ը Օր.
իբ. 49. Երեմ. ե. 15.
ա Կոր. ժգ. 2. 11. ը
թ Գլ. ժ. 23. 32. թ

ժ Դ. Կր. ա. 51. ժ
ի Աչխարհի խառնա-
կութիւն
ա Կոր. ժգ. 23. ա
բ Գլ. ժ. 22. ա Մէն.
ա. 17. բ
գ Տես Դ. Կր. գ. 35. գ

ե ա Մէն. ա. 19. ե
զ Դ. Կր. գ. 31. զ
է Ես. իգ. 2. ա Մէն.
ա. 28. է
ը Գլ. ժ. 16. իբ. 12. ը
թ Գլ. իր. 29. թ
ժ Գլ. ժգ. ։. ։ ժ

։։. ։։
ի Գլ. ժբ. ։։ ի
լ Գլ. ժ. ։։ լ
խ Գլ. ժ. 7. Գործ.
է. 4. խ
ծ Գլ. ժ. ։։ ծ
—

32 նման մինչև խառնուն, և չեն բնակեցան։ Ու թագաւորն օրերը երկու հարիւր տարի եղան. և թագաւորեի մէջ մեռան։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ Աստուած կը կռուէր Աբրամի. ու Աբրամ Ղոմի չէս խառնուեն կ'ելլէ. և գիտնաս երկրին կ'ուզէ, ին։ Ան երկրիզ անդրկի մէջ իրեն կը խառնացաւ ի 10 Աբրամ ամի պատմած եղիպատս կ'երթայ։ 11 փախելով իր հինգ տասնեակ իր բոլոր ըլլալ կը ձնացնէ։ 14 փարաւոն իր քովը բերել կու տայ Սարան. և պատուելով ետ կը դարձնէ։

1 Եւ Տէրը բաւ Աբրամին, Քու երկրիդ և քու ազգականներդ ու քու հօրդ տունէն դուռ ան երկիրը՝ որ ես քեզի պիտի ցոյցնեմ։
2 Ես քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ, Ու քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ պիտի մեծցնեմ։ Ու
3 դուն օրհնանք պիտի ըլլաս։ Ես քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ, ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ։ ու Երկրի բոլոր ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին։ Ես Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը անոր բաւ էր։ Ղոմ ալ անոր հետը գնաց։ ու Աբրամ եօթանասուն հինգ տարեկան
5 կան էր երբոր խառնուեն եղաւ։ Ես Աբրամ իր կնիկը Սարան, ու իր եղբօրորդին Ղոմը, և իրենց բոլոր ստացած ազգը, և Խառանի մէջ ձեռնից ստացած հոգիները առնելով, եկան որ Քանանա երկիրը երթան. և Քանանա երկիրը
6 եկան։ Ու Աբրամ ան երկրին միջէն մինչև մեծ տեղը՝ Սիւքեմի Մօրէի կաղնին անցաւ. և Քանանացիները կային ան երկրին
7 մէջ։ Ես Տէրը երեւցաւ Աբրամին ու բաւ, Քու սերունդիդ պիտի տամ ես երկիրը։ Ես հոն Տանգան շինեց Տէրոջը որ իրեն երեւցաւ։
8 Ես անկէ գէպ ի Բեթէլին արեւելեան կողմը եկաւ չատց, ու իր վրանը բացաւ, Բեթէլը արեւմտեան կողմը ունենալով և Հայ Տէրոջը սեղան չինեց, ու Տէրոջը անունը կանչեց։
9 Ու Աբրամ միշտ գէպ ի Հարաւ կը չէր։
10 Ու Քան երկրին մէջ սով եղաւ. և Աբրամ Եգիպտոս իջաւ. Հոն պատգամաւորաբար Հաստոր. Ինչպէս որ Քան երկրին մէջ սովը սաստիկ
11 էր։ Ու եղաւ որ երբ եգիպտոս մտնելու մօտեցան, իր կնոջը Սարային բաւ, Ահա գիտեմ որ դուն գեղեցիկ տեսքով մէն
12 ես։ Ես պիտի ըլլայ որ երբ եգիպտացիք քեզ տեսնեն, պիտի բանն, Աթիկա անոր կնիկն է. ու զիս պիտի մեռցնեն, բայց քեզ ողջ թո-

13 զուն. Շնորհք ըրէ՛ քսի քէ դուն իմ քոյրս ես. որպէս զի քու պատճառովդ ինծի ապրիլ ըլլայ, ու քու պատճառովդ իմ անձս ապրի։
14 Եւ եղաւ որ երբ Աբրամ եգիպտոս մտաւ, եգիպտացիք տեսան կինը, որ շատ գեղ-
15 ցիկ էր։ փարաւոնին իշխաններն ալ տեսան, ու գովեցին զանիկա փարաւոնին առջեւ. և կինը փարաւոնին տունը առնուեցաւ։ Ես Հայոց Տանար Աբրամին բարիք բրաւ. ու անոնիկ ոչխարներ ու արջառներ և էշեր ու ծառաներ և աղախիններ ու էգ էշեր և ուղ-
17 տեր ունեցաւ։ Ես Տէրը Տէճ Տարապանեք-քով զարկաւ փարաւոն ու անոր տունը՝ Աբ-
18 րամին կնոջը Սարային Համար։ Ես փարաւոն կանչեց Աբրամը, ու բաւ, Ինչ ի՞նչ է որ ինծի բրիր. Ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր քէ
19 ասիկա քու կինդ է. Ինչո՞ւ Համար Ասիկա քոյրս է բաւ. և ես զանիկա ինծի կնկի պիտի առնէի. բայց հիմա ահա կինդ
20 առ ու գնա։ Ես փարաւոն իր մարդոցը պատուիրեց անոր Համար. ու զանիկա իր կնո-ջովը ու իր բոլոր ստացուածքովը խրկեցին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Աբրամ ու Ղոմ եգիպտոսէն կը գառնան։ 7 հովիւներուն անհամաձայնութեանց Համար իրարմէ կը բաժնուին։ 10 Ղոմ Սոդոմ կ'երթայ։ 14 Աբրամին հետ խոստացուին նորագոյ-թիւնը։ 18 Աբրամ Քեբրոն Հոն սեղան կը շինէ։

1 Եւ Աբրամ իր կնիկովը ու իր բոլոր ու-նեցածներովը եգիպտոսէն գէպ ի Քանա-ղացիներուն եղաւ, ու Ղոմն ալ իր հետը։
2 Եւ Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով,
3 արծաթով ու ոսկիով։ Եւ իր ճամբաներովը գնաց Հարաւային կողմէն մինչև Բեթէլ, այն տեղը որ իր առաջ իր վրանը,
4 Բեթէլի ու Գայիի միջտեղը. Այն տեղին որ Հոն առաջ շիներ էր. և Աբրամ Հոն Տէրոջը անուանը կանչեց։
5 Ես Աբրամին հետ գացող Ղոմն ալ ոչխարներ ու արջառներ ու վրաններ ունէր։
6 Ու Հոն երկիրը բաւական չէր անոնց որ միասին բնակին. քանզի անոնց ստացուածքը շատ ըլլալով չէին կրնար միասին բնակիլ։
7 Եւ Աբրամին անասուններուն հովիւներուն ու Ղոմին անասուններուն հովիւներուն միջտեղը Կռիճ կար. և Քանանացիները Փերեզացիները կը բնակէին այն
8 երկրին մէջ։ Ես Աբրամ բաւ Ղոմին, Ես-

---

1 Գլ. ԺԵ. 7։ Ելից. Ժ. 1։ Ես. Խ. 2։ Բ Գլ. Ժ. 14։ Գ Օր. Դ. 32։ Դատ. Ե. 3։ Երէմ. Ժ. 23։
2 Գլ. Ի. 23։ Եր. Խ. 33։ Ես. Խ. 29։
3 Գլ. Ժ. 15։ Ես. 18։ Ը Օր. Լ. 9։ Գ Թագ. Գ. 5։
4 Գլ. Ժ. 15։ Ես. 18։ Գ Թագ. Ը. 63։ Գ Մաք. Ա. 17։ Գ Մաք. Գ. 33։ Գ Գլ. Ի. 3։
5 Գլ. Ժ. 14։ Ը Օր. Լ. 20։ Դատ. Ե. 11։
6 Գլ. Ժ. 20։ Գլ. Ժ. 13։ Գլ. Ի. 10։ Ես. Խ. 9։
7 Գլ. Ի. 14։ Գլ. Ի. 18։ Գլ. Ի. 13։ Գլ. Ժ. 13։ Ես. Խ. 11։
8 Գլ. Ի. 9։ Գլ. Ի. 12։ Գլ. Ի. 13։ Գլ. Ի. 7։ Գլ. Ի. 11։ Գլ. Ի. 7։ Գլ. Ի. 13

զանեմ քեզի, ‹իմ ու քու մէջտեղ՝ և իմ հովիւներուս ու քու հովիւներուդ մէջտեղը վճռ չըլլայ, ինչու որ ‹անոնք եղբայր են։
9 Ահոլոր երկիրը քու առջեդ չ՚է՞ պատչէմ զատուիլ ինձմէ. ‹եթէ որ ձախ կողմը երթաս, ես աջ կողմը կ՚երթամ, և ‹եթէ որ աջ
10 կողմը երթաս, ես ձախ կողմը կ՚երթամ։ Եւ Ղովտ իր աչքերը վեր վերցուց, ու ‹Յորդանանի ամէն կողմը դիտեցաւ. որ ամէն տեղ շրջած էր, ‹Տէրը Սոդոմն ու Գոմորը կործանելէն առաջ՝ մինչև ‹Սեղովր ‹Տէրոջը դրախտին
11 պէս՝ եգիպտոսի երկրին պէս էր։ Ուստի Ղովտ Յորդանանու բոլոր կողմը ընտրեց իրեն, ու
12 Ղովտ գնաց՝ ի արեւելք չուեց. և իրարմէ զատուեցան։ Աբրամ քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ. Ղովտ ալ դաշտի քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ, ու չէր վրաները Սոդոմի քով
13 բացաւ։ Եւ Սոդոմի մարդիկը ‹խոտ չար էին մեղադրանքի մէջ ‹Տիրոջը առջեւ։
14 Եւ Տէրը Աբրամին ըսաւ՝ Ղովտ անկէ զատուելէն ետքը, Համա աչքերդ վեր վերցուր, ու քու եղած տեղէդ դէպ ի հիւսիս ու հարաւ և դէպ ի արեւելք ու արեւմուտք նայէ.
15 ինչու որ ատ բոլոր երկիրը որ կը տեսնես, քեզի ու քու սերունդիդ պիտի տամ յաւիտեան։
16 Ատոնց ես քու սերունդդ երկրի փոշիին պէս անթիւ պիտի ընեմ. անանկ որ եթէ մէկը երկրի փոշին կրնայ համրել, քու սերունդդ ալ
17 համրուի։ Ելլէ, ատ երկրին պարտէզ անոր երկայնութեանը ու լայնութեանը համեմատ.
18 քանզի անոնք քեզի պիտի տամ։ Եւ Աբրամ վերցուց իր վրանը, ու եկաւ ու բնակեցաւ Մամբրէի կաղնիներուն մէջ, որ Քեբրոնի մէջ է, և հոն սեղան չինեց Տէրոջը։

ԳԼ· ԺԴ

1 Զօրս Թագաւորներուն հինգ Թագաւորները հետ քրած պատերազմը։ 11 Ղովտ գերի կ՚առնուի. 14 ու Աբրամ զայն կ՚ազատէ։ 18 Մելքիսեդեկ Աբրամը կ՚օրհնէ։ 20 Աբրամ ալ անոր տասանորդ կու տայ։ 22 ասած ատոնն իր հետ եղողներուն բաժին տալէն ետքը. Յաջաքը Սոդոմի Թագաւորին հետ կու տայ։

1 Ու եղաւ որ ‹Ամռաափի Ամրփրայ Թագաւորին, ելլասարի Արիովք Թագաւորին, ‹Եղամ մի Քազազագոնր Թագաւորին և Գոյիմի
2 Թագդաղ Թագաւորին ժամանակները, Ասոնք

Սոդոմի Բերա Թագաւորին հետ և Գոմորի Բերա Թագաւորին հետ, Ադմայի Ամնաբ Թագաւորին հետ և Սեբոյիմի Սեմեբեր Թագաւորին հետ ու Բաղայի (այսինքն ‹Սիգովր) Թագաւորին հետ պատերազմեցան։
3 Ասոնց ամէնը Ժողովեցան Սէգիմ ձորին
4 մէջ, ‹որ է Ազի Ծովը։ Տասներկու տարի Քազազագոնրին ծառայեցեր էին, ու երեք-
5 տասներորդ տարին ապստամբ եղեր։ Եւ չորեքտասաներորդ տարին Քազազագոնր ու իր հետ եղող Թագաւորները եկան, ու ‹Աստարովթ-կառնայիմի մէջ եղող ‹Ռափայիմները, ու ‹Համի մէջ Զուզեցիները, և ‹Շաւէ
6 կարթայիմի մէջ Էմիմները, Եւ ‹Քոռեցիները իրենց Սէիր լեռանը վրայ՝ մինչև անապատին
7 քովը եղող ‹Էլփաատան գացին։ Եւ դարձան ու եկան ‹Էնմիսեդփաթ՝ այսինքն Կադէս. և Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը, ու ‹Ասասոնթամարի մէջ բնակող Ամորհացիներն
8 ալ գաղիին։ Եւ Սոդոմի Թագաւորը, ու Գոմորի Թագաւորը, և Ադմայի Թագաւորը, ու Սեբոյիմի Թագաւորը, և Բաղայի (այսինքն Սիգովր) Թագաւորը ելլելով, Սիդիմ ձորին մէջ անոնց հետ պատերազմելու
9 չարուեցան, Քազազագոնր Թագաւորին հետ, և Գոյիմի Թագդաղ Թագաւորին հետ, և Գոյիմի Թագաւորին հետ, ու Սենաարի Ամրափայ Թագաւորին հետ, և ելլասարի Արիովք Թագաւորին հետ, — չորս Թագաւորը ‹հինգին հետ։
10 Եւ Սիդիմ ձորը ‹Ասփմի Տորերով լիցուն էր. և Սոդոմի ու Գոմորի Թագաւորները փախան, և հոն ինկան. ու միւսները ‹լեռը
11 որ փախան։ Եւ անոնք Սոդոմի ու Գոմորի ամէն բարիքը, ու անոնց բոլոր պաշարը
12 ‹ներբ առին ու գացին։ Եւ Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամին ‹Ղովթորդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր բարիքը առին ու գացին։
13 Եւ փախստական մը եկաւ, ու — Քանէացի Եբրայեցի Աբրամին պատմեց. և ‹անոնք նստած էին Ամորի եղբօր Ամբհայի Մամբրէին կաղնիներուն մէջ որ դաշնակից ‹ինչու որ ‹ասոնք
14 Աբրամի հետ դաշնակից էին։ Եւ Աբրամ երբ որ ‹իր եղբօրը գերի առնուիլը լսեց, ‹Իր տաներ ‹ինչ ծնած երեք հարիւր տասնուութ կրթ-
15 նեալները զինեց, ու անոնց հետեւելով Դան։ Եւ ինքն ու իր ծառաները գիշերով զանոնք զատեց անոնց վրայ յարձա-

ա Ամր· ջ· 7·
ի Ցնո գլ· ժա· 27· 31·
Եվ· բ·13· Սապ·Ղէք· 1· Գաղ· ե· 26·
ի Գլ· ի· 15· լգ· 10·
լ Հաղիմ·բ·18· Երբ· ժբ· 14· Ջաղ· գ· 17·
ի Գլ· ԺԹ·17· բ Օր· լգ· 3· Սապ·Ջէ·34·
ի Գլ· ԺԹ·24· 25·
ի Գլ· ժգ·8·8· ԺԹ·22·
ի Գլ·բ·10· Ես ծնա,31·
ի Գլ· ԺԹ·29·
ի Գլ· ժգ· 12· ԺԹ·11· Եվ·բ·13· Սապ·Ջէք· 1· Գաղ· ե· 26·
ի Գլ· ԺԹ·29· Եզեկ· ժգ· 49· բ Գնաս· բ· 7· 8·
ի Գլ· գ· 11·
ի Ջէր· 11·
ի Գլ· բ·ե· 14·
ի Գլ· ԺԹ·2· ԺԹ·15· ԺԹ·8· ԺԹ·22·
ի Գլ· ԺԹ·17· բ Օր· լգ· 4· Գաղ· ե· 6· Ամր· ջ· 1· Ամր· ի· 1· Ամր· ի· 1· Ամր· ի

կեցան, ու ՙգարկին զանոնք. և քշեցին զանոնք մինչև Գոզա, որ Դամասկոսի ՚հնավայրին
16 կողմն է։ Եւ Խորայ բարիքը ետ բերաւ. և իր եղբայրը Ղամուտ ու անոր բարիքը. և ինկ-
նեցը ու ժողովուրդն ալ ետ բերաւ։
17 Եւ Հինքը՝ ՓԱղասպանեցը ու անոր հետ և
զոգ Թագաւորները գարնեկէն ու գառնալն
եսքը, ՍՈզամի Թագաւորը Կռնեկաց գինաւո-
բելու ետ գնաց ի Շաւէ Հովը (այսինքն
18 ՙԹագաւորի Հովը)։ Եւ Մագեմի Թագաւո-
րը Մելքիսեդեկ հաց ու գինի հանեց. ու ա-
նիկա Քահանայ Աստուծոյ ՙբանինան էր։
19 Եւ օրհնեց զանիկա, ու ըսաւ. ՚Օրհնեալ ըլ-
լայ Աբրամ՝ ՙերկնից ու երկրի տէրը Եհով
20 Բարձրեալ Աստուծմէն։ Եւ ՙօրհնեալ ըլլայ
Բարձրեալ Աստուածն որ քու ՚թշնամիներդ
քա ձեռդ մատնեց։ Եւ անկից ՙամէնէն
տասանորդ տուաւ անոր։
21 Եւ Սոդոմի Թագաւորը ըսաւ Աբրամին,
Մարդիկը ինծի տուր, ու բարիքը զան քեզի
22 առ։ Եւ Աբրամ ըսաւ Սոդոմի Թագաւորին,
ՙԵրկնից ու երկրի տէրը Եհով Բարձրեալ ՙԱէլի
23 Աստուծոյ վերցուցի իմ ձեռքս, Որ ոչ թէ ՙնէմ
մինչև կօշիկի կապ ՙբան մը չառնեմ՝ ինչ որ
քուկդ է, որ չըլլայ թէ Աբրամը ես հարստա-
24 ցուցի զանիկա։ Բայց ՚ի ազատիներուն կերածնէն,
ու ինծի հետ եկող մարդոց՝ այսինքն Ան-
բին ու Եշքոլին ու Մամբրեին բաժիննե-
բէն. Թող անոնք իրենց բաժինը առնեն։

ԳԼ· ԺԵ

1 Աստուած Աբրամը կը քաջալերէ։ 2 Աբրամ անզգի բլլալուն
Համար կը գանգատի։ 4 Աստուած կը խոստանայ Աբրամին
զաւակ մը տալ. ու անոր սերունդը չատցնելէ։ 6 Աբրամ
հաւատալով կ՚արդարանայ։ 7 Քանանը իրենը անոր
կը խոստանայ Նշանով մը։ 12 Ե սերնդով մը։

1 Ա֊ ետքը այդ բաներէն հետը ՙտեսլեան մէջ Տէրոջը
խօսքը Աբրամին եղաւ՝ ըսելով, ՚Մի վախնար,
ով Աբրամ, ես ՙբնեղի վահան եմ, -- քու
2 ՙվարձդ խիստ շատ պիտի բլլայ։ Եւ Աբրամ
ըսաւ, Ով Տէր Եհովայ, ինծի ի՞նչ պիտի տաս,
ՙքանի որ ատանոյ զաւկի կը մնամ, և իմ տունս
3 սերոյդ ասա Դամասկացի եղիազարն է։ Նաև
ըսաւ Աբրամ, Ահաւասիկ ինծի սերունդ չէ-
տուիր, ահա տմի տունս †ծառան ինծի ժա-

= Ես· խա· 4· 3·
՝ ՍԵԲ· Ձա·
Լ Հմր· 11· 18·
ՠ ԵԲԲ· Ե· 1·
Ջ Դատ· Ժա· 34·
ա Ցնգ· Ա՛Ը· 6·
բ Ցնգ· Ա՛Ը· 18·
· ԵԲԲ· Ե· 1·
Է ՄԽԲ· գ· 6· Գոր·
Ա՛Գ· 17·
Ը Ա՛ԱՂ· ՆՈ· 4· ԵԲԲ·
Ե· 6·
Ժ Հաւ·Բ· գ· 10· բ
Ցնգ· բ· 5·
ժ Հմր· 22· Ա՛ատ·
Ա՛ա· 25·

ա ԳԼ· Խգ· 27·
ի ԵԲԲ· Ե· 4·
ժ Հմր· 19· ԳԼ· խա·
35·
ի ԵՂ· գ· 8· Դան·Ա՛ր·
7· Ցնգ· Ա՛· 5· 6·
ֆ Տ֊ն Եսի· ԲՈ· 15·
16·
լ Հմր· 13·
—
ո Դատ· Ա՛· 1· Գոր·
Ա՛· 10· 31·
ղ ԳԼ· Խգ· 24· Դատ·
Ա՛· 12· Դ֊ն գ· ա·
13· 30·

փ Ա՛ԱՂ· գ· 5· Ե· 12·
Ա՛գ· 11· գաս· ՆՈՒԲ·
11՝·
ց Ա՛ԱՂ· Ա՛Ը· 11·
Ա֊ան գ· Ա՛ա· 18·
ւ Գոր· Ե· 5·
ք ՍԵԲ· Ե· 1·
† ԵՂԷ· ապրճն
ք Բ Ցնգ· Ե· 12· Ա՛գ·
11· բ Մ֊ն· ԼԸ· 21·
ֆ ԵԲԲՈՒ· Խգ· 22·
ֆ Ա՛ԱՂ· ՆՈՒԵ· 4·
ֆ ԳԼ· Խգ· 17· ԵՂԷ·
13· բ Օր· ա· 10·
Ա՛· 22· ա Մ֊ն· ԼՒ·

4 ա ետք կ՚բլլայ՝ եւ ահա Տէրոջը խօսքը անոր
եղաւ՝ ըսելով, Անիկա քեզի ժառանգ պիտի
չբլլայ· բայց ան պիտի բլլայ քու ժառանգդ՝
5 որ ՙքու մէջդէն պիտի ելլէ՝ եւ զայն հա-
նեց գնդին, ու ըսաւ, Հիմա դէպ ի երկինք
նայէ, ու հաշուեցը ՚Համիլ, թէ որ գա-
նեք համրելու կարող ես. և ըսաւ անոր, ՚Քու
6 սերունդդ այսպէս պիտի բլլայ։ Եւ անիկա
Հաւատաց Տէրոջը, որ անոր արդարութիւն
ընծռ սեպեց։
7 Եւ ըսաւ անոր, Ես եմ Տէրը որ քեզ
Քաղդէացւոց Ուր հանեցի՝ Նա եր-
կիրը քեզի ժառանգութիւն տալու համար։
8 Եւ անիկա ըսաւ, Ով Տէր Եհովայ, ՙինչպէս
գիտնամ թէ ես անիկա պիտի ժառանգեմ։
9 Եւ ըսաւ անոր, Ինծի երեք տարեկան երինջ
մը, ու երեք տարեկան այծ մը, և երեք տա-
րեկան խոյ մը, ու տատրակ մը, և աղաւնիի
10 ձագ մը ու։ Եւ անկնա բոլոր ատոնք առաւ
անոր, ու Նոանց միջտեղէն կտրեց, և ամէն
մէկ կտորը իր մասին հետ գիմացի գիմաց
11 դրաւ· բայց ՙծնականները չկտրեց։ Ու երբոր
գիշերուն վրայ գիշատիչները ՚ջնան,
Աբրամ զանոնք վռնտեց։
12 Երբոր արեւուն գանուելու ու երբոր արեւ մա-
րը կը մնայր, Աբրամին վրայ ՙխորնկի քուն
մը իյնաւ, և ահա անոր վրայ մեծ մթութիւն
13 տարաւ մը ինկաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ Աբրամին,
Ստոյգ գիտցիր ՙար քու սերունդդ երկրին
չեզած երկրի մէջ պանդուխտ պիտի բլլայ,
և ծառայութիւն պիտի ընեն ու. Եւ ՙչորս
14 հարիւր տարի պիտի չարչարեն զանոնք։ Բայց
այն ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն, Ես պիտի
դատեմ. և անկէ ետքը ՙդուս առաջացած բով
15 պիտի ելլեն։ Եւ դուն ՙխաղաղութեամբ Տէրը
Հայրերուդ պիտի երթաս. ՚ազկ մը ծերացած
16 պիտի թաղուիս։ Եւ ՙանոնք չորրորդ գարուն
մէջ Նա պիտի դառնան. վասն զի ՙԱմորհա-
17 ցւոց անօրէնութիւնը դեռ լեցուած չէ։ Եւ
եղաւ որ երբ արեւը մտաւ ու խաւար
եղաւ, ահա մխած Հնոց մը ու վառած ջահ
18 մը Նոն կտրուածոյն միջտեղէն անցաւ։ Ան նոյն
օրը Տէրը ՙԱբրամին հետ նախ մը բրաւ՝ ըսե-
լով, ՙԻրա սերունդդ քու տուի աս երկիրը՝ Եդիպ-
տոսի գետէն մինչև մեծ գետը՝ Սրասիներ Երի-
19 թաս գետը· կենիզացիները, և կենեզացիները,

23 Հաւմ· գ· 16·
ԵՂԷ· Ա՛ա· 12· Տ֊ն
գլ· Ա՛գ· 16·
Հաւմ· գ· 3· 9· 22·
Գոգ· գ· 6· Ցնգ·
բ· 23·
Ա՛ԱՂ· Ա՛գ· 31·
Գլ· Ա՛ա· 28· 31·
Գլ· Ա՛բ· 1·
Ա՛ԱՂ· ՆՈ· 42· 44·
Հաւմ· գ· 15·
Տ֊ն գլ· Խգ· 13· 14·
Դատ· գ· 17· 27· ո·
Թագ· Ա՛գ· 9· 10· գ
Թագ· Ք· 8· Դ֊ն·

ա· 18·
ՆԵՒ· Լգ· 18· 19·
Դ֊ն· ա· 17·
Գլ· բ· 21· Ցգ· գ·
13·
Նէ· Ա՛բ· 40· Սգ·
Ա՛Ե· 23· Գոր· Ե· 6·
ԵՂԷ· և անդր
Նէ· ա· 11· Ա՛ԱՂ· Ա՛Ե·
25·
Նէ· գ· 8· բ Օր· գ· 22·
Նէ· Ա՛բ· 36· Ա՛ԱՂ·
Ա՛Ե· 27·
Ցգ· Ե· 26·
Գոր· Ա՛գ· 36·

ղ ԳԼ· Ք՛Ե· 8·
ջ Նէ· Ա՛բ· 40·
ռ Գ· Թագ· Խա· 26·
ս Դատ· բ· 23· Մ֊ան·
Ա՛ա· 32· ՙԱբ֊ան· 16·
Նէ Խ՛Ե· Լգ· 18· 19·
ո Գոր· Ե· 7·
Գ ԳԼ· Ա՛բ· 7· Ա՛գ· 15·
Խգ· 4· ԵՂԷ· Նէ· Խգ· 31·
Թա· Լգ· 5· բ Օր·
ա· 7· Ա՛ա· 24· Լգ· 4·
Ցնգ· ա· 4· Գ Թագ·
գ· 21· բ Մ֊ն· Ք՛Ե·
Ղեմ· Ք՛· 8· Սգ·
Ա՛Ե· 11· Խա· Ք՛Ե· 18·

20 ու. կնգմնացիները, և. փնասացիները, ու
21 փնջեցացիները, և Ասափացիները, և. Ամոր-
հացիները, ու. փանասացիները, և. Գերգեսա-
ցիները ու. Յեբուսացիները։

ԳԼ. ԺԶ

1 Սարայ իր ամուսինը Համար՝ Հագարը Եգիպտի կա-
նայ։ 6 Հագար իր տիրոջը արհամարհելուն համար Նեղու-
թիւն կը կրէ ու կը փախչի։ 7 Հրեշտակ մը գտնելու կու կը
խրկի։ 11 անոր գալուն Ծնունդուն ատենը ապագի։ 15 Ի-
սմայելի Ծնունդը։

1 Եւ Աբրամին կինը Սարայ՝ չէր Ծնաներ
անոր. ու. մէկ Եգիպտացի ազախին մը ու.
2 ներ, որուն անունը Հագար էր։ Եւ Սարայ
բսաւ Աբրամին, Ահա Տիրս Յեղոփեց
զիս Ծնանելէն։ Ուրեմն ազախինիս մտիր, գու-
ցէ անկէ զաւակ առնեմ։ Եւ Աբրամ Սա-
3 րայիս խօսքը մտիկ ըրաւ։ Եւ Աբրամին կը-
նկեր Սարայ իր Եգիպտացի ազախինը Հա-
գարը առաւ, Աբրամ Քանանացւոց երկրին մէջ
տասը տարի բնակելէն ետքը, և զանիկա իր
էրկանը Աբրամին տուաւ՝ անոր կնկան ըլլալու։
4 Ան ալ մտաւ Հագարին, որ յղացաւ։ և երբ
իր յղի ըլլալը իմացաւ, իր տիկնոջ Իր աչ-
5 քին մէջ նսեմ անարգուելցաւ։ Եւ Սարայ բսաւ
Աբրամին, Քեզի եղած անիրաւութիւնը քու
վրադ ըլլայ։ Ես իմ ազախինս գիրկդ տուի,
ու երբոր անկիս իմացաւ իր յղի ըլլալը, ես
անոր աչքին մէջ նսեմ անարգուեցայ։ Տէրը
6 իմ ու քու միջեւդ դատաստան բնէ։ Եւ
Աբրամ բսաւ Սարայիս, Ահա ազախինդ քու
ձեռքդ է, քու աչքերուդ հաճոյ եղածին
պէս բրէ անոր։ ու երբոր Սարայ նեղեց զա-
նիկա, Հագար երեսէն փախաւ Հեռու։ Եւ
7 Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զանիկա անապատին
միջ Յաբրի ճանրբին քով՝ Սիւրի ճամբու
8 պարէնին մէջ եղած աղբիւրին քովը։ Եւ բսաւ,
Ով Սարայիս ազախինը Հագար, ուսկից կու
գաս, և ո՞ր կ'երթաս։ Եւ անկիա բսաւ, Իմ
9 Սարայ տիկնոջս երեսէն կը փախչիմ։ Եւ Տէ-
րոջը հրեշտակը բսաւ անոր, Դարձիր քու
տիկնոջդ, Հո անոր ձեռքին տակը հնազանդ
10 եղիր։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը բսաւ անոր, Յոգա
սերունդդ իմ չատցնեմ, անհնարին
11 չատութենէն չհամրուիս։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը
բսաւ անոր, Ահա դուն յղի ես, ու որդի պի-
տի Ծնանիս ու անոր անունը Ի՞սմայել դնես.
12 քանի Տէրը քու տառապանքդ լսեց։ Եւ
անիկա վայրենի մարդ մը պիտի ըլլայ. անոր
ձեռքը ամէնուն վրայ, ու ամէնուն ձեռքն ալ
անոր վրայ պիտի ըլլայ։ և անիկա իր բոլոր ազ-
13 բայրներուն առջեւ պիտի բնակի։ Եւ անիկա
իր Տէրոջ անունը կանչեց, որ խօսեցաւ
Դուն իմ տեսիլքս Հէլ Երնդաճ Աստուածն ես.
քանզի բսաւ, Արդեօք Հոս ալ ես իմ
14 տեսիլքս եսքը։ Անոր Համար այն Ջրհորին
անունը Հէլահայրոյի Ջրհոր՝ գբսաւ։ Ահա
անիկա կազմն ու բսարագի միջտեղն է։
15 Եւ Հագար որդի մը Ծնաւ Աբրամին։ և Աբ-
րամ Հագարին իրեն Ծնած որդւոյն անունը
16 Իսմայել գբսաւ։ Եւ Աբրամ ութսունուվեց տա-
րեկան էր, երբոր Հագար Իսմայելը Ծնաւ
Աբրամին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Աստուած իր ուխտը կը հաստատէ։ 5 և Աբրամին անունը Ա-
բրահամ կը դնէ։ 10 Թլփատութեան պատուիրէ։ 15 Սարայ
Սարրա կ'անուանի։ և աբրահամ կ'ուռնի։ 17 Իսահակը կը
խոստացուի։ 23 Աբրահամին և Իսմայելին թլփատիլը։

1 Եւ երբ Աբրամ ինսունուեօթը տարեկան էր,
Տէրը Աբրամին երեւցաւ, ու բսաւ անոր, Ես
եմ Ամենակարող Աստուածը. Իմ առջեւս քալէ,
2 ու կատարեալ եղիր։ Եւ իմ ու քու միջտեղ
իմ ուխտս պիտի դնեմ, ու Իսկապէս պիտի չատ-
3 ցնեմ քեզ։ Եւ Աբրամ իր երեսին վրայ ին-
կաւ, ու Աստուած անոր հետ խօսեցաւ՝ բսե-
4 լով, Ահա իմ ուխտս քեզի հետ է, և Ազգե-
5 րու բազմութեան հայր պիտի ըլլաս։ Ու ալ
աս անունդ Աբրամ չըսուի, հապա
Աբրահամ ըլլայ։ Ինսու որ
6 Ազգերու բազմութեան հայր ըրի։ Եւ
քեզ իմ ուխտս պիտի անեցնեմ, ու քեզմէ ազգեր
պիտի բնեմ, ու Թագաւորներ պիտի
7 ելլեն։ Եւ իմ ու քու միջտեղ՝ ու քեզմէ ետ-
քը քու սերունդիդ միջտեղը իրենց ազգերուն
միջ՝ իմ ուխտս պիտի Հաստատեմ՝ յաւիտենա-
կան ուխտ մը, որ Աստուած ու Աստուած եսքը
8 քու սերունդիդ։ Աստուած բսաւ՝ Եւ ան-
որ տամ քեզի ու քեզմէ ետքը քու սե-
րունդիդ յաւիտենական ժառանգութեան հա-
մար այն երկիրը Հոր որ պանդուխտ եղար,
բոլոր Քանանաց երկիրը։ Ու Աստուած

9 պիտի ըլլամ։ Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին՝ Ուստի դուն ու քեզմէ ետքը քու սերունդդ
10 իրենց ազգերուն մէջ պահէք իմ ուխտս։ Ա՛յ է իմ ու ձեր միջեւեայը, և քեզմէ ետքը քու սերունդիդ միջեւնին եղած իմ ուխտս որ պիտի պահէք. Չքեզմէ առջի արուն թլփատուի-
11 ձեր անթլփատեցեան մսոյդիկը թլփատէք, ու սա՛ պիտի ըլլայ ձեր միջեւնին եղած ուխտիս նշանը։
12 Ութ օրուան արու մանչ ձեր ազգերուն մէջ առջի ուխտիս արուն չքեզմէ կամ ուսնը ծնած, կամ քու սերունդէդ չգտնը բոլոր օտարականներէն ասոնով ծախու առնուածը՝
13 թլփատուի։ Քու առջի ծնածը և առնիվդ ծախու առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի. և իմ ուխտս ձեր մսոյդիկը մէջ յաւիտենա-
14 կան ուխտ մը ըլլայ։ Եւ անթլփատ արուն որուն անթլփատեցեան մսոյդիկը թլփատուած չէ, հան անձը իր ժողովրդէն պիտի չկորսուի. անիկա իմ ուխտս անարգած է։
15 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին, քու կինդ Սարային անունը Սարայ մի կանչեր,
16 հապա անոր անունը Սարա ըլլայ։ Ու զանիկա պիտի օրհնեմ, նաև Ս՛անկէ որդի մը պիտի տամ քեզի. ու պիտի օրհնեմ զանիկա, ու հազգերու հայր պիտի ըլլայ. ժողովուրդ-
17 ներու թագաւորներ պիտի ելլեն անկէ։ Եւ Աբրահամ երեսի վրայ իյնաց՝ ու խնդաց, և իր սրտին մէջ ըսաւ, Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլայ արդեօք. և Սարա, որ հիսնաւոր տարեկան է, պիտի ծը-
18 նանի՞։ Ու Աբրահամ ըսաւ Աստուծոյ, Թող
19 իսմայէլ ապրի քու առջեդ։ Եւ Աստուած ըսաւ, Այո, Սարա կինդդ Սարա որդի պիտի ծնանի քեզի, ու անոր անունը Իսա-
20 հակ պիտի դնես. և անոր հետ ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ՝ յաւիտենական ուխտ մը։ Եւ իսմայէլին համար ալ քեզի կ՛ընդունիմ. ահա օրհնեցի զանիկա, ու պիտի աճեցնեմ զանիկա ու չափազանց պիտի շատցնեմ. անկէ
21 հոսանուն երկու իշխան պիտի ծնանի, և ես մեծ ազգ մը պիտի դնեմ անկէ։ Բայց գաղ տարի ասս ատենս Սարային քեզի ծնանելիս Իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ։
22 Եւ անոր հետ խօսելը լմնցուց, ու Աս-
23 տուած Աբրահամին քովէն վեր ելաւ։ Եւ Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը, ու բոլոր իր տունը ծնածներըը, և բոլոր տանէն վը ծախու առնուածներըը՝ Աբրահամին բնտանեացը մէջ գտնուած ամէն արուն, ու նոյն օրը անոնց անթլփատեցեան մսոյդիները թլփատեց, ինչպէս որ Աստուած անոր ըսած էր։
24 Եր։ Եւ Աբրահամ ինիսնամեայ էր երբոր իր անթլփատեցեան մսոյդիները թլփա-
25 տեցաւ։ Եւ իր որդին Իսմայէլ տասներեք տարեկան էր երբոր իր անթլփատեցեան
26 մսոյդիները թլփատուեցաւ։ Նոյն օրը Աբրահամ ու իր որդին Իսմայէլ թլփատուեցան։
27 Ամէն։ Եւ վրայ տունը բոլոր մարդիկը՝ թէ իր տունը ծնած և թէ օտարականներէն առակով ծախու առնուած՝ իրեն հետ թլփատուեցան։

ԳԼ. ԺԸ

1 Աբրահամ երեք հրեշտակները կ՛ընդունի։ 9 Սարրա խնդալուն համար կը յանդիմանուի։ 17 Ապագի կարգադրութիւնը Աբրահամին կը յայտնուի։ 23 Աբրահամ բարեխօսութիւն կ՛ընէ Սոդոմացւոց համար։

1 Եւ Տէրը երեւցաւ անոր՝ Մամբրէի կաղնիներուն մէջը։ Ու անիկա օրուան տաք ատ-
2 ուր վրանին դուռը նստեր էր։ Եւ իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա երեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ։ Ու երբոր տեսաւ զանոնք՝ վրանին դուռէն վազից զանոնք դիմաւորելու, ու մինչև գետինը ծռեցաւ իրա-
3 նոնց։ Եւ ըսաւ, Տէր իմ, հնարս թէ որ ներկադ գտայ քու աչքիդ, կ՛ազատիմ քեզի՝ քու ծառայիդ քովէն մի անցնիր.
4 կ՛ազատիմ ձեզի՝ երթ մը ջուր բերուի, ու ոտքերնիդ լուացէք, ու ծառին տակը հան-
5 գստացէք. Եւ հացատուր մը հաց բերեմ, ու հոգեպնդեցէք, ետքը անցէք. Քանի որ հասնիք ձեր ծառային քովը եկաք։ Եւ անոնք ըսին, Ինչպէս որ ըսիր, անանկ
6 ըրէ։ Եւ Աբրահամ արագապով դէպ ի վրանը Սարային գնաց, ու ըսաւ, Շուտով երեք գրիւ բարակ ալիւր շաղէ ու չօթեղ չինէ։
7 Եւ Աբրահամ վազից արջառաներուն, ու մատղաշ և ազէկ արձի մը առաւ ու պատանիին մի տուաւ. ան ալ շուտով պատրաստից զա-
8 նիկա։ Եւ կովգի ու կաթ ու իր պատրաստած արձը առաւ, և անոնց առջեւը դրաւ. ու ինքը ծառին տակը անոնց քովը կայներ։
9 Եւ ուտեցին։ Եւ ըսին իրեն, Ո՞ւր է քու Սարրա կինդդ։ Եւ ինքը ըսաւ, Ահա
10 վրանին մէջն է։ Եւ Տէրը ըսաւ, Դալ տարի անպատճառ քեզի պիտի դառնամ, և ահա քու կինդդ Սարրա որդի մը պիտի ունենայ. և Սարրա մտիկ կ՛ընէր վրանին դռանը մէջ
11 որ Անոր հետն էր։ Եւ Աբրահամ ու Սարրա

ա Գծ. 6. 8։
բ Գծ. 6. 3. Հռոմ. 4. 11։
գ Դան. 4. 32. Ղեւտ. 25. 21. Ըսուխ. 6. 21. Փիլ. գ. 5։
դ Եզ. 4. 24։
ե Ելք. 2. 6։
զ Ելք. 3. 1։
է Գծ. 6. 3. Հռոմ. 4. 11։
ը Գծ. 10. 1։
թ Գծ. 11. Գաղ. 4. 21։ ա Պետ. 4. 6։
ժ Գծ. 35. 12։ Իսա. 6։
ի Գծ. 16. Իսա. 2։ Գաղ. 4. 23։
ա Ելք. 6. 3։
բ Գծ. 17. 1։
գ Գծ. 18. 10։
դ Գծ. 21. 2. Գաղ. 4։
ե Գծ. 17. 19։
զ Գծ. 25. 26։
է Գծ. 21. 2։
ը Գծ. 17. 16։
թ Գծ. 17. 19։ Գաղ. 4. 23։
ժ Գծ. 17. 10։
ի Գծ. 17. 23։
ա Գծ. 17. 27։
բ Գծ. 17. 12։
գ Գծ. 21. 4։ Գաղ. 5. 2։
դ Գծ. 17. 14։
ե Գծ. 17. 23։
զ Դատ. 6. 18։ Սաղ. 75. 15։
է Գծ. 17. 1։
ը Գծ. 17. 21։ Իսա. 8։ Հռոմ. 9. 9։
թ Գծ. 18. 1։ Հռոմ. 4. 17։ Հբր. 11. 12։ 19։

ծերացած էին ու օրերին անցուցած. և Սարրային պակասած էր ինանոց օրէնքին մէջ ըլլալ, 12 բայց և Սարրա իր մնալին մէջ ինդաց՝ բանալով, ինչ պատահէր եարը զանազան ինդիրներն պիտի ունենային, նախ ալ ծերացած ըլլալով։ 13 Եւ Տէրը բաւ Աբրահամին, Սարրա ինչո՞ ինդաց, բանալ, Միթէ ես իրաւցնէ պիտի 14 ծնանիմ, որ պատրէ եմ. Տէրոջը մանրը գժուարին բան կա՞յ այդ ետը. ժամնանակուած ժամանակին ըզայ առրի՝ քեզի պիտի գան նամ, ու Սարրա որդի մը պիտի ունենայ։ 15 Եւ Սարրա ուրացաւ ու բաւ, Չինդացի. քանզի վախցաւ։ Եւ Ուիկա բաւ, Չէ, իրն գացիր։

16 Եւ մարդիկը հոան անկէ, ու երեսնին դէպ ի Սոդոմ չխոկեցին. և Աբրահամ գանուր իրան 17 զարկելու համար հետերնին գնաց։ Եւ Տէրը բաւ, Միթէ Աբրահամէն պահնմ ինչ որ ը- 18 նելու եմ. Որովհետև Աբրահամ անշուշտ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ, ու երկրի բո- 19 լոր ազգերը նմանով պիտի օրհնուին։ Գիտցի գիտեմ գանիկա, որ իր որդւոց ու իրմէ ետքը իր տանը պիտի պատուիրէ, և անոնք արդարութիւն ու իրաւունք ընելու համար՝ Տէրոջը ճամբան պիտի պահեն. որպէս զի Տէ- րը Աբրահամին վրայ բերէ ինչ որ խոսեցաւ։ 20 Եւ Տէրը բաւ, Որովհետև Սոդոմին ու Գո- մորին ազազակը շատցաւ, և անոնց մեղքը 21 իսիաւ ծանրացաւ. ես ինիս պիտի իջնեմ տեսնել, թէ բոլորովին ինծի եկած ազազակին պէս 22 ըրին. և թէ որ չէ՝ գիտնամ։ Եւ անոնք մարդիկը անկէ երան հոս գէպ ի Սոդոմ գացին. և Ա- բրահամ տակաւին Տէրոջը առջևը կայներ էր։ 23 Եւ Աբրահամ մօտեցաւ ու բաւ, Կո- դեօք ամբարշտին հետ արդարն ալ պիտի կոր- 24 պնցնես. գուցէ ան քաղաքին մէջը հետն արդար ըլլայ. արդեօք անոր մէջը եղած հի- սուն արդարին համար չխնայես պիտի կոր- 25 պնցնես ան տեղը. հետ լինի քեզ մասին բան ընելը՝ որ արդարը ամբարշտին հետ մեռցնես, ու արդարը ամբարշտի պէս ըլլայ. հետ լինի քեզ. միթէ երկրի դատաւորը արդա- 26 րութիւն պիտի չընէ։ Եւ Տէրը բաւ, Թէ որ Սոդոմին մէջ հետն գտնեմ քա- ղաքին մէջը, անոնց համար բոլոր տեղը պիտի 27 խնայեմ։ Եւ Աբրահամ պատասխան տուա- ու բաւ, Ահա հիմա՝ ես որ հող ու մոխիր 28 եմ, ՝Տէրոջը հետ խոսելու սկսայի. գուցէ հետն տակաւին հինգ պակաս ըլլայ, ան հին- գին համար բոլոր քաղաքը պիտի կործանցնես։ Եւ Ուիկա բաւ, Թէ որ հոն քառասունհինգ գտնեմ, չեմ կործանցնեներ։ 29 Եւ գաղնեալ խօ- սեցաւ անոր ու բաւ, Գուցէ հոն քառասուն գտնուի։ Եւ Ուիկա բաւ, Քառասունին համար 30 ալ չեմ ըներ։ Եւ ինդն բաւ, Ոհ, Տէրը չբար- կանայ, ու խոսեմ. Գուցէ հոն երեսուն գտնուի։ Եւ Տէրը բաւ, Թէ որ հոն երեսուն գտնեմ, չեմ 31 ըներ։ Եւ ինդն բաւ, Ահա հիմա Տէրոջը հետ խոսելու սկսայ. Գուցէ հոն քսան գտնուի։ Եւ Ուիկա բաւ, Քսանին համար ալ չեմ կոր- 32 պնցներ։ Եւ ինդն բաւ, Ոհ, Տէրը չբար- կանայ, ու միւնակ ատ անգամ խոսեմ. Գուցէ հոն տասը գտնուի։ Եւ Ուիկա բաւ, Տասնին 33 համար ալ չեմ կործանցներ։ Եւ Տէրը Աբրա- համին հետ խոսելէ լմընցուցածին պէս գնաց. Աբրահամ ալ իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Դ-ուա երկու հրեշտակները իրիկուան 4 Շուր Սոդոմացիք հետ բանի մը կարծես են։ 12 Դ-ուա լուտ կը խրատե։ 18 Անգ-ի երեսաս հրաման կ'առնէ։ 24 Սոդոմի ու Գոմորի կործանումը։ 26 Դ-ուային կինը աղի սիւնան կ'ըլլայ։ 30 Դ-ուա այրի մը մէջ կը բնակին։ 31 Մ-ուարէ ու Ամմոն ազգերնու- ւոր ծնունդը։

1 Եւ ՝-ան երկու հրեշտակները իրիկուան գէմ Սոդոմ եկան. ու Դ-ուա Սոդոմի գռան նստեր էր. և ՝Դ-ուա տեսնելով՝ գանոնք դիմաւորե- լու եաւ, ու իր երեսը մինչև գետինը ՝Խոնե- 2 ցաւ։ Ու բաւ, Ադ-իս տ-, բերա, կ'ապաւինմ, ՝ձեր ծառային տունը գա- ձէք, և գիշերը հոն կեցէք ու ՝տաքընեցը- լատքը. ու առտուընոյ կանուխ ելէք ու ձեր ճամբան գացէք։ Եւ անոնք բսին, ՝Ո՛չ։ գի- 3 շերը փողոցը կը կենանք. Եւ չատ բռնացա- ւեց գանոնք, ու անոր գաշնան և անոր տունը մտան. ՝ու անոնց խնձոյք բրաւ և բազարջ եփեց, ու կերան։

4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ քաղաքին մարդիկը՝ տղոյնէն մինչև ծերերը՝ ամէն կողմէն բոլոր ժո- 5 ղովուրդը տունը պատեցին. Ու Դ-ուային կան- չեցին ու անոր բսին, Ո՛ր են անի մարդիկը որ առ գիշեր քեզի եկան. ՝անոնք դուրս հանէ 6 մեզի, ՝ու գիտնանք անոնք։ Եւ Դ-ուա դուրս նանէ անոնց մօտ ետևը փակեց, ու իր առաջն 7 դուռը գոցեց. Եւ բաւ, Եղբայրնե՛րս, կ'ա-

---

ե Գէդ. լա·35։
է Ելս. ժե·17։
ը Դաս. ա·18։
թ ա Պետ.·գ·6։
ժ Երեմ.ը·17։ Ձաքր.·ե·8։ Պատ.·գ·9։ ՄԹ.·26։ Դաս.ա·37։
ի Գէդ. ժե·21։ Հմր.·10։ գ Թագ.·գ·16։
ա Եզեկ. կնոջ ժամանակին
ե Հառմ. ժե·24։
զ Ելս.·ե·6։ գ Ցաղ.·ե·4։
է Մաղ.բե·14։ Ամաս.·գ·7։ Ցաղ.·ժե·15։
ը Գէդ. ժբ·3։ բբ·18։ Գոդ.·գ·25։ Գաղ.·գ·8։
ժ Ելս.·կե·15։ Եփես.·գ·4։
ի Գէդ.·գ·10։ ՄԹ.·33։ Ցաղ.·ե·4։
ա Գաղ.·ե·20։ Եր·գ·9։ ՄԹ.·ժ·11։
բ Ելս.·ե·3։ Լ·գ·17։ Սաղ.·ծբ·11։ Գբ·գ·2։ Հառմ.·գ·6։
գ Եր·ե·15։ Ես·ծ·11։
դ Գէդ.·գ·19։ Ցաղ.·գ·19։ Հաղ.·ծբ·7։ ա Կոր.·ժե·47, 48։
ե Գէդ.·ը·1։
զ Դաս.·ծբ·59։
է Ցաղ.·ե·16։ —
ը Գէդ.ծբ·22։
թ Գէդ.·ծբ·1։ Եզեկ.·ի·36։

ժ Եր·ժ·8։
ի Գէդ.·ժբ·4։
ա Ցես Դաս.·ի·28։
բ Գէդ.·ժբ·8։
գ Ես·գ·9։
դ Դաս.·ժի·22։
ե Գէդ.·գ·1։ Հառմ.·ա·24, 27։ Ցաղ.·7։
զ Դաս.·ժի·22։

8 զայեմ Ձեզի՝ յարութիւն մի ընէք, ։ Ահա հի-
մա երկու աղջիկ ունիմ, որ երիկ մարդ չեն
դեռ. անոնք հիմա Ձեզի դուրս հանեմ,
ու Ձեր աչքին առկիը ապիկ եղածը ըրէք ա-
նոնց. բայց միայն սա մարդոյդ բան մը մի
ընէք. Քանզի անոր համար իմ յարկիս տակ
9 քին տակը մտան։ Եւ անոնք ըսին, Մէկդի
կեցիր. ու ըսին ա, Նախկին գալեզ մը եկաւ,
ու դատաւորն ալ կ՚ուզէ. հիմա
գիտի անոնցմէ գէշ կ՚ընեն. Եւ սոսկալի
բռնաւորութիւն մարդի՛ պատճէն ղմտոր, ու
10 գուռը կոտրելու մտեցան։ Բայց այն մար-
դիկը Ձեռ բերնին երկնցուցին, ու Լովտը սա-
նոր մէջ ժողովեցին ու գուռը գոցեցին
11 Եւ սանոր գուռը կռնակ մարդիկը կոտրե-
ցին մեծէն զարկին պզտիկէն մինչև մեծը, անոնկ
որ գուռը գտնելէն յոգնեցան։
12 Եւ մարդիկը ըսին Ղոմոտն, Հոս ուրիշ ո՛վ
ունիս. փեսաներդ ու որդիներդ, ու աղջիկներդ,
ու քաղաքին մէջ ով որ ունիս հոս տեղէն հա-
13 նէ. ինչու որ մենք սա տեղը պիտի կորսնց-
ցնենք. քանզի նահոց ազազակը Ցէրջը ա-
ղիը մեծ եղաւ. ու Ցէրը մեզ ղրկեց ան-
14 կա կորսնցնելու։ Եւ Ղոմ էրաւ, ու Իր
աղջիկները առնող փեսաներուն խօսեցաւ
ու ըսաւ, Ելէք ու սա տեղէն գացէք, ին-
չու որ Ցէրը պիտի կորսնցնէ սա քաղաքը։
Բայց իր փեսաներուն ծաղր ընող մը երեցաւ։
15 Եւ առաւտ եղածին պէս Հրեշտակները ար-
ագացուցին Ղոմոտ՝ ըսելով, Ելէ՛ք կին կ ա-
ղջիկդ առնող երկու աղջիկ առ, որ քաղա-
16 քին ՚ անօրէնութեանը մէջ չկորսուիս։ Եւ երբ-
որ անիկա կը տնազուար, ան մարդիկը բռնեցին
անոր ձեռքէն ու անոր կնկանը ձեռքէն
և անոր աղջիկներուն ձեռքերէն Ցէրջը
անոր ողորմելով, ։ ու հանեցին անիկա և
17 քաղաքին դուրսի դրին։ Ու եղաւ որ
երբ զանոնք դուրս հանեցին, Ձէ՛ բաւ, Ազ-
ատո՛ւ հոգուդ համար փախիր։ Չետդ մի նա-
յիր և բոլոր գաւառին մէջ մի կայնիր. լեռը
18 փախիր, չըլլայ որ կորսուիս։ Եւ Ղոմ ըսաւ
19 անոնց, Օ՛հ, Տէր իմ, չնորհք երբ։ Ահա հիմա
ծառայդ քու աչքերդ գտաւ, ու իմ
կեանքս ազատելով ինծի մեծ ողորմութիւն ըրիր.
և ես չեմ կրնար լեռը փախչել, չըլլայ որ
20 չարիք հասնի ինծի ու մեռնիմ։ Ահա սա քա-
ղաքը՝ ու հոն փախչելու մօտ է, ու ան պըզ-
տիկ է. չնորհք երթ՝ հոն փախչիմ, (չէ՞
որ անիկա պզտիկ է,) և իմ անձս ազ ըլլայ։
21 Ու ըսաւ անոր, Ահա սա բանին մէջէն ալ
քու ՚ազատութիւդ ընդունեցի, որ սա քաղա-
քը կործանցնելուն՝ որուն համար խօսեցար։
22 Շուտ երթ հոն փախիր. քանզի գուն մինչև
որ հոն չհասնիս, ես բան մը չեմ կրնար ընել։
անոր համար հոն քաղաքին անունը ՚Սեղոր
23 ։Արեգ երկրի վրայ կը ծագէր, երբոր
24 Ղոմ Սեղորի մտաւ։ Աստուած ՚Տէրը Սո-
դոմի ու Գոմորի վրայ ծծումբ ու կրակ
25 տեղացց Ցէրջէ կողմանէ երկինքէն, Եւ ան
քաղաքները, ու բոլոր գաւառը, և ան քա-
ղաքներուն բոլոր բնակիչները ու երկրի վը-
26 րայ բուսածը կործանցուց։ Ու Լովէն անոր
կնկանը ետ նայեցաւ, ու ՚աղի արձան եղաւ։
27 Եւ Աբրահամ առաւուն կանուխ կ՚ելլայ՝
28 ՚Տէրջէ առկիան տեղը ։։։

38 բացուց Տէրն է մինչև այսօր։ Եւ պղտիին ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Բենամ՝ մի դրաւ. Համիկա Ամմոնացւոց Տէրն է մինչև այսօր։

ԳԼ. Ի

1 Աբրահամ Գերարացւի մէջ կը գտնէ խաղաղու- 2 թիւն իր հիմն ըլլալ ու Աբիմելիքէ երգի մը մէջ կը յանդիմանուի Աբրահամին ծխականը համար։ 9 և ինչն ալ կը յանդիմանէ Աբրահամը։ 14 Աբիմելիքը Սարրան եւս կը ապա- 16 ու գանձիա ալ կը յանդիմանէ։ 17 Աբրահամին աղօթքով Աբիմելիքին ընտանիքը կը բժշկուին։

1 Եւ Աբրահամ՝ անկէ դէպ ի Հարաւային եր- կիրը չաւեց. և Կադեսի ու Սուրին միջեւ- դը բնակեցաւ, ու Գերարացի մէջ պանդուխտ 2 եղաւ։ Եւ Աբրահամ իր կնոջը Սարրային հա- մար, Քոյրս իմ է՛ ըսաւ. և Գերա- րացի Թագաւոր Աբիմելիք հաղ- խրկեց, ու Սառա Սարրան։

3 Բայց Աստուած եկաւ Աբիմելիքին Գի- շերը երազի մէջ ու ըսաւ անոր, Ահա ան կինանը համար որ դուն առիր, Մեռած մեռ- 4 նես. քանզի անիկա էրկի ունի։ Բայց Աբի- մելիք անոր մօտեցած չէր. և ըսաւ, Ով Տէր, 5 Հարգալ ազգ ալ պիտի մեռցնէ՞ն։ Ինքն ին- ձի՝ Անիկա իմ քոյրս է՝ չըսաւ՞. և ան ալ Անիկա իմ եղբայրս է՝ ըսաւ. Ես ա՛ն բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով ըրի։ 6 Եւ Աստուած անոր ըսաւ երազին մէջ, Ես ալ գիտցայ որ ա՛ն բանը ուղիղ սրտով ըրիր, նաեւ ըեզ ինծի դէմ մեղք գործելէն ետ պահեցի. անոր համար ըեզ չթողուցի որ 7 անոր մօտենաս։ Բայց հիմա կինը իր էրկա- նը դարձո՛ր. էրկանը անիկա մարգարէ է, և ըեզի համար աղօթք ինդ ընէ՝ որ ապրիս. և թէ որ դուն ետ չտաս, գիտցիր որ անպատճառ պիտի մեռնիս դուն և ամէն ըո- կիններդ։

8 Ուստի առաւօտուն կանուխ եղաւ Աբիմե- լէք, ու կանչեց իր բոլոր ծառաները, և բո- լոր այս բաները անոնց *պատմեց. ու մար- դիկը չատ վախցան։ 9 Եւ Աբիմելիք կանչեց Աբրահամը ու ըսաւ անոր, Մեզի ի՞նչ ըրիր. ու ես քեզի ի՞նչ յանցանք ըրի, որ իմ վր- րաս ու թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք մը բերիր։ Չգործուելու գործեր գործեցիր 10 ինծի։ Եւ Աբիմելիք ըսաւ Աբրահամին, Ի՞նչ 11 տեսար որ այս բաները ըրիր։ Եւ Աբրահամ ըսաւ, Որովհետեւ կարծեցի որ իրաւցնէ չկայ ուրեք վախ Աստուծոյ մարդոց մէջ, ու ինկնիսին համար զիս կը սպա- 12 նեն։ Եւ ասկարեն իրաւցնէ՛ իմ քոյրս է. հօրս աղջիկն է, բայց մօրս աղջիկը չէ՛ և ինծի 13 իմ կինիս եղաւ։ Եւ երբոր Աստուած զիս իմ հօրս տունէն օտարութեան տարաւ, ըսի անոր, Ինծի ընելիս չնորհքդ ա՛ս ըլլայ. ա՛ր որ երթալու ըլլանք, Հան ինծի համար թէ- 14 մէ իմ եղբայրս է։ Եւ Աբիմելիք ոչխար- ներ ու արջառներ և ծառաներ ու աղա- խիններ առաւ, և Աբրահամին տուաւ. անոր կինիկը Սարրան ալ անոր ետ տուաւ։ Եւ Աբի- 15 մելիք ըսաւ, Ահա իմ երկիրս քու առջեւդ 16 է. ո՛ր որ կ՚ուզես բնակէ։ Եւ Սարրային ըսաւ, Ահա հազարդ կտոր արծաթի տուի ե- ղբօրդ. ահա քեզի հաշտութեան ծածկոց ըլլայ բոլոր քեզի հետ եղողներուն առջեւը և ամէ- 17 նուն։ Աղաչեց անոնք յանդիմանեցաւ։ Եւ Աբրահամ՝ աղօթք ըրաւ Աստուծոյ. և Աս- տուած բժշկեց Աբիմելիքը ու անոր կինիկը 18 և անոր աղախիններուբ, ու կը ծնանէին. քան- զի Տէրը Աբրահամին կինիկը Սարրային հա- մար՝ Աբիմելիքին ընտանիքը բոլոր ար- գանդները գոցեալ էր։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Խոհակին ծնունդը։ 4 ու թլփատութիւնը։ 6 Սարրա ի՛ւր- բահասիս։ 9 Հագար ու իշմայէլ զրկա կը ղրկուին։ 15 Հագար անապատին մէջ պանդուխտ։ 17 Հրեշտակին կը մխի- թարեւ։ 22 Աբիմելիք Բեերսաբէէի մէջ ուխտ կ՚ընէ Աբրա- համին հետ։

1 Եւ Տէրը իր բանին պէս Սարրային՝ այցե- լութիւն ըրաւ. և Իր գրածին պէս ըրաւ 2 Տէրը Սարրային։ Եւ Սարրա յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ Աբրահամին իր ծերութեան ատեներ, ուր նոյն ժամանակին որ Աստուած 3 բանը էր անոր։ Եւ Աբրահամ իրեն ծնած այս- ինքն Սարրային իրեն ծնած իր որդւոյն անու- 4 նը Խաոակ դրաւ։ Եւ Աբրահամ Թլփատեց իր որդին Խաոակը երբոր ութ օրուան եղաւ, 5 ինչպէս որ Աստուած իրեն պատուիրեր էր։ Եւ Աբրահամ հարիւր տարեկան էր, երբոր իր 6 որդին Խաոակ ծնաւ իրեն։ Եւ Սարրա ըսաւ, Աստուած ինծի ծիծաղ ընծայեց. ամէն մարդ որ լսէ՝ ինծի հետ պիտի ծիծաղի։ 7 Եւ ան պիտի ինդայ. Նաեւ ըսաւ, Աբրահամին ով կ՚ըսէր որ Սարրան ազատներ պիտի սնու- ցանէ. Քանզի իր ծերութեան ատենը իրեն 8 որդի ծնայ։ Եւ տղան մեծցաւ ու կաթէն կըտ-

բանեցաւ. և Աբրահամ մեծ ինծոյք բրաւ խառնիճին կամէն կարաւած օրը։
9 Եւ Սարրա անանկով որ Հագիպտացի Հագարին օրդին էր, Ծորն որ Հ֊ծոյ Աբրահամին
10 Ծնաւ, Ծձադր կ'ընէ, Բաւ Աբրահամին, Սկսրսնակ աս ազախինիդ ու անոր օրդին. ինչու որ աս ազախինին օրդին իմ օրդւոյս հետ ժառանգ պիտի չըլլայ։ Եւ աս բանին
11 Աբրահամին չատ գժուար երեցաւ Ւ֊ր օրդւոյն
12 պատճառաւ։ Եւ Աստուած բաւ Աբրահամին, Ցգուն հանոր ու ազախինիդ համար մի գժուար երեսնար. Սարրայինն ինչ բան որ խօսր ձեզի բրէ, բանիկ
13 Ծհետևակով ինչ տերունդ պիտի կոչուի Եւ ազախինին օրդին ալ ազգ մի պիտի բնեմ, ին
14 չու որ անոնց բան սերունդ է։ Ու Աբրահամ առաւսւնց կանուխ երաւ, և հաց ու ամիկ մի ջուր առաւ, ու Հագարին տուաւ՝ անոր ուսին վրայ դնելով, և զաւակ ալ տուաւ, ու Ւրկրեց անոնք։ և գնաց անկնաւ ու Բերսաբեէլի անապատին մէջ անդին ատդին կը պր֊
15 տրակր։ Եւ ամիկն ջուրը հատաւ, ու մոգաւ
16 Ներսն ինկած տակր ձգեց ատուն։ Եւ նե֊ տրնեցի մը չաի հեռու գնաց ու գրնացր երա֊ տաւ, քանի որ բաւ, Ցգուն մեռնիդր տեսնեմ։ և գրնացր նստելով իր ձայնը վերցուց
17 ու լացաւ։ Եւ Աստուած ատուն ձայնը լսեց։ ու Աստուծոյ հրեշտակր երկրիէն կանչեց Հագարը, ու անոր բաւ, Հագար, ինչ ի՞նչ եղաւ։ մի վախնար, ինչու որ Աստուած լսեց
18 ատուն ձայնը անոր երած տեղէն։ Երթր, որ֊ գան վերցուր, ու ձեռքդ օդնէ անոր։ վասն
19 դի մեծ ազգ մը պիտի բնեմ անկնա։ Եւ Աստուած Հ֊ծոյ աչքերը բացաւ, ու ջուր մի տեսաւ։ և գնաց ու ամիկ լցուց ու ատուն խմցուց։ Եւ Աստուած ատուն հետ
20 էր, որ մեծցաւ ու անապատը բնակեցաւ։ Ու
21 ապեղտաւոր եղաւ։ Ու փառանի անապատին մէջ բնակեցաւ։ և մայրը անոր կնիկ մը առաւ եգիպտոսի երկրէն։
22 Ու եղաւ որ անոնք Աբիմելիք և իր ազգապետր փիկոդ խօսեցան Աբրահամին բան֊ լով, Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի մէջ
23 ինչ որ գործես։ Եւ հիմա հոս ինձի երդուր Աստուծով, որ ինձի ու իմ զաւկիս և իմ սերունդիս հետ նենդաբերմամբ պիտի չվարրանաս։ հապ իմ քեզի բրած բարութեանս պէս պիտի բնես ինձի ու աս երկրիս որուն մէջ
24 բնակիր եաս Եւ Աբրահամ բաւ, Ես երդնում
25 կ'ընեմ։ Ու Աբրահամ յանդիմանեց Աբիմելիքը ջրի ջրհորի մը համար՝ որն որ Աբիմելիքի ծառաները բռնաբարեցին։
26 Աբիմելիք բաւ, Ան բանը ով բնելը չեմ գիտեր. և դուն ալ չիմացուցիր ինձի, ու հս ալ բաւ չեմ դիտեր, բայց միայն այսօր։ Եւ Աբրահամ ոչխար֊ներ ու արջառներ առաւ ու Աբիմելիքին
28 տուաւ, ու երկուքնին ալ Ուխտ բրին։ Եւ Աբրահամ ոչխարներէն եօթը հատ էզ գառ֊
29 ներ զատ գրաւ։ Ու Աբիմելիք բաւ Աբրա֊ համին, Ինչ պիտի ըլլան աս եօթը էզ գառ֊
30 ներր որ դուն զատ գրիր։ Եւ անոնք բաւ, Ան եօթը էզ գառներր իմ ձեռքս առնես, որ անոնք ինձի վկայութիւն ըլլան թէ հա֊
31 Տօրր ես փորեր եմ Անոր համար տան անունն անուանր Բէերսաբէէ կոչեց, քանզի երկու֊
32 ներն ալ հոն երդում բրին։ Եւ Բէերսաբէէի մէջ ուխտ բրին։ անուանեցր եաս Աբիմելիք ու անոր զաւրապետր փիկոդ, և փղշտացւոց երկիրը դարձան։
33 Եւ Աբրահամ ծառեր անկնց Բէերսաբէէի մէջ։ ու հոն Տէրոյ Ցաւտնի Աստուծոյ եՀովային
34 Ծանուներ կանչեց։ Եւ Աբրահամ շատ օրեր պան֊ դխտաւորեաց բրաւ փղշտացւոց երկրին մէջ։

ԳԼ֊ ԻԲ

1 Աստուած Աբրահամը կր փորձէ՝ հրամայելով որ իր խոստակ որդին զոհ բնէ։ 3 Աբրահամի հետ ատոր ճամբորդութիւնը։ 11 Հրեշտակը կ'արգիլէ զոհին խոստակը մորթելէն։ 13 և անոր տեղ Աբրահամ խոյ մը կը զոհէ։ 14 Ան տեղը Եհովահ երևցաւ։ 15 Աբրահամ նորեն կ'օրհնուի։ 20 Նահորի ազգականները մինչև Ներկա։

1 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը Աստուած փորձեց Աբրահամի, ու բաւ անոր, Ով Աբ֊
2 րահամ։ և անիկա բաւ, Ահա հս հոն եմ անիկա բաւ, Հիմա Ծրա սիրած միկնաստիկ որդիդ Իսահակը առ, ու Մօրիայի երկիրը գնա, և հոն զանիկա ողջակէզ բրէ նեռնե֊
3 րուն միկուն վրայ՝ որն որ ես քեզի պիտի բանեմ։ Եւ Աբրահամ առաւսւնց կանուխ երաւ, ու իր էշուն համար գրաւ, և իր հետը եր֊
կու ծառայ ու իր Իսահակ որդին առաւ։ և ողջակիզի համար փայտ ձեղքեց, ու երաւ գնաց անոր տեղը որ Աստուած իրեն բաւ։
4 Ու երրորդ օրր Աբրահամ իր աչքերը վեր վերց֊
5 ուց, ու հեռուէն անոր տեղը։ Եւ Աբ֊ րահամ բաւ իր ծառաներուն, Դուք իջուն հոս հոս մնացէք, և հս ու տղան մինչև հոն երթանք, ու երկրպագութիւն բնենք, և նո֊
6 րէն ձեզի գառնանք։ Ու Աբրահամ ողջակէ֊

ա Գլ֊ մգ֊ ։։
բ Գլ֊ մգ֊ ։ե֊
գ Գ֊ա֊ գ֊ ։ը֊
դ Գ֊ա֊ ։ը֊ ։ Ցճ֊ ։ Ցճ֊ գ֊ ։ Ցճ֊ ։ Ցճ֊ ։ Ցճ

զին փայտերն առաւ, ու Իր որդւոյն Իսահակին վրայ դրաւ, և ինքն իր ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը, ու երկուքին միասին
7 գացին։ Եւ Իսահակ իր Հօրը Աբրահամին խօսեցաւ ու ըսաւ, Հայր իմ։ Ն ահիւրս ըսաւ, Ահա հոս եմ, որդեակ։ Եւ ան ըսաւ, Ահա կրակը ու փայտը, բայց ողջակէզ ըլլալու գա-
8 ռը ո՛ր է։ Եւ Աբրահամ ըսաւ, Աստուած իրեն ողջակէզ ըլլալու գառը պիտի պատրաստէ, որդեակ իմ։ Ա յսպէս երկուքը միասին
9 ուղղացին։ Ու հասան այն տեղը որ Աստուած անոր ըսած էր։ Եւ Աբրահամ հոն սեղան չինեց ու փայտերը շարեց, և իր որդին Իսահակ կապեց, ու Ձ զանիկա սեղանին փայտե-
10 րուն վրայ դրաւ։ Եւ Աբրահամ իր ձեռքը երկնցուց, ու դանակը առաւ որ որդին
11 մորթէ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց ու ըսաւ, Աբրահամ՝ Աբրահամ։ Եւ
12 անիկա ըսաւ, Ահա հոս եմ։ Եւ ըսաւ, Ձգտո՛ ձեռքդ մի գցիր, և անոր բան մի մի ընե՛ր. քանզի Ես հիմա գիացայ որ Աստծմէ կը վախ-
նաս։ որովհետև քու միհկնածիկ որդիդ ինծմէ
13 չխնայեցիր։ Եւ Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ, և ահա Ի ետևը խոս մը ցանեներուն մէջ եղջերուներէն բռնուած խոյ մը կար։ ու Աբրահամ գնաց ու խոյը առաւ, և զանիկա իր որդւոյն տեղը ողջակէզ մա-
14 ատուց։ Եւ Աբրահամ անուն տուին Ո Եհովիրէհ կանչեց, որ մինչև այսօր կ՚ըսուի։ Տէրը
15 լեռներու մէջ պիտի երեւնայ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ անգամ երկինքէն Աբրա-
16 համը կանչեց, Ու ըսաւ, Իմ անձիս վրայ երդում ըրի՛ կ՚ըսէ Տէրը, որովհետև ասա բանը ըրիր, ու ինծի Հանցը քու միհկնածիկ որ-
17 դւոդ չխնայեցիր, ինչ օրհնելով պիտի օրհնեմ, ու քու սերունդդ Երկինքի աստղերուն, ու Ծովեզերքը եղող աւազին պէս խոտ պիտի չատցընեմ։ և Քու սերունդդ իր թշնամիներուն Դարպասներէն պիտի ժառանգէ.
18 Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին։ Որովհետև իմ Ձայնիս անսացիր
19 դրիր։ Ա յսպէս Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ, ու երեն ու միասին Բերսաբէէ գացին. և Աբրահամ Բերսաբէէի մէջ կը բնակէր։
20 Ու եղաւ որ ատ բաներէն ետքը Աբրահամին պատմեցուին՝ ըսելով, Ահա Մելքան ինքն ալ որդիներ Ծնաւ քու եղբօրդ Նա-
21 քորին. Առջինեկ որդին Հուսը, և անոր եղբայրը Բուզ, ու Ասեմին Հայրը Կամուէլ,
22 հէլը, Եւ Քեսադը, ու Ասաւը, և Փաղդասը,

23 ու Բեթուէլը։ Եւ Բեթուէլ Ծնաւ Ռեբեկան։ ասոնք ութը Մելքան Նաքորին Եղբօրը Նահորին
24 Ծնան։ Ա Ռաքամին եղբօրը Նահորին անոր Հարճը որուն անունը Ռեումա էր՝ անիկա ալ Ծնաւ Տեբահը և Գաամը ու Թահաշը և Մաաքան։

ԳԼ. ԻԳ

1 Սարրայի կեանքը օրերն ու մնաց։ 3 Աբրահամ Ծախու կ՚առնէ Մաքպելայի դաշտը։ 19 ու Սարրան Հոն կը Թաղէ։

1 Եւ Սարրա հարիւր քսանեւհինգ տարի ապրեցաւ։ այսչափ եղան Սարրային կեանքը տարի-
2 ները։ Ու Սարրա մեռաւ Քաղհաթարբայի մէջ, որ է Հեբրոն՝ Քանանու երկրին մէջ։ ու Աբրահամ Սարրային Համար սուգ ընելու ու
3 ողբալու եկաւ։ Եւ Աբրահամ իր մեռելին քովէն ելաւ, ու Խիտին որդիներուն հետ
4 խօսեցաւ ըսելով, Ես ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ եմ։ ձեր մէջը Ինծի Ողբալու Համար տապանաժառ տուէք, որ իմ եղբօրս աե-
5 ակէն մեռելս թաղեմ։ Եւ Խիտին որդիները պատասխան տուին Աբրահամին ու անոր
6 ըսին, Տէր իմ, մեզի ըրէ մեզ մէջը Ի բան Աստծոյ նա։ մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը թաղէ քու մեռելդ. քու մեռելդ Թաղելու Համար մեզմէ մէկ
7 չխնայեր իր գերեզմանը քեզի տայու։ Եւ Աբրահամ եղաւ, ու Խոնարհեցաւ երկրին ժողովուրդին՝ Խիտին որդիներուն
8 ըսուն։ Եւ անոնց Հետ ըսելով, Թէ որ կ՚ուզէք որ ես իմ եղեռնս առջևէն մեռելս թաղեմ, լսեցէ՛ք ինծի և Հանուր Մաահան որդւոյն Եփրոնին Հետ խօսեցէ՛ք,
9 Որ իր արտին Ծայրը եղած Մաքփելայի սըրը ինծի տայ։ անոնիկ ձեր մէջը ինծի գնի՛ր ընդհանուր տապանաժառ ըլլալու Համար ինծի
10 գնով տայ։ Ու Եփրոն Խիտին որդւոցը մէջ կը Նստէր։ Եւ Խիտացի Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրահամին Ականջ իր քաղաքին գռնէն մտնող բոլոր Խիտին որդիներէը կ՚ըսելով,
11 ու ըսաւ, Չէ, տէր իմ, լսեցի՛ մեզի։ արարք քեզի կու տամ, և Հոն եղած այրն ալ քեզի կու տամ։ իմ ժողովուրդիս առջևը տամ։ ան
12 քեզի ասի։ Թաղէ քու մեռելդ։ Եւ Աբրահամ ան երկրին ժողովուրդին առջևը խոնար-
13 հութիւն բրաւ։ Ու Եփրոնին խօսեցաւ, երբ որ ան երկրին ժողովուրդը կը լսէին, ու ըսաւ, Բայց թէ որ Դուն ինծի ԼՍԵՍ, կ՚ազատիմ քեզի լսելով ինծի տուր։ ես արտին տուակը տամ։

ա Ծագ. ԺԹ. 17։
բ Երբ. Ժ. 17։ Ծագ. ը. 21։
գ ա Թագ. Ա. 28։ Մաթ. գ. 7. 8։
դ Գլ. իգ. 5։ Ծագ. ը. 22։
ե Աստիճան Տէրը պահ. ըր պահ. Նահանջ։
զ Սաղ. ճԶ. 9։ Գաղ. ա. 23։ Երբ. գ. 13։ 14։
է Գլ. Ա. 5։ Երեմ. ԼԲ. 22։
ը Գլ. Ժգ. 16։
թ Գլ. իգ. 60։ Մաթ. ւ. 9։
ժ Երբ. ԼԱ. 15։
ի Ծննդ. գոտեր
ժա Գլ. Ա. 3. Ա. 2։
ժբ Գլ. իգ. 15։ Գաղ. գ. 8. 9. 16. 18։
ժգ Գլ. Ժգ. 16։
ժդ Գլ. իգ. 60։
ժե Մաթ. ւ. 9։
ժզ Երբ. գ. 22։
ժէ Գլ. Ժգ. 15։ Գաղ. ա. 10։
ժը Ես. ւ. 3։ Գլ. իգ. 5։
ժթ Գլ. Խ. 31։
ի Գլ. Ա. 29։
ի ա Ծագ. ւ. 1։
ի բ Գլ. Ա. 3. Ա. 2։
ի գ Գլ. իգ. 15։ Գաղ. գ. 8. 9. 16. 18։
ի դ Գլ. Ժգ. 15։ Գաղ. ա. 10։
ի ե Գլ. Խ. 31։
ի զ Գլ. Ժգ. 8։ Մաթ. իԹ. 15։ Մարկ. ՃԲ. 19։
ի է Գլ. Ժգ. 2։ Ժգ. 14։ իգ. 35։ Ելից. Քհն. 6։
ի ը Գլ. ԻՁ. 20. 24։ Հատ. գ. 4։
ի թ Տես բ Գաղ. իգ. 21—24։

14 առ ինծմէ, ու ես իմ մեռելս հան ինծմէն ու
եփրոն պատասխան առաս. Աբրահամին ու
15 անոր բաւ, Տէր իմ, լաւ ինծի. գետինը չորս
հարիւր սիկղ արծաթի է՝ ես եւ քու մէջտեղ
ան ի՞նչ է. ուրեմն թաղէ քու մեռելդ։
16 Եւ Աբրահամ եփրոնին մտիկ բրաւ. ու Աբ-
րահամ Հիւթեց արծաթը՝ ---- եփրոնին,
ինչպէս որ անոնք գնողը որդւոց առջեւ
խօսեր էր, սպսէնի չորս հարիւր սիկղ արծաթի՝
17 վաճառականներուն մէջ անցած ըլլալու։ Ու Եփ-
րոնին արտը որ Մաքփելային մէջ Մամբրիին
դիմացն է, արտը ու հոն եղած սպղը, ու
անոր բոլորտիքի ամէնիներուն մէջ եղած ար-
18 ուի մէջէն բոլոր ծառերը Աբրահամին սաս-
յուածք բլլալու համար հաստատուեցաւ, անոր
քաղաքին դռներէն մտնող բոլոր գնահան որ-
19 դւոցը առջեւը։ Ու անկէ ետքը Աբրահամ իր
կնիկը Սարան թաղեց Մամբրիին դիմացը
եզով Մաքփելայի արտին մէջը, որ է
20 Քնդրան քաղաքին երկրին մէջ։ Ու արտը ու
հոն եղած սպղը Քետին որդիներէն Աբրահա-
մին գերեզմանի սեպհականութեան համար
հաստատուեցաւ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Աբրահամ կ'երթայ ծերցած եր ծառան։ 10 Ծառային ձեռքը
դնելէն։ 12 և աչքերը։ 15 Ռեբեկան անոր կը հանդիպի
երկրին ջուր։ 18 անոր յար կը խոյանէ։ 22 և պարգեւ կ'ընդ-
դունի։ 24 և իր որս։ ջուր բլլալը կը ծառացանի անոր։ 29
Լաբան իր ասելը կ'երգնցնի գայնի։ 34 Ծառան իր գործն
պատմելու կը պատրաստ։ 50 Լաբան և Բաթուէլ կ'երգնցնին
ծառային ասելին մէջ։ 58 Ռեբեկան կը հաճի երթալու։
62 Իսահակ կը հանդիպի անոնց գալուին մէջ։

1 Եւ Աբրահամ օրերն անցուցած էր ծեր-
ցած էր. ու Տէրը Համի բանի մէջ օրհնեց
2 Աբրահամ։ Եւ Աբրահամ բաւ իր ասոր
երեց ծառային որ իր բոլոր ունեցածին վե-
րակացուն էր, Ի՛նդասիմ քեզի ձեռդ իմ
3 երանքիս տակը դիր։ Եւ երկով կ'երգնցնեմ զքեզ
Տէրոջմով, որ երկնից Աստուածն ու երկրին
Աստուածն է, որ իմ որդւոյս կնիկ չառնես
քանանացւոց աղջիկներէն, որոնց մէջ որ ես
4 կը բնակիմ։ Հապա իմ երկիրս ու իմ ազգա-
կանութեանս երթաս, ու իմ որդւոյս խոսնա-
5 կին Հիւթ կնիկ առնես։ Եւ ծառան բաւ անոր,
Գուցէ կնիկը իմ ետեւէս սա երկիրը գալ չու-
զէ։ Կրնա՞յ որ քու որդիդ ան երկիրը դար-
6 ձընեմ ուսկից որ դուն ելար։ Եւ Աբրահամ
բաւ անոր, Զգուշացիր որ իմ որդիս հոն
7 չդարձընես։ Երկնից Տէր Աստուածը, որ զիս

ք Եզ. ւ. 13։ Եզեկ.
խե. 12։
բ Եբեմ. կ. 9։
գ Գլ. խե. 2։ խթ.
30, 31, 32։ դ. 13։
Գոթ. է. 16։
ե Տես Հառաք. գ.
7։ ը. 9։ 10։ Եբեմ.
կ. 30։ 31։

= Գլ. ժբ. 11։ խա.
5։
է Գլ. ժգ. 2։ Հմր.
35։ Պապ. Ձմր. 3։
Լատ. ժ. 22։
ը Գլ. ին. 2։
թ Հմր. 10։ Գլ. լթ
4. 5. 6։
ժ Գլ. խե. 23։ ա Մ.
խթ. 24։ Ուբ. է.

6։
ի Գլ. ժգ. 22։ բ Օր.
գ. 13։ Քհ. բ. 12։
Գլ. խե. 35։ խթ.
46։ Հբ. 2։ Եզ.
լգ. 10։ բ Օր. է.
3։
ղ Գլ. ժբ. 1։
ճ Գլ. Հբ. 2։
ն Գլ. ժբ. 1։

ծ Եբեր. Աբրահամ. ճ Հմր. 43։
յ Գլ. խթ. 10։ Եբ. 10։
Տես Դատ. գ. 17։ 37։
ա Թագ. գ. 7։ ժգ.
10։ ի. 7։
ռ Գլ. ժա. 29։ խբ. 23։
ս Գլ. խգ. 7։
տ Հմր. 12։ 26։

ծառան իմ հօրս տունէն ու իմ ծնած երկրիս հանեց,
և ու խօսեցաւ ինծի, ու երդում բրաւ ինծի,
ըսելով, Ես երկիրը քու սերունդիդ պիտի
տամ, հանիկա իր հրեշտակը քու առջեւդ պի-
տի խրկէ, ու դուն անկէ իմ որդւոյս կնիկ
8 պիտի առնես։ Եւ թէ որ կնիկը քու ետեւդ
գալ չուզէ, Ես իմ երդումէս դուն անպարտ
կ'ըլլաս. միայն թէ իմ որդիս հոն չդարձը-
9 նես։ Եւ ծառան իր տիրոջը Աբրահամին երա-
նացը տակը գրաւ իր ձեռքը, ու աս բանին
համար երդում բրաւ անոր։
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն տասը
ուղտ առաւ, ու գնաց, Քանդ ի իր տիրոջը
բոլոր բարիքները իր ձեռքն էր. և ելաւ ու
գնաց Մեսոպոտամ Նաքորի քաղաքը գը-
11 նաց։ Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը
հանցուց ջրհորի մը քով իրիկնատու գէմ
12 հինինելուն ջուր քաշելու համ առներ։ Ես
բաւ, Ով Տէր իմ տիրոջս Աբրահամին Աս-
տուածը, ի՛նդասիմ քեզի՝ չհանդիպ ինծի այս-
օր, և իմ տիրոջս Աբրահամին բարերարու-
13 թիւն բրէ. Ահա ես կայնի ազբիւրին քով ը
կը գայնի. և ա՛ռս քաղաքին բնակչացը աղ-
14 ջիկները ջուր հանելու կ'ելլեն։ Եւ ըլլայ թէ՝
երբոր աղջկան բանի, Շնորհք բրի ասոր
ինծմէ որ խմիմ, ու անիկա բանի թէ՝ խմ,
ու քու ուղտերուդ ալ խմցնեմ, անոնիկ ըլլայ
քու խրատիդ ծառայիդ Հանար ասնձնաձդ.
և սորով գիտնամ որ իմ տիրոջս բարերարու-
թիւն բրիր։
15 Ու եղաւ որ ասկաւին իր խօսքը չվերջաց-
ած, ահա Աբրահամին եղբօրը Նաքորին
կնոջը Մելքային որդւոյն Բաթուէլին ծնած
Ռեբեկան ելաւ, իր ուսին վրայ ամփոքը ու-
16 նենալով։ Եւ աղջիկը փոխա գեղեցիկ տես-
քով կոյս մին էր, ու էրիկ մարդ մը դեռևս
գիտցած չէր. և անիկա իջաւ ազբիւրը, ու իր
17 ամփոքը լեցուց ու կը գաներ։ Եւ ծառան
դիմելու պահու վազց, ու բաւ, Շնորհք
բրէ՛ քու ամփոքիդ քիչ մը ջուրէ խմցնես։
18 Եւ անիկա բաւ, Խմի՛, տէր իմ։ ու չուտով
ամփոքը իր ձեռքին վրայ իջեցուց, և խմցուց
19 անոր։ Ու երբոր անոր խմցուց լմնցուց, բաւ,
Ուղտերուդ ալ ջուր քաշեմ, մինչեւ որ ամէնքը
20 խմին։ Եւ չուտով ամփոքը աւազանին մէջը
պարպեց, ու նորէն հոգը վազեց ջուր քաշե-
լու, և անոր բոլոր ուղտերուն համար ջուր
21 քաշեց։ Եւ մարդը զարմանալով անոր վրայ
լուռ կը մնար, մտածելով թէ արդեօք Տէ-

ղ Գլ. մբ. 7։ մգ.
15։ մէ. 18։ մէ.
8։ Ել. լբ. 13։
թ Գլ. խե. 43։
ի Ել. բ. 16։ ա Թագ.
ի. 11։
ժ Հմր. 27։ Գլ. խգ.
21։ խբ. 13։ լբ. 9։
Ել. գ. 6. 15։
ի Նեեմ. ա. 11։ Սաղ.
լբ. 5։

ղ Գլ. խթ. 10։ Եբ. 10։
Տես Դատ. գ. 17։ 37։
ա Թագ. գ. 7։ ժգ.
10։ ի. 7։
ռ Գլ. ժա. 29։ խբ. 23։
ս Գլ. խգ. 7։
տ Հմր. 12։ 26։
= Գլ. ժգ. 8։ գ. 9։
ւ Հմր. 12։ 26։

22 րը անոր ճամբան յաջողց, [եր] չէ ու ևրբ-
որ ուղտերը խրմելը լմնցուցին , մարդ
կէս սրկղ [տակիւ օգակ մը, և անոր ձեռ-քե-
բուն համար տասը սրկղ ոսկիէ երկու ապա-
23 բանիան [տնեց , -- [տը [տ---- ու բաւ , Դուն
որո՞ն աղջիկն ես, կ՚ազաչեմ բսէ ինծի. քա-
Հօրդ տունը մեզի համար դիւերը կենդա-
24 տեղ կան՝ ես անիկա բաւ անոր , Ես Մի-
քային որդւոյն Նաքովրի աղջիկն եմ, որն
25 որ Մե-- Նահորիին ծնաւ : Նաև բաւ անոր ,
Մենք չատ յարդ ու ճարակ ունինք, և դիշե-
26 րը կենալու տեղ -ը: Ու մարդը [տնտրհեցաւ
27 ու Ցէրովը երկրպագութիւն բրաւ . Ես բաւ ,
Օրհնեալ ըլլայ իմ տիրոջս Աբրահամին Ցէր
Աստուածը, որ իմ տէրս Իր ողորմութիւնէն
ու իր ճշմարտութիւնէն չզրկեց. քանի որ ես
ճամբուն մէջն էի, Ցէրը [ղիս իմ տիրոջս եղ-
28 բայրներուն տունը առաջնորդեց : Ես աղջիկը
վազեց, ու ան բաները իր մօրը տունը պատ-
մեց :
29 Ես Ռեբեկան եղբայր մը ունէր Լաբան
անունով. ու Լաբան դուրս վազեց դէպ ի աղ-
30 բիւրը մարդուն քովը. վասն զի տեսնելով օ-
զակը, և իր քրոջը ձեռ-քերուն վրայէն ապա-
բանիանները, ու լսելով իր քրոջը Ռեբեկային
խօսքերը, որ կ՚ըսէր թէ Ան մարդը ասանկ
խօսեցաւ ինծի, մարդուն եկաւ. և ահա անիկ
կա ուղտերուն քովը աղբիւրին մօտ կայներ էր.
31 Ու բաւ անոր, Եկուր, [տալ Ցէրոջը օրհնեալը,
ինչո՞ւ դուրսը կայներ ես. քանզի տունը պատ-
32 բաստեցի, և ուղտերուն համար տեղ մը: Ու
մարդը տունը եկաւ. և ուղտերը քակեց, և
[տ-ուղտերուն չարդ ու ճարակ՝ և անոր ոտքերը
ու անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը լուալու
33 Ջուր տուաւ : Ես անոր առջեր կերակուր
դրաւեցաւ. բայց անիկա բաւ, Մինչև որ իմ
[խօսքերս չզրուցեմ, չեմ ուտեր : Ան [տ-ըսաւ բաւ,
34 Զրուցէ : Ու անիկա բաւ, Ես Աբրահամին
35 ծառան եմ: Ես Ցէրը մեծապէս օրհնեց իմ
տէրս, ու մեծ [տը ընդ եղաւ. և անոր ոչխարներ, և արծաթ ու ոսկի, և ծա-
ուաներ ու ագախիներ, և ուղտեր ու էշեր
36 տուաւ : Ես իմ տիրոջս կնիկը Սարրան իր
պառաւնեական տարիք որդի մը ծնաւ իմ տի-
րոջս, որ [տրոջը իր ունեցածը անոր տուաւ :
37 Ես իմ տէրս [տնդի երդում բնել տուաւ՝ բսե-
լով, Չըլլայ որ իմ որդւոյս կնիկ առնես քա-
նանացւոց աղջիկներէն, որոնց երկրին որ ես
38 կը բնակիմ: Հայդա իմ հօրս տունը ու իմ
ազգատոհմիս երթաս , ու իմ որդւոյս կնիկ

39 առնես : Ես ես իմ տիրոջս բսի, Գուցէ կնիկը
40 իմ հետևէս չգայ : Ես անիկա [տնդի բաւ, Ցէ-
րը՝ [տրուն առջեր ես կը քալեմ, իր հրեշտա-
կը քեզի հետ պիտի [տրկէ, ու քու ճամբադ-
պիտի յաջողէ , և իմ որդւոյս իմ ազգատոհ-
մէս ու իմ հօրս տունէն կնիկ պիտի առնես :
41 Դուն անատներ իմ երդումէս անպատ-
պիտի ըլլաս, երբոր իմ ազգատոհմիս երթաս
յոյն քեզի [տալ չտան, անատներ իմ երդումէս
42 անպատ պիտի ըլլաս : Ես ապրիւրն եկայ այս-
օր, ու բսի, Ով Ցէր, իմ տիրոջս Աբրահա-
մին Աստուածը, [տէ որ հիմա ես իմ երթաս
43 ըս ճամբաս դուն կը յաջողես, Ահա ես ես կը
ըս ապրիւրին քովը կը կայնիմ: և ըլլայ որ
աղջիկը ջուր քաշելու գայ, և ես անոր բսեմ
[տէ շնորհք բրէ, ինծի քու սափորդ փչ մը
44 ջուր խմցուր, Ես անիկա ինծի Դուն ալ իր-
մէ, և ուղտերուդ համար ալ ջուր քաշեմ
բսէ, [տոյ անիկա ըլլայ Ցէրոջը ասշնանած
45 կնիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար: Ես [տմ սրը-
սիս մէջը տակաւին խօսքը չլմնցուցած, ահա
Ռեբեկան կ՚ելլէր սափորը իր ուսին վրայ ու-
նենալով, և ապրիւրը կ՚իջնար. և ջուր քաշեց.
և ըսի անոր, Շնորհք բրէ՝ ինծի ջուր խմցուր:
46 Ես անիկա չուտով սափորը իր ուսէն վար
առաւ ու բաւ, Խմէ, և ուղտերուդ ալ խմէ-
ցընեմ. ուստի ես խմեցի, և ուղտերուն ալ
47 խմցուց : Ես Հարցուցի անոր ու բսի, Դուն
որո՞ն աղջիկն ես. և անիկա բաւ, Մեղքայի
Նահորիին ծնած որդւոյն Բաթուէլին աղջի-
կըն եմ. անատներ [տօգնի անոր քիթը, ու
ապահանիներուն անոր ձեռ-քերուն վրայ դրի:
48 Ես խոնարհեցայ ու Ցէրոջը երկրպագութիւն
բրի, և իմ տիրոջս Աբրահամին Ցէր Աստուա-
ծը օրհնեցի, որ իմ տիրոջս եղբօրը աղջիկը
իր որդւոյն առնելու համար զիս ուղիղ ճամ-
49 բան առաջնորդեց: Ես հիմա [տէ որ իմ տի-
րոջս [տնտրհք ու ճշմարտութիւն պիտի ընէք,
ինծի պատմեցէք. և [տէ չէ՝ նդեն ինծի բսէք,
որ ես աջ կողմն կամ ձախ կողմն դառնամ:
50 Ուստի Լաբան ու Բաթուէլ պատասխան տուին
ու բսին, Այս բանը Ցէրոջմէն է. մենք քեզի
51 գէշ կամ աղէկ չենք կրնար բսել: Ահա Ռե-
բեկան քու առջեր է, առ ու գնա. և Ցէ-
րոջը բսածին պէս ինծ տիրոջդ որդւոյն
52 կնիկ ըլլայ : Ու եղաւ որ երբոր Աբրահամին
ծառան անունց խօսքերը բսեց, մինչև գետինը
53 Նահորիեան երկրպագութիւն բրաւ Ցէրոջը: Ես
ծառան ոսկեայ զարդեր ու ասկիէն
զարդեր և հանդերձներ հանեց, ու Ռեբե-

կային տուա. և անոր եղբօրը ու մօրը ՝պա-
54 տական ընծաներ տուաւ։ Եւ կերան ու խը-
մեցին ինքն ու իր հետ եղող մարդիկը ,
ու գիշերը հոն մնացին. և առտուանց եղան,
ու ինքը բսաւ , ՝Ձիս իմ տիրոջս խրկեցէք։
55 Եւ ապՀկանը եղբայրը ու մայրը ըսին , Թող
աղՀիկը հարիւր մը օր՝ գոնէ տասը ՚ի մեր քո-
56 ղը կենայ , ՚՚ետքը երթայ։ Եւ ինքն բսաւ
անոնց , Ձիս մի արգիլէք , քանզի Տէրը իմ
ճամբաս յաջողեց. խոզ տուէք զիս որ սիրտ
57 Ձրա երթամ։ Եւ անոնք ըսին , ԱղՀիկը կան-
58 չենք ու անոր բերանը փեստենք։ Եւ կանչե-
ցին Ռեբեկան ու բսին անոր , Ա՛ս մարդուն
59 հետ կ՚երթաս։ և անիկա՝ կ՚երթամ բսաւ։ Ու
իրենց քոյրը Ռեբեկան ու Նանոր դայեակը ,
և Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը
60 խրկեցին։ Եւ օրհնեցին Ռեբեկան ու բսին
անոր , Դուն մեր քոյրն ես։ Հազարաւոր բիւ-
բիւրու հաչ ըլլաս , և թող սերունդդ իր թշնա-
61 միներուն ՚՚քաղաքները ժառանգէ։ Եւ Ռե-
բեկա ու իր ազախիներները կանն ու ուղտերը
հեծան , ու ան մարդուն հետևէն գացին . և
ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց։
62 Եւ Իսահակ Վահայրոյի Ջրհորէն գաբՀած
կու գար . ինչու որ անիկա հարաւային երկիրը
63 կը բնակէր։ Եւ Իսահակ իրիկուան դէմ գաշ-
տը երես էր ՝՚ետադարձելու ու երբ աչ-
քերը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա ուղտեր
64 կու գային։ Եւ Ռեբեկա իր աչքերը վերցուց ,
ու երբոր Իսահակը տեսաւ , ուղտէն վար իջաւ ։
65 Եւ բսաւ ծառային , Դաշտին մէջ դէպ ՚ի մեզ
դի եկող սա մարդը ո՛վ է ։ և ծառան բսաւ ,
Իմ տէրս է ։ ու ինքը քօղը առաւ ու ծած-
66 կուեցաւ ։ Եւ ծառան իր բոլոր բաները
67 պատմեց Իսահակին։ Եւ Իսահակ զանիկա իր
մօրը Սարրային վրանը տարաւ , ու առաւ
Ռեբեկան , որ իր կինը եղաւ ։ և ինքը սիրեց
զանիկա ։ Ու Իսահակ ՚՚մխիթարեցաւ իր
մօրը ‡ վրայով ։

Գլ· իե

1 Աբրահամին որդիքը Քետուրային ծնան ։ 5 Անիկա իր ամ-
ուսանքը որդւոցը կը բաժնէ ։ 7 Անոր կեանքը օրերը ու մահը ։
9 և թաղումը ։ 12 Իսմայելի սերունդը ։ 17 անոր կեանքը օրե-
րըն ու մահը ։ 21 Իսահակ ապրիք կ՚ընծայէ Ռեբեկային ամու-
ինեանը համար ։ 22 Ռեբեկային արգանդին մէջ պայքար կը
հաւնի ։ 24 Իսաւին ու Յակոբին ծնունդը ։ 27 և իրարմէ
տարբեր բնաւորին ։ 29 Եսաւ իր անդրանկութիւնը կը ծախէ ։

1 Եւ Աբրահամ նորէն կնիկ մը առաւ , ու անոր
2 անունը Քետուրա էր ։ Եւ ՚՚անիկա Զիմրանը
եւ Ջոկսանը և Մադանը ու Մադիանը և
3 Իսբոկը ու Սուհէն ծնաւ անոր ։ Եւ Ջոկան
ծնաւ Սաբան ու Դեդանը ։ և Դեդանին որդի-
քը Ասուրիմ ու Լատուսիմ և Լոմմիմ էին ։
4 Եւ Մադիանին որդիքը Գեփա ու Ափեր և
Եհոք ու Աբիդա և Եղդաա էին ։ ասոնք
ամէնը Քետուրային որդիներն էին ։
5 Եւ ՚Աբրահամ իր բոլոր ունեցածը Իսահա-
6 կին տուաւ ։ Բայց Աբրահամին Հարեմներուն
որդւոցը Աբրահամ պարգևներ տուաւ , և ՚իր
կենդանութեանը ատոնք զանոնք իր որդւոյն
Իսահակին քովէն դէպ ՚ի արևելեան
երկիրը խրկեց ։
7 Եւ Աբրահամին կենացը տարիներուն օրերը՝
որ ինքը ապրեցաւ , Հարիւր հօՀանասունհինգ
8 տարի էր ։ Եւ Աբրահամ Հաչէկ մեռաւ ,
Թէսիք մեռածած ու իր օրերը լեցուած՝ ա-
ւանդեց իր Հոգին ու մեռաւ , և ՚իր ժողո-
9 վուրդին հաւնեցաւ ։ Եւ ՚՚իր որդիքը՝ Իսա-
հակ ու Իսմայէլ Թաղեցին զանիկա Մաքփե-
լայի սպրէն մէկը , որ Քեռացի Մահանիմին ար-
գաւնի եփրոնին սրտին մէջ Մամբրէին դիմացն
10 է ։ Որ ան արար Աբրահամ Քետին որդի-
ներէն ծախու առած էր ։ Հոն Թաղուեցաւ
Աբրահամ և իր կնոջը Սարան ։
11 Ու եղաւ որ Աբրահամին մեռնելէն ետքը
Աստած օրհնեց անոր որդին Իսահակը ։ և
Իսահակ ՚Լահայրոյի Ջրհորին քովը բնակեցաւ ։
12 Եւ ասոնք են Աբրահամ որդւոյն Իսմայէ-
լին ծնունդները , որ զանիկա Սարրային Եգիպ-
տացի աղախինը Հագար ծնաւ Աբրահամին ։
13 Եւ Իսմայէլին որդւոցը անուններըն ասոնք են
իրենց անուններուն ու իրենց ծնունդներուն
Իսմայէլին անդրանիկը՝ Նաբայոթ , եւ ետքը կե-
14 դար , Ադբեէլ , Մասամ , Դումա ,
15 Մասէ , Խադադ , Թեմա , Ջետուր , Նաբիս
16 ու Կեդմա ։ Ասոնք են Իսմայէլին որդիքը ։ և
իրենց գիւղերովը ու իրենց դղեակովը իրենց
անուններըն ասոնք են ։ Իրենց ազգերուն հա-
17 մեմատ տասներկու իշխաններ էին ։ Եւ Իս-
մայէլին կենացը օրերը հարիւր երեսունհինգ
տարի եղան ։ և ՚Ր հոգին աւանդելով մե-
18 ռաւ , ու իր ժողովուրդին հաւնեցաւ ։ Եւ
Խաւիլայէն՝ բնակեցան ՚Ցէրխէնի մէջը ։ Մուր ,
որ երեսփոխան դիմացը Ասորեստանի երթալու
ճամբուն վրայ է ։ Ցորդը իր եղբայրներուն
առջեւը ՚՚բնակեցաւ ։
19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահակին ծնունդ-
ները ասոնք են ։ Աբրահամ ծնաւ Իսահակ ։
20 Եւ Իսահակ քառասուն տարեկան էր , երբոր
§ Մ՚Բեդաթուէլ Ասորի Բաթանէլին աղՀիկը՝ Ռե-
բեկան իրեն կնիկ առաւ ։

ա Բ Մն· Իս· 3· Եգիպ-
տա· 6·
բ Հմր· 26· 59·
գ Դաս· Ժդ· 8·
դ Գե· լե· 8·
ե Գե· Ժե· 16·
զ Գե· իր· 17·
է Գե· Ժե· 18·
ը Եբր· գ·ա·
թ Գե· Ժգ· 14· Իմ·
11·
ժ Ցիս· ա· 8· Սապ·
ա· 2· Հե· 19· Ա՛մՓ·
15· Ա՛նգ· 3·
ի Կո՛ղ ապրիք
լ Ցիս· Ժե· 18·
խ Գե· Ժգ· 14· Իմ·
29·
ծ Գե· լե· 29· Իմ՛Ր·
Ե· 33·
կ Գե· լե· 29· Ե· 13·
հ Գե· Իգ· 16·
ձ Գե· Խր· 31·
ղ Գե· գ· 3·
ճ Գե· Ժգ· 14· Իգ· 62·
մ Գե· Ժգ· 15·
յ ա Մն· ա· 29·
ն ա Մն· ա· 30·
շ Գե· Ժե· 20·
ո Հմր· ե·
չ Ա՛ն Թագ· Ժե· 7·
պ Գե· Ժգ· 19·
ջ Եբր· Իհ·
ռ Մատ· ա· 2·
ս Եբր· Փսատ ապա-
ՀՆ
վ Գե· իբ· 25·
տ Գե· իգ· 29·

21 Եւ Իսահակ ապաչեց Տէրոջը իր կնկանը հա-
մար՝ ամուլ ըլլալուն պատճառաւ. և Տէրը
անոր ապաչանքը ընդունեց. ու Ռեբեկա կնիկը
22 յղացաւ։ Եւ ապրիները անոր ար-
գանդին մէջը կը կռուէին. ու բսաւ, Եթէ որ
այսպէս է, ինչո՞ւ եղաւ ինծի ասիկա. Ու Տէ-
23 րոջը հարցնելու գնաց։ Ու Տէրը բսաւ անոր,
Երկու ազգ կան արգանդիդ մէջը, և քու
որովայնիդ երկու ժողովուրդ պիտի զատուին
ու Ժողովուրդին մէկը մէկէն զօրաւոր պի-
տի ըլլայ, և մեծը պիտի ծառայէ պզտիին։
24 Ու երբոր անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան,
ահա երկուորեակ էին անոր արգանդին մէջը։
25 Եւ առջինը եղաւ կարմրագոյն, Իրոլոր մարմինը
մազոտ վերարկուի պէս էր. ու անոր անունը
26 Հեսաւ գրին, Եւ անկէ ետքը անոր եղբայրը
եկաւ, ու Անոր ձեռքը Եսաւին գարշապա-
րէն բռնած էր, և Անոր անունը Յակոբ գը-
րին. ու անուից Ծնած ատենը Իսահակ վաթ-
27 սուն տարեկան էր։ Եւ մանկտիները մեծցան.
ու Եսաւ գաշտի մարդ Վարպետ որսորդ
եղաւ. Իսկ Յակոբ Հանդարտ բարքով մարդ
28 էր ու Հրամաններու մէջ կը բնակէր։ Եւ Իսա-
հակ կը սիրէր Եսաւը, ինչու որ Անոր որսէն
կ'ուտէր. Բայց Ռեբեկան Յակոբը կը սիրէր։
29 Ու Երբոր Յակոբ ապուր կ'եփէր, Եսաւ
30 գաշտէն եկաւ և Ուժասած կը մարէր։ Ու Եսաւ
Յակոբին բսաւ, Ընորհք բրէ՛ ատ չիսկամա-
նէն տուր որ ուտեմ, Քանզի կը մարիմ. անոր
31 համար անոր անունը Եդոմ կոչուեցաւ։ Եւ
Յակոբ բսաւ, Ցառաջ ինծի այսօր քու անդ-
32 րանկութիւնդ։ Եսաւ բսաւ, Ահա մեռնելու
33 կերթամ. ուրեմն անդրանկութիւնը ինծի ի՞նչ օգուտ կայ։ Եւ Յակոբ բսաւ,
Այսօր ինծի երդում բրէ. և անկից երդում
բրաւ անոր, ու Իր անդրանկութիւնն իրաւ
34 Եսաւը Յակոբին Յակոբին Ապահովը Յակոբ
Հաց ու ապուր տուաւ Եսաւին. և Անիկա կերաւ ու խմեց, ու եղաւ գնաց. այսպէս
Եսաւ Էր անդրանկութիւնը անարգեց։

ԳԼ· ԻԶ

1 Իսահակ ասկէն պառաստոյ Ռեբեկա կ'երթայ։ 2 Աստուած
գանկա կը իրատէ ու կ'ըսէ։ 7 Իր կինը ուսանողուն հա-
մար Աբիմելեքէն կը յանդիմանուի։ 12 Իր հարստութիւնը։
18 Իսահակ ջրհորները կը փորէ։ 26 Աբիմելեք Ռեբեկային
մէջ ուխտ կ'ընէ Իսահակին հետ։ 34 Եսաւին կիներուը։

1 Ու երկրին մէջ սով եղաւ, Առէջ սովէն զատ՝
որ Աբրահամին օրերը եղեր էր. և Իսահակ
Ռեբեկա գնաց Փղշտացոց ԷԱբիմելեք Թա-
2 գաւորին։ Եւ Տէրը երեւցաւ անոր, ու բսաւ,

Եգիպտոս մի իջներ, Բնակէ ան երկրին մէջ
3 որն որ քեզի պիտի բսեմ. Պանդուխտ եղիր
ան երկրին մէջ, ու Ես քեզի հետ պիտի ըլլամ,
և Քեզ պիտի օրհնեմ. Ինչու որ Բոլոր ան
երկիրները քեզի ու քու սերունդիդ պիտի
տամ, ու Բոլ Երդմ Որուն Աբրահամին բրած եր-
4 դումն պիտի Հաստատեմ։ Եւ Բոլ սերունդդ
երկնից աստղերուն չափ պիտի շատցնեմ, և
բոլոր ան երկիրները քու սերունդիդ պիտի
տամ. ու Երկրի բոլոր ազգերը քու սերուն-
5 դովդ պիտի օրհնուին. Ինչու որ Աբրահամ
իմ Ձայնիս ականջ դրաւ, և իմ Տրամայութիւնս
ու պատուիրանքներս, իմ Կանոններս ու
օրէնքներս պահեց։
6 Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գերարայի մէջ։
7 Ու անոր մարդիկը Հարցուցին Անոր իր
կնկանը համար. և Ան ըսաւ, Իմ քոյրս
է. քանզի Իմ կինիս Է ըսելու վախցաւ. Չէ՛ը-
րես որ, ըսաւ, ան տեղին մարդիկը կրնա մեռ-
ցընեն Ռեբեկային համար. Ինչու որ Անիկա
8 տեսքով գեղեցիկ էր։ Ու եղաւ որ երբ հոն
շատ աուեն կեցաւ, Փղշտացոց Թագաւորը
Աբիմելեք պատուհանէն նայեցաւ ու տեսաւ,
և ահա Իսահակ իր կնկանը Ռեբեկային հետ
9 կը խաղար։ Եւ Աբիմելեք կանչեց Իսահակը
ու բսաւ, Ահա իրաւցնէ անկնա քու կինդ-
կ'է. և Ի՞նչպէս Անկնա իմ քոյրս Է՛ բսիր. ու
Իսահակ բսաւ անոր, Քանզի բսի Թէ Գուլայ
10 որ անոր պատճառովը մեռնիմ՝ Եւ Աբիմելեք
բսաւ, Ի՞նչ է սա քու մեզի ըրածդ. Քիչ
մնաց որ Ժողովուրդէն մէկը քու կնկանդ հետ
պառկէր, ու Մեր վրայ յանցանք պիտի բե-
11 բերէ։ Եւ Աբիմելեք Ը բոլոր Ժողովուրդին
պատուիրեց՝ բսելով, Ով որ հոս մարդուն
կամ անոր կնկանը դպչելու ըլլայ, անշուշտ
պիտի սպանուի։
12 Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ ցանեց, ու ան
տարին Հարիւրապատիկ արդիւնք գտնեց. և
13 Տէրը Օրհնեց զանիկա։ Ու մարդը Ընթացաք-
ցաւ. ու երթալով մեծցաւ. մինչեվ որ խոտ
14 մեծ եղաւ. Եւ ունեցաւ ոչխարներ ու ար-
ջառներ և շատ ծառաներ. ու փղշտացիք
15 Նախանձեցան անոր։ Եւ իր Տէրը Աբրահամին
օրերը Իր Հօրը ծառաներուն փորած բոլոր
ջրհորները փղշտացիք գոցեցին, ու Հողով լե-
16 ցուցին զանոնք։ Եւ Աբիմելեք բսաւ Իսահա-
կին, Գնա մեզմէ, Ինչու որ Մեզմէ շատ աւե-
17 լի զօրաւոր եղար։ Եւ Իսահակ գնաց անկից
ու Իր վրանները Գերարայի Ձորին մէջ բա-
ցաւ, ու հոն բնակեցաւ։

ב Մաթ· ֆ· 29 ֊ Մաթ·
լգ· 13· Երբ· բ· 23։
ג Հաւար· Ի· 10։
ד Թագ· Ի· 9· Ի· 20։
ה Գէ· Ժ· 16· Ի· 60։
ו Ի Թագ· բ· 14։
ז Գէ· Ի· 29· Մաղ·
ա· 3· Հաւար· Ի· 12։
ח Գէ· Ի· 11· 16· 25։
ט Ելից· Ի· 20։
י Ելից· Ի· 2։
כ Մեծ· Ժբ· 1։
ל Գէ· Ի· 36։
מ Ելից· Ի· 10։
נ Ելից· Ի· 20։
ס Գէ· Ի· 5· 5։
ע Ելից· ա· 1· Ի· 3։
פ Սաղ· լ· 37։
צ Ելից· Ժա· 31։
ק Գէ· Ի· 19· 25· 31։
ר Գէ· Ի· 6։
ש Գէ· Ի· 10· 18։
ת Գէ· Ի· 26· 28։
א Գէ· Ժ· 1։
ב Գէ· Ի· 11 Պաղ· լԲ· 12· Երբ· Ժա· 9։
ג Գէ· Ի· 15։
ד Գէ· Ժբ· 2։
ה Գէ· Ժգ· 13· Ժ· 16։
ו Գէ· Ժբ· 15· Ես· Ի· 13· ա Պար· Ժ· 32։
ז Գէ· Ի· 10։
ח Գէ· Ի· 9։
ט Գէ· Ժ· 1· Ի· 18։
י Գէ· Ժ· 3· Ի· 18։
כ Գէ· Ի· 10· 18։
ל Գէ· Ժ· 13· Ի· 13։
מ Ելամ· Ի· 22։
נ Գէ· Ի· 15։
ס Ելից· Ի· 14։
ע Գէ· Ի· 16։
פ Գէ· Ի· 9։
צ Պաղ· Ժ· 15։
ק Մ՚ա· · Ժ· 8։
Մար· գ· 8։
ר Հմր· 3· Գէ· Ի· 1· 35· Ելից· Ի· 12։
ש Գէ· Ի· 35· Պաղ· Ժբ· 22։
ת Գէ· լԸ· 11· Ժ·գ·40
ա Գէ· Ես· 30։
բ Ես· ա· 9։

18 Եւ խաւարն նորին փարեց ան ջրհոսները, որոնք էր հորը Աբրահամին օրերը փորեր էին, ու Աբրահամին մեռնելէն ետքը փղշտացիք զոցեր էին, ու էր հորը զրած անուն
19 նեղուն պէս անոնց անուններ զրաւ։ Ու խաւարն ծառաներըն ան ձորին մէջը փորեցին,
20 ու հոն [a]փայտն ջուրի հոր գտան։ Եւ Գերարային հովիւները խաւարնին հովիւներուն հետ վիր կռուէին՝ ըսելով, Ջուրը մերն է. անոր համար ան հորին անունը [b]Եսէկ զրաւ։
21 Զանազի անոր հետ կռուեցան։ Եւ ուրիշ հոր մը փորեցին. ու անոր համար ալ կռուեցան.
22 և անոր անունը [c]Սիդնա զրաւ։ Ու անկից չտեց, և ուրիշ հոր մը փորեց. և անոր համար չկռուեցան. և անոր անունը ||Ռոովոթ զրաւ՝ ըսելով, Քանզի հիմա Տէրը մեզ ընդարձակեց, ու երկրի մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք։
23 Եւ անկից Բերսաբէէ եկաւ։ (24) Ու անոր գիշերը Տէրը երևցաւ անոր ու ըսաւ, Ես քու Հօրդ Աբրահամին Աստուածն եմ. Մի վախնար, զանազի ես քու հետդ եմ, և իմ ծառայիս Աբրահամին համար քեզի պիտի օրհնեմ, ու քու սերունդդ պիտի չսայրնեմ՝
25 Եւ հոն [d]սեղան մը չինեց ու Տէրոջը անունը կանչեց, և հոն իր վրանը զարաւ. ու խաւարնին ծառաները հոր մը փորեցին հոն։
26 Եւ Աբիմելէք ու իր բարեկամը Քոզոմի ու [e]իր սպարապետը փիքոլ Գերարայէն անոր
27 գացին։ Եւ խաւարն ըսաւ անոնց, Ի՞նչ պատճառու ինծի եկաք. որովհետև դուք ատե
28 ցիք ու ինձմէ ձեզմէ վռնտեցիք։ Եւ անոնք ըսին, Մատնիս անտանելի որ Տէրը քեզի հետ է, ու ըսինք, Հիմա մեր մէջը այսինքն մեր ու քու մէջտեղ երդում մը ըլլայ, և քեզի հետ
29 ուխտ ընենք, Որ մեզի գէշութիւն չընես, ինչպէս որ մենք քեզի բան մը չպրենք, ու այն թէ քեզի աղեկութիւն ըրինք, ու քեզ խաղաղութեամբ յետարձկեցինք. Դուն հիմա
30 Տէրոջը օրհնեալն ես։ Ետքը ինչը պատրաստեց,
31 Ոտք ըրաւ, ու անոնք կերան ու խմեցին։ Եւ առտուանց կանուխ կայներ ու [f]երդում երդում ըրին. և խաւարնի յետարձկեց զանոնք, և անոնք խաղաղութեամբ գացին։ Ու
32 ատենը խաղաղութեամբ իրմէն գացին։ Եւ եղաւ որ նոյն օրը խաւարնին ծառաները եկան, և անոր պատմեցին իրենց փորած հորին համար, ու անոր ըսին, Ջուր գտանք։ Եւ ինքը անոր անունը [g]Սաբէէ գրաւ։ Հանոր համար մինչև այսօր ան քաղաքին անունը [h]Բերսաբէէ է։

34 [i]Ու եղաւ քառասուն տարեկան եր երբոր իրեն կնիկ առաւ Քեւատացի Բէերիին աղջիկը Յուդիթը ու Քեւատացի Եղոնին աղջիկը Բասեմաթը։
35 սեւմաթը։ Եւ ատոնք խաւարնին ու Բերեկային [j]հոգի ցաւ եղան։

ԳԼ. ԻԷ

1 Խաւարն որսի կը խրճի էսաւը։ ¤ Բերեկա կը խրատե Յակոբը զոր չերը օրհնութիւնը առնէ։ 15 Յակոբ էսաւին կերպարանքը օրհնութիւնը կ'առնէ։ 30 Էսաւ իր որջը կը բերէ։ 33 խաւարն կը սարսափի։ 34 Էսաւ կը գոռգոռայ, ու չատ [k]խնամքով օրհնութիւն մը կ'առնէ։ 41 ու Յակոբը մեռցնելու կը պատռայ։ 42 Բերեկա Էսաւին բարկութեան ատենը կ'առնէ։

1 Ու եղաւ որ երբ խաւարն ծերացաւ, ու [l]իր աչքերը տեսնելու չօրութենէն տկարացան, իր մեծ որդին Էսաւը կանչեց ու ըսաւ անոր, Որդեակ իմ։ և անկից ըսաւ, Ահա
2 հոս եմ։ Եւ ըսաւ, Ահա ես ծերացիր
3 եմ, չեմ [m]տեսնեիս օրը չեմ գիտեր։ Եւ հիմա զէնքերդ՝ կապարճդ ու ազեղդ առ, և գաշտը ելիր ու ինծի որս մը որսա. Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկներ լրբէ, ու ինծի բեր որ ուտեմ, որպէս զի մեռնելէս առաջ
5 հոգիս քեզ օրհնէ։ Եւ Բերեկա լսեց երբոր խաւարն իր որդւոյն Էսաւին կը գրաւ։ ու Էսաւ գաշտը գնաց որս մը որսալու և բերելու։
6 Եւ Բերեկա իր որդւոյն Յակոբին գրուցեց՝ ըսելով, Ահա ես լսեցի երբոր քու հայրդ քու եղբօրդ Էսաւին խօսեցաւ. ու ըսաւ,
7 ինծի որս բեր, ու ինծի համար խորտիկներ լրբէ, որ ուտեմ, ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջևը օրհնեմ։ Եւ հիմա, որդեակ իմ, ինչ որ ես քեզի պատուիրեմ, հիմի խօսքս
9 մտիկ լրբէ։ Հիմա գէպ ի հօտը գնա, ու անկից ինծի երկու ազէկ ուլ բեր այծերէն, և Իզաանեան քու հօրդ համար խորտիկներ ընեմ
10 իր սիրածին պէս։ Ու հօրդ տար որ ուտէ, որպէս զի իր մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ։
11 Ու Յակոբ ըսաւ իր մօրը Բերեկային, Ահա [n]իմ եղբայրս Էսաւ մազոտ մարդ մըն է, ու ես
12 լերկ մարդ մըն եմ։ Գուցէ հայրս [o]զիս չօշափէ, ու ես իր աչքին խաղողի պէս երևնամ, և իմ վրաս անէծք բերեմ ու չէ թէ
13 օրհնութիւն։ Եւ իր մայրը ըսաւ անոր, Որդեակ իմ, [p]քեզի հետը անէծքդ իմ վրաս ըլլայ. միայն թէ դուն իմ խօսքս մտիկ լրբէ, ու
14 դնաս ինծի բեր ըսածս։ Եւ անկից գնաց, ու առաւ և իր մօրը բերաւ. ու մայրը համով

a Գլ. իա. 31։
b Եբր. Հինդանի
c Գլ. իա. 22։
d Ասկեան՝ Երդմնաբեր Թիւն։
e Գլ. իա. 26։
f Ասկեան՝ Երդմնացան կռնեցին։
g Գլ. իզ. 6։ իբ. 31։
h Գլ. իզ. 7։ իգ. 12։ իբ. 19։ իգ. 4։ Գործ. ի. 32։
i Գլ. իզ. 1։
j Ամր. 3։ 4։
k Գլ. իգ. 7։ իզ. 18։
l Գլ. իթ. 1։
m Գլ. իթ. 22։ 23։
n Գլ. իգ. 31։ Սաղ. ծզ իե. 15։
o Գլ. իթ. 31։
p Գլ. իթ. 31։
q Ասկեան՝ Երգ ասացեալ։
r Գլ. իթ. 31։
s Գլ. իթ. 27։ 28։
t Ամր. 27։ Գլ. իբ. 9։ 15։ իթ. 28։
u Ամր. 13։
v Ամր. 4։
w Ամր. 11։
x Գլ. իե. 25։
y Ամր. 22։
z Գլ. իթ. 25։ բ Օր. իե. 18։
a Գլ. իգ. 5։ ասացաք. իե. 24։ բ Թագ. իգ. 9։ Մատ. իե. 25։
b Ամր. 4։ 9։

15 Տօրը սիրածին պէս խոտոռիներ բրաւ։ Եւ Ռեբեկա իր մեծ որդւոյն Եսաւին հանդերձները առաւ՝ որոնք տանը մէջ իր քովն էին, ու իր պզտիկ որդւոյն Յակոբին հագ-
16 ցուց։ Եւ այծի ուլիքուն մերքերը անոր ձեռքերուն ու անոր լերկ պարանոցին վրայ դր-
17 բաւ։ Եւ իր բրած խոտոռիները ու հացը իր որդւոյն Յակոբին ձեռքը տուաւ։
18 Եւ անիկա իր հօրը եկաւ, ու բաւ, Ով հայր իմ։ և անիկա բաւ, Ահա հո՛ւս եմ։ ո՞վ
19 ես դուն, որդեակ իմ։ Ու Յակոբ իր հօրը բաւ, Ես քու անդրանիկ որդիդ եսաւն եմ։ ինծի բանտիդ պէս բրի։ Ոտքէդ բրէ՛ նիւթ, նստէ և իմ որսէս կերբ, Որ քու հոգիդ զիս
20 օրհնէ։ Եւ իսահակ բաւ իր որդւոյն, Ինչպէս այդչափ չուտով գտար, որդեակ իմ։ ու անիկա բաւ, Քանզի Տէրը քու Աստուածդ
21 իմ առջեւս բերաւ։ Եւ իսահակ բաւ Յակոբին, Մօտ եկուր որ կրծդ չօշափեմ, որդեակ իմ, թէ արդեօք դուն իմ որդիս ես
22 թէ չէ։ Եւ Յակոբ իր հօրը իսահակին մօտեցաւ, որ չօշափեց զանիկա, ու բաւ, Ձայնը Յակոբին ձայնն է, բայց ձեռքերը Եսաւ-
23 ին ձեռքերն են։ Ալյակէս չճանչցաւ զանիկա , քանզի հաւոր ձեռքերը իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն պէս մազոտ էին։ և օրհ-
24 նեց զանիկա։ Ու բաւ, Դո՞ւն ես իմ որդիս
25 Եսաւը։ և անիկա բաւ, Ես եմ։ Եւ ինքը բաւ, Մօտ բեր ինծի, ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ, որ հիմ հոգիս քեզ օրհնէ։ և մօտեցուց անոր, ու կերաւ։ և գինի բերաւ անոր,
26 ու խմեց։ Եւ անոր հայրը Իսահակ բաւ անոր, Հիմա մօտեցիր, ու զիս համբուրէ, որ-
27 դեակ իմ։ Եւ անիկա մօտեցաւ ու համբուրեց զանիկա։ և անոր հանդերձին հոտը հոտուռուց, ու օրհնեց զանիկա և բաւ, Ահա իմ որդւոյս հոտը Տէրոջը օրհնած արտին
28 հոտին պէս է։ Ուստի Աստուած տայ քեզի Երկինքէ ցօղէն ու երկրի պարարտութենէն, և չորներն ու գինիի առատութիւն։
29 Թող ժողովուրդներ քեզի ծառայեն և ազգեր քեզի խոնարհութիւն ընեն։ քու եղբայրներուդ տէր եղիր, և քու մօրդ որդիքը քեզի խոնարհութիւն ընեն։ անիծողը անիծեալ ըլլայ, ու քեզ օրհնողը՝ օրհնեալ։
30 Երբ Իսահակ դադրեցաւ Յակոբը օրհնելէն, ու հազիւ թէ Յակոբ իր հօրը իսահակին առջեւէն ելեր էր, անոր եղ-
31 բայրը Եսաւ որսէն եկաւ։ Եւ անիկա ալ խորտիկներ բրաւ, ու իր հօրը բերաւ և իր հօրը բաւ, Թող իմ հայրս ելլէ ու՞ր որդւոյն որսէն ուտէ, որ քու հոգիդ իս օրհնէ։
32 Եւ անոր հայրը Իսահակ բաւ անոր, Դո՞ւն ով ես։ և անիկա բաւ, Ես քու որդիդ՝ քու
33 անդրանիկդ Եսաւն եմ։ Ու Իսահակ խիստ չատ սարսափեցաւ ու բաւ, Ա՛ն որը բրաւ նայ ու ինծի բերաւը ո՞վ էր, որ ես քու գալդ առաջ ամէնէն կերայ, և օրհնեցի զանիկա։ նաև անօգուտ անիկա օրհնեալ պիտի ըլլայ։
34 Երբոր Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց, ՝խիստ մեծ ու դառն ազաղակով լացաւ, և իր հօրը
35 բաւ, Իս, իս ալ օրհնէ, ով հայր իմ։ Եւ անիկա բաւ, Քու եղբայրդ եկաւ՝ նենգութեամբ
36 ու քու օրհնութիւնդ առաւ։ Եւ ինքը բաւ, ՝Անոր անունը Յակոբ կոչուելուն համա՞ր է որ ան երկու անգամ իս խաբեց։ Իմ անդրանկութիւնս խլաւ ու ահա հիմա օրհնութիւնս ալ առաւ։ Դարձ բաւ, Ինծի
37 համար օրհնութիւն մը չմնացո՞ր։ Եւ Իսահակ պատասխան տուաւ ու բաւ Եսաւին, ՝Ահա զանիկա քեզի տէր եղայ, և անոր բոլոր եղբայրները իրեն ծառաներ ըլլալու տուի, ու ՝զանիկա ցորենով ու գինիով հաստատեցի։
38 Ա՛լ հիմա քեզի ի՞նչ բնեմ, որդեակ իմ։ Եւ Եսաւ իր հօրը բաւ, Ով հայր իմ, քու օրհնութիւնդ միայն մի՞ մին է։ իս, իս ալ օրհնէ, ով հայր իմ։ ու Եսաւ իր ձայնը վերցուց
39 ու լացաւ։ Եւ իր հայրը Իսահակ պատասխան տուաւ ու բաւ անոր, Ահա՝ քու բնակութիւնդ երկրի պարարտութենէն, ու
40 վերէն երկնից ցօղէն ըլլայ։ Եւ քու սրովպատրիս, ու եղբօրդ ծառայութիւն ընես։ և ՝ըլլայ որ ՃԽ մնալուած ատենդ՝ անոր լուծը քու պարանոցէդ կոտրես։
41 Ու Եսաւ ՝ատեց Յակոբը ան օրհնութեան՝ նը համար որով իր հայրը օրհնեց զանիկա։ ու Եսաւ իր սրտին մէջ բաւ, իմ Տօքս հնացին օրերը մօտ են, ՝անառանձին իմ եղբայրս
42 Յակոբը կը մեռցընեմ։ Եւ Ռեբեկային պատմեցաւ իր մեծ որդւոյն Եսաւին խօսքերը։ ու իր պզտիկ որդին Յակոբը կանչել տուաւ, ու բաւ անոր, Ահա քու եղբայրդ Եսաւ ՝քեզ մեռցընել խրճիթով ինքնիրեն կ՚ուզէ։ քու վրայդէն
43 գինըը կը մխիթարէ։ Եւ հիմա, որդեակ իմ, իմ խօսքս մտիկ ըրէ, ու երթ ՝դէպ՝ ի Խառ-
44 ան իմ Լաբան եղբօրս մօտերը։ Եւ անոր քովը տաճն մը կեցիր, մինչև եղբօրդ բարկութիւնը անցնիլը։ Մինչև որ եղբօրդ բարկութիւնը քեզմէ անցնի, ու քու անոր բրածդ մոռնայ։ Յետոր քեզ անկից բերել կուտամ։ ինչո՞ւ ձեր երկուքէն ալ մէկ օրուան մէջ զրկեմ։

Ա Հմր • 27։
Բ Հմր • 4։
Գ Հմր • 12։
Դ Հմր • 16։
Ե Հմր • 41։
Զ Ածխ • Ժգ • 6։
Է Երբ • Ժա • 30։
Ը ՌՕր • ԼԳ • 13 • 23 • ՌԹ • ա • 21։
Թ Գէ • Խ • 18։
Ժ Ր Օր • ԼԳ • 23։
ԺԱ Գէ • Ի • 43 • Խ • 23։
ԺԲ Գէ • Խ • 8։
ԺԳ Գէ • Ժբ • 3 • Թագ • Իգ • 9։
ԺԴ Հմր • 1։
ԺԵ Գէ • Իբ • 2։ և Հառաջ • Ժա • 29։
ԺԶ Գէ • Խ • 17։
ԺԷ Գէ • Խ • 28։
ԺԸ Գէ • Խ • 53։
ԺԹ Ր Թագ • Ը • 14։
Ի Երբ • Ժբ • 17։
ԻԱ Հմր • 28 • Երբ • Ժա • 20։
ԻԲ Հմր • 29։
ԻԳ Հմր • 28։
ԻԴ Գէ • Ի • 8։
ԻԵ Գէ • Ի • 4 • 8։
ԻԶ Գ • Ե • 3 • 4 • 10։
ԻԷ Գէ • Ժ • 31։
ԻԸ Ելս • կդ • 26։
ԻԹ Գէ • Ժա • 32։

46 Եւ Ռեբեկա լսաւ խօսակիցն, քեռին ազգ
էլիեզերան պատճառաւը Տ֊ոգիէս զգուեր եմ.
Ինչ որ Յակոբ աս երկրին ազգ ինիներէն տասնց
պէս քեռին ազգ ինիներէն ինիկ առնէ, ալ
մա կանաքս ի՞նչ պէտք է ինծի։

ԳԼ. ԻԸ

1 Իսահակ կ՚օրհնէ Յակոբ. ու գանիկա Մեսոպոտ կը խրկի։
6 Եսաւ Իսմայելին ազգիկը իրեն ինիկ կ՚առնէ։ 10 Յակոբին
տեսլեան մեծ էրէզը։ 18 Բեթելի քարը։ 20 Յակոբին ուխտը։

1 Եւ Իսահակ կանչեց Յակոբը ու օրհնեց
գանիկա և անոր պատուիրեց ու ըսաւ, Տ֊Ա֊
2 Նայնա ազգ ինիներէն ինիկ չառնես։ Ելիր՝ գէպ
ի Մեսոպոտամիա քու հայրոջ Բաթուէլին
տունը գնա, և անկից քու հարց եղբօրը
3 Լաբանին ազգ ինիներէն ինիկ ինիկ առ. Եւ
Ամենակարող Աստուած քեզ օրհնէ, ու քեզ
աճեցնէ, և քեզ չատցնէ. ու չատ ժողո֊
4 վուրդներու հայր ըլլաս։ Եւ քեզի Աբրահա֊
մին օրհնութիւնը տայ, քեզի ու քեզի հետ
քու սերունդիդ։ որպէս զի ժառանգես Տ֊ըս
պանդխտացած երկիրդ՝ որն որ Աստուած Ա֊
5 րահամին տուաւ։ Եւ Իսահակ խրկեց Յակո֊
բը, և անիկա գնաց գէպ ի Մեսոպոտամիա Ասո֊
րի Բաթուէլի որդւոյն Լաբանին, որ Յակոբին
ու Եսաւին մայր Ռեբեկային եղբայրն էր։
6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Իսահակ օրհնեց
Յակոբը, ու խրկից գանիկա գէպ ի Մեսո֊
գեմ՝ անկից իրեն ինիկ առնելու համար, և
որ գանիկա օրհնած ատենը պատուիրեց
անոր՝ ըսելով, Քանանու ազգ ինիներէն քեզի
7 ինիկ չառնես, Եւ որ Յակոբ հնազանդեցաւ
իր հօրը ու իր մօրը ու Մեսոպոտամիա գնաց.
8 Նաև Եսաւ տեսնելով Որ Քանանու ազգ ինիկ֊
9 ներըն իր հօրը Իսահակին հաճելի չէն, Ա֊
ատենը Եսաւ Իսմայէլին գնաց, և իր ---ն֊
ներին ի զատ՝ Աբրահամին որդւոյն Իս֊
մայէլին ազգիկը Նաբաջովթին քոյրը Մահլէթ
իրեն ինիկ առաւ։
10 Եւ Յակոբ Բերսաբէէն ելաւ ու գէպ ի
11 Խառան գնաց. Եւ տեղ մը հասաւ ու գի֊
շերը հոն մնաց, որովհետև արեւը մարթ մնաած
էր. և անտեղ քարերէն առաւ ու իր գլու֊
խուն տակը դրաւ, և անտեղ պառկեցաւ։
12 Ու մրափ մը տեսաւ, և ահա սանդուխ մը
երկրի վրայ դրուած էր, որուն գլուխը երկ֊
նքեր կը հասնէր, և ահա Աստուծոյ հրեշ֊
13 տակերը անկից կ՚ելլէին ու կ՚իջնէին։ Ու

ահա Տէրը կայնեցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ,
Ես եմ Եհովան՝ քու հօրդ Աբրահամին Աս֊
տուածը ու Իսահակին Աստուածը. Հոն երկ֊
կիրը որուն դուն կը պառկիս, քեզի
14 ու քու սերունդիդ պիտի տամ։ Եւ քու սե֊
րունդդ երկրի աւազին չափ չատ պիտի ըլ֊
լայ, ու դէպ ի արեւմուտք ու արեւելք, և
դէպ ի հիւսիս ու հարաւ պիտի տարած
ծուի. ու Երկրի բոլոր ազգերը քեզմով
15 ու քու սերունդովդ պիտի օրհնուին։ Եւ
ահա ես քեզի հետ եմ, ու ամէն տեղ որ
երթաս՝ քեզ պիտի պահեմ, ու Քեզ աս
երկիրը պիտի դարձնեմ. քանզի չմնամ որ
իմ քեզի գրուցածս չընեմ, Քեզ պիտի չձ֊
16 ղանմ։ Եւ Յակոբ արթնցաւ իր քունէն ու
ըսաւ, Իրաւցնի Տէրը ՚աս տեղ է եղեր,
17 ու ես չգիտցայ։ Եւ վախցաւ ու ըսաւ, Ի՞նչ
սքանչելի է աս տեղը. աս ուրիշ բան չէ՝ բայց
միայն Աստուծոյ տունը, ու աս է երկինքի դու֊
18 ռը։ Եւ Յակոբ առաւօտեան կանուխ կեաս,
ու իր գլխուն տակը դրած քարը առաւ, և
զանիկա արձան կանգնեց Հոն անոր գլուխը
19 ևղ Յաժէթց։ Եւ ՚աս տեղին անունը Ռեբեկէ
դրաւ. բայց առաջ ան քաղաքին անունը
20 Լուզ էր։ Եւ Յակոբ ուխտ ըրաւ ու ըսաւ,
Թէ որ Աստուած ինծի հետ ըլլայ, ու աս
երթալուս ճամբուս մէջը զիս պահէ, և ինծի
՚ուտելու հաց ու հագնելու հանդերձ տայ,
21 Եւ ՚իմ հօրս տունը խաղաղութեամբ դառ֊
22 նամ, Տէրը ինծի Աստուած ըլլայ։ Եւ աս
քարը որն որ ես արձան կանգնեցի, Աստու֊
ծոյ տունը ըլլայ. Եւ ան ամէնէն որ ինծի
տաս, քեզի տասանորդ տամ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Յակոբ Խառանի ջրհորը կը հասնի. 9 Ռաքելին հետ հանդի֊
պելէն կ՚ընկնի։ 13 Լաբան գանիկա իր տունը կ՚ընդունի։ 18
Յակոբ Ռաքելն հանար իրեք կամ ։ 23 Խաբեութիւնով
Լիան անոր կը տրուի։ 28 Յակոբ Ռաքելն ալ երեն ինիկ
կ՚առնէ։ 31 Աստուած Լիան կը ծնանցնէ։ 33 Համաձայն։ 34 Ղեւին։ 35 ու
Յուդան։

1 Եւ Յակոբ †ճամբայ ելաւ՝՝ ու ‡արեւելեան
2 ժողովրդոց՝՝ երկիրը եկաւ։ Եւ նայեցաւ ու
ահա դաշտին մէջ հոր մը կար, և ահա հոն
անոր քովը ոչխարներու երեք հօտ պառկիր
էր. քանզի ան հորէն կը խմցնէին հօտե֊
3 րը։ ու հորին բերանը մեծ քար մը կար։ Եւ
բոլոր հօտերը հոն կը ժողովէին. ու հովիւնե֊

ր ԳԼ. լե · 8 ·
ղ Թա. խգ · 19 ·
2 բ Օր· խբ· 6 · Ելա֊
ա · 5 · գ Թագ · բ ·
17 · Եբր · ժգ · 5 ·
Նէ·գ· 5· Ելա·ե·15·
· ԳԼ·յա· 13· 45 · լե ·
14 ·
է Ղե֊ · ը· 10 · 11 · 12 ·
Թա. · ե · 1 ·
ը Դատ · ա · 25 · 26 ·
թ ԳԼ· ժե · 9 ·
ժ ԳԼ·խգ · 5· խբ· 35 ·
ի ԳԼ·խե · 13 ·
լ ԳԼ·լգ · 3 ·
խ Ել· · ժբ · 12 ·
ծ Գատ · ե · 2 ·
կ ԳԼ· խա · 1 · Ցոր ·
լգ · 15 ·
հ Ցոհ · ա· 31 · Եբր·
ա · 14 ·
ձ Ցոհ · ա· 51 · ԳԼ·
ժե · 1 · 2 ·
ղ ԳԼ· ժե · 24 ·
ճ ԳԼ· ժգ · 15 · լե · 12 ·
ն ԳԼ· ժգ · 16 ·
յ ԳԼ· ժգ · 14 · բ Օր·
ա · 20 ·
շ ԳԼ· ժբ · 3· ժբ· 18·
խբ · 18 · խգ · 4 ·
չ Ցոհ Նհ· 28· 21 · ԳԼ·
խգ · 3 · լա · 3 ·
ո · ԳԼ· խբ· 16 · Ցաղ·
ծխա · 5 · 7 · 8 ·
Ովբ · գ · 15 ·
Այսինն Աստուծոյ
տունը ·
ԳԼ· լա · 13 · Դատ ·
ա · 26 · բ Թագ ·
ժե · 8 ·
Ցոհ · 15 ·
— ա Յհ՝՝ · գ · 8 ·
Դատ · ժա · 31 ·
բ Թագ·ժբ·24, 30·
բ Օր · խգ · 17 ·
բ Թագ · ժե · 8 ·
գ Թագ · ե · 17 ·
ԳԼ·լե · 7 · 14 ·
Ղե · խե · 30 ·
—
Եբր · ասպիզի վեր֊
ջացը ·
Թա. · խգ · 7 · Ովբ·
ժբ · 12 ·
Եբր· ասպիզի
պրպտաց

Հորին բերնէն քարը մէկդի կը դլորցնէին
ու Հօտերը կը խմցնէին, և քարը նորէն իր
4 տեղը Հորին բերանը կը դնէին։ Եւ Յակոբ
բսաւ անոնց, Ով եղբայրներս, ուրկի՞ էք
դուք։ և անոնք բսին, Մենք Խառանէն ենք։
5 Ու բսաւ անոնց, Դանթալրին որդին Լաբանը
կը ճանչնա՞ք։ և անոնք բսին, Կը ճանչնանք։
6 Եւ բսաւ անոնց, Ողջ ա՞ռողջ է։ և անոնք
բսին, Ողջ է, և ահա անոր Ռաքէլ աղջիկը
7 ոչխարներուն հետ կու գայ։ Եւ անոնք բսաւ,
Ահա տակաւին ՚ներկուռը բլլալու չատ տաներն
կայ, և հօտերուն ժողվուելու ատեն չէ։ ոչ
խարները խմցուցէք ու գացէք արածեցէք։
8 Եւ անոնք բսին, Մենք չենք կրնար, մինչև
որ բոլոր հօտերը հաւաքուին։ ու
Հորին բերնին քարը մէկդի դլորցնեն,
9 անասունը ոչխարները կը խմցնենք։ Եւ երբ
որ տակաւին անոնց հետ կը խօսէր, ՚ Ռա
քէլ իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ։ վասն
10 զի անիկա էր անոնց հովիւը։ Ու եղաւ որ
երբ Յակոբ իր մօրեղբօրը Լաբանին Ռաքէլ
աղջիկը, ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխար
ները տեսաւ, անասունը Յակոբ մօտեցաւ, և
՚քարը Հորին բերնէն գլորեց, ու իր մօրեղ
11 բօրը Լաբանին ոչխարները խմցուց։ Եւ Յա
կոբ ՚համբուրեց Ռաքէլը, ու ձայնը վերցը
12 նելով լացաւ։ Եւ Յակոբ պատմեց Ռաքէլին
Հէզ ինքը անոր Հօրը ՚ազգականը ու Ռե
բեկային որդին է։ Ան ալ վազեց ու իր Հօրը
13 պատմեց։ Ու երբոր Լաբան իր քրոջը որ
դւոյն Յակոբին վրայով լսեց, Հանդիպա դի
մաւորելու վազեց, և գրկից ու Համբուրեց
զանիկա ու իր տունը տարաւ։ և անիկա
14 պատմեց Լաբանին՝ բոլոր այս բաներուն։ Եւ Լա
բան բսաւ անոր, ՚Իրաւցնէ դուն իմ ոսկրս
ու մարմինս ես։ և անոր հետ լման ամիս մը
կեցաւ։
15 Եւ Լաբան բսաւ Յակոբին, Դուն իմ եղ
բայրս բլլալուդ Համար ինձի ձրի՞ պիտի ծա
ռայես։ բսէ ինծի՝ ի՞նչ բլլայ քու վարձդ։
16 Եւ Լաբան երկու աղջիկ ունէր։ մեծին անունը
17 Լիա՝ ու պզտիկին անունը Ռաքէլ էր։ Եւ
Լիային աչքերը տկար էին, բայց Ռաքէլ դէմ
18 քով ու տեսքով դեղեցիկ էր։ Եւ Յակոբ սի
րեց Ռաքէլը, ու բսաւ, ՚Քեզ պզտիկ աղջիկ
նրդ Ռաքէլին Համար եօթը տարի քեզի
19 կը ծառայեմ։ Եւ Լաբան բսաւ, Անիկա քեզի
տալը՝ ուրիշ մարդու մը տալէն աղէկ է։ երբ
20 նակէ ինծի հետ։ Եւ Յակոբ ՚Ռաքէլին Համար
եօթը տարի ծառայեց։ ու անոնիկա սիրելուն
պատճառաւը իրեն քանի մը օրի չափ երևցաւ։
21 Ետ Յակոբ բսաւ Լաբանին, Իմ ինկա տուր։
քանզի օրերս լեցուած են, որ հոս անոր մտա
22 նեմ։ Եւ Լաբան ան տեղին բոլոր մարդիկը
23 Հաւաքեց, ու ՚հինգշտ բրաւ։ Ու եղաւ որ ի
րիկնէր իր Լիա աղջիկը առաւ և անոր բե
24 րաւ։ ու անոնիկ անոր մնաւ։ Եւ Լաբան իր
ազախինը Զելփան իր աղջկանը Լիային ազա
25 խին տուաւ։ Ու երբոր առաւոտ եղաւ, ահա
անոնիկա Լիան էր։ ու Յակոբ Լաբանին բսաւ,
Ի՞նչ է ատ քու ինծի ըրածդ։ Եա քեզի Ռա
քէլին Համար չծառայեցի՞։ ուստի ինծի գոս
26 խաբեցիր։ Եւ Լաբան բսաւ, Մեր երկրին մէջ
առանկ բան չըլլար, պզտիկը մեծէն առաջ
27 տալ։ ՚Լիզնցուր ատոր Հաւնէ՜ց չարաքը,
և ինծի եօթը տարի ալ ծառայելդ Համար՝
28 ան ալ քեզի տամ։ Եւ Յակոբ անանկ ըրաւ,
ու Լիային չարաքը լմնցուց։ և Լաբան իր Ռա
29 քէլ աղջիկը անոր կնիկ բլլալու տուաւ։ Ու
Լաբան իր Բաղդա ազախինը իր աղջկանը
30 Ռաքելին ազախին տուաւ։ Եւ Յակոբ Ռաքե
լին ալ մնաւ, ու Ռաքէլը Լիային աւելի սի
րեց։ և Լաբանին ՚եօթը տարի ալ ծառայեց։
31 Եւ Տէրը երբոր Լիային ատելի բլլալը տե
սաւ, Հանոր արգանդը բացաւ։ բայց Ռաքել
32 ամուլ էր։ Եւ Լիա յղացաւ ու որդի մը ծը
նաւ, և անոր անունը ՀՌուբէն դրաւ։ քանի
դի բսաւ, ՚Տէրը իմ տառապանքիս նայելուն
Համար, ասկէ ետև երկնիկ զիս պիտի սիրէ։
33 Եւ նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ, ու
բսաւ, Որովհետև Տէրը իմ ատելի բլլալս
լսեց, անոր Համար ինձի սա որդին ալ տուաւ։
34 ու անոր անունը ՚Շմաւոն դրաւ։ Եւ դար
ձեալ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ, ու բսաւ,
Հիմա այս անգամն երկնիկ ինձի հետ պիտի
միանայ, քանզի երեք որդի ծնայ իրեն։
35 անոր Համար անոր անունը ՚Ղևի դրաւ։ Եւ
ձեզմէն ալ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ, և
բսաւ, Ես անգամ պիտի դոհանամ Տէրոջմէն։
անոր Համար անոր անունը ՚Յուդա դրաւ։
ու դադրեցաւ ծնանելէն։

Գլ. Լ

1 Ռաքէլ իր ամբեհնեք Համար չտեսնելով իր Քրոջը տալ
ինքը Յակոբին կաւ ասց։ 5 Բազման կը ծնանի Դանը ու
Նեփթաղիմը։ 9 Լիան ալ իր Չելփա ազախինը կաւ տայ Յա
կոբին, որ Գադը և Ասերը կը ծնանի։ 14 Ռուբենին գտած
մանդրագորները։ 17 Լիա կը ծնանի Իսաքարը, Զաբուլոնը
և Դինան։ 22 Ռաքէլ կը ծնանի Յովսեփը։ 25 Յակոբ իր
հայրենիքը գնալու կ՚ազեհ է։ 27 Լաբանին Բոաք կապելով
գանիկա ետևը կը պահէ։ 37 Յակոբին հնարքը ու անով իր
հարստանալը։

1 Եւ երբ Ռաքէլ տեսաւ որ ՚Լիային Յակոբին

ք Գլ. Խգ. 27։
• Եբէր. օրը մեծ է։
գ Եզ. բ. 16։
դ Եզ. բ. 17։
ե Գլ. լգ. 4. խե. 14. 15։
զ Գլ. ժգ. 8։ ժդ. 14. 16։
է Եբէր. Հզօրը։
ը Գլ. խդ. 28։
թ Գլ. բ. 23։ Դատ. բ. 1։ ժբ. 12. 13։
ժ Գլ. լա. 41։ բ Թագ. գ. 14։
ի Գլ. լ. 26։ Ովս. ժբ. 12։
լ Դատ. ժբ. 1։
խ Դատ. ժգ. 10։ Ռութ. բ. 13։
ծ Ելից. ամ որ. գի։
կ Ելից. ե. 7։ գ. 31։ բ Օր. խգ. 7։ Սաղ. խե. 15։ Ժգ. 44։
հ Ելից. ամ որ. գի։
ձ Ելից. ամ որ. գի։
ղ Ելից. լ. 6։
ճ Ելից. ամ որ. գի։
մ Ելից. ամ որ. գի։
յ Ելից. լ. 6։
ն Ելից. ամ որ. գի։
շ Ելից. ամ որ. գի։
ո Ելից. լ. 6։
չ Ելից. ամ որ. գի։
պ Ելից. ամ որ. գի։
ջ Ելից. ամ որ. գի։
ռ Ելից. ամ որ. գի։
ս Ելից. ամ որ. գի։
վ Ելից. ամ որ. գի։
տ Ելից. ամ որ. գի։
ր Ելից. ամ որ. գի։
ց Ելից. ամ որ. գի։
ւ Ելից. ամ որ. գի։
փ Ելից. ամ որ. գի։
ք Ելից. ամ որ. գի։
օ Ելից. ամ որ. գի։
ֆ Գլ. ժ. 3։

ը֗֗֗ՆԵ֗ ՛ՀԾնաւ ։ Ռաքէլ ՛ի իր քրոջը նախանձե֗֗֗ցաւ ։ ու Ցակոբին բսաւ ։ ինձի զաւակներ
2 տուր ։ եթէ ոչ կը մեռնիմ ։ եւ Ցակոբին բար֗֗֗կացինը բորոքեցաւ Ռաքելին դէմ ։ ու բսաւ ։ Միթէ ՛ես Աստուծոյ տեղն եմ ։ որ
3 արգելաց պտուղը քեզմէ արգիլից ։ եւ անիկա բսաւ ։ Ահա ՛իմ աղախինս Բաղդա ։ անոր մտիր ։ ու անիկա իմ ծունկերուս վրայ Ծնաւ֗֗֗նի ։ ես ալ անկէ որդիներ առանամ ։ ու իր
4 Բաղդա աղախինը անոր ՛հինկ ըլլալու տուաւ ։
5 եւ Ցակոբ անոր մտաւ ։ ու Բաղդա յղացաւ
6 ու Ցակոբին որդի մը Ծնաւ ։ եւ Ռաքէլ բսաւ ։ Աստուած ինծի ՛դատաստան ըրաւ ։ ու իմ ձայնս ալ լսեց ու ինծի որդի մը տուաւ ։
7 անոր համար անոր անունը ՛Դան դրաւ ։ եւ Ռաքէլին աղախինը Բաղդա դարձեալ յղացաւ ու Ցակոբին երկրորդ որդի մը Ծնաւ ։
8 եւ Ռաքէլ բսաւ ։ իմ քրոջս հետ մեծ ըմբշամարտութիւնով մարտնչեցայ ու յաղթեցի ։ ու անոր անունը ՛՛Նեփթաղիմ դրաւ ։
9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը Ծնանելէն դադարեցաւ ։ իր աղախինը Զելփան առաւ ու
10 Ցակոբին կնոյ ըլլալու տուաւ ։ զանիկա ։ եւ Լիային աղախինը Զելփա Ցակոբին որդի մը
11 Ծնաւ ։ եւ Լիա բսաւ ։ Բաղդա յաջողեցաւ ։
12 ու անոր անունը ՛՛Գադ դրաւ ։ եւ Լիային աղախինը Զելփա երկրորդ որդի մը Ծնաւ ։
13 Ցակոբին ։ եւ Լիա բսաւ ։ երանելի եմ ես ։ քանզի աղջիկները ինծի Երանի պիտի բսեն ։ ու անոր անունը ՛՛Ասեր դրաւ ։
14 Եւ Ռուբէն դնաց ցորեան հնձոց օրերը ու գտաւ մի մանդրագ պտեր ։ ու իր մօր Լիային բերաւ ։ ու Ռաքէլ բսաւ Լիային, ՛Ի՛նձ տուր ինծի որդւոյդ մանդրագը։
15 Ներքին ։ եւ անիկա բսաւ անոր, ՛Իմ էրիկս առնելդ քիչ է եղաւ որ իմ որդւոյս մանդրագ գրներն ալ պիտի առնես ։ եւ Ռաքէլ բսաւ, Ուստի քու որդւոյդ մանդրագ գրներուն համար
16 ու գիշեր ցեղի հետ պառկին ։ եւ իրիկուանը երբոր Ցակոբ գաշտէն կու գար ։ Լիա ընդառաջեց անոր ։ ու բսաւ ։ ինծի պիտի մտնես ։ քանզի իրաւցնէ վարձքով առի քեզ իմ որդւոյս մանդրագ գրներովը ։ եւ ան գիշերը
17 անոր հետ պառկեցաւ ։ եւ Աստուած լսեց Լիային ։ ու յղացաւ ու Ցակոբին հինգերորդ
18 որդի Ծնաւ ։ եւ Լիա բսաւ ։ Աստուած ինծի վարձք տուաւ ։ որովհետեւ ազախինս իմ ԸՐ֗֗֗կանս տուի ։ եւ անոր անունը ՛Խասքար դրաւ ։
19 բսաւ ։ եւ Լիա նորէն յղացաւ ու Ցակոբին
20 վեցերորդ որդի Ծնաւ ։ եւ Լիա բսաւ ։ Աս֗֗֗տուած ինծի բարի պարգեւ մը պարգեւեց֗֗֗աս անգամին էրկիս ինծի հետ պիտի բնակի, որովհետեւ էրկնն վրէ որդի Ծնայ ։ ու անոր
21 անունը ՛Զաբուղոն դրաւ ։ եւ անկէ ետեւ աղջիկ մը Ծնաւ, ու անոր անունը ՛՛Դինա դրաւ ։
22 Եւ Աստուած ՛յիշեց Ռաքէլը, ու Աս֗֗֗տուած լսեց անոր ։ նորէն արգանդը բա֗֗֗ցաւ ։ ու յղացաւ ու որդի մը Ծնաւ ։ եւ բսաւ ։
23 ՛Իր նախատինքս վերցուց ։ եւ անոր անունը ՛՛Յովսէփ դրաւ ։ ու բսաւ ։ ՛Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցնէ ։
24 Աստուած ՛իմ նախատինքս վերցուց ։ եւ անոր անունը ՛՛Յովսէփ դրաւ ։ ու բսաւ ։ ՛Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցնէ ։
25 Ու եղաւ որ երբ Ռաքէլ Յովսէփը Ծնաւ ։ Ցակոբ բսաւ Լաբանին ։ ՛Թոդ տուր գնա որ
26 ՛իմ տեղս ու իմ երկիրս երթամ։ ՛Իմ կիներս ու տղաքներս ՛որուն համար քեզի ծառայեցի ։ տուր ինծի որ երթամ։ քանզի քե֗֗֗զի ծառայութիւնս զոն ՛ինձ եղած է։
27 երան ծառայութիւնս զոն գիտեմ ։ եւ Լաբան բսաւ անոր, Թէ որ քու աչքիդ ՛շոշ֗֗֗փած գտայ՝ կախամ քեզի, ՛ի՛նչ ։ ՛ՀՀ՛փորձով գտայ՝՝ որ Տէրը ՛քեզի համար իս օրհնեց։
28 Իր բսաւ ։ ՛Ինծ վարձդ ինծի խնդրէ, ու
29 պիտի վճարեմ։ եւ անոնք բսաւ անոր, ՛Դուն գիտես որ ես ինչպէս ծառայեցի քեզի, ու
30 քու անասուններդ ինչպէս էին իմ քովս։ ՛Ինչ֗֗֗ որ իմ գալէ առաջ քիչ էր քու ունե֗֗֗ցածդ և Վեհաս չատցաւ ։ ու Տէրը քեզ օրհ֗֗֗նեց իմ ոտքերս։ և հիմա ես ալ ՛իմ տանս
31 համար ե՞րբ պիտի աշխատիմ։ Ու անոնք բսաւ, ՛Քեզի ի՛նչ տամ։ Եւ Ցակոբ բսաւ, ՛Ինծի բան մի՛ տար։ Թէ որ ասոր բանը ինծի ընես, նորէն քու Հօտերդ կ՛արածեմ ։֗֗֗
32 կը պահեմ։ Ա֗֗֗յսօր քու բոլոր Հօտերուդ միջէն անցնելով, անկից ամէն պիտակ ու խայտախարիւ ոչխարը, և ամէն սեւ ոչխարը ու խայտախա֗֗֗րիւ և պիտակ այծերը գատեմ, ու ՛իմ վարձ֗֗֗
33 քրս անոնք ըլլան։ Եւ ՀՀՀանակ եւս՝՝ իմ արդարութիւնս քու առջեւդ պիտի յայտնուի, երբոր իմ վարձքս Հոդ տանիս։ Իմ քովս գտնուած ամէն պիտակ ու խայտախարիւ չեզած այծ ու սեւ չխգած ոչխար ողջոյնած
34 անպատի։ Եւ Լաբան բսաւ, Թոդ քու բսածդ֗֗֗
35 պէս ըլլայ։ Ու ան օրը գասեց բոլոր նոխազ ու խայտախարիւ նոխազները, և բոլոր պիտակ ու խայտախարիւ էգ այծերը, Ե ամէն ճերմակ ունեցողը, ու բոլոր սեւ ոչխարները, և իր
36 որդիներուն ձեռքը տուաւ։ Եւ իր ու Ցակո֗֗֗բին միջեւ երեք օրուան ճամբայի միջոց դրաւ։ և Ցակոբ Լաբանին մնացած հօտերը կ՛արածէր։

Ա Գէն֗֗֗ե֗֗֗ս ։ 31։
Բ Ցոբ ։ 6 ։ 2։
Գ Գէն֗֗֗ե֗֗֗ս ։ 29 ։ 14։
Դ Գէն֗֗֗ե֗֗֗ս ։ 2։
Ե Գէն֗֗֗ե֗֗֗ս ։ 23 ։ Ցոբ ։ 9 ։ 18։
Զ Գէն֗֗֗ե֗֗֗ս ։ 3։
Է Գէն֗֗֗ե֗֗֗ս ։ 31 ։ ե֗֗֗ղ ։ 22։
Ը Ած֗֗֗ե֗֗֗ղ ։ 24 ։ ե֗֗֗ղ ։ 1 ։ Ցոբ ։ 9 ։ 33 ։ Ա֗֗֗ծ ։ 9 ։ 13 ։ Ա֗֗֗ծ֗֗֗ ։ գ֗֗֗ործ֗֗֗ ։ Ա֗֗֗ծ֗֗֗ ։ ը֗֗֗րբ֗֗֗ ։ Հաղորդ֗֗֗ք֗֗֗ ։
Թ Հ֗֗֗ե֗֗֗ր ։ 4։
Ժ Գէն֗֗֗ե֗֗֗ս ։ 11 ։
Ի Ա֗֗֗ծ ։ 9 ։ 13 ։
Ա֗֗֗ծ֗֗֗ ։ գ֗֗֗ործ֗֗֗ ։
Ի֗֗֗ Ա֗֗֗ծ ։ ը֗֗֗ ։ 28 ։ Դ֗֗֗ան֗֗֗ ։ 4 ։ 8 ։ Ա֗֗֗ծ֗֗֗ ։ ը֗֗֗րբ֗֗֗ ։ Հաղորդ֗֗֗ք

37 Ու ՚ցՅակոբ իրեն գալար կազմախի և նուշ
չի ու սօսիի գաւազաններ առաւ, և անոնց
կեղևները տեղ տեղ հանեց, անանկ որ գա-
ւազաններուն միջը եղած ճերմակը կ'երևնար։
38 Եւ իր կեղևած գաւազանները ջուր խմցնե-
լու տաղաններուն միջը դրաւ, որ երբ հո-
տերը ջուր խմելու գան, ան ֆռռանները ո՚չ
խարիներուն առջևը ըլլան, և անանք՚ խմելու
39 եկած ատեննին տաքնան։ Ու ոչխարները
գաւազաններուն առջևը տաքնալով՝ բոլորա-
խայտ, պիսակ և խայտախարիւ ֆռռ կը ծը-
40 նանէին։ Եւ Յակոբ կը զատէր գառները, ու
հօտերուն երեսը Լաբանին հօտերուն միջ
եղած բոլորախայտ ու ամէն սև ոչխարները
կը դարձնէր. և իր հօտերը զատ դրաւ, ու
զանոնք Լաբանին հօտերուն քովը չդրաւ։
41 Եւ երբոր զօրաւոր ոչխարները կը տաքնային,
Յակոբ ան գաւազանները ոչխարներուն աչ-
քին առջևը՝ աւազաններուն միջը կը դնէր,
42 որ գաւազաններուն առջևը տաքնան։ Բայց
տկար ոչխարներուն չէր դներ. այսպէս տկար-
ները Լաբանինը՝ ու զօրաւորները Յակոբինը
43 կ'ըլլային։ Եւ մարդը հետզհետէ հարստացաւ, ու
շատ հօտեր, և ազախիներ ու ծառաներ,
և ուղտեր ու էշեր ունեցաւ։

ԳԼ. ԼԱ.

1 Յակոբ նկատեալ Լաբանին գազաւկ համբոյ կ'ելլէ, 19
Ռաքէլ իր հօրը կառքերը կը գոյնայ։ 22 Լաբան Յակոբին
հասնի կ'ելնայ. 26 ու երան գազաւկներ հասնը կը գան.
գաղթ։ 34 Ռաքէլ իր հօրը կառքերը ուրիշ պատճառ տակը
կը պահէ։ 36 Յակոբ Լաբանին դէմ կը գանգատի։ 44 Լա-
բանին ու Յակոբին գաղտագիր լեռան վրայ երան ուխտը։

1 Եւ լսեց Լաբանին որդւոցը գրուցածները,
որ կ'ըսէին, Յակոբ մեր հօրը բոլոր ունե-
ցածը առաւ, ու բոլոր ան ՚գիտութիւնը մեր հօ-
2 րը տաղտաւածքէն տաղտաւ։ Եւ Յակոբ Լա-
բանին երեսը տեսաւ, և ահա ՚երեն չերե-
3 կուան ու մէկալ օրուան պէս չէր։ Եւ Տէրը
ըսաւ Յակոբին, Դարձ դարձիր երկիրը ու
քու ազգականներուդ գաթէրը, ու ես քեզի
հետ պիտի ըլլամ։
4 Եւ Յակոբ դէպ հրկեց, ու Ռաքէլը և Լիան
գաղտը իր հօտերուն քովը կանչել տաւաւ։
5 Ու ըսաւ անոնց, Դէս ձեր հօրը երեսը կը տես-
նեմ, որ բնաի երկուան ու մէկալ օրուան
պէս չէ. բայց իմ հօրս Աստուածը ինծի հետ
6 եղաւ։ Եւ դուք գիտէք որ ես իմ բոլոր
7 զօրութեամբս ձեր հօրը ծառայեցի. իսկ ձեր
հայրը իս խաբեց ու իմ վարձքս տասը
անգամ փոխեց. բայց Աստուած չ'ընդունց զա-
8 նիկա որ ինծի ընել վճռեց։ Եթէ որ ինծի թէ որ
անիկա այսպէս ըսէր, Բծու վարձքդ պիսակ-
ները ըլլան, անասունը բոլոր ոչխարները պի-
սակ կը ծնանէին. և թէ որ այսպէս ըսէր,
Բու վարձքդ բոլորախայտները ըլլան, ան-
ասունը բոլոր ոչխարները բոլորախայտ կը ծը-
9 նանէին։ Աչախէս Աստուած Հ՚ձեր հօրը հօ-
10 տերը առաւ ու ինծի տուաւ։ Եւ եղաւ որ
հօտերուն կ'իջնային տաղտաւը, աչքերս վեր-
ցուցի ու երազի մէջ տեսայ, և ահա հօտե-
րուն հետ զուգաւորող նոխազները ամէնքն ալ խայտախարիւ, պիսակ ու գորշա-
11 խայտ էին։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը բաւ
ինծի երազի մէջ, Ով Յակոբ։ ու ես ըսի,
12 Ահա՝ եմ։ Եւ ըսաւ, Վեր աչքերդ վեր
վերցուր, ու հօտերուն հետ զուգաւորող նո-
խազները տես, ամէնքը խայտախարիւ, պի-
սակ ու գորշախայտ են. քանզի Լաբանին
13 բոլոր քեզի ըրածները տեսայ։ Ես եմ Բե-
թէլին Աստուածը, որ հոն արձան օծեցիր,
և հոն ինծի ուխտ ըրիր. հիմա վերկաց զնա
ասկէ երկրէն, ու քու ծննդեանդ երկիրը դար-
ձիր։
14 Եւ Ռաքէլ ու Լիա պատասխան տուին
ու ըսին անոր, Հայրենեաց մեր հօրը տունը
մեզի համար բաժին ու ժառանգութիւն կայ։
15 Մենք օտարականներ չհեղգացա՞նք անոր.
քանզի մեզ ծախեց, ու մեր տասին ալ բռ-
16 նոպիին կերաւ. վասն զի բոլոր հարստու-
թիւնը որ Աստուած մեր հօրմէն վերցուց,
մերն է ու մեր զաւակներուն է. և հիմա
ինչ որ Աստուած քեզի ըսաւ, ըրէ։
17 Ուստի Յակոբ կաւաւ, ու իր որդիները ու
18 կիներները ուղտերուն վրայ հեծցուց. Եւ իր
բոլոր անասուններն, ու իր բոլոր ստացուած-
քը որ ինքը ստացաւ, իր ստացած անա-
սունները որոնք Միջագետին մէջ ստացաւ,
ճամբայ հանեց Բանաանա երկիրը գէպ ի իր
19 խաՀակ հօրը երթալու։ Եւ Լաբան իր խա-
չիները ոչխարները ընելու գացեր էր։ ու Ռա-
20 քէլ իր հօրը ՚ցկուռքերը գողցաւ։ Եւ Յակոբ
Լաբան Ի՚ Լաբանէն գաղտուկ փախաւ՚։ քանի
21 մի իր փախչելը չդիտցաց անոր։ Ուրեմն
անիկա իր բոլոր ունեցածովը փախաւ, ու
եկաւ ու Գաղաադ լեռը չիակեց։
22 Ու երրորդ օրը Յակոբին փախչելը Լաբա-
23 նին պատմուեցաւ։ Եւ անիկա ՚ի եղբայր-
ները հետը առնելով, անոր ետևէն հօթը օր
ուան ճամբայ գնաց, ու անոր հասաւ Գաղա-
24 ադ լեռը։ Եւ Աստուած Ի՚ երազի Լաբան

ա Տ՚ծ գլ. լա. 9—13։
բ Հմր. 30։
գ Գլ. մգ. 3։ իգ. 35։ իզ. 13, 14։
— Ասգ. իմ. 16։
ե Գլ. գ. 5։
զ ը Օր. իը. 14։
է թ Ասգ. մի. 7։
ը Գլ. իը. 15, 20, 21։ իը. 9։
ի Հմր. 2։
ժ Հմր. 3։
ի Հմր. 35, 39, 40։
ա 41։ Գլ. լ. 29։
բ Հմր. 41։
գ Ծաս. մգ. 22։ Ղե-
ւմ. գ. 12։ Ծար. մի. 3։ Ջ.սր. ը. 23։
դ Գլ. ի. 6։ Ասգ. ձե. 14։
ե Գլ. լ. 32։
զ Հմր. 1, 16։
է Գլ. իը. 10։
ը Եզ. գ. 7։
թ Գլ. իը. 15, 19, 20։
ժ Հմր. 3։ Գլ. լը. 9։
ի Գլ. ի. 24։
լ Գլ. լ. 32։
խ Հմր. 1, 16։
ծ Գլ. իմ. 15, 27։
կ Դատ. մէ. 3։ ա Թագ. մի. 13։ Մաթ. գ. 11։ Գլ. լէ. 2։
հ Ելք. իէ. 22։ Ղեւտ. իե. 2։ Թուոց. իե. 40։ Ա.պտ. ե. 4։
ղ Գլ. իմ. 8։
ճ Գլ. խգ. 25։ գ Թագ. մը. 17։ Ղուկ. իմ. 51։ 53։
մ Գլ. մգ. 8։
յ Գլ. ի. 3։ Ցաղ. լգ. 13։ Մատ. ա. 20։

մէջ Աստի լաբանին եկաւ ու բաւ անոր, Զդայր կեցիր որ Բակորին ՝ազկ կամ դէշ
25 չգտայես։ Ուստի Լաբան Տասաւ Բակորին և Բակոր իր վրանը լեռը կանգներ էր. ու Լաբան իր եղբայրներուն հետ Գաղաադ լեռը իջաւ։
26 Եւ Լաբան բաւ Բակորին, Ի՞նչ է աս գոր գործդ որ ինծմէ գաղտուկ փախար, և մեր աղէկներս պատ առնուած գերիներու պէս
27 վարեցիր։ Ինչո՞ւ փախչելդ գաղտուկ պահեցիր և ինծմէ փախար. ու ինծի չյայտնեցիր, որ ես քեզ ուրախութեամբ ու երգով
28 բոլ, թմբուկներով ու քնարներով ճրեի։ Եւ չթոզուցիր գիս ՝որ իմ որդիներս ու աղջիկներս համբուրէի. Հիմա աս բանը անմիտ
29 գործեցիր։ Զկայ չարիք ընելու զօրութիւն ունիմ ձեռքս մէջը, բայց ՝ձեր Հօրը Աստուածը ՝երէկ գիշեր ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով, Զդայր կեցիր որ Բակորին ազկ կամ դէշ չըլ-
30 գուցես։ Եւ հիմա՝ թէպէտև գոհ ատներ տես փափաքելուդ համար գացիր, բայց
31 ինչո՞ւ համ աստուածներս գողցար։ Եւ Բակոր պատասխան տուաւ ու բաւ Լաբանին, Գ---- ն էր---- պ---- ե եր որ վախցայ, քանզի ըսի, Զդլայ որ գուռ աղջիկներդ բրա-
32 նեմ։ Հետիամ ինծմէ առնես։ Բայց գուռ աստուածներդ որ գտնես, ՝ինծ անկիս մարդի։ մեր եղբայրներուն առջեւ քննէ՝ --նէ, թէ որ իմ քովս գուռ մէկ բանդ գտնես։ քանզի Բակոր չէր գիտեր որ Ռաքէլ
33 գողցեր էր զանոնք։ Եւ Լաբան Բակորին վրանը ու Լիային վրանը և երկու ազախնոցներուն վրանը մտաւ, բայց չգտաւ. ետքը Լիային վրանէն ելաւ, ու Ռաքելին վրանը
34 մտաւ։ Եւ Ռաքէլ առաւ կուռքերը, ու զանոնք ուղտի պատոյտին մէջը դրաւ, ու վրան նստաւ. և Լաբան բոլոր վրանը փնտռեց,
35 բայց չգտաւ։ Եւ անկից իր Հօրը բաւ, իմ տիրոջս աչքերուն մանր չերեւնայ, որ ՝ոտանէն չեմ կրնար առջեւ ելլել. քանզի կանուխ սովորութեանը մէջն եմ։ Այսպէս փընտռեց, բայց կուռքերը չգտաւ։
36 Եւ Բակոր բարկացաւ ու Լաբանին հետ կռիւ վիճեր. և Բակոր պատասխան տուաւ ու բաւ Լաբանին, Ի՞նչ է իմ յանցանքս, ի՞նչ է իմ մեղքս, որ տարբերութիւնով հետևիս ին-
37 կար։ Որովհետև իմ բոլոր կարասիքս խուզնեցիր, քու տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ գտար, Հոս իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջեւը դիր, որ երկու քեռուս մէջ-
38 տեղը դատաստան կորնն։ Լիան քսան տարի է որ քեզի հետ եմ. ոչխարներդ ու այծերդ
39 ձաղ չձգեցին. և քու հօտիդ խոյերը չկերայ. ՝Գ---ներէն գիշատածը չբերի քեզի, վնասը ես կը քաշէի. ՝ցորկը գողցուածը ու գիշերը գողցուածը իմ ձեռքս կը պահանջէ։
40 իր։ Այ---ես էի. ցորկը տարբ ու գիշերը ցրտարբ կը մնայէր գիս, և աչքերս քունս
41 կը փախչէր։ Այսպէս եղայ քսան տարի քու տանդ մէջ. Եօթ երկու աղջիկներուդ համար տասնեւչորս տարի ծառայեցի քեզի, և հօտերուդ համար վեց տարի ծ---պէն, և
42 իմ վարձքս տասը անգամ փոխեցիր։ Թէ որ իմ Հօրս Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը և Իսահակին երկիւղը ինծի հետ չըլլար, իրաւցնէ գիս հիմա դատարկ կը իրկէիր։ Աստուած իմ տառապանքս ու իմ ձեռքս աշխատութիւնը տեսաւ, ու երէկ գիշեր ՝նէ-
յանդ խնդնեց։
43 Եւ Լաբան պատասխան տուաւ ու բաւ Բակորին, Ա աղջիկները իմ աղջիկներս են, և աս որդիները իմ որդիներս են, և աս հօտերը իմ հօտերս են, և ամէնը որ կը տեսնես, ինծ են. և ՞ինչ ընեմ այսօր աս իմ աղջիկներուս կամ իրենց ծնած զաւակներուն։
44 Ուստի հիմա եկուր, ՝ես ու դուն ուխտ ընենք, որ իմ ու քու մէջտեղ ՞վկայութեան համար
45 ըլլայ։ Եւ Բակոր ՝քար մը առաւ ու տնգան
46 կանգնեց զանիկա։ Եւ Բակոր իր եղբայրներուն բաւ, ՝քարեր ժողվեցէք. և անոնք քարեր առին ու դէզ մը ըրին, և ՝նոն դէ-
47 զին վրայ հաց կերան։ Ու Լաբան անոր անունը ‡Եգեկար-սահատա թա գրաւ, բայց Բակոր անոր
48 անունը ||Գաղաադ դրաւ։ Եւ Լաբան բաւ, ՝Այս դէզը իմ ու քու մէջտեղ վկայ մնի է այսօր։ անոր համար անունը անունը Գաղաադ
49 բաւեցաւ. Եւ ՝Մասփա ալ ը---ծ---։ քանզի բաւ, Մենք իրարմէ գաղտնած ատենիս,
50 իմ ու քու մէջտեղ Տէրը դիտէ։ Թէ որ իմ աղջիկներս վշտացնես, և կամ թէ որ իմ աղջիկներուս վրայ ---նչ կինիներ առնես, հակառակ մէկը չկայ. տես իմ ու քու մէջտեղ
51 վկայ Աստուած է։ Եւ Լաբան բաւ Բակորին, Ահա աս դէզը, և ահա իմ ու քու
52 մէջտեղ իմ կանգնած տնգանս։ Աս դէզը վկայ ու աս տնգանը վկայ է, որ աս դէզէն չանցնիմ քեզի ը---, և դուն աս դէզէն ու աս տնգանէն չանցնիս ինծի ը---, չարիք
53 ընելու համար։ Աբրահամին Աստուածը և Նաղորի Աստուածը, անոնց հայրերուն աստուածը ՞մէջ մէջտեղ դատաստան ընէ։ Բակոր ՞իր Հօրը Իսահակին երկիւղովը ՞երդում բաւ։

- Գ։ ի։ ։ ։
- ։ = Թ---պ ։ ։ ։
- ։ Տ---ր ։ ։ Հ---ռ։
- ա։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
- ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
- ։ = Թ---պ

54 Եւ Յակոբ զոհեր մատուց լեռանը վրայ, ու իր եղբայրները հաց ուտելու հրաւիրեց.
55 և հաց կերան, ու գիշերը լեռը անցուին։ Եւ Լաբան առաւօտեան կանուխ կեաս, ու իր որդիները ու իր աղջիկները համբուրեց ու օրհնեց զանոնք. և Լաբան դնաց ու իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ· ԼՒ

1 Յակոբ Մաղմիի մէջ տեսիլք կը տեսնէ · 3 իր եղբօրը երաւիրե պատգամաւորներ կը խրկէ · 6 անոր գալուն կը վախենայ · 9 պատասխան համար կ'աղաչէ · 13 Լաւան ընծաներ կը խրկէ · 24 Երեւակի մը հետ գօտեմարտութիւն ընէ, լավ փառաբանի մէջ · հան խոյանել կը կսկսի · 31 ու իր գաղթ վոյ կը կապայ ·

1 Եւ Յակոբ իր հօրմէն գնաց, ու Աւստրիոյ
2 հրեշտակները անոր պատահեցան · Եւ Յակոբ երբոր տեսաւ զանոնք, ըսաւ, Ա՛ս Աստուծոյ բանակն է · և անոր տեղին անունը Մանայիմ դրաւ ·
3 Եւ Յակոբ իր առջևէն պատգամաւորներ խրկեց իր եղբօր Եսաւի Եդէմ ի Սէիր երկիրը Եդոմի գաւառը · Եւ պատուիրեց անոնց՝ ըսելով, Իմ տիրոջս Եսաւին ասանկ խօսք, Քու ծառայ Յակոբ ասանկ կ'ըսէ, Լաբանին քովը պանդխտութիւն ըրի, ու մինչև հիմա ուշացայ · Եւ Եզներ ու էշեր, Հօտեր ու ծառաներ և աղախիններ · և խրկեցի իմ տիրոջս իմացնելու, որ Քու առջևդ չնորհք գտնեմ։ Եւ պատգամաւորները դարձան Յակոբին ու ըսին, Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք, ու հանիկա ալ չորս հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ ·
7 Եւ Յակոբ խիստ վախցաւ ու հիւանդացաւ · և իր հետ եղած ժողովուրդը ու հօտերը և արջառները և ուղտերը երկու խումբի
8 բաժնեց, ու ըսաւ, Թէ որ Եսաւ մէկ խումբին հասնի, ու ան զայնելու ըլլայ, մէկայ
9 խումբը կ'ազատի · Եւ Յակոբ ըսաւ, Հով իմ հօրս Աբրահամին Աստուածը, ու իմ հօրս Իսահակին Աստուածը, տով Ցէր՝ որ ըսիր ինծի, Քու երկիրդ ու քու հայրենիքդ դարձիր, ու քեզի բարիք ընեմ։ Արժանի չեմ ան
10 ամէն ողորմութիւններուն և ամէն հաւատարմութեանը, որ գուն քու ծառայիդ ցուցուցիր · քանզի իմ գաւազանովս անցայ առ Յորդանանէն, և հիմա երկու խումբի դարձայ ·
11 Եղայ · Ազատէ զիս իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն · որովհետև կ'անկի կը վախնամ, որ չըլլայ թէ գայ ու զարնէ
12 զիս, -- Մայրը տապալեցուր։ Եւ Դուն ըսիր թէ Անշուշտ քեզի բարիք պիտի ընեմ, ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի ընեմ, որ չառատիճնէն չհամրուիր ·
13 Եւ ան գիշերը հոն կեցաւ · ու իր ձեռքը գտնուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար
14 ընծաներ պատրաստեց, երկու հարիւր այծ և քսան նոխազ, երկու հարիւր էգ ոչխար
15 և քսան խոյ, երեսուն ծիծ աուած ուղտ իրենց ձագերովը, քառասուն կով ու տասը ցուլ,
16 քսան էգ էշ և տասը աւանակ · Եւ ամէն մէկ հօտը զատ զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց, ու ըսաւ իր ծառաներուն, Ա՛ջ ձեռ անցէք, ու հօտերը իրարմէ փոյ մը հեռ
17 ու թողուցէք · Եւ առջևէն գացողին պատուիրեց ըսելով, երբոր իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի ու քեզի հարցընէ, ըսելով թէ Դուն որո՞ն ես և ո՞ր կ'երթայս, և աս
18 առջևդ եղածները որո՞ն են · Պատասխան բսի որ Քու ծառայիդ Յակոբինն է · իմ տիրոջս Եսաւին իրրև ընծան է · և ահա ինքն ալ
19 հետևնէս է · Եւ այսպէս երկրորդին ու երրորդին և հետիոտն հետևող գացողներուն պատուիրեց ըսելով, Ա՛ս խօսքին պէս դուք ալ Եսաւին երբոր գիւնը գտնէք ·
20 Եւ ահա քու ծառայ Յակոբ ալ հետևիս է՝ ըսէք · քանզի ըսաւ, Ցանկանալ գացով ընծաներով անոր երեսը կը սանկարեմ, և անկէ ետքը անոր երեսը կը տեսնեմ · գուցէ
21 դէմ ընդունի · Այսպէս ընծաները անոր առջևէն գացին, և ինքը ան գիշերը հոն մնաց
22 բանակին մէջ · Եւ ան գիշերը երաւ, ու իր երկու կիներուն և իր երկու աղախիններուն ու իր տասնմէկ որդիները առաւ, Եւ Յաբոկ անցքէն անցաւ · Եւ առաւ զանոնք ու վտակին անցուց, և իր ինչը անցուց ·
24 Եւ Յակոբ միայնակ մնաց, ու մարդ մը կը գօտեմարտէր անոր հետ մինչև արշալոյս·
25 եւ երբ տեսաւ որ իրեն անոր չյաղթեց, անոր զարհի ազդրէն դպաւ, և Յակոբ հետ գօտեմարտած ատենը Յակոբին զարհի
26 ազդրէն ի խախտեցաւ · Եւ Անիկա ըսաւ, Թող տուր ինծ, քանզի արշալոյսը ելեւէնաւ · և Յակոբ ըսաւ, Չեմ թողուր քեզ մինչև որ
27 ինծ չօրհնես · Եւ անիկա ըսաւ անոր, Ի՞նչ է
28 անունդ · ան ալ ըսաւ, Յակոբ է · Եւ անիկա ըսաւ, Այլ ևս քու անունդ Յակոբ չըսուի, Հապա Իսրայէլ · ինչու որ Աստուծոյ հետ ու մարդոց հետ մարտնչեցար, և

Գէն· խը· 1·
Գէն· ժը· 33· լ· 25·
Սաղ· գս· 11· Երե· ա· 14·
Յով· ե· 14· Սաղ· ձգ· 21· ձԸր· 2·
Գա՛ք· ը· 13·
Ընձեան՝ երկու բա՛ռ նշանակէ·
Գէն· լգ· 14· 16·
Գէն· լգ· 6· 7· 8·
Օր· ը· 5· Ցնծա· իգ· 4·
Առակ· ժե· 1·
Գէն· լ· 43·
Գէն· լգ· 8· 15·
Գէն· լգ· 1·
Գէն· լե· 3·
Սաղ· ծ· 15·
Գէն· խբ· 13·
Գէն· լա· 3· 13·
Գէն· իդ· 37·
Ցօր· բ· 7·
Սաղ· ձՁ· 1· 2·
Յով· ժ· 14·
Գէն· խբ· 13· 14· 15·
Գէն· իգ· 11· Աառակ· ժբ· 16·
Գէն· իգ· 10·
Սաղ· ծ· 11·
Գէն· խբ· 11·
Գէն· լա· 3· 13·
Գէն· իդ· 37·
Յով· ժբ· 3· 4· Երեմ· գ· 12·
Տես Աաս· իգ· 41·
Բ կար· ժբ· 7·
Կամ իմբակցաս·
Տես Դառ· իդ· 28·
Երէ· նշան·
Յով· ժբ· 4·
Գէն· լե· 10· գ Թագ· ժե· 34·
Ընձեան՝ Աստուծոյ հետ մաքառող·
Յով· ժբ· 4·
Գէն· լե· 31· իե· 32·

29 յաղթեցիր։ Եւ Յակոբ հարցուց ու ըսաւ, Շնորհք ըրի՛ անունդ ըսէ ինծի։ Եւ անիկա ըսաւ, Ինչո՞ւ իմ անուանս կը հարցնես։ և
30 հոն օրհնեց զանիկա։ Եւ Յակոբ անուն տուին անուանը ՚Փանուէլ դրաւ։ քանզի ըսաւ, Դէմ առ դէմ տեսայ զԱստուած, ու իմ անձս ազատեցաւ։
31 Եւ փանուէլէն անցածին պէս արեւը անոր վրայ ծագեցաւ։ ու իր կոնքին վրայ կը կա-
32 զար։ Ասոր համար իսրայէլի որդիքը զարին վրայի †ծխնիած ջիղը՝ չեն ուտեր մինչև այս օր։ որովհետև Յակոբին զարին ‡ծխնիած ջիղին դպաւ։

ԳԼ։ ԼԳ

1 Յակոբ ու Եսաւ Աիկոմին հանդիպելով իրարու մէջ կը ցաւցընեն։ 17 Յակոբ Սոկոթի կ՚երթայ։ 18 Սալէմի մէջ գալով ջրհոս մը շինել տալ սեղան մը կը չինէ։ ու զանիկա Էլելոհի Իսրայէլ կ՚անուանէ։

1 Եւ Յակոբ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ, և ահա Եսաւ կու գար ու անոր հետ չորս հարիւր մարդ։ և Լէա զաւակներ Լիային ու Ռաքելին ու երկու աղախին-
2 ներուն բաժնեց։ Եւ աղախիններուն իրենց զաւակներովը առջեւը դրաւ, և Լիան իր զաւակներովը ետեւը, և Ռաքէլը ու Յովսէփը
3 ամենէն ետեւը։ Եւ ինքը անոնց առջեւը անցաւ, ու մինչև իր եղբօրը մօտենալուն, ՚ինքնին հատատար եօթը անգամ խոնարհութիւն ըրաւ։
4 Ու Եսաւ զանիկա դիմաւորելու վազեց ու գրկից զանիկա, և հանոր պարանոցին վրայ
5 ինկաւ ու համբուրեց զանիկա։ և լացին։ Ու երբ իր աչքերը վեր վերցուց ու տեսաւ կիներուն ու զաւակներըը, և ըսաւ, Ասոնք քովինդ են ի՞նչ են։ և անիկա ըսաւ, Աստուած ծոյ քու ծառային որ գթացած զաւակներն
6 են։ Աղաներն ազախիններըը ու անոնց զաւակներըն մտնելուն ու խոնարհութիւն ըրին։
7 Եւ Լիան ալ ու իր զաւակներն մտնելուն ու խոնարհութիւն ըրին։ և ետքը Յովսէփ ու Ռաքէլ մտնելուն ու խոնարհութիւն ըրին։
8 Ու ըսաւ, Ա՛ռ քու դէպքը խումբ ի՞նչ պիտի ըլլայ, որուն ես պատահեցայ։ և ինքնին ըսաւ, Իմ տիրոջս առջեւը շնորհք գտնելու
9 համար է։ Ու Եսաւ ըսաւ, Ես շատ ունիմ, եղբայր իմ, քուկինդ քեզի ըլլայ։ Եւ Յակոբ ըսաւ, Չէ, կ՚աղաչեմ քեզի, թէ որ հիմա քու առջեւդ շնորհք գտայ՝ իմ ձեռքէս ընդունիս, քանզի երեսդ տեսայ Աստուծոյ երեսը պէս տեսայ, և ինձի
11 հաճելացար։ Շնորհք ըրէ, քեզի բերուած ընծաս առ։ քանզի Աստուած ողորմեցաւ ինձի, և քանզի ես ամէն բան ունիմ։ Ինք տատիպեց
12 անոր, ու ան ալ ընդունեց։ Եւ անիկա ըսաւ, Ելլինք երթանք։ ու ես քու առջեւդ կ՚երթամ։
13 Բայց նէ Յակոբ ըսաւ անոր, Իմ տէրս գիտէ որ զաւակները մեղացու են, ու հետս եղած ոչխարներ ու արջառներըը ձագերով են։ և թէ որ մէկ օր մը բռնադատեմ զանոնք, բոլոր ոչխարներ պիտի մեռնին։
14 Թող իմ տէրս իր ծառային առջեւը անցնի։ ու ես կամաց կամաց առջեւս եղած անասուններուն ուժովը ու ազատներուն ուժովը կ՚երթամ,
15 մինչև որ իմ տիրոջս Սէիր հասնիմ։ Եւ Եսաւ ըսաւ, Արդ իմ հետս եղող ժողովուրդէն քու քովդ ձգեմ։ և անիկա ըսաւ, Ինչ պէտք է։ Թող իմ տիրոջս առջեւը շնորհք գտնեմ։
16 Այսպէս Եսաւ ան օրը իր ճամբան դարձաւ գնաց Սէիր։
17 Եւ Յակոբ Սոկոթի չհասաւ, ու իրեն տուն մը չինեց և իր հօտերուն փարախներ չինեց։ անոր համար ան տեղին անունը Սոկոթի կոչուեցաւ։
18 Եւ Յակոբ Միջագետքէն գալէն առնիր Սիւքեմացւոց Սալէմ քաղաքը եկաւ, որ Քանաան երկրին մէջն է, և քաղաքին առ-
19 ջեւ բնակեցաւ։ Եւ իր վրանը կանդնած հարթութեան կողմանէն գնեց եմմորին որ Սիւքեմին հօրը զաւակներէն էր։
20 Անկից զատ ուրիշ մը չինեց, ու Յակոբ անոր անունը Էլելոհէ-Իսրայէլ դրաւ։

ԳԼ։ ԼԴ

1 Դինա Սիւքեմին կը պղծուի։ 4 Սիւքեմ կ՚ապահէ որ իրեն հին բլլալու համար 13 Յակոբին որդիքը Սիւքեմացիներուն թլփատութիւն կ՚առաջարկեն։ 20 Եմմոր և Սիւքեմ իրենց քաղաքները թլփատելու կը համոզեն։ 25 Սիմէոն թլփատութենէն երեք Յակոբին որդիքը զանազ կը չարգեն։ 27 ու անոնց քաղաքը կը կողոպտեն։ 30 Յակոբ կը յանդիմանէ Շմաւոնը ու Ղեւին։

1 Եւ Լիային Յակոբին ծնած աղջիկը Դինա
2 անո երկրին աղջիկները տեսնելու եկաւ։ Ու ան երկրին իշխանը Եւեացի Եմմորին որդի Սիւքեմ տեսնուաց զանիկա, ու առաւ ու պառ-
3 կեցաւ անոր հետ ու պղծեց զանիկա։ Եւ անոր հոգին Յակոբին Դինա աղջկանը չատ կցաւցաւ։ ու սիրեց աղջիկը, և աղջկան հոգիին

= Դաւ. ԺԹ. 18։
- Ելս. ԺԹ. 2։ Բ Օր. Ե. 24։ Դատ. Ը. 33։ Ա Թագ. Ժ. 27։
= Դաւ. ԺԹ. 13։ Ելս. ԻԹ. 11։ ԼԴ. 20։ Բ Օր. Ե. 24։ Դատ. Ը. 33։ Ա Թագ. Ժ. 22։ Ես. Ջ. 5։
† Կամ ամպամիզը
‡ Կամ ամպամիզին
= Դաւ. ԻԹ. 6։
§ Դաւ. ԺԹ. 2։ Ելս. Ե. 6։ Ելց. ԻԸ. 28։
# Ելս. ԼԴ. 28։
¶ Ելս. Խե. 14. 15։
Ելս. Խե. 9։ Սաղ. Ջ. 22։ Ժ. 22։ Ես. Ջ. 5։
Դաւ. ԼԴ. 10։
Դաւ. ԼԴ. 5։
Փիլ. Գ. 18։
Գ Թագ. Ե. 23։
Գ Թագ. Ժ. 24։ 25. 32։ Մատ. ՃԸ. 10։
Ելց. օրհնութիւն. Նոյա. Տես Դատ. ա. 15։ ա Թագ. Խե. 27։ Լ. 26։ գ Թագ. Խ. 15։
Գաւ. ԼԴ. 11։ Խե. 25։ Հատ. Բ. 13։
Ելս. Ժգ. 27։ Դատ. Բ. 5։ Սաղ. Կ. 6։
Նայեցիր փաթաթեցիր։
Գաւ. ԼԹ. 7։
†† Նայեցիր Աստուած խորշակի Աստուած ըլլալ։
= Գաւ. Լ. 21։
Ելս. Բ. 5։
† Գաւ. Ջ. 21։ Դատ. Ժգ. 1։
†† Ելս. Ի. 21։
Բ Օր. Իր. 29։
§ Ելս. Խ. Ի. 21։ Ոմի. Բ. 14։
‡‡ Եբր. սպասն

4 բան թեամբ խօսեցաւ ։ Ու Աբիքէմ իր հօրը
Եղիմելին գրածից՝ ըսելով, Ա՛ւ աղջիկը ինձի
5 կիսկի առ ։ Եւ Բաւոր լսեց որ անիկա իր Դի-
նա աղջիկը պղծեց · բայց իր որդիները իր
հօտերուն հետ գաշան էին ։ ու մինչև անուց
գալը Բաւոր հրուռ կեցաւ ։
6 Եւ Աբիքէմին հայրը Եղիմելը գնաց Բաւո-
7 բին, որ անոր հետ խօսի ։ Եւ Բաւորին որ-
դիքը լսածնուն պէս՝ գալուն կուգն ։ և մար-
դիկը գժուարեցան ու Իսրայէլ բարկացան ։
քանզի Բաւորին աղջկանը հետ պառկելով՝
Իսրայէլի մէջ անգութութիւն բրաւ ։ Եւ որ
8 առանկի բրլալու չէր ։ Ու Եղիմելը խօսեցաւ անուց
հետ ըսելով, Իմ Աբիքէմ որդւոյս հոգին ձեր
աղջկանը հետ սիրահարեցաւ ։ կ՚ապահմ ձեզ,
9 դի, կանիկա անոր կնութեան տուէք ։ Եւ
մեզի հետ խնամութիւն բրէք ։ ձեր աղջիկ-
ները մեզի տուէք ու մեր աղջիկները ձեզի
10 առէք ։ Եւ մեզի հետ բնակիցէք ու տաս եր-
կիրը ձեր առջեւ պիտի բլլայ ։ անոր մէջ բր-
նակեցէք Եւ առուտուր բրէք, և Իանոր մէջ
11 կալուածքներ առացէք ։ Ու Աբիքէմ բառ
աղջկան հօրը ու անոր եղբայրներուն, Թող
ձեր առջեւը չնորհք գտնեմ, և ինչ որ ինձի
12 ըսէք, կու տամ։ ինդրեցէք ինծմէ խիստ շատ
օժիտ ու բնծայ, ու ինձի բառնալու պէս
պիտի տամ։ միայն թէ աղջիկը ինձի տուէք
13 կիսկի բլլալու համար ։ Եւ Բաւորին որդիքը
Հաբէքութեամբ պատասխան տուին Աբիքէմին
ու անոր հօրը Եղիմելին ու ըսին (քանզի
14 անկիա իրենց Դինա քոյրը պղծեց) Եւ ըսին
անուց, Մենք առ բանը չենք կրնար բնել,
որ մեր քոյրը անթլփատ մարդու մը տանք ։
15 վասն զի նոյն մեզի անօթ բան մըն է ։ Բայց
միայն առով կը հաճինք ձեզի, թէ որ ձեզմէ
ամէն արուն թլփատուելով՝ մեզի պէս բլլաք ։
16 Աւտուներ մեր աղջիկները ձեզի կու տանք, և
ձեր աղջիկները մեզի կ՚առնենք, ու ձեզի
հետ կը բնակինք ։ ու Իէ Հե մէկ ժողովուրդ
17 կ՚բլլանք ։ Բայց թէ որ մեզի մտիկ չընելով՝
չթլփատուիք, անառներ մենք մեր աղջիկը
18 կ՚առնենք ու կ՚երթանք ։ Եւ անուց խօսքը
հաճելի եղաւ Եղիմելին ու Եղիմել որդւոյն
19 Աբիքէմին ։ Եւ ան պատանին առ բանը բնել
յապաղցաւ, քանզի Բաւորին աղջիկները լաւ
մպյսած էր ։ և իր Հօրը տանը մէջ եղողնե-
բուն համեմատ պատուական էր անիկա ։
20 Ու Եղիմել և անոր որդին Աբիքէմ իրենց
քաղաքին դուռը եկան, ու իրենց քաղաքին
21 մարդոցը հետ խօսեցան՝ ըսելով, Ա՛ս մարդի-
կը խաղաղութեամբ կը վարուին մեզի հետ ։
ուստի թող — երկրին մէջ բնակին, ու անոր
մէջ առուտուր բնեն ։ քանզի ահա երկիրը
ընդարձակ է անուց առջեւ ։ Եկէ՛ անուց աղ-
ջիկները մեզի կնիկներ առնենք և մեր աղ-
22 ջիկները անուց տանք ։ Բայց ան մարդիկը
մեզի հետ բնակելու, մէկ ժողովուրդ բլլալ-
լու համար միայն ան բանով կը հաճին մեզի,
որ անուց թլփատուելն պէս՝ մեր ամէն
23 արուն թլփատուի ։ Անուց հօտերը ու անուց
ապրուստները եւ ամէն անասունները մերը
չե՞ն բլլար ։ միայն թէ մենք անուց հաճին,
24 որ մեզի հետ բնակին ։ Ու Եղիմելին և անոր
որդւոյն Աբիքէմին մտիկ բրին ան ամէնը
որ անոր դարպասին դուռը կ՚ելլէին ։
և ամէն արու որ անոր դարպասին դուռնէն
դուրս կ՚ելլէր, թլփատուեցաւ ։
25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր անոնք ցա-
ւերն մէջն էին, Բաւորին երկու որդիքը Շիմ-
եան ու Ղեւի Դինայնին եղբայրները ամէն
մկը իր սուրը առաւ, և համարձակ քա-
ղաքը մտան ու սպաննեցին ամէն արուն ։
26 Ու Եղիմելը և անոր որդին Աբիքէմ սուրի
բերնէն անցուցին ։ և Աբիքէմին տունէն տարին
27 Դինան ու դուրս եկան ։ Եւ Բաւորին որդի-
քը սպաննուածներուն վրայ եկան, ու քա-
ղաքը կոպտացուցին իրենց քոյրը պղծելնուն
28 համար ։ Անոնց հօտերը ու անոնց արջառ-
ները ու էշերը և քաղաքին մէջ եղածը
29 ու դաշտին մէջ եղածը առին ։ Եւ անոնց
բոլոր ապրուստները ու անոնց բոլոր ազա-
ղները ու կնիկները գերի առին, և տունե-
30 րուն մէջ բոլոր գտնուածը կողոպտեցին ։ Եւ
Բաւոր բաւ Շիմեոնին ու Ղեւիին, Ձիս ա-
երկրին բնակչացը՝ Քանանացւոց ու Փերեզա-
ցւոց մէջը ։ Եւ ես իմ թիւս քիչ բլլալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին
ու զիս պիտի զարնեն, և ես ու իմ տունս
31 պիտի կորսնուինք ։ Ու անոնք ըսին, Հապա
մեր քոյրը բազի պէս գործածել պէ՞տք էր
անոր ։

ԳԼ · ԼԵ

1 Աստուած Բաւորը Բեթէլ կը բրէ ։ 2 Բաւոր իր տունը
կուռքերուն կը մաքրէ ։ 6 Բեթէլի մէջ անդան կը շինէ ։ 8 Դե-
բորայի մահը ։ 9 Աստուած Բեթէլի մէջ կ՚օրհնէ Բաւորը ։
16 Բաղել Բեթլհեմին կը մնանի ։ ու Եփրաթային հասնած
կը մեռնի ։ 22 Բուբէնը հետ կը պառկի ։ 23 Բաւորի
որդիքը ։ 27 Բաւոր Քերբռն կու գայ իր Իսահակ հօրը ։
28 Իսահակին կենացը օրերը ։ մահը ։ ու թաղուիլը ։

1 Եւ Աստուած բսաւ Բաւորին, Ելիր՝ վեր
դիր՝ Բեթէլ գնա ու հոն բնակէ, և հոն
սեղան մը շինէ Աստուծոյ՝ որ քեզի երեսին
փախած ատե-

ե Դաս · մգ · ձ ։
շ ա Թագ · մ · ձ · ։
բ Թագ · մգ · ձգ ։
ի Գլ · խբ · ։ բ Թագ · մգ · ձ ։

ի Ցես · ե · ։ Դաս · ։
ի · ։
բ Օր · խգ · ։ բ Թագ · մգ · ։
լ Գլ · մգ · ։ ի · ։

ի Գլ · խբ · ։ Դաս · ։
ի Գլ · խբ · ։
ե Եզ · խբ · ։
բ Օր · ։ խբ · ։

ե Ցես · բ Թագ · մգ · ։
զ Գլ · խբ · ։ ձ · ։
ի Ցես · ե · ։
ե Մ՚ն · գ · ։
ի Գլ · խգ · ։

ի Գլ · խբ · ։ ձ · ։
ի Եզ · ե · ։
ե Եբ՚ր · գաղտնաբար
բ Օր · գ · ։ Սաք · ։

ձե · ։
—
ա Գլ · խբ · ։
ա Գլ · խբ · ։
ի Գլ · խե · ։

2 Նրգ · եւ Քակօր իր *բնտանեացը ու բոլոր
իրն հետ եղողներուն բաժ, Զեր ձէջը եղող
†օտար աստուածներըը վերցուցէք, ու հմաք-
3 բուեցէք և հանդերձները փոխեցէք · Ու ելլ-
լելով դեպ ի Բեթէլ վեր երթանք · ու հոն
սեզան մը չընեմ Աստուծոյ, †որ իմ նեղու-
թեանս օրը ինծի լսեց, հու իմ գացած ճամ-
4 բուս մէջ ինծի հետ էր · Եւ իրենց ձեռքը
եղած բոլոր օտար աստուածները ու իրենց
†հանկարնները եղած օղերը Քակօբին տուին · և
Քակօր թաղեց զանոնք Սիւքեմի մօտ եղած
5 *բրեւկինին տակը · Ու ճամբայ ելան · և
իրենց բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ
†Աստուծոյ վախը ինկաւ, ու Քակօբին որդւոց
6 ցը հետևէն չկնան · Եւ Քակօր գնաւոտ
Լուքիին մէջ եղող Վուզ՝ այսինքն Բեթէլ եկաւ,
ինքն ու իր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ·
7 Եւ հոն †սեզան մը չընեց, ու անունը
°Էլ-Բեթէլ դրաւ · քանզի իր եղբօրը երե-
սէն փախած ատենը †Աստուած հոն իրեն
երեցեր էր ·
8 Եւ Ռեբեկային դայեակը Դեբօրա մեռաւ,
ու Բեթէլին վարի կողմը կաղնիին տակը թա-
զուեցաւ · ու անոր անունը †Լաղնապատի
դրուեցաւ ·
9 Եւ Աստուած նորէն երեւցաւ Քակօբին
երբոր անիկա Մեզոգտանէն գալէն էր, ու
10 օրհնեց զանիկա · Եւ Աստուած բաւ անոր,
Քու անունդ Քակօր է · Յալ մէյմին ալ քու
անունդ Քակօր չըսուի, հնապաս Իսրայէլ ըլ-
լայ քու անունդ · ու անոր անունը Իսրա-
11 յէլ գրաւ · Եւ Աստուած բաւ անոր, Ես
Ամենակարող Աստուած եմ · աճա ու շատ-
ցուս · *Քեզմէ ազգ ու ազգերու բազմութիւն
ըլլայ, և քու ետնէդ թագաւորներ ելլեն ·
12 Ու ան երկիրը *որ Աբրահամին և Իսահակին
տուի, քեզի պիտի տամ · ու քեզմէ ետքը
13 քու սերունդիդ պիտի տամ ան երկիրը · Եւ
Աստուած ան տեղը ուր որ անոր հետ խո-
14 սեցաւ, †անոր քովէն վեր ելաւ · Ու Քակօր
†քարէ սիւնակ մը կանգնեց ան տեղը՝ ուր
որ Աստուած իր հետը խոսեցաւ · և անոր վը-
րան խմելիքու նուէր մատուց և անոր վը-
15 րան իւղ թափեց · Եւ Քակօր ան տեղին անունը
ուր որ Աստուած իր հետը խոսեցաւ, †Բեթէլ
16 գրաւ ·
Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան · ու դեռ եփ-

*բրաթա չհկած քիչ մը ճամբայ մնացած՝ Ռա-
քէլ ծնաւ, և ծնած ատենը շատ դժուարու-
17 թիւն քաշեց · Ու եղաւ որ երբ իր ծնանե-
լուն շատ դժուարութիւն կը քաշէր, ծնու-
ցիչը իրեն ըսաւ, Մի վախնար, քանզի հա-
18 ալ քեզի որդի է · Եւ եղաւ որ երբ անոր
հոգին կ'ելլէր, (քանզի մեռաւ,) անոր
անունը ‡Բենոնի դրաւ · բայց անոր հայրը
19 ||Բենիամին կանչեց զանիկա · Եւ Ռաքէլ մե-
ռաւ, ու թաղուեցաւ Եփրաթայի ճամբան՝
29 որ Բեթլէհէմ է · Եւ Քակօր անոր գերեզման-
նին վրայ արձան մը կանգնեց, որ մինչև
այսօր Ռաքէլին գերեզմանին արձանն է ·
21 Ու Իսրայէլ ճամբայ ելաւ, և իր վրանը
22 *Միկտալ-եդերի անդին կռվը կանգնեց · Ու
եղաւ որ երբոր Իսրայէլ ան երկիրը կը բը-
նակեր, Ռուբէն գնաց հաւ իր հօրը Բազղա
հարճին հետ պառկեցաւ · և Իսրայէլ լսեց
—։—

Այդ Քակօբին որդիքը սաստկերկու էին,
23 Լիային որդիքը՝ °Քակօբին անդրանիկը Ռու-
բէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսասքար ու
24 Զաբուղոն · Ռաքէլին որդիքը՝ Յովսէփ ու Բե-
25 նիամին · Եւ Ռաքէլին բազդա ազախինին որ-
26 դիքը՝ Դան ու Նեփթաղիմ · Եւ Լիային
Զելպա ազախինին որդիքը՝ Գադ ու Ասեր ·
Ասոնք են Քակօբին որդիքը, որոնք Միջա-
գետի մէջ ծնան անոր ·
27 Եւ Քակօր եկաւ իր հօրը Իսահակին դէպ ի
°Մամբրէ՝ Արբայի քաղաքը՝ այսինքն Քեբ-
րոն, ուր որ Աբրահամ ու Իսահակ պան-
28 դխտեցեր էին · Եւ Իսահակին օրն
29 որ հարիւր ութսուն տարի եղան · Եւ Իսա-
հակ մեռաւ ու ծերացած ու օրերը լեցուած՝ ան-
դէն հոգին ու մեռաւ, և †իր ժողովուրդին
խառնուեցաւ · ու *անոր որդիքը եսաւ ու
Քակօր թաղեցին զանիկա ·

ԳԼ · ԼԶ

1 Եսաւին երկը հիմները · 6 ու Սէիր լեռը երթալը · 9 Անոր որդիքը · 15 և անոնցմէ եղած իշխանները · 20 Սէիրէ որդիքը ու իշխանները · 31 Եդոմի թագաւորները · 40 Եսաւեան եղած իշխանները ·

1 Եւ ասոնք են կեանքն Եսաւիին որ Եդոմ
2 եղաւ՝ †կեաս իրեն կիներ առաւ Քանա-
նու աղջիկներէն, Քեւատցի Եղոնին աղջիկը

---

3 Գէ · Ժբ · 19 · Ճեմ-
իդ · 13 ·
4 Գէ · լա · 19 · 24 · Ճեմ-
իդ · 9 · 23 · ութագ ·
ե · 3 ·
5 Գէ · ի · 10 ·
6 Գէ · լբ · 7 · 24 · Աագ-
ձէ · 8 ·
7 Գէ · լբ · 7 · 24 · լա · 3 ·
48 ·
8 Ոհ · բ · 13 ·
9 Ճեմ · իդ · 28 · Դատ-
բ · 6 ·
10 Գէ · Ժէ · 16 · իդ ·
27 · լգ · 24 · բ Օր ·
Ժա · 28 · Ճեմ · բ · 3 ·
ե · 1 · ութագ · Ժդ ·
13 · բ Պետ · Ժդ · 14 ·
11 Գէ · իբ · 19 · 22 ·
ի Ժամ · ե · 4 ·
12 Ասոնք Եսաւին թոռները
տուի, քեզի պիտի տամ · ու քեզմէ ետքը
13 քու սերունդիդ պիտի տամ ան երկիրը · Եւ
Աստուած ան տեղը ուր որ անոր հետ խո-
14 սեցաւ, †անոր քովէն վեր ելաւ · Ու Քակօր
†քարէ սիւնակ մը կանգնեց ան տեղը՝ ուր
որ Աստուած իր հետը խոսեցաւ · և անոր վը-
րան խմելիքու նուէր մատուց և անոր վը-
15 րան իւղ թափեց · Եւ Քակօր ան տեղին անունը
ուր որ Աստուած իր հետը խոսեցաւ, †Բեթէլ
16 գրաւ ·
Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան · ու դեռ եփ-
Աստուածք ·
17 Գէ · իբ · 7 ·
18 Գէ · լե · 13 ·
Գէ · իդ · 19 ·

1 Նաւաս · կոչի սը-
գ գ ·
2 Ոհ · ա · 4 ·
3 Գէ · իե · 28 ·
4 Գէ · իե · 8 ·
5 Գէ · իե · 29 ·
6 Նաւաս · Համ ·
տասուն ·
7 Գէ · իբ · 1 · իբ · 3 ·
4 · Եզ · գ · 3 ·
8 Գէ · իե · 1 · իբ · 6 · 16 ·
իբ · 3 · իբ · 4 ·
9 Նաւաս · ա՛ժ ձեռքին
պղինձ ·
10 Գէ · իբ · 7 · Ժգ ·
15 · իգ · 3 · 4 · իբ · 13 ·

Աստ · բ · 6 ·
— ա ՓԺագ · ժ · 2 ·
բ ՓԺագ · ժբ · 18 ·
Ոհ · գ · 8 ·
Նաւաս · Համ ·
տասուն ·
Նաւաս · Համ ·
նեցաւ ·
Գէ · իմ · 4 · ա՛ն ·
ե · 1 · Ցե՛ս թ ՓԺագ ·
Ժգ · 28 · ի · 3 ·
ա Կոր · ե · 1 ·
Գէ · իգ · 8 · Եզ · ա · 2 ·

1 Գէ · ժե · 22 ·
2 Գէ · իբ · 18 ·
Գէ · իբ · 19 ·
3 Գէ · լե · 24 · ութագ ·
գ · 20 ·
4 Նաւաս · Հնձա-
տասուն ·
5 Նաւաս · Համ · ա՛ր-
նեցաւ ·
6 Գէ · իմ · 4 · ա՛ն ·
ե · 1 · Ցե՛ս թ ՓԺագ ·
Ժգ · 28 · ի · 3 ·
Գէ · իգ · 8 · Եզ · ա · 2 ·

7 Գէ · Ժգ · 18 · իգ ·
2 · 19 ·
8 Ճեմ · Ժգ · 15 · Ժե ·
1 · 28 ·
Գէ · Ժե · 15 · իե ·
8 ·
9 Ցե՛ս գէ · իե · 9 · իթ ·
31 ·
—
Գէ · իե · 30 ·
Գէ · իգ · 34 ·

Ադդան, ու Թելասլր Սերեգովին աղջկանը
3 Անային աղջիկը Ողիրամեան, եւ Խանգէլին
4 աղջիկը՝ Նաբեհօթին քոյրը Բասեմաթը։ Եւ
Ադդա Ծնաւ Եասուին՝ եղիփազ, ու Բասե-
5 մաթ Ծնաւ Ռագուէլը։ Եւ Ողիրամեա Ծնաւ
Բեռայը ու Բեզդոմը և Կոփոր։ սոունք են
Եասուին որդիքը որ Ծնան իրեն Քաւանաւ
երկրին մէջ։
6 Ու Եսաւ առաւ իր կիներուն ու տղաք-
ները՝ և աղջիկները ու իր ամբր բոլոր մար-
դիկը՝ և իր հօտերը ու իր բոլոր անասուն-
ները՝ և իր բոլոր ստացուածքը որ Քաւանաւ
երկրին մէջ ստացաւ, և իր եղբօրը Յակոբին
7 երեսէն գնաց երկիր մը դնաց Բաւանի իրենց
ստացուածքը չատ ըլլալուն համար չէին կրր-
նար միասին բնակիլ։ և իրենց հօտերուն
պատճառովը Իրենց պանդխտութեանը բը-
8 նակած երկիրը բաւական չէր իրենց։ Ու Եսաւ
Սէիր լեռը բնակեցաւ։ Եսաւ եղոմին է։
9 Եւ Սէիր լեռը եղող եղոմացւոց Հօրը
10 Եսաւին Ծնունդներուը ասոնք են։ Եսաւի որ-
դւոցը անուններուը ասոնք են։ Եսաւին կիներուը
Ադդայեն որդին Եղիփազ, — Եսաւին կնո-
11 կանը Բասեմաթեն որդին Ռագուէլ։ Եւ եղի-
փազին որդիքը Թեմանն, Օմար, Սեփով և
12 Գոթամ ու կինեզ էին։ Եւ Թամնա Եսաւին
որդւոյն եղիփազին Հարճն էր, որ եղիփա-
զին Ամաղեկը Ծնաւ։ Եսաւին կիներուը Ադ-
13 դայեն որդիքը ասոնք էին։ Եւ Ռագուէլին
որդիքը ասոնք են։ Նահաթ, Զարա, Սամմա
ու Մէզա։ ասոնք էին Եսաւին կինոջմանը Բա-
14 սեմաթեն որդիքը։ Ու Եսաւին կնկանը Սե-
բեգովի աղջկանը Անային աղջկանը Ողիրամա-
յին որդիքը ասոնք են։ և Ծնաւ Եսաւին
Բեռայը ու Բեզդոմը և Կոփոր։
15 Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխանները ասոնք
են։ Եսաւին անդրանիկոյր եղիփազին որդի-
քը՝ Թեմանի իշխան, Օմար իշխան, Սեփով
16 իշխան, Կինեզ իշխան, Կորհ իշխան, Գո-
թամ իշխան, Ամաղեկ իշխան։ եղոմին երկրին
մէջ եղիփազէն եղող իշխաններըը ասոնք են։
17 ասոնք Ադդայի որդիքն էին։ Ու Եսաւին որ-
դւոյն Ռագուէլին որդիքը ասոնք են։ Նա-
հաթ իշխան, Զարա իշխան, Սամմա իշխան,
Մէզա իշխան։ եղոմին երկրին մէջ Ռագուէ-
լէն եղող իշխաններըը ասոնք են։ Եսաւին
18 կիներուը Բասեմաթեն որդիքը էին։ Ու
Եսաւին կիներուը Ողիրամայէն որդիքը ասոնք
են։ Բեռայ իշխան, Բեզդոմ իշխան, Կորհ իշ-
խան։ Եսաւին կնոջմէն Անային աղջիկը եղող
Ողիրամայէն Եսաւի իշխաններըը ասոնք էին։
19 Ասոնք են Եսաւին՝ այսինքն եղոմին որդի-
ները, և ասոնք են անոնց իշխանները։
20 Եւ ան երկրին մէջ բնակող Հուռացի Սէ-
իրին որդիքը ասոնք են։ Ղոտան և Սոբալ
21 ու Սեբեգովն ու Անա Ու Դիսոն ու Եթեր
և Դիսան։ ասոնք էին Քաւացւոց իշխանները
22 Սէիրի որդիքը եղոմին երկրին մէջ։ Եւ Ղո-
տանին որդիքը Քեաւմ ու Հեմամ էին, ու Ղո-
23 տանին քոյրը Քաւնա։ Եւ Սոբալին որդիքը
ասոնք են։ Գաղատան ու Մանահաթ և Գե-
24 բաղ, Սեփով ու Մնասի։ Եւ Սեբեգովին որդի-
քը ասոնք են։ Ադիա ու Անա։ ան այն Անան
է, որ իր Հօրը Սեբեգովին էշերը արածած
ատենը անապատին մէջ Յեմինիները գտաւ։
25 Եւ Անային որդիքը ասոնք են։ Դիսոն, ու
26 Անային աղջիկը Ողիրամա։ Եւ Դիսոնին որ-
դիքը ասոնք են։ Ամեդան ու Եսբան և
27 Բեհրան ու Քեաւան։ Եսբանին որդիքը ասոնք
28 են։ Բաղդան ու Զաւանան և Ագան։ Դիսոնին
29 որդիքը ասոնք են։ Հուս ու Արան։ Քաւե-
ցւոց իշխաններըը ասոնք են։ Ղոտան իշխան,
Սոբալ իշխան, Սեբեգովն իշխան, Անա իշխան,
30 Դիսոն իշխան, Եսբր իշխան, Դիսան իշխան։
ասոնք են Քաւացւոց իշխաններըը Սէիրի երկ-
րին մէջ իրենց իշխանութեանը Համեմատ։
31 Եւ Թագաւորներ են ան Թագաւորներըը որ Ե-
դոմի երկրին մէջ Թագաւորեցին, Իսրայէլի
որդւոցը վրայ Թագաւոր մը Թագաւորե-
32 լէն առաջ։ Եւ Բեաղրի որդին Բաղա Թա-
գաւորեց Եդոմի մէջ։ ու անոր քաղա-
33 քին անունը Դինհաբա էր։ Եւ Բաղա մե-
ռաւ, ու անոր տեղը Յոբաղի Զարային որ
34 դին Բոբար Թագաւորեց։ Եւ Բոբար մե-
ռաւ, ու անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն
35 Հուսամ Թագաւորեց։ Եւ Հուսամ մեռաւ,
ու անոր տեղը Բադադ Թա-
գաւորեց, որ Մովաբի դաշտին մէջ Մա-
դիանացիները կռուրեց։ և անոր քաղաքին
36 անունը Աւիթ էր։ Եւ Բադադ մեռաւ, ու
անոր տեղը Մասրեկացի Սամղան Թագաւո-
37 րեց։ Եւ Սամղան մեռաւ, ու անոր տեղը
Գետին քովը Ռոոմբոթէն եղող Սաուղը Թա-
38 գաւորեց։ Եւ Սաուղ մեռաւ, ու անոր
տեղը Աքբորի որդին Բաղանան Թագա-
39 ւորեց։ Եւ Աքբորի որդին Բաղանանան
մեռաւ, ու անոր տեղը Ադադ Թագաւո-
րեց։ և անոր քաղաքին անունը Փագով էր։
ու անոր կիներուը անունը Մեհաբեել էր, որ
Մէզաբին աղջկանը Մատրեդին աղջիկն էր։
40 Եւ իրենց ահմեաններուն ու իրենց տեղերուն
Համեմատ իրենց անուններովը Եսաւէն եղած
իշխաններուն անուններըը ասոնք են։ Թամ-
նա իշխան, Գաղաս իշխան, Եթեմաթ իշխան,
41 Ողիրամա իշխան, Իլա իշխան, Փինոն իշխան,
42 Կինեզ իշխան, Թեմանի իշխան, Մազդար իշ-
43 խան, Մագեդիել իշխան, Իրամ իշխան։ Ա-

ամէնք են եղեռնի իշխանները իրենց բնա-
կութիւններ հաստատած իրենց ատենադպրի
երկրին մէջ. ապ է նաեւ եղեռնակոչ հայրը։

ԳԼԻՒ

1 Յովսեփին եղբայրները կ՚երթան։ 5 Իր երկու երազնե-
րը։ 13 Յակոբ կը իրկնի Յովսէփ ը իր եղբայրները տեսնե-
լու։ 18 Իր եղբայրները չարին միտք կը փոքանին։ 21
Ռուբէն չարէն կ՚ազատէ։ 26 Յովսէփ ծախուելու տեղին
կը ծանուցանէ։ 31 ու Յակոբ անոր արիւնոտ պատմուճանին կը
բանալով ապ կը բանի։ 36 Յովսէփ Եգիպտոսի մէջ պետի
բերին կը ծախուի։

1 Եւ Յակոբ՝ իր հօրը պանդխտացած երկրին՝
2 Քանաանու երկրին մէջ բնակեցաւ։ Ասոնք են
Յակոբին ծնունդները։ Յովսէփ տասնուերկու
տարեկան էր, երբոր իր եղբայրներուն հետ
հօտերը կ՚արածէր, և պատանի ըլլալով իր
հօրը կիներուն բազդային որդիներուն հետ
ու Զելփային որդիներուն հետ էր։ և Յովսէփ
3 հաճոյ չար լուրը անոնց հօրը կը բերէր։ Ու
իսրայէլ իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր
Յովսէփը, քանզի՝ իր ծերութենին որդին էր
անիկա։ և բազմագոյն պատմուճան մը չունէր
4 անոր։ Եւ անոր եղբայրները տեսնելով որ
իրենց հայրը կը սիրէ զանիկա իր բոլոր եղ-
բայրներէն աւելի, չկարցին զանիկա ո՛չ խա-
զաղութեամբ չէին կրնար խօսիլ անոր հետ։
5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ ու իր եղ-
բայրներուն պատմեց։ և անոնք աւելի ատելին
6 զանիկա։ Ու բաւ անոնց, կ՚ազատի՛ ձեզի,
7 մտիկ ըրէք ասոր տեսած երազս։ Ահա մենք
դաշտին մէջ արտերը կը կապէինք, և ահա իմ
արտս կանգնեցաւ։ և ահա ձեր արտերը անոր բոլորտիքը կայնեցան, ու
8 իմ արտիս երկրպագութիւն ըրին։ Եւ անոր
եղբայրները ըսին անոր, իրա՞ւցնէ մեր վրայ
պիտի թագաւորե՞ս, կամ իրա՞ւցնէ մեր վրայ
պիտի տիրե՞ս։ և անոր երազներուն ու խօս-
9 քերուն համար աւելի ատելցին զանիկա։ Եւ
ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ, ու զանիկա իր եղ-
բայրներուն պատմեց, ու բաւ, Ահա երազ
մըն ալ տեսայ, և ահա տարեր ու լուսիններ ու
տասնումէկ աստղեր ինծի երկրպագութիւն
10 ըրին։ Եւ իր հօրը ու իր եղբայրներուն պատ-
մեց։ և իր հայրը յանդիմանեց զանիկա, ու
բաւ անոր, Ի՞նչ է այս բոլ տեսած երազդ։
միթէ ես ու քու մայրդ և քու եղբայրներդ
իրա՞ւցնէ պիտի գանք՝ մինչև գետնիս քեզի
11 խոնարհութիւն ընելու։ Ու նէղբայրները նա-
խանձեցան անոր, բայց հայրը ինչ դրեց պա-

12 Եւ անոր եղբայրները գացին որ իրենց հօրը
13 հօտերը Սիւքեմի մէջ արածեին։ Եւ իսրայէլ
բաւ Յովսէփին, Քու եղբայրներդ Սիւքեմի
մէջ չե՞ն արածեր։ եկուր ես քեզ
անոնց կը ղրկեմ։ ու անիկա բաւ, Ահա ես։
14 եմ։ Եւ բաւ անոր, Գնա՛ նայէ միթէ քու եղ-
բայրներդ խաղ աստղ են, և հօտերը աղէ են,
ու ինծի լուր միր բեր։ այսպէս իսրայէլ զանիկա
Հեբրոնի հովիտէն։ և անոնք Սիւքեմ եկան։
15 Ու մարդ մը գտաւ զանիկա, որ գաշտին մէջը
ապին անդին կը պտրտէր։ և անոնք մարդը
հարցուց անոր ըսելով, Ի՞նչ կը փնտռես։ Եւ
անիկա բաւ, Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ։
կ՚ազատի՛ ըսէ ինծի, անոնք ո՞ր կ՚արածեն։
17 Եւ անոր մարդը բաւ, Անկէ եկան։ քանզի
լսեցի որ Դոթայիմ երթալո՛ կ՚ըսէին։ Եւ
Յովսէփ իր եղբայրներուն ետեւէն գնաց, ու
18 գտնէք Դոթայիմի մէջ գտան։ Եւ երբ զանի-
կա հեռուէն տեսան, դեռ ինքը անոնց չմե-
ռցած, չգանիկա մեռցնելու դաւաճանու-
19 թիւն ըրին։ Ու իրարու բսին, Ահա այն երազ
20 տեսողը կու գայ։ Արդարեւ հիմա եկէք մեռ-
ցընենք զանիկա, ու գուբի մը մէջ նետենք,
ու բանէ մը կ՚ըսենք թէ Չար գազան մը կերաւ զանի-
կա։ և տեսնենք թէ անոր երազները ինչ պի-
21 տի ըլլան։ Ու Ռուբէն լսածին պէս անոնց
ձեռքէն ազատել զանիկա, բսելով, Չմեռցը-
22 նենք զանիկա։ Եւ Ռուբէն բաւ անոնց,
Արիւն մի թափէք, բայց զանիկա ան գուբը
նետեցէք որ անապատին մէջ է, և անոր
ձեռք մի զարնէք։ — կ՚ըսէր որ կարենայ ազա-
տել զանիկա անոնց ձեռքէն իր հօրը դար-
ձընելու համար։
23 Ու եղաւ որ Յովսէփ իր եղբայրներուն
քովը եկածին պէս՝ մերկացուցին Յովսէփը
իր պատմուճանէն, պատմուճան որ վրայի բազմա-
24 զոյն պատմուճանէն։ Եւ առին զանիկա ու
գուբը նետեցին։ և գուբը դատարկ էր, մէ-
25 չը ջուր չկար։ Նէ նստան հաց ուտելու։ ու
իրենց աչքերը վերցուցին ու տեսան, և ահա
Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու գար Գա-
ղաադէն, որ իրենց ուղտերը հասնելիքով
և դառապով ու գինւոյով բեռնուած
26 երթալու ատենը։ Եւ Յուդա բաւ իր եղբայրներուն, Ի՞նչ օգուտ կ՚ըլլայ
թէ որ մեր եղբայրը մեռցընենք, ու անոր
27 արիւնը ծածկենք։ Եկէք Իսմայէլացիներուն
ծախենք անոնք, և մեր ձեռքը անոր չը-
դպչի։ քանզի անիկա մեր եղբայրը —
մեր մարմինն է։ և անոր եղբայրները հաճե-
28 ցան։ Ու Հեբրայ Մադիանացի վաճառականներ

= Գէն. ԺԶ. 8։ Ելից. 4։ ԼԶ. 7։ Երե. Ժ. 9։
ք = Թագ. բ. 22. 23. 24։
զ Գէն. Իգ. 9։
է Գէն. Իգ. 20։
ը Գէն. ԻԹ. 2։
թ Գէն. ԻԹ. 29։
ժ Գէն. Լ. 37։
ի Դատ. է. 25։ Դ.ա.կ. 35։
ձ Գէն. Իբ. 6. 9։ Իգ. 14։
ղ Ելս. գլ. Իգ. 29։
ճ Գէն. Լ. 37։
ն Գէն. Իգ. 28։
շ Թագ. գ. 13։
ո = Թագ. ԻՓ. 1։
Սաղ. ԼՏ. 13։ ԼՀ.

12։ 32։ ԳԳ. 21։
Մատ. ԻՀ. 1։ Մարկ. Ժ. 1։ Ցաղ. 3։ Ցաղ. Ժ. 33։ Գաղ. Իգ. 12։
ե Եբր. Հրաշեղբարը
ա Ելս. Իգ. 28։ Լեւ. 27։
ւ Լեւ. ա. 7։
փ Թագ. գ. 13։
օ = Թագ. ԻՓ. 1։
Սաղ. ԼՏ. 13։ ԼՀ.

գ. 17։ ԻՀ. 4։
դ Գէն. Իբ. 22։
ե Ելս. Ա. 20։ Ա.մակ. Լ. 20։ Ա.մար. գ. 6։
զ Ելս. Հմր. 28. 36։
է Երեմ. ը. 22։
ը Գէն. գ. 10։ Հմր. 20։

Ցար. Ժգ. 18։
թ = Թագ. Ժը. 17։
ժ Գէն. Իբ. 21։
ի Գէն. ԻՓ. 14։
լ = Դատ. գ. 3։ Գէն. ԻՀ. 4. 5։

կ՚անցնէին, Յովսէփը գերէզմանը փորեցին ու դարձա Տանէնցին նէ Խմայիլեանցիներուն Յովսեփին Գիպտոս կոչ արձամին։ անոնք ալ Յովսէփը էդիպատա տա-
29 րին։ Եւ Ռաբէլն գնաց ի գերեզմանատուն, և անա Յովսէփ գերեզմանի մէջը չէր ու Վր
30 Հանգերձները պատռեց։ Եւ գնաձա իր եղբայրներուն ու ըսաւ, Տգուն՝ չկոյ։ ու ես ո՞ր երթամ։
31 Եւ առին Յովսեփին պատմուճաներ, ու այծերէն նոխազ մը մորթեցին և պատմու-
32 ճաներ թաթխեցին։ Ու խրկեցին բազմագոյն պատմուճաներ, ու իրենց Հօրը տա-
33 րին, ու ըսին, Ա՛ս գտանք մենք։ գիտցիր հիմա թէ ատ որդւոդ պատմուճաներն է՝
34 թէ չէ։ Եւ Յակոբ պատռեց իր հանգերձները, ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ։ և իր որդւոյն համար չատ օրեր սուգ
35 բռաւ։ Ու իր բոլոր որդիները ու իր բոլոր աղջիկները դիմեցը մխիթարելու նման։ բայց ինքը մխիթարուիլ չէր ուզեր։ ու ըսաւ, Ես սուգով պիտի իջնեմ գերեզմանը՝ իմ որդւոյս քովը։ Այսպէս անոր Հայրը լացաւ անոր
36 համար։ Եւ Մադխանացիները Յոսեփին գացնեին Եգիպտոսի մէջ փարաւոնի Պետափրէս դահճապետին։

ԳԼ։ ԼԸ

1 Յուդա Երբ։ Օնանը և Սէլոմը կը ծնանի։ 6 Էր Թամար կին կ՚առնէ կոչ ու։ 8 Օնանին յանցանքը։ 11 Թամար Սելոմին կը սպասէ։ 13 կը խաղէ Յուդան։ 27 ու Փարեսը և Զարան երկուսակի կը ծնանի։

1 Ա և եղաւ որ անատոնը Յուդա իր եղբայրներուն քովէն իջաւ։ ու Ոդոմացի Սէղիրա
2 մի՝ քով գնաց, որուն անունը Իրաս էր։ Եւ Յուդա Շուա անուտով Քանանացիի մը աղջիկը տեսաւ, ու առաւ զանիկա և մտաւ
3 անոր։ Ու անիկա յղացաւ ու որդի մը ծրնդաւ։ և անոր անունը Էր գրաւ։ Ու նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ։ և անոր անու-
5 նը Օնան գրաւ։ Եւ գարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ, ու անոր անունը Սելոմ գրաւ։ և երբոր զանիկա ծնաւ՝ Յուդա Քեզիբի մէջ էր։
6 Եւ Յուդա իր առէրնեկ տղուն Էրին Հինիկ
7 մի առաւ, որուն անունն էր Թամար։ Եւ Էրը Յուդայի առէրնեկը էր չար իր Տէրոջը առ-
8 ջևը։ Ու Տէրը մեռցուց զանիկա։ Եւ Յուդա ըսաւ Օնանը, Մտիր քրոջդ կինոջը, ու տագրութիւն իրաւունքը կատարէ անոր, և քու եղբօրդ սերունդ Հանէ։
9 Եւ Օնան գիտցաւ որ սերունդը Իրինը պիտի չըլլար։ անոր Համար երբոր իր եղբօրը կինոջը կը մտնէր, Երկը գետինը կը Թափէր որ իր
10 եղբօրը սերունդ չտայ։ Եւ ան բրած բանը Տէրոջը աչքին զէշ երեցաւ, ու զանիկա ալ
11 մեռցուց։ Եւ Յուդա իր Թամար Տաքինն ըսաւ, Երթևարի Դատ, քու Հօրդ տունը՝ մինչև որ իմ Սելոմ որդիս մեծնայ։ քանզի ըսաւ, Զըլլայ որ ան ալ իր եղբայրներուն պէս մեռնի։ և Թամար գնաց ու իր Հօրը տունը Նստաւ։
12 Եւ չատ օրերէն ետքը մեռաւ Շուային աղջիկը Յուդային կինոջը։ և Յուդա մխիթարեցաւ, ու Թամնա գնաց իր Հօտերը ասպակտաւը բնակիչներուն ընդն ու իր բարե-
13 կամը Ոդոմացի Իրաս։ Եւ պատեցաւ Թամարին՝ ըսելով, Ա՛ն քու սկիսթայրդ Երթայ ի Թամնա կ՚ելլէ՝ իր ոչխարներուն ասպակտաւը
14 ընելու։ Ան ալ իր որքևարեմեան Հանգերձները Հանեց իր վրայէն, ու քօղով մը ծածկուեցաւ ու փաթթուեցաւ, և Թամնա ի Ռամնաթ մէջ եղող Էնայիմի մուտքը Նստաւ։ քանզի տեսաւ որ Սելոմ մեծցաւ, ու ինքը անոր կինոջ չտրուեցաւ։
15 Երբոր Յուդա տեսաւ զանիկա, ըզգ կարծեց, քանզի իր երեսը ծածկեր էր։ Եւ Համբան անոր գարձաւ ու ըսաւ, Շնորհք ըրէ, քեզի մտնեմ։ քանզի չէր գիտեր թէ անիկա իր Տաքին է։ Եւ անիկա ըսաւ, Ին-
17 ծի մտնելու Համար ի՞նչ կու տաս ինծի։ Ան ալ ըսաւ, Ես Էրէ այծի ուլ մը կը խրկեմ Հօտերէն։ և անիկա ըսաւ, Գրաւ մը կու-
18 տաս մինչև խրկէդ։ Եւ Յուդա ըսաւ, Ի՞նչ գրաւ տամ քեզի։ ու անիկա ըսաւ, Օղակ Հինգդ ու Ժապաւէնդ և ձեռքիդ գաւազանը։ ան ալ տուաւ անոր ու մտաւ անոր,
19 և Թամնա անկէ յղի մնաց։ Եւ էրաւ ու գնաց, ու Էր վրայէն քօղը Տանեց ու իր
20 որքևարեմեան Հանգերձները Հագաւ։ Եւ Յուդա իր բարեկամին Ոդոմացիին ձեռքով այծին ուլը խրկեց, որ կինոջը ձեռքէն
21 գրաւը առնէ, բայց չգտաւ զանիկա։ Եւ ան տեղի մարդոցը Տարցուց ըսելով, Ձամբան վրայ Էնայիմի մէջ եղած բազը ո՞ր է.
22 և անոնք ըսին, Հոս բազ չկայ։ Եւ գարձաւ Յուդային ու ըսաւ, Զգտայ զանիկա։ և ան տեղի մարդիկն ալ ըսին թէ Հոս բազ
23 չկայ։ Եւ Յուդա ըսաւ, Իրեն Թող ըլլայ,

ե Ասդ · ձե · 17 · Գարձ · կ · 9 ·	ը Հէր · 29 · բ Թագ · ժբ · 31 ·	կապակցութիւն ·	
դ Ձեռ Պատ · ի · 9 ·	ը բ Թագ · ժբ · 17 ·	— Գէ · ժԲ · 31 · գ Թագ · գ · 8 ·	
է Ըզգ · ա · 20 ·	ը Գէ · ի · 38 · իզ · 29 · 31 ·		
— Գէ · իզ · 13 · 36 · Երեմ · լա · 15 ·	— Գէ · լԲ · 1 ·	ը — Պ · բ · 3 ·	
ա Հէր · 23 ·	— Ասպնէն՝ պատառաքանդին ·	ժ Գէ · իզ · 2 ·	
ե Հէր · 20 · Գէ · իզ · 23 ·		ի Գէ · իզ · 12 · Թա · իզ · 13 ·	

ե Գէ · իզ · 12 · Թա · իզ · 20 ·	ը բ Օր · ի · 31 · Պատ · իզ · 24 ·	ի Ըձն · ժ · 10 · 37 · Դատ · ժ · 1 ·	
է Գէ · իզ · 12 · Թա · իզ · 20 ·	ը բ Օր · ի · 6 ·	ի Ասաք · ե · 12 ·	
ը Գէ · իզ · 12 · Թա · իզ · 20 ·	է Գէ · իզ · 12 · Թա · իզ · 19 ·	ի Հէր · 11 · 26 ·	
ը Գէ · իզ · 12 · Թա · իզ · 19 ·	ը Հատ · ի · — · 13 ·	ձ Երեմ · ժգ · 33 ·	
ը Գէ · իզ · 12 · Թա · իզ · 19 ·	ը Ղա · ի · 15 ·	ի Հէր · 20 ·	
ը ա Պ · բ · 31 ·	ի բ Թագ · ժգ · 39 ·	ի Հէր · 35 ·	
		ի Հէր · 14 ·	

որ խոչառակ չըլլանք. ահա ես առ ուլը
24 իրկնցի, ու դուն չդառ գանիկա։ Եւ եղաւ
որ երէկ առիւծ եւ ուլը Քառգնդին պատ-
ուհանեցաւ՝ ըսելով, Քու հարազ Թառնար պատ-
նիկեցաւ, նաև ահա պառնիսինէնէն չգի անոց-
և Քառգա բառ, Հանեցէք գանիկա, ու
25 պղտիս։ Երբոր գանիկա գուբս կը հանէին,
ՏՏանէր իր սկեսրայրին իրկնց՝ ըսելով, Ես
առ բանեղան սիրելիին չգի եմ. նաև ը-
ռաւ, Շնորհք ըրէ՝ ղրկուիր ՀԷ առ կնիքն
ու ժապաւէնը և գաւազանը որունն են։
26 Եւ Քառգա Հանեցաւ ու բառ, Աստիկա
ինծմէ պղտար է. ինչու որ գանիկա իմ որ-
գուբս Աիւրմին տուի. ու Հմէյմէն ալ նորէն
չդիացաւ գանիկա։
27 Ու եղաւ որ անոր ծնած առէնը՝ ահա
28 անոր արգանդին մէջ երկուորեակ էին։ Եւ
եղաւ որ երբ կը ծնանէր, Ձեռ ձեռքը երկնն-
ցուց. և մանկաբարձը առաւ ու անոր ձեռ-
քին վրայ կարմիր դերձան կապեց՝ ըսելով,
29 Ասոր առ եղաւ։ Եւ անիկա իր ձեռքը նո-
քաշուեցուց ահա անոր եղբայրը եղաւ. և
Հմէյէնէն բառ, Ինչո՞ւ ցանկը պատեցիր.
առ պատառուածը քու վրադ ըլլայ։ անոր Հա-
30 մար անոր անունը Փարէս գրուեցաւ։ Ե-
ւետքը ձեռքին վրայ կարմիր դերձան ունե-
ցող եղբայրը եղաւ, և անոր անունը Զարա
գրուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ

1 Յովսէփ Պետափրէսին ասոր մէջ կը յառաջանայ։ 7 Իր սիրե-
լի Տէրը փրկութենէ գէմ կը կենայ։ 13 Պատկերասէր ամ-
բաստանուելով։ 20 բանտը կը ձգուի։ 21 Բանտին մէջ Ա-
ստուած անոր հետ կ'ըլլայ։

1 Ու Յովսէփը եգիպտոս իջեցուցին. և Փա-
րաւոնի ներքինին եգիպտացի Պետափրէս
դահճապետը Իսմայէլ. առաջ գանիկա իսմա-
էլացիներուն ձեռքէն, որոնք գանիկա հոն
2 իջեցուցին։ Եւ Տէրը Յովսէփին հետն էր,
ու անիկա յաջողակ մարդ մըն էր. ու իր
3 եգիպտացի տիրոջը տունն էր անիկա։ Եւ
անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր հետն է.
և ինչ որ ընէր, Տէրը կը յաջողէր անոր
4 ձեռքով։ Եւ Յովսէփ Շնորհք գտաւ անոր
առջևը ու կը ծառայէր անոր, որ Իր տա-
նը վրայ վերակացու բրաւ գանիկա, և իր
5 բոլոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձնեց։ Ու
եղաւ որ գանիկա իր տանը ու իր բոլոր ու-
նեցածին վրայ վերակացու բրած ժամանա-
կին՝ Տէրը եգիպտացիին տունը օրհնեց Յով-
սէփին համար. և ինչ տանը մէջ և ինչ դաշ-

ա Դասս. ԺԹ. ։
բ Գլ. իս. ։ ։ ԲՕր-
իր. ։ ։
գ Գլ. լթ. ։ ։
դ Հմր. ։ ։
ե Գլ. լթ. ։ ։
զ Հմր. ։ ։
է Գլ. լթ. ։ ։
ը Թ Յովսէ. պատա-
ռած.
թ Գլ. լթ. ։ ։ Սպաս-
ձի. ։ ։

ժ Ելը. լէդ. ։ ։
ժա Գլ. իզ. ։ ։ Քա-
իզ. ։ ։ Ա Ա. ։ ։
ժբ Ա Ա. ։ ։
ժգ Պատա-
ռած.
ժդ Գլ. լթ. ։ ։
ժե Հմր. ։ ։
ժզ Գլ. լթ. ։ ։
ժէ Գլ. իզ. ։ ։ Ա-
Ա. ։ ։
ժը Գլ. լթ. ։ ։ Սպաս-
ձի. ։ ։

ժթ Ելը. լէդ. ։ ։
Հաղթա
ժի Գլ. լթ. ։ ։
ի Գլ. իզ. ։ ։
իա Գլ. իզ. ։ ։
իբ Գլ. իզ. ։ ։
իգ Գլ. իզ. ։ ։
իդ Գլ. իզ. ։ ։
իե Գլ. իզ. ։ ։
իզ Գլ. իզ. ։ ։
իէ Գլ. իզ. ։ ։
իը Գլ. իզ. ։ ։
իթ Գլ. իզ. ։ ։
ի Գլ. իզ. ։ ։
իա Գլ. իզ. ։ ։
իբ Գլ. իզ. ։ ։
իգ Գլ. իզ. ։ ։
իդ Գլ. իզ. ։ ։
իե Գլ. իզ. ։ ։
իզ Գլ. իզ. ։ ։
իէ Գլ. իզ. ։ ։
իը Գլ. իզ. ։ ։
իթ Գլ. իզ. ։ ։
ի Գլ. իզ. ։ ։
իա Գլ. իզ. ։ ։
իբ Գլ. իզ. ։ ։
իգ Գլ. իզ. ։ ։
իդ Գլ. իզ. ։ ։
իե Գլ. իզ. ։ ։
իզ Գլ. իզ. ։ ։
իէ Գլ. իզ. ։ ։
իը Գլ. իզ. ։ ։
իթ Գլ. իզ. ։ ։

մին մէջ անոր բոլոր ունեցածին վրայ Տէրը
6 էր օրհնութիւնը եղաւ։ Եւ իր բոլոր ունե-
ցածը Քաղեփին ձեռքը Թողուց. ու ինչ որ
կար անոր քովը չէր գիտեր, իր կերած հա-
ցէն զատ։ Եւ Քաղեփի երեսցին էր գեղեցիկ
ու գեղեցիկ տեսքով։
7 Եւ եղաւ որ ատ բաներէն ետքը՝ անոր
տիրոջը կնիքը աչք ձգեց Քաղեփին վրայ,
8 ու բառ, Իմանալ ինծի հետ. Բայց անիկա
չհաճեցաւ, ու իր տիրոջը կնկանը բառ,
Ահա իմ տէրս տանը մէջ իմ քովս ինչոր կայ
չգիտեր և իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս
9 յանձնեց։ Ան տանը մէջ ինծմէ մեծ չկայ.
ու բան մը ինծմէ չարգիլեց՝ քեզմէ զատ,
ինչու որ դուն անոր կինին ես. Քաղեփն ես
ի՞նչպէս ատ մեծ չարութիւնը ընեմ, ու Աս-
10 տուծոյ դէմ մեղանչեմ։ Եւ քանի որ անիկա
օրէ օր Քաղեփին կը գրգռէր, անիկա մտիկ
չէր ըներ անոր՝ որ հետը պառկի կամ հետը
11 ըլլայ։ Ու եղաւ որ օր մը իր գործին հա-
մար տունն եկաւ. և հոն տանը մէջ տանը
12 մարդոցմէն մէկը չկար։ Ու Յովսէփը բռնեց
անոր հանդերձէն՝ ըսելով, Պառկի ինծի հետ.
և անիկա իր հանդերձը անոր ձեռքը Թողուց,
13 ու փախաւ դուրս եկաւ։ Ու երբոր տեսաւ որ
անիկա իր հանդերձը անոր ձեռքը Թողուց ու
14 դուրս փախաւ, իր տանը մարդիկը կանչեց,
և գրուցեց անոնց՝ ըսելով, Նայեցէք, մեզի
երբայեցի մը բերաւ մեզ խայտառակ ընելու
համար. անիկա ինծի եկաւ՝ ինծի հետ պառ-
կելու համար, ու ես բարձր ձայնով պոռա-
15 ցի։ Ու երբոր լսեց իմ բարձր ձայնով պո-
ռալս, իր հանդերձը քովս Թողուց, և փա-
խաւ դուրս փախաւ։
16 Եւ մինչև որ անոր տէրը տունն եկաւ, անոր հանդերձը իր քովը պա-
17 հեց։ Եւ էօսկեցաւ անոր ատ խօսքերուն
պէս՝ ըսելով, Ան երբայեցի ծառան՝ որ դուն
մեզի բերիր, իս խայտառակ ընելու համար
18 եկաւ ինծի։ Ու երբոր իմ ձայնս վերցուցի
ու պոռացի, իր հանդերձը քովս Թողուց
ու դուրս փախաւ։
19 Եւ եղաւ որ երբ անոր տէրը լսեց իր
կնկանը խօսքերը որ գրուցեց իրեն՝ ըսելով,
Քու ծառադ ինծի այսպէս բրաւ, իր Բարկ-
20 կութիւնը բորբոքեցաւ։ Եւ Քաղեփին տէրը
առաւ զանիկա ու Քանտը գրաւ, ան տեղը
որ Թագաւորին բանտարկեալները կա-
21 պուած էին. և հոն բանտին մէջ մնաց։ Բայց
Տէրը Քաղեփին հետն էր, ու ողորմութիւն
ցուցուց անոր. և Քանտապետին առչեր չը-
22 նորհք գտնել տուաւ անոր, Ու բանտապետը

ա Ելը. ։ ։
բ Գլ. ։ ։ Ա. ։ ։
գ Գլ. ։ ։
դ Գլ. ։ ։
ե Գլ. ։ ։
զ Գլ. ։ ։
է Գլ. ։ ։
ը Գլ. ։ ։
թ Գլ. ։ ։
ժ Գլ. ։ ։
ժա Գլ. ։ ։
ժբ Գլ. ։ ։
ժգ Գլ. ։ ։
ժդ Գլ. ։ ։
ժե Գլ. ։ ։
ժզ Գլ. ։ ։
ժէ Գլ. ։ ։
ժը Գլ. ։ ։
ժթ Գլ. ։ ։
ի Գլ. ։ ։
իա Գլ. ։ ։
իբ Գլ. ։ ։
իգ Գլ. ։ ։
իդ Գլ. ։ ։
իե Գլ. ։ ։
իզ Գլ. ։ ։
իէ Գլ. ։ ։
իը Գլ. ։ ։
իթ Գլ. ։ ։
ի Գլ. ։ ։
իա Գլ. ։ ։
իբ Գլ. ։ ։
իգ Գլ. ։ ։
իդ Գլ. ։ ։
իե Գլ. ։ ։
իզ Գլ. ։ ։
իէ Գլ. ։ ։
իը Գլ. ։ ։
իթ Գլ. ։ ։
ի Գլ. ։ ։
իա Գլ. ։ ։
իբ Գլ. ։ ։
իգ Գլ. ։ ։
իդ Գլ. ։ ։
իե Գլ. ։ ։
իզ Գլ. ։ ։
իէ Գլ. ։ ։
իը Գլ. ։ ։
իթ Գլ. ։ ։

Յ[ա]խեփին ձեռ.քը յանձնեց բանտին մէջ եղած բոլոր բանտարկեալները. և ՀԱՅն ամէն գործը
23 տեսողը անիկա էր. բանտապետը անոր ձեռ.քը եղած մէկ բանին չէր նայեր. ինչու որ ՏԷՐը անոր հետ էր, և անոր ամէն ըրածները ՏԷՐը կը յաջողցնէր.

ԳԼ. Խ

1 Փարաւոնին մատուռակիր ու հացագործը բանտին մէջ. 4 Բանտապետ ասոնք Յովսեփին պահպանեցնեցնեց կը յանձնէ. 5 Յովսեփ անոնց երազները կը մեկնէ. 20 որ երեք մէկ նաեցնեցը Համեմատ կը կատարուին. 23 Մատուռակիրն ապերախտեցնեցը.

1 Ու. եղաւ որ ասոնք բաներէն ետքը՝ Եգիպտոսի թագաւորին մատուռակիր ու հացագործը իրենց տիրոջը եգիպտոսի թագաւորին դէմ
2 յանցանք գործեցին։ Եւ փարաւոն բարկացաւ իր երկու ներքինիներուն՝ պետին մատուռակապետին ու հացագործապետին. 3 և զանոնք գաՀՃապետին տանը բանտին մէջ բանտարկեց՝ ուր որ Յովսէփ բանտարկուած էր։
4 Եւ գաՀՃապետը Յովսէփին ապագրեց անոնց Համար, ու անոնք կը ծառայէր անոնց. և անոնք տանեն մի բանտ մնացին։
5 Ու եգիպտոսի թագաւորին մատուռակիր ու հացագործը՝ որոնք բանտին մէջ կապուած էին, երկուքն ալ մէկ գիշեր միմիկ երազ տեսան, ամէն մէկուն երազին նշանակութիւնը
6 Նը պէս։ Եւ Յովսէփ առտուն անոնց եկաւ, ու տեսաւ զանոնք որ խռովեր էին։ Ու իր տիրոջը տունը իր հետը բանտարկուած փարաւոնին ներքինիներուն Տարցուց՝ ըսելով՝
7 Ինչո՞ Համար ձեր երեսները տրտմո՞ւն այսօր։ Համար ձեր երեսները տրտմո՞ւն այսօր։
8 Ու անոնք բին անոր՝ Երազ տեսանք, ու զանիկա մեկնող չկայ։ և Յովսէփ բաւ անոնց՝ Չէ՞ որ Աստուծոյ կը վերաբերին մեկնութիւնները. ազ պատմեցէք ինծի։
9 Եւ մատուռակապետը իր երազը պատմեց Յովսէփին, ու բաւ անոր, Երազիս մէջ ես.
10 ահա որ՝ առջևս որթի մը կար։ Եւ որթին վրայ երեք ուռ կային։ և ան բողբոջելուն պէս ծաղիկ բացաւ, ու անոր ողկոյզները խազող Տաց
11 ցուցին։ Եւ փարաւոնին գաւաթը ձեռ.քս էր։ և խազողները առի և փարաւոնին գաւաթին մէջ ճմլեցի, ու գաւաթը փարաւոնին ձեռ.քը
12 տուի։ Եւ Յովսէփ անոր բաւ, Այսոր մեկ
13 նութիւնը ասի է. երեք ուռը երեք օր է. Եւ րեք օրէն հացը փարաւոն Տգլխիդ պիտի վերցընէ, ու քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի դարձընէ. և փարաւոնին գաւաթը անոր ձեռ.քը պիտի տաս՝ անոր մատուռակիր եղածիդ
14 առջի սովորութեանը պէս։ Բայց քեզի բարիք եղած ատենը իմ մասիդ բեր, և կ՚ազաչեմ քեզ՝ ինծի Տարեբարութիւն ըրէ, և զիս փարաւոնին առջեւ յիշելով՝ զիս ասոնէն
15 գուբս Հանէ. Քանզի իրաւցնէ գողցուեցայ երբայեցւոց երկրէն. ԵՒ հոս ալ բան մը չըրի որ իս աս գուբը նետուին։
16 Երբոր հացագործապետը տեսաւ որ ազիկ մեկնութիւն տուաւ, բաւ Յովսէփին, Ես ալ երազիս մէջ տեսայ՝ որ գլխուս վրայ երեք
17 Տձեռնակ սպասս ունէի. Եւ ամենուն վրայի սպասին մէջ հացագործին չնուած փարաւոնին ամէն կերակուրներէն կար. ու թռչունները կուտէին զանոնք գլխուս վրայի սպասէն։
18 Եւ Յովսէփ պատասխան տուաւ ու բաւ, Աստոր մեկնութիւնը աս է. երեք սպասը
19 երեք օր է. Երեք օրէն Տերը փարաւոն վրայիդ պիտի վերցընէ քու գլխիդ, ու քեզ Տնէն մը պիտի կախէ. և թռչունները վրայիդ քու մարմինդ պիտի ուտեն։
20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը փարաւոնին Ծնունդ ունենալ օրն էր, և իր բոլոր Տառանեալներն Խրնջոյք բրաւ. և իր Տառանեալներուն մէջ մատուռակապետին ու հացագործապետին Դլուխ
21 Տերը վերցուց։ Ու Դարձուց մատուռակապետը իր պաշտօնին, և նա՝ անիկա փարաւոնի
22 բաւնին ձեռ.քը տուաւ. Բայց հացագործապետը կախել տուաւ, ինչպես որ Յովսէփ անոնց մեկներ էր անուց։ Եւ մատուռակապետը մեռաբ չյիշեաց Յովսէփը, Տապա մոռցաւ զանիկա։

ԳԼ. ԽԱ

1 Փարաւոն երկու երազ կը տեսնէ։ 25 Յովսէփ զանոնք կը մեկնէ։ 33 ու փարաւոնին խորհուրդ կու տայ։ 38 Յովսէփին յաջողակ խելքը։ 50 Մանասէին ու Եփրեմին ծնունդը։ 54 Սովը կը սկսի։

1 Ու եղաւ որ լման երկու տարիէն ետքը՝ փարաւոն երազին մէջ տեսաւ. որ գետին եզերք
2 քը կայներ էր։ Եւ ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մսդիմով եօթը երինկներ ելան, ու Ճարտգաւտին մէջ՝ կ՚արածուէին։
3 Եւ ահա անոնց ետևէն գետէն ուրիշ եօթը երինկներ ելան գազիր տեսքով ու նիհար մսդիմով, ու Տվ[ա]ն երինկներուն քովը գետին
4 եզերքը կայնեցան։ Եւ գազիր տեսքով ու նիհար մսդիմով երինկները կերան եօթը գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ երինկները։ Եւ քը փարաւոն արթնցաւ։ Եւ քնացաւ, ու երկրորդ անգամ երազին մէջը տեսաւ. որ մէկ ծղօտի վրայ եօթը պարարտ ու ազիկ հասկեր

Յ Գկ. Ք. 3. 1։
ր Հմր. Ջ. 3.
—
ա Ղևնմ. ա. 11։
բ ԵՒատա. Ժգ. 14։
գ Գկ. ԼԲ. 20. 23։
դ Ղևնմ. բ. 8։

է Գկ. իա. 15։
ե Ցևս գկ. իա. 16։ Դատ. բ. 11. 28. 47։
• Եչէր. և տես
զ Հմր. 18։ Գկ. իա. 18. 25։ Դատ. ե. 14։ Դատ. բ. 36։

ը Գկ. 19։
թ Գկ. իա. 26։
ժ Թագ. իե. 27։
Սաղ. գ. 3։ Երեմ. Լ. 3։ Նաշիւն
ի Ծն. 20. 31։
լ Ելսէ. իգ. 41։
խ Ելս. բ. 12։ Մաթագ. ե. 14. 15։ բԹագ. Ի. 3։ գԹագ. բ. 7։
ծ Մաս. Ժգ. 6։
կ Մաղ. գ. 21։
հ Հմր. 15. 19։ Մատ. իե. 19։
ձ Հմր. 13։
ղ Ղևնմ. բ. 1։
ճ Հմր. 19։

մ Ցաք. Ժի. 14։ Սաղ. ԼԱ. 18։ Ժող. Ի. 15. 16։ ԵՒմաթ. գ. 6։
յ Կամ պատճառան մէջը

6 կ'ելլէին։ Եւ ահա անոնց եւսէն եօթը նհոար
7 ու խորչահարս հասկեր կը բուսնէին։ Եւ ան
նհոար հասկերը կլլեցին եօթը պարարտ ու
լեցուն հասկերը։ Եւ փարաւոն արթնցաւ,
8 և ահա երազ էր։ Ու եղաւ որ առաւտուն
-ուընր հոգին նեղացաւ, ու կանչել տուաւ Ե-
գիպտոսի Էրոլը մոգերը և անոնց տեղի բոլոր
իմաստուններ։ ու փարաւոն պատմեց անոնց
իր երազները, բայց մէկը չկար որ զանոնք
փարաւոնին մեկնէ։
9 Ապառնիներ մեծաւ ափսոսանքով գրուցեց փա-
րաւոնին՝ ըսելով, Այսօր ես յանցանքներս
10 կը յիշեմ։ փարաւոն բարկացաւ իր ծառա-
ներուն, ու զիս գաճաճութեան առնը բանար
11 դրաւ, զիս ու հացադործապետը։ Եւ մեր
անիկա մէկ գիշեր երազ տեսանք։ ամէն մէ-
կիսիս իր երազին դուռնակութեանը պէս երազ
12 տեսանք։ Եւ հոն մեզի հետ Ղաճաճապետին
ծառան երբայեցի պատանի մը կար, ու անոր
պատմեցինք, և անիկա մեզի մեր
երազները, ամէն մէկիսին իր երազին պէս
13 մեկնեց։ Ու ինչպէս որ հանիկա մեզի մեկնեց,
անանկ եղաւ։ զիս իմ պաշտօնիս դարձուց,
ու զանիկա կախեց։
14 Ապառնիներ փարաւոն հոդ խրկեց ու կանչ-
ցոց Յովսէփը, և Ղուտով բանտէն հանեցին
զանիկա. և ածխուեցաւ ու իր հագուստները
15 ը փոխեց ու փարաւոնին եկաւ։ Եւ փարա-
ւոն ըսաւ Յովսէփին, Երազ տեսայ, ու զա-
նիկա մեկնող մը չկայ։ Ես քեզի համար լսեցի
16 որ կ'ըսեն, թէ յաճ երազդ կը մեկնես։ Եւ
Յովսէփ պատասխան տուաւ փարաւոնին ու
ըսաւ, Ինձ մէջ հա։ Աստուած պիտի տայ
խաղաղութեան պատասխան փարաւոնին։
17 Եւ փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, Նէդայ հա
18 մէջ տեսայ որ գետին եզերքը կայներ էի։ Եւ
ահա գետէն եօթը երինդներ ելան պարարտ
մսքութեամբ ու գեղեցիկ տեսքով, և մարդ ադա-
19 նին վրայ կ'արածուէին։ Եւ ահա անոնց ե-
տեւէն եօթը երինդներ ելան՝ նհոար ու
խիստ զազիր տեսքով և վտիտ մսքութեամբ, որ
անոնց պէս զազիր բնաւ չտեսայ եդիպտոսի
20 բոլոր երկրին մէջ։ Եւ նհոար ու զազիր երին-
դները կերան ան առջի եօթը պարարտ երինդ-
21 ները։ Ու անոնց փորը մտնելէն ետքը չէր
դիտցուեր թէ անոնք անոնց փորը մտան.
Հապա անոնց տեսքը առջինին պէս զազիր էր։
22 Եւ ես արթնցայ։ Եւ դարձեալ երազիս մէջ
տեսայ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ եօթը լեցուն
23 ու սպկի հասկեր կ'ելլէին։ Եւ ահա անոնք
եւսէն եօթը չոր, նիհար -- խորչահարս
24 հասկեր կը բուսնէին։ Եւ նիհար հասկերը
կլլեցին ան եօթը սպկի հասկերը։ Ու ես ատա-
մեցի մոգերուն, բայց մէկը չկայ որ ինծի
մեկնէ։
25 Եւ Յովսէփ ըսաւ փարաւոնին, Մէկ է
փարաւոնին երազը։ Աստուած իր ընելիքը
26 յայտնեց փարաւոնին։ եօթը սպկի երինդնե-
րը եօթը տարի են, և եօթը սպկի հասկերը
27 եօթը տարի են. երազը մէկ է։ Եւ անոնց ե-
տեւէն ելած եօթը նիհար ու զազիր երինդնե-
րը եօթը տարի են, և եօթը պարապ -- խոր-
չահարս հասկերը եօթը տարուան սով է։
28 Փարաւոնին գրուցած խօսքս ասկ է. Աստուած
29 իր ընելիքը փարաւոնին ցուցուցեր է։ Ահա
բոլոր եգիպտոսի երկրին մէջ եօթը տարի մեծ
30 առատութիւն պիտի գայ։ Եւ անոնց ետեւէն
եօթը տարի սով պիտի գայ, ու եգիպտոսի
երկրին մէջ բոլոր առատութիւնը պիտի մո-
31 ռանի։ և սովը պիտի ապահէ երկիրը։ Ու
երկրին մէջ առատութիւնը պիտի չդիտցուի
անկէ ետքը գալու սովին պատճառաւ. ինչու
32 որ խիստ սաստիկ պիտի ըլլայ։ Եւ երազը
երկու անգամ փարաւոնին կրկնելուն պատ-
ճառը ասկ է որ ասոր բանը Աստուծմէ հաստա-
տուեցաւ, և Աստուած չուտով պիտի բնէ ան։
33 Ուստի հիմա թող փարաւոն հանճարեղ ու
իմաստուն մարդ մը գտնէ, ու զանիկա եգիպ-
34 տոսի երկրին վրայ կեցնէ։ Թող փարաւոն
-ներ ընէ, ու երկրին վրայ գործակատներ դնէ,
ու եգիպտոսի երկրին արմիկներէն առատու-
թեան եօթը տարիներուն մէջ հինգ էն մէկը
35 առնէ։ Եւ ան գալու ապկի տարիներուն ցորը
պարոյր ժողվեն, ու փարաւոնին ձեռքին տակ
կը ցորեն դիզեն, և քաղաքներուն մէջ պա-
36 հեր պահեն։ Ու եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլա-
լու եօթը տարուան սովին դէմ ան պարոյր
երկրին համար պահեստ, որ երկիրը չսովնի
չկորսուի։
37 Եւ հաս բանը փարաւոնին աչքին ու անոր
38 բոլոր ծառաներուն աչքին ապկի երեւցաւ։ Եւ
փարաւոն ըսաւ իր ծառաներուն, Կրնա՞նք
գտնել ասոր պէս մէկը՝ որ իր ներսիդին Աս-
39 տուծոյ Հոգին ունի։ Եւ փարաւոն ըսաւ Յով-
սէփին, Որովհետև Աստուած ան ամէնը քեզի
գիտցուց, քեզի պէս հանճարեղ ու իմաստուն
40 չկայ։ Դուն իմ տանս վրայ կեցիր, և իմ բո-
լոր ժողովուրդս քու բերանդ նային. ես միայն
41 աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ։ Եւ փարաւոն
ըսաւ Յովսէփին, Ահա հիմ եգիպտոսի բոլոր
42 երկրին վրայ կեցուցի։ Եւ փարաւոն իր ձեռ-
քին մատանին հանեց, ու Յովսէփին ձեռքը

– Դան. բ. 1։ գ. 5։ 19։
Բ Եզ. ե. 11։ 22։ Եսա. խթ. 14։ Դան. ա. 20։ բ. 2։ գ. 7։
Մաս. բ. 1։
Գէն. ք. 2։ 3։
Գէն. լթ. 20։
Գէն. ե. 5։
Գէն. լե. 26։
Գէն. ք. 12։ ե.
Գէն. ե. 22։
Սպգ. ձէ. 20։
Դան. բ. 25։ գ. 24։ Սպգ. ձէ. 7։ ը։
Եզր. 12։ Սպգ. լե։ 14։ Դան. է. 16։
Դան. բ. 30։ Գործ. գ. 12։ ը Կոր. գ. 5։
Գէն. ե. 8։ Դան. բ. 22։ 28։ 47։ գ. 23։
Եզր. 1։
Հագ. 1։ 5։ Դան. գ. 7։
Դան. բ. 28։ 29։ 45։
Ցաւ. գ. 1։
Թագ. ը. 1։
Հեր. 25։
Եզր. 47։
Հեր. 34։
Գէն. լե. 13։
Ելս. ի. 19։ Եսդ. 10. 11։
Ածխ. գ. 6. 7. 8։
Հեր. 48։
Գէն. իե. 15. 19։
Սպգ. ձէ. 13։ Գործ. է. 10։
Գէն. լե. 12։
Ելս. ի. 8։ Ածխ. բ. 9։ Դան. գ. 8։
18։ ե. 11. 14։ գ. 3։
Սպգ. ձէ. 21. 22։
Գործ. է. 10։
Դան. գ. 4։
Եսթ. գ. 10։ Ը. 2։ 8։

դրաւ, և ասաց ցնծալով ասելով. Ես եմ Աստուած ամենակալ։
43 Ես եմ Աստուած քո հարցն քոց, Աստուած Աբրահամու և Աստուած Իսահակայ և Աստուած Յակոբայ։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
44 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
45 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
46 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
47 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
48 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
49 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
50 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
51 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
52 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
53 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
54 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
55 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
56 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։

դրաւ, և ասաց ցնծալով ասելով. Ես եմ Աստուած ամենակալ։
43 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
44 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
45 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
46 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
47 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
48 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
49 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
50 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
51 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
52 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
53 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
54 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
55 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
56 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։

ԳԼ. ԽԹ

1 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
2 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
3 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
4 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
5 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
6 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
7 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
8 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
9 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
10 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
11 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
12 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
13 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։
14 Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։ Ես եմ Աստուած, որ կամիմ զայս ամենայն։

ա Եսի. Օձ ասպնջ։ բ Գլ. խզ. 15։ գ Դան. ե. 7։ 29։ դ Ելք. գ. 10։ ե Գլ. խբ. 6։ խե. 8։ 28։ զ Գոր. ե. 10։ է Աչխ. Երկրին փոխիւ։ ը Եսի. Օձ ասպնջ։ թ ա Թագ. ժգ. 21։ գ Թագ. ժբ. 6։ 8։ ժ Դան. ա. 19։ ի Գլ. խբ. 17։ Դատ. ե. 12։ ա Թագ. ը Ժգ. 5։ Սաղ. հբ. 27։ ժա Գլ. խզ. 20։ խբ. 5։ ժբ Ելք. ի. 15։ ժգ Ելից. ե. 11։ ժդ Գլ. խբ. 6։ Ելից. ի. 14։ 24։ ժե Ելից. ի. 14։ ժզ Գլ. խբ. 22։ ժէ Ելից. ի. 14։ ժը Գլ. խգ. 8։ Սաղ. ղե. 17։ Ես. լբ. 1։ ի Ելից. ի. 38։ ի Գոր. ե. 11։ ի Գլ. խա. 41։ ի Գլ. լե. 7։ ի Գլ. լե. 5։ 20։ ի Եսի. Աբրահամ։

15 լրտեսներ էք. Առով պիտի փորձուիք, եփարա-
ւանին կենացը Տաճար՝ գուք ասկէ պիտի
չկրկնք, թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը հոս չը-
16 գայ. Ձեզմէ ամէն ձեր եղբայրը բերելու խըր-
կեցէք, ու գուք բանդ գրուիք, որ ձեր
խօսքերը փորձուին, թէ արդեօք ձեր մէջը
ճշմարտութիւն կայ. և թէ չէ, փարաւոնին
17 կենացը Տաճար՝ գուք լրտեսներ էք. ե՛
երբ օր բանդ գրաւ պահեմ.

18 Ե՛ երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ անոնց, Ա-
սանկ ըրէք որ պիտ մնաք. Ես Աստուծ-
19 մէ կը վախնամ՝ թէ որ գուք չհաւատ ընէք,
ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բանտարկուած
տանը մէջ արգիլուի. և գուք գացէք, ձեր
տանը անօթութիւնը Տաճար պաղաս տարէք.
20 Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որ ձեր
խօսքերը չհաւատ ընենք, ու չմեռնիք. Ե՛ ա-
21 նանկ ըրին. Ու իրարու ըսին, Իրաւունքի մեր
եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք. ինչու որ մենք
տեսանք անոր հոգիին նեղութիւնը երբոր ին-
քը մեզի ազաչեց, ու մենկ չլրցինք. Ասոր
22 Տաճար ասոր նեղութիւնը վրանիս եկաւ. Ե՛
Ռուբէն պատասխան տուաւ անոնց ըսելով՝
Ես ձեզի չըսի՞ց՝, ըսելով թէ Ցզուն գէմ
մեզի մի գործէք. ու գուք մենկ չլրիք. և
ահա հիմա անոր արիւնը հըզի կը պահանջուի.
23 Ե՛ անոնք չէին գիտեր որ Յովսէփ կը Տաճը-
նար. ինչու որ Թարգմանով կը խօսէր իրենց
24 հետ. Ե՛ անոնցմէ դառնալով ու լացաւ. և
նորէն անոնց գարձաւ, ու խօսեցաւ անոնց
հետ. և անոնցմէ Շմէաւոնը առաւ, ու անոնց
աչքին առջեւ կապից գանիկա.

25 Ետքը Յովսէփ Տրամայեց բրաւ որ անոնց
ամանները ցորենով լեցնեն, ու ամէն մէ-
կուն առակը իր փոխին մէջը գնեն, և ա-
նոնց Տամբաւ պաշար տան. Ու Տասնակ բրաւ
26 անոնց. Ե՛ անոնք իրենց էշերուն վրայ բեռ-
27 ցուցին ցորենները, ու անկէ գացին. Ե՛ անոնց-
մէ մէկը իր էշուն կերը տալու
Տամար իր փոխը բացածին պէս՝ իր առակը
28 տեսաւ, որ ահա իր փոխին բերանն էր. Ու
իր եղբայրներուն բաւ, իմ առակս Տա տրուե-
ցաւ, և ահա Տոս իմ փոխիս մէջն է. ու
անոնց սիրտը խառնեցաւ, ու վախնալով իրա-
րու բսին, Ի՞նչ է մեր Աստուած մեզի բրաւ.
29 Ու եկան գանանա երկիրը իրենց Տօրը
Յակոբին, և բոլոր իրենց գէպքերը եկածները
30 պատմեցին անոր՝ ըսելով, Այն երկրին տէրը
եղող մարդը մեզի խոտութեամբ խօսեցաւ,
ու մեզ երկիրը լրտեսողներու տեղ գրաւ.
31 Ե՛ ըսինք անոր, Մենք չհաւատ ընենք,
32 լրտեսներ չենք. Մենք մեր Տօրը որդիքը

տասներկու եղբայրներ ենք. մէկը չկայ, և
ահաւասիկ պզտիկը գանանա երկրին մէջ մեր Տօրը
33 քովը է այսօր. Ե՛ այն երկրին տէրը եղող
մարդը բաւ մեզի, Չգիր չհաւատ ընեմ բլյա-
րը ասկէ գիտեմ. ձեր եղբայրներուն մէկը
իմ քովս ձգեցէք, և ձեր բնտանեացը անօ-
թութիւնը Տաճար առէք ու գացէք.
34 Ե՛ ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որ
գիտնամ թէ գուք լրտեսներ չէք, հապա չէ-
տակ Տաւատի էք. այնէ ձեր եղբայրը ձեզի կու
տամ, ու ասա երկրին մէջ Տաւատաւոր ըրէք.
35 Ու եղաւ որ իրենց գոբերը պարպած ատեն,
Նէ՛, ահա Տամի ամէնուն ծրարը իր
գութային մէջն էր. և իրենք ու իրենց Տայրն
ալ տեսնելն ծրարներուն տեսածնուն պէս՝ վախ-
36 ցան. Ե՛ անոնց Տայրը Յակոբ բաւ անոնց,
Ինծ անորգի թողուցիք. Յովսէփը չկայ, Շմէ-
ւոնը չկայ, Բենիամինն ալ պիտի առնէք. ա-
37 նոնց ամէնը իմ գիտուս եկաւ. Ե՛ Ռուբէն
խօսեցաւ իր Տօրը ու բաւ, Թէ որ ես զա-
նիկա քեզի չբերեմ, իմ երկու որդիներս մեռ-
ցուր. զանիկա իմ ձեռքս յանձնէ, ու ես քե-
38 զի նոր կը բերեմ անկնա. Բայց Յակոբ բաւ,
իմ որդիս ձեզի հետ չիջնէ. ինչու որ Տասար
եղբայրը մեռած է, ու անիկա միայն մնաց.
և վէ՛ր որ ձեր երթալու ճամբուն մէջ անոր
փորձանք մը պատահելու բլյայ, իմ Տերմակ
մազերս տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի
իջեցնէք.

ԳԼ. ԽԳ

1 Յակոբ գժտութիւն կը Տաստատի Բենիամինի Տրկութ. 18 Յովսէփ իր եղբայրները կ'ընդունի. 31 անոնց խնդրանք կը կ'ընէ.

1 Ե՛ սուր Տաստակացաւ երկրին մէջ. (2) Ու
եղաւ որ երբ եգիպտոսէն բերած պաշարնին
կերան Տատցուցին, Տայրերնին բաւ անոնց,
Գացէք նորէն մեզի փիչ մը ուտելիք ծախու.
3 ատէք. Ե՛ Յուդա գրուցեց անոր՝ ըսելով,
Այն մարդը մեզի Տաստատ վկայութեամբ խօ-
սեցաւ՝ բաւ, Թէ որ ձեր եղբայրը Տետեր-
4 նիդ չբլայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք. Թէ
որ մեր եղբայրը մեզի հետ խրկես, կ'իջնենք
5 ու քեզի ուտելիք ծախու կ'առնենք. Բայց
Թէ որ չխրկես, չենք իջներ. ինչու որ այն մար-
գը բաւ մեզի, Թէ որ ձեր եղբայրը Տետեր-
6 նիդ չբլայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք. Ե՛
Խրայէլ բաւ, ինչո՞ Տամար չարութիւն
ըրիք ինծի այն մարդուն իմացնելով Թէ ու-
7 րիշ եղբայր ունիք. Ե՛ անոնք բսին, Այն մար-
գը մեզի Տամար ու մեր ազգականներուն
Տամար ճշդիւ Տարցուց՝ ըսելով, Ձեր Տայրը
տակաւին ողջ է, ուրիշ եղբայր ունի՞ք. և մենք

ե Տես ա Թագ. ա. ։ զբ. ծէ. ։ ։ ։
ը Ղէն. ԽԱ. ։ ։ ։ ։ ։
թ Հմր. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ժ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ի Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ա Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
գ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
դ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ե Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
զ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
է Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ը Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
թ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ժ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ի Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ա Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
գ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
դ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
ե Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
զ Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։
է Ելից. ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։

աս խօսքերուն համեմատ պատասխան տուինք անոր։ արդեօք մենք կրնայինք գիտնալ որ անիկա պիտի ըսէ թէ Ձեր եղբայրը իջեցաք 8 ցե՛ք։ Եւ Յուդա իր հօրը խրատկելին ըսաւ, Տգան ինծի հետ իջնէ, ու երկուքս երթանք, որ ապրի ըլլանք ու չմեռնինք, մենք ալ դուն 9 ալ՝ մեր ընտանիքներն ալ։ Ես հրաշխատր կ'երաշխաւորեմ համար։ զանիկա իմ ձեռքս պահանջէ։ թէ որ անիկա քեզի չբերեմ, ու քու առջեդ չկոչեցնեմ, յանխաւն քեզի 10 յանցաւոր բլլամ զայնի թէ որ չյապաղէինք, մենչև հիմա երկրորդ անգամ գարձած կ'ըլ- 11 լայինք։ Եւ անոնց հայրը խրատկէ ըսաւ անոնց, եթէ այդպէս է, հիմա աս ըրէք։ Ձեր տոհմներուն մէջը երկրիս ամէնէն ազնիւ պտուղներէն առէք, ու տ՚ինդրուն ընծայ տարէք, քիչ մը՝ բալասան և քիչ մը մեղր, հաճիկներ ու 12 գմուռա, փստազ ու նուշ։ Եւ ձեր ձեռքերդ կրկնապատիկ տակ առէք, ու ձեր գուբանէ- րուն բերուանը եղած տասկը՝ նոր ետ բերուե- ցաք, ձեր ձեռքերդ ետ տարէք. գուցէ 13 սխալմանէ եղած էր։ եղբայրդիդ ալ առէք, 14 ու երէք նորէն այն մարդուն գացէք. Եւ Ամէնակարող Աստուած ձեզի շնորհք գտնել տայ այն մարդուն առջեւը, որ ձեր միւսկալ եղ- բայրը ու Բենիամինը ետ տայ ձեզի. և ես թէ որ անզաւակ մնալու եմ, ես անզաւակ մնամ։

15 Եւ մարդիկը առին աս ընծաները, ու ձեռ- քերնին կրկնապատիկ տակ առին՝ նաև Բե- նիամինը, ու ելան եգիպտոս իջան, և Յով- 16 սեփին առջեւ կայնեցան։ Եւ երբ Յովսէփ Բենիամինը անոնց հետ տեսաւ, իր տան վերակացուին ըսաւ, Տգան տար աս մարդիկը, ու Ե՝սպատրաստէ կենդանիներ՝ մորթէ, և պատրաստէ. ետ որ աս մարդիկը կէսօրին 17 ինծի հետ պտոյտ ճաշեն։ Եւ այն մարդը Յով- սեփին բաժնին պէս ըրաւ. ու այն մարդը 18 Յովսեփին տունը տարաւ մարդիկը։ Եւ մար- դիկը վախցան Յովսեփին տունը տարուելե- նուն համար, ու ըսին, Արդէն անգամին մեր քուրձերուն մէջը գարձած առաջին համար կը տարուինք, որ իւրանիս յարձակի, ու մեր վրայ իյնայ, մեզ ծառաներ առնէ՝ ու մեր 19 էշերը։ Եւ Յովսեփին տունը վերակացուն եզոգ մարդուն մտնելացան, ու տունը գրաւեր 20 մէջ խօսեցան անոր, Ո՛ր ըսին, Ո՛ն, տէր, հաս- կէ առաջ կերակուր ծախու առնելու իջանք։ 21 Ու հոգա որ երբ իջնանք եկանք, ու մեր քուրձերը բացինք, ահա ամէն մէկին ոսկի առակը իր քուրձին բերանն էր, մեր առակը լման կշռով. և զանիկա մեր ձեռքով

22 ետ բերինք։ Ու ձեռքերնուս մէջ ուրիշ ըս- տակ բերինք՝ կերակուր ծախու առնելու հա- մար։ չենք գիտեր թէ ով դրաւ մեր առա- 23 կը մեր քուրձերուն մէջ։ Եւ անիկա ըսաւ, խաղաղութիւն ձեզի, մի վախնաք։ ձեր Ա՛ս- տուածը և ձեր Հօրը Աստուածը ձեզի գանձ տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ։ Ես տաի ձեր առակը։՝ Եւ Շմեոնը դուրս հանեց անոնց 24 Ու այն մարդը Յովսեփին տունը տարաւ, մարդիկը, և ջուր տուաւ, ու ոտները լուացին, ու անոնց էշերուն կեր տուաւ։ Եւ անոնք ընծաները պատրաստե- ցին մինչև Յովսեփին կէսօրուան գալը. քան- զի լսեցան որ հոն հաց պիտի ուտեն։ 25 Եւ երբ Յովսեփ տունը եկաւ, իրենց ձեռ- քը եղած ընծաները տնօր մտաւցին տանը մէջ, ու երկրի գետին Ե՛ն ինկան անոր 26 առջեւ։ Եւ անոնց հարցուց ողջոյնները հար- ցուց՝ ըսելով, Ա՛ն ձեր ծեր հայրը՝ Ե՞ղաւն վրայով խօսացաք Ը՞ն, ապրի՞ կ՝ ասակաւին 27 պղ՞ էն։ Եւ ըսին, Ձեռ ծառագ մեր հայրը ապրի է, ասակաւին ողջ է։ և Ե՛ն ձգնեցան ու 28 խոնարհեցին երբին։ Եւ իր աչքերը վեր- ցուց, ու Վր մօրը որդին՝ իր եղբայրը Բե- նիամինը տեսաւ, և ըսաւ, Ա՛ն է ձեր պզտիկ եղբայրը, որուն վրայով խօսեցաք ինծի. ու ըսաւ Բնէ՛ն, Աստուած ողորմի քեզի՛, որ- 29 դեակ իմ։ Եւ Յովսէփ չուտով եղաւ. քանզի իր ափերը գացուելան իր եղբօրը վրայ, և լալու տեղ կը փնտռէր. ու ներքին սենեակը 31 մտաւ ու հոն լացաւ։ Եւ լուացի իր երեսը ու դուրս եկաւ. և զսպեց ինքզինքը ու 32 ըսաւ, Հաց բերէք։ Եւ իրեն գատ, ու անոնց գատ, և իրեն հետ ուտող եգիպտացիներուն գատ դրին. քանզի եգիպտացիները երբեմն չեն հաց չեն կրնար ուտել, ինչու որ 33 Եգիպտացիներուն գզուելի էր։ Եւ նստան անոր առջեւը, անդրանիկը իր անդրանկու- թեանը պէս, և պզտիկը իր պզտիկութեանը պէս. և մարդիկը իրարու նայելով կը զար- 34 ձանային։ Եւ անիկա իր առջենէն բաժիններ իրենց անուց. բայց Բենիամինին բաժինը մի- կալնելուն բաժինէն հինգ անգամ աւելի էր. և խմեցին ու հանար հետ ուրախ եղան։

ԳԼ. ԽԴ

1 Յովսէփ իր եղբայրները Եգիպտոսն են գործերնուս համար հետքը կը բանեցնել։ 14 Յուդային խնամարն ապաշխարը։

1 Եւ իր տանը վերակացուին հրամայեց ըսել, ըսելով, Ա՛ս մարդոցը քուրձները տանել կը ըս- ցանձուն չափ ուտելիք լեցուր, ու ամէն

գ Գլ. խդ • 32• Փհ. լեմ. 18• 19•
դ Գլ. լը • 20• Աստ՚ած ժը • 18•
ե Գլ. լե • 25• Երեմ. ը • 22•
զ Գլ. խդ • 2• լԹ • 4• խդ • 1•
է Յով. • 1•
ը Ա թագ. իե • 11• • Եբէր • Մարիներէք
թ Ծար. լ • 14•
ի Գլ. խը • 3• 10•
լ Գլ. խը • 27• 35•
խ Եբէր • Ձեր առաջը ինծի նկատ•
ծ Գլ. ժը • 41• խդ • 32•
կ Գլ. լե • 7• 10•
հ Գլ. խը • 11• 13•
ձ Գլ. լե • 7• 10•
ղ Գլ. լե • 17• 18•
ճ Գլ. խը • 13•
մ Գ թագ • գ • 26•
յ Գլ. խը • 24•
ն Ե՛ր • 23•
շ Գլ. խգ • 34• Եզ. ը • 26•
ո • Գլ. խե • 22•
չ Անգ • ա • 6• Ցաճ • ը • 10•
—

2 մկան առակը իր քաջքին բերանը գիր։ Եւ
—ձեռ պղտիկին քաջքին բերանը իմ գաւա-
թըն՝ արծաթի գաւաթը ու իր պաշարին քա-
առակը գիր։ Ու անկիսի Յովսեփին քառաց
քին պես բրաւ։
3 Եւ առաւօտուն լուացածին պես մարդիկը
4 խրկուեցան, իրենք ու իրենց էշերը։ Ամենը
քաղաքէն երկրագործ գնա չհեռացած, Յովսեփ
իր ատոր վերակացուին բաւ, երկի՝ ան մարդ-
5 ոցը եանէն փախ, ու անոնց հետեւ և բռնի
անոնց, ինչո՞ բարիին փոխարէն չար հա-
տուցիք։ Ա՛ն ան չէ՞ որուն ինչէն իմ ուրա
կը խմէ, ու անով կը հմայէ։ սասկի բներ
6 իմ՝ գէշութիւն ըրիք։ Եւ անկիսա հասա-
7 ցուց, և բաւ անոնց ատ ոյդ խօսքերը։
Եւ բսին անոր, ինչո՞ իմ տէրտ ատսկի խօս-
քեր կը գրուցէ։ քաւ լիցի որ քա ծառա-
8 ներդ ատսկի բան մը բնեն։ Ահա՝ մեր քաղք-
էնեան բերանը գտած սասկիսա փանեան
երկրէն բերի ետ բերինք։ ուրիսի ի՞նչպէս
քա տիրոջդ առնէն արծաթի կամ ոսկի պիտի
9 գողնանք։ Քո ծառաներուդ որուն քովը
որ գտնուի, էհոզ անկիսա մեռնի, ու մենք
10 ալ իմ տիրոջս ծառաներ ըլլանք։ Եւ անկ-
կա բաւ, Հիմա ճիշդ ձեր բանին պէս
ինոզ ըլլայ։ որուն քովը որ գտնուի, ան ինձի
ծառայ ըլլայ, ու դուք անպատ ըլլաք։
11 Անոնք ամէն մէկը արագութեամբ իր քաղքը գե-
ցուցը, ու ամէն մէկը իր քաղքը
12 բացաւ։ Եւ անկիսա մեծէն սկսեց փնտռել,
ու մինչեւ պզտիկը նայեցաւ։ և գաւաթը Բե-
նիամինին քաղքին մէջ գտնուեցաւ։
13 Ա՛նոնք իրենց հանգերձները պատռե-
ցին։ և ամէն մէկը իր էշը բեռցուց ու քա-
14 ղաքը դարձան։ Եւ Յուդա ու անոր եղբայր-
ները Յովսեփին տունը եկան, և անկիսա տա-
կաւին հոն էր, ու հոնար առջեւը գետինը ին-
15 կան։ Եւ Յովսեփ բաւ անոնց, Ա՛ս ի՞նչ բան
է որ ըրիք։ չէ՞ք գիտեր որ ինձի պէս մարդ
16 մը անշուշտ կրնէ հմայել։ Եւ Յուդա բաւ,
իմ տիրոջս ի՞նչ բանը, ի՞նչ խօսքը, կամ
ի՞նչպէս արդարացընենք ինքզինքնիս։ Ա-
ստուած քու ծառաներուդ յանցանքը գըտ-
նեց։ ահա մենք մեր տիրոջը ծառաներ ենք,
մենք ալ՝ անկիսա ալ՝ որուն քովը գաւաթը
17 գտնուեցաւ։ Եւ անկիսա բաւ, Հրաւ լիցի
որ ես այդպէս ընեմ։ Հապ ան մարդը՝ որուն
քովը գաւաթը գտնուեցաւ, անկիսա ինձի ծա-
ռայ ըլլայ, ու դուք խաղաղութեամբ ձեր
Տօրը երթաք։
18 Ա՛նոնք Յուդա մօտեցաւ անոր ու բաւ,
Ո՜ն, տէր իմ, ղոզրէ՛ք ըրէ՛ ինոզ քա ծառա-
խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջնե՛րուն, ու
ծառայիդ բարկութիւնդ չբոր-
բոքի ինչու որ դուն փարաւոնին պէս ես։
19 Իմ տէրս իր ծառաներուն հարցուց՝ բսելով,
Հայր կամ եղբայր ունի՞ք։ Եւ մենք բսինք
մեր տիրոջը, Մէ՛ հայր մը ունինք, և
մէ՛ ծե՛ր երիտասարդ պզտիկ
որդի մը ունի, ու անոր եղբայրը մեռած է, և
միայն անոնկա իր մօրէն մնաց, ու անոր հայրը
21 կը սիրէ զանկիսա։ Եւ քա ծառաներուդ բսիր,
22 Ինձի իջեցուցէք անկիսա, որ ոնանեմ։ Եւ
իմ տիրոջս բսինք, Ցգուն իր հայրը չկրնար
ձգել. քանզի մէ՛ որ հայրը ձգելու ըլլայ,
23 անկիսա պիտի մեռնի։ Եւ քա ծառաներուդ
բսիր, Մէ՛ր ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ
չիջնէ, իմ երեսս ալ պիտի չտեսնէք։
24 Ու երբոր քա ծառայիդ իմ Տօրս եկանք, իմ
25 տիրոջս խօսքերը պատմեցինք անոր։ Եւ Մեր
հայրը բաւ, Դարձե՛ք նորէն, — մեզի քիչ մը
26 կերակուր ծախու առէ՛ք։ Եւ մենք բսինք,
Ձենք կրնար իջնել։ Մէ՛ որ մեր պզտիկ եղ-
բայրը մեր հետը բլլայ, անասներ կ՚իջնենք։
ինչու որ պիտի չկրնանք տեսնել այն մարդուն
երեսը, Մէ՛ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հե-
27 տը չբլլայ։ Եւ քա ծառայ իմ հայրս բաւ
մեզի, Դուք գիտէք որ Իմ կինին երկու ո-
28 ղիներ ծնաւ բնձի։ Եւ մէկը բռվիս եկաւ, ու
ես բսի, Անշուշտ հատած է գիշատաւած է,
29 ու մինչեւ հիմա գինքը չտեսայ։ Եւ Մէ՛ որ
առիկա ալ քովիս առնէք, ու անոր փորձանք
մը պատահի, իմ ճերմակ մազերս տրամա-
30 Մէ՛նով գերեզմանը պիտի իջեցնէք։ Ուստի
հիմա երբոր քա ծառայիդ իմ Տօրս երթամ,
ու տղան մեր հետը չբլլայ, (անոր հոգին որ-
31 դան հոգւոյն հետ կապուած բլլալով), երբ-
որ տեսնէ թէ տղան հոն չէ, պիտի մեռ-
նի. և ծառաներդ քա ծառայիդ մեր Տօրը
ճերմակ մազերը տրամա՛նութեամբ գերեզմանը
32 պիտի իջեցընենք։ Ինչու որ ծառադ տղան
համար իմ Տօրս երաշխաւոր եղայ՝ բսելով,
Մէ՛ որ ես անկիսա ձեզի չբերեմ, իմ Տօրս
33 յանհետան յանցաւոր բլլամ։ Ուստի հիմա
կ՚ապաչեմ ձեզի, տղան տեղը ծառադ իմ
տիրոջս ծառայ մնայ, և տղան իր եղբայրնե-
34 րուն հետ երթայ։ Քանզի մէ՛ որ տղան իմ հե-
տս չբլլայ, ի՞նչպէս երթամ իմ Տօրս։ չբլլայ
որ իմ Տօրս գայլս փորձանքը տեսնէ։

ԳԼ· ԽԹ

1 Յովսէփ գիջերը իր ներկայութեան կը հանդարտի։ 3 անցած բա-
ները կառաջադրէ նախախնամութեամբ տալով՝ կը մխիթարէ
զանոնք։ 9 ու կը իրկի որ իր հայրը բերեն։ 16 Փաստած
սա բանին կը հասնի։ 21 Յովսէփ անոնց հասկնան պարտքը
կու տայ։ ու զանոնք կը յորդորէ որ խստութիւն չտանենան
ՄԷՐՆԻՆ։ 25 Ցաւոր իր ոգւոյն լուրը առնելով՝ կը զըտ-
նայ։

= Գ.· խգ · 21 ·
ե Գ.· լ· · 38 ·
ի Գ.· լե · 29 · 34 ·
Թուս · ժգ · 6 ·

ը Թագ · ա · 11 ·
թ Գ.· լե · 7 ·
ժ Հմ· · 5 ·
ի Հմ· · 9 ·

ր Առակ ժե · 15 ·
ո Գ.· ժբ · 30 · 32 ·
Եզ· լբ · 22 ·
ռ Գ.· լե · 3 ·

ս Գ.· խբ · 15 · 29 ·
տ Եսթ· · ա բաժ ասոր
մերկ գնեմ·
ր Գ.· խգ · 3 · 5 ·

ց Գ.· խգ · 8 ·
ւ Գ.· խգ · 19 ·
փ Գ.· լե · 33 ·
ք Գ.· խբ · 36 · 38 ·

և ա Թագ · ժբ · 1 ·
օ Գ.· խգ · 9 ·
ֆ Նե· լբ · 38 ·

1 Եւ Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինքը բոլոր
իր փոխ կայնողներուն առջեւ, ու պոռաց,
Թողէք զուրս Հանեցէք բոլոր մարդիկը։ Եւ ոչ
Յովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն ճանչ-
2 ցուց, քանի մարդ մը չկար։ Եւ Եգիպտոսի
ցրնծալով լացաւ. ու եգիպտացիք լսեցին, ու
3 փարաւոնի տունն ալ լսեց։ Եւ Յովսէփ ըսաւ
իր եղբայրներուն, Ինչ որ անոր
4 տունը պատասխան տալ անոր, ինչու որ անոր
առջեւը ոչացած մնացին։ Եւ Յովսէփ ըսաւ
իր եղբայրներուն, Ինծի մօտ եկէք. անոնք
ալ մօտ եկան. և ըսաւ, Ես ձեր եղբայրը
Յովսէփն եմ, որ եգիպտոս ծախեցիք Հնդ-
5 կիա։ Ուստի հիմա դուք Հոգ ծախելուդ Հնդոյ
մի վշտանաք, ու ձեզի ծանր չերեւնայ. Վին-
չու որ Աստուած խրկեց զիս ձեր առջեւէն
6 կեանք պահելու Համար։ Քանի երկու վը-
դայ սովին երկրորդ տարին է. ու տակա-
ւին հինգ տարի կայ որ ոչ վարուցան, ոչ ալ
7 հունձ պիտի ըլլայ։ Եւ Աստուած զիս ձեր
առջեւէն խրկեց որ երկրի վրայ ձեզի սերունդ
պահէ, և մեծ ազատութիւնով ձեզ ապրեց-
8 ընէ։ Եւ հիմա զիս Հոս խրկողը դուք չէք,
Հապա Աստուած է. ու զիս փարաւոնին Հայր
և իր բոլոր տանը տէր՝ ու եգիպտոսի բոլոր
9 երկրին իշխան զրաւ։ Շուտով իմ Հօրս եկէք
ու ըսէք անոր, Այսպէս կ'ըսէ քու Յովսէփ
որդիդ, Աստուած բոլոր եգիպտոսին տէր դրաւ
10 զիս. չուշանաս՝ ինծի մօտ գալ։ Եւ դո՛ւն Գեսեմի
երկրին մէջ պիտի բնակիս, որ ինծի մօտ ըլ-
լաս, դուն ու քու որդիդ՝ և քու որդուդ
ցորդիքդ՝ և Հօտերդ ու արջառներդ՝
11 և քու բոլոր ունեցածդ։ Եւ Հոն քեզ պիտի
սնուցանեմ. ինչու որ տակաւին հինգ տարի
սով կայ. չըլլայ որ դուն ու քու տունդ
և քու բոլոր ունեցածդ չքաւորութիւնէն ըս-
12 չեք։ Եւ ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս
Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ Ես եմ
13 խօսողը իմ բերանս է։ Ու եգիպտոսի մէջ
իմ ունեցած բոլոր փառքս, ու ձեր բոլոր
տեսածը պատմեցէք իմ Հօրս. և չուշով Հիմ
14 Հայրս Հոս իջեցուցէք։ Եւ իր եղբօրը Բենի-
ամինին պարանոցին վրայ ինկաւ ու լացաւ.
Բենիամինն ալ անոր պարանոցին վրայ լա-
15 ցաւ։ Եւ իր բոլոր եղբայրները Համբուրեց,
ու անոնց վրայ լացաւ. և անկէ ետքը իր եղ-
բայրները երեն խօսեցան։
16 Եւ ասոր լուրը փարաւոնին տանը [illegible] լսուե-
ցաւ թէ Յովսէփին եղբայրները եկեր են.
և փարաւոնին ու անոր ծառաներուն Հա-
17 ճելի եղաւ։ Եւ փարաւոն ըսաւ Յովսէփին,
Քու եղբայրներուդ ըսէ, Ա՛ ըրէ՛ք ձեր անա-
սունները բեռցուցէք, ու գացէք երկիրը
18 գացէ՛ք։ Եւ ձեր Հայրը ու ձեր ընտանիքները
առէ՛ք, ու ինծի եկէ՛ք. և եգիպտոսի երկրին
ադին ձեզի տամ, ու երկրին պտուղները
19 թնդնդ ուտէք։ Եւ դուն Հրամայեցուր. ա-
ըրէ՛ք. Ձեր սայլերուն Համար ու ձեր կը-
նիկներուն Համար եգիպտոսի երկրէն կառ-
քեր առէք ձեզի, և ձեր Հայրը բերէ՛ք ու
20 եկէ՛ք։ Եւ ձեր կարասիքին մի՛ նայիք. Վի-
չու որ բոլոր եգիպտոսի երկրին բարիքը ձե-
րինն է։
21 Եւ Իսրայէլին որդիները անանկ ըրին. և
Յովսէփ անոնց կառքեր տուաւ փարաւոնին
Խօսքին պէս, ու ճամբու Համար պաշար
22 տուաւ անոնց։ Անոնց ամէն մէկուն զոյն զոյն
փոխոցներ Հանդերձներ տուաւ, բայց Բենիա-
մինին երեք Հարիւր Հատ արծաթի ու հինգ
23 ձեռք փոխոցներ Հանդերձ տուաւ։ Եւ իր Հօրը
սոր պէս բաներ խրկեց. տասը էշ եգիպտոսի
բարիքներով բեռցած՝ և տասը էգ էշ ցորենով
ու Հացով և ուտելիքներով բեռցած՝ իր Հօրը
24 ճամբորդութեանը Համար։ Այսպէս իր եղ-
բայրները խրկեց, ու գացին. և ըսաւ անոնց,
Ճամբուն մէջ չխռովիք։
25 Եւ անոնք եգիպտոսէն ելան, ու գէտ Յա-
կոբայ երկիրը իրենց Հօրը Յակոբին գացին.
26 եւ անոր պատմեցին ըսելով, Յովսէփ տա-
կաւին ողջ է, ու եգիպտոսի բոլոր երկրին
իշխանը անիկա է։ Ու Յակոբայ սիրտը մարե-
27 ցաւ, քանի անոնց չհաւատաց։ Եւ անոր
պատմեցին Յովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց
ըսեր էր, ու երբոր տեսաւ Յովսէփին խրկած
կառքերը զինքը տանելու Համար, անոնց Հո-
28 րը Յակոբին Հոգին ոզջնցաւ։ Եւ Իսրայէլ
ըսաւ, Բաւական է. իմ որդիս Յովսէփ տա-
կաւին ողջ է. երթամ ու մեռնելէս առաջ
տեսնեմ անիկա։

ԳԼ. ԽԶ

1 Յակոբ Բեերսեւայի մէջ Աստուծմէ կը քաջալերուի։ 5 Անկէ
իր ընտանիքով Եգիպտոս կ'երթայ։ 8 Եգիպտոս գացող իր
ընտանեացը համարը։ 29 Յովսէփ իր Հայրը Յակոբը դիմա-
ւորելու կ'ելլէ։ 31 Կը սորվեցնէ իր եղբայրներուն թէ ինչ
պատասխան տան փարաւոնին։

1 Եւ Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածովը ճամբայ
ելաւ, ու Բեերսեւէ եկաւ. և Իր Հօրը Ի-
2 սահակին Աստուծոյ զոհեր մատուց։ Ու Աս-
տուած Գիշերուան տեսիլքի մէջ խօսեցաւ

Խրայելին ու բսաւ , Քակոբ · Քակոբ · և անդ-
3 կաս բսաւ , Ահա ես եմ հոն։ Եւ բսաւ Ասոր , ես
եմ Աստուած՝ Հրեայ Հօրդ Աստուածը։ Երկեր-
սաս իջնելու մի վախնար , ընչու որ Ինձ մեծ
4 ազգ մը պիտի բնեմ զեզ։ Ես քեզի հետ եջ-
ղիպատս պիտի իջնեմ, նաև Երկրագ անդարձ
պիտի հանեմ, ու Յովսէփ պիտի դնէ իր ձեռ-
5 քը քու աչքերուդ վրայ։ Եւ Քակոբ ելաս
Բէրսաբէէն։ ու Իսրայէլին որդիները տարին
իրենց Հայրը Քակոբը՝ ու իրենց ազատները
և իրենց կիներուն որ կառքերով , Հրամեր որ
6 փոխանակ թրեղ գանիկա տանելու Համար։ Եւ
ասոնք իրենց անասուններն ու իրենց ստա-
ցուածքը՝ որ ձանասու երկրին մէջ ստացեր
էին , ու եղիպատս եկան Քակոբ ու անոր
7 բոլոր սերունդը իրեն հետ։ Իր որդիները ու
իր որդւոցը որդիները իր հետ՝ իր աղջիկ-
ները ու իր որդւոցը աղջիկները և իր բոլոր
սերունդը իր հետ եղիպատս բերաս ։
8 Եւ Հասնեք են Իսրայէլին որդւոցը անուն-
ները որ եղիպատս եկան։ Քակոբ ու անոր որ-
9 կիքը։ Հակոբին անդրանիկը Ռաբէնն։ Եւ
Ռաբենին որդիքը՝ Հենոք , ու Փաղսու , և
10 Եսրոն ու Քարմի։ Եւ Շիմաւոնին որդիքը՝
Յամուէլ , ու Յամին , և Ոհադ , ու Քաքին ,
և Վահանա , ու Քանաանացի կինոջմէ որդին
11 Սաուղ։ Եւ Ղևիին որդիքը՝ Գերսոն , կա-
12 հաթ ու Մէրարի։ Եւ Հուդային որդիքը՝
Էր , ու Ովնան , և Սելա , ու Փարէս և Զարա-
բայց Էր ու Ովնան Քանաանու երկրին մէջ մե-
ռան։ և Փարէսին որդիքը Եսրոն ու Համուլ։
13 Եւ Իսաքարին որդիքը՝ Թովկա , ու Փուա ,
14 և Յոբ ու Սամրոն։ Եւ Զաբուղոնին որդիք
15 քը՝ Սարեդ , ու Եղօն և Յաղէլ։ Ասոնք են
Լիայն որդիքը , որոնք Միջագետին մէջ Ծնաս
Քակոբին , ու անոր Դինա աղջիկը։ անոր բո-
լոր որդիներն ու աղջիկները երեսունեւերեք
16 Հոգի եին։ Եւ Գադին որդիքը՝ Պափոն , ու
Ագգի , Ստնի , և Եսբոն , Երի , ու Արօդի և
17 Արելի։ Եւ Ասերին որդիքը՝ Եիմնա , ու Եշ-
սուա , և Եիւսի , ու Բաբիա , և անոնց քոյ-
րը Սարա։ և Բարիային որդիքը՝ Բաբեր ու
18 Մելքիել։ Ասոնք են Զիղպային որդիքը՝ որոն
որ Լաբան իր Լիա աղջկանը տուաս։ և անոր-
կա Ծնաս ասոնք Քակոբին տասնեւվեց Հոգի։
19 Հակոբին կիներուն Ռաքելին որդիքը՝ Յովսէփ
20 ու Բենիամին։ Եւ Յովսէփին եղիպատս երկ-
րին մէջ Մանասէ ու Եփրեմ Ծնաս , որոնք
Ասենգ քահանային քոյրը Եղող Պետափրային

21 աղջիկը Ասենէթ Ծնաս անոր։ Վեր Բենիամի-
նին որդիքը՝ Բաղա , ու Բաքեր , և Աշբէլ , Գե-
րա , ու Նեհման , Եհի , ու Իոաս , Մափիմ ,
22 և Որփիմ ու Արեդ։ Ասոնք են Ռաքելին որ-
դիքը՝ որոնք Ծնաս Քակոբին , ամէնը տասն-
23 ուչորս Հոգի։ Վեր Դանին որդիքը՝ Հասիմ ,
24 Եւ Նեփթալիին որդիքը՝ Յասիել , ու Գու-
25 նի , և Յասեր ու Սիլեմ։ Ասոնք են Բաղ-
զային որդիքը՝ որոն որ Լաբան իր Ռաքել աղ-
ջիկանը տուաս։ ու անոնք Քակոբին տասնը եր-
26 նաս։ Ամէնը եօթը Հոգի եին։ Քակոբին
հետ եղիպատս եկող բոլոր Հոգիները՝ որ անոր
ազանքէն ելած եին, Քակոբին որդւոցը կնիկ-
ներէն զատ՝ ամէնը վաթսունեւմէկ Հոգի եին։
27 Եւ Յովսէփին որդիքը՝ որ եղիպատս մէջ
անոր Ծնաս , երկու Հոգի եին։ Եղիպատս գա-
ցող Քակոբին տանը բոլոր Հոգիները եօթա-
նասուն եին։
28 Եւ անիկա Յուդան իր առջևէն Իոսեից
Յովսէփին , Թոր Գեսեմի ցուցնել իրեն։ և ա-
29 նոնք Գեսեմի երկիրը եկան։ Եւ Յովսէփ իր
կառքը պատրաստաց , ու իր Հայրը Իսրայէլը
դիմաւորելու Համար Գեսեմ ելաս։ և երբ
անոր դէմը ելաս , Հանոր պատանդին վրայ
ինկաս , ու չատ մը ատեն անոր պատանդին
30 վրայ լացաս։ Եւ Իսրայէլ բսաս Յովսէփին ,
Հիմա քու երեսդ տեսնելէս ետքը Թող մեռ-
31 նիմ՝ ինչու որ ապահաին ազէ ես։ Եւ Յովսէփ
իր եղբայրներուն ու իր Հօրը տանը բսաս ,
Ելլեմ և փաստնին պատմեմ՝ ու բսեմ
անոր , իմ եղբայրներս ու իմ Հօրս բնակութիւնը՝
32 որ Քանաանու երկրին մէջն եին , Հոնի ելած։ Եւ
ան մարդիկը Հովիւներ են , ինչու որ խաչանց
ասէր են , և իրենց Հօտերը ու իրենց ա-
ջառները և իրենց բոլոր ունեցածը բերին։
33 Եւ ըլլայ որ երբ փարաւոն Ձեզ կանչէ , ու
34 ըսէ թէ Ինչ է արհեստնիդ , ըսէք , Քու
Ծառաներդ Հէր մեր մանկութենէն մինչեւ հիմա՝
մենք ալ , մեր Հայրերն ալ , Խաչանց ասէր
ենք։ որ Գեսեմի երկրին մէջ բնակիք։ ընչու
որ ամէն Հովիւ եգիպտացւոց առջևը Հպար-
շելի է։

Գլ. Խ

1 Յովսէփ իր եղբայրներուն հետևը , ու ան իր Հայրը Փարաո-
նին կը ներկայացնէ։ 11 անոնց բնակութիւն ու ապրուստ
կու տայ։ 13 Ռոբոր եգիպտացոց սասկը։ 16 անասուններէ։
18 ու կալատացը Փարաոնին Համար Ծախս կ՝անէ։ 23 Ռա-
քաքաան երկիրը Ծախս չառնելը։ 25 Երկրի աբժիկներն
բան հինգերորդ մասը Թագաւորին տալու պարտաւոր կր

1 Գլ. իբ · 10 ·
2 Գլ. իթ · 10 ·
3 Գլ. իգ · 27 ·
4 Գլ. խզ · 29 ·
5 Գլ. խ · 5 ·
6 Գլ. խ · 11 ·
7 Գլ. խ · 2 · 7 ·
8 Գլ. խ · 11 ·
9 Գլ. խթ · 24 ·
10 Գլ. խթ · 28 ·
11 Գլ. խ · 5 ·
12 Գլ. խթ · 11 ·
13 Գլ. խթ · 29 ·
14 Գլ. խթ · 31 ·
15 Գլ. խ · 13 ·
16 Գլ. խ · 17 ·
17 Գլ. խ · 23 ·
18 Գլ. խ · 25 ·
19 Գլ. խ · 29 ·
20 Գլ. խա · 1 ·
21 Գլ. խա · 2 · 3 ·
22 Գլ. խա · 35 · Լգ · 3 ·
խգ · 12 ·
23 Հմր · 32 ·
24 Գլ. խգ · 32 · Եմ ·
ը · 46 ·

1 Գլ. խ · 13 ·
2 Գլ. ժը · 2 · ը Օր · խ · 5 ·
3 Գլ. իը · 15 · ԹԸ · 21 ·
4 Գլ. ժե · 16 · ծ · 15 · 24 · 25 · Եմ · գ · 8 ·
5 Գլ. ծ · 1 ·
6 Գրդ · ծ · 15 ·
7 Գրդ · խե · 19 · 21 ·
8 ը Օր · իգ · 5 · Ցեղ · իգ · 4 · Սաղ · ձե · 25 · Ծա · ծր · 4 ·
9 Գլ. իը · 3 · 7 · 10 ·
10 Գլ. ը · 29 · ա Մն · ը · 5 ·
11 ա Մն · ե · 1 ·
12 Գլ. ը · 15 · ա Մն · գ · 24 ·
13 Գ Ասաս ը ·
14 Ծա · իգ · 15 · Եւ · ե Մն · գ · 24 ·
15 ա Մն · ե · 1 · 16 ·
16 ը · 3 · գ · 21 ·
17 Գլ. իը · 3 · 7 · 10 ·
18 Գլ. ը · 29 · ա Մն · ը · 5 ·
19 ա Մն · ե · 1 ·
20 Գ Ասաս ը ·
21 Ծա · իգ · 15 · Եւ · ե Մն · գ · 24 ·
22 Ծա · իգ · 15 · Եւ · ե Մն · գ · 24 ·
23 Ծա · իգ · 43 ·
24 Ծա · իգ · 50 · ա Մն · ե · 18 ·
25 Ծա · իգ · 50 · ա Մն · ե · 18 ·
26 Ծա · իգ · 43 ·
27 Գլ. խթ · 29 ·
28 Գլ. ա · 5 ·
29 Գլ. իե · 11 ·
30 ը Օր · ժ · 22 · Ցեղ · Գաղ · ե · 14 ·
31 Գլ. իա · 21 ·
32 Գլ. խե · 1 ·
33 Գլ. խե · 14 ·
34 Ցեղ · Գաղ · ը · 19 · 20 · 21 ·
35 Գլ. խե · 1 ·
36 Գլ. խե · 2 · 3 ·
37 Գլ. ը · 35 · Լգ · 3 · խգ · 12 ·
38 Հմր · 32 ·
39 Գլ. խգ · 32 · Եմ · ը · 46 ·

կիրք Եդիպտացւոց կոչ ասէ ։ ԽԸ Յակոբի տարիք ։ ԽԹ Լեվի կամ Կոհաթի որդիք որ դիմիք են Եղբարքն հետ Թագէ։

15 սուակ ։ Ու երբոր Եդիպտոսի երկրին ու Քանանա երկրին մէջ սուակ հատաւ ։ բոլոր Եդիպտացիները եկան Յոսեփին ու ըսին ։ Մեզի հաց տուր ։ քանզի սուակ չըլլար։

16 Յոսեփ ըսաւ անոնց ։ Ձեր անասունները բերէք ։ եւ Յոսեփ բաւ ։ Ձեր անասունները բերէք ։ եթէ որ սուակ չկայ ։ ձեր անասուններուն փո-

17 խարէն տամ ձեզի ։ Եւ անոնք իրենց անա-սունները Յոսեփին բերին ։ եւ Յոսեփ հաց տուաւ անոնց ձիերուն փոխարէն ։ ու ոչխար-ներուն փոխարէն ։ ու արջառներուն փոխարէն ։ ու էշերուն փոխարէն ։ և ան տարին զանոնք հացով կերակրեց իրենց բոլոր անասուննե-րուն փոխարէն ։

18 Ու երբոր լմնցաւ ան տարին ։ հետևեալ տարին եկան անոր ու ըսին ։ Մեր տիրոջմէն չենք պահեր որ սուակ հատաւ ։ և որ անա-սուններն ալ մեր տիրոջն եղան ։ այլ բան մը չմնաց մեր տիրոջը առջեւը ։ բայց մեր անձերը

19 ու երկիրը ։ Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ առջեւը մեռնինք մենք ու մեր երկիրը ։ մեզ ու մեր երկիրը հացով ծախու առ ։ և մենք մեր երկիրովը փարաւոնին ծառաներ ըլլանք ։ և սերմ տուր մեզ որ ապրինք ու չմեռնինք ։ և

20 երկիրը ամլուի չըլլայ ։ Եւ Յոսեփ բոլոր Եգիպտոսի երկիրը փարաւոնին համար ծախու առաւ ։ քանզի Եգիպտացւոց ոք այր ամբո-ղիկ ըլլալուն համար՝ անոնց ամէն մէկը իր ար-

21 ար ծախեց ։ ու երկիրը փարաւոնին եղաւ ։ Եւ Եգիպտոսի ամէնուն մէկ ծայրէն մինչև մէ-կալ ծայրը՝ ժողովրդը ¤ բաղաքի բաղաքի¤

22 փոխադրեց ։ Միայն Քուրմերուն երկիրը ծա-խու չառաւ ։ վասն որ քուրմերը փարաւոնէն նշանակ բաժին ունէին ։ ու կ՚ուտէին իրենց բաժինը ։ որ փարաւոն կու տար անոնց ։ անոր

23 համար իրենց երկիրը չծախեցին ։ Եւ Յոսեփ ըսաւ ժողովուրդին ։ Ահա այսօր ծախու առի ձեզ ու ձեր երկիրը փարաւոնին համար ։ արդ ձեզի սերմ [illegible] ։ ու սերմանեցէք երկիրը ։

24 Եւ եղելի արդիւնքին հինգէն մէկը փարաւոնին պիտի տաք ։ ու չորս մասը ձերը պիտի ըլլայ ։ որ արտին սերմ ու ձեզի և ձեր տանը մէջ եղողներուն ու ձեր ապրուստին ուտելիք ըլ-

25 լայ ։ Եւ ըսին ։ Մեզ ապրեցուիր ։ գտնենք մեր տիրոջը առջեւը շնորհք գտնենք ։ ու փարաւո-

26 նին ծառաներ ըլլանք ։ Եւ Յոսեփ սա օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի երկրին մէջ մինչև այս օր՝ որ հինգէն մէկը փարաւոնին ըլլայ ։ բաց ի քուրմերուն երկրէն ։ որ փարաւոնին չեղաւ ։

27 Եւ Իսրայէլ նոր բնակեր Եգիպտոսի երկրին մէջ Գեսեմի երկիրը ։ ու հոն կալուածք սաս-ցան ։ և հաճելի ու խիստ չատցան ։

= Գէն. խգ. 51։
ք Գէն. խե. 10։ խգ. 24։
ֆ Գծգ. ե. 13։
ր Գէն. խգ. 33։
ր Գէն. խգ. 34։
ղ Գէն. ժե. 13։ ք Օր. խ. 5։
Գէն. խգ. 1։ Գծգ. ե. 11։
ը Գէն. խգ. 34։
ր Գէն. ի. 19։
ե Ելմ. ե. 4։
ի Սաղ. լԹ. 12։ Ելբ. ժա. 9, 13։
ձ Ելբ. ժգ. 1։
ի Գէն. խե. 7։ լե. 28։
ե Ելմ. է. 7։
ի Ելմ. ա. 11։ ժբ. 37։
ձ Գէն. խա. 19։
ի Ելբ. ժա. 9։
ձ Գէն. խա. 36։
ի Ելբ. ժգ. 1։
ի Ելբ. ժգ. 1

28 Եւ ըսկոր եդիպտոսի երկրին մէջ տասնեւ-
հինգ տարի տպրեցաւ. ու ըսկորին կենացը
տարիներուն օրերը հարիւր քսանտասնեւհինգ
29 տարի եղան. Ու երբոր Իսրայէլին մեռնելու
օրերը մօտեցան, կանչեց իր Յովսէփ որդին,
ու ըսաւ անոր, Թէ որ հիմա քու առջեւդ
շնորհք գտայ, կ'ազատէ՛ քեզի հետդ իմ
երանելիս տակը գիր, և ողորմած ու ճշմարտութիւն ըրէ. կ'ազատէ՛ զիս
30 զի՛ ես եգիպտոսի մէջ մի թաղեր. Հապա իմ
հայրերուս հետ ննջեմ, ու դուն ես եգիպտոսէն հանես, և իս անոնց գերեզմանը թաղես.
Եւ անկաս ըսաւ, Ես քու ըսածիդ պէս պի-
31 տի ընեմ. Եւ ինքը ըսաւ, Ինծի երդում ը-
րէ. և անկաս երդում ըրաւ անոր. Եւ Իս-
րայէլ †անկողնին գլուխն վրայ երկրպա-
գութիւն ըրաւ.

ԳԼ. ԽԸ

1 Յովհէփ իր ծերհիրներուն հօրը հիւանդութեանը տես կ'ելր.
Յակ. 3 Յակոբ իրեն եղած խոստմանքը կը պատճ. 5 Եփրեմը ու Մանասէ իր որդոցը կ'որդեգրէ. 7 Յովհէփին
մօրը գերեզմանին տեղ ըլլալը կ'ըսէ. 9 կ'օրհնէ Եփրեմը ու
Մանասէ. 17 պզտիկը մեծէն վեր կը դնէ. 21 անոնց նորէն
դառնալուն համար կը մխիթարէ անոր.

1 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը Յովհէփին
ըսուեցաւ, Ահա քու հայրդ հիւանդ է. և
անկեան իր երկու որդիքը Մանասէն ու Եփ-
2 րեմը իր հետը առաւ. Եւ Յակոբին պատ-
մուեցաւ ու ըսուեցաւ, Ահա քու որդիդ Յով-
սէփ գերդ կու գայ. և Իսրայէլ ուժովցաւ
3 ու անկողնին վրայ նստաւ. Եւ Յակոբ ըսաւ
Յովսէփին, Ամենակարող Աստուած գտնաւ-
նու երկիրը Լուզի մէջ երեցաւ ինծի, ու
4 օրհնեց զիս. Եւ ըսաւ ինծի, Ահա քեզ պի-
տի աճեցընեմ ու շատցընեմ, և քեզ չաս
ժողովրդականու հաչ պիտի ընեմ. և աս եր-
կիրը քեզի եւ քու սերունդիդ յաւի-
5 տենական կալուածք ըլլալու պիտի տամ. Եւ
հիմա քու երկու որդիքդ որ ծնան քեզի
եգիպտոսի երկրին մէջ քեզի եգիպտոս գա-
լէս առաջ, իմն են. Եփրեմ ու Մանասէն
Ռուբենին ու Շմաւոնին պէս իմն պիտի ըլ-
6 լան։ Եւ անոնցմէ ետքը քու ծնած որդիդ-
դոկիդ ըլլան, — իրենց ժառանգութիւնը
մէջ իրենց եղբայրներուն անուններովը կոչ-
7 ուին։ Եւ ես երբոր Միջագետէն կու գայի,
Քանանա երկրին մէջ ան ճամբուն վրայ որ
տակաւին Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ
կայ, †Ռաքէլ մեռաւ իմ քովս. ու զանի-
կա Հոն Եփրաթային ոսպնկին Բեթլեհեմին
ճամբուն մէջ թաղեցի.

8 Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսէփին որդիները,
9 ու ըսաւ, Ո՞վ են սոոնք. Եւ Յովսէփ ըսաւ
իր հօրը, Իմ որդիներս են որ Աստուած հոս
ինծի տուաւ. և անկաս ըսաւ, Շնորհք ըրէ՛
10 ինծի բեր զանոնք, Որ օրհնեմ. Ու Իսրա-
յէլին աչքերը ծերութենէն ծանրացած էին,
ասիկ չէր կրնար տեսնել. և զանոնք մը-
ցուց անոր, ու համբոյր տուաւ զանոնք
11 և գրկեց. Ու Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին, Ես
չէի յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ, և ահա
Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ ցուցուց.
12 Եւ Յովսէփ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն,
և իր երեսը մինչեւ գետինը խոնարհութեան
13 ըրաւ. Եւ Յովսէփ առաւ անոնց երկուքն
ալ՝ Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ
կողմը և Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Ի-
14 սրայէլին աջ կողմը, ու մօտեցուց անոր. Եւ
Իսրայէլ իր աջ ձեռքը երկնցուց, ու Եփրե-
մին գլխուն վրայ դրաւ, որ պզտիկն էր, ու
իր ձախ ձեռքը Մանասէին գլխուն վրայ-
անկաս խորհրդով իր ձեռքերը փոխեց. Ին-
15 չու որ Մանասէն անդրանիկն էր։ Եւ Իսրայէլ
Յովսէփ ու ըսաւ, Ան Աստուածը՝ որուն
առջեւը իմ հայրերս Աբրահամ ու Իսահակ
քալեցին, ան Աստուածը որ ծնած ատենէս
16 մինչեւ այսօր ինծի հովիւ եղաւ, Ան Հրեշտակը՝
որ ինծի ամէն չարիքներէն ազատեց, օրհնէ
աս տղաքները, և իմ անունս ու իմ հայրե-
րուս Աբրահամին և Իսահակին անունը անոնց
վրայ կանչուի, ու երկրին մէջտեղը խիստ
17 շատնան։ Եւ երբ Յովսէփ տեսաւ որ հայրը
իր աջ ձեռքը Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ,
ինծի չհաճեցաւ ցեսաւ. և իր հօրը ձեռքը
բռնեց որ զանիկա Եփրեմին գլխուն վրայէն
18 Մանասէին գլխուն վրայ փոխադրէ։ Եւ Յով-
սէփ ըսաւ իր հօրը, Ոչ այդպէս, հայր իմ,
ինչու որ անդրանիկը աս է. քու աջ ձեռքդ
19 անոր գլխուն վրայ դիր։ Եւ իր հայրը չա-
դեց ու ըսաւ, Գիտեմ, որդեակ իմ, գիտեմ.
ասիկա ալ ժողովուրդ պիտի ըլլայ, և ասի-
կա ալ մեծ պիտի ըլլայ. բայց անոր պըզ-
տիկ եղբայրը անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ,
ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ պիտի
20 ըլլայ։ Եւ ան օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ,
Իսրայէլ քեզմով պիտի օրհնէ, «Աստուած
քեզ Եփրեմին պէս և Մանասէին պէս թող
ընէ» ըսելով. Եփրեմը Մանասէէն առաջ դրաւ.
21 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին, Ահա ես կը
մեռնիմ. և Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլ-
լայ, ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի
22 դարձնէ. Եւ ես քու եղբայրներէդ մէկ

ա Ծն. հմր. 9.
բ Ր Օր. լա. 14. գ Թագ. բ. 1.
դ Ել. ի. 8.
ե Ել. ի. 49.
զ Ծն. գլ. ծ. 25.
է Ր Թագ. ամբ. 37.
ը Ել. ի. 28. թ. 5. 13.
թ Ել. իբ. 2։ գ Թագ. ա. 47։ Երբ. ժա. 21։
ժ Կամ գառագանդին
ի Ել. իբ. 13. 19։ լե. 8. 9. կա.
ձ Ել. ժե. 8.
ղ Ել. իա. 50. իզ. 20։ Ծն. ժգ. 7. ժզ. 4.
ճ Ել. ժե. 9. 16. 19.
ն Ել. լդ. 5.
շ Ել. իե. 4.
ո Ել. իե. 1.
չ Դ. իե. 27.
պ Ել. իե. 26.
ջ Հմր. 19.
ռ Երբ. ժա. 21.
ս Ել. ժե. 1. իզ. 40.
վ Ել. իբ. 15. լա. 11. 13. 24. Մաթ.
տ Լդ. 22. Ղեւ. 7.
ր Լամբ. բ. 18. Գաղ. ժե. 17.
ց Ծն. ժա. իզ. 24. 37.
փ Հմր. 14.
ք Գ Թագ. 8.
օ Ել. իբ. 8.
ֆ Ծն. ժա. 35. 37. բ. 19. 21. Բ Օր. լգ. 17. Յեսու. 6. 8.
և Հագէ. գ. 11. 12.
ու Ել. իզ. 4. ծ. 4.
ֆ Ծն. իզ. 32. Մաթ. ե. 9. Յովհ. գ. 1.

բաժին առելի տուի քեզի, որն որ Ամորհայի-
ներուն ձեռքէն իմ սրովս ու աղեղովս առի։

ԳԼ· ԽԹ

1 Ցակոբ իր որդիները կը կանչէ զանոնք օրհնելու համար։ 3 Ան-
ձին ինկան օրհնութիւնը։ 29 Իր թաղելուն վերաբեր պատուէր կու տայ։ 33 Իր մահը։

1 Եւ Յակոբ կանչեց իր որդիները ու բսաւ.
Ժողովուեցէք, որ ՚ձեզի ըսեմ ինչ որ գալիքը պատահիլ ձեզի։
2 Ժողովուեցէք ու ականջ տուէք, ով Յակոբին
որդիները,
՚Ու ձեր Հօրը Իսրայէլին մտիկ ըրէք։
3 Ռուբէն, դուն անդրանիկս,
Իմ ոյժս ու իմ զօրութեանս սկիզբը,
Բարգութեան կատարելութիւնը ու զօրու-
թեան կատարելութիւնը դուն ես։
4 Ջուրի պէս եռացիր, առաջին պիտի չըլլաս.
Ինչու որ Հօրդ անկողինը եյար։
Այնտեղ պղծեցիր ՚ինձ։ (Իմ անկողի՛նս եյաս։)
5 Շմեհոն ու Ղեւի Եղբայրներ են։
Սուրերնին Անիրաւութեան զօրինքներ են։
6 Իմ հոգիս Անոնց խորհուրդներուն չմտնէ,
Իմ պատիւս Անոնց ժողովին հետ չմիանայ.
Ինչու որ Իրենց բարկութեամբը մարդ սպան-
նեցին,
Ու Իրենց կամապաշտութեամբը ցուլի ջիղ
կտրեցին։
7 Անիծեալ ըլլայ անոնց բարկութիւնը՝ ինչու
որ խիստ էր,
Ու անոնց սրտմտութիւնը, ինչու որ ահռելի էր։
Զանոնք Յակոբին մէջ պիտի բաժնեմ,
Ու զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի ցրեմ։
8 Ո՛վ Յուդա, քու եղբայրներդ քեզ պիտի
գովեն.
Ձեռ ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին
վրայ ըլլայ.
Ձեռ Հօրդ որդիքը քեզի երկրպագութիւն
ընեն։
9 Յուդան ՚առիւծի ձագ է.
Որդեակ իմ, կողոպտումէն ելար։
՚Առիւծի պէս Ծռնկի կրկնեց, մատակ առիւ-
ծի պէս պառկեցաւ.
Ջանիկա ո՞վ պիտի արթնցընէ։
10 Իշխողութիւնը Յուդայէն պիտի չպակսի,

Ա Գլ· ԺԹ· 16· ԼՂ· 1
28· ՑԱա· ԺԹ· 14·
Եսա·

— Բ Օր· գ· 30· Թուա·
իգ· 14· Նա· բ· 21·
ԼՍ· 6· Երեմ· իգ·
20· Դան· բ· 28·
29· Գար· բ· 17·
Երբ· ա· 2·
Գ Օր· ԼՂ· 11· Նե-
մաե· գ· 7·
Դ Պաղ· ԼՂ· 11·
Է Գլ· ԽԹ· 38·

Ե Օր· ԽԲ· 17· Պաղ·
ՀԸ· 31·
Զ — Ա՞ն· Ե· 1·
Է Գլ· ԼԸ· 22· — Ա՞ն·
Ե· 1· Օր· ԽԲ·
20·
Ը Գլ· ԽԹ· 33· 34·
Թ Նա·ե· 9· 10·
Ժ Գլ· ԼՂ· 23·
ԺԱ Նա·ե· ա· 15·
16·
ԺԲ Պաղ· ԺԷ· 9· Ե·
18· Ծե· 8·
ԺԳ Պաղ· ԺԷ· 9· Եփե·
Ե· 11·

Ա Օր· ԽԲ· 37·
Բ Օր· ԽԸ· 57·
Գ Պաղ· Կ· 7· Ծբ· 8·
Թուա· ԻՈ· 18·
Դ Օր· ԼՂ· 18· 19·
Եսա· ԺԱ· 1· Եր·
31· Եզեկ· ԻՈ· 27·
Դան·ԻԲ· 25· Ա՞ն·
ԻՈ· 9· Ղ·ես· ա·
32· 33·
Ե Ա՛ստուած Իսրայէլի Ցակոբայ
Ա՛ստուած կը վկայէ։
Ա Գլ· ԽԹ· 25·
Զ Ա՞ն· Ժ· 9·
Է Ա՞ն· Ժ· 9· Ե·
Եսա·ԽԴ· 24· ԽԶ·
9·
Ը Թուա·ԽԶ· 9· Եփե·
Ե· 11·

Ո՛վ Յանոր ռահերուն մէջտեղէն Հօրհնագիրը,
՚Մինչև որ ՚Սիլովը գայ·
Ու Ժողովուրդները անոր պիտի Հնազանդին։
11 ՚Իր յաւանակը արմէնի պիտի կապէ,
Ու իր էգ իշուն Ձագը ամէնէն ազնիվ արմէնի·
Իր պատմուճանը գինիով պիտի լուայ,
Ու իր Հանդերձը խաղողի արիւնով։
12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր՝
Ու իր ակռաները կաթէն ճերմակ պիտի ըլլան։
13 Զաբուղոն Ծովուն եզերքը պիտի բնակի,
Ու անկիա Նաւերուն Հանդիսաւոր պիտի ըլլայ,
Եւ անոր սահմանը մինչև Սիդոն պիտի հասնի։
14 Իսսաքար ուժեղ էշ մին է,
Որ գոմերուն միջտեղը կը պառկի.
15 Եւ տեսնելով որ Հանգստութիւնը ազէկ էր,
Ու երկիրը որ գեղեցիկ էր,
Իր ուսը բեռցնելու յանձնարհեցաւ,
Ու հարկատու ծառայ եղաւ։
16 ՚Դան իր ժողովուրդը պիտի դատէ,
Իսրայէլի ցեղերէն մէկուն պէս։
17 Դան ճամբուս վրայ օձ մը պիտի ըլլայ,
Ու ճամբուս վրայ իժ մը,
Որ ձիուն գարշապարը կը խածնէ,
Անոնկ որ հեծեալը կ'իյնայ։
18 Կո՛վ ՑԷր, քու փրկութեանդ սպասեցի։
19 ՚Գադ՝ի՛ գունդ մը վրան պիտի յարձակի·
Բայց վերջապէս ինքը պիտի յարձակի։
20 ՚Ասերին Հացը պարարտ պիտի ըլլայ·
Ու ինքը թագաւորի համեղ համ կերակուրներ
պիտի տայ։
21 ՚Նեփթաղիմ գեղեցիկ խօսքեր տուող
Ազատ Թռչուած եղջերու մին է։
22 Յովսէփ պտղաւոր ոստ մին է,
Աղբիւրի քով ՚պտղաբեր ոստ մը,
Որուն բողբոջները պատի վրայ կ'ելլեն։
23 Աղեղնաւորները ՚վշտացուցին զանիկա,
Ու նետահէտ եղան ՚Ե՛ւ ատելցին զանիկա.
24 Բայց անոր ՚աղեղը զօրաւոր մնաց,
Եւ իր ձեռացը բազուկները ուժովցան,
Ցակոբին ՚Հզօր Աբրահամի ձեռքերովը։
Իսրայէլին ՚Վէմը եղող ՚Հովիւը անկէ է։
25 ՚Ա՛յն քու Հօրդ Աստուծմէն է՝ որ քեզի պի-
տի օգնէ,
՚Եւ Ամենակարողն՝ որ քեզ պիտի օրհնէ,

Ա՝ ու։
Բ Օր· ԽԸ· 8·
ԹԱա· ԻՈ· 38·
Գ Պաղ· Կ· 7· Ծբ· 8·
Դ Թագ· Ժբ· 32·
Ե Օր· ԼՃ· 18· 19·
Եսա· ԺԱ· 1· Եր·
31· Եզեկ· ԻՈ· 27·
Զ Օր· ԼՃ· 22·
Դատ· Ժբ· 1· 2·
Է Դատ· Ժբ· 27·
Ը Պաղ· ԺԸ· 10· 11·
168· 174· ՚Նա· ԽԵ·
9·
Թ Օր· ԼՃ· 20·
— Ա՞ն· Ե· 18·
Ժ Օր· ԼՃ· 24·
Եսա· ԺԱ· 21·

Ա՞ն· ը· 7· Դա·
ը· 30· 31· 32·
Բ Օր· ԼՃ· 13· 15·
Գ Պաղ· ՃԵ· 1·
Դ Պաղ· ՃԵ· 5·
Ե Պաղ· ՃԷ· 1·
Զ Պաղ· ՃԸ· 1·
Է Պաղ· ՃԹ· 1·
Ը Պաղ· Ճ· 1·
Թ Պաղ· ՃԱ· 1·
Ժ Պաղ· ՃԲ· 1·
ԺԱ Պաղ· ՃԳ· 1·
ԺԲ Պաղ· ՃԴ· 1·
ԺԳ Պաղ· ՃԵ· 1·
ԺԴ Պաղ· ՃԶ· 1·
ԺԵ Պաղ· ՃԷ· 1·
ԺԶ Պաղ· ՃԸ· 1·
ԺԷ Պաղ· ՃԹ· 1·
ԺԸ Պաղ· Ճ· 1·
ԺԹ Պաղ· ՃԱ· 1·
Ի Պաղ· ՃԲ· 1·
ԻԱ Պաղ· ՃԳ· 1·
ԻԲ Պաղ· ՃԴ· 1·
ԻԳ Պաղ· ՃԵ· 1·
ԻԴ Պաղ· ՃԶ· 1·
ԻԵ Պաղ· ՃԷ· 1·
ԻԶ Պաղ· ՃԸ· 1·
ԻԷ Պաղ· ՃԹ· 1·
ԻԸ Պաղ· Ճ· 1·
Ի

վերին երկնից օրհնութիւնովք,
Ու վերոյ պառկող խորախորհուրդ օրհնութիւն-
ներովք,
Որ եղեն պատճառ որովայնի եւ ծոցոյ օրհնութեան:
26 Քան զօրհնութիւնս հարցն իմոց մինչեւ ցսահմանս
լերանցն յաւիտենից. լիցին այսոքիկ ի գլուխ Յովսեփայ
եւ ի գագաթունս նազարացւոյն ի մէջ եղբարցն իւրոց:
27 Բենիամին գայլ յափշտակող. առաւօտուն կերիցէ զոհ
եւ իրիկնոյն բաժանիցէ զաւար:
28 Ամենայն տասն ազգացն Իսրայէլի զայս ետ հայր
նոցա եւ օրհնեաց զամենեսեան. եւ ետ օրհնութիւն
իւրաքանչիւր ումեք ըստ իւրում օրհնութեանն:
29 Եւ պատուիրեաց նոցա եւ ասէ ցնոսա. Ես ժողովեալ
եմ առ ազգս իմ, թաղեցէք զիս առ հարս իմ յանդի-
ման Եփրոնի Քետացւոյ,
30 յանդիման Մամբրէի յերկրին Քանանացւոց, զոր
գնեաց Աբրահամ ի Եփրոնէ Քետացւոյ յանդիման
Մամբրէի յերկրին Քանանացւոց, ի տեղւոջ ի նորին
ուր թաղեցաւ Սարա կին նորա:
31 Անդ թաղեցաւ Աբրահամ եւ Սարա կին նորա. անդ
թաղեցաւ Իսահակ եւ Հռեբեկա կին նորա. անդ եւ
ես թաղեցայ զԼիա:
32 Եւ կատարեալ էր պատուիրելն զոր պատուիրեաց
որդւոցն իւրոց, եւ ժողովեաց զոտս իւր ի մահիճն,
եւ մեռաւ եւ ժողովեցաւ առ ազգս իւր:

ԳԼՈՒԽ Ծ

1 Եւ Յովսէփ ետ անկանել երեսաց հօր իւրոյ ի վերայ
որդւոյն իւրոյ, եւ լայր ընդ նմա եւ համբուրէր զնա:
2 Եւ հրամայեաց Յովսէփ ծառայիցն իւրոց բժշկաց
զհայր իւր Իսրայէլ. եւ բժշկեցին բժիշկքն զԻսրայէլ:
3 Եւ լցան նմա քառասուն օր, զի այսքան ժամանակ
լնուին զկերակուրս նոցա. եւ լային զնա եգիպտացիք
եւթանասուն օր:
4 Եւ իբրեւ անցին աւուրքն լացման նորա, խօսեցաւ
Յովսէփ ընդ տանն Փարաւոնի եւ ասէ. Եթէ գտի շնոր-
հս առաջի ձեր, խնդրեցէք ի ականս Փարաւոնի եւ
ասասջիք նմա զայս.
5 Հայր իմ երդմնեցոյց զիս եւ ասէ. Ահա ես մեռանիմ,
ի գերեզմանի իմում զոր ինձ ինքեան հատի յերկրի
Քանանացւոց, անդ թաղեսցես զիս: Եւ արդ ելից եւ
թաղեցից զհայր իմ, եւ դարձայց:
6 Եւ ասէ Փարաւոն. ելից եւ թաղեա զհայր քո որպէս
երդմնեցոյց զքեզ:
7 Եւ ելանէ Յովսէփ թաղել զհայր իւր. եւ ելանէին
ընդ նմա ամենայն ծառայքն Փարաւոնի, այրք ծերք
տանն իւրոյ եւ ամենայն երկրին Եգիպտոսի,
8 եւ ամենայն տունք Յովսեփայ եւ եղբարքն իւրեանց
եւ տունք հօր նորա. միայն զերկինս թողին զերե-
խայսն եւ զխոշս եւ զանասունս իւրեանց յերկրին
Գեսեմայ:
9 Ելանէին ընդ նմա կառք եւ հեծեալք, եւ էր բազում
ոյժ ընդ նմա յոյժ:
10 Եւ եկին ի հանդերձ կալոյ որ կոչի Արտատ, որ է
յայն կողմանս Յորդանանու, եւ սգացին անդ սգով
մեծաւ եւ ահագնի եւ արար Յովսէփ զսուգ հօր իւրոյ
եւթն աւուրս:
11 Եւ տեսին զսուգն ի հանդերձ կալոյն Քանանացւոց
եւ ասեն. Սուգ ծանր է սա եգիպտացւոց. անդ կոչեցաւ
անուն տեղւոյն Սուգ Եգիպտացւոց, որ է յայն կողմանս
Յորդանանու:
12 Արարին որդիքն նմա զոր պատուիրեաց նոցա հայրն
իւրեանց:
13 Եւ տարեալ զնա որդիքն իւրեանց յերկիրն Քանանա-
ցւոց, եւ թաղեցին զնա յանդի Մամբրէի յերկրին
Քանանացւոց, զոր գնեաց Աբրահամ ի գերեզմանի
կալուածոյ ի Սամբրէ յերկրին Քանանացւոց:
14 Դարձաւ Յովսէփ յԵգիպտոս եւ եղբարքն իւրեանց
եւ ամենեքեան որ ելին ընդ նմա թաղել զհայր նորա,
յետ թաղելոյ զհայր իւր:
15 Եւ տեսին եղբարքն Յովսեփայ զի մեռաւ հայրն
նոցա, եւ ասեն. Գուցէ ատիցէ զմեզ Յովսէփ եւ
հատուսցէ մեզ զամենայն չարիսն զոր արարաք
նմա:
16 Եւ պատուիրեցին առ Յովսէփ եւ ասեն. Հայր քո
պատուիրեաց նախ քան զմահ իւր եւ ասաց.
17 Այսպէս ասասջիք Յովսեփայ. Թող զանօրէնսն
եղբարցն քոց եւ զմեղս նոցա, զի չարիս հատուցին
քեզ. եւ արդ թող զանօրէնսն ծառայից Աստուծոյ
հաւրն քոյ զմեղս նոցա զայս:
Եւ լայր Յովսէփ ընդ խօսել նոցա զայս առ նա:
18 Եւ գնացեալ եղբարքն նորա առ նա, անկան առաջի
երեսաց նորա եւ ասեն. Ահա մեք ծառայք քո եմք:
19 Եւ ասէ ցնոսա Յովսէփ. Մի երկնչիք, զի ոչ յԱստուծոյ
եմ ես:
20 Դուք խորհեցայք ինձ չարութիւն, եւ Աստուած
խորհեցաւ զայն ի բարի, զի զայսօր արասցէ զայս
կատարել զբազում ազգս կեանս:
21 Եւ արդ մի երկնչիք, ես սնուցից զձեզ եւ զորդիս
ձեր. եւ մխիթարեաց զնոսա եւ խօսեցաւ սրտի նոցա:
22 Եւ բնակեցաւ Յովսէփ յԵգիպտոս եւ եղբարքն նորա
եւ ամենայն տունք հաւր նորա. եւ կեցին Յովսէփ
հարիւր եւ տասն ամ:
23 Եւ ետես Յովսէփ զորդիս Եփրեմայ զաւրորդի
ազգս. եւ զորդիս Մանասէի որդւոյ Յովսեփայ ետ
ընկալեալ ի ծունկս իւր:
24 Եւ ասէ Յովսէփ ցեղբարս իւր. Ես մեռանիմ, եւ
Աստուած այցելու լիցի ձեզ եւ հանիցէ զձեզ յերկրէ
յայսմանէ յերկիրն զոր երդմնեցոյց Աբրահամու եւ
Իսահակայ եւ Յակոբայ:
25 Եւ երդմնեցոյց զորդիսն Իսրայէլի եւ ասէ. Յայցելու
Աստուած զձեզ, հանիցէ զոսկերս իմ ընդ ձեզ յայսմ-
ոստէ:
26 Եւ մեռաւ Յովսէփ հարեալ ամաւք հարիւր եւ տասն
ամաց. եւ դնեցին զնա ի դագաղի յԵգիպտոս:

---

1 Եւ Յակոբ ի հոր երեսաց որդւոյ իւրոյ, եւ ետես զնա
եւ լայր ընդ նմա:
2 Եւ ետ Յակոբ իւր բժշկել զնա ծառայսն իւր զբժիշկսն
զհայր նորա զԻսրայէլ. եւ բժշկեցին զնա:
3 Եւ լցան նմա քառասուն օր, զի այսքան ժամանակ
լնուին զկերակուրս նոցա. եւ լային զնա եգիպտացիք
եւթանասուն օր:
4 Եւ իբրեւ անցին աւուրքն լացման նորա, խօսեցաւ
Յովսէփ ընդ տանն Փարաւոնի եւ ասէ. Եթէ գտի շնոր-
հս առաջի ձեր, խնդրեցէք ի ականս Փարաւոնի եւ
ասասջիք նմա զայս.
5 Հայր իմ երդմնեցոյց զիս եւ ասէ. Ահա ես մեռանիմ,
ի գերեզմանի իմում զոր ինձ ինքեան հատի յերկրի
Քանանացւոց, անդ թաղեսցես զիս: Եւ արդ ելից եւ
թաղեցից զհայր իմ, եւ դարձայց:
6 Եւ ասէ Փարաւոն. ելից եւ թաղեա զհայր քո որպէս
երդմնեցոյց զքեզ:
7 Եւ ելանէ Յովսէփ թաղել զհայր իւր. եւ ելանէին
ընդ նմա ամենայն ծառայքն Փարաւոնի, այրք ծերք
տանն իւրոյ եւ ամենայն երկրին Եգիպտոսի,
8 եւ ամենայն տունք Յովսեփայ եւ եղբարքն իւրեանց
եւ տունք հօր նորա. միայն զերկինս թողին զերե-
խայսն եւ զխոշս եւ զանասունս իւրեանց յերկրին
Գեսեմայ:
9 Ելանէին ընդ նմա կառք եւ հեծեալք, եւ էր բազում
ոյժ ընդ նմա յոյժ:
10 Եւ եկին ի հանդերձ կալոյ որ կոչի Արտատ, որ է
յայն կողմանս Յորդանանու, եւ սգացին անդ սգով
մեծաւ եւ ահագնի եւ արար Յովսէփ զսուգ հօր իւրոյ
եւթն աւուրս:
11 Եւ տեսին զսուգն ի հանդերձ կալոյն Քանանացւոց
եւ ասեն. Սուգ ծանր է սա եգիպտացւոց. անդ կոչեցաւ
անուն տեղւոյն Սուգ Եգիպտացւոց, որ է յայն կողմանս
Յորդանանու:
12 Արարին որդիքն նմա զոր պատուիրեաց նոցա հայրն
իւրեանց:
13 Եւ տարեալ զնա որդիքն իւրեանց յերկրին Քանանա-
ցւոց, եւ թաղեցին զնա յանդի Մամբրէի յերկրին
Քանանացւոց, զոր գնեաց Աբրահամ ի գերեզմանի
կալուածոյ ի Սամբրէ յերկրին Քանանացւոց:
14 Դարձաւ Յովսէփ յԵգիպտոս եւ եղբարքն իւրեանց
եւ ամենեքեան որ ելին ընդ նմա թաղել զհայր նորա,
յետ թաղելոյ զհայր իւր:
15 Եւ տեսին եղբարքն Յովսեփայ զի մեռաւ հայրն
նոցա, եւ ասեն. Գուցէ ատիցէ զմեզ Յովսէփ եւ
հատուսցէ մեզ զամենայն չարիսն զոր արարաք
նմա:
16 Եւ պատուիրեցին առ Յովսէփ եւ ասեն. Հայր քո
պատուիրեաց նախ քան զմահ իւր եւ ասաց.
17 Այսպէս ասասջիք Յովսեփայ. Թող զանօրէնսն
եղբարցն քոց եւ զմեղս նոցա զայս:
Եւ լայր Յովսէփ ընդ խօսել նոցա զայս առ նա:
18 Եւ գնացեալ եղբարքն նորա առ նա, անկան առաջի
երեսաց նորա եւ ասեն. Ահա մեք ծառայք քո եմք:
19 Եւ ասէ ցնոսա Յովսէփ. Մի երկնչիք, զի ոչ յԱստուծոյ
եմ ես:
20 Դուք խորհեցայք ինձ չարութիւն, եւ Աստուած
խորհեցաւ զայն ի բարի, զի զայսօր արասցէ զայս
կատարել զբազում ազգս կեանս:
21 Եւ արդ մի երկնչիք, ես սնուցից զձեզ եւ զորդիս
ձեր. եւ մխիթարեաց զնոսա եւ խօսեցաւ սրտի նոցա:
22 Եւ բնակեցաւ Յովսէփ յԵգիպտոս եւ եղբարքն նորա
եւ ամենայն տունք հաւր նորա. եւ կեցին Յովսէփ
հարիւր եւ տասն ամ:
23 Եւ ետես Յովսէփ զորդիս Եփրեմայ զաւրորդի
ազգս. եւ զորդիս Մանասէի որդւոյ Յովսեփայ ետ
ընկալեալ ի ծունկս իւր:
24 Եւ ասէ Յովսէփ ցեղբարս իւր. Ես մեռանիմ, եւ
Աստուած այցելու լիցի ձեզ եւ հանիցէ զձեզ յերկրէ
յայսմանէ յերկիրն զոր երդմնեցոյց Աբրահամու եւ
Իսահակայ եւ Յակոբայ:
25 Եւ երդմնեցոյց զորդիսն Իսրայէլի եւ ասէ. Յայցելու
Աստուած զձեզ, հանիցէ զոսկերս իմ ընդ ձեզ յայսմ-
ոստէ:
26 Եւ մեռաւ Յովսէփ հարեալ ամաւք հարիւր եւ տասն
ամաց. եւ դնեցին զնա ի դագաղի յԵգիպտոս:

Թիւն բրին։ և Հնձու կ'ապտնէք քեզի՝ Հնձ
Հօրդ. Աստուծոյն Ծառաներուն յանցանքը նե
րէ։ եւ Թոմէի կայան՝ երբոր անոնք խոսե
18 ցան իրենց։ Ու անոր եղբայրներն ալ գացին,
և անոր առջեւը իյնային, ու ըսին, Ահա մենք
19 քու Ծառաներդ ենք։ եւ Թոմէի ըսաւ ա
նոնց, Մի վախնաք։ Միթէ ես Աստուծոյ տե
20 զին եմ։ Դուք խելամտութիւն գիտէիք հա
ճար ինքը երկուքդ՝ Աստուծոյ հա
մար ինքը երկուքդ բրաւ. Արդհամին, խոս
25 հակին ու Թակարին։ եւ Թոմէի խրատին
որ Հնձուց երկուքդ ինել տեսաւ. խոս
տացաւ ինչուան ձեզի այցելութիւն պիտի
26 ինէ, ու իմ ականջներս ասկից Հանէք։ եւ
Թոմէի Հարիւր տասը տարեկան ըլլալով մե
ռաւ։ ու Գամլատցին ցանկալի, և տապանի
մէջ մէջ դրին եղիպտոսի մէջ։

23 տարի ապրեցաւ։ եւ Թոմէի եփրեմին որդի
ները Մինչև երրորդ սերունդը տեսաւ, և
Մանասէին որդւոյն Վաքիրին որդիներն ալ
Թոմէիին ծունկերուն վրայ ծնան։

24 Եւ Թոմէի իր եղբայրներուն ըսաւ, Ա
ես կը մեռնիմ, ու Աստուած անշուշտ ձեզի
այցելութիւն պիտի ընէ, ու ձեզ աս երկրէն
պիտի Հանէ դէպ ի այն երկիրը՝ որուն հա
մար ինքը երդումի բրաւ Արդհամին, Իսա
25 հակին ու Թակարին։ եւ Թոմէի իրարկին
որդւոյը երդումի ընել տուաւ. ըսելով, Ա
ստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի
26 ինէ, ու իմ ականջներս ասկից Հանէք։ եւ
Թոմէի Հարիւր տասը տարեկան ըլլալով մե
ռաւ։ ու Գամլատցին ցանկալի, և տապանի
մէջ մէջ դրին եղիպտոսի մէջ։

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Թոմէիին մեռնելէն ետքը Իսրայէլի որդիքը կը շտապան
2 Դար Թագաւորը Քի և կը շարչարէ զանոնք Ծանր գործե
րով։ բայց անոնք ուրէք կը շտապան։ 15 Մանկաբարձներ
Աստուծմէ վախնալով՝ արու զաւակները կ'ապրեցնեն։ 22
Փարաւոն կը հրամայէ արու զաւակները ջուրը նետել։

1 Եւ Եղիպտոս գացող Իսրայէլի որդւոյը
անուններուն տուներ են։ ամէն մէկը իր տունը
2 մը Թակոբին հետ գնաց։ Ռուբէն, Շմաուն,
3 Դևի ու Ցուդա, Իսաքար, Զաբուղոն և Բե
4 նիամին, Դան ու Նեփթալիմ, Գադ ու Ա
5 սեր։ եւ Թակոբին երեսուն եւթն բոլոր Հոգի
ները Եւսէփեանաստ Հոգի էին։ Թոմէիի ալ
6 Եղիպտոս էր։ եւ Թոմէիի ու անոր բոլոր
7 եղբայրները և բոլոր այն սերդը մեռան։ Իր
Իսրայէլի որդիքը ծաճկացան և
չատցան ու խիստ զօրացան։ և այն երկիրը
անունդնով լեցուեցաւ։

8 Արդ Եղիպտոսի վրայ մէկ նոր Թագա
9 ւոր մը եկաւ, որ Թոմէիին չէր ճանչնար։ եւ
անիկա բաւ իր ժողովրդին, Ահա Իսրա
յէլի որդւոյը ժողովրդը մեզմէ չատ ու
10 զօրաւոր են։ Եկէք Խնամութիւն բանեցը
նենք անոնց դէմ, որ չըլլայ թէ չատնան,
ու երբոր պատերազմ պատահելու ըլլայ,

անոնք ալ մեր թշնամիներուն հետ միանան,
ու մեզի դէմ պատերազմին, և աս երկրէն
11 երթան։ Անոր համար զօրավարներ դրին
անոնց վրայ, որ չարչարեն զանոնք Իրենց
Ծանր գործերովը։ և փարաւոնին չտեա
րանի քաղաքներ փիթոմ ու Ռամսէսը շի
12 նեցին։ եւ որչափ որ չարչարէին զանոնք, այն
չափ ալ աւելի կը չատնային ու կ'աճէին։ և
13 անոնք Իսրայէլի որդւոյնէն ձանձրացան։ եւ
Եղիպտացիք բռնութեամբ կը Ծառայեցնէին
14 Իսրայէլի որդիները։ եւ անոնց կեանքը Ծանր
գործով՝ կսկծով ու ապիսներով և դա
շտի ամէն գործովը կը դառնացնէին։ ինչ
Ծառայութիւն որ անոնց ընել տային՝ բռնու
թեամբ էր։

15 Եւ Եղիպտոսի Թագաւորը խօսեցաւ Եբ
բայերուն մանկաբարձներուն, որոնց մէկուն
անունը Սեփրա՝ ու մէկալին անունը Փուա
16 էր, Ու ըսաւ, Երբոյեցի կիներուն ծառքը
առած աթոռները՝ նստարանները վրայ նա
յիք, թէ որ ծոյ է մեռցնել զանիկա, 17 թէ որ աղջիկ է՝ թող ապրի։ Բայց ման
կաբարձները Աստուծմէ վախցան, ու Եղիպ
տոսի Թագաւորին իրենց բանտին պէս չը
18 րին։ Հապա արուներդ ապրի կը Թողուին։ եւ
Եղիպտոսի Թագաւորը կանչեց մանկաբարձ

ե Դև. խոչ. 31 Գ. գ. 21։
է Դև. խոչ. 28. 27։
Հար. 230 Օրմ. 232։
ը Դև. Դ. 26. Գ. 15։
թ Դև. խոչ. 5։ ը Օր
խոչ. 5։ Սաղ. 36։
ժ Դև. խ. 14։ Գ. 3։
ժա Դև. խոչ. 5։ Օր
խոչ. 5։ Սաղ. 36։
ժբ Դև. խ. 14։ Գ. 3։
ժգ Դև. խոչ. 10։ Ելս
խոչ. 32։ Գ. 16։
ժդ Հար. 2։

ա Գ. խ. 5. 7։ Գ. գ. 13. 14. 15։
բ Գ. խ. 12։ Ա. 44։
գ Գ. ԼԳ. 3։
դ Ելս. անուն պարեն
ե Ելս. խգ. 10։ Ելս
խգ. 32։ Գ. 16։
զ Թու. ԼԲ. 39։
է Գ. Լ. 3։

ը Գ. խոչ. 31։ Գ. գ. 21։
թ Դև. խոչ. 28. 27։
ժ Հար. 230 Օրմ. 232։
ժա Դև. Դ. 26. Գ. 15։
ժբ Դև. խոչ. 5։ Օր
խոչ. 5։ Սաղ. 36։
ժգ Դև. խոչ. 5։ Օր
խոչ. 5։ Սաղ. 36։
ժդ Դև. խոչ. 10։ Ելս
խոչ. 32։ Գ. 16։
ժե Հար. 2։

ա Սաղ. 36. 21։
բ Սաղ. 36. 21։
գ Ելս. Ե. 15։ Սաղ.
36. 23։ Առակ. Ժգ.
23։ Գ. 19։
դ Դև. Դ. 26։ Գ. 15։
ե Դև. խե. 13։ Գ. գ.
7։ Ը Օր. խգ. 6։
զ Գ. ը. 11։ Ե. 4. 5։

ա Սաղ. Ժ. 6։
բ Առակ. Ժգ. 6։
գ Դան. գ. 16. 18։
գ. 15։ Գ. 16. 23։

նեքը, ու բաւս անոնց, ինչո՞ւ աս բանը ըրիք,
19 ու արուեստը ազէ խոզուցիք։ Եւ Տէրոջմէն բարձեր բան փարաւոնին, գնոյն երթալ իւր կինիներէն եզիպացի կինիներուն պէս չլիս։ Ինու ար առգ են։ Տէրոջմէն անոնց
20 չգացած՝ կը մնանին։ Ինոր համար Աստուած Տէրոջմէն բարիք բրաւ։ և մոզ-
21 ներդը չատցաւ ու խաս զօրացաւ։ Եւ Տէրոջ եզաւ ու Տէրոջմէն բարիք փաս-
22 նեցաւ ու Տէրոջ Աստուծմէ փախ։ Նեցուն համար, Տէրոջ տուներ չլինեց։ Եւ փարաւոն իր բոլոր մոզոներուն հրամայեց՝ ըսելով, Ամէն մնած ազուն գնոր նետեցէք, և ամէն ազէ ազ խոզուցէք։

ԳԼ։ Բ

1 Փախս կը մնանի։ 3 և տապանով մը չամբերուն մէջ կը դնէ։ 5 Փարաւոնին աղիկը կը գանն գանին։ ու իրեն ազ եգիր կ'ընն։ 11 Մոզիս Եգիպտացի մը կը սպանն։ 13 Երբայեցի մը կը չանդխանն։ 15 և Մադիամ փախչելով։ 21 Հան Կերսոմ անուն իրեն կինի կ'առնն։ 23 Գերասին մնանդը։ 25 Իսրայէլացոց ազաղիկը Աստուծոյ կը Հասնի։

1 Եւ Ղեւիին տունէն մէկը գնաց, ու Ղեւիին
2 Հն աղէկը ԲՀ առաւ։ Եւ կինիը յղացաւ, ու որդի մը մնաւ։ և Հնոր գեղեցիկ ըլլալը
3 տեսնելով՝ երեք ամիս պահնց գանիկ։ Եւ երբ ալ չէր կրնար պահել անիկա, պրաւեց զն տապանակ մը առաւ ուներ Համար, և կպրով ու ձիւթով ծեփեց, և ազին մէջը գրաւ, ու գետին եզերքը եղած չամիսին մէջ
4 ձգեց։ Եւ անոր քոյրը հեռու կսիեցաւ, որ
5 տեսնի թէ ինչ պիսի պատահի անոր։ Եւ Փարաւոնին աղէկը գնոր լիլաս բաւցուելու, և անոր ազախինները գետին եզերքը կը պարտէին։ և երբ անկիա չսիրին մէջտեղը տապանը տեսաւ, իր ազախինը խրկեց, որ բե-
6 բաս զանկիա։ Եւ երբոր բացաւ, ազան տեսաւ, և ահա ազան կու լար։ և խղճաց անոր վրայ, ու բաւս, Անկիա երբայեցոց ազաք-
7 ներէն է։ Եւ քոյրը անոր քոյրը բաւս Փարաւոնին աղջկանը, երթամ ու քեզի երբայեցիներէն ծիծ տուող կնիկ մը կանչեմ, որ ազան անուս-
8 ցանէ քեզի Համար։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը բաւս անոր, Գնա։ և աղջիկը գնաց, ու ազ-
9 զուն մայրը կանչեց։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը բաւս անոր, Առ աս ազան՝ որ անուցանես ինծի Համար, ու ես քու վարձդ կու տամ։ Եւ կինիը առաւ ազան ու անուց անիկա։ Երբ
10 որ ազան մեծցաւ, Փարաւոնին աղջկանը բերաւ զանկիա, ու Հանոր որդին եղաւ։ և անոր անունը Մոսէս դրաւ, ու բաւս, Ջանզի ջուրէն Հանեցի զանկիա։

11 Եւ ան օրերը Հերթոր Մոսէս մեծցաւ, իր եղբայրներուն եկաւ, ու անոնց Հնամր գործքերուն նայեցաւ։ և տեսաւ Եգիպտացի մը որ իր երբայեցի եղբայրներէն մէկը կր ծեծէր,
12 Եւ երբ անդին ու ատին նայեցավ տեսաւ որ մէկը չկայ, սպանցաւ Եգիպտացին, ու աւազին
13 մէջը թաղեց զանկիա։ Եւ Հետևեալ օրը եկաւ, և ահա երկու երբայեցի մարդիկ կը կռուէին իրարու Հետ։ և բաւս անոր որ իրաւունք չունէր, Ինչո՞ւ քու ընկերդիդ կը
14 զարնես։ Եւ անկիա բաւս, Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ։ Ին՞չ սպանելու մտաք ունես, ինչպես որ եգիպտացին սպանցիր։ Եւ Մոսէս վախցաւ ու բաւս, Անշուշտ աս բանը իմացուած է։
15 Եւ երբ փարաւոն լսեց աս բանը, Մոսէսը սպանցնել կ'ուզէր։ բայց Մոսէս փախչուելին երեսէն փախաւ, ու Մադիամին երկրը
16 բնակեցաւ։ և Հորի մը քով նստաւ։ Եւ Մադիամին քուրեր եօթը ազէի ունէր։ Ասոնք անուն կեան և ջուր քաշելին, ու իրենց Հօրը Հօրը խմցնելու Համար աւազանները
17 լեցուցին։ Եւ Հովիւները եկան ու վռնտեցին զանոնք։ և Մոսէս եռաւ ու օգնեց
18 անոնց, և անոնց Հօտին ջուր խմցուց։ Եւ երբ անոնք իրենց Հօրը Հրագուէլին եկան, անիկա բաւս, Ա՛յսօր ինչո՞ւ պատճառով չուս
19 եկաք։ Եւ բսին, Մէկ եգիպտացի մը մեզ Հովիւներուն ձեռքէն ազատեց, և մեզի ալ չատ ջուր քաշեց, ու Հօտին խմցուց։ Ան ալ բաւս իր աղջիկներուն, Եւ ո՞ւր է անիկա։ ինչո՞ւ ան մարդը պզտիկ Հոգ ուտիք։ կանչեցէք զայն՝ որ Հնոյ ուտէ։ Եւ Մոսէս Համեցաւ ան մարդուն Հետ բնակիլ, ու անիկա իր Սեպփորա աղջիկը Մոսէսին տուաւ։
22 Եւ Ցիպ որդի մը ծնաւ, և անիկա անոր անունը Գերսամ դրաւ, քանզի բաւս, Զգան դուխտ եղայ օտար երկրի մէջ։
23 Եւ եղաւ որ չատ օրերէն ետքը եգիպտոսի Թագաւորը մեռաւ, և Իսրայէլի որդիքը Հառաչանքնուն պատճառաւ Հառաչեցին ու ազազակեցին։ և Ծառայութեան Համար
24 Հանոնց ազազակը Աստուծոյ եկաւ։ Եւ Աստուած Հանոնց լսեց։ ու Աստուած Յիշեց Իր ուխտը՝ որ Աբրահամին,
25 Իսահակին ու Յակոբին Հետ էբեր էր։ Եւ Աս-

ժոս · 37։

2 Ծեր · Ելս · բ · 4 · Ես · բ Թագ · ժ · 19 · 20։
3 Ես · ա · ժոս · 18 · ժոս · բ · 12 · Նոս · գ · 10 · Երբ · գ · 10։
4 Ես · ա Թագ · բ · 55 · բ Թագ · ե · 11 · 13 · 27 · 29 · գ Թագ · բ · 5 · 24 · ժոս · 38 · Սաղ · ՃԺե · 1։
5 Գոր · ե · 19 · — Գե · գ · 20 · Թոս · ԺԹ · 59 · ա Մն · Իգ · 14։
6 Գոր · ե · 20 · Երբ · ժոս · 25։
7 Գոր · ե · 21 · Գոր · ե · 24։ · Յր Ջուրէն Հանուած ·
8 Գոր · ե · 23 · 24 · Երբ · ժոս · 24 · 25 · 26։
9 Գոր · ե · 11 · Գոր · ե · 26 · Գոր · ե · 27 · 28 · Գոր · ե · 29 · Երբ · 25։
10 Գե · ե · 29 · Երբ · ժ · 13 · 14 · Գե · գ · 25 · ժբ · 2 · Գե · գ · 1 · Յր Հան պատճառուած ·
11 Գոր · ե · 29 · Երբ · ժ · 13 · 14 · Գե · գ · 25 · ժբ · 2 · Գե · գ · 1 · Յր Հան պատճառուած · Գոր · ե · 11 · ԻԲ · 2 · Գե · գ · 1 · Գոր · ե · 7 · Գոր · ե · 30 ·
12 Գոր · ե · 29 · Երբ · 25 · Գե · գ · 25 · ժբ · 2 · Գե · գ · 1 · Յր Հան պատճառուած · Գոր · ե · 11 · ԻԲ · 2 · Գե · գ · 1 · Գոր · ե · 7 · Գոր · ե · 30 · Թոս · ե · 16 · բ Օր · ԻԳ · 7 · Սաղ · ժբ · 5 · Դն · ժբ · 20 · Գե · գ · 9 · ԻԲ · 23 · 27 · բ Օր · ԻԳ · 15 · Ցաղ · ե · 4 ·
13 Գե · գ · 5 · Գե · գ · 5 · Սաղ · ՃԸ · 8 · 48 · Ցգ · 45 · Դն · ԺԲ · 14 · ԻԳ · 4 ·

սուած Ընայեցաւ Իսրայէլի որդւոցը վրայ, ու Աստուած ըզիրացաւ ընդդէմ ինձ։

ԳԼ. Գ

1 Մովսես իր ցեղիակ անելոցը հօսոր կ'սարաձէր։ 2 Ընդունդ մը, բնակիչ մէջ Աստուած կ'երեսայ Մովսեսի։ 9 ու գաղիքա եգիպտոս կը իրկէ Իսրայէլը փրկելու։ 14 Աստուծոյ անունը։ 15 և իր Իսրայելացւոց իրկած պատգամը։

1 Եւ Մովսես ըՄադիամու քուրմին իր ցեղիակ անելոցը հօսոր կ'սարաձէր. ու հօսոր անապատին հետեւ գընդով՝ եԱստուծոյ լեռը փոքր 2 եկաւ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը կրակի բոցով մորենիին միջէն երեւցաւ անոր. և անիկա տեսաւ որ ահա մորենին կրակով կը վառէր, բայց 3 մորենին չէր սպառեր։ Եւ Մովսես ըսաւ, Հիմա գառնամ ու սա տեսիլն մեծ տեսնեմ, թէ ինչո՞ համար մորենին չայրիր։ 4 Նէտ թէ ինչո՞ համար մորենին չայրիր։ Եւ երբ Տէրը տեսաւ որ անիկա տեսնելու դարձաւ, Աստուած մորենիին միջէն կանչեց անոր ու ըսաւ, Մովսէ՛ Մովսէ՛։ և անիկա ըսաւ, 5 Ահա հոս եմ։ Եւ Աստուած ըսաւ, Հոս մի մօտենար. ոտքերիդ հանէ քու ոտքերէդ, ինչու որ այն տեղը որուն վրայ կայնած ես, 6 սուրբ երկիր է։ Նաեւ ըսաւ, Ես եմ քու հօրդ Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը։ և Մովսես իր երեսը պահեց, ինչու որ եԱստուծոյ նայելու վախցաւ։

7 Եւ Տէրը ըսաւ, Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը յիրաւի տեսայ, և էգործակալներուն պատճառաւը հանոյց Աստուածոյ ազազակը լսեցի. ինչու որ հանոյց նեղութիւնը։ 8 Ներ գիտեմ։ Եւ գանիք եգիպտացւոց ձեռքէն ազատելու, ու զանիք այն երկրէն հանել ընդէ ազիկ ու լայնարձակ երկիր մը՝ հկաթ ու մեղր բղխող երկիր մը՝ հԱմանաացւոց ու Քեփրացւոց և Եմորհացւոց ու Փերեզացւոց և Եւեսացւոց ու Եբեւսացւոց տեղը հանելու։ 9 հԻմա՛յ։ Եւ ահա հիմա Իսրայէլի որդւոցը ազազակը ինձի հասած է. ու Եգիպտացիներուն անոնց ընած հարստահարութիւնն ալ տեսայ։ 10 Ասոր համար հիմա՛ գընա՛, և ես Եզիպտոսի թագաւորին քեզ կը զրկեմ, և իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիները հանեսես։ Եւ Մովսես ըսաւ Աստուծոյ, Ես ո՞վ եմ որ փարաւոնին երթամ, ու Իսրայէլի որդիները հանեմ։ 12 Նէտ՝ Եւ ըսաւ, Անշուշտ ես քեզի հետ պիտի ըլլամ. և ասիկա քեզի նշան՝ որ ես քեզ իրկեր եմ. երբոր ժողովուրդը եգիպտոսէն հանես, ասոր լեռանը վրայ պիտի պաշտէք զԱստուած։

13 Եւ Մովսես ըսաւ Աստուծոյ, Ահա ես կ'երթամ Իսրայէլի որդւոցը ու կ'ըսեմ անոնց, Ձեր հայրերուն Աստուածը իս ձեզի իրկեց. և էքե՞ ըսեն ինձի թէ ի՞նչ է անոր անունը, ի՞նչ ըսեմ անոնց։ Եւ Աստուած ըսաւ Մովսեսին, Ես եմ ՈՐ Է՝Ն։ Եւ ըսաւ, Այսպէս պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը. Ինձ ՈՐ Է՝Ն իրկեց ձեզի։ Եւ գաղձեալ Աստուած ըսաւ Մովսեսին, Աստեղ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը. Ձեր հայրերուն Եհովայ Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը իս ձեզի իրկեց. Միշտ անունս յաւիտեան ասի է, և ազգէ ազգ իմ յիշատակս ասի է։ Գնա՝ Իսրայէլի ծերերը ժողվէ, ու բսէ անոնց, Ձեր հայրերուն Եհովայ Աստուածը, Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին Աստուածը երեւցաւ ինձի՝ բսելով, Ազգաբաւ Նայելութեամբ ըրի ձեզի, ու եգիպտոսի մէջ ձեր քաշածը տեսայ։ 17 Եւ բսի որ հձեզ եգիպտոսի չարչարանքէն դուռ՝ի գանանացւոց ու փերեզացւոց և Եմորհացւոց ու փերեզացւոց և Եւեսացւոց ու Եբեւսացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը հանեմ։ և նանոնք ձայնիդ մտիկ պիտի ընեն. և ընդուն ու Իսրայէլի ծերերը եգիպտոսի թագաւորին պիտի մտնէք, ու բսէք անոր, Եբրայեցւոց Աստուածը եհանդիպաւ մեզի։ Հիմա կ'աղաչենք՝ երեք օրուան ճամբայ երթանք դէպի անապատը, որ մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք։ 19 Եւ ես գիտեմ որ եգիպտոսի թագաւորը Նպիտի չթողու ձեզ որ երթաք, ոչ այլ զօրաւոր ձեռքով։ Եւ ես հձեռքս պիտի երկնցնեմ, ու պիտի զարնեմ եգիպտոսը իմ ամէն հրաշքներովս՝ որ անոր մէջը պիտի ընեմ. և նանկէ ետքը ձեզ պիտի ղրկեմ։ 21 Եւ թողու որ երթաք։ Եւ հաս ժողովուրդին շնորհք պիտի տամ՝ եգիպտացւոց առջեւը. ու երբոր երթաք, դատարկ պիտի չերթաք։ 22 Երբոր երթաք, դատարկ պիտի չերթաք։ հԵս՝ պա ամէն կին՝ իր գրացիէն ու իր տանը մէջ բնակող կինէն ածաքարէզէն զարդեր ու

2 Գլ. գ. 31 • ա-Թագ. ա. 11 • բ-Թագ. ժգ. 18 • Ղեւտ. ա. 23 •
= Գլ. գ. 7 •
= Գլ. բ. 16 •
= Գլ. ժբ. 3 • գ-Թագ. ժ-ի. 8 •
4 բ Օր. լգ. 10 • Ելս. կգ. 9 • Գոփ. ե. 30 •
7 Սաղ. ճժ. ա. 2 • Գոփ. ե. 31 •
8 բ Օր. լգ. 10 • Ելս. կգ. 12 • Ցեսու. ե. 15 • Գոփ. ե. 33 • Դան. իբ. 13 • Հմր. ժգ. 32 • Մաթ. իբ. 28 • Ղեւտ. ի. 37 • Գոփ. ե. 38 •
9 գ-Թագ. ժբ. 13 • Ելս. գ. 1-3 •
10 Գլ. ա. 11 •
11 Գլ. բ. 23, 24 • Նեհեմ. թ. 9 • Սաղ. ճգ. 44 • Գոփ. ե. 34 •
12 Դան. ժբ. 21 • Գլ. բ. 15 • Գոփ. ե. 35 • Դան. իբ. 13 • Հմր. իգ. 15 • Գլ. գ. 5 • Մաթ. իբ. 32 • Մարկ. ժբ. 26 • Ղեւտ. ի. 37 • Գոփ. ե. 38 •
13 գ-Թագ. ժբ. 13 • Ելս. գ. 1-3 •
14 Գլ. ա. 11 •
15 Գլ. բ. 23, 24 • Նեհեմ. թ. 9 • Սաղ. ճգ. 44 • Գոփ. ե. 34 •
16 Դան. ժբ. 21 • Գլ. բ. 15 • Գոփ. ե. 35 • Դան. իբ. 13 • Հմր. իգ. 15 • Գլ. գ. 5 • Մաթ. իբ. 32 • Մարկ. ժբ. 26 • Ղեւտ. ի. 37 • Գոփ. ե. 38 •
17 գ-Թագ. ժբ. 13 • Ելս. գ. 1-3 •
18 Գլ. բ. 23, 24 • Նեհեմ. թ. 9 • Սաղ. ճգ. 44 • Գոփ. ե. 34 •
19 Դան. ժբ. 21 • Գլ. բ. 15 • Գոփ. ե. 35 • Դան. իբ. 13 • Հմր. իգ. 15 • Գլ. գ. 5 • Մաթ. իբ. 32 • Մարկ. ժբ. 26 • Ղեւտ. ի. 37 • Գոփ. ե. 38 •
20 Գլ. գ. 31 • ա-Թագ. ժ. 11 • բ-Թագ. ժգ. 18 • Ղեւտ. ա. 23 •
= Գլ. գ. 7 •
= Գլ. բ. 16 •
= Գլ. ժբ. 3 • գ-Թագ. ժբ. 8 •
21 բ Օր. լգ. 10 • Ելս. կգ. 9 • Գոփ. ե. 30 •
22 Սաղ. ճժ. ա. 2 • Գոփ. ե. 31 •
23 բ Օր. լգ. 10 • Ելս. կգ. 12 • Ցեսու. ե. 15 • Գոփ. ե. 33 • Դան. իբ. 13 • Հմր. իգ. 15 • Գլ. գ. 5 • Մաթ. իբ. 32 • Մարկ. ժբ. 26 • Ղեւտ. ի. 37 • Գոփ. ե. 38 •

ասկեղէն զարդեր ու հանգերձներ պիտի ինդրէ, և ասոնք ձեր զրկելիքներուն վրայ պիտի դնէք։ ու Եգիպտոսը պիտի կողոպտէք։

ԳԼ. Դ

1 Մոաբեան գառնաքոյր օձ կ'ըլլայ։ ծիր ձեռքը բռնած կը լայ։
10 Մոաբեա ան գործին համար չտեսիր Եգիպտոս երթալ։
14 Ասառած Աչարեը անոր պահան կու տայ։ 18 Մոաբեա
կը գառնայ իր Ցօհոր անէրեն։ 21 Փարաւոնին իրենան Նա-
ասեծոյ պատգամը։ 24 Սեպհորան իր որդին կը թլփատէ։
27 Ահարան Մոաբեա դիմաւորելու կը երթայ։ 31 Ժողո-
վուրդը ասծոյ կը հաւատայ։

1 Եւ Մոաբեա պատասխան ատուաւ ու բսաւ, Բայց ահա անոնք ինձի պիտի չհաւատան, ոչ ալ իմ ձայնիս մտիկ պիտի ընեն։ քանզի
2 պիտի բսեն թէ Տէրը բեզի չերեւցաւ։ Եւ Տէրը բսաւ անոր, Ա՛ր քու ձեռքիդ մէ՞նչ է։
3 և անոկա բսաւ, Գաւազան։ Եւ բսաւ անոր, Գետինը ձգէ ատ։ և անոկա գետինը ձգեց, ու օձ եղաւ։ և Մոաբեա անոր առջեէն փա-
4 խաւ։ Եւ Տէրը բսաւ Մոաբեայի, Ձեռքդ երկնցուր ու պոչէն բռնէ։ և անոկա իր ձեռքը երկնցուց ու զանիկա բռնեց, և գաւազան
5 դան եղաւ իր ձեռքին մէջ։ Որ թհատասան՝ թէ երեսց Տայրերուն Տէր Ասառածը, Աբրահամին Ասառածը՝ Իսահակին Ասառածը ու Յակոբին Ասառածը երեցաւ քեզի։
6 Եւ Տէրը գարձեալ բսաւ անոր, Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր։ ու անոկա իր ձեռքը ծոցը դրաւ։ և երբոր զայս հանեց, ահա իր ձեռքը ձիւնի պէս ծերձակ բորտ եղաւ։
7 Եւ Տէրը բսաւ, Ձեռքդ նորէն ծոցդ դիր։ և անոկա նորէն իր ձեռքը ծոցը դրաւ, և երբոր ծոցէն հանեց, ահա Ժողէն իր բնական
8 մարմնին պէս եղաւ։ Եւ ըլլայ որ նէթէ քեզի չհաւատան, ու առջի նշանին ձայնին մտիկ չընեն, հաքէ նշանին ձայնին պիտի հաւա-
9 տան։ Իսկ թէ որ աս երկու նշաններուն ալ չհաւատան, ու քու ձայնիդ ալ մտիկ չընեն, գետին չուրէն առ, ու ցամաք ձիւռիը թհամէ. և նոն չուրը որ գետէն առիր, ցամաքին վրայ արիւն պիտի ըլլայ։
10 Եւ Մոաբեա բսաւ Տէրոջը, Ո՛ն, Տէր իմ, ես հաբասաբասու չեմ, ոչ երէկուընէ ու միչ կայ օրնէն, ոչ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ ետև. հապա ես ծանրաբասու ու ծանրալեզու
11 եմ։ Եւ Տէրը բսաւ անոր, Ո՞վ տուաւ մնոր դան բերան. կամ ո՞վ բրան համր կամ խու-
12 լը կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը. չէ՞ որ ես Տէրս։ Ուստի դնա հիմա, ու ես քու բերնիդ հետ պիտի ըլլամ, և քեզի պիտի սորվեցը-
13 նեմ թէ որ պիտի բսես։ Եւ անկա բսաւ, Ո՛ն, Տէր իմ, կ'աղաչեմ — դարձեալ որս-
14 ձեռքով խրկել կ'ուզես խրկէ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ Մոաբեային դէմ, ու բսաւ, Դևատացի Ահարոնը քու եղբայրդ չէ՞։ ես գիտեմ որ անկա ճարտարաբսօս է. նաև ահա անկա քեզ դիմաւորելու պիտի ելլէ, և քեզ տեսածին պէս իր սրտին մէջ
15 պիտի ուրախանայ։ Եւ դուն խօսք անոր, ու Ասառոյ բերանը խօսքը դիր. և ես քու բերնիդ ու անոր բերնին հետ պիտի ըլլամ, ու ձեզի պիտի սորվեցնեմ ինչ որ պիտի ընէք։
16 Եւ քու տեղդ անկա Ժողու խօսի ժողովուրդին. և անկա քեզի բերնի տեղ ըլլայ, ու
17 դուն անոր Ասառոյ տեղ ըլլաս։ Եւ ասա գաւազանը ձեռքդ առ, որ անով նշաններըը ընես։
18 Եւ Մոաբեա գնաց, ու իր Ցօհոր անէրոջը գարձաւ, ու բսաւ անոր, Հիմա երթամ, ու եղբայրսերուս մէջ եղող եգիպտացիներուս գառնամ, և նայիմ թէ տակաւին ա՛ղջ են անոնք։ ու Ցօհոր բսաւ Մոաբեայի, Գնա խաղաղութեամբ։
19 Եւ Տէրը Մադիամի մէջ բսաւ Մոաբեայի, Գնա՛ եգիպտոս գարձիր. ինչու որ քու կեան-
20 քդ փնտռողը բոլոր մարդիկը մեռան։ Եւ Մոաբեա իր կիները ու իր որդիները առաւ, և իշու վրայ հեծցուց զանոնք, ու եգիպտոսի երկիրը գարձաւ. և Մոաբեա Ասառոյ գա-
21 ւազանը իր ձեռքը առաւ։ Եւ Տէրը բսաւ Մոաբեայի, երբոր գառնաս՝ եգիպտոս երթաս, նայէ որ փարաւոնին առջեւը բոլոր հրաշքները ընես, որոնք քու ձեռքդ դրի. և ես անոր սիրտը պիտի խստացնեմ, ու ժո-
22 ղովուրդը պիտի չթողու։ Եւ բսես փարաւոնին, Տէրը այսպէս կ'բսէ, Իսրայէլը իմ որ-
23 դիս է անդրանիկս է։ և քեզի կ'բսեմ իմ որդիս Ժող ատ որ իս պաշտէ. բայց թէ որ անկա Ժող ատ չուզես, ահա ես քու որդիդ՝ ան-ա՛ն քու անդրանիկդ կը սպան-նեմ։
24 Եւ եղաւ որ ճամբան ինած տեղը՝ Տէրը անոր պատահեցաւ, և ուզեց զանիկա
25 սպանել։ Ուստի Սեպհորա դաւը քար մը առաւ, ու իր որդւոյն ագիկրատիները թլփատեց, և անոր առքերուն զգեց, ու բսաւ, Իրաւցնէ դուն ինձի արիւնոտ երկի մ'ես
26 Ասյսպէս Տէրը Ժող առաւ զանկան։ անատ-

ա Ցօր · ի՛ե · 17 · Ա-
ատ՝ · ժգ · 22 · Ե.
զեկ · լ՛Ե · 10 ·

— Հ՛ար · 17 · 20 ·
բ Գե՛ · ժԲ · 9 ·
գ Գե՛ · ե · 15 ·
դ Թու · ժբ · 10 ·
գ Թագ · Ե՛ · 27 ·

ե Թու · ժբ · 13 · 14 ·
բ Օր՛ · լբ · 30 · գ Թագ · Ե՛ · 14 · Մաս · բ · 3 ·
է Գե՛ · Ե · 19 ·
ը Գե՛ · գ · 12 · Երեմ՛ · ա · 6 ·
թ Սաղ · գգ · 9 ·
ժ Ես · Ե · 4 · Երեմ՛ · ա · 9 · Մաս · ժ · 19 ·

Մաթ · ժգ · 11 · Դ.ա.կ.ժ · 11 · 12 · բ Օր · Ե · 31 · բա · 14 · 15 ·
թ Ես · Ցօ՛ե · ա · 3 ·
ի Հ՛ար · 27 · ա Թագ · ժ · 2 · 3 · 5 ·
լ Գե՛ · ի · 20 ·
Մաթ · բ · 20 ·
խ Գե՛ · ժԵ · 9 · Թա · ի՛ · 8 · 9 ·

ժբ · 18 · Ես · Ցօ · 16 · Երեմ՛ · ա · 9 ·
ծ Գե՛ · գ · 20 ·
կ Գե՛ · Ե · 3 · 13 · Թ · 12 · 35 · ժ · 1 · ժգ · 8 · բ Օր՛ · բ · 30 · Ցօ՛ե · ժա · 20 · Ես · կգ · 17 · Ցոմ՛ · ժբ · 40 · Հ.ա.ոմ՛ · Թ · 18 ·
հ Ոխ · ժա · 1 · Հ.բ.ա.ոմ՛ · Թ · 4 · բ Կար ·

գ · 18 ·
ղ Երեմ՛ · ա · 9 · Յով · 18 ·
ճ Գե՛ · ժ · 4 · ժգ · 8 · Ա.մ · 3 · 5 ·
մ Գե՛ · ի · 22 ·
յ Գե՛ · Ե · 14 · ժգ · 14 ·
շ Գե՛ · ժ · 1 · 2 ·
ո Թու · Ի՛բ · 22 ·
չ Ցես · Ե · 3 · 5 ·

նը թլփատութեանը համար Մեր- ըսաւ, Աբեւնոռ երիկ մըն ես։
27 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին, Գնա անապա- ռը Մովսէսի դիմաւորելու։ Եւ անոնք գնաց, ու Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ ա-
28 նոր, և համբուրեց զանիկա։ Եւ Մովսէս պատմեց Ահարոնին Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ խրկեց զինքը, և բոլոր նշանները որ իրեն պատուիրեց։
29 Եւ Մովսէս ու Ահարոն գացին, ու խրա-
30 յէլի որդւոցը բոլոր ծերերը ժողվեցին։ Եւ Ահարոն Տէրոջը Մովսէսին ըսած բոլոր խօսքերը պատմեց ժողովուրդին առջեւը
31 նշաններն ալ։ Եւ ժողովուրդը հաւատացաւ. և երբոր լսեցին թէ Տէրը այցելութիւն ըրած է իսրայէլի որդւոցը, և թէ անոնց ստեղ- ծութիւնեղուն նայած է, խոնարհեցան ու երկրպագութիւն ըրին։

ԳԼ. Ե

1 Փարաւոն կը յանդիմանեն Մովսէս ու Ահարոնը իրենց բե- րած պատգամին համար։ 5 ու իսրայէլացւոց գործերը կը ծանրացնէ։ 15 և անոնց գանգատը կը մերժէ։ 20 Ուստի իս- րայէլացիք կը գանգատին Մովսէսին ու Ահարոնին։ 22 Մով- սես ալ Աստուծոյ կ'գանգատի։

1 Եւ ետքը Մովսէս ու Ահարոն փարաւոնին
մուտ ու ըսին, Իսրայէլին Եհովայ Աստուա- ծը այսպէս կ'ըսէ, Իմ ժողովուրդս ինծի տուր որ անապատին մէջ ինծի տօնախմբութիւն
2 ընեն։ Եւ փարաւոն ըսաւ, Ո՞վ Եհովան ոյ է, որ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ իսրայէլը ձգ- տամ. Եհովան չեմ ճանչնար, և Իսրայէլն ալ
3 չեմ ձգտիր։ Եւ անոնք ըսին, Երբոյց ուղ Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ։ Գնանք տուր որ երեք օրուան ճամբայ անապատը երթանք, ու մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցա- նենք, որ չըլլայ թէ ժանտախտով կամ սրով
4 մեզի դէմ գայ։ Եւ եգիպտոսի թագաւորն ը- սաւ անոնց, Ով Մովսէս ու Ահարոն, ինչո՞ւ ժողովուրդը իրենց գործերէն կու կը թո-
5 զուք։ Գացէք աշխատեցէք։ Եւ փարաւոն ըսաւ, Ահա հիմա երկրին ժողովուրդը շատ է, ու գուք կը հանգստացնէք զանոնք ի- րենց գործերէն։
6 Եւ փարաւոն ան օրը ժողովուրդին գոր- ծավարներուն ու անոնց վերակացուներուն
7 հրամայեց՝ ըսելով, Երեկուան ու մէկ օր- ուան պէս՝ ալ ժողովուրդին ցարդ մի տար աղիւս չշինելու համար։ Թող իրենք
8 երթան ու իրենց համար ցորեն հաւաքեն։ Եւ աղիւս- ներուն որ առաջ կը շինէին, անոնց վրայ դրէք, անկէ մի պակսցընէք. ինչու որ ծոյլ են, — անոր համար կը գոռան՝

ըսելով, երթանք՝ մեր Աստուծոյն զոհ մա- տուցանենք։ Թող գործը աս մարդոցը վրայ ծանրանայ, որ անով աշխատին, ու փուճ
10 խօսքերու մտիկ չընեն։ Եւ ժողովուրդին գոր- ծավարներն ու վերակացուները երան, և ժո- ղովուրդին խօսելն ալ՝ փարաւոն ա-
11 նոնկ կ'ըսէ, Ես ձեզի ցարդ չեմ տար։ Գուք գացէք ձեզի ցարդ ուր տեղ որ կրնաք գտնել. բայց ձեր գործէն բան մը պիտի չը-
12 պակսի։ Ուստի ժողովուրդը եգիպտոսի բո- լոր երկրին մէջ ցրուեցաւ՝ ցարդի տեղ խոպան
13 ժողվելու համար։ Եւ գործավարները կը սպասէին՝ ըսելով, Ձեր ամէն օրուան գործը լմնցուցէք, ինչպէս երբոր ցարդ ու-
14 նէիք։ Եւ փարաւոնին գործավարները իսրա- յէլի որդւոցը վրայ իրենց դրած վերակա- ցուները ծեծելին ու բսին, Ձեր վրայ դրուած աղիւսներուն սակը երէկ ու այսօր ինչո՞ւ չլմնցուցիք առջիներն պէս։
15 Եւ իսրայէլի որդւոցը վերակացուները ե- կան ու փարաւոնին բողոքելին՝ ըսելով, Ին-
16 չո՞ւ քու ծառաներուդ ասանկ կ'ընես։ Քու ծառաներուդ ցարդ չեն տար, ու մեզի կ'ը- սեն թէ Աղիւսներ չշինեցէք։ Եւ ահա քու ծառաներդ ծեծ կերան, ու յանցանքը քու
17 ժողովուրդիդն է։ Եւ անիկա բսաւ, Դուն եք գո- ւք, ծոյլ։ անոր համար կ'ըսէք թէ եր-
18 թանք՝ Տէրոջը զոհ մատուցանենք։ Ուստի գացէք հիմա բանեցէք, ու ձեզի ցարդ պիւ- ռեղ տրուի, բայց աղիւսներուն սակը պիտի
19 տաք։ Եւ իսրայէլի որդւոցը վերակացուներ- ը ինքզինքնին փորձանքի մէջ տեսան, երբ- որ բսուեցաւ թէ Ամէն օրուան ձեր վրայ գրուած աղիւսներուն թիւէն չպակսեցընէք։
20 Եւ փարաւոնէն դուրս եկած ատեննին հան- դիպեցան Մովսէսին ու Ահարոնին, որ դի-
21 րենք դիմաւորելու կը սպասէին։ Ըսին անոնց, Տէրը ձեզի նայի ու դատի. ինչու որ դուք չըլլալ ըրիք մեր հոտը փարաւոնին առ- ջեւը, ու անոր ծառաներուն առջեւը, մեզ սպանելնուն համար անոնց ձեռքը սուր տալով։
22 Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ ու բսաւ, Ով Տէր, ինչո՞ւ ասանկ ժողովուրդը փորձանքի
23 մէջ ձգեցիր, և ես ինչո՞ւ խրկեցիր։ Վասն զի քանի որ քու անունովդ փարաւոնին գրուցե- լու եկեր եմ, ինչ- ասանկ ժողովուրդը փորձան- քի մէջ ձգեց, ու դուն բնաւ չիրկեցիր քու ժողովուրդդ։

ԳԼ. Զ

1 Աստուած իր խոստումները կը նորոգէ իր երկրպագներուն։ 15 Շատոնցին ցեղերուն թուականին։ 16 Ղեւիին ազգից որ Մովսէս ու Ահարոն եղան։

ը Հմր. 14։
ա Գլ. զ. 1։
բ Հմր. 15. 16։
գ Հմր. 8. 9։
դ Գլ. զ. 16։

ե Հմր. 16։
զ Գլ. զ. 18։ Հմր. 3. 9։
է Գլ. զ. 16։
ը Գլ. բ. 25. զ. 1։

թ Գլ. ժ. 9։
ժ Գլ. ա. 7. 9։
ի Գլ. ա. 11։
լ Գլ. զ. 9։
խ Ծն. լզ. 30։ աթ. զ։

ծ Ծն. խ. 26։ Գլ. մը. 27. ա Մն. ին. 20։
կ Գլ. ժ. 9։
հ Գլ. ա. 11։
ձ Գլ. զ. 9։
ղ Ծն. լզ. 30։ աթ. զ։

մգ. 4. իե. 18։
բ թ. զ. ժ. 8։
ա Մն. ին. 6։

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, ֆարաւոնին ինչ
2 ընելիքս ինձ պիտի տեսնես. որ Հզօր ձեռքով պիտի թողու զանոնք, ու Հզօր ձեռքով
3 ի պիտի վռնտէ զանոնք իր երկրէն։ Եւ Աստուած խօսեցաւ Մովսէսին ու բաւ անոր,
4 Ես եմ Եհովան. Եւ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին Ամենակարող Աստուծով անուն
5 նով երեւցայ. բայց իմ Եհովայ անունովս անունց չյայտնուեցայ։ Նաեւ անոնց հետ իմ ուխտս
6 հաստատեցի, հար անոնց տալ քանանա երկիրը, անոնց օտարութեան երկիրը ուր որ
7 պանդխտացան։ Եւ լսեցի ալ իսրայէլի որդւոց հառաչանքը, որ եգիպտացիները ծա
8 ռայեցուցին. ու իմ ուխտս յիշեցի։ Ուստի հաստատ իսրայէլի որդւոց ըսէ, Ես եմ Եհո
վան. Ես ձեզ եգիպտացւոց ծանր գործքերուն տակէն պիտի հանեմ, ու ձեզ անոնց ծառայութենէն պիտի ազատեմ, ու ձեզ երկնցած բազուկով ու մեծ դատաստաններով
9 պիտի փրկեմ։ Եւ ձեզ ինծի ժողովուրդ պիտի առնեմ, ու ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ. և պիտի գիտնաք որ ձեզ Եհովան ծառայութենէն հանող Ցէրը ձեր
10 Աստուածը ես եմ։ Եւ ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ, որն որ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին տուլու էի երդումով, ու ան
11 ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու. պիտի տամ։ Ես եմ Ցէրը։ Եւ Մովսէս խօսելէն իսրայէլի որդւոց առանց դադրեց. բայց անոնք հոգիի նեղութենէն ու գործին ծանրութենէն մտիկ չըրին
12 Մովսէսին։ Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
13 Մտիր խօսէ եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին ու թող տայ իսրայէլի որդիները իր երկրէն արձա
14 կէ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ցէրոջ առջեւը՝ ըսելով, Ահա իսրայէլի որդիք ինծի մտիկ չըրին, Տապա փարաւոն ինծի ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ. որ ես դժանդակելու եմ։
15 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին, ու հրամայեց անոնց՝ ու իսրայէլի որդւոցը ու եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին նէ՛՛ն, իսրայէլի որդիքը եգիպտոսի երկրէն հանելու համար։
16 Ահոնց հայրերուն գլուխներըն ասոնք են. Հռուբինին տոհմերը։ Եւ Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ, Յամին, Ոհադ, Քաբին, Սահառ, և Քանանացի կինոջը որդին Սաուղ. ասոնք են Շմաւոնին տոհմերը։
17 Եւ Ղեւիին որդւոցը անուններըը իրենց ծնունդներուն համեմատ ասոնք են. Գերսոն, Կահաթ և Մերարի. Եւ Ղեւիին կենացը տարիները հարիւր երեսունեւեօթը տարի եղան։
18 Գերսոնին որդիքը իրենց տոհմերուն համեմատ. Լիբնի ու Սեմէի էին. Եւ Կահաթին որդիքը՝ Ամրամ, Իսհառ, Քեբրոն ու Ոզիել. Եւ Կահաթին կենացը տարիները հարիւր երեսունեւեւթը տարի եղան։
19 Եւ Մերարիին որդիքը՝ Մահլի ու Մուսի. Ղեւիին տոհմերը իրենց ծնունդներուն համեմատ ասոնք են։
20 Եւ Ամրամ իր հօրաքրոջը Յովքաբեդը իրեն կին առաւ, որ Ծնաւ իրեն Ահարոնը ու Մովսէսը. Եւ Ամրամին կենացը տարիները հարիւր երեսունեւեօթը տարի եղան։
21 Եւ Իսհառին որդիքը՝ Կորհ, Նեփեկ և Զիքրի.
22 Եւ Ոզիելին որդիքը՝ Միսայէլ, Եղիսաֆան և Սիթրի. Եւ Ահարոն իրեն կին առաւ Ամմինադաբին աղջիկը՝ Նաասոնին քոյրը եղիսաբեթը, և Ծնաւ իրեն Նադաբը ու Աբիհու,
23 Եւ Եղիազար ու Իթամարը. Եւ Կորհին որդիքը Ասիր, Եղկանա և Աբիասաֆ. ասոնք
24 են կորհնացւոց տոհմերը։ Եւ Ահարոնին որդի Եղիազար փեսացուեցաւ Փուտիելին աղջիկներէն իրեն կին առաւ. և Ծնաւ իրեն Փենեհէսը. ասոնք են Ղեւտացւոց հայրերուն գլուխները իրենց տոհմերուն համեմատ։
25 Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ Ցէրոջ բաւ Ցէրը, իսրայէլի որդիքը իրենց զօրքերուն համեմատ։
26 Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ Ցէրոջ
27 քերմով եգիպտոսի երկրէն հանեցէք. իսրայէլի որդիքը՝ եգիպտոսէն հանելու համար՝ եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին խօսացողը
28 նոյն են ասոնք ու Մովսէսն ու Ահարոնը։
29 Եւ այն օրը որ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին եգիպտոսի երկրին մէջ, Ցէրը Մովսէսին ցուցից ըսելով, Ես եմ Եհովան. ամէն ինչ որ քեզի կ'ըսեմ, եգիպտոսի փա
30 րաւոն թագաւորին խօսէ։ Եւ Մովսէս Ցէրոջ առջեւը բաւ, Ահա ես ‡ձանրաբեցու եմ, ու փարաւոն ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ ինծի։

= Գեն. գ. 19։
ֆ Գեն. ժա. 1։ Ժբ. 31. 35. 39։
փ Գեն. մե. 11։ Լե. 11։ Ին. 5։
ր Գեն. գ. 14։ Սաղ. կը. 4։ Հգ. 18։ Յովհ. ը. 58։ Գործ. ա. 45։
ը Գեն. մե. 18։ մե. 4. 7։
ղ Գեն. մե. 8։ Ին. 4. 7։
ճ Գեն. մե. 1։ Ելս. 6։
ն Գեն. գ. 17։ ե. 4։ Ը Որ. իզ. 8։ Սաղ. ժա. 6։ Տիտ. ա. 15։ Ը Որ. գ. 20։ ե. 6։ Ժգ. գ. 2։ իզ. 18։ Ը Թագ. է. 24։
շ Գեն. ժե. 13։ Ը Որ. ե. 8։ ա Մ՚ն. ժե. 21։ Ելս. ե. 1։ Ժգ. գ. 17։ ե. 4։ Ը Որ. իզ. 8։ Սաղ. ժա. 6։ Տիտ. ա. 15։ Ը Որ. գ. 20։ ե. 6։ Ժգ. գ. 2։ իզ. 18։ Ը Թագ. է. 24։
չ Գեն. ժե. 7։ Ելս. ԼՕ. 45։ 46։ Ը Որ. ԼՕ. 13։ Ցայտ. խա. 7։
ռ Գեն. ե. 4։ Սապ. ա Մ՚ն. ե. 3։
ս Գեն. խզ. 9։ ա Մ՚ն. ե. 3։
վ Գեն. ժե. 18։ իզ. 2։ ա Մ՚ն. գ. 24։
տ Գեն. խզ. 11։ Թագ. գ. 17։ ա Մ՚ն. գ. 1։ 16։
ր ա Մ՚ն. գ. 17։ իզ. 7։ Թագ. իզ. 37։ ա Մ՚ն. գ. 2։ 18։
ց Գեն. ժե. 1։ Ելս. ԼՕ. 59։
ւ Գեն. ե. 4։ Սապ. ժ. 3։
փ Գեն. խզ. 9։ ա Մ՚ն. գ. 24։
ք Գեն. խզ. 10։ ա Մ՚ն. գ. 24։
օ Գեն. խզ. 11։ Թագ. գ. 17։ ա Մ՚ն. գ. 1։ 16։
ֆ ա Մ՚ն. գ. 17։ իզ. 7։ Թագ. իզ. 37։ ա Մ՚ն. գ. 2։ 18։
և Ա Մ՚ն. գ. 19։ իզ. 21։ Գեն. բ. 1։ 2։ Թագ. իզ. 59։
ֈ Թագ. ժգ. 1։ ա Մ՚ն. գ. 37։ 38։
ձ Ղև. ժ. 4։ Թագ. գ. 30։
ղ Ելս. ԼԸ. 19։ 20։ ա Մ՚ն. բ. 10։ Մ՚ատ. ա. 4։
ճ Ղև. ժ. 1։ Թագ. գ. 2։ իզ. 40։ ա Մ՚ն. գ. 1։ Ը Թագ. ե. 11։
յ Թագ. ե. 11։
ն Ելս. ե. 7։ 11։ Ցեռ. իզ. 33։
շ Ելս. ե. 13։
ո Գեն. ե. 4։ Ժբ. 17։ 31։ Ելս. գ. 1։
չ Ելս. 13։ Գեն. ԼԸ. 7։ ե. գ. 1։ Սապ. ԿԹ. 20։
պ Գեն. ե. 3։ ե. 10։
ջ Ելս. 2։
ռ Ելս. 11։ Գեն. ե. 8։
ս Ելս. 12։ Գեն. գ. 10։
վ Եբր. առնչփոս շրթունքներով
—

ԳԼ· Ի

1 Աստուած կը քաջալերէ Մովսէսը որ Համբակի փարաւոնին առջեւ կայէ։ 7 Մովսէսին տարիքը։ 8 Ինչ գաւազանը որ կ՚ըլլայ։ 11 Մովսէսի ալ նոյն բանը կ՚ընեն։ 13 Փարաւոնին սիրտը կը կարծրանայ։ 19 Գետին կարգը ուրիշ կ՚ըլլայ։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Նայէ՛ քեզ ՚փարաւոնին աստուած բրի, ու քու եղբայրդ
2 Ահարոն Ꮲրս մարգարէդ բլլայ։ Դուն խօսածս ան ամէնը որ քեզի կը տրամայեմ, և քու եղբայրդ Ահարոն ինդ խօսի փարաւոնին որ
3 իսրայէլի որդիքը իր երկրէն արձակէ։ Եւ ես ՚փարաւոնին սիրտը պիտի խստացնեմ, ու իմ Նշաններս և հրաշքներս եղիպտոսի երկրին
4 մէջ շատցնեմ։ Եւ փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ։ ու ես իմ ձեռքս եղիպտոսի վրայ պիտի ձգեմ, և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս իսրայէլի որդիքը՝ մեծ դատաստաններով պիտի հանեմ եղիպտոսի երկրէն։
5 Եւ Ꮲերբոր իմ ձեռքս եղիպտոսի վրայ երկննցնեմ՚ ու իսրայէլի որդիքը անոնց միջէն հանեմ, Ꮲպիտի գիտնան եղիպտացիք թէ ես եմ Տէրը։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Ꮲհետքը հրնց պատուիրածին պէս բրին։ անանկ բրին։
7 Եւ Մովսէս ութսուն տարեկան էր, ու Ահարոն ութսունհրեք տարեկան էր, երբոր փարաւոնին հետ խօսեցան։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
9 ըսելով, երբոր փարաւոն ձեզի խօսի ու ըսէ, Ꮲձեզի համար Հրաշք ցուցադրեցէք՝ անառնոր Ահարոնին ըսես թէ Ꮲգաւազանդ առ, ու փարաւոնին առջեւ նետէ՝ և անիկա վիշապ
10 պիտի բլլայ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան փարաւոնին ու Ꮲհետքը պատուիրածին պէս բրին։ և Ահարոն իր գաւազանը նետեց փարաւոնին առջեւը՝ ու անոր ծառաներուն առջեւը, ու վիշապ եղաւ։ Եւ փարաւոն ալ իմաստունները ու Ꮲկախարդները կանչեց։ և եգիպտոսի մոգերը անոնք ալ Ꮲիրենց կախար-
12 դութիւններովը անանկ բրին։ Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը նետեց, ու անոնք վիշապներ եղան։ բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գա-
13 ւազաններըը կլլեց։ Եւ փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մտիկ չրբաւ, Ꮲինչպէս որ Տէրը գրածըր էր։
14 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ꮲփարաւոնին սիրտը խստացաւ, Ꮲժողովուրդը արձակել չու-
15 զեր։ Առաւօտը փարաւոնին գնա՝ ահա ան նիվա գէպ Ꮲ ջուրը կ՚ելլէ։ ու դուն գետին եզերքը անոր դիմացը կայնէ, և ան Ꮲօձ գար-
16 ձած գաւազանը ձեռքդ առ, Ꭾև բսէ անոր, Ꮲերբայեցւոց Եհովայ Աստուածը իս քեզի խրկեց՝ ըսելով, Արձակէ իմ Ꮲժողովուրդս՝ որ դի պաշտեն անապատին մէջ։ և ահա մինչև
17 հիմա մտիկ չրբիր։ Աչքով կ՚ըսէ Տէրը, Ամսով դիտեսս Թէ ես եմ Տէրը։ Ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրերուն պիտի զարնեմ, ու ՚արիւն Ꮲպիտի
18 դառնան։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին, ու գետը պիտի Ꮲտոհ։ և եգիպտացիք Ꮲպիտի զզուին գետէն Ꮲոր խմելու։
19 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, Գաւազանդ առ, ու Ꮲձեռքդ երկրնցուր ես դիպաստոց Ꮲոռերուն վրայ, անոնց առուներուն վրայ, անոնց գետերուն վրայ, ու անոնց լիճերուն վրայ, և անոնց բոլոր Ꮲջրամատակներուն վրայ՝ որ արիւն բլլան։ ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փայտէ ու քարէ անօթնե-
20 րուն մէջն ալ Ꮲարիւն բլլան։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը պատուիրածին պէս բրին։ և Ꮲգաւազանը վերցուց, ու փարաւոնին առջեւը և անոր ծառաներուն առջեւը գետին մէջի Ꮲոռերուն գարկաւ, և գետին մէջի բոլոր
21 Ꮲջուրերը արիւն դարձան։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան, ու գետը Ꮲտոհացաւ, և եգիպտացիք Ꮲչէին կրնար գետէն Ꮲոր խմել։ ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար։
22 Եւ եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ բրին։ և փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու ᏢՏէրոջը բսածին պէս
23 անոնց մտիկ չրբաւ։ Եւ փարաւոն դարձաւ ու իր տունը եկաւ, ու Ꮲայս ալ անոր սրտին
24 չդպաւ։՚ Եւ բոլոր եգիպտացիք գետին բռ-
լոտիքը փորեցին խմելու Ꮲոր համար։ Ինչու-
25 որ գետին Ꮲոռերէն չէին կրնար խմել։ Ու Տէրը գետը զարնելէն եօթը օրը լմնցաւ։

ԳԼ· Ը

1 Եգիպտացին վայ դրաւոր կը խրխին։ 8 փարաւոն ՚ապաչէ Մովսէսին։ 12 Մովսէսն ալ աղերսով կանչը կը վերցնէ։ 16 Եօթը փոշին գինի՚ի երկիրը կը ջանէ։ ու ուռն Ꮲչբլայի։ իսկ մոգերը չէին կրնար նոյնը բնել։ 20 Շատ անասուններ կ՚աղտոտեն։ 25 փարաւոն քէն մը կը համբերի։ 32 ակամայ նորէն կը խաղացնայ։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, փարաւոնին մըտիր, ու բսէ անոր, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ՝ Ազ-
2 ձակէ իմ Ꮲժողովուրդս ՚որ պաշտեն գիս։ Եւ Թէ որ Ꮲնեձդ արձակել չուզես, ահա ես քու բոլոր սահմանիներդ Ꮲգորտերով պիտի գնեմ։
3 Եւ գետը շատ գորտեր պիտի հանէ, ու անոնք

= Գէ· ը· 16· Եբեմ՚ա· 10·
Ꭾ Գէ· ը· 16·
Ꭿ Գէ· ը· 15·
Ꭽ Գէ· ը· 21·
Ꭾ Գէ· ը· 7·
Ꭿ Գէ· ժա· 9·
Ꭾ Գէ· ժ· 1, ժա· 9·
Ꭼ Գէ· ը· 6·

Ꭾ Գէ· ը· 23·
Ꭾ Հմր· 17· Գէ· ը· 22, ժ· 4, 18· Սաղ· Ꭾ· 16·
Ꭾ Հմր· 8·
Ꭾ Գէ· ը· 21·
Ꭾ Ը Օր· ԻԲ· 5· Լա· 2, ԼԶ· 7· Գաղ· ե· 23, 30·
Ꭾ Ես· ե· 11· Ցոփ· 5· 16·

Ꭾ Գէ· ը· 30·
Ꭾ Գէ· ը· 2, 17·
Ꭾ Հմր· 9·
Ꭾ Գէ· ը· 3·
Ꭾ Ը Տիմ· ը· 8·
Ꭾ Ծն· խա· 8·
Ꭾ Հմր· 22· Գէ· ը· 7·
Ꭾ Գէ· ը· 9·

= Գէ· ը· 15· ժ· 1, 20· 27·
Ꭾ Գէ· ը· 23· Հմր· 10·
Ꭾ Գէ· ը· 18·
Ꭾ Գէ· ը· 12, 18· ե· 1· 3·
Ꭾ Գէ· ե· 2· Հմր· 5·
Ꭾ Ցոփ· ժ· 4· 6·
Ꭾ Գէ· ը· 9·

= Հմր· 24·
= Գէ· Ը· 5· 6· 16· Ꭾ· 22· ժ· 12· 21· ժ· 21· 26·
Ꭾ Գէ· ժ· 6·
= Սաղ· Հը· 44· ՃԾ· 29·
Ꭾ Հմր· 18·
Ꭾ Հմր· 11·

= Հմր· 3·
Ꭾ Եչ· իր տիրաց բանիս վրայ չդրաս։
—
Ꭾ Գէ· ը· 12· 13·
Ꭾ Գէ· ե· 14· Ꭾ· 8·
Ꭾ Ցոփ· ժ· 13·

պահ ելլին, ու քու տանդ և տանկոպի անչնախիղ ու անկոխիղ՝ և քու ծառաներուդ տուներուն և քու ժողովուրդիդ ու քու թնդիրներուդ և խմորի տարեերուդ մէջ պիտի մնան։ 4 Եւ գոռաերը քու վրադ և ժողովուրդիդ վրայ ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլին։

5 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ասարոնին ըսէ՛, Ուռաներուն վրայ, գետերուն վրայ ու լիճերուն վրայ Եգիպտոսի երկրին քու գաւազանովդ, ու եղիպտոսի երկրին 6 վրայ գոռաեր հանէ։ Եւ Ասարոն երկնցուց իր ձեռքը եգիպտոսի ջուրերուն վրայ։ Եւ գոռաերը ելան ու եգիպտոսի երկիրը ծածկեցին։ 7 Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին, ու եգիպտոսի երկրին վրայ գոռաեր հանեցին։

8 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ասարոնը և բսաւ, Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ ինծմէ ու իմ ժողովուրդէս վերցնէ գոռաերը, ու ժողովուրդը պիտի արձակեմ որ Տէրոջը զոհ 9 մատուցանեն։ Եւ Մովսէս բսաւ փարաւոնին, Հաճոյ մը որդի ինծի, թէ ե՛րբ ըեզի համար ու ծառաներուդ համար և ժողովուրդիդ համար ազաչեմ, որ քեզմէ ու քու տուներուդ գոռաերը կորսուին և միայն 10 գետին մէջը մնան։ Եւ անիկա բսաւ, Վաղը։ Եւ ինքը բսաւ, Քու խօսքիդ պէս ըլլայ, որ գիտնաս թէ մեր Եհովայ Աստուծոյն պէս 11 չկայ։ Եւ քեզմէ ու քու տուներդէդ ու քու ծառաներդէդ ու քու ժողովուրդէդ գոռաերը պիտի վերման։ միայն գետին մէջը 12 պիտի մնան։ Եւ Մովսէս ու Ասարոն փարաւոնէն ելան։ ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց ան գոռաերուն համար՝ որ փարաւոնի 13 վրայ բերեր էր։ Եւ Տէր Մովսէսին բսաւծին պէս ըրաւ։ ու տուներէն, բակերէն և արտերէն գոռաերը մեռան։ Եւ գէղ գէղ ժողվեցին զանոնք, ու երկիրը հառաչաւ։ Բայց երբոր փարաւոն հանգուցեալին ըլլալը տեսաւ, իր սիրտը խստացուց ու անանց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը բսածին պէս։

16 Եւ Տէր բսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ասարոնին, Քու գաւազանդ երկնցուր, ու երկրի հողին զարկ, որ եղիպտոսի բոլոր երկրին վրայ ցեխ ըլլայ։ 17 Ասանկ ըրին։ քանզի Ասարոն իր գաւազանովը իր ձեռքը երկնցուց ու երկրի հողին զարկաւ, և Տ՛մարդոց վրայ ու անասուններուն վրայ մեռ եղաւ։ եղիպտոսի բոլոր երկրին վրայ երկրին բոլոր 18 հողը մեռ եղաւ։ Եւ Տ՛մգները ալ իրենց կա-

[a] Ել. 8։ 14։ [b] Օր. 16։ 9։ [c] Ել. 8։ 19։ [d] Ել. 5։ 21։ [e] Ել. 8։ 28։ 9։ 17։ [f] Ել. 8։ 11։ [g] Ել. 8։ 4։ [h] Ել. 8։ 13։ [i] Ել. 8։ 9։ [j] Ել. 8։ 30։ [k] Ել. 8։ 31։ [l] Ել. 8։ 11։

խարդութիւններովը այնպէս ըրին՝ որ մռնգներ հանեն, բայց չկրցան։ այսպէս մարդոց ու 19 անասուններուն վրայ մռն եղաւ։ Եւ մոգերը բսին փարաւոնին, Ա՛ն Աստուծոյ մատեր։ բայց փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ ու անանց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը բսածին պէս։

20 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Վաղուանց կանուխ եղիր, ու փարաւոնին առջեւ կայնէ, (ահա անկից դէպ ի ջուրը կելլէ։) և բսէ անոր, Տէրը այսպէս կ՛ըսէ։ Ազատակէ իմ ժո- 21 ղովուրդս որ զիս պաշտեն։ Հապա թէ որ իմ ժողովուրդս չարձակես, ահա ես քու վրադ՝ ու քու ծառաներուդ վրայ և քու ժողովուրդիդ վրայ ու քու տուներուդ վրայ չռնգանդեմ պիտի ղրկեմ, և եղիպտացոց տուները չռնգանդեմով պիտի լեցուին, նաև 22 ան գետինը որուն վրայ անոնք կ՛ապրին։ Եւ ան օրը իմ ժողովուրդիս բնակած Գեսեմին երկիրը պիտի որոշեմ, ու հոն չռնգանդեմ պիտի չըլլայ։ որ գիտնաս թէ երկրին մէջտեղը 23 ես եմ Տէրը։ Եւ իմ ժողովուրդիս ու քու ժողովուրդիդ մէջ խորհրդեմին պիտի դնեմ։ 24 վաղը աս նշանը պիտի ըլլայ։ Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ։ ու փարաւոնին տուներէն ու անոր ծառաներուն տուներէն ու եղիպտոսի բոլոր երկրին վրայ չռնգանդեմ եկաւ։ — չռնգանդեմին պատճառովը երկիրը ապրեցաւ։

25 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ասարոնը և բսաւ, Գացէք ձեր Աստուծոյն զոհ 26 մատուցէք — երկրին մէջ։ Եւ Մովսէս բսաւ, Արժան չէ ասանկ ընել։ ինչու որ Եգիպտացւոց գարշելի ե---ինը Տէրոջմեր Աստուծոյն զոհ պիտի մատուցանենք։ թէ որ եգիպտացւոց գարշելի ե---ինը իրենց աչքին առջեւ զոհ մատուցանենք, պիտի 27 չքարկածեն մեզ։ Մենք երեք օրուան ճամբայ պիտի երթանք անապատին մէջ, ու զոհ պիտի մատուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն, 28 ինչպես որ ըսեր մեզի պատուիրէ։ Եւ փարաւոն բսաւ, Ես ձեզ թող կու տամ որ երթաք անապատին մէջ ձեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանէք, միայն թէ չատ հեռու չերթաք։ 29 Թաք։ Խնդիր համար աղաչեցէք։ Եւ Մովսէս բսաւ, Ահա ես քու քովիդ կ՛ելլեմ ու Տէրոջը կ՛աղաչեմ որ վաղը փարաւոնէն, անոր ծառաներէն ու անոր ժողովուրդէն չռնգանդեմներ հեռացնէ, բայց փարաւոն չկրկնէ ալ Տէրոջը խաբել՝ ժողովուրդը Տէրոջը զոհ չատուցանելու համար։ 30 զոհ մատուցանելու։ Եւ Մովսէս փարաւոնին 31 քովէն ելաւ, ու Տէրոջը աղաչեց։ Եւ Տէրը

[a] Ել. 9։ 14։ [b] Ել. 9։ 1։ [c] Ել. 9։ 9։ [d] Թագ. գ. 3։ 9։ Սաղ. ը. 5։ Սաս. ժբ. 15։ Դան. թ. 4։ [e] Ել. 9։ 23։ [f] Ել. 9։ 11։ [g] Ել. 9։ 33։ [h] Ել. 9։ 12։ [i] Ել. 9։ 34։ [j] Ել. 9։ 35։ [k] Ել. 10։ 1։ [l] Ել. 10։ 2։ [m] Ել. 10։ 3։ [n] Ել. 10։ 4։ [o] Ել. 10։ 5։ [p] Ել. 10։ 6։ [q] Ել. 10։ 7։ [r] Ել. 10։ 8։ [s] Ել. 10։ 9։ [t] Ել. 10։ 10։ [u] Ել. 10։ 11։ [v] Ել. 10։ 12։ [w] Ել. 10։ 13։ [x] Ել. 10։ 14։ [y] Ել. 10։ 15։ [z] Ել. 10։ 16։ [a] Ել. 10։ 17։ [b] Ել. 10։ 18։ [c] Ել. 10։ 19։ [d] Ել. 10։ 20։ [e] Ել. 10։ 21։ [f] Ել. 10։ 22։ [g] Ել. 10։ 23։ [h] Ել. 10։ 24։ [i] Ել. 10։ 25։ [j] Ել. 10։ 26։ [k] Ել. 10։ 27։ [l] Ել. 10։ 28։ [m] Ել. 10։ 29։

Մովսէսին խօսքին պէս ըրաւ, ու փարաւոնէն, անոր ծառաներէն և անոր ժողովուրդէն չանհանգստեր վերցուց։ Մկ հատ մնաց։
32 Յիսուց։ Եւ փարաւոն անգամին ալ՝ իր սիրտը խստացուց ու ժողովուրդը չարձակեց։

ԳԼ։ Թ

1 Ա Ծառայ մահը։ 8 Ընծայքերու ու խաչագարձերու հարցառները։ 22 Կարկուտը։ 27 Փարաւոն կոչումին հետևանքն է Մովսէսին։ 35 ասկից գործեալ անոր սիրտը կը կարծրանայ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, «Փարաւոնին մէրը, ու իսկ անոր, երթայիցուց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ։ Արձակէ իմ ժողովուրդս որ իս պաշտեն։ Քանզի թէ որ ՚ընդդէմ արձակել չուգես, ու տակաւին պինդ
3 բռնես զանոնք, Ահա ՚Տէրոջը ձեռքը դաշտին մէջ եղած քու հօտերուդ վրայ ըլլալով, ձիերուն, էշերուն, ուղտերուն, արջառներուն ու ոչխարներուն վրայ խիստ սաստիկ կատա-
4 րած պիտի ըլլայ։ Եւ ՚Տէրը Իսրայէլի հօտերուն ու եգիպտոսի հօտերուն միջեւնէդ պիտի զատէ։ և Իսրայէլի որդւոցը մէկ ՚ասոյ՚ պիտի
5 չմեռնի։ Եւ Տէրը ժամանակ որոշեց՝ ըսելով, Վաղը Տէրը ասր բանը պիտի ընէ երկրին վրայ։
6 Եւ հետեւեալ օրը Տէրը ասր բանը ըրաւ, ու եգիպտացւոց ՚բոլոր հօտերը մեռան։ բայց Իսրայէլի որդւոցը հօտերէն մէկը չմեռաւ։
7 Եւ փարաւոն ՚ղրկեց, ու ահա Իսրայէլի հօտերէն մէկը իսկ մեռած չէր։ և Փարաւոնին սիրտը խստացաւ ու ժողովուրդը չարձակեց։
8 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին, Ձեռք ձեզ ձեռ քերնիդ լեցուն հնոցի մոխիր, և Մովսես զայ՚ի երկինքը ցանի առ Փարաւ-
9 ոնին առջեւը։ Ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փոշի պիտի ըլլայ, ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մնրգաց ու անասուններուն վրայ խոպաւարաներ հանող ուռեցքներ պիտի ըլ-
10 լայ։ Եւ հնոցի մոխիրը առին, ու փարաւոնին առջեւը կայնեցան։ և Մովսես զայ՚ի երկինքը ցանեց ան, ու մնրգաց ու անասուններուն վրայ խոպաւարաներ հանող ուռեցքներ ե-
11 ղան։ Եւ ՚ծնողները ուռեցքներուն պատճառով չկրցան կայնիլ Մովսէսին առջեւը։ Քանզի ուռեցքները ծնողներուն վրայ ալ՝ ու բոլոր
12 եգիպտացւոց վրայ ալ եղան։ Եւ Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը։ ու անոնց մեռիկ չըրաւ, ինչպես որ Տէրը Մովսէսին բսեր էր։
13 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, ՚Կանուխ կանուխ երթ, ու փարաւոնին առջեւը կայնիլ, ու անոր բսէ, երթայիցուց Տէր Աստուածը
14 սպասէն կ'ըսէ։ Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ ինծի պաշտեն։ Քանզի ես անգամ իմ բոլոր հարուածներս պիտի իրկեմ քու ՚վրադ՝ և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ վրայ։ որ գիտաս թէ բոլոր երկրի մէջ ինծի պէս
15 ՚ոչ ոք կայ։ Քանզի հիմա իմ ձեռքս պիտի երկրնցնեմ՝ որ քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտախտով զարնեմ, ու երկրէն պիտի կոր-
16 սուիս։ Եւ ՚ասոր համար քեզ վերցուցի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցնեմ, ու բոլոր
17 երկրի մէջ իմ անունս պատմուի։ Դուն տակաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կ'ելլաս՝ պիտի
18 չարձակես զանոնք։ Ահա ես վաղը աս ատեն խիստ սաստիկ կարկուտ պիտի տեղացնեմ, որ անոր պէս եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝ անոր հաստա-
19 տուած օրէն մինչև հիմա։ Եւ հիմա ՚ղրկէ՛ կէ, -- ժողովի քու հօտերդ՝ ու ինչ որ ունիս դաշտին մէջ։ Հասկ ամէն մարդ ու անասուն որ դաշտին մէջ գտնուի՝ ու տուներէն ժողովուած չըլլայ, անոնց վրայ կարկուտ պիտի
20 ՚իջնէ, ու պիտի մեռնին։ Փարաւոնին ծառաներէն ով որ Տէրոջը խօսքէն կը վախնայ՝ իր ծառաները ու հօտերը տուներու մէջ ժողվեց։
21 Եւ ով որ Տէրոջը խօսքին ուշադրութիւն չըրաւ, իր ծառաները ու իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Քու ձեռքդ դէպ՚ի երկինքը երկնցուր, ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ՝ և եգիպտոսի երկրին մէջ եղած ամեն բոլոր խոտին վրայ Կարկուտ պիտի գայ։
23 Եւ Մովսես իր գաւազանը դէպ՚ի երկինքը երկնցուց։ ու ՚Տէրը որոտում՝ և կարկուտ իրկեց, ու երկրին վրայ կրակ կը վազէր։ ու Տէրը եգիպտոսի երկրին վրայ կարկուտ տե-
24 ցաց։ Եւ կարկուտ ու կարկտոտին միջեւնէն խառնուած կրակ եկաւ։ անսկզ սաստիկ էր որ եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ազգ չըլլաչէն
25 հետէ՝ որ ան եղած չէր։ Եւ կարկուտը եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ դաշտը եղածին ամէնը՝ մարդէն մինչև անասուն զարկաւ։ և կարկուտը դաշտին բոլոր խոտը ջարդեց, ու
26 դաշտին բոլոր ծառերը կոտրեց։ Միայն Գեսեմի երկրին մէջ ուր որ Իսրայէլի որդիները էին՝ կարկուտ չեղաւ։
27 Եւ փարաւոն ՚ղրկեց, ու կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ անոնց, Ես անգամ մեղանչեցի։ Տէրոջ արդար է, և
28 ես ու իմ ժողովուրդս չնչացաւ ոչ ենք։ Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ ՚որոտումները ու կարկուտը ՚դադրին։ ու ձեզ պիտի արձա-

= Ելք. 15։ Գէն. 9։ 21։ | ֆ Գէն. 22։ | ֆ Գէն. 9։ 21։
— | ֆ Սաղ. 52։ 10։ | ֆ Գէն. 9։ 10։
= Գէն. 6։ 1։ | ֆ Գէն. 6։ 14։ 8։ 38։ | ֆ Եբր։ տարեկ վոյ։
ֆ Գէն. 8։ 2։ | ֆ Ցայտ. Ժգ. 8։ | ֆ Գէն. 9։ 10։
ֆ Գէն. 8։ 2։ | ֆ Գէն. 9։ 29։
ֆ Ը Օր. Ժբ. 27։ | ֆ Գէն. 9։ 29։
ֆ Գէն. 8։ 18։ 19։ ֆ Ելք. 9։ 9։ | ֆ Հռովմ. Ը. 17։ Ցէս Ժգ. Ժ. 17։ Լատ.
Ժգ. 4։ = Գիտ. 9։ | ֆ Սաղ. 28։ 3։ | ֆ Գէն. 8։ 18։ Դատ. Ը. 14։
ֆ Ցայտ. Ժգ. 21։ | ֆ Գէն. 22։ Ը. 4։ 6։ | ֆ Գէն. 8։ 22։ Ժ. 17։ Գատ. Բ. 24։
ֆ Ցէս. Ժ. 31։ Սաղ. Ժ. 33։ 7։ Ժ. 13։ Ես. 18։ 19։ | ֆ Գէն. 9։ 29։ | ֆ Եբր։ Հաղիցը
Ես. 1։ 30։ Եզեկ. Ժ. 22։ Ցայտ. Բ. 1։ | ֆ Ը Մ. Ժ. 6։ Սաղ. Ժ. 4։ Ելք. 17։ | Սաղ. ՃԼ. 3։ 4։ ֆ Եբր։ Հեղիք ե։

29 կեմ, և ալ պիտի չկենաք։ Եւ Տէրոջմէ ան-
ընդ, գացէք դուրս եւ ածխս պէս՝ Իմ
ձեռքերս Տէրոջը պիտի երկնցընեմ, — որ-
տուներդ պիտի դադրին, և ալ կարկու-
պիտի չըլլայ։ որ գիտնաս Թէ Երկիրը Տէ-
30 րոջն է։ Բայց Ես գիտեմ որ դուն ու քու
ծառաներդ տակաւին Տէր Աստուծմէն չէք
վախնար։
31 Եւ բմբիր ու գարին զարնուեցան. Հինցու-
որ գարին հասած էր, ու քմիներ սերմի գա-
32 ցած։ Բայց ցորենը ու հաճարը չզարնուեցան՝
ինչու որ ուշ կը բուսնին։
33 Եւ Մովսես փարաւոնին քովէն քաղաքէն
դուրս եկաւ, ու Իր ձեռքերը Տէրոջը երկնե-
ցուց. և որոտումները ու կարկուտը դադրե-
34 ցան, ու երկրին վրայ անձրև չթափեցաւ։ Եւ
փարաւոն երբոր անձրեւին ու կարկուտին և
որոտումին դադարիլը տեսաւ, նորէն մեղան-
չեց, ու սիրտը խստացուց ինքն ու իր ծա-
35 ռաները։ Այսպէս Փարաւոնին սիրտը կար-
ծրացաւ. ու Իսրայէլի որդիքը չթողուց,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը ըսեր էր։

ԳԼ. Ժ

1 Աստուած կը տպատնայ մարթիները իրեն։ 7 փարաւոն իր ծա-
ռաներուն ապաշաւելն ի՛ւր մէջ կը համբերէ Իսրայէլացիները
արձակելու։ 12 Մարմաները կու գան։ 16 որոնց համար փա-
րաւոն կ՛ապաչէ Մովսէսին։ 21 Խաւարին Տպատանքը։ 24 Փա-
րաւոն նորեն կ՛ապաչէ Մովսէսին։ 27 բայց տակաւին անոր
սիրտը կը կարծրանայ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մտիր փարաւո-
նին. Քանզի որ ես անոր սիրտը ու անոր
ծառաներուն սիրտը խստացուցի, Որ ես իմ
2 նշաններս ցուցընեմ անոնց մէջը։ Եւ որ Դուս-
մես քու որդիիդ ու քու որդւոյդ որդիին
անանձներուն ինչ որ բրի եգիպտացւոց մէջ,
և իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցուցուցի, որ
գիտնաք Թէ Ես եմ Տէրը։
3 Եւ Մովսես ու Ահարոն մտան փարաւոնին,
ու ըսին անոր, Եբրայեցւոց Եհովայ Աստուա-
ծը այսպէս կ՛ըսէ. Մինչև ե՞րբ պիտի չկամիս
Դանաձրիլ իմ առջեւս։ արձակէ իմ ժողովուրդս
4 որ իս պաշտեն։ Վասն զի Թէ որ իմ ժողո-
վուրդս արձակել չուզես, ահա վաղը քու
սահմաններուդ վրայ Մարիաներ պիտի բերե-
5 մ։ Եւ երկրին երեսը պիտի ծածկեն, և Դէ՛
պիտի չկրնայ տեսնել երկիրը. ու կարկուտէն
ազատուած ձեզի մնացածը Դպիտի ուտեն, և
պատին մէջ բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն։ Եւ Քու տուներդ ու քու բոլոր
ծառաներուդ տուները և ամէն եգիպտացւոց

տուները պիտի լեցուին. որ ոչ քու Հայրերդ
ոչ ալ քու Հայրերուդ Հայրերը տեսած են ի՛ւ-
րենց երկրի վրայ եղած օրէն մինչև այսօր։ Եւ
դարձաւ ու փարաւոնին քովէն դուրս եկաւ։
7 Եւ փարաւոնին ծառաները ըսին անոր,
Մինչև ե՞րբ աս Հարցը Մեզի որոգայթի պիտի
ըլլայ. արձակէ մարդիկը որ իրենց Եհովայ
Աստուածը պաշտեն. տակաւին չե՞ս գիտեր որ
8 եգիպտոս աւերուեցաւ։ Եւ Մովսէսը ու Ա-
հարոնը փարաւոնին դարձուցին. և անոնց
ըսաւ անոնց, Գացէք պաշտեցէք ձեր Եհո-
վայ Աստուածը. Բայց որոնք են գացողնե-
9 րը։ Եւ Մովսես ըսաւ, Մեր մանկտւնքովը
ու մեր ծերերովը պիտի երթանք, մեր ոտա-
ներովը ու մեր ոչխարներովը, մեր Տաւարովը
ու մեր արջառներովը պիտի երթանք. քանզի
10 Տօն պիտի պահենք Տէրոջը։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց, Տէրը անանկ ձեր Հետը ըլլայ, ինչպես
որ ես ձեզ ու ձեր տղաքերը կ՛արձակեմ.
զգուշացէք, քանզի չարիք կան ձեր առջեւը։
11 Ոչ այդպէս. Հիմա գնա երիկ մարդիկներդ
գացէք ու Տէրը պաշտեցէք. ինչու որ դուք
ատիկա կ՛ուզէիք։ Եւ փարաւոնին առջեւէն
վռնտուեցան։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Երկրիսնցուր քու
ձեռքդ եգիպտոսի երկրին վրայ մարմաներ-
բուն Համար, որ եգիպտոսի երկրին վրայ
ելլեն, և Երկրին բոլոր խոտը՝ կարկտանէն
13 բոլոր մնացածը ուտեն։ Եւ Մովսես երկնց-
ցուց իր գաւազանը եգիպտոսի երկրին վրայ.
ու Տէրը բոլոր այն օրը ու բոլոր գիշերը երկ-
րին վրայ արեւելեան հով փչել տուաւ. և երբ
առտու եղաւ՝ արեւելեան հովը մարմաները
14 բերաւ։ Եւ մարմաները եգիպտոսի բոլոր
երկրին վրայ եկան, ու եգիպտոսի բոլոր սահ-
մաններուն վրայ իջան. խիստ սաստիկ էին.
Դանոնցմէ առաջ անանկ մարմաս չեղաւ, անոնց
15 ալ Դանոնկ պիտի չըլլայ։ Եւ Դբոլոր
երկրին երեսը ծածկեցին, ու երկիրը մթնց-
ցաւ, ու Երկրին բոլոր խոտը և կարկտանէն
մնացած ծառերուն ամէն պտուղները կերան.
ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ Դոչ ծա-
ռերուն վրայ և արտին խոտերուն վրայ բնա-
կանութիւն չմնաց։
16 Ուստի փարաւոն շուտով կանչեց Մովսէսը ու
Ահարոնը, և ըսաւ, Ձեր Տէր Աստուծոյն ու
17 Ձեզի դէմ մեղանչեցի. Ու հիմա Ներէ՛ր ըրէք
միայն ան անգամ ներեցէք իմ յանցանքս, ու
Դնէր Տէր Աստուծոյն աղաչեցէք որ իմ վրա-
18 յէս միայն ան մահը վերցնէ։ Եւ անկից
Փարաւոնին քովէն դուրս եկաւ, ու Տէրոջը

1 գ Թագ. ը. 22. 36։ Սաղ. Ճէ. 6։ Եսա. ս. 15։
2 Սաղ. ի. 1։ ա Կար. ժ. 26. 28։ ս Եսա. ի. 10։ Հաւտ. ա. 22։ գ Ելս. 29։ Գվ. ը. 12։ Ը Գվ. գ. 21։ — ս Գվ. գ. 21։ է. 14։ Ը Գվ. է. 41։ Ը Ը Օր. գ. 9։ Սաղ. իդ. 1։ հ. 18։ հը. 5։ Լս. 1 Յովհ. ս. 5։ 7 գ Թագ. իս. 29։ Ը Գվ. գ. 21։ ս Գվ. գ. 21։ է. 14։ Ը Գվ. է. 41։ Ը Ը Օր. գ. 9։ Սաղ. իդ. 1։ հ. 18։ 8 Ելս. ժ. 28։ 9 Ելս. ժ. 26։ 10 Եբէ. ս՛վ և ս՛վ. ս. 4։ ը. 25։ 11 Գվ. ժ. 34։ 12 Ելս. ժ. 21։ 13 Գվ. ը. 31։ 14 Ելս. իդ. 31։ 15 Գվ. իգ. 33։ Յեր. իգ. 13։ Յովհ. ժ. 1։ 16 Ելս. ժ. 26։ Յոսի. ժ. 1։ 17 Ելս. ժ. 28։ Յոսի. ժ. 1։ 18 Ելս. ժ. 29։ Յակ. ե. 16։ 19 Ելս. ժ. 31։ 20 Ելս. ժ. 1։ 21 Ելս. ժ. 22։ 22 Ելս. ժ. 23։ 23 Ելս. ժ. 24։ 24 Ելս. ժ. 25։ 25 Ելս. ժ. 26։ 26 Ելս. ժ. 27։ 27 Ելս. ժ. 28։ 28 Ելս. ժ. 29։ Գվ. ը. 30։

19 աղաչեց ։ Եւ Տէրը խիստ սաստիկ արեւմտեան
հով մի խրկեց , որ մօրաքոյրը վերցուց ու
Կարմիր Ծովը քշեց զանոնք ։ Եգիպտոսի բո-
լոր սահմաններուն մէջ մէկ մօրաթս մը չմնաց ։
20 Բայց Տէրը Կարծրացուց փարաւոնին սիրտը ,
ու անիկա Իսրայէլի որդիները չարձակեց ։
21 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Երկնքի
վրայ ձեռքդ դէպ ի երկինքը երկնցուր , որ եգիպտոսի երկ-
րին վրայ խաւար ըլլայ , չօշափելի խաւար
22 մը ըլլայ ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը դէպ ի եր-
կինքը երկնցուց , ու եգիպտոսի բոլոր երկ-
րին մէջ Խաւար խաւար եղաւ երեք օր ։
23 Մէկզմէկ չէին տեսներ , և երեք օր մէկը
իր տեղէն չկար ։ Բայց իսրայէլի բոլոր որ-
դիքը իրենց բնակութեանցը մէջ լոյս ունէին ։
24 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու ըսաւ ,
Գացէք պաշտեցէք Եհովան ։ Միայն ձեր հօ-
տերը ու արջառները ձեզի մնան ։ Ձեր բնաւնիքը
25 նոյն ալ ձեզի հետ թող երթան ։ Եւ Մով-
սէս ըսաւ , Պէտք է որ դուն մեր ձեռքը
զոհեր ու ողջակէզներ ալ տաս , որ մեր Տէր
26 Աստուծոյն մատուցանենք ։ Եւ մեր հօտերն ալ
մեզի հետ պիտի երթան՝ անոնցմէ մէկ ճղակ
մը չմնայով ։ Ինչու որ մեր Տէր Աստուածը
պաշտելու համար անոնցմէ պարտինք առ-
նել ։ Ու մենք մինչև որ հոն չերթանք , չենք
27 գիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք Տէրը ։ Եւ
Տէրը Կարծրացուց փարաւոնին սիրտը , որ
28 չուզեց արձակել զանոնք ։ Եւ փարաւոն ըսաւ
անոր , Գնաց գնա . զգուշութիւն ըրէ քու
անձիդ , մէյմըն ալ իմ երեսս չտեսնես ։ քանզի
ան օրը որ իմ երեսս տեսնես , պիտի մեռ-
29 նիս ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Ազէկ ըսիր ։ Ամէնէն
ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ ։

ԳԼ ։ ԺԱ

1 Աստուած կը պատուիրէ Իսրայէլացւոց՝ որ իրենց դրացիներէն ծանրագին բաներ ուզեն ։ 4 Մովսէս կը սպառնայ փարաւոնին անդրանկաց մեռնիլ ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոնին վրայ
ու եգիպտոսի վրայ հարուած մըն ալ պիտի
բերեմ , անկէ ետեւ ձեզ ասկէ պիտի արձակէ ։
Երբոր ինք արձակէ , ձեզ ասկէ բոլորովին
2 դուրս պիտի քշէ ։ Հիմա խօսք Ժողովուրդին
անպայմանութեան , ու ամէն մարդ իր դրացիէն
և ամէն կնիկ իր դրացիէն ծարձաքանդեն զար-
3 դեր ու ոսկեղէն զարդեր խնդրեն ։ Եւ Տէրը
շնորհք տուաւ Ժողովուրդին եգիպտացւոց
առջևը ։ Մովսէս ալ եգիպտոսի երկրին մէջ
փարաւոնին ծառաներուն առջևը ու ժողո-
վուրդին առջևը խիստ մեծ մարդ մըն էր ։
4 Եւ Մովսէս ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ,
Հնս կէս գիշերին եգիպտոսի մէջտեղը պիտի
5 ելլեմ ։ Ու եգիպտոսի երկրին մէջ Ամէն առ-
ջինեկը պիտի մեռնի , իր թագոռին վրայ նստող
փարաւոնին առջինեկէն մինչև ադացքին հետը
եղող աղախնին առջինեկը և բոլոր անասուն-
6 ներուն առջինեկը ։ Ու եգիպտոսի բոլոր երկ-
րին մէջ Մեծ ազաղակ պիտի ըլլայ , անանկ որ
անոր պէս ոչ եղած է , ոչ ալ նորէն պիտի ըլ-
7 լայ ։ Բայց իսրայէլի որդւոցը մէկուն դէմ Մար-
դին մինչև անասուն չուն մըն ալ պիտի չշար-
ժէ որ լեզուն , որ գիտնաք թէ Տէրը եգիպ-
տացւոց ու իսրայէլի մէջտեղը տարբերութիւն
8 կ՚ընէ ։ Եւ Ասոր բոլոր քու ծառաներդ ինծի
պիտի իջնեն , ու ինծի խոնարհութիւն բնեն՝
ըսելով , Դուն ու բոլոր Բեզի հետևող ժողո-
վուրդը ելէք ։ ու անկէ ետքը պիտի ելլեմ ։
Եւ Մովսէս սաստիկ բարկութեամբ փարաւո-
նին քովէն դուրս եկաւ ։
9 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոն ձեզի
մեկին պիտի չընծի , որ Իմ հրաշքներս շատ-
10 ցնեմ՝ եգիպտոսի երկրին մէջ ։ Եւ Մովսէս ու
Ահարոն ասոնք ամէն հրաշքները փարաւոնին
առջևը բերին ։ Ու Տէրը կարծրացուց փարա-
ւոնին սիրտը , ու Իսրայէլի որդիքը իր երկ-
րէն չարձակեց ։

ԳԼ ։ ԺԲ

1 Տարւոյն սկիզբը կը փոխուի ։ 3 Ջաճկին սահմանուիլը ։ 11 ու անոր կանոնները ։ 15 Անմիջապէս հաց ուտելու հրամանը ։ 29 Անդրանկաց մեռնը ։ 31 եգիպտացիք արագութեամբ երկրէն դուրս կը հանեն իսրայէլացիները ։ 37 որոնք Սոկոթէմի կը հասնին ։ 43 Ջաճկին վերյիշատակութիւնը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
2 եգիպտոսի երկրին մէջ՝ ըսելով , Ասիկա
ձեզի ամիսներուն սկիզբն ըլլայ ։ Ձեզի տա-
3 րւոյն ամիսներուն սաղմին ըլլայ ։ Իսրայէ-
լի բոլոր Ժողովին գրուցեցէք՝ ըսելով , Ա
ամսուն տասնին ամէն մէկը իրեն գառնուկ
մը առնէ՝ ըստ Հայրերուն տանը համեմատ ,
4 այսինքն տան գլուխ մէյմէկ գառնուկ ։ Եւ
թէ որ մէկ տունը մէկ գառնուկին քիչ կոչ
գայ , ան Հարեւ իր տանը քովը եղած գեա-
ղիին հետ հոգիներուն համեմատ
առնէ ։ գառնուկին վրայով ամէն մէկուն
5 իր կերածին չափ հաշիւ ընէք ։ Ձեր գառ-
նուկը Անարատ , արու , Մէկ տարեկան ըլլայ ։
6 ոչխարներէն կամ այծերէն առնէք զայն ։ Եւ

մինչև աս անօրէն ՝ազգիս քառասնեւերրորդ օրը
պահէք այն։ ու Իսրայէլի ժողովքին բոլոր
բազմութիւնը մարիմն անվիա °իրենց դէմ՝
7 եւ արիւնէն առնուն ու առնեն երկու կողմի
դռնդակացը ու վերի սեմին վրայ քսեն, ուր
8 որ գտնին պահ ուտեն։ Եւ միսը ան դի-
ցեր ուտեն։ զանիկա կրակի վրայ խորոված՝
խ բաարջով -- ըստ խառնուքի պիտի ուտեն։
9 Ահեկ՝ հետ կամ չորի մէջ եփած չուտէք,
՝բայց կրակի վրայ խորոված, անոր գլուխ
ոտքերովը ու փորովրդիք մէկտեղ ՝՝՝։
10 Եւ անկի բան մը չմնայ ի մինչև առաւօտ.
ու անկէ ինչ որ առաւօտն կը մնայ՝ կրակով
11 այրէք։ Եւ այսպէս պիտի ուտէք ան։ ձեր
գօտիները մէջերնիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտ-
քերնիդ՝ և ձեր ցուպերը ձեռքերնիդ. բլլալ
լալ։ զանիկա արագութեամբ ուտէք։ ՝Էհովային
12 †զատկին է այն։ Եւ ՝ան գիշերը եգիպտացի
երկրէն պիտի անցնեմ, ու եգիպտոսի երկրին
մէջ ամէն առջինները մարդէն մինչև անասուն
պիտի զարնեմ։ և ՝Էգիպտոսի բոլոր ՝Էաս-
տուածներուն վրայ դատաստան պիտի կատա-
13 րեմ։ Ես եմ Տէրը։ Եւ արիւնը ձեր հետ
տուներուն վրայ նշանի համար բլլայ, ու
երբոր արիւնը տեսնեմ՝ ձեր վրայէն պիտի
անցնիմ։ և հարուածը ձեր վրայ պիտի չգայ
ՅՀ կործանցնելու, երբոր եգիպտոսի երկիրը
14 զարնեմ։ Եւ ան օրը ձեզի ՝յիշատակի հա-
մար բլլայ, և զանիկա ՝Էհովային տօն պահէք.
ձեր ||սերունդին մէջ ՝յաւիտենական կանոնա-
15 նով մը տօն պահէք ան։ ՝Եօթը օր բաղարջ
ուտէք. նոյն իսկ առաջին օրը ձեր տուներ-
էն զատ ձեղ բ իմիր։ ինչու ան առջին օրէն
մինչև եօթներորդ օրը ով որ խմրեալ հաց
ուտէ, ՝ան անձը իսրայէլին պիտի կորսուի։
16 Եւ առաջին օրը ՝սուրբ ժողով մը բլլայ,
եօթներորդ օրն ալ ձեզի սուրբ ժողով մը
բլլայ։ ան օրերը բնաւ գործ մը չգործուի,
բայց ամէն մէկուն ուտելիքը, ան միայն
17 պատրաստուի։ Եւ բաղարջներուն ՝՝՝ը պա-
հէք. քանզի ՝ան նոյն օրուան մէջ ձեր զօր-
քերը եգիպտոսի երկրէն հանեցի։ ուստի ձեր
սերունդին մէջ յաւիտենական կանոնով մը
18 ան օրը պահէք։ ՙԱռաջին ամսուն չորեքա-
սանասնեւերրորդ օրուան իրիկունէն մինչև ամ-
սուն քսանեւմէկերորդ օրուան իրիկունը բա-
19 զարջ պիտի ուտէք։ ՝Եօթը օր ձեր տուներուն

ד Ղե · իգ · 5 · Թու ·	անջնջելուան Հմր · 15 ·
ի · 5 · իբ · 16 · բ Օր ·	ե Գլ · ժ · 4 · 5 · Ես
ժգ · 1 · 6 ·	մուտ · ե · 17 ·
ה Նէե · երկա · իբեմ	ե Թու · լգ · 4 ·
կանոնական Ա ընտ	‡ Կա · իշխանութեան Ե
զը · Գլ · ժգ · 13 ·	Գլ · իա · 8 · իբ ·
ו Գլ · 19 · 25 · բ Օր ·	25 · Պաղ · Հր · 1 · 8 ·
ժգ · 3 · Թու · ի ·	Ըսկ · ժ · 34 · 35 ·
11 · ա Կօր · Ե · 8 ·	ե Գլ · գ · 2 ·
֊ բ Օր · ժգ · 7 ·	ը Գլ · ժգ · 9 ·
ח Գլ · իգ · 18 · 19 · 25 ·	‡ Գ Ե · իգ · 4 · 5 ·
֊ բ Օր · ժգ · 3 ·	գ Թագ · իգ · 21 ·
֊ Նէե · ՓՆՍԱԽ · ֊	Նէե · ագգեր

Հմր · 24 · 43 · Գլ ·	
ժգ · 10 ·	
֊ Գլ · ժգ · 6 · 7 · իգ ·	
15 · լգ · 18 · 25 ·	
Ղե · իգ · 5 · 6 · Թու ·	
ի · 3 · իբ · 16 ·	
֊ Հմր · 3 · Թու · իբ ·	
4 · Ելհ · Ե · 10 ·	
գ Թագ · իգ · 21 ·	
Նէե · գ · 10 · Ա Տա ·	
իգ · 18 · 19 · Մաթ ·	
ժգ · 13 — 16 · Դատ ·	
իբ · 7 · Ես ·	
Նէե · ժ · 28 ·	

Ելհ · 7 ·	
֊ Հմր · 13 · 13 ·	
ը Նեհ · ի · 6 · Ցայա	
Կ · 3 · իի · 4 ·	
֊ բ Թագ · իգ · 16 ·	
ա Կօր · ժ · 10 · Նէե ·	
ժ · 28 ·	
֊ Գլ · ժգ · 8 · 17 ·	
Գլ · ժգ · 8 · 14 ·	
բ Օր · իբ · 7 · Ելհ ·	
գ · 6 · Պաղ · Հր · 6 ·	
֊ Հմր · 11 ·	
֊ Գլ · գ · 31 ·	

Նէե · ժ · 28 ·	
֊ Գլ · ժ · 4 ·	
‡ Թու · բ · 17 · 19 ·	
Պաղ · Հր · 51 · 52 ·	
56 · Ղե · ի · 8 · Ես	
10 ·	
֊ Գլ · գ · 23 · ժ · 1 ·	
֊ Գլ · ժ · 6 · Ա ընտ	
ֆ · 13 · Ա Տա · ի ·	
17 · Ըսկ · բ · 15 ·	
֊ Գլ · ժ · 1 · Պաղ	
52 · 58 ·	
֊ Գլ · ժ · 9 ·	

ջամբը չգանուի։ քանզի ով որ խմրեալ հաց
ուտէ, ՝ան անձը իսրայէլի ժողովքէն պիտի
կտրուի, թէ օտարական բլլայ և թէ երկ-
րին բնակը։ խմրեալ բան մը պիտի չուտէք.
ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ բաղարջ ուտէք.
21 Եւ Մովսէս կանչեց իսրայէլի բոլոր ծեր-
բր, ու բսաւ անոնց, ՝Ձեր ընտանեացդ ՝ա-
ւիժատ ընթացէք, ու առէք ձեզի ՝ոչխէ գա-
22 րէն, ու զատկին համար մորթեցէք։ Եւ զ-
սպով փունջ մը առէք, ու կտրին մէջ եղած
արիւնին թաթխեցէք, և դռնքին վրայի ա-
մին ու երկու թևովի գռնդակացը վրայ կռն-
քին մէջ եղած արիւնէն քսեցէք, և մինչև
առաւօտ ձեզմէ մէկը իր տանը դռնէն գուրս
23 չելլէ։ ՝Քանզի Տէրը եգիպտացիները զար-
նելու պիտի անցնի, և երբ դռնքը վրայի ա-
մին ու երկու կողմի գռնդակացը վրայ տես-
բի տեսնի, Տէրը ան գռնքը վրայէն պահ
անցնի, և ՝պիտի չթողու ՝՝՝ոնաիչը՝ որ ձեր
24 տուները մտնէ ՅՀ զարնելու համար։ Եւ ա-
բանը փեզի ու քու որդւոդդ կանուն բլլալ
25 համար պահէք յաւիտեան։ Եւ բլլայ թէ երբ-
որ ան երկիրը գաք՝ որն որ Տէրը ձեզի պե-
տի տայ ՝ըր բսածին պէս, աս պաշտօնը պա-
26 հէք։ Ու բլլայ թէ երբոր ձեր որդիքը ձե-
զի բսեն թէ Ա՛ս պաշտօնով ի՞նչ բսել կ՛ու-
27 զէք։ Բսէք որ ՝Աբեկա Տէրոջը զատկին զոհ
է, որ անիկա եգիպտոսի մէջ իսրայէլի որ-
դւոցը տուներուն վրայէն անցաւ երբոր ե-
գիպտացիները զարկաւ, ու մեր տուները ազա-
տեց։ Եւ ժողովուրդը ՝խոնարհեցաւ ու եր-
28 կրպագութիւն բրաւ։ Եւ իսրայէլի որդիքը
գացին, ու ՝Էհովը Մովսէսին ու Ահարոնին
պատուիրածին պէս բրին։ անանկ բրին։
29 ՝Եւ եղաւ որ կէս գիշերին ՝Էհովը եգիպ-
տոսի երկրին մէջ ամէն առջինները զարկաւ,
իր աթոռը նստող ՓՓարաւոնին առջինեկէն
մինչև բանտի մէջ եղած գերիին առջինեկը
30 և ամէն անասուներն առջինեկը։ Եւ ՝՝ գիշե-
րը եղաւ Փարաւոն ու անոր ծառայնե-
րը և բոլոր եգիպտացիք, ու եգիպտոսի մէ-
ջ մեծ ազաղակ մը եղաւ. քանզի տուն մը չէ-
կար որ անոր մէջ մեռելայ չբլլար։
31 Եւ ՝դիշերով կանչեց Մովսէսը ու Ահարո-
նը և բսաւ, Ելէք, ու ելէք իմ ժողովուրդս
դուք ալ՝ և որդիք պաշտեցէք ՅՀովան՝ ինչպէ-
ս ալ, ու գացէք պաշտեցէք ՅՀովան՝ ինչպէ-

62 որ ըսիք. Ինձ ձեր հօտերը ու ձեր աղ-
Ջուներէն առէք՝ ինչպէս որ ըսիք, ու գա-
33 ցիք ու ինծ ալ օրհնեցէք։ Ես եդիպատա-
ցիք բռնագրաւեցին ժողովուրդը՝ որ չուտով
ան երկիրն դուրս իրենն գան։ քանդի
34 ըսին, Ամէնքս ալ կը մեռնինք։ Ես ժողո-
վուրդը իրենց գանգատները դէմ չխնայած՝ ի-
րենց Տիրոջ առջևերը կոխերով փամ-
35 ֆած ուսերնուն վրայ վերցուցին։ Ես Իսրա-
յէլի որդիքը Մոսէսին խօսքին պէս ըրին,
ու եդիպատացիներէն Արծաթներէնն գարդեր և
ոսկիներն գարդեր ու հանդերձներ իրենց բերին։
36 Ու Տէրը ժողովուրդին ներչք առաւ եդիպ-
տացւոց առջևը, անոնք որ Եգիպտոսէ անոնց
ինդրածը տուին. ու Անոնք կողոպտեցին
եդիպատացիները։
37 Ես Իսրայէլի որդիքը Ռամեսեսէն գնալ Ի
Սոկոթայի չուեցին. բնտանիքներէն զատ վեց
Տարիւր հազարի չափ հետերնին երիկ մար-
38 դիկ էին։ Ես Անոնց հետ խառն բազմութիւն
ալ ելաւ. և ոչխարներ ու արջառները խիստ
39 մեծ հօտ էին։ Ես եդիպատէն իրենց հասած
գանգատէն անխնայ չօթիը եփելնին, ինչու
որ խմորնալ չէր. քանզի Եգիպատէն վռնդ-
ուեցան, ու չէին կրնար ուշանալ. ու իրենց
պաշար ալ չէին պատրաստեր։
40 Ես եդիպատի մէջ Իսրայէլի որդւոցը բը-
նակած ժամանակը Չորս Տարիւր երեսուն
41 տարի էր։ Ես եղաւ որ չորս Տարիւր երե-
սուն տարիներուն վերջը՝ ան նոյն օրը Տէ-
րոջը բոլոր զօրքերը եդիպատի երկրէն ելան։
42 Անկա Տէրոջը Համար պահելու գիշեր մին
է, ինչու որ զանոնք եդիպատի երկրէն հա-
նեց. սա ան գիշերն է Տէրոջը Համար Իսրա-
յէլի բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն մէջ
պահելիքու։
43 Ու Տէրը բսաւ Մոսէսին ու Ահարոնին,
Ա՛ս է Զատկին կանոնը. բնաւ մէկ օտարա-
44 կան մը անկէ պիտի չուտէ. Բայց ամէն մար-
դու սեպհական Ծախու առած Ծառան՝ երբոր
Թլփատես թլփատուս, անասնոյը Ձգ ուտէ ան-
45 կէ։ Ժամանականն ու վարձկանը անկէ պիտի
46 չուտէ։ Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան-
տուէնն դուրս չհանուիս ան միսէն։ Ու անոր
47 մէկ ոսկորը պիտի չկարճէք։ Իսրայէլի բոլոր
48 Ժողովը ընէ ան։ Ես Երբ օտարական մը քու
քովդ պանդխտանալու բլլայ, ու Տէրոջը զա-
տիկ ընելու բլլայ, անոր ամէն արուն Ձգ-
49 թլփատուի, և անոնէնր ան ընելու Ծառնայ,
ու ինքը երկրին բնակին պէս բլլայ. քանզի
անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի չուտէ։
50 Երկրացիին ու ձեր մէջը բնակող օտարակա-
նին Մէկ օրէնք բլլայ։ Ես Իսրայէլի բոլոր
որդիքը Տէրոջը Մոսէսին ու Ահարոնին պա-
51 տուիրածին պէս ըրին։ անանկ ըրին։ Ու եղաւ
որ ան նոյն օրը Տէրը եդիպատի երկրէն Հա-
նեց Իսրայէլի որդիքը Հրենց զօրքերովը։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ընդդիմախօսները Աստուծոյ Նամբերեսու. 3 և գաղի չիշատա-
կեմնիքը պահելու. 11 և անասնոց անդրանիքներն ու Աս-
տուծոյ Նամբերես վրայով պատուիրեցը։ 17 Իսրայէլացիք Կ.
գիպատէն գալը կ'երեն. և Ջոկտիճին ոսկորները Հետերնին
կ'առնեն. 20 ու Սիմաթ կու գան։ 21 Աստուած Իսրայէլացւոց
կ'առաջնորդէ ամպի ու կրակի սիւնով։

1 Ես Տէրը խօսեցաւ Մոսէսին՝ ըսելով,
2 Սրբէ ինծի ամէն անդրանիկը՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ ամէն արգանդ բացողը, մարդէն
3 ալ անասունէն ալ. ան ինծի է։ Ես Մոսէս
բսաւ ժողովուրդին, Յիշեցէք այս օրը որ
եդիպատէն Ծառայութեան տունէն ելաք,
ինչու որ Տէրը ձեզ ամիլց Զօրաւոր ձեռքով
4 Հանեց. Ուս խմորնալ Հաց պիտի չուտուիս։ Այս-
օր ելաք, Ապիպ ամսուն մէջ։ Ես բլլայ
որ երբ Տէրը Հասնեցնէ բլլայ քեզ Քանանա-
ցւոց ու Քետացւոց և Ամովրհացւոց ու Խևա-
ցւոց և Ցեբուսացւոց երկիրը՝ որն որ քեզի
տալու Համար Երդում Երդումդ բրաւ,
ան երկիրը որ կաթ ու մեղր կը ծորէ, Հաս
ամսուն մէջ պիտի կատարես աս պաշտօնը։
6 Եօթը օր բաղարջ պիտի ուտուի, և եօթնե-
7 րորդ օրը տօն բլլայ Տէրոջը։ Ան եօթը օրե-
րուն մէջ բաղարջ պիտի ուտուի. ու քովդ
Խմորնալ Հաց պիտի չտեսնուի. ոչ ալ քու
քովդ խմոր պիտի տեսնուի քու բոլոր սահ-
8 մաններուդ մէջ։ Ես Հան օրը քու որդւոյդ
պիտի պատմես ըսելով, Ա՛ս անոր Համար է
որ Տէրը ըրաւ ինծի, երբոր ես եդիպատէն
9 ելայ։ Ես ասիկա քեզի Նշանի Համար պիտի
բլլայ ձեռքդի վրայ, ու քու աչքերուդ մէջ
տեղ յիշատակի Համար, որ Տէրոջը օրէնք
քը քու բերնիդ մէջ բլլայ. ինչու որ Տէրը
քեզ զօրաւոր ձեռքով Հանեց եդիպատէն։
10 Ուստի դուն աս կանոնը տարիէ տարի իր
11 տաներնին պահես։ Ես բլլայ որ երբ
Տէրը քեզ Քանանացւոց երկիրը տանի, ինչ-

պէս որ քեզի ու քու հայրերուդ երդում 12 ըրաւ, ու զանիկա քեզի տայ, Ո՛ն ամէնը որ արգանդ կը բանայ, Ցերջը Համար պիտի զատես. և քու անասնոց անասունիդ ամէն արուները Ցերջը պիտի ըլլայ։ Ե՛ 13 Ս՛իրնեկ արուները Ցերջը պիտի չխրկես, ամէն առ՛իրնեկը ոչխարով մը փրկես, և Թէ որ չփրկես, անոր վիզը կտրես. ու քու որդւոցդ մէջ մարդոց ամէն անդրանիկ 14 կը Ս՛պահի փրկես։ Ն՛ե ըլլայ որ երբ քու որ. գիդ Օր մի՝ քեզի հարցընէ բանով, Ի՞նչ է աս. անոր պիտի բանս Թէ Ս՛երը մեզ եգիպտոսէն՝ Ծառայութեան առնէն զօրաւոր ձեռ_ 15 քով հանեց։ Եւ եղաւ որ երբ փարաւոն խըս_ տացաւ -- մեզ արձակել չ-ՃՏ, Ս՛երը եգիպ_ տոսի երկրին մէջ ամէն առ՛իրնէկը մարդու առ՛իրնէկէն մինչև անասունի առ՛իրնէկը մեռ_ ցուց. անոր համար Ես ամէն արգանդ բացող արուն Ցերջը զոհ կ՛ընեմ, ու իմ որդւոցս ա_ 16 մէն առ՛իրնէկը կը փրկեմ։ Եւ սոիկա քու ձեռ_ քիգ վրայ Նշանի համար՝ ու աչքերուդ մէջտե_ ղը Ճակատնոցի համար ըլլայ, Ինչու որ Ցե_ րբ մեզ եգիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հանեց։ 17 Եւ եղաւ որ երբ փարաւոն Ժողովուրդը արձակեց, Աստուած զանոնք փղշտացւոց եր_ կրին ճամբէն չտարաւ, Թէև ան Ճշ_ մա էր. քանզի Աստուած բսաւ, Շրլլայ որ Ժողովուրդը ղղջայ երբոր պատերազմը տես_ 18 նէ, ու Ե՛գիպտոս դառնայ։ Հապա Աստուած Ժողովուրդը կամքը Ծովուն անապատին ճամբային պտըտցուց. ու իսրայէլի որդիքը 19 զուտ զուտ եգիպտոսի երկրէն ելան։ Եւ Մովսես Յովսեփին ոսկորները իր հետ առաւ. ինչու որ անիկա իսրայէլի որդւոցը Հաստատ երդում ընել տուաւ բսելով, Աստուած Ա_ ստուած ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ, ու իմ ոսկորներս ասկէ Հետերնիդ Հանեցէք։ 20 Եւ Սոկոթիէն չուեցին, ու Ս՛իմի մէ_ 21 անապատին ծայրը Ես՛ևան երբին։ Եւ Ցերը անոնց առջևէն կ՛երթար ցորկը ամպի սիւ_ նով՝ անոնց ճամբայ ցուցընելու Համար, ու գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս տալու 22 Համար, որ ցորկ ու գիշեր երթան։ Յորկը ամպի սիւնը ու գիշերը կրակի սիւնը Ժող_

1 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 2 Խօսէ իսրայէլի որդւոցը՝ որ դառնան ու Փիհահիրոթին առջևը՝ Միգդոլին ու Ծովուն մէջտեղը բանակ դնեն. Բէեղզեփոնին առջևը 3 անոր դիմացը Ծովուն քովը բանակ դրէք։ Եւ փարաւոն իսրայէլի որդւոցը Համար պիտի բսէ Թէ Երկրին մէջ Խճդեցած են, անապա_ 4 տը անոնց բոլորտիքը պատեց։ Եւ Փարաւո_ նին սիրտը պիտի կարծրացընեմ, ու անոնց եռևէն պիտի Խնայ. ու Ես փարաւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ Ցպիսի փա_ ռաւորսիմ, Ես եգիպտացիք պիտի գիտնան Թէ Ես եմ Ցերը։ Եւ անոնք անոնկ ըրին։

5 Եւ պատմեցաւ եգիպտոսի թագաւորին Թէ Ժողովուրդը փախաւ, Ես փարաւոնին ու անոր Ծառաներուն սիրտը Ժողովուրդին դէմ դարձաւ՝ ու բսին, Մենք ինչո՞ր բրինք ա_ բանը՝ որ իսրայէլը մեզի Ծառայութիւն ընէ_ 6 լէն Թող տուինք։ Եւ իր կառքը պատրաս_ 7 տեց, ու իր Ժողովուրդը իր հետ առաւ։ Եւ Ցվց հարիւր ընտիր կառքեր ու եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն մէկուն վրայ 8 ասպետներ։ Եւ Ցերը Ե՛գիպտոսի փա_ րաւոն թագաւորին սիրտը կարծրացուց, ու անոնկ իսրայէլի որդւոցը եռևէն բնկաւ. և իսրայէլի որդիքը բարձր ձեռքով կելան։ Բայց Եգիպտացիք անոնց եռևէն բնկան. փարաւո_ նին ամէն Ցիերը -- կառքերը՝ և անոր Ցծա_ ւորները ու զօրքերը, և Հասան անոնց՝ որ բանակած էին Ծովուն մօտ փիհահիրոթին քովը Բէեղզեփոնին առջևը։

10 Եւ երբ փարաւոն մօտեցաւ, իսրայէլի որ_ դիքը իրենց աչքերը վերցուցին, և ահա Ե_ գիպտացիք իրենց եռևէն կու գային, ու իրե_ նք վախցան. և իսրայէլի որդիքը Տազապելցի_ 11 Ցերջը Ե՛ս բսին Մովսէսին, Եգիպտոսի մէջ գերեզմաններ չըլլալո՞ւն Համար մեզ անապա_ տին մէջ մեռնելու բերիր. Ի՞նչ է որ մեզի Ցս բրած որ մեզ եգիպտոսէն Հանեցիր։ Ա՛ս չէ՞ ան խօսքը որ քեզի զրուցեցինք եգիպտոսի մէջ՝ բսելով, Թող առ Ցենք՝ որ եգիպտացի_ Ծառայութիւն ընենք. քանզի աւելի աղէ_ կ մեզի եգիպտացւոց Ծառայութիւն ընել 13 քան Թէ անապատին մէջ մեռնիլ։ Եւ Մով_ սէս բսաւ ժողովուրդին, Ս՛երի վախնաք, կաց_ նեցէք, ու տեսէք Ցերջը փրկութիւնը՝ որ այսօր պիտի ընէ ձեզի. Ցիւրը որ աստու_

բանեցին Հոն իր գառնայ։ 21 Իսրայէլացիք կոպիր Ծովին կ՛անցնէին. 23 Իսկ Եգիպտացիք կը Հետապնդէին։

Ծ Հմր. 3։ Գվ. իր։ 29։ լզ. 19։ Ղև. իմ։ 16։ Թնս. ը. 17։ Ժը. 15։ ը Օր. Ժե։ 19։ Եսթ. Խգ. 30։ է Գվ. լզ. 20։ Թնս.

ձեր տեսած եգիպտացիները մէյմըն ալ ապի-
14 տի չտեսնէք յաւիտեան։ Տէրը ձեզի հա-
մար պիտի պատերազմի, ու գուք կրնա կե-
ցէք։
15 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, ԷՅնչո՞ւ ինծի
կ՚ազազակես։ բսէ իսրայէլի որդւոցը որ չուեն։
16 Եւ դուն գաւազանդ վերցուր, ու ձեռքդ
ծովուն վրայ երկնցուր, ու զեղքէ անոր։ և
իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
17 երթան։ Եւ ես ահա Եգիպտացւոց սիրտը
պիտի կարծրացնեմ, ու անոնց ետևէն պիտի
երթան։ և ես Փարաւոնին ու անոր բոլոր
զօրքերուն վրայ՝ անոր կառքերուն ու անոր
18 ձիաւորներուն վրայ պիտի փառաւորուիմ։ Եւ
երբոր ես փարաւոնին ու անոր կառքերուն
և անոր ձիաւորներուն վրայ փառաւորուիմ,
եգիպտացիք Տպիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
19 Եւ Աստուծոյ հրեշտակը՝ որ իսրայէլի
բանակին առջևէն կ՚երթար, եղաւ ու անոնց
ետևը գնաց։ և ամպի սիւնը եղաւ անոնց առ-
20 ջևէն ու անոնց ետին կայնեցաւ։ Եւ եգիպ-
տացւոց բանակին ու իսրայէլի բանակին մէջ
տեղը եկաւ՝ ու երէկոյեան՝ ամպ ու խաւար
եղաւ, բայց ԻՏիեղոյնը գիշերը լոյս կու տար։
և բոլոր գիշերը իրարու չմտնեցան։
21 Եւ Մովսէս իր ձեռքը ծովուն վրայ եր-
կնցուց, ու Տէրը սաստիկ արեւելեան հովով
գարձուց ծովը բոլոր գիշերը, և Դծովը չո-
22 մաք ըրաւ, ու ջուրերը հեզգուեցան։ Եւ
Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
քալեցին։ ու ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու
ձախ կողմէն Պարիսպ եղան։
23 Եւ եգիպտացիք ՃՀետևէն բնկան, ու
փարաւոնին բոլոր ձիերը՝ կառքերը ու ձիա-
ւորները անոնց ետևէն ծովուն մէջտեղը գա-
24 յին։ Եւ եղաւ որ առաւօտուն պահուն Տէրը
եգիպտացւոց բանակին նայեցաւ կրակի ու
ամպի սիւնէն, ու եգիպտացւոց բանակը խռ-
25 ովութեան մէջ ձգեց։ Եւ անոնց կառքե-
րուն անիւները հանեց, որ դժուարութեամբ
առաջ կ՚երթային։ անոնք որ եգիպտացիք
ըսին, փախչինք իսրայէլին երեսէն, ԻՀետևնուն որ
Տ՚ինչման Պանոնց համար եգիպտացւոց
հետ կը պատերազմի։
26 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, ԷՁեռքդ ծո-
վուն վրայ երկնցուր, որ ջուրերը եգիպտ-
ացւոց վրայ՝ անոնց կառքերուն ու անոնց
27 ձիաւորներուն վրայ դառնայ։ Եւ Մովսէս
իր ձեռքը ծովուն վրայ երկնցուց, և ծո-
վուան գէմ Ծովը իր ուժգ գարձաւ, ու
եգիպտացիք անոր դիմացէն փախան։ և Տէ-
րը Թոխծափով եգիպտացիները ծովուն մէջ։
28 Եւ Հջուրերը գարձան ու Ծածկեցին փարա-
ւոնին կառքերը ու ձիաւորները և բոլոր զօր-
քերը՝ որոնք անոնց ետևէն ծովուն մէջ մտան։
29 ու անոնցմէ մէկն ալ չմնաց։ Բայց Իսրայէլի
որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով կ՚երթային,
և ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
30 անոնց պարիսպ կէին։ Եւ Տէրը այն օրը Եգիպ-
տացւոց ձեռքէն Ազատեց իսրայէլը։ ու իս-
րայէլ Մեռած տեսաւ եգիպտացիները ծո-
31 վուն եզերքը։ Եւ իսրայէլ տեսաւ այն մեծ
Զործը՝ որ Տէրը ըրաւ Եգիպտացւոց
վրայ։ ու ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն, ու
Հաւատաց Տէրոջը և անոր ծառային Մով-
սէսին։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մովսէսին երգը։ 22 Ժողովուրդը խմելու ջուր չգտնէր։ 23 Մեռած լճակի ջուրերը 25 փայտով մը կը քաղցրանան։ 27 Ե. գիւղի տասնուերկու ջուրերը և եօթանասուն արմաւենիները։

1 Այնտեղը Մովսէս ու իսրայէլի որդիքը սա
երգը երգեցին Տէրոջը, և խօսեցան ըսելով,
Պիտի Հերգեմ Տէրոջը, քանզի փառքով
փառաւորեալ է։
Ջին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց։
2 Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ գովութիւնս,
Եւ իմ փրկութիւնս եղաւ։
Ասիկա է իմ Աստուածս, ու պիտի փառաւո-
րեմ զանիկա։
Իմ Հօրս Աստուածն է, ու Հպիտի բարձրա-
ցնեմ զանիկա։
3 Տէրը Հիզօր պատերազմող է։
Անոր Անունը ԵՀՈՎԱԻ է։
4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը
ծովը նետեց։
Եւ Ընտրեալ ոստիկանները կարմիր ծո-
վուն մէջ ընկղմեցան։
5 Հվկղտունգները ծածկեցին զանոնք։
Իրարի պէս խորունկը իջան։
6 Ովռւ ա՛ձեռքդ, ով Տէր, փառաւորեալ է
զօրութեամբ։
Ովռւ ա՛ձեռքդ, ով Տէր, խորտակեց Թըշ-
նամին։

7 Եւ քո Էփառագդ մեծութեամբը քակղ գեմ կեցցեներդ կործանեցիր.
քու բարկութիւնդ իրկնցիր, ու զանոնք Ցաղ դի պէս կերար.
8 եւ քու շունչդ փչելովը ջուրերը ժողովուեցան.
Հեղեղները դէղի պէս կայնեցան.
Ցորտն ու ծովերը անդունդները պաղեցան:
9 Թշնամին բառ, Պիտի հալածեմ, պիտի հասնիմ,
Աւարը պիտի բաժնեմ.
իմ անձս անուցնի պիտի կրասնայ.
իմ սուրս պիտի քաշեմ,
իմ ձեռքս զանոնք պիտի սպրի.
10 Քու հողի փչելիդ, ծովը զանոնք ծածկեց.
Ջրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի պէս ընկղմեցան:
11 Ով Տէր, Հաստատներուն մէջ քեզի պէս աստուած կայ.
Սրբութեան մէջ փառաւորեալ, օրհնութեան մէջ սքանչելի,
Հրաշքներ ընող ոմի կայ քեզի նման:
12 Քու աջ ձեռքդ երկրացուցիր,
երկիրը զանոնք կլլեց:
13 Քու ողորմութեամբդ Հաւաջեցուցիր ասիկ ժողովուրդին որ դուն փրկեցիր.
քու զօրութեամբդ սաղին ընտիր Էքոս սուրբ բնակութիւնդ:
14 Ժողովուրդները պիտի լսեն — Ցորտփին.
Փղշտացւոց երկրին բնակիչները ցաւ պիտի բռնէ:
15 Աստանը Եդոմի իշխանները պիտի տագնապին.
Մոաբին զօրաւորները պիտի դողան.
Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի Հալին:
16 Անոնց վրայ վախ ու դող պիտի իյնայ.
Քու բազկիդ մեծութենէն քար պիտի կտրին,
Մինչև որ անցնի քու ժողովուրդդ, ով Տէր,
Մինչև որ անցնի ասիկ ժողովուրդը Էոր դուն առացար:
17 Պիտի բերես զանոնք, ու քու ժառանգութեանդ լեռը Էպիտի տնկես զանոնք,
Ով Տէր, ան տեղը Էոր քու բնակութեան Ցրդ համար շինեցիր.
Ով Տէր, ան Էսրբարանին մէջ Էոր ձեռք քերդ հիմնեցին:
18 Էտէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան յաւիտենից:
19 Ֆարաւոնին ձիերը իր կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը մտան, և Էտէրը ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց. բայց իսրայէլի որդիքը ծովուն միջէն ցամաքով գացին:
20 Եւ Ահարոնին քոյրը Մարիամ Էմարգարէ, ուրին Էմմուխը իր ձեռքը առաւ. ու բոլոր կիներները Էմմուխներով ու պարերով անոր ետևէն եկան: 21 Եւ Մարիամ Էպատասխան ըսաւ անոնց,
Երգեցեք Տէրոջը, քանզի փառաւոր փառաւորեալ է.
Ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց:
22 Եւ Մովսէս կարմիր ծովէն ճամբայ հանեց իսրայէլը, ու Էնոքը անապատը եկան. և երեք օրուան ճամբայ գացին անապատին միջ, 23 ու ջուր չգտան: Ու երբոր Էմեռայ եկան, չկրցան խմել Մեռայիս ջուրերէն, ինչու որ դառն էին. անոր համար անոր անունը
24 Մեռայ կոչուեցաւ: Եւ ժողովուրդը Ցորդ այնհետ Մովսէսին դէմ Էթսկսաւ, Ինչ խմենք.
25 Եւ անիկա Էտէրոջը աղաղակեց, ու Տէրը անոր փայտ մը ցուցուց, Էորն որ ջուրերուն մէջ դրածին պէս ջուրերը անուշ եցան: Հոն անոնց կանոն ու դատաստան դրաւ, և հոն փորձ.
26 Ձեզ զանոնք, եւ բառ, Էթէ որ Տէրոջը քու Աստուածդդ ձայնին ուշադրութեամբ մտիկ ընես, ու ինչ որ անոր աչքին շահակ է ընես, և անոր պատուիրանքներուն ականջ դնես, ու անոր բոլոր կանոնները պահես, ան Ցոխտութեան մկը քու վրադ պիտի չբերեմ, որուն եգիպտացւոց վրայ բերի. քանզի ես եմ Տէրը Էոր քեզ կը բժշկեմ:
27 Եւ եկան Եղիմ, ու հոն տասներկու ջուրի ապրիւրներ ու եօթանասուն արմաւենիներ կային. և հոն ջուրերուն քովը բանակ դրին:

ԳԼ. ԺԶ

1 Իսրայէլացիք Սին անապատը կը հասնին. 2 ու կը թախանձեն Մովսէսի եւ Ահարոնի. 4 Աստուած երկինքէն հաց տալ կը խոստանայ. 11 Լսուածքները. 14 և մանանան կը իջնէ. 16 Մանանայ ժողվելուն կանոնը. 25 Շաբաթի օրերը. 32 մանանայ չէր իջներ. 32 Աստուած կը պատուիրէ որ անկէ մէկ ամբ պահուի.

1 Եւ Էշուհացին եղիմէն, ու իսրայէլի որդւոց

Տիս. ր. 14։ ա Գիա. ր. 9։ բ Գիա. ր. 1։ գ Սաղ. խզ. 2։ ե Սաղ. կը. 11։ զ Սաղ. կը. 54։ է Սաղ. ժ. 16։ ի Ես. ծ. 15։ ժ Սաղ. ծ. 13։ ժա Դատ. ե. 30։ ժբ Ելս. խզ. 27։ ժգ Ելս. ժգ. 12։ ժդ Ելս. ժգ. 22։ ժե Գիա. ժգ. 18։ ժզ Ելս. ժգ. 1։ ժէ Սաղ. ծ. 15։ ժը Ելս. ժգ. 14։ ի Ելս. ժգ. 28։ ի Ելս. ժգ. 15։ ի Ելս. ժգ. 14։ ի Ելս. ժգ. 23։ ի Ելս. ժգ. 25։ ի Ելս. ժգ. 28։ ի Ելս. ժգ. 29։ ի Ելս. ժգ. 31։ ի Ելս. ժգ. 35։ ի Ելս. ժգ. 36։ ի Ելս. ժգ. 37։ ի Ելս. ժգ. 38։ ի Ելս. ժգ. 39։ ի Ելս. ժգ. 40։ ի Ելս. ժգ. 41։ ի Ելս. ժգ. 42։ ի Ելս. ժգ. 43։ ի Ելս. ժգ. 44։ ի Ելս. ժգ. 45։ ի Ելս. ժգ. 46։ ի Ելս. ժգ. 47։ ի Ելս. ժգ. 48։ ի Ելս. ժգ. 49։ ի Ելս. ժգ. 50։ ի Ելս. ժգ. 51։ ի Ելս. ժգ. 52։ ի Ելս. ժգ. 53։ ի Ելս. ժգ. 54։ ի Ելս. ժգ. 55։ ի Ելս. ժգ. 56։ ի Ելս. ժգ. 57։ ի Ելս. ժգ. 58։ ի Ելս. ժգ. 59։ ի Ելս. ժգ. 60։ ի Ելս. ժգ. 61։ ի Ելս. ժգ. 62։ ի Ելս. ժգ. 63։ ի Ելս. ժգ. 64։ ի Ելս. ժգ. 65։ ի Ելս. ժգ. 66։ ի Ելս. ժգ. 67։ ի Ելս. ժգ. 68։ ի Ելս. ժգ. 69։ ի Ելս. ժգ. 70։ ի Ելս. ժգ. 71։ ի Ելս. ժգ. 72։ ի Ելս. ժգ. 73։ ի Ելս. ժգ. 74։ ի Ելս. ժգ. 75։ ի Ելս. ժգ. 76։ ի Ելս. ժգ. 77։ ի Ելս. ժգ. 78։ ի Ելս. ժգ. 79։ ի Ելս. ժգ. 80։ ի Ելս. ժգ. 81։ ի Ելս. ժգ. 82։ ի Ելս. ժգ. 83։ ի Ելս. ժգ. 84։ ի Ելս. ժգ. 85։ ի Ելս. ժգ. 86։ ի Ելս. ժգ. 87։ ի Ելս. ժգ. 88։ ի Ելս. ժգ. 89։ ի Ելս. ժգ. 90։ ի Ելս. ժգ. 91։ ի Ելս. ժգ. 92։ ի Ելս. ժգ. 93։ ի Ելս. ժգ. 94։ ի Ելս. ժգ. 95։ ի Ելս. ժգ. 96։ ի Ելս. ժգ. 97։ ի Ելս. ժգ. 98։ ի Ելս. ժգ. 99։ ի Ելս. ժգ. 100։

ցը բոլոր ժողովքը եկան ՚Ի նե ամենայնիւ որ եղեմ ու. Ինչպէս ինձ եղեալ ասաց երկրէն Եղիպտոս երկրորդ անուն ասաց
2 տնից երկրորդ օրը ։ Եւ Իսրայէլ որ ւացը բոլոր ժողովքը անապատին մէջ Մոսէսին ու
3 Ահարոնին գնմ ՚ասացանի բրին ։ Եւ Իսրայէլ որդիքը բան անուց, ՚Երանի թէ Տէրոջը ձեռքովը մեռած բլլայինք երկրացն եգիպտոս մէջ, ՚երբոր մեր կամաւորաց քովը նստած էինք, ՚՚ կուշտ հաց կ՚ուտէինք քանզի մեզ ու անապատը հանեցիք որ բոլոր ս ժողովքը սովմահ մեռցնիք ։
4 Եւ Տէրը բաս Մոսէսին, Ահա ես ձեզի երկինքէն ՚հաց պիտի տեղամ, և ժողովուրդը գը պիտի ելլէ ՚ու օրէ օր ժողվի ամէն մէկ օրուան պէտք եղածը, որ ՚փորձեմ զանոնք թէ իմ օրէնքիս համեմատ պիտի քալեն թէ
5 չէ ։ Եւ ըլլայ որ վեցերորդ օրը բնդունեն պատրաստեն, և ՚ամենից ամէն օրուան ժողվածներնուն կրկինը ըլլայ ։
6 Եւ Մոսէսն ու Ահարոն բոլոր Իսրայէլի բոլոր որդւոցը ՚Ա՚ն իրիկուն պիտի գիտնաք որ ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանեց Եհոսվան է ։
7 Եւ առաւօտուն պիտի տեսնէք ՚Տէրոջը փառքը, ինչու որ Տէրոջը գէմ ձեր բրած արբառնիքը լսեր է. ՚՚ մենք ո՚վ ենք՝ որ մեզի
8 դէմ կը տրտնջէք ։ Եւ Մոսէս բաս, երբոր Տէրը ձեզի իրիկուընը ուտելու միս, ու առաւօտուն կշտանալու չափ հաց տայ, ՚՚ի՚՚ Տէրը լսած է իրեն դէմ բրած արբառնիքնիդ. և մենք ո՚վ ենք ։ ձեր տրտունջը մեզի դէմ չէ, ՚հապա ՚Տէրոջը դէմ ։ Եւ Մոսէս բաս Ահարոնին, Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին բսէ, ՚Տէրոջը առջևը մտեք. ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց ։
10 Եւ եղաս որ երբ Ահարոն Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին կը խօսէր, անոնք դէպ ի անապատը նայեցան, և ահա Տէրոջը փառքը երևցաւ ի ամպին մէջ ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մոսէսին՝ բսելով,
12 Իսրայէլի որդւոցը արբառնիքը լսեցի ։ խօսէ անոնց՝ բսելով, Իրիկուընուն գէմ միս պիտի ուտէք, ու առաւօտուն ՚հացով պիտի կշտանաք ։ և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Եհոսվա ձեր Աստուածը ։
13 Եւ եղաս որ իրիկուընը ՚լորտաքրձիներ եկան ու բանակը ծածկեցին ։ և առաւօտուն բանա
14 կին բոլորտիքը ՚ցօղ իջաս ։ Եւ երբոր իջած ցօղը վերցաս, ահա անապատին երեսին վրայ ՚մանր մանրուք ՚՚ի՚՚ կար՝ եղեամի պէս
15 մանր՝ գետնին վրայ ։ Եւ երբոր Իսրայէլի որդիքը տեսան, իրարու բսին, ՚՚ի՚՚նչ է ասիկա՝ քանզի ինչ բլլալը չէին գիտեր ։ ու Մոսէս ըսաս անոնց, ՚Ա՚ն է ան հացը որ Տէրը ձեզի
16 ուտելու տուաս ։ Տէրոջը պատուիրած բանը ա է ։ ժողվեցէք անկէ ամէն մէկերնիդ իր կերածին չափ ։ ամէն մէկերնիդ իր վրանին մէջ՝ հոգիներուն համար՝ ձեր հոգիներուն համ՝ բանքին նայելով՝ մարդ գլուխ՝ ամէն մէկ օմէր
17 առնէք ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին ։ և որք շատ ու որք քիչ ժողվեց ։
18 բրին ։ երբ օմրով կը չափէին, շատ ունեցողին չաւելցաս ։ և քիչ ունեցողին չպակսեցաս ։ ամէն մէկը իր կերածին չափ ժողվեց ։ Եւ Մոսէս բաս անոնց, Մէկը անկէ մինչև առ
20 աւ. չպահէ ։ Բայց մերկ չբրին Մոսէսին, հապա անոնք թողուցին անկէ մինչև առաւոտ, և որդեաներնուս ու հառեցաս ։ և Մոսէս
21 բարկացաս անոնց ։ Եւ ամէն առաւ կը ժողվեին անկէ ամէն մէկը իր կերածին չափ ։ ու արեւը տաքցածին պէս կը հալէր ։
22 Եւ եղաս որ վեցերորդ օրը կրկնապատիկ ուտելիք՝ այսինքն ամէն մէկուն համար երկու օմէր ժողվեցին ։ և ժողովրդին բոլոր իշխանները
23 եկան ու պատմեցին Մոսէսին ։ Եւ անիկա բսաս անոնց, Ա՚ն է Տէրոջը բսածը ։ վաղը հանգստութիւն սուրբ շաբաթն է Տէրոջը՝ ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք, և ինչ որ պիտի եռացնէք՝ եռացուցէք, ու ինչ որ ՚՚ի՚՚ւնիդ՝ ձեզի համար առաւոտն պահուելու թողուցէք ։
24 Եւ անոնք առաւոտն թողուցին Մոսէսին՝ ըրածնիդ պէս ։ և ոչ հոտցաս, ոչ ալ անոր մէջը որդ եղաս ։ Եւ Մոսէս բաս, Ա՚սօր կերէք զ ան, ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը ։
26 այսօր գտնուիր մէջ անկէ պիտի չգտնէք ։ վեց օր պիտի ժողվէք անկէս, բայց եօթներորդ
27 օրը՝ որ շաբաթ է, պիտի չգտնուիր ։ Եւ եղաս որ եօթներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք ժողվելու ելան, ու չգտան ։ Եւ Տէրը բսաս Մոսէսին, Մինչև երբ չե՞ք ուզեր պահել իմ
29 պատուիրանքներս ու օրէնքներս ։ Նայեցէք որ Տէրը ձեզի շաբաթը՝ անոր համար վեցերորդ օրը բնդը ձեզի երկու օրուան հաց կու տայ ։ ամէն մէկերնիդ իր տեղը մնայ ։ մէկը իր տեղէն չելլէ եօթներորդ օրը ։
30 Ժողովուրդը հանգստացաս եօթներորդ
31 օրը ։ Եւ Իսրայէլի ՚տոգիքը անոր անունը Ման դրին ։ ու ՚ան գինձի սերմի պէս ճերմակ ու անոր համը մեղրով ՚՚ի՚՚ հաւելի պէս էր ։

ֆ Եղեկ ։ ը ։ 15 ։
փ Գէ ։ ժէ ։ 24 ։ Սաղ ։ ճը 23 ։ ամպր ։ ժ ։ 10 ։
ք Ռագ ։ գ ։ 9 ։
ր Թագ ։ ժա ։ 4 ։ 5 ։
ս Սաղ ։ հը ։ 24 ։ 25 ։ ճե ։ 40 ։ Ցաղ ։ գ ։ 31 ։ 32 ։ ամպր ։ ժ ։ 5 ։
տ Եսաղ ։ է ։ 3 ։ Մաս ։ գ ։ 11 ։
ւ Գէ ։ ժ ։ 25 ։ բ Օր ։ ը ։ 2 ։ 16 ։
փ Տես հմր ։ 22 ։ Ղև ։ ի ։ 34 ։ 35 ։
ք Տես հմր ։ 12 ։ 13 ։
ր Գէ ։ ը ։ 7 ։ Թագ ։ ժա ։ 9 ։
ս Տես հմր ։ 10 ։ Նե ։ ը ։ 15 ։ Ցաղ ։ ճը ։ 10 ։ 11 ։
տ Հմր ։ 8 ։
ւ Հմր ։ 6 ։
փ Հմր ։ 7 ։
ք Թագ ։ ժա ։ 31 ։ Սաղ ։ հը ։ 27 ։ 28 ։ ճե ։ 40 ։
ր Թագ ։ ժա ։ 9 ։
ս Թագ ։ ժա ։ 7 ։ բ Օր ։ ը ։ 3 ։ Նեհ ։ ժ ։ 15 ։ Սաղ ։ հը ։ 24 ։ ճե ։ 40 ։
տ Եր ։ ՄԱՆՆ Հմն ։ (առաջին կ՚երևի նշանդ բառը ։)
ւ Ցաղ ։ գ ։ 31 ։ 49 ։ 55 ։ ա Կար ։ ժ ։ 3 ։
փ Հմր ։ 16 ։
ք Բ Կար ։ ը ։ 15 ։
ր Ծն ։ բ ։ 3 ։ Գէ ։ ի ։ 8 ։ լա ։ 15 ։ ԼԸ ։ 3 ։
ս Ելք ։ իզ ։ 3 ։
տ Հմր ։ 20 ։
ւ Գէ ։ ի ։ 10 ։
փ Թագ ։ ժե ։ 14 ։ Սաղ ։ հը ։ 10 ։ 22 ։ ճե ։ 13 ։
ք Եր ։ առաջ
ր Թագ ։ ժա ։ 7 ։ 8 ։

32 Եւ Մովսէս բաւ՝ Տէրոջը հրամայած բա-
նը աս է. Ահեկ օձէր մը լեցուցէք որ ձեր
ազգերուն մէջ պահուի. որ անոնք տեսնեն
ան հարը՝ որն որ ձեզի կերթայ անապատին
մէջ երբոր ձեզ եզիպտոսի երկրէն հանեցին.
33 եւ Մովսես բաւ. Աշխատեցին՝ Վասոր մը առ,
ու անոր մէջը օձէր մը լեցուն մնանակայ դիր.
և անկից ձեր ազգերուն մէջ պահուիլու հա-
34 մար Տէրոջը առնելը դիր. ինչպես որ Տէրը
Մովսեսին պատուիրեց, անանկ ալ Ահարոն
՝վիպայրենեան առնելը դասի զանկիկ որ պա-
35 հուին. եւ իսրայէլի որդիքը ՝բառասուն տարի
կերան մնացանան, ՝մինչև որ չէն երկիր եկան.
մնացանան կերան՝ մինչև որ ՝քանանա երկրին
36 սահմանը եկան. եւ օձէրը որգուհին տանեն
բոզդ մնան է.

ԳԼ· ԺԸ

1 ժողովուրդը Ջուրի համար տրտունջ կ՚ընեն Մովսէսին դէմ.
5 Աստուած Քորէբի մէջ ժայռէ մը ջուր հանել կու տայ.
8 Մովսես իր ձեռքը վեր բառնալով՝ Ամաղկիը կը յաղթուի.
13 Մովսես ան մը կը ջնջեն ու գրոհիա Կ՚ուռանան նշանա-
նելոբ.

1 Եւ ՝իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Տէ-
րոջը խօսքին պէս իրենց գնացքին համեմատ
Սին անապատէն չուեցին, և Ռափիդիմ մէջ
բանակ դրին. ու ժողովուրդին համար խմե-
2 լու Ջուր չկար։ Ուր ժողովուրդը Մովսէսին
հետ վիճեցաւ ու բաւ, Մեզի Ջուր տուր,
որ խմենք։ և Մովսես բաւ անոնց, ինչո՞
ինձի հետ կը վիճիք. ինչո՞ Տէրը կը փորձէք.
3 Եւ ժողովուրդը հոն Ջուրի համար ծարաւե-
ցաւ. ու ժողովուրդը ՝Մովսէսին դէմ տրտունջ
ըրաւ ու բաւ, ինչո՞ համար մեզ եզիպտա-
սէն հանեցիր, որ մեզ ու մեր որդիները և
մեր հօտերը ծարաւութենէն մեռցնես.
4 Եւ Մովսես ՝Տէրոջը տագաղկեց՝ բսելով,
ի՞նչ բնեմ աս ժողովուրդին. գրեթէ պատ-
5 բաստ են ինձ ՝քարկածելու։ Եւ Տէրը բաւ
Մովսեսին, ՝ժողովուրդին առջևը անցիր, ու
իսրայէլի ծերերէն քու հետդ առ, և քու
գաւազանդ՝ որով ՝գետը զարկիր, ձեռքդ
6 առ. ու դնաս։ ՝Ահա Քորէբի մէջ ժայռին վրայ՝
հոն քու առջևդ կը կայնիմ, և ժայռին զարկ
ու անկէ Ջուր պիտի ելլէ, և ժողովուրդը
պիտի խմի։ Եւ Մովսես անանկ ըրաւ իսրա-
7 յէլի ծերերուն առջևը։ Եւ ան տեղին անունը

Ե Նբր· Թ· 4։
Գ Գ·ԼՒ· 10· 21։ Բ· 20։
Թնս· Գ·Ա· 10։ Բ Օր·
Ժ· 8։ Գ Թագ· Ը·
9։
Ծ Տես Թնս· ԼԳ· 38։
Բ Օր· Ը· 3։ Նեեմ·
Թ· 20։ 21։ Ծաղ·
գ· 31։ 49։
Ջ Ելս· Ե· 18։ Նեեմ·
Թ· 15։
—
Գ Գ· Ժգ· 1։ Թնս·
ԼԳ· 12։ 14։
Բ Թնս· Ի· 3։ 4։
Ի Բ Օր· գ· 16։ Սաղ·
ՀԸ· 15։ 20։
Ես· 41։ Նեեմ·
Թ· 41։ Նեեմ·
13։ Ասա· գ· 7։
ասպր· Ժ· 4։
Գ Գ· Ժգ· 2։
Ե Գ· Ժգ· 15։
Ա Թագ· ը· 8։ Ծաղ·
ը· 19։ Ժ· 31։
Ը Տես Եզէկ· ը· 6։
Գ Գ· ե· 20։ Թնս·
Ի· 8։
Թ Թնս· Ի· 10։ 11։
Սաղ· ՀԸ· 15։ 20։
Ես· 41։ Նեեմ·
Ա Թագ· Ժ· 8։
Ժ Նպր· Ժ· 4։
Ի Թնս· Ի· 13։ Սաղ·
Ժա· 7։ ՂԸ· 8։
Նբր· գ· 8։
Ի Յ՝ Տէրոջը խրատ
մի՛ փորձանա Ի՛ր Ա-
ստուածդ։

ԳԼ· ԺԹ

1 Ծոմեր Մովսեսին կը բերէ անոր հիներ ու ազգը. 7 Մով-
սես զանոնք կը մեծարէ. 13 ու անոր խրատները կը բա-
ղձայ. 27 Ծոմեր կը մնէ.

1 Եւ Մովսեսին անեղբ՝ ՝Ոգ իսանը փե-
սան Ծոմեր լսեց ՝ան ամէնը որ Աստուած բրաւ
Մովսեսին ու իր իսրայէլ ժողովուրդին, Ե Թէ
2 Տէրը եզիպտացէն հանեց իսրայէլը։ Եւ Մով-
սեսին անեղբ Ծոմեր առաւ Մովսեսին կինը
3 Սեպփորան, անոնից ետ իսրայէլէն եաբբ։ Եւ
անոր ՝երկու որդիքը՝ որոնց ՝մէկուն անունը
Գերսամ էր՝ ինչու որ ինքը բսեր էր, Օտար
4 երկրի մէջ պանդ ուխտ եմ։ Եւ մէկալին անու-
նը ՝Եղիազար էր, ինչու որ ըսեր էր, Իմ Հօ-
րը Աստուածը իմ օգնականս էր, ու ինք փա-

Ե Նբր· Ի· 4։
Գ Գ·ԼՒ· 10· 21։ Բ· 20։
Թնս· Գ·Ա· 10։ Բ Օր·
Ժ· 8։ գ Թագ· ը·
9։
Ծ Տես Թնս· ԼԳ· 38։
բ Օր· Ը· 3։ Նեեմ·
Թ· 20։ 21։ Ծաղ·
գ· 31։ 49։
Ջ Ելս· Ե· 18։ Նեեմ·
Թ· 15։
Ե Գ· Ժգ· 1։ Թնս·
ԼԳ· 12։ 14։
Բ Թնս· Ի· 3։ 4։
Ի Բ Օր· գ· 16։ Սաղ·
ՀԸ· 15։ 20։
Ես· 41։ Նեեմ·
Թ· 41։ Նեեմ·
13։ Ասա· գ· 7։
ասպր· Ժ· 4։
Ե Գ· Ժգ· 2։
Ե Գ· Ժգ· 15։
Ա Թագ· ը· 8։ Ծաղ·
ը· 19։ Ժ· 31։
Ը Տես Եզէկ· ը· 6։
Գ Գ· ե· 20։ Թնս·
Ի· 8։
Թ Թնս· Ի· 10։ 11։
Սաղ· ՀԸ· 15։ 20։
Ես· 41։ Նեեմ·
Ա Թագ· Ժ· 8։
Ժ Նպր· Ժ· 4։
Ի Թնս· Ի· 13։ Սաղ·
Ժա· 7։ ՂԸ· 8։
Նբր· գ· 8։
Ի Յ՝ Տէրոջը խրատ
մի՛ փորձանա Ի՛ր Ա-
ստուածդ։

Իդ· 10։ Բ Օր· Իե·
17։ ա Թագ· Ժ Ե·
2։
Լ Գոր· Ե· 45։ Նբր·
գ· 8։
Ի Գ·Ե· գ· 20։
Ի Ցակ· Ե· 16։
Ի Գ·Ե· ՀԷ· 27։
Ի Նբր· ախանձոտութեան
Աստուած կ՚ըսուի։
Ա Թնս· Իգ· 20։ Բ Օր·
Իե· 19։ ա Թագ· Ժ Ե·
3։ Գ· Ե· 1։ 3։ 17։
բ Թագ· գ· 18։ Նբր·
Թ· 14։
Ն Նեեմ· գ· 24։
Ո Յ՝ Տէրը իմ գրա-
շտիս է։
Շ Նբր· Ի· 10։ 11։
Ո Նբր· Ե· 12։ Նբր·
գ· 8։
Ա Գ·Ե· գ· 20։
Բ Ցակ· Ե· 16։
Գ Գ·Ե· ՀԷ· 27։
Դ Նբր· ախանձոտութեան
Աստուած կ՚ըսուի։
Ե Թնս· Իգ· 20։ Բ Օր·
Իե· 19։ ա Թագ· Ժ Ե·
Թագաւ. Աստուած։
Ա Գ·Ե· Ը· 16։ գ·
1։
Բ Սաղ· Խգ· 1։ Հե·
14։ 15։ Հբ· 4։ 20·
Տ· 43։ Ժգ· 2։ 8։
Գ Գոր· Ե· 29։
Դ Գ·Ե· բ· 22։
Ե Յ՝ Իմ Աստուածս
օգնական։

5 բաւ անդին տուէք ազատութ։ Եւ Մովսէսին աներ-
քը Բոհոր անոր որդիներովը ու անոր կնի-
կովը եկաւ։ Մովսէսին գէպ ի անապատը
ու զր անդիսա բանակ դրեր էր Աստուծոյ
6 լեռանը քով։ Եւ ըսեցաւ Մովսէսին ըսելո՛ւ,
Ես քա անեղբ. Բոհոր քեզի կու գամ, նաև
քու կնիկդ իր երկու որդիքը իր հետը ու
7 նեներով։ Եւ Մովսես իր անեղբ դիմաւորե-
լու եկաւ, և անոր խոնարհութիւն ըրաւ, ու
համբուրեց զանիկա. և իրարու հարցուփորձեր
8 տարցին ու վրանը մտան։ Եւ Մովսէս իր
անեղբոջը պատմեց այն ամէնը որ Տէրը բռնա-
փառութիւն ու երկրագութիւն իսրայէլին
համար, և ճամբուն մէջ բոլոր չիրենց քա-
շած աշխատութիւնը, ու Տէրոջը զանոնք
9 ազատելը։ Եւ Բոհոր ուրախացաւ բոլոր բա-
րութիւններուն համար որ Տէրը բրաւ իս-
րայէլին, փրկելով զանոնք եգիպտացւոց ձեռ-
քէն։ Եւ Բոհոր բաւ, Օրհնեալ ըլլայ Տէ-
րը որ ազատեց ձեզ եգիպտացւոց ձեռքէն
ու փարաւոնին ձեռքէն. ինչու որ ազատեց
ժողովուրդը եգիպտացւոց ձեռքին տակէն։
11 Հիմա գիտեմ որ եհովան բոլոր աստուած-
ներէն մեծ է. Բանովն ինչ բանի մէջ որ Ինք
12 հպարտացան, անոնցմէ վեր եղեաւ։ Եւ Մով-
սէսին անեղբ Բոհոր ողջակէզ ու զոհեր բե-
րաւ Աստուծոյ. և Ահարոն ու իսրայէլի բո-
լոր ծերերը Մովսէսին անեղբոջը հետ Աստու-
ծոյ առջևը հաց ուտելու եկան։
13 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս ժողո-
վուրդը դատելու նստաւ, ու ժողովուրդը ա-
ռաւօտեան մինչև իրիկուն Մովսէսին քովը կայ-
14 նեցաւ։ Եւ Մովսէսին անեղբը բոլոր անոս-
ինչ որ կ'ըներ Մ-ին ժողովուրդին, բաւ,
ինչ է ասա բանը որ դուն կ'ընես ժողովու-
դին. ինչո՞ւ դուն մինակ կը նստիս, ու բոլոր
ժողովուրդը առաւօտեան մինչև իրիկուն քա-
15 զուկ կը կայնին։ Եւ Մովսես բաւ իր անեղ-
ջոր, Քանզի ժողովուրդը կու գայ ինծի Աս-
16 տուծմէ դատաստան հարցընելու. երբոր անոնք
ունին մը ունենան ինծի կու գան, և ես ոնոնց
միջտեղը դատաստան կ'ընեմ, ու Աստուծոյ
կանոնները և օրէնքները անոր կը դասցնեմ։
17 Եւ Մովսէսին անեղբ բաւ անոր, Քաա բրածդ
18 ազկ բան չէ. Իրաւցնէ դուն պիտի մնաս,
դուն ալ ու քու հետդ եղած աս ժողովուրդն
ալ. ինչու որ աս բանը քեզի չատ ծանր է.
19 դուն մինակ չես կրնար ընել աս։ Հիմա մտիկ
բրէ իմ խօսքս. Ես քեզի խրատ տամ, ու
Աստուած քեզի հետ պիտի ըլլայ. Ժողո-
վուրդին համար Աստուծոյ առջևը դուն գնա,
որ դուն զոհերը ներկայացնես Աստուծոյ.
20 Եւ անոնց սովորեցուր կանոնները ու օրէնք-
ները, և դիտցուր անոնց ինչպես քալելու ճամ-
21 բան ու ինչպես ընելու գործը. Ուստի դուն
բոլոր ժողովուրդէն կայտող մարդիկ Աստուծ-
մէ փափագով, Ճշմարտասէր ու ագահութիւնը
ատող մարդիկ ընտրէ, ու զանոնք հազարապետ-
ներ, հարիւրապետներ, յիսնապետներ ու տասն
22 նապետներ դիր անոնց վրայ. Ու համէն ատեն
ժող անոնք ժողովուրդը և ամէն
մեծ բանը քեզի ներկայացնեն, ու ամէն
պզտիկ բանը անոնք դատեն. այսպես քեզի
թօգնելով չքաւ վրայէդ ծանրը կը թեթևցնեն.
23 Թէ որ ան բանը ընես, ու Աստուած ալ քեզի
հրամայէ պատուիրէ, անատնեղ դիմանալ կ'ըլլաս
գիմնալու, և բոլոր աս ժողովուրդն ալ
խաղաղութեամբ իրենց տեղը կ'երթան։
24 Եւ Մովսէս իր անեղբոջը խօսքը մտիկ
25 բրաւ, ու անոր ամէն բանը բրաւ։ Եւ
Մովսէս բոլոր իսրայէլէն կարող մարդիկ ընտ-
րեց, ու զանոնք ժողովուրդին վրայ գլուխ-
ներ՝ այսինքն հազարապետներ, հարիւրապետ-
ներ, յիսնապետներ ու տասնապետներ կար-
26 գեց։ Եւ անոնք անոնք կը դատէին
ժողովուրդը. Դժուարին բանը Մովսէսին
կը ներկայացնէին, ու ամէն պզտիկ բանը
27 իրենք կը դատէին։ Եւ Մովսէս իր անեղը
ճամբայ հանեց, ու անիկա իր երկիրը գնաց։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ժողովուրդը Սինայի անապատը կու գայ։ 3 Աստուծոյ պատ-
գամը Մովսէսին ձեռքով լեռնէն ժողովուրդին կը իրկուի։
8 Մովսես ժողովուրդին պատասխանը Աստուծոյ կը տանի։
10 Ժողովուրդը երրորդ օրուան համար կը պատրաստուի։
12 Լեռան մամլուզը կ'արգիլուի։ 16 Աստուծոյ ահագին
երեւոյթը լեռանը վրայ։

1 Երրորդ ամսուն մէջ իսրայէլի որդւոցը ե-
գիպտոսի երկրէն ելլելէն ետքը, նոյն օրը
2 Սինայի անապատը եկան։ Քանզի Ռաֆի-
դիմէն չուեցին, ու Սինայի անապատը եկան,
ու անապատին մէջ բանակ դրին. և իսրա-
3 յէլ հոն Լեռանը դիմացը բանակ դրաւ։ Եւ

ե Գէ. գ. 1. 12։
2 Ելմ. ժգ. 17. մը-
ղ. ժԹ. 1. գ Ելգ.
բ. 19։
3 Ելմ. ԼԹ. 13. ԼԹ.
4։
4 Ելմ. ԼԹ. 27. բ Ելգ.
ժա. 7։
5 Ելմ. ի. 14։
6 Ելգ. Կբ. 48. ժա.
7. Ելգ. 10. Ելմ. 2։
7 Ելմ. ժ. 20
բ Ելգ. ժբ. 28.
Դևտ. ա. 68։
8 Ելմ. ԺԹ. 5. Ելգ.
ժա. 7։
9 Ելմ. ԺԹ. 22։
10 Ելմ. ժ. 8։
11 Ելմ. ժ. 9։
12 Ելմ. ժ. 10. Ելգ.
ժա. 7։
13 Ելմ. ժ. 11. Ելգ.
ժա. 8։
14 Ելմ. ժ. 12. Ելգ.
ժա. 9։
15 Ելմ. ժ. 13։
16 Ելմ. ժ. 14։
17 Ելմ. ժ. 15։
18 Ելմ. ժ. 16։
19 Ելմ. ժ. 17։
20 Ելմ. ժ. 18։
21 Ելմ. ժ. 19։
22 Ելմ. ժ. 20։
23 Ելմ. ժ. 21։
24 Ելմ. ժ. 22։
25 Ելմ. ժ. 23։
26 Ելմ. ժ. 24։
27 Ելմ. ժ. 25։

ա Ելմ. ա. 1։
բ Ելմ. ա. 2։
գ Ելմ. ա. 3։
դ Ելմ. ա. 4։
ե Ելմ. ա. 5։
զ Ելմ. ա. 6։
է Ելմ. ա. 7։
ը Ելմ. ա. 8։
թ Ելմ. ա. 9։
ժ Ելմ. ա. 10։
ի Ելմ. ա. 11։
ժա Ելմ. ա. 12։
ժբ Ելմ. ա. 13։
ժգ Ելմ. ա. 14։
ժդ Ելմ. ա. 15։
ժե Ելմ. ա. 16։
ժզ Ելմ. ա. 17։
ժէ Ելմ. ա. 18։
ժը Ելմ. ա. 19։
ժթ Ելմ. ա. 20։
ի Ելմ. ա. 21։
իա Ելմ. ա. 22։
իբ Ելմ. ա. 23։
իգ Ելմ. ա. 24։
իդ Ելմ. ա. 25։
իե Ելմ. ա. 26։
իզ Ելմ. ա. 27։
իէ Ելմ. ա. 28։
իը Ելմ. ա. 29։
իթ Ելմ. ա. 30։
լ Ելմ. ա. 31։

ա Օր. ա. 9. 18։
բ Օր. ա. 10։
գ Օր. ա. 11։
դ Օր. ա. 12։
ե Օր. ա. 13։
զ Օր. ա. 14։
է Օր. ա. 15։
ը Օր. ա. 16։
թ Օր. ա. 17։
ժ Օր. ա. 18։
ի Ելմ. ա. 23։ Օր. ա.
15. 16։ ժգ. 18։
ժա Ելմ. ա. 24։
ժբ Ելմ. ա. 25։
ժգ Ելմ. ա. 26։
ժդ Ելմ. ա. 27։
ժե Ելմ. ա. 28։
ժզ Ելմ. ա. 29։
ժէ Ելմ. ա. 30։
ժը Ելմ. ա. 31։
ժթ Ելմ. ա. 32։
ի Ելմ. ա. 33։
իա Ելմ. ա. 34։

գ Գէ. իգ. 7. իգ.
14։ բ Օր. ժէ. 8։
բ Թագ. ժե. 3։
Ըզր. ա. 13։ Գործ.
ժբ. 15։ ա Կոր. գ.
1։
գ Սաղ. ՃԽԹ. 8։
դ Օր. ա. 18։
ե Ելմ. ա. 23։ բ Օր. ա.
15. 16։ ժգ. 18։
զ Ելմ. ա. 24։
է Ելմ. ա. 25։
ը Ելմ. ա. 26։
թ Ելմ. ա. 27։
ժ Ելմ. ա. 28։
ի Ելմ. ա. 29։
իա Ելմ. ա. 30։
իբ Ելմ. ա. 31։
իգ Ելմ. ա. 32։
իդ Ելմ. ա. 33։
իե Ելմ. ա. 34։

գ Գէ. իգ. 7. իգ.
14։ բ Օր. ժէ. 8։
բ Թագ. ժե. 3։
Ըզր. ա. 13։ Գործ.
ժբ. 15։ ա Կոր. գ.
1։
գ Սաղ. ՃԽԹ. 8։
դ Օր. ա. 18։
ե Ելմ. ա. 23։ բ Օր. ա.
15. 16։ ժգ. 18։
զ Ելմ. ա. 24։
է Ելմ. ա. 25։
ը Ելմ. ա. 26։
թ Ելմ. ա. 27։
ժ Ելմ. ա. 28։
ի Ելմ. ա. 29։
իա Ելմ. ա. 30։
իբ Ելմ. ա. 31։
իգ Ելմ. ա. 32։
իդ Ելմ. ա. 33։
իե Ելմ. ա. 34։

բ Օր. ա. 9. 18։
գ Գէ. գ. 10։
դ Գէ. գ. 10. բ. 19։
ե Թագ. իե. 5։
զ Օր. ա. 9. 12. ե.
1. է. 1. ը. 6. ժ. 11։
է Սաղ. ՃԽԹ. 8։
ը Օր. ա. 18։
թ Ելմ. ա. 23։ բ Օր. ա.
15. 16։ ժգ. 18։
ժ Ելմ. ա. 24։
ի Ելմ. ա. 25։
իա Ելմ. ա. 26։
իբ Ելմ. ա. 27։
իգ Ելմ. ա. 28։
իդ Ելմ. ա. 29։
իե Ելմ. ա. 30։
իզ Ելմ. ա. 31։
իէ Ելմ. ա. 32։
իը Ելմ. ա. 33։
իթ Ելմ. ա. 34։

իգ. 3։ բ Մ. ժԹ. 9։
Եզկ. ե. 8։
բ Օր. ժգ. 19։
Ձ Ելմ. ի. 20։
Ելմ. ի. 22։ Ղե. իգ.
11։ Թագ. ժե. 33։ Եզ.
ի. ԼԷ. 1։ բ Օր. ա.
17։ ժէ. 8։
Եբէ. Հին տաճ.
լուկ.
Թագ. ԼԷ. 15։
Գէ. ժե. 1։ 8։
Գէ. գ. 1։ 13։

ժբ. 39։
բ Օր. ա. 13։ Գործ.
է. 5։
Ելմ. ԽԲ։
Եմր. ԼԹ. 16։
Թագ. ժ. 29. 30։

= Թագ. ԼԷ. 15։
Գէ. ժե. 1։ 8։
Գէ. գ. 1։ 13։

ר Մոաբա Աստուծոյ եղաւ ։ ու Ցերը Իլուհէն կանչեց զանիկա՝ ըսելով, Ցակոբին տանը աստուածը
4 ըսաս, և խոպանչի պղտոյր խնացընես ։ Դուք տեսաք ինչ որ բրի եգիպտացւոց ։ և ըստ նէնգ
5 արծիւի ինձեռուն վրայ վերցուցի ու քովս բերի ։ Եւ հիմա եթէ որ իրաւունք իմ ձայնիս
6 Տնազանգիք ու իմ ուխտս պահէք, ապա դուք ինծի ամենայն ժողովուրդ պիտի ըլլաք ամէն
7 ազգերէն ։ ինչու որ ամբոյր երկիրը իմն է ։ Եւ դուք ինծի քահանայութեան թագաւորութիւն
ու Տաբբ ազգ մը պիտի ըլլաք ։ Խօսիցէլի զայրոյցը գրացելու խօսքերդ ասոնք են ։
7 Եւ Մոաբա եկաւ ու ժողովուրդին ծերերը հրաւիրեց, և Տէրոջը իրեն պատուիրած ամ
8 բոյոր խօսքերը անոնց առջեւը դրաւ ։ Եւ ամբոյր ժողովուրդը միաբերան պատասխանեցին
ու ըսին, Տէրոջը բոյոր բաներուն պիտի ընենք ։
Եւ Մոաբա ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը դարձուց ։
9 Եւ Տէրը ըսաւ Մոաբայի, Ահա ես քեզի կու գամ թիաձեր ամպի մը միջէ, Նոր ժողովուրդը լսէ երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, ու նաև Յաւիտեան քեզի հաւատայ ։ Եւ Մոաբա ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը պատմեց ։
10 Եւ Տէրը ըսաւ Մոաբայի, Գնա ժողովուրդին, և դասուածք սրբէ այսօր ու վաղը, և Թող
11 հրեները լաթերը լուան, Ու երրորդ օրուան համար պատրաստ ըլլան ։ քանզի երրորդ օրը Տէրը բոյոր ժողովուրդին աչքին առջեւը Սի
12 նայ լեռանը վրայ պիտի իջնէ ։ Եւ դուն ժողովուրդին բոլորովքը սահման դնես՝ ըսելով, ինքզինքնիդ լեռը ելլելէն կամ անոր ծայրին դպչելէն զգուշացուցէք ։ Ով որ լեռանը դպչի,
13 մի, անշուշտ պիտի մեռցուի ։ Անոր ձեռք չդպչի ։ քանզի շրաւեր անպատճառ պիտի քարկոծուի կամ նետով զարնուի ։ Թէ անաս
ուն ըլլայ և թէ մարդ՝ պիտի չապրի ։ երբոր հրեղեն ձայնը երկար հնչուի, անոնք լեռը պիտի ելլեն ։
14 Եւ Մոաբա լեռնէն դէպ ի ժողովուրդը իջաւ, ու սրբեցաւ ժողովուրդը ։ և անոնք իրենց
15 լաթերը լուացին ։ Եւ անոնց ըսաւ Ժողովուրդին, Երրորդ օրուան համար պատրաստ եղէք ։ Ձեր կիներուն մի մերձենաք ։
16 Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առտուընդ Լոռա
տուներ ու կայծակներ կ'ըլլային, և հեռաձ
այն մը կար լեռանը վրայ, ու խիստ սաստիկ
Փողի ձայն մը, և բանակին մէջ եղած բոլոր
17 ժողովուրդը զարհուրեցաւ ։ Եւ Մոաբա բա
նակէն Աստուծոյ առջեւը հանեց ժողովուրդը,
18 ու անոնք լեռանը տակը կայնեցան ։ Եւ Սի
նայ լեռը բոլորովին կը մխար, ինչու որ Տէրը անոր վրայ հրկիզով իջաւ ։ ու անոր մխը
Հնոցի մխի պէս կ'ելլէր, և ժողովուրդը սաս
19 տիկ կը դողար ։ Եւ երբոր փողին ձայնը չատ
կը սաստկանար, Մոաբա խօսեցաւ, ու Աս
տուած ձայնով մը անոր պատասխան տուաւ ։
20 Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ լեռանը գլուխը իջաւ ։ ու Տէրը կանչեց Մոաբա լեռանը
21 գլուխը, և Մոաբա եկաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մոսէսին, Իջիր՝ ժողովուրդին պատուիրէ, որ չբզկայ Թէ Տէրը տեսնելու համար սահմանին
22 անցնին, ու անոնցմէ շատերը կորսուին ։ Եւ Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ Թորբուին,
23 որ չբզկայ Թէ Տէրը անոնց վրայ յարձակի ։ Եւ Մոսէսը ըսաւ Տէրոջը, ժողովուրդը չկրնար ելլել Սինայ լեռը ։ ինչու որ դուն մեզի պատուիրեցիր՝ ըսելով, Սահման դիր լեռանը,
24 ու անիկա սրբէ ։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Գնա վար իջիր ։ ու Ահարոնին հետ ինծի ելլիր ։
բայց քահանաները ու ժողովուրդը Տէրոջը ելլելու համար սահմանէն չանցնին, որ չբզկայ
25 Թէ անոնց վրայ յարձակի ։ Ու Մոսէսն ժողովուրդին իջաւ, և ըսաւ խօսեցաւ անոնց ։

ԳԼ · Ի

1 Տասը պատուիրանները ։ 18 ժողովուրդը կը վախնայ ։ 20 ու Մոսէսն կը միխիթարէ ։ 22 կռապաշտութիւնը կ'արգիլուի ։ 24 Սեղան շինուելուն կերպը ։

1 Եւ Աստուած ամս բոլոր խօսքերը գոչեց ըսելով,
2 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ եգիպտացի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեցի ։
3 Իմէն զատ ուրիշ աստուածներ չունենաս ։
4 Վերն քեզի կուռք չշինես, ոչ ալ վերի երկինքի մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բանի նման
5 մէկ նմանութիւնը ։ Անոնց երկրպագութիւն

ד Գէ · ի · 21 · Գոր · ի · 38 ։
ה Գէ · գ · 4 ։
ו Ը Օր · ի·Ը · 3 ։
ז Ը Օր · ւր · 11 · Եա · կգ · 9 · Յայտ · ժ · 14 ։
ח Ը Օր · ի · 2 ։
ט Ը Օր · գ · 20 · ի · 6 · ժգ · 2 · 21 · իգ · 18 · ւր · 5 · 9 · գ · 5 · Մաղ · Ա·իե · 6 · Յայտ · ժ · 14 · իգ · 5 · Մաղ · Ա·իե · 4 · Երգ · ը · 12 · Եա · իա · 9 · իգ · 11 · Ե. իժ · 2 · իգ · 7 · Մաղ · գ · 17 · Տի · ը · 14 ։
י Գէ · Ը · 19 · ը Օր · ժ · 24 · Ցօ · ի · 21 · Ես · 11 · Մաղ · Ա·իե · 6 · 38 ։
כ Գէ · ի · 1 · Ես · 11 · Մաղ · Ա·իե · 6 · 12 · ա Կո · Ա · 20 · 28 ։
ל ը Օր · ւգ · 2 · 3 · 4 · ա Պե · ը · 5 · 9 · Ցօ · ա · 6 · Ե · 10 · ի · 6 ։
מ Ղև · Ի · 24 · 28 · ը Օր · Ե · 6 · իգ · 19 · իը · 9 · Եա · կը · 12 · ակը · գ · 17 · աՊՀ · Ե · 21 · իգ · 1 · Ե. իգ · 3 · 7 · ը Օր · Ե · 27 · իգ · 17 ։
נ Ես · 16 · 16 · ը Օր · իգ · 15 · իգ · 31 ։
ס Ես · 16 ։
ע Ես · 10 ։
פ Ես · 11 ։
צ Ես · 10 ։
ק Ես · 11 ։
ר Ես · 10 · 16 · ը Օր · իգ · 15 · 16 · գ · 11 · Սաղ · ժը · 11 · 12 · գե · Ե · Ժ · 5 ։
ש Ես · 10 · 16 · ը Օր · գ · 12 · 36 · Ցօհ · ժը · 33 · 36 · Գ Գէ · ժգ · 31 ։
ת Ղև · ժա · 44 · 45 · Ես · 8 · Ե · 14 · Ես · 14 · Ցօհ · ա · 10 · գ · 1 · ի · 10 · Ես · 10 · գ · 10 · Ես · 11 · Ես · 10 · Ես · 10 · Ես · 11 ։

ם Ա Թագ · իա · 4 · 5 · Ջաք · Ե · 3 · ակար · Ե · 5 ։
ן Սաղ · հե · 18 · Երը · ժը · 18 · 19 · Ցայտ · գ · 1 · ը · 5 · ա · 10 · Ես · 8 · 9 · Գէ · իա · 5 · Ես · 11 · Ես · 10 · Ես · 10 · Ես · 11 ։
ף Ը Օր · ի · 1 · գ · 3 · 5 · Դան · ժԵ · 17 · Սաղ · Ա·իե · 5 · Ցայտ · ժԵ · 8 · Սաղ · կը · 8 · հե · 18 · Ա·իե · 7 · 8 · Ես · 9 · Գէ · ի · 1 · Ես · 10 · Ես · 10 · Ես · 10

չընիս ու զանոնք չպաչուտես. ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ Ներախանձոտ Աստուած եմ, որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չորրորդ սերունդ՝ որ կ'ատեն զիս. 6 ևգործելով անոնց մինչև հազար սերունդ՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահչեն.

7 ևՏէրոջը քու Աստուծոյդ անունը պարապ տեղը բերանդ չառնես. ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ տեղը բերան առնողը անմեղ պիտի չսեպէ.

8 ևՀանգստութեան օրը միտքդ բեր՝ անի- 9 կա սուրբ պահելու համար. ևվեց օր պիտի 10 աչխատիս, ու բոլոր գործդ ընես. Բայց ևօրհնեցնողդ օրը Տէրոջը քու Աստուծոյդ հանգստութեան օրն է. ՚ն չը գործ մը չգործես, ոչ դուն՝ ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու ազջիկդ՝ ոչ քու ծառադ ու ապտիկդ՝ ոչ քու անասունդ՝ ևոչ ալ ՚ոտնդ մէջ եղած 11 օտարականդ. Քանզի ՚Տէրը վեց օրուան մէջ բրաւ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները, և հօրնեցնեց օրը հանգստացաւ. անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը ու սրբեց զանիկա.

12 ՚Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, որ քու օրերդ երկար բլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ կու տայ քեզի.

13 ևՊպանութիւն մի ըներ.

14 ևՇնութիւն մի ըներ.

15 ևԳողութիւն մի ըներ.

16 ևՔու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի ըներ.

17 ևՔու դրացիիդ տունը մի ցանկար. ևքու դրացիիդ կնկանը՝ կամ անոր ծառային՝ կամ անոր ագախնիին՝ կամ անոր եզնին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու դրացիիդ ամէնեղին մէկ բանին մի ցանկար.

18 Եւ ՚բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէին որոտումները ու կայծակները և փողին ձայնը ու լեռանը ծխալը։ Եւ երբ ժողովուրդը տեսաւ, նա քաչուեցաւ ու հեռու կայնեցաւ. 19 եւ ըսին Մովսէսին, Դուն խօսէ մեզի հետ, ա մենք կ'լսենք. բայց ՚Աստուած թող չխօ- 20 սի մեզի հետ՝ որ չմեռնինք։ Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին, ՚Մի վախնաք. Վասն Աստուած ձեզ փորձելու եկաւ, ևանոնկ որ անոր վախը ձեր առջեւը բլլայ, որ չմեղանչէք. 21 Եւ ժողովուրդը հեռու կայնեցաւ. ու Մովսէս մօտեցաւ ևառ թանձր խաւարին՝ ուր որ Աստուած էր.

22 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Ասանկ պիտի բանս խօսիչէլի որդւոցը, Դուք տեսաք որ 23 ձեզի հետ ևերկինքէն խօսեցայ. ՚ինծի հետ արծաթի աստուածներ չշինէք, ոչ ալ ոսկի 24 աստուածներ չինէք ձեզի. Ինծի Հոդէ սեղան մի շինես, ու անոր վրայ քու ողջակէզներդ ու խաղաղութեան զոհերդ, ևքու ոչխարներդ ու արջառներդ մատուցանես. ԵՒ ամէն ևտեղ ուր որ իմ անունս յիչել կու տամ, գնդի պիտի գամ, ու ևքեզ պիտի օրհնեմ։ Եւ ևթէ որ 25 ինծի քարէ սեղան չինելու բլլաս, ապաչի քարէ չշինես. քանզի թէ որ անոր վրայ երկաթի գործիք վերցնես, կը պղծես անիկա։ 26 Եւ ապտիճներուդով չելլես իմ սեղանոս, որ քու մերկութիւնդ չերեւնայ անոր վրայ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Ջանազան կանոններ ծառաներու համար։ 5 Ըն ծառային համար որուն ականջը պիտի ծակեն։ 7 Ընչախնդիրներու համար։ 12 Մարդ սպանելու մասին համար։ 16 Մարդ գողցողի համար։ 17 Ծնողաց հայհոյիչին վնասներու համար։ 18 Ջարձակելուն համար։ 22 Պատահմանէ եղած վնասի մը համար։ 28 Ջարհագ եզի համար։ 33 Ջեռած մը պատճառ եղողին համար։

1 Եւ ևանոնց առջեւը դնելու դատաստաններդ 2 ասոնք են. ՚Թէ որ երբայեցի ծառայ մի ծախու առնես բլլաս, անիկա վեց տարի պիտի ծառայէ, և հօրնեցողդ ՚ոչինչ ձրի ազատ 3 պիտի ելլէ։ Թէ որ մենակ մտնէ, մենակ պիտի ելլէ. Թէ որ կնկի տակաւ, կնկին ալ իր հետ 4 ան պիտի ելլէ. Թէ որ իր տէրը իրեն կնիկ տուաւ, ու անիկա իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնաւ է, կնիկը ու անոր ծագը իրը ՚ոչինչ բլլան, ու ինքը մենակ պիտի ելլէ 5 լէ. ևՀապա թէ որ ծառան յայտնի ըսելու բլլայ Թէ ես կը սիրեմ իմ տէրս, իմ կնիկս

ե ԳԼ. ԼԹ • 14 • բ Օր• Թ • 24 • ղ • 15։ Ցճն• իզ • 19 • Ղաւ • ա • 2։
զ ԳԼ. ԼԹ • 7 • Ղ.Ա • ի • իզ • 39 • 40։ Թնա• ժդ • 18 • 33 • ղ Ցճն• իա • 29 • Ցոր • ե • 4։ իա • 19։ Ասպ • Հի• ա • ՀԻ • 41 Ես• ժդ • 20 • 21 • Ել • 6 • 7։ Երեմ• բ • 9 • լը • 18։
է ԳԼ. ԼԹ • 7 • բ Օր• ե • 9 • Ասպ • ՀԻ • 34 • Հաղմ. ժա • 28։
ը ԳԼ. իզ • 1 • Ղ.Ա • ՀԻ • 12 • բ Օր• ե • 11։ Ասպ. ԺԸ • 4 • Ծաղ • ե • 33 •
Ա ՀԻ • ղ • 11 • ԳԼ. ԼԹ • 13 • 14 • Ղ.Ա • ՀԻ • 3 • 30 • իզ • 2 • բ Օր • ե • 18 •
թ ԳԼ. իզ • 18 • լը • 15 • ԼԹ • 21 • Ղ.Ա • իզ • 3 • Եզեկ • ի • 13 • Ղաւ • ժդ • 14 •
ժ Ծն • բ • 3 • ԳԼ. ժդ • 26 • լա • 15 •
ի Ղ.Ա.Ե. ժդ • 16 • 17 • 18 • 19 •
ժ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 20 • ՀԻ • 16 • Ծաղ • ՀԻ • 35 • Ես • ղ • 19 • Ղաւ • ժդ • 15 •
ի ԳԼ. իզ • 26 • Ղ.Ա • ՀԻ • 5 • բ Օր • ե • 16 • Երեմ • լե • 7 • 18 • 19 • Ասա • ԺԸ • 1 • 2 • 3 • 4 • ԺԹ • 1 • 19 • Ասա • Ա • Ժ • 1 • 2 • 3 • 4 • Ղ.Ա • ի • 10 • ժ • 19 • Ասա • ԺԸ • 1 • 2 • 3 • 4 • Ղ.Ա • ի • 10 • ժ • 19 • Ղաւ • ի • Ժ • 20 • 21 • Ղ.Ա • ժբ • 20 • Եզեկ • ա • 2 • Ցոր • բ • 6 • Ա Թես • ա • 5 • 6 • 7 • 8 • Ես • ղ • 19 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ի ԳԼ. իզ • 26 • Ղ.Ա • ՀԻ • 5 • բ Օր • ե • 21 • Ասա • ԺԸ • 15 • Ես • ղ • 19 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժա ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 22 • Ասա • ԺԸ • 16 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժբ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 23 • Ասա • ԺԸ • 17 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժգ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 24 • Ասա • ԺԸ • 18 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժդ ԳԼ. իզ • 26 • Ղ.Ա • ՀԻ • 5 • բ Օր • ե • 25 • Ասա • ԺԸ • 19 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժե ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 26 • Ասա • ԺԸ • 20 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժզ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 27 • Ասա • ԺԸ • 21 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժէ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 28 • Ասա • ԺԸ • 22 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժը ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 29 • Ասա • ԺԸ • 23 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ժթ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 30 • Ասա • ԺԸ • 24 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
ի ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • ե • 31 • Ասա • ԺԸ • 25 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իա ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 1 • Ասա • ԺԸ • 26 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իբ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 2 • Ասա • ԺԸ • 27 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իգ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 3 • Ասա • ԺԸ • 28 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իդ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 4 • Ասա • ԺԸ • 29 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իե ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 5 • Ասա • ԺԸ • 30 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իզ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 6 • Ասա • ԺԸ • 31 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իէ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 7 • Ասա • ԺԹ • 1 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իը ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 8 • Ասա • ԺԹ • 2 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
իթ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 9 • Ասա • ԺԹ • 3 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 10 • Ասա • ԺԹ • 4 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լա ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 11 • Ասա • ԺԹ • 5 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լբ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 12 • Ասա • ԺԹ • 6 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լգ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 13 • Ասա • ԺԹ • 7 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լդ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 14 • Ասա • ԺԹ • 8 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լե ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 15 • Ասա • ԺԹ • 9 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լզ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 16 • Ասա • ԺԹ • 10 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լէ ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 17 • Ասա • ԺԹ • 11 • Ասպ • ՀԻ • 18 •
լը ԳԼ. իզ • 1 • բ Օր • զ • 18 • Ասա • ԺԹ • 12 • Ասպ • ՀԻ • 18 •

ու իմ ազգքներս, չեմ ուզէր որ ելլեմ և ազատ
6 ըլլամ, Աշտեներ անոր տէրը դղատաւորեն
բուն պիտի տանի զանիկա, և դուքս կամ
գրանդեացը մեռցնեն. ու անոր տէրը Նոյոր
ակնոջը ներկեռով պիտի ծակէ, և անիկա
յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ անոր.
7 Եւ թէ որ մէկը Իր աղջիկը ազախին ըլ-
լալու համար ծախէ, անոնք Ծառայութեան
8 ելլելուն պէս պիտի չելլէ. թէ որ անիկա հա-
ճելի չերեւնայ իր տիրոջը այն որ զանի-
կա իրեն նշաներ էր, Ետ զանիկա ազատ ազգի ծախելու կա-
րող չըլլայ, ինչու որ խաբեութիւն ըրած անոր.
9 Եւ թէ որ զանիկա իր որդւոյն նշանած է,
աղջկանց օրէնքին համեմատ պիտի ընէ անոր.
10 Թէ որ իրեն ուրիշ Կին առնէ, անոր ուտելի-
քը, հանդերձ ու մերձաւորութիւնը պիտի
11 չկրճատէ. Եւ թէ որ անոր սա երեք բանը չընէ,
անառանդը անվնաս առանց արծաթի պիտի
երթայ.
12 Ով որ զարնող մեռցընողը անդուլ պի-
13 տի մեռցուի. Իսկ Թէ որ դարանամուտ չե-
զած, Հապա Ընտրեաց Ատեանց անոր
ձեռքը, Եւ ես տեղ մը պիտի սահմանեմ, որ
14 անիկա հոն փախչի. Բայց թէ որ մէկը Իր
դրացիին վրա ելնէ, և զանիկա նենգաբա-
րութեամբ մեռցընէ, Իմ սեղանէս ալ պիտի առ-
15 նես զանիկա՝ որ մեռնի. Եւ իր Տէրը կամ
մերը զարնողը անդուլ պիտի մեռցուի.
16 Եւ մարդ գողցողը՝ թէ Ղանիկա ծախած
ըլլայ, և թէ Իր ձեռքը գտնուի, անդուլ
պիտի մեռցուի.
17 Եւ Իր Հայրը կամ մայրը անիծողը ան-
չուլ պիտի մեռցուի.
18 Եւ թէ որ մարդիկ իրարու հետ վիճ ընեն,
ու մէկը մէկուն քարով կամ բռունցով զար-
նէ, ու անիկա չմեռնի, Հապա անկողինը պառ-
19 կի, թէ որ Նորէն ելլէ ու Ցցուպով պտռան-
զողնողը անպատիժ ըլլայ, միայն անոր Կորս-
պնացած ժամանակին Հատուցանէ, ու բոլորովին առողջացնէ ընէ.
20 Եւ թէ որ մէկը գաւազանով իր ծառան
կամ իր աղախինը զարնէ, ու անիկա իր ձեռ-
քին տակը մեռնի, անշուշտ անկէ վրէժ պիտի
21 առնուի. Բայց թէ որ օր մը կամ երկու օր
ապրի, անկէ վրէժ չառնուի. Ինչու որ Ան-
կա իր տաճկն է.
22 Եւ թէ որ մարդիկ կռուին, ու յղի կնկան
մը զարնելով անոր ապտն անցընել տան, և
Ոչինչ. Պատ մը չըլլայ, անկիա անշուշտ ան
կնկոջն երկանը իր վրայ դրած տուժը պիտի
քաշէ, դատաւորներուն դատաստանէն պէս հա-
23 տուցանելով. Բայց թէ որ Պատ մը ըլլայ,
24 անձի տեղ անձ պիտի տաս, Աչքի տեղ աչք
ակռայի տեղ ակռայ, Ձեռքի տեղ Ձեռք,
25 ոտքի տեղ ոտք, Խարանի տեղ խարան,
վէրքի տեղ վէրք, Հարուածի տեղ հարուած.
26 Եւ թէ որ մէկը իր ծառային աչքը կամ
իր աղախինին աչքը զարնէ ու կուրցընէ, զա-
նիկա իր աչքին փոխարէն ազատ պիտի ար-
27 ձակէ. Եւ թէ որ իր ծառային ակռան կամ
իր աղախինին ակռան ծակէ, զանիկա իր
ակռային փոխարէն ազատ պիտի արձակէ.
28 Եւ թէ որ եզ մը իր եղջիւրներովը մարդ մը
կամ կնիկ մը զարնէ մեռցընէ, Եզը անշուշտ
պիտի քարկոծուի, ու անոր միսը պիտի չուտ-
29 ուի. բայց եզին տէրը անպատիժ ըլլայ. Հա-
պա թէ որ եզը երկկոտնէ Ի մէկ օրուընէ
զարնող է, և անոր տիրոջն ալ զգուշացած
է, ու զանիկա պահած չէ, թէ որ մարդ մը
կամ կնիկ մը մեռցընելու ըլլայ, եզը պիտի
քարկոծուի, ու անոր տէրն ալ պիտի մեռցուի.
30 Թէ որ փրկանք մը ձգուի անոր վրայ, անկ-
կա Իր անձին ազատութեանը համար՝ ինչ որ
31 իր վրան ձգուի պիտի վճարէ. Թէ տղայ մը
և թէ աղջիկ մը զարնելու ըլլայ Ետ, ան
32 դատաստանին պէս ըլլայ անոր. Թէ որ եզը
ծառայ մը կամ ազախին մը զարնէ, անանց
տիրոջը Ներեսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ
ու Եզը պիտի քարկոծուի.
33 Եւ թէ որ մէկը փոս մը բանայ, կամ մէկը
փոս մը փորէ ու չծածկէ, և Հոն եզ մը կամ
34 էշ մը ինկնալ ըլլայ, Վնասը փոսին տէրը
պիտի փայէ, -- անոնց տիրոջը տակի պիտի
տայ, և մեռածը իրը պիտի ըլլայ.
35 Եւ թէ որ մէկու մը եզը իր դրացիին եզը
զարնէ մեռցընէ, ողջ եզը պիտի ծախեն, ու
անոր տակիը բաժնեն, և մեռածն ալ բաժնեն.
36 Հապա թէ որ եզին երկկոտնէ Ի մէկ օր-
ուընէ զարնող ըլլալը գիտցուած ըլլալով,
անոր տէրը զանիկա պահած չէ, անշուշտ եզին
տեղը եզ պիտի Հատուցանէ, ու մեռածը իրը
պիտի ըլլայ.

ԳԼ· ԻԲ

1 Գողութեան վճռով. 5 Վատնողաբար վնասին վճռով. 7
Փոխ առնելու վճռով. 16 Պատկառելիութեան վճռով. 18 Ան-
յարմարութեան վճռով. 19 Անծանոց հետ պղծութեան վճռով. 21
Կատաղաբնութեան վճռով. 21 Օտարներուն որբևարձա-
բուն և աղքատին վճռով. 23 Դիտմամբ վնաբեր մարդուն վճռով. 26 Ծառայութեան վճռով. 28 Եղջիւրներուն պատուաստ վճռով. 29 Երեսփոխանութեան վճռով.

1 Թէ որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գո-

1 բ Օր· իգ· 7·
2 Ծն· լէ· 28·
3 Կր· իբ· 4·
4 Գ.Կ.· ի· 9։ Ա.Կաղ.ի.
20 · Ա.Թես· ա.Կ· 4·
5 Ել· իբ· 10·
6 Ել· իբ· 7·
7 Գ.Կ.· ի· 9։ Ա.Կաղ.ի.
8 Ել· իբ· 6·
9 Ել· իբ· 8·
10 Ել· իբ· 11·
11 Ել· իբ· 12·
12 Ել· իբ· 13·
13 Ել· իբ· 14·
14 Ել· իբ· 15·
15 Ել· իբ· 16·
16 Ել· իբ· 17·
17 Ել· իբ· 18·
18 Ել· իբ· 19·
19 Ել· իբ· 20·
20 Ել· իբ· 21·
21 Ել· իբ· 22·
22 Ել· իբ· 23·
23 Ել· իբ· 24·
24 Ել· իբ· 25·
25 Ել· իբ· 26·
26 Ել· իբ· 27·
27 Ել· իբ· 28·
28 Ել· իբ· 29·
29 Ել· իբ· 30·
30 Ել· իբ· 31·
31 Ել· իբ· 32·
32 Ել· իբ· 33·
33 Ել· իբ· 34·
34 Ել· իբ· 35·
35 Ել· իբ· 36·
36 Ել· իբ· 37·
37 Ել· իբ· 38·
38 Ել· իբ· 39·
39 Ել· իբ· 40·
40 Ել· իբ· 41·
41 Ել· իբ· 42·
42 Ել· իբ· 43·
43 Ել· իբ· 44·
44 Ել· իբ· 45·
45 Ել· իբ· 46·
46 Ել· իբ· 47·
47 Ել· իբ· 48·
48 Ել· իբ· 49·
49 Ել· իբ· 50·
50 Ել· իբ· 51·
51 Ել· իբ· 52·
52 Ել· իբ· 53·
53 Ել· իբ· 54·
54 Ել· իբ· 55·
55 Ել· իբ· 56·
56 Ել· իբ· 57·
57 Ել· իբ· 58·
58 Ել· իբ· 59·
59 Ել· իբ· 60·
60 Ել· իբ· 61·
61 Ել· իբ· 62·
62 Ել· իբ· 63·
63 Ել· իբ· 64·
64 Ել· իբ· 65·
65 Ել· իբ· 66·
66 Ել· իբ· 67·
67 Ել· իբ· 68·
68 Ել· իբ· 69·
69 Ել· իբ· 70·
70 Ել· իբ· 71·
71 Ել· իբ· 72·
72 Ել· իբ· 73·
73 Ել· իբ· 74·
74 Ել· իբ· 75·
75 Ել· իբ· 76·
76 Ել· իբ· 77·
77 Ել· իբ· 78·
78 Ել· իբ· 79·
79 Ել· իբ· 80·
80 Ել· իբ· 81·
81 Ել· իբ· 82·
82 Ել· իբ· 83·
83 Ել· իբ· 84·
84 Ել· իբ· 85·
85 Ել· իբ· 86·
86 Ել· իբ· 87·
87 Ել· իբ· 88·
88 Ել· իբ· 89·
89 Ել· իբ· 90·
90 Ել· իբ· 91·
91 Ել· իբ· 92·
92 Ել· իբ· 93·
93 Ել· իբ· 94·
94 Ել· իբ· 95·
95 Ել· իբ· 96·
96 Ել· իբ· 97·
97 Ել· իբ· 98·
98 Ել· իբ· 99·
99 Ել· իբ· 100·
100 Ել· իբ· 101·
101 Ել· իբ· 102·
102 Ել· իբ· 103·
103 Ել· իբ· 104·
104 Ել· իբ· 105·
105 Ել· իբ· 106·
106 Ել· իբ· 107·
107 Ել· իբ· 108·
108 Ել· իբ· 109·
109 Ել· իբ· 110·
110 Ել· իբ· 111·
111 Ել· իբ· 112·
112 Ել· իբ· 113·
113 Ել· իբ· 114·
114 Ել· իբ· 115·
115 Ել· իբ· 116·
116 Ել· իբ· 117·
117 Ել· իբ· 118·
118 Ել· իբ· 119·
119 Ել· իբ· 120·
120 Ել· իբ· 121·
121 Ել· իբ· 122·
122 Ել· իբ· 123·
123 Ել· իբ· 124·
124 Ել· իբ· 125·
125 Ել· իբ· 126·
126 Ել· իբ· 127·
127 Ել· իբ· 128·
128 Ել· իբ· 129·
129 Ել· իբ· 130·
130 Ել· իբ· 131·
131 Ել· իբ· 132·
132 Ել· իբ· 133·
133 Ել· իբ· 134·
134 Ել· իբ· 135·
135 Ել· իբ· 136·
136 Ել· իբ· 137·
137 Ել· իբ· 138·
138 Ել· իբ· 139·
139 Ել· իբ· 140·
140 Ել· իբ· 141·
141 Ել· իբ· 142·
142 Ել· իբ· 143·
143 Ել· իբ· 144·
144 Ել· իբ· 145·
145 Ել· իբ· 146·
146 Ել· իբ· 147·
147 Ել· իբ· 148·
148 Ել· իբ· 149·
149 Ել· իբ· 150·
150 Ել· իբ· 151·
151 Ել· իբ· 152·
152 Ել· իբ· 153·
153 Ել· իբ· 154·
154 Ել· իբ· 155·
155 Ել· իբ· 156·
156 Ել· իբ· 157·
157 Ել· իբ· 158·
158 Ել· իբ· 159·
159 Ել· իբ· 160·
160 Ել· իբ· 161·
161 Ել· իբ· 162·
162 Ել· իբ· 163·
163 Ել· իբ· 164·
164 Ել· իբ· 165·
165 Ել· իբ· 166·
166 Ել· իբ· 167·
167 Ել· իբ· 168·
168 Ել· իբ· 169·
169 Ել· իբ· 170·
170 Ել· իբ· 171·
171 Ել· իբ· 172·
172 Ել· իբ· 173·
173 Ել· իբ· 174·
174 Ել· իբ· 175·
175 Ել· իբ· 176·
176 Ել· իբ· 177·
177 Ել· իբ· 178·
178 Ել· իբ· 179·
179 Ել· իբ· 180·
180 Ել· իբ· 181·
181 Ել· իբ· 182·
182 Ել· իբ· 183·
183 Ել· իբ· 184·
184 Ել· իբ· 185·
185 Ել· իբ· 186·
186 Ել· իբ· 187·
187 Ել· իբ· 188·
188 Ել· իբ· 189·
189 Ել· իբ· 190·
190 Ել· իբ· 191·
191 Ել· իբ· 192·
192 Ել· իբ· 193·
193 Ել· իբ· 194·
194 Ել· իբ· 195·
195 Ել· իբ· 196·
196 Ել· իբ· 197·
197 Ել· իբ· 198·
198 Ել· իբ· 199·
199 Ել· իբ· 200·
200 Ել· իբ· 201·
201 Ել· իբ· 202·
202 Ել· իբ· 203·
203 Ել· իբ· 204·
204 Ել· իբ· 205·
205 Ել· իբ· 206·
206 Ել· իբ· 207·
207 Ել· իբ· 208·
208 Ել· իբ· 209·
209 Ել· իբ· 210·
210 Ել· իբ· 211·
211 Ել· իբ· 212·
212 Ել· իբ· 213·
213 Ել· իբ· 214·
214 Ել· իբ· 215·
215 Ել· իբ· 216·
216 Ել· իբ· 217·
217 Ել· իբ· 218·
218 Ել· իբ· 219·
219 Ել· իբ· 220·
220 Ել· իբ· 221·
221 Ել· իբ· 222·
222 Ել· իբ· 223·
223 Ել· իբ· 224·
224 Ել· իբ· 225·
225 Ել· իբ· 226·
226 Ել· իբ· 227·
227 Ել· իբ· 228·
228 Ել· իբ· 229·
229 Ել· իբ· 230·
230 Ել· իբ· 231·
231 Ել· իբ· 232·
232 Ել· իբ· 233·
233 Ել· իբ· 234·
234 Ել· իբ· 235·
235 Ել· իբ· 236·
236 Ել· իբ· 237·
237 Ել· իբ· 238·
238 Ել· իբ· 239·
239 Ել· իբ· 240·
240 Ել· իբ· 241·
241 Ել· իբ· 242·
242 Ել· իբ· 243·
243 Ել· իբ· 244·
244 Ել· իբ· 245·
245 Ել· իբ· 246·
246 Ել· իբ· 247·
247 Ել· իբ· 248·
248 Ել· իբ· 249·
249 Ել· իբ· 250·
250 Ել· իբ· 251·
251 Ել· իբ· 252·
252 Ել· իբ· 253·
253 Ել· իբ· 254·
254 Ել· իբ· 255·
255 Ել· իբ· 256·
256 Ել· իբ· 257·
257 Ել· իբ· 258·
258 Ել· իբ· 259·
259 Ել· իբ· 260·
260 Ել· իբ· 261·
261 Ել· իբ· 262·
262 Ել· իբ· 263·
263 Ել· իբ· 264·
264 Ել· իբ· 265·
265 Ել· իբ· 266·
266 Ել· իբ· 267·
267 Ել· իբ· 268·
268 Ել· իբ· 269·
269 Ել· իբ· 270·
270 Ել· իբ· 271·
271 Ել· իբ· 272·
272 Ել· իբ· 273·
273 Ել· իբ· 274·
274 Ել· իբ· 275·
275 Ել· իբ· 276·
276 Ել· իբ· 277·
277 Ել· իբ· 278·
278 Ել· իբ· 279·
279 Ել· իբ· 280·
280 Ել· իբ· 281·
281 Ել· իբ· 282·
282 Ել· իբ· 283·
283 Ել· իբ· 284·
284 Ել· իբ· 285·
285 Ել· իբ· 286·
286 Ել· իբ· 287·
287 Ել· իբ· 288·
288 Ել· իբ· 289·
289 Ել· իբ· 290·
290 Ել· իբ· 291·
291 Ել· իբ· 292·
292 Ել· իբ· 293·
293 Ել· իբ· 294·
294 Ել· իբ· 295·
295 Ել· իբ· 296·
296 Ել· իբ· 297·
297 Ել· իբ· 298·
298 Ել· իբ· 299·
299 Ել· իբ· 300·
300 Ել· իբ· 301·
301 Ել· իբ· 302·
302 Ել· իբ· 303·
303 Ել· իբ· 304·
304 Ել· իբ· 305·
305 Ել· իբ· 306·
306 Ել· իբ· 307·
307 Ել· իբ· 308·
308 Ել· իբ· 309·
309 Ել· իբ· 310·
310 Ել· իբ· 311·
311 Ել· իբ· 312·
312 Ել· իբ· 313·
313 Ել· իբ· 314·
314 Ել· իբ· 315·
315 Ել· իբ· 316·
316 Ել· իբ· 317·
317 Ել· իբ· 318·
318 Ել· իբ· 319·
319 Ել· իբ· 320·
320 Ել· իբ· 321·
321 Ել· իբ· 322·
322 Ել· իբ· 323·
323 Ել· իբ· 324·
324 Ել· իբ· 325·
325 Ել· իբ· 326·
326 Ել· իբ· 327·
327 Ել· իբ· 328·
328 Ել· իբ· 329·
329 Ել· իբ· 330·
330 Ել· իբ· 331·
331 Ել· իբ· 332·
332 Ել· իբ· 333·
333 Ել· իբ· 334·
334 Ել· իբ· 335·
335 Ել· իբ· 336·
336 Ել· իբ· 337·
337 Ել· իբ· 338·
338 Ել· իբ· 339·
339 Ել· իբ· 340·
340 Ել· իբ· 341·
341 Ել· իբ· 342·
342 Ել· իբ· 343·
343 Ել· իբ· 344·
344 Ել· իբ· 345·
345 Ել· իբ· 346·
346 Ել· իբ· 347·
347 Ել· իբ· 348·
348 Ել· իբ· 349·
349 Ել· իբ· 350·
350 Ել· իբ· 351·
351 Ել· իբ· 352·
352 Ել· իբ· 353·
353 Ել· իբ· 354·
354 Ել· իբ· 355·
355 Ել· իբ· 356·
356 Ել· իբ· 357·
357 Ել· իբ· 358·
358 Ել· իբ· 359·
359 Ել· իբ· 360·
360 Ել· իբ· 361·
361 Ել· իբ· 362·
362 Ել· իբ· 363·
363 Ել· իբ· 364·
364 Ել· իբ· 365·
365 Ել· իբ· 366·
366 Ել· իբ· 367·
367 Ել· իբ· 368·
368 Ել· իբ· 369·
369 Ել· իբ· 370·
370 Ել· իբ· 371·
371 Ել· իբ· 372·
372 Ել· իբ· 373·
373 Ել· իբ· 374·
374 Ել· իբ· 375·
375 Ել· իբ· 376·
376 Ել· իբ· 377·
377 Ել· իբ· 378·
378 Ել· իբ· 379·
379 Ել· իբ· 380·
380 Ել· իբ· 381·
381 Ել· իբ· 382·
382 Ել· իբ· 383·
383 Ել· իբ· 384·
384 Ել· իբ· 385·
385 Ել· իբ· 386·
386 Ել· իբ· 387·
387 Ել· իբ· 388·
388 Ել· իբ· 389·
389 Ել· իբ· 390·
390 Ել· իբ· 391·
391 Ել· իբ· 392·
392 Ել· իբ· 393·
393 Ել· իբ· 394·
394 Ել· իբ· 395·
395 Ել· իբ· 396·
396 Ել· իբ· 397·
397 Ել· իբ· 398·
398 Ել· իբ· 399·
399 Ել· իբ· 400·
400 Ել· իբ· 401·
401 Ել· իբ· 402·
402 Ել· իբ· 403·
403 Ել· իբ· 404·
404 Ել· իբ· 405·
405 Ել· իբ· 406·
406 Ել· իբ· 407·
407 Ել· իբ· 408·
408 Ել· իբ· 409·
409 Ել· իբ· 410·
410 Ել· իբ· 411·
411 Ել· իբ· 412·
412 Ել· իբ· 413·
413 Ել· իբ· 414·
414 Ել· իբ· 415·
415 Ել· իբ· 416·
416 Ել· իբ· 417·
417 Ել· իբ· 418·
418 Ել· իբ· 419·
419 Ել· իբ· 420·
420 Ել· իբ· 421·
421 Ել· իբ· 422·
422 Ել· իբ· 423·
423 Ել· իբ· 424·
424 Ել· իբ· 425·
425 Ել· իբ· 426·
426 Ել· իբ· 427·
427 Ել· իբ· 428·
428 Ել· իբ· 429·
429 Ել· իբ· 430·
430 Ել· իբ· 431·
431 Ել· իբ· 432·
432 Ել· իբ· 433·
433 Ել· իբ· 434·
434 Ել· իբ· 435·
435 Ել· իբ· 436·
436 Ել· իբ· 437·
437 Ել· իբ· 438·
438 Ել· իբ· 439·
439 Ել· իբ· 440·
440 Ել· իբ· 441·
441 Ել· իբ· 442·
442 Ել· իբ· 443·
443 Ել· իբ· 444·
444 Ել· իբ· 445·
445 Ել· իբ· 446·
446 Ել· իբ· 447·
447 Ել· իբ· 448·
448 Ել· իբ· 449·
449 Ել· իբ· 450·
450 Ել· իբ· 451·
451 Ել· իբ· 452·
452 Ել· իբ· 453·
453 Ել· իբ· 454·
454 Ել· իբ· 455·
455 Ել· իբ· 456·
456 Ել· իբ· 457·
457 Ել· իբ· 458·
458 Ել· իբ· 459·
459 Ել· իբ· 460·
460 Ել· իբ· 461·
461 Ել· իբ· 462·
462 Ել· իբ· 463·
463 Ել· իբ· 464·
464 Ել· իբ· 465·
465 Ել· իբ· 466·
466 Ել· իբ· 467·
467 Ել· իբ· 468·
468 Ել· իբ· 469·
469 Ել· իբ· 470·
470 Ել· իբ· 471·
471 Ել· իբ· 472·
472 Ել· իբ· 473·
473 Ել· իբ· 474·
474 Ել· իբ· 475·
475 Ել· իբ· 476·
476 Ել· իբ· 477·
477 Ել· իբ· 478·
478 Ել· իբ· 479·
479 Ել· իբ· 480·
480 Ել· իբ· 481·
481 Ել· իբ· 482·
482 Ել· իբ· 483·
483 Ել· իբ· 484·
484 Ել· իբ· 485·
485 Ել· իբ· 486·
486 Ել· իբ· 487·
487 Ել· իբ· 488·
488 Ել· իբ· 489·
489 Ել· իբ· 490·
490 Ել· իբ· 491·
491 Ել· իբ· 492·
492 Ել· իբ· 493·
493 Ել· իբ· 494·
494 Ել· իբ· 495·
495 Ել· իբ· 496·
496 Ել· իբ· 497·
497 Ել· իբ· 498·
498 Ել· իբ· 499·
499 Ել· իբ· 500·
500 Ել· իբ· 501·
501 Ել· իբ· 502·
502 Ել· իբ· 503·
503 Ել· իբ· 504·
504 Ել· իբ· 505·
505 Ել· իբ· 506·
506 Ել· իբ· 507·
507 Ել· իբ· 508·
508 Ել· իբ· 509·
509 Ել· իբ· 510·
510 Ել· իբ· 511·
511 Ել· իբ· 512·
512 Ել· իբ· 513·
513 Ել· իբ· 514·
514 Ել· իբ· 515·
515 Ել· իբ· 516·
516 Ել· իբ· 517·
517 Ել· իբ· 518·
518 Ել· իբ· 519·
519 Ել· իբ· 520·
520 Ել· իբ· 521·
521 Ել· իբ· 522·
522 Ել· իբ· 523·
523 Ել· իբ· 524·
524 Ել· իբ· 525·
525 Ել· իբ· 526·
526 Ել· իբ· 527·
527 Ել· իբ· 528·
528 Ել· իբ· 529·
529 Ել· իբ· 530·
530 Ել· իբ· 531·
531 Ել· իբ· 532·
532 Ել· իբ· 533·
533 Ել· իբ· 534·
534 Ել· իբ· 535·
535 Ել· իբ· 536·
536 Ել· իբ· 537·
537 Ել· իբ· 538·
538 Ել· իբ· 539·
539 Ել· իբ· 540·
540 Ել· իբ· 541·
541 Ել· իբ· 542·
542 Ել· իբ· 543·
543 Ել· իբ· 544·
544 Ել· իբ· 545·
545 Ել· իբ· 546·
546 Ել· իբ· 547·
547 Ել· իբ· 548·
548 Ել· իբ· 549·
549 Ել· իբ· 550·
550 Ել· իբ· 551·
551 Ել· իբ· 552·
552 Ել· իբ· 553·
553 Ել· իբ· 554·
554 Ել· իբ· 555·
555 Ել· իբ· 556·
556 Ել· իբ· 557·
557 Ել· իբ· 558·
558 Ել· իբ· 559·
559 Ել· իբ· 560·
560 Ել· իբ· 561·
561 Ել· իբ· 562·
562 Ել· իբ· 563·
563 Ել· իբ· 564·
564 Ել· իբ· 565·
565 Ել· իբ· 566·
566 Ել· իբ· 567·
567 Ել· իբ· 568·
568 Ել· իբ· 569·
569 Ել· իբ· 570·
570 Ել· իբ· 571·
571 Ել· իբ· 572·
572 Ել· իբ· 573·
573 Ել· իբ· 574·
574 Ել· իբ· 575·
575 Ել· իբ· 576·
576 Ել· իբ· 577·
577 Ել· իբ· 578·
578 Ել· իբ· 579·
579 Ել· իբ· 580·
580 Ել· իբ· 581·
581 Ել· իբ· 582·
582 Ել· իբ· 583·
583 Ել· իբ· 584·
584 Ել· իբ· 585·
585 Ել· իբ· 586·
586 Ել· իբ· 587·
587 Ել· իբ· 588·
588 Ել· իբ· 589·
589 Ել· իբ· 590·
590 Ել· իբ· 591·
591 Ել· իբ· 592·
592 Ել· իբ· 593·
593 Ել· իբ· 594·
594 Ել· իբ· 595·
595 Ել· իբ· 596·
596 Ել· իբ· 597·
597 Ել· իբ· 598·
598 Ել· իբ· 599·
599 Ել· իբ· 600·
600 Ել· իբ· 601·
601 Ել· իբ· 602·
602 Ել· իբ· 603·
603 Ել· իբ· 604·
604 Ել· իբ· 605·
605 Ել· իբ· 606·
606 Ել· իբ· 607·
607 Ել· իբ· 608·
608 Ել· իբ· 609·
609 Ել· իբ· 610·
610 Ել· իբ· 611·
611 Ել· իբ· 612·
612 Ել· իբ· 613·
613 Ել· իբ· 614·
614 Ել· իբ· 615·
615 Ել· իբ· 616·
616 Ել· իբ· 617·
617 Ել· իբ· 618·
618 Ել· իբ· 619·
619 Ել· իբ· 620·
620 Ել· իբ· 621·
621 Ել· իբ· 622·
622 Ել· իբ· 623·
623 Ել· իբ· 624·
624 Ել· իբ· 625·
625 Ել· իբ· 626·
626 Ել· իբ· 627·
627 Ել· իբ· 628·
628 Ել· իբ· 629·
629 Ել· իբ· 630·
630 Ել· իբ· 631·
631 Ել· իբ· 632·
632 Ել· իբ· 633·
633 Ել· իբ· 634·
634 Ել· իբ· 635·
635 Ել· իբ· 636·
636 Ել· իբ· 637·
637 Ել· իբ· 638·
638 Ել· իբ· 639·
639 Ել· իբ· 640·
640 Ել· իբ· 641·
641 Ել· իբ· 642·
642 Ել· իբ· 643·
643 Ել· իբ· 644·
644 Ել· իբ· 645·
645 Ել· իբ· 646·
646 Ել· իբ· 647·
647 Ել· իբ· 648·
648 Ել· իբ· 649·
649 Ել· իբ· 650·
650 Ել· իբ· 651·
651 Ել· իբ· 652·
652 Ել· իբ· 653·
653 Ել· իբ· 654·
654 Ել· իբ· 655·
655 Ել· իբ· 656·
656 Ել· իբ· 657·
657 Ել· իբ· 658·
658 Ել· իբ· 659·
659 Ել· իբ· 660·
660 Ել· իբ· 661·
661 Ել· իբ· 662·
662 Ել· իբ· 663·
663 Ել· իբ· 664·
664 Ել· իբ· 665·
665 Ել· իբ· 666·
666 Ել· իբ· 667·
667 Ել· իբ· 668·
668 Ել· իբ· 669·
669 Ել· իբ· 670·
670 Ել· իբ· 671·
671 Ել· իբ· 672·
672 Ել· իբ· 673·
673 Ել· իբ· 674·
674 Ել· իբ· 675·
675 Ել· իբ· 676·
676 Ել· իբ· 677·
677 Ել· իբ· 678·
678 Ել· իբ· 679·
679 Ել· իբ· 680·
680 Ել· իբ· 681·
681 Ել· իբ· 682·
682 Ել· իբ· 683·
683 Ել· իբ· 684·
684 Ել· իբ· 685·
685 Ել· իբ· 686·
686 Ել· իբ· 687·
687 Ել· իբ· 688·
688 Ել· իբ· 689·
689 Ել· իբ· 690·
690 Ել· իբ· 691·
691 Ել· իբ· 692·
692 Ել· իբ· 693·
693 Ել· իբ· 694·
694 Ել· իբ· 695·
695 Ել· իբ· 696·
696 Ել· իբ· 697·
697 Ել· իբ· 698·
698 Ել· իբ· 699·
699 Ել· իբ· 700·
700 Ել· իբ· 701·
701 Ել· իբ· 702·
702 Ել· իբ· 703·
703 Ել· իբ· 704·
704 Ել· իբ· 705·
705 Ել· իբ· 706·
706 Ել· իբ· 707·
707 Ել· իբ· 708·
708 Ել· իբ· 709·
709 Ել· իբ· 710·
710 Ել· իբ· 711·
711 Ել· իբ· 712·
712 Ել· իբ· 713·
713 Ել· իբ· 714·
714 Ել· իբ· 715·
715 Ել· իբ· 716·
716 Ել· իբ· 717·
717 Ել· իբ· 718·
718 Ել· իբ· 719·
719 Ել· իբ· 720·
720 Ել· իբ· 721·
721 Ել· իբ· 722·
722 Ել· իբ· 723·
723 Ել· իբ· 724·
724 Ել· իբ· 725·
725 Ել· իբ· 726·
726 Ել· իբ· 727·
727 Ել· իբ· 728·
728 Ել· իբ· 729·
729 Ել· իբ· 730·
730 Ել· իբ· 731·
731 Ել· իբ· 732·
732 Ել· իբ· 733·
733 Ել· իբ· 734·
734 Ել· իբ· 735·
735 Ել· իբ· 736·
736 Ել· իբ· 737·
737 Ել· իբ· 738·
738 Ել· իբ· 739·
739 Ել· իբ· 740·
740 Ել· իբ· 741·
741 Ել· իբ· 742·
742 Ել· իբ· 743·
743 Ել· իբ· 744·
744 Ել· իբ· 745·
745 Ել· իբ· 746·
746 Ել· իբ· 747·
747 Ել· իբ· 748·
748 Ել· իբ· 749·
749 Ել· իբ· 750·
750 Ել· իբ· 751·
751 Ել· իբ· 752·
752 Ել· իբ· 753·
753 Ել· իբ· 754·
754 Ել· իբ· 755·
755 Ել· իբ· 756·
756 Ել· իբ· 757·
757 Ել· իբ· 758·
758 Ել· իբ· 759·
759 Ել· իբ· 760·
760 Ել· իբ· 761·
761 Ել· իբ· 762·
762 Ել· իբ· 763·
763 Ել· իբ· 764·
764 Ել· իբ· 765·
765 Ել· իբ· 766·
766 Ել· իբ· 767·
767 Ել· իբ· 768·
768 Ել· իբ· 769·
769 Ել· իբ· 770·
770 Ել· իբ· 771·
771 Ել· իբ· 772·
772 Ել· իբ· 773·
773 Ել· իբ· 774·
774 Ել· իբ· 775·
775 Ել· իբ· 776·
776 Ել· իբ· 777·
777 Ել· իբ· 778·
778 Ել· իբ· 779·
779 Ել· իբ· 780·
780 Ել· իբ· 781·
781 Ել· իբ· 782·
782 Ել· իբ· 783·
783 Ել· իբ· 784·
784 Ել· իբ· 785·
785 Ել· իբ· 786·
786 Ել· իբ· 787·
787 Ել· իբ· 788·
788 Ել· իբ· 789·
789 Ել· իբ· 790·
790 Ել· իբ· 791·
791 Ել· իբ· 792·
792 Ել· իբ· 793·
793 Ել· իբ· 794·
794 Ել· իբ· 795·
795 Ել· իբ· 796·
796 Ել· իբ· 797·
797 Ել· իբ· 798·
798 Ել· իբ· 799·
799 Ել· իբ· 800·
800 Ել· իբ· 801·
801 Ել· իբ· 802·
802 Ել· իբ· 803·
803 Ել· իբ· 804·
804 Ել· իբ· 805·
805 Ել· իբ· 806·
806 Ել· իբ· 807·
807 Ել· իբ· 808·
808 Ել· իբ· 809·
809 Ել· իբ· 810·
810 Ել· իբ· 811·
811 Ել· իբ· 812·
812 Ել· իբ· 813·
813 Ել· իբ· 814·
814 Ել· իբ· 815·
815 Ել· իբ· 816·
816 Ել· իբ· 817·
817 Ել· իբ· 818·
818 Ել· իբ· 819·
819 Ել· իբ· 820·
820 Ել· իբ· 821·
821 Ել· իբ· 822·
822 Ել· իբ· 823·
823 Ել· իբ· 824·
824 Ել· իբ· 825·
825 Ել· իբ· 826·
826 Ել· իբ· 827·
827 Ել· իբ· 828·
828 Ել· իբ· 829·
829 Ել· իբ· 830·
830 Ել· իբ· 831·
831 Ել· իբ· 832·
832 Ել· իբ· 833·
833 Ել· իբ· 834·
834 Ել· իբ· 835·
835 Ել· իբ· 836·
836 Ել· իբ· 837·
837 Ել· իբ· 838·
838 Ել· իբ· 839·
839 Ել· իբ· 840·
840 Ել· իբ· 841·
841 Ել· իբ· 842·
842 Ել· իբ· 843·
843 Ել· իբ· 844·
844 Ել· իբ· 845·
845 Ել· իբ· 846·
846 Ել· իբ· 847·
847 Ել· իբ· 848·
848 Ել· իբ· 849·
849 Ել· իբ· 850·
850 Ել· իբ· 851·
851 Ել· իբ· 852·
852 Ել· իբ· 853·
853 Ել· իբ· 854·
854 Ել· իբ· 855·
855 Ել· իբ· 856·
856 Ել· իբ· 857·
857 Ել· իբ· 858·
858 Ել· իբ· 859·
859 Ել· իբ· 860·
860 Ել· իբ· 861·
861 Ել· իբ· 862·
862 Ել· իբ· 863·
863 Ել· իբ· 864·
864 Ել· իբ· 865·
865 Ել· իբ· 866·
866 Ել· իբ· 867·
867 Ել· իբ· 868·
868 Ել· իբ· 869·
869 Ել· իբ· 870·
870 Ել· իբ· 871·
871 Ել· իբ· 872·
872 Ել· իբ· 873·
873 Ել· իբ· 874·
874 Ել· իբ· 875·
875 Ել· իբ· 876·
876 Ել· իբ· 877·
877 Ել· իբ· 878·
878 Ել· իբ· 879·
879 Ել· իբ· 880·
880 Ել· իբ· 881·
881 Ել· իբ· 882·
882 Ել· իբ· 883·
883 Ել· իբ· 884·
884 Ել· իբ· 885·
885 Ել· իբ· 886·
886 Ել· իբ· 887·
887 Ել· իբ· 888·
888 Ել· իբ· 889·
889 Ել· իբ· 890·
890 Ել· իբ· 891·
891 Ել· իբ· 892·
892 Ել· իբ· 893·
893 Ել· իբ· 894·
894 Ել· իբ· 895·
895 Ել· իբ· 896·
896 Ել· իբ· 897·
897 Ել· իբ· 898·
898 Ել· իբ· 899·
899 Ել· իբ· 900·
900 Ել· իբ· 901·
901 Ել· իբ· 902·
902 Ել· իբ· 903·
903 Ել· իբ· 904·
904 Ել· իբ· 905·
905 Ել· իբ· 906·
906 Ել· իբ· 907·
907 Ել· իբ· 908·
908 Ել· իբ· 909·
909 Ել· իբ· 910·
910 Ել· իբ· 911·
911 Ել· իբ· 912·
912 Ել· իբ· 913·
913 Ել· իբ· 914·
914 Ել· իբ· 915·
915 Ել· իբ· 916·
916 Ել· իբ· 917·
917 Ել· իբ· 918·
918 Ել· իբ· 919·
919 Ել· իբ· 920·
920 Ել· իբ· 921·
921 Ել· իբ· 922·
922 Ել· իբ·

նայ՝ ու մարթէ կամ ծախէ զանիկա, մէկ տա-
ղաւին տեղը հինգ արծաթ՝ ու մէկ ոչխարին
2 տեղը հարս ոչխար պիտի հատուցանէ։ Թէ որ
գող մը [1]տան ծակելու վրայ գտնուի, ու զար-
նուի մեռնի, [2]անոր համար արիւն չթափուի։
3 Թէ որ արեւը վրայ ծագեր էր, անոր
համար արիւն պիտի թափուի։ անիկա լման
կերպով հատուցանէ։ Թէ որ բան մը ալ չու-
նենար, անասունը իր գողցած բանին համար
4 [3]ծառայ ծախուի։ Թէ որ գողցածը [4]իր ձեռ-
քը ողջ գտնուի, թէ եզ ըլլայ՝ թէ էշ և թէ
ոչխար, կրկինը պիտի հատուցանէ։
5 Թէ որ մէկը արտ մը կամ այգի մը [5]ծլցաս
տայ՝ և թող տայով իր անասունը ուրիշի մը
արտին մէջ արածելու, իր արտին ամենէն
ազնիկ [6]բերքէն՝ ու իր այգիին ամենէն ազնիկ
6 [7]բերքէն պիտի հատուցանէ։ Թէ որ կրակ ցաթ-
կէ ու [8]փուշերուն փակչի, և դիզուած
արուեստը կամ չհնձուած ցորենը կամ արտը
այրի, կրակը վառողը այրածին [9]տեղը լման
պիտի հատուցանէ։
7 Թէ որ մէկը իր դրացիին տակի կամ առնն-
ներ տայ պահելու համար, և ան մարդուն
տունէն գողցուի, [10]թէ որ գողը գտնուի, տասնապատիկ
8 կա կրկինը պիտի հատուցանէ։ Թէ որ գո-
ղը չգտնուի, տանտէրը [11]աստուածներուն
պիտի տարուի, իր ձեռքը իր գործին տաս-
9 ցուած[12]բին չդպցնելը [13]տանտէրը համար։ Ամէն
կերպ անիրաւութեան համար, թէ եզի՝ թէ
էշու՝ թէ ոչխարի և թէ հանդերձի համար,
[14]որ ամէն կերպ կորսուած բանի համար՝ որն
որ [15]ըսէ կը հասատատէ, [16]երկու կող-
մին գործը [17]աստուածներուն առջեւն տարուի,
— գործարները որու վրայ վճռելու ըլլան,
անիկա իր դրացիին կրկինը պիտի հատու-
ցանէ։
10 Թէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը կամ եզ
մը կամ ոչխար մը կամ [18]ինչ և իցէ անասուն
մը պահելու համար տայ, ու անիկա մեռնի
կամ [19]կոտնի կամ [20]իշնամին առնի՝ ու
11 [21]տեսողը մը չըլլայ, [22]անոնց երկու-քին միջտեղ
զը [23]ձէրջը երդումն ըլլայ՝ իր գործին տաս-
ցուած-քին ձեռք չդպցընելուն համար. ու
անոր տէրը պիտի ընդունի երդումը, և ինքը
12 պիտի չհատուցանէ։ Եւ [24]թէ որ [25]գողնայ իր
քովէն գողցուելը է, ինքը անոր տիրոջը պի-
13 տի հատուցանէ։ Թէ որ [26]գազանը [27]պատառած
է, [28]բերէ զանիկա վկայութիւնն ընդ-
դէմ. — պատառուածին [29]հնձը պիտի չհատու-
ցանէ։
14 Եւ [30]թէ որ մէկը իր դրացիէն [31]մսխած փոխ
առնէ, ու անիկա [32]տանուելու փոխ
ըլլայ՝ անոր տէրը հետ չըլլալով, [33]ինքը ան-
15 չուստ պիտի հատուցանէ։ Բայց [34]թէ որ անոր
տէրը հետն էր, պիտի չհատուցանէ։ [35]Թէ որ
վարձքով առնուած էր, վարձքին տեղը ան-
պատ է։
16 Եւ [36]թէ որ մէկը [37]չնշանուած աղջիկ մը [38]խա-
բէ, ու անոր հետ պառկի, անշուշտ անոր
օժիտը [39]իրեը տալով՝ զանիկա իրմէն կերկի պէ-
17 տի ընէ։ Թէ որ անոր հայրը ամենեւին չուզէ
անոր տալ, անիկա կպահեցնէ [40]օժիտին չափ
առակ պիտի [41]տայ։
18 [42]Կախարդ կենդի չպահեցընես։
19 [43]Իվ որ անասունի հետ պառկի, անշուշտ
պիտի մեռցուի։
20 [44]Միայն [45]էլոհիմին [46]ի զատ՝ [47]ուրիշ աստուած-
ներու զոհ [48]ընդգ բռնողը պիտի կորսուի։
21 Եւ օտարականը մի չարչարեր, ու զանի-
կա մի նեղեր. [49]ինչու որ դուք [50]եգիպտոսի
22 երկրին մէջ օտարական էիք։ [51]Որբևարին ու
23 որբը [52]մեռ մի չարչարէք։ Թէ որ զանոնք չար-
չարէ ինչ և իցէ կերպով մը, ու անոնք [53]ին-
ձի բողոքելու ըլլան, անշուշտ [54]պիտի լսեմ
24 անոնց ազաղակը։ Եւ իմ [55]բարկութիւնս պի-
տի բորբոքի, ու ձեզ սրով պիտի սպանցնեմ.
և [56]ձեր կիներնիդ որբևարի՝ ու ձեր տղա-
քներդ որբ պիտի ըլլան։
25 [57]Թէ որ իմ ժողովրդէս քու քովդ եղած
աղքատ մէկու մը փոխ տակ տաս, վաշխ առ-
նողի մը պէս մի ըլլաք անոր, ու անոր վրան
26 վաշխ մի դնէք։ [58]Թէ որ քու դրացիդ [59]նեղ-
դիքձր գրաւ առնես, արեւը մայր չմուտ[60] իրեն
27 եւս գարձընես։ [61]Ինչու որ ան է միայն անոր
ծածկոցը, իր մարմինին հանդերձն է ան-
[62]ի՞նչ պիտի պառկի։ և պիտի ըլլայ որ [63]երբոր
[64]ինձի աղաղակէ, պիտի լսեմ, քանզի ես [65]ո-
28 [66]ղորմած եմ։
[67]Աստուածները մի հայհոյեր, և քու ժո-
ղովրդիդ իշխանը մի անիծեր։
29 [68]Քու արմաւինքներուդ ու հնձարին [69]կաթկթո-
[70]ւթիւններդ մի ուշացներ։ քու որդւոցդ
30 [71]անդրանիկները ինծի պիտի տաս։ [72]Եզիդ
ու ոչխարիդ [73]ասանկ պիտի ընես։ [74]Եօթը

---

1 ը Թագ. Ժբ. 6։
Ղուկ. ԺԲ. 5։ Տես
Ասաղ. գ. 31։
2 Մատ. իգ. 43։
3 [75]Ծատ. իբ. 27։
4 Գեղ. ի. 2։
5 Գեղ. ի. 16։
6 [76]Տես հմր. 1. 7։
Ասաղ. գ. 31։
7 Եզեր. ՀՀ. գ. 31։
8 [77]Ելից. իբ. 6։ Ղուկ. ԺԲ. 2։
9 [78]Ելից. իբ. 4։
10 [79]Ելից. իբ. 1։ ը Մ Ն.
ԺԲ. 10։
11 Եզեր. [80]գերագնեան
քրմեր։
12 ը Օր. իբ. 28, 29։
13 [81]Ելից. իբ. 39։
14 ը Օր. իբ. 28։ ը Օր.
իբ. 29։ [82]ծանագ. ԺԲ.
25։
15 Եզեր. [83]հրեան։
16 Ղեղ. ԺԲ. 28, 31։
17 ը Օր. ի. 18։ Եզ.
ԺԲ. 10։ Ասաղ.
գ. 6։ Ծատ. ի. 17։
18 [84]Ելից. իբ. 19։ Ասաղ.
Ժ. 31։
19 [85]Ելից. իբ. 20։ Ասաղ.
Ժ. 31։ Ասաղ. ի. 10։
20 [86]Ելից. իբ. 23։ Ասաղ.
Ժ. 31։ Ասաղ. ի. 10։
21 [87]Ելից. իբ. 9։ Ասաղ.
Ժ. 31։ Ասաղ. ի. 10։
22 [88]Ելից. իբ. 35, 36։
Ասաղ. ի. 10։
23 ը Օր. ի. 19։
Ասաղ. ի. 10։
24 ը Օր. ի. 19։
Ասաղ. ի. 10։
25 [89]Ելից. իբ. 7։
Ասաղ. ի. 10։
26 ը Օր. իբ. 10, 13։
Ասաղ. ի. 10։
27 ը Օր. իբ. 19։
Ասաղ. ի. 10։
28 [90]Ելից. իբ. 28։
Ասաղ. ի. 10։
29 [91]Ելից. իբ. 31։
Ասաղ. ի. 10։
30 [92]Ելից. իբ. 29։
Ասաղ. ի. 10։
31 [93]Ելից. իբ. 30։
Ասաղ. ի. 10։
32 [94]Ելից. իբ. 33։
Ասաղ. ի. 10։
33 [95]Ելից. իբ. 34։
Ասաղ. ի. 10։
34 [96]Ելից. իբ. 35։
Ասաղ. ի. 10։
35 [97]Ելից. իբ. 36։
Ասաղ. ի. 10։
36 [98]Ելից. իբ. 37։
Ասաղ. ի. 10։
37 ը Օր. իբ. 19։
Ասաղ. ի. 10։
38 [99]Ելից. ի. 1։
Ասաղ. ի. 10։
39 [100]Ելից. իբ. 16։
Ասաղ. ի. 10։
40 [101]Ելից. իբ. 17։
Ասաղ. ի. 10։
41 [102]Ելից. իբ. 18։
Ասաղ. ի. 10։
42 [103]Ելից. իբ. 19։
Ասաղ. ի. 10։
43 [104]Ելից. իբ. 20։
Ասաղ. ի. 10։
44 [105]Ելից. իբ. 21։
Ասաղ. ի. 10։
45 [106]Ելից. իբ. 22։
Ասաղ. ի. 10։
46 [107]Ելից. իբ. 23։
Ասաղ. ի. 10։
47 [108]Ելից. իբ. 24։
Ասաղ. ի. 10։
48 [109]Ելից. իբ. 25։
Ասաղ. ի. 10։
49 [110]Ելից. իբ. 26։
Ասաղ. ի. 10։
50 [111]Ելից. իբ. 27։
Ասաղ. ի. 10։
51 [112]Ելից. իբ. 28։
Ասաղ. ի. 10։
52 [113]Ելից. իբ. 29։
Ասաղ. ի. 10։
53 [114]Ելից. իբ. 30։
Ասաղ. ի. 10։
54 [115]Ելից. իբ. 31։
Ասաղ. ի. 10։
55 [116]Ելից. իբ. 32։
Ասաղ. ի. 10։
56 [117]Ելից. իբ. 33։
Ասաղ. ի. 10։
57 [118]Ելից. իբ. 34։
Ասաղ. ի. 10։
58 [119]Ելից. իբ. 35։
Ասաղ. ի. 10։
59 [120]Ելից. իբ. 36։
Ասաղ. ի. 10։
60 [121]Ելից. իբ. 37։
Ասաղ. ի. 10։
61 [122]Ելից. իբ. 38։
Ասաղ. ի. 10։
62 [123]Ելից. իբ. 39։
Ասաղ. ի. 10։
63 [124]Ելից. իբ. 40։
Ասաղ. ի. 10։
64 [125]Ելից. իբ. 41։
Ասաղ. ի. 10։
65 [126]Ելից. իբ. 42։
Ասաղ. ի. 10։
66 [127]Ելից. իբ. 43։
Ասաղ. ի. 10։
67 [128]Ելից. իբ. 44։
Ասաղ. ի. 10։
68 [129]Ելից. իբ. 45։
Ասաղ. ի. 10։
69 [130]Ելից. իբ. 46։
Ասաղ. ի. 10։
70 [131]Ելից. իբ. 47։
Ասաղ. ի. 10։
71 [132]Ելից. իբ. 48։
Ասաղ. ի. 10։
72 [133]Ելից. իբ. 49։
Ասաղ. ի. 10։
73 [134]Ելից. իբ. 50։
Ասաղ. ի. 10։
74 [135]Ելից. իբ. 51։
Ասաղ. ի. 10։
75 [136]Ելից. իբ. 52։
Ասաղ. ի. 10։
76 [137]Ելից. իբ. 53։
Ասաղ. ի. 10։
77 [138]Ելից. իբ. 54։
Ասաղ. ի. 10։
78 [139]Ելից. իբ. 55։
Ասաղ. ի. 10։
79 [140]Ելից. իբ. 56։
Ասաղ. ի. 10։
80 [141]Ելից. իբ. 57։
Ասաղ. ի. 10։
81 [142]Ելից. իբ. 58։
Ասաղ. ի. 10։
82 [143]Ելից. իբ. 59։
Ասաղ. ի. 10։
83 [144]Ելից. իբ. 60։
Ասաղ. ի. 10։
84 [145]Ելից. իբ. 61։
Ասաղ. ի. 10։
85 [146]Ելից. իբ. 62։
Ասաղ. ի. 10։
86 [147]Ելից. իբ. 63։
Ասաղ. ի. 10։
87 [148]Ելից. իբ. 64։
Ասաղ. ի. 10։
88 [149]Ելից. իբ. 65։
Ասաղ. ի. 10։
89 [150]Ելից. իբ. 66։
Ասաղ. ի. 10։
90 [151]Ելից. իբ. 67։
Ասաղ. ի. 10։
91 [152]Ելից. իբ. 68։
Ասաղ. ի. 10։
92 [153]Ելից. իբ. 69։
Ասաղ. ի. 10։
93 [154]Ելից. իբ. 70։
Ասաղ. ի. 10։
94 [155]Ելից. իբ. 71։
Ասաղ. ի. 10։
95 [156]Ելից. իբ. 72։
Ասաղ. ի. 10։
96 [157]Ելից. իբ. 73։
Ասաղ. ի. 10։
97 [158]Ելից. իբ. 74։
Ասաղ. ի. 10։
98 [159]Ելից. իբ. 75։
Ասաղ. ի. 10։
99 [160]Ելից. իբ. 76։
Ասաղ. ի. 10։
100 [161]Ելից. իբ. 77։
Ասաղ. ի. 10։
101 [162]Ելից. իբ. 78։
Ասաղ. ի. 10։
102 [163]Ելից. իբ. 79։
Ասաղ. ի. 10։
103 [164]Ելից. իբ. 80։
Ասաղ. ի. 10։
104 [165]Ելից. իբ. 81։
Ասաղ. ի. 10։
105 [166]Ելից. իբ. 82։
Ասաղ. ի. 10։
106 [167]Ելից. իբ. 83։
Ասաղ. ի. 10։
107 [168]Ելից. իբ. 84։
Ասաղ. ի. 10։
108 [169]Ելից. իբ. 85։
Ասաղ. ի. 10։
109 [170]Ելից. իբ. 86։
Ասաղ. ի. 10։
110 [171]Ելից. իբ. 87։
Ասաղ. ի. 10։
111 [172]Ելից. իբ. 88։
Ասաղ. ի. 10։
112 [173]Ելից. իբ. 89։
Ասաղ. ի. 10։
113 [174]Ելից. իբ. 90։
Ասաղ. ի. 10։
114 [175]Ելից. իբ. 91։
Ասաղ. ի. 10։
115 [176]Ելից. իբ. 92։
Ասաղ. ի. 10։
116 [177]Ելից. իբ. 93։
Ասաղ. ի. 10։
117 [178]Ելից. իբ. 94։
Ասաղ. ի. 10։
118 [179]Ելից. իբ. 95։
Ասաղ. ի. 10։
119 [180]Ելից. իբ. 96։
Ասաղ. ի. 10։
120 [181]Ելից. իբ. 97։
Ասաղ. ի. 10։
121 [182]Ելից. իբ. 98։
Ասաղ. ի. 10։
122 [183]Ելից. իբ. 99։
Ասաղ. ի. 10։
123 [184]Ելից. իբ. 100։
Ասաղ. ի. 10։
124 [185]Ելից. իբ. 101։
Ասաղ. ի. 10։
125 [186]Ելից. իբ. 102։
Ասաղ. ի. 10։
126 [187]Ելից. իբ. 103։
Ասաղ. ի. 10։
127 [188]Ելից. իբ. 104։
Ասաղ. ի. 10։
128 [189]Ելից. իբ. 105։
Ասաղ. ի. 10։
129 [190]Ելից. իբ. 106։
Ասաղ. ի. 10։
130 [191]Ելից. իբ. 107։
Ասաղ. ի. 10։
131 [192]Ելից. իբ. 108։
Ասաղ. ի. 10։
132 [193]Ելից. իբ. 109։
Ասաղ. ի. 10։
133 [194]Ելից. իբ. 110։
Ասաղ. ի. 10։
134 [195]Ելից. իբ. 111։
Ասաղ. ի. 10։
135 [196]Ելից. իբ. 112։
Ասաղ. ի. 10։
136 [197]Ելից. իբ. 113։
Ասաղ. ի. 10։

օր մերը հետ պիտի ըլլայ· ու թէ երբոր օրը՝ ան ինծի պիտի տաս։

31 Եւ գուք ինծի տասը մարդիկ պիտի ըլլաք· և դուարճի մէջ ելանէիք պատասխանաւ ինծի մեր պիտի չտանէք· չունեիրնուն պիտի նե-տէք ան։

ԳԼ· ԻԹ

1 Բամբասանք և տասս վկայութեան վրայով· 3· ը Աբրահամ գոհանալի վրայով· 4 ը Քէնանին սիրելու վրայով· 10 Հան. մարդեան տարբեր վրայով· 12 Շաբաթին վրայով· 14 Ի. թէ տեղ տանելին ինծի վրայով· 18 Չորեքշաբթի արեւմուտ ու Հինգին վրայով· 20 Ձեր կը խոստանայ անանց հետ հրեշտակի մը իրենց· ու գանոնք պրծնել թէ որ իրեն հետ գանեին։

1 Սատ յաւ չտանիս· անօրէնի հետ ձեռքդ
2 չդնես վատութեան վկայ ըլլալով· Չարութիւն ինծի հետ թագնուելիանը չունենաս· ու դուարճանալի մէջ նրուածոյ ծուխ հետ չտանիրուն կողմը խոտորելով՝ խօսք չխօսիս։
3 Եւ ազգատին արդարութիւն չունես իր դատին մէջ։
4 Ինչ որ քու ինչասիրդդ մոլորած տեղին կամ իւրն հետդ իպելու ըլլաս, անդուլ իրեն
5 գարձնես անկից։ Երբ որ քեզ ատելին էշը տեսի տակ ինկած տեսնես, ու զանձկա-ցարտարէն հրաժարուելու ալ ըլլաս, անդուլ անոր հետ եղ ազատես։
6 Իրաւ ազգատիդ գատին մէջ անոր իրա-
7 ւունքը չծռես։ Սուտ խօսքէն հեռու կեցիր, և չանձերը ու արդարը մի մեռցնեիր· ինչու որ ես չեմ արձակ պիտի չարդարացնեմ։
8 Եւ կաշառ չառնես· ինչու որ կաշառը այրը բաց մարդիկը կը կուրացնէ, և արդարներուն խօսքերը կը խանգարէ։
9 Եւ օտարականը մի նեղեր· ինչու որ դուք օտարականին սիրտը գիտէք· որովհետև դուք ալ եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական եիք։
10 Եւ երկու երկրի վրայ տարի սերմանես, ու
11 անոր արդիւնքը ժողվես· Բայց եօթներորդ տարին անդորձ ձգես ու թողուս անոր, որ քու ժողովրդիդ աղքատներէն ուտեն, և անոնց
12 մէն մնացածը գազանին անասուններէդ ուտեն· քու այդիդ ու ձիթաստանիդ ալ սոյնպէս ընես։
12 Վեց օր քու գործդ գործէ, ու եօթներորդ օրը դադարացիր, որ քու եզդ ու էշդ հան-գատանայ, և քու ազախնիդդ որդին ու օտա-
13 րականը շունչ առնէ։ Եւ բոլոր ձեզի գրա-ցածներուս մէջ դգուշաբար ըլլաք, և ուրիշ աստուածներուն անունը չյիշէք· ձեր բեր-նէն ատիճ չլսուի։
14 Տարին երեք անգամ ինծի տօն պահէ·
15 Բաղարջակերաց տօնը պահէ· քեզի պատ-ուիրածիս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես Ղպիոյ ամսուն մէջ անդիմադրած ժա-մանակին· ինչու որ ան ամսուն մէջ եգիպտոս-էն եկար· և չերան մէկը ինծ ուշաց պատրի չե-
16 ղնայ իմ առջևս· Հէր արտին մէջ ցանելու ուշադրութեանդ պատճառ հնձելու տօնը ու տարեդարձի վերջը ժողովելու տօ-նը դուն, երբոր արտէն քու աշխատութիւ-
17 նդ կը ժողվես· Տարին երեք անգամ քու ամէն արուներդ Տէր Եհովային առջևը պիտի երեւնան։
18 Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ հացով չմատուցանես, ու իմ տօնիս ճարպը մինչև առ-
19 տու պիտի չմնայ· Քու երկրիդ առջի երա-խայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տունը տանիս։ Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես։
20 Ահա քու առջևդէն հրեշտակ մը կը խրա-կեմ, որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ, ու
21 իմ պատրաստած տեղս քեզ։ Անկէ զգուշացիր, ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ, չանոր անհնազանդիր մի ըլլար· ինչու որ անիկա ձեր յանցանքը պիտի չներէ, քանզի իմ անունս
22 անոր վրայ է· Բայց թէ որ ուշադրութեամբ անոր խօսքը մտիկ ընես, ու իմ բոլոր բաներս ընես, անոնց թշնամիներուդ թշնա-մի պիտի ըլլամ, և քու հակառակորդնե-
23 րուդ հակառակորդ։ Հրեշտակ իմ երեւցուցը քու առջևդէ պիտի երթայ, և դքեզ Ամո-հացող ու բնակացող և փերեզացող ու քանանացող, խեւացող ու ցեբուսացող պի-

ղ Գլ· ԺԹ· 6· Դ. և ԺԹ· 2· ը Օր· Ժդ· 21։
2 Դ. Երբ· 5· Եզեկ· գ· 34· Դ· 31։
— Հեր· 1· Դ. ԺԹ. 18· Սաղ· ԺԸ· 3· Ամ· 3· Դ. ԺԹ· 3։
19 Ձեռ ք Ցեղ ԺԹ· 27· Դ. 3։
ք Գլ· ի· 16· ը Օր· ԺԹ· 16· 17· 18· Սաղ·ԼԶ· 11· Առաք· ԺԹ· 5· 23· Եզ· 5· 23· Ձեռ ք Ցեղ ի· 6· 7· Դ. ԺԹ· 27· 60· 61· Գաղ· 11· 13։
ե Ձե· ի· 1· ԺԹ· 4· 7· Գլ· ը· 1· 2· Գեներ· 15· ԺԹ· 5· Ելք· ԺԹ· 2· Ը· 1· Ղեւ· ԺԹ· 2· Ը· 1· Ես· ԺԹ· 2· Ը· 1· Ես· ԺԹ· 2· Ը· 1· Ես

24 տի տանի, և ես պիտի ջարդեմ զանոնք։ Մանոյ
մատաղծներուն երկիրպագութիւնն կամ ծա-
ռայութիւն չընես, ու՝ անոնց բրածին պէս
չընես։ Հապա բոլորովին կործանես զանոնք,
25 ու անոնց կուռքերը բոլորովին կոտրտես։ Եւ
Ձեր Տէր Աստուածը պաշտէք, ու ինքը Ձեր
հացը ու ջուրը պիտի օրհնէ. և Ձեր մէջէն
26 ախտաղտութիւնը պիտի վերցնեմ։ Ձեզ երկ-
րին մէջ վիժող ու ամուլ պիտի չըլլայ. քա-
27 օրերուդ թիւը պիտի լեցնեմ։ Իմ երկիւղս
քու առջեւդ պիտի խրկեմ, և պիտի կոր-
սնցնեմ այն բոլոր ժողովուրդը որուն ու
դուն կ'երթաս, ու քու բոլոր թշնամիներուդ
28 կռնակը քեզի պիտի դարձնեմ։ Եւ ոռ-
առջեւդ խոլտեղուն պիտի խրկեմ, որ Քա-
ղիները, Քաւանացիները ու Քետացիները քու
29 առջեւդ վռնտէ։ Անոնք քու առջեւդ մէկ
տարուան մէջ պիտի չվռնտեմ, որ չըլլայ թէ
երկիրը ամայի ըլլայ, ու քու վրադ գազանին
30 գազանները չսաստկան։ Անոնք քու առջեւդ
կամաց կամաց պիտի վռնտեմ, մինչեւ որ
31 դուն բազմանաս ու երկիրը ժառանգես։ Եւ
ես քու սահմաններդ կարմիր ծովէն մինչեւ փղ-
շտացւոց ծովը՝ ու անապատէն մինչեւ Եփ-
րատ գետը պիտի դնեմ. ինչու որ հան երկրին
բնակիչները քու ձեռքդ պիտի տամ՝ ու դա-
32 նոնք քու առջեւդ վռնտես։ Անոնց հետ
ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ չընես։
33 Քու երկրիդ մէջ չբնակին, որ քեզի մեզք
գործել տան ինծի դէմ. ինչու որ եթէ անոնց
աստուածները պաշտես, անշուշտ ան քեզի
որոգայթ պիտի ըլլայ։

ԳԼ· ԻԴ

1 Մովսես ելաւ վայր եկնելու կը կռնչափ։ 2 ժողովրդը
հնազանդ ըլլալու խոսք կու տայ։ 4 Մովսես անգամ մը կը
բնեն։ ու աստուածկու տարան կը կռնչանդնէ։ 6 գրեցուած
պատիժը կը տրուին։ 9 Աստուծոյ փառքը կը յայտնուի։ 14 ժո-
ղովրդին կատարեալ ներումին Աստուածին ու Մովսէս կը չոռ-
նայ։ 15 Մովսես լեռը կ'իջնայ։ Հոն կը տեսչ քառ աստուծ որ
ու քառասուն գիշեր։

1 Եւ ըսաւ Մովսէսին, Ելլուզը եկիր դուն ու
Ահարոն, Նադաբ ու Աբիհուդ՝ ու Իսրայէ-
լի ծերերէն եօթանասուն հոգի, ու հեռուէն
2 երկրպագութիւն ըրէք։ Եւ Մովսէս

3 Գէ· ֆ· 5·
– Դ է· ֆ· 3· բ Օր·
ֆ· 30· 31·
4 Գէ· լ· 13· ֆ·ռ·
լ· 52· բ Օր· ֆ· 5·
25· ֆ· 3·
* բ Օր· ֆ· 13· ֆ· 12·
20· ֆ·ռ· 13· 14·
ֆ· 4· 4· Գ է· ֆ· 5·
իշ· 14· 15· 21· 24·
ա Ֆ·ռ· ֆ· 3· ֆ·
20· 24· Ա Ֆ·ռ· գ· 10·
ֆ բ Օր· ֆ· 13· իշ· 5·
8·
ֆ Գէ· ֆ· 26· բ Օր·
ֆ· 15·
– բ Օր· ֆ· 14· իշ· 4·
Ց ֆ·ռ· իշ· 10· Ա Ֆ·
գ· 10· 11·
ք Դ է· իշ· 8· լ· 29·
ա Ֆ· իշ· 1· Ց ֆ·
լ· 20· իշ· 17· Ա Ֆ·
ֆ· 25· գ· 10·
ֆ Դ է· լ· 5· Գէ· ֆ·
14· 16· բ Օր· բ·
ֆ· 25· ֆ·ռ· Ց ֆ·
բ· 9· 11· ա Ֆ·գ·
ֆ· 13· իշ Ա Ֆ·գ·
14·
Ֆ Գէ· ֆ· 25· բ Օր·
ֆ· 15·
ֆ Ա Ֆ·գ· ֆ· 40·
ք բ Օր· ֆ· 18· Ց ֆ·ռ·
իշ· 12·
ֆ Դ է· ֆ· 18· Ց ֆ·ռ·
լ· 33· բ Օր· ֆ· 24·
Ց ֆ·ռ· ֆ· 2· Գէ· ֆ·
ֆ· 1· 2·
ք Գէ· ա· 5· Ց ֆ·ռ·
ֆ· 22· Ե· գ· 1·
ֆ Ֆ·ռ· 13· 15· 18·
Ֆ Ֆ·ռ· 7· Գէ· ֆ·
8· բ Օր· ֆ· 27·
Գ ֆ·ռ· գ· 19· 20·
ֆ բ Օր· լ· 9·
ֆ Դ է· իշ· 18· լ· 45·
ֆ Ե բ է· բ· 18·

իշ· 13· Դ ֆ·ռ· բ·
3· ա Ց ֆ·ռ· ֆ· 21·
Ա Ֆ·գ· Ֆ է· 36·
—
– Գէ· իշ· 1· Գ է· ֆ·
1· 2·
ք Գէ· ա· 5· Ց ֆ·ռ·
ֆ· 22· Ե· գ· 1·
ֆ Ֆ·ռ· 13· 15· 18·
Ֆ Ֆ·ռ· 7· Գէ· ֆ·
8· բ Օր· ֆ· 27·
Գ ֆ·ռ· գ· 19· 20·
ֆ բ Օր· լ· 9·
ֆ Դ է· իշ· 18· լ· 45·
ֆ Ե բ է· բ· 18·
ք Ե բ է· բ· 19·
ֆ Ֆ·ռ· 3·
ֆ Ե բ է· բ· 20· ֆ· 20·
ա Գ ֆ·ռ· ֆ· 2·
Ֆ Ա Ֆ·գ· ֆ· 4·
Ֆ Ֆ·ռ· 1·
ք Ֆ·ռ· 10· Գ է· ֆ·
լ· 30· բ Օր· ֆ· 33·
Դ ֆ·ռ· ֆ· 22·
Ֆ Դ ֆ·ռ· լ· 24· Գէ·
ֆ· 11· ա Ֆ· ֆ· 18·
ք Ֆ·ռ· ֆ· 15· 18·
Ֆ Ֆ·ռ· 13· լ·
15· 16· բ Օր· ֆ· 22·
Գ Ֆ·ռ· լ· 17· Ց ֆ·ռ·
Ֆ Ֆ·ռ· 2·
Ֆ Գէ· ֆ· 9· 16·
Ա Ֆ·ռ· ֆ է· 5·
ք Գէ· ֆ· 10· Դ է· լ·
20· Դ ֆ· ֆ· 13·
լ· 30· բ Օր· ֆ· 33·
Դ ֆ·ռ· ֆ· 22·
Ֆ Դ ֆ·ռ· լ· 24· Գէ·
ֆ· 11· ա Ֆ· ֆ· 18·
ք Ֆ·ռ· ֆ· 15· 18·
Ֆ Ֆ·ռ· 13· լ·
15· 16· բ Օր· ֆ· 22·
Գ Ֆ·ռ· լ· 17· Ց ֆ·ռ·
Ֆ Ֆ·ռ· 2·
Ֆ Գէ· ֆ· 9· 16·
Ա Ֆ·ռ· ֆ է· 5·
ք Գէ· ֆ· 10· Դ է·
ֆ· 10·

17 կանչեց Մոաբեսը։ Եւ Ցէորը փառաց տե-
սիլը լեռանը գագաթին վրայ՝ մօտակ կրակի
18 պէս էր խորայելի որգւոյը առջեւը։ Եւ Մոա-
բես ամպին մէջ մնաւ ու լեռը կլաւ, և
Մոաբես քառասուն օր ու քառասուն գիշեր
լեռը կեցաւ։

ԳԼ· ԻԸ

1 Խորայէլացոց ասլաբ ընծաները խոտանին չհամբերեցաւ հա-
մար։ 10 Տաղանդին չափը։ 17 Քառասնից և քեզուեհե-
րոյ։ 23 Սեպհէ իբ ամենիրեալ։ 31 Աշտանակը իբ գործեան-
լուծ։

1 Եւ Ցէորը խօսեցաւ Մոաբեսին՝ ըսելով,
2 Զրա՛ր խորայէլի որգւոյը՝ որ ինձի ընծայ
բերեն։ Ամէն յօժար կամեր մարդէն
3 պիտի առնէք իմ ընծայս։ Եւ ձեր առնելիք
առնելու ընծան ասոնք են։ ոսկի և արծաթ ու
4 պղինձ, Եւ կապուտակ՝ ու ծիրանեղէն և
կրկնակի կարմիր՝ ու բարակ քէնաս և այ-
5 ծի մազ, Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթ-
քեր՝ ու թխամորթ մորթեր և Սաւտիմի փայ-
6 տեր, Իւղալոյ Տանիար ևղ, օծմանն եղի Տանիար
ու տաքնչահոտ խունկի Տանիար Տանձիներ,
7 Եղինձաքարեր ու Հռիտանին ու Քանէքապա-
նակին վրայ գտնուելու քարեր։
8 Եւ ինծի հարթարան մը չհնարեն որ Իրենց
9 մէջը բնակիմ։ Խորանին օրինակը և անոր բոլոր
կահոյքին օրինակը՝ Իրոյր քեզի ցուցա-
նածիս պէս՝ ճիշդ անոնց պիտի չինէք։
10 Եւ Սաւտիմի փայտէ տապանակ մը չհնարեն
անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս
և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս
և անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս
11 Ըլլայ։ Եւ անկիւն զուտ ոսկիով պատեա-
նեղէնէն ու գուրսէն պատեա անոնք վը-
12 բան ոսկիով շրջանակ մը չհնարեն։ Եւ
անոր Տամար չորս ոսկի օղակ ձուլես, ու
անոր չորս անկիւններուը դնեու ընծան, որ անոր
մէկ կողին երկու օղակ ու մէկալ կողմը եր-
13 կու օղակ ըլլայ։ Եւ Սաւտիմի փայտէ ձողեր
14 չհնարես, ու զանոնք ոսկիով պատեա։ Եւ ձո-
ղերը տապանակին քովերը եղած օղակներուն
անցրնես, որ տապանակը անոնցմով վերցուի։
15 Ձողերը տապանակին օղակներուն մէջը մը-
16 նան։ անոնք չհանուին։ Եւ տապանակին մէջ
դնես իմ կայտիմները՝ որն որ քեզի պիտի
տամ։
17 Եւ Ոգուտ ոսկիէ ՚քատրիհն մը չհնարես,
անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝

- Գլ· ի· ։ ԺԲ· ։ ԺԸ·
բ Օր· ։ ԺԸ· ։ Իբր·
ԺԸ· ։ ՁԱ·
ե Գլ· լԲ· ։ ԺԸ· բ Օր·
ԲՓ· ։ Ա·
–
– Գլ· լե· ։ Ա· ։ ՍՓ·
ԲՓ· ։ Ա· ։ Ը· ։ ԺԴ·
Իբր· բ· ՁՁ· ։ Ը·

16 Ղեմմ· Ժա· ։
բ Ար· ։ Ը· ։ ԲՓ· ։
Ձ· Ի· ։ ԴՓ·
ե Գլ· ԼՓ· ։ ԺԸ·
Գլ· լ· ։ ՁԴ·
Գլ· լԲ· ։ Ա· ։ Ը·
Գլ· լԲ· ։ ԺԸ·
Գլ· լԴ· ։ Ա· ։ Ը·
Ղե· ։ Ը· ։ Ժ· ։ Լ·

18 Իբր· Ք· ։ Ը·
Գլ· ԼՓ· ։ Ձ· Ոգուտ·
Ը· ։ Ք· ։ Ի· Ոգուտ·
Ը· ։ Ք Կոր· ։ Ը· ։
Իբր· Ք· ։ Ը· Ցօտ·
Ի· ։
Ձոր· ։ Ձ·
Գլ· լե· ։ Ը Օր·
Ա· ։ Իբր· Ք· ։
Ոգուտ· ։ Ը·
Գլ· Ժը· ։ Լ·

18 Ը Օր· Ժ· ։ Ձ· ։
Ա· ։ Ը Ոգուտ· Ը· ։
Ձ· ։ Ոգուտ· Ը· ։
Ձոր· ։ Ա·
Գլ· ԼՓ· ։ Ձ·
Գլ· ԼՓ· ։ Ձ· Ոգուտ·
Ը· ։ Ք· ։ Ի· Ոգուտ·
Ը· ։ Ք· ։ Ի· Ոգուտ·
Ը· ։ Ք· ։ Ի

34 վից ճիւղերը ասանկ պիտի ըլլան։ Եւ ա-
սանկին վրայ չորս նշանձև ակահակ պիտի
ըլլայ իրենց գնդակներովը ու ծաղիկներովը։
35 Եւ այսպէսկին եղած վից ճիւղերուն՝ երկու
ճիւղին տակը իրմէն ել գնդակ՝ ու երկու
ճիւղին տակը իրմէն ել գնդակ՝ և երկու
ճիւղին տակը իրմէն ել գնդակ պիտի ըլ-
36 լայ։ Անոնց գնդակներըն ու ճիւղերը իրմէն
պիտի ըլլան։ ամէնը մի կտոր՝ զուտ ոսկի
37 կանծայ պիտի ըլլայ։ Եւ անոր եօթը ճրագ-
ները չինես։ ու անոր ճրագները վառուած
38 ատենը չորս առնչեն ատեն։ Եւ անոր մտնե-
լիները ու անոր բազմևակներըն զուտ ոսկի
39 պիտի ըլլան։ Անոկա բոլոր աս գործիքնե-
րով տաղանդ մը զուտ ոսկի պիտի չինուի։
40 Եւ նայէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրինա-
կին պէս չինես ըսածդ։

ԳԼ· ԻԶ

1 խորանին տասը վարագոյրները։ 7 Ուրիշ մազէ չինուած տասնամեակ վարագոյրները։ 14 խոյի մորթերով ծածկոյը։ 15 խորանին տախտակները իրենց նաւերովը ու նզովք։ 31 Ջատագովին առջեւի վարագոյրը։ 36 Իրան վարագոյրը։

1 Եւ խորանը չինես տասը վարագոյրներով՝
մանուած բարակ քրանէ ու կապուտակէ և
ծիրանեգոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ. վար-
պետի գործ չինես զանոնք քերովբէներով։
2 Մէկ վարագոյրին երկայնութիւնը քսանու-
ութը կանգուն՝ և մէկ վարագոյրին լայնու-
թիւնը չորս կանգուն պիտի ըլլայ։ բոլոր վա-
3 րագոյրներուն չափը մէկ ըլլայ։ Հինգ վա-
րագոյրները իրարու պիտի կցուին։
4 Եւ կցուած քրէն ծայրի մէկ վարագոյրին եզեր-
քին վրայ կապուտակեայ օղակներ չինես։
մէկալ կցուած քրէն ծայրի վարագոյրին եզեր-
5 քին ալ անանկ ընես։ Մէկ վարագոյրին
վրան հիսուն օղակ չինես, և մէկալ կցուած-
քրէն վրան եղած վարագոյրին ալ հի-
սուն օղակ չինես։ օղակները դիմացդ դիմացի
6 պիտի ըլլան։ Եւ հիսուն կարճաձև ոսկի
ճաղմանդներ չինես։ ու վարագոյրները ճաղ-
մանդներով կռնկես, և մէկ խորան պիտի ը-
լայ։
7 Եւ խորանին վրան ծածկոց ըլլալու հա-
մար՝ ծղի մազէ վարագոյրներ չինես։ տասն-
8 ութ մէկ վարագոյր ընես անոնք։ Մէկ վա-
րագոյրին երկայնութիւնը երեսուն կանգուն՝
և մէկ վարագոյրին լայնութիւնը չորս կան-
գուն ըլլայ։ տասնուվեց վարագոյրներուն
9 չափը մէկ ըլլայ։ Եւ հինգ վարագոյրները
զատ ու վեց վարագոյրները զատ կցես։ և
վեցերորդ վարագոյրը խորանին առջեւի կող-
10 մէն երկուտասնկ ընես։ Եւ կցուած քրէն ծայ-
րը եղած մէկ վարագոյրին եզերքին վրայ
հիսուն օղակ՝ ու մէկալ կցուած քրէն ծայրը
եղած վարագոյրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ
11 չինես։ Եւ պղնձէ հիսուն կարճաձև ճար-
մանդներ չինես, ու ճարմանդները օղակնե-
րուն անցնես, և վրանը կռնկես, ու մէկ
12 ըլլայ։ Եւ վրանին վարագոյրներէն ուն-
լոզ մնացածը՝ այսինքն վարագոյրին առկցած
կէսը՝ խորանին առջեւն կախուած պիտի մը-
13 նայ։ Եւ վրանին վարագոյրներուն երկայ-
նութենէն մէկ կանգուն մէկ կողմէն՝ ու մէկ
կանգուն մէկալ կողմէն առկցածը խորանին
թաղերը կախուած մնայ՝ զանիկա մէկ կողմէն
14 ու մէկալ կողմէն ծածկելու համար։ Եւ վր-
րանին համար կարմիր ներկուած խոյի մոր-
թերէն ծածկոց մը, ու ասոր վրայէն թխհաչի
մորթերէն ծածկոց մը չինես։
15 Եւ խորանին տախտակները Սատմի փայ-
16 ռէ չինես որ կանգնած մնան։ Մէկ տախ-
տակին երկայնութիւնը տասը կանգուն՝ և
մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ ու կէս
17 կանգուն պիտի ըլլայ։ Ամէն մէկ տախտակը
երկերկու ագռոցիկ ծայրեր պիտի ունենայ
իրարու հանմանատ. խորանին բոլոր տախտակ-
18 ներուն ասանկ ընես։ Եւ խորանին տախտակ-
ները չինես. գէպ ի հարաւ՝ հարաւային կող-
19 մը քսան տախտակ ըլլա։ Եւ քսան տախտակ-
ներուն տակը քառասուն արծաթի խարիսխ
չինես. մէկ տախտակին տակը իր երկու ագռո-
ցիկ ծայրը Ասպնջ համար երկու խարիսխ՝
և մէկալ տախտակին տակը իր երկու ծայ-
րը Ասպնջ համար երկու խարիսխ պիտի
20 ըլլայ։ Եւ խորանին մէկալ կողմին համար
21 հիւսիսային կողմը՝ քսան տախտակ, Եւ անոնց
քառասուն արծաթի խարիսխները, մէկ տախ-
տակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախ-
22 տակին տակը երկու խարիսխ Ասպնջ։ Եւ խո-
րանին հետեւի կողմին համար արեւմտեան կող-
23 մը վեց տախտակ չինես։ Եւ խորանին ան-
կիւնեներուն համար հետեւի կողմն երկու տախ-
24 տակ չինես։ Եւ վարէն պիտի կցուին, ու
վերէն մէկ օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան։
երկուքն ալ տասնկ պիտի ըլլան. անոնք եր-
25 կու անկիւնեներուն համար պիտի ըլլան։ Եւ
ութը տախտակ ու անոնց արծաթի խարիսխները տասնուվեց
խարիսխ պիտի ըլլան. մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը
26 երկու խարիսխ ըլլայ։ Եւ Սատմի փայտէ նե-
զեր չինես. խորանին մէկ քովի տախտակ-
27 ներուն համար հինգ նզի, Եւ խորանին մէ-
կալ քովի տախտակներուն համար հինգ նզի,
ու գէպ ի արեւմուտք խորանին հետեւի կողմի

* ԳԼ· ԻԹ· ԻԱ· Լ· Ը·
ԴՀ· ԻԳ· Ց· Ա· ԺԲ՝Ն·
ԺԳ· ԱԱ·
Ե ԹՈ· Ը· Ց·
† ԳԼ· ԻԳ· Ց· ԹՈ·
Ը· ԽԱ· ա ԺՆ·ԻԲ·· ԱԱ·
‡ ԳԼ· ԼՀ· ԱԴ·
§ ԳԼ· ԼՀ· ԺԸ·
ԺԹ· Գ· Ա· Ը·
ԻԲ· Ե·
ԳԼ· ԼՀ· Ը·
¶ ԳԼ· ԼՀ· ԺԴ·
ԺԵ·
11

տաճառաներուն համար հինգ նիզ պիտի բե-
28 յայ։ Եւ ինչեղի նիզը, պահեցին տաճառակա-
նեռուն մէջտեղը եղածը մէկ ծայրէն մէկալ
29 ծայրը պիտի անցնի։ Եւ տաճառակները ա-
կիսով պատես, ու անոնց օգտակները պահեն
նիզերուն տեղերը ակիսէ չինես։ ԵՒ նիզերը
ակիսով պատես։
30 Եւ խորանը կանգնես իր ձեւին համեմատ,
ինչպես որ ցեղացիր վրայ քեզի ցուցուցաւ։
31 Եւ հագուստակ ու ծիրանեգոյնէ և կրկին
ներկի կարմիրէ ու մանուած բարակ քիմանէ
վարագոյր մը չինես։ անկիա վարպետի գործ
32 քերովբէներով պիտի չինուի։ Եւ անկիա
Ատեմի էֆոտ չորս ակիսագաս սիւներու վրայ
գնես։ անոնց ոսկիէ պիտի բլլան, ու չորս արծաթի խարիսիներու վրայ պիտի
33 բլլան։ Եւ վարագոյրը ձգածանգներէն վար
կախես, ու հոն վարագոյրին ներսի կողմը
վկայութեան տապանակը բերես։ և վարա-
գոյրը ձեզի պիտի բաժնէ Խորհրդարանը ու
34 սրբութեանց սրբութիւնին միջեւերը։ Եւ հա-
ւասիքներ վկայութեան տապանակին վրայ
35 սրբութեանց սրբութիւնին մէջ դնես։ Եւ
վարագոյրին դուրսի դին սեղանը, ու հանգը-
նին դիմացը խորանին հարաւային կողմը աշ-
տանակը դնես։ ու սեղանը հիւսիսային կողմը
դնես։
36 Եւ վրանին դրանը համար կապառակէ
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մա-
նուած բարակ քիմանէ նկարագործ ՀԳ դրան
37 վարագոյր մը չինես։ Եւ դրան վարագոյրին
համար Ատեմի էֆոտ հինգ սիւն չինես, ու
գանոնք ոսկիով պատես։ ԵՒ անոնց ճանկերը
ոսկիէ բլլան։ ու անոնց համար պղնձէ հինգ
խարիսխ ձուլես։

ԳԼ· ԻԷ

1 Ոսկեհիկին սեղանը իր գործիքներովը։ 3 խորանին պարզը վարագոյրներով ու սիւներով։ 18 անոր երկայնութիւնը և լայնութիւնը։ 20 Լամպուն համար ձէթ։

1 Եւ շտեմի սեղանը Ատեմի փայտէ չինես,
երկայնութիւնը հինգ կանգուն ու լայնու-
թիւնը հինգ կանգուն։ սեղանը քառակուսի
բլլայ, և անոր բարձրութիւնը երկու կան-
2 գուն բլլայ։ Եւ անոր եղջիւրները անոր չորս
անկիւններուն վրայ չինես։ անոր եղջիւր-
ները իրմէն բլլան։ ու Ղալկիով պղնձով
3 պատես։ Եւ անոր մոխիրը ժողվելու համար
անոր թասարները ու անոր խարիսխները և
անոր կոնքերը ու անոր մսահանները ու անոր
կրակի ամանները չինես։ անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ չինես։ Եւ անոր ցանցա-
կեղծ կատարայ մը չինես պղնձէ, ու ցան-
ցին վրայ չորս պղնձէ օղակ չինես անոր
5 չորս անկիւնները վրայ։ Եւ անիկա ա-
զանին շրջանակին տակը դնես ներքեւէն, որ
6 ցանցը գրեթէ սեղանին միջեռը բլլայ։ Եւ
սեղանին համար ձողեր չինես։ ձողերը Ա-
տեմի փայտէ բլլան, ու զանոնք պղնձով պա-
7 տես։ Եւ անոր ձողերը օղակներուն պիտի
անցուին, ու ձողերը սեղանին երկու կողմերը
8 պիտի բլլան՝ անիկա վերցնելու համար։ Ներ-
կա տաճառակներէ միջը դատարկ պիտի չի-
նես։ ինչը քեզի ցուցուածին պէս՝ անանկ
պիտի չինեն։

9 Եւ հարթանին պարսը չինես։ հարաւային
կողմին համար պարսին վարագոյրները մա-
նուած բարակ քիմանէ բլլայով՝ հարիւր
10 յայ։ Եւ անոր քսան սիւներ ու անոնց քսան
խարիսխները պղնձէ, և սիւներուն ճանկերը
11 և անոնց կապերը արծաթէ պիտի բլլան։ Եւ
նոյնպէս հիւսիսային կողմին համար երկայնութեամբ հարիւր յայ՝ վարագոյրները հա-
րիւր քսան երկայն պիտի բլլան։ ու անոր
քսան սիւներ և անոնց քսան խարիսխները
պղնձէ, սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապե-
12 րը արծաթէ պիտի բլլան։ Եւ արեւմտեան կող-
մին համար պարսին լայնութեամբ հնգետով՝
վարագոյրները յիսուն կանգուն պիտի բլլան։
անոնց սիւները տասը՝ ու անոնց խարիսխները
13 տասը պիտի բլլան։ Եւ պարսին արեւելեան
կողմին համար՝ անոր լայնութիւնը արեւելեան
14 կողմէն յիսուն կանգուն պիտի բլլայ։ Եւ հնգե-
տէ մէկ թողին վարագոյրները տասնուհինգ կան-
գուն պիտի բլլան։ անոնց սիւները երեք՝ ու
15 անոնց խարիսխները երեք։ Եւ մէկալ թողին
վարագոյրները տասնուհինգ հնգետ պիտի բ-
լլան։ անոնց սիւները երեք՝ ու անոնց խարիսխ-
16 ները երեք։ Եւ պարսին դրանը համար կա-
պառակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կար-
միրէ ու մանուած բարակ քիմանէ գործ կան-
գուն նկարագործ վարագոյր մը պիտի չինես։
անոնց սիւները չորս՝ ու անոնց խարիսխները
17 չորս պիտի բլլան։ Պարսին բոլորտիքը եղած
բոլոր սիւները արծաթէ կապերով՝ ու անոնց
ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց խարիսխները
18 պղնձէ պիտի բլլան։ Պարսին երկայնութիւ-
նը հարիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը ամէն
տեղ հնգետ՝ և բարձրութիւնը հինգ կան-
գուն։ Հնգետուքսը մանուած բարակ քիմանէ
պիտի բլլան, ու անոնց խարիսխները պղնձէ
19 պիտի բլլան։ Խորանին բոլոր գործիքները
իր ամէն պաշտօնին համար՝ և անոր բոլոր
ցիցերը ու պարսին բոլոր ցիցերը պղնձէ պի-
տի բլլան։

---

7 Գլ· ԼԸ· ՝ Ա· ՝ Ա· ՝ Ա

20 Եւ Դաւն պատուիրեա իսրայէլի որդւոցն՝
որ քեզի Աստուած մատքսր ձեռի բերին
լսւսոց Համար, որ կանթեղներր միշտ վա-
21 ռին։ Ահարան ու անոր որդիներր Ժողով-
քի խորանին մէջ Վկայութեանց առջեւ
վարագոյրին դուրսի կողմն իրիկուն մինչև
առաւօտ Տէրոջ առջեւ անվրէպ կարգա-
դրեն։ Հաւիտեան անանց յաջորդնեայն կանան
ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ իսրայէլի որ-
դւոցը կողմանէ։

ԳԼ· ԻՐ

1 Ահարան ու անոր որդիքը քահանայութեան համար կ՚ընտ-
րեան։ 2 Մարդ զգեստներ չունենար հրամանը։ 6 Եփոդը։
15 Տասանորդաց պատուական քարերով զարդարուած ռամկա-
պաներ։ 30 Ուրիմ ու Թումիմը։ 31 Եփոդին պատուհանա-
նը ծոպաւորեալ և զանգակներով։ 36 Խորհրդի ասքիի կողմի քի-
միք։ 39 Վերարկուի շապիկը։ 40 Ահարանին որդւոցը շա-
պիկներեր։

1 Եւ դուն քեզի մօտեցուր Տէրոջ եղբայրդ
Ահարոնը ու անոր որդիները իր հետ՝ ի-
սրայէլի որդւոցը միջէն, որ ինծի քահանայու-
թիւն ընեն։ Ահարոնը և Ահարոնին որդինե-
րը Նադաբը ու Աբիհուդը, Եղիազարը ու Իթա-
2 մարը։ Եւ Տէրոջ եղբօրդ Ահարոնին սուրբ
զգեստներ պիտի չընես պատուոյ ու փառաւոր
3 Համար։ Եւ դուն բան բոլոր իմաստուն մարդ-
կանց՝ որոնց որ ես իմաստութեան
հոգիով լեցուցի, որ Ահարոնին զգեստները
չընեն՝ անոր օրհնելու Համար որ ինծի քա-
4 հանայութիւն ընէ։ Եւ անոնց չընեսլու զգեստ-
ները սոսկալի են։ Կանաչագոյնի ու ներկուած և
պատմուճան ու ներկաքարդ չապիկ, բայց և
գօտի։ և սուրբ զգեստներ չընեն քու եղբօրդ
Ահարոնին ու անոր որդիներուն, որ ինծի
քահանայութիւն ընեն։
5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոսկին ու կապու-
տակը և ծիրանեգոյնը ու կրկնակի կարմիրը
6 և բարակ քհանը։ Ու ոսկի ներ, կապուտա-
կի ու ծիրանեգոյնի, կրկնակի կարմիրի և
մնուած բարակ քհանի վարպետի գործ պի-
7 տի չընեն եփոդը։ Անոր երկու ծայրերը երկու
կցուած վակասներ պիտի ունենան, որ իրեն
8 միացած ըլլայ։ Եւ եփոդին վրայ եղած ժա-
պահէնը անոր չընուած քին պէս նոյն բանէն
պիտի ըլլայ՝ ոսկիէ, կապուտակի ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրի ու մնուած բա-
9 րակ քհանի պիտի ըլլայ։ Եւ երկու եղնդա-
քարեր առնես, ու անոնց վրան իսրայէլի որ-
10 դւոցը անունները փորագրես։ Անոնց անուն-
ներուն վեցը մէկ քարին վրայ և մնացած վեց
անուններըը մէկալ քարին վրայ՝ անոնց ծնունդ-
11 ներուն Համեմատ։ Ան երկու քարե-

զանձերուն կապին, որ եհուտին ժողովէնին վրայ ըլլայ, ու լանչապանակը եհուտին վրա-
29 յէն չպատուի։ Եւ Ահարոն երբոր արձակեր ճնճղ, խոպոչելի արձուցը անուններըը Ցէլովը
առնելը Չիշատակի Համար՝ միշտ իր սրտին վրայ երթայ դատաստանի ընծայականին վրայ
30 պիտի կրէ։ Եւ Դատաստանի ընծայականին մէջ ՚Ուրիմը ու †Թումմիմը դնես։ Ե. Ահա-
րոնին սրտին վրայ պիտի ըլլան, երբոր անկ
կա Ցէլովը առնելը երթայ։ ու Ահարոն Ցէ-
լովը առնելը միշտ իր սրտին վրայ պիտի կրէ
խոպոչելի արձուցը դատաստանը։

31 Եւ հեհուտին պատմուճանը բոլորովին կա-
32 պուտակէ պիտի չլինիս։ Եւ անոր միջտեղը
գլուխ մտնելու Ցեղքուածք մը ըլլայ։ Ցեղ-
քուածքին բոլորտիքը գրասի Ցեղքուածքին
պէս հիւսուած եղերք ունենայ՝ որ չպատռի։

33 Եւ անոր քղանցքներուն վրայ կապտակէ
ու ծիրանեգոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ նռա-
ներ պիտի չլինիս։ զանոնքներուն բոլորտիքը,
34 ու անոնց միջտեղը ոսկիէ զանգակ մը ու նռան։
զանգակ։ Զանոնք անոնցին վրայ չուրջանակի ոսկի զան-
գակներ։ Զանոնք անոնցին վրայ չուրջանակի ոսկի զանգակ մը ու նռան մը
ոսկի զանգակ մը ու նռան մը պիտի ըլլայ։
35 Եւ պաշտօնի համար անոնկա Ահարոնին վր-
րան պիտի ըլլայ։ ու Ցէլովը առնելը սրբատա-
նը մտած ու Եհով առնելը անոր Ձայնը պի-
տի լսուի որ չմեռնի։

36 Եւ ‡մաքուր ոսկիէ մի պիտի չլինիս,
ու անոր վրան կնիքը փորագրածներուն պէս
37 ‡ՄԱՐԴԻՒԹԻՒՆ ՏԵՒԱԻՆ՚ փորագրես։ Եւ կա-
պուտակ Ժապաւէն մը անոցմէն անոր՝ որ
խոյրին վրայ գրուի։ Ե խոյրին վրան անոր
38 առնելի կողմը ըլլայ։ Եւ անոնկա Ահարոնին
ճակատին վրայ պիտի ըլլայ, որ խոպոչելի
արձուցը նուիրած բոլոր սուրբ ընծաներ-
բուն անօրէնութիւնը Ահարոն կրէ։ ու միշտ
իր ճակատին վրայ պիտի ըլլայ, որ անոնք
ընդունելի ըլլան Տէրոջը առջեւը։

39 Եւ չապիկը բարակ քիմանէ նկարչի հիւ-
սես, ու խոյրը բարակ քիմանէ պիտի չլինիս
և գօտին նկարագործ պիտի չլինիս։

40 Ձէ Ահարոնին որդւոցը չապիկներ պիտի
չլինիս, ու անոնց գօտիներ պիտի չլինիս։ և
պատուոյ ու փառաց համար անոնց սապաօշ-
41 ներ պիտի չլինիս։ Եւ զանոնք քու եղբօրդ
Ահարոնին՝ ու իր հետը իր որդւոցը պիտի
հագցնելես։ ու Ձանոնք պիտի օծես, և Ձպի-
տի սրբեսես՝, ու սրբես անոնք՝ որ ինծի քա-
42 հանայութիւն ընեն։ Եւ անոնց վրան անդ-
բաւարտելիքներ պիտի չլինիս երկու մերկութիւնը
մերկութիւնը ծածկելու համար։ Ասոնք մէջ-
43 բերին մինչև ծունկերնին պիտի հասնին։ Եւ
անոնք Ահարոնին ու անոր որդւոցը վրայ
պիտի ըլլան՝ երբոր ժողովքի խորանը մտնեն,
կամ երբոր սեղանին մօտենան սրբարանին
մէջ պատուելու համար, որ չըլլայ թէ ան-
ըրեսութիւն կրեն ու մեռնին։ Յաւիտեան յաւ-
տենական կանոն մը ըլլայ իրեն ու իրմէ ետ-
քը իր սերունդին։

ԳԼ· ԻԹ

1 Քահանայի օրհնութեան գործը ու արարողութիւնները։ 38 Ամենօրեայ պատարագը։ 45 Աստուած կը խոստանայ բնակիլ Իսրայէլացւոց մէջ։

1 Եւ ասա՛ որ անոնց պիտի ընես գանոնք սրբ-
բելու համար, որ ինծի քահանայ ըլլան.
արջառներէն ՚զուարակ մը ու երկու անա-
2 բատ խոյ առնես, եւ †անխմոր հաց ու եղով
չաղուած անխմոր չօմիչ և եղով օծուած
անխմոր բանալիներ՝ ասոնք ցորենի բա-
3 րակ ալիւրէն չինես։ Եւ ասկառի մը մէջ դը-
նես. ու անոնք ասկառին մէջ, և զուարակը
4 ու երկու խոյերը մօտեցնես։ Եւ Ահարոն
ու անոր որդիները ժողովքի խորանին դռա-
5 նը մօտեցնես, ու †անոնք Ջրով լուաս։ Եւ
զգեստները պիտի առնես, ու չապիկը և
եհուտին պատմուճանը ու եհուտոյ և նան-
Ջապանակը Ահարոնին պիտի հագցնես. ու
6 Եհուտին ժապաւէնովը գօտեւորես զանի-
կա։ Եւ խոյրը անոր դլուխը դնես, ու խոյ-
7 րին վրայ սուրբ պսակը դնես։ Եւ ծծմ-
ման եղը առնես, ու անոր գլխուն վրաց
8 թափելով օծես զանիկա։ Եւ անոր որդի-
ները մօտեցնես, ու անոնց չապիկները հագ-
9 ցնես։ Եւ գօտիներով գօտեւորես զանոնք
այսինքն Ահարոնը ու անոր որդիները, ու
անոնց գլուխները փաթթես. ու †քա-
հանայութիւնը անոնցը ըլլայ յաւիտենական
կանոնով։ Ա՚յսպէս Ձպիտի օրհնես Ահարոնը
ու անոր որդիները։

10 Եւ զուարակը ժողովքի խորանին առջեւ
մօտեցնելես, ու Ահարոն և անոր որդիները
իրենց ձեռքը զուարակին գլխուն վրայ դնեն։
11 Եւ ժողովքի խորանին դրանը †առջեւ Տէրոջը
12 առջեւը մորթելես զուարակը։ Եւ †զուարակին
արիւնէն առնես, ու մատովդ սեղանին եղ-

---

1 Եբեր. անոնց ձեռ-
ջը պիտի լեցնեն։
2 Ել. լթ· 28· Ղե·
գ·10· Թուոց·ե·9։
3 Ել. իթ· 23։ Ղե·
ը· 2։ Թուոց·ժ·7։
4 Ել. խ·12։ Ղե·ը·
6։ Եբեր·է·22։
5 Ղե·ը·6։ 17։ թ·
19·20։ Թուոց·
ի·13։ Ժբ·22։
6 Ել. իթ·7։ ղ·30։
Ղե·ը·9։ Թուոց·
ի·7։
7 Ել. իթ·9։ Ղե·
ը·12։ Եբեր·է·22։
8 Ել. իթ·10։ Ղե·
ը·14։ դ·20։
21։ ղբ·
9 Ել. խ·18։ Ղե·ը·
6։ Եբեր·է·22։
10 Ել. խ·12։ Ղե·ը·
4։ դ·24։
11 Ել. խ·12։ Ղե·ը·
4։ դ·24։
12 Ել. խթ·9։ Ղե·
ը·9։

ժ·7։
—
Ղե·ը·8։
Ղե·ը·4։ դ·20։
21։ ղբ·
Ել. խ·12։ Ղե·ը·
6։ Եբեր·է·22։
Ել. խ·12։ Ղե·ը·
6։ Եբեր·է·22։
Ել. խ·8։
Ղե·ը·9։

Ել. խը·41։ լ·35։
Ղե·ը·18։ ժ·դ·ա·
10։ Թուոց·լե·5։
Ղե·ը·15։
Թուոց·ժը·7։
Ել. խը·41։ Ղե·
ը·22·ա·Եբեր·է·20։
Ղե·ա·4։ ը·14։
Ղե·ը·15։
Ել. իթ·9։ լ·9։

չի՛ ընկերանն վրան գնաս. և հայհոյէ բոլոր արիւ-
13 նը սեղանին առակով իւրեանց. և փոքրագոյնը
ծածկոց ամէն հարդը ու լաւագոյնն վրան
եղած թագաւորը և երկու երիվարները ու
անոնց վրան եղած հարդը առնուս, և սեղա-
14 նին վրայ պրես. բայց դուրսերին միայ ու
անոր մորթը և անոր աղբը բանակին դուրս
դին կրակով պրես. սա մեղքի պատարագ է։
15 Եւ հոգիտուն մէկը առնես, և Ահարոն
ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը հոգին գլո-
16 հուն վրայ դնեն. և ան հոգը մորթես, ու
անոր արիւնը առնես, և սեղանին վրայ չոր-
17 չանակի պահես. և հոգը կտոր կտոր ընես,
ու անոր փորոտիքը և անոր ոտքերը լուա՛ս,
ու ուրիշ անոր կտորներուն և գլուխն վրայ
18 դնես. և բոլոր հոգը պրես սեղանին վրայ.
սա ողջակէզ է ՏԷրոջը. հանուշահոտ պատա-
րագ մըն է ՏԷրոջը։
19 Եւ մէկալ հոգը առնես. ու Ահարոն և
անոր որդիքը իրենց ձեռքերը հոգին գլուխն
20 վրայ դնեն. և հոգը մորթես, ու անոր ա-
րիւնէն առնես, և Ահարոնին ականջի
բլթակին վրայ՝ ու անոր որդոյը աջ ականջ-
ներուն բլթակին վրայ՝ և անոնց աջ ձեռ-
քին մեծ մատին վրայ՝ ու անոնց աջ ոտքին
մեծ մատին վրայ դնես. և հոգի արիւնը սե-
21 ղանին վրայ չորքանակի պահես։ Եւ սեղանին
վրայ եղած արիւնէն ու ծածկոն եղէն առնես,
և Ահարոնին վրայ ու անոր զգեստներուն վրայ
և անոր հետ իր որդոյը վրայ ու իր որդ-
ոյը զգեստներուն վրայ պահես. և նոյնիսկ
ու անոր զգեստները և անոր հետ իր որդի-
ները ու իր որդոյը զգեստները սուրբ պիտի
22 բլլան։ Եւ հոգին առնես ճարպը և գլխին
և փորոտիքը ծածկող ճարպը և լեարդին էջքն
թագաւորը՝ ու երկու երիվարները և անոնց
վրայ եղած ճարպը ու աջ գիտուր. ասոր
23 սա ուրուխ օրհնութեան հոգին է։ Եւ ՏԷրոջը
առկիը եղած անխմոր հացի սակաւէն մէկ
պան հացի ու մէկ եղով հացի չօքի և մէկ
24 լաւաշ ուրուխ, և ամէնը Ահարոնին ձեռքը
ու անոր որդոյը ձեռքը դնես, և դանոնք
ՏԷրոջը առկիը երեցցնելու ընծայ ՚ընտա-
25 յանես։ Եւ անոնց ձեռքէն առնես զանոնք,
ու սեղանին վրայ ողջակէզին վրայ պրես
ՏԷրոջը առկիը անոյշ հոտի համար. ասկիա
26 պատարագ մըն է ՏԷրոջը։ Եւ Ահարոնին ու-
րուխ օրհնութեան համար պատրաստած
հոգէն ներբուժը առնես, ու զանիկա ՏԷրոջը
առկիը երեցցնելու ընծայ ընտայանես. և
27 այն դարձ բաժինդ բլլայ։ Եւ Ահարոնին հա-
մար ու անոր որդոյը համար եղած ուրուխ
օրհնութենեն հոգէն Վերեցցնելու երբուժը ու
28 բարձացընելու գիտար սրբես։ Եւ ասիկա
Յաւիտենական կանոնով Ահարոնին ու անոր
որդոյը պիտի բլլայ Իսրայէլի որդոյը կող-
մանէ. վասն զի ան բարձացընելու ընծայ է,
և պիտի բլլայ բարձացընելու ընծայ Իս-
րայէլի որդոյոցմէն իրենց խաղաղութեան զո-
հերէն իսկ իրենց բարձացընելու ընծան
ՏԷրոջը։
29 Եւ Ահարոնին սուրբ զգեստները իրմէն
ետքը վր որդոյը պիտի բլլան, ՚որ անոնց
30 մով օծուին, ու անոնցմով օրհնուին։ Եւ տաս-
կա որ իր որդոյմէ իր տեղը քահանայ բլլա-
յով սրբարանի մէջ պաշտօն կատարելու հա-
մար ժողովքի խորանը պիտի մտնէ, զանոնք
31 հագնի օր հադնի։ Եւ ուրուխ օրհնութեան
հոգը առնես ու անոր միսը սուրբ տեղ մը
32 եփես. Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը ժողով-
քի խորանին դրանը քով պիտի ուտեն հոգին
33 միսը ու հացահատն մէջի հացը։ Եւ անոնք
պիտի ուտեն այն բաներուն որ իրենց օրհնութ-
յան -- սրբութեան համար անոնցմով քաւա-
թիւն եղած. և օտարական մը ասոնց պիտի
34 չուտի, ՚որովհետև սուրբ են։ Եւ եթէ որ
օրհնութեան միսէն ու հացէն մինչև առա-
ւիաւ, հաս առիւծաձը կրակով պրես. անիկա
պիտի չուտուի, ՚որովհետև սուրբ է։
35 Եւ Ահարոնին ու անոր որդոյը ասանկ
ընես, բոլոր քեզի ապագրածիս պէս. ՚ոեօթը
օրուան մէջ կատարես անոնց օրհնութիւնը։
36 Եւ ՚ոօրը մէկ զուարակ մեղքի պատարագ ընես
քաւութենան համար. ու սեղանին համար
քաւութիւն ընելու առնես մորթես զանիկա,
37 և սուրբ ընելու համար ՚ոօծես զանիկա։ Սէ-
ղանին համար ՚ոեօթ օր քաւութիւն ընես, ու
սուրբ ընես ան. ու սեղանը ամենասուրբ պի-
տի բլլայ. ինչ որ սեղանին դպչի սուրբ պիտի
բլլայ։
38 Եւ սեղանին վրայ ընելու ըսած ատ է. տմիսա
ամէն օր ՚իմէկ տարեկան երկու գառներ.
39 Մէկ գառը ետասուանց մեսասցանես, ու
մէկալ գառը իրիկուան գՒմ մեսասցանես.
40 Եւ մէկ գառին հետ մէկ հինգին քառորդ
ծեծուած ձէթով չաղուած մէկ ասասանորդ
բաղալ ալիւր, և թխուելու նուէրին համար
41 մէկ հինգին քառորդ ըմբ գինի հարաշանես։ Եւ
մէկալ գառը իրիկուան գՒմ գոնես. ու առ-
տուան հացի ընծային պէս և անոր թխուելու

ա ԴՒ. գ. 3։
բ ԴՒ. գ. 11. 12. 21։ գ Ղե. գ. 4։
Ելբ. ժգ. 11։
դ Ղե. ը. 18։
ե Ղե. ա. 4—9։
զ Ղե. ը. 21։
է Ելբ. ը. 21։
ը Ելբ. ը. 30։
թ Ղե. ը. 26։
ժ Ղե. ի. 30։
ժա Ելբ. ը. 28։
ժբ Ղե. ը. 28։
ժգ Ղե. ը. 29։
ժդ Ղե. ը. 33։
ժե Ղե. ը. 31։ ժզ Թուա. ժը. 11։ ժէ Ը Օր։
ժը. 3։
ժը Ղե. ժ. 15։
ժթ Ղե. է. 34։
ի Ղե. ը. 28։
իա Ղե. ը. 26. 28։
իբ Թուա. ժը. 8։ իգ. 25։
իգ Ելբ. ժ. 11։
իդ Ելբ. ը. 29։
իե ԴՒ. ը. 20. 28. 29։
իզ Ղե. ը. 31։
իէ Թուա. ժը. 4։
իը Ելբ. ժ. 14. 15. 17։
իթ Ղե. ի. 10։
լ Ղե. ը. 32։
լա ԳՒ. ի. 12։ Ղե. ը. 33. 34. 35։
լբ Ելբ. ժ. 11։
լգ Ղե. ը. 31։
լդ ԳՒ. ը. 10։
լե ԳՒ. ը. 19։ Ելբ. ժգ. 4։ ժդ. 10։
լզ Դան. թ. 27։ ժբ. 19։
լէ Թուա. ժբ. 3։ ժդ. 11։
լը Թուա. ժբ. 3։ ժե. 9։ Ելբ. ժգ. 40։ իթ Ա Մն. ը. 4։ ժդ. 11։ լա. 3։
լթ Ղե. ը. 10։
խ Ղե. ը. 13։
խա Ելբ. ժգ. 15։
խբ Թագ. ժգ. 15։
խգ Թագ. ժգ. 15։
խդ Թագ. ժգ. 15։
խե Թագ. ժգ. 15։
խզ Թագ. ժգ. 15։
խէ Թագ. ժգ. 15։
խը Թագ. ժգ. 15։
խթ Թագ. ժգ. 15։
ծ Թագ. ժգ. 15։
ծա Թագ. ժգ. 15։
ծբ Թագ. ժգ. 15։
ծգ Թագ. ժգ. 15։
ծդ Թագ. ժգ. 15։
ծե Թագ. ժգ. 15։
ծզ Թագ. ժգ. 15։
ծէ Թագ. ժգ. 15։
ծը Թագ. ժգ. 15։
ծթ Թագ. ժգ. 15։
կ Թագ. ժգ. 15։
կա Թագ. ժգ. 15։
կբ Թագ. ժգ. 15։
կգ Թագ. ժգ. 15։
կդ Թագ. ժգ. 15։
կե Թագ. ժգ. 15։
կզ Թագ. ժգ. 15։
կէ Թագ. ժգ. 15։
կը Թագ. ժգ. 15։
կթ Թագ. ժգ. 15։

Նուէրին պէս բնեա անոր . ասանկ չհասնի
42 պատարագ մըն է Տէրոջը։ Ասիկա ձեր ազգե-
ցութեան մէջ չմնայնիանալու զգուշակ պիտի ըլլայ
Տէրոջը առնելը ժողովքի խորանին գալու համար,
եւ որ ձեզի պիտի չհանդիպիմ՝ քեզի հետ
43 խօսելու . Իւր հետ խօսելի տեղացը պիտի
հանդիպիմ, ու խօսքը իմ փառքս ասոր
44 պիտի ըլլայ։ Եւ ժողովքի խորանը ու սեղանը
պիտի սրբեմ։ Ահարոնը ու անոր որդիները ալ
Քահանայութեան պիտի սրբեմ, որ ինծի քահանայութիւն ընեն։
45 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ, ու
46 անոնց Աստուած պիտի ըլլամ։ Եւ պիտի գի-
տնան թէ Տէր Աստուածը ես եմ՝ որ
անոնց մէջը բնակելու համար եգիպտոսի
երկրէն հանեցի զանոնք . ես եմ անոնց Տէր
Աստուածը .

ԳԼ . Ե

1 Եւ Քահանի ծխելու խնդան մը չընես։ Ա-
2 սիմի փայտէ չընես անիկա . Անոր երկայ-
նութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւ-
նը կանգուն մը՝ քառակուսի պիտի ըլլայ,
և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն . անոր
3 եղջիւրները իրմէն պիտի ըլլան։ Եւ անոր
վրան ու անոր քովերը չուրքանիի՝ և ա-
նոր եղջիւրները զուա ասիսով պատես . ու
չուրքանիի ասիկ պսակ մը չընես անոր .
4 Եւ երկու ասկի օղակներ չընես անոր . որ-
ակին տակէն անոր երկու քովերը երկու
կողմերէն չընես , որ անոնցմով վէրցուե-
լու համար ձողերուն տեղերը բռ-
5 նեն . Եւ ձողերը Սասիմի փայտէ չընես ,
6 ու անոնք ոսկիով պատես . Եւ անկիա գը-
նես վկայութեանը վրայի Քառակուսիներուն առ-
ջեը՝ վկայութեան տապանակին քովը եղած
վարագուրին առջեւ , ուր որ ես քեզի պի-
7 տի հանդիպիմ։ Եւ Ահարոն անոր վրայ ուանու
չհասնի խունկ պիտի ծխէ . ամէն առաւ Տէր-
ապետները չհասած առտու խունկ պիտի ծխէ .
8 Եւ Ահարոն վերկուսան գէմ Տրագներուն վա-
ռած առտնը խունկ պիտի ծխէ , որ Տէրոջը
առջեւը միշտկնուած խունկ բլլայ ձեր ազ-
9 գերուն մէջ։ Անոր վրան Խառը խունկ , կամ
ոչխարկ , կամ Հացի ընծայ չմատուցա-
նէք . ու ալ անոր վրան նուէր թափէք .

10 Եւ Ահարոն տարին անգամ մը անոր հզջիւր-
ներուն վրայ քաւութիւն պիտի բնէ . անոր
քաւութիւններուն մեզքի պատարագին արե-
նովը անոր վրայ քաւութիւն պիտի բնէ տա-
րին անգամ մը ձեր ազգերուն մէջ . սուրբ
սանհասարակ է Տէրոջը .

11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
12 Երբոր Իսրայէլի որդւոցը գումարը առնես
ու բլլան իրենց համոյն նայելով , անասե-
նը անոնց մէկ մէր հոգւոյն փրկանքը
պիտի տայ Տէրոջը՝ զանոնք համրած առնեդ ,
որ անոնց մէջը Հարատած չբլլայ երբոր զա-
13 նոնք համրես ։ Անոնք ասա պիտի տան՝ ամէն
մէկը որ կ՚անցնի՛ կը համրուի , սրբարանին
սիկղին համեմատ կէս սիկղ . քսան գերա
Համ կ սիկղ քսան կերատ է . Տէրոջը ընծան
14 Հինգ սիկղ պիտի ըլլայ ։ Ամէն քսան տարե-
կանէն վեր եղողը որ կ՚անցնի՛ կը համրուի ,
15 — ընծան Տէրոջը պիտի տայ , երբոր Հոգ
հնեբուն քաւութիւն ընելու համար Տէրո-
ջը ընծայ տան , կէս սիկղէն չոչ Հարատաւոր
առնի՛ ու ոչ աղքատը պակաս պիտի տայ ,
16 եւ Իսրայէլի որդւոցմէ քաւութեան արծա-
թը առնես , ու Ժողովքի խորանին պատաս-
նեն տաս , որ Տէրոջը առջեւը Յիշատակի ըլ-
լայ Իսրայէլի որդւոցը Հոգ հնեբուն քա-
ւութիւն ընելու համար .
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
18 Դուն պղնձէ աւազան մը չընես լուացման
համար , ու անոր խարիսխն ալ պղնձէ բլլայ . և
Ժողովքի խորանին ու սեղանին միջտեղը դնես
19 ան , ու անոր միջը ջուր լեցնելես . Եւ Ահարոն
ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու ոտքերը
20 պիտի լուան անկից . երբոր անոնք Ժողովքի
խորանը մտնելու բլլան , կամ երբոր սեղանին
մօտենալու բլլան պաշտօն կատարելու և կը-
րակով Տէրոջը ղոհ մատուցանելու համար ,
21 ջրով լուացուին որ չմեռնին . Ա՛յսպէս իրենց
ձեռքերը ու ոտքերը լուան որ չմեռնին . և
Հաւիկա իրենց յաւիտենական կանոն պիտի բլ-
լայ , թէ իրեն և թէ իր սերունդին իրենց
ազգերուն մէջ .

22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
23 Առ քեզի նրաստական Համեմներ , գուա
զանուս հինգ հարիւր սիկղ և անոր կէսին չափ
սրսիկեղ երկու հարիւր յիսուն սիկղ անուշահոտ
կինամոն , ու երկու հարիւր յիսուն Հանու-
24 շահոտ խունկեղէգն , եւ հինգ հարիւր սիկղ

ե Հմր · 38։ Գլ · լ · 2։ ը Ելս · իբ · 6։ Գաղ · բ · 13 · 12 · 13։ թ Գլ · իե · 23 · լ · 6 · 30 · Թագ · ժե · 4։ ժ Գլ · ի · 34 · Թագ · բ · 11 · բ Մն · ե · 14 · է · 2 · 3 · Եզեկ · իգ · 3 · Ես · բ · 7 · 9 · Մ · գ · 1։ ի Գլ · ի · 15 · իբ · 9 · 16։ ժ Գլ · իե · 8 · Գլ · իթ · 12 · Ջ · գ · 10 · Ծագ · ժգ · 17 · 23 · բ Կր · գ · 16 · Ցայտ · ե · 3։ ի Գլ · ի · 21։ — Ջն Հմր · 7 · 8 · 10 · Գլ · գ · 7 · 18 · Ցայտ · բ · 3 ·

ե Գլ · լե · 23 · ի · 3 · ը Գլ · իե · 21 · 22 · թ Հմր · 24 · ա Ցայտ · բ · 28 · ժ Մն · իգ · 3 · ժա Գլ · իե · 23 · Ղ · ա · 9 · ժբ Գլ · իե · 21 · ի Գլ · ժբ · 6 · ի Գլ · ե · 1 · ի Գլ · ժբ · 20 · ի Գլ · ժբ · 15 · իգ · 27 · ի Գլ · լբ · 23 · Ցայտ · ա · 2 · 5 · իգ · 2 · բ Ցայտ ·

իգ · 2 ·
ե Ցայտ · լգ · 24 · լգ · 18 · Ցայտ · իգ · 7 · Մ Ցայտ · բ · 28 · Մ Ցայտ · ժ · 45 · ա Տիմ · բ · ա Պետ · ա · 18 · 19 · ը Ցայտ · իգ · 15 · ի Մ Ցայտ · ժե · 24 · ի Գլ · ե · իե · 25 · Ցայտ · գ · 47 · Եզեկ · իմ · 12 ·
ի Գլ · լբ · 26 · ի Հմր · 18 · ի Ցայտ · լգ · 19 · Ա Ցայտ · իբ · 21 · Եզեկ · ա · 25 · ի Գլ · լբ · 23 · ի Ցայտ · ժ · 40 · ի Գլ · լբ · 8 · գ Ցայտ · է · 38 · ի Գլ · ի · 7 · 30 · ի Գլ · ի · 31 · 32 · Մ Ցայտ · իգ · ե · Ես · ծբ · 11 · Ցայտ · ժգ · 10 · Ցայտ · ժ · 22 · ի Գլ · իբ · 43 · ի Ելգ · գ · 14 · Եզեկ · իմ · 22 · ի Ցայտ · է · 14 · Եզեկ · է · 17 · ի Ցայտ · իմ · 8 · Ա Ցայտ · գ · 20 · ի Ցայտ · իմ · 8 ·

կասիայ՝ արբասանին սիկղին Համեհմատ, ու
25 Մի՛ կ տիմէն ձէք։ Եւ սուբ օձմանն եզ չ ինեա
ան՝ իւ զագ ոգձի արշնաւոյ բազադ բուած ·
26 անիկա ՞սուբ օձմանն եզ պիտի ըլլայ ։ Եւ
անով օձես Ժողովքի խորանը, ու միւսոյ
27 թնան տապանակը, եւ սեղանը ու անոր ամէն
անօթները, և աշտանակը ու անոր գործիք-
28 ները, և խունկին սեղանը, եւ ողջակէզին
սեղանը իր ամէն գործիքներուն հետ ու կանով,
29 և աւազանը ու անոր խարխոյը ։ Եւ սրբեա
անոնք, որ սանհասուբ ըլլան · Ինչ որ անոնց
30 դ դիջ սուբ պիտի ըլլայ · Ու Ահարոնը ու
անոր որդիքը օձես, ու սուբ ընես անոնք ։
31 որ ինձի քահանայութիւն ընեն ։ Եւ խրայէլի
որգւոցը գրուցես՝ բսելով, Ասիկա ինձի սուբ
օձման եզ պիտի ըլլայ ձեր ագգերուն մէջ ։
32 Մարգու մարմնի վրայ պիտի չ իմպուի ան,
և անոր բաղադ բուիլուը պէս անոր նմանը
չ ինիք · ՞սա սուբ է, — ձեզի սուբ պիտի
33 ըլլայ · ՞Ով որ անոր նմանը չ ինի, կամ ով որ
անկէ օտարականի վրայ դնի, ՞իր Ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։

34 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, ՞Առ քեզի ու
նուշահոտ Համեհմներ, պտիճին սահրին ու և
գռնդին և քաղբան, — անոնց հահամ
ները մեզմով հնդրուհով · ամէն հատասար
35 կշռով պիտի ըլլան · Եւ զանոնք ՞իրագ գործի
արհեստով ՞իրար խառնուած՝ բազադ բու-
36 ուած մի՛ խառնի չ ինես մեզմով — սուբ ։ Եւ
անկէ փչրէ ձեռնս չատ բարակ, ու Ժողովքի
խորանին մէջ վկայութենը առջեւ դնես,
՞ուր որ ես քեզի պիտի Հանդիպիմ · ՞անիկա
37 ձեզի անհասուբ պիտի ըլլայ ։ Եւ այն քա
չ ինելու համար բազադ բուիլուը Համեհմա
դուբ ձեզի համար չ ինիք · այն քեզի սուբ
38 պիտի ըլլայ Տէրոջը Համար ։ ՞Ով որ հոտա
սելու համար անոր նմանը չ ինելու ըլլայ, իր
Ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։

ԳԼ · ԼՍ.

1 Տէրը կ՚ընայի Բեսելիէլը ու Ոողիաբը՝ խրանին գործերը
ընելու · 12 և չարաքը պահելու պատուիրը կ՚ընդդպի ։ 18
Մովսես երկու տախտակները կ՚ընդունի ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին բսելով ,
2 ՞Ահա Ցուդայի ցեղին ՞Ովրիին
3 որդին Բեսելիէլը անունովը կանչեցի · Եւ

4 ՞Աստուծոյ Հոգիովը լնիացուցի զինքը Հա-
մբաղ և գիտուհիւնով ու ամէն ՏԷՐ Հար-
4 սարհեստիով ելցուցի անիկա, ՈՐ վարպե-
տի գործեր Հասրևելով՝ ասկիով ու արծաֆով
5 և պղնձով գործէ · Եւ գանելու Համար քա-
րեր բանելով ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն
6 կերպ արհեստ բանի · Եւ ահա Դանի ցե-
ղէն Ախիսամըխին որդին ՞Ողիաբը ասէ անոր
հետ · ու ամէն ՞իմնասունեին սրտին մէջ իմաս-
տութիւն գրի, որ բոլոր քեզի պատուիրա-
7 ծրս ընեն · Հաղորդի խորանը՝ և ՞իմկայա-
նիան տապանակը ու անոր վրայ եղած Հա-
նգստիչը՝ և խորանին բոլոր կահաւորները,
8 Եւ Հանգոյցը ու անոր անօթները՝ և ՞մանրա-
պատակը իր բոլոր գործիքներովը և խունկ
9 կին սեղանը, Եւ ՞ողջակէզին սեղանը իր բոլոր
գործիքներովը՝ և Հատապոյը ու անոր խա-
10 րիսը, Եւ Հագուստներն գեղասանները՝ ու Ահա-
րոն քահանային սուրբ գեղասանները՝ և անոր
որդւոցը գեղասանները՝ քահանայութիւն ընե-
11 լու Համար, ՞Եւ օձման եզը՝ ու արբասանին
Համար Հնուշահոտ խունկը՝ բոլոր քեզի
պատուիրածիս պէս պիտի ընեն ։

12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու բսաւ ,
13 Ձրուցէ նաև խրայէլի որդւոցը՝ բսելով ,
՞Միշտ իմ շաբաթներս պահէք · ինչու ար
աս նշան մըն է իմ ու ձեր միջտեղը ձեր
ագգերուն մէջ, որ գիտնաք թէ ձեզ սուրբ
14 ընող Տէրը ես եմ։ ՞Ուստի շաբաթը պահէք ·
ինչու որ ան ձեզի սուրբ է · ով որ զանիկա
պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռնի · քանզի ամէն
հոգի որ ան օրը գործ մը գործէ, ան անձը
15 իր Ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի · ՞վեց
օր գործ պիտի գործուի, բայց ՞եօթներորդ
օրը Հանգստութեան շաբաթը սուրբ պիտի
ըլլայ Տէրոջը · ով որ շաբաթ օրը գործ մը
16 գործէ, անշուշտ պիտի մեռնի · Ուստի
Համար խրայէլի որդիքը պիտի պահեն շա-
բաթը, որ շաբաթը իրենց ագգերուն մէջ
17 յաւիտենական խոս մը ընեն · Անիկա յա-
ւիտենական նշան պիտի է իմ ու խրայէլի որ-
դւոցը միջտեղը · քանզի Տէրը ՞վեց օրուան
մէջ ասեղծեց երկինքը ու երկիրը, և եօթ-
նեորդ օրը գադարեցաւ ու Հանգստացաւ ։
18 Եւ երբոր Մովսէսը վերջ Մովսէսին
հետ խօսիլը լմնցուց, ՝ականիան երկու
տախտակները տուաւ անոր, Աստուծոյ մա-
տովը գրուած քարէ տախտակներ ։

---

2 Գէ · ԽՀ · 40 ։
3 Գէ · լէ · 29 · Թուա ·
լե · 23 · Սպ · ՀԻ ·
23 · ՀԷ · 2 ։
4 Գէ · Խ · 9 · Դ՚Հ · ը ·
10 · Թուա · ե · 1 ։
5 Գէ · ԽՀ · 37 ։
6 Գէ · ԽՀ · 7 · Ես ·
Դ՚Հ · ը · 12 · 30 ։
7 Հ՚Ե · 25 · 31 ։
8 Հ՚Ե · 38 ։
9 Դ՚Ե · Ժ՚Ե · 14 · Գէ ·
Ժը · 15 · Դ՚Հ · ե ·
20 · 21 ։
10 Գէ · ԽՀ · ե · լե · 29 ։
11 Հ՚Ե · 23 ։
12 Կամ ասասած · ասա-
Դ՚Հ · բ · 13 ։
13 Դ՚Հ · ԽՀ · 48 · Դ՚Հ ·
ԺԸ · 2 ։
14 Հ՚Ե · 38 · Գ՚Հ · ԽՀ ·
37 · Դ՚Հ · բ · 5 ։
15 Հ՚Ե · 32 ։
16 Հ՚Ե · 33 ։
17 —
18 Գէ · լե · 30 · է Գ · 1 ։
19 Ա՚Ե · բ · 20 ։
20 Գէ · լե · 31 · գինագ ·
է · 14 ։
21 Գէ · լե · 34 ։
22 Գէ · Խ · 3 · է · 10 ։
23 Գէ · է · 34 · լե ·
29 ։
24 Դ՚Հ · ԺՀ · 3 · 30 · Խ՚
ա · Երկիգ · ի · 22 · 20 ։
25 Գէ · ի · 8 · ը Օր · է ·
12 · Երկ · ի · 12 ։
26 Գէ · ի · 2 · Թուա ·
Ժ՚Ե · 33 ։
27 Գէ · Ժ՚Ե · 1 ։
28 Գ՚Ե · Ժ՚Ե · 1 · Գէ ·
Ժ՚Ե · 2 · 3 ։
29 —
30 Գէ · է · 34 · լե ·
29 ։
31 Գէ · է · 34 · լե ·
29 ։
32 Դ՚Հ · ԺՀ · 3 · 30 · Խ՚
Երկիգ · ի · 22 · 20 ։
33 Գէ · լե · 10 ։
34 Գէ · լե · 6 ։
35 Գէ · լե · 10 ։
36 Գէ · լե · 17 ։
37 Գէ · լե · 1 ։
38 Գէ · լե · 8 ։
39 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
40 Գէ · Հ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
41 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
42 Գէ · լե · 1 ։
43 Գէ · լե · 6 ։
44 Գէ · լե · 10 ։
45 Գէ · լե · 17 ։
46 Գէ · լե · 1 ։
47 Գէ · լե · 8 ։
48 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
49 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
50 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
51 Գէ · լե · 1 ։
52 Գէ · լե · 6 ։
53 Գէ · լե · 10 ։
54 Գէ · լե · 17 ։
55 Գէ · լե · 1 ։
56 Գէ · լե · 8 ։
57 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
58 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
59 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
60 Գէ · լե · 1 ։
61 Գէ · լե · 6 ։
62 Գէ · լե · 10 ։
63 Գէ · լե · 17 ։
64 Գէ · լե · 1 ։
65 Գէ · լե · 8 ։
66 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
67 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
68 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
69 Գէ · լե · 1 ։
70 Գէ · լե · 6 ։
71 Գէ · լե · 10 ։
72 Գէ · լե · 17 ։
73 Գէ · լե · 1 ։
74 Գէ · լե · 8 ։
75 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
76 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
77 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
78 Գէ · լե · 1 ։
79 Գէ · լե · 6 ։
80 Գէ · լե · 10 ։
81 Գէ · լե · 17 ։
82 Գէ · լե · 1 ։
83 Գէ · լե · 8 ։
84 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
85 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
86 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
87 Գէ · լե · 1 ։
88 Գէ · լե · 6 ։
89 Գէ · լե · 10 ։
90 Գէ · լե · 17 ։
91 Գէ · լե · 1 ։
92 Գէ · լե · 8 ։
93 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
94 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
95 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
96 Գէ · լե · 1 ։
97 Գէ · լե · 6 ։
98 Գէ · լե · 10 ։
99 Գէ · լե · 17 ։
100 Գէ · լե · 1 ։
101 Գէ · լե · 8 ։
102 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
103 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
104 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
105 Գէ · լե · 1 ։
106 Գէ · լե · 6 ։
107 Գէ · լե · 10 ։
108 Գէ · լե · 17 ։
109 Գէ · լե · 1 ։
110 Գէ · լե · 8 ։
111 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
112 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
113 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
114 Գէ · լե · 1 ։
115 Գէ · լե · 6 ։
116 Գէ · լե · 10 ։
117 Գէ · լե · 17 ։
118 Գէ · լե · 1 ։
119 Գէ · լե · 8 ։
120 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
121 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
122 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
123 Գէ · լե · 1 ։
124 Գէ · լե · 6 ։
125 Գէ · լե · 10 ։
126 Գէ · լե · 17 ։
127 Գէ · լե · 1 ։
128 Գէ · լե · 8 ։
129 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
130 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
131 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
132 Գէ · լե · 1 ։
133 Գէ · լե · 6 ։
134 Գէ · լե · 10 ։
135 Գէ · լե · 17 ։
136 Գէ · լե · 1 ։
137 Գէ · լե · 8 ։
138 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
139 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
140 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
141 Գէ · լե · 1 ։
142 Գէ · լե · 6 ։
143 Գէ · լե · 10 ։
144 Գէ · լե · 17 ։
145 Գէ · լե · 1 ։
146 Գէ · լե · 8 ։
147 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
148 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
149 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
150 Գէ · լե · 1 ։
151 Գէ · լե · 6 ։
152 Գէ · լե · 10 ։
153 Գէ · լե · 17 ։
154 Գէ · լե · 1 ։
155 Գէ · լե · 8 ։
156 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
157 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
158 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
159 Գէ · լե · 1 ։
160 Գէ · լե · 6 ։
161 Գէ · լե · 10 ։
162 Գէ · լե · 17 ։
163 Գէ · լե · 1 ։
164 Գէ · լե · 8 ։
165 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
166 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
167 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
168 Գէ · լե · 1 ։
169 Գէ · լե · 6 ։
170 Գէ · լե · 10 ։
171 Գէ · լե · 17 ։
172 Գէ · լե · 1 ։
173 Գէ · լե · 8 ։
174 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
175 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
176 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
177 Գէ · լե · 1 ։
178 Գէ · լե · 6 ։
179 Գէ · լե · 10 ։
180 Գէ · լե · 17 ։
181 Գէ · լե · 1 ։
182 Գէ · լե · 8 ։
183 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
184 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
185 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
186 Գէ · լե · 1 ։
187 Գէ · լե · 6 ։
188 Գէ · լե · 10 ։
189 Գէ · լե · 17 ։
190 Գէ · լե · 1 ։
191 Գէ · լե · 8 ։
192 Գ՚Հ · ԽՀ · 41 · Թուա ·
ը · 5 · 6 · Ես ։
193 Գէ · Հ՚Գ · 25 · 31 · լե ·
35 · Հ՚Գ · 1 ։
194 Գէ · Հ՚Գ · 8 ։
195 Գէ · լե · 1 ։
196 Գէ · լե · 6 ։
197 Գէ · լե · 10 ։
198 Գէ · լե · 17 ։
199 Գէ · լե · 1 ։
200 Գէ · լե · 8 ։

ԳԼ· ԼԲ

1 Փաղաղագը Մոաբացւոյն Ժամանակը Ա՚Ն֊
բանին որում մը չիեղել կոչ ասոյ։ 7 Նաոմ կը բաղանայ ա֊
բաձիս վրայ։ 11 բայց Մոաբացին ապաշխարելու բաղաքներ
կը գաղափ։ 13 Մոաբա լեռնեն կ՚իջնել էր ձեռքը ուձնելու
համ երկու ասեղաստներուը։ 19 որոնք կը կոպան։ 20 Ուրիա փոքի
կ՚իջնել։ 22 Ն՚ասոան գինոյ կարգ պարգեւեն։ 25 Մոաբա կը
պատրաստի կատարելուը մեռցնելու։ 31 Ժողովուրդին հա֊
մար կ՚գոսնել։

1 Եւ Ժողովուրդը սեպնելով որ Մոսէս ՚ուշացաւ լեռնեն իջնելու, ժողովուրդը Ահարոնի քովը ժողովեցան ու ըսին անոր, Ելիր, մեզի աստուածներ չինել որ մեր առջեւնէն երթան. քանզի այն Մոսէսը՝ մեզ եգիպտոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք գիտեր
2 թէ ինչ եղաւ անոր։ Եւ Ահարոն բսաւ անոնց, Ձեր կիներուերուն, ձեր աղջիկներուն եւ ձեր ազգիներուն ականջները եղած ոսկիի օղերը
3 հանեցէք, ու բերէք բերէք։ Եւ բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջները եղած ոսկի օղերը
4 հանեցին ու Ահարոնին բերին։ Նէ անոնց առաւ անոնց ձեռքէն, ու ՚ձոխով մը չինեց, եւ ձուլածոյ արձի մը բրաւ։ Եւ ըսին, Ով Իսրայէլ, սոոնք են քու աստուածներդ՝ որ
5 քեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցին։ Եւ երբ Ահարոն տեսաւ ՚ս՚ի՚ն, անոր առջեւը սեղան մը չինեց. եւ Ահարոն Տիրոջ տաւնի բան֊
6 լով՝ վաղը ուռ է Տէրոջը։ Եւ հետեւեալ առաւօտուն կանուխ երան, ու ողջակիզներ մատուցին, եւ խաղաղութեան զոհեր բերին. եւ Ժողովուրդը ուտելու ու խմելու նստան, ու խաղալու եղան։
7 Եւ Տէրը բսաւ Մոսէսին, Գնա՚ իջի՚ր֊ինդու որ ՚ապականեցաւ քու Ժողովուրդդ՝ որ
8 եգիպտոսի երկրէն հանեցիր. Անոնք չուտով խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որն որ Էրինց պատուիրեցի. իրենց ձուլածոյ արձի չինեցին, եւ անոր երկրպագութիւն բրին, ու անոր զոհ մատուցին, ու բսին, Ով Իսրայէլ, սոոնք են քու աստուածներդ՝ որ քեզ եգիպտոսի
9 երկրէն հանեցին։ Եւ Տէրը բսաւ Մոսէսին, Կը տեսայ սա ժողովուրդը, և ահա սա
10 խոստաբարձոյ ժողովուրդ մըն է։ Ուստի հիմա Էիմ սուր իս՝ որ Էիմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքի, ու զանոնք կերպանեմ։ Եւ
11 ես քեզ մեծ ազգ մը ընեմ։ Եւ Մոսէս իր Տէր Աստուծոյն առջեւը ազաչեց, ու բսաւ, Ով Տէր, ինչո՚ւ քու բարկութիւնդ բորբոքի քու ժողովուրդիդ վրայ, որ եգիպտոսի երկրէն

Գլ· իզ· 18 · բ Օր· Բ· 9 ·
բ Գար· ե· 41· Հաւար· 23 ·
գ Գլ· ե· 40 ·
դ Գլ· ժգ· 21 ·
է Դաս· բ· 24· 25· 26 ·
զ Գլ· ի·ց· 3· 4· 21· 37· ։ գ Թագ· գ· 20· բ Մն· ե· 5 ·
է Ես Գար· ժ· 7 ·
ը բ Օր· Բ· 18· 19· 20· 21· 22· 23· 24· 25· 26· 27· 28· 29· 30· 31· 32· 33· 34· 35· 36· 37· 38· 39· 40· 41· 42· 43· 44· 45· 46· 47· 48· 49· 50· 51· 52· 53· 54· 55· 56· 57· 58· 59· 60· 61· 62· 63· 64· 65· 66· 67· 68· 69· 70· 71· 72· 73· 74· 75· 76· 77· 78· 79· 80· 81· 82· 83· 84· 85· 86· 87· 88· 89· 90· 91· 92· 93· 94· 95· 96· 97· 98· 99· 100· 101· 102· 103· 104· 105· 106· 107· 108· 109· 110· 111· 112· 113· 114· 115· 116· 117· 118· 119· 120· 121· 122· 123· 124· 125· 126· 127· 128· 129· 130· 131· 132· 133· 134· 135· 136· 137· 138· 139· 140· 141· 142· 143· 144· 145· 146· 147· 148· 149· 150· 151· 152· 153· 154· 155· 156· 157· 158· 159· 160· 161· 162· 163· 164· 165· 166· 167· 168· 169· 170· 171· 172· 173· 174· 175· 176· 177· 178· 179· 180· 181· 182· 183· 184· 185· 186· 187· 188· 189· 190· 191· 192· 193· 194· 195· 196· 197· 198· 199· 200· 201· 202· 203· 204· 205· 206· 207· 208· 209· 210· 211· 212· 213· 214· 215· 216· 217· 218· 219· 220· 221· 222· 223· 224· 225· 226· 227· 228· 229· 230· 231· 232· 233· 234· 235· 236· 237· 238· 239· 240· 241· 242· 243· 244· 245· 246· 247· 248· 249· 250· 251· 252· 253· 254· 255· 256· 257· 258· 259· 260· 261· 262· 263· 264· 265· 266· 267· 268· 269· 270· 271· 272· 273· 274· 275· 276· 277· 278· 279· 280· 281· 282· 283· 284· 285· 286· 287· 288· 289· 290· 291· 292· 293· 294· 295· 296· 297· 298· 299· 300· 301· 302· 303· 304· 305· 306· 307· 308· 309· 310· 311· 312· 313· 314· 315· 316· 317· 318· 319· 320· 321· 322· 323· 324· 325· 326· 327· 328· 329· 330· 331· 332· 333· 334· 335· 336· 337· 338· 339· 340· 341· 342· 343· 344· 345· 346· 347· 348· 349· 350· 351· 352· 353· 354· 355· 356· 357· 358· 359· 360· 361· 362· 363· 364· 365· 366· 367· 368· 369· 370· 371· 372· 373· 374· 375· 376· 377· 378· 379· 380· 381· 382· 383· 384· 385· 386· 387· 388· 389· 390· 391· 392· 393· 394· 395· 396· 397· 398· 399· 400· 401· 402· 403· 404· 405· 406· 407· 408· 409· 410· 411· 412· 413· 414· 415· 416· 417· 418· 419· 420· 421· 422· 423· 424· 425· 426· 427· 428· 429· 430· 431· 432· 433· 434· 435· 436· 437· 438· 439· 440· 441· 442· 443· 444· 445· 446· 447· 448· 449· 450· 451· 452· 453· 454· 455· 456· 457· 458· 459· 460· 461· 462· 463· 464· 465· 466· 467· 468· 469· 470· 471· 472· 473· 474· 475· 476· 477· 478· 479· 480· 481· 482· 483· 484· 485· 486· 487· 488· 489· 490· 491· 492· 493· 494· 495· 496· 497· 498· 499· 500· 501· 502· 503· 504· 505· 506· 507· 508· 509· 510· 511· 512· 513· 514· 515· 516· 517· 518· 519· 520· 521· 522· 523· 524· 525· 526· 527· 528· 529· 530· 531· 532· 533· 534· 535· 536· 537· 538· 539· 540· 541· 542· 543· 544· 545· 546· 547· 548· 549· 550· 551· 552· 553· 554· 555· 556· 557· 558· 559· 560· 561· 562· 563· 564· 565· 566· 567· 568· 569· 570· 571· 572· 573· 574· 575· 576· 577· 578· 579· 580· 581· 582· 583· 584· 585· 586· 587· 588· 589· 590· 591· 592· 593· 594· 595· 596· 597· 598· 599· 600· 601· 602· 603· 604· 605· 606· 607· 608· 609· 610· 611· 612· 613· 614· 615· 616· 617· 618· 619· 620· 621· 622· 623· 624· 625· 626· 627· 628· 629· 630· 631· 632· 633· 634· 635· 636· 637· 638· 639· 640· 641· 642· 643· 644· 645· 646· 647· 648· 649· 650· 651· 652· 653· 654· 655· 656· 657· 658· 659· 660· 661· 662· 663· 664· 665· 666· 667· 668· 669· 670· 671· 672· 673· 674· 675· 676· 677· 678· 679· 680· 681· 682· 683· 684· 685· 686· 687· 688· 689· 690· 691· 692· 693· 694· 695· 696· 697· 698· 699· 700· 701· 702· 703· 704· 705· 706· 707· 708· 709· 710· 711· 712· 713· 714· 715· 716· 717· 718· 719· 720· 721· 722· 723· 724· 725· 726· 727· 728· 729· 730· 731· 732· 733· 734· 735· 736· 737· 738· 739· 740· 741· 742· 743· 744· 745· 746· 747· 748· 749· 750· 751· 752· 753· 754· 755· 756· 757· 758· 759· 760· 761· 762· 763· 764· 765· 766· 767· 768· 769· 770· 771· 772· 773· 774· 775· 776· 777· 778· 779· 780· 781· 782· 783· 784· 785· 786· 787· 788· 789· 790· 791· 792· 793· 794· 795· 796· 797· 798· 799· 800· 801· 802· 803· 804· 805· 806· 807· 808· 809· 810· 811· 812· 813· 814· 815· 816· 817· 818· 819· 820· 821· 822· 823· 824· 825· 826· 827· 828· 829· 830· 831· 832· 833· 834· 835· 836· 837· 838· 839· 840· 841· 842· 843· 844· 845· 846· 847· 848· 849· 850· 851· 852· 853· 854· 855· 856· 857· 858· 859· 860· 861· 862· 863· 864· 865· 866· 867· 868· 869· 870· 871· 872· 873· 874· 875· 876· 877· 878· 879· 880· 881· 882· 883· 884· 885· 886· 887· 888· 889· 890· 891· 892· 893· 894· 895· 896· 897· 898· 899· 900· 901· 902· 903· 904· 905· 906· 907· 908· 909· 910· 911· 912· 913· 914· 915· 916· 917· 918· 919· 920· 921· 922· 923· 924· 925· 926· 927· 928· 929· 930· 931· 932· 933· 934· 935· 936· 937· 938· 939· 940· 941· 942· 943· 944· 945· 946· 947· 948· 949· 950· 951· 952· 953· 954· 955· 956· 957· 958· 959· 960· 961· 962· 963· 964· 965· 966· 967· 968· 969· 970· 971· 972· 973· 974· 975· 976· 977· 978· 979· 980· 981· 982· 983· 984· 985· 986· 987· 988· 989· 990· 991· 992· 993· 994· 995· 996· 997· 998· 999· 1000·

Հանեցիր մեծ զօրութիւնով ու զօրաւոր ձեռ֊
12 քով։ Ինչո՚ւ համար եգիպտացիք խօսին ու
ըսեն թէ, Չարութեան համար հանեց զանոնք
որ լեռներուն մէջը սպաննի, ու զանոնք
երկրի երեսէն փճացնէ. դարձիր քու սաս֊
տիկ բարկութենէդ, ու ՚ի՚չդ տար սա չա֊
13 րութը քու ժողովուրդիդ վրայ։ Յիշէ
քու ծառաներդ Աբրահամի, Իսահակի ու Ի֊
սրայէլը, որոնց գոն ՚քու անձովդ երդ֊
ուեր, ու բսար անոնց, Ձեր սերունդը երկ֊
նից աստղերուն պէս պիտի չատցնեմ, և բո֊
լոր սա երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ, ձեր
սերունդին պիտի տամ, ու ՚ն պիտի ժառան֊
14 գեն յաւիտեան։ Եւ Տէրը ՚զղջաց այն չարի֊
քին համար՝ որ բսեր էր թէ իր ժողովուր֊
դին պիտի բնէ։
15 Եւ Մոսէս դարձաւ ու լեռնէն իջաւ, ու
վկայութեան երկու տախտակները իր ձեռքն
էին. տախտակները երկուց երկու կողմերն
գրուած էին. անոնք մէկ կողմէն ու մէկ
16 կողմէն գրուած էին։ Եւ տախտակները Աս֊
տուծոյ գործքն էին. ու տախտակներուն վրայ
17 փորագրուած գիրը Աստուծոյ գրածն էր։ Ու
երբոր Յեսու պատազող ժողովուրդին ձայնը
լսեց, բսաւ Մոսէսին, Բանակին մէջ պատե֊
18 րազմի ձայն կայ։ Եւ անոնք բսաւ, Ան յաղ֊
թողներու ազաղակի ձայն չէ, ոչ ալ յաղ֊
թուածներու ազաղակի ձայն է. Հապա խաղի
19 ձայն կը լսեմ ես։ Եւ եղաւ որ բանակին մօ֊
տենալով՝ որթը ու պարերուները տեսաւ,
ձին պէս, Մոսէսին բարկութիւնը բորբոքե֊
ցաւ. ու տախտակները իր ձեռքէն նետեց,
20 ու լեռանը ներքեւ զին կոտրատեց զանոնք։ Եւ
անոնց չինած որթը առաւ. ու կրակով այրեց,
ու մանրեց փոշի բրաւ. և ջուրին վրայ ցա֊
նեց, ու Իսրայէլի որդւոցը խմցուց։
21 Եւ Մոսէս բսաւ Ահարոնին, Ինչ ժո֊
ղովուրդը ի՚ն քեզի բրաւ, որ անոնց վրայ
22 ՚ս՚ահ մեծ մեղք մը բերիր։ Եւ Ահարոն բսաւ,
Թող իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբոքի.
Դուն գիտես սա ժողովուրդը՝ որ չարին հա֊
23 կամ[1] ատ են։ Եւ ինծի բսին թէ ՚Մեզի
աստուածներ չինել որ մեր առջեւն երթան,
քանզի որ այն Մոսէսը՝ մեզ եգիպտոսի երկրէն
հանող մարդը՝ չենք գիտեր թէ անոր ին֊
24 եղաւ։ Եւ ես բսի անոնց, Ով որ ոսկի ունի,
թող Տանէ. ու բերին ինծի. և կրակը ձգեցի
այն, ու ՚սա արձը եղաւ։
25 Եւ երբոր Մոսէս ժողովուրդին ՚ձանաւա֊

[1] 13 ·

ա Բ Օր· Բ· 14· 15·
բ Գլ· ի·ա· 15·
գ Թագ· ժ· 12·
դ Բ Օր· Բ· 18· 26· 27· 28· 29· Սաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
է Բ Օր· ի·ը· 20· բ Թագ· ի·ը· 16· ։ Ես· ի·ը· 27·
ը Եբէ՚ր· գ՚ձ֊ Ես· ի·ը· 24·
թ Ես· ի·ը· 14·
ժ Ծն· ի·ը· 16· Եբէ՚ր· գ՚ձ֊ Ես· ի·ը· 24·
ի Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Բ Օր· ի·ը· 19· ։ Ես· ի·ը· 24·
ժա Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Բ Օր· ի·ը· 20· բ Թագ· ի·ը· 16· ։ Ես· ի·ը· 24·
ժբ Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Մաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
ժգ Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Մաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
ժդ Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Մաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
ժե Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Մաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
ժզ Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Մաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
ժէ Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Մաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
ժը Ծն· ի·ը· 7· ժգ· 15· ։ ժե· 7· 18· Ել· ե· 4· ։ իբ· 13· Մաղ· ծդ· 1· 2· Ես· 23·
ի Բ Օր· Բ· 15·
ա Գլ· ի·ա· 15·
բ Բ Օր· Բ· 16· 17·
գ Բ Օր· Բ· 21·
դ Ծն· ի· 9· ։ ի·ց· 10·
է Գլ· ժգ· 11· ժե· 34· ։ ժգ· 2· 20· 28· ժե· 2· 4·
ը Ելբ· ։
թ Ելբ· ։
ժ Կամ՝ Ամբ ԸԱՐՁ

կութիւնը տեսաւ, (քանզի Աշարան Հ՚ծիոց առաւել էր պանծալ անառակութիւն ընելու՝ իրենց թշնամիներուն մէջը խայտառակ ըլլա-
26 լու չափ,) Աստուծոյ Մովսէս բանակին գուռը կայնեցաւ, ու բաւ, Ով որ Տէրոջը կողմն է, ինծի գնայ։ և Ղևիին բոլոր որդիքը
27 անոր քովը ժողովեցան։ Եւ բաւ անոնց, Իսրայէլին Տէր Աստուածը սասին կ՚ըսէ, Ամէն մարդ իր սուրը թող իր մէջքը դնէ, ու բանակին մէջ դունէ գուռ անցնիէ գունան, և դառնէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր դրացին սպանեցէք։
28 Եւ Ղևիին որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին։ ու անն օրը ժողովուրդէն երեք հազար
29 մարդ ոտ ինկան։ Որովհետև Մովսէս ըսեր էր թէ Այսօր ձեռնէ ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ ու իր եղբօրը վրայ ինքզինքը Տէրոջը նուիրէ, որ ձեր վրայ օրհնութիւն տայ այսօր։
30 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին, Դուք մեծ մեղք գործեցիք։ ու հիմա Տէրոջը պիտի ելլեմ, Գուցէ էքա-
31 տութիւն մը ընեմ ձեր մեղքին համար։ Եւ Մովսէս Դարձաւ Տէրոջը՝ ու բաւ, Ո՛հ, աս ժողովուրդը մեծ մեղք գործեց, Ոսկի
32 աստուածներ չինելով։ Բայց հիմա թէ որ անոնց մեղքերը կրնաս՝ Նէ, լեմ ոչ՝ կ՚ա-
33 զաւեմ Ձեռէ գիս՝ քու գրած գիրքէդ։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Ով որ ինծի դէմ մեղանչեց, անոնք իմ գիրքէս պիտի ստեմ։
34 Ուստի հիմա գնա, ժողովուրդը ան տեղը տար, որն որ քեզի բան։ Ահա իմ հրեշտակս քեզ առջևէդ պիտի երթայ։ բայց Տայցելու-
35 թիւն ընելու օրս անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի բերեմ։ Եւ Տէրը զարկաւ ժողովուրդը, Աշարոնին չինած ոսկիը չինելնուն համար։

ԳԼ· ԼԳ

1 Տէրը չօժարիր ժողովուրդին հետ երթալու՝ որ առջի խոստմանը պես։ 4 ժողովուրդը աս բանիս վրայ կը տրտմին։ 7 խորանը բանակին գուռը կը հանեն։ 9 Տէրը դէմ առ դէմ կը խօսի Մովսէսին հետ։ 12 Մովսէս կը յանձնայ Աստուծոյ փառքը տեսնելու։

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Ելիր ասկէ գուն ու Ժողովուրդն ալ՝ որ եգիպտոսի երկրէն հանեցիր, — գնա ան երկիրը որուն համար երդում՚ըրի Աբրահամին, Իսահակին ու Յա-

ԼՐ Մ՚Ե· ԽԸ· 19·
· Կո՚ մերկացաւ գա-
նձեր
* Թաս· ԽԵ· 5· Բ Օր·
ԼԳ· 8·
Բ Թաս· ԽԵ· 11· 12·
13· Բ Օր· Ժ Գ·
6—11· ԼԳ· 9· 10·
ա Թագ· Ա՚Ե· 18·
12· Աւտ՚Ե· Իս· 3·
Ջ ապ՚Ժգ· 3· Մ՚տա-
Ա՚· 37·
ր ա Թագ· Ա՚Ը· 20· 23·
Դ՚ատ· Ա՚Ե· 18·
ը Բ Թագ· Ա՚Ջ· 18·
Ա՚մաս· Ե· 15·
թ Թաս· ԽԵ· 13·
ժ Բ Օր· Ը· 19·
ի Գ՚Ե· Ի· 23·
լ Ա՚ապ· ԿՁ· 28· Հը-
ռ՚մ՚Ո· Ը· 3·
խ Ա՚ապ· Ծ՚Ջ· 8· ՀՂԲ·
16· Դ՚ատ· Ա՚Ը· 11·
Փիլ՚Գ· 3· Յայտ-
գ· 5· Ա՚Ջ· 5· Ա՚Ե·
8· Ի· 18· 19· Ի՚ա-
27· Ի՚Ը· 19·
ծ Դ՚Ե· Ի՚Ը· 30· Եզեկի-
Ա՚Ը· 4·
կ Գ՚Ե· ԼԳ· 2· 14· Ես՚
Թաս· Ի· 16·
հ Բ Օր· Ը· 19·
ձ Գ՚Ե· Ի· 8·
ղ Գ՚Ե· Ի· 9·
Ա՚մաս· Ի· 5·
Ա՚ապ· Ի· 9·
Գ՚գր· Ե· 41·
—
ճ Գ՚Ե· ԼԸ· 7·
մ Դ՚Ե· Ա՚Ը· 7· Գ՚Ե·
ԼԸ· 13·

ՀԼ Գ՚Ե· ԼԳ· 34· ԼՁ· 11·
Բ Օր· Ե· 28· Ցեռ-
իգ· 11·
ն Գ՚Ե· Գ· 8·
շ Հ՚ամ· 13· 17·
ո Ես՚Ը· 4· Ա՚ՁԸ·
մ՚ամ՚Ա՚· 14· Հ՚ատ՚Ա՚-
Բ· 5· 6·
չ Բ Թագ· Ա՚Ը· 9·
պ Գ՚Ե· ԼԸ· 9· ԼԹ· 9·
Բ Օր· Ը· 6· 13·
ջ Գ՚Ե· Իգ· 21· ԼԸ· 10·
Թաս· Ա՚Ջ· 21· 45·
ռ Թաս· Ա՚Ջ· 1·
30·
ս Դ՚Ե· Ա՚Ը· 7· Գ՚Ե·
ԼԸ· 24· Գ Թագ·
իա· 27· Գ Թագ·
Ա՚Ի· 11· Եզե՚Ի· 3·
4· Եզր՚Ի· 3· Ցար·
ա· 20· Բ· 12· Եզր՚
11· Եզեկ՚ Իգ· 17·
23· Իգ· 16·
ւ Հ՚ամ· 3·
փ Թաս· Ա՚Ջ· 45· 46·
ք Բ Օր՚Ը· 3· Ա՚ապ՚
Ծ՚Բ՚ 23·
և Գ՚Ե· ԼՀ· 43· 43·
օ Բ Օր՚Գ· 23· Բ Թագ·
իա· 1·
ֆ Թաս· Ա՚Ջ· 27·

Գ՚Ե· Ի· 22· Լա·
18· Ա՚ապ՚ Ա՚Ը· 7·
Գ՚Ե· Գ· 31·
Դ՚ատ՚ Ա՚Ե· 30· Թաս·
Ա՚Ջ· 8· Բ Օր՚ ԼԳ·
Գ՚Ե· Իգ· 13·
Գ՚Ե· ԼԲ· 34·
Հ՚ամ· 17· Դ՚ատ՚Ա՚Ջ·
19· Ա՚ապ՚ Ա՚· 6· Եր՚
Բ՚ատ՚ Ա՚· 3· Ցար՚Ե՚·
14· 15· Բ Տի՚մ՚ Բ·
19·
Գ՚Ե· ԼԳ· 9·

ՀՈՐՆՔ գոայ, ՙԻՆծի ցուցար ուրեմն քու ճամբադ՝ որ ճանչնամ քեզ, անանկ որ քու առջեդ չորնք գտնեմ։ ու °ամբոխ բեր՝ որ
14 աս ազգը քու ժողովրդդ է։ Եւ անկիան բսաս, ՚համ ներկայութիւնս էս՝ հնչ պիտի
15 երթայ, ու քեզ հանգստացընեմ։ Եւ Մովսես բսաւ անոր, ՙԹէ որ քու ներկայութիւնդ չէ երթար, մեզ աս տեղէն մի
16 հաներ։ Քանդի ինչո՞վ պիտի գիտցուի թէ ես ու քու ժողովրդդ քու առջեդ չորնք գտանք՝ ՚չէ՞ որ քու մեզի հետ երթալովդ՝ այսպէս ես ու քու ժողովրդդ երկրի երեսին վրայ հասն բոլոր ժողովրդներէն պիտ գաստիներ։
17 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, ՙԱս բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ գուն բսիր, ինչու որ ՚համ առջես չորնք գտար, ու ես քեզ անունովդ
18 կը ճանչնամ։ Եւ անկիան բսաւ, Կ՚ազաչեմ՝
19 ՚քու փառդ ցուցար ինծի։ Եւ Տէրը բսաւ, ՚համ բոլոր բարութիւնս քու առջեդ պիտի անցընեմ, ու Տէրոջը անունը քու առջեդ պիտի կանչեմ, և որու որ պիտի ողորմիմ՝ կ՚ողորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի գթամ՝
20 կը գթամ։ Ու բսաւ, Դուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել։ ինչու որ ՙմարդ չկրնար իս տես-
21 նել ու ապրիլ։ Եւ Տէրը բսաւ, Ահա քովս տեղ
22 մը կայ, ու ժայռին վրայ կայնէ։ Եւ ըլլայ որ երբ իմ փառքս անցնելու ըլլայ, քեզ ժայռին խոռոչին մէջը դնեմ, ու ՚քեզ իմ ձեռքովս ծածկեմ, մինչև որ ես անցնիմ։
23 Ետքը իմ ձեռքս պիտի վերցընեմ, ու իմ ետիս պիտի տեսնես, բայց իմ երեսս ՙպիտի չտեսնուի։

ԳԼ· ԼԴ

1 Մովսես երկու նոր տախտակներ կը կոփէ։ ՚Տէրը իր անու-
նը կը հրատարակէ։ 8 Մովսես կ՚աղաչէ որ Աստուած իջնէ
հետը երթայ։ 10 Աստուած աս պայմանը կ՚ընդունի, և
ոտ նկնի անանց հետ՝ բոլոր ազգերը կ՚ընդունի, և
մեծ գործեր կ՚անէ։ 28 Մովսես քառասուն որ տեւը հոն կեր-
կիր՝ կ՚ելնէ՝ նոր տախտակները իր հետը բերելով։ 29 և իր
երեսը լուսաճաճ ըլլալուն համար քողով մը կը ծածկէ։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Քեզի նայելով քարէ տախտակներ կոփէ առջինները պէս. ու ես տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի տախտակներուն վրայ որ
2 անոնք գուն կոտրտեցիր։ Եւ առտուան համար պատրաստ եղիր, ու առտուընդ Սինայ լեռը ելիր, և հոն լեռանը գլուխը ինծի
3 կայնէ։ Ու մէկը ՚ոտիդ չելլէ քեզի հետ, և մէկ պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը վրայ, ոչ այ ատ լեռանը առջեւը ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի։
4 Եւ առջինները պէս երկու քարէ տախտակներ կոփեց։ ու Մովսես առտուընդ կանխեց երթ, ու Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս Սինայ լեռը գնաց, և երկու քարէ տախ-
5 տակները իր ձեռքը առաւ։ Եւ Տէրը ամպով իջաւ, ու հոն անոր քովը կեցաւ։ ու
6 Տէրոջը անունը կանչեց։ Եւ Տէրը անոր առջեւէն անցաւ, ու ազազակեց, Տէր, Տէր Աստուած՝ ողորմած ու բարեբար, երկայնամիտ և առատ ՚ողորմութիւնով ու °ճշմարտութիւ-
7 նով, ՚հազարներուն ողորմութիւն բնող, ՚անօրէնութիւնը, յանցանքը ու մեղքը ներող, բայց ՙնշոյտը անհնին անպատճառ չհաշուիր. հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ ու որդւոցը որդիներուն վրայ՝ մինչև երրորդ
8 ու չորրորդ ազգը հասուցանելով։ Եւ Մովսես անապարելով մինչև գետինը խոնարհե-
9 ցաւ ու երկրպագութիւն բրաւ, Ու բսաւ, Ով Տէր, թէ որ հիմա քու առջեդ չորնք գտայ, կ՚աղաչեմ՝ ՚համ իմ Տէրս մեր հետը երթայ. °ինչու որ ՚ասիկա խստապարանոց ազգ մին է. և ներէ մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքերը, և մեզ ՚քու ժառանգութիւնդ
10 ըրէ։ Եւ Տէրը բսաւ, Ահա հես ուխտ մը կ՚ընեմ՝ քու բոլոր ժողովրդիդ առջեւը անանկ նշաններ պիտի ընեմ, որ բոլոր երկրի վրայ ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան։ և բոլոր ժողովրդը որուն մէջն ես դուն, պիտի տեսնեն Տէրոջը գործը. քանզի հռիանալի է ան բանը
11 որ քեզի պիտի ընեմ։ °Ինծի պահէ ինչ որ հես քեզի կը պատուիրեմ այսօր. ահա ՚պիտի վռնտեմ քու առջեդ Ամորհացին ու Քանանացին ու Փերեզացին ու Եւս-
12 յին ու Բերսուացին։ °Զգուշացիր քու անձդ, չըլլայ որ քու երթալու երկրիդ բնակիչը հետ ուխտ ընես, չըլլայ որ անոնք քու
13 մէջտեղդ ՙորոգայթ ըլլայ։ Հապա անոնց

Սաղ· ԽԹ· 4· ԽԸ· 11· ԶԶ· 13· ՀՀ՚Ա՚ 53։
ԵԶ· 1· ԱՃ
Ա Ը Օր· Ի· 18· 19· ՃՄԵԼ· Ը· 17։
ԳԼ· ԺԳ· 21· ԽԸ· 38· ԼԵ· 1· 9։
Ը Ը Օր Ի· 20· 23· ԵՀ· 1· 4· ԽԸ· 1· ՍԱՂ· ՃԼ· 11։
ՀՈՐ· 3· ԳԼ· ԼԲ· 9· ԹԱՏ· ԺԳ· 14։
ԳԼ· ԼԲ· 10· Ը Օր· Գ· 7· 34· ԲՅՈՒԴ· 6· 15· Գ ՅՈՒԴ· Ը· 55։
ՍԱՂ· ՀՀՃ· 20։
ԴՏ· ԺԲ· 21· ՅԱՇ· Խ ՍԱՂ· ՇԺ· 1· 4։
ՀՈՐ· 18։
ՀՈՐ· 19· ՍՏՖԱ· Զ· 16։
ԳԼ· ԼԲ· 3· 6· 7։ ԵՐԵՄ· ԼԱ· 14։
ՀՈՎՍ· Ի· 15· 16։ 18։
ՏՆ· ԴՍ· Ր· 30։ Ը Օր· Ի· 24· ԴԱՆ· Ը· 24· ՅՈ· 32· ԵՀ· Ա· 34· ԲՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՈՐ· 20· ՅԱՇ· Խ· 12։
Գ ՀՈՐ· 12։
Գ ՀՈՐ· 13· ՍՏՖԱ· Զ· 16։
ԳԼ· ԺԲ· 20· ԽԲ· 13։
Գ ՀՈՐ· 14· ԵՐԵՄ· ԼԱ· 33։
ԳԼ· ԺԲ· 22· ԵՀ· Ա· 3· ՅՈՒԴ· Ա· 17։
ԳԼ· ԽԲ· 10· Ը Օր· Ի· 31։
Գ ՀՈՐ· Ր· 1· 4։
ՀՈՐ· 20· ՅԱՇ· Խ· 13։
Գ ՀՈՐ· 15· ՍՂՄ· 84· 5· ՀՅՍ· 8։
Գ ՀՈՐ· 16· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 19· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 21· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 17· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 18· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 22· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 18· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 20· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 23· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 19· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 21· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 24· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 20· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 22· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 25· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 21· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 23· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 26· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 22· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 24· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 27· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 23· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 25· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 28· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 24· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 26· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 29· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 25· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 27· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 30· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 26· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 28· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 31· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 27· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 29· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 32· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 28· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 30· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 33· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 29· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 31· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 34· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 30· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 32· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 35· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 31· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 33· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 36· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 32· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 34· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 37· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 33· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 35· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 38· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 34· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 36· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 39· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 35· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 37· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 40· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 36· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 38· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 41· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 37· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 39· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 42· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 38· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 40· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 43· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 39· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 41· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 44· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 40· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 42· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 45· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 41· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 43· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 46· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 42· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 44· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 47· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 43· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 45· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 48· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 44· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 46· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 49· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 45· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 47· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 50· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 46· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 48· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 51· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 47· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 49· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 52· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 48· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 50· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 53· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 49· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 51· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 54· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 50· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 52· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 55· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 51· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 53· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 56· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 52· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 54· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 57· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 53· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 55· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 58· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 54· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 56· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 59· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 55· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 57· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 60· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 56· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 58· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 61· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 57· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 59· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 62· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 58· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 60· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 63· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 59· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 61· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 64· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 60· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 62· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 65· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 61· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 63· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 66· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 62· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 64· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 67· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 63· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 65· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 68· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 64· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 66· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 69· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 65· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 67· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 70· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 66· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 68· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 71· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 67· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 69· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 72· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 68· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 70· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 73· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 69· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 71· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 74· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 70· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 72· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 75· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 71· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 73· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 76· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 72· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 74· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 77· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 73· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 75· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 78· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 74· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 76· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 79· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 75· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 77· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 80· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 76· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 78· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 81· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 77· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 79· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 82· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 78· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 80· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 83· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 79· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 81· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 84· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 80· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 82· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 85· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 81· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 83· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 86· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 82· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 84· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 87· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 83· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 85· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 88· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 84· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 86· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 89· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 85· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 87· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 90· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 86· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 88· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 91· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 87· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 89· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 92· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 88· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 90· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 93· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 89· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 91· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 94· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 90· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 92· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 95· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 91· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 93· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 96· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 92· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 94· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 97· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 93· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 95· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 98· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 94· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 96· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 99· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 95· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 97· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 100· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 96· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 98· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 101· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 97· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 99· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 102· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 98· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 100· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 103· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 99· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 101· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 104· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 100· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 102· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 105· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 101· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 103· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 106· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 102· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 104· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 107· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 103· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 105· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 108· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 104· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 106· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 109· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 105· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 107· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 110· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 106· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 108· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 111· ՍՂՄ· 84· 8· ՀՅՍ· 8· 10։
Գ ՀՈՐ· 107· ՅՈ· 32· ԲՅՈՒԴ· Ե· 23· ՅՈՒԴ· Ա· 16։
ՀՐ· 109· ՀՅՍ· 8· 10։
Ը Օր Ի· 112· ՍՂՄ· 84· 8· Հ

բաղինները կործանէք , ու անոնց կուռքե-
րը փշրէք , և՝ անոնց Աստարովթները կո-
14 տրտէք ։ Ինչու որ ուրիշ աստուծոյ երկրր-
պագութիւն պիտի չընես . քանզի Եհովան նա-
խանձոտ Էր կոչուած , նախանձոտ Աստուած
15 է ։ Զգուշացի որ այն երկրին բնակչացր հետ ուխտ
չընես , և անոնք՝ իրենց աստուածներուն ե-
տևէն երթալով՝ պոռնկութիւն բրած ատեն-
նին ու իրենց աստուածներուն զոհ բրած
ատենին՝ Էքեզ կանչեն , ու դուն՝ անոնց զո-
16 հէն ուտես ։ Եւ ուրուց որ անոնց աղջիկներէն
քու որդիներուդ Քէն առնես , ու անոնց աղ-
ջիկները՝ իրենց աստուածներուն ետևէն եր-
թալով՝ պոռնկութիւն բրած ատեննին՝ քու
որդիներուդ ալ պոռնկութիւն ընել տան ։ և
17 անոնց աստուածներուն ետևէն խնչպէսէ՝ ։ Քե-
զի ձուլածոյ աստուածներ չշինես ։
18 Խմորչկակերաց տօնը պիտի պահես . Ա-
պրիլ ամսուն որոշ ժամանակին մէջ , քեզի պա-
տուիրածիս պէս՝ եօթը օր բազարշ պիտի ու-
տես . ինչու որ Ապրիլ ամսուն մէջ եգիպտոս
ելար Էիր ։
19 Ամէն Ռէզ արգանդը բացողը իմն է . և քու
անասուններուդ մէջ ամէն արու առջինները՝
20 թէ արջառ ըլլայ և թէ ոչխար , Նա է ։ Բայց
Էշուն առջինները գառնուկով փրկես . և թէ
որ չես փրկեր , անասունը անոր վիզը կտրես ։
Քու որդւոցդ ամէն առջինները փրկես ։ ու
ձկրի իմ առջևս ՝ձեռնունայն չերևնայ ։
21 Վեց օր պիտի գործես , ու եօթներորդ
օրր Հանգստանաս . թէ վարուցան ընելու և
թէ հնձելու ատենը Հանգստանաս ։
22 Եւ չարաթներուն պտուղքն ցորնի Հունձ-
քին երախայրիներուն տօնը , ու տարւոյն
վերջը՝ ՝ժողովելու տօնը բռնես ։
23 Ձեր ամէն արու զաւակը Տէրոջ երեսը
անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն Եհովայ Ցէրու-
24 Ց ։ Քանզի ես ազգերը պիտի վռնտեմ՝ և Ձքու սահմանդ
ընդրդ պիտի ընդարձակեմ ։ ու տարին ե-
րեք անգամ քու Ցէր Աստուծոյդ առջևը
երևնալու երթած ատենդ՝ Ոմկը քու երկրիդ
պիտի չցանկայ ։
25 Իմ Զոհերս խմորեալ Հացով չնուիրես՝ ,
ու զատկի տօնին զոհը մինչև առաւօտ չմը-
26 նայ ։ Ձքու երկրիդ երախայրիներուն առջին-

ները քու Ցէր Աստուծոյդ տունը բերես ։
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես ։
27 Եւ Ցէրը բսաւ Մովսէսին , Գրէ Ձաս խօս-
քերը . ինչու որ ասս խօսքերուն Համեմատ
քեզի հետ ու Իսրայէլին հետ ուխտ բրի ։
28 Եւ անկից հոն կեցաւ Ցէրոջը հետ քառա-
սուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ Հաց կե-
րաւ՝ ոչ ալ Ջուր խմեց . և Ձուխտակնիքները
վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝ սեպհական տասը
պատուիրանները ։
29 Եւ եղաւ որ երբ Մովսէս Սինայ լեռնէն
իջաւ , Վկայութեան երկու տախտակները
Մովսէսին ձեռքն էր լեռնէն իջած ատենը , ու
Մովսէս Ձիր երեսին մորթը լուսափայլ ըլլալը
չէր գիտեր՝ երբոր Ցէրը իր հետը խօսեցաւ ։
30 Եւ Ձհարոն ու Իսրայէլի բոլոր որդիքը տես-
ան Մովսէսը , և ահա անոր երեսին մորթը
լուսափայլ էր , ու անոր մօտենալու վախցան ։
31 Եւ Մովսէս կանչեց անոնք , ու Ձհարոն և
Ժողովքին բոլոր իշխանները դարձան անոր ,
32 ու Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ ։ Եւ անկէ
ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը մօտեցան ։ Ինչ
պատուիրեց անոնց ամէն ինչ որ Ցէրը խօսեր էր
33 իրեն հետ Սինայ լեռը ։ Եւ Մովսէս վերջ անոնց
հետ խօսելը լմնցուցած՝ Ձիր երեսը քող դը-
34 րաւ ։ Բայց Մովսէս Ցէրոջը առջևը անոր
հետ խօսելու մտած ատենը՝ մինչև դուրս
ելլելը քողը կը վերցնէր ։ Եւ երբ դուրս կ՚ելլ-
էր ու իրեն պատուիրածը Իսրայէլի որ-
35 դւոցը կը խօսէր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մով-
սէսին երեսը կը տեսնէին , որ Մովսէսին երես-
սին մորթը լուսափայլ էր ։ ու Մովսէս իր
երեսը քողով կը ծածկէր՝ մինչև Ձնոր հետ
խօսելու մտնելը ։

ԳԼ · ԼԵ

1 Եւ Մովսէս Ժողովից Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր Ժողովքը , ու բսաւ անոնց , Ձսոնք են
այն բաները որ Ցէրը պատուիրեց որ անոնք
2 ընէք ։ Վեց օր գործ գործուի , բայց եօթ-
ներորդ օրր սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ սեպհական
Հանգստութեան շաբաթ Ցէրոջը ։ ան որ գործ

ա Օր · է · ։ · Ժր · ։ · Դասա-գ·ԵՀ·գ·Քնագ· Ժը · ։ · Ի·գ · ։ · ։ · ։

3 գործոջը պիտի մեռցուի. Եթէ աթո օրը ձեր բոլոր բնակարանները մէջ կրակ պիտի չվառէք։

4 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին ըսելով, Տէրոջը պատուիրած 5 բան բանը սա է։ Ձեր մէջէն ընծայ առէք Տէրոջը. Ով որ սրտով կը յօժարի՝ թող անի կա Տէրոջը ընծան բերէ, ոսկի ու արծաթ և 6 պղինձ, Ու կապուտակ և ծիրանագոյն ու կրկնակի կարմիր և բարակ քէտան ու այծի 7 մազ, Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր, ու թխէսի մորթեր և Սատիմի փայտեր, 8 Ու լուսոյ համար եղ, և օծման եղի համար ու անուշահոտ խունկի համար համեմներ, 9 Եւ եղնգնաքարեր ու եփսումեն համար և լանջապանակին համար գամուելու քարեր։ 10 Եւ Հնէր մէջը ամէն որոմով իմաստուն եղող՝ ներ թող գան, ու Տէրոջը բոլոր պատուիրած 11 բան բաները չընեն. Հռթորեր, անոր վրանը, ու անոր ծածկոցը, անոր ճարմանդները, ու անոր տախտակները, անոր նետերը, անոր 12 սիւները, և անոր խարիսխները, Տապանակը ու անոր ձողերը, քաւութիւնը, ու ծածկող 13 վարագոյրը, Սեղանը ու անոր ձողերը ու անոր բոլոր անօթները, ու առաջաւորութեան հացը, 14 Եւ լուսոյ աւտանակը ու անոր գործիքները 15 և անոր ճրագները ու լուսոյ եղը, Եւ խունկին սեղանը ու անոր ձողերը, Ու օծման եղը, և անուշահոտ խունկը, ու խորանին 16 դրան վարագոյրը, Ողջակէզին սեղանը ու անոր պղնձէ ցանցավոր կապարան, անոր ձողերը ու անոր բոլոր գործիքները, աւազանը 17 ու անոր խարխափը, Պրահնին վարագոյրները, անոր սիւները ու խարխիսները, և սրահնին 18 դրան վարագոյրը, խորանին ցիւղերը ու սրբ 19 բահնին ցիւղերը ու անոնց չուանները, Պաշ մոնեին գգեստները՝ սրբարանին մէջ պաշտե լու համար, և Ահարոն քահանային սուրբ գգեստները ու անոր որդւոցը գգեստները, որ քահանայութիւն ընեն։

20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Մով 21 սէսին առջևէն գացին։ Եւ ամէն Յօժարա սիրտ եղողը ու ամէն բոլոր Հոգիով կամեցողը եկան, ու Ժողովքի խորանին գործին համար և անոր բոլոր պաշտօնին համար ու սուրբ գգեստներուն համար Տէրոջը ընծան բերին։ 22 Եւ եկան էրկի մարդիկ ու կիներ՝ որչափ որ սրտով կամեցող կային, -- ճարմանդներ և օղեր ու մատնիներ և Տնտեսականեր՝ ամէն տե սակ ոսկի զարգեր բերին. ամէն ընծայ բե 23 րողը ոսկի ընծայ Եղաւ Տէրոջը։ Եւ ան

† Գաղ. Ժգ. 23.
† Գաղ. ԽԲ. 1. ‡.
• Երբ. Ըսեքել.
ե Գաղ. ԽԲ. 3.
ը Գաղ. ԽԲ. 6.
թ Գաղ. Լ. 6.
ժ Գաղ. Լ. 9. ‡.
ի Գաղ. ԽԲ. 10. Ես.

ձ Գաղ. ԽԲ. 23.
ղ Գաղ. ԽԲ. 30. Ղև. Ը. 8. ‡.
ճ Գաղ. ԽԲ. 31. Ես.
մ Գաղ. Լ. 1.
յ Գաղ. Լ. 25.
ն Գաղ. ԽԲ. 1. ‡. Ես. 34.
շ Գաղ. ԽԲ. 1.

ո Գաղ. ԽԲ. 2.
չ Գաղ. Լ. 10. ‡. Ը. 13. 41։ Թագ. Գ. 5. 6. Ես.
ջ Ելք. Ե. 22. 26. 29.
Գաղ. ԽԲ. 3. ‡. Ղ. 2.
ռ Ելք. Լ. 2. 3. Ես. 34.
վ Գաղ. Լ. 23.
տ Ելք. Լ. 24.
ր Գաղ. Լ. 1.

ամէնքը՝ որուն քովը կը գտնուէր կապուտակ ու ծիրանագոյն և կրկնակի կարմիր ու բարակ քէտան և այծի մազ ու կարմիր ներկուած խոյի 24 մորթեր և թխէսի մորթեր, բերին. Ամէն արծաթի ու պղինձ ընծայ առնողը Տէրոջը ընծան բերաւ, և որու քով որ պաշտօնին համար գործին գտնուեր կը 25 գտնէր՝ բերաւ։ Եւ ամէն Հմուտ իմաս տուն եղող կիներէրը իրենց ձեռքերովը մանեցին, ու իրենց մանած կապուտակը, ծիրա նագոյնը, կրկնակի կարմիրը ու բարակ քէտանը 26 բերին։ Եւ բոլոր սրտով փափաքող և յօժա ղակութիւն ունեցող կիներէրը այծի մազ մա 27 նեցին։ Եւ Իշխանները եղնգնաքարեր ու եփսումեն և լանջապանակին համար գամուելու 28 քարեր բերին, Նաև լուսոյ համար ու օծման եղի համար և անուշահոտ խունկի համար՝ 29 Համեմներ ու եղ։ Իսրայէլի որդիքը յօժա րակամ ընծայ բերին Տէրոջը, ամէն մարդ ու կինի՝ որոնք յօժարութիւն ունէին բերելու ամէն կերդի գործի համար՝ որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեց որ շինուի։

30 Եւ Մովսէս բսաւ Իսրայէլի որդւոցը, Ահա Տէրը Բեզաղէլի Ուրիի որդւոյն Հուրի որդին անուանով կանչեց. 31 Ու Աստծոյ Հոգիովը՝ իմաստութիւնով, հան ճարով և գիտութիւնով ու ամէն կերդ գոր 32 ծութիւնով լեցուց զանիկա, Որ վարպետի գործեր հնարելով՝ ոսկիի ու արծաթի և 33 պղնձի վրայ բանի. Եւ գամելու համար քա րեր բանելով ու փայտեր քանդակելով ամէն 34 կերպ վարպետի գործ բնել։ Եւ անոր սրտին մէջ սորվեցնելու Երկուքինէ գաւ, անդան ալ ու Հինան ցեղէն Աքիսամեցիին որդւոյն 35 Ողհաբինն ալ։ Անոնք Հմաստութիւնով լե ցուց զանոնք, որ ամէն տեսակ գործ գործով և հնարքներ հնարող քանդակագործի ու արուեստաւորի գործը, նաև կապուտակի ու ծիրանագոյնի և կրկնակի կարմիրի և բարակ քէտանի վրայ հնարագործողի և ոստայնանկի էրգը բնելն։

ԳԼ. Լ.

1 Ընծանները վարպետներուն կը յանձնեն, 5 Մովսէս կը պա տուիրէ որ ժողովուրդը ընծայ բերելէն դադարի, 8 Քէրով բներով հնարուած վարագոյրները, 14 Ուրի մականի վար գապետը, 19 Մորթի ծածկոցները, 20 Տախտակները իրենց խարխիսներովը, 31 Նիգերը, 35 Սրբարանի վարագոյրը։ 37 Դրան վարագոյրը։

1 Ասնաուներ Բեսաղիէլ ու Ողհաբ և ամէն Հմուտ իմաստուն եղող՝ որոնց որ Տէրը իմաստութիւն ու հանճար տուաւ. Բարարաս

† Կամ՝ ընդհանուր կա մարտեր
ա Ելք. Ը. 23.
բ Ելք. Լ. 23.
գ Ելք. Լ. 24. Ղև. Ը. 21. Մարկ. ԺԲ. 41. Ղուկ. Ի. 1.
դ Գաղ. Լ. 1. Ես. 6. ԼԱ. 1. Գթագ. Ի. 4. 7. Աւետ. Լ. 19. 22. 24.
ե = Մարկ. ԺԲ. 6. Եփես.

բ Մարկ. Բ. 14. Ես. Ելք. 28.
—
= Գաղ. Ելք. 3. Լ. 6. Ելք. 10. 35.
զ Գաղ. ԽԲ. 3.

Նրին պաշտօնին ամէն կերպ գործերը ընել դիտնալու համար, ՅԼորդը բոլոր պատուիրա-
2 բանին պէս գործեցին։ Եւ Մոսէսս կանչեց Բնեզիելիը ու Ողոլաբը և ամէն պատուիրեալ իմաստուն էզողը՝ որուն որոնին մէջ ՅԼերդ իմաստութիւն դրաւ, այսինքն այն ամէնը՝ որուն սիրտը կը փափաքէր գանելու համար
3 գործի մտնելնալու։ Եւ անոնք առին Մոսէսէն բոլոր ընծաները՝ որ Իսրայէլէ որդիները պրպտանին պաշտօնին գործը ընդ-
հ.ել ընելու համար։ Ու անոնք առկայեն ամէն առաւօտ կամաւոր ընծաներ կը բերէին անոր։
4 Եւ պրպտանին ամէն գործ բանող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝ ամէն մէկը իր բրած
5 գործէն եկան։ Եւ խօսեցան Մոսէսին ըսելով, Ժողովուրդը աւելի կը բերէ քան պահանջ պէտք է ՅԼերդը չնեղելու պատուիրած
6 բաներուն գործին համար։ Եւ Մոսէս պատուիրեց քարոզ կարգալ բանակին մէջ ըսելով, Ալ ոչ մարդ ոչ ալ կին գործ մը գործեն սրբազանին ընծային համար։ Այսպէս
7 ժողովուրդը ետ-ը բերելէն դադրեցան։ Ու անոնց ներկած բոլոր գործը չնեղու համար բաւական էր իրենց, ու աւելի ալ։
8 Եւ խոզանին գործը բանողներէն բոլոր պատուիրեալ իմաստուն սիտնամած բարակ քիմանէն ու կապուտակէն և ծիրանեգոյնէն ու կրկնակի կարմիրէն տասը վարագոյր չինեցին։ գանոնք վարպետի գործ քերուբներով
9 չինեցին։ Մէկ վարագոյրին երկայնութիւնը քսանութը կանգուն ու մէկ վարագոյրին լայնութիւնը չորս կանգուն էր։ ամէն վարա-
10 գոյրներուն չափը մէկ էր։ Եւ հինգ վարագոյրը իրարու կցեց, ու հինգ վարագոյրն ալ իրարու կցեց։ Եւ կցաւորքին ծայրի մէկ
11 վարագոյրին եզերքին վրայ կապուտակէ օղաններ չինեց։ մէկալ կցաւորքին ծայրի վա-
12 րագոյրին եզերքն ալ անանկ բրաւ։ Մէկ վարագոյրին վրան հիսուն օղան չինեց, և մէկալ կցաւորքին վրան եղած վարագոյրին ծայրն ալ հիսուն օղան չինեց։ օղանները դի-
13 մացէ դիմաց էին։ Եւ հիսուն հատ կարմիր ձև ոսկի ճարմանդներ չինեց։ ու վարագոյրները ճարմանդներով իրարու հետ կռնկից, անանկ որ խորանը մէկ եղաւ։
14 Եւ խոզանին վրայի վրանին համար այծի մազէ վարագոյրներ չինեց։ գանոնք տասնու-
15 մէկ վարագոյր չինեց։ Մէկ վարագոյրին երկայնութիւնը երեսուն կանգուն ու մէկ վարագոյրին լայնութիւնը չորս կանգուն էր։ Եւ
16 տասնումէկ վարագոյրին չափը մէկ էր։ Եւ հինգ վարագոյրները զատ ու վեց վարագոյրը
17 զատ կցեց։ Եւ կցաւորքին ծայրի վարագոյրին եզերքին վրայ հիսուն օղան ու մէկալ կցաւորքին ծայրի վարագոյրին եզերքին
18 վրայ հիսուն օղան չինեց։ Եւ հիսուն հատ կարճ ճաձանդներ չինեց, որ վրա-
19 նը կռնկի, ու մէկ ըլլայ։ Եւ վրանին համար կարմիր ներկուած խոյի մորթերէ ծածկոց մը ու անոր վրայէն թէհաշի մորթերէ ծածկոց մը չինեց։
20 Եւ խորանին համար Սատիմի փայտէ կանգ-
21 նած տախտակներ չինեց։ Մէկ տախտակին երկայնութիւնը տասը կանգուն և մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։
22 Ամէն մէկ տախտակ երկու հատ մէնեակ երկեր կու ազատկի ծայր ունէր։ խորանին բոլոր
23 տախտակներուն տասնկ ըրաւ։ Եւ խորանին տախտակները հարաւ չինեց։ գէպ ի հարաւ՝ -
24 նայ հարաւային կողմին համար քսան տախտակ։ Եւ քսան տախտակներուն տակ քառասուն արծաթի հարիսիս, այսինքն մէկ տախտակին տակ իր երկու ծայրը հա-
25 մար երկու հարիսիս։ Եւ մէկալ տախտակին տակը իր երկու ծայրը համար երկու հարիսիս։
26 կու խորանին չինեց։ Եւ խորանին մէկալ կողմին համար գէպ ի հիւսիս քսան տախ-
27 տակ չինեց։ Ու անոնց քառասուն արծաթի հարիսիս, մէկ տախտակին տակը երկու հարիսիս՝ ու մէկալ տախտակին տակը երկու
28 հարիսիս։ Եւ խորանին հետի կողմին համար գէպ ի արեւմուտք վեց տախտակ
29 չինեց։ Եւ խորանին հետի կողմի անկիւնին համար երկու տախտակ չինեց։
30 Եւ անոնք վարէն կը միանային, ու վերէն ալ մէկ օղակով մէկտեղ կը միանային։ երկուքին ալ
31 երկու անկիւնները տասնկ ըրաւ։ Եւ տասը տախտակ էին։ ու անոնց արծաթի հարիսիսերը տասնուվեց հարիսիս էին, ամէն
32 մէկ տախտակին տակը երկերկու հարիսիս։ Եւ ՅԼատիմի փայտէ ութ ձող չինեց։ խորանին մէկ կողմի տախտակներուն համար
33 հինգ ու խորանին մէկալ կողմի տախտակներուն համար հինգ ձող և խորանին գէպ ի արեւմուտք հետի հետին կողմի տախտակ-
34 ներուն համար հինգ ձող։ Եւ ոսկիով պատեց զանոնք։ անոնց ճաձանկերը ոսկի էին։ և անոնց համար ոսկիով պատեց զանոնք։ անոնց ճաձանկերը ոսկի էին։ և անոնց
35 չորս արծաթի հարիսիս ձուլեց։ Եւ խորանին դիմաց համար կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ

---

4 Գլ. լբ. 21. 26. ա Ել. խթ. 5.
| 7 Գլ. լբ. 27. բ Ել. կոթ. բ. 8. 3.
| 8 Գլ. խգ. 1. գ Ել. խգ. 3.
| 9 Գլ. խգ. 7. դ Ել. խգ. 15. ե Ել. խգ. 14.
| 10 Գլ. խգ. 15. զ Ել. խգ. 28.
| 11 Գլ. խգ. 31.

և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քաշեալ նկարագործ Եգիպտ վարագոյր մը
38 չլինեց։ Եւ անոր հինգ սիւներուն ու անոնց ճանկերը ալ։ և անոնց խոյակներուն ու անոնց կապերը ոսկով պատեց ։ և անոնց հինգ խա-
լիսներուն պղինձ էին ։

ԳԼ· ԼԷ

1 Տապանակը ։ ի Քառակուսի եւ քերովբէները ։ 10 Սեղանը իր սեռերովքրով ։ 17 Աշտանակը իր նշոգեներովը ու գործիք. ներովը ։ 25 Խունկի սեղանը ։ 29 Օծման եղը ու անուշ-
հոտ խունկը ։

1 Եւ Բեսաղէել Ուսումի փայտէ չլինեց տա-
պանակը ։ անոր երկայնութիւնը երկու ու
կէս կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը մէկ ու
կէս կանգուն՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ ու
2 կէս կանգուն էր ։ Եւ նէրսէն զուտ ոսկիով պատեց անիկա ։ և անոր բոլորտիքը
3 ոսկի շրջանակ մը չինեց ։ և անոր չորս անկիւնները՝ համար չորս ոսկի օղակներ ձու-
լեց ։ այսինքն անոր մէկ կողմին երկու օղակ՝
4 ու մէկալ կողմին երկու օղակ ։ Եւ Ուսումի փայտէ ձողեր չինեց ։ ու զանոնք ոսկիով պա-
5 տեց ։ Եւ ձողերը տապանակին քովերը եղած օղակներուն անցուց ։ որ ձեռքով տապանակը վերցուի ։

6 Եւ Քաւութիւնը զուտ ոսկէ չլինեց ։ անոր երկայնութիւնը երկու ու կէս կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր ։
7 Եւ երկու ոսկիէ քերովբէներ չլինեց ։ զա-
նոնք կռածոյ չլինեց քաւութիւնին երկու
8 ծայրերէն ։ Մէկ քերովբէն մէկ ծայ-
րէն ու միւս քերովբէն մէկալ ծայ-
րէն ։ քերովբէները քաւութիւնէն ։
9 երկու ծայրերէն չլինեց ։ Եւ քերովբէները
Նէրսէ թեւերը վերէն տարածելով իրենց թեւե-
րովը քաւութիւնը կը ծածկէին ։ ու անոնց
երեսները իրարու Նէ Նէրսէ ։ քերովբէներուն
երեսները քաւութիւնին վրայ էին ։

10 Եւ սեղանը Ուսումի փայտէ չլինեց ։ անոր
երկայնութիւնը երկու կանգուն՝ ու լայնու-
թիւնը մէկ կանգուն՝ և բարձրութիւնը մէկ
11 ու կէս կանգուն էր ։ Եւ զուտ ոսկիով պա-
տեց ան ։ ու անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ
12 մը չլինեց ։ Եւ անոր բոլորտիքն ալ չորս մատ-
նաչափ տպատուած մը ու տպատուածին բո-
13 լորտիքը ոսկի շրջանակ մը չլինեց ։ Եւ չորս ոսկի օղակ ձուլեց անոր համար ։ ու օղակ-
ները անոր չորս ոտքերուն քովը չորս ան-
14 կիւնները դրաւ ։ Օղակները տպատուածին քովը բլլալով սեղանը վերցնելու համար
15 ձողերուն տեղ ։ Եւ սեղանը վեր-
ցնելու համար ձողերը Ուսումի փայտէ չի-
16 նեց ։ ու զանոնք ոսկիով պատեց ։ Եւ սեղա-
նին վրայ եղած ուտեղները, անոր տակա-
ռները ու խնկամանները և նուէր մատուցա-
նելու գաւաթները ու բաժակները զուտ ո-
կիէ չլինեց ։

17 Եւ Աշտանակը զուտ ոսկիէ չլինեց ։ կռածոյ չլինեց աշտանակը ։ անոր բունը ու ճիւղերը,
անոր սկաւակները, գնդակները ու ծաղիկնե-
18 րը իրմէն էին ։ Եւ անոր կողերէն վեց ճիւղեր
կ'ելլէին ։ աշտանակին մէկ կողէն երեք ճիւղ։
19 ու աշտանակին մէկալ կողէն երեք ճիւղ։ Մէկ
ճիւղին վրայ նշաձեւ երեք սկաւակ՝ գնդակով
ու ծաղիկով՝ և մէկալ ճիւղին վրայ նշաձեւ
երեք սկաւակ՝ գնդակով ու ծաղիկով ։ այսա-
20 Նակէն եղած վեց ճիւղերը ասանկ էին ։ Եւ աշտանակին վրայ գնդակներով ու ծաղիկնե-
21 րով չորս նշաձեւ սկաւակ կային ։ Եւ անկէ եղած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու ճիւղին տակը
իրմէն գնդակ մը՝ ու երկու ճիւղին տակը իր-
մէն գնդակ մը՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէ-
22 Նգնդակ մը կային ։ Անոնց գնդակներն ու ճիւ-
ղերը իրմէն էին ։ ամէնը մէկ զուտ ոսկիէ
23 կռածոյ էին ։ Եւ անոր լօմբր ճրագները և
անոնց իւղուելիքները ու անոր իւղուելիքները զուտ ո-
24 սկիէ չլինեց ։ Զանիկա իր բոլոր գործիքներովը
մէկ տաղանդ զուտ ոսկիէ չլինեց ։

25 Խունկի սեղանը Ուսումի փայտէ չլինեց ։
անոր երկայնութիւնը կանգուն մը ու անոր
լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի բլլա-
լով, և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն
26 էր ։ անոր եղջիւրները իրմէն էին ։ Եւ անոր
վրան ու չորս պատերը վրանին ու անոր եղ-
չիւրները զուտ ոսկիով պատեց ։ և բոլորտիքը
27 ոսկի շրջանակ մը չլինեց անոր ։ Եւ անոր դա-
մբր անոր շրջանակին տակէն՝ անոր երկու
փողերը երկու կողմին երկու ոսկի օղակներ
չլինեց ։ որ անոնք ձողերուն տեղ ատեները բլ-
28 լալով՝ անոնցմով վերցնուի ։ Եւ ձողերը Ու-
սումի փայտէ չլինեց ։ ու զանոնք ոսկիով պա-
29 տեց ։ Եւ Նաւբը օծման եղը ու մաքուր անուշահոտ խունկը չլինեց իւղագործի ար-
հեստով ։

ԳԼ· ԼԸ

1 Ողջակիզի սեղանը ։ 8 Պղնձէ աւազանը ։ 9 Սրահը ։ 21 Ժո-
ղովրդին բնծայած բաներուն գումարը ։

1 Եւ Ողջակիզի սեղանը Ուսումի փայտէ չլի-
նեց ։ անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն
ու անոր լայնութիւնը հինգ կանգուն՝ քառա-
կուսի էր ։ և անոր բարձրութիւնը երեք կան-
2 գուն ։ Եւ անոր եղջիւրները չորս անկիւնին-
րուն վրայ չլինեց ։ անոր եղջիւրները իրմի-
3 նէին ։ ու պղինձով պատեց ան ։ Եւ սեղանին
բոլոր գործիքները՝ այսինքն խաշամանները
թիակները ու կոնքերը և միսհանիները ու կըր-
ակի ամանները չլինեց ։ անոր բոլոր գործիք-
4 ները պղինձէ չլինեց ։ Եւ սեղանին համար անոր

չրջանակին տակէն գրիվէ մէջտեղը պղնձէ
5 ցանցակերպ կասկարայ մը չլինիլ։ Եւ պղնձէ
կասկարային չորս անկիւնները չորս օղակներ
6 ձուլից ձողերուն տակեր բռլայու համար։ Եւ
ձողերը Յատիմի փայտէ չլինիլ, ու պատնէշ
7 պղնձով պատից։ Եւ ձողերը սեղանին քովերը
հզած օղակներուն անցուց, որ անոնիկ անոնց
մով վերցնեն։ զանիկա տախտակներով չլինիլ
— մէջը դատարկ։
8 Եւ պղնձէ աւազաններ ու անոր պղնձէ խա
րիսիը՝ ժողովքի խորանին գուռը խումբելո
վով ժողվուղ կիներուն հայելիներէն չի
նից։
9 Եւ բակին չլինիլ։ Հարաւային կողմին
համար՝ պատին վարագոյրները մանուած բա
րակ քիմակ բռլայով՝ հարիւր կանգուն էին։
10 Անոնց սիւները քսան ու անոնց պղնձէ խա
րիսիները քսան էին։ սիւներուն ճանկերը ու
11 անոնց կապերը արծաթէ էին։ Եւ հիւսիսա
յին կողմին համար երկայնութիւը հարիւր կան
գուն, անոնց քսան սիւները ու անոնց քսան
խարիսիները պղնձէ էին։ սիւներուն ճանկերը
12 ու անոնց կապերը արծաթէ էին։ Եւ արեւմուտքի
կողմին համար վարագոյրներ յիսուն կան
գուն էին։ անոնց սիւները տասը ու անոնց
խարիսիները տասն էին։ սիւներուն ճանկերը
13 ու անոնց կապերը արծաթէ էին։ Եւ արեւելեան
կողմին համար՝ երկայնութիւը յիսուն կանգուն
14 էին։ Գռնէն մէկ կողմին վարագոյրները տասն
ուհինգ կանգուն՝ անոնց սիւները երեք ու
15 անոնց խարիսիները երեք էին։ Եւ մէկալ
կողմին համար ալ՝ այսինքն գռանը
մէկ կողմին ու մէկալ կողմին վարագոյրները
տասնուհինգ կանգուն՝ անոնց սիւները երեք
16 ու անոնց խարիսիները երեք էին։ Պահնին
բոլոր վարագոյրները չորքնասկի մանուած
17 բարակ քիմակէ էին։ Եւ սիւներուն խարիսիւ
ները պղնձէ՝ սիւներուն ճանկերը ու անոնց
կապերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները ար
ծաթապատ՝ ու պահնին բոլոր սիւներն ալ
18 արծաթի կապերով էին։ Եւ պահնին դռները
վարագոյրը նկարագործ էր, կապուտակէ ու
ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մնա
նուած բարակ քիմակէ։ երկայնութիւնը քսան
կանգուն՝ և բարձրութիւնը մէկէն բարձրու
թիւնը պահնին վարագոյրներուն համեմատ՝
19 հինգ կանգուն էր։ Եւ անոնց սիւները չորս
ու անոնց պղնձէ խարիսիները չորս էին, անոնց
ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները ար
20 ծաթապատ՝ ու կապերը արծաթէ էին։ Եւ
խորանին ու չրջանակի պահնին բոլոր ցից
երը պղնձէ էին։
21 Ա՛րկա է խորանին՝ այսինքն վկայութեան
խորանին հայելը, որ Մովսէսին պատուիրա
ծին պէս՝ Ղեւտացւոց պաշտօնին համար Ա՛հա
րոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռ
22 քովը հաշուեցան։ Եւ Բազալ որդի Ուրի
որդւոյն Որիին որդին Բեսաղիել բռա ան
23 ամէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։ Եւ
վարպետ քանդակագործ՝ և կապուտակով
ու ծիրանեգոյնով և կրկնակի կարմիրով ու
բարակ քիմակով նկարագործողը՝ Դանի ցե
ղէն Աբիսամայի որդին Ողիաբ անոր հետն
էր։
24 Ա՛ս չինուած քին համար գործածուած բռ
լոր ոսկին՝ այսինքն սրբարանին բոլոր չինուած
քին նուիրուած ոսկին՝ սրբարանին սիկղին հա
մեմատ՝ բանտիրը տասնեղ ու հազար եօ
թը հարիւր եօթանասունհինգ սիկղ էր։
25 Բայց տասներկուհարիւր վեց համբարելու անցեալ
ներէն ամէն մէկը սիկղ ու մի այսինքն սրբա
րանին սիկղին համեմատ՝ կէս սիկղ ---,
26 մէկ հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յի
սուն մարդ թիւ բլլալով։ Եւ սրբարանին խոս
րիսիները ու վարագոյրին խարիսիները ձու
լելու համար՝ հարիւր տաղանդ արծաթ գր
նաց։ մէկ խարիսիը մէկ տաղանդ բլլալով՝
հարիւր տաղանդէն հարիւր խարիսիս եղաւ։
28 Եւ հազար եօթը հարիւր եօթանասունհինգ
-ին- -ե-ն- սիւներուն ճանկերը չինելու, ու
անոնց խոյակները պատից, և զանոնք կա
29 պից։ Եւ նուիրուած պղինձը եօթանասուն
տաղանդ ու երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
էր։ Եւ անով ժողովքի խորանին գռանը խա
րիսիները ու պղնձէ սեղանը և անոր պղնձէ
կասկարան ու սեղանին բոլոր գործիքները,
31 Եւ չրջանակի պահնին խարիսիները ու սբ
պահնին գռանը խարիսիները և խորանին բռ
լոր ցիցերը ու չրջանակի պահնին բոլոր ցի
ցերը չինելց։

ԳԼ· ԼԹ

1 Պաշտօնի հագուստները ու սուրբ զգեստները։ Ե եփսա
ղ և ծիրանեգոյնէ։ 8 Եփսադին պատմուճանը։ 27 Բարակ
քիմակի չապիկները։ Գոյրը։ ապազուձները։ եւ։ 30 Սուրբ
պահնին թիթեղը։ 32 Մովսէս չինուած բանները անոնցով
կը հաշուի, ու գործաւորները կ'օրհնէ։

1 Եւ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկ
նակի կարմիրէ չինելցին՝ պաշտօնի հագուստ
ները՝ սրբարանին մէջ պաշտօն ընելու հա
մար։ և Ա՛հարոնին համար սուրբ զգեստ
ները չինելցին, ՝ Տէրոջը Մովսէսին պատուի
րածին պէս։

Բ Գլ· լ· 18։
գ ա Թագ· բ· 22։
դ Գլ· լե· 9։
ե Գլ· խե· 19։

զ Թագ· ա· 30· 33։ խ· 15։ ժ· 11։ ժե։ ՝ 7։8։ ժբ· 21։ բ Մ՚Ն։
է Գլ· լ· 13։ 24։ Գլ· խդ· 6։ Գոթ· ե· 44։

ը Թագ· գ· 28· 35։
թ Գլ· լ· 2։ 6։
ժ Գլ· խգ· 19։ 21։ 25։ 38։
ժա Թագ· գ· 47։ ժբ· 16։
ժբ Գլ· լ· 13։ 15։
ժգ Թագ· ա· 46։

ժդ Գլ· լ· 23։
ժե Գլ· լբ· 23։
ժզ Գլ· լբ· 10։ լե։ 19։
ժէ Գլ· խբ· 4։

2 [1]Ով եփաւոյ չինեց ասիկ, կապաւտակէ ու
ձիրանագոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
3 բարակ քհանէ։ Եւ ասկին բարակ քհանի-
գանձք ըլլալու. Ձեներեցին, և թելերը կոտե-
ցին, որ կապաւտակին, ձիրանագոյնին և կրկ-
նակի կարմիրէին ու բարակ քհանին հետ
4 վարպետութեամբ գործեն։ [2]Անոնց վրանա-
ներ չինեցին անոր՝ [3]—— ու [4]—— եր
5 կու. Ձոյլէն կը կռնգնէր։ Եւ եփաւոն վրայ
եգած ժապաւէնը նոյն [5]—— էր՝ անոր գործ-
քին համաձայն, ասիկ, կապաւտակէ ու ձի-
րանագոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
բարակ քհանէ էր, Տէրոջը Մովսէսին պա-
ւաստիրածին պէս։
6 Եւ ասիկ խորչերու միջ եղեգնադրերը
դասեցին, — անոնց վրայ խարտեղի որդւոց
անուններուն կնիք փորագրելու պէս փո-
7 րագրեցին։ Եւ գանձք եփաւոյն ուսերուն
վրայ դրաւ, որ յիշատակի քարեր ըլլան
խարտեղի որդւոցը, Տէրոջը Մովսէսին պա-
ւաստիրածին պէս։
8 Եւ [6]անոր ճարտարութեամբ եփա-
ւոն գործին պէս ասիկ, կապաւտակէ ու ձի-
րանագոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
9 բարակ քհանէ չինեց։ Քառակուսի էրեսո-
քի ծալուած չինեցին [7]անկապանակը։ Մէկ
մէկ երկայնութեամբ ու մէկ մէկ լայնու-
10 թեամբ։ Երկու քի ծալուած էր։ Եւ անոր
վրան չորս կարգ քարեր դասեցին։ Առ կար-
գի՝ սարդիոն, տպազիոն ու զմրուխտ առաջ-
11 ին կարգն էր։ Եւ երկրորդ կարգը կարկե-
12 հան, շափիրոս ու անձուծոն էր։ Եւ երրո-
րդ կարգն էր գռճարտ, ակատ ու ամեթ-
13 ստոս։ Ու չորրորդ կարգն էր տարշիս, եղինդ
նման ու յասպիս։ Ասոնք ոսկի մանրերու
14 միջ դասեցած էին։ Եւ քարերը խարտեղի որ-
դւոցը անուններուն համաձայն անուններուն
պէս տասներկու էին։ Ամէն մէկուն
անունը տասներկու ցեղերուն համաձայն կը-
նիք փորագրուի գործով փորագրուած էր։
15 Եւ [8]անկապանակին վրայ գուռ ասիկ տա-
16 րածած չղմաներէ չինեցին։ Եւ երկ-
կու ասիկ խոշոր ու երկու ասիկ օղակ չինե-
ցին։ և երկու օղակները [9]անկապանակին երկ-
17 կու ծայրերը դրին։ Եւ [10]անկապանակին ծայ-
րերը երկու երկու պտուկներուն անցուցին երկ-
18 կու ասիկի հիւսուած չղմաներուն։ Եւ երկու
հիւսուած չղմաներուն [11]—— երկու ծայրերը
երկու խոշորներուն անցուցին։ Ու ասոնք եփաւ-
ոն ուսերուն վրայ՝ անոր առջևի կողմը դր-
19 րին։ Եւ [12]—— երկու ասիկ օղակներ ալ չինե-
ցին, և [13]—— [14]անկապանակին ներսի կողմին՝
եփաւոն կցուած եղբօրին երեսը ծայրերը
20 դրին։ Եւ [15]—— երկու ասիկ օղակներ չինե-
ցին, ու զանոնք եփաւոն երկու ուսերուն
վարէն՝ անոր առջևի կողմի կցուած քին մօտ՝
21 եփաւոն ժապաւէնին վրայէն անցուցին։ Եւ
[16]անկապանակը իր օղակներէն [17]——
[18]յարով եփաւոն օղակներուն կապեցին,
որ եփաւոն ժապաւէնին վրայ ըլլայ, ու
[19]անկապանակը եփաւոն վրայէն չպառակի,
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։
22 Եւ եփաւոն պատմուճանը ամապատնակի
23 գործով բոլորովին կապաւտակէ չինեց։ Եւ
պատմուճանին մէջտեղը գլուխ ճեղքուած-
քին պէս ճեղքուած մը կար։ — ճեղքուած-
քին բոլորտիքը [20]—— եղերք ունէր՝ որ
24 չպատռի։ Եւ պատմուճանին քղանցքներուն
վրայ՝ կապաւտակէ ու ձիրանագոյնէ և կրկն-
նակի կարմիրէ — մանուած [21]—— նուռ
25 ներ չինեցին։ Եւ զուտ ասիկէ [22]զանգակներ
չինեցին, ու զանգակները նուռերուն միջտե-
ղը պատմուճանին քղանցքներուն վրայ չորս
26 չորեակի նուռերուն միջը դրին։ Պատմուճանին
քղանցքներուն վրայ չորեքեակի զանգակ մը
ու նուռ մը՝ զանգակ մը ու նուռ մը կար, տաս-
ներկուն համար, Տէրոջը Մովսէսին պատուի-
րածին պէս։
27 Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը համար
բարակ քհանէ ոտապանակի գործ չպահկիներ
28 չինեցին։ Եւ խարիսխ բարակ քհանէ՝ ու հան-
դերձ ապարօշները բարակ քհանէ՝ ու [23]կտա-
ւեղէն անդրաւարտիքները մանուած բարակ
29 քհանէ, [24]եւ գօտին մանուած բարակ քհա-
նէ, կապաւտակէ, ձիրանագոյնէ և կրկնակի
կարմիրէ՝ նկարագործ [25]——, Տէրոջը Մով-
սէսին պատուիրածին պէս։
30 Եւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ ոսկիէ
չինեցին, ու անոր վրան կնիք փորագրելու
31 պէս՝ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵՒՈՒՆ գրեցին։ Եւ
անոր կապաւտակ ժապաւէն մը անցուցին, որ
վերէն խոյրին վրայ գրաւ, Տէրոջը Մովսէ-
սին պատուիրածին պէս։
32 Ասանկ խարտեղին այսինքն ժողովրդի վրանին
բոլոր գործը լրնցաւ։ Եւ խարտեղի որդիքը
Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս
33 ըրին։ անանկ ըրին։ Եւ խորանը Մովսէսին
բերին, վրանը ու անոր բոլոր գործիքները,
անոր ձարճանդեները, անոր տախտակները,
անոր նեղբը և անոր սիւներն ու խարխա-
34 նները, Եւ կաթիլ ներկուած խոյն մորթերն
ծածկոցը, ու թխչակի մորթերուն եղած ծած-
35 կոցը, և ծածկող վարագոյրը, վկայութեան
տապանակը ու անոր ձողերը, և քաւութիւնը,
36 Սեղանը — անոր բոլոր անօթներուն և առաջա-
37 բանեիան հացը, Զուտ — աշտանակը իր ճր-
պագներովը, որոնք կարգաւ դրուած ճրագ-
ներովը ու իր բոլոր գործիքներովը, և լուսղ

[1] Գլ. իբ. 6.
[2] Գլ. իբ. 9.
[3] Գլ. իբ. 11.
[4] Գլ. իբ. 12. ե.
[5] Գլ. իբ. 31.
[6] Գլ. իբ. 15.
[7] Գլ. իբ. 17. ե.
[8] Գլ. իբ. 31.
[9] Գլ. իբ. 35.
[10] Գլ. իբ. 39. 40.
[11] Գլ. իբ. 4. 39.
[12] Գլ. իբ. 39.
[13] Գլ. իբ. 40.
[14] Գլ. իբ. 18.
[15] Գլ. իբ. 43.
[16] Գլ. իբ. 36. 37.
[17] Հմր. 42. 43. Գլ. իբ. 40.

38 եղը, եւ ոսկի սեղանը, ու օծման եղը, և անուշահոտ խունկը, ու խորանին դրանը վարագոյ-
39 րը, Պղնձէ սեղանը ու անոր պղնձէ կաճկարան, անոր ձողերը և անոր բոլոր գործիքները,
40 աւազանը ու անոր խարխը, սրահին վարագոյրները, անոր սիւները ու խարխիսները, և սրահին դրանը վարագոյրը, անոր չուանները ու կիպերը, և խորանին այսինքն ժողովքի վրանին պաշտօնին համար եղած բոլոր կարա-
41 սիքը, Սրբատարին մէջ պաշտելու համար պաշտօնին հանդերձները, ու Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները, ու անոր որդւոցը
42 զգեստները, որ քահանայութիւն ընեն։ Ամենայն ինչ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց, անսակ ըրին խարայէլի որդիքը ամէն գործը։
43 Եւ Մովսէս բոլոր չինուածքին նայեցաւ, և ահա Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին անսակ ըրին։ և Մովսէս օրհնեց զանոնք։

ԳԼ. Խ

1 Խօսեցաւ կը պատիրէ Մովսէսին որ խորանը կանգնէ։ 9 և օծէ։ 13 ու Ահարոնը և անոր որդիքը քահանայ օրհնէ։ 16 Մովսէս ան պատուիրածները կը կատարէ։ 34 խորանը ծածկով ամպը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Առաջին ամսուն առաջին օրը կանգնեցո՛ խո-
3 րանը՝ այսինքն ժողովքի վրանը։ Եւ անոր մէջը դնես վկայութեան տապանակը, ու վա-
4 րագոյրովը ծածկես տապանակը։ Եւ սեղանը ներս բերես, ու անոր վրայ չարուելու հաչիչը շարես։ Ու աւազանը ներս բերես, ու անոր
5 ճրագները վառես։ Ու վկայութեան տապանակին առջեւը դնես խունկին ոսկի սեղանը,
6 ու խորանին դրանը վարագոյրը դնես։ Եւ խորանին այսինքն ժողովքի վրանին դրանը
7 առջեւը ողջակէզի սեղանը դնես։ Եւ ժողովքի վրանին ու սեղանին մէջտեղը դնես աւա-
8 զանը, ու անոր մէջը ջուր դնես։ Եւ շրջապատակին սրահը կանգնես, ու սրահին դրանը
9 վարագոյրը դնես։ Եւ օծման եղը առնես, ու խորանը և անոր մէջը եղած ամէն բաները
10 օծես։ և անոնք ու անոր ամէն անօթները սրբես, որ սուրբ ըլլայ։ Եւ ողջակէզի սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները օծես, ու սեղա-
11 նը սրբես։ և հնգանոր ամանասանը պիտի սրբես։ Եւ աւազանը ու անոր խարխը օծես,
12 ու սրբես անոնք։ Ու Ահարոնը ու անոր որդիքը ժողովքի խորանին դրանը մօտեցնելես,
13 ու զանոնք ջրով լուա։ Եւ Ահարոնին հագցնելես սուրբ զգեստները, ու օծես անոնք,
14 և սրբես անոնք, որ ինծի քահանայութիւն
15 բնէ։ Եւ անոր որդիքն ալ մօտեցնելես, ու անոնց չափիկներ հագցնելես։ Եւ անոնց հայրը օծածիդ պէս՝ օծես զանոնք, որ ինծի քահանայութիւն բնեն։ և անոնց օծումը երկոց ազգերուն մէջ էտեմտեական քահանայութեան համար պիտի ըլլայ։
16 Եւ Մովսէս ՏԷրջը ինչ բոլոր պատուի-
17 րածին պէս ըրաւ։ անսակ ըրաւ։ Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին
18 օրը խորանը կանգնեցաւ։ Եւ Մովսէս կանգնեց խորանը, ու անոր խարխիսները դրաւ, և անոր սահմանակները կանգնեց, ու անոր
19 նիզակները անցուց, ու սիւները կանգնեց։ Եւ խորանին վրայ տարածեց վրանը, ու վերէն վրանին ծածկոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպես
20 որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ վկայութիւնը առաւ ու տապանակին մէջը դրաւ։ և ձողերը տապանակին վրայ անցուց, ու վե-
21 րին տապանակին վրայ քաւութիւնը դրաւ։ Եւ տապանակը խորանին մէջը բերաւ, ու ծածկող վարագոյրը դրաւ, և վկայութեան տապանակը ծածկեց, ինչպես որ Տէրը Մով-
22 սէսին պատուիրեր էր։ Եւ ժողովքի վրանին մէջ խորանին հիւսիսային կողմը՝ վարագոյրին
23 դուրսի դին դրաւ սեղանը։ Եւ անոր վրայ չարուելու հացերը շարեց Տէրոջը առջեւը, ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
24 Եւ ժողովքի վրանին մէջ սեղանին դէմացը խորանին հարաւային կողմը դրաւ աչսանակը։
25 Եւ Տէրոջը առջեւը՝ ծրագները վառեց, ինչ-
26 պէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ ժողովքի վրանին մէջ վարագուրին առջեւը
27 դրաւ ոսկի սեղանը։ Եւ անոր վրայ անուշահոտ խունկ ծխեց, ինչպես որ Տէրը Մովսէ-
28 սին պատուիրեր էր։ Եւ խորանին դրանը
29 վարագոյրը դրաւ։ Եւ խորանին այսինքն ժողովքի վրանին դրանը բոլ ողջակէզին սեղանը դրաւ։ ու անոր վրայ ողջակէզը ու հացի
30 ընծան մատուց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ ժողովքի վրանին ու սեղանին մէջտեղը դրաւ աւազանը, և անոր
31 մէջը լուացուելու համար ջուր դրաւ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն և անոր որդիքը երկոց
32 ձեռքերը ու ոտքերը անկէ կը լուային։ Ժողովքի վրանը մտած ատենին, և սեղանին մօտենալու ատենին կը լուացուէին, Ինչպես
33 որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ խորանին ու սեղանին բոլորտիքը սրահը կանգնեց, և սրահին դրանը վարագոյրը դրաւ։ Ալսպէս Մովսէս ի գործը լմընցուց։

34 Եւ ասեց մը ծածկեց ժողովքի վրանը, և
35 Տէրոջը փառքը լեցուց խորանը։ Եւ Մովսէս
չէր կրնար մտնել ժողովքի վրանը, ինչու որ
ամպը անոր վրայ կը կենար, ու Տէրոջը
36 փառքը լեցուցեր էր խորանը։ Եւ իսրայէլի
որդիքը իրենց բոլոր ճամբորդութիւնացը մէջ
երբոր ամպը խորանին վրայէն վերնար, ան-

37 ոնք կը յառէին։ Եւ երբ որ ամպը չվերնար,
38 մինչև անոր վերնալու օրը չեին յառեր։ Քանզի
ցօրկը Տէրոջը ամպը խորանին վրայ էր, և
գիշերը անոր վրայ կրակ կար, իսրայէլի բո-
լոր ժողովրդին առջեւը իրենց ամէն ճամ-
բորդութեանցը մէջ։

ԳԻՐՔ ԴԵՒՏԱՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ընծաաներէն։ 10 Հօտերէն։ 14 կամ Թռչուններէն ազնիկ
մատուցանելու կանոնները։

1 Եւ Տէրը Մովսէսը, ու ժողովքի
2 խորանէն խօսեցաւ անոր ըսելով, խօսէ իս-
րայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Թէ որ ձեզ-
մէ մէկը անասուններէն ընծայ մատուցա-
լու ըլլայ Տէրոջը, ձեր ընծան արջառներէն
կամ Հօտերէն պիտի մատուցանէք։
3 Թէ որ անոր ընծան արջառներէն ազնիկ
է, արու Ռանապատ պիտի մատուցանէ. ու
ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի մա-
տուցանէ ան Տէրոջը առջեւը ընդունելի ըլ-
4 լալու համար։ Եւ իր ձեռքը ազնիկին
գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու ան իրեն հա-
ւանութիւն ըլլալու համար Ընդունելի պիտի
5 ըլլայ։ Եւ Հզօրապարը պիտի մորթէ Տէրոջը
առջեւը. ու Ահարոնին որդիքը քահանանե-
րը արիւնը պիտի մօտեցընեն, և ժողովքի
խորանին դրանը քով եղած սեզոնին վրայ
6 շուրջանակի Պիտի սրսկեն արիւնը։ Եւ ազնիկ
կեպին մորթելը պիտի հանէ, ու կտոր կտոր
7 պիտի ընէ զանոնք։ Եւ Ահարոն քահանային
որդիքը սեզոնին վրայ կրակ պիտի դնեն,
8 ու Կրակին վրայ փայտերը շարեն։ Եւ Ահա-
րոնին որդիքը քահանաները սեզոնը եղած
կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շա-
9 րեն կտորները, գլուխը ու ճարպը։ Բայց
անոր փորոտիքը ու ոտքերը Ջրով պիտի լուայ,
և քահանան պիտի այրէ ամէնը սեզոնին վը-
րայ՝ ազնիկ — Տէրոջը Անուշահոտ պատա-
րագ ըլլալու համար։

10 Եւ Թէ որ անոր ազնիկի ընծան հօտե-
րէն ոչխարներէն կամ այծերէն է,
11 արու Ռանապատ պիտի մատուցանէ. Եւ իւ-
րայէն մորթէ անիկա Տէրոջը առջեւը սեզոնին
հիւսիսային կողմը. ու Ահարոնին որդիքը
քահանաները սեզոնին վրայ շուրջանակի պի-
12 տի սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ կտոր կտոր պի-
տի ընէ ան գլխովը ու ճարպովը. և քա-
հանան սեզոնը եղած կրակին վրայի փայ-
13 տերուն վրայ պիտի շարէ անոնք։ Եւ փորո-
տիքը ու ոտքերը Ջրով պիտի լուայ. ու քա-
հանան ամէնը պիտի բերէ ու սեզոնին վրայ
այրէ. ասիկա ազնիկ — անուշահոտ պա-
տարագ մըն է Տէրոջը։
14 Եւ Թէ որ ազնիկի համար Տէրոջը մա-
տուցելը ընծան թռչուններէն է, անասունը
անիկա իր ընծան Ռատարաներէնէն կամ ապա-
15 ներէն պիտի մատուցանէ։ Եւ քա-
հանան սեզոնին մօտ բերէ ան ու անոր
գլուխը կիսկրնէ, և սեզոնին վրայ պիտի
այրէ, ու անոր արիւնը սեզոնին հին քով
16 քամուի։ Եւ անոր կռնատը ու ապրը պի-
տի պատէ, և սեզոնին արեւելեան կողմը
17 եղած մոխրատեղը նետէ։ Եւ զանիկա թեւե-
րէն պիտի պատռէ Ռատանց պատելու։ ու
քահանան պիտի այրէ զանիկա սեզոնին վը-
րայ՝ կրակին վրայի փայտերուն վրայ։ Հաս
ազնիկ — անուշահոտ պատարագ մըն է
Տէրոջը։

ԳԼ. Բ

1 Հացի ընծան բարակ ալիւրէ եղած ու խունկով պիտի մա-
տուցուի։ 4 Թոնիքի մէջ։ 5 տապակի մէջ։ 7 տաքի մէջ
եփուած շերեփը նոր եփելու կերպը։ 13 Բնաւ հացի ընծայ

1 Եւ Երբ մէկը Տէրոջը ընծայ մը մատուցանէ, անոր ընծան
ալիւրէ պիտի ըլլայ. և անոր վրան ձէթ պիտի լեցնէ,
2 ու խունկ պիտի դնէ։ Եւ զանիկա Քահանայ
Ահարոնի որդիքուն պիտի տանի, և անոնցմէ
անոր բուռ մը ալիւրը ու ձէթը՝ խունկին հետ
բոլորովին պիտի առնէ. ու քահանան զանիկա
Յիշատակ ընծան սեզոնին վրայ պիտի այրէ,
Տէրոջը Անուշահոտ պատարագ մըն է։
3 Եւ ընծային մնացեալը Ահարոնին եւ անոր
որդիքուն պիտի ըլլայ. Տէրոջը պատարագնե-
րէն Սրբագոյն բան մըն է։
4 Եւ Երբ որ թոնիքի եփուած ընծայ մը մա-
տուցանես, անիկա Բարակ ալիւրէ եղած
խմորիմ հացեր ըլլան, որոնք ձէթով շաղ-
ուած են, կամ Խմորիմ չեզոք հացեր, որոնք
ձէթով օծուած են։
5 Եւ Եթէ որ ընծադ տապակի մէջ եփուած
ընծայ մը ըլլայ, անիկա Բարակ ալիւրէ ձէթով
6 խմորիմ չեզոք հացէ ըլլայ։ Զանոնք կտոր
կտոր ըրէ, ու անոնց վրան ձէթ լեցուր, ընծա-
7 յ ըլլայ։ Եւ Եթէ որ ընծադ տաքի մէջ եփուած
շերեփի ընծայ մը ըլլայ, անիկա Բարակ ալիւրէ
ձէթով պիտի շինուի։
8 Եւ Ասոնցմէ որ շինուած է, Տէրոջը բե-
րէ անոնք, ու քահանային մատուցանէ, և
անիկա զանիկա սեզոնին մօտեցընէ։
9 Եւ քահանան ընծային Յիշատակ մասը
վերցնէ, ու սեզոնին վրայ Տէրոջը Անուշա-
հոտ պատարագ մըն է։
10 Եւ Ընծային մնացեալը Ահարոնին եւ անոր
որդիքուն պիտի ըլլայ. Տէրոջը պատարագնե-
րէն Սրբագոյն բան մըն է։
11 Ամէն ընծայ որ Տէրոջը պիտի մատուցա-
նէք, խմորով պիտի չշինուի. Քանզի ոչ մէկ
խմոր կամ մեղր Տէրոջը Պատարագ պիտի
12 մատուցանէք։ Անոնք Առաջին արդիւնքին
համար Տէրոջը պիտի մատուցանէք, բայց
անոնք սեզոնին վրայ Անուշահոտ պատա-
13 րագ պիտի չըլլան։ Եւ ամէն ընծայ որ մա-
տուցանես, անոր Աղ պիտի դնես. ու ընծադ
Աղ Ուխտը պիտի չպակսի քու ընծայէդ։ Ամէն
ընծադ հետ աղ մատուցանէ։
14 Եւ Եթէ որ Տէրոջը Առաջին արդիւնքին
ընծայ մը մատուցանես, Կալին վրայ եղած
Նոր հասկերը Կրակի մէջ Խորոված ընծայ
մը մատուցանէ, Տէրոջը Առաջին արդիւնքին
15 համար։ Եւ անոր վրան ձէթ լեցուր, ու խունկ
16 դիր, ընծայ ըլլայ։ Եւ քահանան Յիշատակ
մասը պիտի այրէ, անոր ալիւրէն ու ձէթէն,
խունկին հետ բոլորովին, Տէրոջը Անուշա-
հոտ պատարագ մըն է։

ԳԼ. Գ

1 Հաշտութեան ընծայ։ 2 սեզոնին։ 3 ներսի ճարպը։ 4 ան-
դունդ։ 5 սեզոնին։ 6 ոչխարէ։ 9 ներսի ճարպը։ 11 սե-
զոնին։ 12 Ռանապատ։ 14 Ամէն ճարպ։

1 Եւ Եթէ որ ընծան հաշտութեան ընծայ
մըն է, եթէ անասունէ ընծայ մատուցա-
նէ, արու թէ էգ, Տէրոջը առջեւը անարատ
2 պիտի մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան իրեն դրանը քով
մորթէ զանիկա, և Ահարոնին որդիքը քա-
հանաները սեզոնին վրայ շուրջանակի պի-
3 տի սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յի-
շատակ մասը մատուցանէ, Ներսի ճարպը
ամէն ճարպը որ որովայնին վրայ է,
4 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
5 հանէ զանիկա։ Եւ Ահարոնին որդիքը զա-
նիկա սեզոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած
Խորոված ընծային վրան պիտի այրեն։ Ան-
6 դունդ Տէրոջը Անուշահոտ պատարագ մըն է։
Եւ Եթէ որ Տէրոջը ընծայ մը հաշտութեան
ընծայ մատուցանէ հօտէն, արու թէ էգ,
7 անարատ պիտի մատուցանէ զանիկա։ Եւ Եթէ
որ իր ընծան ոչխարէ մատուցանէ, Տէրոջը
8 առջեւը մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան իրեն Ռանապատ
մորթէ զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զա-
նիկա սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի
9 սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ
մասը մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն
ճարպը որ որովայնին վրայ է,
10 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
11 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
12 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
13 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
14 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
15 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
16 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
17 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
18 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
19 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
20 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
21 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
22 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
23 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
24 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
25 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
26 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
27 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
28 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
29 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
30 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
31 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
32 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
33 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
34 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
35 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
36 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
37 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
38 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
39 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
40 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
41 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
42 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
43 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
44 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
45 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
46 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
47 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
48 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
49 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
50 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
51 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
52 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
53 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
54 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
55 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
56 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
57 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
58 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
59 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
60 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
61 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
62 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
63 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
64 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
65 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
66 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
67 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
68 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
69 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
70 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
71 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
72 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
73 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
74 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
75 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
76 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
77 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
78 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
79 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
80 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
81 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
82 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
83 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
84 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
85 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
86 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
87 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
88 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
89 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
90 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
91 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
92 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
93 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
94 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
95 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
96 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա
97 սեզոնին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
անոր արիւնը։ Եւ ընծայէն Յիշատակ մասը
մատուցանէ, Ներսի ճարպը ամէն ճարպը
որ որովայնին վրայ է,
98 Եւ Երկու երիկամունքը ու անոնց վրայի
ճարպը որ ազդրերուն քով է, ու լեարդին
վրայի ճարպը երիկամունքին հետ պիտի
99 հանէ զանիկա։ Եւ քահանան զանիկա սե-
զոնին վրայ՝ Կրակին վրայ եղած Խորո-
ված ընծային վրան պիտի այրէ։ Հաս
100 Եւ Եթէ որ իր ընծան այծ մըն է, ու Ռանա-
պատ մատուցանէ զանիկա։ Եւ իր ընծային
գլուխը կիսկրնէ, ու ան Ռանապատ մորթէ
զանիկա, և Ահարոնին որդիքը զանիկա

մը առանց ոտի պիտի չըլլար։ 14 Երթալուէ պատգնեցուն մատուցանելը։

1 Ու երբոր մէկը Հայի ընծայ մատուցանել
լու ըլլայ Տէրոջը, անոր ընծան բարակ ալիւ
րէ պիտի ըլլայ. ու անոր վրան եղ պիտի
2 թափէ, և խնդրուկ դնէ վրան. եւ Ահարո
նին որդւոցը քահանաներուն պիտի բերէ ան
ու ւեռնան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր բա
րակ ալիւրէն ու եղէն պիտի առնէ բոլոր
խնդրուկին հետ մէկտեղ, և քահանան չի
չատակի համար սեզանին վրայ պիտի՝ Տէրոջը
3 անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար. Եւ
Հացի ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր
որդւոցը պիտի ըլլայ. Հաւկիսա ամենասրբ
պատարագ մին է Տէրոջը։
4 Եւ թէ որ թնդրի մէջ եփած հացի ընծայ
մատուցանելու ըլլաս, բարակ ալիւրէ եղով
չորացած անխմոր չօթեր կամ Հեղով օծուած
անխմոր լաւաշներ պիտի ըլլայ։
5 Եւ թէ որ քու ընծադ տապակի վրայ
եփած Հացի ընծայ է, բարակ ալիւրէ եղով
6 չորացած անխմոր պիտի ըլլայ։ Կոտր կոտր
պիտի կտրտես ան, ու վրան եղ թափես.
ասիկա Հացի ընծայ է։
7 Եւ թէ որ քու ընծադ սանի մէջ եփած Հացի
ընծայ է, բարակ ալիւրէ եղով պիտի չ
8 ըլլայ։ Եւ ասոնցմէ չընուած Հացի ընծան Տէ
րոջը պիտի բերես, ու քահանային ներկայաց
9 ընես, և ինքը սեզանին մօտեցընէ ան. Եւ
քահանան ընծայէն Հանոր յիշատակը պիտի
առնէ, ու սեզանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը Համա
10 չահոտ պատարագ ըլլալու։ Եւ ընծայէն մը
նացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
ըլլայ. ասիկա ամենասրբ պատարագ մին է
Տէրոջը։
11 Հացի ընծան որ դուք Տէրոջը պիտի մա
տուցանէք, բնաւ խմորեալ պիտի չընուի.
ինչու որ պատարագի համար ամենևին խը
12 մոր կամ մեղր պիտի չպրէք Տէրոջը։ Անոնք
իրբև երախայրի դաւեր ընծայ մատուցանէք
Տէրոջը. բայց սեզանին վրայ պիտի չպրուին
13 անուշահոտութեան համար։ Եւ քու ամէն
Հացի ընծայիդ Հաղ պիտի դնես, ու քու Հացի
ընծայիդ Հրու Ուտուծոյդ ուխտին աղը պա
կաս չընես. Հրու ամէն ընծայիդ աղ ալ մա
տուցանես։
14 Եւ թէ որ առջի պտուղներուն ընծան մա
տուցանելու ըլլաս Տէրոջը, Հառջի պտուղ
ներուն ընծային համար կրակով բոհրած
թարմ Հասկերէն ծեծուած ցորեն մատու

15 ցանես. Հեւ անոր վրան եղ պիտի թափես,
ու խնդրուկ դնես վրան. ասիկա Հացի ըն
16 ծայ է։ Եւ քահանան անոր ծեծուած ցորե
նէն ու անոր եղէն՝ անոր բոլոր խնդրուկովը
Հանոր յիշատակը պիտի այրէ՝ Տէրոջը պա
տարագ ըլլալու Համար։

Գլ. Գ

1 Երջանկերէն 2 կամ Հօտերէն, 3 Եբ գառն 13 և Եբ այծ
պիտի մատուցանէ խաղաղութեան զոհի Համար։

1 Եւ թէ որ անոր ընծան խաղաղութեան զոհ
է, երբոր արջառներէն կը մատուցանէ, թէ
արու ըլլայ և թէ էգ, Տէրոջը առջեւ Հանա
2 րատ պիտի մատուցանէ ան։ Եւ ինր ձեռքը
իր ընծայած ընծային գլխուն վրայ պիտի
դնէ, ու Հոտովքի խորանին դուռը մորթէ
ան. և Ահարոնին որդիքը քահանաները սե
զանին վրայ չուրջանակի պիտի սրսկեն արիւ
3 նը։ Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ
պիտի մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն Հետո
տիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ
4 եղած բոլոր ճարպը, Եւ երկու երիկամունքը
ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճար
պը և լեարդին Թաղանթը երիկամունքներով
5 մէկտեղ պիտի վրցընէ։ Եւ Ահարոնին որդի
քը սեզանը եղած կրակին վրայի փայտերուն
վրայ ողջակէզին հետ Հպիտի այրեն ասոնք,
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու Համար։
6 Եւ թէ որ խաղաղութեան զոհի Համար
Տէրոջը Հօտերէն ընծան Հօտերէն է, թէ
արու ըլլայ և թէ էգ՝ Հանարատ պիտի մա
7 տուցանէ ան։ Թէ որ ոչխար իր ընծային Հա
մար դառն մատուցանէ, Տէրոջը առջեւը պիտի
8 բերէ ան, Եւ ձեռքը իր ընծային գլխուն
վրայ պիտի դնէ, ու Հոտովքի խորանին առջեւը
մորթէ ան. և Ահարոնին որդիքը սեզանին
վրայ չուրջանակի պիտի սրսկեն անոր արիւնը։
9 Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի
մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն անոր ճարպը ու
բոլոր գմակը Հոտակէն փրցընելով, և փորոտի
քը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած
10 բոլոր ճարպը, Եւ երկու երիկամունքը ու
կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և
լեարդին Թաղանթը երիկամունքներով մէկ
11 տեղ պիտի վրցընէ։ Եւ քահանան սեզանին
վրայ պիտի այրէ զանոնք Հետոյ Տէրոջը պատա
րագ ըլլալու Համար։
12 Եւ թէ որ անոր ընծան այծ է, Տէրոջը
13 առջեւը պիտի բերէ ան. Եւ իր ձեռքը անոր

ա Գլ. գ. 14։ Բ. 17։ Թում. ժե. 4։
բ Ելք. Բ. 9։ Ղեւ. Բ. 2։
գ Ելք. Բ. 12։ Ղեւ. Բ. 15։ Թագ. ը. 12։ Ես. ա. 11։ Եր. զ. 20։ Ամովս. ե. 22։
դ Ելք. Ի. 13։ Ղեւ. Գ. 3։ Գաղ. դ. 4։
ե Գլ. ե. 9։ Ե. 13։ Ղեւ. Ե. 3։ Ես. ա. 13։
զ Ելք. Լ. 37։ Թում. ժը. 9։
է Ելք. ԼԲ. 8։
ը Ելք. ԼԲ. 18։
թ Ելք. ԼԲ. 18։
ժ Ելք. Գ. 3։
ի Գլ. Գ. 17։ Ելք. Ա՜ատ ժգ. 12։ Մատ. Ը. 15։ Դանիէլ ժ. 1։
ա Կող. ե. 8։ Գաղ. ե. 9։
բ Եփես. գ. 5։
գ Ելք. ԼԴ. 22։
դ Նէ. Բ. 29։ Գլ. ԼԴ. 10։ Ես. ԽԲ. 11։
ե Հմր. 1։
զ Հմր. 2։
—
է Գլ. ե. 11, 29։ Բր. 21։
ը Գլ. ԼԴ. 10։ 14։
թ Ելք. ա. 4։ Ես. ԼԲ. 10։
ժ Գլ. ե. 8։ Ես. ԼԲ. 15։
ի Հմր. 2։
ա Գլ. ե. 3։
բ Գլ. ա. 4։ Ես. ԼԲ. 13։ Գլ. գ. 8։ 9։
գ Ելք. ԼԲ. 13։ 22։
դ Ելք. գ. 4։ Ես. ԼԲ. 15։
ե Հմր. 1։ Ես.
զ Եբր. ոչխարներն
է Եբ գլ. ե. 6։ 17։ 21։ 23։ Բր. 25։ Եզեկ. Խգ. 17։ Մատ. ե. 7։ 18։
ը Եբր. պատարագի հաց
թ Հմր. 1։ 3։ Ես.

գլխան վրայ պիտի դնէ, ու ժողովքի խորանին առջեւը մերձէ ան. և Ահարոնին որդիքը անոնցմէ վրայ շուրջանակի պիտի արկչին անոր
14 արիւնը։ Եւ անկից իր ընծային պատարագի պիտի մատուցանէ. Տէրոջը սրբոտարանին քով ծածկող ճաղարը ու փորտիքին վրայ և-
15 գած բոլոր ճաղարը։ Եւ երկու երիվանդները ու կռատին վրայ եղած անոնց վրայի ճաղարը և լեարդին ծաղանիքը երիվանդներուն քով մէկ-
16 տեղ պիտի փրցնէ։ Եւ քահանան սրբոտին վրայ պիտի արկէ անոնք, անոնց պատարագ բլլալու համար։ Հաճոյ ծաղարի Տէրոջմէ
17 է։ Ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարանները մէջ չխմխմանիան կանուն բլլայ, որ ոչ ծարով ուտէք ոչ ալ արիւն։

Գ.

1 Քահանային։ 13 Ժողովքին։ 22 Իշխանի մը։ 27 Ե. Հաճոյակ Տիրոջ մը սեպհականի բան մեղքին պատարագը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Թէ որ
անձ մը սխալմամբ մեղանէ, ու Տէրոջը բո-
3 լոր արգիլած բաներուն մէկը ընէ, Թէ որ
օծուած քահանան ժողովուրդը չանցագործ
ընելու մեղք մը գործելու բլլայ, իր գոր-
ծած մեղքին համար Տիրոջմէ անարատ
զուարակ մը մեղքի պատարագ մատուցանէ.
4 Տէրոջը։ Եւ Ժողովքի խորանին դուռը Տէրոջը առջեւը պիտի բերէ զուարակը, ու իր ձեռքը
զուարակին գլխուն վրայ դնէ, և Տէրոջը
5 առջեւը մորթէ զուարակը։ Եւ օծուած քա-
հանան Զուարակին արիւնէն պիտի առնէ ու
6 ժողովքի խորանը բերէ։ Եւ քահանան իր
մատը արիւնը պիտի թաթխէ, ու Տէրոջը
առջեւը սրբոտարանին վարագուրին առջեւը նո-
7 ր անգամ սրսկէ արիւնէն։ Եւ քահանան
արիւնէն մէկ չափոն դնէ Տէրոջը առջեւը անուշահոտ խունկին սեղանին եղջիւրներուն
վրայ, որ ժողովքի խորանին մէջն է. ու զուա-
րակին Հաճոյ Բոլոր արիւնը ժողովքի խո-
րանին դրան քով եղած ողջակէզի սեղանին
8 յատակը թափէ։ Եւ մեղքի պատարագ եղած
զուարակին բոլոր ճարպը այսինքն փորտի-
քը ծածկող ճարպը ու փորտիքին վրայ
9 եղած բոլոր ճաղարը անկէ պիտի վերչնէ։ Եւ
երկու երիվանդները ու կռատին վրայ եղած
անոնց վրայի ճաղարը և լեարդին վրայի թա-
ղանթը երիվանդներուն քովէն պիտի
10 փրցնէ, Ինչպէս որ զոհին արջառէն
փրցուելուն պէս. և քահանան ողջակէզի սե-
11 ղանին վրայ պիտի սրէ անոնք։ Եւ զուա-
րակին մորթը ու անոր բոլոր միսը գլխովը
ու ոտքերովը, և անոր փորտիքը ու պղը,
12 Ամբողջ բոլոր զուարակին բանակին դուրսի
դին մաքուր տեղ մը՝ մոխիրը թափուած տեղը
պիտի հանէ, և փայտերու վրայ կրակով
սրէ ան. մոխիր թափուած տեղը պղտիկ։
13 Եւ եթէ որ խորհրդին բոլոր ժողովքը Ան-
գիտութեամբ պատիժ՝ ու Տէրոջը բոլոր
արգիլած բաներէն մէկը ընելով յանցաւոր
14 բլլան, երբոր իմացան ան ըրած մեղքը-
նին, ժողովքը մեղքի պատարագ Հանար
արջառներէն զուարակ մը պիտի մատուցանեն.
ու ժողովքի խորանին առջեւը բերէ անկից,
15 Եւ ժողովքին ծերերը Իրենց ձեռքերը զուա-
րակին գլխուն վրայ պիտի դնեն Տէրոջը առ-
ջեւը. ու զուարակը Տէրոջը առջեւը պիտի
16 մորթուի։ Եւ օծուած քահանան զուարա-
կին արիւնէն ժողովքի խորանը պիտի բերէ,
17 Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթ-
խէ, ու Տէրոջը առջեւը՝ վարագուրին առ-
18 ջեւը նոր անգամ սրսկէ։ Եւ արիւնէն մէկ չ
ժողովքի խորանին մէջ Տէրոջը առջեւը եղած
սեղանին եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ. ու
Հաճոյ բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին դը-
րանը քով եղած ողջակէզի սեղանին յա-
19 տակը թափէ։ Եւ անոր բոլոր ճարպը պի-
տի վերչնէ անկէ, ու սեղանին վրայ պա-
20 րէ։ Եւ մեղքի պատարագ եղած զուարա-
կին ինչպէս որ բրաւ, սա զուարակին ալ
անանկ պիտի բնէ. Ու քահանան անոնց հա-
մար քաւութիւն բնէ, ու անոնց Թողութիւն
21 բլլայ։ Եւ բանակէն դուրս պիտի հանէ զուա-
րակը, ու ինչպէս որ առջի զուարակը սրբեց,
ու ալ անանկ պիտի սրէ. ժողովքին համար
մեղքի պատարագ մին է ան։
22 Երբոր իշխան մը մեղք գործելու բլլայ, ու
իր Տէր Աստուծոյն արգիլած բաներէն մէկը
23 Սխալմամբ ընելով յանցաւոր բլլայ, Թէ որ
իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի, իրեն հա-
մար այծեքէն արու անարատ նոխազ մը ընծայ
24 պիտի բերէ. Եւ Իր ձեռքը նոխազին գլխուն
վրայ պիտի դնէ, ու զանիկա Տէրոջը առջեւը
մորթէ մեղքի պատարագ մին է։ մեղքի
25 պատարագ մին է ան։ Ուր քահանան մեղքի
պատարագին արիւնէն իր մատովը պիտի առ-
նէ, ու ողջակէզի սեղանին եղջիւրներուն վրայ
պիտի դնէ, և անոր Հաճոյ արիւնը ողջակէզի
26 սեղանին յատակը թափէ. Եւ անոր բոլոր

ճարպը խաղաղութեան զոհին ՝ճարպին պէս ուսերին վրայ պիտի կրէ · ու քահանան անոր մեզքին համար քաւութիւն ընէ , և խաղաղութիւն ըլլայ անոր ։
27 Եւ թէ որ երկրին ժողովրդէն մէկը մեղանչէ՝ ու Տէրոջը արգիւած բա-
28 ներէն մէկը ընելով յանցաւոր ըլլայ , ՝թէ որ իր ըրած մեզքը իրեն ծանուցուի , իր ըրած մեզքին համար իր ընծան այծերէն անարատ
29 էգ այծ մը պիտի բերէ ։ ՚Ձեռ իր ձեռքը մեզքի պատարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու մեզքի պատարագ եղած տեղը զարկէզ-
30 ներուն հարիւրելը տեղը մորթէ ։ Եւ քահանան իր մատովը անոր արիւնէն պիտի առնէ , ու զոհասեղանին եղջիւրներուն վրան դնէ , և ՏՀոգէն բոլոր արիւնը սեղանին յատակը թա-
31 փէ ։ Եւ անոր բոլոր ճարպը խաղաղութեան զոհին ՚ճարպը փրցուելուն պէս ՚պիտի փրրցնէ ։ ու քահանան պիտի զայն սեղանին վրայ ՚անոյշ հոտի համար Տէրոջը առնելու համար ՚ետ մը պիտի բերէ ։ Եւ քահանան անոր համար քաւութիւն ընէ ,
32 ու անոր թողութիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ մեզքի պատարագի համար գառն մատուցանելու ըլլայ , անարատ էգ մը պիտի բերէ ։
33 Եւ իր ձեռքը մեզքի պատարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու զոհակիզութեան տեղը մեզքի պատարագն համար մորթէ
34 ան ։ Եւ քահանան իր մատովը մեզքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , ու զոհակիզի սեղանին եղջիւրներուն վրան դնէ ։ և Տ-ոջ
35 բոլոր արիւնը սեղանին յատակը թափէ ։ Եւ խաղաղութեան զոհէն գառին ճարպը փրցուելուն պէս՝ ասոր բոլոր ճարպը պիտի փրցնէ ։ ու քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ ան ՚Տէրոջը պատարագներուն հետ ։ Ու քահանան անոր բրած մեզքին համար քաւութիւն ընէ , ու թողութիւն ըլլայ անոր ։

Գլ · Ե

1 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու ՚երդումի ձայնը լսելով վկայ ըլլայ , կամ իմաց տեսած ըլլայ կամ գիտցած , թէ որ չմեղադրէ , իր չա-
2 ցանքը պիտի կրէ ։ կամ հանձ մը անմաքուր բանի մը կամ անմաքուր գազանի մը դիակ կամ անմաքուր սողունի մը դիակ դպչելու ըլլայ , թէպէտև չգիտնալով , անիկա անմաքուր ու
3 ՚յանցաւոր ըլլայ ։ կամ Տմարդու անմաքրութեան՝ որ և իցէ պիղծ բնոյ անմաքրութեան դպչելու ըլլայ չգիտնալով , ինքը ան գիցած ատենը յանցաւոր պիտի ըլլայ ։
4 կամ անձ մը ՝տարբ կամ ՝բարիք ընելու համար բերնովը անխորհուրդ գրուելով՝ երդում ՚ընելու ըլլայ , (ինչպէս որ մարդիկ երդում անխորհուրդ կը գրուին ,) թէ որ չգիտնալով ըլլայ , ինքը ան գիցած ատենը ասոնց
5 մէկուն մէջ յանցաւոր պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ ասո բաներէն մէկուն մէջ յանցաւոր ըլլայ , անոր համար ՚իր մեզք գործելը խոստովանի ։
6 և ՚իր ըրած մեզքին համար իր յանցանքին պատարագը Տհոտերէն էգ մը , ոչխարէն էգ գառնուկ մը կամ այծերէն էգ ուլ մը մեզքի պատարագի համար պիտի բերէ Տէրոջը ։ ու քահանան քաւութիւն ընէ անոր իր մեզքին համար ։
7 Եւ ՝թէ որ ոչխար կամ այծ բերելու կարող չըլլայ , իր ըրած յանցանքին համար ՚երկու տատրակ կամ ազաւնի երկու ձագ բերէ պիտի բերէ Տէրոջը , մէկը մեզքի պատարագ ,
8 և մէկալը ողջակէզ ըլլալու համար ։ Եւ քահանային պիտի բերէ զանոնք , ու անոնց նախ պիտի մատուցանէ մէկը՝ որ մեզքի պատարագ է , և անոր գլուխը իր վիզէն չկտրէ ,
9 յոլ ՝փրցնէ ։ Եւ մեզքի պատարագին արիւնէն սեղանին Ա՛ յտը պիտի օրհէ , ու մնացած արիւնը սեղանին յատակը պիտի քամի ։ ասիկա մեզքի պատարագ է ։ Եւ մկալը ՚բուս օրինի ողջակէզ պիտի ընէ ։ Ու քահանան անոր քաւութիւն ընէ իր բրած մեզքին համար , և անոր թողութիւն ըլլայ ։
11 Եւ ՝թէ որ երկու տատրակ կամ ազաւնիի երկու ձագեր բերելու կարող չըլլայ , անանր մեզք գործած իր ընծային համար արդամի մը տասնեորդ մասը բարակ ալիւր պիտի բերէ մեզքի պատարագի համար ։ Ոչ անոր վրայ ձէթ պիտի դնէ՝ ոչ ալ վրան կնդրուկ դնէ ։
12 ինչու որ մեզքի պատարագ է ան ։ Եւ քահանային պիտի բերէ ան , ու քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր յիշատակին համար առնէ , ու սեղանին վրայ այրէ Տէրոջը ՝պատարագներուն հետ ։ մեզքի պատարագ է ան ։
13 Ինչ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ ասո բաներուն մէկուն մէջ բրած մեզքին համար , ու անոր թողութիւն ըլլայ ։ և ՚ետ-ոջը հարկ ընծայի պէս քահանային պիտի ըլլայ ։
14 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին ըսելով ,

ա. Գլ · գ · 5 ։
բ. Ելմ · 20 · Թուա · ժե · 28 ։
գ. Ելմ · 20 · Թուա · ժե · 27 ։
դ. Ելմ · 23 ։
ե. Ելմ · 4 · 24 ։
զ Գլ · գ · 3 ։
է Գլ · գ · 14 ։
ը Եմ · ԻՓ · 18 · Գլ · ա · 9 ։
թ Ելմ · 20 ։
ժ Ելմ · 28 ։
ի Ելմ · 28 ։
լ Գլ · գ · 5 ։
խ Ելմ · 28 · 31 ։
ծ գ-ոջ-ը · 31 · Մաս · իգ · 63 ։
կ Ելմ · 17 · Գլ · ե · 15 · Ժե · 16 · ՄՓ · 31 · իբ · 22 · Գաղ · իգ · 18 ։
հ Ելմ · 17 · Թուա · Փ · 15 ։
ձ Գլ · ժա · 24 · 28 · 31 · 39 · Թուա · ՄՓ · 11 · 15 · 16 ։
ղ Ելմ · 17 ։
ճ Գլ · ե · 1 · 18 · 30 · 34 ։
մ Ելմ · 20 · Գլ · ե · 15 · Ժե · 11 · 12 ։
յ Գլ · ա · 14 ։
ն Գլ · ա · 15 ։
շ Գլ · գ · 7 · 18 · 30 · 34 ։
ո Ելմ · գլ · ա · 14 ։
չ Գլ · գ · 26 ։
պ Թուա · ե · 15 ։
ջ Գլ · բ · 2 ։
ռ Գլ · բ · 5 ։
ս Գլ · գ · 35 ։
վ Գլ · գ · 26 ։
տ Գլ · բ · 3 ։

15 ՚Թէ որ անձ մը յանցանք մը ընէ ու սխալմամբ Տէրոջը սուրբ բաներուն մէջ մեղք գործէ, իր յանցանքի պատասխանին համար Տէրը բարեպարիսի ոչխարին համեմատ քու արժեցուցածիդ չափ սիկղի արծաթով Հօտերէն անա-
16 բառ խոյ մը պիտի բերէ Տէրոջը։ Եւ սուրբ բաներուն մէջ իր ըրած վնասը պիտի հատուցանէ, ու անոր վրան հինգերորդ մաս մըն ալ աւելցնէ, և քահանային տայ ան. ու քահանան յանցանքի պատասխանին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր, և Թողութիւն ըլլայ անոր։

17 Եւ թէ որ հանձ մը մեղանչէ, ու Տէրոջը բոլոր պզդիսած բաներէն մէկը ընէ, թէեւ և անգիտութեամբ, հանցանք է, ու
18 իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ։ Եւ քու արժեցուցածիդ պէս՝ յանցանքի պատասխանին համար Հօտերէն անարատ խոյ մը պիտի բերէ քահանային. ու քահանան անոր հաշտութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ մեղանչած համար. և անոր Թողութիւն պիտի ըլլայ։ Ա՛ն յանցանքի պատասխանի է. Հանդիսա անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէրոջը առջեւը։

ԳԼ. Զ

1 Գիտութեամբ գործած մեղքի համար յանցանքի պատասխանը։ 8 Ողջակէզին. 14 ու հացի ընծային կանոնը։ 19 Ա՛ն հանցանքի սրբագործման համար մատուցելուն պատասխանը։ 24 Մեղքի պատասխանին կանոնը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Թէ որ անձ մը մեղանչէ, ու Տէրոջը գէմ յանցանք մը ընէ, և իր դրացիին խոտան տալանդի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բանի մը համար՝ և կամ ապահովուած բանի մը համար, կամ՝ իր գողցիր
3 խաբեպատիժին ընելու ըլլայ, կամ՝ կորսուած բան մը գտնէ, և սրանցմով՝ հաստատելով բան մը ընէ, բոլոր այս բաներուն մէկ
4 կն ալ որ մարդ կրնայ ընել, մեղանչելու՝ ըլլայ, Ա՛նանկը մեղք գործելուն ու յանցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խաբեպատիժով ստացած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝
5 կամ գտած կորսուածը նոյ պիտի տայ. կամ ամէն բան որուն համար ստոյգ երդում բրած է, անկիա բնաւ դարձնէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ, և իր յանցանքի պատասխանին օրը՝
6 որու որ կը վերաբերի՝ անոր պիտի տայ։ Եւ իր յանցանքի պատասխանը Տէրոջը պիտի բերէ, արմենէն հօտերէն հանարատ խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ՝ յանցանքի դէպ ի քահանային համար։ Եւ քա-
7 հանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջեւը. և ինչ բանի համար որ յանցանք բրած է, Թողութիւն պիտի ըլլայ անոր։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
9 Պատուիրէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և ըսէ, Ողջակէզին օրէնքը սա է. ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչեւ առաւօտ անգամ կամ կրակին վրայ պիտի ըլլայ, ու սեղանին կրակը
10 դէպ անոր մէջ վառած պիտի մնայ։ Եւ քահանան իր քանակ պատմուճանը պիտի հագնի, ու իր քանակ վարտիքը մերկութենին վրայէն հագնի, և կրակով այրուած ողջակէզին մոխրը սեղանին վրայէն պիտի վերցնէ, ու նախա-
11 նին քովը դնէ. Եւ իր զգեստները պիտի հանէ, և ուրիշ զգեստներ հագնի. ու մոխիրը բանակէն դուրս Խնամքով տեղ մը պէ-
12 տի հանէ։ Եւ սեղանին վրայի կրակը անոր մէջ դէպ վառած պիտի ըլլայ -- պիտի չմարի. և քահանան ամէն առաւօտ անոր վրայ փայտեր այրէ, ու անոր վրան ողջակէզը չարէ, և անոր վրան խաղաղութեան զոհերուն
13 ճարպը պիտի այրէ։ Կրակը սեղանին վրայ միշտ վառած պիտի ըլլայ -- պիտի չմարի։
14 Ու Հացի ընծային օրէնքը սա է. Ահարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն անիկա Տէ-
15 րոջը առջեւը սեղանին առջեւն։ Եւ իր ձեռքը լեցուն անկէ՝ ալիւնէն հացի ընծային բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն և հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցնէ, և անոր յիշատակը սեղանին վրայ անոյշ հո-
16 տի համար այրէ Տէրոջը։ Եւ Ահարոնի և անոր որդիքը պիտի ուտեն. հանմէյր հացէր ըշտխոլէ՝ սուրբ տեղը պիտի ուտեն ան. Ժողովքի խորանին սրահին մէջ
17 ուտեն ան։ Թխորով պիտի չթխուի. Իմ պատարագներէս ձեզ տուի ան իրենց բաժին ըլլալու. հանկա մեղքի ու յանցանքի պա-
18 տարագներու պէս ամենասուրբ է։ Ահարոնի որդւոց բոլոր արուներէն պիտի ուտեն ան. Տէրոջը պատարագներէն ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ սա. հանկն անոնց դպչողը սուրբ ըլլայ։
19 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
20 Ահարոնին ու անոր որդւոցը օծուելու օրը

1 Գլ. իբ. 14.
2 Ել. ի. 13։ Ելկ. իե. 25։ Ղեւտ. ժ. 10։
3 Ղեւտ. ժ. 10։
4 Ել. գ. 5։ Ել. իբ. 14։ Ել. ի. 13, 15, 17, 21։ Թուա. ե. 7։
5 Գլ. գ. 16։
6 Գլ. գ. 9։
7 Ել. ի. 15։ Գլ. գ. 8։
8 Ել. ի. 2։ Ել. իբ. 43։ Ղեւտ. ի. 1։ Ել. իե. 1։ Ել. ի. 2։ Ել. իբ

Ղեւրղը մնաւոյանելու զոհերին ու է. զարդուելն առանելորդ մնալ բարակ ալիւր առին օր հացի ընծայի համար զեղ հասցուել, կեր
21 առաւօտուն ու կէսը իրիկուներ։ Ցորակի մէջ նեղբ հնար եղալ պիտի չինեն։ Ըրադարձալ պիտի բերես ան, և հացի ընծային եփած կոտ
22 լուանքները անոյշ հոտի համար Ղեւրղը պի
զը օծուելու քահանան պիտի մնաւոյանէ անասիկա Ղեւրղը յաւիտենական կանոն ըլլալով՝
23 Ըրդրդովին պիտի սրբուի։ Եւ քահանային առին հացի ընծան բոլորովին պիտի սրբուի, պիտի չուտուի։
24 Եւ Ղեւրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
25 Խօսի Ասպատին ու անոր որդւոցը և բոլ
Ամեղքի պատարագին օրէնքը սա է. Ղիղա
կէզին մերմուած տեղը պիտի մերմուի մեղ
քի պատարագը Ղեւրղը առնելը՝ սա սահնա
26 սուրբ է։ Մեղքի պատարագը մնաւոյանող
քահանան պիտի ուտէ անոր։ Սուրբ տեղը ժո
27 զովքի խորանին սրահը պիտի ուտուի։ Ինչ
որ անոր միսին դպչի՝ սուրբ պիտի ըլլայ։ և
թէ որ անոր արիւնէն հանդեպի մը վրայ
ցաթկէ, սուրբ տեղը պիտի լուանա անոր տեղ
28 վրայ ցաթկեր էր։ Եւ հողէ անօթը որուն մէջ
եռացուցած է — պղ, պիտի կոտրուի։ ու
թէ որ պղնձէ անօթի մէջ եռացուցած ըլ
29 լայ, պիտի չփուի ու ջրով լուացուի։ Քահա
նային բոլոր արուներուն պիտի ուտեն անոնք։
30 Սա անհնաւոյը է։ Իր ամէն մեղքի պատա
րագը որուն արիւնէն ժողովքի խորանը կը
բերուի սուրբ տեղին մէջ քաւութիւն ընելու
համար, պիտի չուտուի, կրակով պիտի այ
րուի։

ԳԼ. Է

1 Կամ չանցնելի պատարագին 11 և խոշոր ընտանի զոհերուն։ 12 Թէ շնորհակալութեան համար ըլլայ։ 16 Թէ ուրիշ։ և թէ կամաւոր բնծայի համար։ 22 Շարայ 26 ու արիւն ուտել չը արգիլուած է։ 28 Խոշոր ընտանի զոհերուն քահանային իրաւունքը։

1 Եւ Յանցանքին պատարագին օրէնքը սա է։
2 Սա սահնաւոյը է։ Ողջակէզը մերմած տեղերուն յանցանքին պատարագը պիտի մերմեն, և անոր արիւնը սեղանին վրայ չորս
3 կողմանի պիտի սրսկէ։ Եւ անկէ Ճրոյոր ճարպը՝ պոշին գլխովը ու փորոտիքը ծածկող ճարպը
4 պր պիտի մնաւոյանէ։ Եւ երկու երիկամունքը ու կռնչերին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին վրայի թաղանթը երի
5 կամնոցներով միասին պիտի փրցնէ։ Եւ

ա Եղ. իԲ · 2։	փ Ամր. 17 · Գէ. իա · 28։	10 ·
գ Եղ. իգ · 26։	ք Գէ. ժ · 17 · 18։ Թուա · իԲ · 9 · 10 · Եզեկ · իդ · 23 · 29։	2 Ամր · 25։
ե Կամ կոտ կոտ եղած		ֆ Գէ. գ · 7 · 11 · 12 · 15 · 21 · ժ · 15 · ժգ · 27 · ԵՐԲ · ժգ · 11 · —
զ Գէ. գ · 3։		
է Եղ. իԲ · 25։		
ը Գէ. գ · 3 · ե · 5։	ղ Ամր · 16։	
թ Գէ. գ · 3 · ե · 5 · 11 · գ · 24 · 29 · 33։	ձ Եզ. իԲ · 37։ ե · 23։	
ժ Գէ. ժ · 33 · 35։	ճ Գէ. ժ · 17 · 18 · Թուա · ժբ · 9 · 10։	
ի Գէ. բ · 3։	մ Գէ. ժ · 17 · 25։ Թուա · 28։	
լ Գէ. գ · 25 · 26։		

ն Գէ. ա · 3 · 5 · 11 · գ · 24 · 29 · 33։	13 ·	ի Ելմ. գ · 5։
շ Գէ. ե · 3 · 10 · Թուա · ժբ · 9 · Եզեկ · իգ · 29։		լ Թուա · ժբ · 8 · 11 · 19։
ո Գէ. գ · 4 · 9 · 10։		խ Գէ. իբ · 30։
չ Եբր · յոր		ծ Գէ. ժԲ · 6 · 7 · 8։
պ Գէ. ժ · 1 · իբ · 18 · 21։		կ Թուա · ժբ · 27 ·
ջ Գէ. բ · 4 · Թուա · ե · 15։		հ Գէ. ժա · 10 · 11 · 41 · ԺԲ · 7։
		յ Գէ. ժե · 3։
		ղ Ծն · ժե · 14։

21 զոմանցդէն պահ կոտրած է. եւ ամէն ոեւէ անմաքուր բանի մը [Ե] մարգու անմաքրութեան [Ե] անմաքուր անասունի՝ և [Ե] անմաքուր կերպ անմաքուր °պիղծ բանի՝ մը զոր անձը [Ե] զոր ոեւէ մարդու անմաքրութեան զոհին միսէն ուտելու [Ե] լայ, ան անձը Ի ժողովրդէն պահ կոտրած։

22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,

23 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Ինաս ար- ջառի կամ ոչխարի կամ այծի ճարպ չուտէք։

24 Եւ °մեռած անասունին ճարպը ու °դիւա- ւատածին ճարպը ամէն գործի մէջ պահ գործածուի, բայց անկէ բնաւ պահ չուտէք։

25 Քանզի ով որ Տէրոջը պատարագ մատու- ցուելու անասունին ճարպէն ուտելու [Ե] լայ, ան ուտող անձը իր ժողովրդէն պահ կոր- չնայ։

26 տաճ։ Նե ձեր ամէն բնակարանութեան մէջ բնաւ արիւն պահ չուտէք, [Ե] մարդուն

27 [Ե] լայ և [Ե] անասունի։ Ամէն անձ որ ինչ և իցէ արիւն ուտէ, ան անձը իր ժողովրդէն պահ կոտրուի։

28 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,

29 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Ով ինչ- պատրաստողը իր խաղաղութեան զոհին ընծայ մը պահ բերէ

30 Տէրոջը՝ Տէրոջը պատարագները իր ձեռ- քովը պահ բերէ. երբուժոյ ճարպը պահ բերէ, որ °երբուժը երեսրցնելու ընծայի հա-

31 մար երեսրցուի Տէրոջը առջեւը։ Եւ քահա- նան ճարպը պահ պիտի ւեզպնին վրայ։ Երպց երբուժը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պի-

32 տի լլայ։ Եւ ձեր խաղաղութեան զոհերուն °աջ գիսաը քահանային պահ տաք՝ բաձ-

33 րայնելու ընծայի համար։ Ահարոնի որ- դւոցմէն խաղաղութեան զոհին արիւնը ու ճարպը ով որ մատուցանէ, աղ գիսաը անոր

34 բաժինը պահ լլայ։ Քանզի անոնց խաղա- ղութեան զոհերէն երեսրցնելու երբուժը և բարձրացնելու գիսաը Իսրայէլի որդւոցմէն առի, և անոնք յաւիտենական կանոնով Ի- սրայէլի որդւոցմէն Ահարոն քահանային ու

35 անոր որդւոցը տուի։ Ասիկա Տէրոջը պա- տարագներէն Ահարոնին և անոր որդւոցը օծման իրաւունքի համար որ-եր-ցա, զանոնք Տէրոջը քահանայութիւն ընելու մատուցած

36 օրը, Որ °զանոնք օծած օրը Տէրը հրամա- յեց որ Իսրայէլի որդւոցմէն իրենց ցեղերուն մէջ յաւիտենական կանոնով անոնց տրուի։

37 °Ողջակէզին, Հացին ընծային և մեղքի պատարագին և յանցանքի պատարագին ու օրհնութիւններուն և °խաղաղութեան զո-

38 հին օրէնքը ատ է, Որ Տէրը պատուիրեց Մով- սէսին Սինայ լեռը, այն օրը որ Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց Իրենց ընծաները Տէ- րոջը մատուցանելու. Սինայի անապատին մէջ։

ԳԼ. Ը

1 Մովսէս խօսեցաւ ընդ Աստուած ու անոր ըսաւ, 2 Ա- ռնիդ ու անոր որդւոցը, և Ահարոն ու անոր որդւոցը, և 3 Ամենայն ժողովուրդը ժողովի առ Մովսէս։ Եւ Մովսէս ըրաւ որպէս Տէրը պատուիրեց նմա։ Եւ ժողովը ժողովի առ Մովսէս։ 4 Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովրդեան, Ա- յս է բանը զոր Տէրը պատուիրեց ընել։ 5 Եւ Մովսէս մերձեցոյց Ահարոն և անոր որդիները և լուաց զանոնք ջրով։ 6 Եւ ետ Ահարոնի զերազգեստն և զգեցոյց զնա և զգօտեաւ զնա և զեփովդն հագուցանէ զնա և զկրծապատն զնոյն և կապեաց զնա զգօտեաւ զեփովդին և զարդարեաց զնա անդ։ 7 Եւ ետ զկիդարն ի գլուխ նորա և եդ ի կիդարին զթիթեղն ոսկի սրբութեան զպսակ նորա որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի։ 8 Եւ առ զիւղն և զուրիմ և զթումմիմ։ 9 Եւ եդ զկիդարն ի գլուխ նորա և ի վերայ կիդարին եդ զթիթեղն ոսկի զպսակ սրբութեան որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի։ 10 Եւ Մովսէս առեալ զիւղն և զամենայն որ էր անդ և սրբեաց զնոսա։ 11 Եւ ցանկ ի վերայ սեղանոյն եօթ անգամ։ Եւ օծանեաց զսեղանն և զամենայն կահս նորա և զաւազանն և զհիմն նորա սրբել զնոսա։ 12 Եւ եղեն ի վերայ գլխոյ Ահարոնի և օծանեաց զնա սրբել զնա։ 13 Եւ մերձեցոյց Ահարոն և զորդիսն նորա և հագուցանէ զնոսա զկիտոնսն և կապեաց զնոսա զգօտեաւ և զարդարեաց զնոսա կիդարս որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի։ 14 Եւ մերձեցոյց զցուլն զպատարագին զեղջերոյ և եդին Ահարոն և անոր որդիքն զձեռսն իւրեանց ի գլուխ զեղջերոյն զպատարագին։ 15 Եւ մորթեաց զնա և առ Մովսէս զարիւնն և եդ զմատն ի շուրջ զեղջերոյն զպատարագին։

Մոաբէա արիւնը առաւ, ու իր մատովը սեղա-
նին եղջիւրներուն վրայ դնելով չորեքանակի,
մնացրեց սեղանը. ու արիւնը սեղանին յատակը
թափեց, և անոր վրայ քառասիւն ընելու
16 համար սրբեց զայն։ Եւ փորոտիքին վրան
եղած բոլոր ճարպը, և լյարդին թաղանթը,
ու երիկու երիկամունքը, և անոնց ճարպը
առաւ, ու Մոաբէա սեղանին վրայ սրբեց ածե։
17 Բայց գոմարակը, այսինքն անոր մորթը և միսը
ու անոր աղբը, բանակին դուրսի դին կրա-
կով այրեց, Տէրոջը Մոաբէային պատուիրա-
ծին պէս։

18 Եւ ոչխարկին խոյը մատուցուց. և Ահա-
րոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խո-
19 յին գլխուն վրայ դրին։ Եւ մորթեց զայն։
և Մոաբէա չորքանակի սեղանին վրայ սրսկեց
20 արիւնը։ Եւ խոյը կոտոր կոտոր բրաւ. ու
Մոաբէա այրեց գլուխը և կտորները ու ճար-
21 պը։ Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով լուաց։
և Մոաբէա բոլոր խոյը սեղանին վրայ այրեց.
ասիկա ողջակէզ — անուշահոտ պատարագ
մին էր Տէրոջը, ինչպէս որ Տէրը Մոաբէային
պատուիրեց։

22 Եւ մատուցաւ միւսկալ խոյը, այսինքն օրհ-
նութեան խոյը. և Ահարոն ու անոր որդիքը
իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին։
23 Եւ մորթեց զայն. ու Մոաբէա անոր արիւնէն
առաւ, և Ահարոնին ականջին բլիթային
վրայ, ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ,
և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դրաւ։
24 Եւ Ահարոնին որդիքը մատուցուց, ու Մոա-
բէա անոր արիւնէն անոնց աջ ականջնոտուկ բլի-
թայնեղուն վրայ, և անոնց աջ ձեռքերուն
մեծ մատերուն վրայ, ու անոնց աջ ոտքերուն
մեծ մատերուն վրայ դրաւ. և Մոաբէա սե-
ղանին վրայ չորքանակի սրսկեց զարիւ-
25 նը։ Եւ ճարպը, գմակը, ու փորոտիքին վը-
րան եղած բոլոր ճարպը, և լյարդին թաղան-
թը, ու երիկու երիկամունքը, և անոնց ճար-
26 պը, ու աջ զիստը առաւ։ Ու Տէրոջը առջևը
եղած անխմոր հացի սակաւէն անխմոր չօթ
մը, եղով հացի չօթ մը ու լաւաշ մը առաւ,
և ճարպերուն վրայ ու աջ զաստին վրայ դը-
27 րաւ։ Եւ ամէնը Ահարոնին ու անոր որ-
դւոցը ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը առ-
28 ջևը երերցնելու ընծայ ըստուց։ Եւ Մոա-
բէա անոնց ձեռքէն առաւ զանոնք, ու սե-
ղանը եղած ողջակէզին վրայ այրեց. ասոնք
օրհնութեան համար անուշահոտ պատարագ
29 էին Տէրոջը։ Եւ Մոաբէա երբուձը առաւ, ու
Տէրոջը առջևը երերցնելու ընծայ մատուց.
ասիկա օրհնութեան խոյէն Մոաբէային բա-
ժինը եղաւ, Տէրոջը Մոաբէային պատուիրա-
30 ծին պէս։ Եւ Մոաբէա օծման եղէն ու սե-
ղանին վրան եղած արիւնէն առնելով՝ Ահա-
րոնին վրայ — անոր հանդերձներուն վրայ՝
և անոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու անոր
որդւոցը հանդերձներուն վրայ սրսկեց. և
Ահարոնը — անոր հանդերձները և անոր հետ
անոր որդիքը ու անոր որդւոցը հանդեր-
ձները սրբեց։
31 Եւ Մոաբէա բաւ Ահարոնին ու անոր որ-
դւոցը, «Միսը ժողվեցի խորանին դարձը քով
եփացուցէք, և հոն օրհնութեան ոտկաբին մէ-
ջի հացերովը կերէք զանիկա, ինչպէս որ «ին-
ծի պատուիրեցաւ» ըսելով թէ Ահարոն ու
32 անոր որդիքը պիտի ուտեն զանիկա։ Եւ մի-
սէն ու հացէն ուրիշացած կրակով այրեցէք։
33 Եւ եօթը օր ժողվքի խորանին դռնէն դուրս
մի ելլէք, մինչև ձեր օրհնութեան օրերուն
վերջին օրը. ինչու որ ձեր օրհնութիւնը եօ-
34 թը օր կ'ըլլայ։ «Ա՛ս օրուան եղածին պէս՝
ձեզի համար քառասիւն ընելու՝ Տէրը հր-
35 ամայեց բրաւ. ըստ ընել։ Ուստի ցորեկը ու
գիշերը եօթը օր ժողվքի խորանին դարձը
քով պիտի նստիք, ու «Տէրոջը պահպանու-
թիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք. քանզի
36 ասանկ պատուիրուած է ինծի Տէր»։ Եւ
Ահարոն ու անոր որդիքը Տէրոջը Մոաբէային
ձեռքովը պատուիրած ամէն բաները ըրին։

ԳԼ. Թ

1 Ահարոնին մատուցած առջի պատարագները իրեն համար
ու ժողովրդին համար։ 8 Իւրզի պատարագը։ 12 ու իրեն
համար մատուցած ողջակէզը։ 15 ժողովրդի համար եղած
պատարագները։ 23 Մոաբէա ու Ահարոն ժողովրդը կ'օրհ-
նեն։ 24 Տէրոջմէ կրակ կու գայ սեղանին վրայ։

1 Եւ «եղաւ որ ութերորդ օրը Մոաբէա կան-
չեց Ահարոնը ու անոր որդիքը և Իսրայէլի
2 ծերերը։ Եւ բաւ Ահարոնին, «Ա՛ռ քեզի
մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուա-
րակ մը, ու ողջակէզի համար խոյ մը՝ անունք
անարատ ըլլան. և Տէրոջը առջևը մատ-
3 ցուր։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը պիտի խօսիս
ըսելով, «Մեղքի պատարագի համար այծե-
րէն նոհատ մը և ողջակէզի համար զուա-
րակ մը ու գառնուկ մը առէք. մէկ տարե-
4 կան՝ անարատ ըլլան. Նաև խաղաղութեան
զոհերուն համար Տէրոջը առջևը զոհելու
արջառ մը ու խոյ մը. ու Եղով չաղուած հացի
5 պիտի երթնայ։ Եւ Մոաբէային պատուիրածը

3 Եւ. ԼԲ. 13. Գւ. գ. 8.
4 Գւ. գ. 11. 18. Եւ. ԼԲ. 14.
5 Եւ. ԼԲ. 15.
6 Եւ. ԼԲ. 15.
7 Եւ. ԼԲ. 15.
8 Եւ. ԼԲ. 19. 31.
9 Եւ. ԼԲ. 22.
10 Եւ. ԼԲ. 25.
11 Եւ. ԼԲ. 24. Եւ.
12 Եբր. Երեցաց.
13 Եւ. ԼԲ. 25.
14 Եւ. ԼԲ. 26.
15 Եւ. ԼԲ. 21. Ե. 30. Թուա. գ. 3.
16 Եւ. ԼԲ. 31. 38.
17 Կ՚ել ես պատարէքեզ.

18 Եւ. ԼԲ. 34.
19 Եւ. ԼԲ. 30. 35. Եզեկ. Թ. 25. 26.
20 Եբր. Ե. 10.
21 Թուա. գ. 7. Բ. 19. Օբ. ժա. 11. գ Օբ. ժա. 11. գ Թագ.
22 Ր. 3.
23 Գւ. Ը. 18.
24 Գւ. գ. 23. Եզր. գ. 17. ժ. 19.
25 Գւ. ր. 4.
26 Հմր. ե. 23. Եւ. ԼԲ. 43.

ժողովի խորանին առջեւը բերին։ ու բոլոր ժողովը մտեցան ու ՏԷրոջը առջեւը կայ-
6 նեցան։ Եւ Մովսես բաւ, ևս է ՏԷրոջը պատուիրած բանը։ աս ըրէք, ու ԽՏէրոջը
7 փառքը ձեզի պիտի երեւնայ։ Եւ Մովսես ըսաւ Ահարոնին, Անզանին մտնելիր, ու էքօլ մեզքի պատուաղդ և ողջակէզդ ըրէ, և քեզի համար ու ժողովրդին համար քաւութիւն ըրէ։ և Խժողովրդին բնծան մատուցանէ լոյ՝ անոնց համար քաւութիւն ըրէ ՏԷրոջը պատուիրածին պէս։
8 Ալսոյն Ահարոն անզանին մտնեցաւ, և իրեն համար եղած մեզքի պատուաղին զուա-
9 րակ մորթեց։ Եւ Ահարոնին որդիքը արիւնը մտնեցուցին անոր։ ու անկից իր մատը արիւնը թաթխեց, ու անզանին եղջիւրնեքուն վրայ դրաւ, և հատ արիւնը սեզանին յատակը թափեց։ Բայց մեզքի պատաղէն ճարպը ու երիվամնէքիերը և լեարդին թաղանթը սեզանին վրայ այրեց, ինչպէս որ ՏԷրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
11 Եւ միսը ու մորթը բանակին դուրսի դին
12 կրակով այրեց։ Եւ ողջակէզը մորթեց։ ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին, և
13 անոր վրայ չորս անակի արակց ան։ Եւ ողջակէզը կտորներովը ու գլխովը անոր բե-
14 րին, և սեզանին վրայ այրեց։ Եւ փորոտիքը ու ատքերը լուաց, ու սեզանին վրայի ողջակէզին վրայ այրեց։
15 Եւ ժողովրդին բնծան մատուցուց, ու ժողովրդին համար մեզքի պատաղդ ըլ-
16 լալու նոխազը առաւ, և մորթեց անիկա, ու մեզքի պատաղդ բրաւ առջինին պէս։ Եւ ողջակէզը մատուցուց ու ըստ օրինի մատուց։
17 Եւ Հացի բնծան մատուցուց, ու անկէ ձեռքը լեցուց և սեզանին վրայ այրեց, առա-
18 ռաւտի ողջակէզին վրայ։ Եւ ժողովրդին Խաղաղութեան զոհ ըլլալու արջառը ու խոյը մորթեց։ և Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին, ու սեզանին վրայ չորս անակի
19 արակց ան։ Եւ արջառէն ճարպերը, ու խոյին գլուխը և ներքինի ծածկող հատը, ու երիվամնէքիերը ու լեարդին թաղանթը էն-
20 ըին։ Եւ ճարպերը կրծքնեքուն վրայ դրին, ու ճարպերը սեզանին վրայ այրեց։
21 Եւ Ահարոն կրծքնեքուն ալ զիսաը ՏՏէրոջը առջեւը Երեսրցներու ընծայ մատուց, Մովսէսին պատուիրածին պէս։

22 Եւ Ահարոն իր ձեռքերը ժողովրդին վրայ վերցուց ու օրհնեց զանոնք։ և մեզքի պատաղդը ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը մատուցանելէն ետքը իջաւ։
23 Եւ Մովսես ու Ահարոն ժողովրդի խորանը մտան, և ելլելով ժողովրդը օրհնեցին։ ու ՏԷրոջը փառքը բոլոր ժողովրդին երե-
24 ցաւ։ Եւ ԽՏէրոջը կրակը կելաւ, ու սեզանին վրայ եղած ողջակէզը և ճարպերը այրեց։ և բոլոր ժողովրդը տեսնելով՝ աղաղակեցին ու երեսնուն վրայ իյնան։

ԳԼ։ Ժ

1 Նադաբ ու Աբիհուդ օսար կրակ մատուցանեցնուն համար իրենց կ՚այրէին։ 6 Ահարոնին ու անոր որդուոց արգելք կը պատուիրէ որ անանց համար ուսգ չընեն։ 8 Քահանայից գործի համար կ՚արգիլէ ի խրատ մեռելոց ժամանակին։ 12 Սուրբ բանիր ուտելուն կանոնը։ 16 Ահարոն ու կտակը զանց ընելուն համար՝ կ՚արդարացնէ։

1 Եւ Ահարոնին որդիքը Նադաբ ու Աբիհուդ՝ ամէն մէկը իր բաժանը առաւ, ու անոնց մէջը կրակ դրին և վրան խունկ դրին, ու ՏԷրոջը առջեւը օտար կրակ մատուցին, որ
2 ինքը պատուիրած չէր անոնց։ Եւ ՏԷրոջը առջեւէն կրակ եկաւ, ու սպառեց զանոնք,
3 և ՏԷրոջը առջեւը մեռան։ Անատեր Մովսես բաւ Ահարոնին, Աս է որ ՏԷրը խոսեցաւ բանովը, ԻՆձի մտեցողներուն մէջ սուրբ պիտի սեպուիմ, ու բոլոր ժողովրդին առջեւը պիտի փառաւորուիմ։ Եւ Ահարոն լուռ կե-
4 ցաւ։ Եւ Մովսես կանչեց Ահարոնին Հօրեղբօրը Ոզիելին որդիքը Միսայէլը ու Եղիսաֆանը, և բաւ անոնց, Մօտեցէք, Տձեր եղբայրները սրբարանին առջեւէն բանակին
5 դուրսի դին վերցուցէք։ Եւ անոնք մտեցան, ու Մովսէսին բսածին պէս՝ զանոնք իրենց չսարկիներովը բանակէն դուրս վերցուցին։
6 Եւ Մովսես բաւ Ահարոնին ու անոր որդուոցը Եղիազարին և Իթամարին, Գլուխնիդ մի բանաք ու Տանդերնիդ մի պատռէք, որ չմեռնիք, և բոլոր ժողովրդին վրայ բարկութիւն չգայ։ բայց ձեր եղբայրները Իսրայէլի բոլոր տունը՝ ՏԷրոջը բրած այրումին
7 վրայ թող լան։ Եւ դուք ժողովի խորանին դռնէն դուրս մի ելլեք, որ չմեռնիք։ Ինչպէս որ ՏԷրոջը օծման ձէթը վրանիդ է։ և անոնք Մովսէսին բսածին պէս բրին։

ր Մշ. է. 3 • Եզր. է. 11։
ա Գլ. ը. 19։
ե Գլ. ը. 20։
զ Գլ. ը. 21։
է Ել. ի. 30։ Ղեւ. ը. 33, 34։
ը Ել. ի. 31։ Ղեւ. ը. 35։
թ Ել. ի. 32։ Ղեւ. ը. 36։
ժ Ել. ի. 33։ Ղեւ. ը. 37։
ի Ել. ի. 34։ Ղեւ. ը. 38։
լ Ել. ի. 35։ Ղեւ. ը. 39։
խ Ել. ի. 36։ Ղեւ. ը. 40։
ծ Ել. ի. 37։ Ղեւ. ը. 41։
կ Ել. ի. 38։ Ղեւ. ը. 42։
հ Ել. ի. 39։ Ղեւ. ը. 43։
ձ Ել. ի. 40։ Ղեւ. ը. 44։
ղ Ել. ի. 41։ Ղեւ. ը. 45։
ճ Ել. ի. 42։ Ղեւ. ը. 46։
մ Ել. ի. 43։ Ղեւ. ը. 47։
յ Ել. ի. 44։ Ղեւ. ը. 48։
ն Ել. ի. 45։ Ղեւ. ը. 49։
շ Ել. ի. 46։ Ղեւ. ը. 50։
ո Ել. ի. 47։ Ղեւ. ը. 51։
չ Ել. ի. 48։ Ղեւ. ը. 52։
պ Ել. ի. 49։ Ղեւ. ը. 53։
ջ Ել. ի. 50։ Ղեւ. ը. 54։
ռ Ել. ի. 51։ Ղեւ. ը. 55։
ս Ել. ի. 52։ Ղեւ. ը. 56։
վ Ել. ի. 53։ Ղեւ. ը. 57։
տ Ել. ի. 54։ Ղեւ. ը. 58։
ր Ել. ի. 55։ Ղեւ. ը. 59։
ց Ել. ի. 56։ Ղեւ. ը. 60։
ւ Ել. ի. 57։ Ղեւ. ը. 61։
փ Ել. ի. 58։ Ղեւ. ը. 62։
ք Ել. ի. 59։ Ղեւ. ը. 63։
օ Ել. ի. 60։ Ղեւ. ը. 64։
ֆ Ել. ի. 61։ Ղեւ. ը. 65։
և Ել. ի. 62։ Ղեւ. ը. 66։
ա Ել. ի. 63։ Ղեւ. ը. 67։
բ Ել. ի. 64։ Ղեւ. ը. 68։
գ Ել. ի. 65։ Ղեւ. ը. 69։
դ Ել. ի. 66։ Ղեւ. ը. 70։
ե Ել. ի. 67։ Ղեւ. ը. 71։
զ Ել. ի. 68։ Ղեւ. ը. 72։
է Ել. ի. 69։ Ղեւ. ը. 73։
ը Ել. ի. 70։ Ղեւ. ը. 74։
թ Ել. ի. 71։ Ղեւ. ը. 75։
ժ Ել. ի. 72։ Ղեւ. ը. 76։
ի Ել. ի. 73։ Ղեւ. ը. 77։
լ Ել. ի. 74։ Ղեւ. ը. 78։
խ Ել. ի. 75։ Ղեւ. ը. 79։
ծ Ել. ի. 76։ Ղեւ. ը. 80։
կ Ել. ի. 77։ Ղեւ. ը. 81։
հ Ել. ի. 78։ Ղեւ. ը. 82։
ձ Ել. ի. 79։ Ղեւ. ը. 83։
ղ Ել. ի. 80։ Ղեւ. ը. 84։
ճ Ել. ի. 81։ Ղեւ. ը. 85։
մ Ել. ի. 82։ Ղեւ. ը. 86։
յ Ել. ի. 83։ Ղեւ. ը. 87։
ն Ել. ի. 84։ Ղեւ. ը. 88։
շ Ել. ի. 85։ Ղեւ. ը. 89։
ո Ել. ի. 86։ Ղեւ. ը. 90։
չ Ել. ի. 87։ Ղեւ. ը. 91։
պ Ել. ի. 88։ Ղեւ. ը. 92։
ջ Ել. ի. 89։ Ղեւ. ը. 93։
ռ Ել. ի. 90։ Ղեւ. ը. 94։
ս Ել. ի. 91։ Ղեւ. ը. 95։
վ Ել. ի. 92։ Ղեւ. ը. 96։
տ Ել. ի. 93։ Ղեւ. ը. 97։
ր Ել. ի. 94։ Ղեւ. ը. 98։
ց Ել. ի. 95։ Ղեւ. ը. 99։
ւ Ել. ի. 96։ Ղեւ. ը. 100։
փ Ել. ի. 97։ Ղեւ. ը. 101։
ք Ել. ի. 98։ Ղեւ. ը. 102։
օ Ել. ի. 99։ Ղեւ. ը. 103։
ֆ Ել. ի. 100։ Ղեւ. ը. 104։
և Ել. ի. 101։ Ղեւ. ը. 105։
ա Ել. ի. 102։ Ղեւ. ը. 106։
բ Ել. ի. 103։ Ղեւ. ը. 107։
գ Ել. ի. 104։ Ղեւ. ը. 108։
դ Ել. ի. 105։ Ղեւ. ը. 109։
ե Ել. ի. 106։ Ղեւ. ը. 110։
զ Ել. ի. 107։ Ղեւ. ը. 111։
է Ել. ի. 108։ Ղեւ. ը. 112։
ը Ել. ի. 109։ Ղեւ. ը. 113։
թ Ել. ի. 110։ Ղեւ. ը. 114։
ժ Ել. ի. 111։ Ղեւ. ը. 115։
ի Ել. ի. 112։ Ղեւ. ը. 116։
լ Ել. ի. 113։ Ղեւ. ը. 117։
խ Ել. ի. 114։ Ղեւ. ը. 118։
ծ Ել. ի. 115։ Ղեւ. ը. 119։
կ Ել. ի. 116։ Ղեւ. ը. 120։
հ Ել. ի. 117։ Ղեւ. ը. 121։
ձ Ել. ի. 118։ Ղեւ. ը. 122։
ղ Ել. ի. 119։ Ղեւ. ը. 123։
ճ Ել. ի. 120։ Ղեւ. ը. 124։
մ Ել. ի. 121։ Ղեւ. ը. 125։
յ Ել. ի. 122։ Ղեւ. ը. 126։
ն Ել. ի. 123։ Ղեւ. ը. 127։
շ Ել. ի. 124։ Ղեւ. ը. 128։
ո Ել. ի. 125։ Ղեւ. ը. 129։
չ Ել. ի. 126։ Ղեւ. ը. 130։
պ Ել. ի. 127։ Ղեւ. ը. 131։
ջ Ել. ի. 128։ Ղեւ. ը. 132։
ռ Ել. ի. 129։ Ղեւ. ը. 133։
ս Ել. ի. 130։ Ղեւ. ը. 134։
վ Ել. ի. 131։ Ղեւ. ը. 135։
տ Ել. ի. 132։ Ղեւ. ը. 136։
ր Ել. ի. 133։ Ղեւ. ը. 137։
ց Ել. ի. 134։ Ղեւ. ը. 138։
ւ Ել. ի. 135։ Ղեւ. ը. 139։
փ Ել. ի. 136։ Ղեւ. ը. 140։
ք Ել. ի. 137։ Ղեւ. ը. 141։
օ Ել. ի. 138։ Ղեւ. ը. 142։
ֆ Ել. ի. 139։ Ղեւ. ը. 143։
և Ել. ի. 140։ Ղեւ. ը. 144։
ա Ել. ի. 141։ Ղեւ. ը. 145։
բ Ել. ի. 142։ Ղեւ. ը. 146։
գ Ել. ի. 143։ Ղեւ. ը. 147։
դ Ել. ի. 144։ Ղեւ. ը. 148։
ե Ել. ի. 145։ Ղեւ. ը. 149։
զ Ել. ի. 146։ Ղեւ. ը. 150։
է Ել. ի. 147։ Ղեւ. ը. 151։
ը Ել. ի. 148։ Ղեւ. ը. 152։
թ Ել. ի. 149։ Ղեւ. ը. 153։
ժ Ել. ի. 150։ Ղեւ. ը. 154։
ի Ել. ի. 151։ Ղեւ. ը. 155։
լ Ել. ի. 152։ Ղեւ. ը. 156։
խ Ել. ի. 153։ Ղեւ. ը. 157։
ծ Ել. ի. 154։ Ղեւ. ը. 158։
կ Ել. ի. 155։ Ղեւ. ը. 159։
հ Ել. ի. 156։ Ղեւ. ը. 160։
ձ Ել. ի. 157։ Ղեւ. ը. 161։
ղ Ել. ի. 158։ Ղեւ. ը. 162։
ճ Ել. ի. 159։ Ղեւ. ը. 163։
մ Ել. ի. 160։ Ղեւ. ը. 164։
յ Ել. ի. 161։ Ղեւ. ը. 165։
ն Ել. ի. 162։ Ղեւ. ը. 166։
շ Ել. ի. 163։ Ղեւ. ը. 167։
ո Ել. ի. 164։ Ղեւ. ը. 168։
չ Ել. ի. 165։ Ղեւ. ը. 169։
պ Ել. ի. 166։ Ղեւ. ը. 170։
ջ Ել. ի. 167։ Ղեւ. ը. 171։
ռ Ել. ի. 168։ Ղեւ. ը. 172։
ս Ել. ի. 169։ Ղեւ. ը. 173։
վ Ել. ի. 170։ Ղեւ. ը. 174։
տ Ել. ի. 171։ Ղեւ. ը. 175։
ր Ել. ի. 172։ Ղեւ. ը. 176։
ց Ել. ի. 173։ Ղեւ. ը. 177։
ւ Ել. ի. 174։ Ղեւ. ը. 178։
փ Ել. ի. 175։ Ղեւ. ը. 179։
ք Ել. ի. 176։ Ղեւ. ը. 180։
օ Ել. ի. 177։ Ղեւ. ը. 181։
ֆ Ել. ի. 178։ Ղեւ. ը. 182։
և Ել. ի. 179։ Ղեւ. ը. 183։
ա Ել. ի. 180։ Ղեւ. ը. 184։
բ Ել. ի. 181։ Ղեւ. ը. 185։
գ Ել. ի. 182։ Ղեւ. ը. 186։
դ Ել. ի. 183։ Ղեւ. ը. 187։
ե Ել. ի. 184։ Ղեւ. ը. 188։
զ Ել. ի. 185։ Ղեւ. ը. 189։
է Ել. ի. 186։ Ղեւ. ը. 190։
ը Ել. ի. 187։ Ղեւ. ը. 191։
թ Ել. ի. 188։ Ղեւ. ը. 192։
ժ Ել. ի. 189։ Ղեւ. ը. 193։
ի Ել. ի. 190։ Ղեւ. ը. 194։
լ Ել. ի. 191։ Ղեւ. ը. 195։
խ Ել. ի. 192։ Ղեւ. ը. 196։
ծ Ել. ի. 193։ Ղեւ. ը. 197։
կ Ել. ի. 194։ Ղեւ. ը. 198։
հ Ել. ի. 195։ Ղեւ. ը. 199։
ձ Ել. ի. 196։ Ղեւ. ը. 200։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝ ըսելով,
9 Երբոր մոգովքի խորհրդը մնայ քեզ դուն և
քեզ հետ, գինի կամ օղի
չխմէք, որ չմեռնիք. ասիկա ձեր ազգերուն
10 մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ, որ սուրբին
ու անսուրբին միջտեղը, և անմաքուրին ու
մաքուրին միջտեղը տարբերութիւն ընէք.
11 Եւ որ իսրայէլի որդւոց ասդիպրնէք բոլոր
կանոնները, որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը
գրուցած է անոնց։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին ու անոր
մնացած որդւոցը Եղիազարին ու Իթամարին,
Տէրոջը պատարագներէն ուրիշացած հացի ըն-
ծան առէք, ու անոնին քովը բաղարջ կե-
13 րէք. Ասկէ՝ որովհետև անոնասւորը է։ Սուրբ
տեղը կերէք անոնիկ, ասկէ՝ որովհետև պատա-
րագներէն քու իրաւունքդ ու քու որդւոցդ
իրաւունքն է. քանզի ինծի տասնակ պատուի-
14 րուած է։ Եւ երեղրցներու երբուծը ու բարձ-
րացներու գիսաը դուն ու քու որդիքդ և
քու աղխինդդ քու հետդ մնալու տեղ մը
պիտի ուտէք. ասկէ՝ որովհետև իսրայէլի որդւոց
խաղաղութեան զոհերէն քու իրաւունքդ ու
քու որդւոցդ իրաւունքին համար տրուած են։
15 Բարձրացնելու գիսաը ու երեղրցնելու երբու-
ծը ճարպին պատարագներովը Տէրոջը առնելո
երեղրցնելու համար պիտի բերեն. և Տէրոջը
պատուիրածին պէս քովդ ու քեզի հետ քու
որդւոցդ պիտի ըլլայ յաւիտենական կանոնով։
16 Եւ Մովսէս մեղքի պատարագին նոհասը
զգուշութեամբ փնտռեց, և ահա այրուած էր.
ուստի Ահարոնին մնացած որդիներուն՝ եղիա-
17 զարին ու Իթամարին բարկացաւ՝ ըսելով, Ինն
չուն մեղքի պատարագը սուրբ տեղը չկերաք.
քանզի սա ամենասուրբ է, ու Տէրը տուաւ
ձեզի որ ժողովքին անօրէնութիւնը վերցնէք
-- Տէրոջը առջևը անոնց համար քաւութիւն
18 ընէք. Ահա նանոր արիւնը սրբարանին միջը
չբերուեցաւ. դուք իսկ պատուիրածիս պէս
անպատճառ սուրբ տեղը ուտելու էիք ան,
19 Եւ Ահարոն բսաւ Մովսէսին, Ահա հայսօր
իրենց մեղքի պատարագը ու ողջակէզը Տէ-
րոջը առջևը մնացին, ու գիսաս սասնակ
բաներ եկան. և Ես ը այսօր մեղքի պատա-
րագը ուտելու ըլլայի, Տէրոջը առջևը հաճոյ
20 պիտի ըլլա՞ր ազգօքս։ Եւ երբ Մովսէս --
լսեց, հաւնեցաւ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Մարար ու անմարար չորքոտանիներուն· 2 Հաւկիթն·

3 Եղեկ· խգ· 21 ։ Դատ· ա· 15։ Տիմ·
գ· 3։ Տիս· ա· 7։
4 Գէ· ժա· 47։ ի· 3
25։ Երեմ· ժե· 10։
Եղեկ· իգ· 26։ խգ·
23։
5 Ղե· ժա· 26։
6 ԲՕր· խգ· 8։ Դեհ·
7 Ել· ի· 3։ Ղե· ժա·
8։ Ես· ի· 3։ Ղե·
ժա· 4։ Ես· ի· 3։
8 Ղե· ժա· 7։
9 Գէ· ժա· 47։ ի· 3
25։ Երեմ· ժե· 10։
Եղեկ· իգ· 26։ խգ·
23։
10 Ղե· ժա· 41։ Թի·
ժգ· 18։ Մաղ· բ·
7։
11 Ել· իթ· 2։ Գէ· գ·
16։ Թու· ժգ· 9։
12 Ղե· բ· 3։ գ· 10։
13 ու թռչուններուն վրայով։ 20 Անմաքուր սողուններէն։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
2 ըսելով անոնց, խօսեցէք իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէք, Երկրի վրայ եղած բոլոր անասուն-
ներէն՝ ձեր ուտելու անասուններդ սասնը են.
3 Ամէն ճեղքուած կճղակ ունեցող կճղակաբաշխ
4 -- որոճացող անասունը պիտի ուտէք. Բայց
որոճացողէն կամ կճղակաբաշխ եղածէն ա-
սոնք պիտի չուտէք. ուղտ, ինչու որ անիկա
թէև կ՚որոճայ, բայց կճղակաբաշխ չէ, անի-
5 կա ձեզի անմաքուր ըլլայ. Եւ ճագարը,
ինչու որ անիկա կ՚որոճայ, բայց կճղակաբաշխ
6 չէ, անիկա ձեզի անմաքուր ըլլայ. Եւ նա-
պաստակը, որ թէև կ՚որոճայ, բայց կճղակա-
7 բաշխ չէ, անիկա ձեզի անմաքուր ըլլայ. Եւ
խոզը, որ թէև կճղակաբաշխ է ու ճեղքուած
կճղակ ունի, բայց չորոճար, Էանիկա ձեզի
8 անմաքուր ըլլայ։ Անոնց միսէն պիտի չու-
տէք, ու դիերնուն չդպչիք. Էանոք անմա-
քուր են։
9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն սասնք
պիտի ուտէք. Ջուրերու մէջ՝ այսինքն ծովե-
րու մէջ և գետերու մէջ սամն թէև թեփ
10 ունեցողը պիտի ուտէք։ Եւ ծովերու մէջ ու
գետերու մէջ եղած բոլոր անթեփ ու անթեփ
եղածներէ՝ ջուրերուն բոլոր գետնուներէն և
ջուրերուն մէջ եղած չունչ ունեցող բոլոր
11 կենդանիներէն՝ պիղծ ըլլան ձեզի։ Անոնք
ձեզի պիղծ պիտի ըլլան. անոնց միսէն պիտի
չուտէք, և անոնց դիերէն պիտի զզուիք.
12 Ջուրերուն մէջ եղած բոլոր անթեփ ու անթեփ
եղածները ձեզի պիղծ ըլլան։
13 Եւ թռչուններուն մէջ սասնք պիղծ պիտի
սեպէք. պիտի չուտուին, պիղծ են. արծիւը,
14 և պատկասը, ու գետատիւը, նր ցինը, ու
15 անդղը իր տեսակին պէս, Ամէն ագռա-
16 ւը իր տեսակին պէս, Եւ ջայլամը, ու բուն,
17 և կկուն, ու բազէն իր տեսակին պէս, Եւ
հաւպատիրը, ու հոդամեղը, և քաջհաստը,
18 Ու կարապը, և հաւասատ, ու սև անգղը,
19 Եւ սրագիլը, -- քարագրը իր տեսակին պէս,
և յոդապը, ու չղջիկը.
20 Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող թռչուղ գէ-
21 ուսն ձեզի պիղծ ըլլայ։ Սակայն սասնք
պիտի ուտէք. բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող
թռչուղ գետնուներէն երկրի վրայ ցասկե-
րու համար ոտքերնուն վրայ ազդր ունեցող-
22 ները. Սոնցմէ սասնք պիտի ուտէք. Տմա-
ղասը իր տեսակին պէս, ու գրուխը իր

5 Երեմ· գ· 20։ Ժգ·
13։ Ովս· բ· 4։
Մաղ· ա· 10։ 13։
6 Ես· ծբ· 11։ Մաս·
ժե· 11։ 20։ Մաղ·
է· 8։ 15։ 18։ Գաղ·
ժ· 14։ 15։ ժե· 29։
Հաւմ· ժգ· 14։
17։ ասկր· ը· 31։ Կաղ·
ը· 16։ 21։ Երբ· Թ·
10։
7 Ես· կէ· 4։ կդ· 3։
17։
8 Ես· կէ· 4։ կդ· 3։
Մաղ· ա· 10։ 13։
9 Ղե· ժա· 26։
10 ԲՕր· ժգ· 9։
11 Գէ· է· 18։ ը ԲՕր·
ժգ· 3։
12 ը ԲՕր· ժգ· 12։
13 Մաս· գ· 4։ Մաղ·
ա· 6։

տեսակին պէս, և խաթագուլը իր տեսակին
23 պէս, ու Ջրհեակը իր տեսակին պէս։ Բայց
Ճոյն բոլոր չորս ոտքով Թռչող գեղանիները
24 ձեզի պիղծ ըլլայ։ Եւ ասոնցմով զուք ան-
մաքուր պիտի ըլլաք։ ամէն անոնց դիակնե-
դպչողը մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ը-
25 լայ։ Եւ ամէն անոնց դիերը վերցնողը իր
հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչեւ իրի-
26 կուն անմաքուր պիտի ըլլայ։ Բոլոր անա-
սուններուն ոտքը կճղակաբաշխ են, բայց
կճղակներն ճեղքուած չէ, և չեն ծռոցար, ան-
մաքուր են ձեզի. ով որ անոնց դիերէն դպչի
անմաքուր պիտի ըլլայ։
27 Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող անասուն-
ներէն թաթերնուն վրայ քալողներուն ամէնը
անմաքուր ըլլայ ձեզի. ամէն անոնց դիերուն
դպչողը մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ը-
28 լայ։ Եւ անոնց դիերը վերցնողը իր լաթերը
պիտի լուայ, ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր
պիտի ըլլայ. անոնք անմաքուր են ձեզի։
29 Եւ երկրի վրայ սողացող սողուններուն մէջ
ասոնք անմաքուր ըլլան ձեզի. աքիսը ու
30 Տմկը և Տսխտեաը իր տեսակին պէս, Եր-
կոտանի ու մողեսը և քաւաքիոչը ու խո-
31 միրը և գետասեաղը։ Բոլոր սողացողներուն
մէջ ձեզի անմաքուր եղածներ ասոնք են.
ամէն անոնց մեռածին դպչողը մինչեւ իրի-
32 կուն անմաքուր պիտի ըլլայ։
Եւ անոնց մէկ մեռածը ինչ բանի վրայ որ
իյնայ, թէ փայտէ ամանն ըլլայ կամ հանդերձ
կամ մորթ կամ քուրձ, ինչ տեսակ գործա-
ծական ամանն որ ըլլայ անմաքուր պիտի ը-
լայ։ Հնոցը պիտի ձգուի ան, ու մինչեւ իրի-
կուն անմաքուր ըլլայ, և ետքը մաքուր ե-
33 պուի։ Եւ ասոնց մէկը որ հողէ ամանին մէջ
իյնայ ըլլայ, ամէն անոր մէջին եղածը անմա-
քուր պիտի ըլլայ, ու նոյն ամանը պիտի կոտ-
34 րէք։ Ամէն ուտելիք կերակուրը որուն վրայ
ինչ կայ, — ասոնց ինչ ջուր կայ, անմաքուր
պիտի ըլլայ։ Նոյնպէս ամէն ամանի մէջ եղած
բոլոր խմելիքը անմաքուր պիտի ըլ-
35 լայ։ Եւ ամէն բան որուն վրայ ասոնց դիեն
կ'իյնայ, անմաքուր պիտի ըլլայ։ Թէ թոնիր
ըլլայ և թէ վառարան պիտի աւրթի. ասոնք
անմաքուր են ու անմաքուր պիտի սեպուին
36 ձեզի։ Բայց աղբիւրը կամ հորը՝ ջուր ու
ժողված տեղ կայ՝ մաքուր պիտի ըլլայ։
Ասկայն անոնց դիերուն դպչողը անմաքուր
37 ըլլայ։ Եւ թէ որ անոնց դիեն ցանելու սեր-
մի մը վրայ իյնայ, մաքուր պիտի ըլլայ ան։
38 Բայց թէ որ սերմին վրայ ջուր դրուած
ըլլայ ու անոր վրան անոնց դիեն իյնայ, ան
ձեզի անմաքուր պիտի ըլլայ։

39 Եւ թէ որ ձեր ուտելու կենդանիներէն մէ-
կը մեռնի, անոր դիին դպչողը մինչեւ իրիկուն
40 անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ անոր դիէն ու-
տողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչեւ
իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։ և անոր դիեն
վերցնողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու
մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
41 Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն սողունը
42 պիղծ է. պիտի չուտուի ան։ Երկրի վրայ
բոլոր սողացող սողուններէն ամէն իր փորին
վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ
գնացողը՝ և կամ ամէն բազմոտնեան եղածները
43 պիտի չուտէք, ինչու որ պիղծ են։ Երնաս ա-
ղացող սողունով մի անձերնիդ պղծէք, ոչ
ալ անոնցմով պղծուելով անձերնիդ անմաքուր
44 ընէք։ Ինչու որ ես եմ ձեր Տէր Աստուածը.
ուստի սրբեցէք անձերնիդ ու Տուբր եղէք,
ինչու որ ես սուբր եմ։ ու դուն երկրի վրայ
մէկ սողացող սողունով մի անձերնիդ պղծէք։
45 Տէր է Իհանգի ես եմ Եհոսան՝ որ ձեզ եդիպ-
տոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլ-
լամ. Հուսուի սուբր եղէք, ինչու որ ես սուբր
եմ։
46 Զօրքառանիներուն և թռչուններուն ու
ջուրերուն մէջ չարժող բոլոր շնչաւոր կենդա-
նիներուն և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդ-
47 անիներուն օրէնքը աս է. Պէր անմաքուրին
ու մաքուրին մէջտեղը՝ և ուտուելու անասու-
նին ու չուտուելու անասունին մէջտեղը տար-
բերութիւն ընէք։

ԳԼ. ԺԲ

1 Կինդան մը ոբդնծանդիներն եւան. մաքրուելուն կերպը։ 4 Իր մաքրուելուն համար մատուցանելիք ընծաները։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 խօսէ իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Թէ որ
–կինի մը սերմ առնի ու արու զաւակ ծնա-
նելու ըլլայ, Հինգ օր անմաքուր պիտի ըլ-
լայ. Իր գաշտանին համար զատուելու օրե-
3 րուն համեմատ անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ
Տ–ութերորդ օրը թլփատեն մեծն մար-
4 մինը պիտի թլփատուի։ Եւ անիկա իր մաք-
րութեան արեանովը երեսուներկու օր պիտի
նստի. ու մինչեւ իր մաքրութեան լմընց-
նալը՝ դպնալ սուբր բանի մը պիտի չպչի, ը
5 ու սրբարանը մտնել. Բայց թէ որ անիկա աղ-
ջիկ ծնանելու ըլլայ, երկու շաբաթ անմա-
քուր պիտի ըլլայ իր գաշտանին համեմա-
տ, և վաթսունվեց օր իր մաքրութեան
արիւնովը պիտի նստի։
6 Եւ երբ օրերը լմընցնայ, Ժողովքի խո-

ե Եր. ԺԹ. ե. Գե. ԺԸ. ԻԹ. ԻԲ. ԻՀ. ԻԹ. ԻԲ. ԻՀ. ԻԹ. ԻԲ. ԻՀ

բանին դուռը ողջակիզի համար մկ տարե-
կան գառն ու մեղքի պատարագի համար
ապահնիի ձագ մը կամ տատրակ մը պիտի բերէ
7 քահանային, Որ պիտի մատուցանէ զանիկա
Տէրոջը առջեւը ու քաւութիւն ընէ անոր հա-
մար, և անիկա իր արեանը ազբիւրէն պիտի
մաքրուի։ Այս կամ էգ զաւակ ծնանողին
8 օրէնքը սա է։ Երբ մէկ որ գառն բերելու կա-
րող չէ, երկու տատրակ կամ ապահնիի երկու
ձագ առնէ, մէկը ողջակիզի ու մէկալը մեղ-
քի պատարագի համար, Եւ քահանան քա-
ւութիւն ընէ անոր համար, ու անիկա մաք-
րուի։

ԳԼ· ԺԳ

1—59 Բորոտութեան պիտի վերաբ· քահանային ծանուցուած կանոնները ու նշանները։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝
2 ըսելով, Մարդու մը մարմնին մորթին մէջ ու-
ռեցք կամ շարաս կամ պղտպղտ բլլալով՝ անոր
մարմնին մորթին մէջ բորոտութեան պատին
պէս նշան մը երեւնալու բլլայ, Հանանտնը անի-
կա Ահարոն քահանային կամ անոր որդւոցը
3 քահանաներուն մէկուն պիտի բերուի։ Եւ
քահանան պիտի նայի մարմնին մորթին մէջ
եղած անոին նշանին։ ու թէ որ պատին
մէջի մազերը ճերմակի դառնալով՝ անոր
մարմնին մորթէն խորունկ երեւնայ, բորո-
տութեան պատ է այն. և քահանան պիտի
նայի անոր ու ՙպիտի ծանուցանէ անոր անե-
4 մաքուր բլլալը՝։ Հապա թէ որ անոր մար-
մնին մորթին մէջ պղտպղտը ճերմակ է ու
մորթէն խորունկ չերեւնար, և մազն ալ ճեր-
մակի դարձած չէ, անտանը քահանան եօ-
թը օր դոցուած պիտի պահէ զանիկա։
5 Եւ քահանան եօթներորդ օրը պիտի նայի
անոր. ու թէ որ անոր դէմ կը կենայ, ու
մորթին մէջ տարածուած չէ, անտանը քա-
հանան եօթը օր ալ դոցուած պիտի պահէ
6 անիկա։ Եւ քահանան եօթներորդ օրը նո-
րէն պիտի նայի անոր, ու թէ որ անոր չը-
լացած բլլայ, ու մորթին մէջ տարածուած
չբլլայ, քահանան †պիտի ծանուցանէ անոր
մաքուր բլլալը՝. ապիկա չէ՝ բոս մըն է.
և անիկա իր լաթերը պիտի լուայ, ու մա-
7 քուր բլլայ։ Բայց թէ որ իր մաքրութեան
համար քահանային նայուելէն ետքը՝ բոսը
մորթին մէջ տարածուի, քահանան նորէն
8 պիտի նայի անոր։ Եւ քահանային նայած
ատենը թէ որ բոսը մորթին մէջ տարածուած
է, անտանը քահանան անոր անմաքուր բլ-
լալը պիտի ծանուցանէ. բորոտութիւն է։
9 Երբոր մարդու մը վրայ բորոտութեան
անոր բլլայ, անիկա քահանային պիտի տա-

10 րուի։ Եւ քահանան պիտի նայի. և թէ որ
մորթին մէջ ճերմակ ուռեցք կայ ու ճեր-
մակի դարձեր է մազը՝ և ուռեցքին մէջ
11 ողջ միսի նման կայ, Ասիկա անոր մարմնին
մորթին մէջ հինցած բորոտութիւն է. և քա-
հանան անոր անմաքուր բլլալը պիտի ծանու-
ցանէ, զոցուած չպահէ զանիկա, ինչուան որ
անմաքուր է։
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մորթին մէջ տա-
րածուելը է, ու անոնգրին բոլոր մորթը գըլ-
խէն մինչև ոտքը, այնպէս քահանային աչ-
քերուն բոլոր տեսած տեղը բորոտութիւնը
13 պատած է, Եւ քահանան տեսնի որ բորո-
տութիւնը անոր բոլոր մարմինը պատած է,
անտանը անոնգրին մաքուր բլլալը ծանու-
ցանէ. ՙամէն բոլորովին ճերմակի դարձաւ,
14 անիկա մաքուր է. Բայց երբոր անոր վրայ
ողջ միս տեսնուի, անիկա անմաքուր պիտի
15 բլլայ։ Եւ քահանան պիտի տեսնէ ողջ միսը,
և անոր անմաքուր բլլալը ծանուցանէ. ողջ
16 միսը անմաքուր է. բորոտութիւն է։ Իսկ
թէ որ ողջ միսը փոխուի նորէն ու ճերմակի
դառնալու բլլայ, անտանը քահանային պի-
17 տի գայ. Եւ քահանան պիտի տեսնէ անիկա.
ու թէ որ անոր ճերմակի գարձեր է, ան-
տանը քահանան անտանկրին մաքուր բլլալը
ծանուցանէ. անիկա մաքուր է։
18 Եւ թէ որ մարմնին մորթին մէջ Վարաբր
19 բլլայ ու առողջանայ, Եւ պալարին տեղը
ճերմակ ուռեցք կամ փչ մը կարմրած ճեր-
մակ պղպջակ բլլայ, քահանային պիտի ցու-
20 յուն ան։ Եւ երբ քահանան տեսնէ որ մոր-
թէն ցած կ'երեւնայ, և մազը ճերմակի գար-
ձած է, քահանան անոր անմաքուր բլլալը
ծանուցանէ. անիկա պալարէ եղած բորոտու-
21 թեան պատ է։ Եւ թէ որ քահանան տեսնէ
որ ճերմակ մազ չկայ անոր մէջ, ու մորթէն
ցած չէ բայց չլացած է, անտանը քահա-
նան եօթը օր դոցուած պիտի պահէ զանի-
22 կա։ Եւ թէ որ մորթին մէջ տարածուած է,
անտանը քահանան անոր անմաքուր բլլալը
23 ծանուցանէ. պատ է ան։ Բայց թէ որ պղպ-
պջակը իր տեղը կը կենայ — չէ տարածուեր,
պալարին պատն է։ և քահանան անոր մաքուր
բլլալը պիտի ծանուցանէ։
24 Իսկ թէ որ մարմնին մորթին մէջ կրակի
պատած բլլայ, ու էպղպջածին նշանը՝ փչ մը
կարմրցրած ճերմակ կամ բոլորովին ճերմակ
25 պղպջակ բլլայ, քահանան անոր նայած ատե-
նը՝ թէ որ պղպջակին մէջ մազը ճերմակի
դարձած է, ու մորթէն խորունկ կ'երեւնայ,
անիկա պրաժէն առաջ եկած բորոտութեան
է. և քահանան անոր անմաքուր բլլալը ծա-
26 նուցանէ. անիկա բորոտութեան պատ է, Բայց

ը Գլ· ե· ղ· ։ Գ·ահ· ։ բ· ։ ։ = բ Օր· ։ ։ ։

Թէ որ քահանային նայած ատենը պատպտին մէջ մնայը ձեռնհաս չէ, ու մորթէն խորտնկ չէ, հապա չոգած է, անասունը քահանան ետքը
27 որ գոցած պիտի պահէ անկիւնը։ Եւ ետքը նեղորդ օրը քահանան պիտի նայի անոր։ Թէ որ մորթին մէջ տարածուած է, քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ. անկիւնը
28 բորոտութեան անս է։ Եւ թէ որ պատպտինը իր տեղը կը կենայ ու մորթին մէջ տարածում չէ, հապա չոգած է, անկիւնս պարզծին ուռեցքն է. և քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. ինչու որ պարծին սպին է։
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կնկան մը գլուխը
30 կամ կզակը անս մը ըլլայ, քահանան պիտի տեսնէ անոր. և թէ որ մորթէն խորտնկ երևնայ, ու ատոր մէջը բարակ գեղին մազ ըլլայ, անասունը քահանան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ. անկիւնս գոնէ մորթին է, գլուխի կամ կզակի բորոտութիւն
31 է։ Եւ թէ որ քահանան գոնէնութեան անոր տեսնէ որ մորթէն խորտնկ չերևնար, ու ատոր մէջը սև մազ չկայ, անասունը քահանան գոնէնութեան անոռացածը եօթը օր գոցած
32 պահի պահէ։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան անոռացին պիտի նայի, ու թէ որ գոնէնութիւնը տարածուած չէ, և անոր մէջ գեղին մազ չկայ, ու գոնէնութիւնը մորթէն խորտնկ
33 չերևնար, Անկիւնս պիտի ածխլուի, բայց գոնէնութիւնը պիտի չտխլի։ և քահանան եօթը օր ալ գոցած պիտի պահէ գոնէնութեան ու-
34 նեցողը։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան գոնէնութիւնը պիտի նայի. և թէ որ գոնէնութիւնը մորթին մէջ տարածուած չէ, ու մորթէն խորտնկ չերևնար, անասունը քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. և անկիւնս իր լմհերը պիտի լուայ, ու մաքուր
35 ըլլայ. Բայց թէ որ իր մաքրութենէն ետքը
36 գոնէնութիւնը մորթին մէջ տարածուի, Անասունը քահանան պիտի նայի անոր. և թէ որ գոնէնութիւնը մորթին մէջ տարածուած է, անասունը քահանան՝ ոչ գեղին մազ պիտի
37 չփնտռէ. անկիւնս անմաքուր է. Բայց թէ որ գոնէնութիւնը եզածին պէս կը կենայ, և անոր մէջ սև մազ բուսած է, գոնէնութիւնը բժշկուած է. անկիւնս մաքուր է ու քահանային
38 անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ.
Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնկան մը իր մորմինին մորթին մէջ պատպտինէր սպիտակ
39 ճերմակ պատպտինէր ունենայ, Անասունը քահանան պիտի նայի, և թէ որ անանց մորմինութեան մորթին մէջ պատպտինները չերևցած ճերմակ ըլլան, անկիւնս մորթին մէջ գոցացած պիտակ է. անկիւնս մաքուր է.
40 Եւ թէ որ մարդու մը գլուխն մազը թափ-փելու ըլլայ, անկիւնս կնասկ է։ Բայց մաքուր
41 է։ Եւ թէ որ անոր երեսին կողմէն գլխուն մազերը ինկած ըլլայ, անկիւնս ճեղք է։ Բայց մաքուր է։
42 Բայց թէ որ կնասկ ինկած տեղը կամ ճեղքած մէջ քիչ մը կարմրագոյն ճերմակ վէրք մը ըլլայ, այն անոր կնասկին կամ ճեղքածքին մէջ գոցացած բորոտութիւն է,
43 Անասունը քահանան պիտի նայի անոր. և թէ որ անոր կնասկին կամ ճեղքածքին մէջ վէրքին ուռեցքը քիչ մը կարմրագոյն ճերմակ ըլլայ մորթին մէջ եղած
44 բորոտութեան երևոյթին պէս, Ան մարդը բորոտ է, անմաքուր է. քահանան անպատճառ անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ. անոր պատը իր գլուխն է։
45 Եւ անոր ունեցող բորոտին հանդերձը պատռած պիտի ըլլայ, և անոր գլուխը մերկ, ու մեղը էրթմունքները ծածկած պիտի ըլլայ, և ձայն պիտի տայ թէ Անմաքուր
46 եմ անմաքուր։ Պատը իր օրերուն եղած բոլոր օրերը անմաքուր պիտի ուզտի. անկիւնս անմաքուր է, մենակ պիտի նստի. Հանդերձները բանակէն դուրս պիտի ըլլայ։
47 Եւ ան հանդերձի՝ որուն մէջը բորոտութեան անս կայ, թէ բուրդ է հանդերձ ըլլայ
48 և թէ քէտանի հանդերձ, քէտանեղէնի կամ բրդեղէնի առէյի կամ թելգործի մէջ կամ մորթի մէջ և կամ մորթէ չկերտած ամէն բանի
49 մէջ, Կարմիր թէ որ հանդերձին կամ մորթի մէջ կամ առէյի կամ թելգործի մէջ կամ մորթէ չկերտած ամէն ինչ բանի մէջ քիչ մը կանաչ կամ կարմրագոյն պատի նշան ըլլայ, բորոտութեան անս է, ու քահանային պիտի ցուցուի։
50 Եւ քահանան պիտի նայի անոնին ու եօթը օր գոցած պիտի պահէ անասունքը բանը։
51 Եւ եօթներորդ օրը անասունքը բանին պիտի նայի. Թէ որ անոնին հնչէ տարածուած է հանդերձին մը մէջ, կամ առէյի կամ թելգործի մէջ, կամ մորթի մէջ, և կամ գործածուելու համար մորթէ չկերտած ամէն բանի մէջ, ան անոր ծարաւցած բորոտութիւն է. անանս
52 բան է։ Ուստի անոնին պիտի այրէ բրդեղէնի կամ քէտանեղէն հանդերձին կամ առէյի կամ թելգործ, կամ ամէն կերպ մորթէ չկերտած բանը որուն մէջ ան անոր կայ. Եւ որ բորոտած բորոտութիւն է ան, կրակի մէջ պի-
53 տի այրուի։ Եւ թէ որ քահանան տեսնէ որ անոնին հնչէ հանդերձին մէջ, կամ առէյին կամ թելգործին մէջ, կամ ամէն կերպ մորթէ
54 չկերտած բանին մէջ տարածած չէ, Անասունը քահանան պիտի հրամայէ որ անոնին անասունքը լուան. ու նորէն եօթը օր գոցած պիտի պահէ անս։ Եւ անասունքը լուացուելէն ետքը թէ որ քահանան տեսնէ որ անոնի նշանը իր գոյնը չէ փոխեր, ու անոր տարածուած ալ չէ, անկիւնս անմաքուր է.

կրակի մէջ պիտի այրես ան. անոր տակը կամ
56 վրան փառքին կայ. եւ թէ որ քահանան
անունէ որ անոր լուացուելէն ետքը պիտին
նշանը չլացած է, անասունը ան ախոռէն հան
ձնելէն կամ մորթելէն առնէ և կամ
57 թէ զանոնէ պիտի պատռէ. եւ թէ որ ան հան
դերձին մէջ, կամ առէլին կամ թէզանին
մէջ, կամ ամէն կեղ մորթի ըսուած բանին
մէջ նորէն երեւնայու ըլլայ, անիկա տապա
ծուած բծաւորութիւն է. վրան տէր անեցող
58 բանը կրակի մէջ պիտես. եւ ան հանդերձը,
կամ առէլը կամ թէզանը, կամ ամէն կեղ մոր
թի ըսուած բանը, որ լուացուելէն ետքը պատ
անկէ զացած է, նորէն պիտի լուացուի. ու
59 մաքուր ըլլայ. ասոնք կամ թիմնէ հան
դերձին մէջ, կամ առէլի կամ թէզանի մէջ,
կամ մորթի ըսուած ամէն կեղ բանի մէջ եր
ուելու թոլատեսնուն տալուն օրէնքը ասե. անոր
մաքուր կամ անմաքուր ըլլալը ծանուցանել
լու համար։

ԳԼ· ԺԴ

1 Բորտոն մը մաքրելուն պարագայ թիմնէրը. ու զոհերը։
33 Տան մը մէջ երեւցած բորտոնութեան նշանները. 48 Լաճին
առնը մաքրելուն կերպը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Բորտոնին օրէնքը սա է իր մաքրուելու օրը.
3 Թող որ քահանային պիտի տարուի. եւ քա
հանան բանակին դուրս պիտի ելլի, ու քա
հանան պիտի նայի. ու թէ որ բորտոնին բոր
4 տուելուն տարը բժշկուած է, Մովսէսը քա
հանան պիտի հրամայէ որ մաքրուելու մար
դուն համար երկու ողջ և մաքուր թռչուն
ու եղևնատերև ու կիրմիզակի կարմիր և դղ
5 պայ ատենուն. եւ քահանան պիտի հրամայէ
որ թռչուներն մէկը հողի անոթի մը մէջ ծակին
6 դանի ջուրի վրայ մորթուի. եւ ողջ թռչունը
ու եղևնատերևը և կիրմիզակի կարմիրը ու զօ
պայն պիտի առնէ, և ասոնք ողջ թռչունին
հետ կենդանի ջուրին վրայ մորթուած թռչու
7 նին արեանը մէջ պիտի թաթխէ. եւ բորտուա
ծութենէն մաքրուելու մարդուն վրայ եօթը ան
գամ հարսկէ ու մաքրել անկիա. և ողջ թռչ
8 չունը դէպ ի դաշտը արձակէ. եւ մաքրուե
լու մարդը իր հագուստները պիտի լուայ, ու
իր բոլոր մազերը ածիլէ, ու ջրով պիտի լուա
ցուի ու մաքրուի. և անկէ ետքը բանակը պի
տի մտնէ, ու եօթը օր իր վրանին դուրսը պիտի
9 պիտի կենայ. եւ եօթներորդ օրը իր բոլոր
մազերը ածիլէ, իր գլուխը ու մօրուքը և յօն
քերը պարտքին իր բոլոր մազերը ածիլէ. և
իր մարմինը պիտի լուայ, ու իր մարմինը ջրով
10 լուայ ու մաքուր ըլլայ։ Եւ ութերորդ օրը երկու անարատ արու
գառն, ու մէկ տարեկան մէկ անարատ էգ
գառն, և ելեւէջի համար եղով շա
րուած երեք տասնորդ բարակ ալիւր, ու
11 մէկ հաշակ եղ պիտի առնէ. եւ մաքրող քա
հանան մաքրուելու մարդը ասոնցմով Տէրոջը առջեւը ժողովքի խորանին դուռը պիտի կայ
12 նեցնէ. եւ քահանան արու գառնին մէկը պի
տի առնէ ու մեռցնէ յանցանքի պատարա
գի համար, ու եղին հաշակը ալեւ առնէ, և
զանոնք Տէրոջը առջեւ երեւցընելու ընծայ
13 պիտի բնէ. եւ գառը պիտի մորթէ մեռցելի պատարագին ու ողջակիզին մորթուած տեղը,
ասոր տեղը սուրբ տեղն. ընչ. որ յանցանքի պատարագը մեղքի պատարագին պէս քահա
14 նայինն է. հասկա ամենասուրբ է. եւ քա
հանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պի
տի առնէ, ու քահանան մաքրուելու մարդուն
դպ ականջին բլթակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռ
քին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ
15 մատին վրայ պիտի դնէ. եւ քահանան եղին հաշակէն ալեւ մը եղ պիտի առնէ, ու իր ձախ
16 ձեռքին մէջը թափէ. եւ քահանան աջ մատը իր ձախ ձեռքին մէջը եղած եղին պիտի թաթխէ, ու իր մատովը Տէրոջը առջեւը եօթը
17 անգամ պտկէ ան եղէն. եւ քահանան իր ձեռքին մէջը մնացած եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատա
18 րագի արիւնին վրան պիտի դնէ. եւ քա
հանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաք
րուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէ
19 րոջը առջեւը. եւ քահանան մեղքի պա
տարագը պիտի մատուցանէ, և իր անմաքրու
թենէն մաքրուելու մարդուն համար քաւու
թիւն ընէ, ու անկէ ետև ողջակիզը մորթէ.
20 եւ քահանան ողջակիզը ու նուէրը բնծան ան
դամին վրայ պիտի մատուցանէ, ու անոր
համար քաւութիւն ընէ, և անիկա պիտի
մաքրուի։
21 Եւ թէ որ անիկա աղքատ ըլլայ ու այս
չափին իր կարողութիւնը չհանէ, անասունը
անոր քաւութիւն ընելու համար երեցընելու
յանցանքի պատարագի գառնուկ մը, և նուէի
համար եղով չաղուած տասնորդ մը
բարակ ալիւր ու հաշակ մը եղ պիտի առնէ.
22 Եւ երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու
ձագ, որը որ գտնէ, և մէկը մեղքի պատա

23 թագ ու մկակը ողջակէզ ըլլայ ։ Նէ ութե֊
րորդ օրը իր մաքրուելուն համար զանոնք
քահանային պիտի բերէ ժողովքի խորանին
24 դուռը Տէրոջը առջեւ։ Եւ քահանան պի֊
տի առնէ յանցանքի պատարագին գառնա֊
կը ու եղին ճարակը, և զանոնք Տէրոջը առ֊
25 ջեւ երեցցնելու ընծայ մատուցանէ ։ Եւ
յանցանքի պատարագին գառնակը պիտի մոր֊
թէ ։ ու քահանան յանցանքի պատարագին
արիւնէն պիտի առնէ, ու մաքրուելու մար֊
գուն ալ ականջին բլիթակին վրայ՝ և անոր
ալ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր ալ
26 ոտքին մեծ մատին վրայ դնէ անոնց ։ Եւ քա֊
հանան եղէնն իր ձախ ձեռքին մէջը պի֊
27 տի թափէ ։ Եւ քահանան իր ալ մատովը իր
ձախ ձեռքին մէջ եղած եղէն Տէրոջը առ֊
28 ջեւ երեք անգամ պիտի պոկէ ։ Եւ քահա֊
նան իր ձեռքին մէջ եղած մաքրուելու
մարգուն ալ ականջին բլիթակին վրայ՝ ու
անոր ալ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր
ալ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պա֊
տարագին արիւնը եղած տեղին վրայ պիտի
29 դնէ ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած
եղը մաքրուելու մարգուն գլխուն վրայ պի֊
տի դնէ՝ Տէրոջը առջեւ անոր համար քա֊
30 ւութիւն ընելով ։ Եւ տատրակներէն կամ
31 աղաւնիի ձագերէն մէկը, որը որ գտնէ, Ա֊
րիւնէն պատ որ իր ձեռքը հասնի, մէկը
մեղքի պատարագի համար և մէկալը ողջա֊
կէզի համար՝ հացի ընծային հետ մկտեղ
պիտի մատուցանէ ։ և քահանան մաքրուելու
մարգուն համար քաւութիւն բնէ Տէրոջը
32 առջեւ ։ Բորոտութենէն տեղ ունեցողին ու
նիր մաքրուելուն համար կարողութիւն չու֊
նեցողին օրէնքը սա է ։

33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարո֊
34 նին՝ ըսելով, Երբոր մտնէք քանաան երկի֊
րը՝ որ ձեզի տացուածք ըլլալու պիտի
տայ, և ձեր տացուածքի եղած երկրին
մէկ տանը մէջ բորոտութեան հարուածը տա֊
35 լու ըլլայ, Ան տանը տէրը պիտի գայ, ու
իմացնէ քահանային՝ ըսելով, Ինծի կ'երեւնայ
36 որ տանս մէջը տխտ կայ ։ Եւ քահանան պի֊
տի հրամայէ որ տունը պարպեն, գնա֊
իր տեսնելու՝ նախ քան որպէս զի տանը
մէջ եղած բաներէն մէկը անմաքուր չըլլայ ։
ու անկէ ետև քահանան տունը տեսնելու
37 պիտի մտնէ ։ Եւ տխտին նշանները պիտի նայի,
ու թէ որ տանը պատերուն վրայ փիչ
մը կանաչցած կամ կարմրցած փոս տեղացած
երեք է, ու անոնք պատին երեսէն խորունկ
38 կ'երեւնան, Քահանան տունէն պի֊
տի ելլէ տանը դուռը, և տունը օր տունը

39 պիտի գոցէ ։ Ու եօթներորդ օրը քահանան
նորէն պիտի գայ ու նայի ։ և թէ որ տխտը
40 տանը պատերուն վրայ տարածուած է, Ա֊
ոնոնք քահանան պիտի հրամայէ որ տխտացեալ
քարերը հանեն, և քաղաքէն դուրս տանեն
41 քարը տեղ մը նետուն զանոնք ։ Եւ տունը
ներքին չորցնանակի բերել պիտի տայ, ու
անոնց թերած հողը քաղաքին դուրս դին
42 տանեն տեղ մը պիտի թափեն ։ Եւ ուրիշ
քարեր պիտի առնեն ու ան քարերուն տե֊
ղը դնեն, և ուրիշ հող պիտի առնեն ու
43 տունը ծեփեն ։ Եւ թէ որ քարերը հանելէն
ետքը ու տունը քերելէն և ծեփելէն ետքը
տխտը նորէն գայ ու տանը մէջ երեւնայ ելլ֊
44 լէ, Քահանան պիտի գայ ու նայի
և թէ որ տխտը տանը մէջ տարածուած է,
տանը մէջ բորբոքած բորոտութիւն կայ ։ ան֊
45 մաքուր է ան ։ Եւ տունը, պատերն անոր
քարերը ու փայտերը ու տանը բոլոր ՀՆ֊
ՀՈՂը պիտի քանդէ, և քաղաքին դուրսի
46 դին տեղ մը հանէ ։ Եւ ով որ ան տունը մտնէ անոր բոլոր գոցուած օրե֊
րը, մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
47 Եւ ան տունը պառկողը իր հանգերձները պիտի
լուայ, ու ան տանը մէջ ճաշ ուտողը իր հան֊
48 գերձները պիտի լուայ ։ Եւ թէ որ քահանան
գայ ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետքը
տխտը տանը մէջ տարածուած չէ, անտանե֊
լը քահանան ան տանը մաքուր ըլլալը ճա֊
49 նուցանէ, ինչու որ տխտը բժշկուած է ։ Եւ
տունը մաքրութեանը համար Երկու թռ֊
չուն ու եղևնափայտ և կրկնակի կարմիր ու
50 զոպայ պիտի առնէ ։ Եւ պիտի մորթէ թռ֊
չունին մէկը հոգի առնելի մը մէջ կենդանի
51 ջուրի վրայ ։ Եւ եղևնափայտը ու զոպան և
կրկնակի կարմիրը ու ողջ թռչունը պիտի
առնէ, ու զանոնք մորթուած թռչունին արեա֊
նը և ան կենդանի ջուրին մէջ պիտի թաթ֊
52 խէ, ու եօթը անգամ տանը վրայ պոկէ ։ Ե֊
թռչունին արիւնովը ու ան կենդանի ջրով
և ան ողջ թռչունով և եղևնափայտով և
զոպայով ու կրկնակի կարմիրով պիտի մաք֊
53 րէ տունը ։ Եւ ողջ թռչունը քաղաքին դուրս֊
ի դին դէպ ի դաշտը պիտի արձակէ, ու
տանը համար քաւութիւն բնէ, և պիտի
մաքրուի ան ։

54 Բոլոր բորոտութեան պատին ու դանգռե֊
55 թեան, Եւ հանգերձի կամ տան մը բորո֊
56 տութեան, Եւ հաւուցքի ու բոսի և պայ֊
57 պիտի օրէնքը սա է ։ Որ ժամանակ ան անմաքուր ըլլալը ու որ տանն անոր մաք֊
րուիլը տալու համար բորոտութեան
օրէնքը սա է ։

ա Ելմ. ։ ։
բ Ելմ. ։ ։
գ Ելմ. ։ ։
դ Ելմ. ։ ։ Գլ. ժե. ։ ։

ա Ելմ. ։ ։
բ Ծն. ։ ։ Թիւ. ։ ։ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։

ա Ելմ. ։ ։
բ Գլ. ։ ։
գ Գլ. ։ ։
դ Գլ. ։ ։

ա Ելմ. ։ ։
բ Ելմ. ։ ։
գ Գլ. ։ ։
դ Գլ. ։ ։
ե Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
զ Գլ. ։ ։
է Գլ. ։ ։
ը Գլ. ։ ։
թ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ժ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ի Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
լ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
խ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ծ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
կ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
հ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ձ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ղ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ճ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
մ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
յ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ն Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
շ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ո Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
չ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
պ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ջ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ռ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ս Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
վ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
տ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ր Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ց Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ւ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
փ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ք Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
օ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։
ֆ Ելմ. ։ ։ Գլ. ։ ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Մարգոյ անձնագրութիւնք իրենց ծագումին ժամանակը։ 13 Անուն մարգոյ իր։ 19 Փիլիպեան անձնագրութիւնք իրենց ծագումին ժամանակը։ 23 Անուն մարգոյ իր։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
2 ըսելով, Խօսեցէք Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէք
անոնց, Երբոր մարդու մը մարմնին ծագումի
3 ըլլայ, անոր ծագումը անմաքուր է։ Եւ իր
ծագումին ժամանակը իր անմաքրութիւնը ան պիտի ըլլայ։ Թէ ոչ իր մարմնին իր ծագումը
վազէ, կամ իր մարմինը իր ծագմանէն գոցուի,
4 ան է իր անմաքրութիւնը։ Ամէն անկողին՝ որուն վրայ ծագում՝ ունեցողը կը պառկի,
անմաքուր է. և ամէն բան՝ որուն վրայ անկա
5 ծուի, անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ անոր ան
կողինին դպչող մարդը իր հանգերձները պլա
ռի լուայ, Ու ինքը Ջրով լուացուի, ու մինչև
6 իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ ծագում ունե
ցողին նստած բանին վրայ նստողը իր հան
դերձները պիտի լուայ, ու ինքը Ջրով լուա
7 ցուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ
ծագում ունեցողին մարմնինն դպչողը իր հան
դերձները պիտի լուայ, ու ինքը Ջրով լուա
8 ցուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ
ծագում ունեցողը մարդու մը վրայ
թքնելու ըլլայ, անոր իր հանգերձները պլա
ռի լուայ, ու ինքը Ջրով լուացուի, և մինչև
9 իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ ամէն մահի
որուն վրայ ծագում ունեցողը կը հեծնէ, ան
10 մաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն անոր տակը
եղած բանին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր
պիտի ըլլայ։ Ու զանոնք վերցնողը իր հան
դերձները պիտի լուայ, և ինքը Ջրով լուա
11 ցուի, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ
ծագում ունեցողը իր ձեռքը Ջուրը չխոհած՝
որու որ դպչելու ըլլայ, անոր իր հանգերձ
ները պիտի լուայ, ու ինքը Ջրով լուացուի,
12 և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ ծա
գում ունեցողին գրած հողէ անօթը պիտի
կոտրուի, ու ամէն փայտէ անօթ Ջուրը պիտի
խորհուի։
13 Եւ երբ ծագում ունեցողը իր ծագումէն մաքրուի, տի մաքրեւուն համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն, և իր հանգերձները լուայ,
ու իր մարմինը կենդանի Ջուրի մէջ լուայ, և
14 մաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ութերորդ օրը Ան
կու տուրտուկ կամ ազաւնիի երկու ձագ պիտի
առնէ իրեն, ու Տէրոջը առջեւը ժողովքի խո
րանին դուռը գայ, և անոնք քահանային տայ։
15 Եւ քահանան զանոնց մէկը մեղքի պատարագ
ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ, Ու քահանան
Ձերմոջը առջեւը քաւութիւն ընէ անոր իր ծո
րումին համար։
16 Եւ թէ որ եմարդու մը զուգաւորութեան
սերմն իրմէն ելլելու ըլլայ, իր բոլոր մարմի
նը Ջրով պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն ան
17 մաքուր ըլլայ։ Եւ ամէն հագուստ ու ամէն
մորթ՝ որուն վրայ զուգաւորութեան սերմ
կայ, Ջրով պիտի լուացուի, ու մինչև իրի
18 կուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ երբոր մարդ մը
կնկանը հետ զուգաւորելու համար պառկի,
անոնք երկուքն ալ Ջրով պիտի լուացուին, ու
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլան։
19 Եւ Թէ որ կնիկ մը ծագում ունենայ, ան
անոր մարմնոյն ծագումը արիւն է, եօթն օր
պառաւած պիտի կենայ. և ամէն անոր դպչո
20 ղը մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ ան
անոր պառաւած ատեներ ինչ բանի վրայ որ
պառկի, ան բանը անմաքուր պիտի ըլլայ,
և ինչ բանի վրայ որ նստի, ան բանը ան
21 մաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն անոր անկո
ղինին դպչողը իր հանգերձները պիտի լուայ,
ու ինքը Ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն
22 անմաքուր ըլլայ։ Եւ ով որ զոյնի բանի մը
որուն վրայ անկիկա նստաւ, իր հանգերձնե
րը պիտի լուայ, ու ինքը Ջրով լուացուի, և
23 մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ անոր ան
կողինին դպչողը՝ կամ մէկ բանի մը՝ որուն
վրայ անկիկա կը նստի, մինչև իրիկուն անմա
24 քուր պիտի ըլլայ։ Եւ Թէ որ մարդ մը անոր
հետ պառկի, անանկ որ անոր պղծութիւնը
իրեն գայ, ան Եօթը օր անմաքուր
պիտի ըլլայ, և անկէ անկողինն որուն վրայ
անկիկա պառկի անմաքուր ըլլայ։
25 Եւ Վիրկի մը Թէ որ գաւառներէն ատենը չէ
կամ, իր արեանը ծագումին չատ օրերը վազէ,
կամ իր գաւառներէն աւելի վազելու ըլլայ, իր
անմաքրութեանը ծագումին բոլոր օրերը իր
գաւառներին օրերուն պէս պիտի ըլլայ. անիկա
26 անմաքուր է։ Անոր ծագումին բոլոր օրերը
ամէն անկողին՝ որուն վրայ անկիկա կը պառկի,
իր գաւառներին անկողնին պէս պիտի ըլլայ
իրեն, և ինչ բանի վրայ որ կը նստի, իր գա
ւառներին անմաքրութեանը պէս անմաքուր պի
27 տի ըլլայ։ Եւ ամէն անոնց դպչողը անմաքուր
պիտի ըլլայ, ու իր հանգերձները պիտի լուայ,
և ինքը Ջրով լուացուի, ու մինչև իրիկուն
28 անմաքուր ըլլայ։ Եւ Թէ որ իր ծագումէն
մաքրուի, անոնցմէ եօթը օր պիտի համրէ
29 իրեն, ու անկէ ետև մաքուր ըլլայ։ Եւ ու
թերորդ օրը երկու տատրակ կամ ազաւնիի
երկու ձագ պիտի առնէ իրեն, ու ժողովքի
խորանին դուռը քահանային պիտի բերէ ա
30 նոնք։ Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ

= Գլ· իբ· 4· Թիւ· ի· 3· բ Թագ· գ· 23· Մաս· ի· 20· Մար· ե· 24· Դան· ե· | ը· 43· ե Գլ· ժա· 25· ժե· 15· Մար· ե· 24· Դան· ե· | է 33· ը Գլ· ժե· 33· Ելք· 28· Գլ· ժգ· 5· ի Գլ· ժգ· 33· Ելք· 19· | թ աթ Գլ· ժգ· 30· 31· ժ Գլ· ժգ· 19· 31· ժա Գլ· ժգ· 19· Ելք· իբ· 4· բ Օր· իգ· 10· | ժբ Գլ· իբ· 4· ժգ Գլ· իբ· 8· ժդ Ելք· գ· ի· 16· լ Մաս· ի· 20· Մար· ե· 25· Դան· ը· 43· ի Ելք· 33·

ու մկալը ապրակոզ պիտի ըլլէ. և քահանան
Ցէրոջը առկայ քաւութիւն պիտի բնէ անոր
իր անմեղութեանը Ժողովին համար,
31 Ա յսպէս Իսրայէլի որդիքը իրենց անմեղ-
թութիւնէն պիտի զգուշացնեք. որ իրենց
մէջը եղած Վհ խորանը պղծելով իրենց ան-
32 մեղութեանը պատճառով չմեռնին։ Ջոքսմ
ունեցողին՝ և իրմէ զուգաւորութեան ելքին
33 համար անմեղ եղողին, Հայ իր զաւակ-
ներէն հեռանց եղող կնկանը՝ և Ժողովի ունե-
ցող մարգուն կամ կնկանը՝ ու անմեղ
կնկան հետ պառկող մարդուն օրէնքը սա է.

ԳԼ. ԺԶ

1 քահանայապետ ինչպես պիտի մտնէր սրբութիւն սրբու-
թեանցին մէջ։ 11 իրեն համար մատուցանելու մեղքի պա-
տարագը։ 15 Ժողովրդին համար մատուցանելու մեղքի
պատարագը։ 20 Աղբատ արձակուելու ծեսերը։ 29 Տարեկան
քառասնեայ օրը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին, Հարոնին
երկու որդւոցը մեռնելէն ետքը, երբ որ Տէ-
2 րոջը առկայ մօտեցան ու մեռան. Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին, Խօսէ քու եղբօրդ Հա-
րոնին որ Վհէն առանց ամէն ատեր վարա-
գուրին ներսի դին տապանակին վրայ եղած
քաւութիւնէն առկայ չմտնէ, որ չմեռնի.
ինծի ի հանգիստ ի պիտի երեւիմ քաւու-
3 թիւնին վրայ։ Հարոն ասո՛ր պիտի
մտնէ սրբարանը. Մեղքի պատարագի հա-
մար զուարակով մի, և ողջակէզի համար խո-
4 յոտ մի։ Պատե՛ն սուրբ չուխի պիտի հագնի,
և իր մարմնոյն վրայէն կտաւէ վարտիք ու-
նենայ, ու իր մէջքը կտաւէ գօտի կապէ, և
իր գլուխը կտաւէ խոյր դնէ. սուրբ սար-
գհասներ են. ուստի Իր մարմինը ջրով
5 պիտի լուայ, ու զանոնք հագնի։ Եւ Իսրա-
յէլի որդւոց Ժողովէն մեղքի պատարագի
համար այծերէն երկու նոխազ, ու ողջակէ-
6 զի համար մէկ խոյ մը պիտի առնէ։ Եւ
Հարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը
պիտի մատուցանէ, և Իրեն համար ու իր
7 տանը համար քաւութիւն պիտի բնէ։ Եւ
երկու նոխազը պիտի առնէ, ու Ցէրոջը առ-
8 կայ Ժողովի խորանին դուռը կեցնէ։ Եւ
Հարոն անոնց երկու նոխազներուն վրայ վի-
ճակներ պիտի ձգէ. Մէկ վիճակը Ցէրոջը հա-
մար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակուելու
9 նոխազին համար։ Եւ Հարոն պիտի մօտե-
ցընէ այն նոխազը որուն վրայ Ցէրոջը վի-
ճակը ելաւ, ու մեղքի պատարագ ընէ զա-
10 նկնա։ Եւ այն նոխազը որուն վրայ ազա-
տարձակուելու վիճակը ելաւ, Ցէրոջը առ-
կայ պիտի կացնեցընէ՝ որ անով քաւու-
թիւն բնէ, ու ազատ արձակելու համար զեղ
ի անապատը խրկէ.

11 Եւ Հարոն իր մեղքի պատարագին զուա-
րակը պիտի մատուցանէ, և իրեն համար ու
իր տանը համար քաւութիւն պիտի բնէ, և
իր մեղքի պատարագին զուարակը մորթէ.
12 Եւ Ցէրոջը առկայ եղած սեղանին վրայէն
Իրա բոխաը լեցուն կրակի կայծեր պիտի առ-
նէ, ու երկու բնծառաց անուշահոտ խունկ
կէն իր ձեռքերը լեցնէ, ու վարագուրին
13 ներսի դին բերէ. Եւ խունկը կրակին վրայ
պիտի դնէ Ցէրոջը առկայ, ու խունկին ծուխ-
դիմ վկայութիւնին վրայի՝ դատաստիանը պիտի
14 ծածկէ, որ չմեռնի։ Եւ զուարակին արիւ-
նէն պիտի առնէ, ու Իր մատովը քաւու-
թիւնին վրայ արեւելեան կողմն ցանկ, և իր
մատովը արիւնէն քաւութիւնին առկայ եօ-
թը անգամ ցանկ.

15 Եւ Ժողովրդին համար մեղքի պատարագ
ըլլացու նոխազը պիտի մորթի, ու անոր արիւ-
նը վարագուրին ներսի դին պիտի բերէ. և
զուարակին արիւնովը ըրածին պէս ընէ անոր
արիւնովը, այսինքն քաւութիւնին վրայ ու
16 քաւութիւնին առկայ սրակի։ Եւ Իրա-
նցին համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրա-
յէլի որդւոց անմաքրութիւններէն ու անոնց
բոլոր մեղքերուն յանցանքներէն. Ասանկ
առկայ պիտի ընէ Ժողովքին խորանին համար
ալ, որ անոնց հետ ան անոնց անմաքրութիւն
17 ներուն մէջ կը կենայ։ Եւ սրբարանը քաւու-
թիւն ընելու համար մարդ, մինչև որ Իրեն
համար ու իր տանը համար և Իսրայէլի բոլոր
Ժողովքին համար քաւութիւն ընէ ու դուրս
ելլէ, Ժողովքի խորանին մէջ մարդ մը պիտի
18 չըլլայ։ Երբոր Ցէրոջը առկայ եղած սեղանը
պիտի ելլէ, ու անոր համար քաւութիւն ընէ.
և զուարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն
առնէ, և սեղանին եղջիւրներուն վրայ չուրջ-
19 չառնակի դնէ. Եւ արիւնէն իր մատովը եօթը
անգամ անոր վրայ պիտի սրակէ, ու Իսրայէլի
որդւոց անմաքրութիւններէն մաքրէ, ու
Նուրբ ընէ անոր.

20 Եւ սրբարանին ու Ժողովքի խորանին և
սեղանին համար Նաւթութիւն ընելը լմընցը-
նելէն ետքը, ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ.

1 Ել. ԻԹ. 22։ Ղեւ. ԺԶ. 2։ Ել. ԻԹ. 10։ Ել. ԽԴ. 8։ Ղեւ. ԺԶ. 4։ Ել. ԻԸ. 42

21 Եւ Աշարան իր երկու ձեռքերը ողջ նոխազին գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու խոստովանի զայդ ոգւոյդ բոլոր անօրէնութիւնները և անոնց բոլոր յանցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի խոստովանի անոր վրայ. և զանոնք նոխազին գլխուն վրայ դնելով՝ յայնմիջոցս
22 մի ձեռքով անապատը թերկի։ Եւ նոխազը Հանգոյն բոլոր անօրէնութիւնները իր վրան ----> անբնակ երկիր մը պիտի տանի. և հոգ- ---- անապատին մէջ թող տայ նոխազը։
23 Եւ Աշարան Ժողովքի խորանը պիտի մտնէ, ու սրբազանը մնելու Համազգեստին հագած կտաւէ հանգերձները հանէ, և զանոնք
24 հոն դնէ։ Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը ջրով պիտի լուայ, ու իր հանգերձները հագնի. Ան ելլի իր ողջակէզը ու ժողովրդին ողջակէզը մատուցանի, ու իրմն Համար և ժո-
25 ղովրդին Համար քաւութիւն բնէ։ Եւ ՝մեղքի պատարագին ճարպին սեղանին վրայ պիտի այրէ։
26 Եւ նոխազը ազատ արձակելու մարդը իր հանգերձները պիտի լուայ, ՝ու իր մարմինը ջրով լուայ, և ետքը բանակը մտնէ։
27 Ան ու մեղքի պատարագին զոհ արարքը ու մեղքի պատարագին նոխազը՝ որուն արիւնը քաւութիւն բնելու Համար սուրբ տեղը բերուեցաւ, բանակէն դուրս պիտի Հանեն, և անոնց մորթերը ու անոնց միսերը և անոնց
28 ապրը կրակով այրեն։ Եւ զանոնք այրողը իր հանգերձները պիտի լուայ, ու մարմինը ջրով լուայ, ու ետքը բանակը մտնէ։
29 Եւ սա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ, որ ՝եօթներորդ ամսուն ՝ի ամսուն տասնը, որ- դը ՝ոչ ձեր անձերը պիտի խոնարհեցնէք, ու ոչ մէկ գործ մը չգործէք, թէ երկրացին և թէ ձեր մէջը գաղթող օտարակա-
30 ցին։ Քանզի ան օրը ՝ձեզի ձեզի քաւութիւն պիտի բնէ ՝ձեզ մաքրելու Համար, որ ձեր բոլոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջ առ-
31 ջեւ։ ՝Ան ձեզի հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ, և յաւիտենական կանոնով մը պիտի
32 ան խոնարհեցնէք ձեր անձերը։ Եւ իր տո- րը սեղը քահանայապետին բնելու Համար ՝օ- ծուած ու ՝օրհնուած քահանան քաւութիւնը պիտի բնէ, և ՝հագնի կտաւէ հանգերձները
33 պարճեղէն սուրբ հանգերձները։ Եւ ամենա- սուրբ տեղին Համար քաւութիւն պիտի բնէ, և Ժողովքի խորանին Համար ու սեղանին Հա-
34 մար քաւութիւն բնէ, և քահանաներուն ու Ժողովքին բոլոր Ժողովրդին Համար քաւու- թիւն բնէ։ Եւ սա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ, որ տարին մէկ անգամ մը Իսրայէլի որդւոցը Համար իրենց բոլոր մեղքերուն քաւութիւն բնելու։ ՝ասա- րին անգամ մը։ Եւ ան ինչպէս Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած պէս ըրաւ։

ԳԼ· ԺԷ

1 Ըսաւ Աստուած անասնեղբայր արիւնը Տէրոջը պիտի Մա- ատգանք խորանին դռանը բերէ ՝ի Դևերուն զոհ ընելք կ՝ար- գիւնի։ 10 Ըսաւ արիւնուս բանը։ 15 ու մեռածը և գազա- նէ դիւաւորածը ուտելը կ՝արգիլուի։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
2 խօսէ Աշարանին ու անոր որդւոցը և Իսրա- յէլի բոլոր որդւոցը, ու ըսէ անոնց, Ան է
3 որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով, Իսրայէլի տուա- նէն ով որ ՝արջառ մը կամ ոչխար մը և կամ այծ մը ճամբանին մէջ մորթէ, կամ բանակէն
4 դուրս մորթէ, ՝և Եւ Տէրոջը խորանին առջեւը Տէրոջը զոհ մատուցանելու Համար Ժողովքի խորանին դուռը չբերէ, արիւն պիտի սեպուի ան մարդուն. անիկա արիւն թափած է, ու ան մարդը ՝իր Ժողովուրդին միջէն պիտի կոր-
5 սուի. Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը ան զոհերը որ ՀՒ- գաղտի մէջ կը մորթեն, Տէրոջը բե- րեն, այսինքն Ժողովքի խորանին դուռը քա- հանային բերեն, և խաղաղութեան զոհերու-
6 Համար զանոնք Տէրոջը զոհեն։ Եւ քահանան ՝սիրէ արիւնը Ժողովքի խորանին դու- ռը՝ Տէրոջ սեղանին վրայ, ու ՝ճարպը այրէ
7 Հոտ Համար այրէ Տէրոջը առջեւը։ Եւ իրենց զոհերը՝ ալ չզոհեն Դևիւերուն, որոնց ետեւէն ՀԷՆ-ՇԻ պոռնկութիւն երթն։ Սա՛յա անոնց յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ իրենց ազ-
8 գերուն մէջ։ Եւ պիտի ըսես անոնց, Իսրա- յէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ՀոլՈՔով կամ
9 զոհ մատուցանելու ըլլայ, և զանիկա ՝Տէ- րոջը մատուցանելու Համար Ժողովքի խորանին դուռը չբերէ, ան մարդը իր Ժողովուրդին միջէն պիտի կորսուի։
10 ՝Ինչ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պան- դխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ՀԻՆ և իցէ արիւն ուտելու ըլլայ, ՝ամ երեսս ան արիւն ուտող անձին վրայ պիտի անկեմ, ու զանիկա իր Ժողովուրդին միջէն կտրսրցնեմ։
11 Նեմ· Ինչու որ մարմնին կենդանութիւնը

Տ֊ Ծ֊ Ծ֊ ֆ֊ ֆ֊ ֆ

աբիւնէն մէջն է. և ես ձեզի տուի ան, որ սեղանին վրայ՝ ձեր հոգիներուն համար քաւութիւն ընէք. քանզի հոգիին համար քաւ
12 ութիւն կ՚ընէ արիւնն է։ Ասոր համար ես բացի՛ն որդւոցը բսի, Ձեզմէ մէկը արիւն չառնէ. ձեր մէջը պանդխտացած օտարականն ալ
13 արիւն չառնէ։ Եւ իսրայէլի որդւոցմէ կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականէն մէկը ոտաւորելու անասունի կամ թռչունի որս որսա
ցած ըլլայ, անոր արիւնը պիտի թափէ, ու հող
14 ով ծածկէ անոր. քանզի որ ամէն մարմինին կենդանութիւնը իր արիւնն է. անկից է որ կը կենդանութիւնը. ուստի իսրայէլի որդւոցը բսի, Մի՛ ուտէք մարմինի մը արիւնը պիտի չառնէք. քանզի ամէն մարմինին կենդանութիւնը իր արիւնն է. ով որ ուտէ՝ պիտի կորսուի։
15 Եւ երկրացիներէն կամ օտարականներէն՝ ո՛ր կամ գիշատած ուտող ամէն մարդ՝ իր լա
թերը պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն անհաւատ ըլլայ, ու նոյնը
16 մաքուր ըլլայ։ Բայց թէ որ չլուայ զանիր, և իր մարմինը չլուայ, անաւանդ՝ իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Աղօթքներուց ամենամեծութեան համար։ 19 Աղօթքներուց ոչ ցանկութիւններուն համար։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսի՛ իսրայէլի որդւոցը ու ըսի՛ անոնց,
3 Ես եմ Եհովայ ձեր Աստուածը։ Ինչ ձեր բնակած եգիպտոսի երկրին գործին պէս պի
տի չընէ՛ք. և Քանանացւոց երկրին գործին պէս՝ ուր ձեզ պիտի տանիմ, պիտի չընէ՛ք, ու
անոնց կանոններուն համեմատ պիտի չքա
4 լի՛ք։ Իմ դատաստաններս պիտի ընէ՛ք, և իմ կանոններս պահէ՛ք, որ անոնցմով քալէ՛ք։
5 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։ Ուստի իմ կանոններս ու իմ դատաստաններս պիտի պահէ՛ք, որ զանոնք կատարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի. Ես եմ Տէրը։
6 Ոեւէ մէկը իր մօտ ազգականին չմօտե
նայ՝ անոր մերկութիւնը բանալու համար. Ես
7 եմ Տէրը։ Քու հօրդ մերկութիւնը կամ քու մօրդ մերկութիւնը չբանաս. անիկա քու մայ
8 րդ է, անոր մերկութիւնը չբանաս։ Քու հօրդ կնկանը մերկութիւնը չբանաս. ան
9 քու հօրդ մերկութիւնն է։ Քու հօրդ ազ
ջիկը կամ քու մօրդ ազկանը քու քրոջդ մերկութիւնը, թէ տանը մէջ ծնած ըլլայ թէ դուրսը ծնած, անոնց մերկութիւնը չբա
10 նաս։ Քու որդւոյդ ազկանը կամ քու ազ
ջիկդ ազկանը մերկութիւնը՝ անոնց մերկութիւնը չբանաս, ինչու որ անոնց մերկու
11 թիւնը քուկդ է։ Քու հօրդ կնոջը ազկը
կանը մերկութիւնը՝ քու հօրմէդ ծնած քու քրոջդ ըլլալով՝ անոր մերկութիւնը չբա
12 նաս։ Քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը չբա
13 նաս. անիկա քու հօրդ ազգականն է։ Քու մօրդ քրոջը մերկութիւնը չբանաս, ին
14 չու որ անիկա քու մօրդ ազգականն է։ Քու հօրդ եղբօրը մերկութիւնը չբանաս, անոր կնկանը չմօտենաս. անիկա քու հօրաքրոջդ
15 կը հանդիսի։ Քու հարսիդ մերկութիւնը չբանաս. անիկա քու որդւոյդ կինին է, անոր
16 մերկութիւնը չբանաս։ Քու եղբօրդ կնոջը մերկութիւնը չբանաս. ան քու եղբօրդ
17 մերկութիւնն է։ Կնկան մը ու անոր ազկը
կանը մերկութիւնը չբանաս. և անոր որ
դւոյն ազկիկը կամ անոր ազկանը ազկիկը չառնես՝ անոնց մերկութիւնը բանալու հա
մար, անոնք անոր ազգականներն են. ան
18 բնութիւն է ան։ Եւ կնկի մը իր քրոջը հետ չառնես նախանձ իր կենդանութեան ատե
նը՝ մերկութիւնը համար՝ անկից մերկու
թիւնը բանալով։
19 Եւ իր անմաքրութեանը ատեն գաւաճած կնոջ մը չմօտենաս՝ անոր մերկութիւնը բա
20 նալու։ Եւ դրացւոյդ կնկանը համար քու գրացիդ կինդ հետ չպառկիս, անոր հետ
21 պղծանալով։ Քու սերունդէդ Մողոքին հա
մար չանցընելու չմաղուս, և Աս
22 տուծոյդ անունը չպղծես. Ես եմ Տէրը։ Ար
սէն հետ՝ կնկան հետ պառկելու պէս չէ
23 պառկիս. պղծութիւն է ան։ Եւ բնաւ անա
սունի մը հետ չպառկիս, անոր հետ պղծանալով. ու բնաւ կնկի մը անասունի մը առ
ջև կեցնի՛ անոր հետ զուգաւորելու. գար
շելութիւն է ան։
24 Ասանց ամենայն պղծութիւն, զորս

ի Մոաբ. 28 Մոաբ. Ժդ. 24 Հաւաքած. 25 Եգիպտա
ցի. 26 Եգիպտա. 27 Կոչ. ա. 14. 30 Ցանկու
թիւր. Ժդ. 12. ա Գիտ. ա. 24 Ցաւ. ա. 24 Ցաւ. ի. 28 Ցաւ. ի. 28 Ցաւ. ի. 28

զի բոլոր ասացմամբ պղծուեցան ան ազգերը՝
25 որ ձեր առջեւէն պիտի վռնտեմ՝ եւ Հան երկիրը պղծուելով՝ Հանոր անօրէնութիւնը անոր վրայ պիտի Հատուցանեմ, ու ան երկիրը իր
26 բնակիչներըը ՚պիտի փսխէ։ ՚Ուստի գուք իմ կանոններս ու դատաստաններս պահէք, ու ասոնց պղծութիւններէն մէկն ալ չընէք, ոչ երբ կրացին, ոչ ալ ձեր մէջը պանդխացող օտար
27 բանիներ. Քանզի ձեզմէ առաջ Հզած ան երկրին մարդիկը ասոր բոլոր պղծութիւնները
28 ըրին, ու ան երկիրը պղծուեցաւ. Որ֊պէս ՚ըս֊ղնե՛ որ չըլլայ թէ Հան երկիրը ձեզ ալ դուրս փսխէ՝ ան պղծած ատիներնիդ, ինչպէս
29 որ ձեզմէ առաջ Հզած ազգերը փսխեց։ Քանզի ով որ ասոնց պղծութիւններէն մէկը ընելու ըլլայ, ան ընող անձինքը իրենց ժո֊
30 ղովուրդին մէջէն պիտի կորսուին։ ՚Ուստի իմ Տիրամօտներս պահէք, որ ձեզմէ առաջ գոր֊ծուած պիղծ սովորութիւններէն Հիւ չընէք, ու անոնցմով չպղծուիք. ՚Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

ԳԼ֊ ԺԹ

1–37 Հանապատ օրհնեալ կրկնութիւն։

1 ԵՒ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովին ու ըսէ անոնց, ՚Դուք սուրբ եղէք, ինչու որ Ես ձեր Եհովայ Աստուածը սուրբ եմ։
3 ՚Ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր Հօրմէն պիտի վախնայ. և ՚իմ շաբաթներս պիտի պահէք. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
4 ՚Դիւռւթերուն մի դառնաք, և ձեզ զի ձուլածոյ աստուածներ մի չընէք. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
5 ԵՒ երբ որ խաղաղութեան զոհ մատուցանէք Տէրոջը, Հաճի մատուցէք որ ընդունելի
6 ըլլայ։ Զոհը մատուցած օրերնիդ և Հետեւեալ Հալ օրն ալ պիտի ուտուի. ու երրորդ օրուան մէջ մնացածը կրակով պիտի այրուի։ Եւ թէ որ անկէ երրորդ օրը ուտուելու ըլլայ, ան պիղծ
8 է, պիտի չընդունուի։ Եւ զանիկա ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ, ինչու որ Տէրոջը սուրբ բանը պղծեց, ու ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։
9 ԵՒ Հձեր երկրին Հունձքը Հնձելու ատեն՝ դուռ արտիդ եզերքը լման չնձես, ու
10 քու Հունձքիդ ինկած Հասկերը ժողվելու։ Եւ քու արտիդ ձեռքաքաղ չընես, այնպէս ալ թիզիդ մէջ մնացած ողկոյզներըը չքաղես. զանոնք ադքատին և օտարականին Համար թողուս. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
11 ՚Գողութիւն մի ընէք. սուտ մի գրուցէք,
12 Ու մէկզմէկ մի խաբէք. Եւ ՚իմ անունովս սուտ սեղբ երդում մի ընէք, Հու ձեր Աստուծոյն անունը մի պղծէք. Ես եմ Տէրը։
13 ՚Ընտ գլուխիդ գրկածը մի ըներ, և յաջորդա֊կութիւն մի ըներ. Բոզի վարձքով բանուորին ջրէն վարձքը մէկ գիշեր մինչև առտու քու քովդ չմնայ։
14 Խուլին մի Հայհոյեր, Ու կոյրին առջեւը գայթակղութիւն մի դներ, Հապա ՚քու Աստուծմդ վախցիր. Ես եմ Տէրը։
15 ՚Գատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի ընէք. աղքատին աջառութիւն մի ըներ, և մեծը մի չորոգրմեր. քու դրացիդ արդարութեամբ դատէ։
16 ՚Ընտ ժողովրդիդ մէջը չարախօսութիւն ընելու չպատրաս. Ընտ ընկերիդ արիւնը չըլ֊
17 մնանես. Ես եմ Տէրը։ ՚Եղբայրդ քու սրտիդ մէջը չատնես. ՚քու գրացիդ անպատճառ յան֊դիմանես, Հոր անոր Համար մեղք չկրես։
18 ՚Վրէժ չառնես, և քու ժողովրդիդ որ֊դւոցը մի չատնես, Հապա քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես. Ես եմ Տէրը։
19 ԻՄ կանոններս պահէք. քու անասուներդ մէկ տեսակ ուրիշ տեսակին Հետ զուգաւո֊րել չտաս. ՚քու արտիդ մէջ զանազան սեռի չցանես. Ու երկու նիւթէ գործուած պլյս֊խաուն Հագուելդ չհագնիս։
20 ԵՒ թէ որ մէկը ինկան մը Հետ պառկի֊լով զուգաւորութիւն ընէ, ու անիկա մէկու֊մը նշանուած աղախինն է ու փրկուած չէ, ոչ ալ անոր ազատութիւն տրուած, անոնք պի֊
21 տի պատժուին. անոնք պիտի չմեռնին, ին֊քը պատժուելէն։ Ան իր յանցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժո֊ղովի խորանին դուռը, իրը մէկ յանցանքի
22 պատարագի Համար։ Եւ քահանան յանցան֊քի պատարագին Հոչակով Տէրոջը առջեւը քա֊

ղ Թաս֊լէ֊յա֊ Եբեմ֊բ֊ 7։ ժ֊ 18։ Եզեկ֊լ֊ 17։
ղ Ասղ֊ Հի֊ 32։ Եսա֊իա֊ 21։ Բեմ֊ի֊ 9։ 20։ Ի֊ 9։ ժ֊ 10։ իա֊ 21։ Ամո֊ 13։ Հ֊ 9։
= Հ֊ 28։
= Հ֊ 2։ 30։ Գէ֊ի֊ 22։ 23։
Է Գէ֊ի֊ 22։ Եբեմ֊ի֊ 10։ Եզեկ֊լէ֊ 17։
= Հ֊ 3։ 26։ Գէ֊ի֊

23։ ը Օր֊ ժը֊ 9։
ը Հ֊ 26։
ը Հ֊ 2։ 4։
—
= Գէ֊ժ֊ 44։ ի֊ 20։ ա Պհա֊ ա֊ 16։
ը Նէ֊ ի֊ 12։
թ Նէ֊ ի֊ 8։ բա֊ 15։
ժ Նէ֊ ի֊ 4։ Գէ֊ իէ֊ 1։ ա Կար֊ ժ֊ 14։ ա Ցաղ֊ է֊ 21։
Ի Նէ֊ լէ֊ 17։ ը Օր֊ իե֊ 15։

Գէ֊ է֊ 16։
ը Գէ֊ իգ֊ 28։ ը Օր֊ իդ֊ 19։ 20։ 21։ Հառ֊ի֊ 15։ 16։
ը Նէ֊ ի֊ 15։ ը֊ 1։ 7։ 10։ ը Օր֊ է֊ 19։
Ի Գէ֊ ը֊ 2։ Եբեմ֊ ը֊ 25։ Կաղ֊ ը֊ 9։
ը Գէ֊ ի֊ 7։ Գէ֊ ը֊ 5։ ը Օր֊ ա֊ 17։ ժ֊ 19։ իե֊ 19։ Ասղ֊ իդ֊ 25։
Ի Նէ֊ ի֊ 7։ Գէ֊ ը֊ 5։ ը Օր֊ ա֊ 17։ ժ֊ 19։ իե֊ 19։ Ասղ֊ իդ֊ 25։
Ի Նէ֊ ի֊ 1։ Սաղ֊ ժ֊ 1։ Ա֊ 1։ Ես֊ ա֊ 1։ Ամո֊ 3։ Ա֊ 1։ Ես֊ ա֊ 1։ Ամո֊ 3։ Ա֊ 1։

Ասղ֊ գ֊ 5։ Ցաղ֊ է֊ 4։
ը Օր֊ իե֊ 18։ Հբ֊ ասմ֊ ժ֊ 13։
Ի Գէ֊ ի֊ 32։ Գէ֊ իե֊ 17։ Ծն֊ իա֊ 21։ Եբեմ֊ ի֊ 9։ 20։ ի֊ 9։ ժ֊ 10։ իգ֊ 21։ Ամո֊ 13։ ը֊ 9։
Ի Գէ֊ ժ֊ 44։ ի֊ 20։ ա Պհա֊ ա֊ 16։
ը Նէ֊ ի֊ 12։
թ Նէ֊ ի֊ 8։ բա֊ 15։
ժ Նէ֊ ի֊ 4։ Գէ֊ իէ֊ 1։ ա Կար֊ ժ֊ 14։ Ցաղ֊ է֊ 21։
Ի Նէ֊ լէ֊ 17։ ը Օր֊ իե֊ 15։

ժա֊ 13։ ի֊ 19։ Ես֊ գեկ֊ ի֊ 9։
Ի Նէ֊ իգ֊ 1։ 7։ գ Թագ֊ բա֊ 13։ Ասղ֊ իգ֊ 60։ 61։ իե֊ 4։
Ի Հ֊ 32։ Գէ֊ իե֊ 17։ Ծն֊ իա֊ 21։ Եբեմ֊ ի֊ 9։ 20։ ի֊ 9։ ժ֊ 10։ իգ֊ 21։ Ամո֊ 13։ ը֊ 9։
Ի Գէ֊ ժ֊ 44։ ի֊ 20։ ա Պհա֊ ա֊ 16։
ը Նէ֊ ի֊ 12։
թ Նէ֊ ի֊ 8։ բա֊ 15։
ժ Նէ֊ ի֊ 4։ Գէ֊ իէ֊ 1։ ա Կար֊ ժ֊ 14։ Ցաղ֊ է֊ 21։
Ի Նէ֊ լէ֊ 17։ ը Օր֊ իե֊ 15։

Ամո֊ գ֊ 5։ Ցաղ֊ է֊ 9։
ը Գէ֊ իգ֊ 28։ ը Օր֊ իդ֊ 19։ 20։ 21։ Հառ֊ի֊ 15։ 16։
ը Նէ֊ ի֊ 15։ ը֊ 1։ 7։ 10։ ը Օր֊ է֊ 19։
Ի Գէ֊ ը֊ 2։ Եբեմ֊ ը֊ 25։ Կաղ֊ ը֊ 9։
ը Գէ֊ ի֊ 7։ Գէ֊ ը֊ 5։ ը Օր֊ ա֊ 17։ ժ֊ 19։ իե֊ 19։ Ասղ֊ իդ֊ 25։
Ի Նէ֊ ի֊ 7։ Գէ֊ ը֊ 5։ ը Օր֊ ա֊ 17։ ժ֊ 19։ իե֊ 19։ Ասղ֊ իդ֊ 25։
Ի Նէ֊ ի֊ 1։ Սաղ֊ ժ֊ 1։ Ա֊ 1։ Ես֊ ա֊ 1։ Ամո֊ 3։ Ա֊ 1։

ժա֊ 13։ ի֊ 19։ Ես֊ գեկ֊ ի֊ 9։
Ի Նէ֊ իգ֊ 1։ 7։ գ Թագ֊ բա֊ 13։ Ասղ֊ իգ֊ 60։ 61։ իե֊ 4։
Ի Հ֊ 32։ Գէ֊ իե֊ 17։ Ծն֊ իա֊ 21։ Եբեմ֊ ի֊ 9։ 20։ ի֊ 9։ ժ֊ 10։ իգ֊ 21։ Ամո֊ 13։ ը֊ 9։
Ի Գէ֊ ժ֊ 44։ ի֊ 20։ ա Պհա֊ ա֊ 16։
ը Նէ֊ ի֊ 12։
թ Նէ֊ ի֊ 8։ բա֊ 15։
ժ Նէ֊ ի֊ 4։ Գէ֊ իէ֊ 1։ ա Կար֊ ժ֊ 14։ Ցաղ֊ է֊ 21։
Ի Նէ֊ լէ֊ 17։ ը Օր֊ իե֊ 15։

ի֊ 22։ ը Ցաղ֊ 11։
ը Ը Թագ֊ ժ֊ 22։ Ասղ֊ ի֊ 22։ Հբ֊ ասմ֊ ժ֊ 17։ 19։ Գաղ֊ ի֊ 20։ Եբեմ֊ գ֊ 31։ ա Պհա֊ ը֊ 11։ Ցաղ֊ ի֊ 9։
Ի Ամո֊ ի֊ 13։ իը֊ 20։ Հբ֊ ասմ֊ ժ֊ 13։ Գաղ֊ ի֊ 14։ Ցաղ֊ ը֊ 8։
ը Օր֊ իը֊ 9։ 10։
ը Օր֊ իը֊ 11։
Գէ֊ ի֊ 15։ գ֊ 6։

ուրիէն պիտի ընէ անոր իր բրած մեղքին համար. և անոր բրած մեղքը պիտի ներուի իրեն։

23 Ու երբոր ան երկիրը մտնէք, ու ամէն տեսակ ծառեր տնկէք՝ պտուղ տանելու համար, անասունը անոր պտուղը չվերլուսաւորեմ պէս անմաքուր պիտի սեպէք. ան ձեզի համար չվերլուսաւորած՝ պէս սեպուելով պիտի։

24 Ան չուտուիր։ Եւ չորրորդ տարին անոր բոլոր պտուղը Տէրը փառաւորելու համար սուրբ

25 պիտի ըլլայ. Եւ հինգերորդ տարին անոր պտուղը պիտի ուտէք, որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցնէ. Ես եմ Տէրը ձեր Աս-

26 տուածը։ Միս արիւնովը չուտէք. Չնճիպէք

27 և գուշակութիւն չընէք. Գլուխնին եղերքի մազերը կիրճէք, ու քո մօ-

28 րուքիդ եղերքը չաբեաս։ Եւ մկու մը մեռելներուն համար ձեր մարմինին վրայ կտրածներ չընէք, ու ձեր վրան գիրեր չընէք. Ես եմ Տէրը։

29 Աղջիկդ պոռնիկ ընելով մի պղծեր, որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չիյնայ, ու երկիրը չարաճիճիով չլեցուի։

30 Իմ շաբաթներս պահէք, ու իմ սրբարա-

31 նս յարգեք. Ես եմ Տէրը։ Հմուտներուն մի նայիք, և նշանագիտուն ըլլալ մի հարցնէք, որ անոնցմով չպղծուիք. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

32 Մազը ճերմակածին առջեւը ոտք ելլիր, և ձերը պատուէ, ու Աստուածդ վախ-

33 կիր. Ես եմ Տէրը։

Եւ Թէ որ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու ըլլայ, չնեղէք

34 զանիկա. Ձեր քովը պանդխտացող օտարականը ձեր երկրին բնակիչին պէս ըլլայ ձեզի, և իրմէ անդին պէս սիրես անիկա, ինչու որ դուք ալ եղիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

35 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն չընէք, կանոնի մէջ կշռոքի մէջ ու չափի մէջ

36 ալ. Ճշմարիտ կշռաքարեր ունիք, ճշմարիտ քարեր ունիք, ճշմարտական ունիք ու ճիմնէն ԼՈ-ՅՈՒՆ պիտի ըլլայ. Ձեզ եղիպտոսի երկրէն

37 հանող Տէրը ձեր Աստուածը Ես եմ. Ուստի իմ բոլոր կանոններս ու իմ բոլոր դատաստանիներս պահէք, և ընէք անոնք. Ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Ի

1 Մոպրէն դատի նստիրեք ի՛ոբզիաբ. 4 Աստ դատի մատաքիչ տեսնելով գանդ ընդհանուրն պատիժը. 6 Վհատ ձեռա հետեւ ուրեքան համար. 7 Սարը բոլորտ պատասխրը. 9 Իր ձեռքը հայհոյողին. 10 Ղեւիներն բնակութեան. 11. 16. 17. 19 պղծողներ. 15 պրատոգներն. 15 և անասունի հետ պղծողներն ընդհան պատիժը. 22 Աստուծոյ հետքան գերեւ վերաբ. 27 Վհատներու չարաչարանքը պատասխրը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Նաև Իսրայէլի որդւոցը ըսես, Իսրայէլի որդւոցմէն և Իսրայէլի մէջ պանդխտացող օտարականներէն ով որ իր սերունդէն Մոզբին տայ, անշուշտ պիտի մեռցուի. ան երկրին ժողովուրդը քարերով պիտի քարկոծէն անկ-
3 կա։ Եւ ես իմ երեսս ան մարդուն վրայ պիտի սեւեռեմ, ու զանիկա իր ժողովուրդին մէջէն կորնչացնեմ, ինչու որ անիկա իր սերունդէն Մոզբին տուած է՝ իմ սրբարանս պղծելու
4 ու իմ սուրբ անունս անարգելու համար։ Եւ Թէ որ ան մարդը իր սերունդէն Մոզբին տուած ատենը՝ ան երկրին ժողովուրդը չտես-
5 նելու գայլով աչքերնին չհանցընեն, Անատնը Ես իմ երեսս պիտի անկեմ ան մարդուն վրայ ու ետեւը դնուածներին վրայ, և անոնք և Մոզբին հետ պոռնկութիւնը ընելու համար ան մարդուն ետեւէն բոլոր գայլոցները իրենց
6 ժողովուրդին մէջէն պիտի կորնչցնեմ։ Եւ Հմուտներուն և Հմայողներուն ետեւէն երթալու գաղտ մարդուն վրայ ալ երեսս պիտի անկեմ, ու անոնք իր ժողովուրդին մէջէն կոր-
7 պնցնեմ։ Ուստի սրբեցէք ձեր անձերը, ու սուրբ եղէք, ինչու որ Ես եմ Տէրը ձեր Ա-
8 ստուածը։ Եւ իմ կանոններս պահեցէք, ու բրէք զանոնք. Ես եմ Տէրը որ ձեզ կը սրբեմ։
9 Ով որ իր հայրը կամ իր մայրը անիծէ, անշուշտ պիտի մեռցուի. անոնք իր հայրը կամ իր մայրը անիծեց, անոր արիւնը իր վրայ
10 ըլլայ։ Եւ Հով ան մարդու մը կինանը հետ շնութիւն ընէ, իր դրացիին կնկանը հետ շնութիւն ընողը անշուշտ պիտի մեռցուի։
11 Հայրոգին ալ հետքին հետ պառկի՝ Ան-ով ով իր հօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրը ամերկութիւնը բացած է. անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին, անոնց արիւնը իրենց վրայ
12 ըլլայ։ Եւ Թէ ով մարդ մը իր հարսին հետ պառկի, անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին. Հարշութիւն բրին, անոնց արիւնը իրենց
13 վրայ ըլլայ։ Եւ Թէ որ մարդ մը կնկան

---

2 բ Որ· մբ· ա· ։ ա· ։ ա· ։

հետ պահելու պէս արուի հետ պահի, երկուքն ալ պղծութիւն ըրին. անոր համար պիտի մեռցուին, անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
14 Եւ թէ որ մարդ մը կնիկ մը ու անոր մայրը առնէ, անօրէնութիւն է. զանոնք ալ կրակով պիտի այրեն, որ ձեր մէջը անօրէնութիւն չըլլայ։ Նոյնպէս թէ որ մարդ մը անասունի հետ գործ ունենայ, անիկա անպատճառ պիտի մեռցուի, անասունը ալ պիտի սպանէք։
16 Ու թէ որ կնկան մը որ և իցէ անասունի հետ գործակցելու համար անոր մօտենայ, կնկան ալ անասունն ալ պիտի սպանէք. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
17 Ու թէ որ մարդ մը իր քոյրը առնէ, իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր մերկութիւնը տեսնէ, ու աղջիկն ալ անոր մերկութիւնը տեսնէ, չարութիւն է. անոնք իրենց ժողովուրդին աչքին առջեւ պիտի կտրուին. անիկա իր քրոջը մերկութիւնը
18 բացաւ. իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ։ Ու թէ որ մարդ մը իր գաւազանին մէջ եղող կնկան մը հետ պահի ու անոր մերկութիւնը բանայ, կնկան ալ իր արեան աղբիւրը բացաւ. երկուքն ալ իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի կտրուին։
19 Ու քու մօրդ քրոջը կամ քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը չբանաս. զի՝ նա որ եթէ մէկը իր ազգականին մերկութիւնը բանալու ըլլայ, երեսից իրենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն։
20 Ու թէ որ մարդ մը իր հօրեղբօրը կնկանը հետ պահի, իր հօրեղբօրը մերկութիւնը բացաւ. անոնք իրենց մեղքը պիտի կրեն. անզաւակ պիտի մեռնին։
21 Ու թէ որ մարդ մը իր եղբօրը կնիկը առնէ, պղծութիւն է ան. անիկա իր եղբօրը մերկութիւնը կը բանայ. անզաւակ պիտի ըլլան։
22 Ուստի դուք բոլոր կանոնները և իմ բոլոր դատաստանները պահէք, ու բնակ անոնք, որ ան երկիրը ուր որ ձեզ պիտի տանիմ հոն բնակելու, Հագուստ չիպահ ձեզ։ Ու անոնց չբնակիք ան ազգերուն սովորութիւններովը, զանոնք ձեր առջեւէն պիտի վռնտեմ. քանզի ան ամէն բաները ըրին անոնք, ու ես զբ-
24 զուեցայ անոնցմէ։ Ես ձեզի ըսի ձեզի, Անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք, ու ես անիկա ձեզի պիտի տամ ժառանգած ըլլալու, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխի. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ որ ձեզ զատեցի ազգերէն զատ։
25 Ուստի դուք զատորոշ ու անմաքուր անասուններուն միջեւ, անմաքուր ու մաքուր թռչուններուն միջեւ տարբերութիւն պիտի բնէք. ու ձեր անձերը չպղծէք անասուններով կամ թռչուններով կամ գետնի վրայ բոլոր սողունովը զոր ես զատեցի ձեզի իրենց անմաքուր ըլլալ։
26 Սուրբ ձեզի իրենց անմաքուր ըլլալ։ Ես զատ սուրբ պիտի ըլլաք ինծի. Ցնոյնը ես Տէրս սուրբ եմ, ու ձեզ ազգերէն զատեցի որ իմ ըլլաք։
27 Ա՛վ հագ կամ հմայող եղողը թէ երկիս մարդ ըլլայ և թէ կնիկ անոնց պիտի մեռցուի. քարերով քարկոծեն զանոնք. Ցանոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Քահանաները իրենց ազգականին համար կրնան ինքզինքնին անարատ պահել։ 6 Անոնք սուրբ պիտի ըլլային։ 8 ու սուրբ պիտի սեպուին։ 9 Հասարակ քահանայութեան։ 13 ու քահանայապետին անձնանպատճառ վիճակ։ 17 Անոնք ունեցած թերութեամբ կը զոհ մատուցանեն։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, խօսէ Ահարոնին որդւոցը՝ քահանաներուն ու բսէ անոնց, Ցիւրաքանչիւրը իր մեկուն հանուար անմա-
2 քաւը չըլլայ իր ժողովուրդին մէջը. Բայց միայն իր մօտ ազգականին համար, այսինքն իր մօրը ու իր հօրը և իր որդւոյն ու իր աղջկանը և իր եղբօրը համար, ևս իր կոյս քրոջը համար որ մօտ է իրեն ու երկուն տը-
4 քաւած չէ, կրնայ անմաքուր ըլլալ։ Ա՛նիկա իր ժողովուրդին մէջը գլխաւոր մարդ ըլլալովը, անմաքուր պիտի չըլլայ՝ ինքզինքը
5 պղծելով։ Անոնք գլուխնին փեսեռելով կնասակ պիտի չընեն, և իրենց մօրուքին եզերքը չափնին, ու իրենց մարմնոյն վրայ կտրածներ
6 չընեն։ Սուրբ պիտի ըլլան իրենց Աստուծոյն. և Ցիրենց Աստուծոյն անունը չպղծեն, ինչու որ Տէրոջը պատարագները — իրենց Աստուծոյն հացը անոնք կը մատուցանեն. ուստի
7 սուրբ պիտի ըլլան։ Պոռնկի կամ պղծուած կնիկ չառնեն, և Ցիր երկիրէն արձակուած կնիկ մը չառնեն. ինչու որ Ցանոնք սուրբ է
8 իր Աստուծոյն. Ուստի պիտի սրբես անիկա, ինչու որ քու Աստուծոյդ հացը անիկա կը մատուցանէ. անիկա սուրբ պիտի ըլլայ քեզի, Ցքանզի ևս Տէրս որ ձեզ կը սրբեմ, սուրբ
9 եմ։ Ցեւ թէ որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկութիւն ընելով պղծութիւն ըլլայ, իր հայրը կը պղծէ. անիկա կրակով պիտի այրուի։
10 Եւ իր եղբայրներէն մեծ եղող քահանայ

ג · יהוה · ז · ק״ל · ת״ק · ה · יהוה · ט · ב · ש״ם · ו · ט״ו · ה״ק״ל · ח״ק · כ״ה · ל״ה · כ״ג · ה״ק״ל · ח״ק · כ״ה · ל״ה · כ״ג · ש״ם · ב · ת״ק ·

որուն գլխուն վրայ ծամնան եզը թափուած է, ու Դպրեանները հաղնելու օրհնուած, Իր դլուխը պիտի չբանայ, և իր լաթերը չպատռեն 11 ան, եւ մեռած մարդու մը քով չերթայ, ոչ ալ իր հօրը կամ իր մօրը համար անուն 12 քուր ըլլայ· Եւ արքայանէն դուրս չելլէ, ու իր Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ· ընչու որ Իրմէ Աստուծոյն օծման եղիւղ իր վրան 13 է· Ես եմ Տէրը· Ես ասոնիկս կոյս մի իրեն 14 Ինկիլ պիտի առնէ· Որբևայրի կամ արձակուած կամ պղծուած կամ բոզ չառնէ· Հապա ինկիլ ըլլայու համար իր ժողովուրդէն 15 կոյս մը առնէ, Որ իր ազգին չպղծէ իր ժողովուրդին մէջը, ընչու որ Ես եմ Տէրը՝ որ կը սրբեմ զանիկա։

16 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 17 Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ, Քու սերունդիդ իրենց ազգերուն մէջ ով որ իր վրան արատ մը ունի, Հաց մատուցանելու Աստուծոյն հացը 18 մատուցանելու· ընչու որ ինու արատ ունեցող մարդ մը պիտի չմօտենայ· կոյր մարդը՝ կաղը՝ կամ կարճամէջը՝ կամ ոչ նորմալը՝ 19 Ձեռքը կամ ոտքը կոտրած մարդը, 20 կուգածի՝ կամ ձեռքը կոտրած մարդը, կամ աչքերուն մէջ բիծ ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ որբևնուած՝ 21 կամ Ծիվաւոտիկը· Ահարոն քահանային սերունդէն որուն մը մէջ արատ ունեցող մարդը Տէրոջը պատրաստութիւնները մատուցանելու պիտի չմօտենայ, Ինչի որ արատ կը ըլլայ՝ Իր Աստուծոյն 22 հացը մատուցանելու պիտի չմօտենայ· Անիկա իր Աստուծոյն հացը պիտի ուտէ, թէ՛ Սրբութեանց սրբութենէն թէ՛ սուրբ բաներէն 23 սակայն վարագուրին քովը պիտի չմտնէ, և սեղանին չմօտենայ, ընչու որ արատ ունի, ու Իմ սուրբ բաներս չպղծէ, քանզի անոնք սրբող 24 Տէրը ես եմ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ — ընծէրը Ահարոնին ու անոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդիներուն։

ԳԼ· ԻԲ

1 Քահանայք իրենց սերնդոցը մեռելներուն համար նեղութեան մտնելով չլինի։ 2 Իրենց մոտերուն՝ քահանային ընտանիքին ով իրաւունք ունի սուրբ բաներուն ուտելու։ 17 Ձակ մասուց ցուցնելու անասունը ընտրուած կը։ 26 Որի օրուան չկրած անասուն մը Տէրոջը պիտի չմատուցուի։ 29 Շնորհակալութեան զոհը ուտելուն պատուիրքը։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը՝ որ իսրայէլի որդւոցը մատրած սուրբ բաներէն ձգտողը կընան, և իմ սուրբ անունս չպղծեն ան բաներով՝ որ ինծի կը սրբեն։ Ես եմ Տէրը։
3 Ըսէ անոնց, Ձեր բոլոր սերնդոցդեն ձեր ազգերուն մէջ ով որ իր անհրաժեշտութիւնը իր վրան ունենալով մօտենայ այն սուրբ բաներուն որ իսրայէլի որդիները կը սրբեն Տէրոջը, այն անձը իմ առջեւս պիտի կտրուի։ Ես եմ Տէրը։
4 Ով որ Ահարոնին ցեղէն բորոտ ըլլայ, կամ հոսուք ունենայ, սուրբ բաներէն պիտի չուտէ մինչեւ որ մաքրութիւնը։ և ով որ մեռելի պղծուած բանի մը դպչի, կամ հեզուք մը որուն զուգաւորութիւնն սերմի հեղուն եղած
5 է, կամ ով որ գոյնի որ և իցէ սոզանի մը որով կընայ անհանգստ ըլլալ, կամ հեզուք մը որմէ կրնայ անհանգստ ըլլալ, որ և իցէ
6 անհանգստութիւն որ անոնք ունենայ, Առջեւ գալով մարդ ը մինչեւ իրիկուն անհանգստ պիտի ըլլայ, և սուրբ բաներէն չուտէ, Նոյնպես
7 իր մարմինը ջրով լուայ· Եւ երբ արեգակը մտնէ, մաքրուի պիտի ըլլայ, ու ետքը սուրբ բաներէն ուտէ, ընչու որ ան
8 իր հացն է։ Մեռելով մեռած կամ գազանով բեկ պիտի չուտէ, որ անով չպղծուի։ Ես եմ
9 Տէրը։ Ես իմ կարգադրութիւնս պիտի պահեն, Որ անոր համար մեղք չկրեն, ու ան պղծելուն համար չմեռնին։ Ես եմ Տէրը որ զանոնք կը սրբեմ։
10 Կենաւ օտարական մը սուրբ բանէ պիտի չուտէ· քահանային հիւրը կամ վարձկանը
11 սուրբ բանէ պիտի չուտէ։ Բայց քահանային իր սեպհական ծախու առած անձը ու իր տունը ծնածը անկէ պիտի ուտէ։ Անոնք
12 անոր կերակուրէն պիտի ուտեն։ Թէ որ քահանային աղջիկը օտարականի մը հետ ամուսնանայ, անկէա նուիրուած սուրբ բաներէն
13 պիտի չուտէ։ Բայց թէ որ քահանային աղջիկը որբևայրի կամ արձակուած ըլլայ ու զաւակ չունենայ, ու իր հօրը տունը դառնայ, ճաշիկը հոր աղջկունեան ժամանակին պէս իր հօրը հացէն պիտի ուտայ։ Սակայն բնաւ օտարական մը անկէ չուտէ։
14 Եւ թէ որ մարդ մը անգիտութեամբ սուրբ բանէ մը ուտէ, անոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ, ու սուրբ բանիը մէկտեղ
15 քահանային տայ։ Եւ իսրայէլի որդւոցը Տէրոջը մատուցած սուրբ բաներըը չպղծեն,

1 եզեր· գառ
2 Գլ· ժա· 21։
3 Գլ· ժգ· 24· 43։
4 Գլ· ժե· 16։
5 Գլ· ժե· 7· 19։
6 Գլ· ժե· 5։ Երբ· ժ· 32։
7 Գլ· ժե· 22։ Թուա· ժգ· 11· 13։
8 Գլ· ժե· 11· 13։
9 Գլ· ժ· 14։ Թուա· ժգ· 11· 19։
10 Գլ· ժ· 15։ Թուա· ժգ· 32։
11 Ծն· իբ· 11։
12 Ծն· իբ· 43։ Թուա· ժգ· 22· 32։
13 Ծն· ամ· թ· 6։
14 Թուա· ժգ· 11· 13։
15 Գլ· ժ· 14։ Թուա· ժգ· 11· 19։
16 Գլ· ժ· 15· 16։
17 Թուա· ժգ· 32։

Դ Եւ Գ· 3· 10։ Գ· 17· 29։ է· 1։ իդ· 9։ Թուա· ժգ· 9։
Գ Գլ· իբ· 10· 11· 12։ Թուա· ժգ· 19։
Ե Ղե· 18։
— Թուա· գ· 3։

16 °Ու իրենց սաբբ բաներբ ուտիլով՝ չգանցա-
նաց անօրէնութիւնբ իրենց վրայ չբերեն,"
ինչու որ ես եմ Տէրբ որ գանեմ կը սրբեմ։
17 Եւ Տէրբ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
18 Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդոցը և խօս-
յէլի բոլոր որդոցը, ու իսկ անոնց, "Խօս-
յէլի տունէն կամ խօսյելի մէջ քաղաք օտա-
րականներէն անոնց ողջակէզի համար Տէրոջը
մատուցածի՝ իրենց բոլոր ուխտերուն և բոլոր
կամաւոր ընծաներուն համար, իր զոհը մա-
19 տուցանող ամէն մարդը, °Աղջառներէն, ոչ-
խարներէն կամ այծերէն անարատ արու ընխո-
հոցանէ, որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ։
20 °Բնաւ արատ մը ունեցողը պիտի մատուցա-
նէք, ինչու որ ձեզի համար ընդունելի չըլ-
21 լար։ Եւ հաճար կատարելու համար կամ կա-
մաւոր ընծայի համար՝ հօտ որ արջառներէն
կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղութեան զոհ
մատուցանելու ըլլայ, անարատ պիտի ըլլայ
ան, որ ընդունուի։ բնաւ արատ պիտի չըլլայ
22 անոր մէջ։ Կոյր՝ կամ ոտ կոխ կոտրած կամ
կարուած կամ խարատարատ ունեցող՝ կամ քո-
սոս կամ օրքիտոս եղածներէն Տէրոջը պիտի
չմատուցանէք, ոչ ալ °սատնցիմ Տէրոջը պա-
տարագի համար սեզանին վրայ պիտի դնէք։
23 Բայց ոխրոնչոտ եւ °ուռեղոտութիւն կամ
պակասութիւն ունեցող զուարակր կամ ոչխա-
րը կամաւոր ընծայի համար մատուցանես ։
ասկայն ուխտի համար պիտի չընդունուի ան։
24 Անդինչ ճմլուածը կամ ճզմուածը կամ փըր-
ցուածը կամ կորուածը մատուցանէք Տէ-
րոջը, և ձեր երկրին մէջ չընէք — ընծերը
25 Կու տարածներէն մը ձեռքէն ալ ամէն տառեցիի
°ձեր Աստուծոյն †պատարագ մատուցանէք,
ինչու որ տանուց մէջ խեղութիւն ու արատ
կայ · անոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի
չըլլան ։
26 Եւ Տէրբ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
27 °Երբոր զուարակ կամ ոչխար կամ այծ ծնանի,
եօթը օր իր մօրը քով պիտի մնայ · և ութե-
րորդ օրը ու անկէ առքը Տէրոջը ընդունելի
28 պիտի ըլլայ պատարագի ընծայի համար ։ Եւ
կովը կամ ոչխարը՝ իր ձագովը մէկտեղ մէկ
օրուան մէջ մի՛սպանէք ։
29 Եւ երբոր †գոհաբանութեան զոհ մատուցանէք
Տէրոջը, ընդո՛ պիտի մատուցանէք որ ձեզի
30 համար ընդունելի ըլլայ · Նոյն օրը պիտի ու-
տուի անիկա ։ մնա՛կ մինչև առաւօտ չթողուք ։
Ես եմ Տէրբ ։
31 °Պատի իմ պատուիրանքներս պահէք , և
32 զանք անոնք ։ Ես եմ Տէրբ ։ Ու իմ սաբբ
անունս չպղծէք , որ °ես սրբութիւն իսրայէլի
որդոցը մէջ ։ Ես եմ Տէրբ որ կը սրբ-
33 ընեմ՝ °Ձեզ Աստուած ըլլալու համար
Ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցի։ Ես եմ Տէրբ։

ԳԼ· ԻԳ

1 Տէրոջը ասէրբ · 2 յայտիբ · և ն զաբիբ · 3 երեխայրնե-
բուն · 15 ու գլնակնաւի ասբբ պահեբ վրայով · 28
Հանեցէն Յեղած Հանկերբ ու սպրնն Տիսերբ չժպղնբ-
պատաւերբ · 35 Փայ Տիկրպնելու ասբբ · 36 Գատաբնան օրբ ·
38 Տաղաւարատարաց ասբբ ։

1 Եւ Տէրբ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
2 Խօսէ իսրայէլի որդոցը ու ըսէ անոնց, "Տէ-
րոջ ասնելբր որ գուք տաբբ ժողով պիտի
3 կոչէք, իմ ասնելբս ասոնք են · °վեց օր գործ
գործուի, բայց եօթներորդ օրը Հանգստա-
բնական չաբաթբ ըլլալով սաբբ ժողով է ։
բնաւ գործ պիտի չգործէք · Տէրոջը չաբաթ
պիտի ըլլայ ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ ։
4 °Տէրոջը ասնելբր, որ իրենց ատենին հա-
մաձայն սաբբ ժողովներ պիտի քարոզէք ,
5 ասոնք են · °Առաջին ամսուն չորեքտասաներ-
որդ օրը իրիկուան դէմ Տէրոջը զատիկն է ·
6 Եւ նոյն ամսուն հնգետասաներորդ օրը բա-
զարակերպաց ասոնն է Տէրոջը · եօթը օր բա-
7 զարկ պիտի ուտէք · °Առաջին օրը սաբբ ժո-
ղով պիտի ունենաք · բնաւ ծառայութեան
8 գործ պիտի չգործէք · Եւ եօթը օր պատա-
րագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը · եօթներորդ
օրը սաբբ ժողով պիտի ըլլայ · բնաւ ծառա-
յութեան գործ պիտի չգործէք ։
9 Եւ Տէրբ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
10 Խօսէ իսրայէլի որդոցը ու ըսէ անոնց , °երբ-
որ մտնէք այն երկիրը որ ձեզի կու տամ՝ ու
անոր հունձքը հնձէք , °ձեր հունձքէն եբա-
11 նայի որպ մը քահանային բերէք · Ան ալ
°Տէրոջը առնքը երեքշաբթիով՝ պիտի մատու-
ցանէ զանն , որ ձեզի համար ընդունելի ըլ-
լայ · քահանան չաբաթին հետեւեալ օրը պի-
12 տի մատուցանէ զանն · Եւ զրան մատուցած
օրերնիդ՝ ոչխարի համար մէկ տարեկան
անարատ գառ մը մատուցանէք Տէրոջը ·
13 °Իւ անոր հացի ընծան եղով շաղուած երբ-

ժ· 40 · բ Օր · գ · 40 ·	ֆ Եվ· ի· 9 · իգ · 13 ·	ղ Եվ· ժբ · 16 · Թաս ·
Ֆ Գվ· ժբ · 21 ·	լա · 13 · լէ · 21 ·	իբ · 18 · 25 ·
= Գվ· ժ· 3 · Մաաս· գ·	Գվ· ժի· 3 · բ Օր·	ի Եվ· իգ · 16 · 19 ·
9 · Գաահ · ժա · 8 ·	ե· 13· Գահ· ի· 17·	լէ · 22 · 26 · Թաս ·
բ Գվ· ի· 8 ·	ֆ Հմր · 8 · 37 · Եվ·	ժե· 3 · 15· իբ · 20· բ
ֆ Եվ· գ· 17 · Գվ· ժա·	իգ · 14 ·	Օրժգ· 9· Ճեսաբ· 15·
45 · ժի · 36 · իե ·	ի Եվ· ժբ · 6· 14· 18·	Հաամբ· ժա · 16 ·
38 · Թաս · ժե · 41 ·	ֆ ժգ· 3 · 10 · իգ · 15 ·	ա Կար · ժե · 20 ·
—	լէ · 18 · Թաս · իի ·	Ճահ· ա· 18· Ճաբաս·
= Հմր · 4 · 37 ·	8 · 3 · իբ · 16 · 17 ·	ժգ · 4 ·
ֆ Եվ· լբ· 5· բ Ճաաբ·	բ Օր · ժգ · 1—8 ·	ի Եվ· ի·Ի · 24 ·
ժ· 20· Սաաբ· ժա· 3·	Ճնա· ե · 10 ·	ֆ Գվ · բ · 14· 15 · 16 ·

կու տասանորդ բարակ ալիւր պիտի ըլլայ՝ ամէնա անուշահոտ պատարագի համար է Տէ֊ ր ոջը։ և անոր խմոելու նուէրը հիմնուին
14 չորրորդ մասը գինի պիտի ըլլայ։ Եւ մինչև այն օրը որ ձեր Աստուծոյն ընծան կը մատուցանէք, հաց կամ բռնուած ցորեն կամ խմած հատիկը չուտէք. ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարանները մէ՛ ալ յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ։
15 Եւ չորեքմէն հետևեալ օրէն որ գալ նուիրեան պատն բերէք, ընծան երբէք չպակսի
16 պիտի Տամէք ձեզի։ Մինչև երեքորդ չորեքմէն հետևեալ օրը Տիսուս օր պիտի Տամէք, և Ե՛նոք Տաղի ընծայ մատուցանէք
17 Տէրոջը։ Չոր բնակարաններէն երեցրնելու ընծայի համար երկու Տաղ պիտի բերէք, որ անոնք երկու տասանորդ բարակ ալիւրէ բլլայ խմորեալ եփած պիտի ըլլան. առ Տէրոջ
18 Տաղի է Տէրոջը։ Եւ Տաղին Տետ մէկ տասրեհան երեք Տատ անոթատ գատ ընէք, և արՏառներէն մէկ զատ մը, ու երկու խոյ պիտի մատուցանէք Տէրոջը, որպէս Տաղի ընծայ նեբուն ու Տամբերու նուէրներուն Տետ ողջակէզ -- անուշահոտ պատարագ պիտի ըլլան
19 Տէրոջը։ Եւ Տեզքերի պատարագի Տամար այծերէն մէկ նոխազ, և Տասարակութեան գոՏի Տամար մէկ տարեկան երկու գառնիք պիտի
20 մատուցանէք։ Եւ քահանան երախայրի Տացին Տետ երեցրնելու ընծայի Տամար երկու գառներըը պիտի մատուցանէ Տէրոջը առ նէ֊ նանք առաբ պիտի ըլլան Տէրոջը, և քա֊
21 հանային ըլլան։ Եւ ան նոյն օրը պիտի քարոզէ որ ձեզի առաբ մարդ չգործէք։ առ յաւիտենական կանոն ըլլայ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջը ձեր ազգերուն մէջ։
22 Եւ երբոր ձեր երկրին հունձքը ՏնձէՔ, Տնձած ատենը ար֊ տերուն եզերքը ընուն չՏնձես, ու Տունձքիդ մնացած Տատիկը չՏաղնես։ գինեդ ազբատին ու օտարականին Տոգուս֊ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
23 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
24 խոսէ իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Երկրին բորդ ամսուն մէջ ամսուն առաջին օրը ձեզի Տանգստութեան օր՝ պիտի ըլլայ։ Ընուն
25 չասակը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլլայ։ Ընուն ծառայութեան գործ պիտի չգործէք, Տապա պատարագ մատուցանէք Տէրոջը։
26 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
27 Եղեւ ան եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը քաւութեան օրը բլլալով՝ սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի. և պիտի խոնարՏեցնէք ձեր Տոգիները, ու պատարագ մատուցանէք Տէրոջը։
28 Եւ ան օրը ընուն գործ չգործէք, ընուն որ Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջեւ ձեզի Տամար
29 քաւութիւն բնելու՝ որ քաւութիւն է։ Քանի որ ան նոյն օրը չխոնարՏի՝ վրէ ժողովրդ֊
30 գին մէջէն պիտի կորսուի։ Եւ ով որ նոյն օրը գործ մը գործէ, ան անձը Իր ժողովրդին
31 մէջէն պիտի կորսնցնեմ։ Ընուն գործ մը պիտի չգործէք. սահման ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ յաւիտենական
32 կանոն ըլլայ։ Ան ձեզի Տանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ, և ձեր Տոգիները պիտի խոնարՏեցնէք. ամսուն իննեւերորդ երեկոյ իրկնամուտը ձեր շաբաթը պիտի պահէք իրիկնամուտեն իրիկնայն։
33 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին ըսելով,
34 խոսէ իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Այս եօթներորդ ամսուն Տնգստութեանց օրը եօթը օր տաղաւարատաղաց տօն է Տէրոջը։
35 Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ, ընուն
36 ծառայութեան գործ պիտի չգործէք։ Եօթը օր պատարագ մատուցանէք Տէրոջը։ Եւ տասներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի, և պատարագ մատուցանէք Տէրոջը։ Կոնաղ խմբութեան է ան, ընուն ծառայութեան
37 գործ չգործէք։ Տէրոջը պատարագ, այսինքն ողջակէզ ու Տաղի ընծայ, զոհ և խմոելու նուէրներ՝ ամէն օրուան պէտք եղածը մատուցանելու Տամար ձեր սուրբ ժողովներ կո֊
38 չելու։ Տէրոջը տօներ ասոնք են, Տէրոջը չբաժներէն զատ, և ձեր ընծաներէն զատ, ու ձեր բոլոր ուխտերէն զատ, և ձեր բոլոր ձեքրնական նուէրներէն զատ, որ Տուր պիտի տաք Տէրոջը։
39 Բայց ամսուս կամաւոր ընծաներէն զատ՝ Նաև եօթներորդ ամսուն Տնգստութեանց օրը՝ Երկրի արդիւնքը ժողված ատենին եօթը օր տօն պիտի պահէք Տէրոջը։ առաջին օրը Տանգիստ և ութերորդ օրը Տանգիստ
40 Եւ առաջին օրը ձեզի գեղջկի ծառերու պտուղ, արմաւենիի ատեր ու տերեւախիտ ծառերու ատեր և Ձորի ուռիներու առէք պիտի առնէք, ու Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջեւ
41 եօթը օր տաղաւատաղ։ Եւ ան տարին եօթը օր պիտի պահէք Տէրոջը։ Ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ ան։
42 եօթներորդ ամսուն մէջ պիտի բնակի ան։ Եօթը օր տաղաւարներու մէջ պիտի բնակիք՝
43 իսրայէլի բոլոր բնակիները տաղաւարներու մէջ բնակին։ Որպէս զի ձեր տերունդները գիտնան

---

1 Նէ֊ էդ · 33 · Գէ֊ ֆ֊ · 3 · բ Օր֊ Ժգ֊ 3։
2 Գոդ֊ բ · 1։
3 Թաս֊ ֆբ · 36։
4 Նէ֊ ֆբ · 33 · ֆգ֊ 13 · 16 · 19 · էդ֊ 33 · 36 · Թաս֊ Ժէ֊ 37։
5 Եա · ֆբ · 26 · բ Օր֊ ֆգ֊ 1 · Եա։
6 Գէ֊ գ֊ 33 · 35 · Թաս֊ ֆբ · 30։
7 Գէ֊ գ · 1։
8 Թաս֊ ֆբ · 32 · բ Օր֊ Ժբ · 4։
9 Գէ֊ ԺՓ · 9։
10 Թաս֊ ֆբ · 14 · 15 · 16։
11 Գէ֊ ֆ · 3։
12 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ Ժէ֊ 17։
13 Եա · ֆբ · 19 · բ Օր֊ ֆգ֊ 1 · Եա։
14 Թաս֊ ֆբ · 1։
15 Գէ֊ ֆ · 3։
16 Թաս֊ ֆբ · 9։
17 Նէ֊ ֆբ · 33։
18 Թաս֊ ֆբ · 39։
19 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
20 Գէ֊ ֆ · 9։
21 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
22 Նէ֊ ֆբ · 9։
23 Թաս֊ ֆբ · 32։
24 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
25 Նէ֊ ֆգ · 16 · բ Օր֊ Ժգ֊ 13։
26 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
27 Նէ֊ ֆգ · 16 · բ Օր֊ Ժգ֊ 13։
28 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
29 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
30 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
31 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
32 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
33 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
34 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
35 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
36 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
37 Նէ֊ ֆգ · 16 · բ Օր֊ Ժգ֊ 13։
38 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
39 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
40 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
41 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
42 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։
43 Նէ֊ ֆգ · 16 · Թաս֊ ֆբ · 15։

նան թէ Իսբոսեթէի որդիքը եգիպտոսի երկրէն
հանած առնիս՝ տասներեքուս մէջ բնակե-
ցուցի զանոնք։ Եւ նմ Տէրը ձեր Աստուածը։
44 Եւ Մովսէս Իսբոսեթէի որդւոցը պատուից Տէ-
րոջը ասելիքը։

ԳԼ· ԻԴ

1 Ճրագներուն համար էր։ 5 Լաւ ոսկուրութեան համար։ 10
Իսբոսեթէցի ընկերը ազան՝ որ Տէրոջը անուանը հայհոյեց։ 13
Հայհոյող մեռաւ։ 17 ու մարդ սպաննուելուն պատիժը։ 18
Վնասներու վճարում։ 23 Ան հայհոյիչին քարկոծելը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Պատուիրէ Իսբոսեթէի որդւոցը՝ որ ձէ՛տ ած
մնդեղը ձէթ բերեն քեզի լուսոյ համար, որ
3 միշտ ճրագ վառի։ Ժողովքի խորանին մէջ
վկայութեանը վարագուրին դուրսի գին Ահա-
րոն միշտ պիտի պատրաստէ՝ ան իրիկուընէ
մինչև առտու Տէրոջը առջեւը համար։
տուիկ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական
4 կանոն լլայ։ Ճրագները Էյտա ած աչուա
նակին վրայ Տէրոջը առջեւը միշտ պիտի պատ-
րաստէ։
5 Եւ թաղակ ալիւր պիտի առնես, ու անոմ
տասներեքու էօթի եփես։ ամէն մէկ չօթը
6 երկու տասանորդ պիտի լլայ։ Եւ զանոնք
Տէրոջը առջեւը Տմնդուրը սեղանին վրայ եր-
կու կարգով պիտի դնես։ ամէն մէկ կարգը
7 վից վից հատ լլայ։ Եւ ած կարդին վրայ
զուտ ննդրեակ պիտի դնես, որ հացին վրայ
8 պատարագի յիշատակ լլայ Տէրոջը։ Իսրա-
յէլի որդւոցը կողմանէ յաւիտենական ուխ-
տով Շաբաթ օր միշտ Տէրոջը առջեւը
9 զանիկա պիտի կարգադրէ։ Եւ Ահարո
րոնին ու անոր որդւոցը պիտի լլայ, Տու
աւրբ տեղը ուտեն զանիկա։ Ինչու որ ան՝
Տէրոջը պատրաստներէն յաւիտենական կա-
նոնով ամենասուրբ է անոր։
10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իսրայէլացի
ընկան մը որդին եղաւ, որուն հայրը եգիպ-
տացի էր։ Ու ան Իսրայէլացի կնկանը որդին
Իսրայէլացի մարդու մը հետ բանակին մէջ
11 կռուեցաւ։ Ու ան Իսրայէլացի կնկանը որ-
դին հայհոյեց Տէրոջը անուանը ու հանիծեց։
և Մովսէսին բերին անիկա։ ու անոր մօրը
անունը Սալոմիթ էր, Դանի ցեղէն Դաբրիին
12 աղջիկը։ Եւ Իսրանաբակեցին զանիկա, մինչև
13 որ Տէրոջը հրամանը յայտնուի իրենց։ Եւ
14 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Ան հայ-
հոյող մարդը բանակին դուրս հանիծ, և բո-
լոր լսողները ձեռնադրեն անոր գլխուն վը-
րայ դնեն, ու բոլոր ժողովքը քարկոծէն զա-
15 նիկա։ Եւ անոնց խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝
ըսելով, Ով որ իր Աստուածը կ՚անիծէ, Իր
16 մեղքը պիտի կրէ։ Եւ Տէրոջը անուանը հայ-
հոյողը անշուշտ պիտի մեռցուի։ բոլոր ժո-
ղովքը անշուշտ պիտի քարկոծեն զանիկա։
Թէ օտարական լլայ և թէ երկրացի, Տէրո-
ջը անուանը հայհոյողը պիտի մեռցուի։
17 Եւ հով որ մարդ մը կը սպաննէ, անշուշտ
18 պիտի մեռցուի։ Եւ նաև որ անասուն մը կը-
մեռցնէ, անասունի տեղ անասուն պիտի
19 հատուցանէ։ Եւ թէ որ մարդ մը իր գրա-
նիին խեղդ եղածը պատճառ լլայ, Իր ըրա-
20 նին պէս պիտի բնեն իրեն։ Ինկանին տեղ
ինկանի, աչքի տեղ աչք, ատամի տեղ ա-
տամ, ինչպէս որ անիկա մարդու մը խեղդ-
եին պատճառեր է, անանկ ալ պիտի լլայ
21 իրեն։ Եւ անասուն մեռցնողը պիտի հատու-
ցանէ ան։ Մարդ մարդ մեռցնողը պիտի
22 մեռցուի։ Թէ օտարականին համար և թէ
երկրացիին համար ձեր օրէնքը մէկ պիտի
լլայ։ Ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը
որ ան անիծոդ մարդը բանակէն դուրս հա-
նեն, և քարկոծել քարկոծեն զանիկա։ ու
Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ըրին։

ԳԼ· ԻԵ

1 Եօթներորդ տարուան շաբաթը։ 8 Եօթներորդ տարին Յոբե-
լեան պիտի կոչուի։ 14 Չրկիսիի վաճառք։ 18 Հնազանդու-
թեան օրհնութիւնը։ 23 Երկրին։ 29 Ե տասնեակն փրկութիւ-
ն։ 33 Ընտանիներուն վաճառքը։ 39 Ծառայութեան երկու տե-
սակները։ 47 Ծառաներուն փրկութեան
վճարում։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինա լեռը՝
2 ըսելով, Խօսի Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ
անոնց, Երբոր ան երկիրը որ ես
ձեզի պիտի տամ, Թող ան երկիրը Հանգստա-
3 նալու շաբաթ մը պահչ Տէրոջը։ Վեց տարի
քու արտդ պիտի ցանես, և քու այգիդ վեց
տարի չտնես, ու անոր արդիւնքը ժողովես
4 Բայց եօթներորդ տարին երկրին համար Հան-
գստանալու շաբաթ, այսինքն Տէրոջը Հա-
մար շաբաթ լլայ։ քու արտդ պիտի չցանես,
5 և քու այգիդ չտնես։ Քու ինքիր
մի բուսածը պիտի չհնձես, և քու չտնած
այգիդ խաղողները չժողվես։ Հանգստեան տա-
6 տարի լլայ ան երկրին։ Եւ երկրին շաբաթը
ձեզի կերակուր պիտի լլայ, քեզի և քու
ծառայիդ և քու աղախնիդ ու քու վարձ-

ֆ Հմր· ֆ ։
— Եզ· խ· 20· 21 ։
ֆ Եզ· լա· 8· լԹ· 37 ։
ֆ Եզ· խե· 30 ։
ֆ գՓաղ· ե· 48։ բՊՆ· գ· 19· ժգ· 11· Երբ· թ· 2 ։
ֆ Թուա· գ· 7· ՄՊՏ· թ· 32· բ Պ՚ե· 4 ։
ֆ Թուա· ֆ· իա· 6 ։
ֆ Մատ· ժբ· 4· ՄՊտ· բ· 26· Դաս· կ· 4 ։
ֆ Եզ· իթ· 33· Կե· բ· 3· իա· 22 ։
ֆ Հմր· 16 ։
ֆ Ծար· ա· 5· 11· 22 ։
ֆ Թուա· գ· 7· ՄՊՏ· թ· 32· բ Պ՚ե· 4 ։
ֆ Եզ· ժբ· 22· 26 ։
ֆ Թուա· ժե· 34 ։
ֆ Եզ· իթ· 33· Կե· բ· 3· իա· 22 ։
ֆ Հմր· 16 ։
ֆ Օբ· ժգ· 9· ժե· 7 ։
ֆ Գե· ե· 1· բ· 17· Թուա· թ· 13 ։
ֆ գՓաղ· իս· 10· 13· Սաղ· հդ· 10· 18· Մատ· ժբ· 31· Մտթ· գ· 28· Ցաղ· բ· 7 ։
ֆ Եզ· իա· 12· Թուա· լԵ· 31· բ Օբ· ժԲ· 11· 12 ։
ֆ Հմր· 21 ։
ֆ Եզ· իս· 21· բ Օբ· ժԲ· 21· Մատ· ե· 38· 42· 48 ։
ֆ Եզ· իս· 35· Հմր· 18 ։
ֆ Եզ· իս· 35· Հմր· 17 ։
ֆ Եզ· ժբ· 49· Գե· 11· 12 ։
ֆ Եզ· ժբ· 34· Թուա· ժե· 16 ։
ֆ Հմր· 14 ։
— Եզ· իթ· 10· եւ· Տնա· կէ· իդ· 34· 35· բ Մ՚ե· լԳ· 21 ։
ֆ գՓաղ· ժԲ· 49 ։
ֆ Եզր· Հաձ՚ղիդ

կանիք, և քու քովդ պանդխացած օտա-
7 րականիք, Եւ քու անասուններդ ու քու
երկիրդ մէջ եղած կենդանիներուն կրնաք
բլլալ անոր բոլոր արդիւնքը։
8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօթը շաբաթ
համրես, որպէսզի եօթը անգամ եօթը տարի-
ու տարիներուն եօթը շաբաթներուն ժամա-
նակը քառասունհինգ տարի պիտի բլլան
9 քեզի։ Եւ եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը
ազդ արարուիս փողը պիտի հնչեցնես,
Քաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին մէջ պի-
10 տի հնչեցնէք փողը։ Եւ յիսուներորդ տարին
պիտի սրբէք, ու երկրի վրայ անոր բոլոր
բնակիչներուն համար Ազատութիւն քարոզ
կարգալ տաք. ասիկա ձեզի Յոբելեան ՝ըլ-
բլլայ։ Ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տասացած-
քին պիտի դառնայ, ու ձեզմէ ամէն մէկը իր
11 ազգատոհմին դառնայ։ Ա յիսներորդ տա-
րին Յոբելեան տարի բլլայ ձեզի։ Ան պիտի
չանէք, այլ ինքիրմէ բուսածը պիտի հնձէք,
12 և ձեր չօտաած ՝ըլնը պիտի չժողվէք.
ինչու որ Յոբելեան ՝ըլն է, ան ձեզի սուրբ
պիտի բլլայ։ Արտէն անոր արդիւնքը պիտի
13 ուտէք։ Ա Յոբելեան տարին ձեզմէ ամէն
մէկը իր տասացածքին պիտի դառնայ։
14 Եւ քէ որ քու գրացիդ բան մը ծախ-
լու բլլաս, կամ քու գրացիդ ձեռքէն ծա-
խու առնելու բլլաս, Ձեզմէ մէկը իր ընկե-
15 րին ներուածութիւն պիտի չընէ. Յոբելեան
՝ըլնէն ետքը եղած տարիներուն հաշիւովը
ծախու պիտի առնես քու գրացիդ, անոր
կա ՝ը արդիւնքին տարիներուն հաշիւովը
16 պիտի ծախէ քեզի։ Տարիներուն շատութիւա-
նը նայելով պիտի ատկրցնես անոր գինը,
և տարիներուն քիչութիւնը նայելով պիտի
պակսցնես անոր գինը. ինչու որ անոիկա
17 արդիւնքին հաշիւովը կը ծախէ քեզի։ Եւ
Ձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւութիւն
չընէ, ու քու Աստուծմէդ պիտի վախ-
նաս. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
18 Ուստի իմ կանոններս պիտի ընէք, ու իմ դա-
տաստանուներս պահէք և ընէք անոնք. Նա-
եւ երկրին մէջ ապահովութեամբ պիտի բը-
19 նակիք։ Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի
տայ, ու մինչեւ կշտանալնիդ պիտի ուտէք.
և անոր մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակիք.
20 Եւ քէ որ ըսէք քէ Ինչնէնդրդ տարին
ի՞նչ պիտի ուտենք. ահա ՝ոչիտի չցանենք
21 մեր արդիւնքները պիտի չժողվենք. Ու-
րնին ՝ինձ կրկնորդ տարին ձեր վրայ պիտի
՝ըրկէմ իմ օրհնութիւնս, և երեք տարուան
22 արդիւնք պիտի տայ։ Եւ ութերորդ տարին
պիտի ցանէք, ու ՝ինն արդիւնքէն պիտի
ուտէք մինչեւ իններորդ տարին. մինչեւ անոր
արդիւնքին հասնիլը ՝ինեն պիտի ուտէք։
23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի մշտնջենապէս.
ինչու որ երկիրը իմն է, ու դուք իմ քով
24 ՝ոչնչութիւններ ու հիւրեր էք։ Եւ ձեր
կալուածքին բոլոր երկրին մէջ փրկանք պի-
25 տի տաք երկրին համար։ Քէ որ քու եղ-
բայրդ ազքատանայ և իր տասացածքին ՝ը-
հաւ ծախէ, ու քէ որ անոր մօտ ազգականը
անոր գայ, անիկա իր եղբօրը ծախածը պի-
26 տի փրկէ։ Եւ քէ որ մարդը փրկող մը չու-
նի, ու ՝ինքիրմէ կարգալնայ ան փրկելու,
27 Ապատներ ՝իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարինե-
րը, և աւելցածը նա տայ այն մարդուն որուն
ծախած էր, ու իր տասացածքին դառնայ։
28 Բայց քէ որ անոր նա տալու կարող չէ, անա
տանը իր ծախած բանը ծախու առնողին
ձեռքը պիտի մնայ մինչեւ Յոբելեան տարին,
՝ևս Յոբելեան ՝ըլնէն պիտի ելլէ, ու ծախուած իր
տասացածքին պիտի դառնայ։
29 Եւ քէ որ մէկը պարսպաւոր քաղաքի մէջ
բնակելու տուն մը ծախէ, գնելէն ետքն
մինչև լման տարի մը կրնայ փրկել ան-
անոր փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի ըլ-
30 լայ։ Եւ քէ որ բոլոր տարուան լմննալուն
անկիան չփրկուի, այն տունէր պարսպաւոր քա-
քաքին մէջ եղած տունը միշտ ծախու առ-
նողին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ. Յոբե-
31 լեան ՝ըլնէ ան պիտի չդառնայ։ Բայց
բոլորովքը պարսպաւոր չեղած գիւղաքաղա-
քներուն տուները երկրին պատերուն պէս պի-
տի սեպուին. անոնք կրնան փրկուիլ, ու Յո-
32 բելեան ՝ըլնէն պիտի դառնան։ Իսկ Ղեւտա-
ցւոց քաղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի
քաղաքներուն տուներուն Ղեւտացիները միշ-
33 կրնան փրկել։ Եւ քէ որ մէկը Ղեւտացինե-
րէն ՝ծախու առնելու՝ բլլայ, անատոնը իր
կալուածքը եղած քաղաքին մէջէն ծախուած
տունը ՝Յոբելեան ՝ըլնէն պիտի դառնայ. ին-
չու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ղեւտացւոց քա-
քաքներուն տուները իրենց կալուածքն են։
34 Բայց իրենց քաղաքաց արուարձաններուն
պատերը պիտի չծախուին, ինչու որ անոնց
յաւիտենական կալուածքն է անոնց։
35 Եւ քէ որ քու եղբայրդ քու քովդ տգէ-

ա Գէ. իգ. 24. 27.
բ Ելք. կ. 2. իգ. 4. Բ
Ելն. էգ. 8. 13. 27. Դ.Կ. գ. 19.
գ Ելք. 13. Թուա. էգ. 6.
դ Ելք. 5.
ե Ելք. 6. 7.
զ Ելք. 19. Գէ. իգ.

է Գէ. իգ. 24. 27.
ը Ելք. կ. 2. իգ. 4. Բ
Ելն. էգ. 8. 13. 27. Դ.Կ. գ. 19.
թ Ելք. 13. Թուա. էգ. 6.
ժ Ելք. 5.
ի Ելք. 6. 7.
լ Ելք. 19. Գէ. իգ.

խ Ելք. 17. Գէ. ժգ. 4.
ծ Ելք. 15. Թուա. գ. 45.
կ Ելք. 5. Ա Կար. գ. 8.
հ Գէ. իգ. 10. 23.
ձ Ելք. 14.
ղ Ելք. 45. Գէ. ժգ. 34. 35.

մ Գէ. ժգ. 37.
յ Գէ. իգ. 35. ր Օր. իե. 8. Նեհ. ե. 11.
շ Ելք. 22. Գէ. ժգ. 8. Ա Կար. ա. 35. Երեմ. իգ. 6.
ո Գէ. իգ. 5. Երեկ. իգ. 25. 27. 28.
չ Գէ. ժգ. 31. Մատ. գ. 25. 31.
պ Ելք. 4. 5.

ջ Որ. իբ. 8. Տես Եր. ժգ. 29.
ռ Եբր. Տրամագիծ
ս Դ Թագ. ժթ. 29.
վ Ելն. ժ. 11. 12.
տ Ելք. 20. Գ. 4. 6.
ր Տես Հռոմ. թ. 2. Գ. 12. Երեմ. իբ. 7. 8.
ց Եբր. Անհնարելի բան։
փ Ելք. 50. 51. 52.

օ Ելք. 13.
ֆ Տես Թուա. իե. 2. Ես. 2. ես.
ք Եբր. փրկիլ
և Եբր. Ծախածած առածը և իր կա-
տասածքին քաղաքը
ա Ելք. 23.
բ Տես Գաղ. գ. 36. 37.

ամենայ ու անոր ձեռքը տկարանայ, անոր
Հպիտի օդնես օտարականի ու պանդուխտի
36 դէ՛ւ որ քու. քովդ ապրի։ Մեկէ վայ ու
տկոսիւք պիտի չառնես, Հապա քու։ Աստուծ_
մէդ վախնաս, որ եղբայրդ քու. քովդ ապրի։
37 Քու. առակդ վայխով պիտի չտաս անոր, և
38 քու. կերակուրդ տկոսիւքով չտաս։ Ես եմ
Տէրը ձեր Աստուածը, որ ձեզ եգիպտոսի
երկրէն Հանեցի՝ Քանանու երկիրը ձեզի տա_
լու Համար, և ձեզի Աստուած ըլլալու Հա_
մար։

39 Եւ՝ թէ որ եղբայրդ քու. քովդ ազքատա_
նայ, ու ինքդինքը քեզի ծախէ, ՝անիկա ծա_
40 ոայի մը պէս պիտի չգործածես. Անիկա քու.
քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի
ըլլայ, -- մինչեւ տեղի մինչև Յոբելեան
41 տարին։ Եւ անոր քու. քովդ պիտի ելլէ
ինքն ու իր որդիքն ալ՝ իր Հետը, և իր
ազգատոհմին դառնայ, ու իր Հայրերուն կա_
42 լուածքին դառնայ։ Քանզի անոնք իմ ծա_
ոաներս են՝ որ եգիպտոսի երկրէն Հանեցի։
անոնք ծառայի ծախուելուն պէս պիտի չծա_
43 խուին։ ՝Խստու[illegible]մբ ՝պիտի չիշխես անոր
44 վրայ, Հապա ՝քու Աստուծմէդ վախնաս։ Քու
մունիպալ. մանուկ ու աղախինդ ձեր բոլոր_
տիքը եղած ազգերէն ըլլան. մանուկ ու աղա_
45 խին անոնցմէ կրնաս ծախու առնել։ Նաև
՝ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակ_
ներէն, կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող
անոնց ընտանիքներէն որ ձեր երկրին մէջ ծնած
են՝ կրնաք ծախու առնել, որ ձեր սեպհական_
46 քը ըլլան։ Եւ ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը
ժառանգութեան սեպհականաբար ըլլալու Համար
ինոցա ձեռք կրնաք, որ միշտ ձեր ծառաները
ըլլան. բայց ձեր եղբայրներուն իսրայէլի որ_
դւոցը Համար՝ ներաբար վրայ խստութեամբ
պիտի չիշխէք։

47 Եւ՝ թէ որ քու. քովդ եղած օտարականը
կամ պանդուխտը Հարստանայ, ու անոր քովը
քնացող քու. եղբայրդ ազքատանայ, և քու.
քովդ պանդխտացած օտարականին, կամ ան
օտարականին ընտանեացը ՝ցէղ ազգականին
48 ինքդինքը ծախելու. ըլլայ, ինքդինքը ծա_
խելէն ետքը անոնց կրնայ փրկուիլ՝ իր եղ_
49 բայրներէն մէկը կրնայ ՝փրկել զանիկա. Անոր
Հօրեղբայրը կամ Հօրեղբօրորդին փրկել զանի_
կա, կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մծա ազ_

գականներէն մէկը փրկել զանիկա. կամ ՝ինչ
50 որ կարգացնայ, ինքդինքը ինչ փրկէ. Եւ
անիկա ծախու առնողին հետ՝ ինքդինքը անոր
ծախած տարիէն մինչև Յոբելեան տարին Հա_
շիւ պիտի ընէ, և իր փրկուելուն տուած տա_
րիներուն Հաշիւովը ըլլայ. անոր Համաձայն
51 ՝վարձկանի ժամանակին պէս Հաշուուի. Թէ
որ տակաւին չատ տարի կայ, անոնց Հարկաւ
իր ծախած դինէն իր փրկանքը պիտի տայ.
52 Եւ ՝թէ որ Յոբելեան տարիին քիչ տարի միայ_
նակ է, անոր հետ Հաշիւ պիտի ընէ, -- իր
տարիներուն Համեմատ իր փրկանքը տայ.
53 ինքը անոր քովը տարեկան վարձկանի պէս
պիտի սեպուի. -- ան ՝չի խստութեամբ չիշխէ
54 անոր վրայ քու. աչքիդ։ Եւ ՝թէ որ ան կերը_
պեսով չփրկուի, Յոբելեան տարին ինքն
ալ ու իր որդիքն ալ իր Հետը պիտի ելլեն.
55 ինչու որ ՝իսրայէլի որդիքը իմ ծառաներս
են. Եգիպտոսի երկրէն իմ Հանած ծառաներս
են անոնք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

ԳԼ. ԻԶ

1 Կամ ապաշաւութեան վճռով։ 2 Բաբելոնացւոց վճռով։
3 Աստուծոյ պատուիրանները պահողներուն համար օրհ_
նութիւն։ 14 և զանոնք չպահողներուն համար անէծք։
40 Աստուած կը խոստանայ ապաշխարողներուն իր ազգին
Քրիստոս յաջորդել իր ոտքով յիշելով։

1 Դուք ձեզի ՝չաստուածներ ու կուռքեր
պիտի չշինէք, և ձեզի տրաշանիներ պիտի չըս_
կանչէք, և ձեր երկրին մէջ պատկերաւոր
կոթող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպագութիւն
ընելու Համար. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը։
2 ՝Իմ շաբաթներս պիտի պահէք, ու իմ սրբ_
րատեղիս յարգէք. ես եմ Տէրը։
3 ՝Թէ որ իմ կանոններուս քայլէք, և իմ
պատուիրանքներս պահէք ու զանոնք ի
4 գործ դնէք, ՝ես ալ ձեզի ատենին տանելին
պիտի տամ, ՝և երկիրը իր արդիւնքը պիտի
տայ, ու գաւառին ծառերը իրնց պտուղը
5 պիտի տան. Եւ ՝ձեր կալը մինչև այգեկու_
թը պիտի Հասնի, ու այգեկութը մինչև ցա_
նելու ժամանակը Հասնի. և ՝ձեր Հացը կու_տա
պիտի ուտէք, ու ՝ձեր երկրին մէջ ապահո_
6 վութեամբ բնակիք։ Եւ ՝խաղաղութիւն պի_
տի տամ երկրին, ու ՝Հանգիստ պիտի կեք ձ
ձեր մէջ վրիկ գանիկա. կամ ՝թէ
չ չարութիւն պիտի պակսեցնեմ երկրէն, և
ձ սուր պիտի չանցնի ձեր երկրին մէջէն։
7 Ու ձեր թշնամիները պիտի հալածէք, և
անոնք ձեր առջեւէն սրի պիտի իյնան։
8 Ձեր հինգերը հարիւր հոգի պիտի հալածեն,
և ձեր հարիւրերը տասը հազար պիտի հա_
լածեն, և ձեր թշնամիները ձեր առջեւէն
սրի պիտի իյնան։
9 Ես ալ ձեզի երեսս պիտի դարձնեմ, և
պտղաբեր պիտի ընեմ ձեզ, և ձեզ պիտի
բազմացնեմ, և իմ ուխտս ձեզի հետ պիտի
10 հաստատեմ։ Եւ ՝հին պաշարը պիտի ուտէք,
և հինը նորին առջեւէն պիտի հանէք։
11 Ես ալ իմ խորանս ձեր մէջ պիտի դնեմ,
և ձեզմէ չի զզուիր հոգիս։
12 Ես ալ ձեր մէջ պիտի շրջիմ, և ձեր Աստ_
ուածը պիտի ըլլամ, և դուք ինծի ժողովուրդ
պիտի ըլլաք։
13 Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպ_
տոսի երկրէն հանեցի՝ անոնց ծառայելէ ետքը
չըլլաք, և ձեր լուծի փայտերը կոտրեցի, և
ձեզ ուղիղ քալելու տուի։
14 Բայց եթէ ինծի չլսէք, և այս բոլոր
պատուիրանքներս չկատարէք,
15 և եթէ իմ օրէնքներս արհամարհէք, և
եթէ ձեր հոգին իմ դատաստաններուս չհա_
մակերպի, որ չկատարէք զամէնայն պատ_
ուիրանքներս, և ուխտս խզէք,
16 ՝ես ալ ձեզի այսպէս ընեմ. ՝Ձեզի վրայ
սոսկալիք պիտի ղրկեմ, ՝տկարութիւն և
՝տենդ, որ աչքերը հալեցնեն, և հոգին
տանջեն, և ձեր սերմը զուր տեղը պիտի
ցանէք, և ձեր թշնամիները պիտի ուտեն
զայն։
17 Ես ալ իմ երեսս ձեր դէմ պիտի դարձնեմ,
և ՝ձեր թշնամիներուն առջեւ պիտի սպա_
նուիք, և ձեր ատելիները ձեր վրայ պիտի
տիրեն, և առանց հալածողի պիտի փախչիք։
18 Եւ ՝թէ որ այս բաներուն համար ինծի
չլսէք, ես ալ ձեր մեղքերուն համար եօթն_
նապատիկ պիտի պատժեմ զձեզ։
19 Ես ալ ձեր զօրութեան հպարտութիւնը
պիտի կոտրեմ, և ձեր երկինքը երկաթի պէս
պիտի ընեմ, և ձեր երկիրը պղինձի պէս։
20 Ձեր զօրութիւնը զուր տեղը պիտի վատ_
նուի, որովհետև ձեր երկիրը իր արդիւնքը
պիտի չտայ, և երկրին ծառերը իրնց պտուղը
պիտի չտան։
21 Եւ ՝թէ ինծի հակառակ երթաք, և ինծի
չուզէք լսել, ես ալ ձեզի համեմատ եօթն_
նապատիկ պիտի հարուածեմ զձեզ ձեր մեղ_
քերուն համեմատ։
22 Ես ալ ՝գազաններ պիտի ղրկեմ ձեր վրայ,
որ ձեզ զաւկեցնեն, և ձեր անասունները
սատկեցնեն, և ձեզ քիչ թիւով ընեն, և ձեր
ճամբաները աւերակ ըլլան։
23 Եւ ՝թէ որ այս բաներով ինծի չուղղուիք,
և ինծի հակառակ երթաք,
24 ես ալ ձեզի հակառակ երթամ, և ես ալ
եօթնապատիկ պիտի հարուածեմ զձեզ ձեր
մեղքերուն համեմատ։
25 Ես ալ ձեր վրայ սուր պիտի բերեմ, որ
ուխտիս վրէժը լուծէ, և երբ քաղաքներուդ
մէջ ժողովուիք, ՝ժանտախտ պիտի ղրկեմ
ձեր մէջ, և թշնամիին ձեռքը պիտի մատ_
նուիք։
26 Երբ ՝հացի գաւազանը ձեզի կոտրեմ, տաս_
ը կանայք ձեր հացը մէկ թոնրի մէջ պիտի
թխեն, և ձեզի հացը կշռելով պիտի տան,
և ուտեն, բայց չյագենան։
27 Եւ ՝թէ որ այս բաներուն համար ինծի
չլսէք, և ինծի հակառակ երթաք,
28 ես ալ ձեզի հակառակ երթամ ՝բարկու_
թեամբ, և ես ալ ձեր մեղքերուն համեմատ
եօթնապատիկ պիտի պատժեմ զձեզ։
29 Ձեր որդիներուն միսը պիտի ուտէք, և
ձեր աղջիկներուն միսը պիտի ուտէք։
30 Ձեր բարձր տեղերը պիտի կործանեմ, և
ձեր արեւի սեղանները պիտի կտրեմ, և ձեր
դիակները ձեր կուռքերուն դիակներուն վրայ
պիտի ձգեմ, և իմ հոգիս ձեզմէ զզուելի
պիտի ըլլայ։
31 Ձեր քաղաքները աւերակ պիտի ընեմ, և
ձեր սրբարանները ամայի պիտի ընեմ, և ձեր
քաղցր հոտերը պիտի չառնեմ։
32 Ես ալ երկիրը ամայի պիտի ընեմ, և ձեր
թշնամիները որ անոր մէջ կը բնակին, անոր
վրայ պիտի զարհուրին։
33 Ես ալ ձեզ ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ,
և ձեր ետեւէն սուր պիտի քաշեմ, և ձեր
երկիրը ամայի պիտի ըլլայ, և ձեր քաղաք_
ները աւերակ պիտի մնան։
34 Այն ատեն երկիրը իր շաբաթները պիտի
վայելէ, որչափ ատեն որ ամայի մնայ, և
դուք թշնամիներուդ երկրին մէջ պիտի ըլլաք,
այն ատեն երկիրը պիտի հանգչի, և իր շա_
բաթները պիտի վայելէ։
35 Որչափ ատեն որ ամայի մնայ, հանգիստ
պիտի ունենայ, այն հանգիստը որ ձեր շա_
բաթներուն մէջ չունեցաւ, երբ որ անոր մէջ
կը բնակէիք։
36 Ձեզմէ ալ անոնց սիրտերուն մէջ որ մնան
ազգերուն մէջ՝ երկիւղ պիտի ձգեմ անոնց
սրտերուն մէջ, և հալածողին ձայնէն պիտի
փախչին, և սրի պէս պիտի իյնան, և ոչ ոք
հալածողի պիտի չկենայ։
37 Եւ ՝մարդ մարդու վրայ պիտի իյնայ, որ_
պէս սրի առջեւէն, երբ հալածող չկայ, և
դուք թշնամիներուդ առջեւ պիտի չկենաք։
38 Ազգերուն մէջ պիտի կորսուիք, և ձեր
թշնամիներուն երկիրը պիտի կլլէ ձեզ։
39 Ձեզմէ ալ մնացորդները իրենց անօրէնու_
թեանը համար անոնց երկրին մէջ պիտի տա_
պանքի մատնուին, և իրենց հարցն ալ իրենց
հետ պիտի տանջուին։
40 Եւ ՝թէ որ իրենց անօրէնութիւնը և իրենց
հարցն ալ իրենց հետ իրենց անօրէնութիւնը
խոստովանին, որ ինծի հակառակ եղան,
41 և ես ալ անոնց հակառակ երթալով զանոնք
թշնամիներուն երկիրը տարի, եթէ անոնց
անթլփատ սիրտերը խոնարհին, և անոնք
իրենց անօրէնութեան պատիժը կրեն,
42 ես ալ Յակոբի հետ իմ ուխտս պիտի յի_
շեմ, և Իսահակի հետ իմ ուխտս, և Աբրա_
համի հետ իմ ուխտս պիտի յիշեմ, և երկիրը
պիտի յիշեմ։
43 Երկիրն ալ անոնցմէ պիտի ձգուի, և իր
շաբաթները պիտի վայելէ, երբ անոնցմէ
ամայի մնայ, և անոնք իրենց անօրէնութեան
պատիժը պիտի կրեն, որովհետև իմ դատաս_
տաններուս արհամարհեցին, և իրենց հոգին
իմ օրէնքներուս զզուեցաւ։
44 Ասկէ զատ երբ որ անոնք իրենց թշնամի_
ներուն երկրին մէջ ըլլան, ես զանոնք չեմ
ձգեր, և չեմ զզուիր զանոնք՝ որ զիրենք
բոլորովին կորսնցնեմ, և իմ ուխտս անոնց
հետ խզեմ, որովհետև ես եմ Տէրը անոնց
Աստուածը։
45 Եւ անոնց համար ուխտս պիտի յիշեմ
նախնեաց հետ, որ զիրենք հանեցի Եգիպտոսի
երկրէն հեթանոսներուն աչքին առջեւ, որ
անոնց Աստուածը ըլլամ։ Ես եմ Տէրը։
46 Ասոնք են հրամանները, և իրաւունքները,
և օրէնքները, որ Տէրը իր և Իսրայէլի որ_
դւոցը մէջ դրաւ Սինա լերան վրայ Մովսէսի
ձեռքով։

ԳԼ. ԻԷ

1 Ուխտադրութեան համար։ 3 Ուխտադրութեան համար։
14 Ուխտադրութեան համար։ 30 Ուխտադրութեան համար։
34 Ուխտադրութեան համար։

1 Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ՝ ըսելով.
2 Իսրայէլի որդիներուն խօսէ՝ ըսելով.
Երբ որ մարդ ուխտադրութեամբ մը
ուխտադրէ Տէրոջ՝ քու. գնահատութեանդ
համեմատ անձերը Տէրոջ պիտի ըլլան։
3 Եւ քու. գնահատութիւնդ արու՝ քսան
տարեկանէն մինչև վաթսուն տարեկան՝ քու.
գնահատութիւնդ հինգ հարիւր սիկղ արծաթ
սրբարանին սիկղովը։
4 Եթէ էգ է՝ քու. գնահատութիւնդ երեք
հարիւր սիկղ։
5 Եւ եթէ հինգէն մինչև քսան տարեկան՝
քու. գնահատութիւնդ արուն համար քսան
սիկղ, և էգին համար տասը սիկղ։
6 Եւ եթէ մէկ ամսէն մինչև հինգ տարեկան՝
քու. գնահատութիւնդ արուն համար հինգ
սիկղ արծաթ, և էգին համար քու. գնահա_
տութիւնդ երեք սիկղ արծաթ։
7 Եւ եթէ վաթսուն տարեկանէն վեր՝ քու.
գնահատութիւնդ արուն համար տասնհինգ
սիկղ, և էգին համար տասը սիկղ։
8 Եւ եթէ աղքատ է քու. գնահատութեանդ
համար՝ որ չկարենայ տալ, ինքզինքը քահա_
նային առջեւ պիտի կենայ, և քահանան
անոր գնահատութիւն պիտի դնէ. ինչպէս
որ ուխտադրողին ձեռքը կրնայ հասնիլ՝ քա_
հանան անոր գնահատութիւնը պիտի դնէ։
9 Եւ եթէ անասուններէն՝ որոնցմէ զոհ
կրնան մատուցանել Տէրոջ՝ Տէրոջ տրուած
ամէն անասուն սուրբ պիտի ըլլայ։
10 Չի փոխեր զայն, ոչ ալ փոխանակ մը
կընէ, չարին փոխանակ բարի, և ոչ ալ բարիին
փոխանակ չարի. և եթէ անասունին անա_
սուն մը փոխանակ ընէ, ինքն ալ և անոր
փոխանակը սուրբ պիտի ըլլան։
11 Եւ եթէ ամէն անմաքուր անասուն՝ որ_
մէ զոհ չի մատուցանեն Տէրոջ՝ անասունին
առջեւ պիտի կենայ,
12 և քահանան անոր գնահատութիւնը պիտի
դնէ՝ անասունը լաւ է թէ վատ. ինչպէս որ
դուն՝ քահանայ, գնահատութիւն դնես, այն_
պէս ալ պիտի ըլլայ։
13 Եւ եթէ զայն ետ առնել ուզէ, հինգե_
րորդ մասը պիտի աւելցնէ քու. գնահատու_
թեանդ վրայ։
14 Եւ երբ մարդ իր տունը Տէրոջ սրբու_
թիւն ընելու համար նուիրէ, քահանան անոր
գնահատութիւն պիտի դնէ՝ լաւ է թէ վատ.
ինչպէս որ քահանան գնահատութիւն դնէ,
այնպէս ալ պիտի կենայ։
15 Եւ եթէ տունը նուիրողը զայն ետ առնել
ուզէ, հինգերորդ մասը պիտի աւելցնէ քու.
գնահատութեանդ վրայ, և պիտի ըլլայ իրը։
16 Եւ եթէ մարդ իր հողագործութեան
կալուածներէն մէկ մասը Տէրոջ նուիրէ,
քու. գնահատութիւնդ սերմին համեմատ
պիտի ըլլայ. հիսուն սիկղ արծաթ գրաստ
մը գարիի սերմին համար։
17 Եթէ իր հողագործութիւնը յոբելեան
տարիէն սկսեալ նուիրէ, ինչպէս որ գնա_
հատութիւնդ դնէ, այնպէս ալ պիտի կենայ։
18 Բայց եթէ յոբելեան տարիէն ետքը իր
հողագործութիւնը նուիրէ, քահանան անոր
գնահատութիւնը պիտի դնէ՝ մինչև յոբելեան
տարին մնացած տարիներուն համեմատ, և
գնահատութենէդ պիտի պակսեցուի։
19 Եւ եթէ զայն ետ առնել ուզէ՝ որ նուի_
րեց, հինգերորդ մասը պիտի աւելցնէ քու.
գնահատութեանդ վրայ, և պիտի ըլլայ իրը։
20 Եւ եթէ զայն ետ չառնէ, կամ ուրիշ մէկ
մարդու ծախէ, ետքը զայն ետ չի կրնար
առնել,
21 հապա երբ յոբելեան տարին ելլէ՝ այն
հողագործութիւնը որ նուիրուած է, Տէրոջ
սրբութիւն պիտի ըլլայ, ինչպէս որ նուիրուած
արտ մը՝ քահանային կալուածը պիտի ըլլայ։
22 Եւ եթէ մարդ իր գնած հողագործութիւնը
նուիրէ՝ որ իր կալուածներուն մէջ չէ,
23 քահանան մինչև յոբելեան տարին քու.
գնահատութիւնդ անոր համար պիտի հաշ_
ուէ, և այն օրը գնահատութիւնը Տէրոջ
սրբութիւն պիտի ըլլայ։
24 Յոբելեան տարին հողագործութիւնը
պիտի դառնայ՝ որմէ գնած էր, այսինքն
անոր՝ որուն կալուածներուն մէջ կը բնակէր։
25 Եւ քու. գնահատութիւնդ սրբոյ սիկղին
համեմատ պիտի ըլլայ. քսան կերա սիկղ
մը։
26 Միայն անասուններուն մէջ՝ որ Տէրոջ
նուիրուին, ոչ ոք զանոնք նուիրէ, ինչպէս
որ եզ մը կամ ոչխար մը՝ Տէրոջ է։
27 Եւ եթէ անմաքուր անասունին է՝ քու.
գնահատութեանդ համեմատ զայն ետ առնէ,
և հինգերորդ մասը անոր վրայ աւելցնէ, կամ
եթէ չի ծախուիր՝ քու. գնահատութեանդ
համեմատ զայն ետ առնեն։
28 Բայց ամէն նուիրուած՝ որ մարդ Տէրոջ
նուիրէ իր ամէն բանէն՝ որ ունի, մարդէն
կամ անասունէն կամ իր հողագործութեան
կալուածներէն՝ չի ծախուիր և չի փրկուիր.
ամէն նուիրուած Տէրոջ սրբութիւն մըն է։
29 Մարդէ մը որ նուիրուած ըլլայ՝ չի փրկուիր,
հապա անպատճառ պիտի մեռցուի։
30 Եւ երկրին ամէն տասանորդը՝ երկրին
սերմէն և ծառերուն պտուղէն՝ Տէրոջ է.
Տէրոջ սրբութիւն է։
31 Եւ եթէ մարդ իր տասանորդներէն ետ
առնել ուզէ, հինգերորդ մասը անոր վրայ
աւելցնէ։
32 Եւ արջառին և ոչխարին տասանորդին
համար, հովիւին գաւազանին տակէն անցնող
ամէն մէկ տասներորդը Տէրոջ սրբութիւն
պիտի ըլլայ։
33 Չի քններ թէ լաւ է թէ վատ, ոչ ալ
փոխանակ մը կընէ. և եթէ փոխանակ ընէ,
ինքն ալ և անոր փոխանակը սուրբ պիտի
ըլլան, չեն կրնար փրկուիլ։
34 Ասոնք են պատուիրանները՝ որ Տէրը
Մովսէսի Սինա լերան վրայ պատուիրեց
Իսրայէլի որդիներուն համար։

և փախչիցուք մի պիտի չըլլայ · ու երկրէն
Նար գազանները պիտի Տաղցնեմ, և ձեր
7 երկրէն սուր պիտի անցնի · եւ ձեր թշնա-
միները պիտի Տարածէ, ու անոնք սրով պի-
8 տի իյնան ձեր առջեւ · եւ Տնգամ հինգ
Տոգին Տարիւրապարը պիտի Տարածէ, և ձեզմէ
Տարիւր հոգին բիւրապարը պիտի Տարածէ,
ու ձեր թշնամիները սրով պիտի իյնան ձեր
9 առջեւ · եւ Տնգի պիտի նայիմ, ու Տնգ
ածկցնեմ և չաւգնեմ, ու ձեզի հետ իմ
10 ուխտս Տաստատեմ · եւ Տին պահարը պիտի
ուտէք, ու նորին ծոգ ընելու Տամար Տի-
11 ր գուրս պիտի Տանէք · Ինչ իմ խորանս ձեր
մէջը պիտի դնեմ, ու իմ Տոգիս Տձգմէ պի-
12 տի չզլլեմ · Եւ ձեր մէջը պիտի քալեմ, ու
Տնգի Աստուած ըլլամ, և գուք ինծի ժո-
13 ղովուրդ պիտի ըլլաք · Ես եմ Տրերը ձեր
Աստուածը, որ ձեզ եգիպտացւոց երկրէն
Տանեցի, որ անոնց ծառայ չըլլաք, Ու ձեր
լուծին կապերը խորտակեցի, և ձեզ բարձ-
բացուած քալեցուցի ·
14 Բայց թէ որ ինծի մտիկ չընէք, ու ասր բո-
15 լոր պատուիրանքներս կատարէք, եւ իմ
կանոններս անարգէք, ու ձեր Տոգին իմ
դատաստաններէս զզուի, անանկ որ իմ բո-
լոր պատուիրանքներս չընէք, և իմ ուխտս
16 ատրէք, Ես ալ ձեզի ասր պիտի ընեմ, այսին-
քըն ձեր վրայ Տանչ փճացնող և սիրտ մա-
շեցնող Տիւանդութիւն պարզ ու Տրդ-
ռատարած անդր պիտի խրիմ, և ձեր
սերմը պարապ տեղը պիտի սերմանէք · ինչու
17 որ ձեր թշնամիները պիտի ուտեն ան · Եւ
իմ երեսս ձեր վրայ պիտի անկմի, ու ձեր
թշնամիներուն առջեւ պիտի սպանուիք · ձեզ
ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ, ու Տձեզ
Տալածող մը չեղած ատեն պիտի փախիք ·
18 Եւ թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք,
ասանկեր ձեր մեղքերուն Տամար ձեզ Տ ե ծ ի ն
19 պատիկ ալ պիտի պատժեմ · Ես ձեր զօրու-
թիւնը Տպարտուխիներ պիտի խորտակեմ,
ու Տձեր երկինքը երկաթի պէս և ձեր եր-
20 կիրը պղնձի պէս պիտի ընեմ · Ես ձեր ոյժը

3 ք Թագ · ժ · 25 · Ես. ԼԶ · 6 · ԺԴ · 9 · Ես. ԽԳ · 6 · ԺԴ · 9 · ԺԶ · 11 ·
4 բ Ող · ը · 20 · Ես. ԽԵ · 10 ·
5 Ես. Ջ · 7 · Երեմ. Ե · 23 · Յա · 4 · Լ · 28 · Եզեկ · Ժ · 20 · Լ · 28 ·
6 Գէ · ԽԸ · 38 · 42 · 55 · Երեմ · ը · 20 · Եզեկ · Ժ · 27 ·
7 բ Ող · ԽԸ · 15 · Պղտ · ը · 17 · Մաղ · բ · 2 · Ես. ԽԱ · 43 · ք Թագ · ԺԸ · 13 ·
8 Ես. ԼԱ · 6 · 7 · 9 · Ես. ԽԱ · 25 · Ասղ · ՀԱ · 34 ·
9 Գէ · ԺԶ · 11 · Ես. ԽԲ · 8 ·
10 Ես. ԼԱ · Ես. ԽԱ · 43 · Ես. ԽԹ · 19 · Ասղ · Ես · 23 · ք Թագ · ը · 20 · Ես. ԽԹ · 22 · Ես. ՀԱ · 1 ·
11 Գէ · ԺԷ · 27 · Ես. ԽԴ · 3 · Ես. ՀԱ · 10 ·
12 բ Ող · ԼԲ · 11 · Ղե · Ի · 32 · Ես. ՂԲ · 21 · բ Կր · Ջ · 16 · Ես. Ջ · 7 · Երեմ. Ե · 17 · Ժ · 13 · Ես. ՂԲ · 21 · բ Ող · ԼԲ · 12 · Ես. ՂԲ · 21 · Երեմ. Ի · 30 · Եզեկ · Ժ · 28

34 Ձեր քաղաքները աւերակ։ Աշտանակներիդը իր անկոխ լինելոյ բոլոր օրերը իր չաքաֆնել֊ը պիտի վայելէ, երբոր դուք ձեր թշնամի֊ներուն երկիրը ըլլաք։ Երկիրը անշտանկոր հան֊դիստ ըլլալով՝ իր չաքաֆներուն պիտի վայելէ։
35 իր անկոխ լինելոյ բոլոր օրերը պիտի հանգըս֊տանայ։ քանզի ձեր չաքաֆներուն մէջ չէր հանգստացած, երբոր անոր վրայ կը բնակէիք։
36 Եւ ձեզմէ ալ ազատածներուն սրտին դողալ պիտի բերեմ երկնց թշնամիացը երկիրներուն մէջ, ան տերեւի քշուած տերեւին ձայնը պիտի հարածէ զանոնք, և սուրի էնէն փախչելու պէս պիտի փախչին անոնք, ու հարածող մը չեզած ատենը պիտի կրնան։ Եւ հարածող մը չեզած ատենը սուրի երեսէ֊նին պէս իրա֊րու վրայ պիտի կրնան։ և պիտի չկրնաք ձեր
38 թշնամիներուն առջեւը կայնիլ։ Եւ ազգերուն մէջ պիտի կորսուիք, ու ձեր թշնամիներուն
39 երկիրը ձեզ պիտի ուտէ։ Եւ ձեզմէ ազատած֊ները իրենց անօրէնութիւնովը պիտի հալին ձեր թշնամիացը երկիրներուն մէջ։ Նաև իրենց հարցը անօրէնութիւններովը մէկտեղ պիտի հալին։
40 Եւ պէտ որ խոստովանին իրենց անօրէնու֊թիւնը ու հայրերուն անօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած իրենց յանցանքներովը, և թէ
41 իրենց ինծի հետ հակառակ երթալը, ու նաև իմ անոնց հետ հակառակ երթալս, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրը բերելս։ Թէ որ անասունը անոնց անթլփատ սիրտը խոնարհի, և իրենց անօրէնութիւնը պատիժ յօժարու֊
42 թիւնայ ընդունին, Աշտանակը հիշեմ Յակոբի հետ բրած ուխտս, նաև խահնակին հետ բրած ուխտս, և Աբրահամի հետ բրած ուխտս ալ պիտի յիշեմ, ու երկիրն ալ պիտի յիշեմ։
43 Եւ անոնէ ետև երկիրը պիտի ձգուի անոնց մէ, ու իր չաքաֆները պիտի վայելէ, քանի որ անոնցմէ առնցի ետև։ և անոնք իրենց անօրէնութիւնը պատիժը յօժարութեամբ պիտի ընդունին։ քանզի՝ իմ պատուաստներս բրա անարգեցին, ու անոնց հոգիները իմ
44 կանոնէրս գզուեցան։ Աչքս. ամէնայնիւ երբոր իրենց թշնամիներուն երկիրը ըլլան, զանոնք պիտի մերժեմ, և զանոնք բոլորո֊վին կորսընցնելու՝ ու անոնց հետ բրած ուխտս ջնջելու։ ետև պիտի չզրուխ անոնցմէ։
45 Ինչու որ ես եմ Տէրը անոնց Աստուածը։ Բայց անոնց համար պիտի յիշեմ Եգիպտոսացը

ուխտը, որանք եղ֊բարտաի երկրէն հանեցի՝ տապաց աչքեր անոնց Աստուած ըլլալու համար։ ես եմ Տէրը։
46 Ասանք են այն կանոնները և դատաստան֊ները ու օրէնքերը՝ որ Տէրը տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը միջ՝ Սինայ լեռը Մովսէսի ձեռքովը։

ԳԼ· ԻԷ

1 Մարգարէ մը անձնական ուխտին համար։ 3 Ընծաները փրկանաց գինւոյ։ 9 Ուխտով ընծայուած անասուններու վաչան։ 14 Ընծայուած տան մը վաչան։ 16 Ընծայուած տարի մը ու տարի փրկուածը վաչան։ 28 Դուրգաած բանը չէր կրնար փրկուիլ։ 32 Տասանորդը չէր կրնար փոխուիլ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Իսրայէլի որդւոցը ան ըսէ անոնց, Երբոր ան֊ձկը ուխտ ընելու ըլլայ, անձանց վրայ֊ը֊դա արժէքս ցածիդ պէս՝ Տէրոջը պիտի ըլ֊
3 լայ։ Եւ դա կարելու գինը՝ արուն պիտի ըլ֊լայ։ գնան տարեկանէն մինչեւ վաճառուն տա֊րեկան եղող արուն կարելու գինը՝ Սրբա֊րանին սիկղին համեմատ՝ գիւտուն սիկղ արծաթ
4 պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ էգ է, դա կարելու
5 գինը երեսուն սիկղ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ հինգ տարեկանէն մինչեւ գնան տարեկան է, անասունը արուին համար դա կարելու գի֊նըդ գնան սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ
6 պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ մէկ ամսականէն մին֊չեւ հինգ տարեկան ըլլայ, անասունը արուին համար կարելու գինդ հինգ սիկղ արծաթ, ու էգին համար կարելու գինդ երեք սիկղ
7 արծաթ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ վաճառուն տարեկանէն վեր ըլլայ, արուին համար դա֊կարելու գինդ տասնհինգ սիկղ՝ ու էգին
8 համար տասը սիկղ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ դա կարելու գնդդ աւոր կարգադրմանը չը֊հասնի, անիկա քահանային առջեւը պիտի կե֊ա, ու անոր գինը քահանան կորո֊շէ։ քահա֊նան ուխտ բնողին կարգադրեալ գնդը գինն ալ պիտի կորո֊շէ։
9 Եւ թէ որ ինչ որ Տէրոջը զոհ մատու֊ցանելու անասուններէն է, անոնցմէ ինչ որ
10 Տէրոջը տայ, սուրբ պիտի ըլլայ։ ինքը պի֊տի չփոխէ անոնց, և ապիկը գէշին հետ կամ գէշը ապիկին հետ չփոխէ։ և թէ որ անա֊սունը անասունի հետ երբէք փոխելու ըլլայ, անասունը ան ընծայուածէ ու անոր փոխանակը
11 սուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ ինչ որ Տէ֊րոջը զոհ չմատուցանելու անասունէն

ե Ր Ն· ւգ· 21·
ը Գւ· իե· 2·
թ Եզեկ· իա· 7· 12· 15·
ժ Հմր· 17· Ծար· Ժե· 21· ԵՒսահ· իը· 1·
ի Եա· Ժ· 4· Տեո֊ղաստ· է· 22· ա Թագ· Ժգ· 15· 16·
լ Ճեո· է· 12· 13·
խ Դատ· ը· 14·
ծ Ր Օր· գ· 27· իը· 65· Ղեւնմ· ա· 8· Ես. իմհ· գ· 25· իմհ· 12· 13· Եզեկ· գ· 17· գ· 9· ի· 43· իգ· 23· ւգ· 10· ւգ· 31·
կ Ներմ· գ· 10· Ոմհ· է· 15· Զաքա֊րիա· Ժ· 9·
հ Թագ· է· 3· գ
ձ Թագ· ը· 33· 35· 47· Ղեւնմ· Ի· 3·
ղ Դատ· Ի· 3· 4· Ես. իմհ· ւգ· 12· 13·
ճ Ճաղ· ա· 17·
մ Գւ· իե· 1·
յ Թագ· գ· 4· Ես. Ժ· 20· Ես. Ժ· 13· Ղաւ֊թաղ· ա· 5·
ն Գւ· ը· 24· գ· 5· Պաղ· Ճգ· 45· Ես. գէղ· Ժգ· 60·
շ Պաղ· Ճգ· 23·
ո Հմր· 34· 35·
չ Հմր· 15·

ր Ր Օր· գ· 31· գ Թագ· իա· 29· բ Ես. Ժբ· 6· 7· 12· իբ· 20· ւգ· 12· 13·
ռ Նե· ը· 24· գ· 5· Պաղ· Ճգ· 45· Ես. գէղ· Ժգ· 60·
ս Պաղ· Ճգ· 23·
վ Հմր· 34· 35·
տ Հմր· 15·
ր Ր Օր· գ· 31· գ Թագ· իա· 29· բ Ես. Ժբ· 6· 7· 12· իբ· 20· ւգ· 12· 13·
ց Նե· ը· 24· գ· 5· Պաղ· Ճգ· 45· Ես. գէղ· Ժգ· 60·
ւ Պաղ· Ճգ· 23·
փ Հմր· 34· 35·
ք Հմր· 15·

Ճաղ· ա· 17·
և Գւ· իե· 1·
օ Թագ· գ· 4· Ես. Ժ· 20· Ես. Ժ· 13· Ղաւ֊թաղ· ա· 5·
ֆ Գւ· իե· 34· ր Ր Օր· գ· 1· Ժր· 1· ւգ· 4·
ա Ճաղ· ա· 17·
բ Գւ· իե· 1·
գ Թագ· գ· 4· Ես. Ժ· 20· Ես. Ժ· 13· Ղաւ֊թաղ· ա· 5·
դ Դատ· Ժ· 30· 31· 32· ա Թագ· ա· 11·
ե Թագ· գ· 2· Ճեո֊ղաստ· է· 22· ա Թագ· ա· 11·
զ Նե· ը· 24·
է Ես. Ժբ· 6·
ը Ես. Ժբ· 7·
թ Ես. Ժբ· 12·
ժ Ես. Ժբ· 13·
ի Ես. Ժբ· 20·
լ Ես. Ժբ· 21·
խ Ես. Ժբ· 22·
ծ Ես. Ժբ· 23·
կ Ես. Ժբ· 24·
հ Ես. Ժբ· 25·
ձ Ես. Ժբ· 26·
ղ Ես. Ժբ· 27·
ճ Ես. Ժբ· 28·
մ Ես. Ժբ· 29·
յ Ես. Ժբ· 30·
ն Ես. Ժբ· 31·
շ Ես. Ժբ· 32·
ո Ես. Ժբ· 33·
չ Ես. Ժբ· 34·
պ Ես. Ժբ· 35·
ջ Ես. Ժբ· 36·
ռ Ես. Ժբ· 37·
ս Ես. Ժբ· 38·
վ Ես. Ժբ· 39·
տ Ես. Ժբ· 40·
ց Ես. Ժբ· 41·
ւ Ես. Ժբ· 42·
փ Ես. Ժբ· 43·
ք Ես. Ժբ· 44·
և Ես. Ժբ· 45·
օ Ես. Ժբ· 46·
ֆ Ես. Ժբ· 47·

առներէն ըլլայ, անասունը քահանային առ-
12 ջևը պիտի հանէ ան անասունը։ Ու քահա-
նան անոր ազկումեանը կամ դէշումեանը
նայելով՝ կրնայ պիտի կամ չկրնայ պիտի։
13 որ կամ, անանկ մեզ ըլլայ։ Իսկ թէ որ
զանիկա երբէք փրկելու ըլլայ, անասունը
ջու կարած գնողջ վրայ հինգերորդ մաս մը
պիտի աւելցնէ։

14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը Տէրոջը սուրբ
ըլլալու համար ընծայէ, անասունը քահա-
նան անոր ազկումեանը կամ դէշումեանը
նայելով կրնայ պիտի կամ չկրնայ պիտի։
15 Ինչ որ ան կամ, անանկ պիտի կինայ։ Ինչ
թէ որ ընծայողը իր տունը փրկելու ըլլայ,
ջու կարած գնողջ տասկին վրայ հինգերորդ
մաս մը պիտի աւելցնէ, ու տունը անոր պի-
տի ըլլայ։

16 Ինչ թէ որ մարդ մը իր կալուածքին արտէն
ընծայելու ըլլայ Տէրոջը, անասունը ջու կրա-
րած գինդ անոր սերմին համեմատ պիտի ըլ-
լայ։ Մէկ ջու գարիի սերմի համար՝ յիսուն
17 սիկղ արծաթ ըլլայ։ Թէ որ իր արտը Յոբէ-
լեան տարիէն ընծայէ, ջու կարած գնողջ ինչ
18 պիտի կինայ։ Ինչ թէ որ իր արտը Յոբելեան
տարիէն ետքը ընծայէ, քահանան անոր հետ
տասկը մինչև Յոբելեան տարիին հաշուած տա-
րիներուն նայելով՝ հնաշիւ պիտի բնէ, ու ջու
19 կարած գինդ-վար պիտի ինկնայէ։ Իսկ թէ որ
արտը ընծայողը երբէք փրկելու ըլլայ զանիկա,
անասունը ջու կարած գնողջ տասկին վրայ
հինգերորդ մաս մը աւելցնէ, ու ան պրպ
20 պիտի հաստատուի անոր։ Ինչ թէ որ արտը
չփրկէ, կամ արտը մէկ ուրիշին մը ծախած
21 ըլլայ, ալ նորէն պիտի չփրկուի ան. Հապա
արտը Երբոր Յոբելեան տարուան մէջ դառ-
նայ, նուիրուած արտի պէս սուրբ պիտի ըլ-
լայ Տէրոջը։ Տունոր կալուածքը քահանային
22 պիտի ըլլայ։

Ինչ թէ որ մէկը Տէրոջը ընծայէ իր ծախու-
առած արտը, որ իրը կալուածքին արտէն չէ,

23 Ինչ անոնէր քահանան անոր հետ ջու կարած
գնողջ հաշիւը բնէ մինչև Յոբելեան տարին,
և ան օրը ջու կարած գինդ սուրբ բանի պէս
24 պիտի տայ Տէրոջը։ Յոբելեան տարին, արտը
ծախողին՝ որմանից որուն որ կը վերաբերի
25 դառնի կալուածքը, անոր պիտի դառնայ։ Ու
ջու բոլոր կարած գինդերդ արքատանին սիկղին
համեմատ պիտի ըլլան։ Խսկղը քսան կերատ
ըլլայ։

26 Միայն թէ անասուններուն առջինկը
առջի ծնած ըլլալուն համար Տէրոջը ըլլա-
լոլը, մէկը պիտի չընծայէ ան. Թէ արջառ
27 ըլլայ և թէ ոչխար, Տէրոջն է։ Ինչ թէ որ
անմաքուր անասուններէն է, ջու կարած
գնողջ համեմատ պիտի փրկի ան։ Ու անոր
վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ։ և թէ որ
չփրկուի ջու, ջու կարած գնողջ Յոբելեան
28 Գայց մարդ ու մը իր բոլոր ունեցած մար-
դոցմէն և անասուններէն ու իր կալուածքին
արտէն Տէրոջը նուիրածը պիտի չծախուի ու
չփրկուի։ ամէն նուիրածը է Տէրո-
29 ջը։ Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը բնաւ
պիտի չփրկուի, հապա անշուշտ պիտի մեռցուի։
30 Ինչ հերկրին բոլոր տասանորդը՝ երկրին
հասնելէն և ջու ծառերուն պտուղէն Տէրո-
31 ջը է։ անփակ սուրբ է Տէրոջը։ Ինչ մէ
մարդ մը իր տասանորդներէն երբէք փրկել
ուզէ, անոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի
32 աւելցնէ։ Ինչ արջառներուն ու ոչխարնե-
րուն ամէն տասանորդը՝ գաւազանին տա-
կէն անցնողին տասներորդը սուրբ պի-
33 տի ըլլայ Տէրոջը։ Ազկկին ու գէշին մէջտե-
ղը տարբերութիւն պիտի չընէ։ ու չփոխ-
ան. և թէ որ երբէք փոխելու ըլլայ, անա-
նունը ան ալ անոր փոխանակին ալ սուրբ պի-
տի ըլլայ, պիտի չփրկուի։
34 Տէրոջը իսրայէլին որդւոցը համար Սինայ
լեռը Մովսէսին պատուիրած պատուիրանք-
ները սոսկ Էն։

ԳԻՐՔ ԹՈՒՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աստած Մովսեսին կը պատուիրէ որ Ժողովուրդը հաշիւ, 5 Ցեղերուն իշխանները, 17 Ամէն մէկ ցեղէ հարիւր, 47 Ղեւտացիները մեկուկ ցեղերուն հետ չհամրուելուն Ցեղերը պաշտօնեին համար որոշուելով.

1 Եւ Տէրը Մովսեսին խօսեցաւ՝ Միսրայի անապատը՝ ժողովրդի խորանին մէջ՝ անոնց եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն առաջին օրը՝ ըսելով, 2 Ազգ ազգաց ձեր ամէն մէկ արուն իրենց հայրերուն տունին համեմատ՝ անոնց անուններուն թիւովը հաշիւ ըրէք՝ ամէն արու իրենց գլխովը. 3 Քսան տարեկանէն վեր Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու կարող զօրքերը՝ դուն ու Ահարոն թիւովը հաշուեցէք՝ ամէն մէկ իր զօրքովը. 4 Ձեզի հետ ալ ամէն ցեղէն մէկ մարդ պիտի ըլլայ՝ ամէն մէկ իր հօրը տան գլխաւորը ըլլայ. 5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոց անունները սա՛ն են. Ռուբինէն՝ Եղիսուրի որդին Եղիսուր, Շմաւունէն՝ Սուրիսադայի որդին Շելումիէլ, 6 Ցուդայէն՝ Ամինադաբի որդին Նաասոն, 7 Իսաքարէն՝ Սողարի որդին Նաթանայէլ, Զաբուղոնէն՝ Քեղոնի որդին Ելիաբ, 8 Յովսէփի որդւոցմէ Եփրեմէն՝ Ամիհուդի որդին Եղիսամա, Մանասէէն՝ Փադասուրի որդին Գամալիէլ, 9 Բենիամինէն՝ Գեդէոնիի որդին Աբիդան, Դանէն՝ Ամիէզերի որդին Աքիեզեր, 10 Ասերէն՝ Եքրանի որդին Փագիէլ, Գադէն՝ Դագուելի որդին Եղիասաֆ, 11 Նեփթաղիմէն՝ Ենանի որդին Ահիրէ։ 12 Ցոսէփ՝ Մանասէի ցեղէն Ամմիհուդին որդին Եղիսամա, Եփրեմի ցեղէն Ամմիհուդին որդին Ելիսամա։ 13 Ցոսէփ՝ Գամալիէլ, Բենիամինէն՝ Գեդէոնիի որդին Աբիդան, 14 Դանէն՝ Ամիէզերի որդին Աքիեզեր, Գադէն՝ Դագուելի որդին Եղիասաֆ, 15 Նեփթաղիմէն՝ Ենանի որդին Ահիրէ։ 16 Ցոսէփ՝ Մանասէի ցեղէն Ամմիհուդին որդին Եղիսամա, Եփրեմի ցեղէն Ամմիհուդին որդին Եղիսամա։ 17 Ցոսէփ՝ Գամալիէլ, Բենիամինէն՝ Գեդէոնիի որդին Աբիդան, Դանէն՝ Ամիէզերի որդին Աքիեզեր, 18 Ասերէն՝ Եքրանի որդին Փագիէլ, Գադէն՝ Դագուելի որդին Եղիասաֆ, 19 Նեփթաղիմէն՝ Ենանի որդին Ահիրէ։ 20 Եւ Իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբինի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հայրը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն իրենց անունովը՝ իրենց գլխովը հաշուեցին. 21 Ռուբինի թիւովը, Ռուբինի ցեղէն համրուածները քառասունեվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։ 22 Շմաւունի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հայրը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն անուններուն թիւովը, 23 Շմաւունի ցեղէն համրուածները՝ հիսունեվեց հազար երեք հարիւր հոգի էին։ 24 Գադի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հայրը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ անուններուն 25 թիւովը, Գադի ցեղէն համրուածները քառասունեհինգ հազար վեց հարիւր հոգի էին։ 26 Ցուդայի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հայրը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ անուններուն 27 թիւովը, Ցուդայի ցեղէն համրուածները եօթանասունչորս հազար վեց հարիւր հոգի էին։ 28 Իսաքարի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հայրը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ անուններուն 29 թիւովը, Իսաքարի ցեղէն համրուածները հիսունչորս հազար չորս հարիւր հոգի էին։ 30 Զաբուղոնի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հայրը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ անուններուն 31 թիւովը, Զաբուղոնի ցեղէն համրուածները հիսունեւօթը հազար չորս հարիւր հոգի էին։ 32 Ցովսէփի որդւոցմէ Եփրեմի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հայրը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ 33 անուններուն թիւովը, Եփրեմի ցեղէն համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին։ 34 Մանասէի որդիքը՝ իրենց սերունդովը՝ իրենց

= ԵԼ. ԺԲ. 11։ ԳԼ. Ժ. 11. 13։ | ‡ ԵԼ. ԻՀ. 22։ ‡ ԵԼ. Լ. 13։ ԼԶ. 26։ | ԳԼ. ԻՀ. 2. 65. 64։ ր ԹՎ. Ի՛Զ. 2։ | = ՄՇ. Խ. 2։ • ԵԶՐ. ՆԵՇՏԵՐԸ | † ԳԼ. Ն. 2. ՄՇ. Ի՛Ն. 16։ | ‡ ԵԼ. ԺԶ. 21. 22։

բնոց առնմբառն ու իրենց հարցը առնելքառն հանմնամ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատարագիքը կարող եղողները՝ ինչ-որ առնելքառն
35 թուով, Մանասէի ցեղէն Համրատած-ները երեսունևերկու հազար երկու հարիւր հոգի էին։
36 Բենիամինի որդիքը իրենց ազգերովը՝ իրենց առնմբառն ու իրենց հարցը առնելքառն հանմնամ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատարագիքը կարող եղողները՝ ինչ-
37 որ առնելքառն թուով, Բենիամինի ցեղէն հանմնած հոգիները երեսունևհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին։
38 Դանի որդիքը իրենց ազգերովը՝ իրենց առնմբառն ու իրենց հարցը առնելքառն հանմնամ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատարագիքը կարող եղողները՝ ինչ-որ առնելքառն
39 թուով, Դանի ցեղէն հանրատածները վաթսունևհինգ հազար հարիւր հոգի էին։
40 Աշերի որդիքը իրենց ազգերովը՝ իրենց առնմբառն ու իրենց հարցը առնելքառն հանմնամ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատարագիքը կարող եղողները՝ ինչ-որ առնելքառն
41 թուով, Աշերի ցեղէն հանրատածները քառասունևմէկ հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
42 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց ազգերովը՝ իրենց առնմբառն ու իրենց հարցը առնելքառն հանմնամ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատարագիքը կարող եղողները՝ ինչ-որ առնելքառն
43 թուով, Նեփթաղիմի ցեղէն հանրատածները վեցհարիւրհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին։
44 Ասոնք են առնրատած հոգիները, որ Մովսէս, Ահարոն ու իսրայէլի իշխաններուն հաշիւներէն՝ ամէն մէկը իր հայրերուն տունը կազմին։
45 Ուրեմն իսրայէլի որդոցը ամէնը իրենց հարցը առնելքառն հանմնամ՝ իսրայէլի մէջ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատարագիքը կարող
46 եղողները հանրատեցան։ Եւ բոլոր հանրատածները վեցհարիւրհազար հարիւրհիսունհինգ հոգի էին։
47 Բայց ղեւտացիները իրենց հայրերուն ցե-
48 զովը առնել չեն հանրատեցան. քանզի Տէրը
49 խոսեր էր Մովսէսի՝ ըսելով, Միայն Ղեւտացոց ցեղը պիտի չհաշուես, և իսրայէլի որդոցը հետ անոնց գումարը պիտի առնես։
50 Բայց դուն Ղեւտացիները վկայութեան խորանին ու անոր բոլոր կարասիներուն և անոր վերաբերեալ բոլոր բաներուն վիրակացու ըրէ դնես. անոնք պիտի վերցնեն խորանը ու անոր բոլոր կարասիները, և անոր պատա-

ա Գիւ. իբ. 54։
բ Նե. ը. 16։ Գե. իբ. 33։ Նե. ժբ. 37։ Գիւ. բ. 34։ իբ. 55։
գ Գիւ. բ. 33։ Նե. գբ. 37։
դ. ե դ. ե իբ. 37։
ե Գիւ. ժբ. 39։
զ Գիւ. բ. 33։ իբ. 62։ Նե. ը. 21։ Գիւ. դ. 15։ ե. 25։ ժբ. 37։ ե. 33։
է Գիւ. ժբ. 39։
ը Գիւ. դ. 18։ ե. 25։ ժբ. 38։ իբ. 55։
թ Գիւ. ժբ. 39։
ժ Գիւ. դ. 22։ ե. 25։ ժբ. 38։ իբ. 55։
ի Գիւ. ե. 33։
ի. Գիւ. ե. 34։
լ Հիմ. 50։

տրոմխիներ անոնք պիտի բնեն. Ու խոսա-
51 նեն բոլորովքը անոնք պիտի բանակին. Եւ խորանին չհասնող օտարականը պիտի մեռցուի։
52 Եւ իսրայէլի որդիքը իրենց գունդերովը՝ ամէն մէկը իր բանակին քովը ու ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իջևան պիտի բնեն,
53 Բայց ղեւտացիները վկայութեան խորանին բոլորովքը պիտի բանակին, որ իսրայէլի որդոցը ժողովքին վրայ Տէրոջմէն չգայտնուի ղեւտացիները վկայութեան խորանին պահ-
54 պանութիւնը պիտի բնեն։ Եւ իսրայէլի որդիքը Տէրոջ Մովսէսին ամէն պատուիրածին պէս բրին. անանկ բրին։

ԳԼՈՒԽ Բ

1–34 Ըմբռն ամէ ցեղերուն իջևան բնելուն կարգը։

1 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
2 ըսելով, Իսրայէլի որդոցը ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իրենց հայրերուն տունը նշանակով իջևան պիտի բնեն։ Ժողովքի խորանին դիմացը չորքբոլորակի իջևան բնեն։
3 Եւ առջևի կողմը դէպ ի արեւելք իջևան բնողները Յուդայի բանակին՝ զօրքերը բլուան՝ իրենց գունդերուն կարգովը. և Ամինադաբի որդին Նահասոն Յուդայի որդւոց-
4 ը իշխան պիտի բլլայ։ (Եւ անոր հանրատած զօրքը հիսնեւեւոթնհարիւր վեց հա-
5 րիւր հոգի էին։) Եւ անոր քովը իջևան բնողները իսաքարի ցեղը պիտի բլլայ. և Նաթանայէլի որդին Նաթանայէլ իսաքարի որդւոց-
6 ը իշխան պիտի բլլայ։ (Եւ անոր հանրատած զօրքը հիսնեչորսհազար չորս հա-
7 րիւր հոգի էին։) Եւ Զաբուղոնի ցեղը. և Քելոնի որդին Եղիաբ Զաբուղոնի որդւոց-
8 ը իշխան պիտի բլլայ։ (Եւ անոր հանրատած զօրքը վեցսունևեօթը հազար չորս հարիւր
9 հոգի էին։) Յուդայի բանակին մէջ հանրատածներուն ամէնքը իրենց գունդերուն հաշիւնով հարիւր հիսնեմեկհազար չորս հարիւր հոգի էին։) Ամենը առջևէն պիտի չուեն։
10 Հարաւային կողմը Ռուբենի բանակին գրօշակը պիտի բլլայ իրենց գունդերուն կարգովը. և Ռուբենի որդւոցը իշխան՝ Սեդէու-
11 րի որդին Եղիսուր պիտի բլլայ։ (Եւ անոր հանրատած զօրքը քառասունևվեց հազար
12 հինգ հարիւր հոգի էին։) Եւ անոր քովը իջևան բնողները Շիմէոնի ցեղը պիտի բլլայ. ու Շիմէոնի որդւոցը իշխան՝ Սուրիսադդա-

ա Ղև. ժ. 6։ Գիւ. ը. 19։ Ղև. ժ. 46։ Ա. ե. 5։ ա. Թագ. գ. 19։
բ Գիւ. գ. 7։ ը. 24։ 25։ 26։ Ա. ե. 5։ ե. 8։ ե. 30։ 47։ ա. Մն.։
գ Գիւ. ժ. 12։ ա. Մն. ը. 52։
դ Ելս. գ. 4։
ե Եբր. գրշուկ ըս.։
զ Գիւ. ժ. 13։ Համան. գ. 20։ ա. Մն. ը. 10։ Ասաս. ա. 4։ Դան. գ. 32։ 33։
է Գիւ. ժ. 14։

13 որդին Մադամիէլ պիտի ըլլայ ։ (եւ անոր
Համրուած զօրքը յիսունհինգ Հազար եօթը
14 Հարիւր Հոգի էին ։) Ու Եռէզ Գադի ցեղը.
և Գադի որդւոցը խրճան Գադաւէլի որդին
15 եղիասաֆ պիտի ըլլայ ։ (եւ անոր Համրուած
զօրքը քառասունհինգ Հազար վեց Հարիւր
16 յիսուն Հոգի էին ։) Ռաւբէնի բանակին մէջ
Համրուածներուն ամէնը իննից գունդերուն
Համեմատ Հարիւր յիսունական Հազար չորս
Հարիւր յիսուն Հոգի էին ։) Եւ երկրորդ
ասոնք պիտի չերթան ։
17 Ապա երթայ Ղեւտացոց բանակին հետ բանակ-
ներուն մէջտեղը ժողովքի խորանը պիտի տե-
ղափոխեն. ամէն մարդ իր տեղը իրենց դրօշակներուն
քովը իրենց ըրածնուն պէս պիտի չերթան ։
18 Ափրայիմեան կողմի երիւմի բանակին դրօ-
շակը պիտի ըլլայ իրենց գունդերուն կար-
գովը. ու երիւմի որդւոցը իշխան Աղիսու-
19 դի որդին եղիսամաս պիտի ըլլայ ։ (եւ
անոր Համրուած զօրքը քառասուն Հազար
20 հինգ Հարիւր Հոգի էին ։) Եւ անոր քովը
Մանասէի ցեղը. ու Մանասէի որդւոցը իշ-
խան՝ փադասուրի որդին Գամաղիէլ պիտի
21 ըլլայ ։ (եւ անոր Համրուած զօրքը երեսուն-
ուերկու Հազար երկու Հարիւր Հոգի էին ։)
22 Ու Եռէզ Բենիամինի ցեղը. և Բենիամինի որ-
գւոցը իշխան՝ Գեդէոնին որդին Աբիդան
23 պիտի ըլլայ ։ (եւ անոր Համրուած զօրքը
երեսունհինգ Հազար չորս Հարիւր Հոգի
24 էին ։) Երիւմի բանակին մէջ Համրուածներուն
ամէնը իրենց գունդերուն Համեմատ՝ Հա-
րիւր ութը Հազար Հարիւր Հոգի էին ։) Ու
երրորդ ասոնք պիտի չերթան ։
25 Շիւսթայիի կողմի Դանի բանակին դրօ-
շակը պիտի ըլլայ իրենց գունդերուն կարգո-
վը. և Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսադայիի
26 որդին Աքիեզեր պիտի ըլլայ ։ (եւ անոր
Համրուած զօրքը վեհսունհինգ Հազար
27 եօթը Հարիւր Հոգի էին ։) Եւ անոր քովը
իշխան Պնդիելին Աշերի ցեղը պիտի ըլլայ. ու
Աշերի որդւոցը իշխան՝ Եքրանի որդին Փա-
28 գիէլ պիտի ըլլայ ։ (եւ անոր Համրուած
զօրքը քառասունհինգ Հազար Հինգ Հարիւր
29 Հոգի էին ։) Ու Եռէզ Նեփթաղիմի ցեղը. ու
Նեփթաղիմի որդւոցը իշխան՝ Ենանի որդին
30 Աքիրէ պիտի ըլլայ ։ (եւ անոր Համրուած
զօրքը յիսունհրեք Հազար չորս Հարիւր Հո-
31 դի էին ։ Դանի բանակին մէջ Համրուածնե-
րուն ամէնը Հարիւր յիսունեօթը Հազար
վեց Հարիւր Հոգի էին ։) Ասոնք իրենց գրօ-
շակներովը ամէնուն առեջէն պիտի չերթան ։
32 Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց Հայրերուն տու-
ներովը Համրուածները ասոնք են. Բանակ-
ներուն մէջ Համրուածներուն ամէնը իրենց
գունդերուն կարգովը վեց Հարիւր հերիւ Հա-
33 զար Հինգ Հարիւր յիսուն Հոգի էին ։ Բայց
Ղեւտացիները չՀամրուեցան Իսրայէլի որդւոց
մէջ նայելուն որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
34 րեր էր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մով-
սէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին ։ Այս-
պէս իրենց գունդերովը չերթային կ՚երթային, ու
այսպէս անոնք ամէն մէկ իրենին տոհմե-
րուն կարգովը՝ իրենց Հայրերուն տուներուն
վրայ կը չաղէին ։

Գլ. Գ

1 Ահարոնի որդիքը ։ Իսրայէլին պատահած Համար Ղեւտացիք
քահանայութեան կը պարտին ։ 11 Անդրանիկ պատարագ
լով ։ 14 Ղեւտացիք կը Համրուին իրենց առնելու ։ 21
Գերսոնեանց ։ 27 Կահաթեանց ։ 33 Մերարեանց տոհմերը ։
Բիւրը և անոնց յանձնուած պատասխանատուները ։ 38 Մովսէսին
ու Ահարոնի բիւրած տեղը ու պատասխանատուները ։ 39
Ղեւտացիք Իսրայէլացոց անդրանիկներուն փոխարէն կ՚ըլլան ։
44 ու Ղեւտացոց բիւրն ունի եղածները առանով կը փոխ-
կուին ։

1 Եւ Ահարոնին ու Մովսէսին տոհմատո-
մարները սա է, Տէրոջը Մովսէսին հետ Սինայ
2 լեռանը վրայ խօսած օրը ։ Եւ Ահարոնի որ-
գւոցը անուններուն ասոնք են. Անդրանիկը
Նադաբ և Աբիհու, Եղիազար ու Իթամար ։
3 Ասոնք էին Ահարոնի որդւոցը՝ քահանայանա-
րուն անուանները, որ օծուած օրհնուած էին
4 քահանայութիւն ընելու ։ Եւ Նադաբ ու Ա-
բիհու Սինայի անապատին մէջ Տէրոջը առ-
ջևը օտար կրակ մատուցած ատենին մեռան
Տէրոջը առջևը, ու անոնք որդի չունէին ։ և
Եղիազար ու Իթամար իրենց Հօրը Ահարոնին
առջևը քահանայութիւն ըրին ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով ,
6 Ղեւիին ցեղը մօտեցուր ։ ու զանոնք Ահարոն
քահանային առջևը կայնեցուր որ անոր սպա-
7 սաւորութիւն ընեն ։ Եւ անոր պարտքերու-
թիւնը ու բոլոր Ժողովքին պահպանութիւնը
Ժողովքի խորանին առջևը պիտի պահեն Խո-
8 րանին պաշտօնը ընելով ։ Եւ Ժողովքի խորա-
նին բոլոր կահավորները ու Իսրայէլի որդւոցը
պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին
9 պաշտօնը ընելով ։ Եւ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը պիտի տաս Ղեւտացիները. տուր
Իսրայէլի որդւոցմէ նուիրուին անոր տրուած
10 են ։ Եւ Ահարոնը ու անոր որդիները հրնից
քահանայական պաշտօնը կատարելու պիտի
կարգես. և մեռնողը օտարականը պիտի մեռ-
ցուի ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
12 Եւ ես ահա Իսրայէլի որդւոցը միջէն Ղե-
ւտացիները առի, Իսրայէլի որդւոցը մէջ ամէն

ձոչ արգանդը բացող առջինեկին տեղը։ ու-
13 սի Ղևտացիները իմ սիրի լլլան։ Քանզի
Համին առջինեկը իմ է։ Երբոր եգիպտոսի
երկրին մէջ բոլոր առջինեկները զարկի, ես
բարկի մէջ բոլոր առջինեկները սրբացի մինչև
անասուն սրբացի ինձի։ անոնք իմ սիրի
լլլան։ ես եմ Տէրը։

14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին միտպի անա-
15 պատին մէջ՝ բանալով, Համրի զնէի որդիքը
իրենց հարցը ատներուն և իրենց ազգատոհ-
մերուն նայելով։ ամէն ամսականէն վեր եղող
16 ամէն արուն սիրի Համրես։ Եւ Մովսես Տէ-
րոջը խօսքին Համեմատ Համրեց զանոնք՝ ինչ-
17 պէս որ իրեն պատուիրեցաւ։ Ինչ զնէի
որդիքը իրենց անուններովը ասոնք էին։
18 Գերսոն և կահաթ ու Մերարի։ Եւ Գերսոնի
որդւոցը անուններ իրենց տոհմերովը ասոնք
19 են՝ Ղղրնի ու Շմէի։ Եւ կահաթի որ-
դիքը իրենց տոհմերովը Ամրամ և Իսհար։
20 Փերքոն ու Ողիել էին։ Ինչ Մերարիի որ-
դիքը իրենց տոհմերովը Մողի ու Մուսի
էին։ Ղևտացւոց տոհմերը իրենց հարցը տա-
ներուն համեմատ ասոնք են։

21 Գերսոնէն Ղրնեանց տոհմը և Շմէեանց
տոհմը ելաւ։ Գերսոնեանց տոհմերը ասոնք
22 էն։ Անոնցմէ համրուածները՝ ամէն ամսակա-
նէն վեր եղող բոլոր արուներուն թիւովն հա-
միամատ համրուածները՝ եօթը հազար հինգ
23 հարիւր հոգի էին։ Գերսոնեանց տոհմերը
խորանին ետեւի կողմը դէպ ի արեւմուտք իջե-
24 ան պիտի բնեն։ Եւ Գերսոնեանց Էօրը տա-
նը իչխանը Լաելի որդին եղիասափ պիտի
25 լլլայ։ Եւ Ժողովի խորանին մէջ Գերսոնին
որդւոցը պահպանութիւնը չադիրը՝ բեռը
ասոնք են։ Խորանը ու Վրանը, ասոր ծածկո-
ցը և Ժողովի խորանին դրանը վարագոյ-
26 րը, խորանին և սեզանին բոլորտիքը եղած
սքահնին վարագոյրները, և սքահնին դրանը
վարագոյրը, և անոր ամէն գործին համար
եղած չուանները։

27 Ինչ կահաթէն Ամրամեանց տոհմը ու խա-
չատեանց տոհմը և փեթրոնեանց տոհմը ու
Ողիելեանց տոհմը ելաւ։ կահաթեանց տոհ-
28 մերը ասոնք են։ Ամէն ամսականէն վեր եղող
բոլոր արուները Էօրն Թուոյն համեմատ ութը
հազար վեց հարիւր հոգի էին, որ սրբարա-
29 նին պահպանութիւնը կ'ընէին։ Կահաթին
որդւոցը տոհմերը խորանին հարաւային կողմը
30 իջնան պիտի բնեն։ Եւ կահաթեանց տոհմե-
րուն հօրը տանը իչխանը Ողիելի որդին Ե-
31 լիսափան լլլայ։ Եւ Ամնոց պահպանու-

Ա Նե. ժգ. ։ Ե. Ա-
ֆե. ։ Գե. ը. ։
Ղ-ե. ։ ը. ։
Ի Նե. ժգ. ։ ։ Ե. ։
Գե. ը. ։ ։
Ա Ամ. ։ Գե. ֆգ. ։
ֆե. ։

Ի Ան. ֆգ. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։
ը. ։ Գե. ֆ. ։ ։
Ա-ն-ե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։
Ի Նե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։
Գե. ։ ։
Լ Ամ. ։ Գե. ֆգ. ։
ֆե. ։

Ա Նե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։
Ի Նե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։
Լ Նե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։

Ա Նե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։
Ի Նե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։
Լ Նե. ։ ։ Ե. ։ Գե. ։ ։

թիւնը յանձնած բեռը ասոր է։ Տաբանակը
ու Խաղաղութեան հոգի անգամը և Ասատնա
կը ու Հանգանները՝ և սրբարանին գործիք-
ները՝ որոնցմով պաշտօն կ'ընեն, և Հաթա-
գրոջ ու անոր վերաբերեալ ամէն բաները։
32 Եւ Ղևտացւոց իչխաններուն իչխանը Ա՝ն-
րան քահանային որդին եղիազար պիտի լլ-
լայ՝ որ սրբարանին պահպանութիւնը ընդ-
նեղուն վրայ վերակացու պիտի լլլայ։
33 Մերարիէն Մողեանց տոհմը և Մուսեանց
տոհմը ելաւ։ ասոնք են Մերարիին տոհմե-
34 րը։ Եւ անոնց Համրուածները՝ ամէն ամսա-
կանէն վեր եղող բոլոր արուները Էօրն Թուոյն
համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր հոգի
35 էին։ Եւ Մերարեանց տոհմերուն հօրը տա-
նը իչխանը Աբիքայիլ որդին Մուրիէլ լլլայ։
Ասոնք խորանին հիւսիսային կողմը իջնան
36 պիտի բնեն։ Եւ Մերարիի որդւոցը պահ-
պանութիւնը յանձնած բեռը ասոնք են։
խորանին տախտակները՝ ու անոր նիւթերը և
սիւներն ու խարխիններն՝ և անոր բոլոր գոր-
ծիքները ու անոր վերաբերեալ ամէն բանե-
37 րը։ Եւ շուրջանակի սիւներն սիւներուն՝ անոց
խարխիններն և ցիցերը ու անոնց չուաններն։
38 Եւ խորանին առջևի կողմը՝ այսինքն ժո-
ղովի խորանին առջևը դէպ ի արեւելք իջե-
ան բնակները Մովսէս ու Ահարան և ա-
նոր որդիքը պիտի լլլան՝ որ սրբարանին
պահպանութիւնը Իսրայէլի որդւոցը պահ-
պանութեան համար պահպանեն։ ու՝ մե-
39 տեղ օտարականը պիտի մեռցուի։ Ղևտաս-
ցւոց բոլոր Համրուածները՝ որոնք իրենց տոհ-
մերովը Էհովայ խօսքին հետևմամբ Մովսէս
ու Ահարան Համրեցին, ամէն ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները քսաներկու հազար
էին։
40 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Իսրայէլի որ-
դւոցը ամէն ամսականէն վեր բոլոր առջինեկ
արուները Համրի, ու անոնց անուններուն
41 թիւը առ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ա-
ջինեկներուն փոխանակ ղևտացիները պիտի
առնես ինձի համար։ ես եմ Տէրը։ ու Ղև-
տացւոց անասուններուն՝ Իսրայէլի որդւոց
անասուններուն բոլոր առջինեկներուն տեղը։
42 Եւ Մովսես Համրեց Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
առջինեկները՝ ինչպես որ Տէրը իրեն պա-
43 տուիրեց։ Եւ բոլոր առջինեկ արուները ան-
ուններուն թիւովն համեմատ ամէն ամսա-
կանէն վեր համրուածները քսաներկու հա-
զար երկու հարիւր եօթանասունեւմէկ հո-
գի էին։

Ե Նե. ֆե. ։
։ Նե. ֆե. ։
Ե Նե. ֆե. ։
ղ Ան Ն. ֆգ. ։
Ի Գե. ։ ։
Ա Գե. ։ ։
Ե Նե. ։ ։

Լ Նե. ֆե. ։
Ա Նե. ֆե. ։
Ը Նե. ֆե. ։
Ղ Ան. ։ ։ Ե. ։
Ի Նե. ֆգ. ։
Ա Գե. ։ ։
Ե Նե. ֆգ. ։

Ե Նե. ֆե. ։
Ա Նե. ֆե. ։
Ը Նե. ֆե. ։
Ղ Ան. ։ ։ Ե. ։
Ի Նե. ֆգ. ։
Ա Գե. ։ ։
Ե Նե. ֆգ. ։

Ե Նե. ֆե. ։
Ա Նե. ֆե. ։
Ը Նե. ֆե. ։
Ղ Ան. ։ ։ Ե. ։
Ի Նե. ֆգ. ։
Ա Գե. ։ ։
Ե Նե. ֆգ. ։

44 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
45 Իսրայէլի որդւոցը ըսէ՝ ասոնք են հնձելիքները
ահագը՝ Ղեւտացիները, և անոնց անասունները
բան ահագը Ղեւտացոց անասունները առ,
որ Ղեւտացիները իմ ըլլան. Ես եմ Տէրը։
46 Եւ Ղեւտացոց ինչ ասելցած՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը երկու հարիւր եօթանասունհնգերկ
առջինեներնուն փրկանք ըլլալու համար,
47 Մարդ գլուխ հնձելոց սիկղ պիտի առնես. որը-
բարանին սիկղին համեմատ պիտի առնես.
48 Ձիվ սիկղը քսան կերաս է։ Եւ անոնց ձէ
ասելցածներուն փրկանքին տակից Ահարո-
նի ու անոր որդւոցը տաս։ Եւ Մովսէս Ղե-
ւտացիներուն փրկասածներուն ասելցածներէն
49 փրկանքին տակից առաւ։ Իսրայէլի որդւո-
ցը առջինեներէն արբառանին սիկղին համե-
մատ՝ հնացած երեք հարիւր վաթսունհնգ
51 ութ արծաթ առաւ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը խօս-
քին պէս փրկասածներուն տակից Ահարոնին
ու անոր որդւոցը տուաւ, ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր։

ԳԼ. Դ

1 Ղեւտացիներուն պաշտօն կասարելու համար որոշուած հա-
մարը։ 4 Քահանաներէ խորանը քակելէն եսա՝ կահաքեանց
յանձնուելիք բաներէը։ 16 Եղիազարին վերակացուքեան պաշ-
տօնը։ 17 Քահանայից բնակ. գաղտնի քեներէը։ 21 Գեր-
սոնեանց։ 29 ու Մերարեանց տանելիք բաներէը։ 34 Կահա-
թեանց։ 38 Գերսոնեանց։ 42 ու Մերարեանց թիւը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
2 ըսելով, Ղեւիի որդւոցը մէջէն կահաքի որ-
դւոցը գումարը առ իրենց տոհմերուն ու ի-
3 րենց հարցը տուներուն համեմատ. Երեսուն
տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժո-
ղովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու
համար գունդին մէջ ամէն մտնողը հնձես։
4 Ժողովքի խորանին մէջ կահաքին որդւոցը
պաշտօնը տանիասուրբ բաները պիտի ըլլան։
5 Եւ երբոր բանակը չտևելու ըլլայ, Ահարոն
ու անոր որդիքը պիտի գան, ու ծածկոցին
վարագոյրը իջնցնեն, և անով վկայասիւնին
6 տապանակը ծածկեն։ Եւ թէհաշի մորթեայ
ծածկոյց անոր վրայ պիտի դնեն, ու անոր
վրայ բոլորովին կապուտակ լաթի մը տարա-
7 ծեն, և տանոր ձողերը պիտի անցընեն։ Եւ
խառնաղանդութեան սեղանին վրայ կապուտակ
լաթի մը տարածեն, ու անոր վրայ սկուտեղ-
ները և խնկամանները ու գաւաթները և
ըմպելու նուէր մատուցանելու բաժակները
դնեն, ու հանապազորեայ հացերը անոր վրայ
8 պիտի ըլլան։ Եւ անոնց վրայ կրնկակի կար-
միր լաթի մը տարածեն, ու թէհաշի մորթեայ
ծածկոցով ծածկեն ան։ Եւ անոր ձողերը
9 անցընեն։ Եւ կապուտակ լաթի մը առնեն, ու
ծածկեն ճրագասը իրենց աչասեանքը հնձ. անոր ճրագ-
ները ու անոր անելիքները և բաժակները
ու անոր բոլոր ևղի առնելիքները՝ որովցնով կը
10 ծառայեն անոր։ Եւ զանիկա իր ամէն գոր-
ծիքներովը թէհաշի մորթեայ ծածկոցի մը մէջ
11 դնեն, ու ձողի մը վրայ դնեն ան։ Եւ ոսկի
սեղանին վրայ կապուտակ լաթի մը տարածեն,
ու թէհաշի մորթեայ ծածկոցով մը ծածկեն
12 ան։ և անոր ձողերը անցընեն։ Եւ սրբարա-
նին պաշտօնին գործածուած բոլոր գործիքնե-
րը պիտի առնեն, ու կապուտակ լաթի մը մէջ
փաթթեն, և թէհաշի մորթեայ ծածկոցով
13 ծածկեն զանիկա, ու ձողի մը վրայ դնեն։ Եւ
սեղանէն մոխիրները հանելով՝ անոր
14 վրայ ծիրանեգոյն լաթի տարածեն, Եւ անոր
վրայ պաշտօնին համար գործածուած անոր
բոլոր գործիքները՝ այսինքն կրակի ամանները՝
որ մսահանները ու թխահները և կնճռերը
(սեղանին բոլոր գործիքները) ան ալ վրայ
դնեն, ու անոր վրայ թէհաշի մորթեայ ծած-
կոց մը տարածեն. և անոր ձողերը անցընեն։
15 Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը բանակին չտևած
ատենը՝ սրբարանը ու սրբարանին բոլոր կա-
րասիները ծածկելը լմնցուցեն. ու եսոր Կա-
հաթին որդիքը ըլլան վերցնելու գան. Բայց
սուրբ բաներուն չդպչին որ չմեռնին։ Կահաս-
թի որդւոցը բնակները ասոնք պիտի ըլլան
ժողովքի խորանին մէջ։
16 Եւ Ահարոն քահանային որդի Եղիազար
ձրւոց ևղին ու անուշահոտ խունկին և Հա-
նապազօրեայ հացի ընծային ու ծածման ևղին
վրայ վերակացու պիտի ըլլայ. և բոլոր խո-
րանին ու անոր մէջի ամէն բանելուն, սրբա-
րանին ու անոր կարասիներուն վրայ վերա-
կացու ըլլայ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարո-
18 նին ըսելով, Ղեւտացոց մէջէն կահաքեանց
19 տոհմերուն ցեղը մի կորսնցնէք. Բայց ա-
նոնց սասին բրէք որ սահմնասուբ բաներուն
մօտեցած ատենին ոչ մեռնին ու չմեռնին.
Ահարոն ու իր որդիքը գան, ու անոնց ամէն
20 մէկուն իր պաշտօնը ու իր բեռը որոշեն։ Ու-
երբոր սուրբ բաները իջ ծածկուն, անոնք
սեռնելու համար ներս չմեռնին որ չմեռնին։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
22 Դասն. Գերսոնի որդւոցը գումարը առ՝ ի-
րենց հարցը տուներուն ու իրենց տոհմերուն
23 համեմատ. Երեսուն տարեկանէն վեր մինչև

ի Հմր · 12 · 41 ·	95 · Գ·ւ · ժը · 16 ·	Մն·իգ · 3 · 24 · 27·	Գ·ե · իգ · 6 · 8 ·
ը Հմր · 39 · 43 ·	Եգեկ·իե · 12 ·	ը Հմր · 15 ·	15 ·
թ Եւ · ժգ · 13 · Գ·ւ · ժը · 15 ·	ի Հմր · 46 · 47 ·	ժ Հմր · 19 ·	ւ ր Թ·ոգ · գ · 6 · 7 · ա Մ·ն · ժգ · 9 · 10 ·
ւ Ղ·ե·իե·ը·Գ·ւ·ժը· 16 ·	ի Հմր · 48 ·	ի Եւ·իգ · 31 ·	ի Գ·ւ · ը · 9 · ժ · 21 ·
խ Եւ·լ · 13 · Ղ·ե·իե·	—	ի Եւ·իե · 10 · 16 ·	ր Օր·լա·ց · ր Թ·ոգ· գ · 13 · Մ Թ·ն·ժե·ը·
= Տ·ն գ·լ · ը · 94 · =		ւ Եւ·իե · 13 ·	ի Եւ·իե · 6 · Ղ·ե · իգ · 6 ·
		ի Եւ·իե · 23 · 29 · 30 ·	

	15 ·
	ւ ր Թ·ոգ · գ · 6 · 7 · ա Մ·ն · ժգ · 9 · 10 ·
	ի Գ·ւ · ը · 9 · ժ · 21 ·
	ի Եւ·իե · 6 · Ղ·ե · իգ · 6 ·
	ի Եւ·լ · 34 ·
	ի Եւ·իթ · 40 ·
	ի Եւ·լ · 25 · Եւ ·
	ի Հմր · 4 ·
	ի Տ·ն Եւ·ժթ · 31 · ա Թ·ոգ · գ · 19 ·
	ի Հմր · 5 ·

յիսուն տարեկանը՝ ժողովի խորանին մէջ
ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ
24 ամէն մնացեալները պիտի հանին։ Դիսանանանց
տաներուն ծառայելու ու բեռ վիրցնելու
25 պատճառ ալ է։ Ահարոնի եւ որդիներուն խո-
րանին վարագոյրներ ու ժողովի խորան,
անոր ծածկոցը ու անոր վրայի թխհաւի ծած-
կոցը, և ժողովի խորանին գաւիթ վարա-
26 գոյրը։ Եւ խորանին ու սեղանին չորքոտիքը
եւնամ պատին վարագոյրներ ու պատը մին-
նելու գրան վարագոյրը ու անոնց չափնե-
րը և անոնց պատճոնին բոլոր գործիքները
ալ ինչ ընդհան։ ու անոնց հարկաւոր եղած բո-
27 լոր պատառուածքներուն պիտի բնին։ Գեր-
ամանանց որգուցը բոլոր պատճոնը իրենց ամէն
բնութեան ու իրենց ամէն պատճոնութեան
համար՝ Ահարոնին ու անոր որգուցը հրա-
մանելը պիտի լլայ։ և անոնց բոլոր բնութե-
28 ը անոնց պատճառաբեր յանձնէ։ Գեր-
ամանանց որգուցը ատճոնութեան պատճոնը ան
պիտի լլայ ժողովի խորանին մէջ։ և անոնց
պատճառաբերը Ահարոն քահանային որ-
գուցն իմամութեան ձեռքին տակը պիտի լլայ։
29 Ա եւ որդին ու իրենց հարցը ատճոնութեան
30 համար։ Երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յի-
սուն տարեկանը՝ ժողովի խորանին ծառա-
յութիւնը ընելու համար գունդին մէջ ամէն
31 մնացեալները համրուս։ Եւ ժողովի խորանին
մէջ անոնց ամէն պատճոնութեան համար
անոնց յանձնած բեռները տանք են.
խորանին տախտակները, ու անոր նիգերը,
32 և անոր սիւներն ու խարխանները, և շուր-
չանակի պատին սիւներն, ու անոնց խարխա-
նները և ցիցերը ու չափնեներ՝ անոնց ամէն
գործիքներովը և անոնց ամէն պատճոնով.
անոնց պատճառաբեր բեռները եղած գոր-
ծիքները անուններովը պիտի յանձնէք ձեզ։
33 Ա և Ա եւ որդուցը ատճոնութեան պատճո-
նը ժողովի խորանին մէջ իրենց բոլոր պատ-
ճոնութեան համար՝ Ահարոն քահանային
որգուցն իմամութեան ձեռքին տակը։

34 Ա Մովսէս ու Ահարոն և ժողովին իշ-
խանները համրեցին կահաբեհաց որգիները
անոնց ատճոնութեան ու անոնց հարցը տանելու
35 համար, Երեսուն տարեկանէն վեր մինչև
յիսուն տարեկանը՝ ժողովի խորանին մէջ
ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ
36 ամէն մնացեալները։ Ու անոնց համրուածները
իրենց տոհմերովը երկու հազար եօթը հարիւր
37 յիսուն հոգի էին։ Ատոնք են ժողովի խո-
րանին բոլոր ծառայութիւնը ընող կահա-
բեհաց տոհմերուն համրուածները՝ որ Մովսէս
ու Ահարոն համրեցին, ինչպես որ Տէրը Մով-
սէսին ձեռքովը պատուիրեր էր։
38 Ա Գերսոնի որգուցը համրուածները իրենց
տոհմերուն ու իրենց հարցը տանելու հա-
39 մար, Երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յի-
սուն տարեկանը՝ ժողովի խորանին մէջ ծա-
ռայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն
40 մնացեալները համրուածները։ Եւ անոնց համրուած-
ները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տա-
նելուն համեմատ երկու հազար վեց հարիւր
41 երեսուն հոգի էին։ Ատոնք են ժողովի խո-
րանին մէջ բոլոր ծառայութիւն ընող Գերսոնի
որգուցը տոհմերուն համրուածները, որ Մով-
սէս ու Ահարոն համրեցին՝ Տէրոջը պատու-
իրածին պէս։
42 Ա Մերարիի որգուցը տոհմերուն համ-
րուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը
43 տանելուն համեմատ, Երեսուն տարեկանէն
վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովի խորա-
նին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գուն-
44 դին մէջ ամէն մնացեալները համրուածները։ Եւ անոնց
համրուածները իրենց տոհմերովը երեք հա-
45 զար երկու հարիւր հոգի էին։ Ատոնք են Մե-
րարիի որգուցը տոհմերուն համրուածները,
որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին, ինչպես
Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը։
46 Ղեւտացւոց բոլոր համրուածները որ Մով-
սէս ու Ահարոն և իսրայէլի իշխանները համ-
րեցին իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տա-
47 նելուն համեմատ, Երեսուն տարեկանէն վեր
մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովի խորանին
մէջ պատճոնը ու բեռ կրելու ծառայութիւնը
48 ընելու ամէն մնացեալները, Այսինքն անոնց
համրուածները ութը հազար հինգ հարիւր
49 ութսուն հոգի էին։ Ատոնք Տէրոջը պատու-
իրածին պէս Մովսէսին ձեռքովը
համրուածներն էին, իւրաքանչիւրը իր պատճոնին ու իր բեռնին նա-
յելով. այսպէս համրուածներն անոնք, ինչպես
որ Տէրը պատուիրեր Մովսէսին։

Գլ. Ե

1 Ընծաբեր հարցիկը բանակին դուրս կը ձգուին ։ 5 Վնաս-
ուի մը փոխարէն հատուցում ։ 11 Երկան մը իր կնոջը վա-
յելչ ուշեցած կասկածին համար ընելու փորձը։

1 Ե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Հրամայէ որդիներուն որ բանակէն դուրս ձգեն ամէն բորոտ, և ամէն հո-
սեալ ունեցողը, ու մեռելի մը ամէն անսա-
3 քաւ եղողը։ Արուն ալ էգն ալ դուրս ձգէ-
ցէք։ բանակին դուրս պիտի ձգէք անոնք,
որ չպղծեն իրենց բանակները՝ որոնց մէջտեղը
4 ես կը բնակիմ։ Եւ իսրայէլի որդիները
այնպէս

բրին, ու բանակէն գալս ձգելին զանձը։ Ինչպէս որ Ցերը Մոսէսին խօսեցաւ, անանկ բրին Իսրայէլի որդիքը։

5 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մոսէսին՝ ըսելով, 6 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը, Երբոր մարդ մը կամ կին մը մարդոց ամէն մեղքերէն մէկը գործելով Ցէրովը դէմ մեղանչէ, ու ասա անոր 7 յանցաւոր ըլլայ, Անանկեր իր բրած մեղքը պիտի խոստովանի, և անոնց իր բրած մեղաւորին համար գանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ, ու զանի՝ 8 կա մեղաւոր քաղցին պիտի ասց։ Եւ թէ որ ան ինքն մարդուն մէկ ազգականն ալ չըլլայ, որուն ան մեղաւոր հատուցանի, հատիկ հատ մեղքը հատուցանելով՝ քահանային պիտի ըլլայ բայց ի բաւութեան խոյին, որով ան յանգոյց հոգւոյն համար քաւութիւն պիտի ըլլայ։

9 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ բանեցուն ամէն ընծան որ կը բերին քահանային, 10 անոր պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն մէկուն սուրբ բաները անոր պիտի ըլլան։ ամէն մարդ ինչ որ սուց քահանային, հանոր ըլլայ։

11 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մոսէսին՝ ըսելով, 12 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Թէ որ մարդու մը կնիկը խոտորի ու անոր անց 13 հատատմամբ ինչ ընէ, եւ մէկը հանոր հետ պառկելով զուգաւորի, ու անոր էրկնիը տեսած չըլլալով ինչ գաղտնի մնայ, և անոր պղծծուած տանիր տեսնող մը չըլլայ, ու կնիկը 14 չքտնուի, Եւ էրկնիը վրայ հասնելով ատ ինչ ինչ գալով իր կնկանը պղծուելուն համար հասնելէն։ կամ կնիկը պղծուած չըլլալով էրկնիը վրայ հասնելով ատ ինչ 15 գայ ու հասնելէ, Անանկեր անոր իր կնիկը քահանային պիտի բերէ, և անոր ընծային համար գարիի ալիւրէն տասնորդ բաժինը պիտի բերէ։ ետ պիտի չթափի անոր վրան, ոչ ալ ետ գնի վրան, ինչու որ հասատատութեան ընծայ մին է ան, յիշատակի ընծայ՝ որ մեղքը կը յիշատակէ։ 16 Եւ քահանան կնիկը պիտի մօտեցնէ, ու Տ֊ր 17 բովը առջեւը կայնեցնէ։ Եւ քահանան Տ֊ր անուամբ սուրբ Ջուր պիտի առնէ, ու քահանան խորանին յատակը եղած Տ֊ր բովը առջեւը պիտի կայնեցնէ կնիկը, ու կընչ 18 կանը գլուխը բանայ, և յիշատակի ընծան այսինքն հասատատութեան ընծան անոր ձեռքը պիտի տայ, ու անէծքին մեղի Ջուրը 19 քահանան իր ձեռքը պիտի ունենայ։ Եւ քահանան անոր երդումի բնել պիտի տայ, ու ըսէ

ե Ղև֊ գ֊ 2֊ 3։
զ Ղև֊ ե֊ 5։ թվ֊ 40֊ Ճնա֊ ե֊ 19։
է Ղև֊ գ֊ 3։
ը Ղև֊ գ֊ 6։ 7։ ե֊ 6֊ 7։ ե֊ 7։
թ Նե֊ ին֊ 28։ Ղև֊ գ֊ 17։ 18։ 20։ ե֊ 6֊ 7։ 9։ 10։ 11։ Գվ֊ Ար֊ 8։ 9։ 19։ ե Օր֊ Ար֊ 8։ 9։ 4։ եզեկ֊ խդ֊ 29։ 30։
ժ Ղև֊ ե֊ 15։
ի Ղև֊ ժբ֊ 20։
լ Ե թագ֊ ժե֊ 18։ Ե֊ գեկ֊ ին֊ 16։
խ Ճնա֊ գ֊ 26֊ ութագ֊ ժգ֊ 24։ Նեհ֊ ժ֊ 29։

ին, Թէ որ մարդ մը քեզի հետ չպառկեցաւ, և թէ որ քու էրկանդ անհատատութեան ընելով չպղծուեցաւ, անէծքին աս 20 լեզի Ջուրը քեզի պետս մը չընէ։ Բայց թէ որ քու էրկանդ անհատատութեան ընելով պղծուեցաւ, և քու էրկնիգ զատ ուրիշ մարդ 21 մը քեզի հետ պառկեցաւ, (Անանկեր քահանան Կնկանը անէծքի երդումի բնել պիտի տայ, և քահանան կնկանը պիտի ըսէ,) Տ֊ԷՐը քեզ քու ժողովրդիգ մէջտեղը անէծքի ու երդումի հանոր պիտի դնէ, երբոր Տ֊ԷՐը քու դիտդ փտեցնէ ու քու փորգ ուռեցնէ։ 22 Եւ աս անէծքին Ջուրը կրան ապիրնեցուգ մէջ պիտի երթայ, որ ուռ֊ փորգ ուռեցնէ, ու ուռ֊ դիտդ փտեցնէ։ Եւ կնիկը պիտի ըսէ, 23 Ամէն ամէն։ Եւ քահանան աս անէծքերը գրքի մը մէջ պիտի գրէ, ու ան լեզի Ջուրը 24 պր պիտի ուտէ։ Եւ անէծքին լեզի Ջուրը ան կնկանը պիտի խմցնեն։ ու անէծքին Ջուրը անոր ներսի գնն պիտի երթայ՝ լեզի ըլլալու 25 համար։ Եւ քահանան կնկանը ձեռքէն նահանջաբերութեան ընծան պիտի առնէ, ու Տ֊ԷՐոջ առջեւը երերցնեն ընծան, և սեղանին 26 մօտեցնեն ատ։ Ուր քահանան ընծային իր ձեռքը լեցուն պիտի առնէ յիշատակի համար, ու սեղանին վրայ պիտի պրէ ատ։ ու կնոջը 27 ատ Ջուրը կնկանը պիտի խմցնեն։ Եւ Ջուրը անոր խմցնելէն ետեւ՝ թէ որ անկնա պղծուած է, ու իր էրկանը անհատատութիւն բրած է, անէծքին Ջուրը լեզի ըլլալով երբոր մտնէ անոր ներսի գնն, անոր փորը ուռի, անոր դիտը փտի, և կնկանը ժողովրդին մէջը անիծեալ պիտի 28 ըլլայ։ Իսկ թէ կնկիը պղծուած չըլլալով մաքուր է, ինսա պիտի չկրէ, ու զաւակ պիտի 29 ունենայ։ Նախանձախտութեան օրէնքը աս է, երբոր կնկի մը՝ իր էրկանը անհատատութեան ընելով պղծուի, կամ երբոր մարդու մը վրայ նախանձախտութեան ոգի գայ ու իր կնկանը վրայ նախանձի, Տ֊ԷՐոջը առջեւը պիտի կայնեցնէ կնկիը, և քահանան 31 կատարէ աս բոլոր օրէնքը անոր վրայ։ Եւ ան մարդը ազատ պիտի ըլլայ յանցանքէն, և կնկիը՝ իր յանցանքը պիտի կրէ։

ԳԼ֊ Զ

1 Ո֊խասն արձերան կանոնը։ 22 ժողովրդը օրհնելու կերպը։

1 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մոսէսին՝ ըսելով, 2 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը Տ֊ԷՐոջը Նահրելու համար Դ֊ասատարի մեծ ուխտ ը֊

ա Երեմ֊ ին֊ 22։
բ Սաղ֊ ձԲ֊ 18։ Ե֊ Օր֊ իե֊ 15։
գ Ղև֊ ը֊ 27։
դ Ղև֊ ը֊ 3֊ 9։
ե Նե֊ ին֊ 23։
զ Ելհ֊ ին֊ 12։
է Ելհ֊ գ֊ 18։ Ե֊ Օր֊ իե֊ 37։ Սաղ֊ ձգ֊ 9֊ 11։ Երեմ֊ իգ֊ 9֊ իթ֊ 18։ 22։ Երե֊ 18։ Զաք֊ 13։
ը Ե֊ Օր֊ իե֊ 37։ Սաղ֊ ձգ֊ 9֊ 11։ Երեմ֊ իգ֊ 9֊ իթ֊ 18։ 22։ Երե֊ 18։ Զաք֊ 13։
թ Հմր֊ 19։
ժ Ղև֊ ի֊ 17֊ 19֊ 20։ —
ի Ղև֊ ի֊ 1֊ 3։ Դատ֊ ժգ֊ 5։ Գոր֊ իա֊ 23։ Հռոմ֊ ա֊ 1։
լ Երէ֊ ՆԱՆՋԻՒ

---

3 Եվ ես լսեցի, Դ՚ինչպէս և օրէնն պիտի դժուանայ. դինովի քաղաքս կամ օրի քաղաքս չըխնի, և բնաւ խաղագի օգտակար չխնի, ու
4 խաղագ կամ տանիչ չուտէ. ինչպէսիը Նոյ բերան օրերը. Օրինէն եղած բան մը
5 չուտէ, կուտէրն մինչև կեզը. ինչպէսիը Նոյ բերան ոխտին բոլոր օրերը Իր գլխուն ածելի չդպցնէ. մինչև ինչպէսիը Տէրոջը Նոյ եղած օրերուն լրնցնալը ինչը սուրբ ըլլայ. և իր գլխա ածելիուն վարսերը խոզ սայ որ
6 ածի. ինչպէսիը Տէրոջը Նոյ եղած բոլոր օրերը
7 իր տձուած փայտինի մը չնտնէայ. Նոյ ինչը համար կամ Նոյը համար, իր եղբօրը կամ իր քրոջը համար ինչպէսիը պիտի չպդծէ, երբոր անոնք մեռնին, քանզի իր Աստուծոյն
8 Նազիրը իր գլխուն վրան է. ինչպէսիը Նոյ եղած բոլոր օրերը ինչը սուրբ է Տէրոջը.
9 Եւ Թէ որ իր քովը յանկարծ մեռդ մը մեռնի, ու իր նազիրած գլուխը պղծուի, իր մաքրելուս օրը Իր գլուխը ածիլ. եօթներորդ
10 օրը ածիլ ան. Եւ ութերորդ օրը Ժողովի խորանին դուռը երկու տատրակ կամ ազա-
11 ռիի երկու ձագ բերի քահանային. Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մեկալը ողջակէզ պիտի մատուցանէ, և մեռելին պատճառած եղած մեղքին համար քաւութիւն պիտի բնէ անոր. ու նոյն օրը պիտի սրբէ անոր
12 գլուխը. Եւ իր ոխտին օրերը Տէրոջը նազիր, ու ցանեցուծի պատարագի համար մէկ տարեկան գառնուկ մը բերի. և առջի օրերը պիտի չհամրուին, որովհետև իր ոխտը պղծուեցաւ.
13 Այ ոխտաւորին օրէնքը ասա է. Երբոր ինքզինքը նազիրացնի օրերը լրնցնայ, անիկա Ժողովքի խորանին դուռը պիտի բերուի.
14 Եւ իր զոհը Տէրոջը պիտի մատուցանէ, մէկ տարեկան անարատ արու գառնուկ մը ողջակէզի համար, ու մէկ տարեկան անարատ էգ գառնուկ մը մեղքի պատարագի համար, և մէկ անարատ խոյ մը խաղաղութեան զո-
15 հի համար. Եւ ամանա մը չթարախ ալիւրէ հեղմ չարուած անխմոր չօվիներ, ու նեղմով օ-
16 ծուած անխմոր բաւականներ, և անոնց հացի ընծան ու իմպելիու նուէրը հասցնէ. Եւ քահանան անոր մեղքի պատարագը ու անոր ողջակէզը Տէրոջը առնէր ու անոր
17 մատուցանէ. Եւ խոյը խաղաղութեան զոհ պիտի մատուցանի Տէրոջը անխմոր հացին առջևը. ու քահանան անոր հացի ընծան
18 ու ինպելիու նուէրը մատուցանէ. Եւ ոխտաւորը իր նազիրած գլուխը պիտի ածիլ ժողովքի խորանին դուռը. ու իր նազիրած գլուխն ալ առնէ և խաղաղութեան զո-
19 հին տակը եղած կրակին մէջը դնէ. Եւ քահանան խոյին եփած թևը, և տակաւին մէկ անխմոր չօվի ու մէկ անխմոր լաւաշ առնէ, և նազիրին ձեռքերուն վրայ դնէ՝ ետ
20 զոր ածիլուելէն ետքը. Եւ քահանան ետրցնելու բնծայ մատուցանի զանոնք Տէրոջը առջևը. Սուրբ է երէցքահանային համար սոյն են. և անկէ ետ ուխտաւորը գինի
21 խմել կրնայ. Ուխտաւորին մէ՛ս ասոր նազիրացնելուն համար Տէրոջը նուիրացած իր ընծային օրէնքը սա է, իր ձեռքը հասածէն զատ. անոնց որ ըրած խոստումներուը իր նազիրացնելուն օրէնքովը պիտի կատարի.
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով,
23 խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և ըսէ, Այսպէս պիտի օրհնէք իսրայէլի որդիները՝ ըսե-
24 լով անոնց, Տէրը օրհնէ քեզ, և պահէ քեզ,
25 Տէրը պայծառացընէ իր երեսը քու վրադ, և ողորմի քեզի. Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցընէ, և քեզ խաղաղութիւն տայ քեզի.
27 Եւ իմ անունս իսրայէլի որդւոցը վրայ պիտի դնեն, ու ես պիտի օրհնեմ զանոնք.

ԳԼՈՒԽ Է

1 Խնկանվիրատուն ընծաները խորանին նուիրման հանդիսին հա-մար. 10 Ահարոնի նուիրման հանդիսին մասնաւոր մատուցած ընծաները. 89 Աստուած քաւութիւնին վրայէն Մովսեսի հետ կը խօսի.

1 Եւ եղաւ որ այն օրը որ Մովսէս լրնցուց խորանը կանգնելը, և զանիկա ու անոր բոլոր անօթները օծեց ու սրբեց, և անոնք ու անոր բոլոր գործիքները օծեց ու զանոնք սրբեց,
2 Ազատներ իսրայէլի իշխանները՝ հինց հայրերուն տներ գլուխները՝ նահապետներ համրուածները վրայ վերակացու եղող ցեղերուն իշխանները՝
3 նոքը ընծաներ տուին. Եւ բերին իրենց ընծաները Տէրոջը առջևը, վեց ծածկուած սայլ ու տասներկու եզներ. ամէն երկու իշխաններուը մէկ սայլ, և ամէն մէկը մէկմէկ եզ. և մատուցին զանոնք խորանին առջևը։ Եւ
5 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով, Ասոնցմէ առ, ու գնացուց տուր առաջը՝ ամէն մէկուն իր պաշտօնին նայելով, որ Ժողովքի խորանին պաշտօնին մէջ գործածուին։ Եւ Մովսէս առաւ սայլերը ու եզները, ու զանոնք
7 գնացուց տուաւ։ Երկու սայլը ու չորս եզը

1 Նահապետ։ 10։ Դասի։ 11։ ա՝ 15։
2 Նեբ՝ գինուց ար-քեն։
3 Դասս։ Ժգ։ 5։ Ժգ։ 37։ ա՝ թնդ։ ա՝ 11։
4 Դասս։ Ժգ։ 5։ Ժգ։ 7։ Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 11։
5 Դաս։ Ժգ։ 5։ Ժգ։ 7։ Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 11։
6 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 11։
7 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 11։ Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 11։

Ժգ։ 11։ 16։
1 Նեբ՝ ածէի
2 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 11։ Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 11։
3 Նեբ՝ Նազիրացնելու
4 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 15։ Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 15։
5 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 15։
6 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 15։
7 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 15։ Ժգ։ 22։

Ժգ։ 11։ 16։ 23։
1 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 6։
2 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 26։
3 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 27։ 32։
4 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 6։
5 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 6։
6 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 6։
7 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 6։
8 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ժգ։ 11։ 16։ 23։
9 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։
10 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 24։
11 ա՝ թնդ։ ա՝ 15։
12 Նե՝ Ժգ։ 23։ 24։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
13 Նե՝ Ա՚Ե։ 23։
14 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
15 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
16 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
17 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
18 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
19 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
20 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
21 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
22 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
23 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
24 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
25 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
26 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
27 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
28 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
29 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
30 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
31 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
32 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
33 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
34 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
35 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
36 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
37 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
38 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
39 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
40 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
41 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
42 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
43 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
44 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
45 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
46 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
47 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
48 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
49 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
50 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
51 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
52 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
53 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
54 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
55 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
56 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
57 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
58 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
59 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։
60 Դ՚Օր։ Ա՚Ե։ 10։ Ա՚Ե։ 11։ Ա՚Ե։ 155։ Դաս։ Ա՚Ե։ 17։

Գերեզմանի արգելացը առաւ անոնց պաշտօնին
8 նայելով · Ու չտես ապրը և ութը եղը Մե-
բարիի արգելացը առաւ, Աղնարան քահանա-
յին արգելոյն խմամարին ◦վերակացուներուն
9 եզած անոնց պաշտօնին նայելով · Բայց կա-
հաթի արգելացը չառաւ · ինչու որ հաւատա-
նին պաշտօնը անոնց վրայ էր լինելով, Ինքնց
ուսերովը պիտի վերցնէին ։
10 Եւ անգամին օձուած օրը հանդր նուի-
ման հանդէսին համար իշխանները ընծաներ
առին · և իշխանները իրենց ընծաները ու-
11 զանին առջեւ մատուցին ։ Ու Ցէլը լաւ
Մոաբացին, Աբգանին նուիրման հանդէսին հա-
մար՝ ամէն մէկ իշխան մէկական օր իրենց ըն-
ծաները մատուցանէն ։
12 Եւ առաջին օրը իր ընծան մատուցանողը
Ցուդայի ցեղին էր Աղմինադաբի որդին
13 Նաասոն էր · Եւ ան էր ութը ընծան · Որը ը-
բարեներին պիտի համեմատ հարիւր երեսուն
պիտի մէկ արծաթի պատուող, ևօմնատասն
պիտի մէկ արծաթի կանք, երկուքն ալ լը-
ցուն էին Հացի ընծայի համար եղով չաղուած
14 բաղարկ ալիւրով, Տասը ոսկիի մէկ նուն-
15 կանման վառնակով լեցուն, Ամէկ զուարակ,
մէկ խոյ — մէկ տարեկան մէկ գառն ողջա-
16 կէզի համար, Աչդեբէնն մէկ նոխազ Աեղքի
17 պատարագի համար, Եւ Վաղագաղեմեան զա-
հի համար երկու արջառ, Հինգ խոյ, Հինգ
նոխազ և Հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ.
Ամմինադաբի որդւոյն Նաասոնին ընծան ատ
էր ։
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը Խադքարի Իս-
19 խաքը Մողաարի որդին Նաթանայէլ էր ։ Ա-
նոր մատուցած ընծան ատ էր · որքարանին
պիտին համեմատ հարիւր երեսուն պիտի մէկ
արծաթի պատուող, ևօմնատասն պիտի մէկ
արծաթի կանք, երկուքն ալ լեցուն էին Հացի
ընծայի համար եղով չաղուած բաղարկ ալիւ-
20 րով, Տասը ոսկիի մէկ նունկանման վառնակով
21 լեցուն, Ամէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տա-
22 րեկան մէկ գառն ողջակէզի համար, Աչդե-
բէնն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար,
23 Եւ Վաղագաղեմեան զոհի համար երկու ար-
ջառ, Հինգ խոյ, Հինգ նոխազ և Հինգ հատ
մէկ տարեկան գառներ · Ամմինադաբի որդւոյն
Նաթանայէլին ընծան ատ էր ։
24 Երրորդ օրը Հաղոնեացը Զաբուղոնի որդւոց
25 իշխանը Փեղոնի որդին Եղիաբ էր ։ Անոր
ընծան ատ էր · որքարանին պիտին համեմատ
հարիւր երեսուն պիտի մէկ արծաթի պատուող,
ևօմնատասն պիտի մէկ արծաթի կանք, եր-
կուքն ալ լեցուն էին Հացի ընծայի համար
26 եղով չաղուած բաղարկ ալիւրով, Տասը ոսկիի
27 մէկ նունկանման վառնակով լեցուն, Մէկ
զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գա-
28 ռն ողջակէզի համար, Աչդեբէն մէկ նոխազ
29 մեղքի պատարագի համար, Եւ Վաղագաղե-
մեան զոհի համար երկու արջառ, Հինգ խոյ,
Հինգ նոխազ և Հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռներ · Փեղոնի որդւոյն Եղիաբին ընծան
ատ էր ։
30 Զաբուղոն օրը Հաղոնեացը Ելիաբնի որդւոց
31 իշխանը Ելիաբի որդին Եղիաբ էր · Անոր
ընծան ատ էր · որքարանին պիտին համեմատ
հարիւր երեսուն պիտի մէկ արծաթի պատ-
ուող, ևօմնատասն պիտի մէկ արծաթի կանք,
երկուքն ալ լեցուն էին Հացի ընծայի համար
32 եղով չաղուած բաղարկ ալիւրով, Տասը ոսկի-
33 ի մէկ նունկանման վառնակով լեցուն, Մէկ
զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գա-
34 ռն ողջակէզի համար, Աչդեբէն մէկ նոխազ
35 մեղքի պատարագի համար, Եւ Վաղագաղե-
մեան զոհի համար երկու արջառ, Հինգ խոյ,
Հինգ նոխազ և Հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռներ · Ելիաբի որդւոյն Եղիաբին ընծան
ատ էր ։
36 Չինգերորդ օրը Հաղոնեացը Ջնաւոնի որ-
դւոց իշխանը Ելիսիսադայի որդին Եղուա-
37 միել էր · Անոր ընծան ատ էր · որքարանին
պիտին համեմատ հարիւր երեսուն պիտի մէկ
արծաթի պատուող, ևօմնատասն պիտի մէկ
արծաթի կանք, երկուքն ալ լեցուն էին Հացի
ընծայի համար եղով չաղուած բաղարկ ալիւ-
38 րով, Տասը ոսկիի մէկ նունկանման վառնակով
39 լեցուն, Մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տա-
40 րեկան մէկ գառն ողջակէզի համար, Աչդե-
բէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար,
41 Եւ Վաղագաղեմեան զոհի համար երկու ար-
ջառ, Հինգ խոյ, Հինգ նոխազ և Հինգ հատ
մէկ տարեկան գառներ · Ելիսիսադայի որ-
դւոյն Եղուամիելին ընծան ատ էր ։
42 Վեցերորդ օրը Հաղոնեացը Դադի որդւոց
43 իշխանը Դադուէլի որդին Եղիասաֆ էր · Անոր
ընծան ատ էր · որքարանին պիտին համեմատ
հարիւր երեսուն պիտի մէկ արծաթի պատ-
ուող, ևօմնատասն պիտի մէկ արծաթի կանք,
երկուքն ալ լեցուն էին Հացի ընծայի համար
44 եղով չաղուած բաղարկ ալիւրով, Տասը ոսկի-
45 ի մէկ նունկանման վառնակով լեցուն, Մէկ
զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գա-
46 ռն ողջակէզի համար, Աչդեբէն մէկ նոխազ
47 մեղքի պատարագի համար, Եւ Վաղագաղե-
մեան զոհի համար երկու արջառ, Հինգ խոյ,
Հինգ նոխազ և Հինգ հատ մէկ տարեկան
գառներ · Դադուէլի որդւոյն Եղիասաֆին
ընծան ատ էր ։

ֆ Գվ · գ · 25 ։
ր Գվ · գ · 31 ։
ի Գվ · գ · 28, 33 ։
ո Եբէր · ժողովը

ը Գվ · գ · 15 ։
ի Գվ · գ · 6, 8, 10 ։ 12, 14 · բրնաց · գ · 13 ։

ը Տես բ Օր · ի · 5 ։ գրնաց · բ · 63 · բՊն · ի · 3, 9 ։ Եզր · գ · 16 ։ Դևհմ · ժբ · 27 ։

Սաղ · ի · վերնագիր ։
բբ ։
ի Գվ · բ · 3 ։
ի Եվ · ի · 13 ։

ղ Դև · բ · 1 ։
ի Եվ · ի · 34 ։
ի Դև · ա · 9 ։
ի Դև · գ · 23 ։

ի Դև · գ · 1 ։

48 Երկներորդ օրը հաղորդեաց երիսմի որ-
դւոց իշխանը Ամիուդի որդին եղիսաման էր։
49 Անոր ընծան սա էր. արծաթեայ սկիպհն հա-
մեմատ հարիւր երեսուն սկիպհ մէկ արծաթի
պատուող, եօթանասուն սկիպհ մէկ արծաթի
կանք, երկուքն ալ լեցուն էին ձիթի ընծայի
50 համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով, ցորո
-հիւ ոսկիե մէկ խնկաման խառնեալ լեցուն,
51 մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ
52 գառն ողջակէզի համար, Ագիբէրէն մէկ նա-
53 խոյ մեղքի պատարագի համար, եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ
խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառնիք. Ամմատլի որդւոյն Նահաննիլի
ընծան սա էր։
54 Երեքներորդ օրը հաղորդեաց Մանասէի որ-
դւոց իշխանը փադասուրի որդին Գամալի-
55 էլ էր։ Անոր ընծան սա էր. արծաթեայ սկի-
պհն համեմատ հարիւր երեսուն սկիպհ մէկ
արծաթի պատուող, եօթանասուն սկիպհ մէկ
արծաթի կանք, երկուքն ալ լեցուն էին ձիթի
ընծայի համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով,
56 ցորո -հիւ ոսկիե մէկ խնկաման խառնեալ լե-
57 ցուն, մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարե-
58 կան մէկ գառն ողջակէզի համար, Ագիբէրէն
59 մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, եւ
խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ,
հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառնիք. փադասուրի որդւոյն
Գամալիէլին ընծան սա էր։
60 Հինգերորդ օրը հաղորդեաց բենիամինի որ-
դւոց իշխանը Գեդէոնիի որդին Աբիդան
61 էր։ Անոր ընծան սա էր. արծաթեայ սկիպհն
համեմատ հարիւր երեսուն սկիպհ մէկ արծաթի
պատուող, եօթանասուն սկիպհ մէկ արծաթի
կանք, երկուքն ալ լեցուն էին ձիթի ընծայի
62 համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով, ցորո
-հիւ ոսկիե մէկ խնկաման խառնեալ լեցուն,
63 մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ
64 գառն ողջակէզի համար, Ագիբէրէն մէկ նո-
65 խազ մեղքի պատարագի համար, եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ
խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարե-
կան գառնիք. Գեդէոնիի որդւոյն Աբիդանի
ընծան սա էր։
66 Տասներորդ օրը հաղորդեաց Դանի որդւոց
իշխանը Ամիսադայի որդին Աքիեզեր էր։
67 Անոր ընծան սա էր. արծաթեայ սկիպհն հա-
մեմատ հարիւր երեսուն սկիպհ մէկ արծաթի
պատուող, եօթանասուն սկիպհ մէկ արծաթի
կանք, երկուքն ալ լեցուն էին ձիթի ընծայի
համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով,
68 ցորո -հիւ ոսկիե մէկ խնկաման խառնեալ լե-
69 ցուն, մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարե-
70 կան մէկ գառն ողջակէզի համար, Ագիբէրէն
71 մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, եւ
խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ,
հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառնիք. Ամմիսադայի որդւոյն Ա-
քիեզերին ընծան սա էր։
72 Տասնմէկներորդ օրը հաղորդեաց Ասերի
որդւոց իշխանը Եփրանի որդին փագիել
73 էր։ Անոր ընծան սա էր. արծաթեայ սկիպհն
համեմատ հարիւր երեսուն սկիպհ մէկ ար-
ծաթի պատուող, եօթանասուն սկիպհ մէկ
արծաթի կանք, երկուքն ալ լեցուն էին ձի-
թի ընծայի համար եղեալ չաղուած բարակ ալի-
74 ւով, ցորո -հիւ ոսկիե մէկ խնկաման խառ-
75 նեալ լեցուն, մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ
76 տարեկան մէկ գառն ողջակէզի համար, Ագ-
ծիբէրէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի հա-
77 մար, եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու
արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ
մէկ տարեկան գառնիք. Եփրանի որդւոյն
Փագիելին ընծան սա էր։
78 Երկուստասներորդ օրը հաղորդեաց Նեփ-
թաղիմի որդւոց իշխանը Ենանի որդին Ա-
79 քիրէ էր։ Անոր ընծան սա էր. արծաթ-
նեայ սկիպհն համեմատ հարիւր երեսուն սկի-
պհ մէկ արծաթի պատուող, եօթանասուն սկի-
պհ մէկ արծաթի կանք, երկուքն ալ լեցուն
էին ձիթի ընծայի համար եղեալ չաղուած բա-
80 րակ ալիւրով, ցորո -հիւ ոսկիե մէկ խնկա-
81 ման խառնեալ լեցուն, մէկ զուարակ, մէկ
խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն ողջակէզի
82 համար, Ագիբէրէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
83 րագի համար, եւ խաղաղութեան զոհի հա-
մար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ
և հինգ հատ մէկ տարեկան գառնիք. Ենա-
նի որդւոյն Աքիրէհէն ընծան սա էր։
84 Աստիճն օծուած օրը անոր նուիրման հան-
դէսին համար իսրայէլի իշխաններէն ներկայ
եղած ընծան սա էր. տասը արծաթ
սկուտեղ, տասը երկու արծաթի կանք — տա-
85 սը երկու ոսկի խնկաման, Աճէն մէկ արծաթի
սկուտեղը հարիւր երեսուն -հիւ և ամէն մէկ
կանքը եօթանասուն -հիւ էր. սա ամանեղենին
բոլոր արծաթը երկու հազար չորս հարիւր -հիւ
86 էր, արծաթեայ սկիպհն համեմատ. Ցասունե-
կու ոսկի խնկաման խառնեալ լեցուն, ամէն մէկ
խնկաման արծաթեայ սկիպհն համեմատ տաս-
նական -հիւ ըլլալով, խնկամանեղենին բոլոր
87 ոսկին հարիւր քսան -հիւ էր. Ողջակէզի հա-
մար բոլոր արջառները տասներկու զուարակ,
խոյերը տասներկու, մէկ տարեկան գառնիքը
տասներկու էին՝ բնծոյ հացի ընծայովը. և
մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազ-
88 ները տասներկու. Եւ խաղաղութեան զոհի
համար բոլոր արջառները քսանչորս զուա-
րակ էին, խոյերը վաթսուն, նոխազները վաթ-
սուն, և մէկ տարեկան գառնիքը վաթսուն
էին։ Սա էր ձեռնադրութեան համար Եղիսա-
ման որդի Ամիհուդին ընծան։

89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խօսքեր կը
սիներ Տէրոջ հետ խօսելու, անոնցմէ վերն
խօսողին ձայնը վկայութեան տապանակին վը-
րայէն եւած քառասխնէին վրայէն երկու քե-
րովբէներուն միջտեղէն կը լսէր, ու ինքը Ա-
նոր հետ կը խօսէր։

ԳԼ· Բ

Ջրաղներէ վաճառուն երկրորդ։ Ե Դևատացոց Դասխրդ։ Ա
Ընտրոց պատրաստ կատարելու համար արձանագրուած հատուած։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 խօսէ Ահարոնին ու ըսէ անոր, երբոր ճրագ-
ները վառես, եօթը ճրագներըն աշտանակին
3 առջեւի կողմէն լոյս պիտի տան։ Եւ Ահարոն
անանկ ըրաւ։ անոր ճրագներըն աշտանակին
առջեւի կողմը վառեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէ-
4 սին պատուիրեց։ Եւ աշտանակին չէնքը
սասկի էր։ Կռատծոյ ոսկիէ էր։ անոր բուն
ձէնն մինչեւ անոր ծաղիկները կռատծոյ էր։
Տէրոջը Մովսէսին ցուցուցած գաղափարին
պէս անանկ չինեց աշտանակը։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
6 իսրայէլի որդւոցը մէջէն ղեւտացիները առ,
7 ու մաքրէ անոնք։ Եւ անոնք մաքրելու հա-
մար սասկի պիտի բնեւ անոնց։ Ի՛մաքրու-
թեան ջուր պոկես անոնց վրայ, ու ածանոք
իրենց բոլոր մազմինները ծեղ ածիլին, և
իրենց հագուկրձները լուան ու մաքրուին։
8 Ետքը զուարակ մը թազ առնեն ու անոր
հացի ընծային համար եղով չզուաւած բարակ
ալիւր։ դուն ալ ուրիշ զուարակ մը պիտի
9 առնես մեղքի պատարագի համար։ Ետ ղե-
ւատացիները ժողովքի խորանին առջեւը ծռո-
ցընես։ Եւ իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը
10 ժողվես։ Ու ղեւտացիները Տէրոջը առջեւը
ծռոցընես, ու իսրայէլի որդիքը իրենց ձեռ-
11 քերը ղեւտացոց վրայ դնեն։ Եւ Ահարոն
իսրայէլի որդւոցը կողմէն ղեւտացիները Տէ-
րոջը առջեւը էընծայ պիտի ծռոցընէ՝ և
անոնք Տէրոջը պաշտօնը կատարելու համար
12 ըլլան։ Ետ ղեւտացիք իրենց ձեռքերը դուա-
րանելուն գլխուն վրայ պիտի դնեն։ ու
ղեւտացոց քառասխնէին բնելու համար մէկ
ուրիշ մեղքի պատարագ ու մէսը ողջակէզ
13 ծառայանես Տէրոջը։ Եւ ղեւտացիները Ահա-
րոնին ու անոր որդւոցը առջեւը կայնեցնես։
14 ու զանոնք ընծայ ծառայանես Տէրոջը։ Այս-
պէս պիտի զատես ղեւտացիները իսրայէլի որ-
դւոցը միջէն, ու ղեւտացիները ինծի պիտի
15 ըլլան։ Եւ անկէ ետեւ ղեւտացիները ժողով-

քի խորանին գործը ընելու մտնեն։ Այսպէս
պիտի մաքրես անոնք, և Էընծայ ծառայցա-
16 նես անոնք։ Քանզի անոնք բոլորովին ինծի
արուած են իսրայէլի որդւոցը միջէն։ Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջ ծնորը արգելոց բացող
բոլոր անդրանիկներուն տեղը ինծի առի զա-
17 նոնք։ Ինչու որ իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդ-
րանիկները՝ թէ մարդու և թէ անասունի, ինծ
են։ Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր անդրանիկ-
ները զարկած օրէս զանոնք սրբեցի ինծի
18 համար։ Եւ իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդ-
19 րանիկներուն տեղը ղեւտացիները առի։ Եւ
Իսրայէլի որդւոցը մէջէն ղեւտացիները բո-
լորովին Ահարոնին ու անոր որդւոցը տուի,
որ ժողովքի խորանին մէջը իսրայէլի որդւո-
ցը պաշտօնը բնեն, և իսրայէլի որդւոցը հա-
մար քաւութիւն բնեն, որ իսրայէլի որդւո-
ցը վրայ հարուած չգայ երբոր իսրայէլի որ-
դիքը սրբարանին մտնեն։
20 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և իսրայէլի որ-
դւոցը բոլոր ժողովքը ղեւտացոց վրայով
Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս
ըրին ղեւտացիներուն։ Իսրայէլի որդիքը
21 անանկ ըրին անոնց։ Ու ղեւտացիները մաք-
րուեցան, և իրենց հագնելիքները լուացին,
ու Ահարոն ընծայ ծառայց զանոնք Տէրոջը
առջեւը։ ու Ահարոն անոնց համար քաւու-
22 թիւն բրաւ որ զանոնք մաքրէ։ Ետ անկէ
եւան ղեւտացիները ժողովքի խորանին մէջ
մտնեն՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը առջեւը
իրենց պաշտօնը բնելու համար։ Ղեւտացոց
վրայով Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս, անանկ ըրին անոնց։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
24 ղեւտացոց համար սա լսելոյ։ Քսանամեայ
տարեկանէն վեր եղողները ժողովքի խոր-
նին պաշտօնը բնելու գործին մէջ պիտի մտ-
25 նեն։ Եւ հնսուն տարեկան ըլլալէն ետքը
պաշտօնին գործէն պիտի դադարին, ու ալ
26 ծառայելու չեն։ Սակայն ժողովքի խորանին
մէջ պահապանութիւնը պահելու պիտի օգնեն
իրենց եղբայրներուն, և ծառայութիւն պի-
տի չբնեն։ Ասանկ պիտի բնես ղեւտացիներ-
բուն իրենց պահպանութիւններուն համար։

ԳԼ· Թ

1 Երկրորդ տարին Նոյեմ զատիկը բնել կը պատուիրէ։ 6 Ինչ-
պարար եղողները ու գործ ունեցողները երկրորդ ամ-
սուն մէջ պիտի բնեն զատիկը։ 15 Իսրայէլացիք ամպին ա-
ռաջնորդութեամբը կը շրջին ու իջնան կ'ընեն։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անա-

բնեցոց պիտի երկրը
զրկեն
ի Գէ· ժր· 8· Եզ·
ւգ· 9· 31·
ղ Եզ· իե· 22·
—
= Եզ· իե· 37· իթ· 25·

յ Գէ· ժր· 8· Եզ·
իգ· 9· 31·
ա Կ՚ն՚ Հաճոյակեաց
բ Եզ· իե· 18·
գ Եզ· իե· 40·
դ Գէ· ժթ· 9· 17· 18·
ե Եզր· Ազգաց յան-
ձի պատարագի

զ Ղև· ժգ· 8· 9·
է Ղև· ը· 1·
ը Ես՚ Եզ· իթ· 4·
թ· 12·
թ Ղև· ը· 3·
ժ Ղև· ա· 4·
ժա Եզր· Երկրորդա-

15· Գէ· գ· 15·
Դևտ· ը· 23·
ժբ Գէ· գ· 9·
ժգ Գէ· ա· 33· Ղ·
46· Ղբ· 5· ԲՊՏ· Ես·
16·
ժդ Հմր· 1·

ժե Հմր· 11· 12·
ժզ Հմր· 15·
ժէ Հմր· 5· Ես·
ժը Ես՚ գլ· գ· 3· ա
Պ՚ն՚ իգ· 5· 24· 27·
ի Գէ· ա· 33·
—

պատին մէջ՝ անոնց եղիսպատի երկրէն եկած երկրագործ ազգին առջեւ անուն մէջ՝ բանալ
2 լով, խոպոպելի զրպիքը Իր զրաչուած ժամանակին
3 նախին Թագ ընծն գտնիկը։ Ան անուն չորեք-
տասներորդ օրը Իրկիւաւն դէմ պիտի ընեք
ան՝ իր զրաչուած ժամանակին. անոր բոլոր
կանոններուն ու անոր բոլոր կարգադրութիւն-
4 ներուն համեմատ պիտի ընեք ան։ Եւ Մով-
սէս խօսեցաւ իսպոպելի զրպետերը որ գտնիկը
5 ընեն։ Եւ անոնք տասներեք անուն չորեքտաս-
ներորդ օրը Իրկիւաւն դէմ գտնիկը ըրին
Սինայի անապատին մէջ. Ելոհիմ Մովսէսին
բոլոր պատուիրածին պէս՝ իսպոպելի զրպիքը
անոնք ըրին։

6 Եւ կային անոնք որ Տիսրկու մեռելի պրդ-
ծած բլլալով, ան օրը չկրցան գտնիկը ընել։
Եւ ան օրը Մովսէսին ու Ահարոնին առջեւ
7 եկան. Եւ ան մարդիկը ըսին անոր, Մենք
մարդու մեռած մարմնէն պղծուած ենք. ին-
չո՞ւ համար իսպոպելի զրպետերը մէջ Ելոհիմ պա-
տարագ Իր զրաչուած ժամանակին մատուցա-
8 նելէն զրպիքնիք։ Եւ Մովսէս բսաւ անոնց,
Կեցէք՝ Տէրոջ Իրնչիմ կը պատուիրէ ձեր
վրայով։

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
10 Խօսէ իսպոպելի զրպետերը ու բսէ, Թէ որ ձեզ-
մէ կամ ձեր սերունդէն մէկը մեռած մարմի-
նէ մը պղծուի, կամ հեռաւոր ճամբորդու-
թեան մէջ բլլայ, անիկա ալ գտնիկը պիտի
11 ընէ Տէրոջ։ Երկրորդ անուն չորեքտասա-
ներորդ օրը Իրկիւաւն դէմ ընեն ան, Հրա-
12 զարիսով ու լեզի խառնըսով ուտեն ան։ Իրենկէ
մինչև առաւս բան մը չձգուցուն, Ու անկէ ոս-
կոր մը չկոտրեն։ Իզաուկին բոլոր կանոններուն
13 համեմատ ընեն ան։ Բայց թէ որ մարդը
եղոյ ու ճամբորդութեան մէջ չեզոյ մարդը
գտնիկը ընելը գանց ընէ, ան անձը Իր ժո-
զովրդին մէջէն պիտի կորսուի, ինչու որ
Տէրոջը պատարագը Իր զրաչուած ժամանա-
կին չմատուցց. ան մարդը Իր մեղքը պիտի
14 կրէ։ Եւ թէ որ օտարական մը ձեր մէջը պան-
դխտանայ, ու գտնիկը ընելու բլլայ Տէրոջը,
գտնիկին կանոնին ու անոր կարգադրութեանը
համեմատ պիտի ընէ. թէ օտարականին ու
թէ երկրին բնակչին համար Մէկ կանոն պիտի
ունենաք։

15 Եւ Հան օրը որ խորանը կանգնեցաւ,
Վկայութեան վրանին վրայովը ամպը պատեց
խորանը. ու Իրիկուընէ մինչև առաւս իսո-
16 րանին վրայ կրակի երեւոյթով կը կենար։ Միշտ
ասանկ էր. ցերեկը ամպը կը ծածկէր ան, և

= Եւ։ Ժբ. ։ ։ Եւս։
Դ.Եւ։ Իգ. ։ ։ Գ։Ե
Իբ. ։ ։ բ Օր։ Ժբ.
։ ։ ։
Բ Եւ։ Ժբ. ։ ։
Ձ Ե։ ։ ։ ։ ։
Գ։Ե։ ։ ։ ։ ։
Է Եւ։ Ժբ. ։ ։
Ը Ե։ ։ ։ ։ ։
Թ Գ։Ե։ ։ ։ Ժբ. ։ ։
։ ։ ։ ։ Ե։ ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։ ։ ։ ։

Ա Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժբ. ։ ։ ։ ։ ։ ։
Գ։Ե։ Իե. ։ ։ ։ ։
։ ։ Գ։Ե։ ։ ։ ։
։ Եբ։ Մաիկ ընեմ
Ժբ. ։ ։ ։ ։ ։
Բ Ե Մ։ ։ ։ ։ ։ ։
Գ Եւ։ Ժբ. ։ ։ ։
Դ Եւ։ Ժբ. ։ ։ ։
Ե Եւ։ Ժբ. ։ ։ ։

Զ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժբ. ։ ։ ։ ։ ։ ։
Է Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ը Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Թ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժա Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժբ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժգ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժդ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժե Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժզ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժէ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժը Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ժթ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ի Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իա Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իբ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իգ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իդ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իե Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իզ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իէ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իը Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իթ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Ի Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իա Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իբ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իգ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իդ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իե Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իզ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իէ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իը Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։
Իթ Եւ։ Ժբ. ։ ։ Ե։ Ժբ. ։ ։ ։ ։

17 գիշերը՝ կրակին երեւոյթը։ Ու երբոր ամպը
Խորանէն կը վերնար, անկէ ետեւ Իսրայէլի
զրպիքը կը չուէին. և ուր որ ամպը կը կե-
նար, հոն Իսրայէլի զրպիքը Իջնան կ'ընէ-
18 ին։ Տէրոջը Տրամանովը Իսրայէլի զրպիքը կը
չուէին, և Տէրոջը Տրամանովը Իջնան կ'ըն-
էին. Ամպը Խորանին վրայ զրաչուած ատեն որ կը
կենար, անոնք Իջնաց վրանիսրեան մէջ կը
19 մնային։ Եւ երբոր ամպը շատ օրեր Խորանին
վրայ մնար, Իսրայէլի զրպիքը Տէրոջը պահ-
պանութիւնը կը պահէին, ու չէին չուեր.
20 Նոյնպէս ալ երբոր ամպը Խորանին վրայ քիչ
օր կենար. Տէրոջը Տրամանովն Հանգիստ Իջնա-
ան կ'ընէին, ու Տէրոջը Տրամանովն Հանգ-
21 իստ կը չուէին։ Նոյնպէս ալ երբոր ամպը Իրի-
կուընէն մինչև առաւս մնար, առաւսուն ամ-
պին վեր եղած ատենը կը չուէին. Թէ ցորեկ
բլլար և Թէ գիշեր՝ ամպին եղած ատենը կը
22 չուէին։ Կամ երկու օր՝ կամ ամիս և
կամ մէկ տարի որ ամպը Խորանին վրայ կե-
նալով մնար, Իսրայէլի զրպիքը Իջնան կը-
նէին ու չէին չուեր. բայց երբոր վերնար,
23 կը չուէին։ Տէրոջը Տրամանովն Հանգիստ Իջնա-
ան կ'ընէին, և Տէրոջը Տրամանովն Հանգիստ
կը չուէին. Մովսէսին ձեռքովը Տէրո-
ջը Տրամանովն Հանգիստ՝ Տէրոջը պահպա-
նութիւնը կը պահէին։

Գլ. Ժ

1 Ընդամէն փոքրաձ գործածութիւնը։ 11 Իսրայէլացիները
Սինային դէմ ճամբան կը չուեն։ 14 Ենանց չուեցող գոր-
գոմ։ 29 Մովսէս իր Ցաղաք տեղացին կը խնդրէ որ իրենց
հետ երթայ։ 35 Տապատանին չուելու ու կենալու ատենը
Մովսէսին ասած օրհնութիւնը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
2 Քեզի երկու հատ արծաթէ փող չընէ. կուռ-
ծոյ պիտի չընես անոնք, որ Ժողովը կան-
չելու համար ու բանակներուն չուելուն հա-
3 մար։ Եւ երբոր Ոանոնք Հնչեցնեն, բոլոր Ժողովը քովդ պիտի Ժողովի
4 Ժողովի խորանին դուռը։ Եւ թէ որ Ոչ-
մէկ Հնչեցնեն, իշխաններըՈ Իսրայէլի հա-
5 զարապետները քովդ պիտի Ժողովին։ Եւ
երբոր ազդարարութեան համար Հնչեցնէք,
տաղեւկլը Իջնան ընող բանակները պիտի
6 չուեն։ Ու երբոր երկրորդ անգամ ազդարա-
րութեան Ոչ Հնչեցնէք, Իսրայէլին կողմը
Իջնան ընող բանակները պիտի չուեն. անոնց
չուելուն համար ազդարարութեան Ոչ պիտի
7 Հնչեցնեն։ Եւ երբ Ժողովրդը Ժողովելու
բլլաց Ոչ պիտի Հնչեցնէք, բայց Ազդա-

Ա Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ի։ ։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Բ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Գ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Դ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ե Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Զ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Է Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ը Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Թ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժա Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժբ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժգ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժդ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժե Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժզ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժէ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժը Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժթ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ի Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իա Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իբ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իգ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իդ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իե Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իզ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իէ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իը Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իթ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։

Ա Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Բ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Գ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Դ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ե Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Զ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Է Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ը Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Թ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժա Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժբ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժգ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժդ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժե Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժզ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժէ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժը Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ժթ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Ի Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իա Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իբ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իգ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իդ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իե Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իզ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իէ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իը Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։
Իթ Եւ։ Ի։ ։ ։ Ա։ Ե։ Ի։ ։ ։ ։

8 բարեխիղճն պիտի չընկէք ։ Ուր փողերը հնչեցընողները Աղաւնիին որդիքը քահանաները պիտի ըլլան ։ և ասիկա ձեր ազգերուն մէջ
9 յաւիտենական կանոն ըլլայ ձեզի ։ Եւ երբ որ պատերազմիլու երթաք ձեր երկրին մէջ Ձեզի նեղութիւն տուող թշնամիին դէմ, փողերով ազդարարութիւն պիտի ընէք ։ ու Տէրտի յիշուիք Ձերոջ ձեր Աստուծոյն առջեւ,
10 և ձեր թշնամիներէն ազատուիք ։ Եւ Ձեր ուրախութեան օրերուն ու ձեր ժողովներուն և ձեր ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պիտի հնչեցնէք ձեր ողջակէզներուն վրայ ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն վրայ, որ Ձեզի Յիշատակի համար ըլլան ձեր Աստուծոյն առջեւ։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
11 Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն քսանըերրորդ օրը Վկայութեան խորանին
12 վրայէն ամպը վեր եկաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Իրենց գնացքին համեմատ ելան Սինայի անապատէն ։ ու ամպը Փառանի անապատին մէջ կեցաւ ։ Եւ առաջ Մովսէսին ձեռքովը Տէրոջը Հրամանին պէս
13 ելան ։ Եւ առաջ Յուդայի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց գունդերուն կարգովը ։ ու անոր գունդին վրայ Ամմինադաբ
14 որդի Նահասոն էր ։ Եւ իսսաքարի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Մովսարի որդի Նաթանայէլ էր ։ Եւ Զաբուղոնի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Քեղոնի որդի Եղիաբ էր ։
16 դին Նաթանայէլ էր ։ Եւ Զաբուղոնի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Քեղոնի որդի Եղիաբ էր ։
17 դիաբ էր ։ Եւ Խորանը վար իջեցուին ։ ու Խորանը վերցնող Գերսոնի որդիքը և Մերարի որդիքը չուեցին ։ Եւ Ռուբենի բանակին դրօշակը չուեց իրենց գունդերուն կարգովը ։ ու անոր գունդին վրայ Ելիսուրի որդի Եղիսուր էր ։
19 դին Եղիսուր էր ։ Եւ Շիմէոնի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Աւրիսայի որդի Սալամիէլ էր ։
20 Եւ Գադ էր ։ Եւ Գադի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Դագուելի որդի Եղիասաք էր ։
21 Եւ Սրբարանը վերցնող Կահաթացիները չուեցին ։ ու Խորանը կանգնեցնը մինչեւ
22 անոնց գալը ։ Եւ Եփրեմի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց գունդերուն կարգովը ։ ու անոր գունդին վրայ Ամիհուդի որդի Եղիսամա էր ։
23 սամա էր ։ Եւ Մանասէի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ փագաասուրի որդի Գամալիէլ էր ։
24 Եւ Բենիամինի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ
25 Գեդէոնիի որդի Աբիդան էր ։ Եւ Դանի որդւոցը բանակին դրօշակը իրենց գունդերուն կարգովը բոլոր բանակներուն Հետեւէն չուեց՝ ու անոր գունդին վրայ Ամմասագայի որդին
26 Աքիեզեր էր ։ Եւ Ասերի որդւոցը ցեղին գունդին
27 դին վրայ Եզբաելի որդին փագիէլ էր ։ Եւ Նեփթալիմի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ
28 Ենանեի որդին Աքիրէ էր ։ Ասիկա էր Իսրայէլի որդւոցը չուելուն կարգը Իրենց գունդերուն համեմատ՝ երբոր կը չուէին ։
29 Եւ Մովսէս իր աներոջը՝ այսինքն Ռագուելի որդւոյն Յոթարին բաւ, Մենք կը չուենք այն տեղը՝ որուն համար Տէրը բաւ որ Ձեզի պիտի տամ։ Մեզի հետ եկուր, ու Հրաբիչ պիտի ընենք քեզի ։ Ինչ որ Տէրը Իսրայէլին էքարիչ խոստացաւ
30 ցաւ՝ Եւ անիկա բաւ անոր, Ձեմ երթայր, այլ իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս պիտի
31 երթամ։ Եւ ինքը բաւ, Ընդհնչ ըրէ՛ մեզ մի թողուր ։ քանզի անապատին մէջ մեր իջեւան ընելու տեղերը գիտես ։ ու մեզի Աչառաջ
32 Նորդ կ՚ըլլաս ։ Եւ Թէ որ մեզի հետ երթալու ըլլաս ։ Ինչ բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ, մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը կ՚ընենք ։
33 Եւ անոնք Տէրոջը լեռնէն երեք օրուան ճամբայ չուեցին ։ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը երեք օրուան ճամբայով անոնց առջեւէն կ՚երթայր՝ անոնց Հանգստանալու տեղ
34 գտնելու համար ։ Եւ երբ բանակէն կը չուէին, Տէրոջը ամպը ցորեկը անոնց վրան էր ։
35 Եւ տապանակին չուելու ատենը Մովսէս կ՚ըսէր ։ Ելիր, ով Տէր, ու քու թշնամիներդ Թող ցրուին, ու քեզ ատողները առջեւէդ Փրթսխանթիմայի մէջ տրտմագրեներ կատարեցին ։
36 Եւ երբ կենալու ատենը ինքը կ՚ըսէր ։ Ով Տէր, Իսրայէլի Հազարաց բիւրաւորներուն գարձիր ։

Գլ. ԺԱ.

1 Մովսէսին ազաչանքովը Տէրերայի հրկիզութիւնը կը դադարի ։ 4 Ժողովրդը միս ուտելու կը ցանկայ, ու Մովսէսին կը գրգռի ։ 10 Մովսէս իր վրան եղած բեռնին կը գանգատի ։ 16 Աստուած անոր ծերակոյտին ծերերու կը բաժնէ ։ 31 Տէրը անոնց չափաւ մեծ բազմացած պիղծ թռչուններով կը պատժէ ։

1 Եւ ժողովրդը չարաչար տրտունջ կ՚ընէր Տէրոջը ականջները։ ու Տէրը լսեց, Էև իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու անոնց մէջ Տէրոջը կրակը վառեցաւ, և բանակին ծայրերը

ե Գէ. լ. 6 ։ Ցեռ. գ. 4. ա Մ՚Ե. Ժ. 24 ։ բ Մ՚Ե. Ժգ. 12 ։ ե Երէ. ասացք
ը Գէ. լ. 6 ։ Ցեռ. գ. 5 ։ բ Մ՚Ե. Ժգ. 14 ։
թ Դատ. բ. 18 ։ գ. 3 ։ գ. 9 ։ Ժ. 8 ։ 12 ։ ա Գէ. Ք. 17 ։ Ծագ. Ա. 18 ։ Սաղ. 42 ։
ի Ելք. Ժ. 1 ։ Սաղ. 77 ։ ա Գէ. Ք. 17 ։ Ելք. Ժ. 1 ։ Գէ. Ժ. 4 ։
ա Գէ. Ք. 1 ։ Գէ. Ժ. 1 ։ Գէ. Ք. 1 ։ Ելք. Ժ. 1 ։ Գէ. Ժ. 1 ։ Գէ. Ք. 1 ։ Ելք

2 հոգիները կտրեցաւ։ Եւ Ժողովուրդը ապա-
ղակից Մովսէսին։ ու Մովսէս Հաղորդեց Տէ-
3 րոջը, և կրակը դադարեցաւ։ Եւ անուն տեղին
անուանը Աբերթա դրա։ Տէրոջը կրակը անուց
4 ին ի միջոցն նոցանից։ Եւ անուց ամէն Խառ-
նիճախտն բազմութիւնը չատ ցանկացան։ ու
իսրայէլի որդիքն ալ դարձեալ լացին, և
ըսին, Հի՛ մեզի ուտելու միս պիտի տայ։
5 Ենդիպոսի մէջ մեր ձրի կերած ձուկերը,
վարունգները ու սեխերը և պտուղները ու
սոխերը և խոտորները միտքերնիս կու գան։
6 Եւ հիմա Հիմի անձը չորցաւ։ Մանաւանդ զատ
7 ոչինչ բան մը միայ աչքերնուս առջեր։ Եւ
Մանանան գինձի սերմի պէս ու անոր գոյնը
8 Հասուսկի գոյնի պէս էր։ Ժողովուրդը կը
պտռտէր ու կը Ժողվէր զ, և ագաթի մէջ
կ'աղային, կամ անկոնի մէջ կը ձեռէին։ և
պատկերաց մէջ կ'եփէին, ու անկէ չոթիր
կը չինէին։ և համը Համը նման դամպանել
9 բու Համին պէս էր։ Եւ գիշերը Երբոր բա-
նակին վրայ ցող կ'իջնէր, Մանանան ալ անոր
վրայ կ'իջնէր։
10 Աղաւնեը Մովսէս լսեց որ Ժողովուրդը
իրենց առհասարակ ամէն մէկը իր վրանին
դուռը կու լայ։ և Տէրոջը բարկութիւնը
խիստ բորբոքեցաւ, ու Մովսէսին ալ դէշ
11 երեցաւ ա ըսը։ Ընէ Մովսէս բաւ Տէրոջը,
ինչո՞ւ քու ծառադ չարչարեցիր, ու ինչո՞
քու առջեդ չնորհք չգտայ, որ ասա բոլոր Ժո-
ղովուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես։ Միթէ
ե՞ս եմ յղացեր սա բոլոր Ժողովուրդը, կամ
ե՞ս եմ Ծներ սանիք, որ ինծի կ'ըսես, Դա-
յեակի մը կամ՝ոկնակը տղան տանելուն
պէս Հանուր գիրկդ առ, ա ըսը մինչև սա
երկիրը որն որ անուց Հայրերուն ա ըսը Ներ
13 գում բրիր։ Ես ուրկի՞ միս պիտի ունե-
նամ, որ սա բոլոր Ժողովուրդին տամ. քան-
զի իմ բողոքեքս կու գան ու կ'ըսեն, Միս
14 տուր մեզի որ ուտենք։ Ես միայ չեմ կրնա-
նար կրել սա բոլոր Ժողովուրդը, ինչու ոք
15 սա ինծի չատ ծանր է։ Եւ թէ որ ինծի սուսկի
պիտի ընես, կ'ազատիմ միկէն Հնազոյր ես,
թէ որ չնորհք գտայ քու առջեդ, որ միմ
16 չտրիբս չտեսնեմ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին,
Ինծի Խորհրդի ծերերէն եօթանասուն Հոգի
Ժողվէ, որոնք որ գուն գիտես թէ Ժողո-
վուրդին ծերերը ու Դպիրապետներն են. և
զանոնք Ժողովքի խորանը բերր, ու հոն քեզի

17 հետ կայնին։ Եւ ես հոն Հանդիպիմ ու խո-
սիմ քեզի հետ։ և Հոգւոյ Հաղիէն պիտի առնեմ, ու անոնց վրայ պիտի դնեմ,
որ Ժողովուրդին բեռը վերցընեն քեզի հետ,
18 ու դուն միսակ չվերցընես։ Եւ ըսէ Ժողո-
վուրդին, Պատրաստ Հանուար սրբանեցէք, ու
միս պիտի ուտէք։ Ինչու որ Տէրոջը ականջ-
ներուն լսելի՛ ըսելով, Ո՛վ մեզի միս պիտի
կերցնէ։ Քանի՛ Եգիպտոսի մէջ ապէկ կ'ապ-
րէինք։ ուստի Տէրը ձեզի միս պիտի տայ,
19 ու դուք պիտի ուտէք։ Դուք ոչ թէ մի՛սակի
մէկ օր պիտի ուտէք, և ոչ երկու օր՝ ոչ հինգ
20 օր՝ ոչ տասը օր՝ ոչ ալ քսան օր։ Լմնան մէկ
ամիս մինչև քիթերնիդ դուրս գայը դէշ ը-
նե, անուն որ զքեզի։ որովհետև ձեր միջ-
տեղը եղող Տէրը արհամարհեցիք, և անոր
առջեր լացիք՝ ըսելով, Ինչո՛ւ մենք Եգիպ-
տոսէն եանք։
21 Եւ Մովսես ըսաւ, Վեց Հարիւր Հազար հե-
տևակ Հոգի են, ու դուն ըսիր, Ես անոնց
միս պիտի տամ՝ որ լմնան մէկ ամիս ուտեն։
22 Միննոյ բանական ըլլալու Համար միթէ ես
ոչխարները ու արջառները մորթուին՝ կամ
անոնց բանական ըլլալու Համար Ծովուն բոլոր
23 ձուկերը մէկտեղ Հաւաքուին՝ Եւ Տէրը ըսաւ
Մովսէսին, Միթէ Հակառակ է Տէրոջը ձեռքը.
Հիմա կը տեսնես թէ՝ քեզի բանալիս պէս պի-
24 տի ըլլայ թէ ոչ։ Եւ Մովսես ելաւ, ու Տէ-
րոջը խօսքերը Ժողովուրդին գրուցեց։ և Ժո-
ղովուրդին ծերերէն եօթանասուն Հոգի Ժո-
ղովից, ու զանոնք խորանին բոլորտիքը կացու-
25 ցուց։ Եւ Տէրը Ամպի մը միջէ իջաւ, ու անոր
հետ խօսեցաւ, և անոր վրայ Հոգւոյ Հաղիէն
առաւ, ա ան եօթանասուն ծերերուն վրայ
դրաւ։ և եղաւ որ Հոգին անոնց վրայ Հանգ-
չեցաւ Մարգարէութիւն ըրին, Բայց անկէ
26 ետև չըրին։ Եւ երկու Հոգի բանակին մէջ
մնացին, մէկուն անունը Եղադ էր ու մի-
սին անունը Մովսէ։ և Հոգին Հանգչեցաւ
անոնց վրայ։ ու անոնք ան գրաքանչիւրն էին,
բայց Խորանը եկած չէին։ և բանակին մէջ
27 մարգարէութիւն կ'ընէին։ Եւ պատանի մը
վազեց ու պատմեց Մովսէսին և ըսաւ, Ելդադ ու Մովսէ մարգարէութիւն կ'ընեն
28 բանակին մէջ։ Եւ Նաւէի որդին Յեսու՝
Մովսէսին Ծրնորհալ ծառան պատասխան տը-
ւաւ ու ըսաւ, Տէր իմ Մովսէս, Արգիլէ զա-

Գ Ե՜ի· է· 16·
ա Տ՜ր հրեշտա՜պեցն
ե Ել· մ՜ր 28·
ը Կա՜ն Նաւան
ի Ա՜պ· Հ՜ր 18· Ա՜ր·
16· ա Կար· մ՜ն 6·
ե Ել· մ՜ր 3·
ը Գե՜ն 4·
ի Ել· մ՜ր 14· 31·
ե Ծ՜ն· բ· 18·
ի Ել· մ՜ր 31·

ա Ել· մ՜ր· 13· 14·
ե Ա՜պ· Հ՜ր· 21·
ը բ Օր՝ ա՜ն 28·
ի Ե՜ս· Ի՜ր· 23· Ա՜ն Հա-
ր՜ն 7·
ե Ե՜ս· ի՜ր 11·
ը Ծ՜ն· ի՜ր· 3· ե· 24·
Ել· մ՜ր· 5·
ի Ա՜պ· Ա՜ն· 33·
Ա՜պ՜ր· ե· 4·
Ել· մ՜ր· 18·

ի Տ՜ս գ Թագ· մ՜ր·
4· Թ՜գ՜ս· գ· 3·
ա Ա՜պ՜ր· գ· 15·
ե Տ՜ս Ել· ի՜ր· 1· 9·
բ Ո՜ր· մ՜գ· 18·
ե Հ՜ր· 25· Ծ՜ն· մ՜ս·
5· Մ՜ր· 21· Ել·
մ՜ր· 20·
ե ա Թագ· մ՜ր· 6· գ
Թագ՜ր· 15· Ղ՜ե՜ն·
ի· 20· Ես· ի՜ր· 2·

ե Տ՜ս գ Թագ· ի՜ր·
Մ՜առ մ՜ե· 33· Մ՜պր·
ը· 43· Թ՜գ՜ս· գ· 7· 9·
ը Ես՜ս· ե· 2· ի՜ր· 1·
Ե՜ր՜ե· կ՜ր՜ն·
Գ՜ե· ի՜ր· 10· Եր՜կ՜ի·
մ՜ր· 25· ի՜ր· 16·
ե Հ՜ր· 17· Գ՜ե· մ՜ր· 5·
Տ՜ս գ Թագ· ր· 13·
Տ՜ս ա Թագ· մ՜ր· 5·
6· 10· մ՜ր· 20· 21·
23· Թ՜գ՜ս· ր· 29·

Գ՜պ· ր· 17· 18·
Կ՜պ· մ՜գ· 1· 6·
Կ՜ա՜ն ի՜ր՜պ՜ր՜ն
Տ՜ս ա Թագ· ի՜ր· 20·
Ե՜ր՜ե՜· ի՜ր՜ 5·
Ե՜ր՜ե· բ՜պ՜ր՜ե՜ն
ի՜ր՜ն Ե՜ր՜ե՜
պ՜ր՜պ՜ե՜ր՜ն Կ՜պ՜ղ·
Տ՜ս Մ՜պ՜ր· մ՜ր· 35·
Դ՜ա՜ն մ՜ր· 49· Թ՜գ՜ս·
գ· 28·

29 Նոքա ։ Եւ Մովսէս բաւ ասեր , ինձի՛ Տամեր
կը նախատէիս ։ Ուրեմն թէ Տէրոջը բոլոր ժո-
ղովուրդը մեղգ աբէներ ըլլային , և Տէրը իր
30 Հոգին անոնց վրայ դներ ։ Եւ Մովսէս բա-
նակը քաշուեցաւ , ինքն ու Իսրայէլի Ծերերը ։
31 Եւ Տէրոջմէն հով մը եկաւ , ու Ծովուն
կողմէն լորամարգիներ բերաւ , ու բանակին
վրայ մէկ օրուան ճամբայ մէկ կողմէն և մէկ
օրուան ճամբայ միւս կողմէն բանակին բո-
լորտիքը տարածեց , երկրի երեսին վրայէն
32 երկու կանգուն չափ բարձր ։ Եւ ժողովուրդը
ան բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը և հետեւեալ
բոլոր օրը ելլելով լորամարգիները ժողմե-
ցին ։ քիչ ժողովը տասը քոռ ժողմեց ։ և
իրենց համար բանակին բոլորտիքը տշխաւ փռ-
33 ուեցին աշխ ։ Եւ երբոր դեռ Ժիաւ իրենց
ակռանեերուն վրան էր , տակաւին չծամուած
Տէրոջը բարկութիւնը ժողովուրդին վրայ բոր-
բոքեցաւ ։ ու Տէրը խոստ մեծ հարուածով
34 զարկաւ ժողովուրդը ։ Եւ ան տեղին անունը
°Ցաւերօթ-Հաթթաաւա դրուեցաւ , ընդ. որ
35 հոն Ժողեցին ցանկացող ժողովուրդը ։ Ե-
կիրոթ-Հաթթաաւայէն Ասերովթ չուեց ժող-
վուրդը , ու Ասերովթի մէջ †ննացին ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Ասուած կը յանդիմանէ Մարիամին ու Ահարոնին յանդգ-
նութիւնը ։ 10 Մովսէսին ազատութիւնը բորոս-
քիւնէ կը բժշկի ։ 14 Ասուած կը հրամայէ որ Մարիամ
բանակէն դուրս գոց պահուի ։

1 Եւ Մարիամ ու Ահարոն Մովսէսին դէմ խո-
սեցան՝ անոր առած Եթովպացի կնոջուն հա-
մար , քանզի ՝անոր Եթովպացի կնոջ առեր
2 էր , ու ըսին , Միթէ Տէրը միայն Մովսէսին
ձեռքո՞վը խոսեցաւ ։ Չէ՞ որ մեր ձեռքովը
3 ալ խոսեցաւ ։ և Տէրը լսեց ։ Եւ Մովսէս շատ
հեզ մարդ մըն էր՝ երկրի վրայ եղած բոլոր
4 մարդոցմէ աւելի ։ Եւ իսկոյն Տէրը բաւ
Մովսէսին և Ահարոնին ու Մարիամին , Դուք
երեքդ ալ ժողովքի խորանը ելէք ։ և երեքն
5 ալ եկան ։ Եւ Տէրը ամպին սիւնովը ջնաւ ,
ու խորանին դուռը կայնեցաւ ։ և Ահարոնը
ու Մարիամը կանչեց , ու անոնք երկուքն ալ
6 եկան ։ Եւ բաւ ըսաւ , Հիմա իմ խօսքս մը-
տիկ ըրէք ։ Թէ որ ձեզմէ մէկը մարգարէ ըլ-
լայ , ես Տէրս ինքզինքս Տեսիլքի մէջ կը
ճանչցնեմ՝ անոր , Երազի մէջ կը խօսիմ

7 անոր հետ ։ Իմ Ծառաս Մովսէս անանկ չէ ,
8 որ իմ Բոլոր տանս մէջ Հաւատարիմ է ։ Անոր
հետ Բերան Ի բերան Յայտնապէս կը խո-
սիմ , և ոչ թէ առակով ։ ու Ելեվեան Տէրոջը
կերպարանքը կը տեսնէ ։ ուստի իմ Ծառա-
յիս Մովսէսին դէմ խօսելու ինչո՞ւ չվախցաք
9 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը անոնց վրայ բոր-
բոքեցաւ ։ ու ինքը գնաց ։ Եւ անոր վրա-
յեն խոյանէն , ու ահա Մարիամ Ձիւնի պէս
Բորտ եղաւ ։ և Ահարոն Մարիամին նայե-
11 ցաւ , և ահա անիկա բորտ էր ։ Եւ Ահա-
րոն բաւ Մովսէսին , Ո՛ն , տէր իմ , կ՚ապա-
չեմ , չվրանիս մեղգ մի դներ ։ քանզի մենք
12 բաւիւեն բրինք , ու մեղգ գործեցինք ։ Թող
ընենի տան մեռած պէս՝ որ իր մօրը որ-
գանգէն եւած առնէր անոր մարմինդն կէսը
13 ապականած է ։ Եւ Մովսէս աղաղակեց Տէրոջը
բաւով , կը ներդիմ՝ բեզմէ , ով Ասուած ,
14 բժշկէ անոնք ։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին ,
Թէ որ անոր Հայրը միայն անոր երեսը Թքը-
նեւած բլլար , եօթը օր պիտի չամչնար ։ Թող
անոնք եօթը օր բանակէն դուրս գոցուած
15 պահուին , ու անկէ ետեւ ընդունուին ։ Եւ Մա-
րիամ բանակէն դուրս եօթը օր գոցուած մը-
նաց ։ ու ժողովուրդը չչուեց մինչեւ Մարիա-
մին ընդունուիլը ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Երկիրը լրտեսելու Խրկուած մարդոց անուններուն ։ 18 Ընդդ
տրուած պատուիրները ։ 22 անոնց գործերը ։ 27 ու անոնց
բերած լուրը ։

1 Եւ եղաւ Ժողովուրդը ՝Ասերովթէն չուեցին ,
2 ու փառնի անապատը իջևան բրին ։ Եւ
3 Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին՝ բաւով , Դ՚Մար-
դիկ Խրկէ որ լրտեսեն Քանանը երկիրը ,
որն որ Իսրայէլի որդւոցը պիտի տամ ։ անոնց
ամէն մէկը իշխան բլլալով մէյ մէկ մարգ
4 իր Հայրերուն ցեղէն կղզին Խրկէք ։ Եւ
Մովսէս Տէրոջմէն Տամնինու Խրը-
կեց զանոնք ՝փառնի անապատէն ։ բոլոր
ան մարդիկը Իսրայէլի որդւոցը գլխաւոր-
5 ներն էին , Անոնց անուններուն ասոնք են ։
Ռուբէնի ցեղէն Զաքուրի որդին Սամուա , Շը-
6 մաւոնի ցեղէն Փառի որդին Սափատ , Ղեւ-
7 ի ցեղէն Բեսփնեի որդին Կաղէբ , Իսա-
8 քարի ցեղէն Յոսնեի որդին Իգալ , Եփ-
9 բեմի ցեղէն Նաւեի որդին Ովսէ , Բենիա-

ֆ ա Կար· ժգ· 5 ։
ր Եվ· ժգ· 15 · Սապ· Կր· 26 · 27 · 28 · Ձեռ·
ծ· 10 ։
ի Սապ· Կր· 30 · 31 ։
ջ՝ ցանկալի Քնած գերեզմանները ։
ղ Բ Օր· ի· 22 ։
ի Եվ· է· գ· 17 ։
† Եբր· Կ·ին ։

— Եվ· ր· 21 ։
ի Եվ· ժէ· 20 · Մէր· գ· 4 ։
ձ Ծն· ի·թ· 35 · Գվ· ժա· 1 · գ Ծապ ։
ժի· գ· 1 · Ծա· չէ· 1 ։
Եզեկ· է· 13 · 15 ։
ղ Սապ· Կր· 9 ։
ի Գվ· ժա· 25 · ժգ· 19 ։
ղ Ծն· ժէ· 1 · իա· 2 · Ցար· է· գ· 15 · Եզեկ·

ա· 1 · Դատ· ը· 2 · ժ· 8 · 16 · 17 · Ղ.ա·ի· ա· 11 · 22 · Գար·ժ· 11 · 17 · իր· 17 · 18 ։
ի Ծն· լ· 10 · 11 · գ Ծապ· գ· 5 · Մա·ա· 20 ։
ղ Սապ· ձէ· 28 ։
ռ Տ՚Ցար· գ· 15 ։
ի Եբր· գ· 2· 5 ։
ի Եվ· ի·գ· 11 · Բ Օր· 32 ։

է· 10 ։
լ ա Կար· ժգ· 18 ։
ի Եվ· է· 10 ։
ի Բ Պետ· բ· 10 · Ցաւգ· 8 ։
ի Բ Օր· իգ· 9 ։
ձ գ Ծապ· ե· 27 · ժ· 5 · Բ Մն· իգ· 19 · 20 ։
յ Բ Ծապ· ժի· 19 · իգ· 10 · Ա.ա·ի· 38 ։

ղ Սապ· ձբ· 4 ։
ճ Տես Եբր· ժբ· 9 ։
ի Դ.ա· գգ· 46 · գվ· ե· 2· 3 ։
ղ Բ Օր·իգ· 8 · Բ Մն· իգ· 20 · 21 ։

— գվ· ժա· 38 · է· գ· 18 ։
ի Ցար· է· 8 · Բ Օր· ։

ա· 28 ։
ի Ձմր· ։ 1 · գվ· ։ 8 · Բ Օր· ա· 19 · Բ· 25 ։
ղ Գվ· է· 13 · ա Մն· գ· 15 ։
ի Ձմր· 31 · գվ· ժգ· 6 · 30 · Ցես· ։ ժգ· 6 · 7 · 13 · 14 · Դատ· ա· 28 ։
ղ Ձմր· 17 ։

11 ամէնէ ցեղէն Ռափաէլ որդին փաղտի , Զա-
բուդանի ցեղէն՝ Սադդիի որդին Գեդդիել ,
12 Յոսնեփի ցեղէն՝ այսոյքին Մանասէի ցեղէն՝
13 Մանասի որդին Գադդի , Դանի ցեղէն՝ Դա-
14 մահէլ որդին Ամիէլ , Աշերի ցեղէն՝ Միքա-
15 էլի որդին Սաթուր , Նեփթադաիմի ցեղէն՝
16 Վահսիի որդին Նաբի , Գադի ցեղէն՝ Մաք-
քիի որդին Գուէլ ։
17 Ասոնք են ան մարդոցը անուններըը որ Մով-
սէս խրկեց երկիրը լրտեսելու ։ և Մովսես
Նաւէի որդւոյն Օսեսին անունը Իեհսու
18 դրաւ ։ եր Մովսես խրկեց զանոնք հանանու
երկիրը լրտեսելու ։ ու ըսաւ անոնց , Ա՛ն հա-
րաւային կողմէն գէպ՝ ի վեր երթալով՝ ղեռը
19 նէլ ։ եր ան երկրին ինչպես ըլլալը ու նոն
բնակող ժողովրդին զօրաւոր կամ տկար ,
20 քիչ ու շատ ըլլալը տեսէք ։ եր ան
երկիրը ուր որ անոնք կը բնակին ինչպես է ,
ապէ՞ կ՚է թէ գէշ ։ և ինչպես են ան քաղաք-
ները ուր որ անոնք կը բնակին , վրաններո՞
21 բաղկացած են թէ պարսպաւոր են ։ Եր ե-
կիրը ինչպես է , հաղարաւոր է՞ թէ սակաւ ,
մէջը ծառեր կա՞ն թէ ոչ ։ եր ՚ժիր եղէք ,
ու ան երկրին պտուղներն առէք ։ եր ան օրե-
22 րը խաղողին նոր ւսած օրերն էին ։ եր նոյն
ու ան երկիրը լրտեսելնին Սինն անապատէն
23 մինչև գէպ՝ ի Լեմաթ երթալու Ռոբոբ ։ եր
Հարաւային կողմէն գնան , ու գէպ՝ ի Քեբրոն
գնան ։ ու հոն ի Քնաքի Իհնաքի որդիքը Ահքի-
ման , Սէսէ և Թալմի ։ ու Քեբրոն եգիպտոսի
Տանեոս հաստէն եօթը տարի առաջ չէ ։
24 Նաեւ եր ։ Իր մինչև Եշքոլի Հոդը գնան ,
ու անկէ խաղողի ողկոյզ մը կտրեցին ուռւոյը
Ահկով , և երկու հոգի լծակով վերցուցին
տգիտա ։ և նաեւ Քերէնն ալ Թուէն
խաղողի որդւոյն անկէ կողմի ողկոյզին
համար՝ ան տեղին անուն Էշկոլթի Հոդ դը-
26 րուեցաւ ։ եր քաոասուն օրէն նորը ան եր-
27 կիրը լրտեսելէն դարձան ։ եր գացիլ հասան
Մովսեսին ու Ահարոնին և խորհրդի որդւոյը
բոլոր ժողովրդին՝ Փառանի անապատը՝ Կա-
դէս ։ և անոնց ու բոլոր ժողովրդին լուր բե-
րին ։ և երկրին պտուղը ցուցուցին անոնց ։
28 եր պատմեցին անոր ու ըսին , Մեզ խրկած
երկիրդ գացինք ։ իսկապէս՝ կաթ ու մեղր
29 կը բղխի անկ , ու անոր պտուղը սա է ։ Բայց
հոն երկրին մէջ բնակող ժողովրդը զօրաւոր
է , և քաղաքները պարսպաւոր ՝՝ խիստ մեծ
30 են ։ նաեւ հոն Ենաքին որդիքը տեսանք ։ Ա-

ՄԱՂԵԼ ԺԴ

մալեկացիք ան երկրին հարաւային կողմը կը
բնակին ։ ու Քետացիք և Եբուսացիք ու Ա-
մորհացիք լեռներու կը բնակին , և Քանաա-
ցիք ծովուն քովը ու Յորդանանու ափերուը
31 կը բնակին ։ եր Քաղեր Ժողովրդը Մովսե-
սին ատկը խնդացուց , ու ըսաւ , Ադէ՛ երթանք ,
ու ժառանգենք ան , քանի մենք անոր տա-
32 կարող ենք անոր տիրելու ։ Բայց անոր հետ
եղող մարդիկը ըսին , Մենք ան ժողովրդին
վրայ երթալու կարող չենք , ինչու որ անոնք
33 մեզմէ զօրաւոր են ։ եր Կրնանց լրտեսած եր-
կրին համար գէշ լուր բերին իսրայէլի որդւոյը
ըսելով , Ան երկիրը որուն մէջտեղէն անցանք
զանիկա լրտեսելու համար , իր բնակիչները
ուսող երկիր մըն է ։ և ՚անոր մէջ բոլոր ժո-
ղովրդը որ մենք տեսանք , յաղթահասակ
34 մարդիկ են ։ եր Հոն տեսանք հսկաները ,
Ենաքին որդիքը որ հսկաներէն են ։ անանկ
որ մենք մեր աչքին մնրաթխի պէս երեցանք ,
և անանկ ալ ՚անոնց աչքին երեցանք ։

ԳԼ ՝ ԺԴ

1 Ժողովրդը ան լուրին վրայ սրտանձ կ՚ընէ ։ 6 Յեսու ու
Քաղեր զանոնք քաջալերելու կը ջանան ։ 11 Աստուած անոնց
սպառնալիք կ՚ընէ ։ 13 Բայց Մովսեսին պաշտպանելով կ՚ան-
գիլ ։ 26 Ջրասէրի բնակ ժողովրդը խոստացած
երկիրը մտնելէն կը զրկուին ։ 36 Գէշ լուր բերող լրտես-
ները տգոս անձով կը մեռնին ։ 40 Ամմոնցի պատճառին գա-
երկրին վրայ յարձակող ժողովրդը կը յաղթուի ։

1 Եւ բոլոր ժողովը ձայնը վերցուեցնելով սպա-
ռակեց ։ և ՝ժողովրդը լացաւ ան գիշերը ։
2 ՚Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մով-
սէսին ու Ահարոնին դէմ ։ ու բոլոր ժողով-
քը ըսաւ անոնց , Երանի՛ թէ եգիպտոսի եր-
կրին մէջ մեռած ըլլայինք ։ կամ ՚Երանի՛ թէ
3 ան անապատին մէջ մեռած ըլլայինք ։ եր
ինչո՞ Տհանր Տէրը մեզ ան երկիրը բերաւ ,
որ սրով ընկնանք , և մեր կիներուն ու մեր
որդիքը յափշտակուին ։ ապէ՞ չ՚ըլլար մեզի
4 որ եղիպտոս դառնանք ։ եր Իրարու ըսին ,
՚Ա՛ն մէկ զօրագլուխ մը բնտրենք , ու ՚եգիպտ
5 ոսս դառնանք ։ եր Մովսես ու Ահարոն
իրենց երեսին վրայ ինկան Իսրայէլի որդւոց
6 ը ժողովրդին առջեւ ։ Նէ երկիրը լրտեսողներէն Նաւէի որդին Յեսու
և Յեփոնէի որդին Քաղեր իրենց հանդերձ
7 Ները պատռեցին ։ եր Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր ժողովրդին խօսեցան՝ ըսելով , Երկիրը
որուն մէջտեղէն անցանք՝ զանիկա լրտես-

1 ֈ փրկէ ։
2 ֈ Տէր փրկէ ։
3 ֈ Տէր ։ 23 ։
4 Դեն ֈ ձգ ։ 10 ։ Դաս-
ա ։ 9 ։ 19 ։
5 Ղեմա ։ Բ ։ 25 ։ 35 ։
Նեփկ ։ Հգ ։ 14 ։
6 Բ Օր ։ Լա ։ 6 ։ 7 ։ 25 ։
7 Գլ ։ Հգ ։ 3 ։ Յես ։
Ան ։ 1 ։

8 Յես ։ Ան ։ 28 ։
Հեր ։ 34 ։
9 Յես ։ Ան ։ 21 ։ 22 ։
Ան ։ 13 ։ 14 ։ Դաս-
ա ։ 10 ։
10 Յես ։ Խա ։ 11 ։
11 Սպ ։ Նը ։ 12 ։ Ես-
Ան ։ 11 ։ Հ ։ 4 ։
12 Բ Օր ։ ա ։ 24 ։ 25 ։
Գլ ։ Լբ ։ 9 ։

13 ֈ ապրեցի ։
Հեր ։ 34 ։
14 Գլ ։ Ր ։ 1 ։ 16 ։ Ը ։
8 ։ Հգ ։ 36 ։ Բ Օր ։
ա ։ 19 ։ Յես ։ Ան ։ 6 ։
15 Նե ։ Ան ։ 7 ։
16 Բ Օր ։ ա ։ 25 ։
17 Բ Օր ։ ա ։ 28 ։ Բ ։
1 ։ 8 ։
18 Հեր ։ 34 ։

19 Բ Օր ։ ա ։ 23 ։ Ը ։ 10 ։
Ը ։ 9 ։
20 Լեւ ։ Ան ։ 2 ։ Ան ։
3 ։ Թագ ։ Ան ։ 43 ։
21 Բ Օր ։ ա ։ 24 ։
22 Թագ ։ Ան ։ 42 ։
—
23 Բ Օր ։ ա ։ 4 ։
24 Նե ։ Ան ։ 8 ։ Գլ ։
Ան ։ 43 ։ Դաս ։ Ը ։
3 ։ ա Թագ ։ Ան ։
43 ։ Ան ։ 3 ։ Ես ։
25 Նե ։ Ան ։ 6 ։ 24 ։
Յես ։ Ան ։ 7 ։
26 Գլ ։ Ր ։ 2 ։ Բ Օր ։ ա ։
25 ։ Յես ։ Ան ։ 8 ։
27 Գլ ։ Ան ։ 36 ։ 37 ։
Ասմ ։ Բ ։ 9 ։

28 Բ Օր ։ ա ։ 23 ։ Բ ։ 10 ։
Ը ։ 9 ։
29 Լեւ ։ Խ ։ 22 ։
ա Թագ ։ Ան ։ 43 ։
—
30 Գլ ։ Ան ։ 4 ։
31 Բ Ան ։ Ան ։ 2 ։
Ան ։ 41 ։

Ասպ ։ Ղգ ։ 25 ։
32 Յես ։ Ան ։ 29 ։
Ղեմ ։ Բ ։ 17 ։
33 Յես ։ Բ Օր ։ Ան ։ 16 ։
Թագ ։ Ե ։ 30 ։
Գլ ։ Ան ։ 4 ։ 22 ։
Հեր ։ 24 ։ 30 ։ 38 ։
Գլ ։ Ան ։ 7 ։ 9 ։
34 Գլ ։ Ան ։ 28 ։ Բ Օր ։
ա ։ 25 ։

8 լու. Համար, խնամ բարի երկիր մին է. Թէ
որ Ցերը Ասիոյ համի, մեզ ան երկիրը պիտի
տանի, և զանիկա մեզի պիտի տայ, որ կամի
9 ու. մեզը բղխող երկիր մին է. Միայն Թէ
Ցէտերդ զԱՄ ապստամբ մի լլլաք. Ու ան
երկրին ժողովրդէն մի վախնաք, քանզի
Հանուք մեր կերակուր են. անոնց պաշտ-
պանող Թիւնը գացած է իրենց վրայէն, Ռու
Ցերը մեզի հետ է. անոնցմէ մի վախնաք։
10 Եւ բոլոր ժողովը բսին Թէ քարերով քար-
կոծեն զանոնք. բայց Ցէտերը փառը ժո-
ղովրդեան ամէնը բոլոր խորհրդի որդւոց
11 ցը երևցաւ. Եւ Ցերը բառ. Մտիսխին, Ա
ժողովրդը մինչև երբ դիս պիտի արհա-
մարհէ, և իրենց մէջը բրած բոլոր հրաշք-
ներուն ալ մինչև երբ պիտի չհաւատան ին
12 ձի։ Ես անոնք Հանուսաստով պիտի զարնեմ,
ու կորնչցնեմ անոնք. և քեզ անոնցմէ մեծ
13 ու զօրաւոր ազգ մի պիտի բնեմ։ Եւ Մով-
սէս բառ. Ցերոջը, Աեսաներ եգիպտացիք
պիտի լսեն. (քանզի դուն քու կարողու-
Թեամբդ ան ժողովրդը անոնց մէջէն հանե-
14 ցիր.) Եւ անոնք պիտի պատմեն ան երկրին
բնակիչներուն. Հանուն անոնք լսած են որ դուն,
ով Ցէր, ան ժողովրդին մէջտեղն ես, որ
դուն, ով Ցէր, դէմ յանդիման երևնաս,
և որ Հրա ամպդ անոնց վրայ կը կայնի, և
որ ցորեկը ամպի սիւնով ու գիշերը կրակի
15 սիւնով կը քալես անոնց առջևէն։ Հիմա Թէ
որ ան ժողովրդը մէկ մարդու մը պէս մեռ-
ցընելու լլլաս, քու Տամարգ լսող ազգերը
16 պիտի խօսին Թսելով, Ցէրը ան ժողովրդը
անոնց երդումով խոստացած երկիրը տանե-
լու կարող չլլլալուն համար անապատին մէջ
17 մեռցուց զանոնք։ Եւ հիմա Թող իմ Ցէրոջս
կարողութիւնը մեծ լլլայ, ինչպէս որ խօսե-
18 ցար՝ Թսելով, Ցէրը երկայնամիտ է, և առատ
ողորմութիւնով, անօրէնութիւնը ու յան-
ցանքը ներող. բայց յանցաւորը ամենևին ան-
պատիժ չՊողար, Հայրերուն անօրէնութիւնը
որդիներուն վրայ մինչև երրորդ ու չորրորդ
19 ազգը Հասուցանելով. Ի՛նգաւեմ Հրա մեծ
ողորմութեանդդ համեմատ ներէ ան ժողո-
վուրդին անօրէնութիւնը, Ինչպէս որ ներե-

ցիր ան ժողովուրդին եգիպտոսէն մինչև Հաս
20 նէ Ցէրը բսաւ, Հրու խոսքիդ պէս ներեցի։
21 Բայց կենդանի եմ ես, որ Ցորդը երկիրը Ցէ-
22 րոջը փառքովը պիտի լեցուի։ Հանդի բո-
լոր այն մարդիկը որ եգիպտոսի մէջ ու անա-
պատին մէջ իմ փառքս ու իմ բրած Հրաշք-
ներս տեսան, և մինչև հիմա իս տասը ան-
գամ փորձեցին, ու իմ խօսքս մտիկ չըրին։
23 Պիտի չտեսնեն ան երկիրը՝ որն որ իրենց
Հայրերուն ուղ երդում բրի. իս արհամար-
24 Հողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնի ան. Բայց
որովհետև իմ Ծառաս Քաղէբ ուրիշ մտած
ունենալս, ու Հետևի Հրոջ պատվ Հետզետե
ցաւ՝ ես ալ անոր իր գացած երկիրը պի-
տի տանեմ, և անոր սերունդը պիտի ժառան-
25 գէ։ Եւ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք
Հովերու մէջ կը նստին. վաղը դարձէք, և
դէպ ի անապատը կարմիր Ծովուն Համան
չափերէ.
26 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
27 Թսելով, Մինչև երբ ան չար ժողովքին Հետի
գէմ տրտնջելուն Հաղիլ. Ես լսեցի Իսրայէլի
որդւոցը տրտունջը որ Հետի դէմ կը տրտնջ.
28 Ցին։ Ըսէ անոնց, Ես կենդանի եմ, Ի՛նք
Ցէրը, որ Հնչակս գործ իմ ականջներուս խօ-
29 սեցաք, անանկ ալ պիտի բնեմ ձեզի։ Ձեր
դիերը ան անապատին մէջ պիտի իյնան. և
ձեր բոլոր Հաշիւին Համեմատ՝ Հնգամէ ամէն
Համրուածներդ քսան տարեկանէն վեր եղող-
ներդ գուք որ Հրոջ որ Հետի դէմ տրտնջեցիք,
30 Անշուշտ պիտի չմտնէք ան երկիրը՝ որուն մէջ
ձեզ բնակեցնելու Ցէ երդում բրի, Հրայց Ի
Հեսիանէի որդի Քաղէբ ու Նաւէի որդի
31 Հեսուէն։ Հրայց ձեր որդիքը՝ որոնց Համար
գուք բսիք Թէ պիտի յափշտակուին, անոնք
պիտի տանեմ, և Հձեր չընտած երկիրը անոնք
32 պիտի Հանենն։ Բայց Հձեր դիերը ան անա-
33 պատին մէջ պիտի իյնան։ Եւ ձեր որդիքը
անապատին մէջ չորս տարի ոչխարի
Հնդրերին, ու ձեր Հպատկութիւնները կրեն,
մինչև որ ձեր դիերը անապատին մէջ ապուխ-
34 Ինչպէս որ երկիրը Հետախուզելու օրուան մէջ
լրտեսելնիք, անանկ ալ ան օրերուն Թուոյն
Համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան տարի մէկ մէկ

տարի տեսնէ՛ քառասուն տարի պիտի կրկի
ձեր անօրէնութիւններդ, ու իմ ներկս հեռա-
35 նալս ճանչնաք։ Ահա Տէրս ըսի, ինծի գէմ
ժողմած բոլոր նաու չար ժողովին անոնց
պիտի բնեմ ու բոլոր անոնք ու անապատին
36 մէջ պիտի սպառին, ու հոն մեռնին։ Ուր ան
մարդիկը որ Մովսէս խրկեց այն երկիրը լը-
տեսնելու, որոնք գարձան ու երկրին վրայով
գէշ լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը անոր գէմ
37 տրտնջելու գրգռեցին, Այն մարդիկը որ այն եր-
կրին վրայով գէշ լուր հանեցին՝ Տէրոջմէ
38 մեռան Տէրոջը առջեւը։ Բայց Նաւէի որդին
Յեսու և Յեփոնէի որդին Քաղէբ որ եր-
կիրը լրտեսելու դացող մարդոցմէն էին, ողջ
39 մնացին։ Եւ Մովսէս այս խօսքերը ներսիե-
լի բոլոր որդւոցը գրուցից, ու ժողովուրդ
40 դիր մեծ սուգ բրաւ։ Եւ առտուանց կանուխ
վեր անոնք գլուխ ելան՝ բսելով, Ահա մենք գո-
նուն ենք, և Տէրոջը բան սեղը պիտի ել-
41 լենք։ Ինչու որ մեզ գործնկերոք։ Եւ Մով-
սէս բաւ, ինչո՞ւ այդպէս Տէրոջը հրամանէն
դուրս կ'ելլէք։ այս բանը պիտի չյաջողի։
42 Մի ելլէք, (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ,)
չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջեւը չար-
43 գուիք։ Ինչու որ Ամաղեկացիք ու Քանանա-
ցիք հոն առջեւնիդ են, և սրով պիտի իյնաք։
Դուք Տէրոջմէն ետ գառնալնուդ համար
44 Տէրը ձեզի հետ պիտի չըլլայ։ Բայց անոնք
յամառութիւն ընելով՝ լեռները գլուխ ելան։
սակայն Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Մով-
45 սէս բանակին մէջէն չդաստեցան։ Ուստի
անոնք այն լեռները վրայ բնակող Ամաղեկացիք
ու Քանանացիք իջան, և զարկին անոնք, ու
հարածեցին մինչև Հորմա։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ամբի բնակչին ու Մաքեդա գալերին կանգը։ 13 Ցոս-
բանման ազ հոգին կանգնով պիտի բնակչի։ 17 Աբբի խորհուրդ
բարձրացնելու բնաց մնացորդներուն կանգը։ 22 Ընդ-
առաքեալ գործառած մեզքին պատասխանը։ 30 Հպարտա-
նեան պատիժը։ 36 Շաբաթը պղծող մարդ ու մը քարկոծուի-
լը։ 37 Ծոպերուն սրինգը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը և ըսէ անոնց,
երբոր մտնէք ձեր բնակութեան երկիրը՝ որն
3 ես ձեզի պիտի տամ, Եւ Տէրոջը հնարաւ հոտ
ներշնչելու համար՝ հարկաւնէրէն կամ հօտե-
րէն պատրաստ պիտի մատուցանէք Տէրոջը,
ողջակէզ կամ տաճառ կատարելու զոհ թէ
կամաւոր ընծայի համար, և թէ հներ ատեն-

4 Նէ. իդ. 4։
5 ը Օր. ու. 41։
6 Հմր. 35։ ը Մ՚ն.
իդ. 30։
7 ը Օր. ու. 42։
ը Մ՚ն. ժէ. 2։
8 ը Օր. ու. 45։
9 Հմր. 45։ ը Օր. ու.
44։
10 Գ Թ. իդ. 3։ Դատ.
ու. 17։
11 Հմր. 15։ Դ Մ. իդ.
10։ ը Օր. Ե. 1։
12 Ծն՚. ը. 21։ Նէ.
ԺԲ. 18։

4 Ելան մէջ։ Աննաներ Իր զոհը Տէրոջը մա-
տուցանողը Հացի ընծայի համար Հինինի
մի չորրորդ մասը եղով չաղաւած մէկ ատաս-
5 նորդ բաժակ պիտի պատրաստեն։ Եւ
ողջակէզին կամ զոհին հետ մէկ գառնը հա-
մար՝ Հինինի մի չորրորդ մասը գինի թափե-
6 լու նուէրը պիտի բնես։ Կամ խոյի մը համար՝
Հինինի մի երրորդ մասը եղով չաղաւած եր-
կու տասնորդ բաժակ սրբոյ հացի ընծայ
7 պիտի բնես։ Եւ թափելու նուէրի համար հի-
նինի մի երրորդ մասը գինի անոյշ հոտ հա-
8 մար Տէրոջը պիտի մատուցանես։ Եւ երբոր
ողջակէզի համար կամ ուխտ կատարելու
զոհի համար կամ խաղաղութեան զոհ հա-
9 մար զառնակ մը մատուցանես Տէրոջը, Ար-
ածոյին հետ կէս հինին եղով չա-
ղաւած երեք տասնորդ բաժակ սրբոյ հա-
10 ցի ընծայ մատուցանես։ Եւ թափելու նուէրի
համար կես հինին գինի մատուցանես։ ասի-
կա Տէրոջը անուշահոտ պատրաստ մին է։
11 Ամէն մէկ զառնակի կամ խոյի համար կամ
ոչխարի կամ այծի համար ասանկ պիտի ըլ-
12 լայ։ Ձեր պատրաստելու թուովն նայելով
անոնց թուովն համեմատ ամէն մէկուն անանկ
13 պիտի բնէք։ Երկրին ամէն բնակիչ ասանկ
բաները անանկ պիտի բնէ, Տէրոջը անուշահոտ
14 պատրաստ մատուցանելու համար։ Եւ թէ
որ ձեր քովը պանդխտացած օտարականը՝
կամ ձեր ազգերուն մէջ ձեր մէջը բնակող
Տէրոջը անուշահոտ պատրաստ բնելու ըլլայ,
ձեր ըրածին պէս անոնկ ալ անանկ պիտի
15 բնէ։ Ով ժողովք, Ձեզի համար և ձեր մէջ
պանդխտացած օտարականին համար մէկ կա-
նոն պիտի ըլլայ։ ձեր ազգերուն մէջ յաւի-
տենական կանոնով՝ Տէրոջը առջեւը ինչպես
ձեզ ըրած է, անանկ պիտի ըլլայ օտարականն
16 ալ։ Ձեզի համար և ձեր քովը պանդխտա-
ցած օտարականին համար մէկ օրէնք ու
մէկ կարգադրութիւն պիտի ըլլայ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
18 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց,
Երբոր ան երկիրը մտնէք ուր որ ձեզ պիտի
19 տանիմ, Եւ ըլլայ որ երբ հացէն ուտէք, բարձրացնելու ընծայ մատուցանէք
20 Տէրոջը։ Ձեր առջի խմորէն չոխ մը բարձ-
րացնելու ընծայ պիտի մատուցանէք։ Կալի
բարձրացնելու ընծան ինչպէս որ կ'ընէք, ան
21 ալ անանկ պիտի բարձրացնէք։ Ձեր առջի
խմորէն բարձրացնելու ընծայ պիտի մատու-
ցանէք Տէրոջը ձեր ազգերուն մէջ։

4 Գ Մ. ու. 9. 3։
5 Գ Մ. ե. 16. Իմ.
18. 21։
6 Գ Մ. իդ. 8. 12. 30։
Գ Թ. Իմ. 19. 27։
Իմ. 21. 8. 13. ը Օր.
ժգ. 10։
7 Գ Մ. ը. 1. 14։
8 Նէ. իդ. 40։ Գ Մ.
իդ. 15։
9 Գ Մ. ժ. 10։ Գ Թ.
Իմ. 5։
10 Գ Թ. Իմ. 7. 14։
11 Գ Թ. Իմ. 12. 14։
Գ Մ. ե. 11։
12 Գ Թ. Իմ. 12. 14։
13 Հմր. 29։ Նէ. ժը.
40։ Գ Թ. Բ. 14։
14 Հմր. ու. Օր. Իմ. 1։
15 Ցես. ե. 11. 12։
ե Օր. Իմ. 9. 10։
ԵՒսայ. գ. 9. 10։
16 Գ Մ. բ. 14. իդ.
10. 16։

22 Իսկ ՝Ի՛ր որ սխալիք ու չընկնէք ամ բոլոր պատուիրանքներըդ՝ որ Տէրը քաւս Մովսէսին,
23 Նո՛ւ ան ամէնը որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսին ձեռքովը ան օրէն ի վեր՝ որ Տէրը
24 պատուիրեց ձեր ազգերուն մէջ յառնելուն. եւ բլլայ որ ՝ի՛ր ժողովրդը սխալիմիջ յանցանք մը բնէ, անասնոր բոլոր ժողովրդը Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ մէկ զատական մը պիտի մատուցանեն՝ ցորեան օրինի հետ ընծայով ու թափելու նուէրով, և մեզքի պա-
25 տարագի համար՝ այծեղբէն մէկ նոխազ։ Եւ քահանան քաւութիւն պիտի բնէ խորայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին համար, ու ներո՛ղ թիւն պիտի բլլայ անոնց, ինչու որ սխալմունք էր, և անոնք իրենց սխալանքն համար իրենց ընծան Տէրոջը պատարագ բերին, ու նաեւ իրենց մեզքի պատարագը Տէրոջը առջեւ.
26 Ու ան խորայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին ու անոնց մէջը պանդխտացած օտարականներուն ներո՛ղ թիւն պիտի բլլայ. քանզի բոլոր ժողովրդը սխալման մէջ էր։
27 Եւ ՝Ի՛ր որ անձ մը սխալմունք մեզք գործէ, անասնոր մեզքի պատարագի համար մէկ տա-
28 րեկան էգ այծ մը պիտի բերէ. ՝Եւ քահանան քաւութիւն պիտի բնէ սխալմունք մեզք գործող անձին համար. երբոր Տէրոջը առջեւը սխալմունք մեզք գործէ, անոր համար քաւութիւն պիտի բնէ, ու անոր ներո՛ղ թիւն բլ-
29 լայ։ Սխալմունք մեզք գործողին համար՝ թէ խորայէլի որդւոց մէջի բնակիին համար, և թէ անոնց մէջը պանդխտացած օտարականին համար, մէկ օրէնք պիտի ունենաք։
30 Բայց ան անձը որ ՚ձանգղտութեամբ բան մը կ՚ընէ, թէ երկրին բնակը բլլայ և թէ օտարական, անիկա Տէրը կը նախատէ, ան անձը
31 իր ժողովուրդին միջէն պիտի կորսուի։ Տէ՛ր բոջը խօսքը արհամարհելուն ու անոր պատուիրանքը գանց ընելուն համար ան անձը անշուշտ պիտի կորսուի. ՚անոր անօրէնութիւնը իր վրան պիտի բլլայ։
32 Եւ երբ խորայէլի որդիքը անապատն էին, ՚մարդ մը գտան որ չորեքշաբթի օրը փայտ կը
33 ժողվէր։ Եւ անոնք որ փայտ ժողվելու վրայ գտան զանիկա, Մովսէսին ու Ահարոնին և
34 բոլոր ժողովրդին առջեւը բերին։ Եւ ՝զանիկ տարկեցին զանիկա, ինչու որ անոր ինչ բնե-
35 լիքնին ծանուցուած չէր։ Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, ՚Ան մարդը անպատճառ պիտի մեռցուի. բոլոր ժողովրդը բանակէն դուրս
36 ՚քարերով պիտի քարկածէն զանիկա։ Եւ բոլոր ժողովրդը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս բանակէն դուրս հանեցին զանիկա, և քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ։
37 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
38 խօսք խորայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, ՚որ իրենց ծոպեր չնեն իրենց հանդերձներուն քղանցքներուն վրայ՝ իրենց ազգերուն մէջ։ ու քղանցքի ծոպերուն վրայ կապոյտ ժա-
39 պաւէն մը դնեն։ Եւ ան ձեզի ծոպ պիտի բլլայ, որ զայն տեսնէք ան ու Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները միտքերնիդ բերէք, և բնէք անոնք. ու ՚ձեր պտերասէն և ձեր աչքերուն ցանե՛ք չհետեւիք, որոնց ետե-
40 էն դուք ՚՚ի՛կը մոլորիք. Անոնք որ միտքերնիդ բերէք ու բնէք իմ բոլոր պատուիրանքներս, ու ՚սուրբ բլլաք ձեր Աստուծոյն
41 ՚՚՚ի՛ր։ Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտոս երկրէն հանեցի. ես եմ ՚Եհովայ՝ ձեր Աստուածը։

ԳԼ. ԺԶ

1 Կորխ, Դաթանի և Աբիրոնի ապստամբութիւնը։ 23 Մովսէս ու Ահարոն ժողովուրդը ապստամբութենէն կ՚ազատեն։ 31 Երկիրը կը կլլէ Կորխը, որուն բնկերները կրակով կ՚ոչնչանան։ 36 Բուրվառները սուրը բանի դարձուած լայնքը կը պատնեն։ 41 Յաջորդ օրը Ահարոնի դէմ ապստամբ բնակիները Մովսէսին ու Ահարոնին գէմ ամբոխով կ՚ոտնակոխեն։ 46 Ահարոն խունկ ծխելով՝ մահը սահմանը կը գադրեցնէ։

1 Եւ Կ՚ևիսի որդւոյն Կահաթի որդւոյն Իսահարի որդին ՚Կորխ՝ և Ռուբենի որդւոց՝ Ա՛լիաբի որդիքը Դաթան ու Աբիրոն՝ և
2 Փաղեթի որդին Ո՛ն Է՛լեան, Իր խորհրդական գլխաւորներ՝ — անուանի մարդիկ հեռնէլ՝ Մովսէսին առջեւը
3 եկան, Եւ ՚Մովսէսին ու Ահարոնին վրայ ժողովեցան, ու բսին անոնց, Ա՛լ հերիք է ըզձեզնի՛ն. ինչու որ ՚բոլոր ժողովքը ամէնն ալ սուրբ են, Ա՛ն Տէրը անոնց միջին է։ և ինչո՞ւ Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուք ձեզ կը բար-
4 ձրացնէք։ Եւ երբ Մովսէս ՚՚լսեց, ՚՚ի՛ր երես
5 անի վրայ ինկաւ։ Ու խօսեցաւ Կորխին և անոր բոլոր ժողովքին՝ ըսելով, Վաղը Տէրը պիտի ցուցնէ թէ ան է իրը, և ան է Սուրբը, ու ՚՚ի՛ր իրեն պիտի մօտեցնէ. և ան որ ինքը ՚ի՛նքնուրէ, ՚իրեն պիտի մօտեցնէ։
6 Ա՛ս բրէք. առէք ձեզի բուբառներ, դուն

ג רס֑ר֑ ֑ר֑ · ֑ר֑ ֑ר֑ · ֑ר֑ ֑ר֑ · ֑

7 ամ կոթթս, և քոս բոլոր Ժողովդդ · Եւ վազը անոնց մէջը կրակ գրէք · ու Ղեւիները անոնց վրայ խուն գրէք · և աուրբը անիկա ըլլայ · որն որ Ղեւը կ'ընտրէ · ալ Ղեւիք է
8 ըրեսին · լսէք · ով Ղեւիի որդիքը · Եւ Մովսես բսաւ
9 կորխին · լսէք · ով Ղեւիի որդիքը · Ի զարմի՛կ բան կ'երևնայ ձեզի՝ որ Իսրայէլին Աստուածը ձեզ իրեն մեծցընելու համար՝ Իսրայէլի Ժողովրդեն զատց ձեզ, որ Ղեւիները Իսրայելին պաշտօնը ընէք, և Ժողովրդին առջեւը կայնիք
10 անոնց պաշաւոյնքիները ընելու · Եւ քիչ ու քեզի հետ քոս բոլոր եղբայրներդ Ղեւիի որ դիքը նէ մտեցուց, ու գուբ քահանայու
11 թիւն ալ կը փնտռէք · Ուրեմն դուն ու քոս բոլոր Ժողովդդ Ղեւիները դէմ Ժողովեցաք · Եւ Ահարոն ո՞վ է՝ որ անոր դէմ գուբ գոլաւնիք
12 կ'րնէք · Եւ Մովսես եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը կանչելու համար էրբ իրբ
13 կեց · և անոնք բսին, Չենք գիրեր · Մեզ անա պատին մէջ մեռցընելու համար՝ կամ ու մեզի բդխոդ երկիր մը մեզ հանելդ · էրնչ բան է,
14 որ նաև մեզ վրայ տիրապետել կ'ուզես · Եւ մեզ Կաթ ու մեզի բդխոդ երկիր մը չտարիր, ոչ ալ մեզի արտ ու այդիի ժառանգ ուեցուր տուիր · միթէ աս մարդոց աչքերը պիտի
15 հանես · մենք չենք գիրեր · Եւ Մովսես խիստ բարկացաւ, ու բսաւ Տէրոջը, Մի նայիր ա նոնց ընծաներուն · Անանց մէկ էշն ալ չառի,
16 և անոնց մէկուն չարիք մը չըրի · Եւ Մովսէս բսաւ կորխին, Դուն ու քոս բոլոր Ժողովդդ Տէրոջը առջեւ ներկայանաք,
17 դուն և անոնք ու Ահարոն · Եւ առէք ամէն մէկդիդդ ձեր բաբաճները, ու անոնց մէջը խունկ գրէք, և ամէն մէկը իր բաբաճը մոտեցուցէք Տէրոջը առջեւը մօ
18 տեցուցէք · Եւ ամէն մէկը իր բաբաճը առնելով՝ անոնց մէջը կրակ գրին, ու անոնց վրայ խունկ գրին, և Ժողովի խոտանին դուռը կայնեցան Մովսէսին ու Ահարոնին հետ ·
19 Եւ կորխ անոնց դէմ Ժողովի խոտանին դուռը Ժողվից բոլոր Ժողովդը · ու Տէրոջը փառքը բոլոր Ժողովին երևցաւ ·
20 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին բսելով,
21 Ձեր Ժողովին միջէն զատուեք, որ չհատուցանեմ ատնիք · բայց անոնք Աբրահամն ալ Ասատւածդ, Իսրայէլ Հոգիներուն Աստուածդ, մէկ մարդուն մեղանչելովը՝ բոլոր Ժողովին վրայ պիտի դայ քոս բարկութիւնդ ·
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
24 խօսէ Ժողովին ու բսէ, Կորխին, Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութիւնքը բոլորտիքէն
25 հեռացէք · Եւ Մովսես երթ ու Դաթանին և Աբիրոնին գնաց, և Իսրայէլի ծերերը անոր
26 ետևէն գացին · Եւ խօսեցաւ Ժողովին բսելով, Ձեր չար մարդոցը վրանները փոխեն ետ քաշուեցէք, ու անոնց մէկ բանին մի դպչիք, որ անոնց բոլոր մեղքերովը չկորսուիք ·
27 Ասկից անոնք կորխին, Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութիւնքը բոլորտիքէն հեռացան · և Դաթան ու Աբիրոն և անոնց կիներն ու անոնց որդիքը և բնտանիքը իրենց վրան ·
28 Եւ Մովսես բսաւ, Ասով պիտի գիտնաք թէ Տէրն է իս խրկողը բոլոր այս գործերը ընելու, և ոչ թէ
29 ես ինծմէ ըրի · Եթէ այս մարդիկը թէ որ ամէն մարդու մեռնելուն պէս մեռնին, և թէ որ ամէն մարդու պատահածը ատոնց ալ
30 պատահի, Տէրը իս խրկած չէ · Բայց թէ որ Տէրը ոչինչ մը ընէ, և երկիրը իր բերանը բանայ, ու զանոնք և անոնց բոլոր ունեցածը կլլէ, ու անոնք ողջ ողջ գոհոքը իջնեն, անտեսնիր պիտի գիտնաք որ աս մարդիկը Տէրոջը անարգեցին · Երբ որ ասոր բոլոր խօսքերը խոսիլը լմնցուցած էր,
32 անոնց տակի գետինը պատռեցաւ · Եւ երկիրը իր բերանը բացաւ, ու զանոնք և անոնց տուներն ու Կորխին ունեցած բոլոր մարդ
33 կիկը և բոլոր ունեցը կլլեց · Եւ անոնք ու բոլոր անոնցներ ողջ ողջ գոհոքը իջան · և երկիրը ծածկեց զանոնք, ու Ժողովին միջ
34 էն կորսուեցան · Եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան · քանզի
35 զի բսին, Չըլլայ որ երկիրը մեզ ալ կլլէ · Եւ Տէրոջմէն կրակ ելաւ, ու հրուկին մնասուցանող երկու հարիւր վառուն Հոգին ապանեց ·
36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
37 խօսէ Ահարոն քահանային որդւոյն Եղիազարին որ բաբաճները ան պրամին միջէն վերցնէ · և գուն ուրիշ հեռ կրակը անդին ցրուէ · քանզի անոնք սուրբ եղան ·
38 Ան վրիպոց հոգիներուն գէմ մեզք գործողներուն բաբաճները թիթեղներ չընեն ան

դանը պատելու համար · ինչու որ անունք Ցե-
բրոնը առնելը մեռաւոյանելով՝ սուրբ եղած են.
39 և իսպայելի որդւոցը նշան պիտի ըլլան · Ու
եղիազար քահանան ան պղտաւոյ մեզրոցը
մեռաւոյած պղնձէ բռնբոնաները առաւ ·
և զանոնք սեղանը պատելու համար թիթեղ-
40 ներ չինեցին · (իսպայելի որդւոցը յիշատակ
ըլլալու համար, որ Ներանեի սերունդէն չե-
զող օտար մէկը Ցեբոնը առնելը խառն մե-
առւոյանելու չմտնէնայ, և կորնթին պէս ու
անոր ժողովին պէս չըլլայ ·) ինչպէս ան
Ցերը բաւ անոր՝ Մոսէսին ձեռքովը ·
41 Եւ հետեւեալ օրը իսպայելի որդւոցը բո-
լոր ժողովքը Մոսէսին դէմ ու Ներանեին
դէմ տրտնջել ըրին՝ ըսելով, Դուք Ցեղոյը ժո-
42 ղովուրդը մեռաւոյնիք · Եւ եղաւ որ երբ
ժողովքը Մոսէսին ու Ներանեին դէմ ժող-
վուած էին, դէպ՝ ի ժողովքի խորանը նայե-
ցան, և ահա ամպը ծածկեց ան, ու Ցեղոյը
43 չը փառքը երեցաւ · Եւ Մոսէս ու Ներա-
44 րան ժողովքի խորանին առջեւը եկան · Եւ Ցերը
45 խօսեցաւ Մոսէսին ըսելով, Ցաս ժողովքին
միջէն ելէք, որ չեմազ ազաւեմ զանոնք · Ե-
46 ասանք երեսնուն վրայ ինկան · Եւ Մոսէս
ըսաւ Ներանեին, Բռնեսքը առ, ու մէջը
սեղանին վրայէն կրակ դիր, և Ցան խունկ
դիր, ու չեմազ ժողովքը դնա, ու անոնց
համար քաւութիւն ըրէ, ինչու որ Ցեղոյ-
մէն բարկութիւն ելաւ · Ժանտախտը սկսաւ ·
47 Եւ Ներան Մոսէսին բսածին պէս Ցան-
ցաւ առաւ, ու ժողովքին միջը վազեց, և ահա
ժանտախտը սկսած էր ժողովքին միջը,
և Ցան խունկը դրաւ, ու ժողովքին հա-
48 մար քաւութիւն ըրաւ · Եւ մեռելներուն
ու ողկերուն միջեռնէն կայնեցաւ · ու ժան-
49 տախտը դադրեցաւ · Եր ժանտախտէն մե-
ռածները տասնըչորս հազար եօթը հարիւր
հոգի էին, կորնթի բանին համար մեռածնե-
50 րէն զատ · Եւ Ներան դարձաւ Մոսէսին
ժողովքի խորանին դուռը, ու ժանտախտը
դադրեցաւ ·

ԳԼ · ԺԸ

1 Տասնըհինգ չեկրան գաւազանները միջը Ներանին գաւազանը կը Ցոպի · 10 ու ժողովուրդին ապստամբութեան դէմ վկայութիւն ըլլալու համար կը պահուի ·

1 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մոսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ իսպայէլի որդւոցը, ու անոնցմէ Ցէնդ
Ցարդը տասնեւերկու հաստատ միջէնի գաւազան
ոսպնէքն իրենց Ցարդը տասնեւերկուքին բոլոր իշ-
խաններէն տասնեւերկու գաւազան առ · ամէն

+ Գլ · ԺԸ · 10 · Իգ · 10 · Նգ՚ի · Ժգ · 8 ·	= Եւ · ի · 34 ·
֊ Գլ · գ · 10 · ը Մ՚ն · Իգ · 18 ·	֍ Հմր · 19 · Գլ · ի · 6 ·
֏ Գլ · Ժգ · 9 · Սագ · Ձգ · 25 ·	֎ Հմր · 21 · 24 ·
	֏ Հմր · 22 · Գլ · ի · 6 ·
	֐ Գէ · ժ · 6 · Գլ · ա · 53 · ը · 19 · ժա · 33 ·

Ժը · 5 · ա Մ՚ն · ի՛ի · 24 · Սագ · Ձգ · 29 ·

= Եւ · ի՛ · 22 · ի՛Ը · 43 ·

մեռգունն անունը իր գաւազանին վրայ գրէ ·
3 Եւ Ներանին անունը Ղեւիին գաւազանին
վրայ պիտի գրես · ինչու որ անոնց Հայրերուն
տուներ իշխանին համար մէկ գաւազան պիտի
4 ըլլայ · Եւ զանոնք ժողովքի խորանը վկայու-
թիւնին առջեւը դնես, ուր որ ձեզի պիտի
5 Ցանդիպիմ · Եւ պիտի ըլլայ որ Իմ ընտրած
մեռգունս գաւազանը պիտի Ցարի · ու պիտի
գադրեցնեմ ինձի իսպայէլի որդւոցը ըսե-
ռածնէրնէ որ ձեզի վրայով ·
6 Եւ Մոսէս խօսեցաւ իսպայէլի որդւոցը ·
ու անոնց բոլոր իշխաններէն իրենց Հարը
տասնեւերկու Ցանձնաւոր տասնեւերկու գաւազան
տուին անոր, ամէն մէկ իշխանին համար մէ-
կ գաւազան · և Ներանին գաւազանը անոնց
7 գաւազաններուն մէջն էր · Եւ Մոսէս գաւա-
զանները Ցերոջը առջեւը դրաւ վկայութեան
8 խորանին մէջ · Եւ եղաւ որ հետեւեալ օրը Մոսէ-
սը վկայութեան խորանը մտաւ · և ահա Ղեւիի
տունը կոպնէն պտուղ Ներանին գաւազանը
ծաղկեցաւ ու ծլեցաւ և ծաղիկ բացաւ ու
9 նուշեր հասցուց · Եւ Մոսէս բոլոր գաւա-
զանները Ցերոջը առջեւէն գուրս հանեց Իս-
րայէլի բոլոր որդւոցը առջեւը · ու անոնք տե-
սան, և ամէն մէկը իր գաւազանը առաւ ·
10 Եւ Ցերը բաւ Մոսէսին, Ներանին գաւա-
զանը վկայութեանին առջեւ նոր գարձուր,
նոր ապստամբներուն նշան ըլլալու համար
պահուի · Ցու անոնց տրտնջնէրը ինձմէ վերջ-
11 նեւ, որ չմեռնին · Եւ Մոսէս Ցերոջը իրին
12 պատուիրածին պէս բաւ, անանկ բաւ · Եւ
իսպայէլի որդիքը խօսեցան Մոսէսին ըսե-
լով, Ահա կը մեռնինք, կը կորսուինք · մենք
13 ամէնքս կը կորսուինք · Ամէն ոք որ Ցերոջը
խորանին Ցամենայ կը մեռնի · ամէնքս ալ
պիտի մեռնի՞նք ·

ԳԼ · ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղեւտացւոց յանձնաւած պատկառանքին ·
2 Քահանայից բաժինը · 21 Ղեւտացւոց բաժինը · 25 Ղե-
ւտացւոց բաժնին բարձրացնելու ընծան քահանային իրա-
ւունքը կ՚ըսուի ·

1 Եւ Ցերը բաւ Ահարոնին, Դուն ու քեզի
հետ քու որդիքդ ու քու հօրդ տունը Ցարբ-
բարանին անօրէնութիւնը պիտի կրէք · և
դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քա-
հանայութեանը անօրէնութիւնը պիտի կրէք ·
2 Եւ քու հօրդ ցեղէն այսինքն Ղեւիին ցեղէն
եղող քու եղբայրներդ Ցեռեցընես, որ Ցքեզի
հետ միանան, ու Ցքեզի սպասաւորութիւն
բնեն · և Ցդուն ու քեզի հետ քու որդիքդ
վկայութեան խորանին առջեւը պիտի ըլլաք ·

֑ Գլ · Ժգ · 38 ·	= Գլ · ժ՛ · 33 ·
֒ Հմր · 3 ·	֓ Եւ · իգ · 38 ·
֔ Գլ · Ժգ · 11 ·	֕ Եւ · ա · 53 · Ժը · 4 · 7 ·
֖ Եւ · իգ · 21 · Թոս · Ժը · 9 · Գոր · է · 44 ·	
֗ Ներ · Թ · 4 ·	—

43 · է · 36 ·

3 Եւ քո պահպանութիւնդ ու բոլոր Խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն. Իմոյն ի՛ր պրպտութին անօրինութեան ու սեպհնին չմնան, 4 նաեւ, որ ոչ ունենք մեռնինք՝ ոչ ալ գուբ. Եւ անունք ձեզի հետ պիտի միանան, ու ժողովի խորանին պահպանութիւնը պիտի պահենք քա՛ րանին ամէն պաշտօնին նպատիւ. Եւ օտար 5 մի՛կը պիտի մօտենայ ձեզի. Եւ պրպտութին պահպանութիւնը ու սեպհնին պահպանութիւնը պիտի պահէք, Որ ալ խրովի որ. 6 դացը վրայ բարկութիւն չըլլայ. Եւ ահա ես խրովի որդւոցը միջէն ձեր եղբայրը Ղեւսացիները առի. Նուէր ձեզի Տէրոջը համար պրպտելու տրուած են, որ ժողովի խորանին 7 պաշտօնը բնեն. Եւ դուն ու քեզի հետ քո որդիքդ սեպհնին բոլոր բաներուն համար եւ մատուռին ներքը եղած բաներուն համար ձեր քահանայութիւնը պիտի պահէք, ու պաշտօնը կատարէք. Ձեր քահանայութիւնը ծէ՛ պարգեւ պաշտօն տուի, եւ մօտեցող օ՛ տարականը պիտի մեռցուի.

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին, Ես հա՛ ահա խրովի որդւոցը բոլոր տուբ բաներէն իմ ընծայներուս պահպանութիւնը քեզի տուի. Ե՛ ամէնք ծօմնին իրաւունքի համար քեզի ու քո որդւոցդ տուի յաւիտենական կանո՛ն. 9 Նով՝ Ամէնք քուկդ պիտի ըլլան ամէնասուբ բաներէն՝ ոտ չեն պրտուբ՝՝. Հանուց ամէն հացի ընծայներուն՝ անոնց ամէն մեղքի պատասխանելուն եւ հանուց ամէն յանցանքի պատասխանելուն բոլոր ընծաներէն որ ինծի պիտի հատուցանեն, ամէնասուբ են քեզի ու քո որդւոցդ համար. 10 Ամէնասուբ տեղին մէջ պիտի ուտես զա՛. ամէն արու պիտի ուտէ զա՛. անիկա սուբ պիտի ըլլայ քեզի. 11 Ա՛ ալ քուկդ պիտի ըլլայ՝ Անոնց պարգեւներուն բարձրացընելու ընծան, և խրովի որդւոցը բոլոր երեցընելու ընծաները. Զի՛ զի եւ քեզի հետ քո որդւոցդ ու քո աղջիներուդ տուի անոնք յաւիտենական կանո՛ն. Քո տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի ուտէ, 12 Ամենէն աղէկ ձէթին եւ ամենէն աղէկ գինիին ու ցորենին բոլոր Երեւելիները որ Տէրոջը պիտի տնտեսցնեն, 13 քեզի տուի. Անոնց երկրին մէջ եղած ամէն Բերքերուն երեւելիները՝ Նոր Տէրոջը պիտի բերուին, քուկդ պիտի ըլլան. Քո տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի ուտէ, 14 Իսրայէլի մէջ ամէն նուիրուած բանը քուկդ ըլլայ. 15 պիտի ըլլայ. Ամէն մարմինի ամէն Արգանդ բացողը որ Տէրոջը կ՛ընծայուն, թէ մարդ ըլլայ եւ թէ անասուն՝ քուկդ պիտի ըլլայ. Միայն թէ՝ մարդուն առջինեկը անշուշտ պիտի փրկես. եւ անմաքուր անասունին առջինեկն ալ 16 պիտի փրկես. Ու երբոր փրկուելու ըլլաս՝ մէկ ամսուան ըլլան, արծաթին սիկղին համեմատ՝ հինգ սիկղ արծաթի դ՚ունեմ պիտի փրկես. 17 Բայց կովին առջինեկը եւ ոչխարին առջինեկը կամ այծին առջինեկը պիտի չփրկես. անուն սուբ են. Անոնց արիւնը սեպհնին վրայ պիտի սրսկես, ու անոնց ճարպը պիտի այրես անուշահոտութիւն Տէրոջը. 18 պատարագ ըլլալու. Եւ անոնց միսը քուկդ պիտի ըլլայ, Երերցընելու երբուծը եւ աջ գիսաը քուկդ ըլլալուն պէս. 19 Ամբողջ բաներէն ամէն բարձրացընելու ընծաներէն որ իսրայէլի որդիքը Տէրոջը կը մատուցանեն, քեզի եւ քեզի հետ քո որդիներուդ ու աղջիներուդ տուի յաւիտենական կանո՛ն. Անիկա Տէրոջը առջեւ քեզի եւ քեզի հետ քո սերունդիդ աղի ուխտ մըն է յաւիտեան. 20 Եւ Տէրը բաւ Ահարոնին, Անոնց երկրին մէջ դուն ժառանգութիւն պիտի չունենաս, ու անոնց միջտեղդ բաժին չունենաս. Իսրայէլի որդւոցը միջ քո բաժինդ ու ժառանգութիւնդ ես եմ.

21 Եւ ահա Իսրայէլի բոլոր տասանորդը Ղեւիի որդւոցը տուի ժառանգութեան համար իրենց պաշտօնին փոխարէն, Ժողովի խորանին պաշտօնը ընելուն համար. 22 Որ Իսրայէլի որդիքը ալ ժողովի խորանին պիտի չմօտենան, Որ մեղք չգործեն ու չմեռնին. 23 Հա՛ Ղեւիները պաշտօնը ընեն, Եւ անոնք անօրէնութիւնը իրենց պիտի կրեն. Ասիկա ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանո՛ն պիտի ըլլայ, որ անոնք Իսրայէլի որդւոցը մէջ ժառանգութիւն չունենան. 24 Նաեւ. Հապա Իսրայէլի որդւոցը տասանորդը որուն Տէրոջը կ՛ընծայեն, Ղեւացւոց ժառանգութիւն տուի. ասոր պատճառով անոնց համար ըսի որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ ժառանգութիւն չունենան.

25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 26 Ղեւացիներուն խօսէ ու ըսէ անոնց՝ Երբոր առնէք Իսրայէլի որդւոցը քովէն տասանորդը զոր ես ձեզմէ անոնց ժառանգութեան համար տուի, անկէ պիտի ուռճացընէք Տէրոջը ընծան, տասանորդին տասանորդը. 27 Եւ ձեր ընծան ձեզի համար պիտի համրուի իբրեւ հատիկ կալէն ու լիութիւն հնձանէն. 28 Այսպէս դուք ալ Իսրայէլի որդւոցը տուած բոլոր տասանորդներէն Տէրոջը ընծան պիտի ուռճացընէք, Տէրոջը ընծան Ահարոն քահանային պիտի տաք. 29 Ձեր բոլոր ընծաներէն Տէրոջը ամէն ընծան ամէնէն աղէկ մասէն պիտի ուռճացընէք՝ անկէ սրբացուած մասը. 30 Ուստի անոնց ըսէ՝ Երբոր ամէնէն աղէկ մասէն ուռճացընէք, Ղեւացւոց համար հատիկ կալէն ու հնձանէն ելլելու պէս համրուի. 31 Ամէն տեղ կրնաք ուտել դուք ու ձեր տունեցիները, վասն զի ձեր վարձքն է ասիկա ձեր ծառայութեան համար՝ Խորանին մէջ. 32 Ու մեղք չգործէք ասոր համար, Երբոր ամէնէն աղէկ մասէն ուռճացընէք, Իսրայէլի որդւոցը սուբ բաները պղծած չըլլաք, որ չմեռնիք.

ա Գեր. գ. 25. 31. 36.
բ Գեր. Ժգ. 40.
գ Գեր. դ. 15.
դ Գեր. գ. 10.
ե Ել. իե. 31. Լ. 7. Գե. իե. 3. Գեր. ը. 9.
զ Գեր. Ժգ. 46.
է Գեր. գ. 13. 45.
ը Գեր. գ. 9. Ը. 19.
թ Ահր. 5. Գեր. գ. 10.
ժ Ելբ. Բ. 3. 6.
ի Գե. գ. 16. 18. 20.
ա Գե. գ. 16. 18. 20. Ել. ե. 3. Ը. 22. Ժ. 9. Ժգ. 4. 9. Ելբ. Ե. 6. Ը. 3. Ժ. 9. Ժա. 1

երբոր Իսրայէլի զրաւումին առաջնորդը առնէ՛ այն որ անոնց կողմնակ ձեզի ժառանգութիւնը հնամանդ առաջ, անառակներ անկէ հեռացողին առաջնորդութեան ընդունելու ընդունելու պիտի մնանք ցանկը ձեր բաժնեցողներ ձեզ ձեր ցանկին պէս և հնձանի բերքի պէս պիտի անգամ ձեզ
28 զի՝ Աչքերս Իսրայէլի զրաւումին ձեր առաջ բոլոր առաջնորդներէն գալ բաժնեցողներ նելու ընդունելու պիտի մնանք ցանկը Տէրոջը։ և անոնցմէ Տէրոջը բաժնեցնելու ընդունելու Ահա՛
29 բան քահանային պիտի տաք։ Բոլոր ձեզի եղած ընդունելին Տէրոջը ամէն բաժնեցողներ նելու ընդունելու բոլորովին հնամանդ առնելու ամէնապատրաստ
30 անոր տուբ մնալն պիտի մնանք։ Ուստի պիտի քանի անոնց, Իբրոր անոր առնելու մնանք գործերէն ձեր ցանկը, հնամանդ հաղորդ կալի արգիւնքի պէս՝ ու հնձանի արգիւնքի
31 պէս անգամ ձեզ ընդունելու։ Իսկ ամէն տեղ պիտի ուտէք այն գործ ու ձեր ընտանիքներդ։ փառք դի Յովսիքի խորանին մէջ Իձեր ընկերս պաշտօնին փոխարէն ձեր վարձքն է այն։
32 Իսկ անկէ ամէնապատրաստ մնալու հնամանդ հնամանդ մեզք պիտի չկրէք, ու Իսրայելի երգացուցը սուրբ բաներէն չպղծէք որ չըմեռնիք։

ԳԼ. ԺԹ

1 Կարգիչ երիտքի մեխերով չհնազանդութեան կոչը։ 11 Անհնազանդ հաղորդ հաղորդելուն համար այն կոչերին գործածելուը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
2 ըսելով, Այս է օրէնքին կանոնը որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի զրաւոցը՝ որ քեզի կարմիր երինջ մը բերեն անարատ ու անբիծ, որուն վրայ լուծ դրուած չըլլայ։
3 Եւ եղիազար քահանային պիտի տաք անիկա, որ Իբանակէն դուրս հանէ, ու իր առջեւնէն մորթեն անիկա։
4 Եւ մովսէսն առնէ։ Եւ եղիազար քահանան իր մատովը անոր արիւնէն պիտի առնէ, ու դէպ ի Ժողովքի խորանին առջեւի կողմը եօթը անգամ պիտի սրսկէ անոր արիւնէն։
5 Եւ մը որ այդ առնէր պիտի այրեն երինջը. հանոր մորթը ու միսը և անոր արիւնը ազբովը մէկտեղ պիտի այրեն։
6 Եւ քահանան պիտի առնէ եղեւնի փայտ, զոսպով ու կրկնակի կարմիր, և երինջին այրուած կրակին մէջը պիտի նետէ։
7 Ուր քահանան իր հագուեցածներ ու իր մարմինը չըլալ պիտի լուայ, ու ետքը բանակը մտնէ։ և քահանան մինչեւ իրիկուն անհնազանդ մնայ։
8 կուն անհնազանդ պիտի ըլլայ։ Եւ զանիկա այրողը իր հագուեցածներ ու իր մարմինը չըլալ պիտի լուայ, և մինչեւ իրիկուն անհնազանդ ըլլայ։
9 Եւ մը որ մաքուր մը Իերինջին մոխիրը պիտի ժողվէ, ու բանակին դուրսի մը մաքուր տեղ մը դնէ։ և Իսրայէլի որդոցը ժողովքին համար պիտի պահուի, ջուրի համար մնացորդներ չըլալու։
10 Եւ երինջին մոխիրը ժողվողը իր հագուեցածները պիտի լուայ, ու մինչեւ իրիկուն անհնազանդ ըլլայ։ և ասիկա Իսրայէլի որդոցը ու անոնց մէջ պանդխտացող օտարականին համար յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ։
11 Ով որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի
12 չի, եօթը որ անհնազանդ պիտի ըլլայ։ Իմէկ կամ Ուսով պիտի մաքրէ իրեններդ օրը, և եօթներորդ օրը մաքուր պիտի ըլլայ։ բայց թէ որ չմաքրուի երրորդ օրը, եօթնեւ
13 րորդ օրը մաքուր պիտի չըլլայ։ Ով որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի ու չնքաղնիները չմաքրէ, Իձերջը խորանը կը պղծէ։ և այն անձը Իսրայէլին պիտի կորսուի։ անոր վրայ ցանուցրիչին ջուրը չտրուելուն համար անիկա անհնազանդ է։ Իր անհնազդութիւնը
14 տակաւին իր վրան է։ Վրանի մէջ մեռնող մարդուն համար օրէնքը սա է։ Այն վրանին մէջ ամէն մտնողը և այն վրանին մէջ ամէն
15 հզողը եօթը օր անհնազանդ պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն Իբաց անոթը որ իր վրան կապուած
16 խուփ չունի, անհնազանդ պիտի ըլլայ։ Եւ ով որ դաշտի գաւառ վրայ սրով սպանուածի մը, կամ Իհանգ մեռածի մը, կամ մարդու ոսկորի մը և կամ գերեզմանի մը, եօթը օր
17 անհնազանդ պիտի ըլլայ։ Եւ անհնազանդ եղողին համար՝ այն մեղքոյ համար Իպղտած երինջը մոխիրէն առնելով՝ անոնի մը մէջ վրան
18 Իհնդուռնի ջուր դնեն։ Եւ մարդու մարդ մը հզոցով պիտի առնէ, ու այն ջուրը խոխէ, և վրանին վրայ ու բոլոր անօթներուն վրայ և հոն եղած մարդոց վրայ, ու ոսկորի մը կամ սպանուածի մը կամ մեռածի մը և կամ գերեզմանի մը դպչողին վրայ պիտի սրսկէ։ Եւ
19 երկրորդ մը դպչողին վրայ պիտի սրսկէ։ Եւ մաքուր մարդ պիտի սրսկէ անհնազանդ երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը։ Եւ եօթներորդ օրը զանիկա պիտի մաքրէ, ան ալ իր հագուեցածները պիտի լուայ ու ջուրով լուացուի, և իրիկուն
20 Բայց այն մարդը որ անհնազանդ ըլլալով չմաքրուի, այն անձը ժողովքին մէջէն պիտի կորսուի, քանի որ Իձերջը սրբարանը պղծեց։ անոր վրայ մաքրութեան ջուրը չտրուելուն, անիկա անհնազանդ է։
21 Եւ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ անոնց, որ

ա Նկ. ժ. 38։
բ Համ. 30։
գ Համ. 12։
դ Ել. 37։
ե Մաս. ժ. 10։ Նաւ. ժ. 7։ ա Կաղ. ի. 13։ զ Ելհ. ե. 18։
է Ղև. ԻԹ. 3։ Բ Օր. ի. 1։ ը Ղև. ի. 9։ թ Ղև. ի. 15։
ժ Ղև. ի. 16։ ժա Ղև. ի. 11։ ժբ Ղև. ի. 14։ ժգ Ղև. ի. 40։ ժդ Ղև. ժ. 1։ ժե Ղև. ժ. 33։ ժզ Ղև. ժա. 25։ ժէ Ել. ի. 1։ ժը Ղև. ժգ. 1։ ժթ Ղև. ժդ. 1։ ի Ղև. ժդ. 4։ իա Ղև. ժդ. 49։ իբ Ղև. ժդ. 21։ իգ Ղև. ժդ. 22։ իդ Ղև. ժդ. 23։ իե Ղև. ժդ. 25։ իզ Ղև. ժդ. 31։ իէ Ղև. ժդ. 32։ իը Ղև. ժդ. 33։ իթ Ղև. ժդ. 34։ լ Ղև. ժդ. 35։ լա Ղև. ժդ. 36։ լբ Ղև. ժդ. 37։ լգ Ղև. ժդ. 38։ լդ Ղև. ժդ. 39։ լե Ղև. ժդ. 40։ լզ Ղև. ժդ. 41։ լէ Ղև. ժդ. 42։ լը Ղև. ժդ. 43։ լթ Ղև. ժդ. 44։ խ Ղև. ժդ. 45։ խա Ղև. ժդ. 46։ խբ Ղև. ժդ. 47։ խգ Ղև. ժդ. 48։ խդ Ղև. ժդ. 49։ խե Ղև. ժդ. 50։ խզ Ղև. ժդ. 51։ խէ Ղև. ժդ. 52։ խը Ղև. ժդ. 53։ խթ Ղև. ժդ. 54։ լ Ղև. ժդ. 55։ լա Ղև. ժդ. 56։ լբ Ղև. ժդ. 57։ լգ Ղև. ժդ. 58։ լդ Ղև. ժդ. 59։ լե Ղև. ժդ. 60։ լզ Ղև. ժդ. 61։ լէ Ղև. ժդ. 62։ լը Ղև. ժդ. 63։ լթ Ղև. ժդ. 64։ խ Ղև. ժդ. 65։ խա Ղև. ժդ. 66։ խբ Ղև. ժդ. 67։ խգ Ղև. ժդ. 68։ խդ Ղև. ժդ. 69։ խե Ղև. ժդ. 70։ խզ Ղև. ժդ. 71։ խէ Ղև. ժդ. 72։ խը Ղև. ժդ. 73։ խթ Ղև. ժդ. 74։ լ Ղև. ժդ. 75։ լա Ղև. ժդ. 76։ լբ Ղև. ժդ. 77։ լգ Ղև. ժդ. 78։ լդ Ղև. ժդ. 79։ լե Ղև. ժդ. 80։ լզ Ղև. ժդ. 81։ լէ Ղև. ժդ. 82։ լը Ղև. ժդ. 83։ լթ Ղև. ժդ. 84։ խ Ղև. ժդ. 85։ խա Ղև. ժդ. 86։ խբ Ղև. ժդ. 87։ խգ Ղև. ժդ. 88։ խդ Ղև. ժդ. 89։ խե Ղև. ժդ. 90։ խզ Ղև. ժդ. 91։ խէ Ղև. ժդ. 92։ խը Ղև. ժդ. 93։ խթ Ղև. ժդ. 94։ լ Ղև. ժդ. 95։ լա Ղև. ժդ. 96։ լբ Ղև. ժդ. 97։ լգ Ղև. ժդ. 98։ լդ Ղև. ժդ. 99։ լե Ղև. ժդ. 100։ լզ Ղև. ժդ. 101։ լէ Ղև. ժդ. 102։ լը Ղև. ժդ. 103։ լթ Ղև. ժդ. 104։ խ Ղև. ժդ. 105։ խա Ղև. ժդ. 106։ խբ Ղև. ժդ. 107։ խգ Ղև. ժդ. 108։ խդ Ղև. ժդ. 109։ խե Ղև. ժդ. 110։ խզ Ղև. ժդ. 111։ խէ Ղև. ժդ. 112։ խը Ղև. ժդ. 113։ խթ Ղև. ժդ. 114։ լ Ղև. ժդ. 115։ լա Ղև. ժդ. 116։ լբ Ղև. ժդ. 117։ լգ Ղև. ժդ. 118։ լդ Ղև. ժդ. 119։ լե Ղև. ժդ. 120։ լզ Ղև. ժդ. 121։ լէ Ղև. ժդ. 122։ լը Ղև. ժդ. 123։ լթ Ղև. ժդ. 124։ խ Ղև. ժդ. 125։ խա Ղև. ժդ. 126։ խբ Ղև. ժդ. 127։ խգ Ղև. ժդ. 128։ խդ Ղև. ժդ. 129։ խե Ղև. ժդ. 130։ խզ Ղև. ժդ. 131։ խէ Ղև. ժդ. 132։ խը Ղև. ժդ. 133։ խթ Ղև. ժդ. 134։ լ Ղև. ժդ. 135։ լա Ղև. ժդ. 136։ լբ Ղև. ժդ. 137։ լգ Ղև. ժդ. 138։ լդ Ղև. ժդ. 139։ լե Ղև. ժդ. 140։ լզ Ղև. ժդ. 141։ լէ Ղև. ժդ. 142։ լը Ղև. ժդ. 143։ լթ Ղև. ժդ. 144։ խ Ղև. ժդ. 145։ խա Ղև. ժդ. 146։ խբ Ղև. ժդ. 147։ խգ Ղև. ժդ. 148։ խդ Ղև. ժդ. 149։ խե Ղև. ժդ. 150։ խզ Ղև. ժդ. 151։ խէ Ղև. ժդ. 152։ խը Ղև. ժդ. 153։ խթ Ղև. ժդ. 154։ լ Ղև. ժդ. 155։ լա Ղև. ժդ. 156։ լբ Ղև. ժդ. 157։ լգ Ղև. ժդ. 158։ լդ Ղև. ժդ. 159։ լե Ղև. ժդ. 160։ լզ Ղև. ժդ. 161։ լէ Ղև. ժդ. 162։ լը Ղև. ժդ. 163։ լթ Ղև. ժդ. 164։ խ Ղև. ժդ. 165։ խա Ղև. ժդ. 166։ խբ Ղև. ժդ. 167։ խգ Ղև. ժդ. 168։ խդ Ղև. ժդ. 169։ խե Ղև. ժդ. 170։ խզ Ղև. ժդ. 171։ խէ Ղև. ժդ. 172։ խը Ղև. ժդ. 173։ խթ Ղև. ժդ. 174։ լ Ղև. ժդ. 175։ լա Ղև. ժդ. 176։ լբ Ղև. ժդ. 177։ լգ Ղև. ժդ. 178։ լդ Ղև. ժդ. 179։ լե Ղև. ժդ. 180։ լզ Ղև. ժդ. 181։ լէ Ղև. ժդ. 182։ լը Ղև. ժդ. 183։ լթ Ղև. ժդ. 184։ խ Ղև. ժդ. 185։ խա Ղև. ժդ. 186։ խբ Ղև. ժդ. 187։ խգ Ղև. ժդ. 188։ խդ Ղև. ժդ. 189։ խե Ղև. ժդ. 190։ խզ Ղև. ժդ. 191։ խէ Ղև. ժդ. 192։ խը Ղև. ժդ. 193։ խթ Ղև. ժդ. 194։ լ Ղև. ժդ. 195։ լա Ղև. ժդ. 196։ լբ Ղև. ժդ. 197։ լգ Ղև. ժդ. 198։ լդ Ղև. ժդ. 199։ լե Ղև. ժդ. 200։ լզ Ղև. ժդ. 201։ լէ Ղև. ժդ. 202։ լը Ղև. ժդ. 203։ լթ Ղև. ժդ. 204։ խ Ղև. ժդ. 205։ խա Ղև. ժդ. 206։ խբ Ղև. ժդ. 207։ խգ Ղև. ժդ. 208։ խդ Ղև. ժդ. 209։ խե Ղև. ժդ. 210։ խզ Ղև. ժդ. 211։ խէ Ղև. ժդ. 212։ խը Ղև. ժդ. 213։ խթ Ղև. ժդ. 214։ լ Ղև. ժդ. 215։ լա Ղև. ժդ. 216։ լբ Ղև. ժդ. 217։ լգ Ղև. ժդ. 218։ լդ Ղև. ժդ. 219։ լե Ղև. ժդ. 220։ լզ Ղև. ժդ. 221։ լէ Ղև. ժդ. 222։ լը Ղև. ժդ. 223։ լթ Ղև. ժդ. 224։ խ Ղև. ժդ. 225։ խա Ղև. ժդ. 226։ խբ Ղև. ժդ. 227։ խգ Ղև. ժդ. 228։ խդ Ղև. ժդ. 229։ խե Ղև. ժդ. 230։ խզ Ղև. ժդ. 231։ խէ Ղև. ժդ. 232։ խը Ղև. ժդ. 233։ խթ Ղև. ժդ. 234։ լ Ղև. ժդ. 235։ լա Ղև. ժդ. 236։ լբ Ղև. ժդ. 237։ լգ Ղև. ժդ. 238։ լդ Ղև. ժդ. 239։ լե Ղև. ժդ. 240։ լզ Ղև. ժդ. 241։ լէ Ղև. ժդ. 242։ լը Ղև. ժդ. 243։ լթ Ղև. ժդ. 244։ խ Ղև. ժդ. 245։ խա Ղև. ժդ. 246։ խբ Ղև. ժդ. 247։ խգ Ղև. ժդ. 248։ խդ Ղև. ժդ. 249։ խե Ղև. ժդ. 250։ խզ Ղև. ժդ. 251։ խէ Ղև. ժդ. 252։ խը Ղև. ժդ. 253։ խթ Ղև. ժդ. 254։ լ Ղև. ժդ. 255։ լա Ղև. ժդ. 256։ լբ Ղև. ժդ. 257։ լգ Ղև. ժդ. 258։ լդ Ղև. ժդ. 259։ լե Ղև. ժդ. 260։ լզ Ղև. ժդ. 261։ լէ Ղև. ժդ. 262։ լը Ղև. ժդ. 263։ լթ Ղև. ժդ. 264։ խ Ղև. ժդ. 265։ խա Ղև. ժդ. 266։ խբ Ղև. ժդ. 267։ խգ Ղև. ժդ. 268։ խդ Ղև. ժդ. 269։ խե Ղև. ժդ. 270։ խզ Ղև. ժդ. 271։ խէ Ղև. ժդ. 272։ խը Ղև. ժդ. 273։ խթ Ղև. ժդ. 274։ լ Ղև. ժդ. 275։ լա Ղև. ժդ. 276։ լբ Ղև. ժդ. 277։ լգ Ղև. ժդ. 278։ լդ Ղև. ժդ. 279։ լե Ղև. ժդ. 280։ լզ Ղև. ժդ. 281։ լէ Ղև. ժդ. 282։ լը Ղև. ժդ. 283։ լթ Ղև. ժդ. 284։ խ Ղև. ժդ. 285։ խա Ղև. ժդ. 286։ խբ Ղև. ժդ. 287։ խգ Ղև. ժդ. 288։ խդ Ղև. ժդ. 289։ խե Ղև. ժդ. 290։ խզ Ղև. ժդ. 291։ խէ Ղև. ժդ. 292։ խը Ղև. ժդ. 293։ խթ Ղև. ժդ. 294։ լ Ղև. ժդ. 295։ լա Ղև. ժդ. 296։ լբ Ղև. ժդ. 297։ լգ Ղև. ժդ. 298։ լդ Ղև. ժդ. 299։ լե Ղև. ժդ. 300։ լզ Ղև. ժդ. 301։ լէ Ղև. ժդ. 302։ լը Ղև. ժդ. 303։ լթ Ղև. ժդ. 304։ խ Ղև. ժդ. 305։ խա Ղև. ժդ. 306։ խբ Ղև. ժդ. 307։ խգ Ղև. ժդ. 308։ խդ Ղև. ժդ. 309։ խե Ղև. ժդ. 310։ խզ Ղև. ժդ. 311։ խէ Ղև. ժդ. 312։ խը Ղև. ժդ. 313։ խթ Ղև. ժդ. 314։ լ Ղև. ժդ. 315։ լա Ղև. ժդ. 316։ լբ Ղև. ժդ. 317։ լգ Ղև. ժդ. 318։ լդ Ղև. ժդ. 319։ լե Ղև. ժդ. 320։ լզ Ղև. ժդ. 321։ լէ Ղև. ժդ. 322։ լը Ղև. ժդ. 323։ լթ Ղև. ժդ. 324։ խ Ղև. ժդ. 325։ խա Ղև. ժդ. 326։ խբ Ղև. ժդ. 327։ խգ Ղև. ժդ. 328։ խդ Ղև. ժդ. 329։ խե Ղև. ժդ. 330։ խզ Ղև. ժդ. 331։ խէ Ղև. ժդ. 332։ խը Ղև. ժդ. 333։ խթ Ղև. ժդ. 334։ լ Ղև. ժդ. 335։ լա Ղև. ժդ. 336։ լբ Ղև. ժդ. 337։ լգ Ղև. ժդ. 338։ լդ Ղև. ժդ. 339։ լե Ղև. ժդ. 340։ լզ Ղև. ժդ. 341։ լէ Ղև. ժդ. 342։ լը Ղև. ժդ. 343։ լթ Ղև. ժդ. 344։ խ Ղև. ժդ. 345։ խա Ղև. ժդ. 346։ խբ Ղև. ժդ. 347։ խգ Ղև. ժդ. 348։ խդ Ղև. ժդ. 349։ խե Ղև. ժդ. 350։ խզ Ղև. ժդ. 351։ խէ Ղև. ժդ. 352։ խը Ղև. ժդ. 353։ խթ Ղև. ժդ. 354։ լ Ղև. ժդ. 355։ լա Ղև. ժդ. 356։ լբ Ղև. ժդ. 357։ լգ Ղև. ժդ. 358։ լդ Ղև. ժդ. 359։ լե Ղև. ժդ. 360։ լզ Ղև. ժդ. 361։ լէ Ղև. ժդ. 362։ լը Ղև. ժդ. 363։ լթ Ղև. ժդ. 364։ խ Ղև. ժդ. 365։ խա Ղև. ժդ. 366։ խբ Ղև. ժդ. 367։ խգ Ղև. ժդ. 368։ խդ Ղև. ժդ. 369։ խե Ղև. ժդ. 370։ խզ Ղև. ժդ. 371։ խէ Ղև. ժդ. 372։ խը Ղև. ժդ. 373։ խթ Ղև. ժդ. 374։ լ Ղև. ժդ. 375։ լա Ղև. ժդ. 376։ լբ Ղև. ժդ. 377։ լգ Ղև. ժդ. 378։ լդ Ղև. ժդ. 379։ լե Ղև. ժդ. 380։ լզ Ղև. ժդ. 381։ լէ Ղև. ժդ. 382։ լը Ղև. ժդ. 383։ լթ Ղև. ժդ. 384։ խ Ղև. ժդ. 385։ խա Ղև. ժդ. 386։ խբ Ղև. ժդ. 387։ խգ Ղև. ժդ. 388։ խդ Ղև. ժդ. 389։ խե Ղև. ժդ. 390։ խզ Ղև. ժդ. 391։ խէ Ղև. ժդ. 392։ խը Ղև. ժդ. 393։ խթ Ղև. ժդ. 394։ լ Ղև. ժդ. 395։ լա Ղև. ժդ. 396։ լբ Ղև. ժդ. 397։ լգ Ղև. ժդ. 398։ լդ Ղև. ժդ. 399։ լե Ղև. ժդ. 400։ լզ Ղև. ժդ. 401։ լէ Ղև. ժդ. 402։ լը Ղև. ժդ. 403։ լթ Ղև. ժդ. 404։ խ Ղև. ժդ. 405։ խա Ղև. ժդ. 406։ խբ Ղև. ժդ. 407։ խգ Ղև. ժդ. 408։ խդ Ղև. ժդ. 409։ խե Ղև. ժդ. 410։ խզ Ղև. ժդ. 411։ խէ Ղև. ժդ. 412։ խը Ղև. ժդ. 413։ խթ Ղև. ժդ. 414։ լ Ղև. ժդ. 415։ լա Ղև. ժդ. 416։ լբ Ղև. ժդ. 417։ լգ Ղև. ժդ. 418։ լդ Ղև. ժդ. 419։ լե Ղև. ժդ. 420։ լզ Ղև. ժդ. 421։ լէ Ղև. ժդ. 422։ լը Ղև. ժդ. 423։ լթ Ղև. ժդ. 424։ խ Ղև. ժդ. 425։ խա Ղև. ժդ. 426։ խբ Ղև. ժդ. 427։ խգ Ղև. ժդ. 428։ խդ Ղև. ժդ. 429։ խե Ղև. ժդ. 430։ խզ Ղև. ժդ. 431։ խէ Ղև. ժդ. 432։ խը Ղև. ժդ. 433։ խթ Ղև. ժդ. 434։ լ Ղև. ժդ. 435։ լա Ղև. ժդ. 436։ լբ Ղև. ժդ. 437։ լգ Ղև. ժդ. 438։ լդ Ղև. ժդ. 439։ լե Ղև. ժդ. 440։ լզ Ղև. ժդ. 441։ լէ Ղև. ժդ. 442։ լը Ղև. ժդ. 443։ լթ Ղև. ժդ. 444։ խ Ղև. ժդ. 445։ խա Ղև. ժդ. 446։ խբ Ղև. ժդ. 447։ խգ Ղև. ժդ. 448։ խդ Ղև. ժդ. 449։ խե Ղև. ժդ. 450։ խզ Ղև. ժդ. 451։ խէ Ղև. ժդ. 452։ խը Ղև. ժդ. 453։ խթ Ղև. ժդ. 454։ լ Ղև. ժդ. 455։ լա Ղև. ժդ. 456։ լբ Ղև. ժդ. 457։ լգ Ղև. ժդ. 458։ լդ Ղև. ժդ. 459։ լե Ղև. ժդ. 460։ լզ Ղև. ժդ. 461։ լէ Ղև. ժդ. 462։ լը Ղև. ժդ. 463։ լթ Ղև. ժդ. 464։ խ Ղև. ժդ. 465։ խա Ղև. ժդ. 466։ խբ Ղև. ժդ. 467։ խգ Ղև. ժդ. 468։ խդ Ղև. ժդ. 469։ խե Ղև. ժդ. 470։ խզ Ղև. ժդ. 471։ խէ Ղև. ժդ. 472։ խը Ղև. ժդ. 473։ խթ Ղև. ժդ. 474։ լ Ղև. ժդ. 475։ լա Ղև. ժդ. 476։ լբ Ղև. ժդ. 477։ լգ Ղև. ժդ. 478։ լդ Ղև. ժդ. 479։ լե Ղև. ժդ. 480։ լզ Ղև. ժդ. 481։ լէ Ղև. ժդ. 482։ լը Ղև. ժդ. 483։ լթ Ղև. ժդ. 484։ խ Ղև. ժդ. 485։ խա Ղև. ժդ. 486։ խբ Ղև. ժդ. 487։ խգ Ղև. ժդ. 488։ խդ Ղև. ժդ. 489։ խե Ղև. ժդ. 490։ խզ Ղև. ժդ. 491։ խէ Ղև. ժդ. 492։ խը Ղև. ժդ. 493։ խթ Ղև. ժդ. 494։ լ Ղև. ժդ. 495։ լա Ղև. ժդ. 496։ լբ Ղև. ժդ. 497։ լգ Ղև. ժդ. 498։ լդ Ղև. ժդ. 499։ լե Ղև. ժդ. 500։ լզ Ղև. ժդ. 501։ լէ Ղև. ժդ. 502։ լը Ղև. ժդ. 503։ լթ Ղև. ժդ. 504։ խ Ղև. ժդ. 505։ խա Ղև. ժդ. 506։ խբ Ղև. ժդ. 507։ խգ Ղև. ժդ. 508։ խդ Ղև. ժդ. 509։ խե Ղև. ժդ. 510։ խզ Ղև. ժդ. 511։ խէ Ղև. ժդ. 512։ խը Ղև. ժդ. 513։ խթ Ղև. ժդ. 514։ լ Ղև. ժդ. 515։ լա Ղև. ժդ. 516։ լբ Ղև. ժդ. 517։ լգ Ղև. ժդ. 518։ լդ Ղև. ժդ. 519։ լե Ղև. ժդ. 520։ լզ Ղև. ժդ. 521։ լէ Ղև. ժդ. 522։ լը Ղև. ժդ. 523։ լթ Ղև. ժդ. 524։ խ Ղև. ժդ. 525։ խա Ղև. ժդ. 526։ խբ Ղև. ժդ. 527։ խգ Ղև. ժդ. 528։ խդ Ղև. ժդ. 529։ խե Ղև. ժդ. 530։ խզ Ղև. ժդ. 531։ խէ Ղև. ժդ. 532։ խը Ղև. ժդ. 533։ խթ Ղև. ժդ. 534։ լ Ղև. ժդ. 535։ լա Ղև. ժդ. 536։ լբ Ղև. ժդ. 537։ լգ Ղև. ժդ. 538։ լդ Ղև. ժդ. 539։ լե Ղև. ժդ. 540։ լզ Ղև. ժդ. 541։ լէ Ղև. ժդ. 542։ լը Ղև. ժդ. 543։ լթ Ղև. ժդ. 544։ խ Ղև. ժդ. 545։ խա Ղև. ժդ. 546։ խբ Ղև. ժդ. 547։ խգ Ղև. ժդ. 548։ խդ Ղև. ժդ. 549։ խե Ղև. ժդ. 550։ խզ Ղև. ժդ. 551։ խէ Ղև. ժդ. 552։ խը Ղև. ժդ. 553։ խթ Ղև. ժդ. 554։ լ Ղև. ժդ. 555։ լա Ղև. ժդ. 556։ լբ Ղև. ժդ. 557։ լգ Ղև. ժդ. 558։ լդ Ղև. ժդ. 559։ լե Ղև. ժդ. 560։ լզ Ղև. ժդ. 561։ լէ Ղև. ժդ. 562։ լը Ղև. ժդ. 563։ լթ Ղև. ժդ. 564։ խ Ղև. ժդ. 565։ խա Ղև. ժդ. 566։ խբ Ղև. ժդ. 567։ խգ Ղև. ժդ. 568։ խդ Ղև. ժդ. 569։ խե Ղև. ժդ. 570։ խզ Ղև. ժդ. 571։ խէ Ղև. ժդ. 572։ խը Ղև. ժդ. 573։ խթ Ղև. ժդ. 574։ լ Ղև. ժդ. 575։ լա Ղև. ժդ. 576։ լբ Ղև. ժդ. 577։ լգ Ղև. ժդ. 578։ լդ Ղև. ժդ. 579։ լե Ղև. ժդ. 580։ լզ Ղև. ժդ. 581։ լէ Ղև. ժդ. 582։ լը Ղև. ժդ. 583։ լթ Ղև. ժդ. 584։ խ Ղև. ժդ. 585։ խա Ղև. ժդ. 586։ խբ Ղև. ժդ. 587։ խգ Ղև. ժդ. 588։ խդ Ղև. ժդ. 589։ խե Ղև. ժդ. 590։ խզ Ղև. ժդ. 591։ խէ Ղև. ժդ. 592։ խը Ղև. ժդ. 593։ խթ Ղև. ժդ. 594։ լ Ղև. ժդ. 595։ լա Ղև. ժդ. 596։ լբ Ղև. ժդ. 597։ լգ Ղև. ժդ. 598։ լդ Ղև. ժդ. 599։ լե Ղև. ժդ. 600։ լզ Ղև. ժդ. 601։ լէ Ղև. ժդ. 602։ լը Ղև. ժդ. 603։ լթ Ղև. ժդ. 604։ խ Ղև. ժդ. 605։ խա Ղև. ժդ. 606։ խբ Ղև. ժդ. 607։ խգ Ղև. ժդ. 608։ խդ Ղև. ժդ. 609։ խե Ղև. ժդ. 610։ խզ Ղև. ժդ. 611։ խէ Ղև. ժդ. 612։ խը Ղև. ժդ. 613։ խթ Ղև. ժդ. 614։ լ Ղև. ժդ. 615։ լա Ղև. ժդ. 616։ լբ Ղև. ժդ. 617։ լգ Ղև. ժդ. 618։ լդ Ղև. ժդ. 619։ լե Ղև. ժդ. 620։ լզ Ղև. ժդ. 621։ լէ Ղև. ժդ. 622։ լը Ղև. ժդ. 623։ լթ Ղև. ժդ. 624։ խ Ղև. ժդ. 625։ խա Ղև. ժդ. 626։ խբ Ղև. ժդ. 627։ խգ Ղև. ժդ. 628։ խդ Ղև. ժդ. 629։ խե Ղև. ժդ. 630։ խզ Ղև. ժդ. 631։ խէ Ղև. ժդ. 632։ խը Ղև. ժդ. 633։ խթ Ղև. ժդ. 634։ լ Ղև. ժդ. 635։ լա Ղև. ժդ. 636։ լբ Ղև. ժդ. 637։ լգ Ղև. ժդ. 638։ լդ Ղև. ժդ. 639։ լե Ղև. ժդ. 640։ լզ Ղև. ժդ. 641։ լէ Ղև. ժդ. 642։ լը Ղև. ժդ. 643։ լթ Ղև. ժդ. 644։ խ Ղև. ժդ. 645։ խա Ղև. ժդ. 646։ խբ Ղև. ժդ. 647։ խգ Ղև. ժդ. 648։ խդ Ղև. ժդ. 649։ խե Ղև. ժդ. 650։ խզ Ղև. ժդ. 651։ խէ Ղև. ժդ. 652։ խը Ղև. ժդ. 653։ խթ Ղև. ժդ. 654։ լ Ղև. ժդ. 655։ լա Ղև. ժդ. 656։ լբ Ղև. ժդ. 657։ լգ Ղև. ժդ. 658։ լդ Ղև. ժդ. 659։ լե Ղև. ժդ. 660։ լզ Ղև. ժդ. 661։ լէ Ղև. ժդ. 662։ լը Ղև. ժդ. 663։ լթ Ղև. ժդ. 664։ խ Ղև. ժդ. 665։ խա Ղև. ժդ. 666։ խբ Ղև. ժդ. 667։ խգ Ղև. ժդ. 668։ խդ Ղև. ժդ. 669։ խե Ղև. ժդ. 670։ խզ Ղև. ժդ. 671։ խէ Ղև. ժդ. 672։ խը Ղև. ժդ. 673։ խթ Ղև. ժդ. 674։ լ Ղև. ժդ. 675։ լա Ղև. ժդ. 676։ լբ Ղև. ժդ. 677։ լգ Ղև. ժդ. 678։ լդ Ղև. ժդ. 679։ լե Ղև. ժդ. 680։ լզ Ղև. ժդ. 681։ լէ Ղև. ժդ. 682։ լը Ղև. ժդ. 683։ լթ Ղև. ժդ. 684։ խ Ղև. ժդ. 685։ խա Ղև. ժդ. 686։ խբ Ղև. ժդ. 687։ խգ Ղև. ժդ. 688։ խդ Ղև. ժդ. 689։ խե Ղև. ժդ. 690։ խզ Ղև. ժդ. 691։ խէ Ղև. ժդ. 692։ խը Ղև. ժդ. 693։ խթ Ղև. ժդ. 694։ լ Ղև. ժդ. 695։ լա Ղև. ժդ. 696։ լբ Ղև. ժդ. 697։ լգ Ղև. ժդ. 698։ լդ Ղև. ժդ. 699։ լե Ղև. ժդ. 700։ լզ Ղև. ժդ. 701։ լէ Ղև. ժդ. 702։ լը Ղև. ժդ. 703։ լթ Ղև. ժդ. 704։ խ Ղև. ժդ. 705։ խա Ղև. ժդ. 706։ խբ Ղև. ժդ. 707։ խգ Ղև. ժդ. 708։ խդ Ղև. ժդ. 709։ խե Ղև. ժդ. 710։ խզ Ղև. ժդ. 711։ խէ Ղև. ժդ. 712։ խը Ղև. ժդ. 713։ խթ Ղև. ժդ. 714։ լ Ղև. ժդ. 715։ լա Ղև. ժդ. 716։ լբ Ղև. ժդ. 717։ լգ Ղև. ժդ. 718։ լդ Ղև. ժդ. 719։ լե Ղև. ժդ. 720։ լզ Ղև. ժդ. 721։ լէ Ղև. ժդ. 722։ լը Ղև. ժդ. 723։ լթ Ղև. ժդ. 724։ խ Ղև. ժդ. 725։ խա Ղև. ժդ. 726։ խբ Ղև. ժդ. 727։ խգ Ղև. ժդ. 728։ խդ Ղև. ժդ. 729։ խե Ղև. ժդ. 730։ խզ Ղև. ժդ. 731։ խէ Ղև. ժդ. 732։ խը Ղև. ժդ. 733։ խթ Ղև. ժդ. 734։ լ Ղև. ժդ. 735։ լա Ղև. ժդ. 736։ լբ Ղև. ժդ. 737։ լգ Ղև. ժդ. 738։ լդ Ղև. ժդ. 739։ լե Ղև. ժդ. 740։ լզ Ղև. ժդ. 741։ լէ Ղև. ժդ. 742։ լը Ղև. ժդ. 743։ լթ Ղև. ժդ. 744։ խ Ղև. ժդ. 745։ խա Ղև. ժդ. 746։ խբ Ղև. ժդ. 747։ խգ Ղև. ժդ. 748։ խդ Ղև. ժդ. 749։ խե Ղև. ժդ. 750։ խզ Ղև. ժդ. 751։ խէ Ղև. ժդ. 752։ խը Ղև. ժդ. 753։ խթ Ղև. ժդ. 754։ լ Ղև. ժդ. 755։ լա Ղև. ժդ. 756։ լբ Ղև. ժդ. 757։ լգ Ղև. ժդ. 758։ լդ Ղև. ժդ. 759։ լե Ղև. ժդ. 760։ լզ Ղև. ժդ. 761։ լէ Ղև. ժդ. 762։ լը Ղև. ժդ. 763։ լթ Ղև. ժդ. 764։ խ Ղև. ժդ. 765։ խա Ղև. ժդ. 766։ խբ Ղև. ժդ. 767։ խգ Ղև. ժդ. 768։ խդ Ղև. ժդ. 769։ խե Ղև. ժդ. 770։ խզ Ղև. ժդ. 771։ խէ Ղև. ժդ. 772։ խը Ղև. ժդ. 773։ խթ Ղև. ժդ. 774։ լ Ղև. ժդ. 775։ լա Ղև. ժդ. 776։ լբ Ղև. ժդ. 777։ լգ Ղև. ժդ. 778։ լդ Ղև. ժդ. 779։ լե Ղև. ժդ. 780։ լզ Ղև. ժդ. 781։ լէ Ղև. ժդ. 782։ լը Ղև. ժդ. 783։ լթ Ղև. ժդ. 784։ խ Ղև. ժդ. 785։ խա Ղև. ժդ. 786։ խբ Ղև. ժդ. 787։ խգ Ղև. ժդ. 788։ խդ Ղև. ժդ

մաքրութեան. Քանզի որպէսզի իր լսեցողներն պիտի լսուին։ ու մաքրութեան Քանզին դպչողը
22 մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։ եւ Հանմանքուր անձը ինչ բանի որ դպչի, ան ալ անմաքուր պիտի ըլլայ։ ու Հանոր դպչող Հոգ մարդը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։

ԳԼ։ Ի

1 Իսրայէլի որդիքը մեն կամ գան։ ու Հոն Մարիամ կը մեռնի։ ու Քաղաքի Համար ազատնի կ'ընեն։ 7 Մովսես ժայռին դարձնելով Մերիպայի մէջ ջուր կը բղխեցնէ։ 14 Մովսես կապեն գեղացիներ կը իրենէ եղբոր թագաւորին խնդրելով անցի որ իր սահմանին անցնելու Համար ազատ Իսրայելին։ բայց ան խնդիրքը չընդունուիր։ 22 Ու Հոնկան Հարոն մեռնի վրայ քահանայութիւնը իր որդւոյն Եղիազարին կը յանձնէ։ ու իջնը Հոն կը մեռնի։

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը մինչև անապատը եկան առջի ամսուն, ու ժողովուրդը կապեցան մէջ իջնան ըրան։ և Մարիամ Հոն վախճանեցաւ։ ու Հոն թաղուեցաւ։
2 Ու ժողովքին Խնդը ջուր չկար։ Հոս Մովսէսին և Ահարոնին վրայ Հաւաքուեցան։ եւ ժողովուրդը Մովսէսին Հետ վիճեցով խօսեցան ու ըսին, երանի թէ մենք ալ մեռնէինք Տէրոջը մեր եղբայրները մեռան Տէրոջը առ
4 ջևը։ եւ ինչո՞ւ Տէրոջը ժողովուրդը սա անապատը բերիք, որ մենք ու մեր անասուններըը
5 Հոս մեռնինք։ եւ ինչո՞ւ մեզ եգիպտոսէն Հանեցիք՝ մեզ սա գէշ տեղը բերելու Համար։ Հոս ոչ սերմ ցանելը տեղ է, ոչ ալ թզենիներու ու ազդեներու և նռնիներու։ խմելու ջուր
6 անգամ չկայ։ Եւ Մովսես ու Ահարոն ժողովքին առջևէն Խնդը ժողովքի խորանին դուռը գացին, ու երեսնց երեսին վրայ ինկան։ և Տէրոջը փառքը անոնց երևցաւ։
7 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով,
8 Գաւազանը առ, ու ժողովքը ժողվէ դուն ու քու եղբայրդ Ահարոն, և անոնց աչքերուն առջևը խօսեցէք ապառաժին, ու իր ջուրը պիտի տայ։ և դուն ապառաժէն ջուր պիտի Հանես անոնց, ու ժողովքին և անոնց
9 անասուններուն խմցնես։ Եւ Մովսես առաւ գաւազանը Տէրոջը առջևէն, ինչպես որ իրեն
10 պատուիրեց։ Եւ Մովսես ու Ահարոն ժողովքը ապառաժին առջևը ժողվեցին։ և ըսաւ անոնց, Լսեցէք հիմա, ով ապստամբներ,
11 Հնգի մը ապառաժէն ջուր Հանենք։ Եւ Մովսես իր ձեռքը վերցուց, ու գաւազանը երկու

3 ԵՒԴ։ ր։ 13։
4 Գ.Ա. ։ Յե. ։ 5։
— Գ.Ա. ։ ի։ 36։
5 Եզ։ Յե. ։ 20։ Գ.Ա. ։ Իգ. ։ 59։
6 Եզ։ Յե. ։ 1։ Գ.Ա. ։ Յգ. ։ 2։
7 Գ.Ա. ։ Յգ. ։ 39։ 41։
8 Եզ։ Յե. ։ 8։ Գ.Ա. ։ Յգ. ։ 50։
9 Եզ։ Յե. ։ 5։
10 Գ.Ա. ։ Յգ. ։ 10։
Եզ։ Յե. ։ 3։
11 Գ.Ա. ։ Յգ. ։ 2։ Յգ. ։ 4։ 22։ 45։
12 Գ.Ա. ։ Յգ. ։ 10։
Եզ։ Յե. ։ 5։
Ղեւ.Թ. ։ 12։ Պաղ. ։ 5։ 15։ 16։ Ես. ։ 41։ Յգ. ։ 25։ Յէ. ։ 20։ Իզ. ։ 21։
13 Գ.Ա. ։ Ժ. ։ 10։
Պաղ. ։ 33։
14 Եզ։ Յե. ։ 6։ Օբ. ը։ 15։ — Պար. ։ 4։ Եզ։ ԽԶ. ։ 14։ Օբ. ա։ 32։ գ։ 26։ ը։ 51։
15 Գ.Ա. ։ Ժ. ։ 3։ Եզեկ. ի։ 41։ Յգ. ։ 25։ Յէ. ։ 18։ — Պետ. ։ գ։ 15։
16 Եբէր։ արձակ։

անգամ ապառաժին գարկաւ։ և Հանասօքն ջուր եկաւ, և ժողովքը ու անոնց անասունները խմեցին։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին, Որովհետև Հիմի չհաւատացիք Իսրայէլի սրտ։ որ աչքերուն առջևը չիս ©փառաւորեցուր, անոր Համար սա ժողովուրդը դուք պիտի չտանիք այն երկիրը՝ որն որ անոնց տուի։
13 Մերիպայի ջուրը սա է։ վասն զի Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դէմ վիճեցան, և ինքը փառաւորուեցաւ անոնց մէջ։
14 Եւ Մովսես կապեանէն դեսպաններ խրկեց եդոմի թագաւորին — ըսաւ, Ալեքսա կ'ըսէ քու եղբայրդ Իսրայէլ, Դուն պատահած
15 բոլոր նեղութիւնը գիտես։ Հինգպէս մեր Հայրերը եգիպտոս իջան, Ու մենք երկարժամանակ մէջ տաս տարի։ Ու եգիպտացիք չարչարեցին մեզ ու մեր Հայրերը։ Եւ երբ մենք Տէրոջը աղաղակեցինք, ան մեր ձայնը։ և Հրեշտակ մը խրկեց, ու մեզ եգիպտոսէն Հանեց։ և ահա մենք քու սահմանիդ Ծայրի կանք
17 գէս քաղքին մէջն ենք։ Շնորհք ըրէ՝ անցնինք քու երկրիդ։ պատերէն ու այգիներէն պիտի չանցնինք, և Հորերէն ջուր պիտի չըխմենք։ արքունական ճամբաէն պիտի երթանք, ալ կամ Ձախ կողմը պիտի չխոտորինք։
18 մինչև որ քու սահմանիդ անցնինք։ Եւ Եդոմ ըսաւ անոր, Չիմ երկրէս պիտի չանցնես, ապա թէ ոչ սրով քու գէմդ կ'ելլեմ։
19 Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին անոր, Մենք մեծ ճամբայէն կ'անցնինք, և թէ որ ես ու մեր անասուններս քու ջուրդ խմենք, Հանոր գինը կը Հատուցանեմ։ առանց ուրիշ բան մը
20 ընելու իմ ոտքերնիս կ'անցնեմ։ Եւ անկնա ըսաւ, Պիտի չանցնիս։ և եդոմ մեծ բազմութիւնով ու Հզօր ձեռքով անոնց դէմ եկաւ։
21 Ալսպէս եդոմ իր սահմանէն Իսրայէլին ճամբայ տալ չուզեց։ ուստի Իսրայէլ Հեռացաւ անկէ։
22 Եւ Կադեսէն չուեցին, ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Հոր լերը եկան։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Հոր լերը եդոմի երկրին սահմանին քովը ըսելով,
24 Ահարոն իր ժողովուրդին պիտի Հաւաքուի։ քանզի Մերիպայի ջուրին քովը իմ Հրամանիս դէմ ապստամբեցիք ընդհանուր պիտի չմտնէ ան երկիրը՝ որն որ Իս-
25 րայէլի որդւոցը տուի։ Ահարոնը ու անոր

3 Եւ։ Յե. ։ 7։ Օբ. Լգ։ 8։ Պաղ. գէ։ 8։ Յգ. ։ 38։ Եւ։
4 Ես. ։ 11։ Եւ։ Օբ. Խ։ 9։ Գաղ. ։ 19։
5 Ես. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
6 Եզ։ Յե. ։ 14։ Օբ. ը։ 19։
7 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
8 Եզ։ Յե. ։ 23։ Օբ. ը։ 27։
9 Եզ։ Յե. ։ 24։ Օբ. ը։ 27։
10 Եզ։ Յե. ։ 22։ Եբէր։ Խ.Ե.Ժ.
11 Եզ։ Յե. ։ 6։ Օբ. ը։ 28։ Գաղ. ։ 17։
12 Եզ։ Յե. ։ 40։ Եզ։ ա։ 11։ Եւ։ Օբ. Խ։ 9։ Գաղ. ։ 19։
13 Եզ։ Յե. ։ 32։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
14 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
15 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
16 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
17 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
18 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
19 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
20 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
21 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
22 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
23 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
24 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
25 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։

1 Եզ։ Յե. ։ 40։ Եզ։ ա։ 11։ Եւ։ Օբ. Խ։ 9։ Գաղ. ։ 19։
2 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
3 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
4 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
5 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
6 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
7 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
8 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
9 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
10 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
11 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
12 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
13 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
14 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
15 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
16 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։
17 Եզ։ Յե. ։ 22։ Յգ. ։ 7։ Յգ. ։ 19։ Յգ. ։ 20։ Յէ. ։ 8։

որփին եղիազարը առ, ու Հովը լեռը հանել
26 զանոնք։ Եւ Աֆարոնը իր զգեստներէն մեր-
կացուր, ու անոր որդւոյն եղիազարին հագ-
ցուր զանոնք։ Ինչպէս որ Աֆարոն իր ծնո-
27 ղըն պիտի խառնուի, ան ալ անոնք։ Եւ
Մովսես ՏԷրոջը պատուիրածին պէս բրաւ.
ու բոլոր ժողովքին աչքին առջեւը Հովը լեռը
28 եկան։ Եւ Մովսես մերկացուց Աֆարոնը իր
զգեստներէն, ու անոր որդւոյն եղիազարին
հագցուց զանոնք։ և Աֆարոն հոն լեռանը
գլուխը մեռաւ։ ու Մովսես և եղիազար լեռ-
29 ներէն իջան։ Եւ երբ բոլոր ժողովքը տեսան որ
Աֆարոն մեռաւ, իսրայէլի բոլոր տունը Աֆա-
րոնին համար ներսեան օր լացին։

ԳԼ· ԻԱ.

1 Իսրայէլ քիչ մը միտս քաշելով՝ գեռնագիրները կը լսէին
Հարիսի մէջ։ և ժողովրդը պատրաստ ընելուն համար կը
գայ, սէյրով կը վերադառնայ։ ու երբը գընդակով պիտի ա-
ձին միջոցով կ՚ապահ առ հարուածին։ 10 Իսրայէլացւոց
այն և այլ ձամբորդութիւններըն։ 21 Սիհոն թագաւորը պա-
տերազմով առնոց վրայ կու գայ։ ու կը յաղթահ։ 33 Նոյն
պես ալ Ովգ թագաւորը։

1 Եւ հարաւային կողմը բնակող Հրագի Ֆա-
նասացի թագաւորը լսելով որ Իսրայէլ Ա-
րիմի ճամբայէն կու գայ, Իսրայէլին հետ
պատերազմեցաւ, և անոնցմէ գերիներ առաւ։
2 Եւ Իսրայէլ ուխտ բրաւ Տէրոջը իսկ ձեւ.բս մնասնես,
թէ որ աս ժողովուրդը իմ ձեռքս մատնես,
անոնց քաղաքները ՀՈՐՄԱՅԻՆ պիտի կործան-
3 ցընեմ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին ձայնը լսեց,
ու Քանանացիները Հոր ձեռք մատնեց։ և Ի-
րենք բոլորովին կործանեցաւ զանոնք ու անոնց
քաղաքները, և ան տեղին անունը ՀՕՐՄԱ
գրաւ։
4 Ու ՆԷղովմի երկրին բարբառէն անցնել-
լով՝ Հովը լեռնէն կարմիր ծովուն ճամբան
չուեցին։ ու ճամբուն մէջ ժողովուրդին Խոր-
5 ար նեղացաւ։ Եւ ժողովուրդը Աստուծոյ
դէմ ու Մովսէսին դէմ խօսեցան ըսելով, Ին-
չո՞ւ մեզ եղիպտոսէն հանեցիք՝ որ անապա-
տին մէջ մեռնինք։ քանզի հաց չկայ, ջուր
չկայ։ և հոս չնչին հացէն մեր սիրտը զզուած
6 է։ Եւ Տէրը ժողովուրդին վրայ Հրկզող օձեր
խրկեց, ու խածին ժողովուրդը, անոնցմէ որ
7 Իսրայէլէն հոս ժողովուրդ մեռաւ։ Եւ ժո-
ղովուրդը Մովսէսին եկան ու ըսին, Մեղքով
դէմ ու քեզի դէմ խօսելնիս մեղանչեցինք։
Հայցէք Տէրոջմէ՝ որ մեր վրայէն օձերը
վերցնէ։ և Մովսես ժողովուրդին համար
8 աղաչեց։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Քեզի

կիզող օձ մը չընես, ու զանիկա ձողի մը վը-
րայ դիր։ և ըլլայ թէ ով որ խածնուի անոր
9 նայի ու ապրի։ Եւ Մովսես պղնձէ օձ մը
չընեց, ու զանիկա ձողի մը վրայ դրաւ։ և
եղաւ որ օձ մը երբոր մարդ մը խածնէր,
անիկա պղնձէ օձին նայածին պէս կ՚առող-
ջանար։
10 Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին, ու Ովթով-
11 թի մէջ իջևան բրին։ Եւ Ովթովթէն չուեցին,
ու Իյէաբարիմի մէջ դէպ ի արեւելեան կող-
մը Մոաբին դիմացի անապատին մէջ իջևան
12 բրին։ Անկէ չուեցին և Զարեդ ձորին
մէջ իջևան բրին։
13 Անկէ չուեցին, ու իջևան բրին Առնոնին
մէկալ կողմն ան անապատին մէջ որ Ամո-
րհացւոց սահմանէն կ՚ելլէ։ ինչու որ Առնոն
Մոաբացւոց սահմանն է, Մոաբացւոց ու
14 Ամորհացւոց միջտեղը։ Ինոր համար Տէրոջը
պատերազմներուն գրքին մէջ կ՚ըսուի,

Սոփային մէջ վահեպը,
Ու Առնոնին գետերը,
15 Եւ Արին կեցած տեղը վազող
Ու Մոաբին սահմանը կայացող
Գետերուն լռնտանքը։

16 Եւ անկէ Զբէերը եկան։ աս ան Էրհոն է
որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսին, Ժո-
ղովուրդը ժողվի, ու ես անոնց Ջուր պիտի
17 տամ։ Այնատենը Իսրայէլ աս երգը երգեց։

Ով հոր, բղխէ։ երգեցէք անոր։
18 Հորը իշխանները փորեցին,
Ժողովուրդին ազնւականները Օրէնա-
գրին Տիմնեռովը
Իրենց գաւազաններովը փորեցին ան։

19 Եւ անապատէն գէպ ի Մաթթանա, Ու
Մաթթանայէն գէպ ի Նաալիէլ, ու Նաալիէլ
20 էն գէպ ի Բամոթ, Եւ Բամոթէն Մոաբի
դաշտին մէջ գտնվ ի Պեսգան լեռնին գագաթը
գոյին գագաթը նայող Փաս-
21 գային գագաթը։ Եւ Իսրայէլ հեսբոնին Ամորհա-
22 ցւոց Սիհոն թագաւորին՝ ըսելով, Թող երկ-
րէդ անցնինք։ արտի կամ այգիի մէջ չենք
մտներ, հորի ջուրէն չենք խմեր։ մենք քա-
նապատ անցնելնիս արքունական ճամբա-
23 յէն կ՚երթանք։ Նա Սիհոն իր սահմանէն
ճամբայ չտուաւ Իսրայէլին։ հապա Սիհոն իր
բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, և գէպ ի անա-
պատը Իսրայէլին դէմ ելաւ, Նա Քասաս և
24 կաս, և Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ։ Եւ

* ԵՒ·ԻԹ· 29·30։
Գ·Ե·ԼԳ· 38։ ԲՕր·
Ժ·6։ Ը· 20։
ՓԲ ՕՐ·ԼԳ· 8։
—
Գ·Ե·ԼԳ· 49։ ՏՒս
Դաս·ա·16։

ԿՀ· ՓԱՆԱԽ
ՅԾՆ·ԲԸ·29։ Դաս·
Ժա·20։
ԿՀ· ՊԱՀ ՆԳՈՒՄ·
ՅՕ· ԴԵՐ·ՀԱ·
ՓԱՍ ԿԱՊԱՆԱՑՈՒ
Ե·ԻԹ·ԺԱ·
ԿՀ· ՊԱՀ ՆԳՈՒՄ·
ՅՕ· ԴԵՐ·ՀԱ·
ՓԱՍ ԿԱՊԱՆԱՑՈՒ
Դ·Ե·Ժա·15։

Ե ԵՒ·Ջ·9։
ՅԱՄ·ՀԸ·10·19։
Ե ԵՒ·ԺԷ·3։ ԺԸ·31։

Ե Գ·Ժա·6։
Ը ԹԱՒ·ՆԳՈՒՄ·
Ը Գ·Ժա·6։
Ը ԱՄՈՍ·Ը·15։
Ի ՅԱՄ·ՀԸ·24։
Լ ՀՈՒԴ·5։

Ի ԵՒ·Ը·5·25։ ա
ԹԱՒ·ԺԲ·10·12
ԹԱՒ·ԺԲ·6·ԴԱՆ·
Ը·24։
Ե ԹԱՒ·ԺԸ· 4·
ՅՈՇ·Գ·14·15։
Ի Գ·ԼԳ· 43։
Ա Գ·ԼԳ· 44։

Ի ՅՕՐ·Բ· 13։
Ե Գ·Ի·26·Դաս·
Ժա·18։
Ձ ԲՕր·Բ·18·20։
Ի Դաս·Ի·21։
Յ ԵՒ·ԺՀ·1·ՅԱՌ·
ՅՃ·2·ՅԶ·18։
Ն ԵՒ·ԼԲ·28։

Ն Գ·Ի·Ի· 23։
Կ ԿՀ· ԱՆԱՊԱՏ
Ր ՕՐ·Բ· 26·27·
Դաս·Ժա·19։
Ն Գ·Ի·17։
Շ ՕՐ·ԻՒ·7։
Ո ԲՕր·Բ·32։ Դաս·
Ժա·20։

1 Եւ ՙԻսրայէլի որդիքը չուեցին, ու Մովսէսի գաւառութիւն մէջ Բորգանատու անդի կոզմը
2 երիքովի չուեցին բլուն։ Եւ ՚Անպիսթի որդին Բաղակ տեսաւ ան
3 ամէնը որ Իսրայէլ ըրաւ Ամորհացւոց։ Եւ ՚Մովսէս խիստ վախցաւ ժողովրդէն, ինչու
4 որ չատուր էին։ Եւ Մովսէս իսրայէլի որդւոցը
5 երեսէն տագնապի մէջ էր։ Եւ Մովսէս ՚Աստուծոյ ձեռքերուն բուսաւ, Հինս սա ժողովուրդը պիտի լլուն մեր բոլորովքրդ եղած ամէնը,
6 ինչպէս որ արջառը դաշտին խոտը կը լլչէ։ Եւ Անպիսթի որդին Բաղակ Մովսէսի Թագաւորէն էր սա տեսնը։ ՙԵւ ՚Բէաւրի որդւոյն
7 Բաղաամին դեսպաններ իրկեց Փեթորէն (որ սիրոր ժողովուրդին որդւոցը երկիրը Գետին եղերքն էր, ՚) զանիկա կանչելու և
8 ըսելու։ Ահա եգիպտոսէն ժողովուրդ մը կուգ։ ահա երկրին երեսը ծածկեց, և իմ դիմացս կը
9 նստի։ Ուստի հիմա կ՚ապտէմ եկուր, ՚ինծի համար անիծէ սա ժողովուրդը։ գուցէ անկա ինծմէ զօրաւոր է։ գուցէ կարող ըլլամ անկա զարնել, ու երկրէս վռնտեմ զանիկա։
10 զի գիտեմ որ քու օրհնածդ օրհնեալ է, և քու անիծածդ անիծեալ է։ Եւ Մովսէսի ձեռքը ու Մագխանու ձեռքերուն մէջ ՚էհմայութեան վարձքերով գացին։ և Բաղաամին եկան ու
11 Բաղակին խօսքերը բերին անոր։ Եւ անկա բսաւ անոնց, ՚Ա գիշեր հոս մնացէք։ և ձեր
12 ինչ որ ինծի խօսելու ըլլայ, անոր համեմատ պատասխան մը տամ ձեզի։ ու Մովսէսի
13 իշխանները Բաղաամին քովը մնացին։ Եւ Աստուած Բաղաամին եկաւ ու բսաւ, Մի՛ են
14 ատ քու քովդ եղած մարդիկը։ Եւ Բաղաամ բսաւ Աստուծոյ, Մովսէսի Թագաւորը Սեպփորեան Բաղակ ---ս ինծի իրկեց ըսելով, Ահա
15 եգիպտոսէն ելլող ժողովուրդը երկրին երեսը ծածկեց։ հիմա եկուր, անիծէ զանիկա ինծի համար, որ գուցէ կարող ըլլամ անոր յաղթել
16 ու զանիկա վռնտել։ Աստուած բսաւ Բաղաամին, Առանց հետս չերթաս, ժողովրդը
17 չանիծես։ վասն զի անիկա օրհնեալ է։ Եւ Բաղաամ տատանուց եւս, ու բսաւ Բաղակին իշխաններուն, Դուք ձեր երկիրը գացէք։
18 ինչու որ ՏԷՐ իս չիմցուր ձեզի հետ երթալ։ Եւ Մովսէսի իշխանները եւս, ու Բաղաամին եկան և բսին, Բաղաամ մեզի հետ գալ
19 չուզեց։

20 Եւ Բաղակ դարձեալ անոնցմէ աւելի շատ

ԳԼ· ԻԲ

1 Բաղաամ Բաղակին առջի անգամի հրաւերքը կը մերժեմ։ 15 ու երկրորդ անգամին կ՚ընդունի։ 22 Հրեշտակ մը զանիկա պատնէշը կ՚ելլայ։ բայց իշուն նա քաշուելնիս անիկա կ՚ա-
տար։ 36 Բաղակ կ՚ընդառաջ Բաղաամը։

ֆ Դաս· ժա· 25· ֆ Ես· ժե· 15· ֆ ԴԼ· լո· 8։ Ես· ժգ· 21· ֆ Կա՛ Ես Փաթաթ ֆ ոտից գնացողներ իրիկից Բնաւրի որ գոյն Բաղաամին։ ֆ Ես· ժգ· 24· ֆ Բաղ· ժա· 7· 33· ֆ Ք ասք· իգ· 13· Ես· իջ՛ր· իգ· 7· 12· ֆ Երեմ· իգ· 18· 22· ֆ Ես· ժե· 2· ֆ ԴԼ· լե· 1· Երեմ· իգ· 24։ ֆ Ր Օր· գ· 33· իմ· 7· Ես· ժբ· 1։ Ձեռ· իգ· 8։ Նեհ· իգ· 22։ Պաշ· Ազէ· 10· 11· Ազգ· 19· Ամո· բ· 9· ֆ Երեմ· իգ· 45, 46· ֆ Ը Օր· բ· 9· 18։ Ես· ժե· 1·

ֆ Ր Օր· գ· 1· իմ· 7· Ես· ժգ· 32· ֆ Ես· ժգ· 32· ֆ Ր Օր· գ· 2· ֆ Հմր· իգ· 7· 12· Պաշ· Ազէ· 10· 11· Ազգ· 20· ֆ Ր Օր· գ· 5· 6։ Ես· ժգ· 22· իգ· 9· ԴԼ· ժ· 18· Ես· ժգ· 21· ֆ Ես· ժգ· 22· իգ· 9· ԴԼ· ժ· 18· Հմր· իգ· 1· 2· Միք· գ· 5· բ Գնա· ը· 15· Ես· գ· 11· Ցաւ· բ· 14·

ֆ Ես· գլ· իգ· 7· Օր· իգ· 4· ֆ Գլ· իգ· 7· ֆ Ա ասգ· ի· 7· 8· ֆ Հմր· իգ· 19· ֆ Դան· ի· 3· Հմր· 20· ֆ Գլ· իգ· 20· Ես· Հաղթ· ժա· 49·

16 և աւելի պատուական իշխաններ խրկեց՝ եւ անոնք Բաղաամին ելան ու բուն անոր, ինչպէսի պրծին արդեօք Բաղակ սասնկ կ'ըսէ, կ'ապտեմ՝
17 ինծի գալէն մի հրաժարիր. քանզի քեզի չատ պատիւ պիտի բնեմ, և ինծի ինչ որ ըսես՝ պիտի բնեմ. նուազի կ'ապտեմ՝ եկուր, անիծ
18 ձէ ու ժողովուրդը ինծի համար։ Եւ Բաղաամ պատասխան տուաւ ու բուն Բաղակին ծառաներուն, Թէ որ Բաղակ իր տունովը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ ինծի, չեմ կրնար անցնիլ պըղ-
19 տիկ կամ մեծ բան մը ընելու։ Եւ հիմա կ'ազաչեմ՝ ասա գիշեր գոնէ ալ հոս կեցէք, որ գիտնամ Թէ Տէրը ուրիշ ինչ պիտի բսէ ինծի։
20 Ու Աստուած գիշերը Բաղաամին եկաւ ու բսաւ անոր, Թէ որ մարդիկը քեզ կանչելու գան, ելիր, անոնց հետ գնա. Բայց ինչ որ քեզի խօսիմ, միայն այն ընես։
21 Եւ Բաղաամ առտուանց եղաւ, ու իր իշուն հաձուար գբաւ, և Մոաբի իշխաններուն
22 հետ գնաց։ Ու երկնայն համար Աստուծոյ բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնեցաւ իբրև անոր թշնամի մը։ և անիկա իր իշուն վրայ հեծած էր, ու անոր երկու ծառաները իր հե-
23 տքն էին։ Եւ Էշը տեսաւ Տէրոջը հրեշտակը, որ ճամբուն վրայ կայնած էր, ու իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր, ու Էշը ճամբայէն դարձաւ և արտ մտաւ. ու Բաղաամ Էշը ծեծից, որ ճամբուն դարձնէ զանի-
24 կա։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը այգիներուն նեղ ճամբուն մէջ կայնեցաւ, որ ո՛ կողմէն
25 պատ՝ ու միւս կողմէն պատ կար։ Եւ երբ որ Էշը Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, պատին քովը խոժռեցաւ, և Բաղաամին ոտքը պատին քովը ճնշեց. ան ալ նորէն ծեծից զա-
26 նիկա։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը առաջ գնաց, ու նեղ տեղ մը կայնեցաւ, ուր աջ կամ ձախ
27 կողմը խոտորելու ճամբայ չկար։ Եւ երբոր Էշը Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, Բաղաամին տակը նստաւ. ու Բաղաամին բարկութիւնը
28 բորբոքեցաւ, և գաւազանով Էշը ծեծից։ Եւ Տէր Իշուն բերանը բացաւ, ու անիկա Բաղաամին բսաւ, Ի՞նչ բրի քեզի՝ որ այսպէս
29 երեք անգամ իս ծեծեցիր։ Եւ Բաղաամ բսաւ իշուն, իս ծաղր ընելուդ համար. Եթէ նի Թէ ձեռքս սուր մը ըլլար, որ հիմա քեզ
30 մեռցնեի. Նէ Էշը բսաւ Բաղաամին, Ես ան քու էշդ չեմ, որուն վրայ կը հեծնէիր մինչև մինչեհիմ։ միթէ այսօր քեզի ասանկ ընել իմ սովորութիւնս էր. ու անի-

31 կա բսաւ, Չէ. Աստուծոյ Տէրը Բաղաամին աչքերը. ու երբ տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնած էր, և իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր, երես երկրին
32 վրայ ինկաւ ու երկրպագութիւն բրաւ. Եւ Տէրոջը հրեշտակը բսաւ անոր, Ինչո՞ւ ասանկ երեք անգամ քու էշդ ծեծեցիր. ահա ես ելայ թշնամութիւն ընելու հոգ։ վասն զի ճա-
33 մբադ հակիրճ չէ իմ առջեւս. Եւ էշը իս տեսաւ, ու ասա երեք անգամ է որ իմ առջեւս ինկեր դարձեցաւ. Թէ որ անկիս իմ առջեւս ինկեր չդարձեր, հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր ու զանիկա ողջ Թողացեր
34 էի։ Եւ Բաղաամ բսաւ Տէրոջը հրեշտակին, Մեղք գործեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրբայ ինծի գէմ կայներ էիր. ուստի Թէ քեզի անհաձոյ կ'երեւնայ՝ ետ երթամ
35 նամ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը բսաւ Բաղաամին, Գնա ատ մարդոցը հետ, Բայց ան խօսքը որ քեզի պիտի դբսեմ՝ ան միայն խօսիս. և Բաղաամ գնաց Բաղակին իշխաննե-
36 րուն հետ։ Եւ Բաղակ երբոր լսեց որ Բաղաամ կուգայ, ընդիմադիմ ելաւ իր սահմանը եղած Առնոն ձորին քովի Մոաբացւոց
37 ին քաղաքը՝ որ սահմանին ծայրն է։ Եւ Բաղակ բսաւ Բաղաամին, Քեզ կանչելու յատկապէս չխրկեցի՞. ինչո՞ւ չեկար ինծի. արդեօք չքեզի պատիւ ընելու կարողութիւն
38 չունի՞մ։ Եւ Բաղաամ բսաւ Բաղակին, Ահա ես քեզի եկայ. բայց ես բնաւ զօրութիւն ունի՞մ բան մը ընելու. Աստուած իմ բերա-
39 նս ինչ խօսք որ դնէ, ան պիտի խօսիմ։ Եւ Բաղաամ Բաղակին հետ գնաց, ու կարիաթ
40 Հուսովի եկան։ Եւ Բաղակ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց, ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն խրկեց։
41 Ու երբոր առաւոտ եղաւ, Բաղակ առաւ Բաղաամը, ու Բաղհոթի բարձր տեղերուքը հանեց զանիկա. ու անկէ Ժողովուրդին ծայրը տեսաւ։

ԳԼ. ԻԳ

1 ։ 13 ։ 28 Բաղաքին գոնը։ 7 ։ 18 Բաղաամին խօսքերը։

1 Եւ Բաղաամ բսաւ Բաղակին, Շինէ ինծի եօթը սեղան չինէ, ու հոս ինծի եօթը զուա-
2 րակ և եօթը խոյ պատրաստէ. Եւ Բաղակ Բաղաամին բսածին պէս բրաւ. և Բաղակ ու Բաղաամ Տաւնի մէկ սեղանին վրայ մէկ
3 մէկ զուարակ ու մէկմէկ խոյ մատուցին։ Եւ Բաղաամ բսաւ Բաղակին, Դուն քու ողջա-

ե Ելմ։ ։ 8 ։
ի Գլ։ իգ ։ 13 ։
ի գ Թագ։ իբ։ 14 ։ բ Մն ։ ժբ ։ 13 ։
ի Ելմ։ ։ 8 ։
ի Ելմ։ ։ 9 ։
ի Ելմ։ ։ 33 ։ Գլ։ իգ ։ 8 ։ 18 ։ 26 ։ իգ ։ 13 ։
ի Եր։ ։ 24 ։
ի Տնտ ։ Բ Թագ։ ։ 17 ։ Դան ։ ժ ։ 7 ։ Գբգ։ իբ ։ 9 ։ բ Գնտ ։ բ ։ 16 ։ Ըսուկ ։ 11 ։
ի բ Գնտ ։ բ ։ 16 ։
ի Ըսուկ ։ ժբ ։ 10 ։
ի բ Գնտ ։ բ ։ 10 ։
ի Կամ քաղբ ըսուկս ։ Տնտ Ցմ ։ իտ ։ 19 ։ գ Թագ ։ ։ 17 ։ Ղուկ ։ իդ ։ 16 ։ 31 ։
ի Եր։ լէ ։ 8 ։
ի բ Գնտ ։ բ ։ 14 ։ 15 ։ գ Թագ ։ իբ ։ 21 ։ 30 ։ իբ ։ 21 ։ բ Թագ ։ ժբ ։ 13 ։ Ըգբ ։ լէ ։ 38 ։ գ Թագ ։ ։ 17 ։ իբ ։ 9 ։ բ Գնտ ։ բ ։ 16 ։ Ըսուկ ։ 11 ։
ի Գբգ։ իտ ։ 13 ։
ի Ելմ։ ։ 17 ։ Գբգ։ իգ ։ 11 ։
ի Գբգ։ իբ ։ 22 ։ իգ ։ 15 ։ Գբգ։ իբ ։ 21 ։ բ Մն ։ ժբ ։ 13 ։
ի բ Օբ ։ ժբ ։ 2 ։
—
ի Ելմ։ ։ 29 ։
ի Ելմ։ ։ 14 ։ 36 ։
ի Ելմ։ ։ 15 ։

կէգիզ քովը կայնէ, ու ես երթամ, գուցէ Տէրը հոմ գինացս ելլէ. և ինչ որ ինձի ցուցնէ՝ քեզի պիտի բամ. ու 5 բարձր տեղ մի 4 եաս. Նէ Աստուած Բաղաամին Նեղոսի ցաս. ու Բաղաամ բաս անոր, երթը սեզան պատրաստուցի, ու ամէն մէկ սեզանին վրայ մէկմէկ զատարակ ու մէկմէկ խոյ մնատուցի։

5 Եւ Տէրը Բաղաամին բերանը խօսք դրաւ ու բաս, Դարձիր Բաղակին և ասանկ խօսի։

6 Եւ դարձաւ անոր. և ահա անիկա իր ողջակիզին քովը կայներ էր, ինքը ու Մոաբի բոլոր

7 իշխանները։ Եւ իր առակը սկսաց ու բաս,

Մոաբի Թագաւորը Բաղակ զիս Ասորիէն
Արեւելեան լեռներէն բերաւ, ըսելով,
Եկուր, Յակոբը անիծէ ինձի,
եկուր, Իսրայէլը նզովէ։

8 Աստուծոյ չանիծածը ինչպէս անիծեմ,
կամ Տէրոջը նզովածը ինչպէս նզովեմ.

9 Վասն զի ապառաժներուն գլխէն կը տեսնեմ անիկա,
եւ բլուրներէն կը նայիմ անոր.
Ահա ես ժողովուրդը զատ պիտի բնակի,
Ու հեդեներուն հետ պիտի չանպաւի։

10 Յակոբին փոչին ո՛վ կրնայ համրել,
եւ Իսրայէլին քառորդը ո՛վ կրնայ հաչուել.
Թող իմ անձս Արդարներուն մահովը մեռնի,
Ու իմ վախճանս անոնց էնճէնը պէս ըլլայ։

11 Եւ Բաղակ բաս Բաղաամին, Ա՞ ինչ ըրիր ինձի. ես քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու, և ահա դուն բոլորովին օրհնեցիր։

12 Եւ ան ինիկա պատասխան տուաւ ու բաս, Ինչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ, ան խօսելու հազ տանելու չեմ։

13 Եւ Բաղակ ՚նէ բաս անոր, Կ՚ազանիմ ինձի հետ ուրիշ տեղ մը ելլալ, որ անոնք տեսնես անկէ. անոնց միայն մէկ ծայրը տեսնես, և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես. ու

14 անկէ անիծէ անոնք ինձի համար։ Եւ տաբաս զանիկա Սոփիմին արաբ՝ Փասգայիւն գլուխը, ու ողջ սեզան չինեց, և ամէն մէկ սեզանին վրայ մէկմէկ զատարակ ու մէկ-

15 մէկ խոյ մնատուց։ Եւ բաս Բաղակին, Դուն հոս քու ողջակիզիդ քովը կայնէ, ու ես

16 հոն Տէրը գինացարեմ։ Եւ Տէրը Բաղաամին գինացը ելաւ, և նանոր բերանը խօսք դրաւ ու բաս, Բաղակին դարձիր ու ասանկ

17 բսէ. Եւ երբոր եկաւ անոր, ահա անիկա իր ողջակիզին քովը կայներ էր. Մոաբի իշխանները ալ անոր հետն էին. և Բաղակ

18 բսաւ անոր, Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ։ Եւ անիկա իր առակը սկսաց ու բաս,

Ելիր, ով Բաղակ, ու լսէ.
Ով Սեպփորի որդին, ինձի մտիկ ըրէ։

19 Աստուած մարդ չէ որ սուտ խօսի,
Ոչ ալ մարդու որդի որ պշմայ.
Ինքը բաս, ու պիտի չընէ՞,
Կամ ինքը խօսեցաւ, ու տեղը պիտի չբե-
րէ՞։

20 Ահա հրաման առի օրհնելու. և ինքը օրհնեց,
Ու ես չեմ կրնար ետ դարձընել։

21 Յակոբին վրայ անօրէնութիւն մը չտեսնեց,
Ոչ ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն տե-
սաւ.
Անոր Տէր Աստուածը իր հետն է.
Եւ անոր մէջը Թագաւորի ցնծութիւն ձայն
կայ։

22 Զանոնք եգիպտոսէն հանողը Աստուած է.
Անիկա մեծզնուտի պէս ունի։

23 Քանի Յակոբին դէմ կախարդութիւն չըլլար,
Ու Իսրայէլին դէմ գուշակութիւն չըլլար.
Յակոբին ու Իսրայէլին վրայով ժամանակին
Գնաւ բսուի թէ Աստուած ինչ՚ը բրաւ։

24 Ահա ան ժողովուրդը հոտատակ առիւծի պէս
պիտի ելլէ,
Ու առիւծի պէս պիտի բարձրանայ.
Կո՚ պիտի չպառկի մինչև որ սրսէ տուժ,
Ու սպանուածներուն արիւնը չխմէ։

25 Եւ Բաղակ բսաւ Բաղաամին, Ոչ անէնք
26 տուր անանց, ոչ ալ օրհնութիւն։ Ու Բաղաամ պատասխան տալով՝ Բաղակին բսաւ, Միթէ ես քեզի չխօսացայ բսելով, Ինչ որ Տէրը խօսի, ան պիտի ընեմ։

27 Եւ Բաղակ բսաւ Բաղաամին, Եկուր, մէկ ուրիշ տեղ մը տանիմ քեզ. գուցէ Աստուած հաճի, որ անկէ անիծես զանոնք ինձի հա-
28 մար։ Ուստի Բաղակ տարաւ Բաղաամը փո-գոմբին գագաթը, որ Հդէսի կը նայինի կը
29 նայի։ Ու Բաղաամ բսաւ Բաղակին, Շինա ինձի եօթը սեզան չինէ, ու հոս ինձի եօթը
30 զատարակ ու եօթը խոյ պատրաստէ։ Եւ Բաղակ Բաղաամին բսածին պէս բրաւ, ու ամէն մէկ սեզանին վրայ մէկմէկ զատարակ ու մէկ-
մէկ խոյ մնատուց։

ԳԼ. ԻԴ

1 Բաղաամ տեսնելով հաճոյքներ փնտռելու. Իսրայէլին երբեմն կռնակներ վրայ կը մարգարէանայ. 10 Բաղակ զոյ ղրկել կը խրկի գնացիս որ երթայ. 15 Բաղաամ մարգարէութիւն կ՚ընէ Քաղքին Լասպին վրայ. ու քանի մը ազգերու կոր-
ծանումը վրայ։

---

3 Տես. 23։ Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. գ. 16։ Հովհ. ա. 32։ Գործ. ը. 38։ Ա Պետ. ա. 12։ Յուդ. 20։ 4 Տես. 16։ Գոր. իե. 35։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ 5 Գոր. իե. 8։ 11։ 17։ Ել. ժ. 21։ Ա Թագ. ժ. 6։ Ա Պետ. ա. 12։ 6 Գոր. իե. 18։ 13։ 7 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 8 Տես. 23։ Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 9 Տես. 23։ Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 10 Գոր. իգ. 16։ Երեմ. ա. 5։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 11 Տես. 22։ Եզեկ. ե. 8։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 12 Գոր. իե. 8։ 11։ 17։ Ել. ժ. 21։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 13 Տես. ա. 2։ 14 Տես. 23։ Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 15 Գոր. իե. 11։ 17։ Ել. ժ. 21։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 16 Գոր. իե. 18։ 13։ 17 Տես. ա. 2։ 18 Ա Օր. ւգ. 28։ 19 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 20 Գոր. իե. 8։ 11։ 17։ Ել. ժ. 21։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 21 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 22 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 23 Տես. 22։ Եզեկ. ե. 8։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 24 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 25 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 26 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 27 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 28 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 29 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։ 30 Գոր. իե. 35։ Դատ. գ. 10։ Ա Թագ. ժ. 6։ Մաթ. ը. 6։ Հովհ. ա. 32։

1 Երբոր Բաղաամ տեսաւ որ Տէրը կը հաճի
իսրայէլը օրհնել, ՚մէս անգամներուն պէս
հմայութիւններ փնտռելու չդնաց, այլ իր երեսը
2 դէպ ի անապատը դարձուց։ Ու Բաղաամ
իր աչքերը վերցնելով տեսաւ որ իսրայէլ
իր ցեղերուն կարգովը ՚իջեւանած
է. ու ՚Աստուծոյ Հոգին անոր վրայ եկաւ.
3 ՚Ու իր առակը սկսելով բսաւ,

Բէաղրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը,
Ու աչքը °բաց մարդուն խօսքը,
2 Աստուծոյ խօսքերը լսող,
Ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող,
Խրնամքո֊ւ֊ն գետնին ինկող
Ու աչքերը բաց եղողին խօսքը աս է.
5 Ովի՜ Յակոբ, քու վրաններդ,
Ո՛, ով իսրայէլ, քու խորաններդ երնէկ գե֊
ղեցիկ են.
6 Ձորերու պէս տարածուեցան.
Գետերու քով եղող պարտէզներու պէս,
ՙՏհրովը անկած ՙՀալուէի ծառերուն
Ո՛– Ջուրին եզերքը եղող եղէւիներուն պէս
են։
7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի վազէ,
Ու անոր սերմը հառաս ջուրերու մէջ պի֊
տի ըլլայ.
Անոր թագաւորը ՚Ագագէն աւելի պիտի բարձ֊
րանայ,
Ու ՙԹագաւորութիւնը աճի։
8 Զանիկա Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է.
Միեղջիւրուն պէս ոյժ ունի.
Իրեն թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ,
ՙԱնոնց ոսկորները պիտի կոտրտէ, ու ՙՀ֊
նդ֊ւ իր նետերովը պիտի զարնէ։
9 Առիւծի պէս նստաւ պառկեցաւ, ու մատակ
առիւծի պէս.
Զանիկա ո՞վ պիտի արթընցնէ։
Ո՛րեզ օրհնողները օրհնեալ ըլլան,
Ու քեզ անիծողները՝ անիծեալ։

10 Այն ատենը Բաղակ չատ սրդոզեցաւ Բա֊
ղաամին, ու ՚ձեռքերը իրարու զարկաւ. և
Բաղակ բսաւ Բաղաամին, ՚Ես քեզ կանչելի
որ իմ թշնամիներուս անէծք տաս, և ահա
աս երեք անգամ է որ ՚ընդ օրհնութիւն
11 տուիր։ Ուստի դուն հիմա քու տեղդ փա֊
խիր. ՙքեզի չատ պատիւ ընեմ բսի, բայց
12 ահա Տէրը քեզ պատիւ զրկեց։ Եւ Բաղաամ
բսաւ Բաղակին, Ես քու իրկած դեսպաննե֊

13 րուդ ալ չխօսեցայ բսելով, ՙԲաղակ թէ որ
ինձի իր առեղով լեցուն արծաթ ու ոսկի
տայ, ես Տէրոջը խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ՝
որ ինքիմէս աղէկ կամ դէշ բան մը ընեմ։
14 Տէրը հիմ որ բսի, ան պիտի խօսի. ես ահա
ես հիմա իմ ՙհայրենիքս կ'երթամ։ եկուր,
ՙքեզի հասկրցնեմ թէ ան ժողովուրդը ՚նե֊
րո օրերը ինչ պիտի ընէ քու ժողովուրդիդ։
15 ՚Ա֊նոնցմէ իր առակը սկսելով բսաւ,

Բէաղրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը,
Ու աչքը բաց մարդուն խօսքը,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող,
Եւ Բարձրեալին գիտութիւնը գիտցող,
Ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող,
Եւ հնազանդ գետնին ինկող
Ու աչքը բաց եղողին խօսքը աս է.
17 ՙՋանիկա պիտի տեսնեմ, բայց հիմա չէ.
Զանիկա պիտի գնեմ, բայց մօտերս չէ։
Յակոբէն մէկ Աստղ մը պիտի ծագի,
Ու իսրայէլէն դնդնա֊ցած գաւազան մը
պիտի ելլէ,
Եւ Մոաբի էրկանքները պիտի զարնէ,
Ու Սեթի բոլոր որդիները բնաջինջ պիտի
ընէ։
18 Նաև ՙԵդոմ պիտի նուաճի,
Սէիր ալ իր թշնամիներէն պիտի նուաճի.
Բայց իսրայէլ քաջագործութիւն պիտի ընէ.
19 Եւ ՙՅակոբէն Իւրեր պիտի իշխէ,
Ու քաղաքին միջէ մնացորդը պիտի կորսընցնէ։
20 Եւ երբ Ամաղեկին նայեցաւ, ու իր առակը
սկսելով բսաւ,
Ամաղէկ Հազդեռան գլուխն է,
Բայց վերջը ՚բոլորովին պիտի կորսուի։
21 Ու կենեցիին նայեցաւ, և իր առակը սկը֊
սելով բսաւ,
Ապրանքդ նստած տեղդ անառիկ է,
Ու քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրուր ես.
22 Բայց ՙկենեցիին պիտի ապրուի,
Մինչև որ Աւուր քեզ գերի տանի։
23 Եւ երբ իր առակը սկսելով բսաւ,
Ախաս, երբոր Աստուած աս բաներս ընէ,
ո՞վ ազ պիտի մնայ։
24 Ու ՚նաւ ՙկիտացւոց եզերքներէն նաւեր գ֊ալ
ըսան,
Եւ Ասորը պիտի չարչարեն, ու ՚Եբերը չար֊
չարեն.
Բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի կորսուին։

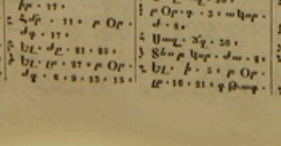
ա Գլ. իդ. 3։ 15։
բ Գլ. բ։ 2։ ա։
գ Գլ. ժա. 25։ ա
թագ. ժ։ 10։ մք.
քր. 23։ բ Մ֊ն. ժե։ 1։
դ Գլ. իգ։ 7։ 18։
ե Կ֊ն։ գոց
զ Ծն ա. ՚Ա֊ծ. ժք.
24։ Նշվեն։ ա։ 28։
Դան. ը։ 18։ ժ։ 13։
10։ բ Կր. ժբ։ 2։ 3։
գ Յով. ։10։ 17։
ե Յով. ՚Ա֊ծ։ 8։
զ Երեմ. Դա։ 13։
Յոան. ժե։ 1։ 15։
է Երեմ. ԽԸ։ 9։
թ Յով. ժ։ 1։ 15։
ժ Գլ. իգ։ 22։
ի Գլ. ժգ։ 9։ իգ։ 14։
լ Յով. բ։ 9։ Նա֊
ղ։
խ Գլ. իգ։ 17։ 37։
ծ Գլ. իգ։ 18։
կ Գլ. իգ։ 18։
հ Նշվ. ժաղոգիա
Ամ։ 2։
ձ Յոան. իմ։ 10։ Յով.
իգ։ 13։ Երեմ֊ն։ 17։
ղ Յով. խե։ 5։ Ե.
բեր֊ն։ 9։
ճ Դն. իմ։ 9։
մ Դն. իմ։ 9։
յ Դն. ՚Ա֊ն։ իե։ 29։
ն Նշվեն։ ա։ 14։ 17։
իր։ 15։
շ Գլ. իգ։ 22։
ո Գլ. ժգ։ 9։ իգ։ 14։
չ Ես֊ր։ 3։ 4։
Յոան. ա։ 7։
ռ Ա֊ած. բ։ 9։ Յով.
իր։ 16։
վ Դն. իմ։ 10։ Յով.
Ամ։ 2։
տ Բրնագ. բ։ 2։ Երեմ֊ն
իր։ 45։
ր Կ֊ն։ Դպրերը
ց Բրնագ. ը։ 14։ Յով.
կ։ 8։ 9։ 18։
ւ Դն. իմ։ 10։
փ Դն. ՚Ա֊ն։ 4։ Դան֊
Ամ։ 30։
ք Դն. ՚Ա֊ն։ 21։ 25։

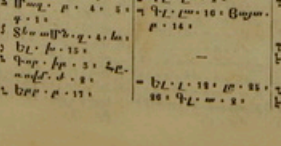
25 Նաբը բաղամ եղաւ գնաց, ու իր տեղը գաղձաւ. բաղամ ալ իր ճամբան գնաց։

ԳԼ. ԻԵ

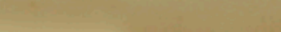
1 Իսրայէլ Սաամի մէջ պահնեմիեան ու հաստատութեան կրնէ, ե փենհէս կը ձեռնադրի զօրքին ու փայրէ։ 10 Ու բարիս համար Աստուած յաւիտեան քահանայութիւնը անոր եաս ու։ 16 Մադիանացիք Թշնամի համարուելու կ՚են։

1 Ե Իսրայէլ Սաամի մէջ բնակեցաւ, ու ժողովուրդը Մոաբի աղջիկներուն հետ
2 սկսաւ պոռնկութիւն ընել։ Ու հանուեր ժողովուրդը հրաւիրեցին իրենց աստուածներուն զոհերուն. ու ժողովուրդը ուտեց ալ իւանոց աստուածներուն երկրպագութիւն
3 բրին։ Եւ Իսրայէլ ինքզինքին յարեցաւ. ուսաի Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ
4 բորբոքեցաւ։ Եւ Տէրը Մովսէսին բաւ, Ժողովուրդին բոլոր իշխաններուը առ, ու զանոնք Տէրոջը առջեւը արեւին դէմ կախէ, հոր Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլէն
5 գառնայ։ Եւ Մովսէս Իսրայէլի դատաւորներուն բաւ, Ձեւ մը ամէն մէկ կերեվեդ
6 ձեր մարդիկը որ Բէլփեգորին յարեցան։ Եւ ահա Իսրայէլի որդւոցմէ մէկը եկաւ, ու իր եղբայրներուն մէկ Մադիանացի կնիկ մը բերաւ՝ Մովսէսին աչքին առջեւը, ու Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովին առջեւը, երբոր անոնք ժողովքի խորանին դրանը լային կու
7 լային։ Եւ Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին Փենհէս — ես անոնց՝ ժողովքին մէջէն եկաւ, ու ձեռքը գեցգայ մը
8 առաւ, եւ Իսրայէլացի մարդուն եկաւէն տնեակը մտաւ, ու երկուքն ալ՝ այսինքն Իսրայէլացի մարդը և կինը փորէն խոցեց։ ու Ահարոնացը Իսրայէլի որդւոցմէ դադրեցաւ։
9 Ու Ահարոնացէն մեռածները քսաներկու հազար հոգի էին։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
11 Ահարոն քահանային որդւոյն Եղիազարին որդին Փենհէսէս իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որդւոցմէ դարձուց, որովհետեւ անկիա ինծի համար նախանձ ունեցաւ անոնց մէջը։ այնպէս ես չմ նախանձոտ Իսրայէլի որդիքը
12 բնաջինջ չբրի։ Ասոր համար բսէ որ Ահա ես անոր կու տամ իմ խաղաղութիւնն ուխտս։
13 Եւ անոր ու անկէ ետքը անոր սերունդին յաւիտենական քահանայութիւնն ուխտ մը ըլլայ, որովհետեւ Իր Աստուծոյն նախանձը

ունեցաւ, ու Իսրայէլի որդւոցը համար քա-
14 ւութիւն բրաւ։ Եւ Մադիանացի կինանը հետ զարնուած Իսրայէլացի մարդուն անունը Զամբրի էր, որ Սաղուի որդին — ճնշուտնեանց մէկ
15 տունին իշխանն էր։ Ու զարնուած Մադիանացի կնիկոը անունը Քազբի էր, որ Մադիանու մէջ ազգաւորվի իշխան եղող Սուրին աղջիկն էր։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
17 Մադիանացւոց ինձնանութիւն բրէք ու ա-
18 նոնք զարկէք. Քանզի անոնք իրենց բրած հնարնութիւններովը ձեզի թշնամութիւն բրին փազովրի գործին մէջ ու իրենց քրոջը գործին մէջ, այսինքն Մադիանացի իշխանին աղջկանը Քազբին, որ Տարաւածին օրը զարնուեցաւ փազովրին համար։

ԳԼ. ԻԶ

1 Մովսէս գաւառներուն մէջ Իսրայէլացւոց գաւառը կ՚առնէն։ 33 Երկիրը ժառանգութեան համար բաժնելու օրէնքը։ 57 Ղեւտացւոց առնչութիւը և անոնց համարները։ 63 Սինայի անապատին մէջ համրառածներուն միայն Քազբը ու Ճեսու ալ կը մնան։

1 Ու Հարուածէն ետքը Տէրը Մովսէսին և Ահարոնի որդւոյն եղիազար քահանային
2 խօսեցաւ բսելով, Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին գումարը առէք, անունց հաշիւը ատենուան համեմատ, Քսան տարեկանէն վեր եղողները այսինքն Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու Կարող եղողները հաշուեցէք։
3 Ու սահ Մովսէս ու եղիազար քահանան Մովսէսի գաւառներուն մէջ երիքովի դիմաց Քորդանանու մօտ անոնց հետ խօսեցան՝ բսելով,
4 Քսան տարեկանէն վեր եղողները հաշուեցէք, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ու եղիազարի երկրէն ելած Իսրայէլի որդւոցը հրամայեց։
5 Ռուբէն Իսրայէլին անդրանիկը, և Ռուբէնի որդիքը՝ Ենովքէնց Ենովքենց տոհմը, փալլուացւոց փալլուացւոց տոհմը, Եսրոնին Եսրոնեանց տոհմը, Քարմիէն Քարմիացոց տոհմը։
7 Ռուբենեանց տոհմերը սոսկ եղան. ու անոնց համրառածները քառասուն հազար եօթը հարիւր երեսուն հոգի էին։
8 Եւ Քաղցուսին որդին եղիաբ էր։
9 Ու եղիաբին որդիքը Նամուէլ, Դաթան ու Աբիրոն էին. սա Դաթանը ու Աբիրոնը ժողովքին մէջ երեւելիներ էին, ու սոսկը էին որ Տէրոջը դէմ կեցող Կորխին ժողովքին մէ-
10 Ջը Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ կեցան։ Եւ

երկիրը իր բնակիչ բանալով կլինի գանձը ու կորիւն ալ, ան ժողովրդին մեռած ատենը երրորդ կրակը ան երկու հարիւր յիսուն մարդիկը կեղտ. ու անոնք ՚ոչ-ոք օրինակ եղան։
11 Բայց ՚կորիւնն որդիքը չմեռան։
12 Շմուռնի որդիքը իրենց տունէրովը։ ՚Նամուելէն՝ Նամուելեանց՝ տունը, Բամիմէն՝ Բամիմեանց տունը, ՚Բաբիմէն՝ Բաբիմեանց տունը։
13 Ես, ՚Զաքայէն՝ Զաքայեանց տունը, Ասուս
14 դէն Ասուգեանց տունը յոթը հարիւր։ Շմուն ունեանց տունէրը ասանք են, քսանեւերկու հազար երկու հարիւր հոգի։
15 Գագի որդիքը իրենց տունէրովը։ ՚Սամփոնէն՝ Սամփոնեանց տունը, ՚Ազնէն՝ Ազնեանց տունը, Լրիէն՝ Լրեանց տունը։
16 Ես, ՚Ազոգէն՝ Ազոգեանց տունը, Արեւլէն՝ Արեւլեանց տունը յոթը հարիւր։
17 Արեւլեանց տունը յոթը հարիւր։ Գագի որդիքը տունէրը ասանք են։ ու անոնց համրուած՝ հոգի էին։
18 ՚Յուդային որդիքը էր ու Ովան էին։ բայց էր ու Ովան Բանանու երկրին մէջ մեռան։
19 Եւ ՚Յուդային որդիքը իրենց տունէրովը ասանք էին։ Սեղմէն՝ Սեղմեանց տունը, Փարեսէն՝ Փարեսեանց տունը, Զարայէն՝ Զարայեանց
20 տունը յոթը հարիւր։ ու Փարեսի որդիքը ասանք էին։ Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տունը, Համուլէն՝ Համուլեանց տունը։
21 Համուլեանց տունը յոթը հարիւր։ Յուդային տունէրը ասանք են։ անոնց համրուածները եօթանասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
22 Համուլեանց տունը յոթը հարիւր։ Յուդային տունէրը ասանք են։ անոնց համրուածները եօթանասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
23 Իսաքարի որդիքը իրենց տունէրովը։ Թովզայէն՝ Թովզայեանց տունը, Փուային՝ Փուա
24 յեանց տունը, Յասուբէն՝ Յասուբեանց տունը, Սամրոնէն՝ Սամրոնեանց տունը յոթը հարիւր։
25 Իսաքարի տունէրը ասանք են։ անոնց համրուածները վեհասունհարիւր հազար երեք հարիւր հոգի էին։
26 ՚Զաբուղոնի որդիքը իրենց տունէրովը։ Սարեդէն՝ Սարեդեանց տունը, Եղոնէն՝ Եղոնեանց տունը, Յաղլէն՝ Յաղլեանց տունը
27 յոթը հարիւր։ Զաբուղոնի տունէրը ասանք են։ անոնց համրուածները վեհասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
28 ՚Յովսեփի որդիքը իրենց տունէրովը Մա
29 նասէ ու Եփրեմ էին։ Մանասէի որդիքը։ ՚Մաքիրէն Մաքիրեանց տունը յոթը հարիւր։ ու Մաքիր Ծնաւ Գաղաադը, — Գաղաադէն
30 Գաղաադեանց տունը յոթը հարիւր։ Գաղաադէն որդիքը ասանք են։ ՚Իեզերէն՝ Իեզերեանց
31 տունը, Քեզդէն՝ Քեզդեանց տունը, Ու Աբրիելէն՝ Աբրիելեանց տունը, ու Մելքիմէն՝
32 Մելքիմեանց տունը, Ու Սեմիդային՝ Սեմիդայեանց տունը, ու Ովփերէն Ովփերեանց տուն
33 ը յոթը հարիւր։ Ու Ովփերի որդին Սալպաադ տղաքներ չունեցաւ, միայն աղջիկներ։ ՚Սալպաադի աղջիկներուն անունները Մաալա, Նոա, Եգլա, Մելքա ու Թերսա
34 էին։ Մանասէի տունէրը ասանք են, ու անոնց համրուածները յիսունհարիւր հազար եօթը հարիւր հոգի էին։
35 Եփրեմի որդիքը իրենց տունէրովը ասանք են։ Սուտալային՝ Սուտալայեանց տունը, Բաքրէն՝ Բաքրեանց տունը, Թաանէն Թա
36 անեանց տունը յոթը հարիւր։ Ու Սուտալային որդիքը ասանք են։ ՚Եդրանէն՝ Եդրանեանց՝
37 տունը յոթը հարիւր։ Եփրեմի որդւոցը տունէրը ասանք են։ անոնց համրուածները երեսուն ուերկու հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
38 Բեղեսփեմի որդիքը իրենց տունէրովը։ Բաղայէն՝ Բաղայեանց տունը, Աբրելէն՝ Աբրելեանց տունը, Ալիրամէն՝ Ալիրամեանց
39 տունը, Սուփամէն՝ Սուփամեանց տունը, Ո
40 փիէն Ովփիեանց տունը յոթը հարիւր։ Ու Բաղային որդիքը Արեզ ու Նէեման էին։ Աէիէն՝ Արեզեանց տունը, Նէեմանէն՝ Նէեմանեանց
41 տունը յոթը հարիւր։ Բնիամինի որդիքը իրենց տունէրովը ասանք են։ ու անոնց համրուածները քառասունհինգ հազար վեց հարիւր հոգի էին։
42 Դանի որդիքը իրենց տունէրովը ասանք են։ ՚Սուհամէն՝ Սուհամեանց տունը յոթը հարիւր։ Դանի տունէրը իրենց տունէրովը ասանք
43 են։ Սուհամեանց բոլոր տունէրուն համրուածները վեհասունհարիւր հազար չորս հարիւր հոգի էին։
44 ՚Նափթալի որդիքը իրենց տունէրովը։ Եհասիէլէն՝ Եհասիելեանց տունը, Գեսունէն՝ Գեսունեանց տունը, Բարիսիէն՝ Բարիսիեանց
45 տունը։ Բարիսիի որդւոցմէ Քաբրիէլէն՝ Քաբրիելեանց տունը, Մելքիելէն՝ Մելքիելեանց
46 տունը յոթը հարիւր։ Ու Աշերին աղջկանը անուն
47 նը Սարա էր։ Աշերի որդւոցը տունէրը ասանք են։ անոնց համրուածները յիսունհարիւր հազար չորս հարիւր հոգի էին։
48 ՚Նափթալիի որդիքը իրենց տունէրովը։ Բասիելէն՝ Բասիելեանց տունը, Գունիէն՝ Գունեանց
49 տունը, Եսերէն՝ Եսերեանց տունը, Սիլլեմէն՝ Սիլլեմեանց տունը յոթը հարիւր։
50 Նափթալիի տունէրը իրենց տունէրովը ա

ը Գէ. մ. 38. Ջեսոնիրոնեան. Ժ. 6. բ Գեսոնեան. ը. 8։
ի Նէ. գ. 24. = ՄՆ. գ. 23։
ծ Դն. խզ. 10. Նէ. գ. 15։
կ Ես. Ջամուելէն՝ Ջամուելեանց = ՄՆ. գ. 24 ի՚ջորդն Ջաբիր։
լ Դն. խէ. 19 ի՚ջորդն Աասեան։
խ Դն. խզ. 16։
ծ Ջես Դն. խզ. 16։
կ Դն. խզ. 16։
հ Դն. լբ. 2, եւ. խզ. 12։
ձ = ՄՆ. բ. 3։
ղ Դն. խզ. 23. = ՄՆ. ե. 1։
ճ Դն. խզ. 14։
ն Գէ. իե. 1. լէ. 11։
շ Կես Էդեմէն՝ Էդեմեանց = Դն. խզ. 21. = ՄՆ. ը. 6։
չ Դն. խզ. 23 ի՚ջորդ
Հասիմ՝
պ Դն. խզ. 17. = ՄՆ. ե. 30։
ջ Դն. խզ. 24. = ՄՆ. ե. 13։

անք են· ու անոնց համրուածներըը փառաւորհինգ. Հազար չորս հարիւր Հոգի էին։
51 Ա՛ռ է Իսրայէլի որդւոցը գումարը, վեց հարիւր ու մէկ հազար եօթը հարիւր երեսուն։
52 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
53 Այն երկիրը ժառանգութեան համար անոնց բաժնուի՝ ըստ անուններուն թիւոյն համեմատ։ Շատուորը եղողին՝ ժառանգութիւնը չատ տաս, ու փիւռը եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ տաս· ամէն մէկուն իր Տարման-
55 բին համեմատ ժառանգութիւն տրուի։ Բայց երկիրը վիճակով բաժնուի, ու իրենց նահապետաց ցեղերուն անուններուն համեմատ
56 ժառանգեն։ Շատուորի ու քիչուորի մէջ ժառանգութիւնը վիճակով բաժնուի։
57 Ու Ղեւացւոց համրուածները իրենց տոհմերովը ասոնք են· Գերսոնէն՝ Գերսոնեանց տոհմը, Կահաթէն՝ Կահաթեանց տոհմը, Մե-
58 րարիէն՝ Մերարեանց տոհմը։ Ղեւացւոց տոհմերը ասոնք են· Լաբնեանց տոհմը, Քերրոնեանց տոհմը, Մոզեանց տոհմը, Մուսեանց տոհմը, Կորհեանց տոհմը։
59 Եւ Կահաթ Ծնաւ Ամրամը։ Ու Ամրամին կինը կոչը Յոքաբեդ էր, որուն Ղեւիին աղջիկը, որուն Եգիպտոսի մէջ Ծնաւ Ղեւիին· ու անոնք Ամրամին Ծնաւ Ահարոնը
60 ու Մովսէսը և անոնց քոյրը Մարիամը։ Եւ Ահարոնին՝ Նադաբ և Աբիուդ, Եղիազար ու
61 Իթամար Ծնան։ Բայց Նադաբ ու Աբիուդ Տէրոջը առջեւը օտար կրակ մատուցած ատեն՝
62 նին մեռան։ Անոնցմէ Տարուածները՝ այսինքն մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները քսանուրեք հազար Հոգի էին։ Քանզի անոնք իսրայէլի որդւոցը հետ չհամրուեցան, Իսրայէլի որդւոցը մէջ անոնց ժառանգութիւն չտրուելուն համար։
63 Մովսէսի գաւառներուն մէջ երիքմէկ հրամայեալ Յորդանանեայ Մոաբ Իսրայէլի որդիքը հաշիւի անցնելով Մովսէսին ու եղիազար քահանային
64 համրածները ասոնք են։ Եւ ասոնց մէջը բնաւ մէկ մարդ մը չկար Իսրայէլի որդւոցը Սինա անապատին մէջ Մովսէս ու Ահարոն քահանան Մինայի անապատին մէջ
65 համրելուին։ Քանզի Տէրը անոնց համար ըսեր էր որ Անշուշտ անապատին մէջ պիտի մեռնին։ Ուստի անոնցմէ մարդ մը չմնաց, բայց Յեփոնեան Քաղէբէն ու Նաւեան Յեսուէն։

Գլ· Իե

1 Աղջիկները ազգերուը ժառանգեն իրաւունքի համար

Ա Ես գլ· ա· 46։
Բ Գես· Յա· 23։ Յգ· 1։
Գ Գլ· Լգ· 54։
Դ Գլ· Լգ· 34։ Լգ· 23։ Գես· Յա· 23։ Յգ· 3։
Ե Ծն· Խգ· 11։ Եր·

Ը· 16։ 17։ 18։ 19։
— Մ Ն· Ը· 1։ 16։
Զ Եր· ը· 1։ 2։ Ը· 20։
Է Գլ· Գ· 8։
Ը Դն· Ժ· 1։ 2։ Գլ· Գ· 44։ — Մ Ն· Լգ· 8։
Թ Ես գլ· Գ· 39։
Ժ Գլ· — · 49։

Ի Գլ· Ժը· 20։ 23։ 24։ Բ Օր· Ժ· 9։ Գես· Ժգ· 14։ 33։ Ժգ· 3։
Լ Ես· — · 5։
Խ Գլ· — · բ Օր· բ· 14։ 15։
Ծ Գլ· Ժ· 25։ 29։

Ա Ես գլ· ա· 5։ 6։
Բ Գլ· Ժգ· 30։
Գ Գլ· Ժգ· 35։ Լգ· 64։ 65։
Դ Գլ· Ժգ· 1։ 2։
Ե Գես· Ժե· 4։
Զ Եր· Ժը· 15։ 19։
Է Գլ· Լգ· 8։
Ը Գլ· Լգ· 20։
Թ Եր· Լ· 20։
Ժ Գլ· Լգ· 47։ բ Օր·

Ի Գլ· Ժգ· 27։ Լը· 49։ Լգ· 3։
Լ Գլ· ի· 24։ 25։ Լ· 2։ բ Օր· Ժ· 6։
Խ Գլ· ի· 18։ 24։ բ Օր· ա· 37։ Լը· 31։ Ումգ· Ա՛ղ· 38։
Ծ Եր· Լ·

Ես բազբէն։ 6 Ժառանգութեան օրէնքը։ 12 Մովսես խոստանալ կ'ելլայ պիսգա լեռնագագաթը։ կ'աղաչէ Տէրոջմէ որ իրեն յաջորդ մը ընտրէ։ 18 Յեսու կ'ընտրուի Մովսեսին յաջորդելու։

1 Ու Յովսեփի որդւոցն Մանասէին տոհմերէն Մանասէի որդւոցն Մաքիրի որդւոցն Գաղաադ· ու որդւոցն Ովիբի որդւոցն Նաւպատացին աղջիկները մտան· ու աղջիկներուն անուն-
2 ները ասոնք են· Մաալա, Նուա, Եգդա, Մեղքա ու Թերսա· Ասոնք Մովսեսին և եղիազար քահանային ու իշխաններուն և բոլոր ժողովքին առջեւը կայնեցան ժողովքի խորանին դուռը, ու ըսին, Մեր Տարրը Հանապատին մէջ մեռաւ· ու անիկա Տէրոջը դէմ ժողովուածներուն ժողովքին մէջ՝ Կորհի ժողովքին մէջը չէր, բայց անիկա իր մեղքովը մեռաւ, ու տղաքներ չունէր· Ինչո՞ւ համար մեր Տարը անունը իր տոհմին մէջէն վերնայ տղայ չունենալուն համար· Տմեզի կողմանէ
5 մտէք մեր Տարը եղբարցը մէջ· Ու Մովսես Հանուց դատը Տէրոջը առջեւը գրաւ· Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
6 Յանուց դատը Տէրոջը առջեւը գրաւ· Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Յայտնապէս աղջիկները չխոսի խօսեցան· Հանապատ-
8 տան անուն Ժառանգութեան կալուածք տուս իրենց Տարը եղբարցը մէջ, ու անոնց Տարը Ժառանգութիւնը իրենց վրայ դարձընես·
8 Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսս ու ըսես, Թէ որ մարդ մը մեռնի, ու տղայ չունենայ, անոր Ժառանգութիւնը իր աղջիկներուն վրայ դարձը-
9 նէք· Եւ Թէ որ անիկա աղջիկ ալ չունենայ, անոնոնց անոր Ժառանգութիւնը իր եղբայրը·
10 Եթէ նաեւ Հայր· Եւ Թէ որ եղբայրներ ալ չունենայ, անտառներ անոր Ժառանգութիւնը իր
11 Տօրեղբայրներուն տաս· Ու Թէ որ Տօրեղբայրներ ալ չունենայ, անոր Ժառանգութիւնը իր տոհմին մէջ իր ամենէն մեծ ազգականին տաս, ու անոր բռլայ անոր Ժառանգը· և ասոկա Իսրայէլի որդւոցը դատաստանի կանոն բռլայ, ինչպես որ Տէրը Մովսեսին պատուիրեց։
12 Եւ Տէր Մովսեսին ըսաւ, Ելա Աբարիմի լեռը ելիր, ու տես ան երկիրը, որն որ
13 Իսրայէլի որդւոցը պիտի տամ· Եւ ան տեսնելէդ ետքը, դուն ալ Ցոզովքդ իր պիտի խառնուիս, ինչպես որ քու եղբայրդ
14 Ահարոն խառնուեցաւ· Որովհետև Ցուք իմ Տրամանիս դէմ ապստամբեցաւ Ծրիք մեր անապատին մէջ Ժողովքին Տակառակութեան ըսած ատենը, ու անոնց առջեւը ջուր Ցուրտուրացիք են Ջուրին քովը։ (Ա՛ռ է կադե-

մի Իսրայելի ցուրբ։ Սին անապատին մէջ։)
15 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը ու ըսաւ,
16 Տէրը Ղևտիի ազգին հոգիներուն Աստուածը
17 ա ժողովուրդիս վրայ մարդ մը կեցնէ, Որ անիկա անոնց առջևէն ելլէ ու մտնէ, ու զանոնք հանէ ու մտցնէ, որպէս զի Տէրոջը ժողովուրդը Հովիւ ոչխարներու պէս չըլլայ։
18 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առ քեզի Նաւէի որդին Յեսուն՝ Հոգին վրայ Հոգի կայ,
19 ու անոր վրայ ձեռքդ դիր։ Եւ զանիկա եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովրդին առջևը կայնեցուր, և Հանուց աչքին առջևը
20 անոր պատուէր տուր։ Ու Իսրա փառքէդ անոր վրայ դիր, որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը Նորա հնազանդութիւն ընեն։
21 Եւ անիկա եղիազար քահանային առջևը պիտի կայնի, ու Տէրոջը առջևը Ուրիմին կանոնովը Նորա պիտի հարցնէ։ Նոյնը խօսքով պիտի ելլեն, ու անոր խօսքով մտնեն, ինքը և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլի
22 որդիքը ու բոլոր ժողովը։ Եւ Մովսէս անոնկ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը անոր Հրամայեր էր։ առաւ Յեսուն, ու զանիկա եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովին առջևը կայնեցուց։
23 Եւ իր ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ Նորա պատուէր տուաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը խօսեր էր։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ընծաներուբ որոշած ժամանակին պիտի մատուցուիէին։ 3 Աշնանային ոչխարները։ 9 Շաբաթի օրերուն։ 11 ամսոյ գլխներուն։ 18 զատկին։ 26 և երկրագործներուն ժամանակին մատուցելու կանոնը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց ըսէ, Իմ անուս չհնար պատարագներս ընծայուած հացը՝ որոշած ատենին ինծի մատուցանելու
3 դուռ չըլլիուն ընէք։ Ու անոնց ըսաւ, Ամէնէ էն ան պատարագներէն որ Տէրոջը պիտի մատուցանէք։ Օրը երկու Հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մշտնջենաւոր ողջակէզի
4 Համար։ Մէկ գառը առաւոտուց մատուցանես, ու միւս գառը իրիկուան դէմ մատուցանես։
5 ցանես։ Եւ մէկ որգալուն տասներորդ մասը բարակ ալիւրով Հացի ընծայ ընես, որ չորսորդ պիտի ըլլայ Հինի մի քառորդ Ձէ։
6 Ծուած ոգով։ Անիկա Միշայ լեռանը վրայ Տաճինանած մշտնջենաւոր ողջակէզ է, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու Համար։
7 Ու անոր թափելու նուէրը մէկ գառին Համար՝ հինի մի չորրորդ մասն ըլլայ։ օրին սուրբ տեղին մէջ թափելու նուէր ընես Տէրոջը։ Եւ միւս գառը իրիկուան դէմ մատուցանես։ — առաւոտուն Հացի ընծային ու անոր թափելու նուէրին պէս ընես, Տէրոջը անուշ Հոտու պատարագ ըլլայ։
9 Բայց շաբաթ օրը մէկ տարեկան երկու անարատ գառներ, ու երկու չորրորդ մասը որոշած բարակ ալիւր Հացի ընծայի Համար, ու անոր թափելու նուէրը՝ Հոգ։
10 շաբ։ Ասիկա մշտնջենաւոր ողջակէզին ու անոր թափելու նուէրին ի զատ՝ Համէն շաբաթ ղրկած ողջակէզը պիտի ըլլայ։
11 Եւ Հէնց ամսագլխներուն ալ Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք երկու զուարակ, մէկ խոյ — Հոմը Հատ մէկ տարեկան անարատ
12 գառներ։ Եւ ամէն մէկ զուարակին Համար երկու չորրորդ մասը բարակ ալիւր Հացի ընծայ, և մէկ խոյին Համար երկու չորրորդ մասը բարակ ալիւր Հացի
13 ընծայ, Ու ամէն մէկ գառին Համար երկու չորրորդ մէկմէկ տասներորդ բարակ ալիւր Հացի ընծայ հոտուն։ Տէրոջը ողջակէզ —
14 անուշահոտ պատարագ ըլլայ։ Եւ անոնց թափելու նուէրները՝ ամէն մէկ զուարակին Համար կէս Հինէն, ու մէկ խոյին Համար Հինէն երրորդ մասը, և ամէն մէկ գառին Համար Հինէն չորրորդ մասը գինի պիտի ըլլայ։ ասիկա տարուան ամիսներուն Համար ամէն
15 ամիս հոգ։ ողջակէզն է։ Եւ մշտնջենաւոր ողջակէզէն ի զատ՝ մեղքի պատարագի Համար Իսրայէլէն ոչխարի մը իր թափելու նուէրովը մէկտեղ մատուցուի Տէրոջը։
16 Եւ առաջին ամսուն չորեքտասաներորդը
17 օրը զատիկ է Տէրոջը։ Ու այն ամսուն Հինգերորդ օրը տօն է։ Հոմը օր բաղարջ
18 ուտուի։ Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի
19 ըլլայ, ձեռ Ծառայական գործ մի չընէք։ Եւ Տէրոջը պատարագ — ողջակէզ մատուցանէք, երկու զուարակ, մէկ խոյ ու Հոմը Հատ մէկ տարեկան գառներ։ Ոչնասան ըլլան ձեզ
20 զի։ Եւ անոնց Հացի ընծան Հոմը չորրորդ մասը բարակ ալիւր ըլլայ։ ամէն մէկ զուարակին Համար երկու մատուցորդ, ու մէկ խոյին Համար
21 մաս երկու մատուցորդ մատուցանէք։ Հոմը երկու գառներէն ամէն մէկ գառին Համար մէկմէկ
22 մատուցորդ մատուցանէք։ Եւ Հէգի ցաւս թափելու Համար Հինէն երրորդ մեզքի պա-

ա Նէհ։ ժե։ 7։
բ Գէ։ ժգ։ 33։ Երբ։ ժբ։ 9։
գ Բ Օր։ լա։ 3։ ա Թագ։ բ։ 20։ Գէ։ ժգ։ 13։ բ Մն։ ա։ 10։
դ Թագ։ բ։ 17։ Հայր։ ժ։ 9։ Մատ։ ի։ 36։ Մարբ։ գ։ 34։
ե Ծն։ խա։ 38։ Դատ։ գ։ 10։ ժա։ 29։ ա։ 39։ Թագ։ ժգ։ 13։ 18։
զ Բ Օր։ ιէ։ 9։
է Բ Օր։ լա։ 7։ ա Ելհ։ գլ։ 36։ 37։ բ Ելհ։ գլ։ 38։ 39։ գ Ելհ։ գլ։ 40։ դ Ելհ։ գլ։ 41։ ե Ելհ։ գլ։ 42։ Ելհ։ Ա։ 24։ զ Ելհ։ ա։ 16։ 17։ է Ելհ։ Բ։ 36։ Մարբ։ գ։ 34։
ը Ծն։ խա։ 38։ Դատ։ ա։ 1։ բ։ 18։ 23։ 26։ ա Թագ։ իգ։ 9։ Գէ։ ժ։ 7։
թ Գէ։ ժգ։ 33։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժ Բ Օր։ լբ։ 9։
ժա Ելհ։ գլ։ 36։ Գէ։ ժգ։ 33։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժբ Ելհ։ գլ։ 38։ Գէ։ ժգ։ 33։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժգ Ելհ։ գլ։ 39։ Գէ։ ժգ։ 34։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժդ Ելհ։ գլ։ 40։ Գէ։ ժգ։ 34։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժե Ելհ։ գլ։ 41։ Գէ։ ժգ։ 34։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժզ Ելհ։ գլ։ 42։ Գէ։ ժգ։ 34։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժէ Ելհ։ Ա։ 24։ Գէ։ ժգ։ 34։ Երբ։ ժբ։ 9։
ժը Գէ։ ժ։ 10։ Թագ։ իգ։ 8։ Մատ։ ա։ 7։ 12։
ժթ Ելհ։ իգ։ 38։
ի Գէ։ ժգ։ 38։ Գէ։ ժե։ 4։
իա Նէհ։ գ։ 11։ իա։ 6։ Գէ։ ժ։ 10։ Թագ։ իգ։ 31։ Ես։ ա։ Մն։ իգ։ 31։ Բ Մն։ բ։ 4։ Երբ։ գ։ 8։ Ղևտ։ ժ։ 33։ Ա։ 46։ Ես։ ա։ 13։ 14։ Եր։ ժգ։ 17։ իգ։ 17։ Եզ։ ա։ 6։ Ամբ։ բ։ 11։ Կող։ բ։ 16։
իբ Գէ։ ժե։ 4—12։
իգ Հայր։ 22։ Գէ։ ժե։ 24։
իդ Գէ։ ժե։ 18։ Ղև։ իգ։ 5։ Գէ։ ի։ 3։ բ Օր։ ժբ։ 1։ Ե։ գէկ։ իե։ 21։
իե Ղև։ իգ։ 6։
իզ Ելհ։ ժբ։ 16։ Ղև։ իգ։ 7։
իէ Հայր։ 31։ Ղև։ իգ։ 20։ Գէ։ ի։ 3։ բ Օր։ ժբ։ 1։ Օբ։ ժե։ 21։
իը Ղև։ իգ։ 8։ բ Օր։ ժբ։ 1։
իթ Հայր։ 13։

23 տարագ հաւատնեմ։ Ամենք ինձնինեաւր ոզ-
ջակէզ եզով առուտուն ոզջակէզէն ի զատ պի-
24 տի մնասցանեմ։ Ին հօմը օրէնուն ամէն
մէկ օրը ասանց պէս Ցերոջը անուշահոտ ՚պա-
տարագ ընեմ։ Ինձնինեաւր ոզջակէզէն ի զատ
ասիկա ու ասար ինափլու նուէրը պիտի մնա-
25 տնցան։ Եւ հօմնեղորդ օրը սուրբ ժողով
պիտի ըլլայ ձեզի, բնաւ ծառայական գործ
մի չընէք։
26 Եւ հերախայրինեաուն օրը՝ երբոր ձեր չա-
բաթնեղուն դին մէջ Ցերոջը նոր հացի ըն-
ծայ կու մնասցանէք, սուրբ ժողով ըլլայ ձեզ-
27 դի, բնաւ ծառայական գործ մի չընէք։ Ու
Ցերոջը անուշահոտ ոզջակէզի համար հերկու
դուառակ, մէկ խոյ — մէկ տարեկան հօմը
28 հատ գառներ մնասցանէք։ Եւ անոնց հացի
ընծան՝ ամէն մէկ զուարակին համար երեք
տասանորդ, մէկ խոյին համար երկու տասա-
29 նորդ, հօմը գառներէն ամէն մէկ գառին
համար մէկմէկ տասանորդ եզով չաղուած բա-
30 րակ ալիւր հաւատնեմ։ Ը- ձեզի քաւու-
թիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոհազ հա-
31 ւատնեմ։ Ասանցինեաւր ոզջակէզէն ու անոր
հացի ընծային ի զատ, — ատ — ու իրենց թա-
փելու նուէրներովը մնասցանէք։ Անարատ
ըլլան ձեզի։

ԳԼ· ԻԹ

1 Փող հնչեցնելու տօնին։ 7 քաւութեան օրուան։ 13 և տա-
սներորդաց տօնին ալիւր օրէնսդիր գործը։

1 Եւ հօմնեղորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն առա-
ջին օրը սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի, բնաւ ծա-
ռայական գործ մի չընէք։ Փող հնչեցնելու
2 օր ըլլայ ձեզի։ Եւ Ցերոջը անուշահոտ ոզ-
ջակէզի համար մէկ զուարակ, մէկ խոյ — հօ-
մը հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ
3 մնասցանէք։ Եւ անոնց հացի ընծան՝ մէկ
զուարակին համար երեք տասանորդ, — մէկ
4 խոյին համար երկու տասանորդ, եւ հօմը
գառներէն ամէն մէկ գառին համար մէկմէկ
տասանորդ եզով չաղուած բարակ ալիւր ըլ-
5 լայ։ Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար այ-
ծերէն մէկ նոհազ մեղքի պատարագ հաւատ-
6 նեմ։ Ասոնց Ցերոջը անուշահոտ պատարագ հա-
ւատնեմ, ասանցմէ ոզջակէզը ու անոր հա-
ցի ընծան, և հնձինեաւր ոզջակէզը ու
անոր հացի ընծան, և ասանց ինափլու նուէր-
ները իրենց կանոնովը հաւատնեմին ի զատ։
7 Եւ հատ հօմնեղորդ ամսուն տասներորդ
օրը սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի։ Ու հնձր անձերը
պիտի խոնարհեցնէք, — ամենևին գործ մի

8 չընէք։ Եւ Ցերոջը անուշահոտ ոզջակէզի
համար մէկ զուարակ, մէկ խոյ — հօմը հատ
մէկ տարեկան գառներ մնասցանէք։ Կանոնք
9 ձեզի անարատ ըլլան։ Եւ անոնց հացի ընծան՝
մէկ զուարակին համար երեք տասանորդ, մէկ
10 խոյին համար երկու տասանորդ, հօմը գա-
ռներէն ամէն մէկ գառին համար մէկմէկ տա-
սանորդ եզով չաղուած բարակ ալիւր ըլլայ։
11 Ո- այծերէն մէկ նոհազ մեղքի պատարագ
հաւատնեմ, բաց ի քաւութեան շէզ հաւատնե-
ւմեղքի պատարագէն ու մնձինեաւր ոզջա-
կէզէն և անոր հացի ընծային ու անոնց ին-
փելու նուէրներէն։
12 Եւ հօմնեղորդ ամսուն հնգ եռասանեղորդ
շէզ սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի։ բնաւ ծառայա-
կան գործ մի չընէք։ ու հօմը օր Ցերոջը տօն
13 պահէք։ Եւ Ցերոջը ոզջակէզ — անուշահոտ
պատարագի համար՝ տասներեք զուարակ,
երկու խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս գառ-
ներ մնասցանէք։ անոնք անարատ պիտի
14 ըլլան։ Եւ անոնց հացի ընծան՝ տասներեք
զուարակներէն ամէն մէկ զուարակին համար
երեք տասանորդ, — երկու խոյերէն ամէն
15 մէկ խոյին համար երկու տասանորդ, Եւ
տասնեւչորս գառներէն ամէն մէկ գառին հա-
մար մէկմէկ տասանորդ եզով չաղուած բա-
16 րակ ալիւր ըլլայ։ Ու այծերէն մէկ նոհազ
մեղքի պատարագ հաւատնեմ, բաց ի մնձին-
նեաւր ոզջակէզէն ու անոր հացի ընծային և
ինափլու նուէրէն։
17 Եւ երկրորդ օրը տասնեւերկու զուարակ,
երկու խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս անա-
18 րատ գառներ հաւատնեմ։ Եւ անոնց հացի ըն-
ծան ու ինափլու նուէրները՝ զուարակներուն,
խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց թիւովն
19 համեմատ՝ Ըստ օրինի պիտի ըլլան։ Ու այ-
ծերէն մէկ նոհազ մեղքի պատարագ հաւատ-
նեմ, բաց ի մնձինեաւր ոզջակէզէն և անոր
հացի ընծային ու ինափլու նուէրներէն։
20 Եւ երրորդ օրը տասնեւմէկ զուարակ, եր-
կու խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս անա-
21 րատ գառներ հաւատնեմ։ Եւ անոնց հացի
ընծան ու ինափլու նուէրները՝ զուարակնե-
րուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց
թիւովն համեմատ՝ Ըստ օրինի պիտի ըլլան։
22 Ու մէկ նոհազ մեղքի պատարագ հաւատնեմ,
բաց ի մնձինեաւր ոզջակէզէն և անոր հա-
ցի ընծային ու ինափլու նուէրէն։
23 Եւ չորրորդ օրը տասը զուարակ, երկու
խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս անարատ
24 գառներ հաւատնեմ։ Անոնց հացի ընծան ու
ինափլու նուէրները՝ զուարակներուն, խոյե-

* Ե՛ր· պատարագի հետ։
† Նե· ժր· ։ ժգ· ։ Ղե· ։ Ե՛ր· ։
‡ Նե· ժր· ։ ժգ· ։ Ղե· ։ Ե՛ր· ։
§ Նե· ։ Ե՛ր· ։

ՀԱ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԲ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԳ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԴ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԵ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԶ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԷ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԸ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ՀԹ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Ա· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Բ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Գ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Դ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Ե· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Զ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Է· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Ը· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Թ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Ժ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԱ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԲ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԳ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԴ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԵ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԶ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԷ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԸ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԺԹ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Ի· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԱ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԲ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԳ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԴ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԵ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԶ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԷ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ ԻԸ· Ղե· ։ Ե՛ր· ։ Ի

բան ու գառներուն համար , իրենց Թուին
25 համեմատ՝ բոլ օրինի պիտի ըլլան · Ու այնէ-
րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ հայոցչին ,
բաց ի միշտնուագ ողջակէզէն և անոր հա-
ցի ընծային ու Թափելու նուէրէն ։
26 Եւ հինգերորդ օրը ինը զուարակ , երկու
խոյ — մէկ տարեկան ամբողջ անարատ
27 գառներ հայոցչին · Եւ անոնց հացի ընծան
ու Թափելու նուէրները զուարակներուն , խո-
յերուն ու գառներուն համար , իրենց Թուին
28 համեմատ՝ բոլ օրինի պիտի ըլլան · Ու մէկ
նոխազ մեղքի պատարագ հայոցչին , բաց ի
միշտնուագ ողջակէզէն և անոր հացի ըն-
ծային ու Թափելու նուէրէն ։
29 Եւ վեցերորդ օրը ութը զուարակ , երկու
խոյ — մէկ տարեկան ամբողջ անարատ
30 գառներ հայոցչին · Եւ անոնց հացի ընծան
ու Թափելու նուէրները՝ զուարակներուն , խո-
յերուն ու գառներուն համար , իրենց Թուին
31 համեմատ՝ բոլ օրինի պիտի ըլլան · Ու մէկ
նոխազ մեղքի պատարագ հայոցչին , բաց ի
միշտնուագ ողջակէզէն և անոր հացի ըն-
ծային ու Թափելու նուէրներէն ։
32 Եւ եօթներորդ օրը եօթը զուարակ , եր-
կու խոյ — մէկ տարեկան ամբողջ անա-
33 րատ գառներ հայոցչին · Եւ անոնց հացի
ընծան ու Թափելու նուէրները՝ զուարակնե-
րուն , խոյերուն ու գառներուն համար , իրենց
Թուին համեմատ՝ բոլ օրինի պիտի ըլլան ։
34 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ հայոցչին ,
բաց ի միշտնուագ ողջակէզէն և անոր հացի
ընծային ու Թափելու նուէրէն ։
35 Ութերորդ օրը ձեզի ժողովարան ըլ-
36 լայ · բնաւ ծառայական գործ մի չընէք · Եւ
Ձերջը ողջակէզ — անուշահոտ պատարագի
համար՝ մէկ զուարակ , մէկ խոյ — մէկ տա-
րեկան եօթը անարատ գառներ մատուցանէք ·
37 Եւ անոնց հացի ընծան ու Թափելու նուէր-
ները՝ զուարակին , խոյին ու գառներուն հա-
մար , իրենց Թուին համեմատ՝ բոլ օրինի պի-
38 տի ըլլան · Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
հայոցչին , բաց ի միշտնուագ ողջակէզէն և
անոր հացի ընծային ու Թափելու նուէրէն ։
39 Զեր ժողովարան մէջ ասոնք պիտի մատու-
ցանէք Ձերջը , ձեր նուխտերուն ու ձեր կա-
մաւոր ընծաներուն ողջակէզներէն , հացի ըն-
ծաներէն , Թափելու նուէրներէն ու խաղա-
ղաձիւնի զոհերէն ի զատ ։
40 Եւ Մովսէս խօսեցաւ որդւոցը պատմեց
ան ամէնը որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր
էր ։

ԳԼ · Լ

1 Ու ցեղերուն կասագլուխ պարագլուխներէն · 2 Ցզկիան մը ·
3 Ցզկիան մը · 4 Ցզկիան մը · 5 արձանագիր մը կամ տապանաքար մը ուխտ-
բան վճռագիր ։

1 Եւ Մովսէս խօսեցաւ որդւոցը Իսրա-
յէլեան ցեղերուն գլխաւորներուն հետ՝ և ըսաւ ,
2 Ասա հրամայ բոլոր աս է Ի՞նչ որ մէկ մարդ
մը Տէրոջը ուխտ ընէ , կամ երդում ընելով
իր անձը կապելու ըլլայ , չի խօսքը պղծած
չհանի · Բոլոր իր բերնէն ելածին պէս ընէ ։
3 Եւ Թէ որ մէկ կին մը Տէրոջը ուխտ ընէ ,
ու իր մանկութեան առնը իր հօրը տանը մէջ
4 երիտ կապելու ըլլայ , եւ անոր հայրը անոր
ուխտը ու անձին վրայ կապած կապը լսէ , և
անոր հայրը բան մը չըսէ անոր , անառնոր
անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու
անձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ պիտի
5 հաստատուին · Բայց Թէ որ անոր հայրը իր
լսած օրը զանիկա արգիլէ , անառնոր անոր
բոլոր ուխտերը ու անձին վրայ կապած կա-
պերը անմեաբեր պիտի ըլլան · և Տէրը անոր
Թողութիւն պիտի տայ · քանզի անոր հայրը
զանիկա արգիլեց ։
6 Եւ Թէ որ ուխտ ըրած , կամ իր չրթունք-
ներէն իր անձը կապող անխորհուրդ խօսք մը
7 ելած ըլլայով ամուսնանայ , Ու անոր էրիկը
լսէ , և լսած օրը անոր բան մը չըսէ , անա-
ռնները անոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու
իր անձին վրայ կապած կապերն ալ պիտի
8 հաստատուին · Բայց Թէ որ անոր էրիկը իր
լսած օրը զանիկա արգիլէ , անառնոր անոր
վրայ եղած ուխտը ու չրթունքներէն ելած
անխորհուրդ խօսքը որով իր անձը կապեր էր՝
անմեաբեր կ՚ընէ · և Տէրը անոր Թողութիւն
պիտի տայ ։
9 Բայց որբևարիի կամ արձակուածի մը ուխ-
տը — իր անձին վրայ կապած ինչ և իցէ կա-
10 պը իր վրայ հաստատ պիտի մնայ · Եւ Թէ որ
անիկա իր էրկանը տանը մէջ ուխտ լլած էր ,
կամ երդումով իր անձին վրայ կապ կապեր
11 էր , Ու անոր էրիկը լսելով բան մը լսած չէր
անոր և զանիկա արգիլած չէր , անառնոր անոր
բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու իր
անձին վրայ կապած կապերը հաստատ պիտի
12 մնան · Բայց Թէ որ անոր էրիկը իր լսած օրը
զանոնք խափանեց , ուրեմն անոր բերնէն ելած
բոլոր խօսքերը անառնոր պիտի ըլլան , հանդ
անոր էրիկը խափանեց զանոնք · և Տէրը անոր
13 Թողութիւն պիտի տայ · Կին մը ամէն ուխտ
ու անձը խոնարհեցնելու համար լլած կա-
պող երդումը անոր էրիկը կրնայ հաստատել ,
14 ու անոր էրիկը կրնայ խափանել · Եւ Թէ որ
անոր էրիկը օրէ օր անոր բան մը չըսէ , անա-
ռնները անոր ամէն ուխտերը ու վրան եղած

ե Ելք. խգ · 36 ·
զ Ղեւ. խգ · 2 · ա Մրն · լա · 31 · բ Մրն · լա · 3 · գԵզր · գ · 5 · Ղեւ. իբ · 21 · 23 ·
է Ելմ. ժ · 33 · Ես · ա · 14 ·
ը Ղեւ · ե · 11 · 16 ·
թ Գէդ · ա · 4 · 10 · ե · 8 ·
ժ Ղեւ · իե · 2 · բ Օր · իգ · 21 · Դատ · ժ · 30 · 35 · ժ · 4 ·
ի Ղեւ · ե · 4 · Մաս · գ · 27 · Մաղ · իբ · 25 · ե · 14 · իգ · 13 · 14 · Յովզ · 16 ·
լ Սաղ · ծե · 20 ·
խ Ծն · գ · 16 ·
ծ Ծն · ա · 15 ·

ամէն կապերը կը հատատուէ. իր լսած օրը անոր բան մը չըսելուն համար գանձէ հա-
15 տատած կ'ըլլայ։ Բայց թէ որ լսած ըլլէ հա-
րը մէկ կերպով մը խափանել գանձը, անա-
տներ ինքը պիտի կրէ անոր անօրէնու-թիւնը։
16 Երկրին մէջ ու անոր կիներուն մէջ, Ե՝ Տէր մը
ու մանկտի-ներուն մէջ Տէրը տուներ ըն-
կէ աղջիկներ մէջ գնե-ներ կանիներէր տաճկ
ներ են, որանք Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։

ԳԼ. ԼԱ.

1 Մագ-ի-ան-ցիք պատերազմի մէջ կը յաղթէն։ ու Բազատ
ալ կը պատճառ։ 13 Մովսէս զրոյց իշխանները կը զրգռէ
Մադիանացոց կիները ողջ պահելուն համար։ 19 Զի-
նուորները։ գերիները ու աւարին մաքրելուն կերպը։
25 Աւարը բաժնելուն կերպը։ 48 Տէրջը նուիրած կամ-
ար ընծաները։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Մադիանացիներէն խրայէլի որդւոց վրէ-
ժը առնես. ու ետքը քու ժողովրդիդ
3 հաւաքուիս։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսե-
ցաւ ու բսաւ, Զձեզմէ մարդիկ պատերազմին
պատրաստուին համար, ու Մադիանին վրայ
երթան, որ Մադիանին Տէրջը վրէժը առ-
4 նեն։ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ամէն մէկէն
5 հազարական մարդ պատերազմի խրկեք։ Եւ
Իսրայէլի հազարաւորներէն ամէն մէկ ցեղէն
հազարական մարդ ընտրուեցաւ. այսինքն տա-
սնեւերկու հազար հոգի պատերազմի համար
6 պատրաստուած։ Եւ Մովսէս պատերազմի
խրկեց զանոնք, ամէն մէկ ցեղէն հազարա-
կան մարդ. ու անոնց հետ եղիազար քահա-
նային որդին փենեհէսը պատերազմի նէյնե-
րուն ձեռքն ունէր սուրբ անօթներուն ու հաղ-
7 ադարեցնող փողերը։ Եւ Մադիանացոց դէմ պատերազմեցան, ինչպես որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր. ու ածէ բոլոր էրկիկ
8 մարդիկը սպանցին։ Եւ անոնց սպանուած-ներուն հետ Մադիանին թագաւորները սպ-ան-ցին, Բակոմը, Ռեբը, Ռուրը և Ռեբէն Մա-դիանին հինգ թագաւորները սպանեցին, ու Բէլեամի որդին Բաղամին սրով սպանցին։
9 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մադիանացոց կիսկ-ները ու տղայքները գերի առին, ու անոնց բոլոր անասուններն ալ հօտերը ու առացուած-
10 քը աւար առին։ Եւ անոնց բնակած բոլոր քաղաքները ու բոլոր գիղերը կրակով սպ-
11 բեցին։ Եւ հոլոր աւարը ու բոլոր կողոպուտ-
12 որ առին մարդ և մինչև անասուն։ Եւ գերի-ները ու կողոպուտը և աւարը Մովսէսին, Եւ-զիազար քահանային ու Իսրայէլի որդւոց ժողովին բանակը բերին, որ Երիքովի դիմաց Յորդանանու մօտ՝ Մովաբի դաշտերուն մէջն էր։
13 Եւ Մովսէս ու եղիազար քահանան և ժո-ղովրդին բոլոր իշխանները բանակէն դուրս
14 ելան դանոնք դիմաւորելու։ Եւ Մովսէս պա-տերազմէն դարձող զօրաց իշխանները, հա-զարապետները ու հարիւրապետները սրբ-
15 դոցեցաւ։ Եւ Մովսէս անոնց բսաւ, Ինչ-
16 գ-ե-օք բոլոր կիներուն ողջ թողուցիք։ Ահա Բաղաամին խրատովը Իսրայէլի որդիքը Փոգոր-ի-ան-ցոց դէմ մեղանչելուն փոգորդի գործին մէջ, և Տէրջը ժողով-
17 քին վրայ հան հարուածը եկաւ։ Ուստի հի-մա հոգպերէն ամէն արուն սպանցէք, ու բոլոր կիներուն որ էրկիկ մարդ գիտցած են
18 արուի հետ պառկելով սպանցէք։ Եւ կը-նիներէն ան բոլոր մանկահասակ աղջիկները որ էրկիկ մարդ գիտցած չեն արուի հետ պառ-
19 կելով ձեզի ողջ թողուցէք։ Եւ դուք ևօթը օր բանակին դուրսը մնացէք. ով որ մարդ սպանցիր է, ու ով որ սպանածի դիպը է, երրորդ օրը ու ևօթներորդ օրը ինդ ձեր-
20 բուիչ թէ դուք և թէ ձեր գերիները։ Եւ ամէն հանդերձ, ու ամէն մորթէկ չքնաղ ան-ան, և այծի մազէ չքնաղ ամէն բան, ու ամէն փայտէղէն անօթ մաքրեցէք։
21 Եւ եղիազար քահանան պատերազմի գնացող զօրքերուն բսաւ, Ասիկա է այն օրէնքին
22 կանոնը որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց։ Մի-այն ոսկին, արծաթը, պղինձը, երկաթը,
23 անագը ու կապարը, Ամէն կրակը մտնելու բանը կրակի անցընէք, ու մաքուր պիտի ըլ-լայ, բայց ջնաքրտեան ջրով մաքրուի։ Ա-մէն կրակը չմտնող ամէն բան ջուրէն անցընէք։
24 Ու ևօթներորդ օրը ձեր հանդերձները լուաք և մաքուր ըլլաք, ու ետքը բանակին մէջ մտնէք։
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
26 Դուն եղիազար քահանային ու ժողովրդին նա-խագահներուն իշխանութեան հետ աս-նուած կողոպուտին գումարը առ, մարդ և
27 մինչև անասուն։ Եւ զան կողոպուտը պատե-րազմի գացող պատերազմիկներուն ու բոլոր
28 ժողովրդին հաւասարապես բաժնես։ Եւ պա-տերազմի գացող պատերազմիկներէն Տէրջը հաւ առնես, Հինգ հարիւրէն մէկը՝ թէ մարդոցմէն, թէ արջառներէն, թէ էշերէն և
29 թէ ոչխարներէն։ Ա-հաւ անոնց կէս բաժի-նէն պիտի առնես, ու եղիազար քահանային
30 տաս իբրև Տէրջը ընծայ։ Եւ Իսրայէլի որ-դւոցը կէս բաժինէն հինգէն մէկը առնես՝ թէ մարդոցմէն, թէ արջառներէն, թէ էշ-

ր Դէ-ի-ն։ 17։
Ֆ Գէ-ի-ն։ 13։
ֆ Գէ-ի-ն։ 9։
ֆ Ես Դաա-ղ։ 1։
ղ։ 33։

ե Ր Օր-ի-ն։ 13։ Դաա-ի-ն։ 11։ ոսքաղ-ի-ն։ 9։ գ Ցաղ-ի-ն։ 15։ 16։
ը Ցես-ի-ն։ 21։

ը Ցես-ի-ն։ 22։
ը Ր Օր-ի-ն։ 14։
թ Ես ր Օր-ի-ն։ 13։ ա Ցաղ-ի-ն։ 3։
ի Գէ-ի-ն։ 14։ բ Գես-ի-ն։ 9։

բ-ն։ 15։ Ցաղ-ի-ր-ն։ 14։
ի Դաա-ի-ն։ 11։
ի Գէ-ի-ն։ 2։
ի Գէ-ի-ն։ 11-ն։
ի Գէ-ի-ն։ 9։ 17։
ի Գէ-ի-ն։ 9։
ի Ղէ-ի-ն։ 33։

ի Ցես-ի-ն։ 8։
ի Ցաղ-ի-ն։ 24։
ի Ես Հոր-ն։ 20։ 47։
ի Գէ-ի-ն։ 25։
ի Ես Հոր-ն։ 43—47։

բէն, թէ ոչխարներէն Ե ըմ ամէն անասուն-
ներէն· ու անոնք ²Յէրոնը խորանին պահեալ
31 Նուիրէին ընդ Ղեւտացիներուն տաս · եւ
Մովսէս ու եղիազար քահանան Յէրոնը Մով-
սէսին հրամայածին պէս բրին ·
32 Եւ կողոպտած պիտի բաժնուի գոր-
ծին տասած տարին °գոմարը աս էր · վեց
հարիւր եօթանասունհինգ հազար ոչխար ,
33 եօթանասունհինգ հազար արջառ , (34) Ո-
35 մանասունմէկ հազար էշ · եւ մարդ-
կանցմէն երկի մարգու անկոգին չգիտցող կնիկներուն
ամէնը երեսունհինգ հազար հոգի էին ·
36 Եւ պատերազմի գացողներուն բա-ը կէս
բաժինը աս էր · ոչխարներուն թիւը երեք
հարիւր երեսունեօթը հազար հինգ հարիւր
37 էր · Ու ոչխարներէն Յէրոնը հասը վեց հա-
38 րիւր եօթանասունհինգ եղաւ · եւ արջառ-
ներէն երեսունվեց հազար ըլլալով՝ անոնց-
մէ Յէրոնը հասը եօթանասունհինգ եղաւ ·
39 եզաւ · Ու էշերը երեսուն հազար հինգ հա-
րիւր ըլլալով՝ անոնցմէ Յէրոնը հասը վաթ-
40 սունհինգ եղ եզաւ · Եւ մարդիկը տասնու-
վեց հազար հոգի ըլլալով, անոնցմէ Յէրոնը
41 հասը երեսունվեց հոգի եզաւ · եւ Մով-
սէս Յէրոնը նուիրուած հասը Եղիազար քա-
հանային տուաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
հրամայեր էր ·
42 Եւ իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն ալ,
զոր որ Մովսէս պատերազմողներէն զատեր
43 էր , Տէ-ը հա- ---- · եւ ժողովին կէս բա-
ժինը երեք հարիւր երեսունեօթը հազար
44 հինգ հարիւր ոչխար , երեսունվեց հազար
45 արջառ , երեսուն հազար հինգ հարիւր էշ ,
46 Ու տասնուվեց հազար հոգի էր · (47) Եւ
Մովսէս իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն ,
թէ մարդէն , թէ անասուններէն յիսունէն մէկը
առնելով , Յէրոնը հոգալու պահպանութիւնը
ընդ Ղեւտացիներուն տուաւ , ինչպէս որ Տէ-
րը Մովսէսին հրամայեր էր ·
48 Եւ զօրքին հազարապետներուն վերակա-
ցուներըն՝ այսինքն հազարապետները ու հա-
49 րիւրապետները Մովսէսին մտեցան · Ու Մով-
սէսին ըսին , Քու ծառաներդ մեր ձեռքին
տակին եղող պատերազմողներուն գումարը
50 առնք , ու մեզմէ մարդ մը պակաս չէ · Ուս-
որ ամէն մէկերնիս ինչ որ գտանք՝ Յէրոնը
ընծայ բերինք , ականջի զարդեր , շղթաներ ,
ապրանքներներ , մատնիներ , օղեր ու †մա-
նեակներ , °որ Տէրոջը առջեւը մեր հոգի-
51 ներուն քաւութիւն ընենք · Եւ Մովսէս ու
եղիազար քահանան անոնցմէ ոսկին առին ,
52 ամէնն ալ բանուած զարդեր էին · Եւ հազա-
րապետներէն ու հարիւրապետներէն Յէրոնը
մատուցուած ընծային բոլոր ոսկին տասնու-
վեց հազար եօթը հարիւր յիսուն սիկղ էր ·
53 °Պատերազմողներուն ամէն մէկը իրեն համար
54 կողոպտած առեր էր · Եւ Մովսէս ու եղիազար
քահանան հազարապետներէն ու հարիւրա-
պետներէն ոսկին առին , և ժողովրդի խորանը
բերին , որ ²Յէրոնը առջեւը իսրայէլի որդւոց
յիշատակը ըլլայ ·

ԳԼ · ԼԲ

1 Ռուբենի և Գադի որդիքը Յազերի անդիի կողմը երկնց
ժառանգութիւնը ըլլալ կ'ուզեն · 6 Մովսէս զանոնք կը յան-
դիմանէ · 16 ապա՝ ան պայմանով հաստատ կ'ընէ տալ որ
իրենց եղբայրներուն օգնեն պատերազմի մէջ · 33 Մովսէս ան
երկիրը, կամ տալ անոնց · 39 որոնք պատերազմելով՝ անոր կը
տիրեն ·

1 Եւ Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը խիստ
շատ անասուններ ունէին · ուստի °Յազերի
երկիրը ու Գաղաադ երկիրը տեսնելով ,
որ անա անասուն †տեղը շէ-
2 տեղ մըն է , Գադի որդիքը և Ռուբենի որ-
դիքը գացին , ու Մովսէսին , եղիազար քա-
հանային և ժողովի իշխաններուն հետ խո-
3 սելով ըսին , Աստարովթ , Դիբոն , Յազեր ,
²Նեմրա , Եսբոն , Եղեաղէ , ³Սեբամա , Նա-
4 բաս ու ²Բէաս , Ա-իսրէլի ²Տէրոջը իսրայէլի ժո-
ղովրդին առջեւը զարկած երկիրը անասուն ու-
Ե-ը չէ-ը երկիր մըն է , ու քու ծառանե-
5 րըդ անասուններ ունին · Եւ ըսին , Թէ որ
մենք քու առջեւդ շնորհք գտանք , աս եր-
կիրը քու ծառաներուդ կալուածքի համար
տուր · մեզ Յորդանանէն մի անցներ ·
6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը և Ռուբենի
որդւոցը ըսաւ , Ձեր եղբայրները պատերազ-
7 մի երթան , ու դուք աս տեղս նստիք ։ Եւ
ինչո՞ւ համար իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը
թուլցնէք , որ անոնցմէն երկիրը որ Տէրը
8 անոնց տուած է , Ձեր հայրերն ալ առանն
ըրին , °երբոր զանոնք կադէս-բառնեայէն
9 խրկեցի երկիրը լրտեսելու համար · Քանզի
հասնելէ մինչև Եշքոլի ձորը նայն ու երկիրը
տեսան , և իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլ-
ցուցին , որ չմտնեն այն երկիրը որ Տէրը անոնց
10 տուեր էր · Ետ °նոյն օրը Տէրոջը բարկա-
թիւնը բորբոքեցաւ , ու երդում ըրելով ըսաւ ,
11 Եգիպտոսէն եկած մարդիկը ²քսան տարեկա-
նէն վեր եղողները °երբոր սրտով ինծի չհնա-
զանդելնուն համար՝ բնաւ պիտի տեսնեն այն
երկիրը , որուն համար Աբրահամին , Իսահա-
12 կին ու Յակոբին երդում բրի ⁻-ը · Բայ °ի
կենդանի Եհովանի որդին Քաղէբէն ու Նա-
ւէի որդին Յեսուէն , Թրմեալ կատարելապէս
13 Տէրոջը հետագնդ եղան · Եւ Տէրոջը բարկու-
թիւնը իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զա-

1 Գէ · գ · 7 · 8 · 25 · 51 · 36 · ժբ · 3 · 4 ·
· Կ՚ամ ՄՀաղորդ · Ե ²-ոյ բազմութիւնը ·
3 Տ՚ե-ոգէ · ժբ · 8 · 19 ·
Հ՚ամ · 30 ·
Կ՚ամ ²ամէնագործ մարդիկ
Գէ · Լ · 18 · 16 ·
Ը Օր · Ի · 14 ·
Գէ · Լ · 16 ·
Գէ · ի · 32 · Ցէս · ժգ · 33 · ը Թագ · իդ · 5 ·
5 Հ՚ամ · 36 ·
6 Հ՚ամ · 38 ·
7 Հ՚ամ · 38 ·
8 Հ՚ամ · 38 ·
Գէ · ի · 8 · 9 ·
Ը Օր · ժ · 14 ·
Գէ · ի · 24 · 34 ·
Գէ · ժգ · 4 · 37 ·
Ը Օր · ժ · 28 ·
Գէ · ժգ · 25 · 32 ·
Ը Օր · ժ · 24 · 25 ·
Գէ · ժգ · 11 · 21 ·
Ը Օր · ժ · 34 ·
Գէ · ժգ · 28 · 29 ·
Ը Օր · ժ · 35 ·
Գէ · ժգ · 24 · 30 ·
Գէ · ժգ · 24 · Ը Օր · ժ · 36 · Ցէս · ժգ · 8 · 9 ·

Նռնեք Խառատուն տարի անապատին մէջ պըտրտացուց, մինչև որ Ցէրոթը աւրևը չտրու-
14 ին ընդ ազգը բոլորովին ապականեցաւ։ Եւ ահա գուբ ձեր Հայրերուն տեղը կերած ժամ-
գոյը գաւանելուան պէս, որ Ցէրոթը Սատոկի բարկութիւնը խորտկելի վրայ նոթէն
15 աւելցնէք։ Վասն զի ձեզ որ գուբ Հանկ խոտորիք, ան ալ նոթէն աս Խըստուէ անա-
պատին մէջ պիտի ձգէ. ու գուբ աս բոլոր ժողովուրդին կորսուելը պատճառ պիտի ըլ-
լաք։
16 Եւ անոնք մտեցան անոր ու բսին, Մենք
աս տեղս մեր անասուններուն Համար փա-
րախներ, ու մեր ընտանեացը Համար քաղաք
17 ներ չունինք։ Բայց մենք զէնքերնիս առնենք,
ու յուսով խորհրդի որդոցը առջևէն եր-
թանք, մինչև որ զանոնք իրենց տեղերը տա-
նինք։ Եւ մեր ընտանիքը ապրպատ ար քա-
քաղներու մէջ բնակին երկիրը պատ-
18 ճառաս։ Ո՝ Հինեան որ խորհրդի որդոց
ամէն մէկը իր ժառանգութիւնը չտառնգէ,
19 մենք մեր տուները չդառնանք։ Իսկ մենք
Յորդանանս անդի կողմը անոնց հետ ժա-
ռանգութիւն պիտի չառնենք։ Վերչ որ մեր
ժառանգութիւնը Յորդանանս ասդի կողմը
դէպ ի արեւելք ինկած է։
20 Եւ Մովսէս բսաւ անոնց, Թէ որ աս բա-
նը ընէք, ու Ցէրոթը առջևը պատրաստի
21 Հանար վրանիդ զէնք առնէք, Եւ Ցէրոթը
առջևը գուբ ամէնդգ ալ զէնքերով Յորդա-
նանէն անցնէք, մինչև որ անիկա իր թշնա-
22 միները իր առջևէն վռնտէ, Եւ Հան երկիրը
Ցէրոթը առջևը նուաճի, անկէ ետև Վերադ
եա գառնաք, Ցէրոթը առջևը ու իսրայէլին
առջևը անմեղ պիտի ըլլաք։ Եւ Հաս երկիրը
Ցէրոթը առջևը ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ։
23 Բայց թէ որ պապակ չընէք, ահա Ցէրոթը դէմ
մեզ գործեցիք։ ու գիտցիք որ Հձեր մեզքը
24 ձեզ պիտի գտնէ։ Ինչ բնակութեացը Համար
քաղաքներ ու ձեր Հօտերուն Համար փա-
րախներ չշինեցիք, ու ձեր բերնէն ելածը
կըրէք։
25 Եւ Գադի որդիքը և Ռուբինի որդիքը
խօսեցան Մովսէսին բսելով, Ծառանդգ մեր
26 տիրոջը պատուիրածին պէս պիտի ընեն։ Մեր
պատանիները, մեր կիներնիրը, մեր Հօտերը ու
մեր բոլոր անասուններնիրը հոս Գաղաադ ու
27 քաղաքներուն մէջ մնան։ Բայց ծառանդգ

մեր տիրոջը բանային պէս՝ ամէնքս ալ գունդ
գունդ պատրաստուելնիք, ու Ցէրոթը առջևէն
անցնինք պատերազմի Համար։
28 Անոնց Մովսէս եղիազար քահանային
ու Նաւէի որդւոյն Յեսուէին և իսրայէլի ար-
դոյր ցեղերուն նահապետներուն իշխան-
ներուն աս պատուէրը տուաւ անոնց վրայով.
29 Եւ Մովսէս բսաւ անոնց, Թէ որ Գադի որ-
դիքը և Ռուբինի որդիքը Ցէրոթը առջևը
ամէնքն ալ պատերազմի Համար պատրաս-
տուած՝ ձեզի հետ Յորդանանէն անցնին, ու
ան երկիրը ձեր առջևը նուաճի, անոնքը
Գաղաադ երկիրը անոնց կալուածք տաք։
30 Բայց թէ որ պատրաստուած ձեզի հետ չանց-
նին, անոնց կալուածքը ձեզի հետ Քանաան
31 երկրին մէջ ըլլայ։ Իսկ Գադի որդիքը և
Ռուբինի որդիքը պատասխան տուին ու բսին,
Ցէրոթը քու ծառաներուդ ինչպէս որ պատուի-
32 րեց անոնկ պիտի ընենք։ Մենք զէնքերնիս
առած՝ Ցէրոթը առջևէն Քանաան երկիրը
պիտի անցնինք. բայց մեր ժառանգութեան
կալուածքը Յորդանանս ասդի կողմը ըլլայ։
33 Ուստի Մովսէս անոնց այսինքն Գադի որ-
դոցը և Ռուբինի որդոցը և Յովսեփեան
Մանասէին կէս ցեղին տուաւ Ամորհացւոց
Կիհան Թագաւորին Թագաւորութիւնը, ու
Բասանի Ովգ Թագաւորին Թագաւորութիւնը,
երկիրը իր քաղաքներովը -- երկրին քաղաք-
ներուն բոլորակը եւամ սահմաններովը։
34 Եւ Գադ իր որդիքը Հաւրացաւ քաղաք-
ները չշինեցին, այսինքն Դիբոնը, Աստրովթը
35 ու Հատրը, Եւ Ատրօթ-սոփիանը, Յազերը
36 ու Ցոգբեհան, Եւ Բեթ-Նիմրան ու Բեթ-Հա-
րանը, և Տօնեփոս ուրախներ ալ ըշինէն։
37 Ռուբինի որդիքն ալ Հեսբոնը, Եղեաղէն
38 ու Կարիաթայիմ չշինեցին. Ու Նաբաւ և Բէ-
ղմինը, (Հար ատոնց անուններուն փոխեցին,)
ու Ամբանան. ու իրենց շինած քաղաքներուն
Հետեւ անուններով դրին։
39 Եւ Մանասէին Մաքիրին որդիքը Գա-
ղաադ գացին, ու առին զանիկա, և անոր
40 միջը Ամորհացիները փոխադրեցին։ Եւ
Մովսէս Գաղաադը տուաւ Մանասէի Մա-
41 քիրին, որ հոն բնակեցաւ։ Ու Մանասէի
Յայիր գնաց անոց գիւղաքաղաքները առաւ,
42 ու զանոնք Հաւօթ-Յայիր անուանեց։ Եւ
Նոբահ գնաց, ու Կանաթը ու անոր գիւղերը
առաւ, և զանիկա իր անունովը Նոբահ կոչեց։

---

1 Ցէր. ԺԹ. 35. 34. 35։
2 Ցէր. Խզ. 66. 65։
3 Ը Օր. Ա. 24։
4 Ը Օր. Ի. 17. Ցէր. Խը. 16. 18. Ը Մն. Ժ. 19. Ժէ. 8։
5 Ցէր. Գ. 18. 13։
6 Ցէր. Խը. 4։
7 Հմր. 32. Ցէր. Ժզ. 1։ 8 Ը Օր. Գ. 20. Ցէր. Ժա. 23. Ժբ. 1։
9 Ցէր. Խը. 4։
10 Ը Օր. Գ. 18. 15. 16. 18. Ցէր. Ժա. 8։
11 Ցէր. Ժ. 8։
12 Ը Օր. Գ. 18. Ցէր. Ժ. 14. Գ. 18։
13 Ը Օր. Գ. 20. Ցէր. Ժա. 23. Ժբ. 1։
14 Ցէր. Խը. 4։
15 Ը Օր. Գ. 18. 15. 16. 18. Ցէր. Ժա. 8։
16 Ցէր. Ժ. 8։
17 Ը Օր. Գ. 18. Ցէր. Ժ. 8։
18 Ցէր. Ժ. 8։
19 Ցէր. Ժ. 8։
20 Ցէր. Ժ. 8։
21 Ը Օր. Գ. 18. Ցէր. Ժ. 8։
22 Ցէր. Ժ. 8։
23 Ցէր. Ժ. 8։
24 Ցէր. Ժ. 8։
25 Ցէր. Ժ. 8։
26 Ցէր. Ժ. 8։
27 Ցէր. Ժ. 8։
28 Ցէր. Ժ. 8։
29 Ցէր. Ժ. 8։
30 Ցէր. Ժ. 8։
31 Ցէր. Ժ. 8։
32 Ցէր. Ժ. 8։
33 Ցէր. Ժ. 8։
34 Ցէր. Ժ. 8։
35 Ցէր. Ժ. 8։
36 Ցէր. Ժ. 8։
37 Ցէր. Ժ. 8։
38 Ցէր. Ժ. 8։
39 Ցէր. Ժ. 8։
40 Ցէր. Ժ. 8։
41 Ցէր. Ժ. 8։
42 Ցէր. Ժ. 8։
43 Ցէր. Ժ. 8։
44 Ցէր. Ժ. 8։
45 Ցէր. Ժ. 8։
46 Ցէր. Ժ. 8։
47 Ցէր. Ժ. 8։
48 Ցէր. Ժ. 8։
49 Ցէր. Ժ. 8։
50 Ցէր. Ժ. 8։
51 Ցէր. Ժ. 8։
52 Ցէր. Ժ. 8։
53 Ցէր. Ժ. 8։
54 Ցէր. Ժ. 8։
55 Ցէր. Ժ. 8։
56 Ցէր. Ժ. 8։
57 Ցէր. Ժ. 8։
58 Ցէր. Ժ. 8։
59 Ցէր. Ժ. 8։
60 Ցէր. Ժ. 8։
61 Ցէր. Ժ. 8։
62 Ցէր. Ժ. 8։
63 Ցէր. Ժ. 8։
64 Ցէր. Ժ. 8։
65 Ցէր. Ժ. 8։
66 Ցէր. Ժ. 8։
67 Ցէր. Ժ. 8։
68 Ցէր. Ժ. 8։
69 Ցէր. Ժ. 8։
70 Ցէր. Ժ. 8։
71 Ցէր. Ժ. 8։
72 Ցէր. Ժ. 8։
73 Ցէր. Ժ. 8։
74 Ցէր. Ժ. 8։
75 Ցէր. Ժ. 8։
76 Ցէր. Ժ. 8։
77 Ցէր. Ժ. 8։
78 Ցէր. Ժ. 8։
79 Ցէր. Ժ. 8։
80 Ցէր. Ժ. 8։
81 Ցէր. Ժ. 8։
82 Ցէր. Ժ. 8։
83 Ցէր. Ժ. 8։
84 Ցէր. Ժ. 8։
85 Ցէր. Ժ. 8։
86 Ցէր. Ժ. 8։
87 Ցէր. Ժ. 8։
88 Ցէր. Ժ. 8։
89 Ցէր. Ժ. 8։
90 Ցէր. Ժ. 8։
91 Ցէր. Ժ. 8։
92 Ցէր. Ժ. 8։
93 Ցէր. Ժ. 8։
94 Ցէր. Ժ. 8։
95 Ցէր. Ժ. 8։
96 Ցէր. Ժ. 8։
97 Ցէր. Ժ. 8։
98 Ցէր. Ժ. 8։
99 Ցէր. Ժ. 8։
100 Ցէր. Ժ. 8։

ԳԼ· Լ Գ

1 Խոպչկեցուց քառասնեակերկու ֆիլ անձնեքուն անասնոյ, 50 Լառասած կը պատրիկ ընտրելիք բանկ բոլոր ֆառանասնի նեղը։ .

1 Մ ախաբէն ու Աղաղոնին ձեռքովը եդիպտա-
տուի երկրէն իրենց զօրքերովը ելլով Իսրա-
2 յէլի որդւոցը ֆիլանիներ ասոնք են։ Եւ
Մախա Տէրոջը հրամանովը անոնց ֆիլանի-
նեքուն հաճելուտա անոնց գնացքները դրից-
ու անոնց գնացքերուն հաճելուտա անոնց ֆ-
3 ֆիլանիները ասոնք են։ Աղաչէն ամուսն մէջ՝
այսինքն առաջին ամուսն Նոր եղասանութեան
օրը՝ Իրամանեան չեղեցին։ զաղիին հետեւալ
օրը Իսրայէլի որդիքը Բրաբար ձեռքով եան
4 բոլոր եգիպտացւոց աչքերուն առջեւ։ Ու
եգիպտացիք նոյնը Դռնեցիները կը թաղէին, Բ-
քան զի Տէրը անոնց բոլոր անդրանիկները ջարդ եց։
և Տէրը անոնց աստուածներուն վրայ դա-
տաստան բրաւ։

5 Եւ Իսրայէլի որդիքը Իրամանեան չեղելով՝
6 Մոկթովիթ ֆիլան բրին։ Ու Մոկթովիթէն չե-
լով՝ անապատին ծայրը եղած Ոթամը ֆիլան
7 բրին։ Եւ Ոթամէն չեղելով՝ դէպ ի փիաե-
րօթ դարձան, որ Բէելզեփոնին դիմացն է,
8 ու Մագդոլին առջեւը ֆիլան բրին։ Եւ փիաե-
րօթին առջեւէն չեղելով, ու Ծովուն մէջէն
անցնելով անապատը Եւն, և ութ ամ անապա-
տին մէջ երեք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մե-
9 ռայ ֆիլան բրին։ Եւ Մեռայէն չեղելով՝ Ե-
գիմ եկան։ ու եգիմի մէջ տասնեւերկու ջուր-
ազբիւր ու հօմանասուն արմաւենի կային։
10 ու հոն ֆիլան բրին։ Եւ եգիմէն չեղելով՝
11 կարմիր ծովուն քովը ֆիլան բրին։ Եւ կար-
միր ծովէն չեղելով՝ Սին անապատը ֆիլան
12 բրին։ Եւ Սինի անապատէն չեղելով՝ Դափիա
13 ֆիլան բրին։ Եւ Դափիայէն չեղելով՝ Եղղաս
14 ֆիլան բրին։ Ու Եղղասէն չեղելով՝ Պափիդ-իմ
ֆիլան բրին։ ու հոն Ժողովուրդին համար
15 խմելու ջուր չկար։ Եւ Ռաֆիդ-իմէն չեղելով՝
16 Սինայի անապատը ֆիլան բրին։ Ու Սինայի
անապատէն չեղելով՝ Կիբրօթ-Հաթթաաւա ֆ-
17 ֆիլան բրին։ Եւ Կիբրօթ-Հաթթաաւայէն չեղ-
18 ելով՝ Աղերովթի ֆիլան բրին։ Ու Աղերովթէն
19 չեղելով՝ Ռաֆիման ֆիլան բրին։ Եւ Ռաֆիմա-
յինէն չեղելով՝ Ռեմոն-փարես ֆիլան բրին։
20 Ու Ռեմոն-փարեսէն չեղելով՝ Լեբնա ֆիլան
21 բրին։ Եւ Լեբնայէն չեղելով՝ Ռեսսա ֆիլան
22 բրին։ Ու Ռեսսայէն չեղելով՝ Կհելաթա ֆիլան
23 բրին։ Եւ Կհելաթայէն չեղելով՝ Սափար լեռը
24 ֆիլան բրին։ Ու Սափար լեռնէն չեղելով՝

25 Քարագլա ֆիլան բրին։ Եւ Քարագլայէն չեղ-
26 ելով՝ Մակելոթի ֆիլան բրին։ Ու Մակելոթիէն
27 չեղելով՝ Թահաթ ֆիլան բրին։ Եւ Թահաթիէն
28 չեղելով՝ Թարա ֆիլան բրին։ Ու Թարայէն
29 չեղելով՝ Մատեկա ֆիլան բրին։ Եւ Մատե-
30 կայէն չեղելով՝ Համմոնա ֆիլան բրին։ Ու
Համմոնայէն չեղելով՝ Մօսերօթ ֆիլան բրին։
31 Եւ Մօսերօթէն չեղելով՝ Բանէ-յաական ֆիլան
32 բրին։ Ու Բանէ-յաականէն չեղելով՝ Հորդադ-
33 գադ ֆիլան բրին։ Եւ Հորդադգադէն չեղ-
34 ելով՝ Եւտբաթա ֆիլան բրին։ Ու Եւտբաթա-
35 յէն չեղելով՝ Եբրօնա ֆիլան բրին։ Ու Եբ-
րօնայէն չեղելով՝ Գասիոն-գաբեր ֆիլան բ-
36 րին։ Եւ Գասիոն-գաբերէն չեղելով՝ Սին ա-
նապատը՝ այսինքն Կադես ֆիլան բրին։
37 Եւ Կադեսէն չեղելով՝ Հոր լեռը ֆիլան
38 բրին, որ եդոմին երկրին ծայրն է։ Ու Ա-
հարոն քահանան Տէրոջը հրամանովը Հոր
լեռը գնաց, և հոն մեռաւ։ Իսրայէլի որդւոց
եգիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասներորդ
39 տարին հինգերորդ ամսուն առաջին օրը։ Եւ
Ահարոն Հոր լեռանը վրայ մեռած ատենը
հարիւր քառասնըհինգ տարեկան էր։
40 Եւ Քանանու երկրին հարաւային կողմը
բնակող Արադի Քանանիա թագաւորը Իս-
րայէլի որդւոց գալը լսեց։
41 Եւ Հոր լեռնէն չեղելով՝ Սեբոնա ֆիլան
42 բրին։ Ու Սեբոնայէն չեղելով՝ Փոնոն ֆիլան
43 բրին։ Ու Փոնոնէն չեղելով՝ Վրովիթ ֆիլան
44 բրին։ Եւ Վրովիթէն չեղելով՝ Մոաբին սահ-
մանին մէջ եղող Իյէ-աբարիմ ֆիլան բրին։
45 Եւ Իյէ-աբարիմէն չեղելով՝ Դիբոն-գադ ֆիլան
46 բրին։ Ու Դիբոն-գադէն չեղելով՝ Գալմոն-
47 դ Դբաթիւմ ֆիլան բրին։ Ու Գալմոն-դ Դբա-
թիւմէն չեղելով՝ Նաբաուի սեղանը Աղաբարիմի
48 լեռներուն ֆիլան բրին։ Եւ Աղաբարիմի լեռնե-
րէն չեղելով՝ երիքովի դէմ՝ Յորդանանու մօտ՝ Մոաբի դաշտերուն մէջ ֆիլան բրին։
49 Ու տասն անուն Յորդանանու մօտ Մոաբի դաշ-
տերուն մէջ ֆիլան բրին, Բեթհաբեմոթէն մին-
չև Աբէլսատիմ։

50 Եւ Տէրը Մոաբի դաշտերուն մէջ երիքո-
վի դէմ՝ Յորդանանու մօտ խօսեցաւ Մով-
51 սէսին ըսելով, Իսրայէլի որդւոցը խօսէ ու
անոնց ըսէ, Երբոր Յորդանանէն Քանանա-
52 ցւոց երկիրը անցնիք, Ան երկրին բոլոր
բնակիչները ձեր առջեւէն վռնտեք, ու անոնց
բոլոր պատկերասրը կոթողները կործանեք, և
անոնց բոլոր Բարձրաւ տեղերը կործանեք,
53 ու անոնց բոլոր բարձր տեղերը վերցնեք։ Եւ
ան երկիրը ձեր իշխանութեանը տակը անցը-

– Եվ· Ժբ· 2։ Ժգ· 4։
Բ Եվ· Ժբ· 31։
Գ Եվ· Ժգ· 8։
Դ Եվ· Ժբ· 19։
Ե Եվ· Ժբ· 18։ Ժբ· 11։ Եա· ԺԲ· 1։
Զ Եվ· Ժբ· 37։
Է Եվ· Ժգ· 20։
Ը Եվ· Ժգ· 2։ 9։
Թ Եվ· Ժգ· 22։ Ժե· 22։ 23։
Ժ Եվ· Ժե· 21։ Ժգ· 1։
ԺԱ Եվ· Ժգ· 1։
ԺԲ Եվ· Ժե· 21։
ԺԳ Եվ· Ժգ· 1։
ԺԴ Եվ· Ժե· 1։ ԺԲ· 8։
ԺԵ Եվ· Ժգ· 11։ ԺԲ· 1։
Ի Գվ· Ժ· 34։
Լ Գվ· Ժ· 10։
Խ Գվ· Ժ· 1։ Ժ· 14։
Ծ Գվ· Ի· 22։ 23։ Ժ· 8։
Կ Գվ· Ի· 23։ 28։ Ը
– Գվ· Լգ· 34։
Հ Երեմ· Խբ· 32։
Ձ Գվ· Խ· 20։ Ը Օր· Լ· 49։
Ղ Գվ· Խ· 1։ Ե
Ճ Գվ· Խ· 1։
Մ Գվ· Խ· 4։
Յ Գվ· Ժ· 34։
Ն Գվ· Խ· 11։
Շ Գվ· Խ· 34։
Ո Գվ· Խ· 1։ Ե
Չ Գվ· Խ· 40։ Ը Օր· Լ· 49։
Պ Գվ· Խ· 1։
Ջ Գվ· Խ· 10։
Ռ Գվ· Խ· 11։
Ս Գվ· Խ· 11։
Վ Գվ· Խ· 22։
Տ Գվ· Խ· 1։
Ր Գվ· Ի· 1։ Ճ Ա· Ը։
Ց Գվ· Խ· 1։ Ը Օր· Ե· 1։ Ը։ Ճ Ա· Ը։
Փ Գվ· Խ· 1։ Ճ Ա· Ը։
Ք Գվ· Խ· 1։ Ճ Ա· Ը։ Ը Օր· Ե· 1։ Ը։ Ճ Ա· Ը։
Օ Գվ· Խ· 1։ Ճ Ա· Ը։
Ֆ Գվ· Խ· 1։ Ճ Ա· Ը։ Ը Օր· Ե· 1։ Ը։ Ճ Ա· Ը։
և Գվ· Խ· 1։ Ճ Ա· Ը։ Ը Օր· Ե· 1։ Ը։ Ճ Ա· Ը։

նեալ՝ անոր մէջը բնակիք. քանզի ան երկիրը
54 ձեզի տուի որ ժառանգէք. Ե՛ն ան երկիրը
վիճակով ժառանգէք ձեր տոհմերուն համե-
մատ. շատաւը նզովքն ժառանգութիւնը չատ
պիտի տաք, ու քիչաւը նզովքն ժառանգու-
թիւնը քիչ պիտի տաք. ուր ուր որ ելլէ, անոր ըլլայ ելքը. ձեր հայ-
55 ցը ցեղերուն համեմատ ժառանգէք. Բայց
թէ որ ան երկրին բնակիչները ձեր առջեւէն
չվռնտէք, անոնք որոնց ալ թողու-
ցած՝ձեր աչքերուն փուշեր՝ ու ձեր կո-
ղերուն տատասկներ պիտի ըլլան, ու ձեր
բնակած երկրին մէջ ձեզի թշնամութիւն պի-
56 տի բնեն. Ե՛ւ պիտի ըլլայ որ ինչ որ անոնց
ընելու միտածեր էի, Ես ձեզ պիտի ընեմ՝ ձեզի։

ԳԻ. ԼԴ

1 Երկրին սահմաններըը. 16 Երկիրը բաժնելու համար որոշուած
մարդոց անուններ.

1 Ե՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Իսրայէլի որդւոց պատուիրէ ու անոնց ըսա՛,
երբոր գո՛ւք ¹Քանանու երկիրը մտնէք, ձե-
զի ժառանգութիւն ինկալու երկիրը ասիկա-
տի ըլլայ, Քանանու երկիրը իր սահմաններ-
3 բովը։ Եւ ²ձեր հարաւային սահմանը Սին
անապատէն մինչեւ Եդոմի ըլլայ, և ձեր հա-
րաւային սահմանը արեւելքէն ³Ղոի ծովուն
4 ծայրէն ⁴սկսի. Ու ձեր հարաւային սահմա-
նը ⁵Ակրաբիմի զառի վերը պտտուելով մինչեւ
Սին հասնի, ու անկէ ելլելով ⁶Կադէս-բառնեայի
հարաւային կողմը երթայ, ու ⁷Ասար-ադդա-
5 բէն ելլելով Ասմոն հասնի. Եւ Ասմոնէն
⁸մինչեւ Եգիպտոսի հեղեղատը պտտելով ծո-
վուն մէջ բռնէսայ սահմանը։
6 Իսկ ձեր արեւմտեան սահմանը մեծ ծովը
ըլլայ. ձեզի արեւմտեան սահման ան ըլլայ։
7 Ե՛ւ ձեր հիւսիսային կողմի սահմանը աս
ըլլայ. մեծ ծովէն մինչեւ Հոռի լեռը նշա-
8 նակէք. Հոռի լեռնէն ⁹մինչեւ Եմոթ նշանա-
կէք, ու անկէ սահմանը մինչեւ ¹⁰Սեդադ հաս-
9 նի. Եւ ան սահմանը մինչեւ Զեփրոն ելլէ,
ու ¹¹Ասար-Ենանի մէջ բռնէսայ. ձեր հիւսիսա-
յին սահմանը աս ըլլայ։
10 Ե՛ւ ձեր արեւելեան սահմանին համար
11 Ասար-Ենանէն մինչեւ Սեփամ նշանակէք. Ու
ան սահմանը Ռիբղա արեւելեան կողմէն Սե-
փամէն ¹²Այնեթ իջնէ, ու ան սահմանը արե-
ւելեայ կողմէն իջնելով՝ մինչեւ Կիննեռեթի ծո-
12 վուն եզերքը հասնի. Եւ ան սահմանը Որ-
դանան իջնէ, ու ¹³Ղոի ծովուն մէջ վերջա-
նայ։ Ասոր չորս կողմը ձեր երկիրը ըլլայ։
13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոց պատուիրեց
ու ըսաւ, Ասկից է այն երկիրը որ դուք վի-
ճակով պիտի ժառանգէք, ինչպէս որ Տէրը
հրամայեց ինն ու կէս ցեղի տալու անոնք։
14 ¹⁴Հրեայի Ռուբենի որդւոց ցեղը իրենց հար-
ցը ստանելուն համեմատ ու Գադի որդւոց
ցեղը իրենց հարցը ստանելուն համեմատ և
Մանասէի կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւնը
15 առին. Ան երկուքը ու կէս ցեղը իրենց ժա-
ռանգութիւնը առին երիքովի հիւսիսը Որ-
դանանա ափի կողմը դէպ ի արեւելք։
16 Ե՛ւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
17 Ասոնք են ան մարդոց անուանները՝ որոնք
երկիրը ժառանգութեան համար ձեզի պիտի
բաժնեն. ¹⁵Եղիազար քահանան ու Նաւէի որ-
18 դին Յեսու. Ե՛ւ ամէն ցեղէն ալ մէկմէկ իշ-
խան առնէք, ան երկիրը ժառանգութեան
19 բաժնելու. Եւ ան մարդոց անուաններըասոնք
են. Յուդայի ցեղէն Յեփոնէի որդին Քաղէբ,
20 Շմաւոնի որդւոց ցեղէն Ամիհուդի որդին
21 Սամուէլ, Բենիամինի ցեղէն Քասլոնի որդին
22 Եղիդադ, Դանի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Եգ-
23 ղիի որդին Բոկկի, Յովսեփի որդւոցմէ՝ Մա-
նասէի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Եփոտի որդին
24 Անիէլ, Ու Եփրեմի որդւոց ցեղէն իշխան՝
25 Սափթանի որդին Կամուէլ, Ե՛ւ Զաբուղոնի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Փառնակի որդին Ելի-
26 ասաֆ, Եւ Իսաքարի որդւոց ցեղէն իշխան՝
27 Ազանի որդին Փաղտիէլ, Ու Աշերի որդւոց
28 ցեղէն իշխան՝ Սելոմիի որդին Աքիուդ, Ու
Նեփթաղիմի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Ամիուդի
29 որդին Փադաէլ. Ասոնք են ¹⁶որոնց որոնց
Տէրը հրամայեց որ Քանանու երկրին մէջ
իսրայէլի որդւոցը ժառանգութիւն բաժնեն։

ԳԼ. ԼԵ

1 Ղեւացւոց տրուելիք քաղաքներըը քրեից
տրուած արձանագրութիւնը։ 6 Ընտրելի վեց ապաստանի քաղաքներ
պիտի ըլլային։ 9 Մարդասպանութեան վերաբերեալ օրէնքներ։
31 Մարդ սպանի մը համար փրկանք ընդունելու չէր։

1 Ե՛ւ Տէրը Մովսէսի դաշտերուն մէջ Երիքովի
հիւսիսը Յորդանանա մօտ խօսեցաւ Մովսէսին
2 ըսելով, ¹⁷Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ
իրենց ժառանգութեան կալուածքէն Ղեւաց-
ցոց բնակելու քաղաքներ տան. Նաեւ քա-
ղաքներուն բոլորտիքը եղած արուարձանն-
3 ըր Ղեւացւոց տա՛ք. Եւ քաղաքները բնա-
կութեան համար ըլլան անոնց, ու արուար-

---

¹ Գէ. իգ. 33. ² Գէ. իդ. 33. ³ Յես. ժե. 3. ⁴ Յես. ժե. 3. ⁵ Գէ. ժդ. 26. իբ. 8. ⁶ Գէ. ժդ. 26. ⁷ Թուոց. լդ. 37. ⁸ Գէ. ժդ. 28. ⁹ Թուոց. լդ. 37. ¹⁰ Գէ. ժդ. 28. ¹¹ Ամոս. ե. 8. ¹² Գէ. իգ. 33. ¹³ Յես. ժե. 3. ¹⁴ Յես. ժե. 1. ¹⁵ Եզեկ. խե. 14. ¹⁶ Եզեկ. խե. 17. ¹⁷ Յես. ժե. 1. ¹⁸ Գէ. իգ. 33. ¹⁹ Յես. ժե. 1. ²⁰ Գէ. իգ. 33. ²¹ Յես. ժե. 1. ²² Գէ. իգ. 33. ²³ Գէ. իգ. 33. ²⁴ Գէ. իգ. 33. ²⁵ Գէ. իգ. 33. ²⁶ Գէ. իգ. 33. ²⁷ Գէ. իգ. 33. ²⁸ Գէ. իգ. 33. ²⁹ Գէ. իգ. 33. ³⁰ Գէ. իգ. 33. ³¹ Գէ. իգ. 33. ³² Գէ. իգ. 33. ³³ Գէ. իգ. 33. ³⁴ Գէ. իգ. 33. ³⁵ Գէ. իգ. 33. ³⁶ Գէ. իգ. 33. ³⁷ Գէ. իգ. 33. ³⁸ Գէ. իգ. 33. ³⁹ Գէ. իգ. 33. ⁴⁰ Գէ. իգ. 33. ⁴¹ Գէ. իգ. 33. ⁴² Գէ. իգ. 33. ⁴³ Գէ. իգ. 33. ⁴⁴ Գէ. իգ. 33. ⁴⁵ Գէ. իգ. 33. ⁴⁶ Գէ. իգ. 33. ⁴⁷ Գէ. իգ. 33. ⁴⁸ Գէ. իգ. 33. ⁴⁹ Գէ. իգ. 33. ⁵⁰ Գէ. իգ. 33. ⁵¹ Գէ. իգ. 33. ⁵² Գէ. իգ. 33. ⁵³ Գէ. իգ. 33. ⁵⁴ Գէ. իգ. 33. ⁵⁵ Գէ. իգ. 33. ⁵⁶ Գէ. իգ. 33.

ձանները անոնց արձանները, ◦Հօտերուն
4 ու բոլոր անասուններուն համար ըլլան։ Ու
Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուն մասը
ձանները քաղաքին պարիսպին գաւթը չոր-
Ջանակի հարթաւան կանգուն ընդ-ա-ի-ին
5 ան։ Ու տաս քաղաքին գաւթը արեւելեան
կողմէն երկու հազար կանգուն, հազարայնին
կողմէն երկու հազար կանգուն, արեւմտեան
կողմէն երկու հազար կանգուն, ու հիւսի-
սային կողմէն երկու հազար կանգուն չափ ը-
և քաղաքը միջնեղը պիտի ըլլայ ։ անոնց
քաղաքներուն արուարձանները տասնի ըլ-
6 լան ։ Եւ ձեր Ղեւտացւոց տալու քաղաքնե-
րէն Փիլցը ապաստանի քաղաք ըլլայու որ-
չեք, որ սպանեղոցը հոն փախչի։ ու տասնմէ
7 զատ քառասուներկու քաղաք տաք ։ Ղե-
ւտացւոց տալու քաղաքներուն ամէնը Քա-
ռասունեւութը քաղաք ըլլայ ։ զանոնք իրենց
8 արուարձաններովը տաք ։ Եւ ան քաղաքներէ
որ Իսրայէլի որդւոցը կալուածքէն պիտի
տաք, Շատաւոր եղողէն շատ ու քիչաւոր
եղողէն քիչ առնէք։ ամէն մէկը իր առած
ժառանգութեանը չափովը իր քաղաքներէն
Ղեւտացւոց պիտի տայ ։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
10 Իսրայէլի որդւոցը խօսա ու անոնց ըսա ,
Երբոր Յորդանանէն Քանաան երկիրը անց-
11 նէք, Ձեզի քաղաքներ որոշէք , որոնք ապաս-
տանի քաղաքներ ըլլան ձեզի, որ սպանմանէ
12 մարդ զգոյշով սպանողը հոն փախչի ։ Եւ-
ան քաղաքները ձեզի ապաստանարան ըլլան
ազէն վրէժխնդիր եղողէն, ու սպանողը դա-
տաստանի համար ժողովին առջեւը չկրէ։
13 քան չմեռնի ։ Եւ ձեր տալու քաղաքներէն
14 Վեցը ձեզի ապաս ւնի քաղաք ըլլայ ։ Քա-
ղաքներուն երկրէն Յորդանանու տագին կող-
մը տաք, ու քաղաքներուն երկրը Քանա-
նու երկրին մէջ տաք, Ե անոնք ապաստանի
15 քաղաքներ ըլլան ։ Ան վեց քաղաքները Իս-
րայէլի որդւոցը ու Հօտարականին և ձեր
մէջը բնակ ցող պանդխտին ապաստանարան ըլ-
լան, և ամ որ սխալմամբ մարդ մեռցնէ՝ հոն
փախչի ։
16 Իսկ մէկ որ հարւածէ զգոյնով մէ-
կը զարնէ մեռցնէ, անիկա մարդասպան է ։
մարդասպանը անպատճառ պիտի մեռցուի ։
17 կամ մէկ որ մատնիչի քարնաքարով մի մէկուն
զարնէ՝ որ մեռնի, անիկա մարդասպան է ։
մարդասպանը անպատճառ պիտի մեռցուի ։
18 կամ մէկ որ ձեռքով գործածուելու փայտ

ա Եբր. առաջնածիրն։ ե Գլ. իդ. 54 ։ ի Ելս. ի. 13 ։ ր Օր. գ. 41 ։ Ցես. ի. 8 ։ լ Գլ. իդ. 16 ։ խ Ելս. ի. 12 ։ ծ Ելս. ի. 13 ։ կ Ելս. ի. 14 ։ հ Ելս. ի. 15 ։ ձ Ելս. ի. 16 ։ ղ Ելս. ի. 17 ։ մ Ելս. ի. 18 ։ յ Ելս. ի. 19 ։ ն Ելս. ի. 20 ։ շ Ելս. ի. 21 ։

զէն մեռնելի գործիքով մը զարնէ՝ որ մեռ-
նի, անիկա մարդասպան է ։ մարդասպանը
19 անպատճառ պիտի մեռցուի ։ Վրէժ-
խնդիրը պիտի մեռցնէ մարդասպանը ։ երբ-
որ անոր հանդիպի՝ մեռցնէ զանիկա ։
20 կամ յանկարծ ի նենալով զանիկա ։
կամ ի նէ որ ինչ ամէնէ հրէ մէկը, ու
մեռնի ամէնի վրան ։ Ե նետելով՝ զանի-
21 կա մեռցնելու ըլլայ, կամ ի նէ ինչ ամէ-
նի պատճառաւ ձեռքովը զարնէ անոր որ
մեռնի, զարնողը անպատճառ մեռցուի ։ անի-
կա մարդասպան է ։ արեան վրէժխնդիրը երբոր
մարդասպանին հանդիպի՝ զանիկա մեռցնէ ։
22 Բայց ի նէ որ յանկարծ ու առանց ի նէ
ամէնի չունենալու, կամ ի նէ առանց նենգու-
թեան անոր վրայ մէկ գործիք մը նետի,
23 կամ ի նէ առանց տեսնելու անոր վրայ ինչ
և իցէ մեռնող քար մը ձգէ՝ որ մեռնի,
և անիկա անոր թշնամին չէր, ու անոր չա-
24 րիք չէր ուզեր, Ինատեներ ժողովը սպան-
նողին ու արեան վրէժխնդիրին միջեւ ը-
25 օրէնքներուս համեմատ դատաստան ընէ։ Ե-
ժողովը պիտի ազատէ սպանողը արեան վր-
էժխնդիրին ձեռքէն, ու ժողովը զանիկա
նորէն իր ապաստան ապաստանի քաղաքը
դարձնէ, ու հոնիկա հոն պիտի բնակի, մին-
չեւ որ Նաբը եղած օծուած քահանայապետը
26 մեռնի ։ Բայց ի նէ սպանողը իր ապաստան
ապաստանի քաղաքին սահմանէն երբէք դուրս
27 ելլէ, Ո արեան վրէժխնդիրը զանիկա իր
ապաստանի քաղաքին սահմանէն դուրս գըտ-
նէ, և արեան վրէժխնդիրը սպանողը մեռ-
28 ցնելու ըլլայ, մահապարտ չեպուի ։ Քան-
զի անիկա իր ապաստանի քաղաքը նահան-
էր, մինչեւ որ քահանայապետը մեռնէր ։ բայց
քահանայապետին մեռնելէն ետքը սպանողը
29 իր կալուածքին երկիրը դառնայ ։ Ասոնք ի նէ
զի դատաստանի կանոններ ըլլան ձեր ազ-
գերուն մէջ — ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ ։
30 Ով որ մարդ կը մեռցնէ, սպանողը վըճ-
կանելուն բերնով մեռցուի ։ բայց մարդ մը
մեռցնելու համար դէմ մէկ վկայի վկայու-
31 թիւնը ըլլայ ։ Եւ մահապարտ սպանողին կենցաղ համար վրանէ չառնէք ։
քանզի անիկա անպատճառ մեռցուելու է ։
32 Ու ապաստանի քաղաքը փախչողին համար
վրանէ չառնէք, որպէս զի անիկա իր քա-
ղաքը դառնայ նաեւ քահանայապետին մահէն
33 առաջ ։ Ուստի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք ,
քանզի արիւնը կը պղծէ երկիրը ։ ու անոր միջը
թափուած արեանը համար երկիրն ըստ ։

ա Ելս. ի. 22 ։ բ Օր. գ. 6. 12 ։ Ցես. ի. 3 ։ ե Ելս. ի. 23 ։ զ Դն. գ. 5 ։ բ Թագ. գ. 27 ։ ի. 10 ։ թ Թագ. ի. 31 ։ 32 ։ ժ Ելս. ի. 24 ։ ի Ելս. ի. 25 ։ ի Ելս. ի. 26 ։ ի Ելս. ի. 27 ։ ի Ելս. ի. 28 ։ ի Ելս. ի. 29 ։ ի Ելս. ի. 30 ։ ի Ելս. ի. 31 ։ ի Ելս. ի. 32 ։ ի Ելս. ի. 33 ։

Նաէ ՚ի քաւութիւն չըլլար, բայց եթէ սանիկա
34 ժամովին արձնեմք։ Ուրեմն ձեր բնակած
երկիրը չպղծէք, որուն մէջտեղը ես պիտի
բնակիմ. քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրա-
յելի որդւոց մէջը։

ԳԼ. Լ

1 Ժառանգութիւն ունեցող ազիկը։ ՚ի իր ցեղին եղող մէկ-
մը չէս պիտի կարդանէր։ 7 որպէս զի ժառանգութիւնը ան
ցեղին չկիրնար։ 10 Սաղպատին աղջիկները իրենց հօրեղբօր-
որդւոցը չեն կ՚ամուսնանար։

1 Եւ Յովսէփի որդւոցը առնմէրէն Մանասէի
որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադ. որ-
դւոց առնմին իշխաններըն մօտեցան, ու Մով-
սէսին առջևը և Իսրայէլի որդւոցը նահապետ-
աց իշխաններուն առջևը խօսեցան,
2 Ու ըսին, ՚Տէրը մեր տիրոջմը հրամայեց, որ
երկիրը Իսրայէլի որդւոցը վիճակով ժառան-
գութիւն տայ. ու ՚Տէրը մեր տիրոջը հրա-
մայեց, որ մեր եղբօրը Սալպատին ժառան-
3 գութիւնը անոր աղջիկներուն տայ. Արդ, թէ
որ անոնք Իսրայէլի որդւոց ուրիշ ցեղի մը որ-
դւոցը կնիկ ըլլան, անոնց ժառանգութիւնը
մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի վեր-
նայ. ու որ ՚ի՛նչ մասդց որ ԲՒ ըլլան, ան
ցեղին ժառանգութենէն պիտի խառնուի, ու
մեր ժառանգութենէն վիճակին պիտի վեր-
4 նայ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը ՚Յոբելեան տա՛ր
անոնց ժառանգութիւնը իրենց երկիներուն
ցեղին ժառանգութենէն պիտի խառնուի. ու
ա՛ռ ՚ի՛նչ անոնց ժառանգութիւնը մեր հայ-
րերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վեր-
նայ։

5 Եւ Մովսէս Տէրոջը հրամանաւ Իսրայէլի
որդւոցը պատխրեց ու ըսաւ, Յովսէփի որ-
6 դւոց ցեղը ՚ի՛նչ կը խօսի։ Սալպատին
աղջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամայած ու
բան խօսքը սա է. Անոնց որ կը հաճին ա-
նոնք, թող անոնց կնիկ ըլլան, սակայն թէ ի-
րենց հօրը ցեղին ազգներուն կնիկ ըլլան.
7 Որպէս զի Իսրայէլի որդւոց ժառանգութիւնը
մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. քանզի Իսրա-
յելի որդւոց ամէնքն ալ Իրենց հայրերուն
8 ցեղին ժառանգութիւնը պիտի յարին։ Եւ
ամէն աղջիկ որ Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն
մէջ մէկ կտրած մը ժառանգ կ՚ըլլայ, իր
հօրը ցեղին ազգ մէկու մը կնիկ ըլլայ, որ
Իսրայէլի որդւոց ամէն մէկը իր հայրերուն
9 ժառանգութիւնը ժառանգէ. Եւ ժառան-
գութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի, բայց
Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն ամէն մէկը իր
ժառանգութենին յարի։
10 Ե՚ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ հրամայեց,
11 Սալպատին աղջիկները անանկ ըրին։ ՚Քան-
զի Սալպատին աղջիկները՝ Մաալա, Թեր-
սա, Եգլա, Մեգլա ու Նոասա իրենց հօր-
12 եղբօրորդւոցը հետ ամուսնացան։ Այ՚նչ-
պէսին Մանասէի որդւոց ազգերուն ը-
նտանեաց կնիկ եղան, ու անոնց ժառանգու-
թիւնը իրենց հօրը ցեղին ե ազգ ազգին մէջ
մնաց։
13 Ա՚նոնք են ան պատուիրանքները ու դա-
տաստանները, որ Տէրը ՚Մովսէսի ձեռքովն
մէջ Երիքովի դէմ՝ Յորդանանի մօտ՝ Մով-
սէսին ձեռքովը Իսրայէլի որդւոցը պատուի-
րեց։

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քառասնեքորդ տարին վերջը՝ Մովսես Իսրայէլացւոց խա-
սելով համաձայնութիւնը կը գտանէ ՚ի Լատանէց խառնուն-
դը։ 13 Իշխաններ կարդելը։ 19 Երկիրը լրտեսելու համար
մարդ իրկելը։ 24 անանց անհնազանդութիւնը պատճառով Լա-
ատանէց բարկութիւնը։ 41 և անանց անհնազանդութիւնը։

1 Ա՚նոնք են ան խօսքերը որ Մովսէս բոլոր
Իսրայէլին գրուցից ՚Յորդանանու ապրի կող-
մը անապատին մէջ, որ Սուփին դիմացի դաշ-
տը՝ փառանի, Տոփելի, Դպռանի, Ազերոթի եւ
2 ու Տիզահաղի մէջտեղն է։ (Քսորէբէն ՚Սինեայ

կազէս-բառնեայ տասնըմէկ օր է Սէիր լե-
3 ռանր ճամբայով։) Արդ ՚քառասնեքորդ տա-
րին մէնտասներորդ ամսուն առաջին օրը
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը կ՚ըսէր ինչ որ
Տէրը անոր պատուիրեր էր անոնց համար,
4 ՚Էմորէացւոց մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհո-
ն Հեսբոնի մէջ բնակող և Աստարովթի մէջ
բնակող Բասանի Ովգ թագաւորը զարնելէն
5 ետքը։ Յորդանանու ափի կողմը Մովսէի
երկրին մէջ Մովսէս պատ առ օրէնքը յայտ-
նել սկսաւ,

1 Ծն. Թ. 6։
2 Դևտ. Ա. 22։ Թ. Օր. իտ. 23։
3 Ել. Ժգ. 25։ Թ. Օր. Ա. 6։
4 Ել. Ի՚Թ. 45։ 46։
5 Դևտ. իգ. 29։
6 Դևտ. իգ. 35։ Լգ. 14։ Ելս. Ժ. 3։
7 Դևտ. իե. 11։ 12։ Ելս. Ժ. 3։ 4։
8 Դևտ. իե. 10։
9 Դևտ. իե. 7։
10 Ելս. Ժ. 27։
11 Ելս. Ժ. 37։ Դևտ. Թ. 23։
12 Ելս. Ժ. 38։
13 Ելս. Ժ. 33։ Ելս. Ժգ. 12։

6 Մեր Տէր Աստուածը Խորէբի վրայ մեզի
խօսեցաւ ու ըսաւ, Ձեր բնակ կնստելով հին
7 բիւր է. դարձէք, չուեցէք ու գացէք Ամո-
հացւոց լեռը, և անոր ամէն շրջակայ տեղերը,
գաւառները, լեռները, ու հովիտները, և հա-
րաւային կողմը, ու ծովեզերքը, քանանացւոց
երկիրը ու Լիբանան, մինչև մեծ գետը որ
8 Եփրատ գետն է. Ահա այն երկիրը ձեր առ-
ջեւը դրի. գացէք ու ժառանգեցէք երկիրը,
որ Տէրը ձեր Հայրերուն Աբրահամին, Իսա-
հակին ու Յակոբին երդում ըրաւ որ տայ ա-
նոնց ու անոնցմէ ետքը անոնց զաւակներուն։
9 Ես հան ատեր ձեր ձեզի խօսեցայ ու ըսի,
10 Ես մինակ չեմ կրնար ձեզ տանիլ. Ձեր Տէր
Աստուածը ձեզ չատցուց, և ահա դուք այս-
11 օր երկնից աստղերուն չափ շատ էք. Ձեր
Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեր հազարէն հա-
զարապատիկ աւելցնէ ձեզ, ու Ձեզի խոս-
12 ձին պէս ձեզ օրհնէ. Ես մինակ ի՞նչպես կրր-
նամ ձեր նեղութիւնը, ձեր բեռը ու հակա-
13 ւակութիւնը կրել. Գտա՛ք ձեր ցեղերէն իմաս-
տուն ու հանճարեղ և ուսումնի մարդիկ ար-
ւէք, ու ես անոնք ձեր վրայ իշխաններ կեցը-
14 նեմ. Իսկ դուք ինծի պատասխան տուիք ու
15 ըսիք, Այո բաւական խօսեցդ ընելը ազէկ է. Ուստի
ես ձեր ցեղերուն երեւելիները իմաստուն ու
անուանի մարդիկ առի, և զանոնք ձեր վրայ
իշխաններ կարգեցի, հազարներ ձեր ցեղերուն
մէջ հազարապետներ, հարիւրապետներ, յիս-
նապետներ, տասնապետներ ու տոհմիկներ։
16 Ես ատեր ձեր դատաւորներուն պա-
տուիրեցի ըսելով, Ձեր եղբայրներուն դա-
տերը մեղի ըրէք, ու ամէն մարդուն դատը
թէ իր հղբօրը հետ ըլլայ և թէ օտարակա-
17 նի հետ, Դարձ ատենին դատելիքի. Դա-
տաստանի մէջ այտառնին չընդնի, պզտի-
կին մեծի պէս մեղի ընէք, բնաւ մարդու մի
երեսէ չդառնաք. քանզի դատաստանը Աս-
տուծոյ է. ու ձեզի դժուար երեւցած դատը
ինծի ներկայացուցէք, որ անկիա մեղի ը-
18 նեմ։ Ես ատեր ձեր ամէն ընելու բանե-
րը ձեզի պատուիրեցի։
19 Ետքը Խորէբէն չուեցինք, ու ինչպես ո-
մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեր էր,
Ամորհացւոց լեռանը ճամբով ան ձեր տեսած
բոլոր մեծ ու ահագին անապատէն անցանք,
20 ու մինչև Կադէս-բառնէա եկանք։ Ես ձեզի
ըսի, Դուք Ամորհացւոց լեռը եկաք, որն որ
21 մեր Տէր Աստուածը մեզի կու տայ։ Նայէ՛,

քու Տէր Աստուածդ երկիրը քու առջեդ դր-
րաւ. ժառանգէ՛ անիկա, ինչպէս որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի ը-
սաւ. Մի վախնար ու մի զարհուրիր։
22 Ես գուք ամէնդդ իմ քովս եկաք, ու ին-
ձի ըսիք, Մեզմէ առաջ մարդիկ խրկինք, որ
երկիրը լրտեսեն մեզի համար, ու մեզի դան
պատմեն թէ ինչ ճամբայ հան պիտի երթանք,
23 ու ինչ քաղաքներու մէջ պիտի մտնենք։ Ես
ան խօսքը ինծի հաճոյ թուեցաւ, Հազա-
ւատատղիկ մարդ առի, ամէն մէկ ցեղէն
24 մէկական մարդ։ Ես դարձան ու գացին լեռը երթ-
ան, ու մինչև Եշքոլի ձորը հասան, ու ան երկիրը
25 լրտեսեցին։ Ես ան երկրին պտուղէն ձեռ-
քերնին առնելով մեզի բերին, ու մեզի զրա-
ցեցին ըսելով, Ազէկ է այն երկիրը որ մեր Տէր
26 Աստուածը մեզի կու տայ։ Բայց դուք չու-
զեցիք երթալ, ու ձեր Տէր Աստուածդայն հրամա-
27 նին դէմ դրիք։ Ես ձեր վրանները մէջ
տրտնջելով ըսիք, Տէրը մեզ ատելուն համար
եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց, որ մեզ
Ամորհացւոց ձեռքը մատնէ, ու մեզ կորսը-
28 ցնէ։ Ո՞ւր պիտի երթանք. մեր եղբայրները
մեր սիրտերը ծռելցուցին, ըսելով հսկա
և՝ ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է,
քաղաքները մեծ ու մինչև երկինքը պարսպ-
ուր են, ու հան տեսանք նեփղիմի որդիքը ան-
29 ատեղ։ Ես ձեզի ըսի, Մի զարհուրիք ու
30 անոնցմէ մի վախնաք. Ձեր Տէր Աստուածը
որ ձեր առջեւէն կ'երթայ, անիկա ձեզի հա-
մար պիտի պատերազմի, ինչպէս որ եգիպ-
տոսի մէջ ձեր աչքերուն առջեւը ձեզի բրաւ,
31 Ու անապատին մէջն ալ տեսար որ, ինչպէս
մարդ մը իր զաւակը կը տանի, քու Տէր Ա-
ստուածդ ալ քու բոլոր քալած ճամբաներուդ
մէջը մինչև ատ տեղ գալդ ձեզ տանի տա-
32 բաւ։ Ես տակալ ալ ձեր Տէր Աստուծոյն չհա-
33 ւատացիք, Որ անիկա ճամբան մէջ ձեր առ-
ջեւէն կ'երթար ձեզի ինանելու տեղ գտնուե-
լու համար, գիշերը կրակի մէջ երթալու
ճամբանիդ ձեզի ցուցընելով, ու ցորեկն ալ
34 ամպի մէջ։ Ես Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը
լսելով բարկացաւ, ու երդում ընելով ըսաւ,
35 Ոևս մարդ ոչինչ ատ անօթի ազգէն պիտի տեսնայ
մէկ պատ չտեսնալ ան բարի երկիրը, որն որ
ձեր Հայրերուն տալու երդում ըրի. Բայց
միայն Յեփոնէի որդին Քաղէբ պիտի տեսնէ
ան, ու անոր կոխած երկիրը իրեն ու իր զ-
զաւակը պիտի տամ, որովհետև Էանիկա կա-

ա Ել. գ. 1։
բ Ելս. Ել. ԺԹ. 1։ Թուա. ժ. 11։
գ Ծն. Ար. 7. Ել. 13. Ել. 7. 8. Լեւ. 4. Լեւ. 23։
դ Ել. Ար. 18. Թուա. Ար. 16. 17։
ե Ել. Ար. 25։
զ Ել. Ար. 14. Թուա. Ար. 14։
է Ել. Ար. 5. Գաղ. 4. 22. Լեւ. 69։
ը Թուա. Լեւ. 3։ Ել. 4. Ել. Ար. 13։
թ Թուա. գ. 8. 9։
ժ Ելս. Ել. Ար. 21։ Թուա. Ար. 16. 17։
ի Ել. Ար. 25։
լ Գաղ. Լեւ. 22։
խ Գել. Ար. 18. Թուա. Ար. 14։
ծ Ել. Ար. 15. Գաղ. 4. Ել. Ար. 25. Լեւ. 17։
կ Ել. Ար. 14. 25։ Ել. 4. Ել. Ար. 13։
հ Թուա. Ար. 1—4։ Ել. Ար. 24. 25։
ձ Ել. Ար. 11։
ղ Ել. Ար. 9։
ճ Ել. Ար. 12. Ել. Ար. 9։
մ Ել. Ար. 22. 26։
յ Ել. Ար. 22. 26։
ն Թուա. Ար. 12. Ել. Ար. 15։ Երեմ. Ր. 6։
շ Թուա. Ար. 27։
ո Ելս. Ար. 9։
պ Թուա. Ար. 4։
ջ Թուա. Ար. 25. 24. 25։
ռ Թուա. Ար. 28։
ս Թուա. Ար. 1—4։ Ել. Ար. 24. 25։
վ Ել. Ար. 14. 25։ Ել. 4. Ել. Ար. 13։
տ Ել. Ար. 4. Գաղ. Ար. 11. 12. Ելս. Ար. 3. 4. Ել. Ար. 9։
ր Ել. Ար. 14. 25։
ց Ելս. Ար. 3։ Ելս. Ար. 22։ Ել. 15։ Երեմ. Ր. 6։
ւ Ել. Ար. 18։
փ Ել. Ար. 21։ Ել. 4. Ել. Ար. 13։
ք Ել. Ար. 21։ Ել. 14։
օ Ել. Ար. 14. 15։
ֆ Թուա. Ար. 22. 23։
և Ել. Ար. 11։
ա Թուա. Ար. 24. 30։
բ Ելս. Ար. 9։
գ Թուա. Ար. 24։

37 տարեցաւէա Տէրոջը հետեւեցան։ [a]Զեզի հա-
մար Տէրը ինձի ալ բարկացաւ, ու ըսաւ,
38 Դուն ալ հոն պիտի չմտնես։ Այլ [b]Յեսու
աստղ [c]Ղեւաէի որդին քեզմէ՝ անոնց հոն
պիտի մտնէ. զօրացուր անձիկա, զանի դի ան
Իսրայէլ անոնց պիտի ժառանգեցնէ իսրայէլ։
39 Բայց [d]ձեր ան ձեր պզտիկ տղաքը, որոնց հա-
մար ըսիր թէ աւար պիտի ըլլան, ու ան
ձեր որդիները որ այսօր [e]գիտեր ու դէշը չեն
ճանչնար, անոնք պիտի մտնեն հոն. անոնց
պիտի տամ ան երկիրը, ու անոնք պիտի ժա-
40 ռանգեն ան։ [f]Բայց դուք նա դարձէք, ու
կարմիր ծովուն ճամբային դէպ [g]ի անապատը
յուզեցէք։
41 Եւ անոր դուք պատասխան տուիք ու ինծի
ըսիք, [h]Մենք Տէրոջը մեղաւոր մեզի գործե-
ցինք. մենք պիտի երթանք պատերազմինք,
ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պա-
տուիրեց։ ու ամէն մէկդինիդ իր պատերազ-
մական զէնքը առնելով, [i]եթեհամառեցաք
42 ուզեցիք[j] լեռը երթալ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Անոնց ըսէ, Մի երթաք ու մի պատերազմիք,
քանզի ես ձեր մէջը չեմ. չըլլայ որ ձեր
43 թշնամիներուն առջեւը չարգուիք։ Ես ալ ձե-
զի խօսեցայ, բայց դուք մտիկ չըրիք, հա-
պա Տէրոջը հրամանին դէմ գրիք, և [k]յամա-
44 ռութիւն ընծայով լեռը երթաք։ Ու ան լեռանը
վրայ բնակող Ամորհացիները [l]ձեզ դէմ ելլելով ձեզ հալածեցին, ու մեղ-
45 րի մէջ ձեզ զարկին մինչեւ Հորմա։ Եւ դուք
դարձաք Տէրոջը առջեւ լացիք, սակայն Տէրը
46 ձեր ձայնը չլսեց ու ձեզի ականջ չդրաւ։ Եւ
կազմեցիք մէջ չատ օրեր կեցաք, որչափ օրեր
որ հոն կեցաք։

ԳԼ. Բ

1 [a]Թափեա իր խօսքը չարաճակիլով՝ կը պատմի Քէ Աստուած
ինչպէս տարհիցէ իսրայելացիները որ եգիպտացւոց։ 9 Մո-
վերացաւ։ 17 և Աստիճացաւց հետ պատերազմ չընեն։ 24
Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին յաղթեցին։

1 Ապա դարձանք ու կարմիր ծո-
ւին ճամբային դէպ ի անապատը չուեցինք,
ինչպէս որ Տէրը ինծի ըսեր էր, ու չատ
օրեր Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտտեցանք։
2 Եւ Տէրը ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ, (3) [b]Ալ
ձերիքդ է սա լեռանը բոլորտիքը պտտելնիդ.
4 հիւսիսային կողմը դարձէք։ Եւ ժողովուր-
դին պատուիրէ ու ըսէ, [c]Դուք հիմա Սէիր
բնակող ձեր եղբարցը Եսաւի որդւոցը սահ-
մանէն պիտի անցնիք. անոնք ձեզմէ պիտի
վախնան, բայց դուք մեծապէս զգուշացէք.
5 Անոնց հետ մի ծեծկուիք. քանզի ես ձեզի
անոնց երկրէն մէկ ոտնատեղ սեղ մըն ալ
տալու չեմ, [d]որովհետեւ Սէիր լեռը Եսաւին
6 ժառանգութիւն տուեր եմ։ Կերակուրը ըս-
տակով ծախու առնէք անոնցմէ և ուտէք,
և ջուրն ալ ստակով ծախու առնէք անոնցմէ
7 ու խմէք. [e]Քանզի քու Տէր Աստուածդ քու
ձեռքիդ ամէն գործերուն մէջ օրհնեց քեզ.
անիկա գիտէ որ դուն ես մեծ անապատին
մէջ կը պտտիս. [f]քու Տէր Աստուածդ ասն
քառասուն տարին քեզի հետ էր, ու բանի
մը պակասութիւն չքաշեցիր։
8 Հետեւաբար մենք մեր եղբայրներուն Եսաւի
որդւոցը քովէն պրանք Սէիր կը բնակէին, դաշ-
տի ճամբային Եղեմէն ու Գասիոն-գաբէրէն
անցանք. ու Հին գառնասով Մոաբի անա-
9 պատին ճամբային անցանք։ Եւ Տէրը ինծի
ըսաւ, Մոաբացւոց թշնամի մի ըներ,
ու անոնց հետ պատերազմ մի ըներ. քանզի
անոնց երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու
չեմ, որովհետեւ Արը Լովտի որդւոցը ժա-
10 ռանգութիւն տուի։ (Ան տեղ առաջուց [g]Է-
միմները կը բնակէին, որոնք մեծ ու չատ ու
[h]Ենականիներուն պէս երկայնահասակ ազգ
11 մըն էին. Անոնք ալ Ռեփաիներուն պէս Հրե-
փաներ կը սեպուէին. ու Մոաբացիք զանոնք
12 [i]Էմիմ կը կոչէին. Եւ Սէիրի մէջ առաջուց
Հռեփայիք կը բնակէին, բայց Եսաւի որդիքը
զանոնք վռնտեցին ու իրենց առջեւէն զանոնք
Ջարդելով՝ անոնց տեղը բնակեցան. ինչպէս որ
Իսրայէլացիք երկիրն իրենց ժառանգութիւնը
13 երկրին, որն որ Տէրը անոնց տուաւ։) Հիմա
ելէք [j]Զարդեզ ձորէն անցէք. ու մենք Զա-
րեզ ձորէն անցանք։
14 Մեր պտտած օրերը՝ [k]Կադէս-բառնեայէն
ելնելէն մինչեւ Զարեզ ձորէն անցնելնիս՝ երե-
սուներկու տարի եղաւ. մինչեւ որ բանակին
մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը
հատաւ, [l]ինչպէս որ Տէրը անոնց երդում ը-
15 րեր էր։ Եւ ալ ձեռնը բանակին մէջէն բնաջինջ
ընելու համար՝ [m]Տէրոջը ձեռքն ալ անոնց
վրայ էր, մինչեւ որ անոնք հատան։
16 Ու երբոր բոլոր պատերազմող մարդիկը
17 ժողովուրդին մէջէն մեռան ու հատան, Տէրը
18 ինծի խօսեցաւ ըսելով, Դուն այսօր Մոաբին
19 սահմանը եղած Արէն պիտի անցնես, Ու մե-
ծիններ որդւոցը [n]սահմանին պիտի մտնեսս.

---

a Թաւ. ի. 12։ ԺԱ. 14։ Գ.Ր. գ. 23։ գ. 21։ ԼԶ. 4։ Սաղ. ԿԷ. 36։
b Նե. ԺԳ. 13։ ԼԳ. 11։ Տես ա Թագ. Ժգ. 22։
c Նե. ԺԳ. 16։ Հեսու. Ա. 1։
d Թաւ. Ժգ. 30։
e Թաւ. Ի. 19։ Գ.Ր. ԼԸ. 7։ 29։
f Թաւ. Ժգ. 31։
g Թաւ. Ժգ. 3։
h Ղեւ. Ե. 15։ Ժ. 1։ Հեսու. Ի. 11։
i Թաւ. Ժգ. 25։
j Թաւ. Ժգ. 40։
k Կես Ժողովուրդը և յետ պատասխան տուին
l Թաւ. Ժգ. 42։
m Թաւ. Ժգ. 44. 45։
n Սաղ. ՃԾԸ. 18։
o Թաւ. Ժգ. 26. ի. 1. 22։ Դատաւ. ա. 17։
p Թաւ. Ժգ. 25։ Գ.Ր. ա. 49։
q Տես Կեր. ՀԴ. 14։
r Թաւ. Ի. 14. ևս։
s Ծն. ԺԴ. 5։ Գ.Ր. Ի. 8։
t Թաւ. Ժգ. 23. 34։ Գ.Ր. Ի. 2։
u Համբ. Ի. 20։ Ծն. Ժգ. 20։ ԼԶ. 20։
v Թաւ. Ի. 12։
w Թաւ. Ժգ. 27։
x Թաւ. Ժգ. 35։ Ի.Ր. ԿԴ։
y Թաւ. Ժգ. 35։ Գ.Ր. ա. 34. 38։ Եզեկ. Ի. 15։
z Սաղ. ՀԲ. 35։ ՀԷ. 26։
a Եբր. գիմացը

անոնց ֆիզեամ-ֆիւրն մի ըներ, և անոնց հետ
մի ծեծկռտեր · քանզի Աստուծոյ երկրէն զերկու ժողովուրդն տապալեցեր, որովհետեւ անոնք չդովան որդւոցը ժառանգու-
20 թիւն տուին : (Ան ալ հայհոյեցան երկիր կը սեպուէր · առաջուց այն տեղը հայհոյուելը կը բնաւկէին : ու Աստուծոյ զանոնք չզայնալուիլ կը
21 կռչեին · Որոնք երեսփիսներուն պէս մեծ ու չատուր եւ երկայնահասակ ազգ մըն էին · բայց Տէրը զանոնք բնաջինջ բրաւ անոնց առջեւէն,
որ վռնտուելու զանոնք, և անոնց տեղը բնակեցան ու անոնց տեղը բնակեցան մինչև
22 հեգտոն · ինչպէս որ Մեհր բնակող էսաւի որդւոցը համար ալ բրաւ, երբոր Հռաւեցիները բնաջինջ բրաւ անոնց առջեւէն · և զանոնք վռնտուելու, ու անոնց տեղը բնակեցան մինչև
23 ասոր օրս : Եւ Ազացիները որ մինչև Գազա
*գիւղաքաղաքները մէջ կը բնակէին, զանոնք ալ կափթորէն էլլող Կափթորացիք չարչ-
24 գնելու, ու անոնց տեղը բնակեցան :) Երբ չեզեցէք ու Աստուծ անցնէք · ահա էսխոլ
բոլոր Թագաւորը Ամորհացի Սիհոնը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի · սկսէ ժառանգելու, ու անոր հետ պատերազմ բրէ :
25 Այսօր քու ահութդ վախը ու սոսկումդ բոլոր երկրին մարդ որդիներուն վրայ պիտի սկսիմ դնել, անոնք որ քու երեսդ տեսնեն
նոյնը քու երեսդ դողան ու տագնապին :
26 Եւ կադեմոթի անապատէն էսբոնի Սիհոն Թագաւորին հաշտութեան խօսքերով
27 զՀայտնեցաւ երկեցի, ըսելով, Անցնիմ քու երկիրդ · Ճամբայէն պիտի երթամ, ոչ
28 աջ կամ ձախ կողմ չեմ խոտորիր : կերակուր ինծի տաակով ծախք որ ուտեմ, ու ջուրն ալ ինծի տաակով տուր որ խմեմ · Միայն թէ
29 ոտքերովս անցնեմ · ինչպէս որ Սէիր բնակող էսաւի որդիքը ու Ար բնակող Մոաբացիք ինծի բրին · մինչև որ ես Յորդանանէն
30 անցնեմ դէպ ի այն երկիրը, որն որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պիտի տայ : Բայց էսբոնի
Սիհոն Թագաւորը չուզեց որ մենք անկէ անցնինք · ինչու որ Տէր Աստուածդ անոր
Հոգին խստացուցեր էր ու սիրտը կարծրացուցեր էր, որ զանիկա քու ձեռքդ տայ,
31 ցուցեր էր, որ այսօր կ՚եղի : Եւ Տէրը ինծի բսաւ, Ահա Սիհոնը ու անոր երկիրը սկսայ քու ձեռքդ տալու · սկսէ, ժէ տիրելու, որ
անոր երկիրը ժառանգես :
32 Ուստի Սիհոն ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը մեզի Յասայի մէջ մեր դէմ եկաւ, որ մեզ
33 զի հետ պատերազմի : Եւ մեր Տէր Աստուած

ը Դն · ԻԹ · 38 :
ծ Տես Դն · ժգ · 5 :
ի Տես Հմր · 10 :
ր Դն · լգ · 8 :
ս Դն · ժգ · 6 · լգ · 10—30 · Հմր · 12 :
տ Ելս · ժգ · 3 :
ւ Երեմ. իե · 20 :
փ Կ՝ Ասերիմի

ք Դն · ժ · 14 : Ասմոթ · ի · 7 :
օ Թես · իթ · 13 · 14 : Դատ. ժ · 18 · 21 :
ֆ Ելբ · ժե · 14 · 15 · Գվ · ժ · 25 : Ելս · բ · 9 · 10 :
ց Գվ · ի · 10 :
ձ Թես · իե · 21 · 22 :
ղ Դատ. ժ · 19 :
ճ Եբբ · Յոսեփեան
մ Ելս · բ · 13 :
յ Տես Թես · բ · 18 : Գվ · ի · 3 · 4 : Դատ. ժ · 17 · 18 :
ն Թես · իե · 23 :
շ Ելս · ժ · 20 :

ծր զանիկա մեր ձեռքը մատնեց, ու Սիհոն անոնց և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժո-
34 ղովուրդը զարկինք · Եւ նոյն ատեներ անոր բոլոր քաղաքները առինք, ու Հոր բոլոր քա-
զաքները մէջ եղած էրկի մարդիկը, կիներ
ներ ու տղաքներ ոչնչացուցինք, անոնց-
35 մէ մէկ մըն ալ ողջ չթողուցինք · Միայն անա-
սունները ու առած քաղաքներնուս ա-
36 ներ մեզի առինք : Հռուեն Հորէն եղերքը եղած Արոէրէն ու Հորէն մէջը եղած քա-
զաքէն մինչև Գաղաադ բնաւ մեզի զէմ զը-
նող քաղաք մը չեղաւ · Սեր Տէր Աստուածը
37 ամէնն ալ մեր ձեռքը մատնեց · Միայն թէ Ամմոնի որդւոցը երկրին, ու բոլոր Հաբոկ ձո-
րին կողմերուն և լեռնային քաղաքներուն, ու
Սեր Տէր Աստուծոյն բոլոր մեզի արգիլած տեղերուն չմտեցաք :

ԳԼ · Գ

1 Մոաբին կը պատմէ Բասանի Ովգ Թագաւորին յաղթութիւն։ 11 Անոր մահճին մեծութիւն։ 12 Սհնոի ու Ովգի երկիրները երկուքը ալ հնս ցեղերուն տրուիլը։ 23 և Թէ ինչպէս Մովսես երկիրը ժառանգելու խնդրելէ էր Աստուծմէ, 26 և Թէ Տէրը գրաւելէ էր որ ինքն հետևեալն ասէ։

1 Ապա դարձանք Բասանի ճամբան եղանք, ու Բասանի Ովգ Թագաւորը ինքը իր բո-
լոր ժողովուրդովը Եդրայիի մէջ մեր դէմ
2 եկաւ պատերազմելու համար · Եւ Տէրը ին-
ծի բսաւ, Մի վախնար, զանիկա ու անոր
կա ու անոր բոլոր ժողովուրդը ու երկիրը
քու ձեռքդ կա տամ · ու անոր ալ Եսբոնի
մէջ բնակող Ամորհացւոց Սիհոն Թագաւորին
3 բրածիդ պէս բրէ · Եւ մեր Տէր Աստուածը
Բասանի Ովգ Թագաւորն ալ ու անոր բոլոր
ժողովուրդը մեր ձեռքը տուաւ · Ես մենք
անոնկ չսթողեցինք չգանենք, որ անոնցմէ
4 մէկ մըն ալ ողջ մնայ · Եւ նոյն ատեներ անոր
բոլոր քաղաքները առինք · — քաղաք մըն
ալ չմնաց, որ անոնցմէ առած չբլլանք · վաճ-
առն քաղաք · պարսպէն դրսերը Արգոբի գա-
ւառը Բասանի մէջ Ովգին Թագաւորութիւ-
5 նը : Ասոնց ամէնն ալ բարձր պարիսպներով,
դռներով ու դռնափակներով ամրացած քա-
ղաքներ էին, անպարսպ քաղաքներէն ի
6 գատ · որոնք խիստ շատ էին · Եւ զանոնք բը-
նաջինջ բրինք, ինչպէս որ Հեսբոնի Սիհոն
Թագաւորը բրինք, ամէն քաղաքներու մէջ
մարդիկը, կիներն ու տղաքները կոտորելով ·
7 Եւ իրենց անասուններն ու քա-
8 զաքներուն աւարները մեզի առինք : Եւ ան

– Ելբ · գ · 21 :
ֆ Գվ · ո · 8 :
ց Թես · իթ · 25 :
ձ Գվ · ե · 2 · բ · 16 : Թես · իթ · 24 · Գվ · իթ · 7 :
ղ Գվ · ե · 2 · 26 :
ճ Գվ · գ · 12 · գ · 48 : Ելս · ժգ · 9 ·

մ Ելբ · ի · 3 :
յ Դն · լբ · 22 : Թես · ի · 5 · 9 · 16 :
ն Հմր · 21 · 3 · 19 :
շ Տես Թես · բ · 18 : Գվ · ի · 3 · 4 : Դատ. ժ · 17 · 18 :
ո Թես · իե · 23 :
չ Ելս · ժ · 20 :

ֆ Ելս · իս · 21 :
ց Թես · իս · 35 :
ձ Եբբ · գանիկա, ա-
նոր ժողովուրդ չմն-
ալ չմնաց :
ղ գ Թագ · գ · 13 :
ճ Գվ · բ · 24 · Ելբ · ԺԹ · 10 · 11 · 12 · Ղ · 19 · 20 · 21 ·

նոյն ժամանակին՝ Յորդանանու անդիի կողմը
հզոր Ամորհացւոց երկու թագաւորութեան
ձեռքէն առնիք երկիրը՝ Աղուան Ծորէն մին-
9 չև Հերմոն լեռն։ Միգ անգամ չՀրամայեցին Ա-
բրահ կ'ըսէին, բայց Ամորհացիք զանիկա Ա-
10 նիր կը կոչէին։ Իրարը դարձի գացած քաղաքները՝
բոլոր Գաղաադը ու Իրարը Բասանը մինչև
Սելքա ու Եդրայի, Բասանի մէջ եղած Օվ-
գին թագաւորութեանը քաղաքները մինչև
11 Գեսուրի եւ Մաքաթի սահմանները։ Մնացորդէն Մովսէս բա-
նաւոր Ռուբինեանց ու Գադեանց տուաւ։
12 Եւ նոյն ժամանակին մէջ սա մեր առած
երկիրը՝ Աղուան Ծորէն վրայ եղող Արոերէն
մինչև Գաղաադ լեռանը կէսը՝ ինք քաղաք-
ներովը Ռուբինեանց ու Գադեանց տուի։
13 Իսկ Գաղաադին մնացածը ու բոլոր Բասանը՝
պօսէնի Օգին թագաւորութիւնը — բոլոր
Արգովբի գաւառը՝ բոլոր Բասանին հետ ու
Հսկայից երկիր կ'ըսուէր, Մաքաթի կէս ցե-
14 ղին տուի։ Եւ Յայիրա Մանասէան բոլոր
Արգովբի գաւառը առաւ մինչև Գեսուրա-
յեաց ու Մաքաթացւոց սահմանը, ու անոնք
իր անուանով մինչև այսօր Բասան-Հաւօթ-
15 յայիր կոչեց։ Մաքիրին Գաղաադը Մաքիրին
16 տուի։ Եւ Գաղաադէն մինչև Աղուան Ծորը,
(պօսէնի Ծորին մէջտեղը որ սահմանն է,
ու մինչև Ամմոնի որդւոցը սահմանը եղած
Յաբոկ Ծորը, Հաւբինեանց ու Գադեանց
17 տուի, նաև գաւառ Յորդանանու սահմանու-
մը Կիննեռեթէն մինչև գաւառային Ծովը, այս-
ինքն մինչև Աղի Ծովը, արեւելեան կողմը
եղած Աշեդոթ-փասգային տակը։
18 Եւ անոնցմէ ձեզի պատուիրեցի ու ըսի,
Ձեր Տէր Աստուածը սա երկիրը ձեզի ժա-
ռանգութիւն տուաւ։ Սակայն զուք ամէնքդ
որ կարծեցեր էք, զէնքերնիդ առէք, ու խա-
բայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայրներուն առջեւը
19 անցէք։ Բայց ձեր կիներնիդ, ձեր որդիները
ու ձեր անասունները, (գիտէի՝ ձեր անա-
սուններուն չատ բերք կ'ելնէ,) Մով մնան
ձեր քաղաքներուն մէջ՝ որոնք ես ձեզի տուի,
20 Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս
հանգստացնէ, ու մինչև որ անոնք ալ ժա-
ռանգեն այն երկիրը՝ որն որ Ձեր Աստուա-
ծը Յորդանանու անդիի կողմը անոնց պիտի
տայ։ ու ետքը Ձեզմէ ամէն մէկը դառնայ
իր ժառանգութեանը՝ որն որ ես ձեզի տուի։
21 Անատեր Յեսուին պատուիրեցի ըսելով,
Քու աչքերդ տեսան ինչ որ ձեր Տէր Աս-
տուածը սա երկու թագաւորներուն բրաս-
նանի ընէ պիտի ընէ Տէրը ան ամէն թագա-
ւորութիւններուն, Հոն ուր վրայ դուն պիտի
22 երթաս։ Անոնցմէ չվախնաս։ Քանի որ Ձեր
Տէր Աստուածը ինքը կը պատերազմի ձեզի
23 համար։ Եւ Անատեր Յեսուը ազաչեցի ու
24 ըսի, Ով Տէր Եհովայ, դուն սկսեցիր Ծառա-
մեծութիւնդ ու քու զօրաւոր ձեռքդ քու
Ծառայիդ ցուցնելու։ Քանի որ երկինքի մէջ
կամ երկրի վրայ ոչ է անոր աստուածը, որ
քու գործերուդ ու քու զօրութեանդ պէս
25 Հոն ինելու կարող ըլլայ։ Ներհակ ըրէ որ
անցնիմ, ու Յորդանանու անդիի կողմի բարի
երկիրը, անն բարի լեռը ու Լիբանանը տես։
26 Անատ Բայց Տէրը՝ ձեր պատճառով բնաւ
որդոլով իմ խնդրքս չընդունեց։ ու Ծերը
ինծի ըսաւ, Ալ հերիք է քեզի։ Ինծմէ այ
27 սա բանը ինծի չդրուագես։ Փսգագային գա-
գաթը ելիր, ու գէպ ի արեւմուտք, հիւսիս,
Տարաս ու արեւելք աչքերդ վերցուր, ու քու
աչքերովդ դիտէ։ քանզի գուն սա Յորդա-
28 նանէն պիտի չանցնիս։ Իր Յեսուին պատուէր
տուրսի անիկա զօրացուր, ու անոր սիրտ տուր։
քանզի անիկա պիտի անցնի սա Ժողովուրդին
առջեւը, և քու գիտցած երկիրդ անիկա պի-
29 տի ժառանգեցնէ անանց։ Ուստի մենք Տո-
ղիսին մէջը բնակեցանք մասանք։

ԳԼ. Գ

1 Մաքան Ասատեան Հնազանդեցաւ կը յորդորէ Իսրայէլացիները
զԸ. 41 ու Յորդանանու անդիի կողմը երեք ապաստանի քա-
ղաք կը զատէ։

1 Եւ Հիմա, ով Իսրայէլ, Ինծի քեզի սորվե-
ցուցած կանոնները ու դատաստաններս մը-
տիկ բրէ, որ ընեմով ապրի մնաք, ու
մտնէք ժառանգէք այն երկիրը որն որ Ձեր
Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կու տայ։
2 Ձեզի պատուիրած խօսքիս վրայ ոուն մը
չաւելցնէք, ու անկէ բան մը չպակսեցնէք,
այլ Ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանները
3 պահէք, որոնք ես ձեզի կը պատուիրեմ։ Ձեր

ա ԳԼ. դ. 43։ Սաղ. ԺԹ. 6։
բ ա Մն. ե. 23։
գ ԳԼ. դ. 48։
դ Յես. ԺԲ. 5։
ե Կամ՝ բազմաց բնակեցան։
զ Ելեաղ. բ. 9։
է Ծն. Ժգ. 5։
ը Թուոց. Ժբ. 1։ Ա Մն. բ. 8։
թ ԳԼ. Ժգ. 11։
ժ ԳԼ. Ժգ. 15։ բ Թուոց. Ի. 3։ Ժ. 6։
ի Թուոց. բ. 41։
ա Յ՛ Եսայիի գիւղա-
քաղաքներուն Ռա-
մաթը։
բ Թուոց. բր. 39։
գ Թուոց. իա. 24։ Ելես. Ժբ. 2։
դ Ելես. Ժգ. 28։
ե Բ Թագ. Ժգ. 3։
զ Թուոց. ԼԹ. 11։
է ԳԼ. գ. 49։ Թուոց. ԼԹ. 11։ Ելես. Ժբ. 3։
ը Թուոց. Ժբ. 41։
թ Ելես. Ժբ. 28։ Ա Մն. բ. 8։
ժ Ելես. Ժբ. 33։ Ելես. Ժբ. 6։ Ժգ. 9։ Ա Մն. ե. 23։
ի Ելես. Ժգ. 28։
ա Ա Մն. բ. 22։
բ Ելես. Ժգ. 13։ բ Թուոց. գ. 3։ Ժ. 6։
գ Թուոց. բբ. 41։
դ Յ՛ Եսրեմ. ԺԱ. 2։ Ելես. Ժ. 30։
ե Ելես. Ժ. 30։
զ Ելես. Ժ. 32։
է Ելես. Ժ. 33։ Ելես. Ժ. 6։ Ժգ. 9։
ը Ելես. Ժ. 34։
թ Ելես. Ժ. 35։
ժ Ելես. ԼԹ. 11։
ի Ելես. Ժ. 36։
ա Ելես. Ժ. 37։
բ Ելես. Ժ. 38։
գ Ելես. Ժ. 39։
դ Ելես. Ժ. 40։
ե Ելես. Ժ. 41։
զ Ելես. Ժ. 42։
է Ելես. Ժ. 43։
ը Ելես. Ժ. 44։
թ Ելես. Ժ. 45։
ժ Ելես. Ժ. 46։
ի Ելես. Ժ. 47։
ա Ելես. Ժ. 48։
բ Ելես. Ժ. 49։ Թուոց. ԼԳ. 11։ Ելես. Ժբ. 3։
գ Ելես. Ժ. 50։
դ Ելես. Ժ. 51։ Ելես. ԼԳ. 11։ Սապ. Ձգ. 38։
ե Ելես. Ժ. 52։
զ Ելես. Ժ. 53։
է Ելես. Ժ. 54։
ը Ելես. Ժ. 55։
թ Ելես. Ժ. 56։
ժ Ելես. Ժ. 57։
ի Ելես. Ժ. 58։ Ելես. Ժ. 7։
ա Ելես. Ժ. 59։
բ Ելես. Ժ. 60։
գ Ելես. Ժ. 61։
դ Ելես. Ժ. 62։
ե Ելես. Ժ. 63։
զ Ելես. Ժ. 64։
է Ելես. Ժ. 65։
ը Ելես. Ժ. 66։
թ Ելես. Ժ. 67։
ժ Ելես. Ժ. 68։
ի Ելես. Ժ. 69։
ա Ելես. Ժ. 70։
բ Ելես. Ժ. 71։
գ Ելես. Ժ. 72։
դ Ելես. Ժ. 73։
ե Ելես. Ժ. 74։
զ Ելես. Ժ. 75։
է Ելես. Ժ. 76։
ը Ելես. Ժ. 77։
թ Ելես. Ժ. 78։
ժ Ելես. Ժ. 79։
ի Ելես. Ժ. 80։
ա Ելես. Ժ. 81։
բ Ելես. Ժ. 82։
գ Ելես. Ժ. 83։
դ Ելես. Ժ. 84։
ե Ելես. Ժ. 85։
զ Ելես. Ժ. 86։
է Ելես. Ժ. 87։
ը Ելես. Ժ. 88։
թ Ելես. Ժ. 89։
ժ Ելես. Ժ. 90։
ի Ելես. Ժ. 91։
ա Ելես. Ժ. 92։
բ Ելես. Ժ. 93։
գ Ելես. Ժ. 94։
դ Ելես. Ժ. 95։
ե Ելես. Ժ. 96։
զ Ելես. Ժ. 97։
է Ելես. Ժ. 98։
ը Ելես. Ժ. 99։
թ Ելես. Ժ. 100։
ժ Ելես. Ժ. 101։
ի Ելես. Ժ. 102։
ա Ելես. Ժ. 103։
բ Ելես. Ժ. 104։
գ Ելես. Ժ. 105։
դ Ելես. Ժ. 106։
ե Ելես. Ժ. 107։
զ Ելես. Ժ. 108։
է Ելես. Ժ. 109։
ը Ելես. Ժ. 110։
թ Ելես. Ժ. 111։
ժ Ելես. Ժ. 112։
ի Ելես. Ժ. 113։
ա Ելես. Ժ. 114։
բ Ելես. Ժ. 115։
գ Ելես. Ժ. 116։
դ Ելես. Ժ. 117։
ե Ելես. Ժ. 118։
զ Ելես. Ժ. 119։
է Ելես. Ժ. 120։
ը Ելես. Ժ. 121։
թ Ելես. Ժ. 122։
ժ Ելես. Ժ. 123։
ի Ելես. Ժ. 124։
ա Ելես. Ժ. 125։
բ Ելես. Ժ. 126։
գ Ելես. Ժ. 127։
դ Ելես. Ժ. 128։
ե Ելես. Ժ. 129։
զ Ելես. Ժ. 130։
է Ելես. Ժ. 131։
ը Ելես. Ժ. 132։
թ Ելես. Ժ. 133։
ժ Ելես. Ժ. 134։
ի Ելես. Ժ. 135։
ա Ելես. Ժ. 136։
բ Ելես. Ժ. 137։
գ Ելես. Ժ. 138։
դ Ելես. Ժ. 139։
ե Ելես. Ժ. 140։
զ Ելես. Ժ. 141։
է Ելես. Ժ. 142։
ը Ելես. Ժ. 143։
թ Ելես. Ժ. 144։
ժ Ելես. Ժ. 145։
ի Ելես. Ժ. 146։
ա Ելես. Ժ. 147։
բ Ելես. Ժ. 148։
գ Ելես. Ժ. 149։
դ Ելես. Ժ. 150։
ե Ելես. Ժ. 151։
զ Ելես. Ժ. 152։
է Ելես. Ժ. 153։
ը Ելես. Ժ. 154։
թ Ելես. Ժ. 155։
ժ Ելես. Ժ. 156։
ի Ելես. Ժ. 157։
ա Ելես. Ժ. 158։
բ Ելես. Ժ. 159։
գ Ելես. Ժ. 160։
դ Ելես. Ժ. 161։
ե Ելես. Ժ. 162։
զ Ելես. Ժ. 163։
է Ելես. Ժ. 164։
ը Ելես. Ժ. 165։
թ Ելես. Ժ. 166։
ժ Ելես. Ժ. 167։
ի Ելես. Ժ. 168։
ա Ելես. Ժ. 169։
բ Ելես. Ժ. 170։
գ Ելես. Ժ. 171։
դ Ելես. Ժ. 172։
ե Ելես. Ժ. 173։
զ Ելես. Ժ. 174։
է Ելես. Ժ. 175։
ը Ելես. Ժ. 176։
թ Ելես. Ժ. 177։
ժ Ելես. Ժ. 178։
ի Ելես. Ժ. 179։
ա Ելես. Ժ. 180։
բ Ելես. Ժ. 181։
գ Ելես. Ժ. 182։
դ Ելես. Ժ. 183։
ե Ելես. Ժ. 184։
զ Ելես. Ժ. 185։
է Ելես. Ժ. 186։
ը Ելես. Ժ. 187։
թ Ելես. Ժ. 188։
ժ Ելես. Ժ. 189։
ի Ելես. Ժ. 190։
ա Ելես. Ժ. 191։
բ Ելես. Ժ. 192։
գ Ելես. Ժ. 193։
դ Ելես. Ժ. 194։
ե Ելես. Ժ. 195։
զ Ելես. Ժ. 196։
է Ելես. Ժ. 197։
ը Ելես. Ժ. 198։
թ Ելես. Ժ. 199։
ժ Ելես. Ժ. 200։
ի Ելես. Ժ. 201։
ա Ելես. Ժ. 202։
բ Ելես. Ժ. 203։
գ Ելես. Ժ. 204։
դ Ելես. Ժ. 205։
ե Ելես. Ժ. 206։
զ Ելես. Ժ. 207։
է Ելես. Ժ. 208։
ը Ելես. Ժ. 209։
թ Ելես. Ժ. 210։
ժ Ելես. Ժ. 211։
ի Ելես. Ժ. 212։
ա Ելես. Ժ. 213։
բ Ելես. Ժ. 214։
գ Ելես. Ժ. 215։
դ Ելես. Ժ. 216։
ե Ելես. Ժ. 217։
զ Ելես. Ժ. 218։
է Ելես. Ժ. 219։
ը Ելես. Ժ. 220։
թ Ելես. Ժ. 221։
ժ Ելես. Ժ. 222։
ի Ելես. Ժ. 223։
ա Ելես. Ժ. 224։
բ Ելես. Ժ. 225։
գ Ելես. Ժ. 226։
դ Ելես. Ժ. 227։
ե Ելես. Ժ. 228։
զ Ելես. Ժ. 229։
է Ելես. Ժ. 230։
ը Ելես. Ժ. 231։
թ Ելես. Ժ. 232։
ժ Ելես. Ժ. 233։
ի Ելես. Ժ. 234։
ա Ելես. Ժ. 235։
բ Ելես. Ժ. 236։
գ Ելես. Ժ. 237։
դ Ելես. Ժ. 238։
ե Ելես. Ժ. 239։
զ Ելես. Ժ. 240։
է Ելես. Ժ. 241։
ը Ելես. Ժ. 242։
թ Ելես. Ժ. 243։
ժ Ելես. Ժ. 244։
ի Ելես. Ժ. 245։
ա Ելես. Ժ. 246։
բ Ելես. Ժ. 247։
գ Ելես. Ժ. 248։
դ Ելես. Ժ. 249։
ե Ելես. Ժ. 250։
զ Ելես. Ժ. 251։
է Ելես. Ժ. 252։
ը Ելես. Ժ. 253։
թ Ելես. Ժ. 254։
ժ Ելես. Ժ. 255։
ի Ելես. Ժ. 256։
ա Ելես. Ժ. 257։
բ Ելես. Ժ. 258։
գ Ելես. Ժ. 259։
դ Ելես. Ժ. 260։
ե Ելես. Ժ. 261։
զ Ելես. Ժ. 262։
է Ելես. Ժ. 263։
ը Ելես. Ժ. 264։
թ Ելես. Ժ. 265։
ժ Ելես. Ժ. 266։
ի Ելես. Ժ. 267։
ա Ելես. Ժ. 268։
բ Ելես. Ժ. 269։
գ Ելես. Ժ. 270։
դ Ելես. Ժ. 271։
ե Ելես. Ժ. 272։
զ Ելես. Ժ. 273։
է Ելես. Ժ. 274։
ը Ելես. Ժ. 275։
թ Ելես. Ժ. 276։
ժ Ելես. Ժ. 277։
ի Ելես. Ժ. 278։
ա Ելես. Ժ. 279։
բ Ելես. Ժ. 280։
գ Ելես. Ժ. 281։
դ Ելես. Ժ. 282։
ե Ելես. Ժ. 283։
զ Ելես. Ժ. 284։
է Ելես. Ժ. 285։
ը Ելես. Ժ. 286։
թ Ելես. Ժ. 287։
ժ Ելես. Ժ. 288։
ի Ելես. Ժ. 289։
ա Ելես. Ժ. 290։
բ Ելես. Ժ. 291։
գ Ելես. Ժ. 292։
դ Ելես. Ժ. 293։
ե Ելես. Ժ. 294։
զ Ելես. Ժ. 295։
է Ելես. Ժ. 296։
ը Ելես. Ժ. 297։
թ Ելես. Ժ. 298։
ժ Ելես. Ժ. 299։
ի Ելես. Ժ. 300։
ա Ելես. Ժ. 301։
բ Ելես. Ժ. 302։
գ Ելես. Ժ. 303։
դ Ելես. Ժ. 304։
ե Ելես. Ժ. 305։
զ Ելես. Ժ. 306։
է Ելես. Ժ. 307։
ը Ելես. Ժ. 308։
թ Ելես. Ժ. 309։
ժ Ելես. Ժ. 310։
ի Ելես. Ժ. 311։
ա Ելես. Ժ. 312։
բ Ելես. Ժ. 313։
գ Ելես. Ժ. 314։
դ Ելես. Ժ. 315։
ե Ելես. Ժ. 316։
զ Ելես. Ժ. 317։
է Ելես. Ժ. 318։
ը Ելես. Ժ. 319։
թ Ելես. Ժ. 320։
ժ Ելես. Ժ. 321։
ի Ելես. Ժ. 322։
ա Ելես. Ժ. 323։
բ Ելես. Ժ. 324։
գ Ելես. Ժ. 325։
դ Ելես. Ժ. 326։
ե Ելես. Ժ. 327։
զ Ելես. Ժ. 328։
է Ելես. Ժ. 329։
ը Ելես. Ժ. 330։
թ Ելես. Ժ. 331։
ժ Ելես. Ժ. 332։
ի Ելես. Ժ. 333։
ա Ելես. Ժ. 334։
բ Ելես. Ժ. 335։
գ Ելես. Ժ. 336։
դ Ելես. Ժ. 337։
ե Ելես. Ժ. 338։
զ Ելես. Ժ. 339։
է Ելես. Ժ. 340։
ը Ելես. Ժ. 341։
թ Ելես. Ժ. 342։
ժ Ելես. Ժ. 343։
ի Ելես. Ժ. 344։
ա Ելես. Ժ. 345։
բ Ելես. Ժ. 346։
գ Ելես. Ժ. 347։
դ Ելես. Ժ. 348։
ե Ելես. Ժ. 349։
զ Ելես. Ժ. 350։
է Ելես. Ժ. 351։
ը Ելես. Ժ. 352։
թ Ելես. Ժ. 353։
ժ Ելես. Ժ. 354։
ի Ելես. Ժ. 355։
ա Ելես. Ժ. 356։
բ Ելես. Ժ. 357։
գ Ելես. Ժ. 358։
դ Ելես. Ժ. 359։
ե Ելես. Ժ. 360։
զ Ելես. Ժ. 361։
է Ելես. Ժ. 362։
ը Ելես. Ժ. 363։
թ Ելես. Ժ. 364։
ժ Ելես. Ժ. 365։
ի Ելես. Ժ. 366։
ա Ելես. Ժ. 367։
բ Ելես. Ժ. 368։
գ Ելես. Ժ. 369։
դ Ելես. Ժ. 370։
ե Ելես. Ժ. 371։
զ Ելես. Ժ. 372։
է Ելես. Ժ. 373։
ը Ելես. Ժ. 374։
թ Ելես. Ժ. 375։
ժ Ելես. Ժ. 376։
ի Ելես. Ժ. 377։
ա Ելես. Ժ. 378։
բ Ելես. Ժ. 379։
գ Ելես. Ժ. 380։
դ Ելես. Ժ. 381։
ե Ելես. Ժ. 382։
զ Ելես. Ժ. 383։
է Ելես. Ժ. 384։
ը Ելես. Ժ. 385։
թ Ելես. Ժ. 386։
ժ Ելես. Ժ. 387։
ի Ելես. Ժ. 388։
ա Ելես. Ժ. 389։
բ Ելես. Ժ. 390։
գ Ելես. Ժ. 391։
դ Ելես. Ժ. 392։
ե Ելես. Ժ. 393։
զ Ելես. Ժ. 394։
է Ելես. Ժ. 395։
ը Ելես. Ժ. 396։
թ Ելես. Ժ. 397։
ժ Ելես. Ժ. 398։
ի Ելես. Ժ. 399։
ա Ելես. Ժ. 400։
բ Ելես. Ժ. 401։
գ Ելես. Ժ. 402։
դ Ելես. Ժ. 403։
ե Ելես. Ժ. 404։
զ Ելես. Ժ. 405։
է Ելես. Ժ. 406։
ը Ելես. Ժ. 407։
թ Ելես. Ժ. 408։
ժ Ելես. Ժ. 409։
ի Ելես. Ժ. 410։
ա Ելես. Ժ. 411։
բ Ելես. Ժ. 412։
գ Ելես. Ժ. 413։
դ Ելես. Ժ. 414։
ե Ելես. Ժ. 415։
զ Ելես. Ժ. 416։
է Ելես. Ժ. 417։
ը Ելես. Ժ. 418։
թ Ելես. Ժ. 419։
ժ Ելես. Ժ. 420։
ի Ելես. Ժ. 421։
ա Ելես. Ժ. 422։
բ Ելես. Ժ. 423։
գ Ելես. Ժ. 424։
դ Ելես. Ժ. 425։
ե Ելես. Ժ. 426։
զ Ելես. Ժ. 427։
է Ելես. Ժ. 428։
ը Ելես. Ժ. 429։
թ Ելես. Ժ. 430։
ժ Ելես. Ժ. 431։
ի Ելես. Ժ. 432։
ա Ելես. Ժ. 433։
բ Ելես. Ժ. 434։
գ Ելես. Ժ. 435։
դ Ելես. Ժ. 436։
ե Ելես. Ժ. 437։
զ Ելես. Ժ. 438։
է Ելես. Ժ. 439։
ը Ելես. Ժ. 440։
թ Ելես. Ժ. 441։
ժ Ելես. Ժ. 442։
ի Ելես. Ժ. 443։
ա Ելես. Ժ. 444։
բ Ելես. Ժ. 445։
գ Ելես. Ժ. 446։
դ Ելես. Ժ. 447։
ե Ելես. Ժ. 448։
զ Ելես. Ժ. 449։
է Ելես. Ժ. 450։
ը Ելես. Ժ. 451։
թ Ելես. Ժ. 452։
ժ Ելես. Ժ. 453։
ի Ելես. Ժ. 454։
ա Ելես. Ժ. 455։
բ Ելես. Ժ. 456։
գ Ելես. Ժ. 457։
դ Ելես. Ժ. 458։
ե Ելես. Ժ. 459։
զ Ելես. Ժ. 460։
է Ելես. Ժ. 461։
ը Ելես. Ժ. 462։
թ Ելես. Ժ. 463։
ժ Ելես. Ժ. 464։
ի Ելես. Ժ. 465։
ա Ելես. Ժ. 466։
բ Ելես. Ժ. 467։
գ Ելես. Ժ. 468։
դ Ելես. Ժ. 469։
ե Ելես. Ժ. 470։
զ Ելես. Ժ. 471։
է Ելես. Ժ. 472։
ը Ելես. Ժ. 473։
թ Ելես. Ժ. 474։
ժ Ելես. Ժ. 475։
ի Ելես. Ժ. 476։
ա Ելես. Ժ. 477։
բ Ելես. Ժ. 478։
գ Ելես. Ժ. 479։
դ Ելես. Ժ. 480։
ե Ելես. Ժ. 481։
զ Ելես. Ժ. 482։
է Ելես. Ժ. 483։
ը Ելես. Ժ. 484։
թ Ելես. Ժ. 485։
ժ Ելես. Ժ. 486։
ի Ելես. Ժ. 487։
ա Ելես. Ժ. 488։
բ Ելես. Ժ. 489։
գ Ելես. Ժ. 490։
դ Ելես. Ժ. 491։
ե Ելես. Ժ. 492։
զ Ելես. Ժ. 493։
է Ելես. Ժ. 494։
ը Ելես. Ժ. 495։
թ Ելես. Ժ. 496։
ժ Ելես. Ժ. 497։
ի Ելես. Ժ. 498։
ա Ելես. Ժ. 499։
բ Ելես. Ժ. 500։
գ Ելես. Ժ. 501։
դ Ելես. Ժ. 502։
ե Ելես. Ժ. 503։
զ Ելես. Ժ. 504։
է Ելես. Ժ. 505։
ը Ելես. Ժ. 506։
թ Ելես. Ժ. 507։
ժ Ելես. Ժ. 508։
ի Ելես. Ժ. 509։
ա Ելես. Ժ. 510։
բ Ելես. Ժ. 511։
գ Ելես. Ժ. 512։
դ Ելես. Ժ. 513։
ե Ելես. Ժ. 514։
զ Ելես. Ժ. 515։
է Ելես. Ժ. 516։
ը Ելես. Ժ. 517։
թ Ելես. Ժ. 518։
ժ Ելես. Ժ. 519։
ի Ելես. Ժ. 520։
ա Ելես. Ժ. 521։
բ Ելես. Ժ. 522։
գ Ելես. Ժ. 523։
դ Ելես. Ժ. 524։
ե Ելես. Ժ. 525։
զ Ելես. Ժ. 526։
է Ելես. Ժ. 527։
ը Ելես. Ժ. 528։
թ Ելես. Ժ. 529։
ժ Ելես. Ժ. 530։
ի Ելես. Ժ. 531։
ա Ելես. Ժ. 532։
բ Ելես. Ժ. 533։
գ Ելես. Ժ. 534։
դ Ելես. Ժ. 535։
ե Ելես. Ժ. 536։
զ Ելես. Ժ. 537։
է Ելես. Ժ. 538։
ը Ելես. Ժ. 539։
թ Ելես. Ժ. 540։
ժ Ելես. Ժ. 541։
ի Ելես. Ժ. 542։
ա Ելես. Ժ. 543։
բ Ելես. Ժ. 544։
գ Ելես. Ժ. 545։
դ Ելես. Ժ. 546։
ե Ելես. Ժ. 547։
զ Ելես. Ժ. 548։
է Ելես. Ժ. 549։
ը Ելես. Ժ. 550։
թ Ելես. Ժ. 551։
ժ Ելես. Ժ. 552։
ի Ելես. Ժ. 553։
ա Ելես. Ժ. 554։
բ Ելես. Ժ. 555։
գ Ելես. Ժ. 556։
դ Ելես. Ժ. 557։
ե Ելես. Ժ. 558։
զ Ելես. Ժ. 559։
է Ելես. Ժ. 560։
ը Ելես. Ժ. 561։
թ Ելես. Ժ. 562։
ժ Ելես. Ժ. 563։
ի Ելես. Ժ. 564։
ա Ելես. Ժ. 565։
բ Ելես. Ժ. 566։
գ Ելես. Ժ. 567։
դ Ելես. Ժ. 568։
ե Ելես. Ժ. 569։
զ Ելես. Ժ. 570։
է Ելես. Ժ. 571։
ը Ելես. Ժ. 572։
թ Ելես. Ժ. 573։
ժ Ելես. Ժ. 574։
ի Ելես. Ժ. 575։
ա Ելես. Ժ. 576։
բ Ելես. Ժ. 577։
գ Ելես. Ժ. 578։
դ Ելես. Ժ. 579։
ե Ելես. Ժ. 580։
զ Ելես. Ժ. 581։
է Ելես. Ժ. 582։
ը Ելես. Ժ. 583։
թ Ելես. Ժ. 584։
ժ Ելես. Ժ. 585։
ի Ելես. Ժ. 586։
ա Ելես. Ժ. 587։
բ Ելես. Ժ. 588։
գ Ելես. Ժ. 589։
դ Ելես. Ժ. 590։
ե Ելես. Ժ. 591։
զ Ելես. Ժ. 592։
է Ելես. Ժ. 593։
ը Ելես. Ժ. 594։
թ Ելես. Ժ. 595։
ժ Ելես. Ժ. 596։
ի Ելես. Ժ. 597։
ա Ելես. Ժ. 598։
բ Ելես. Ժ. 599։
գ Ելես. Ժ. 600։
դ Ելես. Ժ. 601։
ե Ելես. Ժ. 602։
զ Ելես. Ժ. 603։
է Ելես. Ժ. 604։
ը Ելես. Ժ. 605։
թ Ելես. Ժ. 606։
ժ Ելես. Ժ. 607։
ի Ելես. Ժ. 608։
ա Ելես. Ժ. 609։
բ Ելես. Ժ. 610։
գ Ելես. Ժ. 611։
դ Ելես. Ժ. 612։
ե Ելես. Ժ. 613։
զ Ելես. Ժ. 614։
է Ելես. Ժ. 615։
ը Ելես. Ժ. 616։
թ Ելես. Ժ. 617։
ժ Ելես. Ժ. 618։
ի Ելես. Ժ. 619։
ա Ելես. Ժ. 620։
բ Ելես. Ժ. 621։
գ Ելես. Ժ. 622։
դ Ելես. Ժ. 623։
ե Ելես. Ժ. 624։
զ Ելես. Ժ. 625։
է Ելես. Ժ. 626։
ը Ելես. Ժ. 627։
թ Ելես. Ժ. 628։
ժ Ելես. Ժ. 629։
ի Ելես. Ժ. 630։
ա Ելես. Ժ. 631։
բ Ելես. Ժ. 632։
գ Ելես. Ժ. 633։
դ Ելես. Ժ. 634։
ե Ելես. Ժ. 635։
զ Ելես. Ժ. 636։
է Ելես. Ժ. 637։
ը Ելես. Ժ. 638։
թ Ելես. Ժ. 639։
ժ Ելես. Ժ. 640։
ի Ելես. Ժ. 641։
ա Ելես. Ժ. 642։
բ Ելես. Ժ. 643։
գ Ելես. Ժ. 644։
դ Ելես. Ժ. 645։
ե Ելես. Ժ. 646։
զ Ելես. Ժ. 647։
է Ելես. Ժ. 648։
ը Ելես. Ժ. 649։
թ Ելես. Ժ. 650։
ժ Ելես. Ժ. 651։
ի Ելես. Ժ. 652։
ա Ելես. Ժ. 653։
բ Ելես. Ժ. 654։
գ Ելես. Ժ. 655։
դ Ելես. Ժ. 656։
ե Ելես. Ժ. 657։
զ Ելես. Ժ. 658։
է Ելես. Ժ. 659։
ը Ելես. Ժ. 660։
թ Ելես. Ժ. 661։
ժ Ելես. Ժ. 662։
ի Ելես. Ժ. 663։
ա Ելես. Ժ. 664։
բ Ելես. Ժ. 665։
գ Ելես. Ժ. 666։
դ Ելես. Ժ. 667։
ե Ելես. Ժ. 668։
զ Ելես. Ժ. 669։
է Ելես. Ժ. 670։
ը Ելես. Ժ. 671։
թ Ելես. Ժ. 672։
ժ Ելես. Ժ. 673։
ի Ելես. Ժ. 674։
ա Ելես. Ժ. 675։
բ Ելես. Ժ. 676։
գ Ելես. Ժ. 677։
դ Ելես. Ժ. 678։
ե Ելես. Ժ. 679։
զ Ելես. Ժ. 680։
է Ելես. Ժ. 681։
ը Ելես. Ժ. 682։
թ Ելես. Ժ. 683։
ժ Ելես. Ժ. 684։
ի Ելես. Ժ. 685։
ա Ելես. Ժ. 686։
բ Ելես. Ժ. 687։
գ Ելես. Ժ. 688։
դ Ելես. Ժ. 689։
ե Ելես. Ժ. 690։
զ Ելես. Ժ. 691։
է Ելես. Ժ. 692։
ը Ելես. Ժ. 693։
թ Ելես. Ժ. 694։
ժ Ելես. Ժ. 695։
ի Ելես. Ժ. 696։
ա Ելես. Ժ. 697։
բ Ելես. Ժ. 698։
գ Ելես. Ժ. 699։
դ Ելես. Ժ. 700։
ե Ելես. Ժ. 701։
զ Ելես. Ժ. 702։
է Ելես. Ժ. 703։
ը Ելես. Ժ. 704։
թ Ելես. Ժ. 705։
ժ Ելես. Ժ. 706։
ի Ելես. Ժ. 707։
ա Ելես. Ժ. 708։
բ Ելես. Ժ. 709։
գ Ելես. Ժ. 710։
դ Ելես. Ժ. 711։
ե Ելես. Ժ. 712։
զ Ելես. Ժ. 713։
է Ելես. Ժ. 714։
ը Ելես. Ժ. 715։
թ Ելես. Ժ. 716։
ժ Ելես. Ժ. 717։
ի Ելես. Ժ. 718։
ա Ելես. Ժ. 719։
բ Ելես. Ժ. 720։
գ Ելես. Ժ. 721։
դ Ելես. Ժ. 722։
ե Ելես. Ժ. 723։
զ Ելես. Ժ. 724։
է Ելես. Ժ. 725։
ը Ելես. Ժ. 726։
թ Ելես. Ժ. 727։
ժ Ելես. Ժ. 728։
ի Ելես. Ժ. 729։
ա Ելես. Ժ. 730։
բ Ելես. Ժ. 731։
գ Ելես. Ժ. 732։
դ Ելես. Ժ. 733։
ե Ելես. Ժ. 734։
զ Ելես. Ժ. 735։
է Ելես. Ժ. 736։
ը Ելես. Ժ. 737։
թ Ելես. Ժ. 738։
ժ Ելես. Ժ. 739։
ի Ելես. Ժ. 740։
ա Ելես. Ժ. 741։
բ Ելես. Ժ. 742։
գ Ելես. Ժ. 743։
դ Ելես. Ժ. 744։
ե Ելես. Ժ. 745։
զ Ելես. Ժ. 746։
է Ելես. Ժ. 747։
ը Ելես. Ժ. 748։
թ Ելես. Ժ. 749։
ժ Ելես. Ժ. 750։
ի Ելես. Ժ. 751։
ա Ելես. Ժ. 752։
բ Ելես. Ժ. 753։
գ Ելես. Ժ. 754։
դ Ելես. Ժ. 755։
ե Ելես. Ժ. 756։
զ Ելես. Ժ. 757։
է Ելես. Ժ. 758։
ը Ելես. Ժ. 759։
թ Ելես. Ժ. 760։
ժ Ելես. Ժ. 761։
ի Ելես. Ժ. 762։
ա Ելես. Ժ. 763։
բ Ելես. Ժ. 764։
գ Ելես. Ժ. 765։
դ Ելես. Ժ. 766։
ե Ելես. Ժ. 767։
զ Ելես. Ժ. 768։
է Ելես. Ժ. 769։
ը Ելես. Ժ. 770։
թ Ելես. Ժ. 771։
ժ Ելես. Ժ. 772։
ի Ելես. Ժ. 773։
ա Ելես. Ժ. 774։
բ Ելես. Ժ. 775։
գ Ելես. Ժ. 776։
դ Ելես. Ժ. 777։
ե Ելես. Ժ. 778։
զ Ելես. Ժ. 779։
է Ելես. Ժ. 780։
ը Ելես. Ժ. 781։
թ Ելես. Ժ. 782։
ժ Ելես. Ժ. 783։
ի Ելես. Ժ. 784։
ա Ելես. Ժ. 785։
բ Ելես. Ժ. 786։
գ Ելես. Ժ. 787։
դ Ելես. Ժ. 788։
ե Ելես. Ժ. 789։
զ Ելես. Ժ. 790։
է Ելես. Ժ. 791։
ը Ելես. Ժ. 792։
թ Ելես. Ժ. 793։
ժ Ելես. Ժ. 794։
ի Ելես. Ժ. 795։
ա Ելես. Ժ. 796։
բ Ելես. Ժ. 797։
գ Ելես. Ժ. 798։
դ Ելես. Ժ. 799։
ե Ելես. Ժ. 800։
զ Ելես. Ժ. 801։
է Ելես. Ժ. 802։
ը Ելես. Ժ. 803։
թ Ելես. Ժ. 804։
ժ Ելես. Ժ. 805։
ի Ելես. Ժ.

այֆերը տեսան ինչ որ Ցերը Իրլիհեմովրին
ըրաւ · վատն գիւ. Ցեր Աստուածդ ինչ-
փեզովրին նուէնն գացող բոլոր մարդիկը
4 ձեր միջէն կորնչեցուց · Բայց գուք որ ձեր
Ցեր Աստուածդն յարեցաք, ամենքդ այսօր
5 ողջ էք · Ահա ձեզի կանեմներ ու դասաւո-
րութիւններ տալիս եմ, ինչպէս որ իմ Ցեր Ա-
ստուածս ինծի պատուիրեց, որ զանոնք ի
գործ դնէք այն երկրին միջ, ուր որ պիտի
6 մտնէք ժառանգելու համար · Ուստի գուք
պահեցէք ու կըսէք · վատն գի տձեր իմաս-
տութիւնը ու հանճարը ան պիտի ըլլայ ազ-
գաց առջեւը, որոնք ան բոլոր կանոնները լը-
սելով պիտի ըսեն, Իրաւցնէ ան մեծ ազգը
իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ մըն է ·
7 Քանզի ո՞ր ազգը այնչափ մեծ է, որ Ցեր
աստուածներուն իրեն մօտ ըլլայ, ինչպէս որ
մեր Եհովայ Աստուածը հէպ հոս է ամէն բա-
8 ղմ միջ որ անկէ կը խնդրենք · Ու ո՞ր ազգը
այնչափ մեծ է, որ իմ այսօր ձեր առջեւը կը-
դրած ան բոլոր օրէնքին նման արդար կա-
9 նոններ ու դատաստաններ ունենայ · Միայն
քեզ ազէկ նայէ, ու՝ քոմ հոգւդդ չատ բդ-
գուշութիւն ըրէ, որ չըլլայ թէ աչքերուդ
տեսած բաներդ մոռնաս, և չըլլայ թէ կե-
նագդ բոլոր օրերուն միջ քու սրտեդ էլլին-
այլ իմանդ քու որդիներուդ ու որդւոդդ
10 որդիներուն տարմցնես · Այն օրը որ գուն
Քորեբ քոմ Ցեր Աստուածդդ առջեւը կեցեր
էիր, Ցերը ինծի րաւ, Ժողովուրդը ինծի
ժողվէ, ու իմ խօսքերս լսել պիտի տամ անոնց,
որպէս զի սորվին ինծմէ վախնալը որչափ
օրեր որ երկրի վրայ պիտի ապրին, ու իրենց
11 որդիներուն ալ սորվեցնեն · Եւ գուք մտան-
նալով՝ լեռանը տակը կայնեցաք · ու՝ լեռը
խաւարով, ամպով ու մառախուղով ծածկուած
12 էր · Ցերը կրակին միջէն ձեզի խօսեցաւ · Դուք
ձայն խօսքերուն ձայներ լսեցիք ու նմանութիւն
13 մի տեսաք, բայց միայն ձայն լսեցիք · Եւ իր
ուխտը՝ զոր պատուիրեց իրեն ձեզի լսես-
ցուց, ու պատուիրեց որ անոնք ընէք · և դաս-
նեն զ երկու հատ քարէ տախտակներու վրայ
14 գրեց · Եւ ես ատեներէն Ցերը ինծի պատուիրեց,
որ ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվե-
ցնեմ, որ զանոնք ի գործ դնէք այն երկրին
միջ, ուր որ պիտի մտնէք ժառանգելու համար ·

15 Ուրեմն ձեր հոգիներուն ազէկ զգուշա-
թիւն ըրէք · որովհետև ան օրը որ Ցերը
Քորեբ լեռը կրակին միջէն ձեզի խօսեցաւ,
16 դուք ինծմէ մի չտեսաք · Զգուշացէք
որ սիրտերնիդ, ու ձեզի կուռք մի կա որ և իցէ
քանի պատկերը՝ ձեզ սրտի և թէ էգի նմա-
17 նութիւնը, կամ երկրի վրայ եղող անասունին
նմանութիւնը, կամ օդին միջ թռչող թռչու-
18 ուր թռչունի մը նմանութիւնը, կամ երկրի
վրայ սողացող սողունի մը նմանութիւնը, կամ
երկրին տակը ջուրերու միջ եղող ձուկի մը
19 նմանութիւնը չընէք · Նաև չըլլայ որ աչքերդ
երկինքը վերցընելով, ու արեւը կամ լուսինը
կամ աստղերը — Երկինքի բոլոր զօրքը տես-
նելով խաբուիս, ու անոնց երկրպագութիւն
ընես, և անոնք պաշտես · որովհետև քու
Ցեր Աստուածդ զանոնք բոլոր երկինքի տակը
20 եղող ազգերուն համար կարգաւորեց · Բայց
Ցերը ձեզ առաւ, ու ձեզ երկաթին հնոցէն՝
Եգիպտոսէն հանեց, որ իրեն ժառանգաւոր
ժողովուրդ ըլլաք, ինչպէս որ այսօր եղած է ·
21 Եւ Ցերը ձեր պատճառաւ ինծի սրդ-
ված էր ու երդում ըրաւ որ Յորդանանէն չանցնիմ, ու
չմտնեմ ան բարի երկիրը՝ որն որ քու Ցեր
Աստուածդ քեզի կու տայ ժառանգելու հա-
22 մար · Արդ ես ան երկրիս միջ պիտի մեռնիմ,
ու Յորդանանէն պիտի չանցնիմ · բայց գուք
պիտի անցնիք ու տան բարի երկիրը պիտի
23 ժառանգէք · Զգոյշ կեցէք, չըլլայ որ ձեր
Ցեր Աստուածդն ձեզի հետ ըրած ուխտը մոռ-
նաք, ու ձեզի կուռք մի կա որ և իցէ բա-
նի մը նմանութիւնը չընէք, որն որ քու Ցեր
24 Աստուածդ քեզի արդիլեց · Քանզի Ցերը
Ցեր Աստուածդ միայոց կրակ է · անիկա նա-
խանձոտ Աստուած է ·
25 Երբոր գուք որդիներ ու որդւոց որդիներ
ծնանելու ըլլաք, և ան երկրին միջ չատ ատեն
նստելու ըլլաք, տանջուիք թէ որ ապօրի-
նի՛ք, և կուռք մը կո՛ որ և իցէ բանի նմա-
նութիւնը չընէք, ու ձեր Ցեր Աստուածդն
աչքը չարութիւն ընէ, ու զանիկա բարկա-
26 ցնէք, Ես յաւէր երկինքը ու երկիրը ձեզի վկայ
կը բռնեմ, որ գուք անպատճառ չատ սպի-
սի կորսուիք ան երկրէն, որն որ Յորդանա-
նէն անցնելով պիտի ժառանգէք · ան տեղը
կեանքերնիդ երկար պիտի չըլլայ, այլ բոլո-
27 րովին բնաջինջ պիտի ըլլաք · Ես Ցերը ձեզ

ֆ Թաս · ի՛ե · ֆ · ևս ·
Ցե՛ս · իր · ի՛ · Սաչ-
ձէ · ջե · ջե ·
ղ Ցոր · իր · ջե · Սաչ-
ի՛ե · ղ · ձ՛ա · ի՛ · ի՛
ԵՒաակ · ա · ղ ·
բ Ցե՛ս · ֆ · ֆ · ջե ·
ա Սաչ · իզ · ի · Ֆիե ·
ի՛ · Ֆ՛ը · ֆ · ի՛ · Ես ·
ձե · ֆ ·
ԵՒաակ · գ · ջե ·
ե ԵՒաակ · գ · ի · ֆ ·
զ Ցե՛ս · ի՛ · ի՛ · ի՛ ·
ի՛ · ի՛ · ի՛ · ի՛ ·
ի՛ · ի՛ · ի՛ · ի՛ ·
ի՛

ազգերուն մէջ պիտի ցրուէ, ու Նո՛ սակաւ-
թիւ պիտի մնաք ան ազգերուն մէջը, ուր որ
28 Տէրը ձեզ պիտի քշէ։ Եւ Էհան մարդու ձեռ-
քով չշինուած քարէ ու փայտէ աստուածներու
պիտի պաշտէք, Որոնք ոչ կը տեսնեն, ոչ կը
29 լսեն, ոչ ի՛ուանն ու ոչ կը հոտոտան։ Եւ
հան քու Տէր Աստուածդ պիտի փնտռես. ու
կը գտնէս թոլոր սրտովդ և թոլոր հոգւո-
30 վըդ փնտռելու ըլլաս, պիտի գտնես։ Երբոր
քու վրադ նեղութիւն գայ ու սա թոլոր բա-
ները վրէիդն ըզրջի պատահին, կը դո
Տէր Աստուածդդ դառնաս ու անոր խօսքը
31 մտիկ ընես, քու Տէր Աստուածդ՝ հզորմած
Աստուած ըլլալուն համար՝ ձեզ պիտի չթո-
ղու, ու ձեզ չկորսընդիլէ. ու նաև քու հայ-
րերուդ երդում ըրած ուխտը պիտի չմոռնայ։
32 Այդ Էրեզմէ առաջ եղած ասէնի օրերուն
համար՝ այսինքն Աստուած մարդը երկրի
վրայ ստեղծած օրէն ի վեր՝ երկինքի մէկ ծայ-
րէն մինչև մէկալ ծայրը հարցուր, թէ արդեօք
ասոր պէս մեծ բան մը եղած է, ու ասոր պէս
33 բան մը լսուած է։ Արդեօք մէկ ազգ մը կրա-
կին մէջէն խօսող Աստուծոյն ձայնը քու լսա-
34 ծիդ պէս լսեր ու ողջ մնացե՞ր է։ կամ թէ
Աստուած մէկ ազգը ուրիշ ազգի մը մէջէն իրեն
առնելու համար պարտերով, դրաւշներով,
զօրաւոր ձեռքով, պատառաքաղով, մեծ
բաներ ձեռքով ու երկար բազուկով և մեծ
սոսկալի յեղյեղումներով գործ ըրած
պէս, ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածը եգիպտոսի մէջ ձեզի
համար ասոնց բոլոր բաները ըրաւ ձեր աչքերուն
35 առջեւ։ Ասիկա քեզի ցուցուցաւ, որ գի-
նաս թէ Եհովան ինքը Դ՞ն Աստուած է, Դէն,
36 կէ ուրիշ Աստուած չկայ։ Երկնք խրատելու հա-
մար իր ձայնը երկինքէն լսել տուաւ քեզի,
ու երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի ցուցուց,
37 ու անոր խօսքերը կրակին մէջէն լսեցիր։ Եւ
քու հայրերդ սիրելուն համար անոնցմէ ետ-
քը անոնց սերունդը ընտրեց, ու իր ներկա-
յութեամբը՝ մեծ զօրութեամբ քեզ եգիպտո-
38 սէն հանեց։ Որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօ-
րաւոր ազգեր քու առջեւէդ վռնտէ, ու քեզ
անոնց երկիրը քեզի ժառանգութիւն
39 տայու, ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի։ Եւ այս-
օր գիտցիր ու սրտիդ մէջը դիր, որ վերը
երկինքի մէջ ու վարը երկրի վրայ Եհովան
40 ինքը Դ՞ն Աստուած է, ուրիշ մը չկայ։ Ուս-
ու անոր կանոնները, ու պատուիրանքները
պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-
րեմ, որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ
ալ ևս բարի ու երկար օրեր ըլլան
ան երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ
քեզի կու տայ միշտնիշտ։
41 Անոնտեր Մովսես Բորգ անուն ապ-
կողմը զատ ի արեւելք վերը գտաք գաւառ,
42 Որպէս զի երկկոտինկ ու ամկաղ օրէնքն ա-
տելութիւն չունենայ, ու անդիտութենէն իր
դրացին մեղցնող մարդասպանը հոն փախչի,
ու ան քաղաքներուն մէկուն մէջ փախչելով ազ
43 ձնայ։ Ռուբենեանց համար գաւազանին երկրի
վրայ անապատին մէջ Բեսսեր, և Գադ հանց
համար Գաւազաց ու մէջ Ռամոթին, ու Մանա-
սեանց համար Բասանի մէջ Գաղիլեր ըսած։
44 Ասիկա է այն օրէնքը որ Մովսես խրատել
45 էր որդւոց Աստէլը գրաւ։ Ե- ատեն որ են ան
վկայութիւններ, կանոններ և դատաստան-
ներ, որոնք Մովսես խրատել որդւոց Իս-
անցաւ՝ անոնց երգիպտոսէն եղած ատեն,
46 Բորգ անուան ապ կողմը բնակութեան
դինցի Հովհաննի մէջ, Էսեբոնի մէջ բնակող
Ամորհացւոց Սիհոն Թագաւորին երկրին մէ-
ջը, որ Մովսես ու Իսրայէլի որդիքը զար-
47 կին խրնոց երգիպտոսէն եղած ատեն, և
անոր երկիրը ու Բասանի Ովգ թագաւորին
երկիրը՝ այսինքն Բորգ անուան ապ-կող-
կողմը Ամորհացւոց երկու թա-
48 գաւորներուն երկիրը, Արնոն ձորին եզեր-
քը եղող Արոերկի մինչև Սիոն լեռը որ Հերմոն
49 կ՚ըսուի, Ու Բորգ անուան ապ-կողմը
կողմը եղած բոլոր գաւազ մինչև Ապ-ողմ-
փոգային ներքեւը գաւազ ծովուն քով ա-
ռանդեցին։

ԳԼ· Ե

1 Բոլորի մէջ եղած ուխտը։ 6 Տասը պատուիրաններ։ 22 Քարտիներուն տալուածքին վրայ Մովսես Աստուծմէ օրհնութիւն կ՚ընդունի։

1 Եւ Մովսես բոլոր Իսրայէլը կանչեց ու անոնց
ըսաւ, Լսէ, օ՜ Իսրայէլ, սա կանոնները ու
դատաստանները որոնք ես այսօր ձեր ականջ-
ները կը խօսիմ։ սորվեցէք անոնք և զգ-
2 ուշութեամբ ի դործ գրէք։ Մեր Տէր Աս-
ուածը Քորեբի վրայ մեզի հետ ուխտ ըրաւ։
3 Տէրը հաս ուխտը մեր Հայրերուն հետ չըրաւ,
հապա մեզի հետ, որ մենք ամենքս այսօր
4 հոս ողջ ենք։ Տէրը լեռանը վրայ կրակին

4 Գլ.Բը.գա.-ոթ.գ· Իշ· 19· Երեմ.ժգ· 15·
7 Սաղ· ՀԺե· 4· 5· Ղեծ· 15· 16· Եբ· Իշ· 9· Իշ· 7·
8 Ղեծ· Իշ· 29· 40· Գլ· 5· 1· 8· 5· բ Մ՚ն· Ժե· 4· Ղեծ· Ե՚ղ· 4· 5·
10 Գլ· ե· 24· 26·
11 Գլ· ե· 19· Իմ· 3· Ելս· 19· 1·
12 Ելս· ե· 3·
13 Ելս· ժգ· 3·
14 Ելս· գ· 6·
15 Գլ· իշ· 8· 13· 18· Ելս· 20· 4· 5·
16 Ելս· ժգ· 3· 9· 16· Գլ· ե· 1· Իմ· 1· 4· 5·
17 Ելս· ժգ· 4·
18 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 8· Ելս· ժգ· 17·
19 Ելս· ժգ· 3· 9· 10· Իմ· 18· 22· Իշ· 16· Երբ· 7· Եփես· գ· 5·
20 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 9· Ելս· ժգ· 4·
21 Ելս· ժգ· 4·
22 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 21· Ելս· ժգ· 17·
23 Ելս· ժգ· 17·
24 Ելս· ժգ· 17· Գլ· ե· 33· Ելս· ժգ· 4·
25 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 14· Ելս· ժգ· 17· Գլ· ե· 29· Ելս· ժգ· 17·
26 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 16· Ելս· ժգ· 17·
27 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 17·
28 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 18· Ելս· ժգ· 17·
29 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 19· Ելս· ժգ· 17·
30 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 20· Ելս· ժգ· 17·
31 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 21· Ելս· ժգ· 17·
32 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 22· Ելս· ժգ· 17·
33 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 23· Ելս· ժգ· 17·
34 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 24· Ելս· ժգ· 17·
35 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 25· Ելս· ժգ· 17·
36 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 26· Ելս· ժգ· 17·
37 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 27· Ելս· ժգ· 17·
38 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 28· Ելս· ժգ· 17·
39 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 29· Ելս· ժգ· 17·
40 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 30· Ելս· ժգ· 17·
41 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 31· Ելս· ժգ· 17·
42 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 32· Ելս· ժգ· 17·
43 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 33· Ելս· ժգ· 17·
44 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 34· Ելս· ժգ· 17·
45 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 35· Ելս· ժգ· 17·
46 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 36· Ելս· ժգ· 17·
47 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 37· Ելս· ժգ· 17·
48 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 38· Ելս· ժգ· 17·
49 Ելս· ժգ· 5· Գլ· ե· 39· Ելս· ժգ· 17·

մէջէն մեզի հետ գէմ առ գէմ խօսելու ·
5 (՚Ո– ես անառներ Ցերոջը ու ձեր մէջը կայ. Նեցայ, որ Ցերոջը խօսքերը ձեզի պատմեմ. ուստի դուք կրակէն վախնալով լեռը չելաք ·) և ըսաւ,

6 ՚Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ հանեցի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն Եգիպտոսի ·

7 ՚Իմ առջեւս ուրիշ աստուածներ չունենաս ·

8 ՚Քեզի քեզի կուռք չշինես, ոչ ալ վերը երկինքի մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ կամ երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բաներուն մէկ
9 նմանութիւնը · Անոնց երկրպագութիւն չընես, ու զանոնք չպաշտես · Ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ՝ նախանձոտ Աստուած եմ, ՚որ կը հատուցանեմ Հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու
10 չորրորդ ազգը՝ որ կ՚ատեն զիս · ՚Ես կ՚ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազգի՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն ·

11 ՚Տէրոջը քու Աստուածդ անունը պարապ տեղը ԲԷ՚ՀՀ չառնես · Ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ տեղը ԲԷ՚ՀՀ առնողը անմեղ պիտի չսեպէ ·

12 ՚Շաբաթասրթեան օրը զգուշութիւն ըրէ սուրբ պահելու, ինչպէս որ քու Տէր Աս-
13 տուածդ քեզի պատուիրեց · ՚Վեց օր պիտի
14 աշխատիս ու բոլոր գործդ ընես · Բայց եօթներորդ օրը ՚Տէրոջը քու Աստուածդ հանգստութեան օրն է · Ո՛չ մի գործ մի՛ ընէր քու, ոչ դուն, ոչ քու որդիդ, ոչ քու աղջիկդ, ոչ քու ծառադ ու աղախինդ, ոչ քու եզդ ու էշդ, ոչ քու ամէն անասունդ, ոչ ալ քու օտարականդ, որ քու ծառադ ու աղախինդ պէտք չունենայ
15 նայ · Ու միտքդ բերես որ դուն Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր, ու քու Տէր Աստուածդ զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազուկով քեզ անկից հանեց · ուստի հրամայեց քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրելու որ հանգստութեան օրը պահես ·
16 ՚Պատուէ՛ր քու հայրդ ու մայրդ, ինչպես որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց, որ քու օրերդ երկար ըլլան, ու քեզի ազէկ ըլլայ ան երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ ·
17 ՚Սպանութիւն մի՛ ընէր ·
18 ՚Ու չնութիւն մի՛ ընէր ·

19 ՚Ու գողութիւն մի՛ ընէր ·
20 ՚Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ընէր ·
21 ՚Ու քու դրացիիդ կնկանը մի՛ ցանկար · քու դրացիիդ տանը՝ կամ անոր արտին՝ կամ անոր ծառայինն՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու դրացիիդ ամէն ներին մէկ բանին մի՛ ցանկար ·

22 Տէրը ա՛ս խօսքերը լեռան վրայ կրակին, ամպին ու մանապուղին մէջէն բարձր ձայնով ընաւ ձեր բոլոր ժողովքին գրուցեց, և ուրիշ բան չաւելցուց · ու զանոնք հետ քարէ տախտակի վրայ գրեց զանոնք, ու ինծի տուաւ ·
23 ՚Իսկ լեռանը կրակով վառած ատենը, երբոր խաւարին մէջէն ան ձայնը լսեցիք, իմ քովս եկաք գուք, այսինքն ձեր ցեղերուն բոլոր
24 գլխաւորները և ձեր Ծերերը, ու ըսիք, Ահա մեր Տէր Աստուածը իր փառքը ու մեծութիւնը մեզի ցուցուց, ու ՚ասոր ձայնը կրակին մէջէն լսեցինք · այսօր տեսանք որ Աստուած մարդու հետ խօսեցաւ, ու ՚ապրեր
25 ՚նդ չմնաց · Ես հիմա մենք ինչո՞ւ մեռնինք · (քանզի ա՛ս մեծ կրակը մեզ պիտի ուտէ ·) ՚Թէ որ մենք այս Տէր Աստուածդն ձայնը մի՛ լ-
26 սեմ ալ լսելու ըլլանք, պիտի մեռնինք · ՚Վասն զի բոլոր մարմնէն ո՛վ է որ կրակի մէջէն խօսող կենդանի Աստուածդն ձայնը մեզի
27 պէս լսեց ու ողջ մնաց · Դուն մօտեցիր և մեր Տէր Աստուածդն բոլոր լսելու խօսքերը լսէ, ու ՚ինր Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ որ խօսի, դուն մեզի լսէ · մենք մտիկ կ՚ընենք
28 ու կը կատարենք · Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսեց, երբոր դուք ինծի կը խօսէիք, ու Տէրը ինծի ըսաւ, Ա՛ս ժողովուրդին քեզի ըսած խօսքերուն ձայնը լսեցի · ՚ուտնց ամէն
29 բանը չխոսակ է · ՚Երանի թէ անոնց սիրտն ալ անանկ ըլլար, որ ինծմէ վախնալով՝ իմ բոլոր պատուիրանքներս միշտ պահէին, ՚որ իրենց ազէկ ըլլար՝ ու իրենց որդւոցն ալ
30 յաւիտեան · Գնա անոնց ըսէ, Դուք ձեր
31 վրաններէդ դարձէ՛ք · Բայց դուն հոս իմ հետս կեցիր, ու բոլոր անոնց սորվեցընելու պատուիրանքները, կանոններդ ու դատաստանները՝ որ քեզի պիտի սորվեցընեն անոնք՝ քեզի ըսեմ, որ ՚ընծա՛ կատարեն ան երկրին մէջը՝ որն որ ես անոնց կու տամ ժառանգութեան համար ·
32 Արդ զգոյշ եղէք ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրածին պէս ընելու, ՚ուստ ալ դէն

33 կամ ձախ դին չխոտորիք։ Զձեր Տէր Աստուած պահեցէք եւ զպատուիրան ամէն քոց զոր ես պատուիրեմ քեզ այսօր, զի բարի լիցի քեզ եւ որդւոց քոց յետ քեզ, եւ երկայնակեաց լիցիք յերկրի զոր տայ Տէր Աստուած քո քեզ ամենայն աւուրս։

ԳԼ. Զ

1 Ասացեալ կը սպրդեցնէ թէ օրէնքին յուշը հնազանդութիւնն է։ 3 ու կը յորդորէ որ հնազանդին։

1 Եւ սոյն են՝ ան պատուիրանքները, կանոնները ու դատաստանները, որ ձեր Տէր Աստուածը ինձ պատուիրեց ձեզի սորվեցնելու համար, որ ձեր մննելու ու ժառանգելու երկրին մէջ ի գործ դնէք զանոնք։ 2 Որպէս զի քու Տէր Աստուածդ վախնաս, ու անոր ամէն կանոնները ու պատուիրանքները որ ես քեզի կը պատուիրեմ, քու կենդանի բոլոր օրերուն մէջ պահես, թէ դուն, թէ քու որդիդ եւ թէ քու թոռդ որդիդ, որ 3 քու օրերդ երկար ըլլան։ Արդ, ով Իսրայէլ, մնիկ ըրէ, ու զգուշութիւն ըրէ զանոնք կատարելու, որ քեզի ազէկ ըլլայ, և չկամ ու մեզր բազում երկրին վրայ խոտ յառնաս, ինչպէս որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի խոստացաւ։

4 Լսի Իսրայէլ, մնիկ ըրէ. մեր Տէր Աստուածդ «մի միայն» Տէր է։ 5 Ու՝ քու Տէր Աստուածդ հրոյը պտոյտ, բոլոր հոգւովդ ու բոլոր զօրութիւնովդ սիրես։ 6 Եւ ես խօսքերը որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի, քու 7 սրտիդ մէջը ըլլան։ Ու՝ անոնք քու որդւոցդ կրկին ե կրկին անգամ սորվեցնես։ և թէ տանդ մէջ նստած ատենդ, թէ ճամբայ քալած ատենդ, և թէ պառկելու ու ելլե-

8 լու ատենդ անոնց վրայով խօսիս։ Ու զանոնք նշան համար ձեռքիդ վրայ կապես, ու ճակատիդի համար աչքերուդ միջտեղը 9 ըլլան։ Զանոնք քու տանդ դրանդաձոյղ վրայ եւ դուռներուդ վրայ գրես։

10 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը որուն համար քու Հայրերուդ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ, որ քեզի մեծ ու գեղեցիկ քաղաքներ 11 տայ, որոնք դուն չշինած ես, եւ ամէն բարիքներով լեցուած տուներ որոնք դուն լեցուցած չես, ու փորուած ջրհորներ որոնք դուն փորած չես, այգիներ ու ձիթենիներ որոնք դուն անկած չես ու ուտես ու կշտանաս,

12 զգոյշ կեցիր, որ չըլլայ թէ քեզ եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տանէն հանող Տէրը 13 մոռնաս։ Քու Տէր Աստուածդ վախնաս, ու զանիկա պաշտես, և անոր անուամբ երդուիս

14 ընես։ Ուրիշ աստուածներուն՝ ձեր բոլոր-ակողջ ժողովրդոց աստուածներուն նման

15 չերթաք. (Զի քու Տէր Աստուածդ որ քու միջտեղդ է, նախանձոտ Աստուած է։) չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ բարկութիւնը քու վրադ բորբոքի, ու քեզ երկրի երեսէն բնաջինջ ընէ։

16 Զձեր Տէր Աստուածը չփորձէք, ինչպէս որ

17 Մասսայի մէջ փորձեցիք։ Զձեր Տէր Աստուածդ պատուիրանքները, ու ձեզի պատուիրած վկայութիւնները ու կանոնները զգուշութեամբ պահէք։ 18 Եւ՝ Տէրոջը առջեւը ինչ որ ուղիղ ու հաճելի է, ան ընես, որ քեզի ազէկ ըլլայ, ու մննես ժառանգես ան բարի երկիրը՝ որն որ Տէրը քու հայրերուդ երդում

19 դաւ ըրաւ։ Հեռացնելու թէ քու ամէն թշնամիներդ քու առջեւդ հալածես, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։

20 Վերբոր վաղը քու որդիդ քեզի հարցնէ ու ըսէ թէ ինչ պիտի ըլլան այն վկայութիւնները, կանոնները ու պատուիրանքները, որոնք որ մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց։

21 Անոնք քու որդւոդդ պիտի ըսես, Մենք եգիպտոսի մէջ փարաւոնին ծառայ էինք, և Տէրը զօրաւոր ձեռքով մեզ եգիպտոսէն

22 հանեց։ Հրեան Տէրը մեր աչքերուն առջեւ եգիպտոսի վրայ, փարաւոնին վրայ ու անոր բոլոր տաներ վրայ մեծ ու ժահակալի նշաններ

23 ու հրաշքներ ըրաւ։ Եւ մեզ անկէ հանեց, որ մեզ տանի ու մեր Հայրերուն երդումով

24 խոստացած երկիրը տայ մեզի։ Ուստի Տէրը մեզի պատուիրեց, որ աս բոլոր կանոնները ի գործ դնենք, ու մեր Տէր Աստուածնէն վախնանք, զոր մեզի ազէկ ըլլայ միշտ, ու

25 ողջ պահէ մեզ, ինչպէս որ ենք այսօր։ Եւ թէ որ մեր Տէր Աստուածին առջեւը աս բոլոր պատուիրանքները զգուշութեամբ կատարենք, ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրեց, ան մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի։

• Գլ. ժ. 12։ Սաղ. ԽԶԹ. 6։ Երեմ. Ե. 23։ Դան. ա. 6։ ¶ Գլ. ղ. 40։

գ. 1. 2։ ¶ Նէե. գ. 8։ ¦ Ծն. ԻԸ. 3։ Ել. ի. 17։

¬ Նա. Ել. 8։ Մաթ. Ա. 23։ 32։ Ըմսէ. Ա. 3։ ա Պար. Ը. 4. 6։

= Գլ. գ. 1։ Ե. 31։ Ա. 1։

≠ Նէե. Ա. Ել. Ի. 29։ Գլ. Ա. 13։ Սաղ. ԽԶ. 10։ ՃԱ. 1։ Ժող. Ա. 13։

÷ Գլ. ղ. 40։ Ա.ադ.

գ. 1. 2։ ¶ Նէե. գ. 8։ ¦ Ծն. ԻԸ. 3։ Ել. ի. 17։

¬ Նա. Ել. 8։ Մաթ. Ա. 23։ 32։ Ըմսէ. Ա. 3։ ա Պար. Ը. 4. 6։

= Նէե. Ա.

≠ Գլ. Ա. 29։ Գլ. Ա. 13։ Սաղ. ԽԶ. 10։ ՃԱ. 1։ Ժող. Ա. 13։

÷ Գլ. ղ. 40։ Ա.ադ.

40։ Սաղ. ԼԱ. 31։ Ես. ԽԶ. 11։ 08։ Աղա. գ. 3։ Ես. 17։

Գլ. գ. 3։ ժ. 12։ Ես. 17։ Գլ. ղ. 3։ ժ. 19։ Ես. Ա. 3։ 4։ 5։ 6։ Երեմ. գ. 2։ ե. 7։ Ես. 16։ Գլ. ժ. 15։ 22։ Սաղ. ՃԱԲ. 4։ Գլ. Ա. 26։ Գլ. Ա. 28։ Ժ. 18։ Գլ. Ա. 32։ 55։ Գլ. ժ. 10։ Ժ. 31։ Գլ. Ե. Բ. Ժ. Ժ. Ա. Սաղ.

Գլ. Բ. 10։ Ես. Գլ. Ժ. 12։ 20։ Ժ. 4։ Մաթ. գ. 10։ Դան. գ. 8։ Սաղ. կգ. 11։ Ես. 23։ ԼԵ. 16։ Երեմ. գ. 2։ Ե. 7։ Ես. 16։ Մաթ. Ա. 37։ Մաթ. Ա. 27։ 30։ Դան. Ա. 8։ Գլ. Ժ. 20։ Ես. 38։ 8։ Մաթ. Ա. 37։ Մաթ. Ա. 30։ Դան. Ա. 27։ Թուա. Ի. 9։ Գլ. Ժ. 20։ Ես. 38։ 8։ Ջեռ. Ի. 13։ Սաղ. ՃԱ. 44։

Մաթ. գ. 7։ Դան. գ. 12։ Ել. Ժ. 2։ 7։ Թուա. Ի. 3։ 4։ Ես. 4։ 5։ Ես. Գլ. Ժ. 15։ Սաղ. ՃԱԲ. 4։ Ել. Ա. 28։ Ժ. 18։ Թուա. ԼԴ. 52։ 55։ Ել. Ժ. 14։ Ել. Ե. Բ. Ժ. Ժ. Ա. Սաղ.

ՃԱԲ. 9։ Ել. Ե. 29։ Ես. Ա. 3։ Ես. Գլ. Ժ. 15։ Ջեր. Ի. 7։ 8։ Երեմ. Ջ. 39։ Գլ. գ. 1։ Ջ. 1։ Սաղ. Ես. 9։ Դան. Ա. 28։ Գլ. Ա. Ջ. 5։ Գլ. Ի. 13։ Հաւակ. Ժ. 5։ 5։

ԳԼ. Է

1 Ուրիշ ապագայ հնար հաղորդակցութիւն ընելը կ՚ակնարկէ. 4 կառապետութենէ ազատ ըլլալու համար. 6 և ժողովուրդը ասոր ծառայ համար. 9 քանի՛ Աստուած ազդեցած ու որ. դար է. 13 և իրարակցելուց պէտք ունին անոնց ընելու պատասխանուն մէջ.

1 Երբոր ՚քու ՏԷր Աստուածդ տանի քեզ այն երկիրը, ուր որ պիտի մնանես ժառանգելու համար, ու քու ազգէդ շատ ազգեր հալածէ, այսինքն Խեթացիները, Գերգեսացիները, Ամորհացիները, Քանանացիները, Փերեզացիները, Եւեացիները ու Եբուսացիները, սա եօթը ազգերը որոնք ՚քեզմէ մեծ ու զօրաւոր են, 2 ու երբոր քու Տէր Աստուածդ տայնէնք քու ձեռքդ ասոր, զանոնք զարնես Եա բոլորովին կորսընցնելու. Անոնց հետ ուխտ չընես ու անոնց չողորմիս. 3 Ոչ ալ Եանոնց հետ խնամութիւն ընես, քու աղջիկդ անոր տուր չտաս, ու անոր աղջիկը քու տղուդ չառնես. 4 Վասն զի քու տղայքներդ իմ ծառայութենէս պիտի դարձընեն օտար աստուածներ պաշտելու. Հու Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ բորբոքելով ձեզ չուռտով պիտի կորսընդունի. 5 Սակայն անոնց ասանկ ըրէք. Եանոնց սեղանները կործանեցէք, անոնց արձանները խորտակեցէք, անոնց Աստարտիները կտրեցէք, ու անոնց քանդակուած կուռքերը կրակով այրեցէք. 6 Վասն զի դուն քու Տէր Աստուծդ սուրբ ժողովուրդն ես. Է ՚քեզ Տէր Աստուածդ երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր ազգերուն մէջէն քեզ ընտրեց, որ դուն անոր սեպհական ժողովուրդը ըլլաս. 7 կան ժողովուրդը ըլլաս. Տէրը որ ձեզ սիրեց ու ընտրեց, ամէն ազգերէն չատուր ըլլալնուդ համար չէ, քանզի դուք համէն ազգէ 8 բէն քիչուոր էիք. Այլ ՚Տէրը ձեզ սիրելուն համար, ու ՚ձեր հայրերուն երդումը պահելու համար, Տէրը ձեզ զօրաւոր ձեռքով ծառայութեան տունէն հանեց, Է եգիպտացւոց փարաւոն թագաւորին ձեռքէն ազատեց. 9 տես՝ Արդ գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ ինքն է Աստուած, հաւատարիմ Աստուածը, Որ գինքը սիրողներուն ու իր պատուիրանքները պահողներուն մինչեւ հազար ազգ ուխտ 10 ու զորութիւնն կը պահէ. Եւ դինքը ատողներուն ալ իրենց երեսին դէմ պատիժը կուտայ, ու զանոնք կը կորսընդունէ. ՚դինքը ատողին դանդաղ չընտրիներ, անոր երեսը կուտայ իրեն. 11 Ուրեմն պահէ դուն այն պատուիրանքները, կանոնները ու դատաստանները որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, որ զանոնք ընես.

12 Ասոր համար երբոր այս դատաստանները լսելով անոնք պահես ու ի գործ դնես, քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի համար ՚քու հայրերուդ երդումը բուած ուխտը ու ողորմութիւնը պիտի 13 պահէ. Դուն քեզ պիտի սիրէ և քեզ օրհնէ ու քեզ պիտի չատցնէ. և Եքու որովայնիդ պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու ցորենդ, քու գինիդ, քու եղգ, կովիդուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ Հօտերը պիտի օրհնէ ան երկրին վրայ՝ որն որ Տէրը քու Հայրերուդ 14 քուդ երգուեցաւ բուա քեզի տալու. Դուն աչքէն ազգերէն աւելի օրհնեալ պիտի ըլլաս. ու ձեր մէջը և ձեր անասուններուն մէջը ՚քեզ աղուներէն և քէ էգ եբէն ամեւ պիտի չգտնաս. 15 Նաեւ՝ Եբ Տէրը ամէն հիւանդութիւնները քեզմէ պիտի վերցնէ. ու Հան եգիպտացւոց դէշ ցաւերը որոնք դուն գիտես, բնաւ քու վրադ պիտի չբերէ, այլ անոնք քու բոլոր 16 թշնամիներուդ վրայ պիտի խրկէ. Եւ դուն պիտի ապառնաս ան բոլոր ազգերը, որոնք որ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ պիտի տայ. ու Եքու աչքդ անոնց չխնայէ, ու անոնց աստուածներուն չպաշտես, վասն զի ան ՚քեզի 17 որոգայթի պիտի բլլայ՝ Թէ որ սրտիդ մէջը բանս քէ Այն ազգերը ինծմէ չատուած են, Ես 18 ի՞նչպէս կրնամ անոնք հալածել. ՚Անոնցմէ մի վախնար, Հիշ հիւյչ ինչ որ քու Տէր Աստուածդ բրաւ փարաւոնին ու բոլոր Եգիպտացիներուն, ՚Այն մեծամեծ փորձերը որոնց դուն ականատես եզար, ան նշանները ու հրաշքները, ան զօրաւոր ձեռքը ու բարձր բազուկը, որոնցմով քու Տէր Աստուածդ քեզ հանեց. քու Տէր Աստուածդ անանկ պիտի բնէ ան բոլոր ազգերուն, որոնցմէ դուն կը վախնաս։ Նաեւ քու Տէր Աստուածդ անոնց վրայ իշամեղու պիտի խրկէ, որ մնացածները ու քու երեսէդ պահնացողները կորսուին։ 21 Ուրեմն անոնց երեսէն մի վախնար. քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ Հան զօրաւոր ու աշխոյեան Աստուածը ՚ձեր մէջն է։ Եբ քու Տէր Աստուածդ ան ազգերը քու առջեւէդ կամաց կամաց պիտի վռնտէ. զանոնք չես կրնար մէկէն չատցընել, որ չըլլայ թէ դաշտին գա-

ա Գլ. լա. 3։ Սաղ. խգ. 2։ 3 Ել. ի. 19։ Ես. ի. 1։ Եր. լգ. 2։ 4 Գլ. գ. 28։ Բ. 1։ 7 Հմր. 23։ Գլ. իգ. 14։ 8 Ես. ա. 14։ Եր. ի. 16։ 17։ Ցնո. ջ. 17։ ը. 24։ Բ. 24։ ժ. 38. 40։ Ժա. 11. 12։ Եր. իգ. 38։ լգ. 10։ 13։ 16։ Դատ. ը. 21։ Ցնո. գլ. ի. 10։ Ես. ը. 18։ Դատ. ա. 24։ 12 Ցնո. իգ. 12։ գ Թագ. Ժա. 2։ Եզր. Բ. 3։ 13 Գլ. ը. 15։ 15 Ել. իգ. 24։ լգ. 13։ Գլ. ժբ. 2։ 3։ 16 Ել. ժբ. 3։ Գլ. ժ. 2։ 3։ 17 Ել. ժբ. 5։ Ես. ժգ. 8։ Ցնո. ժ. 10։ Ես. ը. 18։ Դատ. ա. 24։ 19 Ել. իգ. 14։ Գլ. ե. 19։ 20 Ել. իգ. 31։ Գլ. ժ. 22։ 21 Ել. ժ. 15։ 22 Ել. իգ. 13։ Սաղ. ճգ. 3։ 9։ 10։ Դատ. ա. 28։ 23 Ել. իգ. 33։ Գլ. է. 23։ 24 Ել. իգ. 13։ Գլ. ժբ. 2։ 3։ 25 Ել. ժգ. 5։ Ես. ի. 1։ Եր. ի. 19։ Եզկ. ի. 3։ Սաղ. ճգ. 8։ Գլ. ժբ. 1։ 26 Ել. իգ. 33։ Գլ. ժբ. 30։ Դատ. գ. 1։ 27 Սաղ. ճգ. 36։ Գլ. լ. 6։ Ա Սաղ. ճգ. 5։ Գլ. գ. 34։ իգ. 3։ Ել. իգ. 28։ Ցնո. ժ. 12։ Գլ. ժ. 37։ Նէեմ. ա. 5։ գ. 14։ Բ. 38։ Ցնո. ժա. 20։ ժգ. 9։ 14. 42։ ժգ. 3։ Ցնո. գ. 16։ Ել. իգ. 29։ 30։

23 զանոնք վրաց չառնան։ Եւ քու Տէր Աս-
տուածդ զանոնք ՚քու ձեռքդ պիտի մատնէ,
ու զանոնք մեծ կոտորածով պիտի կոտորանէ,
24 մինչև որ ՚ոչնչ ընէ ՚ի բոլոր ։ Նաև ա-
նոնց թագաւորները քու ձեռքդ պիտի տայ,
և անոնց անուններն երկինքէ տակէն պիտի
չնես. ՚ոչ ոք քեզ պիտի կրնայ քեզի դէմ
25 կենալ, մինչև որ զանոնք կորսնցընես։ Ա-
նոնց աստուածներուն քանդակած կուռ-
քերը ՚ի կրակով պիտի ։ ու ՚անոնց վրայ եղած
ոսկին ու արծաթին ՚ի վրայ անոնք քե-
զի չառնես, որ անոնցմով ՚ոտնակոխ չըլլաս
նոսա. վասն զի անոնք ՚քու Տէր Աստուածդդ
26 ատիւր գարշելի են. Ալդ գարշելի բան մի
տանիր ՚ի տունդ, որ գուն ալ անոր պէս
նզոված չըլլաս. անկէ բոլորովին զզուիս, ու
զանիկա խոտ գարշելի սեպես, ՚վասն զի
նզոված է ան ։

ԳԼ. Ը

1—20 Մարմնոյ կը յորդորէ Իսրայէլացիները Աստուծոյ հնազան-
դելու. անոր բարեբարոյ ինամեները յիշելով։

1 Ա.մէն պատուիրանները որ ես այսօր կը
պատուիրեմ ձեզի ՚դիտոյ եղէք որ ընէք, որ-
պէս զի ապրիք ու չատնաք ու մտնէք ժա-
ռանգէք ան երկիրը, որն որ Տէրը ձեր հայ-
2 րերուն երդումով խոստացաւ։ Ու միտքդ
պահէ ան բոլոր ճամբան, որ քու Տէր Ա-
ստուածդ աս քառասուն տարին ՚ի քեզ անա-
պատին մէջ պտըտցուց, ՚ի քեզ խոնարհեցնելու,
փորձելու ՚ոտ պտիղ. մէջինիը իմնինաս
Համարիմ՝ պահեօք դուն անոր պատուիրանք-
3 ները պիտի պահես թէ ոչ։ Եւ Տէրը քեզ խո-
նարհեցուց, ՚անօթեցուց և ՚ինձանայիր և ա-
րակեցուց, որն որ ոչ դուն կը ճանչայիր և ոչ
քու հայրերդ, քեզի իմնացնելու համար՝ թէ
՚ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ, հապա մարդ
Տէրոջը բերնէն ելած ամէն խօսքով կ՚ապրի։
4 ՚Քու քառասուն տարին քու վրադդ լաթին
րդդ չհինցան, ու ոտքերդդ չուռեցան։
5 ՚Ընչ պտիղ մէջը գիտնաս որ ինչպէս մարդ
մը կը խրատէ իր որդին, քու Տէր Աստուա-
6 ծդդ ՚ու քեզ ՚ճանչ կը խրատէ։ Ուրեմն քու
Տէր Աստուածդդ պատուիրանները պահես,
՚որ անոր ճամբաներուն մէջը քալես, ու ան-
7 կէ վախնաս։ Քանզի քու Տէր Աստուածդդ
մեզ ապրի երկիր մը կը տանի քեզ, ՚ուրկէ եր-
կար մը որ գետերի, ու լեռներէ բղխող գե-
տերով, ապրիւներով ու խորունկ ջուրերով
8 լեցուն է. Ուրկէ երկիր մը որ ցորենով, գա-
րիով, պտղենիներով, թզենիներով և նռնենի-
ներով լեցուն է. իւղ տուող ձիթենիներու ու
9 մեղր երկիր։ Ուրկէ երկիր մը որ հան
՚կուշտ հաց պիտի ուտես, ու անոր մէջ ըր-
նաւ բան մը պիտի չպակսի քեզի. երկիր մը
որուն քարերը երկաթ են, ու անոր լեռնե-
րէն պղինձ պիտի հանես ։
10 ՚Ուստի երբոր ուտես ու կշտանաս, քու
Տէր Աստուածդ օրհնես ան ազնիկ երկիրը քեզի
11 տուրան Համար։ Բաս անձիդ զգուշանիր
ըրէ, չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ մոռնաս,
ու չպահես անոր պատուիրանները, գա-
տաստանները ու կանոնները, որոնք ես այս-
12 օր քեզի կը պատուիրեմ՝ ՚ի երբոր ուտես
ու կշտանաս, և գեղեցիկ տուներ չինես ու
13 բնակիս անոնց մէջ, ՚ի երբոր արջառներդդ և
Համբդդ չատնան, ու ՚նոնց արծաթիդդ ու ոս-
կիդդ չատնայ, և քու ամէն ունեցածդդ չատ-
14 նայ, ՚ըզլայ որ սիրտդ հպարտանայ, և ՚քու
Տէր Աստուածդդ մոռնաս, ան որ եգիպտա-
ցւոց երկրէն՝ ծառայութեան տունէն քեզ հա-
15 նեց, Եւ ան մեծ ու ահագին, Ի՝ կիզող օձե-
րով ու կարիճներով լեցուն, չոր ու անջուր
անապատին մէջ ՚ի քեզ պտրտցուց, ՚ու քեզի
16 ապառաժ քարէն ջուր Համեց. Եւ անապա-
տին մէջ քու հայրերդդ չճանչցած Մանա
Նայովը քեզ կերակրեց, որ քեզ խոնարհեց-
նէ ու փորձէ, և ՚վերջը քեզի բարիք ընէ.
17 ՚Նէ պտիղ մէջը չըսես թէ Ա՛ս Համատա-
թիւնը իմ կարողութեանս ու իմ ձեռքս
18 ուժովը վաստկեցաւ։ Հապա քու Տէր Ա-
ստուածդ յիշես, Համբդդ Համատութիւն ը-
ստանալու Համար քեզի այժ ատուղը ան է, որ
քու հայրերդդ իր երդումով ըրած ուխը
Համատաւ, ինչպէս ան այսօր կը տեսնէ։
19 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդդ մոռնալով
ուրիշ աստուածներու ետեւէ երթաս, զանոնք
պաշտես ու անոնց երկրպագութիւն ընես,
Նես այսօր ձեզի կը վկայեմ որ գուբ բոլոր-
20 վին պիտի կորսուիք։ Ալն ազգերուն պէս որ
Տէրը ձեր առջևէն պիտի կորսնցընէ, Համանկ
պիտի կորսուիք, ինչու որ ձեր Տէր Աստ-
ծդն խօսքը մտիկ չըրիք ։

ԳԼ. Թ

1—29 Մարմնոյ իրապէս ըլլալու համար մը ապաստանութիւններ

* Ա՛ր· ։
* Ճես· ։ ֆ· ։ 24· 25։
43։ Ժբ· ։ 31։
Ֆ Ելբ· Ա՛ե· 14։ Գէ-
ր· 14։ ֆե· 10։
ԺԲ· 25։
= Գէ· Ժա· 25։ Ճես·
ա· 5։ ֆ· ։ ֆե· 9։
ք Ա՛ր· ։ Ելբ· ԼԲ·
20։ Գէ· Ժբ· 3։ ա
Մ՚ն· Ժբ· 18։

ֆ Ճես· է· 1· 21։
ը Դաս· ք· 27։
Գէ· Ժէ· 1։
ը Գէ· ԺԷ· 43։ Գէ·
Ժբ· 17։ Ճես· գ·
17, 18։ է· 1։
=
= Գէ· գ· 1։ է· 32։
33։ ը· 1։ ֆ· 2։
ք Գէ· ա· 31։ բ· 7։
ԺԲ· 3։ Սաղ· Ա՛է·

ժ Ճես· ի· 1· 21։
ի Ելբ· Ժբ· 4։ Գէ·
ԺԲ· 32։ Ճես·
գ· 13։ Երբ· Ժբ·
5։ 6։ Ջեթ·սա· գ· 19։
ք Գէ· է· 33։
Գէ· Ժա· 10, 11։ 12։
Եբ՚ր· ատաղ չ՚ըս-
ւրսէ՚ներ
Գէ· ԺԷ։
Գէ· գ· 31։ 12։
ք Գէ· ա· 31։ 12։
Ֆ Գէ· Ժբ· 47։ ը· 15։

Ա՛ատ· ի· 9· Ժա՛ե·
Ժբ· 6։
ա Ա՛ր· գ· 7։
Սաղ· Ա՛է· 21։
ք Թոս· Համ· 6· Ժա՛ե·
Ժբ· 5։
ը Ես· կբ· 13, 13, 24։
Երեմ՚ր· ը· 6։
ճ Թոս· ք· 11։ Սաղ·
կը· 15։ Ճա՛ղ· գ·
Ֆ Ա՛ր· 3· Ելբ· Ժբ·

15։
ի Երեմ՚ր· ֆ· 5· 6։
Երբ՚ր· Ժբ· 31։
ք Գէ· ք· 4։ ա Ար՚ր·
գ· 7։
ը Ա՛ատ· Ժ· 22։ Ա՛ե·
բ· 8։
Գէ· է· 8, 12։
ք Գէ· գ· 20։ է· 18։
դ Դան· ք· 11։ 12։
—

յիշելով կը վերջնէ անոնցմէ ինչպէսներէն ազատ անպէտ կ՚ըլլէր։

1 Ով Իսրայէլ, մինիկ ըրէ. Տէրն այսօր ձեր դանանձին կ՚անցնիս, որ երթաս ի բերդմէ մեծ ու զօրաւոր ազգեր, ու ՚ի մէնկ երկիներըը պա-
2 րսպաւոր մեծ քաղաքներ ժառանգես, Ան մեծ ու երկայնահասակ ազգը Ենակիմներուն որդիները՝ որոնք դուն կը ճանչնաս, ու նաև լսեր ես թէ ըսնակին որգուցը ո՛վ կրնայ դէմ դնել։
3 Ա՛րդ դուն այսօր գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ ինքը ՚քու առջեդ կ՚անցնի ՚նչ-ե-
մայրդ կրակ մը, ՚ո՛ր զանոնք պիտի կորսնցրը-նէ, և քու առջեդ զանոնք պիտի ոտնատէ, ու դուն անոնք պիտի հալածես ու չտեսով կորսնցնես, ինչպես որ Տէրը քեզի բաս։
4 Երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու առջեդ հալածէ, ՚ետրտիդ մի՛ ըսես թէ Տէրը իմ արդարութեանս համար զիս ան եր-կիրը բերաւ որ ժառանգեմ, ՚բանի Տէրը ան ազգերը իրենց անօրէնութիւններ համար
5 քու առջեդ կը վռնտէ ։ Չէ թէ քու ար-դարութեանդ ու սրտիդ ուղղութեանը հա-մար կը մտնես անոնց երկիրը ժառանգելու. այլ քու Տէր Աստուածդ ան ազգերուն անօ-րէնութիւններ համար զանոնք քու առջեդ կը վռնտէ, և որ հաստատէ հան խօսքը՝ որուն համար քու հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսա-
6 Հանին ու Քակորին երդում բրաւ ։ Ուստի գիտցիր որ քու արդարութեանդ համար չէ որ քու Տէր Աստուածդ ան բարի երկիրը քեզի ժառանգել կու տայ ։ ՚բանի դուն խստագլխութեանդ ժողովուրդ մին ես ։
7 Միտդդ պահէ -- մի մոռնար որ դուն քու Տէր Աստուածդ անապատին մէջ բարկացու-ցիր ։ ՚Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէդ մինչև հոս հասած օրդ Տէրոջը անդադար եղար ։
8 ՚Խորէբի մէջ ալ Տէրը բարկացուցիր ։ և Տէ-րը ձեզ կորսնցընելու համար ձեզի բարկա-
9 ցաւ ։ ՚երբոր ես լեռը ելայ, որ քարէ-ղէն տախտակները առնեմ, այսպէս Տէրոջը ձե-զի հետ բրած ուխտին տախտակները ։ քա-ռասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կե-
10 ցայ ։ ոչ հաց կերայ և ոչ ջուր խմեցի ։ Անա-տանը Տէրը տուաւ ինծի Աստուծոյ մատովը գրաւած երկու քարէղէն տախտակները ։ ու անոնց վրայ գրուած էր բոլոր այն բաներըը՝
որոնք ՚ժողովին օրը լեռանը վրայ կրակին
11 մէջէն Տէրը ձեզի գրուցեց ։ Ա՛րդ քառասուն օրէն ու քառասուն գիշերէն ետքը Տէրը ե-կու քարեղէն տախտակներըը՝ այսպէս ուխ-
12 տին տախտակները ինծի տուաւ ։ Եւ Տէրը ինծի բաւ, ՚ել -- չուտով ասկէ վար իջիր, քանզի ապականեցաւ քու ժողովուրդդ՝ որ եգիպտոսի երկրէն հանեցիր ։ իմ պատուի-րած ճամբայէն չուտով խոտորեցան, իրենց
13 համար կուռք չինեցին ։ Ու նաև ՚Տէրը ինծի հետ խօսելով բաւ, Ես սա ժողովուր-դին նայեցայ, և անա ՚կատաղութեաց ժո-
14 ղովուրդ մըն է ան ։ ՚Թող տուր զիս՝ որ զա-նանք կորսնցընեմ, ու անունց անուներ երկնից տակէն բնաջինջ ընեմ, ու քեզ անոնցմէ զօ-րաւոր ու բազմաթիւ ազգ մը պիտի բնեմ։
15 Ա՛նատանը ես դարձայ, լեռնէն վար իջայ ։ ու լեռը կրակով կ՚այրէր ։ և ուխտին երկու տախտակները երկու ձեռքերուս մէջտեղ էին ։
16 Նայեր նայեցայ ու տեսայ որ ձեր Տէր Աստու-ծոյն դէմ մեզք գործելով՝ ձեզի հնաոծոյ որի չիներ էիք, Տէրոջը ձեզի պատուիրած
17 ճամբայէն չուտով խոտորեր էիք ։ Անատնէր ան երկու տախտակները բռնեցի, ու իմ եր-կու ձեռքերուս վրայէն վար նետեցի, և ձեր
18 աչքերուն առջեւ զանոնք կոտրտեցի ։ Եւս-քը առջի նման ՚Տէրոջը առջեւ ՚պառկեցի քառասուն օր ու քառասուն գիշեր ։ ոչ հաց կերայ ոչ ալ ջուր խմեցի, ձեր գործած բոլոր մեղքին համար ։ քանի որ Տէրոջը առջեւ չա-րութիւն բնելով զայրոյց ձեր էիք ։
19 ՚Քանզի վախցայ ան սաստկալի բարկութենէն՝ որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ կորսնց-ընելու համար ։ Եւ այն անգամին Տէրը ան անգամին
20 ալ ինծի լսեց ։ Եւ Տէրը Ա՛հարոնին խիստ բար-կացաւ, անոնկ որ զանիկա պիտի կորսնցը-նէր ։ ու նոյն ատենը Ա՛հարոնին համար ալ
21 աղօթք բրի ։ Եւ ՚ձեր բրած մեղքը՝ այսպէս որթը առի, ու զանիկա կրակով այրեցի ։ եւս-քը զանիկա ՚ծեծելով բաւ մը փշրեցի, մին-չև որ մանր փոշի եղաւ ։ և ան փոշին լեռ-նէն իջնող առուին մէջը նետեցի ։
22 Ա՛նա ՚Տաբէրայի, ՚Մասայի ու ՚Կիբրոթ-
23 Հաթթաւայի մէջ Տէրը բարկացուցիք ։ Ու ՚երբոր Տէրը ձեզ կաղէս-բառնեայէն խրկեց, և Ը՛նէ բաւ, Ելէք ու իմ ձեզի տուած եր-կիրս ժառանգեցէք, անատնէր ձեր Տէր Ա՛ս-տուծոյն հրամանին անհնազանդ եղաք ։

ա Գաղ. 3ա - 31 ։ Ելս. գ - 16 ։ գ - 19 ։
բ Գաղ. գ - 38 ։ Ե. 1 ։ 3ա - 23 ։
գ Գաղ. ա - 28 ։
դ Թուա. 3գ - 25, 29 ։ 33 - 34 ։
ե Գաղ. լա - 3 ։ Ելս. գ - 11 ։
զ Գաղ. գ - 24 ։ Երբ. 3գ - 29 ։
է Գաղ. է - 23 ։
ը Եղ. իգ - 31 ։ Գաղ. է - 24 ։
թ Գաղ. ը - 17 ։ Հռոմ. 3ա - 6, 20 ։ ա Կոր. գ - 4, 7 ։
ժ Դն. 3է - 16 ։ Գաղ. 3գ - 24, 25 ։ Գաղ. 3գ - 18 ։
ի Տ՚ետ. գ - 3 ։
լ Դն. 3գ - 7, 3է - 8, 35 ։ 3է - 7 ։ 3է - 8 ։ իգ - 4 ։ իբ - 13 ։
խ Ելս. ա - 19 ։ Եր. 3ա - 18 ։ Եբ. 3ա - 15 ։
ծ Եղ. իգ - 28 ։ գ - 11 ։ բ - 5 ։ 3 - 5 ։ Գաղ. գ - 10 ։ 3 - 4 ։ 3գ - 16 ։
կ Եղ. 3գ - 7 ։
հ Գաղ. 3ա - 29 ։ Դատ. ը - 17 ։
ձ Եղ. 3գ - 9 ։
ղ Եղ. 3գ - 15 ։
ճ Եղ. 3գ - 19 ։
մ Եղ. 3գ - 4 ։ Սաղ. 3ը - 19 ։
յ Եղ. իգ - 3 ։ իդ - 9 ։ 3 ։ 4 ։ 3 - 6 ։ 3ա - 11 ։ 3գ - 2 ։ 3է - 2 ։ Թուա. 3 ։ 4 ։ ը - 9 ։ 3է - 2 ։ Գաղ. լա - 27 ։
ն Եղ. 3գ - 9 ։
շ Ելս. 3գ - 4 ։ Սաղ. 3գ - 19 ։
ո Եղ. իգ - 3 ։ Ելս. 3է - 7 ։ 3ը - 14 ։
չ Եղ. 3գ - 10 ։
պ Գաղ. իթ - 20 ։ Սաղ. ը - 5 ։ 3ա - 3 ։ Եր. 3է - 3 ։
ջ Թուա. 3գ - 12 ։
ռ Եղ. 3գ - 15 ։
ս Եղ. 3ի - 28 ։ Գաղ. գ - 11 ։ ը - 23 ։
վ Եղ. 3գ - 19 ։
տ Եղ. իգ - 26 ։ Սաղ. 3գ - 23 ։
ր Եղ. ինչպ
Եղ. 3գ - 10 ։ 11 ։
Եղ. 3գ - 14 ։ իգ - 17 ։ գ - 10 ։ Սաղ. 3գ - 23 ։
Եղ. 3գ - 29 ։ Եսա. լ - 7 ։
Թուա. 3 ։ 3 ։ 5 ։
Եղ. 3է - 7 ։
Թուա. 3ա - 4, 34 ։
Թուա. 3ա - 41 ։ 3գ - 1 ։

ու Նանոր չհաւատալով անոր խօսքը մնաց
24 չորիք։ Հինգ ամսուցած օրէս ի վեր Տէրոջը
անհնազանդ եք։
25 Իսկ ես քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր որ պատեցի, Տէրոջը առջեւը պա-
տեցի, որովհետեւ Տէրը բաւ որ ձեզ կորսնցնէ։
26 Ես ես Տէրոջը պատեցայ բան, ու Տէր ես-
պաց, մի կորսնցնեցեր քու ժողովրդդ ու ժա-
ռանգութիւնդ՝ որն որ քու մեծ զօրու-
թիւնդով պատեցիր, ու զօրաւոր ձեռքով եդիպտացէն
27 հանեցիր։ Քու ծառաներդ՝ Աբրահամը, Իսա-
հակ ու Յակոբը յիշէ, և ան ժողովրդին
խստութիւնը, անօրէնութիւնը ու մեղքին
28 մի նայիր։ Զբլայ որ ան երկրին, ուսկից որ
մեզ հանեցիր, քանի՞ որ Տէրը կա-
րող չբլալով զանոնք տանելու ան երկիրը որ
անոնց խոստացեր էր, կամ զանոնք ատելով,
հանեց զանոնք որ անապատին մէջ մեռցնէ։
29 Իրմոյնպէս անոնք քու ժողովրդդ ու ժա-
ռանգութիւնդ են, որոնք դուն քու մեծ զո-
րութիւնդով ու բարձր բազուկով երեսցոյն
հանեցիր։

Գլ. ժ

1 Մոմեա կը յիշէ Աստուծոյ պատուիրութիւնը՝ որ նորեն ուրիշ
երկու տախտակներ փորց գրէց օրէնքը։ 6 Յահնոյեան
քնան յարգութիւնները պատճ։ 8 Ղեւիի ցեղը զատուց։ 10
ու ժողովրդին համար Մոմսէսին ըրած պաշտպանը ընդա-
նեց։ 12 Հնազանդութեան յորդորանք մը։

1 Ա՛նհատներ Տէրը ինծի բաւ, «Քեզի առաջին
ներուն պէս երկու հատ քարէ տախտակներ
կոփէ, ու լեռը ինծի ելլիր, ու նաեւ Իրեզի
2 մէկ փայտէ տապանակ մը չնեւ։ Ես տախտակ-
ներուն վրայ քու կոտրած առջին տախտակ-
ներուդ վրայի խօսքերը պիտի գրեմ, ու դու
3 զանոնք տապանակին մէջը դնես։ Ուստի ես Ցա-
սիմի փայտէ տապանակ մը շնեցի, ու ան-
ջինին պէս երկու հատ քարէ տախտակներ
կոփեցի, ու ան երկու տախտակներուն ձեռ-քս
4 «ՈՒնէ լեռը ելայ։ Եւ տախտակներուն վրայ
առջի գրածքին պէս ան տասը խօսքերը
գրեց, որոնք Տէրը ձեզի լեռանը վրայ կրա-
կին մէջէն խօսեցաւ շաբաթվրէն օրը, և Տէ-
5 ր ըզանոնք ինծի տուաւ։ Անկէ դառնալով
Իլեռնէն վար էջայ, ու տախտակները շինած
տապանակիս մէջը գրի Էոր ան տեղը կնան,
ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց։

Ֆ Պաղ. Ա՛ղ. 24. 25։
Բ Ելս. 17։
Գ Համ. 18։
Դ Ելս. ԼԴ. 11. 14։
Ե Ելս. ԼԴ. 19։ Թագ. Ա՛ղ. 19։
Զ Գվ. Ղ. 20։ Թագ. Բ. 21։ Ղեծեր. ա. 10։ Պաղ. Ղե. 7։

Է Ելս. ԼՀ. 10։
Ը Ելս. ԼՀ. 16. 21։
Թ Ելս. ԼՀ. 5։ 10։ ԼՀ. 1։
Ժ Ելս. ԼԴ. 4։
ԺԱ Ելս. ԼԴ. 28։
ԺԲ Ելս. ԼԴ. 1։
ԺԳ Ելս. ԱՀ. 17։ Գվ. Ք. 10։ Ա՛ղ. 16։
ԺԴ Ելս. ԼԴ. 29։
ԺԵ Ելս. Ք. 20։
Ա Թագ. Գ. 9։
Բ Թագ. Լ. 31։

Գ Թագ. Ք. 28։ ԼԴ. 38։
Դ Թագ. ԼԴ. 32. 33։
Ե Թագ. Գ. 6։ Գ. 4։ Ը. 16։ Ա՛ղ. 9։
Զ Թագ. Գ. 15։
Է Գվ. Ա՛ղ. 5։
Ը Գ.Ա. Ք. 22։ Թագ. Գ. 23։ Գվ. Խա. 5։
Թ Թագ. Ա՛ղ. 20. 24։ Գվ. Ա՛ղ. 1։ 2։ Ե. գնեց Խդ. 28։

6 Իսրայէլի որդիքը Բերոթ-Բանէ-յա-
կանէն Մոսերա չուեցին։ Հոն Ահա-
րան, ու հոն թաղուեցաւ, և անոր որդին
7 Եղիազար անոր տեղը քահանայ եղաւ։ Ան-
կէ Գադգադ, ու Գադգադէն Յոթբա տա-
նելու երկիրը՝ խոտաբաց չունէին։
8 Ա՛նատնէր Տէրը Ղեւիին ցեղը զատեց, որ
Տէրոջը ուխտին տապանակը կրէ, Տէրոջը առ-
ջեւը կենայ որ անոր ծառայութիւն բնէ, ու
9 Տանոր անուանով օրհնէ, մինչեւ աս օրս։ Ան-
պատճառ Ղեւիի իր եղբարցը հետ բաժին
ու ժառանգութիւն չունի։ անոր ժառանգու-
թիւնը Տէրն է, ինչպես որ քու Տէր Աստուա-
ծդ անոր բաւ։
10 Ես հա առջի օրերուն հանգիստ քառա-
սուն օր ու քառասուն գիշեր լեռանը վրայ
կեցայ, ու Տէրը աս անգամին ալ ինծի մնթի
11 ընելով չուզեց քեզ կորսնցնել։ Նէ Տէրը
ինծի բաւ, ելիր ու ժողովրդին առջեւն
չաէ, որ մնանն ու ժառանգեն ան երկիրը՝
որն որ անոնց Հայրերուն երդուամ բրի անոնց
տալու համար։
12 Իսրայէլ, ուր խոպակէ, Հինա քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ։ միայն թէ
Քու Տէր Աստուածդմէդ վախնաս, Տանոր ամէն
Համբաներուն մէջէը քալես և Տանիկաս սիրես,
ու նաեւ քու բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգւովդ
13 քու Տէր Աստուածդ պաշտես, Եւ Տէրոջը
պատուիրանքները ու կանոնները պահես, ո-
րոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, Տար քե-
14 զի ապրկ ըլլայ։ Ահա Տերկինքը ու երկինքը
երկինքը, Տեր երկիրը ու բոլոր անոր մէջը
եղածը քու Տէր Աստուածդդ կ՚ըլլէ։
15 Միայն թէ Տէրը քու Հայրերուդ Տանեցաս
ու զանոնք սիրեց, և անոնցմէ հետքը անոնց
զաւակներըը այսինքն ձեզ ընտրեց բոլոր ազ-
գերուն մէջէն, ինչպէս որ այսօր կ՚ըլլէ։
16 Ուստի Տձեր պատրուն անթլփատութիւնը
թլփատեցէք, ու Տձեր պարանոցներդ ալ մի
17 խստացընէք։ Քանզի ձեր Տէր Աստուածը
Տաստուածներուն Աստուածը ու Տտէրերուն
Տէրն է, մեծ, Տհզօր ու ահեղ Աստուածն է,
որ Տանաս երեսին չնայեր ու կաշառք չառներ։
18 Անկիս որբին ու այրեւարիին Տրաւունք կ՚ը-
նէ, պանդուխտը կը սիրէ, ու անոր հաց ու
19 հանդերձ կու տայ։ Ուրեմն պանդուխտը սի-
րեցէք։ քանզի դուք ալ եդիպտացւոց եր-

Ե Ելս. Լ. 28։ Գվ. Ք. 18. 25։
Զ Ելս. ԼԴ. 14։ 33։ Ա՛ղ. 17։ Գվ. Ք. 10։
Է Ելս. ԼԴ. 1։
Ը Ելս. ԼԴ. 28։
Թ Ելս. Ք. 12։
Ժ Ելս. Ա՛ղ. 17։ Գվ. Ք. 10։ Ա՛ղ. 16։
ԺԱ Ելս. ԼԴ. 29։
ԺԲ Ելս. Ք. 20։
ԺԳ Թագ. Գ. 9։
ԺԴ Թագ. ԼԴ. 31։

Ա Գվ. Ղ. 24։
Բ գ.Թագ. Գ. 32։ Պաղ. Ք. 18. 25։
Գ Ելս. Ա՛ղ. 4։
Դ Ելս. Ա՛ղ. 19։ Ելս. Ա՛ղ. 5։ Պաղ. Ք. 11։
Ե Գվ. Գ. 57։
Զ Գ.Ա. Ք. 41։ Գվ. Ք. 6։ Երեմ. Գ. 4։ Համաք. Բ. 28. 29։ Պաղ. Բ. 11։
Է Գվ. Ք. 6։ 13։
Ը Ելս. Բբ. 22։ Պաղ. Ա՛ղ. 2։ Դան. Բ. 47։ Ա՛ղ. 36։
Թ Ելս. Ա՛ղ. 14։ Ա՛ղ. 16։
Ժ Ելս. Ք. 21։
ԺԱ Ելս. Ա՛ղ. 7։ Ելս. Ա՛ղ. 19։ Պաղ. Ք. 34։ Համաք. Բ. 11։ Դաղ. Բ. 6։ Երեմ. Գ. 9։ Պաղ. Գ. 25։ Ա Պետ. ա. 17։
ԺԲ Պաղ. Ղբ. 5։ Ղեծեր. Ա՛ղ. 9։
ԺԳ Պաղ. Ա՛ղ. 33։ 34։

20 կրնին մէջ պահեցուցած իսկ էիք։ Ո՞ւր Ձեր Աստուածը մէջդ վախնայ, — ձանրկան պաշտօն, և անոր էյարիս, Եւ անոր անուամբը երդուիմ ընես։
21 Ո՞ւր պարծանքդ անրկա է, և քու Աստուածդ անհնազանդ է, Որ քեզի համար սա մեծ ու սքանչելի բաները ըրաւ, որոնք գուն քու
22 աչքերովդ տեսար։ Քու հայրերդ Հէօվիանաս անուն հոգի մի երբոր երդնուցած իջան։ ու հիմա քու Ձեր Աստուածդ քեզ Երկինքը տատ ներուն պէս չատցուց։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Սոսկալ հնազանդեցնան կը յորդոր Իսրայէլացիները։ 2 Աստուծոյ մեծ գործերուն վրայ երկնց անգիտանին ու. Հնազանդ։ 8 Աստուծոյ մեծ արհնութիւններուն խոստումը, յոյս։ 16 ու պատուիրանք։ 18 Կիմացնել նաև թէ պէտք է զգուշանալ խորհրդասանութիւն բնել Հեթանոսներուն մէջ։ 26 օրհնութիւնը ու անէծքը անանց ատիլը կը գնէ։

1 Ուրիմն դուն Ո՞րդ Ձեր Աստուածդ սիրես, Եու միշտ անոր պատուիրած բաները, կանոնները, դատաստանները ու պատուիրանքին
2 որ պահես։ Եւ այսօր գիտցէք, որ Ձեր որդոցը չէ Իր Էութ, որոնք հիմա անոնք չէն գիտեր, ու չտեսան Ձեր Ձեր Աստուծոյն խրատը, Տանոր մեծութիւնը, Զօրաւոր Ձեռքը
3 ու բարձր բազուկը, Եգիպտոսի մէջ Եգիպտացոց փարաւոն Թագաւորին ու անոր բոլոր երկրին վրայ ըրած Նշանները ու գործ-
4 քերը։ Եւ ինչ որ ըրաւ Եգիպտացոց զօրքերուն, Ձիերուն ու կառքերուն։ ու երբոր անոնք Ձեր ետեէն հետևան, Ինչպէս Ձեզը կորմիր Ծովուն Ջուրերը անոնց վրայ °գարձուց
5 ու զանոնք կորընչեցուց մինչև այս օրս։ Եւ ինչ որ ըրաւ Ձեզի անապատին մէջ մինչև
6 Ձեր հոս գալը։ Ու ինչ որ Ռուբենեան Եղիաբին որդոցը Դաթանին ու Աբիրոնին ըրաւ, ինչպէս երկիրը իր բերանը բացաւ, ու զանոնք իրենց ընտանիքներովը, իրենց վրանները ու իրենց ամէն առարկաները բո-
7 լոր իսրայէլին մէջէն կլլց։ Նայած Ձեր Ջը ըրած բոլոր մեծ գործերը տեսնցիք Ձեր
8 աչքերն են։ Ուրիմն պահեցէք ան ամէն պատուիրանները որ ես այսօր Ձեզի կը պատուիրեմ, որպէսզի Եզօրանաք, ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը, ուր որ կ'երթաք
9 զանիկա ժառանգելու։ Եւ Ձեր օրերը երկար լլցան ան երկրին վրայ, Նորն որ Ցերը Ձեր Հայրերուն երդում ըրաւ՝ անոնց և անոնց սերունդին տալու, Եանոնք երկիրը մէր որ կաթ ու մեղր կը բղխէ։
10 Քանզի ան երկիրը ուր որ գուք պիտի մտնէք անիկա ժառանգելու համար, երկիրատոի երկրին պէս չէ ուսկից որ եկաք։ Նոր հոն երբոր սերմ կը ցանէիր, բանջարի պարտեզի պէս ոտքովդ Ջուր Ցուր կու տայիր։
11 Սակայն Ձեր մտնելու ու ժառանգելու երկիրը լեռներու ու հովիտներու երկիր մին է։ Երկ-
12 նից անձրեւին Ցրովը կը Ցրուի։ Աստուած երկիր մին է, որն որ քու Ցեր Աստուածդ կը գտ-
նէ։ Քու Ցեր Աստուածդ այրը տարւոյն սկիզբէն մինչև վերջը միշտ անոր վրայ է։
13 Ու եսւոր թէ որ Ես չպատուիրեմ մտիկ ընէք իմ պատուիրանքներս, որ այսօր Ձեզի կը պատուիրեմ, Ես Ձեր Աստուածը սիրէք, և զանիկա Ձեր բոլոր սրտովը ու բո-
14 լոր հոգւովը պաշտէք, Աստուածը Ձեր երկրին անձրեւ Եառկի ու վերջի անձրեւը իրենց ատեներին պիտի տայ, և քու ցորենդ, քու գի-
15 նիդ ու քու նոր պիտի ժողվես։ Ու Ես անասուններդ Ձեզի համար, որ Եուտես ու կշտանաս։
16 Ձեր անձերնուն զգուշութիւն ըրէք, Եպէսզի որ Ձեր սիրտը խաբուի, ու գուք Ցեռի Եաստուածներուն Եսւոր պաշտամունք ընէք ու
17 ասոնց երկրպագութիւն ընէք։ Եւ Ցերը Ձեզի դէմ սաստիկ բարկանայ Ցեր, կինքը գոցէ, որ անձրեւ չլլայ ու երկիրը իր պտուղը չտայ, և Ցերոյը Ձեզի սուած բարի երկրէն չուտով կորսուիք։
18 Ասոնք իմ խօսքերս Ձեր սրտին ու հոգւոյն մէջ դրէք, ու Եզանոնք նշանի համար Ձեր ձեռքերուն վրայ կապկռէք, ու Եսկաւոնցի
19 համար Ձեր աչքերուն մէջտեղը ըլլան։ Ցէր զանոնք Ձեր տղոցը սորվեցնէք, ու տուներ նստած ատենդ, Եճամբան քալած ատենդ և պառկելու ու Եկլլելու ատենդ անոնք խօսա-
20 Եր։ Եւ զանոնք քու տանդ դռնոյ Եացոյ վրայ
21 ու գռնեներուդ վրայ գրես։ Որպէս զի ան երկրին վրայ որ Ցերը Ձեր Հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու, Եձեր օրերը ու Ձեր որդոցը օրերը չաւանան Երկինք երկրի վրայ
22 Քանզի Եթէ որ աս իմ Ձեզի պատուիրած բոլոր պատուիրանքները զգուշութիւնից պահէք ու կատարէք, և Ձեր Ցեր Աստուածը սիրէք, ու անոր բոլոր ճամբաներուն մէջը

23 քանիք և ՚ամօր յարիք, ՚Ցերն ալ ՚ամ ամէն
ազգերը ձեր առնէին պիտի վռնտել, և գուք
՚ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պիտի
24 տիրէք. ՚Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը ձերը
պիտի ըլլայ· ձեր սահմանը ՚անապատէն ու
Լիբանանէն, գետէն՝ այսինքն Եփրատ գետէն
25 մինչև ՚ածովուն ծովը պիտի ըլլայ։ ՚Քնաւ
մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել։ ձեր
Ցերը Աստուածը ՚ձեր ամէն կոխած երկրին
վրայ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի
բերէ, ՚ինչպես որ ձեզի բսաւ։
26 ՚Ա՛հա ես այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու
27 անէծք կը դնեմ։ ՚Օրհնութիւնը՝ թէ որ հնա-
զանդութիւն ընէք ձեր Ցեր Աստուծոյն պա-
տուիրանքներուն, որոնք ես այսօր ձեզի կը
28 պատուիրեմ։ Եւ ՚անէծքը՝ թէ որ ձեր Ցեր
Աստուծոյն պատուիրանքներուն չհնազան-
դիք, ու խոտորիք ան ճամբայէն որ ես այսօր
ձեզի կը պատուիրեմ, ու ձեր չճանչցած օտար
29 աստուածներուն ետևէն երթաք։ Ու տի բեր-
որ քու Ցեր Աստուածդ քեզ տանի ան եր-
կիրը, ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես,
՚օրհնութիւնը գաղիզին լեռանը վրայ, ու
30 անէծքը Գերազ լեռանը վրայ տաս։ ՚Ա՛հա
այնտեղ Յորդանանէ անդին արեւմտեան
ճամբան վրայ, ՚Մօրէի կաղնիներուն մօտ,
Գաղգազացիին դիմացի Հալխոն մէջ բնակող
31 ՚քանանացւոց երկրին մէջն է։ ՚Որովհետև
դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ մտնէք
ու ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր Ցեր
Աստուածը ձեզի պիտի տայ, ու զանիկա պի-
տի ժառանգէք և անոր մէջ պիտի բնակիք։
32 Ուրեմն ՚զգուշութեամբ ՚ի գործ գրէք ան
ամէն կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք
ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Կռապաշտութեան չՀնձրէր պէտք էր կործանել։ 5 Նաև-
ձեղ երկրպագութիւնը իր բնաւոն տեղը պիտի ճանաչէք։
15· 23 Արիւն ուտելը կ՚արգիլուի։ 17· 20· 26 Ուրբ բաներ
ուրբ տեղի մը մէջ պիտի ուտուին։ 19 Ղևտացին ան-
տես չձգելու վրայով։ 29 Կռապաշտութեան ամբաստութիւնն
ուրբ չՀնձրէ պէտք չէր։

1 ՚Ա՛ոանձ են ան կանոնները ու դատաստան-
ները՝ որոնք գուք պահելու ու ընելու է՛ք ան
երկրին վրայ, որն որ ձեր Հայրերուն Ցեր
Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու Հա-
մար, ՚ձորչափ ժամանակ որ երկրի վրայ ապրիք։

ա ԳԼ· ժ· 20։ բ· 20։
գ ԳԼ· գ· 28։ թ· 3։
դ ԳԼ· թ· 1։
ե Ցես· ա· 31։ ժբ·
ա։
զ Ծն· ԺԸ· 18։ ԵԼ·
ԽԲ· 31։ Թես· ԼԲ·
3։ Ես։
է Ելբ· Հ ա ե կ
ը ԳԼ· Է· 24։
թ ԳԼ· Բ· 24։

ի ԳԼ· ժ· 20։ ԺԲ·
2։ ԼԴ· 20։
ժ ԳԼ· Խ· 37։
ժա ԳԼ· Լ· 11· 15· 19։
ժբ ԳԼ· Իբ· 2։
ժգ ԳԼ· Իբ· 15։
ժդ ԳԼ· ԽԸ· 12· 13։
Ցես· Ը· 33։
ժե Ելբ· Հ· 31։
ժզ Գ Ե Ա Ս
ժէ Ծն· ԺԸ· 6։ Գատ·
Ե· 1։
ժը ԳԼ· Բ· 1։ Ցես·
ա· 11։

ի ԳԼ· Ե· 32։ ԺԸ· 22։
—
ի ԳԼ· գ· 1։
ի ԳԼ· ԽԲ· 2։ Ցես·
Բ· 37։ գ Թագ· Ը· 48։
ի ԳԼ· Լ· 12։ ԳԼ·
Ե· 5։
ի Գ Ե Ա Ս
ի ԳԼ· Ժ· 31։
ի Ելբ· Ի· 9։ գ Թագ·
Ը· 48։
ի Գ Ե Ա Ս
ի ԳԼ· Ժ· 31։
ի Ելբ· Լ· 13։ ԳԼ·
Ե· 5

քու ողջակիզներդ ան տեղը մատուցանես, որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ, ու հոն իմ՝ բոլոր պատուիրած բաներս կատարես։ 15 Սակայն՝ քու ամէն ախորժակդ ներքնեայ մէջ սրտիդ ուզածին պէս ՀԱՂԱՐԵՔ ներքնեայ, ու միս ուտես, որչափ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է. ներքնեայ անմաքուրը ու մաքուրը միասին կրնան ուտել զայն, ինչպէս եղնիկ ու եղջերու։ 16 Բայց արիւնը չուտես. զանիկա ջուրի պէս գետինը թափէ։

17 Ձորեներդ, գինիիդ ու ձիթիդ տասանորդները, արջառներուդ ու հօտերուդ առջիններէն, բոլոր ուխտ բրած ուխտերդ, և կամաւոր ու բարձրացնելու ընծաներդ քու 18 դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ուտել. Այլ անոնք քու Տէր Աստուածդ առջեւը Տէր Աստուածդ ընտրած տեղը ուտես, թէ դուն՝ թէ քու տղադ ու աղջիկդ, թէ ծառադ ու աղախինդ, և թէ քու դռներդ եղող Ղեւտացին. և քու Տէր Աստուածդ առջեւը քու բոլոր ձեռք գարկած բաներուդ վրայ ուրախանաս։ 19 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ Ղեւտացին մոռնես բնաւ, քանի որ աղէ ես քու երկրիդի վրայ։ 20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ Էլդիլ բանայ ձին պէս քու սահմանդ մեծցնէ, ու սրտդ միս ուտել ուզելով՝ Միս ուտած ըլաս, որովհետեւ բոլոր ցանկութեանդը պէս միս ուտես։ 21 Թէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ այն տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար, քեզի պատուիրածս պէս քու արջառներէդ ու ոչխարներէդ մորթես, որոնք Տէրը քեզի պիտի տայ, ու քու սրտիդ բոլոր ցանկութիւնը պէս քու քաղաքներուդ մէջ ուտես։ 22 Ներքնեայ մէջ ուտուածի պէս եղնիկն ալ եղջերուն ինչպէս որ կ՚ուտուի, անոնք ալ անանկ ուտես։ անմաքուրը ու մաքուրը միասին կրնան ուտել զայն։ 23 Բայց ահեղ զգուշացիր որ արիւնը չուտես։ Որովհետեւ արիւնը հոգին է, ու հոգին միսին հետ չուտես։ 24 Չես ուտեր զայն, այլ ջուրի պէս գետինը կթափես։ 25 Չուտես, որպէսզի քեզմէ ետքը քու որդւոցդ բարին ըլլայ՝ Երբոր դուն Տէրոջ աչքին առջեւ ուղիղը ընես։ 26 Սակայն քու Նուիրեալ բաներդ և ուխտերդ առնես, ու Տէրոջ ընտրած տեղը երթաս։ 27 Ու քու ողջակէզներդ՝ միսը ու արիւնը քու Տէր Աստուածդ սեղանին վրայ մատուցանես. բայց քու զոհերուդ արիւնը քու Տէր Աստուածդ սեղանին վրայ թափուի, ու միսը ուտես։

28 Զգոյշ եղիր հնազանդելու ան բոլոր խօսքերուն որոնք քեզի պատուիրեցի, որպէսզի քու Տէր Աստուածդ առջեւը աղէկ ու հաճոյ եղածը ընելով՝ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ յաւիտեան աղէկ ըլլայ։

29 Երբոր Տէր Աստուածդ քու առջեւէդ կտրէ այն ազգերը, որոնց երկիրը դուն ժառանգելու պիտի երթաս, ու երբոր անոնք ժառանգես ու անոնց երկրին մէջ բնակիս, 30 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ անոնց քու առջեւէդ բնաջինջ ըլլալէն ետքը անոնց հետեւելով որոգայթի մէջ իյնաս, և չըլլայ որ անոնց աստուածներուն վրայով հարցնես փորձ ընես, ըսելով, Ա՛յ ազգերը ինչպէս իրենց աստուածներուն 31 կը պաշտեն. ես ալ այնպէս ընեմ։ Դուն քու Տէր Աստուածդ անանկ չընես, քանի անոնք Տէրոջը ատելի եղած բոլոր գարշելի բաները իրենց աստուածներուն կ՚ընեն. որովհետեւ անոնք իրենց աստուածներուն ալ ընելու համար մինչև անգամ իրենց տղաքները կ՚այրեն։ 32 Ամէն խօսքի որ կը պատուիրեմ, զգուշացիր ան ընելու. ոչինչ վրայ բան մը չաւելցընես, ու ոչինչ ալ բան մը չպակսեցընես։

ԳԼ. ԺԳ

1 Կանապատաբնակ չորք օրվայրէր ե ոչխարի մօտ ապրականներ, որ ալ ընտրեալ։ 9 Ոչխարի գործածութեան։ 12 Կանապատին քով գտնելիքներուն յիշատակը։ վճռով պատուիրէ։

1 Թէ որ ձեր մէջէն մէկ մարգարէ մը կամ երազատես մը ելլէ, ու ձեզի նշան մը կամ հրաշք մը տայ, եւ ձեզի բան նշանը կամ հրաշքը կատարուի, ու ձեզի ըսէ թէ երթանք օտար աստուածներ պաշտենք, որոնք 3 զուք չէք ճանչցած. Ան մարգարէին կամ երազատեսին խօսքը մի՛ կրնար։ քանզի ձեր Տէր Աստուածը ձեզ կը փորձէ, որ հասկընայ թէ արդեօք զուք ձեր Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգւովը կը 4 սիրէք։ Ձեր Տէր Աստուածդն հետեւիդ ըլլաք ու նմանի վախնաք, անոր պատուիրանքները պահէք ու անոր խօսքին հնազանդութիւն ընէք, անոնին պաշտէք ու անոր յարիք։ 5 Եւ այն մարգարէն կամ երազատես պիտի սպանուի, վասն զի ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանող ու ձեզ ծառայութեան տանից ազատող ձեր Տէր Աստուածդն զէմ ապստամբել խնդրեցաւ, որ ձեզ ճամբէն որ ձեր Աստուածդ Տէրը ձեզի պատուիրեց՝ երթալու համար, անկէ մեռցնես զայն. ու քու մէջէդ չարը ջնջես։

6 Եթէ քու եղբօրդ որդին, կամ քու տղադ, կամ քու աղջիկդ, կամ քու գրկիդ կինը, կամ քու անձնասէր բարեկամդ, գաղտնի քեզ խրատելով՝ Երթանք ուրիշ աստուածներ պաշտենք, որոնք դուն ալ ու քու հարերդ չճանչցաք, 7 Ազգերուն աստուածներէն որոնք ձեզի չորս կողմերնիդ են, կամ որ քեզմէ հեռու կամ մօտ ըլլան, երկրի մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայրը, 8 Անոնց հետեւիլ չուզես, ու անոնց չլսես, ու քու աչքդ անոնց չողորմի, ու չխղճաս ու չծածկես անոնց համար, 9 Հապա անպատճառ սպաննես զայն. քու ձեռքդ անոր վրայ առաջ ելլայ՝ որ մեռցնեն, ու ետքը ամբողջ ժողովուրդին ձեռքը։ 10 Քարկոծով սպաննես զայն քարերով, որ մեռնի, վասն զի քեզ Տէր Աստուածդ իր երկրէն հանող ու ծառայութեան տանից ազատող Տէրոջմէն կ՚ուզէր հեռացնել։ 11 Ու բոլոր Իսրայէլ լսելով՝ վախնան, ու ետքը ասանկ չարութիւն մը ձեր մէջ չընեն։

12 Եթէ քու Տէր Աստուածդ քեզի բնակելու համար տայ քու քաղաքներէդ մէկուն մէջ որ քեզի կու գայ՝ ըսելով՝ 13 Անիրաւ մարդիկ ելան քու միջէդ ու իրենց քաղաքին բնակիչները մոլորեցուցին՝ ըսելով, Երթանք ուրիշ աստուածներ պաշտենք, որոնք դուն չճանչցած, 14 Ատեն հետազօտես, ու լաւ քննես, ու տեսնես թէ ճշմարիտ է ան բանը, ու յայտնի է որ այդ գարշելի բանը ձեր մէջ ըրուած է, 15 Անպատճառ սուրի բերանով սպաննես այն քաղաքին բնակիչները, անոր բոլորը ու անոր անասունները սուրի բերանով կոտորես։ 16 Անոր բոլոր աւարը հրապարակին մէջ հաւաքես, ու քու Տէր Աստուածդ առջեւը քաղաքը ու անոր բոլոր աւարը հրով այրես, ամբողջական ողջակէզ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ առջեւը, ու յաւիտեան աւեր կեցած ըլլայ, ետքը չշինուի։ 17 Ու անէծքի ենթակայ բանէն բան մը քու ձեռքդ չկպչի, որպէսզի Տէրը իր բարկութեան ու բորբոքած բարկութեան դարձուածէն դառնայ, ու քեզի ողորմի, ու գթայ քեզի վրայ, ու քեզ շատցնէ, ինչպէս որ քու հարերուդ երդում ըրաւ, 18 Երբոր քու Տէր Աստուածդ ձայնիդ լսելով՝ հրամանքներուն որ քեզի կու տամ այսօր՝ անոնց հետեւելով՝ որ քու Տէր Աստուածդ առջեւը ուղիղը ընես։

բայէն որ ձեր Ցեր Աստուածը ձեզի պա-
ատիրեց որ ասոր մէջ քալէք։ Հայապէս չա-
բաթիները ձեր մէջէն վերցրէք։
6 Իմէ որ քու մեղդ տգան քու եղբայրդ, կամ
քու տգաղ, կամ սպ[illegible]իկդ, կամ [illegible]ծոյիդ կը-
նիկը, և կամ քու [illegible]բարեկամդ որ քու ան-
ձիդ պէս կը [illegible]ես, գնդ մնդրդրնդել ուզելով
ծածկաբար ըսէ, երթանք և օտար աստուած-
ներ պաշտենք, որոնք ոչ դուն ճանչցար,
7 ոչ ալ քու հայրերդ, Ձեր բոլորովրը եղող
ազգաց աստուածներէն իմէ ձեզի մօտ ըլլան
և իմէ ձեզմէ հեռու, երկրիս մէկ ծայրէն
8 մինչև մէկալ ծայրը, [illegible]Անոր հաւանութիւն
չտաս, ոչ ալ անոր մտիկ ընես. քու աչդ-
անոր չխնայէ, ոչ ալ անոր վրայ գութ ունե-
9 նալով պահես անիկա. Այլ [illegible]անշուշտ մեռցը-
նես. ու դանիկա մեռցնելու համար [illegible]նախ քու
ձեռդ անոր վրայ ըլլայ, ու ետքը բոլոր
10 ժողովրդին ձեռքը. քարերով քարկոծես
անիկա որ մեռնի, քանզի ուզեց քեզ սպրս-
տամիեցընել քու Ցեր Աստուածդմէդ, որ քեզ
եդիպտոսի երկրէն ծառայութեան տունէն
11 հանեց։ Ես [illegible]բոլոր Իսրայէլը լսելով վախնայ,
ու մէյնիս ալ ձեր մէջը ասոր պէս չարութիւն
մը չընեն։
12 Իմէ որ քու Ցեր Աստուածդմէ [illegible]բնակութեան
համար քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն
13 վրայով լսես, որ կ'ըսեն իմէ [illegible]Չար մէջէն քա-
նի մը [illegible]ար մարդիկ ելան, ու իրենց քա-
ղաքին բնակիչները [illegible]պատուիրեցին, ըսե-
լով, [illegible]երթանք ձեր չճանչցած օտար աստուած-
14 ները պաշտենք, Աստուծոյ ազկ մը բննես
ու հարցուփորձ ընես, ու երբոր տեսնես որ
[illegible] բանը ճշմարիտ ու ապդ է, և այն գար-
15 չելի բանը ձեր մէջը եղած է, Ան քաղաքին
բնակիչները անպատճառ սուրի բերնէն անոր-
նես, իմէ անոր մէջը եղած բոլոր
16 բներէն ամէնը. Ես անոր բոլոր ապարը անոր
հրապարակին մէջը ժողվես, ու [illegible]ան քաղաքը
և անոր բոլոր ապարը քու Ցեր Աստուածդդ
համար բոլորովին կրակով սպրես. ու անդիկա
[illegible]յատ իսնան ապերակ ըլլայ, ալ չշի-
17 նուիս։ Ես [illegible]ան նզոմածէն ձեռքդ մէջ բան
մը չմակչի, որպէս զի Ցերը [illegible]իր սաստիկ բար-
կութենէն դառնայ, քեզի գթութիւն ու
գթութիւն ընէ, և քեզ չսպրնէ, [illegible]նիպէս
18 որ քու հայրերուդ երդում բրաւ, Եթէ որ
դուն քու Ցեր Աստուածդդ ձայնին հնազան-

դութիւն ընելով [illegible]համար բոլոր պատուիրանք-
ները պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը պա-
տուիրեմ, ու Ցեր Աստուածդդ առջևը ուղիղ
եղածը ընես։

Գլ. ԻԹ

1 Աստուած որդիքը ապրի համար իրենց անձը ապկաստե-
լու չէն։ 3 Աստուածներէն։ Հանդիսքն։ 11 ու Քահանային
որ պիտի ուսանի։ ու որը չի սուսկար։ 21 Իմէրիսի. Մեռը
աստուածը չեր։ 22 Աստուածային պատուիրանքներուն
պրակելու աստուածպետները։ 23 Ցերոջը տալի վախելու ու
ամենգնեները ու երանելիները։ 28 Երբորդ սաբոյն պղը-
մեմնի ու բարեբաստիճան աստուածպետ։

1 Որ[illegible]ենէն դուք [illegible]ձեր Ցեր Աստուածդդն որդիքն
եք, [illegible]մեռելի համար ձեր մարմինդն վրայ
կտրատներ չընէք, ու ձեր աչքերուն մէջտե-
2 զի մազերը չփետէք. [illegible]Քանզի դուն քու Ցեր
Աստուածդդ սուրբ ժողովրդն ես. և Ցերը
երկրի վրայ եղած բոլոր ժողովրդներուն
մէջէն քեզ ընտրեց, որ իրեն սեպհական ժո-
3 ղովրդ ըլլաս։ [illegible]Ոեռնա պիղծ բան մը չուտես։
4 [illegible]Ասոնք են ձեր ուտելու անասուններդ.
5 արջառը, ոչխարը ու այծը, եղջերուն, ա-
ծնամը, վիթը, խարբուզը, այծքաղը, յա-
6 մայրը ու անապրիբը։ Ես չորքոտանիներուն մէջ
ամէն կճղակաբաշխ (այսինքն կճղակը երկու-քի
բաժնուած), ու որոնցմով անասուններդ ու-
7 տէք. Բայց որոնցմովներէն կամ կճղակաբաշխ
եղողներէն սասնք չուտէք. ուղտը, նապաս-
տակը ու ճագարը. քանզի անոնք թէպէտ և
կ'որոճան, բայց կճղակաբաշխ չեն. անոնք
8 ձեզի անմաքուր ըլլան։ Ես խոզը՝ որ թէ և
անիկա կճղակաբաշխ է, բայց չորոճար, անիկա
ձեզի անմաքուր ըլլայ։ Անոնց միսը չուտէք,
ու սասոց դիակներն չդպչիք։
9 [illegible]Ցուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն սասնք
ուտէք. ամէն թև ու թեփ ունեցողը ուտէք.
10 Բայց ամէն թև ու թեփ չունեցողը չուտէք.
անիկա ձեզի անմաքուր ըլլայ։
11 Ամէն մաքուր թռչունը ուտէք. (12) [illegible]Եւ
ձեր չուտելու [illegible]նոչանիքը սասնք են. արծիվը,
13 և պատկանը, ու գետասրծիւը, և ցինը, ու
14 անգղը, և ուրուրը իր տեսակին պէս, Ու
15 ամէն ագռաւը իր տեսակին պէս, Ես Ջոլ-
ջամը, ու բուն, և կկուն, ու բազէն իր տե-
16 սակին պէս, Ես հաւասրիկը, ու քամհամ,
17 և բ, և կարապը, Ես հաւասուրը, ու սև անգ-
18 ղը, և հոդամագը, Ես սրագիկը, ու քա-
ջադը իր տեսակին պէս, և յապոպը, ու
19 չղջիկը։ Ես համն թռչող զեռուններդ ձեզի

անմնացորդ ըլլան։ Խանձնք պիտի չուտուին։
20 Ամէն մնացորդ ի՛նչ-որ որ ալ ըլլայ, կրակով պիտի այրուի։
21 Ինչպիսի՛ միս որ ալ ըլլայ, որ առաջին օրը կերուի, երկրորդ օրը ալ կերուի, իսկ երրորդ օրը կրակով պիտի այրուի։
22 Եթէ երրորդ օրը կերուի, պղծութիւն է, չի հաճուիր։
23 Ան որ կերակուրը կ՚ուտէ, իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ, որովհետեւ Տէրոջ սուրբ ընծան պղծեր է, եւ այդ անձը իր ազգէն պիտի կտրուի։
24 Ամէն մսի ճարպ ալ, որ կամ ինքնին մեռած է, կամ գազանէ մը պատռուած է, կրնայ գործածուիլ ուրիշ բանի համար, բայց դուք անպայման պիտի չուտէք։
25 Որովհետեւ ամէն մարդ որ կ՚ուտէ անասունէն որ Տէրոջ կրակով ընծայ կ՚ընծայուի, այդ անձը որ կերած է, իր ազգէն պիտի կտրուի։
26 Ձեր բնակարաններուն մէջ ալ ո՛չ մի տեսակ արիւն պիտի ուտէք, թռչունի՛ կամ անասունի՛։
27 Ամէն մարդ որ որեւէ տեսակ արիւն ուտէ, այդ անձը իր ազգէն պիտի կտրուի։
28 Տէրը Մովսէսի հետ խօսեցաւ եւ ըսաւ.
29 «Իսրայէլի որդիներուն խօսէ՛ եւ ըսէ՛ անոնց. Ան որ իր խաղաղութեան զոհերուն մէջէն Տէրոջ ընծան կը մատուցանէ, իր ընծան Տէրոջ իր ձեռքերով պիտի բերէ։ Ան իր ընծային ճարպը եւ կուրծքը պիտի բերէ, որպէսզի կուրծքը Տէրոջ առջեւ իբրեւ շարժելի ընծայ շարժուի։
30 Քահանան ճարպը կրակին վրայ պիտի այրէ, բայց կուրծքը Ահարոնի եւ անոր որդիներուն պիտի ըլլայ։
31 Աջ ազդրը ալ պիտի տաք ընծայէն տաք։
32 Ահարոնի որդիներէն ան որ իր խաղաղութեան զոհերուն արիւնը եւ ճարպը կը մատուցանէ, աջ ազդրը իր բաժինը պիտի ըլլայ։
33 Որովհետեւ Ահարոնի որդիներէն ան որ իր խաղաղութեան զոհերուն արիւնը եւ ճարպը կը մատուցանէ, աջ ազդրը իր բաժինը պիտի ըլլայ։
34 Որովհետեւ Իսրայէլի որդիներէն ես առի շարժելի ընծայի կուրծքը եւ բարձրացուցած ընծայի աջ ազդրը, եւ տուի Ահարոնի քահանայ եւ անոր որդիներուն, Իսրայէլի որդիներէն յաւիտենական կանոնով։
35 Ասիկա է Ահարոնի եւ անոր որդիներուն օծման մասը Տէրոջ կրակներէն, այն օրէն որ Մովսէս զանոնք մօտեցուց Տէրոջ քահանայութեան համար,
36 զոր Տէրը պատուիրեց տալ անոնց այն օրը որ զանոնք օծեց Իսրայէլի որդիներէն, յաւիտենական կանոնով՝ անոնց ազգերուն համար։
37 Ասիկա է ողջակէզին, ընծային, մեղքի զոհին, յանցանքի զոհին, ձեռնադրութեան եւ խաղաղութեան զոհերուն օրէնքը,
38 զոր Տէրը պատուիրեց Մովսէսի Սինա լերան վրայ, այն օրը որ Իսրայէլի որդիներուն պատուիրեց որ իրենց ընծաները մատուցանեն Տէրոջ, Սինա անապատին մէջ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եհովան Մովսէսի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
2 «Ահարոնի որդիներուն խօսէ՛ եւ ըսէ՛ անոնց. Ան որ իր ազգէն մեռելի մը համար պղծուի,
3 բայց միայն իր ազգականին համար որ մօտ է իրեն, այսինքն՝ իր մօրը, հօրը, որդիին, դստերը եւ եղբօրը համար,
4 որ իր քոյր կոյս եղբօրը համար որ մօտ է իրեն եւ չի ամուսնացած, անոր համար կրնայ պղծուիլ։
5 Իր ազգին մէջ իշխանի մը համար պիտի չպղծուի եւ անարգուի։
6 Գլուխը պիտի չսափրեն, մօրուքին ծայրերը պիտի չկտրեն եւ մարմնին վրայ պիտի չխոցոտեն։
7 Կնութիւն պիտի չառնեն պոռնիկ կամ պղծուած կին, եւ կնութիւն պիտի չառնեն իրենց Աստուծոյ համար սրբացած կնոջ մը ամուսնալուծուելով, որովհետեւ սրբացած են իրենց Աստուծոյ համար։
8 Ուրեմն սրբացուր զանիկա, որովհետեւ ան կը մատուցանէ քու Աստուածոյդ հացը։ Սրբացած ըլլայ քեզի համար, որովհետեւ սուրբ եմ ես՝ Տէրը որ կը սրբացնէ զձեզ։
9 Եթէ քահանայի մը աղջիկը պղծուելով պղծէ իր հայրը, կրակով պիտի այրուի։
10 Իր եղբայրներուն մէջ որ քահանայապետ է, որուն գլխուն վրայ օծման իւղը թափուած է եւ որ սրբազգեստները հագած է, անոր գլուխը պիտի չմերկացնէ եւ հագուստները պիտի չպատռէ։
11 Մեռելի մարմնի մօտ պիտի չերթայ, ո՛չ իր հօր եւ ո՛չ իր մօր համար պղծուի։
12 Սրբութենէն դուրս պիտի չելլէ եւ իր Աստուծոյ սրբութիւնը պիտի չպղծէ, որովհետեւ իր Աստուծոյ օծման իւղին պսակը իր վրան է։ Ես եմ Տէրը։
13 Կնութիւն պիտի առնէ կոյս կին մը։
14 Այրի կին մը, արտաքսուած կին մը, պղծուած կին մը, պոռնիկ մը չպիտի առնէ, այլ միայն իր ազգէն կոյս կին մը պիտի առնէ կնութիւն։
15 Եւ իր ազգին մէջ իր զաւակները պղծուած չպիտի ըլլան, որովհետեւ ես եմ Տէրը որ կը սրբացնէ զանիկա։
16 Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
17 «Ահարոնի որդիներէն ամէն մէկ մարդ որ իր մարմնին վրայ արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու իր Աստուծոյ հացը։
18 Ո՛չ մէկ մարդ որ արատ ունի, պիտի չմօտենայ, ո՛չ կոյր մարդ, ո՛չ կաղ մարդ, ո՛չ քիթը կտրտած մարդ, ո՛չ ալ ծռացած մարդ,
19 ո՛չ ոտքը կոտրած մարդ, ո՛չ ալ ձեռքը կոտրած մարդ,
20 ո՛չ կուզ մարդ, ո՛չ թզուկ մարդ, ո՛չ ալ մարմնին վրայ սպիտակ բիծ ունեցող մարդ, ո՛չ ալ ճապաղ մարդ, ո՛չ ալ ճողճոգ մարդ։
21 Ահարոնի քահանայ որդիներէն ան որ արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու Տէրոջ կրակները։ Արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու իր Աստուծոյ հացը։
22 Կրնայ ուտել իր Աստուծոյ հացը, սրբութեան սրբութենէն ալ եւ սրբութենէն ալ,
23 բայց վարագոյրին քով պիտի չմտնէ եւ սեղանին մօտ պիտի չմօտենայ, որովհետեւ արատ ունի, որպէսզի չպղծէ իմ սրբութիւնս։ Ես եմ Տէրը որ կը սրբացնէ զանոնք։
24 Մովսէս ասիկա խօսեցաւ Ահարոնին, անոր որդիներուն եւ բոլոր Իսրայէլի որդիներուն։

ԳԼ. ԺԶ

1 Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
2 «Ահարոնի եղբայրը Ղեւիի ցեղէն մարդիկ մօտեցուր քեզի հետ, որպէսզի քեզի ծառայեն եւ քեզի օգնական ըլլան, երբ դուն եւ քու որդիներդ վկայութեան վրանին առջեւ կը ծառայէք։
3 Անոնք քու պաշտօնդ եւ ամբողջ վրանին պաշտօնը պիտի կատարեն, բայց սրբութեան կարասիներուն եւ սեղանին չմօտենան, որպէսզի ո՛չ անոնք եւ ո՛չ դուք մեռնիք։
4 Քեզի հետ միանան եւ վկայութեան վրանին ամբողջ պաշտօնը կատարեն, ամէն տեսակ ծառայութիւն վրանին համար, եւ ուրիշ մարդ չմօտենայ ձեզի։
5 Դուք պիտի պահէք սրբութեան պաշտօնը եւ սեղանին պաշտօնը, որպէսզի Իսրայէլի որդիներուն վրայ այլեւս բարկութիւն չգայ։
6 Ես ալ ահա ձեր եղբայրները Ղեւիի որդիները առի Իսրայէլի որդիներէն, ձեզի նուիրուած ընծայ մը՝ Տէրոջ համար, որպէսզի վկայութեան վրանին ծառայութիւնը կատարեն։
7 Դուն եւ քու որդիներդ միայն պիտի պահէք ձեր քահանայութեան պաշտօնը սեղանին եւ վարագոյրին ներսի կողմը ամէն բանի համար, եւ ծառայութիւն պիտի մատուցանէք։ Ես ձեզի քահանայութեան պաշտօնը նուիրեցի իբրեւ պարգեւ, եւ ուրիշ մարդ որ մօտենայ, պիտի մեռցուի։
8 Տէրը Ահարոնի խօսեցաւ եւ ըսաւ. «Ահա ես քեզի տուի իմ ընծաներուս պահպանութիւնը, Իսրայէլի որդիներուն բոլոր սրբութիւնները, քեզի եւ քու որդիներուդ իբրեւ օծման իրաւունք, յաւիտենական կանոնով։
9 Սա պիտի ըլլայ քեզի համար սրբութենէն սրբութիւնը, որ կրակէն պահուի։ Ամէն ընծայ, ամէն հացի ընծայ, ամէն մեղքի զոհ, ամէն յանցանքի զոհ որ ինծի կը մատուցանեն, սրբութենէն սրբութիւն պիտի ըլլայ քեզի եւ քու որդիներուդ համար։
10 Սրբութենէն սրբութիւն պիտի ուտես, ամէն արու պիտի ուտէ զանիկա, սրբութիւն պիտի ըլլայ քեզի։
11 Ասիկա ալ քեզի պիտի ըլլայ, իրենց ընծային ամէն ընծայ, իրենց շարժելի ընծայ, Իսրայէլի որդիներուն ամէն ընծայ, քեզի, քու որդիներուդ եւ աղջիկներուդ յաւիտենական կանոնով տուի զանոնք։ Ամէն մաքուր մարդ կրնայ ուտել զանիկա։
12 Ձիթի ամէն ընտիր տեսակ, ցորենի ամէն ընտիր տեսակ եւ գինիի ընտիր տեսակ, անոնց առաջին պտուղները որ Տէրոջ կը մատուցանեն, քեզի տուի զանոնք։
13 Երկրին մէջ իրենց հասած առաջին պտուղները որ Տէրոջ կը մատուցանեն, քեզի պիտի ըլլան։ Ամէն մաքուր մարդ կրնայ ուտել զանիկա։
14 Իսրայէլի մէջ ամէն նզովուած իր քեզի պիտի ըլլայ։
15 Ամէն արու զաւակ որ կը ծնանի մարմնի մը մէջ, մարդու թէ անասունի, որ Տէրոջ կը մատուցանեն, քեզի պիտի ըլլայ։ Սակայն մարդու անդրանիկը անպայման պիտի փրկագնես, ինչպէս նաեւ անմաքուր անասունի անդրանիկը պիտի փրկագնես։
16 Անոնց փրկագնելու գինը, մէկ ամսականէն սկսեալ, հինգ սիկղի արծաթ պիտի ըլլայ, սրբավայրի սիկղին համեմատ, որ քսան կերայ է։
17 Բայց անասունի անդրանիկը չպիտի փրկագնես, թէ՛ արջառի անդրանիկը եւ թէ՛ ոչխարի անդրանիկը, որովհետեւ սրբութիւն են։ Անոնց արիւնը սեղանին վրայ պիտի շաղես, անոնց ճարպը կրակով պիտի այրես, Տէրոջ համար հոտաւէտ ընծայ ըլլալու համար։
18 Անոնց միսը քեզի պիտի ըլլայ, ինչպէս շարժելի ընծայի կուրծքը եւ աջ ազդրը քեզի պիտի ըլլան։
19 Իսրայէլի որդիներուն մատուցած սրբութիւն եղող ընծաներուն բոլոր ընտիր տեսակները քեզի, քու որդիներուդ եւ աղջիկներուդ յաւիտենական կանոնով տուի։ Ասիկա Տէրոջ առջեւ քեզի եւ քու սերունդիդ համար յաւիտենական ուխտ մըն է աղի պէս։
20 Տէրը Ահարոնի ըսաւ. «Անոնց երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի չունենաս, անոնց մէջ բաժին պիտի չունենաս։ Ես եմ քու բաժինդ եւ ժառանգութիւնդ Իսրայէլի որդիներուն մէջ։
21 Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ տասանորդը ժառանգութիւն տուի Ղեւիի որդիներուն, իրենց ընելիք ծառայութեան համար, վկայութեան վրանին ծառայութիւնը։
22 Ուրիշ Իսրայէլի որդիներ այլեւս չմօտենան վկայութեան վրանին, որպէսզի մեղքի համար մեռցուին։
23 Ղեւիացիները միայն վկայութեան վրանին ծառայութիւնը պիտի կատարեն, եւ անոնք պիտի կրեն իրենց անօրէնութիւնը։ Յաւիտենական կանոնով՝ ձեր ազգերուն համար ժառանգութիւն պիտի չունենան։
24 Որովհետեւ Իսրայէլի որդիներուն տասանորդը որ Տէրոջ կը մատուցանեն իբրեւ շարժելի ընծայ, ես Ղեւիի որդիներուն ժառանգութիւն տուի։ Ասոր համար ըսի անոնց. Իսրայէլի որդիներուն մէջ ժառանգութիւն պիտի չունենան։
25 Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
26 «Ղեւիացիներուն խօսէ՛ եւ ըսէ՛ անոնց. Երբ Իսրայէլի որդիներէն տասանորդը առնէք զոր իրենցմէ տուի ձեզի ժառանգութեան համար, անկէ Տէրոջ ընծան պիտի մատուցանէք, տասանորդին տասանորդը։
27 Ձեր ընծան ձեզի համար պիտի համարուի իբրեւ հացահատիկ՝ կալէն եւ գինի՝ հնձանէն։
28 Ձեր ալ Տէրոջ ընծան պիտի մատուցանէք ձեր բոլոր տասանորդներէն զոր Իսրայէլի որդիներէն առնէք, եւ անկէ Տէրոջ ընծան պիտի տաք Ահարոն քահանայ մը։
29 Ձեր ընծաներուն մէջէն Տէրոջ ընծան պիտի մատուցանէք անոնց բոլոր ընտիր տեսակներէն, անոնց սրբացուած մասը։
30 Ըսէ՛ անոնց. Երբ անկէ ընտիրը մատուցանէք, Ղեւիացիներուն համար պիտի համարուի իբրեւ կալի արդիւնք եւ հնձանի արդիւնք։
31 Ամէն տեղ կրնաք ուտել դուք եւ ձեր տուներուն մարդիկ, որովհետեւ ձեր վարձատրութիւնն է ասիկա՝ վկայութեան վրանին ծառայութեան համար։
32 Ասոր համար մեղք պիտի չբերէք անոր վրայ, երբ անկէ ընտիրը մատուցանէք։ Իսրայէլի որդիներուն սրբութիւնները պղծած պիտի չըլլաք, որպէսզի չմեռնիք։

ԳԼ. ԺԷ

1 Տէրը Մովսէսի եւ Ահարոնի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
2 «Ահարոնի որդիներուն խօսէ՛ եւ ըսէ՛ անոնց. Ան որ իր խաղաղութեան զոհերուն արիւնը եւ ճարպը կը մատուցանէ,
3 իր ընծան Տէրոջ իր խաղաղութեան զոհերուն ընծան պիտի մատուցանէ։ Ճարպը եւ կուրծքը պիտի բերէ, կուրծքը որպէսզի շարժելի ընծայ շարժուի Տէրոջ առջեւ։
4 Ճարպը քահանան պիտի այրէ սեղանին վրայ, բայց կուրծքը Ահարոնի եւ անոր որդիներուն պիտի ըլլայ։
5 Աջ ազդրը ալ պիտի տաք ընծայէն տաք։
6 Ահարոնի որդիներէն ան որ իր խաղաղութեան զոհերուն արիւնը եւ ճարպը կը մատուցանէ, աջ ազդրը իր բաժինը պիտի ըլլայ։
7 Որովհետեւ Իսրայէլի որդիներէն ես առի շարժելի ընծայի կուրծքը եւ բարձրացուցած ընծայի աջ ազդրը, եւ տուի Ահարոնի քահանայ եւ անոր որդիներուն, Իսրայէլի որդիներէն յաւիտենական կանոնով։
8 Ասիկա է Ահարոնի եւ անոր որդիներուն ողջակէզին, ընծային, մեղքի զոհին, յանցանքի զոհին, ձեռնադրութեան եւ խաղաղութեան զոհերուն օրէնքը,
9 զոր Տէրը պատուիրեց Մովսէսի Սինա լերան վրայ, այն օրը որ զանոնք օծեց Իսրայէլի որդիներէն, յաւիտենական կանոնով՝ անոնց ազգերուն համար։
10 Ամէն մարդ որ ալ ըլլայ, որ Իսրայէլի որդիներէն կամ անոնց մէջ բնակող օտարականներէն ամէն տեսակ արիւն ուտէ, ես իմ երեսս պիտի դարձնեմ այն անձին դէմ որ արիւնը կերած է, եւ ժողովուրդին մէջէն պիտի կտրեմ զանիկա։
11 Որովհետեւ մարմնին կեանքը արիւնին մէջ է, եւ ես զանիկա տուի ձեզի, որպէսզի զոհասեղանին վրայ ձեր անձերուն քաւութիւն ընէք, որովհետեւ արիւնը անձին քաւութիւն կ՚ընէ։
12 Ասոր համար ըսի Իսրայէլի որդիներուն. Ձեզմէ ոչ ոք արիւն պիտի ուտէ, եւ ձեր մէջ բնակող օտարականն ալ արիւն պիտի չուտէ։
13 Իսրայէլի որդիներէն ան որ որսի մը կամ թռչունի մը երթայ, որ կերուի, արիւնը պիտի թափէ եւ հողով պիտի ծածկէ։
14 Որովհետեւ ամէն մարմնի կեանքը անոր արիւնն է, որ անոր մէջ է։ Ուստի ըսի Իսրայէլի որդիներուն. Ամէն մարմնի արիւն պիտի չուտէք, որովհետեւ ամէն մարմնի կեանքը անոր արիւնն է։ Ամէն ոք որ զանիկա ուտէ, պիտի կտրուի։
15 Ամէն մարդ որ ալ ըլլայ, որ ինքնին մեռած կամ գազանէ մը պատռուած է, կրնայ գործածուիլ ուրիշ բանի համար, բայց դուք անպայման պիտի չուտէք։
16 Ամէն մնացորդ ի՛նչ-որ որ ալ ըլլայ, կրակով պիտի այրուի։
17 Ամէն մսի ճարպ ալ, որ կամ ինքնին մեռած է, կամ գազանէ մը պատռուած է, կրնայ գործածուիլ ուրիշ բանի համար, բայց դուք անպայման պիտի չուտէք։
18 Ո՛չ մէկ մարդ որ արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու իր Աստուծոյ հացը։
19 Կրնայ ուտել իր Աստուծոյ հացը, սրբութեան սրբութենէն ալ եւ սրբութենէն ալ,
20 բայց վարագոյրին քով պիտի չմտնէ եւ սեղանին մօտ պիտի չմօտենայ, որովհետեւ արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու Տէրոջ կրակները։ Արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու իր Աստուծոյ հացը։
21 Ահարոնի քահանայ որդիներէն ան որ արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու Տէրոջ կրակները։ Արատ ունի, պիտի չմօտենայ մատուցանելու իր Աստուծոյ հացը։
22 Կրնայ ուտել իր Աստուծոյ հացը, սրբութեան սրբութենէն ալ եւ սրբութենէն ալ,
23 բայց վարագոյրին քով պիտի չմտնէ եւ սեղանին մօտ պիտի չմօտենայ, որովհետեւ արատ ունի, որպէսզի չպղծէ իմ սրբութիւնս։ Ես եմ Տէրը որ կը սրբացնէ զանոնք։
24 Մովսէս ասիկա խօսեցաւ Ահարոնին, անոր որդիներուն եւ բոլոր Իսրայէլի որդիներուն։

ԳԼ. ԺԸ

1 Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
2 «Իսրայէլի որդիներուն խօսէ՛ եւ ըսէ՛ անոնց. Ես եմ ձեր Տէրը Աստուածը։
3 Ձեր բնակած Եգիպտոսի երկրին սովորութեանց պէս պիտի չընէք, եւ ես ձեզ պիտի տանիմ Քանանի երկիրը, ուր պիտի չընէք անոնց սովորութեանց պէս, եւ իմ հրամանացս պիտի չհետեւիք։
4 Իմ դատաստաններուս պիտի հետեւիք եւ իմ հրամանացս պիտի պահէք եւ անոնց համաձայն պիտի վարուիք։ Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը։
5 Ուրեմն իմ հրամանացս եւ դատաստաններուս պիտի պահէք, որոնք որ կատարելով մարդ կ՚ապրի։ Ես եմ Տէրը։
6 Ոեւէ մարդ իր մերձաւոր ազգականին մօտ չպիտի երթայ, որպէսզի անոր ամօթը բանայ։ Ես եմ Տէրը։
7 Քու հօրդ ամօթը եւ քու մօրդ ամօթը պիտի չբանաս։ Ան քու մայրդ է, անոր ամօթը պիտի չբանաս։
8 Հօրդ կնոջ ամօթը պիտի չբանաս։ Ան քու հօրդ ամօթն է։
9 Քու քոյրդ, հօրդ դուստրը կամ մօրդ դուստրը, որ կամ տունը ծնած է կամ դուրսը ծնած է, անոնց ամօթը պիտի չբանաս։
10 Քու որդւոյդ դստեր կամ քու դստերդ դստեր ամօթը պիտի չբանաս, որովհետեւ անոնց ամօթը քու ամօթդ է։
11 Հօրդ կնոջ դուստրը որ հօրդ ծնած է, քոյրդ է, անոր ամօթը պիտի չբանաս։
12 Հօրդ քոյրը պիտի չմերկացնես։ Ան քու հօրդ մերձաւոր ազգականն է։
13 Մօրդ քոյրը պիտի չմերկացնես, որովհետեւ ան քու մօրդ մերձաւոր ազգականն է։
14 Հօրեղբօրդ ամօթը պիտի չբանաս, հօրեղբօրդ կնոջ մօտ պիտի չմտնես։ Ան քու մօրեղբայրդ է։
15 Քու հարսդ ամօթը պիտի չբանաս։ Ան քու որդւոյդ կինն է, անոր ամօթը պիտի չբանաս։
16 Եղբօրդ կնոջ ամօթը պիտի չբանաս։ Ան քու եղբօրդ ամօթն է։
17 Կնոջ եւ անոր դստեր ամօթը պիտի չբանաս։ Անոր որդւոյ դստեր կամ դստերդ դստեր ամօթը պիտի չբանաս, որովհետեւ անոնք մերձաւոր ազգականներ են։ Ասիկա անօրէնութիւն է։
18 Կնոջ մը կենդանութեան ատեն անոր քոյրը պիտի չառնես, որպէսզի անոր ամօթը բանաս անոր կողքին։
19 Կնոջ մը անմաքուր ատեն անոր մերձաւոր ազգականին մօտ պիտի չմտնես, որպէսզի չպղծես զանիկա։
20 Ընկերոջդ կնոջ հետ պիտի չպառկիս եւ անկէ սերմ պիտի չթափես, որպէսզի չպղծուիս անոր հետ։
21 Քու զաւակներէդ ոեւէ մէկը Մոլոքի պիտի չնուիրես, որպէսզի չպղծես քու Աստուածոյդ անունը։ Ես եմ Տէրը։
22 Արու մարդու հետ պիտի չպառկիս, ինչպէս կնոջ հետ կը պառկի մարդ։ Ան գարշելի բան է։
23 Ոեւէ անասունի հետ պիտի չպառկիս եւ անկէ սերմ պիտի չթափես, որպէսզի չպղծուիս անոր հետ։ Կին մը ոեւէ անասունի առջեւ պիտի չկենայ, որպէսզի անոր հետ պառկի։ Ան խառնակութիւն է։
24 Ասոնցմով ամէն մէկ տեսակով պղծուեցան ազգերը զոր ես ձեր առջեւէն պիտի վռնտեմ։
25 Երկիրը պղծուեցաւ, ուստի անոր անօրէնութիւնը պիտի հատուցանեմ անոր վրայ, եւ երկիրը պիտի փսխէ իր բնակիչները։
26 Ուրեմն դուք իմ հրամանացս եւ դատաստաններուս պիտի պահէք եւ ոեւէ գարշելի բան պիտի չընէք, ո՛չ տեղացի մարդը եւ ո՛չ ալ ձեր մէջ բնակող օտարականը։
27 Որովհետեւ այս գարշելի բոլոր բաները ըրին այն մարդիկ որ ձեր առջեւէն եղան, եւ երկիրը պղծուեցաւ։
28 Որպէսզի երկիրը ձեզ ալ չփսխէ, երբ զանիկա պղծէք, ինչպէս փսխեց ազգը որ ձեր առջեւէն եղաւ։
29 Որովհետեւ ամէն մէկը որ այս գարշելի բաներէն ընէ, ընողները իրենց ազգէն պիտի կտրուին։
30 Ուրեմն պահեցէք իմ պատուէրս, որ ձեր առջեւէն եղած գարշելի սովորութեանց համաձայն չընէք եւ անոնցմով չպղծուիք։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։

ԳԼ. ԺԹ

1 Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
2 «Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ ժողովին խօսէ՛ եւ ըսէ՛ անոնց. Սուրբ եղէք, որովհետեւ սուրբ եմ ես՝ Տէր Աստուածը ձեր։
3 Ամէն մարդ իր մօրը եւ հօրը վախնայ։ Իմ շաբաթներս պահեցէք։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։
4 Կուռքերու մի՛ դառնաք եւ ձեզի ձուլածոյ աստուածներ մի՛ շինէք։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։
5 Երբ Տէրոջ խաղաղութեան զոհ մատուցանէք, ընդունելի ըլլալու համար մատուցէք։
6 Զոհին միսը պիտի ուտուի այն օրը որ մատուցանէք եւ հետեւեալ օրը։ Ինչ որ երրորդ օրուան մնայ, կրակով պիտի այրուի։
7 Եթէ երրորդ օրը ուտուի, պղծութիւն է, չի հաճուիր։
8 Ան որ կ՚ուտէ, իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ, որովհետեւ Տէրոջ սուրբ ընծան պղծեր է, եւ այդ անձը իր ազգէն պիտի կտրուի։
9 Երբ ձեր երկրին հունձքը հնձէք, հնձանի մօտ մինչեւ ծայրը պիտի չհնձես եւ հնձուածդ պիտի չհաւաքես։
10 Քու այգիդ պիտի չհաւաքես եւ քու այգիդ թափած հատիկները պիտի չհաւաքես։ Աղքատին եւ օտարականին պիտի թողուս զանոնք։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։
11 Պիտի չգողնաք, պիտի չստէք եւ իրարու պիտի չխաբէք։
12 Իմ անունովս սուտ պիտի չերդնուիք, որպէսզի չպղծես քու Աստուածոյդ անունը։ Ես եմ Տէրը։
13 Ընկերոջդ պիտի չզրկես եւ անկէ բռնի բան պիտի չխլես։ Վարձկանին վարձքը պիտի չպահես մինչեւ առտու։
14 Խուլին պիտի չանիծես եւ կուրին առջեւ պիտի չդնես արգելք, այլ Աստուածոյդ պիտի վախնաս։ Ես եմ Տէրը։
15 Անիրաւութիւն պիտի չընէք դատաստանի մէջ։ Աղքատին երեսը պիտի չնայիս եւ հզօրին երեսը պիտի չպատուես, այլ արդարութեամբ պիտի դատես ընկերդ։
16 Ժողովուրդիդ մէջ զրպարտիչ պիտի չըլլաս, ընկերոջդ արիւնը պիտի չհեղուի։ Ես եմ Տէրը։
17 Սրտիդ մէջ եղբօրդ դէմ ատելութիւն պիտի չունենաս, ընկերդ խրատելով պիտի խրատես, որպէսզի մեղքի տակ չմնաս։
18 Վրէժ պիտի չառնես եւ ժողովուրդիդ զաւակներուն դէմ ոխակալութիւն պիտի չունենաս, այլ ընկերդ պիտի սիրես ինքզինքիդ պէս։ Ես եմ Տէրը։
19 Իմ հրամանացս պիտի պահէք։ Անասունդ զանազան տեսակներու հետ պիտի չխառնաւորես։ Արտդ զանազան տեսակ սերմերով պիտի չսերմնաւորես։ Զանազան տեսակ կտաւէ հագուստ պիտի չհագնիս։
20 Եթէ մարդ մը պղծուած կնոջ մը հետ պառկի եւ անկէ սերմ թափէ, եւ կինը ծառայ աղջիկ մըն է, որ ուրիշի մը նշանուած է, բայց ազատ չէ եւ ազատութիւն չէ տրուած անոր, պիտի պատժուին, բայց պիտի չմեռցուին, որովհետեւ ազատ չէ։
21 Իր յանցանքին զոհը պիտի մատուցանէ Տէրոջ, վկայութեան վրանին դուռը, յանցանքի զոհ մը։
22 Քահանան պիտի քաւէ զանիկա իր մատուցած յանցանքի զոհին համար Տէրոջ առջեւ, անոր մեղքին համար զոր գործեր է, եւ անոր մեղքը որ գործեր է պիտի ներուի անոր։
23 Երբ երկիրը մտնէք եւ ամէն տեսակ պտղատու ծառ տնկէք, անոնց պտուղները անթլփատ պիտի համարէք։ Երեք տարի անթլփատ պիտի համարուին ձեզի համար, չպիտի ուտուին։
24 Չորրորդ տարին անոնց բոլոր պտուղները սրբութիւն պիտի ըլլան, Տէրոջ գոհութեան ընծայ։
25 Հինգերորդ տարին պտուղները պիտի ուտէք, որպէսզի ձեզի համար աճեցնէ անոնց բերքը։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։
26 Արիւնով մսի մը չուտէք։ Չկախարդէք եւ չգուշակէք։
27 Գլուխներնիդ կլորցնելով չսափրէք եւ մօրուքներնիդ ծայրերը չկտրտէք։
28 Մեռելի մը համար մարմնիդ վրայ պիտի չխոցոտէք եւ վրադ պիտի չդրոշմէք։ Ես եմ Տէրը։
29 Աղջիկդ պղծելով պիտի չպղծես, որպէսզի երկիրը պոռնկութեան չմատնուի եւ երկիրը լեցուն չըլլայ անառակութեամբ։
30 Իմ շաբաթներս պահեցէք եւ իմ սրբութիւնս պատկառելի համարեցէք։ Ես եմ Տէրը։
31 Կանչողներու եւ գուշակներու մի՛ դիմէք, որպէսզի չպղծուիք անոնցմով։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։
32 Ծերունիի մը առջեւ ոտքի ելիր եւ ծերունիին երեսը պատուէ եւ քու Աստուածոյդ վախցիր։ Ես եմ Տէրը։
33 Երբ օտարական մը ձեր երկրին մէջ բնակի քեզի հետ, զանիկա պիտի չնեղէք։
34 Ձեզի հետ բնակող օտարականը ձեզմէ ծնած մարդու պէս պիտի համարուի ձեզի համար, եւ անոր պիտի սիրես ինքզինքիդ պէս, որովհետեւ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։
35 Դատաստանի մէջ, չափի, կշռի եւ ծաւալի մէջ անիրաւութիւն պիտի չընէք։
36 Ճշմարիտ կշիռներ, ճշմարիտ կշռաքարեր, ճշմարիտ եփայ եւ ճշմարիտ հին ունենաք։ Ես եմ Տէր Աստուածը ձեր, որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի զձեզ։
37 Իմ բոլոր հրամանացս եւ դատաստաններուս պահեցէք եւ կատարեցէք։ Ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Ի

1 Տէրը Մովսէսի խօսեցաւ եւ ըսաւ.
2 «Իսրայէլի որդիներուն խօսէ՛ եւ ըսէ՛ անոնց. Իսրայէլի որդիներէն եւ անոնց մէջ բնակող օտարականներէն ամէն մարդ որ իր զաւակներէն Մոլոքի կը նուիրէ, մահապարտ պիտի ըլլայ։ Երկրի ժողովուրդը քարկոծութեամբ պիտի մեռցնէ զանիկա։
3 Ես ալ իմ երեսս պիտի դարձնեմ այն մարդուն դէմ եւ ժողովուրդիս մէջէն պիտի կտրեմ զանիկա, որովհետեւ իր զաւակներէն Մոլոքի նուիրեց եւ պղծեց իմ սրբավայրս եւ իմ սուրբ անունս։
4 Եթէ երկրի ժողովուրդը աչք գոցէ այն մարդուն վրայ, երբ անկէ իր զաւակներէն Մոլոքի նուիրէ եւ չսպաննէ զանիկա,
5 ես իմ երեսս պիտի դարձնեմ այն մարդուն եւ անոր ազգին դէմ եւ ժողովուրդիս մէջէն պիտի կտրեմ զանիկա եւ Մոլոքի հետ պոռնկողները։
6 Եթէ մարդ մը կանչողներու եւ գուշակներու դիմէ՝ անոնց հետ պոռնկելով, ես իմ երեսս պիտի դարձնեմ այն մարդուն դէմ եւ ժողովուրդիս մէջէն պիտի կտրեմ զանիկա։
7 Ուրեմն սրբացուցէք ձեզ եւ սուրբ եղէք, որովհետեւ ես եմ Տէր Աստուածը ձեր։
8 Իմ հրամանացս պահեցէք եւ կատարեցէք։ Ես եմ Տէրը որ կը սրբացնէ զձեզ։
9 Ամէն մարդ որ իր հայրը կամ մայրը անիծէ, անպայման պիտի մեռցուի։ Իր հայրը կամ մայրը անիծած է, անոր արիւնը իր վրան է։
10 Ամէն մարդ որ ուրիշի մը կնոջ հետ պառկի, որ ընկերոջը կինն է, պիտի մեռցուին շնացողն ու շնացող կինը։
11 Հօրը կնոջ հետ պառկող մարդ հօրը ամօթը բացած է։ Երկուքն ալ պիտի մեռցուին, անոնց արիւնը իրենց վրան է։
12 Հարսին հետ պառկող մարդ երկուքն ալ պիտի մեռցուին։ Խառնակութիւն ըրած են, անոնց արիւնը իրենց վրան է։
13 Արու մարդու հետ պառկող մարդ, կնոջ հետ պառկելու պէս, երկուքն ալ գարշելի բան ըրած են։ Անպայման պիտի մեռցուին, անոնց արիւնը իրենց վրան է։
14 Կնոջ մը եւ անոր մօրը հետ պառկող մարդ անառակութիւն ըրած է։ Ան եւ անոնք պիտի այրուին, որպէսզի ձեր մէջ անառակութիւն չգործուի։
15 Անասունի հետ պառկող մարդ պիտի մեռցուի։ Անասունն ալ պիտի սպաննէք։
16 Կին մը ոեւէ անասունի առջեւ կեցող եւ անոր հետ պառկող կին մը պիտի սպաննէք։ Անոնց արիւնը իրենց վրան է։
17 Քոյրը, հօրը դուստրը կամ մօրը դուստրը առնող մարդ եւ անոր քոյրը տեսնող մարդ, ամօթալի բան ըրած են։ Իրենց ազգին զաւակներուն առջեւ պիտի կտրուին։ Քոյրին ամօթը բացած է, անօրէնութիւնը պիտի կրէ։
18 Ոեւէ մարդ որ կնոջ մը հետ պառկի, երբ անիկա հիւանդութեան մէջ է, եւ անոր ամօթը բանայ, անոր աղբիւրը բացած է, եւ կինն ալ իր արիւնի աղբիւրը բաց

ձակէրս. առնեղ զանիկա պարապ չարձակիս։
14 Քու ոչխարներէդ, քու կալէդ և քու հնձա_
նէդ անպատճառ պարգև տաս անոր. քու
Տէր Աստուածդ քեզի օրհնէց, ինչ
15 պիտի տաս անոր։ Եւ յիշեցիր զի դուն
ալ եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր, ու
քու Տէր Աստուածդ քեզ ազն փրկից. ասոր
պատճառով այսօր քեզի կը պատուիրեմ ա_
16 րարս։ Բայց թէ որ քեզ և քու տունդ սի_
րելուն համար, ու անոնիս քու մօդ հան_
դիսա ըլլալուն համար, երկիդ ձեմ ելլէ՝
17 ըսէ, Աստանկեր ներիսն մը առնեմ ու անոր
ականջը գդանը վրայ ծակեա, և անոնիս քեզի
յաւիտեան ծառայ ըլլայ. ադախիներդ ալ այս_
18 պէս ընես։ Ձանիկա քու քովիդ ազատ արձակ_
կելդ դժուար չերեւնայ քեզի. վասն զի քեզի
վեց տարի ծառայեցիր բան. Տէր քու Աստ_
ծոդ քեզ ամէն ինչերուդ մէջ օրհնէց։ Ամէն։
19 Քու արջառներէդ ու հօտերէդ ծնած ամէն
արու առէջներդը քու Տէր Աստուծոդդ պի_
տի նուիրես. արջառներուդ առէջներովը
չգործես, ու առէջներդ ոչխարներուդ բաղդը
20 չիտես։ Տարին տարի քու Տէր Աստուծոդդ
առէջը՝ Տէրոջը ընտրած տեղը պիտի ուտես
21 քանդեր դուն և քու ընտանիդդ։ Բայց թէ
որ անանդ արատաւոր ըլլան, կաղ կամ կոյր
ըլլան, ի՛նչ ինչ և իցէ արատ մը անոնց
ունի, զանոնք քու Տէր Աստուծոդդ չզոհես։
22 Անանկը քու բազաքներուդ մէջ պիտի ուտես։
Անմնացեալ ու մնացեալ եղջերները անխտրաբար
23 ուտէ այծեամի ու եղջերուի պէս։ Միայն
անոր արիւնը չուտես, ջուրի պէս գետինը
թափես անոնց։

ԳԼ. ԺԶ

1 Զատիկին. 9 շաբաթներուն. 13 և տապաստարանաց տօնը. 16 Ամէն արուն իր կարգաւորութեանը համեմատ ընծայ պիտի բերէր Տէրոջը ու երեք տօներուն մէջ։ 18 Դատաւորներու ու դատաստանի վրայով։ 21 Աշերա անկենդան ու արձան կռապիներ կ'ըսուէին։

1 Ապիւ ամսուն դգուշութիւնով նայէ, որ
զատիկը ընես քու Տէր Աստուծոդդ. Ի՞ւնոն
գի քու Տէր Աստուածդ Ապիւ ամսուն մէջ
2 գիշերով հանեց քեզ եգիպտացէն։ Զատկին
համար քու Տէր Աստուծոդդ ոչխարներ ու
տաւրեղաներ մորթելու տեղը՝ որ Տէրը պի_
տի ընտրէ իր անունը բնակու թիւնը հաստա_
3 նելու համար։ Անոնց հետ խմորեալ հաց չուտես, եօթը օր
անոնց անմէջ հաց պիտի ուտես անոր
հետ. վասն զի եգիպտոսի երկրէն ազատնալով
եղար. որ քու կենագդ բոլոր օրերուն մէջ
եգիպտոսի երկրէն եղած օրդ մտագդ բերես։
4 Եւ քու բոլոր սահմաններուդ մէջ եօթը օր
բնաւ խմոր չերեւնայ քովդ. հաւ առջի օրուան
իրիկունը մորթած միսէդ մինչև առաւօտ չմնայ։
5 Քու Տէր Աստուածդդ քեզի տուած քա_
ղաքներուդ մէկուն մէջ բնաւ կարող չըլլաս
6 զատկի մորթիլ. Հապա միայն ան տեղը որ
քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անուա_
նը բնակեցնելու համար, հոն պիտի մոր_
թես զատկի իրիկուան դէմ արեւը մնած
7 ատենը, եգիպտացէն եղած ժամանակդ։ Եւ
չքան Տէր Աստուածդդ ընտրած տեղը Խոր_
հիես և ուտես. և առաւօտուդ դառնաս ՚ուս_
8 նդրդ երթաս։ Վեց օր բաղարջ ուտես. ու
եօթներորդ օրը քու Տէր Աստուածդդ հա_
մար Տօնախմբութեան օր ըլլայ, և գործ մի
չընես։
9 Յետոյ քեզի եօթը շաբաթ համրես. սկսիր
եօթը շաբաթը հունձքերուն մէջը մանդաղ
10 դնած ատենդդ պիտի սկսես համրել։ Եւթը
քու Տէր Աստուածդդ շաբաթներուն տօնը ընծայ_
լով, ըստ Տէր Աստուածդդ քեզի տուած օրհ_
նութեանդ համեմատ ձեռքդ եկած կամա_
11 ւոր ընծան պիտի տաս. Եւ ան տեղը որ քու
Տէր Աստուածդդ պիտի ընտրէ իր անունը
բնակեցնելու համար, հոն քու Տէր Աստ_
ծոդդ առջևը ուրախութիւն ընես դուն ու
քու որդի և աղջիկդ, քու ծառադ ու ազա_
խին, ու քու †քաղաքներդ եղող Ղևա_
ցին, և ձեր մէջը գտնուած օտարականը,
12 որբը ու այրեաքին։ Որ եգիպտոսի մէջ ծա_
ոայ ըլլալդ միտդ բերելով ան կանոնն_
ը դգուշութեամբ իլ գործ դնես։
13 Հաւ կալդ ու հնձանիդ բերուչ ժողովելդ
եօթը եօթը օր տապաստարանաց տօնը պա_
14 հես։ Եւ տօնիդ մէջը ուրախութիւն ընես
դուն ու քու որդի և աղջիկդ, քու ծա_
ոադ ու ազախին, և քաղաքներդ եղող Ղև_
ացին, օտարականը, որբը ու այրեաքին։
15 Քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր բերքերդ
ու ձեռքիդ բոլոր գործերը օրհնելուն հա_
մար, Տէրոջը ընտրած տեղը ՚քու Տէր Աս_
տուածդդ եօթը օր տօն պահելով ուրախա_
թիւն ընես։
16 Ցարին երեք անգամ այսինքն բաղարջաւոր

Ա Ելս. ժ. 28։
Գ Գլ. ե. 13։ ժգ. 39։ Ես. ԼԶ. 6։ Եր. ե. 6։
Ե Ելս. ժգ. 34։ Ես. 16։
Զ Ելս. ժգ. 21։ ԼԴ. 8։ Գլ. ժ. 26։ Ես. ԽԹ. 9։
Է Ելս. ժ. 15։ Գլ. ժ. 16։
Ը Ելս. ժ. 15։ Գլ. ժ. 16։ Ես. ԽԹ. 9։
Թ Ելս. ժ. 15։ Գլ. ժ. 16։
ժ Ելս. ժ. 2։ Եր. ե. 6։
ժա Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժբ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժգ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժդ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժե Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժզ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժէ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժը Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ժթ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
ի Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իա Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իբ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իգ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իդ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իե Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իզ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իէ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իը Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
իթ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
լ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
լա Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։
լբ Ելս. ժ. 10։ ԺԲ. 1։

բաց ածնին, չարաբիներու ածնին ու տապա-
ւարաբաց ածնին՝ քու ամէն արուներդ քու
Տէր Աստուծոյդ առջեւը պիտի երեւնան այն
տեղը որն որ ինքը պիտի ընտրէ։ ու ՝Հնչ Տէ-
17 րոջը առջեւը չերեւիս պարապ չերթնայ։ Ամէն
մէկը՝ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած օրհ-
նութիւնքը համեմատ՝ ձեռքին եկածին չափ
պիտի բերէ։

18 Քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած ամէն
քաղաքներուդ մէջ քու ցեղերուդ համեմատ
քեզի դատաւորներ ու ատենակներ կար-
գես, ու անոնք արդար դատաստանով ժո-
19 ղովուրդը դատեն։ Իրաւունքը չդարձընես,
հաստատութիւն չընես՝ ու կաշառք չառնես.
վասն զի կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը
կուրցընէ, ու արդարներուն խօսքը տուա-
20 կը հանէ։ Ողջ արդարութեան՝ արդարութեան
ետեւէն հետեւող ըլլաս, որ՝ ողջ մնաս և քու
Տէր Աստուծոյդ քեզի տալու երկիրը ժա-
ռանգես։

21 Քու Տէր Աստուծոյդ համար չընկերաս ա-
զանիի քովը ինչ և իցէ ծառայ չյարես։
22 կնս քեզի՝ ՝Աշեայն ալ չկանգնես քեզի, ուս-
կից որ քու Տէր Աստուածդ կը զզուի։

ԳԼ· ԺԷ

1 Տէրոջը մատաղելու գոները անարատ պիտի ըլլային։ 8 Կատարելութիւնը պիտի փնտռուէին։ 8 Դժուարին վիճակը քա-
հանայապետը ու դատաւորները պիտի վճռեին։ 12 ու անի մը՝ որ
ամբ գիմ դեռը պիտի մեռցուէր։ 14 Թագաւորի մը ընտրու-
թիւնը։ 16 ու անոր պարտաւորութիւնները։

1 Անարատ մը կամ ինչ և իցէ †պակասութիւն մը
ունեցող արջառ կամ ոչխարը քու Տէր Ա-
ստուծոդ զոհ չմատուցանես. վասն զի ան քա-
նը քու Տէր Աստուծոդ առջեւը պիղծ է։

2 Երբ որ քու Տէր Աստուծոդ քեզի տուած
քաղաքներուն մէկուն մէջ ձեզմէ ՝մէյ մարդ
մը կամ կինկ մը գտնուի, որ քու Տէր Ա-
ստուծոդ առջեւը չարութիւն ընելով ՝ու ա-
3 նոր ուխտը չպահելով, †իմ հրամանիս դէմ
երթայ ուրիշ աստուածներու, †արեգակին
կամ լուսնին և կամ երկինքից որ և իցէ ‡զարդե-
րուն ծառայութիւն ու երկրպագութիւն ընե-
4 նէ. ան բանը քեզի պատմուի, ու գուն լսե-
լէդ ետքը ազէկ մը քննութիւն ընես, և ահա
բանը ճշմարիտ ու ապրէ է, որ խորհրդէն մէջ

5 անանկ պղծութիւն մը եղած է. Ատոնները ան
չարութիւնը ընող մարդը կամ կինկը դուռներդ
հանես, և ան մարդը կամ կինկը †քարերով
6 քարկոծես, ու մեռնի։ Ը՝ ոն մահապարտը
երկու կամ երեք վկայի բերնովը մեռնի. մէկ
7 վկայի բերնովը չմեռնի. †Զանիկա մեռցնե-
լու համար, առաջ վկաներուն ձեռքը անոր
վրայ պիտի բլլայ, ու անկէ ետքը բոլոր ժո-
ղովուրդին ձեռքը. ան կերպով ՝չարութիւ-
նը ձեր մէջէն վերցնես։

8 Երբոր ՝Կազանգան տեսակ աբեւնչելու-
թիւնի մը, դատելու կամ վէրքերու վրայ՝
քու քաղաքներուդ մէջ եղած վէճեր-
ուն մեռնաչառութիւնը խոտ գժամար երե-
նայ քեզի, պատրաստ կլլես և Էքրա Տէր Ա-
9 ստուծոդ ընտրած տեղը երթաս, ու ՝Կ՝Ե տա-
գի քահանաներուն և ան ժամանակի գա-
տաւորին մեռնելով Խոչոտը հարցընես. Ու
անոնք դատաստանին վճիռը քեզի պիտի
10 բանեն. Ը՝ պիտի բնես ան վճռոյն համեմատ
որ Տէրոջը ընտրած տեղը քեզի կ՝բանեն, ու
ինչ որ քեզի սորվեցընեն՝ զգուշանաս՝ ի
11 գործ դնելու. Անոնց քեզի սորվեցուցած օրէն-
քը ու քեզի գրուցած դատաստանը պիտի
կատարես. անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չըշ-
12 խատիս ոչ աջ գին և ոչ ձախ գին. Բայց
Էն որ ՝մէկ մարդ մը յանդգնութիւն ընելով,
Էքրա Տէր Աստուածդ Էն պաշտելու կեցող քա-
հանային կամ դատաւորին Խօսք մտիկ չընէ,
ան մարդը պիտի մեռնի, ու ՝չարութիւնը
13 Իսրայէլէն վերցնես. Ինչ բոլոր ժողովուրդը
լսելով վախնայ, ու Էլ յանդգնութիւն
չընէ։

14 Երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած
երկիրը մտնես, ու անոր տիրելով հոն բնակիս,
ու ըսես, Իմ բոլորիս նման եղող ամէն ազգ երու
15 պէս ես ալ իմ վրաս Թագաւոր մը դնեմ. Ան-
պատճառ Էքրա Տէր Աստուածդ ընտրած Էրդը
վրադ Թագաւոր դնես. Էքրա եղբայրներէդ
մէկը վրադ Թագաւոր դնես. քու եղբայրդ
չեզող օտարականը դնելու կարող չըլլաս։
16 Սակայն չըլլայ որ անոնք Էրձն համար ձիեր
շատցընէ, ոչ ալ շատ ձիեր ժողվելու համար
ժողովուրդը եգիպտոս դարձընէ. որովհետև
՝Տէրը ձեզի ըսաւ որ Ետ էրձն ալ ան ճամբան
17 չդառնաք. Նաև անոնք Էրձն կնիկներ չշատ-

ա Ել· իգ· 13· ԼԷ· 20·	ժգ· 15· ժզ· 33·	12· Ել· ը· 1·	ա վկաներ ձեռքերով· բ Ես· ը· 10·
բ Ես· ը· 10·	բ Թագ· ժ· 16·	բ Երեմ· ե· 22· 23·	գ Գծ· ժգ· 9· Գար· ե· 58·
գ Ը Կար· բ· 18·	իսա· 31· բ Մ՝Եզդ· 31·	31· ԺԲ· 5· բ· 55·	դ Ես· ը· 10· Ես· ը· 7·
դ Ել· ա· 16· ա Մ՝Ե· իգ· 1· իգ· 22· բ· Ը Մ՝Ե· ԺԲ· 3· 8·	ե Ել· իգ· 12· Գծ· ժգ· 5· ԺԲ· 19·	դ Գծ· ը· 19· Ես· ը· 19·	ե Ես· ը· 15· Ես· ը· 20· 22· 28· իգ· 2· Թագ· լԷ· 11· 16· 19· Գծ· ԺԲ· 4· 10· 11·
ե Ել· ա· 17· Աստ· իգ· 25·	զ Ես· ը· 15· Ես· ը· 20· Ես· ը· 5· Ը Ես· ը· 14· 16· Գծ· ժգ· 10· Ես· ը· 25· ԺԲ· 15· Մ՝Ես· ը· 16· Ես· ը· 11· 16· իգ· 16· Դատ· ը· 20·	զ Գծ· ը· 30· Եզր· ժ· 8· ԺԲ· 4· Ես· ը· 17· Ես· ը· 5· Գ Գծ· ը· 5· Դ Գծ· ժգ· 11· ԺԲ· 20·	զ Ես· ը· 17· Ես· ը· 5· Ես· ը· 7· Ես· ը· 5· Ես· ը· 5· Ես· ը· 5

ցնեմ, որ ՝ինչպէս չխոտորի. ու իրեն համար
18 խիստ չատ արձաքի ու սակի չժողվի. ՝Եւ իր
Թագաւորութեանը սահմանին վրայ նստածին
պէս, սա օրինաց գրքի օրինակը Ղեւտացի
քահանաներուն քովը եղած ոչխարի՝ իրեն հա-
19 մար մէկ գիրքի մը մէջ գրէ. եւ ՝անկինայ իր
քովը միայ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ
կարդայ. որպէս զի իր Տէր Աստուծմէն վախ-
նալ սորվի, և սա օրէնքին բոլոր խօսքերը
ու սա կանոնները զգուշութեամբ ՚ի գործ դնէ.
20 Որ իր սիրտը իր եղբայրներուն վրայ չհպար-
տանայ, ու ՚ետա պատուիրանքներէն ալ դին
կամ ձախ դին չխոտորի. որ իր Թագաւորու-
թեանը վրայ երկար կեանք մը վայելէ իս-
րայէլի մէջ ՝Ինքը և ՝Ի իր որդիները.

ԳԼ· ԺԸ

1 ՝Քահանայից ու Ղեւտացոց ժառանգութիւնը Տէրը պիտի
ըլլար: 3 ՝Քահանայից իրաւունքը: 6 Ղեւտացոց բաժինը:
9 Ազգաց պղծութիւններուն հետամուտ կենալու: 15 Քրիստոս
Մարգարէին մասին ընելու. 20 ու անոգաբոյ մարգարէն ճա-
նչնալու պատուէրը:

1 Ղեւտացի քահանաները՝ Ղեւիին բոլոր ցեղը
՝իսրայէլին հետ բաժին ու ժառանգութիւն
չունենան. ՝Տէրոջը պատարագները ու անոր
2 ժառանգութիւնը ուտեն: Ուստի որպ անոնք
իրենց եղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն
չունենան. անոնց ժառանգութիւնը Տէրը ինքն
է, ինչպէս որ անոնց բսաւ:
3 Եւ սա պիտի ըլլայ քահանայից իրաւունք-
քը ժողովրդին կողմէն՝ երբոր զոհ կը մա-
տուցանեն, ՚Ի արջառ ըլլայ ան և ՚Ի ոչ-
խար· ՝Ինքը, ծնօտները ու քաղիքները քա-
4 հանային պիտի տան· ՝Դու ցորենիդ, գինիիդ
ու եղիւդ երախայրիքները, ու նաև ոչխարին
5 բուդ առջի բուդը անոր պիտի տաս· Վասն
զի ՝Քու Տէր Աստուծդ քու բոլոր ցեղե-
րուդ մէջէն զանիկա ընտրեց, ՚Որ Տէրոջը
անուանով ծառայութիւն ընելու միչտ կենայ
ինքն ու իր որդիքը:
6 Ու երբոր Ղեւտացի մը քու քաղաքնե-
րուդ մէկին՝ որուն բոլոր իսրայէլի մէջ ՚Ի
պանդխտացած տեղէն կուգէ, ու իր սրտին
բոլոր փափաքովը ՚Տէրոջը ընտրած տեղը
7 գայ, Աստուծոյ նոյն Տէրոջը առջևը կենդ
՚բոլոր իր Ղեւտացի եղբայրներուն պէս իր
Տէր Աստուծոյն անունովը ծառայութիւն ընէ·
8 Ու մի մասերուն հետ հաւասար ՝բաժնի ստ-

ՙ Տ֥ ց ֽ ֖ ֣ ֥ ֣ ֥ ֣ ֥

պէտք կր որ անշարժ ըլար։ 15 Գանձ երկա. մարգա. վկայու. թեամբը պիտի վճռուի ոմն գաւառաան։ 16 Առա. վկայի մը պատիժը։

1 Եբրայ. քոս. Ցէր Աստուածդ. Դ՚նաշինիլ լինի ան ագգերը՝ որոնց երկիրը քոս. Ցէր Աստուա. ծդդ. քեզի պիտի տայ, և դուն անոնք վռնդես՝ անոնց քաղաքներուն ու տուներուն 2 մէջ բնակիս, Դ՚քեզի երեք քաղաք զատես քոս. երկրիդ մէջ՝ որն որ քոս. Ցէր Աստուածդ քե. 3 զի կոս տայ Ժառանգելու. քեզի ճամբայ պատրաստես, և քոս. Ցէր Աստուածդդ. քեզի Ժառանգութեան Համար տուած քոս. երկրիդ սահմանը երեքի բաժնես. որպէս որ ամէն մարդասպան հոն փախչի։

4 Եւ. Ե՚հոն փախչելու ու. ոչ մեռնու. մարդասպանին կանոնը սա է. Ան Հարէզ որ երկուքնի, ու. մէկալ օրուընէ ի՚շնանութիւն չունենալով՝ 5 անդհատ թեառոյ իր դրացին մեռցնելի. Ջոր օրինակ՝ Թէ որ մէկը իր գրացին հետ անտառը երթայ փայտ կտրելու. Համար, ու. իր ձեռքովը տապարը փայտ կտրելուս վերցուցած տանիը երկաթը կոմէն դուրս ցատկելով գրացին հանդիպի, և զայնկա մեռցնէ. անիկա սա քաղաքներէն մէկուն մէկ փախչի, 6 որ ապրի, Դ՚զրկայ որ արեան վրէժխնդիրը սիրտը պրկուն Համար մարդասպանին հետևէն խլեայ, և ճամբան հետս բռլորով անոր Հասնի ու զայնկա մեռցնէ, Թէպա՛տ և մեռնելու արժանի չէր, որովհետև երէկուընէ ու մէկալ օրուընէ անոր դէմ Թշնամութիւն չունէր։ 7 Ասոր Համար կս քեզի կր պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ՝ որ քեզի երեք քաղաք զատես։

8 Եւ Թէ որ քոս. Ցէր Աստուածդ. քոս. Հայրերուդ. երդումի բռնածին պէս Դ՚քոս. տաՀնին. ներդ. ընդարձակէ, ու. քոս. Հայրերուդ խոս. 9 տացած բոլոր երկիրները քեզի տայ, Թէ որ պահես ու կատարես ան բոլոր պատուիրանքը. ները՝ որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, և քոս. Ցէր Աստուածդ սիրես ու միշտ անոր Համբառներուն մէջը քալես, Համառներ սա երեք քաղաքին վրայ ուրիշ երեք քաղաք ալ 10 ուելցընես. Որպէս զի քոս. երկրիդ մէջը՝ որն որ քոս. Ցէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն պիտի տայ, անմեղ արիւն չթափուի. ու. դուն արեան պատասխան չըլլաս։

11 Բայց Դ՚Թէ որ մէկ մարդ մը իր գրացիին ոխ ունենալով անոր դարանամուտ ըլլայ, ու. ա. նոր գ՚ելլելով անոնց գաղնի մեռցընէ, ու նոյնը սա քաղաքներուն մէկուն մէկ փախչելու. 12 ըլլայ, Աւագանը իր քաղաքին մարդերը Դ՚ղրկեն, ու. զանիկա անկէ առնեն, և արեան 13 վրէժնդրին Ձեռքը տան, որ մեռնի։ Ձ՚ունայ աչքդ անոր չ՚խնայէ. Ձ՚ու. Իսրայէլի մէջէն անմեղ արիւնը վերցընես, որ քեզի ազխ բլլայ։

14 Դ՚Քոս. կալուածքիդ. մէջը՝ որն որ քոս. Ցէր Աստուածդդ. քեզի Ժառանգութիւն առած երկրին մէջ պիտի Ժառանգես, չըլլայ որ փոխես քոս. դրացիիդ սահմանը՝ որ Ձ՚ու. նախաՀայրերը Հաստատեցին։

15 Դ՚Մէկ մարդու մը որ և իցէ անօրէնութիւնը ու մեղքին Համար՝ որով կրնայ յանցաւոր ըլլալ, մէկ վկայ մի Ձ՚բաւականանար. Ձ՚ու. կս կամ երեք վկաներու բերնով Հաստատուի Ձ՚ըն բան։

16 Թէ որ Դ՚մէկ մարդու մը դէմ առաջ վկայ ելլէ, ու. անոր վրայով անօրէնութիւն մը Հա. 17 մար վկայէ, Աւագանը ան երկու մարդիկը՝ որոնց մէջ Ձ՚ու. Հակառակութիւնը կայ, Ցէրոջը առջևը Ձ՚ու. ան Ժամանակուն քահանաներուն ու 18 դատաւորներուն առջևը կայնին. Եւ. դատաւորները ապէ մը քննեն. և Թէ որ ան վկան ոտ. ան վկայ ըլլալով իր եղբօրը դէմ ստած վը. 19 կայութիւն ըրեր է, Դ՚Աւագանը՝ ինչպէս որ անիկա իր եղբօրը ընել խորհեցաւ, նոյնը ընէ. քեզ անոր, ու. չարութիւնը Ձեր միջէն վերՀ. 20 ացուցէ. Եւ. ուրիշներն ալ լսելով վախնան, ու. Ձ՚ևի Ձեր մէջը անանկ գէշ բան մը չընեն։ Ձ՚ու. աչքդ չ՚խնայէ. Ոտնձգի տուր անձ, աչքի տուր աչք, ականջի տուր ականջ, Ձեռքի տուր Ձեռք, ու. ոտքի տուր ոտք պէս պէս։

Գլ. Ի

1 Քահանայիրը պիտի քաջալերեն Ժողովուրդը պատերազմի Ժամանակ։ 5 Նոյ կանոնական կարգով կազմուած ոմ կ՚երթայ պատերազմելու Ձեռ գաղտուղ։ 10 Խաղաղասէր մեռ հրամայուց բնակուածով մերժուց քաղաքներուն Հետ ընդհակ պէտք կր վարուիլ։ 16 Որ քաղաքները պէտք կր նորոշեցնել։ 19 Պտ. չղացման Ժամանակ պաղատիր չկտրելուը վկայող պատուէր։

1 Եբրայ. քոս. Թշնամիներուդ դէմ պատերազմելու ելլես, ու. Ձ՚ձիեր և կառքեր ու քեզմէ մի չատոր Ժողովուրդ տեսնես, անոնցմէ չվախնաս. վասն զի Դ՚քեզ Եգիպտացւոց երկրէն Հանող քոս. Ցէր Աստուածդ քոս. Հետդ է։ 2 և. Ու երբոր պատերազմի մօտենաս, քա. Հանան մօտենալով՝ Ժողովուրդին պիտի խօսի. 3 Ու անոնց ըսէ, Ով Իսրայէլ, մոտիկ ըլլէ. այսօր գուռ ձեր Թշնամիներուն դէմ պատերազմելու կը մօտենաք. պատկերիդ չ՚ծուլնայ, մի վախնաք, մի զարհուրիք, ու. անոնց երեսէն 4 մի դողաք. վասն զի Ձեր Ցէր Աստուածը

= Գլ. Ժբ. 29։
Բ Եր. Ե. 13։ Թես. ։ Ե. 10. 14։ Ցհ. Ա. 8։
Գ Թես. Ա. 15։ Գլ. Ը. 42։
Դ Թես. Ա. 12։
Ե Ծն. Ժ. 18։ Գլ. Ժբ. 20։
Ժբ. 29։
Զ Ցհ. Ե. 7. 8։
Է Եր. Ե. 13։ Թես. ։ Ե. 10. 14։ Ցհ. Ա. 8։
Ը Թես. Ա. 15։ Գլ. Ը. 42։
Թ Թես. Ա. 12։
Ժ Ծն. Ժ. 18։ Գլ. Ժբ. 20։
Գլ. Ե. 9։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԱ Գլ. Ժբ. 3։ Ես. ։։. 2։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԲ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԳ Գլ. Ժբ. 3։ Ես. ։։. 2։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԴ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԵ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԶ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԷ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԸ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԺԹ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
Ի Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԱ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԲ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԳ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԴ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԵ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԶ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԷ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
ԻԸ Թես. Ա. 5։ Ես. Ը. 12։ Ղկ. Ժ. 27։
Ի

ձեզի հետ կ'երթայ, Էձեզի համար ձեր Քրիստոսեան դէմ պատերազմելու Ե ձեզ ազատելու։

5 Այնտանդր ասոիկանիները ժողովուրդին խօսելով պիտի բանն, Ով որ նոր աուն չուներ և ուրիշ նաւակատիք չէ ըրեր, երթայ իր տունը դառնայ։ չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, և ուրիշ մէկը նաւակատիքը ընէ։ 6 Եւ ով որ այգի ուներ և ու անոր պտուղին դեռ Էչէ կերած, երթայ իր տունը դառնայ։ չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, և ուրիշ 7 առղի պտուղը ուրիշ մարդ մի ուտի։ Վասն ով որ կինան մը նշանուած և ու զանիկա չէ առած, երթայ իր տունը դառնայ։ չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, և ուրիշ 8 մէկ ուրիշ մարդ մի առնի։ Եւ ասոիկանիները իրենց խօսքը չարունակելով պիտի բանն ժողովուրդին, Ով որ վախնայ ու Թուլաբեր է, թող երթայ իր տունը դառնայ։ չըլլայ որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր պէս 9 տէն պէս Թուլցնի։ Ու երբոր ասոիկանիները ժողովուրդին առղը իրենց խօսքը լմընցուցին, Ժողովուրդին վրայ զօրապետներ կարգեն։"

10 Երբոր մէկ բազաքի մը կը մօտենան՝ անոր հետ պատերազմելու համար, Էսանիկա խաղաղութեան հրաւիրէ։ 11 Թէ որ քեզի խաղաղութեան պատասխան տայու ըլլայ, ու բացնէ քեզի բանդ, մէկը գտնուած բոլոր ժողովուրդը քեզի հարկաւոր ըլլան, ու քեզի 12 ծառայութիւն ընեն։ Բայց Թէ որ քեզի հետ խաղաղութիւն ընել չուզէ ու պատերազմի՝ 13 անատնիր անոնց պաշարես։ Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ մատնի զանոնք, Էանոր բոլոր արուները սուրի բերնէ անցնես։ 14 Բայց կիներուն, ազաքները ու Էանասունները՝ և ինչ որ կայ ան քազաքին մէջը, անոր բոլոր աւարը քեզի համար առնես։ և Էքու Տէր Աստուածդ քեզի մատնած քու թշնամիներուդ աւարը ուտես։ Ա՝ս առանկ պիտի ընես քեզմէ խիստ հեռու եղող ամէն քազաքներուն, որ աս ազգերուն քազաքներէն 16 չեն։ Միայն Էքու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւնն տուած աս ազգերուն քազաքներուն մէջ բնաւ չունես ունկցող մը ողջ չը- 17 Թողուս։ Վասն զի հետացիները, Ամորհացիները, քանանհացիները, փերեզացիները, Եւհուացիները ու Եբուսացիները բոլորովին պիտի կոտրնցընես, ինչպէս որ քու Տէր Ա- 18 տաւածդ քեզի պատուիրեց։ Որպէս զի Էձեզի չսորվեցընեն իրենց բոլոր գարշելութիւնները՝ որ ընելով Էանոնք աստուածներուն կ'ըմծին։ ու դուք Էձերջը ձեր Աստուածդին առղը մեզք չգործէք։

19 Երբոր մէկ քազաքի մը դէմ պատերազմիս, ու քանիկա առնելու համար երկար ժամանակ պատրելու ըլլաս, անոր ծառերուն տապար չդարնես ու գանոնք չարդես, ինչու որ անոնցմէ պիտի ուտես։ ուրեմն անոնք չկոտրես։ քանի որ պատրեն Էմարդ է որ 20 քու երեսէդ պատրաստի մէջ մտնէ։" Բայց ան ծառերը որոնք կը ճանչնաս թէ ուտելու պտուղ չեն բերեր, անոնք արդես ու կարես, և քեզի հետ պատերազմող քազաքին դիմացը ամրոյժ պատնէշներ չընես, մինչև որ անոնք նուաճի։

ԳԼ· ԻԱ

4 Ընդհանուր մարդասպանութեան մը քաւութիւնը։ 10 Կնոջ մեռած առնուած գերին հետ վարուելուն կերպը։ 15 Երկնոջ առէն եղող կիներէն ծնած անդրանիկ որդի եր անդրանկութեան ծառանգութենէն պիտի չզրկես եր։ 18 Կամակոր զաւակը քարկոծելով մեռցնելու կերպը։ 22 Չարաչար պիտի մեռնի մեռը բոլոր գիշերը ծառի վրան պիտի չմնայ։

1 Թէ որ քու Տէր Աստուածդդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ գաշտի վրայ սպանեալ մը գտնուի, ու անդիտցուի թէ ո՞վ զարնողը չգիտցուի։ Աւագներդ ու դատաւորներդ ելլեն, և մեռցուած մարդուն եղած տեղէն մինչև չորակաց քազաքները 3 չափեն։ Ու մեռցուածին մօտ եղող քազաքին ծերերը արջառներէն չգործածուած — լծի 4 տակ չմտած երինջ մը առնեն։ Եւ ան քազաքին ծերերը երինջը մէկ չհերկուած ու չցանուած ապառաժ ձոր մը իջնցընեն, ու ան 5 ձորին մէջ երինջին վիզը կոտրեն։ Եւ Ղևիին որդիքը քահանաները մօտենան, վասն զի՝ քու Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց իրեն ծառայութիւն ընելու, ու Տէրոջը անուանովը օրհնելու համար։ և ամէն վէճ ու ամէն վիրք 6 անոնց խօսքովը պիտի դատուի։ Եւ ան մեռցուածին մօտ եղող քազաքին բոլոր ծերերը ձորին մէջ վիզը կոտրած երինջին վրայ Էձեռ- 7 թերնին լուան։ Եւ պատասխան տալով բանն, Մեր ձեռքերը չմատչցին աս արիւնը, ու մեր աչքերը տեսան։ Ով Տէր, քաւէ քու խռովչելի ժողովուրդդ, որն որ դուն փրկեցիր, Էաս անմեղ արիւնը քու խռովչել ժողովուրդդ մէջ մեզքը։ այսպէս ան արիւնը համար քաւուի։ 9 Թէն պիտի ըլլայ անոնց։ Իսկ դուն Տէրոջը առջեւը ուղիղ եղածը ընելով՝ Էանմեղ արիւնը քեզմէ վերցնելու։

10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմի ելլես, և քու Տէր Աստուածդ զանոնք քե-

¹ Գլ· ա· 20· գ· 22·	21· Գլ· իբ· 30·	² Գ Թագ· ի· 18· 20·
Ցես· իգ· 10·	² Գլ· իգ· 5·	³ Ցես· լա· 7·
² Ցես· Ղեմ· իթ· 27·	³ Դատ· և· 3·	⁴ Ցես· ը· 2·
Ապ· ե· ի՛ք ՀԸ·	⁴ Կ՚ե զրպաւ անոնք	⁵ Ցես· իբ· 8·
Նագիրք·	ժողովուրդին գլուխ	⁶ Ցես· Ղե· իմ· 23·
³ Ցես· Ղե· իմ· 23·	անցին·	⁷ Թում· խ· 2· 3·
		35· ԼԸ· 32· Գլ·

⁸ Գլ· ժ· 8· 9·	⁹ Ցես Ապ· իթ· 13·	¹⁰ Գլ· իե· 10·
Ցես· ա· 14·	¹¹ Գլ· իթ· 13·	

ե· 1· 2· Ցես· ժա· 14·	քեզի օգնեան կը հասնի պատրաստ մեջ։	⁵ Գլ· ժե· 8· 9·
⁸ Գլ· ե· 1· ժբ· 30·	—	⁶ Ցես Ապ· ժբ· 13·
31· ժբ· 9·	¹⁰ Գլ· ժ· 8· ա Մ՚Ե·	իգ· 6· Մաս· իե·
⁹ Ել· իգ· 33·	իգ· 13·	24·
¹ Կ՚ե Ղեւրտ պիտ		⁷ Ճաղ· ա· 14·
		⁸ Գլ· ժբ· 13·

ձեռքդ տայ ։ ու անոնցմէ գերիներ առնես ,
11 եւ գերիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով կնիկ
մը տեսնես , ու զանիկա սիրելով քեզի կնիկ
12 առնելու ըլլաս , Զանիկա քու տունդ տանիս ,
և անիկա իր գլուխը սափրէ ու իր ըղանդնե-
13 ըը կարէ · եւ իր վրայէն գերութեան խիթերը
Տանի ու քու տունդ նստի , և հայրդմէ ամիս
մը իր հօրը ու մօրը համար լայ · ու անկէ
ետև անոր մտնես նա , և դուն անոր էրկիր
14 ըլլաս , ան ալ քու կնիկդ ըլլայ · թէ որ անկէ
գոհ չըլլաս , անկիա ազատ պիտի արձակես ·
բայց ամենով բնաւ չծախես , ոչ ալ ծառայե-
ցընես , որովհետև Հլկեցիր ըաներ ։
15 Թէ որ մէկ մարդ մի երկու կնիկ ունենայ ,
ու մէկը սիրելի ևս միւսը ատելի ըլլայ · ու
սիրելին ալ և ատելին այ անոր զաւակներ
Ծնանին , և թէ որ անդրանիկ զաւակը ատելի
16 կնիկէն Ծնած է , Իր ստացուածքը որդւոցը
բաժնելու օր կարող չըլլայ սիրելին զաւակը
անդրանկացընելու , ու ատելիին Ծնած ան-
17 դրանիկ Ճանչնալով՝ բոլոր իր ձեռքը
գտնուածէն Երկու բաժին տայ անոր · վասն
զի իր զօրութեանը սկիզբը անիկա է · Հան-
դրանկութեան իրաւունքը անոր կը վերաբերի ։
18 Թէ որ մէկ մարդ մի ստամբակ ու անհնա-
զանդ տղայ մը ունենայ , որ իր հօրը ու իր
մօրը խօսքը չնաւ մտիկ չըներ , ու երբոր զա-
19 նիկա խրատեն անոնց չհնազանդիր · Անոնք
անոր տղայը ու մայրը զանիկա բռնելով , քա-
ղաքին ծերերուն ու անոր Քեախ տեղին գու-
20 ռը Հանեն · եւ քաղաքին ծերերուն ըսեն , Ա
մեր տղան ստամբակ ու անհնազանդ է , մեր
խօսքը մտիկ չըներ , որկրամոլ ու գինեմոլ է ·
21 Ինատներ անոր քաղաքին բոլոր մարդիկը քա-
րեսով քարկոծեն զանիկա որ մեռնի · Ու չա-
րութիւնը ձեր մէջէն վերցընես · Ու բոլոր Իս-
րայէլը լսելով վախնան ։
22 Ու երբոր մարդ մը Հնձով արժանի մեռք
մը գործէ , և զանիկա մեռցընես Համար
23 Ծառէ մը կախես , Հնոր մարմինը Ծառին վրայ
գիշերը չմնայ , Հապա նոյն օրը անպատճառ
Թաղես անիկա · վասն զի Կախաւածը Հնո-
ւստծոյ անիծածն է · ու չպղծես ան երկիրը
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ
ժառանգելու Համար ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Մարգասիրութիւն ընելու վրայով պատուէր ։ 5 Մարդը ու
կիները իրենց հագուստովը պիտի զարդերնին ։ 6 Ծնողները իր
զաւակները Հնձելու պատուէրը ։ 8 Ուրիշ պատուէրներ ։

1 Եթէ որ տեսնես որ եղբօրդ եզը կամ ոչխա-
րը իր ճամբայէն խոտորեր է , անոնք անտես
չընես · անպատճառ զանոնք քու եղբօրդ
2 դարձընես · Բայց թէ որ քու եղբայրդ քե-
զի մօտ չէ , կամ զանիկա չես ճանչնար , ան-
ատնէր քու տունդ ատնես ատ , ու մինչև
քու եղբօրդ զանիկա փնտռելը քու քովդ
Թող կենայ · եւտը զանիկա անոր դարձընես ։
3 Անոր իշուն ալ ատանկ ընես , զգեստին ալ
ատանկ ընես · Նաև եղբօրդ ամէն կորսուած
բաներ որ գուն կը գտնես , ատանկ ընես · չէ-
լայ որ շտես անտես ընես ։
4 Եթէ որ տեսնես որ եղբօրդ էշը կամ եզը
ճամբուն վրայ ինկեր է , անոնք անտես չը-
նելով անպատճառ անոր հետը վերցընես ։
5 Կինկան մը վրայ էրկի մարդ ու հագուստ
չըլլայ , ու էրկի մարդը կինկան հագուստ չը-
հագնի · քանզի ով որ ատանք կ'ընէ՝ քու Տէր
Աստուծդ ատչէը պիղծ է ։
6 Թէ որ ճամբան ծառի մը վրայ կամ գետ-
նի վրայ ձագերով կամ հաւկիթներով թռչ-
նուկի մը բոյն Հանդիպի քու առջեդ , ու
մայրը ձագերուն կամ հաւկիթներուն վրայ
նստած ըլլայ , Մայրը իր ձագերովը մի կռներ
7 չառնես · Անպատճառ մայրը արձակես , ու
ձագերը քեզի առնես · Որպէսզի քի առկէ ըլ-
լայ քեզի , ու կեանդ երկայն ըլլայ ։
8 Նոր տուն չշինես տանիդիդ չոր-
նիզ չըլլանակ մի չընես , որ չըլլայ թէ մէկը
անկէ վար իյնայ , ու քու տունդ արեան
պատասխան ընես ։
9 Պարկիդ մէջ այլ և այլ սերմեր չցանես ,
որ ցանած սերմիդ արգիւնքը ու այգիդ
10 բերքը չպղծուի · Եզ մը ու էշ մը մէկտեղ
երկիր չերգործես ։
11 Բուրդ ու քմծաղմ գործուած այլայլա-
խառն Հանդերձ չհագնիս ։
12 Հագած հանդերձիդ չորս ծայրը ծոպեր
չընես ։
13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առնէ , ու Հանոր
14 մօտենալէն ետքը զանիկա ատէ , եւ անոր
վրայ զրպարտութիւն խօսքեր գնելով անոր
անունը գէշ Հանէ , ու ըսէ , Ես ատ կնիկը
առի , բայց երբոր անոր մօտեցայ , անոր վը-
15 բայ կուսութիւն չգտայ · Անատնը աղջկանը
հայրը ու մայրը աղջկան կուսութեան նշանը

ա Տէս Ասդ · խե · 10 ։ բ Ծե · լգ · 2 · Գլ · իբ · 29 ։ Դատ · ժբ · 24 ։ գ Ծե · իխ · 33 ։ դ Ա Մն · ե · 3 · խգ · ե Գլ · ժդ · 11 · Ծե · ի · 3 · իե · 31 · 33 · զ Ծե · իե · 5 · ժբ · 19 · 20 · է Գլ · ժդ · 11 · Տէս Ա Մն · ե · 1 · Ծե · խե · 3 · Գլ · ժդ · 5 · ժբ · 21 · 24 · ը Գլ · ժդ · 11 · Գլ · ժբ · 6 · իբ · 26 · Գար · իգ · 29 · իե · 11 · 25 · իգ · 31 · թ Գլ · ժբ · 4 · Ծե · իգ · 4 · ժ Ծե · ի · 4 · իգ · 5 · ժբ · 30 · ժգ · 1 · Գլ · ժբ · 19 · ժդ · 29 · ժե · 16 · ի Ղե · ժբ · 19 · ժդ · 38 · Ա Սամ · իգ · 5 · ժդ · 1 · Ծե · իգ · 21 · Դատ · ժե · 1 ։

ա Գաղ · գ · 13 · բ Տէս Ծնն · իե · 4 · գ Ծնգ · իա · 6 · դ Ղե · իգ · 23 · Ծե · իե · 5 · ե Ղե · իբ · 28 · զ Ղե · ժբ · 10 · է Ղե · ժբ · 19 · ը Տէս ը Կոր · գ · 14 · Ծե · իգ · 4 · թ Ղե · իբ · 28 · ժ Ղե · ժբ · 19 · ժա Ծե · ժե · 38 · Ա Սամ · իգ · 5 · ժգ Ծե · իգ · 21 · Դատ · ժե · 1 ։

առնեն, և գուռը հանեն քաղաքին ծերե-
16 րուն առջևը· Ու ազկին հայրը ծերերուն
պիտի բսէ, իմ աղջիկս սա մարդուն կնիկ
17 տուի, ուատելով զանիկա, Ահա ինչ խօս
զրպարտութեան խօսքեր կը գնէ, բսելով Թէ
ես քու աղջկանդ վրայ կատարելուն չգտայ·
բայց ահա իմ աղջկանս կատարեան նշանը·
և բաբը քաղաքին ծերերուն առջևը պիտի
18 փռեն· Ետքը ան քաղաքին ծերերը ան մար-
19 դը առնեն ու զանիկա պատժեն, Ու իս-
բսէ աղջկան անունը աւրելուն հա-
մար անկէ հարիւր ՚ի արծաթի տայ առնեն,
ու աղջկանը հօրը տան· և անիկա անոր կը-
նիկն ըլլայ· ու իր բոլոր կենացը մէջ կարող
20 չըլլայ զանիկա արձակելու· Բայց Թէ որ ան
բանը ստոյգ է, ու աղջկանը վրայ կատա-
21 րեալ չէ գտնուած, Ապատնը աղջիկը իր հօ-
րը տունը գուռը հանեն, ու անոր քաղաքին
մարդիկը քարերով քարկոծեն զանիկա որ
մեռնի· որովհետև Իսրայէլի մէջ անպատճա-
Թիւն ընելով իր հօրը տունը պատկութիւն
ըրեր է· Դուս կերպով չարութիւնը ձեր մէջէն
վերցրեցուս·
22 Որ որ մէկը էրկի ունեցող կնկան մը հետ
պառկած գտնուի, անատնները երկուքն ալ
մեռնին, Թէ ան կնկանը հետ պառկող մար-
դը և Թէ ան կնկիը· ու Իսրայէլէն չարու-
Թիւնը վերցրեցուս·
23 Որ որ մէկ կոյս աղջիկ մը Իմարդու մը նը-
շանած ըլլայ, ու մէկ մարդ մը քաղաքի մէջ
24 գտնելով զանիկա անոր հետը պառկի, երբ
կուքն ալ ան քաղաքին գուռը հանէք, ու
զանոնք քարերով քարկոծէք որ մեռնին·
աղջիկը քաղաքին մէջ Ձայնուեղ չը-
կանչուրտուց, և մարդը քսղզի Իր դրա-
ցին կնկիը լլկեց· Ու չարութիւնը ձեր մէ-
ջէն վերցրեցուս·
25 Բայց Թէ որ մէկ մարդ մը նշանած աղջիկ
մը գաշտի մէջ գտնէ, ու Հանկիա բռնադա-
տելով անոր հետ պառկի, անատնները անոր
26 հետ պառկող մարդը միայն մեռնի· Եւ աղ-
ջկանը բան մը չընես· աղջիկը մահու ար-
ժանութիւն մը չունի· վասն զի ինչպես որ մէկը
իր դրացինի վրայ կը յարձակի ու զանիկա կը
27 մեռցնէ, սա գիպուածնալ այնպէս է· Քանի
զի գաշտի մէջ գտաւ զանիկա· ու Թէ և նշա-
նած աղջիկը կանչուրտուց, բայց գլխիը ա-
զատող մը չկար·
28 Որ որ մէկ մարդ մը չնշանուած կոյս աղ-
ջիկ մը գտնէ, և զանիկա բռնադատելով ա-
29 նոր հետ պառկի, ու Իրանը իմացուի՝ Ան-
ատնը անոր հետ պառկող մարդը աղջկանը
հօրը յիսուն ՚ի արծաթի պիտի տայ, ու ա-
նկիա իր կնկին ըլլայ· Չարտնեան լլկեց զա-
նկիա, իր բոլոր կենացը մէջ զանկիա արձա-
կելու կարող չըլլայ·
30 Ըլլայ որ Ի՛մ մարդ մը իր հօրը կնկիը
առնէ, ու Իր հօրը գրպնգրը բանայ·

ԳԼ· ԻԹ

1 Ո՛վ կրնար Ժողովրին մէջ մտնել· ու Ի՛մ չէր կրնար· 9 Բանս
կին մէջ անհաղորդութիւնը Իր· 15 Իր ՚ի բերդին
փախչող Դաւթին վրայով· 17 Պատկերներն վրայ· 18
Պետ ընծանելու վրայով· 19 Շահով տասի տալու վրայով·
21 Ի՛մ խոհելու վրայով· 24 Ընդունելու վրայով·

1 Սմարթիքը ճշմարտ կամ կարուած մարդը
2 Ձերջը Ժողովրը չմնայ, Զաղնկարդին Ձերը-
ը Ժողովրը չմնայ, ու անոր ըսուածը միայն
տասնեորդը ազգը Ձերջը Ժողովրը չմնայ·
3 Ամմոնացին ու Մոաբացին Ձերջը Ժո-
ղովրը չմնայ, ու մինչև տասնեորդ ազ-
գը անոնց ըսուածը Ձերջը Ժողովրը չմնայ յա-
4 ւետնան· Բանդի երբոր գուք եղիպտացին
ելաք, ճամբուն մէջ հացով ու ջրով ձեզ չդի-
մաւորցին· ու Մեխոդատին փոմօսը Բէ-
թէորին որդին Բաղաամին վարձքով բերել
5 տուին, որ քեզ անիծէ· Բայց քու Ձէր Ա-
ստուածդ չուզեց Բաղաամին մտիկ ընել, հա-
պա քու Ձէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհ-
նութեան դարձուց, որովհետև քու Ձէր Ա-
6 ստուածդ քեզ սիրեց· Դուռ բոլոր կենացդ
մէջ անոնց խաղաղութիւնը ու ազկութիւնը
չխնդրես յաւիտեան·
7 Ըլլայ որ եդոմնացին ատես, Բանզի
անիկա քու եղբայրդ է· եգիպտացին ատես,
քանզի Հանոր երկրին մէջը պանդխտ
8 եղեր· Անոց Ծնած զաւակներուն երրորդ ազ-
գը Ձերջը Ժողովրը Թող մտնեն·
9 Երբոր Թշնամիներուդ դէմ բանակով կ'ելլ-
10 Թաս, ամէն չար բանէն զգուշանաս· Երէ որ
ձեր մէջը մէկ մարդ մը երազափորձութեան
պատճառաւ մարթալ չէ, Թող բանակէն դուրս
11 ելլէ, ու բանակին մէջը չմտնէ· Եւ իրիկուան
դէմ Ջրով լուացուի, ու արեւը մտածին պէս
12 բանակին մէջը մտնէ· Նաև բանակէն դուրս
մէկ տեղ մը ունենաս, որ հոն գուրս ելլես·
13 Ու զէնքերուդ մէջը ցից մը ունենաս, որ
երբոր գուրսը նստելու ըլլաս անով փորես,
14 ու գառնաս քու յաւելուածդ ծածկես· Բանի
զի քու Ձէր Աստուածդ քեզ ազատելու հա-
մար ու քու Թշնամիներդ քու ձեռքդ մատ-
նելու համար Ի՛քու բանակիդ մէջը կը քա-
լէ· ուստի քու բանակդ մարթալ ըլլայ, որ
անիկա քու վրադ պատեղութիւն մը տես-
նելով քեզմէ կա չդառնայ·

՚ Կոմ յանդիմանեն·	բ· ՚	՚ Ա՛ռաս· ա· ՚ 15· ՚	՚ Ե՛ր· գանձեր·
ֆ Ծե՛ս· ԼԳ· ՚ ՚ Դասս·	բ· ՚ 10· բ Ձեռք·	ֆ Գլ· քա· ՚ 14·	ֆ Հա՛ր· ՚ 24·
ժգ· ՚ 13· ՚	ֆ Գլ· ժգ· ՚ ՚	ֆ Գլ· ժգ· ՚ 14·	ֆ Գլ· ՚ 20· ՚ 21·
ֆ Գլ· ժգ· ՚ ՚	ֆ Հա՛ր· ՚ 21· 22·	ֆ Գլ· ՚ 20· ՚ 21·	ֆ Գլ· ՚ 20· ՚ 21·
ֆ Գլ· ժգ· ՚ ՚	ֆ Ե՛ր· ՚ 16· ՚ 17·	ֆ Գլ· ՚ 20· ՚ 21·	ֆ Գլ· ՚ 20· ՚ 21·
ֆ Գլ· ՚ 10· Ձոճ·	ֆ Ե՛ր· ՚ 16· ՚ 17·	ֆ Գլ· ՚ 20· ՚ 21·	ֆ Գլ· ՚ 20· ՚ 21·

՚ Եզեկ· ժգ· ՚	ֆ Ե՛ր· ՚ 5· ՚	՚ Գլ· ՚ 12·	՚ Գլ· ՚ 12·
—	ֆ Եզր· ՚ 12·	ֆ Գլ· ՚ 12·	ֆ Գլ· ՚ 12·
— Նեհ՛ր· ժգ· ՚	ֆ Գլ· ՚ 12·	ֆ Գլ· ՚ 12·	ֆ Գլ· ՚ 12·
ֆ Ծո՛ս· ՚ 17·	ֆ Ե՛ր· ՚ 12·	ֆ Գլ· ՚ 12·	ֆ Գլ· ՚ 12·

15 [ա]Ծառայ մը որ տիրոջմէն խնդրուած գործը
16 չմատնեցնէ. Թող քեզի հետ բնակի իր հատնած տեղը. գաղտնիներուդ մէկուն մէջ ուր որ ինքը կ'ուզէ, [բ]զանիկա հնազանդեցուր։
17 [գ]Իսրայէլի աղջիկներէն շատ չըլլայ, ու իսրայէլի ազգէն ալ ոեւէ մէկը [դ]պղծացեալ չըլլայ։ Որ և իցէ ուխտի համար շատ վարձքը կամ չուտի գիները գործ Տէր Աստուծոյդ մատնացուցանես. քանզի գործ Տէր Աստուծոյդ աստիճը երկու գալ պիղծ են։
19 [ե]Ամաքը կամ ուտելիքը և կամ որ և իցէ բանը որ չահով կրնայ տրուիլ, գործ եղբօրդ
20 չահով չտաս. [զ]Օտարականէն չահ առնես, բայց գործ եղբօրմէդ չահ չառնես, որ գործ Տէր Աստուածդ գործ ամէն ձեռք գարկած գործքերուդ մէջ քեզ օրհնէ այն երկրին վրայ, ուր որ պիտի մտնես անիկա ժառանգելու համար։
21 [է]Երբոր գործ Տէր Աստուծոյդ ուխտ մը ընես, առանց ուշացնելու կատարես. քանզի գործ Տէր Աստուածդ անպատճառ անիկա քեզմէ պիտի պահանջէ, ու մեղքի տէր պիտի ըլլաս. բայց թէ որ ուխտ ընել չուզես, այն քեզ
23 մի մեղք չըլլար։ Ինչ որ բերնովդ կը խոստանաս ու գործ կատարդ գործ Տէր Աստուծոյդ կ'ուխտես, գործ չբիծաչքներեդ ելածը զգուշ չտեսնէս կատարես։
24 Երբոր գործ գացիդ այգին կը մտնես, ուզածդիդ չափ խաղող ուտես ու կշտանաս,
25 բայց ամանիդ մէջը չդնես։ Երբոր գործ գացիդ հունձքին մէջը կը մտնես, [ը]ձեռքովդ հասկերը փրցնես, բայց գացիդ հունձքին մի նայիր։

ԳԼ. ԻԴ

1 Աբեմական թուղթ տալը վերաբեր. 5 Նոր կոթողած մարդ մը պատերազմի երթալուն չըլլար։ 6։ 10 Գրաւներու վերաբեր. 7 Մարդ գողցողին պատիժը։ 8 Բորոտութեան համար զգուշանալու վերաբեր պատուիրք։ 14 Բանուորին վարձքը տալու ժամանակը։ 16 արդարութեան ընելու։ 19 ու զգուշանալ ըլլալու վերաբեր։

1 Թէ որ [ա]մէկը կնոջ մը առնէ ու անոր երիկը ըլլայ, և անոր վրայ անարգութեան բան մը գտնելուն համար անիկա իր աչքին չհաճոյանայ, անատնիոր անոր արձակման թուղթ մը գրէ ու անոր ձեռքը տայ, և իր տունէն ճամբէ
2 քէ։ Ու երբոր անկից անոր տունէն ելլելով
3 երթայ ուրիշ էրկան մը ինն ըլլայ, թէ որ հետը էրկին ալ գանկան առնելով արձակման
4 [ա]թուղթ գրէ, ու անոր ձեռքը տայով՝ իր տունէն ճամբէ, կամ թէ որ անոր հետ կար-
4 գուած եղբէ էրկին մեռնի, [բ]ևոջի էրկիր որ գանկան ճամբեր էր, կարող չըլլայ գանկա տպագնալ իրեն կնկի առնել՝ անոր պղծուելէն ետքը. քանզի Տէրոջը առջեւը պղծութիւն է աս բանը. և այսպէս գուն մեղքով չերցնես այն երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւնն կու տայ։
5 [գ]Եթէ ամուսնացած մարդը պատերազմի ելլէ, ու անոր բնաւ պատճառ մը չտրուի. տալ րի մը իր տանը մէջ ազատ թող նստի, ու էրկան առած կնիկը ուրախացնէ։
6 Ջրլայ որ [դ]երես ջ աղօրիքը կամ անոր վերի քարը գրաւ առնէ. քանզի [ե]ջ ընդ կեանքը գրաւ առած կ'ըլլայ։
7 [է]Թէ որ մարդ մը գտնուի, որ իր եղբայրներուն պատկերն խրտչելի արդեօք մէկը գողնալով գանկան ծառայեցուցեր է կամ ծախեր է, ան գողը թող մեռնի. ու ձեր մէջէն չատրութիւնը վերցնես։
8 [ը]Բորոտութեան պատճառ համար զգուշութիւն ըրէք, Ղեւտացի քահանաներուն բոլոր ձեզի սորվեցուցած բաներուր ճշդիւ պահելու և ընելու. ինչ որ անոնց պատուիրեր եմ ըզ-
9 գուշութեամբ [թ]ի գործ դնէք. [ժ]Միտդ բեր ինչ որ քու Տէր Աստուածդ [ի]Մարիամին ըրաւ ճամբուն մէջ երկրայուէն ելած ատենիդ։
10 Երբոր գործ գացիդ մէկ բան մը փոխ տուս, գրաւն առնելու համար անոր տունը
11 չմտնես. Դուրսը կայնես ու փոխ տուող մարդ
12 գը գրաւը քեզի գուրս բերէ։ Եւ թէ որ ան մարդը աղքատ է, անոր գրաւովը չպառկիս։
13 [լ]Արևը մտածին պէս անպատճառ անոր գրաւը նա տաս, որ անիկա իր հանդերձովը պառկի ու քեզ օրհնէ. և գործ Տէր Աստուածդ առջեւը [խ]ըեզի արդարութիւն սեպուի։
14 [ծ]Աղքատ ու կարօտ վարձկանին գրկանք չընես, [կ]թե գործ եղբայրներդ և թէ գործ երկրիդ մէջ գործ գտնուող օտարացս
15 կանիներէն ըլլայ։ Նոյն օրը [հ]արևը չմտած անոր վարձքը հատուցանես, քանզի անիկա աղքատ է, ու անոր խելքը միայն անոր վրայ է։ [ձ]Ըլլայ որ քեզի համար Տէրոջը բողոքէ, ու մեղքի տէր ըլլաս։
16 [ղ]Տղոց յանցանքն համար հայրերը չմեռցուին, ու հայրերուն յանցանքն համար տղաքը չմեռցուին. ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի։
17 [մ]Օտարականին — որբին իրաւունքը չծռես,

ա ա Թագ. ը. 15։
բ Եր. իբ. 21։
գ Ղեւ. ԻԹ. 29. Ցեխ Ա.ագ. բ. 16։
դ Ծն. ԻԹ. 5։ զ Թագ. իգ. 7։
ե Ել. իբ. 25։ Ղեւ. ԻԹ. 3։
զ Ղեւ. ԻԹ. 10։
է Թագ. ի. 2։ Ժագ. ի. 4։ Ե. 5։
ը Ել. իբ. 25։ Ղեւ. իե. 36, 37։ Ղեւեմ. ե. 2, 7։ Սաղ. ԺԵ.

ե Ղեւ. գ. 34, 35։
զ Ցեց Ղեւ. ԻԹ. 34։
է Գր. ԺԵ. 3։
ը Գր. ԺԵ. 10։
թ Թագ. ի. 2։ Ժագ. ե. 5։
ժ Թագ. ի. 2։ Սաղ. կգ. 13, 14։
ի Մաս. ԺԸ. 11։ Գր. ԺԵ. 1։
լ Գր. ԺԵ. 19։
խ Ղեւ. գ. 34։ Ել. իբ. 21։
ծ Ղեւ. ԺԹ. 9։ Ել. իբ. 22։
կ Ղեւ. ԺԹ. 13։ Ել. իբ. 13։ Ք Ղեւ. ԺԹ. 13։ Ել. իբ. 13։ Ք Ղեւ. գ. 25։ Սաղ. ՃԺ. 31։ Ղեւ. գ. 9։ Դատ. գ. 27։
հ Մաղ. գ. 5։
ձ Ղեւ. ԺԹ. 13։ Ել. իբ. 13։ Ցեխ. ե. 4։
ղ Թագ. ԺԹ. 6։ բ

մ Ել. իբ. 4։ Երեմ. լ. 29։ 30։ Եզեկ. ԺԸ. 20։
յ Ել. իբ. 21, 22։ Աս. ա. 23։ Երեմ. ե. 28։ բ. 3։ Եզեկ. իբ. 29։ Զաք. ե. 10։ Մաղ. գ. 5։

տու որպեսզի հանդերձը գրաւ չառնես։
18 Եւ Ամարգ բեր որ գուն երկիսդասի մէջ ծառայ էր, ու քու Ցէր Աստուածդ քեզ անկ ազատեց. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ այս բանը ընես։
19 Երբոր քու արտդ մէջ հունձդ հնձես, ու արտին մէջը մէկ որպ մը մոռցած ըլլաս, դանիկա առնելու համար ետ չդառնաս. անիկա օտարականին, որբին ու այրուհիին թող ըլլայ. որպէս զի քու Ցէր Աստուածդ օրհնէ ձեռքերուդ ամէն գործքին մէջ քեզ օրհնէ։
20 Զիթենիդ թօթվելէդ ետքը ետ ճոպաններդ մի՛ ետ չդառնաս. անիկա օտարականին, որբին ու այրուհիին թող ըլլայ։ 21 Եւ մի՛ որ քու երկրիդ մէջ քու հնձած խաղողներդ ժողվելէդ ետքը ետ չդառնաս. անիկա օտարականին, որբին ու այրուհիին թող ըլլայ։ 22 Եւ յիշէ որ դուն եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ այս բանը ընես։

ԳԼ. ԻԵ

1 Երբոր մարդոց մէջ վէճ մը ըլլայ և դատաւորի երթան, որ անոնց դատը տեսնէ ընտրէ, անոնց դատաւորը զանիկա պատկցընէ, ու անոր յանցանքին համեմատ իր առջեւ ծեծել տայ
3 զանիկա թուով։ Քառասունէն աւելի զարնել չտայ. չըլլայ որ ասկէ աւելի զարնելով ալ եղբայրդ քու աչքիդ առջեւ անարգուի։
4 Կալի մէջ աշխատող եզին գունը կապես։
5 Երբոր եղբարք միասին բնակին, ու անոնց մէկը առանց զաւկի մեռնի, մեռնողին կնիկը դուրսը օտար մարդու հետ կարգուի. հազբը անոր մօտենայ և զանիկա իրեն կնիկ առնէ, ու ազգութեան պարտաւորութիւնը անոր
6 հասուցանէ. եւ անոր ծնած առջիննէկ տղան մեռնողուն եղբօրը անունովը կոչուի, որ չըլլայ թէ անոր անունը Իսրայէլէն ջնջուի։
7 Եւ թէ որ այն մարդը իր հարսը առնել չուզէ, անոնները հարսը դուռը ելլէ ծերերուն ու ըսէ, իմ տագրս Իսրայէլի մէջ իր եղբօրը անունը հասուցանելէն կը հրաժարի. տագրս

---

3 Նէ. ԻԲ. 24։
4 Ելք. ԻԳ. 12։ Գլ. Ժ. 12։
5 Ա. Թագ. ԻԷ. 9. 10։ Ես. ԽԲ. 23։
6 Գլ. ԻԴ. 10։ Մտթ. ԻԲ. 24։ Մրկ. ԺԲ. 19։ Ղկս. ԻՈ. 27։
8 Ղեւ. ԺԳ. 9։
9 Թուոց ԺԲ. 10։
10 Ելք. ԻԲ. 26։
11 Ղեւ. ԺԹ. 9։ Բ Կոր. Ժ. 24։
12 Ելք. Ի. 2։
13 Ղեւ. ԺԹ. 10։ Ա Կոր. Ժ. 31։

Կոր. Բ. 9։ Ա Թես. Ե. 15։
14 Մաս. ԺԲ. 13։ Մրկ. Ժ. 19։ Ղկս. Ի. 7։
15 Ելք. ԻԲ. 26։
16 Ես. ԽԲ. 2։ Ե. 17։ Եզեկ. ԺԸ. 4. 20։
17 Ելք. ԻԷ. 8։ Ա Թագ. Ի. 3։
18 Ելք. Զ. 6։
19 Ղեւ. ԻԳ. 22։
20 Ելք. ԻԲ. 10։ Ա Թագ. Ի. 3։
21 Ելք. ԻԲ. 11։
22 Ղեւ. ԻԳ. 35. 36։ Ա Թագ. Ի. 3։

Ա Կոր. Ժ. 31։ Յայտ. ԺԴ. 13։

ԳԼ. ԻԶ

1 Երախայրիներուն կարգը մասնագիրին խոստանալիքը։ 12 Երրորդ տարւոյն տասանդեակները բերելուն վերաբերեալ։ 16 Աստուծոյ և մարդկանց միջնորդ եղած ատենը։

1 Երբոր մնձես այն երկիրը որն որ քու Ցէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ, և զանիկա ժառանգես ու հոն բնակիս, 2 ամէն առաջին պտուղներուն երախայ-

---

1 Ելք. Ի. 14։
2 Ելք. Ի. 18։ Ա Թագ. Ժա. 1։ Ա Թագ. Ը. 5։ Ես. ԽԲ. 1։ Ա Թագ. Ժ. 6։ Ես. ԽԲ. 4։ Ա Թագ. Ը. 19։ Մտթ. Ա. 21։
3 Ելք. Ի. 8։
4 Ելք. ԻԲ. 19։ Ղեւ. ԻԵ. 36։ Ա Թագ. Ժ. 1։ Ես. ԽԲ. 4։
5 Ելք. Ի. 5։ Ա Թագ. Ժ. 6։ Ես. ԽԲ. 4։ Ա Թագ. Ը. 18։
6 Ելք. Ի. 14։
7 Ելք. Ի. 14։ Ա Թագ. Ժ. 19։ Ղ. Օր. Ե. 6։ Ես. ԽԲ. 4։ Գլ. Ժ. 10։ Ա Թագ. Ը. 9։

բնակեալն պիտի առնես, որոնք քու ՏԷր Աստուծոյդ քեզի տուած երկրէն ժողվելը ես, ու մէկ կողմի մը մէջ դնելով Երբեմն ան տեղը որ քու ՏԷր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անու-
3 նը հոն դնելու համար. Ու ան օրերը եղող քահանային երթաս ըսես, Ես այսօր քու ՏԷր Աստուծոյդ ԱՀԵՆ կը խոստովանիմ որ ես մտայ ան երկիրը, որուն համար ՏԷրը մեր Հայրե-
4 րուն երդում ըրեր էր մեզի տալու. Եւ քահանան կառնի քու ձեռքդ առնելով՝ զանիկա քու ՏԷր Աստուծոյդ սեղանին առջեւ
5 պիտի դնէ. Եւ դուն պատասխան տալով՝ քու ՏԷր Աստուծոյդ առջեւը ըսես, Իմ Հայրս Թա-
փառական Ասորի մը ըլլալով, Եգիպտոս իջաւ, ու հոն՝ քիչ հոգիներով պանդխտու-
թիւն ընելով՝ մէկ մեծ, զօրաւոր ու չատ ազգ մը եղաւ. Ու Եգիպտացիք մեզ չարչա-
6 րեցին, մեզ նեղցուին և մեր վրայ ծանր ծա-
7 ռայութիւններ դրին. Ու Տէրն ալ մեր Հայրե-
րուն ՏԷր Աստուծոյն ազաղակեցինք. և ՏԷրը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղութիւնը, աչխա-
տութիւնը ու մեզի եղած զրկանքը տեսաւ.
8 Եւ ՏԷրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազու-
կով, Մեծ ահարկուներով, Նշաններով
9 ու Հրաչքներով մեզ Եգիպտոսէն հանեց. Եւ մեզ ան տեղը բերաւ, ու մեզի ան երկիրը՝
10 Կաթն ու մեղր բղխող երկիրը տուաւ. Եւ արդ, ով ՏԷր, Ահա քու հողիդ պտուղներուն երախայրիքները բերի. Ու անոնք քու ՏԷր
Աստուծոյդ առջեւը դնելով՝ ՏԷր Աստուծոյդ
11 առջեւը երկրպագութիւն ընես. Եւ քու ՏԷր Աստուծոյդ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարի բաներովը ուրախութիւն ընես, դուն ալ՝ Ղեւտացին ալ՝ և ձեր մէջը եղող օտարականն
այ:
12 Երբոր դուն Տասանորդի տարի ըլլալով, երբոր դուն Քու արդիւնքներուդ բոլոր տա-
սանորդները գատես բնութեանս, և անոնք Ղե-
ւտացիին, օտարականին, որբին ու որբևարիին տաս, որ ՚ներ քաղաքներուդ մէջը
13 ուտեն կշտանան, Անոնք քու ՏԷր Աստու-
ծոյդ առջեւը ըսես, Սուրբ եղած բանը բոլո-
րովին տունէս հանեցի, և քու բոլոր Տաս-
մնեայ պատուիրաններուդ Համեմատ զա-
նիկա Ղեւտացիին, օտարականին, որբին ու
որբևարիին տուի. Քու պատուիրանքներդ
14 զանց չըրի, Ոչ ՚ներ չմոռցայ. Սուգիս ՚ներ
՚ի մէջ անկէ չկերայ, ու անհնազանդ բանի մը չդործածեցի, և անկէ մեռելի Համար չտուի.
Իմ ՏԷր Աստուծոյս խօսքը մեղի բըրի. Ինծի
ինչ որ պատուիրեցիր, անոր Համեմատ ըրի:
15 Նայէ երկինքէն քու սուրբ բնակարանէդ, և օրհնէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ, ու ան երկիրը որ տուիր մեզի, ինչպէս որ մեր Հայրերուն երդում ըրած էիր, Երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխի:
16 Այսօր քու ՏԷր Աստուածդ քեզի կը պա-
տուիրէ որ սա կանոնները ու դատաստան-
ները՝ ի գործ դնես. ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգւովդ պահես ու կատարես զանոնք.
17 Դուն Այսօր ՏԷրոջը խօսք կու տաս, որ անիկա քեզի Աստուած ըլլայ, ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես, և անոր կանոն-
ները, պատուիրանքները ու դատաստանները
18 պահես, ու խօսքը մտիկ ընես. Տէրն ալ այսօր քեզի խօսք կու տայ, որ դուն իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաս, ինչպէս որ քեզի ըսաւ, որ
19 անոր բոլոր պատուիրանքները պահես. Եւ Երբոր իր ստեղծած ազգերէն գերազանց ընէ քեզ գովութիւնով, Համբաւով ու փառքով, որ Նուրբ ժողովուրդ մը ըլլաս քու ՏԷր Աստուծոյդ՝ իր բսածին պէս:

ԳԼ· ԻԵ

1 Մովսէս կը հրամայէ որ բոլոր պատուիրանքները քարեր վրայ գրեն, 5 և չատաւան քարէ սեղան մը չինեն, 11 Մովսէս ճ՚օրհնէ Գարիզին ու Գերզիմ լեռներուն վրայ կացնելու ձե-
ւերը, 14 Գերզիմ լեռան վրայ խօսելու անձերները:

1 Եւ Մովսէս խօսեցաւ ժողովուրդին հետ ու ըսաւ, Պահեցէք ան բոլոր պատուիրանքները որոնք ես այսօր ձե-
2 զի կը պատուիրեմ. Ու ՚Երբոր անանկին քու ՏԷր Աստուածդդ քեզի տուած երկիրը անց-
ցած օրդ՝ Քեզի մեծ քարեր կանգնես, ու,
3 զանոնք կիրով ծեփես. Եւ սա օրէնքիս բո-
լոր խօսքերը անոնց վրայ գրես, երբոր անց-
նես ու մտնես ան երկիրը՝ որն որ քու ՏԷր Աստուածդ քեզի կու տայ, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխի, ինչպէս որ քու Հայրե-
4 րուդ ՏԷր Աստուածդ քեզի ըսաւ. Ուստի երբոր Երդ անանկին անցնիս, սա օրէնքն քե-
զի պատուիրածիս պէս՝ սա քարերը Գերզիմ լեռան վրայ կանգնես, և զանոնք կիրով
5 ծեփես. Եւ Հոն քու ՏԷր Աստուածդդ մէկ սեղան մը չինես, քարերէ՝ ՚ԵՒՒՒ սեղան մը.
6 Տանոնց վրայ երկաթ չդպցընես. Ա՚ՒՆ քու ՏԷր Աստուածդդ սեղանը ամբողջ քարերէ չի-
նես, ու անոր վրայ քու ՏԷր Աստուածդդ
7 ողջակէզներ մատուցանես. Եւ խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ Հոն ուտես, ու քու
8 ՏԷր Աստուածդդ առջեւը ուրախանաս. Եւ

ե Գլ· ժբ· ։ ։
զ Ել· ժ· ։ ։ ։

աա օրէնքիս բոլոր խօսքերը քարերուն վրայ
խիտ պարզ կերպով մի գրեցուր։
9 Եւ Մովսէս Ղեւտացի քահանաներուն հետ
բոլոր Իսրայէլին խօսելով ըսաւ, Ով Իսրա-
յէլ, լուա կեցիր ու մտիկ ըրէ. Դուն այսօր
10 քու Տէր Աստուծոյդ ժողովուրդը եղար. Ուս-
տի քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը մտիկ ընե-
լով՝ ի գործ դնես անոր պատուիրանքները
ու կանոնները, որոնք ես այսօր քեզի կը պա-
տուիրեմ։
11 Եւ Նոյն օրը Մովսէս ժողովուրդին պա-
12 տուիրելով ըսաւ, Երբոր Յորդանանէն անց-
նիք, Տէրոջմովուրդը օրհնելու համար գարի-
գին լեռան վրայ տասնը ցեղ կայնին. Շմէս-
ւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար, Յովսէփ ու
13 Բենիամին. Եւ հանէծքի համար Գէբալ լե-
ռան վրայ տասնը ցեղ կայնին. Ռուբէն, Գադ,
Ասեր, Զաբուղոն, Դան ու Նեփթաղիմ։
14 Ու ղեւտացիք խրայելի բոլոր մարդոցը
հետ խօսելով՝ բարձր ձայնով պիտի ըսեն,
15 Անիծեալ ըլլայ անոր մարդը՝ որ արուեստա-
ւորի ձեռագործ ու ձերջոր առնիւր պիտի ե-
փոքուած կամ ձուլածոյ կուռք կը շի-
նէ, ու գաղտուկ տեղ մը կը դնէ. Ու բոլոր
ժողովուրդը պատասխան տալով՝ Ամէն պի-
տի ըսէ։
16 Անիծեալ ըլլայ անոր որ իր հօրը
կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ'ընէ։ Ու բո-
17 լոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։ Անի-
ծեալ ըլլայ անոր որ իր դրացիին սահմանը կը
փոխէ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ը-
18 սէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր որ կուրը ի ճամ-
բայէն կը խոտորեցնէ։ Ու բոլոր ժողովուրդը
19 Ամէն պիտի ըսէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր որ
գործարուն, որբին ու այրեւարիին իրաւունքը
կը ծռէ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի
20 ըսէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր որ իր հօրը կնկանը
հետ կը պառկի. քանզի իր հօրը քղանցքը կը
բանայ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ը-
21 սէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր որ ոև իցէ անասու-
նի հետ կը պառկի։ Ու բոլոր ժողովուրդը Ա-
22 մէն պիտի ըսէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր որ իր
հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը եղող քո-
րոջը հետ կը պառկի։ Ու բոլոր ժողովուրդը
23 Ամէն պիտի ըսէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր որ իր
զոքանչին հետ կը պառկի։ Ու բոլոր ժողո-
24 վուրդը Ամէն պիտի ըսէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր
որ իր դրացին գաղտուկ կը մեռցնէ։ Ու բո-
25 լոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։ Անիծեալ
ըլլայ անոր որ անմեղ մեռցնելու հա-
մար կաշառք կ'առնէ։ Ու բոլոր ժողովուրդը
26 Ամէն պիտի ըսէ։ Անիծեալ ըլլայ անոր որ
այս օրէնքիս ամէն խօսքերուն մէջը չկենար՝ որ
զանոնք կատարէ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն
պիտի ըսէ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Հնազանդութեան օրհնութիւնները։ 15 Անհնազանդութեան
անէծքները։

1 Եւ եթէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը ու-
շադրութեամբ մտիկ ընելով՝ զգուշանաս ի-
ի գործ դնելու անոր բոլոր պատուիրանքները՝
որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, քու
Տէր Աստուածդ երկրիս բոլոր ազգերէն զե-
2 րազանց պիտի բնէ քեզ։ Եւ եթէ որ քու Տէր
Աստուծոյդ խօսքին հնազանդիս, ասոնք բոլոր
օրհնութիւնները քու վրադ գալով՝ քեզի
3 պիտի հասնին։ Քաղաքի մէջ օրհնեալ, ու
4 դաշտի մէջ օրհնեալ պիտի ըլլաս։ Որովայնիդ պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու
անասուններուդ պտուղը, կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը օրհնեալ պիտի
5 ըլլան։ Քու կողովդ ու աստղդ օրհնեալ պի-
6 տի ըլլան։ Մտած ատենդ օրհնեալ, ու ելած
7 ատենդ օրհնեալ պիտի ըլլաս։ Տէրը քու
առջեւդէն չարդիլ պիտի տայ քու վրայ ելլող թշնամիներդ. անոնք քեզի դէմ մէկ
ճամբով պիտի ելլեն, և քու առջեւդէն եօթը
8 ճամբով պիտի փախչին։ Տէրը քու չտնա-
նիներուդ ու ամէն ձեռք զարնելու բանին
մէջ օրհնութիւն պիտի խրկէ քեզի։ և քու
Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկրին
9 մէջ քեզ պիտի օրհնէ։ Եթէ որ քու Տէր Ա-
ստուծոյդ հրամանները պահելով՝ անոր ճամ-
բաներուն մէջը քալես, Տէրը քեզի երդում
ըրածին պէս քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ
10 պիտի հաստատէ. Ու երկրիս ամէն ժող-
վուրդները պիտի տեսնեն որ Տէրոջը անուն-
նը քու վրադ կը կոչուի, Ու քեզմէ պիտի
11 վախնան։ Եւ Տէրը բարիքներով քեզ պիտի
լեցնէ, քու որովայնիդ պտուղը, քու անա-
սուններուդ պտուղը ու քու երկրիդ պտու-
ղը շատցնէ՝ այն երկրին վրայ, որուն որ Տէրը
քու հայրերուդ երդում բրաւ քեզի տալու։
12 Տէրը իր բարութեան գանձը՝ այսինքն եր-

ե Գղ. Ել. 18։
ը Գղ. Ած. 29։ Ցճ. Բ. 33։ Դատ. Բ. 7։
թ Գղ. Ած. 29։ Ցճ. Բ. 35։
ժ Գղ. Ած. 29։ Ցճ. Բ. 33։ Դատ. Բ. 11։
ի Գղ. Ել. 19։ Ած. Բ. 33։ Գղ. Թուա. 18։
ժա Գղ. Ել. 20։ Ղե. Ած. 27։ Գղ. Թուա. 14։
ժբ Գղ. Ել. 4։ 23։ Ել. 9։ Ղե. Ած. 28։
ժգ Ղե. Ած. 18։ Ել. 2։ Ղե. Թ. 2։ Գղ. Ել. 19։
ժդ Ել. Ած. 20։ Ղե. Ած. 26։ Գղ. Ել. 1։ Գղ. Թ. 16։ 33։ Ե. 8։ Նա. Ել.
ժե Գղ. Ել. 8։ Ցճ. Ած. 6։ 22։ Երեմ. Ա. 5։ Ա. Կոր. Գ. 16։
ժզ Ել. Ի. 18։ Ած. 17։ Ղե. Ած. 31։ Գղ. Ած. 14։ Ա. ոամ. Ել. 28։
ժէ Գղ. Ած. 14։ Ա. ոամ. Ել. 28։
ժը Ղե. Ած. 14։ Գղ. Ել. 11։
ի Ել. Ի. 18։ Ած. 17։ Ղե. Ած. 31։ Գղ. Ել. 1։ Գղ. Ի. 16։ Ել. Ի. 8։ Ել. Ած. 2։ Գղ. Ել. 11։ Ել. Ի. 7։ 8։ Գղ. Ի. 17։ Մաղ. գ. 5։
ի Գղ. Ել. 8։ Ի. 13։ Գղ. Ի. 30։
ի Գղ. Ել. 23։ Ի. 15։
ի Գղ. Ել. 9։ Ի. 17։
ի Գղ. Ել. 17։ Ի. 14։
ի Ել. Ի. 15։ Ած. 12։ 14։ Գղ. Ել. 17։ Գղ. Ել. 31։
ի Գղ. Ել. 11։
ի Ել. Ի. 7։ 8։ Գղ. Ի. 17։ Ել. 19։ Ե. 9։ Գղ. Ել. 21։
ի Ել. Ել. 21։
ի Գղ. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 9։
ի Գղ. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 21։ Ի. 13։ Գղ. Ի. 10։
ի Գղ. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 10։ Գղ. Ի. 9։ Գղ. Ի. 18։ Ել. 19։
ի Ել. Ել. 21։ Ի. 18։
ի Գղ. Ել. 25։ Գղ. Ի. 13։ Ել. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 25։ Գղ. Ի. 13։ Ել. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 25։ Գղ. Ի. 13։ Ել. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 10։
ի Գղ. Ել. 10։
ի Գղ

կինքը քեզի պիտի բանայ, ՝որ քու երկրիդ անձրևը տանեմ՞ը ասյ, ու ՝քու ձեռքիդ ամէն գործը օրհնէ. և դուն չատ ազդեու֊ փոխ պիտի տաս, բայց դուն փոխ պիտի չառ֊
13 նես։ Ցերը ՝ելլ֊ցնես՝՝ գերեվ պիտի ընէ քեզ, և չ՝ էէ պոչ. դուն միշտ վրայ պիտի ելլես, ու ինաւ վար պիտի չիջնաս, թէ որ քու Ցեր Աստուծոյդ պատուիրանքները մի֊ ասիկ ընելով պահես ու կատարես, որոնք ես
14 այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ՝ետ օտար աս֊ տուածներուն ետևէն երթալու համար, ֊֊ անոնց ծառայութիւն ընելու համար, որ կեղ֊ ծի կամ ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր խօս֊ քերէն՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի֊ բեմ։
15 Բայց ՝էէ որ քու Ցեր Աստուծոյդ խօսքին չհնազանդիս, և չզգոյնես ու չընես անոր բո֊ լոր պատուիրանքները ու կանոնները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ անոնցմէ ան ամէն անէծքերը քու վրադ գալով՝ ՝քեզի
16 պիտի հասնին։ ՝Ռագաքի մէջ անիծեալ՝ ու
17 դաշտի մէջ անիծեալ պիտի ըլլաս։ Քու կո֊
18 ղովդ ու աստիճ անիծեալ պիտի ըլլայ։ Քու պտղավայրդ պտուղը, երկրիդ պտուղը, կովե֊ րուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը անի֊
19 ծեալ պիտի ըլլան։ Քու մնաց ատնդ անիծեալ պիտի ըլլաս՝ ու քու ելած ատնդ անիծեալ
20 ըլլաս։ ե֊ Ցերը քու ամէն ձեռք զարկած գործդիդ մէջը ՝անէծք, ՝սատապարհ ու ՝չանդիմանութիւն պիտի խրկէ քեզի՝ քու չար գործքերուդ ու կիս ձգելուդ համար, մինչև
21 որ չեռակով բնաջինջ ըլլաս ու կորստիս։ Ցերը ՝էքեզի ժանտախտը պիտի փակցնէ, մինչև որ քեզ հասցնէ ան երկրին վրայէն, ուր որ
22 դուն կը մտնես ունիկա ժառանգելու։ ե֊ ՝Ցե֊ բը քեզ պիտի պարնէ ծնրահակ տանջա֊ տագնապ ունդագ, ջերմով ու սրտով տապա֊ խնդով, ՝ցեղասպանութեամբ, ՝ծաղկահարա֊ խնդամբ ու ՝ցրտնդ գալուկով. և ատոնք պիտի
23 հալածեն քեզ մինչև որ կորստիս։ Եւ ՝էքե֊ խուդ վրայի երկինքը պղնձէ, ու տակդ հաւած
24 երկիրը երկաթէ պիտի ըլլայ։ Ցերը անձրևի տեղ հող ու փոշի պիտի տայ քու երկրիդ֊ ֊֊ երկինքէն քու վրադ պիտի իջնեն մինչև
25 որ դուն բնաջինջ ըլլաս։ ՝Ցերը քու թշնա֊ միներուդ առջևը քեզ չպրկել պիտի տայ. անոնց դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլես, և անոնց առջևէն հօթը ճամբով պիտի փախչիս. ու

երկրիս բոլոր թագաւորութեանց մէջը թա֊
26 փառական պիտի ըլլաս։ Եւ ՝քու մնդմինդ երկնից բոլոր թռչուններուն ու երկրիս գա֊ զանիներուն կերակուր պիտի ըլլայ. և ընդ֊
27 վռնտող մը պիտի չըլլայ։ Ցերը ՝եգիպտոսի պապարներով, ՝էմնդով, քոսատութեամբ ու ևռ֊քով պիտի զարնէ քեզ, որ անոնցմէ չկա֊
28 րնաս բժշկուիս։ Ցերը ապշութիւնով, կա֊ րութիւնով ու ՝սրատպով պիտի զարնէ քեզ։
29 Եւ ինչպես որ կոյրը խաւարի մէջ ձեռքով կը խարխափէ, ՝դուն ալ կեա օրուան ատենը անանկ պիտի խարխափես, ու գործքերուդ մէջ բարեյաջողութիւն պիտի չունենաս. և միշտ զրկանք ու չարչարանք պիտի կրես, ու
30 ՝չ֊ ազատող պիտի չըլլայ։ ՝Դուն կնկան մը պիտի ՝նշանես, ու ուրիշ մը հետ ուրիշը պիտի պառկի. ՝տուն պիտի չշինես, ու անոր մէջը դուն պիտի չբնակիս. ՝տղդ պիտի անկնես, ու
31 անոր համար ուրիշ չտղվես. Քու եզդ քու աչքիդ առջևը պիտի մորթուի, բայց դուն անկէ պիտի չուտես. քու էշդ քու առջևէդ պիտի յափշտակուի, ու քեզի հետ պիտի չդառնայ. Հօտերդ քու թշնամիներուդ պիտի
32 մնատուին, ու ՝ընծեա֊ քեզի ազատող պիտի չըլլայ։ Քու տղաքներդ ու աղջիկներդ մէկ ուրիշ ժողովուրդի մը պիտի տրուին, և աչ֊ քերդ պիտի տեսնեն, ու ՝բոլոր օրը անոնց հա֊
33 մար ՝անչ֊ կսպ֊՝՝՝ պիտի նայիս։ և ՝Քու երկրիդ արգիւնքը ու քու բոլոր աշխատութիւն֊ քեզի անծանօթ եղած ժողովուրդ մը պիտի ուտի. և դուն անկ ու միայն զրկանք ու
34 ճնշում պիտի կրես. Եւ ՝ապերոսդ տեսած
35 բաներէն պիտի խենդնանաս։ Ցերը ՝քու ծունգ֊ կերդ ու սրունքներդ, ֊֊ ասրբիդ ներսէն մինչև գլխուդ գագաթը գէշ պապուկներով պիտի զարնէ, ու պիտի չկրնաս բժշկութիւն
36 գտնել։ Ցերը ՝պիտի տանի քեզ և քու վրադ դրած թագաւորդ անանկ ազգի մը՝ որ ոչ դուն ճանչցած ես, ոչ ալ քու հայրերդ. և ՝ընդ֊ օտար աստուածներու՝ փայտի ու քարի ծա֊
37 ռայութիւն պիտի ընես։ Ւր դուն ՝զարմանքի ու առակի ՝և կատակի ենթակայ պիտի ըլ֊ լաս ան բոլոր ժողովուրդներուն մէջը, ուր որ
38 Ցերը քեզ պիտի տանի։ ՝Աքսորդ մէջը շատ սերմ պիտի հանես, ու քիչ ՝ժողո֊վես. քանզի ՝մնարանները պիտի ուտէն զա֊
39 նիկ։ Ակդիներ պիտի անկնես ու գործանես,

---

4 Ղև. իզ. 4։ Գէ֊ ծա. 14։
5 Գէ. մզ. 29։
6 Գէ. ած. 6։
7 Ես. Բ. 14. 15։
8 Գէ. ե. 28։ ծա֊ 10։
9 Ղև. իզ. 14։ Ռգբ֊ ը. 17։ Դան. Բ. 11. 15։ Մաշ. ը. 2։
10 Ա Թագ. ը. 9։
11 Ա Ցհ. Կոր. ե. 3. ևս։ ՝՝ Մաշ. ը. 2։
12 Ջ. Օրդ. մզ. 13։
13 Մաշ. Հ. 16։ Ես֊ ե. 17. Հա. 20. Կգ. 15։
14 Երեմ. ժե. 4. իզ. 9։ Եզեկ. իզ. 46։
15 ՝՝ Ես. ժե. 44. 46։ Մաշ. Կի. 2։ Երեմ. ե. 33։ Ժզ. 4. 17. 20։
16 Ա Թագ. 9։
17 Ղև. իզ. 19։
18 Կոր. ե. 9. Մաշ. Կի. 2։
19 Ղև. իզ. 25։ Ես֊ ըեմ. իզ. 10։
20 Ղև. իզ. 16։
21 Կամ տարի։

---

22 Կոր. 35։ Եզ. Թ֊ 9. ժե. 26։
23 ՝՝՝ Ես. 6. 9։ Մաշ. Կը. 66։
24 Երեմ. գ. 9։
25 Ցար. ե. 14։ Ես֊ ձրի. 10։
26 Երեմ. ժե. 4. իզ. 9։ Եզեկ. իզ. 46։
27 Ես. 51։ Ղև. իզ. 16։ Երեմ. ե. 17։
28 Կոր. 67։
29 Ես. 27։
30 Ես. ժե. 4. 6։ ՝՝՝ Ես. 13. 14։ իե. 7. 11։ ը Մ֊ի. 14։
31 Մաշ. ա. 13։
32 Ես. ե. 6։ Եզ. 51։ Ղև. իզ. 16։ Երեմ. ե. 17։
33 Կոր. 67։
34 Ես. ժե. 4։
35 Ես. ժե. 4։
36 Ես. ժե. 4։
37 Ես. ժե. 4։
38 Ես. ժե. 4։
39 Ես. ժե. 4։

41։ Մ֊ի. ը. 15։ Ա֊ա. ա. 13։
42 Գէ. ը. 6։
43 Գէ. ը. 43։ Ես֊ 44. ը Մ֊ի. ը. 15։
44 Ես. ժե. 4։
45 Ես. ժե. 4։
46 Ես. ժե. 4։
47 Ես. ժե. 4։
48 Ես. ժե. 4։
49 Ես. ժե. 4։
50 Ես. ժե. 4։
51 Ես. ժե. 4։
52 Ես. ժե. 4։
53 Ես. ժե. 4։
54 Ես. ժե. 4։
55 Ես. ժե. 4։
56 Ես. ժե. 4։
57 Ես. ժե. 4։
58 Ես. ժե. 4։
59 Ես. ժե. 4։
60 Ես. ժե. 4։
61 Ես. ժե. 4։
62 Ես. ժե. 4։
63 Ես. ժե. 4։
64 Ես. ժե. 4։
65 Ես. ժե. 4։
66 Ես. ժե. 4։
67 Ես. ժե. 4։
68 Ես. ժե. 4։
69 Ես. ժե. 4։
70 Ես. ժե. 4։
71 Ես. ժե. 4։
72 Ես. ժե. 4։
73 Ես. ժե. 4։
74 Ես. ժե. 4։
75 Ես. ժե. 4։
76 Ես. ժե. 4։
77 Ես. ժե. 4։
78 Ես. ժե. 4։
79 Ես. ժե. 4։
80 Ես. ժե. 4։
81 Ես. ժե. 4։
82 Ես. ժե. 4։
83 Ես. ժե. 4։
84 Ես. ժե. 4։
85 Ես. ժե. 4։
86 Ես. ժե. 4։
87 Ես. ժե. 4։
88 Ես. ժե. 4։
89 Ես. ժե. 4։
90 Ես. ժե. 4։
91 Ես. ժե. 4։
92 Ես. ժե. 4։
93 Ես. ժե. 4։
94 Ես. ժե. 4։
95 Ես. ժե. 4։
96 Ես. ժե. 4։
97 Ես. ժե. 4։
98 Ես. ժե. 4։
99 Ես. ժե. 4։
100 Ես. ժե. 4։

բայց գինեն պիտի չխմես, ու խոզէզ պիտի չծազես. քանզի անկիա որդերը պիտի ուտեն։
40 Քու ամէն սահմաններուդ մէջ ձիմէներ պիտի ունենաս, բայց եղով պիտի չծածես. քանզի քու ձիմէներդ ելեւ դառէզ պիտի
41 թափին։ Ցորեներ ու աղխիներ պիտի ծնա_նես, բայց քու կիդ պիտի չըլլան. քանզի էա_
42 նեն զ երեսէն պիտի երթան. բոլոր ծա_ռերդ ու երկիրդ պտուղները խաւխեմ պի_
43 տի ։ Ուստ՝ Ձեր մէջը եզող օտարականը քեզ_մէ զերազանց պիտի ըլլայ, և չատ պիտի բարձրանայ, ու դուն չատ վար պիտի իջնես։
44 Անոնիա քեզի փոս պիտի տայ, բայց դուն անոր փոս պիտի չտաս։ Անոնիա գլուխ պիտի
45 ըլլայ, բայց դուն պոչ պիտի ըլլաս։ Եւ էաս բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի գան, քեզ պիտի հալածեն, ու քեզի պիտի հասնին, մին_չեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս։ զի չլսեցիր քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին հնազանդութիւն չը_րիր, և քեզի հրամայած պատուիրանները ու
46 կանոնները չպահեցիր։ Եւ անոնք քու վրադ ու քու սերունդիդ վրայ Նշան ու Տրաշք
47 պիտի ըլլան յաւիտեան։ Որովհետև դուն ամէն բաներն առատութեանը համար՝ ուրա_խութեամբ և չօշար սրտով քու Տէր Աստու_
48 ծոյդ ծառայութիւն չըրիր, Անոր համար դուն անօթութիւնով, ծարաւով, մերկութիւնով ու ամէն բաներ կարօտութիւնով ծառայութիւն պիտի ընես քու թշնամիներուդ, որոնք Տէրը քու վրադ պիտի խրկէ. և՝ քու պարանոցիդ վրայ երկաթէ լուծ պիտի դնէ, մինչեւ որ քնա_
49 ջինջ ընէ քեզ։ Տէրը քու վրադ հեռուէն երկրի ծայրէն արծիւի թռչելուն պէս ազգ մը պիտի բերէ, անանկ ազգ մը որուն լեզուն
50 դուն չես հասկրնար, Պիտառերես ազգ մը, որ ծերոց պատիւ պիտի չընէ, ու տղայոց վրայ
51 գութ պիտի չունենայ։ Եւ անիկա՝ քու անա_սուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը պի_տի ուտէ, մինչեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս. որուհետև քեզի ցորեն, գինի, եղ, կովերուդ ծնունդները ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի
52 չթողու, մինչեւ որ քեզ բնաջինջ ընէ։ Եւ ա_նիկա՝ քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ պի_տի պաշարէ, մինչեւ որ կործանին քու բարձր ու ամուր պարիսպներդ, որոնց դուն ապաւէ_ներ ես, քու բոլոր երկրիդ մէջ։ և քեզ պիտի պաշարէ քու ամէն քաղաքներուդ մէջ — քու բոլոր երկրիդ մէջ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ
53 քեզի կու տայ։ Ու պաշարման ատեն և քու թշնամիդ քեզ նեղը ձգած ատեն՝ դուն որո_

վայնիդ պտուղը՝ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած քու աղաքներուդ և աղխիներուդ
54 միսը պիտի ուտես։ Ձեր մէջը քնքուշ ու խիստ փափուկ մարդը իր եղբօրը ու Վր ծոցի կնկանը և իր ազ ծագուցած որդւոցը՝ ծուռ
55 աչքով պիտի նայի, Որպէս զի իր ուտելու որդւոցը միայն անոնց մէկուն չտայ. քանզի պաշարման ատեն՝ ու քու թշնամիդ ամէն քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատեն՝
56 --ին բան մը պիտի չմնայ անոր։ Ձեր մէջը խիստ քնքուշ ու փափուկ եղոյ կինիկը, որ իր փափկութենէն ու քնքուշ ըլլալէն ոտքը գետնի վրայ կոխելու տրամած չէր, իր ծոցի
57 եղբայրը, իր տղուն, իր աղջիկը, Եւ իր ա_ղեքուն մէջ ծնեցէն ելլող ազատ բնկերին, ու իր ծնած զաւակներուն չծուռ աչքով պիտի նա_յի. քանզի պաշարման ատեն՝ ու քու թշնա_միդ քու քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատեն՝ ամէն բաներն պակասութեան համար զա_նոնք ծածկաբար պիտի ուտէ։
58 Թէ որ դուն աս գրքին մէջ գրուած աս օրէնքիս ամէն խօսքերը դզուշութեամբ կա_տարես, և՝ սա ՓԱՌԱՒԱՒ ԱՍՏՈՒՆԱՒՈՐ պատուական ու ահաւոր անունէն չվախնաս,
59 Տէրն ալ ՚անասելոր հարուածներով, մեծ ու երկարատև հարուածներով, գէշ ու երկայն հիւանդութիւններով պիտի զարնէ քեզ և քու
60 սերունդդ։ Ու՝ Եգիպտոսի բոլոր հիւանդու_թիւնները որոնցմէ դուն կը վախնաս, քու վրադ պիտի դարձնէ. և ան անոնք քեզի պի_
61 տի փակչին։ Նաև ան օրինաց գրքին մէջը չգրուած ամէն հիւանդութիւնը ու ամէն հա_րուածը Տէրը քու վրադ պիտի բերէ, մինչեւ
62 որ դուն բնաջինջ ըլլաս։ Եւ քու Տէր Ա_ստուծոյդ խօսքին հնազանդութիւն չընե_լուդ համար, դուք որ ՚չատ թիւով կոմա_նէ երկնից աստղերուն պէս էիք, փոքր ա_
63 կաւթիւ պիտի մնաք։ Եւ ինչպէս որ Տէրը ձեզի ազէկութիւն ընելով ու ձեզ չատցնել_լով՝ ձեր վրայ ու բարեացաւ, անանկ ալ ձեզ կործանցնելով ու բնաջինջ ընելով՝ ձեր վրայ պիտի ուրախանայ, և պիտի չդնուիք այն եր_կրին վրայէն, ուր որ հիմա կ'երթաք զանիկա
64 ժառանգելու։ Եւ Տէրը երկրիս մէկ ծայրէն մինչեւ մեւս ծայրը ՚բոլոր ժողովուրդներուն մէջ պիտի ցրուէ քեզ, ու ՚հոն ծառայու_թիւն պիտի ընես ուրիշ աստուածներու՝ փայ_տի ու քարի, որոնք ոչ դուն ճանչցեր էիր՝
65 ոչ ալ քու Հայրերդ։ Եւ հոն ազգերուն մէ_ջը հանգստութիւն պիտի չգտնես, ու ոտքիդ

ի Ոզբ. ա. 3.
ի Եսբ. գրաւ.
ի Հար. 18.
ի Հար. 13. Ոզբ. ա. 21.
ի Հար. 15.
ի Ես. ը. 18. Եզեկ. ժգ. 8.
ի Նեհ. թ. 35. 36.
ի 37.
ի Գէ. լբ. 33.
ի Երեմ. ի. 14.
ի Երեմ. ե. 15. գ. 22. 23. Դան. ծմ. 43.
ի Երեմ. խը. 20. խթ. 22. Ոզբ. գ. 19.
Եզեկ. ժ. 3. 12. Ամո. ը. 1.
ը ԲՕ. ւզ. 17. Ես. խե. 8.
ը Հար. 33. Ես. ա. 7. կբ. 8.
ը Գ Թագ. իե. 1. 2. 4.
ղ Դ. ի. 23. գ Թագ. գ. 23. 25. Երեմ. ժբ. 9. Ոզբ. ը. 20. գ. 10.
ջ Գէ. ժգ. 6.
ռ Գէ. ժե. 9.
ս Դն. խթ. 10.
վ Հր. 54.
տ Ել. գ. 3.
տ Դան. թ. 12.
տ Գէ. ե. 15.
տ Գէ. ժ. 22. Դե. եմ. թ. 23.
ր Գէ. գ. 27.
ր Գէ. լ. 9. Երեմ. լը. 41.
օ Լեւտ. ա. 26. Ես. ա. 24.
փ Դ. ի. 33. Գէ. գ. 27. 28. Նեհ. ա. 3. Երեմ. ժգ. 13.
օ Հար. 36.
ֆ Լեւտ. թ. 4.

թաթիին հանգչելու տեղ պիտի չըլլայ։ Եւ հոն Տէրը քեզի զղայղող սիրտ, աչքի նուաղում
66 ու հոգիի տրտմութիւն պիտի տայ։ Եւ քու կեանքդ քու առջեդ կախման մէջ պիտի ըլլայ, ու գիշեր ցորեկ պիտի վախնաս ու քու
67 կեանքիդ վրայ ապահով պիտի չըլլաս։ Ու սրտիդ ահուդողէն ու հայեցուդ տեսած բաներէն, հառաչասուն պիտի ըսես, երանի թէ իրիկուն ըլլար, ու իրիկունն ալ պիտի ըսես,
68 երանի թէ առաւօտ ըլլար։ Ու Տէրը Եգիպտոս պիտի դարձնէ քեզ ան ճամբայով, որուն համար քեզի ըսի թէ անկիւս տեսնես ալ պիտի տեսնես։ Եւ հոն ծառաներ ու աղախիններ ըլլալու պիտի ծախուիք ձեր թշնամիներուն, և ծախող առնող պիտի չըլլայ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Մոաբա հնադանդութեան կը յորդորի զանոք, անանց ան. ած գործերը յիշատակելով։ 10 Ամէնքը կը ներկայանան Աստուծոյ առջեւ անոր հետ ուխտ ընելու։ 18 Իր չարաչար Քեմոբ ալ հանգարտ պահքին վրայ գալու բարկութիւնը։ 29 Ծածուկ բաներէ Աստուծոյ կը վերաբերին։

1 Ա՛սանք են ան ուխտին խօսքերը, որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց խրտչելի օրգացոյր հետ ընելու Մովաբի երկրին մէջ, ՚ուրանց հետ Քորէբի վրայ ըրած ուխտէն զատ։
2 Ու Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կանչելով՝ անոնց բսաւ, Ի՚դուք տեսաք այն ամէնը՝ որ Տէրը ձեր աչքերուն առջեւ եգիպտոսի երկրին մէջ ըրաւ. փարաւոնին, և անոր բոլոր
3 ծառաներուն, ու անոր բոլոր երկրին։ Աչքին-քերն էան մեծ փորձութիւնները, նշանները ու մեծ հրաշքները՝ որոնք գուն քու աչ-
4 քերովդ տեսար։ Եւ ՚Տէրը մինչեւ այսօր չէ տուաւ ձեզի ՚սիրտ մը որ իմանաք, և ոչ աչքեր որ տեսնէք, ոչ ալ ականջներ որ
5 լսէք։ ՚Ին ես քառասուն տարի անապատին մէջ ձեզ պտրտցուցի։ ՚Հձեր վրայի հաձերը չհինցան, ու ոտքերուդ կօշիկները չմնաց-
6 ցան։ ՚Հաց չկերաք ու գինի կամ օղի չխմեցիք, որ գիտնաք թէ ես ձեր Տէր Աստուածն
7 եմ։ Ու երբոր ատ տեղ հկաք, ՚Հեսբոնի Սիհոն թագաւորը և Բասանի Ովգ թագաւորը մեր առջեւ ելան մեզի հետ պատերազմելու, ու
8 մենք զարկինք անոնք։ Եւ անոնց երկիրը առինք, ու ՚Հրուբէնացոց, Գադ հացոց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն
9 տուինք։ ՚Ի՚ւստի ատ ուխտին խօսքերը պա-

հէք ու կատարէք, որ ՚Հձեր ամէն գործերին մէջ յաջողութիւն գտնէք։
10 Ա՛յսօր գուք ամէնդդ ձեր Տէր Աստուծոյն առջեւ կը կայնիք։ Ձեր °ցեղերուն իշխանները,՚ ձեր ծերերը, ձեր տասիկանները
11 -- բոլոր Իսրայէլի մարդիկը, Ձեր տղաքնե-րը, ձեր կիներնիրը, և քու բանակիդ մէջը եղող օտարականդ, ՚քու փայտ կտրողէդ մին-
12 չեւ քու չրկիդ։ Որ քու Տէր Աստուծդդ ուխտին ու ՚նզոր երդումին մէջ մտնես, որն որ այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի հետ
13 կ՚ընէ, Որպէս զի ՚զքեզ այսօր իրեն ժողովրդ հաստատէ, և ինքը քեզի Աստուած ըլլայ, ինչպէս որ քեզի բսաւ, ու ինչպէս որ քու հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահակին ու Յա-
14 կոբին երդում բրաւ։ Ու ես հոս ուխտով և
15 ան երդումիս միայն ձեզի հետ չեմ ըներ, Հապա այսօր մեզի հետ մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը հոս կայնողներուն հետը, և այսօր
16 մեզի հետ հոս չեզողներուն հետն ալ։ Քանզի գուք գիտէք թէ ինչպէս բնակեցանք եգիպտոսի երկրին մէջ, և ինչպէս անցանք ան ազ-
17 գերուն մէջէն որ գուք անցաք։ Ու անոնց քովը եղած անոնց գարշելի բաներըն, և անոնց փայտէ, քարէ, արծաթէի ու ոսկիէ կուռքե-
18 րը տեսաք։ Չըլլայ որ ձեր մէջը երկի մարդ կամ կինի մարդ կամ ազգատոհմ կամ ցեղ մը գտնուի, ՚որ իր սիրտը այսօր մեր Տէր Աստուածմէն խոտորելցնելով, երթայ ան ազգաց աստուածներուն ծառայութիւն ընէ։ ՚Չըլլայ որ ձեր մէջը թոյն ու գառնաբոյս բերող
19 արմատ մը գտնուի։ Եւ չըլլայ որ ՚հնչ ատ անէծքին խօսքերը լսելով՝ սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տալով ըսէ, Թէ և ՚մի՝սրտիս յամառութեանը մէջ քալեմ, ինծի խաղաղութիւն կ՚ըլլայ, և այսպէս անիկա ՚իր ծարաւն ինծառ
20 մի՝ջնցնէ։ Տէրը պիտի չկամի անոր ներում տալու, Հապա անառնոր ՚Տէրոջը բարկութիւնը ու նախանձը ան մարդուն վրայ պիտի բորբոքի, և ան գրքին մէջը գրուած ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ, ու Տէրը ՚ուրոր անունը երկինքէ տակէն
21 բնաջինջ պիտի ընէ։ Եւ Տէրը ան օրինաց գրքին մէջը գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն համեմատ անոր վրայ չարիք հասցնելու համար՝ զանիկա Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն
22 պիտի զատէ, Եւ պիտի ըսէ յետագայ սերունդ՝ այսինքն ձեզմէ ետքը հկալ զաւակներնիդ, ու հեռու երկրէ եկող օտարականը, երբոր

ֆ Դէմ· խգ· 36։
ր Դէմ· խգ· 18։
ս Հմր· 34։
տ Ծագ· ե· 4։
ր Ռվբ· ը· 13։ Ք· 3։
ձ Գէս· ԺԵ· 16։ Ե. բնա· խգ· 1։

= Գէս· ե· 2։ 3։
ֆ Ել· ԺԹ· 4։
ֆ Գէս· ը· 34։ ե· 19։
ֆ Ձե Ել· ը· 9։ 30։
ֆգ· 17։ Ծագ· ը· 43։ Գաղ· խը· 26։ 27։ Երեմ· գ· 18։
բ Բնա· ը· 11։ 12։
ե Գէս· ա· 3։ ը· 2։

ը Գէս· ը· 4։
ի Ձե Ել· Ժգ· 18։ Ղե· ԺԹ· 5։ Ը· Ել· 3։ Կաղ· Հը· 24։ 25։
ի Թաս· ը· 23։ 24։ 33։ Գէս· ը· 32։ գ· 1։
ի Թաս· լը· 33։ Գէս· գ· 32։ 13։

ի Գէս· գ· 6։ Ցես· ը· 7։ գ Թագ· բ· 3։
ի Գէս· խը· 9։
ի Ել· գ· 7։
ի Ձե Յես· Ժէ· 7։ 33։ Երբ· ը· 7· 8։
ի Երեմ· լ· 31· 34։
ի Ձե Գաղ· բ· 28։ Ժ· 16։
ի Գաղ· ը· 23։ Երբ· Ժբ· 15։

ի Թաս· Ժե· 39։ Ժ· 3։ Ժ· 5։
ի Երեմ· Ժգ· 7· 8։
ի Կաղ· Հգ· 1։
ի Կաղ· Հթ· 3։ Ե. ցեկ· խգ· 25։
ի Գէս· Ժ· 14։
ի Մաս· խգ· 21։

տեանն ան երկրին Հարաւածներդ ու անոր հիւանդութիւններ, որոնցմով Տէրը զանիկա
23 պիտի նեղէ։ Ո֊երբոր սեանն ըն ան բոլոր երկիրը ծծումբ, ՝ազ ու պրած բլլալով, Հոն բան մը չպանուիր, ու պուղ մը չբերեր, և բան մը չբուսներ՝ ՝Սոդոմին, Գոմորին, Ադմային ու Սեբոյիմին ան֊կործուած պես, որոնք Տէրը իր բարկութեամբը ու սրտմտութեամբը
24 կործանեց երբ։ Նաև ամէն ազգերը պիտի ըսեն, Ինչո՞ւ Հանար Տէրը ասս երկրին այսպէս բրաւ։ աս մեծ սրտմտութեան ու բար֊
25 կութեան պատճառը ի՞նչ է։ Ու ասոնց պիտի ըսեն, Որովհետև անոնք մեր֊ժեցին իրենց Հարցը Տէր Աստուծոյն ուխտը, որն որ անոնց հետ բրեր էր՝ զանոնք եգիպտոսի եր֊
26 կրէն Հանած առնելու, Ու գացին ուրիշ աստուածներու ծառայելու, ու անոնց երկրը֊պագութիւն բրին, անանկ աստուածներու՝ որ իրենք բնաւ չէին ճանչցած, և որ Տէրը
27 որուն չէր անոնց։ Ուստի Տէրոջ բարկութիւնը ան երկրին դէմ բորբոքեցաւ, ՝որ աս դրբիս մէջը գրուած ամէն անէծքները անոր
28 վրայ բերէ։ Ու Տէրը բարկութեամբ, սրամբ֊ռաւութեամբ ու մեծ զայրացմամբ ՝զանոնք իրենց երկրէն արմատաբի խլեցով՝ մէկ ուրիշ երկիր
29 մը տնտակ, ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի։ Գաղտնի բաներդ մեր Տէր Աստուծոյն կ՚իյնան։ բայց յայտնուած բաներդ մեզի ու մեր որդւոյը պրած են յաւիտեան, որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերը կատարենք։

ԳԼ. Լ

1 Ընդունելութեան խոստացած մեծ պատմութիւնները։ 11 Աստուծոյ պատուիրանները դիւրին բլլալը։ 15 Մահ ու կեանքը ժողովուրդին առջեւը կը դրուի։

1 Ու ՝երբոր աս բոլոր ցուցուցած բաներս՝ քեզի անէծքը և քեզ օրհնութիւնը քու վրադ գան, ու ՝ազգաներուն մէջը ՝ոռնէն ՝ինձ ան բոլոր ազգերուն մէջը, ուր որ քու Տէր
2 Աստուածդ քեզ պիտի վռընտէ, եր դուն ՝քու Տէր Աստուծոյդ դառնաս, և բոլոր սրբոտով ու բոլոր Հոգւոյդ անոր խօսքին Հնազանդիս՝ քեզի ու քու որդիքդ, ինչ֊
3 պէս որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի, ՝Քու Տէր Աստուածդ ալ քեզ դերութենէն դարձնելով պիտի ողորմի քեզի, ու ՝ետէն պիտի ժողվէ քեզ ան ամէն ազգերէն, որոնց մէջը
4 քու Տէր Աստուածդ քեզ ցրուեր էր ։ ՝Թէ որ մինչև երկինքը ծայրը վռընտուած ալ բլլաս, քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ պիտի ժողվէ,
5 ու անկէ պիտի առնէ քեզ ։ Ես քու Տէր Աստուածդ քու Հայրերուդ Յատնդած երկիրը պիտի դարձնէ քեզ, ու զանիկա պիտի ժառանգես, և քեզի ապկութիւն ընելով քու
6 Հայրերդմէ աւելի պիտի չսազցնէ քեզ։ Ես ՝քու Տէր Աստուածդ քու սիրտդ և քու զուգդ սիրոյ պիտի թլփատէ, որպէս զի քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր Հոգովդ սիրես ու ապրիս ։ Եր քու Տէր Աստուածդ ասս բոլոր անէծքները քու թշնամիներուդ վրայ՝ քեզ ատողներուն ու Հալածողներուն վրայ պիտի դարձնէ։ Ու դուն պիտի
8 դառնաս ու Տէրոջ խօսքին Հնազանդիս, ու կատարես անոր բոլոր պատուիրանքները՝
9 որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ։ Ու քու Տէր Աստուածդ քու ձեռագործ բոլոր գործքերը, որովհետև պտուղը, անասուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը չաղցընելով քեզի յաջողութիւն պիտի տայ։ քանզի Տէրը ապկութիւն ընելով ՝Ներէն պիտի ուրախանայ քու վրադ, ինչպէս որ քու Հայրերուդ վրայ
10 ուրախացաւ, երբոր դուն քու Տէր Աստուածդ խօսքին Հնազանդիս, ու աս օրինաց գրքին մէջը գրուած անոր պատուիրանքներուն ու կանոններուն պահես, և բոլոր սրտովդ ու բոլոր Հոգւովդ քու Տէր Աստուածդմէ դառնաս։
11 Քանզի աս պատուիրանքը որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ ՝քեզի անթափանցելի չէ,
12 ու քեզմէ հեռու ալ չէ ։ ՝Երկինք երկինքը չէ, որ ըսես թէ Մեզի Համար ՝ով պիտի երթայ երկինքը, և անկէ մեզի պիտի բերէ՝ որ ընենք
13 ու լսենք։ Եր անկէ ծովուն անդին զետին ալ չէ, որ ըսես թէ Մեզի Համար ծովուն անդին կոպտի ՝ով պիտի անցնի, ու զանիկա մեզի
14 պիտի բերէ՝ որ լսենք ու ընենք։ Քանզի աս խօսքը քեզի չատ մօտ է, քու բերնիդ ու սրտիդ մէջն է, որ դուն անիկա կատարես։
15 Տեսի, ես այսօր կեանքը ու բարին, մա֊
16 Հը ու չարը քու առջեւդ դրի։ Որովհետև ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ որ քու Տէր Աստուածդ սիրես, անոր ճամբաներուն մէջը քալես, ու անոր պատուիրանքներուն, կանոններուն ու դատաստաններուն պահես, որ ապրիս ու չատնաս, և քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան երկրին մէջը, ուր որ կ՚երթաս ժառանգելու։
17 Դէմ Համար։ Բայց ՝Թէ որ քու սիրտդ դառնայ ու Հնազանդութիւն չընես, Հապա մոլորիս ուրիշ աստուածներու երկրպագես ու
18 ՝Ինձ ընես ու զանոնք պաչտես ։ ՝Քեզի այսօր կը յայտնեմ՝ որ անշուշտ պիտի կորչիս ։ Եր -- երկար կեանք պիտի չունենաս ան

- Սաղ. ՀՀ · 34 · Եր. բեմ. Ժէ · 6 · Սոփ. բ · 3։
- Ծն. ԺԹ · 24 · 25 · Երեմ. ֆ · 16։
- Ելից Ծաղ · Բ · 8 · 9 · Երեմ. իբ · 8 · 9։
- Դատ. Բ · 11 · 13 · 14։
- Գ֊Թագ. Ժզ · 15 · Ը՞Ն֊Ե · 20։ Սաղ. ՀՀ · 5։ Աւետ · բ · 22։
- Գ֊Թագ. Ը · 47 · 48 · Նէեմ. ա · 9։ Եր · Ծե · 7 · Ամբ · գ · 40 · Յոհան. բ · 12 ·
- Գ֊Թագ. Ը · 40 · Գաղ · իբ · 15 · 24 ·
- Գաղ · իբ · 64 · Գեմ. ա · 9 ·
- Գաղ · ժ · 16 · Երեմ. լբ · 39 · Եզեկ · ժա · 19 · 20 · Գաղ · ժզ · 26 ·
- Գաղ · իբ · 11 ·
- Գաղ · իբ · 65 · Երեմ. լբ · 41 ·
- Կոհ · Ծե · 19 ·
- Հաբակ · ժ · 6 · Ես · 1 · 19 · Գաղ · ժա · 26 ·
- Գաղ · գ · 26 · լբ · 19 ·

երկրին վրայ, ոբ որ մննելու ու անիկա ժա-
ռանգելու համար Յորդանանէն կ՚անցնիք։
19 Ա՚ևյսօր երկինքը ու երկիրը վկայ կը բռնեմ
ձեզի, որ կեանքը ու մահը, օրհնութիւնը
ու անէծքը ձեր առջևը դրի։ ուրեմն կեան-
քը ընտրէ որ ապրիս դուն ու քու սերունդ
20 դուդ։ Քու Տէր Աստուածդ սիրելով՝ անոր
խօսքին հնազանդութիւն ընես, ու անոր յա-
րիս, (վասն զի քու կեանքդ ու օրերուդ
երկայնութիւնը ան է,) որ դուն բնակիս ան
երկրին վրայ, որն որ Տէրը քու հայրերուդ՝
Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին երդում
ըրաւ անոնց տալու։

ԳԼ՝ ԼԱ.

1 Մովսէս կը քաջալերէ ժողովուրդը։ 7 ու Յեսուն։ 9 Օրէնքը
քահանաներուն կը յանձնէ որ եօթնեռարդ տարին ժողո-
վուրդին ամրաններուն կարդայ։ 14 Աստուած Յեսուին պա-
տուէր կու տայ։ 19 ու երգ մը որ ժողովուրդին վկայու-
թիւն մը ըլայ։ 24 Մովսես օրէնքց գիրքը Ղեւացւոց կը
յանձնէ որ պահեն։ 28 ու գալու բաներ հրապարակաւ
ներկաներն կը ծանուցանէ։

1 Եւ Մովսէս գնաց բոլոր Իսրայէլին գրուցեց
2 սա խօսքերը, ըսելով անոնց թէ, Ես այսօր
հարիւր քսան տարեկան եմ. ալ չեմ կրնար ու
մննելու կարողութիւն չունիմ. և Տէրը ինծի
ըսաւ, Դուն ան Յորդանանէն պիտի չանցնիս։
3 Քու Տէր Աստուածդ՝ ինքը քու առջևդ պի-
տի անցնի, ու սա ազգերը քու առջևդ ին-
քը պիտի կորսընդնի, և դուն անոնց ժա-
ռանգութիւնը պիտի տիրես. — Յեսուէ ըսա-
ծին պէս Յեսու պիտի անցնի քու առջևդ։
4 Ու Տէրը անոնց այնպէս պիտի ընէ, ինչպէս
որ Սիհոնին ու Ովգ թագաւոր-
ներուն և անոնց երկրին ըրաւ, զանոնք բը-
5 նաջինջ ընելով։ Եւ Տէրը անոնք ձեր ձեռ-
քը պիտի տայ, ու իմ ձեզի բոլոր պատուի-
6 րածիս պէս պիտի ընէք անոնց։ Ուժգնցէք
ու քաջ եղէք, մի վախնաք ու անոնց երես-
ները մի գարհուրիք. քանզի քու Տէր Աս-
տուածդ ինքը քու հետդ կ՚երթայ. Նախիկա
քեզ չձգեր ու քեզ երբեք չձգեր։
7 Եւ Մովսես Յեսուն կանչեց, ու բոլոր Իս-
րայէլին առջևը անոր ըսաւ, Ուժգնցիր ու
քաջ եղիր. քանզի ան ժողովուրդը դուն
պիտի տանիս այն երկիրը, որն որ Տէրը անոնց
հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու. ու
դուն պիտի ժառանգեցնես անոնց ա-
8 նիկա։ Եւ Տէրը գացող նայն ինքն Ցէ-

ր Գլ. ժ. 20. լա. 23։
ե Հմր. 15։
զ Սաղ. իե. 1։ կգ.
9։ Յաղ. ժա. 25։
—
ը Եզ. ե. 7։ Գլ. լգ.
7։
թ Թնա. իե. 17։ գ
Թագ. գ. 7։
ժ Թնա. ի. 18։ իե.

13։ Գլ. գ. 27։
ժա Գլ. իե. 3։
ժբ Թնա. իե. 21։ Գլ.
գ. 28։
ժգ Գլ. գ. 21։
ժդ Թնա. իա. 24. 35։
ժե Գլ. ե. 2։
ժզ Ելս. ժ. 26. ԱՄՕ.
իբ. 13։
ժէ Գլ. ա. 29։ ե. 18։
իե Գլ. ի. 4։

լ Ելս. ա. 5։ Եբր.
ժգ. 5։
լա Հմր. 23։ Գլ. ա.
38։ գ. 28։ Ելս.
ա. 6։
լբ Եզ. ժգ. 21. 22։
լգ. 14։ Գլ. ի. 23։
լդ Հմր. 27։ Թնա.
ա. 3։ ա
ՄՕ. իբ. 20։
լե Հմր. 23։ Գլ. ա.
18։

ի Գլ. ժ. 15։ Ելս.
գ. 3։ ա ՄՕ. ժ.
18. 19։
ղ Գլ. ժ. 1։
ճ Գ.Ն. իգ. 24։
մ Գլ. ժգ. 16։
յ Ելս. ե. 34. 35։ գ
Թագ. իգ. 8։ Գ.Ն.
ե. 1։ գ. 3։ Ն.
ն Եզր. Կողց.
շ Եզր. Ժողվ

Գլ. ժ. 8։
ո Սաղ. կբ. 6. 7։
Թնա. իբ. 6։
պ Եզ. լգ. 15։ Դատ.
բ. 17։

ռ Ելս. իբ. 15։ Դատ.
բ. 18։ ժ. 6. 13։
ս Հմր. 20։
տ Բ ՄՕ. ժ. 2։
վ Գլ. լբ. 20։ Սաղ.
ձգ. 23։ Իս. ը. 17։
կդ. 7։ Եզեկ. լ.
23։
ր Թնա. ժ. 48։
ց Դատ. գ. 13։
ւ Հմր. 17։

ԳԼ· ԼԲ

1 Մովսեսին երգը՝ որով կը ծանուցանէ Աստուծոյ պատիժը, թէ նա վրէժխնդրութիւնը։ 46 Մովսես կը յորդորէ ժողովուրդը որ իրենց սիրտը ասոր վրայ դնեն։ 48 Աստուած Նեբոյ լեռը կը իջեցնէ Մովսեսը։ որ հանանաւ երկիրը տեսնէ։ ու մեռնի։

1 Ով երկինք, ականջ դրէ՛ որ խօսիմ.
Ու երկիրը իմ բերնոյս խօսքերը թող մինչ
ընէ։
2 Իմ խրատս անձրեւի պէս պիտի կաթի.
Իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ.
Նման անձրեւներու պէս խոտի վրայ,
Ու առատ անձրեւներու պէս խոտի վրայ.
3 Քանզի Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ.
Մեր Աստուծոյն պատիւ տուէք.
4 Աստուծոյ գործը կատարեալ է.
Քանզի հանուր ամէն ճամբաները իրաւունք
են։
Աստուած հաւատարիմ է, ու հանիրաւութիւն չունի.
Անիկա արդար և ուղիղ է։
5 Անոնք ապականեցան, իրենց արատը անոր որդւոցը չէ.
Անիկա մէկ խոտորած ու ծռած ազգ մըն է։
6 Տէրոջը դուք հատուցանի՞ք այ,
Ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ։
Անիկա Հայրդ չէ՞, որ քեզ ստացաւ.
Քեզ առիթ եղաւ ու քեզ հաստատեց։
7 Հին օրերը միտքդ բեր,
Անցած գարերուն տարիները մտածէ.
Քու հօրդ հարցուր, ու թող քեզի պատմէ.
Քու ծերերուդ հարցուր, ու թող քեզի ըսեն։
8 Երբոր Բարձրեալը հազգերուն ժառանգութիւն բաժնեց,
Ու Ադամի որդիները տարածեց,
Ազգերուն սահմանները
Իսրայէլի որդւոց թուովը դրաւ։
9 Քանզի Տէրոջը բաժինը իր ժողովուրդն է,
Ո՛ր ժառանգութեան վիճակը Յակոբն է։
10 Զանիկա տանջի երկրի մէջ,
Անկոխ ու ահագին անապատի մէջ։ Զգաստ։
Զանիկա պաշտպանեց, հսկեց,
Ո՛ր աչքին բիբին պէս պահեց։
11 Ինչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը գրգռէ,
Կը չարժի իր ձագերուն վրայ,

Թռաց իր ց հգ ։ Ա
Ա Ա ։ Ա
Ա Ա ։ Ա
Ա Ա

իր Թևերը կըտարածէ, զանոնք վրան կ՚առնէ
Ո- Թևերովը կը վերցնէ,
12 Աւետ ըՏէրը միայն զանիկա պտրտցուց,
Ու անոր հետը օտար աստուած չկար։
13 ՆՋանիկա երկրիս բարձր տեղերուն վրայ ՕՀա-
նեց,
Որ արտերուն պտուղը ուտէ։
Ու անոր՝ ՀվմՀն մեղր,
Ու ապառաժ վէմէն եղ ծծել տուաւ.
14 Աւ՚ս կովերու իւղ ու ոչխարներու կաթ Կէ-
ՅՏՏ,
Գառներու ու Բասանի խոյերու և նոխազ-
ներու ճարպով,
Ու Նցորնի Էրնտրի ալիւրով.՝
Եւ Ֆաղզին արիւնը գինի խմեցիր։
15 Ու Հիսրայէլ դիմնալով ՝ագքացեց։
(՚Գիրցար, Հաստրցար, եղ կապեցիր.)
Ու Իր Ստարիչ Աստուածը Կծոտուց,
Եւ Հիր փրկութեան վէմի արհամարհեց։
16 Օտար ՚՚՚՚՚՚ներով ՚անոր նախանձը գըր-
գռեցին,
Ո- գարշելի բաներով զանիկա սրդ.ոցուցին։
17 ՚Դևևերուն զոՀ մատուցին, Ե ոչ Աստուծոյ,
Իրենց չգիտցած աստուածներուն,
Նոր ՚՚ մեռերու հղոցներուն,
Որ ձեր Հայրերը անոնցմէ չվախցան։
18 ՚Դուն քեզ ծնանող վէմի մոռցար,
Ու Ֆքեզ առնզող Աստուածը միտքէդ Հա-
նեցիր։
19 ՚Եւ ՏԷրը տեսնելով զըռւցաւ,
՚Որովհետև իր տղաքները ու աղջիկները
ՏՏրէ սրդ.ոցուցին։
20 Ու բաւ, ՝Անոնցմէ երեսս ծածկեմ,
Ո- տեսնեմ Թէ անոնց վերջը ինչ պիտի ըլ-
լայ.
Վասն զի անոնք ծուռ ազգ մըն են,
՚ԱնՀաւատարիմ որդիներ են։
21 ՝Անոնք չաստուածներով իմ նախանձս գըր-
գռեցին,
Ո- Ֆիրենց անտի բաներովը զիս սրդ.ոց-
ուցին.
՚Եես ալ անպիտան ժողովրդով մը անոնց նա-
խանձր պիտի գրգռեմ,
Ո- անմիտ ազգով մը զանոնք պիտի սրդ.ոց-
ցնեմ։

Ե Գէ·ԼՑ·29· Եօ·ծը·	- Գէ· Լ· 20· Նէ·	Ձէ· 37· ա Կար· ժ·
14· Եզեկ·ԼԳ· Ե·	ԻՀ· ՔՅ· 21· Ա՚ալ·	20· Ցայտ· Բ·
Եբէր· ՀԼեցու·ց·	ԺԼ· 10· Երեմ· բ·	20·
Ցոր·ԻՀ·6· Ա՚ալ·	7· Է· 7· 28· Ով·	Ըս· ԺԼ· 10·
Հաս·16·	ԺՑ· 6·	Ի Երեմ· բ· 32·
Ա Ա՚ալ· Հաս·16·ՀՀեմ·	Հ՚Ր· 6· Ըս· Ծա·	Դ·աս·բ· 14·
14·	13·	Ըս· ա· 2·
Ի Եբէր· Երկիսանդր	Լ Գէ· Լ· 16· Ես·	Ի Գէ· Լ· 17·
Ա՚ըգավ՚	ա· 4·	Ըս· Լ· 9· Մ՚ատ·
Ո Ծն·ԻՀ·11·	ր Ըս·ա· բ Ես· 47·	ԺԼ· 16·
Եբէր· ՑՀաս·բատն·	Ա՚ալ·ՀԲ·20· զի·	Հ՚Ր· 10· Ա՚ալ· Հը·
Գէ· ԼՑ· 3· 20·	1·	58·
Ըս· ԻՀ· 2·	Ը ՔԱ՚ալ· ԺՑ· 22·	ՔԱ՚ալ· ԺՐ· 21·
Ձ ՑՀս· ա ՔԱ՚ալ· բ·	ա Գաբ· ՀՑ· 22·	Ը ՔԱ՚ալ· ԺՑ· 13·
20·	Ղ Ե·ԺԼ· 7· Ա՚ալ·	20· Ա՚ալ· Լ՚ա· 6·

22 Քանզի Իմ բարկութիւնէս կրակ վառեցաւ,
Եւ դժոխքին մինչև Ներքին տեղատանքը
պիտի այրէ.
Երկիրը և անոր արմտիքը պիտի ուտէ,
Ու լեռներուն Հիմերը պիտի բռնկեցնէ։
23 ՚Անոնց վրայ չարիքներ պիտի դիզեմ,
Իմ Նետերս անոնց վրայ Նետել պիտի Կատա-
ՐՑնեմ։
24 ՆՄօմոխներէ պիտի մաչին,
Ու ՚՚Հրատաղծայց տենդով՚՚ և գառն ժան-
տախտով պիտի Հատնին,
Ու Ֆանոնց վրայ գազաններուն ակռաները
Ո- գետնի վրայ սողացողներուն թունը պի-
տի խրկեմ։
25 ՝Դուրսէն սուրը ու ՏՆերսէն վախ՝
Երիտասարդները ու կոյս աղջիկները,
կամկոիր տղաքները
Ու ալեւոր Ձերերը պիտի Ջարդեն։
26 ՝Ըսի որ զանոնք Էէնէ՝ ամէն կողմը ցրուեմ,
Անոնց յիշատակը մարդոց մէջէն վերցնեմ,
27 Միայն Թէ Թշնամիին բարկութենէն վախցայ.
Ըլլայ որ անոնց Հակառակորդները ս-
բանան.
Ըլլայ որ Ըսեն Թէ Ա՚ս բոլոր բանը ընդը
Մեր բարձր ձեռքն է, և ոչ Թէ ՏԷրը։
28 Քանզի անոնք խորհրդակորոյս ազգ մըն են,
Ֆնոնց մէջ խնաստութիւն չկայ։

29 ՝Երանի Թէ խնաստուն ըլլային, ՚՚ աս բանը
Հասկընային,
՝Ը- իրենց վախճանը մտածէին։
30 ՚Մէկ մարդ մը Հազարը ի՚նչպէս կը Հալածէր,
Ու երկու մարդ տասը Հազարը ի՚նչպէս
կընար փախցընել,
Թէ որ անոնց վէմը ՚զանոնք չծախէր,
Ու ՏԷրը զանոնք չմատներ։
31 Քանզի ՚անոնց վէմը մեր վէմին պէս չէ,
Ու ՚մեր Թշնամիները ՚՚ Ֆախ՝ դատաւոր
ԸլԼան։
32 Ինչու որ ՚անոնց որթը Սոդոմի որթէն է,
Ու Գոմորի արտէն է.
Անոնց խաղողները Թունաւոր խաղողներ են,
Ո- անոնց ողկոյզները դառն են։
33 Անոնց գինին ՚վիշապներուն ՉժանտաԹիները
Ու Խժեռուն մահաԼի Թոյնն է։
34 Ասիկա Իմ քովս պահուած,

Երեմ· ը· 10· Ա՚ալ·	Ե· 15· ր Կար· Է·	24· Ես·Լ· 17·
Ես·	Եբէր· ԱՀնձրեցին	Սաղ·խց· 12· Ես·
Եբէր· Ցնձրեցին	Ծ· 1· Ծր· 3·	Ծ·ԹԱղ·բ· 2·
Եզեկ·ԻՀ· 13· 14·	Ա՚ալ· ԺՀ· 10·	Ա ԹԱղ·բ· 2· 8· Ե·
23·	Ա՚ալ· Ձ՚ա· 8·	ըՏէր· ԻՀ· 3·
Ա՚ալ· Ձ՚ա· 8·	Ես·ԻՀ·11· Երեմ·	Ես· Ծ· 10·
Ես·ԻՀ·11· Երեմ·	Ծ· 22·	Ա՚ալ· Ձ՚ա· 4·
Գէ· Ե· 29· Ա՚ալ·	Գէ· Ե· 29· Ա՚ալ·	Ա՚ալ· Ծը· 4·
Ա՚ալ· Է· 12· 13·	Ձա· 13· ՀՀ· 45·	Ցն Թղ՚ալ·
Եզեկ·Է· 10·	Դ՚ա·Կ ԺՑ· 18·	Ա՚ալ· ՀՀ· 3· Հը·
Ա՚ալ· ը· 5·	Ես· ԻՀ· 7· Ով·	ա՚ալ· գ· 13·
Կ՚ալ ՀայՀամով	ա· 9·	Ա՚ալ· Ձ՚ա· 17· Ե·
Ղ·Ե· ԻՀ· 22·	Ես· ԻՀ· 8· Ցն·	ըՏէր· բ· 22· Ով·
Ղ·Ե· ԺԼ· 7· Ա՚ալ·	ԻՀ· 10· բ Մ՚Ե· ԻՀ·	ԺՀ· 12· Հա՚ալ՚·
Ծ Ով· ա· 10· Եզեկ·		բ· 5·

ՈՒ- իմ չտեմպարնեներուս մէջ հնգամած չէ՛ արգեօք։
35 Տիրոջ է վրէժխնդրութիւնը ու Հատուցումը. Ատենը ատոր ահռելի ժամանակին պիտի գայրի։ Ինչու որ Տէրոջ կոթատեան օրը մօտ է, Ու անոնց գլխուն գալիքները կ՚արագան։
36 Տէրոջի Ցէրը իր ժողովրդը պիտի դատէ, Տէր իր ծառաներուն վրայ պիտի գթայ, Որովհետև պիտի տեսնէ տկարութիւնը, Երբոր Տէրոջմէ ազատած չկայ։
37 Եւ պիտի ըսէ, Ո՞ր են անոնց աստուածները, Ան վէմը որուն վրայ իրենց յոյսը դրեր էին,
38 Անոնց զոհերուն ճարպը ուտողները, Ու խմելու նուէրներուն գինին խմողները. Թող երթան ու Ձեզի օգնեն, Եւ Ձեզի պաշտպան ըլլան։
39 Հիմա նայեցէք, որ Ե՛ս միայն եմ եմ՛՛, Ու Տիրամէ ուրիշ Աստուած չկայ. Ես կը մեռցնեմ ու ես կ՚ապրեցնեմ. Ես կը զարնեմ ու ես կը բժշկեմ, Ու իմ Ձեռքէս ազատող մը չկայ։
40 Երկնի Ձեռքս երկինքը վերցնելով կ՚ըսեմ, Ես յաւիտեան կենդանի եմ.
41 Թէ որ փայլակի պէս սուրս սրեմ, Ու Ձեռքս դատաստանի երկրնքցնեմ, Իմ թշնամիներուս վրէժխնդրութիւն պիտի բնեմ, Եւ զիս ատողներուն հատուցում բնեմ։
42 Պատնուածներուն ու գերիներուն արիւնէն, Թշնամեաց իշխաններուն գլխէն Իմ նետերս արիւնով պիտի արբեցընեմ, Ու իմ սուրս միս պիտի ուտէ։
43 Ով ազգեր, Անոր ժողովրդին ուրախակից եղէք, Քանզի Տէրը իր ծառաներուն արիւնն վրէժը պիտի հնդրէ. Իր թշնամիներէն վրէժ պիտի առնէ, Եւ Իր երկրին ու ժողովրդին քաւութիւն պիտի բնէ։
44 Ուստի Մովսէս Նաւեան Ցեսուէին հետը եկաւ, ու սա երգին բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն մէջ կրկնեցաւ։
45 Մովսէս ասոնք բոլոր Իսրայէլին Ամբողջ ասոնք ամէն խօսքերը բոլոր Իսրայէլին
46 Դուրեկ բընեցաւ, Անոնց ըսաւ, Ձեր սրտին մէջը ան ամէն խօսքերը որոնք այսօր Ձեզի վկայութիւն բերի, որ անոնք Ձեր ոգիներուն պատուիրէք, որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերը
47 պահեն ու կատարեն։ Քանզի սոսկա Ձեզի պարապ բան մը չէ, Հապուհետև Ձեր կեանքն է. ու աս բանով երկայնակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին վրայ, որուն Յորդանանէն կ՚անցնիք սեպհա ժառանգելու։
48 Եւ Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով
49 Լեռ Աս Աբարիմ լեռը երթ Մովաբի երկրին մէջը եղող Երիքովին դիմացի Նաբաւ լեռը, ու տես Քանանու երկիրը, որն որ Իսրայէլի
50 որդուոցը կալուածք պիտի տամ. Եւ դուն ան քու հյած լեռանդ վրայ մեռնիս, ու քու ժողովրդիդ հաւաքուիս, ինչպէս որ Հրոն եղբայրդ Ահարոն Հոր լեռանը վրայ մեռաւ,
51 ու իր ժողովրդին հաւաքուեցաւ. Որովհետև Իսրայէլի որդուոցը մէջ Սին անապատը կռնցիք հակառակութեան ջուրերուն մօտ Կադես Հակառակութեան ջուրերուն մօտ Սինի անապատը եղաք. քանզի Իսրայէլի
52 որդուոցը մէջ դիս Հետաւորեցիք. Ուստի ան երկիրը Հնեռուէն պիտի տեսնես, բայց դուն հոն պիտի չմտնես, ան երկիրը որ ես Իսրայէլի որդուոցը կու տամ։

ԳԼ. ԼԳ

1 Նաւեայ վհատութիւնը։ 6 Տառապեալ ցեղերուն օրհնութիւնները։ 26 Իսրայէլի երջանկութիւնը։

1 Եւ ասոր համար Մովսէս իր ժողովուրդին առաջ խօսեցաւ
2 ըսելով Երկինքն ունկնդիր եղիր, Ու ես կխօսիմ երկիրը լսէ Բերանէս ելած խօսքերս
3 Անոնք իբրև անձրեւ կաթեցնեն, Ու իմ ըսածներս իբրև ցօղ իջնան, Իբրև մանր անձրեւ խոտի վրայ, Ու իբրև առատ անձրեւ դալարի վրայ։
4 Վասն զի Տէրոջ անունը կ՚աւետեմ. Մեծութիւն տուէք մեր Աստուծոյ։
5 Ան վէմ է, անոր գործը կատարեալ է, Որովհետև անոր բոլոր ճամբաները իրաւունք են. Հաւատարիմ Աստուած է ան, որուն մէջ անիրաւութիւն չկայ, Արդար ու ուղիղ է։
6 Յիմար ու անմիտ ժողովուրդ, Ասանկ կը հատուցանէք Տիրոջ, Ո՛վ ժողովուրդ անմիտ ու անխելք, Ան չէ՞ որ քեզ ստեղծեց, Ան չէ՞ որ քեզ շինեց ու հաստատեց։
7 Յիշէ հին օրերը, Մտածէ տարիներուն ամէն սերունդներուն վրայ, Քու հայրդ ան քեզի պատմէ, Քու ծերերդ ան քեզի ըսեն։
8 Երբ Բարձրեալը ազգերուն ժառանգութիւնը բաժնեց, Երբ մարդոց որդիները իրարմէ զատեց, Ազգերուն սահմանները Իսրայէլի որդուոցը թիւին համեմատ դրաւ։
9 Վասն զի Տիրոջ բաժինը անոր ժողովուրդն է, Յակոբ անոր ժառանգութեան չափաղ է։
10 Անապատի մէջ գտաւ զայն, Ամայի ու գազանաձայն անապատի մէջ։ Զայն շրջապատեց, հոգ տարաւ անոր, Զայն պահեց իբրև իր աչքին բիբը։
11 Ինչպէս որ արծիւ իր բոյնը կը գրգռէ, Իր ձագերուն վրայ կը սաւառնի, Իր թեւերը կը տարածէ, զանոնք կ՚առնէ, Իր փետուրներուն վրայ կը տանի,
12 Տէրը միայնակ անոր առաջնորդ եղաւ, Ու անոր հետ օտար աստուած չկար։
13 Երկրի բարձր տեղերուն վրայ հաստատեց զայն, Որ արտերուն պտուղը ուտէ, Եւ անոր համար ժայռէն մեղր ծորցնէ, Ու ան ալ ճարակ տայ, Ու ան ալ ճարակ տայ, Ու ան ալ ճարակ տայ,
14 Կովուն կարագը, Ոչխարներուն կաթը, Գառներուն ճարպը, Պասանի ցեղէն ոչխարներ ու նոխազներ, Ամենալաւ ցորենէն ընտիր հունտ, Ու խմեցուց խաղողի արիւնէն, որ է գինի։
15 Բայց Յեսուրուն ուտեց ու յագեցաւ, Ուտեց ու յագեցաւ, Ուտեց ու յագեցաւ,

Բակարի ժողովին ժառանգութիւնը։
5 Ու երբոր ժողովուրդին գլխաւորները
Իսրայէլի ցեղերուն հետ մէկտեղ ժողովեցան,
Ինքը °Իսրայէլի մէջ Ի՛շխան եղաւ։

6 Ռուբէն թող ապրի ու չմեռնի,
Եւ անոր ժողովուրդը շատաւոր ըլլան։

7 Եւ Ցուդային համար ատ բանը ըսաւ,
Ով Տէր՝ Ցուդային ձայնը լսէ,
Ու զանիկա իր ժողովուրդին տար.
Անոր ձեռքերը իրեն բաւական ըլլան,
Եւ Հանոյ թշնամիացը դէմ օգնական եղիր։

8 Ու Ղեւիին համար ըսաւ,
Քու Թումիմդ և Ուրիմդ քու սուրբ մարդուդ ըլլայ,
Որ զանիկա Մասային մէջ փորձեցիր,
Ու Մերիպային Ջուրին վրայ անոր հետ վիճեցար։
9 Ան որ իր Հօրը ու մօրը համար
Ջանիկա չտեսայ ըսաւ,
Ու իր եղբայրները չճանչցաւ,
Ու իր որդիքը չգիտցաւ.
Քանզի Նանուք քու խօսքիդ զգուշութիւն ըրին,
Ու քու ուխտդ պահեցին։
10 Քու զաւակաւոններդ Բակոբին՝
Ու քու օրէնքդ Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցնեն.
Քու առջևդ խունկ պիտի մատուցանեն,
Ու քու սեպհական վրայ ողջակէզ։
11 Ով Տէր, անոր զօրութիւնը օրհնէ,
Ու Հանոյ ձեռքին գործքը ընդունէ.
Անոր վրայ ելլողներուն ու անոր թշնամիներուն մէջքը կոտրէ,
Որ ժխտին ալ չելլեն։

12 Բենիամինին համար ըսաւ,
Տէրոջը սիրելին անոր քովը ապահովութեամբ բնակի.
Անիկա միշտ զանիկա պաշտպանէ,
Ու անոր Թանաբուն մէջը բնակի։

13 Ու Յոսեփին համար ըսաւ,
Անոր երկիրը Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ
Երկնից ընտիր պարգեւներովը, ցօղովը,
Ու վարը պառկող անդունդներովը,
14 Եւ արեգակէն յառաջ եկած ընտիր բերքերովը,
Ու Համիներուն ընտիր արդիւնքներովը,
15 Եւ Հին լեռներուն Ալընտիր պատուներովը,

16 Ու հնութենէն բլուրներուն ընտիր պարգեւներովը,
Եւ երկրիս ու անոր առատութեանը ընտիր պարգեւներովը,
Ու մարդերին մէջը բնակողին բարեհաճութեամբը.
Անոր Գոմսեփին գլխուն վրայ,
Իր եղբարցը մէջ Նեւելի եղոյնին գագաթին վրայ թող գան։
17 Անիկա իր ցուլին Հաւշնեկին դէմ զեղցկութիւն ունի,
Ու իր եղջիւրները Միեղջերուի եղջիւրներու նման.
Անոնցմով պիտի զարնէ ժողովուրդները
Մինչև երկրիս ծայրերը.
Ասոնք են Եփրեմին բիւրաւորները
Ու Մանասէին հազարաւորները։

18 Եւ Զաբուղոնին համար ըսաւ,
Ուրախացիր, ով Զաբուղոն, քու ելած տեղդ.
Ու դուն, ով Իսաքար, քու վրաններուդ մէջը։
19 °Ժողովուրդները լեռը Տրաւիրելով՝
Հոն Հարգաւութեան զոհեր պիտի մատուցանեն։
Քանզի անոնք ծովերուն առատութիւնը
Ու աւազին Ծածուկ գանձերը պիտի ծծեն։

20 Ու Գադին համար ըսաւ,
Գադը ընդարձակողը օրհնեալ ըլլայ.
Պառկած առիւծի պէս կը նստի,
Ու թեւը և գլուխներ կը դիշատակ։
21 Եւ Հանիկա երկրին առաջին մասը իրեն յատուցած.
Քանզի հոն օրէնսդրին Բաժինին մէջը պահուեցաւ,
Եւ Ժողովուրդին գլխաւորներովը գալով՝
Տէրոջը արդարութիւնը ու անոր դատաստանները
Իսրայէլի հետ Ի գործ դրաւ։

22 Եւ Դանին համար ըսաւ,
Դան առիւծի ձագ է.
Անիկա Բասանէն պիտի ցատկէ։

23 Ու Նեփթաղիմին համար ըսաւ,
Նեփթաղիմ՝ Հաճոյքով կշտացած,
Եւ Տէրոջը օրհնութեամբը լցուած,
Արեւմուտքը ու հարաւը պիտի ժառանգէ։

24 Ու Ասերին համար ըսաւ,

† Կամ սահմաններուն
ն Դն. խթ. 25։
ծ Դն. խե. 28։
ի Եբր. յաճախներուն
ն Դն. խե. 26։
ի Եբր. գլխովը։
լ Ելմ. գ. 6։
ա Ել. գ. 5։ 6։
ե Ելմ. գ. 4։ 9։ Գործ. 7։ 32։
զ Ել. ժ. 21։ Գէ. խ. 30։ 35։
է Ել. ժ. 1։ 2։ Գէ. խ. 26։
ը Ել. ժե. 1։ Թուա. ի. 13։ Գէ. ը. 2։ 3։ 16։ Սպ. ծա. 7։
թ Ել. ժ. 26։ 27։ 28։ Ելմ. ի. 3։ Ել. ժե. 1։
ժ Ելմ. Երեմ. ժը. 18։ Մտթ. ը. 5։ 6։
ի Ղե. ժ. 11։ Գէ. ժե. 9։ 10։ 11։ խգ. 8։ Եզեկ. խգ. 23։
կ Ել. ժ. 1։ Թուա. ի. 13։ Գէ. ը. 2։ 3։ 16։ Սպ. ծա. 7։
մ Ել. ժ. 40։ ա Թագ. ը. 28։
յ Ղե. ա. 9։ 13։ 17։ Սպ. ծա. 19։ Ե. գէկ. խգ. 27։
ն Թագ. խգ. 23։ Սպ. ի. 3։ Եզեկ. ի. 40։ 41։ խգ. 27։
շ ա Մն. ե. 1։
պ Թագ. խգ. 22։ Սպ. գը. 10։
ջ Գ Թագ. իը. 11։ Սպ. խգ. 5։
ռ Դն. իը. 19։
ս Դն. խթ. 13։ 14։ 15։
վ Հօ. ը. 3։
տ Սպ. գ. 5։
ր ա Մն. ե. 1։
ց Թագ. իգ. 22։ Սպ. գը. 10։
ւ Թագ. իգ. 11։ Սպ. խգ. 5։
փ Դն. իը. 19։
ք Դն. խթ. 13։ 14։
օ Դն. խթ. 21։
ֆ Սպ. ծա. 38։ Նե. ը. 17։ Եսա. ը. 12։
և Եսա. գ. 12։
ֆ Եսա. ԺԲ. 47։ Դատ. ժբ. 27։
ֆ Դն. խթ. 21։
ֆ Սեռ Եսա. ԺԲ. 38։ Նե. ա Մն. ժբ. 8։ Եսա.

ՙԱյծ որդւոցմէ օրհնուի.
Իր եղբայրներուն հանոյ ըլլայ,
Ու տարբը եղի մէջ թաթխէ։
25 Քու ՙկօշկիներդ ՙերկաթէ ու պղնձէ ըլլան,
Ու քու †ոյժդ քու օրերուդ չափ ըլլայ։

26 Ն֊ՙԻսրայէլի ՙԱստուծոյն պէս չկայ.
ՙԱրիկա քեզի օգնութիւն ընելու համար՝
Իր մեծվայելչութեամբը երկինքներու
Ու ամպերու վրայ կը նստի։
27 Յաւիտենական ՙԱստուածը ֈ֊ի ՙապաւէն է,
Ու ներ յաւիտենական բազուկները ֈ֊ի
պատուգան են.՝
Քանզի ՙթշնամիները քու առջևէդ պիտի վը֊
ռընտէ,
Ու Զ֊ՙնո՛ւ կսպրէ՝ պիտի բսէ։
28 Ու ՙԻսրայէլ ապահովութեամբ առանձին պի֊
տի բնակի.
Յակոբին ազբիւրը ցորենի ու գինիի երկրին
մէջ պիտի ըլլայ,
Ու ՙանոր երկինքէն ցօղ պիտի կաթի։
29 ՙԵրանի քեզ, ով ԻսրայէԼ. ՙՈ՞ր ժողովուրդը
քեզի պէս
ՑՏԵՐՈՋ ձեռքովը փրկուած է.
Վահ ֈ֊ի ՙքու օգնութեանդ սապարը
Ու յաղթութեանդ սուրը անկիա է.
ՙՔու թշնամիներդ քեզի պիտի ՖՀտնաբերին,
Ու ՙանոնց բարձր տեղատանքը պիտի կոխես։

ԳԼ֊ԼԴ

1 Մովսես ՙԱբրա֊ի եղեռնէն երկիրը կը դիտէ։ 5 ու հոն կը վախ֊
ՀանՀ։ 6 Ի՞նչու թաղուեցաւ։ 7 ու կենսագր օրերը։ 8 ժողովուրդ
ը֊ղ երեսուն օր սուգ կը պահէ անոր համար։ 9 ՑՏԵՐՈՋ անոր
տեղը կը յանձնէ։ 10 Մովսեսին գովաբանը.

1 Եւ Մովսես Մովաբի դաշտերէն ՙԵաբաս
լեռանը վրայ երիքովի դիմացի Փասգային
գագաթը ելաւ. և Ցէերը ՙանոր ցուցուց բո֊

2 լոր Գաղաադ մինչև Դան, 3 և Նեփթաղիմը, ու
Եփրեմի և Մանա֊
սէի երկիրը, ու Ցուդայի բոլոր երկիրը մին֊
չև արեւմտեան ծովը. 4 և Հարաւային կողմը
ու երիքովի հովիտին դաշտը, — ՙՔամաւն
քաղաքը մինչև Սեղոր։ 5 Եւ Ցէերը անոր
ըսաւ, ՙԱյս է այն երկիրը որուն համար Ա֊
բրահամին, Հսահակին ու Յակոբին երդում
ըրի ըսելով, Քու սերունդիդ պիտի տամ անիկ
կա. ՙԱյս քու աչքերուդ ցուցուցի, բայց
դուն հոն պիտի չանցնիս։
6 ՙՑաաք Ցէերոջը ծառան Մովսես հոն Մո֊
վաբի երկրին մէջ Ցէերոջը բսածին պէս մե֊
ռաւ. 6 և զանիկա ՐԱԲԻՒԿՈՒՄԻՆ դիմացը
Մովաբի երկիրը ձորի մը մէջ թաղեց. ու
ՙմինչև այս օրս անոր գերեզմանը մարդ մը չ֊
գիտցաւ։ 7 Եւ Մովսես իր մեռած ատենը
հարիւր քսան տարեկան էր. ՙանոր աչքերը
չհամացան, ու անոր ոյժը չդնաց։ 8 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովաբի դաշտերուն մէջ Մով֊
սէսին համար երեսուն օր լացին. ու Մովսե֊
սին համար սուգի լացին օրերը լմնցան։
9 Եւ Նաւէի որդին Յեսու ՙԻմաստութեան
հոգւով լցուեցաւ, որովհետև ՙՄովսես իր
ձեռքերը անոր վրայ դրեր էր. ու Իսրայէ֊
լի որդիքը անոր հնազանդութիւն ըրին, և
Ցէերը ինչոր Մովսեսին պատուիրեր էր, անանկ
ըրին։
10 Եւ անկէ ետև ՙՑէերոջը երես առ երես ճանչ֊
ցած Մովսեսին պէս ՙԻսրայէլի մէջ մարդ աբէ
11 մը չելաւ, 11 Ան ՙթորը Նշաններով ու Տարբ֊
ներով, որ Ցէերը Իրկնց զանիկա եգիպտոսի
երկրին մէջ ընելու փարաւոնին ու անոր ամէն
12 ծառաներուն և անոր բոլոր երկրին, Ու ան
բոլոր զօրաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ սոսկու֊
մով՝ որ Մովսես ըրաւ բոլոր Իսրայէլին աչ֊
քին առջև։

ՙ Ցէե֊ Ծն֊ խթ֊ 20։
Ֆ Ցէե֊ Ըզր֊ խթ֊ 6։
• Կ֊Ի կգտնիներդ
Ե ԳԼ֊ը֊ 9։
† Կ֊Ի Հանդիսաց
Ջ ԳԼ֊ լը֊ 15։
Ի Եչը֊ Ցնասրաձի
Ե Եվ֊ ԺԸ֊ 11։ Սաղ֊
Ձգ֊ 8։ Երեմ֊ Ժ֊ 6։
Ը Սաղ֊ կը֊ 4։ 33։ 34։
ԺՀ֊ 3։ Ներ֊ գ֊ 8։
Ի Սաղ֊ գ֊ 1։
Լ Եչը֊ ասեն ես.
Խ ԳԼ֊ թ֊ 3։ 4։ 5։
Ծ Թաս֊ խգ֊ 9։ Երեմ֊
խգ֊ 6։ լգ֊ 16։
Կ ԳԼ֊ ը֊ 7։ 8։
Հ Ծն֊ խ֊ 28։ ԳԼ֊
Ժա֊ 25։
Ձ Սաղ֊ ԺՀգ֊ 12։
Ղ Թաս֊ ե֊ 23։
Ճ Սաղ֊ գ֊ 1։
Մ Սաղ֊ ԺԸ֊ 9։ 10։
11։
Յ Ր Թագ֊ իբ֊ 45։
Սաղ֊ Ժը֊ 44։ կզ֊
3։ Ժա֊ 13։
Ն Կամ ասեն.
Շ ԳԼ֊ լը֊ 13։
Ո Թաս֊ խ֊ 18։ լգ֊
47։ ԳԼ֊ լբ֊ 49։
Չ ԳԼ֊ գ֊ 27։
Պ Ծն֊ Ժգ֊ 14։
Ջ ԳԼ֊ Ժա֊ 26։
Ռ Դատ֊ ա֊ 16։ գ֊
13։ Ր Մն֊ իբ֊ 13։
Ց Ծն֊ Ժբ֊ 7։ Ժգ֊
15։ Ժ֊ 18։ իչ֊ 3։
իբ֊ 13։
Ւ Ցէե֊ Ծն֊ խ֊ 1։
իբ֊ 10։ Ցնս֊ Ժգ֊
10։ 11։
Ք Ցնս֊ Ծն֊ ե֊ 3։ 10։
Թաս֊ ի֊ 29։
Օ Եփ֊ Ժա֊ 2։ Դատ֊
Ջ֊ 3։
Ֆ Թաս֊ խե֊ 18։ 23։
Ի Եչ֊ լգ֊ 11։ Թաս֊
Ժբ֊ 6։ 8։ ԳԼ֊ ե֊
4։
Ձ Ցնս գլ֊ Ժբ֊ 15։
18։
Ղ ԳԼ֊ գ֊ 34։ ե֊ 19։

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Տէրը Մովսէսին յայտնէ կը կարգէ Յեսուն։ 3 Խոստացած երկրին սահմանները։ 5 Աստուած կը խոստանայ Յեսուին օգնելու։ 8 ու անոր պատուէր կու տայ։ 10 Յեսուս կարգի կը դնէ ժողովուրդը Յորդանանէն անցնելու համար։ 12 կը յիշեցնէ երկուքը ու կէս ցեղերուն՝ ինչ որ Մովսէսին խոստացեր էին։ 16 Անոնք ալ իրենց հնազանդութիւնն կը խոստանան։

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռնելէն ետ՝ Տէրը Մովսէսին՝ սպասաւորին Դաւիթ որ-
2 դւոյն Յեսուին հետ խօսեցաւ ըսելով, 2Իմ ծառաս Մովսէս մեռաւ. հիմա եղ՝ անցիրատ Յորդանանէն դուն և ատ բոլոր ժողովուրդը՝ այն երկիրը, որն որ ես իսրայէլի որդւոցը
3 կու տամ։ 3Ձեր ոտքին բոլոր կոխած տեղերը ձեզի պիտի տամ, ինչպէս որ Մովսէսին ըսի.
4 4Անապատէն ու ատ Լիբանանէն մինչև մեծ գետը՝ այսինքն Եփրատ գետը, Քետացւոց բոլոր երկիրը մինչև մեծ ծովը արեւմտեան
5 կողմը ձեր սահմանը ըլլայ։ 5Քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ մարդ մը կարենայ քեզի դէմ դնել. հինչպէս որ Մովսէսին հետ էի, 6եզի հետ ալ՝ ես պիտի ըլլամ. 6ձեզ պիտի չթողում ու քեզ անանկ պիտի չընեմ։
6 6Զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր. քանզի ատ ժողովուրդին դուն պիտի ժառանգեցնես ան երկիրը, որուն համար մտածց հայրերուն երդում օրերուն մէջ մարդ մը կարենայ քեզի
7 դէմ դնել. հինչպէս որ Մովսէսին հետ էի, 6եզի հետ ալ՝ ես պիտի ըլլամ. 6ձեզ պիտի չթողում ու քեզ անանկ պիտի չընեմ։
8 7զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր. 7ոչ մէկ բանէ մի վախնար ու մի զարհուրիր. քանզի քու Աստուածդ քու հետդ է։

10 Անկէ ետքը Յեսուս ժողովուրդին ոստի-
11 կաններուն պատուիրելով ըսաւ, Բանակին մէջէն անցէք, ու ժողովուրդին ապսպրելով ըսէք, Ձեզի պաշար պատրաստեցէք. քանզի երեք օրէն հասն դուք աս Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ երթաք ժառանգէք այն երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն կու տայ։

12 Եւ Ռուբինեանց ու Գադ հասց և Մանասէի կէս ցեղին Յեսուս խօսեցաւ ու ըսաւ,
13 Միտքերնիդ բերէք հան խօսքը, որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց ըսելով, Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանդստացուց, ու
14 աս երկիրը ձեզի տուաւ։ Ձեր կիներնիդ, ձեր տղաքներդ և ձեր անասուններդ թող բնակին այն երկրին մէջը, որ Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանէ. սակայն դուք ա-
մէնդդ որ ուժով կռիւներ էք՝ 4պատրաստ կենալ ձեր եղբայրներուն առջև անցնելով՝
15 անոնց օգնութիւն ընէք, Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանգստացնէ, և անոնք ալ ժառանգեն այն երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը անոնց կու տայ։ Ան ետքը ձեր ժառանգութեան երկիրը դառնաք, և ժառանգէք զանիկա, որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանէ սակայն մինչև արեւելք։
16 Եւ անոնք Յեսուին պատասխան տուին ու ըսին, Քու ամէն պատուիրածներդ պիտի ընենք, և ուր որ մեզ խրկես պիտի երթանք։
17 Ինչպէս որ Մովսէսին հնազանդութիւն կ'ընէինք, անանկ ալ քեզի հնազանդութիւն պիտի ընենք. միայն թէ քու Տէր Աստուածդ՝ քու հետդ ըլլայ, ինչպէս որ Մովսէսին հետն
18 էր։ Ամէն մարդ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ, և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես՝ քու խօսքերդ մտիկ չընէ, պիտի մեռցուի. միայն թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր։

ԳԼ. Բ

1 Յառաջ՝ Սահմանն խրկուած երկու լրտեսները կ'ընդունի ու կը պահէ։ 8 և դաշինք կ'ընէ անոց հետ։ 23 Լրտեսները կը դառնան ու լուր կը տանին։

1 Եւ Նաւէի որդին Յեսուս Սատիմէն երկու մարդ խրկեց՝ ծածկաբար երկիրը լրտեսելու
ու Երիքով։ Անոնք գացին ու Պաղտիի տունը մտան, հոն պառկելու համար։
2 2Երիքովայ թագաւորին ալ ըսուեցաւ, Ահա այս գիշեր հոս մարդիկ եկան Իսրայէլի որդւոցմէն՝ երկիրը լրտեսելու համար։
3 3Ուստի Երիքովայ թագաւորը մարդ խրկեց Պաղտիին ըսելու, Քեզի մօտ եկած մարդիկը՝ որ քու տունդ մտան, հանէ՛ անոնք, վասն զի երկիրը լրտեսելու համար եկած են։
4 4Կինն ալ երկու մարդիկը առաւ ու պահեց, ու ըսաւ, Այո, մարդիկ եկան ինծի մօտ, բայց չգիտցայ թէ որտեղէն են.
5 5ու երբ դուռը գոցելու ատեն՝ որ մութ էր, այդ մարդիկը դուրս ելան. չգիտցայ թէ ուր գացին. շուտ հալածեցէք զանոնք, որ կրնաք հասնիլ անոնց։
6 6Բայց ինքը տանիքը տարած էր ու հոն շինած էր կտաւի ցանցերուն մէջ։
7 7Ուստի մարդիկը Յորդանանի ճամբան՝ Յորդանանի անցքերուն վրայ հալածեցին զանոնք. և դուռը գոցուեցաւ այն հալածողներուն ետևէ ելլելուն պէս։
8 8Անոնք նախ քան թէ պառկէին՝ կինը վերի տունը ելաւ անոնց մօտ,
9 9ու մարդիկուն ըսաւ, Գիտեմ որ Տէրը այս երկիրը ձեզի տուած է, և ձեր սարսափը մեզի վրայ ինկած է, և այս երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջև հալեցան.
10 10վասն զի լսեցինք թէ ինչպէս Տէրը Կարմիր ծովուն ջուրերը ձեր առջև չորցուց՝ երբ դուք Եգիպտոսէն ելաք, և ինչ որ ըրիք Յորդանանի այն կողմը գտնուող Ամովրացւոց երկու թագաւորներուն՝ Սեհոնին և Ովգին, որ զանոնք նզովքի տակ դրիք։
11 11Ու լսելնուս պէս՝ սիրտերնիս հալեցաւ, և ձեր պատճառաւ ամէն մարդու քաջութիւնը ինկաւ. վասն զի ձեր Տէր Աստուածը՝ վերի երկինքին ալ Աստուածն է, և վարի երկրին ալ։
12 12Հիմա ուրեմն երդում ըրէք ինծի Տէրոջմով, որովհետև ես ալ քու հետդ բարութիւն ըրի, դուք ալ իմ հօրս տանը հետ նոյնպէս բարութիւն ընէք, և ինծի ճշմարիտ նշան մը տուէք,
13 13որ իմ հայրս, մայրս, եղբայրներս, քոյրերս և անոնց ունեցածը ամէն՝ ողջ պահէք մեր մահէն, և մեզ մահուան չմատնէք։
14 14Անոնք ալ անոր ըսին, Մեր կեանքը ձեր կեանքին տակ ըլլայ մեռնելու, եթէ մեր այս գործը չհրապարակէք. և երբ Տէրը մեզի տայ այս երկիրը, քու հետդ բարութիւն և ճշմարտութիւն պիտի ընենք։
15 15Ուստի պատուհանէն պարանով վար իջեցուց զանոնք, վասն զի տունը պարսպին վրայ էր, և պարսպին վրայ կը բնակէր։
16 16Ու ըսաւ անոնց, Լեռնային ճամբան գացէք, որ հալածողները չգտնեն ձեզ, և հոն երեք օր պահուեցէք, մինչև որ հալածողները դառնան. ետքը ձեր ճամբան գացէք։
17 17Ու մարդիկը ըսին անոր, Մենք անպարտ պիտի ըլլանք այս երդումէդ, զոր մեզի տուիր,
18 18եթէ որ մենք այս երկիրը մտնենք, այս կարմիր թելէ պարանը պատուհանին մէջ կապուած պիտի տեսնես, որով մեզ վար իջեցուցիր, և քու հայրդ ու մայրդ, եղբայրներդ ու հօրդ ամբողջ տունը քու մօտդ հաւաքես տունիդ մէջ։
19 19Ու ով որ դուրս ելլայ քու տանէդ փողոցը, անոր արիւնը իր գլխուն պիտի ըլլայ, և մենք անպարտ պիտի ըլլանք. բայց ով որ քեզի հետ տունիդ մէջ ըլլայ, անոր արիւնը մեր գլխուն պիտի ըլլայ, եթէ ձեռք մը վրան դրուի։
20 20Բայց եթէ մեր այս գործը չհրապարակես, այդ երդումէդ որ մեզի տուիր, անպարտ պիտի ըլլանք։
21 21Ան ալ ըսաւ, Ինչպէս որ ըսիք, այնպէս ալ ըլլայ։ Ապա զանոնք արձակեց, ու գացին. և կարմիր թելէ պարանը պատուհանին մէջ կապեց։
22 22Անոնք գացին ու լեռը եկան, և հոն երեք օր մնացին, մինչև որ հալածողները դարձան. և հալածողները ամբողջ ճամբան փնտռեցին, բայց չգտան։
23 23Ուստի երկու մարդիկը դարձան, լեռնէն վար իջան, անցան ու Յեսուի որդւոյն Նաւէի մօտ եկան, և անոր պատմեցին ամէն ինչ որ պատահած էր իրենց։
24 24Ու Յեսուին ըսին, Անշուշտ Տէրը այս երկիրը մեր ձեռքը տուաւ, և երկրին բոլոր բնակիչները մեր առջև հալեցան։

ա Եզ. խդ · 13։ բ Օր · ա · 38։
գ բ Օր · լդ · 5։
դ բ Օր · ժա · 24։ Գվ. ժդ · 9։
ե Դն. ժ · 18։ Եզ. խդ · 31։ Թագ. լդ · 3—12։
զ բ Օր · է · 24։
է Եզ. գ · 12։
ը բ Օր · լա · 8։ 23։
թ Ամր. 9 · 17։ Գվ. գ · 7։ գ · 27։ Եփ. ե · 5։
ժ բ Օր · լա · 6։ 8։ Երբ · ժգ · 5։
ի բ Օր · լա · 7։ 23։
լ Թագ. իե · 23։ բ Օր · լա · 7։ Գվ. ժա · 15։
խ Եր · ե · 58։ Իզ. 14։
• Կամ խնկացառիճներ վառելու։ բ Օր · իթ · 9։
կ բ Օր · ժե · 18։ 19։
հ Ես. ա · 2։
յ Ամր. 7։
ղ բ Օր · լա · 7։ 8։ 23։
ճ Եփ՝ ՀՈ՛ որ
մ Ասղ. իե · 1։ ե.
ն Գվ. ջ · 2։ Ցե՛ս բ Օր · ի · 1։ ժա · 31։
շ Թագ. լբ · 20—28։ Գվ. իբ · 2։ 3։ 4։
ո Կամ գուցէ գուռը
չ Եզ. ժգ · 18։
պ Գվ. իբ · 4։ ևս։
ջ Ամր · 5։ ա Թագ · ի · 13։ բ Թագ · ա · 37։
ռ Թագ. իե · 1։

Համար, ու ասաց բան, գացէք՝ ան երկիրը
ու երիվարը տեսէք. և անոնք գացին ու
էրամաբ անուանով պատրիկ կնկան մը տունը
2 մտան, և հոն Աստուծոյն Աննանկը երկը-
ւի թագաւորին լուր տրուեցաւ՝ ըսելով, Ահա
ան գիշեր երկիրը լրտեսելու համար Իսրա-
3 յէլէ տզուցմէ մարդիկ եկեր են հոս։ Ու
երիվարին թագաւորը Յահաբին ղրկե-
կից ըսելով, Քեզի եկող ու տունդ մտնող
մարդիկը դուրս հանէ. քանզի անոնք ան ըս-
4 պր երկիրը լրտեսելու եկեր են։ Ու կինը
ան երկու մարդը առած պահեց, ու ըսաւ,
Իրաւ ան մարդիկը ինծի եկան, բայց ուս-
5 կից ըլլալնին չգիտցայ։ Ու դռնեցուն գո-
ցելու ատենը մութ ան մարդիկը դուրս
եկան. և ան մարդոց ուր երթալը չեմ գիտեր.
չտեսայ անոնց հետևէն ինկէք, որ անոնց հաս-
6 նիք։ Իսկ ինքը տանիքը հանելով զանոնք
պահեր էր քիծերի եղէգներուն մէջը որ տա-
7 ծեր էր քովը դիզուած ունէր։ Ուստի մար-
դիկը Յորդանանու ճամբով մինչև անցքերը
անոնց հետևէն գնան, և անոնց հետևէն ին-
կողները դուրս ելլելէն ետքը դուռը գոցե-
ցին։

8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնացած, կինը
9 կը տանիքին վրայ անոնց քովը եկաւ, ու
մարդոցը ըսաւ, Ես գիտեմ որ Տէրը աս եր-
կիրը ձեզի տուաւ, ու Ձեր վախը մեր վրայ
ինկաւ, և ձեր պատճառաւը աս երկրին բոլոր
10 բնակիչները Ձեզմէն. քանզի մենք լսեցինք
Թէ ինչպէս Տէրը Ձեր ելիքատեն ետքն ատե-
նը Կարմիր Ծովուն ջուրերը ձեր առջևէն ցամ-
քեցուց. նաև ինչ որ գուք երկու Ամորհա-
նացոց երկու թագաւորներուն Սիհոնին ու Ովգին որոնք
11 յորդնէ երկու։ Ուստի Ձեզ բնաւ յուսահատու
պէս տեղատրնիս Հալեցաւ, ու ձեր երեսնէն
Ձեզմեցուն համբ մէկու մը վրայ Համարձա-
կութիւն չմնաց. քանզի Ձեր Եհովայ Աս-
տուածը վերը երկինքը մէջ ու վարը երկրիս
12 վրայ Աստուած անիկա է։ Հիմա կ'ազաչեմ,
Ձեզի ցոյց ընելուս համար, գուք ալ իմ
Տօքս տանը ազգութիւն ընէք. և Ինծի ՃՇՐ-
13 մարտ նշան մը տուէք, Որ իմ Տայրս, մայրս,
եղբայրներս, քոյրերս ու բոլոր անոնց վերա-
բերեալները ազգ պահ Յոգը, և մեր անձե
14 մեռնելնէ պահ ազատէք։ Ու ան մարդիկը
անոր ըսին, Թէ որ աս մեր բանը Ձեզի չպատմես,
Ձեր տեղը մեր անձինքը մեռնին. ու երբոր

Տէրը աս երկիրը մեզի տայ, Ձեզի ողորմու-
թիւն ու հաւատարմութիւն պիտի ընենք,
15 Եւ երբ Պաւղոսը մէկ չուանով մը պատուհանէն
վար իջնցուց (քանզի իր տունը բերդին պա-
րսպին վրայ էր, ու ինքը պարսպին վրայ
16 կը բնակէր) Եւ անոնց ըսաւ, Լեռը գացէք,
չըլլայ որ Հալածողները Ձեզի Հանդիպին, ու
Հոն երեք օր պահնեցէք, մինչև որ Հալա-
ծողները Ետ դառնան, անկէ ետև Ձեր ճամ-
17 բան գացէք։ Եւ ան մարդիկը անոր ըսին,
Ան՝ մենք աս Ուզի ընել տուած երդումիդ ա-
18 կրտնէ անպատճ կ'ըլլանք. Երբոր մենք աս
երկիրը մտնենք, աս կարմիր գծիանի չուանը
ան պատուհանին վրայ կապես, ու ուրկից որ մեզ
իջեցուցիր. ու քու Հայրդ, մայրդ, եղբայր-
ներդ ու քու Տօքդ բոլոր տունը քու քովդ ան
19 տանը մէջ Ժողվես։ Ու ածելի ով որ քու տանդ
դռներէն դուրս ելլէ, անոր արիւնը իր գլխուն
վրայ ըլլայ. մենք անպատճ ենք. բայց քու
քովդ ան տանը մէջ բոլոր եղողներուն Թէ որ
ձեռք մը դպչի, Նոցանց արիւնը մեր գլխուն
20 վրայ ըլլայ։ Եւ Թէ որ աս մեր բանը Ձեզ յայտնես, ան ատեն քու մեզի ընելու տուած
21 երդումդիդ անպատճ կ'ըլլանք։ Ու կինը ը-
սաւ, Ձեր խօսքերուն պէս՝ անանկ Թող ըլ-
լայ. և Թողուց զանոնք, ու անոնք գացին.
և ան կարմիր չուանը պատուհանին վրայ
կապեց։
22 Եւ անոնք անկէ լեռնակողմն գացին, ու
Հոն երեք օր Դատան, մինչև որ Հալածողնե-
րը ետ դարձան. ու Հալածողները զանոնք
ամէն Ճամբու մէջ փնտռեցին, բայց չգտան։
23 Անատնը ան երկու մարդիկը ետ դառնալով
լեռնէն վար իջան, և անցնելով՝ Նաւէի որ-
դւոյն Եհոսուէի գացին, ու իրենց պատահած
24 բոլոր բաները անոր պատմեցին։ Եւ Եհոսուէն
բսին, Իրաւ ցրիվ Տէրը ան բոլոր երկիրը մեր
ձեռքը տուաւ, ու ան երկրին բոլոր բնա-
կիչները մեր երեսէն Հալեցան։

ԳԼ. Գ

1 Եհոսու Բագրատան կոչ գալ, 2 Ոստիկանները կ'իմացնեն Ժո-
ղովուրդին Թէ ինչ կարգով պիտի անցին, 7 Տէրը կը յա-
յտնէ Եհոսուի, 9 ան ալ կը յայտնէ Ժողովուրդը, 14 Գը-
դանաններ յորդորը կը բանայեն։

1 Ու Եհոսու առտուանց կանուխ եղաւ. և ին-
քը ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը Աստիմէն
չոնեցին, ու մինչև Յորդանան եկան. և անց-
2 նելէն առաջ Հոն ինկան ըրին։ Ու Երեք օրէն
եղաբ ատիկանները բանակին միջէն անցան.

3 Ա Օր. գ. 39։
4 Տես ասիտգ. ի. 14։ Ա
15. 17։
5 Տես ա Տիմ. ե. 8։
6 Հմր. 18։
7 Յ պատճառելու Թեան Իսի հաւատարմու-
Թեան։

Թեան
8 Դատ. ա. 24։ Ա Թագ.
ե. 7։
9 Գոր. Թ. 25։
10 Հմր. 12։
11 Հմր. 9։
12 ԳԼ. ը. 25։

Ա ը Օր. գ. 39։
Տես ասիտգ. ի. 14։
15. 17։
Տես ա Տիմ. ե. 8։
Հմր. 18։
Յ պատճառելու Թեան
Իսի հաւատարմու-

Թեան
Դատ. ա. 24։ Ա Թագ.
ե. 7։
Գոր. Թ. 25։
Հմր. 12։
ԳԼ. ը. 25։

Ա Թագ. ի. 25։
Եզ. իգ. 31։ ԳԼ.
ը. 8։ իա. 44։
Հմր. 9։
—
ԳԼ. ը. 1։
ԳԼ. ա. 10։ 11։

19. 20։
Տես Եզ. ա. 17։ ը
Թագ. ժ. 19։
Դն. ի. 5։ Եզ.
իգ. 27։ ը Օր. ը.
25։ Յա. 25։
Եզ. ժ. 14։

Յ Եզ. ժգ. 21։ ԳԼ.
գ. 23։
Թուա. իա. 24. 34. 35։
Եզ. ժ. 14. 15։
Եզ. ե. 1։ ե. 5։
Ես. ժգ. 7։
Երէ. հգի

3 Եւ Ժողովրդին պատուիրելով բսին, Երբոր ձեր Ցեր Աստուծոյն ուխտին տապանակը տեսնէք, Եւ Ղեւտացի քահանաները որ զանիկա կը տանին, գուք ալ ձեր տեղերէն
4 երթաք, ու անոր ետեւէն գացէք. Բայց ձեր ու անոր միջտեղը երկու հազար կանգունի չափ միջոց պիտի բլլայ. անոր չմօտենաք, որ երթալու ճամբանիդ գնանաք. քանզի ասկէ
5 առաջ աս ճամբայէն անցած չէք. Եւ Յեսու Ժողովրդին բսաւ, Սրբեցէք ձեր անձերը. քանզի Ցերը վաղը ձեր միջը հրաշքներ պիտի
6 տի բնէ. Ան կէ ետեւ Յեսու քահանաներուն խօսեցաւ բսելով, Ուխտին տապանակը վերցուցէք, ու Ժողովրդին առջեւը անցէք. Ուստի անոնք ուխտին տապանակը վերցուցին, ու Ժողովրդին առջեւէն գացին.
7 Եւ Ցերը բսաւ Յեսուին, Այսօր պիտի բարձրացնեմ քեզ իսրայէլին աչքին առջեւը քեզ մեծցնելու, որ գիտնան թէ Ինչպէս որ Մովսէսին հետ եմ, քեզի հետ ալ պիտի
8 բլլամ. Հրամայ դուն Ուխտին տապանակը վերցնող քահանաներուն պատուիրելով բսես, Երբոր Յորդանանու ջուրին եզերքը հասնիք, Յորդանանու միջը կայնեցէք.
9 Ու Յեսու իսրայէլի որդւոցը բսաւ, Հոս մտցէք, և ձեր Ցեր Աստուծոյն խօսքերը
10 մօտիկ ըրէք. Ու Յեսու բսաւ, Ասով պիտի գիտնաք, որ Կենդանի Աստուածը ձեր միջին է, ու Ձեր առջեւէն քանանացիները, Փերեզացիները, Խեւացիները, Փերիզացիները, Գերգեսացիները, Ամորհացիները ու Եբուսացիները
11 Ձերը բոլորովին պիտի վռնտէ. Ահա Երկրի երկրին Ցերջը ուխտին տապանակը ձեր առ-
12 ջեւը պիտի անցնի Յորդանանու միջէ. Եւ հիմա գուք Իսրայէլի ցեղերէն տասներկու
13 մարդ առէք՝ ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ. Ու երբոր Երկրի երկուքի Ցերջը Տաս պատուակ վերցնող քահանային ոտքերը Յորդանանու Ջուրին միջէն մնանին, Յորդանանու Ջուրը պիտի կարի, ու վերէն իջնող Ջուրը Կարկառակոյտի մը պէս պիտի կայնի.
14 Ու երբոր Ժողովրդը Յորդանանէն անցնելու համար իրենց վրանները չուեցին, Ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները Ժո-
15 ղովրդին առջեւէն կ՚երթային. Ու տապանակը վերցնողները մինչև Յորդանան հասնելով՝ տապանակը վերցնող քահանաներուն ոտքերը Ջուրին եզերքը մխասածին պէս՝ (բնչպէս որ Հունձքի բոլոր ժամանակը Յորդանանու
16 ափերուն վրայէն կը լեցուի) Վերէն կիջնող Ջուրը կայնեցաւ, ու Վարժանին քովը եղող Ադամ քաղաքէն չատ հեռու կարկառակոյտի մը պէս բարձրացաւ. ու Դաչտի Ծովը՝ այսինքն Ալդի Ծովը կիջնող ջրերուն կտրեցաւ. և Ժողովրդը
17 դէ երիքովի դիմացը անցաւ. Ու Ցերջը ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները Յորդանանու միջը ցամաքի վրայ հաստատ կայնեցան. Ու բոլոր իսրայէլը ցամաքով անցաւ, մինչև որ բոլոր Ժողովրդին Յորդանանէն անցնիլը լրնցաւ.

ԳԼ. Դ

1 Տասներկու մարդ կ՚պատրաստէ որ Յորդանանէն յիշատակի համար տասներկու քար առնեն: 9 Ուրիշ տասներկու քար ալ Յորդանանու միջտեղը կը կանգնեն: 10-19 Ժողովրդը կ՚անցնի: 14 Աստուած Յեսուին պատիւ կու տայ: 20 Տասներկու քարերը Գաղգաղայի մէջ կը կանգնեն:

1 Ու երբոր բոլոր Ժողովրդին Յորդանանէն անցնիլը լրնցաւ, Ցերը խօսեցաւ Յեսուին
2 ու բսաւ, Ձեզմէ ժողովրդէն տասներկու մարդ,
3 առէք, ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ, Ու անոնց պատուիրելով բսէք, Ասկէ Յորդանանու միջէն Քահանայից ոտքերուն ամուր կեցած տեղէն ձեզի տասներկու քար վերցուցէք, և գանոնք ձեր հետ տարէք, ու գիշեր Ցան տեղ
4 դր՝ ուր որ ան գիշեր իջնան պիտի ընէք. Եւ Յեսու Իսրայէլի որդւոցմէ իր որոշած տասներկու մարդիկը կանչեց, ամէն ցեղէն մէկ-
5 մէկ մարդ. Ու Յեսու անոնց բսաւ, Յորդանանու միջը ձեր Ցեր Աստուծոյն տապանակին առջեւը անցէք, ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւովը՝ ամէն մէկերնիդ ձեր ու-
6 սերուն վրայ մէկմէկ քար վերցուցէք Ցի՛.
6 Որ ասիկա ձեր միջը նշան բլլայ. — Երբոր վաղը ձեր որդիքը Ցնչ հարցնելու բլլան ու բսան թէ Աս քարերը Ի՞նչ պիտի բլլան ձեզի.
7 Անոնց բսէք, Քանզի Ցերջը ուխտի տապանակին առջեւէն Յորդանանու Ջուրերը կտրտուեցան. երբոր անոնք Յորդանանէն կ՚անցնէր Յորդանանու Ջուրը կտրեցաւ. ու աս քարերը Իսրայէլի որդւոց միջտեղու հա-
8 մար պիտի բլլան յաւիտեան. Եւ Իսրայէլի որդիքը Յեսուին պատուիրածին պէս ըրին. ու Յորդանանու միջէն տասներկու քար առին՝ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւովը՝ ինչպես որ Ցերը Յեսուին հրամայեր էր, և զանոնք իրենց հետ իջևանի տեղը տարին,

9 ու հան դրին ։ Եւ Յեսու ՚՚ւիւ տասուերկու
քարեր ալ կանգնեց Որդանանու մէջը, ուր
տուին տապանակը վերցնող քահանային ոտ-
քերուն կեցած տեղը, ու մինչև աս օրս հան
10 են ։ Եւ տապանակը վերցնող քահանաները
Որդանանու մէջը կայնեցան, մինչև որ լը-
մնցաւ ան բոլոր խօսքը, որն որ Տէրը Յե-
սուին պատուիրեց ժողովուրդին ըսելու, ինչ-
պէս որ Մովսէս Յեսուին պատուիրեր էր։ ԵՒ
11 ժողովուրդը արագարագ անցաւ ։ Ու երբոր
բոլոր ժողովուրդին անցնիլը լմնցաւ, անա-
տոնը Տէրոջը տապանակը ու քահանաները
ժողովուրդին առջեւը անցան ։
12 Եւ ՚Հռուբէնի որդիքը ու Գադի որդիքը
և Մանասէի կէս ցեղը զգաստագինեալ խա-
րայէլի որդւոցը առջեւը անցան, ինչպես որ
13 Մովսէս անոնց ըսեր էր։ Քառասուն հազարի
չափ պատրաստուած զօրք Տէրոջը առջեւը՝
պատերազմի համար երիքովի դաշտը անցան ։
14 Նոյն օրը Տէրը բոլոր Իսրայէլին աչքերուն
առջեւը Յեսուն մեծցուց, ու անոր կենացը
բոլոր օրերուն մէջ՝ Մովսէսին վախցածնուն
15 պէս անկէ կը վախնային։ Եւ Տէրը խօսեցաւ
16 Յեսուին՝ ըսելով, ՚Վկայութեան տապանակը
վերցնող քահանաներուն հրամայ ըրէ որ Որ-
17 դանանէն ելլեն։ Ուստի Յեսու քահանանե-
րուն հրամայեց ու բսաւ, Որդանանէն ելէք։
18 Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը վեր-
ցնող քահանաները Որդանանու մէջէն ելան,
և քահանային ոտքերուն թաղերը ցամաքի
վրայ կոխեցին, Որդանանու ջուրը իր տեղը
դարձաւ, ու առջիներէն պէս իր բոլոր եզերք-
ներուն վրայ քալեց ։
19 Եւ առաջին ամսուն տասներորդ օրը ժող-
ովուրդը Որդանանէն դուրս ելլելով, ՚Գաղ-
գադալի մէջ երիքովի արեւելեան կողմը իջևան
20 ըրին։ Եւ հան տասուերկու քարը որ Որ-
դանանէն առեր էին, Յեսու Գաղգադալի մէջ
21 կանգնեց։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ
ըսելով, ՚Վաղը թէ որ ձեր որդիքը հրէնց
հայրերնուն հարցնելու ըլլան ու ըսեն թէ Ա-
22 քարերը ի՞նչ են։ Ձեր ազգը իմացնելէք ըսե-
լով, ՚Իսրայէլ աս Որդանանէն ցամաքով
23 անցաւ։ Որովհետև ձեր Տէր Աստուածը ձեր
առջեւէն Որդանանու ջուրերը ցամքեցուց
մինչև որ դուք անցաք, ինչպես որ ձեր Տէր
Աստուածը կարմիր ծովուն մէջէն ալ ըրաւ,
հրն որ ցամքեցուց մեր առջեւէն մինչև որ մենք
24 անցանք։ Որպէս զի երկրիս ամէն ազգերը
գիտնան որ Տէրոջը ձեռքը հզօրաւոր է, և
դուք ձեր Տէր Աստուծմէն միշտ վախնաք։

Գլ. Ե

1 Քանանացիք կը վախնան։ 2 Եւ Յեսու կը նորոգէ Թլփատու-
թիւնը։ 10 Գաղգադալի մէջ զատիկը կ'անեն։ 12 Մանանան
իջնելէն կը դադարի։ 13 Հրէշտակ մը կ'երեւնայ Յեսուին։

1 Ու երբոր ՚լսեցին Ամորհացւոց բոլոր թա-
գաւորները, որոնք Որդանանու ասդին արև-
մտեան կողմը կը բնակէին, ու Քանանացւոց բո-
լոր թագաւորները, որոնք ծովեզերքին քովը
կը բնակէին, թէ Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առ-
ջեւէն՝ մինչև անոնց անցնիլը Որդանանու չո-
րերը ցամքեցուցեր է, անոնց սիրտը հալեցաւ,
ու Իսրայէլի որդւոցը երեսէն՝ անոնց վրայ
հանդարտական ՚ոյս չմնաց ։
2 Այնտեղ Տէրը Յեսուին ըսաւ, Քեզի
՚պղպեղագէ դանակներ շինէ, ու դարձիր
3 Իսրայէլի որդիքը նորէն Թլփատէ։ Եւ Յեսու
իրեն դպղպեղագէ դանակներ շինեց, ու Գիբ-
աթհարալոթ Թլփատեցուց ՚՚ւիւ Իսրայէլի որ-
4 դիքը Թլփատուցանելու համար։ Եւ ասիկա
Յեսուս ՚ընելու Թլփատեց ։ Եգիպտոսէն
եկած բոլոր ժողովուրդին արուները՝ ամէն
պատերազմող մարդիկը Եգիպտոսէն ելլելէն
5 ետքը անապատին մէջ ճամբան մեռան։ Ու
բոլոր եկած ժողովուրդը Թլփատուած էր։ բայց
Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը անապատին մէջ
ճամբան ծնած բոլոր ժողովուրդը չԹլփատե-
6 ցին։ Քանզի Իսրայէլի որդիքը ՚քառասուն
տարի անապատին մէջը պտրտեցան, մինչև որ
Տէրոջը խօսքին հնազանդութեան չընող բոլոր
ազգը պարիսպէն Եգիպտոսէն ելլող պատերազ-
մական մարդիկը սպառ եղան։ որովհետև Տէրը
անոնց երդում ըրաւ որ ՚չտեսնէ անոնց չցան-
ցրնէ անոնք երկիրը՝ ՚հան կաթ ու մեղր բղխող
երկիրը, որն որ Տէրը անոնց հայրերուն եր-
7 դում ըրեր էր մեզի տալու։ Ուստի ՚հանոնց
տեղը անոնց զաւակները հանեց, ու զանոնք
Թլփատեց Յեսու։ քանզի անթլփատ էին։
որովհետև ճամբուն մէջ Թլփատած չէին զա-
8 նոնք ։ Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին Թլփա-
տութիւը լմնցաւ, բանակին մէջ իրենց տեղը
9 նստան ՚մինչև որ առողջացան։ Աստուծոյ Տէ-
րը Յեսուին ըսաւ, Այսօր ՚եգիպտոսի նախա-
տինքը ձեր վրայէն ՚վերցուցի։ ուստի ան տեղին անունը մինչև աս օրս ՚Գաղգադալ
10 ըսուեցաւ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Գաղգադալի
մէջ բանակեցան։ ու Յունուն չորեքտասաներորդ օրը Երիքովու դաշտին
11 ըսուն մէջ զատիկը ըրին։ Եւ զատկին հետև-
եալ օրը անկէ երկրին պտուղէն բաղարջ կերան,
ու նոյն օրը ըսկսած ցորեն ալ կերան ։

1 Քանանացիք Ցեսու լսեր էր։ 2 Ցեսու ՚պղպեղագէ դանակներ շինեց։ 3 Գիբաթհարալոթ։ 4 Ցեսու ՚ընելու Թլփատեց։ 5 Անապատին մէջ ծնածները չէին Թլփատուած։ 6 Ցեսուի ՚հրամանը։ 7 Անոնց տեղը զաւակները հանեց։ 8 Ցեսու ՚նստան։ 9 Ցեսու ՚մինչև որ առողջացան։ Գաղգադալ։ 10 Ցեսու Գաղգադալի մէջ բանակեցան։ 11 Ցեսու զատիկը ըրին։ Անկէ հետև ՚հան կաթ ու մեղր։ 12 Ցեսու ՚հան։ 13 Ցեսուի ՚հրեշտակ մը։ 14 Ցեսու ՚ինկաւ։ 15 Ցեսու ՚հրեշտակ։

ը Թուս. լը. 30-37. 28։
բ Կր. գ. 7։
գ Եր. ի՛. 16. 22։
դ Եր. գ. 15։
ե Կր. ճ. 9։
զ Հմր. յ.։
է Հմր. ճ.։
ը Կր. գ. 17։
թ Եր. ժգ. 21։
ժ գ Թագ. ը. 42. 43։
գ Թագ. ՃԻ. 19։
Սաղ. Ճգ. 8։
ժա Եր. ՃՃ. 16։ ՚՚ՄՊ.
ՃՒ. 12։ Սաղ. ՃՒ. 13։
ժբ Եր. ՃԳ. 31։ բՕր.
գ. 3։ Սաղ. ՃՒ. 7։
ժգ Եր. ժ. 21։
ժդ Յես. ե. 9։
ժե Եր. ՃԵ. 14. 15։
Կր. բ. 9։ 10. 11։
Սաղ. Խբ. 6։ Ե.
ՁԷՀ. Խա. 7։
ժզ Թագ. ժ. 20։
ժէ Թագ. ժ. 5։
ժը Կ՚ելք. ժ. 3։ Գր.
Խգ. 14։ Եզեկ. ի.
7։ Խգ. 3. 8։
ի Եզեկ. գ.լբ.ցայտ.
ժթ Կր. գ. 19։
ի՛ ՚՚ՁԲՐԱԾ.
ի՛ա Եր. ՃԶ. 6։ Թուս.
Բ. 8։

ա Կ՚ելք. ՁԿ. 24։ Ես. ՃԵ.
9. 25։
բ Թուս. ՃԹ. 22. 33։
գ Թուս. ՃԹ. 11։
դ Եր. ՃԱ. 11։
ե Եր. ՃԸ. 14. 15։
64. 65։ բՕր. բ. 16։
զ Թուս. ՃԹ. 35։ բ
Օր. ա. 39։
է Յես. ՃԳ. 31։ բ
ՁԸս Ծն. ՃԶ. 25։
ը Ծն. ՃԶ. 14։
Թագ. ՃԳ. 6։ ՁԸս
ժ Կ՚ելք. ՃԶ. 3։ Գր.
Խգ. 14։ Եզեկ. ի.
7։ Խգ. 3. 8։
ժա Եր. ՃԶ. 6։ Թուս.
Բ. 8։

12 Եւ հետեւեալ օրը երբոր ան երկրին ալ-
տուզէն կերան, Իսմնեանան գադափրեաց. ու
անկէ ետքը խոպչելի որդւոցը համար՝ ալ
մնանանայ չէր գտնուեր. և ան տարին Քանա-
նու երկրին պտուղէն կերան։

13 Ու երբոր Յեսու երկրագործի ձեւ էր, աչքե-
րը վերցնելով տեսաւ որ ահա Իր դիմացը
մէկ մարդ մը կայնած էր, Ու անոր ձեռքը
մերկ սուր մը կար։ ու Յեսու անոր մօտե-
նալով՝ անոր բսաւ, Մե՞զմէ՞ ես թէ մեր թշնա-
14 միներէն ես։ Եւ անիկա բսաւ, Ոչ, այլ
ես Տէրոջը զօրավարն եմ, — Հիմա եկայ։ Ես
Յեսու դէպի վրայ գլուխը ինկաւ ու երկրը-
պագութիւն բրաւ, և անոր բսաւ, Իմ տէրս
15 իր ծառային ի՞նչ կը հրամայէ։ Ու Տէրոջը
զօրավարը Յեսուին բսաւ, Ոտքերդ կօշիկ-
ներդ հանէ, քանզի կայնած տեղդ սուրբ է։
և Յեսու այնպես բրաւ։

Գլ. Զ

1 Երիքով կը գոցուի։ 2 Աստուած Յեսուին կ'խոստանայ թէ
Յերիքով պիտի պաշարուի գաղիկա։ 12 Քաղաքին բոլորտիքը կը
գառնան։ 17 Ան քաղաքը պիտի նզովուի։ 20 Պարիսպները
վար կ'ինան։ 22 Ռաքաբ կ'ազատուի։ 26 Յեսու կ'անիծէ
Երիքովը նորէն շինողը։

1 Ու Երիքով խոպչելի որդւոցը ©պատճա-
ռաւ ամուր կերպով մի փակուած էր։ Եւլող
2 ու մննող չկար։ Եւ Տէրը Յեսուին բսաւ,
Նայէ՝ Երիքովը ու ¯անոր Թագաւորը Է զո-
3 րաւոր կտրիճները Քու ձեռքդ տուի։ Ուս-
ուի ամէն պատերազմական մարդիկը քաղա-
քին բոլորտիքը գնացնեք մէկ անգամ քա-
ղաքին բոլորտիքը պտտիք։ վեց օր ասանկ
4 ընես։ Եւ տասնականին առջևը Հօթը քա-
հանայ Հօթը †Յոբելեան փողերը առնեն։ ու
Հօթնեորդը օրը քաղաքին բոլորտիքը Հօթը
անգամ պտտիք, և †քահանաները փողերը
5 հնչեցընեն։ Ու երբոր Յոբելեան եղջիւրները
երկար հնչեցընեն, և դուք փողերուն ձայնը
լսէք, բոլոր ժողովուրդը մեծ ազաղակ մը
հանէ. և քաղաքին պարիսպները վար պիտի
իյնան, ու ժողովուրդին ամէն մէկը չխոսկ
յառաջ երթալ՝ անոր պիտի մննէ։
6 Եւ Նաւէի որդին Յեսու քահանաները
կանչեց ու անոնց բսաւ, Ուխտին տապանա-
կը վերցուցէք, ու Տէրոջը տապանակին առ-
ջևէն Հօթը քահանայ Հօթը Յոբելեան փողեր
7 առնեն։ Եւ բոլոր ժողովուրդին բսաւ, Անցէք
ու քաղաքին բոլորտիքը պտտեցէք, և զի-
նեալներդ Տէրոջը տապանակին առջևը անց-
8 նեն։ Ու երբոր Յեսու ժողովուրդին պատուի-
րեց, Հօթը քահանաները՝ որ Հօթը Յոբե-

լեան փողերը առնէին, Տէրոջը առջևը անց-
նելով փողերը հնչեցուցին, ու Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը անոնց ետևէն կ'երթար։
9 Եւ զինուորները փողերը հնչեցնող քա-
հանաներուն առջևէն կ'երթային, Ետևը վեր-
ապահները՝ տապանակին ետևէն. — Հնչե-
10 նելէ փողերը հնչեցընելով կ'երթային։ Եւ
Յեսու ժողովուրդին պատուիրելով բսաւ, Բը-
նաւ ազաղակ մի հանէք, և ձայներնիդ չլսուի,
ու ձեր բերնէն խօսք մը չելլէ, մինչև ան օրը
որ ես ձեզի բսեմ թէ Ազաղակ հանեցէք։
11 անատներ ազաղակեցէք։ Ուստի Տէրոջը տա-
պանակը քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ
պտտեցին ետև բանակը դարձան, ու գիշե-
րը բանակին մէջը մնացին։
12 Եւ Յեսու առաւօտուց կանուխ եղաւ, Ու
քահանաները Տէրոջը տապանակը վերցուցին։
13 Եւ Հօթը Յոբելեան փողերը կրող Հօթը քա-
հանաները Տէրոջը տապանակին առջևէն կ'եր-
թային՝ փողերը հնչեցընելով, ու զինուորները
անոնց առջևէն կ'երթային, ու վերջապահները
Տէրոջը տապանակին ետևէն։ Է ¯հնչեցնելէ փո-
14 ղերը հնչեցընելով կ'երթային։ Երկրորդ օրն
ալ քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ պտտե-
լով բանակը դարձան. վեց օր այսպէս ըրին։
15 Ու Հօթնեորդ օրը կանուխ եղած արշալուսին
ծագած ատենը, ու քաղաքին բոլորտիքը Հօ-
թը անգամ պտտեցան նոյն կերպով. միայն
թէ ան օրը քաղաքին բոլորտիքը Հօթը անգամ
16 պտտեցան։ Ու Հօթնեորդ անգամին երբոր
քահանաները փողերը հնչեցուցին, Յեսու Ժո-
ղովուրդին բսաւ, Ազաղակեցէք, քանզի Տէ-
17 րը ձեզ քաղաքը տուաւ։ Եւ քա-
ղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղածը Տէրոջմէ
նզոված ըլլան, միայն Ռախաբ պոռնիկը տէր
խրճած լրտեսները պահելուն համար ողջ մնայ,
թէ ինչը և թէ իրեն հետ տունը մէջ բոլոր
18 եղողները, Բայց դուք Համէն կերպով զգու-
շանաք նզոված եղած չըլլալ որ նզոված եղած
ետևը դուք ¯նզոված ըլլաք, և իսրայէլի
բանակը նզովքի մէջ ձգելով՝ †դառնիկ ընդու-
19 Յեսու հանդիմանեցէք։ Եւ բոլոր արծաթը ու
ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ անօթները Տէրոջը
համար սուրբ ըլլան։ Տէրոջը գանձը մննեն։
20 Ուստի ժողովուրդը ազաղակեց, որպէսզի ան-
փողերը հնչեցուցին. ու երբոր ժողովուրդը
փողերուն ձայնը լսեց, ու ժողովուրդը բար-
ձրաձայն ազաղակեց, Հարիսպները վար ին-
կան. և ժողովուրդին Համէն մէկը չխոսկ յա-
21 ռաջ քաղաքը մնտնով՝ քաղաքը առին. Ու
Երոքը քաղաքին մէջը եղողը՝ այր և կին,
երիտասարդ և ծեր, արջառ, ոչխար ու էշ

† Եզ. Ժգ. 35։
† Դան. Ա. 2։ Ես. Ա. 8։ Յեր. Ծ. 21։ Եզ. Իգ. 25։ Զաք. Ա. 8։ Գործ. Ա. 13։
‡ Թագ. Իր. 21։ ‡ Ես. Եզ. Իգ. 20։ Դան. Ժ. 15։ 21։ Յր. 1։ Յայտ. Յր. 7։ Յի. 11։ 14։
§ Դան. Ա. 2։ § Գործ. Ե. 39։
¶ Եսր. Երեսուն

– ը Օր. Ե. 24։
ե Գեր. Բ. 2։ 24։ Ես. Ա. 1։
¼ Կամ Խալեհի
½ Թագ. Ա. 8։
¾ Թագ. Ա. 25։
¿ Ե Օր. Լ. 25։
À Գեր. Բ. 4։
Á Ե Օր. Ե. 26։ Յի. 17։ Գեր. Ե. 1։ 11։ 12։
Â Գեր. Ե. 25։ ¶ Ծանոթ.
Յի. 17։ 18։ Ցաղ. 18։
Ã Հմր. 31 Երր. Յոան. 30։
Ä Ե Օր. Ե. 2։

22 առի բերնէ Ազնիւել կարմրագոյնն, եւ Յեսու առ ան երիվրը լրանալով երկու մարդոյն բան. Ո՞ւր պառնիկ հնկանը առնը գացէք, ու Ինչ պէս որ անոր երդում բրիք, կնիկը ու անոր
23 ամէն ունեցածը անկէ դուրս հանեցէք։ Ուս առ ան երիտասարդներըն գացին, ու Ռահաբը ու անոր Հայրը ու մայրը ու եղբայրները և անոր ամէն ունեցածը դուրս հանեցին, ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս հանեցին, և զանոնք խրայելի բանակին դուրս
24 որ կեցուցին։ Ու քաղաքը և բոլոր անոր մէջը եղածը կրակով այրեցին։ Միայն արծաթը ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ անօթները Տէրոջ տանը գանձին մէջը դրին։ Այսպէս Յեսու ազգ պահից Ռահաբ պառնիկը ու անոր Հօրը տունը և անոր ամէն ունեցածը, ու Հանիկա խրայելի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր։ քանզի անիկա պահից այն Երեսանեակը որ զրկեց Յեսու խրկեր էր երիքովը լրտեսելու Համար։
26 Եւ անոնցմէ Յեսու երդում բնելով բսաւ, Անիրոջը առջեւ անիծեալ ըլլայ այն մարդը որ երթ ու սա երիքով քաղաքը չշինէ։ իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ, ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանգնէ։
27 Վե՛ Տէրը Յեսուին հետ էր, ու Նորա համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ։

Գլ. Է

1 Իսրայէլացիք կը յանցանի Գոյիի բնակիչներն։ 6 Յեսու ու բոլոր Նահապետք կը բողչէ։ 10 Աստուած կ'ը ճառնէ անոր թէ ինչ պատճ բնէլ։ 16 Աբար վիճակով կը բռնուի։ 19 Նոր խոստովանիչը։ 22 Չանին իր բոլոր ունեցածովը Աքորի ձորին մէջ կը կողոպտուին։

1 Բայց խրայելի որդիքը նզովքի վրայով յանցանք գործեցին։ քանզի Զաբդի որդւոյն Զարդիի որդւոյն Քարմիին որդին Աքանը նզովածէն առաւ, ու Տէրոջը բարկութիւնը խրայելի որդւոցը վրայ բորբոքեցաւ։
2 Եւ Յեսու երիքովէն մարդիկ խրկեց գէպ ի Գայի, որ Բեթաւենին մօտ է Բեթէլէն արեւելեան կողմը, և խօսեցաւ անոնց բսելով, երթ ու սն երկիրը լրտեսեցէք։ և սն մարդիկը երթն ու Գոյին լրտեսեցին։ Եւ նոքա դարձան ու անոր բսին, Բոլոր ժողովուրդը չելլէ, դէն երկու կամ երեք հազար մարդ ու չահ եկլեն, ու Գոյին գրաւեն։ բոլոր ժողովուրդը հոն ուղեւորով մի յոգնեցնիր։
4 քանզի անոնք փոքրաւոր են։ Ուստի ժողովուրդէն երեք հազար չափ մարդ հոն երթն,
5 Բայց Գայիի մարդոյը առջեւէն փախան։ Եւ Գայիի մարդիկը անոնցմէ երեսունեւվեց մարդ սպաննեցին, քանզի դռնէն գրաւելէն մինչեւ Սեբարիմ հարածեցին, ու զանոնք ի վայրէն վրայ գռնէն գարկին։ ուստի Ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու Ջուրի պէս եղաւ։
6 Եւ Յեսու իր հանդերձները պատռեով Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսին վրայ գետնին ինկաւ մինչեւ իրիկուն, Թէ ինքը և Թէ խրայելի ծերերը, ու Հերենց գլուխն վրայ հող ցանեցին։ Եւ Յեսու բսաւ, Ո՜ն, Տէր Եհովայ, Ինչո՞ւ Համար սա Ժողովուրդը Ջորդանուաւ ապ ինի կողմը անցուցիր, որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնես, ու մեզ կորսընցնես. երանի Թէ Ջորդանուաւ անդի կողմը
8 գոհ ըլլալով մնայինք։ Ո՜ն, Տէր, խրայէլ իր Թշնամիներուն առջեւը կռնակ գարձնէ,
9 էն Համ՝ ալ եա ի՞նչ բսեմ։ Որովհետեւ Քանանացիները ու երկրին բոլոր բնակիչները լսելով մեզ պիտի պաշարեն, ու Համ անոնը երկրիս վրայէն բորբոքին պիտի բնցնեն։ անասունը Համ մեծ անասնոց ի՞նչ պիտի ընեն։
10 Եւ Տէրը Յեսուին բսաւ, Ոտքի վրայ եկիր։ ինչո՞ւ Համար այսպէս երեսիդ վրայ ինկեր
11 ես։ խրայէլ մեզ գործեց, և իմ անոնց Տրամայած ուխտս զանց բրին։ Հանդի՛ր Նզովածէն առին, ու գողցան բրին և Համ գրուցեցին, ու Նաև իրենց կարասիքներուն
12 մէջը գրին։ Ուստի խրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց Թշնամիներուն առջեւը կենալ, իրենց Թշնամիներուն առջեւը կռնակ պիտի գարձընեն, քանզի Նզոված եղան։ և ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ, Թէ որ գուք Նզո-
13 վածը ձեր մէջէն բնկընջէ չընիք։ Ելիր Ժողովրդը սրբէ, ու բսէ, Սրբուեցէ՛ք ի Համ որբեւեցէք. քանզի խրայէլին Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
14 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր ազգատոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
15 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։
16 Ուստի Յեսու առտուն կանուխ կանչեց զիսրայէլ իր ցեղերովը, ու Յուդայի ցեղը ընտրուեցաւ։ Եւ Յուդայի ցեղերը, ու Հերենց Զարհացի տոհմը ընտրուեցաւ։ և Զարհացի տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Զաբդին ընտրուեցաւ։
17 Եւ անոր տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Յուդայի որդի Զարհացի որդի Զաբդիի որդի Քարմիի որդին Աքան ընտրուեցաւ։
18 Եւ Յեսու անոր բսաւ, Որդեա՛կ իմ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
19 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
20 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։
21 Ուստի Յեսու առտուն կանուխ կանչեց զիսրայէլ իր ցեղերովը, ու Յուդայի ցեղը ընտրուեցաւ։ Եւ Յուդայի ցեղերը, ու Հերենց Զարհացի տոհմը ընտրուեցաւ։ և Զարհացի տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Զաբդին ընտրուեցաւ։
22 Եւ անոր տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Յուդայի որդի Զարհացի որդի Զաբդիի որդի Քարմիի որդին Աքան ընտրուեցաւ։
23 Եւ Յեսու անոր բսաւ, Որդեա՛կ իմ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
24 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
25 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։
26 Ուստի Յեսու առտուն կանուխ կանչեց զիսրայէլ իր ցեղերովը, ու Յուդայի ցեղը ընտրուեցաւ։ Եւ Յուդայի ցեղերը, ու Հերենց Զարհացի տոհմը ընտրուեցաւ։ և Զարհացի տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Զաբդին ընտրուեցաւ։
27 Եւ անոր տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Յուդայի որդի Զարհացի որդի Զաբդիի որդի Քարմիի որդին Աքան ընտրուեցաւ։
28 Եւ Յեսու անոր բսաւ, Որդեա՛կ իմ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
29 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
30 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։
31 Ուստի Յեսու առտուն կանուխ կանչեց զիսրայէլ իր ցեղերովը, ու Յուդայի ցեղը ընտրուեցաւ։ Եւ Յուդայի ցեղերը, ու Հերենց Զարհացի տոհմը ընտրուեցաւ։ և Զարհացի տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Զաբդին ընտրուեցաւ։
32 Եւ անոր տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Յուդայի որդի Զարհացի որդի Զաբդիի որդի Քարմիի որդին Աքան ընտրուեցաւ։
33 Եւ Յեսու անոր բսաւ, Որդեա՛կ իմ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
34 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
35 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։
36 Ուստի Յեսու առտուն կանուխ կանչեց զիսրայէլ իր ցեղերովը, ու Յուդայի ցեղը ընտրուեցաւ։ Եւ Յուդայի ցեղերը, ու Հերենց Զարհացի տոհմը ընտրուեցաւ։ և Զարհացի տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Զաբդին ընտրուեցաւ։
37 Եւ անոր տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Յուդայի որդի Զարհացի որդի Զաբդիի որդի Քարմիի որդին Աքան ընտրուեցաւ։
38 Եւ Յեսու անոր բսաւ, Որդեա՛կ իմ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
39 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
40 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։
41 Ուստի Յեսու առտուն կանուխ կանչեց զիսրայէլ իր ցեղերովը, ու Յուդայի ցեղը ընտրուեցաւ։ Եւ Յուդայի ցեղերը, ու Հերենց Զարհացի տոհմը ընտրուեցաւ։ և Զարհացի տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Զաբդին ընտրուեցաւ։
42 Եւ անոր տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Յուդայի որդի Զարհացի որդի Զաբդիի որդի Քարմիի որդին Աքան ընտրուեցաւ։
43 Եւ Յեսու անոր բսաւ, Որդեա՛կ իմ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
44 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
45 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։
46 Ուստի Յեսու առտուն կանուխ կանչեց զիսրայէլ իր ցեղերովը, ու Յուդայի ցեղը ընտրուեցաւ։ Եւ Յուդայի ցեղերը, ու Հերենց Զարհացի տոհմը ընտրուեցաւ։ և Զարհացի տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Զաբդին ընտրուեցաւ։
47 Եւ անոր տոհմը իր մարդոցմովը մօտեցուց, ու Յուդայի որդի Զարհացի որդի Զաբդիի որդի Քարմիի որդին Աքան ընտրուեցաւ։
48 Եւ Յեսու անոր բսաւ, Որդեա՛կ իմ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատկա կ'բսէ, Ով խրայէլ, ձեր մէջը Նզոված կայ։ մինչև որ Նզովածը ձեր մէջէն չվերցընեք, քու Թշնամիներուդ առջեւը պիտի
49 չկրնաս կենալ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը ընտրէ՝ Տոհմերովը մօտենայ։ և Տէրը որ ազգատոհմը ընտրելու ըլլայ, անիկա իր տուներովը մօտենայ։ ու Տէրը որ տուները ընտրելու ըլլայ, անիկա իր մարդոցմովը մօտենայ։
50 Վե՛ ով որ Նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջ ուխտը զանց բրաւ, և Իսրայէլի մէջ անպատշաճ բան բրաւ։

զի Տէրոջը ուխտը հանդոյց ըրաւ, ու իսրա-
յէլի մէջ անդրանիքներն ըրաւ։
16 Աւետ Յեսու առաւոտուն կանուխ եկաւ,
ու իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց, և Յու-
17 դայի ցեղը բռնուեցաւ։ Ու Զարհայի ազգա-
տոհմերը մօտեցընելուն, Զաբդայեցոց ազգա-
տոհմը բռնուեցաւ։ ու Զաբդայեցոց տոհմը
իր մարդացնիվրը մօտեցընելուն, Զաբդին բռնո-
18 ւեցաւ։ Եւ անոր տուներ իր մարդացնի-
վը մօտեցընելուն, Յուդայի ցեղէն Զարայի
որդւոյն Զաբդի իր որդւոյն Քարմիին որդին
19 Ախար բռնուեցաւ։ Անտաներ Յեսու Ախա-
րին ըսաւ, Որդիս, հիմա խոստովի Տէր Աս-
տուծոյն փառք տուր, ու ինծի յայտնե-
ցուր նէ, ինծի մի պահեր։ Ու Ախար պատաս-
խան տուաւ Յեսուին և ըսաւ, Իսկապէս
ես խոստովի Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գոր-
21 ծեցի, ու ասանկ ասանկ բան մը ըրի։ Ախ-
րիներն աւարին մէջը մէկ գեղեցիկ բա-
բիլոնի վերարկու մը, ու երկու հարիւր սիկղ
արծաթ, և յիսուն սիկղի ծանրութեամբ մէկ
ոսկի լեզու մը տեսայ, ու անոնց ցանկագալ
տուի. և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին
տակը պահուած են, ու արծաթը անոր տակն
22 է։ Աւետ Յեսու լրտեսներ խրկեց. ու ա-
նոնք վրանը վազեցին. և ահա վրանին մէջը
պահուած էր ան, ու արծաթը անոր տակն
23 էր։ Եւ զանոնք վրանին մէջէն առնելով Յե-
սուին ու բոլոր իսրայէլի որդւոցը բերին, և
զանոնք Տէրոջը առջեւ դրին։
24 Ասնաանը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր իս-
րայէլ Զարայեան Ախարը ու ան արծաթը և
վերարկուն ու ոսկի լեզուն և անոր տղաքը,
աղջիկները, արջառները, էշերը, ոչխարնե-
րը, վրանը ու անոր ամէն բաներ առին, և
25 զանոնք Ախորվի ձորը հանեցին։ Ու Յեսու
ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր.
Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ։ Ասոնի բոլոր
իսրայէլ քանկիա քարեւով քարկոծեցին, ու
զանոնք քարեւով քարկոծելէն ետեւ կրակով
26 այրեցին։ Եւ քարը հանոր վրայ մէկ մեծ քարա-
կոյտ մը դրեցին, ու ի՛նչ մինչև այս օրս։
Ու Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադա-
րեցաւ։ ասո պատճառաւ անի տեղին անունը
Ախորվի ձոր բուեցաւ մինչև այս օրս։

ԳԼ. Ը

1 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ, Մի վախնար ու
մի զարհուրիր. բոլոր պատերազմող մարդիկը
հետդ առ, ու ելիր դէպ ի Գայի դաշտ. Տես
Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը և անոր
քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի.
2 Եւ Երիքովին ու անոր թագաւորին ըրածիդ-
պէս Գայիին ու անոր թագաւորին ալ ընես.
միայն թէ, տանոր աւարը ու անասուններէն ձե-
զի առնես. քաղաքին հետեւ կոզմէն դաւան-
3 ներ պատրաստես։ Աւետ Յեսու ու բոլոր
պատերազմող մարդիկը ատոր ելան, որ Գայիի
վրայ երթան. և Յեսու երեսուն հազար զօ-
րաւոր մարդ ընտրեց, ու զանոնք գիշերով
4 խրկեց. Եւ անոնց պատուիրելով ըսաւ, Տես-
յիցէք, Դուք քաղաքին հետեւէն ան քաղա-
քին համար դաւանի մէջ պիտի նստիք. քա-
ղաքէն չատ մի հեռանաք, և ամէնքդիդ ալ
5 պատրաստ լլլաք։ Ու ես իմ հետս եղող բո-
լոր ժողովուրդով քաղաքին պիտի մօտենամ.
ու երբոր անոնք առջի անգամին պէս մեզի
դէմ ելլեն, Մենք առջեւէն պիտի փախչինք.
6 Ու անոնք մեր եռանէն պիտի ելլեն, մինչև որ
զանոնք քաղաքէն դառնեք. որովհետև անոնք
պիտի ըսեն թէ Մեր առջեւէն փախան առջի
անգամին պէս. ու մենք անոնց առջեւէն պի-
7 տի փախչինք։ Անատներ դուք դաւանէն ելլ-
ւէք ու քաղաքը առնէք, քանզի ձեր Տէր
Աստուածը զանիկա ձեր ձեռքը պիտի տայ։
8 Ու երբոր քաղաքը առնէք, քաղաքը կրակով
այրէք. Տէրոջը բանին պէս ընէք. Տես ձե-
9 զի պատուիրեցի։ Եւ Յեսու զանոնք խրկեց,
ու անոնք գացին դաւանը նստան Բեթէլէի ու
Գայիի միջտեղը, Գայիի արեւմտեան կողմէն.
և Յեսու ան գիշերը ժողովուրդին մէջը մնաց։
10 Ու Յեսու առաւոտուն կանուխ եկաւ ու
ժողովուրդը ապրէ անցուց, և ինքը իսրայէ-
լի ծերերուն հետ ժողովուրդին առջեւէն գնաց
11 ի Գայի դնաց։ Եւ իր հետ եղող բոլոր պա-
տերազմական մարդիկը ալ եկան, ու մօտե-
նալով քաղաքին առջեւը գացին, ու Գայիի
հիւսիսային կողմը բանակեցան. և անոնց ու
12 Գայիի միջտեղը մէկ ձոր մը կար. Եւ հինգ
հազարի չափ մարդ առաւ, ու զանոնք գա-
րանի մէջ նստեցուց Բեթէլի ու Գայիի միջ-
13 տեղը Գայիի արեւմտեան կողմը։ Ու ժո-
ղովուրդը քաղաքին հիւսիսային կողմը գրին
բոլոր բանակը, ու քաղաքին արեւմտեան կող-
մը դպարանը. և Յեսու ան գիշերը ձորին
միջը գնաց։
14 Ու երբոր Գայիի թագաւորը ընդհանուր,
քաղաքին մարդացնիվը շուտով ու կանուխ

1 Հմր. 11։
2 Ծն. լդ. 7։ Դատ. ի. 6։
3 Ծն. ա Թագ. գ. 5։ Ես. ա Թագ. ժգ. 43։
4 Ծն. ա Թագ. ժգ. 43։
5 Ելհմ. ժգ. 16։
6 Ելհմ. ժգ. 17։
7 Ելհմ. ժգ. 17։
8 Ելհմ. ժգ. 17։
9 Ելհմ. ժգ. 17։
10 Ելհմ. ժգ. 17։
11 Ելհմ. ժգ. 17։
12 Ելհմ. ժգ. 17։
13 Ելհմ. ժգ. 17։
14 Ելհմ. ժգ. 17։

դուրս եկաւ, որ ինքը ու իր բոլոր ժողովրդը որոշ ժամանակով մը դաշտի վրայ խրապնէլի դէմ պատերազմին, ու ՚ի՛ր գիտեր որ քաջութեան եւեւը իրեն համար գործ չունէր։
15 --› Եւ։ Եհուա ու բոլոր իսրայէլ Ռուբենց առջեւը գիրենք գաղտնածի պէս ցուցնելով
16 անապատին ճամբան փախան։ Ու քաղաքին մէջը եղող բոլոր ժողովրդը ժողվուելացաւ որ զանոնք հալածեն, ու Եհուսին եւեւէն
17 հ՚յնալով քաղաքէն գաղտեցան։ Եւ Գայիի ու Բեթէլի մէջ մարդ չմնաց՝ որ իսրայէլին եւեւէն չելլէ. ուստի քաղաքը բաց թողուցին, ու իսրայէլին եւեւէն ինկան։
18 Եւ Տէրը Եհուսին ըսաւ, Ձեւդ երկած նիզակը դէպ ի Գայի երկրնգուէր, քանզի զանիկա քու ձեռքդ պիտի տամ։ եւ Եհուա ձեռքը երկած նիզակը դէպ ի քաղաքը երկրնգուեց։
19 Ու դարանակալները չուտով իրենց տեղէն եցան, և անիկա իր ձեռքը երկրնգուեցածին պէս, վազեցին քաղաքը մտան ու առին անիկա, և չուտով մը քաղաքը կրակով բռնկեցուցին։
20 Գայիի բնակիչները եւեւնին դարձան տեսան որ ահա քաղաքին ծուխը միսկ երկինքը կ՚ելլէր։ և անոնք հոս կամ հոն փախելու կարողութիւն չունէին։ ու անապատը փախչող ժողովրդն ալ իր եւեւէն ինկողներուն վրայ դարձաւ։ Եւ Եհուա ու բոլոր իսրայէլ երբոր տեսան որ դարանակալները քաղաքը առին, ու քաղաքին ծուխը վեր կ՚ելլէր, իրենք ալ ետ դարձան ու Գայիի մարդիկը զարկին։ Միւսներն ալ քաղաքէն անոնց դէմը ելան։ ուստի մէկ կողմնէն առնք ու միւս կողմնէն ալ անոնք ըլլալով, Գայի Հռէենը իսրայէլացւոց մէջտեղը ձգացին։ ու զանոնք զարկին մինչև որ ոանոնցմէ մարդ
23 մը ազ չմնաց ու չազատեցաւ։ Եւ Գայիի թագաւորը ազ բռնեցին, ու զանիկա Եհուսին բերին։
24 Ու երբոր իսրայէլացիք Գայիի բոլոր բնակիչները գիրենք հալածողները գաշտին ու անապատին մէջ Ձարգեցին, ու անոնց ամէնքն ալ սուրի բերնէն իյնալով հատան, բոլոր իսրայէլացիք Գայի դարձան, ու զանիկա սուրի
25 բերնէ անցուցին։ Եւ ան օրը ինկածներուն ամէնը, թէ երիկ մարդ և թէ կիսկ մարդ, տասնեւերկու հազար էր, այսինքն Գայիի բոլոր մարդիկը։ Ու Եհուա Նիզակով երկրնգուցած ձեռքը ետ չքաշեց մինչև որ Գայիի
27 բոլոր բնակիչները բնաջինջ ըրաւ։ Իսրայէլ իսկ բաղաքին անասուններն ու քաղաքին ուրբը երնեց առին, Տէրոջը Եհուսին հրամայած
28 խօսքին համեմատ։ Եւ Եհուա Գային այրեց, ու զանիկա Հայնինասոր աւերակներու դէզ
29 ըրաւ մինչև այսօր։ Ու Գայիի թագաւորը ծառէ մը կախեց մինչև իրիկուն։ Ու արեգ մտնելուն Եհուա հրամայեց որ անոր մեռած մարմինը ծառէն վար իջեցնեն, և զանիկա քաղաքին դրանը առջեւը նետեցին, ու անոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին, որ ևն մինչև այսօր։
30 Աշտառնեը Եհուա իսրայէլի Տէր Աստուծոյն սեղան մը չունեց Գեբաղ լեռան վրայ,
31 ինչպես որ Տէրոջը ծառան Մովսես իսրայէլի որդւոցը պատուիրեր էր։ -- Մովսեսին օրինաց գրքին մէջի գրուածին պէս՝ Եհուա սեղանը ամբողջ քարերէ չէրն, որոնց վրայ երկաթ չէր գործած։ և անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
32 մատուցին։ Եւ Ներն անն քարերուն վրայ գրեց Մովսեսին օրինաց երկրորդ օրինակը, որն որ
33 իսրայէլի որդւոցը առջեւը գրեց։ Ու բոլոր իսրայէլ և անոնց ծերերը ու սատիկանները և դատաւորները սասյանակին մէկ կողմն ու միւս կողմն՝ Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացի քահանաներուն առջեւէն կ՚երթային, թէ օտարականները և թէ բնականները։ անոնց կէսը Գարիզին լեռանը կողմը՝ ու կէսն ալ Գեբալ լեռանը կողմը կանգնած, Մովսես որ առաջ որ իսրայէլի ժողովրդը
34 գը օրհնեն։ Եւ անկէ ետև օրէնքին բոլոր խօսքերը կարգաց, Թէ օրհնութիւնները և թէ անէծքները, ինչ որ գրուած էր օրինաց
35 գրքին մէջը։ Մովսեսին բոլոր պատուիրածներէն բնաւ խօսք մը չմնաց, որ զանիկա Եհուա իսրայէլի բոլոր ժողովրդին և օձնդ կը նեղնեղուն ու ապրնքներուն և անոնց մէջը պատրող օտարականին առջեւը չկարգաց։

Գլ. Թ

1 Թագաւորները կը միաժողվին իսրայէլին գէմ. 3 Գաբաւոնացիք խաբէութեամբ խաղաղութիւն կ՚առնեն Ներ ու Եհուայ երնեն։ 16 Երեք Տասնը յետ խաղաղութիւնն ծառայութեան կը դատապարտին։

1 Ու երբոր Յորդանանու սագին կողմը եղող բոլոր թագաւորները՝ ըսուած լեռան վրայ, դաշտի վրայ ու Մեծ Ծովուն բոլոր եզերքը մինչև Լիբանանին դիմացը եղող Քետացիք, Ամորհացիք, Քանանացիք, Փերեզացիք, Եւացիք ու Երեւսացիք --
2 Ներ լսեցին, Միաբանութեամբ Ժողովեցան որ Եհուային ու իսրայէլին գէմ պատերազմին։

ա Դատ. ի. 34։ Ժող. Ի. 12։
բ Դատ. ի. 36։ Եւս. Ի. 2։
գ Ել. Ի. 6։ Ել. Ի. 8։ Եւս. ի. 16։
դ Ել. Ժ. 26։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ե Ել. Ժ. 26։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
զ Ել. Ժ. 26։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
է Ել. Ի. 23։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ը Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
թ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ի Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժա Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժբ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժգ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժդ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժե Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժզ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժէ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժը Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ժթ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
ի Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իա Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իբ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իգ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իդ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իե Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իզ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իէ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իը Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
իթ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լա Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լբ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լգ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լդ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լե Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լզ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լէ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լը Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լթ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խա Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խբ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խգ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խդ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խե Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խզ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խէ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խը Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խթ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լա Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լբ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լգ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լդ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լե Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լզ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լէ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լը Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
լթ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խա Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խբ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խգ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խդ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խե Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խզ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խէ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խը Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։
խթ Ել. Ի. 24։ Ել. Ի. 40։ Եւս. ի. 5։

3 Բայց ՙգաւառանի բնակիչները Հերթոյ լսե-
ցին ինչ որ Յեսու երիթովին ու Գայիին բրնո-
4 էր, իրենք ալ վարպետութիւն մը բանեցու-
ցին. գացին պատրաստեցին, ու
հրենց էշերուն վրայ հին քուրձեր, ու հին,
պատառած ու ՙկարկատած գինիի թոնիներ դրին,
5 եւ իրենց ոտքերուն կօշիկները հինցած ու
կարկատած էին, ու վրանին ալ հին խոփեր
ՙՒ. և բոլոր իրենց պարէնը ՙՒ հայր չոր-
6 ցած ՙՒ մկրատ էր. Ու Գիլգաղի գացին Յե-
սուին Գաղգագայի մէջ, և անոր ու Իսրայէլի
մարդոցն ըսին, Մենք հեռու երկրէ կու
գանք. ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակցու-
7 թիւն ընեցէք: Այսուհանդերձ Իսրայէլի մարդիկը
ան Խեւացիներուն ըսին, Գուցէ դուք մեր
մէջը կը բնակիք, ու ՙՒէնդի հետ ինչպէս դաշ-
8 նակցութիւն ընենք: Բայց անոնք Յեսուին
ըսին, ՙՄենք քու ծառայերդ ենք. և Յեսու
անոնց ըսաւ, Դուք ո՞վ էք և ուրկից կու
9 գաք: Ու անոր ըսին, Քու ծառայերդ իսիտ
հեռու երկրէ եկած են քու Եհովայ Աստու-
ծոյդ անունին համար, քանզի Նոյեան համ-
բաւը ու եղիպտոսի մէջ բոլոր ըրածները լը-
10 սեցինք. Ու նաեւ Յորդանանու անդի կողմը
ԲՒՒ Ամորհացոց Երկու թագաւորներուն
Եսեբոնի Սիհոն թագաւորին ու Աստարովթ
ԲՒՒ Բասանի Ովգ թագաւորին զէմ բոլոր
11 ըրած բաները լսեցէք: Եւ մեր ծերերը ու մեր
երկրին բոլոր բնակիչները մեզի խօսեցան ու
ըսին, Ձեռք բերեցէք ճամբու համար պարէ-
առէք, և գացէք ու դիմաւորեցէք զանոնք,
ու անոնց ըսէք, Մենք ձեր ծառաներն ենք,
12 հիմա մեզի հետ դաշնակցութիւն ըրէք. Ան
օրը որ մենք կրանք ձեզի գալու համար,
աս պարէնը հացերնիս մեր տուներէն տաք
առինք, և ահա հիմա չորցած ու մկրատ ենք.
13 Եւ աս գինիի թոնիները նոր էին, երբոր լե-
ցուցինք, բայց ահա պատառած են. ու աս
մեր հանդերձները և կօշիկները ճամբուն
14 խիստ երկայնութենեն համար հինցան: Ու
ՙանոնց պարէնին նայելով՝ ան մարդիկը ըն-
15 զունեցին, ՙու ՏԷրոջը չհարցուցին: Եւ Յե-
սու Խաղաղ հետ խաղաղութիւն ըրաւ, ու
անոնց հետ դաշնակութիւն ընելով՝ և ժո-
ղովրդին իշխաններն ալ անոնց երդում ըրին:
16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն ընելէն ե-
րեք օր էտքը լսեցին որ անոնք իրենց դի-
17 ցիներն են, ու իրենց մէջը կը բնակին: Եւ
Իսրայէլի որդիքը չեւելով՝ երրորդ օրը անոնց
քաղաքները մնան. ու անոնց քաղաքները
Գաբաւոն, Կեփիրա, Բեերոթի և Կարիաթա-
18 բիմ էին: Ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք չսպա-
կին, Քանզի Ժողովրդին իշխանները Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն անունը երդում ըրեր
էին. բայց բոլոր ժողովուրդը իշխաններուն դէմ
տրտնջեցին:
19 Բայց ամէն իշխաններուն բոլոր ժողովրդին ըսին,
Մենք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը ա-
նոնց երդում ըրինք, ու հիմա չենք կրնար
20 անոնց ոչնչ ի: Անոնց այսպէս ընենք ու զանոնք
ապրե թողունք, որ մեր վրայ բարկութիւն չգայ
21 անոնց երդում ընելուան համար: Ուստի իշ-
խաններըն անոնց ըսին, Թող ապրի անոն,
բայց Ղրոջը ժողովրդին փայտահատներ ու Ջրկիր-
ներ ըլլան. և ինչպէս որ իշխաններն անոնց ըսին,
կատարեցան:
22 Յեսու զանոնք կանչեց, ու անոնց
խօսեցաւ ըսելով, Ինչո՞ւ համար մեզ խաբեցիք
ու ըսիք թէ Չեզմէ շատ հեռու ենք, ու
23 դուք մեր մէջը կը բնակիք. Ուրեմն դուք
հիմա նզովեալ էք, ու իսիտ Աստուծոյ տանը
համար ձեզմէ ծառայ, փայտահատ ու Ջրկիր
24 կիր չպակսի: Եւ անոնք Յեսուին պատասխան
տուին ու ըսին, Քանզի քու Ծառաներդ տուե-
դին իմացան, որ քու Եհովայ Աստուածդ Իր
Ծառային Մովսէսին հրամայեր է աս բոլոր Ե-
կիրը ձեզի տալու, ու աս երկրին բոլոր բնա-
կիչները ձեր առջեւէն բնաջինջ ընելու. ուս-
ոմնէ ձեր պատճառաւ մեր անձերուն հա-
25 մար չատ վախցանք, ու աս բանը ըրինք: Եւ
ահա հիմա Քրու ձեռքդ ենք. քեզի ինչ որ
հանդ ու արդար կ'երեւայ, անի ըրէ մեզի:
26 Ուստի անոնց այնպէս ըրաւ, և զանոնք ի-
րապիլի որգոցը ձեռքէն ապահով, ու զանոնք
27 չմեռցուցին: Եւ Յեսու նոյն օրը Վկայասրահոյ
ու Երկիր ըրաւ զանոնք Ժողովրդին ու ՏԷրոջը
սեզանին համար, ՙը ՙՏէրոջը ընտրելու անդը
Քաոսին մինչև աս օրս:

ԳԼՒ Ժ

1 Հինգ Թագաւորներ Գաբաւոնի դէմ կը պատերազմին: 6 Յե-
սու անոր ոգնութիւն կը հասնի: 10 Աստուած կը պատճ-
րազմի անոնց հետ կարկտաքով: 12 Արեգակը ու լուսինը
անշարժ կը կենան Յեսուին խօսքովը: 16 Հինգ Թագաւոր-
ներ կը փախչին ու կը պահուին: 21 Յեսու անդին գալով հա-
ղորդ ալ մեծ կը պատճառի: 28 Յեսու Մաքեդայի վրայ
նկ. կու տայ զանոնք: 34 Ու անոնց հետ անդրադարձը վարուե-
լով: 36 Կը գնայ զանոնք: 38 Իսրայէլի որդիքը ուրիշ ենթը-
լով: 40 Կը գնայ զանոնք: 43 Յեսու գրաւած կը
գառնայ:

1 Ու երբոր Երուսաղէմի Ադոնիսեդեկ Թա-
գաւորը լսեց թէ Յեսու Գայիին առաւ ու զա-

ր Գլ. ժ. ա. ՚Ես. ի. ա. ՚Ես. ի. ա. ՚Ես. ի

նրա բոլոր մարդիկը կոծանեց, -- եւ ինչ որ երկրացին ու անոր ծագումներն էին, Եգիպտոսի ու անոր ծագումներն ալ այնպես բրաւ, եւ մեռան ծագումներն ալ այնպես բրաւ, եւ մեռան ծագումներն ալ այնպես բրաւ, եւ մեռան

ծառէ կախեց, և ծառերուն վրայ մնաց։
27 Իրիկուն կախուած մնացին։ Ու արեւը մտնե-
լուն Յեսու հրամայեց, ու զանոնք ծառե-
րուն վրայէն իջեցուցին, և իրենց պահուած
տրին մէջը նետուցին զանոնք, ու տրին բե-
րանը մեծ քարեր դրին, ո՛ր կ՚ըլլան մինչև
այսօր։
28 Եւ Յեսու նոյն օրը Մակեդան ալ առաւ.
ու զանիկա սուրի բերնէն անցուց, և անոր
թագաւորը ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հո-
գիները կոտրմտուց, և մէկը ոչ չմնացուց.
ու Մակեդայի թագաւորին ալ ասանկ ըրաւ,
ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էր։
29 Եւ Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ
Մակեդայէն Լիբնա անցան, ու Լիբնային դէմ
30 պատերազմեցան։ Եւ Տէրը զանիկա ալ անոր
թագաւորովը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և
զանիկա ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգի-
ները սուրի բերնէ անցուցին, — մէկը ոչ
չմնացուցին. և անոր թագաւորին անասկ ըրին,
ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էին։
31 Եւ անկէ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ
Լիբնայէն Լաքիս անցան, և անոր դիմաց բա-
32 նակեցաւ անոր դէմ պատերազմելուն։ Եւ Տէ-
րը Լաքիսը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և
զանիկա երկրորդ օրը առնելով, զանիկա ու
անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի
բերնէ անցուցին, ինչպէս որ Լիբնային ըրած
էին։
33 Ա՛նատներ Գազերի Հօրամ թագաւորը Լա-
քիսին օգնելու ելաւ. և Յեսու զա-
նիկա ու անոր ժողովուրդը կոտրեց, անասկ
որ անոնցմէ մէկը ոչ չմնաց։
34 Եւ անկէ Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ
Լաքիսէն Եգդոն անցան, և անոր դիմաց բանա-
35 կեցան, անոր դէմ պատերազմ ըրին։ Եւ զա-
նիկա նոյն օրը առնելով սուրի բերնէ անցու-
ցին. ու Յեսու նոյն օրը անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները կոտրմտուց, ինչպէս որ Լա-
քիսին ըրած էր։
36 Եւ անկէ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ
Եգդոնէն Հեբրոն ելան, ու անոր դէմ պա-
37 տերազմ ըրին։ Եւ զանիկա առնելէն ետքը՝
սուրի բերնէ անցուցին զանիկա ու անոր ին-
գաւորը, և անոր բոլոր քաղաքները ու անոր
մէջ գտնուած բոլոր հոգիները, և մէկը ոչ
չմնացուցին, ինչպէս որ Եգդոնին ըրին. այս-
պէս զանիկա ու անոր մէջ գտնուած բոլոր
հոգիները կոտրմտուց։
38 Եւ անկէ Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ
Դաբիր դարձան, ու անոր հետ պատերազ-
39 մեցան։ Եւ զանիկա ու անոր թագաւորը և
անոր բոլոր քաղաքները առին, ու զանոնք
սուրի բերնէ անցուցին և անոր մէջ գտնը-
ւած բոլոր հոգիները կոտրմտուցին, — մէկը
ոչ չմնացուցին. ինչպէս որ Հեբրոնին ըրաւ,
և ինչպէս որ Լիբնային ու անոր թագաւորին
ըրաւ, անասկ ալ Դաբիրին ու անոր թագա-
ւորին ըրաւ։
40 Եւ Յեսու բոլոր լեռնային, հարաւային,
դաշտային ու լեռնեղրուն տակը եղած երկիր-
ները և անոնց բոլոր թագաւորները գարկաւ,
— մէկը ոչ չմնացուց, հապա ամէն շնչաւորը
մեռցուց, ինչպէս որ Իսրայէլի Տէր Աստուա-
41 ծը պատուիրած էր։ Եւ Յեսու կոտրմտուց
նեպէն մինչև Գազա՝ ու բոլոր Գոսեմի եր-
42 կիրը մինչև Գաբաւոն զանոնք գարկաւ։ Եւ
ասոր բոլոր թագաւորները ու անոնց երկիրը
Յեսու մէկէն առաւ. ո՛քանդի Իսրայէլին Տէ-
րը Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատերազմ
43 կ՚ընէր։ Եւ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իս-
րայէլ Գաղգալա բանակը դարձան։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Քանի մը թագաւորները Մասոնի յաղթութեան համար կը յայտնեն։
10 Հասոր կը բռնուի ու հրովով կ՚այրուի։ 16 Յեսու ան բա-
լոր երկիրը կ՚առնէ։ 21 Ընակիմները կը ջարդէ։

1 Եւ Հասորի Յաբին թագաւորը երբոր ա-
նոր լսեց, Մադոնի Յոբաբ թագաւորին և
Սամրոնի թագաւորին ու Աքսափի թագա-
2 ւորին, եւ հիւսիսային լեռները ու Քինե-
րեթի հարաւային գաշտը ու արև-
մտեան կողմը Դովրի գաւառներուն մէջը
3 եղող թագաւորներուն, Արեւելեան ու արև-
մտեան կողմը եղող Քանանացիներուն, Ամո-
հացիներուն, Փերեզացիներ-
ուն ու լեռնային Երեւսացիներուն, և
Հերմոնին տակը Մասփայի երկրին եղող
4 Եւեւացիներուն հրաման խրկեց։ Անոնք անոնք
իրենց բոլոր բանակներովը — շատ ժողովուրդ
դալ էին, որ ծովուն եզերքը եղող աւա-
զին չափ բազմութիւն էին, և ձիեր ու
5 շատ կառքեր — եւ ատ բոլոր
թագաւորները միասնաբար ժողովուեցան, որ Իս-
րայէլին Յեսուին դէմ բանակեցան, որ Իս-
րայէլին հետ պատերազմին։
6 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ, ո՛չնոնց երեսէն
մի վախնար, քանզի վաղը ատ ատենս ես անոնց
ամէնը Իսրայէլին առջեւը կոտրտելու պիտի
մատնեմ. ո՛նոնց ձիերուն ջիղերը պիտի կտր-
ես, ու անոնց կառքերն ալ կրակով պիտի
7 այրես։ Ուստի Յեսու և իրեն հետ բոլոր պատերազ-
մական ժողովուրդը յանկարծակի Մասոնի

1 Դվ · բ · 29 ·
ղ Բօր · իա · 23 · Գվ · բ · 29 ·
է Գվ · ջ · 21 ·
ը Տես գվ · իգ · 15 ·
ժե · 15 · Դատ · ա · 10 ·
ի Տես գվ · ժե · 15 · Դատ · ա · 13 ·
լը Օր · ի · 16 · 17 ·
խ Դե · ժ · 19 ·
ծ Գվ · ժա · 16 ·
կ Հր · 14 ·
— Գվ · ժի · 15 ·
ձ Թես · ի · 11 ·
ղ Գվ · ժե · 11 · Դատ · ա · 27 · գ Թագ · գ · 11 ·
ճ Գվ · ժգ · 11 ·
մ Դե · լա · 49 ·
յ Դատ · գ · 3 ·
ն Գվ · ժ · 3 ·
շ Դե · իբ · 17 · լբ · 12 · Դատ · ե · 12 · Թագ · ժգ · 5 ·
ո Գվ · ժ · 8 ·
չ Թ Թագ · բ · 4 ·

չաբրն քովը անոնց դէմ երթալով վրանին
8 յարձակեցան։ Եւ Տէրը զանոնք խրայէլին
ձեռքը տուաւ, ու զանոնք զարկին, և մինչև
Սիժ ու Մաարեփօթ-Մայիմ, և մինչև
Մասեփի Հովիսը գէպ ի արևելք հալածե-
ցին, ու զանոնք զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ
9 մէկը չազատեցաւ։ Եւ Յեսու անոնց այնպէս
ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն ըսեր էր. ա-
նոնց ձիերուն կ՚խզբերը կարեց, ու անոնց
կառքերը կրակով սրեց։
10 Եւ նոյն ատեներ Յեսու դարձաւ՝ Հասորը
առաւ, ու անոր թագաւորը սրով մեռցուց.
քանզի Հասոր առաջուց ան բոլոր թագա-
11 ւորութիւններուն գլուխն էր։ Եւ անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէն ան-
ցուցին, ու բնաջինջ ըրին. բնաւ մէկ շնչա-
ւոր մը չմնաց. ու Հասորը կրակով սրեց։
12 Ուստի Յեսու ան թագաւորներուն բոլոր քա-
ղաքները ու անոնց բոլոր թագաւորները ա-
ռաւ, և զանոնք սուրի բերնէն անցնելով բա-
նաջինջ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մով-
13 սէս պատուիրեր էր։ Բայց խրայէլ չայրեց ան
քաղաքները՝ որոնք իրենց հողաբլուրներուրը
կը կենային, բայց միայն Հասորը՝ որն որ Ե-
14 սու այրեց։ Եւ ան քաղաքներուն բոլոր աւա-
րը ու անասուները խրայէլի որդիքը իրենց
առին, բայց բոլոր մարդիկը սուրի բերնէն
անցուցին, մինչև որ զանոնք բնաջինջ ըրին,
15 — բնաւ մէկ շնչաւոր մը չթողուցին։ Ինչպէս
որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր էր,
անոնկ ալ Մովսէս Յեսուին պատուիրեց, ու
Յեսու ալ այնպէս ըրաւ. Է ինչ որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր, բնաւ անոնց մէկը
զանց չըրաւ։
16 Ուստի Յեսու ան բոլոր երկիրը առաւ,
Լեռնակոմը ու բոլոր հարաւային կողմն ու
բոլոր Գոսմի երկիրը, Հովիսը ու գաղտը,
17 և խրայէլի լեռը ու անոր Հովիսը, Սէկիր ելլ-
ղագ գալուկ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռանդը տա-
կը Լիբանանու. Հովիսն մէջը եղող Բաալ-
գադ, և ՚անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց,
18 ու զանոնք զարկաւ մեռցուց։ Յեսու աս բո-
լոր թագաւորներուն հետ չատ օրեր պատե-
19 րազմ ըրաւ։ Գաբաոնի մէջ բնակող Խեւա-
ցիներէն ի զատ խրայէլի որդւոցը հետ հաշ-
տութիւն ընող քաղաք մը չկար. ամէնն ալ
20 պատերազմով առին. քանզի Ա՚նոնց պատին
կարծրանալը ու պատերազմիլ խրայէլին
դէմ գնալնին Տէրոջմէն եղաւ, որ անոնց ողոր-
մութիւն չընլալով զանոնք կորսնցնէ, ու ըր-
նաչխէն քովը անոնց դէմ երթալով վրանին
8 յարձակեցան։ Եւ Տէրը զանոնք խրայէլին
ձեռքը տուաւ, ու զանոնք զարկին, և մինչև
Մեծ Սիդոն ու Մաարեփօթ-Մայիմ, և մինչև
Մասեփի Հովիսը գէպ ի արևելք հալածե-
ցին, ու զանոնք զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ
9 մէկը չազատեցաւ։ Եւ Յեսու անոնց այնպէս
ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն ըսեր էր. ա-
նոնց ձիերուն կ՚խզբերը կարեց, ու անոնց
կառքերը կրակով սրեց։
10 Եւ նոյն ատեներ Յեսու դարձաւ՝ Հասորը
առաւ, ու անոր թագաւորը սրով մեռցուց.
քանզի Հասոր առաջուց ան բոլոր թագա-
11 ւորութիւններուն գլուխն էր։ Եւ անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէն ան-
ցուցին, ու բնաջինջ ըրին. բնաւ մէկ շնչա-
ւոր մը չմնաց. ու Հասորը կրակով սրեց։
12 Ուստի Յեսու ան թագաւորներուն բոլոր քա-
ղաքները ու անոնց բոլոր թագաւորները ա-
ռաւ, և զանոնք սուրի բերնէն անցնելով բա-
նաջինջ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մով-
13 սէս պատուիրեր էր։ Բայց խրայէլ չայրեց ան
քաղաքները՝ որոնք իրենց հողաբլուրներուրը
կը կենային, բայց միայն Հասորը՝ որն որ Ե-
14 սու այրեց։ Եւ ան քաղաքներուն բոլոր աւա-
րը ու անասուները խրայէլի որդիքը իրենց
առին, բայց բոլոր մարդիկը սուրի բերնէն
անցուցին, մինչև որ զանոնք բնաջինջ ըրին,
15 — բնաւ մէկ շնչաւոր մը չթողուցին։ Ինչպէս
որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր էր,
անոնկ ալ Մովսէս Յեսուին պատուիրեց, ու
Յեսու ալ այնպէս ըրաւ. Է ինչ որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր, բնաւ անոնց մէկը
զանց չըրաւ։
16 Ուստի Յեսու ան բոլոր երկիրը առաւ,
Լեռնակոմը ու բոլոր հարաւային կողմն ու
բոլոր Գոսմի երկիրը, Հովիսը ու գաղտը,
17 և խրայէլի լեռը ու անոր Հովիսը, Սէկիր ելլ-
ղագ գալուկ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռանդը տա-
կը Լիբանանու. Հովիսն մէջը եղող Բաալ-
գադ, և ՚անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց,
18 ու զանոնք զարկաւ մեռցուց։ Յեսու աս բո-
լոր թագաւորներուն հետ չատ օրեր պատե-
19 րազմ ըրաւ։ Գաբաոնի մէջ բնակող Խեւա-
ցիներէն ի զատ խրայէլի որդւոցը հետ հաշ-
տութիւն ընող քաղաք մը չկար. ամէնն ալ
20 պատերազմով առին. քանզի Ա՚նոնց պատին
կարծրանալը ու պատերազմիլ խրայէլին
դէմ գնալնին Տէրոջմէն եղաւ, որ անոնց ողոր-
մութիւն չընլալով զանոնք կորսնցնէ, ու ըր-

նաչխէն քովը անոնց դէմ երթալով վրանին
նայինէ բնակ, Վինչպես որ Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեր էր։
21 Եւ անասունը Յեսու գնաց, ու լեռնէրէն
Գեբրոնէն, Դաբիրէն, Ա՚նաբէն ու Յուդայի
բոլոր լեռներէն և խրայէլի բոլոր լեռներէն
Ընակիմներէր կոտրեց։ Յեսու զանոնք իրենց
22 քաղաքներովը մէկտեղ կոտրնցուց։ Ըստ խ-
րայէլի որդւոցը երկրին մէջ Ընակիմներէն
Ձէ չմնաց, բայց միայն Գազայի, Գեթի ու
Ա՚շտոդիմի մէջ միացին։
23 Ու Յեսու բոլոր երկիրը առաւ, Վինչպես
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, և Յեսու
զանիկա խրայէլին ժառանգութիւն տուաւ,
՚ոնոնց ցեղերուն բաժինները Համեմատ
՚ու երկիրը պատերազմէն Հանգստացաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ըն երկա թագաւորները՝ որոնց երկիրները Մովսէս առա-
ւ բաժին բրաւ. 7 Որոց անանուն ծագի կողմը եղած երեսս-
նամսկի թագաւորները՝ որոնք Յեսու զբրհաս.

1 Ա՚նոնք են ան երկրին թագաւորները՝ զո-
րոնք խրայէլի որդիքը զարկին, ու անոնց
երկիրները առին, Յորդանանու անդի կողմը
դէպ ի արևելք, -Ա՚րնոն ձորէն ՚մինչև Հեր-
մոն լեռը՝ արևելեան կողմին բոլոր գաւառովը,
2 Եսբոնի մէջ բնակող Ա՚մորհացւոց Սիհոն
թագաւորը, որ ապրկա՚ Ա՚րնոն ձորէն եղերքը
եղող Ա՚րոերէն, և ձորին մէջտեղէն, ու Գա-
ղաադին կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
3 մանը եղած Յաբոկ ձորը, Դաև դ ագաւին,
արևելեան կողմէն մինչև Քենեռեթի ծովը, ու
արևելեան կողմէն Բեթ Եսիմոթի ճամբան, ու
Հարաւային կողմէն Ա՚շդոթ-փասգայ տակը
մինչև գաշտի ծովը՝ այսինքն մինչև Աղի
4 ծովը կը տիրէր։ Ու Հնկանեբոնն Յեսուցրէն
Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը, Հոր
ապրկա Աստարոթի ու Եդրայիի մէջ կը բնա-
5 կէր, Եւ կը տիրէր Հերմոն լեռանդը, ու
Սելքայի և բոլոր Բասանի՝ մինչև Գեսուրա-
ցւոց ու Մաքամացւոց սահմանը, ու մինչև
Գաղաադին կէսը, որ Եսբոնի Սիհոն թագա-
6 ւորին սահմանն էր։ Ի՚նոնք Տէրոջը ծառան
Մովսէս խրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ, ու
Յեսուն Ռուբենեզը Տէրոջը ծառան Մովսէս
բնակութեան, Գագ եանց ու Մանասէի կէս ցե-
ղին ժառանգութիւն տուաւ։
7 Եւ ասոնք են երկրին թագաւորները, Որ
Յեսու ու խրայէլի որդիքը զարկին Յորդա-
նանու տակ՝ դէպ ի արևմուտք, Լի-
բանանու Հովսին մէջը եղող Բաալգադին

Ա՚նոնք են ան երկրին թագաւորները՝ զո-
րոնք խրայէլի որդիքը զարկին, ու անոնց
երկիրները առին, Յորդանանու անդի կողմը
դէպ ի արևելք, -Ա՚րնոն ձորէն ՚մինչև Հեր-
մոն լեռը՝ արևելեան կողմին բոլոր գաւառովը,
2 Եսբոնի մէջ բնակող Ա՚մորհացւոց Սիհոն
թագաւորը, որ ապրկա՚ Ա՚րնոն ձորէն եղերքը
եղող Ա՚րոերէն, և ձորին մէջտեղէն, ու Գա-
ղաադին կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
3 մանը եղած Յաբոկ ձորը, Դաև դ ագաւին,
արևելեան կողմէն մինչև Քենեռեթի ծովը, ու
արևելեան կողմէն Բեթ Եսիմոթի ճամբան, ու
Հարաւային կողմէն Ա՚շդոթ-փասգայ տակը
մինչև գաշտի ծովը՝ այսինքն մինչև Աղի
4 ծովը կը տիրէր։ Ու Հնկանեբոնն Յեսուցրէն
Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը, Հոր
ապրկա Աստարոթի ու Եդրայիի մէջ կը բնա-
5 կէր, Եւ կը տիրէր Հերմոն լեռանդը, ու
Սելքայի և բոլոր Բասանի՝ մինչև Գեսուրա-
ցւոց ու Մաքամացւոց սահմանը, ու մինչև
Գաղաադին կէսը, որ Եսբոնի Սիհոն թագա-
6 ւորին սահմանն էր։ Ի՚նոնք Տէրոջը ծառան
Մովսէս խրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ, ու
Յեսուն Ռուբենեզը Տէրոջը ծառան Մովսէս
բնակութեան, Գագ եանց ու Մանասէի կէս ցե-
ղին ժառանգութիւն տուաւ։
7 Եւ ասոնք են երկրին թագաւորները, Որ
Յեսու ու խրայէլի որդիքը զարկին Յորդա-
նանու տակ՝ դէպ ի արևմուտք, Լի-
բանանու Հովսին մէջը եղող Բաալգադին

Ժգ. Ժէ. Ժգ. Ժէ.
Ժը. Ժ.
ա Գէ. Ժգ. 15. խա. 44. Բր. 4. Ա. 1.
Ժգ. 7.
Գէ. Ժ. 3. 7.
Բ Օր. բ. 30. Դատ. Ժգ. 4. Ա. 23. Բ. 35. Ժը. 13.
Գ Գէ. Ժ. 41.
Գէ. Ժը. 7.
Բ Օր. է. 2. Գէ. Ժ. 19.
Գէ. Ժ. 28.
Ե Ը Օր. է. 16. 17. Գէ. Ժգ. 23. 34. Ը Օր. ա. 28. Գէ. Ժէ. 15. 16.
Ժ. 28.
Ը Օր. է. 16. 17. Գէ. Ժգ. 23. 34. Ը Օր. ա. 28. Գէ. Ժէ. 15. 16.
Ժգ. Ժէ. Ժգ. Ժէ.
Ժը. Ժ.
ա Գէ. Ժգ. 15. խա. 44. Բր. 4. Ա. 1.
Գէ. Ժգ. 20.
Ը Օր. գ. 17. Գէ. Ժգ. 49.
Ը Օր. գ. 11. Ժգ. 13.
Ը Թես. խա. 55. Ը Օր. գ. 4. 10.
Ը Օր. ա. 4.
Ժգ. Ժ. 41.
Գէ. Ժը. 7.
Ը Օր. է. 2. Գէ. Ժ. 19.
Գէ. Ժ. 3. 7.
Բ Օր. բ. 30. Դատ. Ժգ. 4. Ա. 23. Բ. 35. Ժը. 13.
Գ Գէ. Ժ. 41.
Գէ. Ժը. 7.
Ե Ը Օր. է. 16. 17. Գէ. Ժգ. 23. 34. Ը Օր. ա. 28. Գէ. Ժէ. 15. 16.
Ժ. 28.
Ը Թես. Ժգ. 4.
Ը Գէ. Ժ. 46.
Ը Թես. ԼԳ. 2. Ես. ԼԳ. 33. Գէ. Ժգ. 16.
Ը Թես. խա. 24.
Ը Օր. գ. 8. 9.
Ը Օր. գ. 23. 36. գ. 8.
Ը Օր. գ. 8.
Ը Օր. գ. 10. Գէ. Ժգ. 11.
Ը Օր. գ. 14.
Ը Թես. խա. 26. 33.
Ը Թես. ԼԳ. 29. 33.
Ը Օր. գ. 11. 18. Գէ. Ժգ. 8.
Գէ. Ժա. 17.

մինչև քալակ լեռը , որ Սեիր կ'երթայ . և Ելիսեւս անդր Եղիշեէին Իսրայէլին ցեղերուն ժառանգութիւն տուաւ իրենց վիճակներուն հա-
8 մեմատ . Վերներուն ու հովիտներուն և գաշտերուն մէջը ու լեռներուն սոսրատներէն և անապատը ու հարաւային կողմը Քեւ-
տացիներէն , Ամորհացիներէն , Քանանացիներէն , Փերեզացիներէն , Խեւացիներէն ու Եբուսացիներէն ,
9 Ները . Երիքովի Թագաւորը մէկ , Բեթէլի
10 քովը եղող Հայիի Թագաւորը մէկ , Երու-
11 սաղէմի Թագաւորը մէկ , Քերրոնի Թագաւո-
12 րը մէկ , Երեմմոթի Թագաւորը մէկ , Լաքի-
13 սի Թագաւորը մէկ , Եգղոնի Թագաւորը մէկ ,
14 Գազերի Թագաւորը մէկ , Դաբիրի Թագա-
15 ւորը մէկ , Գեդերի Թագաւորը մէկ , Հորմայի Թագաւորը մէկ , Արադի Թագաւորը մէկ ,
16 Լիբնայի Թագաւորը մէկ , Ադղոմի Թագա-
17 ւորը մէկ , Մակեդայի Թագաւորը մէկ ,
18 Բեթէլի Թագաւորը մէկ , Թափուաի Թա-
19 գաւորը մէկ , Հեփերի Թագաւորը մէկ , Ափե-
20 կի Թագաւորը մէկ , Լասարոնի Թագաւորը
21 մէկ , Մադոնի Թագաւորը մէկ , Հասորի
22 Թագաւորը մէկ , Սիմրոն-մէռոնի Թագաւո-
23 րը մէկ , Աքսափի Թագաւորը մէկ , Թաննաքի Թագաւորը մէկ , Մաղկդոի Թագաւորը
24 մէկ , Կադեսի Թագաւորը մէկ , Կարմելոս
25 եզած Յեկնեամի Թագաւորը մէկ , Դովրի գա-
26 ւառին մէջը Դովրի Թագաւորը մէկ , Գող-
27 գայիի Գոյիմի Թագաւորը մէկ , Թերսայի Թագաւորը մէկ . սա Թագաւորներուն ամէնը
եղեւոնտասնմէկ էին :

ԳԼ· ԺԹ

1 Դեռ չառնուած երկիրն ասոնցմանները . 8 Երկաթ ու կռ ցե-
զերուն ժառանգութիւնը . 14 · 33 Ցերը ու իրեն մնացած գե-
րեզերը Ղեւիի ժառանգութենէն պիտի բլլային . 15 Ցարբե-
նին ժառանգութիւնը ասոնցմանները . 22 Բացատրին միացած
լլ . 24 Գադին . 29 և Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւնը
ասոնցմանները .

1 Ո՞ւ երրոր Յեսու Էլեազար ու տարիքը առաւ , Ցէլը անոր բաժ-
նուեցաւ ու տարիքը առաւ . և ասոնք իսրա-
2 էլեան կոմին ըլլալու չափ ու ժառանգեցին
երկիրը Սիլովայ մէջ Կանաանի կողմը ,
3 ու բոլոր Ղեւտացիներուն երկիրը ժառանգեցին Մովսէսի ձեռքովը . Երկու ցեղերուն ու
Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւնը Յորդանանէն այն կողմը Երիքովի քովը Յորդանանին արեւելեան կողմը տուեր էր Մովսէս ,
4 բայց Ղեւտացիներուն Լեւիի ցեղերուն մէջ
ժառանգութիւն չտուին . Ցեփթայի որդիները Մանասէ և Եփրայիմ . ուստի Ղեւտացիներուն
5 բնակելու քաղաքներ միայն տուին անոնց
անասուններուն ու ստացուածքներուն համար .
6 Ինչպէս Տէրը Մովսէսի հրամայեր էր , Իսրայէլի որդիները այնպէս ըրին ու երկիրը բաժնեցին :
7 Ցեփթայի որդիները Մանասէի կէսին Տէրը Բաշանի մէջ ունեցուածք տուեր էր , իսկ
8 միւս կէսին Յորդանանէն այս կողմը Երիքովի քովը արեւելեան կողմը ունեցուածք տուեր էր Յեսու անոնց հայրենիքներուն հետ , երբ
9 զանոնք Յեսու Տէրոջ հրամանով Սելովի վրանին առջեւ Ցեփթայի որդիներուն հետ
10 հայրենիքներուն մէջ ղրկեց . Ցեփթայի որդիները Յորդանանին քովի Քանանացիներուն
11 երկրին մէջ Գեղիլովթի քովի Յորդանանին քովի Աբէլ-քերովթին մօտ զոհասեղան մը
12 շինեցին , մեծ ու տեսակ մը . Իսրայէլի որդիները լսեցին թէ Ցեփթայի որդիները զոհասեղան մը շինեցին Կանաանի երկրին դիմացը ,
13 Յորդանանին քովի Իսրայէլի որդիներուն
մօտ . Իսրայէլի որդիները Գալաադի երկրին ու Փենեհէս քահանայի որդի Եղիազարի
14 ղրկեցին , և անոնց հետ տասը իշխան , Իսրայէլի իւրաքանչիւր ցեղին համար մէկ իշխան , որոնք իրենց հարիւրաւորներուն
15 գլուխներն էին : Երբ Գալաադի երկրին Յորդանանին քովի Իսրայէլի որդիներուն մօտ
եկան , խօսեցան անոնց հետ ըսելով .
16 Տէրոջ ամբողջ ժողովը կ'ըսէ այսպէս . Ինչ
է այս անօրէնութիւնը որ Իսրայէլի Աստուծոյ դէմ ըրիք այսօր դառնալով Տէրոջ
հետեւելէ այսօր , որ ձեզի համար զոհասեղան մը շինեցիք որ այսօր Տէրոջ դէմ
17 ապստամբիք . Մեզի համար Փէորի անօրէնութիւնը քիչ մը չէ՞ , որմէ մինչև այսօր
մեզ չենք մաքրեր , թէպէտ Տէրոջ ժողովին
18 մէջ հարուած ալ եղաւ , որ այսօր մեզմէ
հեռու չդառնաք Տէրոջ հետեւելէ . ձեր այսօր Տէրոջ ապստամբելնիդ վաղը ամբողջ
19 Իսրայէլի վրայ պիտի բարկանայ . Ուստի եթէ ձեր ունեցուածքի երկիրը անարգ է ,
անցէք Տէրոջ ունեցուածքի երկիրը , ուր Տէրոջ խորանը կը բնակի , մեր մէջ տեղ
հող առէք , միայն Տէրոջ դէմ ապստամբ
մի եղէք ու մեզ ալ մի ապստամբեցնէք ձեր
զոհասեղան մը շինելով մեր Տէր Աստուծոյ
20 խորանէն զատ : Զերայ Զերայի որդի Ախանը սրբութեան համար հաւատարմութիւն
չըրաւ , ու բարկութիւն չեղաւ ամբողջ Իսրայէլի ժողովին վրայ ? Ան միայն իր անօրէնութեանը համար չկորսուեցաւ :
21 Յետոյ Ցեփթայի որդիները Մանասէի կէսը
պատասխանեցին ու Իսրայէլի հազարաւորներուն գլուխներուն ըսին .
22 Հզօր Աստուած Տէրը , հզօր Աստուած Տէրը գիտէ , Իսրայէլ ալ գիտնայ . եթէ ապստամբութեամբ կամ եթէ Տէրոջ դէմ անօրէնութեամբ ըրինք , մի՛ ազատեր մեզ այսօր ,
23 որ զոհասեղան մը շինեցինք որ Տէրոջ հետեւելէ դառնանք , կամ եթէ անոր վրայ ողջակէզ
ու ընծայ մատուցանելու համար , կամ եթէ
անոր վրայ խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար , Տէրը ինքը թող պահանջէ .
24 Ու եթէ չըրինք այդ բանը մտածելով ու
խորհելով , թէ վաղը ձեր որդիները մեր որդիներուն չեն ըսեր թէ Ինչ գործ ունիք Տէր
Աստուծոյ հետ Իսրայէլի Աստուած ?
25 Զերայ Տէրը Յորդանանը մեր ու ձեր միջեւ սահման դրաւ , ո՛վ Ցեփթայի որդիներ ,
Տէրոջ մէջ բաժին չունիք . ձեր որդիները
մեր որդիները Տէրոջ երկիրպագելէ կրնան
26 դադրեցնել : Ուստի ըսինք թէ Եկէք շինենք զոհասեղան մը , ոչ ողջակէզի համար
27 ոչ ալ զոհի համար , հապա մեր ու ձեր
միջեւ , մեր ազգերուն միջեւ վկայ ըլլալու
համար , որ մենք Տէրոջ առջեւ անոր ծառայութիւնը կատարենք մեր ողջակէզներով ,
մեր զոհերով ու մեր խաղաղութեան զոհերով , որպէսզի ձեր որդիները մեր որդիներուն չըսեն թէ Տէրոջ բաժին չունիք .
28 Ուստի ըսինք թէ Եթէ ապագային մեզի
կամ մեր սերունդին այդպէս ըսեն , մենք
ալ կըսենք թէ Տեսէք Տէրոջ զոհասեղանին
կերպարանքը զոր մեր հարքը շինեցին , ոչ
ողջակէզի համար ոչ ալ զոհի համար , հապա մեր ու ձեր միջեւ վկայ ըլլալու համար .
29 Հեռու ըլլայ մեզի որ Տէրոջ դէմ ապստամբինք ու այսօր Տէրոջ հետեւելէ դառնանք
շինելով զոհասեղան մը ողջակէզի , նուէրի
ու զոհի համար , Տէր Աստուծոյ խորանին
առջեւ եղող անոր զոհասեղանէն զատ :
30 Երբ Փենեհէս քահանան ու ժողովին իշխանները , Իսրայէլի հազարաւորներուն գլուխները որ անոր հետ էին , Ցեփթայի որդիներուն խօսքերը լսեցին , որոնք Մանասէի որդիներուն խօսեցան , ախորժեցան
31 անոնցմէ : Եղիազարի որդի Փենեհէս քահանան Ցեփթայի որդիներուն Գաղաադացի , Ազմաաացի , Ակաղանտացի , Գեթացի ու Ակկարտացի , Նաև
4 Ղեւտացի Եբերը . Հարաւային կողմին քաղաքները բոլոր երկիրը ու Միզոնացի Մէաքան , մինչև Ափկ — մինչև Ամորհացի
5 սահմանը . Նաև Գեբատացի երկիրը ու ամբողջ Լիբանան , Հեռուն մեծ եղող Յորդանան մինչև Բաալ
6 Թի մատը , Բոլոր լեռնաբնակները Լիբանանէն մինչև Մասրեփոթ-մայիմ , բոլոր Սիդոնացիները . զանոնք Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն ես պիտի վռնտեմ . միայն թէ դուն Իսրայէլին ժառանգութիւն բաժնէ ան Եբերը , ինչպէս որ քեզի պատուիրեցի .
7 Նե հիմա այս երկիրը ժառանգութիւն բաժ-
8 նէ իրեն ցեղին , ու Մանասէի կէս ցեղին . Քե-
զի Յորդանանէն ու Գաղաադի անոր միւս կէսը տուին իրենց ժառանգութիւնը , որն որ Մովսէս Յորդանանէ անդին կողմը դէպ ի արեւելք անոնց տուաւ , Ցէրոջ ծառային
9 Մովսէսին տուածին պէս . Ազնան ձորէն եկեր-
քին մինչ Ադրան , ու ձորին մէջը եղող քաղաքէն Մինչ բոլոր գաւառը մին ,
10 Նե Գեբոն . Ու Լեբրոնի մէջ բնակողներ Ամորհացոց Սիհոն թագաւորին բոլոր քա-
զաքները մինչև Ամմոնի որդւոցը սահմանը .
11 Նու Գաղաադը ու Գեսուրացոց ու Մաքա-
թացոց սահմաններ և բոլոր Լերմոն լեռը ու
12 բոլոր Բասանը մինչև Սելքա . Բասանի մէջ Ովգին բոլոր Թագաւորութիւնը որ Աստարոթի ու Եդրայիի մէջ կը Թագաւորէր . Ե-
նախնեաներէն մնացորդն անոնք մնացեր էր . Մովսէս զանոնք զարկաւ ու վռնտեց .
13 Նե Իսրայէլի որդիները Գեսուրացիները ու Մաքաթացիները չվռնտեցին . և Գեսուրացիները ու Մաքաթացիները մինչև այսօր Իսրայէլի մէջ բնակեցան . Միայն Ղեւի ցեղին
14 ժառանգութիւն չտուաւ . անոր ժառանգութիւնը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ հրդեհաբաղձութիւնն է , Խոստացած պատուիրեցին է անոր համար էր .
15 Նե Մահս Յեսուին որդւոցը ցեղին ա-
նունց ազգատոհմերուն Համեմատ բաժնուելիքն
16 տուաւ . Ու անոնց սահմանը հասկ եղաւ . Ա-
նոնք Ձորէն եկեր քին վրայ եղող Արուէրն ու Ձորին մէջը եղող քաղաքէն . Մինչ այսպէս
17 քովը եղած բոլոր գաւառը , Եբերն , Բա-
18 մոթ-բաղաղ ու Բեթբէէլեան , Նու Եսասա-

Դան · ժդ · 6 · լբ · 3 · բ Օբ · բ · 1 · 4
Գէլ · ժ · 25 ·
Գէլ · ժ · 40 · Ժա · 16 ·
Եէլ · գ · 8 · իգ · 25 ·
Գէլ · ի · 1 ·
Գէլ · գ · 2 ·
Գէլ · բ · 29 ·
Գէլ · ժ · 25 ·
Գէլ · ժ · 35 ·
Գէլ · ժ · 38 ·
Գէլ · ժ · 29 ·
Գէլ · ժ · 28 ·
Գէլ · բ · 17 · Դատ · ժ · 22 ·
Թագ · գ · 10 ·
Գէլ · ժ · 20 ·
Գէլ · ժա · 1 · ԺԲ · 15 ·
Գէլ · ԺԲ · 37 ·
Գէլ · ժա · 2 ·
Դան · ժդ · 1 · 2 · Նա · Բ · 1 ·
Ցես · ժդ · 10 · իգ · 1 ·
Ցես · ժ · 10 ·
Գատ · գ · 1 ·
Յեշ · ժ · 4 · Յեշ · ժ · 37 · 38 ·
Ցես · ժդ · 6 · Ցես · ժդ · 4 · 16 · Ասի · բ · 5 ·
Ցես · ժդ · 33 · բ Օբ · բ · 23 ·
Գէլ · ԺԲ · 30 ·
Ցես · Դատ · ա · 74 ·
Թագ · ա · 18 · գԼի · իգ · 9 ·
Ասպ · Ձգ · 7 · Ե. Գէլ · ժբ · 7 ·
Գէլ · ժբ · 8 ·
Գէլ · ժա · 8 ·
Դատ · գ · 3 · Թագ · գ · 4 · 16 · Դատ · բ · 21 · 23 ·
Գէլ · ժդ · 1 · 8 ·
Թագ · իգ · 15 · 16 · Գէլ · ժդ · 1 · 12 · 13 · Գէլ · իգ · 4 ·
Հէր · 16 · Թագ · իա · 30 ·
Թագ · իգ · 33 · բ Օբ · գ · 19 · 13 · Գէլ · իգ · 4 ·
Հէր · 16 · Թագ · իա · 26 · 28 ·
Գէլ · ժբ · 5 ·
Գէլ · ժբ · 11 · բ Օբ · գ · 11 · Գէլ · Ձ
Ժբ · 4 ·
Թագ · իա · 24 · 35 ·
Հէր · 11 ·
Թագ · ժբ · 20 · 23 · 24 · Գէլ · ժդ · 3 · 4 ·
Հէր · 33 ·
Գէլ · ժբ · 2 ·
Թագ · իա · 28 ·
Թագ · իա · 30 · Հէր · 9 ·

19 ու կաղամբի , ու Մէփպաթ , ՝եւ կա-
րթաթեմ , ու Պեզամիս , և Պաբեթ-սահա-
20 ՚ենիակ լեռան վրայ , Ու Բեթփեղոմր , և
21 Ալեղոմթ-փապագա , ու Բեթհեսիմթ , ՝եւ
դաշտին ամէն քաղաքները , ու Եսբոնի մէջ
թագաւորոյ Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին
բոլոր թագաւորութիւնը , ՚որ գանիկա ու
՚Մադիամու իշխանները՝ եւ Եւի , Բոկոմը , Ու-
րը , Ուրը ու Հոբէն , ու երկրին մէջը բնա-
կող Սեհոնին նահապետները Մովսէս սպան-
22 եւ Իսրայէլի որդիքը ՝Բէաղամ
հարցուկն ալ սրով մեռցուցին Փո- սպան-
23 նեաներուն հետ։ Ու Բոսրէնի որդւոյ
սահմանը Յորդանան և Հոյ սահմանը եղաւ ։
Ռուբէնի որդւոյց ազգաւոհմներուն ժառան-
գութիւնը սահման է , ան քաղաքները ու ասոնց
գեղերը ։
24 Եւ Մովսէս գագի ցեղին՝ Գադի որդւոյց
երկնց ազգաւոհմներուն համեմատ խոստա-
25 Ինն տուաւ ։ Ու անոնց սահմանը սահման և
զաւ ։ Յազեր ու բոլոր Գաղաադի քաղաքները ,
և Ամմոնի որդւոյց երկրին կէսը մինչև Ար-
26 եր , որ Ռաբբայի դիմացն է ։ Ու Եսբոնէն
մինչև Մասփայի Ռամոթին ու Բատոնիմ ,
և Մահանայիմէն մինչև Դաբիրի սահմանը ։
27 Ու Հովիտի մէջ Բեթհարամ՝ բա , ՚Սոկքոթի ու Սաման՝ եսբոնի Սեհոն
թագաւորին թագաւորութիւնը միացորդը ,
Յորդանան ու Հոյ սահմանը , մինչև ՚Քինե-
րեթի ծովուն եզերքը՝ Յորդանանա անդի
28 կողմը գէպ ի արեւելք ։ Գադի որդւոյց ժա-
ռանգութիւնը երկնց ազգաւոհմներուն հա-
մեմատ սահման է , ան քաղաքները ու ասոնց
գեղերը ։
29 Եւ Մովսէս Մանասէի կէս ցեղին ՝ Բ-
ՈՒՆԵՒՆԻՆ տուաւ , որ Մանասէի որդւոյց կէս
ցեղին եղաւ երկնց ազգաւոհմներուն համ-
30 մատ ։ Ու անոնց սահմանը սահման եղաւ ։ Մա-
նայիմէն Բասանի Ովգ թագաւորին բոլոր
թագաւորութիւնը՝ բոլոր Բասան , ու Բա-
սանի մէջ եղող ՚Յայիրի բոլոր գիւղաքաղաք-
31 ները՝ վաթսուն քաղաք ։ Ու Գաղաադի կէ-
սը և ՚Աստարովթ ու Եդրէյի՝ Բասանի մէջ
Ովգին թագաւորութեանը քաղաքները Մա-
նասէան Մաքիրին որդւոյց եղաւ , այսինքն
՚Մաքիրի որդւոյց կէսին՝ երկնց ազգաւոհմ-
ներուն համեմատ ։
32 Ասոնք են ՝ ՚ՈՒՆԵՒՆԻՆ՝ որ Մովսէս Մո-
վաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի ՚ՒՈՒՆԻՆ Յոր-

դանանու անդի կողմը գէպ ի արեւելք ժա-
33 ռանգութիւն տուաւ ։ Բայց Մովսէս Ղեւի
ցեղին ժառանգութիւն տուաւ ։ անոնց ժա-
ռանգութիւնը Իսրայէլին Տէր Աստուածն է,
ինչպէս որ անոնց բսաւ ։

ԳԼ· ԺԴ

1 ԱՅՍ ու կա ցեղերը Իսրայ ժառանգութիւնը ՀԱՀանով պահ
առնին ։ ե Քաղբ յատուկ կերպով մը իրեն ժառանգու-
թիւն կը տասնոյ Քերբռնը ։

1 Ու Քանաան երկրին մէջ Իսրայէլի որդւոյց
ժառանգած Եղերը սոքա են , ՝որ Եղիա-
զար քահանան և Նաւեայի Յեսու ու իս-
րայէլի որդւոյց ցեղերուն նահապետութեան
2 իշխանները ժառանգ եղացին անոնց ։ Ինչ ու
կէս ցեղերուն վիճակով ՚ՈՒՆԵՒՆ անոնց ժա-
ռանգութիւնը , ինչպես որ Տէրը Մովսէսին
3 ձեռքովը հրամայեր էր ։ Քանզի Մովսէս եր-
կուք ու կէս ցեղերուն Յորդանանու անդի
կողմը ժառանգութիւն տուեր էր ։ բայց անոնց
մէջը Ղեւտացիներուն ժառանգութիւն տուած
4 չէր ։ Որովհետև ՚Յովսեփի որդիքը երկու
ցեղ էին , Մանասէ ու Եփրէմ ։ ու երկրին
մէջը Ղեւտացւոց բաժին չտուին , բայց միայն
քաղաքներ՝ բնակելու համար , ու արուա-
ձաններն ալ անոնց խաշնարդը և տասուա-
5 ծոցը համար ։ Ինչպես որ Տէրը Մովսէսին
պատուիրեր էր , Իսրայէլի որդիքը այնպես
երկիր , ու երկիրը բաժնեցին ։
6 Եւ Գուգպայի որդիքը Գաղգապայի մէջ ե-
տուին մտնցան , ու ՚Կենեզեանն Եփունէհի
որդին Քաղէբ անոր բսաւ , Դուն գիտես՝ ան
խօսքը՝ որ Տէրը ՚Կադէս-բառնեայի մէջ
Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին հետ խօսեցաւ
7 ինծի ու քեզի համար ։ Երբոր Տէրոջը ծա-
ռան Մովսէս զիս ՚Կադէս-բառնեայէն իրկեց
երկիրը լրտեսելու համար , Ես քառասուն
տարեկան էի ։ ու պատա մէջը եզածին պես
8 անոր լուր բերի ։ Սակայն իմ հետս եղող
եղբայրներս Ժողովուրդին սիրտը թուլցուցին ,
բայց ես իմ բոլոր պատա իմ Տէր Աստուծոյ
9 հետացնդեցայ ։ Եւ Նոյն օրը Մովսէս երդում
բրաւ՝ բսելով , Վէն քու ատիպ կոխած եր-
կիրը Յանապատնա քեզի ու քու որդւոյդ
յաւիտեան ժառանգութիւն պիտի ըլլայ ։ ո-
րովհետև իմ Տէր Աստուծոյ քու բոլոր սրբ-
10 տոյդ հետացնդացիր ։ Արդ սա Տէրը
իր բսածին պես ան քառասուհնդ տա-

- Թաս · լբ · 37 ·
- Թաս · լբ · 38 ·
- Կամ հարաւ
Է,ր Օր · գ · 17 · Գէ-
Ա,բ · 3 ·
- ր Օր · գ · 10 ·
ե Թաս · խա · 26 ·
Թաս · լբ · 8 ·
- Թաս · խբ · 8 · լ · 8 ·

ը Թաս · լբ · 35 ·
թ Բացդ տամբ Թաս ·
խա · 26 · 28 · 29 · ր
Օր · բ · 19 · Ե,դաս-
ժա · 13 · 15 · Ես ·
ի ր Թագ · ժա · 1 ·
Ա,բ · 26 ·
լ Թաս · լբ · 36 ·
- Ես,ն · լգ · 17 · գ
Թագ · ե · 46 ·

խ Թաս · լբ · 11 ·
Ես,ն · լբ · 41 · ա
Մ,ն · բ · 23 ·
Ա,բ · 2 · 4 ·
ծ Թաս · լբ · 39 · 40 ·
ձ Հես · 16 · Գէ · Ա,բ ·
9 ·
ղ Թաս · Ա,բ · 20 · բ
Օր · ժ · 9 · Ա,բ · 1 ·
9 ·

- Թաս · լգ · 17 ·
18 ·
Թաս · խգ · 55 · լգ ·
54 · լգ · 13 ·
Գէ · Ա,բ · 8 · 32 ·
33 ·
Թաս · խբ · 5 · ՄՊՆ ·
ե · 1 · 2 ·
Թաս · ե · 8 · Գէ-
ես · 2 ·

ղ Թաս · լբ · 18 · Գէ · Ա,բ · 17 ·
Թաս · Ա,բ · 24 · 30 ·
բ Օր · ա · 36 · 38 ·
Թաս · Ա,բ · 27 ·
Թաս · Ա,բ · 7 · Ա,բ ·
6 ·
Թաս · Ա,բ · 32 · 33 ·
բ Օր · ա · 38 ·
Եբր · իմ Տէր Աս-

առ Ա,բ · հաև լե · լ-
ցուցին ·
Թաս · Ա,բ · 21 · բ
Օր · ա · 36 ·
Ես,ն Թաս · Ա,բ ·
23 ·
Թաս · Ա,բ · 23 · 24 ·
բ Օր · ա · 36 · Գէ ·
ա · 3 ·
Թաս · Ա,բ · 30 ·

րին իմ՝ կեանքս պահեց, ան ժամանակէն ի վեր՝ որ Ցերը աս խօսքը Մոաբէացին բառ, քանի որ խրպակէ անապատին մէջ կը պարտէր. և ահա ես այսօր ամենաւհետեղ առ-
11 բեկան եմ. Կը սպասէ ուժով եմ, ինչպէս որ եւ Մոաբէացին գիս խրկած օրը. ան առտուն զօրութիւնս ետուար էր, հիմակուան զօրութիւնս ալ անանկ է՝ պատրաստուիլ,
12 և Տէրոջմէ ու մնայեալ կռնցնել. Ուստի հիմա ինծի տուր ան լեռը, որուն Տէրը ան օրը խօսեցաւ. քանզի դուն ան օրը լսեցիր որ Ենակիմներն հոն են բերդեր, ու մեծ պա-
րսպատուր քաղաքներ ունին. Գուցէ Տէրը իմ հետս ըլլայ, ու ես զանոնք վռնտեմ, ինչ-
13 պէս որ Տէրը բառ։ Ես Յեսու Յեփոնէի որդին Ղեղէացիին օրհնեց, ու Յեփոնեան Քաղէբին բերդատուր ժա-
14 ռանգութիւն տուաւ։ Ասոր համար Քեբրոն կենեզեան Յեփոնէի որդւոյն Քաղէբին ժառանգութիւնը եղաւ մինչեւ այսօր, որովհետեւ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն բոլոր սրտով
15 հետամտութիւն բրաւ։ Ու Քեբրոնին անունը առաջ Կարեմաց Արբա էր. ան Ա-
ղամ Ենակիմներուն մէջ մեծ մարդ մըն էր։ Ու երկիրը պատերազմէն հանգստացաւ։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Յուդայի ժառանգութիւնը։ 13 Քաղէբին բաժինը ու բոցած յաղթութիւնը։ 16 Գոմոնիել իր քարեկամութեանը համար Աքսայէն ամուսին կ'առնէ։ 18 Ան ու իր հօրմէն օրհնութիւն մը կը խնդրէ, ու կը ստանայ։ 21 Յուդային քաղաքները։ 63 Յերուսաղէմցիներուն յաղթանակն։

1 Եւ Յուդայի որդւոյը ցեղին վիճակը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ մինչեւ Եդոմի սահմանը այս անապատը՝ Ծին հարաւային կողմէն Ինն անապատը մինչեւ հարաւային ծայրն էր։
2 Եւ անոնց հարաւային սահմանը աս եղաւ, Աղի ծովուն ծայրէն՝ այսինքն հարաւակողմը
3 նայող ծոցէն ու։ Ու հարաւային կողմէն Աղկրաբիմի գան՝ իվիրը կ'անցնի, ու հարաւային կողմէն Կադէս-բառնեայ կելլայ՝ Եսրոն կ'անցնի. Յետոյ գնայ՝ ի Ադդար
4 կ'ելլայ՝ կարկային կողմը կը պարտի։ Եւ որ Ազմոնէն անցնելով՝ Եգիպտոսի հեղեղատը կ'ելլէ, ու աս սահմանը ծովուն մէջ կը վերջանայ։ Ձեր հարաւային սահմանը աս է։
5 Եւ արեւելեան սահմանը Աղի ծովն է մինչեւ Յորդանանու ծայրը։
Ու հիւսիսային կողմի սահմանը Յորդանանու
6 Նու։ ծայրը Եղոզ ծոցէն կը ելնէ։ Եւ աս սահ-

1 Տես բ Օր։ ԼԴ։ 7։	ղ Դէս։ ժ։ 37։ ԺԸ։ 13։ Դատ։ ա։ 20։ Տես գ։	լ Գէս։ ժա։ 23։ —
2 բ Օր։ լա։ 2։	գլ։ իս։ 11։ 18։	ը Թագ։ ԼԲ։ 3։
3 Թագ։ ժգ։ 20։ 34։	Մն։ գ։ 55։ 56։	ե Թագ։ ԼԲ։ 36։
4 Սպղ։ ժբ։ 32։ 34։	ի Գէս։ իս։ 18։	զ Թագ։ ԼԲ։ 4։
ե։ 18։ Համմ։ բ։ 31։	լ Հմր։ ճ։ 9։	է Թագ։ ԼԲ։ 5։
5 Գէս։ ԺԸ։ 14։ Դատ։ ա։ 20։	մ Ցես։ իգ։ 8։ Գէս։ ԺԸ։ 13։	ը Գէս։ ժբ։ 19։
6 Գէս։ իբ։ 6։	ն Ցես։ իգ։ 9։ Գէս։ ժբ։ 20։	թ Գէս։ ժբ։ 17։
	շ Ցես։ ԺԸ։ 14։ Դատ։ ա։ 20։	ժ Գէս։ ժբ։ 16։
		ի ը Թագ։ ԺԸ։ 17։

ղ Թագ։ ա։ 9։	ծ Ցես։ ըբ։ 15։ Դատ։ ժդ։ 1։	ա։ 11։
թ Գէս։ ԺԸ։ 16։ Թագ։ իգ։ 10։ Եբեմ։ ԺԹ։ 8։ 6։	ի Գէս։ ԺԹ։ 45։	լ Դատ։ ա։ 18։
ժ Գէս։ ԺԸ։ 28։ Դատ։ ա։ 21։ ԺԹ։ 10։	կ Հմր։ ԼԳ։ 6։ 7։	ե Թագ։ ԼԲ։ 28։ ԺԳ։ 6։
ի Գէս։ ԺԸ։ 16։	հ Գէս։ ժգ։ 15։	ը Դատ։ ա։ 13։ գ։ 9։
լ Գէս։ ԺԸ։ 15։	ձ Գէս։ ժգ։ 15։	է Դատ։ ա։ 14։
խ Ես Մն։ ԺԳ։ 6։	ղ Դատ։ ա։ 10։ 20։	ը Տես Ցես։ իգ։ 64։
ծ Գէս։ ժբ։ 18։	ճ Թագ։ ԺԳ։ 23։	թ Թագ։ իե։ 23։
	յ Գէս։ ժ։ 38։ Դատ։ ա։ 15։	ժ Ցես։ ԼԳ։ 11։

հարաւային երկիր մը տուր, ինձի °ծառի պղպեղներ՝ ալ տուր. ուստի անոր՝ վերի ազբիւրներ ու վարի պղբիւրները տուաւ։

20 Յուդայի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց առհասարակ համեմատ ասիկա է։

21 Ու եդոմի սահմանին քովը հարաւային կողմը Յուդայի որդւոցը ցեղին վերջին քաղաքները սոսկը են։ կաբսեէլ, եդեր, Յագուր,

22 դուբ, կինա, Դիմոնա, Ադադա, (23) կադէս, Յասոր, Յեթնան, Զիփ, Տելէմ, Բեաղոթ,

24 Յասոր-ադաթա, °կարիօթ, եսրոն՝ որ է Յասոր, Ամամ, Ռաամա, Մոզադա, (27) Ասքարոթ, Յազմոն, Բեղփալէթ, Ասբր-սուալ,

29 Բերսաբէէ, Բաղիօթիա, Բասագա, Իլիմ, Ասէմ, Էլթեուզագ, Բէսիլ, Հորմա, (31) °Սիկաղ, Մադմաննա, Սանսաննա, Լեբաոթիմ, Սելէմ, Ային ու Ռեմոն, ամէնը քառասնեւերը քաղաք է, ու անոնց գեղերը։

33 Գաշտայրերի մէջ Եշթաուազ, Նարաա,

34 Զանոա, Զանոյ, Ենդանիմ, Թափուա, Ենամ,

35 յարմ, Բեթհոռոն, Ադդասմ, Յազեկա, Սաղարիմ, Ազեկիայի և Գադ Եբա (ու Գաղէօթայիմ։) տասնեւչորս քաղաք ու անոնց

37 գեղերը։ Սենան, Ադասա, Մադդադգադ,

38 Դաղասան, Մասփա, °Յեկթոսիէլ, (39) Լաքիս, Բացկաթ, Եգդոն, Գաբրոն, Լահմաս,

41 Քիթլիս, Գադերօթ, Բեթդագոն, Նեեմա ու Մակեդա։ տասնեւվեց քաղաք և

42 անոնց գեղերը։ Լիբնա, Եթեր, Ասան,

43 Ցեփթա, Ասնա, Նեսիբ, (44) Կէիլա, Աքզիբ և Մարեսա։ ինը քաղաք ու անոնց գեղերը։

45 Եկրոն՝ Ակկարոնի մինչև Յոմր, Ասդոդիին քովի բոլոր դաշտերը իրենց գեղերո-

47 վը։ Ասդոդի իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերովը։ Գազա իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերովը մինչև °Եգիպտոսի հեղեղատը ու մինչև °Մեծ Յոմր իր սահմաններովը։

48 Ու լեռնադարի վրայ՝ Սամիր, Յաթիր,

49 Սոքով, Դաննա, Կարիաթ-սաննա՝ այսինքն

50 Դաբիր, Ասար, Եսթեմով, Անիմ, (51) °Գոսեմ, Գոզոն ու Գեզոն։ տասնեւմէկ քաղաք

52 ու անոնց գեղերը։ Երեր, Դումա, Էսան,

53 Յանում, Բեթթափուա, Ափեկա, (54) Հումտա, °Կարիաթ-արբա՝ այսինքն Քերոն,

55 ու Միոն։ ինը քաղաք և անոնց գեղերը։ Մաոն, Կարմելոս, Զիփ, Ցիւտա,

57 Բեկոսամ, Զանոյ, Կային, Գաբաա ու Թամնա։ տասը քաղաք ու անոնց գեղերը։

59 Գուր, Բեթսուր, Գեդովր, Մաաղաթ, Բեթանովթ ու Էլթեկոն։ վեց քաղաք ու անոնց

60 գեղերը։ °Կարիաթ-բաալ՝ այսինքն Կարիաթ-յեարիմ ու Ռաբբա։ երկու քաղաք ու անոնց գեղերը։

61 Անապատին մէջ Բեթհարաբա, Մադդին,

62 Նիքաբա, Ենգեդան, Աղի քաղաքը ու Ենգադի։ վեց քաղաք ու անոնց գեղերը։

63 Բայց Յուդայի որդիքը կարող չեղան Երուսաղէմի մէջ բնակող Եբուսացիները վռնտելու։ Եբուսացիները Յուդայի որդւոցը հետ Երուսաղէմի մէջ կը բնակին մինչև այսօր։

ԳԼ· ԺԶ

1 Ընդհանրապես Յովսէփի որդւոցը սահմանները։ 5 Եփրեմին ժառանգած բնաշխարհները։ 10 Չկրնացած գեղացիները։

1 Եւ Յովսէփի որդւոցը վիճակը Երիքովի հետ, Երիքովի ջուրին արեւելեան կողմէն՝ անապատը կ'երթայ, որ երիքովին լեռնադաշտէն Բեթէլ կ'ելլէ, Ու Բեթէլէն °Լուզ կ'ելլէ,

3 և Արքիացւոցմէի սահմանէն կ'անցնի, Ու արեւմտեան կողմէն Յեփլետիի սահմանը կ'իջնէ, °մինչև վարի Բեթհորոնէն սահմանը ու մինչև °Գազեր, և Ծովուն մէջ կը վերջանայ։

4 °Եւ Յովսէփին որդիքը՝ Մանասէ ու Եփրեմ ժառանգութիւն առին։

5 Ու Եփրեմի որդւոցը սահմանը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա եղաւ. այսինքն անոնց ժառանգութեան սահմանը արեւելեան կողմէն °Ատարովթ-ադար եղաւ՝ մինչև վերի Բեթհո-

6 րոնը։ Ու անոնց հնչեսային կողմէն դէպ ի °Միքմեթաթ՝ Ծովը կ'ելլէ, ու սահմանը արեւելեան կողմէն մինչև Թէնաթ-սելով կը պտտի, ու հոն ալ արեւելեան կողմէն Ճանովհ կը մնայ,

7 Եւ Ճանովհէն Ատարովթ ու Նաարաթա կ'իջնէ, ու Երիքովին քովէն կ'անցնի ու Յորդանան կ'ելլէ։ Ու սահմանը Թափուաչէն °Եկանա հեղեղատը կ'երթայ արեւմտեան կողմէն, ու Ծովուն մէջ կը վերջանայ։ Եփրեմի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա է։

9 Նաև °Եփրեմի որդւոցը համար զատուած քաղաքները Մանասէի որդւոցը ժառանգութեան մէջ են, բոլոր քաղաքները իրենց գեղերովը։

10 °Եւ անոնք Գազերի մէջ բնակող Քանանացիները չհալածեցին։ Քանանացիները մինչև այսօր Եփրեմի մէջ բնակելով հարկատու ծառաներ եղան։

ԳԼ· ԺԷ

1 Մանասէին վիճակը։ 8 Ենոք սահմանը։ 12 Չկրնացած քանանացիները։ 14 Ցուվեփի որդիքը ուրիշ վիճակ չունենալուն կը բողոքեն։

* Կամ՝ Ջրկցականը
† Կամ՝ Կարիաթ-սաննա
= Քանդ. Ե՛ւ· ԺԶ·
Հ Ես· Ծդ· ԽԱ·
* Դ Քանդ· Ժ· Է·
: Հմր· ԽԲ·
: Ես· ԼԹ· Ե·
- Դ Ես· Ժ· ԽԱ· Ամ· ԺԶ· ԽԳ·
† Դ Ես· Ժդ· ԺԵ· Հմր· ԽԳ·
+ Դ Ես· Ժբ· ԺԴ·
° Տես Դատ· Ա· Տ· ԻԱ· բ Քանդ· Ե· Ժ·
Ֆ Դատ· Ա· ԻԱ·
~ Դ Ես· Ժբ· ԺԳ· Դատ· Ա· ԺԲ·
ֆ Դ Ես· Ժբ· ԺԳ· բ Մն· Ե· ԺԲ·
Ֆ Մն· Ե· ԺԲ·
Քանդ· Բ· ԺԵ·
ֆ Դ Ես· Ժբ· ԺԴ·
Ֆ Դ Ես· Ժբ· ԺԳ·
Ֆ Դ Ես· Ժ· ԺԶ·
Ֆ Մն· Ե· ԺԳ·
Ֆ Դ Ես· Ժ· Ը·
Ֆ Դ Ես· Ժ· Թ·
Ֆ Դատ· Ա· ԺԹ· Տես Քանդ· Բ· ԺԶ·

1 Եւ ասիկա եղաւ Մանասէի ցեղին վիճակը, քանզի անիկա Յովսեփին անդրանիկն էր. Մանասէին անդրանիկ Մաքիր Գաղաադին հայրը պատերազմող մարդ մը ըլլալուն համար, Գաղաադ ու Բասան անոր եղաւ.
2 եւ Մանասէին միւս որդիքն ալ՝ Աբիեզերին որդիքը, Փեղեքին որդիքը, Ասրիէլին որդիքը, Սիւքեմին որդիքը, Ոփերին որդիքը, ու Յեմդային որդիքը ասոնք են Մանասէի որդի Յովսեփին արու զաւակները ըլլալով ցեղերուն համեմատ:
3 Հաւելեալ ասոնք էին. Եւ Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Փեղեքին որդին Ցելոփհատ չունէր, բայց միայն աղջիկներ, ու անոր աղջիկներուն անունները ասոնք են. Մաալա, Նոա, Եգլա,
4 Մղգա ու Թիրսա: Ասոնք Եղիազար քահանային առջեւը, Նաւեան Եհոսուի առջեւը ու իշխաններուն առջեւը ներկայանալով ըսին, Տէրը Մովսէսին հրամայեց որ մեր եղբարցը մէջ մեզի ժառանգութիւն տայ: Եւ Եհոսուէ Տէրոջը հրամանաւ անոնց Հօրը եղբարցը մէջ
5 անոնց ժառանգութիւն տուաւ: Եւ Մանասէին բաղդանաս անգիի կողմէ եղող Գաղաադի ու Բասանի երկիրն ի զատ տասը բա-
6 ժին ինկաւ. քանզի Մանասէին աղջիկները անոր տղոցը մէջ ժառանգութիւն առին, ու Գաղաադ ալ երկիրը Մանասէին միւս որդւոցը եղաւ:
7 Եւ Մանասէին սահմանը ասիկա եղաւ. Ասերէն մինչեւ Մաքմեթաթ՝ որ Սիւքեմի դիմացն է, ու աս սահմանը աջ կողմը գառնալով՝ մինչեւ Թափուայի աղբիւրին հոսը բը-
8 նակողներուն կը հասնի: Թափուայի երկիրը Մանասէին եղաւ, ու Մանասէի սահմանին մէջը եղող Թափուա հոսէն երիցեմի որդւոց
9 ցը եղաւ: Եւ աս սահմանը հակառակ հեղգամար կ'իջնէ, հեղգամարին հարաւային կողմէն, Մանասէի քաղաքներուն մէջը ասոնք Եփրեմին քաղաքներն են. և Մանասէին սահմանը հեղգամարին հիւսիսային կողմն է, ու
10 ծովուն մէջ կը վերջանայ: Հարաւային կողմը Եփրեմին, ու հիւսիսային կողմը Մանասէի ըլլալով, անոնց սահմանը ծովը եղաւ. և հիւսիսային կողմէն Ասերին, ու արեւելեան կող-
11 մէն Իսաքարին հետ կը միանան: Եւ Իսաքարին ու Ասերին մէջէն Բեթսեանն ու անոր գիւղաքաղաքները, և Բեղրաամ ու անոր գիւղաքաղաքները, և Դովրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, ու Ենդաւրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, Թանաքի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, Մակեդդոյի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, սա երեք գաւառը:
12 Մանասէին եղաւ. Եւ Մանասէի որդիքը չկրցան սա քաղաքներուն բնակիչները գերս վռնտել. ու Քանանացիները կամակորութեամբ
13 ան երկրին մէջ բնակեցան. Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր ուժգնացան՝ Քանանացիները, բայց զանոնք չվռնտեցին իսպառ.
14 Եւ Յովսեփի որդիքը Եհոսուին հետ խոսեցան ու ըսին, Ինչու համար ինծի մէկ վիճակ մը ու մէկ բաժին մը ժառանգութիւն տուիր, ու ես բազմաթիւ ժողովուրդ մին եմ, քանզի Աստուած մինչեւ հիմա զիս օրհնեց:
15 Եւ Եհոսու անոնց ըսաւ, Թէ որ դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, անտառը երթալ ու զանիկա կտրէ, և փերեզացւոց ու Ռափայիմոց երկրին մէջը քեզի տեղ պատրաստէ եթէ
16 մի լեռը քեզի նեղ կու գայ. Եւ Յովսեփի որդիքը ըսին, Լեռը մեզի համար չէ. ու հոս վիճակ երկրին մէջը՝ Բեթսեանի մէջ ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, և Յեզրեալեի հովիտին մէջ բնակող բոլոր Քանանացիները երկաթեայ կառքեր ունին:
17 կամ Եհոսու Եփրեմին ու Մանասէին հետ խոսելով ըսաւ, Դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, ու չատ զօր ունես. քեզի մէկ վիճակ մի միայն չըլլայ.
18 ապահովութեամբ պահի վրանները, Թէ և անոնք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր ըլլան:

ԳԼ. ԺԸ

1 Խորանը Սիլովի մէջ կը կանգնեն: 2 Երկրին մնացածը գծագրելով եօթը բաժին կ'բնեն: 10 Բենիամինի վիճակով կը բաժնեն զանիկա: 11 Բենիամինին վիճակը ու սահմանը: 21 և քաղաքները:

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սիլոյի մէջ ժողովեցան, և Հանն ժողովքի խորանը կանգնեցին, ու երկիրը անոնց առջեւ նուաճեցաւ:
2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ եօթը ցեղ մնացեր էր, որոնք իրենց ժառանգութիւնը առած չէին:
3 Եւ Եհոսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ, Մինչեւ ե՞րբ անհոգութիւն պահ ընէք, ու պահն չերթաք ժառանգելու ան երկիրը, որն որ ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի տը-

4 լաւ։ Ա՛խ ինչ ցեղն երկար մարգ °ընտրեցէք, ու զանձնք խրկեմ, որ ելլեն ան երկրին մէջը պարարին, ու զանկաց իրենց ժառանգութեանը համեմատ գրեն, ու խոշ ինծի գառ-
5 նան։ Եւ զանկաց եօթը մասերու բաժնեն. Բազդա իր սահմանին մէջը հարաւային կողմ կենայ, ու Բազմախին տուր իրենց սահմաններուն մէջը հիւսիսային կողմը կենան։
6 Եւ գուբ երկրէը եօթը բաժին գրեցէք, ու հոս ինծի բերէք, ես մեր Ցեր Աստուծոյն
7 առջեւը հոս ձեզի համար վիճակ ձգեմ։ Իսան, զի ձեւացիներէը ձեր մէջը բաժին չունին, որովհետեւ անոնց ժառանգութիւնը Յերոյը քահանայութիւնն է. ես Գադ ու Թուբին և Մանասէին կէս ցեղը Յորդանանու անդին կողմը գէպ ի արեւելք՝ իրենց ժառանգութիւնները առին, որոնք Յերոյը Յոսուա Մովսէս անոնց տուաւ։
8 Եւ ան մարդիկը երթ գացին. ու Յեսու ան երկիրը գրելու գացողներուն պատուիրեց ըսելով, Գացէք և ան երկրին մէջը պտտելով զանիկա գրեցէք. եւ բերի ինծի գարձէք, որ հոս Սիլովի մէջ Յերոյը առնելը ձեզ
9 զի համար վիճակ ձգեմ։ Եւ ան մարդիկը գացին, ու ան երկրին մէջը պատեցան, և զանիկա իր քաղաքները եօթը բաժին ընելէ՝ գրքի մը վրայ գրեցին, ու Սիլով բանակը
10 նկան Յեսուին։ Եւ Յեսու Սիլովի մէջ Յերոյը առջեւը անոնց համար վիճակ ձգեց. ու Յեսու հոն երկիրը բաժնեց իսրայէլի որդւոց՝ իրենց բաժիններուն համեմատ։
11 Եւ Ներ բնիամինի որդւոցը ցեղին վիճակը նաեւ իրենց տոհմերուն համեմատ. ու իրենց վիճակին սահմանը Յուդայի որդւոցը ու Յովսէ-
12 սեփի որդւոցը միջնակը եղաւ։ Եւ անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը Յորդանանէն եղաւ. ու աս սահմանը հիւսիսային կողմին երիքովին քովը կ'ելլէ, և գէպ ի արեւմտեան լերը վեր կ'ելլէ, ու բեթաւանի անապատին
13 մէջ կը վերջանայ։ Եւ սահմանը անկէ Լուզէն կ'անցնի, Լուզին՝ այսինքն բեթէլին հարաւային կողմէն. եւ աս սահմանը Աատարոթ-ադար կ'իջնէ, որ Ների բեթորոնին
14 հարաւային կողմը եղող լեռանը քովը է։ Եւ աս սահմանը արեւմտեան ծայրը Հանանէլի գէպ ի հարաւ կը գառնայ հարաւային կողմէն բեթորոնին դիմացի լեռնէն, ու կը վերջանայ Կարիաթ-բաալի մէջ որ է Կարիաթ-բեաի, Յուդայի որդւոց քաղաքը։ Արեւմտեան
15 ծայրը սահման է։ Եւ հարաւային կողմն կողբիաթարիմի ծայրէն սկսելէ, սահմանը գէպ ի արեւմտեան կ'երթայ, Եփրոնի աղբիւրը
16 մաղրեբը կ'ելլէ։ Եւ աս սահմանը Բենհինոմ Հովհոմին մէկը՝ Հիւսեայեան կողմը եղող Ռեփայիմ որդւոցը ձորին դիմացի լեռանը եզերքը կ'իջնէ, ու Գեհեսեն քովէն գէպ ի հարաւ Եբուսիի ձորէն իջնելով Ռոգելի աղբիւրը
17 կ'իջնէ։ Եւ հիւսիսային կողմէն նշան կառնելով Ենասիւս կ'ելլէ, ու Ադ Ադդումիմի դառ-
18 ի վերի դիմացը եղող Գալիլովի կ'ելլէ, և Բոհենայ բանին վէմը կ'իջնէ. Եւ ձորային դիմացի կողմէն գէպ ի հիւսիս
19 անցնելով Արաբա կ'իջնէ. Եւ ան սահմանը գէպ ի հիւսիս Բեթագլային քովէն կ'անցնի, ու աս սահմանը Ազի Ծովուն հիւսիսային ծոցը -- Յորդանանու հարաւային ծայրը կը վերջանայ։ Հարաւային սահմանը սակաւ է։ Եւ
20 արեւելեան կողմի սահմանը Յորդանան է։ Բնիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը տարիքներուն իր սահմաններովը անոնց տոհմերուն համեմատ սակաւ է։
21 Եւ ասոնք են Բնիամինի որդւոցը ցեղին քաղաքները իրենց տոհմերուն համեմատ. Երիքով, Բեթհագլա, Եմեկկասիս, Բեթարաբա,
23 բա, Սեմարիմ, Բեթէլ, Աւիմ, Փարա, Եփ-
24 րա, Քեփարամմոնա, Հոփնի ու Գաբա. Սաաս-
25 ղարկու քաղաք և անոնց գեղերը։ Գաբաոն, Ռամա, Բերոթի, Մասփա, Կեփիրա,
27 բա, Մոսա, Ռեկեմ, Երեփայէլ, Թարալա,
28 Սելա, Էլեփ, Եբեուս՝ այսինքն Երուսաղէմ, Գարաաթ -- Կարիաթ։ Սաաս-ղարս քաղաք և անոնց գեղերը։ Բնիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ սակաւ է։

ԳԼ· ԺԹ

1 Շմաւոնին, 10 Զաբուղոնին, 17 Իսաքարին, 24 Ասերին, 32 Նեփթաղիմին, 40 և Դանին վիճակները. 49 Իսրայէլ որդիքը Յեսուին ժառանգութիւն կու տան։

1 Ու երկրորդ վիճակը Շմաւոնին եղաւ, Շմաւոնի որդւոցը ցեղին իրենց տոհմերուն համեմատ. Ու անոնց ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը ժառանգութեան մէջը եղաւ։
2 Եւ Իրենց ժառանգութեան մէջ -- Բերսաբէէ ունեցան. Բեթսաբէէ, (Սաբէէ,) Մոլադա,
3 Ասը-սուաղ, Բազա, Ասէմ, (4) Էլթողադ,
5 Բաղուլ, Հորմա, Սիկեակ, Բեթմարքաբովթ
6 բովթ, Ասը-սուսա, Բեթլեբաոթովթ և Սարուհէն. տասներեք քաղաք ու անոնց գեղերը։ Ային, Ռեմոն, Եթեր և Ասան. չորս
8 քաղաք ու անոնց գեղերը։ Եւ ան քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը՝ մինչեւ Բաասղեթ-բէէր -- Հարաւային Ռամաթ։ Շմաւոնի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ սակաւ է։ Շմաւոնի որդւոցը ժառանգութիւնը Յուդայի որ-

• Ներ· տես։
ե Գլ· ԺԵ· ։
զ Գլ· ԺԶ· ։
է Գլ· ԺԶ· ։ ։
ը Գլ· ԺԶ· ։ Ես-
թաոլ։
թ Գլ· ԺԶ· ։
ժ Գլ· ԺԶ· ։
ի Ես· գլ· ԺԶ· ։
ժ Գլ· ԺԶ· ։
լ Գլ· ԺԶ· ։
խ Ես· գլ· ԺԶ· ։
ծ Ես· գլ· ԺԸ· ։
կ Գլ· ԺԸ· ։
հ Գլ· ԺԸ· ։
ձ Գլ· ԺԸ· ։
ղ Գլ· ԺԸ· ։
ճ Գլ· ԺԸ· ։
մ Գլ· ԺԸ· ։
յ Գլ· ԺԸ· ։
ն Գլ· ԺԸ· ։
շ Գլ· ԺԸ· ։
ո Գլ· ԺԸ· ։
չ Գլ· ԺԸ· ։
պ Գլ· ԺԸ· ։
ջ Գլ· ԺԸ· ։
ռ Գլ· ԺԸ· ։
ս Գլ· ԺԸ· ։
վ Գլ· ԺԸ· ։
տ Գլ· ԺԸ· ։
ր Գլ· ԺԸ· ։
ց Գլ· ԺԸ· ։
ւ Գլ· ԺԸ· ։
փ Գլ· ԺԸ· ։
ք Գլ· ԺԸ· ։
օ Գլ· ԺԸ· ։
ֆ Գլ· ԺԸ· ։
ա Գլ· ԺԸ· ։
բ Գլ· ԺԸ· ։
գ Գլ· ԺԸ· ։
դ Գլ· ԺԸ· ։
ե Գլ· ԺԸ· ։
զ Գլ· ԺԸ· ։
է Գլ· ԺԸ· ։
ը Գլ· ԺԸ· ։
թ Գլ· ԺԸ· ։
ժ Գլ· ԺԸ· ։
ի Գլ· ԺԸ· ։
լ Գլ· ԺԸ· ։
խ Գլ· ԺԸ· ։
ծ Գլ· ԺԸ· ։
կ Գլ· ԺԸ· ։
հ Գլ· ԺԸ· ։
ձ Գլ· ԺԸ· ։
ղ Գլ· ԺԸ· ։
ճ Գլ· ԺԸ· ։
մ Գլ· ԺԸ· ։
յ Գլ· ԺԸ· ։
ն Գլ· ԺԸ· ։
շ Գլ· ԺԸ· ։
ո Գլ· ԺԸ· ։
չ Գլ· ԺԸ· ։
պ Գլ· ԺԸ· ։
ջ Գլ· ԺԸ· ։
ռ Գլ· ԺԸ· ։
ս Գլ· ԺԸ· ։
վ Գլ· ԺԸ· ։
տ Գլ· ԺԸ· ։
ր Գլ· ԺԸ· ։
ց Գլ· ԺԸ· ։
ւ Գլ· ԺԸ· ։
փ Գլ· ԺԸ· ։
ք Գլ· ԺԸ· ։
օ Գլ· ԺԸ· ։
ֆ Գլ· ԺԸ· ։

գ.ոցը բաժինէն եղաւ, քանզի Յուդայի որ-
գ.ոցը բաժինը չատ էր իրենց. Եւնոր Տանտ-
ճմանէն որդիքը անոնց ժառանգութիւնը
մէջ ժառանգութիւն առին։
10 Ու երրորդ վիճակը Զաբուղոնի որդ.ոցը
եղաւ իրենց տոհմերուն Տանմամբ. և անոնց
ժառանգութեանը սահմանը մինչև Սարիդ
11 եղաւ. Ու անոնց սահմանը դէպ ի Յամը ու
Մարաղա՝ կ՚երթէ, և Դաբասէթի կը Տանի,
ու Յ՚Ընկնամի դիմացը եղող Ձորը կը Տանի,
12 Եւ Սարիդէն դէպ ի արեւելեան կողմը Քաս-
զովի-Թաբօրին սահմանը կը գառնայ, ու
13 Դարաբաթէն Եղեթով վրը Քաթիէ կ՚երթէ, Եւ
անկէ դէպ ի արեւելք անցնելով՝ Գեթը-
փեր և Իթթագասին կ՚անցնի, ու Ռեմմոմե-
14 թոար և Նէաս կ՚երթէ. Յարը ու սահմանը
հիւսիսային կողմէն Ենաթօն կը պտըտի, ու
15 Եփթայէլի Ձորին մէջ կը վերջանայ. Եւ Կատ-
տաթ, ու Նահալոլ, և Սամրօն ու Բագէյա,
և Բեթղէհէմ. տասնեւերկու քաղաք ու անոնց
16 գեղերը։ Զաբուղոնի որդ.ոցը ժառանգու-
թիւնը իրենց տոհմերուն Տանմամբ ասիկա
է, ու քաղաքները ու անոնց գեղերը։
17 Երրորդ վիճակը Իսաքարին էլաւ, Իսա-
քարի որդ.ոցը իրենց տոհմերուն Տանմամբ.
18 Ու անոնց սահմանը ասիկա եղաւ. Եզրէելէ,
19 ու Քասուլոթ, և Սունամ, Որ Ափրեմ, և
20 Սիան, ու Անաթէթ, Եւ Ռաբբիթ, ու Կի-
21 սիոն, ու Աբէս, Եւ Ռամմէթ, ու Ենգանիմ
22 և Ենդադա, ու Բեթփասես. Եւ ան ան-
մանը Թաբօր, Սահմա ու Բեթսամիս կը
Տանի՝, ու անոնց սահմանը Յորդանանու մէջ
կը վերջանայ. տասնուվեց քաղաք ու անոնց
23 գեղերը։ Իսաքարի որդ.ոցը ցեղին ժառան-
գութիւնը իրենց տոհմերուն Տանմամբ ասի-
կա է, ու քաղաքները ու անոնց գեղերը։
24 Եւ հինգերորդ վիճակը Ասերի որդ.ոցը
25 ցեղին եղաւ իրենց տոհմերուն Տանմամբ. Ու
անոնց սահմանը ասիկա եղաւ. Փեղկաթ, ու
26 Ալի, և Բեաղէն, ու Ալքասի, Եւ Ալսամէլէք,
ու Ամմադ, և Մասաղ. ու արեւմտեան կողմէն
մինչև Կարմելոս և Սիհոր-լիբնաթ կը Տանի,
27 Ու արեւելեան կողմէն դէպ ի Բեթդագոն կը
գառնայ, ու հիւսիսային կողմէն Զաբուղոնի,
Եփթայէլի Ձորը, Բեթամէկ ու Նէիէլ կը
28 Տանի, և Ձախ կողմէն Քաբօղ կ՚երթէ, Ու
երբօն, և Բոռը, ու Համմոն, և Կանա, մինչև
29 մեծ Սիդոն. Եւ որ ան սահմանը Ռամա կը
գառնայ մինչև Տիւրոս ամուր քաղաքը, և
ան սահմանը Ոսա գառնալով Ծովուն մէջ՝
30 Աքեզիբի վիճակին մէջ կը վերջանայ. Ու
Ումմա, և Ափեկ, ու Բոռը. քսանեւերկու
31 քաղաքներ ու անոնց գեղերը։ Ասերի որ-
գ.ոցը ցեղին Ժառանգութիւնը իրենց տոհմ-
երուն Տանմամբ ասիկա է, ան քաղաքները
ու անոնց գեղերը։
32 Վեցերորդ վիճակը Նեփթաղիմի որդ.ոցը
եղաւ, այսինքն Նեփթաղիմի որդ.ոցը իրենց
33 տոհմերուն Տանմամբ. Ու անոնց սահմանը
ասիկա եղաւ. Հելեփէն — Այոնէն մինչև Ցա-
նանիմ, ու Ադամի-Նեգեբ, և Բաթնէլ մինչև
Լակում, ու ելքերը Յորդանանու մէջ կը վեր-
34 ջանայ։ Եւ ան սահմանը արեւմտեան կողմէն
Ազնոթ-Թաբօր կը գառնայ, ու անկէ Հու-
կոկ կ՚երթէ. և Տարաւային կողմէն մինչև Զա-
բուղոն կը Տանի, ու արեւմտեան կողմէն մին-
չև Ասեր, և արեւելեան կողմէն մինչև Յուդա
35 ու Յորդանան կը Տանի. Եւ պարսպաւոր
քաղաքները՝ Ասեդիմ, Սէր, Ամմի, Ռեկ,
36 կաթ, Քինեռեթ, Ադամա, Ռամա, Հասոր,
37 Կադէս, Եդրային, Ենհասոր, (38) Յարօն, Մակ-
գադիել, Հարէմ, Բեթանաթ ու Բեթսամիս.
տասնեւերկու քաղաք և անոնց գեղերն են։
39 Նեփթաղիմի որդ.ոցը ցեղին ժառանգու-
թիւնը իրենց տոհմերուն Տանմամբ ասիկա
է, ան քաղաքները ու անոնց գեղերը։
40 Եօթներորդ վիճակը Դանի որդ.ոցը ցեղին
41 եղաւ իրենց տոհմերուն Տանմամբ. Եւ անոնց
ժառանգութեան սահմանը ասիկա եղաւ.
42 Սորաա, ու Եսթաուղա, և Իրսեմէս, Ու
43 Յ՚Ելաքարին, և Ելթեկոն, ու Գիբեթոն, Եւ Եհլոն,
44 ու Թաեմնաթա, և Ակկարոն, Ու Ելթեկէ, և
45 Գաբաթոն, ու Բաալոթ, Ու Եհուդ, և Բա-
46 նէ-բարակ, ու Գեթրիմոն, Եւ Մէարկոն, ու
Ռակկոն, Յոպպէին դիմացը եղած սահմա-
47 նամբ մէկտեղ։ Եւ Դանի որդ.ոցը սահմանը
իրենց ուրիշ եղաւ. ուստի Դանի որդիքը ան-
ցան, ու Լեշեմի հետ պատերազմեցան, և
առնելէն ետքը սուրի բերնէ անցու-
ցին, ու անոր ժառանգելով անոր մէջը բը-
նակեցան, և Լեշեմը իրենց Տօրը Դանին
48 անուանելով Դան կոչեցին։ Դանի որդ.ոցը
ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն
Տանմամբ ասիկա է, ան քաղաքները ու ա-
նոնց գեղերը։
49 Ու երկիրը իր սահմաններովը բաժնելը
լմնցուցէին ետքը, Իսրայէլի որդիքը Նաւեան
Ցեսուէի իրենց մէջը ժառանգութիւն տուին։
50 Ցէրոնը Տրամանաւ անոր ուզած քաղաքը
Թամնաթ-սարան իրեն տուին Եփրեմի լե-
ռանը վրայ. ու անոր քաղաքը չինեց, և
անոր մէջ բնակեցաւ։
51 Ասոնք են ան ժառանգութիւնները՝ որ
եղիազար քահանան և Նաւեան Ցեսուէ, Իսրայէլի որդ.ոցը ցեղերուն նահապետները
Սիլոովի մէջ Ցէրոնը առջեւը՝ Ժողովքի խոտ-

ե Հմր. ։ ։
զ Ծն. խթ. ։ ։
է Գլ. ժբ. ։ ։

ը Գլ. ժ. ։ ։ Դատ. ։ ։ ։
ի Դատ. ։ ։ ։
ժ Ա Թագ. ։ ։ ։

ի Դատ. ։ ։ ։ Դատ. ։ ։ ։ Մկբ. ։ ։ ։
ծ Ը Օր. ։ ։ ։

ղ Դատ. ։ ։ ։
ի Գոր. ։ ։ ։
ա Ցես. Դատ. ։ ։

ի Դատ. ։ ։ ։
ի Գլ. ։ ։ ։
ի Թագ. ։ ։ ։ Գլ.

ժ. ։ ։
ա Գլ. ։ ։ ։
—

Նին գրաքը քոլը վիճակով բաժնելին, ու երկիրը բաժնելը լմընցուցին։

Գլ. Ի

1 Աստուած հրաման կ'ընէ։ ։ ու Իսրայէլի որդիքը ապաստանի վրայ քաղաքները կ'որոշեն։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Մոխսին
ձեռքովը ան իմ ձեզի ըսած ապաստանի
3 քաղաքները ձեզի համար որոշեցէք. Որպէս
զի սպաննիչը — անգիտութեամբ մարդ զար-
նող սպաննողը հոն փախչի. ու անոնք ձեզի
ապաստանարան ըլլան արեան վրէժխնդիր
4 եղողին. Եւ ան՝ որ այդ քաղաքներուն մէկուն մէջը ծոգ փախչի, ու իր քա-
ղաքին դուռը կայնի, և ան քաղաքին ծե-
րերուն իր խնդութիւնը խօսի, որ ինն. ու
անոնք զանիկա քաղաքին մէջը իրենց քովը
առնելով՝ անոր մէկ տեղ մը տան, որ իրենց
5 հետ բնակի։ Ու երբոր արեան վրէժխնդիրը
անոր հետևէն իյնայ, սպաննողը անոր ձեռքը
չտան. քանզի անկիա իր դրացին անգիտու-
թեամբ մեռցուցեր է, և առաջուց անոր դէմ
6 թշնամութիւն մը չունէր։ Եւ անկիա ան քա-
ղաքին մէջը պիտի բնակի, մինչեւ որ դա-
տաստանի համար ժողովին առջեւը կայնի,
— մինչև որ ան օրերը եղող քահանայապետը
մեռնի. եւ ըսպանողը ծոգ դառնայ, իր
քաղաքը ու իր տունը երթայ, այսինքն ան
քաղաքը ուսկից որ փախեր էր։
7 Ասոր համար Նեփթաղիմի լերնականքին մէջ Կադէսը Գալիլեացին Նեփթաղիմի լեռնականքը, Էփրեմի
եփրեմի լեռնականքը, և Կարիաթ-արբան՝
8 այսինքն Քերրոնը Հեբրոնի լեռնականքը։ Ու
երիքովի կողմէն Յորդանանէ անդին կողմը
դէպ ի արեւելք՝ Ռուբենի ցեղէն անապատին
դաշտին մէջ Բեսսերը, և Գադի ցեղէն Գա-
զաադ մէջ Ռամոթը, ու Մանասէի ցե-
9 ղէն Բասանի մէջ Գողանը տուին։ Բոլոր
իսրայէլի որդւոցը համար՝ ու անոնց մէջը
բնակող օտարականին համար որոշուած քա-
ղաքերը ասոնք են. որպէս զի ամէն ոք որ
սպաննէ մարդ մեռցնէ՝ հոն փախչի, ու
արեան վրէժխնդրին ձեռքովը չմեռնի,
մինչև որ ժողովին առջեւը չկայնի։

Գլ. ԻԱ

1 Ղեւացւոց վիճակով քաղաքները կը տրուի

— Եղ. իս. 13։ Թուա. լե. 6։ 11։ 14։ 2 Օր. իգ. 2։ 9։
3 Համբ. գ. 1։ 2։ 4 Թուա. լե. 12։
5 Թուա. լե. 12։ 35։
6 Գլ. իս. 28։ պիծ. գ. 76։
7 Եբեր. որբեկին՝ Ը Գլ. իս. 21։ բ Պետ. ժ. 1։ 2։ 11։ 13։
8 Գլ. ժգ. 15։ իս. 9։ Ը Գլ. իս. 20։ Ես.
9 Դատ. ա. 29։ Ի Ը Օր. գ. 43։ Գլ. իս. 36։ պիծ. գ. 78։
Ի Գլ. իս. 38։ գ Թագ. իգ. 3։
Ի Գլ. իս. 27։
Ի Գլ. իս. 15։
Ի Հմր. 6։
— Գլ. ժգ. 1։ ժե. 4։
Ի Գլ. իե. 1։

Ա Ու ղեւտացւոց նահապետները եղիազար քահանային, Նաւեան Յեսուին և իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետներուն մօտ,
2 ցան, Ու քանանա երկիրը Սիլովի մէջ խօսեցան անոնց՝ ըսելով, Տէրը Մոսէսին ձեռքովը հրամայեց որ մեզի բնակելու համար քաղաքներ, ու մեր անասուններուն համար
3 անոնց արուարձաններըր տուին։ Ու իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հրամանովը իրենց ժառանգութիւնէն ան քաղաքները ու անոնց արուարձաններըր Ղեւացւոց տուին։
4 Եւ Կոհաթի վիճակը կահաթեանց ազգաքահանային ըլլալ. ու Ղեւացիներէն Հարոն քահանային որդւոցը՝ Յուդայի ցեղէն, Շմաւոնի ցեղէն ու Բենիամինի ցեղէն քսան քաղաք ելաւ։
5 Եւ Կահաթին մնացեալ որդւոցը՝ Եփրեմի ցեղին ազգաքահանիներէն ու Դանի ցեղէն և Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասը քաղաք ելաւ։
6 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ Իսաքարի ցեղին ազգաքահանիներէն և Ասերի ցեղէն և Նեփթաղիմի ցեղէն և Բասանի մէջ եղող Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասը երկու քաղաք ելաւ։
7 Մերարիի որդւոցը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն, Գադի ցեղէն ու Զաբուղոնի ցեղէն տասը երկու քաղաք ելաւ։
8 Ու Իսրայէլի որդիքը սոս քաղաքներն ու անոնց արուարձանները վիճակով Ղեւացւոց տուին, Ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մոսէսին ձեռքովը։
9 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն սա երկուց անուամբը յիշուած
10 քաղաքները տուին, Ու Ահարոնի որդւոցը եղան, որոնք Ղեւիի որդւոցմէ եղող կահաթեանց ազգատոհմիներէն էին. քանզի առաջին վիճակը անոնցն էր։ Հոս անոնց՝ Յուդայի լեռնացը մօտ Հինգկին Տօրը Արբայիմ քաղաքը ազգերէն կերտուին տուին անոր չորս
12 Շրջակայ արուարձաններովը։ Եւ քաղաքին արտերը ու գիւղերը Յեփոնեան գաղեբին
13 կալուածք տուին։ Ասոր Ահարոն քահանային որդւոցը՝ ապաստանի համար սպաննողի քաղաք Հեբրոնը ու անոր արուարձաններովը, Հնաւ Լիբնան իր արուարձաններովը,
14 Ձանիսովը, Եւ Յաթիրը իր արուարձաններովը, ու Էսթեմոան իր արուարձաններովը,
15 Վը, Եւ Հոլոնը իր արուարձաններովը, ու

Ա Ղեւ. ա. 2։
Ը Ես. ի. 1։
Ի Ես. ի. 55։
Ի Գլ. ի. 7։ Դատ. ա. 30։
Ի Գլ. ժե. 13։ 14։
Ի Ես. ի. 9։
Ի Գլ. ժգ. 14։ պիծ. գ. 56։
Ի Ես. ի. 4։
Ի ա պիծ. գ. 57։ Ես.
Ը Գլ. ժե. 54։ ի. 7։
Ի Գլ. ժե. 48։
Ի Գլ. ժե. 48։
Ի Գլ. ժե. 50։
Ի ա պիծ. գ. 58։ Գլ. ժե. 51։

16 Դարբիրը իր արուարձաններովը, եւ Ազիզը իր
արուարձաններովը, Նոբ Քեհատան իր արուար-
ձաններովը, Ե Բեթհամիւսը իր արուարձան-
ներովը. սա երկու ցեղին ինը քաղաք ։֊։
17 Ու Բենիամինի ցեղէն Գաբաւոնը իր արուար-
ձաններովը, Գաբան իր արուարձաններովը,
18 Անաթովթը իր արուարձաններովը, ու Գաղ-
մոնը իր արուարձաններովը, չորս քաղաք
19 ։֊։ Ահարոնի որդւոցը քահանայներուն բո-
լոր քաղաքները տասներեք քաղաք էին՝ ու
անոնց արուարձանները ։
20 Եւ կահաթի որդւոցմէ մնացած Ղեւտացի
կահաթեանց ազգատոհմներէն ալ Եփրեմի ցե-
21 ղէն վիճակով քաղաքներ տուին ։ Ու անոնց
Եփրեմի բնակութեան համար տասը-
տասնի քաղաք ։֊։֊։֊։֊։ Սիւքեմը տուին
իր արուարձաններովը, նաեւ Գազերը իր ար-
22 ուարձաններովը, Եւ Կամսեմը իր արուար-
ձաններովը, ու Բեթհորոնը իր արուարձան-
23 ներովը, չորս քաղաք ։֊։ Եւ Դանի ցե-
ղէն Եղեկէնը իր արուարձաններովը, Գա-
24 բաթոնը իր արուարձաններովը, Այիզոնը
իր արուարձաններովը, ։֊։ Եկեբրեմնը իր ար-
25 ուարձաններովը, չորս քաղաք ։֊։ Եւ Մա-
նասէի կէս ցեղէն Թանաքը իր արուարձան-
ներովը, ու Գեթբեմնոնը իր արուարձանն-
26 երովը, երկու քաղաք ։֊։ Կահաթի որ-
դւոցը մնացած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին՝ և անոնց արուարձան-
ներ ։
27 Ու Ղեւտացոց ազգատոհմներէն եղող Գեր-
սոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս ցեղէն ապան-
եղի համար ապաստան քաղաք ։֊։֊։֊։֊։
Բասանի մէջ Գովղոնը իր արուարձան-
ներովը, նաեւ Բեեսթարան իր արուարձան-
28 ներովը, երկու քաղաք ։֊։ Եւ Իսաքա-
րի ցեղէն Կեսիոնը իր արուարձաններովը,
29 Դաբարաթը իր արուարձաններովը, Յերի-
մէթը իր արուարձաններովը, Ենգանիմը իր
30 արուարձաններովը, չորս քաղաք ։֊։ Եւ
Ասերի ցեղէն Մասալը իր արուարձաններո-
31 վը, Աբդոնը իր արուարձաններովը, Քեղ-
կաթը իր արուարձաններովը, և Բաղը իր
32 արուարձաններովը, չորս քաղաք ։֊։ Ու
Նեփթաղիմի ցեղէն ապանեղի համար ապաս-
տանի քաղաք ։֊։֊։֊։֊։ Գալիլեայի մէջ
Կադեսը իր արուարձաններովը, նաեւ Եմմոթ
դաղէսը իր արուարձաններովը, ու Կարթանը
իր արուարձաններովը, երեք քաղաք ։֊։
33 Գերսոնացոց բոլոր քաղաքները անոնց ազգա-
տոհմներուն համեմատ տասներեք քաղաք
էին՝ ու անոնց արուարձանները ։
34 Եւ մնացած Ղեւտացիներուն այսինքն Մե-
րարիի որդւոցը ազգատոհմներուն՝ Զաբուղոնի
ցեղէն Եկեհամէը իր արուարձաններովը, Կար-
35 թան իր արուարձաններովը, Դիմնան իր ար-
ուարձաններովը -- Նաասողբը իր արուար-
36 ձաններովը, չորս քաղաք ։֊։ Եւ Ռու-
բինի ցեղէն Բեսերը իր արուարձաններովը,
37 ու Ցասան իր արուարձաններովը, Կադեմո-
թը իր արուարձաններովը, ու Մեփաաթը
իր արուարձաններովը, չորս քաղաք ։֊։
38 Եւ Գադի ցեղէն ապանեղի համար ապաս-
տանի քաղաք ։֊։֊։֊։֊։ Գաղաադի մէջ
Ռամոթը իր արուարձաններովը, նաեւ Մա-
39 նայիմը իր արուարձաններովը, Եսեբոնը իր
արուարձաններովը, -- Յազերը իր արուար-
40 ձաններովը, ամէնը չորս քաղաք ։֊։ Ղե-
ւտացոց ազգատոհմներէն մնացած Մերարիի
որդւոցը բոլոր քաղաքները իրենց տունե-
րուն համեմատ իրենց վիճակով տասներեք
քաղաք եղաւ ։
41 Իսրայէլի որդւոցը կալուածքներուն մէջ
Ղեւտացոց բոլոր քաղաքները քառասնու-
ութը քաղաք էին՝ ու անոնց արուարձանն-
42 ըր ։ Ա քաղաքներուն ամէն մէկը իր բոլոր-
ակը արուարձաններ ունէր ։ սա քաղաքնե-
րուն ամէնն ալ այնպէս էր ։
43 Եւ Տէրը Իսրայէլին տուաւ ։֊ան բոլոր եր-
կիրը, որն որ անոնց Հայրերուն տալու երդում
բրեր էր ։ և զանիկա ժառանգեցին ու անոր
44 մէջ բնակեցան ։ Եւ Տէրը զանոնք ամէն կող-
մէն հանգստացուց, ինչպէս որ անոնց Հայե-
րուն երդում բրեր էր ։ ու Թանոնց բոլոր թըշ-
նամիներէն բնաւ մէկը չկրցաւ անոնց դէմ դր-
ծել ։֊։֊։ Տէրը անոնց ամէն թշնամիները անոնց
45 ձեռքը տուաւ ։ Եւ Տէրը Իսրայէլի տանը
համար որչափ բարի խօսքեր որ դրուցեր էր ,
անոնցմէ բան մը չպակսեցաւ ։ ամէնն ալ կա-
տարեցաւ ։

ԳԼ ։ ԻԲ

1 Երեմբ ու կէս ցեղերը արձակ խրճիթ տանձերնէն կը խրկուին ։
9 որպէս իրենց Տէրոջ պատուիրեր էր Մովսէս անոնց մը
կը չնորհէ ։ 11 Յորդանանէն կը գայթակղին ու բանիս վրայ ։
21 Իսկ անոնք իրենց դիտաւորութիւնը կը բացատրեն ։

1 Այնժամ Յեսու Ռուբենեանները, Գադեանները ու Մանասէի կէս ցեղը,
2 Ը անոնց բսաւ, Տէրոջը Մովսէսի
ձեռք ու Ձեզի հրամայեր էր, գուք անոնց ա-
մէնն ալ պահեցիք ։ ու իմ խօսքս մտիկ բրիք
3 ամէն բանի մէջ որ Ձեզի պատուիրեցի ։ Ձեր-
չափ շատ օրեր մինչև սա օրս Ձեր եղբայրնե-
րը չթողուցիք, և Ձեր Տէր Աստուծոյն պա-
4 տուիրանքները ամրողջ պահեցիք ։ Ու հիմա
Ձեր Տէր Աստուածը Ձեր եղբայրները հան-

ա Գլ ։ ԺԸ ։ 49 ։
բ ։֊։ Մրն ։ գ ։ 59 ։ Ե-
ման , Գլ ։ ԺԸ ։ 42 ։
գ Գլ ։ ԺԸ ։ 33 ։
դ Գլ ։ ԺԸ ։ 10 ։

ե Գլ ։ ԺԸ ։ 25 ։
զ ։֊։ Մրն ։ գ ։ 60 ։
է Ելս ։ ։ ։ Մրն ։ գ ։ 60
։֊։ Գլ ։ ի ։ 7 ։

ը Ելս ։ ԺԸ ։֊։ Մրն ։ գ ։ 71 ։
թ Գլ ։ ի ։ 8 ։
։֊։ Գլ ։ ի ։ 7 ։
ժ Ելս ։ 7 ։ Տես Մրն ։
գ ։ 77 ։

ի Գլ ։ ի ։ 8 ։
ձ Գլ ։ ի ։ 8 ։
Ֆնաս ։ լե ։ 7 ։
։֊։ Դն ։ ժգ ։ 15 ։ ԺԸ ։
19 ։ Ել ։ 34 ։ Ես ։ 4 ։ 15 ։

խ Գլ ։ ի ։ 8 ։
ծ Գլ Օր ։ ե ։ 24 ։
։֊։ Գլ ։ Ել ։ 14 ։
—
։֊։ Թռ ։ լբ ։ 20 ։ Բ Օր ։

կ ։ 18 ։
հ Գլ ։ ա ։ 16 ։ 17 ։
• Եբ ։ պատուիրան-
քին պահպանող-
Քին ։

գրասացուց, ինչպես որ անոնց բաւ. ուսոի հինս գարձէք, ձեր վրանները -- ձեր կա_ լաւածոյ երկիրը գացէք, ուրն որ Տէրոջը ծա_ ռան Մամվռա Բորդանանու անդին կողմը ձեզի
5 տուաւ. Միայն թէ ամէն զգուշութիւն ընէք ի գործ դնելու ան պատուիրանքը ու օրէնք_ քը, որն որ Տէրոջը ծառան Մամվռա ձեզի պատուիրեց, Որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք, և անոր ամէն համբաւներուն մէջը քալէք, ու անոր պատուիրանքները պահէք, և անոր յա_ րիք, ու ձեր բոլոր պատվը և բոլոր Հոգւովը
6 զանիկա պաշտէք։ Ու Ցեղս Օրհնեց զանոնք և ըսաւ անոնց. ու անոնք իրենց վրանները
7 գային։ (Եւ Մանասէի կէս ցեղին Մամվռա Բաշանի տեղը էր Բասանի մէջ, Ուս Դ-- կէս_ սին) Ցեղս անոնց հարյութիւններուն համ_ գամանաւ ազատի կռիւը տուաւ գէպ ի արև_ մուտք։) Ու երբոր Ցեղս զանոնք իրենց
8 վրաններէն իրենց, զանոնք օրհնեց. Ցեւ անոնց խօսեցաւ ըսելով, Շատ հարստութիւնով ու խիտ չատ անասուններով, արծաթով, ոս_ կւով, պղնձով, երկաթով ու խիտ չատ հան_ դերձներով ձեր վրանները գարձէք։ -- Ձեր թշնամւոց աւարը ձեր եղբայրներուն հետ բաժնեցէք։
9 Ռուսի Ռաբենի որդիքը, Գադի որդիքը ու Մանասէի կէս ցեղը գառնալու երկիրը Սե_ լոյի մէջ իսրայէլի որդւոցմէ գառաւեցան գա_ ցին, ու իրենց ժառանգութեան երկիրը այս_ ինքն Գաղաադ երկիրը երթան, որն որ Մամվսէսին ձեռքովը տրուած Տէրոջը հրամա_ նաւ առեր էին։
10 Ու երբոր Բորդանանու մօտ տեղաւանքը հասան, ան կողմը որ գտնուող երկրին մէջն է, Ռաբենի որդիքը, Գադի որդիքը ու Մանա_ սէի կէս ցեղը հոն Բորդանանու քովը մէկ սեղան մը չինեցին, երևակով մեծ սեղան մը։
11 Ու իսրայէլի որդիքը լսեցին «որ ահա Ռա_ բենի որդիքը, Գադի որդիքը և Մանասէի կէս ցեղը գտնուող երկրին կողմը Բորդանա_ նու մօտ ուր որ իսրայէլի որդիքը անցեր էին,
12 սեղան մը չիներ են։ Ու երբոր իսրայէլի որ_ դիքը լսեցին, իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո_ ղովքը Սիլովի մէջ ժողովեցան, որ անոնց
13 վրայ երթան պատերազմելու համար։ Եւ իս_ րայէլի որդիքը Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին Գաղաադ երկիրը
14 դան, Եւ անոր հետ տասը իշխան, այսինքն իս_ րայէլի ամէն ցեղերուն նահապետութիւններէն

Ֆ Թա. · լբ · 33 · բ Օր · ի՛Ե · 8 · Գէ· · Ժգ · 8։

մէկ սեղան մը չունենք, ըսաց չէ թէ ողջակէ-
27 զի հաճար, այ ալ զոհի հաճար, Այլ որպէս
զի անիկա ինձ ու ձեր միջը, և մեզմէ ևս-
քը մեր սերունդներուն միջը վկայութիւն ըլ-
լայ, որ մեր ողջակիզներովը, մեր պատա-
րագներովը ու մեր խաղաղութեան զոհերովը
Տէրոջը ծառայութիւնը Անոր առջևը ընենք,
ու վաղը ձեր որդիքը մեր որդւոցը չրանն թէ
28 Գաւ ը Տէրոջմէ բաժին չունիք. Ու ըսինք,
թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին վարը — ըսաւ
ըսելու ըլլան, պիտի ըսինք թէ Տեսէք Տէ-
րոջը սեղանին օրինակը՝ զոն որ մեր հայրերը
չրնեցին, չէ թէ ողջակիզի համար կամ զո-
հի համար, հապա մեր ու ձեր միջը վկա-
29 յութիւն մը ըլլայու համար։ Գաւ լիզի որ
մենք Տէրոջմէ ապստամբինք, ու այսօր Տէրոջ-
մէ ետ դառնալով, խրատնին առջևը նզով մեր
Տէր Աստուծոյն սեղանէն ի զատ՝ ողջակէզի
համար, հացի ընծայի համար և զոհի համար
սեղան չունենք։
30 Ու երբոր փենհէս քահանան և անոր հետ
նզով ժողովրդին իշխանները, ու իսրայէլին հա-
զարապետները Ռուբինի որդւոցը, Գադի որ-
դւոցը ու Մանասէի որդւոցը բաած խօսքերը
31 լսեցին, իրենց հաճոյ երևցաւ։ Ու եղիազա-
րի որդին փենհէս քահանան Ռուբինի որ-
դւոցը, Գադի որդւոցը ու Մանասէի որդւոցը
բսաւ, Այսօր գիացանք որ Տէրը մեր միջին
է, որովհետև դուք Տէրոջը դէմ ա յանցան-
քը չգործեցիք, և իսրայէլի որդիքը Տէրոջը
ձեռքէն ազատեցիք։
32 Այսպէս եղիազարի որդին փենհէս քա-
հանան և իշխանները Ռուբինի որդւոցը ու
Գադի որդւոցը քովէն Գաղաադ երկրէն
դարձան լուր բերին։ Ու ան բանը խոտա-
յեցին որդւոցը հաճոյ երևցաւ, և իսրայէլի
որդիքը չդաւատան օրհնեցին, ու Ռուբինի
որդւոցը և Գադի որդւոցը բնակած երկիրը
կործանելու համար անոնց վրայ երթնանք պա-
33 տերազմինք չըսին։ Ու Ռուբինի որդիքը ու
Գադի որդիքը ան սեղանին անունը Վկայու-
թիւն դրին, որովհետև ըսին, Անիկա մեր միջը
վկայ է, որ Տէր Աստուածը ևՅովան է։

ԳԼՈՒԽ ԻԹ

1 Ետեւ իր ժամանէն առաջ կը յորդորէ իսրայէլացիները։ 3 Յիշեցնել Աստուծոյ բոլոր բարերարութիւնները։ 5 և խոտա-
նութիւնը։ 11 ու ապառնացիները։

1 Ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Տէրը Յեսուայ
ցուցեր էր իսրայէլը անոր բոլորտիքը եգած
ամէն թշնամիներէն, Եւետ Յեսուայ ու
2 ասրերը առած էր։ Ես ծերացած ու
խրատնէլը անոր ծերերը, իշխանները, դատա-
ւորները ու ոստիկանները, և անոնց ըսաւ,
3 Ես ծերացայ — ասրերա ահա։ Ես դուք ամ-
սա ան ամէնը, որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր
առջևը բսաւ ասա բոլոր ազգերուն։ քանզի
ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար
4 պատերազմ ըսաւ։ Նայեցէք, Ես ձեզի
ասա ևնացած ազգերը վիճակով ժառանգու-
թիւն բաժնեցի ձեր ցեղերուն համեմատ,
Յորդանանէն՝ ևմ կտրած բոլոր ազգերուն
մէկտեղ՝ մինչև մեծ ծովը դէպ ի արևմուտք։
5 Ես ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեր առջևէն
պիտի հալածէ զանոնք ու պիտի վռընտէ, և
անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք, ինչ-
6 պէս որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի բսաւ։ Ետև-
ևմ խիստ ժիր եղէք, որ Մովսէսին օրինաց
գրքին մէջը գրուած բոլոր բաները զգուշա-
ևնալու՝ ի գործ դնէք, Եւ անկէ աջ կողմը
7 կամ ձախ կողմը չխոտորիք։ Որպէս զի ձեր
քովը մնացած ևայս ազգերուն ևչնաս չբսա-
նէք, " ու անոնց աստուածներուն անուն-
ները չյիշէք, և ևնդրէ երդում չընէք, ու
8 անոնց երկրպագութիւն չընէք։ Հապա ձեր
Տէր Աստուծոյն յարիք, ինչպես որ մինչև ու
9 օրս բրիք։ Ես Տէրը ձեր առջևէն մեծ ու
զօրաւոր ազգեր վռընտեց, ու մինչև ևս օրս
10 ևրնաւ մէկը ևչդրաւ ձեզի գէմ դնել։ Չնզմէ
մէկը ևնդ հազար պիտի հալածէ, քանզի
ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար կը
պատերազմի, ինչպես որ ձեզի բսաւ։
11 Ուստի ձեր անձերուն ուշկ ընեցէք, որ
12 ընէք, որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք։ Բայց
թէ որ անկէ դառնալու ըլլաք, ու ձեր բովը
մնացած ևս ազգերուն միացորդին յարիք, և
ևնոնց հետ խնամութիւն ընէք, ու գուք
անոնց հետ խառնուիք, և անոնք ալ ձեզի
13 հետ, Գիտցէք որ Ես ձեր Տէր Աստուա-
ծը մէյմըն ալ ևս ազգերը ձեր առջևէն պիտի
չվռընտեմ։ Հապա անոնք ձեզի որսդայի ու
դպիճակսութիւն պիտի ըլլան, և ձեր կող-
քերուն խիժեներ, ու ձեր աչքերուն փուշեր,
մինչև որ բնաջինջ ըլլաք ևս բարի երկրէն
վռընչն, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի
14 տուաւ։ Եւ ահա ևս այսօր Ամէն երկրին

ե 3։ 5։ Ելևաւ։ · իբ 3։
գ 14։ Եբեհ։ ե 5։ բ Օր։ ժա 23։
11։ · Ես։ · ե 5։
• եբեր։ Մեջ չնահեգ։ ի Գև։ իգ 8։ բ Օր։
ի Նե։ իգ 13։ Ասգ։ լբ 20։ Ցես Դատա-
ժգ 4։ եբեհ։ ե։ գ 21։ ժե 12։ բ
7։ Սոի։ ա 5։ Ցես թեաղ։ իգ 8։
թեաղ։ լբ 38։ ե Նե։ ժգ 14։ իգ։
ե Օր։ ժ 20։ ժա 21։ Օր։ ե 38։ իբ։ 14։
21։ ժգ 4։ Գև։ ի Նե։ իգ 33։ բ Օր։

ե 19։ Դասե։ բ։ 28։
ը Գև։ իգ 8։
— Գև։ ևա 44։ իբ։ 4։
ի Գև։ ժգ 1։
ի բ Օր։ լբ 28։ Գև։ իգ 1։ ա Մ Ն։ իբ։
1։
ժ 14։ 41։
ե Գև։ ժգ 2։ 6։ 11։
ժբ 10։
ը Նե։ իգ 30։ լգ 2։ լգ 11։ բ Օր։
ժա 25։ Գև։ ժգ 6։
ի Թեաղ։ լգ 33։
ե Նե։ ժգ 14։ իգ։ 31։ բ Օր։ գ 22։
ի Գև։ իբ 8։
ի Դև։ իգ 8։ բ Օր։ լբ 30։ Ցես Դատա-
գ 31։ ժե 12։ բ
թեաղ։ իգ 8։
ե Նե։ ժգ 14։ իգ։
ե Գև։ ժ 38։ ձ 39։
բ Պես։ բ 20։ 21։
ձ Օբ։ ե 3։
ի Դատա։ բ 3։
ի Նե։ իգ 33։ Թես։
լգ 33։ բ Օր։ է։
16։ գ Թեաղ։ ժա։
4։
ի գ Թեաղ։ բ 2։ Ցես
Երբ։ թ 27։

ճաքան կ'երթիամ, ու գուբ ձեր բոլոր սրտով ու բոլոր հոգւովը գիտէք որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի համար որչափ բարի խօսքեր որ բան, չանցնցիմ բան մը չպակսեցաւ. ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ, անոնցմէ 15 բնաւ մէկ խօսք մը գետնի չինկաւ. Ու ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի համար բրած ամէն բարի խօսքերը ձեր վրայ կատարեցաւ, նոյնպէս ալ Տէրը ամէն չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի բերէ, մինչեւ որ բնջնչի ընէ ձեզ աս բարի երկրէն վրայէն, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ։
16 Թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրած ուխտը զանց ընէք, ու երթաք օտար աստուածներ պաշտէք, և անոնց երկրպագութիւն ընէք, Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ պիտի բորբոքի, ու ան ձեզի տուած բարի երկրին վրայէն չուտով պիտի կորսուիք։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Յետոյ Յեսուայ բոլոր ցեղերը Սիլոյի մէջ կը ժողվի. ու Թամբայն պիտի ըսէ. Համա ատոյգ կը պատմէ Աստուծոյ բարի բաները Իսրայելին. 14 և անոնց ու Աստուծոյ միջտղ եղած ուխտը կը նորոգէ. 26 Ան ուխտին վկայութիւնն ալ կը գրէ. 29 Յետոյ ալ մեռնի. մեռնի և Թագուհէ. 33 Եղիազարին սանդրանեան Փաղուհէ. 33 եղեալ քահանային մահը։

1 Եւ Յեսու Յորդանանի ամէն ցեղերը Սիլոյի մէջ ժողվեց, ու Իսրայելի Ծերերը, իշխաններն, դատաւորները և առնիականները կանչեց. ու անոնք Աստուծոյ առջեւը կայնեցան։
2 Եւ Յեսու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ, Յորդանէն Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Հազարէ ձեր հայրերը՝ Աբրահամին հայրը ու Նաքորի հայրը՝ Թարա՝ Գետին անդի կողմը բնակեցան, և Խոստ աստուածներ պաշտեցին։
3 Ու ես ձեր հայրը Աբրահամը Գետին անդի կողմէն առի, ու զանիկա քանանու բոլոր երկրին մէջը պտրտցուցի, և անոր սերունդը 4 չատցուցի, ու Իսահակը անոր տուի. Եւ Իսահակին Յակոբը ու Եսաւը տուի. ու Եսաւին Սէիր լեռը ժառանգութիւն տուի. Յակոբ ու անոր որդիքը եգիպտոս իջան։
5 Ես Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեցի՝ եգիպտոսը գարկի, (ինչպէս որ անոր մէջը բրի,)
6 Եւ ձեր ձեզ հանեցի։ Ուստի ես Ձեր հայրերը եգիպտոսէն հանեցի, և դուք ծովը եկաք. Ու եգիպտացիները կառքերով ու ձիաւորներով մինչեւ Կարմիր ծովը ձեր հայրերուն

---

1 Գեն. իբ. 45։ Ղևտ. իս. 23։
2 ա Օր. իբ. 63։
3 Ղևտ. իգ. 16։ բ Օր. իբ. 15. 16. եւն։
4 Ծն. կե. 4։
5 Ել. իգ. 8։
6 ա Թագ. ժ. 19։
7 Ծն. ա. 26. 31։
8 Ծն. իգ. 25։
9 Թուի. իգ. 25։
10 Ել. ժգ. 1։ Գործ. է. 2։
11 Ծն. ժգ. 1։ Գործ. ը. 3։
12 Ել. ժգ. 10։
13 Ել. է. ը. թ. ժ. ժա. ժգ.։
14 Ծն. ժգ. 37. 31։
15 Ել. ժգ. 2։
16 Ել. ժգ. 9։
17 Ել. ժգ. 10։
18 Ել. ժգ. 20։
19 Ել. ժգ. 24։
20 Ծն. ժգ. 1։ ի. 5։
21 Ել. ժգ. 27. 28։
22 բ Օր. գ. 24։ իզ. 3։
23 Ել. ժգ. 37. 38։
24 Ել. ժգ. 11. 20։ իգ. 10։
25 Ել. ժգ. 14։ 17։ գ. 10։ 11։ 12։
26 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
27 Ել. ժգ. 27. 28։ բ Օր. ը. 3։
28 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
29 Ել. ժգ. 28։ բ Օր. իզ. 20։
30 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
31 Ել. ժգ. 23։ բ Օր. իզ. 20։
32 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
33 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
34 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
35 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
36 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
37 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
38 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
39 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
40 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
41 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
42 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
43 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
44 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
45 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
46 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
47 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
48 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
49 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
50 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
51 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
52 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
53 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
54 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
55 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
56 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
57 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
58 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
59 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
60 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
61 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
62 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
63 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
64 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
65 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
66 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
67 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
68 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
69 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
70 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
71 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
72 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
73 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
74 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
75 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
76 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
77 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
78 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
79 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
80 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
81 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
82 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
83 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
84 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
85 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
86 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
87 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
88 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
89 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
90 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
91 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
92 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
93 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
94 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
95 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
96 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
97 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
98 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
99 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
100 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։

7 հասնէին բնակուն։ Ամառնոր անոնք Եգիպտոսը ապրակելին, և անիկա ձեր ու եղիայացոց միջտղը խաւար ձգեց, ու ծովը անոնց վրայ բերելով զանոնք ծածկեց. և ձեր աչքերը եգիպտոսի մէջ բրած բաներա տեսան. ու շատ ժամանակ անապատին մէջը բնակեցաք։
8 Յետոյ ձեզ բերի Յորդանանու անդիի կողմը բնակող Ամորհացւոց երկիրը, ու ձեզի հետ պատերազմ բրին. և զանոնք ձեր ձեռքը տուի, ու անոնց երկիրը ժառանգեցիք.
9 և զանոնք ձեր առջեւէն բնաջինջ բրի. Եղբայր Մովաբի թագաւորը Սեպփորան բազակ էրաւ, ու Իսրայելին դէմ պատերազմ բրաւ, և Բէորի որդին Բաղաամին կանչեցաւ,
10 որ ձեզ նզովէ. Բայց չուզեցի Բաղաամին մտիկ ընել. Ու անիկա ձեզ բաղդօրհնեց ձեզ,
11 Նէց, և անոր ձեռքէն ձեզ ազատեցի. Եղբայր Յորդանանէն անցնելով երիքով եկաք, ու Երիքովի բնակիչները, Ամորհացիները, փերեզացիները, Քանանացիները, Քեւացիները, Գերգեսացիները, Եբուսացիները ու Գերգասացիները ձեզի դէմ պատերազմ բրին, ու զանոնք ձեռքերնիդ տուի. Եւ ձեր առջեւէն իշանկուռները խրկեցի, որ զանոնք այսօրուան Ամորհացւոց երկու Թագաւորները ձեր առջեւէն վռնտեցին. ոչ քու սրովդ և ոչ քու
12 աղեղովդ Եղբայր։ Ու ձեզի մէկ երկիր մը տուի, որ գուբ անոր մէջը չաշխատեցաք, և Քաղաքներ որ գուբ չշինեցիք, ու անոնց մէջը կը բնակիք. ԵՒ գինուած ան պղտիներ ու ձիթենիներէն, որ գուբ չտնկեցիք։
14 Ալսոր համար գուբ Տէրոջմէն վախցիք և ազնիւ ու ճշմարտութեամբ ու ճշմարտութեամբ Յեսուայ Թուն բրէք, և Աստուածները որոնց ձեր հայրերը Գետին անդի կողմը ու Եգիպտոսի մէջ Յեսուայ Թուն բրին, մէկդի
15 ձգեցիք, և Տէրը պաշտեցիք. Բայց թէ որ Տէրոջը Յեսուայ Թուն բնաւ ձեզի հաճոյ չթուի, Ձեզի ընտրեցիք այսօր թէ ում պիտի պաշտէք. Գետին անդի կողմը ձեր հայրերուն պաշտած աստուածները, թէ Ամորհացւոց պաշտած աստուածները որ գուբ անոնց երկրին մէջը կը բնակիք. Բայց ես ու իմ տունս Եհովան պիտի պաշտենք։
16 Եւ ժողովուրդը պատասխան տուաւ ու բաւ, Գուբ լիցի որ մենք Եհովան թողնենք
17 և ուրիշ աստուածներ պաշտենք. Քանզի Եհովան ինքն է մեր Աստուածը, որ մեզ

---

1 Ել. իբ. 5։ բ Օր. իգ. 4։
2 բ Օր. իգ. 5։
3 Ել. իգ. 11. 20։ իգ. 10։
4 Ծն. իգ. 1։ ի. 5։
5 Ել. գ. 14. 17։ գ. 10. 11. 12։
6 Ել. գ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
7 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
8 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
9 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
10 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
11 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
12 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
13 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
14 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
15 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
16 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։
17 Ել. ժգ. 1։ ժ. 1։ Ես. 1։

ու մեր հայրերը եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեց , և ինքը մեր աչքերուն առջեւ սա մեծ նշանները բրաւ , ու մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամբուն մէջ և ամէն ազգերուն մէջ , որոնց միջէն որ անցանք ։ 18 Ու եհովան բոլոր ազգերը ու — երկրս ալ մէջ բնակող Ամորհացիները մեր առջեւէն վռնտեց . մենք ալ եհովան պիտի պաշտենք , որովհետեւ մեր Աստուածը ինքն է ։

19 Եւ Յեսուա ժողովուրդին բսաւ , "Դուք չէք կրնար եհովան պաշտել , քանզի անիկա "սուրբ Աստուած է . ու անիկա "նախանձոտ Աստուած է , չի ներեր ձեր յանցանքները ու մեղքերը ։ 20 Երբոր դուք եհովան թողուք ու օտար աստուածները պաշտէք , Նա ձեզի դարձեալ պիտի դառնայ , ու ձեզի բարիք "ընելուն տեղ՝ ձեզ չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ ։

21 Եւ ժողովուրդը Յեսուին բսաւ , Չէ ։ Հապա մենք եհովան պիտի պաշտենք ։

22 Ու Յեսու ժողովուրդին բսաւ , Դուք ձեր անձանցը վկայ էք , որ դուք ձեզի եհովան ընտրեցիք՝ զանիկա պաշտելու համար ։ (ու 23 անանք բսին , Վկայ ենք ։) Ուրեմն հիմա ձեր մէջը եղած օտար աստուածները վռնտեցէք , և ձեր սիրտը Իսրայէլի Յէր Աստուածին դարձուցէք ։ 24 Ժողովուրդը Յեսուին բսաւ , Մենք մեր Յէր Աստուածը պիտի պաշտենք , ու անոր խօսքը մտիկ ընենք ։

25 Եւ Յեսու "ժողովուրդին հետ ուխտ բրաւ , ու "Սիւքեմի մէջ անոր կանոն 26 ու դատաստան դրաւ ։ Եւ Յեսու Տաս խօսքերը Աստուծոյ օրինաց գրքին մէջ գրեց , ու մէկ մեծ քար մը առաւ , և զանիկա Յէհովային սրբատեղին քովը եղած Եղեկեղին տակը կը "կանգնեց ։ 27 Յեսու բոլոր ժողովուրդին բսաւ , Ահա սա քարը մեզի վկայ ըլլայ , քանզի "ասկիա Յէհովայ մեզի հետ խոսած բոլոր խօսքերը լսեց . ուստի ասիկա ձեզի վկայ ըլլայ , որ չըլլայ թէ ձեր Աստուածը ուրանաք ։ 28 Նաեւ Յեսու ժողովուրդը արձակեց , — ամէն մարդ իր ժառանգութեանը ։

29 Ետ սա բաներէն եղաւ Յէհովայ ծառան Յեսուան Նունի որդին , հարիւր տասը տարեկան բլլալով ։ 30 Ու զանիկա իր ժառանգութեանը սահմանին մէջ գտան Լեւտեր Տիմնաթսարային կողմը՝ Եփրեմի լեռը "Գաաշեթսարային մէջ թաղեցին ։

31 Եւ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջ , ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող և "Իսրայէլի համար Յէրոջը բրած ամէն գործերը գիտցող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլ Յէրոջը ծառայութիւն բրաւ ։

32 Եւ "Յովսեփին ոսկորները՝ որ Իսրայէլ որ դիրը եգիպտոսէն հաներ էին , Սիւքեմի մէջ Յակոբ Սիւքեմի Տօրը Եմմորին որդիներէն Տարեր ։ Կոտր արծաթիէ՝ ծախու տուեր էր . ու անիկա Յովսեփի որդւոցը ժառանգութիւն եղաւ ։

33 Ահարոնի որդին եղիազար ալ մեռաւ , ու զանիկա Եփրեմի լեռը՝ անոր որդւոյն "Փենէհեսին տուած բլուրին վրայ թաղեցին ։

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Յեսուի մահէն ետքը Իսրայէլի որդիները՝ Յէհովային կը պատասխանէին , Մեզի համար ո՞վ պիտի ելլէ Քանանացւոց դէմ առաջ՝ նախ երկիրը անոնց հետ պատերազմելու ։ 2 Եւ Յէհովա Յուդա ըսաւ , Ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի ։ 3 Յուդա իր եղբօրը Շմէոնին ըսաւ , Ինծի հետ իմ վիճակիս ելլէր , ու քանանացւոց հետ պատերազմինք , և ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթայի ։ Ու Շմէոնն ալ անոր հետ գնաց ։ 4 Յուդա ելաւ , ու Յէրը Քանանացիները ու Փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ ։ Ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ 5 տասը հազար մարդ կոտրեցին ։ Եւ Բեզեկի

1 Եւ Յեսուին մեռնելէն ետքը Իսրայէլի որդիները "Յէհովայէն հարցնելով ըսին , Մեզի համար քանանացւոց վրայ առաջ ո՞վ ելլէ՝ անոնց հետ պատերազմելու ։ 2 Եւ Յէրը ըսաւ , "Յուդա թող ելլէ . ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի ։ 3 Յուդա իր եղբօրը Շմէոնին ըսաւ , Ինծի հետ իմ վիճակիս ելլէր , ու քանանացւոց հետ պատերազմինք , և ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթայի ։ Ու Շմէոնն ալ անոր հետ գնաց ։ 4 Յուդա ելաւ , ու Յէրը քանանացիները ու փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ ։ Ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ 5 տասը հազար մարդ կոտրեցին ։ Եւ Բեզեկի

= Մաս · գ · 24 ։
ե Դէն · յիթ · 8 ։ ա Թագ · գ · 20 ։ Պաղ · 2մի · 5 · 9 ։ Ես · ե · 16 ։
զ Եզր · ի · 5 ։
է Եզ · իզ · 21 ։
ը ա Մն · իբ · 9 ։ բ Մն · ժե · 8 ։ Եզր · ե · 11 ։ Ես · ի · 16 ։
թ Ես · ի · 4 ։
ժ Ելք · ի · 21 ։
ժա Ելք · իգ · 21 ։
ժբ Ելք · իդ · 21 ։
ժգ Ելք · իե · 21 ։
ժդ Ելք · իզ · 21 ։
ժե Ելք · իէ · 21 ։
ժզ Ելք · իը · 21 ։
ժէ Ելք · իթ · 21 ։
ի Ելք · իթ · 21 ։
ժ Ելք · իթ · 21 ։
ժա Ելք · իթ · 21 ։
ժբ Ելք · իթ · 21 ։
ժգ Ելք · իթ · 21 ։
ժդ Ելք · իթ · 21 ։
ժե Ելք · իթ · 21 ։
ժզ Ելք · իթ · 21 ։
ժէ Ելք · իթ · 21 ։
ժը Ելք · իթ · 21 ։
ժթ Ելք · իթ · 21 ։
ի Ելք · իթ · 21 ։
ի Ելք · իթ · 21 ։
ի

մէջ Ադոնիբեզեկը գտնելով՝ անոր հետ պա-
տերազմեցան, ու քանանացիները և փերե-
6 զացիները զարկին։ Եւ Ադոնիբեզեկ փախաւ.
բայց անոնք անոր ետեւէն իյնալով զայնիկ
բռնեցին, ու անոր ձեռքերուն ու ոտքերուն
7 մեծ մատները կտրեցին։ Եւ Ադոնիբեզեկ ըսաւ,
Ձեռքերուն ու ոտքերուն մեծ մատները
կտրած եօթանասուն թագաւորներ իմ սեղա-
նիս տակը ինչ-ինչ ուտելիք կը ժողվէին։ Ինս
ինչպէս որ բրի, Աստուած ալ ինծի այնպէս
հատուցում բրաւ։ Եւ զայնիկ Երուսաղէմ
տարին, ու հոն մեռաւ։

8 Եւ Յուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ
պատերազմ ընելով զայնիկա առին, ու սուրի
բերնէ անցնելով քաղաքը կրակով այրեցին։
9 Ետկէ հետ Յուդայի որդիքը վար իջան,
որ լեռնակողմը ու հարաւային կողմը ու գաղ-
ատի մէջ բնակող քանանացւոց դէմ պատերազ-
10 մին։ Եւ Յուդա Քեբրոնի մէջ բնակող քա-
նանացիներուն վրայ գնաց։ (ու Քեբրոնին
անունը առաջուց Կարթաթ-արբա էր։) և
անոնք Սէսին, Աքիմանը ու Թոլմին զարկին։
11 Ետ անկէ Դաբիրի բնակացոր վրայ գնաց։ (ու
Դաբիրին անունը առաջուց Կարթաթ-սեփեր
12 էր։) Ետ Քաղէբ բաւ, Ով որ Կարթաթ-սե-
փերը զարնէ ու առնէ, իմ աղջիկս Աքսան
13 անոր կնութեան տամ։ Ուստի Քաղէ-
բին պզտիկ եղբօր Կենազի որդին Թոմնիէլ
ետ-ինս առաւ զայնիկ։ և Քաղէբ իր աղջիկը
14 Աքսան անոր կնութեան տուաւ։ Ու երբոր
աղջիկը Հոր կ'երթար, զայնիկա յորդորեց որ
իր Հօրմէն ագարակ մը ուզէ, և էշէն վար
իջաւ։ ու Քաղէբ բաւ անոր, Ինչի՞ կ'ու-
15 զես։ Եւ աղջիկը անոր բաւ, Ինծի օրհ-
նութիւն տուր։ որովհետև ինծի Հարաւային
երկիր մը տուիր, ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ
տուր։ Ուստի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու
վարի աղբիւրները առաւ անոր։

16 Եւ Մովսէսին անեղբօր կենեցիին որդիքը
Քաղէբի որդւոցը հետ Արմաւենեաց քաղա-
քէն Արադի հարաւային կողմը եղող Յուդայի
անապատը եկան, ու գացին Ժողովրդին
հետ բնակեցան։

17 Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին հետ գը-
նաց։ ու Սեփաթի մէջ բնակող քանանացինե-
րը զարկին, և զայնիկա նզովեցին, ու անի քա-
18 ղաքին անունը Հորմա կոչեցին։ Նաբը Յու-
դա զայնիկա Գազան ու անոր սահմանը, և Աս-
կաղոնը ու անոր սահմանը, և Ակկարոնը ու
19 անոր սահմանը առին։ Եւ Տէրը Յուդային
հետ էր, ու անիկա լեռնանը տիրեց, բայց
հովիտներուն բնակիչները չկրցան վռնտել,
20 քանզի անոնք Երկաթէ կառքեր ունէին։ Ու
Քեբրոնը Քաղէբին տուին, ինչպէս որ Մով-
սէս ըսեր էր. ու անկէ Ենակին երեք որդի-
ները վռնտեց։
21 Եւ Բենիամինի որդիքը Երուսաղէմի մէջ
բնակող Յերուսացիները չվռնտեցին. ու Ես-
րուսացիք Բենիամինի որդւոցը հետ Երու-
սաղէմի մէջ բնակեցան մինչև ասօր։
22 Եւ Յովսեփին տունն ալ Բեթէլի վրայ գնաց,
23 ու Տէրը անոնց հետ էր։ Եւ Յովսեփին տունը
Բեթէլը լրտեսեցնէին։ (ու անի քաղաքին անու-
24 նը առաջուց Լուզ էր։) Եւ պահապանները
մարդ մը տեսան որ անի քաղաքէն կ'ելլէր, ու
անոր բան, Ցնորէք բրէ, քաղաքը մեզի ցու-
ցուր, ու մենք ողորմութիւն կ'ընենք ձեզի։
25 Եւ անիկա քաղաքը մեզի ցուցուց անոնց. ու քաղաքը սուրի բերնէ
անցուցին, բայց այն մարդը և անոր բոլոր
26 ազգատոհմը ետ տուին։ Ու այն մարդը Հե-
տացաւ երկիրը գնաց, և հոն մէկ քաղաք
մը շինեց, ու անոր անունը Լուզ կոչեց, և
մինչև ասօր անոր անունը ան է։
27 Ու Մանասէ Բեթսանը և անոր գիւղա-
քաղաքները, Թանաքը ու անոր գիւղաքա-
ղաքները, Դաղիի բնակիչները և անոր գիւղա-
քաղաքները, Յեբղաամի բնակիչները ու անոր
գիւղաքաղաքները, Մակեդոնի բնակիչները
ու անոր գիւղաքաղաքները չզարկին. և Քա-
նանացիք կամակորութեամբ ան երկրին մէջ
28 բնակեցան։ Ու երբոր Իսրայէլ ուժովցաւ
Քանանացիները Հարկատու բրաւ, բայց զա-
նոնք բոլորովին չվռնտեց։
29 Եփրեմ ալ Գազերի մէջ բնակող Քանա-
նացիները չվռնտեց. ու Քանանացիք անոր
հետ Գազերի մէջ բնակեցան։
30 Զաբուղն կեհրոնի բնակիչները և Նա-
ալոլի բնակիչները չվռնտեցին. ու Քանանա-
ցիք անոնց մէջ բնակելով Հարկատու եղան։
31 Ասեր Ակքոյի բնակիչները, ու Սիդոնի,
Աքզաքի, Աքելվերի, Եղուբայի, Աֆեկի ու Րոհ-
32 բի բնակիչները չվռնտեց. Հապա Ասերեանք
Քանանացիներուն բնակեցան մէջ բնա-
կեցան, որովհետև զանոնք չվռնտեցին։
33 Նեփթաղիմ Բեթսամիսի բնակիչները ու
Բեթանաթի բնակիչները չվռնտեց, հապա
Քանանացիները երկրին բնակեցան մէջ բնա-
կեցան. և Բեթսամիսի ու Բեթանաթի բը-
նակիչները Հարկատու եղան։

ե Ես. իգ. 19. ա Թագ. ժե. 35. ը Թագ. ը. 13. թ Ես. ժե. 63. ժ Ես. ժ. 34. ժա. 21. ժե. 15. ի Ես. ժգ. 15. ժե. 14.

ա Ես. ժե. 15. բ Ես. ժե. 16. 17. գ Գէ. գ. 9. դ Ես. ժե. 18. 19. ե Դն. իգ. 11. զ Գէ. գ. 11. 17. է Թագ. ժե. 6. ը Ես. իգ. 1. թ Ես. ժգ. 15. ժե. 14.

ժ Ես. ժա. 22. ի Հմր. ը. 2. գ Թագ. ժբ. 7. ե Ես. ժե. 16. 18. զ Ես. ժգ. 24. ը Օր. ա. 36. Ես. ժգ. 9. 13. ժե. 13. 14.

թ Ես. ժբ. 63. ժբ. 28. ժ Ես. ը. 1. ի. 2. Գէ. ժբ. 8. ի Դն. իբ. 19. ժա Ես. բ. 12. 14. ժբ Ես. ժե. 11. 12. 13.

ժգ Ես. ժգ. 10. գ Թագ. իբ. 16. ժդ Ես. ժբ. 15. ժե Ես. ժբ. 34–36. ժզ Սաղ. ձգ. 34. 35. ժէ Ես. ժբ. 38. ժը Հմր. ը. 38. ի Հմր. 39. ի Հմր. 30.

34 Եւ Ամբոհաղիք Դանի որդիներբ լեառն վրբայ նեղբ ձգեցին , քանվի անոնց թիզ չառին
35 որ հովիտներբ իշնեն։ Ու Ամբոհաղիք կանա կոլոնիեամբ Հարկս լեռբ , Աչիեօնի ու Սաղարիների մէջ բնակեցան ։ բայց երբոր Յոսէֆ փին տանբ ձեռբ ուժգնցաւ , անոնբ հարբ
36 կառաւ եղան ։ Եւ Ամբոհաղաց տահմանբ ՚Ակրաբիմի գառ ՚ի վերէն՝ վէմէն ՚ի վեր էր ։

ԳԼ ՝ Բ

1 Հրեշտակ մը Բոթիմի մէջ ժողվբուրբ կը յանդիմանէ ։ 6 Յեսուէն երբէք կեղծ ուխտի բրած չպահելնիդ ։ 14 Աստուծոյ անանց վասյ բարկանալբ ու գիմաբ ։ 20 Աստուած գառնաբան ներելնբան միջոցովբ խոստացբ կը փոքրէ ։

1 Եւ Տէրոջը հրեշտակբ գաղաղային ՚Բոքիմ եկաւ ու բառ , Ձեզ եգիպտացէն տանեցի , և ձեզ ան երկիրբ բերի , որուն համար ձեր հայրերուն երդուած բրէր էի ։ ու ՚բան որ Ձեզի հետ բրած ուխտս յաւիտեան պիտի չաբեմ ։
2 Եւ ՝դուս երկրին բնակչոբ հետ գաշնագրս՝ թիւն մի բնէբ , ՚տանոնց սեգաններբ փլցուցէբ ։ ՚բայց գուբ իմ խօսբիս հնազանդուեցաբ չբիբ ։ ինչո՞ւ համար աս բաներ բրիբ ։ Ես ալ բսի , Զանոնբ ձեր առջեւէն պիտի չվռնտեմ՝ հապա անոնբ ՚ձեզի թշնամի , ու ՚տանոնց աստուածներբն ալ ձեզի հարգանբի պիտի բլլան ։
4 Ու երբոր Տէրոջը հրեշտակբ բոլոր իսրայէլի որդւոցբ աս խօսբերբ բսաւ , ժողովուրբբ
5 ձայնբ վերցրնելով լացաւ ։ Եւ ան տեղին ա՜նունբ ՚Բոքիմ կոչեցին ։ ու հոն Տէրոջը զոհ մատուցին ։
6 Ու երբոր ՚Եհոսու ժողովուրբբ արձակեց , իսրայէլի որդիբբ ամէն մէկը իր կալուածբը
7 գնաց՝ երկիրբ ժառանգելու համար ։ Եւ ժողովուրբբ Եհոսուի բոլոր օրերուն մէջ , ու Յեսուէն ետբբ ողջ մնացող՝ և իսրայէլի համար Տէրոջը բրած ամէն մեծ գործբերբ տեսնող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ Տէրոջբ ծառա
8 յաբեթիւն բրին ։ Եւ ՝Տէրոջը ծառան Եհոսու՝ նաւեան հարիւր տասը տարեկան մեռաւ ։
9 Ու զանոնբ իր ժառանգութեանբ սահմանին մէջ Գասս լեռանբ հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմ մի լեռբ ՚Թաւիմաֆ-Հարեսին մէջբ թաղեցին ։
10 Եւ ան գարուն բոլոր մարդիկբ իրենց հայրերուն բառնեցան ։ ու անոնցմէ ետբբ մէկ ուրիշ ազգ մբ եկաւ , որ ՚Տէրբ ու իսրայէլի համար անոր բրած գործբերբ չճանչցան ։
11 Եւ իսրայէլի որդիբբ Տէրոջը առջեւբ չա-
12 բեթիւն բրին ու Բահաղիմբ պաշտեցին ։ Եւ

՚Թոզգացին իրենց հայրերուն Տէր Աստուածբը , որ զիրենբ եգիպտացի երկրէն հաներ էր , ու ՚ետաս աստուածներու հետէ գացին , պատին քբին իրենց բոլորտիբբ եղող ազգաց հետ ու աստուածներուն , ու անոնց երկրպագութիւն
13 բրին , և Տէրբ զբգացուցին ։ Ուստի Տէրբ թոզգացին ՚ի Բահաղբ ու Աստարովբբ պաշ-
14 տեցին ։ Եւ Տէրոջբ բարկութիւնբ իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու ՚զանոնբ կողոպտիչներբ ձեռբ մատնեց , ու զանոնբ կողոպտեցին ։ և ՚զանոնբ չբշակալ թշնամիներուն ծախեց , ու ալ ՚չկրնան կրնալ իրենց թշնամեաց
15 առջեւբ կայնիլ ։ Որ որ երթալին՝ Տէրոջը ձեռբ անոնց վրայ էր չարիբ ըլլալնուն համար , ինչպէս որ Տէրբ բսեր էր , և ՚ինչպէս որ անոնց երդուեր էր ։ ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ էին ։
16 Եւ ՝Տէրբ դատաւորներ հանեց , որոնբ կողոպտիչներուն ձեռբէն ազատցին զանոնբ ։
17 Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չբրին , ու ՚ետաս աստուածներու հետէ եբբնալ պատկոտիթիւն բրին , ու անոնց երկրպագութիւն բրին ։ չուտով խոտորեցան ան ճամբայէն որուն մէջ իրենց հայրերբ կը քալէին Տէրոջը հրամանները հնազանդելով ։ Բայց ասոնբ
18 այնպէս չբրին ։ Ու երբոր Տէրբ անոնց դատաւորներբ կը հաներ , ՝Տէրբ դատաւորին հետ բլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրերբ զանոնբ իրենց թշնամիներուն ձեռբէն կ՚ազատէր՝ քանզի անոնց նեղութիւն տեսնողներուն ու չարչարողներուն երեսէն անոնց հեծեծութիւններուն
19 համար ՝Տէրբ կը զղջար ։ Եւ երբոր հոն դատաւորբ մեռնէր , կը դառնային նորէն ասոր աստուածներու հետէ կ՚երթային , զանոնբ կը պաշտէին և անոնց երկրպագութիւն կ՚ընէին , ու իրենց հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ՚բնէին ։ իրենց ՚ը գործբերէն ու իրենց ՚ծուռ
20 ճամբայէն չէին դառնար ։ ՚Ուստի Տէրոջը բարկութիբբ իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ՝ ըսաւ , Որովհետև աս ազգբ իրենց հայրերուն պատուիրած ուխտս ՚զանոց ընելով՝ իմ ձայնիս
21 հնազանդութիւն չբրին , Էլ ալ ասոնց հետև անոնց առջեւէն բնաւ մէկ պիտի չվռնտեմ ան ազգերէն , որոնբ Յեսու իր մեռած ատեբ
22 Նր թողուց , ՚Որպէս զի անոնցմով ՚իսրայէլբ փորձեմ՝ թէ զգուշբ իրենց հայրերուն պէս զգուշութիւն պիտի ընեն Տէրոջը ճամբան քա-
23 լելու , թէ ոչ ։ Ուստի Տէրբ աս ազգերբը թողատաւ , և չուտով չվռնտեց , ու զանոնբ Յեսուի ձեռբը չմատնեց ։

ե Ցեւս ։ ԺՁ ։ 42 ։
Ֆ Ցեւս ։ ԼԳ ։ 4 ։ Ցեւս ։ Ժե ։ 3 ։
—
ա Ելք ։ 5 ։
Բ Ցեւս ։ Ժէ ։ 7 ։
գ Ը Օր ։ է ։ 2 ։
դ Ը Օր ։ Ժբ ։ 3 ։
ե Ելք։20 Սալ։Ձկ։34։
զ Ցեւս ։ Իգ ։ 13 ։
է Գէ ։ գ ։ 6 ։
ը Եէ ։ իգ ։ 33 ։ ԼԳ ։ 13 ։ ը Օր ։ է ։ 16 ։ Սալ ։ Ձկ ։ 36 ։
թ ՚Յ՝ լացաւներբ ։
ժ Ցեւս ։ Բր ։ 6 ։ իգ ։ 28 ։
ի Ցեւս ։ իգ ։ 31 ։
լ Ցեւս ։ իգ ։ 29 ։
խ Ցեւս ։ իգ ։ 30 ։
ծ Ը Օր ։ ժԲ ։ 26 ։
կ ՚Ի՛ր Ցեւս ։ ԺԲ ։ 30 ։
հ ՚Թոզգացին իրենց հայրերուն Տէր Աստուածբը , որ զիրենբ եգիպտացի երկրէն հաներ էր , ու ետաս աստուածներու հետէ գացին , պատին քբին իրենց բոլորտիբբ եղող ազգաց հետ ու աստուածներուն , ու անոնց երկրպագութիւն
13 բրին , և Տէրբ զբգացուցին ։ Ուստի Տէրբ թոզգացին ՚ի Բահաղբ ու Աստարովբբ պաշ-
14 տեցին ։ Եւ Տէրոջբ բարկութիբբ իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու ՚զանոնբ կողոպտիչներբ ձեռբ մատնեց , ու զանոնբ կողոպտեցին ։ և ՚զանոնբ չբշակալ թշնամիներուն ծախեց , ու ալ ՚չկրնան կրնալ իրենց թշնամեաց
15 առջեւբ կայնիլ ։ Որ որ երթալին՝ Տէրոջբ ձեռբ անոնց վրայ էր չարիբ ըլլալնուն համար , ինչպէս որ Տէրբ բսեր էր , և ՚ինչպէս որ անոնց երդուեր էր ։ ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ էին ։
16 Եւ ՝Տէրբ դատաւորներ հանեց , որոնբ կողոպտիչներուն ձեռբէն ազատցին զանոնբ ։
17 Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չբրին , ու ՚ետաս աստուածներու հետէ եբբնալ պատկոտիթիւն բրին , ու անոնց երկրպագութիւն բրին ։ չուտով խոտորեցան ան ճամբայէն որուն մէջ իրենց հայրերբ կը քալէին Տէրոջը հրամանները հնազանդելով ։ Բայց ասոնբ
18 այնպէս չբրին ։ Ու երբոր Տէրբ անոնց դատաւորներբ կը հաներ , ՝Տէրբ դատաւորին հետ բլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրերբ զանոնբ իրենց թշնամիներուն ձեռբէն կ՚ազատէր՝ քանզի անոնց նեղութիւն տեսնողներուն ու չարչարողներուն երեսէն անոնց հեծեծութիւններուն
19 համար ՝Տէրբ կը զղջար ։ Եւ երբոր հոն դատաւորբ մեռնէր , կը դառնային նորէն ասոր աստուածներու հետէ կ՚երթային , զանոնբ կը պաշտէին և անոնց երկրպագութիւն կ՚ընէին , ու իրենց հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ՚բնէին ։ իրենց ՚ը գործբերէն ու իրենց ՚ծուռ
20 ճամբայէն չէին դառնար ։ ՚Ուստի Տէրոջը բարկութիբբ իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ՝ ըսաւ , Որովհետև աս ազգբ իրենց հայրերուն պատուիրած ուխտս ՚զանոց ընելով՝ իմ ձայնիս
21 հնազանդութիւն չբրին , Էլ ալ ասոնց հետև անոնց առջեւէն բնաւ մէկ պիտի չվռնտեմ ան ազգերէն , որոնբ Յեսու իր մեռած ատեբ
22 Նր թողուց , ՚Որպէս զի անոնցմով ՚իսրայէլբ փորձեմ՝ թէ զգուշբ իրենց հայրերուն պէս զգուշութիւն պիտի ընեն Տէրոջը ճամբան քա-
23 լելու , թէ ոչ ։ Ուստի Տէրբ աս ազգերբը թողատաւ , և չուտով չվռնտեց , ու զանոնբ Յեսուի ձեռբը չմատնեց ։

է Եէ ։ ի ։ 5 ։
ը Գէ ։ գ ։ 7 ։ Ժ ։ 6 ։ Սալ ։ Ձկ ։ 36 ։
թ Եէ ։ է ։ 2 ։ ՚ը Թաղ ։ ը ։ 12 ։ ա Մ՚ն ։ Բբ ։ 9 ։ Եբէմ ։ Բ ։ 3 ։
ժ Գէ ։ գ ։ 8 ։ Սալ ։ Ձկ ։ 40 ։ 41 ։ 48 ։
ի Գ Թաղ ։ Ժէ ։ 20 ։
լ Գէ ։ գ ։ 8 ։ գ ։ 9 ։ Սալ ։ Խգ ։ 12 ։ Նա ։ Դ ։ 11 ։
խ Գէ ։ գ ։ 9 ։ Ժ ։ 6 ։
ծ Գէ ։ գ ։ 7 ։ Ժ ։ 6 ։ Սալ ։ Ձկ ։ 36 ։
կ Եէ ։ է ։ 2 ։ ՚ը Թաղ ։ ը ։ 12 ։ ա Մ՚ն ։ Բբ ։ 9 ։ Եբէմ ։ Բ ։ 3 ։
հ Ցեւս ։ իգ ։ 16 ։ Գալ ։ գ ։ 8 ։ ը Թես ։ ա ։ 8 ։
Տիա ։ ա ։ 16 ։
ձ Ը ։ 12 ։ 15 ։
ղ Գէ ։ գ ։ 9 ։ 10 ։ 15 ։
ճ Նա ։ Ժբ ։ 11 ։
Գալ ։ Ժգ ։ 20 ։
մ Եէ ։ է ։ 15 ։ 16 ։
Գէ ։ Ժէ ։ 7 ։
յ Ցեւս ։ ա ։ 5 ։
ն Ցեւս Ծն ։ գ ։ 6 ։ ը Օր ։ իբ ։ 36 ։ Սալ ։ Ձկ ։ 44 ։ 45 ։
շ Գէ ։ գ ։ 18 ։ գ ։ 1 ։ ը ։ 33 ։
ո Եէբ։ Կոռճր
պ Ելք ։ 14 ։
ջ Ցեւս ։ իգ ։ 16 ։
ռ Ցեւս ։ իգ ։ 13 ։
ս Գէ ։ գ ։ 1 ։ 4 ։
տ Ը Օր ։ է ։ 2։ 16 ։ Ժգ ։ 5 ։

ԳԼ· Գ

1 խոպոչը փոքրիկս. համաձ պատուած ապրեցը։ 6 Խորակ ա. հանդ հետ հաղորդակցութիւն կրնեն։
2 Գոհանիել. Քաղաքապետին անունն է կրնայ գանուիլ։ 15
4 Լատ. Եզդրան։ 21 ա. Սամարա. Փշրացրիներուն։

1 Եւ ասանք են՝ ան ապրելը որոնք Ցերջը Քաղ
ասաւա. , որ անոնցմով խոպոչը պատրաստ
նամաւցաց բոլոր պատերազմականը ամէն չգիտ
2 ցոյներ փոքրէ։ (Մխայն ասոր Համար՝ որ խո
պոչին որդւոցը անուններ՝ մնացած ասա
Ցուց չգիտցուներ պատերազմ սպրմին ա. գիտ
3 նան։) Փղշացուց Հինգ նախարարութիւն
ներ, և բոլոր Քանանացիներ ա. Միզ անպի
նները, Լիբանան լեռը բնակող նահանգներ
Բաղհէրմին լեռնէն մինչև Եմմաթ մտացը։
4 Աւանցմով պիտի փոքրէր խոպոչը որ գիտ
նայ Թէ արդեօք պիտի Հնազանդի՝ Ցերջը
պատրաստութեան, որպէս Մովսէսին ձեռ
քովը անոնց հայրերուն Տրամայեր էր։
5 Եւ խոպոչին որդիքը Քանանացաց, Քե
սացաց, Ամորհացաց, Փերեզացաց, Խա
6 ցաց ու Ցերսացաց մէջը բնակեցան։ Եւ
Նոնոց աղջիկները իրենց կիսկ ասին, ու
իրենց աղջիկներն ալ անոնց տղոցը տուին, և
7 անոնց աստուածները պաշտեցին։ Ու Խոպ
չեան որդիքը Ցերջը առջեւ չարութիւն ըրին,
և իրենց Ցեր Աստուածը մոռցան՝ Բաղա
8 գիմ ու Հաստարովթը պաշտեցին։ Եւ Ցերս
չը բարկութիւնը խոպոչի վրայ բորբոքցաւ,
ու գանոնք Միջագետք Քուսարսաթայիմ Թա
գաւորին Հանձը մատնեց։ Եւ խոպոչին որ
դիքը ութը տարի ծառայութիւն ըրին Քու
սարսաթայիմին։

9 Եւսաբը խոպոչի որդիքը Ցերջը ազազա
կեցին։ ու Ցերջ Խոպոչի որդւոցը փրկիչ մը
Հանեց, Քաղերին պզտիկ եղբօրը Կենազին
10 որդին Գոհանիելը, որ գանոնք ազատեց։ Եւ
Ցերջը Հազին անոր վրայ ըլլալով՝ խոպոչի
մէջ գաւառապետութիւն կրնար։ ու իրենց պա
տերազմի ելաւ, Ցերջ Միջագետք Քուսար
սաթայիմ Թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ, և
անոր Ձեռքը Քուսարսաթայիմին գէմ զօրացաւ։
11 Ու երկիրը քառասուն տարի Հանգստացաւ։
և Կենազեան Գոհանիել մեռաւ։
12 Ու խոպոչին որդիքը նորէն Ցերջը առջեւ
չարութիւն ըրին։ և Ցերջը ուժեղ չարու
թիւն ընելուն Համար Ցերջ Մովսէսի եղբօր
13 Թագաւորը խոպոչին գէմ ուժեղցուց։ Եւ
անոնք Ամմոնի ու Ամաղեկի որդիքը իր քո

= Գլ· բ· 21· 22·
բ Ցեր· ժգ· 3·
գ Գլ· բ· 22·
դ Պաղ· Ղգ· 33·
ե Ծննդ· 17· 16· բ Օր· ե· 3·
զ Գլ· բ· 11·
է Գլ· բ· 13·
ը Ծննդ· 17· 13· բ Օր·

ժգ· 21· Գլ· գ· 23·
ի Ելից· գ· 7·
ժ Գլ· բ· 14·
ժա Հմր· 15· Գլ· գ· 3· գ· 7· ժ· 10· ա Թագ· ժբ· 19· Նեհ· բ· 27· Պաղ· 5· Ղգ· 44· Ղմ· 13· 19·

ժբ· 16·
ժգ Գլ· ա· 13·
ժդ Գլ· ա· 15·
ժե Ցեր Ամ· իե· 15·
ժզ Գլ· գ· 34· ժա· 29· ժգ· 25· ժդ· 6· 19· ա Թագ· ժա· 6· բ Մն· ժե· 1·
ժէ Գլ· բ· 19·
ժը Գլ· ա· 13·
ի Գլ· ե· 14·
ի Գլ· ա· 16·
իա Օր· իբ· 18·
իբ Հմր· 9· Պաղ· Ղբ· 34·
իգ Գլ· բ· 16·
իդ Եզե· ալ Ձեռքը գոցուան Մարգ
իե Կա՛ Թգաչափ
իզ Ցեր· ե· 20·
իէ Կա՛ փոքրան ժամանակէն
իը Կա՛ կիսկը·
իթ Ցեր Ամ· իե· 15·
ի Թագ· իգ· 4·
լ Եզե· ապրերը ծածկան ե·
լա Ցեր· ժե· 15· Գլ·

ժբ Ժամ եւ գինով խոպոչէը զարկաւ ան
14 Ամաւնեանց քաղաքին տերեց։ Եւ խոպ
չեան որդիքը Մովսէի Էգդոն թագաւորին
ասանաւութիւը տասի Ծաւայատիեան ըրին։
15 Ու խոպոչեան որդիքը Ցերջը ազազակ
ցին, և Ցերջ անոնց մէկ փրկիչ մը Հանեց,
Բենիամինեան Գերայի որդին Ասվդ որ Ծա
Հեկաւոյծ էր։ ու խոպոչեան որդիքը անոր
ձեռքովը Մովսէի Էգդոն Թագաւորին բնծայ
16 իրկեցին։ Եւ Ասվդ մէկ Կանդնապատի եր
կայնութեամբ երկայրի սուր մը չունէր իրեն,
ու զանիկա լանիքնուն տակէն իր ազդրին
17 վրայ կապեց։ Եւ բնծան Մովսէի Էգդոն Թա
գաւորին տարաւ։ (ու Էգդոն խոտ գէր մարդ
18 մըն էր։) Ու երբոր բնծան տուաւ լրիացաց,
19 բնծան կրող մարդիկը ետ իրկեց։ Եր ինքը
Գաղգազային մօտ եգած Ֆքարտանդրէն ետ
դարձաւ ու ըսաւ, Ով Թագաւոր, քեզի մէկ
Ծածուկ խօսք մը ունիմ։ և անիկա ըսաւ,
Լաւ։ Կեցցէը։ ու բոլոր անոր քովը եղողները
20 դուրս ելան։ Եւ Ասվդ անոր քովը մտաւ
ցաւ, ու անիկա նստած էր իրեն յատկացեալ
Ամառնային վերնատունը մէջ։ և Ասվդ անոր
ըսաւ, Քեզի Աստուծոյ կողմանէն մէկ խօսք մը
21 ունիմ։ ու անիկա աթոռին վրայէն ելաւ։ Եւ
Ասվդ իր ձախ ձեռքը երկրընդունելով սուրը
իր աջ ազդրին վրայէն քաշեց ու անոր փորը
22 խոթեց, Աշնպէս որ երկաթին եռանէն կոխն
ալ ներս մտաւ։ ու գիրացյր երկաթը բռնեց,
անանկ որ սուրը անոր փորէն չկրցաւ Հանել,
23 ու պղրը գուրս եկաւ։ Եւ Ասվդ պատշգեալ
ու վերնատունը դռները անոր վրայէն գոցեց
24 ու կղպեց։ Եւ ինքը ելաւ ճաց։ Ու անոր ծա
ռաները գացին նայեցան որ ահա վերնատունը
դռները կղպատած էին։ ու ըսին, Անշուշտ ան
տաղակոյս իր ամառնային անձնական մէջը
25 Ծհագիտացուած կգացած է։ Եւ անոնք
սպասեցին մինչև որ ամչցան, բայց ահա վեր
նատունը դռները չէր բանար։ ու բանալին
առին բացին, և ահա իրենց տէրը գետնին
26 վրայ ինկած մեռած էր։ Ու քանի որ անոնք
կը սնապարծին Ասվդ փախաւ, և քարա
Հանէրէն անցնելով ազէ աստղ Սէիրա Տասաւ։
27 Ու երբոր Հասաւ՝ Եփրեմի լեռնային վրայ
հնչ Հնչեցուց, և խոպոչին որդիքը անոր
հետ ան լեռնէն վար իջան, ու ինքը անոնց
28 առջեւէն կերթար։ Եւ անոնց ըսաւ, Իմ ետեւս
եկէք, քանզի Ցերջ ձեր թշնամիները Մո
վաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ։ ու ասոր անոր
եասէն իջան, և Մովաբին ամրերուն

ի Գլ· ե· 31· 32·
իա Ցեր· ժգ· 3·
իբ Գլ· ե· 23·
իգ Պաղ· Ղգ· 33·
իդ Ցեր· ժգ· 3·
իե Գլ· ե· 16· բ Օր· ե· 3·
իզ Գլ· ե· 11·
իէ Գլ· ե· 13·
իը Ելից· ժ· 13· բ Օր·

ե· 24· ժե· 31· ժթ·
ի Գլ· ե· 14· գ· 34·
իա Ցեր· ժգ· 3·
իբ Գլ· ե· 12·
իգ Գլ· ե· 15· ժա· 32·
իդ Ցեր Ամ· իե· 15·
իե Կա՛ փոքրան ամ
իզ Կա՛ Ասվդ
իէ Կա՛ Ասվդ
իը Կա՛ Ասվդ
իթ Ցեր· ժգ· 3·
լ Գլ· ե· 9· 15·
լա Թագ· ժե· 47·
լբ Կա՛ Մովաբի երեք
լգ Ցեր Ամ· իե· 15·
լդ Գլ· ե· 7· Գլ· ժբ· 5·

դանաւոր անդ քերը բռնեցին ։ ու իմոյ չուտին
29 որ մարդ մը անցնի ։ եւ ան ժամուանակը Մո-
վաբէն տասը հազարի չափ մարդ կոտրեցին ,
ուրիշ ամէն ալ յաղթութեամբ ու զօրաւոր մար-
30 գիկ էին ։ և ձկը չկրցաւ փախչիլ ։ Ու ան
օրը Մոաբ խոյակելը ձեռքին տակը նուա-
ճեցաւ ։ ու երկիրը ութսուն տարի հանգըս-
տացաւ ։
31 Ընկ անկէ ետև Անաթին որդին Սամեգար
եկաւ , ու հեղնեաս իմանով մը փղշտացինե-
րէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց ։ ևև ասիկա
ալ իսրայէլը ազատեց ։

ԳԼ ։ Դ

1 Դեբորա ու Բարակ Բաբինի ու Սիսարային ձեռքէն իսրա-
յէլը կ'ազատէ ։ 18 Յայէլ կը մեռցնէ Սիսարա զրուցելով ։

1 Եւ Եհուդին մեռնելէն ետքը երկրայէլը որ-
դիքը Տէրոջը առջևը նորէն չարութիւն ըրին ։
2 Ու Տէրը Հնազանդ գանգնը Քանանացոց Ա-
րքին Խազորին ձեռքը , որ Հասորի մէջ կը
ֆնար ու Ազգայ Արիաօքին մէջ կը բնակէր ։
3 Եւ իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին ։
գանգի անիկա ինը հարիւր Վերմէն կառ-
քեր ունէր , ու անիկա քսան տարի Իսրա-
յէլի որդիքը ստուգիկ ճնշեց ։
4 Ընկ անատենը Դեբորա մարգարէուհին՝
Ղապիդովթի կնիկը իսրայէլի մէջ դատաստան
5 Թիւն կ'ընէր ։ Հու անիկա Երկերէմի Բնատը
վրայ՝ Ռամայի ու Բեթէլի միջտեղը Դեբո-
րայի արձանէնին տակը կը բնակէր , և Իս-
րայէլի որդիքը դատաստանի Համար անոր կ'ել-
6 լէին ։ Ու Դեբորա Հաղ Բարկ կանչեց , և Նեփթաղա-
մի կողմէն Աբինոամի որդին Բարակը կան-
չեց , ու անոր ըսաւ , Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը ուրէ չհրամայեցի՞ ընթէր Գնա՝ Թաբոր լե-
ռը երթար , ու Նեփթաղիմի որդւոցմէ և Զա-
բուղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը Հազար
7 մարդ առ ։ Ու ես Քարիսի զօրագլուխը Սի-
սարան , և անոր կառքերը ու զրուց բազմու-
թիւնը Կոր գետուդը պիտի Հանեմ Կիսոն հե-
ղեղատին քովը , ու զանիկա քու ձեռքդ պի-
8 տի մատնեմ ։ Եւ Բարակ անոր ըսաւ , Թէ որ
ընկ ես հետս երթաս , ի'երթամ ։ բայց Թէ
9 որ իմ հետս չերթաս , չեմ երթար ։ Եւ անի-
կա ըսաւ , Անշուշտ ես քու հետդ պիտի եր-
թամ ։ բայց քու երթալու ճամբուդ մէջ զա՛ն
փառք մը չես առներ , քանզի Տէրը Սիսա-
րան ալ Կիսոն մը ձեռքը պիտի մատնէ ։ Ու
Դեբորա եղաւ Բարակին հետը կազմ գնաց ։

10 Եւ Բարակ Զաբուղոնը ու Նեփթաղիմը կա-
գմեր մէջ Կադեսի հազար հոգի
նոր մարդ եաւ ։ Դեբորա ալ անոր հետը եաւ ։
11 (Ու Մովսեսին սկեսրոջը Հոբաբին որդիները
չկենացին քաղքը կենացիներէն զատուեր
էր , ու իր վրանը Կադեսի մօտ Սաանանիմի
կաղնիին քովը կանգներ էր ։)
12 Աշտարոնը Սիսարային ըսնացուին որ Աբի-
նոամի որդին Բարակ Թաբոր լեռը է ։
13 Եւ Սիսարա իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր
երկաթի կառքերը , ու իր հետը եղող բոլոր
զօրքը տազգայ Արիաօքէն կեան հեղեղատը
Յոգմեղ ։
14 Եւ Դեբորա ըսաւ Բարակին , Ոտք եղիր ,
քանզի Տէրը այսօր Սիսարան քու ձեռքդ
մատնեց ։ Միթէ Տէրը քու առջևդ չելաւ ։
Ու Բարակ Թաբոր լեռնէն իջաւ , և իր հե-
15 տը տասը Հազար մարդ կար ։ Ու Տէրը Սի-
սարան և բոլոր կառքերը ու բոլոր բանակը
Բարակին առջևը սուրի բերնով խորտակեց ։
և Սիսարա կառքէն վար իջաւ ու ոտքով փա-
16 խաւ ։ Եւ Բարակ կառքերը ու բանակը մին-
չև ազգայ Արիաօքը հալածեց , ու Սիսարա-
յին բոլոր բանակը սուրի բերնով ինկաւ , ու
մարդ մը չմնաց ։
17 Եւ Սիսարա ոտքով կենացին վրանը փախաւ ։ քանզի Հա-
բեր Բաբին Խազորացիին հետ կար ։ Ուս-
ման Հազեթ Սիսարան դիմաւորելու եաւ ու ա-
նոր ըսաւ , Տէր իմ , դարձիր , ինծի դարձիր ,
մի վախնար ։ Ուստի անիկա դէպ ի վրանը
անոր դարձաւ , և ծեիկը ծածկեց վերմակով
19 մը ծածկեց ։ Ու անիկա կնկանը ըսաւ , Շի-
նարհ բրէ՝ ինծի քիչ մը Ջուր տուր որ խը-
մէմ , քանզի ծարաւ եմ ։ Ան ալ մակիճին
մերը բացաւ , ու անոր խմցուց ։ և որը ծա-
20 ծկեց ։ Նորէն ըսաւ անոր , Կեցիր դուռը կեցիր , ու թէ որ մարդ մը
գայ , քեզի հարցնէ ու ըսէ Հոս մարդ կա՞ ,
21 մարդ կա՞յ , Ըսայ ըսու ։ Ու Քաբերին կինը
Յայէլ մակիճին մէկ ցից առաւ , և ուշն ալ
ձեռքը բռնեցաւ կանգնած մը անոր քովը
գնաց , ու ցիցը անոր ծոծրակիքը մխեցաւ մին-
չև գետինը գաւեց , և անիկա յոգնած քնա-
ցած Հանգիստի քնոյ մէջ է ։ պատճառ
22 մնաւ ։ Եւ ահա Բարակ Սիսարային հասնելէն
կը վազէր , և Յայէլ գնացաւ դիմաւորելու եաւ
ու անոր ըսաւ , Եկուր ։ քու փնտռած մար-
դդ քեզի ցուցնեմ։ ու անիկա կնկանը հետ
ներս մտաւ , և ահա Սիսարա մեռած պառ-

ա Հմր ։ 11 ։	Հա ։ ա Թագ ։ գ ։ 1 ։	Սաղ ։ ձգ ։ 9 ։
ե Դեբ ։ ե ։ 6 ։ 8 ։ ա Թագ ։ ժգ ։ 19 ։ 22 ։	—	ի Հմր ։ 13 ։ 16 ։
ա ա Թագ ։ ժե ։ 17 ։ 50 ։	ա Գեբ ։ ր ։ 19 ։	ա Գեբ ։ ե ։ 19 ։
ի Գեբ ։ ր ։ 16 ։	ի Գեբ ։ ր ։ 14 ։	ի Գեբ ։ ե ։ 8 ։ Սաղ ։
ի Գեբ ։ գ ։ 1 ։ 3 ։ Հե ։ ժ ։ 7 ։ 17 ։ ժա ։ 4 ։	ի Ելհ ։ ժա ։ 1 ։ 10 ։ ԱԹ ։ 36 ։	ՀԳ ։ 42 ։ ի Դտ ։ լե ։ 8 ։ ի Ելհ ։ ԱԹ ։ 37 ։

ի Եբր ։ ժա ։ 38 ։	ի Եբե ։ Խոշնդ	ի Ը Օբ ։ Բ ։ 3 ։ բ
ի Եբ ։ ժգ ։ 4 ։	ի Եբե ։ մարդ իր տարբ	Թագ ։ ե ։ 24 ։ Սաղ ։
ե Գեբ ։ ե ։ 21 ։ գ Թագ ։ ԱԲ ։ 40 ։ Սաղ ։ ձգ ։ 9 ։ 10 ։	ի Ելհ Եբ ։ ժա ։ 8 ։ գ Թագ ։ բ ։ 10 ։	ԿԲ ։ 7 ։ Եզ ։ ծբ ։ 13 ։
ի Գեբ ։ ր ։ 14 ։	ի Թես ։ ժ ։ 29 ։	ի Սաղ ։ ձգ ։ 9 ։ 10 ։
ի Գեբ ։ ե ։ 18 ։	ի Գե ։ ե ։ 16 ։	Ելհ Ելհ ։ ժ ։ 10 ։
	ի Հմր ։ ե ։	ի Գեբ ։ ե ։ 25 ։
		ի Գեբ ։ ե ։ 20 ։

կեր էր, ու ցիցը անոր Յամելիքին միջին էր։
23 Եւ Աստուած ան օրը փանանացւոց քա-
րին թագաւորը խոյակին որդւոց առնէր կո-
24 չադալու բրաւ։ Ու փանանացւոց Բարին թա-
գաւորին գէմ խոյակին որդւոց ձեռքը օրն
օր կը զօրանար, մինչև որ փանանացւոց քա-
րին թագաւորը բնաջինջ ըրին։

ԳԼ. Ե

1—31 Դէբօրային ու Բարակին երգը։

1 Եւ ան օրը Դէբօրա ու Աբինոամի որդին
Բարակ երգեցին ու ըսին,
2 Իսրայէլի զօրավարացը առաջորդելուն
Ու ժողովուրդին յօժարակամ անձնանուէր
ըլլալուն համար՝
Տէրը օրհնեցէք։
3 Ով թագաւորներ, մտիկ ըրէք,
Ով նախարարներ, ականջ դրէք։
Ես Տէրոջը պիտի երգեմ,
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ազգին պիտի բանամ։
4 Ով Տէր, Դերոր դուն Սէիրէն ելար,
Ու երկրամիի դաշտէն չուեցիր,
Երկիրը չարժեցաւ, երկինքը ժխե տեղաց,
Ամպերն ալ ջուր կաթեցուցին։
5 Տէրոջը երեսէն լեռները հալեցան,
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն երեսէն Սինայ ալ
հնչեց։
6 Ենաթի որդւոյն Սամգարին օրերը՝
Յայելին օրերը
Մեծ ճամբաները անկոխ էին,
Ու ճանապարհորդները խոտոռնակ ճամբանե-
րէ կ'երթային։
7 Իսրայէլի մէջ զօրավարներ չմնացին,
Չմնացին, մինչև որ ես Դեբօրա ելայ,
Մինչև որ ելայ Իսրայէլի մէջ մայր ըլլալու։
8 Նոր աստուածներ ընտրելին։
Ատեանները կռիւ գռներուն մէջ պատերազմ
եղաւ։
Արդեօք Իսրայէլին քառասուն հազար վահ-
անի մէջը
Վահան կամ նիզակ երեցաւ։
9 Իմ սիրտս Իսրայէլի իշխաններուն վրայ է։
Ով ժողովուրդին անձնանուէր եղողները,
Տէրը օրհնեցէք։
10 Ձիավնակ էշերու վրայ հեծնողներ,
Դատաստանի տեղերը նստողներ,
Ու ճամբու վրայ պտրտողներ, դրուցեցէք։
11 Ղեկցասարներուն ձայնէն ըսուածնե-

1 Սպ. Ժբ. 47։
2 Տ՚ Ել. Ա՛. 1։ Սպ. Ժբ. վերջը։
3 Բ Օր. Ա՛. 16։
4 Բ Օր. Լբ. 1։ Յես. Բ. 10։
5 Բ Օր. Լբ. 2։ Սպ. Ը. 10։
6 Բ Օր. Լգ. 2։ Սպ. Ը. 7։
7 Բ Թագ. Իբ. 8։ Սպ. Ը. 8։ Ես. Ա՛. 7։ Ա՛ր. 3։ Ա՛ր. գ. 3։ 10։
8 Բ Օր. գ. 11։ Սպ. Ը. 5։
9 Ես. Ա՛. 23։ Բ Գ. գ. 31։ Դ Գ. գ. 17։ Դ Ա՛. Իգ. 22։ բ՚Ես.
10 Ես. Ա՛. 3։ Ես. Լ. 8։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
11 Ես. պ՚սխ՚եցան։ Ես. Ա՛. 23։ Բ Օր. Լբ. 16։ Գ. բ. 18։ 17։
12 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
13 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
14 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
15 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
16 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
17 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
18 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
19 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
20 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։
21 Ես. Ա՛. 7։ Ես. Ա՛. 1։ Ա՛ր. ա. 4։ գ. 18։

ր Գէ. ժ. 4։ Ժբ. 14։
ղ Սպ. Ա՛. 32։
ռ Սպ. Ա՛. 9։ Ա՛. 5։
ս Թոս. լբ. 39։ 40։
տ Գէ. ժ. 14։
ր Սպ. խԲ. 14։
ց Գէ. գ. 27։
ւ Գէ. գ. 15։
փ Թոս. լբ. 39։ 40։
ք Գէ. ժ. 14։
օ Կամ հեծեալան-
րան
ֆ Թոս. լբ. 1։
Կամ հատեցան ձէ
արձիգի ձայնէ
ա Ես. Ես. Ժգ. 25։ 31։
բ Ես. Ժբ. 29։ 31։
գ Գէ. գ. 10։
դ Գէ. գ. 16։ Սպ. խգ. 19։ Ես. Կբ. 30։
ե Ես. Ես. Ժ. 11։ Սպ. Կ՚. 17։ 18։
զ Գէ. գ. 15։
է Գէ. գ. 7։

ղ Ենաթ՝ Ենաթի որդին էր։
23 Եւ Աստուած ան օրը փանանացւոց Բա-
րին թագաւորը խոյակին որդւոց առնէր կո-
24 չադալու բրաւ։ Ու փանանացւոց Բարին խո-
յակին գէմ խոյակին որդւոց ձեռքը օրն
օր կը զօրանար, մինչև որ փանանացւոց Բա-
րին թագաւորը բնաջինջ ըրին։

ԳԼ. Ե

1—31 Դէբօրային ու Բարակին երգը։

1 Եւ ան օրը Դէբօրա ու Աբինոամի որդին
Բարակ երգեցին ու ըսին,
2 Իսրայէլի զօրավարացը առաջորդելուն
Ու ժողովուրդին յօժարակամ անձնանուէր
ըլլալուն համար՝
Տէրը օրհնեցէք։
3 Ով թագաւորներ, մտիկ ըրէք,
Ով նախարարներ, ականջ դրէք։
Ես Տէրոջը պիտի երգեմ,
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ազգին պիտի բանամ։
4 Ով Տէր, Դերոր դուն Սէիրէն ելար,
Ու Եդոմի դաշտէն չուեցիր,
Երկիրը չարժեցաւ, երկինքը ժխե տեղաց,
Ամպերն ալ ջուր կաթեցուցին։
5 Տէրոջը երեսէն լեռները հալեցան,
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն երեսէն Սինայ ալ
հնչեց։
6 Ենաթի որդւոյն Սամգարին օրերը՝
Յայելին օրերը
Մեծ ճամբաները անկոխ էին,
Ու ճանապարհորդները խոտոռնակ ճամբանե-
րէ կ'երթային։
7 Իսրայէլի մէջ զօրավարներ չմնացին,
Չմնացին, մինչև որ ես Դեբօրա ելայ,
Մինչև որ ելայ Իսրայէլի մէջ մայր ըլլալու։
8 Նոր աստուածներ ընտրելին։
Ատեանները կռիւ գռներուն մէջ պատերազմ
եղաւ։
Արդեօք Իսրայէլին քառասուն հազար վահ-
անի մէջը
Վահան կամ նիզակ երեցաւ։
9 Իմ սիրտս Իսրայէլի իշխաններուն վրայ է։
Ով ժողովուրդին անձնանուէր եղողները,
Տէրը օրհնեցէք։
10 Ձիավնակ էշերու վրայ հեծնողներ,
Դատաստանի տեղերը նստողներ,
Ու ճամբու վրայ պտրտողներ, դրուցեցէք։
11 Ղեկցասարներուն ձայնէն ըսուածնե-

կիսոն հնգեզաւոր զանոնք քշեց տարաւ ։
Ով իմ անձս , ասդ զօրութիւնը կոխեցիր ։
22 Աստուած Ֆիլիւտեան ամրանիները
Աստիճ վազելուն համար կոտր կոտր եղան ,
Զօրաւորներուն վաղցնելովը ։
23 Ֆիլիւտ հրեչտակը բատ , Մարտվկը նզովեցէք ,
Անոր բնակիչներըը սաստիկ նզովեցէք ,
Քանզի Ֆէկրոնը օգնութեանը
Զօրաւոր Ֆ֊ն֊ֆ֊ն֊ն դէմ Ֆէկրոնը օգնութեան
Որ չկան ։
24 Կինեցի հարբերին կինիը Յայէլ
Կինիներուն մէջը ասդին աւելի օրհնեալ ըլլայ ։
Ֆվրանիներու մէջ Ֆ֊ն֊ն կինիներէն
Աւելի օրհնեալ ըլլայ ։
25 Ֆ֊ն֊ն ջուր ուզեց ։ կաթ տուաւ ։
Ի֊ն֊ն ասնորի կողի մատուց ։
26 Ֆձախ իր ձեռքը ցիցին՝
Ու իր աջ ձեռքը հիւսան ուսնին երկրնցուց ,
Եւ Սիսարային զարնելով գլուխը ճեղքեց
Ու ջիղ անոր ծամելիքը մխելով խոցեց ։
27 Անիկա ծռեցաւ , ցաւելէն ատքերուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ ։
Ոատքերուն մէջը ծռեցաւ ինկաւ ։
Ուր որ ծռեցաւ , հոն մեռած ինկաւ ։

28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ ,
Ու վանդակին ետեւէն աղաղակեց ։
Ինչո՞ համար անոր կառքը կ՚ուշանայ գալու ,
Ի՞նչու անոր կառքերուն քայլերը ետ կը մնան ։
29 Անոր խնամուն սիկիներները անոր պատասխան տուին ,
Ինքն ալ իր խօսքերուն պատասխանը իրեն կու տար ,
30 ՖԱնշուշտ անոնք աւար գտան ,
Զանիկ բաժնելու վրայ են ։
Ամէն կարիճի համար մէկ կամ երկու աղջիկ ,
Ի֊ն Սիսարային համար գոյնզգոյն աւար մը ,
Գոյնզգոյն նկարազարդ աւար մը ,
Երկու կողմն բանուած ու գոյնզգոյն վզնոցներ աւար ֊֊֊ ղ֊ի֊ր ըլլան ։
31 Ֆով Ցէր , քու բոլոր թշնամիներդ
Ազապէս կորսուին ։
Իսկ զԱնիկա սիրողները
Ֆիր զօրութեամբը ելլող հարւսնն պէս ըլլան ։
Ու երկիրը քառասուն տարի Հանգստացաւ ։

ԳԼ֊ Զ

1 Իսրայէլացիք Ցէրոնը դեմ ձգանձելով՝ Մադիանացիներուն կը նեղչին ։ 8 Մարգարէ մը գանոնք կը յանդիմանէ ։ 11 Հր֊

֊ = թաղ ֊ ժէ ֊ 17 ։
ժը ֊ 17 ։ իե ֊ 28 ։
+ Դէ ֊ իա ֊ 9 ։ 10 ։ Ղե֊
եմ֊ գ ֊ 5 ։
ֆ Դէ֊ գ ֊ 17 ։
ֆ Ղ֊ե֊ ֊ ա ֊ 28 ։
= Դէ֊ գ ֊ 19 ։

ֆ Դէ֊ գ ֊ 21 ։
ֆ Նէ֊ ժե֊ 9 ։
ֆ Սաղ֊ ժգ ֊ 9 ։ 10 ։
ֆ Սաղ֊ ժթ ֊ 5 ։
Ղբ թաղ ֊ իգ ֊ 4 ։

= Դէ֊ բ ֊ 19 ։
ֆ Ըմբ ֊ գ ֊ 7 ։
= թաղ ֊ ժգ ֊ 6 ։
Նէբ ֊ ժա ֊ 38 ։
ֆ Դէ֊ գ ֊ 13 ։
ֆ Ֆեն֊ իթ ֊ 1 ։ Դէ֊
ե ֊ 12 ։ ը ֊ 19 ։ գ

րեչտակի մը Գեդէոն կը խրխռի խոպոպը ապատեղա համար ։ 17 Գեդէոնին ջոջ կրտվով կը սպասի ։ 25 Գեդէոն Բաալ֊ ցին սեպանը կը փլցնէ ։ ու իր չունած սեպանին վրայ սպիա կնդ կը մատաղանի ։ 28 Քաղաքի մարդիկ կը ցասկանան ։ 33 Գեդէոնին կոչը ։ 36 Գեդէոնին արած Ֆանձնները ։

1 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ցէրոնը առջեր չարա֊
խիան ըրին , ու Ցէրը զանոնք եօթը տարի
2 Ֆմադիանացւոց ձեռքը մատնեց ։ Եւ Մա֊
դիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ ուժգնացաւ ։ — Իսրայէլի որդիքը Մադիանացւոց պատճառաւ իրենց համար Ֆիւռնեղաց մէջ խռոչներ , քարայրներ և պատնէշներ չշինեն ։
3 ցին ։ Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը ցանէին ,
Մադիանացիք անոնց վրայ կ՚ելլէին ։ և Ֆամալեկացիք Ֆու արեւելքի բնակիչներն ալ կ՚ելլէին ։ Եւ անոնց դէմ բանակ կ՚ամրացնէին բերքը կ՚ապրեցնին մինչև Գազա , ու Իսրայէլին ապրուստ մը չեն թողուր , ոչ ոչ֊
5 խար , ոչ արջառ և ոչ էշ ։ Քանզի անոնք իրենց հօտերովը ու վրանիներովը կ՚ելլէին , և Ֆնմաթափ պէս բազմաթիւ կու գային ։ Թէ անոնք և թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր ։ ու Իսրայէլ երկիրը կու գային զանիկա աւերե֊
6 լու համար ։ Եւ Իսրայէլ Մադիանացւոց պատճառաւ չատ ազքատացաւ ։ ու Իսրայէլի որդիքը Ցէրոնը ազաղակեցին ։
7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Ցէրոնը ազա֊
8 ղակեցին Մադիանացւոց պատճառաւ , Ցէրը Իսրայէլի որդւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց ։ ու անոնք ըսաւ անոնց , Իսրայէլին Ցէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։ Ես ձեզ եգիպտացիէն հանեցի , ու ձեզ ծառայութեան տունէն դուրս
9 բերի , Եւ ձեզ եգիպտացւոց ձեռքէն , ու բո֊
լոր ձեզի նեղութիւն տուողներուն ձեռքէնին ազատեցի , և Ֆդանոնք ձեր առջեւէն վռնտեցի , ու ձեզ անոնց երկիրը ձեզի տուի ։ Ու ձեզի ըսի , Ես եմ ձեր Ֆհովոյ Աստուածը ։ մի վախնաք Ամորհացւոց աստուածներէն , որոնց երկրին մէջ կը բնակիք ։ բայց դուք իմ խօսքս մտիկ չըրիք ։
11 Եւ Ցէրոջը հրեչտակը եկաւ , ու Ֆերիզացւոց ցեղատէն բեւեհիրին տակը նստաւ , որ Եփթայի մէջ էր ։ ու անոր որդին Ֆգեդէոն հնձանին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիանա֊
12 ցւոց երեսէն փախցնելու համար ։ Եւ ՖՑէ֊
րոջը հրեչտակը անոր երեւցաւ , ու ըսաւ , Ովվ
13 զօրաւոր կարիճ , Ցէրը Ֆքու հետդ է ։ Եւ Գեդէոն անոր ըսաւ , Ով , Ցէր իմ , թէ որ Ցէ֊
րը մեր հետն է , ինչո՞ համար ասոր բոլոր բաները մեր գլուխը եկաւ ։ և Ֆո՞ր են անոր ամէն հրաշքները , որոնք մեր հայրերը մեզի

թաղ ֊ գ ֊ 30 ։ Ըզր֊
ա ֊ 3 ։
Ղե֊ խգ ֊ 16 ։ ը Օր֊
խ ֊ 30 ։ 33 ։ 51 ։
Ոխ֊ գ ֊ 15 ։
Դէ֊ ե ֊ 12 ։
Դէ֊ գ ֊ 15 ։ Ոսբ֊

ե ֊ 15 ։
Սաղ֊ խգ ֊ 3 ։
գ թաղ ֊ ժէ ֊ 35 ։
37 ֊ 38 ։ Երեմ֊ ժ ֊
գ ։
Ցե֊ ժէ ֊ գ ։
Երբ ֊ ժա ֊ 38 ։

Ֆ Դէ֊ ժգ ֊ 3 ։ Ղ֊ե֊
ա ֊ 11 ։ 28 ։
Ցե֊ ա ֊ 5 ։
Սաղ֊ 2Ֆ ֊ 49 ։ Եսա֊
ՅՖ ֊ 1 ։ խգ ֊ 15 ։
Սաղ֊ խգ ֊ 1 ։

կը պատմէին՝ բանալով Թէ Տէրը մեզ եդիպտա-
աէն հանեց. բայց հիմա Տէրը մեզ երեսէ ձը-
գեց, ու մեզ Մադիանացւոց ձեռքը մատնեց։
14 Եւ Տէրը անոր նայեցաւ ու բաւ. «Գնա քու
զօրութիւնովդ գնա, որ Իսրայէլը Մադիա-
նացւոց ձեռքէն ազատես. չէ՞ որ ես քեզ
15 խրկեցի։ Ու անիկա անոր բաւ, «Ո՛հ, Տէր
իմ, Իսրայէլը ինչո՞վ ազատեմ. ահա իմ °ազ-
գատոհմս Մանասէի չէքէ պիտի ազգատն է,
16 ու ես իմ հօրս տանը պիտի պզտիկն եմ։ Եւ
Տէրը անոր բաւ, «Ես անշուշտ քու հետդ
պիտի ըլլամ, ու Մադիան մէկ մարդու մը
17 պէս պիտի զարնես։ Եւ անիկա անոր բաւ,
«Ո՛ադաւմ, թէ որ ես քու աչքիդ առջևը շը-
նորհք գտայ, ինծի նշան մը ցուցուր, որ
18 ինծի հետ խօսողը դուն ես։ Կը
զադաւմ որ ասկէ չերթաս, մինչև որ ես քեզի
գամ, իմ ընծաս բերեմ ու քու առջևդ դնեմ։
Եւ անիկա բաւ, «Ես կը սպասեմ մինչև որ
19 դուն դառնաս։ Ուր Գեդէօն ներս մտաւ,
այծեքրէն ուլ մը և մէկ սրտ. ալիւրէ բա-
զարջ չօթեր պատրաստեց. միսը սակառի մը
մէջ դրաւ, ու արդանին ալ պտուկի մը մէջ
դրաւ, և անոր առջևը հանեց բևեկնիին տա-
20 կը ու անոր մատուց։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը
անոր բաւ, «Միսը ու բազարջ չօթերը առ,
հաս վէմին վրայ դիր, ու հարդ անակը թա-
21 փէ։ Եւ անիկա անանկ բրաւ։ Երբոր Տէրը
Ջը հրեշտակը իր ձեռքի գաւազանին ծայրը
երկնցուց, ու միսին և բազարջ չօթերուն դը-
պաւ, ու վիմէն կրակ ելլելով միսը և բա-
զարջ չօթերը այրեց։ ու Տէրոջը հրեշտակը
22 անոր աչքերուն առջևէն գնաց։ Եւ Գեդէօն
°տեսաւ որ անիկա Տէրոջը հրեշտակն է։ ու
Գեդէօն բաւ, «Ո՛հ, Տէր Եհովայ, °որ Տէրո-
23 Ջը հրեշտակը երես առ երես տեսայ։ Բայց
Տէրը անոր բաւ, «Խաղաղութիւն ըլլայ քե-
զի, մի վախնար. պիտի չմեռնես։
24 Եւ Գեդէօն հոն Տէրոջը սեպան մը չինեց,
ու անոր անունը °Եհովայ-չալօմ կոչեց, որ
մինչև աս օրս °Աբիեզերհանց Եփրային մէջ
կեցած է։
25 Եւ այն գիշերը Տէրը անոր բաւ, «Քու հօ-
րըդ զատարակը, եօթը տարեկան երկրորդ
զատարակը առ, և քու հօրդ ունեցած Բա-
ղաղ սեպանը փլցուր, ու °քովի Աստարտէ-
26 թը կտրէ։ Եւ °ետ ապառաժ քարին գը-
ւարեր օրինաւոր կերպով՝ քու Տէր Աստու-
ծոյդ սեպան մը չինէ, ու երկրորդ զատա-
կը առ, և քու կտրած Աստարտէթիդ փայ-
27 տերովը ողջակէզ ըրէ։ Ու Գեդէօն իր ծա-
ռաներէն տասը մարդ առաւ, և Տէրոջը ին-
բաներն ալ ըրաւ, ու իր հօրը տաներն, և
քաղաքին մարդոցմէն վախնալով — ցե-
րեկը ընելու դիշերը ըրաւ։
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկը առաւօտուն
կանուխ կեցան, տեսան որ Բահաղին սեպանը
փած է, և անոր քովի Աստարտէթը կտրած,
ու երկրորդ զատարակը չինուած սեպանին վը-
29 րայ ողջակէզ եղած էր։ Ու սոսկ իրարու ըսին,
«Այ բանը ո՞վ ըրաւ։ և փնտռելէն ու քրն-
նելէն. ու բաւեցան Թէ «Այ բանը Գեդէօն
30 որդին Գեդէօն ըրաւ։ Եւ քաղաքին մար-
դիկը Գեդէօնի բսին, «Որդիդ դուրս հանէ որ
մեռնի, քանզի Բահաղին սեպանը փլցուցեր ու
31 անոր քովի Աստարտէթը կտրեր է։ Եւ Գեդէօն
իր վրան եկող բոլոր մարդոց ըսաւ, «Մինչ
Բահաղին իրաւունքը դուն պիտի պաշտպա-
նէք, կամ Թէ դուն զայն պիտի ազատէք.
ով որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ՝ Թող մեռ-
ցուի մինչև առաւօտ։ Թէ որ անիկա աստուած
է՝ Թող ինքը իր իրաւունքը պաշտպանի անոր
32 դէմ, իր սեպանը փլցնելուն համար։ Եւ Ներն
օրը զանիկա °Երոբաաղ անուանեց, քանզի
բսաւ, «Թող Բահաղ իր իրաւունքը պաշտպա-
նէ անոր դէմ, իր սեպանը փլցնելուն համար։
33 Եւ բոլոր °Մադիանիները, Ամաղեկացի-
ները ու արեւելքի բնակիչները մէկտեղ ժո-
ղովեցան, ու Յորդանանէն անցնելով՝ °Եզրա-
34 յելի հովտին մէջ բանակեցան։ Եւ Տէրոջը
Հոգին Գեդէօնին վրայ հանդչեցաւ, ու անի-
կա փող հնչեցուց, և Աբիեզերհանց անոր
35 հետէն ժողովեցան։ Ու բոլոր Մանասէին
պատգամաւորներն խրկեց, ան ալ անոր հետէն
ժողովեցան. և Ասերին, Զաբուղոնին ու
Նեփթաղիմին ալ պատգամաւորներ խրկեց,
ու անոնք դացին զանոնք դիմաւորելու։
36 Եւ Գեդէօն Աստուծոյ բաւ, «Թէ որ Ի-
սրայէլը իմ ձեռքովս ազատես-
37 ես, °Ահա ես կալին մէջը բուրդի դգեստ մը
կը դնեմ. Թէ որ մինակ դգեստին վրայ ցօղ
ու բոլոր գետնին վրայ չորութիւն ըլլայ, անա-
տենը պիտի գիտնամ որ բսածիդ պէս Իսրա-
38 յէլը իմ ձեռքովս պիտի ազատես։ Եւ այնպէս
եղաւ. վասն զի առաւօտուն կանուխ ելաւ,
ու գդեստը քամեց, և գդեստէն ցօղը հանեց,
39 որ կոնդը մը լեցուն ջուր եղաւ։ Աստանոր Գե-
դէօն Աստուծոյ բաւ, «Քու բարկութիւնդ

ՅԲ Մ՝Ն. ԺԸ. 9.
Ա Թագ. Ժբ. 11։
Երբ. Ժա. 34։
Ճ Ճես. ա. 9։ Գաղ. 1։
Տես Թագ. Բ. 21։
Եբ. Ե. 11։
Ա Թագ. Ժբ. 3։ Գաղ. Ժ. 15։
Ես. Ժբ. 6։ 7։ 8։ Ես. Ժբ. 19։
Ես. Ժ. 12։ Ճես. ա. 5։
Ես. Ժ. 1—8։ Հմր. ԼԳ. 37։ Գ Թագ. Ի. 8։ Ասդ. Ժբ. 17։ Ես. Ե. 11։
Դտ. Ժբ. 3։ 5։ Գաղ. Ժ. 15։
Դտ. Ժբ. 6։ 7։ 8։ Ես. Ժբ. 19։
Տես գ Թագ. Ժբ. 33, 34։
Դ. Ի. 24։ գ Թագ. Ժբ. 38։ Բ Մն. Ե. 1։
Ես. Ժբ. 21։
Տես Երեմ. Ժա. 13։ Ամբ. Ի. 10։
Եր Ե. 38։
Կամ սա ամրոցիս գիշեռն բաց անդը Ես. Ժբ. 11։ Բ Թագ. Ժա. 21։
Տես Երեմ. Ժա. 13։ Ամբ. Ի. 10։
Եր Ե. 38։
Ես. Ժբ. 13։ Ես. Ժբ. 30։ Եր. ԼԹ. 20։ Գաղ. Ժ. 22։
Դատ. Ժ. 19։
Ճես. Ժ. 16։
Գաղ. գ. 10։ Սաղ. Ժբ. 18։ Բ Մն. Ի. 9։ 20։
Գ Թագ. Ժ. 3։ Գաղ. գ. 27։
Տես Եր. գ. 3։ 4։ 6։ 7։
Դտ. Ժբ. 32։

իմ վրայ չթարթրքի , ու մինակ աս անդամայ խօսիմ· միայն աս անգամ դայմանը փորձեմ· Գիւա մինակ գոմէին վրայ չթուխիւն , ու
40 բոլոր գէանին վրայ ցօղ լլլայ · Եւ ան գիչերը Աստուած այնպէս բրաւ · մինակ գոմէին վրայ չթուխիւն՝ ու բոլոր գէանին վրայ ցօղ եղաւ ։

Գ Լ · Է

1 Գեդէոնի բանակին երեսուներկուս հազար մարդացին երէք հարիւր հազին կ՚ընտրէին ։ 9 Գեդէոն Մադիանացիի մը ե. բայը ու մեհեանիները լսելի կը բարեկարծ է ։ 16 Փողերով ու ամպարներ մէջ գտած չահերով իր բանակացած տեղերը։
24 Եփրեմի ժողովը Օրէբը ու Չէբը կը բանին կը մեռցնեն ։

1 Եւ Երդիրթաալ՝ այսինքն Գեդէոն՝ ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը կանուխ էլան , Հարոդի աղբիւրին քովը բանակեցան · ու Մադիանու բանակը անոր հիւսիսային կողմը՝
2 գէալ ի Մօրէի բլուրը՝ հովիտին մէջն էր · Եւ Տէրը բսաւ Գեդէոնին , Քու հետդ եղող ժողովուրդը չատ է · ըստ որում անոնց ձեռքը տալ , չըլլայ որ իսրայէլ ինծի գէմ պարծենայ ու բսէ թէ իմ՛ ձեռքս զիս ազա-
3 տեց · Ուստի հիմա քարոզ կարգալ տուս որ ժողովուրդը լսէ , ու բսես , Ով որ վախկոտ ու երկչոտ է՝ թող դառնայ , և չուտով Գաղաադ լեռնէն երթայ · ու ժողովուրդէն բառնալուիւ հազար հոգի դարձան , ու
4 տասը հազար մնացին · Եւ Տէրը բսաւ Գեդէոնին , Ժողովուրդը տակաւին չատ է · Ջուրին քովը իջնցուր զանոնք , ու հոն քեզի համար զանոնք փորձեմ· և որուն համար քեզի բսամ թէ Ասիկա քու հետդ երթայ , անիկա քու հետդ թող երթայ · ու որուն համար քեզի բսամ թէ Ասիկա քու հետդ չերթայ , անիկա
5 թող չերթայ · Ուստի ժողովուրդը ջուրին քովը իջնցուց · և Տէրը Գեդէոնին բսաւ , Ով որ չուտի լափելուն պէս ջուրը լեզուովը լափի , անիկա պառ կացնցիներս · ու ով որ խմելու համար իր ծունկերուն վրայ ծռի , անիկա
6 ալ խոյնցնիս · Եւ ձեռքը բերանը դնելով լա-
փողներուն թիւը երեք հարիւր մարդ էր , և փողներ ունցած ժողովուրդը իրենց ծունկերուն
7 վրայ ծռեցան ջուր խմելու համար · Ու Տէրը Գեդէոնին բսաւ , Ես երեք հարիւր մարդացմով՝ որոնք չուչը լափեցին , ձեզ պիտի ազատեմ , և Մադիանը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ· ու բոլոր հոգւոյ ժողովուրդը՝ ամէն մարդ
8 իր տեղը երթայ · Ուստի ժողովուրդը իրենց ձեռքը պաշար առին և իրենց փողերն ալ · Եւ Գեդէոն իսրայէլի բոլոր մարդիկը՝ ամէն մէկը իր վրանը իրկնց , բայց ան երեք հարիւր մարդը իր քովը պահեց · ու Մադիանու բանակը անոր տակը հովիտին մէջ էր ։

9 Եւ նոյն գիչերը Տէրը անոր բսաւ , Ոտք ելլը -- -ին բանակը իջիր , քանզի զանիկա
10 քու ձեռքդ մատնեցի · Եւ թէ որ դուն իջնելու կը վախնաս , նոյ դուն քու մատաղիդ
11 փարայինն հետ բանակը իջիր · Եւ չպիտի լըսես թէ անոնք ինչ կը խօսին · ետեւ քու ձեռքերդ պիտի ամրնանան , որ բանակը իջնես · Ուստի իջաը և իր մատաղ փարա բանակին
12 մէջի գրուագներուն մօրը իջան · Ու Մադիանի և Ամալէկի ու բոլոր արեւելցիներուը մարախնեն բու պէս բազմաթիւ հովիտին մէջ պառկեր էին , և անոնց ուղտերը անթիւ էին , -- ծովուն եզերքը եղող աւազին չատ չատ էին ։
13 Եւ Գեդէոն հոն երթալով՝ ընչ -ր մէկ մարդ մը իր ընկերին երազ կը պատմէր ու կ՚ըսէր , Ես երազ մը տեսայ , և ահա մէկ գարեգէն հաց մը գէալ ի Մադիանու բանակը կը գլորուէր , և վրանին հասնելով զանիկա զարկաւ որ ինկաւ , ու գլխովը գարձուց , և վրանը ինկաւ ։
14 Ու անոր ընկերը պատասխան տուաւ և բսաւ , Ասիկա ուրիչ բան չէ , բայց միայն իսրայէլացի Ցոաշի որդւոյն Գեդէոնին սուրը· Աստուած Մադիանը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է ։
15 Ու երբոր Գեդէոն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց , Տէրը երկրպագութիւն բրաւ , և իսրայէլին բանակը դարձաւ ու բսաւ , Ոտք ելլէք , քանզի Տէրը Մա-
16 դիանու բանակը ձեր ձեռքը տուեր է · Եւ ան երեք հարիւր մարդը երեք գունդի բաժանելով՝ ամէնուն ձեռքը փողեր ու պարապ սափորներ տուաւ , և սափորներուն մէջն ալ
17 ջահեր ըրաւ · Ու անոնց բսաւ , Ինծի նայեցէք և անանկ ըրէք · ու երբոր բանակին եզերքը հասնիմ , ես ինչպէս որ ընեմ , դուք ալ այնպէս
18 պէս ըրէք · Ու երբոր ես ու բոլոր իմ հետս եղողները փողը հնչեցնենք , անատնեն դուք ալ բոլոր բանակին չորս կողմը փողերը հնչեցուցէք , և բսէք , Տէրոջը ու Գեդէոնին --ր ։
19 Եւ Գեդէոն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը կէս գիչերուան պահուն սկիզբը՝ երբոր պահապանները նոր գրած էին , բանակին եզերքը հասան , և փողերը հնչեցնելով ձեռքերնուն մէջ եղած սափորները կոտրտեցին ։
20 Ասանոնք երեք գունդն ալ փողերը հնչեցուցին ու սափորները կոտրտեցին , ու ձախ ձեռքովնին ջահերը , և աջ ձեռքովնին փողերը բռնելով հնչեցնելու համար , կը պոռային -- Իրնէ ,
21 Տէրոջը ու Գեդէոնին սուրը ։ Եւ ամէն մարդ բանակին բոլորտիքը իր տեղը կայներ էր · Ու բոլոր բանակը վազելով և աղաղակելով կը
22 փախչէին ։ Ու երբոր ան երեք հարիւր մարդը հնչեցուցին , Տէրը բոլոր բա-

---

= Գէ. ղ · 32 ·
ֆ բ Օր · բ · 17 · Նա · ժ · 15 · ա կաթ · ա · ։
29 · բ Կոր · գ · 7 ·
ֆ բ Օր · ժ · 8 ·
ա թագ · ժգ · 6 ·
ա թագ · ժգ · 9 · 10 ·
10 ·
ի Եզ · ժգ · 13 · 14 ·
բ Մն · ի · 17 ·
ի Դան · իզ · 2 · 3 ·
ը Հր · 13 · 14 · 15 ·
Տիտ Դան · իզ · 14 ·
ի գ թագ · ե · 7 ·
ի Ցաւ · գ · 45 · 16 · 20 ·
Տիտ բ Կոր · գ · 7 ·

նախին մէջ համն մարգուն սուրբ Իր ընկերին վրայ դաւեցոյ · և զրբբ մինչև ի ներքսն սրտին գիակ Սաթեա , -- մինչև Աբէլմաս լսին առնմանը Ե Յարեի փախաս ։

23 Ու Խոպաչացիք Նեփթագիմին , Ասերին և բոլոր Մանասէին Ժողովեցան , ու Մագիա-
24 նացոց եանէն ինկան · Եւ Գեդէօն Էփրեմի բոլոր լեռնակողմն պատգամաւորս խրկեց , ըսելով , Մագիանացիներուն դիմաւորելու Ելէք , և անոնց առջևէն Յորերը բռնեցէք մինչև Բեթբարա , նաև Յորդանանը · Ուստի Եփրեմ մը բոլոր մարդիկը Ժողովեցան , ու Յորերը բռնեցին մինչև Բեթբարա , նաև Յորդանանը ։
25 Եւ Մագիանաս երկու իշխաններըր Օրէբը ու Զէբը բռնեցին · Օրէբը Օրէբի վէմին քովը սպանցին , ու Զէբը Զէբի Հնձանին քովը սպանցին · և Մագիանացիները Հալածեցին , ու Օրէբին և Զէբին գլուխները Գեդէօնին բերին Յորդանանա անդի կողմէն ։

Գ Լ Ը

1 Գեդէօն Եփրեմի արդ-ոց սիրտ կիրկնեցաւ · և Սակքովթի ու Փաղուելի բնակիչները Գեդէօնին ըսրբբ կերակուր կը մը-
ձեն · 10 Գեդէօն կը բանի Զէբէնի ու Սալմունան · 13 և դառնալով Սակքովթի ու Փաղուելի բնակիչները կը Յարձ-
17 Գեդէօն իր եղբարցերուն մէջտեղը Զէբէնին ու Սալմունային կ'սպանէ · 22 և չէնքիր Ժողովուրդին վրայ իշ-
խան ըլլալու · 24 Ինչը չնորհ կ'ուզեցնէ Գեդէօն ու պատասխան կ'ընայ · 28 Մագիամ կը նուաճի · 29 Գեդէօնին
պրէքը · ու իր մահը · 33 Իսրայէլացոց կռապաշտութիւնը ու ապերախտութիւնը ։

1 Ու Եփրեմացիք անոր ըսին , Ա՛ս մեզի ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ , որ Մագիանա. դէմ պատերազմելու գացիր , և մեզ կանչեցիր · 2 ու անոր հետ սաստիկ վէճ բրին · Եւ ան ալ-
կա անոնց ըսաւ , Ես հիմա ձեզի պէս ի՞նչ բան ըրի · Էփրեմի ճռաքաղութիւնը Աբիե-
զերի պտուղներէն չէ՞ պրկեօք ։
3 Աստուած Մագիանաս իշխանները Օրէբը ու Զէբը ձեր ձեռքը տուաւ · Ես ձեզի պէս ի՞նչ բան կրցայ ընել · Ա՛ս խօսքը բանէին պէս անոր վրայով հանգչեց տերոյ հանգարտեցաւ ։
4 Եւ Գեդէօն Յորդանան եկաւ , ու ինքը և իր հետը եղող երեք հարիւր մարդիկը ան-
ցան · Թէպէտև և նեղացած էին , բայց Ընդ-
5 հր հալածէին · Ու Սոկքովթի մարդոց ը-
սաւ , Ընդհէք երկ , հանէք նկող ժողովուր-
դին հետի դիակներուն տուեք , քանզի նեղա-
ցած են · ու ես Մագիանս Թագաւորներուն Զեբէնին ու Սալմունային հանէն ընդ կը հա-
6 լածեմ · Եւ Սոկքովթի իշխանները ըսին , Մի-
թէ Զեբէնին ու Սալմունային ձեռքը արդէն քու ձեռքդ մէ՞ն է , որ մենք քու զօր-
7 քիդ հաց տանք · Ու Գեդէօն ըսաւ , Ուրե-
մն երբոր Տէրը Զեբէնին ու Սալմունան իմ ձեռքս տայ , ես ալ մարմինները անապատին փուշերովը ու տատասիներովը պիտի ծեծեմ ։
8 Ետ անկէ փաթաթել եկաւ , ու անոնց ալ այն-
պէս ըսաւ · բայց փաթաթելի մարդկը Սկ-
քովթի մարդոցը տուած պատասխանին պէս
9 պատասխան տուին · Ու փաթաթելի մարդոցն ալ խօսեցաւ՝ ըսելով , երբոր Խաղաղութեամբ դառնամ , Ասս աշտարակը պիտի փշրեմ ։
10 Եւ Զեբէնէ ու Սալմունա և անոնց հետ անոնց բանակը -- Կարկոբի բնակչներուն բոլոր բանակին մնացած ՃՀ՝ հազար մարտա-
հինգ հազարի չափ մարդ կարկոբի մէջ էին. ու ինկած մեռածներէն Հարիւր քսան հա-
11 զար սուրբարկի մարդիկ էին · Եւ Գեդէօն Ի՝օբահի ու Յոգբեհայի արեւելեան կող-
մէն վրանարնակներուն ճամբովը երաւ , ու բանակը զարկաւ , քանզի բանակը Հանգիստ կը
12 կենար · Եւ Զեբէնէ ու Սալմունա փախան , ու Գեդէօն անոնց հետևէն էյնալով Մագիանս երկու Թագաւորները Զեբէնէն ու Սալմունան բռնեց , ու բոլոր բանակը ահաբեկեցուց բրաւ ։
13 Եւ Յոհասին պրէն Գեդէօն Յարեի լեռնէ
14 պատերազմէն ետ դարձաւ · Ու Սոկքովթի մարդոցմէն երիտասարդ մը բռնեց , և անոր հարցուց · ու անկից Սոկքովթի իշխաններըր ու Ծերերը՝ եօթանասունեօթը մարդ գրեց
15 ----- անոր · Եւ Գեդէօն Սոկքովթի բնակիչ-
ներուն եկաւ , ու ըսաւ , Ահա Զեբէնէ ու Սալմունան որոնց համար ՚ինս նախատեցիք՝ ըսելով , Միթէ Զեբէնէին ու Սալմունային ձեռքը արդէն քու ձեռքդ մէ՞ն է , որ մենք
16 քու հոգնած մարդոցդ հաց տանք · Ուս-
տի քաղաքին Ծերերը առաւ , և անոնց-
մէն փուշեր ու տատասիներ ւոնչ , և անոնց-
17 մով Սոկքովթի մարդիկը պատճէց · Ու Փանուելի աշտարակը փշրեց , և քաղաքին մարդիկը կոտրեց ։
18 Ու Զեբէնէին և Սալմունային ըսաւ , Ի՞նչ-
ըսի մէջ սպանցած մարդիկը որոնք Թաբո՞ր էին · Ու անոնք ըսին , Ինչպէս ես դուն , անոնք ալ այնպէս էին · ամէն մէկը
19 Թագաւորի տղու կը նմանէր · Եւ անոնք ըսաւ , Անոնք իմ եղբայրներս՝ Յոսէ տղաքներն էին · կենդանի է Տէր , թէ որ դուռ զանոնք ողջ
20 Թողուիք , ես ձեզ չէի սպաններ · Ու իր անդ-
րանիկ տղուն Եզերէնին ըսաւ , Ելիր , ասոնք սպանցուր · Բայց պատանին իր սուրը չքաշեց ·
21 քանզի մանկահասակ էր ըսաւ · Ուս-
տի Զեբէնէ ու Սալմունա ըսին , Դուն ելիր որ

ե = Թագ · ժբ · ։ ։
բ Ա՛ն · ի · ։ ։
ի Սալ · ժբ · ։ · Ե՛ս · ։ ։
ա Գէ · գ · ։ ։
ե Ե՛ս · ։ · ։ ։
ի Ե՛ս · գ · ։ ։
ա Ե՛ս · ։ · ։ ։

ի Գէ · ը · ։ · Սալ · ։ ։
ժբ · ։ ։
ե Ե՛ս · ։ · ։ ։
ա Գէ · ը · ։ ։

= Տ՛ն գէ · ժբ · ։ ·
բ Թագ · ժբ · ։ ։

ե Գէ · ե · ։ ։ · ։ ։
փէ · բ · ։ ։
է Ա՛ռաջ · ժե · ։ ։
ը Ընդ՛ · ։ ։ · ։ ։ · Սալ ·
։ · ։ ։

ե Տ՛ն գ Թագ · ի · ։ ։

ե Տ՛ն Թագ · ի · ։ ։
գ Հա՛ր · ։ ։
ը Ընդ՛ · ։ ։ · ։ ։ · գ Թագ ·
ժբ · ։ ։
ի Թ՛ագ · ի · ։ ։
ա Գէ · ։ ։ · ։ ։
ե Սալ · ժգ · ։ ։
է Կո՛ Աբէլ՛ մա՛ ·

Վերէն
ե Հա՛ր · ։ ։
ի Հա՛ր · ։ ։
ե գ Թագ · ժբ · ։ ։
ե Հա՛ր · ։ ։
ի Գէ · գ · ։ · Սալ ·
ժբ · ։ ։

մէզ զարնես, քանզի մարդասէր ոյժ իր ՚ի՝ ՚ի՛ն համեմատ կ՚ըլլայ։ և Գեդէոն առաքեաւ, ու ՚Զերբէէլ և Յազմնեան մեռցուց։ ու անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ եղած մանիկներ առաւ։

22 Եւ Իսրայէլի մարդիկը Գեդէոնին ըսին, Մեր վրայ թագաւորէ դուն ու քու որդիդ և քու որդւոյդ որդին, որովհետև մէկ Մա-
23 դիամնս ձեռքէն ազատեցիր։ Ու Գեդէոն անոնց բսաւ, Ես ձեր վրայ չեմ թագաւորեր, ոչ ալ իմ որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ. Տէրը թագաւորը ձեր ըլլայ։
24 Եւսաբ Գեդէոն անոնց բսաւ, Ջեզմէ բան մը պիտի խնդրեմ. ամէն մարդ իր աւարին օղերը տիծի ասյ. (Ա՛բանզի անոնք Իսմայէ-
25 լացի ըլլալով ականի օղեր ունէին։) Ու անոնք բսին, Բայց սրտով կու տանք. ուստի լաճ մը փռեցին, ու ամէն մարդ իր աւարին օղերը
26 հոն ձգեց։ Եւ ան իր ուզած ականի օղերուն կշիռը հազար հօթը հարիւր ՚ՈՒՀ ասկի եղաւ, մանիկներէն, գիներէն ու Մադիամ թա-
գաւորներուն վրայի ծիրանի պատմուճաններէն, և անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ
27 եղած մանեակներէն ՚ի զատ։ Ու Գեդէոն ՚անոնցմով եփուր մը շինեց, և ՚ին եփուր քաղաքին ՚ԱՀԶ գրաւ. ու բոլոր Իսրայէլ ՚հոն անոր հետևէն եղբ՚՚ՈՒՀ պառնկեցաւ. և Գեդէօ-
նին ու անոր տանը ՚նորոգոյին եղաւ։
28 Այսպէս Մադիամ Իսրայէլի որդւոց առ ՚ջեր նուաճեցաւ, և ՚ՈՒ՚՚ՈՒՀ չկրցաւ գլուխ վերցընել. ՚ու Գեդէոնին օրերը երկիրը քա-
ռասուն տարի հանդստացաւ։
29 Եւ Յոթաան որդին Երոբաալ գնաց, ու
30 իր տանը ՚ԱՀ նստաւ։ Եւ Գեդէոն ՚եօթա-
նասուն ազգ ունէր իր երանքէն եղած, քան-
31 զի չատ կիներ ունէր։ Ու ՍիւՔեմի ՚ԱՀ ունեցած Հարճն ալ անոր տղայ մը ծնաւ, և
32 անոր անունը Աբիմելէք դրաւ։ Ու Յոթաան որդին Գեդէոն ՚բարի ծերութեամբ մեռաւ, և ՚Աբիէզերեանց Եփրայիմ ՚ԱՀԶը իր Տօր Ցո-
փասին գերեզմանը Թաղուեցաւ։
33 Եւ ՚Գեդէոն մեռածին պէս՝ Իսրայէլի որ-
դիքը դարձան ու ՚Բաղդալիմին եռանին նէ՚՚՚ՈՒՀ պառնկեցան, ՚ու Բաղդալ-բերիթը իրենց
34 աստուած ըրին։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ՚չյիշե-
ցին իրենց Տէր Աստուածը, որ զիրենք ազատեր էր իրենց բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներուն
35 ձեռքէն։ Ու Երոբաալին (այսինքն Գե-
դէոնին) տանը՝ անոր Իսրայէլին ըրած բոլոր բարութիւններ Համեմատ ՚գՀամբին չըրին։

Գլ. Թ

1 Աբիմելէք Սիւքեմացոց հետ խորհուրդ ընելով՝ ու իր եղ-
բայրները սպանելով՝ Թագաւոր կ՚ըլլայ։ 7 Յոթամամ առա-
կով իր քաղաքը կը յանդիմանէ. ու անոնց կործանումը կը գու-
շակէ։ 22 Գաաղ Սիւքեմացոց հետ կը միաբանի Աբիմելէքին
դէմ։ 30 Զէբուղ ասոր բանը անոր կ՚իմացնէ։ 34 Աբիմելէք
քաղաքը կը յաղթէ. ու այ կը քանդէ քաղաքը։ 46 Բերիթի աս-
տուծոյն աշտարակը կ՚այրէ։ 50 Թեբեսի մէջ Երիասունարի
կատրվ մը կը սպանուի։ 56 Յոթամամին անեծքը կը կատա-
րուի։

1 Ու Երոբաալին որդին Աբիմելէք Սիւքեմ՚
՚իր մօրը եղբայրներուն գնաց։ և անոնց հետ
ու իր մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ
2 խօսեցաւ՝ ըսելով, Շնորհք բրէք՝ Սիւքեմի
բոլոր ՚քնակիչներուն դրուցեցէք թէ Ջեզի ո՞րը ազէկ է. Երոբաալին բոլոր որդւոցը ՚Եօթանասուն մարդոց ձեր վրայ թագաւորելը, թէ մէկ մարդուն ձեր վրայ թագաւորելը. և միտքերնիդ բերէք, որ ես
3 ՚ձեր ոսկորն ու ձեր մարմինն եմ։ Ուստի իր մօրը եղբայրները անոր վրայով ամէն ան խօս-
քերը Սիւ քեմի բոլոր բնակիչները դրուցեցին. ու անոնց սիրտը Աբիմելէքին դարձաւ, քանզի ըսին Թէ Ինքնա մեր ՚ՀՂ-
4 բայրն է։ Եւ ՚Բահաղ-բերիթին տունէն եօ-
թանասուն կտոր արծաթ տուին անոր, ու Աբիմելէք անոնցմով դատարակներ ու սրի-
կայ մարդիկ վարձքով բռնեց, և անոր հետևէն
5 գացին։ Ու ՚Եփրայի մէջ իր Տօրը տանը մը-
տաւ, և ՚իր եղբայրները Երոբաալին որ-
դիքը՝ Եօթանասուն Հոգին մէկ քարի մը վրայ սպաննեց. բայց Երոբաալին պզտիկ տղան
6 Յոթամամ պահուելով ողջ մնաց։ Եւսաբ բո-
լոր Սիւքեմի բնակիչները և Մէլոնին բոլոր տունը միասին ժողովեցան, ու գացին Սի-
քեմի մէջ ՚Հպատնաքարանց կաղնիին քովը Աբի-
մելէքը թագաւոր ըրին։
7 Ու երբոր ՚՚ՅՈՒՀ Յոթամամին խնդացուցին, անիկա գնաց ՚Գարիզին լեռանը գլուխը կայ-
նեցաւ, և ձայնը վերցնելով պոռաց ու անոնց բսաւ, Ով Սիւքեմի բնակիչներ, ինծի մտիկ
8 բրէք, և Աստուած ձեզի մտիկ ընէ։ ՚Նա-
ռերը գացին որ իրենց վրայ թագաւոր մը օծեն, ու Ձիթենիին բսին, ՚Մեր վրայ թա-
9 գաւոր եղիր։ Բայց ձիթենին անոնց բսաւ, իմ պարարութիւնս Թողում, ՚՚Հզոր ինծմով զԱստուած ու մարդիկը կը պատուեն՝ ու ես
10 Յամ ծառերուն վրայ ՚Երթա՞ս ըլլամ՝՚՚ Եւ ծառերը Թզենիին բսին, Դուն եկուր մեր
11 վրայ թագաւոր եղիր։ Եւ Թզենին անոնց բսաւ, Իմ քաղցրութիւնս ու ազէկ պտուղս

---

2 Սաղ. ՃՀ. 11։
3 ա ՚՚ՅՈՒՀ. ը. 7. ՃՀ. 19։ ՃՀ. 18։
4 Ծն. ԼԼ. 13. ԼԹ. 25. ՃՀ. 28։
5 Գղ. ՃԺ. 5։
6 Գղ. ՀՀ. 24։
7 Սաղ. ՃՂ. 30։
8 ը Ծն. ՄԲ. 16։ Գղ. Ե. 31։
9 Գղ. Ե. 31։
10 Գղ. Բ. 8. 9։
11 Գղ. Բ. 1։
ա Ծն. ԼԹ. 8։ Ցոփ. Ե. 26։
ը Ելք. ԺԷ. 27։ Գղ. գ. 21։
12 Գղ. Ե. 16։
13 Գղ. Ե. 17։
14 Գղ. Թ. 4. 46։
15 Սաղ. ՀԸ. 11. 48։ ՃՂ. 13. 21։
16 Գղ. Թ. 16. 17. 19։ ՀԿ. Թ. 14. 15։
17 Գղ. Բ. 19։
18 Գղ. Բ. 27։
19 Գղ. Թ. 24։
20 Գղ. Թ. 6։
21 Գղ. Թ. 41։
22 Գղ. Թ. 33։
23 ը Ր Օր. Ժ. 29։ Ես. ԼԳ. 25։
24 Ծն. ԽԲ. 5։ ՀԱ. 12։ Ես. ԽԲ. 25։
25 Գղ. Թ. 34։
26 Գղ. Թ. 14. 15։
27 Գղ. Թ. 19։
28 Գղ. Թ. 26։
29 Գղ. Թ. 45։
30 Գղ. Թ. 41։
31 Գղ. Թ. 50։
32 Գղ. Թ. 43։
33 Գղ. Թ. 25։
34 Գղ. Թ. 16. 17. 18։ ՀԿ. Թ. 14. 15։
35 Գղ. Թ. 1։
36 Գղ. Թ. 25։
37 Գղ. Թ. 26։
38 Գղ. Թ. 28։
39 Գղ. Թ. 31։
40 Գղ. Թ. 32։
41 Գղ. Թ. 34։
42 Գղ. Թ. 43։
43 Գղ. Թ. 44։
44 Գղ. Թ. 45։
45 Գղ. Թ. 46։
46 Գղ. Թ. 47։
47 Գղ. Թ. 48։
48 Գղ. Թ. 49։
49 Գղ. Թ. 50։
50 Գղ. Թ. 51։
51 Գղ. Թ. 52։
52 Գղ. Թ. 53։
53 Գղ. Թ. 54։
54 Գղ. Թ. 55։
55 Գղ. Թ. 56։
56 Գղ. Թ. 57։
57 Գղ. Թ. 57։
ա Ելք. ԻԳ. 2։
ը Ելք. ԻԳ. 3։
գ Ելք. ԻԳ. 4։
դ Ելք. ԻԳ. 5։
ե Ելք. ԻԳ. 6։
զ Ելք. ԻԳ. 7։
է Ելք. ԻԳ. 8։
ը Ելք. ԻԳ. 9։
թ Ելք. ԻԳ. 10։
ժ Ելք. ԻԳ. 11։
ի Ելք. ԻԳ. 12։
լ Ելք. ԻԳ. 13։
խ Ելք. ԻԳ. 14։
ծ Ելք. ԻԳ. 15։
կ Ելք. ԻԳ. 16։
հ Ելք. ԻԳ. 17։
ձ Ելք. ԻԳ. 18։
ղ Ելք. ԻԳ. 19։
ճ Ելք. ԻԳ. 20։
մ Ելք. ԻԳ. 21։
յ Ելք. ԻԳ. 22։
ն Ելք. ԻԳ. 23։
շ Ելք. ԻԳ. 24։
ո Ելք. ԻԳ. 25։
չ Ելք. ԻԳ. 26։
պ Ելք. ԻԳ. 27։
ջ Ելք. ԻԳ. 28։
ռ Ելք. ԻԳ. 29։
ս Ելք. ԻԳ. 30։
վ Ելք. ԻԳ. 31։
տ Ելք. ԻԳ. 32։
ր Ելք. ԻԳ. 33։
ց Ելք. ԻԳ. 34։
ւ Ելք. ԻԳ. 35։
փ Ելք. ԻԳ. 36։
ք Ելք. ԻԳ. 37։
օ Ելք. ԻԳ. 38։
ֆ Ելք. ԻԳ. 39։
և Ելք. ԻԳ. 40։
ա Ելք. ԻԳ. 41։
ը Ելք. ԻԳ. 42։
գ Ելք. ԻԳ. 43։
դ Ելք. ԻԳ. 44։
ե Ելք. ԻԳ. 45։
զ Ելք. ԻԳ. 46։
է Ելք. ԻԳ. 47։
ը Ելք. ԻԳ. 48։
թ Ելք. ԻԳ. 49։
ժ Ելք. ԻԳ. 50։
ի Ելք. ԻԳ. 51։
լ Ելք. ԻԳ. 52։
խ Ելք. ԻԳ. 53։
ծ Ելք. ԻԳ. 54։
կ Ելք. ԻԳ. 55։
հ Ելք. ԻԳ. 56։
ձ Ելք. ԻԳ. 57։
ղ Ելք. ԻԳ. 58։
ճ Ելք. ԻԳ. 59։
մ Ելք. ԻԳ. 60։
յ Ելք. ԻԳ. 61։
ն Ելք. ԻԳ. 62։
շ Ելք. ԻԳ. 63։
ո Ելք. ԻԳ. 64։
չ Ելք. ԻԳ. 65։
պ Ելք. ԻԳ. 66։
ջ Ելք. ԻԳ. 67։
ռ Ելք. ԻԳ. 68։
ս Ելք. ԻԳ. 69։
վ Ելք. ԻԳ. 70։
տ Ելք. ԻԳ. 71։
ր Ելք. ԻԳ. 72։
ց Ելք. ԻԳ. 73։
ւ Ելք. ԻԳ. 74։
փ Ելք. ԻԳ. 75։
ք Ելք. ԻԳ. 76։
օ Ելք. ԻԳ. 77։
ֆ Ելք. ԻԳ. 78։
և Ելք. ԻԳ. 79։

Թագաւոր, ու երթամ Ծառերուն վրայ իշխեմ՝ն
12 ըլլամ։ Ականջեր Ծառերը որթին ըսին, Դուն
13 եկուր մեր վրայ Թագաւոր եղիր։ Որթին ալ
անոնց ըսաւ, Դադարեա՞մ ու մտքովիկը ուրա-
խացնեզ դիմեմ Թագաւոր, ու երթամ Ծառե-
14 րուն վրայ իշխե՞մ ըլլամ։ Ականջեր ամէն
Ծառերը գՀրեիին ըսին, Դուն եկուր մեր վր-
15 րայ Թագաւոր եղիր։ Եւ գՀրեիը Ծառերուն
ըսաւ, Թէ որ գուռ իրաւունքի վրա ձեր վրայ
Թագաւոր կ՚օծէք, եկէք իմ Հովանիիս տա-
կը նստէք, հԹէ ոչ՝ գՀրեիէն կրակ մըզ ել-
16 լէ՝ ու Լիբանանու եզեխինները սպրէ։ Եւ հի-
ւա Թէ որ գուռ Աբիմելէքը Թագաւոր ընե-
լով՝ ճշմարտութեամբ ու արդարութեամբ վա-
րուեցաք, և Թէ որ Ցերոբաաղին ու անոր
տանը բաներնիս ըրիք, և Թէ որ Ծառոց
գործքերուն Համեմատ անոր Հատուցում ը-
17 րիք։ (Քանզի իմ Հայրս ձեզի Համար պա-
տերազմ ըրաւ, ու իր անձը ՚ի վտանգի մէջ
դրաւ, ՚ի ձեզ Մադիամու ձեռքէն ազա-
18 տեց։ Դուք այսօր իմ տօրս տանը դէմ
ոտք եկաք, ու անոր որդիքը՝ եօթանասուն
մարդ մէկ քարի մը վրայ սպանեցիք, ու
անոր ազախինին տղան Աբիմելէքը՝ ձեր եղ-
բայրը ըլլալուն Համար՝ Սիւքեմի բնակիչը
19 վրայ Թագաւոր ըրիք։) Ուստի Թէ որ այս-
օր ՚ի ճշմարտութիւն ու անոր տանը վրայով Տըշ-
մարտութեամբ ու արդարութեամբ վարուե-
ցաք, Աբիմելէքին վրայ ուրախացէք, ան
20 ալ ձեր վրայ Թող ուրախանայ։ Ապա Թէ ոչ՝
Թող Աբիմելէքէն կրակ ելլէ՝ և Սիւքեմի բը-
նակիչները ու Միւլոի տունը այրէ։ և Սի-
քեմի բնակիչներէն ու Միւլոի տունէն կրակ
21 ելլէ՝ և Աբիմելէքը այրէ։ Եւ յովհաննէ
փախաւ ազատեցաւ, ու Բէէր գնաց, և
իր Աբիմելէք եղբօրմէն երկնչելով Հոն
բնակեցաւ։

22 Եւ Աբիմելէք Իսրայէլի վրայ երեք տարի
23 Թագաւորեց։ Ու Աստուած Աբիմելէքին և
Սիւքեմի բնակիչներուն ՚ի մէջ չար ոգի մը խրթ-
կեց, ու Սիւքեմի բնակիչները Աբիմելէքին
24 հետ դաւադրեցան։ Աղջիկ զի
Ցերոբաաղին երկոտասան որդւոցը եղած
անիրաւութիւնը գայ և անոնց ՚ի արիւնը
անոնց եղբօրը Աբիմելէքին վրայ Տանէի՝ որ
զանոնք սպաններ էր, ու Սիւքեմի բնակիչը
վրայ՝ որոնք անոր ձեռքերը ուժգնացնել էին
25 իր եղբայրները սպաննելու։ Ուստի Սիւքեմի
բնակիչները լեռներուն գլուխները անոր գա-
րանները պատրաստեցին, և Ճամբան իրենց
քովէն ամէն անցնողները կը Թալանէին։ ու

26 ՚ի Աբիմելէքին խնամցային։ Եւ Աբեդի որ-
գին Գաալ ու անոր եղբայրները եկան՝ Սի-
քեմի մէջ մտան։ և Սիւքեմի բնակիչները անոր
27 ապահովեցան։ Ու գաշար ելլելով իրենց այ-
գիներուն խաղողները քաղցին, և կոխելով
Տաքսախիր ըրին, ու Կրնոց տաճարը
տունը մտնելով կերան ու խմեցին՝ և Աբիմե-
28 լէքը անիծեցին։ Ու Աբեդի Գաալ ըսաւ,
Աբիմելէք ո՞վ է, և Սիւքեմ ո՞վ է որ մենք
անոր ծառայ ըլլանք՝ անոր Ցերոբաաղին
ազան չէ՞, ու Զեբուղ անոր փոխանորդը չէ՞։
Սիւքեմի Հօրը Եմորին մարդոցը ծառայու-
թիւն ըրէք։ ու մենք ինչո՞ւ Տանոր անոր
29 պիտի ծառայենք։ Կերանի Թէ ան Ժողովուր-
դը իմ ձեռքս տակը անցնէր, ու ես Աբի-
մելէքը վերցնէի։ և Աբիմելէքին ըսաւ, Զօր-
քերդ յաւելու ու ելիր։
30 Եւ քաղաքին իշխանը Զեբուղ երբոր Աբե-
դեան Գաալին խօսքերը լսեց՝ խիստ բարկա-
31 ցաւ։ Եւ ծածկով կերպով մը Աբիմելէքին
պատգամաւորները խրկեց, ըսելով, Ահա Ա-
բեդեան Գաալը ու իր եղբայրները Սիւքեմ
եկան, և ահա անոնք քեզի դէմ քաղաքը
32 ոտք կը Տանեն։ Ուստի հիմա դուն գիշերով
ելիր, ու գաշար գաթաին մէջ նստէ քու հետդ
33 եղող Ժողովուրդով։ Եւ առաւօտուն արեը
ծագածին պէս կանուխկուկ ելիր, ու Խո-
քացաքին վրայ յարձակէ։ և ահա անիկա ու
անոր հետ եղող Ժողովուրդը քեզի դէմ պի-
տի ելլեն։ անոնցը Ձեռքէդ եկածը ընես
անոր։
34 Ուստի Աբիմելէք և անոր հետը եղող բոլոր
Ժողովուրդը գիշերով ելան, ու չորս գունդի
ՀԱՒՆԵՑԻ Սիւքեմի դէմ դաթաին մէջ դասան։
35 Եւ Աբեդեան Գաալ ելաւ ու քաղաքին գը-
բանը առջեւն կայնեցաւ։ և Աբիմելէք իր հե-
տը եղող Ժողովուրդովը գաթաիներէն գուբա
36 ելաւ։ Ու Գաալ ան Ժողովուրդը տեսնելով
Զեբուղին ըսաւ, Ահա լեռներուն գլուխն Ժո-
ղովուրդ կ՚իջնէ։ Ու Զեբուղ անոր ըսաւ,
Լեռներուն շուքը քեզի մարդոց պէս կ՚երևի։
37 Նայ։ Եւ Գաալ գարձեալ խօսեցաւ ու ըսաւ,
Ահա երկրին Թաթախ տեղացածներէն Ժո-
ղովուրդ կ՚իջնէ, և մէկ գունդ միւն ալ՝ Մէօ-
38 նենիմի կաղնիին ճամբովը կու գայ։ Ու Զե-
բուղ անոր ըսաւ, Ո՞ր է անի քու բերանդ,
որով ՚ի՞նչեր Թէ Աբիմելէք ո՞վ է՝ որ մենք ա-
նոր ծառայութիւն ընենք։ քու վար զարհած
Ժողովուրդդ ատիկա չէ՞։ հիմա երթը ու անոր
39 հետ պատերազմ ըրէ։ Ուստի Գաալ Սիւքե-
մի բնակիչը առջեւէն ելլելով՝ Աբիմելէքի հետ

ե Պաշ. Ռ՛. 15։
ի Ես. ՀԱ. 2։ Դան. Գ. 12։ Ովս. Ժգ. 7։
ա Հմր. 20։ Յես. բաս. 22։ Եսկի. Յեր. 2։
բ Ես. ԽԲ. 25։
գ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
դ Յես. Ռ՛. 10։ Ես. Ա՛. 9։ Ովս. Ժգ. 9։ Ես. Ա՛. 9։ Թագ. Ժբ. 15։ Յեր. Ի՛. 2։
ե Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
զ Դատ. Ը. 33։
է Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ը Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
թ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ժ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ի Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ա Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
բ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
գ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
դ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ե Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
զ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
է Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ը Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
թ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ժ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ի Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ա Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
բ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
գ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
դ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ե Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
զ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
է Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ը Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
թ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ժ Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։
ի Ես. ԽԲ. 25։ Ովս. Ժգ. 14։

40 պատերազմ ըրաւ ։ եւ Աբիմելէք զանիկա
հալածեց , ու անկից առաջին չատերը մեռած ին-
41 կան ։ եւ Աբիմելէք Արուսեայի մէջ նստաւ , ու
Զեբուղ Գաալի և անոր եղբայրները վըռն-
42 ան , որ ալ Սիւքեմի մէջ չընակին ։ եւ հե-
տևեալ օրը Ժողովուրդը դաշտը ելաւ ։ ու
43 երբոր Աբիմելէք իմացաւ , իր Ժողովուրդը
առաւ՝ երեք գունդի բաժնեց , և դաշտին
մէջը գաքանանալու եղաւ ։ ու երբ տեսաւ որ
Ժողովուրդը քաղաքէն դուրս կ՚ելլէ , անոնց
44 վրայ յարձակելով զանոնք զարկաւ ։ եւ Աբի-
մելէք ու անոր հետ եղող գունդերը յարձակե-
լով՝ քաղաքին դռները առջին կայնեցան ։ ու
երկու գունդերը բոլոր դաշտի մէջ եղողներուն
45 վրայ յարձակելով զանոնք զարկին ։ եւ Աբի-
մելէք այն բոլոր օրը քաղաքին հետ պատե-
րազմեցաւ ու՝ քաղաքը առաւ , և մէջը եղող
Ժողովուրդը կոտրեց , ու՝ քաղաքը փլցուց և
հոն աղ ցանեց ։
46 Որ Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնակիչնե-
րը երբոր — Բեռ լսեցին , Բերիթի տաճարը
47 տանը բերդը մտան ։ եւ Աբիմելէքին իմա-
ցուցին թէ Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնա-
48 կիչները ժողովուրդ են ։ Աբիմելէք
իր հետը եղող բոլոր Ժողովուրդովը Զեմմոն լե-
ռը ելաւ ։ ու Աբիմելէք տապարը ձեռքը առ-
նելով ծառ մը կոտրեց , ու գանիկա վեր-
ցուց իր ուսին վրայ դրաւ , և իր հետը եղող
Ժողովուրդին ըսաւ , Ինչ տեսաք ինծի որ ես
49 ըրի , չուտով գուք ալ ինծի պէս ըրէք ։ Ու-
րեմն Ժողովուրդին ամէնն ալ մէկմէկ ոստ կոտ-
րեցին , ու Աբիմելէքին ետևէն գացին , և ա-
ռէջը բերդին քովը դրին , ու անոնցմով բեր-
դը կրակով այրեցին ։ այսպէս Սիւքեմի աշ-
տարակին բոլոր մարդիկն ալ՝ որոնք հազարի
չափ երկու ու կնիկ մարդիկ եին՝ մեռան ։
50 Եւ Աբիմելէք Թեբէս գնաց , ու Թեբէսը
51 պաշարեց ու գանիկա առաւ ։ եւ քաղաքին
մէջտեղը մէկ ամուր աշտարակ մը կար ։ ու
քաղաքին բոլոր բնակիչները՝ թէ կիներ և թէ
կնիկ մարդիկ հոն փախան , դուռը նեղուէն
52 գոցեցին ու աշտարակին տանիքը ելան ։ Եւ
Աբիմելէք մինչև աշտարակը գնաց ու անոր
հետ պատերազմ բրաւ , և աշտարակին դուռը
53 մօտեցաւ որ գանիկա կրակով այրէ ։ Ու կնիկ
մը Աբիմելէքին գլխուն վրայ երկնաքարը
կոտր մը նետեց , և անոր գլուխը կոտրեց ։
54 Ու՝ անոնք չուտով իր զէնքերը կրող երի-
տասարդը կանչեց և անոր ըսաւ , Սուրդ քա-
շի ու զիս մեռցուր , չըլլայ որ ինծի համար
ըսեն թէ Զանիկա մէկ կնիկ մը մեռցուց ։ Եւ
երիտասարդը զանիկա սուրէ խոցեց , ու մեռաւ ։
55 Ու Իսրայէլի մարդիկը Աբիմելէքին մեռնելը
տեսնելով՝ ամէն մարդ իր տեղը գնաց ։
56 Այսպէս Աստուած Աբիմելէքին ընթեր դար-
ձուց այն չարութիւնը , որն որ անիկա իր հօ-
րը բրեր էր իր եօթանասուն եղբայրները ըս-
57 պանելովը ։ եւ Սիւքեմի մարդոցը բոլոր չա-
րութիւնը Աստուած անոնց գլուխը գարձուց ։
ու Երոբաաղի որդւոյն Յովաթամին անէծքը
անոնց վրայ եկաւ ։

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Թովլա Պաճիրի մէջ Ժողովուրդը կը դասակ ։ 3 Եայիր
դատեր երեսուն որդիներ քաղաք ունեին ։ 6 Փղշտա-
ցիք և Ամմոնացիք Իսրայէլը կը նեղեն ։ 10 ապաշ նէց Ժող-
ովուրդին Աստուած դանոնք իրենց չաստատնեցնել կը խրկէ ։
15 բայց երբոր կը զղջան անոնց կ՚օգնէ ։

1 Եւ Աբիմելէքէն ետքը Իսսաքարեան Դոդ-
դայի որդւոյն Փուայի որդին Թովլա ելաւ
Իսրայէլը ազատելու համար ։ ու անիկա եվ-
2 բեմի լեռը Պաճիրի մէջ կը բնակէր ։ եւ Իս-
րայէլի մէջ քսանուերեք տարի դատաստա-
նեաւ բրաւ , ու մեռաւ և Պաճիրի մէջ թա-
ղուեցաւ ։
3 Ու անկէ ետև Գաղաադացի Եայիր եկաւ ,
և Իսրայէլի մէջ քսանուերկու տարի դատա-
4 ստանեցաւ բրաւ ։ Ու անոնի երեսուն որդի
ունէր , որոնք էրեսուն աւանակի վրայ կը
հեծնէին ։ և անոնք Գաղաադ ու երկրին մէջ
երեսուն քաղաք ունէին , որոնք մինչև աս
օր Եայիրի գիւղաքաղաքները կ՚ըսուին ։
5 Եւ Եայիր մեռաւ ու Կամոնի մէջ թաղուեցաւ ։
6 Եւ Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը աս-
չեր չարութիւն բրին , ու Բահաղիմի և Աս-
տարովթի , ու Ասորւոց աստուածները , և
Սիդոնի աստուածները , ու Մոաբի աստուած-
ները , և Ամմոնի որդւոցը աստուածները , ու
Փղշտացոց աստուածները պաշտեցին ։ և Տէ-
րը թողուցին ու անոր ծառայութիւն չըրին ։
7 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բոր-
բոքեցաւ , ու զանոնք փղշտացոց ձեռքը
8 ու Ամմոնի որդւոց ձեռքը մատնեց ։ Եւ անոնք
այն տարիէն մինչև աստուածիր տարի Իսրա-
յէլի որդիքը նեղեցին ու հարատևացուցին ,
այսինքն բոլոր Իսրայէլի որդիքը որոնք Գա-
դաաձոյ անդի կողմն Գաղաադ ու մէջ Ամո-
9 հացաց երկրին մէջ եղան ։ Նաև Ամմոնի
որդիքը Յորդանանէն անցան , որ Ցուդայի
հետ , Բենիամինի հետ ու Եփրեմի տանը հետ
ալ պատերազմ բնեն ։ ու Իսրայէլ խիստ մեծ
նեղութեան մէջ էր ։
10 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակե-
ցին ու ըսին , Քեզի դէմ մեզք գործեցինք ,
քանզի մեր Աստուածը թողուցինք ու Բա-

= Հմր · 29 ։
ֆ ր Օր · ի · 23 ։ գ
Թագ · մր · 25 ։ գ
Թագ · գ · 25 ։
+ Գլ · ը · 33 ։

ֆ Սաղ · կը · 14 ։
ֆր Թագ · ժա · 21 ։
= Տես ա Թագ · լա · 4 ։
ֆ Հմր · 24 ։ Բար · լա ·

5 ։ Սաղ · ղ · 25 ։
Ղաան · ե · 28 ։

= Գլ · ր · 16 ։
ֆ Գլ · ե · 10 ։ Ամ · 14 ։
ֆ ր Օր · գ · 14 ։
† Ելս · լր · 41 ։

ֆ Գլ · ր · 11 ։ գ · 7 ։ 1 ։
գ · 1 ։ գ · 1 ։ Ամգ · 11 ։
ֆ Գլ · ր · 13 ։
ֆ Գլ · ր · 18 ։

ֆ գ Թագ · ժա · 33 ։
Սաղ · ձգ · 28 ։
ֆ Գլ · ր · 21 ։ ա Թագ · ժգ · 9 ։
ֆ ա Թագ · ժր · 10 ։

11 Հազիւ պատահեցիք • եւ Ցերը խոպոչելի որ-
դւոյը բաւ, Չէ՞ որ Յեղ ՚ՀԵղիսատ-
ցիներէն, ՚Աթերացիներէն, ՚Ամմոնի որդւոց-
12 ձէն ու ՚Փղշտացիներէն։ Նաեւ երբոր Սիգո-
նացիները, Ամալեկացիները ու Մաոնացիներ
ը՛ր ՚Ձեզ նեղցին, ու գուբ ինծի ազաղակե-
13 ցիք, ես ձեզ անոնց ձեռքէն ազատեցի։ Բայց
գուբ դիս թողուցիք եւ ուրիշ աստուածնե-
րու ծառայեցիք ըրիք • ուստր Համար ես
14 ձեզ յետի այլեւս պիտի չազատեմ։ Գացէք ՚Ձեր
ընտրած աստուածներուն ազաղակեցէք • Ձեր
նեղութեան ատենը թող անոնք ձեզ ազատեն։
15 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ցերոջը ըսին, Մեզ
գործեցինք • ՚քու աչքիդ առջեւը ինչ որ Հա-
ճելի է, ան ըրէ մեզի • բայց միայն կ՚ազա-
16 չենք՝ ազատէ մեզ այսօր։ ՚Ետոի իրենց մէ-
ջէն օտար աստուածները վերցուցին, ու Ցե-
րոջը ծառայեցին ըրին • և ՚Անոր սիրտը
ինկաւ Իսրայէլի նեղութեանը Համար։
17 Եւ Ամմոնի որդիքը ժողովեցան, ու Գա-
ղաադ մէջ բանակեցան • Իսրայէլի որդիքն
ալ ժողվեցան, ու ՚Մասփայի մէջ բանակե-
18 ցան • եւ ժողովուրդը — Գաղաադ ու իշխան-
ները իրարու ըսին, Ո՛վ որ Ամմոնի որդւոց
Հետ պատերազմ ընելու սկսի, անիկա Գա-
ղաադ բոլոր բնակիչը գլուխ կ՚ըլլայ։

ԳԼ՛ ԺԱ

1 Գէփթայէն ու Գաղաադ բնակիչը ՀԶօրեղ Կռած Գաղ-
դալիացի էր որ ինչը անոնց գլուխ էրաց • 2 Գէփթայէն
Աշխատութ ատրճանած Կնոջմէն ալ Կորիւններ
կ՚ունենար • 3 Գէփթայէ ուս կ՚ըսէ • 24 Աշխատները կը
յաջոդի • 24 ու ըսած ուրուք իր ապրանք վաղ կը Կատարի։

1 Եւ ՚Գաղաադացի Գէփթայէ ՚Հզօրաւոր ու
կարիճ մարդ մըն էր, ու անիկա պատնիկ կին-
կան մը գտաւ էր • ու Գէփթայէնէն Հայրը
2 Գաղաադ էր • Եւ Գաղաադին կնիկը զաւակներ
Ծնաւ • ու երբոր կնկանը զաւակները
Մեծցան՝ Գէփթայէն վռընտեցին, ու անոր
ըսին, Դուն մեր Հօրը տանը մէջ Ժառանգու-
թիւն պիտի չունենաս • քանզի դուն օտար
3 կնկան մը զաւակ ես • Ու Գէփթայէ իր եղ-
բայրը երեսէն փախչելով՝ Տոբի երկրին մէջ
բնակեցաւ • և Գէփթայէնին քովը Հարիպ մար-
դիկ ժողվուեցան ու անոր Հետ կը պատրէին։
4 Եւ Հետ ու տանէն մը եկաքը Ամմոնի որ-
5 դիքը Իսրայէլի Հետ պատե-
րազմ կ՚ընէին, Գաղաադ ծերերը գացին որ

6 Գէփթայէն Տոբի երկրէն առնեն • եւ Գէփ-
թայէին ըսին, Եկուր՝ մեզի զօրագլուխ Եղիր
որ Ամմոնի որդւոց Հետ պատերազմ ընենք։
7 Ու Գէփթայէ Գաղաադ ու Ծերերուն ըսաւ,
՚Ձնա գուբ դիս ատեցիք և իմ Տօքս ատնէն
գիս վռընտեցիք, ու Հիմա որ նեղութեան
8 մէջ կ՚ընդ՚ Համար ինծի կուգաք • Եւ Գա-
ղաադ ու Ծերերը Գէփթայէին ըսին, Անոր
Համար Հիմա Ձեզի դառնացինք, որ մեզ կեր-
թաս ու Ամմոնի որդւոց դէմ պատերազմ
ընես, և ՚մեզի՝ Գաղաադ ու բոլոր բնակչաց
9 գլուխ ըլլաս • Ու Գէփթայէ Գաղաադ ծե-
րերուն ըսաւ, Թէ որ գուբ գիս գարձնէք
Ամմոնի որդւոց դէմ պատերազմ ընելու Հա-
մար, ու Ցերը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ, ես
10 ձեզի գլուխ ըլլա՞ս եւ Գաղաադ ու Ծերերը
Գէփթայէին ըսին • Ցերը մեր մէջը վկայ ըլ-
11 լայ ՚որ բանիդ պէս պիտի ընենք • Ու Գէփ-
թայէ Գաղաադ ու Ծերերուն Հետ գնաց, և
ժողովուրդը զանիկա իրենց վրայ Գլուխ ու
զօրագլուխ դրին • ու Գէփթայէ ՚Մասփայի մէջ
Ցերոջը առջեւը իր բոլոր խօսքերը գրուցեց։
12 Եւ Գէփթայէ Ամմոնի որդւոց Թագաւո-
րին պատգամաւորներ Խրկեց, ըսելով, Դուն
ինծի ՚Ձեղ բան ունիս, որ ինծի եկաք
իմ երկրիս մէջը պատերազմ ընելու Համար։
13 Եւ Ամմոնի որդւոց Թագաւորը Գէփթայէին
պատգամաւորներուն բսաւ, ՚Որովհետեւ Իս-
րայէլ Եգիպտացին Ելած ատենը ՚Առնոնէն
մինչեւ ՚Յաբոկ ու մինչեւ Յորդանան Իմ երկրիս
առաւ • Հիմա գաներիկա խաղաղութեամբ Ետ
14 դարձուր • Ու Գէփթայէ Ամմոնի որդւոց
Թագաւորին նորէն պատգամաւորներ Խրկեց,
15 Եւ ուստր բսաւ, Գէփթայէ այսպէս կ՚ըսէ,
՚Իսրայէլ Մոաբի երկիրը ու Ամմոնի որդւոց
16 երկիրը չառաւ • քանզի Եգիպտացին Ելած
ատենը Իսրայէլ մինչեւ ՚Կարմիր Ծովը անա-
17 պատն գնաց, ու Կադէս եկաւ • Եւ Իս-
րայէլ Եղոմի Թագաւորին Դեսպաններ Խրր-
կից ըսելով, Շնորհք ըրէ՝ քու երկրէդ անց-
նեմ • Բայց Եղոմի Թագաւորը անոնի չլսեաւ •
անոնկ ալ Մոաբի Թագաւորին Խրկից, ան
ալ Հոդ չառաւ • ու Իսրայէլ ՚Կադէսի մէջ
18 մնաց • Եւ անապատին մէջէն գնաց, ու ՚Ե-
դոմի երկրին ու Մոաբի երկրին բոլորտիքը
պատեցաւ, և ՚Մոաբի երկրին արեւելեան
կողմէն երթալով ՚Առնոնի անդին կոմսը բա-
նակեցաւ, բայց Մոաբի սահմանին մէջը չըլ-
մնաւ • քանզի Մոաբի սահմանը Առնոն էր։

19 Ու Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց
Սիհոն թագաւորին (որ Եսբոնի թագաւորն
էր,) և խոսեցաւ անոր խաղաղ, Ձեղմէդ բրէ՛
քս երկիրդ անցնեմ, որ իմ տեղս երթամ։
20 Բայց Սիհոն Իսրայէլին չհաւանեցաւ որ
իր սահմանէն անցնի. ու Սիհոն իր բոլոր ժո-
ղովուրդը ժողվեց, և Յահասայի մէջ բանակե-
ցան ու սկսան Իսրայէլի դէմ պատերազմ
21 ընել։ Եւ Իսրայէլի Տէր Աստուծ Սիհոնը
ու անոր բոլոր ժողովուրդը Իսրայէլին ձեռ-
քը մատնեց, ու զանոնք զարկին. և Իսրա-
էլ այն երկրին ամբողջ Ամորհացւոց բռ-
22 ներ երկիրը առաւ։ Ու Իսրայէլ Ամորհացոց
բոլոր սահմանը Առնոնէն մինչև Յաբոկ, ու
անապատէն մինչև Յորդանան ժառանգեց։
23 Ուստի հիմա որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը
Ամորհացիներուն իր Իսրայէլ ժողովուրդին առ-
ջևէն վռնտեր է, դուն պիտի ժառանգես
24 անե՞նչ։ Չէ՞ որ Քաոմոսդդ. քեզի
ժառանգութիւն տուածը դուն չե՞ս ժառան-
գեր. մենք ալ՝ մեր Եհովայ Աստուծոյ մեր
առջևէն վռնտուած ազգերուն երկիրը կը ժառան-
25 գենք։ Եւ հիմա դուն Մոաբի թագաւորէն
Սիպփորեան բաղակէն առնելի հզօրա՞ր ես.
միթէ անոնք բնաւ Իսրայէլի հետ ծեծկռտե-
ցա՞ր, կամ անոնց հետ պատերազմ բրա՞ր։
26 Իսրայէլ Հեսբոնի ու անոր գեղերուն մէջը,
Արոերի ու անոր գեղերուն մէջը, և Առնո-
նի եզերքին վրայ եղող բոլոր քաղաքներուն
մէջը երեք հարիւր տարի է որ կը բնակի.
և ինչո՞ւ համար չազա՛ր այնքան ատենին մէջ
27 չազատեցիք։ Ուստի ես քեզի դէմ չանգնեցի
մի՛ գուցե բրած, և դուն ինծի հետ պատերազմ
ընելով ինծի չարութիւն կ՚ընես. այսօր Իս-
րայէլին օրէնքս ու Եհովան օրէնքս մէջը դա-
տաւոր եղող Տէրը չհոզ դատաստան բնէ։
28 Բայց Եհովան օրէնքս թագաւորը Ցեփթայէլին
խրկած խօսքերը մտիկ չբրաւ։
29 Աղատներ Ցեփթայէլին վրայ Տէրոջը Հո-
գին եկաւ. ու անկից գացաւ ետ ու Մա-
նասէին անցաւ, գացաւ ու Մատիպէին ալ
անցաւ, ու գացաւ ու Մատիպէն Եհովան
30 օրէնքսին ետևէն անցաւ։ Ցեփթայէլ Տէրոջը
ուխտ բրաւ ու բսաւ, Թէ որ Եհովան օրէնքս
31 քը բոլորովին իմ ձեռքս մատնես, Ու Եհով-
նի օրէնքսին թագաւորներուն ետ դառնամ,
անոնցմէ իմ ատենս դուրէն գալ դիմացս
ելլողը Տէրոջը ետ ըլլայ, ու զանոնք ող-
32 ջակէզ ընծայեմ։ Եւ Եհովայի Եհովան
օրէնքսին վրայ գնաց որ անոնց հետ պատե-

բաղմ բնէ, ու Տէրը անոր ձեռքը մատնեց
33 զանոնք։ Եւ Առոերէն մինչև Մինննիթ քսան
քաղաք, ու մինչև Աբէլքերամիմ սաստիկ կո-
տորածով չարդեց զանոնք. ու Ամմինի որ-
դիքը Իսրայէլին տէրութիւնէն ընկճուեցան։
34 Եւ Ցեփթայէլ Մատիպ իր տունը եկաւ.
ու ահա՛ անոր աղջիկը թմբուկներով և պար
բռնելով զանկից դիմաւորելու կ՚ելլէր. և
անկից անոր մէկ հատիկ զաւակն էր, ու անկէ
35 ի զատ ուրիշ կամ աղջիկ չունէր։ Եւ ԵՒ՚ՊՆ
երբոր զանկից տեսաւ, ՚իր շորերը պատռեց,
ու բսաւ, Ո՛ւ, աղջիկս, դուն զիս բոլորովին
ծնկռտեցի բրիր, և դուն ինծի իմ ծռդիչներս
մէկը եղար. քանզի ես բերանս բացի Տէրոջ,
36 ու չեմ կրնար ետ դարձնել։ Եւ աղջիկը
անոր բսաւ, Ով հայր իմ, ԵՒ՚ՊՆ Տէրոջը բե-
րանդ բացիր, Ըրելիգդ եղածը բրէ ինծի.
քանզի Տէրը քու թշնամիներէդ Ամմինի որ-
դիացին քեզի համար վրէժխնդրութիւն
37 բրաւ։ Եւ իր հօրն բսաւ, Միայն այս բանին
բրէ ինծի. Զիս երկու ամիս ինձ տուր որ
լեռներուն վրայ երթամ ու իջնեմ, ու ես իմ
38 ընկերներուս իմ կուսութեանս վրայ լամ։ Եւ
անոնց բսաւ, Գնա՛. ու զանիկա երկու ամիս
ինչ տուաւ. և անկից իր ընկերներովը գնաց,
ու լեռներուն վրայ իր կուսութիւնը լացաւ։
39 Եւ երկու ամսոյ վերջանալէն ետքը իր հօրը
գարձաւ, ու անկից երկի մարդ չճանչցաւ։
40 Ու Իսրայէլի մէջ սովորութիւն եղաւ, Որ
աղջիկները երթան, ու Գաղաադացի Եփթայէլին աղջիկները հա-
մար տարին չորս օր լան։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եփրեմացիք Ցեփթայէլին հետ կռուեցան, ու Գաղաադացիք
անոնց Հրապարակի բանբ տարվի իր մեռնելին գանգիր։ 7 Ցեփ-
թայէլ մահը։ 8 Աբեսանի որ եբնատեր տարի ու երեսուն ազ-
ջիկ տեսեր։ 11 ու Եղոն որ քսան տարի տարի ու
երեսուն թոռ տեսեր։ Իրսոնէր գասեցին։

1 Ու Եփրեմի մարդիկը ժողովեցան, և գնաց
ղ հիւսիսային կողմը անցան, ու Ցեփթայէլին
բսին, Ինչո՞ւ համար Ամմինի որդւոցը հետ
պատերազմելու գացած ատենդ մեզ չկանչե-
ցիր, որ քու հետդ երթայինք. տունդ տունդ ու
քու տունդ քու վրադ կրակով պիտի այրենք։
2 Եւ Ցեփթայէլ անոնց բսաւ, Ես ու իմ ժողո-
վուրդս Ամմինի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ
ունեցանք, և ձեզ կանչեցի, բայց զանոնք
3 անոնց ձեռքէն չազատեցիք. Ես ալ երբոր

13 · 16 ·
= Դ֊ · գ · 10 ·
ֆ Ծ֊ · ֆբ · 40 · ա
թ֊ · ժ · 11 ·
+ Տ֊ Ղ֊ · ֆ֊ · 2 ·
ֆ · ե · ա թ֊ · ֆ֊ · 2 ·
11 · 23 · բ · 13 ·
ո Ոպ֊ · կգ · 13 · Տ֊

Ղ֊ · ֆ֊ · 11 · 12 ·
փ Ելբեկ · ֆ֊ · 17 ·
ֆ Ելբ · Ժ֊ · 20 · ա
թ֊ · Ժբ · 8 · Ոպ֊ ·
կբ · 25 · Ելբեմ֊ · ա֊ ·
ֆ Ծ֊ · ֆ · 23 · 24 ·
ֆ Ժ֊ · 6 · 2 ·

ֆ Ծ֊ · ֆ · 2 · Ոպ֊ ·
Ժ֊ · 4 · Ժ֊ · 6 · 4 ·
Ծ֊ · ֆ · 2 ·
ֆ բ Ծ֊ · Ժբ · 19 · 31 ·
Ե֊ · 31 · ա թ֊ ·
ա · 22 · 24 · բ · 18 ·
Տ֊ գԼ֊ · ֆ · 1 ·

ե Ծ֊ · ֆ · 21 · բ Օբ֊ · բ · 26 ·
ե Ծ֊ · ֆ · 23 · բ Օբ֊ · բ · 27 ·
= Ծ֊ · ֆ · 23 · բ Օբ֊ · բ · 32 ·
= Եբբ֊ · չբաստեցաւ
ե Ծ֊ · ֆ · 24 · 25 ·

բ Օբ֊ · բ · 33 · 34 ·
դ բ Օբ֊ · բ · 36 ·
ե Ծ֊ · ֆ · 29 · գ
Ծ֊ · Ժ · 2 · ե.
բեմ֊ · ֆբ · 7 ·
= բ Օբ֊ · բ · 4 · 5 ·
Ժբ · 12 · Ցեծ֊ · գ · 10 ·

= Ծ֊ · ֆբ · 2 · Տ֊
Ցեծ֊ · ֆ֊ · 9 ·
ե Եբբ֊ · ապ֊ Ծ֊ ·
Ե֊ · ֆ֊ · 25 ·
= բ Օբ֊ · բ · 36 ·
ե Ծ֊ · Ժբ · 25 ·
ե Ծ֊ · Ժբ · 5 · ա
ե Ծ֊ · Ժբ · 5 · ա
55 · = Ծ֊ · ֆբ · ·

տեսայ որ դուք գիս չէք ազատեր , ՚Հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով Աքիմեի որդւոյը վրայ դաշի , ու Ցերը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց · և ինչո՞ւ համար դուք այսօր ինծի դէմ պա-
4 տերազմ ընելու եկաք ։ Ու Յեփթայէ գա-զառագ.ու բոլոր մարդիկը Ժողվելով Եփրեմի հետ պատերազմ բրաւ , և գազառագ.ու մարդիկը Եփրեմացիները զարկին · քանզի բսի էին Թէ Դուք գազառագ.ացիք Եփրեմի մէջ -- Մանասէի մէջ ՚Եփրեմի փախստականներն էք ։ Եւ գազառագ.ացիք Եփրեմին --ՙՙ-
5 ՚Յորդանանու անցքերը բռնեցին · ու երբոր Եփրեմի փախստական մը ըսէր թող տուէք անցնիմ՝ բսէր , գազառագ.ու մարդիկը անոր կ՚ըսէին ,
6 Եփրեմացո՞ւ ես · ու անիկա Չէ՛ կ՚ըսէր · Եւ անոնք անոր կ՚ըսէին , Ուրեմն ՚Շիպոլէթ բսէ · ու անիկա Սիպոլէթ կ՚ըսէր , (քանզի չէր կրնար չհասկ արտասանել ·) ուստի զանիկա կը բռնէին , և Յորդանանու անցքերուն մէջը կը սպաննէին · ու անառնիներ Եփրեմէն քառասուներկու հազար մարդ ինկաւ ։
7 Եւ Յեփթայէ Իսրայէլի մէջ վեց տարի դատաստան Ցրաւ · ու Գազառագ.ացի Յեփթայէ մեռաւ , և գազառագ.ու քաղաքին մէջ Թաղուեցաւ ։
8 Ու անկէ ետեւ Իսրայէլի մէջ Բեթլհեմացի
9 Աբեսան դատաստան Ցրաւ · Եւ անիկա երեսուն տղայ ունէր , ու երեսուն աղջիկ զրսի զրկեց տուաւ , ու զոքանչ ալ իր տղայ երեսուն աղջիկ ներս առաւ · ու իննըր Իսրայէլի մէջ եօթը տարի դատաստան Ցրաւ ։
10 Եւ Աբեսան մեռաւ , ու Բեթլհեմի մէջ Թաղուեցաւ ։
11 Եւ անկէ ետեւ Զաբուղոնացի Եղօն Իսրայէլի դատաստան եղաւ , ու Իսրայէլի մէջ տասը
12 տարի դատաստան Ցրաւ ։ Եւ Զաբուղոնացի Եղօն մեռաւ , ու Զաբուղոնի երկիրը Այիղոնի մէջ Թաղուեցաւ ։
13 Եւ անկէ ետեւ Փարաթոնացի Հէլլելի որ-
14 դին Աբդօն Իսրայէլի դատաստան եղաւ ։ Ու անիկա քառասուն տղայ ու երեսուն Թոռ ունէր , որոնք Էօշխանատուն աւանակներու վրայ կը Նստէին · և իննըր Իսրայէլի մէջ ու-
15 Ցը տարի դատաստան Ցրաւ ։ Ու Փարաթոնացի Հէլլելի որդին Աբդօն մեռաւ , և Ամաղեկացւոց լեռանը վրայ Եփրեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ Թաղուեցաւ ։

Մանաւ գոհ մատուցանելով կը հասկնայ Թէ անիկա հրեշտակ է · 24 Սամփսոնին ծնունդը ։

1 Եւ Իսրայէլի որդիքը ՚նորէն Ցէրջը առջեր չարաՑիւն ըրին · ու Ցէրը զանոնք ՚քառասուն տարի փղշտացւոց Ձեռքը մատնեց ։
2 Եւ Դանի ցեղէն Մանաէ անուանով ՚Սարաացի մարդ մը կար , ու անոր կինիկ ամուլ էր
3 և զաւակ չէր Ցնաներ · Ու ՚Ցէրջը Հրեշտակը աս կնիկոջը երեսցաւ և անոր բսաւ , Ահա դուն Հիմա ամուլ ես ու չես Ցնաներ , բայց պիտի յղանաս ու որդի մը Ցնաներես ,
4 Ուստի Հիմա զգոյշ կեցիր , ՚Հրէայ որ գինի կամ օղի խմես , ոչ ալ անմաքուր բան մը ու-
5 տես · Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս և որդի մը Ցնաներես , ու Ցանոր գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ · քանզի այն ազան ՚Ցէղ արդէն ՚Աստուծոյ ուխտատրը պիտի ըլլայ , և անկիա ՚Իսրայէլը փրկսցուց ձեռ-
6 քէն ազատելու պիտի սկսի · Ու կինիկ գընաց և իր էրկանը պատմեց բսելով , ՚Աստուծոյ մարդ մը ինծի եկաւ , ու անոր դէմքը Աստուծոյ Հրեշտակի դէմքին պէս Թերա ահաբեկու էր · և Ցանոր ուսկից ըլլալը չհարցուցի , ոչ ալ անիկա իր անունը ինծի զրուցեց ·
7 Ու ինծի բսաւ , Ահա դուն պիտի յղանաս ու որդի մը Ցնաներես , և Հիմա գինի ու օղի մի խմեր , ու անմաքուր բան մը չուտես · քանզի այն ազան ՚Ցէղ արդէն մինչև որ մեռնելու օրը Աստուծոյ ուխտատրը պիտի ըլլայ ·
8 Եւ Մանաէ Ցէրջը ազաչելով բսաւ , Ո՜ զաՑէ՛ր , ով Ցէրջ , Աստուծոյ մարդը որ դուն Ցրկեցիր ՚նորէն մեզի գայ , ու մեզի սորվեցնէ Թէ այն Ցնանելու ազան ի՛նչ ընենք ·
9 Եւ Աստուած Մանաէին ձայնը լսեց , ու Աստուծոյ Հրեշտակը ՚նորէն կինիկոջ եկաւ · երբոր անիկա արտին մէջը Նստած էր · ու անոր
10 Էրկիր Մանաէ անոր հետ չէր · Եւ կինիկը չուտով վազից , ու իր էրկանը պատմեց և անոր բսաւ , Ահա այն օրը ինծի եկող մարդը
11 ՚Նո՛ր ինծի երեսցաւ · Ու Մանաէ եղաւ իր կնկանը ետեւէն գնաց , և այն մարդուն քովը մտնելուս ու անոր բսաւ , կնկանը հետ խոսող մարդը գո՞ւն ես · ու անիկա բսաւ , Ես
12 եմ · Եւ Մանաէ բսաւ , Երբոր քու բսածդ ըլլայ՝ ազան պէտք Ցնծայ ի՞նչ է , ու ի՞նչ
13 ընելու է ։՚ Եւ Ցէրջը Հրեշտակը Մանաէին բսաւ , կնկիկ ամէն բսածէս Թող զգուշանայ ·
14 Որեմն եղած բան մը Ցնաս չուտել և գինի ու օղի չխմել , և անմաքուր բան մը Ցնաս չուտել , -- իմ ամէն պատուիրածս պահէ ։
15 Եւ Մանաէ Ցէրջը Հրեշտակին բսաւ ,

ա՝ Թագ. ա՛Թ . ։ · բ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · գ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · դ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ե՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · զ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · է՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ը՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · թ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ի՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժա՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժբ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժգ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժդ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժե՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժզ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժէ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ժը՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ի՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · իա՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · իբ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · իգ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · իդ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · իե՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · իզ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · իէ՝ Թագ . ա՛Թ . ։ · ի

կ՚ապահովի՞ Էքիւ մը մեր քովը նստէ, ու այ-
ծերէն ու մի պատրաստէք — քու առջեւդ
16 ընթա։ Եւ Ջերոբէլ Երեւակայ Մանուէին բառ, ։
Ես քու քովդ նստիմ այ՝ քու հացէդ պիտի
չուտեմ։ բայց թէ որ ողջակէզ պիտի ընես զա-
նիկա Ջերոբէլ ընծայի։ քանզի Մանուէլ չը-
17 գիտցաւ թէ անիկա Ջերոբէլ Երեւակին է։ Եւ
Մանուէլ Ջերոբէլ Երեւակինին բառ, Անուեղ
ի՞նչ է, որպէս զի երբոր խօսքդ կատարուիր
18 քեզ պատուենք։ Ու Ջերոբէլ Երեւակեր անոր
բառ, Իմ անունս ինչո՞ւ տասնի կը տարըր-
19 նես, որովհետեւ անիկա նշանակելի է։ Եւ Ma-
նուէլ ուրբ ու հացի ընծան առաւ, և ապա-
ուժին վրայ Ջերոբէլ ընծայեց։ ու հրեշտակը
Մանուէլին և անոր կնկանը աչքերուն առ-
20 Ջևր Տիրոջ մը բրաւ։ քանզի երբոր բոցը
սեղանէն դէպ ի երկինքը վեր կելլէր՝ Ջե-
րոբէլ Երեւակին այ սեղանին բոցովը վեր ելաւ։
և Մանուէլ ու իր կնկիը կը նայէին, ու ներե-
21 ան վրայ դէտինը ինկան։ Եւ Ջերոբէլ Երե-
ւակեր ալ Մանուէլին ու անոր կնկա-
նը չերեցաւ։ Հանասաներ Մանուէլ հասկըցաւ
22 որ անիկա Ջերոբէլ Երեւակին է։ Ու Մանուէլ
իր կնկանը բառ, Անշուշտ պիտի մեռնինք,
23 քանզի զԱստուած տեսանք։ Եւ կնկիը անոր
բառ, Թէ որ Ջերը մեզ մեռցընել ուզէր, մեր
ձեռքէն ողջակէզը ու Հացի ընծան չէր ըն-
դուներ, ու աս բոլոր բաներըը մեզի չէր ցու-
ցըներ, և աս ժամուս մէջը ասանկ խօսեր
մեզի լսել չէր տար։
24 Ու կնկիը որդի մը ծնաւ, և անոր անունը
Սամսոն կոչեց։ ու տղան մեծցաւ, և Ջե-
25 րը զանիկա օրհնեց։ Ու Ջերոբէլ Հոգին Ա-
բրայի ու Եսթաուղի մէջ Դանի բանա-
կին մէջը սկսաւ անոր վրայ գալ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Սամսոն Փղշտացիներէն կնիկ մը կ՚ուզէ։ 6 Իր Ամբոցաց-
քնեանը մէջ սպանէ մը կը սպաննէ։ 8 Երկրորդ անգամ Նոյն
Ամբոցին անցնելով՝ առիւծին գիւն մէջ մեր կ՚ասնէ։ 10
Սամսոնին հարսանիքը։ 12 Փղշտացիք Սամսոնին Նահելուց
անոր կնկանը միջոցով կը բացատրեն։ 19 Սամսոն երեսուն
Փղշտացիներ սպաննելով՝ անոնց կողոպուտը կ՚առնէ։ 20 Իր
կնկիը ուրիշ մը կը տրուի։

1 Եւ Սամսոն Թամնաթա իջաւ, ու Թամ-
նաթայի մէջ Փղշտացւոց աղջիկներէն Էնկիկ
2 մը տեսաւ։ Եւ նորէն կ՚երթայ եւ, ու իր Տոջը
և մերը պատմեց ու բառ, Թամնաթայի մէջ
Փղշտացւոց աղջիկներէն կնկիկ մը տեսայ։ ու
3 հիմա զանոնիկ ինծի կնկիկ առէք։ Եւ անոր

Ի Դան· Ժը· 5· ԳԼ·	ՃԴան· լը· 30· ՆԼ·
չ· 18·	ԼՁ· 20· բ Օր· Ե·
Ի Դան· լը· 29·	20· ԳԼ· չ· 22·
Ի Ես· Բ· 6·	Ի Երբ· Ժա· 32·
Ի Գլ· չ· 19· 20·	Ա Թագ· գ· 19·
Ի Գև· Բ· 24· ամէն·	Դան· Ժ· 80· բ·
ես· 16· Երեկ· ո·	32·
28· Պատ· Ժէ· 6·	Գլ· չ· 10· Թագ·
Ե ԳԼ· չ· 22·	Ժա· 6· Պատ· չ·

1·	Ե Ցես· Ժէ· 33· ԳԼ·
Ժը· 11·	Ժը· 1·
Ա Պատմեն· գա-	Դան· ԼԲ· 27·
նեն Գև· Ժը· 18·	Ա Կաս ասած
	Ի Դան· ես· 28· գ
	Թագ· ե· 22·
	Ի Կաս չորրորդ
	Գլ· Ժգ· 5·
	Ի Գլ· Ժէ· 6·

16 Եւ Սամիսոնին հնիկը անոր քովը լալով՝ բաւ, «Աղեղնաւո՛ր դուն գիս տեսիր ու գիս չսիրեցիր, իմ Ժողովուրդիս որդւոցը մէկ հանելու կը ըսիր, ու ինծի չթացատրեցիր։ 17 Եւ անիկա բաւ անոր, «Ահա իմ հօրս ու մօրս չյայտնեմ։ 18 Նեցի, ու քեզի պիտի յայտնեմ։ Եւ իրենց ինչեցքին համար մէկ օրուանը մէջ անոր քովը լացաւ։ ու Սամսոն համրեցաւ օրը անոր բացատրեց, քանզի իրեն նեղութիւն կու տար։ անիկա ալ իր Ժողովուրդին որդւոցը բացատրեց։

18 Եւ հնանելուկը։ Եւ քաղաքին մարդիկը համրեցաւ Մեղրէն անոյշ ու առիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ։ Եւ անիկա բաւ անոնց, Թէ որ դուք իմ երինջովս չհերկիլիք, իմ հանելուկս չէիք կրնար գտնել։ 19 Եւ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ, և անիկա Ասկաղոն իջաւ ու անոնցմէ երեսուն մարդ սպաննեց, և անոնց հանդերձները առաւ ու հանելուկը բացատրողներուն տուաւ, և սաստիկ բարկանալով իր հօրը 20 տունը եկաւ։ Ու Սամիսոնին հնիկը անոր Էրաեկամը եղաւ ընկերին տրուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ

1 Սամիսոն անանկով որ իր հնիկը արբշիռ մը տրուեց և՝ ու գընացեր տղերքուն քովը կոպով՝ Փղշտացւոց հունձքերը կ՚ուզե։ 6 Փղշտացիք Սամիսոնին հնիկը ու անոր հայրը կ՚այրեն։ 7 Սամիսոն յարձար կը գարնի զանոնք։ 9 Ցօղոյնի մարդոյն կը կոտորե։ ու Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնեն։ 14 Ծնծաղի ոսկրով մը Ղայը Փղշտացի կը սպաննէ, 18 Ըստուած անոր Ղայ կը խոշտնէ Լեհիի մէջ։

1 Եւ եղաւ որ ժամանակի մը ետքը ցորենին հնձոց օրերը՝ Սամիսոն այծեքրէն ալ մը առաւ, ու իր հնիկանը այցելութեան գնաց ու բաւ, Ներքին սենեակին մէջ հնիկանս քովը մտնեմ։ բայց հնիկանը Հայրը զանիկա չթողուց որ մտնայ։ 2 Եւ անոր Հայրը բաւ, Իրաւցընկ կարծելի որ դուն զանիկա բոլորովին ատեցիր, ու զանիկա քոյ ընկերիդ տուի։ աչա անոր պզտիկ քոյրը անկէ է, հմնա անոր 3 տեղը անկիա քեզի ըլլայ։ Եւ Սամիսոն ցանոնց համար բաւ, Ես անգամ փղշտացւոցմէ անպատճառ պիտի ըլլամ, թէ որ անոնց չարութիւն մը ընեմ։ Ու Սամիսոն գնաց երեք հարիւր ագռաւ բռնեց, և չահեր առաւ, ու զանոնք պոչ պոչի զարձուց, ու երկու պոչերուն միջտեղը չոյն մը դրաւ։ 5 Եւ չահերուն միջտեղը չոյն մը դրաւ։ Եւ չահերը կրակով բռնկցուցին։ Եւ զանոնք փղշտացւոց հունձքերուն միջը ձգեց, ու դիզուած և կիզուած հունձքերը ու մինչև անգ 6 դամ այգիները — ձիթենիները այրեց։ Եւ փղշտացիք բսին, Ա՛ս բաներ ո՞վ ըրաւ։ Ու բսին, Թամնացիին փեսան Սամիսոն։ քանզի անոր հնիկը առաւ և անոր բնկերին տուաւ։ Ու փղշտացիք եկան և հնիկը ու անոր Հայրը 7 կրակով այրեցին։ Իսկ Սամիսոն անանց բաւ, Թէ և գուք այսպէս ըրիք, բայց ես վրէժ պիտի առնեմ ձեզմէ, ու եաքը պիտի դադարիմ։ 8 ագռաւ։ Եւ զանոնք սրունքէն մինչև երանքը մեծ հարուածալ մը զարկաւ։ ու ինքնաեամ ապառաժին խոռոչը բնակեցաւ։

9 Եւ փղշտացիք եկան ու Ցուդայի մէջ բանակեցան, ու Լեհիի մէջ տարածուեցան։ Եւ Ցուդայենք բսին, Ինչո՞ւ համար մեր վրայ եկաք։ Անոնք ալ բսին, Սամիսոնը կապելու եկանք, որ մեզի ըրածին պէս մենք ալ անոր 11 ընենք։ Ու Ցուդայէն երեք հազար մարդ եաքան տարածին խոռոչը իջան, և Սամիսոնին բսին, Չէ՞ն գիտեր որ փղշտացիք տէր վրայ կ՚իշխեն։ ինչո՞ւ համար ատ բանը մեզի ըրիր։ Ու անկիա անոնց բաւ, Ինծի ինչպէս որ ըրին, ես ալ անոնց այնպէս ըրի։ 12 Եւ անոր բսին, Մենք իջանք որ քեզ կապենք ու փղշտացւոց ձեռքը տանք։ Եւ Սամիսոն անոնց բաւ, Ինծի երդում ըրէք որ գուք 13 գիս պիտի չվնասցնէք։ Եւ անոնք անոր հետ խօսեցան ու բսին, Չէ, բայց հինա քեզ պիտի կապենք ու անոնց ձեռքը տանք, և քեզ պիտի չվնասցնենք։ ու զանկիա երկու նոր չարաճիղ կապերուն և տպառաժէն գուս հանեցին։

14 Երբոր անկիա մինչև Լեհի եկաւ, փղշտացիք ազաղակելով զանկիա դիմաւորեցին։ և Տէրոջը Հոգին անոր վրայ գալով՝ անոր թևերուն վրայ եղող չարաճիղերը կրակով սպրած քմանի պէս եղան, ու կապերը ձեռքերէն 15 քակտեցան։ Եւ մէկ իշու ծնօտ մը գտաւ որ դեռ չորցած չէր, ու ձեռքը երկնցուց զանիկա առաւ և տանով տարար մարդ մեռցուց։ 16 Ու Սամիսոն բաւ, Իշու ծնօտով դէզ դէզ իշեղ ըներ, իշու ծնօտով տարար մարդ մեռ։ 17 ցուցի։ Ու երբոր իր խօսքը լմընցուց՝ ծնօտը ձեռքէն նետեց, և անոր տեղին անունը Ռամաթ-Լեհի կոչեց։

18 Եւ խիստ չատ ծարաւեալ Տէրոջը աղաղակեց ու բաւ, Դուն քու ծառայիդ ձեռքովը սա մեծ փրկութիւնը չարդացիր։ և հիմա ծարաւով մեռնեմ, ու անթլփատներուն 19 ձեռքը իյնամ։ Եւ Աստուած Լեհիին մէջ եղած փոսը բացաւ, ու անկէ ջուր եկաւ։ և ան ալ խմեց, ու ոգին իրեն դարձաւ, և ապրեցաւ։ անոր համար անոր անունը Աինդօրէ բաւեցաւ, որ Լեհիի մէջ է մինչև սա օրս։

20 Ու անկիա Փղշտացւոց օրերը Ցուդայէլի մէջ քսան տարի դատաւորեցուց բաւ։

ա Գլ. ժդ. 11։
ե Գլ. գ. 10. ժգ. 25։
է Գլ. ժե. 8, ԹՁԿ։
ը Գլ. ժգ. 15։
թ Գլ. ժգ. 15։
ժ Գլ. ժգ. 4։
ժա Գլ. գ. 10։ ժգ. 6։
ժգ Գլ. գ. 31։ Դ. Թգ. 8։ ԹՀ. Ի. 10։
ժդ Ա՛ստ. գ. 1։
ժե Կամ Ծնօտին բլբւ։
ժզ Դտ. Ի. 27։ Եզ. Ի. 23։
ժէ Կամ Ծնօտին բլբւ։ Ա՛ստ. ԼԲ. 6։
ժը Գլ. ժգ. 1։

Գլ. ԺԲ

1 Սամիսան Գազային կը փախչի. ու քաղաքին դռները կ՚առնեն
կը տանին. 4 Դալիլա Փղշտացիներէն կաշառք առնելով Սամ-
սոնին կանգը կ՚գտնայ. 6 երեք անգամ կը խաբուի. 15 բայց
վերջապէս իր խնդիրքը կը կատարուի. 21 Փղշտացիք կը բռ-
նեն զանիկա ու անոր աչքերը կը փորեն. 22 Սամիսոնին գլուխ
կը կթրծանի. ու ինչն ալ կը մեռնի.

1 Եւ Սամիսան Գազա գնաց, ու հոն պոռնիկ
2 կնիկ մը տեսաւ և անոր մուտ։ Ո՚- Գազա-
ցւոց լսուեցաւ թէ Սամիսան հոս եկեր է ։
Եւ ՚պաշարեցին՚ ու գիշեր գիշերը անոր գա-
րանակալ եղան քաղաքին դրանը քովը, ու
գիշերը լուռ կեցան և ըսին, Առաւօ-
3 տուն կանուխ զանիկա կը մեռցնենք ։ Եւ
Սամիսան մինչև կէս գիշեր քնացաւ, և կէս
գիշերուան ելաւ, ու քաղաքին դռանը փեղ-
կերը երկու սեմերովը բռնեց, և զանոնք նի-
գովը մէկտեղ փրցուց, ու կռնակը առնելով
զանոնք բլուրներուն դիմացի լեռանը գլուխը
հանեց ։

4 Եւ անկէ ետքը Սորեկի հեղեզատին կիր-
ճը մէկ կնիկ մը սիրեց, ու անոր անունը
5 Դալիլա էր ։ Եւ Փղշտացւոց նախաթագաւորները
կնիկը քովը եկան ու անոր ըսին, ՚Զանիկա
խաբէ, ու ՚ան հասկցիր թէ անոր մեծ զօ-
րութիւնը ինչ՚ է, և թէ ինչո՛վ կրնանք անոր
յաղթել, որ զանիկա կապինք ու հնազան-
դեցնենք ։ և մենք քեզի ամէն մէկիկին
6 հազար Հարիւր արծաթի կու տանք ։ Ու
Դալիլա Սամիսոնին բսաւ, Կ՚ազաչեմ յայտ-
նէ ինծի, թէ քու մեծ զօրութիւնդ ինչ՚է է,
և քեզ հնազանդեցնելու համար ինչ բանով
7 կապել պէտք է ։ Ու Սամիսան անոր բսաւ,
Թէ որ դիս եօթը հատ չորցած °թամբ չի-
լերով՝ կապեն՝ կը տկարանամ՝, և ուրիշ մար-
8 դոց մէկուն պէս կ՚ըլլամ՝ ։ Ու Փղշտացւոց
նախաթագաւորները անոր եօթը հատ չորցած թամբ
չիլեր բերին ։ ու զանիկա անոնցմով կապեց ։
9 Եւ անոր քովը ներքին սենեակին մէջ դարա-
նակալներ նստեր էին ։ Ու կնիկը անոր բսաւ,
Ով Սամիսան, Փղշտացիք քու վրադ ։՚ եկան ։
անոնցմէ կապեց ։ Եւ անոր բսաւ, Թէ որ
10 դիս չկապուեցար ։ Եւ Դալիլա բսաւ Սամի-
սանին, Ահա դիս խաբեցիր ու ինծի սուտ ըս-
11 բացիր ։ Հիմա կ՚ազաչեմ՝ յայտնէ ինծի թէ
ինչով կը կապուիս ։ Եւ անոր բսաւ, Թէ որ
դիս նոր ու չգործածուած չափանիներով ամէկ
մը կապեն՝ անոնցմէ կը տկարանամ՝, և ուրիշ
12 մարդոց մէկուն պէս կ՚ըլլամ՝ ։ Ու Դալիլա նոր
չափանիներ առաւ, և անոնցմով զանիկա կա-
պեց, ու անոր բսաւ, Ով Սամիսան, Փղշտա-
ցիք քու վրադ ։՚ եկան ։ (և դարանակալները
ներքին սենեակին մէջը նստեր էին ։) անա-
տոնք զանոնք իր թևերէն մկ ղեզածի մը
13 պէս փրցուց ։ Ու Դալիլա բսաւ Սամիսանին,
Մինչև հիմա դիս խաբեցիր և ինծի սուտ ը-
բսացիր ։ բայ ինծի թէ ինչո՛վ կը կապուիս ։
Ու անոնք անոր բսաւ, Թէ որ գլխուս եօթը
14 բաժին մազերը ոստով հիւսես ։ Եւ անոնք ՚ա-
՚՚ ՚՚՚

ծր մեր ձեռքը մասնից մեր ի՛շխանին, մեր երկիրը աւերակ և մեր մեռելները չասա-
25 ցքեաղը։ Ու երբոր անոնց սիրտը Տէրոջմէ էր, բոլոր Սամփոնը կանչեցէք որ մեր առջևը խաղայ։ Ուստի Սամփոնը բանտէն կանչեցին, ու անոնց առջևը խաղայ. և զանիկա
26 սիւներուն միջտեղը կայնեցուցին։ Ու Սամփոն իր ձեռքին բռնող պատանիին ըսաւ. Թոյլ տուր ինծի, որ աս տուները վերկրնամ պնդելով
27 բռնեմ, ու անոնց վրայ կռթնիմ։ Եւ տունը երիկ ու կիներ մարդոցմով լեցուն էր. ու փղշտացւոց բոլոր նախաթաղները հոն էին. և Տանիքին վրայ երեք հազարի չափ մարդիկ ու կիներ կային, որոնք Սամփոնին
28 խաղալը կը դիտէին։ Եւ Սամփոն Տէրոջը աղաչեցնելով ըսաւ. Ով Տէր Եհովա, Ի՛նք զաչէ՛ զիս յիչէ. ով Աստուած, միայն աս անգամ ալ զիս ուժովցուր, որ փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մէկեն առ.
29 Նեմ։ Ու Սամփոն այն տուները վերցնող երկու միջին սիւները՝ մէկը աջ ձեռքովը ու միւսը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վր-
30 րայ կռթնեցաւ. Եւ Սամփոն ըսաւ, իմ անձս փղշտացիներուն հետ մեռնի. ու ֆուժովը ծռեցաւ. և տունը նախաթաղներուն ու ամբողջ բոլոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ. և իր մեռածները մեռցուցածներէն իր կենդանութեան ատենը մեռցուցածներէն աւելի
31 էին։ Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան, ու զանիկա վերցուցին. և Տանէնին իր հօրը Մանուէին գերեզմանը Իշտաոլին զանիկա Սթասայի ու Եշմաւզայի միջտեղը. Եւ անիկա Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաստութիւն բրաւ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Միքա իր մօրմէն գողցած արծաթը անոր կը դարձնէ. ան ալ կուռքեր շինել կուտայ։ 5 Միքա անոնց քահանայ կ՚ընէ կոտայ։ 6 ու Ղևտացի մը վարձով կը բռնէ իրեն քահանայ ըլլալու։

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Միքա անունով մարդ
2 մը կար։ Եւ անիկա իր մօրը ըսաւ, Քեզմէ առնուած այն հազար հարիւր կոյ արծաթէ որուն համար անէծք առար ու իմ առջևս դրուցցիր, ահա այն արծաթը իմ քովս է, զանիկա ես առի. ու մայրը անոր ըսաւ, Որ-
3 դեակ իմ, Տէրը քեզ օրհնէ։ Եւ անիկա հազար հարիւր կոյ արծաթը իր մօրը դարձուց. բայց անոր մայրը ըսաւ, Ես այն արծաթը իմ ձեռքէս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ որդուս համար, Քանզի քանդակած ու թափծո-

կուռք չշինելու համար. ուստի հիմա զանիկա
4 քեզի եա կու տամ։ Իսկ Միքա այն արծաթը իր մօրը դարձուց. և մայրը Քերկու հարիւր կոյ արծաթ առաւ, ու անոնք ականչին տուաւ, այն ալ անոնցմով քանդակած ու թափծոյ կուռք չշինեց. և անոնք Միքային
5 տունը Աստուածներու տունն էր. ու էփովս և Թերափիմ շինեց, ու իր որդիներէն մէկը օրհ-
6 նեց որ իրեն քահանայ եղաւ։ Այն օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար. Քամին մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ՚ընէր։
7 Ու Բեթղեհեմ Յուդայի մէջ Յուդայի ընտանիքէն մէկ պատանի մը կար. և անիկա Ղևտացի էր, ու հոն կը բնակէր պան-
8 դխտի պէս։ Եւ այս մարդը Բեթղեհեմ Յուդայի քաղաքէն եկաւ, որ [illegible] զատ տեղ պանդխտութիւն ընէ, ու ճամբորդութիւն ընելով՝ Մինչև Եփրեմի լեռը — Մինչև Մի-
9 քային տունը եկաւ։ Եւ Միքա անոր ըսաւ, Ուրկից կու գաս։ Ու անիկա անոր ըսաւ, Ես Ղևտացի եմ — Բեթղեհեմ Յուդայէն պանդխտութիւն ընելու համար։
10 Նաեւ Միքա անոր ըսաւ, Իմ քովս բնակէ, և ինծի Հայր ու քահանայ եղիր. և ես քեզի տարեկան տարի տասը հազար արծաթ, ձեռքդ մի հագուստ ու քու ուտելիքդ կու տամ։ Եւ Ղևտացին ներս մտաւ։
11 Ու Ղևտացին այն մարդուն հետ բնակելու համաձայնեցաւ. և այս պատանին անոր
12 որդւոցը մէկն եղաւ անոր։ Ու Միքա Ղևտացին օրհնեց, և պատանին Քանոր քահանայ եղաւ, ու Միքային տունը կը բնա-
13 կէր։ Եւ Միքա ըսաւ, Հիմա գիտեմ որ Տէրը ինծի բարիք պիտի ընէ, քանզի այս Ղևտացին իմ քահանան եղաւ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Դանի որդիքը հինգ մարդ կը խրկեն իրենց ժառանգութիւն մը գտնելու համար. 3 Անոնք Միքային տունը երթալով՝ բարեւ կ՚ընեն Ջուխթանեան հետ, որ անոնց քահանայ-
բնակ կու ուզ. 7 Լայիսը կը լրտեսեն. ու բարի լուր կը բե-
րեն։ 11 Վեց հարիւր մարդ կը խրկուի ան քաղաքը առնելու. 14 որոնք իրենց ճամբուն մէջ Միքային քահանան ու անոր ուրիշ բաները կը տարուին։ 27 Անոնք Լայիսը առնելով՝ Դան կը կոչեն զանիկա։ 30 Կուռքերը կը կանգնեն. և Յոնաթան ու անոր որդիքը քահանայութիւն կը ընեն։

1 Այն օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար. ու այն օրերը Դանի ցեղը իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտռէր բնակելու համար. քանզի մինչև այն օր Իսրայէլի ցեղերուն մէջը

ի Գէ. Բ. 27։
բ Ը Օր. Իբ. 8։
գ Եբեր. Ժե. 12։
դ Գէ. Ժգ. 25։

— Ծն. Ժգ. 19։ Հբ. ութ. գ. 10։
ե Ելս Ել. Ի. 4. 25։ Դե. Ժի. 4։
զ Նա. Խգ. 6։ Ես. Ես. 6։

է Գէ. Բ. 27։
ը Ծն. լ. 19. 30։ Ել. ը. 4։
թ Գէ. ը. 27։
ժ Գէ. Ժգ. 1։ Ժի. 33։
ի Գէ. Ժբ. 1։ Ժի. ութ. ա. 1. 2։

ա Խա. 25։ բ Օր. լգ. 5։
գ Ը Օր. Ժբ. 8։
դ Ելս Ելս. Ժի. 13։ Գէ. Ժի. 1։ Հբ. ութ. ա. 1։
ե Ելս Ել. Ի. 4։ Ես. Ես. 6։
զ Ելս Ելս. Ժի. 15։ Ես. Ես. 6։
է Ելս Ել. Ի. 4. 25։ Ես. Ես. 6։
ը Ծն. Ժգ. 19։ Ես. Ես. 6։
թ Ելս Ել. Ի. 4. 25։ Ես. Ես. 6։
ժ Ելս Ել. Ի. 4. 25։ Ես. Ես. 6։
ի Ելս Ել. Ի. 4. 25։ Ես. Ես. 6։

անոր ֆառնէն ժառանգութիւն ինկած չէր։
2 Եւ Դանի որդիքը իրենց ազգատոհմներէն —
իրենց ահմմանուելէն՝ Սարասպէն ու Եսթա-
ւաղէն հինգ զօրաւոր մարդ խրկեցին, որ
երկիրը լրտեսեն ու քննեն. և անոնց ըսին,
Գացէք երկիրը քննեցէք. ու անոնք Եփրեմի
լեռը մինչև Միքային տունը եկան, և գի-
3 շեր հոն մնացին։ Ու երբոր անոնք Միքա-
յին տանը քովն էին, Ղեւտացի պատանիին
ձայնը ճանչցան, և հոն դարձան ու ըսին,
Ո՞վ քեզ հոս բերաւ, և դուն հոս ի՞նչ կ՚ը-
4 նես, ու ո՞ինչո՞ւ համար հոս կեցեր ես։ Եւ
անիկա բաւ անոնց, Միքա ինծի ասանկ
ասանկ բաւ, ու ինձ վարձքով բռնեց, որ
5 անոր քահանայ ըլլամ։ Եւ անոր ըսին, Հիմա
Աստուծոյ հարցուր, որ դիտնանք թէ որ-
6 ենօք մեր գացած ճամբան մեզի պիտի յա-
ջողի։ Ու քահանան անոնց բաւ, Խաղա-
ղութեամբ գացէք. ձեր երթալու ճամբան
Տէրոջը առջևը հաճելի է։
7 Ա՚նոնք ան հինգ մարդիկը գացին Լա-
իս տնան, և անոր միջը բնակող ժողովուր-
դը տեսան՝ որ Սիդոնացոց պէս անհոգ ու
թեւսէր հանգիստ ու ապահով կը բնակէին,
և ան երկրին մէջ ինչա տուղ մը իշխար՝
որ իշխէ ամեն չար. ու Սիդոնացիներէն հե-
ռու բլլալով՝ բնաւ մէկ մարդու մը հետ գործ
8 չունէին։ Եւ ան Հրէշը Սարաա ու Եսթա-
ւաղ գացան իրենց եղբայրներուն. և
անոնց եղբայրները անոնց ըսին, Դուք ի՞նչ
9 ըսիք։ Ու անոնք ըսին, Ելէ՛ք՝ անոնց վրայ
երթանք, քանզի մենք երկիրը տեսանք, և
ահա չատ ազէկ է. ու դուք լռա՞յ կը կենաք.
երթալու՝ երկիրը ժառանգելու համար հա-
10 մնելու անհոգութիւն մի ընէք։ Երբոր հա-
մնենք, մեզ անհոգ ժողովուրդի մը ու չատ
ընդարձակ երկրի մը մէջ պիտի մտնէ, որ
Աստուած գանիկա ձեր ձեռքը տուեր է. ու
հանանկ տեղ մինչ որ հոն երկրի վրայ եղող
բաներուն մէկը պակաս չէ։
11 Եւ Դանի ազգատոհմէն, անկէ՝ սպասքէն
Սարասպէն ու Եսթաւաղէն վեց հարիւր զա-
12 պատազինեալ մարդիկ գացին։ Ու երթն ելա-
ծ պիտի Կարթհարթիմ բանակեցան. անոր հա-
մար ան տեղը մինչև աս օրս ‡Մահանէ-դան
կ՚ըսուի. ահա անիկա Կարթհարթիմին հետեւ
13 է։ Եւ անկէ Եփրեմի լեռը անցան, ու մինչև
14 Ո՚ւրհայեն տունը եկան։ Եւ Լայիսի երկիրը
լրտեսելու գացող հինգ մարդը ըսաւոս-
ւան տալով՝ իրենց եղբարքը ըսին, Գիտէ՞ք
որ ՚ասս տուներուն մէջ եփուած, Թերափիմ,
և քանդակած ու ձոխծու կուռք կայ։ ու
15 հիմա ձեր ընելու բանը գիտցէք։ Անտառներ
անանք գէպ ի հոն գառնալով՝ ան Ղեւտացի
պատանիին տունը՝ Միքային տունը մտան,
16 ու ՚ասոր ողջոյնիները հարցուցին։ Եւ Դանի
որդւոցմէ եղող ՚ան վեց հարիւր ազատակռ-
17 նեալ մարդիկը դռանը բերանը կայնեցան։ Ու
երկիրը լրտեսելու գացող հոն հինգ մարդիկը
հոն մտան, և ՚քանդակած կուռքը, եփուած,
Թերափիմն ու ձոխծու կուռքը առին։ և
քահանան ան վեց հարիւր ազատակռնեալ
18 մարդոց հետ դռանը բերանը կայներ էր։ Ու
երբոր անոնք Միքային տունը մտան, և քան-
դակած կուռքը, եփուած, Թերափիմն ու
ձոխծու կուռքը առին, քահանան անոնց
19 բաւ, Դուք ի՞նչ կ՚ընէք։ Ու անոնք ըսին
անոր, Լռուս կեցիր, հնձան դիր բերնիդ վրայ
դիր ու մեր հետը եկուր, և մեզի հայր ու
քահանայ եղիր. քեզի մէկ մարդու մը՞ն-
որ քահանայ բլլալը աղէկ է, թէ Իսրայէլի
մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհմին քահանայ
20 բլլալը։ Եւ քահանան սրտին մէջը ուրախա-
նալով՝ եփուած, Թերափիմն և քանդակած
կուռքը առաւ ու ժողովուրդին մէջը մտաւ։
21 Ու անոնք դարձան գացին, և ընտանիքները
և անասունները ու թանկագին կարասիները
իրենց առջևը դրին։
22 Երբոր անոնք Միքային տունէն հեռացան,
Միքային տանը մօտ եղող տուներուն մարդիկ
կը ժողովուեցան, ու Դանի որդւոցը հասնելէն հա-
23 ետոյ՝ Եւ Դանի որդւոցը հոգեն կանչուրտուե-
ցին, որոնք երեսնին դարձուցին ու Միքայէլին
բսին, Քեզի ի՞նչ եղաւ որ ՚ասիկ ||բազմու-
24 թիւնով կու գաս՝ Եւ անիկա բաւ, Իմ՝ չի-
նած աստուածներս ու քահանան առիք գա-
ցիք, և ասկէ հոգեն ինծի ի՞նչ կը մնայ ու
ինծի ինչո՞ւ համար կ՚ըսէք թէ Քեզի ի՞նչ
25 եղաւ։ Եւ Դանի որդիքը անոր բսին, Մեր
մէջը քու ձայնդ չլսուի՝ չըլլայ որ կատա-
ղած մարդիկ ձեր վրայ յարձակին, ու քու
կեանքդ և քու ընտանեցոց կեանքը կորսնց-
26 ցնես։ Ու Դանի որդիքը իրենց ճամբան
գացին. և Միքա տեսնելով որ անոնք իրմէն
զօրաւոր են, դարձաւ իր տունը գնաց։
27 Ու անոնք Միքային չինածներըն և անոր
քահանան առին, ու Լայիսի վրայ հանդիսա
և անհոգ կեցող ժողովուրդին մէր վրայ գացին,
՚ու զանոնք սուրի բերնէ անցուելով՝ բաղա-
28 քը կրակով այրեցին։ Եւ անոնք Մեհուեն

փ Գլ. ժգ. 25։
ր Թագ. ժգ. 17։ Ցես. ը. 1։
ը Գր. Մ. 1։
ե Երէց. ի՞նչ. առիր հոս։
ձ Ցես. գլ. Մ. 10։
ի Ցես. գլ. Մ. 5։
ա Հմր. 14։
ը գ Թագ. իր. 5։ Եզ. ը. 1։ Ամ. գ. 12։
ե Գր. Մ. 1։
ը Գր. ժգ. 25։
ի Հմր. 8։
ա Թագ. իր. 6։
ե Ցես. գլ. Մ. 47։
ը Ցես. գլ. Մ. 10։
ի Հմր. 27։ 28։
ա Ելեմ՚։
ե Ցես. գլ. Մ. 60։
ը Գր. ժգ. 25։
ի Հմր. 8։
ա Թագ. ժգ. 28։
ե Գլ. Մ. 5։
ը Դան. բ. 31։ Ցես. ը. 25։ 26։
ի գ Թագ. իր. 3։
ա Հմր. 7։ 27։
ե Ը Օր. ը. 9։
ը Ցես. Մ. 11։
ի Հմր. 3։ 14։
ա Գր. Մ. 4։ 5։
ե Ցես. իա. 5։ իԹ։
ը Թագ. ժ. 22։
ի Հմր. 11։
ա Գր. ժգ. 25։
ե Ցես. իա. 5։ իԹ։
ը Թագ. ժ. 22։
ի Հմր. 3։ 14։
ա Գր. Մ. 4։ 5։
ե Ցես. իա. 5։ իԹ։
ը Թագ. ժ. 22։
ի Հմր. 11։
ա Գր. ժգ. 10։
ե Երէց. ։ Ժողովուրդ։
ը ը Թագ. Մ. 8։
ի Հմր. 7։ 10։ ը Օր. ։
ա Հմր. 7։ 10։ ը Օր. ։
ե Ցես. Մ. 47։
ը Հմր. 7։

*Հետա. ըլլալուն ու մարդու մը հետ գործ
չունենալնուն համար , ըսաւ ապաւոյ մը չկար .
և ան ւոչտ Բեթղոսորի հովիտին մէջն էր .
ու քաղաքը չհնեցին և անոր միջը բնակեցան .
29 Ու Էթաղարդին անունը իրենց Օորը հարկաւ կան
Դանին անուամբ Դան կոչեցին , բայց քա-
30 զաքին անունը առաջուց Լայիս էր : Եւ Դանի
որդիքը քանդակած կուռքը կանգնեցին ի-
րենց . ու Մանասէի որդւոյն Գեղեռնին որ-
դին Յովնաթան՝ ինքը ու իր որդիքը Դա-
նի երկրին գերութեան օրը Դանի ցեղին քա-
31 հանաներէն էին : Ուստի անոնք Միքայիսի շի-
նած կուռքը իրենց պահեցին , Տէրչալի ժամա-
նակ որ Աստուծոյ տունը Սիլովի մէջ էր .*

ԳԼ · ԺԹ

1 Ի ՆԱԽ որ (այն օրերը որ Իսրայէլի մէջ
թագաւոր չկար ,) երեմիի լեռանդր կողմերը
բնակող մէկ պանդուխտ Ղևտացի մը կար ,
ու անիկա Բեթղեհէմի մէկ հարճ
2 մը առաւ իրեն : եւ անոր հարճը անոր դէմ
չեռնիթուն ընելով՝ անկէ իր Տէրը մտնելու Բե-
թղեհէմ գնաց , ու չորս ամիսի չափ
3 հոն կեցաւ : Եւ էրկիր եկաւ անոր հետևէն
գնաց , որ Իր քաղցրութեամբ խօսի անոր հետ՝
ու դանիկա ետ բերէ . և իր հետ ՚ոէ էշ
իր Ծառան ու երկու էշ . ու կնիկը դանիկա
իր Տէրը տունը տարաւ . և աղջկան հայրը
էրկրայ դանիկա տեսաւ՝ ուրախութեամբ զա-
4 նիկա դիմաւորեց : Ու աղջկան հայրը՝ անոր
անուրդ դանիկա ներս առաւ , և էրկ օր անոր
հետ նստաւ . կերան խմեցին ու գիշերները
հոն մնացին :
5 Եւ չորրորդ օրը էրկրայ առաւօտուն կա-
նուխ կեցան , անկիա ուզ եղաւ որ էրկայ .
բայց աղջկան հայրը իր փեսային ըսաւ , Կը-
ուոյ մը հաց կեր Տար սիրտդ ուժգնայ , ու
6 ետքը կ'երթաք : Եւ նստան ու երկուքը մէկ-
տեղ կերան և խմեցին . ու աղջկան հայրը ան
մարդուն ըսաւ , Կ'ուզես՞ սա գիշեր ալ հոս
7 կեցիր , ու սիրտդ զուարճանայ : Եւ ան մար-
դը էլաւ որ էրկայ , բայց անոր անկերը գա-
նիկա բռնադատեցուն համար՝ գիշեր գիշե-
8 ը հոն մնաց : Ու հինգերորդ օրը առաւօ-
տուն կանուխ էլաւ որ էրկայ . և աղջկան
հայրը ըսաւ , Կ'ուզես՞ սիրտդ ուժգնայ .
և ուշացան մինչև կէս օրը անցնելը , ու եր-

ա Թաս · ժգ · 22 · բ
Թագ · ժ · 6 ·
բ Ելս · ժԲ · 43 ·
գ Դտն · ժգ · 14 · Գէ-
ն · 1 · գ Թագ · ժբ ·
29 · 30 · ԺԼ · 28 ·

դ Գէ · ժգ · 11 · աՓառ ·
բ · 2 · 3 · 10 · 11 ·
Սաղ · ծբ · 60 · 61 ·
ե Ելս · ժբ · 1 · Գէ-
ԺԲ · 18 · խա · 18 ·

զ Գէ · ԺԼ · 6 · ԺԸ ·
1 · խա · 25 ·
է Գէ · ԺԼ · 7 ·
ը Դտն · ւգ · 3 ·
թ Դտն · ԺԸ · 5 ·
ժ Ելս · ԺԸ · 28 ·

ա Գէ · ԺԸ · 8 · 63 ·
Գէ · ա · 21 · բԹագ ·
է · 6 ·
բ Ելս · ԺԸ · 28 ·
գ Ելս · ԺԸ · 25 ·
դ Ելս · ԺԸ · 22 ·
ե Մաս · ԼԼ · 43 · Երբ ·

Ժգ · 2 ·
զ Սաղ · ծէ · 93 ·
է Ելս · ԺԸ · 1 · Գէ-
ԺԸ · 31 · ԺԸ · 18 · ա
Թագ · ա · 3 · 7 ·
ը Հռ · 12 ·

թ Դտն · խգ · 23 · Գէ-
գ · 23 ·
ժ Դտն · ԺԲ · 8 ·
ի Դտն · խգ · 32 · խգ · 24 ·
ա Դտն · ԺԸ · 4 · Ըստ ·
Ժգ · 5 ·

9 կալը գիշերը կերան , ու ան մարդը էլաւ՝
իրը , իր հարճը ու իր ծառան՝ ճամբայ ել-
լելու համար . բայց անոր անկերը՝ աղջկան
հայրը ըսաւ անոր , Ահա որ իրիկուն ըլլա-
լը մոտ է՝ կ'ուզեսՀ գիշերը հոս մնացէք .
ահա օրը կ'իջնէ , գիշերը հոս կեցէք , ու սիր-
տդ զուարճանայ . և վաղը կանուխ ճամբայ
10 էլէք ու ձեր վրանը գացէք : Եւ ան մարդը
գիշերը մնալ չուզեց , ու էլաւ գնաց , ու մին-
չև Յեբուսին՝ այսինքն Երուսաղէմին դիմա-
ց էկաւ , և իր հետ երկու Համեմատ էշ
ունէր , ու իր հարճն ալ իր հետն էր .
11 Ու երբոր Յեբուսին մօտեցան՝ օրը չատ
անցած լլլալուն համար՝ ծառան իր տիրոջը
ըսաւ , եկուր ատ Յեբուսացւոց քաղաքը խո-
12 տորէնք , ու գիշերը հոն մնանք . Բայց տիրը
անոր ըսաւ , Իսրայէլի որդւոցմէ չենզոսա-
ցւոց քաղաքը չխոտորինք , հապա
13 մինչև Գաբաա անցնինք : Եւ իր ծառային
ըսաւ , եկուր ան տեղերուն մէկուն մօտե-
նանք , ու գիշերը Գաբաայի կամ Ռամայի
14 մէջ մնանք : Եւ անցան գացին . ու երբոր
Բենիամինի Գաբաային մօտերուն արեւը մտաւ ,
15 Եւ հոն գաբձան որ Գաբաա մտնէն ու գիշե-
րը հոն մնան . և գնաց քաղաքին հրապարակին
մէջ նստաւ . ու մարդ մը չկար որ Ղանոնք
իր տունը առնէ՝ գիշերը անցնելու համար :
16 Եւ ահա իրիկուընը արտէն մէկ ծեր մարդ
մը կու գար՝ Իր գործէն դառնալէ . ու ան-
կա Եփրեմի լեռնէն էր , և Գաբաայի մէջ
պանդխտացեր էր . իսկ ան տեղին բնակիչնե-
17 րը Բենիամինեանք էին : Ու երբոր անկա
աչքերը վերցուց և ճամբորդ մարդը քաղա-
քին հրապարակին մէջ տեսաւ՝ ծեր մարդը
ըսաւ , Ո՞ր կ'երթաս , և ուսկի՞ կու գաս :
18 Ու անիկա ըսաւ , Մենք Բեթղեհեմ
մէն մինչև եփրեմի լեռները կ'անցնինք . Ես ան տեղացի եմ , ու մինչև Բեթ-
լեհեմ գացի , և հիմա Տէրոջը տունը
կ'երթամ . ու գիս Իր տունը ընդունող մարդ
19 մը չկայ . Բայց մեր էշերուն համար չորդ ու
ճարակ կայ . և ինծի համար , քու ապրե-
նիդ համար ու քու ծառայիդ հետ եղող
մանչուն համար հաց ու գինի ունինք . ինա-
20 մէկ բան մը պակաս չէ : Եւ ան ծեր մարդը
ըսաւ , Խաղաղութիւն քեզի . քու ամէն պակ-
սութիւնդ հոգ իմ վրաս ըլլայ . Բայց գիշերը
21 հրապարակին մէջ մի մնար : Ուստի անկիա իր
տունը առաւ , և էշերուն կեր տուաւ . Ան
անոնք ոտքերնին լուացին ետքը կերան և
խմեցին .
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը զուարճանար ,

ահա Քաղաքին բնակիչներէն չէր մնար մէկ
տուն չունենար պատերազմ, ու գուցէ ձեռք
առնէին. և տուն տիրոջէ ան ծեր մարդուն
հետ խօսացան ու ըսին, Ցուդ. եկող մարդը
23 Տանէ, որ գանիկա գիտնանք. և ելան ու
նուաէր մարդը տունը եղաւ, ու տունց բոլո.
Ջն, եղբայրներս. կ'ապաւինի դէպ ի մեզ մի
ընէք. ան մարդը իմ տունս մտնելէն ետքը
24 ահա անզգուշութիւնը մի ընէք. Ինչո՞ւ իմ կողս
աղջիկս, ու ան մարդուն հարցը հիմա ձեզի
Տանեմ, և Քանանը լլկեցէք, ու ձեր ուզա.
ծը բրէք անոնց, և ահա մարդուն ահ տնոր.
25 գունութեան գործը մի ընէք. Բայց ան մարդ.
դիկը չուզեցին անոր խօսքը մտիկ ընել. ու
ան մարդը իր կնոջը բռնեց գուրս հանեց
անոնց. և անոնք զանիկա գիտցան, ու բոլոր
գիշերը զանիկա լլկեցին մինչև առաւօտ. ու
երբոր արշալոյսը ծագեցաւ, զանիկա թող
26 տուին որ երթայ. և ան կինիկը առաւտուն
գէմ գնաց, ու ինկաւ ան մարդուն տանը
դրանը առջևը, ուր որ իր տէրը կ'ինար. --
27 մինչև որ լուսցաւ՝ Տէր Յաց ի ելաւ ան տէրը
առաւօտուն երթալ, տանը դուռները բացաւ,
որ ելլէ իր ճամբան երթայ. և ահա կինիկը
իր Տարը տանը դրանը առջևն ինկեր էր,
28 և ձեռքերը սեմին վրայ էր. Ու ան ըսաւ,
ելիր երթանք. բայց Պատասխան տուող չէր
կար. Ինաուենը զանիկա իր իշուն վրայ դը.
29 րաւ, ու մարդը ելաւ իր տեղը գնաց. և
երբոր իր տունը Տասաւ՝ դանակ մը առաւ,
ու իր Տարը բռնեց և զանիկա ոսկորներո.
վը տասնևերկու կտորի բաժնեց, ու խրա.
30 յելի ամէն սահմաններուն խրկեց. Ու ամէն
տեսնողները կ'ըսէին թէ Իսրայէլի որդւոց
եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև ատ օրս
տասնել բան մը ոչ եղեր է, ոչ ալ տեսնուր
է. տուր վրայ մտածեցէք, Խորհուրդ ըրէք
ու խօսեցէք։

ԳԼ. Ի

1 Դաւթացին իրեն եկած գիշերը Ժողովքին կը պատմէ. 8 Ժո.
ղովքին վճիռը. 12 Բենիամինեանք Իսրայէլացւոց պատնէշ.
ները Տանին չեն լսեր. գլուխ կը վերցնեն. 18 Իսրայէլ
չորիւ երկու անգամ պատերազմ ընելով. իրենցմէ քառասուն
Տազար մարդ կը մեռնի. 26 Երբոր ինչ գիշերօվ մը բոլոր
Բենիամինեանները կը Ջարդեն. բայց ի վեր Տարիւ Տգիրն
պրծած կ'ապաստանի։

1 Ինաուենը Ցորդան Իսրայէլի որդիքը եկան,
ու Ժողովքը մէկ մարդու մը պէս Ցդանէն մին.
չև Բերսաբէէ և Գաղաադ երկիրը Ցմաս.
2 փակի մէջ Ցեղերը առջևը Ժողովեցան։ Ես

3 Դն. ԺԹ. 4։ ԳԼ.
ի. 3։ Ռիմ. Ը. 9։
Ժ. 9։
Նր Օր. Ժգ. 13։
Ճ Դն. ԺԹ. 5։ Հը.
ասմ. ա. 26։ 27։
ի Դն. ԺԹ. 6։ 7։

բ Թագ. Ժգ. 12։
ե Դն. ԺԹ. 8։
ը Դն. ԻԹ. 29 ԵՕր.
ին. 14։
ի Դն. գ. 1։
ա ԳԼ. ի. 5։
դ ԳԼ. ի. 6։ Ցես

Թագ. Ժա. 7։
ջ ԳԼ. ի. 7։ Ռաահ.
Ժգ. 10։

—

բՕր. Ժգ. 13։ Ցես

իր. 12։ ԳԼ. ին.
5։ ա Թագ. Ժա.
7։
ը ԳԼ. Ը. 10։
թ ԳԼ. ԺԹ. 15։
ի ԳԼ. ԺԹ. 25։ 26։
լ ԳԼ. ԺԹ. 29։
խ ԳԼ. Ժ. 17։ Ժա։

ա Թագ. Ե. 2։
Ժ. 17։
ի ԳԼ. ԺԹ. 30։
ձ բՕր. Ժգ. 14։ Ցես.
իր. 13։ 16։
ղ բՕր. Ժգ. 13։ ԳԼ.
ԺԹ. 23։
ի Օր. Ժ. 12։

տրուած Հաւնեկագործ մարդիկ կային , որոնց
ամէնն ալ պարտատիրով մնալ վրայ քար կը
17 Նեեմիա առանց վրիպելու : Եւ Իսրայէլի մար-
գիկն ալ Համբուեցան . — Բնիամինէն ի զատ
չորս Տարիւր Տասը սուր քաշող մարդ ։
ասոնք ամէնն ալ պատերազմող մարդիկ
էին ։

18 Ու գացին ° Բեթել եան . և Իսրայէլի որ-
գիքը Աստուծոյ Տարցուքին ու բան , Բնի-
ամինի հետ պատերազմելու Համար ։՚ մի՞ գ
առաջնորդ ըլլայ . և Տէրը բաւ , Յուդան
19 առաջնորդ ըլլայ ։ Ու Իսրայէլի որդիքը ա-
ւուտոտն եան և Գարասայի դիմացը բանա-
20 կեցան ։ Ու Իսրայէլացիք Բնիամինի հետ պա-
տերազմ ընելու եան . և Իսրայէլացիք Գա-
բասայի քովը անոնց դէմ չարեւեցան պատ-
21 րազմի Համար ։ Ու Բնիամինի որդիքը Գա-
բասայէն եան , և ան օրը Իսրայէլէն քան-
22 ուերկու Տարար մարդ գետինը փռեցին ։ Ու
ժողովուրդը այնքան Իսրայէլացիք ուժովցան ,
և նորէն գացին պատերազմելու Համար չա-
բուեցան նոյն տեղը , ուր որ առէն օրը չա-
23 բուեր էին ։ (Ու Իսրայէլի որդիքը եան , և
Տէրոջը առջեւը մինչև իրիկուն լացին , ու Տէ-
րոջը Տարցնելով բսին , Մերը եղբօրը Բնիա-
մինին հետ պատերազմելու Համար նորէն եւ-
լ՞նք ։ Եւ Տէրը բաւ , Անոր դէմ եւեք ։)
24 Ու երկրորդ օրը Իսրայէլի որդիքը Բնիա-
25 մինի մօտ մտցուցին ։ Ու Բենիամինի օրը
Բնիամինեանք Գաբասայէն անոնց դէմ եան
և Իսրայէլի որդւոցմէ նո-
րէն տասնուութը Տազար մարդ գետինը փռե-
ցին ։ ասոնց ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկ
էին ։

26 Անոնք բոլոր Իսրայէլի որդիքը՝ այսին-
քեն բոլոր ժողովուրդը գացին , Բեթել գացին ,
ու Տան Տէրոջը առջեւը նստան լացին , և ան
օրը մինչև իրիկուն ծամ պահեցին , ու Տէր-
ջը ողջակէզներ և խաղաղութեան պա-
27 Տիր մատուցին ։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը
Տարցուցին ։ (ու ան օրերը Աստուծոյ տապան
28 տոգաւորակը Տան էր ։ Եւ ան օրերը անոր առ-
ջեւը Ազարեայեան եղիազարին որդին փենհէհա
Տիր կայներ ։) ու բսին , Մերը եղբօրը Բնիա-
մինին մէջերնիս ալ եւլի՞նք , թէ ետ քաշուինք ։
Եւ Տէրը բաւ ։ եւլէք , քանզի վաղը զանոնք
ձեր ձեռքը պիտի մատնեմ ։

29 Ու Իսրայէլացիք Գաբասայի բոլորտիքը
30 գաբանակաթեր գրին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը
երրորդ օրը Բնիամինի որդւոցը վրայ գա-
ցին , ու միւս անգամներուն պէս Գաբասային
31 դիմացը չարեւեցան ։ Ազատները Բնիամինի

որդիքը ժողովուրդին դէմ եան , և քաղա-
քէն զատուեցան , ու առջի անգամներուն
պէս սկսան ժողովուրդը զարնել , ու երեսուն չափ
Իսրայէլցի մեռցուցին ան ճամբաներուն մէջ
որոնց մէկը Բեթել կ՚երթայ ու միւսը գաղ-
32 սի Գաբասան ։ Եւ Բնիամինի որդիքը բսին ,
Անոնք անոնք մեր առջեւը առջի անգամներուն
պէս կը կոտրուին ։ Ու Իսրայէլի որդիքը բսին ,
փախչինք ու զանոնք քաղաքէն դուրս ճամ-
33 բաները Հանենք ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մար-
դիկը իրենց տեղէն եան , ու Բաալ Թամարին
առջեւը չարեւեցան ։ Իսրայէլի պատսա-
կաւներէն յանկարծ իրենց տեղէն Գաբասայի
34 գաշտին դուրս եան ։ Ու Գաբասային առջեւ
բոլոր Իսրայէլէն տասը Տազար ընտրուած մարդ
եկան , և պատերազմը սաստկացաւ ։ Ու անոնք
չէին գիտեր որ իրենց վրայ չարիք Տասը է ։
35 Եւ Տէրը Իսրայէլի առջեւը Բնիամինիները զար-
կաւ ։ ու անոնք օրը Իսրայէլի որդիքը Բնիա-
մինէն քառասնհինգ Տազար Տարիւր մարդ կոտ-
րեցին ։ անոնց ամէնն ալ սուր քաշող Հ֊ՐՐԻ
36 էին ։ Եւ Բնիամինի որդիքը իրենց յաղթուիլը
տեսան ։ Այնպէս Իսրայէլացիք Գաբասային
բոլորտիքը դրած գաբանակալներուն ապա-
37 ւինելով՝ Բնիամինեանց տեղ տուին ։ Եւ
գաբանակալները չուտով Գաբասային վրայ յար-
Հակեցան , ու գաբանակալները ըզբ Հ֊ՀՀ տա-
րածուեցան , և բոլոր քաղաքը սուրի բերնի
38 անցուցին ։ Ու Իսրայէլացիք գաբանակալե-
րուն հետ Հաւանական մը որոշեր էին , որ քա-
39 ղաքէն մեծ կրակով ծուխ Հանէն ։ Աստուներ
Իսրայէլի մարդիկը պատերազմին մէջը փա-
խուստ ցուցուցին ։ ու Բնիամինեանք սկսան
Իսրայէլացիները զարնել , ու երեսուն մար-
դու չափ մեռցուցին ։ քանզի բսին Թէ Աստա-
ծակոյս անոնք մեր առջեւը առջի պատերազմին
40 պէս կը կոտրուին ։ Բայց երբոր քաղաքէն
կրակին ծուխը սիւնի պէս բարձրանալ սկսաւ ,
Բնիամինեանք Վառնէին դառնալով՝ նայե-
ցան որ քաղաքին ՏրդհՀը երկինքը կ՚ելլէր ։
41 Ու երբոր Իսրայէլացիները նորէն կռ գար-
ձան , Բնիամինեանք ապշեցան Միացին , քան-
զի տեսան որ չարիքը իրենց վրայ Տասեր էր ։
42 Ուստի անոնք Իսրայէլացւոց առջեւէն դէպ՚ի
անապատին ճամբան դարձան ։ բայց պատե-
րազմը անոնց Տասաւ , ու քաղաքներէն ել-
43 լողները զանոնք իրենց մէջը մեռցուցին ։ Ա֊
ֆե Բնիամինեանները պաւարեցին , զանոնք
Տաճախելին , — զանոնք գիւրութեամբ մինչև
Գաբասային դիմացը արեւելեան կողմէն զարկին ։
44 Եւ Բնիամինէն տասնուերկու Տազար մարդ
ինկաւ ։ անոնց ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկ
45 էին ։ Ու Ճ֊ՃՀՐԸ դարձան դէպ՚ի անապա-

Դբ ։ գ ։ ։ ։ ա Ա ։
ՃԸ ։ ։
• Կ֊Ա Աստուծոյ տա-
ՆԸ ։ ա֊ա Տիր ։ ։

։ ։
Թաս ։ Ի֊ ։ ։ Գբ ։
ա ։ ։
Կ֊Ծ ։ Ի֊ ։ ։

։ Ա֊Ր ։ ։ ։
։ Ա֊Ր ։ ։
։ Ա֊Ր ։ ։
։ Կ֊Ա Աստուծոյ տա-

Նր
։ Ա Օր ։ Ճ ։ ։ ՃԸ ։ ։
։ Գ֊ա ։ ։
Թագ ։ գ ։ ։ ։
։ Գ֊ա ։ ։ Ե֊ ։
Ի֊ ։ ։

։ Գ֊ա ։ ։ ։
։ Գ֊ա ։ ։
։ Կ֊Ծ Նշան
։ Գ֊ա ։ ։

որ Ռեհոբոթի վէմէ փախան. անոնցմէ ճամբաներուն մէջ հինգ հազար մարդ ճանապարհին. և զանոնք մինչև Գեղամ հալածելով՝
46 անոնցմէ երկու հազար մարդ գարկին. Ու Բենիամինէն ան օրը բոլոր ինկածները քսան ու հինգ հազար սուր քաշող մարդ էր. անոնց
47 ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկ էին. Եւ վեց հարիւր մարդ դարձան ու անապատը Ռեհոբոթի վէմը փախան, ու Ռեհոբոթի վէմը՝ չորս
48 ամիս կեցան. Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որդւոցը դառնալով՝ զանոնք սուրի բերնէն անցուցին, քաղաքներուն մէջէն մարդոցմէ մինչև անասունները, ու ինչ որ գտնուեցաւ. ու բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կրակով այրեցին.

ԳԼ. ԻՍ.

1 Ժողովուրդը Բենիամինի ցեղին կթառնանք վասն կ՚ըսէին, ո Գալգադ. Բարիք կը կորզցնեն. ու անկէ չորս հարիւր ապրիկ առնելով՝ ազ Յաբես Բենիամինացոց ինկի ըլլալս կ՚ասեն. 16 Նաև կը իրատուէ ցանցնք որ Սիլոյի մէջ պար բառնալ աղջիկներէն ալ չարչարին.

1 Եւ Իսրայէլի մարդիկը Մասփայի մէջ երդում բրած էին, ու ըսեր էին Թէ Մէկմէ մեզի մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին
2 կինի չտալու չայս. Եւ ժողովուրդը Բեթէլ եր՚թալով՝ հոն Աստուծոյ առջեւը մինչեւ իրիկուն նստան, ու ձայնները վերցնելով՝ մեծ
3 լացով մը լացին, եւ ըսին, Ով Իսրայէլի Տէր Աստուածը, ինչո՞ւ համար աս բանը Իսրայէլի մէջ պատահեցաւ, որ այսօր Իսրայէլէն ցեղ
4 մը պակսի. Ու հետեւեալ օրը ժողովուրդը կանուխ կեցաւ, և հոն սեղան մը չինեցին, ու ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մատուցին.
5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին, Իսրայէլի ամէն ցեղերէն ժողովին հետ Տէրոջը առջեւը չելլողը ո՞վ է. Քանզի Տէրոջը առջեւը Մասփա չելլող մարդուն համար մեծ երդում բրեր էին, ըսելով Թէ Անշուշտ անպատճառ պիտի
6 մեռնի. Ու Բենիամին Իսրայէլի որդիքը իրենց եղբօրը Բենիամինին համար ցաւելով ըսին, Այսօր Իսրայէլէն մէկ ցեղ մը բնաջինջ եղաւ.
7 Ա՛ս Ինչպէ՞ս ընենք, որ անոնց կիներ՝ Քանզի մենք Տէրոջը անունովը երդում բրինք որ մեր աղջիկներէն անոնց
8 կինի չտանք. Ու ըսին, Իսրայէլի ցեղերէն ո՞վ է որ Տէրոջը առջեւը Մասփա չելաւ. և ահա Գաղգադայ Յաբեսէն բնաւ մարդ մը
9 եկած չէր բանակը Ժողովը. Ու ժողովուրդը զրի աբեր անցուցին. և ահա անոնց մէջը Գաղգադայ Յաբեսի բնակիչներէն մարդ մը չէր.
10 գտնուեցաւ. Ինանոնք ժողովը խոտ զրկեցին տասներկու հազար մարդ խրկելին, ու անոնց պատուիրելով ըսին, Գացէք և Գազազացոց Յաբեսի բնակիչները սուրի բերնէ անցուցէք, կիներն ալ ու
11 տղաքներն ալ. Եւ ձեր ընելիք բանը սա է. Ամէն էրկի մարդը ու էրկի մարդու անկողին
12 գիացող ամէն կնիկը կոտորեցուցէք. Եւ Գազազացոց Յաբեսի բնակիչներուն մէջ չորս հարիւր կոյս աղջիկներ գտան, որ անոնք արու հետ պառկած չէին, ու էրկի մարդ չէին գիտեր, և զանոնք Քանանաց երկրին մէջ Սիլոյ
13 լոյի բանակը բերին. Ու բոլոր ժողովը խօսք խրկելով՝ Բենիամինի մինչև Ռեհոբոթի վէմը եղող Բենիամինի որդւոցը խօսացան, և Զանոնք խաղաղութեան
14 հրաւիրեցին. Ու անոնք Բենիամինացիք դարձան. և անոնց ան կիներուն տուին, որ Գազազացոց Յաբեսի կիներէն ողջ ձողցուցեր էին. բայց անոնց բաւական չեղան. Եւ ժողովուրդը Բենիամինի համար ցաւեցաւ. քանզի Տէրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ խռովութիւն բրաւ.
16 Ու Ժողովքին ծերերը ըսին, Մնացածներուն ինչպէ՞ս ընենք կիներ առնելու համար. որովհետեւ Բենիամինի չէզոք կիներուն կորաւեցան.
17 Եւ ըսին, Ողջ մնացող Բենիամինացոց ժառանգութիւն պէտք է, որ Իսրայէլէն ցեղ մը
18 բնաջինջ չըլլայ. Ու մենք անոնց մեր աղջիկներէն կինի չենք կրնար տալ, Քանզի Իսրայէլի որդիքը երդում ընելով ըսին Թէ Անիծեալ
19 Նեհամինի կինի տուողը անիծեալ ըլլայ. Եւ ըսին, Ահա տարեւոր տարի Տէրոջը տօնախմբութիւն կ՚ըլլայ Սիլովի մէջ, Ա՛հէշ՝ որ Բեթէլէն հիւսիսային կողմը, ու Բեթէլէն Սիքեմ երթցղ ճամբուն արեւելեան կողմը, և Ղեբոնային հարաւային կողմը կ՚իյնայ. Ու Բենիամինի որդւոցը պատուիրելով՝ ըսին, Գացէք և պահուեցէք. Ու երբոր տեսնէք որ Սիլովի աղջիկները պար բռնելով խաղալու ելլեն են, անոնք այգիներէն ելէք, և ամէն մէկերնիդ Սիլովի աղջիկներէն ձեզի մէկիկ կինի յափշտակեցէք,
22 ու Բենիամինի երկիրը գացէք. Եւ Թէ որ անոնց հայրերը կամ եղբայրները մեզի գալով դատաստան ընեն, անոնց կ՚ըսենք Թէ Մեր սիրոյն համար ներէք բրէք անոնց. քանզի մենք պատերազմին մէջ անոնց ամէնուն մէկմէկ կինի չտուինք. ու դուք տուած
23 անոնց որ յանցաւոր ըլլաք. Եւ Բենիամինի որդիքը անանկ բրին, ու իրենց թուոյն չափ պար բռնողներէն կիներ յափշտակելով՝ անոնք առ գացին իրենց ժառանգութիւնը գտնելու, ու Քաղաքները չինեցին և ա-
24 նոնց մէջը բնակեցան. Ու անասունը խոտ

յեվի որդիքը՝ անկէ ամէն մարդ իր ցեղին ու իր ազգաւոհմին դնաց ։ և ամէն մարդ անկէ իր ժառանգութիւնը եղաւ ։ 25 Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար ։ Ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ՚ընէր ։

ԳԻՐՔ ՀՌՈՒԹԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Երիմելէք ամի պատճառով Մոաբացոց երկիրը կ՚երթայ ։ ու հոն կը մնայ ։ 4 Մոաբն ու Քելյոն Մոաբացի կիներ կ՚առնեն իրենց ։ ու կը մնան ։ 6 Նաոմի իր քաղաքը դառնալու առիթը 8 իր հարսները կը յորդորէ որ իր հետը չերթան ։ 14 Որթա անկէ կը դառնայ ։ բայց Հռութ հաստատուն մնալով կ՚ընկերանայ անոր ։ 19 Որոնք երկուքն ալ Բեթլեհեմ հասնելով սկսով կ՚ընդունուին ։

1 Դատաւորաց կառավարութեան օրերը Երկրին վրայ սով եղաւ ։ Եւ Բեւղայի Բեթլեհեմէն մէկ մարդ մը իր կնիկովը ու երկու որդիներովը Մոաբի երկիրը պանդխտանալու 2 գնաց ։ Եւ ան մարդուն անունը Ելիմելէք, ու կնկանը անունը Նաոմի, ու երկու որդւոցը անունները Մաալոն ու Քեղյոն էին ։ անոնք Եփրաթացի էին Բեւղայի Բեթլեհեմէն, և Մոաբի երկիրը գացին ու հոն բնակեցան ։ 3 Եւ Նաոմիին երկիր Ելիմելէք մեռաւ ։ ու 4 անիկա իր երկու որդիներովը մնաց, որոնք իրենց Մոաբացի կիներ առին ։ Անոնց անունը Որփա ։ ու մէւսին անունը Հռութ էր ։ և անոնք հոն տասը տարիի չափ նստան ։ 5 Ու Մաալոն և Քեղյոն երկուքն ալ մեռան ։ և կինիկը իր երկու որդւոցմէն ու երկիրէն զուրկ մնաց ։

6 Եւ անիկա իր երկու հարսներովը ելաւ ։ որ Մոաբի երկրէն դառնայ ։ քանզի Մոաբի երկրին մէջ լսեր էր որ Տէրը Իր ժողովուրդին այցելութիւն բրեր է Հանդց հաց տալ ։ 7 յետ Ու անիկա իր երկու հարսներուն հետ ելաւ ։ և Յուդայի երկիրը դառնալու համար ճամբորդութիւն կ՚ընէին ։ 8 Ու Նաոմի իր երկու հարսներուն բսաւ ։ Երթայք, և ամէն մէկկնիկդ Թող իր մօրը տունը դառնայ ։ — Տէրը ձեզի ողորմութիւն ընէ, ինչպէս որ դուք Հանդցեալներուն ու ինծի բրիք ։ 9 Տէրը ձեզի տայ որ ամէն մէկնիկդ իր երկրը տունը Հանգստութիւն գտնէ ։ ու զանոնք համբուրեց, և անոնք ձայնները վերցնելով

10 լացին ։ Ու անոր բսին, Մենք անպատճառ քու հետդ քու ժողովուրդիդ կը դառնանք, 11 Բայց Նաոմի բսաւ, Ով իմ աղջիկներս, եւ դարձէք ։ Ինչո՞ւ համար իմ հետս պիտի երթաք ։ Միթէ իմ արգանդիս մէջը ուրիշ որդիներ կան՞ւ, որ ձեզի կրնան ըլլալ ։ եւ դարձէք, իմ աղջիկներս, -- գացէք ։ քանզի ես պառաւեր եմ, ու նորէն պիտի չկարգուիմ։ Թէ որ ըսես ունիմ ըսելով՝ ես դիշեր կարգուելու ըլլայի, ու ազգեներ ալ ծնանէի, 13 Դուք միննոյն ատենդ մեծնալը պիտի սպասէի՞ք, և դուք ասոր համար պիտի չկարգուէիք ։ -- Ո՛չ պիտի ըլլայի ։ Իմ աղջիկներս, քանզի Ձեզի համար չատ՝ կը ցաւիմ։ որովհետև Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս դիպաւ ։ 14 Ու անոնք նորէն ձայներնին վերցնելով լացին ։ Եւ Որփա իր կնասրը համբուրեց ։ բայց Հռութ անկէ չբաժանեցաւ ։ 15 Ան ալ Նաոմի բսաւ, Ահա քու նեղդ իր ժողովուրդին ու իր աստուածներուն դարձաւ ։ Դուն ալ նեղդկ Հռութ բսաւ ։ Իմ վրաս մի խնդրեր որ քեզ թողում, ու քեզմէ դառնամ ։ քանզի ուր որ երթաս՝ հոն պիտի երթամ, և ուր որ մնաս՝ հոն պիտի մնամ ։ Քու ժողովուրդդ իմ ժողովուրդս ըլլայ, ու 17 քու աստուածդ իմ աստուածս ըլլայ ։ Ուր որ մեռնիս՝ ես ալ հոն պիտի մեռնիմ ու հոն թաղուիմ ։ Տէրը ինծի պատկառ ու ամէն աւելի ընէ, թէ որ միս քեզմէ մնհատանի՝ -- Հռութ 18 Ը զաւէ ։ Երբոր Նաոմի տեսաւ որ անիկա միաբը դրեր է իր հետը գալու ։ ալ չխօսեցաւ անոր ։

19 Ու երկուքը Բեթլեհեմ գացին ։ Ու երբոր Բեթլեհեմ մտան ։ ու երբոր Բեթլեհեմի մտան ։ ամբողջ պատճառովը բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու կ՚ըսէին ։ Միգ նօքս Նաոմին սա՞ի՞ 20 Է ։ Ես անոնց անունը բսաւ ։ Ինծ Նաոմի մի կանչէք, միս Մարա կանչեցէք ։ քանզի Ամենակարողը դառնութեամբ լեցուց միս ։ 21 Ես

Ա Գէդ · Ժէ · 6 · Ժբ · 1 · ԺԲ · 1 ։
Բ Ը Ծէր · Ժբ · 8 · Գէդ · Ժէ · 6 ։
— Դատ · բ · 16 ։
Գ Տէս Ծն · Ժբ · 10 · Իշ · 1 · գ Թագ · բ ։
Դ ։
Ե Դատ · Ժէ · 8 ։
Զ Տէս Ծն · լէ · 10 · Ե Դատ · գ · 30 ։
Է Նէհ · բ · 31 · Դատ · 6 · 68 ։
Ը Սադ · Ձէ · 15 · Մատ · գ · 11 ։
Թ ։
Ժ Դատ · Ժէ · 8 ։
ԺԱ Տէս Ծն · լէ · 10 · Ե Դատ · գ · 30 ։
ԺԲ Ա Սմ · 28 · 11 · Ե Օր · ԺԸ · 5 ։
ԺԳ Տէս Ելք · իդ · 15 · Ը Տէր · ո · 16 · 17 · 19 ։
ԺԴ Գէդ · ի · 7 ։
ԺԵ Ա Օր · 11 · Ե Օր · ԺԸ · 5 ։
ԺԶ Դատ · Ժէ · 8 ։
ԺԷ Տէս Ելք · իդ · 15 · 19 · գ Թագ · բ · 2 · Դատ · իդ · 28 ։
ԺԸ Գէդ · բ · 11 · 12 ։
ԺԹ ա Թագ · գ · 17 · Իշ · 22 · Բ Թագ ։
ՔԺ · 13 · գ Թագ · գ · 31 ։
ՔԱ Դատ · Իա · 14 ։
ՔԲ Մատ · Իա · 10 ։
ՔԳ Տէս Ես · Իգ · 7 · Ընդ · Բ · 15 ։
ՔԴ Ը Տէր · ի · 17 ։

ցեցուն գայի, ու Ցերը գիս պարապ գար-
ձուց. ինչո՞ւ գիս Նահմի կը կանչէք. քանդի
Ցերը ՚ինծի դէմ վկայութիւն տուաւ.՚ ու
22 Ամենակարողը գիս վշացուց. Աթոռս Նահ-
մի իր Տարսին Մոաբացի Հաւատքին հետ Մո-
փարի երկիրն ետ դարձաւ. ու Դարիի հետ
ձոց սկիզբը բնակեցան։

ԳԼ. Բ

1 Հառաի հոգի կը ծաղկի Բասրին պատերէն։ ։ Բոաս խնամա-
լով անոր ալ ըլլալը։ 8 Մարգարէութիւն կը յայտնէ անոր։
18 Եւ Հառաի իր բոլոր ծաղկածը Դահմին կը տանի։

1 Եւ Նահմի իր երկոքեան կողմնակի մէկ հարգա-
կան մը ունէր. անոնք էլիմելեքի ազգատոհմէն էր, ու չատ հարուստ մարդ մըն էր, և
2 անոր անունը Բոաս էր. ու Մոաբացի Հռութ Նահմիին բաւ, Աւտերը երթամ, և
որուն աչքին առջեւը ողորմութիւն գտնեմ
ըլլամ, անոր ետեւէն երթամ։ Ան ալ Հռութ
ալ՝ գնա աղջիկս։
3 Ու անոնք գնաց, և որտի մը մէջ մտերմու-
հետ Նահմիին ետեւէն հաւ կը ժողվէր. ու պա-
ահա պատահեցաւ որ անոնք էլիմելեքի ազ-
գատոհմէն եղող Բոասին արտին մէջը գըտ-
նուեցաւ։
4 Եւ ահա Բոաս Բեթլհեմէն եկաւ, ու հնձո-
ղներուն բաւ, ՚Տէրը ձեր հետը ըլլայ։ Եւ
5 անոնք բսին, Տէրը զիս օրհնէ։ Ու Բոաս հնձո-
ղներուն վրայ կեցող իր մանկան բաւ, Ա
6 աղջիկը որ՞նն է։ Եւ հնձողներուն վերա-
կացու մանչը պատասխան տուաւ ու բաւ,
Դահմիին հետ Մոաբի երկրէն գարձող Մո-
7 վաբացի աղջիկն է։ Եւ Ան բաւ, կ՚ազաչեմ,
որաներուն մէջէն հնձողներուն հետեւէն հաւ-
գեմ ու ժողվեմ։ ու անկից առաւոտուց կա-
նուն եկաւ, ու մինչև հիմա կեցաւ, Ասոր ին
հիմա քիչ մը տունը նստաւ։
8 Եւ Բոաս բաւ Հառաին, Մտիկ ըրէ,
աղջիկս։ Հաւ ժողվելու համար ուրիշին ար-
տը չերթաս, ու ան տեղէն ալ չցատուիս, Հա-
9 պա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս։ Քու
աչքերդ անոնց հնձած արտին վրայ ըլլան,
ու անոնց հետեւէն գնաս։ Ահա մանչերուն ապըր-
գերը եմ որ քեզի չդպչին։ ու երբոր ծար-
ւիս՝ անոնցմէ քովը գնաս, ու մանչերուն
10 քաշած ջուրէն խմէ։ Եւ ան երկար վերեսի վրայ
իյնալու, ու գետնի երկրպագութիւն ընելով
անոր բաւ, Ինչո՞ւ է որ ես քու աչքերդ
առջեւը շնորհք կը գտնեմ, ու գուն ինծի հետ
ծանօթութիւն կ՚ընես. որովհետև ես ալ կ

11 օտար կնիկ մըն եմ։ Եւ Բոաս պատասխան
տուաւ ու անոր բաւ, Քու երկանգ մեռնե-
լէն ետքը Դահմի քու կնոջդ ինչ որ երթը
բոլորն ալ պատմեցին ինծի, և ինչպէս քու
հայրդ ու մայրդ և ծնած երկիրդ թողուցիր,
ու եկար անի ժողովուրդին որն որ առաջուց
12 չէիր ճանչնար։ Քու գործդիդ փոխարէն Տէ-
րը հատուցում ընէ, և քու վարձդ լրացա-
յինի Տէր Աստուծոյն կողմանէ ամբողջական
տրուի, քանզի գուն եկար որ Ներոր ինձ
13 բուն տակը ապաստանարան մը գտնես։ Ու
անկից բաւ, Իմ տէր իմ, Քու աչքերուդ-
առջեւը շնորհք գտնեմ. քանզի գուն զիս մը-
խիթարեցիր, ու քու ապահոգով Խոսցար
ինծի խօսքեր, Թէպէտ և ես քու ապա-
14 խինեներուդ մէկուն պէս մը չեմ։ Եւ Բոաս ին-
րակաւ ատենը անոր բաւ, Հա հետը, ու
հացէն կեր և պատառդ քացախին մէջ թաթ-
խէ։ Ուստի անկիս հնձողներուն քովը նըս-
տաւ։ ու անոր բոհրած ցորեն տուաւ՝ ան ալ
15 կերաւ կշտացաւ և Խնայեցածը պահեց։ Ու
երբոր հետ ժողվելու եղաւ, Բոաս իր մանչ-
կերուն պատուիրեցով բաւ, Թող պոռնիկուն
16 մէջէն ալ անոր համար գետինը ձգեցէք,
ու թող ատոր որ ժողվէ, և ընկերա մի յան-
17 դիմանաք։ Ու անկիս մինչև իրիկուն ան ար-
տին մէջը հաւքէ հաւքէ ժողվեց։ ու երբոր ժո-
ղածը ծեծեց, մէկ արգաւի չափ գարի եղաւ։
18 Եւ գանկիս առաւ ու քաղաքը մտաւ, և
կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ։ ու Հռու-
հանեց հան իր կշտացածէն ատեցածը անոր
տուաւ։
19 Եւ կեսուրը անոր բաւ, Աչսօր ուսկից
հաւ ժողվեցիր, և ո՞ր բանեցար։ Թող ճան-
չնարհի ինծի ընողը օրհնեալ ըլլայ։ Աներան ին-
անկիս իր կեսուրին խնայեց թէ որուն քովը
բաներ է, ու բաւ, Ան մարդը որուն քովը
20 հս այսօր բանեցայ, Բոաս կը կոչուի։ Եւ Նահ-
մի իր Տարսին բաւ, Անկիս Տէրոջմէն օրհ-
նեալ ըլլայ, որ Կենդանիներէն ու մեռածնե-
րէն իր ողորմութիւնը չկտրեց։ և Նահմի
անոր բաւ, Ան մարդը մեր ազգատոհմէն է,
21 անկիս Մեծ ազգականն է մեզի։ Ու Մոաբա-
ցի Հռութ բաւ, Անկիս նաև ինծի բաւ
թէ իմ մանչերուս քովէն չպատուիս, մինչև որ
22 անոնք իմ բոլոր հունձքս լմնցընեն։ Եւ Նահ-
մի իր Տարսին Հռութ բաւ, Ազնի է, ադ-
ջիկս, որ գուն անոր աղջիկներուն հետ ելլես,
ու քեզ ուրիշ արտի մը մէջ չտեսնեն։
23 Եւ անկիս Բոասին աղջիկներէն չպատուեցաւ։

ա Ցեր Թագ. ա. 21։ ։ Կամ գիս ֆատարեն-
ցուց։
բ Ես. Ցեր. ա. 51։ 52։ Գէ-
ր. 25։ թագ. խա-
9։

գ Գէ. գ. 2։ 12։
դ Գէ. գ. 21։ Սա-
ա. 5։
ե Գնա. ԺԸ. 9։ ԸՕր.
խգ. 19։
զ Սաղ. ՃԻԲ. 7։ 8։
Դահ. ա. 28։ բ

է Գէ. գ. 16։
ը Գէ. ա. 22։
թ Թագ. իե. 25։
ժ Թագ. ա. 18։
ի Գէ. ա. 14։ 16։
17։
ժա Թագ. իգ. 19։
ժբ Թագ. իգ. 19։
ժգ Գէ. ա. 16։ Սաղ.
Ժե. 8։ Ցեր. ա. 16։
ժզ Գէ. գ. 9։ 10։ թագ.
ր. 8։ Ցեր. իԲ.
15։

ժէ Ես. ԽԲ. 7։ Ժե.
ժը 1։ կգ. 7։
ժթ Ծն. ԼԹ. 15։ ա
Թագ. ա. 18։
ի Ծն. ԼԹ. 3։ Դատ.
ԺԲ. 3։
իա Սաղ. ԺԸ. 14։
իբ Ես. ԽԹ. 10։ Սաղ.
խա. 1։
իգ Գէ. գ. 10։ թագ.
ր. 8։ Ցեր. իԲ.
15։

իդ Ռաթ. ժե. 17։
իե Գէ. գ. 9։ գ. 6։
Դէ. իե. 25։
իզ Եբր. ՀԱՆԴԻՊԵՑԻ.
—

ու մինչև գարին հնձուցը և ցորենին հնձուցը բնակեր էր Ժողովուրդ ու իր կեսարբին քովը կը բնակէր ։

ԳԼ. Գ

1 Նաոմիին խրատը ։ Հռութ Բոոզին ոտքերուն քովը կը պառկի ։ ։ Բոոզ ազգականին հետ խրատներ կը խոստանայ. Նի. 14 ու մէջ չասի գարի ասլով գանձիս ատոր կը խրկի ։

1 Եւ անոր կեսարբը Նաոմի անոր ըսաւ, Աղջիկս, քեզի չհանգստութիւն խնդրեմ, որ
2 քեզի ապրիլ լլայ։ Հիմա Բոոզ մեր ազգականը չէ՞, որ դուն ետեր աղջիկներուն քովը կեցար։ ահա անիկա այ գիշեր կալին մէջ գարին
3 կը հասէ։ Եւ դուն լուացուիլ ու եղյլ օծուիլ, և լաթերդ հագիր ու կալը իջիր։ և մինչև որ ուտելը ու խմելը չտեսնէ, ան մարդուն
4 մի յայտներ։ Ու երբոր քնանայ՝ անոր պառկած տեղը իմացիր, և դուն անոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բաց ու պառկէ, և անիկա
5 քեզի պիտի խնդրէ թէ ինչ ընես։ Ու Հռութ անոր ըսաւ, Ամէն ինձի ապագրածներդ պիտի ընեմ։
6 Եւ կալը իջաւ, ու կեսարբին ամէն ապրածները պատուիրեց ու։ Եւ երբոր ուտելէն խըմելէն ու կանացուկ մը գնաց, ու անոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բացաւ և պառկեց։
8 Ու կէս գիշերուն մարդը վախցաւ, ու ծռելով տեսա՝ ահա իր ոտքերուն քովը
9 կին մը պառկեր էր։ Ըսաւ, Դուն ո՞վ ես։ Ու անիկա ըսաւ, Ես քու աղախինդ Հռութն եմ։ Ուստի քու թևդ քու աղախնդդ վրայ տարածէ, քանզի դուն Ազգականս ես։
10 Անդ ըսաւ, Դուն Տէրոջմէ օրհնեալ ըլլաս, աղջիկս։ քու եղբ. ոտքիդ ետևը չերթիր։
11 առաջուընէ ամէն ազգաս կամ հարևանս երթ. մասագրներուն ետևէն չդայիր։ Ես հիմա, ով աղջիկս, մի վախնար, դուն ինծի ինչ որ ըսես՝ քեզի պիտի ընեմ։ քանզի իմ քաղաքիս բոլոր ժողովուրդը գիտէ որ դուն հաս-
12 քիւն կին մըն ես։ Ու հիմա իրաւցնէն ես ազգականդ եմ, բայց հնձմէ մինս ազ-
13 գական աւ կայ։ Ա գիշեր ետևս կեցիր, ու եթէ որ անիկա հասնելու ետևէդ ազգականութեան պարտաւորութիւնը քեզի հասուցանել ուզէ, ապէ, ինչ հասուցանէ։ բայց եթէ որ անիկա ազգականութեան պարտաւորութիւնը քեզի հասուցանել չուզէ, անատներ ես կը հասուցանեմ, Կենդանի է Տէր։ մինչև առաւօտ ետևս պառկէ։

14 Անոնք մինչև առաւօտ անոր ոտքերուն քովը պառկեցան։ ու Հռութ, երբոր մարդիկ դէմ չկին կրնար ճանչնալ, ևսաւ. Եւ Բոոզ ըսաւ, Մարդ չգիտնայ որ կալին մէջը
15 եկիլ մուտք է։ Նաև ըսաւ, Վրայի ծածկոցդ բեր, ու զանիկա բռնէ։ Եւ Հռութ զանիկա բռնեց։ ու անոր վրայ ց՚ գարի չափեց, ու անոր վրայ բեռնաւորեց։ և անիկա քա-
16 ղաքը գնաց։ Ու Հռութ իր կեսարբին գաձաւ, որ անոր ըսաւ, Ով աղջիկս, ի՞նչ պէս ես։ ու անիկա անոր պատմեց ինչ որ ան
17 մարդը ըրաւ իրեն։ Եւ ըսաւ, Ինծի աս վեց ց՚ գարին տուաւ, ըսելով, Դու կեսարբիդ
18 պարապ չերթաս։ Եւ Նաոմի ըսաւ, Աղջիկս, նստէ, մինչև որ գիտանաս թէ ո՞ր գործը ինչպէս պիտի բռնէսյ։ քանզի այն մարդը մինչև որ գործը այսօր չվերջնցնէ՝ չհանգստանար։

ԳԼ. Դ

1 Բոոզ գաւառքին կը կանչէ նէեմէլեքին ամէնէն մօտ ազգականը, ։ Իսկ անիկա խոստկնի մէջ եղած տասնըհինգ հնձուցը ազգականներուն իրատներ կը մեծէ։ 2 Բոոզ կը փրկէ Մահլոնին Հռութը։ 11 ու իրեն կին կառնէ Հռութը. որ Դաւիթին մեծ հայրը Ովեդը կը ծնանի։ 18 Փարեսին ազգաբանութիւնը ։

1 Եւ Բոոզ գաւառը եկաւ ու հոն նստաւ։ և ահա ան Բոոզին ըսած ազգականը կ՚անցնէր. ու Բոոզ անոնցմով կանչեց զանիկա ու ըսաւ, Եկաւ՛ հոս նստիլ։ և անիկա գնաւ ու նստաւ։
2 տաս։ Ազատներ անիկա Տքաղաքին ծերերէն տասը մարդ առաւ, ու ըսաւ, Աս տեղ
3 նստիք։ և անոնք նստան։ Երբոր ան ազգականին ըսաւ, Մոաբի երկրէն գաձող Նաոմին մեր եղբօրը ելիմելեքին արտին բաժինը
4 ծախելու վրայ է։ Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացնեմ ու ըսեմ, Ձանիկա հոս նստողներուն առջեւը ու իմ ժողովրդիս ծերերուն առջեւը ծախու առ։ Թէ որ ազգականութիւնս իրաւունքով գնելու ուզես, գնէ։ բայց թէ որ ծախու առնել չուզես, ինծի իմացուր որ գիտնամ։ Քանզի քեզմէ ի զատ ազգականութիւն իրաւունքը կատարելու մէկը չկայ, ու ետևդի եմ։ Եւ ան
5 կին ըսաւ, Ես ազգականութեան իրաւունքը կը կատարեմ։ Ու Բոոզ ըսաւ, Դաւիթ Նաոմիին ձեռքէն արտը ծախու առած օրդ՝ Մահլոնին կնիկէն՝ Մոաբացի Հռութէն ալ ծախու առնելու ես, հոր մեռածին անունը
6 պահես իր ժառանգութիւնը մէջ։ Ինչ ազգականը ըսաւ, Ես իմ ազգականութիւնս իրաւունքը չեմ կրնար կատարել, չըլլայ որ իմ ժառանգութիւնս ապրեմ։ իմ առնելիքս

ա Գլ. ա. 9։
բ ա Թագ. է. 36. ա Թագ. ի. 8։
գ Գլ. բ. 8։
դ Գլ. բ. 8։
ե Բ Թագ. ժգ. 8։
զ Դատ. ամ. 6, 9. 28 ։ բ Թագ. ժգ. 4։
28 ։ Եսթ. ա. 10։
է Եսթ. ժգ. 8։
ը Գլ. բ. 20 ։ Հռի. 13 ։
թ Գլ. բ. 23։
ժ Գլ. ա. 8։
ժա Եսթ. ժգ. 6, 9. 28 ։ բ Թագ. ժգ. 4։
ժբ Ա Թագ. ժբ. 4։
ժգ Հռի. 9։
ժդ Գլ. գ. 11։
ժե Ր Օր. ի. 5 ։ Գլ. գ. 5 ։ Մատ. իբ. 24։

ա Դատ. ը. 19 ։ Ե ի. 21։
բ Հռոմ. ժբ. 17։
գ Ժգ. 16 ։ ա Կոր. ժ. 32 ։ բ Կոր. ը. 21 ։ ա Թես. ե. 22 ։ գ Կամ. ա։
դ Ա Սալ. է. 3. 5 ։ ա Գլ. գ. 12 ։ բ Թագ. իա. 8 ։ Առակ. լա. 23 ։
ե Դան. իգ. 18 ։ զ Երեմ. լբ. 7. 8 ։ է Գէն. իե. 25 ։ ը Դան. լբ. 8 ։ բ Օր. իե. 5. 6 ։ Գլ. գ. 13 ։ Մատ. իբ. 24 ։ թ Գլ. գ. 12. 13 ։

ազգականութեանս իրաւունքը դուն կատա-
7 րէ , քանզի ես չեմ կրնար կատարել ։ Ու-
իսրայէլի մէջ առանձին ազ ։։։։։։։։ կար
փրկելու ու ծախու առնելու գործքերուն մէջ
ամէն բան հաստատելու համար , մարդը իր
կօշիկը կը հանէր ու իր ընկերին կու տար ։ և
ասիկա իսրայէլի մէջ վկայութիւն կ'ըլլար ։
8 Ուստի ազգականը Բոոզին ըսաւ , Դուն ծա-
խու առ ։ ու իր կօշիկը հանեց ։
9 Եւ Բոոզ ծերերուն ու բոլոր ժողովուրդին
ըսաւ , Դուք այսօր վկայ էք , որ ես ելիմե-
լեքին բոլոր ստացուածքը , ու Քեղիոնին ու
Մաաղոնին բոլոր ստացուածքը Նայոմիին ձեռ-
10 քէն ծախու առի ։ Ու Մաաղոնին կինը՝ Մո-
վաբացի Հռութն ալ ինծի կինի առի , որ մեռ-
նողին անունը պահեմ իր ժառանգութեանը
մէջ , Որ մեռնողին անունը իր եղբայրներէն
ու իր բնակարանին դռնէն չվերնայ ։ դուք
11 — ըսին — այսօր վկայ էք ։ Ամասիներ դուռ-
ար եղող բոլոր ժողովուրդը ու ծերերը թոյն ,
վկայ ենք ։ Տէրը քու տունդ մտնող կինին
Բաքելին ու Լիայիին պէս ընէ , որ անոնց եր-
կուքը Իսրայէլին տունը չինեցին ։ և դուն
Եփրաթայի մէջ ուժովցիր , ու Բեթլեհեմի
12 մէջ անուն վաստկէ ։ Ու քու տունդ փա-

բեսին տանը պէս ըլլայ , Թոյն որ Թամար Յու-
դան Յուդային , Տան սերունդով՝ որ Տէրը պի-
տի տայ քեզի ան նորահասակ կնիկէն ։
13 Եւ Բոոզ Հռութը առաւ , որ իրեն կնիկ
եղաւ , ու անոր մտաւ ։ և Տէրը զայրմա-
14 ենալով յղացաւ ու որդի մը ծնաւ ։ Եւ Կր-
նիկները Նայոմիին ըսին , Օրհնեալ ըլլայ Տէ-
րը , որ այսօր քեզ առանց մնաս ազգականի
չթողուց , որ անոր անունը իսրայէլի մէջ յի-
15 շուին ։ Ու ասիկա քու հոգւոյդ վերկայացու-
նէ ու Յերաեքեանդ ։ զ աւազանը ըլլայ քսնի-
զի զանիկա քեզ սիրող Հարսդ ծնաւ , որ քե-
16 զի Հռութը որդիէ աղէկ է ։ Ու Նայոմի առին
առաւ իր գիրկը դրաւ , և անոր դայեակը
17 եղաւ ։ Եւ դրացի կիներները անոր անուն դը-
րին , ըսելով , Նայոմիին որդի մը ծնաւ , և
անոր անունը Ովբէդ կոչեցին ։ ասիկա Դաւ-
թին հօրը Յեսսէին հայրն էր ։
18 Ու փարեսին ծնունդներուն տունք են ։ Փա-
19 րէս Յեսրոնը , Ու Եսրոն ծնաւ †Արամը
20 Ու Արամ ծնաւ Ամինադաբը , Ու Ամինադաբ
ծնաւ Նաասոնը , և Նաասոն ծնաւ Սալմո-
21 նը , Ու Սալմոն ծնաւ Բոոզը , և Բոոզ ծնաւ
22 Ովբէդը , Ու Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն , և Յես-
սէ ծնաւ զԴաւիթը ։

‡Ա ՈՒԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱԻՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եգկանա անունով Ղևտացի մը ար երկու կնիկ ունէր · ան-
ուն մարի Անէմ կ'երթար Տերոյը երկրագութիւն ընելու · և Ա-
նիկա Փենան կինը կը տեսնէր · Բէ և տղայ չէր · 9 Ուստի
վերացած գացավ տղայ մը իր խոցքէ Տերոյմին · 12 Իսկ Հեղի
Նաթ կը յանդիմանեն գանիկա · ու երբոր Տերոյն · 19 Ելկա-
նա Սամուէլը ծնանելին համար տունը կը Յոսէ մէջեն անոր կամեն
կատարիլը · 21 և իր ըսած ուխտին պես՝ Տերոյը կը մտաւոր-
ձեն գանիկա ։

1 Ո Եփրեմի լեռնէն ||Արիմաթիմ-ասոփիմէն
–Եղկանա անունով †Եփրաթացի մարդ մը կար ,
որ Սուփի որդւոյն Թոհուի որդւոյն Եղկանան
2 որդւոյն Յերոամին որդին էր · Եւ անիկա երբ-
կու կնիկ ունէր · մէկուն անունը Աննա , ու
միւսին անունը Փենանա էր · ու Փենանան
զաւակներ ունէր , բայց Աննա զաւակ չու-
3 նէր ։ Նէր · եւ այն մարդը †տարեւէ տարի իր քա-

ղաքէն կ'ելլէր , Որ Սիլովի մէջ զօրաւիճակաց

Տէրոջը երկրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ ·
և հոն Հեղիին երկու որդիքը՝ Ովփնի ու Փե-
4 ենհէս Տէրոջը քահանայութեն էին ։ Ու եղկա-
նա իր զոհ մատուցած օրը իր կնկանը Փե-
նանային և անոր տղաքներուն ու աղջիկնե-
5 րուն մէկմէկ բաժին տուաւ · իսկ Աննային
Տիկնին բաժին տուաւ , քանզի անոկա Ան-
նան կը սիրէր · Բայց Տէրը անոր արգանդը
6 գոցեր էր ։ Ու անոր նախանձոտիչը փնո-
–զանիկա կսկիցնելու համար խիստ վրաս-
ցուց · որովհետև Տէրը անոր արգանդը գո-
7 ցեր էր ։ Եւ Ա–տարեւէ տարի Տէրոջը տա-
նը երթան տանէր՝ այնպէս կ'ընէր · Փե-
նանա –ը նոյնպէս Անան կը վրաւորիներ · ու անիկ
8 կու լար և չէր ուտեր ։ Ու երկիր եղկա-
նա անոր բսաւ , Աննա , ինչո՞ւ կու լաս և ին-
չո՞ւ չես ուտեր · ու ինչո՞ւ համար սիրտդ –ը-

ե Թագ · ա · 7 ։
ը Մաս · ա · 4 · և ։
ո –ա Պէն · բ · 13։Մաս ·
ա · 6 ։

—

‡ Կամ ԱՆԻՆԱՀԻՆ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԷԼ ։Լ։

ա Յես · ա · 1 ։
բ Օր · ի · 7 · 9 ։
գ Օր · ի · 6 ։
դ Սպ · Ամ · 3 · Ծիր · 3 ։
ե Օր · ի · 9 ։
զ Ծն · լե · 16 · 19 ։
է Ծն · լբ · 29 · ա Պէն · բ · 4 ։ Մաս · ա ·

3 ։
թ –ա Թագ · բ · 19 ։
ժ Գէ · գ · 11 ։
ի Ծն · ի՛ · 31 · լգ · 5 ։
լ Ղև · ի՛ · 58 · Հբ · ա Սմր · ի՛ · 15 ։
խ Ղև · ի՛ · 11 · Սպ ·

ձե · 22 ։
ղ Նէհ · Խնամեալ · Խնդրեալ ։
ճ –ա Թագ · ա · 8 ։
ռ Ղ · ա · 18 · 19 ։
ն Ղ · ա · 18 · 59 ։
շ Ղև · ի՛ · 4 · և · Մաս · ա · 3 ։
ո Ղև · ի՛ · 4 · և · Մաս · ա · 5 ։
չ Կամ Բամբ · և Բամ ·

ա Ել · ի՛ · 13 · Ամս · Հար · 19 ։
բ Ա–ա Պէն · գ · 27 · 34 ։
գ Հռութ · ա · 2 ։
դ Նէ · ի՛ · 14 · բ Օր · ի՛ · 11 ։
ե Ա–ա Պէն · գ · 27 · 34 · Ել · ի՛ · 14 · Ղ–ա · ի՛ · 11 ։
զ Ել · ի՛ · Ամս · ա՛ · Հար · 19 ։
է բ Օր · ի՛ · 1 · 6 · 7 ։
ը Օր · ի՛ · 17 · 18 · Ա՛ · 11 ։
թ Կամ Երեքին
ժ Ծն · ի՛ · 2 ։
ի Ցաւ · ի՛ · 21 ։

դէ՝ տրաւմայ։ ՚Ամէն ես քեզի տասը որդիե լաս չեմ։
9 Եւ Աննա Սկսիլի մէջ ուտելէն ու խմելէն եաթը տաք ելաւ։ (ու Հեզի քահանան ՚Տէրբոլը տանձաթին ունցայ քովը ամառի մը վրա 10 բայ նաեիր էր։) Եւ տրամադիր Հոգւով Տէրբոլը առջևը ազօթք բրաւ ու խոսո չաս լաս 11 յատ։ Եւ ՚ուխտ ընելով բաւ, Ով Տէր զօրութեանց, թէ որ Ձու տրամադրդ նեղուածքեանց նայես ու ՚դիս յիշես և քու աղախինդ մոռնալով՝ քու աղախնդ ՚տաս զաւակ մը՝ տաս, զանիկա Տէրոլը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը, ու ՚ածոր 12 գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ։ Ու երբոր անիկա Տէրոլը առջևը իր ազօթքը չատցուց, 13 Հեզի անոր բերնին կը նայէր։ Եւ Աննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր։ միայն անոր շրթունքները կը չարժէին, բայց ձայնը չէր լաւեր։ անոր համար Հեզի զանիկա գինով կարծեց։ 14 Եւ Հեզի անոր բաւ։ Մինչև երբ գինովնաիր պիտի ըլես։ քու գինիդ հրաժարէ։ 15 Եւ Աննա պատասխան տուաւ ու բաւ։ Ով տէր իմ, ոչ՝ դէ՛ս չէ։ ես վշտացած ոգւով կնիկ մին եմ, և գինի կամ օղի չեմ խմած։ սա՝ 16 կայն ՚Տէրբոլը առջևը իմ սիրտս բացի։՚ Քու ազախինդ՝ չար կնիկ մը մի կարծեր, քանզի իմ վշտացս ու նեղութեանս չատութենեն հա՝ 17 մար մինչև հիմա խօսեցայ։ Աստուածը Հեզի պատասխան տուաւ ու բաւ, ՚Դնաս խաղաղութեամբ, և ՚Իսրայէլին Աստուածդ քու ինդրածդ՝ տնչ տայ՝ ինչ որ անկէ ինդրեր։ 18 ցիր։ Ու անոնիկ բաւ, ՚Քու ազախինդ ծոց քու առջևդ չնորհք գտնէ։ և կնիկը իր ճամբան գնաց, ու կերաւ, ու երեսը ուրիշին ալ չտրտնեցաւ։
19 Եւ անոնք առաւօտուն կանուխ եան, ու Տէրոլը առջևը երկրպագութիւն բրին, և ետ՝ ան դարձան ու իրենց տունը գացին։ Ու Եղկանա իր Աննան կնկանը մտուեցաւ։ և ՚Տէրը 20 զանիկա յիշեց։ Ու Աննա յղացաւ, և ժամանակ հասնելուն տղայ մը ծնաւ, ու անոր անունը ՚Սամուէլ կոչեց՝ ըսելէ, Քանզի զա՝ 21 նիկա Տէրոլմէն ինդրեցի։ Եւ Ամր երիկը Եղկանա իր բոլոր ընտանիքովը ՚Սերէլ եաւ որ Տէրոլը առջևը տարեկան զոհը մատուցանէ, 22 ու իր ուխտը կատարէ։ Բայց Աննա չդնաց, քանզի իր երկոսը բաւ, Մինչև տղան կաթէ կտրուիլը կը նայէ։ ետոր զանիկա կը տանիմ, որ Տէրոլը առջևը երևնայ, ու միշտ հոն դիմէ՝ 23 նայ։ Եւ Վերիկը եղկանա անոր բաւ, Աչքիդ բաւդ հաճելի եացծը բրէ։ մինչև որ զանիկա կաթէն կտրես՝ նատէ։ ՚միայն Թէ Տէրը իր խօսքը հաստատէ։ ուստի կնիկը նատաւ, ու մինչև իր տղան կաթէն կտրելը՝ զանիկա կը սնուցանէր։
24 Եւ զանիկա կաթէն կտրածին պէս ՚իր հետը առաւ, ու երեք զուարակով, Ալ եարգաս ալիւրով ու մէկ տիկ գինիով ՚Տանիկա Տէրոլը տունը տաքաս, որ Սիլոմի մէջ էր։ ու 25 տղան փոքրիկ էր։ Եւ Ան զուարակը մորթեց, 26 ցին, ու ՚տղան Հեզիին տարին։ Եւ Աննա բաւ, Ո՜ն, տէր իմ, ՚քու անձդ կենդանի է։ ես ան կնիկն եմ, որ հոս քու քովդ կայնեցայ 27 Տէրոլը ազօթք բնելու Համար։ ՚Իս ան ազախինդ՝ ան ազօթք բրի։ ու Տէրը իմ ինդրածքս ինծի տաւաւ՝ ինչ որ անկէ ինդրեր։ 28 ցի։ ՚Ալ ես ալ զանիկա Տէրոլը փոխ կատաւած։ անիկա իր բոլոր կենացը մէջ Տէրոլը փոխ տրուած ըլլայ։ ու անկիա ՚հոն Տէրոլը երկրպագութիւն բրաւ։

ԳԼ՝ Բ

1 Աննային ՀոգեհոգալութեանԿրկը։ 12 Հէլիի որդւոցը մեղքը։ 18 Սամուէլին պաշտօնը։ 20 Հեզի օրհնութիւն կաս տայ Աննային։ որ տղիկ ըլաս տղայ կու ծնանի։ 22 Հեզի իր որդեբոլ կը իրատէ։ 28 Հեզիին ատոր վրայով մարգարէութիւն կը։

1 Եւ Աննա ՚ազօթք բրաւ ու բաւ,
՚Իմ սիրտս Տէրոլմով ուրախացաւ,
՚Իմ եղջիւրս Տէրոլմով բարձրացաւ։
Բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ,
Քանզի ՚քու փրկութիւնովդ ուրախացայ։
2 ՚Տէրոլը պէս սուրբ չկայ, քանզի ՚չբեզմէ ուրիշը չկայ,
Ու մեր Աստուածդան պէս վէմ չկայ։
3 Ալ ասկէ Եւս Հպարտութիւնով մի պարծենաք,
՚Ու ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն չելլէ,
Քանզի Տէրը գիտութեանց Աստուածն է,
Ու անկիա ՚ճշտի գործքը կը կշռէ։
4 ՚Զօրաւորներուն ազեղները կոտրեցան,
Ու տկարները զօ Հագան։
5 ՚Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան,
Եւ անօթի եղողները կշտացան -- Թողացինն, Մինչև որ Համուլը ևօթը ղաւ ծնաւ,

---

ե Նէ՝ խա՝ ե։
ղ Հէմ՝ ։ 11։ 28։ Դէ՝ ր ։ 13։ 18։ գ ։ 1։
ը Ցնաց ։ Ժէ ։ 8։
ի Ծն՝ ։ խ ։ 20։ Ցնաց ։ 1։ 24։ Դատ ։ Ժա ։ 30։
ի Ծն՝ ։ խթ ։ 32։ Եզ՝ ։ 31։ ր Թագ ։ Ժգ ։ 18։ Ալ՝ ։ խե ։ 18։
ի Ծն՝ ։ ը ։ 1։ ։ 22։
ի Հաւթ ։ գ ։ 15։
ի Գէ ։ գ ։ 3։
ի Ցաց ։ ի ։ 11։ Ժ ։ 1։ ր Թագ ։ Ժէ ։ 8։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 20։ Ցնաց ։ 1։ 24։ Դատ ։ Ժա ։ 30։
ի Ծն՝ ։ իթ ։ 32։ Եզ՝ ։ 31։ ր Թագ ։ Ժգ ։ 18։ Ալ՝ ։ իե ։ 18։
ի Ծն՝ ։ ը ։ 1։ ։ 22։
ի Եչէ ։ Մարգոց ան ընդդ
ի Թագ ։ ը ։ 12։ Դատ ։ Ժգ ։ 5։
ի Ալ՝ ։ կա ։ 8։ Ջէք ։ 8։
ի Եչէ ։ ի՛ՀԿդիս Թագ ։ Ի՛ՀԷք ։
ի ր Օր ։ Ժգ ։ 13։
ի Դատ ։ Ժը ։ 6։ Մատ ։ 6 ։ 34։ Դ՝ա ։ ե ։ 34։
ի Ծն՝ ։ Ժգ ։ 48։
ի Ալ՝ ։ ի ։ 4 ։ 5։
ի Ծն՝ ։ ի՛գ ։ 15։ Հբ ։ ա ։ 13։
ի Ծն՝ ։ ը ։ 22։
ի Ի՛ Աստուծդ բաս ան ընդ ։ Ի՛ Աստուծդ ։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։
ի Ծն՝ ։ իբ ։ 15։ գ Թագ ։ բ ։ 2 ։ 4 ։ 6։
ի Դ՝ա ։ ե ։ 7։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 1։
ի Ծն՝ ։ ի ։ 22։

Ու՝ նշան զաւակ ունեցողը տկարացաւ։
6 Մեռցընողը ու ողջացնողը,
Գերեզմանը իջեցնողը ու վեր հանողը
Տէրն է։
7 Աղքատացընողը ու հարստացնողը,
Ցածցընողը ու բարձրացնողը Տէրն է։
8 Անկիւս ազգասը փոշիէն կը վերցնէ,
Ու կարօտը աղբիւրէն կը հանէ,
Որ իշխաններուն հետը նստեցնէ,
Ու փառաց աթոռը անոնց ժառանգեցնէ.
Քանզի Երկրիս հիմերը Տէրոջն են,
Ու աշխարհս անոնց վրայ հաստատեց։
9 Անկիւս իր սուրբերուն ոտքերը կը պահէ,
Ու չարագործները մութին մէջ պիտի ֊կորսուին.
Քանզի մարդը ի՛ւժովը յաղթող չըլլար։
10 Տէրոջը դէմ հակառակորդները պիտի կոտրուին,
Երկինքէն անոնց վրայ պիտի որոտայ.
Տէրը երկրիս ծայրերը պիտի դատէ,
Եւ իր թագաւորին զօր պիտի տայ,
Ու Ին ծեռային եղջիւրը պիտի բարձրացնէ։
11 Ու եղիա՛ւս Ռաման իր տունը գնաց. Ա՛ն Սա՛մուէլ մնաւ որ Հեղի քահանային առջեւը
12 Տէրոջը ծառայութիւն կ՚ընէր։ Ու Հեղիին որդիքը՝ չար մարդիկ ըլլալով՝ Տէրը չէին
13 ճանչնար։ Եւ քահանայից սովորութիւնը սա էր, որ երբոր ժողովուրդն ին մէկը զոհ մատուցանէր, միսին եփած ատեն՝ քահանային սպասաւորը ձեռքը երեքժանի մեսանն ալ
14 առած կու գար։ Ու զանիկա կամ՝ տապկին կամ՝ եփարանին կամ պատկին մէջը կը խոթէր, ու մեսանը ինչ որ հանելու ըլլար, քահանան զանիկա իրեն կ՚առնէր։ Անոնք Սիլոմի մէջ բոլոր հոն եկող իսրայէլացիներուն
15 պարզև կ՚ընէին։ Նաև՝ ճարպը պրէալէն առաջ՝ քահանային սպասաւորը կու գար, ու զոհ բնող մարդուն կ՚ըսէր, քահանային համար խորովելու մի տար, քանզի անիկա քեզմէ
16 եփած մի՛ առներ, այլ հում՝ ին՝ ։ Եւ ան մարդը երբոր ըսէր թէ նախ հիմա ճարպը պրէան, ու ետքը սրտիդ ուզածին չափ առ՝ անոնք կ՚ըսէր, Չէ, հիմա տուր։ եթէ ոչ՝ ես կ՚առնեմ։
17 Բայց այսպէս այն երիտասարդներուն մեղքը Տէրոջը առջեւը չատ մեծ էր, քանզի մարդիկ ֊Տէրոջը զոհը կ՚արհամարհէին։
18 Իւ Սամուէլ մնաւ՝ Կբթնած եփուած հագած Տէրոջը առջեւը քահանայութիւն կ՚ընէր։
19 Ու անոր մայրը ՀՀին պզտիկ պատմուճան կը չինէր անոր, ու տարեկ տարի երբոր ՀՀիր էրկանը հետ տարեկան զոհը ընելու կ՚ելլէր,
20 անոր կը տանէր։ Եւ Հեղի՝ Իղկանան ու անոր կնիկը օրհնելով ըսաւ, Տէրը քեզի սա կնիկէն զաւակներ տայ, ՀՏէրոջը տրուած փոխուն տա՛
21 զը։ ու անոնք իրենց տեղը գացին։ Եւ Տէրը ՀայցելութիւնՀ ըրաւ Անոյին, որ յղացաւ, ու երեք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ։ Սամուէլ մնաւին ալ ՀՏէրոջը առջեւը մեծցաւ։
22 Եւ Հեղի խիստ ծերացեր էր։ ու անոր որդիքը ինչ որ կ՚ընէին բոլոր իսրայէլին, և ինչպէս անոնք ժողովի խորանին առջեւը Հաւմէ բերով ժողովուած կիներուն հետ կը պառ֊
23 կէին, ամէնն ալ կը լսէր։ Եւ անոնց ըսաւ, ինչո՞ւ համար տասին բաներ կ՚ընէք. քանզի ես սա բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի հա֊
24 մար գէշ խօսքեր կը լսեմ՝ Մի՛ ընե՛, տղաքս՝ քանզի ազէկ չէն ան լսածերը որ ես կը լսե՛մ։
25 գ ու ք Տէրոջը ժողովուրդը կը մեղցընէ՞ք։ Թէ որ մարդ մը մարդու դէմ մեղք գործէ, Հանոր դատաւորը Աստուած կը կոչէ.՝ բայց թէ որ մարդ մը Տէրոջը դէմ մեղք գործէ, անոր համար ո՞վ ապահովը պիտի ըլնէ։ Սակայն անոնք իրենց Հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ, Հքանզի
26 Տէրը զանոնք մեռցընել կ՚ուզէր։ Ու Սամուէլ մնաւին ՀօրՀ օր կը մեծնար, և ՀՏէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր։
27 Եւ Աստուծոյ մէկ մարդը Հեղիին եկաւ, ու անոր ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Երբոր Հօրդ տանը յայտնապէս երեւցայ, երբոր անոնք եգիպտոսի մէջ Փարաւոնին տանը ծառայ էին.
28 Ու Հիսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանիկա ինծի քահանայ ընտրելի, որ իմ սեզանիս վրայ զոհ մատուցանէ, խունկ ծխէ, ու իմ առջեւս ե֊փուտ հագնի. և Հիսրայէլի որդւոցը բոլոր
29 պատարագները քու Հօրդ տուի. ՈՀ֊նչ տանս Հաճոյ Հպատուիրած զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ՚անարգէք, և քու որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես, որ իմ ժողովրդիս իսրայէլին բնաիր զոհերուն ձեզ
30 գիրցնէք։ Ասոր համար իսրայէլին Տէր Աստուածը պատկ է կ՚ըսէ. Հիսրայէլի բանը կը ես որ քու տունդ ու քու Հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջեւս պտրտին. բայց հիմա Տէրը կ՚ըսէ, Հրաւ լիցի. քանզի ես պիտ փառաւորողները

Ա ՝ Ա֊ Ա֊ ։ Ա֊ Ա֊ ։ Ա֊ Ա֊ ։

էպիտի փառաւորեմ, ու պիտի արհամարհուին։
31 Որ պիտի անարգուին։ Ահա օրեր պիտի գան,
որ քու թեւդ ու քու հօրդ տունը թեւր պիտի կտրեմ, որ քու մունդ մէջ ծեր չգտնուի։
32 Եւ խորհէլ ամէն տեսակ բարութիւն վայելած տունը, դուն իմ տանս մէջ գժբաղդութիւն պիտի տեսնես, ու քու տունդ մէջ բնաւ ծեր
33 պիտի չգտնուի։ Եւ քու տէրութենէդ մարդ որ իմ սեղանէս չեմ կարեր, քու աչքերդ նուաղցնելու ու քու սիրտդ վշտացրնելու հա-
մար պիտի ջնջեմ։ Եւ քու տունդ բոլոր զաւակներ որ °երիտասարդութեան մէջ պիտի մեռնին։
34 Ու նրա երկու որդւոցդ Ափնիին ու փինէ-
հասի գլուխը գալիքը քեզի նշան լինայ,
35 որ մին օրը երկու ալ մէկ օրուան մէջ մեռ-
նիլը։ Եւ ինծի մէկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ, որ բոլոր իմ սրտիս ու հո-
գւոյս մէջի եղածը կատարէ. և տանը մէկ հաւատարիմ տուն մը պիտի չինեմ. ու միշտ
36 իմ օծեալիս առջեւը պիտի պտրտի։ Նրա ըս-
տունէդ ով որ մնայ, կուգայ մը արծաթին հա-
մար ու նկատակ մը հացի համար պիտի գայ ու ըսէ երկրագութիւն բնէ, ու ըսէ, Կ'ա-
ղաչեմ, զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր, որ պատառ մը հաց ուտեմ։

ԳԼ. Գ

1 Տէրոջը խօսքը առջի անգամ Սամուէլին կը յայտնուի։ 11 Ա-
ռաւօտ Սամուէլին կը յայտնուի Հէլիի տունը ատելութիւ-
ն։ 15 Սամուէլ պատմել իր տեսիլքը Հէլիին կը պատմէ։ 19 Սա-
մուէլին համբաւը կը տարածուի։

1 Եւ °Սամուէլ մնտուկը Հէլիին առջեւը Տէ-
րոջը ծառայութիւն կ'ընէր։ և էան օրերը
Տէրոջը խօսքը հազուագիւտ էր — յայտնի
2 տեսիլք չկար։ Ու †օր մը՝ Հէլի իր տեղը
պառկեր էր։ (Ւև անոր աչքերը սկսեր էին
3 ծանրանալ, ու չէր կրնար տեսնել։) Եւ °Ա-
ստուծոյ կանթեղը տակաւին մարած չէր, ու
Սամուէլ †Տէրոջը տաճարին մէջը կը քնանար,
4 ուր որ Աստուծոյ տապանակը կար։ Եւ Տէրը
կանչեց Սամուէլը։ ու անիկա Հոս եմ բսաւ։
5 Եւ Հէլիին մօտեցաւ՝ բսաւ, Ահա հոս եմ. ին-
ձմէ որ զիս կանչեցիր։ Ու անիկա բսաւ, Ես
չկանչեցի. դարձիր պառկէ։ Ան ալ գարձաւ
6 պառկեցաւ։ Եւ Տէրը մէկ մրն ալ Ով Սամուէլ՝
կանչեց։ ու Սամուէլ երթալ Հէլիին գնաց ու
բսաւ, Ահա հոս եմ. ինձմէ որ զիս կանչեցիր։
Ու անիկա բսաւ, Որդեակ իմ, ես չկանչեցի.
7 դարձիր պառկէ։ Եւ Սամուէլ դեռևս Տէ-

Ա Սալ. ՃԸ. 20։ գա-
ւեն։
Բ Մ-ալ. բ. 9։
Գ Թագ. բ. 27։ Ե.
Հէլ. Խոց. 10։ Տճս
գլ. 7. 11, 18։ 20։
Ժգ. 3։ իբ. 18։ Եւ
Դ Տճս Շ.ալ. ը. 4։
Ե Երէ. Մարդ ԷՍԼ.
Նոյն պես՝
Ը Թագ. Ժգ. 3։
Թ Գլ. ը. 11։
Ժ Թագ. բ. 27։
Ժա Թագ. բ. 35։ —
Ժբ. ԼԹ. 22։ Եզեկ.
իե. 15։
Ժգ Թագ. բ. 11։ 27։
Ժդ Թագ. Ժա. 38։
Ժե Սալ. բ. 2։ Ճբ. 20։
Ժզ Թագ. բ. 27։
Ժէ Գլ. բ. 29։ 30։ 31։
Ամս.
Ժը Եզեկ. է. 3։ Ճբ. 30։
Ի Գլ. բ. 12։ 17։ 22։
Իա Գլ. բ. 23։ 25։
Իբ Թագ. Ժէ. 20։ 31։
Իգ Ամս. իբ. 14։
Իդ Ամս. իբ. 17։
Իե Ամս. ը. 21։ գ. 10։
Իզ Գլ. բ. 21։
Իէ Գլ. իե. 6։
Իը Գծ. լԹ. 9։ 21։ 25։
Իթ Գլ. բ. 1։
Κ Կամ հաւատարիմ
Կա Հաւ. գ. 4։
—

բոլը չէր ճանչնար, ու Տէրոջը խօսքը
8 գէռ անոր յայտնուած չէր։ Եւ Տէրը երրոր-
դ անգամ Տէրը կանչեց, Ով Սամուէլ։ ու Ս-
ամուէլ երթալ Հէլիին գնաց ու բսաւ, Ահա հո-
մ. ինձմէ որ զիս կանչեցիր։ Եւ Հէլի իմա-
9 ցաւ որ Տէրոջը կանչողը Տէրն է։ Ու Հէլի
Սամուէլին բսաւ, Գնա պառկէ, ու թէ որ
Ինչ կանչէ, բսես, Ով Տէր, խօսէ,
քանզի քու ծառադ մտիկ կ'ընէ։ Ու Սամուէլ
10 գնաց իր տեղը պառկեցաւ։ Եւ Տէրը եկաւ
կայնեցաւ, ու առջի անգամներուն պէս Ա-
մուէլ Սամուէլ կանչեց։ ու Սամուէլ բսաւ,
Խօսէ, Տէր, քանզի քու ծառադ մտիկ կ'ընէ։
11 Աստուած Տէրը Սամուէլին բսաւ, Ահա ես
իսրայէլի մէջ ճշմարիտ բան մը պիտի ընեմ, որ
զանիկա ամէն լսողին երկու ականջները պիտի
12 խօսին։ Ան օրը Հէլիին վրայ պիտի կատարեմ
ամէն ինչ որ անոր տանը վրայով խօսեր եմ։
13 պիտի սկսեմ ու պիտի լմընցնեմ։ Ես իրեն
յանգուցեր եմ որ տանը տունը պիտի գտնեմ
մինչև յաւիտեան, իր գիտցած անօրէնու-
թեանը համար. քանզի նէ որդիքը իրենց
վրայ անէծք կը բերեն, ու անոնք չյանդի-
14 մնենց զանոնք։ Ան պատճառաւ Հէլիին տանը
համար երդուա՛ ըրի, որ Հէլիին տանը անօ-
րէնութիւնը °զոհերով ու ընծաներով յաւի-
տեան քաւութիւն չըլլայ։
15 Եւ Սամուէլ մինչև առաւօտ պառկեցաւ, ու
եաքը Տէրոջը տանը գռները բացաւ. և Ա-
մուէլ վախցաւ ան տեսիլքը Հէլիին պատմե-
16 լու։ Բայց Հէլի Սամուէլը կանչեց ու բսաւ,
Որդեակ իմ Սամուէլ. ու անիկա բսաւ, Ահա
17 հոս եմ։ Եւ անիկա բսաւ, Ինչի բսած խօս-
քը ի՞նչ է. ինծմէ մի պահեր։ °Աստուած քե-
զի պատչէ ու ասկէ առէլի բնէ, թէ որ քե-
զի գրուցած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք մը
18 ինծմէ պահես։ Եւ Սամուէլ բոլոր խօսքերը
անոր պատմեց, անկէ չպահեց։ Ու Հէլի ը-
սաւ, Անիկա Տէրն է. իր աչքերուն հանդ
երևցածը թող բնէ։
19 Եւ Սամուէլ մեծցաւ, ու †Տէրը անոր հետ
էր, ու իր ըսած խօսքերէն մէկը գետինը չը-
20 ձգեց։ Ու °Դանէն մինչև Բերսաբէէ բոլոր
իսրայէլ իմացաւ, որ Սամուէլ ‡հաստատուած
21 է Տէրոջը մարգարէ ըլլալու։ Եւ Տէրը մե-
ղմի մէջ նորէն երևցաւ. քանզի Տէրը մեղ-
մի մէջ Սամուէլին կը յայտնուէր °Տէրոջը խօս-
քովը։ Ու բոլոր իսրայէլի մէջ Սամուէլին խօս-
քը կը տարածուէր։

ԳԼ· Գ

1 Թաթաւելոյիք Աբենեզերի մոտ փղշտացիներէն յաղթուելով,
3 տապանակը բերել կուտան։ 7 Ասոր վրայ փղշտացիք խիստ
կը վախնան։ 10 Թաթաւելոյիք նորէն կը յաղթեն։ տապանա-
կը գերի կը տարուի։ 11 Եփրեմ ու Փենեհէս կը պատնեշուին։
13 Հէլի ա բառերը լսելով՝ կառնին վայ կ՚ելլայ։ ու փիր
կը հարի։ 19 Նոյն Փենեհէսի յղի կինոջմէ ծիրտ խոպոպէ
Իքաբոդ կը ծնանի։ ու ինքը կը մեռնի։

1 Եւ Թաթաւելոյիք փղշտացիները դի-
մելու գնաց, ու Աբենեզերի մէջ բանա-
կեցաւ։ ու փղշտացիք Ափեկի մէջ բանա-
2 կեցան։ եւ փղշտացիք Թաթաւելոյի դիմացը
չարաւելան։ ու պատերազմը տարածուեցաւ,
եւ Թաթաւելոյ չաղխուեցաւ փղշտացւոց առջեւը,
որոնք պատերազմի մարտակէտին մէջ չորս հա-
3 զար մարդ ու։ Հոն կատրեցին։ Եւ ժողովուր-
դը բանակը դարձաւ։ եւ Թաթաւելի ծերերը
ըսին, Ինչո՞ւ համար Տէրը փղշտացւոց առ-
ջեւը կատրեց մեզ այսօր։ Տէրոջը ուխտին տա-
պանակը Սեղովեն մեր քովը առնենք, ու մեր
մէջը գայ, ու մեզ ազատ մեր թշնամի-
4 ներուն ձեռքէն։ Եւ ժողովուրդը հարեաւ
Խրկեց դէպ ի Սեղով, և քերովբէներուն վրա
նստող Տէրոջ տապանակին մէջէն ան-
տանակը անկէ վերցուցին։ ու Հոփնիի եւկու
որդիքը Փենեհէս հոն Աստուծոյ ուխ-
5 տին տապանակին հետ էին։ Եւ երբոր Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջ մտաւ,
բոլոր Իսրայէլ մեծ ձայնով մը աղաղակեց, ու
6 գետինը ձայն տուաւ։ Եւ փղշտացիք ան ազա-
ղակի ձայնը լսելով ըսին, Եբրայեցւոց բանա-
կին մէջ ա բարձրաձայն ազաղակը ի՞նչ պի-
տի ըլլայ։ ու իմացան որ Տէրոջը տապանակը
7 բանակը եկեր է։ Եւ փղշտացիք վախցան,
քանզի ըսին, Աստուած բանակին մէջը եկաւ։
ու դարձ ըսին, վայ մեզի, քանզի մինչեւ հի-
8 մա ասանկ բան եղած չէ։ վայ մեզի, ա զո-
րաւոր Աստուածներուն ձեռքէն ո՞վ մեզ պի-
տի ազատէ։ ասոնք ան Աստուածներն են,
որ եգիպտոսը ամէն հարուածներով զարկին
9 անապատին մէջ։ Զօրացէք ու կարիճ եղէք,
ով փղշտացիք, չըլլայ որ եբրայեցւոց ծա-
ռայ ըլլաք, ինչպէս որ անոնք ձեզի ծառայ
եղան։ ուստի կարիճ եղէք և ածգի՛ պա-
10 տերազմեցէք։ Եւ երբոր փղշտացիք պատեր-
բազմեցան, Իսրայէլ յաղխուեցաւ և ամէն
մարդ իր վրանը փախաւ, ու չատ մեծ կո-
տորած եղաւ, և Իսրայէլէն երեսուն հազար
11 հետեւակ զօրք ինկաւ։ Նաեւ Աստուծոյ տա-
պանակը առնուեցաւ։ ևւ Հէլիին երկու որ-
դիքը Ոփնի ու Փենեհէս մեռան։
12 Եւ բենիամինեան մարդ մը բանակէն վա-

= Գլ· է · 1 · ի · 18։
ը Եբ· իե · 18· 22։ Թաս· է · 89։
թ բ Թագ · գ· 2։ Սալ· ձ · 1 · գՖ ·

1 ։
ը ա Կար· Ժգ · 13 ·
ե Դատ· Ժգ · 1 ։
ձ Հիր · 2 · Դ.Ե · իգ ·
17 · բ Օբ· իբ · 25 ·
Սալ· Հբ · 9 · 62 ·

ը Գէ· բ · 32 · Սալ·
Հբ · 61 ·
ը Գէ· բ · 34· Սալ·
Հբ · 64 ·
թ բ Թագ · ա · 2 ·
ի Ճեռ· է · 6 · բԹագ ·

գելով Նոյն օրը Սիւով հասաւ, ու իր զ-
գիները պատռեր էր, և Իր գլխուն վրայ հող
13 տրէր էր։ Ու երբոր հոն հասաւ, ահա Հէլի
Ճամբուն վրայ նստած՝ կը սպա-
սէր, քանզի Աստուծոյ տապանակին համար
սիրտը կը դողար։ Ու երբոր այն մարդը քա-
ղաքը մտնելով՝ — ինչ պատմից, բոլոր քա-
14 ղաքը աղաղակից։ Եւ Հէլի այն աղաղակին
ձայնը լսելով բսաւ, Այս ամբոխին ձայնը ի՞նչ
պիսի բլլայ։ Ու այն մարդը շուտով վազց
15 եկաւ, ու Եղի Հէլիին պատմից։ Եւ
Հէլի հիսնամեայ էր աչքերը այնպէս ո տաչ-
քերը պղնձէ տարացած էին, որ չէր կրր-
16 նար տեսնել։ Եւ այն մարդը Հէլիին բսաւ,
Զօրքին մէջէն եկոր ես եմ, և պատերազ-
մէն այսօր փախայ։ ու անիկա բսաւ, Որ-
17 գեակ, ի՞նչ եղաւ։ Եւ լուր բերողը պատաս-
խանեց ու բսաւ, Իսրայէլ փղշտացւոց առջեւէն փախաւ, ու ժողովուրդին մէջէն մեծ
կոտորած եղաւ, և քու երկու որդիքդ Ոփ-
նի ու Փենեհէս մեռան, ու Աստուծոյ տա-
18 պանակը առնուեցաւ։ Ու երբոր անիկա Աս-
տուծոյ տապանակի յիշեց, Հէլի սեռնէն կոր-
նակի վրայ ինկաւ դռանը քովը, և Հիվին
ոտքերը կտրեցաւ ու մեռաւ, քանզի ծեր
ու ծանրացած մարդ մըն էր։ և անիկա Իս-
րայէլի մէջ քառասուն տարի դատաստա-
Թիւն բրած էր։
19 Ու անոր հարսը՝ Փենեհէսին կինը յղի ու
ծնանելու մօտ բլլալով, երբոր Աստուծոյ տա-
պանակին առնուելուն և իր կեսրայրին ու էրկ-
նոջը մեռնելուն լուրը լսեց, ծունկ ծռելով
ծնաւ, քանզի ցաւերը անոր վրայ կոխեցին։
20 Ու երբոր կը մեռնէր, իրեն կանգնող կիներն-
ըր անոր ըսին, Մի վախնար, ընչու որ քու
ծնածդ տղայ է։ բայց անիկա պատասխան
21 չտուաւ և ուշադրութիւն չըրաւ։ Եւ տղուն
անունը Իքաբոդ կոչեց, ըսելով, Իսրայէլէն փառքը վերցաւ։ (քանզի Աստուծոյ տա-
պանակը առնուեցաւ, և անոր կեսրայրը ու
22 էրկնոջը հետն։) Անոր համար բսաւ, Աստուծոյ
տապանակը առնուելուն համար Իսրայէլէն
փառքը վերցաւ։

ԳԼ· Ե

1 Փղշտացիք տապանակը Աշտոտ բերելով՝ Դագոնի տաճա-
ռին մէջ կը դնեն։ 3 Դագոն վար կ՚ընկնի ու կաթ կաթ կ՚ելլայ։
6 Աշտոտացիք մեծ չարչարանքով կը գտնուին։ 8 Գաթ,
Եկրոն Աստուած կը պատժէ Գլխաւորները։ քանի որ իրենց
քաղ կը ձայ տապանակը։ 10 Նզովեն ու Ասկալոնացիները։
երբոր տապանակը հոն կը տարուի։

1 Եւ փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին,
ու զանիկա Աբենեզերէն Աշտոտ տարին։

Ժգ · 19· Ժե · 32 ·
Դեւեմ· բԻ · 1 · Թագ ·
բ · 12 ։
ը Դե· ա · 9 ։
ե Գէ· գ · 2 ։
• Եզէր · Կիլեան

ը բ Թագ · ա · 4 ։
ձ Կամ Կռնաքին
ը Դե· ի · 17 ։
ի Գէ· Ժգ · 3 ։
ր Ա՛ տեղատարփ ։

ե Սալ· իգ · 8· Հբ ·
61 ։
—
= Գլ · է · 1 · ե · 12։
ի Ու ը Աշեդալիմ ։

2 Եւ փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին, ու զայնիսիկ Դագոնի տաճարն տարին, և Դագոնի քովը դրին։ 3 Ու հետեւեալ օրը Ազովտացիք առաւօտուն կանուխ կը լլկէին, տեսան որ Դագոն Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսի վրայ գետինը ինկեր էր։ Ու առնին Դագոնը վերցուցին ՚ի իր տեղը դրին։ Եւ հետեւեալ օրը դարձեալ առաւօտուն կանուխ էտին, ու տեսան որ Դագոն Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսի վրայ գետինը ինկեր էր, և Դագոնին գլուխը ու ձեռացը երկու թեվերը կտրած՝ շեմին վրայ ընկեր էր, և միայն 5 Դագոնին մարմինը՝ մնացեր էր։ (Ան պատճառաւ Դագոնի քուրմերը ու Դագոնի տաճարը բոլոր մնունդները մինչև աս օրս Ազովտոս են ոտնատրճիռքի վրայ չեն կոխեր։) Ուակէ եւս Տէրոջը ձեռը Ազովտացոց վրայ ծանրացաւ, ու հարուածը կորնչացուց, և զանոնք Ազովտոսի ու անոր սահմաններուն մէջը Հնձանդի ոտնեցիներով գարկաւ։

7 Ու Ազովտոսի բնակիչները սասկ ըլլալը տեսնելով՝ ըսին, Իսրայէլի Աստուծոյ տապանակը մեր քովը չկենայ· քանզի անոր ձեռքը մեր վրայ ու մեր աստուծոյն Դագոնին 8 վրայ ծանրացաւ։ Եւ դէպ Իսրկցին, ու փըղշտացւոց բոլոր նախաթաղները իրենց քովը Ժողվեցին, ու ըսին, Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը ի՞նչ ընենք։ ու ըսին, Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ փոխադրուին։ Ու Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ փոխադրեցին։ 9 Բայց եղաւ որ անոնք զանիկա հոն փոխադրելէն ետքը, Տէրոջը ձեռքը ան քաղաքին վրայ ըլլալով՝ սաստիկ խռովութիւն եղաւ. ու քաղաքին մարդիկը պզտիկէն մինչև մեծ զարկաւ, և անոնց վրայ թաղնջքներ ելլեցան։

10 Ու Աստուծոյ տապանակը Ակկարոն Իրկեցին։ ու երբոր Աստուծոյ տապանակը Ակկարոնմուտ, Ակկարոնացիք կանչռտուելով բսին, Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեզի բերին՝ որ մեզ ու մեր ժողովրդը մեռցնեն։ 11 Եւ դէպ Իսրկցին՝ փղշտացւոց բոլոր նախաթաղները Ժողվեցին, ու ըսին, Իսրայէլի Աստուծոյ տապանակը մեզ տեղ երթայ և իր տեղը դառնայ, որ մեզ ու մեր ժողովրդը չսեռցնէ· քանզի բոլոր քաղաքին մէջը մահաբեր սասկում մը կար, Հոն Աստուծոյ 12 ձեռքը խիստ ծանրացեր էր։ Եւ մեռած մարդիկը Թաղնջքի ոտնեցիներով գարնուեցան, ու քաղաքին ազաղակը երկինքը ելաւ։

ԳԼ· Զ

1 Տապանը ամիսներ եղաւ Փղշտացիք երկիրը կը Իսրայէլ տապանակը ետ Իրկին։ 10 Ջ անձիս նոր ապրի մը վրայ կը դնեն քնանալով, և գեղ ՚ի Բեթսամիս կը Իրկեն։ 19 Բեթսամիսացիք կը դառնան՝ տապանակին մէջ նայելնուն համար։ 21 ու Կարիաթիարիի բնակչաց ետ կ՚Իրկեն։ ար գան տապանակը տանին։

1 Եւ Տէրոջը տապանակը փղշտացւոց երկրին 2 մէջը եօթը ամիս մնաց։ Ու փղշտացիք Նէրեց քուրմերը ու բախտ նայողները կանչեցին ու ըսին, Երեմիային տապանակին ի՞նչ ընենք։ մեզի իմացուցէք թէ զանիկա ինչո՞վ իր տեղը Իրկենք։ Անոնք ալ ըսին, Թէ որ Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Իրկէք, զանիկա դատարկ չԻրկէք, Հապա անպատճառ Ցանցանքի պատասխան տուէք անոր· անոնէն կը բժշկիւիք ու Հեղի յայտնի կ՚ըլլայ թէ ինչու համար անոր ձեռքը ձեր վրայէն չԻրծաք։ 4 Եւ անոնք ըսին, Անոր ի՞նչ տուսակ պատասխան մատուցանենք։ Ու անոնք ըսին, Փղշտացւոց նախաթաղներուն թիւովը հինգ ոսկի մկներ թաղնջքի ոտնեցիներուն ու հինգ ոսկի մկի ընծայ տուէք· քանզի ձեր ամէնուն վրայ և ձեր նախաթաղներուն վրայ մի և նոյն հարուածը եղաւ։ 5 Ձեր հինաւ ձեր թաղնջքի ոտնեցիներուն պատկերները, ու ձեր Երկիրը աւրող մուկերուն պատկերները չնեցնեցէք, ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառք տուէք· կարելի է որ իր ձեռքը ձեր վրայէն, Ձեր աստուածներուն վրայէն 6 ու ձեր երկրին վրայէն ետ վերցնէ։ Եւ ինչո՞ համար ձեր սիրտերը կը խստացնէք, Ինչպէս որ Եգիպտացիք ու փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին։ չէ՞ որ Աստուած անոնց մէջը հրաշալի գործերը ընելէն ետքը՝ զանոնք թող տուին որ երթան։ Հիմա ուրեմն նոր սայլ մը շինեցէք, ու երկու հատ կաթնատու երինջ առէք, որ անոնց վրայ բնաւ լուծ գրուած չըլլայ· ու երինջները սայլին Իծեցէք, և անոնց ձագերը անոնց առնէն տարէք դարձուցէք։ Ու Երեմիային տապանակը առէք, և զանիկա սայլին վրայ գրէք, ու Իսրայէլի Էպատկերները որ դուք ցանցանքի համար անոր բնծայ պատրաստ, պզտիկ արկղով մը անոր մէկ կողմը գրէք, ու զանիկա Իրկեցէք որ երթայ։ 9 Եւ նայեցէք, Թէ որ իր սահմանին ճամբովը Բեթսամիսա ելլէ, աս մեծ չարիքը մեզի բնաւ անիկա է՝ ապա թէ ոչ՝ գիտնանք որ անոր ձեռքը Հպաւ մեզի զարհամբ է, Հապա բանը դիպուածով պատահեր է մեզի։

10 Եւ այնպէս ըսին։ երկու հատ

կամ՝նառ. երինչ առին, ու զանազ սպրին լծելոյն, և անոնց ձագերը տան մէջ գոգնցին։
11 Ու Ցէրոջը տապանակը, և տան մնակերան ու իրենց Թանչրի տունցիներու պատկերնե-
12 րուն պղտիկ արկղը սպրեն վրայ գրին։ Ու երիտասարդները չհասկ Բեթսամիսի Ցամիան բրա-նեցին, ու մեծ ճամբայէն բառաչելով կ'երթային, և ոչ կամ Ձախ կողմ չխոտորեցան. ու փղշտացւոց հոգեպետները մինչև Բեթսա-
13 միսի սահմանը անոնց հետէն գային։ Եւ Բեթսամիսացիք հովիտին մէջ ցորենի հունձք կը հնձէին, ու իրենց աչքերը վերցնելով տա-պանակը տեսան, ու տեսնելուն համար ու-
14 րախացան։ Եւ սպրը Բեթսամիսացի Յեհոսի արտը մնաց ու հոն կայնեցաւ, ուր որ մեծ քար մը կար. ու սպրին փայտերը ձեղ-քեցին, և անո երինիներուն Ցէրոջը ողջակէզ
15 մնուացին։ Ու Ղեւտացիք Ցէրոջը տապանա-կը և անոր հետ եղող ոսկի պատկերներուն պղտիկ արկղը վար իջեցուցին, ու անո մեծ քարին վրայ գրին. և անո օրը Բեթսամիսի մարդիկը Ցէրոջը ողջակէզներ ու զոհեր մա-
16 տուցին։ Ու Փղշտացւոց հինգ հեծապետնե-րը — Ֆաննէք տեսնելէն ետքը՝ նոյն օրը Ակկա-
17 րան դարձան։ Եւ ան ոսկիէն Թանչրի ու-ռեցքները՝ որ Փղշտացիք յանցանքի համար Ցէրոջը ընծայ տուին, տանը էին։ Մէկ հատ մը Ազոտասի համար, մէկ հատ մը Գազայի համար, մէկ հատ մը Ասկաղոնի համար, մէկ հատ մը Գէթի համար — ու մէկ հատ մը Ակ-
18 կարոնի համար։ Եւ ոսկի մնակները փղշտա-ցւոց հինգ հեծապետներուն բոլոր քա-ղաքներուն թէ ամրի էին, պարսպատ ու գեղա-քէն մինչև անպարիսպ գեղը, ու մինչև ան մեծ քարը որուն վրայ Ցէրոջը տապանակը գրուեցաւ։ — մինչև աս օրս ան Յոսուա Բեթ-սամիսացի Յեհոսին արտին մէջ կը կայ։
19 Եւ Ցէրոջ Բեթսամիսի մարդիկը զարհու-րեցուցին, քանզի անոնք Ցէրոջը տապանակին մէջ նա-յեցան։ ու ժողովրդէն յիսուն հազար հօ-թանասուն մարդ զարկաւ։ և Ցէրոջ ժողովուր-դին մէջը կոտորած ընելուն համար ժողովուր-
20 դը սուգ բռնեց։ Ու Բեթսամիսի մարդիկը ըսին, Ո՞ւմ առջև Ցէրոջ Աստուծոյն այս սուրբ ո՞ր
21 կրնայ կայնիլ։ ու մեր քովէն որո՞ն կելլէ։ Եւ Կարիաթարիմի բնակիչներուն պատգամաւոր-ներ խրկելով՝ ըսին, Փղշտացիք Ցէրոջը տա-պանակը կու բերին. իջէք ու զանիկա ձեր քովը հանեցէք։

Գ Լ Ւ

1 Կարիաթարիմի բնակիչները Ւբեթսամրէն առնը կը տանէին տապանակը։ ու անոր որդին Եղիազարը կ'օրհնեն որ տապա-նակին պահպանութիւնը բնէ։ 2 Քանի տարիներ եղան՝ 3 Իս-րայէլացիք Ցաքոբեանները յորդորեցան։ Ասոնք իրենց հետ-տաք կ'ապաշաւեն։ Եւ երբոր Սամուէլ կ'ուղարկէ ու դպրանէն կը մնանցանի։ Ցէրոջ պատուհ մէջ հանգիր-փղշտացիները կը քարգէ Ւբեթսէնցիներ մէջ։ 13 Փղշտացիք կը հնամեն։ 15 Սամուէլ խոստացած Քեհանը եւ բարեպաշտա-Թեմբը Խորայէլ մէջ կ'առաջնորդեն կ'բնէ։

1 Եւ Կարիաթարիմի մարդիկը գացին, ու Ցէրոջը տապանակը առին հանեցին, և զանիկա տարին Ւբինադաբին տունը որ բլուրին վրայ էր. ու անոր որդին Եղիազարը դրուեցնին որ Ցէրոջը տապանակին պահպանութիւնը բնէ։
2 Եւ տապանակը Կարիաթարիմի մէջ գրուած օրին երբոր չատ օրեր անցան, ու քսան տարի եղան, և Խորայէլի բոլոր տունը Ցէրոջը ե-տևէն հառաչեցին։
3 Աստանոր Սամուէլ Խորայէլի բոլոր տանը խօսեցաւ՝ ըսելով, Թէ որ դուք ձեր բոլոր սրտովը Ցէրոջը դարձեր եք, դէներ միջէն օտար աստուածները ու Ղաստարովթը վեր-ցուցէք, և ձեր սիրտերը Ցէրոջը պատրաս-տեցէք, ու Ցմիայն զանիկա պաշտեցէք. ու անոնիկ փղշտացւոց ձեռքէն ձեզ պիտի ազա-
4 ատ։ Եւ Խորայէլի որդիքը Բահաղիմը ու Ղաստարովթը վերցուցին, ու միայն Ցէրոջը
5 ծառայութիւն բրին։ Եւ Սամուէլ ըսաւ, Բոլոր Խորայէլը Մասփային մէջ ժողվեցէք, ու
6 ձեզի համար Ցէրոջը աղօթք բնեմ։ Եւ Մաս-փային մէջ ժողվուեցան, Ժան ջուր քաշեցին և Ցէրոջը առջև թափեցին. ու հոն օրը ծոմ բռնեցին, և հոն ըսին, Ցէրոջը դէմ մեզ գործեցինք։ Եւ Սամուէլ Մասփային մէջ Խո-րայէլի որդւոցը դատաւորութիւն բրաւ։
7 Ու երբոր փղշտացիք լսեցին որ Խորայէլի որդիքը Մասփային մէջ ժողվուած են, փղշտաց-ցւոց հեծապետները Խորայէլին դէմ եկան. ու Խորայէլի որդիքը — լսելով՝ փղշտացւոց երե-
8 կին վախցան։ Եւ Խորայէլի որդիքը Սամուէ-լին ըսին, Ընդհատ մեր Ցէր Աստուծոյն աղաղակ մեզի համար, որ մեզ փղշտացւոց
9 ձեռքէն ազատէ։ Ու Սամուէլ մէկ կամնիկը գառնուկ մը առաւ, ու զանիկա բոլորովին ողջակէզ բրաւ Ցէրոջը. և Սամուէլ Խորայէ-լի համար Ցէրոջը աղաղակեցաւ — ու Ցէրոջը անոր պատասխան տուաւ։
10 Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը կը մատուցա-նէր, փղշտացիք մօտեցան որ Խորայէլի դէմ պատերազմ ընեն. Եւ Ցէրոջ նոյն օրը փղշտա-

ե Ցեբ. ժգ. 3.
զ Նեհ. 4.
է Յեհ. Ես. Ցհ. 21. Թատ. գ. 5. 15. 20. բ Թագ. գ. 7.
ը բ Թագ. գ. 9. Մաղ. գ. 2.
թ Յեհ. Ժբ. 14. Դատ. Ժբ. 12. ա Մն. 3. 6.
ժ Ցհ. 5. 6.
ի Ես. Ցհ. 10. գ Թագ. բ. 43. Ես. Նե. 7. Ռվբ. գ. 1.
Յոզ. Ես. 12.
Ցհ. Ես. 10. գ Թագ. Ես. 10. Ցհ. 21. Սաղ. 67. 36.
Ցհ. 6.
Ես. 14. 23.
Դատ. Ես. 13.
ա Ես. Ես. 4.
գ Ցհ. Ես. 10. գ Թագ. Ես. 14. Ցհ. 13. 14.
դ Ես. Ես. 25.
ե Ես. Ես. 4.
զ Ես. Ես. 19. Ցհ. 13. 14.
է Ցհ. Ես. 14.
ը Ցհ. Ես. 25.
թ Ես. Ես. 1. 2. Դատ. Ես. 3. 4. 5.
ժ Ցհ. Ես. 12.
ի Ես. Ես. 4.
լ Ես. Ես. 10. գ Թագ. Ես. 47. Սաղ. 67.
խ Ես. Ես. 4.
ծ Սաղ. Ես. 15. Ես. 20. Գաղ. Ես. 10. Դատ. Ես. 1.
կ Ցհ. Ես. 10. Դատ. Ես. 15. բ Թագ. Ես. 14. 15.

ցաց վրայ մեծ ձայնով մը պոռաց, ու զա-
նազը խռովեցաւ. ու իսրայէլին ամէնը զար-
11 նուեցան։ Եւ իսրայէլի մարդիկը Մասփային
ելլելով փղշտացիները հալածեցին, ու մինչև
12 Բեթքարի տակը զանոնք կոտրեցին։ Ուստի
անոր Samuel՝ մէկ քար մը առաւ, և Մաս-
փայի ու Սենի միջտեղը կանգնեց, ու անոր
անունը Աբենեզեր կոչեց, ըսելով, Տէրը մին-
13 չև ասկա մեզի օգնեց։ Ուր փղշտացիք
կռթաքաշ եղան, ու Իսրայէլի սահմանին մէջ
չմտան. և Samuelին բոլոր
օրերը Տէրոջը ձեռքը փղշտացոց վրայ էր։
14 Ու փղշտացիք իսրայէլէն որսած քաղաքները
որ առեր էին, Ակկարոնէն մինչև Գէթ։ Իսրա-
էլ իսրայէլին ետ տուեցան. ու իսրայէլ
անոնց սահմանները փղշտացոց ձեռքէն ու-
զասեց. և իսրայէլի Ամորհացւոց միջտեղ
15 խաղաղութիւն կար։ Եւ Samuel՝ իր կենացը բոլոր օրերուն
16 մէջ իսրայէլը դատեց։ Ու տարւոյ տարի ըն-
թէլ, Գաղգաղա ու Մասփա կ'երթար կը պը-
տրաէլ, և բոլոր այն տեղւանքը իսրայէլը
17 կը դատէր։ Ու Ռ՚ռամա կը դառնար, զան-
գի իր տունը հոն էր. և հոն կը դատէր իս-
րայէլը, ու հոն Տէրոջը սեղան չշինեց։

Գ՚. Ը

1 Իսրայէլացիք Samuelին որդւոցը գէշ կառավարելնին համե-
մատ, Յոելայ կոչուած և Samuel յաջորդի որոյ
ասքեր կ'ըսեն. ու Ղսաւելի գործերն որոյ մէջ
մեղք կ'ըսեն. և Ղսաւելի մեղքերուն համար
մեղքեր կ'ըսեն։ 4 Ղսաւելի Ղսաւելի
կը պատասխան Samuelին որ Յոելայ խոստացաւ։

1 Ու երբոր Samuel ծերացաւ՝ իր որդիները
2 իր իսրայէլի վրայ դատաւոր դրաւ. Եւ իր
անդրանիկ որդւոյն անունը Յոել, ու երկ-
րորդին անունը Աբիա էր, — Բեերսաբէէի մէջ
3 դատաւորութիւն կ'ընէին։ Եւ անոր որդիքը
չանցան ճամբաներուն մէջ չքալեցին, Հապա
Հագահութիւնն ետևէ իյնալով Կաշառք
կ'առնէին, և իրաւունքը կը Ծռէին։
4 Ու իսրայէլի ամէն ծերերը Ժողովեցան,
5 ու Ռամա Samuelին գացին, Եւ անոր ըսին,
Ահա դուն ծերացեր ես, ու քու որդիքդ քու
ճամբաներուդ մէջ չեն քալեր. Հիմա
Վեր վրայ թագաւոր մը դիր, որ ամէն ազ-
6 գերուն պէս մեզ Կառավարէ։ Ու այս բանը
Samuelին աչքերը գէշ երեցաւ, որ ըսին թէ
Մեկի մէկ թագաւոր մը տուր, որ մեզ կա-
ռավարէ. ու Samuel Տէրոջը աղօթք ըրաւ։
7 Եւ Տէրը Samuelին ըսաւ, Ժողովուրդին ամէն
ը ը ըսածը մինչև ըրէ.
քանզի անոնք քեզ չեն մերժեր, այլ Ես
կը մերժեն, որ անոնց վրայ չիշագաւորեմ.
8 Ձանոնք եղիպտոսէն հանած օրէն մինչև ա-
օր ալ ըրին որ ըրին՝ զիս թող տալով և ու-
րիշ աստուածներու ծառայելով, ինչպէս
9 քեզի ալ կ'ընեն։ Ու հիմա դուն անոնց խօսքը
մինչև ըրէ. բայց անոնց յայտնի վկայու-
թիւն ընես, ու անոնց վրայ իշխելու ձեւը անոնց
վարուելքը անոնց ցնծացնելս։
10 Եւ Samuel Տէրոջը բոլոր խօսքերը իրմէն
11 հաղարտ ուզող ժողովուրդին զրուցեց. Ու
ըսաւ, Ձեր վրայ իշխելու ձեւը ասոր վար-
ուելքը ասիկա պիտի ըլլայ. Ձեր տղաքը պի-
տի առնէ, ու ձեռնարներուն համար իր կառ-
քին և ձիերուն վրայ պիտի դնէ. և իր կառ-
12 քերուն առջևէն պիտի վազեն. Ու իրեն հա-
զարապետներ ու հիւսապետներ պիտի ընէ,
և իր արտերը պիտի հերկեն, ու հունձքերը
12 Ընեն, և իր պատերազմական գէնքերը ու
13 կառքերուն գործիքները շինեն։ Եւ ձեր աղ-
ջիկները պիտի առնէ, որ իւղագործ, խոհա-
14 րար ու հացթխող ըլլան։ Եւ ձեր ընտիր
արտերը, այգիները ու ձիթենիները առնելով
15 իր ծառաներուն պիտի տայ։ Եւ ձեր հունձ-
քերուն ու ձեր այգիներուն տասանորդը պիտի
առնէ, ու զանիկա իր ներքինիներուն ու ծա-
16 ռաներուն պիտի տայ։ Եւ ձեր ծառաները ու
աղախիններուը, ու ձեր պիտանի պատանիները, և ձեր էշերը պիտի առնէ ու իր ծառա-
17 յութեանը գործածէ. Ձեր հօտերուն տասա-
նորդը պիտի առնէ, ու գուք անոր ծառա-
18 նեք պիտի ըլլաք։ Ան օր գուք ձեր ընտրած
թագաւորին պատճառաւ պիտի ողոքիք,
բայց Տէրը չեն օր ձեզի պատասխան պիտի
չտայ։
19 Սակայն ժողովուրդը Samuelին խօսքը մի-
տիկ ընել չուզելով ըսին, Չէ, անպատճառ
20 մեր վրայ թագաւոր մը ըլլայ։ Ու մենք ալ
ուրիշ ազգերուն պէս ըլլանք, և մեր թա-
գաւորը մեզ կառավարէ. անիկա մեր առջև
ելլէ, ու մեր Պատերազմութիւնները մէջ
21 առաջնորդութիւն ընէ։ Եւ Samuel ժողո-
վուրդին բոլոր խօսքերը լսեց, ու զանոնք
22 Տէրոջը ականջներուն զրուցեց։ Եւ Տէրը Sa-
muelին ըսաւ, Անոնց խօսքը մտիկ ըրէ, ու
անոնց վրայ թագաւոր մը դիր։ Անտառներ
Samuelէ իսրայէլի մարդոցն ըսաւ, Թող ամէն
մարդ իր քաղաքը երթայ։

---

4 Ղսաւ. իբ. 18։ իա. 45։ իբ. 14։ Ցեր. 9։ 9։ իդ. 16։
3 Ղէ. 7։ 1։
՝ Ցոել. ոգեշնչման կոչ.
5 Դատ. ժգ. 1։
6 Դատ. ժգ. 5։
7 Ելք. 6։ Դէ. ժբ.
11։ Դատ. բ. 16։
Դէ. բ. 4։
Դատ. իա. 4։
10 ին Տէրոջ.
ը ը Օր. ժգ. 18։ ը Ա՚Ն. ժբ. 5։
՝ ա Ա՚Ն. գ. 28։
՝ Երեմ. իբ. 13։ 16։ 17։
Եր ժբ. 21։ ա Տիմ. գ. 3։ գ. 10։
ը Օր. ժգ. 19։
Սալ. ժե. 5։
ը Հար. 11։
Տես ը Օր. ժե. 16։ Ես. Գէ. ժ. 22։
Գէ. ժգ. 52։
գ Ցոել. իա. 7։ Տես Եզեկ. իգ. 18։
Դան. զե. 36։
Ա՚ամ. ա. 25։ 26։ 27։ 28։ Ես. ա. 15։
Ա՚ր. գ. 4։
Երեմ. իգ. 16։
Հար. 5։
Երբ. պատերգութ. Ներ. պատերգութ. Հար. 3։ Ոմբ. ժգ. 11։

ԳԼ. Թ

1 Սաւուղ իր հօրը հէրքը գտնելու յայս լուծնուալ՝ 6 իր ծառային խրատ տալ։ 11 ու ապիկներուն առաջնորդութեամբը, 15 Նաւասից յայտնութիւնը տանելուան։ 18 Սամուէլին կատարեալ 19 Սամուէլ ինծի՞ կը հրամայէ Սաւուղ. 25 ու անոր հետ գացած խօսակցութիւն ընելէն ետքը գանիկա ձեռնադիր կ՚անէ։

1 Ու բնիամինի ազգէն՝ կիս անունով գօրաւոր մարդ մը կար. ու անոր բնիամինեան Ափխայի որդւոյն Բեքորաթի որդւոյն Աբերօի
2 որդւոյն Արիելին որդին էր։ Եւ անոր որդի մը ունէր, որուն անունը Սաւուղ էր. անիկա կորիճ ու գեղեցիկ էր, ու իսրայէլի որդւոց մէջ անկէ գեղեցիկ մարդ չկար. իրմէ ժողովուրդին ուսէն վեր երկայն էր։
3 Եւ Սաւուղին հօրը կիսին էշերը կորսուեցան. ու կիս իր որդւոյն Սաւուղին ըսաւ, Մանչուկդ ինկը հետդ առ, ու երթր դնա
4 էշերը փնտռէ։ Ան ալ Եփրեմի լեռնէին անցաւ, և Սալիսա երկրէն ալ անցնելով՝ ընդունդ չգտան. եւս Սաղիմի երկրէն անցան, ու հոն չէին. անկէ բնիամինացոց երկիրը անց-
5 նելով՝ հոն ալ ընդունդ չգտան։ Ո՞ երբոր անոնք Սուֆի երկիրը եկան, Սաւուղ իր հետը եղող մանչուն ըսաւ, եկուր ետ դառնանք, չըլլայ որ իմ հայրս էշերուն հոգը թողու ու
6 մեզի համար հոգայ։ Բայց անիկա անոր ըսաւ, Ահա աս քաղաքիս մէջ Աստուծոյ մարդը կայ, ու անիկա պատուաւոր մարդ մին է. Ինչոր ամէն ըսածը անշուշտ կը կատարուի. հիմա հոն երթանք, գուցէ մեր երթալու
7 ճամբուն մեզի իմացնէ։ Եւ Սաւուղ իր մանչուն ըսաւ, Բայց եթէ որ երթալու ըլլանք, հոն մարդուն ի՞նչ տանինք. քանի մեր տոմմներուն հացը պակսեցաւ, ու Աստուծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը չունինք. քովիս-
8 նիս ի՞նչ ունինք։ Եւ մանչը նորէն Սաւուղին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա իմ քովս մէկ սրկդին չորրորդ մասը արծաթի կայ. գանիկա կու Աստուծոյ մարդուն կու տամ, որ մեր
9 ճամբան մեզի իմացնէ։ (Առաջուց Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր Աստուծոյ հարցնելու երթայր, այսպէս կ՚ըսէր, եկուր մեր նռգին երթանք. քանզի այսօր մարգարէ ըսուա-
10 ծը առաջուց տեսանող կ՚ըսուէր։) Եւ Սաւուղ իր մանչուն ըսաւ, Ազիկ ըսիր, եկուր երթանք. ու Աստուծոյ մարդուն բնակած
11 քաղաքը գացին։ Ո՞ երբոր անոնք գան՝ ի վերէն դէպ ի քաղաքը կ՚ելլէին, իրանի մը աղջիկները գտան, որ ջուր հանելու ելեր էին,
12 ու անոնց ըսին, Տեսանող հո՛ն է. Եւ աղ-

Չիմիները անոնց պատասխան տուին ու ըսին, Հո՛ն է, ահա քու առջեդ է. հիմա չուտ ըրէ, քանզի ժողովուրդը այսօր Բարձր տեղւոյն վրայ զոհ ընելուն համար, անկիսա այսօր
13 քաղաքը եկաւ. քաղաքը մտնելդուդ պէս զանիկա հոն կը գտնէք, քանի որ անիկա բարձր տեղը երթած չէ կերակուր ուտելու համար. քանի մինչև անոր գալը ժողովուրդը կերակուր չուտեր, որովհետև անիկա կ՚օրհնէ զոհը, ու անկէ ետքը հրաւիրածները կ՚ուտեն, հիմա երթ, քանզի հիմա կը գտնէք
14 նէք գանիկա։ Եւ անոնք քաղաքը գացին. ու երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին, ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթալով՝ անոնց դէմը ելաւ։
15 Եւ Սաւուղին գալէն օր մը առաջ Տէրը
16 Սամուէլին յայտներ էր, ու ըսեր էր թէ վաղը աս առտուս բնիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ մը պիտի իրկեմ, ու զանիկա իմ ժողովուրդիս վրայ իշխան օծիս, որ անիկա իմ ժողովուրդս ֆղշտացուց ձեռքէն ազատէ. քանզի ժողովուրդս ներնինծս նայեցաւ, որովհետև անոր ազաղակը հասեր հա-
17 ւաւ։ Ու երբոր Սամուէլ Սաւուղը տեսաւ, Տէրը անոր ըսաւ, Ահա՛ քեզի ըսած մարդուս. ասիկա իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի
18 իշխէ։ Եւ Սաւուղ դարձը մէջտեղը Սամուէլին մօտեցաւ, ու ըսաւ, Ցանուողին տունը
19 որ է, կ՚ազաչեմ՝ ինծի ցուցուր։ Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ Սաւուղին ու ըսաւ, Ցանուողը ես եմ. իմ առջևէս բարձր տեղը երթր, քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր պիտի ուտէք. և վաղը զեզ կը իրկեմ, ու ըս-
20 րոր պատիղ մէջ եղածը քեզի կը պատմեմ։ Եւ Բարկին երեք օրուընէ ի վեր կորսուած էշերուդ համար մի հոգար, քանզի անոնք գտնուած են. ու Իսրայէլի բոլոր փափաքը որո՞նն է. քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը չէ՞
21 Եւ Սաւուղ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ես Իսրայէլի ցեղերուն ամենէն պզտիկին Բենիամինացին չեմ, ու իմ ազգատոհմս Բենիամինի ցեղին բոլոր ազգատոհմերուն պզտիկը չէ. ուստի ինչո՞ւ համար ինծի այսպէս խօսք կրու-
22 ցեղիր։ Եւ Սամուէլ Սաւուղը ու անոր մանչը, ու զանոնք կերակուրի գրուխը տանուտ, և զանոնք կաղնիներուն գրուխը նստեցուց,
23 որոնք երեսուն մարդ ատ էին։ Ու Սամուէլ խոհարարին ըսաւ, Բեր ան բաժինը, որն որ քեզի տուի, ու քեզի պատրեցի որ զա-
24 նիկա քովդ պահես։ Եւ խոհարարը ազդր եվ վրայի հանէ վերցնելով, զանիկա Սաւուղին

ա Գլ. ժգ. 51 • ԱՊՏ. բ. 33 • ի՛ Թագ. ի՛. 39 • բ Գլ. ժ. 21 • գ Թագ. գ. 42 • • Կամ Աբիմի. տես գլ. ա. 1 • ե Ը Օր. լգ. 1 • զ Ե Ծն. իե. 22 • է Թագ. ժգ. 1 • ը Գլ. գ. 19 • թ Ծն. Դաս. գ. 18 • ժ Գլ. ժ. 17 • ի Թագ. գ. 3 • ժգ. 3 • ի՛ Թագ. գ. 49 • բ. 8 • ի՛ Թագ. ի՛գ. 11 • գ Թագ. ժ. 15 • ԱՊՏ. իգ. 28 • իի՛. 29 • բ ՊՏ. ժգ. 7. 10 • Ես. բ. 10 • Ընծ. ի՛. 12 • իգ. 6 • իե Ե Ծն. իգ. 11 •

Չիմիները անոնց պատասխան տուին ու ըսին, Հո՛ն է, ահա քու առջեդ է. հիմա չուտ ըրէ, քանզի ժողովուրդը այսօր Բարձր տեղւոյն վրայ զոհ ընելուն համար, անկիսա այսօր
13 քաղաքը եկաւ. քաղաքը մտնելդուդ պէս զանիկա հոն կը գտնէք, քանի որ անիկա բարձր տեղը երթած չէ կերակուր ուտելու համար. քանի մինչև անոր գալը ժողովուրդը կերակուր չուտեր, որովհետև անիկա կ՚օրհնէ զոհը, ու անկէ ետքը հրաւիրածները կ՚ուտեն, հիմա երթ, քանզի հիմա կը գտնէք
14 նէք գանիկա։ Եւ անոնք քաղաքը գացին. ու երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին, ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթալով՝ անոնց դէմը ելաւ։
15 Եւ Սաւուղին գալէն օր մը առաջ Տէրը
16 Սամուէլին յայտներ էր, ու ըսեր էր թէ վաղը աս առտուս բնիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ մը պիտի իրկեմ, ու զանիկա իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի իշխէ։ Եւ Սաւուղ դարձը մէջտեղը Սամուէլին մօտեցաւ, ու ըսաւ, Ցանուողին տունը
19 որ է, կ՚ազաչեմ՝ ինծի ցուցուր։ Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ Սաւուղին ու ըսաւ, Ցանուողը ես եմ. իմ առջևէս բարձր տեղը երթր, քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր պիտի ուտէք. և վաղը զեզ կը իրկեմ, ու ըս-
20 րոր պատիղ մէջ եղածը քեզի կը պատմեմ։ Եւ Բարկին երեք օրուընէ ի վեր կորսուած էշերուդ համար մի հոգար, քանզի անոնք գտնուած են. ու Իսրայէլի բոլոր փափաքը որո՞նն է. քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը չէ՞
21 Եւ Սաւուղ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ես Իսրայէլի ցեղերուն ամենէն պզտիկին Բենիամինացին չեմ, ու իմ ազգատոհմս Բենիամինի ցեղին բոլոր ազգատոհմերուն պզտիկը չէ. ուստի ինչո՞ւ համար ինծի այսպէս խօսք կրու-
22 ցեղիր։ Եւ Սամուէլ Սաւուղը ու անոր մանչը, ու զանոնք կերակուրի գրուխը տանուտ, և զանոնք կաղնիներուն գրուխը նստեցուց,
23 որոնք երեսուն մարդ ատ էին։ Ու Սամուէլ խոհարարին ըսաւ, Բեր ան բաժինը, որն որ քեզի տուի, ու քեզի պատրեցի որ զա-
24 նիկա քովդ պահես։ Եւ խոհարարը ազդր եվ վրայի հանէ վերցնելով, զանիկա Սաւուղին

ա Գլ. ժգ. 51 • ԱՊՏ. բ. 33 • ի՛ Թագ. ի՛. 39 • բ Գլ. ժ. 21 • գ Թագ. գ. 42 • • Կամ Աբիմի. տես գլ. ա. 1 • ե Ը Օր. լգ. 1 • զ Ե Ծն. իե. 22 • է Թագ. ժգ. 1 • ը Գլ. գ. 19 • թ Ծն. Դաս. գ. 18 • ժ Գլ. ժ. 17 • ի Թագ. գ. 3 • ժգ. 3 • ի՛ Թագ. գ. 49 • բ. 8 • ի՛ Թագ. ի՛գ. 11 • գ Թագ. ժ. 15 • ԱՊՏ. իգ. 28 • իի՛. 29 • բ ՊՏ. ժգ. 7. 10 • Ես. բ. 10 • Ընծ. ի՛. 12 • իգ. 6 • իե Ե Ծն. իգ. 11 •

առջեր գրաւ։ Եւ Սամուէլ բառ։ Ահաւասիկ ճեպագիրը, զոր եղեր ինձ գիր ու կեր։ քանզի երբեր բուի որ Ժողովուրդը «Տալ թագաւոր եմ,» ան վայրկեանէն ի վեր անկիա քեզի համար պահուած է։ ու ան օրը Սաւուղ Սամուէլին հետ կերաւ։

25 Եւ բարձր տեղէն քաղաքը իջան, ու Սամուէլ ընդ տանիքին վրայ Սաւուղին հետ
26 խօսեցաւ։ Եւ առաւօտուն կանուխ եղան, ու լուացածին պէս Սամուէլ Սաւուղը տանիքը կանչեց ու բառ։ ելիր ու քեզ պիտի ճրկեմ։ Եւ Սաւուղ ելաւ, ու ինքը և Սամուէլ միասին
27 տեղ գացաս եղան։ երբոր անոնք քաղաքին ծայրը կ'իջնէին, Սամուէլ բառ Սաւուղին, Մանչան ըսէ որ մեր առջեր անցնի։ (և անիկա անցաւ։) ու հիմա դուն հա կեցիր, որ Աստուծոյ պատգամը քեզի իմացընեմ։

ԳԼ։ Ժ

1 Սամուէլ Սաւուղը կ'օծէ։ ու երեք նշաններու կատարուելը։ Թիւը բնակիչ կը քաջալերէ զանիկա։ 9 Սամուէլին միտք կը փոխէ ու կը մարգարէանայ։ 14 Իր հօրեղբօրմէն կը պահէ իր թագաւոր ծառիքը։ 17 Սաւուղ միասիկ Թագաւոր կ'ընտրուի Մատիի մէջ։ 26 Ժողովուրդին ցանգալ զգացմունքը մեր մեր վրայ։

1 Եւ Սամուէլ եղին շիշը առաւ, ու անոր դլխուն վրայ թափեց, Էև զանիկա համբուրեց, ու բառ, Չէ՞ որ Տէրը քեզ իր ժառանգութեանը վրայ իշխան օծեց։ ԵՒ քու ժողովուրդ Իսրայէլ ալ զացած տաեղդ Բենիամինի սահմանը Սելսահի մէջ՝ Ցիածելին գերեզմանին քովը կը կոչ մարդ պիտի գտնես, ու քեզի պիտի բառն, Գտուեցան ան էշերը որոնք փնտռելու գացած էիր։ և ահա քու հայրդ էշերուն հոգը Թողուց, ու ձեզի համար կը հոգայ, ու կ'ըսէ
3 ալ, Ցդուս համար ի՞նչ ընես։ Ու երբոր անկէ անդին երթաս և Թաբօրի կաղնին հասնիս, հոն երեք մարդ քեզի պիտի հանդիպին, որոնց մէկը երեք ուլ, մէկը երեք հացի նկանակ ու մէկն ալ սրկի մը գինի տանելով Աստուծոյ
4 ծոյ կ'երթան դէպ ի Բեթէլ։ Ու էքսն ոգնաթիւնդ Տարցընեսվ՝ քեզի երկու հաց պիտի տան, դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես։
5 Անկէ ետքը Աստուծոյ բլուրը պիտի երթաս, ուր որ փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կ'ըլլայ։ ու երբոր հոն քաղաքին մտնես, Էարձր տեղէն իջնող մարգարէից դունդի մը պիտի հանդիպիս, որոնք երկնց առջեէն տաւիղ, Թմբուկ, սրինգ ու քնար ունենալով Մարգարէանալ պիտի ըլլան։ Եւ էքսն վրադ
6 Տէրոջը Հոգին պիտի գայ, ու Էանոնց հետ մարգարէանալուն պիտի ըլես։ և դուն պիտի
7 փոխուիս, ուրիշ մարդ մը պիտի ըլլաս։ Ու երբոր սա Նշանները քու վրադ գան՝ Հնարքեզ ելածը ընես, քանզի Աստուած քու
8 հետդ է։ Եւ ինծմէ առաջ Գալգալ պիտ իջնես, և ահա ես քեզի պիտի իջնեմ՝ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար։ ԵՒ դուն Եօթը օր սպասես՝ մինչև որ ես քեզի գամ, ու քու ընելու գործդ քեզի ճանչցնեմ։

9 Ու երբոր անկիա իր կռնակը դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երթալուս համար, Աստուած անոր մէկ ուրիշ սիրտ մը տուաւ։ և նոյն օրը
10 ասս բոլոր Նշանները կատարուեցան։ Ու երբոր հոն բլուրը եկան, ահա մարգարէից գունդ մը անոր առջեև եկաւ։ և անոր վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ, ու անոնց մէջ մարգարէանալ
11 Թիւն բռնաւ։ Եւ ամէն անոնք որ ընկիա առաջուց կը ճանչնային, երբոր տեսան որ անկիա մարգարէներուն հետը մարգարէութիւն կ'ընէ, Ժողովուրդը իրարու բսին, Ա՛ի՞նչ բան է որ կիսին որդւոյն Կիսդ իպէս է։ Մի
12 Թէ Սաւո՞ղն ալ մարգարէներուն մէջն է։ Եւ ան տեղի մարդոցմէ մէկը պատասխան տաւու բառ, Հապա անոնց Հայրը ո՞վ է։ Անոր համար ասկիա մէկ առակ մը եղաւ, Մի՞թէ
13 Սաւո՞ղն ալ մարգարէներուն մէջն է։ Ու երբոր մարգարէութիւն ընելը լմընցուց՝ արթ տեղը եկաւ։
14 Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը անոր ու անոր մանչուն բառ, Ո՞ւր գացիք։ Ու անկիա բառ, Էշերը փնտռելու։ բայց երբոր տեսանք որ
15 չկան, Սամուէլին գացինք։ Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը բառ, Սամուէլ ձեզի ի՞նչ գըներ ցուց, պատմէ ինծի։ Ու Սաւուղ իր հօրեղբօրը բառ, Էշերուն գտնուիլը մեզի յայտնապէս իմացուց։ Բայց Թագաւորութեան վրայայով Սամուէլին բառած խօսքը անոր չյայտնեց։
17 Եւ Սամուէլ Ժողովուրդը Մասփայի մէջ
18 Տէրոջը առջեև Ժողվեց։ Ու Իսրայէլի որդւոյը բառ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպես կ'ըսէ, Ես Իսրայէլը եգիպտացին հանեցի, ու ձեզ եգիպտացւոց ձեռքէն և ձեզի նեղութիւն տուող բոլոր Թագաւորութիւններուն
19 ձեռքէն ազատեցի։ Ալ դուք այսօր ձեր Աստուածը մերժեցիք, որ ձեր ամէն չարիքներէն ու նեղութիւններէն ձեզ ազատեց, ու անոր բսիք, Անպատճառ մեր վրայ մէկ Թա-

---

• Կամ հրամայեմ.

ա Ա Օր. Իր. 8։ բ Թագ. Ժամ. 21։ Գործ. 8։ 9։
գ Գլ. Բ. 16։ Ժգ. 13։ դ Թագ. Բ. 3։ 6։
ե Սաղ. բ. 12։ զ Ա Օր. Իր. 9։ Սաղ. Իզ. 71։ է Գործ. Ժգ. 21։ ը Ելես. Ժբ. 28։ թ Ծն. իբ. 19. 20։ ժ Ծն. իբ. 22։ ժա Գործ. գ. 15։ ժբ Թագ. Ա. 3։ 1։ 2։ 7։
ժգ Գործ. Ժբ. 15։ ժդ Հռ. 10։ Գլ. ԺԲ. 23. 24։ ժե Հռ. 5։ ժզ Գլ. Ժգ. 3։ ժէ Գլ. Բ. 12։ ժը Եզ. Ժե. 20. 21։ ի Գործ. Բ. 33։ ժթ Գործ. գ. 15։ Թագ. գ. 15։ Կար. Ժգ. 1։ ի Քան. Ժա. 25։ Գլ. Ժգ. 13։ իա Հռ. 10։ Գլ. ԺԲ. 23. 24։ իբ Հռ. 5։ իգ Գլ. Ժգ. 3։ իդ Գլ. ԺԲ. 20։ իե Հռ. 6։ իզ Գլ. ԺԲ. 24։ Մատ. Ժգ. 54. 55։ Ցաքն. Ժ. 15։ Գործ. գ. 15։ իէ Գլ. Ե. 5. 6։ իը Գործ. Ժա. 13։ իթ Գլ. Ժա. 15։ լ Գործ. գ. 3. 9։ լա Եբր. Բ. Թագաւորութիւններ։ լբ Գլ. Ը. 7. 19։ Ժբ. 19։

գաւառ մը գիր ։ Ուրիմին հինա ձեր ցեղերովը
ու հազարապետներովը Ցերջը առնիր կայնե-
20 ցէք ։ Ու երբոր Սամուէլ ՚ի պայէլին ամէն
ցեղերը մօտեցուց , վիճակը Բենիամինի ցեղին
21 եկաւ ։ Երբոր Բենիամինին ցեղը ազգատոհմե-
րովը մօտեցուց , ու վիճակը Մատրիին ազգա-
տոհմին եկաւ ։ Եւ երբոր պիտի որոնէին Սաու-
ղին եկաւ ։ բայց երբոր զանիկա փնտռեցին՝
22 անիկա չգտնեցան ։ Ես նորէն ՚Ցերջը հար-
ցուցին , թէ Արդեօք այն մարդը հոս կու գայ՝
ու Տէրը բսաւ , Ահա անիկա կապասխներուն
23 միջտեղը պահուած է ։ Եւ վազելով զանիկա
անկէ առին , ու ժողովուրդին միջտեղը կայնե-
ցաւ ։ Ե Երբոր ժողովուրդին ուսէն վեր երկայն
24 էր ։ Ու Սամուէլ բոլոր ժողովուրդին բսաւ ,
՚Տէրովը ընտրած մարդը տեսաք՝ որ բոլոր
ժողովուրդին միջ անոր պէս չկայ ։ և բոլոր ժո-
ղովուրդը ազաղակեց ու բսաւ , ՚Կեցցէ՛ ար-
25 քայ ։ Ես Սամուէլ ՚ի թագաւորութեան կանո-
նները ժողովուրդին կրուցից , ու ՚ի գիր-
քի մը միջ գրեց , ու Տէրոջը առջեւը գրաւ
և Սամուէլ բոլոր ժողովուրդը արձակեց , ՚ի
26 անչ մարդ իր տուները երթայ ։ Սաուղ ալ
՚Գաբաա իր տուները գնաց ։ ու քաջ մը
մարդիկ անոր հետը գացին , որոնց սիրտը
27 Աստուած դպուց ։ Բայց չար մարդիկ բսին ,
Ասիկա մեզ ի՞նչպէս պիտի ազատէ ։ ուստի
զանիկա քաամարհեցին , ՚ու անոր բնծայ մը
չտարին ։ բայց անիկա լուռ կեցաւ ։

ԳԼ ։ ԺԱ

1 Նաաս Գադացին Գաբիսի բնակիչը նախատիչ պատճան մը կ՚ուղարկէ ։ 4 Ընդոյ ալ պատգամաւորներ կը խրկեն , ու Սաուղին ձեռքը կ՚ազատուի ։ 12 Ասոր վրայ Սաուղ կը զբօսնայ , ու իր խոգուսթիւնը կը հաստատի ։

1 Եւ ՚Ամմոնացի Նաաս եկաւ , ու ՚Գաղատիա
Գաբեսի դէմ բանակեցաւ ։ և Գաբեսի բոլոր
բնակիչները Նաասին բսին , ՚Մեզի հետ դաշ-
2 նակցութիւն ըրէ , ու ծառայենք ։ Բայց
Ամմոնացի Նաաս անոնց բսաւ , Ջեզի հետ
աս պայմանով դաշնակցութիւն կ՚ընեմ , որ
ձեր ամէնուն աջ կողմի աչքը փորեմ , ու աս
բանը բոլոր Իսրայէլին վրայ Նախատինք գը-
3 նեմ ։ Եւ Գաբեսի ծերերը անոր բսին , Մեզի
եօթը օր ժամանակ տուր , որ Իսրայէլին բո-
լոր սահմանները պատգամաւորներ խրկենք ,
ու թէ որ մեզ ազատող չըլայ՝ անատները ել-
դի ՚ի անձնատուր կ՚ըլլանք ։
4 Ուստի պատգամաւորները ՚Սաուղին գա-

բաան գացին , և ժողովուրդին ականջներն
ան խօսքերը դրուցցին ։ Ու բոլոր ժողովուրդ
5 դը ձայներնին վերչլուելով լացին ։ Եւ ահա
Սաուղ արտէն կու գար ՚ի նկնեցան եհան
ու Սաուղ բսաւ , ժողովուրդին ի՞նչ եղած
որ կու լան ։ ու Գաբեսի բնակացը խօսքերը
6 անոր պատմեցին ։ Եւ ան խօսքերը որ լսեց ,
Աստուծոյ Հոգին Սաուղին վրայ եկաւ , ու
7 անոր բարկութիւնը խստ բորբոքեցաւ ։ Եւ
զոյգ մը եզ առաւ , ու ՚ցանոնք կտոր կտոր
ըրաւ , ու պատգամաւորներուն ձեռքովը Իս-
րայէլին բոլոր սահմաններուն խրկեց՝ բսելով ,
՚Ով որ Սաուղին ետեւէն ու Սամուէլին ետե-
ւէն չգայ , անոր եզներուն այսպէս պիտի բնէն ։
Եւ ժողովուրդին վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ ,
8 ու ՚ՆՆՆՆ ՚ժէկի մարդու մի պէս եկան ։ Եւ Ա-
ՆՆՆՆ ՚Բեզեկի մէջ Համրից զանոնք , ու Իս-
րայէլի որդիքը երեք հարիւր հազար , և
9 Ցուդայի մարդիկը երեսուն հազար էին ։ Ու
եկող պատգամաւորներուն բսին , Գաղատա-
ցիներուն բնակիչներուն այսպէս բսէք , վաղ
երբոր արեւը տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն
պիտի ըլայ ։ Ուստի երբոր պատգամաւորնե-
րը գացին և Գաբեսի բնակիչներուն ՚ՆՆՆ
10 խնացուցին , անոնք ուրախացան ։ Ու Գաբե-
սի բնակիչները բսին Ա՚ՆՆՆՆՆՆ , վաղը ՚ձեզ
դի անձնատուր կ՚ըլլանք , ու ձեր աչքերուն
11 ինչ որ հաճելի ըլայ՝ անոր ըրէք մեզի ։ Եւ
հետեւեալ օրը Սաուղ ժողովուրդը Վրէք
գունդի բաժնեց , ու առաւօտեան պահուն
բանակին մէջ մտան ։ ու մինչև որ օրը տաք-
ցաւ՝ Ամմոնացիները ջարկին ։ և միացածները
այնպէս ցրուեցան որ անոնցմէ երկու մարդ
մէկտեղ չմնաց ։
12 Անատներ ժողովրդը Սամուէլին բսաւ ,
՚Սաուղ մեր վրայ թագաւոր պիտի ըլայ՝
բսողը ո՞վ է ։ Տուն մարդիկը առէք որ միս
13 ցրնեն ։ Ու Սաուղ բսաւ , Ո՛չոր մարդ մը
չմեռցուի , քանզի այսօր ՚Տէրը Իսրայէլին
հասնոր փրկութիւն ըրաւ ։
14 Եւ Սամուէլ ժողովրդին բսաւ , Եկէք
՚Գաղգաղա երթանք , ու հոն թագաւորու-
15 թիւնը նորէն հաստատենք ։ Ուստի բոլոր ժո-
ղովուրդը Գաղգաղա գացին , ու հոն ՚Գաղ-
գաղայի մէջ Տէրոջը առջեւը Սաուղը թագա-
ւոր ըրին , և հոն Տէրոջը առջեւը Խաղաղու-
թեան զոհեր մատուցին ։ ու Սաուղ և բոլոր
Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ուրախութիւն
ըրին ։

= Ցեռ · է · 14 · 16 · 17 ·
Գոր · ա · 24 · 28 ·
= Գէ · իգ · 2 · 4 · 10 ·
11 ·
Է Գէ · Բ · 2 ·
Ը Բ Թագ · իա · 6 ·
Թ Գ Թագ · ա · 25 · 39 ·
Գ Թագ · ա · 32 ·
Ի Տեռ ը Օր · Ժէ · 14 ·
Ես · Գէ · ը · 11 ·
= Դատ · ի · 14 · Գէ ·
Ժա · 4 ·
÷ Գէ · Ժա · 12 ·
+ Բ Օր · Ժգ · 13 ·
Ո Բ Թագ · ը · 2 · Գ
Թագ · գ · 21 · Ժ ·
25 · Բ Մն · Ժէ · 5 ·
Սաղ · Կը · 10 · Մատ ·
ը · 11 ·
= Գէ · Ժը · 12 ·
Դատ · ի · 8 ·
÷ Դն · իէ · 28 · Եէ ·
Գ Թագ · իգ · 3 · Գ
ի · 34 · Ցար · իա ·
4 · Եզեկ · Ժէ · 13 ·
Ր Դն · ԼԹ · 14 · Գէ ·
Ժէ · 26 ·
Ա Գէ · ի · 11 ·
34 · ը Թագ · իա ·
6 ·
Ջ Դատ · ը · 4 · իա ·
2 ·
Ե Դատ · գ · 10 · է ·
34 · Ժա · 29 · Ժգ ·
25 · Ժգ · 6 · Գէ · Ժ ·
10 · Ժգ · 13 ·
Ը Դատ · ԺԲ · 29 ·
Ղ Դատ · իա · 5 · 8 ·
10 ·
Ի Դատ · ի · 1 ·
Ա Դատ · ա · 3 ·
Ը Բ Թագ · իգ · 9 ·
Ա Էս · 3 ·
Ի Տեռ գէ · ը · 11 ·
Դատ · է · 16 ·
Գէ · Ժ · 27 ·
Ի Տեռ Դան · ԺԲ ·
27 ·
Ջ Բ Թագ · ԺԲ ·
28 ·
Ա Եէ · Ժգ · 13 · 30 ·
Գէ · ԺԲ · 5 ·
Ի Գէ · Ժ · 8 ·
Ր Գէ · Ժ · 17 ·
Ն Գէ · Ժ · 8 ·
—

ԳԼ· ԺԲ

1 Սամուէլ իր ամենազիանալը համար կը վիպէր ։ ե ու Ժող. կը տրքն ապրեցաւ մեռնիլը կը յանդիմանէ ։ 10 և իր ապրիլ. քան հաւատքի ժամանակ պատմէ ու ամենի բնութիւնը զամենը կը գտնէ ։ 20 և կը միխիայէլ չամենը Աստուծոյ պարտաւորութիւնը ցնորէ ։

1 Եւ Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին բաւ ։ Ահա գլուխ ինչ որ գրացիցիք ։ ես ։ Ձեր խօսքը մտիկ ըրի ։ ու Ձեր վրայ Թագաւոր դրի ։
2 Եւ ահա հիմա Ձեր առջեւն Թագաւորը կ՚երթայ ։ Բայց ես ծերացայ ու մազերս ճերմկեցան ։ և ահա իմ որդիքս ձեզի հետ են ։ ես ես իմ մանկութենէս մինչեւ աս օրս Ձեր առջեւը
3 քալեցի ։ Ահա ես ։՝ կեցէք ի՛ ։ Տէրոջը առջեւը ու Նորա օծեալին առջեւը ինձի համար յայտնացէք գրացիցիք ։ թէ ես գրաւ ունի արդեօք ։ ու գրաւ ես չէ առած ։ գրաւ գրկածի կամ անիրաւութիւն ըրած չեմ ։ ու բնաւ մէկը
4 ձեզի ես զրպարտեցի ։ ես ըսին ։ Մենի գրկածը կամ անիրաւութիւն ըրած չես ։ ու բնաւ մէկը
5 գրաւ ձեռքէ բան մը առած չես ։ ես անոնք ըսաւ անոնց ։ Աչքը Տէրը ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան ։ որ գրաւ իմ ձեռքիս մէջը չգտան ։ ես անոնք ըսին ։ վկայ ըլլան ։
6 Անոնց Սամուէլ Ժողովրդին բաւ ։ Մովսէսը ու Ահարոն ՚ընտրողը ։ և ձեր Հայրերը եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է ։
7 Ու հիմա առաջ եկէք ։ և Ձեզի հետ Տէրոջը առջեւը քննեմ ան բոլոր արդարութիւնները՝
8 որ Տէրը ձեզի ու ձեր Հայրերուն ըրաւ ։ Երբոր Յակոբ եգիպտոս գնաց ։ եւ ձեր Հայրերը ՚Տէրոջը ազաղակեցին ։ և Տէրը Մովսէսը ու Ահարոն խրկեց ։ որոնք ձեր Հայրերը եգիպտոսէն գուրս հանեցին ։ ու զանոնք ան տեղս
9 բնակեցուցին ։ Բայց անոնք իրենց Տէր Աստուածը մոռցան ։ անոնք ալ զանոնք Հաասրի զօրագլուխը ղզղ Ասաբային ձեռքը ու Փղշտացւոց ձեռքը և Մովաբի թագաւորին ՚ձեռքը մատնեց ։ ու անոնց հետ պատերազմ
10 ըրին ։ Եւ Տէրոջը ազաղակեցի ըսին ։ Մենք մեզի գործեցինք ։ քանզի Տէրը մոռցինք ։ և բաղաղիմին ու Աստարովթին ծառայեցինք ըրինք ։ և հիմա մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատ ։ ու ըզգի ծառայեսք։
11 Ինչ պիտի ընենք ։ Ուստի Տէրը Ցերոբաաղը ։ և Բեդանը ։ Եփթայէն ու Սամուէլը խրկեց ։ և ձեր շրջակայ թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ ազատեց ։ ու ապահովութեամբ բնակեցուցիք ։
12 յայտ ։ Ու երբոր տեսաք որ Նաասոնացւոց թագաւորը Նաաս ձեր վրայ կու գայ ։ Ինձի ըսիք ։ Չէ ։ անպատճառ մեր վրայ Թագաւոր մը ըլլայ ։ թէպէտ և ձեր Թագաւորը
13 ՚ձեր Տէր Աստուածն էր ։ Ըլ հիմա ՚ահա ան Թագաւորը ։ զոր ան ընտրեցիք և ուզեցիք։ ահա ՚Տէրը ձեր վրայ Թագաւոր մը գրաւ ։
14 Թէ որ ՚Տէրոջմէ վախնաք ։ ու անոր ծառայութիւն ընէք ։ և անոր խօսքին հնազանդիք ։ ու Տէրոջը պատուիրանքին դէմ չհներնաք ։ անոնք ալ և ձեր Թագաւորը՝ որ ձեր վրայ կը Թագաւորի ։ ձեր Տէր
15 Աստուծոյն հետեւն պիտի երթնաք ։ բայց թէ որ ՚Տէրոջը խօսքին հնազանդութիւն չընէք, ու Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք ։ անոնք ձեր Տէրոջը ձեռքը ձեր վրայ ՚ու ձեր Հայրերուն
16 վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ հիմա կացինեցէք ու տեսէք ան մեծ բանը՝ որ Տէրը ձեր աչ.
17 քերուն առջեւը պիտի ընէ ։ Այսօր ցորենի հունձքի ժամանակ չէ՞ ։ Ես Տէրոջը պիտի ազաղակեմ, և անիկա որոտայ ու անձրեւ պիտի բերէ ։ որ Հասկինաք ու տեսնէք թէ դուք Տէրոջը առջեւը մեծ չարութիւն ըրիք՝ ձեզի Թագաւոր մը ուզելով ։
18 Աստուած Սամուէլ Տէրոջը ազաղակեց ։ ու Տէրը նոյն օրը որոտայ ու անձրեւ տուաւ ։ և բոլոր Ժողովրդը Տէրոջմէն ու Սամուէլէն
19 խիստ վախցաւ ։ Ու բոլոր Ժողովրդը Սամուէլին բաւ ։ ՚Քու Ձեր Աստուծոյդ ազօթք ըրէ քու ծառաներուդ համար որ չմեռնինք ։ քանզի մեր ամէն մեղքերուն վրայ ասդ չարութիւնն ալ աւելցուցինք որ մեզի Թագաւոր
20 ուզեցինք ։ Եւ Սամուէլ Ժողովրդին բաւ ։ Մի վախնաք ։ դուք իւ ես բոլոր չարութիւնը ըրիք ։ սակայն Տէրոջմէ մի խոտորիք ։ ու Տէրոջ պաշտեցէք Տէրոջը ծառայութիւն ըրէք ։
21 Եւ ՚ետեւ մի խոտորիք ։ ՚քանզի ոչինչ բանի բաւ կտեւ ։՝ որ անոնք չեն օգտեր մեզ ընելու ։ ու չեն պատասիլ կարող չեն ։ ին,
22 չու որ անոնք ոչինչ են ։ Քանզի Տէրը Իր մեծ անունը համար Իր Ժողովուրդը չթողուր ։ պատճառ ՚Տէրը ուզեց ձեզ իրեն Ժողովուրդ
23 ընել ։ Բայց ես՝ քաւ լիցի որ Տէրոջը դէմ մեզք գործեմ, ՚ձեզի համար աղօթք ընելէն ես

---

2 Գլ· ը· 5· 19·
= Գլ· ը· 23· Գլ· ը· 7· ժ· 19·
- Գլ· ժ· 24·
4 Ելք· ը· 9· Ելք· ի· 9·
5 Գլ· ը· 5· ի· 20·
6 Ելք· ը· 1· 5·
7 Ելք· ը· 1· Գլ· ժ· 1· ի· 6· ը Ելս· ժ· 14· 16·
8 Ելս· ժ· 15· Գլ· ժ· 1· ի· 6· ը Ելս· ժ· 14· 16·
9 Ելք· ը· 1· 5· Գլ· ժ· 1· ի· 6· ը Ելս· ժ· 14· 16·
10 Ելք· ը· 1· 5· Գլ· ժ· 1· ի· 6· ը Ելս· ժ· 14· 16·
11 Ելք· ը· 1· 5· Գլ· ժ· 1· ի· 6· ը Ելս· ժ· 14· 16·

ը Ը Օր· ժ· 10·
ը Նե· ի· 4·
ը Գ·ի·ժ· 38· Գ·ի· 9· ի· 10·
ը Մ·ի· 9· ը Նե· ը· 1·
ը Նե· ը· 1· ի· 3· ը Դ·ա· ի· 11·
ը Դ·ա· ի· 11·
ը Դ·ա· ի· 5· 6·
ը Նե· ը· 23·
ը Նե· գ· 10· գ· 1·

ը Դ·ա· գ· 7·
ը Դ·ա· գ· 7· ժ· 1·
ը Դ·ա· գ· 7· ժ· 1·
ը Դ·ա· գ· 8·
ը Դ·ա· գ· 8·
ը Դ·ա· ժ· 10·
ը Դ·ա· ը· 13·
ը Դ·ա· ժ· 15· 16·
ը Դ·ա· գ· 14· 32·
ը Դ·ա· ժ· 11·
ը Գլ· ի· 13·
ը Գլ· ժ· 1·

4 Ա·ա·ի· 1·
ը Գ·ա· ժ· 12· Գլ· ի· 9· 10· Գ·ա· ի· 16· 17· 18·
ը Գլ· ը· 5· ի· 20·
ը Գլ· ժ· 31· Գ·ա· Նգր· ժ· 9·
ը Գլ· ի· 28· ժ· 17· Գ·ա· ի· 15· Գ·ա· ի· 16·
ը Ը Օր· ժ· 16·
ը Նրմ·ա· ժ· 19· Ա·ր· ը· 18· ա Գր· ը·

ը Գ·ա· ի· 9· Ա·գ· ժ· 8· Նբմ·ա· ժ· 21· Եզկ· ի· 9· 14·
ը Ք·գ· գ· 13· Ա·գ· գ· 14·
ը Ը Օր· ի· 7· ժ· 8· Ք·գ· ժ· 1· Ա·գ· ժ· 3·
ը Դ·գ· ժ· 3· Հ·ա·գ· ա· 13· Կ·գ· ա· 9· ը Ք·ժ· ա· 3·

կինեսցիմ։ Հապա ես ձեզի հարկ ու չիտակ
24 ճամբան ՙպիտի սորվեցընեմ։ ՙՄիայն թէ ՁԼ-
րոյմէն վախցիք, և Ձշմարտութեամբ -- բոլոր
սրտովիդ անոր ծառայութիւն ըրէք. քանզի
նայեցաք որ անիկա ձեզի համար ինչ Խմեծ բա-
25 ներ ըրաւ. իսկ թէ որ չարութիւն ընկէր չա-
րանիկը, ՙթէ դուք և թէ ձեր Թագաւորը
ՙպիտի կորսուիք։

ԳԼ. ԺԳ

1 Սաւուղին բնաբան գրերը։ 3 Անիկա Երթայիներէրը Գազ
գաղային մէջ կը հանչէ փղշտացւոց գէմ. որոց պահապան
գրերէրը գարիեր կը Քաթնեայեն։ 5 Փղշտացւոց ահռելի գոր-
ծը։ 6 Իսրայէլացւոց խռովութիւնը։ 8 Սաւուղ Յովհաննու
յոյ Սամուէլի համար սպասելէն զինք կը մնասցանէ։ 11
Սամուէլ կը յանդիմանէ զանիկա։ 17 Փղշտացւոց երեք ասա-
բանաւ գունդերը։ 19 Փղշտացւոց գործաւոր մեհանը վտան-
գուի Իսրայէլի մէջ գործելէ չդադրելէ։

1 Եւ -- [բ]այերը եղաւ -- Սաւուղ մէկ տարուան
Թագաւոր էր. ու երբոր Իսրայէլի վրայ կը-
2 կոչ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ, Սաւուղ
Իսրայէլէն երեք հազար մարդ ընտրեց իրեն
համար. երկու հազարը Սաւուղին հետ Մաք-
միաս ու Բեթելի լեռնէն էին, և հազարն ալ Յով-
նաթանին հետ -Բենիամինի Գաբաայն էր. ու
մնացած ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր վրանը
խրկեց։
3 Եւ Յովնաթան Գաբայի մէջ եղած փղշտա-
ցւոց ՙպահապան զօրքերը զարկաւ. ու փղշտ-
ացիք լսեցին։ Ապատներ Սաւուղ բոլոր երկ-
րին մէջ փող հնչեցնել տուաւ, լսելով, եր-
4 բպեզիներըը Թող լսեն։ Եւ բոլոր Իսրայէլ լսեց
որ Սաւուղ փղշտացւոց պահապան զօրքերը
զարկաւ, և Իսրայէլ ՙփղշտացւոց առելութե-
լի եղաւ. ու ժողովուրդը Գազգալային մէջ
5 Սաւուղին քովը ժողովեցան։ Եւ փղշտացիք
ալ ժողովեցան, որ Իսրայէլի դէմ պատե-
բազմ ընեն. և Ձաձ։ երեսուն հազար կառ-
ք ու վեց հազար ձիաւոր ունէին, և ժողովուր-
դը ծովեզրի եղերքը եղող աւազին չափ չատ
էր. ու եկան և բնեհամնին արեւելեան կող-
6 մը Բեթաւենին երեսը բանակցան։ Եւ Իսրայէլի
մարդիկը զիրենք նեղութեան մէջ տեսան. և
ժողովուրդը ապդնապալ ըլլալով ՙտպերնու,
քարափերու, ժայռերու, ալագաներնին ու
7 փոսերու մէջ պահուեցան։ Եւ Երբայերնիք
Յորդանանէն գացի ու Գադայի երկիրը
անցան. բայց Սաւուղ դեռ Գազգալային մէջ
էր, ու բոլոր ժողովուրդը դողդողալ անոր ետև-
էն կ'երթային։
8 Եւ անիկա Սամուէլին որոշած ժամանակին
չափ եօթը օր սպասեց, բայց Սամուէլ Գազ-
գալա չեկաւ, ու ժողովուրդը անոր ցրուե-
9 ցաւ ինքնին։ Եւ Սաւուղ ըսաւ, Ողջակէզը
և խաղաղութեան զոհը բերէք ինծի մօտ։ Եւ
10 ինքը ողջակէզը մատուցց։ Եւ երբոր անիկա
ողջակէզը մատուցանելը վերցուց, ահաւասիկ
Սամուէլ եկաւ. և Սաւուղ ելաւ զանիկա դի-
11 մաւորելու. ու բարեւելու։ Եւ Սամուէլ ըսաւ,
Ինչ ըրիր։ Եւ Սաւուղ ըսաւ, Տեսայ որ ժո-
ղովուրդը իմ քովէս կը ցրուի, ու դուն ա-
որոշած օրերուդ մէջ չեկար, ու փղշտացիք
12 Մաքմասի մէջ ժողոված էին, Եւ ըսի, Փղ-
շտացիք հիմա իմ վրաս Գազգալա պիտի իջ-
նեն, ու ես Տէրոջը առջեւ աղօթք ըրած չեմ։
ուստի ՙհամառձակութիւն ընելով՝ ողջակէզը
13 մատուցի։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին, Հի-
մարութիւն ըրիր, որ Ձբս Տէր Աստուծոյդ
քեզի պատուիրած պատուիրանքը չպահե-
ցիր. քանզի հիմա Տէրը քու Թագաւորու-
թիւնդ Իսրայէլի վրայ մինչեւ յաւիտեան պի-
14 տի հաստատէր. Բայց հիմա քու Թագաւո-
րութիւնդ հաստատ պիտի չըլլայ ՙ Տէրը իրեն
համար իր սրտին համեմատ մարդ մի կը փըն-
տռէ, ու զանիկա Տէրը իշխան պիտի կարգէ իր
ժողովուրդին վրայ. քանզի դուն Տէրոջը քե-
զի պատուիրած հրամանը չպահեցիր։
15 Եւ յարոյց Սամուէլ ելաւ, ու Գազգալայէն
Բենիամինի Գաբաան գնաց։ Եւ Սաւուղ իր
քովը գտնուղ ժողովուրդը համրեց, ու հինգ
16 հարիւր չափ մարդ եղին։ Եւ Սաւուղ և անոր
որդին Յովնաթան ու անոնց հետ գտնուղ
մարդիկը Բենիամինի ՙԳաբաան կը նստէին։
ու փղշտացւոց բանակը Մաքմասի մէջ էր։
17 Եւ փղշտացոց բանակէն երեք գունդ ասա-
բանաւ ելաւ. գունդին մէկը դէպ ի Եփրայի
18 ճամբան՝ Սաւղի երկիրը դարձաւ. Եւ գուն-
դին մէկը դէպ ի Բեհովրոնի ճամբան դար-
ձաւ. ու գունդին մէկն ալ դէպ ի անապատը
դարձաւ, -- ՙԱներդիկի հովիտը նայող սահ-
մանին ճամբան քաշեց։
19 Եւ ՙհայրենի բոլոր երկրին մէջ մէկ դար-
բին մը չէր գտնուեր, քանզի փղշտացիք
բսեր էին թէ Ձբլլայ որ երբայեցիք սուր կամ
20 նետ շինեն։ Եւ բոլոր Իսրայէլացիք ամէն
մէկը իր բրիչը, խոյրը, տապարը ու բահը
չխակուռ համար՝ փղշտացւոց երթար կ'իջնէին։
21 Բայց բրիչներուն, խոյրերուն, եռամանի
գործիքներուն ու տապարներուն համար՝ և
խթանները սրելու համար խարտոցներ ունէին։
22 Եւ ատոր համար որ պատերազմին օրը՝
Սաւուղին ու Յովնաթանին հետ եղող բոլոր
ժողովուրդին ձեռքը նայ կամ նիզակ չէր

Բ ք. Թաք - ը. 36 • բ
Մ՚ն - գ. 27 • Երբեմ-
ը. 18։
Ե Սաւ. է. 9 • 11 • Ա-
ռաջ - գ. 11։
Է Ժող. Ժբ. 13։
Ը Եր. - է. 18։
Թ ք Օր - Ժ. 21 • Սաւ.
Ձ[ինչ - Ջ. 3 •
Ժ ք Օր - Խբ. 36։
Ի Ցնծ - Խգ. 20։

ժ Գլ. - Ժ. 26։
ի Գլ. - Ժ. 3։
Ի Ցնծ - Լգ - 30 • Եր.
Ե. 21։
ր Դատ - ը. 8։
Ր Գլ. - Ժ. 8։

• Եբբ - Իբրեզիներ ը-
սեցողները։
Ա ք Գլ. - Ժ. 8։
Բ Գլ. - Ժ. 3։
Գ Գ[լ]. - Ժ. 9 •
Դ Գլ. - Ժ. 11։
Ե Գլ. - Ժ. 28։
Զ Սաւ. - Ձ[ին - Ջ. 20 • Դատ
ժ Գլ. - Ժ. 8։
Է Ցնծ - Ժ. 23։
Ը Ցնծ - Ժ. 3 • Ժ.

Ի. 14։
Ժ Ձ[եմ. - Ժ. 34։
Ի Ցնծ ք Թաք - Իգ -
14 • Երբեմ. Իգ - 1 •
Ա Դատ - Ե. 8։

գանուեր · միայն Սաուղին ու անոր որգւոյն Յոնաթանին թող կը գանուէր ։
23 Եվ փղշտացւոց պահապան զօրքը Մաքսնաի կերթար եւն ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Յոնաթան ասաց իր հօրը · քանզի այն ժողովուրդն գնացաք կ'երթայ ու տեղւով մը փղշտացոց պահապան զօրքերը կը գտնեն · 11 որոց վրայ Աստուած վրեժ էհատուցանէ կը սկսի Քիլգալի գալել · 17 Սաուղ քահանային ասաց, խախեր հագցնելով · Ինձմէտց վրայ կը յարձակի · 21 Իսկ գէր բանան խորհրդեցիները ու պահապանները ալ անոր հետ կը գնան փղշտացոց դէմ · 24 Սաուղին անմտաբար երդում ընել տալով · յաղթութենէն ետ կը մնայ · 36 Ժողովուրդը կը զգայ սրին ու ուտելին · 35 Սկսան մի կը շինել · 36 Յոնաթան գնահատ կը բռնուի · բայց ժողովուրդը կ'ազատէ · 47 Սաուղին զբաղմունքը ու անոր գերազանցիկը իրենց պահանջած ծակերէն դուրս

1 Եւ եղաւ որ մէկ օր մը Սաուղի որդին Յոնաթան իր զէնքերը կրող պատանին բսաւ, եկուր, անդին կողմը փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք · բայց իր հօրը չյայտնաց ։
2 Ու Սաուղ Գաբաայեան ծայրը Մագրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստէր · և անոր հետ եղող ժողովուրդը վեց հարիւր մարդ եւ չափ
3 էր · Ու Հեղիի որդւոյն փնհէհսի որդւոյն Իքաբոդի եղբօրը Աքիտոբին որդին Աքիա Սեղովի մէջ Տէրոջը քահանան էր · որ էփոտ կը հագնէր · ու ժողովուրդը Յոնաթանին
4 երթալը չէր գիտեր · Եւ ան կիրճերուն մէջէը, ուսկից որ Յոնաթան փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնել կ'ուզէր, մէկ կողմնէն մէկ բարձրացող մը ու միւս կողմնէն մէկ բարձրացող մը կար, որուն մէկուն անունը Բոզէց
5 ու միւսին անունը Սենա էր · Առ բարձրացողներուն մէկը հիւսիսային կողմը Մաքմասին դիմացը ցցուած էր, ու միւսը հարաւային
6 կողմը Գաբաային դիմացը · Եւ Յոնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին բսաւ, եկուր ու անթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք, գուցէ Տէրը մեզի համար բան մը ընէ · քանզի Տէրոջ համար բան մը չկայ Տէ-
7 րոջը աղատելու համար թէ քիչով եւ թէ շատով · Ու իր զէնքերը կրողը անոր բսաւ, Բոլոր քու սրտով ինչ որ կ'ուզես ըրէ · յառաջ գնա · ես քեզի հետ կը ըլլամ
8 ըստ իմ սրտիդ · Եւ Յոնաթան բսաւ, Հիմա մենք այն մարդոց անցնինք, ու անոնց երե-
9 նանք · Թէ որ մեզի այսպէս բսեն, կայնեցէք մինչև որ մենք ձեզի գանք, անատեղ մեր
10 տեղը կայնինք ու անոնց չելլենք · Բայց թէ որ այսպէս բսեն, Մեզի եկէք, անատնոր ելլենք, քանզի Տէրը գտնեցի մեր ձեռքը
11 տուած է, ու Հակառակ մեզի նշան ըլլայ · Ու երբոր երկուքին փղշտացւոց պահապան զօրքին երեցան, փղշտացիք բսին, Ահա Եբրայեցիք կելլեն ի փոսերը որ իրենք պահուըտած էին
12 կ'ելլեն · Եւ պահապան զօրքերը Յոնաթանին ու անոր զէնքերը կրողին պատասխան տուին ու բսին, Մեզի եկէք, ու ձեզի մէկ բան մը ինդրնենք · և Յոնաթան իր զէնքերը կրողին բսաւ, Իմ ետեւէս ելլէ, քանզի Տէրը
13 զանոնք Իսրայէլին ձեռքը կու տայ · Ու Յոնաթան ձեռքերովը ու ոտքերովը վեր եկաւ, և անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետեւէն · ու Յոնաթանին առջեւ իյնան · անոր զէնքերը
14 կրողն ալ անոր ետեւէն կը մեռցնէր · Եւ Յոնաթան ու անոր զէնքերը կրողը սա առաջին կոտորածին մէջ քսան մարդ ու չափ մեռցու-
15 ցին կէս չափերուն չափ դաշտին վրայ · Ու բանակին մէջ, դաշտին մէջ ու բոլոր ժողովուրդին մէջ դողդողթիւն եղաւ · պահապան զօրքերը ու հարատաուներն ալ զարհուրեցան, ու երկիրը դողաց, աստուն որ մեծ դող Աստուծոյ եղաւ վրան մը եկաւ ։
16 Եւ բենիամինի Գաբաային Սաուղին դիտերը տեսան որ ահա ան բազմութիւնը իւմանդ չփոթութեան մէջ է" ու երթալով կը ցրուի ։
17 Եւ Սաուղ իր հետը եղող ժողովուրդին բսաւ, Աչքէ անցուցէք, ու տեսէք թէ մեզմէ ով գացեր է · ուսոի անոնք աչքէ անցուցին, և ահա Յոնաթան ու անոր զէնքերը կրողը չէր
18 կար · Սաուղ Աքիային բսաւ, Մօտեցուր տապանակը Աստուծոյ · քանզի անանց Աստուծոյ տապանակը Իսրայէլի որդւոց
19 ըլլ հետ էր · Ու երբոր Սաուղ քահանային հետ կը խօսէր, փղշտացւոց բանակին մէջէն ամբոխը երթալով կը չատնար · և Սաուղ
20 բսաւ քահանային, Ձեռքդ քաշէ · Ու Սաուղ և իր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը մէկ-
տեղ ժողովեցան, ու մինչև պատերազմին տե-
ղը գացին · և ահա Իսմէն մարդ իր սուրը իր ընկերին վրայ դարձուցեր էր, ու չատ մեծ խր-
21 ոտիւն մը կար · Եւ ան եբրայեցիները որ առաջուց փղշտացւոց հետ էին, ու չբնակող եղեալներն անոնց հետ բանակ եղեր էին, անոնք ալ Սաուղին ու Յոնաթանին հետ եղող Իս-
22 րայէլին հետ միացան · Ու եփրեմի լեռան վրայ թաղնուած Իսրայէլի բոլոր մարդիկը փղշտացոց փախչիլը լսելով, անոնք ալ անոնց
23 ետեւէն պատերազմին մէջը մտան · Եւ այն օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը · ու պատերազմը Բեթաւենի անցաւ ։
24 Եւ այն օրը Իսրայէլի մարդիկը տաղտապեցան · քանզի Սաուղ Ժողովուրդին երդում ընել տուեր էր՝ ըսելով, Ով որ մինչև երե-
կոյն հաց ուտէ անիծեալ ըլլայ · որպէս զի իմ թշնամիներէս վրէժ առնեմ · ու բոլոր ժո-
25 ղովուրդը բեռներ հաց չէրաս · Եւ բոլոր ժո-

Ա Գլ · ԺԴ · 1 · 4 ·
– Գլ · ԺԴ · 12 ·
Բ Գլ · Թ · 21 ·
Գ Գլ · Իբ · 9 · 11 · 20 ·
Դ Սմ · Ա · 1 · 2 ·
Ե Ելից Աբրահամէ ·
Զ Գլ · Բ · 28 ·
Է Գլ · ԺԳ · 23 ·
Ը Կամ Գաբաային ·
Թ Դատ · Ե · 4 · 7 · 8 ·
Ժ Դատ · Ե · 11 ·
Ի Ելից · Իդ · 14 · Դատ · Ե · 11 ·
Լ Գծագր · Ե · 7 · Ցոբ · ԺԸ · 11 ·
Խ Դատ · Ե · 22 · 8 ·
Ծ Մաթ · Ի · 23 ·
Կ Ելից · Իդ · 6 ·
Հ Ել · ԺԹ · 30 · Սաղ · Իգ · 6 · 7 · Ութ · ա · 7 ·
Ձ Գլ · ԺԳ · 5 ·
Ղ Գլ · ԺԴ · 3 ·
Մ Ելից · Ի · 25 · Ա Կոր · Ի · 23 · Սաղ · գ · 5 ·
Յ Ելից · Իբ · 8 · Ել · ԺԹ · 6 · Եբր · Իբրիբր · ա Օր · Ի · 23 · Սաղ · գ · 5 ·

զովութիւնդ մէկ անառակ մի մնաս, ու դիմա-
26 նի երեսին վրայ մեղր կայ։ Ու երբոր ժո-
ղովուրդը անոնաբ մնաս, տեսաւ որ մեղր
կը վազեր, բայց ձեռքը բերնին մտնեցընող
չկար, քաղաքի ժողովուրդը երդումէն վախցաւ։
27 Եւ Յոնաթանն չլսեց, երբոր իր հայրը ժո-
ղովուրդին երդումի բնել տուաւ. ուստի իր
ձեռքի գաւազանին ծայրը երկինցուց, ու
զանիկա մեղրին խորխորին մէջ խրեց, ու իր
ձեռքը բերանը տանելով՝ աչքերը բացուե-
28 ցան։ Անտոնը ժողովուրդէն մէկը պատաս-
խան ուաւ ու բսաւ, Քու հայրդ ժողովուրդ-
դին մեծ երդումի բնել տուաւ՝ բսելով, Կը-
օր հաց ուսող մարդը անիծեալ ըլլայ։ Եւ
29 ժողովուրդը նուաղած էր։ Ու Յոնաթանն
բսաւ, Իմ հայրս ժողովուրդը նեղութենան մէջ
ձգեց։ Նայեցէք, աս մեղրէն քիչ մը ուսե-
30 լուս պէս աչքերս բացուեցան։ Այ որչափ աւե-
լի թէ որ ժողովուրդը այսօր իր թշնամիներ-
բէն գտած աւարը կրնայեր ուսել։ քանի
գի հիմա փղշտացւոց մէջ մաեալի մեծ կո-
տորած կ'ըլլար։
31 Եւ ան օրը անոնք փղշտացիները Մաք-
մասէն մինչև Այելոն զարկին։ ու ժողովուր-
32 դը խիստ նուաղեցաւ։ Եւ ժողովուրդը աւա-
րին վրայ ինկաւ։ ու ոչխարներէն, արջառնե-
րը և որձերը առին, ու գետին վրայ մոր-
թեցին։ ու ժողովուրդը արիւնովը կերաւ։
33 Եւ Յաւուդին խնացուցին ու բսին, Ահա ժո-
ղովուրդը Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ, քանզի ա-
րիւնով կ'ուսէ։ Եւ անիկա բսաւ, Անօրէնու-
թիւն ըրիք։ հիմա ինծի մէկ մեծ քար մը
34 գլորեցէք։ Ու Յաւուդ բսաւ, Ժողովուրդին
մէջը ցրուեցէք, և անոնց բսէք, Ամէն մարդ
իր արջառը ու իր ոչխարը ինծի մօտեցընէ,
ու հոս մորթէ և ուսէ, ու արիւնով ուսե-
լով Տէրոջը դէմ մեղք չգործէ։ Ուստի բո-
լոր ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր ձեռքովը
ան գիշերը իր արջառը մօտեցուց, ու հոն մոր-
35 թեց։ Եւ Յաւուդ Տէրոջը սեղան չնեց։ աս
կը Տէրոջը համար Ս---ը չնուած սեղա-
նաը։
36 Եւ Յաւուդ բսաւ, Գիշերով փղշտացւոց
հետևէն իջնենք, ու մինչև որ առաւօտը ծա-
գէ՝ զանոնք թալլենք, ու անոնցմէ մարդ մը
չթողունք։ ԵՒ անոնք բսին, Ինչ աչքերուդ-
ինչ որ հաճոյ է՝ ան ըրէ։ Ու քահանան բսաւ,
37 Հոս Աստուծոյ մօտենանք։ Եւ Յաւուդ Աս-
տուծոյ հարցուց՝ ըսելով, Փղշտացւոց հետևէն
իջնե՞մ. զանոնք իսրայէլին ձեռքը պիտի տա՞ս։
Բայց չան օրը պատասխան չտուաս անոր։
38 Անտոնը Յաւուդ բսաւ, Հոս մօտեցէք ծո-

զովուրդին բոլոր իշխանները, և հասկրցէք
ու տեսէք թէ այսօր աս մեղքը որո՞ւնն է։
39 Քանզի իսրայէլը ազատող Տէրը կենդանի է
որ թէ և իմ որդւոյս Յոնաթանին ալ ըլլայ,
անպատճառ պիտի մեռնի։ ու բոլոր ժողո-
վուրդին մէջէն անոր պատասխան տուող մը չէր։
40 կար։ Անոնցմէ անիկա բոլոր իսրայէլին բսաւ,
Դուք մէկ կողմը կայնեցէք, ու ես և իմ որդիս
Յոնաթան միւս կողմը կայնինք։ ու ժողո-
վուրդը Յաւուդին բսաւ, Աչքերուդ հաճոյ
41 երևցածը ըրէ։ Եւ Յաւուդ իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն բսաւ, Ո՛ հ ձշմարտութիւնը յայտ-
նէ։ Ու Յոնաթան ու Յաւուդ ինծի ըրա-
42 նեցան, ու ժողովուրդը ազատ մնաց։ Եւ
Յաւուդ բսաւ, Իմ վրաս ու իմ որդւոյս վրա-
նաթանին վրայ վիճակ ձգեցէք։ ու Յոնա-
43 թան ըռնեուեցաւ։ Եւ Յաւուդ Յոնաթանին
բսաւ, Ինծի խնացուր թէ ի՞նչ ըրիր։ ու Յո-
նաթան անոր խնացուց ու բսաւ, Ես ծայ-
րագաւազանին ծայրովը քիչ մը մեղր կերեր եմ։
44 -- ահա ես պիտի մեռնի՞մ։ Եւ Յաւուդ բսաւ,
Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ՝
45 վար անշուշտ պիտի մեռնիս, Յոնաթան։ Բայց
ժողովուրդը Յաւուդին բսաւ, Յոնաթանը
պիտի մեռնի, ան որ այսօր իսրայէլի մէջ ա-
մեծ փրկութիւնը ըրաւ. բաւ լիցի. Կեն-
դանի է Տէրոջը անոր գլխուն մէկ մազը գե-
տինը պիտի չիյնայ. քանզի այսօր Աստուծոյ
յաղթութիւն ըրաւ։ Այսպէս ժողովուրդը Յոնա-
46 թանը ազատեց, ու անիկա չմեռաւ։ Եւ
Յաւուդ փղշտացիներէն ետ դարձաւ, ու փղ-
շտացիք իրենց տեղը գացին։
47 Ուստի Յաւուդ սկսաւ իսրայէլի վրայ թա-
գաւորել. ու բոլոր չրջակայ թշնամիներուն
հետ՝ այսինքն Մոաբին հետ, և Ամմինի որ-
դւոցը հետ, Եդոմին հետ, Զոբայի թա-
գաւորներուն հետ, ու փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ ըրաւ. և որ կողմն որ դարձաւ՝ յաղ-
48 թութիւն ըրաւ։ Ու ՛ զործութիւն ընելով՝
Ամաղէկը զարկաւ, և ազատեց իսրայէլը իր
կողոպտիչներուն ձեռքէն։
49 Ու Յաւուդին որդիքը Յոնաթան, Ես-
ուի ու Մելքիսուէ էին. և անոր երկու աղ-
չիկներուն անուններըն՝ աւագին անունը Մե-
50 րոբ, ու պզտիկին անունը Միքդոլ էր։ Եւ
Յաւուդին կիները Աքիմաաս էր՝ Ախի-
մաասին աղջիկը, ու անոր զօրավարին անու-
նը Աբներ էր՝ Յաւուդին հօրեղբօրը նէրին
51 որդին։ Ու Կիս՝ Յաւուդին հայրը, ու Աբներ
նէրին հայրը Աբիէլի որդիքն էին։
52 Եւ Յաւուդին բոլոր օրերը փղշտացւոց դէմ
սաստիկ պատերազմ կար։ ու Յաւուդ ամէն

ե Եր. գ. ։ Թաս. ։ Ա՛ե. ։ Ա՛ե. ։ Ա՛ե

տեսած զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր եղողը՝ իր քովը կը ժողվէր։

ԳԼ. ԺԵ

1 Սամուէլ կը խրկի Սաուղը՝ որ Երիայ Ամաղիկը ջարդէ։ 6 Սաուղ կենդանիները մորթատուր խնդրե կը ղրկուին։ 8 Ան գոգթին։ ու սաւրին ազեկները կը խնայե։ 10 Սամուէլ կ'ի-մացնէ Սաուղին թէ Աստուած թագաւոր ընտրելը կանխագոյնս իր ան-ճանաչագոյնս եղածներ համար։ 24 Սաուղ կը խոնարհի։ 35 Սա-մուէլ Ղազայ կը տեսնէ։ 34 Սամուէլ ու Սաուղ կը զա-տուին ու իրարմէ անկը կ'երթան։

1 Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաուղին, «Տէրը զիս՝ իր խրկեց ժողովուրդին վրայ քու թագաւոր օծելու համար։ Ուրեմն հիմա Տէրոջ խօսքը 2 ըսուն ձայնը մանրակրկիտ։ Զօրաց Տէրը այսպես կ'ըսէ. Ինչ որ Ամաղիկ ըրաւ Իսրայէլին, անոր եդիպտացւոյն երած ատենը՝ 3 ճամբուն մէջ անոր դէմ դնելով։ Հիմա գնա ու Ամաղիկը զարկ, և ամէն բոլոր ունեցածը նզովածի պէս բնաւինչ ըրէ, ու անոր չխնայես. և երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը ու ոտքայէն մինչև կաթնկերը, արջառէն մինչև ոչխարը և ուղտէն մինչև էշը մեռցնես»։

4 Սաուղ ժողովուրդը կանչեց, ու Տէզայիմի մէջ զանոնք համրեց, որ երկու հարիւր հազար հետեւակ զօրք էին, ու Ցուդայ 5 յիսուն ալ ատոր հազար։ Եւ Սաուղ մինչև Ամաղիկացւոց մէկ քաղաքը գնաց, ու հեղ-ձատին մէջ դարանակալ եղաւ։ Եւ Սաուղ Կենեզիներուն ըսաւ, «Գացէք, դաւաճանեցէք ու Ամաղիկացւոց միջէն իջէք, չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ մէկտեղ զարնեմ. քանզի դուք բոլոր Իսրայէլի որդւոցը ազգութիւնին ըրիք՝ անոնց եգիպտացւոց եղած ատենը»։ Ուստի կէ-նեզիները Ամաղիկացւոց միջէն գաղտնեցան։ 7 Եւ Սաուղ Եւիլային մինչև եկիպատեան դիմացի Սուրը Ամաղիկը զարկաւ։ Ու Ագագ Ամաղիկացւոց թագաւորը ողջ բռնեց, ու 8 ժողովուրդը սուրի բերնով ջարդեց։ Բայց Սաուղ ժողովուրդին հետ Ագագը, և ոչխարներուն ու արջառներուն ազեկները ու գեղերը, և գառները, ու ամէն պատուական բաները խնայեցին, և չուզեցին զանոնք ջարդել, հապա բոլոր անարդ ու անպիտան անասուններուը ջարդեցին։

10 Եւ Տէրոջը խօսքը Սամուէլին եղաւ՝ ըսելով, 11 «Ափսոս որ Սաուղը թագաւոր ընելուս զղջացի. քանզի ինծմէ ետ դարձաւ, ու իմ խօսքերս կատարեց»։ Եւ Սամուէլ տրտմեցաւ, ու բո-

12 լոր գիշերը Տէրոջը ազազակեց։ Ու Սամուէլ առաւօտուն կանուխ եկաւ, որ Երիայ Սաուղը դիմաւորէ. և Սամուէլին խնացուցին ու ըսին, Սաուղ Կարմեղոս եկաւ, և ահա իրեն հա-մար հաստատութեան նշան կանգնեց, ու անկէ գառնալով անցաւ, ու Գաղգազա իջաւ։

13 Եւ Սամուէլ Սաուղին քովը գնաց. ու Սաուղ անոր ըսաւ, «Օրհնեալ Տէրոջմէն օրհ-նեալ ըլլաս. Տէրոջը խօսքը կատարեցի»։ 14 Նեալ ըլլաս. Տէրոջը խօսքը կատարեցի». Եւ Սամուէլ ըսաւ, «Հապա ես ոչխարներուն ձայ-նը ինչ պիտի ըլլայ՝ որ իմ ականջիս կու գայ, 15 ու արջառներուն ձայնը որ ես կը լսեմ». Եւ Սաուղ ըսաւ, «Զանոնք Ամաղիկացիներէն բե-րին. քանզի ժողովուրդը պահա ոչխար-ներուն ու արջառներուն ազէ գեղցիկ-ներ ու գառներուն ազէ գեղցիկ-ներ ու ամէն բան Աստուծոյդ զոհ մատուցանելն։ 16 Կայն միւսները չարգելցինք»։ Անատնը Սա-մուէլ ըսաւ Սաուղին, «Կեցիր որ քեզի պատ-մեմ թէ Տէրը ես գիշեր ինծի խօսեցաւ»։ 17 Ան ալ անոր ըսաւ, «Խօսէ»։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաուղին, «Ձէնա գուն էիր քու աչքերուդ պզտիկ կ'երեւնայիր, Իսրայէլի որդւոցը գեղերուն գլուխ եղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ 18 Թագաւոր օծեց։ Եւ Տէրը քեզ մէկ ճամբայ մը խրկեց՝ ըսելով, Գնա, ու ան միւսոր Ամաղիկացիները՝ նզովածի պէս չարգէ, և ա-նոնց դէմ պատերազմ ըրէ, մինչև որ զանոնք 19 բնաւինչ ընես։ Իսկ գուն ինչո՞ւ համար Տէրո-ջը ձայնին հնազանդութիւն չըրիր, ու աւա-րին վրայ իյնալով՝ Տէրոջը աչքին չարութիւն 20 ըրիր։ Եւ Սաուղ ըսաւ Սամուէլին, «Ահա ես Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն ըրի, ու Տէրը զիս ու Ամաղիկ որ խրկեց, ան ճամբան գացի, և Ամաղիկի Թագաւորը Ագագը բերի, 21 ու Ամաղիկը նզովածի պէս բնաւինչ ըրի. Սա-կայն ժողովուրդը ան աւարէն ոչխարներ ու արջառներ առաւ, նզովածներէն պիտոյ ազէ-ները՝ որ Գաղգազայի մէջ քու Տէր Աս-22 տուծոյդ զոհ բնես։ Եւ Սամուէլ ըսաւ, «Մի-թէ Տէրոջը ողջակէզներն ու զոհերը Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն ընելու չափ հաճոյ է. ահա հնազանդութիւնը զոհէն, -- Լսե՛ մտիկ ընելը խոյերուն ճարպէն ազէկ 23 է. Գանդի ապստամբութիւնը կախարդու-թեան մեղքին պէս, ու կամակորութիւնը կռ-ապաշտութեան պէս է. որովհետև գուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր, ան ալ քեզ մերժեց՝ որ Թագաւոր չըլլաս»։

24 Եւ Սաուղ ըսաւ Սամուէլին, «Մեղք գոր-

---

* Գլ. Բ. 11։
– Գլ. Բ. 16։
† Ղև. Ժէ. 8. 14։ Թուոց. Իգ. 29։ Բ Օր. Ի. 17. 18. 19։
‡ Ելս. Ժ. 17. 21։
§ Ելս. Գ. 11։ Դատ. Ե. 16։ Գ. 11։
ǁ Ծն. Ժբ. 12։ Ելս. Ժ. 4։
¶ Ելս. Ժ. 10. 19։ Թուոց. Ի. 29. 32։
# Ծն. Ի. 15։
‡ Ծն. Ժ. 7։
ǂ Գլ. Ժգ. 48։
⁂ Ելս. Գ. Ցայտ. Ժբ. 4։
ǂ Ելս. Ի. 15։
ǂ Գլ. Ժբ. 10. 19։ Թուոց. Ի. 29. 32։
ǂ Ծն. Ի. 15։
ǂ Ելս. Ի. 15։
ǂ Գլ. Ժգ. 48։
ǂ Ելս. Գ. Ցայտ. Ժբ. 4

ծեզի՝ որ Ցերոբը հրամանը ու քու խօսքերդ զանց ըրի. քանզի ՙժողովուրդէն վախնալուս
25 համար անոնց խօսքը մտիկ ըրի։ Ու հիմա կ'ապաւեմ՝ իմ յանցանքս ներէ, և իմ հետս գարձիր, որ Ցերոբը երկրպագութիւն ընեմ։
26 Եւ Սամուէլ բսաւ Սաուղին, Ես քու հետդ չեմ դառնար. ՙքանզի դուն Ցերոբը խօսքը մերժեցիր, Ցերոբ ալ քեզ մերժեց՝ որ իշխա-
27 յելի վրայ թագաւոր չըլլաս։ Ու Սամուէլ դարձաւ որ կ՚երթայ. բայց անիկա հանար վերթրուելին ծայրէն բռնեց, որ
28 պատառեցաւ։ Սամուէլ անոր բսաւ, ՙՑերոբ այսօր քու վրայդ իշխանելին թագաւորութիւնը պատառեց, ու քու ընկերիդ տուաւ։
29 աղէկ եղող ընկերիդ տուաւ։ Եւ իշխանելին Պատկառ ուաւ չպրտցներ ու չզղջար. քանզի
30 անիկա մարդ չէ՝ որ զղջայ։ Եւ Սամուէլ բսաւ, Մեզք գործեցի. կ'ապաւեմ հիմա իմ ժողովրդեան ծերերուն առջեւ ու իշխանելին առ-
չելը ՙդիս պատառէ, և իմ հետս գարձիր, որ քու Ցերոբ Աստուծոյդ երկրպագութիւն ընեմ։
31 Ու Սամուէլ Սաուղին ետեւէն դարձաւ, և Սաուղ Ցերոբը երկրպագութիւն բրաւ։
32 Եաթը Սամուէլ բսաւ, Ամազղկին թագաւորը Ագագը հիմի բերէք։ ու Ագագ քնքշութեամբ անոր մօտեցաւ։ և Ագագ բսաւ, Անշուշտ մահուան դառնութիւնը անցած է։
33 Բայց Սամուէլ բսաւ, ՙԻնչպէս որ քու սուրդ կիներուն անզաւակ թողուց, նոյնպէս ալ քու մայրդ կիներուն մէջը անզաւակ ծնայ։ Ու Սամուէլ Գադգագալի մէջ Ցերոբը առջեւը կոտոր կոտոր բրաւ Ագագը։
34 Եւ Սամուէլ Ռամա գնաց, ու Սաուղ իր
35 տունը՝ Գաբաայի Սաուղին գալուան նշան։ Եւ Սամուէլ մինչև իր մահուան օրը Սաուղը չտեսաւ. բայց Սամուէլ Սաուղին համար սուգ կ'ընէր. և Տէրը Սաուղը խոստացած էր զանիկա մերժելուն, որ խոստացած էր

Գ Լ. Ի Զ

1 Սամուէլ Աստուծմէ կը խրտչի զոհ մը մատուցանելու պատճառով. ու Բեթղեհեմ կու գայ։ 6 Նոր մարդ հօրէն գոտեպնդիները կը յանդիմանուի։ 11 Սամուէլ Դաւիթը կ'օծէ։ 15 Սաուղ Դաւիթը կանչել կու տայ որ գինըը նեղող շար ոգիին հանգստանալու գայն։

1 Եւ Տէրը Սամուէլին բսաւ, ՙՄինչև ե՞րբ Սաուղին համար սուգ կ'ընես. որովհետև
Էս զանիկա մերժեցի, որ իշխայելի վրայ

– Եղ-իզ • 2 • Աստուծ-
ին • 2 • Ես • Ծա-
12 • 13 •
– Տես գլ • ր • 30 •
Հ գ Թագ • Ժա • 30 •
– Գլ-իզ • 17 • 18 • գ
Թագ • Ժա • 31 •
Թա-իգ • 19 • Նշել կ-
իզ • 14 • ր Տիմ • ր •
15 • Տիս • ա • 9 •
Ցարմ • ե • 44 • Ար •
43 •
– Եղ-ԺԵ • 11 • Թա-
իգ • 45 • Տես Դաւա-
ա • 7 •
Գլ-ԺԱ • 4 •
Տես գլ • ԺԲ • 24 •
Հարթ • 11 • Գլ-Ժ • 1 •
գ Հարթ • 11 •
—
– Գլ-ԺԵ • 35 •
Գլ-ԺԵ • 23 •
Գլ-Ի • 16 • գ Թագ •
Ի • 1 •
Սապ • Նբ • 70 • Հի •
19 • 20 • Գործ • Ժգ •
22 •
Ես • ա Սապ •
Ես • Ժա • 4 •
Ես գլ • Ժ • 7 •
Ես • Ձնկոտ
Գլ-Ի • 12 • ի • 29 •
Գլ-Ի • 16 •
Գլ-Խա • 1 •
Գլ-Ի • 17 •
գ Թագ • ր • 13 • գ
Թագ • Ի • 22 •
Եղ-ԺԲ • 10 • 14 •
Գլ-ԺԵ • 13 • ա Աստ-
ած • 18 •
գ Թագ • Ժբ • 26 •
Սապ • Նբ • 10 • 11 •
13 •
Գլ-ԺԵ • 12 •
ր Թագ • ե • 31 • Սապ-
Նբ • 70 •
Գլ-ԺԵ • 42 • Երգ •
ի • 10 •
Գլ-Ի • 17 •
Գլ-Ի • 1 • Սապ-
Հի • 20 •
Տես Թա • Ին • 18 •
Դաւա • Ժա • 29 •
Ժգ • 25 • Ժգ • 6 •
Գլ-Ժ • 6 • 10 •
Տես գլ • Ժա • 6 •
Ժբ • 12 • Ին • 15 •
Դաւա • Ժգ • 20 •
Սապ • Ծա • 11 •
Դաւա • Ի • 23 • Գլ-
Ժբ • 10 • Ժբ • 9 •
Կամ գանիկա կը ջար-
հուրեցնէր •

չթագաւորէ։ Լեղլուրդ եղով լեցուր, ու եկուր քեզ Բեթլեհեմացի Եսսէին խրկեմ. քանզի ՙանոր որդւոցը մէկը ինծի թագաւոր ՙընտրեցի։ Ու Սամուէլ բսաւ, Ի՞նչպէս երթամ. կու գայ Սաուղ լսէ զիս կը մեռցնէ. և Տէրը բսաւ, ՙՀետդ մէկ երինջ մը առ, ու բսէ թէ
3 ՙՏէրոջը զոհ ընելու եկայ։ Ես Եսսէն զոհին հրաւիրէ. ու ՙես ընելու բանդ ես քեզի կը յայտնեմ. և Ինծի ՙընտրած օծնա ան հոգը որ քեզի պիտի բսեմ։
4 Ու Սամուէլ Տէրոջը բսածը բրաւ, ու Բեթլեհեմ գնաց։ Եւ քաղաքին ծերերը ՙդողալով գալիս ան համար օգնելին, ու բսին, ՙԱր-
5 գեօք խաղաղութեամբ եկար։ Եւ անիկա բսաւ, խաղաղութեամբ. Տէրոջը զոհ ընելու եկայ. ՙսրբուեցէք ու իմ հետս զոհի եկէք. և Եսսէն ու անոր որդիները սրբել տուաւ, և
6 անոնք զոհի հրաւիրեց։ Ու երբոր անոնք եկան, ՙԵղիաբը տեսնելով՝ ՙրսաւ, Իրաւ որ Տէրոջը
7 օծեալը իր առջեւն է։ Բայց Տէրը Սամուէլին բսաւ, ՙԱնոր երեսաթին ու հասակին երկայնութեանը մի նայիր, քանզի ես զանիկա անարգեցի. ՙմարդհետև մարդուն նայելը չէ-
լար. քանզի ՙմարդը Էերեսացածին կը նայի, 8 բայց Տէրը ՙսրտին կը նայի։ Եւ Եսսէ Աբի-
նադաբը կանչեց, ու զանիկա Սամուէլին առ-
ջեւէն անցուց. և Սամուէլ բսաւ, Տէրը ասիկա 9 ալ չընտրեց։ Ու Եսսէ Սամման անցուց. և
10 Սամուէլ բսաւ, Տէրը ասիկա ալ չընտրեց։ Ու երբոր Եսսէ Սամուէլին առջեւէն իր եօթը որդիները անցուց, Սամուէլ Եսսէին բսաւ,
11 Տէրըասոնցմէ ՙԷնէ չընտրեց։ Եւ Սամուէլ Եսսէին բսաւ, Տղաքներդ այ՞դ ատ են։ Ու ա-
նոնք բսաւ, ՙՏակաւին պիտի պզտիկը մնաց, և ահա անիկա ոչխարները կ'արածէ։ Ու Սամուէլ Եսսէին բսաւ, ՙՄ՚ղրկէ ու զանիկա տուր. քանզի մինչև որ անիկա հոս
12 չգայ, մենք ՙսեղանի պիտի չնստինք։ Ու ան ՙղրկեց ու զանիկա բերել տուաւ. և անիկա վարդիկ էր ու ազուոր աչքեր ունէր, ու գեղջկին պէս գեղեցիկ էր ՙԱստուածը Տէրը բ-
սաւ, Ելիր ասիկա օծէ, քանզի ասիկա է։
13 Եւ Սամուէլ եղունի եղոյրը առաւ, ու ՙեղբայրներուն մէջէն օծեց. ու ան օրէն ՙեղբ-
ը ՙՏէրոջը Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ. ու Սամուէլ եղաւ Ռամա գնաց։
14 ՙԵւ Տէրոջը Հոգին Սաուղէն հեռացաւ. ու Տէրոջը կռնծնել ՙչար ոգի մը ՙՍատր նե-

15 զաթիւն կու տար։ Եւ Սաւուղին ծառանե-
ր՝ն ասոր բան՝ն, Ահա Առաւօտ կզմնանէ չար
16 ոգի մը քեզի նեղութիւն կու տայ։ Մեր տէ-
ր՝ը ինչ առնիը եղոզ ծառայներուն գրացի՝ որ
աղէկ քնարահար մի գիտուն են, ու երբոր Ա-
ռաւօտ կզմնանէ ան չար ոգին քու վրագ
գայ, անոնք ինչ ձեռքնիը ծռէզ չարնէ, ու
17 °ղան նեղ առնաս։ Եւ Սաւուղ իր ծա-
ռաներուն ըսաւ, Հիմա ինձի մէկ աղէկ քր-
նարահար մը գտէք, ու զանոնք ինձի բե-
18 րէք։ Եւ ծառաներուն մէկը պատասխան տը-
ւաւ ու ըսաւ, Ահա Բեթղեհեմացի Յեսսէին
մէկ տղան տեսայ, որ քնար զարնելը գիտէ,
ու ՚անիկա զօրաւոր, պատերազմող, նպատա-
ւոր, ու գեղեցիկ տեսքով կարճ մըն է, և
19 ՚Տէրը անոր հետն է։ Ու Սաւուղ Յեսսէին
պատգամաւորներ խրկեց ու ըսաւ, ՚Ուխար-
ներուն քովը զոնուող տզագ Դաւիթը ինձի
20 խրկէ։ Եւ Յեսսէ էշ՝ը Հաց, տիկ մը գի-
՚նի, ու այծեքէն ուղ մը առնելով իշու վրայ
ի՚նձ՚ուց՚ի, ու զանոնք իր տղան Դաւիթին
21 ձեռքովը Սաւուղին խրկեց։ Եւ Դաւիթ Սա-
ւուղին եկաւ, ու անոր առջևը կայնեցաւ։
Եւ Սաւուղ՚անիկա չատ սիրեց, ու Դաւիթ անոր
22 կապարձակիրը եղաւ։ Եւ Սաւուղ Յեսսէին
՚տէր խրկեց ըսելով, Դաւիթը ինձ իմ առ-
ջևս կայնի, քանզի անիկա իմ առջևս շնորհ
23 գտաւ։ Ու երբոր Առաւօտ՚ը՚ոգին Սա-
ւուղին վրայ կու գար, Դաւիթ քնարը կ՚առ-
նէր, ու իր ձեռքովը կը զարնէր։ Եւ Սաւուղ
կը հանգստանար ու կը զուարճանար, և չար
ոգին անոր վրայէն կ՚երթար։

ԳԼ՝ ԺԷ

1 Եւ փղշտացիք ՚իրենց զօրքերը ժողվեցին
պատերազմելու համար, և Զոքոպի Սոքոյին
մէջ ժողվուեցան։ և Սոքոյի ու Ազեկայի մէջ
2 տեղը Եփեսդամմին բանակեցան։ Եւ Սաւուղ
ու Իսրայէլի մարդիկը ժողվուեցան, ու Էլայի
հովիտին մէջ բանակեցան։ և փղշտացւոց
դէմ պատերազմ ընելու համար կարգաս չա-
3 բուեցան։ Ու փղշտացիք մէկ կողմանէ մէկ
լեռան մը վրայ կայներ էին, ու Իսրայէլացիք
մէւս կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին։
4 և Հովիտը անոնց մէջն էր։ Եւ փղշտացւոց
բանակէն Գողիաթ անուանով՝ մէկ կանգնաւ
ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Գէթացի մարդ
5 յանկարծ մը ելաւ։ Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ
կար, ու հետևամած գրահ մը հագեր էր։ ու
անոր պղնձէ գրահին ծանրութիւնը հինգ հա-
6 զար սիկղ էր։ Եւ սաքերուն վրայէն պղնձէ
սուսապաններ, և ուսերուն մէջ պղնձէ դէզարգ
7 մը ունէր։ Անոր նիզակին բունը ոստայնի
կաց գլանին պէս էր, ու նիզակին սեպը վեց
հարիւր սիկղ երկաթէ էր։ և անոր վահանը
8 կրողը անոր առջևէն կ՚երթար։ Անիկա կանգ-
կայնեցաւ, ու Իսրայէլի գունդերուն կանչե-
լով՝ անոնց ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուք դէմ պա-
տերազմ ընելու եկեր էք, ու գունդ եղով չա-
րեր էք։ միթէ ես փղշտացի չե՞մ, ու դուք
Սաւուղին ծառաները չե՞ք։ ձեր մէջէն մարդ
մը ընտրեցէք, որ իջնէ ինձի հետ հանդիպի։
9 Թէ որ կարող ըլլայ ինձի հետ ծեծկռտելու,
ու զիս սպաննէ, անառնիը մենք ձեզի ծա-
ռայ ըլլանք։ բայց թէ որ ես յաղթեմ ու զա-
նիկա սպաննեմ, անառնիը դուք մեզի ծա-
ռայ ըլլաք ու մեզի ծառայութիւն ընէք։
10 Եւ ան փղշտացին ըսաւ, Ես Իսրայէլ դունդերը նախատեցի։ ինձի մէկ մարդ մը
11 տուէք, որ իրարու հետ ծեծկռտինք։ Եւ
երբոր Սաւուղ ու բոլոր Իսրայէլ փղշտացին
ասոնք խօսքերը լսեցին, զարհուրեցան ու խիստ
վախցան։
12 Եւ Դաւիթ Եփրաթացի այսինքն Բեթղա-
ղեհէմացի Յեսսէ անուանով Մարդ մը
որդի էր։ անիկա տասը որդի ունէր, ու անի-
կա Սաւուղին օրերը մարդոց մէջ ծեր մարդ
13 կը սեպուէր։ Եւ Յեսսէին երեք մեծ որդինե-
րը Իսրայէլ Սաւուղին հետևին պատե-
րազմի գացեր էին։ և պատերազմի գացող
երեք որդւոցը անուններըն անոր բանակին երթ-
ալ, երկրորդինը Աբինադաբ, և երրոր-
14 դինը Շամա էր։ Ու Դաւիթ ամէնց պրծ-
ուելն էր։ և երեք մեծերը Սաւուղին հետևե
15 գացին։ Բայց Դաւիթ Սաւուղին քովէն հե-
՚ռանալ՝ Բեթղեհէմ գարձեր էր, Հոր իր Տօրը
16 ոչխարները արածէ։ Եւ ան փղշտացին քա-
ռասուն օր առաւօտ ու իրիկուն կը մօտենար,
ու ՚անիկա ինքնագլուխ հետևնէլ կը կայներ։
17 Եւ Յեսսէ իր որդւոյն Դաւիթին ըսաւ,
Քու եղբարդդ համար սա մէկ սրդոց բոն-
քած ցորենը ու սա տասը հացը առ, բանա-
18 կը վազէ եղբարդդ տ՚որ։ Եւ սա տասը գլուխ
պանիրը ՚անոր հազարապետին տար, ու ՚նայէ
որ եղբայրներդ ողջ առ՚ողջ են, ու անոնցմէ

ե Դն՝ Խո՝ 46։ Հմր՝ 81։ 98։ գ Ծոգ՝ Ժ՝ 8։
– Հմր՝ 23։ գ Ծոգ՝ գ՝ 15։
• Նբէր՝ քեզի ազեկ բաւ։

Գե՝ Ժ՝ 32։ 34։ 35։ 36։
ը Գե՝ գ՝ 19։ Ժբ՝ 19։ 14։
• Հմր՝ 11։ Գե՝ Ժ՝ 15։ 24։
ի Ձե՝ գե՝ Ժ՝ 27։

Ժ՝ 18։ Դն՝ խգ՝ 11։ Նաւմ՝ Ժբ՝ 16։
ի Դն՝ խո՝ 46։ գ Ծոգ՝ Ժ՝ 8։ Նաւմ՝ Ժբ՝ 29։
– Հմր՝ 14։ 16։

– Գե՝ Ժ՝ 5։
ի Ձե՝ Ժ՝ 35։ բ Մն՝ Ժբ՝ 15։
ի Գե՝ Ժ՝ 17։
ը Գե՝ Ժ՝ 1։
ի Հմր՝ 26։ բ Ծոգ՝ խո՝ 21։
ի Դն՝ ը՝ 19։
ն Հմր՝ 28։ Նաւմ՝ ը՝ 19։

գ՝ 22։ Գե՝ Ժ՝ 1։ 18։
ի Գե՝ Ժ՝ 10։ 11։ Ձե՝ մՄն՝ բ՝ 13։ 14։ 15։
ի Գե՝ Ժ՝ 6։ 8։ 9։ մՄն՝ բ՝ 15։
ի Գե՝ Ժ՝ 19։
ի Դն՝ ը՝ 14։

19 Նման առ ։ Եւ Աաւուղ ու անոնք ու բոլոր
իսրայէլի մարդիկը Լեւիի հովիտին մէջ փղշտացոց հետ պատերազմ կ'ընէին ։
20 Եւ Դաւիթ առաւօտուն կանուխ երա, ոչխարները պահապան հովիւ-ի մը
ձեռքը առաւ գնաց, ինչպէս որ Յեսսէ իրեն ըսած էր ։ ու երբոր կառքերուն տեղը
հասաւ, զօրքերը կարգա կը չարաչէին, ու պատերազմի համար բարձր ձայնով կ'ազա-
21 գակէին ։ Քանզի իսրայէլ ու փղշտացիք զօրք
22 զօրքի դէմ դունդեր չարեր էին ։ Եւ Դաւիթ
իր վրայէն ամանները Լ-ոնէլ ամանեղու-
սպասապանին ձեռքը յանձնեց, և դէպ ի
գունդը վազեց, ու գնաց իր եղբայրներուն
23 ողջունելու։ Ու երբոր անոնց հետ կը խօսէր, ահա ան փղշտացի անունը
նը Գողիաթ անուամբ՝ որ Գէթ հոլ-ի էր,
փղշտացոց գունդերէն ելաւ, և ան հա-ն
խօսքերուն պէս գրուցից ։ ու Դաւիթ լսեց ։
24 Եւ իսրայէլի բոլոր մարդիկը երբոր այն մար-
դը տեսան, անոր երեսէն փախան ու զար-
25 հուրեցան ։ Եւ իսրայէլի մարդիկը ըսին ։ Ա-
ն՞կնի տեսա՞ք, որ իսրայէլը նախա-
տելու կ'ելլէ ։ ով որ զայնիկա սպանէ, թա-
գաւորը մեծ հարստութիւնով պիտի հարըս-
տացնէ զայնիկա, ու իր աղջիկը անոր պիտի
տայ, և անոր Տօրը տուներ իսրայէլի մէջ ազատ
26 պիտի ընէ ։ Ու Դաւիթ իր քովը եղող մար-
դոցը հետ խօսեցաւ ու ըսաւ ։ Ա՛ս փղշտա-
ցին սպանողը և իսրայէլին նախատինքը վեր-
ցնողը մարդուն ի՞նչ պիտի ըլլայ ։ քանզի ո՞ա
անթլփատ փղշտացին ո՞վ է որ կենդանի Ա-
27 աստուծոյն զօրքերը նախատէ ։ Ու ժողովուր-
դը նոյն խօսքերը գրուցից անոր ու ըսաւ ։
Զայնիկա սպանողը մարդուն այնպէս պիտի
28 ըլլայ ։ Եւ անոր մեծ եղբայրը Եղիաբ երբոր
լսեց անոր խօսելը ան մարդոցը հետ, Սաուղի
բարկութեամբ Դաւիթին սրդոհացաւ Եղիաբ,
ու ըսաւ ։ Դուն ինչո՞ւ հոս իջար ։ և ան քիչ
ոչխարները անապատին մէջը որուն ձգեցիր ։
Ես քու հպարտութիւնդ ու սրտիդ չարու-
թիւնը գիտեմ։ անապատը դուն պատե-
29 րազմ տեսնելու իջար ես ։ Դաւիթ ըսաւ ։
30 Հիմա ի՞նչ բրի ։ աս ո՞խսք չէ՞ ։ Ու անոր
քովէն մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ, և
նոյն խօսքերը գրուցից։ ու ժողովուրդն ալ
առջի խօսքերուն պէս պատասխան տուին
անոր ։
31 Եւ Դաւիթին ըսած խօսքերը լսուեցան ։
ու երբոր Սաուղին առջևը պատմեցին, Ս-
32 ---ւլ ի՛ղէ բերել տուաւ զանիկա ։ Եւ Դա-

ւիթ Սաուղին ըսաւ, Ապոր պատճառաւը
ընաս մէկ մարդուս չի սրտի ։ Քու
ծառադ պիտի երթայ, ու ան փղշտացիին
33 հետ ծեծկռի ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ,
Դուն չես կրնար այն փղշտացիին վրայ եր-
թալ, ու անոր հետ ծեծկռիլ, քանզի դուն
մանուկ ես, ու անիկա իր մանկութենէն ի վեր
34 պատերազմիկ մարդ մին է ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ
Սաուղին, Քու ծառադ երբոր իր հօրը ոչ-
խարները կ'արածէր, ու առիւծ կամ արջ կու-
35 գար, և հօտիէն ոխխար կը տանէր, ես անոր
ետևէն երթայով՝ զայնիկա կը զարնէի, ու
անոր բերնէն կ'ազատէի ։ ու երբոր անիկա իմ
վրաս յարձակէր, զանիկա մօրուքէն կը բռնե-
36 ի՛նէի, կը զարնէի ու կը մեռցնէի ։ Քու ծա-
ռադ առիւծ ալ մեռցուցած է արջ ալ ։ ու
աս անթլփատ փղշտացին ալ անոնց մէկուն
պէս պիտի ըլլայ ։ քանզի կենդանի Աստուծոյն
37 զօրքերը նախատեց ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ ։ Ա-
ռիւծին ու արջին ձեռքէն զիս ազատող Տէրը
աս փղշտացիին ձեռքէն ալ պիտի ազատէ ։
Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ ։ Գնա՛, ու ---Տէրը
38 քու հետդ ըլլայ ։ Եւ Սաուղ իր հանդերձ-
ները Դաւիթին հագուցց, ու անոր գլխուն
մէկ պղնձէ սաղաւարտ մը դրաւ ։ ու անոր
39 զրահ ալ հագուցց ։ Եւ Դաւիթ հանդերձ-
ները վրան Ս---ւլ սուրը մէջքը կապեց ։
ու սկսաւ քալել, քանզի սորված չէր ։ ու
Դաւիթ Սաուղին ըսաւ ։ Ասոնցմով չեմ կրնար
քալել, քանզի սորված չեմ ։ ուստի Դաւիթ
զանոնք իր վրայէն հանեց ։
40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ ։ ու հեղեղա-
ւէն իրեն համար հինգ հատ կլոր քար
ընտրեց ։ ու գնաց իր հովուական անօթին
այսինքն մսխապղնձե մէջը դրաւ ։ ու պարսէ
41 ձեռքը ---ն փղշտացին մօտեցաւ ։ Եւ փղ-
շտացին ալ եկաւ ու Դաւիթին մօտեցաւ ։
և անոր վահանը վերցնող մարդը անոր առ-
42 ջևէն էր ։ Ու երբոր փղշտացին նայեցաւ ու Դաւիթը տեսաւ ։ դանիկա արհամարհեց ։
քանզի անիկա դիւռավ ու գեղեցիկ
43 դէմքով պատանի մին էր ։ Եւ փղշտացին ըսաւ
Դաւիթին ։ Միթէ ես չո՞ւն եմ՞ որ իմ մօտս
ցուպով կու գաս ։ ու փղշտացին իր աստուած
44 ներովը Դաւիթը նզովեց ։ Եւ փղշտացին ը-
սաւ Դաւիթին ։ Ինձի եկուր, ու քու մար-
մինդ երկնից թռչուններուն ու դաշտի գա-
45 զաններուն տամ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ փղշտա-
ցիին ։ Դուն ինձի սրով, նիզակով ու գեղար-
դով կու գաս ։ բայց ես զօրքերի Տէրոջը
քու նախատած իսրայէլի զօրքերուն Աստու-

46 Ձոյն անձնմոլը քեզի կու գամ։ Ա՜յսօր Ցերը քեզ ՚ի՛մ ձեռքս պիտի մատնէ ՚՛ ու ես քեզ պիտի մեռցնեմ, ու վրադիդ գլուխդ պիտի առնեմ և փղշտացւոց բանակին դիակունքը այսօր երկնից թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի տամ։ Երկիր ամբողջ մը բոլոր երկիրը գիտնայ որ իսրայէլի մէջ Աստուած կայ։
47 Եւ աս բոլոր ժողովքը գիտնան որ Տէրը Ի՛նով ու նիզակով չազատեր։ քանզի պատերազմին Տէրոջն է, ու անիկա ձեզ մեր ձեռքը պիտի
48 մատնէ։ Ու երբոր փղշտացին եկաւ ու նեկաւ Դաւիթին մտնելու, Դաւիթ ալ չուռաց պատերազմի ասպարէզը վազեց փղշտացին դիմաւորելու։
49 Ու Դաւիթ իր ձեռքը իր մոմոյն միջը խրեց, ու անկէ քար մը առաւ, և ջնիւղ պարսով նետեց, ու փղշտացիին ճակատը զարկաւ։ և քարը անոր ճակատին մէջը մտաւ, ու անիկա երեսին վրայ գետինը ինկաւ։
50 Այսպէս Դաւիթ պարսով ու քարով փղշտացիին յաղթեց։ և զարկաւ փղշտացին ու սպաւ զայն։ բայց Դաւիթին ձեռքը սուր
51 չկար։ Եւ Դաւիթ վազելով փղշտացիին վրան կայնեցաւ։ ու անոր սուրը առաւ, պատեանէն հանեց, ու զայնիկա սպանդնէն կտրը գլուխը անով կտրեց։ Եւ փղշտացիք իրենց զօրաւոր մարդուն սպանելը տեսնելով՝ փա-
52 խան։ Ա՛նանոնք խրտչելի ու գաղտի մարգիկը էրան, և ազատհնեռով մինչև Հովիսք ու մինչև Ակկարոնի դռները փղշտացիները հալածելին։ և փղշտացւոց սպացած վիրաւորեալ ճամբուն վրայ ու մինչև Գեթ
53 ու Ակկարոն ինկան։ Եւ իսրայէլի որդիքը փղշտացիները հալածելէն ետ գարձան, ու
54 անոնց բանակը կողոպտեցին։ Եւ Դաւիթ փղշտացիին գլուխը առաւ, ու զայնիկա երուսաղէմ տարաւ։ բայց անոր զէնքերը իր վրանին մէջը դրաւ։
55 Ու երբոր Սաուղ Դաւիթը տեսաւ, որ փղշտացիին դէմ ելեր է, Աբներ զօրավարին որ զաղին բան, Ով Աբներ, Հան պատանին որո՞ն տղան է։ Ու Աբներ բան, կենդանի՛ է քո անձդ, ով թագաւոր, որ չեմ գի-
56 տեր։ Եւ թագաւորը բան, Հարցուր թէ ան
57 պատանին որո՞ն տղան է։ Ու երբոր Դաւիթ փղշտացին մեռցնելէն ետ գարձաւ, Աբներ զայնիկա ու Սաուղին առջևը տանբան։ Հոս փղշտացիին գլուխը անոր ձեռքն
58 էր։ Եւ Սաուղ բան անոր, Որո՞ն տղան ես դուն, պատանի՛։ Ու Դաւիթ բան, Ես հօրս ծառային Բեթլեհեմացի Յեսսէին տղան եմ։

ԳԼ· ԺԸ

1 Բանիսաեան Դաւիթը կը տիրէ ։ 5 Սաուղ Դաւիթն է՛տ գոթաքանեմներ Տամար կը նախանձի։ 10 ու իր բարեբաղձ տանէր ի՛ւզէ գայիկա սպանցնէ։ 12 Սաուղ կը վախնայ անոր բարի յաջողեմներ Տամար։ 17 ու անոր Ըր ադրջիկը տալ կ՚ուզէ որ անոր պատերազմ մը ընայ։ 22 Դաւիթ Տամարձակելով Թագաւորին փեսայ ընայու։ ի՛երեսայ Գիշտացւոց երես Տարիւր անձի փաստ խնդրեն կը բերէ՝ Մեկզգալեմ ոմա ընայու Տամար։ 8 Սաուղին առաջեր խնդրեն ու Դաւիթին փախչիլ կ՚ուզեցնայ ։

1 Ու երբոր Սաուղին Տետ խօսիլը լմնցաց, Յոնաթանին սիրտը Դաւիթին պատին Տետ կապուեցաւ, ու Յոնաթան իր անձին պէս
2 սիրեց զայնիկա։ Եւ նոյն օրը Սաուղ զանիկա առաւ, ու թոյլ չտուաւ որ իր Տօրը տա-
3 նը դառնայ։ Եւ Յոնաթան Դաւիթին Տետ ուխտ ըրաւ, քանզի իր անձին պէս կը սի-
4 րէր զայնիկա։ Ու Յոնաթան իր վրայի վերարկուն Տանեց, և զայնիկա ու իր Տանդերձները, մինչև իր սուրը, իր աղեղը ու իր գօ-
5 տին Դաւիթին տուաւ։ Եւ Դաւիթ ամէն տեղ կ՚երթար՝ ու որ Սաուղ զանիկա կը խրկէր, ու Տիմաստութեամբ կը վարուէր։ և Սաուղ զանիկա պատերազմական մարդոց վրայ կեցուց, ու բոլոր ժողովուրդին ու Սաուղին ծառաներուն ալ Տաճոյ եղաւ։
6 Ու երբոր Դաւիթ փղշտացին մեռցնելէն կը դառնար, ու չէրէզ կու գային, իսրայէլի բոլոր քաղաքներէն Կինիկները երգելով ու պար բռնելով, թմբուկներով, ուրախութեամբ ու Տնդկաներով Սաուղ Թագաւորը դիմաւորելու երթան։ Եւ Պարը բռնող Կիներները պատասխան տալով կ՚երգէին ու կ՚ըսէին,
Սաուղ իր Տազարաւորներէր զարկաւ,
Ու Դաւիթ իր բիւրաւորներէր ։
8 Եւ Սաուղ խիստ բարկացաւ ու աս խօսքին Տամար Տզժուարեցաւ, ու ըսաւ, Բիւրաւորներ Դաւիթին տուին, ու Տազարաւորներըն ինծի տուին։ ու Տիմա Թագաւորութենէն ու-
9 րիշ չՏնայ պակաս Տաղ անոր։ Եւ ան օրէն ի վեր Սաուղ Ծուռ աչքով կը նայէր Դաւիթին ։
10 Ու Տետեւեալ օրը Աստուծմէ վրայ Ա-ստուծմէ չար ոգի եկաւ, ու տանը մէջ մարգարէութիւն ըրաւ։ և Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս իր ձեռքովը Տաղ կը գարնէր։ ու
11 Սաուղին ձեռքը նիզակ կար։ Եւ Սաուղ Երթալով նետեց քանիով, Դաւիթը պատին վրայ պիտի գամէ։ բայց Դաւիթ անոր երեսէն
12 երկու անգամ Տեղի քաշուեցաւ։ Ա՛ւետ Սաուղ Դաւիթին երեսէն կը վախնար, քանզի

• Նէր · իմ ձեռքս մէջը պիտի գտնէ։ ֆը Օր · իր · ։ = Ցնոթ · դ · ։ Ցնոթ · ր · ։ Ցնոթ · իմ · ։ Ցնոթ · Ցր · ։

ֆ Սաղ · խդ · ։ Ցնոթ · ։ Ցնոթ · ։ Ցնոթ

Ցէերը անոր հետն էր · բայց Սաուղէն հե-
13 ռացեր էր · եւ Սաուղ զանիկա իր փոխէն
հետացուց , ու զանիկա հազարապետ ըրաւ ·
ու Ժանիկա ժողովուրդին առջեւը կ՚ելլէր կը
14 մտնէր · եւ Դաւիթ իր ամէն ձեռնհասութեան
մէջ Տիմաստութեամբ կը վարուէր · ու Տ՚էրը
15 անոր հետն էր · եւ Սաուղ անոր այնքան
խիստ ուշադրութեամբ վարուիլը տեսնելով՝ անոր է-
16 րեսէն կը վախնար · Ու Ը՚ղոյր Իսրայէլ և Յու-
դա Դաւիթը կը սիրէին , քանզի անոնց առ-
ջեւը անիկա կ՚ելլէր կը մտնէր ·
17 Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ , Ահա իմ մեծ
աղջիկս Մերաբը՝ քեզի կինի պիտի տամ ·
միայն թէ դուն ինծի զօրաւոր մէկ մը եղիր ,
ու Տ՚էրոջը պատերազմները պատերազմէ · քանի
մի Սաուղ բաւ , Ինծո վրայ իմ ձեռքս
չդլայ , այլ փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ
18 ըլլայ · Եւ Դաւիթ Սաուղին ըսաւ , Ես ո՞վ
եմ , ու իմ կեանքս ի՞նչ իմ հօրս ազգ ատոհմը
Իսրայէլի մէջ ի՞նչ է որ թագաւորին փեսայ
19 ըլլամ՝ Եւ Սաուղին աղջիկը Մերաբը Դա-
ւիթին տրուելու ատենը Մաալացի Ղեդրիե-
լին տրուեցաւ ·
20 Ո՚ւ Սաուղին Միզդոյ աղջիկը կը սիրէր
Դաւիթը · ու երբոր Սաուղին լսեցուցին ,
21 ան բանը անոր աչքերուն հաճոյ եղաւ · Եւ
Սաուղ ըսաւ , Ես զանիկա անոր տամ՞ որ
անոր որոգայթ ըլլայ , ու փղշտացւոց ձեռ-
քը անոր վրայ ըլլայ · Ուստի Սաուղ Դաւի-
թին ըսաւ , Ինծի կրկոր ՚երկրորդ փեսայ կ-
22 ղիր · Եւ Սաուղ իր ծառաներուն հրամայ-
չեց , որ Դաւիթին հետ ծածկաբար խօսին ու
ըսեն , Ահա թագաւորը քեզի հաճեր է , ու
անոր բոլոր ծառաները քեզ կը սիրեն · ուս-
23 տի հիմա թագաւորին փեսայ եղիր · Եւ Սա-
ուղին ծառաները ան խօսքերը Դաւիթին
ականջներուն զրուցեցին · ու Դաւիթ ըսաւ ,
Թագաւորի փեսայ ըլլալը ձեր աչքին պզտիկ
բան կ՚երեւնայ · քանզի ես ազքատ ու ան-
24 չնան մարդ մին եմ՝ Եւ Սաուղին ծառա-
ները անոր լսեցուցին ու ըսին , Դաւիթ այս-
25 պէս խօսեցաւ · Եւ Սաուղ ըսաւ , Դաւիթին
այսպէս ըսէք , Թագաւորը ՚ոչինչ օժիտ չու-
զեր , բայց միայն փղշտացւոց հարիւր անհրէ-
փառեմիներ , որպէս զի Թագաւորին թշնա-
միներէն վրէժ առնամ · (ու Սաուղ կը
խորհեր Դաւիթը փղշտացւոց †ձեռքը մատ-
26 նել ՝) Ու երբոր անոր ծառաները ան խօս-
քերը Դաւիթին լսեցուցին , ան բանը Դաւի-
թին աչքերուն ազնիւ երեւցաւ որ Թագաւորին
փեսայ ըլլայ · Ուստի ՚օրերը լմննալէն առաջ՝
27 Դաւիթ եղաւ , ու ՚իր մարդոցմովը գնաց , և
փղշտացիներէն երկու հարիւր մարդ մեռ-
ցուց · ու Դաւիթ անոնց անհրէտութեան
ները բերաւ , ու զանոնք լման Թագաւորին
տուին , որ Թագաւորին փեսայ ըլլայ · Ու
Սաուղ իր Միզդոյ աղջիկը կին տուաւ անոր ·
28 Եւ Սաուղ երբոր տեսաւ ու հասկցաւ որ
Տէրը Դաւիթին հետն է , ու Սաուղին Միզ-
29 դոյ աղջիկը զանիկա կը սիրէ , Սաուղ՝ ալ
աւելի վախցաւ Դաւիթէն · և Սաուղ շա-
30 րունակ Դաւիթին թշնամութիւն կ՚ընէր · Ու
փղշտացւոց իշխանները ելան , և անոնց ել-
լելէն ետքը՝ Դաւիթ Սաուղին ամէն ծառա-
ներէն աւելի հմտաւորութեամբ կը վարուէր ·
ու անոր անունը չատ †հռչակաւոր եղաւ ·

ԳԼ · ԺԹ

1 Բայց Սաուղ իր որդւոյն Յովնաթանին ու իր
ամէն ծառաներուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռ-
2 ցնեն · Բայց Սաուղին որդին Յովնաթան
՚Դաւիթը չատ կը սիրէր · ու Յովնաթան Դա-
ւիթին իմացուց ու ըսաւ , Իմ հայրս Սաուղ
քեզ մեռցնելու կ՚ուզէ · ուրեմն հիմա մինչև
առաւօտ զգոյշ կենաս , ու մէկ ծածուկ տեղ
3 մը նստէ ու պահուիր · Ու ես ելլեմ , և քու
հառած պարտէզ մէջը հօրս քովը կայնիմ , ու
քեզի համար իմ հօրս հետ խօսիմ , և ինչ որ
4 իմանամ՝ քեզի պատմեմ՝ Ու Յովնաթան
՚Դաւիթին վրայով ազնիւ խօսք զրուցեց իր
հօրը Սաուղին , և անոր ըսաւ , Ով թագա-
ւոր , ՚քու ծառայիդ Դաւիթին դէմ մեղք մի
գործեր · քանզի անիկա քեզի դէմ մեղք չը
գործեր , ու անոր գործերը քեզի շատ ազնիւ
5 են՝ Ինչու որ ՚իր հոգին ձեռքին մէջը դրաւ ,
ու ՚փղշտացին զարկաւ , և Տ՚էրը բոլոր ին-
քայկլին մեծ մեծ փրկութիւն մը շնորհեց ·
դուն տեսար և ուրախացար · ԵՒս ինչո՞ւ հա-
մար Դաւիթը առանց պատճառի մեռցնելով՝
6 Յանմահ արեան մեղք պիտի մնանես · Եւ Սա-
ուղ Յովնաթանին խօսքը մտիկ ըրաւ , ու
Սաուղ երդում ըրաւ՝ ըսելով , Տ՚էրը կենդ-
7 ի որ անիկա պիտի չմեռցուի · Եւ Յովնաթան
Դաւիթը կանչեց , ու Յովնաթան անոր ամէն
բանը զրուցեց · Եւ Յովնաթան Դաւիթը
Սաուղին քովը տարաւ , ու անիկա առաջուան
պէս անոր առջեւը կեցաւ ·
8 Ու նորէն պատերազմ եղաւ , և Դաւիթ ելաւ
և փղշտացիներուն երեսը հարիւր մեծ
յաղթութիւն տարաւ , ու անոնց առջեւէն
փախան ըլլայ · Ու Տ՚էրոջմէն չար ոգի մը
9 Սաուղին վրայ եկաւ , ու ՚իր մարդոցմովը գնաց , և
փղշտացիներէն երկու հարիւր մեծ յա-
ղթութիւն տարաւ , ու Դաւիթ անոնց առջեւէն
փախան ըլլայ · Ու Տ՚էրոջմէն չար ոգի մը
Սաուղին վրայ եկաւ , ու ՚իր մարդոցմովը գնաց , և
10 Սաուղ իր նիզակովը Դաւիթը պատին զար-
կանել ուզեց , բայց Դաւիթ Սաուղին առջե-
ւէն խուսափեցաւ , ու նիզակը պատին զար-
կաւ , և Դաւիթ փախաւ ու ազատեցաւ այն
11 գիշեր · Սաուղ ալ Դաւիթին տունը մարդիկ
դրկեց , որ զանիկա պահեն , ու առտուն
սպաննեն · Ու Դաւիթին կինը Միքաղ զան-
կին ազդեց , ու ըսաւ , Եթէ այս գիշեր քու
կեանքդ չազատես , վաղը սպաննուելու ես ·
12 Միքաղ Դաւիթին պատուհանէն վար տա-
րաւ , ու նա գնաց , փախաւ ու ազատեցաւ ·
13 Դաւիթի դէմաւ կուռ պատկերներ առաւ ,
ու ոչխարի մորթ մը անոր գլխուն դրաւ ,
և ծածկոցով մը ծածկեց ·
14 Սաուղ Դաւիթին բռնելու մարդիկ դրկեց ,
ու ըսաւ , Հիւանդ է ·
15 Սաուղ մարդիկը նորէն դրկեց , որ Դաւիթը
տեսնեն , ու ըսաւ , Զանիկա անկողնովը ինծի
բերէք , որ սպաննեմ ·
16 Երբոր մարդիկը եկան , ահա կուռ պատկեր-
ները անկողնին մէջ էին , ու ոչխարի մորթը
17 անոր գլխուն · Սաուղ Միքաղին ըսաւ , Ինչո՞ւ
ինծի այսպէս խաբեցիր , ու թշնամիս ար-
ձակեցիր , որ ազատի · Միքաղ Սաուղին
պատասխանեց , Ինծի ըսաւ , Ինծի արձակէ ,
ինչո՞ւ համար քեզ սպաննեմ ·
18 Դաւիթ փախաւ ու ազատեցաւ , ու Սամուէլին
Հռամաթացիին եկաւ , ու անոր Սաուղին
ըրածը ամէն բան պատմեց · Ու ինքն ու Սա-
մուէլ գացին , Նայովթ բնակեցին ·
19 Ու Սաուղին լսեցուցին , ըսելով , Ահա Դա-
ւիթ Նայովթ է Հռամայի մէջ ·
20 Սաուղ Դաւիթին բռնելու մարդիկ դրկեց ·
Երբոր անոնք մարգարէներուն խումբը տե-
սան , որ կը մարգարէանան , և Սամուէլ
անոնց վրայ կայնած էր , Աստուծոյ Հոգին
Սաուղին մարդոցը վրայ եկաւ , ու անոնք ալ
21 մարգարէացան · Սաուղին լսեցուցին , ու
ուրիշ մարդիկ դրկեց , որ անոնք ալ մարգա-
րէանան · Ու անոնք ալ մարգարէացան ·
Սաուղ երրորդ անգամ մարդիկ դրկեց , ու
անոնք ալ մարգարէացան · Ու Սաուղ ինքն
22 ալ Հռամա գնաց , ու Սեքուի մեծ ջրհորին
մօտ եկաւ , որ Սեքուի մէջ է · Ու հարցուց ,
ու ըսաւ , Սամուէլ ու Դաւիթ ո՞ւր են · Ու
ըսին , Ահա Նայովթ Հռամայի մէջ են ·
23 Ուստի Հռամայի Նայովթը գնաց · Ու Աստ-
ուծոյ Հոգին ալ անոր վրայ եկաւ , ու գնա-
լով մարգարէացաւ , մինչև որ Հռամայի Նա-
յովթ հասաւ ·
24 Ու ինքն ալ հանեց իր հագուստները , ու
Սամուէլին առջեւ մարգարէացաւ , ու մեր-
կացած ինկաւ այն օր ու գիշեր ամբողջ ·
Ասկէ համար կ՚ըսեն , Սաուղ ալ մարգարէ-
ներուն մէջ է՞ ·

Դաւիթը կանչեց, ու Յովնաթան առ բոլոր
խաչերը անոր պատմեց. և Յովնաթան Դաւիթին
Աւետումն տարաւ, ու անիկա Հաղիւ-
Նին պահ անոր առջեւը կը կայնէր։
8 Եւ Տէրն պատեպատ եղաւ ու Դաւիթի
եւս փղացուցոյ հետ պատեպատ բրաւ, ու
անոնց միջը մէկ մեծ կատարած մը բրաւ. և
9 անոնք անոր առջեւէն փախան։ Ու Յաւետնին
վրայ Տէրտէրն չար ոգի եկաւ. և անիկա իր
տուներ կը նայէր, ու Տիրոջը իր ձեռքն էր։
Դաւիթ ալ իր ձեռքովը Նաւագարներ կը զար-
10 Նէր։ Եւ Յաւետ ուզեց որ Դաւիթը Տիրոջով
զարնէ ու պատին վրայ ծակէ. բայց անիկա
Յաւետնին երեսէն միկրի քաշուեցաւ, և Ս-
ՈՒՆ Տիրոջը պատին զարկաւ. ու Դաւիթ
11 փախաւ և ան գիշերը պատեցաւ։ Բայց Ս-
ՈՒՆ Դաւիթին տունը մարդիկ խրկեց, որ
զանիկա պահարեն, ու առաւօտուն մեռցնեն։
Մահայն Դաւիթին կինը Միքդոլ անոր յայ-
տնեց ու բսաւ, Թէ որ ան գիշեր քու անձդ
չազատեցնես, վաղը քեզ պիտի մեռցնեն։
12 Անտի Միքդոլ Դաւիթը պատուհանէն մար
իջեցուց. և անիկա գնաց փախաւ ու ազա-
13 տեցաւ։ Ու Միքդոլ Տիրոջ պատկերները
առնուց, և անկողինին մէջը դրաւ, ու անոր
գլխուն տակը այծի մազէ թարձ մը դրաւ, և
14 զանիկա ծածկոցով մը ծածկեց։ Եւ երբոր
Յաւետ մարդիկ խրկեց Դաւիթը բռնելու
15 Համար, անիկա բսաւ, Հիւանդ է։ Եւ Յա-
ւետ Նորէն մարդիկ խրկեց Դաւիթը տեսնելու
Համար, ու բսաւ, Զանիկա անկողինովը բերէք
16 ինձի՛ր, որ մեռցնեմ։ Ուստի ան մարդիկը
եկան. և ահա անկողինին մէջը Տիրոջ պատկերները
մէկ կար, և գլխուն տակը այծի մազէ թարձ
17 մը։ Եւ Յաւետ Միքդոլին բսաւ, Ձիս ինչո՞ւ
Համար այսպէս խաբեցիր, ու իմ թշնամիս
Հոգ տուիր, ու պատեցաւ։ Ու Միքդոլ
Յաւետնին բսաւ, Ինքիս ինձի բսաւ, Թող
տուր ինձ որ երթամ՝ ինչո՞ւ մեռցնեմ քեզ։
18 Ուրեմն Դաւիթ ու պատեցաւ,
և Ռամա գնաց Սամուէլին քովը, ու անոր
պատմեց ան ամէնը որ Յաւետ ըրեր էր ին-
քեզը անիկա Սամուէլին հետ գնաց, ու նս-
19 տեցաւ միչ բնակեցան։ Եւ Յաւետնին իմ-
յաւեցին ու բսին, Ահա Դաւիթ Ռամայի Նա-
20 ւատներն Յաւետ մարդիկ
խրկեց որ Դաւիթը բռնեն, ու անոնք մար-
գարէներուն բնոյ մարգարէանալն ժողվեցան
և անոնց վրայ կեցող Սամուէլը երբոր տես-
ան, Աստուծոյ Հոգին Յաւետնին խրկած
մարդոց վրայ եկաւ, ու անոնք ալ մարգա-
21 րէանային ըրին։ Ու երբոր Յաւետնին իմա-

յացին, ուրիշ մարդիկ խրկեց, և անոնք ալ
մարգարէանային ըրին։ Ու Յաւետ Նորէն
երրորդ անգամ մարդիկ խրկեց, և անոնք
22 ալ մարգարէանային ըրին։ Վնասուներ ինքն
ալ Ռամա գնաց, ու մինչև Մակթովի մեծ ջրո-
Տրը գալով, Տարցուց ու բսաւ, Սամուել
ու Դաւիթ ո՛ր են։ Եւ Հարցան զինքը բսաւ,
23 Ահա անոնք Ռամայի Նաւատին են։ Ուստի
Ռամայի Նաւատը գնաց։ և անոր վրայ ալ
Աստուծոյ Հոգին եկաւ, ու մինչև Ռամայի
Նաւատը Հասնելը Յամայան երթալով մարգա-
24 րէանային կ՚ընէր։ Նէ անիկա ալ իր շորնե-
րը Հանեց, ու Սամուէլին առջեւը անիկա ալ
մարգարէանային կ՚ընէր, և ան բոլոր երկու
բոլոր գիշերը Մերկ Ինկաւ։ Անոր Հա-
մար կ՚ըսեն թէ Աստուծոյ ալ մարգարէներուն
մէջն է։

ԳԼ· Ի

1 Դաւիթ իր ապահովութեանը Համար Յովնաթանին հետ խոր-
Հուրդ կ՚ընէ։ 11 Յովնաթան ու Դաւիթ երդումով կ՚որո-
գին իրենց մէջ։ 18 Յովնաթան Դաւիթին ուսանելի նը-
շանը։ 24 Սաուղ Դաւիթին երթալուը խնամով Յովնա-
թանի մեռցնել կ՚ուզէ։ 35 Յովնաթան տիրոջ կը դառնա Դա-
ւիթին։

1 Եւ Դաւիթ Ռամայի Նաւատէն փախաւ, ու
գնաց Յովնաթանին առջեւը բսաւ, Ես ինչ
բրեր եմ, յանցանքս ինչ է, ու ի՞նչ մեղք
գործեր եմ քու Հօրդ առջեւը, որ անիկա կը
2 մեռցնել կ՚ուզէ։ Եւ Յովնաթան բսաւ անոր,
Բաւ լլայ, դուն պիտի չմեռնիս. ահա իմ
Հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը չըներ առանց
Ինծի յայտնելու. ու իմ Հայրս ինչու՞ Հա-
մար ասոր բանը ինծմէ պիտի պահէ. առանի
3 բան չկայ։ Եւ Դաւիթ երդում ալ բրաւ ու
բսաւ, Քու Հայրդ ալ գիտէ որ ես քո-
առջեւդ Հոգերբ գտեր եմ. անոր Համար կը-
ըսէ թէ Յովնաթան ասոր բանը չգիտնայ, չըլ-
լայ որ վշտանայ. բայց կենդանի է Տէր ու կեն-
դանի է քու անձդ, որ իմ ու մահուան միջ-
4 տեղը միայն մէկ քայլ մը մնացեր է։ Եւ Յով-
նաթան բսաւ Դաւիթին, Հոգիդ ուզած բա-
5 նը ինչ ըսէ, ու ես քեզի ընեմ։ Եւ Դաւիթ
բսաւ Յովնաթանին, Ահա վաղը Նոր ամսոյ սկիզ-
բն է, ու պէտք է որ ես թագաւորին հետ կե-
րակուր ուտելու. Հապա Հեռու ձգես ինծի
զիս որ մինչև երեքերորդ օրուան
6 իրիկունը Դաշտին մէջ պահուիմ։ Թէ որ քու
Հայրդ զիս մէնակուս ըլլայ, բսես որ Դա-
ւիթ ինծի չատ ազատիկ որ պատրաստ Վազ քա-
զաքը բնակի Հէմ երթայ. քանզի հոն է բո-
լոր ազգատոհմին տարեկան զոհը կ՚ըլլայ։
7 Թէ որ պապես բսէ, Ադէկ է, քու ծառային

Գլ· ժ· 10։
Նա· ի· 2։
Մկբ· ա· 8· Ցես
բ Թագ· գ· 14· 20։
Նա· իգ· 4։
Գլ· ի·
Գլ· ժ· 11։
Ելք· խմ՝ անասնքա·
նին։
Տմր· 12։ Գլ· ի·
Ելք· ինչ որ քա-
նանդ ինձի բսէ։
Նա· ժ· 10։ Ելք։
Գլ· ժ· 2·
Գլ· ժգ· 2·
Գլ· ժգ· 4·
Գլ· ի· 12·
Ցես բ Օր· ա· 23·
բ Թագ· ժե· 1·

խազագործին է. բայց թէ որ խիստ բարկա-
նայ, գիտցիր որ Տանիկա զարկը է ինչ չա-
8 րութիւն ընելու. եւ Ժամապիճ հոգեմտիութիւն
ըրէ, քանզի հոն քու ժամապիճ հետ Ցե-
բոյր Աստուծոյ ախոռ ըրիր. ու Ցիւ որ իմ վր-
բաս մէկ յանցանք մը կայ, գուն մեռցուր
զիս. ինչո՞ւ համար զիս քու Տօրդ ասիես.
9 եւ Քոհանային բառ, գնա լեզի որ ես քա-
ռասդ գիտնալով Թէ իմ Տօրս կողմնակ չեզի
համար չարիք որոշուած է, քեզի չխնայելեմ.
10 ու Դաւիթ բառ Քոհանային, Հապա Թէ
որ քու Տպրդ քեզի խոտութեամբ պատաս-
11 խան տայ, ինծի ո՛վ պիտի խնացընէ. եւ Քով-
նանային բառ Դաւիթին, եկաւ՝ գաչաղ ել-
12 ընք. ու երկուքնին գաչաղ եղան. եւ Քով-
նանան բառ Դաւիթին, վէյ է խոպչելին
Ցեր Աստուածդ. Թէ որ վաղ առ առնուս կամ
միւս օր իմ Տպրս քննելով տեսնեմ Թէ Դա-
վիթին համար ազկութիւն մը կայ, և ղրկեմ
13 առներ Տաղ չխրկեմ ու Քեզի չյայտնեմ Ցեզ-
րը Քոհանայինին պապիս ու ամէն աւելի ընէ.
բայց Թէ որ իմ Տպրս քեզի չարութիւն մը
ընել ուզէ, ընծին ալ քեզի պիտի յայտնեմ, ու
քեզ պիտի արձակեմ, որ խաղաղութեամբ եր-
Թաս. ու Ցերը քու հետդ ըլլայ, ինչպես
14 որ իմ Տօրս հետն էր. եւ ոչ միայն իմ կին-
դանութեանս առներ գուն ինծի Ցեղջիր պար-
15 մնութիւնը ընես՝ որ ես չկորնչիմ, Մանաւանդ
Ցբան պարմնութիւնդ իմ առներս յաւիտեան
կիպրես, ոչ ալ անոնցնէ երբոր Ցերը Դա-
վիթին բոլոր թշնամիները երկրիս վրայէն վեր-
16 ցընէ. եւ Քոհանան Դաւիթին տանը հետ
գայնակցութիւն բրաւ, ու ըսաւ, Ցերը Դա-
17 վիթին թշնամիներէն վրէժ առնէ. Ու Քով-
նանան Դաւիթին նորէն երդում ընել տուաւ,
զանիկա սիրելուն համար. Կրանգի զանիկա
18 իր անձին պէս կը սիրէր. եւ Քոհանան անոր
բսաւ, Վաղը ամնագործ է, ու գուն պի-
տի փնտռուիս, քանզի քու տեղդ պարապ
19 պիտի մնայ. Ու երրորդ օրը չուտով իջնես,
և գաս հոն տեղը ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար, ու Եգիլի քարին քովը նստիս.
20 Ու ես Ցեր քովը նշան մը նետեմ պէս՝
21 երբ զնետ պիտի նետեմ՝ եւ ահա մանչը պի-
տի խրկեմ՝ ըսելէ, Գնա նետերը գտիր. ու
Թէ որ մանչուն բսեմ, Ահա նետերը քեզմէ
ապրին են, զանոնք առ. անոնցնէ գաս,
քանզի քեզի խաղաղութիւն է, և Ցէրը կեն-
22 դանի է որ բան մը չկայ. Բայց Թէ որ ման-
չուն պապէս բսեմ, Ահա նետերը քեզմէ ան-
դին են. Ցեռացնէ երթաս, քանզի Ցերը քեզ
23 կը խրկէ. Ու Ցաս խօսքիս համար որ ես ու
դուն խօսեցանք՝ ահա Ցերը իմ ու քու միջ
յաւիտեան Ցէյ ըլլաչ.
24 Ուստի Դաւիթ դաչտին մէջը պահուեցաւ.
և ամնագոլխոր Տանեկով՝ Թագաւորը կերա-
25 կուր ուտելու համար Ցեղն նստաւ. եւ Ցեր
գաւորը իր սովորութեանը պէս իր աթոռը
պատին կողքին ամնագոլ նստաւ. ու Քոհնա-
կան առաջ եղաւ, և Ցաւուգին քովը Աբներ
26 նստաւ, ու Դաւիթին տեղը պարապ մնաց. եւ
Ցաւուգ ան օրը բան մը չխօսեցաւ, քանզի
բսաւ, Պետք բան մը պատահեր է. անիկա
Տնգեթը չէ, անտարակոյս մնգեթը պիտի չըլ-
27 լայ. Ու Հետեւեալ օրը՝ ամնոն երկրորդ օր՝ ե-
Դաւիթին տեղը պարապ էր. ուստի Ցաւուգ
իր որդւոյն Քոհնանային բսաւ, Եղեսիէն որ-
պիս ինչո՞ւ համար երեկ ու այսօր սեղանը չե-
28 կաւ. եւ Քոհնանան Ցաւուգին պատասխան
տուաւ, Դաւիթ ինծի չատ աղաչեց որ Բեթ-
29 լեհեմ երթայ, Ու բսաւ, Շնորհք ըրէ՛ զիս
խրկէ, քանզի ան քաղաքին մէջ մեր ազ-
գատոհմը զոհ կ՚ընէ, ու իմ եղբայրս ինծի
պատուիրած է. եւ Թէ որ քու աչքերուդ մա-
Ցիր չտնչեմ գտեր եմ, կ՚աղաչեմ՝ զիս Թող
տուր որ երթամ ու եղբայրներս տեսնեմ. ան
30 պատճառաւ Թագաւորին սեղանը չեկաւ. եւ
Ցաւուգին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Քոհնա-
նային դէմ, ու անոր բսաւ, Ով ապստամբ
ու չար զաւակ, ես չէմ գիտեր որ դուն քեզ-
ամէն որդին ընտրեցեր ՛քեզ ու Ցիկրդ խայտա-
31 ռակութիւն համար. քանզի քանի որ քեզամէն
որդին երկրիս վրայ ապրի է, դուն պիտի չհաս-
տատուիս, ոչ ալ քու Թագաւորութիւնդ.
ուստի հիմա հաղ խրկի ու զանիկա ինծի
32 բեր, քանզի անիկա մնհաս Թաժանի է. եւ
Քոհնանան իր Տօրը Ցաւուգին պատասխան
տուաւ ու բսաւ, Ինչո՞ւ համար պիտի մեռ-
33 ցուի, անիկա ի՞նչ բրաւ. եւ Ցաւուգ Նիզակը
նետեց անոր, որ զանիկա զարնէ. Ուստի Ցեր
Քոհնանան խնացաւ որ իր Տպրը որոշեր է
34 Դաւիթը մեռցընել. Ու Քոհնանան առաջին
բարկութեամբ սեղանէն եկաւ, ու ամնուն
երկրորդ օրը կերակուր չկերաւ. քանզի Դա-
վիթին համար սիրտը կատելացաւ, որովհետև
իր Տպրը զանիկա անարգեց.
35 Եւ Քոհնանան առաւօտուն գաչաղ եղաւ,
ինչպես որ Դաւիթին հետ ժամնակ որոշեր
36 էր, ու իր Տեղը պզտիկ մնձնչ մը կար. եւ
իր մնձուն բսաւ, վազէ ու ես իմ նետերս
նետածը գտիր. ու մնձուն վազած ատենը
37 անիկա նետը անկէ անդին նետեց. Ու երբոր

ա Գլ. իե. 17. Ես. ե. 7.
բ Հմր. 2.
գ Ցե. ր. 14.
դ Հմր. 16. Գլ. ժը. 3. իգ. 18.
ե Ցր Թագ. ժդ. 32.
զ Հմր. 2.
է Հաւթ. ա. 17.
ը Քհ. ա. 5. Գլ. ժե. 37. ա Պտ. իր. 11. 16.
թ Ցր Թագ. բ. 1. 3.
ժ Հմր. 7.
ի Հաւթ. ի. 28. Ցհ. իգ. 2. Ցրեմ. գ. 8.
ժա Գլ. ժը. 1.
ժբ Գլ. իե. 17. Ես. ե. 7.
ժգ Հմր. 2.
ժդ Հաւթ. ա. 17.
ժե Գլ. իե. 28. Ցհ. իգ. 2. Ցրեմ. գ. 8.
ժզ Հմր. 14. 15. 42.
ժէ Ցե. 21. ժը.
ժը Գլ. ժը. 1.
ի Հմր. 6.
ի Ցբեմ. գ. 8.
ի Ցբեր. քառ. ամնոնիկ և Մարգ Քրիստ. Քհնան ամնոնին
ի Ցբեր. որդի
ի Գլ. ժը. 1. Ցհ. Պատ. իե. 23. Ղ. ե. իգ. 22.
ի Հմր. 6.
ի Գլ. ժը. 1.
ի Հմր. 7.

մանչը Բաշխաթանին նեսած նեսեին տեղը գնաց, Բաշխաթան մանչուն հանեվն կանչելով
38 բսաւ, Ահա նեսոր քեզմէ անդին է։ Եւ Բաշխաթան մանչուն հանեվն կանչից, շատ բրէ, արտոցիր, մի կենար։ Ու Բաշխաթանին մանչը
39 նեսոլը ժողվից, իր տերոջը եկաւ։ Բայց մանչը բան մը չէր գիտեր։ աս բանը միայն
40 Բաշխաթան ու Դաւիթ գիտէին։ Եւ Բաշխաթան իր գործիքները իր մանչուն տուաւ ու
41 անոր բսաւ, Գնա՛ քաղաքը տար։ Եւ մանչը գացածին պէս Դաւիթ Հարաւային կողմէն ելաւ, ու երեսի վրայ գետինը ինկաւ ու երեք անգամ երկրպագութիւն բրաւ։ Ե մէկմէկ համբուրեցին, ու իրարու վրայ լացին մինչև
42 որ Դաւիթ չափէ գուրս լացաւ։ Եւ Բաշխաթան Դաւիթին բսաւ, Գնա խաղաղութեամբ, ինչպէս որ երկուքերս ալ Տէրոջը անունովը երդնում բրինք ու բսինք, Տէրը իմ ու քու միջի՛ և իմ սերունդիս ու քու սերունդիդ
43 մէշը վէ՛ց ըլլայ մինչև յաւիտեան։ Եւ Դաւիթ ելաւ գնաց։ Բաշխաթան ալ քաղաքը մտաւ։

ԳԼ։ ԻԱ.

1 Դաւիթ Նոբ գալով՝ Աբիմելիքին ասածները հասու կ՚ընէ։ 7 Դոեկ հոն ներկայ կը գտնուի։ 8 Դաւիթ Գաթ քաղաքը կ՚երթայ։ 10 Գնալը միշ վերջը խելագար կը ձեւանայ։

1 Ու Դաւիթ Նոբ գնաց՝ Աբիմելիք քահանային։ և Աբիմելիք Դաւթին դիմաւորելց, ու անոր բսաւ, Ինչո՞ Տամար
2 մենակ ես ու հետդ մարդ չկայ։ Եւ Դաւիթ Աբիմելիք քահանային բսաւ, Թագաւորը ինծի բան մը Տրամայեց ու ինծի բսաւ, Որոշ մը չգիտնայ այն բանը որուն Տամար որ քեզի կը Տրկեմ, ու ինչ որ քեզի Տրամայեցի։ ու
3 ես մանչերուն ինչին կ՚ենք ես։ Հիմա ինծի կայ ձեռքիդ տակը։ ինծի Տինգ Տացը, կամ ինչ որ կը գտնուի։ Եւ քահանան Դաւիթին պատասխան տուաւ ու բսաւ, Չունիմ Տասարակ Տաց չկայ, միայն Տաց կայ Տոգի որ մանչերը գոնէ Կիներնէն
5 զգուշացած են Ըսաւ Դաւիթ քահանային պատասխան տուաւ ու անոր բսաւ, Իրաւցնէ կիներուն մեզի Տեռաց են իմ Ճամբայ եղած օրէս, այսինքն երեկուընէ ու միկիայ օրնէ։ և Մանչերուն անձինները մնացած են։ և ասոր պէս Տասարակ Տաց պիտոյ՝ մանաւանդ որ այսօր Տանիներուն մէջը ուրիշ
6 Տաց կը պրագործուի։ Ու սուրբ քահանան Տաւը Տաց տուաւ անոր։ քանզի հոն ուրիշ Տաց չկար, բայց միայն առաջաւորեան Տացը, որ Տերոջը առջևէն կը վերցուեր։ ու վեր-

7 ցուած օրը տաք Տաց կը գրուեր։ Եւ ան օրը Սաուղին ծառաներէն մէկը հոն Տերոջը առջևը արգիլուած էր։ ու անոր անունը Դոեկ Սիրեցի Դոեկ էր։ անիկա Սաուղին հովիւներուն գլուխն էր։ 8 Ներքուն գնաց։ Եւ Դաւիթ Աբիմելիքին բսաւ, Ա՛ն տեղս քու ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկա՞յ։ քանզի Թագաւորին գործը ատոր պատրաստած ըլլալուն Տամար իմ ատրանքս
9 ու զէնքերս Տնաս չառի։ Եւ քահանան բսաւ, Ահա փղշտացի Գողիաթին սուրը որ զանիկա Ելայի Տովիտին ձորը մեռուցիր, Նայիկա Տեռը լոյսի մը միջի մը պատմուճան կը կենայ։ թէ որ կ՚ուզես զանիկա առնել առ, քանզի Տոս անկէ ուրիշ չկայ։ ու Դաւիթ բսաւ, Անոր նմանը չկայ։ զանիկա ինծի տուր։

10 Եւ ան օրը Դաւիթ ելաւ ու Սաուղին երեսէն փախաւ, և Գաթին Ագքուս Թագաւորին գնաց։ 11 Ագքուսին ծառաները անոր բսին, Երկրին Թագաւորը Դաւիթ ասիկա չէ՞։ ասոր Տամար չէ՞ որ պարբ բռնողները պատասխան տալով կ՚երգէին ու կ՚բսէին,
Հազարը իր Տազարաւորները զարկաւ,
Ու Դաւիթ իր բիւրաւորները։
12 Եւ Դաւիթ ասս խօսքերը իր սրտին մէջ դրաւ, ու Գեթի Թագաւորին Ագքուսէն երեսի
13 ան չատ փախցաւ։ Եւ Տանդոյց առջևը իր գէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը գիներ խենդ ձեւացուց։ դռներուն փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր, ու յորձանքները
14 մօրուքին վրայ կը վազցնէր։ Եւ Ագքուս իր ծառաներուն բսաւ, Ահա ան մարդուն խենդ ըլլալը տեսաք, գանկնա ինչո՞ Տամար ինծի
15 ղրկիք։ Միթէ ես խենդերու կարօ՞տ եմ, որ ասոնկս իմ առջևս բերիք խենդութիւն ընելու Տամար։ ասոնկս իմ տունս մտնի։

ԳԼ։ ԻԲ.

1 Դաւիթ քով մարդիկ կը ժողովին Ոդոլամի մէջ։ 3 Դաւիթ Մոաբիտ Տէր կը Տնգրէ Մոաբի Թագաւորին կը յանձնէ։ Գադ մարգարէին բսածովը Հարեթի Տաց կուգայ։ 6 Սաուղ Դաւիթին եաեն կ՚իմացուի։ իր ծառաները ամենայն մանրամասնութեանը Տամար կը զգուշացնի։ 9 Դոեկ ամբաստանելիքն կ՚ընէ Աբիմելիքին վրայով։ 11 Սաուղ կը Տրամայէ որ քահանաները պատճէն։ 17 ԹիկնապաՀ զօրքը ան Տրամանը կատարել չուզեցաւ։ Դոեկ ի գործ կը դնէ զանիկա։ 20 Աբիաթար փախչելով՝ Դաւիթին կը բերէ ան գէշ լուրը։

1 Եւ Դաւիթ անկէ գնաց, ու ազդ աազղ՝ Ոդոլամի քարայրը Տասաւ։ ու իր եղբայրները և իր Տօրը բոլոր տունը լսեցին, ու Տոն անոր
2 իջան։ Եւ բոլոր նեզազեհան մէջ եղող, պարտք ունեցող ու †սիրտը վիրաւորած՝ մարդիկը անոր քովը Ժողովեցան, և անիկա անոնց

---

1 Գլ. ա · 17 · գ Հեր. 23 ·
— Գլ. ժդ · 3 · Մաբ. բ · 26 ·
ե Գլ. ժգ. 4 ·
ի Եզ. իե · 30 · Ղև. ի · իգ · 5 · Մատ. ժբ · 4 ·
ժ Եզ. ժի · 13 · Ջաղ. ե · 5 ·
ի Մատ. ժբ · 5 · 4 ·
ի Մաբ. բ · 25 · 26 · Ղատ. գ · 3 · 4 ·
ի Ղև. բ · 26 ·
ի Եբբ. կիրակով մը Տասարակ է ·
ի Գլ. իե · 2 · 20 ·
ի Գլ. ժբ · 7 · իի · 8 ·
ի Տճ. գլ. իա · 10 ·
ի Սաղ. ւդ · վերնագիրը ·
ի Սաղ. ծգ. վերնագիրը ·
ի Գլ. իբ · 9 · Սաղ. ծբ · վերնագիրը ·
ի Սաղ. ծգ. վերնագիրը ·
ի Գլ. ժբ · 7 · իի · 8 ·
ի Սաղ. ծ. վերնագիրը ·
ի Սաղ. ւդ · վերնագիրը ·
գիրը ·
ա ր Մատ. իգ · 13 ·
ի Սաղ. ծե · 6 · Տիր վերնագիրը ·
ի Դատ. գ · 3 · 4 ·
ի Եբբ · գտանելոց

վրայ զօրագլուխ եղաւ · ու անոր քով չորս հարիւրի չափ մարդ եղան ։
3 Եւ Դաւիթ անկէ Մոաբի Մասփան գը-նաց, ու Մոաբի թագաւորին ըսաւ, կ՚ա-ղաչեմ իմ հայրս ու մայրս ձեր քովը °կե-նան, մինչև որ գիտամ թէ Աստուած ինծի ինչ պիտի ընէ ։ Ու զանոնք Մոաբի թագա-ւորին առջևը բերել տուաւ · և անոնք անոր քովը բնակեցան օրական ժամանակ որ Դա-ւիթ բերդին մէջը կեցաւ ։
5 Եւ °Գադ մարգարէն Դաւիթին ըսաւ, Բեր-դին մէջը մի նստիր, երթը Յուդայի երկիրը դնաս ։ Ու Դաւիթ գնաց Հարեթի անտառը մտաւ ։
6 Եւ Սաւուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկը գտնուեր են · ու Սաւուղ Գա-բաայի մէջ Ռամայի °ծառին տակ նստեր էր, ու նիզակը իր ձեռքն էր, և իր ամէն ծա-7 ռաներն ալ իր բոլորտիքը կայներ էին ։ Ու Սաւուղ իր քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ, Ով որդիք Բենիամինի, մնիկ լսեք · Միթէ Յեսսէի որդին ձեզմէ ալ ագարակ ու այ-գիներ պիտի տայ, ամէնքիդ ալ հազարա-8 պետներ ու հարիւրապետներ պիտի ընէ, Որ ամէնդդ ինծի դէմ միաբաներ էք · ու չեմ-սէի որդւոյն իմ որդւոյս հետ բան գտնող-ցութիւնը իմ ականջիս լսող մը չկայ · և ձեր մէջը մարդ մը չկայ որ ինծի համար ցաւ, ու ինծի յայտնի էլ իմ որդիս իմ ծառա-ս ինծի դէմ ոտք հանեց, որ դարանամատ ըլլայ, ինչպէս որ ցոյս այսօր կը տեսնէ ։
9 Եւ Սաւուղին ծառաներուն վերակացուն °Եդոմացի Դոեկ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Բեսսէի որդին տեսայ, որ Նոբ եկաւ 10 °Աքիտոբի որդւոյն °Աքիմելեքին · Ու անոր կա անոր համար Տէրոջը հարցուց, ու անոր պաշար տուաւ, և անոր փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ ։
11 Այնատենը թագաւորը հղիք խրկեց, ու Աքիտոբի որդին Աբիմելեք քահանան, ու անոր հօրը բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քա-հանաներ կանչեց · ու ամէնքն ալ թագաւո-12 րին եկան · Եւ Սաւուղ ըսաւ, Ով որդի Աքի-տոբայ, մնիկ լսէ · ու անիկա ըսաւ, Ահա տարայ, մնիկ լսէ · ու անիկա ըսաւ, Ահա 13 հոս եմ, տէր իմ · Եւ Սաւուղ անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն ու Բեսսէի որդին ինծի դէմ միաբանեցաք, ու դուն անոր հաց ու-սուր տուիր, և անոր համար Աստուծոյ հար-ցուցիր, որ անիկա ելլէ ինծի դարանամուտ 14 ըլլայ, ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ · Եւ Աքիմե-լեք պատասխան տուաւ թագաւորին ու ըսաւ, Քու բոլոր ծառաներուդ մէջ ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին պէս, որ թագաւորի փեսայ, քու ‡ատենդիր վերակացուն՝ ու քու տանդ մէջ 15 պատուաւոր է · Միթէ այսօր սկսայ անոր համար Աստուծոյ հարցնելու · քու լեզի-թագաւորը իր ծառային վրայ — իմ հօրս բոլոր տանը վրայ — չդնէ, քանզի քու ծառադ ասոնց բոլոր բաներէն պզտիկ կամ 16 մեծ բան մը չէր գիտեր · Եւ թագաւորը ըսաւ, Ով Աքիմելեք, անպատճառ պիտի մեռնիս, Թէ դուն և Թէ քու հօրդ բոլոր 17 տունը · Ու թագաւորը իր քովը կայնող տուր-հանդակներուն ըսաւ, Դարձէք՝ Տէրոջը քա-հանաները մեռցուցէք, քանզի անոնց ձեռքն ալ Դաւիթին հետ է, և որովհետև անոր փախչիլը գիտնալով՝ ինծի չյայտնեցին · բայց թագաւորին ծառաները Էյեզեկիէն իրենց ձեռ-քը երկլնցնել՝ Տէրոջը քահանաները զար-18 նելու · Եւ թագաւորը Դոեկին ըսաւ, Դուն դարձիր ու քահանաները զարկ · Ու Եդոմ-ացի Դոեկ դարձաւ և քահանաները զար-կաւ, ու յան օրը սպիտակ սեպհատու հինգ-մատրազացուց ու քով քովի կը հագ-19 նէին · Ու քահանաներուն Նոբ քաղաքը սուրի բերնէն անցուց · երկկ մարդէն մինչև կիներ մարդը, տղայէն մինչև կաթնկեր մա-նուկը, ու մինչև արջառը, էշը ու ոչխարը սուրի բերնէն անցուց ։
20 Եւ Աքիտոբեան Աբիմելեքի մէկ որդին որուն անունը Աբիաթար էր, պատսպարեաւ ու 21 °փախաւ Դաւիթին առեւտ։ Եւ Աբիա-թար Դաւիթին պատմեց թէ Սաւուղ Տէրոջը 22 քահանաները մեռցուց · Եւ Դաւիթ Աբիա-թարին ըսաւ, Ես այն օրը գիտի որ Եդոմ-ացի Դոեկին հոն գտնուելով՝ անշուշտ Սա-ւուղին պիտի պատմէ · քու հօրդ տանը բոլոր 23 մարդոց մեղաւորը ես պատճառ եղայ · իմ քովս նստիր, մի վախնար · Քանզի իմ հոգիս փնտռողը քու հոգիդ ալ կը փնտռէ, բայց դուն իմ քովս ապահով կ՚ես ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Դաւիթ Լբիխամարին մէջտեղ Տէրոջը հարցրնելէն ետեւ՝ կ՚ելլան կռուելէ · 7 Աստուած Դաւիթին կը յայտնէ Սա-ւուղին գալը · ու Կէիլացւոց անհաւատարմութիւնը · 13 ան ալ կ՚ելլայ կը փախչի · 14 Չիվի մէջ Ըվհոման կու գայ ու Դաւիթը կը միխիթարէ · 19 Չիվեցիները կը յայտնեն Դաւիթին ուր ըլլալը · 25 ու անկիա Մաոնի մէջ Սաւուղին կ՚ապահ Փղշտացւոց յարձակմանը պատճառ ։

1 Եւ Դաւիթին խնայցուին ըսելով, Ահա փղ-շտացիք °Կէիլայի հետ պատերազմ կ՚ընեն, 2 ու կալսերը կը կողոպտեն · Եւ Դաւիթ °Տէրոս-ջը հարցուց ու ըսաւ, Երթամ ասոնց փղշտա-ցիներուն վրայ եմ՝ Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ,

• Եբեր · երեն ·
† Գ Թագ · իգ · 11 · ասիր · ֆա · ղ · լ Մեր · ֆա · ղ · լ Մեր · 25 ·
‡ Կամ մեծատուն ·
§ Գ Թագ · իգ · 11 · ասիր · ֆա · ղ · լ Մեր · 25 ·
¶ Կամ մեծատուն ·
ա Գ Թագ · իգ · 11 · ասիր · ֆա · ղ · լ Մեր · 25 ·
բ Գ Թագ · ի · 28 ·
գ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
դ Գ Թագ · ի · 28 ·
ե Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
զ Գ Թագ · ի · 28 ·
է Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ը Գ Թագ · ի · 28 ·
թ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ժ Գ Թագ · ի · 28 ·
ի Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ժա Գ Թագ · ի · 28 ·
ժբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ժգ Գ Թագ · ի · 28 ·
ժդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ժե Գ Թագ · ի · 28 ·
ժզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ժէ Գ Թագ · ի · 28 ·
ժը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ժթ Գ Թագ · ի · 28 ·
ի Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
իա Գ Թագ · ի · 28 ·
իբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
իգ Գ Թագ · ի · 28 ·
իդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
իե Գ Թագ · ի · 28 ·
իզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
իէ Գ Թագ · ի · 28 ·
իը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
իթ Գ Թագ · ի · 28 ·
κ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
κա Գ Թագ · ի · 28 ·
κբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
κգ Գ Թագ · ի · 28 ·
κդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
κե Գ Թագ · ի · 28 ·
κզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
κէ Գ Թագ · ի · 28 ·
κը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
κթ Գ Թագ · ի · 28 ·
λ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
λա Գ Թագ · ի · 28 ·
λբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
λգ Գ Թագ · ի · 28 ·
λդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
λե Գ Թագ · ի · 28 ·
λզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
λէ Գ Թագ · ի · 28 ·
λը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
λթ Գ Թագ · ի · 28 ·
μ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
μա Գ Թագ · ի · 28 ·
μբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
μգ Գ Թագ · ի · 28 ·
μդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
μե Գ Թագ · ի · 28 ·
μզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
μէ Գ Թագ · ի · 28 ·
μը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
μթ Գ Թագ · ի · 28 ·
ν Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
νա Գ Թագ · ի · 28 ·
νբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
νգ Գ Թագ · ի · 28 ·
νդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
νե Գ Թագ · ի · 28 ·
νզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
νէ Գ Թագ · ի · 28 ·
νը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
νթ Գ Թագ · ի · 28 ·
ξ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ξա Գ Թագ · ի · 28 ·
ξբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ξգ Գ Թագ · ի · 28 ·
ξդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ξե Գ Թագ · ի · 28 ·
ξզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ξէ Գ Թագ · ի · 28 ·
ξը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ξթ Գ Թագ · ի · 28 ·
ο Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
οա Գ Թագ · ի · 28 ·
οբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
οգ Գ Թագ · ի · 28 ·
οդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
οե Գ Թագ · ի · 28 ·
οզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
οէ Գ Թագ · ի · 28 ·
οը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
οթ Գ Թագ · ի · 28 ·
π Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
πա Գ Թագ · ի · 28 ·
πբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
πգ Գ Թագ · ի · 28 ·
πդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
πե Գ Թագ · ի · 28 ·
πզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
πէ Գ Թագ · ի · 28 ·
πը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
πթ Գ Թագ · ի · 28 ·
ρ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ρա Գ Թագ · ի · 28 ·
ρբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ρգ Գ Թագ · ի · 28 ·
ρդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ρե Գ Թագ · ի · 28 ·
ρզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ρէ Գ Թագ · ի · 28 ·
ρը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ρթ Գ Թագ · ի · 28 ·
σ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
σա Գ Թագ · ի · 28 ·
σբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
σգ Գ Թագ · ի · 28 ·
σդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
σե Գ Թագ · ի · 28 ·
σզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
σէ Գ Թագ · ի · 28 ·
σը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
σթ Գ Թագ · ի · 28 ·
τ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
τա Գ Թագ · ի · 28 ·
τբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
τգ Գ Թագ · ի · 28 ·
τդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
τե Գ Թագ · ի · 28 ·
τզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
τէ Գ Թագ · ի · 28 ·
τը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
τթ Գ Թագ · ի · 28 ·
υ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
υա Գ Թագ · ի · 28 ·
υբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
υգ Գ Թագ · ի · 28 ·
υդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
υե Գ Թագ · ի · 28 ·
υզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
υէ Գ Թագ · ի · 28 ·
υը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
υթ Գ Թագ · ի · 28 ·
φ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
φա Գ Թագ · ի · 28 ·
φբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
φգ Գ Թագ · ի · 28 ·
φդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
φե Գ Թագ · ի · 28 ·
φզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
φէ Գ Թագ · ի · 28 ·
φը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
φթ Գ Թագ · ի · 28 ·
χ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
χա Գ Թագ · ի · 28 ·
χբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
χգ Գ Թագ · ի · 28 ·
χդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
χե Գ Թագ · ի · 28 ·
χզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
χէ Գ Թագ · ի · 28 ·
χը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
χթ Գ Թագ · ի · 28 ·
ψ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ψա Գ Թագ · ի · 28 ·
ψբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ψգ Գ Թագ · ի · 28 ·
ψդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ψե Գ Թագ · ի · 28 ·
ψզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ψէ Գ Թագ · ի · 28 ·
ψը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ψթ Գ Թագ · ի · 28 ·
ω Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ωա Գ Թագ · ի · 28 ·
ωբ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ωգ Գ Թագ · ի · 28 ·
ωդ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ωե Գ Թագ · ի · 28 ·
ωզ Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ωէ Գ Թագ · ի · 28 ·
ωը Գ Թագ · իգ · 2 · Ասդ · Ար · Վերադիրը ·
ωթ Գ Թագ · ի · 28 ·

գնա փղշտացիները զարկ ու կէրման ազատէ։
3 Եւ Դաւիթն մարդիկը անոր ըսին, Ահա մենք
հոս Յուդայի մէջ կը վախնանք. ալ որչափ
աւելի՛ թէ որ կէրման երթանք փղշտացւոց
4 դօնդէրուն դէմ։ Ու Դաւիթ նորէն ՚ի մէյմին
ալ Տէրոջը հարցուց. և Տէրը անոր պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ, Ելիր՝ կէրման իջիր,
քանզի ես փղշտացիները քու ձեռքդ կու
5 տամ։ Եւ Դաւիթ իր մարդոցմովը կէրման
գնաց, ու փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ.
ու անոնց անասուններըն առաւ, և զանոնք
մեծ հարուածով մը զարկաւ. ու Դաւիթ կէր-
6 մային բնակիչները ազատեց։ Եւ Աբիմելէքին
որդւոյն Աբիաթար Դաւիթին քովը կէրման փախ-
ած ատենն՝ եփոդոր ձեռքը իջաւ իրմէ։
7 Ու երբոր Սաուղին իմացուցին, թէ Դա-
ւիթ կէրման մտեր է, Սաուղ ըսաւ, Աստուած
իմ ձեռքս մատներ է զանիկա, քանզի դրա-
ներ ու նիգեր ունեցող քաղաքի մը մէջ մը-
8 տեր գոցուեր է։ Եւ Սաուղ բոլոր ժողովուր-
դը պատերազմի կանչեց, որ կէրման իջնէ,
9 ու Դաւիթը և անոր մարդիկը պաշարէ։ Իսկ
Դաւիթ իմացաւ որ Սաուղ իրեն դէմ նա-
խապէս չարութիւն մը կը հնարէ, ու Աբիա-
թար քահանային ըսաւ, եփոդոր մօտեցուր։
10 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Ով Տէր Աստուած Իսրա-
յէլի, քու ծառադ լսեց որ Սաուղ
կէրային վրայ գայ կ՚ուզէ, Նոր քաղաքը իմ
11 պատճառովս ալ՝ Ազդեօք կէրային բնա-
կիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնե՞ն, —
ծառայդ լսածին պէս՝ Սաուղ — պիտի իջ-
նէ՞. ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, կ՚աղաչեմ՝
ծառայիդ յայտնէ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Պիտի
12 իջնէ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Կէրային բնակիչնե-
րը զիս ու իմ մարդիկս Սաուղին ձեռքը
պիտի մատնե՞ն։ Եւ Տէրը ըսաւ, Պիտի մատ-
13 նեն։ Ուստի Դաւիթ ու անոր մարդիկը չորս
հարիւր մարդու չափ էրան՝ կէրայէն դացին,
և ուր որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային. ու
երբոր Դաւիթին կէրայէն ելլելը Սաուղին
իմացուցին, հոն երթալէն ետ կեցաւ։
14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ամուր տե-
ղերանքը կը նստաւեր. ու Զիփի անապատին մէջ
լերան մը վրայ նստաւ. և Սաուղ շաբաթ
օր զանիկա կը փնտռէր, բայց Աստուած անոր
15 ձեռքը չմատնեց զանիկա։ Ու Դաւիթ տեսաւ
որ Սաուղ իր անձը փնտռելու ելեր է. և
Դաւիթ Զիփի անապատը անտառի մը մէջ էր.
16 Ու Սաուղի որդին Յովնաթան եղաւ՝ ան-
տառը գնաց Դաւիթին, ու անոր ձեռքը Աս-
17 տուծով զօրացուց։ Եւ անոր ըսաւ, Մի վախ-
նար, քանզի իմ հօրս Սաուղին ձեռքը քեզ
պիտի չգտնէ, ու դուն իսրայէլի վրայ թա-
գաւոր պիտի ըլլաս, ու ես քու երկրորդ-
պիտի ըլլամ. և հաս բանը իմ հայրս Սաուղ
18 ալ գիտէ։ Ու երկուքնին Տէրոջը առջևը ուխտ
ըրին. և Դաւիթ անտառին մէջը մնաց, բայց
Յովնաթան իր տունը գնաւ։
19 Ու Զիփեցիք գացան Սաուղին,
ու ըսին, Ահա Դաւիթ մեր քովը ամուր տե-
ղատեղիներ անտառին մէջ եզեքզա բլուրին վը-
րայ՝ Եսիմոնէն հարաւային կողմը պահուած է.
20 Հիմա, ով թագաւոր, ինչպէս որ քու անձդ
իջնելու կը փափաքի իջիր, ու Ժողովիկ թա-
21 գաւորին ձեռքը մատնելը մեզի մնայ։ Ու
Սաուղ ըսաւ, Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլ-
22 լաք, որ ինծի ցաւակից եղաք։ Ուրեմն գա-
ցէք — աւելի ապէկ գիտցէք, և անոր տե-
ղին կոխած տեղը գիտցէք ու տեսէք, և ին-
ծի զանիկա հոն տեսեր է. քանզի ինծի ըսած
23 են թէ անհիա չատ խորամանկ է։ Ուստի նա-
յեցէք ու անոր բոլոր պահուելու տեղատե-
ղերը իմացէք, և նորէն ճշմարտութեամբ դար-
ձէք, և ձեզի հետ երթամ. ու թէ որ անկ-
ան երկրին մէջն է, զանիկա Յուդայի բո-
լոր հազարապետներուն մէջը ազիկ մը պիտի
24 փնտռեմ։ Ու անոնք եղան և Սաուղին առ-
ջևէն Զիփ գացին. ու Դաւիթ իր մարդոցմի-
ով Մաոնի անապատը դաշտին մէջ՝ Եսիմո-
25 նէն հարաւային կողմը նստեր էր։ Եւ Սաուղ
իր մարդոցմովը ետևէն փնտռելու գնաց. ու
երբոր Դաւիթին իմացուցին՝ վիմը իջաւ և
Մաոնի անապատին մէջ նստաւ. ու Սաուղ
լսեց, ու Դաւիթին հետևէն Մաոնի անապատը
26 վազեց։ Եւ Սաուղ լեռնային կողմէն կ՚եր-
թար, Դաւիթ ալ իր մարդոցմովը լեռնային
անդի որ կողմէն կ՚երթար. Ու Դաւիթ կը փու-
թար որ Սաուղին երեսէն փախչի, բայց Սա-
ուղ ու իր մարդիկը Դաւիթին ու անոր
մարդոցը չորս կողմը պաշարելու, որ զանոնք
27 բռնեն։ Եւ լուրեր մը եկաւ Սաուղին ու
ըսաւ, Շուտով եկուր, քանզի փղշտացիք
28 երկիրը կոխեցին։ Ուստի Սաուղ Դաւիթը
հալածելէն դարձաւ դնաց, որ փղշտացւոց
դէմ գնէ. անոր համար անուն տուին անոնր
Սէլա-Համլեգոթ բառնեցաւ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Դաւիթ Ենգադդիի ապրի մը մէջ Սաուղին քաղաքը կաթլած՝ անոր կենաքը կը խնայէ. ֆ և այգիս իր անանգամներէն կը ջարդուի։ 17 Սաուղ Ենգադդիէն խռովութենէ Դաւիթին երթալ կու տայ։ ու կը մեռնի։

1 Եւ Դաւիթ անկէ եղաւ ու Ենգադդիի ամուր
2 տեղատեղերը նստաւ. Ու Երբոր Սաուղ փը-
ղշտացիներէն ետ դարձաւ՝ անոր իմացուցին
ու ըսին, Ահա Դաւիթ Ենգադդիի անապա-

ֆ Գլ. իբ. 29.
ա Թես. իե. 21. Գլ. ի. 7.
բ Գլ. իբ. 19.
գ Գլ. իբ. 9. իե. 13.
դ Գես. ժե. 55.
ե Սաղ. ժա. 1.
զ Սաղ. ծդ. 3. 4.
է Գլ. իբ. 29.
ը Գլ. ժբ. 3. ի. 16. 48. ի Թագ. իա. 7.
թ Գես. ժե. 55. Գլ. իբ. 14.
ժ Ելից գ Թագ. ժի. 31. իե. 2.
ի Սաղ. լա. 22.
ի Սաղ. ծդ. 3.
լ Սաղ. ժե. 9.
խ Սաղ. ծդ. 3. 4.
ծ Գլ. իբ. 29.
կ Գլ. իգ. 25.

Տողից՝
— ֆ Մն. ի. 2.
ղ Գլ. իգ. 28.

3 տին միջի՛ն է։ Եւ Սաուղ բոլոր իսրայէլին
երիւ՛ք հազար ընտրեա՛ծ մարդիկ առա՛ւ, ու
դնա՛ց որ Դաւի՛թը ու անոր մարդիկը փնտռէ
4 այծեմնաց ժայռերուն վրա՛յ։ Եւ ճամրան
վրա՛յ եղող ոչխարներուն փարիսները եկա՛ն,
ու հոն մէկ քարայր մը կար։ ու Սաուղ
ծհարկատարութեան համար ներս մտա՛ւ։ Եւ
Դաւի՛թ իր մարդոցմովը քարայրին ներսի
5 գի՛ն նստեր էր։ Ու Դաւի՛թի մարդիկը անոր
ըսի՛ն, Ա՛նա Տէրոջը քեզի՛ ըսած օրը ասի՛կա է,
թէ՝ ես թշնամիդ ըս ձեռքդ պիտի մատ-
նե՛մ, և ըս ուրդիրուդ հա՛մձոյ երեսցուր ըսի՛
անոր։ Ու Դաւի՛թ եղա՛ւ և Սաուղին վերայ-
6 կո՛ւն ծայրը գաղտուկ կտրեց։ Բայց անկէ
ետքը Դաւի՛թին սիրտը խռթնաց, Սաուղին
7 ՅԸ-ՒԼ-ԻՆ ծայրը կտրելուն վրա՛յ։ Ու իր մար-
դոցը ըսա՛ւ, Հա՛ւատած չընի՛ զիս Տէրոջմ ծա՛ռա-
յին իմ տիրոջս ատ բանը ընե՛մ, ձեռս անոր
վրա՛յ երկնցնելով։ քանզի անկի՛ա Տէրոջը
8 օծեա՛լն է։ Եւ Դաւի՛թ հաս խօսքերով իր
մարդիկը զսպեց, ու գանո՛ք չձգեց որ Սա-
ւուղին վրա՛յ յարձակին։ Եւ Սաուղ քարայ-
րէն գա՛ւռ ելաւ ու իր ճամրան դնաց։
9 Անկէ ետև Դաւի՛թ ալ քարայրէն դուրս
ելաւ, ու Սաուղին ետևէն կանչելով ըսաւ,
Ով տէր իմ թագաւո՛ր։ Ու երբոր Սաուղ
ետևն նայեցա՛ւ, Դաւի՛թ երեսը գետինը ծռե-
10 լով երկրպագութիւն ըրաւ։ Եւ Դաւի՛թ ըսաւ
Սաուղին, Ինչո՛ւ համար մարդոց խօսքը
մտիկ կ՚ընես, որ ա՛նիկ կ՚ըսեն թէ՝ Ա՛նա Դա-
11 ւի՛թ քեզի չարութիւն ընե՛ւս կը ջանայ։ Ա՛նա
այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն, որ Տէրը այսօր
քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռս մատնեց։ ու
ըսին որ քեզ մեռցնե՛մ, բայց ես քեզի խնա-
յեցի, ու ըսի, Ես իմ ձեռս իմ տիրոջս չեմ
երկնցնե՛ր, քանզի անկի՛ա Տէրոջը օծեա՛լն
12 է։ Ու տես, Հայր իմ, տես, քու վերարկուդդ
ծայրը իմ ձեռքիս մէջն է։ ու ես քու վե-
րարկուդդ ծայրը կտրելով՝ քեզ չմեռցուցի։
ՅԻ Հասկցիր ու տես, որ իմ ձեռքիս մէջը
չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ, ու քեզի
չմեղանչած մը ես, բայց դուն զիս կ՚ըս-
13 մեռցնելու կ՚որսաս։ Տէրը դատաստան
բնի՛ իմ ու քու մէջդ, ու Տէրը իմ վրէժս
քեզմէ առնի՛, բայց իմ ձեռս քու վրադ
14 չէլլայ։ Ինչպէս որ հին առակը կ՚ըսի, Ի՛նչ-
բնե՛նէրէն անօրէնութիւն կ՚ելլի՛, բայց իմ ձեռ-
15 քս քու վրադ չէլլայ։ Իսրայէլի թագաւորը
որո՞ւն հետևէն եկեր է, և դուն որո՞ւն հետևէն
ընե՛ր կը հալածես։ Տիտառ չան մը հետևէ,

16 Դաւի՛թ մը հետևէ եղե՛ր։ Ու ատոր Տէրը դատաւոր
ըլլայ, և իմ ու քու միջդ դատաստան բնէ՛,
և հանգնի՛ ու Դաւթապանի գիս, և քու ձեռ-
քեդ ազատէ։
17 Ու երբոր Դաւի՛թ ատ խօսքերը Սաուղին
խօսելը լմնցուց, Սաուղ ըսաւ, Ողբե՞ակ
իմ Դաւի՛թ, ատիկա քու ձայնդ է՞ Եւ Սա-
18 ուղ իր ձայնը վերցուց ու լացաւ։ Ու Դա-
ւի՛թին ըսաւ, Դուն ինծմի՛ արդար ես։ քանզի
դուն ինծի՛ բարի՛ Տասուցիր, բայց ես քեզի
19 չարի՛ք Տասուցի։ Ու դուն այսօր քու ինծի՛
ըրած ազնիւթիւնդ յայտնեցիր, զի որովհետև
Տէրը գիս քու ձեռդ Տմատնեց, ու դուն
20 գիս չմեռցուցիր։ Վասն զի մէկ մարդ մը իր
թշնամին գտնելու ըլլա՞յ զանիկա խղճ կու-
տա՞յ որ խաղաղութեամբ երթայ։ ատոնի պատ-
ճառ քու ինծի ըրածդիդ փոխարէն Տէրը քեզի բա-
21 րի՛ք Տասուցանէ։ Եւ հիմա ահա՛ գիտեմ որ
դուն անշուշտ թագաւորը պիտի ըլլաս, ու
իսրայէլին թագաւորութիւնը քու ձեռքիդ
22 մէջը պիտի Տաստատուի։ Ուրեմն հիմա Տէրոջմով
ինծի երդում ըրէ՝ չինի ինծմի՛ ետքը իմ ա-
զունդս պիտի չհեղցնե՛ս, ու իմ Տօրս տունէն
23 իմ անունս բնաջինջ պիտի չընե՛ս։ Եւ Դաւի՛թ
Սաուղին երդում ըրաւ։ Ետքը Սաուղ իր
մարդոցը դնաց, ու Դաւի՛թ իր մարդոցմովը
Տամբարը տեղը եկաւ։

ԳԼ· ԻԵ

1 Սամուէլ կը մեռա՛ւ, ու բոլոր իսրայէլ ժո-
ղովուրդն ու Տնտոր Տամար սգ ըրի՛ն, ու
զանիկա Ռամեայի մէջ իր տունը թաղեցի՛ն։
Եւ Դաւի՛թ եղաւ Փառանի անապատը իջաւ։
2 Եւ Մաոնի մէջ մարդ մը կար, ու անոր
գործերը Կարմելոսի մէջ էի՛ն։ և անիկա խիստ
մեծ մարդ էր, ու երեք Տարիւր ոչխար և
Տազար այծ ունէր։ ու իր ոչխարները ասա-
կուտը Կարմելոսի մէջ կը գտնէ։
3 Նաբա՛լ։ Եւ անկի՛ան անունը Նաբալ էր,
ու անոր կնկանը անունը Աբիգեա՛։ և կինիկը
խոհեմութիւնով ու գեղեցկագե՛ղ էր, բայց երի-
կը խստասրտոտ ու չարագործ էր, ու անիկա
Քաղէբեան էր։

1 Համ· 15։
2 ր Մե՛ն· իգ· 22։
3 Սաղ· իե· 1· իգ· 1· Նա՛խ· 134։Մե՛ներ·
ե· 9։
4 Գէ՛· իգ· 17։
5 Գէ՛· իգ· 21։
6 Դան՛· լը· 20։
7 Մաո՛· ե· 44։
8 Գէ՛· իգ· 23։
9 Գէ՛· իգ· 18։ իգ· 8։
10 Գէ՛· իգ· 17։
11 Դան՛· իա· 21։ Սաղ՛· ծե· 5։
12 Գէ՛· իգ· 14։
13 Ղ Քնա՛· իա· ե· 8։
14 Համ· 25։
15 Գէ՛· իե· 1։ իգ· 2։
Գ Թա՛գ· ի· 2։ ր Օր՛· լզ· 8։
Դան՛· իա· 21։ Սաղ՛· ծե· 5։
Գէ՛· իգ· 24։
Կա՛ սաղացուածքը
Ցնո՛· ծե· 35։
Կա՛ ձեռաքարշ

4 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ լսեց որ Նա-
5 բալ իր ոչխարները հարստատուր կ'ընէ։ Ու
Դաւիթ տասը մանչ խրկեց, և Դաւիթ մանչ-
երուն ըսաւ, կամենայնս երթալ ու Նաբալին
գացէք, և իմ անունովս հարց ողջութիւնը
6 հարցուցէք։ Ու ես այսպէս ըսէք, Ողջ
կեցիր։ Հերկի և քու տանդ ու քու բոլոր
7 ստացուածքիդ խաղաղութիւն լինի։ Ես հի-
մա լսեցի որ ոչխարները կերնես։
րու հովիւներդ մեր հետն էին։ անոնց վնաս
մը չտուինք, ու անոնք կարմելի մէջ ոչ-
չահ առին որ կեցան, Համանց մէկ բանը չը-
8 կորսուեցաւ։ Քու մանչերուդ հարցար, ու
քեզի ինչ ըսին։ ուստի սա մանչերը քու
աչքերուդ առնելը չնարհէ ինչ գտանին, քանի
զի Տէրոջ օր եկանք։ չնորհէ բրէ քու ծա-
ռաներուդ ու քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռ-
9 քէդ եկածը տուր։ Եւ Դաւիթին մանչերը
գացին, ու սա բոլոր խօսքերուն համաձայն
Դաւիթին անունովը Նաբալին գրուցեցին ու
10 կսպասէին։ Եւ Նաբալ Դաւիթին ծառաներ-
րուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Դաւիթ
ով ե՞մ է, ու Յեսսէի որդին ով է։ սա օրե-
րս իրենց տէրերուն երեսէն փախչող ծառա-
11 ներ չառգեր են։ Ես իմ հացս, ջուրս ու սա-
րակուած ընծներուս համար մորթած անաս-
նիներս առնեմ՞ ու ասոնց մարդոց տամ,
12 որոնց ումկից ըլլալը չեմ գիտեր։ Եւ Դաւ-
թին մանչերը իրենց ճամբան դարձան, ու
գացին ու բոլոր խօսքերը անոր պատմեցին։
13 Եւ Դաւիթ իր մարդոցը ըսաւ, Ամէն մարդ
իր սուրը մէջերը կապէ։ ու ամէն մարդ իր
սուրը մէջերը կապեց, և Դաւիթ ալ իր սու-
րը մէջերը կապեց։ ու Դաւիթին հետէն չորս
հարիւրի չափ մարդ ելաւ, ու երկու հարիւր
մարդ հոն իրպարանիներուն քովը մնացին։
14 Եւ ծառաներուն մէկը Նաբալին կնկանը
Աբիգեային խնացուց ու ըսաւ, Ահա Դաւիթ
անապատէն մարդիկ խրկեց մեր տէրը օրհնե-
լու համար։ իսկ անոնք ոխասին խօսեցաւ
15 անոնց հետ։ Բայց այն մարդիկը մեզի հետ
շատ աղեկ էին, ու Յմեզի վնաս մը չտուին։
և գաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց հետ
պատեցանք, մեզմէ բան մը չկորսուեցաւ։
16 Մռնդ մեզի պարիսպ էին՝ թէ գիշերը և թէ
ցորեկը՝ որչափ ատեն որ անոնց քովը ոչխար-
17 ները կ'արածէինք։ Ու հիմա գիտցիր ու տես՝
թէ ինչ պիտի ընես, քանզի մեր տիրոջը վը-
րայ և անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը հա-
մած է, որովհետև անիկա այնպէս չէար մարդ
մըն է, որ անոր հետ մարդ չկրնար խօսիլ։
18 Եւ Աբիգեա չուտով հերկու հարիւր հաց,
ու երկու տիկ գինի, և հինգ †եփած ոչխար,
ու հինգ գրիւ բոնուած ցորեն, հարիւր ողկոյզ
չամիչ, ու երկու հարիւր չորց թուզ առաւ
19 ու գանոնք էշերու վրայ գրաւ։ Եւ իր ծա-
ռաներուն ըսաւ, Ուղիւս անցէք, ահա ես
ձեր ետևէն կու գամ։ բայց իր էրկանը Նա-
20 բալին չիմնացուց։ Ու էրթալ երկիկ իշու վրայ
հնձած լեռանը գոգ տեղէն կ'իջնէր, ահա
Դաւիթ ու անոր մարդիկը անոր առջևէն կիջ-
21 նէին։ ու անիկա անոնց հանդիպեցաւ։ Եւ
Դաւիթ ըսեր էր, Ուրեմն անապատին մէջ
սա մարդուն բոլոր ունեցած բաները պահպա-
տեղը պահեր եմ, ու անոր բոլոր ունեցածէն
բան մը չկորսուեցաւ։ և անիկա ինծի չարի
22 կհատուցանէ փոխանակ բարւոյ։ Ասա-
տած Դաւիթին թշնամիներուն այսպէս ու
ասկէ աւելի ընէ, թէ որ Յմինչև վաղը առաւ-
ատ անոր մարդոցմէն ‡մէկ էրկի մարդ՝ մը ողջ
թողուիմ։
23 Ու Աբիգեա Դաւիթը տեսածին պէս շու-
տով վրայէն էջաւ, և Դաւիթին առ-
ջևը էրեսի վրայ էյեալով մինչև գետինը էր-
24 կրպագութիւն ըրաւ։ Ու անոր ոտքը ինկաւ
ու ըսաւ, Ով տէր իմ, յանցանքը իմ վրաս
բլլայ։ բայց Տրամայ տուր որ քու ազախնիդ
քու առջևդ խօսի, և քու ազախնիդ խօս-
25 քերը մտիկ ըրէ։ Կ'ազաչեմ որ իմ տէրս ան
չար մարդուն Նաբալին հետևը իր պարիսի մէջ
ըլ չդնէ։ քանզի իր անուանը պէս ինքն
ալ անունն է։ անոր անունը ||Նաբալ է, ու
անզգամութիւնը իր հետն է։ բայց ես քու
ազախնիդ իմ տիրոջս խրկած մանկերը չտեսայ։
26 Եւ հիմա, ով տէր իմ, Տէրը կենդանի է ու
քու հոգիդ ալ կենդանի է, որ Տէրը քեզ
չհեղուց որ արիւն մտնես, ու քու վրէժդ
քու ձեռդ փրկի առնես։ և հիմա Քու թշնա-
միներդ ու իմ տիրոջս գիշերները ոյժերը
27 Նաբալին պէս բլլան։ Ու հիմա այս բնծան
որ քու ազախնիդ իմ տիրոջս բերաւ, թող իմ
28 տիրոջս հետևէն եկող մանկերուն տրուի։ Կ'ա-
զաչեմ քու ազախնիդ յանցանքը ներէ։ քան-
զի Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ հաստատ
տուն պիտի շինէ, որովհետև իմ տէրս Տէ-
րոջը պատերազմները պատերազմիցնաս, ու
քու օրերուդ մէջը Քու վրադ չարութիւն մը
29 չգտնուիցաւ։ Բայց թէև և քեզ հալածելու ու

քու հոգիդ փնտռելու համար մէկ մարդ մը ուրիշ եղած է, իմ սրտովս հոգին քու ցեղը Աստուծոյ առջեւը՝ կենաց ծրարին մէջը ծրա-
30 ծած պիտի ըլլայ. բայց Աբիգա քու թշնամիներուդ հոգիները պարսատիկի մէջէն նետե-
31 լու պիտի ըլլայ։ Երբոր Տէրը բարի քեզի համար բոլոր այն լաւութիւնները իմ սրտովս ընէ, ու քեզ իսրայէլի վրայ թագաւոր դնէ,
32 Ասիկա քեզի պայծառութիւն մը ու իմ սրտովս տրտին խղճի մը չըլլայ, թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր, կամ թէ իմ տեսրս իր վրէժը ինքը առաւ. ու երբոր Տէրը իմ սրտովս բարութիւն ընէ, քու ազախինդ մտաբերդ բերես։
33 Եւ Դաւիթ բսաւ Աբիգայիլին, Օրհնեալ ըլլայ իսրայէլին Տէր Աստուածը որ այսօր
34 քեզ խրկեց զիս դիմաւորելու։ Ու քու խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ, և դուն ալ օրհնեալ ըլլաս, որ ձայնդ զիս արդիլեցիր որ արիւն չհեղնեմ, ու իմ վրէժս ձեռքս չառնեմ։ Բայց իսրայէլին Տէր Աստուածը որ զիս արդիլեց քեզի չարութիւն ընելէն, կենդանի է, թէ որ դուն չուտով չգայիր ու առջեւս չելլէիր, մինչև վաղ առաւօտ Նաբալին մէկ երիկ
35 մարդը չէր մնար։ Եւ Դաւիթ անոր բերած ընծաները ձեռքէն առաւ, ու անոր բսաւ, Խաղաղութեամբ տուն դարձ։ Ահա խօսքդ մտիկ ըրի ու քու երեսդ ընդունեցի։
36 Եւ Աբիգա Նաբալին գնաց, ու ահա անոր իր տան մէջ թագաւորական կուտումի պէս կուտեր կ՚ընէր. և Նաբալին սիրտը զուարթացեր էր, ու անիկա չատ գինովցեր էր. ուստի կնիկը մինչև առաւօտեան լոյսը
37 պզտիկ կամ մեծ բան մը չպատմեց անոր։ Եւ առաւօտուն երբոր Նաբալ գինիէն զգաստացաւ, ծոտիը անոր կնիկը ասոր բաներըը անոր պատմեց. ու անոր սիրտը իր ներսի գին մե-
38 ռաւ, ու քարի պէս եղաւ։ Եւ տասը օրի չափ անցնելէն ետեւ՝ Տէրը զարկաւ Նաբալը, որ մեռաւ։
39 Ու Դաւիթ Նաբալին մեռնելով՝ բսաւ, Օրհնեալ է Տէրը, որ Նաբալին ձեռքէն նախատինքս դատաստանը բնդը դատեց, ու իր ծառան չարութենէն ետ պահեց. և Տէրը Նաբալին չարութիւնը անոր գլխուն դարձուց։ Ու Դաւիթ խրկեց և Աբիգային խօսեցաւ, որ զանիկա իրեն
40 կնիկ առնէ։ Ու Դաւիթին ծառաները Կարմէլացի գացին Աբիգային, ու անոր հետ խօսեցան ու բսին, Դաւիթ մեզ քեզի խրկեց,
41 որ քեզ իրեն կնիկ առնէ։ Եւ անիկա վար ու երեսի վրայ մինչև գետինը երկրպագութիւն բրաւ, ու բսաւ, Ահա ծառան իմ սրտովս ծառաներուն ոտքերը լուալու հա-
42 մար աղախնութիւն թող ընէ։ Եւ Աբիգա շուտ ուտ եկաւ, ու էրեսն ապառաքութիւն ընդ հինգ աղջիկներու հետ էշը հնծաւ, ու Դաւիթին պատգամաւորներուն ետեւէն գնաց, և անոր կնիկը եղաւ։
43 Ու Դաւիթ Յեզրաելէն ալ Աքինոամը առաւ. ու անոնց երկուքն ալ անոր կնիկ-
44 ները եղան։ Բայց Սաուղ Կիղդոյ աղջիկը՝ որ Դաւիթին կնիկն էր՝ Գաղղիմացի Լայիսի որդւոյն Փալտիէլին տուաւ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Սաուղ Զիփացիներուն ըսբ առնելով եկեղ կու գայ Դաւիթին գէմ, ու Դաւիթ կասբուն տեղը երեսովն կ՚արթիէլ Աբեսան ալ Սաուղը չճանչնէ, բայց Սաուղին ձեռքը ու կամբ կ՚առնէ։ 13 Դաւիթ Աբենները կը յանդիմանէ, 18 ու Սաուղը կը յորդորէ։ 21 Սաուղ իր յանցանքը կը խոստովանի։

1 Եւ Զիփացիք Գաբաա գացին Սաուղին, ու բսին, Ահա Դաւիթ եսմոնի դիմացը եղբ-
2 զոյն բլուրին վրայ պահուռը է։ Ու Սաուղ նետ Զիփի անապատը իջաւ, իսրայէլի երեք հազար ընտրեալ մարդոցմով, որ Զիփի ա-
3 նապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ։ Եւ Սաուղ եսմոնի դիմացը եբելզոյի բլուրը՝ ճամբուն վրայ բանակեցաւ։ Դաւիթ ալ անապատին մէջ նստեր էր. ու երբոր տեսաւ որ Սաուղ
4 իր ետեւէն անապատը կու գայ, Դաւիթ լրտեսներ խրկեց, ու Սաուղին ստոյգ գալը իմացաւ։
5 Ու Դաւիթ ելաւ և Սաուղին բանակ գրած տեղը եկաւ. ու Դաւիթ Սաուղին ու անոր զօրավարին Աբենները պառկած տեղը տեսաւ. բայց Սաուղ կասբուն մէջտեղը պառկեր էր, ու ժողովուրդ
6 գր անոր բոլորտիքը բանակեր էին։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու Փետացի Աքիմելեքին ու Բոյաբին եղբօրը՝ Յովաբեանն Աբեսային բսաւ, Ո՞վ ինծի հետ Սաուղին քովը բանակ կ՚իջնէ։ Ու Աբեսա բսաւ, Ես քե-
7 զի հետ կ՚իջնեմ։ Եւ Դաւիթ Աբեսային հետ գիշերով ժողովուրդին մէջը մտաւ. և ահա Սաուղ կասբուն մէջտեղը պառկեր կը քնանար. անոր նիզակը գլխուն քովը գետնին մէջ ցցուած էր, և Աբենները ու ժողովուրդը
8 անոր բոլորտիքը պառկեր էին։ Եւ Աբեսա Դաւիթին բսաւ, Աստուած այսօր քու թշնամիդ քու ձեռքդ մատնեց. ու հիմա թող

տաբ որ նիզակով մէկ անգամին գետինը °ըշ-
9 ցեմ զանիկա , ու չկրկնեմ ՚ուրիա : Բայց Դա-
ւիթ Աբեսաղին բառս , Զանիկա մի սպանցնիր .
Քանզի Տէրոջը օծեալին ո՛վ կրնայ ձեռք
10 երկրնցընել ու անվնաս ըլլալ : Եւ Դաւիթ ը-
սաւ , Տէրոջ կենդանի է որ Տէրոջը Տէրը
պիտի զարնէ , կամ ՚ի՛նքր առնէր պիտի գայ
ու մեռնի , կամ թէ ՚պատերազմի մէջ պիտի
11 մեռնի ։ Ինծառած չընէ զր Տէրոջը
օծեալին դէմ ձեռք երկրնցընեմ։ միայն թէ
հիմա անոր գլխուն քովի նիզակը ու ջուրին
12 կուժը առ ու երթանք ։ Եւ Դաւիթ Սաուղ-
ին գլխուն քովէն նիզակը ու ջուրին կուժը
առաւ ու գացին ։ և ոեւմեղ չկար , ևնոյնպ
չկար ու արթնցող չկար ։ որովհետև ամէնքը
կը քնանային , քանզի Տէրոջը կողմնէ անոնց
վրայ խորտնի քուն մը ինկեր էր ։
13 Եւ Դաւիթ անդի կողմն անցաւ , ու լե-
ռանը գլխուն վրայ հեռուանց կայնեցաւ , --
14 անոնց միջը մեծ միջոց կար ։ Եւ Դաւիթ ժո-
ղովուրդին ու Ներնրի Աբենեղրին կանչելով
բառս , Ով Աբենեղր , պատասխան չե՞ս տար-
ր. Աբենեղր պատասխան տուաւ ու բառս ,
15 Դուն ո՞վ ես որ թագաւորին կը կանչես ։ Եւ
Դաւիթ Աբենեղրին բառս , Դուն էրկի մարդ
չե՞ս , ու Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՛վ կայ ։ և
ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թագաւորին պահ-
պանութիւն չըրիր ։ քանզի ժողովուրդէն մէ-
կը քու տիրոջ թագաւորը սպանցնելու եկաւ ։
16 Ա՛ռ քու բռնած բանդ ապկի չէ ։ կենդանի է
Տէրը որ գուք Էսպանելու արժանի եք ։ քան-
զի Տէրոջը օծեալին ձեր տիրոջը պահպա-
նութիւն չըրիք ։ ու հիմա նայէ , թագաւո-
րին նիզակը ու անոր գլխուն քովի ջուրին կուժ-
17 ը որ ՚ի՛նր է ։ Անանիր Սաուղ Դաւիթին ձայ-
նը ճանչցաւ ու բառս , ՚Իրդեակ իմ Դաւիթ ,
առիկա քո ձայնդ է ։ ու Դաւիթ բառս ,
18 Ով Տէր իմ թագաւոր , իմ ձայնս է ։ Ու բառս ,
իմ ակռս ինչո՞ւ համար այգպէս ընդ ծառա-
յին նայեցաւ ինկեր է ։ քանզի ի՞նչ ըրի , ու
19 ձեռքս մէջը ի՞նչ չարութիւն կայ ։ Եւ հիմա
իմ տէրս թագաւորը իր ծառային խօսքերը
թող լսելի ընէ ։ Թէ որ Տէրը ՚քեզ իմ վրաս
ոտք հանեց , թող զոհ մը ՚ընդունի ։ բայց
թէ որ մարդոց որդիքը ՝՝՝ հանեցը , անոնք
Տէրոջը առջևը անիծեալ ըլլան , քանզի գիս
այսօր վռնտեցին որ Տէրոջը ժառանգու-
թիւնը հետ չմնանամ , ու ՚ըսին թէ , Գնա
20 օտար աստուածներու ծառայութիւն ըրէ ։ Եւ
հիմա Տէրոջը առջևը իմ արիւնս գետինը չիյ-
նայ ։ քանզի Իսրայէլի թագաւորը ՚մէկ լա-
մբ փնտռելու եկաւ , ինչպէս որ մէկ մարդ
մը լեռներու վրայ կը հետեւ կ'ինայ ։
21 Ու Սաուղ բառս , Մեղք գործեցի ։ դա-
ձիր , որովհետև իմ Դաւիթ ։ իմ հոգիս այսօր
քու աչքերուդ պատուական երեւնցաւն հա-
մար՝ քեզի մէկ մրն ալ չպատիժ չընեմ։
ահա յիմարութիւն ըրի ու մեծապէս սխա-
22 լեցայ ։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու
բառս , Ահա թագաւորին նիզակը ։ մեռնողնե-
23 մէկը թող գայ ու զանիկա առնէ ։ Եւ Տէրը
ամէն մարդուն իր արդարութիւնը ու իր
հաւատարմութիւնը փոխարէնը հատուցանէ .
որովհետև Տէրը քեզ այսօր Իր ձեռքս տուաւ ,
բայց ես Տէրոջը օծեալին ձեռք երկրնցընել
24 չուզեցի ։ Եւ ահա ինչպէս որ քու հոգիդ այս-
օր իմ աչքերուս պատուական երեւցաւ , իմ
հոգիս ալ Տէրոջը առջևը այնպէս պատուա-
կան երեւնայ , ու զիս ամէն նեղութենէն ազա-
25 ատ ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին բառս , Որդեակ
իմ Դաւիթ , օրհնեալ ըլլաս ։ ՚քու գործքե-
րուդ մէջ յաղողութիւն պիտի գտնես ։՝՝ ու
Դաւիթ ՚ւղղիայ պիտի ըլլաս ։ Եւ Դաւիթ իր
ճամբան գնաց , ու Սաուղ իր տեղը դար-
ձաւ ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Սաուղ Դաւիթին Գեթի մէջ ըլլալը լսելով՝ ալ անոր հետևն
չկրնար ։ 3 Դաւիթ Սիկիղակը կը ներկ Աքքսեան ։ 8 և ա-
րիւն կոպեցնս վ.ալ չարձակելով՝ Աքքսեան կը կնասացնէ Քե
Ցուդայի դէմ պատերազմելը ։

1 Եւ Դաւիթ իր սրտին մէջը բառս , Վերջա-
պէս մէկ օր մը Սաուղին ձեռքովը պիտի
կոտորմ։ ինծի փղշտացոց երկիրը փախչելն
ապկի չկայ , որ Սաուղ ինծմէ յուսը կտրէ ,
ու դիս մէջմէն ալ Իսրայէլի բոլոր սահման-
ներուն մէջ չփնտռէ ։ այսպէս անոր ձեռքէն
2 կ'ազատմ։ Եւ Դաւիթ ՚ելաւ եղած վեց
հարիւր մարդովն ալ , ու Գեթի թագաւորին
3 Մաոքի որդւոյն ՚Աքքսեին քովը գնաց ։ Եւ
Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկը , իւրաքանչիւր
մարդ իր տնովը , Դաւիթ ալ ՚ի՛ր երկու կին-
ներովը Եզրեաղացի Աքինոամին հետ ու
կարմելացի Նաբալին կնկանը Աբիգեային հետ՝
4 Աքքսեին քովը Գեթի մէջ բնակեցան ։ Ու
երբոր Սաուղուն իմացուցին թէ Դաւիթ Գեթ
փախեր է , ևս յին ալ չփնտռեց ։
5 Եւ Դաւիթ Աքքսեին բառս , Կ'աղաչեմ ,
թէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ , գիւղա-
քաղաքներուն մէկուն մէջ ինծի տեղ տուն՝
որ հոն նստիմ։ քանզի քու ծառադ ինչո՞ւ
համար քեզի հետ թագաւորական քաղաքին

· Եբէր · գործեմ	՚ Տէս Ծն · իմ · 39 ։	12 ։
ե Գլ · իգ · 7 · 8 · ե	բ Օր · ը · 11 · Ցար ·	ե բ Թագ · ժբ · 5 ։
Թագ · ա · 16 ։	է · 1 · ժգ · 5 · Սաղ ·	Գլ · իգ · 17 ։
է Գլ · իե · 38 · Սաղ ·	լե · 13 ։	Գլ · իգ · 19 · 12 ։
ղգ · 1 · 3 · 35 ։	Գլ · լ — · 6 ։	Գլ · իգ · 10 · 12 ։
Ղուկ · իբ · 1 · Հբ ·	Գլ · իգ · 7 · 13 ։	բ Թագ · ժբ · 11 ·
առքբ · ժբ · 19 ։	Ծն · բ · 21 · ԺԼ	է · 19 ։
		Եբէր · հաստատ ·

Ծն · բ · 21 · Ղ.Ա ·	՚ Գլ · ԺԼ · 24 · իգ ·	Ծն · լբ · 28 ։
իգ · 31 ։	18 ։	
ե Օր · գ · 28 · Սաղ ·	Գլ · ժբ · 30 ·	—
ՀՂ · 5 ։	Սաղ · է · 8 · ԺԸ ·	
Թագ · ժգ · 16 ·	29 ։	= Գլ · իե · 13 ։
ի · 19 ։	‡ Եբէր · ընելով պիտի	Գլ · իա · 10 ։
Գլ · իգ · 15 ·	բնես ·	Գլ · իե · 43 ։

6 մինչ նաեւ եւ ան օրը Աբեթաւս Միկիալայ
առաւ անոր. ան պատճառով Միկիալայ մին-
չեւ ան օր Բեզդալի թագաւորներուն եղաւ։
7 Ու Փղշտացւոց երկրին մէջ Դաւիթին ետտած
օրերուն Իսբր Ամկի տարի ու չորս ամիս եղաւ։
8 Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկը եկան, և
գնեռաբացւոց, ՚ի գաղթացւոց ու Ամալեկ-
կացւոց վրայ յարձակեցան. քանզի անոնք շա-
ռտնցեմ Ի մէր ան երկրին մէջ կը բնակէին,
9 Աբեթն մինչեւ եգիպտոսի երկիրը։ Եւ Դա-
վիթ ան երկիրը գարեաւ, ու ամէնեն երկի
մարդ մը կամ կենի մարդ մը ողջ չթողուց.
և ոչխարները ու արջառները ու էշերը և ուղ-
տերը ու հանդերձները առաւ, և գարձաւ
10 Աքեռնային եկաւ։ Ու Աբեթաւս բաւ, Այսօր
օ՚ կողմը չարձակեցաք. և Դաւիթի բաւ,
Բեզդալի հարաւային կողմը, ՚ի Քերամեացւոց
հարաւային կողմը, ու Կինեացւոց հարաւային
11 կողմը։ Եւ Դաւիթ մէկ էրկի կամ կենի մարդ
մը ողջ չթողուց, որ Գէթ ըշը բերի քաղզի
բաւ, Զըլլայ որ մեզի համար պատմեն ու
բան թէ Դաւիթ Հայպէս բրաւ։ Ու անոր
սովորութիւնը առանի էր, քանի որ փղշտա-
12 ցւոց երկրին մէջ կը նստեր։ Եւ Աքեռաս
Դաւիթին հաւատացաւ բաւ, Ան Իսրէլ իր
ժողովուրդին իսպայէլին քովը բնդդնին քը խիստ
Հատելի ընելուն համար, ինծի յաւիտեան
ծառայ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Աքեռաս Դաւիթին վրայ կը վառնծայ։ 3 Սաուղ գիւռներ-
քը չորդ կերն եռան. երբոր երկիրի մէջ կ՚երթայ։ Աստուծոյ
երեսին Հրամած ըլլալով՝ գիւռկ մը կը փնտռէ։ 9 ու Ս.
Յովհաննի Հանել կու տայ։ 13 Սաուղ իր երեսներուն ըսելով՝
ի՞նչպէս։ 21 կինին և Սաուղին ծառաներ կերակուրով կը
զորացնեն գանիկ։

1 Ու ան օրերը փղշտացիք իրենց զօրքերը
ժողվեցին, որ կռլլեն Իսպայէլին հետ պատե-
րազմին. և Աքեռաս Դաւիթին բաւ, Գիտ-
ցած ըլլաս որ դուն քու մարդոցմովդ իմ
2 հետս բանակը պիտի կռլլես։ Ու Դաւիթ Ան-
քեռային բաւ, Ուրեմն ծառայիդ ընելու գոր-
ծը պիտի տեսնես. և Աքեռաս Դաւիթին բաւ,
Անոր համար քեզ միշտ ինծի անձնապահ պի-
տի ընեմ։
3 Իսկ Սամուէլ մեռած էր. և բոլոր Իսրա-
յէլ անոր համար սուգ բրեր էին, ու գանիկա
իր քաղաքը՝ Ռամային մէջ Թագեր էին։ Սա-
ուղ ալ Հիմականները ու Նշանագէտները եր-
4 կրէն վերցուցեր էր։ Եւ փղշտացիք ժողովե-

ցան ու եկան Սունեմի մէջ բանակեցան.
Սաուղ ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց, ու Գիլ-
5 բոայի մէջ բանակեցան։ Եւ Սաուղ փղշտա-
ցւոց բանակը տեսնելով՝ վախցաւ, ու սիրտը
6 շատ դողաց։ Եւ Սաուղ Տէրոջը հարցուց,
բայց Տէրը թէ Երազներով՝ թէ Ուրիմով և
թէ մարգարէներով՝ անոր պատասխան չը-
7 տուաւ։ Անատեր Սաուղ իր ծառաներուն
բաւ, Ինծի մէկ վհուկ կինի մը փնտռեցէք՝
որ երթամ անոր հարցնեմ։ Եւ ծառաները
անոր բան, Ահա Ենդովրի մէջ մէկ վհուկ
կինի մը կայ։
8 Ու Սաուղ իր հանդերձները փոխելով՝ ու-
րիշ հանդերձներ հագաւ, և իրեն հետ ոգով
երկու մարդ գնաց, ու գիշերով ան կին-
կանը քովը հասան։ Եւ Սաուղ բաւ, Շը-
նորհք ըրէ, ինծի վհուկի ոգւով գիտնականին
ըրէ, ու քեզի բանեա՛ ինծի մը Հանէ։
9 Եւ կինիկը անոր բաւ, Ահա դուն Սաուղին
ըրած բանը գիտես, թէ ինչպէս անիկա Իս-
կուկիները ու նշանագէտները երկրէն բնաջինջ
բրաւ. ուրեմն ինչո՞ւ դուն ինծի ծուղրնես Համար
10 իմ անձիս որդացի կը պատրաստես։ Եւ Սա-
ուղ Տէրոջմով երդումով բրաւ անոր ու բաւ,
Տէրը կենդանի է որ սա բանէն քեզի մէկ
11 դիւռս մը պիտի չպատահի։ Ատանոր կինիկը
բաւ, ինչի՞ սկի մը Հանեմ. ու անիկա բաւ,
Սամուէլը Հանէ ինծի։
12 Եւ կինիկը Սամուէլը տեսնելով՝ մեծ ձայ-
նով մը պոռաց. ու կինիկը Սաուղին խօսե-
ցաւ ու բաւ, ինչո՞ւ զիս խաբեցիր. քանզի
13 դուն Սաուղ ես։ Եւ Թագաւորը անոր ը-
սաւ, Մի վախնար. բայց ինչ տեսար ։ Ու
կինիկը Սաուղին բաւ, Գետնէն ելլող աս-
14 տուածներ տեսայ։ Եւ Սաուղ անոր բաւ,
Անոր կերպարանքը ինչպէս է ։ Ու կինիկը
բաւ, Ա՜ն մէկ ծեր մարդ մը կ՚ելլէ, ու վի-
րաբեր մը Հագած է։ Եւ Սաուղ Հասկրցաւ
որ անիկա Սամուէլն է. ու երեսը գետինը
15 ծռնելով՝ Հոր երկրպագութիւն բրաւ։ Եւ Սա-
մուէլ բաւ Սաուղին, ինչո՞ւ Համար ինծի
նեղութիւն տուիր ու զիս վեր Հանեցիր։ Եւ
Սաուղ բաւ, Ինա մեծ նեղութեան մէջ եմ,
որովհետեւ փղշտացիք ինծի հետ պատերազմ
կ՚ընեն, ու Աստուած ինծմէ Հեռացաւ, և
ինծի թէ մարգարէներու միջոցով և թէ երազ-
ներով պատասխան չտուր. անոր Համար քեզ
16 կանչեցի, որ ինծի իմացնես թէ ինչ բնեմ։ Եւ
Սամուէլ բաւ, ինչո՞ւ Համար ինծի կը Հար-
ցնես, Տիրա որ Տէրը քեզմէ Հեռացաւ ու

Տ Տ՛ս Ցհ՛ս · Ժե · 31 · Ժթ · 5 ·
Ե Տ՛ս գլ· Ին · 3 · Ցհ՛ս · Ժգ · 2 ·
Ջ Ցհ՛ս · Ժգ · 2 ·
Ը Ցհ՛ս · Ժգ·10 · Դատ· · 29 ·
· Կամ Գարեզացւոց
Ղ Ցհ՛ս · Ժե · 10 · Ցհ՛ս
գլ· Ժե · 7 · 8 ·
Ի Ցհ՛ս · Ին · 18 ·
Ձ Տ՛ս ա Մն՛ս · բ · 9 · 25 ·
Ղ Դատ· · ա · 16 ·
Ի Կամ պապեր բրաւ ·
ա՛ս անոր ասդրան.
Բիւնը ասանի պի·
ան բնոյ՝ քանի որ
փղշտացւոց երկրին
մէջ կը Նստէր ։
Ի Ես՛ր · գարշհատ
Ա Գլ· Ին · 1 ·
Ջ Գլ· Ին · 1 ·
Ը Գլ· Ին · 1 ·
Ղ Ցհ՛ս · Ժե · 31 ·
Ի · 27 · բ Օր · Ժբ · 10 · 11 ·
Ե Ցհ՛ս · Ժթ · 18 · Թագ · գ · 8 ·
Ջ Գլ· Ժգ · 37 · Ա՛ս · 28 · Ցհ՛ս · բ · 9 ·
Ը բ Օր · Ժբ · 11 · Մն՛ս · ժ · 13 · Ես՛ · Ժ · 12 ·
Ղ Ես՛ր · 20 · Թագ · Ին · 21 · բ Օր · Լգ · 8 ·
Ի Գլ· Ժգ · 37 · Ա՛ս · 28 · Ցհ՛ս · բ · 9 ·
Ժ բ Օր · Ժբ · 11 · Մն՛ս · ժ · 13 · Ես՛ · Ժ · 12 ·
Ա Բ · 19 ·
Ե Հմ՛ · 3 ·
Ջ Գլ· Ժե · 27 · գ Թագ · բ · 8 · 13 ·
Ը Ա՛ս · Ին · 11 · 13 · 15 · Ժգ · 14 ·
Ղ Գլ· Ժբ · 12 ·
Ի Հմ՛ · 8 ·

17 քեզի Թշնամի եղաւ · եւ Տէրը ՙիմ՝ ՙբնութիւն
զրուցածին պէս †բրաւ , ու Տէրը քու ձեռ֊
քէդ Թագաւորութիւնը պատառեց , և զանի֊
18 կա քու ընկերիդ Դաւիթին տուաւ ։ Ինպէսի
զուն Տէրոջը խօսքը մտիկ չըրիր , ու Ամա֊
ղեկին վրայ անոր սաստիկ բարկութիւնը ՚ի
գործ չդրիր , անոր համար այսօր Տէրը քե֊
19 զի ասա բանը ըրաւ ։ Եւ Տէրը քեզի հետ նա֊
խայեցը ալ փղշացւոց ձեռքը պիտի մատնէ ։
ու վաղը դուն ու քու որդիդ իմ քովս պի֊
տի ըլլաք · և Տէրը խրաւակիին բանակին ալ փղշացւոց ձեռքը պիտի մատնէ ։
20 Աներամն Սաուղ չուտով ինկաւ ու գետ֊
նի վրայ փուռեցաւ , և Սամուէլին խօսքե֊
րէն շատ վախցաւ , ու ուժ չէր մնաց · քանզի բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը հաց
21 կերած չէր ։ Եւ կինիկը Սաուղին քովը գնաց , ու անոր չափազանց սոսկումը տեսնելով անոր
բաւ , Ահա քա աղախինդ քու խօսքդ մը֊
տիկ ըրաւ · և ՙիմ հոգիս ձեռքս մէջը գը֊
նելով՝ ինծի բաած խօսքերուդ համաձայնու֊
22 թիւն ըրի · Եւ հիմա կ՚աղաչեմ՝ դուն ալ քու աղախնոջդ խօսքը մտիկ ըրէ , ու քու առջե֊
ւըդ պատառ մը հաց դնեմ՚, ու կեր որ ոյժ
23 առնես , քանզի ճամբայ պիտի երթաս · Բայց անկաս չուներ , ու Ջոմ ուներ բաւ · սա֊
կայն երբոր իր ծառաներէն ու կինիկէն ալ զա֊
24 նիկա բռնագատեցին , անոնց խօսքը մտիկ
ըրաւ · ու գետնէն ելլելով անկողինին վրայ
25 նստաւ · Եւ կինիկը նէ ասոր մէկ ոտքացած որմ
մը ունէր · չուտով զանիկա մորթեց , ու ալիւր առաւ չաղեց , և անով բաղարձ հացեր եփեց ·
Ու Սաուղին առջեւը և անոր ծառաներուն առջեւը գրաւ , ու կերան , ու ետեւ նոյն գի֊
շերը գացին ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Դաւիթին փղշացւոց հետ պատերազմի երթալը 3 անոնց նախաթաթեղեան հաստիքի չընդնալը · 6 Աքիսին ետ կը խրկի Դաւիթը անոր հաւատարմութիւնը գոհանալ ։

1 Եւ ՙփղշացւոց բոլոր բանակները ՚Ա֊
փեկի մէջ ժողվեցին · ու Իսրայէլիմ ճեղ֊
բայեւի մէջ եղող ազբիւրին քովը բանակեցան ·
2 Բայց փղշացւոց նախաթաթեղները Երեք հարիւ֊
րաւորովը ու Հագաքաւորներովը կ՚անց֊
նէին · և Դաւիթ ու իր մարդիկը անոնց հետէն
3 ՚Ա՚ֆեկացւոց հետ կ՚անցնէին · Ու փղշացւոց իշխանները բսին , Ա՛ս երեսփոխները ՚ի֊նչ ա֊
մէ ըլլան · Եւ Ա՚ֆեկացւոց իշխանները
նեղուն բսաւ , Ասիկա Իսրայէլի Թագաւորին Սաուղին ծառան Դաւիթը չէ՞ , որ ՚ասոյտի օրերէ՚ կամ մանաւանդ այսչափ տարիներէ
ի վեր իմ քովս է · ու ՚ինչ բնեցած օրէն մինչեւ
այս օրս ՚ոնոր վրայ ամենեւին մէկ չտեսայ մը
4 չդտայ · Եւ փղշացւոց իշխանները անոր սրդ֊
ռնցան , ու փղշացւոց իշխանները անոր
բսին , Դա մարդը դա իրկէ , ու երթայ իր
տեղը , ու որ զանիկա գրեր · ու մեր հետը
պատերազմի մէջ չմտնէ , չըլլայ որ պատե֊
րազմին մէջ մեզի թշնամութիւն բնէ · քանզի
անիկա ինչո՞վ պիտի հաշտուի իր տիրոջը հետ ,
5 չէ՞ որ սա մարդոցը գլուխներովը ։ Ասիկա ան
Դաւիթը չէ՞ , որուն համար կիներուն պար
բռնելով ու պատասխան տալով կ՚ըսեն ,
՚Սաուղ իր հազարաւորները զարկաւ ,
Ու Դաւիթ իր բիւրաւորները ։
6 Եւ Ա՚ֆեկաւ Դաւիթը կանչեց , ու անոր բաւ ,
Տէրը կենդանի է որ դուն շնաչաղ մարդ մի֊
ես , և իմ հետս բանակին մէջը ՚մտնելդ ու
ելլելդ իմ աչքիս մէկ կ՚երեւնայ · ՚քանզի ին֊
ծի եկած օրեդ մինչեւ սա օրս վրադ չես
բսիներ մը չդտայ · բայց դուն նախարարնե֊
7 բուն աչքին ազնիւ չես երեւնար · Ա՛ստի ՚ձեռ
դարձիր և խաղաղութեամբ գնա , ու փղշաց֊
ւոց նախարարներուն աչքին գէշ երեւցածը
8 մի ըներ · Եւ Դաւիթ Ա՚ֆեկաւին բաւ , Բայց
ես ի՞նչ ըրի , ու քու առջեւդ կայնած օրէս
մինչեւ սա օրս ծառայիդ վրայ ի՞նչ գտար , որ
ես չերթամ՝ ու իմ տիրոջս թշնամւոյն մըչ֊
9 նամներուն հետ պատերազմ չընեմ՚· Եւ Ա֊
ֆեկաւ պատասխան տուաւ ու Դաւիթին բաւ ,
Գիտեմ՝ որ դուն իմ՚աչքերուս Աստուծոյ հրե֊
տանին պէս ազնիւ կ՚երեւնաս · բայց փղշաց֊
ւոց իշխանները բսին թէ Աներամ մեր հետը
10 պատերազմի ելլէ · Ուստի առաւօտուն կա֊
նուխ ելլեր դուն ու քու տիրոջդ ծառաները
որոնք քու հետդ եկան , առաւօտուն կանուխ
11 ելլէք ու լուսցածին պէս գացէք · Եւ Դաւիթ
ինքը ու իր մարդիկը առաւօտուն կանուխ
եկան որ երթան , ու փղշացւոց երկիրը գա֊
նեն · Իսկ փղշացիք ճեղբայրէ եկան ։

ԳԼ · Լ

1 Ամաղեկացիք Սիկեղաքը կը կողոպտեն · 4 Դաւիթ Աստուծոյ հարցնելով կը քաջալերուի որ անոնց հետևէն իյնայ · 11 Ե֊
գիպտացիի մը առջորդութեամբը Բշտամացոց վրայ կը հասնի · ու բոլոր ասոր կ՚ուտեն · 22 Դաւիթ օրէնք կը հաստատե ասոր հաւասարապես բաժնելու՝ թէ պատերազմ
ընող և թէ պահապանութիւն ընող զօրքերուն միջտեղ · 26 Դաւիթ իր բարեկամներուն ընծաներ կը խրկի ։

1 Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկը երրորդ
օրը Սիկեղաք մտան , ՚Ամաղեկացիք
հարաւային երկիրն ու Սիկեղաքին վրայ յար֊
ձակեր էին · և Սիկեղաք գաղնեալ
2 կրակով այրեր էին · Ու հան անոնց կիներն֊
րը գերի առեր էին · պզտիկէն մինչեւ մեծը

ՙ ու Ա՚ֆեկ · մբ · 19 ։
ᵇ Գէ · յէ · 21 ։
ᶜ Գէ · մբ · 7 · խա֊
յ 11 ։
ᵈ Բ Թագ · գ · 25 ։
ᵉ Թագ · յԹ · 27 ։
ᶠ Ես · 3 ։
ᵍ Բ Թագ · յԹ · 17 ·
20 · մԹ · 27 ։
ʰ Ես · 4 ։
ⁱ Բ Թագ · գ · 4 ։
ʲ Ես · 3 ։
—
ᵏ Նէե֊
մ գէ · յէ · 7 ·
իէ · 8 ։

ՙ Գէ · յէ · 23 ։
• Նէե֊ ձեռքով ։
ᵇ Նէե֊ իբեն Համար բրաւ ։
՚ Դ֊ասո · մբ · 3 · Գէ · յէ · 23 ։
ᵈ Դէ֊ յէ · 1 ։
ᵉ Գէ · յէ · 1 · 2 ։
ᶠ Ես գէ · իէ · 7 ։
ᵍ Դասն · ք · 3 ։

յ · 42 · = Ա՚ֆ · յ · ։
13 · Նբեմ՚ · իբ · 10 ։
յԹ · 3 · Ցօ · յԹ ·
14 ։

մարգ մը չեմն մեռցուցիր, Տապա ընդ-
3 հեռը տանելով՝ ճամբանին գացիր եմն։ Ու
երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկը փազաքը հա-
սան, ահա անիկա կրակով այրուած էր. ու
իրենց կիներուն, տղաքներուն ու աղջիկներուն
4 գերի առնուած էին։ Ուստի Դաւիթ ու իր հե-
տը եղող ժողովուրդը ձայննին վերցուցին ու
լացին, մինչեւ որ անոնց մէջ այլ չմնաց լալու։
5 Եւ Դաւիթին երկու կիներնէրը՝ Յեզրեկլացի
Աքինոամը ու Կարմելացի Նաբալին կիները
6 Աբիգեան ալ գերի առնուած էին։ Եւ Դա-
ւիթ մեծ ստղտնալի մէջ էր, Քանզի ժողո-
վուրդը զանիկա քարկոծել կ'ուզէր. որովհե-
տեւ բոլոր ժողովուրդին ամէն մէկուն սիրտը
կը կսկծար իր որդւոց ու աղջիկներուն համար։
Բայց Դաւիթ իր Տէր Աստուծմէր զօրացաւ։
7 Ետ Դաւիթ Աբիաթարին որդւոյն Աքիմա-
քայիին բսաւ, Եփուտը մօտեցուր ինծի։
ու Աբիաթար եփուտը Դաւիթին մօտեցուց։
8 Ետ Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու բսաւ, Ա-
զունդին հետեւէն իյնամ. անոնց կը հասնի՞մ.
ու Տէրը բսաւ անոր, Հետեւէ ետեւէր, քանզի
անշուշտ պիտի հասնիս ու ամէն բանը պիտի
ազատես։
9 Եւ Դաւիթ ետքը ու իր հետը եղող վեց հա-
րիւր մարդիկը գացին, ու մինչեւ Բեսոր Հեղե-
դաղը եկան. ու հոն մնացողները հոն կայնեցան։
10 Եւ Դաւիթ չորս հարիւր մարդով ետ-
ձեց. (Հապկայն երկու հարիւր մարդիկը շատ
յոգնած ըլլալնուն համար Բեսոր Հեղեդաղոյին
ագէթ կողմը մնացին, ու չկրցան անցնել։)
11 Ու գաշտին մէջ եգիպտացի մարդ մը գտան,
և զանիկա Դաւիթին բերին. ու անոր հաց
տուին, ու կերաւ, ու անոր ջուր խմցուցին.
12 Եւ անոր քիչ մը չոր թուզ ու երկու ողկոյզ
չամիչ տուին, որ ուտելաւ ու ոգին վրան եկաւ.
քանզի երեք օր ու երեք գիշեր հաց չէր
13 կերած ու ջուր չէր խմած։ Եւ Դաւիթ անոր
բսաւ, Դուն որնէն մարդն ես, և ուսկից
ես։ Եւ անիկա բսաւ, Ես եգիպտացի պա-
տանի մըն եմ, -- Ամաղեկացի մարդ ու մը ծա-
ռայ. ու հինգ երեք օր է որ հիւանդ ըլլալուս
14 համար իմ տէրս զիս Հետզետէ. Մենք Բ-
րեթի հարաւային կողմը Կրետացիներուն ու Բ-
հուդայի հարաւային կողմերը ու Բհուդայի հարաւային կողմերը յարձակե-
15 ցանք, ու Սիկղակը կրակով այրեցինք։ Եւ
Դաւիթ անոր բսաւ, Չիս ան գունդին կրնաս
իջեցնել։ Ու անիկա բսաւ, Դուն ինձի Ա-
ստուծով երդուա՛ ըրէ որ զիս պիտի չմեռցը-
նես, ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չտաս,
ես ալ քեզ ան գունդին կ'իջեցնեմ։
16 Եւ զանիկա հոն իջեցուց, ու ահա անոնք

Բ Գ.-իւ. • 42 • 43 • ը
Թագ. • բ • 2։
Գ Եզ. • իէ • 4։
Դ Սաղ. իւբ • 5։ Թագ. • ա • 11։ Ա.Մնաց. գ • 17։18։
Ե Գ.-իւ. • 6 • 9։
Զ Գ.-իւ • 2 • 4։
Է Համ. • 21։
Ը Դատ. • իէ • 19։ Գ.-իւ • 27։
Թ Համ. • 27։
Ժ Համ. • 16 • ը Թագ. • ը • 18։ գ Թագ. • ա • 38։ 44։ Եզեկ. • իէ • 16։ Սաղ. • բ • 5։
Ժա Գ.-իւ • 15։ • իէ • 13։
Ժբ ա Թագ. • է • 3։
Ժգ Կամ հետեւեալ համարին արտաքսուելն
թողը գետնին երեսին վրայ ցրուած էին. Ա՛ղ-
ուտելին ու կրխլին, և փշրուացաց երկ-
րէն ու Բաւգալի երկրէն առած ան բոլոր մեծ
17 աւարին համար ուրախութիւն կ'ընէին։ Եւ
Դաւիթ «արշաւդէն մինչեւ հետեւեալ օրուան
իրիկունը» զանոնք զարկաւ, ու անոնցմէ մարդ
չազատեցաւ, բայց միայն չորս հարիւր երի-
տասարդներ՝ որոնք ուղտերու վրայ հեծած
18 ու փախան։ Եւ Դաւիթ Ամաղեկացոց առած
բոլոր բաները ազատեց. ու Դաւիթ իր եր-
19 կու կիներնէրն ալ ազատեց։ Եւ իրենց մէկ
բանը պակաս չէր պատիկէն մինչեւ մեծը, թէ
տղայ, թէ աղջիկ, և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք
առեր տարեր էին. Դաւիթ ամէնն ալ ետ
20 բերաւ. Ու Դաւիթ բոլոր ոչխարներն ու ար-
ջառները առաւ, և զանոնք Խեղ Հոտերուն
առջեւէն կը տանէին, ու կ'բսէին, Դաւիթին
աւարը ասիկա է։
21 Եւ Դաւիթ հոն երկու հարիւր մարդոյն
եկաւ, որոնք շատ յոգնած ըլլալնուն համար
չէին կրցեր Դաւիթին հետեւէ երթալ. ու զա-
նոնք Բսոր Հեղեդաղոյին գետեզերքը էր. և
անոնք երան Դաւիթը ու անոր հետ եղող ժո-
ղովուրդը դիմաւորելու. ու Դաւիթ երբոր
ժողովուրդին մօտեցաւ, անոնց Խաղաղութիւնը
22 Տարցուց։ Եւ Դաւիթին հետ գացող մար-
գոցմէն Ղոլոր չար ու անպիտան մարդիկը պա-
տասխան տուին ու բսին, Ան՝ որ մեր հետը
չգնաւ՝ հետ՝ անոնց մէջ ալ անոնց մեր ազա-
ռած աւարէն չենք տար. ամէն մարդ միայն
23 իր կնիկը ու զաւակները առնէ ու երթայ։ Բայց
Դաւիթ ըսաւ. Ա՛յդպէս մի ընէք, եղ-
բայրնե՛ր, որովհետեւ Տէրը մեզի տուաւ ասկ-
կա, և ինքը մեզ պահից ու մեր վրայ եկող
24 գունդը մեր ձեռքը մատնեց։ Եւ ա՞ս բանիս
մէջ ո՞վ ձեզի մտիկ կ'ընէ. քանզի Կռուող-
ներուն բաժինը ինչպէս պատերազմի գացողներուն բաժինն ալ
պիտի բլլայ. Հաւասարապէս պիտի բաժնեն։
25 Եւ ան օրէն ի վեր անոնք Իսրայէլի մէջ կա-
նոն ու օրէնք դրաւ, ու ե՛ն մինչեւ ա՛ս օրս։
26 Եւ Դաւիթ Սիկղակ եկաւ, ու ան աւարէն
Բազգալի Ծերոց՝ իր բարեկամներուն ղրկեց՝
բսելով, Ահա ձեզի Տէրոջը թշնամիներուն
աւարէն պատկառելի նուէր մը.
27 աւարէն Բեթէլի՝ Ռամոթ Նեգեբի՝ Յաթիր
28 Ներոթի՝ Սիմեաթի՝ Եշթեմոայի՝
29 Ռաքաղի՝ Երահմէելացիներուն քաղաքներուն՝
30 Քենացիներուն՝ Հորմայի՝ Քորաշանի՝ Աթաքի՝
31 Քեբրոնի՝ և այն բոլոր տեղերուն՝ ուր Դաւիթ
ինքզինքը և իր մարդիկը պատահմամբ գտնուած
էին։

Ը Տես Թագ. • ըէ • 27։ Գ.-իւ • 8։
Թ Եզեր • սրհնամթիւն։ Նեհ. • է • 11։ Գ.-իւ • իե • 27։
Ժ Գ.-իւ • 15։ Ա.Մնաց. • իէ • 8։
ժա Գ.-իւ • 15։ Դատ. • իէ • 22։
ժբ Գ.-իւ • 8։
ժգ Գ.-իւ • 8։
ժդ Գ.-իւ • 10։
ժե Գ.-իւ • 10։
ժզ Գ.-իւ • 10։
ժէ Գ.-իւ • 10։
ժը Գ.-իւ • 10։
ի Գ.-իւ • 10։
իա Գ.-իւ • 10։
իբ Գ.-իւ • 10։
իգ Գ.-իւ • 10։
իդ Գ.-իւ • 10։
իե Գ.-իւ • 10։
իզ Գ.-իւ • 10։

րան, գովասանի մէջ եղոյնեւրան, Ամաքի
31 մէջ եղոյնեւրան, Հերքոնի մէջ եղոյնեւրան,
և ան ամէն տեղերը ուր որ Դաւիթ իր մար-
գոցմովը պարտեր էր։

ԳԼ. Լ Ա

1 Սաուղ իր զրոյց կրօնքցնելով՝ ու իր որդիքը մեռցած
ըլլալով՝ ինքը ու իր կապարճակիրը ինդիմեին կը մեռցնեն։
2 Փղշտացիք Իսրայէլացիներէն խլուած քաղաքներուն մէջ
կը բնակին։ 8 և Սաուղն ու անոր որդոցը մեռած Տաբեն,
Ներբ դանելը՝ իրենց յաղթութեանը վրայ կ՚ուրախանան։ 11
Գաղաադ Բարխի բնակիչները գիշերով կ՚երթան մարմին-
ները կ՚առնեն։ ու Բարխի մէջ կ՚ուրեն և անոնց ոսկորները
առած կը թաղեն։

1 Ու Դաւիթ Ամաղեկացիին հետ պատերազմ
կ՚ուներ։ և Իսրայէլի մարդիկը փղշտացոց
առջեէն փախան, ու Գելբուէ լեռանը վր-
2 րայ սպանուած ինկան։ Եւ փղշտացիք Սա-
ուղին ու անոր որդոցը հասան, ու
փղշտացիք Սաուղին որդիքը՝ Յոնաթա-
նը, Աբինադաբը ու Մելքիսուէն զարկին։
3 Եւ պատերազմը Սաուղին վրայ աստակա-
ցաւ, ու ազեղնաւորները զանիկա գտան. ու
ազեղնաւորներէն ոստահակ վիրաւորուեցաւ։
4 Եւ Սաուղ իր կապարճակիրին ըսաւ, Սու-
րըդ քաշէ ու անով զիս խոցէ. չըլլայ որ ասս
չանիվլիստիները գան ու զիս խոցեն, և զիս
ծաղր ընեն. բայց կապարճակիրը չուզեց, Քան-
զի շատ վախցաւ։ Եւ Սաուղ սուրը առաւ
5 ու ւանոր վրայ ինկաւ։ Եւ անոր կապարճա-
կիրը Սաուղին մեռնելով՝ ան ալ
իր սուրին վրայ ինկաւ ու անոր հետ մեռաւ։
6 Եւ Սաուղ ու անոր երեք որդիքը, ու կա-
պարճակիրը և անոր բոլոր մարդիկը նոյն օրը
միասին մեռան։
7 Ու Հովհաին անդիի կողմն և Յորդանանու
անդիի կողմն եղող Իսրայէլի մարդիկը Իս-
րայէլացոց փախչիլը ու Սաուղին և անոր որ-
դոցը մեռնիլը տեսնելով՝ քաղաքները թո-
ղուցին ու փախան։ և փղշտացիք եկան ու
անոնց մէջը բնակեցան։
8 Եւ հետեւեալ օրը փղշտացիք եկան որ մե-
ռելները մերկացնեն։ ու Սաուղը և անոր
երեք որդիները Գելբուէ լեռան վրայ ինկած
9 գտան։ Անոններ անոր գլուխը կտրեցին, ու
անոր հագին զէնքերը հանեցին։ և փղշտացոց
երկրին չորս կողմն իրենց կռատուներուն ու
ժողովրդին ղրկեցին, Ցնծութեան աւետիս տալու
10 համար Հոյդ Իսրէկացին։ Եւ անոր զէնքերը
Աստարտեմի տունը դրին, ու Տանար մարմինը
Բեթսեանի պարիսպէն կախեցին։
11 Եւ Գաղաադ ու Բարխի բնակիչները երբ-
որ լսեցին ինչ որ փղշտացիք Սաուղին բրած
12 էին, Հրոյը ուժի տակ մարդիկ ոտք եցուն,
ու բոլոր գիշերը գացին, ու Բեթսեանի պա-
րիսպէն Սաուղին մարմինը ու անոր որդոց-
ցը մարմինները առին, և Բարխ եկան ու
13 հոն զանիկա այրեցին։ Եւ անոնց ոսկորները
առին, ու Յաբխի մէջ Թամարին տակը թա-
զեցին, Հու եօթը օր Ծոմ պահեցին։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամաղեկացի մը Իսրայէլացոց յաղթուելուն լուրը Դաւիթին
կը բերէ. ու բանալով թէ ինքը մեռցնելու է Սաուղը, ինքն
ալ կը մեռցնէ։ 17 Դաւիթ Սաուղին ու Յոնաթանին հա-
մար կ՚ողբայ երգով մը։

1 Եւ Սաուղին մեռնելէն ետքը՝ երբոր Դա-
ւիթ Ամաղեկացիները զարնելէն դարձեր էր,
2 ու երկու օր Սիկլակի մէջ նստեր էր, երբ-
որ երրորդ օրը ահա բանակէն Սաուղին քովէն
Մէկը եկաւ, Հրոյն հագնելքներուն պատռած
էին ու գլխուն վրայ հող կար. և անիկա Դա-
ւիթին քովը գալով՝ գետինը ինկաւ ու երկ-
3 րպագութիւն ըրաւ, Եւ Դաւիթ ըսաւ
անոր, Ուրկից կու գաս։ Ան անոր ըսաւ
4 անոր, Ես Իսրայէլի բանակէն փախայ։ Եւ
Դաւիթ ըսաւ անոր, Քանի՞ բան իմացիր
պատահածին վախճան։ Ժողովուրդը պատերազմէն փախաւ, ու ժողովուրդէն շատ
մարդիկ ինկան մեռան։ Նաեւ Սաուղ ու անոր
5 որդին Յոնաթան մեռան։ Եւ Դաւիթ իրեն
լուր բերող պատանիին ըսաւ, Սաուղին ու
անոր որդոյն Յոնաթանին մեռնիլը ուրկից
6 գիտես։ Ան անոր լուր բերող պատանին ըսաւ,
Ինպատահալ Գելբուէ լեռան վրայ գտնուե-
ցայ, և ահա Սաուղ իր նիզակին վրայ կըռ-

= Ցն. Ժգ. 13. ր Թագ. ր. 1։
= — Ած. Ժ. 1—18։
ի Գէ. իբ. 4։
ի Գէ. Ժգ. 49։ Ած. Ը. 33։

ք Թագ. ա. 6։ և Կամ իսկոյն վախեցաւ։
ե Դատ. ի. 24։
զ Գէ. Ժգ. 6։ Ժէ. 26։
է Թագ. ա. 14։
ը Թագ. ա. 10։
ի Թագ. ա. 10։

ի Գէ. իա. 9։
ե Դատ. ը. 13։
ձ Թագ. իա. 12։
ղ Ցն. Ժէ. 11։ Դատ. ա. 27։
ի Գէ. Ժա. 3. 9։ 10։
ի Ցն. գէ. Ժա. 1—11։

ր Թագ. ր. 4—7։
ո Ած. Ժգ. 14։ Ելեմ. ղ. 10։
յ Կամ Ես Ամաղեկացի եմ։
ն Ցն. ծ. 10։
շ Կամ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՍԱԼՄՈՒՆ. Լի

= Թագ. ի. 17։ 26։
ի Գէ. գ. 10։
ֆ Թագ. գ. 13։
ֆ Թագ. գ. 16։
ֆ Թագ. ա. 1։
ֆ Ցն. Թագ. ա. 2։ 5. 4։

Թիւնէր էր , ու կառքերը և ձիաւորները անոր
7 վրայ կը հանդիսին։ Ամառնոր հասը դառնա-
լով գիս սեսաւ , ու գիս կանչեց։ Ես ալ ըսի ,
8 Ահա հոս եմ։ Եւ անիկա ինծի ըսաւ , Դուն
ոմի՛ նես։ Ես ալ անոր ըսի թէ Ամպոկացին եմ։
9 Ու անիկա ինծի ըսաւ , Կ՚ապաստա՛մ իմ վրաս
եկիր ու գիս սեսցես։ քանզի վրաս Թմիս-
թիոն մը եկաւ , բայց սակայն Հոգիս վրաս
10 է։ Ամառնոր անոր վրայ եղայ ու Կռնկիա
սեսցուցի։ քանզի ես Հասկըցայ որ անկիա
իւրմէն հասը պիտի չապրի։ ու անոր դիման
վրայի թագը և անոր Թիոն վրայ եղած
°ապառաժքանը սաի , ու զանոնք հոս իմ ան-
11 ոյն բերի։ Ամառնոր Դաւիթ իր Հանդերձ-
ները բանեց հագուսեց , ոոյնպես ալ անոր
12 հետը եղող բոլոր մարդիկը։ Եւ անոնք Կա-
ւսպին Համար , ու անոր որդւոյն Թոմիսեա-
նին Համար , և Ցիրքը Ժողովուրդին Համար ,
ու Իսրայէլի ամեր Համար սուգ բանենցին ու
լացին , ու մինչև իրիկուն Ծամ բանենցին անոնց
սրամ հմնալուն Համար։
13 Եւ Դաւիթ իրեն լաւ բերող պատանիին
բսաւ , Դուն ոմ սեսայիր ես։ Ու անիկա
բսաւ , Ես մէկ պանդուխտ Ամպոկացիի մէ-
14 գաւակ եմ։ Եւ Դաւիթ անոր բսաւ , Ինչ-
պէս չվախցար Հնեա զգ երկիցցնելու և Ցի-
15 րոյը օծեալը Սեսցնելու։ Եւ Դաւիթ մին-
չերուն մէկը կանչեց ու բսաւ , Մօտեցիր
ասիկա սեսցուր։ և զանիկա զարկաւ , որ մե-
16 ռաւ։ Ու Դաւիթ անոր բսաւ , Էրեա արիւնդ
քու գլուխդ ըլլայ , Ընանդ քու բերանդ
քեզի Համար վկայաբիւն տուաւ՝ բանալով ,
Ցիրքը օծեալը ես մեռցուցի։
17 Եւ Դաւիթ Սաւուղին վրայ ու անոր որ-
18 գւոյն Յոնաթանին վրայ սա սգրը բսաւ։ Ու
՝ պատուիրեց որ †Ազեղը Յուդայի որգւոցը սոր-
վեցընեն։ ահա անիկա Ուղիղին գրքին մէ-
ջը գրուած է։
19 Ով Իսրայէլին փառքը ,
քու բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւորուած
Բէ՜ր։
՝Զօրաւորները ինչպէս իյնան։
20 Դեթի մէջ մի պատմէք ,
Ասկաղոնի ճամբաներուն մէջ աւետս մի տաք ,
Զըլլայ որ ՝օխերացուց աղջիկները ուրախա-
նան ,
Զըլլայ որ ՝անթլփատներուն աղջիկները ցըն-
ծալին ընեն։
21 Ով Գիլբոէի լեռները ,
՝Ձեր վրայ ոչ ցօղ և ոչ անձրև ,
Ու եղեռնչէ ընծաներու անդաստաններ չեղ-
նան։
Քանզի զօրաւորներուն վահանը հոն ձգուե-
ցաւ ,
Սաւուղին վահանը նորեն ի՛ Նղով չէր օծ-
ուած ։
22 Վիրաւորուածներուն արիւնէն — զօրաւորնե-
րուն ճարպէն՝
Յոնաթանին աղեղը ետ չդարձաւ ,
Ու Սաւուղին սուրը զարնուած չդարձաւ ։
23 Սաւուղ ու Յոնաթան
Իրենց կենդանութեան ատենը շատ սիրելի
ու հաճելի ըլլալով ,
Իրենց մահուան ժամանակին ալ իրարմէ չզա-
տուեցան ։
Արծիւներէն աւելի թեթեւադրա՛ծ
Ու առիւծներէն աւելի զօրաւոր էին ։
24 Ով Իսրայէլի աղջիկները , լացէ՛ք Սաւուղին
Համար ,
Որ ձեզի վայելուչ կարմիրներ կը հագցնէր ,
Ու ձեր Հանդերձներուն վրայ ոսկիէ զարդեր
կը դնէր ։
25 Պատերազմին մէջ զօրաւորները իյնալով են-
կան ։
Ով Յոնաթան , քու բարձր տեղերուդ վրայ
մեռցուցեար ։
26 Քեզի Համար շատ կը ցաւիմ ,
Ով եղբայր իմ Յոնաթան ։
Դուն ինծի խիստ սիրելի էիր ։
՝Քու սէրդ ինծի զարմանալի էր ,
Կանայոց սէրէն աւելի էր ։
27 ՝Զօրաւորները ինչպէս իյնան ,
Ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան ։

ԳԼ· Բ

1 Դաւիթ Աստուծոյ առաջորդութեամբը իր զբօսանքը Քէբ-
րոն կ՚երթայ , ու հոն Յուդայի վրայ թագաւոր կ՚ըլլայ ։ 5 Դա-
ւսպանութ Յաբիսի բնակիչները կը գովէ , անոնց Սաւուղին
վրայ ցոյց ցոյց սիրոյն Համար ։ 8 Աբներներ Իսրայէլի թա-
գաւոր կը դնէ Քեռնայիմ ։ 12 Աբներներն ու ասոնց բնա-
դրոջ ու Յոաբին ասոնց իրենց մարդ-
կանց մէջ եղած մահնաիի
հետը ։ 18 Ասայէլ կը մեռցուի ։ 20 Աբներներին ասոնցմէ մեռ-
նելու Յոաբ Յոաբին բոլոր ետ կը դարձնէ ։ 32 Ասայէլին թա-
ղումը ։

1 Եւ ասկէ ետև Դաւիթ ՝Տէրոջը հարցուց ու
բսաւ , Յուդայի քաղաքներուն մէկը երթամ
եր Տէրը անոր բսաւ , Երթիր ։ Ու Դաւիթ բսաւ ,
2 Ո՞ր երթամ եր Տէրը բսաւ , Հեբրոն։ Եւ
Դաւիթ իր երկու կիներուն՝ այսինքն Յեզ-
րէելացի Աքինոամին ու Կարմէլացի Նաբալին
կիներու Աբիգեան իր հետը — Ահէ՛ն հոն եկաւ ։
3 Եւ Դաւիթ †իր հետը եղող մարդիկն ալ՝ ամէն

ե Դաւ· Բ· 34·	15·	ի Ցիս· Ժ· 15·	ճ ա Թագ· Լա· 4·
ը կա՛ Հղ՚ըն	ժ Գբ· գ· 10· 12·	ձ Հբ· 87·	ղ ա Թագ· Լ· 12·
զ Գբ· գ· 31· Ժգ· 31·	ի ա Թագ· Իգ· 9· գ Թագ· բ· 36· 55· 57·	յ ամէն· լա· 9· Մէկը· ա· 10· Ցիս Դաւս· Ժգ· 23·	ճ Հբ· 87·
է Գնա· Ժբ· 8·	ր Հբ· 10· Դահ· Ժգ· 22·	ն Ցիս Նբ· Ժե· 20· Դաւ· Ժա· 34· ա Թագ· Ժբ· 6·	ղ ա Թագ· Լ· 1·
ը ա Թագ· Լա· 4·	ս Գբ· գ· 10· 12·	շ Ցիս· Ժ· 15·	յ ա Թագ· Լ· 1· 5· Ժե· 1· 17· 41· Իգ· 16·
թ ա Թագ· Իգ· 7·	տ Հբ· 87·	ո Ցիս Դաւս· Ե· 23· Գոբ· գ· 3· 4· Ե. բեր·Ե· 14·	ն Հբ· 18·
ժ Գբ· գ· 31·	ւ ա Թագ· Իգ· 9· գ Թագ· բ· 36· 55· 57·	չ Հբ· 23·	շ Հբ· 18·
ի Գնա· Ժբ· 8·	փ Հբ· 10· Դահ· Ժգ· 22·	ռ Ցիս Նբ· Ժե· 20· Դաւ· Ժա· 34· ա Թագ· Ժբ· 6·	ո Դաւս· ա· 1· ա Թագ· Ժբ· 13·
լ ա Թագ· Լա· 4·	ք Ցիս· Ժ· 15·	ց Հբ· 87·	ա Թագ· Լ· 1· 5· Ժե· 1· 17· 41· Իգ· 16·
խ ա Թագ· Իգ· 9· գ Թագ· բ· 36· 55· 57·	օ· 10· Ցիս Դաւս· Ժգ· 23·	ւ Հբ· 10· Դահ· Ժգ· 22·	ֆ ա Թագ· Լ· 31· Հբ· 11· Գբ· Ե· 1· 3· գ Թագ· բ· 11·
ծ Գբ· գ· 31·	ֆ Հբ· 10· Դահ· Ժգ· 22·	ք Ցիս Նբ· Ժե· 20· Դաւ· Ժա· 34· ա Թագ· Ժբ· 6·	ֆ ա Թագ· լ· 5· ֆ ա Թագ· Իգ· 2· 3· Լ· 1· ա Մէն· Ժբ· 1·
Իգ· 9· Սալ· ձե·			

մէկը իր ընտանիքով տարաւ ու փերթուն
4 քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։ Եւ Յուդա
յի մարդիկը եկան, ու հոն Դաւիթը Յուդա
յի տունը վրայ թագաւոր օծեցին ։ Եւ Դա
ւիթին պատմեցին ու բուն թէ Պաղատ ու
5 Յաբիսի բնակիչները Սաուղը թաղեցին ։ Եւ
Դաւիթ դացաղաց Յաբիսի բնակիչներուն
պատգամաւորներ խրկեց, ու անոնց բաւ,
Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք, որ ձեր տի
րոջը Սաուղին ասդ ողորմութիւն ըրիք, ու
6 զանիկա թաղեցիք ։ Եւ հիմա Տէրը ձեզի ո
ղորմութիւն ու ճշմարտութիւն ընէ, ու ա
րդեր ընելուդ համար ես ալ ձեզի աս ազէ
7 կութիւնն ի՛նչպէս պիտի հատուցանեմ։ Եւ հի
մա ձեր ձեռքերը ուժգնայ, ու զօրաւոր կըլ
րիձներ եղէք ։ քանզի ձեր տէրը Սաուղ
մեռաւ, և Յուդայի տունը զիս իրենց վրայ
թագաւոր օծեցին ։
8 Իսկ Սաուղին զօրավարը Ներեան Աբեն
ներ Սաուղին որդին Ներեոսթէն առաւ,
9 զանիկա Մանայիմ անցուց, Եւ զանիկա
Գաղաադ ու վրայ, Աասրի վրայ, Յեզրեել
ի վրայ, Եփրեմի վրայ, Բենիամինի վրայ,
ու բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւոր բրաւ ։
10 Երբոր Սաուղին որդին Յերոսթէ Իսրայէ
լի վրայ թագաւոր եղաւ, քառասուն տա
րեկան էր, ու երկու տարի թագաւորութիւն
բրաւ ։ միայն Յուդայի տունը Դաւիթին ՙՀը
11 պատակ էրաւ ։ Եւ Յուդայի տունը վրայ Քեբ
րոնի մէջ Դաւիթին թագաւորութիւնը բրած
ժամանակը եօթը տարի ու վեց ամիս էր ։
12 Ու Ներեան Աբենները և Սաուղին որդւոյն
Յերոսթէին ծառաները Մանայիմէն Գաբաա
13 ւոն եկան ։ Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբ ու
Դաւիթին ծառաները ելլելով եկան, ու Գա
բաաոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպե
ցան ։ և ասոնք աւազանին մէկ կողմը ու ա
14 նոնք աւազանին մէւս կողմը նստան ։ Եւ
Աբենները Յովաբին բաւ, Թող կարճտները
ելլեն ու մեր առջեւը խաղան ։ Եւ Յովաբ բաւ,
15 Թող ելլեն ։ Ուստի անոնք թիւով եկան, ու
Բենիամինէն ու Սաուղին որդւոյն Յերոս
թէին կողմէն տասներկու մարդ, և Դաւի
թին ծառաներէն տասներկու մարդ անցան ։
16 Ու ամէն մէկը իր ընկերին գլխէն բռնեց, և
իր սուրը իր ընկերին կողը խրեց ։ ու միասին
ինկան ։ ու անոր տեղին անունը Քհլգկաթ-ա
սուրիմ բաւեցաւ, որ Գաբաաոնի մէջ է ։
17 Եւ այն օրը խիստ սաստիկ պատերազմ
եղաւ ։ ու Աբենները Իսրայէլին մարդոց հետ
Դաւիթի ծառաներուն առջեւը յաղթուեցաւ ։
18 Եւ Շարուհեայի երեք որդիքը Յովաբ, Աբեն
աա ու Ասայէլ հոն էին ։ ու Ասայէլ զարտի
19 նայեւամի պէս հատաղ ինկաւ եր ։ Եւ Ասա
յէլ Աբենները եռեւէն ինկաւ, ու Աբենե
րին եռեւէն ալ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։
20 Եր Աբենները եռեւը դարձաւ ու բաւ, Ասա
յէլ, դո՞ւն ես ։ Ու անիկա բաւ, Ես եմ,
21 Եր Աբենները անոր բաւ, Քու ալ կամ ձախ
կողմդ խոտորէ, ու կորիճներուն մէկը բռնէ,
և անոր գինքերը քեզի առ ։ բայց Ասա
յէլ անոր եռեւէն գառնալ չուզեց ։ Եր Աբեն
ներ նորէն Ասայէլին բաւ, Եռեւս գարձիր ։ քեզ ինչո՞ւ համար գետինը
զարնեմ։ անառներ ի՞նչպէս երեսս վերցնեմ
23 քոս եղբօրդ Յովաբին դէմ։ Բայց անիկա դառ
նալ չուզեց ։ Ու Աբենները նեզա
կին եռեւէն ծայրովը հարուածեցաւ զարկա
զանիկա, ու նիզակը անոր կռնակէն եզաւ,
և հոն ինկաւ ու նոյն տեղը մեռաւ ։ և ով
որ Ասայէլին ինկած ու մեռած տեղը կա
24 գար՝ կանգ կառնէր ։ Եւ Յովաբ ու Աբեաա
Աբենները եռեւէն ինկած կը հալածէին ։ և
։ ու երբոր անոնք Գիայի դիմացը՝ Գաբա
ւոնի անապատին ճամբան եղող Ամմայի բլու
րը եկան, տրեր մնաւ ։
25 Եւ Բենիամինի որդիքը Աբենները եռեւէն
Յովաբեցան, գալով մի եզան, ու մէկ բլուրի
26 մը գլուխը կայնեցան ։ Եւ Աբենները Յովաբին
պատասխ բաւ, Միթէ սուրը անդադար
պիտի ուտէ ։ չե՞ս գիտեր որ ասոր վերջը դառն
կ՚ըլլայ ։ մինչև ե՞րբ ժողովուրդին պիտի չրա
նցնես որ իրենց եղբայրները հալածելէն ետ
27 դառնան ։ Ու Յովաբ բաւ, կենդանի է Աս
ուած, եթէ որ դուն չըլլայիր, ժողովուրդին առջեւն ալ առաւոտեան՝ ի վեր իր
եղբայրները հալածելէն ետ պիտի դառնար ։
28 Աստաներ Յովաբ փող հնչեցուց ։ ու բոլոր
ժողովուրդը կանգ առաւ, ու ալ Իսրայէլին
հետեւ չեղան, ու մէյմըն ալ պատերազմ չը
29 բին ։ Եւ Աբենները ու անոր մարդիկը այն բոլոր
գիշերը գաշտին միջէն երթալով՝ Յորդանանին
անցան, ու բոլոր բեթհորոնը փարելով՝ Մահա
30 յիմ եկան ։ Եւ Յովաբ Աբենները գարձաւ,
ու բոլոր ժողովուրդը ժողվեց ։ և Դաւիթին
ծառաներէն տասներկուքը մարդ ու Ասայէլ կը
31 պակսեին ։ Բայց Դաւիթին ծառաները Բենիա
մինէն ու Աբենները մարդոցմէն երեք հա
րիւր վաթսուն մարդ գարկին, որոնք մեռան։
32 Եւ Ասայէլը վերցուցին, ու զանիկա Բեթլե
հեմի մէջ իր հօրը գերեզմանը թաղեցին ։ Ու
Յովաբ և անոր մարդիկը բոլոր գիշերը քա
լեցին, ու արշալոյսին Քեբրոն հասան ։

ԳԼ · Գ

1 Դաւիթի տրէ որ կը զորանայ ։ 2 Քեբրոնի մէջ անոր ծիլ ու-
3 Երեմ. ֆաս · 12 ։
4 ֆ՝ առաքեան տար ։
5 — Պաղ · ես · 11 ։
6 Հաւտ · բ · 20 ։
7 Ք · 10 ։ Սաղ · ՀԺԸ · 15 ։
8 ը Տիմ · ա · 16 · 18 ։
9 — Թագ · ժբ · 50 ։
10 Պաղ · ե · 53 · թ ։
11 Ք · 17 · բ · 14 ։
12 — Պաղ · ժբ · 8 ։
13 Գր · գ · 27 · գ · 6 · ը · 10 ։
14 Սաղ · ժբ · 55 · Երդ ։
15 Եբր · Հաճեն
16 Գր · ե · 5 · գ Թագ · բ · 11 ։
17 Ելս · ժբ · 25 ։
18 Հաւ · ժբ · 14 ։ Առած · ԺԸ · 14 ։
19 — կամ փոխն

գիր կը ծնանին։ 6 Ռաբներ Ելբուսիէին կը բարկանայ, 12 ու Դաւիթին կոչնչ կը գառնայ։ 13 Դաւիթ իր Մեգրոյց կրկիրն երեն գաթբենել կը պահանջէ Ռաբնեներէն։ 17 Ռաբնեներ Դաւիթին վրայով խօսակցին հետ կը խօսի։ և Դաւիթ խրճոյքի կը հրաւիրէ զանձիա, ու նորը կ'արձակի խաղաղութեամբ։ 22 Յոաբ պատերազմին գառնալով թագաւորին կը բարկանայ, ու Ռաբնեները կը մեղքէ։ 28 Դաւիթ Յովաբը կը նզովէ։ 31 ու Ռաբնեներն համար ապտ կ'ընէ։

1 Եւ Սաուղին տանը ու Դաւիթին տանը միջ երկայն պատերազմ եղաւ։ ու Դաւիթ երթալով կը զօրանար, բայց Սաուղի տունը երթալով կը տկարանար։

2 Եւ Քերբոնի միջ Դաւիթին որդիներ ծը-
նան։ ու անոր անդրանիկը Եզեքայելացի Ա-
3 քինոամն էր, եւ անոր երկրորդը Կամելացի Նաբալին կնիկն Աբիգա-
յէլ էր։ երրորդը Գեսուրի թագաւորին Թողմիին աղջիկը Մաա-քային
4 որդին Աբիսողոմն էր, եւ չորրորդը Ագգիթին որդին Ադոնիան էր, ու հինգերորդը
5 Աբիտային որդին Սափատիան էր, ու վեցերորդը Դաւիթին կնիկն Եգդայէն էր։ Եբերոնի միջ Դաւիթին տանը ծնան։

6 Եւ Սաուղին տանը ու Դաւիթին տանը միջ քանի որ պատերազմ կար, Աբներ Սա-
7 ուղին տանը ինքնագլուխ էր։ Եւ Սաուղ ունէր հարճ մը անունը Ռեսպա անունը էր, ու Այիային աղջիկն էր։ Ու Եշբոսեթ Աբներին ըսաւ, Իմ հօրս հարճերին քովը մտիր։
8 Եւ Աբներ Եշբոսեթին խօսքերուն համար խիստ բարկացաւ, ու ըսաւ, Միթէ ես շան գլուխ եմ որ Յուդայի դէմ քու հօրդ Սաուղին տանը, անոր եղբայրներուն ու բարեկամներուն այսօր ողորմութիւն ըրի, ու քեզ Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի, և դուն այսօր
9 ան կնկանը համար իս կը մեղադրես։ Ինա-
ստած Աբներին այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ Դաւիթին չընեմ ինչ որ Տէրը
10 անոր երդուաւ ըրաւ։ Այսինքն թագաւորութիւնը Սաուղին տունէն վերցնեմ, ու Դաւիթին աթոռը Իսրայէլի վրայ և Յուդայի վրայ հաստատեմ Դանէլն մինչև Բերսաբէէ։
11 Ու Եշբոսեթ ալ չկրցաւ Աբներին պատասխան տալ անկէ վախնալուն համար։
12 Եւ Աբներ իր կողմանէ Դաւիթին պատգամաւորներ խրկեց ըսելով, Ան երկիրը որո՞ւնն է։ ու ըսաւ, Ինծի հետ դաշնակցութիւն ըրէ, և ահա իմ ձեռքս քեզի հետ պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի դարձնելու հա-
13 մար։ Ու անիկա ըսաւ, Աղէկ, ես քեզի հետ դաշնակցութիւն կ'ընեմ։ բայց քեզմէ բան մը կը պահանջեմ, որ իմ երեսս տեսնելու եկած ատենդ՝ թէ որ Սաուղին աղջիկը Մեղքոլը
14 բնաւ չբերես, Իմ երեսս չտեսնես։ Եւ Դաւիթ Սաուղին որդւոյն Եշբոսեթին դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով, Իմ կնիկս Մեղքոլը ինծի տուր, որն որ Փղշտացւոց հարիւր ան-
15 թլփատութիւնովը առի։ Ու Եշբոսեթ ղրկել խրկեց, ու զանիկա անոր երիկէն կսկի-
16 ծան փաթիելէն առաւ։ Եւ անոր էրիկը լալով մինչև Բահուրիմ անոր հետևէն գնաց։ Ու Աբներ անոր ըսաւ, Գնա դարձիր։ ու անիկա դարձաւ։

17 Եւ Աբներ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօ-
սեցաւ ու ըսաւ, Երէկ ու միւկալ օր կ'ուզէիք
18 որ Դաւիթ ձեր վրայ թագաւոր ըլլայ։ Ու-
րեմն հիմա ըրէք։ Տէրոջմի Տէրը Դաւիթին համար խօսեցաւ ըսելով, Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքէն ու անոր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն իմ ծառային Դաւի-
19 թին ձեռքովը պիտի ազատեմ։ Եւ Աբներ Նաբենիամինին ալ զրուցեց։ անկէետքը Աբներ գնաց Քեբրոն գնաց, որ Իսրայէլին ու Բենիամինի բոլոր տանը Հաճոյ երեցաձը
20 Դաւիթին ալ պատմէ։ Ու Աբներ Քեբրոն եկաւ Դաւիթին, իր հետ քսան մարդ։ Եւ Դաւիթ Աբներին ու անոր հետ
21 եղող մարդոցը խնճոյք ըրաւ։ Ու Աբներ Դաւիթին ըսաւ, Ելլեմ երթամ, և բոլոր Իսրայէլը իմ տիրոջս թագաւորին քովը ժողվեմ, որ քեզի հետ դաշնակցութիւն ընեն։ ու դուն որոնդ ուզածին պէս թագաւորութիւն ընես։ Եւ Դաւիթ Աբներին խրկեց, որ խաղաղութեամբ գնաց։
22 Եւ ահա Դաւիթին ծառաները ու Յոաբ պատերազմութենէ հետ գործած, ու խրնդց հետը խիստ շատ աւար բերին։ իսկ Աբներ Դաւիթին քովը Քեբրոնի միջ չէր։ քանի որ Դաւիթ զանիկա խրկեր էր։ ու անիկա խաղաղ
23 գնացեր էր։ Ու երբոր Յոաբ և անոր հետ եղող բոլոր զօրքը եկան, Յոաբին պատմեցին ու ըսին, Ներեան Աբներ քու գաւառին եկաւ։ ան ալ զանիկա խրկեց, ու խաղաղութեամբ գնաց։ Ջետևանը Յոաբ քաղաքին գնաց ու ըսաւ, Ի՞նչ ըրիր։ ահա Աբներ քեզի եկեր է։ ինչո՞ւ համար զանիկա խաղ տուիր հա, ու ան ալ գացեր է։
25 Դուն գիտես՝ որ Ներեան Աբներ քեզ խաբելու, Ելու երթալու ու մտնելուդ տես կանելու, և քու ամէն գործդ իմանալու
26 համար եկաւ։ Եւ Յովաբ Դաւիթին քովէն ելաւ, ու Աբներին հետևէն պատգամաւորներ խրկեց, ու զանիկա Սիրայի ջրհորէն հան-
27 գարձուցին։ և Դաւիթ չէր գիտեր։ Ու երբ

ա ա Մ՚ն ։ գ ։ ՅՈ-ԱՒ։
բ ա Քեագ ։ բ՚ ։ 43։
գ ա Մ՚ն ։ գ ։ ՅՈ՚ՀՈՒՆ՚ՔՈՒ-
ԹԱՒՈՐԻՆ՚Ց ։
դ ա Քեագ ։ բ՚ ։ 5։
զ ա Քեագ ։ ա ։ 5 ։
ե Գ՚Ր ։ բ՚ ։ 10 ։
զ Գ՚Ր ։ ՅՈ՚ ։ 21 ։
է ը Օբ ։ բ՚ ։ 13 ։ ԲՐ ։ 17 ։
Քեագ ։ բ՚ ։ 15 ։ Գ՚Ր ։
Բ ։ 5 ։ ՅՈ՚ ։ 9 ։
թ Հ՚ԱՄԲ ։ ա ։ 17 ։ Ք
Քեագ ։ ՅՈ՚ ։ 2 ։
ժ ա Քեագ ։ ՅՈ՚ ։ 28 ։
ԲՐ ։ 17 ։ Ք
Մ՚ն ։ ՅՈ՚ ։ 23 ։
ի Դաս ։ բ ։ 1 ։ Գ՚Ր ։
ՅՈ՚ ։ 11 ։ գ Քեագ ։
գ ։ 25 ։
լ ա Քեագ ։ ՅՈ՚ ։ 30 ։
խ Դ՚Ն ։ բագ ։ 3 ։
ծ ա Քեագ ։ ՅՈ՚ ։ 28 ։
կ Հ՚Ր ։ 9 ։
հ ա Քեագ ։ բ՚ ։ 44 ։
Գ՚Ր ։ ՅՈ՚ ։ 16 ։
ձ Հ՚Ր ։ 10 ։ 18 ։
ղ գ Քեագ ։ ՅՈ՚ ։ 37 ։
ճ Կ՚Ր ։ ապագաւոր՚
ք ։ ՀԵՐ ։ ՅՈՐ՚ՈՒ՚
ՅՈՒՆ ։
ո ա Քեագ ։ ԲՐ ։ 9 ։
Ե՚Ր ։ ԸՆԹ ։ 22 ։

որ Աբէներէ բերրան գարձաւ, Յովաբ ՚ղա-
նիկա դրանը ներսի դին քաշեց՝ անոր հետ
ծածուկ խօսակցութիւն ընելու համար, ու ղա-
նիկա չեն՝ իր եղբօրը Աւսալէին արեանը հա-
մար ՚նախանձոտութեան գարեաւ, ու անկից մեռաւ։
28 Եւ անկէ ետև Դաւիթ լսեց, ու ըսաւ,
Ես ու իմ թագաւորութիւնս Ներհան Աբէն-
ներին արիւնէն յաւիտեան անպարտ ենք Ցե-
29 ոովը առջեւ։ Յովաբին գլխուն վրայ, ու
անոր հօրը բոլոր տան վրայ հասնի։ ու Յո-
վաբին տունէն ՚սերմնականի, բորոտ, ցուպի
կռթողուղ, սրով իյնող ու հացի կարօտ պա-
30 կաս չըլլայ։ Աւսալես Յովաբ ու անոր եղբայրը
Աբեսսա Աբէներէն մեռցուցին, քանզի անի-
կա անոնց եղբայրը Ղասայէլը պատերազմի
Ժամանակ Գաբաւոնի մէջ մեռցուցեր էր։
31 Եւ Դաւիթ Յովաբին ու անոր հետ եղող
բոլոր Ժողովրդին ըսաւ, ՚Հանգերձներդ
պատռեցէք ու ՚քուրձեր հագէք, և Աբէն-
ներին առջեւէն լացէք։ Ու Դաւիթ Թագաւո-
32 րը գագաղին ետևէն գնաց։ Եւ Աբէնները
բերրանի մէջ թաղեցին։ ու թագաւորը ձայնը
վերցուց ու Աբէններին գերեզմանին վրայ լա-
ցաւ։ բոլոր Ժողովրդն ալ լացաւ։
33 Եւ թագաւորը Աբէններին համար ողբաց
ու ըսաւ,
Միթէ Աբէններ այ՚նպէս մեռաւ,
ինչպէս որ Հանդգամ մարդ մը կը մեռնի։
34 Քու ձեռքերդ կապուած չէին,
ու ոտքերդ կապանքի մէջ դրուած չէին։
Անօրէններուն առջեւ իյնողի մը պէս ինկար։
Ու բոլոր Ժողովրդը նորէն անոր վրայ լացաւ։
35 Եւ քանի որ ցորեկ էր՝ բոլոր Ժողովրդը
եկաւ ՚որ Դաւիթին հաց կերցընէն։ բայց
Դաւիթ երդում ըրաւ ու ըսաւ, ՚Աստուած
ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ
՚արեւը մինչեւ ուսաչ հաց կամ ուրիշ բան մը
36 ճաշակեմ։ Եւ բոլոր Ժողովրդը ուշադրու-
թիւն ըրաւ, ու ան ՚ըրածը իրենց աչքին հաճոյ
եղեցաւ, ինչպէս որ թագաւորին ամէն ըրած
ՅԺ բոլոր Ժողովրդին աչքերուն հաճոյ կ՚ե-
37 ղներ։ Եւ ան օրը բոլոր Ժողովրդը ու բո-
լոր Իսրայէլ հասկցաւ որ Նեբեռատ
38 բին մեռցնելը թագաւորէն չէր։ Եւ թագա-
ւորը իր ծառաներուն ըսաւ, Չէ՞ք գիտեր
որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ զօրավար
39 մը ինկաւ։ Ու ես այսօր տկար եմ, թէպէտ
և թագաւոր օծուեցայ։ ու այս մարդիկը՝ Ցե-
րուհեայի որդիքը ՚ինծի համար չափ մեծ
չորութիւններ համեմատ

Գ։ Գ

1 Իսրայէլացիք Աբէններէն միանգիր լսելով՝ կը զարհուրին,
2 Բաանա ու Ռեքաբ Բեերոթեցին կը սպանանեն ու անոր գլուխը Բերրան կը տանին։ 3 Դաւիթ կը հրամայէ որ զանոնք սպաննեն ու Բեերոթեցին գլուխը Թաղեն։

1 Եւ Սաուղի որդին Ցեբոսթէ երբոր Աբէն-
ներին բերրանի մէջ մեռնելը լսեց, ՚ձեռք-
րը թուլցան, ու բոլոր Իսրայէլ ՚տագնապէ-
2 ցաւ։ Եւ Սաուղին որդին երկու գնդապետ
ունէր, մէկուն անունը Բաանա՝ ու մեսին
անունը Ռեքաբ էր։ սոոնք Բենիամինի ցե-
ղէն Բերովթացի Ռեմմոնի որդիքն էին։ (քանզի
՚Բերովթի ալ Բենիամինեանց ՚ըլլալ կը ան-
3 գուէր։ Ու Բերովթացիները ՚Գիթթայիմ
փախան, և հոն մինչեւ ան օրս պանդուխտ
4 պէս բնակեցան։) Ու Սաուղին որդի ՚Յով-
նաթան ունէրը կաղ ոտքերը կաղ մարդ մը ունէր, ՚երբ
Սաուղին ու Յոնաթանին մասին լուրը Յեզ-
րաելէն եկաւ, անոնք հինգ տարեկան էր։
և անոր դայեակը զանոնք առաւ ու փախաւ,
ու երբոր փախչելու կը փութար, ՚անկա՝
կաղ եղաւ։ և անոր անունը ՚Մեմփիբոսթէ
5 էր։ Ու Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքը Ռե-
քաբ ու Բաանա գացին, ու ցորեկուան տաք
ատենը Եշբոսթէին տունը մտան, և անկա
6 կէս օրուան ատենը պառկած կը քնանար։ Ու
անոնք մինչեւ տունը մէջտեղը մտան, ՚իբր թե
ցորեն պիտի առնէին։ և զանիկա հանակու-
ծէն զարկին, ու Ռեքաբ և անոր եղբայրը
7 Բաանա՝ չէ փախան։ Ու երբոր տունը մը-
տան։ ու երբոր անկիան ներքին անկողնին մէջ կը քնանար, զանիկա զար-
կին մեռցուցին, և անոր գլուխը կտրեցին,
ու գլուխը առնելով՝ բոլոր գիշերը դաշ-
8 տին ճամբովը գացին։ Եւ Եշբոսթէին գլ-
ուխը Բերրան տարին Դաւիթին, ու թա-
գաւորին ըսին, Ահա քու ՚թշնամիդ՝ ՚քու
կեանքդ փնտռող Սաուղին որդւոյն Եշ-
բոսթէին գլուխը։ և Տէրը Սաուղին ու ա-
նոր սերունդէն այսօր վրէժխնդրութիւն ա-
9 ռաւ ՚ի Թագաւոր որոշոր։ Եւ Դաւիթ Բե-
րովթացի Ռեմմոնի որդւոյն Ռեքաբին ու անոր
եղբօրը Բաանային պատասխան տուաւ ու
անոնց ըսաւ, ՚Իմ հոգիս ամէն նեղութենէ
10 ազատող Տէրը կենդանի է, Որ ՚ուն որ ինծի
պատմեց ու ըսաւ թէ Սաուղ մեռաւ, կար-
ծելով թէ աւետիս տուող մը պիտի երեւայ
ՀՆԴ, ցանկին բռնեցի ու Սիկեղեմի մէջ զա-
նիկա մեռցուցի, և անոր տուած աւետիսին
11 վարձքը սա եղաւ։ Ո՞րչափ աւելի ՚ես չարնե-
ղ մարդոց, որոնք արդար մարդ

Գ։ 14։

ա Նեղ։ գ։ 4։ Եշ-
ՅԺ։ 7։
բ Ա՛սա։ բ։ 3։
գ Եհ։ ՅԺ։ 25։
դ Գ՚Ղ։ ՅԺ։ 1։

ե Գե։ Թ։ 3։
զ ա Թագ։ ԻԹ։ 1։
11։
է Ա՛սա։ բ։ 34։ Թ։
40 ի՚նչպէս Մեմփի-
բոսթէ։
ը Գե։ բ։ 23։

թ ա Թագ։ ՅԹ։ 2։
10։ 11։ Իգ։ 1։
ԻԱ։ 29։
ժ Ծմ։ Իբ։ 16։ Թ
Թագ։ ա։ 29։ Սաղ։
լա։ 7։
ի Գե։ ա։ 2։ 4։ 15։

մը իր տաներ ինչ իր անկողինին վրայ մեռ-
ցուցին . և հիմա Աստուած արիւնը անդառնալի ձեր
ձեռքէն պիտի պահանջէ՛, ու ձեզ երկրիս
12 վրայէն պիտի վերցնէ՛։ Աստուածը Դաւիթ
էր ճանչեցուն տրտնջաց , ու զանազան մեռ-
ցուցին . և անոնց ձեռքերը ու ոտքերը կտո-
րեցին , ու Քերթոնի աւազանին վրայ կախե-
ցուն իսկ Եշբոսթէնին գլուխը առին , ու Քերթ-
ոնի մէջ Աբներներին գերեզմանը թաղեցին ։

ԳԼ· Ե

1 Իսրայէլի ցեղերը Քերթոն կու գան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի
վրայ թագաւոր ձեռնադրելու համար։ 6 Դաւիթ
Երուսաղէմեցիներէն Սիոնը առնելով՝ հոն կը բնակի ։ 11 Քերտ
թագաւորը Դաւիթին գեղեցիկ կը խրկէ ։ 13 Երուսաղէմ
մէջ տասնեակ մը որդիներ կ՚ունենայ Դաւիթ ։ 17 Դաւիթ Ընդ-
առաջ կ՚ելլայ Փղշտացիներուն Բաալփարասիմի մէջ ։ 22 ու
նաև Թլթնիներուն անտառին մօտ Փղշտացիները կը կոտրէ ։

1 Եւ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Քերթոն եկան
Դաւիթին , ու ՚ին՛ ըսին , Ահա մենք քո
2 ոսկորդ ու քոյ մարմինդ ենք ։ Եւ ՚ոչ առաջ ալ երբոր Սաւուղ մեր վրայ թագաւոր
էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը
դուն էիր ։ և Տէրը քեզի ըսաւ , Դուն ժողո-
վուրդս Իսրայէլը դուն հոգաս ու , ու Իսրա-
3 յէլի վրայ իշխան ըլլաս ։ Ուր Իսրայէլի բոլոր
ծերերը Քերթոն եկան թագաւորին ։ Ու Դա-
ւիթ թագաւորը Քերթոնի մէջ Տէրոջը առջեւը
անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ ։ ու անոնք
Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին ։
4 Եւ Դաւիթ երեսուն տարեկան էր՝ երբոր
թագաւոր եղաւ ։ Ու քառասուն տարի մա-
5 գաւորութիւն ըրաւ ։ Քերթոնի մէջ Հեբրոնի
վրայ Հուդայի վրայ եօթը տարի ու վեց ամիս թագաւո-
րութիւն ըրաւ ։ ու Երուսաղէմի մէջ բոլոր
Իսրայէլի ու Յուդայի վրայ երեսունհինգ
տարի թագաւորութիւն ըրաւ ։
6 Եւ թագաւորը իր մարդոցմովը Երուսա-
ղէմ գնաց՝ Երեբուսացին որ երկրին բնակող Յեբուսացի-
ներուն վրայ ։ ու Դաւիթին խօսեցան ըսելով ,
Թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես , հոս
պիտի չմտնես ։ կարծելով Թէ Դաւիթ չկրնար
7 հոն մտնել ։ Բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բեր-
8 դը , (Նոր Դաւիթին քաղաքը կ՚ըսէ ։) Եւ
Դաւիթ ան օրը ըսաւ , Ով որ Յեբուսացիները
զարնէ , ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին
առնէ կազդ կաղերը ու կոյրերը չեն՚՚՚

ԳԼ· Զ

1 Դաւիթ տապանակը նոր սայլի մը վրայ դնելով՝ կարճեցաւ
ըմբռնել կը բերէ։ 6 Ներսին հարուածը։ 9 Լատաւ Ափրեդոմը
ի՛ պահեն տապանակին համար։ 12 Դաւիթ տապանակը պա-
տապաղեալ. Սիոն բերած ատենը ուրախ կը խաղար։
խոյ Մեկնեալ տար համար կը բանեցնի զանիկա։ 17 Դաւիթ
վառնի մը ալ կը դնի տապանակը ևս ուրախութեանց։ 20
Մեկնեալ Դաւիթին հոգևոր ուրախութիւնը անարդելուն հա-
մար տեսակցի կը ձեռնի։

1 Եւ Դաւիթ նորէն խրախճելի բոլոր ընտրեալ
մարդիկը Իսրայէլ, որոնք երեսուն հազար
2 հոգի էին։ Ու ՚Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր
Իսրայելացիով երթալ՝ և ՚Բաղդալի բլուրը գը-
նաց, որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հա-
նէ, որ անոր վրայ՝ ՚երեքտասնից էշ նստող
3 զօրքերանց Տէրոջը անունը կոչուած է։ Եւ
Աստուծոյ տապանակը ՚սեկ նոր սայլի մը վրայ
դրին, ու զանիկա բլրացի Աբինադաբին տու-
նէն վերցուցին։ ու Աբինադաբին որդիքը՝ Ոզա
4 ու Աքիով նոր սայլը կը վարէին։ Եւ զա-
նիկա Աստուծոյ տապանակին հետ ՚բլրացի
Աբինադաբին տունէն հանեցին։ ու Աքիով
5 տապանակին առջևէն կ՚երթար։ Եւ Դաւիթ
ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր փայտ ՚ընտ-
ամէն տեսակ նուագարաններով, քնարներով,
տաւիղներով, թմբուկներով, դափերով ու
ծնծղաներով Տէրոջը առջևը կը խաղային։
6 Ու երբոր ՚Նաքոնին կալը եկան, Ոզա Ւէ
Աստուծոյ տապանակին երկնցուց, ու
զանիկա բռնեց, քանզի եզները ՚ՀՒՒ- ծռեր
7 էին։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Ոզային դէմ, ու ՚Աստուած զանիկա հոն ան
յանդգնելին համար զարկաւ։ և նոյն տեղը
8 Աստուծոյ տապանակին քովը մեռաւ։ Ու Դա-
ւիթ տրտմեցաւ, քանզի Տէրը Հարուածով
Ոզան զարկաւ։ ու անն տեղին անունը մինչև
9 աս օրս ՚Փարէզ-Ոզա բսուեցաւ։ Եւ ՚Դաւիթ
այն օրը Տէրոջմէն վախցաւ, ու բսաւ, Տէրոջը
10 տապանակը ի՞նչպէս իմ քովս մտնէ։ Եւ Դա-
ւիթ Տէրոջը տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին
քաղաքը չուզեց տանիլ։ ու Դաւիթ զանիկա
11 ՚Գեթացի Աբդեդոմի տունը խոտորցուց։ Եւ
Տէրոջը տապանակը Գեթացի Աբդեդոմին
տունը երեք ամիս մնաց։ ու Տէրը Աբդե-
դոմը ու անոր բոլոր տունը օրհնեց։
12 Եւ Դաւիթ թագաւորին պատմեցին ու բսին,
Աստուծոյ տապանակին համար Տէրը Աբդե-
դոմին տունը ու անոր ամէն ունեցածը օրհ-
նեց ։ Եւ Դաւիթ գնաց, ու Աստուծոյ տա-
պանակը Աբդեդոմին տունէն ու բսխութիւնից
13 Դաւիթին քաղաքը հանեց ։ Ու երբոր ՚Տէրո-

= ա Նե. Ժ· ։· ե։
բ Ցե։ Ա։ ։ ց։
գ = ա Թագ· գ· ։
Պագ· Հ· ։։
դ Տե Թա։ ։ ։ ա
= ա Թագ· գ· ։
ե = ա Թագ· ։ ։
զ = ա Մն· Ժգ· ։։

է Տե Թա։ գ· ։։
ը Ցե։ Ա։ ։ ։
թ = ա Թագ· ։։
ժ Պ Պագ Հարուա-
ձագ բնե։ ։ Պագ բեր-
ձագ բնե։
ի Պագ· ՀՀՀ· ։։։
Տե Գա։ Ե։ ։։
լ = ա Մն· Ժգ· ։։

խ Տե Թա։ գ· ։։
ծ = ա Թագ· ։։
կ = ա Մն· Ժգ· ։։
հ = ա Մն· Ժգ· ։։
ձ = ա Թագ· ։։
ղ = ա Մն· Ժգ· ։։
ճ = ա Մն· Ժգ· ։։
մ = ա Մն· Ժգ· ։։
յ = ա Մն· Ժգ· ։։
ն = ա Մն· Ժգ· ։։
շ Տե Թա։ գ· ։։
Պագ· ՀՀՀ· ։։։
Տե Գա։ Ե։ ։։
ո = ա Մն· Ժգ· ։։

չ Տե Եղ· Ժգ· ։։
Պագ· Ե· ։։
պ = ա Թագ· ։։
Մն· Ժգ· ։։
ջ = ա Թագ· ։։
Մն· Ժգ· ։։
ռ = ա Մն· Ժգ· ։։
ս Պագ· Ե· ։։
Մն· Ժգ· ։։
վ = ա Մն· Ժգ· ։։
տ = ա Մն· Ժգ· ։։
ր = ա Մն· Ժգ· ։։
ց Հա։ ։։ ։։ Տե
= ա Թագ· Ժգ· ։։
Դաս· Բ· ։։
ւ = ա Թագ· Ժգ· ։։
Ժգ· ։։
—
= ա Մն· Ժգ· ։· Ե։

ՀԸ երբոր Թագաւորը իր տունը նստաւ, ու
Տէրը զանիկա իր բոլորտիքը եղոյ ամէն թըշ-

Ա Տե Եղ· Ժգ· ։։
Պագ· Ե· ։։
բ = ա Թագ· Ը· ։։
գ = ա Թագ· ։։
Մն· Ժգ· ։։
դ = ա Մն· Ժգ· ։։
ե = ա Մն· Ժգ· ։։
զ = ա Մն· Ժգ· ։։
է = ա Մն· Ժգ· ։։
ը = ա Մն· Ժգ· ։։
թ = ա Մն· Ժգ· ։։
ժ = ա Մն· Ժգ· ։։
ի = ա Մն· Ժգ· ։։
լ = ա Մն· Ժգ· ։։

խ Տե Եղ· Ժգ· ։։
Պագ· Ե· ։։
ծ = ա Թագ· Ը· ։։
կ = ա Մն· Ժգ· ։։
հ = ա Մն· Ժգ· ։։
ձ = ա Թագ· Ը· ։։
Մն· Ժգ· ։։
ղ = ա Թագ· Ը· ։։
Մն· Ժգ· ։։
ճ = ա Մն· Ժգ· ։։
մ = ա Մն· Ժգ· ։։
յ = ա Մն· Ժգ· ։։
ն Պագ· Ե· ։։
Ա։ Ե· Վերագիր
բնե։

ՀԼ մտապանակը վերցնողները վեց քայլ առաջ
գացին, նարշաւները ու պարարտ ընտրեալները։
14 Ինչ։ Եւ Դաւիթ ՚Տէրոջը առջևը բոլոր ու-
ժովը կը խաղար, ու Դաւիթ ՚քահանի եփուած
15 հագը էր։ Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր
տունը Տէրոջը տապանակը ուրախութեամբ
16 ու փողերու ձայներով կը տանէին։ Ու երբոր
Տէրոջը տապանակը Դաւիթին քաղաքը եկաւ,
Սաուղին աղջիկը Միքդող պատուհանէն նա-
յելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ Թագաւորը Տէրո-
ջը առջևը ցնծալկատելով կը խաղայ, ու զանի-
17 կա իր սրտին մէջ անարգեց։ Եւ ՚Տէրոջը տա-
պանակը բերին, ու զանիկա իր տեղը դրին
ան վրանին մէջ՝ որն որ Դաւիթ անոր հա-
մար կանգներ էր։ և Դաւիթ Տէրոջը առջևը
՚ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մա-
18 տուց։ Ու Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու
խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմն-
ցուց, զօրաց Տէրոջը անունովը ՚ժողովրդը
19 օրհնեց։ Եւ Իսրայէլին բոլոր բազմութեանը՝
էրկի մարդէն մինչև կնկի մարդը, բոլոր ժո-
ղովրդին ամէն մէկուն՝ մէկ նկանակ, կաթ
մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց։ ու բոլոր
ժողովրդը ամէն մէկը իր տունը գնաց։
20 Ինչ Դաւիթ անկէ զարձաւ իր տունը օրհ-
նելու համար, ու Սաուղին աղջիկը Միք-
դող Դաւիթը դիմաւորելու եկաւ, ու բսաւ,
Իսրայէլի թագաւորը այսօր ի՞նչ փառաւոր
էր, ՚որ անիկա այսօր իր ծառայից աղախին-
ներուն աչքին ինքզինքը մերկացուց, ինչպէս
որ ՚ապիհանէրէն մէկը ինքզինքը կը մերկացնէ։
21 Եւ Դաւիթ Միքդողին բսաւ, Ես ան Տէրոջը
առջևը խաղացի, ՚որ կիս քու Հօրմէդ ու անոր
բոլոր տունէն աւելի ընտրեց, ու կիս Տէրո-
ջը ժողովրդին Իսրայէլին վրայ իշխան գը-
բաւ։ այո, Ես ան Տէրոջը առջևը կը խաղամ։
22 Նաև կիս ասկէ ալ աւելի անարգ երևցըն-
լով՝ իմ աչքերուս առջևը նուաստ ըլլամ։ բայց ան քու բսած աղախիններուդ առ-
23 ջևը պիտի փառաւորուիմ։ Եւ Սաուղին աղ-
ջիկը Միքդող մինչև իր մեռնելուն օրը զաւակ
չունեցաւ։

ԳԼ· Է

1 Նաթան նոյն կը հասնի Դաւիթին առաքելութեանը՝ որ Տէ-
րոջը տունը մը շինէ։ 4 Երբոր Աստուծոյ խոստումը ի՛ տալիքի
գանկա։ 18 Ե. կը խոստանայ իրեն անոր տեղապահելը բազատելուն
համար։ Նոր ու օրհնութեանները պիտի տարուի։ 18 Դաւիթին աղօթքը
ու ընդունելութիւնը։

1 Ու Երբոր թագաւորը իր տունը նստաւ, ու
Տէրը զանիկա իր բոլորտիքը եղոյ ամէն թըշ-

2 Նամբներէն ազատելէ հանգստացուց , թագաւորը Նաթան մարգարէին դարձ , Ահա ես Էդղեմափայտէ շէնքս ման մը մէջ կը բնակիմ, ու Աստուծոյ տապանակը վրանի մէջ կեցեր
3 է։ Ու Նաթան ըսաւ թագաւորին , Գնա՛ , ըրէ՛ որ սրտիդ մէջը եղածը ըրէ , քանի Տէրը քու հետդ է ։
4 Ու ղոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը Նաթանին
5 եղաւ՝ ըսելով , Գնա , իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։ Դուն ինծի՞ պիտ
6 կեղաս համան տուն պիտի չշինես ։ Որովհետև Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսէն Հանած օրէն մինչև աս օրս տան մէջ չբնակեցայ , այլ վրա
7 րանիներով ու խորանիներով պտրտեցայ ։ Ինչ բայէլի բոլոր որդոցը հետ որչափ տեղ որ պտրտեցայ , միթէ բան մը խօսեցայ Իսրայէլի ցեղերուն մէկուն հետ , որոնց իմ ժողովրդիս իսրայէլը հովելու հրաման տուեր էի , ու ըսե՞լ թէ ինչո՞ւ համար ինծի եղերնա
8 փայտէ տուն մը չշինեցիք ։ Եւ հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսես , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։ Ես քեզ փարախէն ոչխարներ բաներ հանէն առի , որ իմ իսրայէլ ժողովրդ
9 դիս վրայ առաջնորդ ըլլաս ։ Եւ Ես որ կ'երթայիր՝ քու հետդ էի ։ Ու քու առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կտրեցի, ու երկրիս վրայ եղող մեծերուն անուանը պէս Քու անունդ
10 մեծցուցի։ Եւ իմ ժողովրդիս իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ, ու հաստիքա պնեմ անոնց՝ ու իր տեղը պիտի բնակի , ալ պիտի չդողայ ։ Ու անիրաւութեան որդիքը առջինին պէս մէյմին ալ պիտի չնեղեն զանի-
11 կա , ինչպէս որ իմ ժողովրդիս իսրայէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէնէ վեր եղաւ ։ Ու քեզ քու ամէն թշնամիներդդ պիտի հանդարտեցնեմ ։ Եւ Տէրը քեզի կ'ինչցնէ
12 որ Տէրը քեզի տուն պիտի չշինէ ։ Երբոր քու օրերդ լեցուին , ու դուն քու հայրերուդ հետ քնանաս , քեզմէ ետքը քու երանքեդ հետդ գան.ակդ պիտի բարձրացնեմ՝ ու անոր
13 թագաւորութիւնը պիտի հաստատեմ ։ Ան՝ կա իմ անուանս տուն պիտի չշինէ , ու Անոր թագաւորութեան աթոռը յաւիտեան պիտի
14 կանգնեմ ։ Ես անոր Հայր պիտի ըլլամ՝ ու անիկա ինծի որդի պիտի ըլլայ ։ Կիմ որ անի-
կա անիրաւութիւն ընէ , ես զանիկա մարդոց գաւազանովը ու մարդոց որդիներուն հա-
15 րուածներովը պիտի պատժեմ։ Բայց իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի †վերցընեմ՝ , ինչպէս որ Սաուղէն վերցուցի , ու զանիկա քու առ-
16 ջևէդ վերցուցի ։ Եւ քու տունդ ու քու թագաւորութիւնդ քու առջևդ յաւիտեան ապահով պիտի ըլլան , քու աթոռդ յաւի-
17 տեան հաստատ պիտի ըլայ ։ Ես Նաթան ամէն բաներ ինծի ցուցուցին եւ ես բոլոր տեսիլքը մէ յատ միտքի դաւթին գրուցեց ։
18 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց , Տէրոջը առջևը նստաւ , ու ըսաւ , Ով Տէր Եհովայ , Կես ո՞վ եմ , ու իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչև
19 հոս բերիր ։ Սակայն ասիկա ալ քու աչքերուդ պզտիկ երևցաւ , ով Տէր Եհովայ , որ քու ծառայիդ տանը վրայով հեռաւոր ժամանակի համար ալ խօսեցար ։ Ասիկա մարդոց սովորութիւնն է ով Տէր Եհովայ ։
20 Եւ Դաւիթ նորէն ալ քեզի ի՞նչ գրուցէ ։ քանզի դուն, ով Տէր Եհովայ , գիտես ծա-
21 ռայիդ Համար՝ ու քու սրտիդ պէս բերիր , ո՛ր ծառայիդ գիտցնելու Աստ Համար ՝մեծ
22 ութեցար , ով Տէր Աստուած ։ քանզի չկայ պէս ուրիշ մէկը չկայ , ու քեզմէ զատ Աստուած չկայ՝ մեր ականջներովը լսածնիս պես
23 համեմատ ։ Եւ ո՞ր ազգը երկրիս վրայ քու ժողովրդիդ իսրայէլին պէս է , որուն Համար դուն ինքն Աստուած եկար՝ քանի մը ըլլ-
կու , իրեն ժողովրդիդ ընելու , ու իրեն մեծ անուն վաստակելու , ֆև քու երկրիդ մէջը ան մեծ ու սոսկալի բաներ ընելու , քեզի համար եգիպտոսէն ազատած ժողովրդիդ առջևէն ազգերը ու անոնց աստուածները
24 վռնտելէ ։ Եւ իրեն ժողովրդդ իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողովուրդ հաստատեցիր , ու դուն, ով Տէր , անոնց Աստուած եղար ։
25 Եւ հիմա , ով Տէր Աստուած , քու ծառայիդ համար ու անոր տանը Համար բան խօսքդ յաւիտեան հաստատէ , ու բանիդի պէս ըրէ ։
26 Եւ քու անունդ յաւիտեան մեծ ճանչցուի , ու ըսէն թէ Զօրութեանց Տէրը իսրայէլին վրայ Աստուած է ։ ու քու ծառայիդ Դաւիթ
27 իրեն առջևդ հաստատ մնայ ։ Քանզի դուն, ով Տէր զօրութեանց՝ Աստուած իսրայելի , քու ծառայիդ յայտնեցիր ու բերր ։

Ա Գլ. ե. 11 ։
ֆ Տ՚ես Գոբ ։ ե. 45 ։
ր Նէ. իդ. 1 ։ ի. 21 ։
ց Գ Թագ ։ ը. 17 ։ 18 ։ ա՛Մն ։ իդ. 7 ։ իը. 2։
ղ Տ՚ես գ Թագ ։ ե. 3 ։ ը. 19 ։ ա՛Մն ։ իդ. 8 ։ իը. 3 ։
ի գ Թագ ։ ը. 16 ։
ճ Նէ. ի. 18 ։ 19 ։ 34 ։
ն Գնէ. իդ. 11 ։ 12 ։ բ Օր ։ իդ. 14 ։
• Կամ գաւազանիէն բուն ։ տես ա՛Մն ։ Ա Գլ. ե. 11 ։
ն Գլ. ե. 2 ։ Սալ. նէ. 71 ։ 72 ։ ա՛Մն ։ բ. 8 ։ Գոբ ։ ի. 28 ։
ա Գ Թագ ։ ժգ. 11 ։ 12 ։ Սալ. նէ. 70 ։
ի Գ Թագ ։ ժբ. 14 ։ Գլ. ե. 10 ։ ը. 6 ։ 14 ։
ա Գ Թագ ։ լ. 6 ։ Սալ. նէ. 23 ։
ի Դան ։ ժբ. 2 ։
ն Սալ. իդ. 2 ։ 8 ։ Երեմ. իդ. 6 ։
Ա Գլ. ժ. 12 ։
ղ Սալ. նէ. 22 ։
ե Դատ ։ բ. 14 ։ 15 ։ 16 ։ ա Գ Թագ ։ ժբ. 9 ։ 11 ։ Սալ. ճգ. 43 ։
ա Նէ. ի. 1 ։
ի Եր. ա. 21 ։ Նէր. 36 ։ 37 ։ Ցաքմ ։ ժբ. 34 ։
ե Դան ։ լբ. 10 ։
• Նէր. 13 ։ Սալ. նէ. 4 ։ 29 ։ 30 ։ 37 ։
ղ Սալ. նէ. 26 ։ 27 ։ Երբ ։ ա. 5 ։
ե Սալ. նէ. 30 ։ 31 ։ 32 ։ 33 ։
† Եբ. ։ չվերցուց ։
ա Գ Թագ ։ ժե. 25 ։ 33 ։ Ա Մն. իդ. 14 ։ գ Թագ ։ ժա. 13 ։ 34 ։
= Նէր. 13 ։ Սալ. նէ. 36 ։ 37 ։ Ցաքմ ։ ժբ. 34 ։
ե Դան ։ լբ. 10 ։
• Նէր. 13 ։ 15 ։
ը Ես. ծե. 8 ։
դ Դան ։ ժբ. 19 ։ Սալ. ճէ. 1 ։
= Մն. ժգ. 25 ։ բ Մն. բ. 5 ։ Սալ. իբ. 1 ։ 2 ։ 10 ։ գգ. 4 ։ Նէր. 8 ։ Նէմ. 3 ։ Երեմ. ժ. 6 ։
ֆ Օր ։ գ. 24 ։ գ ։ 35 ։ լբ. 39 ։ ա՛Մն. բ. 8 ։ Սալ. ճգ. 8 ։ 28 ։ 68 ։ 8 ։ Ես. խե. 8 ։ 18 ։ 22 ։
• բ Օր ։ գ. 1 ։ 38 ։ 34 ։ լգ. 39 ։ Սալ. ճխե. 20 ։
‡ Եբ. ։ Հեպի հա՛մար
• բ Օր ։ թ. 26 ։ Նէմ. ։ ա. 10 ։
= Սալ. իբ. 14 ։

քեզի տուն պիտի չշինեմ. այլ Տամար քու
ծառազ իր պարին մէջ Տոգեխոնիւն գտաւ ա-
28 ռաջքը քեզի ընելու. եւ Տիմա, ով Տէր
եՀովայ, ան Աստուածը գուն ես, ու Է քու
խօսքերդ ճշմարիտ են, և քու ծառայիդ ա-
29 պագեալ թաղումը խոստացար. Ուստի Տիմա ՚կամը
բրէ՚ քու ծառայիդ տունը օրՀնելու, որ յա-
ւիտեան քու առջեւդ բլլայ. քանզի, ով Տէր
եՀովայ, գուն զրուցեցիր, ու քու օրՀնու-
թիւնդով ծառայիդ տունը յաւիտեան օրՀ-
նեալ բլլայ։

ԳԼ. Ը

1 Դաւիթ փղշտացիները ու Մոաբացիները կը Տնազանդ. 3 Ադ-
րազարը ու Ասորիները կը ջարԻ. 9 ԹոՀու Թագաւորը իր
որդին Յովհրամը ընծաներով կը իրկնի Դաւիթը օրՀնելու Տա-
մար։ 11 Դաւիթ ան ընծաները ու ասոնց Աստուծոյ կը նը-
իրէ։ 14 Եդովմի մէջ պահապաններ կը դնէ։ 16 Դաւիթին
պաշտօնակալները։

1 Ա՚ետեւ ետեւն Դաւիթ փղշտացիները զարկաւ,
ու զանոնք Տնազանդեց. և Դաւիթ փղշտացւոց
2 ձեռքէն Մէթէկամման առաւ. Նաև Է՚Մոաբը
զարկաւ, ու գետինը պառկեցնելով զանոնք
չարով չափեց. երկու չարով մեռցընելու չա-
փով, ու ՚ամբողջ չարով ապրեցընելու. ու
Մոաբացիք Դաւիթին Է՚ծառայասու ծառաներ
3 եղան։ եւ Դաւիթ Է՚Ռուբայի թագաւորը Ռու-
բի որդին Ադրազարը զարկաւ, երբոր Ի՚Ւֆ-
4 րատեայ գնաւ Ի՚իշխանութիւնը Տաս-
տատելու։ Կ՚ԻրԻաւ ու Դաւիթ անկէ Է՚Նա-
զար ՌՀԻր Տարիւր Ձիաւոր ու քսան Տազար
Տետեւակ զօրք բռնեց. և Դաւիթ Է՚բոլոր Ձիաս-
քի Ձիերուն Լնգերը կարեց, ու անոնցմէ միայն
5 Տարիւր Ձի Ի՚էն Տանեց։ Է՚եւ Դամաս-
կոսի Ասորիները Յուդայի թագաւորին Ադրա-
զարին օգնութիւն ընելու եկան. ու Դաւիթ
Ասորիներէն քառասուներիւր Տազար մարդ զար-
6 կաւ. եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ
բերդապահ զօրքեր դրաւ. ու Ասորիները
Դաւիթին Տարկաւոր ծառայ եղան. Ու Դա-
թիէ ալ ոչ ԻՀերԻար Տէրը անոր յաղթող.
7 Թիւն կռ տարու. եւ Դաւիթ Ադրազարին ծա-
ռաներուն Տաւիռ վահաններուն առաւ, ու զա-
8 նոնք Երուսաղէմ բերաւ. Եւ Ադրազարին
քաղաքներէն Է՚ԲետԻահէն ու Բետոթայէն Դա-
ւիթ Թագաւորը խիստ չատ պղինձ առաւ։
9 Ու Է՚Նէմաթի Թագաւորը ԹոՀու լսեց որ Դաւիթ Ադրազարին բոլոր զօրքերը
10 Ջարգեր է, ԹոՀու իր որդին ՚Յովրամը Դա-
ւիթի Թագաւորին խրկեց, որ անոր բարև ը-
նէ ու զանիկա օրՀնէ, Ադրազարին դէմ պա-
տերազմ ընելուն ու զանիկա ջախջախելուն Տա-
մար. (քանզի Ադրազար Թոհուին Տետ պա-
տերազմեր կ՚ընէր.) Ու ձեռքէ ձեռք ար-
ծաթէ անօթներ, ոսկիէ անօթներ ու պղինձէ ա-
11 նօթներ կային։ Դաւիթ Թագաւորը զանոնք
այ Տերոջ նուիրեց, Տետ նուիրած արծա-
թիին ու ոսկիին Տետ, որ Է բոլոր իր յաղթած
12 ազգերէն ետ էր՝ Ասորիներէն, Մոաբէն,
Ամմոնի որդիներէն, փղշտացիներէն, Ամաղ-
կէն, և Ռուբայի Թագաւորին Ռուբի որդւոյն
13 Ադրազարէն ուաւրէն։ Ու Դաւիթ երբոր Ադի
Տորին մէջ Տաստնատաւթիր Տարաւ Ի՚Ասորիները
կոտրելց ու Եւս գարձան, Դ՚անոնց վասը,
14 կեցաւ։ Ու եդովմի մէջ բերդապահ զօրքեր
դրաւ. բոլոր եդովմի Երէքը մէջ բերդապահ
զօրքեր դրաւ, և Տրոյոր եդովմեցիք Դա-
ւիթին ծառայ եղան. Ու Դաւիթ ուր որ կէր-
թար՝ Տէրը անոր յաՀողութիւն կու տար։
15 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ Թագա-
ւորութիւն բրաւ. ու Դաւիթ իր բոլոր ժո-
ղովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ՚ը-
16 նէր։ Եւ Ցոաբ Տազարապետ որդի Ցերուհայ
բռնած վրայ էր. ու Ա՚Քիլուդ որդին Ցոսա-
17 փատ պատմագիր գրի էր. եւ Ա՚Քիտոփ
որդին Ախիմելէք քահանաներ էին. ու Ի՚Սարայիա ստա-
18 նագիր էր. եւ Ի՚Ցոյադայի որդին Բանայ
Ի՚ԲերԻեթհներուն ու ՓելԻեթհներուն վրայ էր.
ու Դաւիթին որդիքը նախարարներ էին։

ԳԼ. Թ

1 Դաւիթ Սիրոյ ՓիրցաՀ Մեմփիբոսեթին թերել կու տայ. 7 ու
Ցոնաթանին սիրոյն Տամար զանիկա իրեն սեղանակից կ՚ընէ։
և Սեւսային բոլոր կալուածները անոր վրայ կը դրուի։
9 ու Սիբան անոր Երկոտասան որդի կ՚ունի։

1 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Արդեօք Տաւատին տու-
նէն մնացած մարդ մը կայ, որ Ցոնաթանա-
նին սիրոյն Տամար անոր բարեբարեքութիւն ընեմ։
2 Ու Տաւատին տունէն Է՚Սիբա անունով ծառայ
մը կար, ու զանիկա Դաւիթին կանչելին. և
Թագաւորը անոր ըսաւ, Սիբան դուն ես։
3 Ու անիկա ըսաւ, Դ՚ունայ եմ. Ու Թագաւո-
րը ըսաւ, Տաւատին տունէն մնացած մարդ մը
չկայ, որ անոր Ի՚Աստուծոյ պարզութիւնը բնեմ։
Եւ Սիբա ըսաւ Թագաւորին, Ցոնաթանէն
4 տղաքերը կայ որդի մը մնաց. Ու Թագաւո-

ա ՍԱՄ. ԺԸ. 10։
բ ԳԹագ. Ը. 51. ա ՍԱՄ. ԺԸ. 11. Ի Ա-
ԹԱԳ. Ժ. 26։
գ ԳԹագ. Ժգ. 7։
դ ՍԱՄ. Ի. 3։
ե ՍԱՄ. Ժ. 6. Ց Ա-
ԹԱԳ. Ժ. 6. Ց Ա-
ՄԱՆ. Ի. 13։
զ ՍԱՄ. Ի. 4։
է ՍԱՄ. Ի. 5։
ը ՍԱՄ. Ի. 6։
թ ՍԱՄ. Ի. 7։
ժ ՍԱՄ. Ի. 8։
ի ՍԱՄ. Ի. 9։
ժա ՍԱՄ. Ի. 10։
ժբ ՍԱՄ. Ի. 11։
ժգ ՍԱՄ. Ի. 12։
ժդ ՍԱՄ. Ի. 13։
ժե ՍԱՄ. Ի. 14։
ժզ ՍԱՄ. Ի. 15։
ժէ ՍԱՄ. Ի. 16։
ժը ՍԱՄ. Ի. 17։
ժթ ՍԱՄ. Ի. 18։
ի ՍԱՄ. Ի. 19։
իա ՍԱՄ. Ի. 20։
իբ ՍԱՄ. Ի. 21։
իգ ՍԱՄ. Ի. 22։
իդ ՍԱՄ. Ի. 23։
իե ՍԱՄ. Ի. 24։
իզ ՍԱՄ. Ի. 25։
իէ ՍԱՄ. Ի. 26։
իը ՍԱՄ. Ի. 27։
իթ ՍԱՄ. Ի. 28։
ի ՍԱՄ. Ի. 29։
իա ՍԱՄ. Ի. 30։
իբ ՍԱՄ. Ի. 31։
իգ ՍԱՄ. Ի. 32։
իդ ՍԱՄ. Ի. 33։
իե ՍԱՄ. Ի. 34։
իզ ՍԱՄ. Ի. 35։
իէ ՍԱՄ. Ի. 36։
իը ՍԱՄ. Ի. 37։
իթ ՍԱՄ. Ի. 38։
ի ՍԱՄ. Ի. 39։
իա ՍԱՄ. Ի. 40։
իբ ՍԱՄ. Ի. 41։
իգ ՍԱՄ. Ի. 42։
իդ ՍԱՄ. Ի. 43։
իե ՍԱՄ. Ի. 44։
իզ ՍԱՄ. Ի. 45։
իէ ՍԱՄ. Ի. 46։
իը ՍԱՄ. Ի. 47։
իթ ՍԱՄ. Ի. 48։
ի ՍԱՄ. Ի. 49։
իա ՍԱՄ. Ի. 50։
իբ ՍԱՄ. Ի. 51։
իգ ՍԱՄ. Ի. 52։
իդ ՍԱՄ. Ի. 53։
իե ՍԱՄ. Ի. 54։
իզ ՍԱՄ. Ի. 55։
իէ ՍԱՄ. Ի. 56։
իը ՍԱՄ. Ի. 57։
իթ ՍԱՄ. Ի. 58։
ի ՍԱՄ. Ի. 59։
իա ՍԱՄ. Ի. 60։
իբ ՍԱՄ. Ի. 61։
իգ ՍԱՄ. Ի. 62։
իդ ՍԱՄ. Ի. 63։
իե ՍԱՄ. Ի. 64։
իզ ՍԱՄ. Ի. 65։
իէ ՍԱՄ. Ի. 66։
իը ՍԱՄ. Ի. 67։
իթ ՍԱՄ. Ի. 68։
ի ՍԱՄ. Ի. 69։
իա ՍԱՄ. Ի. 70։
իբ ՍԱՄ. Ի. 71։
իգ ՍԱՄ. Ի. 72։
իդ ՍԱՄ. Ի. 73։
իե ՍԱՄ. Ի. 74։
իզ ՍԱՄ. Ի. 75։
իէ ՍԱՄ. Ի. 76։
իը ՍԱՄ. Ի. 77։
իթ ՍԱՄ. Ի. 78։
ի ՍԱՄ. Ի. 79։
իա ՍԱՄ. Ի. 80։
իբ ՍԱՄ. Ի. 81։
իգ ՍԱՄ. Ի. 82։
իդ ՍԱՄ. Ի. 83։
իե ՍԱՄ. Ի. 84։
իզ ՍԱՄ. Ի. 85։
իէ ՍԱՄ. Ի. 86։
իը ՍԱՄ. Ի. 87։
իթ ՍԱՄ. Ի. 88։
ի ՍԱՄ. Ի. 89։
իա ՍԱՄ. Ի. 90։
իբ ՍԱՄ. Ի. 91։
իգ ՍԱՄ. Ի. 92։
իդ ՍԱՄ. Ի. 93։
իե ՍԱՄ. Ի. 94։
իզ ՍԱՄ. Ի. 95։
իէ ՍԱՄ. Ի. 96։
իը ՍԱՄ. Ի. 97։
իթ ՍԱՄ. Ի. 98։
ի ՍԱՄ. Ի. 99։
իա ՍԱՄ. Ի. 100։
իբ ՍԱՄ. Ի. 101։
իգ ՍԱՄ. Ի. 102։
իդ ՍԱՄ. Ի. 103։
իե ՍԱՄ. Ի. 104։
իզ ՍԱՄ. Ի. 105։
իէ ՍԱՄ. Ի. 106։
իը ՍԱՄ. Ի. 107։
իթ ՍԱՄ. Ի. 108։
ի ՍԱՄ. Ի. 109։
իա ՍԱՄ. Ի. 110։
իբ ՍԱՄ. Ի. 111։
իգ ՍԱՄ. Ի. 112։
իդ ՍԱՄ. Ի. 113։
իե ՍԱՄ. Ի. 114։
իզ ՍԱՄ. Ի. 115։
իէ ՍԱՄ. Ի. 116։
իը ՍԱՄ. Ի. 117։
իթ ՍԱՄ. Ի. 118։
ի ՍԱՄ. Ի. 119։
իա ՍԱՄ. Ի. 120։
իբ ՍԱՄ. Ի. 121։
իգ ՍԱՄ. Ի. 122։
իդ ՍԱՄ. Ի. 123։
իե ՍԱՄ. Ի. 124։
իզ ՍԱՄ. Ի. 125։
իէ ՍԱՄ. Ի. 126։
իը ՍԱՄ. Ի. 127։
իթ ՍԱՄ. Ի. 128։
ի ՍԱՄ. Ի. 129։
իա ՍԱՄ. Ի. 130։
իբ ՍԱՄ. Ի. 131։
իգ ՍԱՄ. Ի. 132։
իդ ՍԱՄ. Ի. 133։
իե ՍԱՄ. Ի. 134։
իզ ՍԱՄ. Ի. 135։
իէ ՍԱՄ. Ի. 136։
իը ՍԱՄ. Ի. 137։
իթ ՍԱՄ. Ի. 138։
ի ՍԱՄ. Ի. 139։
իա ՍԱՄ. Ի. 140։
իբ ՍԱՄ. Ի. 141։
իգ ՍԱՄ. Ի. 142։
իդ ՍԱՄ. Ի. 143։
իե ՍԱՄ. Ի. 144։
իզ ՍԱՄ. Ի. 145։
իէ ՍԱՄ. Ի. 146։
իը ՍԱՄ. Ի. 147։
իթ ՍԱՄ. Ի. 148։
ի ՍԱՄ. Ի. 149։
իա ՍԱՄ. Ի. 150։
իբ ՍԱՄ. Ի. 151։
իգ ՍԱՄ. Ի. 152։
իդ ՍԱՄ. Ի. 153։
իե ՍԱՄ. Ի. 154։
իզ ՍԱՄ. Ի. 155։
իէ ՍԱՄ. Ի. 156։
իը ՍԱՄ. Ի. 157։
իթ ՍԱՄ. Ի. 158։
ի ՍԱՄ. Ի. 159։
իա ՍԱՄ. Ի. 160։
իբ ՍԱՄ. Ի. 161։
իգ ՍԱՄ. Ի. 162։
իդ ՍԱՄ. Ի. 163։
իե ՍԱՄ. Ի. 164։
իզ ՍԱՄ. Ի. 165։
իէ ՍԱՄ. Ի. 166։
իը ՍԱՄ. Ի. 167։
իթ ՍԱՄ. Ի. 168։
ի ՍԱՄ. Ի. 169։
իա ՍԱՄ. Ի. 170։
իբ ՍԱՄ. Ի. 171։
իգ ՍԱՄ. Ի. 172։
իդ ՍԱՄ. Ի. 173։
իե ՍԱՄ. Ի. 174։
իզ ՍԱՄ. Ի. 175։
իէ ՍԱՄ. Ի. 176։
իը ՍԱՄ. Ի. 177։
իթ ՍԱՄ. Ի. 178։
ի ՍԱՄ. Ի. 179։
իա ՍԱՄ. Ի. 180։
իբ ՍԱՄ. Ի. 181։
իգ ՍԱՄ. Ի. 182։
իդ ՍԱՄ. Ի. 183։
իե ՍԱՄ. Ի. 184։
իզ ՍԱՄ. Ի. 185։
իէ ՍԱՄ. Ի. 186։
իը ՍԱՄ. Ի. 187։
իթ ՍԱՄ. Ի. 188։
ի ՍԱՄ. Ի. 189։
իա ՍԱՄ. Ի. 190։
իբ ՍԱՄ. Ի. 191։
իգ ՍԱՄ. Ի. 192։
իդ ՍԱՄ. Ի. 193։
իե ՍԱՄ. Ի. 194։
իզ ՍԱՄ. Ի. 195։
իէ ՍԱՄ. Ի. 196։
իը ՍԱՄ. Ի. 197։
իթ ՍԱՄ. Ի. 198։
ի ՍԱՄ. Ի. 199։
իա ՍԱՄ. Ի. 200։
իբ ՍԱՄ. Ի. 201։
իգ ՍԱՄ. Ի. 202։
իդ ՍԱՄ. Ի. 203։
իե ՍԱՄ. Ի. 204։
իզ ՍԱՄ. Ի. 205։
իէ ՍԱՄ. Ի. 206։
իը ՍԱՄ. Ի. 207։
իթ ՍԱՄ. Ի. 208։
ի ՍԱՄ. Ի. 209։
իա ՍԱՄ. Ի. 210։
իբ ՍԱՄ. Ի. 211։
իգ ՍԱՄ. Ի. 212։
իդ ՍԱՄ. Ի. 213։
իե ՍԱՄ. Ի. 214։
իզ ՍԱՄ. Ի. 215։
իէ ՍԱՄ. Ի. 216։
իը ՍԱՄ. Ի. 217։
իթ ՍԱՄ. Ի. 218։
ի ՍԱՄ. Ի. 219։
իա ՍԱՄ. Ի. 220։
իբ ՍԱՄ. Ի. 221։
իգ ՍԱՄ. Ի. 222։
իդ ՍԱՄ. Ի. 223։
իե ՍԱՄ. Ի. 224։
իզ ՍԱՄ. Ի. 225։
իէ ՍԱՄ. Ի. 226։
իը ՍԱՄ. Ի. 227։
իթ ՍԱՄ. Ի. 228։
ի ՍԱՄ. Ի. 229։
իա ՍԱՄ. Ի. 230։
իբ ՍԱՄ. Ի. 231։
իգ ՍԱՄ. Ի. 232։
իդ ՍԱՄ. Ի. 233։
իե ՍԱՄ. Ի. 234։
իզ ՍԱՄ. Ի. 235։
իէ ՍԱՄ. Ի. 236։
իը ՍԱՄ. Ի. 237։
իթ ՍԱՄ. Ի. 238։
ի ՍԱՄ. Ի. 239։
իա ՍԱՄ. Ի. 240։
իբ ՍԱՄ. Ի. 241։
իգ ՍԱՄ. Ի. 242։
իդ ՍԱՄ. Ի. 243։
իե ՍԱՄ. Ի. 244։
իզ ՍԱՄ. Ի. 245։
իէ ՍԱՄ. Ի. 246։
իը ՍԱՄ. Ի. 247։
իթ ՍԱՄ. Ի. 248։
ի ՍԱՄ. Ի. 249։
իա ՍԱՄ. Ի. 250։
իբ ՍԱՄ. Ի. 251։
իգ ՍԱՄ. Ի. 252։
իդ ՍԱՄ. Ի. 253։
իե ՍԱՄ. Ի. 254։
իզ ՍԱՄ. Ի. 255։
իէ ՍԱՄ. Ի. 256։
իը ՍԱՄ. Ի. 257։
իթ ՍԱՄ. Ի. 258։
ի ՍԱՄ. Ի. 259։
իա ՍԱՄ. Ի. 260։
իբ ՍԱՄ. Ի. 261։
իգ ՍԱՄ. Ի. 262։
իդ ՍԱՄ. Ի. 263։
իե ՍԱՄ. Ի. 264։
իզ ՍԱՄ. Ի. 265։
իէ ՍԱՄ. Ի. 266։
իը ՍԱՄ. Ի. 267։
իթ ՍԱՄ. Ի. 268։
ի ՍԱՄ. Ի. 269։
իա ՍԱՄ. Ի. 270։
իբ ՍԱՄ. Ի. 271։
իգ ՍԱՄ. Ի. 272։
իդ ՍԱՄ. Ի. 273։
իե ՍԱՄ. Ի. 274։
իզ ՍԱՄ. Ի. 275։
իէ ՍԱՄ. Ի. 276։
իը ՍԱՄ. Ի. 277։
իթ ՍԱՄ. Ի. 278։
ի ՍԱՄ. Ի. 279։
իա ՍԱՄ. Ի. 280։
իբ ՍԱՄ. Ի. 281։
իգ ՍԱՄ. Ի. 282։
իդ ՍԱՄ. Ի. 283։
իե ՍԱՄ. Ի. 284։
իզ ՍԱՄ. Ի. 285։
իէ ՍԱՄ. Ի. 286։
իը ՍԱՄ. Ի. 287։
իթ ՍԱՄ. Ի. 288։
ի ՍԱՄ. Ի. 289։
իա ՍԱՄ. Ի. 290։
իբ ՍԱՄ. Ի. 291։
իգ ՍԱՄ. Ի. 292։
իդ ՍԱՄ. Ի. 293։
իե ՍԱՄ. Ի. 294։
իզ ՍԱՄ. Ի. 295։
իէ ՍԱՄ. Ի. 296։
իը ՍԱՄ. Ի. 297։
իթ ՍԱՄ. Ի. 298։
ի ՍԱՄ. Ի. 299։
իա ՍԱՄ. Ի. 300։
իբ ՍԱՄ. Ի. 301։
իգ ՍԱՄ. Ի. 302։
իդ ՍԱՄ. Ի. 303։
իե ՍԱՄ. Ի. 304։
իզ ՍԱՄ. Ի. 305։
իէ ՍԱՄ. Ի. 306։
իը ՍԱՄ. Ի. 307։
իթ ՍԱՄ. Ի. 308։
ի ՍԱՄ. Ի. 309։
իա ՍԱՄ. Ի. 310։
իբ ՍԱՄ. Ի. 311։
իգ ՍԱՄ. Ի. 312։
իդ ՍԱՄ. Ի. 313։
իե ՍԱՄ. Ի. 314։
իզ ՍԱՄ. Ի. 315։
իէ ՍԱՄ. Ի. 316։
իը ՍԱՄ. Ի. 317։
իթ ՍԱՄ. Ի. 318։
ի ՍԱՄ. Ի. 319։
իա ՍԱՄ. Ի. 320։
իբ ՍԱՄ. Ի. 321։
իգ ՍԱՄ. Ի. 322։
իդ ՍԱՄ. Ի. 323։
իե ՍԱՄ. Ի. 324։
իզ ՍԱՄ. Ի. 325։
իէ ՍԱՄ. Ի. 326։
իը ՍԱՄ. Ի. 327։
իթ ՍԱՄ. Ի. 328։
ի ՍԱՄ. Ի. 329։
իա ՍԱՄ. Ի. 330։
իբ ՍԱՄ. Ի. 331։
իգ ՍԱՄ. Ի. 332։
իդ ՍԱՄ. Ի. 333։
իե ՍԱՄ. Ի. 334։
իզ ՍԱՄ. Ի. 335։
իէ ՍԱՄ. Ի. 336։
իը ՍԱՄ. Ի. 337։
իթ ՍԱՄ. Ի. 338։
ի ՍԱՄ. Ի. 339։
իա ՍԱՄ. Ի. 340։
իբ ՍԱՄ. Ի. 341։
իգ ՍԱՄ. Ի. 342։
իդ ՍԱՄ. Ի. 343։
իե ՍԱՄ. Ի. 344։
իզ ՍԱՄ. Ի. 345։
իէ ՍԱՄ. Ի. 346։
իը ՍԱՄ. Ի. 347։
իթ ՍԱՄ. Ի. 348։
ի ՍԱՄ. Ի. 349։
իա ՍԱՄ. Ի. 350։
իբ ՍԱՄ. Ի. 351։
իգ ՍԱՄ. Ի. 352։
իդ ՍԱՄ. Ի. 353։
իե ՍԱՄ. Ի. 354։
իզ ՍԱՄ. Ի. 355։
իէ ՍԱՄ. Ի. 356։
իը ՍԱՄ. Ի. 357։
իթ ՍԱՄ. Ի. 358։
ի ՍԱՄ. Ի. 359։
իա ՍԱՄ. Ի. 360։
իբ ՍԱՄ. Ի. 361։
իգ ՍԱՄ. Ի. 362։
իդ ՍԱՄ. Ի. 363։
իե ՍԱՄ. Ի. 364։
իզ ՍԱՄ. Ի. 365։
իէ ՍԱՄ. Ի. 366։
իը ՍԱՄ. Ի. 367։
իթ ՍԱՄ. Ի. 368։
ի ՍԱՄ. Ի. 369։
իա ՍԱՄ. Ի. 370։
իբ ՍԱՄ. Ի. 371։
իգ ՍԱՄ. Ի. 372։
իդ ՍԱՄ. Ի. 373։
իե ՍԱՄ. Ի. 374։
իզ ՍԱՄ. Ի. 375։
իէ ՍԱՄ. Ի. 376։
իը ՍԱՄ. Ի. 377։
իթ ՍԱՄ. Ի. 378։
ի ՍԱՄ. Ի. 379։
իա ՍԱՄ. Ի. 380։
իբ ՍԱՄ. Ի. 381։
իգ ՍԱՄ. Ի. 382։
իդ ՍԱՄ. Ի. 383։
իե ՍԱՄ. Ի. 384։
իզ ՍԱՄ. Ի. 385։
իէ ՍԱՄ. Ի. 386։
իը ՍԱՄ. Ի. 387։
իթ ՍԱՄ. Ի. 388։
ի ՍԱՄ. Ի. 389։
իա ՍԱՄ. Ի. 390։
իբ ՍԱՄ. Ի. 391։
իգ ՍԱՄ. Ի. 392։
իդ ՍԱՄ. Ի. 393։
իե ՍԱՄ. Ի. 394։
իզ ՍԱՄ. Ի. 395։
իէ ՍԱՄ. Ի. 396։
իը ՍԱՄ. Ի. 397։
իթ ՍԱՄ. Ի. 398։
ի ՍԱՄ. Ի. 399։
իա ՍԱՄ. Ի. 400։
իբ ՍԱՄ. Ի. 401։
իգ ՍԱՄ. Ի. 402։
իդ ՍԱՄ. Ի. 403։
իե ՍԱՄ. Ի. 404։
իզ ՍԱՄ. Ի. 405։
իէ ՍԱՄ. Ի. 406։
իը ՍԱՄ. Ի. 407։
իթ ՍԱՄ. Ի. 408։
ի ՍԱՄ. Ի. 409։
իա ՍԱՄ. Ի. 410։
իբ ՍԱՄ. Ի. 411։
իգ ՍԱՄ. Ի. 412։
իդ ՍԱՄ. Ի. 413։
իե ՍԱՄ. Ի. 414։
իզ ՍԱՄ. Ի. 415։
իէ ՍԱՄ. Ի. 416։
իը ՍԱՄ. Ի. 417։
իթ ՍԱՄ. Ի. 418։
ի ՍԱՄ. Ի. 419։
իա ՍԱՄ. Ի. 420։
իբ ՍԱՄ. Ի. 421։
իգ ՍԱՄ. Ի. 422։
իդ ՍԱՄ. Ի. 423։
իե ՍԱՄ. Ի. 424։
իզ ՍԱՄ. Ի. 425։
իէ ՍԱՄ. Ի. 426։
իը ՍԱՄ. Ի. 427։
իթ ՍԱՄ. Ի. 428։
ի ՍԱՄ. Ի. 429։
իա ՍԱՄ. Ի. 430։
իբ ՍԱՄ. Ի. 431։
իգ ՍԱՄ. Ի. 432։
իդ ՍԱՄ. Ի. 433։
իե ՍԱՄ. Ի. 434։
իզ ՍԱՄ. Ի. 435։
իէ ՍԱՄ. Ի. 436։
իը ՍԱՄ. Ի. 437։
իթ ՍԱՄ. Ի. 438։
ի ՍԱՄ. Ի. 439։
իա ՍԱՄ. Ի. 440։
իբ ՍԱՄ. Ի. 441։
իգ ՍԱՄ. Ի. 442։
իդ ՍԱՄ. Ի. 443։
իե ՍԱՄ. Ի. 444։
իզ ՍԱՄ. Ի. 445։
իէ ՍԱՄ. Ի. 446։
իը ՍԱՄ. Ի. 447։
իթ ՍԱՄ. Ի. 448։
ի ՍԱՄ. Ի. 449։
իա ՍԱՄ. Ի. 450։
իբ ՍԱՄ. Ի. 451։
իգ ՍԱՄ. Ի. 452։
իդ ՍԱՄ. Ի. 453։
իե ՍԱՄ. Ի. 454։
իզ ՍԱՄ. Ի. 455։
իէ ՍԱՄ. Ի. 456։
իը ՍԱՄ. Ի. 457։
իթ ՍԱՄ. Ի. 458։
ի ՍԱՄ. Ի. 459։
իա ՍԱՄ. Ի. 460։
իբ ՍԱՄ. Ի. 461։
իգ ՍԱՄ. Ի. 462։
իդ ՍԱՄ. Ի. 463։
իե ՍԱՄ. Ի. 464։
իզ ՍԱՄ. Ի. 465։
իէ ՍԱՄ. Ի. 466։
իը ՍԱՄ. Ի. 467։
իթ ՍԱՄ. Ի. 468։
ի ՍԱՄ. Ի. 469։
իա ՍԱՄ. Ի. 470։
իբ ՍԱՄ. Ի. 471։
իգ ՍԱՄ. Ի. 472։
իդ ՍԱՄ. Ի. 473։
իե ՍԱՄ. Ի. 474։
իզ ՍԱՄ. Ի. 475։
իէ ՍԱՄ. Ի. 476։
իը ՍԱՄ. Ի. 477։
իթ ՍԱՄ. Ի. 478։
ի ՍԱՄ. Ի. 479։
իա ՍԱՄ. Ի. 480։
իբ ՍԱՄ. Ի. 481։
իգ ՍԱՄ. Ի. 482։
իդ ՍԱՄ. Ի. 483։
իե ՍԱՄ. Ի. 484։
իզ ՍԱՄ. Ի. 485։
իէ ՍԱՄ. Ի. 486։
իը ՍԱՄ. Ի. 487։
իթ ՍԱՄ. Ի. 488։
ի ՍԱՄ. Ի. 489։
իա ՍԱՄ. Ի. 490։
իբ ՍԱՄ. Ի. 491։
իգ ՍԱՄ. Ի. 492։
իդ ՍԱՄ. Ի. 493։
իե ՍԱՄ. Ի. 494։
իզ ՍԱՄ. Ի. 495։
իէ ՍԱՄ. Ի. 496։
իը ՍԱՄ. Ի. 497։
իթ ՍԱՄ. Ի. 498։
ի ՍԱՄ. Ի. 499։
իա ՍԱՄ. Ի. 500։
իբ ՍԱՄ. Ի. 501։
իգ ՍԱՄ. Ի. 502։
իդ ՍԱՄ. Ի. 503։
իե ՍԱՄ. Ի. 504։
իզ ՍԱՄ. Ի. 505։
իէ ՍԱՄ. Ի. 506։
իը ՍԱՄ. Ի. 507։
իթ ՍԱՄ. Ի. 508։
ի ՍԱՄ. Ի. 509։
իա ՍԱՄ. Ի. 510։
իբ ՍԱՄ. Ի. 511։
իգ ՍԱՄ. Ի. 512։
իդ ՍԱՄ. Ի. 513։
իե ՍԱՄ. Ի. 514։
իզ ՍԱՄ. Ի. 515։
իէ ՍԱՄ. Ի. 516։
իը ՍԱՄ. Ի. 517։
իթ ՍԱՄ. Ի. 518։
ի ՍԱՄ. Ի. 519։
իա ՍԱՄ. Ի. 520։
իբ ՍԱՄ. Ի. 521։
իգ ՍԱՄ. Ի. 522։
իդ ՍԱՄ. Ի. 523։
իե ՍԱՄ. Ի. 524։
իզ ՍԱՄ. Ի. 525։
իէ ՍԱՄ. Ի. 526։
իը ՍԱՄ. Ի. 527։
իթ ՍԱՄ. Ի. 528։
ի ՍԱՄ. Ի. 529։
իա ՍԱՄ. Ի. 530։
իբ ՍԱՄ. Ի. 531։
իգ ՍԱՄ. Ի. 532։
իդ ՍԱՄ. Ի. 533։
իե ՍԱՄ. Ի. 534։
իզ ՍԱՄ. Ի. 535։
իէ ՍԱՄ. Ի. 536։
իը ՍԱՄ. Ի. 537։
իթ ՍԱՄ. Ի. 538։
ի ՍԱՄ. Ի. 539։
իա ՍԱՄ. Ի. 540։
իբ ՍԱՄ. Ի. 541։
իգ ՍԱՄ. Ի. 542։
իդ ՍԱՄ. Ի. 543։
իե ՍԱՄ. Ի. 544։
իզ ՍԱՄ. Ի. 545։
իէ ՍԱՄ. Ի. 546։
իը ՍԱՄ. Ի. 547։
իթ ՍԱՄ. Ի. 548։
ի ՍԱՄ. Ի. 549։
իա ՍԱՄ. Ի. 550։
իբ ՍԱՄ. Ի. 551։
իգ ՍԱՄ. Ի. 552։
իդ ՍԱՄ. Ի. 553։
իե ՍԱՄ. Ի. 554։
իզ ՍԱՄ. Ի. 555։
իէ ՍԱՄ. Ի. 556։
իը ՍԱՄ. Ի. 557։
իթ ՍԱՄ. Ի. 558։
ի ՍԱՄ. Ի. 559։
իա ՍԱՄ. Ի. 560։
իբ ՍԱՄ. Ի. 561։
իգ ՍԱՄ. Ի. 562։
իդ ՍԱՄ. Ի. 563։
իե ՍԱՄ. Ի. 564։
իզ ՍԱՄ. Ի. 565։
իէ ՍԱՄ. Ի. 566։
իը ՍԱՄ. Ի. 567։
իթ ՍԱՄ. Ի. 568։
ի ՍԱՄ. Ի. 569։
իա ՍԱՄ. Ի. 570։
իբ ՍԱՄ. Ի. 571։
իգ ՍԱՄ. Ի. 572։
իդ ՍԱՄ. Ի. 573։
իե ՍԱՄ. Ի. 574։
իզ ՍԱՄ. Ի. 575։
իէ ՍԱՄ. Ի. 576։
իը ՍԱՄ. Ի. 577։
իթ ՍԱՄ. Ի. 578։
ի ՍԱՄ. Ի. 579։
իա ՍԱՄ. Ի. 580։
իբ ՍԱՄ. Ի. 581։
իգ ՍԱՄ. Ի. 582։
իդ ՍԱՄ. Ի. 583։
իե ՍԱՄ. Ի. 584։
իզ ՍԱՄ. Ի. 585։
իէ ՍԱՄ. Ի. 586։
իը ՍԱՄ. Ի. 587։
իթ ՍԱՄ. Ի. 588։
ի ՍԱՄ. Ի. 589։
իա ՍԱՄ. Ի. 590։
իբ ՍԱՄ. Ի. 591։
իգ ՍԱՄ. Ի. 592։
իդ ՍԱՄ. Ի. 593։
իե ՍԱՄ. Ի. 594։
իզ ՍԱՄ. Ի. 595։
իէ ՍԱՄ. Ի. 596։
իը ՍԱՄ. Ի. 597։
իթ ՍԱՄ. Ի. 598։
ի ՍԱՄ. Ի. 599։
իա ՍԱՄ. Ի. 600։
իբ ՍԱՄ. Ի. 601։
իգ ՍԱՄ. Ի. 602։
իդ ՍԱՄ. Ի. 603։
իե ՍԱՄ. Ի. 604։
իզ ՍԱՄ. Ի. 605։
իէ ՍԱՄ. Ի. 606։
իը ՍԱՄ. Ի. 607։
իթ ՍԱՄ. Ի. 608։
ի ՍԱՄ. Ի. 609։
իա ՍԱՄ. Ի. 610։
իբ ՍԱՄ. Ի. 611։
իգ ՍԱՄ. Ի. 612։
իդ ՍԱՄ. Ի. 613։
իե ՍԱՄ. Ի. 614։
իզ ՍԱՄ. Ի. 615։
իէ ՍԱՄ. Ի. 616։
իը ՍԱՄ. Ի. 617։
իթ ՍԱՄ. Ի. 618։
ի ՍԱՄ. Ի. 619։
իա ՍԱՄ. Ի. 620։
իբ ՍԱՄ. Ի. 621։
իգ ՍԱՄ. Ի. 622։
իդ ՍԱՄ. Ի. 623։
իե ՍԱՄ. Ի. 624։
իզ ՍԱՄ. Ի. 625։
իէ ՍԱՄ. Ի. 626։
իը ՍԱՄ. Ի. 627։
իթ ՍԱՄ. Ի. 628։
ի ՍԱՄ. Ի. 629։
իա ՍԱՄ. Ի. 630։
իբ ՍԱՄ. Ի. 631։
իգ ՍԱՄ. Ի. 632։
իդ ՍԱՄ. Ի. 633։
իե ՍԱՄ. Ի. 634։
իզ ՍԱՄ. Ի. 635։
իէ ՍԱՄ. Ի. 636։
իը ՍԱՄ. Ի. 637։
իթ ՍԱՄ. Ի. 638։
ի ՍԱՄ. Ի. 639։
իա ՍԱՄ. Ի. 640։
իբ ՍԱՄ. Ի. 641։
իգ ՍԱՄ. Ի. 642։
իդ ՍԱՄ. Ի. 643։
իե ՍԱՄ. Ի. 644։
իզ ՍԱՄ. Ի. 645։
իէ ՍԱՄ. Ի. 646։
իը ՍԱՄ. Ի. 647։
իթ

րը անոր բառ. Ահիկա ձեր է. եւ Սիրա ը-
սաւ Թագաւորին, Ահա անիկա Հազարաթի
5 ից Ամիելի որդւոյն Մաքիրի տունն է. եւ
Դաւիթ Թագաւորը հոն երկնց, ու ցանիկա
Հազարաթէն Ամիելի որդւոյն Մաքիրի տու-
6 նէն առաւ. եւ Մաւզալի որդւոյն Բուհա-
թանէն որդին Ալեմիրոսթէ երբոր Դաւի-
թին եկաւ, երեսն վրայ ինկաւ ու խոնար-
հութիւն ըրաւ. եւ Դաւիթ բառ, Ով Մեմ
փիրոսթէ. ու անիկա բառ, Ահա քու ծա-
7 ռադ. եւ Դաւիթ անոր բառ, Մի վախնար,
քանզի՝ քու հօրդ Յոնաթանայ սիրոյն հա-
մար քեզի անչափ բարեբարեպութիւն պիտի
ընեմ, ու քու հօրդ Սաւուղին բոլոր արտ-
րը քու վրադ պիտի դարձնեմ. ու դուն
8 միշտ իմ սեղանս հաց պիտի ուտես. եւ անի-
կա խոնարհութիւն ըրաւ ու բառ, Քու
ծառադ ո՞վ է, որ ինծի պէս մեռած շան
9 մը վրայ նայեցար. իսկ Թագաւորը Սաւու-
ղին ծառան Սիբան կանչեց, ու անոր բառ,
Սաւուղին ու անոր ամբոր բոլոր առաջաւած
10 քը քու տիրոջդ որդւոյն առի. եւ դուն ու
քու որդիքդ ու ծառաներդ անոր համար
երկիրը գործէք, ու ձեր գործը նէն բերես,
որ քու տիրոջդ որդին Մեմիփիրոսթէ հմիսի
ևս քու տիրոջդ որդին Մեմիփիրոսթէ հմիսի
սեղանս հաց պիտի ուտէ. Ու Սիբա հաւատաւ
11 հինգ որդի ու քսան ծառայ ունէր. եւ Սի-
բա բառ Թագաւորին, Իմ Թագաւոր տէրս
քու ծառայիդ ինչ որ հրամայեց, քու ծա-
ռադ այնպէս պիտի ընէ. Բայց Մեմիփիրոսթէ
(ըսաւ Դաւիթ.) Թագաւորին որդւոցը մէկն
12 պէս՝ իմ սեղանս հաց պիտի ուտէ. Ու Մեմ
փիրոսթէ մէկ պզտիկ տղայ մը ունէր, ու
անոր անունը Միքա էր. և Սիբային տուներ
բոլոր բնակիչները Մեմիփիրոսթէի ծառաներն
13 էին. Ու Մեմիփիրոսթէ Երուսաղեմի մէջ բը-
նակեցաւ, Քանզի միշտ Թագաւորին սեղա-
նը հաց կ՚ուտէր. ու Խանիկա իր երկու ոտքե-
րովը կաղ էր.

Գլ. ժ

1 Դաւիթ գեղացիներ կը խրկի Նաասի որդին Անոնը մխիթա-
բելու. բայց անիկա անարգանքով կը վարուի անոնց հետ. 6
Ամմոնացիք Թէ և Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն. բայց
Յովաբին ու Աբեսային կը յաղթեն. 15 Ասորաց զօրավա-
րները Սոփաք նոր ձեռնառութիւն մը կ՚ընեն Ամմոնացիներ-
ուն, իսկ Իշրը Դաւիթին կը ապաշնորհ.

1 Եւ անկէ ետեւ՝ Ամմոնի որդւոց Թագաւորը
մեռաւ. ու անոր որդին Անոն անոր տեղը
2 Թագաւոր եղաւ. եւ Դաւիթ բառ, Նաասի
որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ,

ինչպէս որ անոր Հայրը ինծի մարդասիրութիւն
բրաւ. ու Դաւիթ իր ծառաները անոր խրր-
կից, որ զանիկա իր Հօրը վրայով մխիթա-
բեն. ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց
3 երկիրը գացին. Եւ Ամմոնի որդւոց իշխան-
ները իրենց տիրոջը Անոնին բան, Միթէ Դա-
ւիթ քու Հայրդ քու առջեդ պատուիրներ
Համար քեզի մխիթարիչներ խրկից. չէ՞ որ
Դաւիթ իր ծառաները քեզի խրկից, որ քա-
զաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն, որ նո-
4 ցանիկա կործանէ. Եւ Անոն Դաւիթին ծա-
ռաները առաւ, ու անոնց մեղքերին կէսը
ածիլել տուաւ, ու անոնց հանդերձներուն ալ
կէսը Էմիեց. Նաասյ տեղը կտրել տուաւ, և
5 անոնն խրկից զանոնք. Ու երբոր ասիկա Դա-
ւիթին պատմեցաւ, զանոնք դիմաւորելու
հոգ խրկից, քանզի այն մարդիկը շատ անար-
գուած էին. ու Թագաւորը բառ, Երիքովին
մէջ մնայէք մինչեւ որ մորուքնիդ աճի, ու
ետքը գայէք.

6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւի-
թին դէմ ատելացան, Ամմոնի որդիքը հոգ
խրկեցին, ու Բեթհրոբի Ասորիներէն և Սո-
բայի Ասորիներէն քսան հազար հետեւակ, ու
Մաաքայի Թագաւորէն հազար մարդ, և Թո-
սովբէն տասներկուհազար մարդ վարձքով
7 բռնեցին. Ու երբոր Դաւիթ ասոր լսեց, Յովա-
բը ու բոլոր Զօրաւոր զօրքերը խրկեց. Եւ
Ամմոնի որդիքը ելան, ու ուղղութիւն առ-
ջեւը կարգաւ պատերազմի յարուցան. բայց
Սուբայի և Բոոբի Ասորիները, ու Թհատվբ
ու Մաաքա՝ դաշտի մէջ զատ կացեր էին.
9 եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմին առ-
ջեւէն ու հետեւէն իր վրայ կը Նայեր, ընտրելի
բոլոր ընտրուած մարդոցմէն ընտրեց, ու Ա-
10 սորւոց դէմ պատերազմի չարեց. Եւ մնացած
զօրքը իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց, որ
11 Ամմոնի որդւոց դիմացը չարէ. Ու բառ, Թէ
որ Ասորիները զիս յաղթելու ըլլան, ինծի
օգնութիւնան Նամնիս. և Թէ որ Ամմոնի որ-
դիքը քեզ յաղթելու ըլլան, ես քեզի օգ-
12 նութիւնան պիտի Նամնիմ. Խրաքտրտա եղիր,
ու չմեր ժողովրդին Համար և մեր Աստու-
ծոյն քաղաքներուն Համար ուժգոյ պատերազ-
մինք, ու Տէրը իր աչքին Հաճոյ երեւցածը
13 Թող ընէ. Եւ Յովաբ իր հետ եղող զօրքով
Ասորիներուն մօտեցաւ, որ անոնց դէմ պա-
տերազմի ելնէ. ու անոնք անոր առջեւէն փա-
14 խան. Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը
տեսնելով՝ անոնք ալ Աբեսային առջեւէն փա-
խան ու քաղաքը մտան. Եւ Յովաբ Ամմոնի
որդիներէն դարձաւ, ու Երուսաղէմ եկաւ.

ե Գլ. ժբ. 37. | Գլ. ժգ. 8. | լ ա Մն. բ. 34.
զ ա Մն. բ. 34 Յեռան- | ը Տեսցէ ժգ.եժԹ.29. | ե Հմր. 7. 10.
Մերիբաալ. | թ Հմր. 7. 11. 13. | ի Հմր. 3.
է Հմր. 1. 3. | Գլ. ԺԹ. 28. | —
ը Թագ. ի. 15. | ժ Գլ. ԺԹ. 17. | ա ա Մն. ԺԹ. 1, 4.

ե Ես. ի. 4. խե. 9. | ՀԼՆ. ութ Դաս. |
ձ Դն. լ. 7. 30. Եզ. | ԺԹ. 3. 5. | ագռաւի մարդիկը
ե. 11. ա Թագ. ժգ. 4. | թ Գլ. ի. 3. | բ Որ. լա. 6.
է Հմր. 6. | գ ա Թագ. գ. 9. ա —
ը Կամ Տաճկի մարդոց. | ժ Տաճկի ու Պա- | Կար. ԺԹ. 13.
| թ Թագ. գ. 18.

15 Երբոր Աւորիները տեսան որ իւրնէ խոս-
յեին առջեւ կտրուեցան , մէկեկ ժողուե-
16 ցան ։ Ու Ադոնայ Հոգ խրկեց , և Գեհոն
անդիի կողմը եղող Աւորիները ոտք հանեց ,
ու եկամ ։ և անոնց առջեւն Ադոնայ
17 րին զօրագլուխը Յոմբակ Ֆէրէոզ ։ Ու երբոր
Դաւիթին պատմեցին , անիկա բոլոր Իսրայէ-
լը ժողվեցավ Զորգանէն անցաւ ու եկամ
Տասաւ ։ և Աւորիները Դաւիթին դիմացը գուն-
դերով չարուեցան , ու անոր հետ պատերազմ
18 ըրին ։ Եւ Աւորիները Իսրայէլին առջեւէն փա-
խան ։ ու Դաւիթ Աւորիներէն եօթը հարիւր
կառք ու քառասուն հազար Հեծելոր կոտ-
րեց , ու անոնց զօրագլուխը Յոմբակը զար-
19 կաս , որ հոն մեռաւ ։ Եւ Ադոնայզորեն հաս-
տակ եղող բոլոր Թագաւորները երբոր տեսան
որ Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցան , Իսրայէ-
լին հետ հաշտութիւն ըրին , ու անոր ծա-
ռայ եղան ։ և Աւորիները անկէ ետքը Ամմոնի
որդւոցը օգնելու կը վախնային ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ետքը գարնան պատգամ առնելը , Դաւիթ Յոաբին ։ զրկեց
Բնջաղբին հետ , և Դաւիթ իր բոլոր Հեծելազօրքը
հետը Ամմոնի բնակիչները կոտ ոչնչացուցին , և
Հռաբան պաշարեցին ։ բայց Դաւիթ Երուսա-
2 զէմ կը նստէր ։ Ու Ահ ոչ հը իրիկուան գէմ
Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ պալատին
տանիքին վրայ կը պտրտէր , և տանիքին վը-
բայէն Հեհկ մը տեսաւ որ կը լուացուէր ,
ու այն կինը տեսքով խիստ գեղեցիկ էր ։
3 Եւ Դաւիթ Հոգ խրկեց , ու այն կինոջը հա-
մար հարցուց ։ ու Հոչ ըսաւ , Աբիսա
տացի Ուրիայեան կինը՝ Բղլիամին աղջիկը
4 †Բեերսաբէն է ։ Եւ Դաւիթ պատգամաւոր-
ներ խրկեց , ու զանիկա առաւ , ու երբոր
կինը անոր եկաւ , Դա՝ նէ անոր հետ պատ-
կեցաւ ։ ու անիկա Իր անմաքրութենէն շը-
նորհ ձեռքաւած էր ։ Ետքը կինը իր տունը դար-
5 նաց ։ Եւ կինը յղացաւ , ու Դաւիթին լուր
6 խրկեց ըսելով , Ես յղի եմ ։ Եւ Դաւիթ Ու-
րիային հետեւ խրկեց , — ըսելով , Ղրկեսցի Ու-
րիան Հիտի խրկեց ։ Ուրիա ալ Դաւիթ
7 նին խրկեց ։ Ու երբոր Ուրիա անոր եկաւ ,

Դաւիթ Յոաբին աղջեհինները ու զօրքին ողջ
Խաղիւնը ու պատերազմին վիճակը հարցուց ։
8 Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ , Ցոնդ իջիր ու
տաղերդ լուա ։ Եւ Ուրիա թագաւորին պա-
լատէն ելաձին գնաց , անոր հետէն թագաւո-
9 րէն ընծայ գնաց ։ Բայց Ուրիա իր տունը
չիջաւ բոլոր ծառաներուն հետ պատսին գը-
10 ար պառկեցաւ ։ ու իր տունը չիջաւ ։ Եւ Դա-
ւիթին պատմեցին ու ըսին թէ Ուրիան իր
տունը չիջաւ ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ ,
Դուն ճամբայէ չես եկեր , ինչո՞ւ համար քու
11 տունդ չես իջներ ։ Եւ Ուրիա ըսաւ Դաւի-
թին , Տապանակը ու Իսրայէլ ու Յուդա վը-
բանները Սկիւ կը նստին , և իմ տէրս Յոաբ
ու իմ տիրոջս ծառաները բաց պատի մէջ
կը բանակին , ու ես ուտելու ու խմելու և
կնկանս հետ պառկելու համար իմ տունս
երթամ ։ դուն կենդանի ես , ու քու հոգիդ
12 կենդանի է՝ որ ես այս բանը չեմ ըներ ։ Եւ
Դաւիթ Ուրիային ըսաւ , Այսօր ալ հոս մնա
ցիր , ու վաղը քեզ խրկեմ ։ Եւ Ուրիա այն
օրը ու հետեւեալ օրը Երուսաղէմի մէջ մնաց ։
13 Եւ Դաւիթ հրաւիրեց զանիկա , որ անոր առ-
ջեւը կերաւ խմեց ։ ու Դա՝ նէ զանիկա գինով
ցուց ։ իսկ Ուրիա իրիկուան ելաւ ։ ու իր տի-
րոջը ծառաներուն քովը իր անկողինին մէջ
14 պառկեցաւ ։ բայց իր տունը չիջաւ ։ Եւ ա-
ռաւօտուն Դաւիթ Յոաբին մը գրեց Ուրիա
15 բին , և Ուրիային ձեռքովը խրկեց ։ Ու նա-
մակին մէջը գրեց ու ըսաւ , Ուրիան խիստ
սաստիկ պատերազմին դիմացը գրէք , ու ետ-
16 քաշուեցէք , որ զարնուի ու մեռնի ։ Ու
երբոր Յոաբ քաղաքը պաշարեց , Ուրիան
անտակ տեղ մը գիտէր որ հոն զօրաւոր մար-
17 դիկ կը նստէին ։ Եւ քաղաքին մարդիկը դուրս ելան ու Յոաբին հետ պատերազմ ըրին ։
և զօրքէն Դաւիթին ծառաներէն ինկան , ու
18 Հետացի Ուրիան ալ մեռաւ ։ Եւ Յոաբ դա-
ղա՛ղ ոչ խրկեց , ու պատերազմին բոլոր պա-
19 տահարները Դաւիթին խնացուց ։ Եւ պատգա-
մաւորին պատուիրելով ըսաւ , Պատերազմին
բոլոր դիպուածները թագաւորին պատմելդ
20 եմքը , Թէ որ թագաւորին բարկութիւնը եւ-
լի , ու քեզի ըսէ Թէ ինչո՞ւ պատերազմելու
համար քաղաքին մօտեցաք ։ չէիք գիտեր
21 որ պարսպէն նետ կը նետուին ։ Ներքոյսանին
որդին Աբիմելէքը ո՞վ մեռցուց ։ չէ՞ որ մէկ
կնիկ մը պարսպին վրայէն երկանաքարի կո-
ղոր մը նետուց անոր վրայ , որ անիկա Թե-
բեսի մէջ մեռաւ ։ պարսպին ինչո՞ւ մօտեցաք ։
անոնքը դուն ըսա , Քու ծառադ Հետա-
22 ցի Ուրիան ալ մեռաւ ։ Եւ պատգամաւորը

ժը · 10 ։
ը Դան · ԺԸ · 4 · ԺԹ · 9 ։
ի Կամ կիզուածքի բա-
ժին
ի Գէ · է · 9 · ը ։
ի Ես · ԺԹ · 9 ։

ի Դան · ԺԲ · 33 · 35 ։
ի Հմր · 9 ։
ի Տէս գ Թագ · իա · 8 · 9 ։
ի Գէ · ԺԸ · 9 ։
ի Եբր · Թեբսեսի ։

որ ըսել է՝ Ընծայ
ելոց բաղ ըսա-
ագաքանիին ը
նե · ատս Դաս · Ը ·
38 ։
ի Դաս · Բ · 55 ։

դնաց, ու Թոմաբին բոլոր իրեն պատուիրա-
23 ծը Դաւիթին պատմեց։ Եւ պատգամաւորը
Դաւիթին ըսաւ, Ան մարգիկը մեր վրայ ու-
Ժովցան, ու մեզի դէմ դաշտը եկան. բայց
մենք մինչև թագուհին գացք։ Հարձակեցինք
24 զանոնք։ Եւ տղերքերնիդր պարսին վը-
րայէն քու Տառաներուդ ներսը ներսցին,
ու Թագաւորին Տառաներէն մէկ քանիներր
մեռան, և քու Տառագ Բեհասցի Ուրիան
25 ալ մեռաւ։ Անոնցմը Դաւիթ պատգամաւո-
րին ըսաւ, Թոմաբին պատկա ըսես ու
քու աչքերուդ դէշ չերեւնայ. քանզի սաբր
երբեմն սոսկա կ'ուտէ ու երբեմն անկա-
թողութիւն վրայ պատերազմը ուտտկացուր,
և զանիկա փլցուր. ու զանն ալ քաջալերէ
26 զանիկա։ Եւ Ուրիային կնիկը իր էրկանը Ու-
րիային մեռնիլը լսելով՝ իր էրկանը Տամար
27 սուգ բռաւ։ Ու երբոր սուգը անցաւ, Դաւիթ
Հղիր խրկեց, ու զանիկա իր տունը առաւ.
և անիկա անոր կնիկը եղաւ, ու անոր որդի
մը ծնաւ։ Բայց Դաւիթին ասր բռած բանը
Տէրոջը աչքերուն դէշ երեցաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Նաթան եկ գառնային առաջը կը պատմ։ որով Դաւիթ ի-
ռաքանչիւր խորհիքը գտատարարեց։ 7 Դաւիթ Նաթանին յան-
դիմանալով՝ իր մեղքը կը խոստովանի. ու Թոքեանին
կը սատնայ։ 15 Դաւիթ քանի որ իր սպան ալ կը։ անոր
Տամար սուգ կ'ընէ ու կ'սգնկն։ 24 Սողոմոն կը ծնանի ու
Եհոփիա կ'անուանի։ 26 Դաւիթ Ռաբբան կ'առնէ։ ու
անոր մէջը բնակող Հազբաբոյը կը տանջէ։

1 Եւ Տէրը Նաթանը Դաւիթին խրկեց։ ու
անոր եկաւ և ըսաւ ըսաւ, Մէկ քաղաքի
մը մէջ երկու մարդ կար, մէկը Տարուստ ու
2 միւսը աղքատ։ Հարուստը խիստ շատ Տօտեր
3 ու արջառներ ունէր, բայց աղքատը ուրէ-
բան մը չունէր, միայն թէ էգ գառնուկ մը,
որ Ծախատ առեր էր ու կը սնուցանէր. և
նա՛ Տետ անոր հետ ու անոր ոտքը հետ Տկ-
ուեց մեծցաւ։ անոր պատառէն կ'ուտէր ու
անոր գաւաթէն կը խմէր, և անոր Ծոցը կը
պառկէր, ու անոր աղկման մը պէս էր։
4 Եւ Ճամբորդ մը եկաւ ան Տարուստ մարդուն
ան ալ խնայելով իր Տօտերէն ու արջառներէն
առնելու, ու իրեն եկող Ճամբորդին կերակուր
պատրաստելու, գնաց ան աղքատ մարդուն էգ
գառնուկը առաւ, ու զանիկա իրեն եկող
մարդուն Տամար պատրաստեց։
5 Անոնցմը Դաւիթին բարկութիւնը ան
մարդուն դէմ սաստիկ բորբոքեցաւ, ու Նա-
թանին ըսաւ, Տէրը կենդանի է որ ատ բանը
6 ընոդ մարդը Տնազանդելու արժանի է։ Եւ ան
գառնուկը չորսթօթափի պիտի Տատուցանէ,
քանզի ատ բանը բրաւ ու գութ չունեցաւ։
7 Անատանը Նաթան Դաւիթին ըսաւ, Ան մար-
դը դուն ես։ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ, Ես զքեզ Իսրայէլի վրայ ես թագա-
ւոր օծեցի, ու քեզ Սաւուղին ձեռքէն ես
8 ազատեցի։ Եւ տիրոջդ տունը քեզի՛ ու տի-
րոջդ կիներերը քու Ծոցդ տուի, և Իսրայէլի
ու Զուդայի տունը քեզի տուի։ ու թէ որ քիչ
կ'եղեր, քեզի Տաւսցնէի ուրիշ բաներ կու-
9 տայի։ Ինչո՛ Տամար Տէրոջը խօսքը Տնարա-
զանդեցար՝ անոր աչքերուն առջեւ չարութիւն
ընելով։ Հիւսացի Ուրիան սրով մեռցուցիր ու
ու անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր, ու զանիկա
10 Ամմոնի որդւոց սրովը սպաննեցիր։ Եւ Տիմա
դու անզգուշութիւդ Տամար, ու Հիւսացի Ու-
րիային կնիկը քեզի կնիկ առնելուդ Տամար,
Տրա սուտերդ սաբր յաւիտեան պակաս պիտի
11 չըլլայ։ Ես Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Ահա ես քա-
սուտ քեզի գէմ չարիք մը պիտի Տանեմ.
ու Տրա աչքերուդ առջեւ քու կիներդր
պիտի առնեմ, և ընկէ՛ քու դրացիդ պիտի
տամ. ու անիկա ասր արեգակին առջեւ քա-
12 կիներուդ Տետ պիտի պառկի։ Քանզի դուն
Ծածկաբար բրիր, Ես այս բանը բոլոր
Իսրայէլին առջեւ ու արեգակին առջեւ պիտի
13 ընեմ։ Եւ Դաւիթ Նաթանին ըսաւ, Տէրոջը
գէմ մեզք գործեցի. ու Նաթան Դաւիթին
ըսաւ, Տէրն ալ Տրա մեղքդ Ներեց, պիտի
14 չմեռնես։ Բայց որովհետև ատ բանով Տէրոջը
թշնամիներուն Հայհոյութիւն ընելու առիթ
ուսար, անոր Տամար ատ քեզի ծնած տղան
անշուշտ պիտի մեռնի։
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց։ Եւ Տէրը
զարկաւ ան մանուկը՝ որն որ Ուրիային կնկը
Դաւիթին Ծներ էր, ու ասոնի Հիւանդացաւ։
16 Եւ Դաւիթ մանուկին Տամար Աստուծոյ ազա-
չեց. ու Դաւիթ Ծոմ պահեց ու գնաց Ջրոյր
17 գիշերը գետնի վրայ պառկեցաւ։ Եւ անոր
տունը Ծերերը անոր կողմը գացին, որ զա-
նկա գետնէն վերցնեն. բայց անիկա չուզեց,
18 ու անոնց Տետ Տաց չկերաւ։ Ու եօթներորդ
օրը մանուկը մեռաւ. և Դաւիթին Ծառաները
մանուկին մեռնիլը անոր իմացնելու վախցան,
քանզի ըսին, Ահա քանի որ մանուկը ողջ էր
անոր գրուցինք, ու անիկա մեր խօսքը
մտիկ չբրաւ. և ի՞նչպէս անոր բանէն թէ
19 Ա՛ռաւել մեռաւ, որ գէշ բան մը ընէ։ Բայց
Դաւիթ իր Ծառաներուն չլուեցը տեսնելով՝
իմացաւ որ մանուկը մեռեր է. ու Դաւիթ իր

• Նէր. անանց վայ կ'ընէ։
ֆ Գլ. ԺԶ. 9։
— Կապ. Ծառ. վերջաւ գիրը։
Տնա գլ. Ժգ. 3. ի Ես. ԽԶ. 3։ ֆ Ես. ԽԶ. 3։ ֆ Ես. ԽԶ. 3։ ֆ

ծառաներուն բսաւ , Մանուկը մեռաւ ։ ու
20 անոնք բսին , Մեռաւ ։ Անատնները Դաւիթ
գեռնէն ելաւ , յուզուելցաւ , Նօժուելցաւ ,
Հանգերձները փոխեց , ու Տէրոջը տունը մտ-
նելով ՝ երկրպագութիւն ըրաւ ։ Ետքը իր
տունը դարձաւ , և ուզից , ու անոր առիւը
21 հաց գրին ու կերաւ ։ Ու ծառաները անոր
բսին , Ա՛ս ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ ։
քանի որ մանուկը ողջ էր , ՝ի՜ւ հետ ծոմ
պահեցիր ու լացիր ։ իսկ մանուկը մեռածին
22 պէս ելար հաց կերար ։ Ու Դ՚ն բսաւ , Քա-
նի որ մանուկը ողջ էր՝ ծոմ պահեցի ու լացի ։
՚քանի բսի , Ո՛վ գիտէ , գուցէ Աստուած
23 ինծի ողորմի , ու մանուկը առողջանայ ։ Բայց
հիմա անիկա մեռած է , ինչո՞ հետևը ծոմ
պահեմ։ միթէ ես կրնամ զանիկա ետ դար-
ձընել ։ ես անոր պիտի երթամ՝ բայց ՚անիկա
ինծի պիտի չդառնայ ։
24 Ու Դաւիթ իր կնիկը Բերսաբէն մխիթա-
բեց , ու անոր քովը մտաւ , և անոր հետ
պառկեցաւ ։ ու ՚անիկա որդի մը ծնաւ , ու
՚անոր անունը Սողոմոն դրաւ ։ և Տէրը զանի-
25 կա սիրեց ։ Ու Նաթան մարգարէին ձեռքովը
դ՚՚՚ խրկեց ։ և անոր անունը Տէրոջը հա-
մար ՚Ցեդիդիա կոչեց ։
26 Ու ՚Յոաբ Ամմոնի որդւոցը ՚Ռաբբային
գէմ պատերազմ բրաւ , ու թագաւորանիստ
27 քաղաքը առաւ ։ Եւ Յոաբ Դաւիթին պատ-
գամաւորներ խրկեց , ու բսաւ , Ռաբբային
գէմ պատերազմ բրի ու Ջուրերուն քաղաքը
28 առի ։ Եւ հիմա ժողովուրդը ժողվի ,
ու քաղաքին դիմացը բանակ գիր և գանիչ
կա առ ։ չըլլայ որ քաղաքը ես առնեմ , ու
29 անոր վրայ իմ անունս գրուի ։ Ուստի Դա-
ւիթ բոլոր ժողովուրդը ժողվեց ու Ռաբբա
գնաց , և անոր գէմ պատերազմելով՝ գանիկա
30 առաւ ։ Ու անոնց թագաւորին գլխէն թա-
գը առաւ , որ ոսկեղէն մի ոսկիի ծանրու-
թիւն ունէր՝ պատուական քարերով ՚՚՚

սինքա ո՞ր տանիմ. գուն ալ խրայէլի մէջ
անգամներուն մէկուն պէս պիտի ըլլաս. և
հիմա կ՚ազատի՞մ թագաւորին գրուցէ, ՚ոչ անսի,
14 կա գիս քեզմէ չարդխլեր. բայց Աֆֆա անոր
ծառան մեղի ընել չուզեց. Տասա անսկ զօրա-
ւոր ըլլալով՝ դանիկա բռնագաւեց ու անոր
15 հետ պատկացաւ. ու Նոհ Աֆֆան զանիկա
խիստ չաս ատեց, անանկ որ ունեցած առ-
թիւնը ՚ՈՒ ունեցած պէրն աւելի մեծ էր. և
16 Աֆֆան անոր բաւ, եկ գնա. ու անդիկա անոր
բաւ, ՚Գաղտնաս չկայ՝ գիս վախեցուց
չարութիւնը միւս ինձի երկնէդ աւելի մեծ
17 է. բայց Աֆֆա անոր մեղի ընել չուզեց. ու
իրեն ծառայութիւն ընող մեղ կանչեց ու
բաւ, Աբիկա քովս գացար ի՞նչէ, ու ետևէն
18 գուգը կգէ. (ու աղէկան վրայ գազմագղի
պատմուճան մը կար. քանդի թագաւորին
կոյս աղջիկները սանոկ պատմուճան կը հագ-
նէին.) ու անոր ծառան գանիկա գացու հա-
19 նեց, ու ետևէն գուգը կգէց. ու Թամար
Էմէքեր առաւ ՚՚ իր գլխուն վրայ տուին,
ու իր վրայի բազմագղի պատմուճանը պատ-
ռեց, և ձեռքը իր գլխուն վրայ գրաւ.
20 ու լալով գնաց. ու անոր եղբայրը Աբիսա-
զամ անոր բաւ, Մինչէ եղբայրդ Աֆֆան քե-
զի հնո՞ ետևս. ու հիմա, քոյս, լուռ կե-
ցիր. ան քու եղբայրդ է, սոկիա սիրտդ մի
դներ. և Թամար իր եղբօրը Աբիսազամի տու-
21 նը անմխիթար կը նստէր. ու Դաւիթ Թա-
գաւորը աս ամէն բաները լսելով՝ խիստ ՚ի բար
22 կացաւ. ու Աբիսազամ Աֆֆային հետ ՚ոչխ
կամ դէշ խօսք մը չխօսեցաւ. քանզի Աբի-
սազամ Աֆֆան կ՚ատէր իր քրոջը Թամարը լէ-
կելուն համար.
23 ՚Ու երկու տարի անցնելէն ետքը, երբոր
Աբիսազամին ՚՚խուրէզը եփելի մօտ եղած բա-
ղաւորներն ի՚ նահակատուր կ՚ընէին, Աբիսա-
զամ Թագաւորին բոլոր որդիները հրաւիրեց.
24 Եւ Աբիսազամ Թագաւորին գնաց ու ՚՚ըսաւ,
Ահա քու ծառայիդ ՚՚խուրէզը ատաղ-
ձուած կ՚ընեն. հոգնիր երթայ, Թագաւորը ու
անոր ծառաները քու ծառայիդ հետ երթան.
25 Եւ Թագաւորը Աբիսազամին բաւ, Չէ, որ-
դիս, ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ ծան-
րութիւն չբլլանք. ու գանիկա ատիպեց, բայց
Դաւիթ երթալ չուզեց, ու զանիկա օրհնեց.
26 Եւ Աբիսազամ բաւ, եթէ ոչ՝ գուն իմ եղբայրս
Աֆֆան մեր հետը գայ. ու Թագաւորը անոր
27 բաւ, Անիկա ինչո՞ւ քու հետդ երթայ. բայց
Աբիսազամ զանիկա ատիպելուն համար՝ Աֆֆային
ու Թագաւորին բոլոր որդիները անոր հետը
28 խրկեց. Եւ Աբիսազամ իր մանչերուն պատուի-
րեց ու բաւ, Նայեցէք, երբոր Աֆֆային հար-
տ գինեվէն զաւրթանայ, ու ես ձեզի Ամ-
նոնը գարկե՛ք՝ բանի, զանիկա մեռցուցէք.
մի վախնաք. ՚չէ՞ որ ես ձեզի հրամայեցի.
29 քաջասիրտ ու զօրաւոր կարճմերը եղէք. Եւ
Աբիսազամին մանչերը Աբիսազամին պատու-
իրած պէս ըրին Աֆֆային. ու Թագաւորին բո-
լոր որդիքը ոտք ելան, և ամէն մէկը իր ջո-
30 րին հեծնելով՝ փախան. Ու անոնք դեռ ճամ-
բան ըլլալով, Դաւիթին լուր բերին ու բսին,
Աբիսազամ՝ Թագաւորին բոլոր որդիները մեռ-
31 ցուց, ու անոնցմէ մէկը չմնաց. Եւ Թագա-
ւորը ոտք ելաւ, ՚իր հանդերձները պատռ-
ռեց, ու ՚գետինը պառկեցաւ. ու անոր բո-
լոր ծառաները հանդերձներն պատռած ՚՚ե-
32 ղան կը կայնէին. Ու Դաւիթին եղբօրը
Սամասային որդին Յովնադաբ պատասխան
առաւ ու բաւ, իմ տէրս կարծէ որ բոլոր
երիտասարդները Թագաւորին որդիները մեռ-
ցուցին, քանզի մէնակ Ամնոն մեռած է. վա-
ռէն որ աս բանը Աբիսազամին բերնովը որե-
չուած էր՝ անոր քոյրը Թամարը լլկած օրէն
33 ՚ի վեր. Ու հիմա ՚իմ Թագաւոր տէրս իր որդ-
ոյին մէջ աս բանը չդնէ, կարծելով թէ Թա-
գաւորին բոլոր որդիքը մեռան, քանզի մէ-
34 նակ Ամնոն մեռած է. Եւ Աբիսազամ փախաւ.
Ու երբոր Դ՚՚ՊՒ պատանին՝ դէտը աչքերը
վերցուց նայեցաւ, տեսաւ որ իր ետևէն լե-
ռանը քովէն խիստ չատ ժողովուրդ կու գար.
35 Անատնեը Յովնադաբ Թագաւորին բսաւ,
Ահա Թագաւորին որդիքը կու գան. Ծառա-
36 յիդ խօսքը եղաւ. Եւ անոնք իր խօսքը լը-
ռնցնցածին պէս՝ ահա Թագաւորին որդիքը
եկան, ու ձայներնին վերցուցին ու լացին.
և Թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ծառաները
խիստ մեծ լացով մը լացին.
37 Իսկ Աբիսազամ փախաւ, ու Գեսուրի Թա-
գաւորին Ամիուդի որդւոյն Թոլմիին գնաց.
բայց Դ՚՚ՊՒ ամէն օր իր որդւոյն համար սուգ
38 կ՚ընէր. Եւ Աբիսազամ փախաւ, ու ՚գեսուր
գնաց, ու հոն երեք տարի մնաց. Եւ Դաւիթ
Թագաւորը Ներկաս. Վը փափա-
քէր, քանզի մեռնող Ամնոնին վրայով ՚մխի-
թարուեր էր.

ԳԼ. ԺԴ

1 Ցաւոր թնկնաւոյի հիվ մը վարձով կը բռնեն. որ առակով
մը Աբիսազամ ուրն գթութեան համար Թագաւորին սիր-
ա. և Ցաւոր գանիկա Երուսաղէմ կը բերէ. 23 Աբիսազամին
գեղչցկութիւնը. մազերը. ու անոր գաւակները. 28 Երկա-
տարին նաև Աբիսազամ Ցովաբին Հետացը Թագաւորին առ-
ջեւը կը ներկայացնայ.

ի Ցճա Ղև. ժբ. 9. 11 ։
ի բ Օր. իբ. 25 ։ Ցճա գլ. ժբ. 11 ։
ի ա Կամ Մի ընէր առ բանը ։

ի Եբէր. հանեցիք ։ ի Դան. չէ. 3 ։ Դասա. ժ. 30 ։ Սաչ. իսե. 14 ։
ի Ցճա. ե. 8 ։ Գլ. ա. 9 ։ Ցճ. ի. 18 ։

ի Երեմ. բ. 37 ։ ի Կամ սպասելու ։ ի Դան. իգ. 10 ։ Լա. ե. 20 ։ Ես. 24 ։
ի Ղև. ժբ. 17. 18 ։ ի Ցճա Դան. ը. 12. 13 ։

աթագ. իե. 4. 36 ։ ի Ցճա. ա. 9 ։ ի Դասա. ժբ. 6. 9 ։ ի Գլ. ա. 11 ։ ի Գլ. ժբ. 16 ։ ի Գլ. ժբ. 19 ։ ի Ես. 38 ։
ի Գլ. գ. 3 ։ ի Գլ. ժբ. 23. 28 ։ ժե. 8 ։ ի Սաչ. ժգ. 2 ։ ի Դան. ը. 12 ։ —

1 Եւ Շաւուհեայի որդին Թոմար խնդացաւ որ
2 թագաւորին տիրեր Երուսաղէմի վրայ է։ Ու
Թոմար Քեհնուէ հոգւոյ խրկեց, և անկէ խնդալի
հնչի մը բերել տուաւ, ու անոր բան, կ՚ա-
սի՝ քեզ պատահ ձևացուց, Եա տագի
հանդերձներ հագիր, նզով մի օծուիր, ու
մեռելի մը հանար չտեսնցի ուզ բանով
3 կնկան մը պէս եղիր։ Ի թագաւորին մօտ,
ու անոր ան կերպով խօսէ։ և Թոմար Տաճար
4 բերանը խօսքեր դրաւ։ Ու ան Քեհնուէին
հնչիր թագաւորին Մնաւ խօսելու հանար։
ու Երեսովի վրայ գետինը էյնալով՝ անոր խո-
նարհութիւն բրաւ, ու բան, կ՚ըսէ՝ Ով թագա-
5 ւոր, հոգիդ ճեղ։ Ես թագաւորը անոր բան,
քեզի ի՞նչ եղաւ։ Ու հնիկը բան, Ո՛հ, Էս
մէկ որթւոյն հնիկ մըն եմ ու իմ Երկիս մե-
6 ռած է։ Ես քու պատճառդ Երկու օրդի ու-
նէր, ու երկուքը գաշտի մէջ իրարու հետ
ծեծկռտցան։ և անոնց մէկը հաւանցնող մը
չէլլալուն հանար՝ մէկը մեռաւ զարկաւ ու
7 գանիկա մեռցուց։ Ես ահա երդոր ազգա-
սանէմէ քու պատճէնով դէմ ոտք կանն, ու
բանին, իր եղբայրը մեռցնողը տաւ, որ զա-
նիկա մեռցընենք իր մեռցուած եղբօրը կե-
նդրը հանար, ու ժառանգն ալ կորսնցնենք։
և ինծի ձեացած կայծը պիտի մարէն, Երկիրս
վրայ էրկանս անունը ու ձեացորդը չպահէ։
8 թող։ Ես թագաւորը հնիկը բան, Տուն դնա,
9 ու ես քեզի հանար կը պատուիրեմ։ Ու հնի-
կուացի հնիկը թագաւորին բան, Ով ան-
նգդ հանար չէմ, Եղիգդը իմ վրաս ու իմ հօրս
տանը վրայ էլլայ, Երայց թագաւորը ու անոր
10 աթոռը անպատաս էլլայ։ Ես թագաւորը բան,
Թէ որ քեզի բան մը բսող էլլայ, անոնկ ին-
11 ձի բեր, ու ինչմէն ալ քեզի չդպչիր։ Ես
անոնկ բան, Թագաւորը Տերնէ ինի, իր
Տէր Աստուածը յիշէ, ու չՀոգու որ Տարեան
մրէ ժինդ իրենէր չառնան ազատանելու, որ
իմ որդիս մեռցընեն։ Ես անոնկ բան, Տէրը
կենդանի է որ քու որդւդ էնէն մեղ մը դե-
12 տիր պիտի չինայ։ Աստուներ հնիկը բան,
Թող քու պատճէնդ իմ տիրոջս Թագաւորին
ինկ խօսք մը զրուցէ։ ու անոնկ Ըլուզէ ը-
13 սաւ։ Ես հնիկը բան, Ուրեմն Աստուծոյ ժո-
ղովրդին վրայ բնչո՞ Տանար այդպէս բան
կը մեռցնես։ որովհետև Թագաւորը քանի որ
Իր աթոռածը ետ չդարձնէ, սա խօսքերը
14 խօսելով չանցաւորի պէս կ՚ըլլայ։ Քանի մենք
մի Տարկէ պիտի մեռնինք, ու գետինը Թա-
փած ջուրին կը նմանինք, որ ալ՚ինկ կո-
չուվար։ և Աստուած Ան հոգին Տան-

15 աթոռածը իրմէ աթոռած չմնայ։ Ու
Տիմա ես անոր Տանար իմ Թագաւոր տիրոջս
ու խօսքը բսէրս եկայ, քանզի ժողովուրդը
պիս վախցուց։ ու քու պատճէնդ բսաւ, Էն-
միս Թագաւորին Տետ խօսիմ, գուցէ Թագա-
16 ւորը իր պատճէնին խօսքը կատարէ։ Որով-
Տետև Թագաւորը միտի բնէզիմ՝ իր պատճէնը
պիտի պատճ անի մարդուն ձեռքէն, ու կիս
ու իմ որդիս ինկուդ Աստուծոյ ժառանգու-
17 թենէն չՏրնչլ։ Եւ քու պատճէնդ բսաւ,
Իմ Թագաւոր տիրոջս խօսքը միտիպառ ինձ
պիտի բլլայ։ քանզի իմ Թագաւոր տէրս Աս-
տուծոյ Տրէշտակի պէս պէս է, ու բարին ու
չարը կը Տասկընայ։ և քու Տէր Աստուածդ
18 քու Տետդ էլլայ։ Ու Թագաւորը պատասխան
ուաւ ու հնկացը բսաւ, քեզի Տարցընելիք
բանս ինծմէ մի պահեր։ Ու հնիկը բսաւ, Իմ
19 Թագաւոր տէրս Թող գուրգէ։ Ես Թագաւոր
բսաւ, Արդ ասկ ու ամէն բանիս մէջ Թոմարին
ձեռքը քեզի Տնո է։ ու հնիկը պատասխան
ուաւ ու բսաւ, Ով տէր իմ Թագաւոր, քու
անձդ կենդանի է որ իմ Թագաւոր տիրոջս
բսած բոլոր խօսքերէն բնաւ մէկը աչ գին
կամ Տասս գին չկրնար խոտորիլ։ քանզի քու
Ծառադ Թոմարն է ինձի պատուիրեց, ու
ան Տրդոր խօսքերը քու պատճէնիդ բերանը
20 դնազը անկիս է։ Ես խօսքիս Տետ գործընկ-
լու Տամար՝ քու Ծառադ Թոմար ասոր բանը
բրաւ։ ու իմ տէրս Աստուծոյ Տրէշտակի պէս
պէս խնամուտն է բոլոր Երկրիս վրայ Եղած
բաներդը գիտնալու։
21 Եւ Թագաւորը Թոմարին բսաւ, Ահա Տի-
մա ես բանը բրի։ գնա՝ Երուսաղէմ պատմելի
22 ես գործածդ։ Աստուներ Թոմար Երեսի վրայ
գետինը ինկաւ և անոր խոնարհութիւն ը-
նալ ու օրհնել Թագաւորը։ և Թոմար բսաւ,
Քու Ծառադ այսօր գիտցաւ որ քու աչքի-
դ ուզիքը Տարիք գտայ, ով տէր իմ Թա-
գաւոր, քանզի Թագաւորը իր Ծառային խօս-
23 քը կատարեց։ Ու Թոմար եկաւ՝ Երուսաղէմ
24 Տասաւ, ու Երուսաղէմ Երեսաչէմ բերաւ։ Եւ
Թագաւորը բսաւ, Թող իր տունը գառնայ,
ու իմ Երեսս չտեսնէ։ Ես Երուսաղէմ իր տու-
նը գարձաւ, ու Թագաւորին Երեսը չտեսաւ։
25 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ Երուսաղէմին պէս
գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար։ անկէ
Տոտքին Թաթէն մինչև գլխուն գագաթը ա-
26 րատ մը չունէր։ Ու երբոր իր մազերը կը
կտրէր, (որովհետև տարին անգամ մը մազե-
րը կը կտրէր, քանզի իր վրայ ծանրութիւն
կ՚ընար,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր, --

= Գլ. ժգ. 39։
ք ր Մ՚Ն. ժա. 6։
ֆ Տե. Հառ. գ. 35։
ց Տիր. 19։ Եր. գ. 15։
ղ Նէե. խոսքս.
ծ ա Թագ. ի. 41։

Գլ. ա. 2։
ա Տե գ Թագ. գ. 26. 28։
բ Տե գլ. ժբ. 1։
գ Թու. լե. 19։ բՕր. ժբ. 18։

դ Դն. ի. 13։ Թագ. ի. 24։ Մատ. ի. 23։
ե Գլ. ժգ. 28. 29։ գ Թագ. բ. 33։
զ Թու. լե. 19։

լ ա Թագ. ժգ. 45։ Գործ. ի. 34։
թ Դատ. ի. 2։
ժ Գլ. ժգ. 37. 38։
ի Ելք. լգ. 15։ Երբ. ի. 27։

խ Թու. լե. 15. 25. 28։
ծ Հառ. 17։ Գլ. ժի. 27։
կ Գլ. ժգ. 37։
հ Դն. ի. 3։ Գլ. գ. 13։
ձ Ես. ա. 6։

Թագաւորական կշռով երկու հարիւր սիկղ
27 ի-- ի-ր ։ եւ Աբիսողոմին երեք ազգ՝ ու թա-
ւոր անուռով մէկ աղջիկ մը ծնաւ. անոնց
անուռքով գեղեցիկ կոչի մին էր ։
28 Եւ Աբիսողոմ երուսաղէմի մէջ երկու
տարի նստաւ, ու թագաւորին երեսը չտե-
29 սաւ ։ եւ Աբիսողոմ Յոաբին ղրկեց, որ
գայիկա թագաւորին իրկի ։ բայց անոնք չու-
զեց անոր երթալ. ու նորէն երկրորդ անգամ
30 ղրկեց ։ ու անոնք երթալ չուզեց ։ Ան-
ատոնը Աբիսողոմ իր ծառաներուն բսաւ, Տես
սէք Յոաբին արտը՝ որ իմ դրան մօտն է,
ու անոնք հոն գարի ունի. գացէք գանոնք
կրակով այրեցէք ։ եւ Աբիսողոմին ծառանե-
31 րը անոնք կրակով այրեցին ։ Յոաբ ել-
սաւ՝ Աբիսողոմին տունը գնաց, և անոր բսաւ,
ինչո՞ համար քու ծառաներդ իմ արտս կրա-
32 կով այրեցին ։ Աբիսողոմ Յոաբին բսաւ,
Ահա քեզի ղրկեցի ու բսի, Հոս եկուր,
քեզ թագաւորին իրկեմ, որ բսես թէ Գե-
սուրէն ինչո՞ եկայ ։ իմ հոն բլլալս ինծի ա-
ւելի աղեկ էր ։ և հիմա թագաւորին երեսը
տեսնեմ, ու թէ որ իմ վրաս յանցանք մը
33 կայ, թող զիս սպաննէ ։ Եւ Յոաբ թագա-
ւորին գնաց ու -- ի-ը անոր խնացուց ։ և
անիկա Աբիսողոմը կանչեց ։ ու թագաւորին
քովը գնաց, և թագաւորին առջեւը երեսի
վրայ ի-ւ -- մինչև գետինը խոնարհելուն
բրաւ ։ ու թագաւորը Աբիսողոմը համբուրեց ։

ԳԼ ԺԵ

1 Աբիսողոմ անոնչ իրացներով և մարդ ասիրտ մեհն ցատկելով։
Իսրայէլի մարդոց սիրտերը իրեն կը գրաւէին ։ 7 Հոն մը
կատարելու պատճառով Տրաման կ՚ուզէ գերեզման երթալու ։
10 ու Հոն ապստամբելուն միջ խորհուրդ մը կ՚ընէ ։ 13
Դաւիթ ատ լուրին վրայ երուսաղէմէն կը փախչի ։ 19 Եթթի
Դաւիթին գաղտնի չուգեր ։ 24 Սադովկ ու Աբիաթար տա-
պանները հետ կու կը իրկեն ։ 30 Դաւիթ ու իր մարդիկը
գը լալով Ձիթհնձոց լերը կ՚ելլեն ։ 31 Դաւիթ Քուշին Ու-
սանեմի որ Աբիսողոմին խորհուրդը իսափանէ ։ 32 Քաղ
պատուհերով հոն կը իրկուի ։

1 Եւ ըանեկ ետքը Աբիսողոմ իրեն հասնար
ի-կաւ քեր, ձիեր ու իր առջեւէն վազել տուաւ
2 սուրհանդակ մարդ պատրաստեց ։ Եւ Աբիս-
ղոմ կանուխ կ՚ելլէր ու գրանը ճամբուն մէկ
կողմը կը կայնէր ։ և Աբիսողոմ ամէն գաս
ունեցող ու գատաստանի համար թագաւորին
ևկող մարդը կը կանչէր ու կ՚ըսէր, Դուն ո՞ր
քաղաքէն ես ։ ու անիկա՝ Ձառադ-
3 իսրայէլի ցեղերուն մէկէն եմ կ՚ըսէր, Աբիս-
ղոմ անոր կ՚ըսէր, Նայէ, քու գատդ ի-ըս-
նատ ու ուղիղ է, բայց թագաւորին կողմանէ
4 քեզի մարի ընող չկայ ։ Եւ Աբիսողոմ կ՚ըսէր

ի Տես գլ ժբ ։ 18 ։ = Դէմ ։ ժբ ։ 11 ։ ։ Ըսաց ։ ասելոյ ։ լսող
= Հմմ ։ 24 ։ բ գ Թագ ։ ա ։ 5 ։ ի Ան Թագ ։ ժգ ։ 21 ։
ի Ծն ։ լգ ։ 4 ։ խոյ ։ Նբէր ։ բարի ։ 12 ։ 13 ։ 14 ։
15 ։ Գազ ։ ժե ։ 20 ։ ։ Գէդ ։ ժգ ։ 38 ։ ի Ան Թագ ։ ժգ ։ 21 ։
։ Ելից ։ ժգ ։ 38 ։ ի Ծն ։ իբ ։ 20 ։ 21 ։ ։ Ելից ։ ժգ ։ 38 ։
ի Ելից ։ ժգ ։ 18 ։ ։ Ան Թագ ։ բ ։ 13 ։ ։ Ելից ։ ժգ ։ 38 ։
։ Նբէր ։ գաղաց ։ ժգ ։ 5 ։ ։

Ներեմ թէ գիս ոս երկրիս վրայ գատաւոր
դնէին ։ ու ամէն վէճ կամ գատ ունեցող մար-
5 գը ինծի գար, և անոր իրաւունք ընէի ։ Ու
երբոր մէկ մարդ մը մօտենար անոր իրաս-
ներ ընելու, անիկա ձեռքը կ՚երկնցը-
նէր, գանիկա կը բռնէր ու կը համբուրէր ։
6 Եւ Աբիսողոմ գատաստանի համար Թագա-
ւորին ևկող բոլոր իսրայէլին պապես ընէր ։
Իսրայէլի մարդոց սիրտը իրեն գաձեց ։
7 Ու ի-քառասուն սարեն իրեն գաձեց ։
Աբիսողոմ բսաւ Թագաւորին, Ներէ՛ք ըրէ,
երթամ ու Տիրոջը բրած ուխտս Քերրոնի մէջ
8 կատարեմ ։ Ծառայի ծառաց Վերոյ Ասուրդ
Գեսուրը կը բնակէի Ասիսա ըրի ու բսի, Թէ
որ Տէրը զիս երուսաղէմ դարձընէ, Տէրոջը
9 ծառայեմին ընեմ ։ Եւ Թագաւորը անոր
բսաւ, Գնա խաղաղութեամբ ։ Ու անիկա
10 ևլաւ Քերրոն գնաց ։ Եւ Աբիսողոմ իսրայէլի
բոլոր ցեղերուն լրտեսներ իրկից, ու բսաւ,
փողին ձայնը լսելնուդ պէս Աբիսողոմ Քե-
11 բրոնի մէջ Թագաւոր եղաւ՝ ըսէք ։ Ու Աբի-
սողոմին հետ երուսաղէմէն երկու հարիւր
մարդ գնաց ։ Գրաւիրուած անոնք ։ մտան,
բնաւ ոչինչ գան մը չէին գի-
12 սեր ։ Եւ Աբիսողոմ գոհերն բրած ատեն՝
Դաւիթին խորհրդակից Գիղոնացի Աքիտո-
փելը իր Գիղոն քաղաքէն կանչել տուաւ ։
և գատաճամբիները զօրացաւ, ու ժողովուր-
դը երթալով մը չատնար Աբիսողոմին քովը ։
13 Եւ Դաւիթին լրտեր մը ևկաւ ու բսաւ,
Իսրայէլի մարդոց սիրտը Աբիսողոմին ետևս
14 մէկ՝ եղաւ ։ Անատներ Դաւիթ երուսաղէմի
մէջ իր հետ եղող բոլոր ծառաներուն բսաւ,
ելէք փախչինք, քանզի Աբիսողոմին երեսէն
մեզի ազատութիւն չկայ ։ չատ բրէք՝ գա-
ցէք, չըլլայ որ անիկա չատով մեզի հասնի,
ու մեր վրայ չարիք հաղրնէ, ու քաղաքը
15 սուրի բերնէ անցընէ ։ Եւ Թագաւորին ծա-
ռաներն Թագաւորին բսին ։ Ինչ ոսէր Թա-
գաւորը ինչ որ արժան համարի, ահա քու
ծառաներդ գոյութեան են ընէր ։
16 Ու Թագաւորը և անոր ետևէն անոր բո-
լոր տունը ելաւ ։ ու Թագաւորը իր հարճե-
րէն տասը հոգի Թողաց, որ տունը պահ-
17 պանութիւն ընեն ։ Եւ Թագաւորը ու անոր
ետևէն բոլոր ժողովուրդը ելաւ, ու տունէն
18 հեռու մը կայնեցան ։ Եւ անոր բոլոր
ծառաները նոյ բոլոր գերեզմիներէն և բոլոր
փելեթիներուն անոր քովէն կ՚անցնէին ։ ու ա-
նոր հետ գերեզէն եկած բոլոր գերեզմիներն վեց
հարիւր մարդ Թագաւորին առջեւէն կ՚անց-
19 նէին ։ Եւ Թագաւորը Գերեզմի եթթիին ը-

ի Ծն ։ ի ։ 5 ։ ։ Նբէր ։ ետևէն ։ 3 ։ ։ Ան Թագ ։ ժգ ։ 21 ։ 22 ։
ի Սաց ։ ետ ։ 9 ։ Ծն ։ ի ։ 15 ։ ։ Գէդ ։ ժգ ։ 21 ։ 22 ։
12 ։ 13 ։ 14 ։ ։ Գէդ ։ ժգ ։ 38 ։ ։ Նբէր ։ տասը ։
ի Ելից ։ ժե ։ 51 ։ ։ Գէդ ։ ժգ ։ 21 ։ ։ Նբէր ։ պահել ։
ի Սաց ։ գ ։ 1 ։ ։ Սաց ։ գ ։ 9 ։ Գէդ ։ ը ։ 18 ։
ի Հմմ ։ ժե ։ 20 ։ ։ Սաց ։ գ ։ վերակացիչ ։ ։ Գէդ ։ ժբ ։ 2 ։
գերիք ։

սաւ, ինչո՞ւ համար գուն ալ մեզի հետ պիտի երթաս. զաթէթ ու թագաւորին հետը նաեւ, քանզի գուն օտարական ես, ու նաեւ
20 հզած տեղդ պանդուխտ ես։ Դուն երէկ եկար, ու այսօր ես քեզ տեղդ խախուտե՞մ, որ ինծի հետ երթաս. ահա ես կ՚երթամ ՚ուր որ պիտի երթամ. գուն դարձիր ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր։ ոզոմոնիթիները ու Եմմաուս-
21 քին պատասխան տուաւ ու բսաւ, ՚Ցերբ կենդանի է, որ իմ թագաւոր տէրս ալ կենդանի է, որ իմ թագաւոր տէրս ուր որ ըլլայ, թէ մեռնիս մէկ ու թէ կենդանութեան մէջ քու
22 ծառայ ալ հոն պիտի ըլլայ։ Եւ Դաւիթ ԵՅՅԻԻին բսաւ, Ո՜ւրեմն եկուր անցիր։ ու Գեթաթ եԱՅԻին իր հետը եղող բոլոր մարդոց
23 մէջ ու բոլոր բնակութիւնովը անցաւ։ Եւ բոլոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար, ու բոլոր ժողովուրդը կ՚անցնէր. և թագաւորը ՚Կիդրոն հեղեղատէն կ՚անցնէր, ու բոլոր ժողովուրդը դէպ ՚ի ՚անապատին ճամբան կ՚անցնէին։
24 Եւ ահա Սադոկ ալ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները ՝Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին. և Աստուծոյ տապանակը կայնեցուցին, ու Աբիաթար երթալ բոլոր ժողովուրդը քաղաքէն էրաւ լմնցուցաւ, Աբիաթար °զոհ կը
25 Տաւցաներ։ Եւ թագաւորը Սադոկին բսաւ, Աստուծոյ տապանակը քաղաքը դարձուր։ Թէ որ Տէրոջը աչքերը շնորհք գտնեմ, անգամներ ՚զիս նոր պիտի դարձնէ, ու զանիկա ու անոր բնակարանը թոյլ պիտի տայ
26 ըզնէ։ Բայց թէ որ ինծի այսպէս բսէ, ՝Չեմ կամիր. ահա ես կամեր եմ, ՚ինր աչքին
27 Տաճայ երևցածին պէս թող ընէ ինծի։ Եւ թագաւորը Սադոկի քահանային բսաւ, Դուն տեսանող չե՞ս։ խաղաղութեամբ քաղաքդ դարձիր, ու քու որդիդ Աբիսաման ու Աբիաթարին որդին Յովնաթան ՚ձեր երկու
28 որդիները ձեղի հետ։ Ահա ես ՚անապատին ջայտերուն մէջ պիտի սպասեմ, մինչև ոյ
29 ձեզմէ լուր մը առնեմ։ Եւ Սադոկ ու Աբիաթար Աստուծոյ տապանակը երուսաղէմ դարձուցին, ու անոնք հոն մնացին։
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ՚ելլէր ու կ՚ելլէրով կու լար, և ՚գլուխը ծածկեր էր, ու անբիկա °բոկոտն կը քալէր. և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ ՚ոտիքները
31 ծածկեր էին, ու ՚ելալով կ՚ելլէին։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու բսին, ՚Աբիտոփել Աբիսաղոմին հետ դաւաճանու-

թիւն ընդներուն մէջն է։ Ու Դաւիթ բսաւ, Ով Տէր, կ՚աղաչեմ ՚Աբիտոփելին խորհուրդը
32 գը ՚խափանէ։ Ու երբոր Դաւիթ ան բլուրը հասաւ, ուր որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրաւ, ահա Աբիսքային գնացին ՚Հանգերձելոր պատահած ու գլուխն վրայ հող
33 ՚՚՚ զանկիա գլխնուրց։ Եւ Դաւիթ անոր բսաւ, Թէ որ իմ հետս գաս, ՚ինծի բեռ մը
34 կ՚ըլլաս։ Բայց թէ որ քաղաքը դառնաս, ու Աբիսաղոմին բսես, Ով թագաւոր, ես քու ծառադ պիտի ըլլամ. առաջուց քու Հօրդ ծառան եմ, ու հիմա քու ծառադ եմ. անտեր Աբիտոփելին խորհուրդը ինծի հա-
35 մար կրնաս ցրուել։ Եւ ահա Սադոկի ու Աբիաթար քահանաներն հոն քեզի հետ են. ու թագաւորին տունէն ինչ որ լսես, ՚Սադոկի
36 ու Աբիաթար քահանաներուն պատմես։ Անոնց հետ անոնց երկու որդիները՝ Սադոկին ՚՚՚ Աբիմաասն ու Աբիաթարին ՚՚՚ Յոնաթանն իրենց հետն են. ու ամէն բան թօսքերնիդ
37 անոնց ձեռքովը ինծի իմացնէք։ Եւ ՚Դաւիթին բարեկամը Քուսի քաղաքը մտաւ. ու ՚Աբիսաղոմ ալ երուսաղէմ ՚մտաւ։

Գլ. ԺԶ

1 Սկսա ընծանեղով ու խոսմանկալթին բանեցընելով՝ իր ա-
ջորը առաջուց ուղեն տեր կ՚ելլայ։ 5 Սեմեի հետ ուրիշի ջոկ
Դաւիթը կ՝անէտէ։ 9 Դաւիթ հանգերձելին վիճակելը
ըլլալը։ 14 ու բրէնելն ալ ի Հերթեքն կ՚ուզէ։ 15 Քուսի
Աբիսաղոմին խորհուրդ պիտի կ՚ելլայ։ 20 Աբիտոփելի խորհուրդը։

1 Ու երբոր Դաւիթ ՚՚՚ գլուխէն քիչ մը անցեր էր, ահա ՝Մեմիբոսթեէին ծառան Սիբա զանիկա դիմաւորեց, հետը երկու էշ ՚՚՚ նաշած, որոնց վրայ երկու հարիւր հաց, հարիւր ողկոյզ չամիչ, ու հարիւր ՚՚՚ամառային պտուղ ու սրկի մը գինի բեռցուած էր։
2 Եւ թագաւորը Սիբային բսաւ, Ասոնք ինչո՞ւ պիտի ընես։ Ու Սիբա բսաւ, Էշերը թագաւորին տունեցիները համար են, որ անոնց վրայ հեծնեն. և հացը ու տամառային պտուղները մանկտուն համար են, որ ուտեն. ու գինին ալ ՚անապատին մէջ նուաղածներուն համար
3 է, որ խմեն։ Եւ թագաւորը բսաւ, Հապա քու տիրոջդ որդին ո՞ր է։ ՚Ու Սիբա թագաւորին բսաւ, Ահա անիկա երուսաղէմ կը նստի, քանզի բսաւ թէ Այսօր Իսրայէլի տունը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինծի պիտի
4 դարձնէ։ ՚Աստուածը թագաւորը Սիբային բսաւ, Ահա Մեմիբոսթեէին ամէն ունեցածը քեզի ըլլայ։ Ու Սիբա բսաւ, Ով տէր իմ

ա = Թագ. իգ. 13։
բ Հատ. ա. 10. 17։ Ես. ա. 11։ Երե. ա. 23։
գ Ծոխ. ա. 1։
դ Դատ. ա. 21։
ե Թագ. ա. 13։
զ Կամ կ՚ելլեր։

է = Սպաս. իգ. 3։
ը Թագ. ա. 8։ Գէդ. իգ. 20։ գ Թագ. ա. 8։ ե Մաթ. ի. 20։
թ = Թագ. ի. 9։
ժ = Թագ. իա. 9։
ժա = Թագ. իբ. 9։
ժբ = Սպաս. իգ. 3։
ժգ = Գէդ. ա. 16։
ժդ Գէդ. իե. 16։
ժե Գէդ. իզ. 4։ Եսթ. բ. 12։
ժզ Գէդ. ա. 9. 4։
ժէ Եսթ. ա. 3. 4։
ժը Սպաս. ոիգ. 6։
ժթ Սպաս. ի. 1։ 2. Թես. բ. 10. Եւ.

ի Գէդ. ա. 23։ Գէդ. ի. 25։
ի Եսթ. ա. 22։
ի Գէդ. ա. 2։
ի Գէդ. իի. 35։
ի Գէդ. ա. 19։
ի Գէդ. Գէդ. ի. 16։
ի Հմր. 27։

ի = Գէդ. ա. 33։ Գէդ. ի. 10։ ամպ. իե. 33։
ի Գէդ. ա. 15։
ի Կամ կը մտնէ

= Գէդ. Գէդ. ի. 30. 32։

ի Գէդ. ի. 8։
ի Կամ չսպաց շէմ թագ.
ի Եսթ. ի. 9։ Ես. ի. 6։
ի Գէդ. Գէդ. 23։ Գէդ. իզ. 27։
ի Ահատ. Գէդ. ի. 15։

թագաւոր, °Նորհնակալ եմ.» Թող քու առ-
ջեւդ հնորհք գտնեմ»
5 Եւ Դաւիթ թագաւորը մինչեւ Բահուրիմ
եկաւ. և անդ անկէ Սաւուղին տանը ազգա-
տութենէն Գերայի որդին Սեմէիի անունով մարդ
6 մը ելաւ, ու ելլելով կ'անիծէր, Եւ Դաւի-
թին ու Դաւիթի թագաւորին բոլոր ծառա-
ներուն քար կը նետէր. և բոլոր ժողովուրդը
ու բոլոր զօրաւոր մարդիկը Թաղաւորէն աջ ու ձախ
7 ու ձախ գիծէն կ'երթային. Եւ Սեմէի ծոր ա-
նէծք տուած ատենը այսպէս կ'ըսէր, ելլիր՝
ելիր, ով արիւնահեղ մարդ, ով անօրէն մարդ.
8 Տէրը Սաւուղին տանը բոլոր արիւնը Քու
վրադ դարձուց, որ անոր տեղը թագաւոր
եղար. ու Տէրը թագաւորութիւնը քու որ-
դւոյդ Աբիսաղոմին ձեռքը տուաւ. և ահա
քու չարիքդ քեզի հասաւ, քանզի դուն
9 արիւնահեղ մարդ մըն ես. Եւ Շարուհեայի
որդին Աբիսաղ թագաւորին ըսաւ, Ա՛ռ ի՛նչ-
ւած շունը ինչո՞ւ համար Իմ տիրոջս թագա-
ւորին անէծք ըսէ. Թող ատոր անցնիմ ու
10 անոր գլուխը առնեմ. Բայց թագաւորը ըսաւ,
Ով Շարուհեայի որդիք, Քեզ ի՞նչ հետ
իմ գործ բան ունիք. Թող առէք որ այսպէս ա-
նէծք ըսէ, քանզի Տէրը ըսաւ անոր, Դա-
ւիթը անիծէ. ու ո՞ւմ կրնայ ըսել Թէ ինչո՞ւ
11 համար այդպէս ըրիր. Եւ Դաւիթ Աբիսաղ-
յին ու իր բոլոր ծառաներուն ըսաւ, Ահա
Իմ երանքէս ելլող որդիս իմ հոգիս կը փնտ-
րտէ, ո՛ր ալ այդ ես բենիամինեան. Թող
առէք զանիկա որ անիծէ, քանզի Տէրը
12 ըսաւ անոր. Գուցէ Տէրը իմ Նեղութեանս
նայի, ու տալոցուն անոր տուած անէծքին
13 տեղը Տէրը ինծի բարիք հատուցանէ. Եւ
Դաւիթ իր մարդոցը հետ ճամբան կ'երթար,
ու Սեմէի դիմացէն լեռանը քովէն կ'երթար,
ու անէծք տալով, քարեր նետելով ու հող
14 ցանելով կ'երթար. Եւ թագաւորը ու անոր
հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յոգնած եկան
ու հոն հանգչեցան.
15 Եւ Աբիսաղոմ ու բոլոր ժողովուրդը Իս-
րայէլի մարդիկը Երուսաղէմ մտան, ու Աքի-
16 տոփէլ անոր հետն էր. Ու երբոր Դաւիթին
բարեկամը Հուսի Արխացին Աբիսաղոմին քովը
գնաց, Հուսի ըսաւ Աբիսաղոմին, կեցցէ ար-
17 քան, կեցցէ արքան. Եւ Աբիսաղոմ Հուսիին
ըսաւ, Բարեկամդ վրայ ունեցած սէրդ ատի-
18 կա՞ է. ինչո՞ւ բարեկամիդ հետ չգացիր. Եւ
Հուսի ըսաւ Աբիսաղոմին, Չէ, Տապա Տէրո-
ջը ու ասա ժողովուրդին և Իսրայէլի բոլոր մարդ-

գոց ընտրածը ով որ ըլլայ, ես անոր պիտի
19 ըլլամ ու անոր հետ պիտի նստիմ։ Ու ո՞վ
չէս որձոն ծառայութիւն պիտի ընեմ, անոր
որդւոյն չէ՞. Ինչպես որ քու հօրդ առջեւը
ծառայեցի, անանկ ալ քու առջեւդ պիտի
կ'ըլլամ։
20 Եւ Աբիսաղոմ ըսաւ Աքիտոփէլին, Խոր-
21 հուրդ ըրէք թէ ինչ ընենք ենք. Ու Աքի-
տոփէլ ըսաւ Աբիսաղոմին, Քու հօրդ հարճե-
ներուն մէջը, որոնք անկիւնը պահպան-
նեմէիներ ընելու համար թողուց. ու երբոր
բոլոր Իսրայէլ լսէ որ քու հօրդ ատելի
եղար, անատներ բոլոր քեզի հետ եղողներուն
22 Հնեռքերը պիտի ուժգնանան։ Ուստի տանիքին
վրայ Աբիսաղոմին համար վրան կանգնեցին,
և Աբիսաղոմ Իսրայէլին աչքերուն առ-
23 ջեւը իր հօրը հարճերուն մտաւ. Ու ան օրերը
Աքիտոփէլին տուած խորհուրդը այնպէս էր,
ինչպես որ մէկը Աստուծոյ խօսքը հարցներ.
Աքիտոփէլին ամէն խորհուրդը հմէ Դաւիթին
ըսած և հմ Աբիսաղոմին ըսած այնպէս էր։

ԳԼ. ԺԷ

1 Քանի որ յաջողական Աքիտոփէլի խորհուրդը կը մեր-
ժուի Հասան ծոց Նոհասահմանական համեմատ։ 15 Դա-
ւիթի գաղտնի կերպով լուր կը հղուի։ 23 Աքիտոփէլ
ինքզինքը կը կախէ։ 25 Ամասայի գերազանց կ'ըլլայ։ 27 Մա-
նաիմի մէջ Դաւիթին պատահ կը լինի։

1 Եւ Աքիտոփէլ ըսաւ Աբիսաղոմին, Հիմա տա-
սնեւերկու հազար մարդ ընտրեմ ու ելլեմ, և
2 ան գիշեր Դաւիթին ետեւէն իյնամ. Ու անի-
կա քանի որ յոգնած ու ձեռքերը թուլցած
է, անոր վրայ հասնեմ ու վախցնեմ զանիկա,
որ անոր հետ եղող ժողովուրդը փախչի. ու
3 միմիայն թագաւորը զարնեմ. Ապա ես բոլոր
ժողովուրդը քեզի պիտի դարձնեմ. քանզի
քու փնտռած մարդդ Ետէ՛ն Ետէ՛ն ամէն
ձեռքդ անցած կը սեպուի, ու բոլոր ժող-
4 ովուրդը խաղաղութեան մէջ կ'ըլլայ. Եւ ան
խօսքը Աբիսաղոմին աչքերուն ու Իսրայէլի բոլոր
ծերերուն աչքին †հաճոյ երեցաւ.
5 Եւ Աբիսաղոմ ըսաւ, Հիմա Արաքացի Քու-
սային ալ կանչեցէք, Ֆոր անոր բերնուն ալ՝
6 լսենք. Ու երբոր Քուսի Աբիսաղոմին մտաւ
եկաւ, Աբիսաղոմ անոր հետ խօսեցաւ ու ը-
սաւ, Աքիտոփէլ ասանկ բան մը ըսաւ. արդ ևօք
անոր խօսքը կրնե՞ք ի՛ք չէ, դուն խօսէ.»
7 Եւ Քուսի Աբիսաղոմին ըսաւ, Աքիտոփէլին
8 տուած խորհուրդը աս անգամ ատկէ չէ. Եւ
Քուսի ըսաւ, Դուն գիտես որ քու հայրդ ու

ա Գլ. ժե. 37։
բ Գլ. ժե. 37։
գ Գլ. ժԲ. 25։ Ա-
մասի. ժե. 17։
դ Գլ. ժե. 34։
ե Գլ. ժե. 16։ ի. 3։
զ Գե. ի. 30։ ա-
ռաք. ժգ. 4։
է Գլ. բ. 7։ Զ-ասք.
ը. 33։
ը Գլ. ժբ. 31։ 18։
թ Գլ. ժե. 28։
ժ Գլ. ժգ. 14։
ի Ա-սք. ժգ. 7։
լ Եբե. ուղիղ. ա
ռաք. ժգ. 20։
խ Եբե. ու ինչ օրհաս
անոր բերանը
ի՞նչ բան ունիք քեզ
չէ գտած ու խօսած։

ա Գլ. ժե. 37։
բ Գլ. ժե. 37։
գ Գլ. ժԲ. 25։ Ա-
մասի. ժե. 17։
դ Գլ. ժե. 34։
ե Գլ. ժե. 16։ ի. 3։
զ Գե. ի. 30։ ա-
ռաք. ժգ. 4։
է Գլ. բ. 7։ Զ-ասք.
ը. 33։
ը Գլ. ժբ. 31։ 18։
թ Գլ. ժե. 28։
ժ Գլ. ժգ. 14։
ի Ա-սք. ժգ. 7։
լ Եբե. ուղիղ. ա
ռաք. ժգ. 20։
խ Եբե. ու ինչ օրհաս
անոր բերանը
ի՞նչ բան ունիք քեզ
չէ գտած ու խօսած։

անոր մերկիկը զօրաւոր են, ու Տիրոջերկրին պղծած է գայտի մէջ։ 7 Հագիրը կորընկեցուցած արքան. պէս է. և քու Տայրդ պատերազմող մերկ մին է, ու գիշերը ժողովուրդին հետ կ'ենար։ 9 Եւ հիմա անիկա կամ փոսի մը մէջ կամ ուրիշ տեղ մը պահուած է. ու քէ որ առէի անդամ ասոնցմէ իշխանաց բլլան, ամէն լաղը պիտի բակ թէ Աբիսագովին նուէնն գացող ժողովուրդ 10 գը կարուած էր։ Աւետիս ուղարկեցին ու ասոնց ունեցող զօրաւոր մերկը անդամ բոլորովին պիտի ջնջեայ. քանզի բոլոր Իսրայէլ գիտէ որ քու Տայրդ զօրաւոր է, ու անոր հետ 11 եղողները ուժի տէր մերկի են։ Ու պատասխանեց քեզի Տիրոջերկու ասած որ բոլոր Իսրայէլ Դաւիթին մինչև Բեերսաբէէ Դանի զերբը եղող ասպետին պէս բազմութիւնովին քու գործդ ժողովին. գուն ալ անձամբ ընդ մէջը գոռ 12 ըլլաս երթաս։ Եւ պապիս անոր վրայ երթանք անկիա ուր տեղ որ գտնուի, ու անոր վրայ հասնինք՝ ինչպէս որ ցօղը գետին վրայ կ'իջնէ, և անկէ ու անոր հետ եղող բոլոր մար- 13 գոցմէն մէկը ողջ չմնայ։ Եւ թէ որ քաղաքի մը մէջ գոյուի, ան քաղաքը բոլոր Իսրայէլ չուանները տանի, ու գետինս մինչև հեղեղատը քաշենք, այնպէս որ հոն մէկ պզտիկ քար 14 մը անդամ չմնայ։ Եւ Աբիսագով ու բոլոր Իսրայէլի մերկիկը բսին, Աբսագայի հազաբին խորհուրդը Աբիսագովի խորհուրդէն ազնիկ է. Տիրոջմէ Տէրը Աբիսագովին ազիկ խորհուրդը կը ցրուելու Տրամայն տուեր էր, որ Տէրը Աբիսագովին վրայ չարիք հասցնէ։ 15 Ետ Քահանայ Սադոկի ու Աբիսագար քահանայներուն բսաւ, Աբիսագով Աբիսագովին ու Իսրայէլի Ծերերուն այս ինչ խորհուրդը որ- 16 ան, ես ալ այս ինչ խորհուրդը տուի։ Հիմա չուտով Ղէր խրկեցէք ու Դաւիթին իմացուցէք ու բսէք, Գիշերը Անապատին գաղտերուն մէջ մի կենար, Հապա չուտով անցիր. չըլլայ որ Թագաւորը ու անոր հետ եղող բո- 17 լոր Ժողովուրդը ՚յանկարծ զարնուին։ Եւ Յոնաթան ու Աբիսագար Ռոգէլի ազբիւրին քովը կայներ էին, քանզի չէին կրնար քաղաքը մտնալ ու երեւնալ. և ապասիներ գնաց ու անոնց պատմեց, և անոնք գացին ու Դա- 18 ւիթի Թագաւորին իմացուցին։ Բայց անոնք զանոնք ու Աբիսագովին պատմեց. բայց անոնք երկուքը մէկտղ չուտով գացին ու Բաւսրիմ մէկ մարդու մը տունն մտան. և անոնք իր գաւիթին մէջը ջրհոր մը ունէր, 19 ու անոնք հոն ինան։ Եւ Տիկինը մէկ ծած կոց մը առաւ, ջրհորին բերնին վրայ փռեց, ու անոր վրայ ձաւար ապտածեց, ու բանը

20 չհասկցուեցաւ։ Եւ Աբիսագովին ծառաները կան գնացին տունը ու բսին, Աբիսագար ու Յոնաթան ո՞ր են։ Եւ Կինիկը անոնց ըսաւ, †Ջուրին անդի իր կողմն անցան։ Ու անոնք փնտռեցին ու չգտան, ու երուսաղէմ գաք- 21 ան։ Ետ անանց երթալէն ետքը ջրհորէն ելան, ու գացին Դաւիթի Թագաւորին իմացուցին, և Դաւիթին բսին, Ելէք ու չուտով ջուրէն անցէք, քանզի Աբիսագով ձեզի Տամար ա- 22 սանկ խորհուրդ մը բրաւ։ Եւ Դաւիթ ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ելան ու Յորդանանէն չանցած մերկ մը չմնաց։

23 Եւ Աբիսագով երբոր տեսաւ որ իր խորհուրդը չկատարուեցաւ, իր էշուն Տամար դրաւ ու ելաւ Իր քաղաքը ու իր տունը գնաց. և Տիր տներ Տամար պատուէր տուաւ, ու Տինգիկները խեղդեց ու մեռաւ, և իր Տօրը գերեզմանը թաղուեցաւ։

24 Եւ Դաւիթ Մանայիմ Տասաւ։ Աբիսագով ալ բոլոր Իսրայէլի մարդոցը Տետ Յորդանա- 25 նէն անցաւ։ Եւ Աբիսագով Յոաբին տեղը Ամասային դրաւ զօրքին վրայ։ ու Ամասայի Եիթրը անուեամ Իսրայէլացին մը որդի էր, որ անկիա Յոաբին մօրը Շարուհ Տեղային քոյրը՝ 26 Նաասին աղջիկը Աբիգէան տեր էր։ Եւ Իսրայէլ Աբիսագովին Տետ Գաղաադ ու երկրին մէջ բանակեցաւ։

27 Ու երբոր Դաւիթ Մանայիմ եկաւ, Ամմոնի որդւոցը Նաասին որդին Սոբի, ու Լադաբարէն Ամմիէլի որդին Մաքիր, և Ռոգ- 28 ղէլիէն Գաղաադացի Բերզիլի Անկողիններ, կոնքեր, Տագ ամաններ, ցորեն, գարի, ալիւր, ու բորտած ցորեն, ու բակլայ, և ոսպ, 29 ու բորտած լոբւոց, Ու մեղր, և կողի, ու ոչխարներ, և կովու պանիր Դաւիթին ու անոր հետ եղող Ժողովուրդին ըլլորն որ ուտեն. քանզի բսին, Ժողովուրդը Տանապաստին մէջ անօթի, յոգնած ու Ծարաւած է.

ԳԼ. ԺԸ

1 Դաւիթ պատերազմի գնացող զօրքերը ան. դիր անցնելով անոնց պատուէր կու տայ իր որդւոցն Աբիսագովին Տամար։ 6 Իսրայէլացիք Եփրեմի անտառին մէջ յաղթուած կը զգուին։ 9 Աբիսագով բնի եղերին մը կախուելով Եփրեմին կը Տանգչի. ու փախ մը Ձիով կը Տալածի։ 18 Աբիսագովին պատանւոց։ 19 Աբիսագու և Քուշի Դաւիթին լուր կը բերեն։ 33 Դաւիթ Աբիսագովին Տամար ասուկ կ'ընէ։

1 Եւ Դաւիթ իր Տետ եղող զօրքը Տամրեց, ու անոնց վրայ Տազարապետներ ու Տարիւրապետներ գրաւ։ Եւ Դաւիթ զօրքին երրորդ մասը Յոաբին ձեռքը, ու երրորդ մաս-

---

ֆ Դ.սա. ԺԸ. 25։
ֆ Ոմ. Ժ. 8։
ֆ Ես. ը. 11։
ֆ Իսա. ի. 1։
ֆ Ծն. իզ. 17։
ֆ Դտ. իզ. 31. 34։
ֆ Դ.բ. Ժ. 35։
ֆ Դ.բ. Ժ. 28։
ֆ Եբր. կ.ա.ին։
ֆ Դ.բ. Ժ. 27. 36։
ֆ Ես. ը. 1. 5։
ֆ Ես. ը. 4. 5։
ֆ Ես. ը. ա. 19։
ֆ Ես. ը. 1. 2։
ֆ Եբր. ջ. ը. ա. 32։
ֆ Եբր. ջ. ը. ա. 32։
ֆ Ես. ը. 1. 2։
ֆ Դ.բ. Ժ. 5։
ֆ Ես. ը. 1. 2։
ֆ Ես. ը. 1. 2։
ֆ Ես. ը. 1. 2

սր՝ Բոլաքին եղբօրը Շաուհեան Աբեսային ձեռքը, ու երրորդ մնար Գեղացի Եմիմին ։ Ձեռքը յանձնեց։ և Թագաւորը Ժողովրդին բաւ, Ընդառաջաւ ես ալ ձեզի հետ պիտի
3 երլեմ։ Բայց Ժողովուրդը բաւ, Մի երլեր, քանզի Թէ որ մենք փախչելու բլլանք, անոնք մեզի համար հոգ չեն ըներ։ ու Թէ և կէսնը նիս մեռնի, անոնք զանիկա բանի մը տեղ չեն դներ։ բայց դուն մեր ուսը հաղարին չես ես։ ու Հիմա ազէկ ան է որ դուն մեղի քա-
4 զաքին օգնութիւն ընես։ և Թագաւորը անոնց բաւ, Ձեր աչքերուն Տանց երեսցածը պիտի ընեմ։ ու Թագաւորը դրաներ քով կայ նեցաւ, և բոլոր զօրքը Տարեբերելով ու Տա-
5 զարներով կ'երլէին։ Ու Թագաւորը Բոլաքին և Աբեսային ու եմիմին պատուիրելով բաւ, Ինձի Համար Աբիսողոմ պատանիին իմայնելէք։ Ու երբոր Թագաւորը Աբիսողոմին Համար բոլոր զօրավարներուն պատուիրեց, բոլոր զօրքերը լսեցին։
6 և զօրքը դաշտը եկաւ Իսրայէլին դէմ դնելու Համար, ու պատերազմը Եփրեմի անտառին մէջ եղաւ։ և Ես Իսրայէլին զօրքերը դեղխեն ծառաներուն առջեւը յաղթեցան։ ու Տոն ան օրը մեծ կոտորած եղաւ,
8 -- քսան Տազար մարդ եր։ և Տոն պատերազմը բոլոր երկրին վրայ տարածուեցաւ, ու ան օրը անտառը աւելի Յաղթածէն աւելի
9 Ժողովուրդ Յաղթեց։ և Աբիսողոմ դասիներն ծառաներուն Տանդիպեցաւ։ ու Աբիսողոմ ձիուն վրայ նեծեր եր, և Յորեն մէկ մեծ բեւեկ-
նելի մը Թաւ ատեաններուն ատկը մնաւ, ու անոր գլուխը բեւեկնելն բռնուեցաւ, ու երկինց ու երկրի մէջ կախուած մնաց։ և Յորին տակէն
10 անցաւ ձիաց։ Ու մէկ մարդ մը ընկեր-լով՝ Բոլաքին պատմեց ու բաւ, Ահա Աբի-
11 սողոմ բեւեկնել մը կախուած տեսայ։ Ու ես վար իջեր լաւ բերով մարդուն բաւ, Որովհետեւ ընկեր տեսար, ինչո՞ Համար զանիկա Տոն գետինը չզարկիր։ անատնիր ձեզի տասը
12 Ոսկի արծաթի ու մէկ զօտի մը կու տայի։ և ան մարդը Բոլաքին բաւ, Թէ որ իմ ատիս Տազար Ոսկի կշռուքով ալ գրուէր, Թագաւորին որդւոյն ձեռքս չէի երկիցցներ։ Քանզի մենք լսեցինք՝ երբոր Թագաւորը ընդ ու Աբեսային ու եմիմին պատուիրեց՝ բաւելով, ԹԱմէն ուկերնիդ Աբիսողոմ պատա-
13 Նեին Տոգ տարէք։ եմիմ ոչ Էպարապ տեղը իմ կեանքս վտանգի մէջ պիտի դնեի։ քանզի
14 բան մը Թագաւորէն գաղտուկ չմնար։ ու դուն ալ Բեն դէմ պիտի կենայիր։ և Ես վար բաւս, Ես քեզ առջեւ պայման ժամանակ չեմ անցըներ։ ու իր ձեռքը երեք գե-
զարդ առաւ, ու անոնցմով Աբիսողոմին սիրտը
խոցեց, որ անիկա տակաւին բեւեկնելին վրայ
15 ապրէր։ և Բոլաքին դինակիրներէն տասը պատանիք չորս կողմը պարսլելով՝ Աբիսողոմը
16 զարնին ու զանիկա սպանցին։ և Բոլաք փող Տնչեցուց, ու զօրքը Իսրայէլը Տասցեն-լէն ետ դարձաւ, քանզի Բոլաք զօրքը զսպեց։
17 Ու Աբիսողոմը առնին և զանիկա անտառին մէջը մէկ մեծ փոսի մը մէջ նետցին, ու Տոնոր վրան հսկա մեծ քարակոյտ մը դիզեցին։ և բոլոր Իսրայէլ փախաւ՝ ամէն մէկը իր վրաններ։
18 Իր Աբիսողոմ իր կենդանութեան առներ մէկ արձան մը առեր էր, ու զանիկա իրեն Համար Թագաւորի Տովիտին մէջը կանգներ էր, բանզի Թէ Ինդի չունիմ որ իմ անուանս յիշատակը պահէ։ ու անի արձանը իր անունովը կոչեր էր, որ անիկա մինչև ան օրս Աբիսողոմին ՚արձանը կ'բաւուի։
19 Իս Սադովկի որդին Աբիմաաս բաւ, Էի-մն վազեմ ու Թագաւորին աւետիս տանեմ, որ Տէրը անոր Իրաւունք բրաւ, -- ըսին իր
20 թշնամիներուն ձեռքէն ։ Ու Բոլաք անոր բաւ, Դուն այսօր աւետիս Թերը մարդ չես։ դուն մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար, բայց այսօր աւետիս մի տաներ, քանզի Թագաւորին որդին մեռաւ։ և Բոլաք Քուշիին բաւ,
21 Գնա՛ տեսածդ Թագաւորին պատմէ։ ու Քուշի Բոլաքին խոնարհութիւն բրաւ, և վազելով գնաց։ Ու Սադովկի որդին Աբիմաաս նորէն Բոլաքին բաւ, Ինչ և իցի Տը-
22 բամեան տուր՝ որ ես ալ Քուշիին եսուէն վազեմ։ Ու Բոլաք բաւ, Ինչո՞ վազես, որդիս,
23 որովհետեւ աւետիս մը չունիս տանելու։ և -- ըսին, Ինչ և իցի վազեմ։ ու անոր բաւս, վազէ։ և Աբիմաաս գաշտին ճամբովը վա-
24 զեց, ու Քուշիէն անցաւ։ և Դաւիթ երկու գռներուն մէջը կը նստէր։ ու Տզկար դիմացի տանիքին վրայ գնաց ի պարիսպը գնաց, և աչքերը վերցնելով տեսաւ որ ահա մէկ մարդ
25 մը մենակ կը վազէր։ Աղաւնիներ գնոր բարձր ձայնով Թագաւորին խնդացուց։ ու Թագաւորը բաւս, Թէ որ մենակ է, անոր բերանը աւետիս կայ։ Ու անիկա կու գար ու կը մօտենար։
26 և գնար մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տեսաւ։ ու գնոր դռնապանին բարձր ձայնով բաւս, Ահա մէկ -- մարդ մին -- մենակ կը վազէ։ և Թագաւորը բաւս, Ան ալ աւետիսդր է։
27 Ու գնար բաւս, Առջինին ընթացքը Սադովկի որդւոյն Աբիմաասին ընթացքին պէս կ'երևնայ ինձի։ և Թագաւորը բաւս, Անիկա բարի մարդ է, ու բարի աւետիսով կու գայ։
28 և Աբիմաաս պոռալով բաւս Թագաւորին, Ողջոյն։ ու երեսի վրայ գետինը էնուալ խոնարհութիւն բրաւ Թագաւորին, ու բաւս, Օրհնեալ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ, որ իմ

ա Գլ. ժե. ։ ։ Գլ. իա. ։ ։ Հմր. ։
• Եբր. ձեռքովը իբր. կէս. ։ Հմր. ։ ։ Կամ Ինձի Համար ։
։ Ցես. ժե. ։ ։ Ցես. ։ իր կեանքիս ։

գեմատրաքսիական ։ Ցես. ։ ։ Եբր. ձեռքը
բրած պիտի բլլար. ։ Ցես. ։ ։ Գ Թագ. Բ. ։

ախրօնք Թագաւորին գէմ ձեռք վերցնողնե-
29 րը։ Ամէն Իսրայէլ ու Յուդա գիտէին, որ Աբիշագ պատանին Դաւիթի ու Սողոմոնի
30 համար էր։ Եւ Յովաբ զօրավարը Ասորեստանի երկրէն դարձաւ, երբ լուրը հասաւ
31 անոր մեռնելուն։ Ասահէլի որդի Յովաբ ու անոր եղբայրները Աբեներ ու Ամասա
32 Յուդայի իշխանները թաղեցին զայն իրենց հօրը գերեզմանին մէջ, որ Բեթղեհէմի
33 մէջ էր։ Յովաբ ու անոր եղբայրները ամբողջ գիշեր ճամբորդեցին ու առտուն Քեբրոն հասան։
34 Ասահէլի որդի Յովաբ ու անոր եղբայրները թաղեցին զայն իրենց հօրը գերեզմանին մէջ, որ Բեթղեհէմի մէջ էր։ Յովաբ ու անոր եղբայրները ամբողջ գիշեր ճամբորդեցին ու առտուն Քեբրոն հասան։

ԳԼ. ԺԹ

1 Թագաւորը կ՚արգիլէ թագաւորը ուրիշ բնակիչ։ 9 Իսրայէլացիք կ՚արտասանեն թագաւորը ետ բերելու։ 11 Դաւիթ քահանաներուն կը լուր կը խրկէ որ Յուդայի մարդիկը չզգուշանան։ 18 Մեֆիբոշէթ կը ներուի։ 21 Բերզիլի իր տունը կը դառնայ։ ու անոր որդին Քամհամ թագաւորին հետ կ՚երթայ։ 41 Իսրայէլացիք կը վիճին Քուշայեանց հետ որ առանց իրենց հրաման թագաւորը տան բերած են։

1 Եւ Յովաբին պատմուեցաւ թէ Աքիշագը Սողոմոնին համար կու լայ ու սուգ կը-
2 նէ։ Եւ այն օրը յաղթութիւնը սուգի դարձաւ բոլոր զօրքին համար, քանզի զօրքը լսեց որ թագաւորը իր որդւոյն համար կը
3 յուզուի։ Եւ այն օրը զօրքը գողի պէս մտաքը կը մտնէր պատերազմէն փախած ատեն
4 եղած զօրքի պէս։ Եւ թագաւորը իր երեսը ծածկեց, ու թագաւորը մեծ ձայնով մը կը
5 կանչէր՝ Որդեակ իմ Աբիշագ, Աբիշագ որդեակ իմ, որդեակ իմ։
Եւ Յովաբ տունը մտաւ թագաւորին քովը, ու ըսաւ՝ Այսօր քու կեանքդ՝ ու քու որ-
քաներուդ ու աղջիկներուդ կեանքը, և քու կիներուդ ու հարճերուդ կեանքը ազատող ամէն ծառայներուդ երեսը այսօր ա-
6 զատով զրկեր։ Քանզի քեզ ատողները կը սի-
րես ու քեզ սիրողները կ՚ատես։ Վասն զի այսօր յայտնեցիր որ ո՛չ իշխաններդ ու ծառաներդ բան մը ունէ չես դներ։ և այսօր գիտէի հաճելցայ որ եթէ այսօր Աբիշագ ողջ մնար, ու մենք ամէնքս մեռնէինք, անատ-
7 ը Գլ. ԺԹ. ա։
ա Ամր. ա։
բ Գլ. Ժե. ա։
7 նը քու աչքերուդ հաճոյ պիտի երեւնար։ Եւ հիմա ոտք եկիր ու գուրս եկուր, ու քու ծառաներուդ բնհետ խօսէ. քանզի Տէրովնիվ երդուայ կ՚ընեմ որ, եթէ դուն չելլես, ա գիշեր քովդ մարդ մը պիտի չմնայ. ու ասիկա քեզի քու տղայոբէն
8 դէպ մինչև հիմա գտած ամէն ձա-
խորդութիւններէն աւելի գէշ կ՚ըլլայ։ Եւ թագաւորը կայ ու դուռը նստաւ. անոնց որ բոլոր զօրքին պատմեցին ու ըսին, Ահա թագաւորը դուռը նստած է. ու բոլոր զօրքը թագաւորին առջեւը եկան, բայց Իսրայէլ մարդիկը իրենց վրանները փախեր էին։
9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին ու կ՚ըսէին, Մեր Քըշ-
նամիներուն ձեռքէն մեզ ազատող թագաւորն է, ու փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազատո-
ղը անիկա է. և հիմա Աբիշագին պատճա-
10 ռովը հոս երկրէն փախաւ. Ու Աբիշագ-
որն որ մեր վրայ նշանաւոր օծեցինք, պատերազմի մէջ մեռաւ. և հիմա գուք թագաւորը ետ դարձնելու վրայով լռնո՞ւ բան մը չէք խօսիր։
11 Ու Դաւիթ թագաւորը Սադոկի ու Աբիա-
թար քահանաներուն հրէշտ խրկեց՝ ըսելով, Ցուդայի ծերերուն հետ խօսեցէք ու ըսէք, Թագաւորը իր տունը գարձնելու լռնո՞ւ է հա կը մնաք. քանզի բոլոր Իսրայէլին խօսքը
12 թագաւորին հասաւ մինչև անոր տունը։ Դուք իմ եղբայրներս, Հոսկոտ ու մարմինս էք. ու թագաւորը կ՚ուշ գարձնելու լռնո՞ւ եղ
13 կը մնաք։ Ու Ամասային ըսէք, Դուն իմ ոսկոր ու մարմինս չե՞ս. Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ Յովաբին տեղը միշտ իմ առջեւս զօրավար չըլլաս։
14 Եւ Ցուդայի բոլոր մարդոց սիրտը հմկի մար-
դու պէս էրին գարձուց. ու թագաւորին դարձան խրկեցին ըսելով, Գարձիր դուն և բոլոր քու ծառաներդ։ Ասոնք թագաւորը գարձան ու մինչև Յորդանան հոսաւ։ Ցուդա ալ մինչև Գաղգաղա եկաւ, որ թագաւորը դիմաւորի ու թագաւորը Յորդանանէն անցնի։
16 Ու Բահուրիմի որդին Բառաբիմացի բնիհա-
մինան Սեմէիին արագութեամբ՝ Ցուդայի մարդոցը հետ Դաւիթ թագաւորը դիմաւորելու։
17 Իրեա, և անոր հետ Բենիամինէն հազար մարդ կար. ու Սաուղին տանը ծառան Սիբա իր տասնմէկ հոյակներովը և քսան ծառաներովը հետը. ու թագաւորին առջեւը Յորդա-
18 նան հասան։ Եւ Թագաւորին առջեւը անցու-
նելու համար ու անոր տունը անցունելու համար մէկ նաւակ մը անցաւ։
ե Գլ. Ժ. ա։
զ Դատ. ը. ա։
է Գլ. Ժե. ա։
ը Գլ. Ժե. ա։
թ Գլ. Ժե. ա։
ժ Գլ. Ժ. ա։
ի Գլ. Ժ. ա։
ժա Գլ. Ժե. ա։
ժբ Գլ. Ժե. ա։
ժգ Գլ. Ժե. ա։
ժդ Գլ. Ժե. ա։
ժե Գլ. Ժե. ա։
ժզ Գլ. Ժե. ա։
ժէ Գլ. Ժե. ա։
ժը Գլ. Ժե. ա։
ժթ Գլ. Ժե. ա։
ի Գլ. Ժե. ա։
իա Գլ. Ժե. ա։
իբ Գլ. Ժե. ա։
իգ Գլ. Ժե. ա։
իդ Գլ. Ժե. ա։
իե Գլ. Ժե. ա։
իզ Գլ. Ժե. ա։
իէ Գլ. Ժե. ա։
իը Գլ. Ժե. ա։
իթ Գլ. Ժե. ա։
Նէե. Վերջիններս կ՚ըլլան։
Ե Գլ. Ե. ա։
Ղ Գլ. Ե. ա։
Ճ Գլ. Ժե. ա։
Ճ Գլ. Ժե. ա։
Ճ Գլ. Ժ

ու երրոր Թագաւորը Բորգանանէն անցաւ , Գերայի արդին Մելքի Թագաւորին առնէր
19 ինկաւ , եւ Թագաւորին բաւ . Իմ առբս ին՝ ձի յանդարձ չանգ , ու իմ Թագաւոր ան-
բոյն երթասանգնէն եւաձ օրր Դաւադիպ բրան անօրէնաբնիներ չկիչ , ու Թագաւորը Դանի-
20 կա իր սրտին մէջը չդնէ . Քանդի քու Տառաց գիտցայ որ մեզը գործեցի . և ահա այսօր Յիսուսեփին բոլոր տանէն առաջ ես եկայ , որ
21 իմ Թագաւոր առբս գնանարելու Լշնեմ . Ո՝ Շարաչնայի արդին Աբնասա պատասխա-
նաւ ու բաւ , Մեմի Մելքի առոր Համար պիտի չնեռնի , որ Տէրոջը օծեալը անեծեց .
22 Բայց Դաւիթ բաւ , Դուք ինձի հետ ի՞նչ բան ունիք , ով Շարաչնայի որդիք , որ այսօր ինձի Թշնամիութիւն կ՚ընէք . Սէմեի այսօր
Թագաւորին մարդ մի պիտի սեռնի . որովհետև գիտեմ որ ես այսօր Թագաւոր
23 եմ . Եւ Թագաւորը Մելքիին բաւ , Գնա՛ չնեռնիս . ու Թագաւորը անոր երդում բրաւ .
24 Եւ Սաուղի արդին Մեմփիբոսթէ Թագա-
ւորը գնանարելու Լշնաւ . ու անկից Թագաւո-
րին գացած օրէն մինչև անոր խաղաղութեամբ
եկած օրր՝ ատրերը չէր գարմաներ , ու մե-
րուքը չէր շիտկեր , և շաթերը չէր լուացներ .
25 Ու երրոր Թագաւորը գնանարելու Համար
երուսաղէմ եկաւ , Թագաւորը անոր բաւ ,
Ով Մեմփիբոսթէ , Ինչո՞ւ ինձի հետ չգացիր .
26 Եւ անկիս բաւ , Ով Տէր իմ Թագաւոր , իմ
ծառաս զիս խաբեց . քանզի քու ծառադ
բաւ , Էշը պատրաստեմ , որ վրան հեծնեմ
ու Թագաւորին հետ երթամ . վասն զի ծա-
27 ռադ կաղ է . Եւ նախիս քու ծառադ իմ
Թագաւոր տերոջս առջեը բամբասեց . Բայց
իմ Թագաւոր տէրս Աստուծոյ հրեշտակի պէս
պէս է . ուստի քու աչքերուդ Համայ երեւցա-
28 ծը ըրէ . Քանզի թէպէտ և իմ հօրս բոլոր
տունը իմ Թագաւոր տերոջս առջեը մեռե-
լու մարդ իկ էին , Բայց դուն քու ծա-
ռադ քու սեղանդ կերակրած ուսուցիչներ
կարգը գրիր . ուստի ալ ասկէ հետև ի՞նչ իրա-
29 ւունք ունիմ Թագաւորին բողոքելու . Եւ
Թագաւորը անոր բաւ , Ալ ինչո՞ւ քու բա-
ներուդ վրայ կը խօսիս . Ես ըսի որ դուն ու
30 Սիբան արտերը միջերնիդ բաժնեցէք . Ու Մեմ-
փիբոսթէ բաւ Թագաւորին , Թող անիկա
առնէն ալ առնէ , որովհետև իմ Թագաւոր
տէրս խաղաղութեամբ իր տունը եկաւ .
31 Եւ Գաղաադացի Բերզելի Բարզելլէյին
ինաւ , ու Թագաւորին հետ Յորդանանէն ան-
ցաւ , որ գանիկա Յորդանանէն յետդարկէ .
32 Ու Բերզելի խոտ ծեր էր՝ ութսուն տարե-
կան մարդ ըլլալով . և օրւան ժամանակ որ
Թագաւորը Մանայիմի մէջ կեցաւ , Նգանիկա
ինքը կերակրեց , քանզի խոտ մեծ մարդ
33 մըն էր . Ու Թագաւորը Բերզելիին բաւ ,
Ինծի հետ անցիր , և քեզ իմ քովս երուսա-
34 զեմի մէջ կերակրեմ . Ու Բերզելի Թագաւո-
րին բաւ , Իմ կենացս տարիներուն օրերը
որչափ պիտի ըլլան՝ որ Թագաւորին հետ երու-
35 սաղէմ երթամ . Ես այսօր ութսուն տարեկան
եմ . Միթէ ապրելը զէշը կերնամ ուրիչ .
Միթէ ծառադ իր կերածին ու խմածին հա-
մը կրնայ առնել . և ապրելորը խաղ կանչող
Թագուհիներուն կամ երեխեներուն ձայնը կրնամ
լսել . ու քու ծառադ իմ Թագաւոր տերոջս
36 ալ ինչո՞ւ Համար բեռ ըլլայ . Քու ծառադ
Թագաւորին հետ քիչ մը Յորդանանէն պիտի
անցնի . ու Թագաւորը ինչո՞ւ ինծի այսպէս
37 փոխարէն մը հատուցանէ . Թող ծառադ դառ-
նամ , ու իմ քաղաքիս մէջ իմ հօրս ու մօրս
գերեզմանին քովը մեռնիմ . Ահա քու ծա-
ռադ Քամամ իմ տերոջս Թագաւորին հետ
անցնի . ու քու աչքերուդ Համայ երեւցածը
38 ըրէ անոր . Եւ Թագաւորը բաւ , Թող Քա-
մամ ինծի հետ անցնի , ու ես քու աչքե-
րուդ Համայ երեւցածը պիտի ընեմ անոր . և
39 ինծմէ ինչ որ խնդրես քեզի պիտի ընեմ . Ու
բոլոր ժողովուրդը Յորդանանէն անցաւ . Թա-
գաւորն ալ անցաւ . Եւ Թագաւորը Բերզե-
լիին Համբուրեց ու զանիկա օրհնեց . ան ալ
40 իր տեղը գաձաւ . Եւ Թագաւորը Գաղգա-
ղա անցաւ , ու Քամամ անոր հետ անցաւ .
այսպէս Յուդային բոլոր ժողովուրդը ու Իս-
րայէլին ալ կէս ժողովուրդը Թագաւորը ան-
ցուցին .
41 Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդիկը Թագա-
ւորին եկան ու Թագաւորին բան , Ինչո՞ւ
Համար մեր եղբայրները՝ Յուդայի մարդիկը
քեզ գողցան , ու Թագաւորը և անոր տու-
նը ու անոր հետ Դաւիթին բոլոր մարդիկը
42 Յորդանանէն անցուցին . Եւ Յուդայի բոլոր
մարդիկը Իսրայէլի մարդոյը պատասխան տը-
ւին ու ըսին , Քանզի Թագաւորը մեզի մօտ
ազգական է , ու ա բանիս Համար ինչո՞ւ այս-
պէս կը նեղանաք . Միթէ Թագաւորէն բան
մը կերա՞նք , կամ մեզ անիկա մեզի պարգև
43 մը տուա՞ւ . Եւ Իսրայէլի մարդիկը Յուդա-
յի մարդոյը պատասխան տուին ու բսին ,
Մենք Թագաւորին քով տասը բաժին ու-
նինք , ու նաև Դաւիթին վրայ ձեռնմէ ա-
լի իրաւունք ունինք . և ինչո՞ւ Համար մեզ
անարգեցիք , ու մեր Թագաւորը ես դարձը-
նելու Համար առաջ Մեզմէ խորհուրդ չհար-
ցուցիք . Բայց Յուդայի մարդոց խօսքը Իս-
րայէլի մարդոց խօսքէն աւելի խոտ էր .

ա ա Թագ . իբ . 12 . | ի Գէդ . մգ . 10 . | ղ Գէդ . մգ . 17 .
բ Գէդ . մգ . 5 . ե . եւ . | ձ ա Թագ . ժա . 15 . | ճ Գէդ . մգ . 5 .
գ Գէդ . մգ . 33 . | ճ գ Թագ . բ . 8 . 9 . | ն Գէդ . մգ . 17 . 20 .
է Տ՚ն գէդ . մգ . 5 . | 37 . 46 . | շ Գէդ . մգ . 17 . 20 .
զ Եզ . իբ . 28 . | է Գէդ . Բ . 6 . | ո ա Թագ . իգ . 16 .
| | ա Գէդ . Բ . 7 . 10 . 13 .

ա գ Թագ . բ . 7 . | Լ Ջն . լ . 55 . | ղ Տճ . Դաս . բ . 3 .
Լ Գէդ . մէ . 27 . | ա Էզր . 15 . | Ժբ . 1 .
ա Սաղ . գ . 10 . | բ Էզր . 18 .
ա գ Թագ . բ . 7 . Եբ . | Եբ . Ամբ խօսքը
բիւր . խոտ . 17 . | չէ՞ . |

ԳԼ. Ի

1 Խորչէլ ու Ցեզդայի ամէն վէճին պատճառաւը Սաբէլ
երկրագործութիւն էր կը տնէր Իսրայէլի վրայ։ 2 Դաւիթ իր
տասը հարիւրը ղրկեց հաշուած որ գան ասոնց մէջ
պաշէս կռուի։ 4 Աբիսագի վախ ցերեկուան կ'ըլլայ։
Իսկ Ցեզդա գանկա կը մնայր։ 14 Ցեզդա Սաբէլին նուէրն
կ'ընդունի ինքն ալ։ 16 Ինմասան կ'ելնի մը Սաբէլին գլխաւոր
քաղաքը կ'աւերէ։ 23 Դաւիթին պատասխանները։

1 Եւ Հան բնակութիւն կ'ունէր Բաբդոնան Սաբէլ
անուանով անօրէն մարդ մը գտնուեցաւ։ և
անկիւն փող հնչեցուց ու ըսաւ, "Մենք Դա-
ւիթին բան բաժին՝ ու ընծայն որդւոյն թուղ-
ժանգոտիներն չունինք։ ով իսրայէլ, համէն
2 մարդ իր վրանը դառնայ։ Ուստի Իսրայէլի բոլոր
մարդիկը Դաւիթին գաղտնեցան, ու Բաբդո-
նան Աբէլէին եանէն գացին։ բայց Ցեզդայի
մարդիկը Ցորգամանէն մինչև երուսաղէմ
իրենց թագաւորին յարեցան։
3 Եւ Դաւիթ երուսաղէմ իր տուներ եկաւ։
ու թագաւորը իր տասը պահպանութեանը
համար թողուցած տասը Հարճերը առաւ,
ու զանոնք մէկ տան մը մէջ պահել տուաւ և
զանոնք կը կերակրէր, բայց անոնց չմտաւցաւ։
և անոնք մինչև իրենց մեռնելու օրը պահուած
մնացին, ու որբևարիի պէս ապրեցան։
4 Եւ թագաւորը Ամասային ըսաւ, "Մէն-
եղիք օր Ցուդայի մարդիկը հնազի կանչ, ու
5 դուն ալ հոս ներկայ եղիր։ Ուստի Ամասայ
Ցուդան կանչելու գնաց, ու Դ--ՆԻԷ գրած
6 ատենէն աւելի ուշացաւ։ Անասիոր Դաւիթ
Աբեսային ըսաւ, Հիմա Բաբդոնան Սաբէլ
Բիքոգրիի աւելի չարաթիւն պիտի բնէ մեզ-
մէ։ --ին գուն Տրու տիրոջդ Ժամանակը --
հետ ան ու անոր հետէն հնիկը, չըլլայ որ
իրեն պարսպատուր քաղաքներ գտնէ ու մեր
7 աչքին անկայտ ըլլայ։ Ուստի Ցոաբին մար-
դիկը ու Քրեթիներուն ու փելեթիներուն և
բոլոր զօրաւորները անոր հետէն եղան, ու
Բաբդոնան Սաբէլէն հալածելու համար երու-
սաղէմէն եղան։
8 Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ եղող մեծ
քարին քովն էին, Ամասայի անունդ դիմացը
եկաւ։ և Ցոաբը իր հագած հանդերձը զօ-
տևորած էր, ու անոր վրայէն --ին գօտիով՝
մէջքը տաբ մը կապած էր պատեհաւորը մէկ-
տեղ։ ու երբոր անոնկ կ'երթար՝ --ը դար-
9 նէր հետ։ Եւ Ցոաբ Ամասային ըսաւ, Եղ-
բայրս, դո՞ւ առո՞ղջ ես։ Ու Ցոաբ Ամասային
համբուրելու համար աջ ձեռքը անոր մօ-
10 րուքէն բռնեց։ Եւ Ամասայ Ցոաբին ձեռքը
եղած սուրէն չզգուշացաւ։ ու անով Ցուդ
հնձակուշին զարկաւ զանիկա և անոր ապիք-
ները գետինը թափեց, ու անոր երկու անգամ
չզարկաւ։ ու անիկա մեռաւ։ Եւ Ցոաբ ու
անոր եղբայրը Աբիսա Բաբդոնան Սաբէլէն
11 հետէն եկան։ Անասիոր Ցոաբին պատանի-
ներուն մէկը անոր քովը կայնեցաւ ու ըսաւ,
Ով որ Ցոաբը կը սիրէ՝ ու ով որ Դաւիթի
12 կողմէն է՝ Ցոաբին հետէն երթայ։ Եւ Ամասայ
համրուն վրայ էր արեանը մէջ կը թաւալէր,
ու ան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր զօրքը
կայնեցաւ, ինաց, Ամասային համբաւ վրայէ
վերցուց -- արտի մը մէջ չէր, և անոր վրայ
լաթ մը ձածկեց։ գանկի տեսաւ որ ամէն
13 անոր քովը եկողը կանխ կ'առնէ։ Ու գանկա
համբուն վրայէն վերցուցածին պէս ամէն
մարդ Ցոաբին հետէն գնաց՝ Բաբդոնան Սա-
14 բէլէն հալածելու համար։ (Բայց անկից խո-
րչէլի բոլոր ցեղերէն մինչև Աբէլ ու Բէթ-
մաաքա անցեր էր բոլոր Բերայիներուն հետ,
որոնք անոր քովը ժողովուելով՝ անոր հետէն
15 գացեր էին։) Եւ անոնք եկան, ու Բէթմաա-
քայի Աբէլի մէջ գանկա պաշարեցին, ու
պարսպին առջևը Հողարտ մը չինեցին, որ
պարսպին մաս կանգնուեցաւ։ և Ցոաբին
հետ եղող բոլոր զօրքը պարսպը փլցնելու
16 կ'աշխատէին։
Ու մէկ խնամուն կնիկ մը քաղաքէն կան-
չեց, Լսեցէք, լսեցէք։ Ցնորէք բրէք Ցո-
աբին ըսէք, Հոս մօտեցէր որ քեզի հետ
17 խօսիմ։ Եւ Ցոաբ անոր մօտեցաւ։ ու կինիկը
ըսաւ, Ցոաբը գո՞ն ես։ Եւ անիկա ըսաւ,
Ես եմ։ Ու կինիկը անոր ըսաւ, Քու ազախ-
նիկ խօսքերը մտիկ ըրէ։ ու անիկա ըսաւ,
18 Ա՜ն մտիկ կ'ընեմ։ Եւ կինիկը խօսեցաւ ու ը-
սաւ, Հին ատենը ատոբարար կ'ըսէին, Ցոգ
Աբելին Երթանն Տարցնեն," ու անանկ լը-
19 մընցուեն։ Ես Իսրայէլի մէջ խաղաղաբար ու
հաւատարիմ --ը մին եմ։ ու գուն կը ջան-
նաս սրբել Հ--ն քաղաք մի՞ որ Իսրայէլի
մէջ մայրաքաղաք մին է։" Տէրոջը ժառան-
20 գութիւնը ինչո՞ւ բնաջինջ կ'ընես։ Եւ Ցոաբ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Քու լինի,
քաւ լինի, որ ես բնաջինջ ընեմ կամ աւերեմ։
21 Բանը այդպէս չէ։ Տապաս Եփրեմի լեռնէն
Բաբդոնան Սաբէլ անուանով մարդ մը իր ձեռ-
քը Դաւիթի թագաւորին դէմ վերցուց։ Մի-
նակ անիկա տուէք, ու ան քաղաքէն կե-
ցեմ։ Եւ կինիկը Ցոաբին ըսաւ, Ահա անոր
գլուխը պարսպին վրայէն քեզի պիտի նե-
22 տուի։ Ու կինիկը բոլոր ժողովրդին գնաց
Իր խնամտութեամբը խօսեցաւ։ և Բաբդոնան
Սաբէլէին գլուխը կտրեցին ու Ցոաբին նե-
տեցին։ Անասիոր անիկա փող հնչեցուց, ու

ա Գլ. ԺԹ. 43։
բ Մ՚ն. Ժ. 16։
գ Գլ. Ժե. 16։ Ժգ. 21։ 22։
դ Մ՚ն. Ժ. 16։
ե Գլ. ԺԹ. 13։
զ Գլ. Ժ. 11։ գ Թագ. ա. 33։
է Գլ. Բ. 18։ գ Թագ. ա. 38։
ը Մ՚ասի. իգ. 49։ Դ.ա.ե. իգ. 47։
թ գ Թագ. Բ. 5։
ժ Գլ. Բ. 23։
ի գ Թագ. Ժե. 39։
ժա Հարցնէն։
ժբ Հաշտացաւ մայր Իսրայէլի մէջ։
ժգ Բ Մ՚ն. Ժ. 4։
ժդ գ Թագ. ԺԲ. 38։
ժե Եբր. կ՚ուբէին։
ժզ Եբր. Հարցնելով։
ժէ ա Թագ. իգ. 10։ Գլ. Բ. 5։
ժը Ժ.ա. Բ. 14։ 15։

ամէն մարդ. ան քաղքէն իր վրանը քաշուե-
ցաւ. Բովաք ալ Երուսաղէմ Թագաւորին դար-
ձաւ։
23 Եւ Յովաբ իսրայէլի բոլոր զօրքերուն
վրայ էր. ու Յովհաղայի որդին Բանայա գե-
24 րեվիներուն ու փելեթիներուն վրայ էր. եւ
Ադոռամ Հարկերուն վրայ էր. ու Աբիղադի
որդին Յովսափատ միջոցառաց դպիր էր.
25 Եւ Ուսա ատենադպիր էր. ու Սադոկ ու
26 Աբիաթար քահանաներ էին. Եւ Յայիրացի
Իրա ալ Դաւիթին Հաճարարն էր։

ԳԼ. ԻՍ.

1 Գարաւանացոց պատահածին համար երեք տարուան ան-
ուանին համար որ դրեցուցած կրնան գտնուիլ։ 10 Ան-
գիտութեան մէջ կատարուածին համար ներում կ՚ընդունի։ 12 Դաւիթ Սա-
ուղին ու Աբիմաղային ասդրէները կ՚ինդրէ գերեզմանին մէջ
թաղել կամ ոչ։ 15 Փղշտացոց գէմ եղած չորս պատերազմ-
ներուն մէջ Դաւիթին հոգ մարդիկը հոգ հեղանոց կը մա-
ղթեն։

1 Եւ Դաւիթին օրերը երեսուն հինգ երեք տարի սով եղաւ. ու Դաւիթ Տէրոջը °հար-
ցուց. եւ Տէրը ըսաւ, Անկիա Սաուղին ու
Հոյ արիւնահեղ տանը համար է, քանդի անի-
2 կա Գարաւանացիները մեռցուց։ Ու Թագա-
ւորը Գարաւանացիները կանչեց ու անոնց խո-
սեցաւ. (և Գարաւանացիք իսրայէլի որդւոց
մէ չէին, այլ ¯Ամորհացւոց մնացորդէն էին.
ու իսրայէլի որդիքը անոնց երդում բրեր
էին. բայց Սաուղ իսրայէլի ու Յուդայի որ-
դւոցը համար նախանձաւորութիւն ընծեղեր
3 զանոնք կոտորել ուզեր էր։) Եւ Դաւիթ Գա-
բաւանացիներուն ըսաւ, Ձեզի ի՞նչ ընեմ, ու
ինչո՞վ քաւութիւն ընեմ, որ Տէրոջը ժառան-
4 գութիւնը օրհնեք. Եւ Գարաւանացիք անոր
ըսին, Սաուղին ու անոր տունէն արծաթի կամ
ոսկի չենք ուզեր, ու իսրայէլին մարդ մի մեռ-
ցնելու չենք ուզեր. Եւ անիկա ըսաւ, Դուք
5 ինչ որ ըսէք՝ ձեզի պիտի ընեմ։ Ու անոնք
թագաւորին ըսին, Այն մարդը որ մեզ կոր-
ծանեց, ու մեզ անանկ կոտրտընդնել ուզեց, որ
ամէնեւին իսրայէլի սահմաններուն մէջը չըմ-
6 գտնուինք, Անոր որդիներէն մեզի հօրէք
մարդ տուն, ու զանոնք Տէրոջը ընտրեալ
°Սաուղին Գաբաայից մէջ Տէրոջը համար
կախենք. Եւ թագաւորը կոչ տուաւ ըսաւ։
7 Բայց թագաւորը Սաուղեան Յովհոնաթանին
որդւոյն Մեմիբոսթէին խնայեց, Սաուղին
որդւոյն Յովհոնաթանին ու Դաւիթին միջեւնէը
8 եղած °Տէրոջը երդումին համար։ Բայց թա-
գաւորը Ազիային աղջիկը Ռեսփային երկու
որդիները, որոնք Սաուղին Ծներ էր, այս-
9 ինքն Արմոնին ու Մեմիբոսթէին, և Սաու-
ղին աղջիկը °Մերոբողին հինգ որդիները
որոնք °Սառասցի Բերզելիին որդւոյն Եդրի-
9 ելին Ծներ էր, առաւ. Ու զանոնք Գաբա-
աւացոց ձեռքը տուաւ. ու զանոնք °Տէրո-
ջը առջեւը լեռանը վրայ կախեցին. ու Եօթն
ալ միասին մեռան. և անոնք հնձոց առաջի
օրերը դարձի հնձոց սկիզբը մեռցուեցան։
10 Ու °Այիայի աղջիկը Ռեսփա մէկ քոր-
մէն առաւ. ու զանիկա երեսն համար ապառաժի
մը վրայ փռեց, °հնձոց սկիզբէն մինչեւ անոնց
վրայ երկինքէն անձրեւ գալը. ու ցորեկը
երկնից թռչուններէն ու գիշերը անասուններէն
11 զազրելները չէր թողուր որ անոնց գիշին։ Եւ
Սաուղին հարճէն Ազիային աղջիկը Ռես-
12 փային բրածը Դաւիթին պատմեցին։ Ու Դա-
ւիթ գնաց, և Սաուղին ու անոր որդւոյն
Յովհոնաթանին ոսկորները առաւ. Պատաղաղ-
Բարիսի բնակիչներէն, որոնք բեթսանի հրա-
պարակէն գանոնք գողցեր էին. (ասոնք գի Փղ-
շտացիք գանոնք Տոն կախեր էին այն օրը
որ փղշտացիք Գեղբուէլի վրայ Սաուղը մեռ-
13 ցուցեր էին։) Եւ Սաուղին ոսկորները ան-
որդւոյն Յովհոնաթանին ոսկորները առնել ժո-
ղոված. ու կախաւածներուն ոսկորները ալ ժո-
14 ղովեցին։ Եւ Սաուղին ու անոր որդւոյն Յով-
հոնաթանին ոսկորները Բենիամինի երկրին °Սե-
լայի մէջ անոր Տօրը կխոն գերեզմանը թա-
ղեցին. ու թագաւորին բոլոր պատուիրածը
բրին. ու անկէ ետքը °Աստուած երկրին հա-
մար հաճոյ ընդունեց։
15 Եւ Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի հետ պա-
տերազմ բրին. և Դաւիթ ու իր ծառաները
իր հետը իջան ու Փղշտացւոց հետ պատե-
16 րազմ բրին. ու Դաւիթ ուժէ կտրեցաւ։ Եւ
Բեսբեհոնէ որ Ռափայի որդիներէն էր, ու
երկը Տարեր ։։։։ ծանրութեանը պղնձէ նիզ-
ակ մը ունէր, ու մէկը նոր սուր կապեր
17 էր, ուզեց որ Դաւիթը զարնէ. բայց Շարու-
հեայի որդին Աբեսան անոր օգնութեան հաս-
աւ. ու Փղշտացին զարկաւ ու զանիկա մեռ-
ցուց. Անոնք Դաւիթին մարդիկը անոր
երդումէ ետքը ու ըսին, Ալեկ հոգի գնդին
մեզի հետ պատերազմի չելլես, որ Իսրայէլին
ծրագը չմարես։
18 Ետ ասկէ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գոբէի մէջ. անոնք Հու-
սաթացի Սիբքայ Ռափայի որդւոցմէ եղող Սի-
փհան մեռցուց։
19 Ետ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գոբէի մէջ. ու Բեթղհեհեմացի Աբհոզը

գիմին որդին Նէհաման Գեթացի Գողխաթին Եղբօրէ զարկաւ, որ անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գանգին պէս էր։
20 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ. ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որ անոր ձեռքերուն մատները վեց վեց հատ ըլլալով՝ քսանուչորս հատ
21 ունէր. անիկա ալ Ռափային որդւոցմէ էր։ Եւ անիկա Իսրայէլը նախատեց. բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայի որդին Յովնաթան զանիկա
22 զարկաւ։ Ասոնք չորսը Գեթի մէջ Ռափային ծներ էին, և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան։

ԳԼ. ԻԲ

1—51 Աստուծոյ Յաղթութեանը և պետին բարեբախտութեան համար շնորհակալութիւն երգ մը։

1 Եւ Դաւիթ՝ ան օրը որ Տէրը զանիկա իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաուղին ձեռքէն ազատեց, ան երգին խօսքերը Տէ-
2 րոջը խօսեցաւ, ու ըսաւ.
Տէրը իմ վէմս, ամրութիւնս ու փրկիչս է.
3 իմ Աստուածս իմ պաշտպան է, ես անոր կը յուսամ.
Անիկա իմ վահանս ու իմ փրկութեանս եղջիւրը,
իմ ապաստարան, իմ հազարէնս ու ազատիչս է.
Զիս անիրաւութենէ դուն կ'ազատես։
4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ,
ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ։
5 Քանզի մահուան ալիքները իմ բոլորտիքս ուռին,
ո՛ր անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին.
6 Դժոխքին լարերը ես պարուրեցին,
մահուան որոգայթները իմ առջեւս ուռին։
7 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի,
ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի.
Որ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց,
ու իմ աղաղակս անոր ականջներուն հասաւ։
8 Անտիսը երկիրը սասանեցաւ ու դղրդաց.
Երկինքց հիմերը շարժեցան ու սասանեցան,
քանզի անկէս բարկացաւ։
9 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ,
ու բերնէն մաշող հրակ.
Անկէ կայծակներ բռնկեցան։
10 Եւ նախկա երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ,
եւ անոր ոտքերուն տակը մհառախուղ կար.
11 Ու քերովբէի վրայ նստ ու թռաւ.
Եւ Հովին թեւերուն վրայ երեցաւ։
12 Ու Խաւարը ու թանձր ջուրերը
ո՛ր երկնից ամպերը իր բոլորտիքը վարագոյր քաշեց։
13 Անոր առջեւը եղող ճառագայթէն
հրակի կայծակներ բռնկեցան։
14 Տէրը երկինքէն որոտաց,
Եւ Բարձրեալը իր ձայնը ետ տուաւ։
15 Եւ նետեր խրկեց ու զանոնք ցրուեց,
կայծակներ էղնէց ու զանոնք խռովեցուց.
16 Եւ Տէրոջը յանդիմանութենովը
ո՛ր անոր քարկութեան հովին փչելովը՝
Ծովուն յատակները երեցան,
ո՛ր աշխարհս հիմերը յայտնուեցան։
17 Բարձրէն խրկեց ու զիս բռնեց,
եւ ջուր ջուրերէն զիս հանեց։
18 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ատողներէն ազատեց զիս,
վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին։
19 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս ասին,
Բայց Տէրը ինծի հաստատուն դաւազան եղաւ։
20 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հանեց,
Ու զիս ազատեց, քանզի ինծի հաճեցաւ։
21 Տէրը իմ արդարութեանս պէս ինծի փոխարէն կու տայ,
Իմ ձեռացս մաքրութեանս համեմատ կ'ընէ ինծի.
22 վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի,
Ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութիւն չըրի։
23 Քանզի անոր ամէն դատաստանները իմ առջեւս էին,
Ու անոր օրէնքներէն չհեռացայ։
24 Եւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ,
Ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ։
25 Ու Տէրը ինծի հատուցում ըրաւ իմ արդարութեանս համեմատ,
Իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ, որ անոր աչքերուն առջեւն է։
26 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս,
կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ'ըլլաս.
27 Մաքրին հետ մաքուր կ'ըլլաս,
Ու Ծռուն հետ կը ծռիս։

28 Եւ ՙվշտացած ժողովուրդը գոն կ՚ազատես ։
Ո՛ւ քու աչքերդ Համբարատանութեան վրայ են ոչ ընծա՛յ ցանցրնես ։
29 Քանզի իմ ¯ծնողս գոն ես , ով Տէր ,
Ո՛ւ իմ խաւարս Տէրը կը լուսաւորէ ։
30 Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ կը վազեմ,
Ո՛ - իմ Աստուծովս պարիսպէ կ՚անցնեմ։
31 ՚Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է ։
ՙՏէրոջը խօսքերը փարձուած են ։
Ան իւր ամէն հրեն յուսացողներուն ասպար է ։
32 Քանի ¯Տէրոջմէն զատ ո՞վ է Աստուած ,
կամ մեր Աստուծմէն զատ ո՞վ է վէմ։
33 Իմ ՚զօրաւոր բերդս Աստուած է ,
Ո՛ւ Իմ ճամբաս կատարեալ կ՚ընէ ։
34 Իմ ոտքերս Եղջերուի ոտքերուն պէս կ՚ընէ ,
Ո՛ւ Իմ բարձր անկեան վրայ կու կը կայնեցընէ ։
35 ՚Զէնուելիքս պատերազմի կը վարժէ ,
Ո՛ւ իմ ՚բազուկներս պղնձէ աղեղ կը բռնեն։՚
36 Ինծի նաեւ քու փրկութեանդ ասպարը տուիր ,
Ո՛ւ քու ձախդ ինծի կը սնդեցնէ ։
37 Իմ ՚քայլերս ճամբան ներքեւս լայնցուցիր ,
Ո՛ւ իմ ոտքս չսղոտուածները չսասնեցան ։
38 Իմ թշնամիներս հալածելի ու գտնելը չարգելի ,
Ո՛ւ կա՛ս չդարձայ մինչև որ գտնուին ։
39 Եւ գտնելը հատցուցի , գետինը զարկի՛ ոտ չկանգնին ։
Անոնք իմ ոտքերուս տակը ինկան ։
40 Ո՛ւ պատերազմի համար ինծի ՙզօրութի՛ւն հագցուցիր ։
Եւ Իմ վրաս եղողները տակս ձգեցիր ։
41 Ո՛ւ իմ թշնամիներուս †կռնակը ինծի դարձնել տուիր ։՚
Որ զիս ատողները չարգեմ ։
42 ‡Ազապակեցին , բայց ազատող չկար ։
ՙՏէրոջը ¯ՙչ՚նէ՛ց , բայց անոնց պատասխան չառաւ ։
43 Աւաւնը գտնելը ներկրի փոշիին պէս մանրելի ։
Զանոնք հրապցնելուն ցեխին պէս կոխելով ¯ ձմլելի ։
44 Եւ իմ ժողովրդիս կռիւներէն զիս ազատեցիր ,
Ո՛ - զիս պահելիր՚ Որ ազգերու գլուխ ըլլայի ։
Ո՛ - Իմ չգիացած ժողովրդս ինծի ծառայեց ։
45 Օտարները ինծի ՙՒմանաբհնութի՛ւն ըրին ։՚
Իրենց ականջներովը լսածնուն պէս՝ ինծի հնազանդեցան ։
46 Օտարները ուժասցան ,
Ո՛ւ Իրենց պահպարատած տեղերնէն դղզացին ։
47 Տէրը կենդանի է , ու իմ Վէմս օրհնեալ ըլլայ ։
Եւ Իմ փրկութեանս վէմը Աստուած բարձր ըլլայ ։
48 Աստուած է որ Իմ վրէժս կը ինդրէ ,
Ո՛ւ ՙժողովուրդները ինծի կը հնազանդեցնէ։
49 Իմ թշնամիներէս զիս հանելով՝
Զիս իմ վրաս եղողներէն աւելի բարձրացուցիր ,
Ո՛ - Բռնաւոր մարդէն ազատեցիր ։
50 Ասոր համար , ով Տէր , ՚ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ ,
Ո՛ւ քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ ։
51 ՙԻր ինաւոյթներուն փրկութիւնները մեծցնողը՝
Ո՛ւ իր ¯օծեալին՝ Դաւիթին ու ՙանոր սերունդին
Յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Ա՛ ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Դաւիթի իր վերջին խօսքերն ալ կը խօսուածի Աստուծոյ խօսումներէը վրայ իր անհնազան Համարեալ։ 2 Ազգերուն վճռական տարապարհութիւնը։ 3 Դաւիթի գերազոյն Տիրոջը Համարեալ։

1 Եւ Դաւիթի վերջին խօսքերը սոսկ են ։
Յեսսեի որդին Դաւիթ կ՚ըսէ ։
¯Ան մեծցրած որ բարձրացաւ ։
ՙՅակոբայ Աստուծոյն օծեալը ,
Ո՛ւ Իսրայէլի վեպերուն երգերը չարադրողը կ՚ըսէ ,
2 ՙՏէրոջը Հոգին ինծմով խօսեցաւ ,
Ո՛ւ անոր խօսքը իմ լեզուիս վրայ էր ։
3 Իսրայէլին Աստուածը ըսաւ ,
Ո՛ - Իսրայէլին ¯Վէմը ինծի խօսեցաւ ։
Բռնաւոր վրայ իշխողը արդար ըլլայ ,
Ո՛ւ Աստուծոյ վախովը իշխէ ։
4 Աստուներ առանց առաւօտեան լուսոյն կը ծագիր ,
Ո՛ր արեւուն ծագած առտնը ՚ի՛նչպես ,
Անտակ առաւօտ մը որ առանց ամպի է ,
Ո՛ւ ¯ՙչ՚նէ՛ց ճառագայթին ,
Ո՛ր անձրեւէն ետքը գետնէն կանանչ խոտը կ՚ելլացնէ ։

Աշ. ք · 5 · Դան. բ · 35 ։
2 Մկբ · կ · 17 ։
3 Աշ. 2ԼԲ · 28 ։
Թգ. ժբ · 19 · 31 ։
Աշ. Ղբդ · 8 ։
Աշ. Ղ՚ե · 1 ։
Ա Թագ. ժե · 39 ։
Աշ. ԽԶ · 10 ։
Աշ. 2ԼԲ · 28 ։
Գծ · ի · 18 · 33 ։
Աշ. ԽԶ · 10 ։
Աշ. 2ԼԲ · 28 ։
Գծ · կ · 18 · 13 ։
Աշ. 2ԼԲ · 28 ։
— Գկ · կ · 5 · 9 · Աշ. կհ · 70 · 71 · 2ԼԲ · 27 ։
5 Մկբ · կ · 17 ։
Աշ. ժ · 12 · 13 · Աշ. 2ԼԲ · 20 ։
6 Բ Պէտ · ա · 17 ։
7 Բ Օր · լբ · 4 · 31 · Գկ · իբ · 2 · 38 ։
8 Աշ. Ա՚ե · 1 ։
9 Եզ. ժբ · 21 · բՊէտ · գ · 7 · 9 ։
10 Դատ. ե · 31 · Աշ. 2ԼԲ · 20 · Գկ · կ · 28 · 18 · Ա՚ե · գ · 8 · Ցճս Աշ. ՀԳ · 5 ։

Աշ. ք · 5 · Դատ. բ · 31 ։
2 Մկբ · կ · 17 ։
3 Աշ. 2ԼԲ · 20 ։
Թգ. ժբ · 19 · 31 ։
Աշ. Ղբդ · 8 ։
Աշ. Ղ՚ե · 1 ։
Ա Թագ. ժե · 39 ։
Աշ. ԽԶ · 10 ։
Աշ. 2ԼԲ · 28 ։
Գծ · կ · 18 · 13 ։
Աշ. 2ԼԲ · 28 ։
— Գկ · կ · 5 · 9 · Աշ. կհ · 70 · 71 · 2ԼԲ · 27 ։
5 Մկբ · կ · 17 ։
Աշ. ժ · 12 · 13 · Աշ. 2ԼԲ · 20 ։
6 Բ Պէտ · ա · 17 ։
7 Բ Օր · լբ · 4 · 31 · Գկ · իբ · 2 · 38 ։
8 Աշ. Ա՚ե · 1 ։
9 Եզ. ժբ · 21 · բՊէտ · գ · 7 · 9 ։
10 Դատ. ե · 31 · Աշ. 2ԼԲ · 20 · Գկ · կ · 28 · 18 · Ա՚ե · գ · 8 · Ցճս Աշ. ՀԳ · 5 ։

Աշ. ժե · 2 · Աշ. իե · 1 · իբ · 7 · 8 ։
լա · 4 · Եր · ժբ · 21 ։
Երբ · ժբ · 21 · բ Օր · ժբ · 13 · Ցճ · իբ · 3 · Աշ. Ա՚ե · 2 · 6 · Ա՚ե՛ն · 1 ։
Գկ · բ · 18 · Ա՚ե · գ · 19 ։
Օր · լբ · 13 · Եր · լգ · 16 · ԺԸ · 14 ։
Աշ. Ղ՚ե · 1 ։
Կա՛ս բառս մեր ի պղնձէ ապեղ մը եր ։

Կոդբս ։
Ա Թագ. գ · 12 ։
Մ՚աշ. գ · 3 ։
Աշ. ԺԸ · 38 · 39 ։
Աշ. Խդ · 5 ։
Կա՛ս միայն ինծի ար. իբ · Ցճ՚ն · խբ · 8 · Եզ. իգ · 27 · Ցճս · իբ · 24 ։
Կա՛ս Կ՚ըսեցան ։
Ցճ՚ն · իբ · 3 · Աշ. ա · 28 · Եր · ա · 5 · Ցճ

5 Թէ և իմ առնուն Աստուծոյ քովը այսպէս չէ, ‹Պահպան ինծի հետ յաւիտենական ուխտ մը
բրաւ, Որ ամէն բանի մէջ պատրաստ ու հաստատ է. Քանզի իմ բոլոր փրկութիւնս ու իմ բոլոր
բաղձանքս --։
°Ու պիտի չծաղկեցնէ°՞ ։
6 Բայց բոլոր անօրէնները՝ Դուրս նետուած փուշերու պէս պիտի լլլան. Քանզի անոնք ձեռքով չեն բռնուիր։
7 Եւ անոնց դպչելու մարդը Երկաթը ու նիզակին բունը †իրեն զէնք պիտի բնէ.՞
Ու իրենց եղած տեղը՝ Բոլորովին կրակի մէջ պիտի այրին։

8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը անուններն ասոնք են. ‡Յոսէբ-բասեբեթի Թահքեմոնացին, որ զօրավարներուն գլխաւորն էր. ասիկա է ||Ազնիացի Ադինան, Որ ութ հարիւր մարդ մէկէն մեռցուց։՞
9 Եւ անկէ ետքը Ելիազարին որդին Դոդոյին հետ եղող երեք զօրաւորներուն մէկն էր, երբոր անոնք պատերազմելու համար հոն ժողովուած փղշտացիները նախատեցին, ու Իսրայէլի մարդիկը
10 փախան. Ասիկա կեցաւ ու փղշտացիները զարկաւ, մինչև որ ձեռքը յոգնեցաւ, ու ձեռքը իր սուրին վրայ փակաւ, և Տէրը այն օրը մեծ փրկութիւն բրաւ. ու ժողովուրդը անոր ետևէն դարձաւ՝ միայն կողոպտելու համար։
11 Եւ անկէ ետքը Ագէի որդին Սամմա էր. ու փղշտացիք #գունդ մը կազմեցին,՞ ու հոն ոսպով լեցուն ագռասի մը կար. և ժողովուրդը փղշտացւոց առջևէն փա-
12 խաւ. Բայց անիկա ագռասին մէջտեղը կայնեցաւ, զայն պաշտպանեց ու փղշտացիները զարկաւ. և Տէրը մեծ փրկութիւն բրաւ։
13 Ու Ելիսեան †զօրավարներուն երեքը իջան, և հունձքի ատեն ՚Ողոդոմի քարայրը՝ Դաւիթին եկան. ու փղշտացւոց մէկ գունդը
14 Դարմանոյ հովիտին մէջը բանակեր էր. Եւ անատնիցը Դաւիթ Հրեղէն մէջն էր. ու անոնք փղշտացիք բնկերնեմի մէջ բերդապահ
15 զօրք ունէին. Եւ Դաւիթ փափաքելով բաւ, բնկերնեմին գուռը եղող ջրհորէն ոմ[1] ինծի
16 Ջուր կը խմցնէ. Անատնիցը ասոնք երեք զօրաւորները փղշտացւոց բանակը ճեղքելին անցան, ու բնկերնեմի գուռը եղող ջրհորէն Ջուր քաշեցին, ու տարին Դաւիթին տարին. Բայց անիկա չուզեց անկէ խմել, հապա զա-

17 Նոյնպէս Թափելով՝ Տէրոջը Նուիրեց. Ու ըսաւ, Ով Տէր, քաւ լիցի որ ես ասոնց բանը բնեմ. Իրենց կեանքը վտանգի մէջ դնելով դացող մարդոց արիւնը խմե՞. ու անկէ խմել չուզեր. Ասոնք են այն երեք զօրաւոր մարդոց ըրածները։
18 Եւ Շարուհեան Յոաբին եղբայրը Աբեսա այն երեք մարդոց գլխաւորն էր. ու անիկա իր նիզակը երեք հարիւր մարդոց վրայ վիրաւորելով՝ սպաննեց ։։։

ԳԼ. ԻԹ

1 Դաւիթ տաճարային փոքրամասիլ կը տեսնէ Քամոսը որ Երբայ Ժողովուրդը Տասնն։ 5 Ջորեպահներուը ինչ տեսաւ ու յետոյ օրհնած ինչ։ Ինչ ինչպիսի երկիր Տասնած Հարիւր Հազար պատերազմ Ձեռնի մարդոց Հարիւր կը բերէն։ 10 Գադին ինչոցին երկիր Տասնած կ՚առաջարկ Դաւիթին, որ կը գրէսյ։ ու երկիր օրհնած Ժամանակը կ՚ընդուն։ 15 Երեմասնուն Տասնը մարդ գոց մեռնելէն Երբը Դաւիթ ապաստաքելով։ Երեսասնուն կարծեցուցը ապրիչ կ՚ունէն։ 18 Դաւիթ Գադին Ժամանակ Ձեռնի Ոռնային կարը Ժամանակ կ՚ունէն։ որ տեղ գոն մնասցուն ժամանակը կը գոպրի։

1 Եւ ՚Տէրոջը բարկութիւնը Նորէն խոպանէլի վրայ բորբոքեցաւ. ու Դաւիթը անոնց դէմ դրգռեց, ըսելով, Գնա խոպանէլը ու ծեծ։
2 զանն Համրէ։ Եւ Թագաւորը իր քովը եղող Ծառայ զօրապետին ըսաւ, խոպանէլի բոլոր ցեղերուն միջը ՚Դանէնէ մինչև Բերսաբէէ պրեսէ, ու Ժողովրդը Համրեցէք, որ Իմ
3 ղռովրդին թիւը գիտնամ։ Եւ Ծառայ ըսաւ Թագաւորին, Քու Տէր Աստուածդ Ժողովրդը որչափ որ է՝ Հարիւրապատիկ աւելցրնէ, ու իմ Թագաւոր տիրոջս աչքերը տեսնեն։ բայց իմ Թագաւոր տէրս ինչո՞ Համար
4 սա բանիս կը ցանկայ։ Ու երբոր Թագաւորին խօսքը Ծառային ու զօրավարներուն վրայ ատակացաւ, Ծառայ զօրավարներուն հետ Թագաւորին առջևէն ելաւ, որ խոպանէլի Ժո-
5 ղովրդը Համրէ։ Եւ Յորդանանէն անցան, ու Գադի Ձորին մէջը եղող քաղաքին աջ կողմ-
6 մի Ազդէր բանակեցան։ Եւ ըսը Գադէր, Եւ Գաղաադ ու Թահթիմհոդսի երկիրը եկան։ անկէ ՚Դանեսան, ու Հիմոնի շրջակայքերը
7 եկան։ Եւ Սիդոնի ամրոցը ու Թիւրոսի ու Փանանացոց ամէն քաղաքները գացին։ Եւ Ծառայի Հարաւային կողմը ելեսրէլի
8 ևրան։ Ու բոլոր երկիրը պտռեցան։ և ինը ամիսէն ու քսան օրէն ետքը երուսաղէմ դար-
9 ձան։ Եւ Ծառայ Ժողովրդին Համրեցին ցուցակը Թագաւորին տուաւ։ ՚Ու Իսպոսէլի մէջ ուիր Հարիւր Հազար սուր քաշող պա-
տերազմական մարդ կար։ և Ծառայանէլը Տիրոջ Հարիւր Հազար Հոգի։
10 Եւ ՚Դաւիթի Ժողովրդը Համրելէն ետքը՝ իր խղճմտանքը վիճքը դրդեց։ ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ, Ես ընելով մեծ մեղք գոր-
ծեցի։ ով Տէր, Հիմա քու ծառայիդ աս մեղ-
11 քը Նեղէ։ քանզի մեծ յիմարութիւն ըրի։ Ու երբոր Դաւիթ առաւօտուն ելաւ, Տէրոջը Խօսքը Դաւիթին Հեսսանոցին ՚Դադ. մար-
12 գարէին եկաւ, ըսելով, Գնա ու Դաւիթին ըսէ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ես քեզի երեք
բան կ՚առաջարկեմ. անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
13 քեզի ընեմ։ Եւ Գադ Դաւիթին գալով՝ անոր պատմեց, ու անոր ըսաւ, Եօթը տարի քա-
ղբենիդ վրայ սաՀ ըլլայ, կամ երեք ամիս քու Թշնամիներուդ երեսէն փախչես, ու անոնք քեզ Հալածէն, կամ թէ երեք օր քու
երկրիդ վրայ Ժանտախտ ըլլայ։ Հիմա մի-
տածէ ու տես թէ ինչ պատասխան տանիմ
14 դիս խրկողին։ Եւ Դաւիթ Գադին ըսաւ, Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ։ Հիմա Տէրոջը ձեռ-
քը Իյնանք, Հանդի անոր գթութիւնը չատ է, ու Մարդու ձեռքը չիյնամ։
15 Եւ Տէրը այն առաւօտէն մինչև որոշած ժամանակը Խոպանէլին վրայ Ժանտախտ խրկեց։ ու Դանէն մինչև Բերսաբէէ Ժողովուրդ-
16 դէն ևօթանասուն Հազար մարդ մեռաւ։ Եւ Հրեշտակը ձեռքը երուսաղէմին վրայ երկրնցուց որ զանիկա Ջնջէ։ ու աս չա-
րքին վրայ Տէրոջը սիրտը Խնաւ, ու Ժողովուրդը Ջնջող Հրեշտակին ըսաւ, Հերիք է, այ ձեռքդ քաշէ։ ու Տէրոջը Հրեշտակը Յե-
17 բուսացի Ոռնային կալին քովը էր։ Եւ Դաւիթ Ժողովուրդը զարնող Հրեշտակը տեսնելով Տէրոջը ըսաւ, Ահա ևս մեղանչեցի ու ևս անօրէնութիւն ըրի, բայց սա ոչխարները ի՞նչ ըրին։ Կ՚ազանի՞ քու ձեռքդ իմ վը-
րաս ու իմ Հօրս տանը վրայ ըլլայ։
18 Եւ Նոյն օրը Գադ Դաւիթին Հկաւ, ու անոր ըսաւ, Ելիր, Յերուսացի Ոռնային կա-
19 լին մէջ Տէրոջը սեպան մի Հանդէպ։ Եւ Դաւ-
իթ Գադին ըսածին Համեմատ վեր ելաւ,
20 ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր։ Ու Ոռնա Նայեցաւ, ու երբոր տեսաւ որ թագաւորը և անոր ծառաները դէպ ՚ի իրեն կու գան, Ոռ-
նա ելաւ ու երեսը մինչև գետինը խոնար-
21 հեցուց։ Ոռնա ըսաւ, Իմ Տիրոջս թագաւորին Եւ Ոռնա ըսաւ, Ուրեմն ինչ պատճառով իմ թագաւոր տիրոջս իր ծառային Հկաւ։ ՚Ու Դաւիթ ըսաւ, Ա-
կալը քեզմէ ծախու առնելու, ու Տէրոջը սե-
պանը մը չինելու Համար, որ ժողովուրդին վը-
22 րայէն Հարուածը վերնայ։ Եւ Ոռնա ըսաւ Դաւիթին, իմ Թագաւոր տէրս ՚Ինն առնէ, ու իր աչքերուն Հաճոյ երևցածին պէս ընէ։ Նաև եզները ողջակէզի Համար, կամ ետասյիները ու եզներուն գոթիքները փայտի
23 Համար ըլլան։ Ասոնց ամէնը ՚Ոռնա թագա-
ւորի մը պէս՝ թագաւորին տուաւ։ ու Ոռնա թագաւորին ըսաւ, Քու Տէր Աստուածդ Ընդ-
24 ընդունի։ Բայց թագաւորը Ոռնայէն ըսաւ, Չէ. Հապա ես ՚Ինն քեզմէ անշուշտ ստանով

ա Գլ. բ. 1։
բ Տէրս Մեծ. բա. 1։
գ Ցոյց. ա. 13. 14։
դ Մեծ. իե. 23. 24։
ե Դատ. ի. 1։
զ Երեմ. ձե. 5։
է Բ Օր. ի. 36։ Ցնծ. ժգ. 5. 16։
ը Թագ. բ. 1. 3։
թ Կամ Դանի անատ. ուբ. անա Ցնծ. ժԲ. 47։ Դատ. ժբ. 23։
ժ Ցնծ. ա Մեծ. բա. 5։
ի Գծ. ուբ. 15։
լ Թագ. իգ. 5։
խ Գծ. ուբ. 15։
ծ Թագ. ժգ. 13։
կ Թագ. բ. 9. ա
հ Թագ. իբ. 3։
ձ Տէրս Մեծ. բա. 5։
ղ Մեծ. բա. 17։
ճ Մեծ. բա. 18. 19։
մ Տէրս Դան. իգ. 8—16։
յ Թագ. ժգ. 48. 50։
ն Թագ. ՚Ինն. 21։
շ Եբեր. Ոռնա թագաւորը
ո Եզեկ. բ. 40. 41։

Ծախու պիտի առնեմ, ու Ձրի ---ն իմ Ցեր Աստուծոյ ողջակէզ պիտի չմատուցանեմ։ Եւ Դաւիթ կալը ու եզները գնաւ ի սիկղ արծաթ 25 թի Ծախու առաւ ։ Ու Դաւիթ հոն Ցեղոջը անգամ չխնայեց , ու Ձեռ էշոյ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց ։ Ու Տէրը լսեց Ձեռ ազօթքը երկրին համար , ու խրտչելի վրայէն Իսրաէլը վրացաւ ։

ԵՐԲՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աբիաամ կը գտրմանէ Դաւիթը անոր Ձէրասիան առնելու։ 3 Ադոնիա Նաթիթեն տիրել սրբեն Թագաւորութիւնը կը փքրատկէ։ կը Տանցնի։ 11 Նաթանեն խրատուիը 15 Տէր. ապրեցնելու կը գրէ։ 22 ու Նաթան Ձեռնտու կ'ըլլայ անոր։ 28 Դաւիթ կը Ցորդել իր խոստմանը ու Բէրսաբէին ըսած կը։ 32 Սադոնն Դաւիթին հրամանովը Սադոնին ու Նաթանին Ձեռ սրբ Թագաւոր կ'օծանի։ ու Ժողովրդը սրտ. խունճ Տանելով կը կատարէ։ 41 Ցուիհաման ան լսուբ առնելով։ Ադոնիային կռնականձնելը կը գրուին։ 50 Ադոնիա սեղանին եղջիւրներուն բռնի կը փախչի ։ Իսկ Սադոնին կ'ուղարկէ Ձեռ գանիկա ան պայմանով որ այնուհետև բարի վարուելիք մը անձնայ ։

1 Եւ Դաւիթ Թագաւորը Ցերացած ու տարիքը առած լլլալով, գանիկա Տանդերձներ 2 բով կը Ցածկէին , բայց չէր տաքնար ։ Եւ Ժողովրդոց անոր բարի , Մէր Թագաւոր տիրոջը Համար կոպ ազիկ մը փնտռեն որ Թագաւորին առջևը կանգնի , գանիկա գտնեցան ու անոր Ցոգը պատկի , որ մեր Թագաւորը 3 տէրը տաքնայ ։ Ու Իսրաէլի բոլոր սահմանը Նեղտան մէջ ու գեղցիկ ազիկ մը փնտռեցին ։ և Աբեսագոյի Աբիսակը գտան , ու գանիկա Թագաւորին բերին ։ Եւ ան ազիկը Թագաւորը կը գտմանէր ու անոր պատասրութիւն կ'ընէր ։ բայց Թագաւորը գանիկա չգիտցաւ ։

5 Ադոնիան Ադիթի որդին Ադոնիա Ցպարտացաւ ու ըսաւ , Ես Թագաւոր լլլամ. և Ցրին Համար կառքեր ու Ձիաւորներ պատրաստուց , և Ցետևս մարդ որ իր առջևէն 6 վազեն ։ Եւ անոր Տայրը անոր կենացը մէջ ամենևին յանդիմանած չէր գանիկա , բանի մի թէ ինչո՞ ասպէս ըրիր ։ և անիկա տեսքով Ցոյժ գեղցիկ էր , Տետ ետքը գանիկա 7 Աբեսագոյէն հետը Ձեռ էր ։ Եւ անիկա խօսքը մէկ ըրաւ Ցոաբ Զերուէային որդւոյն Ցոաբին հետ ու Աբիաթար քահանային հետ , Տոյնը Ադոնիային հետևելով անոր օգնութիւն կ'ընէին։ 8 Բայց Սադոկ քահանան ու Ցոյհադայի որդին Բանեան և Նաթան մարգարէն ու Սլմէի և Ռեի ու Դաւիթին զօրաւոր մարդիկը Ադոնիային Տետևիլ չէին ։

9 Ադոնիա Զոհեր մատուցանելու ատեն Ռոգէլի ապրիւրին մօտ եղող Զոոդեղթի քարին քովը ոչխարներ , արջառներ ու գէզ անասուններ մորթեց ։ և իր ամէն եղբայրները Թագաւորին որդիքը , ու Թագաւորի բոլոր մարդիկը 10 Թագաւորին ծառաները Տրաւիրեց ։ Բայց Նաթան մարգարէն ու Բանեան և զօրաւորները ու իր Ադոնիան եղբայրը չՏրաւիրեց ։

11 Եւ Նաթան Սադոնիէն մօրը Բէրսաբէին Հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Զանկիր որ Ադդիթի որդին Ադոնիա Թագաւոր եղաւ , ու 12 մեր տէրը Դաւիթ չգիտցաւ ։ Ուրեմն Տիմա եկուր քեզի խրատ մը տամ , որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ Սողոմոնին կեանքը ազատես ։ 13 Եւ գնա՛ Դաւիթ Թագաւորին քովը գնա , ու անոր ըսէ , Ով տէր իմ Թագաւոր , դուն քու ազախնոյդ երդում չըրիր ու չըսիր որ Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն Թագաւորի պիտի բլլայ , և իմ աթոռս անոնի պիտի նստի։ ու ինչո՞ Համար Ադոնիա Թագաւոր եղաւ ։ 14 Ահա դուն ան տեղը Թագաւորին Հետ խօսած ատենդ ես ալ ետևէդ կու գամ , ու քու խօսքերդ կը լրացնեմ ։

15 Եւ Բէրսաբէ Ներքին սենեակը մտաւ Թագաւորին քովը ։ և Թագաւորը չատ ծերացած էր , ու Սունեմացի Աբիսակը Թագաւորին ապասատրութիւն կ'ընէր ։ և Թագաւորը ըսաւ , Ինչո՞ կու 17 գաս ։ Եւ անիկա ըսաւ անոր , Ով տէր իմ , դուն քու ազախնոյդ քու Տէր Աստուծոյդ անունովը երդում ըրիր , ըսելով , Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն Թագաւոր պիտի բլլայ , ու ինքը պիտի նստի Տետ իմ Աթոռիս ան պիտի նստի ։ Եւ ահա Տիմա Ադոնիա Թագաւոր եղած է , ու դուն 19 չգիտցար , ով տէր իմ Թագաւոր ։ Ու անիկա չատ արջառներ ու գէզ անասուններ ու ոչխարներ մորթեց , և Թագաւորին բոլոր որդիները ու Աբիաթար քահանան և Ցոաբ զօրագլուխը Տրաւիրեց , բայց քու ծառադ Սողոմոնը 20 զանիկա չՏրաւիրեց ։ Հիմա , ով տէր իմ Թա-

---

- Տէս — Ա՛Ն. ի՛ս. ԺԱ. ԻԹ. ԻԱ.
- Կ՚ես. ի՛ս. ԺԱ. ԻԹ. Է. Հմ. ԻԱ.
- Կ՚ես. ԱԹՈՌՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԸՆՑ
- Ցես. ԺԹ. ԻԸ.
- Ե՛ր ԹԱԳ. գ. 4։
- Ե՛ր ԹԱԳ. Ժ. 1։
- Ե՛ր ԹԱԳ. գ. 3. 4։
- Ա՛Ն. գ. 2։
- Ե՛ր ԹԱԳ. ի՛. 4։
- ԳԼ. ը. 22. 23։
- Ե՛ր ԹԱԳ. գ. 18։
- Ե՛ր ԹԱԳ. իգ. 8։
- Ե՛ր ԹԱԳ. Ժ՛. 17։
- Ե՛ր ԹԱԳ. գ. 4։
- Ա՛Ն. իգ. 9։
- Հմ. 13. 30։
- Հմ. 7. 8. 9. 25։

գաւառ, բոլոր Իսրայէլին աչքերը քու վրադ են, որ անոնց խնայնեաս թէ իմ Թագաւոր տիրոջս ամեառը իմակ եաքը ո՛վ պիտի ծառի.
21 եթէ ոչ՝ երթոյ իմ Թագաւոր տէրս Ի՛ր հայրերուն հետ քեռնայ, եւ ու իմ որդիս Սողոմոն յանցաւոր պիտի սեպուիլը։
22 Ու երբոր անոնք Թագաւորին հետ կը խօ-
23 սէր, Նաթան մարգարէն եկաւ։ Եւ Թագաւորին իմացուցին ու ըսին թէ՝ Ահա Նաթան մարգարէն է՛։ ու անոնք ներս մտաւ Թագաւորին առջեւը, ու երեսը մինչև գետինը ծռեցաւ Թագաւորին խոնարհութիւն ըրաւ.
24 եւ Նաթան ըսաւ, Ով տէր իմ Թագաւոր, դո՞ն ըսիր որ ինծմէ ետքը Ադոնիա Թագաւոր պիտի ըլլայ, ու իմ աթոռս անոնի պիտի
25 նստի. Քանզի անոնք այսօր իջաւ, և շատ արջառներ ու գեր անասուններ ու ոչխարներ մորթեց. և Թագաւորին բոլոր որդիները, զօրավարները ու Աբիաթար քահանան հրաւիրեց. և ահա անոնք անոր առջեւը կ՚ուտեն, կը խմեն ու կ՚ըսեն, Կեցցէ արքայ Ադոնիա։
26 Բայց զիս քու ծառադ ու Սադոկ քահանան և Բոհադայի որդին Բանեան ու քու
27 ծառադ Սողոմոնը չկանչեց։ Այս բանը արդեօք իմ Թագաւոր տիրոջս ձեռքովը եղաւ, ու քու ծառայիդ չիսպառնացիր թէ քեզմէ ետքը իմ Թագաւոր տիրոջս աթոռը ո՛վ պիտի նստի։
28 Եւ Դաւիթ Թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Բերսաբէն ինծի կանչեցէք։ Եւ անիկա Թագաւորին առջեւը եկաւ ու Թագա-
29 ւորին առջեւը կայնեցաւ։ Եւ Թագաւորը երդում բրաւ ու ըսաւ, Իմ անձս ամէն նե-
30 զուածներէն ազատող Տէրը կենդանի է ալ, Ինչպէս որ քեզի խոստացայ Տէր Աստուծովը երդում բրի, ու քու թէ ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն Թագաւոր պիտի ըլլայ, ու իմ տեղս իմ աթոռիս վրայ անիկա պիտի նստի,
31 ահա այսօր այնպէս պիտի ընեմ։ Անասունը Բերսաբէ երեսը մինչև գետինը ծռելով Թագաւորին խոնարհութիւն ըրաւ ու ըսաւ, Իմ տէրս Դաւիթ Թագաւորը յաւիտեան ապրի կենայ։
32 Եւ Դաւիթ Թագաւորը ըսաւ, Սադոկ քահանան ու Նաթան մարգարէն և Բոհադայի որդին Բանեան ինծի կանչեցէք։ Ու
33 անոնք Թագաւորին առջեւը եկան։ Եւ Թագաւորը անոնց ըսաւ, Ձեր տիրոջը ծառաները ձեր հետը առէք, ու իմ որդիս Սողոմոնը իմ ջորիիս վրայ հեծցուցէք, ու գանիկա
34 Գիհոն իջեցուցէք։ Եւ Սադոկ քահանան ու Նաթան մարգարէն հոն գանիկա Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեն։ ու փող հնչեցուցէք
35 ու ըսէք, Կեցցէ արքայ Սողոմոն։ Եւ անոր ետեւէն ելէք, ու անիկա գայ ու իմ աթոռս նստի, և իմ տեղս անիկա Թագաւոր ըլլայ։ քանզի ես հրամայեցի զայն անիկա Իսրայէլի վրայ ու Յուդայի վրայ իշխան ըլ-
36 լայ։ Անասունը Բոհադայի որդին Բանեան մարգարէն պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ամէն. իմ Թագաւոր տիրոջս Տէր Աստուածն ալ այդ-
37 պէս ըսէ։ Ինչպէս որ Տէրը իմ Թագաւոր տիրոջս հետ էր, Սողոմոնին հետն ալ այնպէս ըլլայ, ու անոր աթոռը իմ տիրոջս Դաւիթ
38 Թագաւորին աթոռէն մեծ ընէ։ Անասունը Սադոկ քահանան, Նաթան մարգարէն ու Բոհադայի որդին Բանեան, և Քերեթիները ու Փելեթիները իջան ու Գիհոնի վրայ Սողոմոնը Դաւիթ Թագաւորին ջորիին վրայ հեծցուցին, ու զա-
39 նիկա Գիհոն տարին։ Եւ Սադոկ քահանան խոստանէն Եղիսէ առաւ ու Սողոմոնը օծեց. և փող հնչեցուցին, Ու բոլոր ժող-
40 վուրդը կ՚ըսէր, Կեցցէ արքայ Սողոմոն։ Եւ բոլոր ժողովուրդը անոր ետեւէն կ՚ելլէին. ու ժողովուրդը սրինգներ հնչեցնելով մեծ ու բախտեղծութիւն մը կ՚ուրախանային, անոնց ձայնէն գետինը ՚ի ղող կը։
41 Եւ Ադոնիա ու անոր բոլոր հրաւիրեալները լսեցին. ու անոնք կերակուրէն եղեր էին. և Յովաբ փողին ձայնը լսելով՝ ըսաւ, Ինչ պիտի ըլլայ ու գոչուիան ձայնը որ քաղաքէն
42 կ՚ելլէ. երբոր անիկա տակաւին կը խօսէր, ահա Աբիաթար քահանային որդին Յոնաթան եկաւ. ու Ադոնիա ըսաւ, Եկուր, քանզի դուն քաջ մարդ մըն ես ու բարի աւետիս պիտի
43 տաս։ Եւ Յոնաթան պատասխան տուաւ ու Ադոնիային ըսաւ, Շիտակը աւ է որ մեր տէրը Դաւիթ Թագաւոր Սողոմոնը Թագաւոր բրաւ.
44 Ու Թագաւորը Սադոկ քահանան և Նաթան մարգարէն ու Բոհադայի որդին Բանեան, և Քերեթիները ու Փելեթիները անոր հետը խրկեց. ու զանիկա Թագաւորին Ջորիին վրայ
45 հեծցուցին։ Եւ Սադոկ քահանան ու Նաթան մարգարէն զանիկա Գիհոնի մէջ Թագաւոր օծեցին, ու անկէ ուրախութեամբ ելան, ու քաղաքը գոչեցաւ։ Ձեր լսած ձայնը
46 աս է։ Նաեւ Սողոմոն Թագաւորութեան աթո-
47 ռին վրայ նստաւ։ Եւ Թագաւորին ծառաները մեր տիրոջ Դաւիթ Թագաւորը օրհնելու եկան, ու ըսին, Թող Աստուած Սողոմոնին անունը քու անունէդ աւելի մեծցընէ, ու անոր աթոռը քու աթոռէդ աւելի բարձրացընէ։ Եւ Թագաւորը իր անկողնին վրայ

ծ բ Օբ · լ · 16 · Գէ · բ · 19 ·
ի Հոր · 19 ·
ի ա Թագ · ժ · 24 ·
ի բ Թագ · գ · 9 ·
ղ Հոր · 17 ·
ճ Նէհմ. բ · 3 · Դան. բ · 4 ·
ի բ Թագ · ի · 6 ·
ի Ջեւ Նահ · գ · 8 ·
ի բ Մն · բ · 30 ·
ղ ա Թագ · ժ · 1 · ժբ ·
ճ ա Թագ · ժ · 12 · բ Թագ · բ · 4 · ե · 3 · Գէ · ԺԹ · 16 · գ Թագ · Ի · 3 · ժ · 12 ·
ի բ Թագ · ժե · 10 ·
գ Թագ · ի · 13 ·
ժ · 14 ·
ի Գիհ. ա · 5 · 17 · բ Թագ · ի · 13 ·
ղ Հոր · 47 ·
ղ բ Թագ · բ · 18 · իգ · 20 · 25 ·
ե բղ · լ · 25 · 35 · 38 · Սադ · ԺԹ · 30 · ա Մն · ԻԹ · 22 · ի Թագ · ժ · 24 · Նէհ · կը Ջեզր ·
ա Բր · բ Թագ · ժբ · 37 · բ ա Մն · ԻԹ · 33 · ի Հոր · 37 · ի Դան · ԻԸ · 31 ·

48 երկրագործին բան, նաև թագաւորը զարմացաւ բան, Իսրայէլին Տէր Աստուածը օրհնեալ բլլայ, որ Դաւթի իմ ամենա վրայ
49 նստող մը տուաւ, ու իմ ազգիս բոլոր կռնակնեները զարհուրեցան, ու էրան և ամէն մէկ կերծին իրենց ճամբան գացին։
50 Եւ Ադոնիա Սողոմոնին երեսէն վախցաւ, ու երթ գնաց ու տէզարանին եղէրեները բռնաց։
51 Նեց։ Եւ Սողոմոնին պատմեցին ու ըսին, Ահա Ադոնիա Սողոմոն Թագաւորէն վախցաւ, և ահա անիկա տէզարանին եղէրեները բռնեց, ու բսաւ, Սողոմոն Թագաւորը այսօր ինծի երդումի ընէ որ իր ծառան սրով պիտի չմեռցնէ։
52 ըլնէ։ Ու Սողոմոն բսաւ, Թէ որ անիկա մարդիներ բլլայ, անոր մէկ մազը գետինը պիտի չիյնայ։ բայց թէ որ անոր վրայ չարութիւն
53 գտնուի, անոնկեր պիտի մեռնի։ Եւ Սողոմոն Թագաւորը հաղ խրկեց, ու զանիկա տէզարանէն վար իջեցուցին։ Ու անիկա եկաւ ու Սողոմոն Թագաւորին խոնարհութիւն բրաւ։ ու Սողոմոն անոր բսաւ, Տուն գնաս։

ԳԼ· Բ

1 Դաւիթի պատահիր կու ապ Սողոմոնին՝ 3 առաւել ծանպատուհասն հասնիս։ 5 Բաղարդին հասնիս։ 7 Բերզիլիի հասնիս։ 8 Սեմեիին հասնիս։ 10 ու հարը կը մեռնի։ 12 Սողոմոն Դաւիթի յաջորդը կ՚ըլլայ։ 13 Ադոնիա որ Բերզիլիի մէյդաղիս Սաբեմեին Աբիսագին երեն իրեկ բլլալը կ՚ուզէ։ մեռնած կը գտատպարտուի։ 26 Աբիաթար Անդոթային կղզին բլլալուն համար քահանայութենեն կը դրկուի։ բայց չմեռցուիր։ 35 Բահանայութեան եղ դրկուի։ 36 Սեմեի տէզարանէն ելլալ եր կ՚ուզէ։ ու Սողոմոն Աբիսագային։ 36 Սեմեի երուսաղէմի մէջ ապրի։ գացածին օրը կը մեռնի։ 46 Բանակը կը զօրացուի։

1 Ու երբոր Դաւիթին մեռնելու օրերը մօտեցան, իր որդւոյն Սողոմոնին պատուէր տուց
2 ու բսաւ, Ես ահա երկրին ճամբան կ՚երթամ, իսկ դուն ուժգնիկ ու քաջ
3 սիրտ եղիր։ Ու քու Տէր Աստուծդ պահպատուիները պահէ, որ անոր ճամբաներուն մէջը գաս, ու անոր կանոնները, պատուիրանքները, դատաստանները ու վկայութիւնները պահես, ինչպես որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գրուած է, որպէս զի հնչ որ բնես և ուր որ երթաս, յաջողութիւն
4 գտնես։ Որպէս զի Տէրը ինծի խօսքը հաստատէ, որն որ ինծի համար խօսեցաւ՝ բսելով, Թէ որ քու որդիդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն բնեն, հու իմ առջեւս բոլոր սրտով, բոլոր հոգւով ու ճշմարտութեամբ քա-

ղին, Իսրայէլի աթոռին վրայէն քեզմէ մարդ պակաս պիտի չբլլայ։ Եւ գուն գիտես ինչ որ Յովաբ Հնայի որդին Յոաբ Իսրայէլի երկու զօրագլուխներուն Ներնեռի Աբենեզերին ու Բեթերեսի Ամասային բրաւ, քանզի զանոնք մեռցուց, ու խաղաղութեան ատենը պատերազմի սրին բափեց, և իր մէջքի գօտիին ու ոտքի կօշիկներուն վրայ պատերազմի սրինն պոկեց,
6 Ուրեմն գուն Իմաստութիւնդ ի գործ դնելու, ու անոր ճերմակ մազերը խաղաղ
7 Հնամի գերեզմանը չիջեցնելու։ Բայց Գաղաադացի Բերզիլիին որդւոցը գթութիւն բնես, ու Իրա սեղանիդ ուտողներուն հետ բլլան, քանզի երբոր քու հղօղդ Աբիսագային երեսէն փախաւ, հինգի պէսէս մտնեցան։ Եւ ահա Բահուրիմացի Բենիամինեան Գերային որդին Սեմէի քու քովդ է, ու անկիս Մանայիմ գացած օրս ինծի ծանր անէծք տուաւ, բայց Երբոր անիկա վրս դիմաւորելու Համան Յորդանան իջաւ, ես Տէրոջմով երդմամբ երբ անոր ու բսի, Չեմ սպանէր քեզ սրով։
9 Հապայնպէս դու հինս չանիկա անմեղ չսեպես, քանզի գուն խելացի մարդ ես ու անոր ինչ բնելիքդ գիտես։ և անոր ճերմակ մազերը արիւնով գերեզմանը իջեցնես։
10 Ու Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու Դաւիթին քաղաքին մէջ թաղուեցաւ։ Եւ Դաւիթին Իսրայէլի վրայ Թագաւորութիւն բրած օրերը քառասուն տարի էր։ Հրոն տարի Քեբրոնի մէջ Թագաւորութիւն բրաւ, ու երեսունհինգ տարի Երուսաղէմի մէջ Թագաւորութիւն բրաւ։
12 Եւ Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին աթոռը նստաւ, ու անոր Թագաւորութիւնը չատ հաստատ եղաւ։
13 Եւ Ադոնիա որդին Ադոնիա Սողոմոնին մօրը Բեթսաբէին անոր ընտաւ, Արդեօք խաղաղութեամբ եկար։ ու
14 անիկա բսաւ, խաղաղութեամբ։ Եւ բսաւ, Քեզի մէկ խօսք մը ունիմ։ ու անիկա բսաւ,
15 Խօսէ։ Եւ անիկա բսաւ, Դուն ազէկ գիտես որ Թագաւորութիւնը Ինծի էր, ու բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս էր որ Թագաւոր բլլամ։ բայց Թագաւորութիւնը դարձաւ ու իմ եղբօրս եղաւ, քանզի Տէրոջմէ եղաւ։
16 Եւ հիմա ես քեզմէ մէկ խնդիրք մը կը խնդրեմ։ Դէնդէ չ՚ընես։ Ու Բեթսաբէ անոր
17 բսաւ, Խօսէ։ Եւ անիկա բսաւ, Կ՚ուզեմ Սողոմոն Թագաւորին բսէ, (քանզի անիկա

ֆ Գլ· գ· 6· Սաղ· 131· 12·
Ամբ· 11· 12·
ղ Գլ· բ· 25·
ծ Թագ· ժգ· 45·
բ Թագ· ժգ· 11·
Գար· իե· 34·
— Ծն· իե· 29· բՕր· ւ· 14·
ե Թագ· ժբ· 12·
· Եզբ· 2ր
զ բ Օր· իե· 19· 20·
է բՕր· իթ· 9· Ելս· ա· 7· — Մ Ե· իբ· 18· 13·
ը Թագ· ժբ· 5· 14· 30·
ղ Թագ· է· 33·
թ Սաղ· ձբ· 12·
ժ Թագ· իբ· 3·
ի բ Թագ· է· 12· 13·
Գլ· բ· 25·
լ բ Թագ· գ· 39·
Ելս· ե· 12· 14·
իթ· 5· 6· 7·
խ բ Թագ· գ· 27·
ծ բ Թագ· իբ· 10·
կ Եզբ· բ· Ներ· իթ· 28·
Ելս· ձե· 38·
հ Գլ· ա· 31·
ձ Գլ· ա· 21· Գար· բ· 29· ժգ· 36·
մ բ Թագ· է· 7·
յ բ Թագ· է· 4· ա Մ Ե· իթ· 20· 27·
ն ա Մ Ե· իթ· 23· բ

Մ Ե· ա· 1·
շ Թագ· ժգ· 4· 5·
ո Գլ· ա· 5·
չ ա Մ Ե· իբ· 9· 10·
իբ· 3· 6· 7· Առակ· իա· 30· Դան· բ· 21·
Եզբ· իա· Ներ· իբ· 28· Գարգ· Սաղ· ձբ· 10·

քեզի չէ չքաւոր ։) որ ՚Յանդիման Արքային
18 ինձի կենի տայ։ Ու Բնաւորէ բառ, Աղէկ,
ես քեզի համար խոգաւորին կը խօսիմ։
19 Եւ Բնաւորէ Յոզմանն խոգաւորին դնաց,
որ Ագռնիային համար ետաք խօսի. ու
թագաւորը գանկիկ գինուն օրհնաբանութեան համար առաք
կաւ ու Հանար խնամարհինին բրաւ. ու
երբոր իր սիմաք նստաւ, խոգաւորին մօրը
համար ալ աթոռ դնել տուաւ, ։և անկիկ
20 անոր ալ կոզմ նստաւ։ Ու բաւ, Ես քեզմ
ալ պարսիկ ինդիրք մը կը ինդրեմ՝ ինձի չ
չտանս։ Եւ թագաւորը անոր բաւ, ինդրէ,
21 մայր իմ, քանզի քեզի չ պիտի չտամ։ Ու
անկիկ բաւ, Յանդիման Արքային եղբօրդ
22 Ագռնիային կինի տուսի։ Եւ Յոզմանն թագաւորը պատասխանի տուաւ ու իր մօրը բաւ,
Դուն ինչո՞ւ Ագռնիային համար Յանդիման
Արքայութիւնն ալ ինդրէ, (քանզի անկիկ իմ
մեծ եղբայրս է,) անոր ու ։Արխաթար քա-
23 հանային և Շաւուհեան Յոզաբին համար։ Ու
Յոզմանն թագաւորը Տէրոջմով երդում բրաւ,
ու բաւ, ։Առաւած ինձի պատկա ու ասկի
առնի ընէ, որ Ագռնիա սա խօսքը իր կե-
24 նացը գէմ խօսեր է։ Եւ հիմա գիս հաստա-
տացը, ու գիս իմ Տօքս Դաւիթին սիմաք
նստեցընցը, և ։իր բառնին պէս ինձի տուն
չինող Տէրը կենդանի է որ Ագռնիա պատր
25 պիտի մեռցաի։ Ու Յոզմանն թագաւորը Բե-
ղիայ պրէն Բանեան խրկեց ու զարկաս
զանկիկ, որ մեռաւ։
26 Եւ թագաւորը Արխաթար քահանային բ-
աւ, ։Ձնաձոյմի քոս ագռաւիդ գնա, քանզ
դուն մեռնելու արժանի ես, բայց այսօր
քեզ չեմ մեռցներ, ։որովհետև իմ Տօքս Դա-
ւիթին աւելը Տէր եղովային տապանակը
վերցուցիր։ ու իմ Տօքս ամէն քաշած նեղու-
27 թիւնները մոռնակից եղար։ Ու Յոզմանն
Արխաթար Տէրոջը քահանայութենէն հանեց,
որ Սիլոմի մէջ Հեղիին տանը համար ։Տէրոջը
բառի խօսքը կատարէ։
28 Եւ ան լուր մինչև Յոաբին հասաւ։ (քանզ
դի Յոաբ Թէպատ և Արխոզոմին հետևող
չէր, բայց ։Ագռնիային հետևող եղաւ։) ու
անասնոնը Յոաբ Տէրոջը խորանը փախաւ, ու
29 ։սեզոնին եղջիւրները բռնեց։ Եւ Յոզմանն
թագաւորին խնացոցին թէ Յոաբ Տէրոջը
խորանը փախաւ, և ահա անկիկ սեզոնին քով
է, ու Յոզմանն Յովիագայի որդին Բանեան
30 խրկեց ու բաւ, Գնա անկիկ զարկ։ Եւ Բա-
նեան Տէրոջը խորանը Ց-ՀՔՔ գնաց, ու անոր

բառ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ, Դուրս ելիր։
ու անկիկ բառ, Չէ, Եա հոս պիտի մեռնիմ։
ու Բանեան թագաւորին պատմեց ու բառ,
Յովար այսպէս բառ, ու ինձի այսպէս պա-
տասխան տուաւ։ Եւ թագաւորը անոր բառ,
31 ։Անոր բառածին պէս բրէ, ու զանկիկ մեռցուր
և զանկիկ թագի, ։որ իմ վրայէս ու իմ Տօքս
տանը վրայէն Յովարին թափած անմեղ արիւ-
32 նը վերցընես։ Եւ Տէրը ։անոր Հ-ՀՔ արիւնը
անոր գլխը գարձնէ, որովհետև անկիկ
առանց իմ Տօքս Դաւիթին գիտութենը երկու
իրմէ արդար ու աւելի մարդ, ։որա-
յէլի սպարապետին Ներևեան Աբներէրին, ու
Յուդայի սպարապետին ։Եթերեան Ամաս-
յիին վրայ յարձակեցաւ, ու զանոնք սրով
33 մեռցուց։ Ուստի անոնց արիւնը Յովարին
գլխը ու անոր ։սերունդին գլխը գտնայ
յաւիտեան։ ։բայց Դաւիթին ու անոր սերուն-
դին և անոր տանը ու անոր սեղանին Տէրոջը
34 կողմանէ յաւիտեան խաղաղութիւն ըլլայ։ Եւ
Յովիագայի որդին Բանեան ելաւ ու անոր վրայ
յարձակեցաւ, ու զանկիկ մեռցուց։ և անկ-
կան անապատին մէջ իր տունը թաղուեցաւ։
35 Ու թագաւորը անոր տեղը զօրքերուն վրայ
Յովիագայի որդին Բանեան դրաւ։ ու Թա-
գաւորը Ապդովի քահանան Ավիաթարին
տեղը դրաւ։
36 Եւ թագաւորը ։-ՀՔ խրկեց, ։Յեմէին կան-
չեց ու անոր բառ, Քեզի երուսաղէմի մէջ
տուն մը չինէ ու հոն նստի, ու անկէ տագ ելի
37 կամ անդին չերթաս։ Քանզի ազկ գիտնաս որ
եթէ ելլես ու ։Կիդրոն հեղգառը անցնիս,
նոյն օրը անպատճառ պիտի մեռնիս։ Նա քո
արիւնդ քու գլխդ պիտի բլլայ։ Եւ Յեմէի
թագաւորին բառ, Ա՛ս խօսքդ բարի է։ իմ
թագաւոր տէրս ելածդ ու բառ։ Ծառայդ
պիտի պիտի բնէ։ Ուստի Յեմէի չատ օրեր
երուսաղէմի մէջ նստաւ։
39 Ու երեք տարիէն ետքը Յեմէին երկու
ծառաները Գեթի թագաւորին Մաոքայի
որդւոյն ։Աքիսայի քովը փախան։ ու Յե-
մէիին խնացոցին բսիլով, Ահա քու ծառա-
40 ներդ Գեթի մէջ են։ Եւ Յեմէի ելաւ ու իր
էշուն հասկար դրաւ, ու իր ծառաները փնտ-
րտելու համար Գեթ գնաց Աքիսայի քովը։
և Յեմէի գնաց ու իր ծառաները Գեթէն
41 բերաւ։ Ու երբոր Յեմէիին երուսաղէմէն Գեթ
երթալը ու գառնալը Յոզմանին պատմեցին,
42 Անասնոնը թագաւորը ։-ՀՔ խրկեց, ու Յեմէին
կանչեց ու անոր բառ, Չէ՞ որ քեզի Տէրոջ-
մով երդում ընել տուի, և քեզի վկայութիւն

ա Գէ. ա. 3. 4։
բ Էզ. բ. 12։
գ Տէս Պաշ. խե. 9։
դ Գէ. ա. 7։
ե Հառաք. ա. 17։
զ բ Թագ. է. 11. 13։
ա Մն. իբ. 10։
է Ելս. իա. 18։
ը ա Թագ. իգ. 6։ բ Թագ. ԺԵ. 21։
թ ա Թագ. իբ. 20։ բ Թագ. ԺԵ. 21։
ժ ա Թագ. բ. 31—35։
ի Գէ. ա. 7։
լ Գէ. ա. 20։
խ Էզ. իա. 33։ բՕր. ԺԲ. 13։ իա. 8։
ծ Ելս. իա. 5։
կ Ես. իե. 11. 12։ 13։ ութագ. բ. 35։ Տէս ա Մն. գ. 33։ իդ. 3։
հ Հեր. 27։
ձ Ես. իե. 11. 12։
ղ Գէ. ա. 5։
ճ Ընակ. իե. 5։
մ Հեր. 8։
յ բ Թագ. Ժե. 23։
ն Գէ. ա. 8։ Ելս. բ. 19։ բ Թագ. ա. 16։
շ ա Թագ. իե. 2։

ըրի ու քան թէ Ադէկ գիանայ որ երեսաց-
ն իմ ու ապրին կամ անդին գացած օրդ՝ ան-
պատճառ պիտի մեռնիս։ ու գուն ինծի կամաց
43 խօսք բարի է՝ ըսիր։ Ուրեմն ինչո՞ համար
Ձերջը երդումին ու քեզի տուած պատուէ-
44 րիս չես պահեր։ Եւ թագաւորը
Սեմէիին ըսաւ, Դուն իմ չօրս Դաւիթին գի-
տես քու ըրածդ չարութիւնդ գիտես, ՚որուն
քու սիրտդ՝ կը վկայէ՚։ ուստի Ձերջը Տէր
չարութիւնդ քու գլխուդ պիտի դարձնէ։
45 Բայց Սողոմոն թագաւորը օրհնեալ, ու Դա-
ւիթին աթոռը Ձերջը յաւիտեան հաս-
46 տատ պիտի ըլլայ։ Եւ թագաւորը Բովիա-
գայի որդւոյն Բանեայիին հրամայեց ատա՝, ու
անիկա ելաւ ու զարկաւ զանիկա, որ մեռաւ։
Եւ Թագաւորութիւնը Սողոմոնի ձեռքին
մէջ հաստատուեցաւ։

ԳԼ. Գ

1 Սողոմոն փարաւոն ազգիկը իրեն խիկ կ՚առնէ։ 2 Բարձր
տեղերը դեռ մատաղանեը տպերաքներ էրալով։ Սողոմոն
Գաբաւոնի մէջ գոներ կը մատաղեցնէ։ 5 Սողոմոն Գաբաւոնի
մէջ Աստուծոյ ատաքարած բաներին խնամութիւնը բերալ-
լուն համար։ խնամութիւն։ Տարաստութիւն ու պատրաս-
տանք։ 16 Սողոմոն երկու պառկին իրենց գատաստանք
խնամութեամբ կարելուն համար խոսք անսանի կ՚ելլայ։

1 Եւ Սողոմոն Եգիպտոսի փարաւոն թագա-
ւորին հետ խնամութիւն բրաւ, ու փարաւ-
ոնին աղջիկը առաւ, ու զանիկա Դաւիթին
քաղաքը բերաւ, մինչև որ իր տունը ու Տէ-
րոջը տունը ու Երուսաղէմի չրջակայ պա-
2 րիսպը չունեց լրիացուց։ Սակայն ժողովուրդ-
գը բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցա-
նէր, քանզի մինչև այն օրերը Ձերջը անուա-
նը տուն չհնուած չէր։
3 Եւ Սողոմոն Տ՚երը կը սիրէր, ու իր չօրը
Դաւիթին կանոնութիւնը կը քալէր։ միայն թէ
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր
4 ու խունկ կը ծխէր։ Եւ Թագաւորը Գաբաւ-
ոնն գնաց, որ հոն զոհ մատուցանէ, Տ՚քանի-
զի մեծ բարձր տեղը անիկա էր։ Սողոմոն
այն ուղտանին վրայ Հազար ողջակէզ զոհեց։
5 Ու Գաբաւոնի մէջ Տէրը Սողոմոնին երևցաւ
Գիշերուան երազով։ Եւ Աստուած բսաւ, Ինն
6 մը խնդրէ որ քեզի տամ՚։ Ու Սողոմոն բսաւ,
Դուն քու ծառայիդ իմ չօրս Դաւիթին մեծ
ողորմութիւն ըրիր, ինչպես որ անիկա Ձ-
ուաշիգ ճշմարտութեամբ, արդարութեամբ
և ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց, ու անոր

ասա մեծ ողորմութիւնը պահեցիր, ու կիր աթոռը
նստող որդի մը տուիր անոր, ինչպես որ այսօ-
7 օր կ՚երևայ։ Եւ հիմա, ով Ձերջ Աստուած իմ,
գուն քու ծառադ իմ չօրս Դաւիթին տեղը
թագաւոր բրիր։ Բայց ես պզտիկ տղայ մըն
8 եմ, չգիտեմ ու մտնել չեմ գիտեր։ Ու քու
ծառադ քու ջնտրած ժողովրդիդ մէջն է,
որ անհիւա չատուց՝ ամբոխ ու անհնարար ժո-
9 ղովուրդ մըն է։ Ուստի քու ծառայիդ իւ-
մաստուն սիրտ տուր, ՚որ քու ժողովրդդ
գատէ, ու չարին ու չարը որոչէ։ քանզի
ան քան մեծ ժողովրդդ ո՞վ կրնայ գատել։
10 Եւ ան խօսքը այսինքն Սողոմոնին ան բանը
խնդրելը Ձերջը աչքերուն հաճոյ երևցաւ։
11 Ու Աստուած անոր բսաւ, Որովհետև ան բա-
նը խնդրեցիր, ու երկայն չատ օրեր չխնդ-
րեցիր, ու քեզի հարստութիւն չխնդրեցիր,
ու քու թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր,
հապա իրաւունքը ճխնամութիւն իմաստութիւն
12 խնդրեցիր։ Ահա քու խօսքիդ պէս ըրի։ Ահա
քեզի խնամուն ու հանճարեղ սիրտ տուի,
այնպէս որ քեզմէ առաջ քեզի պէս ոչ ոք
հաած չէ, ու քեզմէ ետքն ալ քու նմանդ
13 պիտի չելլէ։ Եւ ան՝ քու չխնդրածդ ալ քեզի
տուի, թէ՝ հարստութիւն և թէ փառք, այն-
պէս որ քու կեանքդ բոլոր օրերուն մէջ թագա-
14 որոց մէջ քեզի պէս մէկը չդտնուի։ Եւ թէ
որ իմ ճամբաներուս մէջ քալես՝ իմ հրաման-
ներս ու պատուիրանքներս պահելով, ինչ-
պէս որ քու Հայրդ Դաւիթ քալեց, անատիկ
15 քու օրերդ պիտի չատցնեմ։ Ու Սողոմոն
արթնցաւ, և ահա երազ էր։ ու Երուսաղէմ
գնաց, ու Ձերջը ուխտին տապանակին առ-
ջև կայնեցաւ, և ողջակէզներ մատուց ու
խաղաղութեան զոհներ բրաւ, ու իր բոլոր
ծառաներուն կոչումը բրաւ։
16 Աստուներ երկու պոռնիկ կիներ թագա-
17 ւորին եկան, ու անոր առջև կայնեցան։ Ես
կիներէն մէկը բսաւ, Ով տէր իմ, ըզբէ
ինծի։ Ես ու սա կիներ մէկ տան մը մէջ կը
բնակինք, ու ես տան մէջ սաոր քովը ես
18 ծնայ։ Եւ իմ ծնանելուս երրորդ օր ա
կիներն ալ ծնաւ ես ծնաւ։ ու մենք մի կոտ
կինք։ տանը մէջ մեր հետը օտար մարդ չէ-
կար, հապա տանը մէջ մենք երկուքիս քով
19 կինք։ Եւ ա կիները գիշերով մեռաւ,
20 քանզի ասիկա անոր վրայ պառկեցաւ։ Ու
կէս գիշերուն երաւ, և քու աղախնոյդ քնա-

ԱՅՒ. 21
1 Գէ. ա. 43։
2 ա Մ՚ն. իմ. 1։
3 Թու. իե. 17։
4 բ Օր. է. 6։
5 Ծն. ի. 19։ Ա-
մոս. ե. 8։
6 Մատ. ժ. 37։
7 Գէ. ա. 39։ Ա-
մոս. ե. 14։
8 Ծն. ի. 5։
9 Գէ. ա. 29-30, 31։
Ե. 12։ Մ. 24։
Ժող. ա. 16։
10 Մատ. գ. 33։ Ե-
ղիս. ա. 20։
11 Գէ. է. 21, 24։ Մ. ը
Թագ. ի. 3։ Սապ.
գ. 25։ Ես. ա. 26։
Ե. 16։
12 Գէ. Մ. 5։
13 Սապ. գ. 16։ Ա-
մոս. է. 8։
14 Գէ. Մ. 5։
15 Ծն. ի. 20։ Գէ.
գ. 65։ Նեհ. ա.
5։ Դան. ե. 1։
16 Մ՚ար. է. 21։
17 Թագ. ի. 2։
18 Ծն. ի. 20։ Գէ.
գ. 65։ Նեհ. ա.
5։ Դան. ե. 1։
19 Մ՚ար. է. 21։
20 Գէ. է. 21, 24։ Մ. ը Թա. իե. 2։

ցած առնեը՝ իմ տգոս քոյիս առաւ ու զա-
նիկս իր ծոցը պառկեցուց , ու իր մեռած
21 տգան իմ ծոցս պառկեցուց : Ու երբոր առա-
ւօտուն եղայ որ տգուս ձիծ առայ, ահա անի-
կա մեռած էր . ու առաւօտուն մտայ քա-
ննեմ անոր նայիլուայ , և ահա անիկա իմ
22 ծնած տգաս չէր ։ իսկ մէս կերկիր բաս , Չ՛,
Տգաս տղէ եղոր իմ տգաս է , ու մեռածէ
քա տգագ է ։ Ես ասիկա բաս , Չէ , Տգաս
մեռածը քա տգագ է , ու տղէ եղոր իմ տգ-
գաս է . ու իմգաւորին առջեւը պիտ կը խօ-
23 սէին ։ Աստուածը իմգաւորը բաս , Ասիկա
կ՛ըսէ , իմ տգաս ասս տղէ եղոն է , ու մե-
ռածը քա տգագ է . ու անոնք կ՛ըսէ , Չէ ,
Տգաս մեռածը քա տգագ է , ու տղէ եղո-
24 ղը իմ տգաս է . Ես իմգաւորը բաս , Ինծի
մէկ տաբ մը բերէք . ու իմգաւորին առջեւը
25 տաբ մը բերին ։ Ես իմգաւորը բաս , Տղէ
եղոր տգան կարեցէք , երկու կոտր ընէ , ու
26 կէտր մէկուն ու կէտն ալ միւսին տաէք ։ Ան-
տեղը տղէ տգուն մայրը եղոր կիներ իմգա-
ւորին պատասխան տուաս , ու իր տգուն վը-
բայ ողիքը գթալիքուն համար՝ տասնել բաս ,
Ով տեր իմ , աղաչե ինծի . տղէ տգան անոր
տաէք , ու գոնիկս մի մեռցնէք ։ Բայց միւ-
սը բաս , Ոչ ինծի ըլլայ , ոչ քեզի . ընդհ-
27 ձեզ բեկեցէք ։ Ես իմգաւորը պատասխան որ-
ւաս ու բաս , Տղէ տգան աս կինոջը տաէք ,
ու չըլլայ որ գանիկա մեռցնէք ։ Անդ անոր
28 մայրը ասիկա է ։ Ես բոլոր Իսրայէլ իմգա-
ւորին կտրած դատաստանը լսելով՝ իմգա-
ւորէն վախցան . քանզի անոնք որ անոր վը-
բայ Աստուծոյ իմնաստութիւնը կայ գատաս-
տան ընելու համար ։

ԳԼ · Գ

1 Սողոմոն իշխանները . 7 Անոր տասներկու պաշտօնատարները . պարէ իրեն տանիկ կատարին . 20 · 21 Սողոմոնի թա-
գաւորութիւնը խաղաղութիւնը ու ընդարձակութիւնը . 22 Անոր ամէն օրուան տանիքը . 26 Անոր ախոռներըը . 29 Անոր
իմաստութիւնը .

1 Եւ Սողոմոն իմգաւորը բոլոր Իսրայէլի վը-
2 բայ իմգաւոր էր ։ Ու անոր իշխանները ա-
նոնք էին ։ Ազոդիի որդի Ազարիա քահա-
3 նայ էր . Շիսայի որդիքը Եղիբորէմ ու Ա-
քիա տարեգրագիրներ էին . և Աբիդուդի որ-
4 դին Յոսափատ յիշատակագիր էր ։ Ու
Յոդայագայի որդին Բանիա զօրքերուն վրայ
էր . և Սադոկ ու Աբիաթար քահանաներ
5 էին ։ Ու Նաթանի որդին Ազարիա Տ՚ուրը-
գործակալներուն վրայ էր . ու Նաթանի որ-
դին Զաբուդ նախարար ու Իմգաւորին բա-
6 րեկամն էր ։ Ու Աքիսար տանը հրամանատա-
րն էր . ու Աբդայի որդին Ադոնիրամ հար-
կերուն վրայ էր ։
7 Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ տասներ-
կու գործակալներ ունէր , ու անոնք իմգաւորը
ու անոր տունը կը կերակրէին ։ — կերակրէ-
իր ամէն մէկուն տարին մէկ ամիս կ՚իյնար ։
8 Ես անունները տասներ են . Եփրեմի
9 լերան մէջ Բէնհուր . Մաքսոն , Սաղաբինի ,
Բեթսամիսի ու Եղոնբեթհանանի մէջ Բէնդ-
10 գամեր . Արաբաթի մէջ Բէնհեսեդ , որուն
նե Սոքոսէներ Սափով ու բոլոր Օփերի երկիրը .
11 Բոլոր Դաւրի դատաստին մէջ Բէնաբինադաբ .
Սողոմոնին աղջիկը Տափաթ տասր կիներն էր .
12 Թաանաբի ու Մաղիդոյի մէջ , ու Բեթսան-
լի տակը Սաբեմաթի քովը եղող բոլոր Բեթ-
սանի մէջ , — Բեթսանէն մինչեւ Աբելմեոլա ,
— մինչեւ Բեկնեամի անդին երկրին Աբե-
13 զագի որդին Բանանա . Բամոթի-գաղաադի
մէջ Բէնգաբեր . Գաղաադի մէջ եղող Մա-
նասեան Բայիրների գիւղատեղիները , ու Բա-
սանի մէջ եղող Արգոբի նահանգը՝ վաթ-
սուն մեծ պարսպատոր ու պղնձանիզ փա-
14 զերներ անոր նե Ադինադաբ Մահայիմի մէջ
15 Նդդոսի որդին Աքիմաազ . Նեփթաղիմի
մէջ Աքիմաաս . ասիկա ալ Սողոմոնին աղջիկը
16 Բասեմաթը կերի առաս . Ասերի ու Բեալո-
17 թի մէջ Բահսի որդին Բանաս . Իսաքարի
18 մէջ Փարուախի որդին Յոսափատ . Բենյա-
19 մինի մէջ Էլայի որդին Սեմէի . Գաղաադի
երկիրը ու Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին
ու Բասանի Ովգ թագաւորին Երկիրը՝ Ուրիի
որդին Գաբեր . ու ան երկրին մէջ դէպ մէկ
գործակալ մը կար ։
20 Յուդա ու Իսրայէլ շատ որ թիւնան կոզ-
մինէ Ծովուն ղէրքը եղող աւազին չափ շատ
էին . Կ՚ուտէին , կը խմէին և ուրախ էին ։
21 Կ՚ընէին ։ Ես Սողոմոն Եփրատ գետէն մինչեւ
փղշտացւոց երկիրը ու մինչեւ Եգիպտոսի սահ-
մանը՝ Էրայու թագաւորութիւնները վրայ
կ՚իշխեր . և ասոր Ընծաներ կը բերէին , ու
Սողոմոնին ծառայութիւն կ՚ընէին անոր կե-
նացը բոլոր օրերուն մէջ ։
22 Եւ Սողոմոնին մէկ օրուան ուռիկը սա էր .
երեսուն քոռ նաշխոր , ու վաթսուն քոռ ալիւր ,
23 Տասր գէր արջառ , ու քսան արօտական ար-
ջառ , ու Հարիւր ոչխար , բայ Ի եղնեքառնե-
րէն , այծեամներէն , Ի Ի վիճերէն ու գիրցա-
24 ցած ծնչուներէն ։ Քանզի անիկա Գետին
բոլոր ապի կողմին Թափսախէն մինչեւ Գազա՝
Գետին ապի կողմը եղող Իրոյր թագաւոր-
ներուն վրայ կ՚իշխեր ։ ու Իր բոլորտիքը

---

3 Ծն · խց · 30 · Ես · խմ · 13 · Երեմ · յա · 30 · Ամս · ժա · 5 · Հեր · 9 · 11 · 12 ·
— 4 Ել · ժե · 27 ·
· Կ՚ս Սաւուղի · տասն

ա Մն · ժը · 16 ·
բ Ծնած · ը · 10 · ի · 31 ·
գ Գէ · բ · 35 ·
դ Ձեռ · ը · 27 ·
ե Հեր · 7 ·
զ Բ Ծնած · ժէ · 37 ·

ժգ · 16 · Մն · իմ · 33 ·
ա Գէ · ե · 14 ·
բ Ել · ի · 31 ·
գ Ի Ամիսի որդին ·
դ Ի Դամասկոսի որդին ·
ե Ի Հեսեդի որդին ·
զ Ի Ուրիայեցի որդին ·

8 · Նասափ · ժգ · 28 ·
թ Սաղ · հր · 3 · 7 ·
Միքայ · գ · 4 ·
ժ Ծն · ժե · 18 · Ելս · — · 4 ·
ի Բ Մն · բ · 26 ·

Սաղ · հր · 8 ·
լ Սաղ · հբ · 29 · հր · 10 · 11 ·
խ Ի Գամբռներէն
ծ Սաղ · հր · 11 ·
կ Մն · իբ · 9 ·

25 զգոյշ եղարուք հետ խոստացմանն ունէք։ Եւ Սպանմնին բոլոր օրէնսն ինչ Մովսէսի պատուիրեաց նմա՝ Դաւանէն մինչև Բերսաբէէ՝ ի բաց քան զերկիրն Գաղաադայ։ 26 Եւ Սպանմնի իր ոչ կատարէ ճանապարհս հարցն իւրոց։ 27 ուստի նազար ձեռն ի նմա եւ զաղտակաց ներէ ամէն ինչ իր անօրէնս ինչ Սպանմնի թագաւորէ ի Սպանմնի թագաւորին սեպհական բոլոր մնացորդսն կը կերակրեն ինչ բան մը 28 պահս չընդունի։ Նաև ճանապարհ ի վերինքն ներքուն Համաթ անդուց եղած տեղը ամէն ինչ իր վրայ գրած հարկին չափովը գրի ի մատեան կը բերին։

29 Եւ Աստուած Սպանմնին խնամութիւն ու խոտ չար հանճար և սրտի յոյսնութիւն աստուա՝ ծոմ ուն եղերքը եղոզ աստղին չար։ 30 Ու Սպանմնին խնամութիւնը բոլոր հարեւցիներուն խնամութիւնն ու Ղեղպատացոց 31 բոլոր խնամութիւնն աւելի էր։ Եւ անիկա նամն ի մարդ տղի խնամուն էր։ Եղբաշացի Ելիանէն, ու Մատաւի որդւոցին Ելմանէն, Քաղբոլին ու Դարդայէն Խոսրան էր։ ու բոլոր 32 չըշնակաց տղոցն ինչ անտեսի եղան։ Եւ հանիկա երեք հարիւր աստղ խոստացաւ, ու ոմանք չըտրած երկերը հարիւր ու հինգ էին։ 33 Եւ անիկա ծառերուն վրայ խոստացաւ, Լիբանոնի եղեւնիէն մինչև պատի վրայ ծառնոց գազան։ ու նաև անասնոց վրայ, թռչուններու վրայ, սողուններու վրայ ու ձուկերու։ 34 վրայ խոստացաւ։ Եւ ոմանք ժողովրդներէն, ոմանք խնամութիւնը հաշուոց յոգ երկրիս բոլոր թագաւորներէն Սպանմնին խնամութիւնը մտիկ ընելու կու գային։

ԳԼ· Ե

1 Եւ ի ՏԻ-րոմի Քիրամ թագաւորը իր ծառաները Սպանմնին խրկեց, քանզի լսեր էր զի անոր Տօրը տեղը զանիկա թագաւոր օծէր են։ Իսկ դի Քիրամ միշտ Դաւիթը կը սիրէր։ 2 բէր։ Սպանմնն ալ Քիրամին հաղ խրկեց ու 3 բառ, Դուն գիտես զի իմ Տայրս Դաւիթ չը-

կրցաւ իր Տէր Աստուծոյն անուանը տան չինել, Տան պատերազմներուն պատճառաւ զոր անոր բոլորտիքը պատեր էին, մինչև որ Տէրը զանոնք անոր ոտքերը թաթխուն տա։ 4 Ու դուն։ Բայց հիմա իմ Տէր Աստուածս Համէն կողմանէ ինծի հանգստութիւն տուաւ, թշնամի չկայ, ու Ձախորդ պատահար մը չէ։ 5 կայ։ Ուր ես ես կ'ըսեմ որ իմ Տէր Աստուծոյս անուանը տան մը չինեմ, Ինչպես որ Տէրը իմ Տօրս Դաւիթին հետ խոստացաւ՝ բանալով, Քու որդիդ՝ որ քու տեղդ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցնեմ՝ անիկա իմ անուանը տան պիտի չինէ։ Ու հիմա Տրամայեց ըսի որ ինծի համար Լիբանոնէն եղեւնիներ կտրեն։ ու իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ ըլլան։ և քու ծառներուդ վարձքը քու ամէն բանաձրդ պես ինչի կու տամ։ քանզի գուն գիտես որ մեր մէջը Մեղսանուց պէս փայտ կտրող մարդ չկայ։

7 Ի երբոր Քիրամ Սպանմնին խօսքերը լսեց՝ շատ ուրախացաւ, ու բառ, Այս մեծ ժողովրդին վրայ Դաւիթին իմաստուն որդի տուաղ Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ։ Եւ 8 դի տուաղ Քիրամ Սպանմնին հաղ խրկեց՝ բանալով, Ինծի խրկած խոսքդ։ Ես եղեւնափայտի ու մայր փայտի համար քու ամէն կամքդ պիտի կատարեմ։ 9 ծառիմ։ իմ ծառաներս Լիբանանէն ծովը իջնեցնեն։ Ես ես զանոնք բաներ ջրհեղեղ մինչև ինծի ցուցնդած տեղդ ծովէն ծանեմ, և հոն զանոնք քակեմ, ու գուն վերցնես։ գուն ալ իմ տանս պահաց տալով՝ իմ կամքս կատարես։ 10 ծառես։ Եւ Քիրամ Սպանմնին ուզածին չափ եղեւնափայտ ու մայր փայտ կու տար։ 11 Ու Սպանմն Քիրամին տարի հանար քսան հազար քոռ ցորեն, ու Երկու հարիւր մար մնազուած եղ պահար կու տար։ Սպանմն Քիրամին 12 տարին տարի տարի ասանկ կու տար։ Եւ Տէրը Սպանմնին խնամութիւն տուաւ՝ ինչպէս որ անոր խոստացեր էր։ ու Քիրամին ու Սպանմնին միջտեղը խաղաղութիւն կար, ու երկու կողին դաշնակցութիւն ըրին։

13 Եւ Սպանմն թագաւորը բոլոր Իսրայէլին վրայ ծառիկ, ու ժողովուրդ երեսուն հազար մարդ հազաւ։ 14 զար մարդ հազաւ։ Եւ զանոնք յամրզարար ամիսը ասանական հազար հազի Լիբանան կը խրկեր, որոնք մէկ ամիս Լիբանան կը կենային, ու երկու ամիս իրենց տուներ։ ու Ադոնիրամ 15 Նիրամ աս մարդ աշխարհին վրայ էր։ Եւ Սպանմն ծանրաստան հազար բեռնակիր, ու

= Համ· 10 · 18 · բ Մն· բ· 3։
բ Թագ· է· 11· = Մն· ժգ· 1։ Ընծաբ· = · 9։
ե բ Մն· բ· 3։
զ Տ Ծ· բ· 3։
է բ Մն· բ· 8։
ը Մն· խբ· 8։ Խբ· 3։
թ Տ Օբ· ժէ· 16։
ժ Դ· ժ· 26։ բ Մն· = · 16։ Թ· 25։
ժա Հմ· 7։
ժբ Եսթ· բ· 14։ Մէկ·

= · 13։
ժգ Դ· թ· 12։
ժդ Ծն· ի· ·։
ժե Տ Գոր· է· 22։
ժզ Դ· բ· 13։
= Մն· ժէ· 19։ Սող· Հի· ի։ բ Մն· ի· 23։
ի Դ· ժ· 11։ բ Մն· բ· 1։
իա Ել· ժ· 11։ բ Մն· Թ· 1։ 23։
իբ Դ· ժ· 24։ = Մն·

= Համ· 10 · 18։ բ Մն· բ· 3։
բ Թագ· է· 11· = Մն· ժգ· 1։ Ընծաբ· = · 9։
գ Մն· ժգ· 1։
դ Մն· ժէ· 19։
ե Մն· ժէ· 19։ Սող· Հի· ի։ բ Մն· ի· 23։
զ Տ Ծ· բ· 3։
է բ Մն· բ· 8։ Խբ· 3։
ը Մն· խբ· 8։ Խբ· 3։
թ Տ Օբ· ժէ· 16։
ժ Դ· ժ· 26։ բ Մն· = · 16։ Թ· 25։
ժա Հմ· 7։
ժբ Եսթ· բ· 14։ Մէկ·

Խբ· 9։
ժբ Եսթ· բ· 14։ Մէկ·
ժգ Դ· ժ· 24։ = Մն·

Ժբ· 20։
ի Տ Ծ· բ· 19։
ժ Ել· ժ· 12։
ժա Կամ մարդաներ
ժբ Դ· ժ· 6։
ժգ Դ· Թ· 21։ բ Մն· բ· 17· 18։

լեռը ուխտան հազար փայտ կարող ունէր ։
16 Բայց ի Սողոմոնէն երիք հազար երիք հարիւր գլխաւոր գործակալներէն՝ որոնք գործը բա-
17 ղադ ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին ։ Եւ թա-գաւորը հրամայեց որ մեծ ու պատուական քարեր կտրեն, որ տաճար հիմն հաստատ
18 քարերով դնեն ։ Ու Սողոմոնին վարպետ-ները ու Բիբլոսին վարպետները և Հեբեր-գացիք փայտերը ու քարերը տաշեցին ու պատրաստեցին՝ տաճար շինութեանը համար ։

ԳԼ. Զ

1 Սողոմոնի տաճարին շինութիւնը ։ 3 սրահ տաճարիներուն ։ 11 Աստուծոյ խոստումները տաճար վերաբեր։ 15 Տաճարին ձեղունը ու գործերը ։ 23 քերովբէներուն ։ 31 դուներուն ։ 36 գաւիթը ։ 37 Տաճարին շինութեան ժամանակը ։

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը եղիպտոսի երկրէն ելլելուն չորս հարիւր ութսուներորդ տարին, — Սողոմոնին Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն չորրորդ տարին, Զիւ ամսուն՝ այսինքն երկրորդ ամսուն մէջ Բ Ցերորդը տաճարը Ո շինել սկսաւ ։

2 Եւ Սողոմոն թագաւորին Ցերորդը համար չհնած տաճարը երկայնութիւնը վաթսուն կանգուն, լայնութիւնը քսան ու բարձրութիւնը
3 երեսուն կանգուն էր ։ Եւ տաճարին առջեւի սրահը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէր, որ տաճարը լայնութեանը չափ էր, ու անոր լայնութիւնը տասը կանգուն էր ։ Եւ տաճարին
4 դուռն էր ։ Եւ տաճարը Ֆվանդակապատ պա-
5 տուհաններ չունէր ։ Ու տաճարին պատին բոլոր-տիքը տաճարին կցուած դպատիկներ չունէր, թէ տաճարին ու թէ գաւիթին բոլոր-տիքը, և անոնք շուրջանակի սենեակներ չէ-
6 ներ ։ Վարի կարգին լայնութիւնը հինգ կան-գուն էր ։ Միջին Ֆլայնութիւնը վեց կան-գուն ու երրորդին լայնութիւնը եօթը կան-գուն էր ։ քանզի դուրսէն տաճարին բոլորտիքը միջոցներ ձգեց Ֆնրանելու համար, որ
7 տաճարին միջը չմնանին ։ Ու երբոր տաճա-ռը կը շինուէր՝ քարահանքին մէջ պատրաս-տուած քարերով կը շինուէր ։ այնպէս որ տա-ճար շինուած ատենը ձեռքի կամ տապարի և կամ ուրիշ երկաթէ գործիքի մը ձայն չլսուէ-
8 ցաւ տաճարը մէջ ։ Միջին կարգին գուռը տա-ճարին Ֆաջ կողմն էր ։ ու շրջանակաւոր ան-գուններով միջին կարգէն մինչեւ երրորդ կարգը կ'ելլէին ։ Ու տաճարը շինեց
9 և ամբողջացուց ։ ու տաճարը ձեղունը երե-ներով տախտակներով գրեագործեց ։ շի-
10 նեց ։ Ու բոլոր տաճարը վրայ Ֆհինգ կան-գուն բարձրութեամբ չինեց ։ ու երեսուն կա-դրներով տաճարը կցուած էր ։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին եղաւ՝ ըսե-
12 լով, Ձիմա որ գուն այս տաճարը կը շինես, եթէ որ իմ կանոններուս քալես, ու իմ դատա-տաճարը ի գործ դնես, և իմ բոլոր պատուի-րանքներս պահես՝ անոնց մէջը քալելով, ան-տաճարը քու վրադ պիտի հաստատեմ այն խոս-
13 քը՝ որ քու հօրդ Դաւիթին խոսեր եմ։ Ու Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ, ու իմ ժողովրդիս Իսրայէլը պիտի չլքեմ։
14 Եւ Սողոմոն տաճարը չինեց ու զայնիկա լրաց-
15 ցուց ։ Ու տաճարը պատերը անոր ներսի դին՝ Ֆսաստկէն մինչև պատերուն վերի ծայրը՝ ներ-տախտակներով չինեց ։ Ցատկը ներսի դին փայտով ծածկեց ։ ու տաճարը յատակը մայր
16 փայտի տախտակներով պատեց ։ Եւ տաճարէն կողմին քսան կանգուն՝ յատակէն մին-չև պատին ծայրը՝ ներտախտակներով ձեղունի չինեց ։ ու ան ներսի մէկոցը դարբինի՝ այսինքն Խորհրդեանց սրբութիւնին համար
17 չինեց ։ Բայց տաճարը՝ այսինքն առջեւի տաճարը
18 քառասուն կանգուն էր ։ Եւ տաճարը մէջ կաղ-ներտախտակներուն վրայ դեղակներ ու բա-ցուած ծաղիկներ փորագրուած էր ։ ու ամէնը ներտախտակ ըլլալով՝ ամէնևին քար մը չէր
19 երևնար ։ Եւ դարբինը ներսին տաճարը մէջ պատ-րաստեց, որ հոն Տէրոջը ուխտին տապանակը
20 դնէ ։ Ու դարբինին երեսը քսան կանգուն եր-կայն էր, և անոր լայնութիւնը քսան կան-գուն ու բարձրութիւնը քսան կանգուն էր ։ և զայնիկա մաքուր ոսկիով պատեց ։ ներտնա-
21 փայտէ սեղանն ալ պատեց ։ Ուստի Սողոմոն տաճար ներսի կողմը մաքուր ոսկիով պատեց ։ ու դարբինին առջեւի ակի շղթաներով զոյ զ-
22 ըստ ։ ու անոցով, և զայնիկա ոսկիով պատեց ։ Ու բոլոր տաճար ոսկիով պատեց առանց տեղ մը ձգելու, և դարբինին քովի բոլոր սեղանն ալ ոսկիով պատեց ։
23 Եւ դարբինին մէջը Ֆերկու քերովբէներ չինեց, — անոնց երկայնութիւնը
24 տասը կանգուն էր ։ Եւ քերովբէներէն մէկ թեւը հինգ կանգուն, ու քերովբէնին միւս թեւը հինգ կանգուն էր ։ մէկ թեւին ծայրէն մինչև
25 միւս թեւին ծայրը տասը կանգուն էր ։ Ու միւս քերովբէնին ալ տասը կանգուն էր, երկու
26 քերովբէներուն չափը ու ձևը մէկ էր ։ Մէկ քերովբէնին բարձրութիւնը տասը կանգուն էր,
27 ու միւս քերովբէնին ալ նոյնպէս էր ։ Ու քե-

ե ա Մ՝ն · իբ · ։
հ Եգէկ · իհ · ։

— ա Մ՝ն · գ · ։
բ Գոդ · է · 47 ։
գ · Եբէր · կը շիներ ։

ե Տ՛ս Եգէկ · խա · ։
ա · Ես ։
ե Կամ՝ Ձեղունն էր գաւթին նման ։ տես Եգէկ · խ · ։
ի Տ՛ս Եգէկ · խա · ։

ե Հմր · ։ · ։ · ։
ա · Ես ։
ե Տ՛ս բ Օբ · իհ · ։
ի · Գէ · ։ · ։
ե Հմր · ։ · ։ · ։
ի Տ՛ս Եգէկ · խա · ։

ե Գէ · բ · ։ · իհ · ։
բ բ Ելից · է · ։ · ։
Մ՝ն · իբ · ։
ե Նէ · իհ · ։ · ։
ի Կամ՝ Ձեղունն էր գաւթին նման ։ տես Եգէկ · խ · ։
ի Տ՛ս բ Օբ · իհ · ։
ի · Գէ · է · ։ · ։
ե Հմր · ։ · ։ · ։
ի Տ՛ս Եգէկ · խա · ։

ե բ Օբ · լ · ։
ա · Հմր · ։
ե Հմր · ։ · ։
ի Նէ · իհ · ։ · Ղէ · իհ · ։ · ։
ե Ելից · ։ · ։
ի · Հմր · ։ · ։
ե Հմր · ։ · ։
ի Նէ · իհ · ։ · Ղէ · իհ · ։ · ։
ե Ելից · ։ · ։
ի · Հմր · ։ · ։
ե Հմր · ։ · ։
ի Ցայտ · իա · ։

Բ · ։
ե Նէ · լ · ։ · ։ · ։
ի Կամ՝ վերնի՛ն ձեղնէ ։ Նմմ · և · ։ · ։ Նէ՛ն ։
ե Նէ · լ · ։ · ։ · ։
ի Մ՝ն · գ · ։ · ։
ե Մ՝ն · գ · ։ · ։
ի · ։

բովքեները ներքին սանը մէջ գրաւ · ու Ի բովքեները իրենց թևերը կ՚երկնցընէին · մէկ կան թևը մէկ պատին կը գայթէր , ու միւս քերովբէին թևը միւս պատին կը դպչէր · և անոնց դէմ թևերը սանը մէջտեղը թև թևի
28 կը դպչէին : Ու քերովբէները ոսկիով պատեց :
29 Եւ սանը բոլոր պատերուն վրայ քերովբէ՚ներ , արձանագրեցի ու բացուած ծաղիկներ քանդակուած փորագրեց՝ թէ ներսի կողմն և
30 թէ դուրսի կողմն : Ու սանը ներսի ու դուրս սի յատակը ոսկիով պատեց :
31 Եւ դարբինի դռանը իւղալի փայտէ փեղկեր չունեց , որոնք դռանդի բազուկով միկտեղ դուռ
32 հինգերորդ մասն էին · Եւ իւղալի փայտէ չունուած երկու փեղկերուն վրայ քերովբէ՚ներ , արձանագրեցի ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց , և ոսկիով պատեց , քերովբէներուն ու արձանագրեցի վրայ ալ ոսկին տարածելով :
33 Նոյնպէս ալ տաճարին դռանը բրաւ , իւղալի փայտէ դռանդ բազուկներ չունեց , որոնք դուռ
34 չորրորդ մասն էին · Ու դռանը երկու փեղկերը մէկը փայտէ էին · մէկ փեղկը երկու կտորէ բլլալով կը ծալուէր , ու միւս փեղկը երկու
35 կտորէ բլլալով կը ծալուէր · Եւ անոնց վրայ քերովբէներ , արձանագրեցի ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց , և դրուագներուն վրայ յարմարցուած ոսկիով պատեց :
36 Ու ներքին գաւիթը երեք կարգ տաշուած քարերով ու մէկ կարգ եղէնափայտի ՚ հեւ ծառներով չունեց :
37 Տեղը սանը հիմը չորրորդ տարին Զիւս
38 ամսուն մէջ դրուեցաւ · Ու միւսասնեւրորդ տարին Բուլ ամսուն՝ այսինքն ութերորդ ամսուն մէջ՝ տունը իրին վերաբերեալ ամէն բանովը լմնցաւ · Այսպէս Ղեմբը տարաւ մէջ չունեց տեղիս ·

Գլ · Է

1 Սողոմոն սանը , 2 Լիբանանի անտառին սանը , 6 սիւնաբաղ պատին , 7 դատաստանի պատին , 8 ու փարաւոնի աղջիկը Սողոմոն առնելէն յետոյ ծառայ Ջեմ՚ֆ · 27 սանը մէնակիներէը , 38 սանը աւազաններէը , 40 և բոլոր կատարեալը գործ Հիրամ չունեց ·

1 Եւ Սողոմոն իր տունը ՚տասներեք տարուան
մէջ չունեց , ու ՚ամէն բնինցուց իր բոլոր տունը ·
2 Եւ Լիբանանի անտառին տունն ալ չունեց · երկայնութիւնը հարիւր կանդուն , ու լայնութիւնը յիսուն կանդուն , ու բարձրութիւնը երեսուն կանդուն · չորս կարգ եղէնտապատ սիւներու վրայ չունեց , ու սիւներուն վրայ
3 եղէնապատ տեռանիներ չունեց · Ու նաև եղէնապատ յարկ մը չունեց ան դերանիներուն վրայ , որոնք քառասունհինգ սիւներու վրայ էին · ու ՚ամէն կարգը տասնհինգ էր ·
4 Եւ երեք կարգ էրատու դիմացի դիմաց չորս ան վանդակատեր պատուհաններ կային ,
5 Ու բոլոր դռները ու դանդիրները քառակուսի էին , և վանդակատեր պատուհանները իրարու դիմացի երեք կարգ էին ·
6 Եւ սիւներուն պատր չունեց , երկայնութիւնը յիսուն կանդուն ու լայնութիւնը երեսուն կանդուն · ու անոնց առջեր պատ մը ու անոնց առջեր սիւներ ու ՚տանդոս մը
7 կար · Նաև աթոռին պատր չունեց , ուր որ դատաստան կ՚ընէր , -- անիկա տաճարի պատ կ՚ըսեր · ու անիկա յատակէն մինչև ՚ձէնդոները եղէնափայտով ծածկուած էր ·
8 Եւ իր նստած սանը -- ՚ը ան զործ պէս ուրիշ դատիթ մը կար՝ սանը ու պատին միջտեղը · ու փարաւոնին աղջիկը հարսնիք որ Սողոմոն իրեն ինկ առեր էր , ան պատին
9 պէս սուն մը չունեց · Ասոնց ամէնը ներսէն ու գուրսէն և հիմէն մինչև առաստաղը ու դուրսի կողմն մինչև մեծ գաւիթը տաշուած քարերու չափով՝ որոցած սղոցած քարերով
10 ՚ը -- էր · Հիմն ալ թանկագին քարերէ էր , մեծ քարերէ՝ տասը կանդուն քարերէ և ու-
11 Իր կանդուն քարերէ էր · Ու վերը տաշուած քարերուն չափովը սղոնի քար ու եղէնա-
12 փայտ էր · Եւ մեծ գաւիթին չորս կողմն ու Տէրոջը սանը ներքին գաւիթը և սանը պորտանը երեք կարգ տաշուած քարերով ու մէկ կարգ եղէնափայտի հեծաններով ՚ը -- էր ·
13 Եւ Սողոմոն Թագաւորը ՚ՀԻՒ խրկեց , ու
14 Տիւրոսէն Հիրամ բերել տուաւ · Ինկիա նեհիմտովի ցեղէն որբևայրի կնոջ մը որդի էր , ու հանոր Հայրը Տիւրացի արհեստագործ մըն էր · Ի՚ -- ՀԻՒ պղնձէ ամէն տեսակ գործերը գործելու մեծ հմտութիւն , խելաւորութիւն ու գիտութիւն ունէր · և Սողոմոն Թագաւորին եկաւ , ու ասոր ամէն գործերը կա-
15 տարեց · Իր սիւնին երկուքին համար պղինձէ երկու սիւներ ձուլեց , մէկ սիւնին երկայնութիւնը տասնուվեց կանդուն՝ ու չորստասը տասուերիս կան-
16 դուն էր · ՚ՅՈՒՆ ՚Ը երկրորդ սիւնին -- ՚Ը ան սիւներուն գլուխը դնելու համար պղինձէ երկու խոյակ ձուլեց · մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանդուն ու միւս խոյակին բար-
17 ձրութիւնը հինգ կանդուն էր · Եւ սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն համար՝ մէկ խոյակին համար եօթը ու միւս խոյակին համար եօթը ցանցակերպ -- չղթայագործ հիւսուած
18 գործ էր ՚ԸՆԵՑ · Այսպէս սիւները չունեց , ու մէկ ցանցակերպ գործին վրայ չուրջանակի երկու կարգ ՚ՆՈՒՇ ՚ՇԵՆ , որ ՚ՆՈՒՇ գլուխը

1 Եւ Ի՚ · ԻԳ · ԻԹ · Ի՚ ր ՄՆ · Կ · Ա ·
2 Եզեկ · Խա · ՅԳ · ԼԱ · ՅԱ ·
3 Կա՚ սաչուած կո՚ չղթով
Ե Հմր · ՅԸ ·
Ռասդ սաւ Հմր · ՅԸ ·
Ը Տ՚ ՄՆ · Բ · ՅԸ · ր ՄՆ · Բ · Ա ·
Կա՚ վրդպապահի
Ի՚ Բ՚ յատակը
Ե Դե · գ · Ի · ր ՄՆ · Բ · ՅԱ · ր ՄՆ · Բ · ՅԸ ·
Ը Ճ՚ֆ · ժ · ՅԵ · Գաբ · գ · ՅԱ ·
Ի՚ ր ՄՆ · Ե · ՅԳ · Ի՚ ր ՄՆ · Ե · ՅԶ · Ը Տ՚ ՄՆ · Ե · ՅԶ · ր ՄՆ · Ե · ՅԸ · Ը Տ՚ ՄՆ · Ե · ՅԸ · ր ՄՆ · Ե · ՅԹ ·
Ե Եւ · ա · Ի · Ի · Ի

եգան խոյակը նուռերով ծածկուի· միւս խո-
19 յակին ալ այնպէս ըրաւ։ Եւ սրահին միշտ
սիւներուն գլխէն եղող խոյակներուն չորս կան-
20 գուն էին չորսական։ չհետաքրքրիր։ Ու երկու
սիւներուն վրայի խոյակներուն գործին մօտ եղող փորին վրայէն ալ նռներ
կային· ու ՟երկու խոյակներուն վրայ երկար-
21 գով չորսուած երկու շարքեր նուռ կար։ Եւ սիւները տաճարին սրահին միշտ կանգնեց·
ու աջ կողմի սիւնը կանգնեցուց՝ անոր անունը
Բ֊ուքին կոչեց, ու ձախ կողմի սիւնը կանգ-
22 նեցուց՝ անոր անունը Հաստ կոչեց։ Եւ սիւ-
ներուն գլխուն վրայ շուշանաձեւ գործ կար։
այսպէս սիւներուն գործը լմնցաւ։
23 Եւ ծովը ձուլածոյ էր, ու մէկ չորք-
թումէքին մինչև միւս չորքումէքը տասը կանգուն էր՝ ու բոլորաձեւ էր։ և անոր բարձ-
րութիւնը հինգ կանգուն՝ ու անոր չորսապա-
24 տը երեսուն կանգուն էր։ Ու անոր շրթունքին տակը շուրջանակի ամէն կողմէն գնդակներ չորստասը էին։ Ծովուն բոլորտիքը մէկ
կանգունի մէջ տասնական շուրջ կային,
— գնդակները երկու կարգ էին, որոնք ձու-
25 ձուած ատենին ձուլեր էին։ Ուներկա տասներկու եղեներ վրայ կը կենար, — երեք հիւ-
սիս կը նայէին, երեք կը նայէին արեւմուտք,
երեք կը նայէին հարաւ ու երեք կը նայէին արեւելք կողմերուն, ու ծովը անոնց վրայ էր,
և ամէնուն ետեւի կողմն գէպ ի ներս շուռ-
26 էր։ Ու անոր թաւնիրտիքը չորս մատնաչափ էր, և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր, ու շուշան ծաղիկներ կը-
ներ։ Երկու հազար մար կ՚առնէր։
27 Եւ պղնձէ տասը ||մէքենայի չինեց, ամէն
մէկ մէքենային երկայնութիւնը չորս կանգուն՝ ու լայնութիւնը չորս կանգուն՝ և բարձ-
28 րութիւնը երեք կանգուն էր։ Ու մէքենայի-
ներուն այսպէս չինուած էին· անոնք սահ-
ուածներ ունէին՝ և սահուածները եղերք-
29 ներուն միջտեղն էին։ Ու եղերքներուն միջ-
տեղը եղող սահուածներուն վրայ առիւծ-
ներ, եզներ ու քերովբէներ կային· ու եղերք-
ներուն վրայ մէկ կողմը Տիարիսներ էր· ու
առիւծներուն ու եզներուն տակը կախուած
30 գարգեր կային։ Եւ ամէն մէկ մէքենայիը պղնձէ չորս անիւ ու պղնձէ առանցքներ ու-
ներ, ու չորս ոտքերը ուներ էին անոնց։ ու
ամէն կախուած գարգին քովը աւազանին
31 տակը ձուլածոյ ուներ կային։ Եւ անոր բե-
րանը խոյակին միջէն գէպ ի վեր մէկ կան-
գուն էր, ու անոր բերանը խարխոյի գործի-
պէս բոլորաձեւ էր, ու մէկ ու կէս կանգուն
էր· և բերնին վրայ ալ քանդակներ ու քա-

պատուածներ կային՝ քառակուսի և ոչ բոլո-
32 րաձեւ։ Ու սպառազուածներուն տակը չորս անիւ
կար, և անիւներուն առանցքները մէքենայի
վրայ էին՝ և ամէն մէկ անի-
ւին բարձրութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։
33 Եւ անիւներուն չինուածքը կառքի անիւնե-
րուն չինուածքին պէս էր, ու անոնց առանց-
ներն, շրջանակները, շառաւիղները ու գու-
34 ալերը բոլորը ձուլածոյ էին։ Եւ ամէն մէկ մէ-
քենայիին չորս անկիւնները վրայ չորս ուս
35 կար, և ուսերը նոյն մէքենայիէն էին։ Ու մէ-
քենայիին գլխուն վրայ կէս կանգուն բարձրու-
թեամբ բոլորակ մը կար, ու մէքենայիին
գլխուն վրայ եղող եզերքը ու սպառազուած-
36 ները իրմէ էին։ Ու եզերքներուն տախտակ-
ներուն վրայ ու սպառազուածներուն վրայ քե-
րովբէներ, առիւծներ ու արմաւենիներ քան-
գակուած էին, ամէն մէկ տեղին չափովրու-
թեամբ հաճելուտ, ու ամէն բոլորտիքը կա-
37 ռուած գարգեր կար։ Ձոյսը մէքենայիներն
ալ այսպէս բրաւ, ամենուն ձուլուածքը, չա-
փը ու ձեւը մէկ էր։
38 Եւ տասը հատ պղնձէ աւազան չինեց,
ամէն մէկ աւազանը քառասուն մետրով կը լե-
ցուէր, — ամէն մէկ աւազանը չորս կանգուն
էր, — տասը մէքենայիներուն վրայ մէկմէկ
39 աւազան կար։ Եւ հինգ մէքենայիը տաճա-
ռի կողմը ու հինգ դէպ ի հարաւ կողմը դրաւ, ու ծովը տաճարի աջ կողմը հարաւուց
դէմ՝ դէպ ի արեւելք դրաւ։
40 Եւ Քիրամ աւազանները, թիակները ու
կոնքերը չինեց։ Ու Քիրամ կատարեց այն բոլոր
գործը որ Ցէհովը տաճար Սողոմոնի
41 համար կը չինէր· Երկու սիւ-
ները, ու սիւներուն գլխուն եղող խոյակին-
րուն գունտները, և սիւներուն գլուխ-
ները եղող խոյակներուն երկու գունտերը ծած-
կելու համար երկու ցանցակերպ գործերը,
42 Ու երկու ցանցակերպ գործերուն չորս հա-
րիւր նռուները, այսինքն սիւներուն վրայի
խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու հա-
մար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ գործին վրայ
43 երկու կարգ նռուներ։ Եւ տասը մէքենայի-
ները, ու մէքենայիներուն վրայի տասը աւա-
44 զանները, Ու մէկ ծովը, ու ծովին տակի
45 տասներկու եղեները, Հիւ կաթսաները, ու
թիակները, ու կոնքերը։ և սա բոլոր կազա-
սիները որ Քիրամ Սողոմոն թագաւորին չի-
նեց Ցէհովը տանը համար, փայլուն պղնձէ
46 էին։ Թագաւորը զանոնք Յորդանանեան գաշ-
տին մէջ Բանձր Հողի մը վրայ ձուլել տուաւ,
47 Սոկոթովթի ու Սարեդաթի միջտեղը։ Եւ Սո-
ղոմոն սա կազասիները —ըն նայելու ձգեց,

ա Գ Մն֊ գ ֊ ա ֊ ե. բ Մն֊ գ ֊ ա ֊ ե. գ Ել֊ գ ֊ ե. դ Ել֊ գ ֊ ե. ե Ել֊ գ ֊ ե. զ Ել֊ գ ֊ ե. է Ել֊ գ ֊ ե. ը Ել֊ գ ֊ ե. թ Ել֊ գ ֊ ե. ժ Ել֊ գ ֊ ե. ի Ել֊ գ ֊ ե. լ Ել֊ գ ֊ ե. խ Ել֊ գ ֊ ե. ծ Ել֊ գ ֊ ե. կ Ել֊ գ ֊ ե. հ Ել֊ գ ֊ ե. ձ Ել֊ գ ֊ ե. ղ Ել֊ գ ֊ ե. ճ Ել֊ գ ֊ ե. մ Ել֊ գ ֊ ե. յ Ել֊ գ ֊ ե. ն Ել֊ գ ֊ ե. շ Ել֊ գ ֊ ե. ո Ել֊ գ ֊ ե. չ Ել֊ գ ֊ ե. պ Ել֊ գ ֊ ե. ջ Ել֊ գ ֊ ե. ռ Ել֊ գ ֊ ե. ս Ել֊ գ ֊ ե. վ Ել֊ գ ֊ ե. տ Ել֊ գ ֊ ե. ր Ել֊ գ ֊ ե. ց Ել֊ գ ֊ ե. ւ Ել֊ գ ֊ ե. փ Ել֊ գ ֊ ե. ք Ել֊ գ ֊ ե. օ Ել֊ գ ֊ ե. ֆ Ել֊ գ ֊ ե.

ման զի խիտա չատ էին, այնքան զի պղնձին կշիռքը չհամնկաւ զոր։

48 Եւ Մոգոնն Տէրոջը ամէն բոլոր կարասիները չինեց, պատրաստի ամէն ապրանքը, ու վրան առատապատրաստութեան հացը շատ ամէն մի զանը, եւ զգեստները, եւ ամէն ձագերները, եւ զուտ ամէն գաւաթները, բազմակարները, կանթերը, խըմելու կամէններն ու բուրվառները, ու ներքին տաճարի պրոպիտնոց պրոպիտնոց զոր նեռան — ամէն այսպէս տաճարին գործելու ամէն ձգիմիները։

51 Այսպէս Տէրոջը տաճարին համար Մոգոնն թագաւորին բոլոր չինած գործերը լմընցան։ ու Մոգոնն իր Տօրը Դաւիթին նուիրած բաները՝ արծաթը ու ամէն ու ամօթիները տաբաւ, Տէրոջը ամէն գանձերուն միջը գրաւ։

ԳԼ. Ը

1 Տաճարին նուիրատուց Սողոմոն։ 12. Նորա ներբողութիւն։ 22 Ամէն ազգերէ։ 62 Ամէն Իսրայելացի խոստանան։ Նոյն գոհերը։

1 Այնաժամը Սողոմոն Իսրայելի ծերերը ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայելի որդւոց նահապետները Մոգոնին թագաւորին քովը երուսաղէմ ժողվից, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ սիոնէն բերեն։

2 Միեւնոյն ատեն։ Իսրայելի բոլոր մարդիկը ևօմիներորդ ամսուն՝ Ընթանքի ամսուն միջ տաճնին առնոր Մոգոնն թագաւորին քովը

3 ժողվուեցան։ Ու Իսրայելի բոլոր ծերերը եկան, ու քահանաները տապանակը վերցուցան։

4 ցին։ Եւ Տէրոջը տապանակը ու ժողովի խորանը և խորանին միջը հգած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին։ ու զանոնք քահանաները

5 ու Ղեւտացիները հանեցին։ Եւ Մոգոնն թագաւորը ու անոր քովը ժողված Իսրայելին բոլոր ժողովը անոր հետ տապանակին առջեւը ըլլալով՝ ոչխարներ ու արջառներ կը զոհեին՝ այնչափ չատ որ անթիւ ու անհամար

6 էին։ Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը իրեն տաբին իր տեղը՝ սուրբ գաւիթը՝ սրբութիւն սրբութեանը՝ — քերովբէ

7 նեռան ծեփեռան տակը։ Քերովբէները վերի տապանակին տեղը ձի վրայ կծեն ծեփերը կը տապածէին, ու քերովբէները վերէն

8 կը ծածկէին տապանակը ու անոր ձողերը։ Եւ ձողերը երկընցուցին, այնպէս որ ձողերուն ծայրերը արտաքինէն կ'երևնային դարերին առջեւը, բայց դուրսէն չէին երևնար։ ու մին

9 չև ատ օրս հոն էն։ Տապանակին միջ ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու քարէ տախտակները՝ որ Մովսէս Քորեբի մէջ հոն գրաւ, հոնտեղ Տէրը Իսրայելի որդւոց հետ անոնց եգիպտոսի երկրէն հատ առնեը ուխտ բրաւ։

10 Ու երբոր քահանաները սրբութենէն հատ

11 ամէն ելցուց Տէրոջը տաճնը։ Եւ ամպին պատճառուր քահանաները չէին կրնար հոն կենալ որ նորէն պաշտօնը կատարեն, վասն զի Տէրոջը փառքը Տէրոջը տաճնը լեցուցեր էր։

12 Այնատեն Սողոմոն բաւ, Տէրը բաւ որ

13 ինքը մնալու ըսեր է մէջ կը բնակի։ Ես քեզի բնակութեան համար տաճն, յաւիտեան քու նստելու համար տեղ չինեցի։ Եւ թագաւորը

14 իր երեսը դարձուց, ու Իսրայելի բոլոր ժողովը օրհնեց։ ու Իսրայելի բոլոր ժողովը

15 կայներ էին։ Եւ անոնք բաւ, Օրհնեալ ըլլայ Իսրայելի Տէր Աստուածը, որ իր բերնովը իմ Տօրս Դաւիթին խօսք տուաւ, ու

16 իր ձեռքովը կատարեց։ քանզի բաւ, Իմ ժողովուրդս Իսրայելը եգիպտոսէն հանած օրէնս ի վեր՝ Իսրայելի բոլոր ցեղերէն քնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի տաճն չինելու համար, որ իմ անունս հոն ըլլայ։ բայց Դաւիթը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայելին վրայ

17 ըլլայ։ Եւ իմ Տօրս Դաւիթի միտք ուներ որ Իսրայելի Տէր Աստուծոյն անուն մը

18 չինէ։ Բայց Տէրը իմ Տօրս Դաւիթին բաւ, Որովհետև դուն միտք դրիր որ իմ անուանս տաճն չինես, ուղկ բրիր որ ատ բանը

19 միտք դրիր։ Սակայն հասնիր դուն պիտի չչինես, հապա քու որդիդ՝ որ քու ետնէդ պիտի ելլէ, անիկա իմ անուանս տաճը

20 պիտի չինէ։ Եւ Տէր իր բուած խօսքը կատարեց, ու ես իմ Տօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի, ու Իսրայէլը բուածին պէս Իսրայելի աթոռը նստայ, ու Իսրայելի Տէր Աստուծոյն անուանը ատ տաճը չինեցի։ Եւ

21 հոն տեղ մը պատրաստեցի տապանակին համար, որուն մէջը Տէրոջը ուխտը, որ ան մեր հայրերուն հետ բրաւ, երբոր զանոնք եգիպտոսի երկրէն գուրս հանեց։

22 Եւ Սողոմոն Տէրոջը սեղանին առջեւը Իսրայելի բոլոր ժողովին դիմացը կայնելով՝

ա — Մն. իբ. 14։
ե Նէ. ի. 25. Ես.
ը Նէ. ի. 30. Դ.Է. իգ. 5—8։
թ Նէ. ի. 30. Ես.
ժ Բ Թագ. բ. 31. բ Մն. է. 1։
ի բ Թագ. գ. 17։
ձ բ Թագ. է. 7. 9. գ. 12. 16։
ղ Դ.Է. իգ. 34. բ Մն. է. 8։
ճ Թագ. գ. 15. բ Օր. լ. 9. Ելս. — ե. 11. Մն. է. 11։
— բ Մն. է. 9. Ես.
յ բ Թագ. գ. 13։
ն բ Թագ. գ. 17։
շ Նէ. իէ. 33. 34. Գ.Է. գ. 19։
ո Գէ. գ. 27։
չ Նէ. իէ. 14. 15։
պ Նէ. իէ. 21։ բ Օր. ժ. 2։
ռ Նէ. ի. 34. 35. բ Մն. է. 13. 14. է. 2։
ս Ա.Ջ. ին. 14։
վ բ Թագ. գ. 18։
տ Ա.Ջ. ի. 63։
— բ Թագ. է. 5։
ր բ Թագ. է. 6. բ Մն. գ. 5. Ես.
ց Ա.Ջ. ին. 29. բ Օր. ժ. 11։
ւ բ Թագ. ժգ. 1. բ Թագ. է. 8։ — Մն.
ք. 4։
փ բ Թագ. է. 9. — Մն. ժէ. 1։
օ բ Մն. գ. 8. 9։
ֆ բ Թագ. է. 5. 12. 13. Գ.Լ. է. 3. 5։
— Մն. իբ. 5. 6։
ա Ջէր. 9. բ Օր. լբ. 26։
բ Մն. գ. 19. Ես.

1 Նէ. ի. 20։
2 Նէ. լդ. 27. 28. բ Օր. գ. 13. Ջէր. 21։
3 Նէ. ի. 34. 35. բ Մն. է. 13. 14. է. 2։
4 բ Թագ. է. 15։
5 Նէ. իէ. 21. 22. բ Մն. է. 9։
6 Նէ. իէ. 14. 15։
7 բ Մն. է. 9։
8 Նէ. իէ. 21. բ Օր. ժ. 8։
9 Ելս. իգ. 7. բ Օր. ժ. 5։ Եբր. թ. 4։
10 բ Թագ. է. 11։
11 բ Թագ. ժգ. 1. բ Թագ. է. 8։ Մն.
ք. 4։
12 բ Թագ. է. 13։
13 Գ.Լ. է. 1. Ա.Ջ. իգ. 46։
14 բ Թագ. է. 5։
15 Գ.Լ. է. 5. 12. 13. Գ.Լ. է. 3. 5։
16 Մն. իբ. 5. 6։
17 Ջէր. 9. բ Օր. լբ. 26։
18 բ Մն. է. 19. Ես.

ա Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ին. 29. Ա.Ջ. ի. 63։
բ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
գ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
դ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ե Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
զ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
է Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ը Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
թ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ժ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ի Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ձ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ղ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ճ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
յ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ն Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
շ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ո Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
չ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
պ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ռ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ս Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
վ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
տ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ր Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ց Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ւ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ք Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
օ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։
ֆ Ելս. իգ. 7. Ղեւ. իգ. 34. Թուոց ժգ. 1. Ա.Ջ. ի. 63։

23 Ձեռքերը դէպ ի երկինքը տարածեց, ու բաւ, Ով Ցեր Աստուած Իսրայէլի, վերը երկինքը ու վարը երկրի վրայ՝ քեզի պէս Աստուած չկայ, որ ՚քու ուխտիդ հրնոց բո֊ լոր սրտովը քայլող ծառայներուդ հետ ՚ուխտ
24 ու ողորմութիւն կը պահես. Դուն քու ծա֊ ռայիդ իմ Դաւիթին բրած խոստումնդ֊ րդդ պահեցիր, ու բերնովդ բանդդ ձեռ֊քո֊ վրդ կատարեցիր, ինչպէս որ այսօր ՚կ՚երեւի։
25 Եւ հիմա, ով Ցեր Աստուած Իսրայէլի, պահէ ան խոստումնդդ, որն որ քու ծառայիդ իմ Դաւիթին բրիր, ու բաւր, Իմ ուղիս Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ. միայն թէ քու որդի֊ ներդ հրնոց ճամբաներուն զգուշութիւն ընեն ու իմ առջեւս քալեն, ինչպէս որ դուն իմ
26 առջեւս քալեցիր։ Եւ հիմա, ով Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծառայիդ՝ իմ Դաւ֊ ւիթին բաած խօսքդ հաստատուի։
27 Բայց ՚միթէ Աստուած իրաւցնէ երկրիս վրայ պիտի բնակի՞. ահա երկինքը ու ՚երկ֊ նից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել. 28 ո՛եր կը մնայ ան իմ չընած տանս։ Սակայն, ով Ցէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթ֊ քին ու ինդրուածքին նայէ, որ քու ծա֊ ռայիդ այսօր քու առջեւդ բրած պաղատանքը
29 ու աղօթքը լսես. Որպէսզի աս տաճը գիշեր ցորեկ քու աչքերդ բաց ըլլան, այն տեղդ՝ որուն համար ըսիր թէ իմ անունս հոն պիտի ըլլայ. այնպէս որ աս տե֊
30 ղը քու ծառայիդ բրած աղօթքը լսես ՝Ո֊ րենի քու ծառայիդ և քու ժողովրդդիդ Իս֊ րայէլին աս տեղը բրած աղօթքները լսես. այո՛ քու բնակութեանդդ տեղէն երկինքէն լը֊ սես, ու լսած ատենդ ներես։
31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ, ու անոր երդումը բնել տայու համար ՚ուղար կը֊ գայ աս աւագարկէ, ու երդումը աս տանը քու
32 սեղանիդ առջեւը գայ, Աստուծոր դուն երկ֊ նիքէն լսես ու կատարես, ու քու ծառա֊ ներդ դատես, Ին յանցաւորը դատապարտելու ու անոր ՚ըրածը անոր գլխուն բերելու, և արդարը արդարացնելու ու անոր արդարու֊ թեանը ՚տփովը անոր ՚նայուածք ընես։
33 ՚Եր ՚թէ որ քու ժողովրդդ Իսրայէլ քե֊ զի դէմ մեղանչելուն համար իրենց թշնամի֊ ներուն առջեւը յաղթուին, ու ՚քեզի գա֊ ղանն ու քու անուանդդ փառք տան, ու աս տանս մէջ քեզի աղօթք ու ապաչաւք ընեն,
34 Աստուածոր դուն երկինքէն լսես, և քու ժո֊

ղովրդդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձը֊ նես։
35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար ՚երկինքը գոցուի ու անձրեւ չգայ, ու անոնք աս տեղը քեզի աղօթք ընեն, և քու անուանդդ փառք տան, ու գանոնք ներելու֊ դ
36 համար իրենց մեղքերէն դառնան, Աստուածոր դուն երկինքէն լսես, և քու ծառայներուդ ու քու ժողովրդդիդ Իսրայէլին մեղքը ներ֊ լես, որ ՚ուղիղ ճամբան ցուցնես անոնց՝ որուն մէջը պիտի քալեն, ու քու ժո֊ ղովրդդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրեւ տաս։
37 ՚Երէ որ երկրի վրայ սով, կամ ժանտախտ, կամ խորշակահարութիւն, կամ դեղձաց գալուկ, կամ մարախ, կամ թրթուր ըլլայ, կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց ՚քնուած երկ֊ րին մէջը նեղուն, կամ որ և իցէ հարուած կամ
38 հիւանդութիւն ըլլայ, քու բոլոր ժողովուր֊ դդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ աղօթք մը ու ինդրուածք մը ընելու ըլլայ, և իւրա֊ քանչիւր մարդ իր սրտին ախտը ճանչնալով՝
39 ձեռքերը դէպ ի աս տաճը երկնցնէ, Ին֊ ատնեը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդդ տեղէն լսես ու ներես, և ընես ու ամէն մար֊ դու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հա֊ տուցում ընես՝ անոր սիրտը գիտնալով. հա֊ մար. վասն զի ՚բոլոր մարդոց որդիներուն սիր֊
40 ար միտակ դուն գիտես։ Որպէսզի քեզմէ վախնան երբեք բոլոր օրերուն մէջը՝ որ֊ոյ ժա֊ մանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վր֊ րայ պիտի ապրին։
41 Ու քու ժողովրդդիդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու անուանդդ համար եկող
42 օտարականին ալ՝ (վասն զի քու մեծ անուանդդ ու ՚զօրաւոր ձեռքդ ու երկնցուած բազուկդ պիտի լսեն,) ինչ որ գայ ու աս տանս մէջ
43 աղօթք ընէ, Դուն երկինքէն քու բնակու֊ թեանդդ տեղէն լսես, և օտարականին քեզի բրած ամէն ինդրուածքը կատարես, ՚որ երկ֊ րիս ամէն ժողովուրդները քու անուանդդ ճանչ֊ նան, ու քու ժողովրդդիդ Իսրայէլէն պէս ՚ւրկիզի վախնան, և գիտնան ինչ որ իմ չէ֊ նած տանս վրայ քու անուանդդ կոչուած է։
44 Երբոր քու ժողովրդդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի ղրկես զանոնք, ինչ որ անունդ աս քու ընտրած քաղաքիդ, ու քու անուանդդ հա֊ մար աս իմ չընած տանս կողմը նայելով՝ 8է֊

ը Եր։ թ. 33։ Եզր։ թ. 5։ Ես։ ը. 2։ Ես։ ի. 11։ ֆ Եր։ ժ. 11։ ֆ Եր։ ժ. 11։ ֆ Եր։ ժ

45 բոլոր ազօթք ընեն, երկինքն անոնց ազօթ-
քը ու ընդունայնաբար լսես, և անոնց իրաւունք
ընես։
46 Երբոր քեզի գէմ մեղք գործեն, (զանոնք
մեղք չգործող մարդ չկայ,) ու անոնց բար-
կանալով զանոնք ինչամիին ձեռքը մատնես,
ու անոնց գերեվարները ինչամիին հետս
47 կամ մատ երկիրը գերի տանին գանոնք։ Թէ
որ ան իրենց գերեվարեան երկրին մէջ գեղ-
ցի գան ու գառնան, և իրենց գերեվարեալ-
բան երկրին մէջ քեզի ազաչեն ու ՝ըսեն,
Մեղք գործեցինք, անօրէնութիւն ու անի-
48 բաւութիւն ըրինք։ Ես ի՞ր գանոնք գերե-
ուողով ինչամիներուն երկրին մէջ Վրնոց բո-
լոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգւովը քեզի
գառնան, ու իրենց երկրին որ իրենց Հայրե-
բան տուիր, և քու ընտրած քաղաքիդ, ու
քու անուանդ Համար իմ չշինած տանս կողմ
49 ՝ը՞ղեն քեզի ազօթք ընեն, Դուն երկինքէն
քու բնակութենդ տեղէն անոնց ազօթքը
ու ինդրուածքը լսես, ու անոնց իրաւունք
50 ընես, եւ քու ժողովրդիդ քեզի գէմ ը-
րած մեղքը ու բոլոր յանցանքը ներես, ու
ուղեակս ընես որ անոնց գերեվարողները անոնց
վրայ գթան, և անոնց ազգութիւն ընեն։
51 Զանոնք ՝անոնք քու ժողովրդդ ու քու ժա-
ռանգութիւնդ են, որ զանոնք Եգիպտոսէն
52 ՝երկաթի Հնոցին մէջէն Հանեցիր։ Եւ քու
ծառայիդ ինդրուածքին ու քու ժողովուր-
դիդ Իսրայէլին ինդրուածքն ալ ուշդ ՝ա-
՝ը՞ղես բաց ըլլայ, որ անոնց քեզի բոլոր ամէն
53 ազազակը լսես։ Զանոնք երկրին ամէն ժող-
ովուրդներէն գուն զատեցիր անոնք, որ քու
ժառանգութիւնդ ըլլան, ՝ինչպէս ու քու
ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը խօսեցար ՝երբ-
որ մեր Հայրերը Եգիպտոսէն Հանեցիր, ով
Տէր Եհովայ։
54 Երբոր Սողոմն ասս բոլոր ազօթքը ու խնդ-
րուածքը Տէրոջը բրաւ ընդունուց, Տէրոջմէ ա-
ղաներն առնէն կանգ, ուր որ ձեռքերը գէպ՚ի
55 երկինքը տարածած ծունկի կոխներ էր, Ու
ոտքի վրայ կայնելով՝ ՝Իսրայէլին բոլոր ժո-
56 ղովքը բարձր ձայնով օրհնեց ու բսաւ, Օրհ-
նեալ ըլլայ Տէրը, որ իր բոլոր խոստումն Հա-
մեմատ իր Իսրայէլ ժողովրդին Հանդստու-
թիւն տուաւ, Հոս իր ծառային Մովսէսին
ձեռքովը խոսած ամէն բարի խոստումէն բնաւ
57 մէկ խօսք մը գետին չինեցաւ։ Մեր Տէր Ա-
ստուածը մեզի Հետ ըլլայ, ինչպէս որ մեր Հայ-
րերուն Հետ էր։ ՝ու մեզ չթողու ու մեզ
58 երեսէ չձգէ, Եւ ՝մեր սիրտը իրեն գարձնէ,
որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը քալենք, ու
պահենք իր պատուիրանքները, կանոնները
ու իրաւունքները, որոնք մեր Հայրերուն պա-
59 տուիրեց։ Եւ Տէրոջը առջևը մատուցած ատ
պատառաքի խօսքերս ցորեկ ու գիշեր մեր
Տէր Աստուծոյն մօտենան, որ օրէ օր պատա-
Հած գործքերուն մէջ իր ծառային ու իր
60 Իսրայէլ ժողովուրդին իրաւունք ընէ։ ՝Որ
երկրիս ամէն ժողովուրդները գիտնան թէ
՝Եհովայ ինքն է Աստուած, և ուրիշ մը չկայ։
61 Ու ՝ձեր սիրտը մեր Տէր Աստուածոյն առջև
ուղիղ ըլլայ, որ ատ օրուան պէս անոր կա-
նոններուն մէջը քալէք, ու անոր պատուի-
րանքները պահէք։
62 Եւ ՝թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլ անոր Հետ
63 Տէրոջը առջևը գոհութիւն մատուցին։ Եւ Սողոմն
Տէրոջը մատուցած խաղաղութեան գոհին Հա-
մար՝ բանաձրկու Հազար արջառ ու Հարիւր
քսան Հազար գոհ բրաւ։ և Թագա-
ւորը ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը տա-
64 նը նաւակատիքը բրին։ Ին օրը Թագաւորը
Տէրոջը տանը առջևի եղող գաւիթին մէջտե-
ղը սրբեց։ քանզի ՝է ողջակէզները, Հացի ընծ-
այները ու խաղաղութեան գոհերուն ճարպերը
բնդունելու։ Եւ անոնցմէ Սողոմն ու անոր Հետ բոլոր
Իսրայէլ՝ մէկ մեծ ժողով մը՝ ՝Լեմաթի մուտ-
քէն մինչև ՝Եգիպտոսի Հեղեզատը մեր Տէր
Աստուածոյն առջևը եօթը օր ու եօթը օր Ա-
65 պրիլին տասնուչորս օր ՝տօն բրին։ ՝Ու ՝ա-
՝ը՞ն ուխտերդ օրը ժողովրդը արձակից,
որոնք Թագաւորը օրհնեցին, ու իրենց վրան-
ները գացին, գուարթ սրտով մը ու բարեաս-
լով ան բոլոր բարիքներուն Համար որ Տէրը
իր Դաւիթ ծառային ու իր Իսրայէլ ժողո-
վուրդին բրաւ։

Գլ. Թ

1 Աստուած Սողոմնին Հետ ախտ կ՚ընէ ուսկիլքի մէջ։ 10 Սո-
ղոմնին ու ՝Փիրովին իրատ իրենց բնծաներէն։ 15 Սողոմ-
նին գործերուն մէջը տատապրեները անոր տասին ծառա-
ներն էին։ և Իսրայէլացիք պատատատար ծառայեցուր։ 24 Փա-
րաւոնին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի։ 25 Սողոմնին
տարիսան Հանդիսատր գոհերը։ 26 Սողոմնին նաւերը Ոփի-
րէն ոսկի կը բերեն։

1 Երբոր Սողոմն Տէրոջը տաճարը ՝ու Թագա-
ւորական տունը և ՝իր սրտին բոլոր ուզած

ա՝ Տ։
բ Ա՝ոպ. ՀԺԲ՝ ։ 36։
գ Գ՚ն ։ գ ։ 5 ։ ՚ա՝ ։ ՚ա՝ ։ ՚ա՝

2 բաները չլինէ լմնցուց, Տէրը Աստուծոյն նա-
ւէն երեցաւ՝ Հինգ ամ Գաբաւոնի մէջ եղեւ,
3 ցեր էր, եւ Տէրը անոր բաւ, Իմ առջեւս
ըրած աղօթքդ ու պաղատանքդ լսեցի. Ե-
աս չլինած տունդ սրբեցի, Որ իմ անունս յա-
ւիտեան հոն դնեմ, Ու իմ աչքերս ու սիրտս
4 միշտ հոն պիտի ըլլան։ Եւ Քէ որ դուն իմ
առջեւս էրթս Հօրդ Դաւիթին պէս՝
Ինկատութեամբ սրտով և ուղղութեամբ քալս,
ու բոլոր քեզի պատուիրածներուս ծա-
5 կանութիւններս ու դատաստաններս պահես, Ա-
տունը քու Թագաւորութեանդ աթոռը ես-
քայէլի վրայ յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
Ինչպէս որ քու Հօրդ Դաւիթին խոստացայ ըսե-
լով, Իսրայէլի աթոռին վրայ քեզմէ մարդ
6 պակաս պիտի չըլլայ։ Քէ որ դուք կամ ձեր
որդիքը ինծմէ խոտորիք, ու ձեր առջեւը
դրած պատուիրանքներս ու կանոններս չպա-
հէք, ու երթաք ուրիշ աստուածներու ծա-
ռայութիւն ընէք ու անոնց երկրպագութիւն
7 ընէք, Ա՛նատներ Իսրայէլը պիտի չկտրեմ ան
երկրին վրայէն, որն որ իրենց ատ-
ու ես Իմ
անուանս համար աս սրբած տունս երեսէս
պիտի ձգեմ. Ու Իսրայէլ բոլոր ազգաց մէջ
8 առակ ու կատակ պիտի ըլլայ։ Եւ աս բարձր
տունը համար ամէն ոք որ անցնայ պիտի
զարմանայ, ու սուլելով պիտի բսէ, Տէրը ին-
չո՞ համար աս երկրիս ու աս տունս այսպէս
9 ըրաւ։ Եւ պիտի բսեն, Ա՛նոր վրայ անոնք
Տէր Աստուածը Իզոզոցին, որ անոնց Հայրերը
եգիպտոսի երկրէն հաներ էր, և ուրիշ աս-
տուածներու յարեցան և անոնց երկրպագու-
թիւն ու ծառայութիւն ըրին. աս պատճա-
ռաւ Տէրը անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները
բերաւ։
10 Ա՛յնէ Սողոմոն երկու տուներ՝ Տէրոջը տունը
ու Թագաւորական տունը, քանի տարուան մէջ
11 չլինէլէն ետքը, Տիւրոսի Թագաւորը Քիրամ
եղնեփայտերով, մայր փայտերով ու ոսկիով՝
անոր ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին
օգնութիւն ընելուն համար, Սողոմոն Թագա-
12 ւորն ալ անոնուն Քիրամին քանի քաղաք
տուաւ. Գալիլեայի երկրին մէջ։ Ու Քիրամ
Տիւրոսէն ելաւ՝ որ Սողոմոնին իրեն տուած
քաղաքները տեսնէ, և իր աչքերուն հաճոյ
13 չեղան։ Ու բսաւ, Եղբայր, աս ի՞նչ քա-
ղաքներ էին որ ինծի տուիր։ Ու անոնց անուն-
14 նը Քաբօղի երկրին կտկզ մինչև աս օրս։ Ե-

Քիրամ Թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ
ոսկի խրկեց։
15 Ու Սողոմոն Թագաւորին դրած հարկին
պատճառը աս էր՝ որ Տէրոջը տունը, իր տունը
ու Միլոյը ու Երուսաղէմի պարիսպը, Հա-
16 սոր, Մակէդոնը ու Գազերը չէնէ։ (Ֆարաւ
եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորը կելլեայ՝ Գա-
զերը առեր, ու զանոնք կրակով այրեր էր,
և ան Քանանացին՝ որ այդ քաղաքին մէջը բնակող Քանանացինե-
րը մեռցնելով, զանոնք իր աղջկանը Սո-
17 ղոմոնին կնութեան օժիտ առեր էր։) Ու Սո-
ղոմոն Գազերը ու Ստրատ Բեհորոնը չինեց,
18 Նաև Բաղաղեմը ու Թագմորը երկրին անա-
19 պատին մէջ, եւ Սողոմոնին բոլոր չտեմարան-
նի քաղաքները, ու կառքերուն քաղաքնե-
րը, ու ձիաւորներուն քաղաքները, և ան բո-
լոր չէնքերը, որ Սողոմոն ուզեց չինել Երու-
սաղէմի մէջ, Լիբանանի մէջ ու իր տէրու-
թիւնը բոլոր երկրին մէջ։
20 Ա՛յն բոլոր ժողովրդենէն՝ որ Ա՛մորհացի-
ներէն, Քետացիներէն, Փերիզացիներէն, Խե-
ւացիներէն ու Յեբուսացիներէն մնացեր էին,
21 և Իսրայէլի որդւոցմէ չէին, Անոնց զա-
ւակներէն, ՝որ անոնցմէ ետքը ան երկրին
մէջ մնացեր էին, ՝ու Իսրայէլի որդիքը չէին
կրնար զանոնք բնաջինջ ընել, Սողոմոն զա-
նոնք ՝Հարկատու ծառայ բրաւ մինչև յայս-
22 օր։ Բայց Սողոմոն Իսրայէլի որդիներէն իրեն
ծառայ չբրաւ. Հապա անոնք իր պատերազ-
մական մարդիկը, իր իշխանները, զօրավարները, ու իր կառքերուն
23 ու ձիաւորներուն վիրակացուներն էին։ Սո-
ղոմոնին գործքին վրայ Հինգ հարիւր իշխան
դիւաւոր իշխաններ կային, որոնք բանաւոր
ժողովուրդին վրայ կիշխէին։
24 Իսկ Փարաւոնին աղջիկը Դաւիթին քա-
ղաքէն ելաւ, ՝ու իր տունը՝ որն որ Ս-
ղոմոն անոր համար չիներ էր։ ՝անատները Մե-
լոյը չինեց։
25 Եւ Սողոմոն տարին երեք անգամ Տէրոջը
համար չինած սեղանին վրայ ողջակէզներ ու
խաղաղութեան զոհեր կը մատուցանէր, և Տէ-
րոջը առջեւի ՝ծուխին վրայ խունկ կը ծխէր։
26 Ու Եզեռ տունը լմնցուց, Սողոմոն Թագա-
ւորը եգոլմի երկրին մէջ Կարմիր Ծովուն ե-
զերքը՝ Եղոթին քովը եզով Ի՛սրաէլացիներ
27 մէ Դուռ ներ չինեց։ Եւ Քիրամ Սողոմոնին
ծառաներուն հետ, Ծովու ՝ճանապարհին հը-

Գէս · ժ · 11։
Գէս · ժգ · 10։ Դաւա-
ս · 29։
Գէս · ժգ · 10։
Գէս · ժգ · 3։ Իսա-
22։ բ Մն · գ · 5։
Գէս · ԺԲ · 44։ բ
Մն · գ · 4 · 6։ Եա-
Գէս · ԺԲ · 44։ բ
Մն · գ · 4 · 6։ Եա-
Գ Դ · ժ · 1։
բ Օր · ի · 26։ գ Թագ-
Գ · ժ · 12։ Եզ-
բ Մն · ի · 12։
Սաղ · ԺԲ · 18։
բ Թագ · է · 14։ բ
Մն · է · 19։ 20։
Սաղ · ՃԻ · 30։ Եա-
բ Օր · գ · 20։ գ Թագ-
ԺԸ · 25։ ԻԲ · 21։
Երեմ · է · 14։
բ Օր · ԻԲ · 37։ Սաղ ·
ԻԲ · 14։
Հ Օր · ԻԲ · 21։
բ Մն · է · 21։
Հ Օր · ԻԲ · 24 · 25։
Դաւա · ա · 21 · 27։
29 · գ · 1։
Գէս · ԺԸ · 63։ ԺԹ ·
18։
Դաւա · ա · 25։
Գէս · ԺԹ · 21։
26։ Երբ · բ · 55 · 58։
Ղեւտ · է · 57։ Յաս ·
Գ Դ · ԻԲ · 39։
Եզեր · Ծաւտանէրը ·
Գէս · ԺԹ · 10։
Գէս · ժ · 1։
բ Մն · ը · 11։
Գ Դ · է · 8։
բ Թագ · է · 9։ Գէ-
Յաս · 27։ բ Մն · ը · 5։
բ Մն · ը · 12 · 15։
Ծաս · լգ · 35։ բ Օր ·
է · 8։ Գէ · ԻԲ · 49։
Գ Մն · ը · 17 · 18։
Գէս · ժ · 11։

մուտ եղոյ իր նաւամբ Ծաւանները ան նաւե-
28 ցոյ։ Ի մինչ ինքն Ոմիրէ գացին, և անկէ
չորս հարիւր քան տապանդ ոսկի առին, ու
Սողոմոն Թագաւորին բերին։

ԳԼ· Ժ

1 Սարայի Թագուհին Սողոմոնին խնամատարութեանը վրայ կը զար-
մանայ։ 14 Սողոմոնին ոսկին։ 16 անոր վահաններէն։ 18 անոր
թագոյեան աթոռը։ 21 անոր անօթները։ 24 անոր բնութեան
ընծաները։ 26 անոր կառքերը ու ձիերը։

1 Եւ Սարայի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը
ու Տէրոջը անունը լսեց, ու եկաւ Իր իրը-
2 մին հարցումներով զանիկա փորձէ։ Եւ
անիկա երուսաղէմ եկաւ խիտ չատ հանդէ-
սով, խունկեր ու խիտ չատ ոսկի ու պա-
տուական քարեր բեռցած ուղտերով։ և Սո-
ղոմոնին քովը գնաց, ու բոլոր իր սրտին մէջ
3 եղածը անոր զրուցեց։ Եւ Սողոմոն անոր բո-
լոր հարցումները բացատրեց. ու թեա-
նանակ մէկ խօսք մը չկար, որ Թագաւորը
4 չհանկարծ ու չբացատրէ անոր։ Եւ Սարայի
Թագուհին Սողոմոնին բոլոր իմաստութիւնը,
5 ու անոր շինած տունը, Եւ անոր սեղանին
կերակուրները, ու անոր ծառաներուն ողնա-
կառավարները, և սպասաւորութեան կարաւած-
քը, ու անոնց հագուստները, և անոր մատ-
ռաւակները, ու †Տէրոջը տունը ելլելու ատե-
6 նը քովը տեսնելով՝ խելքը գլխէն գնաց։ Եւ
Թագաւորին ըսաւ, Քու վիճակիդ ու իմաս-
տութեանդ վրայով իմ երկիրիս մէջ լսած խօս-
7 քերս չհաւատացի, մինչեւ որ ես ինքզ-
նիս իմ աչքերովս տեսայ, և ահա ինծի կէս
ալ չէին պատմուցին. քու իմաստութիւնդ ու
երջանկութիւնդ իմ լսածի համեմատ աւելի է։
8 Երանելի քու մարդոցդ, երանելի ան քու ծա-
ռաներուդ՝ որոնք միշտ քու առջեւդ կայնելով
9 քու իմաստութիւնդ կը լսեն։ Քու եհովայ
Աստուածդ օրհնեալ ըլլայ, որ քեզի հաճե-
ցաւ ու քեզ իսրայէլի աթոռին վրայ դրաւ.
եհովան իսրայէլը յաւիտեան սիրելուն համար՝
քեզ Թագաւոր ըրաւ, Որ իրաւունք ու ար-
10 դարութիւն ընես։ Եւ Թագաւորին հարիւր
քան տաղանդ ոսկի ու խիտ չատ խունկեր
ու պատուական քարեր տուաւ։ Ալ անկէ
առեւ այնչափ չատ խունկ չեկաւ, որչափ որ
Սարայի Թագուհին Սողոմոն Թագաւորին տը-
11 ւաւ։ Եւ Ոփիրէն նաւերը՝ որ Ոփիրէն ոսկի կը
բերէին, Ոփիրէն խիտ չատ Ծաղմուկ փայտեր
12 ու պատուական քարեր ալ բերին։ Եւ Թա-

գաւորը արմուկ փայտէն յենարաններ չինեց՝
Տէրոջը տանը ու Թագաւորական տանը հա-
մար, և քնարներ ու տաւիղներ երգեցողնե-
րուն համար. ասանկ Ծաղմուկ փայտ բնաւ
չեկաւ ու չերեցաւ մինչեւ յայսօր։
13 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սարայի Թագուհիին
բոլոր ուզած ու խնդրած բաները տուաւ,
Սողոմոն Թագաւորը իր ‡ձեռատաձեռնու-
թեանը անոր տուածէն՝ի զատ։ Եւ անկէ
իր ծառաներուն հետ դարձաւ իր երկիրը
դնաց։
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին եկած ոս-
կին կշիռքը վեց հարիւր վաթսունուվեց տա-
15 ղանդ ոսկի էր։ Աւտուտը ընտրելիին ու վա-
ճառականներէն և Արաբացւոց բոլոր Թա-
գաւորներէն ու երկրին նախարարներէն ևս
քն՝ի զատ։
16 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռատոյ ոսկիէ եր-
կու հարիւր վահան չինեց, — ամէն մէկ
վահանին համար վեց հարիւր †ին ոսկի կը-
17 նաց։ Եւ †կռատոյ ոսկիէ երեք հարիւր տապար
ալ չինեց, — ամէն մէկ տապարին երեք հինա
ոսկի գնաց։ Ու Թագաւորը Ղիբանանի ան-
տառին տունը գրաւ դանոնք։
18 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը չի-
19 նեց, ու զուտ ականով պատեց զանիկա։ Այ
աթոռը վեց սանդեան ունէր. ու աթոռին
վերի ծայրը հասէն բոլորչի էր, և նստելու
տեղը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն չենարան-
ներ ունէր, ու չենարաններուն քովը երկու
20 առիւծներ կը կայնէին։ Եւ հինգ վեց աստ-
ճաններուն վրայ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն
տասներկու առիւծներ կը կայնէին. բոլոր
Թագաւորութիւններու մէջ ասանկ բան մը չի-
նուած չէր։
21 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր խմկերի-
անմանները ոսկի էին, և Լիբանանի անտառին
տունը բոլոր անմանները զուտ ոսկի էին, ար-
ծաթէ չկար. ըստ որ անիկա Սողոմոնին օ-
22 րերը բանի մը տեղ չէր անցներ։ Վասն զի
Թագաւորը ծովու վրայ Փիւռամին նաւերուն
հետ Թարսեացի նաւեր ունէր. Թարսեացի
նաւերը երեք տարին անգամ մը ոսկիով, ար-
ծաթով, փղոսկրով և կապիկներով ու սիրա-
մարգներով բեռնուած կու գային։
23 Եւ Սողոմոն Թագաւորը հարստութեան ու
իմաստութեան կողմանէ երկրին բոլոր Թագա-
24 որներէն մեծ եղաւ։ Ու բոլոր երկիրը կը
փափաքէր Սողոմոնին երեսը դնել՝ Աստուած անոր
իմաստութիւնը լսելու, որն որ Աստուած անոր
25 սրտին մէջ դրեր էր։ Ու անոնց ամէնը տա-
րեկ տարի իրենց ընծաները կը բերէին, սպա-

ե Ծոր· իբ· ա·
- բ Մ՝ն· Բ· ւ· և·
Մ՝ա· ժբ· ձ·
Դ՝ա· ժ՝ա· ղ·
† Ձ՝ն· Դ՝ա· ժ՝ղ·
ժ Ա՝ա՝ղ՝ա՝ն՝ա՝ն՝ա՝ն

ինքն արծաթիկ անմիներ, ոսկիէ անմիներ, հանդերձներ, զէնքեր, խոտներ, ձիեր ու ջորիներ։

26 Եւ Սողոմոն հաւաքեր ու ձիաւորներ ժողվեց, ու անոնք հազար չորս հարիւր կառք ու տասներկու հազար ձիաւոր ունէր։ Ու զանոնք կառքերու քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորին քովը տեղաւո-
27 րեց։ Ու թագաւորը Երուսաղէմի մէջ արծաթը քարերու պէս հասցուց եւ մայրի ծառերը քարերու պէս հասցուց հարուստ դաշտի մէջ
28 եղող մոմիթզենիներուն պէս բազում։ Ու Սողոմոնին ձիերը եգիպտոսէն կը գային, ու թագաւորին վաճառականները կարաւաններ մէկ որոշուած գնով մը կ'երթ-
29 էին եւ կ'առնէին։ Ու եգիպտոսէն մէկ կառք մը գալս ելլելուն վեց հարիւր արծաթով վեր կու գար, ու մէկ ձի հարիւր յիսուն արծաթով։ Նոյնպէս բոլոր թագաւորներուն համար ալ անոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Սողոմոն իսկ սիրեց զ՚օտար կիներ շատ մը եւ զդուստր Փարաւոնի՝ Մովաբացի, Ամմոնացի, Եդոմացի,
2 Հիթացի — ինչպէս որ Տէրը խրատեր էր որ դուք մի երթաք անոնց մէջ, ու անոնք ալ ձեր մէջ չմտնեն, որ ձեր սիրտերը իրենց աստուածներուն չդարձնեն։ Սո-
3 ղոմոն սիրով անոնց յարեցաւ։ Ու անոր եօթը հարիւր իշխանուհւոն կիներ ու երեք հարիւր հարճ ունէր։ Ու անոր կիներն անոր սիրտը խոտորցուցին։ Ու Սողոմոնին ծերութեան ժամանակը անոր կիներն անոր սիրտը օտար աստուածներու դարձուցին, ու Նա-
5 նոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ միր չորը։ Դաւիթին պէս կատարեալ չէր։ Ու Սողոմոն Միզոնացոց աստուծոյն՝ Աստարոթ-
6 թին հետևէն ու Ամմոնացոց գարշելի Մելքոմին հետևէն գնաց։ Ու Սողոմոն Տէրոջը առջեւը չարութիւն գրաւ, ու Տէրոջը հետևէն իր չորը Դաւիթին պէս կատարեալ չգնաց։ Ու Սողոմոն Երուսաղէմի դիմացը եղող լեռանը վրայ Մոաբացոց գարշելի գետնախեն համար բարձր տեղ մը շինեց, ու Ամմոնացոց գարշելի Մողբին հա-
8 մար ալ։ Ու իր բոլոր օտարուհի կիներուն համար ալ այնպէս բրաւ, որոնք իրենց աստուածներուն խոտոր կը ծխէին ու զոհ կը մատուցանէին։
9 Ու Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ, վասն զի անոր իր սիրտը խոտորցուց իսրայէլի Տէր Աստուծմէն, որ երկու անգամ իրեն երե-
10 ցաւ, ու նա բանին համար պատուիրեց որ ուրիշ աստուածներու ետևէ չերթայ։ Բայց անոր պատուիրը չպահեց։ Ու Տէրը Սողոմոնին բաւ, Որովհետև զայն ասանկ ըրիր, և իմ ուխտս ու իմ պատուիրած կանոններս չպահեցիր, ես քեզմէ պիտի պատռեմ, ու քա-
12 զին անոր ծառային պիտի տամ։ Միայն քու աս բանը քու օրերուդ մէջ չեմ ըներ քու հօրդ Դաւիթին համար, քոյ զանկից քու
13 որդւոյդ ձեռքէն պիտի պատռեմ։ Սակայն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չպատռեմ, հա-ւ իմ ծառայիս Դաւիթին համար ու Իմ ընտրած Երուսաղէմիս համար՝ քու որդւոյդ մէկ ցեղ մը պիտի տամ։
14 Ու Տէրը Սողոմոնին դէմ մէկ թշնամի մը հանեց, այսինքն եդոմի թագաւորին սերունդէն։
15 Դէն եգոմայեցի Ադադը։ Վասն զի Դաւիթ եգոմի մէջ եղած ատենը՝ երբոր զօրագլուխը մեռցնելու գացած էր, ու եգոմի մէջ բոլոր արուները մեռ-
16 ցուց։ (Որովհետև ճոաբ բոլոր իսրայէլին հետ հոն մնաց մինչև որ եգոմ-
17 մայեցոց բոլոր արուները մեռցուց։) Ադատ նոր Ադադ իր հօրը քանի մը եգոմայեցի ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպտոս երթայ։
18 ու Ադադ չոր պզտիկ տղայ էր։ Ու անոնք Մադիամէն եկան ու Փարան եկան, և Փարանէն իրենց հետ մարդիկ առին, ու Եգիպտոս եկան Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին, որ անոր տուն տուաւ, ու անոր հաճիկ կա-
19 պէց, ու անոր երկիր տուաւ։ Ու Ադադ Փարաւոնին առջեւը չատ շնորհք գտաւ, ու Փա-ւոնին իր կնկանը քոյրը՝ Թահպենէս թագու-
20 հին երկու որդի մը ծնաւ, ու Գանեսթահպենէս անոնի մէջ մեծցուց, ու Գանեսթահ Փարաւոնին տունը Փարաւոնին որդւոցը մէջ
21 էր։ Ու երբոր Ադադ եգիպտոսի մէջ լսեց

---

5 Գլ· դ· 26· բ Մն· ա· 14· Բ· 25·
6 բ Օր· ժէ· 16·
7 բ Մն· ա· 15—17·
8 բ Օր· ժէ· 18· բ Մն· ա· 16· Բ· 28·
9 Ես· ա· 4· դ Թագ· ժ· 1· ե· 3· 4·
10 ե· 6·
11 Եր· ժ· 25· բ Օր· ժէ· 17· ա· 14· Բ· 25·
12 բ Օր· ժէ· 17· ա· 16· Բ· 28·
13 Եր· ժ· 26· Ե· ժ· 20·
14 Գլ· բ· 21·
15 Գլ· Բ· 4·
16 Յեր· ա· 2· Եր· ժ· 33· Դատ· բ· 13· դ Թագ· ի· 13·
17 Ես· ա· 24·
18 Ես· ա· 2· Եր· ժ· 33· Դատ· բ· 13· դ Թագ· ի· 13·
19 Գլ· դ· 5· Բ· 9·
20 Գլ· դ· 12· Բ· 6·
21 Եր· ժ· 26· Ե· ժ· 20·
22 Գլ· ժ· 20·
23 Մ Ն· ե· 26·
24 բ Թագ· բ· 14· ա Մն· ժբ· 13·
25 Ես· ի· 10· բ Օր· ժ· 13·
26 Գլ· ժ· 20·

թէ Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացեր է, ու
թաղուեր զօրագունդը մեռելը է, Ադոդ փարա-
ւանին բառ, Աքձակէ պիս, որ իմ երկիրս
22 երթամ։ Եւ փարաւոն անոր բառ, իմ քովս
գու ի՞նչդ պակաս է, որ գու երկիրդ երթալ
կ՚ուզես։ Ու անոնա բառ, Ոչ, բայց միայն
[illegible]
23 Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ [illegible]ին մի
Տանիր, այսինքն եղիազատի որդին Ռա-
գանը, որ իր ամբողջ Մուբայի Ազգասար
24 թագաւորին քովին փախեր էր։ Ու անոնա իր
քովը մարդիկ Ժողվեց և գնդապետ եղաւ։
Ու երբոր Դաւիթ զանոնք կտոր[illegible], դանաս-
կա գացին ու հոն բնակեցան, ու Դամասկոսի
25 մէջ թագաւորեցին երկիր։ Ուստի Ռասօն Սո-
ղոմոնին թոյր օրերուն մէջ Իսրայէլին թշնա-
մի եղաւ, Ադադին չարչարելնէն ի զատ։
ու Իսրայէլին ներսիթիւն կու տար, և Աս-
բաց վրայ կը թագաւորէր։
26 Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Սարեդացին Երբոա-
թացի Նաբատի որդին Երոբոամին ալ, ո-
րուան մայրը որբևարի կինի էր Սարուա
անուամբ, Ինքն ալ թագաւորին դէմ ձեռք վերցուց։
27 Ու թագաւորին դէմ ձեռք վերցնելուն պատ-
ճառը ատ էր։ Երբոր Սողոմոն Մեղլոն չինեց,
և իր հօրը Դաւիթին քարաքին փլած տեղը
28 գոցեց, Երոբոամ խիստ ուժով մարդ մը էր։
լալով, ու Սողոմոն տեսնելով որ տղան գոր-
ծունեայ կտրիճ մին է, զանիկա Յովսեփի տա-
29 նը բոլոր բեռներուն վրայ դրաւ։ Եւ եղաւ որ
ան ժամանակը Երոբոամ Երուսաղէմէն գնաս
եղաւ։ ու Ահիան Շիլովնացի մարգարէն ճամբուն մէջ
Ելիցնացի Աբիա մարգարէն անոր հանդիպեցաւ, և անիկա նոր
վերարկու մը հագեր էր, ու դաշտին մէջ
30 երկու-երեք մնակ էին։ Եւ Աբիա անոր վրայի
նոր վերարկուն բռնեց, ու կտրեցին տաս-
31 ներկու կտոր պատուց։ Եւ Երոբոամին ը-
սաւ, Տասը կտորը քեզի առ. քանզի Իսրայէ-
լին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ, Ահա Սողո-
մոնին ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի պատ-
32 ռեմ, ու տասը ցեղը քեզի պիտի տամ։ Եւ իմ
Ծառայիս Դաւիթին համար՝ ու Իսրայէլին բո-
լոր ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս
33 համար՝ մէկ ցեղ մը անոր ըլլայ։ Որովհետև
զիս թողուցին, ու Սիդոնացւոց աստուածին
Աստարովթին և Մոաբացւոց աստուածին Քա-
մոսին ու Ամմոնի որդւոց աստուածին Մել-
քոմին երկրպագութիւն ըրին, և իմ ճամբա-
ներուս մէջէն չգացին, որ իր հօրը Դաւիթին
պէս իմ առջևս ուղիղ եղածը ու իմ կանոն-
34 ներս ու դատաստաններս ի գործ դնէին։ Սա-
կայն անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը
պիտի չառնեմ, ու զանիկա իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ իշխան պիտի թողում՝ իմ պա-
տուիրանքներս ու կանոններս պահող իմ ըն-
35 տրած Դաւիթին համար։ Բայց
անոր որդւոյն ձեռքէն թագաւորութիւնը
պիտի առնեմ, ու տասը ցեղը քեզի պիտի
36 տամ։ Եւ անոր որդւոյն մէկ ցեղ մը պիտի
տամ, որ իմ Ծառայս Դաւիթի իմ առջևս միշտ
մէկ ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քաղաքին
մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն դնելու
37 համար։ Ու քեզ պիտի առնեմ, և սրտիդ
բոլոր ուզածին պէս թագաւորութիւն պիտի
ընես, ու Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլ-
38 լաս։ Եւ թէ որ իմ բոլոր քեզի պատուիրած-
ներուս ետևնայնպէս ընես, ու իմ ճամ-
բաներուս մէջը քալես, և իմ Ծառայիս Դա-
ւիթին ըրածին պէս՝ իմ կանոններս ու պա-
տուիրանքներս պահելով՝ իմ առջևս ուղիղ
եղածը ընես, անոնցմէ չես քեզի հետ պիտի
ըլլամ, ու քեզի միապետ տուն պիտի չշինեմ,
ինչպես որ Դաւիթին չշինեցի, ու Իսրայէլը
39 քեզի պիտի տամ։ Եւ սասը Հասնոր Դաւիթին
սերունդը պիտի չարչարեմ, բայց ոչ թէ միշտ։
40 Ու Սողոմոն Երոբոամը մեռցնելու ուզեց,
բայց Երոբոամ եղաւ եգիպտացւոց փախաւ, --
եգիպտոսի Սիսակ թագաւորին քովը գնաց, ու
մինչև Սողոմոնին մեռնելը եգիպտոս մնաց։
41 Եւ Սողոմոնին մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բոլոր ըրածները ու անոր խնամատա-
րութիւնը՝ ահա Սողոմոնին պատմութեան գրքին
42 մէջ գրուած են։ Եւ Սողոմոնին Երուսաղէ-
մի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն
43 ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ։ Ու
Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր
հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ։
ու անոր որդին Ռոբոամ անոր տեղը թա-
գաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Իսրայէլացիք Ռոբոամը թագաւոր ընելու համար Սիւքեմ
մէջ Ժողովեցով։ Երոբոամին մինչդեռ անկի կը խնդրեն որ
իրենց վրայ գլուխ բառնը Եեհոհեցցին։ 6 Ռոբոամ երիտա-
սարդներուն խորհուրդը տեղուտեղ խրատ մերժելով՝ իբր-
տան Իսրայէլ կը պատասխանի անոնց։ 16 Տասը ցեղերը կ՚ա-
պստամբին, ու Ադորամը կը մեռցնեն։ տասը վրայ Ռոբո-
ամ կը փախչի։ 21 Ռոբոամ բանակ կը կազմե, բայց Սեմա-
յիայէն կ՚ազդուի։ 25 Երոբոամ իր թագաւորութիւնը զօ-
րացնելու համար քաղաքներ կը շինէ, 26 ու երկու արձանան
կանգնացնելով կը հաստատի։

1 Եւ Ռոբոամ Սիւքեմ գնաց, վասն զի բո-
լոր Իսրայէլ զանիկա թագաւոր ընելու հա-
2 մար Սիւքեմ եկեր էր։ Ու Եղաւտեան
Երոբոամ որ Սողոմոն թագաւորին երեսէն

ᵃ Բ Թագ. ը. 3։
ᵇ Բ Թագ. ը. 3 ։ Ժ. 3. 13։
ᵍ Գէ. ժը. 3։ ժգ. 6։
ᵈ Գէ. ժը. 3։ Բ Մն. ժգ. 6։
ᵉ Բ Թագ. ժ. 1։ Բ Մն. ժ. 1։ ժգ. 6։
ᶻ Հմր. 11. 13։
ᶠ Հմր. ե. 6. 7։
ᵍ Գէ. ժը. 16. 17։
ʰ Գէ. ժը. 3։ Գ. ԺԼ. 4. 7
Թագ. ը. 19։ Սաղ. ԺԸ. 17։
ⁱ Ցես. ա. 5։
ᵏ Բ Թագ. ե. 11։
27։
ˡ Բ Մն. ի. 29։
Ֆբ Մն. ի. 30։
ᵐ Բ Մն. ի. 31։
ⁿ Մաս. ա. 7։
ᵒ Բ Մն. ժ. 1, ևս
ᵖ Գէ. ժա. 26։

փախած՝ եգիպտաց կը ընակէր , գէտ. Եգիպ-
3 տոսի մէջ էր երբոր — ըսաւ ցանց , եւ Հոգի
իւրհելով զանիկա կանչեցին . ու Քերոբամ
և իսրայէլի բոլոր ժողովքը եկան , ու Ռոբո-
4 վամին հետ խօսեցան ու ըսին , Քու Հայրդ
մեր վրայ ծանր լուծ մը դրաւ . դուն հիմա
քու հօրդ խիստ ծառայութիւնը ու մեր վը-
րայ դրած ծանր լուծը թեթևցուր ,ու քիչ
5 մի ծառայութիւն ընենք . Եւ անիկա բաւ
անոնց , Գացէք՝ ու երեք օրէն եկաք ինծի
դարձէք . ու ժողովուրդը դնաց .
6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խորհուրդ հար-
ցուց ան ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին
առջևը կը կանգնէին երբոր անիկա ողջ էր , ու
բսաւ , Դուք ինչ խորհուրդ կու տաք ,
7 որ ես ժողովուրդին պատասխան տամ : Եւ
անոր խօսեցան ու ըսին , Թէ որ դուն այս-
օր աս ժողովուրդին ծառայ ըլլաս ու անոնց
ծառայութիւն ընես , և անոնց բարի խօսքեր
ըսելով պատասխան տաս , անոնք անոնք
8 քեզի միշտ ծառայ կ'ըլլան : Բայց անիկա ձե-
րերուն խրհուրդը մերժեց , ու
իր առջևը կայնող — իր հետ մեծցած երի-
9 տասարդներուն խորհուրդ հարցուց . Եւ ա-
նոնց բսաւ , Դուք ինչ խորհուրդ կու տաք ,
որ ես ժողովուրդին պատասխան տանք . քան-
զի անոնք ինծի խօսեցան ու ըսին , Քու
10 հօրդ մեր վրայ դրած լուծը թեթևցուր : Ու
անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր
խօսեցան ու ըսին , Քու Հայրդ մեր լուծը
ծանրացուց , ու դուն մեր վրայէն թեթևցուր
ըսող ժողովուրդին այսպէս խօսիս , ու անոնց
այսպէս ըսես , Իմ պզտիկ մատս իմ հօրս մէջ-
11 քէն հաստ է . իմ Հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ
դրեր էր , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ . իմ Հայրս ձեզ խարազաններով
խրատեր է , բայց ես ձեզ կարիճներով պիտի
խրատեմ :
12 Եւ Քերոբամ ու բոլոր ժողովուրդը եր-
րորդ օրը Ռոբովամին եկան , ինչպէս որ ինք-
դաւորը ըսեր էր Թէ երրորդ օրը ինծի եկէք ,
13 Ու թագաւորը ժողովուրդին խստութեամբ
պատասխան տուաւ , և ծերերուն իրեն տուած
14 խրատը մերժելով , երիտասարդներուն խոր-
հուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ ու բսաւ ,
Իմ Հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է , բայց
ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ . Իմ
Հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց
15 ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ : Եւ Թա-
գաւորը ժողովուրդին խօսքը մտիկ չըրաւ , գիան
զի Աստ բանը Տէրոջմէն եկաւ , որ Տէր Աի-
ջոնացի Աքիային ձեռքով Նաբատեան Քերո-
16 բոամին ըսած խօսքը հաստատէ . Ու երբոր
բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ թագաւորը իրենց
մտիկ չըրաւ , ժողովուրդն ալ թագաւորին
պատասխան տուին ու ըսին , Մենք Դաւի-
թին բաժին չունինք , ու Եսսէի
որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք . ով
Իսրայէլ , ձեր վրաններդ դէպ : ով Դաւիթ ,
հիմա դուն քու տունդ հոգա . ու Իսրայէլ
17 իրենց վրաններդ գացին : Բայց Քեզրայի քա-
ղաքներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոց վը-
18 րայ Ռոբովամ թագաւոր եղաւ . Եւ Ռոբո-
վամ թագաւորը Երերդ հարկերուն վրայ եղող
Ադոռամը իրկից , բոլոր Իսրայէլ զանիկա քա-
րերով քարկոծեցին , ու մեռաւ . Եւ Ռոբո-
վամ թագաւորը արագաբար կառքը հեծաւ ,
19 որ Երուսաղէմ փախչի : Այսպէս Իսրայէլ Դա-
ւիթի տունէն ապստամբեցաւ մինչև աս օր .
20 Եւ բոլոր Իսրայէլ Քերոբամին դառնալը
լսելով՝ ղրկեցին ու զանիկա ժողովքին
մէջ կանչեցին , և զանիկա բոլոր Իսրայէլի
վրայ թագաւոր դրին , ու Յուդայի ցեղէն
ի զատ Դաւիթին տանը ուրիշ հետևող մը
21 չմնաց : Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ հասաւ , ու
բոլոր Յուդայի տունէն ու Բենիամինի ցեղէն
հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազ-
միկներ ժողվեց , որ Իսրայէլի տանը հետ պա-
տերազմին , ու թագաւորութիւնը Սողոմոնի
որդւոյն Ռոբովամին դարձընեն :
22 Եւ Աստծոյ մարդուն Սեմայիային Աս-
23 տուծոյ խօսքը եղաւ՝ ըսելով , Սողոմոնի որ-
դւոյն Յուդայի Ռոբովամ թագաւորին ու բո-
լոր Յուդայի տանը ու Բենիամինին և մնացօրդ
24 ժողովուրդին խօսես , ու ըսես , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ , Մի ելլէք , ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր
եղբայրներուն հետ մի պատերազմիք . ամէն
մարդ Ինձ իր տունը դառնայ . Վասն զի ես
բանը ինծմէ եղաւ . Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրին , ու Տէրոջը բսածին պէս Աստ դարձան :
25 Ու Քերոբամ Եփրեմի լեռանը վրայ Սիւ-
քեմը շինեց ու հոն բնակեցաւ . և անկէ ե-
26 լաւ , Փանուէլը չշինեց . Ու Քերոբամ իր
սրտին մէջը բսաւ , Հիմա Թագաւորութիւնը
27 Դաւիթին տանը պիտի դառնայ . Թէ որ աս
ժողովուրդը Երուսաղէմ Տէրոջը տունը ելլէ
զոհ բնելու համար , անատնոր աս ժողովուր-
դին սիրտը իրենց տիրոջը Ռոբովամ
Թագաւորին պիտի դառնայ , և զիս պիտի
մեռցընեն , ու Յուդայի Ռոբովամ Թագաւո-
28 րին պիտի դառնան : Եւ Թագաւորը խորհուրդ
բրաւ , ու Երկու հատ ոսկիէ որթ չինեց . ու
անոնց բսաւ , Ձեզի հետև ձեզի Երուսաղէմ
ելլել պէտք չէ : Ով Իսրայէլ , Տատա քու

Փ Դէվ. Ժա . 40 :
Ա Թագ . ը . 11—13 :
Դէվ . գ . 1 :
Ե Ր Պետ . Ա . 7 : Եզ-
տաղ . Ա է . 1 :
Ը Հմր . 21 : Դատ .
Ժգ . 4 : Ր Պետ . Ա .
15 : Բր . 1 : Բէ .
20 :
Ի Դէվ . Ժա . 11 . 31 :
Լ Դ Թագ . Ա է . 21 :
Խ Դէվ . Ժա . 13 . 32 :
Ծ Ր Պետ . Ա . 1 :
Կ Ր Պետ . Ա . 2 :
Հ Հմր . 15 :
Ձ Դ Թագ . Ի . 1 :
Ղ Դ Թագ . Ի . 6 :
Մ Դ Թագ . Ի . 23 :
Յ Դատ . ը . 17 :
Ն Ր Օր . Ա ր . 5 .
6 :
Շ Դ Թագ . Ա . 23 :
Ո Ես Ա է հ է բ ե
Տէր Երուսաղէմ
Էլլէք .
Չ Ես . ը . 4 . 5 :

աստուածներդ՝ որ քեզ եգիպտոսէ հերկեցին
29 հանեցին։ Ու ամէն բնեակի մէջ դրաւ, ու
30 միւսն ալ Դանի մէջ դրաւ։ Եւ սա բանը
սեղքի դառնաց եղաւ. վասն զի ժողովուրդը
մինչև Դան կ՚երթար — ասիկա ամէնուն առ-
31 ջեր երկոտասնից հատ։ Ու տարած տե-
ղերու վրայ կառաւորներ չունէր, և տաղտ-
ուկ ըրած տաղտկալից քրմերը բրաւ,
որոնք Դանի որգւոցմէ չէին։
32 Ու Յերոբոամ ամէնուրեք ամսոյն մէջ ամ-
սոյն տասնհինգերորդ օրը՝ տօնական մէջ
տօներն պէս տօն սահմանեց, ու ան-
ցաներն վրայ ծխներ մատուց։ Բեթելի մէջ
այսպէս բրաւ, ու իր չունած որթիերուն ծխներ
մատուց։ Եւ բարձր տեղերուն համար քրմած
33 երէսներ Բեթելի մէջ դրաւ։ Ու ի՛ր մտքէն
հնարած ամսոյն մէջ այսինքն ութերորդ ամ-
սոյն տասնհինգերորդ օրը Բեթելի մէջ իր
չունած սեղանին վրայ ծխներ մատուց, ու իս-
րայէլի որգւոցը տօն սահմանեց, ու սեղանին
վրայ †ծխներ մատուցանելով ելաւ։"

ԳԼ. ԺԳ

1 Յերոբոամին ձեռքը կը չորնայ։ Բեթելի մէջ իր չունած ան-
ցաներն վրայով մարգարեին բերան գիմ յաքսանքին համա-
ձայնած համար, և ան մարգարէին ապերթալը կը բժշկեի։
Այն մարգարէն թագաւորին գերեզմանը կը ծանուցանէ։ Յո-
սիա կ՚երթայ։ 11 Մէկ ծեր մարգարէ մը հետևողներ կը
դարձնի գայթելով։ 23 որ Աստուծմէ կը յանդիմանուի։ 25 ա-
ռիւծէ մը կը սպանուի։ 28 ու ծեր մարգարէն գայթելու կը
թողի։ 31 և անոր մարգարէութիւնը կը հաստատէ։ 33 Եւ
երթալովին կամակորութիւնը։

1 Ու ահա երբոր Յերոբոամ խունկ ծխելու հա-
մար սեղանին քովը կը կայնէր, ահա Աս-
տուծոյ մարդ մը Յեհովայի ըսածովը Բեթելէ
2 Բեթել եկաւ։ Եւ Յեհովայի սեղանին
կանչեց ու բաւ, Ով սեղան, ով սեղան, Յեհո-
վայիս կ՚ըսէ, Ահա Դաւիթին տանը որդի մը
պիտի ծնանի Յոսիա անունով, և քու վրադ
խունկ ծխող բարձր տեղերուն քուրմերը քու
վրադ պիտի զոհէ, ու քու վրադ մարդոց
3 ոսկորներ պիտի այրեն։ Եւ նոյն օրը Տնչան մը
տալով՝ բաւ, Յեհովան նշանը սա է.
Ահա սեղանը պիտի պատռի, ու վրայի մո-
խիրը պիտի թափի։
4 Ու երբոր թագաւորը Աստուծոյ մարգուն
Բեթելի մէջ սեղանին համար կանչած խօսքը
լսեց, Յերոբոամ սեղանին վրայէն ձեռքը
երկնցուց, ու բաւ, Ա՛ռէք բռնեցէք. և
անոր վրայ երկնցուցած ձեռքը չորցաւ, ու
5 զանիկա իրեն դարձնելու կարող չեղաւ։ Եւ
Աստուծոյ մարգուն Յեհովայի տուած

նշանին պէս սեղանը պատռեցաւ ու մոխիրը
6 սեղանէն թափեցաւ։ Եւ թագաւորը Աստու-
ծոյ մարգուն պատասխան տուաւ ու բաւ,
Խնդրէ Յեհովա Աստուծդ աղաչէ ու ինծի
համար աղօթք բրէ, որ ձեռքս ինծի դար-
նայ։ Անաստուած Աստուծոյ մարգը Յեհովը աղ-
չեր աղաչեց, և թագաւորին ձեռքը իրեն
7 դարձաւ ու առչինին պէս եղաւ։ Եւ թագա-
ւորը Աստուծոյ մարգուն բաւ, Ինծի հետ
տուն եկուր, և Հրչիւ մը կերակուր կեր," ու
8 Աստուծոյ մարգը թագաւորին բաւ, Եթէ որ ինծի քու տանդ
կէս ալ տաս, քեզի հետ պիտի չերթամ, ու
աս տեղս հաց պիտի չուտեմ, ոչ ալ ջուր խմեմ.
9 վասն զի Յեհովայի խօսքովը ինծի այսպէս
պատուիրեց ու բաւ, Հաց չուտես ու ջուր
10 չխմես, ու գացած ճամբայդ չդառնաս։ Ուս-
տի անկից ուրիշ ճամբով գնաց ու Բեթել
գացած ճամբովը չդարձաւ։
11 Եւ Բեթելի մէջ ծեր մարգարէ մը կը բը-
նակէր. ու անոր որդիքը եկան, ու Աստու-
ծոյ մարգուն նոյն օրը Բեթելի մէջ բոլոր ը-
րած գործքերը անոր պատմեցին, և անոնիկ
թագաւորին ինչ խօսքեր որ գրուցեր էր՝ ա-
12 նոնք ալ իրենց հօրը պատմեցին։ Ու անոնց
հայրը անոնց բաւ, Ո՛ր ճամբայէն գնաց։ Եւ
անոր որդիքը Յուդայէն եկող Աստուծոյ մար-
13 գուն գացած ճամբան ||տեսեր էին։ Ու իր
որդւոցը բաւ, Էշը պատրաստեցէք ինծի. և
անոնք անոր համար էշը պատրաստեցին, ու
14 անիկա վրան հեծաւ. Եւ Աստուծոյ մարգուն
ետևէն գնաց ու զանիկա բլեւկնի մը տակ
նստած գտաւ, ու անոր բաւ, Քու Յուդայէն
եկող Աստուծոյ մարգը դուն ես. և անիկա
15 բաւ, Ես եմ։ Ու անոր բաւ, Ինծի հետ
16 տուն եկուր ու հաց կեր։ Եւ անիկա բաւ,
Քեզի հետ չեմ կրնար դառնալ ու քու տե-
ղդ մտնել. ոչ ալ սա տեղս քեզի հետ հաց պի-
17 տի ուտեմ, ու ոչ ջուր խմեմ. վասն զի Յեհո-
վայի խօսքովը ինծի բաւեցաւ, Հաց հաց չու-
տես ջուր ալ չխմես, ու գացած ճամբայդ
18 չդառնաս։ Բայց անիկա բաւ անոր, Ես ալ
քեզի պէս մարգարէ եմ, ու մէկ հրեշտակ
մը ինծի հետ Յեհովայի խօսքովը խօսեցաւ ու
բաւ, Զանիկա քեզի հետ քու տունդ դար-
ձուր՝ որ հաց ուտէ ու ջուր խմէ. — Բայց
նոյնը սուտ գրուցեց անոր։
19 Անաստուած անոր հետը դարձաւ, և անոր
20 տունը հաց կերաւ ու ջուր խմեց։ Ու երբոր
անոնք սեղան նստեր էին, Յեհովայի խօսքը գա-
21 նիկա դարձընող մարգարէին եղաւ. Ու անի-

---

3 Դե՛ւ. իբ. 19։ Ներ. գ. 15։
4 Նաւմ. ժբ. 29։
5 Գե՛ւ. ժգ. 34։ գ Գնաց. ժե. 21։
6 Գե՛ւ. ժգ. 31։
7 Գե՛ւ. ժգ. 32։
8 Թուոց. գ. 10։ ե Գե՛ւ. ժգ. 17։ գ. 15։
9 Դ Թագ. ժգ. 29։
10 Գե՛ւ. ժգ. 34։ գ Թագ. ժե. 21։
11 Գե՛ւ. ժգ. 31։
12 Թուոց. ժ. 29։
13 Գե՛ւ. ժգ. 32։
14 Դ Թագ. ի. 9։
15 Գե՛ւ. ժգ. 33։ Ելից. ի. 18։ ա Կոր. ա. 22։
16 Նե՛ղ. ը. 8։ Յ. 28։
17 Գե՛ւ. ժգ. 32, 33։
18 Դ Թագ. իգ. 17։
19 Գե՛ւ. ժգ. 32։ Թագ. իգ. 15։
20 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
21 Գե՛ւ. ժգ. 32։ Թագ. ի. 26։
22 Եչէզ. ա՛ւելի զրկուցար։
23 Թագ. ի. 7։ գ Թագ. ի. 15։
24 Կա՛ խլեաց։
25 Ա՛ւելի. ե. 13։
26 Թագ. ի՛ւ. 39։
27 Կա՛ խնայեն ծնելու։
28 Գե՛ւ. ժգ. 1։
29 Գե՛ւ. ժգ. 31։
30 Թագ. իգ. 15։
31 Գե՛ւ. ժգ. 32։
32 Գե՛ւ. ժգ. 33։
33 Գե՛ւ. ժգ. 32։
34 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
35 Գե՛ւ. ժգ. 32։
36 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
37 Գե՛ւ. ժգ. 32։
38 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
39 Գե՛ւ. ժգ. 32։
40 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
41 Գե՛ւ. ժգ. 32։
42 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
43 Գե՛ւ. ժգ. 32։
44 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
45 Գե՛ւ. ժգ. 32։
46 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
47 Գե՛ւ. ժգ. 32։
48 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
49 Գե՛ւ. ժգ. 32։
50 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
51 Գե՛ւ. ժգ. 32։
52 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
53 Գե՛ւ. ժգ. 32։
54 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
55 Գե՛ւ. ժգ. 32։
56 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
57 Գե՛ւ. ժգ. 32։
58 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
59 Գե՛ւ. ժգ. 32։
60 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
61 Գե՛ւ. ժգ. 32։
62 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
63 Գե՛ւ. ժգ. 32։
64 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
65 Գե՛ւ. ժգ. 32։
66 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
67 Գե՛ւ. ժգ. 32։
68 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
69 Գե՛ւ. ժգ. 32։
70 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
71 Գե՛ւ. ժգ. 32։
72 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
73 Գե՛ւ. ժգ. 32։
74 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
75 Գե՛ւ. ժգ. 32։
76 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
77 Գե՛ւ. ժգ. 32։
78 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
79 Գե՛ւ. ժգ. 32։
80 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
81 Գե՛ւ. ժգ. 32։
82 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
83 Գե՛ւ. ժգ. 32։
84 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
85 Գե՛ւ. ժգ. 32։
86 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
87 Գե՛ւ. ժգ. 32։
88 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
89 Գե՛ւ. ժգ. 32։
90 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
91 Գե՛ւ. ժգ. 32։
92 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
93 Գե՛ւ. ժգ. 32։
94 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
95 Գե՛ւ. ժգ. 32։
96 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
97 Գե՛ւ. ժգ. 32։
98 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։
99 Գե՛ւ. ժգ. 32։
100 Գե՛ւ. ժգ. 17։ Թագ. իգ. 15։

կա ցուցանէին եկող Աստուծոյ մարգարեն կանխելով՝ բաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Որմէհետեւ դուն Տէրոջը խօսքին անհնազանդութիւն ըրիր, ու քու Տէր Աստուծոյդ քեզի պատուիրած պատուէրը չպահեցիր, եւ դարձար, 22 ու հաց կերար ու ջուր խմեցիր հոն տեղը՝ որուն համար քեզի բան էր որ հաց չուտես ու ջուր չխմես, քու մեռելդ քու հայրերուդ գերեզմանը պիտի չմտնէ։

23 Եւ հաց ուտելէն ետքը ան՝ նոյնիսկ իր էտ դարձուցած մարգարէին էշը 24 պատրաստեց։ Ան ալ գնաց, ու ճամբուն մէջ առիւծ մը գտաւ զանիկա ու մեռուցց. և անոր մեռելը ճամբուն վրայ փռուած մնաց, ու էշը անոր քովը կայներ էր, առիւծն ալ 25 մեռելին քովը կայներ էր։ Եւ ահա անկ անցնելով՝ ճամբուն վրայ փռուած մեռելը ու մեռելին քովը կայնող առիւծը տեսան. ու գացին ան ծեր մարգարէին բնակած քաղաքին մէջը պատմեցին։ 26 Եւ երբոր նոյնիսկ ճամբայէն դարձնող մարգարէն երբոր լսեց՝ բաւ, Անիկա Տէրոջը խօսքին անհնազանդութիւն ընդ Աստուծոյ մարդն է. ու Տէրը զանիկա առիւծին տուեր է, որ զանիկա պատառելով մեռուցեր է՝ Տէրոջը անոր 27 բանած խօսքին համեմատ։ Եւ իր որդւոցը խօսեցաւ ու բաւ, Ինծի համար էշը պատրաստեցէք, ու անոնք պատրաստեցին։ 28 Եւ գնաց անոր մեռելը գտաւ, որ ճամբուն վրայ փռուած էր. ու էշը և առիւծը մեռելին քովը կայներ էին. առիւծը մեռելը կլած չէր՝ ոչ ալ էշը պատառեր էր։ Եւ ան 29 մարգարէն Աստուծոյ մարդուն մեռելը վերցուց ու անիկա իշուն վրայ դրաւ ու զանիկա գադձուց. և ծեր մարգարէն քաղաքը գնաւ, որ ողբ բնէ ու զանիկա թաղէ։ Եւ 30 անոր մեռելը իր գերեզմանին մէջ դրաւ, ու Ով այ եղբայր ըՆԵՂ, անոր վրայ ողբ ըրին։ 31 Ու զանիկա թաղելէն ետքը իր որդւոցը խօսեցաւ ու բաւ, Երբոր ես մեռնիմ, գիս Աստուծոյ մարդուն թաղուած գերեզմանին մէջը թաղեք, Իմ ոսկրներս անոր ոսկրներուն 32 քովը գնէք. վասն զի բնականէն մէջ եղող անդամին համար՝ ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ եղող ամէն բարձր տեղերու կռատունները բուն համար՝ անոր Տէրոջը խօսքովը կանչած խօսքը անպատճառ պիտի կատարուի։

33 Այս բանէն ետքը Յերոբաամ իր չար ճամբայէն չդարձաւ. մանաւանդ նորէն ժողովուրդին ցած մարդոցմէն բարձր տեղերուն Քուրմ մը կ'ընէր, ամէն ուզողը կ'օրհնէր, ու ան՝ 34 կա բարձր տեղերուն քուրմ կ'ըլլար։ Եւ ան բանը Յերոբաամին տանը մեղքը դատապարտելու, նաև Ազգ երկրիս երեսէն կորսուելուն ու բնաջինջ ըլլալուն։

ԳԼ. ԺԳ

1 Յերոբաամ իր որդւոյն Աբիային հիւանդանալուն համար իր կնոջը հագուստ փոխել կու տայ. ու գանիկա ծեր մարգարէի մը քովն Աբիա մարգարէին։ 5 Աբիա Աստուծոյ յայտնութեամբ Աստուծոյ պատասխանը կը ցուցնէ անոր։ 17 Ան երբ կը մեռնի ու կը թաղուի։ 19 Դարձ ու Յերոբաամին յաջորդը կ'ըլլայ։ 21 Ռոբոամին չար վարմունքը։ 25 Սիսակ եւ ըստ ասացեալը Աբիա Յերոբաամին տղան կ'ըլլայ։

1 Ա Յ նոյն ժամանակը Յերոբաամին որդին Աբիա հի-
2 ւանդացաւ։ Ու Յերոբաամ իր կնոջը բաւ, Ելիր, կերպարանքդ փոխէ, այնպէս որ Յերոբաամին կնոջը ըլլայդ չիճանչուի, ու Սիլով գնա. ահա Աբիա մարգարէն հոն է. անիկա էր՝ որ ինծի համար բաւ, Թէ՝ Սա ժողովուրդին վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ։ 3 Ու ձեռքդ տասը հաց և բլիթներ ու մէկ սափոր մեղր առ, ու անոր գնա. անիկա քեզի պիտի պատմէ թէ որ տղան պիտի պատահի։
4 Եւ Յերոբաամին կնկան այնպէս բրաւ, ու ելաւ Սիլով գնաց, և Աբիային տունը մնաց. բայց Աբիային աչքերը ծերութենէն սկսած ցեր էին, ու չէր կրնար տեսնել։
5 Եւ Տէրը Աբիային բաւ, Ահա Յերոբաամին կնկան իր տղուն համար քեզի բան հարցընելու կու գայ, վասն զի անիկա հիւանդ է. անոր այսպէս ու այսպէս խօսես. ու անկ եղած ատենը անծանօթի կերպարանքով
6 ձեւ ըլլ։ Ու երբոր անիկա դռնէն ներս կը մտնէր, Աբիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին պէս՝ բաւ, Ով Յերոբաամին կնկան, ներս դուն ինչո՞ւ ասանկ անծանօթի կերպարանք մտեր ես. բայց ես քեզի խիստ լուր չը ղրկեր
7 խրկուեցայ։ Գնա, Յերոբաամին բսկ, խոսկ յելին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ, Որովհետեւ քեզ ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի, ու քեզ իմ ժողովուրդիս խորհրդին վրայ իշ-
8 խան ըրի, եւ Թագաւորութիւնը Դաւիթին տունէն պատռեցի, ու քեզի տուի. ու դուն՝ իմ պատուիրութիւններս պահող ու իմ աչքիս առջեւ ուղղութիւն ընելու համար իր բոլոր սրտովը Ինծի հետեւող եղող՝ իմ Դաւիթ
9 ծառայիս պէս չեղար. Մանաւանդ բոլոր քեզմէ առաջ եղողներէն աւելի չարութիւն ըրիր, Ու գնա բարկացնելու համար գացիր քեզի ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ կուռքեր
10 չ'ինծիզիր, ու տղիս նեհտ նետեցիր։ Ասոր համար ահա Յերոբաամին տանը վրայ չարիք պիտի բերեմ, ու Յերոբաամին ամէն էրկի

¹ Հմր. ։	⁴ Հմր. ։ ։ գ Թագ.	⁷ Գլ. Ժր. ։	⁹ Գլ. Ժ. ։
² Գլ. է. ։	իգ. ։ ։	⁸ Գլ. Ժգ. ։	—
³ Երեմ. իբ. ։	³ Գլ. Ժր. ։ ։ ։	—	¹⁰ Գլ. Ժ. ։
⁴ գ Թագ. իգ. ։ ։	Մն. Ժ. ։ ։		
⁵ Տես Գլ. Ժէ. ։	⁶ Դատ. Ա. ։ ։		

¹¹ Գլ. Ժ. ։	¹⁴ Գլ. Ժ. ։	¹⁷ Գլ. Ժ. ։	²⁰ Գլ. Ժ. ։
¹² Գլ. Ժ. ։	¹⁵ Գլ. Ժ. ։	¹⁸ Գլ. Ժ. ։	²¹ Գլ. Ժ. ։
¹³ Գլ. Ժ. ։	¹⁶ Գլ. Ժ. ։	¹⁹ Գլ. Ժ. ։	²² Գլ. Ժ. ։

մորգիկը, եւ նաեւ իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կատարեմ, և ներսոմամին առնեմ պիտի ասիմ՝ ինչպես որ ազգը կ'առ-
11 ին, մինչեւ որ հասնին։ Ներսոմամին քառասը-քի մէջ մեռնողը չառնուի պիտի ուտեն, ու գայտի մէջ մեռնողը երկնից թռչուններուը պի-
12 տի ուտեն, քանզի Տէրը խօսեցաւ։ Եւ գուն ելիր՝ քու ուտող գնա. ու Էրան ոտքերդ քաղաքին մէջը մնացած ատեներ տղան պիտի
13 մեռնի։ Ու բոլոր իսրայէլ ազգասով գանիկա պիտի թաղին, վասն զի ներսոմամէն միայն անիկա գերեզման պիտի մնայ։ որովհետեւ իսրայէլի Տէր Աստուծոյն առջեւը ներսոմա-
մին տանը մէջ չարի բան մը գտաւ անոր վրայ
14 գանազնցաւ։ Ու Տէրը իրեն համար իսրայէլի վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի դնէ, որ անի-
կա ըներն օրը ներսոմամին տանը պիտի կո-
տրէ։ ու ալ ինչ ձայ գրեթէ հինս չէ։
15 Յարուցաւ ու գնաց։ Եւ Տէրը չարեքոս մէջ եղող չարժուն եղեգի պէս իսրայէլը պիտի գայնէ, ու հսրայէլը պիտի իրէ աս չարի երկրիս երե-
սէն, որն որ անոնց հայրերուն տուեր էր, ու գանոնք Գհեփրն անդի կողմը պիտի ցրուէ, որովհետեւ Տէրը բարկացնելով՝ իրենց Հա-
16 ստղովիի կուռքերը չնեցին։ Ու իսրայէլը երեսի պիտի ձգէ ներսոմամին չարեքոս մեղքերուն համար ու իսրայէլին ալ մեղանչել տա-
րուն համար
17 Աղաստնը ներսոմամին ծնեցիր եղաւ գնաց ու Թիրսա մնաւ, ու նանիկա տանը գանձին
18 նեղ մնացին պէս տգան մեռաւ։ Եւ գանձ-
կա Թագէին, ու բոլոր իսրայէլ անոր վրայ ազգային Ջերբոնի համեմատ որ իր ծա-
ուրին Ադրա մորգ աբէին ձեռքով խօսեր էր։
19 Ու ներսոմամին մնացորդ պատմութիւնը՝ թէ ինչպես պատերազմ ըրաւ, և թէ ինչպէս թագաւորեց, ահա իսրայէլի թագաւորներուն
20 յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։ Եւ ներսոմամին թագաւորութիւն ըրած օրերը քսանեւերկու տարի եղաւ, ու իր հայրերուն հետ քնացաւ։ ու անոր տեղը անոր որդին Նադաբ թագաւոր եղաւ։
21 Եւ Յուդայեցին որդին Ռոբոամ Թագաւորեց։ Ռոբոամ քառասունեւմէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, և տասնեւհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ երու-
սաղէմի մէջ, որն որ ամէն ցեղերէն ընտրեց իր անունը հոն դնելու համար։ Ռոբոամին մօրը
22 Անմնացի էր Նաամա անունով։ Ու Յուդայեցին չարութիւն ըրին, ու իրենց ըրած մեղքերովը իրենց հայրերուն բոլոր ըրածէն աւելի՝ զայրոյց բարկացուցին։
23 Եւ անոնք ալ ամէն բարձր բլուրներուն վրայ, ու հաճկ կանաչ ծառերուն տակը՝ բարձր տեղեր ու արձաններ և Աստարտիմի կուռ-
24 քեր չինեցին։ Ու երկրին մէջ Յուդայեան մեզք ալ գործելէ կային, ու Տէրոջը իսրայէլի որդոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն բոլոր գարշելի բաներուն նման կ'ընէին։
25 Ու Ռոբոամ թագաւորին հինգերորդ տարին եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը երուսա-
26 զեմի վրայ եկաւ։ Ու Տէրոջը տանը գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ. ամէնն ալ առաւ։ Ոսկեվահնին չինած բոլոր
27 ասպիսներն ալ առաւ։ Եւ Ռոբոամ թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպիսներ չինեց, ու գանոնք թագաւորական տանը դու-
ռը պահապանութիւն ընող սարէանգակաց ա-
28 ղիկանութեան ձեռքը յանձնեց։ Ու երբոր թագաւորը Տէրոջը տանը կ'երթար՝ սարէան-
գաները գանոնք կը կրէին, ու նորէ գանոնք սարէանգաներուն խուցը կը գարձընէին։
29 Եւ Ռոբոամին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ամէն բաները ահա Յուդայի թագաւոր-
ներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
30 Ու Ռոբոամին և ներսոմամին միջտեղը
31 միշտ պատերազմ կար։ Եւ Ռոբոամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ թագաւորեցաւ։ Եւ ա-
նոր մօրը Անմնացի էր Նաամա անունով։ ու անոր տեղը անոր որդին Աբիամ թագաւոր եղաւ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Ներսոմին գէշ վարուեցաւ։ 7 Ասա անոր տեղը կը յաջորդէ։ 9 Ասային բարի վարուելովը։ 16 Բաասային ու իրին միջտեղը եղած պատերազմը պատմուա։ 6 ըլլալ որ իրը Բենհադադին հետ դաշինքնուիրին կ'ընէ։ 25 Յեհոսաֆատ Ասային տեղը կը յաջորդէ։ 25 Նադաբին գէշ վարուելովը։ 27 Բաասա անոր գէշ ապստամբելով՝ Ներսոմին մորգ արձանները՝ և գործ կը գնէ։ 31 Նադաբին մեռնիլը։ 33 Բաասային գէշ վարուելովը։

1 Եւ Նաբատեան Ներսոմամին թագաւորութեանը տասնուերկուերորդ տարին Աբիա Թա-
2 գաւոր եղաւ Երուսաղէմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ։ Եւ անոր մօրը անունը Մաասա էր, ու Աբի-
3 սողոմին աղջիկն էր։ Եւ անիկա իրմէ առաջ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերուն հետևեցաւ։

ե ր Օր· լբ· 36· գ Թագ· ժգ· 20·
ը Գէ· ժգ· 4· իա· 21· ե Հմր· 17·
թ բ Մն· ժբ· 13· ժթ· 3· ի Գէ· ժե· 27· 28· 29· ժ Կամ· պատ
ժա գ Գնաց· ժէ· 6· ժ Ամաս· ժբ· 5·

ե Ցհ· ժ· 12· 16· զ Գնաց· ժէ· 29· է Հմր· 13· ը Ես· ւգ· 13· ե Ր Օր· ժբ· 3· 4· թ Կամ· ամատնեալ
ժ Գէ· ժբ· 30· ժգ· 34· ժէ· 33· 34· ժգ· 2· ի Գէ· ժբ· 30· ժգ· 25· 33· Երգ· գ· 4·

ե Հմր· 13· է Հմր· 13· ը Հմր· 13· թ Մն· ժգ· 2· եա· ժ Մն· ժբ· 13· ժգ Մն· ժբ· 15· ի Հմր· 21· ժ Մն· ժբ· 1· ժա Ր Օր· լբ· 21· Սաղ· կբ· 24· ամպ· ժ· 20·

ե Նա· ժէ· 5· զ Ր Օր· ժբ· 2· ը գ Գնաց· ժէ· 9· 10· թ Գէ· ժ· 24· 25· ժ Ր Օր· իգ· 17· Գէ· ժէ· 12· իբ· 46· ժա Գնաց· իգ· 7· ժբ Գէ· ժ· 40· բ Մն· ժբ· 9·

է Ես· ժ· 11· 15· ը Գէ· ժ· 17· թ Մն· ժբ· 15· ժ Գէ· ժբ· 24· ժէ· 6· ժա Մն· ժբ· 15· ժբ Մն· ժբ· 16· ժգ Հմր· 21· ժդ Մն· ժբ· 16· Մաս· ոե· 7·

է Եբր· Աբիամ
ը Մն· ժգ· 1· թ Մն· ժ· 20· ի Մն· ժբ· 1· ժա Մեկնու· Գա· բառասի Աբրիամ՝ ասլիկը·

ու տաներ սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ կա-
տարեալ չէր իր Տերը Դաւիթին պատմեն պէս ։
4 Բայց Դաւիթին սիրոյն համար տուեր Տէր Աս-
տուածը երուսաղէմի մէջ տուր մէկ Հետագ
մը տուաւ , անկէ ետքը տուր տրմեն Նաոն ,
5 ցմեռելով ու երուսաղէմը հաստատելով ։ Որով-
հետև Դաւիթ Տէրոջը տալիք ուղղութիւն
բրաւ , ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ չը-
Նաո տուր պատուիրան բներէն չխոտորելուն ։
6 Բեւսացի Ուրիային բանէն ի զատ ։ Նէ Ռա-
բովամին ու Աերոբովամին միշտեզր պատե-
բազմ կար՝ մեր կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։
7 Մի Աբիայի միացորդ պատմութիւնը և
անոր բոլոր բրածը ահա Գուգպի Թագաւոր-
ներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
ու Աբիային ու Աերոբովամին միշտեզր պա-
8 տերազմ կար ։ Նէ Աբիա իր Հայրերուն հետ
քնացաւ , ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ
թաղեցին , և անոր տեղը անոր որդին Ասա
Թագաւոր եղաւ ։
9 Իսրայէլի Աերոբովամ Թագաւորին քսա-
նեղորդ տարին Ասա Գուգպի վրայ Թագաւոր
10 եղաւ ։ Ու երուսաղէմի մէջ քառասուներկու
տարի Թագաւորութիւն բրաւ , և անոր մօ-
բր անունը Մաաքա էր ու Աբիսողոմին աղջիկ
11 կըն էր ։ Նէ Ասա իր Տերը Դաւիթին պէս
12 Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն բրաւ ։ Մի Սո-
դոմական մեզք գործողները երկրէն վերցուց ,
և իր Հայրերուն չնաած բոլոր կռոտքերը բր-
13 նաջինջ բրաւ ։ Ու իր մայրը Մաաքան տիկ-
նութենէ հանեց , քանզի անիկա Աստարտէ-
թի կուռքը մը չներ էր ։ և Ասա անոր կուռ-
քը կտրատեց ու Կիդրոն հեղեղատին մէջը
14 այրեց ։ Բայց բարձր տեղտանները չվերցան ,
սակայն Ասային Նիտրտը իր կենացը բոլոր օրն
15 րտն մէջ Տէրոջը հետ կատարեալ էր ։ Եւ իր
Տերը նուիրած բաները ու իր նուիրած բա-
ները՝ արծաթը ու սկիւռ ու անօթներըը Տէ-
րոջը տունը տարաւ ։
16 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բասաս Թագա-
ւորին միշտեզր՝ անոնց բոլոր օրերուն մէջ
17 պատերազմ կար ։ Ու Իսրայէլի Թագաւորը
Բասաս Գուգպի դէմ եկաւ , և Ռամային չի-
նեց , Որ Գուգպի Ասա Թագաւորին ելլող
18 մեկուն Հոգ հը չթողու ։ Ուստի Ասա Տէրոջը
տանը գանձերուն մէջ ու Թագաւորական տա-
նը գանձերուն մէջ մնացած բոլոր արծաթը
ու սկիւռ առաւ , և իր ծառաներուն ձեռքը
տուաւ , ու Ասա Թագաւորը Դամասկոս բը-
նակող Ասորւոց Թագաւորին Ենհիմին որդւոյն
Տաբրեմմոնի որդւոյն Բենհադադին խրկեց զա-

7 Գլ . ժա . 4 ։ Սաղ .	15 ։ մր . 9 ։	ը ր Մն . ժգ . 2 ։
ճճթ . 80 ։	ճ Գլ . ժգ . 30 ։	ի Գլ . ժգ . 24 ։ ր . 47 ։
ե Գլ . ժա . 32 . 36 ։	ի ր Մն . ժգ . 2 . 3 .	ի ր Մն . ժե . 16 ։
ր Մն . ի . 7 ։	22 ։	ի Եչ . լր . 20 ։
ը Գլ . ժա . 36 ։	ի ր Մն . ժգ . 1 ։	ճ Գլ . իր . 44 ։ ր Մն .
ե Գլ . ժգ . 3 ։	։ ջ՝ մեծ մորը . ասս	ժե . 17 . 18 ։
ը ր Թագ . ժա . 4 ։	հմր . 2 ։	ի Տես հմր . 3 ։

19 Նոնք , ու բսաւ , իմ ու քոս մէջ Ե իմ հօ-
բրս ու քոս հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ ։
ահա քեզի արծաթ ու ոսկի ընծայ խրկեցի ։
ագէ Իսրայէլի Բասաս Թագաւորին հետ ու
Նեցած դաշնակցութիւնդ ատբէ , որ անիկա
20 իմ վրայէս ետ քաշուի ։ Ու Բենհադադ Ասա
Թագաւորին Խօսք մտիկ բրաւ , և իր զօրքե-
րուն իշխանները Իսրայէլի քաղաքներուն վր-
բայ խրկեց , ու Իյոնը , Դանը , Աբէլ-բեթ-
մաաքան ու բոլոր քենեքեթը ու բոլոր Նեփ-
21 թաղիմի երկիրը զարկաւ ։ Եւ Բասաս ատ Քշ-
նելով՝ Ռաման չհնեչին ետ կեցաւ ու Թիր-
22 սայ մէջ Նստաւ ։ Աղաս Ասա Թագաւոր
բոլոր Գուգպի մարդիկը կանչեց առանց
մէկը ձգելու , որոնք Բասասին չնաած Քա-
մոյին քարերը ու փայտերը վերցուցին , և
Ասա Թագաւորը անոնցմով Բենհամինի Գա-
բաան ու Մասփան չնեց ։
23 Եւ Ասային բոլոր միացորդ պատմութիւնը ,
ու անոր բոլոր զօրութիւնը ու բոլոր բրածը ,
և անոր չնաած քաղաքները ահա Գուգպի
Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գր-
բուած են ։ բայց ամենիա իր ծերութեան ա-
24 տեներ ատքերու ցաւ ուներ ։ Ու Ասա իր Հայ-
բերուն հետ քնացաւ , և իր Հայրերուն հետ
իր Տերը Դաւիթին քաղաքին մէջ Թաղե-
ցաւ ։ Հու անոր տեղը անոր որդին Յոսա-
փատ Թագաւոր եղաւ ։
25 Եւ Գուգպի Ասա Թագաւորին երկրորդ
տարին Աերոբովամի որդին Նադաբ Իսրայէ-
լի վրայ Թագաւոր եղաւ , ու անիկա Իս-
րայէլի վրայ երկու տարի Թագաւորութիւն
26 բրաւ ։ Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ ,
ու իր Տերը Համիատն մէջ քալեց , ու Հանոր
բրած մեզքին մէջ որով Իսրայէլին մեզանել
27 տուաւ ։ Եւ Իսաքարի տունէն Աքիայի որ-
դին Բասաս անոր դէմ դրսե վերցաց ։ ու
Բասաս զանիկա փղշտացւոց Գաբաթոնին քո-
վը զարկաւ , Երբոր Նադաբ բոլոր Իսրայէլին
28 Հետ Գաբաթոնը պաշարեր էր ։ Եւ Գուգպի
Ասա Թագաւորին երրորդ տարին Բասաս մեռ-
ցուց զանիկա , ու անոր տեղը Թագաւոր եղաւ ։
29 Եւ ետքը Թագաւոր եղածին պէս Աերոբոա-
մին բոլոր տունը զարկաւ ։ ու Տէրոջը խօս-
քին Համեմատ՝ որ իր ծառային Աիւհայեն Ա-
քիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր , Ան-
բոլովամէն բնաւ մէկ հոգւոյ մը ողջ Թողուց ,
30 ու զանիկա բնաջինջ բրաւ , Աերոբովամին
մեզքերուն Համար՝ որոնցմով մեզաներ էր ,
ու Իսրայէլին մեզանել տուեր էր՝ Իսրայէլին
Տէր Աստուածը բարկացնելով ։

ղ Ր Մն . ժգ . 1 . եւ ։	լ ր Թագ . ի . 14 ։	ր Գլ . ժր . 30 ։ ժգ .
ձ Ցես . ժը . 25 ։	ո Ր Մն . ժգ . 6 ։	16 ։
ն Տես Գլ . ժր . 27 ։	ղ Ցես . ի . 17 ։	ց Գլ . ժգ . 14 ։
յ Գլ . ժա . 25 . 34 ։	ռ Ցես . ժր . 26 ։	ւ Ցես . ՃԻ . 14 . ի .
շ Ր Մն . ժգ . 2 ։	ն Ր Մն . ժգ . 18 ։	25 ։ Գլ . ժգ . 15 ։
ո Ր Մն . ժգ . 29 ։	ն ր Մն . ժե . 1 ։	փ Գլ . ժգ . 10 . 14 ։
ռ Դատ . ժը . 29 ։	ֆ Մատ . ա . 8 ։	ք Գլ . ժգ . 9 . 16 ։

31 Եւ Նագաբին միացորդ պատմութիւնք ու
անոր բոլոր ըրածը՝ անոնք Իսրայէլի թագա-
ւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած
32 է։ Եւ Աբային ու Իսրայէլի բառասուն թագա-
ւորելն միշտեղը՝ անոնց բոլոր օրերուն մէջ
պատերազմ կար։
33 Յուդայի Ասա թագաւորին երրորդ տա-
րին Աբիայի որդին Բաասա Թերսայի մէջ բո-
լոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու քա-
34 սանուչորս տարի Նախաբրնիչ ըլաւ։ Եւ անի-
կա Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, ու Ես-
րոբաամին ճամբան մէջ քալեց, և անոր մեղ-
քին մէջ՝ որով անիկա Իսրայէլին մեղցնել
տուեր էր։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ետքին Յեհուի մարգարէութիւնը Բաասային դէմ։ 8 Եղա իր Տերը
անոր կը տմարդէ։ 9 Զամբրի Երկրի դէմ գտաւանները
ընելով՝ անոր անոր կ՚անցնի։ 11 Ետքին մարգարէութիւնը
Զամբրիին ձեռքով կը կատարուի։ 15 Զամբրոյը Աբրին
թագաւոր կ՚ընեն։ ու Զամբրի յաջողակութիւնը։ Երրորդ կ՚սը-
րէ։ 21 Ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւնի պատճառով՝
Ամրի թագաւորին գէմ կ՚երթայ կը գտնուի։ 23 Ամրի Սամարիան
կը շինէ։ 25 Անոր գէշ վարմունքը։ 27 Ուրիշ անոր անոր
կը տմարդի։ 29 Ու Ջաբային խիստ գէշ վարմունքը։ 34 Ետքին
անէծքը Երիքովի Յեղիէլի վրայ կը կատարուի։

1 Եւ Բաասային համար Տէրոջը խօսքը Ա՚Նա-
2 նիի որդւոյն Եհուէին եղաւ՝ ըսելով, Որով-
հետեւ քեզ փայէին բարձրացուցի, ու քեզ
իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան դրի,
և դուն Երոբոամին ճամբան գացիր, ու
իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղցնել տուիր,
3 ու անոնց մեղքերովը զիս բարկացուցիր, Ահա
ես Բաասան ու անոր տունը՝ բնաջինջ պիտի
բնեմ, և քու տունդ՝ Նաբաթայի Երոբոամա-
4 մին տանը պէս պիտի բնեմ։ Բաասային քա-
զաքի մէջ մեռնողը շուներ պիտի ուտեն, ու
դաշտի մէջ մեռնողը երկնից թռչունները պի-
տի ուտեն։
5 Եւ Բաասային միացորդ պատմութիւնը ու
անոր ըրածը ու զօրութիւնը՝ Նայա Իսրայէ-
լի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ
6 գրուած է։ Եւ Բաասա իր հայրերուն հետ
քնացաւ ու Թերսայի մէջ թաղուեցաւ, և
անոր տեղը անոր որդին Ելա թագաւոր եղաւ։
7 Նաև Ա՚Նանիի որդւոյն Եհուա մարգարէին ձեռ-
քովը Տէրոջը խօսքը եղաւ Բաասային ու անոր
տանը վրայ ան ամէն չարութիւնուն համար՝
որ ինքը Տէրոջը աչքին ըրած էր, գանիկա
իր ձեռքերուն գործովը բարկացնելով՝ --
Երոբոամին տանը պէս ըլլալով, նաև զա-
նիկա սպանելուն համար։
8 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանվեցե-
րորդ տարին Բաասային որդին Ելա Թերսայի

մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, և եր-
9 կու տարի Նախաբրնիչ ըլաւ։ Անոնք երբոր
Թերսայի մէջ Թերսայի տունը Հազաբագեանին
Արսային տունը իջեր ու գինովցեր էր, անոր
ծառան Զամբրի՝ որ Ժ-ր կառքերուն կէսին
վրայ իշխան էր, անոր դէմ դաւ վերցուց.
10 Եւ Զամբրի ներս մտնելով՝ զանիկա զարկաւ
մեռցուց, և անոր տեղը ինքը թագաւոր
եղաւ՝ Յուդայի Ասա թագաւորին քսանեւօթ-
11 ներորդ տարին։ Ու երբոր թագաւոր եղաւ
ու իր աթոռը նստաւ, իսկոյն Բաասային բոլոր
տունը՝ թէ անոր ազգականները և թէ բարե-
կամները մեռցուց, ու անոր միկ էրկ մնորգը
12 ողջ չձգեցուց։ Եւ Զամբրի Բաասային բոլոր
տունը բնաջինջ ըրաւ, Բաասային վրայով
Ի՚Եհու մարգարէին ձեռքովը Ի՚Տէրոջը բած
13 խօսքին համեմատ, Բաասային բոլոր մեղքե-
րուն համար ու անոր որդւոյն Էլային մեղքե-
րուն համար, որոնցմով իրենք մեղանչելնին
և Իսրայէլին մեղանչել տուին, ու Իրենց
սնապարծութիւններովը Իսրայէլին Տէր Ա-
ստուածը բարկացուցին։
14 Ու Էլային միացորդ պատմութիւնը և անոր
բոլոր ըրածը՝ անոնք Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։
15 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանեւօթնե-
րորդ տարին Զամբրի Թերսայի մէջ եօթը օր
թագաւորութիւն ըրաւ. բայց Ժողովուրդը
փղշտացւոց Գաբաթոնին դէմ բանակեր էր։
16 Եւ բանակին մէջ եղող Ժողովուրդը լսելով որ
Զամբրի դաւ վերցուցեր է, ու նաև թա-
գաւորը մեռցուցեր է, Նոյն օրը բոլոր Իսրա-
յէլ բանակին մէջ Ամրի զօրավարը Իսրայէլի
17 վրայ թագաւոր դրին։ Եւ Ամրի ու անոր
հետ բոլոր Իսրայէլ Գաբաթոնէն ելան ու Թեր-
18 սան պաշարեցին։ Ու երբոր Զամբրի քաղա-
քին առնելուը տեսաւ՝ թագաւորական տանը
Ի՚ներսի կողմը մտաւ, և իր վրայ թագաւո-
19 րական տունը կրակով այրեց՝ ու մեռաւ, իր
գործած մեղքերուն համար՝ որոնցմով Տէրո-
ջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, Նաւ քալեց Ես-
րոբոամին ճամբան մէջ ու անոր ըրած մեղ-
քին մէջ, որով անիկա Իսրայէլին մեղանչել
տուեր էր։
20 Եւ Զամբրիին միացորդ պատմութիւնը ու
անոր ըրած դաւաճանութիւնը՝ անոնք Իսրայէ-
լի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ
գրուած է։
21 Ա՚Նաոնէնը Իսրայէլի ժողովուրդը երկուքի
բաժնուեցաւ. ժողովուրդին կէսը Գինեաթի
որդւոյն Թիբնիին կուգէն դնաց, որ զանիկա
թագաւոր դնէն. ու կէսն ալ Ամրիին կուգէն

22 գնաց ։ Եւ Ամիւին եաեւէն գացող Ժողովուրդը Գիմաքեան Թաբէնին եաեւէն գացող Ժողովուրդէն գօրաւոր գտաեւցաւ · ու Թաբէնի
23 մեռաւ , և Ամի Թագաւոր եղաւ ։ Յետ այլ Աստ Թագաւորին երեսուներկուքերորդ տարին Ամիի Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ , — տասներկու տարի [illegible] ։ Ան տարի Թերսացի էր · ինչ տարի Թերսացի մէջ Թագաւորութիւն էրաւ ·
24 Ու Ամիրէն երկու տաղանդ արծաթով Սամարիայի լեռը Ծախու առաւ , ու լեռանը վրայ [illegible] չինեց , և չինած քաղաքին անունը ան լեռանը տիրոջը Սամիրին անունովը Սամարիա կոչեց ։
25 Ու Ամիի Տէրոջը առջեւը չարութիւն էրաւ , և բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի չար
26 եղաւ · Քանդի անիկա Նաբատեան Երոբոամին բոլոր Ճամբուն մէջ քալեց , ու անոր մեղքին մէջ որով Իսրայէլին մեղանչել տուաւ · անանկ որ իրենց անպատկառութիւններովը իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։
27 Եւ Ամիրէն էրած գործերուն մնացորդը պատմութիւնը ու անոր էրած գօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակարանը
28 գրքին մէջ գրուած է ։ Եւ Ամրի իր Հայրերուն հետ քնացաւ ու Սամարիայի մէջ Թաղուեցաւ · ու անոր տեղը անոր որդին Աքաաբ Թագաւոր եղաւ ։
29 Եւ Ամրիի որդին Աքաաբ Յուդայի Աստ Թագաւորին երեսուեութերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ · ու Ամրիի որդին Աքաաբ Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ քսանուերկու տարի Թագաւորութիւն էրաւ ։
30 Եւ Ամրիի որդին Աքաաբ բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի Տէրոջը առջեւը չարութիւն
31 էրաւ ։ Ու Նաբատեան Երոբոամին մեղքերուն մէջ քալելը [illegible] պզտիկ բան մը սեպուելով , Ետիբացւոց եթբաալ Թագաւորին աղջիկը Ետիբէլը Կնիկ առաւ , և գնաց Բահալին ծառայութիւն էրաւ ու անոր երկրպագութիւն էրաւ ։ Եւ Սամարիայի մէջ
32 իր չինած Բահալի տանը մէջ Բահալին սեղան
33 դան մը կանգնեց ։ Ու Աքաաբ Աստարտեայի կուռքը մը չինեց · և Աքաաբ իր բոլոր գործերովը Վրմէ առաջ եղող Իսրայէլի բոլոր Թագաւորներէն աւելի Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։
34 Անոր օրերը Բեթելացի Ետիէլը չինեց · ու իր անդրանիկ տղովը Աբիրամով անոր հիմը գրաւ , և իր պզտիկ տղովը Սեգոբովը անոր դռները կանգնեց՝ Նաւեան Եհոսուէին ձեռքովը Տէրոջը բոլոր խօսքին համեմատ ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Եղիա Աբրահամի գիմ մորդուաւորներէն բնակող Տէրը Ետիբէի կը իրեկ գնիկա · ու հոն ապրատէրը գտնիկա կը կերակրեն · 8 Աստուած Սարեփթայի աղջկան մը ապրեց կը իրեկ գնիկա · 17 Եղիա աղջկան հոգին ետուն տգան կը յարուցանե · 24 ու աղջկան կը հաստատ անոր ։

1 Եւ Գաղաադ բնակիչներէն Թեզբացի Եղիա Աքաաբին բաւ , ՝Իսրայէլի Տէր Աստուածը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ , կենդանի է որ հաս տարիներուս մէջ ՚ցօղ ու անձրեւ պիտի չըլլայ , բայց եթէ իմ խօսքովս ։
2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ բսելով ,
3 Ասկէ գնաս , ու դէպ ՚ի արեւելք դասնալով Յորդանանա դիմացը եղող Քերիթի հեղեղատին քովը պահտէ · Դուն ան հեղեղատէն ըլլ պիտի խմես · ու ագռաւներուն հրամայեր
4 յեր եմ որ հոն քեզ կերակրեն · Եւ անիկա գնաց ու Տէրոջը բանին պէս բրաւ · ու գնաց Յորդանանա դիմացը եղող Քերիթի հեղեղատին քովը նստաւ ։ Եւ ագռաւները առաւսուան անոր հաց ու միս՝ ու իրիկուան ալ հաց ու միս կը բերէին , ու անիկա հեղեղատէն կը խմէր ։ Եւ ժամանակ մը եաքը հեղեղատը ցամքեցաւ , վասն զի երկրի վրայ անձրեւ չկաս ։
8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ բսելով ,
9 Ելիր , Սեղոնացւոց Սարեփթա գնաս , ու հոն նստէ · ահա հոն մէկ որբևարի կինոն մը կը
10 բանցներ եմ որ քեզ կերակրէ · Եւ անիկա ելաւ Սարեփթա գնաց · ու քաղաքին դուռը հասնելով՝ տեսաւ որ մէկ որբևարի կնիկ մը փայտ կը ժողվէր · ու զանիկա կանչեց ու բաւ , Կ՚ազաչեմ՞ ինձի սակաւով քիչ մը ջուր բեր
11 որ խմեմ · Ու երբոր անիկա բերելու գնաց , եաչ անոր հաւէն կանչեց ու բաւ , Ձեռքդ
12 պատառ մըն ալ հաց ես ինձի բեր · Եւ կնիկը բաւ , Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ նկատակ չունիմ , բայց միայն կարասին մէջը մէկ բուռ չափ ալիւր կայ , ու կուժին մէջն ալ քիչ մը եղ կայ · և ահա երկու կը մոր փայտ կը ժողվեմ , որ երթամ զանիկա ինձի ու իմ տղուս համար եփեմ , և ուտենք ,
13 ու եաչ մեռնինք ։ Ու Եղիա անոր բաւ , Մի վախնար , գնա բսածիդ պէս բրէ · բայց անկէ նախ ինձի համար մէկ պզտիկ չօթ մը չինէ ու ինձի բեր , և քեզի ու քու տղուդ
14 համար հաքը չինէ · Քանդի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ · Կարասին ալիւրը պիտի չհատնի , ու կուժէն եղը պիտի չպակսի մինչև այն օրը որ Տէրը երկրի վրայ անձրեւ տայ ։
15 Եւ տղայ Եւ կինկը գնաց ու եղիային բսածին պէս ըրաւ · ու անիկա և ինքը ու իր
16 [illegible] չատ մը տարի կերան · կարասէն

ղ Տ՚ես Գվ · ժգ · 32։ | ճ Հմր · 19։ | ո Գվ · իա · 25 · 26 · գ
գ Թագ · ա · 16։ | չ Հմր · 13։ | Թագ · ժ · 15 · ժե · 16։
Ճաք · գ · 4։ | Դատ · ժը · 7։ | ի Գ Թագ · ժ · 21 · 26 ·
ե Ա՚ր · ը · 16։ | ղ Ը Օր · է · 3։ | 27։

ղղ Թագ · ժգ · 6։ | Ճես · ը · 26։ | գ
ժե · 10 · իա · 3 · Ե · | — | Թագ · ժ · 15։ ժե · 16։
բամ · ժե · 21։ | ի Գ Թագ · գ · 14։ | Ա՚ր · ը · 26։
չ Հմր · 30։ Գվ · իա · 25։ | ֆ Ը Օր · ժ · 8։ | գ

ֆ Գաղ · գ · 25։
գ Ճաք · է · 17։
Ա՚ր · ը · 30։ Գաղ · գ · 26։

այիւրը չհասաւ, ու կուժէն եղբ չպակսեցաւ, Ցէլոնի եղեալին ձեռքովը զրուցած խօսքին համեմատ։

17 Իսկ եղաւ որ առ բաներէն եղբը տանը տիկնոջը տգան հիւանդացաւ, ու աւեր հիւանդութիւնը չատ ծանր էր այնպէս որ անոր
18 վրայ չունչ չմնաց։ Եւ կնիկը եղեալին բսաւ, Մարդ Աստուծոյ, ինծի հետ ի՞նչ ունիս, միթէ իմ մեղքս յիշեցընելու ու իմ տղաս մեռ-
19 ցընելո՞ւ համար ինծի եկար։ Ու անոնիկ անոր բսաւ, Տղագ ինծի տուր, ու զանիկա անոր ծոցէն առաւ, և իր բնակած վերնատունը հանեց, ու զանիկա իր անկողնին մէջը պառ-
20 կեցուց, Եւ Ցէլոնը աղաղակելով բսաւ, Ով Տէր Աստուած իմ, իրաւցընէ ասոր հետ որ կնոջին ալ օրուն քովը ես պանդխտութեամբ կը բնակիմ, չարչարեցո՞ր անոր տգան մեռ-
21 ցընելով։ Ու տգան վրայ երեք անգամ երկննալով՝ ու Ցէլոնը աղաղակելով բսաւ, Ով Տէր Աստուած իմ, կ'աղաչեմ որ առ տգուն
22 հոգին իր մարմնին դառնայ։ Եւ Տէրը եղեալին ձայնը լսեց, ու տգուն հոգին իր մարմնին դարձաւ, և անիկա հրնդանեցաւ։
23 Ու եղեալ տգան առաւ, ու զանիկա վերնատունէն տունը իջնցուց, և անոր մօրը տուաւ, ու եղեալ բսաւ, Նայէ, տղագ կենդանի է։
24 Եւ կնիկը եղեալին բսաւ, Հիմա տասլ գիտցայ որ դուն Աստուծոյ մարդն ես, ու քոյ բերնիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմարիտ է։

ԳԼ· ԾԸ

1 Սոքին խօսս առանձգած առնոջ Եղիա Աքաաբին խրկուեր էր։ բայ Աքաաբին կը հանդիպի։ ՚ Աքաաբ Աքաաբ թա-գաւորը Եզրեային կը բերէ։ 17 Եղիա Աքաաբը յանդիմանէ։ երկիրին խոտ կրանին միջոցը բանտարկեէ զբ ամբողջ կ'ըսէ։ 41 Եղիա ազբեալ ամբոխ կը տեսցընէ, ու Աքաաբին հետ Ցեզրէլ կ'երթայ։

1 Եւ ՚ չատ առեն անցնելէն հետը Տէրոջը խօսքը երրորդ տարին եղեալին եղաւ՝ բսալ, Գնա, Աքաաբին երեսիդ, ու Տէրերի վրայ
2 անձրեւ պիտի տամ։ Ու եղեալ Աքաաբին երե-նալու գնաց։ և Սամարիայի մէջ սաստիկ սով կար։

3 Ու Աքաաբ իր տանը անտեսր Աբդիան կանչեց։ (ու Աբդիա Տէրոջմէ չատ կը վախնար։
4 Ու երբոր Ցեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները Յաբգեց, Աբդիա հարիւր մարգարէ առաւ, և զանոնք յիսուն յիսուն քարայրներու մէջ պահեց, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակ-
5 բեց։) Եւ Աքաաբ բսաւ Աբդիային, Եկուր, աս երկրիս մէջ եղած բոլոր Ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր Հեղեզատներուն քովերը դէպ՚ի։ գուն, գուցէ խոտ գտնենք, և Ձիերը ու Ջորի-

ները ապրեցընենք ու բոլոր անասուններուը չը-
6 կորսընցընենք։ Եւ անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժնելին պատրաստ Համար։ Աքաաբ մէկ ճամբայէ մէնակ գնաց, ու Աբդիա մէկ ուրիշ ճամբայէ մէնակ գնաց։

7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջը էր՝ ահա Եղիա անոր դիմացը ելաւ։ ու Աբդիա զանիկա ճանչցածին պէս իր երեսին վրայ ինկաւ ու բսաւ, Պրնօք իմ տէրս Եղիան գո՞ւն ես։
8 Ու ես՝ անոր բսաւ, Ես եմ։ գնա քու տի-
9 րոջդ գրուցէ, Թէ Ահա Եղիան հ՚ես։ Եւ անիկա բսաւ, Ես ինծի մեղք գործեր եմ, որ գուն քու ծառադ Աքաաբին ձեռքը կը մատ-
10 նես, որ զիս մեռցընէ։ Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ մէկ ազգ մը կամ թագաւորու-թիւն մը չմնաց, ուր որ իմ տէրս քեզ փնտռելու Համար հաղ խրկած չըլլայ։ ու երբ որ Չիպ բսին, ան թագաւորութիւնը կամ ան ազգին երդումնցուաւ՝ որ քեզ գտած
11 չէն։ Եւ հիմա գուն կ'բսես, Գնա քու տիրո-
12 ջըդ բսէ Թէ Ահա Եղիան հ՚ես։ Ու կրնայ ըլլալ որ ես քու քովէդ երթալէս ետքը՝ Տէ-րոջը Հոգին քեզ իմ չգիտցած տեղս փոսա-գրէ, ու ես գացած Աքաաբին պատմած ըլլայ-լով երբոր քեզ չգտնէ՝ գիս պիտի մեռցընէ։ ու ես քու ծառադ տղայութենէս՚ի վեր Տէ-
13 րոջմէ կը վախնամ՝ իմ բրածս իմ տիրոջս չպատ-մեւցաւ, Թէ երբոր Ցեզաբէլ Տէրոջը մար-գարէները սպաննեց, ես Տէրոջը մարգարէնե-րէն հարիւր մարդ յիսուն քարայրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակրեցի։ Եւ հիմա գուն կ'բսես, Գնա ու տիրոջդ բսէ, Թէ Ահա Եղիան հ՚ես։ ու
14 անիկա ինծի պիտի սպաննէ։ Եւ եղաւ որ ես քեզմէ հեռացայ, Հոգին քեզ իմ չգիտցած տեղ մը տարած ըլլայ, ու ես գացած Աքաաբին պատմեմ ու չգտնէ զիս, ան ինծի պիտի սպաննէ։ Բայց ես քու ծառադ տղայութենէս՚ի վեր Տէ-
15 րոջմէ կը վախնամ։ Թէ երբոր Ցեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները սպաննեց, ես Տէրոջը մարգարէնե-րէն հարիւր մարդ յիսուն քարայրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակրեցի։ Եւ հիմա գուն կ'բսես, Գնա ու տիրոջդ բսէ, Թէ Ահա Եղիան հ՚ես։ ու
16 անիկա պիտի սպաննէ։ Եւ Աբդիա առջեւը եղաւ ու անոր պատմեց։ ու Աքաաբ եղեան դիմացը գնաց։ Եւ Աբդիա Աքաաբին պատմելու
17 եկաւ։ Աքաաբ եղեան տեսաւ՝ ան Աքաաբ անոր բսաւ, Դուն Իսրայէլը նեղողն ես
18 հո՞։ Ան ալ բսաւ, Ես Իսրայէլը նեղած չեմ։ Հապա դուն ու քու հօրդ տունը։ Դուն Տէրոջը պատուիրանք-ները թողուցիք, ու բաղաալին եկաւ գա-
19 ցիր։ Եւ հիմա հրդ խրկէ, ու բոլոր Իսրայէլը և բաղաղին չորս հարիւր Յատուն մար-գարէները, ու Ցեզաբէլին սեղանէն ուտող Աստարովթի չորս հարիւր մարգարէները
20 Կարմէղոս լեռան վրայ իմ քովս ժողվէ։ Եւ Աքաաբ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը հրդ խրկեց, ու մարգարէները Կարմէղոս լեռը ժողվեց։
21 Ու եղիա բոլոր ժողովուրդին մօտեցաւ, ու բսաւ, Դուք մինչև ե՞րբ կրկու մտքի վրայ

Մաա· գ· 1· Գործ· ի· 39։
բ· 39։
ը Ցեզ· իսա· 30։
շբ Մ՚ն· ԺԸ· 2։
է Ցեզ· ԺԳ· 33։
ը Ցեզ· ԺԹ· 26։

թ Գէ· իբ· 6։
ժ գ Թագ· ԺԸ· 41։
Մաա· գ· 34։

կը կազաք · Թէ որ Եհոռան Աստուած Է՝ անոր
եւանէն գացէք , իսկ Թէ որ Բահաղը Աստուած
Է՝ Հանոր եւանէն գացէք · և Ժողովրդը բը-
22 նաւ պատասխան մը չտուաւ անոր · Ու Եղիա
Ժողովուրդին բսաւ , Ցեղովը մարգարէն ես
միայն մնացի , Եւ Բահաղին մարգարէները
23 չորս հարիւր վեցտաս մարդիկ են · Ուրեմն
մեզի երկու զուարակ տուէք · ու զուարա-
կին մէկը անոնք իրենց համար ընտրեն , ու
կոտոր կոտոր ընեն, և զանիկա փայտերու վրայ
դնեն , բայց կրակ չդնեն · ու միւս զուարա-
կը ես պատրաստեմ՝ ու զանիկա փայտերու
24 վրայ դնեմ՝ բայց կրակ չդնեմ՝ Եւ դուք ձեր
աստուծոյն անունը կանչեցէք , ես ալ Եհո-
վային անունը կանչեմ՝ ու Հրկիզով պատաս-
խան տուող աստուածը Աստուած անիկա է ·
և բոլոր Ժողովուրդը պատասխան տուին ու
բսին , Ա՛ս խօսքը բարի է ·
25 Ու եղիա Բահաղին մարգարէներուն բսաւ ,
Ձեզի զուարակներուն մէկը ընտրեցէք , ու
առաջ դուք ըրէք , վասն զի դուք չատուր
է՛ք · ու ձեր աստուծոյն անունը կանչեցէք ,
26 բայց կրակ մի դնէք · Եւ անոնք իրենց տրուած
զուարակը առին ու պատրաստեցին · և
առաւօտէն մինչև կէս օր Բահաղին անունը
կանչեցին ու բսին , Ով Բահաղ , մեզի պա-
տասխան տուր · բայց ձայն չկար ու պատաս-
խան տուող չկար · և անոնք իրենց չշնած
27 սեղանին ՚քովը կը ցաղկցահէին · Ու երբոր
կէս օր եղաւ , եղիա ծանօթ ընելով
բսաւ , Բարձր ձայնով կանչեցէք , քանզի անի-
կա աստուած է · գուցէ խոհակցութիւն մը
ունի , կամ զբաղած է , կամ ճամբորդութիւն
կ՚ընէ , կամ գուցէ քնացած է՝ ու պէտք է
28 որ արթննայ · Եւ անոնք բարձր ձայնով կը
պոռային , ու իրենց սովորութեանը պէս Ճա-
նակներով ու գեղդեղներով իրենց մարմին-
ները կը կտրէին , մինչև որ իրենց վրայէն
29 արիւն կը վազէր · Ու երբոր կէս օրը անցաւ ,
մինչև նուիրած ընծան մատուցանելու
բրին · ու ձայն չկար ու պատասխան տուող
չկար , ու մարկ ընող չկար ·
30 Աննատեղ եղիա բոլոր Ժողովուրդին բսաւ ,
Ինծի մօտեցէք · ու բոլոր Ժողովուրդը անոր
մօտեցաւ · Ան անկիա Ցեղովը փլած սեղանը
31 նորոգեց · Ու եղիա տասներկու քար առաւ ,
Ըստ Հին Կտակարանի Թուոյ Ա՛ , ուրուն
Ցեղովը խօսք եղաւ բսելով , Իսրա՛ել անուանդ
32 Իսրայէլ ըլլայ · Ան քարերով Ցեղովը ան-
ունովը սեղան չինեց , ու սեղանին բոլորտիքը
մէկ փոս մը բրաւ , որ երկու գրիւ չափ Տնտես
33 կ՚ուներ · Եւ ՚փայտերը չարեց , ու զուա-

բակը կոտոր կոտոր ըրաւ և փայտերուն վրայ
34 դրաւ · Ու բսաւ , Չորս սափոր լեցուն ջուր
բերէք , ու ողջակէզին վրայ ու փայտերուն
վրայ Թափեցէք · ու բսաւ , երկրորդ անգամ
անանկ ըրէք , ու երկրորդ անգամ անանկ
բրին · ու բսաւ , երրորդ անգամ անանկ ը-
35 րէք , ու երրորդ անգամ անանկ բրին · Ու
ջուրը սեղանին բոլորտիքը քաշեց , Նաև փոսն
ալ ջրով լեցուցաւ ·
36 Ու Եղիա ՚ջհին մատուցանելու ատենը
եղիա մարգարէն մօտեցաւ ու բսաւ , Ով Ե-
հովա Աստուած Աբրահամու , Իսահակայ
և Իսրայէլի , Այսօր գիտցուի որ Իսրայէլի
մէջ Աստուած դուն ես , ու ես քու ծառադ
եմ , Ու ասոնց բոլորը քու խօսքովդ բրի ·
37 Ինծի պատասխան տուր , ով Տէր , ինծի պա-
տասխան տուր , ու ան Ժողովուրդը գիտցայ
Թէ դուն ես Աստուած , ով Տէր , և Թէ
38 անունց սիրտ ետ գարձընդը դուն ես · Ան-
ատեն Ցեղովմէ կրակ կ՚իջաւ , և ողջակէզը ու
փայտերը և քարերը ու հողը սպրեց , ու փո-
39 սին մէջի ջուրն ալ լափեց · Եւ բոլոր Ժող-
ովուրդը ՚ի տեսնելով՝ երեսի վրայ ին-
կան , ու բսին , Ա՛ն Եհովան է Աստուած , Ա՛ն
վան է Աստուած ·
40 Ու եղիա անոնց բսաւ , Բահաղին մար-
գարէները բռնեցէք , ՚ի՛ անոնցմէ մարդ մը
չազատի · և զանոնք բռնեցին , ու եղիա զա-
նոնք կխան Հեղեսաղ ի՛ջնցուց և ՚ի՛ն զա-
նոնք սպանցուց ·
41 Ու եղիա Աքսաբին բսաւ , վե՛ր ելիր ,
կեր ու խմի , վասն զի ՚ի՛ անձրևի ձայնաձայն
42 կայ · Եւ Աքսաբ ուտելու ու խմելու ելաւ ,
ու եղիա կարմելոս ՚ի՛ գլուխը ելաւ , Ու
գետնին ծռեցաւ , ու երեսը ծունկերուն մէջը
43 գրաւ · Եւ իր մանչուն բսաւ , Ելա՛ ես , ՚ի՛
դէպ ի ծովակողմն նայէ · և ան ելաւ նա-
յեցաւ , ու բսաւ , Բան մը չկայ · ու Եղի՛ ես ,
44 Թէ անգամ՝ Նորէն դնաս բսաւ · Ու ՚ի՛ ծո-
րրդ անգամն բսաւ , Ահա ծովէն մարդու
Թաթի չափ պզտիկ ամպ մը կ՚ելլէ · ու ան՛ի-
կա բսաւ , ելիր , Աքսաբին բսէ , կապդ
45 լծէ ու իջիր , որ անձրևի չբռնեսիս · Ու մին-
չև ասդին գիտցաւ՝ երկինքը ամպերով
մթնցաւ և հով կար , ու մեծ անձրև եղաւ ·
46 Ու Աքսաբ հնծաւ , Յեզրայէլ գնաց · Եւ Տէ-
րոջը ձեռքը եղիային հետ եղաւ · ու անիկա
՚ի՛ մէջերը գնդաց , ու մինչև Յեզրայէլի
մուտքը Աքսաբին առջևէն վազեց ·

ԳԼ · ԻԹ

1 Եղիա Յեզրայէլն ապատնեցուն ՚ի՛ բոլոր
Ա՛ն Բահաղին սպատնեցաւ ՚ի՛ նոր
2 Եհովան մեռցուցած ըլլալուն · Ուստի
եղիա ՚ի՛ նոր մարդ մը ղրկեց Յեզրա-
բելի , որ բսէ , Աստուածներ ինծի
ընեն ու աւելի ընեն , եթէ վաղը այս
ժամուս քու անձդ անոնց մէկուն
անձին պէս չընեմ ·
3 Ան ալ վախցաւ , ու ելաւ իր անձին
համար գնաց , ու Յուդայի Բերսաբէ
կոչուած տեղը եկաւ , ու իր աղախինը
հոն ձգեց ·
4 Ինքն ալ անապատին մէջ մէկ օրուան
ճամբայ գնաց , ու եկաւ ու մէկ ռոթեմի
ծառին տակ նստաւ , ու իր անձին մեռ-
նիլ խնդրեց , ու բսաւ , Հերիք է հի՛մա ,
Տէ՛ր , առ հոգիս , վասն զի հարցս պէս
չեմ ·
5 Ու ռոթեմի ծառին տակ պառկեցաւ ու
քնացաւ · Եւ ահա հրեշտակ մը զանի-
կա դպաւ , ու բսաւ անոր , Ելի՛ր , կեր ·
6 Ան նայեցաւ , ու ահա իր գլխուն քով
խորոված հաց մը և սափոր մը ջուր կար ·
Ան կերաւ ու խմեց , ու նորէն պառկե-
ցաւ ·
7 Տէրոջ հրեշտակը երկրորդ անգամ
դարձաւ , ու դպաւ անոր , ու բսաւ ,
Ելի՛ր , կեր , վասն զի ճամբան քեզի
համար շատ է ·
8 Ան ելաւ , կերաւ ու խմեց , ու ան կե-
րակրին զօրութեամբ քառասուն օր
և քառասուն գիշեր գնաց մինչև Աստ-
ուծոյ Խորէբ լերինը ·
9 Հոն քարայրի մը մէջ մտաւ , ու հոն
գիշերեց · Եւ ահա Տէրոջ բանը անոր
եկաւ , ու բսաւ անոր , Ելիա՛ , ինչ կ՚ը-
նես հոս ·
10 Ան ալ բսաւ , Զօրաւոր եղայ Տէր Ա՛ս
Հին Կտակարանի Թուոյ Ա՛ Տէրոջ համար ,
Հազարաց Աստուծոյ համար , Ա՛ն Եհո-
վային համար , ու Իսրայէլի որդիքը քու
ուխտդ թողուցին , քու սեղաններդ
քակեցին , ու քու մարգարէներդ սրով
սպանին , ու ես միայնակ մնացի , ու ան-
կա իմ անձս առնելու կը փնտռեն ·
11 Ան ալ բսաւ , Ելի՛ր , լերինը Տէրոջ
առջև կեցիր · Եւ ահա Տէրը անցաւ ,
ու սաստիկ մեծ հով մը լերինները
պատռեց , ու ժայռերը Տէրոջ առջև
փշրեց , բայց հովուն մէջ Տէրը չկար ·
Հովէն ետքը երկրաշարժ մը , բայց եր-
կրաշարժին մէջ Տէրը չկար ·
12 Երկրաշարժէն ետքը հուր մը , բայց
հուրին մէջ Տէրը չկար · Հուրէն ետքը
հանդարտ ձայնի մը ձայն ·
13 Եղիա որ լսեց , իր երեսը վերարկուով
ծածկեց , ու ելաւ , ու քարայրին մուտքը
կեցաւ , ու ահա ձայն մը անոր եկաւ ,
ու բսաւ , Ա՛ս ինչ կ՚ընես հոս , Եղիա՛ ·
14 Ան ալ բսաւ , Զօրաւոր եղայ Տէր Ա՛ս
Հին Կտակարանի Թուոյ Ա՛ Տէրոջ համար ,
Հազարաց Աստուծոյ համար , Ա՛ն Եհո-
վային համար , ու Իսրայէլի որդիքը քու
ուխտդ թողուցին , քու սեղաններդ
քակեցին , ու քու մարգարէներդ սրով
սպանին , ու ես միայնակ մնացի , ու ան-
կա իմ անձս առնելու կը փնտռեն ·
15 Տէրը անոր բսաւ , Ելի՛ր , քու ճամբադ
անապատին Դամասկոս դարձիր գնա ,
ու եկած ատենդ Ասորեստանի վրայ
Ազայէլ օծանելու կը գաս ·
16 Ու Եհուի Նամսիի որդի Եհուն օծանելու
կը գաս Իսրայէլի վրայ , ու Աբելմեհոլացի
Սափատի որդի Եղիսէն օծանելու կը գաս
քու տեղդ մարգարէ ·
17 Ու Ազայէլի սրէն ազատողը Եհուն
կը սպանէ , ու Եհուի սրէն ազատողը
Եղիսէ կը սպանէ ·
18 Բայց ես Իսրայէլի մէջ եօթը հազար
մարդ կը թողուցնեմ , որոնց ծունկերը
Բահաղին առջև չկռացան , ու որոնց
բերանները անոր չհամբուրեցին ·
19 Ան անկից գնաց , ու Սափատի որդի
Եղիսէն գտաւ , որ տասներկու զոյգ
եզներ առջևը կը վարէր , ու ինքն ալ
տասներկուերորդ զոյգին հետ էր · Եղի-
սէ անոնց քովէն անցաւ , ու իր վերար-
կուն անոր վրայ ձգեց ·
20 Ան ալ եզները թողուց , ու Եղիսէի
վազեց , ու բսաւ , Խնդրեմ , հայրս ու
մայրս համբուրեմ , ու քեզի հետևիմ ·
Ան ալ անոր բսաւ , Գնա՛ դարձի՛ր ,
վասն զի ինչ որ քեզի ըրի՝ գիտցիր ·
21 Ան ալ անկից դարձաւ , ու զոյգ մը
եզներ առաւ , ու զոհեց , ու եզներուն
սարքերը եռցուց , ու ժողովրդին տուաւ ,
ու կերան · Ան ալ ելաւ , ու Եղիսէի
գնաց , ու անոր սպասաւորեցաւ ·

բնն կը փախչի ։ 4 Անապատն մէջ իր կնաքէն գրուած բլուրլ հրէշտակ մը գանկիս կը ճերմակցնէ ։ 5 Քարերէ մէսյ Աստուած երեքին կ'երեւնայ. ու գանկիս կը խրճի ու Աբրահամ. զբ· ցնծան ու եղբայն ածէ ։ 10 Եղիսէ իր բարեկամներէն գասուելով՝ եղբայրն հանելն կ'երթայ.

1 Եւ Աբեսաղ եղիսէին բոլոր բրածք, ու անոր՝ բոլոր մարգարէները տրամ մեռցնելը ցնցա-
2 յրէլին պատմեց։ Ու ցնցարել պատգամաւոր մը իսրկից եղիսէին՝ ըսելով, Աստուածները պապէս ու ասկէ աւելի ընեն ինձ, թէ որ վաղը ես առնիս քու անձդ անոնց մէկուն անձին տեղը չդնեմ։
3 Ու երբ ՚ա բանէ տեսնելով՝ եղաւ իր ան-
ձին ապրուստը հանար գնաց, և ցնցագլի բերսաբէին մնաւ, ու իր մանչը հոն ձգեց։
4 Եւ ինքը անապատին մէջ մէկ օրուան ճամբայ գնաց, ու գնչին մը տակ նստաւ. և Տէրոջմնոյ մեռնիլ ուզեց, ու ըսաւ, Ալ հերիք է, օվ Տէր, առ իմ հոգիս, քանզի ես իմ հայրե-
5 րէս լաւ չեմ։ Ու գիշերի մը տակ պառկեցաւ քնացաւ. և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դպաւ
6 ու անոր ըսաւ, Ելիր կեր։ Ու նչէ՝ նայեցաւ, և ահա գլխուն քովը Տմխորէի տակ նիւաւած չօքի՝ մը ու մէկ կուժ ջուր կար. ու կերաւ
7 խմեց, ու նորէն պառկեցաւ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը գարձաւ երկրորդ անգամ անոր դպաւ ու անոր ըսաւ, Ելիր կեր, քանզի
8 ՚քու երկար ճամբադ՝ չատ է։ Եւ անիկա ելաւ, կերաւ ու խմեց. և ան կերակրին ուժովը ՚քառասուն օր ու քառասուն գիշեր գնաց, — մինչև Քորէբ Աստուծոյ լեռը հասաւ։
9 Եւ հոն քարայրը մտաւ ու գիշերը հոն մնաց. և ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսե-
10 լով, Ով եղիա, հոս ի՞նչ բան ունիս։ Ու անիկա ըսաւ, ՚Զօրաց Տէր Աստուծոյ համար մեծ նախանձառութիւն ունեցայ, ՚քանզի իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին, քու սեղանները փլուցին ու քու մարգարէները սրով մեռուցին. ու միայակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զա-
11 նիկա վերցնեն։ Ու ՚Անոր ըսաւ, Ելիր ու իմ առջեւս կայնէ։ Եւ ահա Տէրը կ'անցնէր. ու Տէրոջը առջեւէն լեռները քա-
կող ու ապառաժները կտրող մեծ ու սաստիկ հով եղաւ, բայց Տէրը հովին մէջը չէր. և հովին ետեւէն գետնաշարժ եղաւ, բայց Տէ-
րը գետնաշարժին մէջը չէր. և գետնաշարժին ետեւէն կրակ եղաւ, բայց Տէրը կրակին մէջը չէր. և կրակին ետեւէն մեղմ՝ — բարակ
13 ձայն մը կ'լսուէր։ Ու եղիա լսելն պէս՝ իր վերարկուովը երեսը ծածկեց, ու ելաւ

քարայրին բերանը կայնեցաւ. Եւ ահա անոր մէկ ձայն մը եկաւ ու ըսաւ, Ով եղիա, հոս
14 ի՞նչ բան ունիս։ Ան անիկա ըսաւ, Զօրաց Տէր Աստուծոյ համար մեծ նախանձառութիւն ունեցայ, քանզի իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին, քու սեղանները փլուցին ու քու մարգարէները սրով մեռուցին. ու միայակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զանիկա վերցնեն։
15 Տէրն ալ անիկա ըսաւ Ու Տէրը անոր ըսաւ, Գնա՝ քու ճամբադ գարձիր, և Դամասկոսի անապատին ճամբայէն երթալով՝ Ա-
16 զայէլ Ասորւոց վրայ թագաւոր օծէ. և Եհուաիսի որդին Եհուն իսրայէլի վրայ թագաւոր օծէ. ու Աբէլմեհոլացին եղող Սափատի որդին Եղիսէն քու տեղդ մարգարէ
17 օծէ։ Եւ Հազայէլի բերանէն որ Ազայէլին սուրէն ազատի, Եհուս պիտի մեռցնէ ՚նէ՝, ու ով որ Եհուին սուրէն ազատի, Եղիսէ
18 պիտի մեռցնէ ՚նէ՝։ Բայց ես իսրայէլէն եօթը հազար մարդ ՚պահեցի, այսինքն բոլոր անոնք որ Բահաղին առջեւը ծունկ կրկնած չեն, ու զանիկա բերնով պագած չեն։
19 Եւ անկէ գնաց ու Սափատի որդին Եղիսէն գտաւ, որ արտ կը վարէր՝ իր առջեւը տասնեւիսկ զոյգ եզներ ՚առ՚՚ուած, ու ինքը երկրտասներորդին հետն էր։ Ու եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վերարկուն անոր վրայ ձգ-
20 եց։ Անասունը եզներն ձգեցին ու եկան եղիային ետեւէն վազեց, ու ըսաւ, ՚Հրամանատ՝ որ երթամ հայրս ու մայրս համբուրեմ, ու քու ետեւդ գամ. ու ՚նէ՝ անոր ըսաւ, Գնա՝ ետ գարձիր, քանզի ես քեզի ի՞նչ
21 բրի։ Եւ անոր քովէն գարձաւ, ու եզներուն մէկ զոյգը բռնելց տրիճց, ու եզներուն գոր-
ծիքներովը հանոց միաբ եփեց, և ժողովրդին տուաւ, ու կերան։ Եւ ինքը ելաւ եղիային ետեւէն գնաց ու անոր ծառայութիւն կ'ընէր։

ԳԼ· Ի

1 Բենհադադ Ասորւոց երկրին հասանց եղբայրը բանական բանակ ժողվեց, Սամարիան կը պաշարէ ։ 13 Մէկ մարգ ալ մը երթալով Աստրիք կը շարգ ուրէն ։ 22 Ան մարգ ալ մեռ առ՚ց Ա՚ասրիք ի՞նչպան ցաւեցնի պէս՝ Աստրիք գաղանքներ Ասիկին մէջ անոր գէմ պատրաստելու կը գան ։ 28 Մարգարէին խոսքովը ու Աստուծոյ նախասահմանութիւնքը Աստրիք կը նայէն կը գարձնէ ։ 31 Աստրիք Դամասկէն Ասիք Աստուած մէկ գաղիքով մը Բենհադադ կը երթի ։ 35 Մարգարէ մը կամ ըսանարի մը առակով Աստրիքին գաղանութիւն կ'երեւցնէ, ապրի անոր գէմ երթալ Աստուծոյ գաղանութիւն կ'ինչցնէ ։

1 Ու Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց, և իր հետը երեսունեւերկու թագաւոր կար ու ձիերով ու կառքերով

Ա Եզեկ· ա· 4· լե· 7։
Բ Եզ· գ· 6· Եսա· գ· 2։
Գ Եզ· գ· 6· Եսա· գ· 2։
Դ Համ· 9։
Ե Համ· 10։
Զ Տես գ Թագ· բ· 18· 13։
Է գ Թագ· բ· 1—3։
Ը Դան· գ· 27։
Թ գ Թագ· բ· 12· Ա· 14· Ես· յ· 6· Եսա· յԳ· 3։
Ժ Տես Ա՚ած· գ· 5։
Ի Համ՚մ· ժա· 4։
ԻԱ Կամ պատ՚մ՚ն՚ց՚ն՚ց՚ Տես Ա՚ած· ժգ· 2։
ԻԲ Ա՚ած· բ· 21· 22։ Դան· բ· 61· 62։
ԻԳ բ Թագ· իգ· 22։

եաւ Սամաւրիան պատարել , և անոր հետ պա-
2 տերազմ ըրաւ ։ Ու Իսրայէլի Աքաաբ Իա-
գաւորին դէմ պատնիներ խրկեց քաղաքին մէջ ,
3 Իւ անոր ըսաւ , Բննադադ այսպես կ'ըսէ ։
Քու արծաթիդ ու ոսկիդ Իանի է , ու քու կիներ
4 նէրդ ու զաղնցկի որդիներդ Իանի են ։ Եւ Իս-
րայէլի Թագաւորը պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Ով ասէր Իմ Թագաւոր , քու ըսածիդ
պէս ես ալ քեզի եմ ու Իմ ամէն ունեցածս
ալ ։
5 Ու զեսպանները նորէն եկան ըսին , Բնն-
զադ այսպես կ'ըսէ ։ Ես քեզի Հղր խրկեցի
ու ըսի որ քու արծաթիդ , քու ոսկիդ , քու
6 կիներդ ու քու որդիներդ ինծի տաս ։ Բայց
վաղը այս ատենս Իմ ծառաներս քեզի պիտի
խրկեմ ։ և քու տունդ ու քու ծառաներուդ
տուներուդ ամէն մէյ աչքէ պիտի անցընեն ։ և
քու աչքերուդ առվելը պատեսական անպատճ
բոլոր բաները ՚ձեռքնին պիտի առնեն ։
7 Աւտաներ Իսրայէլի Թագաւորը երկրին բոլոր
ծերերը կանչեց ու ըսաւ , Հիմա գիտցէք ու
տեսէք , որ ասիկա չարութիւն կ'ուզէ ընէլ ։
վասն զի Իմ կիներուս ու որդիներուս ու
արծաթիս և ոսկիիս համար ինծի Հղր խրկեց ,
8 ու ես անոր չէ չըսի ։ Եւ բոլոր ծերերը ու
բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին , Ականջ մի դը-
9 ներ ու չհնձնաս մի ըլլար ։ Անիկա ալ Բն-
նադադին զեսպաններուն ըսաւ , Իմ Թագա-
ւոր աիրոջս ըսէք , Ամէն անգամին որ ծա-
ռայիդ ինչ Հղր որ խրկեցիր՝ անիկա պիտի
ընեմ , բայց աս բանը չեմ կրնար ընել ։ ու
գեսպանները գացին և աս պատասխանը տա-
րին անոր ։
10 Ու Բնհադադ Հղր խրկեց անոր ու ըսաւ ,
՚Աստուածները ինծի այսպես ու ասկէ աւելի
ընեն , Թէ որ Սամաւրիայի Հողր Իմ ետևէս
11 եկող բոլոր զօրացս ափերուն օգտ ։ Եւ Իս-
րայէլի Թագաւորը պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Անոր պատմեցէք ըսէք ։ Իր զեղծ մէջբը կա-
պող ջնիս՝ մէջբէն հանողի պէս չպարծի ։
12 Ու անիկա Իր Հնդ Թագաւորներուն հետ
վրանները մէջ Իր խմէր ։ և աս Իոսքը լսա-
ծին պէս Իր ծառաներուն ըսաւ , Պատրաս-
չարուեցէք , ու քաղաքին դէմացը պատրաս
չարուեցան ։
13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը Իսրայէլի Աքա-
աբ Թագաւորին մօտեցաւ ու ըսաւ , Տէրը
այսպես կ'ըսէ ։ Բոլոր աս մեծ բազմութիւնը
տեսար ։ ահա ես այսօր անիկա քու ձեռքդ
14 պիտի տամ , որ գիտնաս Թէ Տէրը ես եմ ։ Եւ
Աքաաբ ըսաւ , Որո՞ւն ձեռքովը ։ ու անիկա
ըսաւ , Տէրը այսպես կ'ըսէ ։ Գաւառաց իշ-
խաններուն մանչերուն ձեռքովը ։ Եւ ըսաւ ,
Պատերազմը ո՞վ սկսի ։ ու անիկա ըսաւ , Դուն ։
15 Եւ գաւառաց իշխաններուն մանչերը համրեց ,
ու երկու հարիւր երեսունեւերկու հոգի էին ։
և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր
Իսրայէլի որդիքը համրեց , ու եօթը հազար
16 հոգի էին ։ Եւ ասոնք կէսօրին ելան ։ բայց
Բնհադադ ինքը ու անոր օգնական Թագա-
ւորները , ան երեսունեւերկու Թագաւորները
17 վրանները մէջ Իմէլով կը գինովցային ։ Եւ
առաջ գաւառաց իշխաններուն մանչերը ելան ։
ու Բնհադադ Հղրէն Իրկեց , որոնք անոր պատ-
18 միցին Թէ Սամաւրիայէն մարդիկ ելան ։ Ու
անոնք ըսաւ , Թէ որ անոնք Իաղաղութեան
համար ելան՝ զանոնք ողջ բռնեցէք ։ ու Թէ
որ պատերազմելու ելան՝ զանոնք ողջ բռնե-
19 ցէք ։ Եւ ահա գաւառաց իշխաններուն մանչ-
ները ու անոնց հետևէն գացող զօրքը քաղա-
20 քէն գուրս ելան ։ Եւ ամէն մարդ Իր դէմացը
Կլլողը՝ զարկաւ , ու Ասորիները փախան ։ և
Իսրայէլ զանոնք հալածեց , ու Ասորւոց Բն-
նադադ Թագաւորը ձիու վրայ Հէ՚ձ՚ւ Հէ
21 ձիաւորներով ազատեցաւ ։ Եւ Իսրայէլի Թա-
գաւորը ելաւ ու ձիերը ու կառքերը զարկաւ ,
ու Ասորիները մեծ կոտորածով մը զարկաւ ։
22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի Թագաւորին մօ-
տեցաւ , ու անոր ըսաւ , Գնաւ , ուժգնիր , ու
գիտցիր ու տես Թէ ինչ պիտի ընես , վասն
զի եկող տարի Ասորւոց Թագաւորը քու վրադ
պիտի Կլլէ ։
23 Եւ Ասորւոց Թագաւորին ծառաները անոր
ըսին , Անոնց աստուածները լեռներու աս-
տուածներ են , անոր համար մեզի չյաղթեցին ։
բայց Թէ որ անոնց հետ գաշտի մէջ պատե-
բազմինք , անպատճառ անոնց կը յաղթենք ։
24 Ու ասիկա աս բանը ըրէ ։ Թագաւորներուն ա-
մէն մէկը Իր տեղէն Հանէ , ու անոնց տեղը
25 Նախապարներ դիր ։ Եւ դուն քեզի կորա-
ւած զօրքին չափ զօրք , ու ձիերուն չափ ձի-
եր , ու կառքերուն չափ կառքեր Հպատրաս-
տէ քեզի , և անոնց հետ գաշտի մէջ պատե-
բազմինք ։ անպատճառ անոնց կը յաղթենք ։
ու անոնք անոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այն-
26 պէս ըրաւ ։ Ու հետևեալ տարին Բնհադադ
Ասորիները համրեց , ու Աֆիկ եկաւ Իսրա-
27 յէլի հետ պատերազմելու համար ։ Իսրայէլի
որդիքն ալ համրուեցան ու ՚պատրաստուե-
ցան , ու գանոնք դիմաւորելու գացին ։ և
Իսրայէլի որդիքը անոնց դիմացը այծերու
երկու երամակներու պէս բանակ կռղմեցին ,
բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին ։
28 Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , ու Իսրայէլի
Թագաւորին հետ Իօսեցաւ ու ըսաւ , Տէրը
այսպես կ'ըսէ ։ Որովհետև Ասորիները ըսին Թէ
Հղոման լեռներու Աստուած է , ու հովիտ-
ներու Աստուած չէ , ասոր համար զրոյոր աս

• ՆԲէր ։ ձեռքերնուն Ի Նէ ։ ժո ։ 8 ։ Դաս ։ Ը Հմր ։ 28 ։
Ձէ գնէլով ։ գ ։ 10 ։ Ե Հմր ։ 12 ։ Գէ ։ ժգ ։
= Դէ ։ ԺՌ ։ 9 ։ ÷ Հմր ։ 16 ։ 9 ։

↑ ՆԲէր ։ մարգը Ի ՆԲէր ։ Հարիւ ։ Ի Կոմ պարտ ասելն ։
չ ր Թագ ։ ժո ։ 1 ։ Ի Ցհ ։ ժգ ։ 4 ։ Հ Հմր ։ 13 ։

մեծ բազմութիւնք քու ձեռդ պիտի մատ-
29 նեմ, որ գիանաք թէ ես եմ Տէրը։ Եւ իրա-
նք գէմ եօթը օր բանակեցան։ ու եօթնե-
րորդ օրը պատերազմ եղաւ, և իսրայէլի որ-
դիքը մէկ օրուան մէջ Ասորիներէն Հարիբ
30 Տաղաս հետեւակ զօրք զարկին։ Ու մնացած-
ները Ափեկ քաղաքը փախան։ և ան մնա-
ցած քառասուն օրեր Տագար մարդոց վրայ պա-
րիսպ ինկաւ։ Ու Բենհադադ փախաւ ու քա-
զաքին մէջ Տանեակէ սենեակ մտաւ։
31 Եւ անոր ծառաները անոր ըսին, Ահա մենք
լսեր ենք որ իսրայէլի տանը թագաւորները
ողորմած թագաւորներ են։ Հիմա Հէյքիր-
նոս քուրձեր՝ ու գլխներնիս յանուներ դնենք,
և իսրայէլի թագաւորին ելլենք, գու-
32 ցէ քու անձդ ապրեցնէ։ Ու մէջքերնին քուր-
ձեր՝ ու գլխներնին յանուներ կապեցին, և ի-
սրայէլի թագաւորին գացին ու ըսին, Քու
ծառադ Բենհադադ կ'ըսէ, Կ'աղաչեմ թող
անձս ապրի։ Ու անիկա բաւ, Տակաւին
33 դոլ է, անիկա իմ եղբայրս է։ Եւ ան մար-
դիկ ասիկա յաղուածին սեպհելով, անոր
բերնէն աս խօսքը առածնուն պէս՝ չուտով
պատասխան տուին, Քու եղբայրդ Բենա-
դադ հո է։ Ու անիկա բաւ, Գացէք զա-
նիկա բերէք։ Ու Բենհադադ անոր ե-
34 կաւ, զանիկա իր կառքին մէջը առաւ։ Ան
ալ անոր բաւ, Իմ Հօրս քու Հօրմէդ առած
քաղաքները կը տամ, ու դուն Դամասկոսի
մէջ քեզի համար հրապարակներ ունենաս,
ինչպես որ իմ Հայրս Սամարիայի մէջ ունե-
ցաւ։ Ու Ախաաբ ըսաւ, Ես ալ աս դաշինքով
քեզ կ'արձակեմ։ ուստի անոր հետ դաշնակ-
ցութիւն բրաւ ու զանիկա արձակեց։
35 Եւ մարդ արեւից որդիներուն մէկը Տէրո-
ջը խօսքովը իր ընկերին բաւ, ԶնորհՀ բրէ՛
դիս զարկ։ ու ան մարդը անիկա զարնել չու-
36 զից։ Եւ անիկա բաւ անոր, Տէրոջը խօս-
քին Հնազանդութիւն չընելուդ համար՝ ա-
Նա իմ քովէս գացածիդ պէս՝ քեզ մէկ առիւծ
մը պիտի մեռցընէ։ Ու անիկա անոր քովէն
դնաց, ու մէկ առիւծ մը Հանդիպ գտաւ ու
37 մեռցուց։ Եւ որը անիկա մէկ ուրիշ մարդ մը
գտաւ, ու ՚ըսաւ բաւ, ԶնորհՀ բրէ՛ դիս զարկ։
ու ան մարդը զանիկա զարկաւ, ու վրանէ
38 յոլ վիրաւորեց։ Եւ ան մարդուն դնաց
ճամբուն վրայ Թագաւորին սպասից, ու չը-
ճանչցուելու համար աչքերուն վրայ ՚ծած-
39 կոց մը դրաւ։ Ու Թագաւորը անի
կ'անցնէր, Թագաւորին ազազակելով բաւ,
Քու ծառադ պատերազմին մէջը գնաց, և
ահա մէկ մարդ մը դարձուցած գուբս կելլելով
ինձի մարդ մը բերաւ, ու բաւ, Աս մարդը
պահէ։ Թէ որ ասկից մէկ կորսլով մը կորսը-

ւելու ըլլայ, Հրաս անձդ անոր անձին տեղը
պիտի ըլլայ, կամ տասնդա մը արծաթի պի-
40 տի ՚վճարես։ Ու երբոր ծառադ տագնի-
ներն ալ գործով զբաղեր էր անկիա կոր-
ուեցաւ։ Եւ իսրայէլի Թագաւորը անոր ը-
սաւ, Քու դատաստանդ այդպէս է, Ըսիս-
41 դուն ՚ըներ՚ վճռեցիր։ Ու անիկա չու-
տով մը ծածկոցը աչքերուն վրայէն Տանեց,
ու իսրայէլի Թագաւորը ճանչցաւ որ անիկա
42 մարգարէներէն մէկն է։ Եւ անիկա բաւ ա-
նոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Որովհետև դուն
իմ նզոված մարդս ՚ըս ձեռքդ ազատ ար-
ձակեցիր, անոր Տամար քու անձդ անոր ան-
ձին տեղը, ու քու ժողովրդդ անոր ժողո-
43 վուրդին տեղը պիտի ըլլայ։ Եւ Իսրայէլի
Թագաւորը Տիրատ կատրած ու նեղացած իր
տունը գարձաւ, ու Սամարիա եկաւ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Ակաաբ չկրնալով Նաբովթին այդին ձեռք բերել՝ կը տրտմի։ 5 Եզեքիա Նամանները գրելով Նաբովթին գէմ՝ անկիա հաւ-
հոյեցնած մեղքով կ'ամբաստանէ։ ու կը գատապարտուի։ 15 Ակաաբ իրեն կ'առնէ ան այդին։ 17 Եղիա Ակաաբին ու
Եզեքելին գէմ Աստծոյ գատաստանները կը Տանդացնէ։ 25 Յոյ Ակաաբը կ'ապաշխարէ։ ան պատճառով Աստուած
անոր գատաստանը կ'ուշացնէ։

1 Եւ ասոնք բաներէն ետքը՝ Եզրայելացի Նա-
բովթ Սամարիացի Ակաաբ Թագաւորին պա-
լատին քովը Եզրայելի մէջ այգի մը ունէր։
2 Ու Ակաաբ Նաբովթին հետ խօսեցաւ ու ը-
սաւ, Քու այգիդ ինծի տուր, որ ինծի բան-
ջարի պարտէզ ըլլայ, քանզի իմ տանս մօտ
է. և անոր տեղը անկէ աղէկ այգի մը տամ
քեզի. կամ Թէ որ կ'ուզես անոր գինը տամ։
3 Եւ Նաբովթ Ակաաբին ըսաւ, Տէրը ինծի չցանցնի՝ որ իմ Հայրե-
րուս ժառանգութիւնը քեզի տամ։
4 Եւ Ակաաբ Եզրայելացի Նաբովթին ըսած
խօսքին Համար՝ որ բաւ Թէ իմ Հայրերուս
ժառանգութիւնը քեզի չտամ, սիրտը կոտ-
րած ու նեղացած իր տունը դնաց, և իր ան-
կողինին վրայ պառկեցաւ ու երեսը գարձուց
5 ու Հաց չկերաւ։ Եւ անոր կինը Եզեքել
անոր քովը դնաց ու բաւ, Ինչո՞ Համար
սիրտդ այդպէս նեղացած է ու Հաց չես ուտեր։
6 Եւ անիկա բաւ անոր, Վասն զի Եզրայել-
ացի Նաբովթին հետ խօսեցայ ու անոր ըսի,
Քու այգիդ ինծի ասկով տուր, կամ Թէ որ
կը Տաճես անոր տեղը քեզի ուրիշ այգի մը
տամ. բայց անիկա իմ այգիս քեզի չտամ ը-
7 բաւ։ Ջեզաբէլ անոր կինը Եզեքել անոր
բաւ, Դուն Տիմա Իսրայէլի վրայ այդքան Թա-
գաւորութիւն պիտի ընես։ երթ՝ Հաց կեր,
ու սիրտդ Թող զուարճանայ։ Եզեքայելացի
Նաբովթին այդին ես քեզի տամ։

ե Գ։ իբ · ցե ·
զ Ցե։ Ցան · լե · ցե ·
ի Գ։ ցե · ցե ·

է գ Թագ · ի · ցե · ե · ե ·
ը · ցե ·
թ Գ։ ի · ցե · ցե ·

ի Գ։ ի · ցե · ցե ·
ժ · կո։ ՀՀրեր
ի Ցե · ր Թագ · ի · ր ·

1 · Հա ·
2 գ Թագ · ի · ցե ·
3 Նիր · կշտ ես ·

3 Գ։ իբ · ցե—ցէ ·
4 Գ։ ի · ցե ·

ա ա Թագ · ր · ցե ·
ք Գ։ ի · ցե · ցե · Թու ·
լգ · ։ Եզեկիել · ցե ·

8 Եւ անիկա Աքաաբին անուանեալ նամակներ գրեց, ու կնքեաւ անոր կիսքսովը կնքեց, և ան նամակները Նաբովթին քաղաքակից ծերերուն
9 ու ազնուականներուն խրկեց։ Ու նամակնե_րուն մէջը այսպէս գրեր էր. Ցօմնադատնաիթին քարոզեցէք, ու Նաբովթը ժողովուրդին գլու_
10 խը նստեցուցէք. Եւ անոր դիմացը երկու անօ_րէն մարդիկ նստեցուցէք, որպէս անոր համար վկայութիւն տան ու ըսեն թէ Դուն Աստու_ծոյ ու թագաւորին դէմ հայհոյութիւն բերիր. ու զանիկա հանեցէք ու քարկոծեցէք որ մեռնի։

11 Եւ անոր քաղաքակիցները՝ անոր քաղաքին մէջը բնակող ծերերը ու ազնուականները՝ նոյ_զարելին ներեց ապագաղին պէս բրին, ինչպէս որ անոր խրկած նամակներուն մէջը գրուած
12 էր։ Ցօմնադատնաիթին քարոզեցին, և Նաբովթը ժողովուրդին գլուխը նստեցուցին։
13 Ու երկու անօրէն մարդիկ գացին անոր դի_մացը նստան. և ան անօրէն մարդիկը ժողո_վուրդին առջեւը Նաբովթին համար վկայու_թիւն տալին ու ըսին թէ Նաբովթը Աստուծոյ ու թագաւորին դէմ հայհոյութիւն բրաւ. Հանուտ զանիկա քաղաքէն դուրս հանեցին և
14 քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ։ Ու ես_զարելին լուր խրկեցին ըսելով, Նաբովթ քարկոծուեցաւ ու մեռաւ։
15 Ու երբոր Յեզաբէլ Նաբովթին քարկոծուի_լը ու մեռնելը լսեց, Յեզաբէլ Աքաաբին ը_սաւ, Ելիր ժառանգէ Յեզրաելացի Նաբով_թին այգին, որն որ ինքը քեզի ասկայ տայ չուզեց։ քանզի Նաբովթ ողջ չէ, Հապա մե_
16 ռաւ։ Ու երբոր Աքաաբ Նաբովթին մեռնելը լսեց, Աքաաբ ոտք եղաւ որ Յեզրաելացի Նա_բովթին այգին իջնէ, ու զանիկա ժառանգէ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը Թեզրացի Եղիայեան եղաւ
18 ըսելով, Ելիր Սամարիա բնակող Իսրայէլի Աքաաբ Թագաւորը դիմաւորելու. Ինչ_ա_Հա անիկա Նաբովթին այգին մէջն է, ուր
19 որ ինքը է զանիկա ժառանգելու համար. Ու անոր խօսս ու ըսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մեռցուցիր ու կը ժառանգե՞ս ալ. Նաեւ անոր խօսքով ըսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչ տե_ղը որ շուները Նաբովթին արիւնը լափեցին, հա շուները քու արիւնդ ալ պիտի լափեն։ Եւ
20 Աքաաբ եղիայեան ըսաւ, Ով իմ թշնամիս, դուն գտա՞ր. ան անիկա ըսաւ, Գտայ. որով_հետեւ դուն քեզ ծախեցիր Տէրոջը աչքը
21 չարութիւն ընելու համար։ Ահա ես քու վրադ չարիք պիտի բերեմ, ու ետեւդ կտա_ծելով պիտի չնչեմ, և Աքաաբին Իսրայէլի մէջ զոցուածը ու ձը_
22 գուածը պիտի կորսնցնեմ. Եւ քու տունդ Նաբատի որդւոյն Երոբովամին տանը պէս՝ ու Աքիայի որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի ընեմ. որովհետեւ դուն բարկացուցիր, ու
23 Իսրայէլին մեզք գործել տուիր։ Եւ Տէրը Յեզաբէլին համար ալ խօսեցաւ ու ըսաւ, Եզաբէլը Յեզրաելի պարսպին քովը չուներ_
24 ը պիտի ուտեն։ Աքաաբէն՝ քաղաքի մէջ մեռնողը չուներ պիտի ուտեն, ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի թռչուններըը պիտի ու_տեն։
25 Բայց Աքաաբին պէս չկար [illegible] չգործ չէր, որ ինքը ծախեր Տէրոջը աչքին չարու_թիւն ընելու համար, Որուն որ անոր կինը Յե_
26 զաբէլին խրնդոյ ապարանքին պէս բրին, ինչպէս որ անոր խրկած նամակներուն մէջը գրուած
12 էր։ Ինձի ծոմապահութիւն քարոզեցին, և Նաբովթը ժողովուրդին գլուխը նստեցուցին։
13 Ու երկու անօրէն մարդիկ գացին անոր դի_մացը նստան. և ան անօրէն մարդիկը ժողո_վուրդին առջեւը Նաբովթին համար վկայու_թիւն տալին ու ըսին թէ Նաբովթը Աստուծոյ ու թագաւորին դէմ հայհոյութիւն բրաւ. Հանուտ զանիկա քաղաքէն դուրս հանեցին և
14 քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ։ Ու ես_զարելին լուր խրկեցին ըսելով, Նաբովթ քարկոծուեցաւ ու մեռաւ։
15 Ու երբոր Յեզաբէլ Նաբովթին քարկոծուի_լը ու մեռնելը լսեց, Յեզաբէլ Աքաաբին ը_սաւ, Ելիր ժառանգէ Յեզրաելացի Նաբով_թին այգին, որն որ ինքը քեզի ասկայ տայ չուզեց։ քանզի Նաբովթ ողջ չէ, Հապա մե_
16 ռաւ։ Ու երբոր Աքաաբ Նաբովթին մեռնելը լսեց, Աքաաբ ոտք եղաւ որ Յեզրաելացի Նա_բովթին այգին իջնէ, ու զանիկա ժառանգէ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը Թեզրացի Եղիայեան եղաւ
18 ըսելով, Ելիր Սամարիա բնակող Իսրայէլի Աքաաբ Թագաւորը դիմաւորելու. Ինչ_ա_Հա անիկա Նաբովթին այգին մէջն է, ուր
19 որ ինքը է զանիկա ժառանգելու համար. Ու անոր խօսս ու ըսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մեռցուցիր ու կը ժառանգե՞ս ալ. Նաեւ անոր խօսքով ըսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչ տե_ղը որ շուները Նաբովթին արիւնը լափեցին, հա շուները քու արիւնդ ալ պիտի լափեն։ Եւ
20 Աքաաբ եղիայեան ըսաւ, Ով իմ թշնամիս, դուն գտա՞ր. ան անիկա ըսաւ, Գտայ. որով_հետեւ դուն քեզ ծախեցիր Տէրոջը աչքին չարու_թիւն ընելու համար։ Ահա ես քու վրադ չարիք պիտի բերեմ, ու ետեւդ կտա_ծելով պիտի չնչեմ, և Աքաաբին Իսրայէլի մէջ զոցուածը ու ձը_
21 գուածը պիտի կորսնցնեմ. Եւ քու տունդ Նաբատի որդւոյն Երոբովամին տանը պէս՝ ու Աքիայի որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի ընեմ. որովհետեւ դուն բարկացուցիր, ու
22 Իսրայէլին մեզք գործել տուիր։ Եւ Տէրը Յեզաբէլին համար ալ խօսեցաւ ու ըսաւ, Եզաբէլը Յեզրաելի պարսպին քովը չուներ_
23 ը պիտի ուտեն։ Աքաաբէն՝ քաղաքի մէջ մեռնողը չուներ պիտի ուտեն, ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի թռչուններըը պիտի ու_տեն։
24 Բայց Աքաաբին պէս չկար [illegible] չգործ չէր, որ ինքը ծախեր Տէրոջը աչքին չարու_թիւն ընելու համար, Որուն որ անոր կինը Յե_
25 զաբէլին խրնդոյ ապարանքին պէս բրին, ինչպէս որ անոր խրկած նամակներուն մէջը գրուած
26 էր։ Ինձի ծոմապահութիւն քարոզեցին, և

ԳԼ. ԻԲ

1 Ե երկու տարի անցաւ՝ որ Ասորիներուն
2 ու Իսրայէլին միջը պատերազմ չեղաւ։ Ու երրորդ տարին Յուդայի Յոսափատ Թա_
3 գաւորը Իսրայէլի Թագաւորին իջաւ։ Եւ Իս_րայէլի Թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ, Գիտէք որ Ռամոթ-գաղաադ մերն է, ու մենք զանիկա Ասորւոց Թագաւորին ձեռ_
4 քէն առնելու հոգ չենք տաներ։ Եւ Յոսա_փատին ըսաւ, Ինձի հետ Ռամոթ-գաղաադ պատերազմելու կ'երթա՞ս։ Ու Յոսափատ Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ, Ես քեզի պէս եմ, իմ ժողովուրդս՝ քու ժողովուրդիդ պէս, -- իմ ձիերս քու ձիերուդ պէս են։
5 Եւ Յոսափատ Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ, Հիմա Տէրոջը խօսքը փնտռէ։ Ու Իսրայէլի Թագաւորը Մարգարէները ժողվեց, որոնք

ֆ ԼՀ· Իր· 28։ Դ.Ե· Իդ· 15։ 16։ Գոր· գ· 11։
ք Դ.Ե· Իդ· 14։
ր Ես· ՝Ա.Ր· 4։
ս Տես գ Թագ· Ի·
26։
ե Սաղ· Ի· 12։
ջ Գլ· Ժգ· 32։ ը Մն· Իր· 9։
ի Գլ· Իր· 38։
ն Գլ· Ժը· 17։
շ գ Թագ· Ժ· 17։ Հաւմ· է· 14։
ո Գլ· Ժգ· 10։ գ Թագ· Ի· 8։
չ Գլ· Ժգ· 11։ Ժգ· 4։
պ Գլ· Ժգ· 30։ Եա·
ռ Գլ· Ժգ· 31։
ս Դ·Ե· Իե· 16։ գ Թագ· Իա· 11։
վ Դ·Ե· Իե· 34։
տ գ Թագ· Ի· 25։
ր ը Մն· Ժը· գ· Եա·
ւ Եչ։ Գ·Իա·Ե
ց ը Որ· գ· 43։
փ գ Թագ· գ· 7։
ք Գե· Ժը· 19։

չորս հարիւր չափ մարդիկ էին, ու անոնց
բաժանուեցաւ, ելաւ Մամռէի վրայ պատերազմելու։
6 Եւ Յեհովան Իսրայէլի Թագաւորին Աքաաբայ
երեսը ասոր ձեռքը տուաւ, ու անոնք
Սամարիայէն դուրս ելան, ու Բենհադադ
7 Ասորեստանի Թագաւորը պաշարեց զայն։ Եւ
Իսրայէլի Թագաւորը Բենհադադայ մօտեցաւ,
ու ըսաւ, Ես ձեր ծառան եմ ու ձեր բոլոր
ունեցածներուն տէրը։ Ու Բենհադադ պատասխանեց,
8 Ինծի մի՛ տար արծաթ ու ոսկի, ու կանանցս
ու որդիներուս համար ալ չեմ ուզեր։ Ու
Իսրայէլի Թագաւորին երէցները ու ամբողջ
ժողովուրդը ըսին անոր, Մի՛ լսեր ու մի՛ հաճիր։
9 Ուստի ըսաւ Բենհադադի պատգամաւորներուն,
Ըսէք իմ տէրս՝ Թագաւորին, Ինչ որ
առաջ ծառային ուղարկեցիր, ես կ՚ընեմ, բայց
այս բանը չեմ կրնար ընել։ Ու պատգամաւորները
գացին ու անոր պատասխանը տարին։
10 Ասոր վրայ Բենհադադ անոր ուղարկեց ու
ըսաւ, Աստուածներ թող ինծի ասանկ ու
աւելի ալ ընեն, եթէ Սամարիայի փոշին բաւական
ըլլայ ամբողջ ժողովուրդին բոլոր
հետեւորդներուն համար։ 11 Իսրայէլի Թագաւորը
պատասխանեց ու ըսաւ, Ըսէք անոր,
Զէնքը զգեստաւորուողը չպարծենայ անհաւատի
պէս, որ զայն հանողին պէս պարծի։
12 Երբ Բենհադադ այս խօսքը լսեց, որ ինք ու
թագաւորները խրճիթներուն մէջ կը խմէին,
իր մարդոց ըսաւ, Պատրաստուեցէք։ Ու
անոնք քաղաքին դէմ պատրաստուեցան։
13 Եւ ահա մարգարէ մը մօտեցաւ Իսրայէլի
Թագաւորին ու ըսաւ, Եհովան կ՚ըսէ, Տեսա՞ր
այս բազմութիւնը ամբողջ։ Ահա ես զայն
քու ձեռքդ պիտի տամ այսօր, որպէսզի գիտնաս
թէ ես եմ Եհովան։ 14 Ահաբայ ըսաւ, Ո՞ր
մարդոց միջոցով։ Ան ալ ըսաւ, Եհովան կ՚ըսէ,
Գաւառապետներուն երիտասարդներուն միջոցով։
Ան ըսաւ, Ո՞վ պիտի սկսի պատերազմը։
Ան պատասխանեց, Դուն։ 15 Ուստի Աքաաբ
զինուորեց գաւառապետներուն երիտասարդները,
որոնք երկու հարիւր երեսուներկու
հոգի էին, ու անոնցմէ ետքը զինուորեց ամբողջ
ժողովուրդը, Իսրայէլի բոլոր որդիները,
որոնք եօթը հազար հոգի էին։ 16 Ու կէսօրին
դուրս ելան։ Բենհադադ ալ խմելով կը
հանգչէր խրճիթներուն մէջ, ինքն ու թագաւորները,
երեսուներկու թագաւորներ, որոնք
իրեն օգնական եկած էին։ 17 Գաւառապետներուն
երիտասարդները առաջ ելան։ Ուստի
Բենհադադ մարդ ղրկեց, որոնք անոր պատմեցին
ըսելով, Մարդիկ Սամարիայէն դուրս
եկած են։ 18 Ան ըսաւ, Թէ խաղաղութեան
համար ելած են, բռնեցէք զանոնք կենդանի։
Թէ պատերազմի համար ելած են, ալ կենդանի
բռնեցէք։ 19 Ուստի գաւառապետներուն
երիտասարդները քաղաքէն դուրս ելան, ու
զօրքերը անոնց ետեւէ գացին։ 20 Ու ամէն
մարդ իր դիմացինը սպաննեց, ու Ասորիները
փախան, ու Իսրայէլ անոնց ետեւէ հալածեց,
ու Ասորեստանի Թագաւոր Բենհադադ
ձիաւորներով հազիւ ազատեցաւ։ 21 Ու Իսրայէլի
Թագաւորը դուրս ելաւ, ու ձիերն ու
կառքերը առաւ, ու Ասորիները մեծ կոտորածով
զարկաւ։ 22 Ու մարգարէն Իսրայէլի
Թագաւորին մօտեցաւ, ու ըսաւ անոր, Գնա՛,
զօրացի՛ր, ու գիտցի՛ր ու տե՛ս թէ ինչ պիտի
ընես, վասն զի տարուան դարձին Ասորեստանի
Թագաւորը քու վրադ պիտի գայ։
23 Ասորեստանի Թագաւորին ծառաները անոր
ըսին, Անոնց աստուածները լեռնային աստուածներ
են, ասոր համար մեզմէ զօրաւոր եղան։
Բայց եթէ հարթավայրի մէջ անոնց
հետ պատերազմինք, անշուշտ մենք անոնցմէ
զօրաւոր պիտի ըլլանք։ 24 Ասանկ ըրէ, Թագաւորները
իրենց տեղերէն հանէ, ու անոնց
տեղերը կառավարներ կարգէ։ 25 Ու դուն
քեզի համար զօրք մը հաշուէ, որ քու զրկուած
զօրքին պէս ըլլայ, ձի ձիու տեղ, կառք
կառքի տեղ, ու Մարտիկ մարտիկի տեղ։ Ու
անոնց հետ Հարթավայրի մէջ պատերազմինք,
անշուշտ մենք անոնցմէ զօրաւոր պիտի ըլլանք։
Ան ալ անոր խօսքին լսելով ասանկ ըրաւ։
26 Ուստի տարուան դարձին Բենհադադ Ասորիները
հաշուեց, ու Աբեղին Իսրայէլի հետ
պատերազմելու ելաւ։ 27 Ու Իսրայէլի Թագաւորները
հաշուեցան, ու պարէնի համար ելան
անոնց ընդդէմ, ու Իսրայէլի Թագաւորները
անոնց դէմ բանակեցան իբրեւ երկու փոքրիկ
հօտ այծեր, բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին։
28 Ուստի Աստուծոյ մարդը մօտեցաւ ու
Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ, Եհովան կ՚ըսէ,
Որովհետեւ Ասորիները ըսին, Եհովան լեռնային
աստուածներ է, բայց հարթավայրի
աստուածներ չէ, ուստի այս բոլոր մեծ
բազմութիւնը քու ձեռքդ պիտի տամ, ու
դուք պիտի գիտնաք թէ ես եմ Եհովան։
29 Եւ եօթը օր անոնք իրարու դէմ բանակեցան։
Ու եօթներորդ օրը պատերազմը սկսաւ,
ու Իսրայէլի Թագաւորները մէկ օրուան մէջ
հարիւր հազար հետեւակ Ասորիներ սպաննեցին։
30 Ու մնացեալները Աբեղ քաղաքը փախան,
ու պարիսպը քսան եւ եօթը հազար մարդու
վրայ ինկաւ։ Ու Բենհադադ ալ փախաւ, ու
քաղաքին մէջ սենեակէ սենեակ մտաւ։
31 Ուստի անոր ծառաները ըսին անոր, Ահա
մենք լսեցինք թէ Իսրայէլի Թագաւորները
ողորմած Թագաւորներ են, ուստի թող
քանակ մը պարկ մեր մէջքերուն ու պարան
մը մեր գլուխներուն դնենք, ու Իսրայէլի
Թագաւորին ելլենք, գուցէ ան քու հոգիդ
ազատէ։ 32 Ուստի պարան մը իրենց գլուխները
դնելով ու քանակ մը պարկ իրենց
մէջքերուն, Իսրայէլի Թագաւորին եկան ու
ըսին անոր, Քու ծառան Բենհադադ կ՚ըսէ,
Խնդրեմ, թող հոգիս ապրի։ Ան ալ ըսաւ,
Ան դեռ կենդանի՞ է, ինծի եղբայրս է։
33 Ան մարդիկ ուշադրութիւն ըրին, ու
շուտով անոր խօսքը բռնեցին, ու ըսին, Բենհադադ
քու եղբայրդ է։ Ան ալ ըսաւ, Գացէ՛ք
ու զայն բերէ՛ք։ Ուստի Բենհադադ անոր
մօտեցաւ, ու ան զայն կառքին վրայ առաջ
հանեց։ 34 Ան ալ անոր ըսաւ, Զիս ետ պիտի
տամ այն քաղաքները որ հայրս առաւ
հօրմէդ, ու դուն Սամարիայի մէջ հրապարակներ
կրնաս շինել ինծի համար, ինչպէս
հայրս Դամասկոսի մէջ ըրաւ։ Ան ալ ըսաւ,
Ես ալ ասանկ ուխտով քեզ պիտի ձգեմ։ Ուստի
անոր հետ ուխտ ըրաւ ու զայն ձգեց։
35 Մարգարէներու որդիներէն մէկ մարդ
ալ իր ընկերոջ ըսաւ Եհովայի խօսքով, Զիս
զարկէ՛։ Բայց այն մարդը չուզեց զարնել
զայն։ 36 Ուստի ըսաւ անոր, Որովհետեւ
Եհովայի ձայնին չլսեցիր, ահա ինձմէ հեռացած
ատեն առիւծ մը պիտի սպաննէ զքեզ։
Ան հեռացաւ, ու առիւծ մը գտաւ զայն ու
սպաննեց։ 37 Ան ալ ուրիշ մարդ մը գտաւ
ու ըսաւ, Զիս զարկէ՛։ Ուստի մարդը զարկաւ
զայն, զարնելով ու վիրաւորելով։ 38 Ուստի
մարգարէն գնաց ու Իսրայէլի Թագաւորին
ճամբուն վրայ սպասեց, ու ինքզինքը ծածկեց
մոխիրով իր երեսին վրայ։ 39 Ու Իսրայէլի
Թագաւորը անցաւ, ու ան Թագաւորին աղաղակեց
ու ըսաւ, Ծառադ ճակատամարտի
մէջտեղ ելաւ, ու ահա մարդ մը դարձաւ ու
մարդ մը ինծի մօտ բերաւ ու ըսաւ, Այս մարդուն
պահպանէ՛, եթէ ան կորսուի, անոր
հոգիին տեղ հոգի մը պիտի ըլլայ, կամ հազար
տաղանդ արծաթ պիտի կշռես։ 40 Ու երբ
ծառադ հոս ու հոն զբաղեցաւ, ան անհետացաւ։
Ուստի Իսրայէլի Թագաւորը անոր ըսաւ,
Ասիկա քու դատաստանդ է, դուն ինքդ
որոշեցիր։ 41 Ան ալ շուտով ծածկոցը իր
երեսէն վերցուց, ու Իսրայէլի Թագաւորը
զայն ճանչցաւ թէ մարգարէներէն է։ 42 Ան
ալ անոր ըսաւ, Եհովան կ՚ըսէ, Որովհետեւ
դուն ազատ ձգեցիր այն մարդը որ ես
նզովքի տակ դրած էի, ուստի քու հոգիդ
անոր հոգիին տեղ պիտի ըլլայ, ու քու ժողովուրդդ
անոր ժողովուրդին տեղ պիտի ըլլայ։
43 Ուստի Իսրայէլի Թագաւորը տրտում ու
բարկացած իր տունը գնաց, ու Սամարիա
հասաւ։

ա Ա Թագ. ի. ։ գ Ա Թագ. ի. ։ ե Ա Թագ. ի. ։ զ Ա Թագ. ի. ։ է Ա Թագ. ի. ։ ը Ա Թագ. ի. ։ թ Ա Թագ. ի. ։ ժ Ա Թագ. ի. ։ ժա Ա Թագ. ի. ։ ժբ Ա Թագ. ի. ։ ժգ Ա Թագ. ի. ։ ժդ Ա Թագ. ի. ։ ժե Ա Թագ. ի. ։ ժզ Ա Թագ. ի. ։ ժէ Ա Թագ. ի. ։ ժը Ա Թագ. ի. ։ ժթ Ա Թագ. ի. ։ ի Ա Թագ. ի. ։ իա Ա Թագ. ի. ։ իբ Ա Թագ. ի. ։ իգ Ա Թագ. ի. ։ իդ Ա Թագ. ի. ։ իե Ա Թագ. ի. ։ իզ Ա Թագ. ի. ։ իէ Ա Թագ. ի. ։ իը Ա Թագ. ի. ։ իթ Ա Թագ. ի. ։ լ Ա Թագ. ի. ։ լա Ա Թագ. ի. ։ լբ Ա Թագ. ի. ։ լգ Ա Թագ. ի. ։ լդ Ա Թագ. ի. ։ լե Ա Թագ. ի. ։ լզ Ա Թագ. ի. ։ լէ Ա Թագ. ի. ։ լը Ա Թագ. ի. ։ լթ Ա Թագ. ի. ։ խ Ա Թագ. ի. ։ խա Ա Թագ. ի. ։ խբ Ա Թագ. ի. ։ խգ Ա Թագ. ի. ։ խդ Ա Թագ. ի. ։ խե Ա Թագ. ի. ։ խզ Ա Թագ. ի. ։ խէ Ա Թագ. ի. ։ խը Ա Թագ. ի. ։ խթ Ա Թագ. ի. ։ կամ ուժով մը բռնել ։ եբրայ. յօգուտ բռնի գրաւին միջոցին

35 բանակէն հանել, քանզի վիրաւորուեցայ։ Եւ ան որը պատերազմն ատակացաւ, ու թա-
գաւորը Աղուց գինացը իր կառքին մէջ կե-
ցաւ, և իրիկուան դէմ մեռաւ։ ու վիր-
36 քին արիւնը կառքին մէջ վազեց։ Ու երբոր արեւը կը մտնէր՝ բանակին մէջ մեռնելով պո-
տռնեցաւ ու ըսաւ, Ամէն մարդ իր քաղա-
37 քը ու ամէն մարդ իր երկիրը դառնայ։ Եւ թագաւորը մեռաւ, ու Samaria բերուեցաւ, ու թագաւորը Samariայի մէջ թաղեցին։
38 Եւ կառքը Samariայի աւազանին քովը լը-
ացին, ու չուներուն ետևը արիւնը լափեցին։ ©Անոր զէնքերն ալ հոն լուացին՝ Յեզրէլը ըսած խօսքին համեմատ։
39 Եւ Աքաաբին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը, և փղոսկրով չինած տու-
նը ու բոլոր չինած քաղաքները անոնց խորա-
յէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ
40 գրուած են։ Եւ Աքաաբ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու անոր տեղը անոր որդին Աքա-
զիա թագաւոր եղաւ։
41 Եւ Յոսափատ թագաւորին չորրորդ տարին Ասայի որդի Յովսա-
42 փատ թագաւոր եղաւ։ Յովսափատ երեսուն հինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու երեսուհինգ տարի Ի-
գաւորութիւն ըրաւ։ և անոր մօրը անունը
43 Ազուբա էր ու Սաղիին աղջիկն էր։ Ու անոնց իր ետևը բոլոր ճամբան մէջ քալեց, անկէ չխոտորեցաւ, ու Տէրոջը աչքին ուղ-
44 գութիւն ըրաւ։ Բայց Ցաթձր տեղատեղը չվերցան։ Ժողովուրդը տակաւին բարձր տե-
ղերու վրայ զոհեր կը մատուցանէր ու խունկ
45 կը ծխէր։ Եւ Յովսափատ խաղաղութիւն Իսրայէլի թագաւորին հետ հաստատեցաւ ըրաւ։
46 Եւ Յովսափատին մնացորդ պատմութիւնը ան ու անոր ըրած քաջութիւնը ու պատերազմները՝ ասոնք Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց
47 գրքին մէջ գրուած են։ Եւ անկա իր ետևը Ասայեն Ժամանակէն մնացած՝ Սոդոմական մնացորդները երկրէն բնաջինջ ըրաւ։
48 Ուստի Եդովմի մէջ թագաւոր չկար, մէկ փոխարքայ մը կար։
49 Ու Յովսափատ Թարշիշ նաւեր չունէր, որ Ոփիր երթան ոսկի համար, բայց չգնացին, քանզի նաւերը Գասիոնգաբերի մէջ
50 կոտոր կոտոր եղան։ Ազազիա Աքաաբի որդին Յովսափատին ըսաւ, իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ նաւերով երթան, բայց
51 Յովսափատ չհամձեցաւ։ Եւ Յովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ իր ետևը Դաւիթին քաղաքին մէջ թա-
գուհեցաւ։ և անոր տեղը անոր որդին Յովրամ թագաւոր եղաւ։
52 Յուդայի Յովսափատ թագաւորին տասնե-
ւհինգերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Աքաաբի որդին Ոքոզիա թագաւոր եղաւ Samariայի մէջ, ու Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագա-
53 ւորութիւն ըրաւ։ Եւ Տէրոջը աչքին չարութիւն ըրաւ, ու Իր ետևը քալեց Նաբաթայ որդի Երոբովամին ճամբան և իր մեղը ճամբան ու Իսրայէլին մեղցնել տուղ Նա-
54 բաթայ որդի Երոբովամին ճամբան քալեց։ Ու Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ։ և իր ետևը բոլոր ըրած գործին պէս գնեց Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց։

‡ԶՈՐԲՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Մոաբ կ'ապստամբէր։ 2 Ոքոզիա Բահաղ-Ջեբուիմին բան հար-
ցնելու համար մարդ կը խրկէ։ բայց Եղիա անոր վրայ գալու
գաղափարը կ'իմացնէ անոր։ 5 Երկու երկու երկրին
քեն կրակ կ'իջնէ ու մարդոցը վրայ ուրկէ Ոքոզիա խրկեր
էր զանոնք բանելու։ 13 Հինգերորդ զօրավարին կը խնայէ։
ու հրեշտակի մը քաջալերութիւն առնելով կ'երթայ Իսրա-
էլին կ'իմացնէ թէ պիտի մեռնի։ 17 Յովրամ Ոքոզիային
տեղը կը յաջորդէ։

1 Եւ Աքաաբին մեռնելէն ետքը Մոաբ Իս-
րայէլին դէմ ապստամբեցաւ։

2 Ու Ոքոզիա Samariայի մէջ իր վերնասա-
նը վանդակապատէն վար ինկաւ ու հի-
ւանդացաւ։ ու պատգամաւորներ խրկեց՝ անոնց
ըսելով, Գացէք Ակկարոնի Բահաղ-Ջեբուիմին
աստուծոյն հարցուցէք, թէ արդեօք ես հի-
3 ւանդութենէս պիտի առողջանամ։ Եւ Տէրոջ
ը հրեշտակը Թեզբացի եղիային ըսաւ, ելիր՝
Samariայի թագաւորին պատգամաւորները դի-
մավորելու գնա, ու անոնց ըսէ, Միթէ Իս-
րայէլի մէջ Աստուած չկայ, որ դուք Ակկա-

---

1 Գ՚ թագ. ը. 5։
2 Կամ՝ բարկերն ու հան-
ցատուցեան։
3 Գ՚ թագ. ի. 19։
4 Ամէնք. գ. 15։
5 Հմր. ը. 22։
6 բ Մն. ի. 31։
7 բ Մն. ի. 5։
8 Գ՚ թագ. ժգ. 23։ ժէ.
14։ գ Թագ. ժբ.
3։
9 բ Մն. ժբ. ը։ բ
Կոր. ը. 14։
10 Գ՚ թագ. ի. 24։ ժէ.
12։
11 Գ՚ թագ. ի. 38։ ժէ.
ը. 20։
12 Գ՚ թագ. ի. 36։
13 Կամ՝ երկոտասն
Հաւոր։ բայց չը-
գնաց։
14 բ Մն. ի. 37։
15 Գ՚ թագ. ի. 36։
16 Գ՚ թագ. ի. 22։
17 Կամ՝ երկոտասն ամեայ
Հաւոր։ բայց չը-
գնաց։
18 Հմր. ի. 40։
19 Գ՚ թագ. ի. 26։
20 Դատ. ը. 11։ Գ՚ թագ.
ժգ. 31։
21 Կամ՝ ԵՒՍԵՐՈՐԴ
ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ
ԿՈՉՈՒԱԾ
22 Գ՚ թագ. գ. 2։
23 թ Թագ. ը. 8։
24 թ Թագ. ի. 10։

բանի Բահադ-Ճանճիկ աստուծոյն Հարցընելու
4 կ՚երթաք։ Անոր համար Ցերը այսպէս կ՚ըսէ.
Քու եւած անկողինդ վար պիտի չիջնես, հա-
պա անշուշտ պիտի մեռնիս։ ու Եղիա գնաց։
5 Եւ պատգամաւորները անոր դարձան. ու
ան ըսաւ անոնց թէ, ինչո՞ւ համար ետ դար-
6 ձաք։ Եւ անոր ըսին, Մեր դիմացը մարդ
մը ելաւ ու մեզի ըսաւ, Գացէք ձեզ խրկող
թագաւորին դարձէք ու անոր ըսէք, Ցերը
այսպէս կ՚ըսէ. Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած
չկայ, որ Ակկարոնի Բահադ-Ճանճիկ աստու-
ծոյն Հարցընելու կը խրկես. անոր համար քու
եւած անկողինդէդ վար պիտի չիջնես, հապա
7 անշուշտ պիտի մեռնիս։ Եւ անոնք ըսաւ
անոնց, Ձեզ դիմաւորող ու սա խօսքերը ձեզի
8 պատգամ մարդը ի՞նչպէս մարդ էր։ Եւ անոր
ըսին, Անիկա մազոտ մարդ մըն էր ու մէջ-
բը մազկեզին գօտի մը կապած էր։ Եւ ը-
ան ըսաւ, Անիկա Թեզրացի Եղիան է։
9 Ու անոր հետ հնգետասն մարդով մէկ հնգեապետ
մը խրկեց, և անիկա եկաւ անոր քովը նստած
ատենը, ու ան անոր ըսաւ, Մարդ Աստուծոյ, թագա-
10 ւորը կ՚ըսէ որ վար իջնես։ Ու Եղիա պա-
տասխան տուաւ ու հնգետասն ըսաւ, Թէ
եթէ ես Աստուծոյ մարդն եմ, երկինքէն կրակ
իջնէ, և քեզ ու քու հնգետասն մարդդ
ուտէ։ Ու երկինքէն կրակ իջաւ, և զանոնք
ու անոր հետն մարդը կերաւ։
11 Եւ անոր նորէն հետն մարդով մէկ ուրիշ
հնգետասն մը խրկեց. ու անիկա խօսեցաւ
ու անոր ըսաւ, Մարդ Աստուծոյ, թագաւորը
12 այսպէս կ՚ըսէ, Շուտով վար իջիր։ Ու Եղիա
պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ, Թէ որ
ես Աստուծոյ մարդն եմ, երկինքէն կրակ
իջնէ, և քեզ ու քու հետն մարդդ
ուտէ։ Ու երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ,
և զանոնք ու անոր հետն մարդը կերաւ։
13 Ու նորէն հետն մարդով մէկ երրորդ հնգե-
նապետ մը խրկեց, ու ան երրորդ հնգեապե-
տը վեր ելաւ, ու գնաց եղիային առջեւ ծունկ
կրնկոց, և անոր աղաչեց ու ըսաւ, Մարդ
Աստուծոյ, Թող իմ հոգիս ու սա հետն ծա-
ռաներուդ հոգիները չքան այժմ ա-
14 չեր պատուական անպուին։ Ահա երկինքէն
կրակ իջաւ, ու ան առջի երկու հնգեապետ-
ները և անոնց հետն մարդիկը կերաւ.
բայց հիմա իմ հոգիս քու աչքիդ առջեւ թող
պատուական անպուի։
15 Ու Ցերոջը հրեշտակը եղիային ըսաւ, Անոր
հետ իջիր, անոր երեսէն մի վախնար։ ու
16 նէ- ելաւ անոր հետ թագաւորին իջաւ։ Եւ
անոր ըսաւ, Ցերը այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև
Ակկարոնի Բահադ-Ճանճիկ աստուածէն հար-

ז Ֆո Զ-ոջ · ֆջ · ֆ · Ա-ոա · ջ · ֆ · ֆ Զ-ա · ջ · ֆ ֆ ·	ב — Թ-ոջ · ֆչ · ֆ · Ա-ոչ · Շբ · ֆ · ֆ Գչ · ջ · ֆ ·	ֆ — Ֆն · ֆ · ֆ ֆ · ֆ ջ Թ-ոջ · ոֆ · ֆ · ֆ Ֆո Հ-ոա Թ · ա ·

ցընելու համար պատգամաւորներ խրկեցիր,
իբր թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկար որ անոր
բան հարցընէիր, անոր համար ատ քու եւած
անկողինդէդ վար պիտի չիջնես, հապա անշուշտ
պիտի մեռնիս։
17 Եւ անիկա մեռաւ Ցերոջը խօսքին հա-
մեմատ որն որ Եղիա խօսեր էր. և որովհե-
տև անիկա որդի չունէր, անոր տեղը Յովրամ
թագաւոր եղաւ Յոսափատի
18 Յովրամ թագաւորին երկրորդ տարին։ Եւ
Ոքոզիային բուած գործքերուն մնացորդ
պատմութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորնե-
րուն ընտրատակ գրքին մէջ գրուած է։

ԳԼ. Բ

1 Եղիա իր փառաւորուն համար Եղիսէին խօսելով իր վերջ-
կատարը Ցերոջ անանք երկրքի կը բառնէր։ 9 ու Եղիսէին իբր
Ցերոջ կատարելիք իրաց հրեղէն կառքով երկինք կը վերնայ։
12 Եղիսէ Եղիային վերադառնք Ցորդանանը երկուքի բաժ-
նէլէ իբրև Եղիային յաջորդը կ՚ընդունուի։ 16 Մարգարէից
որդիները Եղիսէին գտնուրտնելու համար առնելով. Ե-
ղիան գետնելու կ՚երթան, բայց չեն կրնար գտնել։
19 Եղիսէ ապականած ջուրերը կ՚առողջացնէ։ 23 Աղջիկ Ե-
ղիսէն Յոսէ ընդ ապտրը կը պատանուին։

1 Ու երբոր Ցերը Եղիան մրրիկով երկինքը
պիտի վերցնէր, Եղիա ու Եղիսէ Գաղգա-
2 գայէն գացին։ Ու Եղիա բսաւ Եղիսէին,
Դուն հոս նստէ, քանզի Ցերը զիս Բեթէլ
խրկեց։ Ու Եղիսէ բսաւ, Ցերոջ կենդանի է,
ու քու անձդ կենդանի է, որ ես քեզ չեմ
3 թողուր. ու Բեթէլ իջան։ Եւ Բեթէլի մէջ
գտնուող Մարգարէից որդիները Եղիսէին եկան,
ու անոր ըսին, Գիտե՞ս որ այսօր Ցերը քու
երդ քու գլխէդ պիտի առնէ։ Եւ անիկա
4 բսաւ, Ես ալ գիտեմ, լուռ կեցէք։ Ու Եղիա
անոր բսաւ, Ով Եղիսէ, դուն հոս նստէ,
քանզի Ցերը զիս Երիքով խրկեց։ Եւ անիկա
բսաւ, Ցերոջ կենդանի է, ու քու անձդ կեն-
դանի է, որ ես քեզ չեմ թողուր. ու երիքով
5 գացին։ Ու Երիքովի մէջ գտնուղ մարգա-
բէից որդիները Եղիսէին մօտեցան, ու անոր
ըսին, Գիտե՞ս որ այսօր Ցերը քու երդ
գլխէդ պիտի առնէ։ Եւ անիկա բսաւ, Ես
6 ալ գիտեմ, լուռ կեցէք։ Ու Եղիա անոր ը-
սաւ, Դուն հոս նստէ, քանզի Ցերը զիս Յոր-
դանան խրկեց։ Եւ անիկա բսաւ, Ցերոջ կեն-
դանի է, ու քու անձդ կենդանի է, որ ես
7 քեզ չեմ թողուր։ ու երկուքին գացին։ Եւ
մարգարէից որդիներէն հնգետասն գացին
և դիմացը հեռուանց կայնեցան. ու անոնք եր-
8 կուքը Յորդանանու քովը կայնեցան։ Ու Ե-
ղիա իր վերարկուն առաւ, ծալեց և Ջուրերուն
զարկաւ, ու հնգկ կողմը ու միւս կողմը բաժ-
նուեցան, ու երկուքին ցամաքով անցան։
9 Ու երբոր անոնք անցան՝ Եղիա բսաւ Եղի-

ו 15 · 16 · ז — Թ-ոջ · ֆ · ֆ ֆ · Հ-ո · ֆ · ֆ Գչ · ջ ·	ל 30 · ֆ Գ Թ-ոջ · ֆ · ֆ · 35 · Հ-ո · 5 · 7 · 15 · Գչ ·	ջ · ֆ · 38 · Բ · ֆ · ב Եչ · ֆջ · ֆֆ · Ցն · ջ · ֆ · Հ-ո · ֆ ·

սէին , ինդրէք ինչ ընեմ քեզի՝ քանի որ քեզ-
մէ վերցուած չեմ։ Ու եղիսէ բաւ , գնաց ոգի-
10 ից կրկնապատիկը ունենաս։ Ես անիկա բաւ ,
Դժուար բան ինդրեցիր ։ Բայց թէ որ քեզմէ
վերցուելու աստիճան գիտ տեսնես՝ քեզի այն-
պէս ըլլայ , ապա թէ ոչ՝ չըլլայ ։
11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ'երթային ։ ահա
Ւրհեղէն կառք մը և Ւրհեղէն ձիեր երեցան , ու
զանոնք իրարմէ զատեցին ։ ու եղիա մրրիկով
12 երկինքը ելաւ ։ Ու եղիսէ կը տեսնէր , ու
ազազակեց , Հայր իմ , Հայր իմ , իսրայէլի
կառքը ու անոր ձիաւորները ։ ու այ տեսաւ
զանիկա ։ և իր հանդերձները բռնեց ու զա-
13 նոնք երկու կտոր պատռեց ։ Ու եղիային
վրայէն իյնած վերարկուն վերցուց , և դար-
14 ձաւ Յորդանանու եզերքը կայնեցաւ ։ Ու ե-
ղիային վրայէն իյնած վերարկուն առաւ ,
Ջուրերուն զարկաւ և բաւ , եղիային Ցէր
Աստուածը ո՞ւր է Տնօ։ ու երբոր Ջուրերուն
զարկաւ , Էմէկ կողմը ու միւս կողմը բաժ-
նուեցան , ու եղիսէ անցաւ ։
15 Ու երիքովի մարդ արձից որդիքը զանիկա
Դիմացէն տեսնելով՝ բսին , եղիային ոգին
եղիսէին վրայ հանդչեցաւ ։ և գանիկա դի-
մաւորելու գացին ու գետնէն անոր խոնար-
16 հեցին երկիր ։ Ես անոր բսին , Ահա քու
ծառաներուդ հետ յիսուն զօրաւոր մարդ իկ
կան ։ Թող երթան ու քու տէրդ փնտռեն ։
Կարելի է որ Ցէրովը Հոգին գանիկա վեր-
ցուց , ու մէկ լեռան մը վրայ կամ մէկ ձո-
րի մը մէջ ձգեց ։ ու անիկա բաւ , Մի երթ-
17 կէք ։ Բայց անոնք բռնադատեցին զանիկա
մինչև որ ամչցաւ , ու բաւ , Թերկեցէք ։ Ե-
յիսուն մարդ երկեցին , որոնք երեք օր փնն-
18 տռեցին , բայց զանիկա չգտան ։ Ու անոր
դարձան , և անիկա երիքովի կը նստէր , ու
անոնց բաւ , Ես ձեզի չսի՞ որ Մի երթաք ։
19 Եւ քաղաքին մարդիկը եղիսէին բսին ,
Ահա քաղաքս բնակութիւնը ազիկ է , ինչ-
պէս որ միւս տէրը կը տեսնէ , բայց Ջուրերը
20 գէշ ու հիկերը անպտուղ է ։ Ես անիկա բաւ ,
Ինձի մէկ նոր ◦կուժ մը բերէք , ու մէջը
21 ազ գրէք ։ ու անոր բերին ։ Ես անիկա Ջու-
րերուն ապրերը ելաւ ու ւհան ազ նետեց ,
ու բաւ , Ցէրը այսպէս կ'ըսէ ։ Ես Ջուրերը
բժշկեցի , մէյմին ալ ասկէ մնոյ ու անպտո-
22 ղութիւն չըլլայ ։ Ես անի Ջուրերը բժշկեցան
մինչև այս օրս՝ եղիսէին բսած խօսքին հա-
մաձայն ։
23 Ու անկէ բեթէլ ելաւ ։ ու երբոր ճամբա-
յէն վեր կ'ելլէր , քաղաքէն պզտիկ տղաքներ
ելան , և զանիկա ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին ,
24 Ելիր կնատկ , ելիր կնատկ ։ Ու նոքա դար-

ձաւ ու զանոնք տեսաւ , և Ցէրովը անոնց
վրայ զանազ անիծեց ։ Ու անտառէն երկու
մնատկ արջ ելան , ու անոնցմէ քառասունե-
25 երկու տղայ պատռեցին ։ Ես անկէ Կարմելոս
լեռը գնաց , ու անկէ Սամարիա դարձաւ ։

Գ Ի · Գ

1 Յովսեփին Թագաւորութիւնը ։ Ախաբ Թագաւորը կ'սպը-
տակի ։ 6 Յովսեփ Մովաբացիոց ու Եդովմի Թագաւորը Յու-
դայի Հետ Մովաբին կրկին կ'ելլեն կ'երթան ։ ան ալ
Յուդա ու Յովսեփին կը խնդրուին ։ 21 Մովաբացիք Ջուրին
դէմէն խարեպով ասոր անտեսը Ցէրը կ'ելլեն ։ ու կը
յաղթեն ։ 26 Մովաբի Թագաւորը իր ախտակին օգնել ու-
զելով՝ պատրաստ կը կրակցնէ ։

1 Եւ Աքաաբի որդին Յովսեփատ Յուդայի Յով-
սափատ Թագաւորին տասնուութերորդ տա-
րին Սամարիայի մէջ իսրայէլի վրայ Թագա-
ւոր եղաւ , ու տասներկու տարի Թագա-
2 ւորեցին ։ Ես անիկա Ցէրովը ան-
Լեր չարութիւն ըրաւ , բայց ոչ իր Տօրը ու
իր մօրը պէս , քանզի անիկա Ւր Տօրը չշնած
3 Բահային կուռքը վերցուց ։ Բայց իսրայէլին
մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբովամին
մեղքերուն յարեցաւ , անոնցմէ չդադրեցաւ ։
4 Եւ Մոաբի Մեսա Թագաւորը Հօտերու-
տէր ըլլալով՝ իսրայէլի Թագաւորին Տարիւր
Տգառն ու Տարիւր Տգար գեղմաս
5 տը իսկ ու Տարիւր Տգար գեղմաս
ւէլեն եաքը Մոաբի Թագաւորը իսրայէլի Թա-
6 գաւորին դէմ ապստամբեցաւ ։ Ես ան օրը
Յովսեփատ Թագաւորը Սամարիայէն ելաւ ու
7 բոլոր իսրայէլը Համրեց ։ Ու գնաց , և Յու-
դայի Յովսափատ Թագաւորին Հաղ-
բսելով , Մոաբի Թագաւորը ինձի դէմ ապս-
տամբեցաւ ։ ինձի հետ Մոաբի վրայ պա-
տերազմելու կ'երթաս ։ Ու անիկա բաւ ,
կ'երթամ ։ Հետ քեզի պէս եմ , իմ ժողովուր-
դս քու ժողովուրդիդ պէս՝ — Ձիերս քու
8 Ձիերուդ պէս են ։ Ես անիկա բաւ , Ո՞ր ճամ-
բայէն երթանք ։ Ան ալ բաւ , Եդոմի ա-
9 նապատին ճամբայէն ։ Ես իսրայէլի Թագա-
ւորը , Յուդայի Թագաւորը ու Եդոմի Թա-
գաւորը գացին , ու եօթը օրուան ճամբայ
պտտեցան ։ և Ւրանոց Հետ Եզոզ բանակին
ու անասուններուն համար Ջուր չկար ։
10 Ան անոնք իսրայէլի Թագաւորը բաւ , Ափ-
սոս , Ցէրը ան երեք Թագաւորները Մոաբին
11 ձեռքը տալու կանչեր է ։ Ես Յովսափատ
բաւ , Ան տեղը Ցէրովը մարգարէ մը չկայ ,
որ անոր միջոցովը Ցէրովը Հարցընենք ։ Ու
իսրայէլի Թագաւորին ծառաներէն մէկը պա-
տասխան առաւ ու բաւ , Եղիային ձեռքը
բան Ջուր լեցնող Սափատան եղիսէն Հոս

ե Գէ · գ · 11 · Սպ · ձգ · ե ·
զ Գէ · ժգ · 14 ·
է Ձիր · ե ·
ը Ձիր · է ·
թ Ձիր · է ·
ժ Կոմ բառակ
ժա Տնօ նէ · ժե · 23 ·
ժբ Գէ · է · 41 · գ · 6 ·
Յովհ · ի · 6 ·
ժգ Թագ · իբ · 4 ·
ժդ Տնօ նէ · ժա · 8 ·
ժե Գէ · ա · 17 ·
ժզ Թագ · ժգ · 21 ·
ժէ Տնօ նա · ժգ · 1 ·
Գէ · ա · 1 ·
ժը Թագ · իբ · 4 ·
ժթ Տնօ նէ · ժա · 8 ·
ի Թագ · իբ · 7 ·

12 է ։ Եւ Ռոմափտա բաւ ։ Ամէն քովը Տէրոջը խօսքը կայ ։ ու Իսրայէլի Թագաւորը և Ցովափատ ու Եդոմին Թագաւորը Տանար լինան ։
13 Ու եղիան Իսրայէլի Թագաւորին բաւ ։ Դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս ։ գնայ քու Օրդանաց մարգարէներուն ու քու մօրդ մարգարէներուն գնա ։ Եւ Իսրայէլի Թագաւորը անոր բաւ ։ Չէ ։ զանց դի Տէրը ես երեք Թագաւորը Մոաբին ձեռքը մատնելու կանչեր է ։
14 Ու եղիան բաւ ։ Զօրաց Տէրը՝ որուն առջեր կը կայնիմ, երկնցանի է որ ։ եթէ քուգայի Ցովափատ Թագաւորին երես չնայէի ու քեզ նայի ։ բնաւ քու էրէոք պիտի չնայէի ու քեզ
15 պիտի չտեսնէի ։ Եւ հիմա ինծի Տմկ նուագող գտնու մը բերէք ։ ու երբոր նուագողն նուագաբանը կը զարներ ։ անոր վրայ Տէրոջը
16 ձեռքը եղաւ ։ Ու բաւ ։ Տէրը այսպես կ՚ը-
17 սէ ։ Ձոր հեղեղատը փոս փոս բրէք ։ Քանզի Տէրը այսպես կ՚ըսէ ։ Հով պիտի չտեսնէք ու անձրեւ պիտի չտեսնէք ։ բայց ան հեղեղատը ջրով պիտի լեցուի ։ և պիտի խմէք դուք ու
18 ձեր հօտերը ու ձեր անասունները ։ Սակայն այսիկա Տէրոջը առջեր պզտիկ բան մը բլլալով ։
19 Մոաբն ալ ձեր ձեռքը պիտի մատնի ։ Եւ ամէն պարսպաւոր քաղաքը ու ամէն ընտիր քաղաքը պիտի զարնէք ։ և ամէն ազնիւ ծառերը կտրէք ։ ու ամէն ջուրի աղբիւրները գոցէք ։ ու ամէն ընտիր արտերը քարերով
20 ապրէք ։ Եւ առաւօտուն Պրկը մատուցած առենը՝ ահա Եդոմին ճամբային ջուրը կու գային ։ ու երկիրը Ջրով լեցուեցաւ ։
21 Ու երբոր բոլոր Մոաբացիք լսեցին որ Թագաւորները կռիւ են իրենց հետ պատրաստելու ։ ամէն գօտի կապելու կարողութիւն ունեցողները ժողվուեցան ։ ու սահմանագլուխ
22 կայնեցան ։ Եւ առաւօտուն կանուխ էտին ։ ու արեւուն ճառագայթները Ջուրերուն վրայ զարկած բլլալով Մոաբացիք դիմացէն ան
23 ջուրերը արիւն է ։ անսպառկեր Թագաւորները իրարու հետ կռուեր են ։ ու մէկզմէկ զարկեր են ։ հիմա ով Մոաբացիք ։ աւարը Ժողո-
24 վեցէք ։ Ան Ճամբայ անուն Իսրայէլի բանակը գացին ։ ու Իսրայէլացիք ելան Մոաբացիները զարկին ։ զանոնք անոնց երեսէն փախան ։ ու ի-
25 րենցմէն Մոաբացիները զարնելով՝ անոնց էջ Տուն ։ Եւ քաղաքները կործանեցին ։ ու ամէն ընտիր արտերու մէջ ամէն մարդ իր քարը նետեց ։ ու զանոնք լեցուցին ։ և ամէն Ջուրի աղբիւրները գոցեցին ։ ու ամէն ազնիւ ծառերը կտրեցին ։ այնպես որ միայն Կիրհարեսեթին քարերը թողուցին ։ ու պարսաւոր-
26 ները զանկա պաշարեցին ու զարկին ։ Եւ Մոաբի Թագաւորը երբոր տեսաւ որ պատերազմը իր վրայ սաստկացաւ ։ իր հետ Եօթը Հարիւր սուսերամերկ զօրք առաւ ։ որ մինչև եդոմի Թագաւորը ձեղքին անցնին ։ բայց
27 չկրցան ։ Ուստի առաւ իր անդրանիկ որդին որ իր տեղը պիտի Թագաւորէր ։ ու զանիկա պարսպին վրայ ողջակէզ բրաւ ։ և Իսրայէլացոց դէմ մեծ բարկութիւն եղաւ ։ ու անոր վրայէն ետ քաշուեցան ։ ու Երկիրը դարձան ։

Գ Լ · Գ

1 Եղիան որբեւարիւն եղբ կը չտեսնէ ։ 8 բաբ Ցոռամ Ցոզիին գալով մը կը խոստանայ ։ 13 անոր մեռած ազգն կը յորտնցնէ ։ 38 Գայ պարզի մէջ Թաղուած ապրուբ կը բժշկի ։ 42 Տարիք մարդ քանի հազար կը գտացնէ ։

1 Ու ՚մարգարէից որդւոցը կենակերէն մէկ կը-
նիկ մը եղիսէին աղաղակելով բաւ ։ Քու ծա-
ռադ երկա մեռաւ ։ ու դուն քու ծառա-
յիդ աստուածաշունչ բլլալը գիտես ։ և պար-
տատերը եկաւ ՚որ իմ երկու որդիներս երեն
2 ծառայ առնէ ։ Ու եղիսէ անոր բաւ ։ Քեզի
ի՞նչ ընեմ· բան ինծի տուր ի՞նչ ունիս ։ Եւ
անկա բաւ ։ Քու ազախնիդ տանը մէջ ՚ա-
յնան մը՝ եղէն ի զատ ուրիշ բան մը չունի ։
3 Ու եղիսէ ՚ըսաւ բաւ ։ Գնա դուրսէն քու բոլոր
դրացիներէդ բեզի պարապ անօթներ ուզէ ։
4 Ետ քիչ մի ուզեր ։ Եւ ՚ուսդ մտիր, քու ու-
րդիդ ու քու որդւոդ վրայէն դուռը գո-
ցէ ։ և ՚ետ ան բոլոր անօթներուն մէջը
5 պարպէ ։ ու լեցուածը վերցուր ։ Եւ անկա
անոր քովէն գնաց ։ ու իր որդւոցը վրայէն դուռը գոցեց ։ անոնք անոր
6 կը մօտեցնէին, ու անկա կը լեցնէր ։ Ու երբոր ան անօթները լեցուեցան ՚որ որդւոյն
բաւ ։ Ինծի ուրիշ անօթ մօտեցուր ։ ու անկա բաւ անոր ։ Ուրիշ անօթ չկայ ։ անօթ-
7 ՚ներ եղր կայնեցաւ ։ Եւ կնիկը գնաց Աստուծոյ մարգուն պատմեց ։ ու անկա բաւ ։
Գնա եղր ծախէ ու պարտքդ վճարէ, և ա-
ւելցածդով դուն ու քու որդիքդ ապրեցէք ։
8 Ու մէկ օր մը երբոր եղիսէ ՚Սունամէն
կ՚անցնէր ։ Հոն մէկ երեւելի կնիկ մը կար՝ որ
զանկա հաց ուտելու ստիպեց ։ Ան ետ քա-
ղելի որ անկէ կ՚անցնէր՝ հաց ուտելու համար
9 Հոն կ՚իջնէր ։ Եւ ան կնիկը իր երկանը բաւ ։
Ահա գիտեմ որ ասիկա Աստուծոյ մէկ սուրբ
10 մարդն է, որ միշտ մեր քովէն կ՚անցնի ։ Հիմա
մէկ պզտիկ վերնատուն մը չնենք պատին
վրայ, ու հոն անոր համար՝ անկողին, սեղան,
աթոռ ու ատաղձակ դնենք, որ երբոր մեզի
11 գայ՝ հոն իջնէ ։ Եւ եղաւ որ մէկ օր մը անկիա
հոն եկաւ ։ ու վերնատունը մտաւ ու հոն

ե Դւ · ը · ։։ ։
ը Եզեկ · Ժդ · ։ ։
թ Դ ։։ · ի · ։ Եբ · Ժ · ։ Եբ · ։ ։ ։ Ամբ · ա · ։։ ։

ժ Դ Թագ · Ժբ · ։։ ։
ի Դ Թագ · Ժե · ։ ։
Դւ · ։ · ։։ ։

ժա Եզեկ · ա · ։ · գ · ։։ ։ Ամբ · բ · ։ ։

ժբ Ցես · ։ Թագ · ։ · ։ ։

ժգ Ցես · ։ · գ ։ ։

ժդ Եզ · ԻԹ · ։։ · ։։ ։
ժե Նա · Ժդ · ։ · ։։ ։

ժզ Թագ · ի · ։։ ։
Ցես · Ղե · ի · ։։ · ։
Մաս · Ժբ · ։։ ։
Կամ տեսնէլու մը

ժէ ։
ժը Ցես · Գե · գ · ։։ ։
Ցես · ԺՀ · ։։ ։

12 պատկեցաւ · Եւ իր ծառային Դէզիփին բառ , Առնուսայի կնիկը կանչէ · ու զանիկա կանչեաց ։
13 չեղ · և անոր առջևը կայնեցաւ · Ու անիկա իր ծառային բառ , Անոր բակ , Ահա գուն մեզի հասար ասա բոլոր աչխատանքը քառնչցիր · քեզի ի՞նչ ընեմ · թագաւորին կամ զօրագլխին բանլիք մը ունի՞ · և անիկա բառ , Ես իմ ժողովրդիս մէջ կը բնակիմ ։
14 Ու Եղիսէ բառ , Անոր ի՞նչ ընեմ ընէր · ու Դէզփի բառ , Իրաւցնիւ անիկա գաւակ չունի ։
15 Նէ , ու անոր էրիկը ծերացեր է · Ու Եղիսէ բառ , Զանիկա կանչէ · և զանիկա կանչեց ։
16 ու զրանը մէջ կայնեցաւ · Ու Եղիսէ ըսր բառ , *Գալ տարի՝ ասա առնիս զիրիգ որդի մը պիտի ունենաս · Եւ անիկա բառ , Չէ , ով տէր իմ՝ մարդ Աստուծոյ , Էրթ ազախինիդ մասին
17 մի զրուցեր · Ու կինկը յղացաւ ու հետևեալ տարին նոյն տաներ որդի մը ծնաւ՝ ինչպէս որ Եղիսէ անոր բսեր էր ։
18 Եւ տղան մեծցաւ , ու մէկ օր մը իր հօ-
19 ըր գնաց հնձողներուն քովը · Եւ իր հօրը բառ , Գլուխս գլուխս · ան ալ ծառային բառ ,
20 Առիկա իր մօրը տար · Ու զանիկա վերցուց , ու անոր մօրը տարաւ · և անիկա մինչև կէս օր անոր ծունկերուն վրայ նստաւ , ու մե-
21 ռաւ · Եւ կինկը վեր էրաւ , ու զանիկա Առաւծոյ մարդուն անկողինին մէջ պառկեցուց ,
22 ու դուռը վրայէն գոցեց ու էրաւ · Եւ իր էրիկը կանչեց ու բառ , Կ՚ուզեմ՝ ինձի մանչերուն մէկուն հետ էշ մը խրկէ , որ չուտով մինչև Աստուծոյ մարդուն քովը երթամ ու
23 եռ դառնամ · Եւ անիկա բառ , Ի՞նչ կայ որ դուն այսօր անոր պիտի երթաս · անապատութիւն չէ , չաբաթ չէ · Ու անիկա բառ , Ողջութիւն ։
24 Ու էշը պատառաձև տուաւ , և մանչուն բառ , Քշէ գնա , ու մինչև որ քեզի չըսեմ՝
25 քշելէն եռ մի կենար ինձի համար · Եւ Կարմէղոսի լեռը երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն քովը գնաց · Ու երբոր Աստուծոյ մարդը զինքը զանիկա տեսաւ , իր մանչուն Գեհազիին
26 բառ , Ահա Սառնամանցի կինկը նա-յ · Հիմա վազէ , դիմաւորէ զանիկա , ու անոր բսէ , Ողջ առո՞ղջ ես , էրիկդ ողջ առո՞ղջ է , որդեդ ողջ առո՞ղջ է · Եւ անիկա բառ , Ողջ
27 առո՞ղջ ենք · Ու կինկը լեռը Աստուծոյ մարդուն եկաւ , և ոտները ապրանուն փաթթուեցաւ · ու Գեհազի մտենալու եռ քաշէ , բայց Աստուծոյ մարդը բառ , Թող տուր զանիկա , քանզի անոր սիրտը ցաւած է · ու Տէրը ինծմէ պահեց ու ինծի չյայտ-
28 նեց · Եւ կինկը բառ , Ես իմ տիրոջմէս արդի ինդրեցի՞ · Հա չբսի՞ որ Ձիս մի խաբեր ։
29 Ու անիկա Գեհազիին բառ , Քուկդ գօտի կապէ , և իմ գաւազանս ձեռդդ առ ու գնա · և թէ որ մարդու մը հանդիպիս՝ անոր բարև մի տար , ու թէ որ մէկ մարդ մը քեզի բարև տայ՝ պատասխան մի տար , և իմ գաւ-
30 ազանս տղուն երեսին վրայ դիր · իակ տղան մայրը բառ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ քեզ պիտի չթողում ։
31 Ու Եղիսէ եռս անոր առեվտն գնաց · Բայց Գեհազի անոնց առջևը անցաւ , ու գաւազանը տղուն երեսին վրայ դրաւ , սակայն ոչ ձայն կար՝ և ոչ զգացում · ուստի զանիկա դիմա-
ւորելու գարձաւ , և անոր պատմեց ու բառ ,
32 Տղան էարթնցաւ · Ու էրթալ եղիսէ տունը մտաւ , ահա տղան մեռած ու իր անկողինին
33 վրայ պառկած էր · Ու Ներս մտնելով՝ երկուքնին վրայէն գուռը գոցեց , Ու Տէրոջը
34 աղօթք բրաւ · Ու էրաւ տղուն վրայ պառկեցաւ · և իր բերանը անոր բերնին վրայ՝ ու իր աչքերը անոր աչքերուն վրայ՝ ու իր թաթերը անոր թաթերուն վրայ դրաւ , և Ներոյ վրայ կծկեցաւ , ու տղուն մարմինը տաքցաւ ·
35 Եւ գարձաւ տունը մէկ մէկ կողմը ու մէկ մի ան կողմը պտտեցաւ , Ներս էրաւ ու մէկ րոպէ կծկեցաւ · և Տղան եօթը անգամ փըռ-
36 ռիգաց , ու տղան աչքերը բացաւ · Ուստեղծը Գեհազին կանչեց ու բառ , Առնուսայի կինկը կանչէ · ու զանիկա կանչեց · և անոր
37 եկաւ · ու Եղիսէ ըսր բառ , Տղադ առ · Եւ կինկը ներս մտնելով՝ անոր առջևը ինկաւ , ու գետինն խոնարհութիւն բրաւ , և իր տղան առնելով գուրս էրաւ ։
38 Ու Եղիսէ Գաղգաղ գարձաւ · և ան երկրին մէջ սաստիկ կար , ու մարգարէից որդիքը անոր առջևը կը նստէին · ու անիկա իր ծառային բառ , Մեծ կաթսան կռնէ էրես դիր ,
39 և մարգարէից որդիներուն ապուր եփէ · Ու մէկ գաշտ էրաւ որ խոտեր ժողվէ , ու մէկ վայրենի բոյս մը գտաւ , և անկէ հանդերձը լեցուն վայրենի վարունգ ժողվեց , ու եկաւ՝ զանոնք ապուրին կաթսային մէջը մանրեց ,
40 քանզի չգիտ ճանչնար · Եւ ան մարդոցը առջևը դրին որ ուտեն · ու երբոր ան ապուրէն կուրան պատառել բսին , կաթսային մէջը վնաս կայ , ով մարդ Աստուծոյ · ու չկրցան ուտել ։
41 Եւ անիկա բառ , Ալիւր բերէք · ու զանիկա կաթսային մէջ նետեց , ու բառ , Ժողովրդին առջևը դիր որ ուտեն · անառնեը կաթսային մէջ վնասակար բան մը չկար ։
42 Եւ Բահաղ-շալիսային մարդ մը եկաւ , ու Աստուծոյ մարդուն երթայրիներէն չո-ւ հացերը՝ քսան հատ գարեղէն հաց ու թաղամ՝

---

* Եղէ · կնոջ ժա-
մանակին · Ջնն · մը-
10 · 14 ·
ե Հմր · 28 ·
ը Գէ · բ · 25 ·
թ Մաա · ԽԸ · 9 ·
ժ Հմր · 16 ·
ի Գ թագ · մը · 40 ·
լ Գէ · ԲՀ · 1 ·
խ Դ.ագ · մ · 4 ·
ծ Տճ · Եէ · է · 19 ·
մշ · 16 · Գէ · բ · 9 ·
յ Գէ · բ · 1 ·
ն Գէ · բ · 2 ·
շ Ջ.ագ · ժ · 11 ·
ո Հմր · 4 · Մաա · Ը · 6 ·
չ Գ թագ · ԺԸ · 20 ·
ռ Գէ · բ · 1 ·
ս Գէ · բ · 3 · Դ.ագ · մ · 39 · Գ.ար · ԽԸ · 3 ·
վ Եէ · մ · 17 ·
տ Տճ · Եէ · ԺԸ · 25 ·
ր Գէ · բ · 21 · Ջ.ագ · Բ · 6 ·
ց ա թագ · Բ · 4 ·
ւ ա թագ · Բ · 7 · ա
Կար · Բ · 11 · Գ.ագ · Ը · 6 ·

Հասկերը բերաւ իր պարկովը։ Եւ անկա ըսաւ, 43 Հոգեվարքին տուր որ ուտեն։ Եւ անոր ծառան ըսաւ, Կա՛ ինչ է որ հարիւր մարդոց առջևը դնեմ. բայց անկաւ ըսաւ, Հոգեվարքը դին տուր որ ուտեն, քանզի Տէրը այսպէս 44 կ՚ըսէ. "Պիտի ուտեն ու պիտի աւելցայ։ Եւ անոնց առջևը դրաւ, ու կերան, և Տէրոջը բանին պէս ՝աւելցաւ։

Գլ. Ե

1 Նէեմանի գերի բռնուած ազջիկ մը ծառայեցուցած Սամարիա կը երթայ։ ար իր բորոտութենէն բժշկած։ 8 Եղիսէ գանկա Գեհազիան երկուքով՝ բորոտութենը կը բժշկէ։ 13 ու Նէեմանին պարգևները չընդունելով՝ երկրին հասկ կաց ածաւ։ 20 Գեհազի իր տիրոջը անունովը Նէեմանը խաբելուն համար բորոտութեամբ կը պատժուի։

1 Եւ Ասորւոց թագաւորին զօրագլուխը Նէեման իր տիրոջը առջևը մեծ ու յարգելի մարդ մըն էր, քանզի Տէրը անոր ձեռքովը Ասորւոց փրկութիւն տուեր էր։ ու նա մարդը զօրաւոր կարճ մըն էր, բայց բորոտ էր։ 2 Եւ Ասորւոց գունդերը ելլելով՝ իսրայէլի երկրէն մէկ պզտիկ աղջիկ մը գերի առեր էին, ու 3 անկա Նէեմանին կնկանը ծառայ էր։ Եւ անիկա իր տիրոջը ըսաւ, Երանի թէ իմ տէրս Սամարիա եղող մարգարէին առջևը ըլլար, անառանը գանկա իր բորոտութենէն կը բժշ- 4 կէր։ Ու Նէեման գնաց իր տիրոջը պատմեց, ու ըսաւ, Իսրայէլի երկրէն եղող աղջիկը այսպէս 5 ու այսպէս խօսեցաւ։ Եւ Ասորւոց թագաւորը ըսաւ, Գնա՛ ուրեմն, ես իսրայէլի թագաւորին նամակ կը իրկեմ։ Ու անկա գնաց, և Իր ձեռքը տասը տալանդ արծաթ ու վեց հազար սկի ու տասը ձեռք փոխելու հանդերձ 6 առաւ։ Եւ իսրայէլի թագաւորին բերաւ նամակը, "Ար այսպէս գրուած էր։" Երբ հերթը ատ նամակը քեզի հասնի, ՝դիտցած ըլլաս որ՝ իմ ծառաս Նէեմանը քեզի կը իրկեմ, որ 7 գանկա իր բորոտութենէն բժշկես։ Ու հերթը իսրայէլի թագաւորը նամակը կարդաց իր հանդերձները պատռեց, ու ըսաւ, Միթէ ես մեռցընելու ու ապրեցընելու ՝աստուած եմ՝, որ սոսկա ինձի մարդ մը իրկեր է իր բորոտութենէն բժշկելու համար. ուստի ազէկ դիտցէք ու տեսէք, որ սոսկա ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ։

8 Ու հերթը Ասորւոց մարգը եղիսէ լսեց որ իսրայէլի թագաւորը իր հանդերձները պատռեր է, թագաւորին ՝ըսե իրկեց ու ըսաւ, ինչո՞ հանդերձները պատռեցիր։ Թող անկա գայ ինծի գոց, ու գիտնայ թէ իսրայէլի մէջ 9 մարգ կայ։ Եւ Նէեման իր ձիերովը ու կառքովը գնաց, ու եղիսէին տունը գուռը

10 կայնեցաւ։ Ու եղիսէ մարգ մը իրկեց անոր ըսելով, Գնա՛ Յորդանանու մէջ եօթը անգամ լուացուէ, և մարմինդ քեզի կը դառնայ, ու մաքրուիս։ 11 Նաև ու կը բարկացաւ ու գնաց՝ ըսելով, Ահա ես կ՚ըսէի որ անկա անասարակայն իմ քովս պիտի գայ ու կայնի, և իր Եհովայ Աստուծոյն անունը պիտի կանչէ, ու ձեռքը անուանդին վրայ պիտի դնէ, և բորոտութիւնը բժշկէ։ Գա- 12 մասկոսի Աբանա ու Փարփար գետերը Իսրայէլին բոլոր Ջուրերէն ազէկ չե՞ն. միթէ չե՞մ կրնար անոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ։ Եւ դարձաւ բարկութեամբ գնաց։ Իսկ անոր 13 ծառաները մտեցան, ու անոր խօսեցան ըսելով, Ով հայր, թէ ՝ մարգարէն քեզի մէկ մեծ բան մը ըսէր՝ պիտի չընէի՞ր. ո՛ր ասոր որ անկա քեզի՝ լուացուէ ու պիտի մաքրուիս։ 14 Ըսաւ՝ ըսաւ։ Ջուրտներ անկա իջաւ, ու Աստուծոյ մարգուն խօսքին համեմատ եօթը անգամ Յորդանանու մէջ լուացուեցաւ։ ու Նէեմանը մարմինը պզտիկ տղու մը մարմինին պէս եղաւ, ու մաքրուեցաւ։

15 Եւ անկա իր բոլոր բանակովը Աստուծոյ մարգուն գարձաւ, ու գնաց անոր առջևը կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ահա հիմա գիտցայ որ բոլոր երկրի վրայ Աստուած չկայ, բայց միայն Իսրայէլի մէջ. ուստի հիմա ՝ընդունէ՛՝ քու 16 ծառայէդ ՝բնծայ մը ընդունէ։ Բայց անկա ըսաւ, ՝Տէրը՝ որուն առջևը կը կայնիմ՝, կենդանի է որ ՝պիտի չընդունիմ՝։ ու զանկա ստիպեց որ ընդունի, բայց անկա չկամեցաւ։ 17 Ու Նէեման ըսաւ, Ուրեմն քու ծառայիդ -- երկու հոգէն երկու ջորիի բեռ չտրուի՞. քանզի քու ծառայդ ալ այլևս ալ ուրիշ աստուածներու ողջակէզ կամ զոհ պիտի չընէ, 18 բայց միայն եհովային։ Տէրը աս բանիս համար ծառայիդ ներում թող տայ, այսինքն երբոր իմ տէրս Ռեմոնի տունը մտնէ, հոն երբ կրթպտութիւն ընելու համար, և հոնար իմ ձեռքս վրայ կռթնելով, ես -- Ռեմոնի տունը մէջ ծռիմ, աս բանիս այսինքն Ռեմոնի տունը մէջ իմ ծռելուս համար Տէրը քու ծա- 19 ռայիդ ներում թող տայ։ Ու Եհու անոր ըսաւ, Գնա՛ խաղաղութեամբ։ և անիկա անոր քովէն գնաց, -- Կէս մը ճամբայ ----։

20 Եւ Աստուծոյ մարգուն եղիսէին ծառան Գեհազի ըսաւ, Ահա իմ տէրս աս Ասորի Նէեմանին խնայեց, ու անոր ձեռքէն անոր բերածը չառաւ. Տէրը կենդանի է որ ես անոր ետևէն կը վազեմ, և անկէ բան մը կ՚առնեմ։ 21 Ու Գեհազի Նէեմանին ետևէն վազեց. ու Նէեման երբոր տեսաւ որ անկա իր ետևէն կը վազէ, իր կառքէն իջաւ զանկա դիմաւո-

---

1 Դ.Կա.Բ ։ 15։ Ծ.Ա.Ժ ։ 1։ Ղ.Ա.Ը ։ 1։ Ղ.Ա.Բ ։ 17։ Ծ.Ա.Ժ ։ 11։ Մատ.Ժ ։ 8։ Մր.Ա ։ 40։ Ղ.Ա.Ժ ։ 27։ Ես.Ա ։ 5։ Ղ.Ա.Ժ ։ 3։ Ես.Ա ։ 6։ Ղ.Ա.Ժ ։ 27։ Ղ.Ա.Ժ ։ 27։ Ղ.Ա.Ժ ։ 27

22 բեղա՝ ու բսաւ՝ Ողջութիւն է՝ եւ անիկա բսաւ՝ Ողջութիւն է՝ իմ աչքս գիս խրկեց ու կ՚ըսէ՝ Ահա հիմա երիտասի լեռնէն մարգա-
բնիկ որդիներէն երկու պատանի եկաւ ինծի. չնորհք բրէ՝ անոնց համար տալանդ մի տար-
ծար ու երկու ձեռք փոխելու հանդերձ
23 տար։ Ու նէեման բսաւ՝ Շնորհք բրէ՝ եր-
կու տալանդ առ։ և զանիկա բանդադուեց՝
ու երկու պարկի մէջ երկու տալանդ արծաթ
բրաւ՝ ու երկու ձեռք ալ փոխելու հանդերձ
ծրարեց՝ և իր ծառաներէն երկու-քին տուաւ՝
24 որ անոր առջեէն տարին։ Ու երբոր ՚ի բլուրը
եկաւ՝ անոնց ձեռքէն առաւ ու տանը մէջ
պահեց՝ և ան մարդիկը ճամբեց՝ ու գացին։
25 Եւ ինքը ներս գնաց իր տիրոջը առջեւ կայ-
նեցաւ։ Ու եղիսէ անոր բսաւ՝ Ով Գեհազի՝
ուսկիցի՞ կու-գաս։ և անիկա բսաւ՝ Ծառադ մէկ
26 տեղ մը չգնաց։ Ու եղիսէ անոր բսաւ՝ երբոր
այն մարդը քեզ կառքին քովէ դիմաւորելու
դարձաւ՝ միթէ իմ հոգիս հոն չգնաց՝ — Ա-
մո արծաթի առնելու՝ և հանդերձներ ու ձի-
թենիներ և պտիներ ու ոչխարներ և արջառ-
ներ ու ծառաներ ու աղախիններ առնելու
27 առե՞ն է։ Ուրեմն Նէեմանին բորոտութիւնը
Ի՛քեզի ու քու սերունդիդ փակի յաւիտեան։
Եւ անիկա անոր առջեէն Ի՛ձիւնի պէս բորո-
տած ելաւ։

Գլ. Զ

1 Եղիսէ հրեաներ կու-ասէ մարգարէից որդիներուն որ երթան իրենց բնակարաններ ու երկարը կը չափեցին։
3 Եղիսէ Ասորւոց թագաւորին խորհուրդը կը յայտնէ Իսրայէլի թագաւորին։ 13 Եղիսէն բանէնս Դոթանի մէջ կ՚ուսումնասիրուի։ 19 Ասորիները Սամարիա՝ Իսրայէլի թագաւորին կու կը տրուին։ 24 Սամարիա մի մէջ պատահած սոսկալի սովին պատճառաւ։ Իսրայէլի թագաւորը կ՚ուզէ՝ 30 թագաւորը մարդ կը խրկի որ եղիսէն սպաննէ։

1 Եւ մարգարէից որդիքը եղիսէին ըսին՝
Ահա աս տեղը՝ ուր որ մենք քու առջեւդ կը
2 նստինք՝ մեզի նեղ է։ Երթանք ուրեմն մինչեւ
Յորդանան՝ և ան տեղէն ամէն մէկիմիս մէկ-
մէկ գերան առնենք՝ ու հոն մեզի բնակարան
3 տեղ չինենք։ Եւ անիկա բսաւ՝ Գացէք։ Ու
ածուխ մէկը բսաւ՝ Շնորհք բրէ՝ քու ծա-
ռաներուդ հետ եկուր։ և անիկա՝ կու գամ
4 բսաւ։ Ու անոնց հետ գնաց։ և Յորդանան
5 հասնելով ծառեր կտրելին։ Ու երբոր մէկը
գերան մը կը կտրէր՝ ——ը երկաթը ջուրին
մէջ ինկաւ։ ուստի անիկա պոռալով բսաւ՝
6 Ո՜ն, տէր իմ՝ ան ալ փոս առնուած էր։ Եւ
Աստուծոյ մարդը բսաւ՝ Ո՞ր ինկաւ։ ու անի-
կա ան տեղը ցուցուց անոր։ Ու Ի՛նքն փայտ
մը կտրեց ու հոն նետեց՝ ու երկաթը ջուրին
7 երեսը ելաւ։ Եւ Ա՛ռ բսաւ՝ Ձեռնիդ վերս-
ցուր։ ան ալ ձեռքը երկրնցուց ու զանիկա
առաւ։

8 Եւ Ասորւոց թագաւորը Իսրայէլի դէմ
պատերազմ կ՚ընէր՝ ու իր ծառաներուն հետ
խորհուրդ բրաւ ու բսաւ՝ Իմ ինչ կամ այն
9 ինչ տեղը բանակ դնեմ։ Եւ Աստուծոյ մար-
դը Իսրայէլի թագաւորին հաղ խրկեց՝ բսե-
լով՝ Զգուշացիր որ ան տեղէն չանցնիս, վասն
10 զի Ասորիները հոն կիսած են։ Ու Իսրայէլի
թագաւորը Աստուծոյ մարդուն բսած տեղը
հաղ խրկելով՝ տեղեկացաւ՝ ու անկէ զգու-
11 շացաւ։ Ուստի սրտմտեցաւ Ասորւոց թագաւորին սիրտը վրդովելով՝ իր
ծառաները կանչեց ու անոնց բսաւ՝ Ձեզի
յայտներ ինծի, թէ մերիններէն ով կայ՝
12 Իսրայէլի թագաւորին ըստ կ՚ընէ։ Ու ծա-
ռաներուն մէկը բսաւ՝ Չկայ՝ տէ՛ր հոյ, ով
տէր իմ թագաւոր՝ հապա Իսրայէլի մէջ եղող
եղիսէ մարգարէն քու պատկերամիտ
մէջ խօսած խօսքերդ Իսրայէլի թագաւորին
13 կը յայտնէ։ Եւ անիկա բսաւ՝ Գացէք ու
անոր ուր ըլլալը տեսէք, որ զանիկա բռնել
տամ։ Եւ անոր պատմեցին ու բսին՝ Ահա
անիկա Դոթայիմի մէջ է։
14 Ուստի անիկա ձիեր ու կառքեր ու բազ-
մաթիւ զօրքեր խրկեց հոն՝ գիշերով
15 գացին և քաղաքը պաշարեցին։ Եւ Աստու-
ծոյ մարդուն ծառան առաւօտուն կանուխ
երբ ու դուրս գնաց՝ և ահա զօրքեր, ձի-
եր ու կառքեր քաղաքը պաշարած կ՚էին։ ու
ծառան անոր բսաւ՝ Ա՛հ, տէր իմ, ի՞նչ ը-
16 նենք։ Ու Եղիսէ բսաւ՝ Մի վախնար, քանզի
տեսէք հետ եղողներս անոնց հետ եղողներէն
17 շատերը են։ Ու եղիսէ աղօթք ըրաւ ու ը-
սաւ՝ Ով Տէր, սաղ աչքերը բաց որ տես-
նէ։ Եւ Տէրը ծառային աչքերը բացաւ։ ու
տեսաւ որ ահա լեռը եղիսէին չորս կողմը
Հրեղէն ձիերով ու կառքերով լեցուն էր։
18 Ու երբոր անոնք եկանէն քովը իջան՝ եղիսէ
Տէրոջը աղօթք ըրաւ ու բսաւ՝ Կ՚աղաչեմ
ասոնք էշուրթեամբ զարկ և Տէրը զա-
նոնք կուրութեամբ զարկաւ եղիսէին խօս-
19 քին համեմատ։ Ուստի եղիսէ անոնց ը-
սաւ՝ Ձեզմէն ան ի՛ր քաղաքը սահման չէ,
եւ ալ եկէք ձեզ ձեր փնտռած մարդուն
20 տանիմ։ և զանոնք Սամարիա տարաւ։ Ու
երբոր Սամարիա եկան՝ եղիսէ բսաւ՝ Ով
Տէր, աստղ աչքերը բաց որ տեսնեն։ Եւ Տէրը անոնց աչքերը բացաւ՝ ու տեսան՝ և
ահա Սամարիայի մէջ էին։
21 Եւ Իսրայէլի թագաւորը զանոնք տեսնե-
լով եղիսէին բսաւ՝ Ով Հայր իմ, զարնե՞մ,
22 զարնե՞մ։ Եւ անիկա բսաւ՝ Մի զարներ՝ մի-
թէ քու սրովդ ու աղեղովդ գերի բռնած

• Կամ առանձին տեղը
Ի = Ցիմ. գ. 10։
Ե Ել. գ. 6։ Թագ.

Ժբ. 10։ Գլ. Ժե. 31։
։ = Գլ. գ. 38։

Տ Կամ Գլ. բ. 21։
։ Ելք։ ու ձկ ան ու-
րիկա

Ֆ Ծն. լե. 17։
Ք Ա՛մ. ը. 11։ Սաղ.
Ծե. 18։ Հռոմ.

բ. 31։
։ Գլ. բ. 11։ Սաղ.
լէ. 7։ Կո. 17։

Ջ աք. ա. 8։ գ. 1—11։
։ Կամ շլացնելիմբ
։ Ծն. ԻԹ. 11։

Նէիդ կը զարնես. Եանոնց առջեւ հաց ու ջուր դիր, որ ուտեն, խմեն ու իրենց տիրոջը կրճ-
23 Թան։ Եւ անոնց մէկ մեծ կոյտը մը ըրաւ, ու կերան խմեցին, ու զանոնք ետ ղրկեց, ու իրենց տիրոջը գացին։ Եւ Ասորւոց գունդերը ալ յարձակեցան ալ իսրայէլի երկիրը չեկան։
24 Եւ անկէ ետքը Ասորւոց Բենհադադ թա-
25 գաւորը իր բոլոր բանակը ժողվեց, ու եկաւ Սամարիան պաշարեց։ Եւ Աքաբիայի մէջ մեծ սով եղաւ, քանզի զանիկա պաշարեր էին, մինչեւ որ մէկ իշու գլուխը ութսուն ար-
ծաթի, ու մէկ կաղինի չորրորդ մասը աղաւ-
նիի արգը՝ հինգ արծաթի ծախուեցաւ։
26 Ու երբոր իսրայէլի թագաւորը պարսպին վրայէն կ՚անցնէր, մէկ կինի մը անոր աղա-
27 ղակից ու բաւ, Ով տէր իմ թագաւոր, օգ-
նէ ինձ։ Եւ անկիա բաւ, Թէ որ Տէրը ինծի չօգնէ, ես ինչի՞ պիտի օգնեմ, կալո՞ն մէ
28 Հնձանէն։ Ու թագաւորը անոր բաւ, Ինչ ի՞նչ եղաւ։ Եւ անկիա բաւ, Ա՛ս կինիկ ինծի բաւ որ Ձեռ տուր մարդ, ու այսօր զանիկա
29 ուտենք, և իմ որդւոյս վաղը ուտենք։ Ուստի Ինձ տուր եփեցինք և զանիկա կերանք. ու երկրորդ օրը անոր բսի, Տղաքդ տուր որ ու-
30 տենք, բայց անիկա իր տղան պահեց։ Եւ թագաւորը ան կնկանը խօսքը լսածին պէս Իր հանդերձները պատռեց, ու պարսպին վրայէն անցած ատենը ժողովուրդը տեսաւ որ ահա ներքին անոր մարմնոյն վրայ քուրձ
31 կար։ Եւ անկիա բաւ, Աստուած ինծի այս պէս ու ասկի ասելի ընէ, Թէ որ այսօր Սա-
32 փատան Եղիսէեին գլուխը իր վրայ մնայ։ Ու Եղիսէ իր տունը կը նստէր, ու Երէցներ անոր հետ կր նստէին. և Նախ իր առջեւէն մարդ մը ղրկեց անոր. ու պատգամաւորը դեռ չհասած Եղիսէ Երէցներուն բաւ, Իւր տեսնէ՞ք որ սա Մարդասպանի որդին գլուխս ուղարկելու Հոգ ղրկեց. Նայեցէք՝ ան մարդը եկածին պէս դուռը գոցեցէք, ու զանիկա դուռը փակ բռնեցէք. միթէ անոր տիրոջը ոտքն
33 բուն Ձայնը անոր ետեւէն չէ՞։ Ու երբոր անոնց հետ կը խօսէր, ահա ան պատգամաւորը անոր քով իջաւ. ու ըսաւ, Ահա սա չարիքը Տէրմէն է. Ալ ասկէ եւս Տէրմէն ի՞նչ սպասեմ։

Գ Ի Ր Ք Ը

1 Եղիսէ Մարգարէի մէջ պատգամաւորը անհետացաւ տատա-
սիրելի կը հաճացնէր։ 3 Ձորը բոլոր ջրհորներ հանգստացնելու-
համար Ասորւոց բանակը մտնելու. անոնց փախչելուն ըսը
կը բերէն։ 12 Թագաւորը բանակը Գիլգամ ան ըսին Ձէրը
մարդ մը Ելիսէեն է։ Ասորւոց գրուածները կը կոպտան։
17 Ան Երեսները որ ատաստիճան համար Եղիսէեն ջրան մար-

գաւորութեանը չհասատաց. գրան պահպանութեանը իրեն յանձնուած բլուրը ամբոխն ոտնակոխ կ՚ընէ ու կը մեռնի։

1 Ու Եղիսէ բաւ, Տէրոջը խօսքը մինչ լրեք. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Վաղը ասո ատենս Սա-
մարիայի դարպէն մէկ գրիւ բարակ ալիւր՝ մէկ սիկղ գրեթէ, ու երկու գրիւ գարի
2 մէկ սիկղի չափ Երեսուն։ Եւ ան զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ թագաւորը կը կռթնէր, Աստուծոյ մարդուն պատասխան ետաւ ու բաւ, Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ շինէ, միթէ ասիկա բլլալո՞ բան է։ Եւ անիկա բաւ, Դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես, բայց անկէ պիտի չուտես։
3 Ու չորս բորոտ մարդիկ կային, և անոնք իրարու բսին, Ինչո՞ւ հոս
4 նստինք մինչեւ որ մեռնինք. Թէ որ բանը Թէ քաղաքը մտնենք, քաղաքին մէջ սով կայ, ու հոն պիտի մեռնինք. և Թէ որ հոս մնանք, նոյնպես պիտի մեռնինք. ուրեմն եկէք Ասո-
րւոց բանակը դիմենք. Թէ որ մեզ ողջ Թողուն կ՚ապրինք, ու Թէ որ մեզ մեռցնեն կը մեռ-
5 նինք։ Եւ մութ առեն եղան որ Ասորւոց բա-
նակը երթան. ու մինչեւ Ասորւոց բանակին ծայրը գացին, և ահա հոն մարդ մը չկար.
6 Քանզի Տէրը Ասորւոց բանակին մէջ Կառք-
րու ձայն ու ձիերու ձայն՝ մէկ մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ, և իրարու բսին, Ահա Իսրայէլի Թագաւորը Հիւսացւոց Թագաւոր-
ները ու Եգիպտացւոց Թագաւորները վարձքով
7 բանեց որ մեր վրայ գան։ Ու Երեկն մութին փախան, և իրենց վրանները ու ձիերը ու էշերը՝ բանակը եղածին պէս Թողուցին, ու ի-
8 րենց անձը ազատելու համար փախան։ Եւ ասոնք բորոտները մինչեւ բանակին ծայրը գացին, ու մէկ վրան մը մտնելով կերան ու խմեցին. և անկէ արծաթ ու ոսկի ու հանդերձներ վերցուցին, ու գացին պահեցին. ու ետ գառնալով՝ մէկ ու-
րիշ վրան մը մտան, և անկէ ալ վերցու-
9 ցին ու գացին պահեցին։ Եւ իրար ըսին, Ուրկէ չ՚ըլար ըսածը. ասո օրս աւետեաց օր է, ու մենք լուռ կեցեր ենք. Թէ որ մին-
չեւ առաւօտեան լոյսը սպասենք, Չէզ անօրէ-
նութեանը պատիժը պիտի կրենք։ Ուստի հիմա եկէք երթանք ու Թագաւորին տունը
10 պատմենք։ Եւ գացին քաղաքին դռնապա-
նին պատգային, ու անոնց պատմեցին ու բսին, Մենք Ասորւոց բանակը մտանք, և ահա հոն մարդ կամ մարդու ձայն չկայ, բայց միայն ձիերը կապուած ու էշերը կապուած, ու վր-
11 րանները այ այնպէս կեցեր են։ Եւ դռնապան-
ները պատգային, ու Թագաւորին տունը՝ ներ-
սը խնդացին։

ե Համ. ժբ. 20։
զ Գէն. ե. ս. Համ. ս. ղ։
է Ինչ հարձակ Քէ առ-
ջեւդ Ելեր ես Ամ-
ղ Դ.Ե. իէ. 23։ բ Օր. իբ. 5։

իբ. 33։ 37։
ղ գ Թագ. իա. 27։
Համ. ժ. 17։
գ Թագ. ժբ. 2։
Եղէկ. ը. 1։ ի. 1։

ը Դ.Ա. ժգ. 38։
գ գ Թագ. ժբ. 4։
Հաւաքոյթ
Թագաւորը բսաւ։
Ցար. բ. 9։

ա Համ. ժ. 19։
բ Համ. 17։ 19։ 20։
Տես գբ. ը. 18։
գ Ասղ. գ. 10։
դ Դ.Ե. ժգ. 46։

ե Թագ. ի. 24։
Գբ. ժբ. 7։ Ցար.
ժբ. 21։
զ գ Թագ. ժ. 29։
է Սաղ. իբ. 4։ 5։ 6։

Աւետ. իբ. 1։
Երէց
Թեքնա
Թիւնը մէջ պիտի գանի։

12 Ու թագաւորը դիմերով կաւ և իր ծառաներուն բաւ, Աստիճանէն մեզի բան մը չեն ձգի պատմիմ. Անոնք մեր անօթի լլլալը գիտնալով՝ բանակէն ելած են, ու գաշտին մէջ պահուած են՝ ըսելով, երբոր անոնք քաղաքէն դուրս կ՚ելլեն, զանոնք ողջ բռնենք
13 ու քաղաքը մտնենք։ Եւ անոր ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու բաւ, Թող մը՝ նագած ձիերուն հինգը առնեն՝ որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան, [որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան,] որ հասնելու վրայ
14 է. և հոն խրկենք ու տեսնենք։ Ու երկու կառք առին իրենց ձիերովը, և թագաւորը Ասորւոց բանակին ետեւէն խրկեց ու բաւ,
15 Գացէք նայեցէք։ Ու անոնք մինչև Յորդանան անոնց ետեւէն գացին, և ահա բոլոր ճամբան լեցուն էր հանդերձներով ու անօթներով՝ զորս Ասորիները պատրաստով փախած ատեննին ձգեր էին։ Եւ պատգամաւորները ետ դարձան ու թագաւորին պատմեցին։
16 Ասոնովն ժողովուրդը ելաւ ու Ասորւոց բանակը կողոպտից։ Ու Եզեքիէլը իսօքին հաստատուն մէկ Լատ մէկ գրիւ բարակ ալիւրը մէկ սիկղ-ըշ-ըն, ու երկու գրիւ գարին մէկ սիկղ
17 †Ծախուցեալ։ Եւ թագաւորը զանոր վերակացու դրաւ այն զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ ինքը կը կռթնէր։ ու ժողովուրդը դրան մէջ գազնիկ կոխկռտուեցին, ու մեռաւ։ Ասուծոյ մարդուն իսօքին ըսածին պէս որ ըսեր էր թագաւորը անոր քովը եկած ատենը։
18 Որ՝ Ու եղաւ՝ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը թագաւորին իսօքն էր՝ ըսելով, Երկուք ում առնիս Սամարիայի դրանը մէջ երկու գրիւ գարին՝ մէկ սիկղ-ըշ-ըն, ու մէկ գրիւ բա
19 րակ ալիւրը մէկ սիկղի պիտի ծախուի։ Եւ այն զօրապետը Աստուծոյ մարդուն պատասխանած ատենը ու ըսեր էր, Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ չընէ, միթէ ատիկա լլլալու բան է։ Ու Եղիսէ ըսեր էր, Ահա դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես,
20 բայց անկէ պիտի չուտես։ Ալսպէս եղաւ անոր, քանզի ժողովուրդը զանիկա դրանը մէջ կոխկռտուեցին, ու մեռաւ։

ԳԼ. Ը

1 Ապա Եղիսէ խնդրեց ամէն պատճառաւ Լօքը տարի իր երկրին կը վերադառնայ։ Իսկ Թագաւորը Եղիսէի հրաշքներուն պատմեցիներ լսելով՝ ան կու տայ անոր կատարեալ։ 7 Ասորւոյ Բենհադադին քնացով մը Եղիսէին իրկնլուով Դամասկոսի մէջ։ անոր մարգարէութիւնը լսելէն ետեւ՝ իր անոր կը մեռցնէ։ ու անոր տեղը կ՚անցնի։ 16 Յորամ Յովսեփատ Թագաւորին չորս վերակացուները։ 20 Եդոմ ու Լիբնա կ՚ապստամբին։ 23 Ազարիա Յովսեփատ կը յաջորդէ։ 25 Ախազ

1 Ու Եղիսէ խօսեցաւ ան կնկանը, որուն որ զան ողջ ընծացուցեր էր, ու բաւ, Ելիր գուն քու բնակութիւնովդ գնա, և ապ որ կրնաս՝ հոն պանդխտութիւն բռնի, վասն զի Տէրը հանվը կանչեց։ և ահա կաւ գայ եօթը տարի ա
2 երկրիս վրայ հաւ։ Ու ան կնկիը եաւ ու Աստուծոյ մարդուն բանին պէս բրաւ։ և ինքը իր բնակութիւնովը գնաց ու փղշտացւոց երկրին մէջ եօթը տարի պանդխտութիւն ը
3 բաւ։ Ու եօթը տարին լլլնալէն ետքը ան կընկիը փղշտացւոց երկրէն դարձաւ, և իր տան ու հանար ու իր արտին համար թագաւորին բողոքելու գնաց։
4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ծառայ Գէհազիին հետ խօսեցաւ ու բաւ, Եղիսէին բրած բոլոր մեծ գործերը ինծի պատմի։
5 Ու երբոր անիկա թագաւորին կը պատմէր, Թէ ինչպէս անիկա մեռած զաւակ ողջընցուց, ահա ան կնկիը՝ որուն տղան ողջընցուցեր էր, իր տանը հանար և իր արտին համար թագաւորին կը բողոքէր։ ու Գէհազի բաւ, Ով տէր իմ թագաւոր, ա՛ս է ան կնկիը, ու ա՛ս է անոր տղան՝ որն որ Եղիսէ ողջընցուց։
6 Եւ թագաւորը կնկանը հարցուց, ու անիկա անոր պատմեց։ Ու թագաւորը մէկ ներքինի մը տուաւ անոր ու բաւ, Ասոր ամէն առացուածքը, նաև երկիրը թագած օրէն մինչև հիմա ետ արուին բոլոր արդիւնքը իրեն գաթէը։
7 Ու Եղիսէ Դամասկոս գնաց։ Եւ Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը հիւանդացեր էր։ ու անոր պատմեցին ու բսին թէ Աստուծոյ մարդը հոս եկաւ։ Եւ թագաւորը Ազայէլին բաւ, Չորեքդ ընծայ առ ու գնա Աստուծոյ մարդը դիմաւորէ, ու Տէրոջմէ հետքոյը ետ բոլոր հարցուր թէ արդեօք ան հիւանդու
9 թիւնէս պիտի առողջանամ։ Եւ Ազայէլ գնին կ՚դիմաւորէ գնաց։ ու ձեռքը ընծայ առաւ, այսինքն Դամասկոսի բոլոր բարիքնե րէն բառասուն ուղտ բեռնաւորած։ ու գնաց և անոր առջևը կայնեցաւ ու բաւ, Քու որդի Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը զիս քեզի խրկեց՝ բսելով, Արդեօք ան հիւանդու
10 թիւնէս պիտի առողջանամ։ Ու Եղիսէ անոր բաւ, Գնա անոր բսէ, Անշուշտ պիտի առողջանաս։ բայց Տէրը ինծի ցուցաց, որ ւանիկա
11 անշուշտ պիտի մեռնի։ Եւ աչքերը անիկայ Մինչև որ անիկա ամիչ
12 ցաւ։ ու Աստուծոյ մարդը ի՞նչպատ։ Եւ Ազայէլ բաւ, Իմ տէրս ինչո՞ւ կու լայ։ Ու անիկ

• Կամ երբեմն զոյգ մի- | ե Գլ. ը. 38։ Հմր. | ը Գլ. է. 35։
եր ասբեր։ | 2։ | ը Սաղ. 36. 10։ Ընդ.
ը Հմր. 1։ | թ Հմր. 1։ | ա. 11։
† Եբր. նգաս։ | — | ի Գլ. ւ. 27։

ջնային չար վարմունքը։ 28 Ներիա Ցեզրաէլ կ՚երթայ Քրօ. ոսրատ Յովսեփին տեսնելու։

կա քառ. Ամէն Համար որ Իսրայէլի որգւոց ՚ի ներսէ. չարութիւնդ. զհամբ. անանց ամրացեալքդ կրակով պիտի այրես, ու անանց կարծեցեալքդ պիտի մեռցնես, և Համանց պատիկ ազգքդ գետնոյ պիտի գարնես, ու
13 յոյն կենդանեաց պիտի ձեզ բնա. Եւ Ազգէլ բսաւ, Քու Տաւազդ ինչ չունի ՚ի որ սա մեծ բանները ընէ. Ու եղիսէ բսաւ, Էլեր ինձի ցուցուց զր գան Աստուց վրայ Թագաւոր
14 պիտի ըլլայ. Եւ անկիա եղիսէին քովէն եղաւ ու իր տիրոջը գնաց. ու անկիա անոր բսաւ, եղիսէն քեզի ինչ բսաւ. և անկիա բսաւ, ՚ինծի բսաւ որ անշուշտ պիտի ապրոյ.
15 Յաջորդ Ու հետևեալ օրը անկիա ՚ի տասն լսմ՚ մը առաւ, Յուրը թաթխեց ու անոր երեսին վրայ փռեց. և անկիա մեռաւ, ու Ազգէլ անոր տեղը Թագաւոր եղաւ.
16 Եւ Իսրայէլի Թագաւորին Աքաաբեան Յոմբումին հինգերորդ տարին երբոր Յոսափատ ՚ի՛ Յուդայի վրայ կը Թագաւորէր, Յուդայի Յոսափատ Թագաւորին որդին ՚Յորամ Թա-
17 գաւոր եղաւ. Անիկա երեսուներկու տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ ութը տարի Թագաւորեցաւ
18 բսաւ. Եւ ասիկա Աքաաբին տունը բսածին պէս Իսրայէլի Թագաւորներուն ճամբան բսաւնեց. քանզի ՚Աքաաբին աղջիկը տունի տիկին եղաւ. ու ասիկա Չէրովբ առջեր չարութիւն
19 բսաւ. Սակայն Չէրովբ Յուդան կորսնցնելու չուզեց՝ իր Դաւիթ Յոտապին սիրոյն Համար, ՚ինչպէս որ անոր խոսք տուեր էր, որ Ե՛ր անոր և ՚ի՛ր անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տայ.
20 Աստ օրերը Ղեդոմեցիները Յուդայի Ձեռքին տակէն ապստամբեցան ՚ու իրենց վրայ
21 Թագաւոր մը դրին. Ու Յորամ՚ իր բոլոր կառքերը Չէտը առաւ ու Սալիր անցաւ. և գիշերով եղաւ, ու իր չորս կողմին առնող եղողներուն և կառքերու իշխանները զարկաւ. և Ժողովուրդը իրենց վրանները վա-
22 խան. Բայց Եդոմեցիները Յուդայի Ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչև աս օրս. Անոնտեղը Լիբնա ալ ապստամբեցաւ.
23 Եւ Յորամին միւոյ կողմ պատմութիւնը ու բոլոր բսածները անոր Յուդայի Թագաւորներ.
24 բուն վիրաւորակ գրքին մէջը գրուած է. Ու Յորամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը Թաղուեցաւ. և անոր որդին ՚Ազոքիա անոր տեղը Թագաւոր եղաւ.
25 Իսրայէլի Աքաաբեան Յորամ Թագաւորին

երկրաշաւնեներորդ տարին Յուդայի Յորամ Թագաւորին որդին Ազոքիա Թագաւոր եղաւ.
26 Ազոքիա քսաներկու տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ միկ տարի Թագաւորութիւն բսաւ. և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր, որ Իսրայէլի Ամրի
27 Թագաւորին սպրիկն էր. Եւ անիկա Աքաաբին տունը Տաճարուն միջը քալեց, ու Աքաաբին տանը պէս Էհովէի առջեր չարութիւն բսաւ, քանզի Աքաաբին տանը փեսան էր.
28 Եւ անիկա ՚Աքաաբեան Յորամին հետ Ասիրացի Ազգէլ Թագաւորին վրայ Ռամոթ-գաղաադ գնաց պատերազմելու Համար, և Ա-
29 սորիք Յորամը վիրաւորեցին. Եւ Յորամ Թագաւոր դարձաւ որ Յեզրեկլի մէջ բժշկուի ան վիրքերէն որ Ասորիները անոր տուեր էին ՚Ռամոթի մէջ՝ Ասիրացի Ազգէլ Թագաւորին հետ պատերազմ բրած առնեը. ու Յուդայի Թագաւորը Յորամի որդին Ազոքիա Յեզրեկլ էջաւ, Աքաաբի որդին Յորամին տեսնելու Համար. քանզի անիկա հիւանդ էր.

Գլ. Թ

1 Եղիսէ մարգարէին ՚մարգարէից որդիներէն մէկը պատուիրեալով կը բսէ. որ Ռեմոթ Թագաւոր ծէր Ռամոթ-գաղաադ Յուդայի Թագաւորին զրօնքը կը տանի. 11 Ու Ռեհուաբնեը Թագաւոր կը նսանգրեն Ռեհուաբ. որ Չարմիկին որոնեն Յուդայի Թագաւորին Ռեհուաբ. 27 Ու Ռեհուաբ Գուրի Յուդայի Թագաւորը կը Յարձակի. 30 Հայրաս Ռեհուաբնեը պատահելի մը վրայ Յոսափատ չհամեմատ ը կ՚ելլայ.

1 Ու եղիսէ մարգարէին ՚մարգարէից որդիներուն մէկը կանչեց, ու անոր բսաւ, Էգոսիպ մէջդ կապէ, ու սա նգին չիշը Ռեհուդ
2 աւ, Ռեհուաբ-գաղաադ գնաս. Ու երբոր հոն երթաս՝ Նամեսեան Յոսափատին որդին Ռեհուն ՚ի՛պը, ու ծունկերով կանգնիա ՚ի՛ր եղբայրներուն մէջէն վերցուր, և գանգիա տեր.
3 բին սենեակ մը տար. Ու Ռեհին չիշը առ և անոր գլխուր Թափէ, ու բսէ, Էհովէ այսպէս կ՚բսէ. Ռեզ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցի. ու դուռը բանաս ու փախչիս, չտա-
4 չանաս՝ Եւ այն պատանին՝ նորհասակ մեր գարէն Ռամոթ-գաղաադ գնաց.
5 Ու երբոր հոն հասաւ՝ ահա զօրագ իշխանները նստեր էին. և անկիա բսաւ, Ով իշխան, քեզի բսօք մը ունիմ. ու Ռեհ բսաւ, Մեր ամէնէն որուն՝ ու անկիա բսաւ, Ռեհ,
6 զի, ով իշխան, Եւ Ռեհ՝ եղաւ՝ նեղս մնաս. ու անկիա եղր անոր գլխուր Թափեց, ու անոր բսաւ, Էհովէ Աստուածը այս-

՚ Գլ. ՃՀ. 32. Յեր. 17. Ես. 7. Ամբ. ա. 3.	֊ Կամ վիրակ	֍ Ես. ԺԲ. 10. ր Մն. ի. 9. 10.
֏ Գլ. ԺԲ. 16. Ոբդ. Ես. 14. Ամբ. ա. 13.	֏ ր Մն. ի. 5. և ե ՚ի՛ր Մն. ի. 5. և ե Ես. 20.	֏ Գ Թագ. ի. 48. Ես. ԺԲ. 10.
֐ ա Թագ. ԺԼ. 43. ՚ Գ Թագ. ՃՐ. 15.	֏ Գ Թագ. ի. 33. գ Թագ. ա. 38. Ես. ԺԼ. 4. ր Մն. ի. 7.	֍ Ես. ԺԲ. 10. ր Մն. ի. 9. 10. ֏ Գ Թագ. ի. 48. Ես. ԺԲ. 10. ֏ ր Մն. ի. 10. ֏ ր Մն. ի. 11. ֏ ր Մն. ի. 12. ֏ Ես. ԺԲ. 10. ր Մն. ի. 16.

ր Մն. ի. 17. ես. 23. ՚ Ըստ Ցո. վանգ. ֏ Ես. ր Մն. ի. 2. ֏ Ես. Կամ. 18. ֏ ր Մն. ի. 3. ֏ ր Մն. ի. 3. ֏ ր Մն. ի. 6. ֏ ր Մն. ի. 7. ֏ Գլ. Ք. 15.	֏ Ես. 28. ֏ Ես. Ռասպի ֏ Գլ. ԺՀ. 16. ր Մն. ի. 6. 7. — ֏ Գ Թագ. ի. 35.	֏ Գլ. Գ. 29. Եբեմ. ա. 17. ֏ Գլ. ը. 28. 29. ֏ Ես. Ասա ֏ Ամբ. 5. 11. ֏ Գ Թագ. ԺԲ. 16. ֏ Գ Թագ. ԺԲ. 16. ր Մն. ի. 7.

պէս կ՚ըսէ. Քեզ Տէրոջը Աստուածդ ինչ
7 բաներէն վրայ Թագաւոր օծելի. Եւ քու ժո-
ղովդ Աբաարին տուներ գայնես, որ իւր Ծառա-
ներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար
ու Տէրոջը բոլոր Ծառաներուն արիւնին հա-
8 մար Ներեբաղին ձեռքէն վրէժ առնեմ։ Ու
Աբաարին բոլոր տուներ կոտորիմ պիտի ըլլայ
է Աբաարին էքրոնէ երկի մարդ իկը, ու Իսրա-
յելի մէջ գոցուածը ու ձգուածը Պիտի կոր-
9 պնչեմ։ Եւ Աբաարին տուներ Նաբատի որ-
գւոյն Երոբոամին տուներ պէս ու Աքիայի
որդւոյն Բաասային տուներ պէս պիտի ընեմ։
10 Ու Ներեբաղը Ներեպայի ագարակին մէջ շա-
ներէր պիտի ուտեն, ու ընկե՛ր թաղող պիտի
չըլլայ։ Եւ ըսի գուռը բացաւ ու փախաւ։
11 Եւ Ներեբ իր տիրոջը Ծառաներուն հետ,
ու անոր ըսին, Ողջմէ՛ներն է. Ծառ ու՞մեռաւ
ինչո՞ւ քեզի եկաւ։ Եւ անիկա անոնց ըսաւ,
Գաւ ան մարդը ու անոր խօսքերը գիտէք։
12 Եւ անոնք ըսին, Սուտ է. պատմէ մեզի հի-
մա։ ան ալ ըսաւ, Անիկա ինծի այսպէս ու
այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով, Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ. Քեզ Իսրայելի վրայ Թագաւոր օծելի։
13 Անոնք չուռաղ ամէն մարդ իր Ծանոթներէն
առաւ, ու ամֆոսներուն գլխուն վրայ անոր
տակը գրին, ու փող Հնչեցնելով ըսին, Ներ-
14 ու Թագաւոր եղաւ։ Այսպէս Նամանան
Ծովափատին որդին Ներեբ Ծովրամին գէմ
գալէ վերցուց։ (Իսկ Ծովրամ բոլոր Իսրա-
յելի հետ Ասորւոց Ազգէն Թագաւորին հետ
15 օրն ըացամիճ-գաղաագը կը պատռտնէր։ Ա-
կայն Ծովրամ Թագաւորը Ասորւոց Ազգէն
Թագաւորին հետ պատերազմ բրած ատենը՝
Ասորիներուն առած վիրաւորներուն
համար Ներեբայէն դարձեր էր։) Եւ Ներ ը-
ռաւ, Թէ որ կը Հաճիք՝ փախուստան մը ան
քաղաքէս գոյս չելլէ, որ երթայ — ըսէ
Ներեբայէլի մէջ պառկի։
16 Եւ Ներեբ Հնձաւ ու Ներեբայէլ գնաց, քան-
զի Ծովրամ Հոն պառկած էր. Եւ Յուդայի
Ոքոզիա Թագաւորը Ծովրամը տեսնելու էրնը
17 էր։ Ու Ներեբայէլի մէջ աշտարակին վրայ
գէտ մը կայներ էր, որ Ներեբ գալը տես-
նելուն՝ ըսաւ, Ես մէկ գունդ մը կը
տեսնեմ։ Ե՛ Ծովրամ ըսաւ, Մէկ Հեծեալ մը
առ ու անոնց դիմացը խրկէ, ու Թող ըսէ,
18 Խաղաղութի՞ւն է։ Եւ Հեծեալը գանիկա գի-
մաւորելու գնաց ու ըսաւ, Թագաւորը այս-
պէս կ՚ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է. ու Ներ ըսաւ,
Գուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի ընես. Նոյ-
նիսկ դարձիր ետեւէս ու ըսաւ, Գաւ-
նաւը մինչև անոնց քովը գնաց, բայց
19 չդարձաւ։ Ու մէկ ուրիշ Հեծեալ մը խրկեց.
անիկա ալ անոնց գնաց ու ըսաւ, Խաղաղութը
պատկե՛ր կ՚ըսէ. Ներ ըսաւ, Գուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի ընես.
20 Նոյնիսկ անոնց գիտէ ու ըսաւ.
Մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ.
և ան ընթացքը Նամսիան Ներեբ ընթաց-
քին կը նմանի, քանզի կառապետը կը քշէ։
21 Անոնք Ծովրամ ըսաւ, Կապատ-
ակ։ ու անոր կառքը պատրաստուեցաւ, և Իս-
րայէլի Թագաւորը Ծովրամ, ու Ծուդայի
Թագաւորը Ոքոզիա՝ անոնք մէկը իր կառքին
Ներեբ գնացին ու Ներեբայէլի պատկերին մէջ գտան։
22 Եւ Ծովրամ Ներեբ տեսնելուն պէս ըսաւ,
Ով Ներ, Խաղաղութի՞ւն է. ու անիկա ը-
Նչպէս Խաղաղութիւն կ՚ըլլայ, քանի որ քու
մօրդ Ներեբելին պոռնկութիւնները ու կա-
23 Խաղութիւնները կը տեսնուին։ Եւ Ծովրամ
Ձեռքերը դարձուց ու փախաւ, ու Ոքոզիա-
յին ըսաւ, Ով Ոքոզիա, դաւաճանութիւն
24 կայ։ Եւ Ներ ՚ի ամբողջ ուժով գարձից՝ ու
Ծովրամը ուսերուն մէջտեղէն զարկաւ, ու
Նետը անոր սրտէն ելաւ, և անիկա իր կառ-
25 քին մէջը կծկեցաւ։ Ու Ներ զօրագլու-
խին Բաղեկապին ըսաւ, Առնիա վերցուր,
Ներեբայեցի Նաբովթին կալուածքի ագա-
րանին մէջը նետ. քանզի մտածդ բեր որ
երբոր ես ու գուն անոր Հօրը Աքաաբին նստէին
Ցեր Հնձած՝ քովէդ կ՚երթայինք,
26 Տէրը անոր դէմ ան ՚ի՞նչ ը ատաւ. Տէրը
կ՚ըսէ որ Իսրայելի երէկ Նաբովթին արիւնը
ու անոր զաւակներուն արիւնը տեսայ, ու Քեզի
ասս ագարակին մէջը պիտի հատուցանեմ,
կ՚ըսէ Տէրը։ Անոր համար հիմա վերցուր զա-
նիկա ասս ագարակին մէջը նետ՝ Տէրոջը բա-
ծին համաձայն։
27 Եւ Ծուդայի Ոքոզիա Թագաւորը — ըսէ
տեսնելով՝ պարտէզի տանը ճամբայէն փա-
խաւ. ու Ներ անոր հետևէն Հիասով ըսաւ,
Ասիկա ալ կառքին վրայ զարկէ՛ք. ան եղաւ
Ներեբաամի ճամբուն վրայ՝ ու Ռ՚ամաղադ մէջ մեռաւ, ու հոն մեռաւ։
28 Եւ անոր Ծառաներն գանիկա կառքով Երու-
սաղէմ տարին, ու գանիկա Դաւիթի քաղա-
քը իր դերեզմանին մէջ իր Հայրերուն հետ
Թաղեցին։
29 Եւ Ոքոզիա Աքաաբի որդւոյն Ծովրամին
միասանիերորդ տարին Ծուդայի վրայ Թա-
գաւոր եղեր էր։
30 Եւ Ներ Ներեբայէլ եկաւ. ու Երզոր Ներ
զարկել լսեց՝ Իր աչքերուն Ծորդը գրաւ և

իր գլուխը զարդարեց, ու պատուհանէն կը
31 նայէր։ Ու երբոր Ելու դանէն ներս կը մտա-
նէր, անիկա բան, Մինչեւ իր աչերը մեռցը-
32 նող Զաքարիան յաղագս Մինէի։ Եւ Ելո՝ ի
երեսը դէպ ի պատուհանը միրցուց, ու բաւա,
ինծի հետ ո՞վ կայ, ո՞վ։ ու երկու երիզ ներ-
33 քինիներ անոր նայեցան։ Ասաներ բաւա,
Զանիկա վար նետեցէք։ ու զանիկա վար նե-
տեցին, եւ անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն
34 վրայ ցայխկեց։ ու կոխկրտուեց զանիկա։ Եւ
ինքը ներս մտաւ ու կերաւ խմեց, ու բաւա,
Հիմա ասոր անիծած կնիկներ հող տարէք ու
զանիկա թաղեցէք, քանզի Թագաւորի աղ-
35 ջիկ է։ Եւ զանիկա թաղելու գացին, բայց
անոր գլուխքին ու ոտքերէն ու ձեռքերուն
36 միայներէն ի զատ ուրիչ բան մը չգտան։ Եւ
դարձան անոր պատմելուին։ ու անոնք բաւա,
Ա՛ս է Ցէզոբէլ խօսքը՝ որ իր Ծառային Թէզ-
բացի երկաքին ձեռքովը խօսեցաւ՝ բանալ,
Ցէզոբէլին մարմինը Ցէզրաելի ագարակին
37 մէջ չուներ պիտի ուտեն։ Ու Ցէզաբէլին
դիակը Ցէզրաելի ագարակին մէջ հարթ
երեսի վրայ եղող պղծի պէս պիտի ըլլայ,
այնպէս որ չըսուի թէ Ասիկա Ցէզաբէլն է։

Գլ. Ժ

1 Ցետ Նամսիներ Իրիկուայ Աքսաբին Համբանատն զրկեաց
զ գլխաւորս կոս տան։ ու ես բան բանը կարգ տարացնէ՝
նշանակ մարդ ասնեցմիներ յիշելով։ 2 Հանեցնելու Բնեկա-
կիներ քանի Ցազգային քաղաքացիներուն Հզպարներ կը
մեծցնեն։ 3 Ցետ իրեն բնեկիր կուտէ Ցամեադ աքս։ 4
Խորհրդանկա յիշելով Բանտարեն Երկրպագութեան
ամենեն ալ բնակիչ կրեն։ 25 Ցետ Ցերբոսիմեին բան Ցազ-
գերուն կը հետեւի։ 32 Ազգերէ Խորհուրդ կը նեղէ։ 34 Ցամա-
գրել Ցետին անոր կը յաջորդէ։

1 Եւ Աքսաբ Սամարիայի մէջ Համբանատն
զրկել ունէր։ ու Ելու Նամսիի մը գրեց, և
Ցամսրիա Իորհց Ցեզրաելի Իշխանները ու
Ծերերուն և Աքսաբին զրկացը Հզպարը-
2 Ձուներուն՝ ու բաւա, Երբոր աս նամսիս ձեզ
մի Հասի, ոհ՛ս ձեր տիրոջ որդիները ձեր
քովը են, ու կառքեր ու ձիեր և պարսպա-
3 ւոր քաղաք ու զինքեր ալ ունիք։ Ուրեմն
ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ ազէկ ու յար-
մար կը գտանէք՝ ընտրեցէք իր Տոռը աթոռին վրը-
բայ Նատեցուցէք, ու ձեր տիրոջը տաներ Հա-
4 մար պատերազմ բռնէք։ Ու անոնք իրենց շատ
վախցան, ու բսին, Ա՛ս երկու Թագաւորները
չկրցան անոր առջեւը կայնիլ, ու մենք ինչ-
5 պէս պիտի կայնինք։ Եւ պատասխ Հազարա-
պետը ու քաղաքապետը ու Ծերերը և Հո-
գաբարձուները Ցեհուին Հղեր իրկեցին ու բը-
սին, Մենք քու Ծառաներդ ենք, ու մեզի
ինչ որ Տրամայես՝ պիտի ընենք։ Բնաւ մեկը

Հազաւոր պիտի չդնենք։ քու աչքերուդ
ազէկ երեւցածը բրէ։
6 Եւ անոնց նորէն Նամսիի մը գրեց՝ բսելով,
Թէ որ դուք իմ Հետս էք ու իմ խօսքս մտիկ
կ՛ընէք, ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները ա-
ռէք, ու վաղը աս ատենս ինծի Ցեզրաել
եկէք։ Ու Թագաւորին որդիքը Հօմանասուն
Հոգի էին, ու զանոնք մեծցնող քաղաքի
7 մեծերուն քովը էին։ Եւ Նամսիը անոնց Հա-
սածին պէս՝ Թագաւորին որդիները բռնեցին,
ու Հօմանասուն Հոգի սպրդեցին, և անոնց
գլուխները կողովներու մէջ դրին, ու անոր
8 իրկեցին Ցեզրաել։ Եւ լուրեր մը եկաւ,
ու անոր պատմելով բսելով, Թագաւորին որ-
դւոցը գլուխները բերին։ Եւ անիկա բաւ,
Զանոնք մինչև առաւտ դրներ քովը դրէք
9 երկու դէզ ընէք։ Ու առաւտուն գալուն ե-
լաւ կայնեցաւ, և բոլոր ժողովրդին բաւ,
Դուք արդար էք։ ահա ես իմ տիրոջս դէմ
գլուխ վերցուցի ու զանիկա մեռցուցի, բայց
10 ասանք ամէնը ո՞վ մեռցուց։ Հիմա գիտէք
որ Տէրոջը խօսքէն երեսս հո՛ղ մի գտնիր
պիտի չելնայ, որն որ Տէրը Աքսաբին ասոր
Տանքը խօսեցաւ։ ու Տէրը Իր Ծառային
11 Եղիային ձեռքովը բառը բրաւ։ Եւ Ելու
Ցեզրաելի մէջ Աքսաբին տունէն բոլոր մեռ-
ցածները, ու անոր բոլոր մեծ Նախարարնե-
րը և մտերիմ բարեկամները, ու քահանե-
րը մեռցուց, այնպէս որ անոր մնացորդ մը չմը-
12 նաց։ Ասկէ Հետը Հոնտիրա գնաց։ — Ճամ-
բան վրայ Տանէնեաս ° Բեհմակացին Հանդիպ-
13 ՚Ելու Ցուդայի Ազգին Հազարապետներ գտաւ, ու Հնդ բաւ, Դուք ո՞վ էք։
Եւ անոնք բսին, Ազգային Հզպարներէն ենք,
ու Թագաւորին որդիները ու Թագաւորին որ-
14 դիները ողջունելու Իջանք։ Ասոնք ան-
կա բաւ, Ասոնք ողջ բռնեցէք։ ու զանոնք
ողջ բռնեցին, և Բեհմակաց Լիճարին քովը
մեռցուցին զանոնք, որ քառասուներկու
Հոգի էին, ու անոնց մէկը ողջ չմնացուց։
15 Եւ անկէ գնաց։ ու իր դիմացը Հլլող Ռեհ-
քաբի որդին Ցովնադաբը գտաւ, ու անոր
բարև տուաւ ու բաւ, Ինչպէս որ իմ սիրտս
քու սրտիդ Հետ ուղիղ է, արդեօք քու սիր-
տդ ալ այնպէս ուղիղ է։ Եւ Ցովնադաբ բաւ,
Այո՛ Ուրեմն Ձեռքդ տուր։ ու անիկա Ձեռ-
քը տուաւ, և զանիկա կառքին մէջ իր քո-
16 վ տաւ, Եւ բաւ, Ինծի Հետ եկուր, ու
Տէրոջը Համար ունեցած Խանդաղատու-
թիւնս տես։ այսպէս անոր կառքը Հնծցու-
17 ցին զանիկա։ Եւ Սամարիա գնաց, ու Սա-
մարիայի մէջ Աքսաբին բոլոր մնացածները

21 ՚ Ցեհու Բեւ գտաւ Ցովնադաբ Ռեքաբին Որդին։ ու անոր բսաւ, Ինչպէս որ իմ սիրտս քու սրտիդ Հետ է, արդեօք քու սիրտդ ալ այնպէս է։ Ցովնադաբ բսաւ, Այո՛ Ուրեմն Ձեռքդ տուր։ ու անիկա Ձեռքը տուաւ, ու զանիկա կառքին մէջ իր քովը տաւ։ 16 Եւ բսաւ, Ինծի Հետ եկուր, ու Տէրոջը Համար ունեցած Խանդաղատութիւնս տես։ այսպէս անոր կառքը Հնծցուցին զանիկա։ 17 Եւ Սամարիա գնաց, ու Սամարիայի մէջ Աքսաբին բոլոր մնացածները

գարկաւ, մինչև որ զանիկա բնակիլ բրաւ՝ ան խօսքին համեմատ որ Տէրը եղեայեին խօսեր էր։

18 Եւ Քեռս բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, ու անոնց բառաւ, Վերացը Բահաղին քիչ մը ուզայէնէրս բրաւ, Քեռս անոր չատ Ծառայ յանէնին պիտի ընէ, եւ հիմա Բահաղին բոլոր մարդարէները, բոլոր ծառաները ու բոլոր քահանաները ինծի կանչեցէք, — մարդ մը պակաս չըլլայ, քանզի Բահաղին մեծ զոհ մը պիտի ընեմ՝ ամէն հան չգտնուողը պիտի չապրի։ — Բայց Եհովան ըրաւ, որ Բահաղին ծառայութիւն ընողները բնաջինջ ընէ։

20 Եւ Քեռս բաւ, Բահաղին համար ժողովարան բնէնէնէ մը հաստատեցէք։ ու ծանրացուցի բրէնէ։ 21 Եւ Քեռս բոլոր Իսրայէլին պատէնէցաւ հրկից, ու Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողները եկան, ու չկոյ մարդ չկաց։ և Բահաղին տաճար եկան, ու Բահաղին տաճար 22 Ծայրէ ի ծայր լեցուեցաւ։ Եւ Հանդերձեան պահուն բաւ, Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողներուն պատմուճաններ հանէ։ ու պատ- 23 մուճանները հանեց անոնց։ Եւ Քեռս Ներքաբրէն Բահաղին տաճար մտաւ, ու Բահաղին ծառայութիւն ընողներուն բաւ, փնտռեցէք նայեցէք, չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Եհովային ծառաներէն չգտնուի, բայց միայն Բահաղին ծառայող- 24 ներն ընողները։ Եւ զոհեր ու ողջակիզներ ընելու մտան։ ու Քեռս իրեն համար գասրաբ ութսուն մարդ կայնեցուց, ու ըսաց բաւ, Ով որ ձեր ձեռքը տաճած մարդոցմէն ոեչ ազատէ, Իր անոր անոնց տեղը պիտի 25 լլլայ։ Ու երբոր ողջակէզը բրաւ լլլեցաց, Քեռս տարեպետ ասկերաներուն ու զօրապետերուն բաւ, Գացէք, սպանք մեզ մարդ մը չելէ։ Ու զանոնք սուրէ անցուցին, և տարեպետները ու զօրապետները ըսանոնք նետեցին։ ու Եհուր Բահաղին տաճար քացաք 26 քը մտան։ Եւ Բահաղին տաճար հարձաններուն 27 Հանեցին, ու զանոնք կրակով պրծեցին։ Եւ Բահաղին արձանը կործանեցին, ու Բահաղին տաճար փլցուցին Ու զանիկա ար- 28 տաքոց բրին մինչև ու օրս։ Այսպէս Քեռս 29 Իսրայէլին բնաջինջ բրաւ Բահաղը։ Սակայն Քեռս Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբոամին մեղքերէն պահելէն չրեխելի ու Դանի մէջ եղող ոսկիի արձերն ետ չդարձաւ։

30 Եւ Տէրը Քեռսին բաւ, Որովհետև գուն լաւ գործեցիր ուղիղ բրիր, — Աքաաբին տանը բոլոր իմ սրտիս մէջը եղածին համեմատ բրիր, չորս սերունդ քու որդիքդ մինչև յաջորդ ազգը Իսրայէլի 31 գահուն վրայ պիտի նստին։ Բայց Քեռս Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն օրէնքին մէջը բոլոր սրտով քալելու զգուշութիւն չբրաւ, — Իսրայէլին մեղանչել տուող Երոբոամին մեղքերէն ետ չդարձաւ։

32 Ան օրերը Տէրը սկսաւ Իսրայէլը ‡կտրել։ և Ազգել Իսրայէլացոց բոլոր սահմաններուն 33 մէջը գանոնք գարաւ, Յորդանանէն գետին արեւելք բոլոր Գաղաադացոց երկիրը, սրսիկներ Գադ Հառնեները, Ռուբենեանները ու Մանասէ անոնները Ռաման Ծորտ վրայ Հզով Արոերին մինչև Գաղաադ ու Բասան։

34 Եւ Քեռսին մնացորդ պատմութիւնը ու ամէն բրածը ու բոլոր զօրութիւնը, ահա իսրայէլի Թագաւորներուն ժիլասակաց գրքին 35 մէջ գրուած է։ Եւ Քեռս իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկա Սամարիայի մէջ թաղեցին։ և անոր որդին Ոքոզիա անոր տեղ 36 զր Թագաւոր եղաւ։ Ու Քեռսին Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ Թագաւորութիւն բրած օրերը քսանուերկու տարի էր։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Գոմոռիա բոլոր Թագաւորի որդիքը Հրեաստանի Քաղաքները ձեռքերէն կ'ազատուին։ ու մեծ տարի Աստուծոյ առջև Ներքաբրէն Հրեաստանի Գոմոռիա Հարիւրապետները ասոնց Երեսփոխանները 17 Ներքաբրէն Աստուծոյ Երկրպագութիւն ընելը Նոքին կը հաստատեն։

1 Եւ Ոքոզիային մեղքը Գոմոռիա իր որբ ազգին մեռնելէն ետեւ, եղաւ բոլոր Գագաղացոց Թագաւորաց 2 կան ութսուն բնակիչ բրաւ։ Բայց Յովրամ Թագաւորին աղջիկը Գոմոռիային քոյրը Յոսաբէէ Գոմոռիան որդին Յոսաբէէ Գոմոռիան աստուծոյ տաճարէն պատանիները ասոնց մէջէն գոյացաւ զանիկա ու անոր դայեակը և Գոմոռիային երեսին անկողիններուն տեղը անոնք 3 պահեցին զանիկա, ու չմեռցուեցաւ։ Եւ անիկա անոր հետ վեց տարի Տէրոջը տաճար մէջ պահուեցաւ։ ու երկրին վրայ Գոմոռիան Թագաւորութիւն կ'ընէր։

4 Ու Եհովեանեան տարին Յովհաղա Հազարներուն, և Տարեպետներուն, Քերուբացոն Նեները ու ասկերաները կանչեց, և զանոնք իր տունը Տէրոջը տաճար բերաւ, ու անոնց հետ ուխտ բրաւ, ու Տէրոջը տաճար մէջ անոնց երդում ընել տուաւ, ու Թագաւ- 5 որին որդին անոնց ցուցուց։ Եւ անոնց պատուիրեալ բաւ, Ձեր ընելու բանը ասի է՝ ձեր երեքերդ Սաբաթ որ Հասած ձշ պիտի մտնէն, Թագաւորին տաճար պահապանութիւն ը-

---

ա գ Թագ· խա· 21։
բ գ Թագ· Ոքզ· 31։ 32։
գ գ Թագ· իբ· 6։ Եբր· ուշիմ։
դ Եբր· արքեայք։
ե գ Թագ· Ոքզ· 32։
զ գ Թագ· բ· 39։
է գ Թագ· Ոքզ· 23։
ը Եբր· գ· 11։ Դան· բ· 5։ գ· 29։
թ գ Թագ· Ոբր· 28։ 29։
ժ Ցնս հմր· 35։ Գլ·
ժգ· 1· 10։ Ոքզ· 23։ Ոէ· 8։ 12։
ժդ գ Թագ· Ոքզ· 16։
ժե Եբր· ծոյսաթել·
ժզ Գլ· ը· 12։
ժէ Ա Մնաց· ա· 3։
= Գլ· ը· 26։
ժը բ Մն· իբ· 10։
ժթ բ Մն· իբ· 11։
ի բ Մն· իգ· 1· եւ·
ի Ա Մն· ի· 25։

6 նմին։ Ու երրորդ մնաց Աբիա դաւթ, ու երրորդ մնան ալ աւրհնեցեալոց եամէի գաւ-
ր եղեն։ և այսպէս ասեր պաշտաւնեթիւնը
7 ընէր ըստ սկզբ. մի յետնէ։ Ու Հեզկի երկա-
գանդր պաշեն ըն ամէնը որ չորսի շէն ալ
աի էլլեն, թագաւորին բոլորովին Տէրոջը
8 ասեր պաշտաւնեթիւն ընեն։ Եւ ամէն մարդ
իր գէնքերը Հեռ-ը թագաւորին չոր կոյսն
աւնէք։ ու կարգէն նեռս մնեցաղ ապան-
նեսի։ ու թագաւորին հետը բլլաք՝ ասեր
երած ու մնած ասեր։
9 Եւ հարիւրապետները Բաղիագա քահա-
նային բոլոր պատուիրածները բրին։ ու ամէն
մէկը իր մարդիկը առաւ՝ որ չորսի շէն մեռ-
նեսները և որ չէ նորոյները, ու Բա-
10 ղիագա քահանային բովը եկան։ Եւ քահա-
նան Տէրոջը սուրբ երած դաւթի թագաւո-
րին նեղութիւնը ու ֆահանիները հարիւրապետ-
11 նեռսն առաւ։ Ու աւրհնեցեալները ա-
մէն մարդ իր գէնքը հեռ-ը սուրբ ալ կոյ-
մէն մնեցին։ Ամէն կողմէն ուզողներ ու սուրբ
12 բովը թագաւորին բոլորովին կոյմեցան։ Եւ
թագաւորին պրդին հանեց։ ու սուրբ վրայ
թագը ու վկայութիւնը դրաւ։ և զանիկա
թագաւոր բրին ու օծելին, ու ծափ զարկ-
նելով ըսին, Կեցցէ արքայ։
13 Եւ Գոթոզիա երբոր Աթալգ ժողովուրդին ձայնը լսեց, Տէրոջը սուրբ երած ժողովուրդին
14 նեռս։ Ու սեռաւ որ սէյս թագաւորը բաս
սովորութեան հակառակ բովը կայներ էր, և
զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն
էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախա-
նալով փողը կը հնչեցնէին։ սեռաւորներ Գո-
թոզիա իր հագուստները պատռեց ու պռաւոյ։
15 Գաւաճանութիւն է, գաւաճանութիւն։ Եւ
Յովհոյադա քահանան զօրքերուն վրայ նշոյ
հարիւրապետներուն հրամայեց, ու սեռոյ
բաս։ Ասիկա կարգեռուն միջէն հանեցէք, ու սոյ հետէն զոյգոյ սրով մեռցուցէք,
(զանիկա քահանան ըսեր էր որ Տէրոջը սու-
16 նր միջ չմեռցուի) Եւ սեռր վրայ ձեռքե-
նին երկինքը դրին։ ու երբոր սեղիա թագա-
ւորական սուրը մնեղ ձիերուն համբոյրն
կ'երթար՝ հոն մեռցուեցաւ։
17 Եւ Յովհոյադա Տէրոջը ու թագաւորին ու
ժողովուրդին միջեռնը ուխտ բրաւ, որ Տէրոջը
ժողովուրդը բլլան։ Նաև թագաւորին ու ժո-
18 ղովուրդին միջեռնը։ Ու երկրին բոլոր ժո-
ղովուրդը Բահանին սուրբ մնան, և զանի-
կա կործանեցին, և սեռր սեղաններուն ու կուռ-
քերը խորտակեցին, և Բահանին փռա-
մէ Մատմանը սեղաններուն առջեռ սպանե-
ցին։ ու Բահանան Տէրոջը սուրբ մէջ պաշ-

19 տօնեաներ դրաւ։ Եւ հարիւրապետները, իշխանապահները ու աւրհնեցեալները, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ, և թագաւորը Տէրոջը տաճէն իշխեցուցին, ու աւրհնեցեալոց սուրբ դռնով գացին հանդիպեցին թագաւորին սուրբ մնան։ և անիկա թագաւորական սեռաւին
20 վրայ նստաւ։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ, ու քաղաքը հանդարտ մնեցաղ մէջ էր։ իսկ Գոթոզիան թագաւորական սա-
21 բեռան էր երբոր թագաւոր եղաւ։

ԳԼ։ ԺԲ

1 Յովաս սկսել կ'երթայ կը կատարել Յահուդայ Յովհոյադայ բոլոր օրերուն մէջ։ 4 սահմանը Տաճարին կ'նեռ։ 17 Ասորեստանցիները վախ երթալեն կը գասեռ ու երբ գանձերը իրեն բնաւ սրտ էլան համար։ 19 Յովհոյի ծառայները դէմերը կը սպանեն։ 21 Ամասիա տեղ անոր կը յաջորդէ։

1 Յեհուի հօթներեսրդ տարին Յովհոյադա թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն բրաւ։ ու անոր մօրը
2 անունը Սեբաիա էր՝ Բերսաբէէ էր։ Եւ Յովհոյադա քահանային ուղղութիւն բրաւ ան բոլոր օրերուն մէջ որ Յովհոյադա քահանան
3 անոր կը սորվեցնէր։ Բայց Տարձր անզգամները չվերցան։ Ժողովուրդը տակաւին բարձր անզգամ վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին։
4 Եւ Յովհոյադա քահանային բաւ, Տէրոջը սուրբ բերուածն որ բաներուն բոլոր սակաւ, Համրաւած մարդոց սակաւ, Կրկին կարաւած անձինքներուն սակաւ, և ան բոլոր սակաւ որ սիրտ մը Տէրոջը սուրբ բերելու կամք
5 կ'ընէ, քահանաներ՝ ամէն մարդ իրենց ճանչնալէն առնեռն ու սուրբ փոսի տեղատեղը իրենք նորոգեն, ուր որ փոսի տեղ մը գտնեն։
6 Սակայն Յովհոյադա թագաւորին քառասունմէկ տարիին քահանաները սուրբ փոսի
7 տեղատեղը չնորոգեցին։ Եւ Յովհոյադա թագաւորը կոչեց Յովհոյադա քահանան ու ձեռքահանաները, և անոնց բաս, Ձեռը փոսի տեղատեղը ինչո՞ չ'ը նորոգեր։ ու հիմա ձեր ճանչնակիցներէն ձեռ առնակ մի առնէք, Հոգաս զանիկա սուրբ փոսի տեղատեղն համար
8 առէք։ Եւ քահանաները հաւանութիւն առին, որ իրենք առակ չառնեն ժողովուրդին, Ոչ ալ սուրբ փոսի տեղատեղը նորո-
9 գենն։ Եւ Յովհոյադա քահանան Յովհոյադա մը առաւ, ու սուրբ վրան ծակ մը ծակեց, ու զանիկա սեղանին քովը Տէրոջը տաճէն ճանեռն աջ կողմը դրաւ։ և գուռը պահող քահանաները Տէրոջը տաճէն բերուած բոլոր
10 առակը հոն կը դնէին։ Ու երբոր կը տեսնէին

Ե Բ Մ Ե։ Ի։ ԺԱ։
Ե Բ Մ Ե։ Ի։ ԺԲ։ Ե։
Ե Ա։ Ե։ Ե։ Ե

որ մնասցին մէջ սահիկ չսայցիք է, թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանան կ'ելլեին, ու Ցեղջը սուրը գանուած սահիկ համրելով
11 կը ծրարէին։ Եւ պատրաստուած սահիկ Ցեղջը սուրը ֆրէնի վրայ գրուած բանաւորներուն ձեռքը կու տային, որ անոնք Ցեղջը սուրը մէջ գործազ հիւսուածոյն ու չխոզներուն
12 Եւ պահապետներուն ու քաղաքացիներուն վճարեն։ Նաև Ցեղջը սուրը փոած սեղանները նորոգելու համար փայտեր ու սայսուած քարեր ծախու առնեն, և սուրը նորոգութիւններ համար բոլոր պէսք եղած բաներուն ծախք
13 բնեն։ Բայց Ցեղջը սուրը բերուած սահիկնե՛Ցեղջը սուրը համար արծաթէ գաւաթներ, բաժակներ, կոնքեր, փոքր ու մանի սահիկներ կամ արծաթի անօթներ անկնեին
14 չչինեցաւ։ Քանզի բանաւորներուն կու տային գործելու, որ անով Ցեղջը սուրը նորոգեն։
15 Եւ գործ ձեռքը որ կը յանձնէին անոնց բանաւորներուն տալու համար, հանդարտ համշիւ չէին առներ, քանզի անոնք հաւատարմ
16 մէ՛ծ Ներեմիա կ'ուշադրէին։ Հանդարտի սահիկ ու մէկտի սահիկ Ցեղջը սուրը չէր ծներ, Հանդիսի քահանայութեան կ'երթար։
17 Աշխատեցան Ներսէս Ազգէլ թագաւորը կու։ Գեթի գէմ պատերազմ բրաւ, ու գործելու առաւ։ Եւ որ Ազգէլ իր երեսը գար-
18 ձուց, որ երուսաղէմի վրայ կրկէ։ Եւ Ներսէս թագաւորը Ներսէս իր հպատեղուն Ներսէս թագաւորութեան Ներսիսեանն ու Ներսէսին և Ներսիսեան բոլոր սարբ բանէրը, ու իր նետիւքը, և Ցեղջը սուրը ու թագաւորական սուրը գանձերուն մէջը գտնուած բոլոր ոսկին առաւ, ու Ներսէս Ազգէլ թագաւորին խրկեց։ պատկա անելան երուսաղէմ վրայէն ՚Նա քաղաքեցաւ։
19 Եւ Ներսէսին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր բաներ անոնք Ներսէս թագաւորներուն ժիւսատակ գրքին մէջ գրուած է։
20 Եւ Նոյնը ծառաներ սուր եղան, ու Ներսէսի գանձատեղին բրին։ ու Ներսէսը գերիին Ներսէսի մէջ, որ Ներսէսի գան՝ի վերքին
21 վրայ է։ Եւ անոր ծառաներ՝ Ներսէսին որդին Ներսէսը թագաւոր եղաւ։ Ներսէսի որդին Ներսէս բազ, գանձիկ գերիին, ու Ներսէս և գաղեպ իր հպատեղուն հետ Ներսէսի քաղաքին մէջ Ներսէսին։ ու անոր տեղը անոր որդին Ներսէս թագաւոր եղաւ։

ԳԼ· ԺԹ

1 Ներսէսին չոր վրայ՝ Ներսէս Ազգէլէն Նեղատ՝ին կը կրէ։ բայց ապրելով կը զբաղաց։ 3 Ներսէս անոր տեղը կը յաջողէ։ 10 Ներսէսին չոր վրայ՝ Ներսէս։ 13 Ներսէսը

ֆ Տ՚ս բ Մ՚ն ·խ· - 14։
ֆ Գ·յ· ·խ· - 7։
Ն Դ՚ս · ե · 15 · 18։
Ի Դ՚ս · ե · 7 · Ներսէս · Ժբ · 9։
ֆ Գ·յ· բ · 12։
ֆ Տ՚ս բ Մ՚ն ·խ· - 23։
Ն գ Ներսէս · Ժ՚ե · 18։
Գ·յ· Ժբ · 15 · 16։
· Ներսէս · Ներսէս։
ֆ Գ·յ· Ժ· - 3 · բ Մ՚ն · խ · - 25։
Ներսէս · 25։
ֆ Ներսէս · բ Մ՚ն · խ · - 26 Ի՚ը։
Ներսէս Ջ՚սբաց ·
Ներսէս Ներսէս։
Ներսէսը ամեն տեղ կը յաջողէ։ 14 Եգիպտ իր ամենքը տանէր Ներսէս գէմ Ներսէսին ընելու երբը յաղթութիւնները վրայ կը հարձակուէին։ 20 Ներսէսին հարձակէ երբ ոմն ազգատակութիւն ընելու եկած տանէր մեռած մարդ մը Եգիպտի ազգատեղն ի գլուխ։ Ի՚ղջեցին։ 22 Ներսէսին ամենէն ետքը Ներսէս Ներսէսի վրայ երբը յաղթութիւնները կը կատարէ։

1 Յաւագայի թագաւորին Ներսէսին որ էին Ներսէսին բանաւորներուն բերդը տարին Ներսէս վրայ Ներսէս որդին Ներսէս թագաւոր եղաւ Ամանիայի մէջ, — տասնեւհոթեր տա-
2 բի Ներսէս տասնեւ չորս տարի Ներսէս բրաւ, ու Ներսէսին Ներսէսին մասին Ներսէս տասնեւ Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին։
3 անունդի եւ չկրցաւ։ Եւ Ներսէսը բարեբաղձութիւնը Ներսէսին վրայ բարբառեցաւ, ու գանձեր չարաճանչ Ներսէսը Ազգէլ թագաւորին ձեռքը, ու Ազգէլին որդին Ներսէսին Ներսէսին։
4 Եւ Ներսէսը ազօթք բրաւ, ու Ներսէսը անոր մեղկ բրաւ։ Ներսէսին տեսաւ Ներսէսին Ներսէսին, գալ Ներսէս թագաւորը
5 որը գանձը Ներսէս։ Եւ Ներսէսը Ներսէսին մէկ փրկիչ մը տեսաւ, ու Ներսէսը ձեռքին տակէն եկան։ և Ներսէսին որդին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին։
6 Ներսէսը կը նստէին։ Բայց Ներսէսին Ներսէսին տեսաւ Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին Ներսէսին

13 յիւսատակաց գրքին մէջ գրուած է։ Ու Ցո-
ւա իր Տայերուն հետ քնացաւ, և անոր
ամեռաւ Քերթողամ Նաասս. ու Թոմա խրա-
յէլի Թագաւորներուն հետ Ասսեղեայի մէջ
Թագաւորեցաւ։

14 Ու եղիսե իր մեռնելու հիւանդութիւնով
հիւանդացաւ, և Իսրայէլի Թագաւորը Ցո-
ւաս անոր իջաւ, ու անոր երեսին վրայ լացաւ
ու բաւս, Հայրը իմ, Հայրը իմ, Իսրայէլին
15 կառքը ու անոր ձիաւորները։ Ու եղիսե անոր
բաւս, Մէկ ազեղ մը ու ետեղ առ։ և ան-
16 կա ազեղ մը ու ետեղ առաւ։ Ու Իսրայէլի
Թագաւորին բաւս, Ձեռդ ազեղին վրայ
դնեցուր, և անոկա ձեռը դնեցուց ու եղի-
17 սէ իր ձեռքերը Թագաւորին ձեռքերուն վրայ
դրաւ, Ու բաւս, Արեւելեան կողմի պատու-
հանը բաց։ ան ալ բացաւ։ ու եղիսէ բաւս,
Նետէ։ ան ալ նետեց։ Ասոնէ եղեւ բաւս,
Տէրոջը փրկութեան նետը, ու Ասորոց դէմ
փրկութեան նետը։ քանզի Ասորիները Ափեկի
18 մէջ պիտի զարնես մինչև որ Տառցնես։ Նաև
բաւս, Նետերը առ։ ու անոնք առաւ։
և Իսրայէլի Թագաւորին բաւս, Գետինը
զարկ։ ու անոկա երեք անգամ զարկաւ ու զար-
19 կաս ու կեցաւ։ Ու Աստուծոյ մարդը անոր
բարկացած բաւս, Թէ որ հինգ կամ վեց
անգամ զարնէիր, անշուշտ Ասորիները պիտի
զարնէիր ու պիտի Տառցնէիր։ Բայց հիմա
Ասորիները Երեք անգամ պիտի զարնես։
20 Ու եղիսէ մեռաւ, և զանիկա Թաղեցին։
Ու Մեռեալ ատենը Մոաբացւոց գունդե-
21 րը երկիրն մտան։ Ու երբոր մարդ մը
կը Թաղէին մոտ գունդը մը տեսան, ու մարդը
եղիսեին գերեզմանը ետեցին. և ան մարդը
եղիսեին ոսկորներուն դպաւ ու կենդա-
նացաւ ու իր ոտքերուն վրայ կայնեցաւ։
22 Ու Ասորւոց Ազգէլ Թագաւորը Ցոա-
քազին բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլը նեղից։
23 Բայց Տէրը Ողորմածին, խնայեցաւ ու Ցա-
կոբին հետ իր բուռն ուխտին համար անոնց
պղծելու ու զանոնք
նայեցաւ։ զանոնք կորսնցնել չուզեց, ու
զանոնք դեռ իր երեսէն չձգեց։
24 Ու Ասորւոց Ազգէլ Թագաւորը մեռաւ,
ու անոր տեղը անոր որդին Բենադադ Թա-
25 գաւոր եղաւ։ Ու Յովսեքազին որդին Յոա-
ազ Ազգէլի որդւոյն Բենադադի ձեռքէն նո
առաւ այն քաղաքները, որ Ազգէլ անոր Հօր
Յովսեքազին ձեռքէն պատերազմով առեր էր։
Յոաս զանիկա երեք անգամ զարկաւ, ու
Իսրայէլին քաղաքները նո առաւ։

ԳԼ· ԺԴ

1 Ամասիայն բարի վարուեցաւ։ 5 Իր Հայրը մեսրենեցիներուն
իր բուռ ազդ ալ գաղտնացաւ։ 7 իր բուռ յաղթութիւնը Ե-
դոմի վրայ։ 8 Ամասիա Յոաշ կը գրգռէ։ բայց անկէ կը
յաղթուի ու կը կողոպտուի։ 13 Երկրորդ Քերթողամ Յոա-
շին անոր կը յաջորդէ։ 17 Ամասիա գաղտնացաւ Լաքիսի մէջ
կը մեռցուի։ 21 Ազարիա անոր յաջորդը կ'ըլլայ։ 23 Քերթո-
ղամին յար վարուելաքը։ 28 Ձգտաբիա անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Իսրայէլի Թագաւորին Յոահազեան Յոա-
սին երկրորդ տարին Յուդայի Թագաւորին
Ցոաշայի որդին Ամասիա Թագաւոր եղաւ։
2 Ափեկա քսանու հինգ տարեկան էր երբոր Թա-
գաւոր եղաւ, ու երեսունեմեկ մէջ քսանուերը
տարի Թագաւորեցաւ Երուսաղեմի մէջ։ անոր մօր
անունը Յովհադան էր ու Երուսաղեմցի էր։
3 Ու Տէրոջը աչքին ուղղութիւնը բաւս, բայց
ոչ իր Հօրը Դաւիթին պէս։ իր Հօրը Յոաշին
4 բոլոր բաներուն նմանեցաւ բաւս։ Միայն
բարձր տեղատունքը չվերցան։ Ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մա-
5 տուցանէին ու խունկ կը ծխէին։ Ու երբոր
Թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաս-
տատեցաւ, իր ծառաները մեռցուց, որոնք
6 իր Հայրը Թագաւորը սպաններ էին։ Բայց
սպաններուն որդիքը չմեռցուց, ինչպէս որ
Մովսէսի օրէնսգրքին մէջ գրուած է, որ
Տէրը պատուիրեց բսելով, Հոգ չանեն Հա-
յերը չմեռցուին, ու Հայրերուն չան-
հանեն տղաքը չմեռցուին, Հապա ամէն
մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի։
7 Աղիսա Ղպի ձորին մէջ Եդոմացի տասը
հազար հոգի եղաւ, ու վէմը պատերազմով
առաւ, և անոր անունը Եկեհմեէլ կոչեց
մինչև աս օրս։
8 Յոաշ Յեհուի որդին Յովահազայ որդւոյն Յոահա-
զայ Իսրայէլի Թագաւորին դեսպաններ ղրկելով բսելով, Եկուր երես ե-
9 րեսի տեսնուինք։ Ու Իսրայէլի Թագաւոր Յոաշ Յուդայի Թագաւորին Ամասիա հետ
խրկեց բսելով, Լիբանանի եղեւնատունկն ասոնց խրկեց բսելով,
Քու աղջիկդ իմ տղուս կին տուր։ բայց Լի-
բանանի մէջ եղող գազանը անցաւ,
10 ու փշրը կոխկռտեց։ Իրաւ եդոմացինե-
ները զարկիր, ու Քու սիրտդ քեզ Հպարտա-
ցուց։ Քու փառքով զոհ եղիր, ու տուն
դարձ։ քանդի ինչո՞ւ համար չարաչարուիս
հասնելու, որ իյնաս դուն ու քեզի հետ
11 Յուդան ալ։ Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ։
Ուստի Իսրայէլի Թագաւորը ելաւ, և
իրեն ու Յուդայի Թագաւորը Ցոա-
զայի Իւեհոաժինեան մէջ երես երես տես-

ը Գէ· ը· 18։
ի գ Թագ· ի· 26։
ժ Հմր· ա։
ի Գէ· ը· 18։
ժ Գէ· ժգ· 31։

ի Եզ· ը· 13։
ը Եզ· ը· 24, 25։
ե Հմր· ի· 19։
—
— Գէ· ժգ· 10։

ը Բ Մն· իե· 1։
փ Գէ· ժը· 3։
ք Գէ· ժը· 20։
ի Ը Օր· իդ· 16։ Ե-
զկ· ժը· 4· 20։

ը Թագ· ը· 15։
Սագ· կ· Քրոնգ. բը։
ի Բ Մն· իե· 11։
ը Հես· ժե· 38։

ի Բ Մն· իե· 17, 18։
ա։
ի Հես Դաս· ի· 8։
ի գ Թագ· գ· 33։
ժ Ը Օր· ը· 14։ Բ Մն·

ը· 25։ Եկեհ· իը·
ը· 3· 17։ Ամբ· ը· 4։
ժ Եզր· փասատրաս ն·
ի Հես· ժե· 38։ իա·
16։

12 Նուեցան ։ Եւ Բուզա Իսպաղլին առ֊ջեր յաղ֊թեաց , ու ամէն մարդ իր վրանը փա֊
13 խաւ ։ Եւ Իսպաղլի Բոմա Թագաւորը՝ Ա֊ղա֊զիայի որդւոյն Ամասիան Բու֊զայի Թագաւորը ետեւնէն մէկ լունեց , ու Երուսաղէմ եկաւ , ու ՚Եփրեմի դառնը մինչև Անկեան դուռը երուսաղէմի պարսպ֊
14 պին չորս հարիւր կանգունը փլուցոց ։ Եւ ՚ըն֊ղար ոսկին ու արծաթը՝ ու Ցերջը ամեր մէջ ու Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտ֊նուած բոլոր առնիները առաւ , և պատանե֊ներ ալ ---- , ու Սամարիա դարձաւ ։
15 ՚Եւ Բոմասին գործերուն մնացորդ պատ֊մութիները ու անոր զօրութիները և Բուզայի Ամասիա Թագաւորին հետ ըրած պատերազ֊մը ահա Իսպաղլի Թագաւորներուն յիշատա֊
16 կաց գրքին մէջ գրուած է ։ Ու Բոմաս իր հայրերուն հետ քնացաւ , և Իսպաղլի Թա֊գաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ թաղուե֊ցաւ ։ ու անոր տեղը անոր որդին Ցերոբոամ Թագաւոր եղաւ ։
17 Եւ Բուզայի Թագաւորը ՚Բոմասի որդին Ամասիա՝ Իսպաղլի Թագաւորին Բոմասի որդւոյն Բոմասին մահուընէն ետքը տասնու֊հինգ
18 տարիապրեցաւ ։ Ու Ամասիային մնացորդ պատմութիները ահա Բուզայի Թագաւոր֊ըուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
19 Անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն ըրին , և անիկա ՚Լաքիս փախաւ ։ բայց անոր ետեւէն Լաքիս Հղ֊ղ Իսկեցին , ու գանիկա
20 հոն մեռցուցին ։ Եւ գանիկա ձիերով վերցու֊ցին , ու Երուսաղէմ իր Հայրերուն հետ Դա֊
21 ւիթի քաղաքին մէջ Թաղուեցաւ ։ Եւ բոլոր Բուզայի Ժողովուրդը Ազարիան առին , որ տասնուվեց տարեկան էր , ու գանիկա իր Հօ֊
22 րը Ամասիային տեղը Թագաւոր դրին ։ Ան֊կա Ելաթը շինեց , ու Թագաւորը իր Հայ֊րերուն հետ քնանալէն ետքը գանիկա Բու֊գայեան ետ դարձուց ։
23 Բուզայի Թագաւորին՝ Բոմասի որդւոյն Ամասիային տասնուհինգերորդ տարին Իսպա֊յէլի Բոմաս Թագաւորին որդին Ցերոբոամ Սամարիայի մէջ Թագաւոր եղաւ , -- քառա֊
24 սունամեկ տարի Խ֊---ւեց ։ Եւ Ցերջը ամ֊ՀԼը չարութիւն ըրաւ , -- Իսպայէլին մեծաց֊ չել տուող Նաբատեան Ցերոբոամին բոլոր մեղ֊
25 քերէն ետ չկեցաւ ։ Անիկա Իսպայէլին տաճ֊մանը Ղմաթի մուտքէն մինչև գաշտի ծովը ետ դարձուց Իսպայէլի Տէր Աստուծոյն խօս֊քին համեմատ , որ իր ծառային ՝Գիղթոփեի֊ բայի Ամաքեան Հոնիան մարգարէին ձեռ֊
26 քովը խօսեր էր ։ Քանզի Տէրը ՚տեսաւ Իս֊րայէլին խիստ տասոիկ տառապանքը , որ ՚ոչ գոյուած ու ոչ ձգուած կար , ու Իսրայէլ
27 օգնական ալ չունէր ։ ՚Եւ Տէրը չըսաւ որ Իսրայէլին անունը երկինքի տակէն բնայինէլ բնչ ։ ուստի Բոմասեան Ցերոբոամին ձեռ֊քովը զանոնք ազատեց ։
28 Ու Ցերոբոամին մնացորդ պատմութիները , և անոր բոլոր բրածը , ու պատերազմական քաջութիները , և Դամասկոսը ու ՚Եմաթը ՚Բու֊դային Հուդայինէլը Իսրայէլի մէջ՝ անոնք Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
29 մէջ գրուած է ։ Ու Ցերոբոամ իր Հայրե֊րուն՝ Իսրայէլի Թագաւորներուն հետ քնա֊ցաւ , և անոր տեղը անոր որդին Զաքարիա Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Ազարիային բարի վարմունքը ։ 3 Անիկա բոլոր կը ՄՆԴԻ ։ ու Բոմասամ անոր յաջորդը կ՚ըլլայ ։ 8 Չազարիա Ցերոբ մէջ տեղադիչ չար կերպով կը Թագաւորէ ։ ու Սեղաքան կը մեռցուի ։ 13 Սեղլում անոր մէջ Թագաւորելուն համ Մահա֊լեմին կը տապաննէ ։ 16 Մահանէմ Փուղ Բա֊գաւորին տգեղութիւնները կը գրուին ։ 21 Փակէա անոր տե֊ղը կը յաջորդէ ։ 23 Փակէա Փակէնեին կը տապաննէ ։ 27 Փակէն Թագաւոր Փաստաւորէն կը նկատի ։ ու Ցովէնեն կը տապաննէ ։ 32 Ցոթամեան բարի վարմունքը ։ 36 Ուշզ անոր յաջորդը կ՚ըլլայ ։

1 Իսրայէլի Ցերոբոամ Թագաւորելու քսանու֊ օրինակորդ տարին Բուզայի Ամասիա Բա֊գաւորին որդին Ազարիա Թագաւոր եղաւ ։
2 Ցեղիկ տասնուվեց տարեկան էր երբոր Բա֊գաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ յիսունու֊
3 երկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր մօրը անունը Ցեկոլիա էր , ու երուսաղէմա֊
3 ցի էր ։ Եւ անիկա Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ՝ իր Հօրը Ամասիային բոլոր ըրածին
4 պէս ։ Բայց բարձր տեղատները չվերցան ։ Ժո֊
5 ղովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ
5 կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխեին ։ Եւ Տէրը Թագաւորը զարկաւ , ու մինչև իր մա֊
6 հուան օրը բորսած էր , և Ցազատ տան մը մէջ կը բնակէր ։ ու պատանին վրայ Ցեթաղ Թագա֊
7 ւորին որդին Բոմասամ էր , ու անիկա կը գատէր երկրին ժողովուրդը ։
8 Եւ Ազարիային մնացորդ պատմութիները ու անոր բոլոր ըրածը ահա Բուզայի Թագաւոր֊ներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
9 Ու Ազարիա իր Հայրերուն հետ քնացաւ , ու Ղազիկա իր Հայրերուն հետ Դաւիթի քաղա֊քին մէջ Թաղուեցաւ ։ և անոր տեղը անոր որ֊դին Բոմասամ Թագաւոր եղաւ ։
8 Բուզայի Ազարիա Թագաւորելու երեսունու֊

ասէերդ. տարին Իսրայէլի վրայ Յերոբոամին որդին Նադաբիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, -- վեց ամիս [illegible]։ 9 Եւ անիկա իր Տիրոջը դէմ չէրծրը առաջը չարութիւն բրաւ, -- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբոամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։ 10 Բէն ետ չկեցաւ։ Ու Բաբիսի որդին Պեզատ անոր դէմ դարձ վերցուց, և զանիկա ժողովրդին առջեւը զարնաւ սպաննեց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

11 Երբ Զաքարիային միացած պատմութիւնը անոր Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց 12 գրքին մէջ գրուած է։ Ասիկա Տիրոջը խօսքն էր որ Եհուին խօսեր էր ըսելով, Իսրայէլի աթոռին վրայ քու որդիդ մինչև չորրորդ ազգը պիտի նստին. ու այնպէս եղաւ։

13 Բաբիսի որդին Պեզատ Ելդիա թագաւորին երեսունուիններորդ տարին թագաւոր եղաւ, ու Սամարիայի մէջ մէկ ամիս 14 թագաւորութիւն բրաւ։ Եւ Գադդի որդին Մանայեմ Թերսացէն եկաւ, ու Սամարիայի մէջ եկաւ։ և Սամարիայի մէջ Բաբիսի որդին Պեզատը զարկաւ սպաննեց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

15 Ու Պեզատին միացած պատմութիւնը ու բրած դաւաճանութիւնը անոնք Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած 16 է։ Աւասիկա Մանայեմ Թիրսան ու բոլոր անոր մէջ եղողները, ու անոր սահմանը զարկաւ. Ինչու Թերսա, և չբանալուն համար զարկաւ. -- Նոյն եղող բոլոր յղի կիներէնը ճեղքեց։

17 Ելդիայի Ազարիա թագաւորին երեսունեւիններորդ տարին Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին Մանայեմ թագաւոր եղաւ, -- Սամա- 18 րիայի մէջ տասը տարի [illegible]։ Եւ անիկա Տիրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, -- իր բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբոամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։

19 Եւ Աւորեւտանի փուղ թագաւորը երկրին վրայ եկաւ. ու Մանայեմ հազար տալանդ արծաթ տուաւ, փուղին, որ Տանիկա իրեն օգնական ըլլայ, Թագաւորութիւնը 20 իր ձեռքին մէջ հաստատելու համար։ Ու Մանայեմ այդ արծաթը Աւորեւտանի թագաւորին տալու համար Իսրայէլին բոլոր հարուստները բոլ վրայ հարկ դրաւ, -- ամէն մէկէն յիսնական արկղ արծաթ [illegible]։ և Աւորեւտանի թագաւորը ետ դարձաւ ու ան երկրին մէջ չկեցաւ։

21 Ու Մանայեմին միացած պատմութիւնը և անոր ամէն բրածը անոնք Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։ 22 Ու Մանայեմ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Փակեհիա թագաւոր եղաւ։

23 Յուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունեւրորդ տարին Իսրայէլի վրայ Մանայեմի որդին Փակեհիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, 24 -- երկու տարի [illegible]։ Եւ Տիրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, -- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբոամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։ 25 Եւ անոր զօրապետը Ռոմելիայի որդին Փակեհ անոր դէմ դարձ վերցուց, ու իր հետը Արգովբը ու Արիէն ու Գաղաադացիներէն հետը մետ [illegible], և Սամարիայի մէջ թագաւորին տանը Ներսի կողմը զարնաւ սպաննեց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

26 Եւ Փակեհային միացած պատմութիւնը ու անոր բոլոր բրածը անոնք Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։

27 Յուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունեւերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Ռոմելիայի որդին Փակեհ թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, -- քսան տարի [illegible]։ Եւ Տիրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, -- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբոամին 29 մեղքերէն ետ չկեցաւ։ Իսրայէլի թագաւորին օրերը Աւորեւտանի թագաւորը եկաւ, ու Իյոնը և Աբէլ-բեթ-մաքան ու Յանոախն և Կադէսը ու Հասորը և Գաղաադը ու Գալիլեան և Նեփթալիմի բոլոր երկիրը առաւ, ու անոնց 30 [illegible] Աւորեւտան գերի տարաւ։ Ու Էլա յի որդին Ովսէի Ռոմելիայի որդւոյն Փակեհին դէմ դաւաճանութիւն բրաւ, և զանիկա զարկաւ սպաննեց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ՝ Ողիայի որդւոյն Յոթամամին քսաներորդ տարին։

31 Ու Փակեհին միացած պատմութիւնը և անոր բոլոր բրածը անոնք Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։

32 Իսրայէլի թագաւորին Ռոմելիայի որդւոյն Փակեհին երկրորդ տարին Յուդայի թագաւոր Ողիայի որդին Յոթամամ թագաւոր եղաւ։ 33 Քսանհինգ տարեկան էր երբ որ թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն բրաւ. և անոր մօրը անունը Երուսա էր, ու Սադոքի աղջիկն էր։ 34 Ինչ որ Տիրոջը առջեւը ուղղութիւն բրաւ, Իր Հօրը Ողիային բոլոր 35 բրածին պէս բրաւ։ Բայց բարձր տեղատեղը չվերցան. Ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ

կը ծխէին։ Ամէնա Ցէլոջը տանը ամէնէն բարձրը դառը չունէր։

36 Եւ Բոաճամին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Բուզպայի Թագաւորաց ժամանակագրքին մէջ գրուած է։

37 Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Դասին Թագաւորը ու Ռոմմելայի որդին փակէնէն Բուզպա ի վրայ խրկել սկսան։ Եւ Բոաճամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ իր Տօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ Թագուեցաւ։ ու անոր տեղը անոր որդին Աբազ Թագաւոր եղաւ։

ԳԼ· ԺԶ

1 Աբազին չար վարմունքը։ 5 Աբազ սեանեքով ու Թասին ու Փակէնէ իր վրայ կը յարձակին։ Թագաւորին վարձք տալով՝ անոնց դէմ գնելու կը գրգռե զանիկա։ 10 Աբազ Ուրիա քահանային սեղանի օրինակ մը խրկելով Դամասկոսէն, ասկի պղնձէ սեղանը իրին կը յատկացնէ։ 17 տաներուն կը կազմակ։ 19 Եզեկիա անոր յաջորդ կ'ըլլայ։

1 Ռոմմելայի որդւոյն փակէնէին տասնուեօթն տարին Բուզպայի Թագաւորութեան Թամաքի որդի Աբազ Թագաւոր եղաւ։ 2 Քսան տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երեսնապէմ մէջ տասնուհինգ տարի Թագաւորութիւնը ըրաւ։ և իր Տօրը Դաւիթին պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն աչքին ուղղը։ 3 Մինչ չըրաւ, Հապա Իսրայէլի Թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց։ Ու իր որդին ալ կրակի անցուց՝ ան ազգերուն գարշելի ժողովրդներուն համաձայն, որոնք Տէրը 4 Իսրայէլի որդւոցը առջեւնէն վռնտեցին։ Եւ բարձր տեղատեղը ու Տրուներուն, վրայ և ամէն կանաչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր։

5 Ասնաանը Ասորւոց Թասին Թագաւորը ու Իսրայէլի Թագաւորը՝ Ռոմմելայի որդին փակէնէ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու եկան, ու Աբազը պաշարեցին, բայց պատերազմէ 6 չարաչարելու կարող չեղան։ Մնասնեը Ասորւոց Թասին Թագաւորը Ելեմը Ասորիներուն դարձուց, և Բուզպայնանները Երեմէն վռնտուեց, ու Ասորիք Ելեմ եկան ու հոն բնակուեցան։

7 Աբազ մինչև ան օրը Եւ Աբազ Ասորեստանի Թագաւորին գրաւ պատգամախրկեց ու ըսաւ, Ես քու ծառան ու որդի եմ։ Ելիր՝ ու ինծի ազատէ Ասորւոց Թագաւորին ձեռքէն ու Իսրայէլի Թագաւորին ձեռքէն, որոնք իմ վրաս ելեր են։ 8 Եւ Աբազ Տէրոջը տանը մէջ ու Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու ոսկին առաւ, և Ասորեստանի Թագաւորը ընծայ խրկեց։ 9 Ու Ասորեստանի Թագաւորը անոր մտիկ ըրաւ, և Ասորեստանի Թագաւորը Դամասկոսի վրայ գնաց, ու զանիկա առաւ, և անոր բնակիչները Կիր գերի տարաւ, ու Ռասինը մեռցուց։

10 Եւ Աբազ Թագաւորը Ասորեստանի Թագաւորին փաստառ Թագաւորը դիմաւորելու Դամասկոս գնաց, ու Դամասկոսի մէջ հասն ան զանը տեսաւ։ և Աբազ Թագաւորը ան սեղանին օրինակը ու ձևը՝ անոր բոլոր շինուածքին համեմատ Ուրիա քահանային խրկեց։ 11 Ուրիա քահանան Աբազ Թագաւորին Դամասկոսէն խրկած օրինակին նման սեղան մը չինեց։ մինչև Աբազ Թագաւորին Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահանան այնպէս շինեց։ 12 Երբ Թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ՝ Թագաւորը սեղանը տեսաւ, և Թագաւորը սեղանին մօտեցաւ, ու անոր վրան ողջակէզ 13 և մատուց։ Եւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան արեց ու հեղուբը թափեց, և իր խաղաղութեան զոհին արիւնը ան սեղանին վրայ 14 սրսկեց։ Ու Տէրոջը առջեւը եղող պղնձէ սեղանը տանը առջեւէն՝ այսինքն Տէր սեղանին ու Տէրոջը տանը մէջտեղէն քաշեց, ու զանիկա սեղանին բովը դրաւ դէպ ի հիւսիս։ 15 Եւ սեղանին վրայ դրաւ դէպ ի հիւսիս։ Եւ Աբազ Թագաւորը Ուրիա քահանային հրամայեց ըսելով, Մեծ սեղանին վրայ առաւօտուան ողջակէզը ու իրիկուան հացի ընծան՝ և Թագաւորին ողջակէզը ու անոր հացի ընծան՝ ու երկրին բոլոր ժողովրդին ողջակէզը և անոնց հացի ընծան ու անոնց նուէրները մատուցանես։ ու ողջակիզներուն բոլոր արիւնը, և զոհերուն բոլոր արիւնը անոր վրայ սրսկես, ու պղնձէ 16 սեղանը ինծի բլլայ՝ հն հարցնելու համար։ Եւ Ուրիա քահանան Աբազ Թագաւորին բոլոր 17 հրամայածին պէս բրաւ։ Ու Աբազ Թագաւորը Ելեքնովիներուն սահմանուածները կտրեց, ու աւազանները անոնց վրայէն վերցուց, Ծովն ալ իր տակը եղող պղնձէ եզներուն վրայէն իջեցուց, ու զանիկա քարայատակի մը 18 վրայ դրաւ։ Եւ Տէրոջը տանը մէջ չինուած շաբաթին ծածկոցը՝ ու Թագաւորին դուրսի ճամբան Ասորեստանի Թագաւորին պատճառաւ Տէրոջը հնազանդ դարձուց։

19 Եւ Աբազին գործերուն մնացորդ պատմութիւնը ահա Բուզպայի Թագաւորներուն յի-
20 շատակաց գրքին մէջ գրուած է։ Եւ Աբազ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ Թագուեցաւ և անոր տեղը անոր որդին Եզեկիա Թագաւոր եղաւ։

ե բ Մն· իկ· 3· եւ· ը Գլ· Ժգ· 5· եօ· ի· 1· ժ Հիմ· 27·

ա բ Մն· իբ· 1· եւ· բ Գձ· Ժբ· 21· բ Մն· իբ· 3· Պագ· Ձգ· 37, 38· գ Գլ· Ժբ· 31· դ բ Օր· Ժբ· 2· գ

Թագ· Ժգ· 23· ե Գլ· Ժբ· 18· Ձ Մն· իբ· 21· զ Ա՛մոթ· ա· 5· է Եչե· ամէնուն

ը բ Մն· գ· 1· թ Եչ· ԼԹ· 39, 40· ժ բ Մն· իբ· 24· ի գ Թագ· ի· 27· 28·

ի գ Թագ· ի· 25, 26· ի Կա՛ռ առնէն ե բ Մն· իբ· 27·

ԳԼ· ԺԷ

1 Ոմանք չար վարմանցը· 3 Ոմանք Աստուածապէն նուաճե֊
լով անոր գեմ ապստամբելուան խորհուրդ մը կ՚ընեն երբեմ֊
ան անոր թագաւորելն չեմ։ 5 Աստուածպէր իրենց միջոցը
ամէն Սիոն թագաւորելն չեմ։ 6 Աստուածային փոխադրուած տասը
հետք գերի կը տասրելն է։ 24 Աստուածիս փոխադրուած տասը
ազգերուրը առ Յովսեան կը խոստանան։ անոնց հաւանակ կրնալը։

1 Յուգայի Աքագ թագաւորին երկուտասանե֊
րորդ տարին խորակէլի վրայ Ելլայի որդին Ոզիէլ թագաւոր եղաւ։ Աստիպային միջ՝ —
2 իրը տասրի Բաբելոնէ։ Եւ Ցերոյը տասկը չա֊
բասիներն բրաւ, բայց ոչ իրմէ աւելի եղող
3 խորակէլի թագաւորներուն պէս։ Ասոր գէմ
եղաւ Ասորեստանի Ասարհատդոն թագաւորը,
և Ոզիէլ անոր Ծառայ եղաւ ու Տանոր Տարկ
4 կու տար։ Եւ Ասրհատդոն թագաւորը Ոզ֊
իէլին վրայ Նինուհիներն գաւ, որովհետև
անոնք եգիպտոսի Սոփա թագաւորին գեմ
պատերազմ բրելու էր, ու Ասրհատդոն թագա֊
ւորին ամէն տարուան պէս Տարկ փճարած չէր։
անոր համար Ասրհատդոն թագաւորը գանի֊
5 կս բռնեց ու բանտի մէջ կապեց։ Եւ Ոզ֊
իասդոնի թագաւորը բոլոր երկրին վրայ եղաւ։
Սամարիայի վրայ ալ եղաւ, ու գանիկա երեք
տարի պաշարեց։
6 Ոզիէլին իննեւրորդ տարին Ասրհատդոնի
թագաւորը Սամարիան առաւ, ու Խորակէլը
Ասրհատդոն փոխադրեց։ Եւ գանոնք Գոզանի
գետին քովը Գագայի ու Գաղաղի մէջ ու
7 Մարդ քաղաքներուն մէջ բնակեցուց։ Գան֊
դի խորակէլի որդիքը գերիներ եգիպտոսի երկ֊
րէն եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին ձեռ֊
քին տակէն հանող իրենց Ցերոյ Աստուծոյն գէմ
մեղր գործեցին, և ուրիշ աստուածներէն
8 մխեցան։ Ու Ցերոյը խորակէլի որդւոցը առ֊
ջեւէն վռնտած հպզրեցւոց կանոններուն Տա֊
մեմամ և խորակէլի թագաւորներուն բրած
9 Կանոններուն հաճեցաւ քաղցին։ Ու խորակէլի
որդիքը իրենց Ցերոյ Աստուծոյն ասիրտ ուզիղ
չեզած բաները գաղտուկ բրին, և իրենց ամէն
քաղաքներուն մէջ՝ Պահապանոց աշտարա֊
կէն մինչև ամրապատ քաղաքը իրենց բարձր
10 տեղեր չինեցին։ Ու անոնք Տամին բարձ
բրաբիներու վրայ՝ և ամէն կանանչ Ծառերու
տակ իրենց արձաններ ու Աստարովթի կուռ֊
11 քեր՝ կանգնեցին։ Եւ Հոն ամէն բարձր տե֊
ղերու վրայ բանակ Ծխեցին՝ Ցերոյը անոնց առ֊
ջեւէն վռնտած ազգերուն պէս, ու չար գործ֊
12 քեր բրին ու Ցերոյ բարկացուցին։ Եւ կուռ֊
քերու Ծառայութիւն բրին, որոնց Տաճար
Ցերոյը անոնց ըսեր էր Թէ Ասոր բանը մի ընէք։
13 Ու Ցերոյ բոլոր մարգարէներուն ու բոլոր
Տեսանողներուն ձեռքով խորակէլին ու Ցու֊
դայինն վկայութիւն ընելով՝ ըսեր էր, Չէք
չար Ճամբաներնին գարձէք, և իմ պատուի֊
րանքներս ու կանոններս պահեցէք, ան ամէն
օրէնքին Համեմատ՝ որն որ ձեր Հայրերուն
պատուիրեցի, ու իմ Ծառաներուս մարգարէ֊
14 ներուն ձեռքով ձեզի խրկեցի։ Բայց անոնք
մտիկ չըրին, Տպայ իրենց պարանոցը իրենց
Ցեր Աստուծոյն չՀաւատացող իրենց Հայրե֊
15 րուն պարանոցին պէս խստացուցին։ Եւ անոր
կանոններըն ու իրենց Հայրերուն Ցետ Տանր
բրած ուխտը և անոր ատած վկայութիւն֊
ները մէկդի Ձգեցին, ու Տնտապատում Ցետևե
եղան գային ու պտտցան եղան, և իրենց
չորս կողմը գտնուած ազգերուն Ցետևող և֊
ղան, որոնց Համար Ցերոյ իրենց պատուիրեր
16 էր որ անոնց պէս չընեն։ Բայց իրենց Ցեր
Աստուծոյն բոլոր պատուիրանները Թողու֊
ցին, և իրենց Ձրկու Տամ Ձուլածոյ արձ֊
չինեցին, Տու Աստարովթի կուռք չինեցին,
ու երկնից բոլոր զօրաժիներուն երկրպա֊
գութիւն բրին, Ցև Բաղաղին Ծառայեցին։
17 Ու իրենց տղաքներն ու աղջիկները կրակի
անցուցին, և Վհատարդութիւն ու Հմայու֊
թիւն բրին, և Ցիպեցին Ծախսելու Ցերոյը
առջեւը չարութիւն ընելու ու գանիկա բարկ֊
18 ցնելու։ Ուստի Ցերոյ խորակէլին խիստ բար֊
կացաւ, ու գանոնք իր երեսէն Ձգեց։ Ասիպ֊
րոյնքը չմնաց, Կոպայ միայն Գուգայի ցեղը։
19 Յուգա ալ իր Ցեր Աստուծոյն պատուի֊
րանքները չպահեց, Տպայ խորակէլին բրած
20 կանոններովը քալեց։ Եւ Ցերոյ խորակէլին
բոլոր սերունդը մերժեց, ու գանոնք չար֊
չարեց, և գանոնք յափշտակողներուն Ձեռ֊
քը մատնեց, մինչև որ գանոնք իրմէ իր
21 երեսէն Ձգեց։ Քանի խորակէլը Դաւիթի
տունէն պատեց։ Նոնոնք ալ Նաբատեան
Ցերոբովամ թագաւոր ըրին, ու Ցերոբո֊
վամ խորակէլը Ցերոյը Տետևելէն սրտիկց,
22 ու անոնց մեծ մեղք գործել տուաւ։ Եւ խո֊
րակէլի որդիքը Ցերոբովամին բոլոր բրած
մեղքերուն մէջ քալեցին, անոնցմէ Տետ չկե֊
23 ցան, Մինչև որ Ցերոյ խորակէլը իր առջեւն
վերցուց, Ցինպէս որ իր բոլոր Ծառաներուն
միջոցով մարգարէներուն Ձեռքով խոսեր էր։ Այ֊
պէս խորակէլ իր երկրէն Ասորեստան փոխա֊
դրուեցաւ մինչև ատ օրս։

---

1 — Գլ· Ժե· 29։
2 Գլ· Ժը· 9։
3 ը Ցնդ· ը· 2։
4 Գլ· Ժը· 9։
5 Գլ· Ժը· 10· 31։
Ոզ· Ժգ· 16։
6 Գղ· Ժը· 33· 35։
ը Օր· Ժը· 36· 64։
Ժգ· 33· 35։
7 — Ոզ· ե· 26։
8 Գլ· Ժը· 5։ ը Օր· Ժը· 9։ Գլ· Ժգ· 3։
9 Գլ· Ժը· 8։
10 ը Օր· Ժը· 2։ Գլ· Ժգ· 4։
• Կամ անասներ։
Ես· ԼԹ· 13։ ը Օր· Ժգ· 21։ Ոզ· ե· 14։
11 ը Գղ· Ժը· 3։ ը Օր· Ժը· 9։ Գլ· Ժգ· 3։
12 ը Ցնդ· Ժ· 23։
13 ը Օր· ԻԹ· 25։
ը Օր· լը· 21։ ը Ցնդ· Ժգ· 15։
14 Ցնդ· Ժ· 5։
ը Ես· ի· 3։ Գղ· Իզ· 1։ ը Օր· ե· 1· 8։
15 ը Օր· ի· 2։ Գլ· Ժգ· 15։
16 ը Օր· Ժը· 3։ Գլ· Ժգ· 31։
Կարեր ը· 4։
Նաղ· ՅՀե· 18։ Հը· ամար· ա· 21։
17 Գղ· Ժը· 21։ Գլ· Ժգ· 3։ Եզեկ· Իգ· 37։
ը Օր· Ժը· 10։
18 Ցնդ· Ժ· 23։
19 Ցնդ· Ժ· 9։
Եզեկ· Ժը· 11։ Իե· 5։ Իե· 15։
20 ը Օր· ըա· 27։ Ամո· ԻԹ· 1։
21 Ցնդ· Ժ· 31։
Իե· 54։ Գլ· Ժա· 18։
Գղ· Ժը· 21։ Գլ· Ժգ· 3։ Եզեկ· Իգ· 37։
22 ը Օր· Ժը· 10։
23 ը Ցնդ· Իա· 20։
Ցնդ· Ժա· 13։
24 Եզր· Ը· 9։
Ես· ԽԷ· 9։ Ես· ԽԹ· 54։ Գլ· Ժա· 18։
Ես· ԽԹ· 3։ Եզեկ· Իգ· 37։
25 Ես· ԽԹ· 3։ Գլ· Ժա· 31։
Ես· ԽԹ· 3։ Գլ· Ժա· 31։
26 Եզեկ· Ժ· 8։
Գլ· Ժգ· 3։ Ես· ԽԹ· 33։
Ես· Ժգ· 11։
Ես· Ժգ· 20։
Ես· Ժգ· 16։
Հմմտ· Ե։

24 ՚Ո՛վ Աստուածանի՛ թագաւորք ՚Բաբելացո՛ւոյն,
գո՛ւթացէք, ՚Ալարդն, եւ ընկճեցէ՛ք ու Սիփա-
նո՛ւմին հո՛ղագին բերա՛ւ, ու Յամաստիայի քա-
զա՛քներուն մէջ խոցոտելի՛ պիտի ըլլա՛ք։
25 Ու՛ երբոր անոնք պիտի հան՛ գնակոծուին,
մէ՛ չէ՞ն վախնար ու Տէրը անոնց մէջը ա-
նհե՛ծներ թո՛ղուց, որ զանոնք կը մեռցնե՛ն։
26 Եւ Աստուածանի՛ թագաւորին խօսքեա՛ն ու
ըսո՛ն, Ո՛ն ագռաւը որ գո՛ռն փախած գնա՛ց
ու Յամաստիայի՛ քաղաքներուն մէ՛ջ բնակեցա՛-
ցոյց, ան երկրին Աստուծո՛յն ՚կրօնքը չէ՛ն գի-
տե՛ր։ ու ա՛ռիվեր անոնց մէ՛ջ առիւծներ խրա՛-
կեր է, և ա՛ն գո՛ռնէն կը մեռցնե՛ն ան երկ-
րին Աստուծոյն կրօնքը չգիտնալուն հա՛մար։
27 Անո՛ւնով Աստուածանի՛ թագաւորը հրամա՛ն
բերա՛ւ ըսելո՛վ, Քե՛զ անկէ գերի առած քա-
հանաներուն մէ՛կը հո՛ն տարէ՛ք, ու երթան
հո՛ն բնակին, ու անկէ՛ան ան երկրին Աստու-
28 ծոյն կրօնքը ի՛ազ անոնց տարվելցնէ՛։ Եւ Յա-
մաստիայէն գերի առնուած քահանաներուն
մէ՛կը գնաց բնակեցա՛ւ Բեթէլի՛ մէջ բնակեցա՛։ ու անոնց
տարվելցուներ թէ ինչպէս Տէրոջմէ՛ վախնա՛-
29 լու է՛ին։ Եւ ամէ՛ն մէ՛կ ազգ իր աստուածնե՛-
րը կը շի՛նէր, ու Յամարացաց չշինած բարձր
տեղերուն տաներուն մէ՛ջ գնե՛ր ամէ՛ն մէկ ազգ
30 իր բնակած քաղաքնե՛ր մէ՛ջ։ Եւ ՚Բաբելացի՛ք
Սաքքովթ-բանովթը չշինեցի՛ն, ու Քուխա-
ցի՛ք Ներգազը չշինեցի՛ն, ու Եմաթացի՛ք Ասի-
31 մաթը չշինեցի՛ն, Եւ Աւացի՛ք Նիբասը ու Թարթա՛-
կը չշինեցի՛ն, ու Սեփարա՛իմացի՛ք ՚իրենց
ազա՛ք Սեփարա՛իմացոյ աստուածնե՛րուն՝
Ադրամելե՛քին ու Անամելե՛քին Տա՛ուս
32 կով կ՚այրէի՛ն Ա՛ստո՛ւ Տէրոջմէ՛ կը վախնայի՛ն,
՚ու իրե՛նց պե՛տու ցած մէ՛ջ ազգէ՛ն բարձր տե-
ղերուն քա՛հանաներ կ՚ընէի՛ն, որոնք անոնց հա-
մա՛ր բարձր տեղեաց տաներուն մէ՛ջ կ՚ընէի՛ն։
33 ՚Աստո՛ւ Տէրոջմէ՛ կը վախնայի՛ն, ու հա՛մ իրե՛նց
աստուածնե՛րուն ծառայութի՛ւն կ՚ընէի՛ն ան
ազգե՛րուն արարողութի՛ւններո՛վ՝ որոնց մէ՛ջէն
փոխադրուած է՛ին։
34 Ա՛նո՛ւնք մի՛նչև սա օրս առա՛ջի սովորութի՛ւն-
ներուն պէս կ՚ընէ՛ն։ ոչ Տէրոջմէ՛ կը վախնան՝
և ոչ իրե՛նց կանո՛նները ու դատաստաննե՛րը
կը կատարե՛ն, ոչ ալ ա՛ն օրէ՛նքը ու պա-
տուիրա՛նքը, որ Տէրը Յակոբի՛ որդւոյը տը-
35 ւա՛ւ, ՚որուն անո՛ւնը Իսրայէ՛լ դրե՛ր էր։ Եւ
Տէրը անոնց հետ ուխտ բրե՛ր էր, ու անոնց
պատուիրե՛ր էր՝ ըսելո՛վ, ՚Ուրի՛շ աստուած-
ներէ՛ն չվախնա՛ք, ու չանոնց երկրպագու-
թի՛ւն չընէ՛ք, և անոնց ծառայութի՛ւն չը-
36 ներ՛ք, ու անոնց զո՛հ չմատուցանե՛ք։ Հապա
ձե՛զ եգիպտոսի՛ երկրէ՛ն մե՛ծ զօրութի՛ւնով ու
՚բարձր բազուկով հանող ՚Տէրոջմէ՛ն վախնա՛ք,
և անո՛ր երկրպագութի՛ւն ընէ՛ք, ու անո՛ր զո՛հ
37 մատուցանե՛ք։ Եւ ձե՛զի համա՛ր գրած կանո՛ն-
նե՛րը, դատաստաննե՛րը, օրէ՛նքը ու պատու-
իրա՛նքը ՚միշտ զգուշութի՛ւնով ի գործ դնե՛ք,
38 և ուրի՛շ աստուածնե՛րէն չվախնա՛ք։ Ու ձե՛-
զի հետ բրած ուխտս ՚չմո՛ռնաք, և ուրի՛շ
39 աստուածնե՛րէն չվախնա՛ք։ Հապա ձեր Տէր
Աստուծմէ՛ն վախնա՛ք, ու անի՛կա ձեր ամէ՛ն
թշնամիներուն ձեռքէ՛ն ձե՛զ պիտի ազատէ՛։
40 Բայց անո՛ւնք հնազանդ ուխտին չըրի՛ն, հապա
իրե՛նց առա՛ջի սովորութի՛ւններուն պէս կ՚ընէ՛ր
41 էի՛ն ։ Ա՛ս ազգե՛րն ալ Տէրոջմէ՛ կը վախ-
նային, ՚բայց իրե՛նց կանո՛քներուն ալ ծառա-
յութի՛ւն կ՚ընէի՛ն։ Նաև անո՛ւնց որդիքը ու
անո՛ւնց որդւոցը որդիքը մինչև սա օրս ի-
րե՛նց հայրերուն բրածին պէս կ՚ընեն։

ԳԼ՝ ԺԸ

1 Եզեկիա՛ի՛ երկի վրա՛ն՝ Ահա՛զ թագաւորին որդւոյն Ովսէ՛էի երրորդ տարին Բաւդայի՛ Ա՛զգայ թա-
գաւորին որդին ՚Եզեկիա՛ թագաւոր եղաւ։
2 Քսա՛ան Հի՛նգ տարեկա՛ն էր երբոր թագաւոր
եղաւ, ու երե՛ս տարի՛ մէ՛ջ քսա՛ան մե՛ր անունը
թագաւորեցո՛ւց։ և անո՛ր մե՛ր անունը
3 Աբիա՛ էր, ու Զաքարիայի՛ աղջի՛ն էր։ Եւ
իր Տէր Դաւիթին բոլոր բրածին պէս Տէրոջը
4 աչքե՛ր ուղղութի՛ւն բրա՛։ ՚Ա՛նիկա բարձր
տեղե՛րուն վերցուց, ու արձաններ կոտրե՛-
ցուց, և Աստարտի՛ի կուռքերը կտրե՛ց, ու
Մովսէսի՛ չշինած ՚պղինձէ՛ օձը կոտ կոտ
բրա՛։ (քանի՛որ մինչև ա՛ն օրերը Իսրայէ՛լի
որդիքը անոր խունկ կ՚ծխէի՛ն,) ու զանի՛կա
5 ՚Նէհեստա՛ն կո՛չեց։ Անի՛կա ՚Իսրայէլի Տէր Ա-
ստուծոյն ապա՛ւինեցա՛ւ։ Չե՛ անի՛կա իր Քա-
դայի՛ բոլոր Իսրայելո՛ւթեան մէ՛ջ անոր նմանը
չեղա՛ւ, ոչ ալ անի՛կա առա՛ջ եղողներուն մէ՛ջ։
6 Ու՛ ՚Տէրոջը յարեցա՛ւ Ե՛ւ անոր հետէ՛ն չհեռա-
ցա՛ւ, ու Տէրոջը Մովսէսի՛ պատուիրած
7 պատուիրանքները պահե՛ց։ Եւ Տէրը ՚անոր
հետ էր, Ե՛ւ ո՛ւր որ կ՚երթա՛ր յաջողութի՛ւն
կը գտնէ՛ր։ Եւ ՚Ա՛ռաջ անո՛ւն թագաւորէն

= Եզե֊կ֊ է֊ 10 ։	= Գէ֊ժը֊ 21 ։ բ Օր֊	31 ։
‡ Տէս Հմր֊ 30 ։	ժը֊ 21 ։	Դաւ֊ գ֊ 10 ։
+ Գր֊ ժը֊ 34 ։	‡ գ Թագ֊ ժը֊ 31 ։	‡ Եր֊ ի֊ 5 ։
÷ Եբ֊ գաւառացիք	‡ Ա՛ռ֊ ա֊ 5 ։	Եր֊ գ֊ 6 ։
֊ Հմր֊ 24 ։	‡ Դե֊ ւր֊ 28 ։ բե֊	‡ բ Օր֊ ժ֊ 29 ։
ֆ Եզր֊ գ֊ 9 ։	10 ։ գ Թագ֊ ժա֊	‡ բ Օր֊ է֊ 32 ։

‡ բ Օր֊ գ֊ 23 ։	‡ բ Մ՚ն֊ լա֊ 1 ։	‡ բ Օր֊ ժ֊ 29 ։ Ցեխ֊
Հմր֊ 32 33 ։	‡ Թա֊ ֊ 8 ։	ֆգ֊ 8 ։
—	‡ ջ պրնձի կապ ։	‡ բ Մ՚ն֊ ժե֊ 8 ։
= բ Մ՚ն֊ ֆը֊ 27 ֆՄ֊	Գէ֊ ժՄ֊ 10 ։ Ցեղ֊	ֆ աֆնաց֊ ժբ֊ 5 ։ 14 ։
1 ։ Մատ֊ ա֊ 9 ։	ժգ֊ 15 ։ Սպաց֊ ժգ֊ 5 ։	Սպաց֊ կ֊ 12 ։
֊ Գէ֊ ֆգ֊ 25 ։		Գէ֊ ժգ֊ 7 ։

ապատամբեցաւ ու անոր ծառայութիւն չը-
8 բաւ։ Անկիա փղշտացիները գարկաւ մինչև
Գազա ու անոր սահմանները՝ պահապանաց
աշտարակէն մինչև պարսպաւոր քաղաքը։
9 Եւ Ղեզեա որ Եգեկիա Թագաւորին չորրորդ
տարին, որ Իսրայէլի Թագաւորին Էլայի որ-
դւոյն Ովսէէին եօթներորդ տարին էր, Աս-
բեաանի Սամարիացւոց Թագաւորը Ամանիա-
10 յի վրայ եկաւ, ու զանիկա պաշարեց։ Եւ
երեք տարիէն եառքը զանիկա առաւ։ Սամա-
րիա Եզեկիայեն վեցերորդ տարին՝ (այսինքն
Իսրայէլի Թագաւորին Ովսէէին իններորդ
11 տարին) առնեցաւ։ Եւ Ասբեաանի Թա-
գաւորը Իսրայէլը Ասբեաան փոխադրեց,
և զանոնք Գոզան գետին քովը՝ Հաբորի ու
Քարմղի մէջ, ու Մարաց քաղաքներուն մէջ
12 դրաւ։ Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստ-
ծոյն ձայնին ականջ չդրին, ու անոր ուխտը
չպահեցին, և Տէրոջը ծառայն Մովսէսին ա-
մէն պատուիրանները մնիկ չըրին ու՝ ի գործ
չդրին։
13 Եւ Եզեկիա Թագաւորին չորեքտասաներ-
րորդ տարին Ասբեաանի Սենեքերիմ Թա-
գաւորը Յուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաք-
14 ները վրայ եկաւ, ու զանոնք առաւ։ Եւ
Յուդայի Եզեկիա Թագաւորը Լաքիս հաղ-
րեկ Ասբեաանի Թագաւորին դրկեց, Մե-
զայ, ըսելու ես գործեր. ինչ որ իմ վրաս
դնես՝ կը հաւանիմ։ Եւ Ասբեաանի Թա-
գաւորը Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին վրայ
երեք հարիւր տալանդ արծաթ ու երեսուն
15 տալանդ ոսկի հաւ դրաւ։ Եւ Եզեկիա Տէ-
րոջը տանը մէջ և Թագաւորին տանը գան-
ձերուն մէջ գտնուած բոլոր արծաթը տուաւ։
16 Ատոնկոր Եզեկիա Տէրոջը տաճարին դռնե-
րուն ու գրանգիներուն ձոյլ ոսկի գարկեց,
որ Իւդայի Եզեկիա Թագաւորը գտնուր
պատերէ էր, ու Ասբեաանի Թագաւորին
17 առաւ։ Եւ Ասբեաանի Թագաւորը Տարթանը,
Ռաբսարիսը ու Ռաբսակը յաս գօրքով Լա-
քիսէն երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա Թագաւո-
րին. անոնք ալ ելան երուսաղէմ եկան, ու
ելան հասնելով՝ Թոհրիկ ագարակին ճամբան
եղող վերի աւազանին ջրհոսքին վրայ կայնե-
18 ցան, Եւ Թագաւորը կանչեցին. և Քեզկիայի
որդին Եզեկիամ՝ պալատին հազարապետը՝ ու
Սերնա ատենադպիրը ու յիշատակաց գործ
Ասափի որդին Թովա անունց ելան։
19 Եւ Ռաբսակ անոնց բաւ, Եզեկիային ը-
սաք, Մեծ Թագաւորը՝ Ասբեաանի Թա-
գաւորը այսպես կ'ըսէ. Ինչ է սա յոյսը
20 որուն դուն կ'ապաստնիս։ Դուն ըսիր, Գա-

ւ = Մ Ե. գ. 41 • Եւ-
ղ գ. 33։
ա Գ։ Ա՛. գ.
ե Գ։ Ա՛. ե.
ի Գ։ Ա՛. ե.
ա Գ։ Ա՛. ե.
ե Գ։ Ա՛. ե. 36։
ի Գ։ Ա՛. ե. Դան-

թ. ե. 10։
ժ Մ՛. ժ. ե. Եւ
ի Մ՛. ժ. 1. Եւ
Ես՝ ԼԴ. 1. Եւ
լ Գ։ Ա՛. գ.

տեր ամի համար խորհուրդ ու զօրութիւն
ունիմ. բայց չրհաունքի խօսքեր են. հիմա ո-
րո՞ն ապաւինելով ինծմէ ապստամբեցար։
21 Ահա դուն ան Եգիպտոսի եղեգի ցուպին
եդիպատանին ապաւինեցար, որ եթէ անոր
մէկ մարդ մը կռթնի, ձեռքը պիտի մտնէ
ու զանիկա պիտի ծակէ. եդիպատոսի փարա-
ւոն Թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողներուն
22 այնպէս է. Բայց թէ որ ինծի ըսաք թէ Մենք
մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք, ասի-
կա ան չէ՞, որուն բարձր տեղերը ու սեղան-
ները Եզեկիա վերցուց, և Յուդայի ու Երու-
սաղէմի բաւ, Պէ՞տ աս սեղանիս առջեւը
23 երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն ըրէք։ Ու
հիմա իմ տիրոջս Ասբեաանի Թագաւորին
«Ձեռս հաշուեյ,» ու քեզի երկու հազար ձի
տամ, թէ որ դուն քու կողմնէդ անոնց վը-
24 րայ հեծնողներ դնելու կարող ես։ Ես իմ
տիրոջս պիտի պզտիկ ծառաներէն մէկ կա-
պականի ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել, որ դուն
կառքերու ու ձիերու համար եգիպատոսին
25 կ'ապաստնիս։ Հիմա աս երկրիս վրայ ար-
դեօք առանց Եհովայի հետ՞ելեր եմ՝ զանիկա աւերելու համար։ Եհով Եհովան ը-
սաւ, Ան երկրին վրայ ելիր ու զանիկա
աւրէ։
26 Ու Քեզկիայի որդին Եղիակիմ և Սերնա
ու Յովաբ Ռաբսակին ըսին, Ծնորհս ըրէ՝
քու ծառաներուդ հետ Ասորերէն խօսէ,
քանզի մենք կը հասկրնանք, ու մեզի հետ
Երբայերէնէն մի խօսիր որ պարսպին վրայ
27 նստ ժողովուրդը լսէ։ Բայց Ռաբսակ անոնց
բաւ, Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար
իմ տիրոջ քու տիրոջդ ու քեզի՞ խրը-
կեց, չէ՞ որ աս մարդոց ալ՝ որոնք պարսպ-
պին վրայ կը նստին, ձեզի հետ իրենց ա-
րը ուտելու ու իրենց մկը խմելու։
28 Եւ Ռաբսակ սաք եաւ, ու մեծ ձայնով
մը Երբայերէնէն ազդակից, ու խօսեցաւ
ըսելով, Մեծ Թագաւորին Ասբեաանի Թա-
29 գաւորին խօսքը լսեցէք։ Թագաւորը այս-
պէս կ'ըսէ. Եզեկիա ձեզ չխաբէ, քանզի
անկիա չիրնար ձեզ ձանոր ձեռքէն՝ ազատել։
30 Ու Եզեկիա ձեզ Եհովային չյուսացնէ՝ ըսե-
լով, Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ, ու
աս քաղաքը Ասբեաանի Թագաւորին ձեռ-
31 քը պիտի չտրուի։ Եզեկիային մտիկ մի ընէք,
քանզի Ասբեաանի Թագաւորը այսպէս կ'ը-
սէ. Հաշտեցէք ինծի հետ, ու ինծի
ելէք. և ամէն մարդ իր որթէն ու ամէն մարդ
իր թզենիէն ուտէ, և ամէն մարդ իր ջրհորին
32 ջուրէն խմէ մինչև որ ես գամ, ու ձեզ ձեր
երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի

ք = Ա՛. ժ. 1. Եւ
ի Մ՛. ժ. 10. Եւ
ե Եզեկ. ի՛. ե. 7։
ե Հմր. ե. ի Մ՛. ժ.

ի Ա՛. ե. 3։
ե Մ՛. ժ. 12։
ի Կ=Յայտնի առա-
ի Կ=Հրաշ կարգեր
ր Մ՛. ժ. 15։

ի Կ=Ի՛ ձեռքս
ե Ծն. ժ. 20։ ԼԳ.
ժա Ա՛ասն. ժբ. 10։
դ Որ. ե. 7. 8։

երկիր մի՛ հայի ու այգիները երկիր մի՛ իւղ առուղ ձիթենիները ու մեղրի երկիր մի առ նեմ՛, որ ապրիք ու չմեռնիք. ու եղեկիային մեղի մի ընէք, քանզի Ձեզ դիմէ կը հանէ՝
33 ըսելով, Եհովան մեզ պիտի ազատէ. Աստուածները Ասորեստանի թագաւորին Ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր երկիրը կրցա՞
34 ազատել։ Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ր են. Սեփարուէմի, Անայի ու ԵՒւայի աստուածները ո՞ր են. միթէ անոնք Սամարիան
35 իմ Ձեռքէս ազատեցի՞ն. երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞ր իր երկիրը իմ Ձեռքէս ազատեց, որ Եհովան Երուսաղէմը իմ Ձեռքէս ազատէ։
36 Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ և անոր պատասխան մի չտուաւ, քանզի թագաւորը Տրամեան ըրեր էր ըսելով, Անոր պատասխան մի տաք։
37 Ու Ջնդկապի որդին Եղիակիմ՝ պալատին Հազարապետը և Սեբնա աստեղագիրը ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովահ՝ Հանդերձներն պատառած՝ Եզեկիային գացին, ու Ռապսակին խօսքերը անոր պատմեցին։

ԳԼ· ԺԹ

1 Եզեկիա առաջ ըսելով՝ Եօսքին մարդ կը խրկէ զբ խրնդ հա-
մար ապրեք ըսէ։ 6 Եօսքի զգուշք կը մխիթարէ։ 8 Սենեքե-
րիմ Թագաւոր Թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած ա-
նոնք նահատակից Տանեկ մը կը խրկէ Եզեկիային։ 14 Եզե-
կիային աղօթքը։ 20 Եօսքին մարգարէներէն Սենեքերի-
մին հպարտութիւնը ու կործանումը։ և Սեռնէի գրասա. բե-
րիչին մեռաւ։ 35 Հրէշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը ջար-
գե։ 36 Սենեքերիմ իր որդւոցմէն կը սպանուի Նինուէի մէջ։

1 Ու ե՛ղաւ երբոր եզեկիա թագաւորը լսեց՝ իր
Հանդերձները պատռեց ու քուրձ Հագաւ,
2 և Տէրոջը տունը մտաւ։ Ու եղեկիամ՝ պա-
լատին Հազարապետը և Սեբնա աստեղագիրը
ու քահանաներուն Ծերերը քուրձեր Հագած՝
Ամոսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց
3 Եւ անոր ըսին, եզեկիա այսպէս կ'ըսէ. Ա յս-
օր նեղութեան, կշտամբանաց ու նախատա-
նաց օր է. քանզի ապաքր մինչև Ծնանելու
վայրկեանը Հասան, բայց Ծնանելու ոյժ չը-
4 կայ։ Գուարլի է որ քոս Տէր Աստուածդ
Ռապսակին բոլոր խօսքերը լսէ, զորս որ իր
տէր Ասորեստանի թագաւորը խրկեց՝ կնե-
ղանի Աստուածը նախատելու Համար, ու
քոս Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն
Համար չանդ իմնատ թէ ետ։ ուրեմն դուն
գտնուող մնացորդին Համար աղօթք բրէ։
5 Ու եզեկիա թագաւորին Ծառաները Եսայի-
6 ին գացին։ Ու Եսայի անոնց ըսաւ, Ձեր
տիրոջը ասանկ ըսէք, Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ, որոնցմով
Ասորեստանի թագաւորին Ծառաները զիս
7 հայհոյեցին։ Ահա ես անոր վրայ ոգի մը
կը խրկեմ, ու մի՛ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը
պիտի դառնայ. ու զանիկա իր երկրին մէջ
սրով պիտի կործանեմ։
8 Ես Ռաբսակ դարձաւ, ու Ասորեստանի
թագաւորը գտաւ՝ որ Լիբնային դէմ կը պա-
տերազմէր, Ասոր գի լսած էր որ Էլաքիսէն
9 չուեր է։ Ու Թիրհակա եթովպացւոց թագա-
կան թագաւորին Համար լսեց, որ կ'ըսէին,
Ահա ան քեզի դէմ պատերազմելու ելեր
է. ու նորէն եզեկիային դեսպաններ խրկեց
10 ըսելով, Ցուդայի եզեկիա թագաւորին այս-
պէս խօսք ու ըսէք. Ան քու Աստուածդ՝
որուն դուն ապաւինիր ես, թող քեզ չխա-
բէ՝ ըսելով, Երուսաղէմ Ասորեստանի թագա-
11 ւորին ձեռքը պիտի չտրուի։ Ահա դուն լսե-
ցիր ինչ որ Ասորեստանի թագաւորները բո-
լոր երկիրներուն րրին, ու ինչպէս զանոնք
բոլորովին կործանեցին, ու միթէ դուն պիտի
12 ազատիս։ Միթէ իմ հայրերուս կործանած ազգերուն՝ այսինքն Գոզանին, Խառանին,
Ռեսեփին ու Թէլասարի մէջ եղող Եդեմի
որդւոցը Աստուածները զանոնք ազատեցի՞ն։
13 Ո՞ւր է Եմաթի թագաւորը ու Արփադի թա-
գաւորը, ու Սեփարուէմ քաղաքին Անային
և ԵՒւային թագաւորը։
14 Ու եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռքէն
առաւ ու զանիկա կարդաց, և Տէրոջը տունը
եր ու եզեկիա Տէրոջը առջևը ցուցաբ զա-
15 նիկա։ Ու եզեկիա Տէրոջը առջևը աղօթք
բրաւ ու ըսաւ, Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի
՝ որ քերովբէներուն վրայ կը նստիս, երկրի
ամէն թագաւորութիւններուն վրայ Աստուած
մինակ դուն ես. երկինքը ու երկիրը դուն
16 ստեղծեցիր։ Ով Տէր, ականջդ խոնարհեցուր
ու լսէ. ով Տէր, աչքերդ բաց ու նայէ, և
լսէ Սենեքերիմին խօսքերը, որ խրկեց կնե-
17 ղանի Աստուածը նախատելու Համար։ Ով
Տէր, իրաւցնէ Ասորեստանի թագաւորները
18 ազգերը ու անոնց երկիրը աւերեցին, ես ա-
նոնց աստուածները կրակի տուին, վասն զի
անոնք Աստուած չէին, Հապա մարդոց ձե-
ռագործ փայտ ու քար էին. անոր Համար
19 զանոնք կորսնցուցին։ Եւ Հիմա դուն, ով
Տէր Աստուած մեր, ազատէ մեզ անոր ձեռ-
քէն, որպէս զի երկիրս բոլոր թագաւորու-
թիւնները գիտնան, որ Տէր Աստուած միայն
դուն ես։
20 Ու Ամոսի որդին Եսայի եզեկիային Հետ
խրկեց՝ ըսելով, Իսրայէլի Տէր Աստուածը

ը Գէ· ԺԶ· ԺԲ· ԻԲ·
լը· ԼԱ· Նա· Ժ·
ԺԸ· ԼԱ·
ա Գէ· ԺԲ· ԻՏ·
ե Գէ· ԺՀ· ՁԱ·
է Դան· գ· ԻՏ·
ը Նա· լէ· Ե· Նա·
թ Գէ· ԺԸ· ԻԱ·
ժ Գէ· ԺԸ· ԻԳ·
ի Եզէկ· Ժ· ԻՏ·
լ Գէ· ԺԸ· ԻԴ·
խ Գէ· ԺԸ· ԻԵ·
ծ Ես· լէ· Ե· Նա·
կ Գէ· ԺԸ· ԻՁ·
հ Ես· լէ· Ե· Նա·
ձ Գէ· ԺԸ· ԻԷ·
ղ Ես· լէ· Ե· Նա·
Ես· լէ· Ե· Նա·
ճ Գէ· ԺԸ· ԻԸ·
մ Գէ· ԺԸ· ԻԹ·
յ Գէ· ԺԸ· Լ·
ն Գէ· ԺԸ· ԼԱ·
շ Գէ· ԺԸ· ԼԲ·
ո Կա՛ մարգեց
չ Ա թագ· գ· Ա·
Սաղ· Ճ· Ա·
պ Գ թագ· ԺԸ· ԼԸ·
Ես· խգ· Ե· Երեմ·
Ժ· ԼՈ· ԼԱ· ԼԲ·
ջ Սաղ· լ· Ջ·
ռ Ը Մ· գ· ԽՈ·
ս Սաղ· ՃԽԵ· Ա· Ես·
բԽՇ· Ժ· Ն·
վ Սաղ· ՃՁ· ԺԸ·

պապէս կ'ըսէ, Աստուածամէն Սենեքերիմ թագաւորը գաւառին համար ինձի բրած ազօխքդ լսե-
21 ցի։ Ասոր վրայով Տէրոջը բան խօսքը աս է. Սիօնի կոյս աղջիկը քեզ անարգեց, քեզ ծաղր բրաւ. Երուսաղէմի աղջիկը քու եանէդդ գլուխ շար-
22 ժեց։ Զո՞ւն ո՞վ նախատեցիր ու հայհոյեցիր, Ու որո՞ւն վրայ ձայնդ վերցուցիր. Եւ աչքերդ Իսրայէլի Սրբուին դէմ վեր վեր-
23 ցուցիր։ Քու ՚դեսպաններուդ ձեռքովը Տէրը նախա-տեցար՝ ըսիր, Իմ հազարերաս շատութիմովը լեռնե-րուն բարձրութիները Լիբանանու քովերը եկայ, Ու անոր բարձր եղևիններըը Ե- ընտիր մայրիները ՚պիտի կտրեմ.՚՚ Ու անոր վերջին բնակութիները Անոր †կարմելացին անտառը ֆպիտի մըտ-
24 նեմ.՚՚ Ես փորեցի ու օտար ջուրերը խմեցի, Ու ՚ոտաչարած անգետնուն բոլոր գետերը Ոտքերուս թմբերովը ցամքեցուցի։
25 Մի՞թէ դուն չե՞ս որ հեռուկա չատնցմէ ես կազմեցի, Ու առջի օրերէն ի վեր ձևակերպեցի. Հիմա հասայ, Որ ՚գուն պարսպատար քարակոյտերը աւերա-կի հազիպոմեները դարձնես։
26 Ուստի անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլալուն համար Ջարհուրհացան ու ամչցան. Անոնք դաշտի խոտի պէս, Եւ կանանչ բանջարի պէս, ՚Տանիքի խոտի պէս Եւ դեռ չհասած ու խորչակէն գարնուած հունձքի պէս եղան։
27 Բայց ես քու բնակութիւնդ, ելլելդ ու մըտ-նելդ, Նէ ինծի ունենցած սրտմտութիւնդ դիտեմ։
28 Որովհետև ինծի ունենցած սրտմտութիւնդ Ու քու ամբարտաւանութիւնդ իմ ականջներս բաս եղաւ, Ես ալ ՚իմ կարթս քու քիթդ՝ Եւ իմ սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ, Ու ՚քու եկած ճամբայդէն քեզ կտ պիտի դարձնեմ։
29 Եւ ասիկա քեզի ՚նշան ըլլայ, Աս տարի ինքիրմէ բուսածը,

ա Բ՝ ել. 21. Եւ. 2 Սպ. կե. 2. 3 Ես. ը. 13. 4 Ես. ժգ. 1։ Սպ. ը. 1։ Ես. ը. 15. 5 Ես. ժգ. 1։ Սպ. ը. 1։ Ես. ը. 15. 6 Ես. ը. 8։ Ես. ը. 15. 7 Ես. ը. 8։ Ես. ը. 15. 8 Սպ. հ. 24։ Ես. ը. 24։ Երէմ. ծա. 1. 9 Գր. ժը. 17. 10 Սպ. ը. 1. 11 Ես. ը. 8։ Ես. ը. 15. 12 Ես. ը. 8։ պարսպեր ա-պարանքի Ես. ժ. 18. 13 Ես. մասց. 14 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 15 Սպ. հա. 24։ Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 16 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 17 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 18 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 19 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 20 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 21 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 22 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 23 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 24 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 25 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 26 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 27 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 28 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 29 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1.

Ու երկրորդ տարին ինկած հասիլէն բուսա-ծը պիտի ուտէք. Ու երրորդ տարին ցանեցէք ու հնձեցէք, Եւ այդիներ անկեցէք ու անոնց պտուղը կե-ցէք։
30 Եւ Յուդայի տանը ազատուած մնացորդը վարէն արմատ պիտի արձակէ, Ու վերէն պտուղ պիտի տայ։
31 Քանզի Երուսաղէմէն մնացորդ՝ Ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ. Ամիսա ֆզօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի բնէ։
32 Ասոր համար Ասորեստանի թագաւորին վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Անիկա աս քաղաքը պիտի չմտնէ, Ու անոր նետ պիտի չձգէ, Եւ անոր առջևը վահանով պիտի չգայ, Ու անոր դէմ պատնէշ պիտի չկանգնէ.
33 Իր եկած ճամբայէն նո պիտի դառնայ, Ու աս քաղաքը պիտի չմտնէ՝ կ'ըսէ Տէրը։
34 Եւ ՚աս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ՝, Ու զանիկա ազատեմ ինձի համար Ու ֆիմ ծառայիս Դաւիթին համար։
35 Ու ՚եղաւ որ այն գիշերը Տէրոջը հրեշտա-կը եկաւ, և Ասորեստանի բանակին մէջ հա-րիւր ութսունհինգ հազար մարդ զարկաւ. ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան, ահա անոնց ամէնը մեռած մարմիններ էին։ Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չտեց
37 գնաց, ու դարձաւ ՚Նինուէի մէջ նստաւ։ Ու երբոր անիկա իր աստուածին Նիսրոքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր, անոր որդիքը ՚Ադրամելէք ու Սարասար ՚զանիկա սրով զար-կին, ու Արարատի երկիրը փախան. և անոր տեղը անոր որդին ՚Եսարդան թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. Ի

1 Եզեկիա իր մահուան լուրը առնելով՝ աղօթք կ'ընէ, ու կենաց երկնցնալուն խոստումը կ'առնէ։ 8 Աբիք ետ ասահման ետ կ'երթայ՝ ան խոստումին նշան մը ըլլալու համար։ 12 Մարոդաք բաղդան առ եկած հրաւէրն համար եզեկիայէն անասնասիրաց մարգ կը խլէ։ ու անոր անձնած գանձերուն կը տիրանայ։ 14 Եսայի առ բանին համար հարկ Երթիան դերի տարած ըլլալով կը մարգարեանայ։ 20 Մանասէ եզեկիայէն տեղ կը յաջորդէ։

1 Ա՚Ն օրերը եզեկիա մինչեան ատեանան հի-ւանդացաւ։ Ու Ամոսի որդին Եսայի մար-գարէն անոր եկաւ, ու անոր ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, ՚Տանդ համար պատուէր տուր, քանզի դուն մեռնելու ես ու պիտի չապրիս։
2 Եւ անիկա իր երեսը պատին դարձուց, ու

ա Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 2 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 3 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 4 Թագ. ժ. 2։ Ես. ը. 6։ Ես. ը. 8. 9։ Ես. ը. 11. 14։ Դան. ը. 12. 5 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 6 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 7 Թագ. ժ. 12. 13. 8 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 9 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 10 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 11 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 12 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 13 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 14 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 15 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 16 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 17 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 18 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 19 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 20 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 21 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 22 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 23 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 24 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 25 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 26 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 27 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 28 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1. 29 Ես. ը. 24։ Ես. ը. 1.

3 Ցերծը ազօթք ըրաւ՝ ըսելով, Ով Տէր, կ՚աղաչեմ, [ա]քու աւետեաց ճշմարտութեամբը ու կամ տարեալ զբօսով քալելը և քու աչքիդ առջևը բարի եղածը ընելը ցնծէ։ ու եղեկիա մեծ լացով մը լացաւ։

4 Ու Եսայի տակաւին մինչեայ դասիքէն չելած՝ 5 Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ ըսելով, Դարձիր, ու իմ ժողովուրդիս [ի]շխանին եղեկիայինն ըսէ, քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Քու ազօթքդ լսեցի, [ա]քու արցունքդ տեսայ. ահա քեզ պիտի բժշկեմ, — երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտ. 6 ու էլլես. Եւ քու օրերուդ վրայ տասնեւհինգ տարի պիտի աւելցնեմ, ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ, և ասս քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի բնեմ ինձի համար ու իմ 7 ծառայիս Դաւիթին համար։ Ու [ե]սայի ըսաւ, Քանի մը չոր թուզ առէք. ու առին և վերքին վրայ դրին, ու ողջացաւ։

8 Ու եղեկիա Եսայիին ըսաւ, Ցերոջը միս բժշկելուն ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը 9 երթալուս նշանը ի՞նչ ըլլայ։ Ու Եսայի ըսաւ, Ահիկա քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ. Աստէրը կամ տասը աստիճան առաջ երթայ, 10 կամ տասը աստիճան ետ դառնայ։ Ու եղեկիա ըսաւ, Աստէրին տասը աստիճան առաջ երթալը դիւրին է. ոչ, հապա աստէրը տասը աստիճան ետ դառնայ։ 11 Ու Եսայի մարգարէին Տէրոջը ազօթեց. ու Աստը աստիճանին ետ դարձուց աստէրը ան աստիճաններէն որ Աքազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած էր։

12 [Ա]նատներ Բաղդանէի թագաւորը՝ Բաղադանի որդին, Մարովդաք-բաղադան նամակներ ու ընծաներ խրկեց եղեկիային, քանզի 13 եղեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր էր։ Ու [ե]զեկիա զանոնց մտիկ ըրաւ, և թանկագին բաներուն բոլոր տուներ արծաթը ու ոսկին ու խունկերը և պատուական ևղը, և իր զէնքերուն բոլոր տուները և իր գանձերուն մէջ բոլոր գտնուածը ցուցուց. իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չհնաց, որ եղեկիա անոնց չցուցնէ։

14 Ու Եսայի մարգարէն եղեկիա թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ, Ա՛ս մարդիկը ի՞նչ բան, և ուսկի՞ց եկան քեզի։ ու եղեկիա ըսաւ, Հեռու տեղէ՝ Բաբելոնէն եկան։ Եւ անիկա ըսաւ, Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան։ ու եղեկիա ըսաւ, Ամէն մէջ ինչ որ կայ՝ տեսան, — գանձերուս մէջ անոնց չցուցուցի։

16 Եսայի ըսաւ ցեղեկիա, Աստուծոյ եղեկիա, 17 լսէ տան, Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ։ Ահա օրեր կու գան, որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ՝ ու քու հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողվեցին՝ Բաբելոն պիտի տարուի. մէկ բան մը պիտի չմնայ՝ կ՚ըսէ Տէրը։ 18 Քու զաւակներդ որ քեզմէ ելլելու են, որ ծնանիս, զանոնք Բաբելոնի թագաւորին պալատին մէջ ներքինիներ պիտի ըլլան։ 19 Եղեկիա Եսայիին ըսաւ, Տէրոջը խօսքը որ գուն բերիր, բարի է։ Նաև ըսաւ, Թէ չէ՞, որովհետև իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ։

20 Ու եղեկիային միւսգործ պատմութիւնը, և անոր բոլոր զօրութիւնը, ու [ո]րինակ աւազանը ու ջուրը որ՝ քաղաքը բերած ջուրը՝ այն գործ պատմութեան մէջ գրուած է։ Ու եղեկիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Մանասէ թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Մանասէին թագաւորութեան 3 անոր չափազանց կատաղութեանը, 10 անոր երած չարութեանը պատճառով Ցեղոքսի վրայ գալու չարիքները մարգարէներուն ձեռքով կը յայտնեն։ 17 Նաև անոր տեղը կը յուշարձ։ 19 Ամոնին չար վարուքերը։ 23 Ինկիա իր ծառաներէն կը սպանուի. ժողովուրդն ալ անոր մարդասպաններէն կը սպանուին, ու Յովսիան թագաւոր կ՚ընծայեն։

1 Մանասէ թագաւորեց տասներկու տարեկան էր երբ որ թագաւոր եղաւ, ու երեսուներկու մէջ յերուսաղէմ տարի թագաւորութիւն ըրաւ, և անոր մօրը անունը Լեփսիպա էր։ Եւ ան Տէրոջը իսպայելի որդւոցը առջևէն վռնտած [ա]զգերուն գարշելի գործերուն 3 պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։ Ու անիկա իր հօրը եղեկիային կործանած բարձր տեղատեղերը նորէն չհնեց, ու բահանային սեղաններ կանգնեց, և Աստարտեայի կուռքը մը չնեց [ի]սրայելի Աքսար թագաւորին ըրածին պէս. ու երկնքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրաւ և անոնց ծառայեաւ. 4 Տիրոջ ըրաւ. Ու [տ]աճարներ չհնեց Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած էր թէ Իմ անունս երուսաղէմի մէջ պիտի դնեմ։ 5 Եւ Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ երկնից բոլոր զօրութիւններուն սեղաններ շի-

---

ա ԳԼ. ԺԹ. 34։
բ Ես. լը. 21։
գ Ես. Դան. գ. 17։ 37. 39։ Ես. է. 11։ 14։ կը. 22։
դ ԳԼ. ԺԹ. 29։ Սաղ. կե. 2։
ե Սաղ. լԹ. 12։ Ժգ. 8։
զ ԳԼ. ԺԹ. 34։
է Ես. Ես. կը. 7։ 8։
ը Ես. Ես. կը. 12։ 14։ Ես. կը. 8։
թ Ես. լը. 1։ Եւս։ Երէց։ Բառգիրք անուանց։ տես Ես. լԹ. 2։
ժ Ես. լը. 21։
ի Ես. Դան. գ. 17։ 37. 39։ Ես. է. 11։ 14։ կը. 22։
ժա Կամ անանց վերայ առ բառգրաց։ տես Ես. լԹ. 2։
ժբ Ես. լը. 1։ Եւս։ Երէց։ Բառգիրք անուանց։ տես Ես. լԹ. 2։
ժգ ԳԼ. ԺԹ. 13։ ԽԱ. 13։ Երեմ. ԽԱ. 21։ 22։ Ծր. 17։
ժդ ԳԼ. ԻԲ. 12։ Ր Մն. կը. 31։
ժե Կամ անանց վերայ առ բառգրաց։ տես Ես. լԹ. 2։
ժզ Ա Թագ. գ. 18։ Եզր. ա. 21։ Սաղ. լԹ. 9։
ժէ ԳԼ. ԻԲ. 3։
ժը Ր Մն. լը. 38։
ժթ Նկնմ. գ. 16։
ի Ր Մն. լը. 30։
ի Ր Մն. կը. 33։
ի ԳԼ. ԻԲ. 4։
ի Թագ. Ժգ. 38։ 33։
ի Ր Օբ. գ. 19։ ԺԸ. 3։ ԳԼ. ԺԸ. 16։
ի Երեմ. լը. 34։
ի Թագ. Ը. 13։ Թագ. Ը. 33։ Թ. 3։

6 Նախ · ըՈւ իր տգան կրակէ անցուց , և ՝գու-
շակութիւն ու հմայութիւն կ՚ընէր , և վհուկ-
ներ ու նշանագէտներ ՚ունէր · Ե Ցէբոջը
առկնը չատ չարութիւն բրաւ ու գանկիա
7 բարկացուց · Եր իր չինած Աստղոմէին կուռ-
քը ան տանը մէջ դրաւ , որուն համար Ցէբը
Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին բսած
էր , ՚Իմ անունս աս տանը մէջ՝ ու Իսրայէլի
բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած երուսաղէմս մէջ
8 պիտի գնեմ յաւիտեան · ՚Նէ Իսրայէլին տա-
քը մէ յմին ալ պիտի չշարժեմ աս երկրէն ,
որն որ անուց հայրերուն տուի · միայն թէ
անոնք իմ ամէն պատուիրանքներս՝ ու իմ
Մովսէս ծառային անուց պատուիրած բոլոր
9 օրէնքը դգուշութեամբ ՚ի գործ դնեն · Բայց
անոնք անկ չրին , ու Մանասէ այնպես ՚մո-
լորուց զանոնք , որ Ցէբոջը Իսրայէլի որգւոց
առկնէն կորնչուցած ազգերէն աւելի
չարութիւն բրին ։
10 Եւ Ցէբը իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն
11 ձեռքովը խօսեցաւ՝ բսելով՝ ՚Որովհետև Ման-
գայի Մանասէ թագաւորը աս գարշութիւն-
ները ընելով՝ ՚իրմէ առաջ եղող Ամորհացւոց
բոլոր բրածներէն աւելի չարութիւն բրաւ ,
ու իր կռատքովը Յուդային ալ մեզք գոր-
12 ծել տուաւ , Ասոր համար Իսրայէլին Ցէր Աս-
տուածը այսպէս կ՚ըսէ · Ահա ես երուսաղէ-
մի վրայ ու Յուդայի վրայ ՃՀ չարիք մը
պիտի իրկեմ , որ ամէն լսողին երկու ՚ականջը
13 պիտի խօսի · Ու երուսաղէմին վրայ Սամա-
րիայինն չարը և Աքաաբին տանը գնատկը պի-
տի երկնցնեմ՝ ու երուսաղէմը պիտի սրբը-
բեմ՝ ինչպէս որ մէկը ամանն մը կը սրբէ , ու
սրբելէն ետև երեսն ի վար կը դարձնէ ։
14 Ու իմ ժառանգութեանս Ցեացորդը պիտի
մերժեմ՝ ու զանոնք իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի տամ՝ ու անոնք իրենց բոլոր
թշնամիներուն ատար ու յափշտակութիւն պի-
15 տի ըլլան · Որովհետև իմ առկնս չարութիւն
բրին , ու իրենց հայրերուն եգիպտոսէն հան
16 օրէն մինչև աս օրս զիս բարկացուցին ։ Նաև
Մանասէ խիտ չատ անմեղ արիւն թափեց ,
այնպես որ երուսաղէմը ծայրէ ՚ի ծայր լեցուց ·
բաց ՚ի անի իր մեղքէն որով Ցէբոջը առկնը
Յուդան մեզանչելուն ու չարութիւն ընելուն
պատճառ եղաւ ։
17 Եւ Մանասէին մեացորդ պատմութիւնը
ու ամէն բրածը և անոր գործած մեղքը՝ ա-
հա Յուդայի թագաւորներուն ՃՀտոր-
18 գրքին մէջ գրուած է · Ու Մանասէ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ , և իր տանը պարտէ-

ձ Գէ · ՃԸ · ՃՀ · ԻՀ ·
Ձ · Գէ · ՃՁ · Ձ ·
ՃԷ · ՃՀ ·
ի Գէ · ՃՔ · ՃԸ · ՃՀ ·
բ Օբ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
Գէ · ՃԷ · ՃՀ ·
ժ Նէբ · Կ՚ըներ ·

ե բ Թագ · է · ՃՁ · ը
Թագ · ը · ՃՁ · Ի ·
Ձ · Գէ · ՃԸ · ՃՀ ·
Ասա · Ճէր · ՃՁ · ՃԴ ·
Երեմ · ը · ՃԴ ·
ի բ Թագ · է · ՃՈ ·
է Ասահ · ԻՁ · ՃՁ ·

ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ ·
Ձ · Գէ · ՃԸ · ՃՀ ·
Ճէր · ՃՁ · ՃԴ ·
ի բ Թագ · է · ՃՁ · ը
Թագ · ը · ՃՁ · Ի ·
Ձ · Գէ · ՃԸ · ՃՀ ·
Ասա · Ճէր · ՃՁ · ՃԴ ·
Երեմ · ը · ՃԴ ·
ի բ Թագ · է · ՃՈ ·
է Ասահ · ԻՁ · ՃՁ ·

գին մէջ՝ Ոզայի պարտէզին մէջ թաղուեցաւ ·
ու անոր տեղը անոր որդին Ամոն թագաւոր
եղաւ ։
19 ՚Ամոն քսանուերկու տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ երկու
տարի թագաւորութիւն բրաւ , ու անոր մօ-
րը անունը Մեսոզամիթ էր , ու Ետերացի Արու-
20 սին աղջիկն էր · Եւ անկա ՚իր Տէրը Մանա-
սէին քրածին պէս Ցէբոջը առկնը չարութիւն
21 բրաւ · Ու իր Տէրը քալած բոլոր ճամբուն
մէջ քալեց , և իր Տէրը պաշտած կուռ-
րը պաշտեց ու անոնց երկրպագութիւն բրաւ ·
22 Եւ ՚Իր հայրերուն Ցէր Աստուածը թողուց
ու Ցէբոջը ճամբուն մէջ չքալեց ։
23 ՚Նէ Ամոնին ծառաները անոր դէմ դաւա-
ճանութիւն բրին , ու թագաւորը իր տանը
24 մէջ սպանցին · Ու երկրին ժողովրդը Ամոն
թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն ընողնե-
րուն ամէնը սպանցին · ու երկրին ժողովուրդ-
դը անոր որդին Յոսիան անոր տեղը թա-
գաւոր գրին ։
25 Եւ Ամոնին բրած գործքերուն մեացորդ
պատմութիւնը ահա Յուդայի թագաւորնե-
րուն ժամանակագրքին մէջ գրուած է · Ու
գանկիա Ոզայի պարտէզը իր գերեզմանին
մէջը թաղեցին · և անոր տեղը անոր որդին
Յոսիա թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Յոսիա ութ տարեկան էր երբոր թագա-
ւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ երեսունմէկ
տարի թագաւորութիւն բրաւ , և անոր մօրը
անունը Եդիդա էր , ու ՚Բսկոսկացի Ադա-
2 յիայի աղջիկն էր · Եւ անկա Ցէբոջը առկնը
ուղղութիւն բրաւ , ու իր Տէրը Դաւիթին
բոլոր ճամբուն մէջը քալեց , ու ՚ոչ կամ՚ձախ
կողմը չխոտորեցաւ ։
3 ՚Եւ Յոսիա թագաւորին տասնուութերորդ
տարին թագաւոր Մեսուզամի որգւոյն Եսե-
լիային որգին Սափան գրիչը Ցէբոջը տաճը
4 խրկից՝ բսելով , Բեղկիա քահանայապետին
դնա , ու անկիա ՝Ցէբոջը տաճը բերած
ասակը Թող Տամի , որն որ Դռան պահա-
5 պանները ժողովրդէն ժողվեցին · Ու գանկիա
Ցէբոջը տաճը ՚Ետնեն վրայ գրուած բանաւոր-

ե Ցէբ · ՃԸ · ԼԴ · ԻՀ ·
Ոզը · բ · Ե · Ամաս · ՃՀ · Ե ·
Ե · Ե ·
ը Գէ · ՃՁ · Ե ·
ժ Մն · ԼԴ · ՃՀ · ՃՁ ·
ի Մն · ԼԴ · ՃՁ ·
ի Մն · ԼԴ · ՃՀ · ՃՁ ·
ձ Մն · ԼԴ · ՃՁ · ՃՀ ·

է Ահ · Ճ · Ես ·
ը Թագ · Ժա · ՃՁ ·
Մն · ԼԴ · ՃՀ · ՃՁ ·
Մն · ԼԴ · ՃՀ ·
Ե Մն · ԼԴ · Ի ·
Ցէբ · ՃԸ · ՃՀ ·

ի Օբ · Ե · ՃՁ ·
Ը Ե · ԼԴ · Ե · Ես ·
ի Գէ · ՃԸ · Ե ·
Գէ · ՃԸ · Ե ·
Ը Գէ · ՃԸ · Ժ · ՃՁ ·
Ասա · ՃԸ · ՃՀ · ՃՁ ·
Ժ Գէ · ՃԸ · ԺԱ · ՃՀ ·
ԺԱ · Ե ·
ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԲ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԳ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԴ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԵ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԶ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԷ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԸ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԺԹ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
Ի · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԱ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԲ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԳ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԴ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԵ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԶ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԷ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
ԻԸ · Ե ·
Ի Գէ · ՃԸ · ՃՁ · ՃՀ ·
Ի

ներուն տան , ու տանը փրած տեղատուքը չխնայու համար Ցերջը տանը մէջի գործը
6 բանողներուն տան գանկա , Հիւսերուն , չինողներուն ու պրկագիրներուն . նաև փայտ ու տաշտած քարեր ծախու տաներն ու-
7 րոգալու համար ։ Բայց Հանոնց ձեռքը տրուած տաակին հաշիւը չէին հարցներ , քանզի անոնք
8 հաւատարմութեամբ կը գործէին ։ Եւ Բեզկիա քահանայապետը Սափան գրագիրը բսաւ , Ցերջը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ , ու Բեզկիա ան գիրքը Սափանին տուաւ , ու
9 գնահատ կարգաց ։ Եւ Սափան գրագիր Թագաւորին եկաւ , ու Թագաւորին պատասխան բերաւ ու բսաւ , Քու ծառաներդ տանը մէջ գտնուած տակը Հանեցին , ու Ցերջը տանը Ցեղեն վրայ գրուած բանուորներուն ձեռքը
10 տուին ։ Եւ Սափան գրագիր Թագաւորին պատմեց ու բսաւ , Բեզկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ ։ ԵՒ Սափան զանիկա Թագաւորին առջեւը կարգաց ։ Ու Թագաւորը օրի-
11 նաց առջեւը կարգաց , Ու Թագաւորը օրինաց գրքին խօսքերը լսածին պէս իր հանդերձները պատռեց ։ Եւ Թագաւորը Բեզկիա
12 քահանային ու Սափան գրագրին Ահիկամին՝ ու Միքիայի որդւոյն Աքբորայի՝ և Սափան գրագրին՝ ու Թագաւորի ծառային Ասայիայի
13 պատուիրեց ու բսաւ , Գացէք ինծի՝ համար ու Ժողովուրդին համար ու բոլոր Յուդայեցիներուն համար՝ այս գտնուած գրքին խօսքերուն վրայ՝ Ցերջը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր է , որովհետև մեր Հայրերը այս գրքին խօսքերուն Հնազանդութիւն չըրին , ու մեզի համար ամէն գրուած բաներու՝ ի գործ չդրին ։
14 Ու Բեզկիա քահանան և Ահիկամ ու Աբբոր և Սափան ու Ասայիա Արամի որդւոյն Թեկուայի որդւոյն Սեդդումի՝ հագուստներուն կինոջը Ողդա մարգարէին գացին , ու անոնք երուսաղէմ՝ Մաանեայի մէջ
15 կը բնակէր , ու անոր հետ խօսեցան ։ Եւ ա-նոնիկա բսաւ անոնց , Իսրայէլին Ցեր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ , Ձեզ ղրկեցէք Հրկոյ մարդուն
16 ասանկ բսէք , Ցերը այսպէս կ՚ըսէ , Ահա Ես աս տեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ , այսինքն Թագաւորին
17 կարդացած գրքին ամէն խօսքերը ։ Որովհետև զիս Թողուցին և ուրիշ աստուածներ բոլ խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացուներն ։ ուստի աս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի բոր-
18 բոքի ու պիտի չմարի ։ Բայց Ցերջը Հարցընելու համար ձեզ Հրկոյ Թագաւորը ղրկեր ասանկ բսէք ։ Իսրայէլի Ցեր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։ Քանի որ Թագաւորը լսածդ խօսքերուդ համար,
19 Որովհետև Հոգիդ փրոգ կակղցաւ , ու Ցերջը առջեւը Խոնարհեցար՝ երբոր լսեցիր իմ խօսքս , Թէ աս տեղիս վրայ ու անոր բնակիչներուն վրայ Հաւնռամ՝ ու Ամէնքդ պիտի բլլայ , և քու Հանգերձներդ պատռեցիր ու իմ առջեւս լացիր , Նա ալ լսեցի կ՚ըսէ Ցերը ։
20 Անոր համար ահա Ես քեզ քու Հայրերուդ պիտի խնամեմ՝ ու Խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս ։ և աս տեղս վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքները քու աչքերդ պիտի չտեսնեն ։ Ու անոնք Թագաւորին պատասխան բերին ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Թագաւոր հաղթասար ժողովի մը մէջ ան գիրքը կարդալ կու տայ ։ 3 Ամէնս Ցերջը առջեւ կը նորոգեն ։ 4 Քահանայապետին կը կարգադրէ ։ 13 Բնակիչներ վրայ մեծ կըզճ ասիրներ կ՚ղրկէ ու մարգարեներն հետ կը ։ 21 Թագաւոր Հանգերձները պատռիլը կ՚ըսէ ։ 24 Խոստումները ու բոլոր պատմութիւնները բնաջինջ կ՚ընէ ։ 26 Նասեայ վրէժին բարկութիւնը Քաղաքի դէմ ։ 29 Թագաւոր մահու կոծ Փարաւն Նեքաոնի վրայ երթալով ։ Մահիդդոյի մէջ կը մեռնի ։ 31 Թագաւոր անոր կը յաջորդէ ։ բայց Փարաւն Նեքաով զանիկա բանտարկելով ։ Թագաւորը Յոահազ կը նետուցնի ։ 36 Յոյակիմին չար վարմունքը ։

1 Եւ Թագաւորը հաղթ խրկեց ։ ու Յուդայեան ու երուսաղէմեան բոլոր ծերերը անոր քովը
2 ժողովեցան ։ Եւ Թագաւորը ու անոր հետ Յուդայի բոլոր մարդիկը ու երուսաղէմին բոլոր բնակիչները , ու քահանաներն ու մարգարէները , ու պզտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդը Ցերջը տաներ էան ։ և Ցերը ղրկ ասանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր
3 խօսքերը անոնց ականջները կարդաց ։ Եւ Թագաւորը սեանին քովը կայնեցաւ ու Ցերջը առջեւը ուխտ բրաւ , որ ան գրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը հաստատելու համար Ցերջը երթան երթայ , և անոր պատուիրանները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգւով պահէ ։ և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաստատութեան տուաւ ։
4 Ու Թագաւորը Բեզկիա քահանայապետին ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն և գրան պահապաններուն հրամայեց , որ Բահասդին համար ու Ղաստրոմիին համար ու երկինքի բոլոր զօրութիւններուն համար չինուած գործիքները ամէնը Ցերջը տաճարէն գուրս հանեն ։ ու զանոնք երուսաղէմէն գուրս Կիդրոնի գաւառներուն մէջ այրել , ու անոնց
5 մոխիրը Բեթէլ տանալ ։ Եւ Յուդայի Թագաւորները Յուդայի բաղաքներուն մէջ ու երուսաղէմին բոլորտիքը բարձր տեղերը վը-րայ գրած խունկ ծխող Քահրաները , և Բահասդին ու արեգակին ու լուսնին և

ե Գլ · ժբ · 15 ։
Բ բ Օբ · լ · 21 , Ես ։
բ Մ Ն · լԳ · 14 , Ես ։
ծ բ Մ Ն · լԳ · 20 ։ Ե-ղէ-կ ։
ի Աբբա ։
ի բ Օբ · ԻԹ · 37 ։
լ բ Մ Ն · լԳ · 22 ։
ղ Ե-ղէ-կ ։
ճ բ Օբ · ԻԹ · 37 ։
Դան · Ի · 11 , 12 ։
ն բ Օբ · ԻԹ · 37 ։
ո Ա-մ · ԺԸ · 17 ։ Եբ-նէ-զար ։
15 , 14 ։
Ա Օբ · ԻԹ · 35-36-37 ։
բ Մ Ն · լԳ · 26 , Ես ։
գ Մ Ն · լԳ · 29 · 30 , Ես ։
Ա-մ · ԺԸ · 17 ։ Եբ-նէ-զար ։
Ա Գ · Ի · 9 ։
Ե Գլ · Իբ · 8 ։
Ա Գ · Ի · 9 ։
Ա Գ · Ի · 29 ։
Ե Գլ · Իբ · 8

կենդանանակերպներուն ու Աբրահոմ բոլոր զոհաբերներուն խառնկ ծխոյները վերցուց։
6 Եւ Աստուծոյ Հոգին առնէն ելաւ ուղտերուն գտած կերդասը հանեց, ու զանիկա կերդան հեղեցաւին մէջ պրեց, ու ծնծղայ փչել բրաւ, ու փշրեն ժողովուրդին որգուցը գերեզմաններուն վրայ
7 ցանեց։ Եւ Ցերոբոամ մէջ պանաւոզ Իսրահոմական մեղքը գործոցներուն տուները փրկուց, Հոր որ Ներիները Աստուծոյ վա-
8 ռգայներ կը գործէին։ Ու Յուդայի քաղաքներէն բոլոր քահանաները երեսվ բերաւ, ու Գաբայէն մինչև Բեերսաբէէ պղծեց այն բարձր տեղատանքը, որոնց մէջ քահանաները խունկ կը ծխէին։ Եւ քաղաքի իշխանին՝ Ցեսուայի դրանը բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ կողմը եղող դռներուն բարձր տեղատանքը փրկուց։
9 Սակայն բարձր տեղերուն քահանաները երուսաղէմ եղող Ցերոբ տեղը չէին ելներ, Հապաղ իրենց եղբայրներուն մէջ բաղարջ կ'ուտէին։
10 Տեղին։ Ու Հինոմի որգուցին ձորին մէջ եղող Տոփեթը պղծեց, հոր մարդ մը իր որդին կամ
11 աղջիկը Մողոքին համար կրակի յանդներ։ Ու նաև վերցուց Ցերոբ ուներ գրանը առչևէն այն ձիերը, որ Յուդայի թագաւորները արեգական նուիրեր էին, և անոնք փառավրմէկեղող նախամեծ ներքինիին սենեակին քովը էին։
12 ու արեգական կառքերը կրակով պրեց։ Եւ Աքազին վերնասունը տանիքին վրայ Յուդայի թագաւորներուն չինած սեղանները, ու Ցերոբ ուներ երկու գաւիթներուն մէջ Տէրեան չինած սեղանները ջարդուորը փրցուց, ու անկէ բնայինջ բրաւ, և անոնց հողը կեդ-
13 րան հեղեցաւը նետեց։ Ու երուսաղէմին դիմացը Ապակաստ Լեռան լեռան աջ կողմը խրեցին Յուդայեն թագաւորին Սիդոնացոց գարշելիին Աստարտէթին համար, ու Մոաբացոց գարշելիին՝ Քամոսին համար ու Ամմոնի որգուց գարշելիին Մելգոմին համար չինած բարձր տեղատանքը՝ թագաւորը պղծ-
14 ծեց։ Եւ Տարձանները խորտակեց ու Աստարթէթի կուռքերը կտրտեց, ու անոնց տեղը մարդ ու ոսկրներով լեցուց։
15 Ու Բեթելի սեղանն ալ, և խորակլին ու զանիկ տուաւ Նաբատեան Ցերոբոամին չինած բարձր տեղը՝ (այն սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փրցուց, և բարձր տեղը պրեց ու փոշի գարձուց, ու Աստարթէթի կուռքը պրե-
16 ցուց։ Եւ Յոշիա դարձաւ ու հոն լեռանը վրայի դերեզմանները տեսաւ, և հղաւ խրկեց՝ դերեզմաններուն մէջէն ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ պրելով զանիկա պղծեց՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ, որ որ աս բաները խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայնով խօ-
17 սեր էր։ Եւ ըսաւ, ի՞նչ պիսի բլայ աս կոթողը որ ես կը տեսնեմ։ ու քաղաքին մարդիկը անոր ըսին, Աքիա Աստուծոյ մարդուն գերեզմանն է, որ Յուդայէն եկաւ, ու բեթելի սեղանին վրայ աս քա-
18 րոյած բաներդ ։ Եւ ըսաւ, Զանիկա թողուցէք, անոր ոսկորները մարդ մի տեղէն չշարժէ։ ուստի անոր ոսկորները Սամարիայէն եկող մարգարէին ոսկորներուն
19 հետ թող տուին։ Ու Յուդիա Սամարիայի քաղաքներուն մէջի բոլոր բարձր տեղերուն տուներն ալ վերցուց, որ Իսրայէլի թագաւորները գտնելով՝ Տէրը բարկացուցեր էին։ Ու բեթելի մէջ բոլոր զրածին պէս ա-
20 նանց ալ բրաւ։ Եւ հոն գտնուած քարեր տեղերուն բոլոր քուրմերը սեղաններուն վրայ Նորենց, ու անոնց վրայ մարդ.ոս. ոսկրներ պրեց։ Եւ որ երուսաղէմ գարձաւ։
21 Եւ թագաւորը բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց ըսելով, Ձեր Տէր Աստուծոյն զատիկ բրէք, Հինգերորդ տարուան գրքին մէջ գրուած է։ Քանի որ Իսրայէլը գատող դատաւորներուն օրերէն ի վեր և Իսրայէլի թագաւորներուն ու Յուդայի թագաւորներուն բոլոր օրերն ալ ասա զատիկ չէր։
23 Բայց Յոսիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին աս զատիկը Տէրոջը Եղուսաղէմ մէջ։
24 Ու նաև Յոսիա հմուտները, նշանագէտները ու Թերափիմները ու կուռքերը, և Յուդայի երկրին մէջ ու երուսաղէմի մէջ երևցած բոլոր գարշութիւնները վերցուց, որ Հղկիա քահանային Տէրոջը տունը գտած գրքին մէջ գրուած օրէնքին խօսքերը հաս-
25 տատէ։ Եւ անկէ առաջ անոր նման թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգւովը ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ։
26 ոչ ալ անկէ ետքը անոր նման բլայ։ Բայց Տէրը Յուդայի վրայ բորբոքած իր մեծ ու սաստիկ բարկութենէն ետ չդարձաւ՝ Մանասէի բարկութիւնէն ետ չդարձաւ՝ ան բոլոր էչար գործերուն համար, որոնցմով
27 Մանասէ զայրկացուցեր էր։ Եւ Տէրը բսաւ, Յուդան ալ իմ երեսէս պիտի ձը-

---

ը Գէ. խա. 5.
թ Գէ. խա. 7.
ժ Բ Մն. ԼԶ. 4.
ի գ Թագ. ԺԹ. 24. Ա Ժա. 18.
ժ Եզեկ. Ժգ. 14.
ժա Եզե. առաջ.
ժբ գ Թագ. Ա Ժե. 33.
ժգ Տն Եզեկ. Իա. 10.
ժդ Տն Եզեկ. Իա. 10.
—11։
ը ա Թագ. ր. 36.
թ Ես. Ա Ժ. 8.
ժ Եր. ր. 33. Եզեկ. Ե. 31. ԺԲ. 6. 11.
—12։
ժ Գէ. Ժբ. 21. բՕր. 32. 39.
ժդ Եզեկ. Իա. 10.
ի Տն Եզեկ. ԺԲ. 13. Ա Թագ. ը. 5.
ժ Գէ. խա. 5.
ժա գ Թագ. Ժ. 7.
ժբ Եզ. Իգ. 24. բՕր. 6. 5. 25.
ժգ գ Թագ. Ժբ. 25. 33.
ժդ գ Թագ. Ժգ. 1.

ը գ Թագ. Ժգ. 1. 30.
թ Եզե. Կամ.
ժ գ Թագ. Ժգ. 31.
ժա Տն բ Մն. ԼԶ. 6. 7.
ժբ Եզ. Ժբ. 3. Դ Ես. Ժբ. 2. բՕր. Ժբ. 2.
ժգ գ Թագ. Ժգ. 2.
ժդ Եզ. Իբ. 20. գ Թագ. Ժբ. 40. Գէ. Ժա.
—18։
ժ բ Մն. ԼԶ. 5.
ժա բ Մն. ԼԹ. 11.
ժբ Եզ. Ժբ. 3. Դ Ես. Իգ. 5. Թագ. ԹԱ. 2. բՕր. Ժբ. 2.
ժգ բ Մն. ԼԹ. 18. 19.
ժդ Գէ. խա. 6.
ի Տն Եզեկ. Իա. 10.
ժ Գէ. խա. 11. 12.
ժա Եզե. գոյացաբ. Թագաւորաց.
ժբ Դ Ես. Ժբ. 31. բՕր. 27. Ա Օր. Ժբ. 11.
ժգ Եզ. Ժբ. 3.
ժդ Գէ. խա. 11. 12. Եզ. 3. 4. Եզեկ. Ժե. 4.
ի Եզե. գոյացաբ. Թագաւորաց.

գեմ, ինչպէս որ Տիրայրէր Ձգեցին ու պիտի մերժեմ աս քաղաքը իմ ինծուած երուսաղէմս, ու աս տունը որուն Համար ըսի Թէ իմ անունս հոն ըլլայ ։

28 Եւ Յովսիայի միւսոյդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի Թագաւորներուն ժիլտատակ գրքին մէջ գրուած

29 է ։ Անոր օրերը Եգիպտոսի Թագաւորը Փարաւոն Նեքաով Ասորեստանի Թագաւորին վրայ Եփրատ գետը կաս ։ ու Յովսիա Թագաւորը անոր դէմ ելլելու գնաց, ու անիկա Մեգիդով տեսածին պէս զայնիկա մեռցուց

30 ։ Անկեզդովի մէջ ։ Էր։ անոր Ծառաները անոր մարմինը Անկեզդոյէն կառքով երուսաղէմ բերին, ու զայնիկա իր գերեզմանին մէջ Թաղեցին ։ ու Երկրին ժողովուրդը Յովսիայի որդին Յովաքազը առին ու օծեցին, և զայնիկա իր Հօրը տեղը Թագաւոր դրին ։

31 Երեսուն քսանեւերեք տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմ մէջ Եւթը ամիս Թագաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր մօրը անունը Համիտաղ էր, ու Լիբնացի Երեմիայի աղջիկն էր ։ Եւ անիկա իր Հայրերուն բոլոր ըրածին պէս Չկրցաւ առնել չարութիւն ըրաւ ։

33 Ու փարաւոն Նեքաով զայնիկա Եմաթի երկիրը Երեզդայի մէջ բանտարկեց, որ երուսաղէմ մէջ Թագաւորութիւն չընէ ։ ու Երկրին վրայ Հարիւր տաղանդ արծաթ ու տասնդ մը ոսկի Հարկ դրաւ ։

34 Եւ Փարաւոն Նեքաով Յովսիայի որդին Եղիակիմը անոր Հօրը Յովսիայեան տեղը Թագաւոր դրաւ, ու Իանոր անունը փոխեց Յոյակիմ կամ Նէյ ։ Բայց Յովսիազը առաւ Եգիպտոս

35 տարաւ ։ ու անիկա հոն մեռաւ ։ Եւ Յովակիմ Հան արծաթը ու ոսկին փարաւոնին տուաւ, բայց երկրին վրայ Հարկ դրաւ ։ ան արծաթը փարաւոնին պատուիրածին պէս տալու Համար ։ ու երկրին ժողովուրդէն ոմէն մարդուն վրայ դրուած Հարկին Համեմատ արծաթը ու ոսկին առաւ ։ որ փարաւոն Նեքաովին տայ ։

36 Երեսուն Յովակիմ Թագաւոր եղաւ՝ քսանուհինգ տարեկան էր ։ ու երուսաղէմ մէջ տասնմէկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր մօրը անունը Զաբիդա էր ։ ու Ռումայի փաղայիցին աղջիկն էր ։ Եւ անիկա իր Հայրերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Չկրցաւ առնել չարութիւն ըրաւ ։

ԳԼՈՒԽ

1 Յովակիմ նոյն Նաբուգոդոնոսորին կը հնազանդի ։ Երեք տարի ետքը դէմ ապստամբելով՝ Երբոր իր Կոծանմահը պատմուած կ'ըլլայ ։ 5 Յովակիմ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 7 Եգիպտոսի Թագաւորը Բաբելացի Թագաւորէն կը յաղթուի ։ 8 Յովակիմին շատ վատնդը ։ 10 Երուսաղէմ կ'առնուի ։ ու անոր բնակիչները Բաբելի գերի կը տարուին ։ 17 Մեդկիա Թագաւոր կ'ըլլայ ։ ու չոր կերպով կը Թագաւորի մինչև Երուսաղէմի կործանումը ։

1 Անոր օրերը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը եկաւ ։ ու Յովակիմ երեք տարի անոր ծառայ եղաւ ։ ու Նորէ դարձաւ անոր

2 դէմ ապստամբեցաւ ։ Եւ Տէրը անոր վրայ Քաղդէացւոց գունդերը, ու Ասորւոց գունդերը, և Մոաբացւոց գունդերը ու Ամմոնի որդւոց գունդերը խրկեց ։ զանոնք Յուդայի վրայ խրկեց, որ զայնիկա կործանեն ։ Ըստ բանին Տաճնացոյն որն որ իր ծառաներուն

3 Մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր ։ Իսկապէս ասկիա Տէրոջը Հրամանովը եղաւ Յուդայի, որ Նէ՛ն իր առջևէն մերժէ ։ Մանասէին բոլոր ըրած մեղքերուն Համար, Եւ նաև անոր Թափած անմեղ արիւնը Համար, քանզի երուսաղէմը անմեղ արիւնով լեցուց ։ ու Տէրը չուզեց զր ներել ։

5 Եւ Յովակիմին միւսոյդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի Թագաւորներուն ժիլտատակ գրքին մէջ գրուած է ։

6 Ան Յովակիմ իր Հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Յովաքին Թագաւոր եղաւ ։

7 Ու Եգիպտոսի Թագաւորը անկէ ետքը Ելլելէն ալ իր երկրէն չելաւ ։ քանզի Բաբելոնի Թագաւորը Եգիպտոսի Հեղեզտաձէն մինչև Եփրատ գետը Եգիպտոսի Թագաւորին ամէն ունեցածը առեր էր ։

8 Յովաքին տասնուութ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմ մէջ երեք ամիս Թագաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր մօրը անունը Նեհուշթա էր, ու երուսաղէմացի

9 Եղնաթանին աղջիկն էր ։ Եւ անիկա իր Հօրը բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։

10 Ատենները Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին Ծառաները երուսաղէմ եկան, ու քաղաքը պաշարեցան ։ Եւ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ, երբոր անոր Ծառաները զայնիկա պաշարէին ։

12 Յաքին էլլեն ։ Ու Ցուդայի Թագաւորը Յովաքինին Հօրը ու Ծառաներուն և իշխաններուն ու Ներքինիներուն հետ Բաբելոնի Թագաւորին

13 Եւ Բաբելոնի Թագաւորը զայնիկա Թագաւորութեան ութերորդ տարին առաւ ։ ու Երուսաղէմի Տաճարին գանձերուն ամէնքը հանեց, ու Իսրայէլի Թագաւոր Սողոմոնին Տաճարին մէջ շինած ոսկի անօթները Տէրոջը Խօսքին պէս կտրեց ։

14 Ու Երուսաղէմի ամբողջ ժողովուրդը, ու բոլոր իշխանները, ու բոլոր զօրաւոր մարդիկը, տասը հազար գերի տարաւ, ու բոլոր արհեստաւորները ու դարբինները ։ Երկրին մէջ ամենէն աղքատները միայն մնացին ։

15 Ու Յովաքինը Բաբելոն գերի տարաւ ։ ու Թագաւորին մայրը, Թագաւորին կիները, անոր ներքինիները, Երկրին զօրաւորները Երուսաղէմէն գերի Բաբելոն տարաւ ։

16 Ու Բաբելոնի Թագաւորը զանոնք ու Բաբելոնի բոլոր զօրաւոր մարդիկը, որոնք եօթը հազար էին, ու արհեստաւորները ու դարբինները, հազար հոգի, բոլոր զօրաւոր ու պատերազմի Համար պատրաստ մարդիկը, Բաբելոն գերի տարաւ ։

17 Ու Նաբուգոդոնոսոր անոր հօրեղբայրը Մատանիան անոր տեղը Թագաւոր դրաւ, ու անոր անունը փոխեց Սեդեկիա ։

18 Սեդեկիա քսանմէկ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմ մէջ երեք ամիս Թագաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր մօրը անունը Նեհուշթա էր, ու երուսաղէմացի

19 Եղնաթանին աղջիկն էր ։ Եւ անիկա իր Հօրը բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։

20 Ասանոնք Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին Ծառաները երուսաղէմ էրան, ու քաղաքը պաշարեցան ։ Եւ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ, երբոր անոր Ծառաները զայնիկա պաշարէին ։

ա Գլ. ԺԱ. 18. 20 ։ ԺԲ. 11. ես. 13 ։ Փ Թագ. Բ. 23. Բ. Տ. 3. Գլ. ես. 4. 7 ։ բ Մն. լէ. 23 ։ գ Գլ. Ժգ. 8 ։ դ Ջ.ագ. Ժբ. 11 ։ ե Մն. լէ. 24 ։ զ Մն. լէ. 1 ։ է Տես ա Մն. գ. 15 ։ Եբեմ. ես. 11 ։ ը Գլ. ես. 18 ։ թ Գլ. ես. 6 ։ Եբեմ. Ժբ. 27 ։ ժ Գլ. ես. 5 ։ ի Մն. լէ. 5 ։ ժա Մն. լէ. 4 ։ ժբ Տես գլ. ես. 17 ։ Դան. ա. 7 ։ ժգ Մ՚ես. ա. 11 ։ ժդ Եբեմ. ես. 11. 12 ։ Եզեկ. ԺԲ. 3. 4 ։ ժե Հմր. 33 ։ ժզ Մն. լէ. 5 ։

ա Մն. լէ. 6. Եր. ես. 1. 9 ։ Դան. ա. 1 ։ բ Եզեկ. ԺԲ. 8. Եր. ես. 9. 20 ։ գ Գլ. ես. 11 ։ դ Գլ. ես. 16 ։ ե Տես Մն. լէ. 6. 8. Եբեմ. ես. 18. 20. 21 ։ զ Գլ. ես. 20 ։ է Մ՚ես. գ. 16 ։ ը Եզեկ. ԺԷ. 13 ։ թ Դան. ա. 1 ։ ժ Եբեմ. ես. 9. Մն. լէ. 9 ։ ի Դան. ա. 1 ։ ժա Եբեմ. ես. 1. 2. Եզեկ. Ժե. 12 ։

բին եկաւ։ Նա Բաբիլոնի թագաւորը Իր թա-
գաւորեցնեաց ուխտորդ սարին Չանիկա
13 բանեց։ Եւ անկէ Ցերջը տանը բոլոր գան-
ձերը ու թագաւորին տանը գանձերը Հանեց։
ու Կոտրատեց ան ամէն ոսկեղէն սեռերը,
որոնք խորհրդի Սողոմոն թագաւորը Ցերջը
տաճարին Համար շիներ էր Ցերջը բաժնին
14 Համեմատ։ Եւ Բոլոր Երուսաղէմը, ու ամէն
իշխանները և ամէն զօրաւոր մարդիկը՝ տասը
Հազար գերի, ու Ամէն Հնաւերը ու գա-
բինները բշեց տարաւ։ Երկրին Ժողովրդէն
15 աղքատներէն Ի զատ մնաց մեզ չմնաց։ Եւ
Նաբոպոլասարի փոխադրեց, ու թագա-
ւորին մայրը ու թագաւորին Կիներները և անոր
Ներքինիները ու երկրին զօրաւորները Երու-
16 սաղէմէն Բաբիլոն փոխադրեց։ Եւ Բոլոր
զօրաւոր մարդիկը եօթը Հազար մարդ, ու
Հազար Հիւս ու գաբրին, որոնց ամէնն ալ
պատերազմել կարծուեր էին, Բաբիլոնի թա-
17 գաւորը գանոնք Բաբիլոն գերի տարաւ։ Եւ
Բաբիլոնի թագաւորը անոր տեղը Հանոր Հօր-
եղբայրը Մաթանիան թագաւոր գրաւ, ու
Հանոր անունը Սեդեկիայի փոխեց։
18 Սեդեկիա քսան ու մէկ տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու Երեսունմէկ մէջ տասն-
ու մէկ տարի թագաւորութիւն բրաւ։ և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր, ու Լիբնայի Երե-
19 միային աղջիկն էր։ Նա անիկա Յամկիմին
բոլոր բրածին պէս Ցերջը առջեւ չարութիւն
20 բրաւ։ Քանի Ցերջը բարկութիւնը Երու-
սաղէմի ու Յուդայի վրայ էր, մինչև որ զա-
նոնք Իր երեսէն ձգէ։ անոր Համար Սեդե-
կիա Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ։

ԳԼ· ԻԵ

1 Երբոր թագաւորը պաշարուեր էր։ Քաղդեացիք Սեդեկիան կը բռնա-
նէին։ անոր աչքերը կը սպաննէին։ և անոր աչքերը կը կուրցնէին։ 8 Նաբոպոլասարի քաղաքը կ'ամրանար մինչև տասնմէկ տարի։ Նեբուքադնեսար գերի կը տանի։ 13 տաճարին անօթները ու գանձերը կը կողոպտեն։ 18 Ներքինապետները Ներգործի մէջ կը միացնեն։ 22 Գեդոլիա որ ան Հնացած Յու-
դէացիներէ վերյ կառավարչ զրաւեր էր։ կը միացուի։ ու մեռ-
նի։ Ներքինապետը կը փախչի։ 27 Եհոյաքին եղ Բաբելոնէ կը բաց-
թողուի։ Նա Եվիլմերոդ Իր պատճառը Յոյ։

1 Ու եղաւ որ Նանոր թագաւորութեանը ին-
նեներորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ տասնեն
տասներորդ Ցէզ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը Իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի
վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ։
և անոր դէմ չուրջանակի պատնէշներ չինե-
2 ցին։ Ու մինչև Միկ եկիա թագաւորին մեռա-
նելուորդ տարին քաղաքը պաշարման մէջ
3 էր։ Եւ Տասնեն բնդին քաղաքին մէջ սաս-
տիկ սով կար, ու երկրին Ժողովրդը Հաց
4 չունէր։ Եւ Նքաղաքին գրէխնը ճեղքուեցաւ,
ու բոլոր պատերազմիները գիշերով թագա-
ւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսիս
միջի դրանը ճամբայէն Նեռան։ ու Քաղդէա-
ցիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին։ ու
5 Ընթացան գացուին ճամբայէն գնաց։ Եւ քաղ-
դեացւոց զօրքը թագաւորին ետեէն ինկան,
ու Երիքովի գաշտերուն մէջ անոր Հասան։
և անոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ։
6 Ու թագաւորը բռնեցին ու զանիկա Ռիբղա
տարին Բաբիլոնի թագաւորին, և անոր գա-
7 տաստանը տեսան։ Ու Սեդեկիային տղայը
իր աչքերուն առջեւը մորթեցին, ու Սեդե-
կիայի աչքերը կուրացուցին, և զինքը շղթ-
Նաներով կապեցին ու Բաբիլոն տարին։
8 Եւ Բաբիլոնի թագաւոր Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին Տասներեքերորդ տարին հին-
գերորդ ամիսը՝ Տասնեն եօթներորդ Ցէզ Բա-
բիլոնի թագաւորին ծառան Ինաբուզարդան
9 գահնապետը Երուսաղէմ եկաւ, Ու Ցերջը
տանը Ու թագաւորին տունը այրեց, ու եւ
բուսաղէմին բոլոր տուներըն ու ամէն մեծ տուն
10 Նները կրակով այրեց։ Եւ գահնապետին հե-
տը եղող քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երու-
11 սաղէմին չրջակայ պարիսպները փլցուցին։ Ու
քաղաքին մէջ մնացած ժողովրդին մնացոր-
դը, ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախու-
ստականները ու մնացած բազմութիւնը Նա-
12 բուզարդան գահնապետը գերի տարաւ։ Եւ
գահնապետը Երկրին ազգաբնակներէն Հեզուց՝
այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու Հա-
մար։
13 Եւ քաղդէացիք Ցերջը տանը մէջ եղող
պղինձէ սիւները Ու մեքենաներըն ու Ցե-
րջը տանը մէջ եղող պղինձէ ծովը կոտր կը-
տոր բրին, ու անոնց պղինձը Բաբիլոն տա-
14 րին։ Եւ Թագարանները ու թիակները և բազ-
մակայնները ու խնկամանները ու պաշտոնի
Համար գործածուած պղինձէ անօթները
15 րը տարին։ Եւ գահնապետը ոսկիէ ու ար-
16 ծաթէ բուրվառները առաւ։ Նոր

ծր· ։ Եզեկ· ժբ· ։ 12 ։
Ե Երբ· ։ Ցե· ։ 8 ։ Ա·
ժամս· բ· ։ 9 ։
Ե Ղ·Ամ· ։ 3 ։ Ե·
բեմ· ծբ· ։ 14 ։
Ե Երբ· ։ Ցե· ։ 9 ։ ծբ·
15 ։
Ե Գե· ։ Ցգ· ։ 14 ։ Երեմ·
։ Ցե· ։ 10 ։ բ· ։ 7 ։ ծբ·
16 ։
Ե Գե· ։ Ր· ։ 17 ։ Երբ·
։ Ե· ։ 19 ։ 22 ։ ծբ·
17 ։ Եա ։
Ա Գ Թագ· ։ Է· ։ 15 ։
Ե Գ Թագ· ։ Է· ։ 27 ։
Ե Գ Թագ· ։ Է· ։ 43 ։
Ե Գ Թագ· ։ Է· ։ 23 ։
Ե Նե· ։ Ե· ։ 3 ։ Գ Թագ·
։ Է· ։ 45· 50 ։
Ե Կամ բառ թվականները
ու կամքերը առա·
ջին որ ասկիճ կը
Նբերե ասկիճ· ու ինչ
որ ասծասկի կը
Նբերե ասծասկի·

ծր· ։ Եզեկ· ժբ· ։
12 ։
Ե Երբ· ։ Ցե· ։ 8 ։ Ա·
ժամս· բ· ։ 9 ։
Ե Ղ·Ամ· ։ 3 ։ Ե·
բեմ· ծբ· ։ 14 ։
Ե Երբ· ։ Ցե· ։ 9 ։ ծբ·
15 ։
Ե Գե· ։ Ցգ· ։ 14 ։ Երեմ·
։ Ցե· ։ 10 ։ բ· ։ 7 ։ ծբ·
16 ։
Ե Գե· ։ Ր· ։ 17 ։ Երբ·
։ Ե· ։ 19 ։ 22 ։ ծբ·

Ա Երբ· ։ Ե· ։ 1 ։
Ե Տե· Երբ· ։ ծբ· ։ 28 ։
Ե Տե· Գե· ։ Ե· ։ 27 ։
Ե Գե· ։ Ր· ։ 17 ։ Երբ·
։ Ե· ։ 8 ։
Ե Տե· Դան· ։ Է· ։ 2 ։
Ե Երբ· ։ Ր· ։ 5 ։
Ե Երբ· ։ Ցգ· ։ 1 ։
Ե Տե· Երբ· ։ ծբ· ։ 25 ։
Ե Ա Թագ· ։ Ցգ· ։ 29 ։
Ե Գե· ։ Ցգ· ։ 34 ։

Ե Ր Մն· ։ Ա· ։ 10 ։
Երեմ· ։ Ր· ։ 6 ։ Ե·
բեմ· ։ Ր· ։ 21 ։ Եա ։
Ե Տե· Երբ· ։ ծբ· ։ 23 ։
Ե Երբ· ։ Ե· ։ 1 ։
Ե Ա Մն· ։ Ա· ։ 15 ։ Ր
Մն· ։ Ա· ։ 10 ։
Ե Գե· ։ Ր· ։ 34 ։ Ր Մն·
։ Ա· ։ 4 ։
Ե Ր Մն· ։ Ա· ։ 11 ։ Ե·
բեմ· ։ Ե· ։ 1 ։ ծբ· ։
Ե Գե· ։ Ր· ։ 31 ։

Ե Ր Մն· ։ Ա· ։ 12 ։
Ե Ր Մն· ։ Ա· ։ 13 ։ Ե·
ցեկ· ։ Ե· ։ 15 ։
Ե Ր Մն· ։ Ա· ։ 17 ։ Ե·
բեմ· ։ Ր· ։ 8 ։ ։ 1 ։
ծբ· ։ 1 ։ ։ 5 ։ Ե·
ցեկ· ։ Ր· ։ 1 ։
Ե Տե· Գե· ։ Ր· ։ 18 ։
Ամբ· ։ 27 ։
Ե Տե· Երբ· ։ ծբ· ։
12 ։ 14 ։
Ե Երբ· ։ Ցգ· ։ 9 ։
Ե Ր Մն· ։ Ա· ։ 19 ։ Սաղ·
։ Ե· ։ 7 ։ Եա ։
Ե Երբ· ։ Ցգ· ։ 8 ։ Ա·
ժամս· բ· ։ 9 ։
Ե Ղ·Ամ· ։ 3 ։ Ե·
բեմ· ծբ· ։ 14 ։
Ե Երբ· ։ Ցե· ։ 9 ։ ծբ·
15 ։
Ե Գե· ։ Ցգ· ։ 14 ։ Երեմ·
։ Ցե· ։ 10 ։ բ· ։ 7 ։ ծբ·
16 ։
Ե Գե· ։ Ր· ։ 17 ։ Երբ·
։ Ե· ։ 19 ։ 22 ։ ծբ·

Յողմանին՝ Ցերոյր տանը Համար չընճած եր֊
կու սիւները , մէկ ծովը ու մէքենայքին ե֊
րը · Բոլոր աս գործքերուն պղինձը կշռ֊
17 քի չէր գար · Մէկ սիւնին բարձրութիւնը
տասնուութը կանգուն էր, և անոր վրայ պղնձէ
խոյակ կար , ու խոյակին բարձրութիւնը և֊
րեք կանգուն էր · և խոյակին վրայ չուբ֊
նաձի ցանցակերպ գործ ու նռներ կային ,
ամէնն ալ պղնձէ էին · ու միւս սիւնն ալ ցան֊
ցակերպ գործով այնպէս էր ։
18 Ու գահճապետը առաքին քահանան Ա֊
զարիան՝ ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան՝
19 ու երեք գռնապաններըն առաւ · Ու քաղա֊
քէն մէկ ներքինի մը առաւ , որ անիկա պա֊
տերազմել մարդոց զօրավարին էր · ու եօթ֊
գաւորին Առնէլը կացողներէն՝ քաղաքին
մէջը գտնուած Հինգ մարդ , ու երկրին ժո֊
ղովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մե֊
ծագիրը , և քաղաքին մէջը գտնուած երկ֊
20 րին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ ։ Ու
Նաբուզարգան գահճապետը զանոնք առաւ ,
ու Բաբիլոնի թագաւորին Ռիբղայ տարաւ ։
21 Ու Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ ,
ու Եմաթի երկրին Ռիբղային մէջ զանոնք մեռ֊
ցուց · Այսպէս Յուդա իր երկրէն գերի տա֊
22 րաւ ։ Բայց Յուդայի երկրին մէջը մնա֊
ցած ժողովուրդը՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդո֊
նոսոր թագաւորը ետ թողուցեր էր , անոնց
վրայ Սափանեան Աքիկամին որդին Գոդո֊
ղիան կուսակալ դրաւ ։
23 Ու զօրաց բոլոր իշխանները իրենց մար֊
դոցմովը երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագա֊
ւորը Գոդոդիան կուսակալ ըրեր է , Գոդոդիա֊
յին Մասփա եկան , այսինքն Նաթանիայի որ֊
դին Իսմայէլ , Կարէի որդին Յովհանան , ու
Թանհումեթի որդին Նետոփաթացի Սարա֊
յիա , ու Մաաքաթի որդին Յեզոնիա , թէ
24 իրենք և թէ իրենց մարդիկը ։ Ու Գոդոդիա
անոնց ու անոնց մարդոցը երդում րրաւ , ու
անոնց րաւ , Քաղդէացիներուն ծառայե֊
լուին մի վախնաք · աս երկրին մէջ
բնակեցէք , և Բաբիլոնի թագաւորին ծառա֊
յեցուին րրէք , ու ձեզի աղէկ պիտի լլայ ։
25 Ու եղաւ որ եօթներորդ ամսոյ թագա֊
ւորաց սերունդէն Եղոզ Եղիսամային որդւոյն
Նաթանեայեան որդին Իսմայէլ տասը մարդով
եկաւ , ու Գոդոդիան զարկին , ու մեռաւ ,
նոյնպէս ալ անոր հետ Մասփա եղող Հրէա֊
26 ները ու Քաղդէացիները ։ Ու բոլոր ժողո֊
վուրդը պզտիկէն մինչև մեծ՝ ու զօրաց իշ֊
խանները գան Եգիպտոս գացին , քանզի
Քաղդէացիներէն վախցան ։
27 Ու եղաւ որ Յուդայի Յոյակիմին թագա֊
ւորին գերեվարութեանը երեսունեօթներորդ
տարին երկոտասաներորդ ամսոյ ամսուն քսա֊
նուեօթներորդ օրը , Բաբիլոնի Եվմարովդաք
թագաւորը՝ իր թագաւորութեան տարին , Յու֊
դայի Յոյակիմին թագաւորին գլուխը բարձ֊
28 րացուց — ըսելն է բանտէն հանեց · Ու անոր հետ
քաղցրութեամբ խօսեցաւ , ու անոր աթոռը
Բաբիլոնի մէջ իր հետը եղող թագաւորներուն
29 աթոռէն վեր դրաւ · Ու անոր բանտի լա֊
թերը փոխեց , ու անիկա իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ Հաւիտ անոր առջևը հաց կ'ու֊
30 ուէր ։ Ու անոր ուռճիկ մշտական ուռճիկ ըլ֊
լալով , անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ թա֊
գաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր ։

Ա. ՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ագամի աերտնգէր մինչև Նոյ · 5 Բարեթի որդիքը · 8 Քամի որդիքը · 17 Սեմի որդիքը · 24 Սեմի աերտնգէր մինչև Աբրա֊համ · 28 Իսմայելի որդիքը · 32 Քետատրայի որդիքը · 34 Աբ֊րահամի աերտնգէր Եսաւին · 43 Եդոմի թագաւորները · 51 Եդոմի իշխանները ։

1 Ադամ , Սէթ , Ենովս , (2) Կայնան , Մա֊
3 զաղէել , Յարեդ , Ենովք , Մաթուսաղա ,
4 Ղամէք , Նոյ · Սեմ , Քամ ու Յաբեթ ։
5 Յաբեթին որդիքը Գոմեր , Մագոգ , Մա֊
գէ , Յաւան , Թոբէլ , Մոսոք ու Թիրաս ։
6 Գոմերին որդիքը՝ Աշքանաս , Իրի֊
7 փաթ ու Թոգրմա էին · Ու Յաւանին որդի֊
քը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Կիտացիք ու Դո֊
դանիք էին ։
8 Քամին որդիքը Քուշ , Մեսրայիմ , Փուտ
9 ու Քանան էին · Ու Քուշին որդիքը Սաբա ,
Եւիլա , Սաբաթա , Ռեգմա ու Սաբեքթա֊
էին · Ու Ռեգմային որդիքը Սաբա ու Դեդան
10 էին · Ու Քուշ Նեբրովդը՝ սկիզբ
11 սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ · Ու Մեսր֊

---

1 Ա Գլ. ե. 1 ։ Ղ. ա. 1 ։ Ես. ծդ. 1 ։ Ա Մակ. ա. 1 ։
2 Ա Գլ. ե. 2 ։ Ղ. ա. 2 ։ Ես. ծդ. 2 ։ Ա Մակ. ա. 2 ։
3 Ա Գլ. ե. 3 ։ Ղ. ա. 3 ։ Ես. ծդ. 3 ։ Ա Մակ. ա. 3 ։
4 Ա Գլ. ե. 4 ։ Ղ. ա. 4 ։ Ես. ծդ. 4 ։ Ա Մակ. ա. 4 ։
5 Ա Գլ. ե. 5 ։ Ղ. ա. 5 ։ Ես. ծդ. 5 ։ Ա Մակ. ա. 5 ։
6 Ա Գլ. ե. 6 ։ Ղ. ա. 6 ։ Ես. ծդ. 6 ։ Ա Մակ. ա. 6 ։
7 Ա Գլ. ե. 7 ։ Ղ. ա. 7 ։ Ես. ծդ. 7 ։ Ա Մակ. ա. 7 ։
8 Ա Գլ. ե. 8 ։ Ղ. ա. 8 ։ Ես. ծդ. 8 ։ Ա Մակ. ա. 8 ։
9 Ա Գլ. ե. 9 ։ Ղ. ա. 9 ։ Ես. ծդ. 9 ։ Ա Մակ. ա. 9 ։
10 Ա Գլ. ե. 10 ։ Ղ. ա. 10 ։ Ես. ծդ. 10 ։ Ա Մակ. ա. 10 ։
11 Ա Գլ. ե. 11 ։ Ղ. ա. 11 ։ Ես. ծդ. 11 ։ Ա Մակ. ա. 11 ։
12 Ա Գլ. ե. 12 ։ Ղ. ա. 12 ։ Ես. ծդ. 12 ։ Ա Մակ. ա. 12 ։
13 Ա Գլ. ե. 13 ։ Ղ. ա. 13 ։ Ես. ծդ. 13 ։ Ա Մակ. ա. 13 ։
14 Ա Գլ. ե. 14 ։ Ղ. ա. 14 ։ Ես. ծդ. 14 ։ Ա Մակ. ա. 14 ։
15 Ա Գլ. ե. 15 ։ Ղ. ա. 15 ։ Ես. ծդ. 15 ։ Ա Մակ. ա. 15 ։
16 Ա Գլ. ե. 16 ։ Ղ. ա. 16 ։ Ես. ծդ. 16 ։ Ա Մակ. ա. 16 ։
17 Ա Գլ. ե. 17 ։ Ղ. ա. 17 ։ Ես. ծդ. 17 ։ Ա Մակ. ա. 17 ։
18 Ա Գլ. ե. 18 ։ Ղ. ա. 18 ։ Ես. ծդ. 18 ։ Ա Մակ. ա. 18 ։
19 Ա Գլ. ե. 19 ։ Ղ. ա. 19 ։ Ես. ծդ. 19 ։ Ա Մակ. ա. 19 ։
20 Ա Գլ. ե. 20 ։ Ղ. ա. 20 ։ Ես. ծդ. 20 ։ Ա Մակ. ա. 20 ։
21 Ա Գլ. ե. 21 ։ Ղ. ա. 21 ։ Ես. ծդ. 21 ։ Ա Մակ. ա. 21 ։
22 Ա Գլ. ե. 22 ։ Ղ. ա. 22 ։ Ես. ծդ. 22 ։ Ա Մակ. ա. 22 ։
23 Ա Գլ. ե. 23 ։ Ղ. ա. 23 ։ Ես. ծդ. 23 ։ Ա Մակ. ա. 23 ։
24 Ա Գլ. ե. 24 ։ Ղ. ա. 24 ։ Ես. ծդ. 24 ։ Ա Մակ. ա. 24 ։
25 Ա Գլ. ե. 25 ։ Ղ. ա. 25 ։ Ես. ծդ. 25 ։ Ա Մակ. ա. 25 ։
26 Ա Գլ. ե. 26 ։ Ղ. ա. 26 ։ Ես. ծդ. 26 ։ Ա Մակ. ա. 26 ։
27 Ա Գլ. ե. 27 ։ Ղ. ա. 27 ։ Ես. ծդ. 27 ։ Ա Մակ. ա. 27 ։
28 Ա Գլ. ե. 28 ։ Ղ. ա. 28 ։ Ես. ծդ. 28 ։ Ա Մակ. ա. 28 ։
29 Ա Գլ. ե. 29 ։ Ղ. ա. 29 ։ Ես. ծդ. 29 ։ Ա Մակ. ա. 29 ։
30 Ա Գլ. ե. 30 ։ Ղ. ա. 30 ։ Ես. ծդ. 30 ։ Ա Մակ. ա. 30 ։
31 Ա Գլ. ե. 31 ։ Ղ. ա. 31 ։ Ես. ծդ. 31 ։ Ա Մակ. ա. 31 ։
32 Ա Գլ. ե. 32 ։ Ղ. ա. 32 ։ Ես. ծդ. 32 ։ Ա Մակ. ա. 32 ։
33 Ա Գլ. ե. 33 ։ Ղ. ա. 33 ։ Ես. ծդ. 33 ։ Ա Մակ. ա. 33 ։
34 Ա Գլ. ե. 34 ։ Ղ. ա. 34 ։ Ես. ծդ. 34 ։ Ա Մակ. ա. 34 ։
35 Ա Գլ. ե. 35 ։ Ղ. ա. 35 ։ Ես. ծդ. 35 ։ Ա Մակ. ա. 35 ։
36 Ա Գլ. ե. 36 ։ Ղ. ա. 36 ։ Ես. ծդ. 36 ։ Ա Մակ. ա. 36 ։
37 Ա Գլ. ե. 37 ։ Ղ. ա. 37 ։ Ես. ծդ. 37 ։ Ա Մակ. ա. 37 ։
38 Ա Գլ. ե. 38 ։ Ղ. ա. 38 ։ Ես. ծդ. 38 ։ Ա Մակ. ա. 38 ։
39 Ա Գլ. ե. 39 ։ Ղ. ա. 39 ։ Ես. ծդ. 39 ։ Ա Մակ. ա. 39 ։
40 Ա Գլ. ե. 40 ։ Ղ. ա. 40 ։ Ես. ծդ. 40 ։ Ա Մակ. ա. 40 ։
41 Ա Գլ. ե. 41 ։ Ղ. ա. 41 ։ Ես. ծդ. 41 ։ Ա Մակ. ա. 41 ։
42 Ա Գլ. ե. 42 ։ Ղ. ա. 42 ։ Ես. ծդ. 42 ։ Ա Մակ. ա. 42 ։
43 Ա Գլ. ե. 43 ։ Ղ. ա. 43 ։ Ես. ծդ. 43 ։ Ա Մակ. ա. 43 ։
44 Ա Գլ. ե. 44 ։ Ղ. ա. 44 ։ Ես. ծդ. 44 ։ Ա Մակ. ա. 44 ։
45 Ա Գլ. ե. 45 ։ Ղ. ա. 45 ։ Ես. ծդ. 45 ։ Ա Մակ. ա. 45 ։
46 Ա Գլ. ե. 46 ։ Ղ. ա. 46 ։ Ես. ծդ. 46 ։ Ա Մակ. ա. 46 ։
47 Ա Գլ. ե. 47 ։ Ղ. ա. 47 ։ Ես. ծդ. 47 ։ Ա Մակ. ա. 47 ։
48 Ա Գլ. ե. 48 ։ Ղ. ա. 48 ։ Ես. ծդ. 48 ։ Ա Մակ. ա. 48 ։
49 Ա Գլ. ե. 49 ։ Ղ. ա. 49 ։ Ես. ծդ. 49 ։ Ա Մակ. ա. 49 ։
50 Ա Գլ. ե. 50 ։ Ղ. ա. 50 ։ Ես. ծդ. 50 ։ Ա Մակ. ա. 50 ։
51 Ա Գլ. ե. 51 ։ Ղ. ա. 51 ։ Ես. ծդ. 51 ։ Ա Մակ. ա. 51 ։
52 Ա Գլ. ե. 52 ։ Ղ. ա. 52 ։ Ես. ծդ. 52 ։ Ա Մակ. ա. 52 ։
53 Ա Գլ. ե. 53 ։ Ղ. ա. 53 ։ Ես. ծդ. 53 ։ Ա Մակ. ա. 53 ։
54 Ա Գլ. ե. 54 ։ Ղ. ա. 54 ։ Ես. ծդ. 54 ։ Ա Մակ. ա. 54 ։
55 Ա Գլ. ե. 55 ։ Ղ. ա. 55 ։ Ես. ծդ. 55 ։ Ա Մակ. ա. 55 ։
56 Ա Գլ. ե. 56 ։ Ղ. ա. 56 ։ Ես. ծդ. 56 ։ Ա Մակ. ա. 56 ։
57 Ա Գլ. ե. 57 ։ Ղ. ա. 57 ։ Ես. ծդ. 57 ։ Ա Մակ. ա. 57 ։
58 Ա Գլ. ե. 58 ։ Ղ. ա. 58 ։ Ես. ծդ. 58 ։ Ա Մակ. ա. 58 ։
59 Ա Գլ. ե. 59 ։ Ղ. ա. 59 ։ Ես. ծդ. 59 ։ Ա Մակ. ա. 59 ։
60 Ա Գլ. ե. 60 ։ Ղ. ա. 60 ։ Ես. ծդ. 60 ։ Ա Մակ. ա. 60 ։
61 Ա Գլ. ե. 61 ։ Ղ. ա. 61 ։ Ես. ծդ. 61 ։ Ա Մակ. ա. 61 ։
62 Ա Գլ. ե. 62 ։ Ղ. ա. 62 ։ Ես. ծդ. 62 ։ Ա Մակ. ա. 62 ։
63 Ա Գլ. ե. 63 ։ Ղ. ա. 63 ։ Ես. ծդ. 63 ։ Ա Մակ. ա. 63 ։
64 Ա Գլ. ե. 64 ։ Ղ. ա. 64 ։ Ես. ծդ. 64 ։ Ա Մակ. ա. 64 ։
65 Ա Գլ. ե. 65 ։ Ղ. ա. 65 ։ Ես. ծդ. 65 ։ Ա Մակ. ա. 65 ։
66 Ա Գլ. ե. 66 ։ Ղ. ա. 66 ։ Ես. ծդ. 66 ։ Ա Մակ. ա. 66 ։
67 Ա Գլ. ե. 67 ։ Ղ. ա. 67 ։ Ես. ծդ. 67 ։ Ա Մակ. ա. 67 ։
68 Ա Գլ. ե. 68 ։ Ղ. ա. 68 ։ Ես. ծդ. 68 ։ Ա Մակ. ա. 68 ։
69 Ա Գլ. ե. 69 ։ Ղ. ա. 69 ։ Ես. ծդ. 69 ։ Ա Մակ. ա. 69 ։
70 Ա Գլ. ե. 70 ։ Ղ. ա. 70 ։ Ես. ծդ. 70 ։ Ա Մակ. ա. 70 ։
71 Ա Գլ. ե. 71 ։ Ղ. ա. 71 ։ Ես. ծդ. 71 ։ Ա Մակ. ա. 71 ։
72 Ա Գլ. ե. 72 ։ Ղ. ա. 72 ։ Ես. ծդ. 72 ։ Ա Մակ. ա. 72 ։
73 Ա Գլ. ե. 73 ։ Ղ. ա. 73 ։ Ես. ծդ. 73 ։ Ա Մակ. ա. 73 ։
74 Ա Գլ. ե. 74 ։ Ղ. ա. 74 ։ Ես. ծդ. 74 ։ Ա Մակ. ա. 74 ։
75 Ա Գլ. ե. 75 ։ Ղ. ա. 75 ։ Ես. ծդ. 75 ։ Ա Մակ. ա. 75 ։
76 Ա Գլ. ե. 76 ։ Ղ. ա. 76 ։ Ես. ծդ. 76 ։ Ա Մակ. ա. 76 ։
77 Ա Գլ. ե. 77 ։ Ղ. ա. 77 ։ Ես. ծդ. 77 ։ Ա Մակ. ա. 77 ։
78 Ա Գլ. ե. 78 ։ Ղ. ա. 78 ։ Ես. ծդ. 78 ։ Ա Մակ. ա. 78 ։
79 Ա Գլ. ե. 79 ։ Ղ. ա. 79 ։ Ես. ծդ. 79 ։ Ա Մակ. ա. 79 ։
80 Ա Գլ. ե. 80 ։ Ղ. ա. 80 ։ Ես. ծդ. 80 ։ Ա Մակ. ա. 80 ։
81 Ա Գլ. ե. 81 ։ Ղ. ա. 81 ։ Ես. ծդ. 81 ։ Ա Մակ. ա. 81 ։
82 Ա Գլ. ե. 82 ։ Ղ. ա. 82 ։ Ես. ծդ. 82 ։ Ա Մակ. ա. 82 ։
83 Ա Գլ. ե. 83 ։ Ղ. ա. 83 ։ Ես. ծդ. 83 ։ Ա Մակ. ա. 83 ։
84 Ա Գլ. ե. 84 ։ Ղ. ա. 84 ։ Ես. ծդ. 84 ։ Ա Մակ. ա. 84 ։
85 Ա Գլ. ե. 85 ։ Ղ. ա. 85 ։ Ես. ծդ. 85 ։ Ա Մակ. ա. 85 ։
86 Ա Գլ. ե. 86 ։ Ղ. ա. 86 ։ Ես. ծդ. 86 ։ Ա Մակ. ա. 86 ։
87 Ա Գլ. ե. 87 ։ Ղ. ա. 87 ։ Ես. ծդ. 87 ։ Ա Մակ. ա. 87 ։
88 Ա Գլ. ե. 88 ։ Ղ. ա. 88 ։ Ես. ծդ. 88 ։ Ա Մակ. ա. 88 ։
89 Ա Գլ. ե. 89 ։ Ղ. ա. 89 ։ Ես. ծդ. 89 ։ Ա Մակ. ա. 89 ։
90 Ա Գլ. ե. 90 ։ Ղ. ա. 90 ։ Ես. ծդ. 90 ։ Ա Մակ. ա. 90 ։
91 Ա Գլ. ե. 91 ։ Ղ. ա. 91 ։ Ես. ծդ. 91 ։ Ա Մակ. ա. 91 ։
92 Ա Գլ. ե. 92 ։ Ղ. ա. 92 ։ Ես. ծդ. 92 ։ Ա Մակ. ա. 92 ։
93 Ա Գլ. ե. 93 ։ Ղ. ա. 93 ։ Ես. ծդ. 93 ։ Ա Մակ. ա. 93 ։
94 Ա Գլ. ե. 94 ։ Ղ. ա. 94 ։ Ես. ծդ. 94 ։ Ա Մակ. ա. 94 ։
95 Ա Գլ. ե. 95 ։ Ղ. ա. 95 ։ Ես. ծդ. 95 ։ Ա Մակ. ա. 95 ։
96 Ա Գլ. ե. 96 ։ Ղ. ա. 96 ։ Ես. ծդ. 96 ։ Ա Մակ. ա. 96 ։
97 Ա Գլ. ե. 97 ։ Ղ. ա. 97 ։ Ես. ծդ. 97 ։ Ա Մակ. ա. 97 ։
98 Ա Գլ. ե. 98 ։ Ղ. ա. 98 ։ Ես. ծդ. 98 ։ Ա Մակ. ա. 98 ։
99 Ա Գլ. ե. 99 ։ Ղ. ա. 99 ։ Ես. ծդ. 99 ։ Ա Մակ. ա. 99 ։
100 Ա Գլ. ե. 100 ։ Ղ. ա. 100 ։ Ես. ծդ. 100 ։ Ա Մակ. ա. 100 ։

թեմ Ծնաբ Ղուզայիները, Ենամացիները,
12 Ղաթացիները, Նեփիսթացիները, Փաքե-
թեացիները ու Քասղուքացիները, (ուսկից
փղշտացիք ելան,) ու Կափթորացիները
13 ալ։ Եւ Քռանան Ծնաբ իր անդրանիկը Սի-
14 դոն, նաև Քեթա, Եթրուացին, Ամորհա-
15 ցին, Գերգեսացին, Խեւացին, Արուկեցին,
16 Սինեացին, Արուադացին, Սամարացին ու
Ամաթացին։
17 Ի Ամմին որդիքը եղան՝ Ասուր, Արփաք-
սադ, Ղուդ, Արամ, Հուս, Հուլ, Գաթեր
18 ու Մոսոք էին։ Եւ Արփաքսադ Ծնաբ Սա-
19 ղան, և Սաղայ Ծնաբ Երէբը։ Ու Երէբին
երկու որդի Ծնան. Մէկուն անունը Փազէկ
էր, քանզի երկիրը անոր օրերը բաժնուե-
ցաւ. և անոր եղբօրը անունը Եկեման էր։
20 Ու Եկեման Ծնաբ Եղմոդադը, Սաղոփը,
21 Ասարմաթը, Յարաքը, Ադորամը, Ուզալը,
22 Դեկման, Գեբազը, Աբիմաէլը, Սաբան,
23 Ոփիրը, Եւիլան ու Յոբաբը. ամէն սոսնձ
Եկեմանին որդիքն էին։
24 Ի Սեմ, Արփաքսադ, Սաղայ, (25) Երէբ,
26 Փաղէկ, Ռաքաու, Սերուղ, Նաքորը, Թա-
27 րայ, Աբրամ այսինքն Աբրահամ։
28 Աբրահամին որդիքը Իսահակ ու Իսմայել
29 էին։ Անոնց Ծնունդները սոսնձ են. Իսմա-
յէլին անդրանիկը՝ Նաբէոթ, եւթը Կեդար,
30 Ադբէէլ, Մաբսամ, Մասմա, Դումա, Մասէ,
31 Քադադ, Թեմա, Եթուր, Նափէս ու Կեդ-
մա։ Իսմայէլի որդիքը սոսնձ էին։
32 Եւ Աբրահամին հարճին Քեթուրային որ-
դիքը՝ անոնք Ծնաբ Զեմրանը, Եկեսանը,
Մադանը, Մադիանը, Եսբոսկը ու Սոսկն։
Ու Եկեսանին որդիքը Սաբա ու Դեդան էին։
33 Եւ Մադիանին որդիքը Գեփա, Ափէր, Ե-
նովք, Աբիդա ու Եղդաղա էին. սոսնձ ամէ-
նը Քետուրային որդիքն էին։
34 Եւ Աբրահամ Ծնաբ Իսահակը. Իսահա-
35 կին որդիքը Եսաւ ու Իսրայէլ էին։ Եսաւին
որդիքը՝ Եղիփազ, Ռագուէլ, Եհուս, Եղդ-
36 ղամ ու Կորհ էին։ Եղիփազին որդիքը Թե-
ման, Օմար, Սեփոյ, Գոթամ, Կենէզ, Թամ-
37 նա ու Ամաղէկ էին։ Ռագուէլին որդիքը
38 Նահաթ, Զարա, Սամմա ու Մզղա էին։ Ու
Սէիրին որդիքը Ղոտան, Մոսղ, Սեբեգոն,
39 Անա, Դիսոն, Եսեր ու Դիսան էին։ Եւ Ղո-
տանին որդիքը Քոռի ու Հեմամ էին. և Թամ-
40 նա Ղոտանին քոյրն էր։ Մոսղին որդիքը
Գաղուան, Մանահաթ, Գեբազ, Սեփոյ ու
Ոնամ էին։ Ու Սեբեգոնին որդիքը Այիա ու
41 Անա էին։ Անային որդին Դիսոն, ու Դիսո-

Նին որդիքը Ամման, Եսբան, Եհեթրան ու
42 Քառան էին։ Եսերին որդիքը Բազգան, Զա-
ւաւան ու Յաական էին։ Դիսանին որդիքը
Հուս ու Ռառան էին։
43 Եւ Հասած են այն թագաւորները որ եղած
են երկրին մէջ թագաւորելնէն Իսրայէլի որ-
դւոցը վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն ա-
ւած։ Բէաղին որդին Բաալա, ու անոր քա-
44 ղաքին անունը Դինհաբա էր։ Եւ Բաալա մե-
ռաւ, ու անոր տեղը Բոսրացի Զարային որդին
45 Յոբաբ թագաւորեց։ Եւ Յոբաբ մեռաւ, ու
անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն Հուսամ
46 թագաւորեց։ Եւ Հուսամ մեռաւ, ու անոր
տեղը Բադադ որդին Ադադ թագաւորեց,
որ Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանացիները
կոտորեց։ և անոր քաղաքին անունը Աւիթ
47 էր։ Եւ Ադադ մեռաւ, ու անոր տեղը Մաս-
48 րեկացի Սամղա թագաւորեց։ Եւ Սամղա
մեռաւ, ու անոր տեղը Գետին գոյի Ռոբով-
49 թէն եղող Սաւուղ թագաւորեց։ Եւ Սաւուղ
մեռաւ, ու անոր տեղը Աքբորի որդին Բա-
50 ղանան թագաւորեց։ Եւ Բաղանան մեռաւ,
ու անոր տեղը Ադադ թագաւորեց։ և անոր
քաղաքին անունը Փոքով էր, ու անոր կին-
կանց անունը Մեհաբեէլ էր, որ Մէզաբին
աղջկանը Մատրեթին աղջիկն էր։
51 Եւ Ադադ մեռնելէն եւթը Եղոմի իշխանները եղան, Թամնա իշխան, Գաղուա
52 իշխան, Եհեթաթ իշխան, Ողիբամա իշխան,
53 Եյա իշխան, Փինոն իշխան, Կենազ իշխան,
54 Թեման իշխան, Մագդալ իշխան, Իրամ իշխան. Եդոմին իշխանները
սոսնձ էին։

ԳԼ. Բ

1 Իսրայէլի որդիքը՝ Յ Ցաղոսի անդրանիկն էր, Եսրոնին, Քարմիին,
2 Ոսուրին, Ղևիի, Ցուդայի, Իսսաքարի, Զաբու-
3 ղոնի, Դանի, Ցովսեփի, Բենիամինի, Նեփթա-
ղիմի, Գադի ու Ասերի։
3 Ցուդայի որդիքը էր, Ոնան ու Սելայիին,
սոսնձ երեքը Քանանացի Շուայինն աղջկանէն
Ծնան անոր. ու Ցուդայի անդրանիկը Էր
Ցերովը առկնը չար բլլալուն համար՝ Ցեր-
4 ովին սպանեց։ Եւ անոր հարսը Թամար
փաքէաբ ու Զարան Ծնաբ անոր։ Ցուդային
բոլոր որդիքը հինգ էին։

2 Ծն. ԼԶ. 20։
3 Ծն. ԼԶ. 25։
4 Ծն. ԼԶ. 26 | Ծն. ԽԸ. 12։
5 Ծն. ԽԶ. 1։
6 Ծն. ԽԸ. 1։
7 Ծն. ԽԸ. 2։
8 Ծն. ԽԸ. 25, 26։
9 Ծն. ԼԶ. 9։ 10։

Ծն. ԽԶ. 25։
Ծն. Ժ. 15։ Եւս։
Ծն. Ժ. 26։
Ծն. Ժա. 10։ Եւս։
Ղ.Ա. 9։ 36։ Եւս։
Ծն. Ժա. 15։
Ծն. Ժ. 5։
Ծն. Խս. 2։ 3։

Ծն. ԼԶ. 11։ 15։
Ծն. ԽԲ. 13—16։
Ծն. ԽԲ. 15։
Ծն. ԽԲ. 1։ 2։
Ծն. Խս. 2։ 3։
Ծն. ԽԲ. 25, 26։
Ծն. ԼԶ. 9։ 10։

7 Ծն. ԼԶ. 37։
8 Ծն. ԼԶ. 39։
9 Ծն. ԼԶ. 40։
—
Ծն. ԽԹ. 28։ Ա.
Տ. Ի. 18։ 22։ Խց.

8։ Եւս։
9 Ծն. Լ. 3։ Խց.
12։ Թագ. Խց. 18։
Ծն. Լ. 8։
Ծն. Լ. 7։
Ծն. Լ. 29։ 30։
Մաս. ա. 3։

5 ՝Փարեսի որդիքը Եսրոն ու Համուլ Էին։
6 Եւ Զարային որդիքը՝ Զամբրի, ։Եթեան,
Եման, Քալքօլ ու ՚Դարա. ամէնը հինգ Էին։
7 Եւ ։Քարմիի որդին Աքար Էր, որ դպզոմածով
մեզ գործեց, ու իսրայէլը նեղութեան մէջ
8 ձգեց։ Ու Եթանի որդին Ազարիա էր։ (9) Ու
Եսրոնի որդիքը՝ որոնք ծնան, Երամ-
մէլ, ։†Ռամ ու ‡Քելուբայ Էին։
10 Եւ Ռամ ծնաւ Ամմինադաբ, ու Ամմի-
նադաբ ։Ցուդայի որդւոց իշխանը նաս-
11 ան, եւ Նաասան ծնաւ ։Սալմոնը, ու Սալ-
12 մոն Բոոսը, եւ Բոոս Ովբէդը,
13 ու Ովբէդ ծնաւ Եսսէն, Եւ Եսսէ ծնաւ
իր անդրանիկը Եղիաբը, ու երկրորդը Աբի-
14 նադաբը, ու երրորդը Սամման, Չորրորդը
15 Նաթանայէլը, հինգերորդը՝ Հռադդայն, վե-
ցերորդը Ասոմ — եօթներորդը Դաւիթը։
16 Եւ անոնց քոյրերը Շարուհիա ու Աբիգիա
Էին։ ։Ու Շարուհիայի որդիքը երեք Էին։
17 Աբիսա, Յովաբ ու Ասայէլ։ Եւ ։Աբիգիա
ծնաւ Ամեսային, ու Ամեսային հայրը Իսմա-
էելացի Եթերն էր։
18 Ու Եսրոնի որդին Քաղէբ Հնոյմին Ազու-
բայէն ու Երիսովթէն որդիներ ծնաւ. և սոոր
որդիքը սոոնք են՝ Բաասէր, Սովբաբ ու Ար-
19 դօն։ Ու երբոր Ազուբա մեռաւ, Քաղէբ Իրիս
Քպպ առաւ Եփրաթէր, որ անոր ծնաւ Ովբէդ։
20 Եւ Ովբէդ ծնաւ Ուրէն, և Ուրէն ծնաւ ։Բեսա-
լէելը։
21 Եւ Հէս հետը Եսրոն Գաղաադայ հօրը
՚Մաքիրին աղջիկը մնաւ. ու զանիկա առաւ,
և ինքը վաթսուն տարեկան էր. ու անկից
22 Սեգուբը ծնաւ անոր։ Եւ Սեգուբ ծնաւ Յա-
յիրը. ու սոոքա Գաղաադայ երկրին մէջ
23 քսաներեք քաղաք ունէր։ ։Ու ։Գեսուրը
և Արամ, ։Յայիրի գիւղաքաղաքները, կա-
նաթը ու անոր գիւղերը՝ վաթսուն քաղաք
տուաւ. ասոնց ամէնը Գաղաադայ հօրը
24 Հօրը Մաքիրին որդւոյն էր։ Ու ։Եսրոն հե-
տեւ-եփրաթայի մէջ մեռնելէն ետքը, Եսրո-
նին կինը Աբիա անոր ծնաւ ։Թեկուէնի
հայրը Աշուրը։
25 Ու Եսրոնին անդրանիկը Երամէելին որ-
դիքը սոոնք էին. անդրանիկը Հառամ, Բու-
26 նա, Օրէն, Ասոմ — Աբիա։ Եւ Երամէել
ունէր մի ուրիշ կին ալ, որուն անունը
27 Աթարա էր. անիկա Ոնամի մայրը եղաւ։ Ու
Երամէելին անդրանիկը Հառամին որդիքը
28 սոոնք էին. Մաոս, Յամին ու Ակոր։ Եւ
Ոնամի որդիքը Ոնամիի ու Յադայ էին։ Եւ
Ոնամիի որդիքը Նադաբ ու Աբիսուր էին։
29 Եւ Աբիսուրի կնոջը անունը Աբիհայիլ էր,
30 որ անոր ծնաւ Աբբանը ու Մոլոիդը։ Եւ
Նադաբի որդիքը Սեղադ ու Ափփայիմ էին։
31 ու Սեղադ անորդի մեռաւ։ Եւ Ափփայիմ որ-
դին Եսան, ու Եսանի որդին ։Սեսան, ու
32 ։Սեսանի որդին Աղայի էր։ Եւ Ոնամայիլ եղ-
բօրը՝ Յադայի որդիքը Երեխէր ու Յոնաթա-
33 Թան Էին։ ու Երեխէր անորդի մեռաւ։ Եւ
Յոնաթանի որդիքը փաղչի ու Զազա Էին։
Երամէելի որդիքը սոոնք էին։
34 Եւ Սեսան աղջիկներ չունէցաւ, բայց միայն
աղջիկներ։ Ու Սեսան Քարհա անուն իր
35 դիպաստի Յարայ մը ունէր։ Ու Սեսան իր
աղջիկը իր Քարհա Յարայեին կնիկ տուաւ։
36 որ անոր Եթթին ծնաւ։ Ու Եթթի ծնաւ
37 Նաթանը, և Նաթան ծնաւ ։Զաբադը, Ու
Զաբադ ծնաւ Ոփղալը, և Ոփղալ ծնաւ Ով-
38 բեդը, Ու Ովբէդ ծնաւ Եհուն, և Եհու
39 ծնաւ Ազարիան, Ու Ազարիա ծնաւ Քելզե-
40 ար, և Քելզեղա ծնաւ Եղիասան, Ու Եղիասան
ծնաւ Սոոսմին, և Սոոսմի ծնաւ Աքզուրը,
41 Ու Աքզուր ծնաւ Եկամիան, և Եկամիա
ծնաւ Եղիասաման։
42 Ու Երամէելին եղբօրը Քաղէբի որդիքը.
անոր անդրանիկը Մեսա՝ Զիփի հայրն էր,
ու Քեբրոնի հայրը Մարեսայի որդին էր։
43 Եւ Քեբրոնի որդիքը կոզիս ու Թաբաւա ու
44 Րեկեմ ու Սեմա Էին։ Ու Սեմա ծնաւ Հա-
ամի՝ Յարկեամի հայրը, ու Րեկեմ ծնաւ Յա-
45 կեղին։ Եւ Յամկեղի որդին Ոան էր։ ու
46 Ոան Բեթասրի հայրն էր։ Եւ Քաղէբին
հարճը Գեփա ծնաւ Հառան, Ոան ու Գա-
47 զեզ։ և Հառան ծնաւ Գազէզը։ Ու Քադա-
յիի որդիքը Հառաեմ, Թաւաթամ, Գեսան,
48 Փաղէտ, Գեփա ու Յագաղ Էին։ Եւ Քա-
դեղին հարճը Մաաքա ծնաւ Սեբերը ու Թա-
49 ղանան։ Նաև ծնաւ Մադմաննայի հայրը
Յագափր, ու Մաքբենայի հայրը ու Գաբա-
այի հայրը Շեւան։ և Քաղէբին աղջիկը Աք-
սա էր։
50 Հէփրաթի անդրանիկներ Ովբէդ որդւոյն Քա-
դեղին որդիքը սոոնք էին։ Կարմաթաբէմի
51 հայրը Սոբաղ, Բեթղեհէմի հայրը Սաղմա,
52 Բեթզագաթի հայրը Հարեփ։ Եւ Կարմաթա-
բէմի Հօրը Սոբայեին որդիքը Հարօէ — Մա-
53 նահաթացւոց կէսն էին։ Եւ Կարմաթաբէմի
առնձիները Եթեերացիք, Փութացիք, Սամա-
թացիք ու Մաասրացիք էին։ Սորացիք
54 ու Եղմաաւ զաւակ Սաղմայի հայրն էին։
Նետոփաթացիք, Ատարոթի, Բեթղեհէմ, Նետոփաթացիք,
Առարոթի, Թաղարեն տուները ու Մանահա-

ա Հէս · խզ · 12 · Հը-
ասեի · գ · 18։
բ Ցէս · է · 1 ։Հեսրո-
նացիներ։
գ Ցէս · գ · 31 ։
Կամ Դարգա։
դ Ցէս գլ · գ · 1։
ե Ցէս · գ · 18 · է · 1։
զ Մասս · ա · 3 · 4։
է Եչեր · Բաժ
ը Կամ Քեպէր · ասես
Հիր · 18 · 48։
թ Հառեի · բ · 19 ։
20 Մասս · ա · 4 ։
ժ Ցէս · ա · 7 · բ · 3։
ի Հառեի · գ · 21։
ժա Հառեի · ժգ · 6։
ժբ Ցէս · բ · 18։
ժգ Ցէս բ Թագ · ԺԸ ·
25։
ա Հիր · 50։
բ Եչ · լբ · 2։
գ Ցէս · ԻՀ · 1։
դ Ցէս · ա · 41 · բ Օր ·
գ · 14 · Ցէս · Ժգ ·
30։
ե Կամ Գեսուրացւոց
ու Մաաքայ Երէլեէն
զ Կամ Եսրոնին մեռ-
նելէն հետը Քա-
դեղին Եփրաթա
Եփրեմին Քա-
ղէբ Եփրաթա ի-
Եսրոնին Հինգը Ա-
ը Գլ · ը · 2։
թ Ցէս Հիր · 34 · 35։
ժ Գլ · Ժա · 41։
ժա Ցէս · ԺԸ · 17։
ժբ Հիր · 19։

55 թագուց կէսը — Սարայիք էին։ Եւ Գարե_
մի մէջ բնակող գաղիլեացւոց տաճիները թար_
գմանիք, Յամնիացիք, Մոկսիացիք։ Ա_
մենք Իսկ քարի տուր Հօրմէն եմնիէն ևլ_
լոյ ՝կենդանիք էին։

Գլ. Գ

1 Դատիճն արդիքը։ 10 Ասոր տէրտերը միչև Սկզբնիա։ 17 Ճ՝գործին յաջողութիւնը։

1 Եւ Գերեզմանին մէջ Ծնած արդիքը
տուին էին։ անոգ բանիկը ՝Յիսուս՝ ՝Եկեղեցա_
յոյն Աբրնասին, երկրորդը ՝Դանիել՝ կար_
2 մելացի Աբգէ Նայէն, երրորդը Աբհոգամ՝ Գե_
սուրի թագաւորին Թոզնիին ազգիները Մաս_
քային արդին, չորրորդը Ագոնիա՝ Ագեմիին
3 արդին, Հինգերորդը Սափատիա՝ Աբհասէն,
վեցերորդը Բեհեմի իր կնոջմէն ՝Եղզապէն։
4 Ա՛ն վերը անոր Ծնան գերեզմանի մէջ։ և Ւհան
Հօրը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն
ըրաւ, ու ՝Երուսաղեմի մէջ երեսունեւերկը
տարի թագաւորութիւն ըրաւ։
5 ՝Ի՛ր երուսաղեմի մէջ տուն ունոր։
Ամենայ, Սոփրաթ, Նաթիան ու ՝Յոզոմին։
սա չորսը ՝Աքմիկի ազգիկէն Բեթսաբէէն Յա_
6 կէ։ Եւ Բեհեսար, ու ՝Եղիսամա, ու Եղիսա_
7 դէտ, Եւ Նոգա, ու Նաթիկ, և Յաֆիկ, (8) Ու
Եղիսամա ու ՝Եղելադա ու Եղիփաղետ։ տասնը
9 ինն էին։ Աքհէն ալ Դաւիթին արդիները էին,
Նարեհարուն արդիներէն ու անոնց քրոջմէն
՝Թամարէն ՝ի գուս։
10 Եւ Սողոմոնի արդին ՝Ռոբովամ էր։ անոր
արդին Աբիա, անոր արդին Ասա, անոր որ_
11 դին Յոսափատ, Անոր արդին Յորամ, անոր
12 արդին ՝Ոքոզիա, անոր արդին Յոաս, Անոր
արդին Ամասիա, անոր արդին Ազարիա, անոր
13 արդին Յոաթամ՝, Անոր արդին Ագազ, անոր
14 արդին Եզեկիա, անոր արդին Մանասէ, Անոր
15 արդին Ամին, անոր արդին Յոսիա։ Եւ Յոհ_
սայիին արդիքը՝ անգրանիկը Յօհանան, երկ_
րորդը Յոաղիմ՝, երրորդը Սեդեկիա, չոր_
16 րորդը Սեդզամ էր։ Ու Յոակիմին արդիքը՝
անոր արդին Եզեքնիա, անոր արդին Սեդե_
17 կիա էր։ Ու Եզեքնիային արդիքը՝ Ասիր,
18 անոր արդին Սաղաթիէլ, Նաև Մելքի_
բաս, Փադայիա, Ասնէսար, Եկեդամա, Ոսէ_
19 սամս ու Նազարիա էին։ Եւ Փադայիային
արդիքը Զօրաբաբել ու Սեմէի էին։ ու Զօ_
րաբաբելին արդիքը՝ Մեսուղամ ու Անանիա,
20 ու անոնց քոյրը Սազոմիթ էր։ Նաև Ասու_
բա ու Ոհել և Բերեքիա ու Ասադիա և Յոսէ_
21 սաբեսեդ՝ հինգ էին։ Եւ Անանիային արդիքը
փազատիա ու Եսայի էին։ †Հռափայիային
արդիքը, Ռոփային արդիքը, Արգիային որ_
22 դիքը, Սեքենիային արդիքը՝՝ Ու Սեքենիա_
յին արդին Սեմայիա էր։ ու Սեմայիային
արդիքը ՝Հեսաուսա, և Իգալ, ու Բեբէա,
23 և Նաաարիա ու Սափատ՝ վեց էին։ Եւ Նաա_
րիային արդիքը Եղիոհենայի ու Եզեկիա ու
24 Եզրիկամ՝ երեք էին։ Ու Եղիոհենային որ_
դիքը Ովդոնիա, ու Եղիասիբ, և Փաղայիա,
ու Աքկուբ և Յօհանան ու Դալայիա և
Անանի՝ հօրեր էին։

Գլ. Դ

1 Յուդային տէրտերը։ 5 Եփռաթին ամանէլին երթը իրեն Ծնած Ասքուրին յաւատ եկած տէրտերը։ 9 Գաբեհոն ու անոր ա_ղեղը ընելուն վրայով։ 21 Սելոսի տէրտերը։ 24 Շմէսոնի տէ_րտերը ու յաղագնիերը։ 39 անոնք Գեդորին ու Սկիր լեռը բնակող Ամալեկացիներուն վրայ կը տրիւին։

1 Յուդային արդիքը ՝Փարէս, Եսրոն ու Քարմի
2 և Ուր ու Սոբալ էին։ Եւ Սոբալի արդին
՝Ռեայիա Գեղը Ծնաւ։ ու Գեղ Աբհայիին
ու Գատգը Ծնաւ։ Սաբաացւոց տաճիները
3 տանէր են։ Ու Էտամի ‡Հօրմէն տասը հատն։
Գեզրաքել ու Բեսմա ու Գեզրաս։ և անոնց
4 քրոջը անուներ Եսեղեփօն էր։ Ու Գեդովի
Հայրը Փանուէլ, և Ովթայի Հայրը Եզեր էր։
տասնը բնիկներմի Հօրը՝ Եփրաթի անդրան_
կանը ՝Ովթն արդիքն էին։
5 Ու ՝Թեկուէի Հայրը Ասքուր երկու կնիկ
6 ունէր, Եզուա ու Նաարա։ Եւ Նաարա անոր
Ծնաւ Աքոզամն, Ովերը, Թեմանը ու Ահաս_
7 Թարին։ Նաարային արդիքը տասնը էին։ Ու
Եզուային արդիքը Սաբեթ, Սահառ ու Եթ_
8 նան էին։ Եւ կոմս Ծնաւ Եննոբը, Սոբեբան,
ու Հարուսի արդւոյն Ախարհելին տոհմերը։
9 Եւ Գաբես իր եղբայրներէն ՝փառաւոր էր։
ու անոր մայրը անոր անուն ՝Գաբես գրաւ,
10 ըսելով, Զանիկա տրտմութեամբ Ծնայ։ Եւ
Գաբես Իսրայէլի Աստուծոյն ազաղակեց ու
բաւս, Երթալի թէ ամէն կողմնէ զիս օրհնես
ու իմ սահմանիս մեծցնելս, և քու ձեռքդ
ինծի հետ ըլլայ, ու զիս չտրէն ազատես որ
ինծի տրտմութիւն չըլլայ։ Եւ Աստուած
անոր խնդիրքը կատարեց։
11 Ու Սուհային եղբայրը Քեղուբ Մաքիրը
12 Ծնաւ, որ անիկա Եշթոնի Հայրն էր։ Եւ
Եշթոն Ծնաւ Բեթռափան ու Փասէհ և Իր_
նահաշի Հայրը Թահան։ տասնը Հռեքայի

Ա՛ն։ 6։
ե Ր Մեն։ ֆա։ 37 ‖ Ե՛ն։ Յամնիացիք։ Ե՛ն ‖ Մոկսիացիք։ Ե՛ն ‖ Հռեքայի։ Ե՛ն ‖ Ռափային։ Ե՛ն ‖ Արգիային։ Ե՛ն ‖ Սեքենիային։ Ե՛ն ‖ Ռեքաբ։ Ե՛ն ‖ Ռեքաբացւոց։ Ե՛ն ‖ Ռեքաբացւոց։ Ե՛ն ‖ Ռեքաբացւոց

13 մարդիկն էին։ Ու կենդանի արգիլքը չգոհա-
նել ու Սարայիա էին, և Գոհանդելի որդին
14 Ամաթի էր։ Ու Մաանաթացի Ծնաա Եփրան.
և Սարայիա Ծնաա Բոհորը՝ [o] Գեդարատիի
Տայրը։ (քանզի անոնք արհեստաւորներ էին։)
15 Ու Ցփանեան Քապելին արգիլքը Իթա, և Ի-
լա ու Նաամ էին։ ու Էլային արգիլն կենդա-
16 էր։ Եւ Բաղելելի արգիլքը՝ Զիփ, Զիփա,
17 Թիրիա ու Ասարէլ։ Ու եղբայրն արգիլքը
Ցղմէր, Մօթադ, Ափէր ու Յաղտն էին։
ու ---ը կինիր Ծնաա Մարիամիր և Սամային
18 ու Եսթեհմոնի Հայրը Վեսթան։ Եւ անոր կը-
նիկը Յուդիա Ծնաա Գեդոմիի Հայրը Յաղե-
դը, Սոքոյի Հայրը Քաւերը ու Զանոյի Հայ-
րը Ցեկթիելը։ և Մօթադին առած Փարա-
ւոնի աղջիկը՝ Բնիհային արգիլքը ասոնք էին։
19 Ու ---ը կնիկներ Նայեմին քրոջը՝ Ոդիհային
արգիլքը կնիհային Հայրը Գարմին, ու Մաքա-
20 Հայի Եսթեմոնին էր։ Եւ Սիմոնի արգիլքը
Ամնոն, Հռնիա, Բենհանան ու Թիլոն էին։
ու Ցեսոհին արգիլքը Զոհեթի ու Բենզոհեթի
էին։
21 Եւ [p]Յուդայի արգիլն Սելոմին արգիլքը՝
Զերքայի Հայրը էր, ու Մարիասի Հայրը Դա-
ազդա, և Աղբէայի տանը բնակող պտնեղացն
22 տանը տոհմերն էին։ Նահ Թոհակիմ և Քոզ-
բեացի մարդիկը ու Յոաս և Սարաֆ, ո-
րոնք Մոաբի մէջ տասդաւած ունեցան, ու
Յասուբի-Լեհեմ։ Իսկ տանը հին բաներ են։
23 Ատնք բրատուներ էին և Նեթայիմի ու Գա-
դերայի մէջ կը բնակէին։ Թագաւորին գո-
ղը անոր գործքին համար հոն կը բնակէին։
24 Շմաւոնի արգիլքը՝ Նամուէլ, Յամին, Յա-
25 բին, Յաքա --- Սաուղ։ Անոր արգին Սկղ-
զամ, անոր արգին Մաասաի, անոր արգին
26 Մաասիա։ Ու Մաասիայի արգիլքը, անոր արգին
Ամոզէլ, անոր արգին Զաքարա, անոր արգին
27 Սեմէի։ Եւ Սեմէի տասնեւվեց տղայ ու վեց
աղջիկ ունէր, բայց անոր եղբայրներէն չատ
տղաքներ չունէին։ ու անոնց բոլոր տոհմերը
28 Յուդայի արգասը չափ չէյացան։ Եւ անոնք
Բէրսաբէէի, ու Մօղադայի, ու Ասբո-սուսայի,
29 Եւ Բազայի, ու Ասեմի, և Թոլադի, (30) Ու
31 Բաթուէլի, ու Հորմայի, և Սիկեղաղի, Ու Բեթ-
մարքաբոթի, և Հասբո-սուսիմի, ու Բեթերա-
բէնի և Սաղարայիմի մէջ բնակեցան։ Մինչև
Դաւիթին թագաւոր եղած ատենը ասոնք
32 էին անոնց գաղաքները, Ու անոնց գեղերը։
Նո-Եթամ, Ային, Ռեմոն, Թոքան ու Ասան,
33 հինգ քաղաք։ Եւ ասոնց գեղերը բոլոր
անոնց որ Բահաղի մէջ էին։ Ասոնք
անոնց բնակութիւնները ու չվիճակները։

34 Մոսոբաբ, և Յամլէք, ու Ամա-
35 զիայի որդին Յոաս, Ես Յոսիէլ, ու Ասիելի որ-
դւոյն Սարայիայի որդւոյն Յոասբիայի որ-
36 դին Յէու, Ու Եղիոհէնայի, ու Ցկիբայ, և
Յաասիա, ու Ազայիա, և Ադիէլ, ու Ցեսիմէլ,
37 Էլ, ու Բաալան, Ես Սեմայիայի որդւոյն Սա-
մարիի որդւոյն Ցեդայիայի որդւոյն Ազոնի
38 որդւոյն Սիփեիի որդին Զիզա։ Ասոնք ան-
նեղուր յիշատակներով հրեից տոհմերուն մէջ իշ-
խանները էին, ու անոնց տղայոցներէն խոսա
39 չատցան։ Եւ հրեից անասունների համար
արօտ փնտռելով՝ Գեդորի մուտքը գացին
40 մինչև Հարեին արեւելեան կողմը։ Եւ տասա-
ու տղէկ արօտ գտան։ ու ան երկիրը ընդար-
ձակ էր, և խաղաղական ու հանգարտա-
նեան մէջ էր։ քանզի տասդ Քամին նոցա
41 ները հոն կը բնակէին։ Եւ սոս անուններով
գրուածները Եզեկիա թագաւորին
օրերը գացին, ու անոնց վրանները և հոն
գտնուած բնակարանները [r]ջարդին, ու զա-
նոնք բնաջինջ ըրին մինչև սա օրս, և անոնց
տեղը բնակեցան։ վասն զի հոն հրեից հօտե-
42 րուն համար արօտ կար։ Ու անոնցմէ՝ այսինքն
Շմաւոնի որդիներէն հինգ հարիւր մարդ Սեիր
լեռը գացին, հրեից վրայ Բեաղիի որդիքը
փախստեան, Պաղատիան ու Ոզիէլ
43 էլը իշխան [s]Ամազեհէլի փոխարէ-
տասիան միացորդներըը զարկին, ու մինչև սա
օրս հոն բնակեցան։

ԳԼ. Ե

1 Իր անդրանիկ [t]Ռուբենին որդիքը։ (քանզի [u]անդրանկութիւնը Ցովսէփին որդիքը։ և տասից բնակութիւնը։ ու Հազարացած վեց հարիւր չորեքասնեւհինգ։ 11 Գադի որդւոյն գլխաւոր մարդիկը ու բնակութիւնները։ 18 Ռուբենացիք։ Պազեհացիք ու Մանասէի կէս ցեղին մէջ ու չորեքասնեւհինգ։ 23 Կէս ցեղին բնակութիւնները ու գլխաւոր մարդիկը։ 25 Անոնց գեղատեղերը հրեից մեղքին համար։

1 Եւ Իսրայէլին անդրանկացը Ռուբենին որդիքը։ (քանզի [v]անդրանկութիւնը անիկա էր։ բայց երբ հօրը անկողինը պղծելուն համար՝ իր անդրանկութեան իրաւունքը Իսրայէլի որդւոյն Յոսիսփեին որդւոյն տրուեցաւ։ ու ազգաձամարին մէջ անդրանիկի պէս չգրուեցաւ։
2 չատ։ իսկ [w]Յուդա իր եղբայրներէն զօրաւոր եղաւ, ու անկէ իշխանները եկաւ, բայց անդրանկութեան իրաւունքը Յոսիսփեինն էր։)
3 Իսրայէլին անդրանկացը Հռուբենին որդիքը
Հենոք, Փալլու, Եսրոն ու Քարմի էին։
4 Յոելէլին որդիքը՝ անոր որդին Սեմայիա, անոր
5 որդին Գոգ, անոր որդին Սեմէի, Անոր որ-
դին Միքա, անոր որդին Ռեայիա, անոր որ-
6 դին Բաալ, Անոր որդին Բէերա, որն որ

Թիլգաթպաղնասար
Ասորեստանի թագաւորը գերի տարաւ զանոնք։ և Ռուբենացիներուն իշխանները էին։ Եղիէլ, Ազրիէլ, Երեմիա, Հոդաւիա, Յահդիէլ։ Ասոնք զօրաւոր մարդիկ էին, անուանի մարդիկ էին, իրենց հայրերուն տոհմերուն իշխանները էին։ Եւ անոնք հանցանք գործեցին իրենց հարցն Աստուծոյ դէմ, և պոռնկացան երկրին ժողովուրդներուն հետ, զորս Աստուած անոնց առջեւէն կորսնցուցած էր։ Ուստի Իսրայէլի Աստուածը Փուղի Հոգին, այսինքն Փուղի Թիլգաթպաղնասարի Ասորեստանի թագաւորին հոգին գրգռեց, որ գերի տարաւ զանոնք, այսինքն Ռուբենացիները, Գադացիները և Մանասէի կէս ցեղը, և Ղղայ, Ղղայ, և Մեսոպոտամիա մինչև Գոզան գետը։ Մինչև այսօր։

ա Ցեհ. ԺԸ. 17։
• Յն՝ արհեստաւորաց Տարեն
ի Նեհեմ. Ժա. 35։
ե Ցեհ. լը. 1։ Ես. 12։
զ Կամ՝ ու Ադգեհամ՝ բիւմաթթիհիմ։
է Ցեհ. Ժ. 10. և Եզ. գ. 15։ ի Ցեհ. ԺԸ. 1։
ը Ցեհ. ԺԸ. 8։ ժ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Կամ՝ ապրատեան։
ժա Ցեհ. ԺԸ. 8։ ժբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ժգ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ժդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ժե Ցեհ. ԺԸ. 8։ ժզ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ժէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ժը Ցեհ. ԺԸ. 8։ ժթ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։
իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։
իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։
իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։
իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։
իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։
իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։
իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։
իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։
իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։
իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։
իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։
իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։
իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։
իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։
իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։
իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։
իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։
իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։
ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։
իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։
իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։ իա Ցեհ. ԺԸ. 8։
իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։ ի Ցեհ. ԺԸ. 8։
իա Ցեհ. ԺԸ. 8։ իբ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իգ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իդ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իե Ցեհ. ԺԸ. 8։ իզ Ցեհ. ԺԸ. 8։
իէ Ցեհ. ԺԸ. 8։ իը Ցեհ. ԺԸ. 8։ իթ Ցեհ. ԺԸ. 8։

Աարեւտեան թագաւոր-փարաւոն թագաւորը գերի տարաւ. անկիա Թաբենհանց իշխանն էր, եւ անոր եղբայրները իրենց տունը մերովը հերքոր ազգատոհմերին մէջ գրուեցան. Ծնդ գլխաւորը Բեհել էր, եւ որը Զաքարիա, եւ Բոզկի գերեզման Ալմայի որդւոյն Ազգի որդին՝ Բազա. ասկիա Աբեղբ մէջ, ու Ազի մինչև Նարաա ու Բէէլմեն 9 բնակեցան. եւ արեւելեան կողմն էր գերեզման մինչև անապատը բնակեցաւ, քանզի անոնց անասուները Գազազուս երկրին մէջ 10 յաւելեալ էին։ Ու Սաւուղին օրերը պատերազմ ըրին Հագարացւոց հետ, որոնք իրենց ձեռքը իյնան. ու Գազազ ու բոլոր աբելեան կողմերը անոնց վրանները մէջը բնակեցան։

11 Եւ Գադ որդիքը ասոնց դիմացը Բասան՝ մինչեւ երկրին մէջ բնակեցան մինչև Սելքա. 12 Յիսաւորը Բոզկէ, ու երկրորդը Սափամ, եւ որը Յանայի, ու Սափամ՝ Բասանի գերը։ 13 Եւ անոնց եղբայրները իրենց ազգատոհմերուն համեմատ Միքայէլ, Մեսեզամ, Սաբէէ, Յովկէ, Եաքան, Զիա ու Եբեր՝ եօթն 14 էին։ Աանը Բուղի որդւոյն Յագդոմի որդւոյն Ենսոային որդւոյն Միքայէլի որդւոյն Գազազուզ որդւոյն Յարոայի որդւոյն Հաւրիի 15 որդւոյն Աբիհէլին որդիք էին։ Անոնց ազգատոհմերուն իշխանը Գաւնիի որդւոյն Ագ. 16 դիելի որդին Աքի էր։ Եւ անոնք Գազազուզ մէջ, Բասանի ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ՝ ու Եարօնի բոլոր արուարձաններուն մէջ՝ մինչև անոնց սահմանները բնակեցան։ 17 Այս ամէնը Յուդայի Յոթամամ թագաւորին օրերը, ու Իսրայէլի Երոբովամ թագաւորին օրերը ազգատոհմերին մէջ գրուեցան։

18 Ռուբինի որդիքը ու Գադ եւ ու Մանասէի կէս ցեղը քառասուներեք հազար եօթը հարիւր վաթսուն զօրաւոր, վահան ու սուր կրող, և ազեղ քաշող, պատերազմ սորված, ու պատերազմի երթով մարդիկ էին։ 19 Եւ անոնք Հագարացւոց, Յետուրացւոց, Նաբիսացւոց ու Նոդաբացւոց հետ պատե. 20 րազմ ըրին, եւ անոնց յաղթեցին. ու Հագարացիները և բոլոր անոնց հետ եղողները անոնց ձեռքը տրուեցան. քանզի անոնք պատերազմի մէջ Աստուծոյ ազդակեցին, ու անոնց 21 ըսից, վասն զի հազար տասը հինգհարիւր անասուները՝ յիսուն հազար ոչխար, ու երկու հարիւր յիսուն հազար էշեր, ու երկու հարիւր հազար մարդ գերի բռնեցին։ 22 (Քանզի շատերը մեռած էին. ինչու որ աստուածպատերազմը Աստծմէ էր։) ու մինչև գերութիւնը անոնց տեղը բնակեցան։

23 Եւ Մանասէի որդւոյը կէս ցեղը ան երկրին մէջ բնակեցան, բասանէն մինչև Բաալհերմոն, Սանիր ու Հերմոն լերը, Սենիր բարձունքը։ 24 Թէ. էին։ Եւ անոնց ազգատոհմերուն իշխանները ասոնք էին. Ափեր, Եսահ, Եղղիէլ, Երեմիա, Ովզուրա ու Քադրի, որոնք զօրաւոր, քաջ ու անուանի մարդիկ էին, ու իրենց ազգատոհմերուն իշխաններն էին։ 25 Եւ իրենց հայրերուն Աստուծոյն դէմ ապստամբեցան, ու ան երկրին ազգաց Աստուածներուն ետեւէն եղեռնել պոռնկեցան, որ Աստուած ջանջեր անոնց առջեւէն բնջինջ 26 բրած էր։ Եւ Իսրայէլին Աստուածը Ասբնաասեր Փուղ Թագաւորին հոգին՝ ու Ասբնասեր Թագլաթ-փարաւոն Թագաւորին հոգին գրգռեց, ու Ռուբենեանները, Գադեանները ու Մանասէին կէս ցեղը գերի բրաւ, և զանոնք Ղարա ու Գաբովր ու Հարա ու Գոզան գետը տարաւ մինչև աս օր։

ԳԼ. Զ

1 Ղեւիի որդիքը՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մերարի։ 2 բարի էին։ Եւ Կահաթին որդիքը Ամրամ, 3 Իսահառ, Բեբրոն ու Ոզիէլ էին։ Եւ Ամրամին որդիքը Ահարոն, Մովսէս ու Մարիամ էին։ Ու Ահարոնին որդիքը՝ Նադաբ, 4 Աբիհու, Եղիազար ու Իթամար էին։ Եղիազար Փենհէհէսը, — Փենհէհէս Աբիսուա, ու 5 Բուկի Աբիսուա Ոզին, Ոզին Զարհիան, 6 Զարհիա Մարիոթը, ու Մարիոթ Ամարիան, և Ամարիա Ախիտոբը, 8 Ախիտոբ Սադոկը, ու Սադոկ Աքիմաաս, 9 Աքիմաաս Ազարիան, ու Ազարիա Յովհանանը, 10 Յովհանան Ազարիան, (ասիկա էր որ Սողոմոնին երուսաղէմ չինած տաճարին մէջ քահանայութիւն բրաւ.) ու Ազարիա Ամարիան, և Ամարիա Ախիտոբը, 11 Ախիտոբ Սադոկը, ու Սադոկ Սաղում, 12 Սաղում Եղկիան, ու Եղկիա Ազարիան, և Ազարիա Սարայիան, ու Սարայիա Յովսադակը։

13 Ու Յահուդա Ազարիան, և Ազարիա Ամարիան, և Ամարիա Ախիտոբը, 14 Ախիտոբ Սադոկը, ու Սադոկ Սելլում, 15 Սելլում Քեղկիան, ու Քեղկիա Յովսադակը, և Յովսադակ գերի տարաւ, երբ Տէրը Յուդան ու Երուսաղէմը Նաբուգոդոնոսորի ձեռքով գերութեան տարաւ։

16 Լեւիի որդիքը՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մերարի անուններով։ 17 Եւ Գերսոնին որդիքը անուններով՝ Լիբնի ու Սեմեի։ 18 Եւ Կահաթին որդիքը՝ Ամրամ, Իսահառ, Բեբրոն, Ոզիէլ էին։ 19 Մերարիին որդիքը՝ Մաղլի ու Մուսի։ Եւ Լեւիին ազգատոհմերը իրենց հարցերուն համեմատ էին։ 20 Գերսոնէն՝ Լիբնի իր որդին, Եահաթ իր որդին, Զիմա իր որդին, 21 Յովաք իր որդին, Իդդո իր որդին, Զերա իր որդին, Յեաթրա իր որդին։ 22 Կահաթին որդիքը՝ Ամինադաբ իր որդին, Կորհ իր որդին, Ասիր իր որդին, 23 Եղկանա իր որդին, Եբիասափ իր որդին, Ասիր իր որդին, 24 Թահաթ իր որդին, Ուրիէլ իր որդին, Ոզիա իր որդին, Սաղում իր որդին։ 25 Եղկանայի որդիքը՝ Ամասի ու Աքիմոթ։ 26 Աքիմոթին որդին՝ Եղկանա իր որդին, Սոփայ իր որդին, Նաքաթ իր որդին, 27 Եղիաբ իր որդին, Երոհամ իր որդին, Եղկանա իր որդին։ 28 Սամուէլին որդիքը՝ Յովէլ առաջնեկը, ու Աբիա երկրորդը։ 29 Մերարիին որդիքը՝ Մաղլի, Լիբնի իր որդին, Սեմեի իր որդին, Ոզա իր որդին, 30 Սեմեա իր որդին, Հագիա իր որդին, Ասայիա իր որդին։

31 Եւ Դաւիթ անոնք տեղ տուաւ երգեցողութեան տան մէջ, տապանակը հանգչելէն ետքը։ 32 Եւ անոնք Սաղոմոնին շինած Տէրոջ տաճարին առջեւ երգեցողութեամբ կը պաշտօնէին, մինչև որ Խորանին՝ ժողովարանին առջեւ կանգնեցին, ու իրենց կարգին համեմատ իրենց պաշտօնը կատարեցին։ 33 Եւ ասոնք են անոնք որ իրենց որդիներովը կը պաշտօնէին։ Կահաթացիներուն մէջէն՝ Եղկանացի Եման, որ Յովէլին որդին, Սամուէլին որդին, 34 Եղկանայի որդին, Երոհամին որդին, Եղիէլին որդին, Թոհին որդին, 35 Սուփայի որդին, Նաքաթին որդին, Ամասիի որդին, Մահաթին որդին, Ամասայի որդին, 36 Եղկանայի որդին, Յովէլին որդին, Ազարիայի որդին, Սոփոնիայի որդին, 37 Թահաթին որդին, Ասիրին որդին, Եբիասափին որդին, Կորհին որդին, 38 Իսահարին որդին, Կահաթին որդին, Լեւիին որդին, Իսրայէլին որդին։ 39 Եւ անոր եղբայրը Ասափ՝ որ անոր աջ կողմը կեցած էր, Ասափին որդին Բերաքիա, Սամուայի որդին, 40 Միքայէլին որդին, Բահսէիի որդին, Մաղքիայի որդին, 41 Ադնայի որդին, Զարհայի որդին, Եղիաբի որդին, 42 Եթանի որդին, Զիմայի որդին, Սեմեիի որդին, 43 Եահաթի որդին, Գերսոնին որդին, Լեւիին որդին։ 44 Եւ անոնց եղբայրները՝ Մերարիին որդիները, Եթանը Կիսիի որդին, Աբդիի որդին, Մաղլուքի որդին, 45 Հասաբիայի որդին, Ամասիայի որդին, Հաղղիայի որդին, 46 Ամսիի որդին, Բանիի որդին, Սամերի որդին, 47 Մաղլիի որդին, Մուսիի որդին, Մերարիին որդին, Լեւիին որդին։ 48 Եւ անոնց եղբայրները Ղեւացիները՝ Աստուծոյ տաճարին բոլոր պաշտօնին համար տրուեցան։

49 Բայց Ահարոն ու անոր որդիները Ողջակիզման սեղանին վրայ ու խնկարկութեան սեղանին վրայ կը մատուցանէին՝ Սրբոց Սրբութեան բոլոր գործին համար, ու Իսրայէլի համար քաւութիւն ընելու համար, ամէն ինչ որ Աստուծոյ ծառայ Մովսէս պատուիրած էր։ 50 Եւ Ահարոնին որդիքը՝ Եղիազար, անոր որդին Փենհէհէս, անոր որդին Աբիսուա, 51 անոր որդին Ոզին, անոր որդին Զարհիա, 52 անոր որդին Մարիոթ, անոր որդին Ամարիա, անոր որդին Ախիտոբ, 53 անոր որդին Սադոկ, անոր որդին Աքիմաաս։

54 Եւ անոնց բնակութեանց համեմատ՝ անոնց սահմաններուն մէջ, անոնց բնակութեան համար, Կահաթացիներուն ազգատոհմին համար, վասն զի անոնց վիճակն էր, 55 Եբրոնը Յուդայի երկրին մէջ, անոր շրջակայ արտերովը։ 56 Բայց քաղաքին դաշտերը ու անոր գիւղերը Յեփոնէի որդւոյն Քաղէբի տրուեցան։ 57 Եւ Ահարոնին որդիքը՝ Եբրոնը՝ ապաստանի քաղաքը, Լիբնան ու անոր արուարձանները, Եթեր, Եսթեմոա, 58 Հոլոնը ու անոր արուարձանները, Դաբիր ու անոր արուարձանները, 59 Ասան ու անոր արուարձանները, Բեթսամէս ու անոր արուարձանները։ 60 Եւ Բենիամինի ցեղէն՝ Գաբա ու անոր արուարձանները, Ալեմեթ ու անոր արուարձանները, Անաթովթ ու անոր արուարձանները։ Անոնց քաղաքները՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ, տասներեք քաղաք էին։ 61 Եւ Կահաթին որդիներուն՝ ազգատոհմին մնացեալներուն համար, Մանասէի կէս ցեղէն՝ տասը քաղաք վիճակով տրուեցան։ 62 Եւ Գերսոնին որդիներուն՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ, Իսսաքարի ցեղէն, Ասերի ցեղէն, Նեփթաղիմի ցեղէն, ու Մանասէի ցեղէն՝ Բասանի մէջ, տասներեք քաղաք։ 63 Մերարիին որդիներուն՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ, Հռուբինի ցեղէն, Գադի ցեղէն, ու Զաբուղոնի ցեղէն՝ տասներկու քաղաք վիճակով տրուեցան։ 64 Եւ Իսրայէլի որդիները ասոնք քաղաքները ու անոնց արուարձանները տուին Ղեւացիներուն։ 65 Եւ Յուդայի որդիներուն ցեղէն, Սիմէոնի որդիներուն ցեղէն, ու Բենիամինի որդիներուն ցեղէն՝ անոնք անուններով ասոնք քաղաքները տուին։ 66 Եւ Կահաթին որդիներուն ազգատոհմերուն մնացեալներուն համար՝ Եփրեմի ցեղէն իրենց սահմանին քաղաքները։ 67 Եւ Գաղ. քաղաք՝ Սիքեմ՝ Եփրեմի լերին մէջ, ապաստանի քաղաքը, Գազեր, 68 Եոկմոամ, Բեթհորոն, 69 Այղոն, Գեթրեմոն, 70 Ու Մանասէի կէս ցեղէն՝ Ահաներ, Բեղաամ, Կահաթին որդիներուն ազգատոհմերուն մնացեալներուն համար։ 71 Գերսոնին որդիներուն՝ Մանասէի կէս ցեղէն՝ Գոլան Բասանի մէջ, Աստարովթ, 72 Իսսաքարի ցեղէն՝ Կեդես, Դաբրաթ, 73 Ռամոթ, Անեմ, 74 Ասերի ցեղէն՝ Մասաղ, Աբդոն, 75 Քուկոք, Քեղաթ, 76 Նեփթաղիմի ցեղէն՝ Գալիլեայի Կեդես, Համմոն, Կարիաթայիմ։ 77 Մերարիին որդիներուն՝ մնացեալներուն համար, Զաբուղոնի ցեղէն՝ Յոկնեամ, Կարթա, Դիմնա, Նաղաղաղ։ 78 Եւ Յորդանանէն անդին՝ Երիքովի քովը, Յորդանանի արեւելեան կողմը, Հռուբինի ցեղէն՝ Բեսեր անապատին մէջ, Յասա, 79 Կեդեմովթ, Մեփաաթ։ 80 Եւ Գադի ցեղէն՝ Գաղաադի Ռամոթ, Մանայիմ, 81 Եսեբոն, Յազեր։

ԳԼ. Է

1 Իսսաքարի որդիքը՝ Թովղա, Փուա, Յասուբ ու Սիմրոն, չորսը։ 2 Եւ Թովղայի որդիքը՝ Ոզի, Հռափայիա, Երիէլ, Եհմա, Եբսամ ու Սամուէլ, անոնց հայրերուն տունին գլուխները, Թովղայի զօրաւոր մարդիկ էին իրենց ազգատոհմերուն մէջ, անոնց թիւը Դաւթի օրերը քսաներկու հազար վեց հարիւր էր։ 3 Եւ Ոզիի որդին Յզրահիա, Յզրահիայի որդիները՝ Միքայէլ, Աբդիա, Յոել, Իսսիա, հինգն ալ իշխաններ էին։ 4 Եւ անոնց հետ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ՝ իրենց հարցերուն համեմատ, զօրաց համար երեսուն վեց հազար մարդ կային, վասն զի անոնք շատ կանայք ու որդիներ ունէին։ 5 Եւ Իսսաքարի բոլոր ազգատոհմերուն մէջ՝ զօրաւոր մարդիկ էին, անոնց թիւը ամէնը ազգատոհմերուն համեմատ՝ ութսունեւեօթը հազար էր։

6 Բենիամինի որդիները՝ Բաղա, Բեքեր ու Եդիաէլ, երեքը։ 7 Եւ Բաղայի որդիները՝ Եսբոն, Ոզի, Ոզիէլ, Երիմոթ ու Իրի, հինգը, հարցերուն համեմատ իշխաններ, զօրաւոր մարդիկ էին, ու անոնց թիւը ազգատոհմերուն համեմատ՝ քսաներկու հազար երեսուն չորս էր։ 8 Եւ Բեքերի որդիները՝ Զեմիրա, Յովաս, Եղիէզեր, Եղիոենէի, Ոմրի, Երեմովթ, Աբիա, Անաթովթ ու Ալեմեթ, ասոնք բոլորը Բեքերի որդիներն էին։ 9 Եւ անոնց թիւը ազգատոհմերուն համեմատ՝ անոնց հարցերուն համեմատ, զօրաւոր մարդիկ էին, քսան հազար երկու հարիւր էր։ 10 Եւ Եդիաէլի որդին Բաղհան, Բաղհանի որդիները՝ Եհուս, Բենիամին, Եհուդ, Քենանա, Զեթան, Թարսիս ու Ախիսահար։ 11 Եդիաէլին որդիները՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ, զօրաւոր մարդիկ էին, տասնեւեօթը հազար երկու հարիւր էին, որ պատերազմի երթալու էին։ 12 Սուփիմ ու Հուփիմ՝ Իրի որդիները, Ասիմ՝ Ահերի որդիները։

13 Նեփթաղիմի որդիները՝ Յասիել, Գունի, Եսեր ու Սաղում, Բղհայի որդիները։

14 Մանասէի որդիները՝ Ասրիել, որ անոր հարճը Ասորի կինը ծնաւ, Մաքիր Գաղաադի հայրը ծնաւ։ 15 Եւ Մաքիր կին առաւ Հռուփիմին ու Սուփիմին քոյրը, անոր քրոջը անունը Մաքա էր, եւ անոր երկրորդին անունը Սղաադ էր, եւ Սղաադին դուստրերը եղան։ 16 Եւ Մաքիր կինը որդի ծնաւ, ու անոր անունը Փերես դրաւ, եւ անոր եղբօրը անունը Սերես էր, եւ անոր որդիները՝ Ուղամ ու Ռաքեմ։ 17 Եւ Ուղամին որդիները՝ Բեդան։ Ասոնք էին Գաղաադին որդիները, Մաքիրին որդւոյն, Մանասէի որդւոյն։ 18 Եւ անոր քոյրը Մաղքեթ ծնաւ Իսհոդը, Աբիեզերը ու Մահղան։ 19 Եւ Սեմիդայի որդիները՝ Ահեան, Սեքեմ, Լիքեհի ու Անիամ։

20 Եւ Եփրեմի որդիները՝ Սուղեղա, Բերեդ անոր որդին, Թահաթ անոր որդին, Եղադա անոր որդին, Թահաթ անոր որդին, 21 Զաբադ անոր որդին, Սուղեղա անոր որդին, Եզեր ու Եղադ, որ Գեթացիներուն ծնած տղաները սպաննեցին, վասն զի անոնք անոնց անասունները առնելու իջած էին։ 22 Եւ անոնց հայրը Եփրեմ շատ օրեր սուգ ըրաւ, ու անոր եղբայրները եկան մխիթարեցին զանիկա։ 23 Եւ մտաւ անոր կնոջը քով, ու յղացաւ ու որդի ծնաւ, ու անոր անունը Բերիա դրաւ, վասն զի անոր տան մէջ չարիք եղաւ։ 24 Եւ անոր դուստրը Սեերա էր, որ Բեթհորոնը՝ վարի ու վերի, ու Ուզենսեերան շինեց։ 25 Եւ անոր որդին Հռափա էր, Հռեսեփ անոր որդին, Թելա անոր որդին, Թահան անոր որդին, 26 Լադան անոր որդին, Ամմիհուդ անոր որդին, Եղիսամա անոր որդին, 27 Նոն անոր որդին, Յեսու անոր որդին։ 28 Եւ անոնց ունեցուածքն ու բնակութիւնը՝ Բեթէլ ու անոր գիւղաքաղաքները, արեւելեան կողմը Նարան, արեւմտեան կողմը Գազեր ու անոր գիւղաքաղաքները, Սեքեմ ու անոր գիւղաքաղաքները մինչև Ագա ու անոր գիւղաքաղաքները։ 29 Եւ Մանասէի որդիներուն սահմանին քով՝ Բեթսան ու անոր գիւղաքաղաքները, Թաանաք ու անոր գիւղաքաղաքները, Մեգեդդո ու անոր գիւղաքաղաքները, Դոր ու անոր գիւղաքաղաքները։ Ասոնց մէջ Յովսեփ Իսրայէլի որդւոյն բնակեցաւ։

30 Ասերի որդիները՝ Եմնա, Եսուա, Եսուի, Բերիա, ու Սերա անոնց քոյրը։ 31 Եւ Բերիայի որդիները՝ Քեբեր ու Մաղքիել, որ Բիրզաիթի հայրը։ 32 Եւ Եբեր ծնաւ Յափղեթը, Սոմերը, Քոթամը ու անոնց քոյրը Սուա։ 33 Եւ Յափղեթին որդիները՝ Փասաք, Բոմհաղ ու Ասուաթ։ Ասոնք էին Յափղեթին որդիները։ 34 Եւ Սամերին որդիները՝ Ահի, Ռոհգա, Յեհուբա ու Արամ։ 35 Եւ անոր եղբօրը որդիները՝ Սոփա, Յեմնա, Սեղես ու Ամաղ։ 36 Սոփային որդիները՝ Սուա, Հռարնափեր, Սուղ, Բերի, Եմրա, 37 Բեսեր, Հռոդ, Սամա, Սելսա, Յիթրան ու Բերա։ 38 Եւ Եթերին որդիները՝ Յեփոնէ, Փասպա ու Արա։ 39 Եւ Ուղայի որդիները՝ Արահ, Հանիէլ ու Ռեսիա։ 40 Ասոնք բոլորը Ասերի որդիներն էին, իրենց հայրերուն տունին գլուխները, ընտիր ու զօրաւոր մարդիկ, իշխաններուն գլուխները։ Եւ անոնց թիւը ազգատոհմերուն համեմատ՝ պատերազմի երթալու ու զօրքի համար քսանվեց հազար մարդ էր։

ԳԼ. Ը

1 Բենիամին անդրանիկը Բաղա, երկրորդը Ասբէլ, երրորդը Ահարա, 2 չորրորդը Նոհա, հինգերորդը Ռափա։ 3 Եւ Բաղայի որդիները՝ Ադդար, Գերա, Աբիհուդ, 4 Աբիսուա, Նեեման, Ահոա, 5 Գերա, Սեփուփան ու Հուրամ։ 6 Եւ Եհուդի որդիները՝ Նաաման, Ահիա ու Գերա, ասոնք Գեբայի բնակիչներուն հայրերուն տունին գլուխներն էին, ու Մանահաթ տարաւ զանոնք։ 7 Եւ Նաամանի, Ահիայի ու Գերայի՝ Գերա զանոնք տարաւ, ու Ոզա ու Ահիհուդ ծնաւ։ 8 Եւ Սահարիմ Մովաբի երկրին մէջ ծնաւ, անոնց ետքը որ Հուսիմ ու Բահարա կնոջերը զրկեց։ 9 Եւ անոր կնոջը Յովաբէզ՝ Յովաբ, Սեբիա, Մեսա, Մեղքոմ, 10 Յեուս, Սաքիա ու Միրմա որդիները ծնաւ։ Ասոնք անոր որդիները՝ իրենց հայրերուն տունին գլուխներն էին։ 11 Եւ Հուսիմէն Աբիտոբ ու Եղպաղ ծնաւ։ 12 Եւ Եղպաղին որդիները՝ Եբեր, Մեսամ, Սամեր, որ Ոնոն ու Լոդ ու անոր գիւղաքաղաքները շինեց, 13 Բերիա ու Սեմա, որ Այղոնի բնակիչներուն հայրերուն տունին գլուխներն էին, որ Գեթը վռնտեցին։ 14 Եւ Ահիո, Սասակ, Երեմովթ, 15 Զեբադիա, Արադ, Եդեր, 16 Միքայէլ, Իսպա ու Յովհա Բերիայի որդիները։ 17 Եւ Զեբադիա, Մեսողամ, Հիզքի, Հեբեր, 18 Իսմարի, Յեզղիա ու Յոբաբ Եղպաղի որդիները։ 19 Եւ Յակիմ, Զեքրի, Զաբդի, 20 Եղիենէի, Սեղեթա, Եղիէլ, 21 Ադայիա, Բերայիա ու Սեմրաթ Սեմեիի որդիները։ 22 Եւ Իսպան, Եբեր, Եղիէլ, 23 Աբդոն, Զեքրի, Անան, 24 Անանիա, Եղամ, Անթոթիա, 25 Եփդեիա ու Փանուէլ Սեսաքի որդիները։ 26 Եւ Սամսարի, Սեհարիա, Աթալիա, 27 Յարեսիա, Եղիա ու Զեքրի Երոհամի որդիները։ 28 Ասոնք իրենց ազգատոհմերուն համեմատ՝ իրենց հայրերուն տունին գլուխներն էին, ասոնք գլխաւորները Երուսաղէմ բնակեցան։

29 Եւ Գաբայոնի հայրը Գաբայոն բնակեցաւ, ու անոր կնոջը անունը Մաքա էր, 30 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն, Սուր, Կիս, Բահաղ, Նադաբ, 31 Գեդոր, Ահիո, Զեքեր ու Մեկիդդո։ 32 Եւ Յեիէլ Գաբայոնի հայրը ծնաւ, ու անոր կնոջը անունը Մաքա էր, 33 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն, Սուր, Կիս, Բահաղ, Նադաբ, 34 Գեդոր, Ահիո, Զեքեր ու Մեկիդդո։ 35 Եւ Յեիէլ Գաբայոնի հայրը ծնաւ, ու անոր կնոջը անունը Մաքա էր, 36 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն, Սուր, Կիս, Բահաղ, Նադաբ, 37 Գեդոր, Ահիո, Զեքեր ու Մեկիդդո։ 38 Եւ Յեիէլ Գաբայոնի հայրը ծնաւ, ու անոր կնոջը անունը Մաքա էր, 39 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն, Սուր, Կիս, Բահաղ, Նադաբ, 40 Գեդոր, Ահիո, Զեքեր ու Մեկիդդո։

ԳԼ. Թ

1 Եւ Իսրայէլի բոլոր ազգատոհմերը գրուեցան, ու ահա գրուած էին Իսրայէլի թագաւորներուն գիրքը։ Եւ Յուդա իր մեղքերուն համար Բաբելոն գերի տարուեցաւ։ 2 Եւ անոնք որ առաջ իրենց ունեցուածքներուն վրայ իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան, Իսրայէլ, քահանաներ, Ղեւացիներ ու Նաթինիներ էին։ 3 Եւ Երուսաղէմ բնակեցան Յուդայի որդիներէն, Բենիամինի որդիներէն, Եփրեմի ու Մանասէի որդիներէն։ 4 Ութան Ամմիհուդին որդին, Ամմիհուդ Ոմրիի որդին, Ոմրի Իմրիի որդին, Իմրի Բանիի որդին, Փարեսի որդւոյն Յուդայի որդիներէն։ 5 Եւ Սիլոնացիներէն՝ Ասայիա անդրանիկը, ու անոր որդիները։ 6 Եւ Զարհացիներէն՝ Յեուէլ ու անոր եղբայրները՝ վեց հարիւր իննսուն։ 7 Եւ Բենիամինի որդիներէն՝ Սաղլու Մեսուղամի որդին, Հոդաւիա Հասենուայի որդին, 8 Եբնիա Երոհամին որդին, Ելա Ոզիի որդին, Մեսուղամ Սեփատիայի որդին, Ռագուէլ Եբնիայի որդին։ 9 Եւ անոր եղբայրները՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ՝ իննսունվեց հազար չորս հարիւր էին։ Ասոնք բոլորը իրենց հայրերուն տունին գլուխներն էին։

10 Եւ քահանաներէն՝ Եդայիա, Յովարիբ, Յաքին, 11 Ազարիա Հեղկիայի որդին, Մեսուղամ Սադոկի որդին, Սադոկ Մարայոթի որդին, Ահիտոբ Աստուծոյ տաճարին պետին որդին, 12 Ադայիա Երոհամին որդին, Փասհուր Մեղքիայի որդին, Մահսիա Ադիէլի որդին, Յասերա Մեսուղամի որդին, Մեսիղեմիթ Իմմերի որդին։ 13 Եւ անոնց եղբայրները՝ իրենց հայրերուն տունին գլուխները, հազար եօթը հարիւր վաթսուն, զօրաւոր մարդիկ էին, Աստուծոյ տաճարին պաշտօնին համար։

14 Եւ Ղեւացիներէն՝ Սեմայիա Հասուբին որդին, Ազրիկամ Ասաբիայի որդին, Ասաբիա Մերարիի որդին, 15 Բաքբաքար, Հերեսեր, Գաղաղ, Մատանիա Միքայի որդին, Միքա Զիքրիի որդին, Ասափ Բերաքիայի որդին, 16 Եւ Ովբադիա Սեմայիայի որդին, Սեմայիա Գաղաղի որդին, Եդիթուն Ներեմիայի որդին, Բերեքիա Ասայի որդին, որ Նետոփացիներուն գիւղերուն մէջ բնակեցաւ։

17 Եւ դռնապաններէն՝ Սաղում, Ակուբ, Թաղմոն, Ահիման ու անոնց եղբայրները, Սաղում գլխաւորն էր, 18 Որ մինչև հիմա թագաւորին դռանը արեւելեան կողմը կը սպասէ։ Ասոնք Ղեւիի բանակներուն դռնապաններն էին։ 19 Եւ Սաղում Կորէի որդին, Եբիասափին որդին, Կորհին որդին, ու անոր եղբայրները՝ Կորհացիները՝ իրենց հայրերուն տունին համեմատ՝ ծառայութեան գործին վրայ էին, խորանին դռնապաններ, ու իրենց հայրերը Յեհովայի բանակին վրայ էին, մուտքին դռնապաններ էին։ 20 Եւ Փենհէհէս Եղիազարի որդին առաջ անոնց վրայ էր, Տէրը անոր հետ էր։ 21 Մեսելեմիա Աբդիի որդին, Կորէի որդիներէն՝ ժողովարանին մուտքին դռնապան էր։ 22 Ասոնք որ դռնապաններ ընտրուեցան՝ իրենց գիւղերուն մէջ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ, երկու հարիւր տասներկու էին։ Դաւիթ ու Սամուէլ տեսանող անոնց իրենց հաստատած պաշտօնին մէջ դրին։ 23 Եւ անոնք ու անոնց որդիները Տէրոջ տանը դռները՝ Խորանին տունը, պահապանութեամբ կը պահէին։ 24 Դռնապանները չորս կողմ էին, արեւելք, արեւմուտք, հիւսիս ու հարաւ։ 25 Եւ անոնց եղբայրները իրենց գիւղերուն մէջ էին, որ եօթը օր ատեն անոնց հետ գան։ 26 Վասն զի չորս գլխաւոր դռնապանները Ղեւացիներ էին, ու անոնք սենեակներուն ու Աստուծոյ տաճարին գանձերուն վրայ էին։ 27 Եւ գիշերները անոր շուրջը կը հանգչէին, վասն զի անոնց վրայ էր պահպանութիւնը, ու առտուն անոնք կը բանային։ 28 Եւ անոնցմէ ոմանք սպասաւորութեան սպասքերուն վրայ էին, վասն զի թիւովը կը մտցնէին ու կը հանէին։ 29 Եւ ոմանք կահին ու սրբարանին սպասքերուն վրայ, ու նուրին, գինիին, իւղին, խնկին ու անուշահոտներուն վրայ նշանակուած էին։ 30 Եւ քահանաներուն որդիներէն ոմանք անուշահոտներուն խառնուածքը կ'ընէին։ 31 Եւ Ղեւացիներէն Մատանիա՝ որ Կորհացի Սաղումին անդրանիկ որդին էր, հացերուն վրայ նշանակուած էր, որ թիւովը դրուին։ 32 Եւ անոնց եղբայրներէն Կահաթացիներուն որդիներէն ոմանք շաբաթ օրերուն համար հացերուն վրայ էին, որ պատրաստեն։ 33 Եւ ասոնք են երգիչները, Ղեւացիներուն հայրերուն տունին գլուխները, որ սենեակներուն մէջ կը բնակէին, ազատ էին, վասն զի գիշեր ու ցերեկ անոնց գործը վրանին վրայ էր։ 34 Ղեւացիներուն հայրերուն տունին գլուխները՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ, ասոնք գլխաւորները Երուսաղէմ բնակեցան։

35 Եւ Գաբայոնի հայրը Գաբայոն բնակեցաւ, ու անոր կնոջը անունը Մաքա էր, 36 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն, Սուր, Կիս, Բահաղ, Նադաբ, 37 Գեդոր, Ահիո, Զեքեր ու Մեկիդդո։ 38 Եւ Յեիէլ Գաբայոնի հայրը ծնաւ, ու անոր կնոջը անունը Մաքա էր, 39 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն, Սուր, Կիս, Բահաղ, Նադաբ, 40 Գեդոր, Ահիո, Զեքեր ու Մեկիդդո։

41 Եւ Մեքոնոթայ Սամայի հայրը ծնաւ։ Եւ անոնք իրենց եղբայրներուն դէմ Երուսաղէմ բնակեցան։ 42 Եւ Ուզայի որդին Ուզա, Ուզայի որդին Սաղում, Սաղումի որդին Յեհոադդա, Յեհոադդայի որդին Ալեմեթ, Ալեմեթի որդին Ազմաւեթ, Ազմաւեթի որդին Զիմրի, Զիմրիի որդին Մոսա, 43 Մոսայի որդին Բենեա, Բենեայի որդին Ռափայա, Ռափայայի որդին Եղասա, Եղասայի որդին Ազել։ 44 Ազելի վեց որդիներ ունէր, որոնց անունները ասոնք էին՝ Ազրիկամ, Բոքրու, Իսմայել, Սեարիա, Աբդիա ու Անան։ Ասոնք Ազելի որդիներն էին։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ Փղշտացիները Իսրայէլի դէմ պատերազմ ըրին, ու Իսրայէլի մարդիկ Փղշտացիներուն առջեւէն փախան, ու Գեղբուէ լերան վրայ սպանուածներ ինկան։ 2 Եւ Փղշտացիները Սաուղին ու անոր որդիներուն ետեւէն հասան, ու Փղշտացիները Յովնաթանը, Աբինադաբը ու Մեղքիսուան, Սաուղին որդիները, սպաննեցին։ 3 Եւ պատերազմը Սաուղին վրայ ծանրացաւ, ու նետաձիգները զինք գտան, ու նետաձիգներէն վիրաւորուեցաւ։ 4 Եւ Սաուղ իր զինուորին ըսաւ. Քու սուրդ հանէ ու զիս խոցոտէ, չըլլայ թէ այս անթլփատները գան ու զիս խոցոտեն ու ինծի խաղալիք ընեն։ Բայց անոր զինուորը չուզեց, վասն զի շատ կը վախնար։ Ուստի Սաուղ սուրը առաւ ու անոր վրայ ինկաւ։ 5 Եւ զինուորը տեսնելով որ Սաուղ մեռաւ, ինքն ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ու անոր հետ մեռաւ։ 6 Այսպէս Սաուղ ու անոր երեք որդիները մեռան, ու անոր բոլոր տունը միասին մեռաւ։ 7 Եւ հովտին մէջ եղող Իսրայէլի բոլոր մարդիկը տեսնելով որ փախան ու Սաուղ ու անոր որդիները մեռան, իրենց քաղաքները թողուցին ու փախան, ու Փղշտացիները եկան անոնց մէջ բնակեցան։

8 Եւ հետեւեալ օրը Փղշտացիները եկան սպանուածները մերկացնելու, ու Սաուղ ու անոր որդիները Գեղբուէ լերան վրայ գտան։ 9 Եւ զանիկա մերկացուցին, գլուխը ու զէնքը առին, ու Փղշտացիներուն երկրին չորս կողմը պատգամաւորներ ղրկեցին, որ իրենց կուռքերուն ու ժողովրդեան լուր տան։ 10 Եւ անոր զէնքերը իրենց աստուածներուն տունը դրին, ու գանկը Դագոնի տունը խրեցին։ 11 Եւ Յաբէս Գաղաադի բոլոր մարդիկը լսելով այն ամէն ինչ որ Փղշտացիները Սաուղին ըրին, 12 Ամենայն քաջ մարդիկ վեր կացան ու Սաուղին դիակը ու անոր որդիներուն դիակները առին, ու Յաբէսի մէջ բերին, ու Յաբէսի կաղնիին տակ թաղեցին, ու եօթը օր պահեցին։

13 Այսպէս Սաուղ իր մեղքերուն համար մեռաւ, որ Տէրոջ դէմ ըրած էր, Տէրոջ խօսքին համար որ չպահեց, ու նաեւ Յեհովայէն հ

15 եւ Յոսեփ՝ եկեալ գնաց, եւ բերեալ զկերդ զնա, եւ եդաւ ի տապանի նորա, եւ գլորեաց զվէմն մեծ ի դրունս տապանին։
16 Եւ եկեալ զկերդն Եգիպտոս, կացին ի մի՝ ինքն եւ եղբարք նորա, եւ ամենայն որ գնացին ընդ նմա, եւ ամենայն որ գնացին առաջի նորա յԵգիպտոս, եւ ամենայն ծերք տանն Փարաւոնի,
17 եւ ամենայն ծերք երկրին Եգիպտացւոց։ Եւ ամենայն տունք Յոսեփայ, եւ եղբարք նորա, եւ տունք հօր նորա։ Միայն զորդիսն նորա եւ զհոտս նորա եւ զանասունս նորա թողին յերկրին Գեսեմ։
18 Եւ ամենայն տունք Յոսեփայ, եւ եղբարք նորա, եւ տունք հօր նորա գնացին ընդ նմա։ Եւ եկեալ յերկիրն Եգիպտացւոց,
19 եկին ի հանդերձ ի կալն Աթադայ, որ է յայն կողմն Յորդանանու, եւ արարին անդ սուգ մեծ եւ ողբ ի վերայ Յակոբայ ամս եւթն։
20 Եւ տեսեալ զսուգն ի կալն Աթադայ, ասացին՝ սուգ ծանր է սա եգիպտացւոցդ։ Վասն այնորիկ կոչեցաւ անուն տեղւոյն Աբել-մասրայիմ, որ է յայն կողմն Յորդանանու։
21 Եւ արարին որդիքն Յակոբայ զոր պատուիրեաց նոցա հայրն իւրեանց։
22 Եւ տարեալ զնա որդիքն իւրեանց յերկիրն Քանանացւոց, եւ թաղեցին զնա ի քարայրին որ ի վիմի, զոր գնեցին Աբրահամ ընդ Եփրոնի Քետացւոյ, ընդդէմ Մամբրէի։
23 Եւ դարձաւ Յոսեփ յԵգիպտոս, եւ ամենայն որ գնացին ընդ նմա, եւ եղբարք նորա, եւ ամենայն որ գնացին առաջի նորա թաղել զհայրն իւրեանց։
24 Եւ ետես Յոսեփ զորդիս Եփրեմայ, եւ զորդիս Մաքիրայ, որդւոյ Մանասէի, ծնեալ ի ծունկս Յոսեփայ։
25 Եւ ասաց Յոսեփ ցեղբարս իւր՝ Ես մեռանիմ, եւ Աստուած հոգացեալ հոգասցէ զձեզ, եւ հանիցէ զձեզ յերկրէդ յայսմանէ, եւ տարցէ զձեզ յերկիրն զոր երդուաւ Աբրահամու եւ Յսահակայ եւ Յակոբայ։
26 Եւ երդուաւ Յոսեփ զորդիսն Իսրայելի՝ եւ ասաց՝ Հոգացեալ հոգասցի Աստուած զձեզ, եւ հանիցէ զոսկերս իմ ընդ ձեզ յերկրէդ յայսմանէ։

ԵԼՔ

1 Եւ սոքա են անունք որդւոցն Իսրայելի, որ եկին յԵգիպտոս ընդ Յակոբայ, այր եւ տուն իւր եկին։
2 Ռուբէն, Սիմէոն, Ղեւի, Յուդա,
3 Իսաքար, Զաբուղոն, Բենիամին,
4 Դան, Նեփթաղի, Գադ, Ասեր։
5 Եւ էին ամենայն անձինք որ ելին ի մէջս ազգի Յակոբայ եւթանասուն անձինք։ Եւ Յոսեփ էր յԵգիպտոս։
6 Եւ մեռաւ Յոսեփ, եւ ամենայն եղբարք նորա, եւ ամենայն ազգն այնը։
7 Եւ որդիքն Իսրայելի աճեցին եւ բազմացան, եւ շատացան եւ զօրացան յոյժ, եւ լցաւ երկիրն նոցա։
8 Եւ յարոյց թագաւոր նոր ի վերայ Եգիպտոսի, որ ոչ գիտէր զՅոսեփ։
9 Եւ ասաց ցժողովուրդն իւր՝ Ահա ազգ որդւոցն Իսրայելի բազմացեալ է եւ զօրացեալ քան զմեզ։
10 Եկայք եւ իմաստասցուք նմա, զի մի՛ բազմասցին, եւ եղիցի՝ եթէ պատերազմ ինչ հասցէ մեզ, եւ նոքա միացեալ թշնամանեսցեն զմեզ, եւ ելցեն յերկրէ մերմէ։
11 Եւ եդին ի վերայ նոցա հարկապետս, զի նեղեսցեն զնոսա գործովք իւրեանց։ Եւ շինեցին նոքա քաղաքս ամրաշէնս Փարաւոնի, զՓիթում եւ զՐամեսէս։
12 Եւ որչափ նեղէին զնոսա, այնչափ աճեցուցանէին եւ բազմացուցանէին զազգն իւրեանց, եւ ատէին զորդիսն Իսրայելի։
13 Եւ ստիպեցին զորդիսն Իսրայելի ծառայել նոցա դառնութեամբ։
14 Եւ դառնացուցանէին զկեանս նոցա ծառայութեամբ կարծրութեան, ի կաւ եւ ի պատ, եւ ամենայն գործ ագռելի ի դաշտի։ Ամենայն գործ ծառայութեան նոցա, զոր ծառայեցուցանէին նոցա, ի կարծրութեան էր։
15 Եւ ասաց թագաւորն Եգիպտոսի մանկտոցն եբրայեցւոց, որոց անուն մին Սեպփուրա, եւ անուն միւսոյն Փուա,
16 եւ ասաց՝ Յորժամ մանկունս ընծայիցէք եբրայեցւոցդ, եւ տեսանիցէք զնոսա ի վերայ երկանց, եթէ արու է, սպանէք զնա, եւ եթէ էգ է, կեցուսջիք զնա։
17 Եւ երկեան մանկտոցն զԱստուծոյ, եւ ոչ արարին որպէս ասաց ցնոսա թագաւորն Եգիպտոսի, եւ կեցուցանէին զմանկունսն։
18 Եւ կոչեաց թագաւորն Եգիպտոսի զմանկտոցն, եւ ասաց ցնոսա՝ Վասն զի՞ արարէք զբանդ զայդ, եւ կեցուցանէք զմանկունսն։
19 Եւ ասացին մանկտոցն Փարաւոնի՝ Զի ոչ իբրեւ զկանայս Եգիպտացւոց են կանայք եբրայեցւոց, զի կենդանի են նոքա, մինչեւ մանկտոցն մտանիցեն առ նոսա։
20 Եւ ետ Աստուած բարութիւն մանկտոցն, եւ բազմացան ազգն եւ զօրացան յոյժ։
21 Եւ եղեւ զի երկեան մանկտոցն զԱստուծոյ, եւ արար նոցա տուն։
22 Եւ պատուիրեաց Փարաւոն ամենայն ազգի իւրում՝ եւ ասէ՝ Զամենայն որդի որ ծնանիցի, ի գետն ընկեսջիք զնա, եւ զամենայն դուստր կեցուսջիք զնա։

ԵԼՔ

1 Եւ գնաց այր ոմն ի տանէ Ղեւեայ, եւ ա[ռ]ին զդուստր Ղեւեայ։
2 Եւ յղացեալ կինն՝ ետ ծնունդ որդւոյ, եւ տեսեալ զնա զի գեղեցիկ է, ծածկեաց զնա երիս ամիս։
3 Եւ ոչ կարաց ծածկել զնա յերկարագոյն, եւ առեալ նմա տապանակ ի ծղոտոյ, եւ ծեփեաց զնա ի կաւ եւ ի հնոց, եւ եդ զմանուկն ի նմա, եւ եդ զնա ի մէջ եղեգանց ի գետեզերի։
4 Եւ կայր քոյր նորա հեռի, տեսանել զինչ եղիցի նմա։
5 Եւ իջեալ դուստր Փարաւոնի լուանալ ի գետն, եւ աղախինք նորա գային ընդ եզերս գետոյն, եւ ետես զտապանակն ի մէջ եղեգանցն, եւ առաքեաց զծառայ իւր, եւ ա[ռ]ին զնա։
6 Եւ բացեալ՝ ետես զմանուկն, եւ ահա տղայ լայր, եւ ողորմեցաւ նմա, եւ ասէ՝ Ի մանկանցն եբրայեցւոց է սա։
7 Եւ ասէ քոյր նորա ցդուստր Փարաւոնի՝ Երթայց եւ կոչեցից քեզ զկին ի դայեկանաց ի կանանց եբրայեցւոց, եւ կերակրեսցէ քեզ զմանուկդ։
8 Եւ ասէ ցնա դուստր Փարաւոնի՝ Երթ։ Եւ գնաց աղջիկն, եւ կոչեաց զմայրն մանկանն։
9 Եւ ասէ ցնա դուստր Փարաւոնի՝ Առ զմանուկդ զայդ, եւ կերակրեա զնա ինձ, եւ ես տացեմ քեզ զվարձս քո։ Եւ ա[ռ]եալ կինն զմանուկն՝ կերակրէր զնա։
10 Եւ մեծացեալ մանկանն՝ ետ զնա դստերն Փարաւոնի, եւ եղեւ նմա որդի։ Եւ կոչեաց զանուն նորա Մովսէս, եւ ասէ՝ Զի յջրոց հանի զնա։
11 Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ, մեծացեալ Մովսէսի, եւ ել առ եղբարս իւր, եւ ետես զբեռինս նոցա, եւ զայր Եգիպտացի հարեալ զայր եբրայեցի ի մէջ եղբարց իւրոց։
12 Եւ դարձեալ հայեցաւ զայս ու զայն, եւ ետես զի չիք ոք, եւ հարեալ զԵգիպտացին, եւ ծածկեաց զնա ի մէջ աւազի։
13 Եւ ել երկրորդ աւուր յայնմիկ, եւ ահա երկու այր եբրայեցի կռուէին ընդ միմեանս, եւ ասէ ցանօրէնն՝ Ընդէ՞ր հարանես զընկեր քո։
14 Եւ նա ասէ՝ Ո՞վ կացոյց զքեզ իշխան եւ դատաւոր ի վերայ մեր։ Միթէ սպանանել դու զիս կամիս, որպէս սպան զԵգիպտացին։ Եւ երկեաւ Մովսէս, եւ ասէ՝ Ոչ ինչ է բան այդ, զոր գիտացաւ։
15 Եւ լուաւ Փարաւոն զբանդ զայդ, եւ խնդրէր սպանանել զՄովսէս։ Եւ փախեաւ Մովսէս յերեսաց Փարաւոնի, եւ բնակեցաւ յերկրին Մադիամ, եւ նստաւ ի ջրհորն։
16 Եւ քահանայապետին Մադիամու եւթն դստերք էին, եւ եկեալ քաղէին զջուր, եւ լցուցանէին զաւազանս, զի արածեսցեն զհօր իւրեանց զհօտս։
17 Եկեալ հովիւքն՝ վանէին զնոսա, եւ յարուցեալ Մովսէս՝ պատերազմեցաւ ընդ հովիւսն, եւ հալածեաց զնոսա, եւ ջուր քաղեաց նոցա, եւ ջրեաց զհօտս հօր նոցա։
18 Եւ եկեալ առ Ռագուէլ հայր նոցա, ասէ ցնոսա՝ Ընդէ՞ր եկէք այսօր այդպէս։
19 Եւ նոքա ասեն՝ Այր Եգիպտացի ազատեաց զմեզ ի ձեռաց հովուացն, եւ ջուր քաղեաց մեզ, եւ ջրեաց զհօտս մեր։
20 Եւ ասէ ցդստերս իւր՝ Ո՞ւր է այրն, զի՞ թողէք զնա, կոչեցէք զնա, զի կերակրեսցէ։
21 Եւ հաճեցաւ Մովսէս բնակել ընդ այրն, եւ ետ զՍեպփորա դուստր իւր կին Մովսէսի։
22 Եւ ծնաւ նա որդի, եւ կոչեաց զանուն նորա Գեսեմ, եւ ասէ՝ Պանդուխտ եղէ ի հողի օտարի։
23 Եւ եղեւ յաւուրսն յայնոսիկ, եւ մեռաւ թագաւորն Եգիպտոսի։ Եւ հեծեծէին որդիքն Իսրայելի ի գործոցն, եւ աղաղակեցին, եւ ելանէր աղաղակ նոցա առ Աստուած յգործոցն։
24 Եւ լուաւ Աստուած զհեծեծանս նոցա, եւ յիշեաց Աստուած զուխտ իւր զոր ուխտեաց Աբրահամու եւ Յսահակայ եւ Յակոբայ։
25 Եւ ետես Աստուած զորդիսն Իսրայելի, եւ ծանեաւ Աստուած։

ա Ծն. ղ. 24։
բ Ծն. խ. 18։
գ Ծն. խ. 15։
դ Ծն. խ. 13։
ե Ծն. խ. 16։
զ Ծն. խ. 15։
է Ծն. խ. 13։
ը Ելք. զ. 20։
թ Ելք. զ. 16։
ժ Ելք. զ. 18։
ի Ելք. զ. 24։
ժա Ելք. զ. 9։
ժբ Ելք. զ. 7։
ժգ Ծն. խ.։
ժդ Ելք. զ. 25։
ժե Ելք. զ. 22։
ժզ Ելք. զ. 1։
ժէ Ելք. զ. 2։
ժը Ելք. զ. 3։
ժթ Ելք. զ. 4։
ի Ելք. զ. 5։
ի Ելք. զ. 6։
ի Ելք. զ. 7։
ի Ելք. զ. 8։
ի Ելք. զ. 9։
ի Ելք. զ. 10։
ի Ելք. զ. 11։
ի Ելք. զ. 12։
ի Ելք. զ. 13։
ի Ելք. զ. 14։
ի Ելք. զ. 15։
ի Ելք. զ. 16։
ի Ելք. զ. 17։
ի Ելք. զ. 18։
ի Ելք. զ. 19։
ի Ելք. զ. 20։
ի Ելք. զ. 21։
ի Ելք. զ. 22։
ի Ելք. զ. 23։
ի Ելք. զ. 24։
ի Ելք. զ. 25։
ի Ելք. զ. 26։
ի Ելք. զ. 27։
ի Ելք. զ. 28։
ի Ելք. զ. 29։
ի Ելք. զ. 30։
ի Ելք. զ. 31։
ի Ելք. զ. 32։
ի Ելք. զ. 33։
ի Ելք. զ. 34։
ի Ելք. զ. 35։
ի Ելք. զ. 36։
ի Ելք. զ. 37։
ի Ելք. զ. 38։
ի Ելք. զ. 39։
ի Ելք. զ. 40։
ի Ելք. զ. 41։
ի Ելք. զ. 42։
ի Ելք. զ. 43։
ի Ելք. զ. 44։
ի Ելք. զ. 45։
ի Ելք. զ. 46։
ի Ելք. զ. 47։
ի Ելք. զ. 48։
ի Ելք. զ. 49։
ի Ելք. զ. 50։
ի Ելք. զ. 51։
ի Ելք. զ. 52։
ի Ելք. զ. 53։
ի Ելք. զ. 54։
ի Ելք. զ. 55։
ի Ելք. զ. 56։
ի Ելք. զ. 57։
ի Ելք. զ. 58։
ի Ելք. զ. 59։
ի Ելք. զ. 60։
ի Ելք. զ. 61։

որդւոցը՝ Մանասէին կէս ցեղէն վիճակով տասը քաղաք պրպտեցին։

62 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ Իսաքարի ցեղէն, Ասերի ցեղէն ու Նեփթաղիմի ցեղէն ու Բասանի մէջ Բաշանի Մանասէի ցեղէն տասներեք քաղաք պրպտեցին։

63 Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ Ռուբինի ցեղէն ու Գադի ցեղէն և Զաբուղոնի ցեղէն վիճակով տասներկու քաղաք պրպտեցին։

64 Ու Իսրայէլի որդիքը այս քաղաքները իրենց արուարձաններովը Ղեւտացիներուն տուին։

65 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղէն ու Շմիւնեան որդւոցը ցեղէն ու Բենիամինի որդւոցը ցեղէն վիճակով՝ այս անուանով յիշուած քաղաքները

66 տուին։ Եւ Կահաթին որդւոցը Հոգտոհ տոհմերուն կալուածքի քաղաքները Եփրեմի ցեղ

67 դէն էր։ Ու անոնց Եփրեմի լեռնային վրայ Սիքեմը տուին, (որ ապաստանի քաղաքներէն էր,) ու անոր արուարձանները, և Գազերը

68 իր արուարձաններովը, Ու Կեմկամը իր արուարձաններովը, և Բեթհորոնը իր արուարձաններովը,

69 Այիղոնը իր արուարձաններովը, Ու Գիբբեթոնը իր արուարձաններովը, և Գեթրեմոնը իր արուարձաններովը։

70 Ու Մանասէի կէս ցեղէն Աները իր արուարձաններովը, և Բեղսամը իր արուարձաններովը, Յանաղէմը իր արուարձաններովը, և Գեղեղիմը իր արուարձաններովը։

71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս ցեղին տոհմէն Բասանի մէջ Գողանը իր արուարձաններովը, և Աստարովթը իր արուարձաններովը,

72 Ներոմը։ Եւ Իսաքարի ցեղէն Կադէսը իր արուարձաններովը, Դաբարաթը իր արուարձաններովը,

73 Յարմեղովը, Ու Անեմը իր արուարձաններովը, և Անեմը իր արուարձաններովը։

74 Ու Ասերի ցեղէն Մասադը իր արուարձաններովը,

75 Յուկը, և Ռեհոբը իր արուարձաններովը, Ու Համոնը իր արուարձաններովը, և Կարկեղը իր արուարձաններովը։

76 Ու Նեփթաղիմի ցեղէն Կադէսը Գալիլեայի մէջ կագէսը իր արուարձաններովը, և Համմոնը իր արուարձաններովը, և Կարթաթեմը իր արուարձաններովը։

77 Եւ Մերարիի որդւոցը՝ այսինքն Մերարիի որդւոցը՝ Զաբուղոնի ցեղէն Ռեմմոնը իր արուարձաններովը, Թաբորը իր արուարձանին,

78 Յորդանանէն այն կողմ՝ Երիքովի Յորդանանէ արեւելեան կողմի՝ Ռուբինի ցեղէն անապատի մէջ Բասերը իր արուարձաններովը, և Բասան իր արուարձանին,

79 Յասը, Եւ Կադեմովթը իր արուարձաններովը, և Մեփաաթը իր արուարձաններովը։

80 Ու Գադի ցեղէն Գաղաադի մէջ Ռամոթը իր արուարձաններովը, և Մանայիմը իր արուարձանները,

81 արձանները, Ու Եսերոնը իր արուարձանները, և Յազերը իր արուարձաններովը։

Գ Լ

1 Խոսաբի։ 6 Բենիամինի։ 13 Նեփթաղիմի։ 14 Մանասէի։ 20։ 24 ու Եփրեմի որդիքը։ 21 Եփրեմին կուտ Նեզոբեթնը Գեզերի մարդասպան։ 25 Բաբոխ կը դնեմ անոր։ 28 Եփրեմ. մինչ բնակութիւնները։ 30 Ասերի որդիքը։

1 Եւ Իսաքարի որդիքը՝ Թովղա ու Փուա
2 և Յասուբ ու Սամիրոն՝ չորս հոգի։ Եւ Թովղայի որդիքը՝ Ոզի ու Հոփաիայիա և Ռեփեղ ու Ղեմիղի և Բերսամ՝ ու Յամուէլ իրենց հօրը Թովղայեն տասը իշխանները՝ իրենց ազգին մէջ զօրաւոր կարծեներ էին. Դարիթին օրերը հինգ թիւր քառասուներկու։
3 Հազար վեց հարիւր էր։ Եւ Ոզիին որդիքը՝ Իզրեղիա ու Իզրեղիային որդիքը Միքայէլ և Աբդիա ու Ցոէլ՝ Իշիղ էին, և
4 անոնք ալ իշխաններ էին։ Ու անոնց հետ անոնց ցեղին ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի չափուղ երեսուներկու հազար զօրք կար. քանզի անոնց կիներէն ու որդիները շատ։
5 տուր էին։ Եւ անոնց եղբայրները Իսաքարի բոլոր տոհմերուն մէջ զօրաւոր կարծեներ էյլալով՝ իրենց ազգաշտմարին համեմատ ամէնը ութսունեւեօթը հազար էին։
6 Բենիամինի որդիքը՝ Բաղա, Բոքոր ու Իզ
7 դիէլ՝ երեք էին։ Եւ Բաղային որդիքը՝ Եսբոն, Ոզի, Ոզիէլ, Ցերիմոթի ու Իրի՝ իրենց ազգատոհմին իշխաններ ու զօրաւոր կարծեներ՝ հինգ էին։ Ու անոնց ազգաշտմարին մէջ գրուածները քսանուերկու հազար երեսուն։
8 Ուչզա հոգի էին։ Ու Բոքորի որդիքը Զամիրա, Ցոաս, Եղիազար, Եղիոէնայի, Ամրի, Ցերիմոթի, Աբիա, Անաթոթի ու Գալեմէթի էին. սոյնք ամէնը Բոքորի որդիքն էին։
9 Եւ անոնց ազգաշտմարին մէջ իրենց ազգատոհմներուն իշխաններ -- զօրաւոր կարծեներ էյլալով՝ քսան հազար երկու հարիւր
10 բերդ հոգի կար։ Եւ Իզեդիէլի որդին Բալգան, ու Բալգանի որդիքը՝ Ցեուս, Բենիամին, Ուհոդ, Քանանա, Զեթան, Թարսիս
11 ու Աքիսահար էին։ Սոյնք ամէնը Իզեդիէլի որդիքը իրենց տոհմերուն իշխաններ ու զօրաւոր կարծեներ էին։ -- տասնեւեօթը հազար երկու հարիւր պատերազմի էյլով մարդ
12 դիկ էին։ Եւ Ցուփփմ ու Ովիմ Իրիի որդիքն էին, Հուսիմ ալ Ահերի որդիքն էր։
13 Նեփթաղիմի որդիքը՝ Յասիէլ, Գունի, Եսեր ու Սիլեղամ՝ Բալգային որդիքն էին։
14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ, որ զանիկա Ե[illegible] Ծնաւ։ -- անոր Ասորի հարճը Գաղաա-

---

ղ Ցեր. խա. 5։
ղ Ցեր. խա. 7. 34։
ռ Հմր. 61։
ո Նբէ. տոհմերին։
ս Ցեր. խա. 21։
ն Ցեր. խա. 22--25։
շ Ցեր. խա. 26։
ո Ցեր. խա. 27։
ռ Ցեր. խա. 28։
ռ Ցեր. խա. 29։
ռ Ցեր. խա. 30։
ռ Ցեր. խա. 31։
ռ Ցեր. խա. 32։
ռ Ցեր. խա. 33։
ռ Ցեր. խա. 34։
ռ Ցեր. խա. 35։
ռ Ցեր. խա. 36։
ռ Ցեր. խա. 37։
ռ Ցեր. խա. 38։
ռ Ցեր. խա. 39։
ռ Ցեր. խա. 40։
ռ Ցեր. խա. 41։
ռ Ցեր. խա. 42։
ռ Ցեր. խա. 43։
ռ Ցեր. խա. 44։
ռ Ցեր. խա. 45։
ռ Ցեր. խա. 46։
ռ Ցեր. խա. 47։
ռ Ցեր. խա. 48։
ռ Ցեր. խա. 49։
ռ Ցեր. խա. 50։
ռ Ցեր. խա. 51։
ռ Ցեր. խա. 52։
ռ Ցեր. խա. 53։
ռ Ցեր. խա. 54։
ռ Ցեր. խա. 55։
ռ Ցեր. խա. 56։
ռ Ցեր. խա. 57։
ռ Ցեր. խա. 58։
ռ Ցեր. խա. 59։
ռ Ցեր. խա. 60։
ռ Ցեր. խա. 61։
ռ Ցեր. խա. 62։
ռ Ցեր. խա. 63։
ռ Ցեր. խա. 64։
ռ Ցեր. խա. 65։
ռ Ցեր. խա. 66։
ռ Ցեր. խա. 67։
ռ Ցեր. խա. 68։
ռ Ցեր. խա. 69։
ռ Ցեր. խա. 70։
ռ Ցեր. խա. 71։
ռ Ցեր. խա. 72։
ռ Ցեր. խա. 73։
ռ Ցեր. խա. 74։
ռ Ցեր. խա. 75։
ռ Ցեր. խա. 76։
ռ Ցեր. խա. 77։
ռ Ցեր. խա. 78։
ռ Ցեր. խա. 79։
ռ Ցեր. խա. 80։
ռ Ցեր. խա. 81։
ռ Ցեր. խա. 82։
ռ Ցեր. խա. 83։
ռ Ցեր. խա. 84։
ռ Ցեր. խա. 85։
ռ Ցեր. խա. 86։
ռ Ցեր. խա. 87։
ռ Ցեր. խա. 88։
ռ Ցեր. խա. 89։
ռ Ցեր. խա. 90։
ռ Ցեր. խա. 91։
ռ Ցեր. խա. 92։
ռ Ցեր. խա. 93։
ռ Ցեր. խա. 94։
ռ Ցեր. խա. 95։
ռ Ցեր. խա. 96։
ռ Ցեր. խա. 97։
ռ Ցեր. խա. 98։
ռ Ցեր. խա. 99։
ռ Ցեր. խա. 100։
ռ Ցեր. խա. 101։
ռ Ցեր. խա. 102։
ռ Ցեր. խա. 103։
ռ Ցեր. խա. 104։
ռ Ցեր. խա. 105։
ռ Ցեր. խա. 106։
ռ Ցեր. խա. 107։
ռ Ցեր. խա. 108։
ռ Ցեր. խա. 109։
ռ Ցեր. խա. 110։
ռ Ցեր. խա. 111։
ռ Ցեր. խա. 112։
ռ Ցեր. խա. 113։
ռ Ցեր. խա. 114։
ռ Ցեր. խա. 115։
ռ Ցեր. խա. 116։
ռ Ցեր. խա. 117։
ռ Ցեր. խա. 118։
ռ Ցեր. խա. 119։
ռ Ցեր. խա. 120։
ռ Ցեր. խա. 121։
ռ Ցեր. խա. 122։
ռ Ցեր. խա. 123։
ռ Ցեր. խա. 124։
ռ Ցեր. խա. 125։
ռ Ցեր. խա. 126։
ռ Ցեր. խա. 127։
ռ Ցեր. խա. 128։
ռ Ցեր. խա. 129։
ռ Ցեր. խա. 130։
ռ Ցեր. խա. 131։
ռ Ցեր. խա. 132։
ռ Ցեր. խա. 133։
ռ Ցեր. խա. 134։
ռ Ցեր. խա. 135։
ռ Ցեր. խա. 136։
ռ Ցեր. խա. 137։
ռ Ցեր. խա. 138։
ռ Ցեր. խա. 139։
ռ Ցեր. խա. 140։
ռ Ցեր. խա. 141։
ռ Ցեր. խա. 142։
ռ Ցեր. խա. 143։
ռ Ցեր. խա. 144։
ռ Ցեր. խա. 145։
ռ Ցեր. խա. 146։
ռ Ցեր. խա. 147։
ռ Ցեր. խա. 148։
ռ Ցեր. խա. 149։
ռ Ցեր. խա. 150։
ռ Ցեր. խա. 151։
ռ Ցեր. խա. 152։
ռ Ցեր. խա. 153։
ռ Ցեր. խա. 154։
ռ Ցեր. խա. 155։
ռ Ցեր. խա. 156։
ռ Ցեր. խա. 157։
ռ Ցեր. խա. 158։
ռ Ցեր. խա. 159։
ռ Ցեր. խա. 160։
ռ Ցեր. խա. 161։
ռ Ցեր. խա. 162։
ռ Ցեր. խա. 163։
ռ Ցեր. խա. 164։
ռ Ցեր. խա. 165։
ռ Ցեր. խա. 166։
ռ Ցեր. խա. 167։
ռ Ցեր. խա. 168։
ռ Ցեր. խա. 169։
ռ Ցեր. խա. 170։
ռ Ցեր. խա. 171։
ռ Ցեր. խա. 172։
ռ Ցեր. խա. 173։
ռ Ցեր. խա. 174։
ռ Ցեր. խա. 175։
ռ Ցեր. խա. 176։
ռ Ցեր. խա. 177։
ռ Ցեր. խա. 178։
ռ Ցեր. խա. 179։
ռ Ցեր. խա. 180։
ռ Ցեր. խա. 181։
ռ Ցեր. խա. 182։
ռ Ցեր. խա. 183։
ռ Ցեր. խա. 184։
ռ Ցեր. խա. 185։
ռ Ցեր. խա. 186։
ռ Ցեր. խա. 187։
ռ Ցեր. խա. 188։
ռ Ցեր. խա. 189։
ռ Ցեր. խա. 190։
ռ Ցեր. խա. 191։
ռ Ցեր. խա. 192։
ռ Ցեր. խա. 193։
ռ Ցեր. խա. 194։
ռ Ցեր. խա. 195։
ռ Ցեր. խա. 196։
ռ Ցեր. խա. 197։
ռ Ցեր. խա. 198։
ռ Ցեր. խա. 199։
ռ Ցեր. խա. 200։
ռ Ցեր. խա. 201։
ռ Ցեր. խա. 202։
ռ Ցեր. խա. 203։
ռ Ցեր. խա. 204։
ռ Ցեր. խա. 205։
ռ Ցեր. խա. 206։
ռ Ցեր. խա. 207։
ռ Ցեր. խա. 208։
ռ Ցեր. խա. 209։
ռ Ցեր. խա. 210։
ռ Ցեր. խա. 211։
ռ Ցեր. խա. 212։
ռ Ցեր. խա. 213։
ռ Ցեր. խա. 214։
ռ Ցեր. խա. 215։
ռ Ցեր. խա. 216։
ռ Ցեր. խա. 217։
ռ Ցեր. խա. 218։
ռ Ցեր. խա. 219։
ռ Ցեր. խա. 220։
ռ Ցեր. խա. 221։
ռ Ցեր. խա. 222։
ռ Ցեր. խա. 223։
ռ Ցեր. խա. 224։
ռ Ցեր. խա. 225։
ռ Ցեր. խա. 226։
ռ Ցեր. խա. 227։
ռ Ցեր. խա. 228։
ռ Ցեր. խա. 229։
ռ Ցեր. խա. 230։
ռ Ցեր. խա. 231։
ռ Ցեր. խա. 232։
ռ Ցեր. խա. 233։
ռ Ցեր. խա. 234։
ռ Ցեր. խա. 235։
ռ Ցեր. խա. 236։
ռ Ցեր. խա. 237։
ռ Ցեր. խա. 238։
ռ Ցեր. խա. 239։
ռ Ցեր. խա. 240։
ռ Ցեր. խա. 241։
ռ Ցեր. խա. 242։
ռ Ցեր. խա. 243։
ռ Ցեր. խա. 244։
ռ Ցեր. խա. 245։
ռ Ցեր. խա. 246։
ռ Ցեր. խա. 247։
ռ Ցեր. խա. 248։
ռ Ցեր. խա. 249։
ռ Ցեր. խա. 250։
ռ Ցեր. խա. 251։
ռ Ցեր. խա. 252։
ռ Ցեր. խա. 253։
ռ Ցեր. խա. 254։
ռ Ցեր. խա. 255։
ռ Ցեր. խա. 256։
ռ Ցեր. խա. 257։
ռ Ցեր. խա. 258։
ռ Ցեր. խա. 259։
ռ Ցեր. խա. 260։
ռ Ցեր. խա. 261։
ռ Ցեր. խա. 262։
ռ Ցեր. խա. 263։
ռ Ցեր. խա. 264։
ռ Ցեր. խա. 265։
ռ Ցեր. խա. 266։
ռ Ցեր. խա. 267։
ռ Ցեր. խա. 268։
ռ Ցեր. խա. 269։
ռ Ցեր. խա. 270։
ռ Ցեր. խա. 271։
ռ Ցեր. խա. 272։
ռ Ցեր. խա. 273։
ռ Ցեր. խա. 274։
ռ Ցեր. խա. 275։
ռ Ցեր. խա. 276։
ռ Ցեր. խա. 277։
ռ Ցեր. խա. 278։
ռ Ցեր. խա. 279։
ռ Ցեր. խա. 280։
ռ Ցեր. խա. 281։
ռ Ցեր. խա. 282։
ռ Ցեր. խա. 283։
ռ Ցեր. խա. 284։
ռ Ցեր. խա. 285։
ռ Ցեր. խա. 286։
ռ Ցեր. խա. 287։
ռ Ցեր. խա. 288։
ռ Ցեր. խա. 289։
ռ Ցեր. խա. 290։
ռ Ցեր. խա. 291։
ռ Ցեր. խա. 292։
ռ Ցեր. խա. 293։
ռ Ցեր. խա. 294։
ռ Ցեր. խա. 295։
ռ Ցեր. խա. 296։
ռ Ցեր. խա. 297։
ռ Ցեր. խա. 298։
ռ Ցեր. խա. 299։
ռ Ցեր. խա. 300։

15 գին Հայրը Մաքփրը Ծնաւ։ Եւ Մաքփր իբեն
կինկ առաւ Ովհիմի ու Յաւփհմի քոյրը՝ որուն
անուներ Մասքա էր, ու երկրորդին անուներ
Պալպադդ էր։ Եւ Պալպադդին աղկինները
16 Ծնան։ Որ Մաքփրի կինկը Մասքա որդի մը
Ծնաւ, և անոր անուներ փարխա կոչեց։ ու
անոր եղբօրը անուներ Սարխա էր, և անոր որ-
17 գիները Ութսամ ու Թոկամ էին։ Եւ Ութսամի
որդին Ռեհգան էր։ Ժամասին որդւոյն Մաս-
քիրի որդւոյն Գաղադդին որդիքը սոսկը
18 էին։ Որ անոր քոյրը Մագփքիմ Ծնաւ։ Իսու-
19 գը, Աբիհեզերը ու Մասպան։ Եւ Սեմիդայի
որդիքը Աքիան, Սիւքեմ, Ղահէլի ու Ռհամ
էին։

20 Որ Եփրեմի որդիքը՝ Սուտղա, (և անոր
որդին Բաղադ, ու անոր որդին Թահաթ, ու
անոր որդին Եղիադա, և անոր որդին Թա-
21 ահ, Որ անոր որդին Զաբադ, և անոր որ-
գին Սուտղա,) Նաև Եզեր ու Եղիադ էին։
ու գանոնք այն երկրին մէջ Գէթացիք
մեռցուցին, քանզի անոնց անասուններըն առ-
22 նելու ելան։ Եւ անոնց Հայրը Եփրեմ շատ
օրեր սուգ բռնեց, ու անոր եղբայրներըն գա-
23 նելով մխիթարելու գացին։ Եւ անկէսկ ի
կնկանը մտաւ, ու անկէսկ յղացեալ որդի մը
Ծնաւ։ և անոր անուներ Բաբիա կոչեց, վասն
24 զի իր տանը վրայ չարեաք եկած էր։ Որ ա-
նոր աղկինը Սէերա էր։ ասկիա փարի ու
25 վերի Բեթհորոնը ու Ողան-սէերան շինեց։ Եւ
անոր որդին Հռասէլ ու Հռասէլի ու անոր
26 որդին Թահէ, և անոր որդին Թահան, Անոր
որդին Ղաղադան, անոր որդին Ամիուդ, անոր
27 որդին Եղիսամա, Անոր որդին Նաւէ --
28 անոր որդին Յեսու էր։ Եւ անոնց կալուածք-
ներըն ու բնակութիւններըն սոսկը էին, Բե-
թէլ ու անոր գեղերը, ու արեւելեան կողմէն
Նաարան, և արեւմտեան կողմէն Գազեր ու
անոր գեղերը, և Սիւքեմ ու անոր գեղերը,
29 մինչև Գազա ու անոր գեղերը։ Եւ Մանա-
սէի որդւոյն սահմանին բոլոր բնիկներն
ու անոր գեղերը, Թանաք ու անոր գեղերը,
Մակեդդօ ու անոր գեղերը, Դօր ու անոր
գեղերը։ Իսրայէլի որդւոյն Յովսեփին որդի-
քը սոսկը մէջ կը բնակէին։

30 Ասերի որդիքը Յիմնա, Յեսուա, Յեսուի
31 ու Բարիա, և անոնց քոյրը Սարա էր։ Ու Բա-
րիային որդիքը Փարեր ու Մելգիել էին։
32 Որ Փարայիթին Հեպեր և Փողիամը, ու
Շուա Քաթաղիքը, Յովմերը և Փոլիամը, ու
33 անոնց քոյրը Սոման։ Ու Քաթաղիքին որ-
դիքը Փասաք, Բամհոկ ու Ասգաթի էին։
34 Քաթաղիքի որդիքը սոսկը էին։ Եւ Յովմե-
լի որդիքը Աքի, Հաւագա ու Ռրա ու Արամ
35 էին։ Ու անոր եղբօրը Հելեմին որդիքը Յով-
36 ա, Ցամնաա ու Սելես և Ամձղ էին։ Յով-
37 փայի որդիքը՝ Սուա, Հարնափար, Սուագ, Բա-
րի, Յեմրա, Բասար, Ոդդ։ Սամմա, Սապի-
38 սա, Յեթրան և Բէերա։ Ու Յեթերի որդի-
39 քը Յեփունէ, Փասպա և Արա էին։ Ու Ոլ-
զայի որդիքը Արահ, Հաբիէլ ու Հասուբա էին։
40 Ասոնք ամէնը Ասերի որդիքն էին, ու նշան-
ագլուսաւոր իշխաններն էին, ընտիր ու
զօրաւոր կարծեցեալ և գլխաւոր իշխաններ
էին։ ու անոնց ազգաձամարին մէջ պատե-
րազմական զօրաց թիւը քսանուվեց հազար
մարդ էր։

Գլ. Ը

1 Բենիամինի որդիքը։ ու անոր գլխաւոր մարդիկը։ 35 Սաուղի ու Յոնաթանի ազգաբանութիւնը։

1 Ու Բենիամին Ծնաւ իր անդրանիկը՝ Բաղան,
2 Ասկղդրդը Ասբէլը, Երրորդը Ասրան, Չոր-
3 րորդը Նոհան, ու Հինգերորդը Ռափան։ Եւ
Բաղային որդիքը †Ադար, Գերա, Աբիուդ,
4 Աբիսուա, Նէեման, Աքոա, (5) Գերա,
6 Սեփուփան և Քիրամ էին։ Ու Աքոայի որդի-
քը սոսկը էին, Նայոթի բնակչացը իշխան-
ներըն սոսկը էին, ու գանոնք †Մանահաթի
7 փոխադրելին։ Եւ Նէեմանն ու Աքիա ու Գա-
ղեռ փոխադրողը Գերա, սակայ Ոզան ու
8 Աքիուդը Ծնաւ։ Եւ Սահարիմ գանոնք երբ
կնկէն Հաբը Մոաբի երկրին մէջ ---ներ Ծը-
նաւ։ -- անոր կիներէն Հուսիմ ու Բաարա
9 էին։ Եւ իր կինկէն Ովդ հանեն Յոբաբ, Սաբիան,
10 Մեսան, Մակքամիր, Գեսրա, Սեփեան ու Մաք-
ման Ծնաւ։ սոսկը անոր որդիքը -- տոհմերու
11 իշխաններ էին։ Եւ Հուսիմէն Աբիտոբը ու Եղ-
12 փաղդ Ծնաւ։ Ու Եղփաղդին որդիքը՝ Եբեր,
Միսաամ ու ‡Սամիր, (սամիրա Ոնոները, Ղադը
13 ու անոր գեղերը չինեց,) Եւ Բարիա ու Սե-
մա էին։ սոսկը Աիյաղն բնակող տոհմերուն
իշխաններն էին։ -- սոսկը փախուցին Գե-
14 թի բնակիչները։ Եւ Աքիով, Սոսղակ, Յե-
15 րեմոթ, Զաբադիա, Արադ, Եդեր,
16 Միքայէլ, Ցեսպա ու Յովքա Բաբիայի որդիքն
17 էին։ Եւ Զաբադիա, Մեսուղամ, Ազակի,
18 Բաքեր, Ցեսամերի, Ցեզղկու և Յարաթ Եղեա-
19 ան որդիքն էին։ Եւ Յակիմ, Զիքրի, Զաբ-
20 դի, Եղիհոենայի, Մաղթիս Եղիել, (21) Ադայիա,
Բաբիա և Սամսարաթ Սեմհէի որդիքն էին։
22 Ու Ցեսպան, Եբեր, Եղիել, (23) Աբդոն,
24 Զիքրի, Անան, Անանէլա, Եղամ, Անա-
25 թոթիա, Ցեփեդիա ու Փանուէլ Սոփակի
26 որդիքն էին։ Եւ Սամսարի, Սաարիա, Գո-
27 թողիա, Եաթալիա, Եղիա և Զիքրի Ցեթա-
28 ամի որդիքն էին։ Ասոնք իրենց տոհմերուն

ե ու Թաց · Ժբ · 11։
ը Թաւ · իգ · 30 ¦ ըսուած
Նէեմը։
թ Թաւ · իգ · 33։
ի Ցաւ · Ժգ · 9 · 17։
լ Ցեւ · Ժգ · 7։
խ Ցեւ · Ժե · 7։
ծ Ցեւ · Ժե · 11։
կ Ցեւ · Ժե · 11։
հ Ցեւ · իգ · 17 ¦ Թաւ ·
իգ · 44։

– Դ·Ն · իգ · 21 ¦ Թաւ ·
իգ · 38 ¦ Գէ · է ·
6։
† կամ Աբդէդ · Դ·Ն ·
է · 12։
‡ Գէ · բ · 32։
§ կամ Սամիր ։
¶ կամ ասոր հոգեորը
Նէերը։

համեմատ նահապետներ -- իշխաններ էին, ու երեսադեմի մէջ կը բնակէին։

29 Եւ Դաբասեթի մէջ Գաբասեթի հայրը կը բնակէր. ու անոր կինոջը անունը Մասգա

30 էր։ Եւ անոր ծնած որդին Ադոն էր.

31 Հաքը Մաբուկա, Բաագ, Նագար, Գեզոմէր,

32 Ագիով ու Զագար էին։ Եւ Մակեդօթի ծը-
նած Համանան. ու ասոնք ալ իրենց հայրե-
ներուն դիմացը երեսադեմի մէջ իրենց հե-
բայրներուն հետ բնակեցան։

33 Եւ Ներ ծնաւ կիսը, ու կիս ծնաւ Սա-
ուղը, և Սաուղ ծնաւ Յոնաթանը, Մել-

34 քիսուէն, Աբինադաբը ու Էսբաալը։ Եւ
Յոնաթանի որդին Մերիբբաալ էր. ու Մե-

35 րիբաալ ծնաւ Միքան։ Եւ Միքային որդի-
քը փիթօն, Մելէք, Թարէ ու Ագազ էին։

36 Եւ Ագազ ծնաւ Յոադան, ու Յոադան ծը-
նաւ Գաղէմէթը, Ազամմէթը ու Զամբրին. և

37 Զամբրի ծնաւ Մոսան, Ու Մոսա ծնաւ Բա-
նաան. անոր որդին Ռափա, անոր որդին

38 Եղիասա -- անոր որդին Եսել էր։ Ու Եսել
մէկ որդի ունէր, և անոնց անուններուն ասոնք
են. Եզրիկամ, Բոքերու, Իսմայէլ, Սաարիա,
Աբդիա ու Անան. ասոնք ամէնը Եսելին որ-

39 դիքն էին։ Եւ անոր եղբօրը Եսեկի որդիքը՝
անդրանիկը Ուդամ, երկրորդը Յեուս, երր-

40 րորդը Եղիփաղատ էր։ Եւ Ուդամի որդիքը
զօրաւոր կարծներ -- ազեղնաձգողներ էին,
և անոնք չատ որդիներ ու թոռներ ունէին՝
հարիւր յիսունի չափ. ասոնք ամէնը Բենիա-
մինի որդւոցմէ էին։

Գ Լ Ո Ւ Խ

1 Իսաքարի ու Յեզոպի տոհմացուցակը։ 2 Իսրայէլացիք։ 10 Յաջաանեանք։ 14 Ղ Հաքաբիներէ ու Գաղաադեանցիք տրած
Երեսադեմի մէջ բնակեցան։ 27 Ղեւտացւոց մէկ քանիներուն
պաշտօնը։ 35 Սաուղի ու Յոնաթանի ազգաբանութիւնը։

1 Աիսաքար երորդ Իսրայէլացիք ազգանուն-
ցուած էին, և ահա Իսրայէլի ու Յուդայի
ճագաւորաց գրքին մէջ գրուած էին. և
իրենց անօրէնութեանը համար Բաբելոն գերի
տարուեցան։

2 Եւ անոնց կալուածքներուն մէջ անոնց
քաղաքներուն մէջ առաջ բնակուածքը Իսրա-
էլացիներէն, քահանաներէն, Ղեւտացիներէն
3 և Նաթինայիներէն էր։ Ու Երուսա-
ղէմի մէջ Յուդայի որդւոցմէ, Բենիամինի
որդւոցմէ, Եփրեմի ու Մանասէի որդւոցմէ
4 բնակեցան. Յուդայի որդւոյն Փարեսի որդի-
ներէն՝ Բանիի որդւոյն Իմրիի որդւոյն Ամրիի
5 որդւոյն Ամիուդի որդին Ոթթայի։ Եւ Սե-
ղոմիացիներէն՝ անոր անդրանիկը Ասայիա ու
6 անոնց որդիքը՝ Զարհայի որդւոցմէ Յեհել

ե Գէս. ք. 35։	ը ա Թագ. ժգ. 51։
զ Գէս. ք. 37 ի Հատ.	ը ք Թագ. բ. 8 ի Հատ.
Զաքարիա։	Եզեկիաքի։
է Գէս. ք. 38 ի Հատ.	ը ք Թագ. գ. 4։ ք.
Աւտամար։	ը. 10 ի Հատ. Մինչ

	փիրամեն։
	ը ք Թագ. ք. 12։
	Գէս. իզ. 1։ 2։

ու անոնց եղբայրները՝ վից հարիւր ինսունն
7 մարդ։ Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝ Ասանեայի
որդւոյն Ովդոմիայի որդւոյն Մեսուղամի որ-
8 դին Յալա։ Եւ Եզբասնի որդին Եզբնիա,
ու Մաքրիի որդւոյն Ոզիի որդին Էլա, ու
Եզբնիայի որդւոյն Յագուէլի որդւոյն Մա-
9 փասիյին որդին Մեսուղամ, Եւ անոնց եղ-
բայրներուն իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը հա-
րիւր յիսունհինգ մարդ. ասոնք բոլոր մարդիկը
իրենց տոհմերուն նահապետներն էին։

10 Ու քահանաներէն՝ Եդայիա, Յոյարիբ
11 ու Քաբին, Եւ Ազարիա որդի Փեթահեայի՝
Աբիտուէլի որդւոյն Մարիովթի որդւոյն Սա-
դոկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Քեղկիա-
12 յին որդին Ազարիա, Ու Միգդիայի որդւոյն
փասուրի որդւոյն Եզբոսմեն որդին Ադայիա,
ու Երեմեի որդւոյն Մեսեղամմէի որդւոյն
Մեսուղամի որդւոյն Եզեիրայի որդւոյն Ադիէ-
13 յին որդին Մասէ, Եւ անոնց եղբայրները
իրենց տոհմերուն իշխաններըն՝ հազար եօթը
հարիւր վաճառուն զօրաւոր կարիճներ Աստ-
ծոյ տանը գործին ծառայութիւնը մէջ էին։
14 Ու Ղեւտացիներէն՝ Սեմայիան որդւոյն Ա-
սաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասա-
15 բին որդին Սեմայիա, Եւ Բակբակար -- Արևս
և Գալալ՝ ու Ասափի որդւոյն Զիքրիի որ-
16 դւոյն Միքային որդին Մաթանիա, Եւ Իդի-
թունի որդւոյն Գալալի որդւոյն Սեմայիային
որդին Աբդիա, ու Եղկանայի որդւոյն Ասա-
յին որդին Բարսիյա, որ Նետոփաթացւոց
17 գեղեցուն մէջ կը բնակէր։ Ու դռնապաններ՝
Սելղում, Ակկուբ, Տելմոն և Ախիման ու
անոնց եղբայրները -- վերակացուն Սելղ-
18 ում էր։ Մինչև հետս Թագաւորին դուռը
էր Կողին՝ որ արևելեան կողմն է. ասոնք Ղեւի
որդւոցը բանակներուն դռնապաններն էին։
19 Եւ Կորհի որդւոյն Արիասափի որդւոյն Կով-
րէին որդին Սելղում, ու անոր եղբայրները՝
անոր հօրը տունէն եղող Կորհացիներըը Ծա-
ռայութեան գործքին վրայ էին, ու խոտանին
սեմբուն պահապանութիւնը կ'ընէին. և անոնց
հայրերը Տէրոջը բանակին մէջ գան պահ-
20 պանութիւնը կ'ընէին։ Ու եղիազարի որդին
Փենեհես առաջ անոնց վրայ իշխան էր, Տէ-
21 րը անոր հետ էր։ Մասեղամիայի որդին
Զաքարիա մուտքի խոտանին դռանը պահա-
22 պան էր։ Դռներուն մէջը ընտրեալ ընտ-
համբը բոլոր դռնապան ընտրուածներըը երկու
հարիւր տասներկու հոգի էին. ասոնք իրենց
գեղեցուն մէջ ազգահամարի մէջ գրուեցան։
Դաւիթ ու Սամուէլ Հեռատեսը զանոնք իրենց
23 պաշտօնին վրայ գրին։ Եւ անոնց ու անոնց
որդիքը Տէրոջը տանը պահնէն խոտանի տանը

ը Եզբ. բ. 59։	ը Ղեւտ. ժա. 1։
թ Եզբ. բ. 70։ Ղեւտ.	ի Կամ Սիչեցիները։
ե. 73։	ժ Ելք. ք. 6։
ի Ելք. ք. 27։ Եզբ.	ի Ղեւտ. ժա. 10։ Եւս։
բ. 43։ ը. 20։	

	ի Կամ հինս
	ը Թագ. ը. 6։
	ի ա Թագ. ք. 9։
	ը Գէս. իզ. 1։ 2։

դանելոյն քոյը փոխանակաւ պահպանութիւն
24 կ'ընէին։ Դանապանները չորս կողմերը կը կայ-
նէին՝ արեւելեան, արեւմտեան, հիւսիսային
25 ու հարաւային կողմերը։ Եւ դղեկաւ մէջ
եղող անոնց եղբայրները ամէն ատեն կու գա-
յին, — Էհօթնական օր անոնց հետ կ'ելլէին։
26 Քանզի ան Ղեւտացիները՝ ան չորս դիւաւոր
դանապանները մէկաս կ'ընէր պահպանելէն մէջ՝ ան-
նեակութեան վրայ ու Աստուծոյ տանը գան-
27 ձերուն վրայ էին։ Ու դիշերը Աստուծոյ տանը
բոլորտիքը կը կնայէին, քանզի պահպանու-
թիւնը անոնց վրայ էր։ Եւ առ ատեաւ գա-
28 նիկա անոնք պիտի բանային։ Ու պատուոյ
անօթներուն վերակացուները անոնցմէ էին,
քանզի գանոնք համրած քով նեռս կը բերէին,
29 ու համրած քով գուռ կը հանէին։ Եւ —ուրիշ
սպասներուն ու սրբարանին բոլոր գործիքնե-
րուն, և նաչիհին ու գինիին ու եղին և կնդ-
գուկին ու հաճելիներուն վերակացուները
30 անոնցմէ էին։ Եւ Էհաճելիներուն բարագրա-
թիւանքը եղք չխնոձները քահանայից որդի-
31 ներէն էին։ Ու Ղեւտացիներէն կարմացի Մեզ-
ղամիին անդրանիկը Մատաթիա Տոտապէի
32 գործքին վերակացուն էր։ Եւ տարաբաղ-
թիւան հացին վերակացուները անոնց եղբայր-
ներէն՝ կահաճացուց որ ընելէն էին, որ գա-
33 նիկա յարաթի չարաթ պատրաստեն։ Ու սպեր
պօներն Ղեւտացուց առնիներուն իշխաններուն
Էրգեցդոներ էին։ Եւ սենեակներուն մէջ Եւ
Նաթէն, Եւ ուրիշ գործ մը չունէին, քանզի
ցորեկ ու գիշեր սա պաշտօնուն զբաղած էին։
34 Ան Ղեւտացուց առնիներուն իշխաններ իրենց
ցեղերուն համեմատ իշխաններ էին։ անոնք
երուսաղեմի մէջ կը բնակէին։
35 Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի Հայրը Բեհել
կը բնակէր։ ու անոր կնկանը անունը Մաա-
36 քա էր։ Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդօն
էր։ Եւ նաբը Սուր, կիս, Բաալ, Ներ, Նա-
37 դաբ, Գեդոր, Աքիով, Զաքարիա և Մա-
38 կելոթ էին։ Ու Մակելոթ Ծնաւ Սամնաոմ։
ու ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը
երուսաղեմի մէջ իրենց եղբայրներուն հետ
բնակեցան։
39 Եւ Ներ Ծնաւ Կիսը, ու Կիս Ծնաւ Սա-
ուղը, և Սաուղ Ծնաւ Յոնաթանը, Մել-
40 քիսուէն, Աբինադաբը ու Եսբաալը։ Եւ
Յոնաթանին որդին Մերիբաալ էր։ ու Մերիբ-
41 բաալ Ծնաւ Միքան։ Եւ Միքայի որդիքը
42 Փիթօն, Մելէք, Թարէ և Ահազ։ Եւ
Ահազ Ծնաւ Յոադան, ու Յոադա Ծնաւ
Գաղեմելէքը, Ազամաթը ու Զամբրին։ և Զամ-
43 բրի Ծնաւ Մոսան։ Ու Մոսա Ծնաւ Բանաան-
անոր որդին Ռափայա, անոր որդին Եղեա-
44 սա, — անոր որդին Եսել էր։ Ու Եսել վեց
որդի ունէր, և անոնց անուններն ասոնք են։
Եղրիկամ՝ Բոքերու, Իսմայել, Սաարիա,
Ադդիա ու Անան։ Եսելին որդիքը ասոնք էին։

ԳԼ։ Ժ

1 Սաուղին յաղթութիւնը ու մահը։ 8 Փղշտացիք Սաուղին
մոյն յաղթութեան հանդէսը կը կատարեն։ 11 Գաղաադ-
Բաբեխ բնակիչները Սաուղին ու անոր որդոյոյ ցուցա-
ցած սէրը։ 13 Սաուղին մեռնիլ պատճառող թերութիւնը ան-
կէ վերջը ու Դաւիթին գործքը։

1 Եւ Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ
ըրին, ու Իսրայէլի մարդիկը Փղշտացւոց առ-
ջեւէն փախան, ու Գելբուէ լեռանը վրայ ըս-
2 պանեան ինկան։ Եւ Փղշտացիք Սաուղին
ու անոր որդոյոյ հետեւեցան։ ու Փղշ-
տացիք Սաուղին որդիքը՝ Յոնաթանը, Մել-
3 քիսուէն որդիքը՝ Բուխաթանը, Եւ —
ամենեքեանն ալ զօրաւոր կերպով նեղեցին։
բրնաղ արք ու Մեզբաալ զարկին։ Եւ պա-
տերազմը Սաուղին վրայ սաստկացաւ. ու ա-
զեղարուներն գտնելա գտան, ու ազեղաւոր-
4 ներէն վիրաւորեցաւ։ Եւ Սաուղ իր կա-
պարճակիրին բսաւ, Սուր քաշէ ու անով
զիս խոցէ, չըլլայ որ ասա անթլփատներ գան
ու զիս ծաղր ընեն։ բայց կապարճակիրը չու-
զեց, քանզի շատ վախցաւ։ Եւ Սաուղ առ
5 իր առաւ ու անոր վրայ ինկաւ։ Եւ անոր
կապարճակիրը Սաուղին մեռնելը տեսնելով
ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ու մեռաւ։
6 Այսպէս մեռաւ Սաուղ ու անոր երեք որ-
դիքը։ անոր բոլոր տունն ալ մէկտեղ մեռաւ։
7 Ու Հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլի մար-
դիկը անոնց փախչիլը, և Սաուղին ու անոր
որդոյոյ մեռնելնիլ տեսնելով իրենց քաղաք-
ները թողուցին փախան. և փղշտացիք եկան
ու անոնց մէջը բնակեցան։
8 Եւ հետեւեալ օրը փղշտացիք եկան որ մե-
ռելները մերկացնեն, ու Սաուղը և անոր
որդիները Գելբուէ լեռան վրայ ինկած գը-
9 տան։ Ու զանիկա մերկացուցին, և անոր գլ-
խուը ու զէնքերը առին։ ու փղշտացւոց երկ-
րին չորս կողմն իրենց կուռքերուն ու ժողո-
վուրդին — բերելով աւետիս տալու հա-
10 մար իրենց զէնքերը իրենց տաճարը դրին, ու անոր գլուխը
Դագոնի տաճարը մէջ դամեցին։
11 Եւ Գաղաադ Բաբեխ բոլոր Յաբեսի եղբ-
որ ըրածին ան ամէնը՝ որ փղշտացիք Սաու-
12 ղին ըրած էին, Բոլոր զօրաւոր մարդիկը ան-
կան, և Սաուղին մարմինը ու անոր որդոյոյ
մարմինները վերցուցին, և գանոնք Բաբեխ բե-
րին. և անոնց ոսկորները Բաբեխի մէջ բնկերին
տակը թաղեցին, ու եօթը օր Ժամ պահեցին։
13 Այսպէս մեռաւ Սաուղ Տէրոջը դէմ ըրած
ապստամբութեան մեղքին համար. որովհետև
Տէրոջը խօսքը չպահեց, ու նաև փնով-

14 տքանց Իրան հարցնելու համար, Ու Տէրոջը չհարցուց. ուստի Տէրը զանիկա մեռցուց, ու հիմագաւորութիւնը ձեռքէն որգւոյն Դաւիթին գարձուց։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Դաւիթ բոլոր Հզօրգրին հաճոյքներուը վերջնի մէջ իագաւոր կ'ըլլայ. և Ցեղերին քարտնքներուը ցեղատոհմն. ըրն Սիմոնի բերելը կ'ասէ. 10 Դաւիթին գօրաւոր մարդոցը անուններուը։

1 Եւ՝ բոլոր Իսրայէլ Դաւիթին քովը գերբու՝ նի մէջ Հզօրվեցան, ու ըսին, Ահա մենք
2 քու ոսկորդ ու քու մարմինդ ենք։ Եւ ասկէ առաջ ալ երբոր Սաուղ թագաւոր էր, Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր. ու քու Տէր Աստուածդ քեզի ըսաւ, Իմ Հզօրվրդս Իսրայէլը դուն պիտի Հովուես, ու իմ Հզօրվրդիս Իսրայէլին վրայ
3 դուն իշխան պիտի ըլլաս։ Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը գերբուն եկան թագաւորին, ու Դաւիթ գերբուն մէջ Տէրոջը առջեւը անոնց հետ դաշնակցութիւն բրաւ. ու Նանոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին, ինչպես որ Տէրը Սամուելին ձեռքովը խոսեր էր։
4 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի հետ Երուսաղէմ այսինքն Բերուս գնաց. հոն հոն այն երկրին բնակիչները՝ Գերուսացիք կ'ըսէին։
5 Եւ Գերուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին, Հոս պիտի չմտնես. բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին
6 բերդը, (որ Դաւիթին քաղաքը կ'ըսուի։) Ու Դաւիթ ըսաւ, Ով որ Գերուսացիները առաջ զարնէ, անիկա իշխան ու զօրավար պիտի ըլլայ. և առաջ Շարուհեայի որդին Յովաբ ելաւ, ու անիկա զօրավար եղաւ։ Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջ բնակեցաւ. անոր համար
8 Նանիկա Դաւիթին քաղաքը կոչուեցաւ։ Ու Դաւիթ քաղաքը չշինեց չուրջանակի պարսիսներէն մինչեւ ու անոր չրջակայ տեղամասը. ու
9 Յովաբ քաղաքին մնացորդը նորոգեց։ Եւ Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէրը անոր հետ էր։
10 Ահաւասիկ են Դաւիթին գլխաւոր զօրաւորները, որոնք անոր թագաւորութիւնը հետ օգնեցին իրեն բոլոր Իսրայէլի հետ, որ զանիկա թագաւոր հռչակեն՝ Տէրոջը Իսրայէլի վրայով ըստ խոսքին
11 Տաճենսուո. Եւ Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը թիւը ասիկա է. Հաքմոնիի որդին Յեսբաաամ զօրավարներուն գլուխը, որ իր նիզակը հերը Հարիւր մարդոց վրայ վերցուց, ու մէկէն զանոնք մեռցուց։
12 Եւ անոնէ ետքը Եղեազարի Դոդոյին որդին եղիազար որ երեք զօրաւորներէն էր։
13 Անիկա երբոր Փասդամմիմի մէջ Դաւիթին հետ էր, փղշտացիք հոն ժողովեցան պատերազմելու համար, և արտ մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր. ու ժողովրդը փղշտացոց երեսէն փախաւ. Իսկ ասոնք արտին մէջտեղը կայնեցան, և զանիկա ազատեցին ու փղշտացիները զարկին. և Տէրը մեծ փրկութիւն բրաւ.
15 Ու երեսուն զօրավարներուն երեքը Ողոմի քարայրը Դաւիթին քով վէմի էհան. և փղշտացոց բանակը Ռափայիմ Հովիտին մէջ
16 բանակած էր. և Նասաներ Դաւիթի բերդին մէջն էր. ու անասներ փղշտացիք բնակիչ էր.
17 Ու մէկ բերդապահ զօրք ունէին. Եւ Դաւիթ փափաքելով բաւ, բնակչեմին գուռը
18 Եղող ջրհորին ոնի ճնձի ջուր կը խմցնէ. Նասաներ ան երեք մարդիկը փղշտացոց բանակը ճեղքեցին անցան, ու բնակչեմին գուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին և տարին Դաւիթին տարին. բայց Դաւիթ զանիկա խմել չուզեց, հապա զանիկա թափելով Տէրոջը
19 Նէյնէց, Ու բաւ, իմ Աստուածս չցնայը՝ նէ ընծի որ ես ասոնց բանէ. միթէ ես ան մարդոց արիւնը իրենց կեանքերովը պիտի խմեմ. վասն զի իրենց կեանքին չափովը ասոնք բերին. ու անկէ խմել չուզեց։ Ասոնք են այն երեք զօրաւոր մարդոց բրածները։
20 Եւ Յովաբին եղբայրը Աբեսսա այն երեք մարդոց գլխաւորն էր. ու անիկա իր նիզակը երեք հարիւր մարդոց վրայ վերցնելով սպաննեց նոնոն, ու անիկա երեքին մէջ
21 անուանի էր. եւ Երեքին երկուքէն աւելի համբաւ ունենալուն համար անոնց գլուխ եղաւ, բայց Նոյն երեքին Նոչնաս։
22 Ու մեծ գործերը գործող Կաբսէելացի զօրաւոր մարդու մը որդին Յովհոդայի որդին Բանեա Մոաբին երկու զօրաւոր մարդիկը մեռցուց. նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ
23 ու գուբին մէջը առիւծ մեռցուց։ Անկա եգիպտացի մարդը՝ այն հինգ կանդուն բարձր մարդը մեռցուց. ու եգիպտացիին ձեռքը ասպնջականց գլանին պէս նիզակ մը կար. բայց բաներ ցուցով մը անոր վրայ իջաւ, ու եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց, և
24 զանիկա անոր նիզակովը մեռցուց։ Յովհոդայի որդին Բանեա այս բաները բրաւ.
25 զօրաւորներուն մէջը անուանի եղաւ. Անկա այն երեսունէն աւելի պատիւ ունէր, բայց Նոյն երեքին Նոչնաս։ Եւ Դաւիթ զանիկա իր առանձին վերակացու դրաւ։
26 Եւ զօրքերուն զօրաւորները Նոչնաս էին. Յովաբին եղբայրը Ասաէլ, Բեթղեհեմացի Դոդոյ
27 Դայի որդին Եղիաման, Աբոթացի Սամմոթ,

28 փելշեացի Քեզրէա, Թեկուացի Եկդեամ որ_
29 գէն Իթան, Ամահովիացի Աբիեզեր, Ոմա_
30 ցի Մահրաք, Աքուսքացի Եղի, Նետոփաթա_
ցի Մաարայ, Նետոփաթացի Բաանայի որդի
31 Ռիւգ, Բենիամինի որդւոցը Գաբաայէն Ռի_
բայի որդին Եղիփէլ, փարաթոնացի Բանէա,
32 Գաասի Հուրէնէ Հուրայ, Արաբաթացի Աբի_
33 էլ, Բարաւեացի Ազմաւթ, Սաղարիացի Ե_
34 զիայա, Գեզոնացի Հասեմի որդի Յոնաթան,
35 բացի Սագէէն որդին Յոնիաման, Աքարացի
Սաքարի որդին Ահիամ, Ովրի որդին Եղի_
36 փազ, Մէր քուրամացի Ոիթէր, Փելոնացի Ա_
37 քիա, Կարմելացի Հասրէ, Նաթիի որդին
38 Նաաման, Նաթանէի եղբայրը Յոխէ, Հագ_
39 բայի որդին Մաարէ, Ամմոնացի Սելեկ, Շա_
րաշեհան Յոաքարէին կապարճակիրը Բերոթիա_
40 ցի Նահարա, Եւեթերացի Իթրա, Եւեթերացի
41 Գարեբ, Քեւռացի Ուրիա, Աղայիի որդին
42 Զաբադ, Ռաւբենեանց գլխաւոր Ռաւբենեան
Միշայէլի որդին Ադինա, ու անոր հետ երե_
43 սուն մարդ կար. Մահարքայի որդին Աման,
44 Մաթթանացի Յոխաբեսա, Աստարոթացի Ու_
զիա, Աղուերացի Քեոթամի որդիքը՝ Յասի
45 ու Եզիէլ, Յամարթի որդին Եզդիէլ ու անոր
46 եղբայրը Թիսացի Յոփա, Մահաւացի Եղիէլ,
Եղնաամի որդիքը՝ Յարիքայի և Յոսաւիա,
47 Մոաբացի Եւեթեմա, Եղիէլ, Ովիդդ ու
Մեսոբայի Եւասիէլ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Սիկլէգի Հ Դաւիթին քովը Յոզաբադ մարդիկը։ 23 Քեր_
բոնի Հ անոր քովը Հեղ. զրկելէն։

1 Եւ ՚ասոնք են որ ՚Սիկլէգ եկան Դաւիթին
քովը՝ երբոր անիկա դեռ կիսեան Սաուղին
երեսէն պահուած էր, ու ասոնք զօրաւորնե_
րէն էլլալով՝ պատերազմի մէջ օգնութիւն
2 կ՚ընէին, ՚Ձեռնէ ազեղաւոր էին, ու գործէ
քարերը ու ազեղով նետերը նետելու՝ թէ աջ
և թէ ՚ձախ ձեռքերնին կը գործածէին. ա_
նոնք Սաուղին եղբայրներէն Բենիամինեան_
3 ներէն էին։ Ահիէզ գլխաւոր Աբիեզեր էր, եւթը
Թոխա՝ Գաբաայի Յասանայեան որդիքը, և
Եզիէլ ու Փալէտ՝ Ազմաթի որդիքը, և
4 Բարաբա ու Ամահովիացի Ցեհու, Ու երե_
սունին մէջը զօրաւոր՝ ու երեսունէին վերա_
կացուն Գաբաւնացի Իսմայիան, ու Երեմիա
ու Յազիէլ և Յոհանան ու Գադերացի Յոզ_
5 զաբադ, Եղիազայ ու Երիսմոթի և Բեաղեա
ու Յամարիա և Յարիւփացի Յատիտոս,
6 Եղկանա, Եզեխա, Ազարիէլ, Յովհեզր ու
7 Եզեքասա՝ Կորհացիք, Ու Գեդորացի Եզ_
րասաի որդիքը՝ Յովէլա ու Զաբադիա։
8 Եւ Գադեանեներէն ալ Դաւիթին քովը՝

անապատին մէջ բերդը քաշուելան զօրաւոր,
քաջ, պատերազմական, վահան ու նիզակ
գործածող մարդիկ՝ անոնց դէմքը առիւծի
դէմքի կ՚նմանէր, ու լեռներու վրայի դա_
9 նալուներուն պէս թեթեւսոյսէ ՚էին։ Առաջ_
նը Եզեր, երկրորդը Աբդիա, երրորդը Ե_
10 լիաբ, Զորրորդը Մասմաննա, հինգերորդը
11 Երեմիա, վեցերորդը Եղիէլ, Եօթերորդը
12 Եղիէլ, Ութերորդը Յոհանան, ինեերորդը
13 Եղզաբադ, Տասներորդը Երեմիա, մեռաս_
14 ներորդը Մաքբաննայ էր։ Ասոնք Գադի որ_
դւոցմէ զօրքին խրճիներէն էին. պզտիկնե_
րուն մէկը՝ հարիւրի վրայ, ու մեծերուն մէկը
15 հազարի վրայ էր։ Ասոնք են որ առաջին ամ_
սուն մէջ Յորդանանէն անցան՝ երբոր Յորը
իր բոլոր հեղեղքները կոխեր էր, և դէմ ’ի
արեւելք ու արեւմուտք բոլոր հովտին բնա_
կիչները փախցուցին։
16 Ու բերդը Դաւիթին քովը Բենիամինի ու
17 Յուդայի որդւոցմէ ալ եկան։ Եւ Դաւիթ
անոնց առջեւը ելաւ ու պատասխան տուաւ՝
անոնց ըսելով, Թէ որ խաղաղութեամբ ինծի
օգնութիւն ընելու եկեր էք, իմ սիրտս ձեզի
հետ պիտի ըլլայ. բայց թէ որ խարէութեամբ
դիս իմ թշնամւոցս ձեռքը մատնելու հա_
մար էիք ու, (որ իմ ձեռքերուս մէջ անօրէ_
նութիւն մը չկայ,) մեր հայրերուն Աստուա_
18 ծը տեսնէ ու յանդիմնէ։ Եւ Յոհանեսի ոգւոյն
դրսէն Ղմիսայի Հ Հոգւով լեցուեցաւ, ՝՝
՚՚՚

յին՝ անոր օգնութիւն ընելու համար, մինչև որ Աստուծոյ բանակին պէս մէկ մեծ բանակ մը եղաւ։

23 Եւ մանչ են ան ապառազինեալ [a]զօրքերուն համարուածները՝ որոնք եկան Դաւիթին, որ Հեբրոնը թագաւորելու համար Տէրոջ բոլոր խօսքին համեմատ էր, նոր դարձնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը։
24 Յուդայի որդւոցմէ վահան ու նիզակ կրող վեց հազար ութը հարիւր ապառազինեալ զօրք։
25 Շմաւոնի որդւոցմէ եօթը հազար հարիւր պատերազմական զօրաւոր կարծեր։ Ղևիի որ-
26 դւոցմէ չորս հազար վեց հարիւր։ Եւ Ահարոնի տոհմապետ Յովհոյադա, ու անոր հետ երեք հազար եօթը հարիւր մարդ։
28 Գիկ։ Եւ զօրաւոր կարճ [b]մարդիկ երիտասարդ, ու անոր հօրը տունէն քառասուներկու։
29 Իսկան։ Եւ Աստուծոյ [c]եղբայրներէն ընտիր մէնի որդւոցմէ երեք հազար մարդիկ։ քանի մը մինչև անասունը պահելու չատ Աստուծոյ
30 տանը պահապանները կ'ընէին։ Ու Եփրեմ մէ որդւոցմէ անոնց ազգատոհմներուն անուանի մարդիկը քսան հազար ութը հարիւր զօ-
31 րաւոր կարճեներ։ Եւ Մանասէի կէս ցեղէն տասնուերեք հազար մարդիկ, որոնք երեք անուններով որոշուեցան երթալու՝ ու Դա-
32 վիթը թագաւոր դնելու։ Եւ իսաքարի որդւոցմէ երկու հարիւր իշխաններն, [d]որոնք ժամանակներուն հասկնալու գիտէին թէ իսրայէլը ինչ ընելու է։ ու անոնց բոլոր
33 եղբայրները անոնց բերանը կը նայէին։ Զաբուղոնէն պատերազմի ելլող և ամէն տեսակ պատերազմական զրահներով պատրաստուող յիսուն հազար մարդիկ, որոնք [e]միմիտ
34 կերպով կը չարուէին։ Ու Նեփթաղիմէն հազար իշխան, և անոնց հետ երեսուներեք հազար վահանաւոր ու նիզակաւոր մարդիկ։
35 Ու Դանի ազնուականներէն քառասուներեք հազար վեց
36 հարիւր պատերազմական մարդիկ։ Եւ Ասէրէն պատերազմական մարդիկ։ Եւ Աստ-
37 ղէն քառասուն հազար պատերազմի գացող։ Ու Յորդանանէն անդին կողմէն՝ Ռուբինեաններէն ու Գադհացիներէն և Մանասէի կէս ցեղէն ամէն տեսակ պատերազմիկան զրահներով պատերազմող հարիւր քսա-
38 սան հազար մարդիկ։ Բոլոր սա գունդով չարուող պատերազմական մարդիկը անկեղծ սրտով Քեբրոն եկան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու համար։ ու Իսրայէլին բոլոր միացորդն ալ մէկ սրտով էր Դաւի-
39 թը թագաւոր ընելու։ Եւ հոն Դաւիթին հետ ուտելով ու խմելով երեք օր կեցան։ քանզի անոնց եղբայրները անոնց համար պատրաս-
40 տած էին։ Եւ անոնց մօտ եղողներն ալ՝ մինչև անդամ իսաքար, Զաբուղոն ու Նեփթաղիմ էշերով, ուղտերով, ջորիներով ու եզներով հաց բերին։ Նաև ուտելիքի համար չատ ալիւր, չոր թուզ, չամիչ, գինի, եղ, արջառներ ու ոչխարներ։ քանզի Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար։

ԳԼ. ԺԶ

1 Դաւիթ մեծ հանդէսով տապանակը Կարիաթարիմէն բերելէն յետոյ։ 9 Որոշի գործերուն համար տապանակը Ովբէդ-Եդոմին առնէ կը ծգուի։

1 Եւ Դաւիթ հազարապետներուն ու հարիւրապետներուն և բոլոր իշխաններուն հետ
2 խորհուրդ բրաւ։ Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողովին ըսաւ, Թէ որ ձեզի հաճոյ կ'ելնէ, ու աս բանը մեր Տէր Աստուծմմէ է, խրկելի բոլոր Իսրայէլի ազգը՝ մնացած մեր եղբայրներուն, ու անոնց հետ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ իրենց քաղաքները ու արուարձանները [f]Հոգ խրկինք, որ մեր քո-
3 վր ժողովին։ Եւ մեր Աստուծոյ տապանակը մեր քովը փոխադրենք։ քանզի Սաուղ
4 դին օրերը գանկը չհնդրեցինք։ Ու բոլոր ժողովը այսպէս ընելու հաճութիւն տուաւ։ քանզի աս խօսքը բոլոր ժողովուրդին աչքին
5 բուն ուղիղ երեսաց։ Եւ Դաւիթ ներկայացուց Սիովրէն մինչև Եմաթի մտնելու բոլոր Իսրայէլը ժողվեց, Աստուծոյ տապանակը [g]կա-
6 րիաթարիմէն բերելու համար։ Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ Բաալ այսինքն Քեր-գայի կարմիրածորմիր եղաւ, որ անկէ [h]բարձրանայ Տաղաւ մարդիկ, որոնք [i]Էլի պատ-
7 նուած կը չարուէին։ Ու նեփթաղիմէն հազար իշխան, և անոնց հետ երեսունեօթը հազար վահանաւոր ու նիզակաւոր մարդիկ։
8 Ու Դանի անուններէն քառասուներեք հազար վեց հարիւր պատերազմական մարդիկ։ Եւ Ասէրէն պատերազմական մարդիկ։ Եւ Աստ-
9 ղէն քառասուն հազար պատերազմի գացող։ Ու Յորդանանէն անդին կողմէն՝ Ռուբինեաններէն ու Գադհացիներէն և Մանասէի կէս ցեղէն ամէն տեսակ պատերազմիկան զրահներով պատերազմող հարիւր քսա-
10 սան հազար մարդիկ։ Բոլոր սա գունդով չարուող պատերազմական մարդիկը անկեղծ սրտով Քեբրոն եկան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու համար։ ու Իսրայէլին բոլոր միացորդն ալ մէկ սրտով էր Դաւիթը թագաւոր ընելու։ Եւ հոն Դաւիթին հետ ուտելով ու խմելով երեք օր կեցան։ քանզի անոնց եղբայրները անոնց համար պատրաս-

[a] Կամ զօրաց իշխան, Նեթան։ Եբբ. զօրաց գլխաւորան։
[b] ՟ա Թագ. ը. 17։ ՟ի Թագ. ը. 3։ ՟ի Ճռ. լ. 23։ ՟ի Թագ. ը. 8. 9։ ՟ի Եսի։ ա. 13։ ՟ի Եբբ. ղ. զրահազգեստ։
[c] ՟ա Թագ. լ. 1։ Եսր. լբ. 4։
[d] Եբբ. տարածմունք ժամանակաց։
[e] ՟ա Թագ. գ. 4. բ։ ՟ա Թագ. ղ. 2։ ՟ա Թագ. է. 1։ ՟ի Եսի Թագ. գ. 15։ Գծ. իե. 15։ ՟ի Թագ. ղ. 5։ ՟ի Թագ. ղ. 6։ [f] Եբբ. խնդրենք։
[g] ՟ա Թագ. է. 1։ ՟ա Թագ. ղ. 2։ ՟ա Թագ. ղ. 15։ Գծ. իե. 15։ ՟ի Ղև. ժ. 3։
[h] Եբբ. ելանել։
[i] Կամ Պերազիմ։ Գծ. ժ. 15։ ՟ի Ղև. ժ. 3։

վախցաւ, ու բառ, Աստուծոյ տապանակը
13 ի՞նչպէս թոխս բերեմ։ Ու Դաւիթ տապանակը իր քովը Դաւիթին քաղաքը չբերաւ. հապա զայն դնելիքա Աբդեդոմին տունը խո-
14 տորուց։ Եւ Աստուծոյ տապանակը Աբդեդոմին քովը անոր տանը մէջ երեք ամիս մնաց. ու Տէրը Աբդեդոմին տունը ու անոր բոլոր ստացուածքը օրհնեց։

ԳԼ. ԺԹ

1 Բիքամին Դաւիթին ցուցացած մարգարէութիւնը։ 2 Դաւիթին երգանկութիւնը, անոր հիմնները ու պղինձը։ 3 Դաւիթ երկու փայտասիկներ կը տանի։

1 Ե Տէրոջմէ Բիքամ Թաղաւերը Դաւիթին դեսպաններ խրկեց, ու ներհակաբար, որմ նադիրներ ու հիւսեր, որ անոր տուն չշինեն։
2 Անտանիր Դաւիթ խնայաս որ Տէրը զինքը խոպանէն վրայ Թագաւոր հաստատեց, վասն զի իր ժողովրդին խոպանէին համար անոր Թագաւորութիւնը բարձրացաւ։
3 Եւ Դաւիթ երուսաղէմ մէջ ուրիշ կիներ ալ առաւ, ու Դաւիթ ուրիշ աղջիկներ ու տղաներ ծնաւ։
4 ու աղջիկներ ալ ծնաւ։ Ու երուսաղէմ մէջ անոր ծնած տղոցը անուններըն ասոնք են։ Ամ-
5 մուա, Շոբաբ, Նաթան, Սողոմին, Ցեբհար,
6 ար, Եղիսուա, Եղիսոփաս, Նեփագ, Նա,
7 փեկ, Յափիէ, Եղիսամա, Բաղեադա ու Եղիսոփաս։
8 Ե Փղշաւացիք երբոր լսեցին Դաւիթին բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծուիլը, բոլոր փղշաւացիք ուք եկան որ Դաւիթը փնտռեն. երբոր Դաւիթ — ըսիր լսեց՝ անոնց դէմ
9 մեղ ելաւ. Ու փղշաւացիք եկան և Բաղեադա
10 նոց հովիտին մէջը տարածուեցան։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ հարցուց ու ըսաւ, փղշաւացւոց դէմ երթա՞մ, ու զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ, երթա,
11 ու զանոնք քու ձեռքդ պիտի մատնեմ։ Եւ անոնք Բաղեադպարսին եկան, ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ. ու Դաւիթ ըսաւ, Աստուած իմ ինծմէնիս իմ ձեռքովս պատռուելով, ջուրերս որ կը պատռուին։ անոր համար անուն տեղը կը պատռուին։ անոր համար ան տեղին անունը Բաղ-
12 փարասին կոչեցին։ Եւ փշտաչիւ հոն թողուցին իրենց աստուածները. ու Դաւիթ հրամայեց, ու զանոնք կրակով այրեցին։
13 Դարձ փղշաւացիք նորէն մէջերնին ալ հովիտին
14 մէջը տարածուեցան։ Ու Դաւիթ նորէն Աստուծոյ հարցուց. և Աստուած անոր ըսաւ, Անոնց ետևէն չերթաս, հապա անոնց բոլորտիքը պտըտելով՝ ինծմէնիսենն կողմէն անոնց վրայ
15 երթաս։ Ու երբոր ինծմէնիսենն գլուխը թաղատեղիի մը ձայն լսես, անուներ պատրաստելու կերթաս, քանզի Աստուած քու առջևդ պիտի երթայ փղշաւացւոց բանակը զար-
16 նելու համար։ Եւ Դաւիթ այնպես ըրաւ՝ ինչպէս որ Աստուած իրեն հրամայեց, ու Գաբաւնէն մինչև Գազեր փղշաւացւոց բանակը
17 զարկին։ Եւ Դաւիթին անունը ամէն երկիրները մէջ տարածուեցաւ, և Տէրը ամէն ազգերուն վրայ անոր վախը ձգեց։

ԳԼ. ԺԵ

1 Դաւիթ տապանակին համար տեղ մը պատրաստելով քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն կը հրամայէ որ զանիկա Աբդեդոմին տունէն բերեն։ 25 ու զանիկա բերելուն համբաւ մեծ ուրախութեամբ կը կատարեն։ 29 Միքեղ կ՚անարգե Դաւիթը։

1 Եւ անիկա իրեն համար Դաւիթի քաղաքին մէջ տուներ չինեց, ու Աստուծոյ տապանակին համար տեղ մը պատրաստեց, ու անոր
2 համար վրան մը կանգնեց։ Աստուածը Դաւիթ ըսաւ, Աստուծոյ տապանակը վերցնելը — չի՛ կրնար ո՛չ ոք — ըսի, բայց միայն Ղեւտացիները. քանզի Տէրը զանոնք ընտրեց որ Աստուծոյ տապանակը վերցնեն, ու յաւիտեան անոր ծառայութիւն բնեն։
3 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլը երուսաղէմ մէջ ժողվեց, որ Տէրոջը տապանակը անոր
4 համար պատրաստած տեղը հանեն։ Ու Դաւիթ Ահարոնի որդիները ու Ղեւտացիները
5 ժողվեց. կահաթի որդւոցմէ Ուրիել իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր քսան հոգի.
6 Մերարիի որդւոցմէ Ասայա իշխանը ու անոր
7 եղբայրները երկու հարիւր քսան հոգի. Գերսոնի որդւոցմէ Յոէլ իշխանը ու անոր եղ-
8 բայրները հարիւր եւթան հոգի. Եղիսաֆանի որդւոցմէ Սեմեայա իշխանը ու անոր
9 եղբայրները երկու հարիւր հոգի. Հեբերոնի որդւոցմէ Եղիել իշխանը ու անոր եղբայրնե-
10 րը ութսուն հոգի. Ոզիելի որդւոցմէ Ամինադաբ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր
11 տասնըվեց հոգի. Եւ Դաւիթ Սադոկ ու Աբիաթար քահանաները, ու Ղեւտացիներէն Ուրիելը, Ասայան, Յոէլը, Սեմեայան, Եղիելը ու Ամի-
12 նադաբը կանչեց, եւ անոնց բսաւ, Դուք Ղեւտացւոց տունէրուն իշխաններն էք. հիմա դուք ու ձեր եղբայրները սրբուեցէ՛ք, որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ տապանակը հանեք ան տեղը որ ես անոր համար պատրաստեր եմ։
13 Վասն զի դուք առջի անգամին հոն չկայնեցիք Տէրոջմէ մեր Աստուածը մեր

մէջը հարուած բրաւ, քանզի զանիկա կա-
14 նձնաւոր կերպով չհնազանդեցիք ։ Եւ իսրայէլ
Տէր Աստուծոյն տապանակը հանելու համար
քահանաները ուՂեւտացիները սրբուեցան ։
15 Ու Ղեւտացւոց որդիքը Աստուծոյ տապանա-
կը ձողերովը իրենց ուսերուն վրայ վերցու-
ցին, ինչպէս որ Մովսէս Տէրոջը խօսքովը
պատուիրեր էր ։
16 Եւ Յեսուի Ղեւտացւոց իշխաններուն պա-
տուիրեց որ իրենց եղբայրներէն նուագարան-
ներով, տաւիղներով, քնարներով ու Ծնծղա-
ներով երգեցողները կայնեցնեն, որ ուրա-
17 խութեան ձայներ վերցնելով հնչեցնեն ։ Ան-
ոնց Ղեւտացիները Յովելի որդին Եհմոր, և
անոր եղբայրներէն Բարաքիայի որդին Աս-
փը, ու անոնց եղբայրներէն Մերարիի որ-
դւոցմէ Եթէանային որդին Եթիանր կայնեցուցին ։
18 Ու անոնց հետ երկրորդ դասէն անոնց ե-
ղբայրները գնացագործները՝ Զաքարիան, Բենր,
Յազիելը, Սեմիրամոթը, Եհիելը, Ունին,
Եղիաբը, Բանեան, Մաասիան, Մատաթիան,
Եղիփլէհն, Մաքնեհան, Ովբ եդովմ ու Եհ-
19 իելը ։ Ովբ եդոմ, Յասի ու Եթնան երգիչ
20 ցուիները պղնձէ Ծնծղաներ կը զարնէին ։ Եւ
Զաքարիա ։ Ազիել, Սեմիրամոթ, Եհիել,
Ունին, Եղիաբ, Մաասիա ու Բանեա տաւիղ-
21 ներով Ալամոթի երաժշտութիւն վրայ էին ։ Եւ Մա-
տաթիա, Եղիփլէհ, Մաքնեհա, Ովբ եդոմ,
Եհիել ու Ազազիա քնարներով Հնչմունքի
22 երաժշտութիւն կ՚առաջնորդէին ։ Եւ Քենոնիա Ղե-
ւտացիներուն երգեցողութեան առաջնորդը ըլ-
լալով՝ ուսման երգեցողութիւնը կը վարժէր, որովհետև
23 Յանձարխոյ էր ։ Ու Բարաքիա ու Եղկանա տա-
24 պանակին գնացագործներն էին ։ Եւ Սարաքիա
ու Յովսափատ և Նաթանայէլ ու Ամմասի և
Զաքարիա ու Բանեա ու Եղիազար քահա-
նաները Աստուծոյ տապանակին առջեւը փող-
ներ կը հնչեցնէին ։ և Ովբ եդոմ ու Եհիա
տապանակին գնացագործներն էին ։
25 Այսպէս Դաւիթ և իսրայէլի Ծերերը ու
հազարապետները Տէրոջը ուխտին տապանա-
կը Ովբ եդոմի տունէն ուրախութեամբ հանե-
26 լու գացին ։ Ու երբոր Աստուած Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը վերցնող Ղեւտացիները
օգնութիւն բրաւ, եօթը զուարակ ու եօթը
27 խոյ գոհ բրին ։ Եւ Դաւիթ բեհեզէ պատմու-
ճան հագած էր ։ Նոյնպէս ալ տապանակը վեր-
ցնող բոլոր Ղեւտացիները ու երգեցողները
ու երգեցողներուն երգոց իշխանը Քենոնիա ։
28 և Դաւիթին վրայ ջիմանէ եփուտ կար ։ Ու
բոլոր իսրայէլ Տէրոջը ուխտին տապանակը
ուրախութեան ազաղակով, շեփորի ձայնով,
փողերով ու Ծնծղաներով, տաւիղներ ու քը-

ե Եզ. իե. 16 ։ Թագ. ։ Գվ. ջ. 44 ։
ջ. 15. 6. 8. ։ Ես. ։ 18 ։ Ջ՚ըռուխ։ գիրը։
ը Գվ. ջ. 35 ։ Յազիել։ ։ Սագ. ջ. վերջա-
թ Գվ. ջ. 38. ։ Սագ. խգ. վերջա- գիրը։
։ Թա. ։. 8 ։ Սագ.

29 Նարներ զարնելով վեր կը հանէին ։ Ու երբոր
Տէրոջը ուխտին տապանակը մինչև Դաւիթին
քաղաքը հկաւ, Սաւուղին աղջիկը Միքղոլ
պատուհանէն նայեցաւ, ու Դաւիթ Թագա-
ւորին կատարելը ու խաղալը տեսնելով զա-
նիկա իր սրտին մէջ անարգեց ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Դաւիթ ուրախանան գոհ կը մատուցանէ ։ 4 Երգեցողնե-
րուն կը հրամայէ որ ընդհանրական երգ երգեն ։ 7 Ընդ.
հանրապետն սաղմոս ։ 37 Դաւիթ պաշտօնեաներ, գունա-
պաններ, քահանաներ ու երգեցողներ կ՚պահէ ։ որ յարաբեր
ապատանին քանի ծառայութիւն բնեն ։

1 Եւ Աստուծոյ տապանակը տարին, ու զա-
նիկա ան վրանին մէջը դրին, որն որ Դաւիթ
անոր համար կանգներ էր ։ և Աստուծոյ առ-
ջեւը ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
2 մատուցին ։ Եւ Դաւիթ երբոր ողջակէզները
ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմնց-
ուց, Տէրոջը անունովը ժողովուրդը օրհնեց։
3 Ու իսրայէլի բոլոր մարդոց երկի մարդէն
մինչև կնիկ մարդ՝ ամէն մէկուն մէկ նկանակ
հաց, կաթ մը միս ու կարկանդակ մը բաշ-
խեց ։
4 Եւ Տէրոջը տապանակին առջեւը Ղեւտա-
ցիներէն պաշտօնեաներ դրաւ՝ իսրայէլի Տէր
Աստուածը յիշելու, օրհնելու ու փառաւո-
5 րելու համար ։ Դիւտոր որ Ասաֆ էր, ու անոր
երկրորդը Զաքարիա, Նաե Եհիել, Սեմիրա-
մոթ, Եհիել, Մատաթիա, Եղիաբ, Բա-
նեա, Ովբ եդոմ ու Եհիել տաւիղներու ու
քնարներու նուագարաններ կը ընդէին ։ բայց
6 Ասաֆ Ծնծղաներ կը զարնէր ։ Եւ Բանեա ու
Յազիել քահանաները Աստուծոյ ուխտի տա-
պանակին առջեւը միշտ փողեր կը հնչեցնէին ։
7 Եւ ան նոյն օրը Դաւիթ Ասոյի անձամ
— ձեռքով — տուաւ Ասաֆին ու անոր
եղբայրներուն Ձեռքը, որ Տէրոջը գոհու-
թիւն տան ։

8 Գոհացէք Տէրոջմէ, անոր անունը կանչե-
ցէք,
Անոր գործերը ժողովուրդներուն մէջը պատ-
մեցէք ։
9 Երգեցէք անոր, սաղմոս բանք անոր,
Պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները ։
10 Անոր սուրբ անունովը պարծենցէք ։
Տէրը ինդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ։
11 Տէրը ու անոր զօրութիւնը ինդրեցէք ։
Ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէք ։
12 Յիշեցէք անոր բրած հրաշքները,
Անոր նշաններն ու բերնին դատաստանները ։
13 Ով անոր Ծառային իսրայէլի սերունդը ,

ա. 3 ։
ե Բ Թագ. ջ. 12. 15. ։ Ղ Բ Թագ. ջ. 16 ։ վերջագիրները ։
ը Թագ. ջ. 1 ։ — ։ Ջ Բ Թագ. ջ. 17—19 ։ Տէս Բ Թագ. խգ.
թ Գվ. ժգ. 8 ։ Սագ. լբ. ա. ։ Սագ. ձե. 1—15 ։

Ով ճանաչին զգիւքդ՝ անոր ընտրեալներդ.
14 եՆոման ինքն է մեր Առաւածը,
Անոր գառաւատներուն բոլոր երկիրս մէջն են.
15 Անոր ուխտը յաւիտեան յիշեցէք,
Անոր պատուիրած խօսքը միւնչև հազար ազգ.
16 Ան Ե--ովհ որ Աբրահամին հետ բրաւ,
Ու իր երդումը ը- իսահակին ը--.
17 Զայերին ալ հաստատեց զանոնք՝ օրէնք մը
ըլլալու,
Ո- Իսրայէլին՝ Ը--ե յաւիտենական ուխտ մը,
18 Բսելով, Քեզի պիտի տամ Քանահոս երկիրը՝
Ձեր ժառանգութեան միջոցը.
19 երբոր դուբ սակաւաթիւ էիք,
Եւ քիչ ատ ու պանդուխտ անոր մէջը.
20 Եւ անոնք մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին,
Ու մէկ Թագաւորութենէ ուրիշ Ժողովրդի.
21 Ան'իկա մէկու մը թող չտաւու որ զանոնք
նեղէ.
ԵԹագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար,
22 Ը--ը՝, Իմ օծեալներուս մի դպչիք,
Ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք.

23 Եերգեցէք Էերոջը, ով բոլոր երկիր,
Օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք.
24 Անոր փառքը ազգերու մէջ պատմեցէք,
Ո- անոր հրաշքները ամէն Ժողովրդներուս
մէջ.
25 Քանզի Տէրը մեծ է՝ ու խիստ գովելի,
Անկից ամէն աստուածներուն վրայ սքանչելի
է.
26 Ինչու որ Եազգերուն ամէն աստուածները
©կուռքեր են,
Բայց երկնքին երկինքը ստեղծեց.
27 փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջին,
Զօրութիւն և ուրախութիւն անոր բնակուելիքին մէջ.
28 Տէրոջը տուէք, ով Ժողովրդոց տոհմերը,
Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն.
29 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը.
Ընծայ առէք ու անոր առջևը եկէք.
Սուրբ Հանդէսով Տէրոջը երկրպագութիւն
ըրէք.
30 Ով բոլոր երկիր, անոր երեսէն վախցէք.
Աշխարհքս ալ պիտի հաստատուի
Ու պիտի չսասանի.
31 երկինքը թող ուրախանայ, ու երկիրը ցնծայ,
Եւ ազգերուն մէջ ըսեն թէ Տէրը կը թագաւորէ.
32 Ծովը իր լեռնէամիջը թող գոռայ,
Դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող
ուրախանան.
33 Անտառները անուտուն ծառերը Տէրոջը առջևը
ցնծան,

Քանզի երկրին դատաստան ընելու կու գայ.
34 Եդոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է,
Ինչու որ անոր ազգմութիւնը յաւիտեան է.
35 Նաև ըսէք, Ով մեր փրկութեան Աստուածը,
Մեզ փրկէ,
Ու մեզ ժողվէ և մեզ ազգերէն ազատէ,
Որ քու սուրբ անուանդ գոհութիւն մատուցանենք,
Ու քու օրհնութիւնովդ պարծենանք.
36 ԵՕրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը
Յաւիտենից յաւիտենից.
Ու բոլոր Ժողովուրդը Ամէն ըսելով Տէրը օրհնեցին.
37 Եւ հոն Տէրոջը ուխտի տապանակին առջևը Աարփը ու անոր հզօրներները Թողուց,
որ չարուեան ամէն օրուան պատմօնր կատա-
38 րեն տապանակին առջևը։ Եւ Աբգեդօմը ու անոր վախտուներուն հզօրներէրը և իդիմաթի որդին Աբգեդօմը և Ողսան գռնա-
39 պաններ ը--ը։ Եւ Սադոկ քահանան ու անոր քահանայ եղբայրները Կարաւոնի բարձրը տեղւոյն վրայ Տէրոջը նուիրանին առջևը
40 Ը--ը՝ Որ միշտ Նաւտաւ ու իրիկուն ողջակէզի սեղանին վրայ Տէրոջը ողջակէզները մատուցանեն, ու Տէրոջը Իսրայէլին պատուիրած օրէնքին մէջին ամէն գրուածքը Եը-ը ը-
41 Նէն։ Եւ անոնց հետ ը--ը Եմանը ու Իդիթուն և ուրիշ ընտրուածներէր՝ որոնք անուանով յիշուեցան, որ Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեն, Որքանքի անոր ազգմութիւնը յաւիտենից է։ Եւ անոնց այսպէս Եմանին ու Իդիթունին հետ եղող Նուագածուներուն փողերը ու ծնծղաներ ը----, նաև Աստուծոյ երգեցողութեան Նուագարաններուն։ ու Իդիթունի որդիները պահապան կեցուցին։
43 Զր գրանը դ--ը--ընէն Ը--ը։ Եւ բոլոր ժողովուրդը գնաց՝ ամէն մէկը իր տունը։ Դաւիթ ալ իր տունը օրհնելու դարձաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Նաման նաև կը հաճի Դաւիթին աստիպութեանէ որ Աստուծոյ տան մը շինել կ'ուզէր։ 3 բայց Աստուծոյ խօսքով կ'արգիլի զանիկա։ 11 Նաման օրհնութիւններ ու բարիքներ կը խոստանայ Դաւիթին տեղւոյն։ 16 Դաւիթին ապերջը ու շնորհակալութիւնը։

1 Ու Եբրոր Դաւիթ իր տանը մէջ բնակեցաւ, Դաւիթ Նաման մարգարէին բսաւ, Ան ես եղէնտիպատ ը----ը տան մէջ կը բնակիմ, բայց Տէրոջը ուխտին տապանակը վրանի տակ
2 է։ Եւ Նաման Դաւիթին բսաւ, Բոլոր սրտիդ մէջ եղածը բրէ, քանզի Աստուած քու-
3 հետդ է։ Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօսքը
4 Նաթանային եղաւ՝ բսելով, Գնա, իմ ծառայիս

ե Դն · ԺԵ · 2 · իզ · 3 · իբ · 15 · լե · 11 ·
զ Դն · լԶ · 30 ·
է Դն · ԺԶ · 17 · ի · 3 · Եչ · ե · 15—18 ·
ը Սպ · Ձե · 15 ·
թ Սպ · զզ · 1 · եև ·
ժ Գ.Ե · ԺԵ · 4 ·
ժա Ես · ԺԶ · 1 · Ձ.Ե · 3 · 1 · Ես · 1 · Ձ.Ե · 1 ·
ժբ Սպ · Ձզ · 47 · 48 ·
ժգ Թագ · բ · 15 ·
ժդ Որ · ԺԵ · 15 ·

ի Թագ · զ · 4 ·
իա Գէ · ԹԱ · 29 · բ Մն · 3 ·
իբ Եչ · ԼԹ · 38 · եև · ԹԱ · իբ · 3 · եև ·
իգ Ելհ · 34 · բ Մն · ե · 13 · ե · 3 · Եզբ · զ · 11 · Եբրեայ · լԶ · 11 ·
իդ Թագ · զ · 19 · 20 ·
իե Թագ · ե · 1 · եև ·

Դաւիթն ըսէ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Իմ բը-
5 նակելու տունս գուն պիտի չշինես · Քանզի
իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև ա-
օր տան մէջ չբնակեցայ , հապա վրանէ վր-
6 րան ու խորանէ խոր պտրտեցայ · Բոլոր ի-
սրայէլին հետ որչափ տեղ որ պտրտեցայ , միթէ
բան մը խօսեցայ իսրայէլի դատաւորներուն
ինկուն հետ՝ որոնց իմ ժողովրդս հսկելուն
համար հրամայած եի , ու ըսի՝ Ինչո՛ւ
համար ինծի եղէներայսկ տուն մը չշինեցիք ։
7 Եւ հիմա իմ ծառային Դաւիթին ասանկ ը-
սա , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ես զքեզ
փարախէն ոչխարներուն հետէն առի , որ իմ
8 իսրայէլ ժողովրդիս առաջորդ ըլլաս · Եւ
ու որ գ կ'երթայիր՝ քու հետդ էի , և քու
առջեւդ բոլոր թշնամիներդ կտրեցի · ու քու
անունդ երկրիս վրայ եղող մեծերուն անուա-
9 նը պէս ըրի · Եւ իմ ժողովրդիս իսրայէլին
ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ , ու զանոնք
պիտի տնկեմ · ու իր տեղը պիտի բնակին , ալ
պիտի չտարտին · և անիրաւութեան որդիքը
առջինին պէս ու յետոյ ալ պիտի չնեղեն զանոնք ,
10 կա , ինչպէս որ իմ ժողովրդիս իսրայէլին
վրայ դատաւորներ դրած օրէս ի վեր եղա ·
ու քու ամէն թշնամիներդ պիտի նսեմացնեմ ·
ու քեզի կ'ըսեմ որ Տէրը քեզի տուն
11 պիտի շինէ , ու երբոր քու օրերդ լրացուին
և դու հայրերուդ քովը երթալու , քեզմէ ետքը
քու սերունդդ՝ քու որդիներէդ մէկը պիտի
բարձրացնեմ , ու անոր թագաւորութիւնը
12 պիտի հաստատեմ · Անիկա ինծի տուն պիտի
շինէ · ու անոր աթոռը յաւիտեան պիտի
13 կանգնեմ · Ես անոր հայր պիտի ըլլամ , ու
անիկա ինծի որդի պիտի ըլլայ · ու իմ ողոր-
մութիւնս անկէ պիտի չվրցնեմ , ինչպէս որ
14 քեզմէ առաջ եղողէն վերցուցի · Եւ զանիկա
յաւիտեան իմ տանս մէջ ու իմ թագաւորու-
թիւնս մէջ պիտի հաստատեմ , ու անոր ա-
15 թոռը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ · Եւ
Նաթան ան բոլոր խօսքերը ու ան բոլոր տե-
սիլքը մէկտեղ Դաւիթին ցրուցից ։
16 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց՝ Տէրոջը առ-
ջեւը նստաւ , ու ըսաւ , Ով Տէր Աստուած ,
ես ո՞վ եմ , ու իմ տունս ի՞նչ է , որ գիս մինչև
17 հոս բերիր · Սակայն ասիկա քու աչքերուդ
պզտիկ երևցաւ , ով Աստուած , ու քու ծա-
ռային տանը վրայով հեռաւոր ժամանակի
համար խօսեցար , ու ինծի , ով Տէր Աստուած ,
18 բարձր աստիճանի մարդու պէս նայեցար ։
քու ծառայիդ փառքին համար Դաւիթ ալ
աւելի ի՞նչ խօսի · գուն քու ծառադ կը
19 ճանչնաս · Ով Տէր , քու ծառայիդ համար
և քու սրտիդ համեմատ այս բոլոր մեծ
բաները ըրիր , որ այս բոլոր մեծ բաները գիտ-
20 ցնելու համար · Ով Տէր , քեզի պէս ուրիշ մէկը չկայ ,
ու քեզմէ զատ Աստուած չկայ՝ մեր ականջ-
21 ներովը բոլոր լսածներնուս համեմատ · Եւ
երկրի վրայ ո՞ր ազգը քու ժողովուրդդ Իս-
րայէլին պէս է , որուն համար Նոյն Աս-
տուած երթալու , իրեն ժողովուրդ
ընելու , որ եղիպտոսէն ազատած ժողովուրդ-
ներէն ազգեր վռնտելով՝ քեզի մեծ ա-
22 նուն մը տայիր · Եւ քու ժողովուրդդ
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողովուրդ ըրիր ,
ու դուն , ով Տէր , անոնց Աստուած եղար ։
23 Եւ հիմա , ով Տէր , քու ծառայիդ ու անոր
տանը համար լսած խօսքդ Թող յաւիտեան
24 հաստատուի , ու քսածիդ պէս ըրէ · Թող
հաստատուի , ու քու անունդ յաւիտեան մեծ
ճանչցուի , ու ըսուի Զօրաւոր Տէրը
Իսրայէլին Աստուածն է , Աստուած Իսրայէլի ·
ու քու ծառայիդ Դաւիթին տունը քու առ-
25 ջեւդ հաստատուի ։ Քանզի դուն , ով Աս-
տուած իմ , քու ծառայիդ յայտնեցիր , որ
անոր տուն պիտի շինես · անոր համար քու
ծառադ իր սրտին մէջ համբերութիւնը գտաւ քու
26 առջեւդ աս աղօթքը ընելու · Եւ հիմա , ով
Տէր , ան Աստուածը դուն ես , ու քու ծա-
27 ռայիդ աս ազնիւ խոստացար · Եւ հի-
մա Կամք ըրէ՛ քու ծառայիդ տունը օրհ-
նելու , որ յաւիտեան քու առջեւդ ըլլայ ·
քանզի դուն օրհնեցիր , ով Տէր , ու յաւի-
տեան օրհնեալ է ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Դաւիթ Փղշտացիները ու Մոաբացիները կը հնազանդէ ։ 5 Ասորացիք ու Ամմոնացիք կը ջարդէ ։ 9 Թովա Ադոռամը կը խրկէ ընծաներով Դաւիթը ողջունելու համար ։ 11 Դաւիթ ան ընծաները իր ատան աստիճանովը Աստուծոյ կը նուիրէ ։ 13 Եդոմի մէջ պահակապահներ կը դնէ ։ 14 Դաւիթին պաշտօնակատարները ։

1 Ա՛ետքն ետև Դաւիթ Փղշտացիները զարհու-
րտ զանոնք նուաճեց , և Գէթը ու անոր գիւ-
2 ղերը Փղշտացւոց ձեռքէն առաւ · Եւ Մո-
վաբը զարհուրտ , ու Մոաբացիք Դաւիթին
3 հարկատու ծառաներ եղան · Եւ Դաւիթ Սո-
բայի Ադրազարը թագաւորը Եմաթի կողմերը
զարհուրտ , երբոր Եփրատ գետին վրայ իր ի-
4 շխանութիւնը հաստատելու կ'երթար · Եւ Դա-
վիթ անկէ Հազար կառք ու Եօթը Հազար
ձիաւոր ու քսան Հազար հետևակ զօրք բռնե-
ցնց · և Դաւիթ բոլոր ձկներուն չի-
զերը կարճց , ու անոնցմէ միայն Հարիւր ձի
5 նէն պահեց ։ Եւ Դամասկոսի Ասորիները
Սուբայի թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն
ընելու եկան · ու Դաւիթ Ասորիներէն քսան-
6 ուերկու Հազար մարդ զարկաւ · Եւ Դաւիթ
Դամասկոսի Ասորւոց մէջ ներքնապահներ գը-
րաւ , ու Ասորիները Դաւիթին հարկատու
ծառայ եղան · ու Դաւիթ ան որ կ'երթար՝
7 Տէրը անոր յաղթութիւն կու տար · Եւ Դա-

Եզր · Հնոքը
Տեր · ու անունդ
Ով միայն հարիւր
կոտր պահեց ։

ւիքի Ագրազարին ծառանեբուն վրայ եզող ասիկ վահաններդը առաւ , ու զանոնք երես 8 առաջի բերաւ ։ Եւ Ագրազարին քաղաքին՝ բէն Ցերաթէէլ ու Գառնէն Դաւիթ խնամ չատ պղինձ առաւ ։ Ասոնք չինող Սողոմոն պղնձէ ծովը ու սիւներդը ու պղնձէ գործիքներդը ։ 9 Ու երբոր Թոաս Եմաթի թագաւորը լսեց որ Դաւիթ Սուբայի Ագրազար թագաւորին 10 բոլոր զօրքերը ջարդեր է , իր որդին Յադոռամն Դաւիթ թագաւորին խրկեց , որ անոր բարև բնէ ու օրհնէ , Ագրազարին դէմ պատերազմ բնելուն ու զանիկա գարնելուն համար ։ (քանզի Ագրազար Թոաիսին հետ պատերազմներ կ՚ընէր ։) ու Յադոռամն ամէն տեսակ ասիկ , արծաթէ ու պղնձէ անօթներդ 11 Երկնց ։ Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ Տէրոջը նուիրեց՝ ան արծաթով ու ասկիով միկտղ , որ ամէն ազգերէն եդոմիէն , Մոաբացիներէն , Ամմոնի որդիներէն , Փղշտացիներէն ու Ամաղէկ 12 կէն առեր էր ։ Եւ Շարուհեայի որդին Աբիսա Աղի ձորին մէջ Եսաունտասնըհինգ հազար եդոմիացի գարկաւ ։ 13 Ու եղաւ մի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ , և բոլոր եդոմիացիք Դաւիթին ծառայ եղան ։ ու Դաւիթ ուր որ կ՚երթար՝ Տէրը անոր յաղթութիւն կու տար ։

14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւնը բրաւ , ու իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ՚ընէր ։ Եւ Յոաբ Զարուհեայի որդին Բռամի հրամանատարն էր , 16 Աքիղուդ որդին Աքիթուդ ալ պատմագիր էր , 17 Եւ Սադոկ որդին Աբիաթար ալ քահանայ էին , Սաւսա դպրապետ էր , 18 Բանայա որդին Բեղեհիէլին ալ փեղեթացիներուն վրայ էր ։ և Դաւիթին որդիքը թագաւորին քովը նախարարներ էին ։

Գ Լ Ո Ւ Խ

1 Դաւիթ գնացածներ կը խրկի Նաասի որդին Ամմոնի մէջտեղ ։ բայց անկից անոնց գալը չգիտենք ։ 6 Ամմոնացիք իրենք կ՚ընծայեն կը գանձեն ։ բայց Յովաբին ու Աբեսային կը յաղթեն ։ 16 Ասորւոց զօրքերն ալ կը յաղթեն ։ Սոփաքն ալ կը սպանեն ։ Խոյ իջած Դաւիթին կը սպասեն ։

1 Եւ անկէ ետեւ Ամմոնի որդւոց թագաւորը Նաասն մեռաւ , ու անոր տեղը անոր որդին թագաւոր եղաւ ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ , Նաասի որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ՝ քանի որ հայրը ինձի մարդասիրութիւն ըրաւ ։ ու Դաւիթ դեսպաններ խրկից , որ զանիկա իր Տօրը վրայով մխիթարեն ։ ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց երկիրը Անոնին գացին՝ զանիկա մխիթարելու համար ։ 3 Եւ Ամմոնի որդւոց իշխանները Անոնին ըսին , Մի՞թէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջեդ պատուելու համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց ։ մի՞թէ անոր ծառաները աս երկիրը քննելու , ատկնտրելու համար չեն եկած քեզի ։ և Անոն Դաւիթին ծառաները բռնեց , ու զանոնք ածիլեց , և անոնց հանդերձներուն այ կէսը մինչև նստոց տեղը կրատ , և զանոնք ետ ղրկեց ։ 5 Ու գացին ան մարդոց երթալը Դաւիթին պատմեցին ։ անոր զանոնք դիմաւորելու համար երթալ կ՚ղրկեց , քանզի ան մարդիկը շատ ամօթոտ էին ։ ու Թագաւորը ըսաւ , Երիքովի մէջ նստէք մինչև որ մօրուքերդ աճի , ու ետոյ դարձէք ։

6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ ատելացան , Անոն ու Ամմոնի որդիքը Հազար տաղանդ արծաթ խրկեցին , որ Միջագետքի Աթրմեներէն ու Մաաքայի Աստրմեներէն ու Սոբայէն փառքով կառքեր 7 ու ձիաւորներ բռնեն ։ Եւ անոնք իրենց փառքով բանեցին երեսունեւերկու հազար կառք , ու Մաաքայի Թագաւորը և անոր զօրքը , որոնք գացին Մեդաբայէն առջեր բանակեցան ։ Ամմոնի որդիքն ալ իրենց քաղաքներէն ժողովեցան , ու պատերազմու գացին ։

8 Ու երբոր Դաւիթ — լսեց , Յովաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը խրկեց ։ Եւ Ամմոնի որդիքը ելան ու քաղաքին դռանը առջեւ կարգ պատերազմի չարաչեցան , ու եկածները նկող Թագաւորներդը դաշտի մէջ զատ կացեր էին ։ Եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջեւէն ու ետեւէն իր վրայ կը հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրեալ մարդոցմէ ընտրեց , ու Ասորւոց դէմ պատերազմի չարեց ։ 11 Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց , ու անոնք Ամմոնի որդւոցը դիմաչարաչեցան ։ Եւ բսաւ , Թէ որ Ասորիները վրա յաղթելու բլլան , ինծի օգնութեան հասնիս ։ ու Թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթելու բլլան , ես քեզի օգնութեան պիտի հասնիմ ։ 13 Քաջասիրտ եղիր , ու մեր Ժողովրդին համար և մեր Աստուծոյ քաղաքներուն համար †ուժով պատերազմինք ։ և Տէրը իր աչքին հաճոյ եղեւցածը թող բնէ ։ Ու Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ անոնք իր պատերազմ բնէ ։ ու անոնք անոր առջեէն փախան ։ Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով՝ իրենք ալ անոր եղբօրը Աբեսային առջեէն փախան , ու քաղաքը մտան ։ Եւ Յովաբ Երուսաղէմ եկաւ ։

16 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք Իսրա-

---

† բ Թագ ։ ը ։ 13 ։ Յ Ա ։ ի ։ 12 ։ 16 ։

‡ բ Թագ ։ ը ։ 9 ։

§ բ Թագ ։ ը ։ 10 ։ Յ Ա ։ ի ։ 12 ։

‖ բ Թագ ։ ը ։ 13 ։

¶ բ Թագ ։ ը ։ 14 ։ և ։ բ Թագ ։ ը ։ 17 ։ Յ Ա ։ ի ։ 12 ։

** բ Թագ ։ ը ։ 17 ։ Յ Ա ։ ի ։ 12 ։

†† բ Թագ ։ ը ։ 18 ։ — բ Թագ ։ ժ ։ 1 ։ և ։ Գ Ե ։ ը ։ 5 ։ 9 ։

‡‡ Եբր ։ քաղաքին քննեց ։ —

յհէլին առջևը կոտրուեցան, դնապանները խրը-
կեցին, ու Գեհոն անդի կոմը եղոզ Աասրի-
ները սաք հանեցին. և անոնց առջևէն Ադ-
17 թագարին գրադպլեր Մովաբ կ'երթար։ Ու
երբոր Դաւիթին պատմեցին, անկա բոլոր խո-
րհուրդը Ժողովրդ՝ Բորգանանէն անցաւ, ու
անոնց վրայ գնաց, և անոնց դէմ գունդը
չպահեց. ու երբոր Դաւիթ Աասրիները պատե-
բազմով դիմաւորելու համար գունդերը չա-
բեց, անոնք անոր հետ պատերազմ ըրին։
18 Ու Աասրիները խոյակին առջևէն փախան.
ու Դաւիթ Աասրիներէն եօթը հազար կառ-
քի մարդ, ու քառասուն հազար հետևակ զօր-
կոտրեց, ու Մովաբ զօրագլուխն ալ մեռ-
19 ցուց։ Ես Ադրազարին Ժամանակին երբոր տե-
ասն որ խոյակին առջևը յաղխուեցան, Դա-
ւիթին հետ հաշտութիւն ըրին, ու անոր
Ժառայ եղան. և Աասրիները անկէ ետքը Ամ-
մոնի որդւոցը օգնել չուզեցին։

ԳԼ. Ի

1 Ցուլը Թոքրան կը պոչարէ. Դաւիթ ատոր կ'ուռնի, ու
ան անկէ Ժողովրդը կը ռանձի. 4 Փշուռացող երէց անգամ
յայտնած ռանձը երեք հոգիները կը պատռուին։

1 Ու Ես-Հետևակ տարին՝ Թագաւորներուն դա-
րձնելու ատենը՝ Յովաբ զօրքերուն ը-
ղբ Գուռնդերը հանեց, և Ամմոնի որդւոցը
երկիրը աւերեց, ու գնաց Ռաբան պաշարեց,
բայց Դաւիթ երուսաղէմ կը նստէր. ու Յո-
վաբ Ռաբան գարկաւ ու զանիկա կործանեց։
2 Եւ Դաւիթ Ռանոց Թագուորին Թագը անոր
գլխուն վրայէն առաւ, ու զանիկա գտաւ ու
տասգնդ. մը ոսկիի Ծանրութիւն ունէր, և անոր
վրայ պատուական քարեր կար. ու Դաւիթին
գլուխը դրուեցաւ. և Ես-Ը քաղաքէն խիստ
3 շատ աւար առաւ։ Ու անոր մէջը եղած Ժո-
զովրդը հանեց, ու ընդ սղոցներով, երբ-
կաթի կաճառներով ու տապարներով կոտ-
րեց. և Դաւիթ Ամմոնի որդւոցը բոլոր քա-
ղաքներուն այսպէս ըրաւ. ու Դաւիթ բոլոր
Ժողովրդովը երուսաղէմ դարձաւ։
4 Յետ ասկէ եղաւ Գազերի մէջ Փղշատաւոց
հետ պատերազմ եղաւ. ասոնցմէ Ես-
Մովաբ Ռափային որդւոցմէ եղող Սիբհան
մեռցուց, ու ասոնք նուաճեցան։
5 Ես նորէն փղշատաւոց հետ պատերազմ
եղաւ. ու Յայրերի որդին Եղհանան Գեթացի
Գողիաթին եղբայրը Դէմմին զարկաւ, որուն
նիզակին բունը ոստայնանոգց գիներն պէս էր։
6 Ես նորէն Գէթի մէջ պատերազմ եղաւ.
ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որուն
մատները վեց վեց էլլայով՝ քսանասրս հա-
7 ունէր. ասիկա ալ Ռափային որդւոցմէ էր։ Ես

անիկա խրոպակէլը նախատեց. բայց Դաւիթին
եղբօրը Սամայային որդին Յոնաթան զանիկա
8 զարկաւ. Ասոնք Գէթի մէջ Ռափային Ծներ
էին, և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր Ժառա-
նեռուն ձեռքովը ինկան։

ԳԼ. ԻԱ

1 Դաւիթ Սաուանային փոխանակ կը տափակ Ցոփքը որ Ժո-
զովրդը հանէ. 3 Երբոր Ժողովրդին թիւը կը ռներն
Դաւիթ իր ըսածին համար կը ղջայ. 9 Դադ մարգարէին
ձեռքով ասացուածքի երեք հարուածներուն Դաւիթ Ժամա-
սքով կ'ընտրէ. 14 Երմիանասուն հազար հոգի անոնցմէն
եռքը. Դաւիթ ապաշխարելով՝ Երուսաղէմին հարծանելոյ
առջևը կ'աղաչէ. 18 Դաւիթ Գադիին Ժամանակ ցանելավրը Ռոնա-
յին հոգը Ժառանգ կ'առնէ. ու հան սեղան մը կը չինէ. ասոր
վրայ Աստուած իր հաճութեանը նշան մը կու տայ կրակով,
ու Ժամանակաբ կը գադրի. 23 Դաւիթ հան ռանձիկ կը
մատուցանէ. քանզի հրէյականին վրայ համար չէր ինար
մինչև Գաբաոնի երկրագ.

1 Եւ Աստուծոյ խրոպակէլին դէմ եղաւ, ու
2 Դաւիթը գրգռեց որ խրոպակէլը Համրէ. Ես Դա-
ւիթ Յովաբին ու Ժողովրդին իշխանութեան
բան, Գացէք, խրոպակէլը Համրեցէք Բեռսա-
բեկէն մինչև Դան, ու Հաշիւը ինձի բերէք
3 որ գիտնամ։ Եւ Յովաբ բան, Յէրը իր Ժո-
զովրդը արկած որ է՝ Հարիւրապատիկ ա-
ւելցնէ. ով ասէր իմ Թագաւոր, միթէ անոնց
ամէնը իմ տիրոջս Ծառաները չե՞ն. իմ տէրս
ինչո՞ւ այս բանը կը փնտռէ. ինչո՞ւ Համար այս
բանը խրոպակէլին յանցանքի պատճառ ըլլայ։
4 Բայց երբոր Թագաւորին խօսքը Յովաբին
վրայ աստիճացաւ, Յովաբ եղաւ ու բոլոր խո-
րհուրդին մէջ պտրտեցաւ, ու Երուսաղէմ եկաւ։
5 Ես Յովաբ Ժողովրդին Համրանքին ցուցակը
Դաւիթին տուաւ. ու խրոպակէլին ամէնը Ռա-
զար անգամ Հազար ու Հարիւր Հազար սուր
քաշող մարդ էր, և Յուդան չորս Հարիւր
6 Հազար սուր քաշող մարդ էր։
Սակայն Ղեւտացիները ու Բենիամինեանները
անոնց մէջ չՀամրեց, քանզի Թագաւորին ա-
նոնց մէջ չՀամրեց, քանզի Թագաւորին ա-
7 Տրամները Յովաբին զզուելի էր։
Եւ աս բանը Աստուծոյ աչքին գէշ երե-
8 Նորան Համար խրոպակէլը զարկաւ։ Ու Դա-
ւիթ Աստուծոյ բան, Ես բանը ընելուս չափ
մեզք գործեցի. Ու հիմա կ'աղաչեմ քու
Ծառայիդ մեզքը ներէ, քանզի մեծ յիմա-
րութիւն ըրի։
9 Եւ Տէրը Դաւիթին տեսանողին Գադին
10 խօսեցաւ ու բան, Գնա ու Դաւիթին խօսք
բանալով, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես երեք
բան կ'առաջարկեմ. անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
11 քեզի բնեմ։ Եւ Գադ Դաւիթին եկաւ ու
անոր բան, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ընտրէ քե-
12 զի՝ Կամ երեք տարուան սով, կամ երեք
ամիս քու թշնամիներուդ երեսէն փախիս,
ու քու թշնամիներուդ սուրը հետդ Համնի, և

֊ ր Թագ. ժա. ։	ֆ ր Թագ. ժր. 30.	ֆ Գէ. ժա. 29.
։ Նէր. գրասքինը	31.	։ ր Թագ. խա. 19 ֆ։
ֆ ր Թագ. ժր. 36.	։ ր Թագ. խա. 15.	։ Աբիհոզիմ։

ֆ ր Թագ. խա. 20. ։
֊ ր Թագ. իգ. 1, եւս։

ֆ Գէ. իե. 25.	ֆ ր Թագ. ժր. 13.
ֆ Գէ. իե. 24.	։ Յեւս Թագ. ի. 9։
։ ր Թագ. իգ. 10.	ֆ ր Թագ. իգ. 13.

կամ երեք օր Տէրոջը սաբբ՝ պղինձին ժամա-
նակ իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջը
կատարած ըլէ. և Տմնա տես, զոր խրկոցին
13 ի՞նչ պատասխան առնեմ։ Ու Դաւիթ բաա-
դային, խնամ մեծ նեղութեան մէջ եմ։ Տմնա
Տէրոջը ձեռքը ընկաւ, քանզի անոր գթու-
թիւնը խնամ չատ է. ու մարդու ձեռքը չէ-
14 նամ։ Եւ Տէրը իսրայէլի վրայ ժանտախտ
խրկեց, ու իսրայէլէն եօթանասուն հազար
15 մարդ ինկաւ։ Եւ Աստուած հրեշտակ մը
խրկեց Երուսաղէմ, որ զանիկա կոտրտելէ.
ու երբոր կը կոտրտցնէր՝ Տէրը նայեցաւ Հա-
ան չարիքին վրայ տերոր ինկաւ, և հառաց
ըսաւ հրեշտակին բաւ, Չերիք է, ալ ձեռդ
քաշէ։ ու Տէրոջը հրեշտակը Յեբուսացի Ոռ-
16 նային կալին քովը կայներ էր։ Եւ Դաւիթ
իր աչքերը վերցուց ու Տէրոջը հրեշտակը
տեսաւ, որ երկրի ու երկնից միջնադէպ կայ-
ներ էր, ու ձեռքը մերկ սուր մը կար, որ
Երուսաղէմի վրայ երկնցուցեր էր։ անասներ
Դաւիթ ու Ծերերը քոթէներ հագած՝ երես-
17 նուն վրայ ինկան։ Եւ Դաւիթ Աստուծոյ բաւ,
Ահա ես պատահեցայ որ ժողովուրդը համրեմ,
ու ես եմ որ մեղանչեցի ու մեծ չարութիւն
ըրի։ բայց ասոնք ոչխարները ի՞նչ ըրին։ ով Տէր
Աստուած իմ, քու ձեռդ իմ վրաս ու իմ
Հօրս տանը վրայ ըլլայ։ բայց քու ժողովուր-
դիդ վրայ չըլլայ Հարնիկա բնակիլը ընելու
համար։

18 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գադին բաւ, Դա-
ւիթին ըսես որ երթայ, ու Յեբուսացի Ոռնա-
յին կալին մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ։
19 Եւ Դաւիթ վեր եղաւ Գադին Տէրոջը անու-
20 նովը բաած խօսքին համեմատ։ Ու Ոռնա
գաքաւ ու հրեշտակը տեսաւ, և իր չոր
որդիքը իր հետը պահուեցան։ (քանզի Ոռ-
21 նա ցորեն կը ծեծէր։) Ու Դաւիթ Ոռնային
եկաւ։ և Ոռնա նայեցաւ, ու Դաւիթը տես-
նելով՝ կալէն եկաւ, ու երեսը վրիպեց դէմերը
22 Դաւիթին խոնարհութիւն ըրաւ։ Աստուծոյ
Դաւիթ Ոռնային բաւ, Այս կալին տեղը ին-
ձի տուր, որ հոն Տէրոջը սեղան մը շինեմ։
(զանիկա լիքը գնով տուր ինձի,) ու ժո-
23 ղովուրդին վրայէն հարուածը վերցուց։ Եւ
Ոռնա Դաւիթին բաւ, Ցանիկա քեզի առ,
ու իմ տեսած թագաւորը իր աչքին ապէկ երե-
ցածը թող ընէ։ ահա եզները ողջակէզի հա-
մար, ու կառնասայրերը փայտի համար, ու
ցորենը հացի ընծայի համար կու տամ, ամէ-
24 նքն ալ կու տամ։ Եւ Դաւիթ թագաւորը Ոռ-
նայեն բաւ, Չէ, հապա ընծայ անչուշտ կը-
գնեմ գնով ծախու պիտի առնեմ. քանզի քու-
կդ եզածը Տէրոջը համար պիտի չառնեմ,
25 ոչ ալ երբ ---ը ողջակէզ մատուցանեմ։ Ու
Դաւիթ անդ տեղը համար կշռադրամ վճը
26 հարիր սրկդ տակ առաւ։ Ոռնայեն։ Եւ Դա-
ւիթ հոն Տէրոջը սեղան չշինեց, ու ընդ ող-
ողակիզներ ու խաղաղութեան զոհեր մա-
տուց, և Տէրոջը աղաչանքն ու Երկինքէն
կրակով ողջակէզի սեղանին վրայ անոր պա-
27 տասխան տուաւ։ Եւ Տէրը հրեշտակին խո-
նեցաւ, ու անիկա սուրը իր պատեանը դա-
ձուց։

28 Այնաւհետև Դաւիթ տեսնելով որ Տէրը Յե-
բուսացի Ոռնային կալին մէջ իրեն պատաս-
29 խան տուաւ, ան տեղը զոհելու մատուռին կը պատ-
րաստէ։ և ու Մովսէսին անապատին մէջ շինած Տէրոջը խո-
րանը ու ողջակէզի սեղանը անատնեղ Գա-
30 բաւոնի բարձր տեղն էր։ Բայց Դաւիթ Ա-
ստուծոյ հարցընելուս համար չկրցաւ անոր առ-
ջեւը երթալ, քանզի Տէրոջը հրեշտակին սու-
բին երեսէն վախցաւ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Դաւիթ առաջին համար պատրաստ տեղը գիտցաւ՝ անոր շինելուհետև հարկաւոր եղած բաներէն կը պատ-
րաստէ։ և ու Սալոմոնին հրամայելէ Աստուծոյ խոստանալուհետև, ու նաև անոր պատրաստութիւնը չընելու վրա-
յով։ 17 Իշխաններուն կը պատուիրէ, որ իր որդւոյն ձեռքն ա-
ռնեն բլլան։

1 Եւ Դաւիթ բաւ, Աղիկա է Տէր Աստու-
ծոյն տունը, ու ասկիա է խրայէլի ողջակէ-
2 զին սեղանը։ Ու Դաւիթ հրամայեց որ խրայէ-
լի երկրին մէջ գաւառագղիները ժողո-
վեն։ ու Աստուծոյ տունը շինելու համար քա-
րահատներ գրաւ, որ տաշած քարեր պատ-
3 րաստեն։ Եւ Դաւիթ գրան փեղկերուն բե-
ւեռներուն համար ու չրխանաներուն հա-
մար խոտ շատ երկաթ պատրաստեց, և այն
4 չափ շատ պղինձ՝ որ կշռելի չէր գար։ Ու
դարբնած եղևնափայտին համարը չկար,
քանզի Սիդոնացիք և Տիւրացիք Դաւիթին
շատ եղևնափայտեր կը բերէին։
5 Եւ Դաւիթ բաւ, Իմ որդիս Սողոմոն
փոքրիկ տղայ մըն է, ու Տէրոջը շինելու-
տունը մեծ, բարձր, ու ամէն երկիրներու
մէջ անունի ու փառաւորի պիտի ըլլայ։ Ին-
ձա անոր համար պատրաստութիւն պիտի։ և
Դաւիթ իր մահուընէն առաջ խոտ շատ պատ-
6 րաստութիւն տեսաւ։ Եւ կոչ իր որդին Սո-
ղոմոնը կանչեց, ու անոր պատուիրեց որ Իս-
րայէլի Տէր Աստուծոյն տուն չշինէ։
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին բաւ, Որդեակ իմ,
Տարտիս մէջը ունենալս Տէր իմ Տէր Աստուծոյս

ե բ Թագ· իգ· 18· | ի բ Մն· գ· 1· | ի գ Թագ· իգ· 1· | ի գ Թագ· իգ· 1· | ի բ Օր· ժբ· 3· բ | ի գ Թագ· ի· 1· | ի գ Թագ· ի· 1· | ի գ Թագ· ի· 1·
ի Ես· ծդ· 2· գ· 6· | ի բ Թագ· իգ· 21· | ի բ Մն· գ· 1· | ի գ Թագ· ի· 1· | ի Ես· ծդ· 2· գ· 6· | ի գ Թագ· ի· 1· | ի գ Թագ· ի· 1· | ի գ Թագ· ի· 1·
ի բ Մն· գ· 1· | ի Դ· իգ· 21· բ Մն· գ· 1· | ի Դ· իգ· 21· բ Մն· գ· 1· | ի Դ· իգ· 21· բ Մն· գ· 1· | ի Դ· իգ· 21· բ Մն· գ· 1· | ի Դ· իգ· 21· բ Մն· գ· 1·
* Եբր· Տարատածի համար· | ի Դ· Մգ· 39· | ի Դ· Մգ· 39· | ի Դ· Մգ· 39· | ի Դ· Մգ· 39· բ Մն· գ· 1· | ի Դ· Մգ· 39· բ Մն· գ· 1·

8 անուանը առն չլինի. Բայց Տէրոջը խօսքը
ինձի եղաւ՝ ըսելով, Զդուն չառ արիւն քա-
փեցրը ու մեծ պատերազմներ բրիր. զուն
իմ անուանս առն պիտի չլինես, քանզի իմ
առջևս գետնի վրայ շատ արիւն թափեցիր.
9 Ահա քեզի որդի մը պիտի ծնանի, անիկա
հանգստատեղան մարդ պիտի բլլայ. և զանի-
կա իր ամէն չրջակայ թշնամիներէն պիտի
հանգչեցնեմ. քանզի անոր անունը Սողո-
ման պիտի բլլայ, ու անոր օրերուն մէջ ես
բաղէին խաղաղութիւն ու հանգստութիւն
10 պիտի տամ. Անիկա իմ անուանս առն պի-
տի չլինի. ու նախկին ինձի որդի պիտի բլլայ,
ու ես անոր Հայր պիտի բլլամ. և անոր թա-
գաւորութեան աթոռը Իսրայէլի մէջ յաւի-
11 տեան պիտի հաստատեմ. Ուրեմն, որդեակ
իմ, Տէրը քու հետդ բլլայ, ու յաջողու-
թիւն գտնես և քու Տէր Աստուծդ ասն
չինես, ինչպէս որ քեզի համար խօսեցաւ.
12 Միայն թէ Տէրը Քեզի խնամատարութիւն ու հաս-
ճախ տայ, և քեզ Իսրայէլի վրայ հաստատէ,
13 որ քու Տէր Աստուծդ օրէնքը պահես։ Ա-
ռանցը յաջողութիւն կը գտնես, երբոր ըշ-
գուշութեամբ ի գործ գնես այն կանոնները
ու դատաստանները, որոնք որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեց Իսրայէլի համար. Զօրա-
ցիր ու քաջասիրտ եղիր, մի վախնար ու մի
14 զարհուրիր. Եւ ահա ես իմ Ինդութիւնիս
մէջ Տէրոջը տաճը համար հարիւր հա-
զար տաղանդ ոսկի ու հարիւր անգամ հազար
տաղանդ արծաթ պատրաստեցի. իսկ պղին-
ձը ու երկաթը չառաւելանար համար Ա՛յն-
քան չգաս. փայտեր ու քարեր ալ պատրաս-
տեցի, ու անոնց վրայ դուն ալ աւելցնես.
15 Եր գուն քու քովդ խիստ շատ արհեստա-
գործներ, քարատաշներ, որմնադիրներ, հիւ-
սեր ու ամէն գործքի համար ամէն տեսակ
16 վարպետ մարդիկ ունիս. Ոսկիին, արծաթին,
պղնձին ու երկաթին համարները չկայ. Ելիր
ու ձա գործին ձեռք զարկ, ու Տէրը քու
հետդ բլլայ։
17 Եր Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
պատուիրեց, որ իր որդւոյն Սողոմոնին ձե-
18 ռնտու բլլան. Ա՛ն ձեր Տէր Ա-
ստուածդ ձեր հետն է, ու անիկա ձեզ ամէն
կողմանէ հանգստացուց. որովհետև ասս երկիրս
բնակիչները իմ ձեռքս տուաւ, ու երկիրը
Տէրոջը առջևը ու անոր Ժողովրդին առջևը
19 նուաճեցաւ. Եր հիմա ձեր սիրտը ու ձեր

հոգին ձեր Տէր Աստուածը խնդրելու տուէք,
ու եկէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը շինեցէք,
որ Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Աստուծոյ
սուրբ անօթները Տէրոջը անուանը համար
շինուած տունը տանիք։

ԳԼ. ԻԳ

1 Դաւիթ ծերացած բլլալով Սողոմոնը թագաւոր կ'ընէ, 2 Ղեւտացոց թիւը ու գաւակագրութիւնը, 3 Գերապահից ասմիկը, 12 Կահնէի որդիքը, 21 Մերարիի որդիքը, 24 Ղեւտացոց պաշտօնը։

1 Եւ Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած
բլլալով, Իր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ
2 թագաւոր դրաւ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր իշխան-
ները նաև քահանաները ու Ղեւտացիները
3 ժողվեց։ Ու Ղեւտացիները սկսին երեսուն
տարեկանէն վեր եղող երկի մարդիկը մի-մի-
կի համրուելով, անոնց թիւը երեսուն-
4 եւ-մի հազար էր։ Եր Դ-էն ը-ն, Ասոնցմէ
քառնաչորս հազարը Տէրոջը տանը գործքին
վրայ, ու վեց հազարը Իստիկաներ ու
5 դատաւորներ բլլան, Ու չորս հազարը դուռ-
նապաններ, ու չորս հազարը օրհնելու հա-
մար Ինձած նուագարանովս Տէրոջը օրհ-
6 նիներու բլլան։ Եւ Դաւիթ զանոնք բաժնեց
Ղեւիի որդւոցը Գերսոնին, Կահաթին ու Մե-
րարիին գաւակագրութիւններու ը-ն-ը-վ։
7 Ա՛գերսոնեաններէն Ղազան ու Սեմէի էին։
8 Ղազանին որդիքը՝ առջինը Յեհիէլ, հասը
9 Զեթամ ու Յոէլ, երեք հոգի։ Սեմէիին որ-
դիքը՝ Սաղոմիթ, Ազիէլ ու Ա՛րան՝ երեք հոգի։
Ասոնք Ղազանի տանը իշխաններն էին։
10 Եւ Սեմէիին որդիքը՝ Ցեհաթ, Զիզա, Ցեհուս ու
Բերիա էին։ Ասոնք Սեմէիին որդիքը չորս
11 հոգի էին։ Եւ առջինը՝ Ցեհաթ էր, ու երկրորդը
Զիզա էր։ Բայց Ցեհուս ու Բերիա շատ որ-
դիներ չունենալնուն համար մէկ ազգատոհմ
համրուեցան։
12 Ա՛հաղաթի որդիքը՝ Ա՛մրամ, Իսհար, Փեր-
13 րոն ու Ողիէլ՝ չորս էին։ Ա՛մրամին որդիքը
Ա՛ահարն ու Մովսէս էին։ Եւ Ա՛ահարոն ինքը ու
իր որդիքը յաւիտեան օրհնուելնուն համար
սուրբ բաներուն նուիրուելու, Ի՛նք-
րջը առջևը խունկ ծխելու, Ասոր ծառա-
յութիւն ընելու ու ասոր անունովը յաւի-
14 տեան օրհնելու համար։ Եւ Աստուծոյ մարդ
ը-ն Մովսէսին Որդիքը Ղեւիի ցեղին հետ
15 Համրուեցան։ Մովսէսին որդիքը Գերսամ
16 ու Եղիազար էին։ Գերսամին որդիքը՝ ա-

Ա ԹԳԱԳ. Ա - Գ։ Գ։
Իբ - Յ։
Դ Թագ. գ - ԻՅ։ Գ։
Իբ - Ե։
Յ՝ խոպոպաւոր։
Բ Թագ. Ե - Ի։ Գ։
Թագ. Ե - Ի։ Գ։
Ա՛ե - ԻՅ։ Իբ - Ե։
Ե Բեր - ա - Ե։
Ի Հեր - ԻԶ։
Իբ - Ե։
Դ Թագ. գ - Ց։ ԻԲ։
Ասդ. Հր - Ի։
Ցեհ - ա - Ե։ Գ։
Իբ - Ի։
Ե Օբ - Յ. ա - Ե։
Ցեհ - ա - Ե։ Ց։
Գ։ Իբ - ԻԲ։
Ի Կ-ն ազգասոհ-
մեանը
Ի Հեր - Յ։
Ե Իբ - բրե։
Ի Հեր - ԻԱ։
Ե Բ Օբ - Յբ - Ի։
Ցեհ - Իբ - Ե - բ
Թագ. Ե - Ի։ Գ։
Իբ - Ե։
Ե Բ Օբ - Ե։
Ցեհ - ա - Ե։
Ցեհ - Իբ - Ի։
Ե Բ Մ՚Ե - Ե - Յ։
Ե Դ Թագ. բ - Ե։ Ի։
Բ Մ՚Ե - Ե - Ի։ Ց։
Ե Հեր - Յ։
Ե Իբ - բրե։
Ի Հեր - ԻԱ։
Ե Բ Օբ - Յբ - Ի։
Ցեհ - Իբ - Ե - բ
Թագ. Ե - Ի։ Գ։
Իբ - Ե։
Ե Բ Օբ - Ե։
Ցեհ - ա - Ե։
Ցեհ - Իբ - Ի։
Ե Ցեհ - Ե։
Ի Ցեհ

17 Ջինը Ալաբայել էր. ու եղիազաբին որդիքը՝ առաջինը Հէլաբիա էր. ու եղիազար ուրիշ որդիներ չունէր. բայց Հէլաբիային որդիքը
18 խիստ յաւացան։ Խահամին որդիքը՝ առջինը Յեզոսբէթ էր։ Դէվերոնին որդիքը՝ առջինը Բեղիա, երկրորդը Ամբիա, երրորդը Բա-
20 զիել, չորրորդը Բեհամամ էր։ Ոզնիելին որդիքը՝ առջինը Միքա, երկրորդը Բեհամ էր։
21 Ալաբաբին որդիքը Մաղի ու Մուսի էին։
22 Մաղիին որդիքը եղիազար ու Կիս էին։ Ու եղիազար մեռաւ. ունիկա որդիներ չունէր, հապա միայն աղջիկներ ունէր. ու Կանանց իրենց եղբայրները կիսին որդիքը առին։
23 Մուսիին որդիքը՝ Մաղի, Եդեր ու Յերիմոթ՝ երեք էին։
24 Ազանք Ղևիի որդիքն էին իրենց ազգաց-տունիներուն համեմատ, ու անունով մէկիկ մէկիկ համրուած՝ գլխաքանէն վեր՝ Տէրոջը տանը պաշտաւորութիւնը կատարող։
25 Ներուն տունապետներն էին։ Քանզի Դաւիթ ըսեր էր, Իսրայէլի Տէր Աստուածը Իր ժո-ղովրդեան Հանգստացուց, ու յաւիտեան Երու-
26 սաղէմ մէջ պիտի բնակի։ Ու Ղևացիքը ալ Խարանը ու անոր պաշտօնին ամէն անօթնե-
27 րը՝ ալ պաստէտուն պիտի չկրեն։ Քանզի Դա-ւիթին վերջին խօսքերովը Ղևիի որդւոցմէ քսան տարեկանէն վեր եղողները համրուեցան։
28 Որովհետև անոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը Ծառայութեանը մէջ Ահարոնի որդւոցը օգ-նութիւն բնել, գաւիթներուն ու սենեակներուն վերակացու ըլլալ, բոլոր սուրբ բաներուը մաք-րել, ու Աստուծոյ տանը Ծառայութիւնը կա-
29 տարել էր. նաև Տառնախորթեան հացին, ու հացի ընծայի Ցորիին, և Խմորամը պա-տրաստելուն, ու Ոտացակի մէջ եփած և տապ-կուած բաներուն, ու Բոլոր չափերուն վր-
30 րայ կացնելով բնել, ու ամէն առտու ու իրիկուն Տէրը օրհնելու ու գոհանալու համար
31 ատքի վրայ կայնել, ու Շաբաթի օրերը և ամ-սագլուխներուն ու Մեծ տօներուն մէջ Տէրոջը բոլոր պղնակներուը իրենց թիւովը ու իրենց օրէնքովը միշտ Տէրոջը առջևը մատուցանել,
32 ու Տէրոջը տանը Ծառայութիւնը Տանտի Ժո-ղովքի խորանին պահպանութիւնը, և սրբա-բանին պահպանութիւնը, ու Իրենց եղբայր-ներուն Ահարոնի որդւոցը պահպանութիւնը բնել էր։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ահարոնի որդւոցը վիճակով քաանաբար գասակարգութիւն-ներու բաժնուիքը։ 23 Կահամեներէ 27 ու Մերաբեներէ մի-նակով կը բաժնուին։

1 Ե Ահարոնի որդւոցը գասակարգութիւն-ները սոսկ էն։ Ահարոնի որդիքը՝ Նադաբ,
2 Աբիուդ, եղիազար ու Իթամար էին։ Եւ Նադաբ ու Աբիուդ իրենց հօրը առջևը մե-ռան, ու անոնք որդիներ չունէին։ ու Եղի-
3 ազար ու Իթամար քահանայ եղան։ Եւ Դա-ւիթ ու եղիազարի որդիներէն Սադոկի ու Իթամարի որդիներէն Աքիմելէքի զանոնք բաժ-նելին անոնց Համաձայնութիւնովը անոնց պաշտօնին
4 համար։ Ու եղիազարի որդւոցը մէջ գոնա-ւած իշխանները Իթամարի որդւոցը մէջ քա-նի չատ էին։ ու զանոնք այսպէս բաժ-նելին։ եղիազարի որդւոցը Համար տասնու-մէկ իշխան իրենց ազգաց-տունիներուն Համ-ձայնաւ, ու Իթամարի որդւոցը Համար ութը
5 իրենց ազգաց-տունիներուն Համեմատաւ։ Եւ զանոնք ալ անոնք վիճակով բաժնուեցան, քան-զի սրբարանին իշխանները ու Աստուծոյ քա-ջ իշխանները եղիազարի որդիներէն ու Իթա-
6 մարի որդիներէն էին։ Ու Դևատուիներէն՝ Նթանայելի որդին Սեմայիա գրիչը Թա-գաւորին ու իշխաններուն և Սադոկ քահա-նային ու Աբիաթարի որդւոյն Աքիմելէքին և քահանայից ու Ղևացւոց նահապետնե-րուն առջևը մէկ ազգաց-տունի մը եղիազա-րէն առնելով ու մէկ ազգաց-տունի մը Իթամա-րէն առնելով զանոնք գրեց։
7 Եւ առաջին վիճակը Յոյարիբին ելաւ, երկ-
8 րորդը Յեդայիային, երրորդը Հարիմին, չոր-
9 րորդը Սէորիմին, Հինգերորդը Մելգիային,
10 վեցերորդը Միամինին, Եօթներորդը Ակկո-
11 սին, ութերորդը Աբիային, իններորդը Յե-
12 սուին, տասներորդը Սեքենիային, Միասա-ռներորդը Եղիասիբին, երկտասաներորդը
13 Յակիմին, երեքտասաներորդը Ոփփային, չո-
14 րեքտասաներորդը Յեսբաբին, Հնգետասա-ներորդը Բեղգային, վեցտասաներորդը Եմմե-
15 րին, եօթնետասաներորդը Եզիրին, տաս-
16 ուտասներորդը Ափսեսին, իններորդ-տասներորդը Փեթահիային, քսաներորդը Եզեկիե-
17 լին, քսանուսկերորդը Յաքինին, քսան-
18 երկուերորդը Գամուլին, քսանուերեքերոր-դը Դաղայիային, քսաներեսերորդը Մաա-
19 զիային։ Այս է անոնց կարգ ազգ-բաժիններ իրենց պաշտամունքը Համար — Տէրոջը տունը մտ-նելու համար՝ իրենց հօրը Ահարոնին ձեռ-քը իրենց որոշ օրէնքին Համեմատ, ինչպես որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը անոր պատուի-րեր էր։
20 Ու Ղևիի որդւոցը մնացորդները սոսկ էին. Ամրամի որդիներէն՝ Սուբայել. Սու-

---

1 Գե. իդ. 20։ իե. 24։
2 Գե. իե. 21։
3 Գե. իե. 22։
4 Գե. իե. 23։
5 Գե. իե. 24։
6 Գե. իե. 25։
7 Գե. իե. 26։
8 Գե. իե. 27։ Տես Թաս. ա. 5։ գ. 3։ ը. 8։
9 Գե. իե. 28։
10 Տես Թաս. լգ. 6։
11 Գե. իե. 29։
12 Գե. իե. 30։
13 Թաս. գ. 17։ 21։
14 Գե. իե. 31։ Տես Թաս. ա. 5։ գ. 3։ ը. 8։
15 Գե. իե. 32։
16 Գե. իե. 33։
17 Գե. իե. 34։
18 Գե. իե. 35։
19 Գե. իե. 36։
20 Գե. իե. 37։ Տես Թաս. ա. 5։ գ. 3։ ը. 8։
21 Գե. իե. 38։
22 Գե. իե. 39։
23 Գե. իե. 40։
24 Գե. իե. 41։
25 Գե. իե. 42։
26 Գե. իե. 43։
27 Գե. իե. 44։
28 Գե. իե. 45։
29 Գե. իե. 46։
30 Գե. իե. 47։
31 Գե. իե. 48։
32 Գե. իե. 49։
33 Գե. իե. 50։
34 Գե. իե. 51։
35 Գե. իե. 52։
36 Գե. իե. 53։
37 Գե. իե. 54։
38 Գե. իե. 55։
39 Գե. իե. 56։
40 Գե. իե. 57։
41 Գե. իե. 58։
42 Գե. իե. 59։
43 Գե. իե. 60։
44 Գե. իե. 61։
45 Գե. իե. 62։
46 Գե. իե. 63։
47 Գե. իե. 64։
48 Գե. իե. 65։
49 Գե. իե. 66։
50 Գե. իե. 67։
51 Գե. իե. 68։
52 Գե. իե. 69։
53 Գե. իե. 70։
54 Գե. իե. 71։
55 Գե. իե. 72։
56 Գե. իե. 73։
57 Գե. իե. 74։
58 Գե. իե. 75։
59 Գե. իե. 76։
60 Գե. իե. 77։
61 Գե. իե. 78։
62 Գե. իե. 79։
63 Գե. իե. 80։
64 Գե. իե. 81։
65 Գե. իե. 82։
66 Գե. իե. 83։
67 Գե. իե. 84։
68 Գե. իե. 85։
69 Գե. իե. 86։
70 Գե. իե. 87։
71 Գե. իե. 88։
72 Գե. իե. 89։
73 Գե. իե. 90։
74 Գե. իե. 91։
75 Գե. իե. 92։
76 Գե. իե. 93։
77 Գե. իե. 94։
78 Գե. իե. 95։
79 Գե. իե. 96։
80 Գե. իե. 97։
81 Գե. իե. 98։
82 Գե. իե. 99։
83 Գե. իե. 100։
84 Գե. իե. 101։
85 Գե. իե. 102։
86 Գե. իե. 103։
87 Գե. իե. 104։
88 Գե. իե. 105։
89 Գե. իե. 106։
90 Գե. իե. 107։
91 Գե. իե. 108։
92 Գե. իե. 109։
93 Գե. իե. 110։
94 Գե. իե. 111։
95 Գե. իե. 112։
96 Գե. իե. 113։
97 Գե. իե. 114։
98 Գե. իե. 115։
99 Գե. իե. 116։
100 Գե. իե. 117։
101 Գե. իե. 118։
102 Գե. իե. 119։
103 Գե. իե. 120։
104 Գե. իե. 121։
105 Գե. իե. 122։
106 Գե. իե. 123։
107 Գե. իե. 124։
108 Գե. իե. 125։
109 Գե. իե. 126։
110 Գե. իե. 127։
111 Գե. իե. 128։
112 Գե. իե. 129։
113 Գե. իե. 130։
114 Գե. իե. 131։
115 Գե. իե. 132։
116 Գե. իե. 133։
117 Գե. իե. 134։
118 Գե. իե. 135։
119 Գե. իե. 136։
120 Գե. իե. 137։
121 Գե. իե. 138։
122 Գե. իե. 139։
123 Գե. իե. 140։
124 Գե. իե. 141։
125 Գե. իե. 142։
126 Գե. իե. 143։
127 Գե. իե. 144։
128 Գե. իե. 145։
129 Գե. իե. 146։
130 Գե. իե. 147։
131 Գե. իե. 148։
132 Գե. իե. 149։
133 Գե. իե. 150։
134 Գե. իե. 151։
135 Գե. իե. 152։
136 Գե. իե. 153։
137 Գե. իե. 154։
138 Գե. իե. 155։
139 Գե. իե. 156։
140 Գե. իե. 157։
141 Գե. իե. 158։
142 Գե. իե. 159։
143 Գե. իե. 160։
144 Գե. իե. 161։
145 Գե. իե. 162։
146 Գե. իե. 163։
147 Գե. իե. 164։
148 Գե. իե. 165։
149 Գե. իե. 166։
150 Գե. իե. 167։
151 Գե. իե. 168։
152 Գե. իե. 169։
153 Գե. իե. 170։
154 Գե. իե. 171։
155 Գե. իե. 172։
156 Գե. իե. 173։
157 Գե. իե. 174։
158 Գե. իե. 175։
159 Գե. իե. 176։
160 Գե. իե. 177։
161 Գե. իե. 178։
162 Գե. իե. 179։
163 Գե. իե. 180։
164 Գե. իե. 181։
165 Գե. իե. 182։
166 Գե. իե. 183։
167 Գե. իե. 184։
168 Գե. իե. 185։
169 Գե. իե. 186։
170 Գե. իե. 187։
171 Գե. իե. 188։
172 Գե. իե. 189։
173 Գե. իե. 190։
174 Գե. իե. 191։
175 Գե. իե. 192։
176 Գե. իե. 193։
177 Գե. իե. 194։
178 Գե. իե. 195։
179 Գե. իե. 196։
180 Գե. իե. 197։
181 Գե. իե. 198։
182 Գե. իե. 199։
183 Գե. իե. 200։
184 Գե. իե. 201։
185 Գե. իե. 202։
186 Գե. իե. 203։
187 Գե. իե. 204։
188 Գե. իե. 205։
189 Գե. իե. 206։
190 Գե. իե. 207։
191 Գե. իե. 208։
192 Գե. իե. 209։
193 Գե. իե. 210։
194 Գե. իե. 211։
195 Գե. իե. 212։
196 Գե. իե. 213։
197 Գե. իե. 214։
198 Գե. իե. 215։
199 Գե. իե. 216։
200 Գե. իե. 217։
201 Գե. իե. 218։
202 Գե. իե. 219։
203 Գե. իե. 220։
204 Գե. իե. 221։
205 Գե. իե. 222։
206 Գե. իե. 223։
207 Գե. իե. 224։
208 Գե. իե. 225։
209 Գե. իե. 226։
210 Գե. իե. 227։
211 Գե. իե. 228։
212 Գե. իե. 229։
213 Գե. իե. 230։
214 Գե. իե. 231։
215 Գե. իե. 232։
216 Գե. իե. 233։
217 Գե. իե. 234։
218 Գե. իե. 235։
219 Գե. իե. 236։
220 Գե. իե. 237։
221 Գե. իե. 238։
222 Գե. իե. 239։
223 Գե. իե. 240։
224 Գե. իե. 241։
225 Գե. իե. 242։
226 Գե. իե. 243։
227 Գե. իե. 244։
228 Գե. իե. 245։
229 Գե. իե. 246։
230 Գե. իե. 247։
231 Գե. իե. 248։
232 Գե. իե. 249։
233 Գե. իե. 250։
234 Գե. իե. 251։
235 Գե. իե. 252։
236 Գե. իե. 253։
237 Գե. իե. 254։
238 Գե. իե. 255։
239 Գե. իե. 256։
240 Գե. իե. 257։
241 Գե. իե. 258։
242 Գե. իե. 259։
243 Գե. իե. 260։
244 Գե. իե. 261։
245 Գե. իե. 262։
246 Գե. իե. 263։
247 Գե. իե. 264։
248 Գե. իե. 265։
249 Գե. իե. 266։
250 Գե. իե. 267։
251 Գե. իե. 268։
252 Գե. իե. 269։
253 Գե. իե. 270։
254 Գե. իե. 271։
255 Գե. իե. 272։
256 Գե. իե. 273։
257 Գե. իե. 274։
258 Գե. իե. 275։
259 Գե. իե. 276։
260 Գե. իե. 277։
261 Գե. իե. 278։
262 Գե. իե. 279։
263 Գե. իե. 280։
264 Գե. իե. 281։
265 Գե. իե. 282։
266 Գե. իե. 283։
267 Գե. իե. 284։
268 Գե. իե. 285։
269 Գե. իե. 286։
270 Գե. իե. 287։
271 Գե. իե. 288։
272 Գե. իե. 289։
273 Գե. իե. 290։
274 Գե. իե. 291։
275 Գե. իե. 292։
276 Գե. իե. 293։
277 Գե. իե. 294։
278 Գե. իե. 295։
279 Գե. իե. 296։
280 Գե. իե. 297։
281 Գե. իե. 298։
282 Գե. իե. 299։
283 Գե. իե. 300։
284 Գե. իե. 301։
285 Գե. իե. 302։
286 Գե. իե. 303։
287 Գե. իե. 304։
288 Գե. իե. 305։
289 Գե. իե. 306։
290 Գե. իե. 307։
291 Գե. իե. 308։
292 Գե. իե. 309։
293 Գե. իե. 310։
294 Գե. իե. 311։
295 Գե. իե. 312։
296 Գե. իե. 313։
297 Գե. իե. 314։
298 Գե. իե. 315։
299 Գե. իե. 316։
300 Գե. իե. 317։
301 Գե. իե. 318։
302 Գե. իե. 319։
303 Գե. իե. 320։
304 Գե. իե. 321։
305 Գե. իե. 322։
306 Գե. իե. 323։
307 Գե. իե. 324։
308 Գե. իե. 325։
309 Գե. իե. 326։
310 Գե. իե. 327։
311 Գե. իե. 328։
312 Գե. իե. 329։
313 Գե. իե. 330։
314 Գե. իե. 331։
315 Գե. իե. 332։
316 Գե. իե. 333։
317 Գե. իե. 334։
318 Գե. իե. 335։
319 Գե. իե. 336։
320 Գե. իե. 337։
321 Գե. իե. 338։
322 Գե. իե. 339։
323 Գե. իե. 340։
324 Գե. իե. 341։
325 Գե. իե. 342։
326 Գե. իե. 343։
327 Գե. իե. 344։
328 Գե. իե. 345։
329 Գե. իե. 346։
330 Գե. իե. 347։
331 Գե. իե. 348։
332 Գե. իե. 349։
333 Գե. իե. 350։
334 Գե. իե. 351։
335 Գե. իե. 352։
336 Գե. իե. 353։
337 Գե. իե. 354։
338 Գե. իե. 355։
339 Գե. իե. 356։
340 Գե. իե. 357։
341 Գե. իե. 358։
342 Գե. իե. 359։
343 Գե. իե. 360։
344 Գե. իե. 361։
345 Գե. իե. 362։
346 Գե. իե. 363։
347 Գե. իե. 364։
348 Գե. իե. 365։
349 Գե. իե. 366։
350 Գե. իե. 367։
351 Գե. իե. 368։
352 Գե. իե. 369։
353 Գե. իե. 370։
354 Գե. իե. 371։
355 Գե. իե. 372։
356 Գե. իե. 373։
357 Գե. իե. 374։
358 Գե. իե. 375։
359 Գե. իե. 376։
360 Գե. իե. 377։
361 Գե. իե. 378։
362 Գե. իե. 379։
363 Գե. իե. 380։
364 Գե. իե. 381։
365 Գե. իե. 382։
366 Գե. իե. 383։
367 Գե. իե. 384։
368 Գե. իե. 385։
369 Գե. իե. 386։
370 Գե. իե. 387։
371 Գե. իե. 388։
372 Գե. իե. 389։
373 Գե. իե. 390։
374 Գե. իե. 391։
375 Գե. իե. 392։
376 Գե. իե. 393։
377 Գե. իե. 394։
378 Գե. իե. 395։
379 Գե. իե. 396։
380 Գե. իե. 397։
381 Գե. իե. 398։
382 Գե. իե. 399։
383 Գե. իե. 400։
384 Գե. իե. 401։
385 Գե. իե. 402։
386 Գե. իե. 403։
387 Գե. իե. 404։
388 Գե. իե. 405։
389 Գե. իե. 406։
390 Գե. իե. 407։
391 Գե. իե. 408։
392 Գե. իե. 409։
393 Գե. իե. 410։
394 Գե. իե. 411։
395 Գե. իե. 412։
396 Գե. իե. 413։
397 Գե. իե. 414։
398 Գե. իե. 415։
399 Գե. իե. 416։
400 Գե. իե. 417։
401 Գե. իե. 418։
402 Գե. իե. 419։
403 Գե. իե. 420։
404 Գե. իե. 421։
405 Գե. իե. 422։
406 Գե. իե. 423։
407 Գե. իե. 424։
408 Գե. իե. 425։
409 Գե. իե. 426։
410 Գե. իե. 427։
411 Գե. իե. 428։
412 Գե. իե. 429։
413 Գե. իե. 430։
414 Գե. իե. 431։
415 Գե. իե. 432։
416 Գե. իե. 433։
417 Գե. իե. 434։
418 Գե. իե. 435։
419 Գե. իե. 436։
420 Գե. իե. 437։
421 Գե. իե. 438։
422 Գե. իե. 439։
423 Գե. իե. 440։
424 Գե. իե. 441։
425 Գե. իե. 442։
426 Գե. իե. 443։
427 Գե. իե. 444։
428 Գե. իե. 445։
429 Գե. իե. 446։
430 Գե. իե. 447։
431 Գե. իե. 448։
432 Գե. իե. 449։
433 Գե. իե. 450։
434 Գե. իե. 451։
435 Գե. իե. 452։
436 Գե. իե. 453։
437 Գե. իե. 454։
438 Գե. իե. 455։
439 Գե. իե. 456։
440 Գե. իե. 457։
441 Գե. իե. 458։
442 Գե. իե. 459։
443 Գե. իե. 460։
444 Գե. իե. 461։
445 Գե. իե. 462։
446 Գե. իե. 463։
447 Գե. իե. 464։
448 Գե. իե. 465։
449 Գե. իե. 466։
450 Գե. իե. 467։
451 Գե. իե. 468։
452 Գե. իե. 469։
453 Գե. իե. 470։
454 Գե. իե. 471։
455 Գե. իե. 472։
456 Գե. իե. 473։
457 Գե. իե. 474։
458 Գե. իե. 475։
459 Գե. իե. 476։
460 Գե. իե. 477։
461 Գե. իե. 478։
462 Գե. իե. 479։
463 Գե. իե. 480։
464 Գե. իե. 481։
465 Գե. իե. 482։
466 Գե. իե. 483։
467 Գե. իե. 484։
468 Գե. իե. 485։
469 Գե. իե. 486։
470 Գե. իե. 487։
471 Գե. իե. 488։
472 Գե. իե. 489։
473 Գե. իե. 490։
474 Գե. իե. 491։
475 Գե. իե. 492։
476 Գե. իե. 493։
477 Գե. իե. 494։
478 Գե. իե. 495։
479 Գե. իե. 496։
480 Գե. իե. 497։
481 Գե. իե. 498։
482 Գե. իե. 499։
483 Գե. իե. 500։
484 Գե. իե. 501։
485 Գե. իե. 502։
486 Գե. իե. 503։
487 Գե. իե. 504։
488 Գե. իե. 505։
489 Գե. իե. 506։
490 Գե. իե. 507։
491 Գե. իե. 508։
492 Գե. իե. 509։
493 Գե. իե. 510։
494 Գե. իե. 511։
495 Գե. իե. 512։
496 Գե. իե. 513։
497 Գե. իե. 514։
498 Գե. իե. 515։
499 Գե. իե. 516։
500 Գե. իե. 517։
501 Գե. իե. 518։
502 Գե. իե. 519։
503 Գե. իե. 520։
504 Գե. իե. 521։
505 Գե. իե. 522։
506 Գե. իե. 523։
507 Գե. իե. 524։
508 Գե. իե. 525։
509 Գե. իե. 526։
510 Գե. իե. 527։
511 Գե. իե. 528։
512 Գե. իե. 529։
513 Գե. իե. 530։
514 Գե. իե. 531։
515 Գե. իե. 532։
516 Գե. իե. 533։
517 Գե. իե. 534։
518 Գե. իե. 535։
519 Գե. իե. 536։
520 Գե. իե. 537։
521 Գե. իե. 538։
522 Գե. իե. 539։
523 Գե. իե. 540։
524 Գե. իե. 541։
525 Գե. իե. 542։
526 Գե. իե. 543։
527 Գե. իե. 544։
528 Գե. իե. 545։
529 Գե. իե. 546։
530 Գե. իե. 547։
531 Գե. իե. 548։
532 Գե. իե. 549։
533 Գե. իե. 550։
534 Գե. իե. 551։
535 Գե. իե. 552։
536 Գե. իե. 553։
537 Գե. իե. 554։
538 Գե. իե. 555։
539 Գե. իե. 556։
540 Գե. իե. 557։
541 Գե. իե. 558։
542 Գե. իե. 559։
543 Գե. իե. 560։
544 Գե. իե. 561։
545 Գե. իե. 562։
546 Գե. իե. 563։
547 Գե. իե. 564։
548 Գե. իե. 565։
549 Գե. իե. 566։
550 Գե. իե. 567։
551 Գե. իե. 568։
552 Գե. իե. 569։
553 Գե. իե. 570։
554 Գե. իե. 571։
555 Գե. իե. 572։
556 Գե. իե. 573։
557 Գե. իե. 574։
558 Գե. իե. 575։
559 Գե. իե. 576։
560 Գե. իե. 577։
561 Գե. իե. 578։
562 Գե. իե. 579։
563 Գե. իե. 580։
564 Գե. իե. 581։
565 Գե. իե. 582։
566 Գե. իե. 583։
567 Գե. իե. 584։
568 Գե. իե. 585։
569 Գե. իե. 586։
570 Գե. իե. 587։
571 Գե. իե. 588։
572 Գե. իե. 589։
573 Գե. իե. 590։
574 Գե. իե. 591։
575 Գե. իե. 592։
576 Գե. իե. 593։
577 Գե. իե. 594։
578 Գե. իե. 595։
579 Գե. իե. 596։
580 Գե. իե. 597։
581 Գե. իե. 598։
582 Գե. իե. 599։
583 Գե. իե. 600։
584 Գե. իե. 601։
585 Գե. իե. 602։
586 Գե. իե. 603։
587 Գե. իե. 604։
588 Գե. իե. 605։
589 Գե. իե. 606։
590 Գե. իե. 607։
591 Գե. իե. 608։
592 Գե. իե. 609։
593 Գե. իե. 610։
594 Գե. իե. 611։
595 Գե. իե. 612։
596 Գե. իե. 613։
597 Գե. իե. 614։
598 Գե. իե. 615։
599 Գե. իե. 616։
600 Գե. իե. 617։
601 Գե. իե. 618։
602 Գե. իե. 619։
603 Գե. իե. 620։
604 Գե. իե. 621։
605 Գե. իե. 622։
606 Գե. իե. 623։
607 Գե. իե. 624։
608 Գե. իե. 625։
609 Գե. իե. 626։
610 Գե. իե. 627։
611 Գե. իե. 628։
612 Գե. իե. 629։
613 Գե. իե. 630։
614 Գե. իե. 631։
615 Գե. իե. 632։
616 Գե. իե. 633։
617 Գե. իե. 634։
618 Գե. իե. 635։
619 Գե. իե. 636։
620 Գե. իե. 637։
621 Գե. իե. 638։
622 Գե. իե. 639։
623 Գե. իե. 640։
624 Գե. իե. 641։
625 Գե. իե. 642։
626 Գե. իե. 643։
627 Գե. իե. 644։
628 Գե. իե. 645։
629 Գե. իե. 646։
630 Գե. իե. 647։
631 Գե. իե. 648։
632 Գե. իե. 649։
633 Գե. իե. 650։
634 Գե. իե. 651։
635 Գե. իե. 652։
636 Գե. իե. 653։
637 Գե. իե. 654։
638 Գե. իե. 655։
639 Գե. իե. 656։
640 Գե. իե. 657։
641 Գե. իե. 658։
642 Գե. իե. 659։
643 Գե. իե. 660։
644 Գե. իե. 661։
645 Գե. իե. 662։
646 Գե. իե. 663։
647 Գե. իե. 664։
648 Գե. իե. 665։
649 Գե. իե. 666։
650 Գե. իե. 667։
651 Գե. իե. 668։
652 Գե. իե. 669։
653 Գե. իե. 670։
654 Գե. իե. 671։
655 Գե. իե. 672։
656 Գե. իե. 673։
657 Գե. իե. 674։
658 Գե. իե. 675։
659 Գե. իե. 676։
660 Գե. իե. 677։
661 Գե. իե. 678։
662 Գե. իե. 679։
663 Գե. իե. 680։
664 Գե. իե. 681։
665 Գե. իե. 682։
666 Գե. իե. 683։
667 Գե. իե. 684։
668 Գե. իե. 685։
669 Գե. իե. 686։
670 Գե. իե. 687։
671 Գե. իե. 688։
672 Գե. իե. 689։
673 Գե. իե. 690։
674 Գե. իե. 691։
675 Գե. իե. 692։
676 Գե. իե. 693։
677 Գե. իե. 694։
678 Գե. իե. 695։
679 Գե. իե. 696։
680 Գե. իե. 697։
681 Գե. իե. 698։
682 Գե. իե. 699։
683 Գե. իե. 700։
684 Գե. իե. 701։
685 Գե. իե. 702։
686 Գե. իե. 703։
687 Գե. իե. 704։
688 Գե. իե. 705։
689 Գե. իե. 706։
690 Գե. իե. 707։
691 Գե. իե. 708։
692 Գե. իե. 709։
693 Գե. իե. 710։
694 Գե. իե. 711։
695 Գե. իե. 712։
696 Գե. իե. 713։
697 Գե. իե. 714։
698 Գե. իե. 715։
699 Գե. իե. 716։
700 Գե. իե. 717։
701 Գե. իե. 718։
702 Գե. իե. 719։
703 Գե. իե. 720։
704 Գե. իե. 721։
705 Գե. իե. 722։
706 Գե. իե. 723։
707 Գե. իե. 724։
708 Գե. իե. 725։
709 Գե. իե. 726։
710 Գե. իե. 727։
711 Գե. իե. 728։
712 Գե. իե. 729։
713 Գե. իե. 730։
714 Գե. իե. 731։
715 Գե. իե. 732։
716 Գե. իե. 733։
717 Գե. իե. 734։
718 Գե. իե. 735։
719 Գե. իե. 736։
720 Գե. իե. 737։
721 Գե. իե. 738։
722 Գե. իե. 739։
723 Գե. իե. 740։
724 Գե. իե. 741։
725 Գե. իե. 742։
726 Գե. իե. 743։
727 Գե. իե. 744։
728 Գե. իե. 745։
729 Գե. իե. 746։
730 Գե. իե. 747։
731 Գե. իե. 748։
732 Գե. իե. 749։
733 Գե. իե. 750։
734 Գե. իե. 751։
735 Գե. իե. 752։
736 Գե. իե. 753։
737 Գե. իե. 754։
738 Գե. իե. 755։
739 Գե. իե. 756։
740 Գե. իե. 757։
741 Գե. իե. 758։
742 Գե. իե. 759։
743 Գե. իե. 760։
744 Գե. իե. 761։
745 Գե. իե. 762։
746 Գե. իե. 763։
747 Գե. իե. 764։
748 Գե. իե. 765։
749 Գե. իե. 766։
750 Գե. իե. 767։
751 Գե. իե. 768։
752 Գե. իե. 769։
753 Գե. իե. 770։
754 Գե. իե. 771։
755 Գե. իե. 772։
756 Գե. իե. 773։
757 Գե. իե. 774։
758 Գե. իե. 775։
759 Գե. իե. 776։
760 Գե. իե. 777։
761 Գե. իե. 778։
762 Գե. իե. 779։
763 Գե. իե. 780։
764 Գե. իե. 781։
765 Գե. իե. 782։
766 Գե. իե. 783։
767 Գե. իե. 784։
768 Գե. իե. 785։
769 Գե. իե. 786։
770 Գե. իե. 787։
771 Գե. իե. 788։
772 Գե. իե. 789։
773 Գե. իե. 790։
774 Գե. իե. 791։
775 Գե. իե. 792։
776 Գե. իե. 793։
777 Գե. իե. 794։
778 Գե. իե. 795։
779 Գե. իե. 796։
780 Գե. իե. 797։
781 Գե. իե. 798։
782 Գե. իե. 799։
783 Գե. իե. 800։
784 Գե. իե. 801։
785 Գե. իե. 802։
786 Գե. իե. 803։
787 Գե. իե. 804։
788 Գե. իե. 805։
789 Գե. իե. 806։
790 Գե. իե. 807։
791 Գե. իե. 808։
792 Գե. իե. 809։
793 Գե. իե. 810։
794 Գե. իե. 811։
795 Գե. իե. 812։
796 Գե. իե. 813։
797 Գե. իե. 814։
798 Գե. իե. 815։
799 Գե. իե. 816։
800 Գե. իե. 817։
801 Գե. իե. 818։
802 Գե. իե. 819։
803 Գե. իե. 820։
804 Գե. իե. 821։
805 Գե. իե. 822։
806 Գե. իե. 823։
807 Գե. իե. 824։
808 Գե. իե. 825։
809 Գե. իե. 826։
810 Գե. իե. 827։
811 Գե. իե. 828։
812 Գե. իե. 829։
813 Գե. իե. 830։
814 Գե. իե. 831։
815 Գե. իե. 832։
816 Գե. իե. 833։
817 Գե. իե. 834։
818 Գե. իե. 835։
819 Գե. իե. 836։
820 Գե. իե. 837։
821 Գե. իե. 838։
822 Գե. իե. 839։
823 Գե. իե. 840։
824 Գե. իե. 841։
825 Գե. իե. 842։
826 Գե. իե. 843։
827 Գե. իե. 844։
828 Գե. իե. 845։
829 Գե. իե. 846։
830 Գե. իե. 847։
831 Գե. իե. 848։
832 Գե. իե. 849։
833 Գե. իե. 850։
834 Գե. իե. 851։
835 Գե. իե. 852։
836 Գե. իե. 853։
837 Գե. իե. 854։
838 Գե. իե. 855։
839 Գե. իե. 856։
840 Գե. իե. 857։
841 Գե. իե. 858։
842 Գե. իե. 859։
843 Գե. իե. 860։
844 Գե. իե. 861։
845 Գե. իե. 862։
846 Գե. իե. 863։
847 Գե. իե. 864։
848 Գե. իե. 865։
849 Գե. իե. 866։
850 Գե. իե. 867։
851 Գե. իե. 868։
852 Գե. իե. 869։
853 Գե. իե. 870։
854 Գե. իե. 871։
855 Գե. իե. 872։
856 Գե. իե. 873։
857 Գե. իե. 874։
858 Գե. իե. 875։
859 Գե. իե. 876։
860 Գե. իե. 877։
861 Գե. իե. 878։
862 Գե. իե. 879։
863 Գե. իե. 880։
864 Գե. իե. 881։
865 Գե. իե. 882։
866 Գե. իե. 883։
867 Գե. իե. 884։
868 Գե. իե. 885։
869 Գե. իե. 886։
870 Գե. իե. 887։
871 Գե. իե. 888։
872 Գե. իե. 889։
873 Գե. իե. 890։
874 Գե. իե. 891։
875 Գե. իե. 892։
876 Գե. իե. 893։
877 Գե. իե. 894։
878 Գե. իե. 895։
879 Գե. իե. 896։
880 Գե. իե. 897։
881 Գե. իե. 898։
882 Գե. իե. 899։
883 Գե. իե. 900։
884 Գե. իե. 901։
885 Գե. իե. 902։
886 Գե. իե. 903։
887 Գե. իե. 904։
888 Գե. իե. 905։
889 Գե. իե. 906։
890 Գե. իե. 907։
891 Գե. իե. 908։
892 Գե. իե. 909։
893 Գե. իե. 910։
894 Գե. իե. 911։
895 Գե. իե. 912։
896 Գե. իե. 913։
897 Գե. իե. 914։
898 Գե. իե. 915։
899 Գե. իե. 916։
900 Գե. իե. 917։
901 Գե. իե. 918։
902 Գե. իե. 919։
903 Գե. իե. 920։
904 Գե. իե. 921։
905 Գե. իե. 922։
906 Գե. իե. 923։
907 Գե. իե. 924։
908 Գե. իե. 925։
909 Գե. իե. 926։
910 Գե. իե. 927։
911 Գե. իե. 928։
912 Գե. իե. 929։
913 Գե. իե. 930։
914 Գե. իե. 931։
915 Գե. իե. 932։
916 Գե. իե. 933։
917 Գե. իե. 934։
918 Գե. իե. 935։
919 Գե. իե. 936։
920 Գե. իե. 937։
921 Գե. իե. 938։
922 Գե. իե. 939։
923 Գե. իե. 940։
924 Գե. իե. 941։
925 Գե. իե. 942։
926 Գե. իե. 943։
927 Գե. իե. 944։
928 Գե. իե. 945։
929 Գե. իե. 946։
930 Գե. իե. 947։
931 Գե. իե. 948։
932 Գե. իե. 949։
933 Գե. իե. 950։
934 Գե. իե. 951։
935 Գե. իե. 952։
936 Գե. իե. 953։
937 Գե. իե. 954։
938 Գե. իե. 955։
939 Գե. իե. 956։
940 Գե. իե. 957։
941 Գե. իե. 958։
942 Գե. իե. 959։
943 Գե. իե. 960։
944 Գե. իե. 961։
945 Գե. իե. 962։
946 Գե. իե. 963։
947 Գե. իե. 964։
948 Գե. իե. 965։
949 Գե. իե. 966։
950 Գե. իե. 967։
951 Գե. իե. 968։
952 Գե. իե. 969։
953 Գե. իե. 970։
954 Գե. իե. 971։
955 Գե. իե. 972։
956 Գե. իե. 973։
957 Գե. իե. 974։
958 Գե. իե. 975։
959 Գե. իե. 976։
960 Գե. իե. 977։
961 Գե. իե. 978։
962 Գե. իե. 979։
963 Գե. իե. 980։
964 Գե. իե. 981։
965 Գե. իե. 982։
966 Գե. իե. 983։
967 Գե. իե. 984։
968 Գե. իե. 985։
969 Գե. իե. 986։
970 Գե. իե. 987։
971 Գե. իե. 988։
972 Գե. իե. 989։
973 Գե. իե. 990։
974 Գե. իե. 991։
975 Գե. իե. 992։
976 Գե. իե. 993։
977 Գե. իե. 994։
978 Գե. իե. 995։
979 Գե. իե. 996։
980 Գե. իե. 997։
981 Գե. իե. 998։
982 Գե. իե. 999։
983 Գե. իե. 1000։

21 բայերին որդիներէն՝ Յագապիա · Հնաբարկային՝ պարոնն Հնաբարկին որդիներէն առջինը
22 Զեհա · Իսահաւիա որդիներէն՝ Պաղտոնի ·
23 Պաղտոնի որդիներէն՝ Զեհ · Ու Հիեզեքիէլ որ. դիներէն — Հիեզ Զեհա, երկուքը Ամարիա,
24 երրորդը Յազիէլ, չորրորդը Զեկամար. Ղոլհ. էլի որդիներէն՝ Միքա · Միքային որդիներ.
25 րէն՝ Սամիր · Միքային եղբայրը Զեհա · Իսհ.
26 պային որդիներէն՝ Զաքարիա · Բերքրի որդիքը Մոզղ ու Մուսի էին · Յազիայի որ.
27 դին Բնոյ · Մերարիի որդիքը Յազիային՝
28 Բնոյ, Սոհամ, Զաքուր ու երրի էին · Մոս. զիէն եղիազար Տհս, Հու անհիա որդիները
29 յունէր · Կիսէն այսինքն Կիսին որդիներէն
30 Ցերամէլ էր · Մուսիին որդիքը Մոզղի, եղբ ու Եերմոթի էին · Դևտացոց որդիները է.
31 բունց ժողմիրան Տամիամա ասանք էին · Եւ ասոնց Տամնոր ալ իրենց եղբարքը Ասարոնի որդւոցը պէս՝ Դաւիթ Տեղ.աւորեր ու Յա. դովհին ու Ասբհելբհին և քահանայից ու Դևտացոց ժողմիպահներուն առջեր վիճակ Ձգեցին, մէկ ժողմիպահներուն և մէկ անոց պզտիկ եղբայրներուն Տամնոր ։

ԳԼ · ԻԵ

¹ Երկրպագներուն մէկը ու պաշտօնը · ² անոնց վիճակով բաժ. ուշքը դասակարգութիւնները բաժնուիը ։

1 Եւ Դաւիթ ու զօրքին իշխանները Ասափին, Եմանին ու Իդիթունին որդիներէն քնարներով, տաւիղներով ու Ծնծղաներով մարդ արհեստին բնակները որոշեցին աս պաշտօնին Տամար · ու իրենց պաշտօնին Տամնոր աս Ծառայութիւնը ընդ մարդոց Տամրանքը
2 ասիկա էր · Ասափի որդիներէն Զաքուր ու Յովսէ ու Նաթանիա ու Ասարելա որդիները Ասափի որդիքը Ասափին ձեռքին տակը Ասափ որդիքը Զաքարը, Զոհ.
3 սէփ, Նաթանիա և Հիսաբէլա էին · Իդիթունէն՝ Իդիթունի որդիքը Գդալիա, Եզրի, Յեսայի, Սհ.ի, Ասարիա ու Մատաթիա՝ վեց էին · ու ասոնք իրենց Տօրը Իդիթունին ձեռքին տակն էին, որ քնարով Տէրունը գոՏերելու ու օրՏնութիւն երդնով մարդաբերա.
4 թիւն կ'ընէր · Եմանէն Եմանին որդիքը՝ Բաղքիա, Մաթանիա, Ոզիել, Սաբուկէլ, Եհ. րեմոթի, Անանիա, Անանի, Եղիաթա, Գեդալթի, Բոթսհիհեզեր, Ռեմալթաա, Մե.
5 զիթի, Բոթիր — Մազիոթի էին · Ասոնց ամէնը Եմանի որդիքն էին, որ Թագաւորին տեսաղնդն էր՝ Աստուծոյ խօսքերուն մէջ եղջիւրը վերցնելու · ու Աստուած Եմանին տասնեա.
6 չորս որդի ու երեք աղջիկ տուեր էր · Ասոնք ամէնը Աստուծոյ տանը պաշտօնին Տամար Ծնծղաներով, տաւիղներով ու քնարներով իրենց Տօրը ձեռքին տակը Տէրոջը տանը երգերը կ'երգէին · Ասափ, Իդիթունն ու Եմանն
7 Թագաւորին ձեռքին տակն էին · Եւ անոնց թիւը՝ Տէրոջը երգերը սորված իրենց եղբայրներուն Տետ, այսինքն բոլոր Տանգարեզեան բ.ր Երկու Տարիւր ութսունեւութ էր ։
8 Եւ իրենց յաջորդական պաշտօնին Տամար՝ պզտիկը ու մեծը, Տաղպեաղը ու աշակերտը
9 Ա.կահղ վիճակ Ձգեցին · Եւ առաջին վիճակը Ասափի — Յովսէի Ցակոբին էղաւ · Երկրորդը Գդալիային, որ ինքը ու իր եղբայրները ու
10 որդիքը տասնեւերկու մարդ էին · Երրորդը Զաքարբին, որ իր որդիներովը ու եղբայր.
11 ներովը տասնեւերկու մարդ էր · Չորրորդը Եզրիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
12 տասնեւերկու մարդ էր · Հինգերորդը Նաթանիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
13 տասնեւերկու մարդ էր · Վեցերորդը Բոկքիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
14 տասնեւերկու մարդ էր · Եօթներորդը Ցեսայիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
15 տասնեւերկու մարդ էր · Ութերորդը Նայիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնե.
16 երկու մարդ էր · Իններորդը Մաթանիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնե.
17 երկու մարդ էր · Տասներորդը Սհմէլիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնե.
18 երկու մարդ էր · Մհասասներորդը Ազարէլին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
19 տասնեւերկու մարդ էր · Երկուասներորդը Ասարիային, որ իր որդիներովը ու եղբայր.
20 ներովը տասնեւերկու մարդ էր · Երեքասներորդը Մահզիէլին, որ իր որդիներովը ու
21 եղբայրներովը տասնեւերկու մարդ էր · Չորեքասներորդը Մատաթիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնեւերկու մարդ
22 էր · Հնգեւասներորդը Գերեմոթին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնեւերկու
23 մարդ էր · Վեցասներորդը ԱսաՏիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնե.
24 կու մարդ էր · Եօթնեւասներորդը Ցեսբասկասային, որ իր որդիներովը ու եղբայրնե.
25 րովը տասնեւերկու մարդ էր · Ութեւասներորդը Ասանիին, որ իր որդիներովը ու եղ.
26 բայրներովը տասնեւերկու մարդ էր · Իններեւասներորդը Մհզեթիին, որ իր որդիներովը
27 ու եղբայրներովը տասնեւերկու մարդ էր · Քսաներեքերորդը Եղիաթային, որ իր որդիներովը
28 ու եղբայրներովը տասնեւերկու մարդ էր · Քսանեւմէկերորդը Ցոթբիրին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնեւերկու մարդ էր ·
29 Քսաներեքերորդը Գեդալթիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնեւերկու
30 մարդ էր · Քսաներեքերորդը Մազիոթիին,

որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասը-
31 ուերկու մնորդ էր։ Քաանաւ տասնըհոգիք ի՞ս-
ՏամՄիևգներին, որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասուերկու մնորդ էր։

ԳԼ· ԻԶ

1 Դաշտապահներուն գասակարգութիւնները։ 13 Դաշերուն պահ-
պանութիւնը վիճակով անոնց կը յանձնուի։ 20 Ցեղերը դան-
ձերուն վիճակուած բնակած Ղեւտացիները։ 29 Ասոնցմե-
ներ ու գասատուները։

1 Դաշտապահաց գասակարգութիւնները։ Կոր-
հանանները Ասափի որդիներէն կովրիին որ-
2 դին Մաաեզմաան էր։ Ու Մաաեզմաանի
որդիքը անդրանիկը Զաքարիա, երկրորդը
Ցեհիել, երրորդը Զաբադիա, չորրորդը Յաթ-
3 նիել, Հինգերորդը եղամ, վեցերորդը Ցո-
4 հանան, եօթներորդը եղհոէնայի էին։ Եւ
Ամգեդօմի որդիքը անդրանիկը Սեմայիա,
երկրորդը Յովզաբադ, երրորդը Յոհաթ, չոր-
րորդը Սաքար, հինգերորդը Նթանէսայել,
5 վեցերորդը Ամիէլ, եօթներորդը Իսսքար,
ութերորդը փեղթաի։ քանզի Աստուած ՚օգ-
6 նեկա օրհներ էր։ Ու անոր որդւոցն Սեմայիա-
յին որդիներ ծնան, որոնք իրենց հօրը տանը
իշխաններ եղան, քանզի անոնք զօրաւոր
7 կարիճներ էին։ Սեմայիային որդիքը Ովթնի,
Ռափայէլ, Ովբէդ, եղզոբադ, Էլիհու,
8 Բենեայիէլ։ եղիսւս ու Սամնքիա էին։ Ասոնք
ամէնը Ովբեդօմի որդիներէն էին, — իրենք
ու իրենց որդիքը և իրենց եղբայրներըր՝ ծա-
նայութեան համար զօրաւոր ու կարճ մար-
դիկ՝ Ովբեդօմին վաճառներկու էին։
9 Ու Մաաեզմաա տասնուութը զօրաւոր ար-
10 դիներ ու եղբայրներ ունէր։ Ու Մերարիի
որդւոցմէ ՚Ուզա որդիներ ունէր։ գլխաւորը
Սամարի էր։ քանզի թէպէտ և անիկա ան-
դրանիկ չէր, բայց անոր հայրը զանիկա գը-
11 լուխ բրաւ։ երկրորդը Ցեղդիա, երրորդը
Զաբադիա, չորրորդը Զաքարիա էր։ Ասոնցին
բոլոր որդիները ու եղբայրները տասուերկը
12 էին։ Դասապետներուն գասակարգութիւն-
ները ասոնց պատճառ էրբ։ գլխաւոր մարդոց,
որ իրենց եղբայրներուն հետ պահպանութիւն
13 ընէին՝ Ցեղդը տանը մէջ Զաբադին։ Եւ
զարմիկը ու մեծը հաւատարիչ վիճակ ձգե-
ցին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ամէն
14 մէկ գրան համար։ Եւ արեւելեան կողմին վի-
ճակը Սեղեմայիին եղաւ։ Եւ իր անոր որդւոցն՝
խելացի իր խորհրդական Զաքարիային համար
վիճակ ձգեցին, ու անոր վիճակը հիւսիսային
15 կողմը եղաւ։ Ովբեդօմին հարաւային կողմը,
16 ու անոր որդւոցը՝ Ասուփիմի՝ Սուփիմի

և Ուսային՝ արեւմտեան կողմը խը- Յալէք-
թին գրանը քով դէմը եղող ճամբան վրայ։
ու մէկ պահպանութիւնը միւս պահպանու-
17 թեանը դէմացն էր։ Արեւելեան կողմը վեց Ղե-
ւտացի, հիւսիսային կողմը օրը չորս, հարաւ-
ային կողմը օրը չորս, ու Ասափիմի կողմը
18 երկուքական էին։ Փարպարին կողմը դէպ ի
արեւմուտք վեր եղող ճամբան՝ չորս, — փար-
19 պար երկու։ Պահպան կար։ Կորհանից որդի-
ներէն ու Մերարիի որդիներէն եզող գասա-
պետներուն գասակարգութիւնները ասոնք
էին։

20 Ու Ղեւտացիներէն Ահատիայ ասոր գան-
ձերուն ու նուիրական գանձերուն վրայ Ակիա
21 էր։ Գերսոնացի Ղադանին որդւոցմէներուն
իշխաններէն Գերսոնացի Ղադանի որդի Եհե-
22 րէն Ցեհիել էր։ Ցեհիելին որդիքը Զեհամ
ու անոր եղբայրը Ցոէլ Ցեղոջը ասոր գան-
23 ձերուն վրայ էին։ Ու Ամրամեաններէն ու
Իսահառեաններէն, Փերբոնեաններէն — Ովբ-
24 եդոմեաններէն ասոնք էին։ Մովսէսի որդւոյն
Գերսոմի որդին Շուբայէլ գանձերուն վրայ
25 բակացուն էր։ Եւ անոր եղբայրները Եղիա-
զարի որդիէ։ անոր որդին Հռաբիա, անոր
որդին Եսայի, անոր որդին Յորամ, անոր
որդին Զիքրի, ու անոր որդին Տլոմո-
26 մոթ էր։ Ա՛ Սաղոմոթիը ու անոր եղբայր-
ները գանիկ թագաւորին ու առաջին իշխան-
ներուն ու հազարապետներուն և հարիւրա-
պետներուն ու զօրաց իշխաններուն նուիրած
27 ամէն սուրբ գանձերուն վրայ էին։ Որոնք պա-
տերազմներէն ու աւարէն Ցեղոջը Տաճար շի-
28 նելու համար նուիրած էին։ Նաեւ Սա-
մուէլ Տեսանողին ու Կիսեան Սաւուղին ու
Ներներ Աբենեղին և Յովաբ Հետն Ցոա-
բին նուիրած բոլոր նուէրները՝ Սպասօթեին
ու անոր եղբայրներուն ձեռքին տակին էին։
29 Իսահառեաններէն Քոնենիա ու անոր որ-
դիքը արտաքին գործերու համար Իսրա-
յէլի վրայ Տատիկներուն ու դատաւորներ է-
30 ին։ Բերբոնեաններէն Ասաբիա ու անոր եղ-
բայրներըր՝ հազար եօթը հարիւր զօրաւոր մար-
դիկ՝ Ցորդանանեա ապրի կողմն ի Հայ ի արև-
մուտք՝ Ցեղոջը ամէն գործերին համար ու Թա-
գաւորին Տաճարին համար իսրայէլի
31 վրայ վիճակաւոր էին։ Բերբոնեաններէն Բեր-
բոնեաններուն ազգատոհմին իշխանը Ցեհիել
էր։ Դաւիթին թագաւորութեան քառաս-
նեցերորդ տարին անոնք հետազննուեցան, ու Գա-
զաադ ու Ցազերի մէջ անոնցմէ զօրաւոր կտա-
32 րիներ գտնուեցան։ Եւ անոր եղբայրները
երեսուն հազար եօթը հարիւր զօրաւոր մարդիկ

ա Հմր· 14 ՚Հեռուն Սե-
զեփոա։
բ Ի՞նչ ձգեցին ասես
գլ· ժգ· 14։
գ Կամ անոր եղբայր-
ներ։
դ Ներբ զբաւոր մար-
դիկ։
ե Հմր· 1 ՚Հեռուն Մա-
ահզեփոա։
զ Տես գ Թագ· ժ·
ե· բ Մն· ի· 4։
է Գլ· իգ· 16։
ը Գլ· իգ· 38։
թ Հմր· 1 ՚Հեռուն Մա-
զ· 10։
ժ Գլ· ա· 17։
ի Գլ· իգ· 8· ԻՀ·
8։
ի Եբէր· առնը հա-
ատկու։
լ ա Թագ· ի· 9։
խ Գլ· իգ· 4։
ծ Եբէր· սեռական
հոդ
կ Գլ· իգ· 19։
հ Տես Ցեհ· խա· 39։

-- առ՝ մեր իշխանները էին. և դաւիթ թա-
գաւորը զանոք Յեբուսեանց, Դագեանց
ու Մանասեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ: Ա-
ռաւեծդ և Ղեզաւորին ամէն գործքին հա-
մար:

ԳԼ· ԻԵ

1 Տասնեակաս գործակիցքը տասնեակաս ամիսներուն համար։ 16 Տասնեակաս ցեղերուն տասնեակաս իշխաններէն։ 23 փա-
ղանդը համբիչ կը խոսի։ 25 Դաւիթին մեռնելուն գործակիցները։

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ հրէից համեմատ՝
ազգատոհմի նահապետներէն ու հազարա-
պետներէն և հարիւրապետներէն ու անոնց
ասպիսաններէն՝ պատարագելոնց ամէն
գործքին մէջ Թագաւորին ծառայողներն ը-
նդհանուր, և տարւոյն ամէն ամիսներուն մէջ
ամեն ամիս մտնողներուն ու ելլողներուն ամէն
մէկ գաղ բանտւոցս հազար մարդ էր։
2 Ա.ամէնէն առջևն Հազար առաջին գօրի վը-
րայ Զաբդիելի որդին Յեսսայեան էր, ու անոր
3 գաղ բանտւոցս հազար մարդ էր։ Ա.ոա-
ջինն ամեն գործակալներուն իշխանը
4 փարեհեն որդիներէն էր։ Ու երկրորդ ամ-
սուն գօրին վրայ Դոդան էր։
ու Մակիզոթ անոր գ.սին իշխանն էր, տասը
5 գաղ ալ բանտւոցս հազար մարդ էր։ Եր-
րորդ ամսուն հրամար երրորդ գօրագլուխը Ը-
վիադա քահանային որդին Բանեա գլխա-
ւորն էր, ու անոր գաղ բանտւոցս հազար
6 մարդ էր։ Ա.ս Բանեան երեսունէն Հզօրաւոր
էր ու երեսունին վրայ էր, և անոր որդին
7 Ամիզաբադ անոր գաղին մէջն էր։ Չորրորդ
ամսուն հրամար չորրորդ գլխաւորը Ազա-
ռայէլ Հ՝Ասաէլի, ու անկէ ետքը անոր որդին
Զաբադիան էր, և անոր գաղ բանտւոցս
8 հազար մարդ էր։ Հինգերորդ ամսուն հա-
մար հինգերորդ գօրագլուխ Եզկիայի Սամհ-
ուաթ էր, ու անոր գաղ բանտւոցս հա-
9 զար մարդ էր։ Վեցերորդ ամսուն համար
մէյզերոթ գլխաւորը Թեկուացի Իկկեսի որդին
Իրաս էր, ու անոր գաղ բանտւոցս հա-
10 զար մարդ էր։ Եօթներորդ ամսուն համար
եօթներորդ գլխաւորը Եփրեմի որդւոցմէ Փե-
լոնացի Խելղէս էր, ու անոր գաղ բան-
11 ւոցս հազար մարդ էր։ Ութերորդ ամսուն
համար ութերորդ գլխաւորը Զարայհացի Հո-
սացի Սիպքայի էր, ու անոր գաղ բանտւոց-
12 ցոս հազար մարդ էր։ Իններորդ ամսուն
համար իններորդ գլխաւորը Բենիամինեանն-
երէն Հ՝Անաթովթացի Աբիեզեր էր, և անոր
13 գաղ բանտւոցս հազար մարդ էր։ Տասնե-
րորդ ամսուն համար տասներորդ գլխաւորը Զա-
րայհացի Հ՝Նետոփաթացի Մահա էր, ու անոր
14 գաղ բանտւոցս հազար մարդ էր։ Տասն-
երորդ ամսուն համար մեռոնաթներորդ գլ-
խաւորը Եփրեմի որդւոցմէ Փռատոնացի Բա-
նեա էր, և անոր գաղ բանտւոցս հազար
15 մարդ էր։ Երկոտասաներորդ ամսուն համար
երկոտասաներորդ գլխաւորը Գոթոնիելի սերն-
էն Հ՝Նետոփաթացի Ալդա էր, ու անոր գա-
ղ բանտւոցս հազար մարդ էր։
16 Եւ Իսրայէլի ցեղերուն վրայ տուն էին.
Ռեւբենի ցեղէն իշխան՝ Զիքրիի որդին Եղիա-
զար, Շմաւոնի ցեղէն՝ Մասքայի որդին Սա-
17 փատիա, Ղեւիի ցեղէն՝ Կամուելի որդին Հա-
18 շաբիա, Ահարոնի գերդաստանէն՝ Սադոկ, Յու-
դայի ցեղէն՝ Դաւիթին եղբայրներէն՝ Եղիհու,
19 Իսաքարի ցեղէն՝ Միքայելի որդին Ամրի, Զա-
բուղոնի ցեղէն՝ Արդ.այի որդին Իսմայիա, Նե-
ֆթաղիմի ցեղէն՝ Եզրիելի որդին Երիմոթով,
20 Եփրեմի որդւոցմէ Ազազայեանի որդին Ովսէ,
Մանասէի կէս ցեղին՝ Փադայայի որդին
21 Յովէլ, Գաղաադ եղող Մանասէի կէս ցեղէն՝
Զաքարիայի որդին Յեզդոյ, Բենիամինի
22 ցեղէն՝ Աբնէների որդին Յեսիէլ, Դանի ցեղէն՝
Յերոամի որդին Ազարիէլ։ Իսրայէլի ցեղերուն
իշխանները սոքա էին։
23 Եւ Դաւիթ զսոն տարեկանէն վար եղող-
ները չհամրեց, վասն զի Տ՝Երը բան էր որ
Իսրայէլը երկինքի աստղերուն չափ պիտի չաս-
24 ցնէ։ Շարաէհեայի որդին Յովաբ սկսաւ համ-
րել՝ բայց չլրիացուց. ու անոր համար Տ՝Իսա-
յեայի վրայ բարկութիւն եկաւ. և ան համ-
րանքը Դաւիթ Թագաւորին յիշատակաց գրը-
քին մէջ չմուտ։
25 Ու Թագաւորին գանձերուն վրայ Ազիելի
որդին Ազմաթ էր. և գաշտը -- քաղաքնե-
րը և գեղերը ու աւազաբերները եղող չտեմա-
րաններուն վրայ Ոզիայի որդին Յոնաթհան
26 էր. Եւ արտը բանող երկրագործներուն վը-
27 րայ Քեզդրի որդին Եզրի էր. Ու այգինե-
րուն վրայ Արմաթացի Սեմէին էր. ու այգի-
ներուն էբերքերուն -- գինիի չանէմարանն-
28 երուն վրայ Անփաթացի Զաբդի էր. Եւ գաշ-
տը եղող ձիթենիներուն ու մեղրենիներուն
վրայ Գադերացի Բաաղանան էր. ու ձէի չան-
29 մարանները վրայ Յոխաս էր. Ու Սարոնի
մէջ եղող արօտական արջառներուն վրայ Ա-
թռնայի Սիտաս էր. ու Հովիտներուն մէջ ե-
ղող արջառներուն վրայ Ադղի որդին Սա-
30 փատ էր. Եւ ուղտերուն վրայ Իսմայէլացի
Ովիլ էր. ու էշերուն վրայ Մերոնոթացի Յե-
31 դայիա էր. Եւ հօտերուն վրայ Հագարացի

Ե Բ Մ՝ · ԺԲ՝ · ԱՐ՝ ·
— = Ռ՝ Բ Թագ՝ · Խգ՝ ·

Ա՝ Գլ՝ · Ժա՝ · ԱՐ՝ ·
Բ Բ Թագ՝ · Խգ՝ · Ի՝ ·
Գ Բ Թագ՝ · Խգ՝ · ԻԲ՝ ·
ԻԳ՝ ԻԵ՝ Գլ՝ · Ժա՝ ·
ԻԲ՝ Լ՝ ·

Դ՝ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԲ՝ ·
Ե Բ Թագ՝ · Խգ՝ · ԻԸ՝ ·
Զ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
Է Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Ը Գլ՝ · Ժա՝ · Ի՝ ·

Թ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԹ՝ ·
Ժ Գլ՝ · Ժա՝ · Լ՝ ·
ԺԱ Բ Թագ՝ · Խգ՝ · Ի՝ ·
ԺԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԸ՝ ·
ԺԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԺԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԺԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԺԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԺԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԺԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԺԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԻԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԻԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԻԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԻԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԻԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԻԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԻԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԻԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԻԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԽԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԽԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԽԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԽԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԽԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԽԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԽԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԽԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԽԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Լ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԼԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԼԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԼԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԼԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԼԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԼԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԼԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԼԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԼԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Մ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Ն Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Ծ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Կ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Ճ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Մ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՄԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՄԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Ն Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՆԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՆԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Ծ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԾԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԾԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Կ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ԿԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ԿԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
Ճ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԱ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԲ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԳ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԴ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԵ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԶ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԷ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·
ՃԸ Գլ՝ · Ժա՝ · ԼԸ՝ ·
ՃԹ Գլ՝ · Ժա՝ · ԽԹ՝ ·

Քաղիզ էր · ասոնք ամէնը Դաւիթ Թագաւորին առացուածոյը վերակացուներն էին ։
32 Ու Դաւիթին Հօրեղբայրը Յոնաթան խորհրդական էր · անիկա խելացի ու °գիտուն մարդ էր · և Հաքմոնիի որդին Եհիելի էա ·
33 գաւազրին որդւոյը Հետ էր · Ու °Աքիտոփէլ Թագաւորին խորհրդականը , և Արաքացի
34 Հուսա՛ի Թագաւորին բարեկամն էր · Ու Աբիաթարեան Եհոր Բանեայի որդի Յոյիադա ու °Աբիաթար էին · ու Թագաւորին զօրագլխոը Յոաբ էր ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Դաւիթի Հանդիսաւոր Ժողովքի մը Ալի Ծանուցանելով էր վերոյալ Աստուածային առնելած Հանելութիւնը , ու իր որդւոյն Սողոմոնի Համար ըրած խոստացութիւնը · զանիկ կը յորդորի որ Աստուծմէ վախնայ · 9 · 20 կը յորդորի նաև իր որդին Սողոմոն զինք որ ծառայութ չընէ · 11 ու անոր Թէ Հեռ ըստ ըստ օրէնքը կառ ապ ։

1 Եւ Դաւիթ խրախճելին բոլոր իշխանները , ցեղերուն իշխանները ու Թագաւորին ծառայութիւն ընող դասերուն իշխանները , և հազարապետները ու հարիւրապետները , և Թագաւորին ու անոր որդւոյը բոլոր առացուածոյ ու ընչից °վերակացուները , ներքինիները , °զօրաւորները ու զօրքին բոլոր
2 կարգերը երուսաղէմի մէջ Ժողվեց · Եւ Դաւիթ Թագաւորը ոտքի վրայ կայնեցաւ , ու ըսաւ , Ով իմ եղբայրներս ու իմ ժողովուրդս , լսեցէք մտիկ ընէք · Իմ սրտիս մէջը ունէի որ Տէրոջը տաճարին համար մէկ հանգստանան տուն մը չունէր , ու չունէր պատ
3 րաստութիւն տեսայ · Բայց Աստուած ինծի ըսաւ , Դուն իմ անուանս տուն պիտի չշինես , քանզի դուն պատերազմի մարդ եղ ու
4 †յատ արիւն՝ խափնեցիր · Եւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ Հօրս բոլոր տունէն Դիս ընտրեց , որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ Թագաւոր ըլլամ · քանզի առաջնորդը Յուդայէն , ու Յուդայի տունէն Իմ Հօրս տունը ընտրեց · ու Իմ Հօրս որդւոյը մէջէն ինծի Հաճեցաւ , որ ձեր բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր ընէ ։
5 Եւ Իմ բոլոր որդիներէս (որովհետև Տէրը ինծի չատ որդիներ տուաւ) Իմ որդի Սողոմոնը ընտրեց , որ Իսրայէլի վրայ Տէրոջը
6 Թագաւորութիւնն անոր նստի · Ու ինծի ըսաւ , Դուն որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս , քանզի զանիկ ինծի որդի ընտրեցի , ու ես անոր Հայր
7 պիտի ըլլամ · Եւ անոր Թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի Հաստատեմ , Թէ որ ատ օրուան պէս իմ Պատուիրաներս ու դատաստան
8 ները ի գործ դնելու մէչ յարատեւէ · Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը Ժողվքին առջևը ու մեր Աստուծոյն լսելովը Ձեզ Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրաններըը պահեցէք ու զգուշութիւնայ ապրիլնէք , որ ատ բարի երկիրը Ժառանգէք , ու Ձեզմէ ետքը ձեր որդւոյը Ժառանգութիւնն Յաւիտեան ։
9 Եւ դուն , որդեակ իմ Սողոմոն , Գիտ Հօրդ Աստուածը ճանչցիր , ու անոր Կատարեալ սրտով ու ջօտար կամեր ծառայութիւն ըրէ · քանզի Տէրը ամէն սիրտերը կը քննէ , ու ամէն մտաց խորհրդները կը ճանչնայ · Եթէ որ զանիկ փնտռես՝ Քէզմէ գտնես , և Թէ որ զանիկ Թողուս՝ առ ալ քեզ յաւիտեան
10 տեան պիտի մերժէ · Հիմա նայէ որ Տէրը քեզ բնտրեց Իր սրբարանին Համար տաճ մը չինելու · զօրացիր ու — Քրէ կատարէ ։
11 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին՝ տա՛ցին , ու անոր սենեակներուն , և անոր գանձարաններուն , ու անոր վերնատուներուն , և անոր ներքին տեսնարաններուն , ու քառա
12 թերնին ուղղարարուած տեսաւ · Եւ Հոգիին տգի ներ ամէն բաներուն Տէրոջ տան գաւիթներուն , ու բոլորտիքը եղող ամէն սենեակներուն , և Աստուծոյ տանը գանձարաններուն , ու նուիրուած բաներուն գանձարաններուն գաղափարը ։
13 — Նաև քահանայից ու Ղեւտացւոց գասակարգութիւններուն Համար , ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործքին Համար , և Տէրոջը տանը ծառայութեան ամէն սպասքներուն
14 Համար — — — Ոսկւոյ պաշտօնեայ բաներուն ամէն տեսակ սպասքներուն կշռքը , — ամէն արծաթէ սպասքներուն ու ամէն պաշ
15 տօնեայ սպասքներուն ալ կշռքը , Եւ ամէն ոսկիի տաղաւարներուն ու անոնց ամէն տեսակ ծրագիներուն կշռքը , և ամէն արծաթէ աշտանակին ու անոր ծրագիներուն , ամէն մէկ աշտանակին ու գործածութեանը Համեմատ կշռ
16 չինքը — — — Եւ առաջնորդեհան սեղանները ամէն մէկ սեղանին Համար սովիին կշռքը , ու արծաթէ սեղաններուն Համար արծ
17 ծաթին կշռքը , Եւ մաքուր սովիի մեսնաձեռները ու կանթերուն և բաժակներուն ու սովիի ոսկեայ բաներուն Համար՝ ամէն մէկ ոսկեայ բաներուն Համար՝ ամէն մէկ կշռքը , և արծաթէ ոսկեայ բաներուն Համար՝ ամէն մէկ

· Եբր · գործ
¦ բ Թագ · Ժե · 18 ·
4 բ Թագ · Ժե · 37 · Ժգ · 16 ·
3 գ Թագ · ա · 7 ·
ա Գվ · Ժա · 6 ·
= Գվ · Իե · 16 ·
5 Գվ · Իե · 1 · 2 ·
4 Գվ · Իե · 25 ·
Գվ · Ժա · 10 ·
2 բ Թագ · Է · 2 · Գվ · Սպ · Ձբ · 3 · 4 · 5 · Սպ · գԼ · 5 · Ձբ · 7 ·
4 բ Թագ · Է · 5 · 13 · գԹագ · Է · 3 · Գվ · Ժե · 4 · Իբ · 8 ·
Եբր · սբիններբ
ա Ձբ · Ժգ · 7 · 13 ·
Դ · Իե · 8 · Գվ · Է · 2 · Սպ · կ · 7 ·
ա Թագ · Ժգ · 1 ·
ա Թագ · Ժգ · 18 · 13 ·
Գվ · գ · 1 · Եա · Իգ ·
3 Թագ · Բ · 3 · Սպ · Ձա · 2 ·
ա Թագ · Ժգ · 7 · գ Թագ · Ը · 39 · Գվ · ԻԹ · 17 · Սպ · Է · 9 · Ձբ Թ · 2 · Եա · Ձ · 9 · Ձբ · 2 · Ա Ձբ · Ժե · 3 · Եբր · Ժա · 20 · Ժե · 10 · բ · 12 · Ցպ · բ · 23 ·
Ը բ Մ · Ժե · 2 ·
Եբր · պիտ գաւառի գիրքին ·
Հմ · 6 ·
Տե Եբ · իե 40 · Հմ · 19 ·
Կա՛ իր մարքն մը կը ունենան
Գվ · Իգ · 20 ·

18 տալոյն կշռութ ըստնչ։ Ու խոտնկի սեղանին
համար կշռութ քսիլ ոսկի, և նրանց ինձբէ
տարածող ու Ցէլոնը ուսանին տարանալար
ծածկող ոթերովբէից կատ քին գազաթարին
19 համար ոսկի ըստնչ։ Ա՛ս բոլոր բաներըն ու գա-
զաթարին բոլոր գործերը Ցէլը իր ձեռ քին
գրով ինձի յայտնեց՝ ըստ։

20 Ես Դաւիթ իր որգ ուին Սղոմոնին բաու,
Զօրացիր ու քաջաբար եղիր, ու ոս ֆուզիր
կատարէ։ Մի վախնար ու մի զարհուրիր,
քանզի Տէր Աստուած՝ իմ Աստուածս քեզի
հետ է։ Նա ինձի քեզ պիտի չձգոտ ու քեզ
երբեք պիտի չձգէ, մինչև որ Տէրոջը տանը
ծառայութեանը բոլոր գործերը ջնջուին։

21 Եւ ահա ոթրահանապից ու Ղեւտացոց գասերը
Աստուծոյ տանը բոլոր ծառայութեանը համար
են։ ու ամէն ծառայութեան համար՝ ամէն
գործքի մէջ ոսանին յօժարակամ իմաստուն-
ները քեզի հետ են։ և իշխաններըն ու բոլոր
ժողովուրդը քու ամէն հրամաններդ կ՚անեն։

ԳԼ. ԻԹ

1 Դաւիթ իր օրհնակոս ու ոլոր գաղաթարը ե գաղտնա կ՚ըսէր
որ իշխանները ու ժողովուրդը կամար ընծաներ կը տա-
ռացանէին։ 10 Դաւիթին ըստնչակոսութիւնը ու աղաչքը։
20 ժողովուրդը կ՚նուէրած օրհնէցի ու գոհ մատուցանէցին։
Սղոմոնը կ՚թագաւորի Դաւիթին տեղը ու ծառ։
բարեկենդան գրեր ու ծառ։

1 Եւ Դաւիթ Թագաւորը բոլոր ժողովրին ը-
սաւ, իմ որդիս Սղոմոն՝ որ Աստուած մի-
այն ոնիկաս ընտրեց, ոտանկոտ ոգոյ մէն է,
ու գործքը մեծ է, քանզի ոս գաղտար մար-
դու համար չէ, հապաս Տէր Աստուծոյ համար
2 է։ Ուստի ես իմ բոլոր կարողութեանցս իմ
Աստուծոյս տանը համար ոսկիէ բաներուն
համար ոսկի, ու արծաթեղէններուն
համար արծաթ, և պղնձեղէններուն համար
պղինձ, ոս երկաթեղէններուն համար երկաթ,
և փայտեղէններուն համար փայտ, ոս ճղոյնդ
նռնքարներ, և գամերու ոսքեր, ու գոյզ գո-
մար գոյնզգոյն քարեր, և ամէն տեսակ պա-
տուական քարեր ու մարմարիոն քարեր առա-
3 տօրէն գաղտասանչիւ։ Ու նաև իմ Աստուծոյս
տանը վրայ մեծ ակ ունենալուս համար՝ որը
բարութեան տանը համար ամէն գաղտասանած
բաներէս ի զատ՝ իմ յատուկ գանձիս մէջը
եղած ոսկին ու արծաթին ալ իմ Աստուծոյս
4 տանը համար տուի, ՝Ոփիրի ոսկիէն երեք
հազար տալանդ ոսկի, ու եօթը հազար տա-
լանդ մաքրած արծաթ՝ որ անոնցմով տանին
5 բոլոր արհեստները գաղտեն։ Ոսկիէ բաներուն
համար ոսկի, ու արծաթեղէններուն
համար արծաթ, ու արուեստաւորներուն ձեռ-
քովը բոլոր ամէն տեսակ գործքին համար
հրամայեց ըստնչ։ և այսօր ինչե՞ր կամ-
քովը Տէրոջը ՚ընծայ տուող՝ ոՀ կայ։

6 Աստուներ ղեռնիկ իշխանները, ու խոս-
յէլի ցեղերուն իշխանները, և հազարապետ-
ները, ու հարիւրապետները, և Թագաւորին
գործքին վերակացուները յօժար կամքի ըն-
7 ծայ բերին, ու Աստուծոյ տանը գործքին հա-
մար հինգ հազար տալանդ և տասը հազար
դրամ ոսկի, ու տասը հազար տալանդ ար-
ծաթ, և տասնուեօթը հազար տալանդ պղ-
ինձ, ու հարիւր հազար տալանդ երկաթ
8 տուին։ Եւ որուն քովը որ քարեր գտնուե-
ցաւ՝ Գեղոնացի Ցեհիելին ձեռ քովը Տէրո-
9 ջը տանը գանձին ընծայեցին։ Ու ժողովուրդը
անոնց կամաւոր ընծաներ մատուցանելուն հա-
մար ուրախացան, քանզի Կամաւոր ընծան
բոլոր սրտով մատուցին Տէրոջը։ ու Դաւիթ
Թագաւորն ալ խիստ շատ ուրախացաւ։

10 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովրին աչքին առջև
Տէրը օրհնեց։ ու Դաւիթ բաւ, ՈՎ Տէր, մեր
Հօր Իսրայէլին Աստուածը, յաւիտենից մինչև
11 յաւիտեան օրհնեալ ես։ ՈՎ Տէր, մեծու-
թիւնը, զօրութիւնը, փառքը, պայծառու-
թիւնը ու փայլուքիւնը քուկդ է։ քանզի
բոլոր երկինքն ու երկրի վրայ եղածը ՚ուր է։
ով Տէր, Թագաւորութիւնը քուկդ է, ու գլուխ
12 իրրև գոյն ամէնէն բարձրացեալ ես։ Եւ հա-
րստութիւնը ու փառքը քեզմէ է, ու ամէ-
նուն իշխանը դուն ես։ և զօրութիւնը ու կա-
րողութիւնը քու ձեռ քիդ մէջն է, և ամէնը
մեծցընելը և ուժովցընելը քու ձեռ քդ է։
13 Ուստի, ով մեր Աստուածը, քեզի գոհու-
թիւն կու տանք, ու քու փառաւոր անու-
14 նդդ կ՚օրհնենք։ Բայց ես ո՞վ եմ, ու իմ ժո-
ղովուրդս ո՞վ է, որ այսպէս կարողը ընծայ
տալու կարող ըլլանք, քանզի ամէն բան քեզ-
15 մէ է, ու ՚քու կրնկիներդէդ քեզի տուինք։ Վա-
րիս մի էինք քու առջև մեր բոլոր հայրե-
րուն պէս օտարականներ ու պանդուխտներ
ենք։ Երկրի վրայ մեր օրերը չոլի պէս է,
16 ու ՚ՀՈպասելի բան մը չկայ։ ՈՎ Տէր Աստուած
մեր, քեզի քու սուրբ անունդդ չինելուս
տանը համար ոս մեր պատրաստած բանե-
րուն բոլոր առատութիւնը քու ձեռ քդէ է, ու
17 ամէնն ալ քուկդ է։ Եւ գիտեմ, ով Աստուած
իմ, որ դուն սիրտերը կը փորձես, և ուղղա-
դիտութիւնը կը սիրես։ ասոնց ամէնը ես ուղիղ
սրտով ու յօժար կամօք ընծայ ըրի։ ու հիմա

ա Նէ։ իմ։ 18–22։ ա–
Թագ։ գ։ 4։ գ։ գ
Թագ։ գ։ 25։ նա։
– Տէս Նէ։ իմ։ 40։
Հմր։ 11։ 13։
բ Ը Օր։ ։– ։ ։ ։
Ցես։ ա։ 6։ 7։ 9։
գ Գէն։ ։– ։ ։
դ Թագ։ գ։ 13։ Դէ։
իբ։ 13։ Ասահ։ գ։
ե Տէս Նա։ ծգ։ 11։
12։ Ցաղ։ իա։
13։ նա։
զ Գէ։ իբ։ 1։
է Գէ։ իբ։ իմ։ իգ։
– Նէ։ իմ։ 25։ 26։
ԼՂ։ 3։ 9։
ը Ը գ Ցաղ։ իմ։ 28։
թ Գէ։ իբ։ 1։
ժ Գէ։ իբ։ 25։ նա։
ի Գէ։ իգ։ 21։
ի Գ Կար։ իմ։ ։։
լ Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
խ Գ Ցաղ։ իմ։ 28։
ծ Գէ։ իբ։ 1։
կ Գէ։ իբ։ 25։ նա։
հ Գէ։ իգ։ 21։
ձ Կար։ իմ։ ։։
ղ Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
մ Գէ։ իբ։ 1։
յ Ցես։ ա։ 6։ 7։ 9։
ն Գէ։ իբ։ 25։ նա։
շ Գէ։ իգ։ 21։
ո Կար։ իմ։ ։։
պ Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
ռ Գ Ցաղ։ իմ։ 28։
ս Գէ։ իբ։ 1։
վ Գէ։ իբ։ 25։ նա։
տ Գէ։ իգ։ 21։
ր Կար։ իմ։ ։։
ց Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
ւ Գ Ցաղ։ իմ։ 28։
փ Գէ։ իբ։ 1։
ք Գէ։ իբ։ 25։ նա։
օ Գէ։ իգ։ 21։
ֆ Կար։ իմ։ ։։
ա Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
բ Գ Ցաղ։ իմ։ 28։
գ Գէ։ իբ։ 1։
դ Գէ։ իբ։ 25։ նա։
ե Գէ։ իգ։ 21։
զ Կար։ իմ։ ։։
է Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
ը Գ Ցաղ։ իմ։ 28։
թ Գէ։ իբ։ 1։
ժ Գէ։ իբ։ 25։ նա։
ի Գէ։ իգ։ 21։
լ Կար։ իմ։ ։։
խ Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
ծ Գ Ցաղ։ իմ։ 28։
կ Գէ։ իբ։ 1։
հ Գէ։ իբ։ 25։ նա։
ձ Գէ։ իգ։ 21։
ղ Կար։ իմ։ ։։
մ Ա՛ա։ ։։ ։ ։։
յ Գ Ցաղ։ իմ։ 28։
ն Գէ։ իբ։ 1։
շ Գէ։ իբ։ 25։ նա։
ո Գէ։ իգ։ 21։
պ Կար։ իմ։ ։։
ռ Ա՛ա։ ։։ ։ ։։

հաս գանուած ժողովրդդ ուրախութիւնովը տեսայ, որ քեզի կամաւոր ընծայ կը մատաս։
18 ցանեն։ Ով մեր հայրերուն Աբրահամին, Իսահակին ու Իակոբայի Տէր Աստուածը, ասոնց յաւիտեան քու ժողովրդիդ սրտին խորհուրդներուն մէջը պահէ, ու Ինծոց
19 սիրտը քեզի ուղիղ։ Եւ Իմ որդւոց Սողոմոնին կատարեալ սիրտ տուր, որ քու պատուիրանները, վկայութիւնները ու կանոնները պահէ և ամէնը ի գործ դնէ, ու չինէ ան պատրաստ որուն համար հարստահատութիւն տեսար։
20 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովին ըսաւ, Հիմա ձեր Տէր Աստուածը օրհնեցէք։ Ու բոլոր ժողովը իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեցին, և ծռելով Տէրոջը ու թագաւորին
21 երկրպագութիւն բրին։ Ու հետեւեալ օրը զոհեր ու ողջակիզներ մատուցին Տէրոջը, հազար զուարակ, հազար խոյ, հազար գառն անոնց խմիչքներովը ու բոլոր ի-
22 րայէլին համար շատ զոհեր հատուցին։ Եւ ան օրը Տէրոջը առջեւը մեծ ուրախութիւնով կերան խմեցին, ու Դաւիթին որդին Սողոմոնը նորէն թագաւոր բրին։ Նեփ- Տէրոջը հասնար թագաւոր ու Սադոկը քահանայ օծեցին։
23 Եւ Սողոմոն իր Հօրը Դաւիթին տեղը Տէրոջը աթոռին վրայ թագաւոր նստաւ, ու յաջողեցաւ։ և բոլոր իսրայէլ անոր հրամանը կատարեցին։ Ու ամէն իշխանները ու զօրաւորները, և Դաւիթ թագաւորին բոլոր որդիներն ալ Սողոմոն թագաւորին հպատակեցան։
25 և Տէրը բոլոր իսրայէլին աչքերը Սողոմոնը խիստ մեծցուց, և անոր այնպէս թագաւորութիւան փառք տուաւ, որ անկէ առաջ իսրայէլի վրայ թագաւոր եղող մը անոնցմէն եղած չէր։
26 Այսպէս Իեսսէի որդին Դաւիթ բոլոր իսրայէլի վրայ թագաւորեցաւ։
27 Ու անոր իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն բրած օրերը քառասուն տարի եղան։ Հեբրոնի մէջ եօթը տարի թագաւորութիւն բրաւ, ու երուսաղէմի մէջ երեսունեւերեք տարի թագաւո-
28 րեց։ Ու ան ծերութեան մեռաւ, կեանքէն, մեծութենէն ու փառքէն իր բաղձանքը առած։ և անոր տեղը անոր որդին Սողոմոն թագաւոր եղաւ։
29 Ու Դաւիթի թագաւորին առաջին ու վերջին գործերը անա Յամնէ մեսոսեղացի գրքին մէջը ու Դաման մարգարէին գրքին մէջը և Գադ տեսանողին գրքին մէջը գրուած են,
30 ամէնուն գրքին մէջը գրուած են, Նաև անոր բոլոր թագաւորութիւնը ու քաջութիւնը ու անոր՝ ին իսրայէլին և ին երկիր- ներուն ամէն թագաւորութեանցը պատահած դիպուածները։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Գաւառներ մէջ Սողոմոնին մեսոսեղած հանդիսաւոր գործ։ 7 Սողոմոն իմաստութիւնը ընտրելու համար Աստուծմէ կ'ըստ- նայ։ 13 Սողոմոնին այլ ու հարստութիւնը։

1 Եւ Դաւիթի որդին Սողոմոն իր թագաւորութիւնին մէջ զօրացաւ, ու Ինծոր Տէր Աստուածը անոր հետ էր, ու զայնիկա խիստ
2 մեծցուց։ Եւ Սողոմոն բոլոր իսրայէլին՝ այսինքն հազարապետներուն, հարիւրապետներուն, դատաւորներուն ու բոլոր իսրայէլին
3 ամէն առնմանութեան խօսեցաւ։ Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովը անոր հետ հգաբաւնեցին բարձր տեղը զոր Տէրոջը ծառայութեան Մովսէսին անապատին մէջ չինած՝ Աստուծոյ ժողովքին խորանը հոն էր։ Մինայն
4 թէ Դաւիթ Աստուծոյ տապանակը կարեւ-

Ե Սագ · Ժ · 17 ։
Կ · Ն՝ հատառակ ։
Ի Սագ · Տր · 1 ։
Հ Հ՚Ր · Գ · Իր · 14։
Ձ գ Գիտ · ա · 35 · 39։
Ղ գ Գիտ · ա · 35 · 39։
Ղ Ժող · Բ · 2 ։
Ի Եզր · Հ՚ա՚ա՚ա՚ ։
ա՚ա՚ Ծն՚ Իդ · 2 ։
Իմ · 28 · Բ Մ՚ն · Բ ։
Ե ։ Եզկ՚ե · Ժ՚ե · 18 ։
Մ՚ն · ա · 12 ։ Ժող՚ · Գ՚Լ՚ · Իդ · 1 ։
Բ · 9 ։
Մ՚ն · Ժ՚ա · 39 ։ Իա · 23։
Մ՚ն · Ժ՚ե · 1 ։
Գ գ Գիտ · գ · 4 · ա
Մ՚ն · Ժ՚ա · 39 ։ Իա · 23։
Մ՚ն · Ժ՚ե · 1 ։
Ե Իշ · ա · 2 ։
Ը Իշ · Իմ · 1 · 2 · ա
Ա Դ՚ա՚ · Գ · 21 ։
—
Ա գ Գիտ · Բ · 46 ։
Ե Ծն՚ · Ա Բ · 2 ։
Ա — Մ՚ն · Իմ՚ · 25 ։
Ը — Մ՚ն · Իմ՚ · 1 ։
Ե գ Գիտ · գ · 4 · ա
Մ՚ն · Ժ՚ա · 39 ։ Իա · 23։
Ը գ Գիտ · գ · 2 · 17 ։
— Մ՚ն · Ժ՚ե · 1 ։
Ե Իշ · ա · 2 ։
Ը Իշ · Իմ · 1 · 2 · ա
Ա Դ՚ա՚ · Գ · 21 ։
Ե գ Գիտ · գ · 4 · ա
Ա Ծն՚ · Իմ՚ · 25 ։
Ը Ծն՚ · Իմ՚ · 1 ։
Ա Ծն՚ · Իմ՚ · 1 ։
Ե գ Գիտ · գ · 4 · ա
Ը գ Գիտ · գ · 2 · 17 ։
Ա գ Գիտ · գ · 4 ։
Ե գ Գիտ · գ · 2 · 6 ։
Ը — Մ՚ն · Իմ՚ · 1 ։
Ա — Մ՚ն · Իմ՚ · 1 ։
Ե գ Գիտ · գ · 7 · 12։

10 բրբր • Հիմա ինձի խնամութիւն ու դիատութիւն տաք, որ աս ժողովրդիս առջեւը ելլիմ ու մտնեմ։ Ասի ես աս քու մեծ ժողովուրդդ ո՞վ կրնայ դատել։ Ու Աստուած Մովսէսին բսաւ, Որ Ահարոն քոյրդ մէջը ասկիա եղաւ, ու Տարաւութիւն, առաջնածք, փառք և քու Թշնամիներուդ Հոգին չիմգրեցիր, ու երկար կանչը ալ չիմդրեցիր, Տապա քեզի խնամութիւն ու դիատութիւն ինդրեցիր, որ գասես իմ ժողովրդս որուն վրայ
12 քեզ Թագաւոր բրի, Աշխե խնամութիւն ու դիատութիւն տուի քեզի, և Տարաւութիւն, առաջնածք ու փառք ալ պիտի տամ քեզի։ անանկ որ Հրեզմէ աւաչ եղող Թագաւորնե-բուն այնպես եղած չէ, ու քեզմէ ետքը Եղիր։
13 Նբոն ալ այնպես պիտի չըլլայ։ Ես Ազգայնի Գարաւոնի բարձր տեղէն Ժողովրդի խորանին առջեւէն երեսադիմ գարձաւ, ու խրայչէլի վրայ Թագաւորութիւն բրաւ։
14 Ու Ազգայնի կառքեր ու ձիաւորներ ժողվեց։ ու անիկա Տաղար չորս Տարիէ կառք ու աստուձկու Տազար ձիաւոր ունեցաւ, և գանոնք կառքի գաղաքներուն մէջը ու Թագաւորին գովը երեսադիմ մէջ անգաստեց։
15 Ու Թագաւորը երեսադիմ մէջ արձանքը ուսին գարեցուբ պէս բրաւ, ու եղնեամպարտ չատութիւնէն դաշտի մէջ եղող ժողովրդին,
16 Ներսուն պէս բրաւ։ Ես Ազգայնին ձիերը Եղիպտոսէն կու գայեն։ ու Թագաւորին վաճառականներուն կարաւանը ալ գնալով մը Յիշոր երանգիները ծախու կ'առնէին։
17 Ու Եղիպտոսէն ալ կառք մը գալս ելլիլուն վեց Տարիէ արձանքով վեր կը Տանէին, ու ալ ձին Տարիէ յիսուն չափիով։ ու ինչ առուց բոլոր Թագաւորներուն Համար, և Աստուց բոլոր Թագաւորներուն Համար ալ անոնց ձեռ գովը այնպես կը Տանէին։

Գլ. Բ

1 • 17 Ազգայնին գործառութիւնը առնարբ չիմալու Համար։ 3 Ազգայնի Գիրուհին վարգաներ ու չիմալիան Տանար ձի-ի Հնազի։ 11 Գիրամ ալ բարեկամներին պատասխան կը Եղիր։

1 Ես Ազգայնի ՙՕմիսքը գրաւ՚ որ Ձէրոջը ա-նաւանր տաւ՝ ու իր Թագաւորութեանը տուն
2 չինէ։ Ու Ազգայնի Հօրանաւան Տագար բնա-նակիչ՝ ու ինքը չափ կարող ուժիան Տագար մարդ Գրնարեց, և անոնց վրայ Հրէից Տարիէ վերակացու դրաւ։
3 Ու Ազգայնի Ձէրոբաոմին Գիրաւ-մին Հրէից եղիր, ու բսաւ, Գինչպես որ իմ

Հօրս Դաւիթին բրիր, ու անոր Հզնամպատ-ուր Եղիկեցիր որ Իրմէն բնակկու Համար տաւն
4 չինէ, Ահա Հես իմ Ձէր Աստուծոյս անուանը տաւն կը չինեմ, որ անոր նուիրուի, Տանոր առջեւը անուշահոտ խունկ ծխուի, ու Հմիշա-ատաստուրութեան Տացը դրուի, և Տատա-ու Եղիկեցին, չաբաթները և անագ լուսներ-ը ու մեր Ձէր Աստուծոյն տօները ալ, Հակիպնիր Հաստատուի։ ասիկա Իսրայէլին յա-
5 Հաւենական պատաստուրութիւնն է։ Ես աս տաներ որ Հս կը չինեմ, մեծ բլլալու է։ քանի մի Ձէր Աստուածը ամէն աստուածներէն մեծ
6 է։ Ո՞ւր անոր տաւն չինելու պէտ կարող է։ քանզի երկինքը ու երկինից երկինքը չեն կրնար պատնաչել զանիկա։ ուրենն Հս ո՞վ եմ, որ անոր տաւն չինեմ։ միայն Թէ անոր ատ-չիր խունկ ծխելու Համար Ձէր առջեւ գործելիք
7 Ես Հիմա ինձի մէկ խնամուած մարդ մը իրր-կէ, որ սակին, արծաթը, պղինձը, երկաթը, ծիրանեգոյնը, կարմիրը և կապուտակը բա-նել էնայ, ու քանդակագործութիւն ալ գիտ-նայ, որ իմ քովս Գեղպի ու երուսաղեմի մէջ եղող Իմ Հօրս Դաւիթին պատրաստած
8 խնամատներուն Հետ բլլայ։ Ես ինձի Լիբանանէն եղնեամպատներ, մայր փայտեր ու Հարնի փայտեր Իրկէ։ քանզի Հս գիտեմ որ քու ծառաներդ Լիբանանէն փայտ կտրելը գիտեն։ և ահա իմ ծառաներս քու ծառա-
9 Ձերուդ Հետ բլլան, Ու ինձի խիստ չատ փայտեր պատրաստեն։ քանզի իմ չինելիս
10 տաւնս մեծ ու փառաւոր բլլալու է։ Ես ահա Հս քու ծառաներուդ՝ փայտ կտրող բանաստուներուն չատ հազար գոր ձիժաւած ցորեն, ու չատ հազար գոր գարի, ու չատ հազար մար գինի ու չատ հազար մար Եղ կու տամ՚։
11 Ես Ձէրոնի Գիրամ Թագաւորը Ազգայնին նամակ Իրկեց ու բսաւ, ՙՁէրը իր ժողովուրդը սիրելուն Համար քեզ անոնց վրայ Թագաւորացուց։
12 ար գրաւ։ Ես Գիրամ բսաւ, ՙԵրկինքը ու երկիրը ստեղծող Իսրայէլին Ձէր Աստուածը Հօրհնեալ բլլայ, որ Դաւիթ Թագաւորին խոհեմութիւն ու գիտութիւն ունեցող խնամատն որդի մը տուաւ, որ անկիա Ձէրոջը տաւն, ու իր Թագաւորութեանը տաւն պիտի չինէ։
13 Ես Հիմա իմ Հփարպետս Գիրամը կը Իրկեմ,
14 որ Հանճարեղ ու խնամուն մարդ մըն է, ՙԱնի-կա Դանի աղջկերներէն եղող կնկան մը որդի է, ու անոր Հայրը Ցիւրացի է։ անիկա ասկի, արծաթի, պղինձ, երկաթի, քարեր ու փայ-տեր, նաև ծիրանեգոյնի, կապուտակի, բե-

ա ի Գնաց • գ • 9 •
բ Գնաս • ի • 17 • ր Օր • ք • 2 •
գ Գնաց • գ • 11 • 18 • 15 •
դ — Մ Ե • ի • 23 • Գէ • ի • 23 • ք • 2 •
ե Գ Գնաց • գ • 26 • ժ • 28 • Եա • Գէ • ի • 27 • Գէ • ի • 27 • Ես • ի • 24 •
զ Գ Գնաց • ժ • 28 • 29 • Գէ • ի • 28 •
է Գ Գնաց • ե • 5 •
ը Եբ • բաս • Հ • 18 • Հմր • Տամբից •
թ Գ Գնաց • ե • 1 •
ժ Եբ • Հ • 1 •
ի Եբ • ի • 30 • Գ • Հ • 8 •
լ Գնաս • ի • 3 • 9 • 11 • Սաղ • Ա ի • 5 •
խ Գ Գնաց • ք • 27 • Գէ • ք • 3 • ր • 2 •
ծ Գ Գնաց • ի • 25 • Գէ • ք • 25 • Եբ • Գ • 3 • Ժ • 1 •
կ Գ Գնաց • ի • 25 • Գէ • ք • 25 •
հ Գ Գնաց • ե • 5 •
ձ Եբ • բաս • Հ • 18 • Հմր • Տամբից •
ղ Գ Գնաց • ե • 1 •
ճ Եբ • Հ • 1 •
մ Գ Գնաց • ի • 25 • Գ Գնաց • ե • 6 • Գ Գնաց • ժ • 11 • Գ Գնաց • ժ • 11 • Գ Գնաց • ժ • 9 • Գէ • ք • 8 •
յ Գ Գնաց • ե • 7 •
ն Եբ • Տաղար •
շ Գ Գնաց • ե • 13 • 14 •
ո Գ Գնաց • ե • 13 • 14 • Գ Գնաց • ժ • 11 • Գ Գնաց • ժ • 9 • Գէ • ք • 8 •
չ Եբ • ի • 1 •
պ Եբ • ի • 30 • Գ • Հ • 8 •
ջ Գնաս • ի • 3 • 9 • 11 • Սաղ • Ա ի • 5 •
ռ Գ Գնաց • ք • 27 • Գէ • ք • 3 • ր • 2 •
ս Գ Գնաց • ի • 25 • Գէ • ք • 25 • Եբ • Գ • 3 • Ժ • 1 •
վ Գ Գնաց • ի • 25 • Գէ • ք • 25 •
տ Գ Գնաց • ե • 5 •
ր Եբ • բաս • Հ • 18 • Հմր • Տամբից •
ց Գ Գնաց • ե • 1 •
ւ Եբ • Հ • 1 •

հեղի և կարմիրի վրայ բանելու կոչմանէ, ու
ամէն տեսակ քանդակը քանդակելու կոչմա-
նէ յաջողակ է. և քու խնամատարներուդ հետ,
ու քու հօրդ Դաւթին իմ տերոջս խնամատա-
ներուն հետ իրեն ամէն առաջարկուած բանին
15 հնարքը կը գտնէ. եւ հնար իմ տէրոս իր ըսած
գործնը ու գործն, եղը ու գինին իր ծառա-
16 ներուն ինձ խրկէ. Որ մենք Լիբանանէն քե-
զի հարկաւոր եղածին չափ փայտեր կը կըտ-
րենք, և զանոնք ծովէն յոպպէ ջրով
պէս կը բերենք քեզի, ու դուն զանոնք Երու-
սաղէմ հանէ.
17 Որ Սողոմոն իսրայէլի երկրին մէջ եղող
բոլոր օտարազգի մարդիկը իր հօրը Դաւ-
թին համրէլէն եղած հաշիւին պէս հաշուեց,
և անոնք հա-
րիւր յիսնեակնէկ հազար վեց հարիւր մարդ
18 գտնուեցան. Ու անոնցմէ եօթանասուն հա-
զար բեռնակիր, ու լերան քարհատ ութ-
սուն հազար, ու զանոնք բանեցնելու համար
երեք հազար վեց հարիւր վերակացու ըրաւ։

ԳԼ. Գ

1 Տաճարին սկզբնաւորութիւնը. 3 Անոր չափերը ու զարդերը. 11 Քերովբէներէ. 14 Վարագոյրը ու սիւներէ։

1 Եւ Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը շինել Ե-
րուսաղէմի մէջ Մօրիա լեռանը վրայ՝ ուր
որ Տէրը անոր հօրը Դաւթին երեւցեր էր, այն
տեղը՝ որն որ Դաւթի Ցեբուսացի Ոռնա-
2 յին կալին մէջը պատրաստեր էր։ Եւ իր
թագաւորութեանը չորրորդ տարին՝ երկրորդ
3 ամսուն երկրորդ օրը սկսաւ շինել։ Ու
Սողոմոնին տունը շինելու համար Աստուծոյ տունը շինելու համար Սողոմոնին
գրած հիմն ասիկա էր։ առջի չափով վեմ-
սուն կանգուն երկայն, ու քսան կանգուն
4 լայն էր։ Եւ դիմացը եղող սրահին երկայ-
նութիւնը՝ տունը լայնութեամբը քսան կան-
գուն, ու բարձրութիւնը հարիւր քսան հա-
զար էր։ ու զանիկա ներսէն մաքուր ոսկիով
5 պատեց։ Եւ մեծ տունը մայր փայտով ծած-
կեց, ու զանիկա մաքուր ոսկիով պատեց, ու
անոր վրայ արմաւենիներ ու շղթաներ ձեւա-
6 րեց։ Եւ չքնաղութեան համար տունը պա-
տուական քարերով զարդարեց։ ու ոսկին
7 փարուայիմի ոսկի էր։ Եւ տունը գերանները,
սեմերը, պատերը ու դուռերը ոսկիով պա-
տեց։ ու պատերուն վրայ քերովբէներ քան-
դակեց։
8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին տունը չի-
նեց։ անոր երկայնութիւնը տանը լայնութեա-
նը պէս՝ քսան կանգուն, ու լայնութիւնը
քսան կանգուն էր։ և զանիկա վեց հարիւր
9 տաղանդ չաք մաքուր ոսկիով պատեց։ Ու
բևեռներուն կշիռը յիսուն սիկղ ոս-
կի էր։ ու վերնասենեակները ոսկիով պատեց։
10 Նաև սրբութեանց սրբութիւնին մէջ եր-
կու քանդակագործ քերովբէներ շինեց, ու
11 զանոնք ոսկիով պատեց։ Եւ քերովբէներուն
թևերը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէին։
մէկ թևը հինգ կանգուն էր ու տանը պա-
տին կը գպչէր, և միւս թևը հինգ կանգուն
էր ու միւս քերովբէին թևին կը դպչէր։
12 Միւս քերովբէին ալ մէկ թևը հինգ կանգուն
էր ու տանը պատին կը գպչէր, ու միւս
թևը հինգ կանգուն էր ու միւս քերովբէին
13 թևին կցուած էր։ Այս քերովբէներուն տա-
րածուած թևերուն երեսները քսան կան-
գուն էր. ու անոնք իրենց տաքերնուն վրայ
կայնած էին, ու անոնց երեսը դէպ ի տու-
նը կը նայէր։
14 Եւ վարագոյրը կապուտակէ, ծիրանիէ, կարմիրէ ու բեհեզէ շինեց, ու անոր վրայ
քերովբէներ գործեց։
15 Եւ տանը առջևը երեսուհինգ կանգուն երկայնութեամբ երկու սիւն շինեց, ու
ամէն մէկուն վրայի խոյակը հինգ կանգուն
16 էր։ Եւ գաւթերին մէջը շղթաներ պէս շղթա-
ներ շինեց, ու սիւներուն վրայ դրաւ։ և
հարիւր նռան շինեց ու շղթաներուն անցուց։
17 Եւ սիւները տաճարին առջևը կանգնեց, մէ-
կը աջ կողմէն ու միւսը ձախ կողմէն. և աջ
կողմը եղողին անունը Բաւզ կոչեց։

ԳԼ. Դ

1 Պղնձէ սեղանը. 2 Ջուրերուն ծովը տասներկու եզներու վրայ. 6 Տասը ապարանքները. պատարագները ու սեղանները. 9 Գաւիթները ու պղնձէ գործիքները. 19 Ոսկեղէն անօթները։

1 Ու պղնձէ սեղան մը շինեց, երկայնութիւ-
նը քսան կանգուն, և լայնութիւնը քսան
կանգուն ու բարձրութիւնը տասը կանգուն։
2 Նաև ձուլածոյ ծովը շինեց. -- մէկ շրթունքէն մինչև միւս շրթունքը տասը կանգուն
էր, ու բոլորակաձև էր, և անոր բարձրութիւ-
նը հինգ կանգուն էր, ու անոր շրջագաւթը
3 երեսուն կանգուն էր։ Եւ անոր տակը չուր-
չանակի ամէն կողմէն եզներու նմանութիւն-
ներ կային. ծովուն բոլորքովը մէկ կանգուն
մէջ տասնական նշխ նշ. -- եզներու երկու
կարգ էին, որոնք ձուլած տուներին ձու-
լուր էին։ Անոնք տասներկու եզներու վրայ

ֆ Ա.Բ. 10։	20. 21. Գ.Լ. ը. 7։	ֆ Ծ.Ե. իր. ջ. 14։	• Եբր. Հանդէպ։
ֆ ք գիւգ. ե. ջ. ջ։	ջ։	ֆ գ գիւգ. գ. 23. եւ։	ֆ ք գիւգ. ե. 15—21։
ֆ Ճէս. ժԲ. 40։ Գաղ.	ֆ — Մ.Ե. իր. ջ։	Երեմ. Ծր. 21։	ֆ ք գիւգ. է. 20։
Բ. 36։	ֆ — Ա.Բ. ջ։	ֆ ք գիւգ. է. 21։	ֆ ք գիւգ. է. 21։
ֆ Ա.Բ. ջ։ գ գիւգ.	—	—	—
է. 13. 15. 16. Բ.	ֆ գ գիւգ. գ. 1. եւ։		

ֆ Ել. իե. 1. ջ։ գ գիւգ. ժ. 14։ Ե.	ֆ գ գիւգ. ժ. 14։ Ե.	ֆ գ գիւգ. ե. 25։
գ գիւգ. ե. 23։	գ գիւգ. ե. 25։	ֆ գ գիւգ. է. 24. 25։
ֆ գ գիւգ. է. 24. 25։	ֆ գ գիւգ. է. 24. 25։	

կը կենար, ուրկէ երկիրը գէպ ի հիւսիս, երկիրը գէպ ի արեւմուտք, երկիրը դէպ ի հարաւ, ու երկիրը գէպ ի արեւելք կը նայէին, ու ծովը վրայ անոնց վրայ էր, և ամէնուն ետեւի կողմը գէպ ի ներս դէպ ի ներ։ Ու անոր քանդակներն ալ չորս մասնաւոր էր, և չրխունջը գաւաթի չրխունջի պէս էր, ու չուշ չուշին ծաղիկներ ։ւ էր, ու հազար մեզր կ'առնէր։

6 Եւ նաւասարատան չինեց, ու հինգը աջ կողմը ու հինգն ալ ձախ կողմը դրաւ լուացման համար. ողջակիզները անոնց մէջը կը լուային, բայց ծովը քահանայից համար էր, որ հոն լուացուին։

7 Վեց տասը ոսկեայ աշտանակները չինեց իրենց օրինակին համեմատ, ու զանոնք տասարին մէջը դրաւ, հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը։

8 Վեց տասը սեղան չինեց, ու զանոնք տասարին մէջը դրաւ, հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը. ու հարիւր ոսկեայ կոնքեր չինեց։

9 Եւ քահանայից գաւիթը ու մեծ գաւիթը և գաւիթին դռները չինեց, ու անոնց փեղկը 10 կերը պղինձով պատեց։ Եւ ծովը աջ կողմը հարաւայ դէմ դէպ ի արեւելք դրաւ։

11 Ու Հիրամ կաճառները, թիակները ու կանթերը չինեց. և Հիրամ կատարեց այն բոլոր գործերը որ Աստուծոյ տանը համար Սողոմոն թագաւորին կը չինէր. Երկու սիւներ 12 ցանցի թագուարին կը չինէր. Երկու սիւներուն գլուխները ու գնդասեղները ու երկու սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գնդասեղը ծածկելու համար երկու ցանցակերպ զարդերը, 13 Ու երկու ցանցակերպ զարդերուն Հարիւր նռնենները, այսինքն սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գնդասեղը ծածկելու համար ամէն մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու կարգ նռնենները։ Եւ տասներկու չորքոտանի ծովուն տակ էին։ Ու եղերները, թիակները ու կանթերը ու մսահանները և անոնց բոլոր գործիքները Հիրամ Աբիի համար Սողոմոն թագաւորին փայլուն պղինձէ չինեց Յորդանան գաւառին մէջ Հագար Հողի մէջ վրայ ձուլել տուաւ Սոկոթի 18 ու Սարեդայի միջտեղը։ Եւ Սողոմոն ան բոլոր կարասիները խիստ շատ չինեց, 19 քանզի պղինձը կշռելի չէր գար։ Ու Սողոմոն Աստուծոյ տանը բոլոր կարասիները շինեց։ Նաև խնկի սեղանը, ու ան սեղանները՝ որոնց վրայ տառադատութեան հացը 20 էր դրուէր, և մաքուր ոսկիէ աշտանակները ու անոնց ճրագները՝ զարիրին առջևը վառելու 21 համար բուն սոսկութենէն, և ոսկւոյ ծաղիկները, ու ճրագները, և անոնց գործիները, 22 Ու մաքուր ոսկիէ բաժակները, տասուերը, խնկամանները, ու բուխրատները. և տանը դռները՝ այսինքն սրբութենին ներսի դռները փեղկերը, և տանը՝ այսինքն տաճարին դռները փեղկերը ոսկիէ էին։

Գլ. Ե

1 Դատաստան գանձերը։ 2 Տապանակին հանդիսաւոր կերպով դարձիր մէջ դրուիլը։ 11 Երբոր քահանաները կ'ելլեն, անկից անասնէ կերպով իր տեղը մտնելը։ Նշան մը կու տայ։

1 Եւ Սողոմոնին ՏԷրջը տանը համար չինած բոլոր գործը լմնցաւ. ու Սողոմոն իր Հօրը Դաւիթին նուիրած բաները, և արծաթը ու ոսկին ու բոլոր անօթները տարաւ, Եւ Աստուծոյ տանը գանձերուն մէջ դրաւ։

2 Ապա Սողոմոն Իսրայէլի Ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները Երուսաղէմի մէջ Ժողվեց, որ ՏԷրովը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն այսինքն Սիովնէն Տանին։ 3 Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը Եւթներորդ ամսուն տօնին առներ Թագաւորին քովը Ժողվուեցան։ 4 Ու Իսրայէլի բոլոր Ծերերը հկան։ 5 ու Ղեւտացիները տապանակը վերցուցին։ Եւ տապանակը ու Ժողովքի խորանը և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները Հանեցին. զանոնք քահանաները -- Ղեւտացիները Հանեցին։ 6 Եւ Սողոմոն Թագաւորը ու անոր քովը Ժողոված Իսրայէլին բոլոր Ժողովքը տապանակին առջևը բլլալով ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին, այնպէս որ անհնար ու անհամար էին։ 7 Եւ քահանաները ՏԷրջը ուխտին տապանակը ներս տարին իր տեղը՝ տանը գաւիթը սրբութենին սրբութիւնը, -- քերովբէներուն թեւերուն տակ։ 8 Որ որ քերովբէները տապանակին տեղին վրայ երկու թեւերը կը տարածէին, և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը 9 վերէն կը ծածկէին։ Եւ ձողերը երկնցուցին, և ձողերուն ծայրերը տապանակէն դարիրին առջևը կ'երեւնային, բայց դուրսէն չէին երեւնար։ Նաև ու մինչև առ օրս հոն է։ 10 Տապանակին միջը ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու սախտաքարերը, որ Մովսէս Խորեբի մէջ հոն գրաւ, որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը

հետ ուխտ ըրաւ՝ անոնց եգիպտացին նման
տանելը։
11 Ու երբոր քահանաները աւրք տեղէն գան,
(վասն զի բոլոր հոն գտնուող քահանաները
պրպտած էին, չէ թէ իրենց յաջորդական կար-
12 գը պահելով. Ուր երգեցող Ղեւտացիները բո-
լորը՝ Ասափին, Եմանին -- Իդիթմանին և
անոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ
բէհեզներ հագած, ծնծղաներով, տաւիղնե-
րով ու քնարներով սեղանին արեւելեան կող-
մը կայնեցան. Ու անոնց հետ հարիւր քան
13 քահանայ փող կը հնչեցնէին.) Ու երբոր
փող հնչեցնողները ու երգեցողները միաբե-
րան մէկ ձայնով Տէրը կ'օրհնէին ու կը գո-
վէին, և փողերով, ծնծղաներով ու երգոց
նուագարանները ձայնեղներին վերցնելով Տէ-
րը կ'օրհնէին, ըսելով,
«Քանի՜ Տէր-ը՝ն, ինչու որ բարի է,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է.
անառներ Տէրոջը տունը ամպով լեցուեցաւ.
14 եւ ամպին պատճառաւ քահանաները չէին
կրնար հոն կենալ, որ նէյնոյ պաշտօնը կատա-
րեն. Քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տու-
նը լեցուցեր էր։

Գլ. Զ

1 Աղաղնի՝ ժողովրդը օրհնելն եւն. գԱստուած կ'օրհնի,
12 Քառասներ Աստուածոյ որ պիտի կատարուին վրայ Սո-
ղոմոնին Տաճարին ալ։

1 Ա՛նգամ Սողոմոն ըսաւ. Տէրը ըսաւ որ
2 ինք Մեսամախոպի մէջ կը բնակի. Բայց ես
քեզի բնակութեան համար տունմ մ՚յար-
3 ուան քու նստելուդ համար տեղ չունեցի. Եւ
Իսրայէլի բոլոր ժողովրդը օրհնեց. ու Իսրայէլի բոլոր
4 ժողովը ատկի վրայ կայներ կին. Եւ անոնց
ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուա-
ծը, որ իր բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսք
եւսաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց. Քանզի
5 ըսաւ. Իմ ժողովուրդս եգիպտոսի երկրէն
հանած օրէս ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն
քնար մէկ քաղաք մը չընտրեցի տուն չունենա-
նամար, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու մարդ
մը չընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
6 վրայ իշխան ըլլայ. Հապա Երուսաղէմը ընտ-
րեցի, որ իմ անունս հոն ըլլայ. ու Դաւիթը
ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ
7 թագաւոր ըլլայ. Եւ Իմ Հայրս Դաւիթի միտք
ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը
8 տուն մը չնեն. Բայց Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին
ըսաւ. Որովհետեւ դուն միտքդ դրիր որ իմ
անունս տուն չնեիս, ազէկ ըրիր որ սա բանը
9 միտքդ դրիր. Սակայն տունը դուն պիտի
չշինես. Հապա քու որդիդ՝ որ քու երանքէդ
պիտի ելլէ, անիկա իմ անունս տունը պիտի
10 շինէ. Եւ Տէր-ը իր բուած խօսքը կատա-
րեց, ու ես իմ Հօրս Դաւիթին տեղ յաջո-
ղեցի, ու Տէրոջը բուածին պէս Իսրայէլի աթո-
ռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ա-
11 նունը՝ սա տունը շինեցի. Եւ հոն դրի տա-
պանակը՝ Տէրոջ ուխտը որ իսրայէլի որդւոցը հետ բրաւ։
12 Ու Տէրոջը սեղանին առջեւը՝ Իսրայէլի բո-
լոր ժողովրդին դէմացը կայնեցայ, ձեռքերը
13 տարածեց. (Քանզի Սողոմոն պղնձէ *խարխա
մը շինեցուց՝ գանկիս մէջտեղը դրեր
էր. անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն, ու
լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու բարձրու-
թիւնը երեք կանգուն էր. և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին
առջեւ ծունկի կրնկաց, ու ձեռքերը գէպ՚ի
երկինքը տարածեց.)
14 Եւ ըսաւ. Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի,
երկինքի մէջ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աս-
տուած չկայ, որ քու ուղիդ երթեդ բոլոր
սրտովդ քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու ո-
15 գորմութիւն կը պահես. Դուն քու ծառայիդ՝
իմ Հօրս Դաւիթին բուած խոստումնդ պա-
հեցիր, ու բերնովդ բուածդ ձեռքովդ կա-
16 տարեցիր, ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ։ Եւ հի-
մա, ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ ան
խոստումնդ, որն որ քու ծառայիդ իմ Հօ-
րս Դաւիթին բրիր, ու բսիր, Իմ առջեւս
Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ քեզմէ
պակաս պիտի չըլլայ. Միայն թէ քու որդի-
քրդ իրենց ճամբաներնուն զգուշանալուն բնեն,
ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն, ինչպէս որ գուն
17 իմ առջեւս քալեցիր։ Եւ հիմա, ով Տէր Աս-
տուած Իսրայէլի, թող քու ծառայիդ Դա-
ւիթին բուած խօսքդ հաստատուի։
18 Բայց միթէ Աստուած իրաւցնէ երկրիս
վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի՞. Ահա երկ-
նիքը ու երկինքի երկինքը քեզ չեն կրնար
պարունակել. ո՛ր կրնայ ան իմ շինած տու-
19 նդս։ Սակայն, ով Տէր Աստուած իմ, քու
ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ,
որ քու ծառայիդ այսր քու առջեւդ բուած
20 պաղատանքը ու աղօթքը լսես. Որպէս զի աս
տունը վրայ ցորեկ ու գիշեր քու աչքերդ
բաց ըլլան, այն տեղդն վրայ որուն համար
խոր ըսիր քու անունդ հոն պիտի դնես. այնպէս
որ աս տեղը քու ծառայիդ բուած աղօթքը լը-
21 սես. Ու ծառայիդ և քու ժողովրդիդ Իսրայէլին աս տեղը բուած աղօթքները լսես. այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն

երկինքէն լսես , ու լսած ատենդ ներես ։
22 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու
անկ ալ երդում ընել տայու համար անոր երդում առաջերկէ , ու երդումը ան ատենը գա-
23 սպանդի առջեւը գայ , Աստուծոյ դուն երկինքէն լսես ու կատարես , ու քու ծառաներդ դատես , և չանցաւորը դատապարտես , ու անոր ըրածը անոր գլխուն բերես ։ և արդարը արդարացընես , ու անոր արդարու-
թեանը չափովը անոր հատուցում բնես ։
24 Եւ թէ որ քու ժողովրդդ Իսրայէլը՝ քէն-
դի դէմ մեղանչելուն համար՝ իրենց թշնամի-
ներուն առջեւը յաղթուին , ու դէպ դառնան և քու անունդդ փառք տան , ու աս տանս
25 մէջ քու աղեղդ աղօթք ու ազատութիւն բնեն ,
Աստուծոյ դուն երկինքէն լսես , և քու ժո-
ղովրդդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես ։ ու անոնց և անոնց հայրերուն տուած երկիրդդ դարձը
նես գոնես ։
26 Թէ որ անոնց դէմ մեղք գործելուն
համար երկինքը գոցուի ու անձրեւ չգայ , ու անոնք ան տեղը քեզի աղօթք բնեն և քու անունդդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ
27 համար իրենց մեղքերէն դառնան , Աստուծոյ դուն երկինքէն լսես , և քու ծառաներդդ ու քու ժողովրդդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , որ անոնց սորվեցընես ան ազէի ճամբան՝ որուն մէջը պիտի քալեն , ու քու ժողովրդդիդ ժառանգութիւն տուած երկիրդդ վրայ անձրեւ
տաս ։
28 Թէ որ երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ ,
կամ խորշահարութիւն , կամ ցորեանի դա-
լար , կամ մրիւռը ըլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց երկրին մէջը նեղեն , կամ որ և իցէ հարուած
29 կամ հիւանդութիւն ըլլայ , ինչ բոլոր ժողո-
վուրդդ Իսրայէլին որ և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրատաւոր մը ընելու ըլլայ , ու իւրա-
քանչիւր մարդ իր սխալ ու ցաւը ճանչնալով՝
30 ձեռները դէպ ի աս տաճարը երկնցընէ , Ասա-
տուծոյ դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդդ տե-
ղէն լսես ու ներես , և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում բնես , որուն սիրտը դուն ճանչնաս , (վասն զի միայն դուն իրենուց բոլոր որդիքը
31 դիտես ։ Որպէս զի քեզմէ վախնան ու քու ճամբաներուդդ մէջը քալեն բոլոր կեանքը օրերուն մէջը , որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկիրդդ վրայ պիտի ապրին ։
32 Ու՝ քու ժողովրդդիդ Իսրայէլէն չլսուդ՝ և
հեռացած երկրի մը քու մեծ անունդդ համար և զօրաւոր ձեռքդդ համար ու բարձր բազուկդդ համար հկող օտարականին ալ թէ որ գայ
33 ու աս տանս մէջ աղօթք բնէ , Դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզի ըրած ամէն խնդրատաւոր-
թիւնը կատարես , որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդդ ճանչնան , ու քու ժողովրդդիդ Իսրայէլի պէս քեզմէ վախնան , և գիտնան թէ աս իմ չնուած տանս վրայ քու անունդդ կոչուած է ։
34 Երբոր քու ժողովրդդ իր թշնամիին դէմ
պատերազմի երթայ ան ճամբով որ դուն պի-
տի խրկես զանոնք , թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդդ համար ան իմ չնուած տանս կողմը նայելէն՝ քեզի աղօթք
35 ընեն , երկինքէն անոնց աղօթքը ու խընդրատաւորը լսես և անոնց իրաւունք ընես ։
36 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (քանզի
չկայ մարդ որ չմեղանչէ) ու անոնց բար-
կանալով զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց գերեվարները հեռու կամ մօտ եր-
37 կիր մի գերութեան զանոնք , Թէ որ ան իրենց գերութեան երկրին մէջ զիրենք դարձի բերեն , և իրենց գերութեան երկրին մէջ քե-
զի ազաչեն ու բանն , Մեղք գործեցինք , ա-
38 նօրէնութեան ու անիրաւութեան բրինք , Եւ
քու անունդ իրենց գերութեան երկրին մէջ
ուր որ գերի տարուած են , իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգւովը քեզի դառ-
նան , և իրենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր , և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդդ համար իմ չնուած տանս կողմը նա-
39 յին՝ աղօթք բնեն , Դուն երկինքէն քու բնա-
կութենդդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խընդրատաւորը լսես , ու անոնց իրաւունք ընես , և քու ժողովրդդիդ քեզի դէմ ըրած մեղքը
40 ներես ։ Հիմա , ով Աստուած իմ , աս տեղը
հայեցած աղօթքին համար քու աչքերդ բաց
41 ըլլան , ու քու ականջներդ մտիկ բնեն ։ Եւ
հիմա , ով Տէր Աստուած , ելլա՛ հանգստու-
թեանդդ տեղը երթր դուն ու քու զօրու-
թեանդդ տապանակը . ով Տէր Աստուած , քու
քահանաներդ փրկութեան հագնես , և քու
42 սուրբերդ՝ բարութեամբ ուրախանան ։ Ով
Տէր Աստուած , քու օծեալիդ երեսը մի ա-
նարգեր ։ Հաշ՛ քու ծառայիդ Դաւթին ցոյց
ըրածդ ողորմութիւնները յիշէ ։

ԳԼ ։ Ե

1 Աստուած երկինքին կողմ երեսով Աղօթքին աղօթքին բն-
դունելը ըլլալու կը յայտնէ ։ ու առաջագէ քաղդէայ կը լեզուին ։
Ժողովրդին ու Տէրտէր երկրպագութիւն կ՚ընէ ։ 4 Աստուծոյն
հանդիսաւոր ցոյցը ։ 8 Աստուծոյ տապանակին հայեցած տեղը ու
անկանին հնազանդութեան կոչը ։ Ժողովրդը կ՚օրհնէ ։ 12 Աստուած Աստուծոյն կ՚երդնուի , ու պայման
դաշինք հաստատելուն կ՚ընէ ։

1 Ա՛ւ Երբոր Աղաման իր աղօթքը լսինցուց ,
2 Աստ. Ղլր . 8 . 9 .
10 . 16 .
3 Ես ՄՂ . երբ . 2 .
Ղեմ . թ . 25 .
4 Աստ. Ղլր . 1 . Ես .
Ես ՄՂ . ը . 54 .

Երկինքէն կրակ իջաւ, ու ոչնակեզները և զոհերը ուտեցաւ։ ու Ելեզրէլ փառքը տաճարը լեցուց։ Ելե- 2 զրեայ։ Ելե քահանաները չէին կրնար ետ- 3 բերը տաճար մտնել, քանզի Ելեզրէլ փառքը Տէրոջը տաճարը էր։ Ու բոլոր խրա- 4 յելի զրկիկին իջնելը և տաճար վրայ Ելեզրէլ փառքին հեռուէն կը տեսնէին։ ու ե- բեսի վրայ գետինը իյնալով՝ քարայատակին վրայ երկրպագութիւն ըրին, ու Տէրը օրհ- նեցին, Որ բարի է, Որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։ Ելե Թագաւորը ու բոլոր ժո- 5 ղովուրդը Ելեզրէլ առջեւը զոհեր կը մատուցա- նէին։ ու Սողոմոն թագաւորը քսանեւերկու 6 հազար արջառ ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ։ այսպէս Թագաւորը ու բոլոր ժո- ղովուրդը Աստուծոյ տանը նաւատատիրը ըրին։ Ելե քահանաները իրենց պահպանութիւնը 7 Համեմատ կը կայնէին, ու Ղեւտացիները՝ Տէ- րոջը երգոց նուագարանովը որոնք Դաւիթ Թագաւորը չիներ էր Տէրը գովելու համար, որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, Երբոր Դաւիթ անոնց ձեռքովը Տէրը օրհնեց։ ու քահանաները անոնց դիմացը փողերը կը հնչեցնէին, ու բոլոր իսրայէլը ոտքի վրայ կային էր։

Ելե Սողոմոն Տէրոջը տանը առջեւը եղող 7 գաւիթին մէջ տեղը սրբեց, քանզի ողջակէ- զները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց։ որովհետեւ Սողոմոնին չիներած պղնձէ սեղանը՝ ողջակէզները ու հացի ընծա- յները ու ճարպերը չէր կրնար պարունակել։ Ելե անատնիր Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր 8 իսրայէլ խիստ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մուտ- քէն մինչև Վեղիպտոսի հեղեղատը եօթը օր ոտն ըրին։ Ելե ութերորդ օրը մեծ ժողով 9 ըրին։ քանզի եօթը օր սեղանին նաւակատի- քը՝ ու եօթը օր տօնը կատարելին։ Ու Եօթե- 10 ներորդ ամսուն քսանըվեցերորդ օրը ժո- ղովուրդը արձակեց, որոնք իրենց վրանները գոհացած սրտով մը ուրախանալով անց բաբխրնեբուն համար որ Տէրը Դաւիթին, Սողոմոնին ու իր իսրայէլ ժողովուրդին ըրեր էր։

Ելե Սողոմոն Տէրոջը տանը ու Թագաւո- 11 րական տունը լմնցուց։ ու Տէրոջը տանը մէջ և իր տանը մէջ Սողոմոնին սիրտը ինչ որ չընել ուզից, ամէնն ալ յաջողցուց։

Ու Տէրը զիջերով Սողոմոնին երեւցաւ, և 12 անոր ըսաւ, Քու աղօթքդ լսեցի, Ես սա տեղս ընտրեցի, որ ինծի զոհի տուն ըլլայ։ Թէ որ երկինքը գոցուի որ անձրեւ չըլլայ, 13 Կամ Գարեխը ոչնա- Գարեխը հրեղէն Ճաճը- ձեցը՝ Ասպիսները Ձեռքը Ասպիսնե- ցին Գարեխը Ասպիսնե- ցին Գարեխը Ասպիսնե- ցին Գարեխ

3 նները բնակեցաց։ Եւ Սողոմոն Աստուծոյ երես
4 իր գնաց, ու անոր սիրեց։ Եւ անասպան
մէջ թաղմոր չկար, ու ան բոլոր չանա-
5 նի քաղաքները՝ որոնք երեսին մէջ
չկային։ Ու վերի բնիկներ ու վարի բնիկ-
ներ պարիսպներով, դռներով ու նիգ երով
6 ամրացած քաղաքներ չկային։ Նաև Բաղա-
թեր, ու Սողոմոնին բոլոր չանասնոցին քաղաք-
ները, ու կառքերուն բոլոր քաղաքները,
ու ձիաւորներուն քաղաքները, և ան բոլոր
ցանկերը՝ որ Սողոմոն ուզեց չկրնալ երուսա-
ղէմ մէջ, Լիբանանի մէջ ու իր տէրութեանը
բոլոր երկրին մէջ։
7 Ան բոլոր ժողովուրդներ՝ որ Քետացիներ-
էն, Ամորհացիներէն, փերեզացիներէն, Եւ-
ւացիներէն ու Երբուսացիներէն մնացեր էին,
8 և իսրայէլի որդիներէն չէին, Անոնցմէն անոնց
զաւակները՝ որ անոնցմէ ետքը ան երկրին
մէջ մնացեր էին, ու իսրայէլի որդիքը զա-
նոնք բոլորովին կոտորեցուցած չէին, Սողոմոն
9 գանոնք հարկատու թրաս մինչև յայսօր։ Եւ
Սողոմոն իր գործին համար իսրայէլի որ-
դիներէն ծառաներ չըրաս։ Զայս անոնք
պատերազմական մարդիկ, ու իր զօրավար-
ներուն իշխաններ, և իր կառքերուն ու
10 ձիաւորներուն վերակացուներն էին։ Եւ Սո-
ղոմոն թագաւորին գլխաւոր իշխանները վեր-
կու հարիւր յիսուն մարդիկ էին, որոնք ժո-
ղովուրդին վրայ կ'իշխէին։
11 Ու Սողոմոն Փարաւոնին աղջիկը Դաւիթի
քաղաքէն անոր համար չհնաց տուներ հա-
նեց։ Զայն կ'ըսաս, իմ կնիկս իսրայէլի թա-
գաւորին Դաւիթին տունը չնստի, ինչու որ
Տէրոջը տապանակին հետ անցան որ սուրբ
են։
12 Անասներ Սողոմոն զոհերն առնելը չհնաց
Տէրոջը սեղանին վրայ ողջակէզներ հետաց
13 Տէրոջը։ Եւ Մովսէսին պատուիրածին համե-
մատ համաձն օրուան գործերուն, ամաղտացու-
թեանցու ու հանգիստ ունենալուն
մէջ Տաճարին երեք անգամ պարտը-
կաներուն մէջ, չաբաթներուն ամէնին ու ա-
14 պատարագ ունին կը մատուցանէր։ Եւ
իր հօր Դաւիթին կանոնովը՝ քահանաներուն
դասերը իրենց պաշտամունքը վրայ, ու Ղե-
ւացիները իրենց պաշտամունքովը վրայ
ամէն օրուան գործին պէս՝ քահանային
ընելու համար, և դռնապաններն ալ իրենց
դասերուն կարգովը ամէն մէկ դռնէ դռ-
քանի պատէ էր Աստուծոյ մարդ Դաւ-
15 թին հրամանը։ Ու քահանաներուն ու Ղե-
ւացիներուն հանար, և գանձապաններուն
համար՝ ամէն բանի մէջ Թագաւորին հրամա-
16 նէն դուրս չելան։ Ու Սողոմոնին ամէն գործ-
քը՝ Տէրոջը տանը հիմը դրուած օրէն մինչև
անոր լրիւնալը՝ պատրաստուած էր։ Այսպէս
կատարուեցաւ Տէրոջը տունը։
17 Անոնք Սողոմոն Եզիոնգաբեր երկրին մէջ՝
Ծովեզերքը Եղոմ Հասդաբեղոնգաբերը ու Ելթեքը
18 գնաց։ Եւ Խիրամ իր ծառաներուն ձեռ-
քովը նաւեր ու ծովու հմուտ ծառաներ հանա-
ցաց Սողոմոնին հետ Ոփիր գացին, և անկէ
չորս հարիւր յիսուն տաղանդ ոսկի առին, ու
Սողոմոն Թագաւորին բերին։

Գլ. Թ

1 Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց, ու
գալով Երուսաղէմ եկաւ՝ խիստ մեծ
հանդէսով, և խնդիրներ ու չատ ոսկի և պա-
տուական քարեր բեռցած ուղտերով։ Եւ Սո-
ղոմոնին գալց ու բոլոր իր սիրտին մէջը
2 եղածին վրայով անոր հետ խօսեցաւ։ Եւ Սո-
ղոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց։
ու ինան անանի մէկ խօսք մը կրար, որ Սո-
3 ղոմոն չհանկրնայ ու չբացատրէ անոր։ Եւ Սա-
բայի Թագուհին՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը,
4 ու անոր չինած տունը, Եւ անոր սեղանին
կերակուրները, ու անոր ծառաներուն դիրք,
կացութիւնները, և սպասաւորներուն կացուած-
քը, ու անոնց հագուստները, և անոր մատ-
ռուանները, ու անոնց հագուստները, ու
Տէրոջը տունը ելլելու տանգամաւոր տեսնելով՝
5 խիստ դիմեն գնաց։ Եւ Թագաւորին ըսաւ,
Քու վիճակիդ ու իմաստութեանդ վրայով իմ
երկրիս մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են եղեր։
6 Բայց ես ան խօսքերուն չհաւատացի, մինչև
որ անոնք եկայ ու իմ աչքերուս տեսայ։ Եւ
ահա քու իմաստութեանդ չափովը կէսը
ինձի չպատմուեցաւ։ դուն գերազանց ես քո-
7 համբաւէդ որ ես լսելի։ Երանի քու մար-
դոցդ, ու երանի ասոր քու ծառաներուդ՝ ո-
րոնք միշտ քու առջևդ կայնելով քու իմաս-
8 տութիւնդ կը լսեն։ Քու Եհովայ Աստուածդ
օրհնեալ ըլլայ, որ քեզի հաճեցաւ, ու քեզ
իր աթոռին վրայ դրաւ, որ քու Տէր Աս-
տուծոյդ համար Թագաւոր ըլլաս։ քու Աս-

ֆ գ Թագ · ի · 17 · Ես · 1 · Նէե · փոքրագր	23 ·	ֆ գ Թագ · ի · 1 · Ես · ֆ գ Թագ · ի · 20 · Ես · ‡ Տ՚ա ֆ Թագ · ի ·
	ֆ գ Թագ · գ · 1 · Ե · 8 · ի · 24 ·	ֆ Ես · խգ · 14 · ր Օր · ժգ · 10 ·
	ֆ Ես · խի · 36 · Եսա · խգ · 3 · 9 · 11 · 26 ·	ֆ = Մն · խգ · 1 · ֆ Ես · խի · 1 · ֆ = Մն · խի · 1 ·

ֆ = Մն · ի · 17 · խգ · 1 · † Կամ կարգաւորած	Թագ · ժգ · 22 ·	= գ Թագ · ժ · 1 · Ես · Մատ · ժգ · 42 · Ղուկ · ժա · 31 · ‡ Կամ ժողովը ·
ֆ գ Թագ · ի · 26 · Ես · Ղ · ի · 10 · 13 ·	—	
Ր Օր · ը · 8 · գ		

տուածդ՝ Իսրայէլը սիրելուն համար ու զա-
նիկա յաւիտեան հաստատելու համար , քեզ
անոնց վրայ Թագաւոր դրաւ , որ իրաւունք
9 ու արդարութիւն ընես : Եւ Թագաւորին
հարիւր քսան տաղանդ ոսկի ու խիստ շատ
խունկեր և պատուական քարեր տուաւ . ու
Սողոմոն Թագաւորին՝ Սողոմոն Թագաւորին
տուած խունկերուն պէս չկար :
10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին ծա-
ռաները՝ Ոփիրէն ոսկի կը բերէին ,
հալմուկ փայտեր ու պատուական քարեր ալ
11 բերին : Եւ Թագաւորը այնպէս փայտէն Տի-
րոջը տաճար ու Թագաւորական տուներ հաս-
տներ , ու երգեցողներուն համար քնա-
րներ ու տաւիղներ չինեց . և անոնց պէս ան-
կի առաջ Երկրին մէջը չեր երեցած :
12 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սաբայի Թագու-
հիին բոլոր ուզած ու խնդրած բաները տը-
ւաւ , անոնց բաներէն զ՚զատ որ անիկա Թա-
գաւորին բերաւ . և անիկա իր ծառաներուն
հետ դարձաւ իր երկիրը դնաց :
13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին հասած ոս-
կին կշռով վեց հարիւր վաթսունվեց
14 տաղանդ ոսկի էր ; Ազատաւոր ընթացորդներուն ,
ու վաճառականներուն , և Արաբացոց բոլոր
Թագաւորներուն , ու երկրին նահապետնե-
րուն՝ Սողոմոնին բերած ոսկիէն ու արծաթէն
զ՚զատ :
15 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռաճոյ ոսկիէ երկու հարիւր վահան չինեց . — ամէն մէկ վա-
հանին համար վեց հարիւր սկլ կռաճոյ ոսկի
16 գնաց : Կռաճոյ ոսկիէ երեք հարիւր տաղար
ալ շինեց , — ամէն մէկ տաղարին երեք հա-
րիւր սկլ ոսկի գնաց . ու Թագաւորը լիբա-
նանի անտառին տունը դրաւ զանոնք :
17 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը շի-
նեց , ու զանիկա մաքրած ոսկիով պատեց :
18 Եւ աթոռը վեց աստիճան ու ոսկիէ պատ-
ուանդան մը ունէր , որոնք աթոռին կից էին .
և նստելու տեղը մէկ կողմէն ու միւս կող-
մէն չեներուններ ունէր , ու չեներուններուն
19 քովը երկու առիւծներ կը կայնէին : Եւ Հոն
վեց աստիճաններուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու
միւս կողմէն տասներկու առիւծներ կը կայ-
նէին . բնաւ մէկ Թագաւորութեան մէջ ա-
նանկ բան մը չէնուած չէր :
20 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր խմելիքը
ամանները ոսկի էին . և Լիբանանի անտառին
տունը բոլոր ամանները զուտ ոսկի էին . ար-
ծաթէ չկար . Երբ որ անիկա Սողոմոնին օրե-
21 րը բան մը տեղ չէր սեպուեր . Քանզի Թա-
գաւորին նաւերը Քիրամին ծառաներուն հետ
Թարսիս կ՚երթային . Թարսիսի նաւերը երեք
տարին անգամ մը ոսկիով , արծաթով , փղ-
ոսկրով , կապիկներով ու սիրամարգերով
բեռնաւորած կու գային :
22 Եւ Սողոմոն Թագաւորը հարստութեան ու
իմաստութեան կողմանէ երկրիս բոլոր Թա-
23 գաւորներէն մեծ եղաւ . Ու երկրի բոլոր Թա-
գաւորները կը փափաքէին Սողոմոնին երեսը
տեսնելու , և անոր իմաստութիւնը լսելու ,
24 որ Աստուած անոր սրտին մէջ դրեր էր . Ու
անոնց ամէնը տարին տարի իրենց բնա-
բերը կը բերէին , այսինքն արծաթեայ անօթներ ,
ոսկիի անօթներ , հագուստներ , զէնքեր ,
խունկեր , ձիեր ու Ջորիներ :
25 Եւ Սողոմոն ՚ձիերու ու կառքերու հա-
մար չորս հարիւր սխոռ ունէր , ու տասներե-
կու հազար ձիաւոր , ու զանոնք կառքերու
քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի մէջ թա-
26 գաւորին քովը անզգուշ երկիրը ու մինչև Ե-
գիպտոսի սահմանը՝ Տէրոյ Թագաւորներուն
27 վրայ կ՚իշխէր : Եւ Թագաւորը Երուսաղէմի
մէջ արծաթը քարերու պէս հասցուց ի՛ր
բրաւ , ու եղևնիները շատ Լեռնականնե-
ուն մէջ եղող Սիդամիկիներուն պէս բրաւ .
28 Եւ Սողոմոնին համար եգիպտոսէն ու ամէն
երկիրներէն ձիեր կը Տանէին :
29 Ուրիշ Սողոմոնին սկսածին ու վերջին պատ-
մութիւնը Յեհուի որդի Անանի մարգարէին
գրքին մէջ ու Յիդդոյացի Աբիայիին մարգա-
բեութիւնը մէջ , և Նաբատ տեսանողին Ներ-
քամուածոյ Երեքտասնեակին վրայով երե-
30 Նեբատ մէջ գրուած են : Ուր Սողոմոն բոլոր
Իսրայէլին վրայ Երուսաղէմի մէջ քառասուն
31 տարի Թագաւորութիւն բրաւ . Եւ Սողոմոն
իր Հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկա իր
Հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ Թաղեցին . և
անոր տեղը անոր որդին Ռոբոամ Թագաւոր
եղաւ .

Գ Լ . Ժ

1 Իսրայէլացիք Ռոբոամը Թագաւոր բնելու Համար Սիքէմ
մէջ Հոգեալեալ Երբոյամին Քիւղացը անկի կը խոչրեն որ
իրենց վրայ գրուած լուծը Քիւնքցնի . 2 Ռոբոամ Ծերե-
րուն խրատը մերժելով իր ամրակից պատանիներուն ասած
խորհուրդին համեմատ կ՚ըսէ որ իրենց լուծը ծանր
ընէ . 16 Ցասը չեկերը կ՚ապստամբին ու Ադոռամը կը մեռցնեն .
տասը վրայ Ռոբոամէ կը փոխին .

1 Եւ Ռոբոամ Սիքեմ գնաց . վասն զի բոլոր
Իսրայէլ գունին Թագաւոր ընելու Համար
2 Սիքեմ գացեր էր . Ու Նաբատեան Երոբո-
ամ որ Սողոմոն Թագաւորին երեսէն փա-
խած եգիպտոս կը բնակէր , — Ես լսելով
3 Եգիպտոսէն դարձաւ . Եւ հղ խրկելով զա-
նիկա կանչեցին . ու Երոբոամ և բոլոր Ի-

ի Դ . ը . 18 .	14 .	ն գ Թագ . ժ . 27 .	ի գ Թագ . ժա . 41 .	22 .	ա գ Թագ . ժբ . 1 .
ի գ Թագ . ժ . 11 .	ն Ծն . ԺԼ . 18 . Սաղ .	Գ . ա . 15 .	ն գ Թագ . ժա . 42 .	ե գ Թագ . ժա . 43 .	ես
ի գ Թագ . գ . 26 .	ՀԲ . 8 .	ի գ Թագ . ժ . 28 .	ի Գ . ԺԲ . 15 . Ժգ .	—	ի գ Թագ . ժբ . 40 .
ժ . 26 . Գ . ա .	ե գ Թագ . գ . 21 .	Գ . ա . 16 .			

բայել եկան, ու Ռոբոամին հետ խօսեցան
4 ու ըսին, Քու Հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը
դրաւ. ու հիմա քու Հօրդ խիստ ծառայու-
թիւնը ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թե-
5 թևցուր, ու քեզի ծառայութիւն ընենք։ Ե-
անիկա բաւ անոնց, երեք օրէն եկը ինծի
դարձէք. ու ժողովուրդը գնաց։
6 Եւ Ռոբոամ Թագաւորը խորհուրդ հար-
ցուց այն ծերերուն՝ որ իր Հօրը Սողոմոնին
առջևը կը կայնէին երբոր անիկա ողջ էր, ու
բաւ, Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու տաք,
7 որ ես ժողովուրդին պատասխան տամ։ Ե-
անոր խօսեցան ու ըսին, Թէ որ ես ժողովուր-
դին հետ քաղցրութեամբ վարուիս, ու անոնց
հաճելի ըլլաս, ու անոնց բարի խօսքեր դրու-
ցես, անոնք անոնք միշտ քեզի ծառայ
8 կ՚ըլլան։ Բայց անիկա ծերերուն իրեն տուած
խորհուրդը մերժեց, ու իր առջևը կայնող --
իր հետ միացած երիտասարդներուն խոր-
9 հուրդ հարցուց. Ես անոնց բաւ, Դուք ի՞նչ
խորհուրդ կու տաք, որ ես ժողովուրդին
պատասխան տամ. քանզի անոնք ինծի խօ-
սեցան ու ըսին, Քու Հօրդ մեր վրայ դրած
10 լուծը թեթևցուր։ Ու անոր հետ միացած
երիտասարդները անոր խօսեցան ու ըսին,
Քու Հայրդ մեր լուծը ծանրացուց, ու դուն
մեր վրայէն թեթևցուր՝ ըսով ժողովուրդին
այսպէս խօսիս, ու անոնց այսպէս բան. Իմ
11 պզտիկ մատս իմ Հօրս մէջքէն հաստ է. Ես
հիմա իմ Հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է,
բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացու-
նեմ. իմ Հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր
է, բայց ես չ՚ը կարիճներով պ՚ոխ է՚ոխ։
12 Ե՚ը Երոբոամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ
օրը Ռոբոամին եկան, ինչպէս որ Թագաւո-
րը ըսեր էր թէ երրորդ օրը ինծի դարձէք։
13 Ու Թագաւորը անոնց խստութեամբ պատաս-
խան տուաւ, և Ռոբոամ Թագաւոր Ծերե-
14 րուն խորհուրդը մերժելով, երիտասարդնե-
րուն խորհուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ
ու բաւ, իմ Հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր
է, բայց ես զանիկա աւելի պիտի ծանրաց-
նեմ. իմ Հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր
15 է, բայց ես չ՚ը կարիճներով պ՚ոխ է՚ոխ։ Ե՚ը
Թագաւորը ժողովուրդին խօսք մտիկ չըրաւ.
Վասն զի աս բանը Աստուծմէ եղաւ, որ Տէրը
Սիլովացի Աքիային ձեռքով Նաբատեան
Երոբոամին բանի խօսքը հաստատէ։
16 Ու երբոր բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ Թագա-
ւորը իրենց մտիկ չըրաւ, ժողովուրդն ալ Թա-
գաւորին պատասխան տուին ու ըսին, Մենք
Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք. ու Յես-
սէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք.
ով Իսրայէլ, Թող ամէն մարդ իր վրաններ
դա. ու բոլոր Իսրայէլ իրենց վրանները դա-
17 յին։ Բայց Յուդայի քաղաքներուն մէջ բը-
նակող Իսրայէլի որդւոյն վրայ Ռոբոամ Թա-
18 գաւոր եղաւ։ Ե՚ Ռոբոամ Թագաւորը երբ-
որ հարկերուն վրայ եղող Ադորամը ղրկեց,
Իսրայէլի որդիքը զանիկա քարերով քարկո-
ծեցին, ու մեռաւ։ Ե՚ Ռոբոամ Թագաւորը
արագապով կառքը հեծաւ, որ Երուսաղէմ
19 փախչի։ Ու Իսրայէլ Դաւիթի տունէն
ապստամբեցաւ մինչև աս օր։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ռոբոամ զօրք կը ժողվէ Իսրայէլը հնազանդեցնելու համար, բայց Սեմայիայէն կ՚արգիլուի։ 5 Իր Թագաւորութիւնը կը զօրացնէ պարիսպներ շինելով։ 14 Պատճառները կ՚ը հանգանակները։ 18 Ռոբոամին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի Սիսակ կը մեծնայէն Երոբոամին մեծաւորով. կ՚երեսին Թագաւորութիւնը կը զօրացնէն։ 18 Ռոբոամին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի Սիսակ կը մեծնայէն Երոբոամին մեծաւորով. կ՚երեսին Թագաւորութիւնը կը զօրացնէն։

1 Եւ Ռոբոամ Երուսաղէմ եկաւ, ու Յու-
դայի ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն
հազար ընտիր պատերազմիկներ ժողվեց, որ
Իսրայէլի հետ պատերազմ ընեն, ու Թագա-
2 ւորութիւնը Ռոբոամին դարձընեն։ Բայց
Տ՚Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային Տէրոջը խօս-
3 քը եղաւ՝ բաւով, Սողոմոնի որդւոյն Յուդայի
Ռոբոամ Թագաւորին, ու Յուդայի ու Բե-
նիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայէլացիներուն
4 խօսիս ու բաս, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի ել-
լէք ու ձեր եղբայրներուն հետ մի պատե-
րազմիք. ամէն մարդ Թող իր տուներ դաս-
նայ, վասն զի ես բանը ինծմէ եղաւ. Ես Տէ-
րոջը խօսքը մտիկ ըրին, ու Երոբոամին
վրայ երթալէն ետ կեցան.
5 Եւ Ռոբոամ Երուսաղէմ բնակեցաւ, ու
Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ շինեց։
6 Բեթլեհեմը, Էտամը, Թեկուէն, (7) Բեթ-
8 սուրը, Սոքոն, Ադոդամ, Գեթը, Մարե-
9 շան, Զիփը, Ադորայիմը, Լաքիսը, Ազե-
10 կան, Սարաան, Այիղոնը ու Քերբրոնը շինեց,
որոնք Յուդայի ու Բենիամինի մէջ պարիս-
11 պաւոր քաղաքներ էին։ Ես պարիսպները ամ-
րացուց, ու անոնց մէջ զօրապետներ, և կե-
րակուրի ու ձէթի ու գինիի շտեմարաններ,
12 Ու ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու
նիզակներ դրաւ. և զանոնք խիստ շատ ամ-
րացուց, ու Յուդա ու Բենիամին անոր հո-
ԴՈՒՆ ԷԻՆ։
13 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող քահանաները
ու Ղեւտացիները իրենց բոլոր տեղերէն
14 անոր քովը Ժողովեցան. (Քանզի Ղեւտացիք
իրենց արուարձանները ու կալուածքները
Թողուցին, և Յուդայի Երուսաղէմ
գացին. վասն զի Երոբոամ ու անոր որդի-
քը զանոնք Տէրոջը քահանայութենէն մեր-
15 ժեցին. Ես անիկա բարձր տեղերուն համար

ու Դպիւաց համար ու իր չլինած Նորհիւրուն
16 համար Երեն քուրմեր գրաւ։) Եւ անոնց
եւհէն՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն Իսրայէլի
Տէր Աստուածը Պասանոց փնտռողները իրենց
հայրերուն Տէր Աստուծոյն գոհ ընելու համար
17 Երուսաղէմ կ՚երթային։ Ու Յուդայի թագա-
ւորութիւնը զօրացուցին, և Յոզամնի որդին
Նորհամ երեք տարի ատենս մէջ ուժ ալցուցին։
քանզի երեք տարի Դաւիթին ու Յոզամնին
ճամբովը քալեցին։
18 Եւ Նորհամ Դաւիթի որդւոյն Երիմոթ-
թի աղխիկը Մայէլիքը իրեն կնիկ առաւ. Նա-
ենոնի որդւոյն Եղիաբին աղխիկը Աբիքէլը։
19 Ու անոնք որդիներ Ծնաւ անոր։ Ցեուսը,
20 Սամարիան ու Զաամը։ Եւ անկէ ետքը Աբի-
սուգային աղխիկը Մաաքան առաւ, որ անոր
Ծնաւ Աբիան, Եթթին, Զիզան ու Սաղոմի.
21 թը։ Եւ Նորհամ Աբիսուգային աղխիկը Մաա-
քան իր բոլոր կնիկներէն ու հարճերէն աւելի
կը սիրէր։ (Զոան դի անոնց տասնուեօթը կնիկ
ու վեցհատն հարճ առնը էր։ և քառասնեօթը
22 տղայ ու վեցհատն աղխիկ Ծնաւ։) Եւ Նորհա-
վամ Մաահայի որդին Աբիան գլուխ գրաւ,
այսինքն իր եղբայրներուն վրայ իշխան։ քանի
23 դի գանիկա թագաւոր ընելու Դաւիթ Ներ։ Ու
խնդացութիւն ընելով՝ իր բոլոր տգրներէը
բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի գաւառներուն
մէջ՝ բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ
Թագաւորեց, և անոնց առաջ ապրուստ կու
տար։ ու շատ կնիկներ փնտռեց։

ԳԼ· ԺԲ

1 Նորհամ Տէրը Յուդայի համար՝ Աբիային ձեռքովը կը պատմուածին։ 5 Նորհամ ու իշխանները Սեմբերային քարոզու-
թեամբը գոհութ գալով՝ կարծրանան Աստուած կը Յուդան։ բայց կը կազդուրուին։ 13 Նորհամին թագաւորութեանը օրերը ու մահը։

1 Ու Երբոր Նորհամին թագաւորութիւնը
հաստատուեցաւ, ու իրեն զօրացաւ, Տէրը
չը օրէնքը Յուդայ, ու անոր հետ բոլոր Իս-
րայէլն ալ։
2 Եւ Նորհամ թագաւորին հինգերորդ տա-
րին եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսա-
ղէմի վրայ եկաւ։ (քանզի Տէրոջը դէմ ապրա-
3 տանութիւն ըրեր էին։) Ութ հազար երկու
հարիւր կառքով ու վաթսուն հազար ձիա-
ւորով եկաւ։ ու անոր հետ եգիպտոսէն եկած
ժողովուրդը անթիւ էր, այսինքն Լիբիացիք,
4 Սոմիկացիք ու Եթէոպացիք։ Եւ Յուդային
պարսպաւոր քաղաքները առաւ, ու մինչև
5 Երուսաղէմ եկաւ։ Եւ Սեմայիա մարգարէն
եկաւ Նորհամին ու Յուդայի իշխաններուն՝
որոնք Սիսակին երեսէն Երուսաղէմ ժողովե-
ւած էին, ու անոնց ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Դուք զիս թողուցիք, ու ես ալ ձեզ Սիսա-
6 կին ձեռքը կը թողում։ Եւ Իսրայէլի իշխան-
ները ու Թագաւորը խոնարհեցան ու ըսին,
7 Տէրը արդար է։ Ու երբոր Տէրը անոնց խո-
նարհելը տեսաւ, Տէրոջը խօսքը Սեմայիային
եղաւ՝ ըսելով, Անոնք խոնարհեցան։ պիտի
չկործանցնեմ զանոնք, հապա անոնց քիչ մը
ազատութիւն պիտի տամ։ ու իմ բարկութիւնս
Սիսակին ձեռքովը Երուսաղէմի վրայ պիտի
8 չթափի։ Սակայն անոր ծառաները պիտի ըլ-
լան, որ Իմ ծառայութիւնս ու երկրի թա-
գաւորութեան ծառայութիւնը գիտնան։
9 Դիսան։ Ու եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը
Երուսաղէմի վրայ եկաւ, և Տէրոջը տանը
գանձերը ու Թագաւորին տանը գանձերը
առաւ։ ամէնն ալ առաւ։ Յոզամնին Էշիսած
10 ոսկիէ ասպարներն ալ առաւ։ Եւ Նորհամ
Թագաւորը անոնց տեղ պղնձէ ասպարներ
չինեց, ու զանոնք Թագաւորական տանը
դուռը պահպանութիւն ընող Նամբաններուն ակաց
11 ասիրիաններուն ձեռքը յանձնեց։ Ու երբոր
Թագաւորը Տէրոջը տունը կ՚երթար, սուր-
հանդակները կու գային զանոնք կը կրէին,
ու Նամբ զանոնք սուրհանդակներուն խուցը
12 կը դարձընէին։ Ուստի անոր խոնարհելուն
համար Տէրոջը բարկութիւնը անկէ դարձաւ,
ու ընդ բոլորովին չկործանցուց։ Դեռև Յու-
դայի մէջ ազէկ բաներ կային։
13 Եւ Նորհամ Թագաւորը Երուսաղէմի մէջ
զօրացաւ, ու Թագաւորութիւն ըրաւ։ ու
Երբոր Նորհամ Թագաւորեց, քառասունեւ-
մէկ տարեկան էր, ու տասնեւհինգ տարի
Թագաւորութիւն ըրաւ Երուսաղէմի մէջ, այ-
սինքն Նան քաղաքին մէջ որն որ Տէրը ին-
բայելի ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը Նոն
դնելու համար։ ու անոր մայրը Ամմինացի
14 էր Նաամա անունով։ Եւ անիկա չարութիւն
ըրաւ, քանզի իր սիրտը չուղեց որ Տէրը փնտ-
15 ռտրէ։ Ու Նորհամին ասածին ու վերջին
գործքերը ահա Սեմայիա մարգարէին գրքին
մէջ ու Աղդադի տեսանողին տոհմաբանու-
նը մէջ գրուած են։ Ու Նորհամին ու Երո-
բոամին միջտեղ միշտ պատերազմ կար։
16 Ու Նորհամ իր հայրերուն հետ քնացաւ,
և Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ։ ու

ե Նշ· ժե· ե· ա
Կար· ժ· 20։
ը գ Թագ· ժբ· 28։
ժգ· 9։ Ովբ· ժգ·
2։
թ գ Թագ· ժբ· 31։
ժգ· 33։
ժ Տճո գԼ· ժե· 9։ ԼՃ·

ժա· 18։
· Եշէ· · փճռաւկա·
Համար իրենց սիր·
ալ առաւ։
ԳԼ· ժբ· 1։
ժ գ Թագ· ժե· 3։
Իսկ ԳԼ· ժգ· 2։
Մեծ·

ր գ Թագ· ժբ· 14։
Գ Թագ· ժգ· 17։
ԳԼ· ժբ· 3։
ա Գ Թագ· ժբ· 22։
Գ Թագ· ժգ· 24։

ե գ Թագ· ժգ· 24։
զ Տճո Ե· իգ· 15։
է ԳԼ· ժգ· 8։
ը Ը Օբ· իբ· 47· 48։
թ գ Թագ· ժգ· 23։
ժ Գ Թագ· ժ· 16· 17·
ԳԼ· ի· 15· 16։
ի գ Թագ· իա· 28· 29։
Տճո Ե· իգ· 15։
ԳԼ· ժի· 3։
ժա Գ Թագ· ժ· 16· 17·
ԳԼ· ի· 15· 16։
ժբ Տճո Դն· ժբ· 24։
գ Թագ· ժգ· 13։
ԳԼ· ժի· 3։
ժգ Գ Թագ· ժգ· 21։
ԳԼ· գ· 6։
ժդ ԳԼ· ի· 29· ժգ·
22։
ժե Գ Թագ· ժգ· 30։

անոր տեղը՝ անոր որդին Աբիա թագաւորեց։

ԳԼ. ԺԹ

1 Աբիա թագաւորին տասներեքերորդ տարին Ներոբոամի վրայ Աբիա թագաւորեց։
2 Երեք տարի Երուսաղէմի մէջ երեք տարի թագաւորեցաւ։ Եւ անոր մօր անունը Միքայիա էր, որ Գաբաայի Ուրիէլին աղջիկն էր։ Եւ Աբիայի ու Ներոբոամին միջեւ
3 պատերազմ կար։ Եւ Աբիա զօրաւոր ու պատերազմի զօրքերով չորս հարիւր հազար ընտիր մարդոցմով պատերազմելու պատրաստուեցաւ։ Ներոբոամ ալ անոր դիմացը ութ հարիւր հազար ընտիր զօրաւոր ու պատերազմի մարդոցմով։
4 Եւ Աբիա երեքին լեռնականէն Եփեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ ու ըսաւ, Ով Ներոբոամ ու բոլոր Իսրայէլ, լսեցէ մինչ ըրէք։
5 Դուք գիտնալու չէք որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը Իսրայէլի վրայ թագաւորելը Յեսսեանն Դաւիթին ու անոր որդւոցը տուած է հաղի ուխտով։ Եւ Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին ծառան Նաբատեան Ներոբոամ անը
7 ելաւ, ու վրը տիրացնելու ապստամբեցաւ։ Եւ անոր քովը դատարկագլուխ ու անօրէն մարդիկ ժողվուեցան, ու Սողոմոնի որդւոյն Ռոբոամին դէմ կեցան։ քանզի Ռոբոամ մանկահասակ ու փոփոխկոտ ըլլալով անոնց
8 դէմ չդրաւ։ Եւ հիմա դուք չուռաբը ըլլալու համար, ու Ներոբոամին Տէրովի չհնազանդելու համար՝ ան ասկէ որ ձեր քովը ըլլալուն համար, Դաւիթին որդւոյը ձեռքը եղող Տէրոջը թագաւորութիւնը դէմ կենալ
9 կը մտածէք։ Միթէ դուք Տէրոջը քահանաները՝ Ահարոնի որդիները ու Ղեւտացիները դուրս չքրի՞ք, և ուրիշ երկիրներուն ժողովրդոյը պէս ձեզի քահանաներ չքրի՞ք ան բոլոր մարդիկը, որոնք որ մէկ զուարակով ու եօթը խոյերով կուգային ձեզիններ նուիրելու, որ
10 չաստուածներու քահանայ ըլլան։ Բայց մեր Աստուածը ես՝նան է, ու մենք զանիկա չմոռցուցինք։ Եւ Տէրոջը ծառայութիւն ընող քահանաները Ահարոնի որդիքն են։ Ու Ղեւտա-
11 յիները իրենց պաշտօնին վրայ են։ Ու առ առտու ու առ իրիկուն Տէրոջը ողջակէզներ կը մատուցանեն, ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն, Ու մաքուր սեղանին վրայ սա-

1 գ Թագ. Ժգ. 21։
2 գ Թագ. Ժե. 1։ Մաս.
3 Տե՛ս գլ. Ժա. 28։ Ներ. պատերազմը
Ժր. 20։
4 Ներ. Ժա. 28։
5 գ Թագ. Ժբ. 22։
6 Ներ. Ժբ. 13։
7 գ Թագ. Ժբ. 13։ 16։
8 Ներ. Ժբ. 13։
9 գ Թագ. Ժա. 35։
10 Ելս. ԻԹ. 33։
Ժր. 20։
Դատ. Բ. 4։
գ Թագ. Ժբ. 28։
Ժգ. 9։ Մաս. գ. 61։
Գլ. Ժա. 14։ 15։
Ելս. ԻԹ. 33։

ւսթաթեան հացերը կը շարէ, Ու ամէն իրիկուն վառելու համար ասիկ ալ ատամնակը ու անոր ճրագները կը դրդռտէ։ քանզի մենք մեր Տէր Աստուծոյն պահպանութիւնը կը պահենք,
12 բայց դուք զանիկա մերժեցիք։ Եւ ահա Աստուած ինքը մեր հետն է՝ ու իշխանը ըլլալու։ Նաեւ անոր քահանաները ազդարարութիւնն փողերով, որ ձեզի դէմ հնչեցնեն։ Ով Իսրայէլի որդիք, հեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի պատերազմիք։ քանզի զուարճութիւն պիտի չգտնէք։
13 Բայց Ներոբոամ դարանակալները դարձուց, որ անոնց հետեւի գան։ Ու Իսրայէլացի Ներոբոամից առջեւն էին, ու դարանակալները անոնց հետեւն էին։
14 Եւ Ներոբոամ դարձան նայեցան որ պատերազմը իրենց առջեւէն ու հետեւէն էր, ու Տէրոջը աղաղակեցին, և
15 քահանաները փողերը հնչեցուցին։ Ու Ներոդայի մարդիկը ազաղակ վերցուցին։ ու երբոր Ներոդայի մարդիկը ազաղակեցին, Աստուած Ներոբոամին ու բոլոր Իսրայէլը Աբիային ու
16 Ներոդային առջեւը զարկաւ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Ներոդային առջեւէն փախան։ ու Աստուած անոնց ձեռքը մատնեց զանոնք։ Եւ Աբիա ու իր զօրքը մեծ կտոռած բրին անոնց մէջը։ ու Իսրայէլէն հինգ հարիւր հազար
18 ընտիր մարդիկ սպանուեան ինկան։ Այսպէս Իսրայէլի որդիքը նուաճեցան, ու Ներոդային որդիքը յիմնց հայրերուն Տէր Աստուծոյն
19 ապաւինելուն համար այժ գտան։ Եւ Աբիա Ներոբոամին հետապնդց, ու անկէ քաղաքներ առաւ, այսինքն Բեթէլը ու անոր գեղերը, և Յեսանան ու անոր գեղերը, ու Եփրոնը ու
20 անոր գեղերը։ Եւ Ներոբոամ Աբիային օրերուն մէջը ալ չկրցաւ այժ գանել։ ու Տէրը զանիկա զարկաւ, ու մեռաւ։
21 Եւ Աբիա ուժցաւ, ու իրեն տասներեքը կնիկ առաւ, և քսանուերկու տղայ ու տասն-
22 ուվեց աղջիկ ծնաւ։ Ու Աբիային միւսները պատմութիւնը, և անոր գործերը ու խօսքերը Ադդոյ մարգարէին յիշատակարանին մէջը գրուած է։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ասա Աբիային անգ յաջորդով հազարապետները կը վերցնեն։ և ու խազապետին անհնազանդ Թագաւորները կը զգաստանի բերդերով ու զրքերով։ 9 Ասա Աստուծոյ ապաւինելով Զարգարի կը յաղթի։ ու Եհոսափատին խիստ շատ ապրանք կ՚առնէ։

1 Եւ Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին։ և անոր տեղը անոր որդին Ասա թագաւոր

1 Տե՛ս գլ. ԺԵ. 1։
Դ. Բ. 2։
2 Գլ. Բ. 4։
3 Գլ. Ժգ. 12։
4 Դ. Թ. 6։
5 ԱՄՈՍ. Է. 20։ Սաղ. ԺԸ. 31։
6 Ելս. ԺԵ. 20։ 21։ Դ. Թ. 2։ 5։
7 գ Թագ. Ժե. 8։
8 Գլ. Ժե. 9։
Ժ. 1։
Ելս. ԺԵ. 20։
գ Թագ. Ժե. 24։
գ Թագ. Ժգ. 30։
Գլ. Ժբ. 15։
գ Թագ. Ժե. 8։
Ես։

եղաւ · ասոր օրերը երկիրը տասը տարի հան֊
2 գըստութիւն գտաւ · Ու Աստ իր Ցէր Աս֊
տուծոյն առջեր բարի և ուղիղ եղածը ըրաւ ·
3 Ու ասոր ա֊ա֊ա֊ն֊ե֊ր֊ն֊ն֊ե֊ր֊ն֊ն֊ն

12 խար · եւ Հռխա բրին որ իբնց Հայրերուն
ձէր Աստուածը բոլոր պատով ու բոլոր Հոգի-
13 ով ինդրին · Կը ով որ խրախչէին ձէր Ա-
ստուածը չվինաէ , թէ պզտիկ և թէ մեծ ,
թէ էրկի մարդ և թէ կիսկ բլլայ՝ մեռցուի ։
14 Ու մեծ ձայնով և ցնծութիան աղաղակով
ու փողերով ու չխփուներով ձէրոջը երդումի
15 բրին · եւ բոլոր Ցուդա ան երդումին վրայ
ուրախացաւ · քանզի իրենց բոլոր պատովը ևր-
դումի բրին , ու Հրենց բոլոր կամքովը խրն-
դրելով գտան զանկիս · ու ձէրը ամէն կող-
մանէ Հանդստացուց զանոնք ։
16 Եւ Ասա Թագաւորը իր Մայրը Մաախան
ալ տիկնայնենէն Հանեց · վասն զի անկիս Աս-
տարթիին կուռք չիներ էր , իսկ Ասա անոր
կուռքը կտրեց ու չխրեց , ու կեդրան Տե-
17 ղեացաին մէջ այրեց · Բայց Բարձր տեղան-
քը խրախչէին չվերցան · սակայն Ասային սիր-
տը իր Կեանք բոլոր օրերուն մէջ ուղիղ էր ։
18 Եւ իր Տօրը նուիրած ու իր նուիրած բանն-
րը արծաթը ու ասկին ու անօթիները Ասաս-
19 Ծոց տունը տարաւ ։ Ու մինչև Ասային Թա-
գաւորութեանը երեսունհինգերորդ տարին
պատերազմ չեղաւ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Ասային Թագաւորութեանը երեսունվեցե-
րորդ տարին Իսրայէլի Բասաս Թագաւորը
Ցուդայի դէմ եկաւ , ու Ռաման չինեց , Որ
Ցուդայի Ասա Թագաւորին երկրը ելլող մտնող Հոգ-
2 մի չթողու · Եւ Ասա ձէրոջը տանը ու Թա-
գաւորին տանը գանձերէն արծաթ ու ասկի
Հանեց , ու Դամասկոս բնակող Ասորւոց Թա-
3 գաւորին՝ Բինհադադին խրկից՝ ըսելով , Իմ
ու քու մէջ , և իմ Տօրս ու քու Տօրդ մէջը
դաշնակցութիւն կայ · ահա քեզի արծաթ ու
ասկի կը խրկեմ · եկուր , խրայէլի Բասաս
Թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ
4 ապէ , որ անկիս իմ վրայէս եւս քաշուի ։ Ու
Բինհադադ Ասա Թագաւորին խոսք մտիկ բրաւ ։
և իր զօրագլուխները խրայէլի քաղաքներուն
վրայ խրկից · ու Իյոնը , Դանը , Աբէլմայիմ
ու Նեփթաղիմի բոլոր չանմարանի քաղաք-
5 ները զարկին · Եւ Բասաս — Բանը լսելով՝
Ռաման չինելին եւս կեցաւ , ու գործը դադ-

6 բեցուց · Ուստի Ասա Թագաւորը բոլոր Ցու-
դան առաւ , ու Բասասային չինած Ռամային
քարերը փայտերը վերցուցին · ու անոնց
մով Գաբան ու Մասփան չինեց ։
7 Եւ անառանիը Հանան տեսանողը Ցուդայի
Ասա Թագաւորին եկաւ , ու անոր բսաւ ,
Որովհետև դուն Ասորւոց Թագաւորին ապա-
վինեցար , ու քու Տէր Աստուծոյդ չապա-
վինեցար , անոր Համար Ասորւոց Թագաւորը
8 զօրքը քու ձեռքէդ ազատեցաւ · Մինչէ Ե-
թովպացիք ու Լիբեացիք խոսո չատ կա-
րգով ու ձիաւորներով բազմամիս զօրք
չէին՝ բայց որովհետև դուն Տէրոջը ապաւի-
9 նեցար , զանոնք քու ձեռքդ մատնեց · Հարա-
զի Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը Հէր դիտեն ,
որ իրեն ուղիղ սրտով յարողներուը ուժովցնէ ·
Հրդումս ասոր բանիս մէջ անմիտութիւն բրիր · ասկէ
10 Հետը պատերազմներ պիտի ունենաս · Եւ
Ասա այն տեսանողին զրդռեցաւ , ու Հրանիկս
բանտը դրաւ · վասն զի ասոր բանիս Համար
խիստ բարկացաւ անոր · ու անասուններ Ասա
ժողովուրդին մէկ քանիները Հարատաստիեց ։
11 Եւ Ասային առաջին ու վերջին պատմու-
թիւնը ահա Ցուդայի ու խրայէլի Թագա-
12 ւորներուն գրքին մէջ գրուած է · Եւ Ասա իր
Թագաւորութեանը երեսունեննինգերորդ տա-
րին ոտքի շաւէ հիւանդացաւ · ու անոր հի-
ւանդութիւնը Հանդուցաւ · և իր հիւանդու-
թեանը մէջն ալ Տէրը չինտաեց , Հապա բր-
13 մէրներու քով · Եւ Ասա իր Հայրերուն հետ
քնացաւ , ու անոնց իր Թագաւորութեանը
14 քառասունմէկերորդ տարին մեռաւ · Ու
զանոնք Գաւիթի քաղաքին մէջ իրեն Համար
փորած գերեզմանը Թաղեցին · և զանոնք
Հանելերով իւղագործի արուեստին գո-
Հացած բարդաբաժիններով լեցուն անկո-
ղինի մը մէջ պառկեցուցին , ու անոր վրայ
Մեծ չատ խունկ Թողին ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ցուդայի անգ յաջորդելով՝ տկի կերթայ կը կա-
ռավարի ու յաղթութիւն կը գտնէ ։ 7 Ղեւ տաղերներ ու իշխան-
ներ կը խրկէ որ Ցուդայի քաղաքներուն մէջ կրթեն ։
10 Աստուծոյ մեծ Ցուդայի թագաւորներուն վրայ բայ-
լայ անոնցմէ անոնք անոր բնակներ կը բերէն ու Հարկ կա-
ուան ։ 12 Ասա մեծանալովը , պատերազմներ ու գրաւում-

1 Եւ անոր տեղը անոր որդին Յոսափատ
Թագաւոր եղաւ , ու խրայէլի դէմ զօրացաւ ։
2 Եւ Ցուդայի ամէն պատսպարտ քաղաքներուն
մէջ զօրքեր դրաւ · ու Ցուդայի երկրին մէջ

ե Գ Թագ · խդ · 3 ·
Գվ · ԼԴ · 31 · Դվ-
Հմ · ժ · 23 ·
Ղ Նհ · իբ · 23 ·
Ո Բ Օբ · ժգ · 3 · 9 ·
15 ·
Յ Հմբ · 3 ·
· Ք Ամն Հագրը · ան-

գ Թագ · ԺԸ · 3 ·
10 ·
Ը Գ Թագ · ԺԸ · 13 ·
Յ Գէ · ժգ · 3 · 5 · գ
Թագ · ԺԸ · 14 · Հա ·

— Ա Գ Թագ · ԺԸ · 17 ·
Հա ·
Բ Գէ · ԺԸ · 9 ·
Գ Գ Թագ · ժգ · 1 ·
Գէ · ՃԹ · 2 ·
Դ Նշ · լշ · 1 · Երէմ ·
ԺԸ · 5 ·
Ե Գէ · ժգ · 9 ·

Զ Գվ · ժբ · 3 ·
Է Բար · լգ · 21 · Նա-
ահմ · Ե · 21 · ԺԸ · 32 ·
Երէմ · ժգ · 17 · լբ ·
19 · Զ Ա Ա · գ · 30 ·
Ը Եզբ · կը պաշտէն
Թ Գ Թագ · ԺԸ · 32 ·

Ի Գվ · ժբ · 26 · Ե-
բէմ · ի · 3 · Մաա ·
ժգ · 3 ·
Ժ Գ Թագ · ԺԸ · 33 ·
Ա Երէմ · ԺԸ · 5 ·
Ի Գ Թագ · ԺԸ · 34 ·
Ծ Ծն · ծ · 3 · Մաա ·
ժգ · 1 · Ցաքն · ՃԹ ·

39 · 40 ·
Գվ · ԽԱ · 11 · Ե-
բէմ · Լգ · 5 ·

— Ա Գ Թագ · ԺԸ · 24 ·

ու Էանոր Հօրը Ասպին առաջ եփրեմի քա-
զաքներուն մէջ բնդոստաղ զօրքեր դրաւ։
3 եւ Ձէրը Թոխափաուին հետն էր։ քանզի անի-
կա իր Հօրը Դաւիթին առջին համբանեցաւն
4 մէջը քալեց, ու բահաղին չմնաւաց, Հա-
պա իր Հօրը Աստուածը փնտռեց, անոր պա-
տուիրանքներուն մէջը քալելով, և չ՚ին
5 ՙիսրայէլին ըրածին պէս ընէլ։ եւ Ձէրը թա-
գաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ Հաստա-
տեց։ ու բոլոր Յուդա ՚Թոխափաուին ընծա-
ներ կու տար, Էև անոր Հարստութիւնը ու
6 փառքը չատցաւ։ Եւ անոր սիրտը Ձէրովը
Ճամբաներուն մէջ բարձրացաւ։ և Նոյնիսկ
բարձր տեղերը ու Աստարտիմի կռապերուն
ալ Յուդայէն վերցուց։
7 Եւ իր թագաւորութեանը երրորդ տարին
իր իշխաններըՙ բնեհայիլը, Աբդիան, Զա-
քարիան, Նաթանայէլը ու Միքիայն իրենց,
ՙոր Յուդայի քաղաքներուն մէջը սորվեցնեն։
8 եւ անոնց հետ էին Լեւիացիս, Նամեմիա,
Զաքարիա, Նապէլ, Սեմիրամիթ, Ջոնաս,
Թոնիա, Ագոնիա, Ցուբիա ու Ցօնաթոնիա Ղե-
ւացիները։ Նաեւ անոնց հետ Եղիսամա ու
9 Յոյրամ՚ քահանաները։ Էու Յուդայի մէջ կը
սորվեցնէին, ու Ձէրովը օրինաց գիրքը ա-
նոնց հետն էր, և Յուդայի ամէն քաղաքնե-
րը կը պտռտէին ու ժողովրդին կը սորվե-
ցնէին։
10 Եւ Յուդայի բոլորտիքը եղող երկիրներուն
բոլոր Թագաւորութիւններուն վրայ ՙՁէրովը
վախը ինկաւ, ու Թոխափաուին հետ պատե-
11 րազմ չբռնին։ Եւ փղշտացիներէն ալ ՙԹոխա-
փաուին ընծաներ ու Տարիի սահակ կը բերէին։ և
Արաբացիներն ալ Յօտնէն ևօթը Տարար ևօթը
Տարիւ խոյ, ու ևօթը Տարար ևօթը Տարիւ
12 ՙնոխազ կը բերէին անոր։ Եւ Թոխափաւս եր-
Թալով խիստ մեծցաւ, ու Յուդայի մէջ բեր-
13 գեր ու չտեմնարանի քաղաքներ չինեց։ Եւ
անիկա Յուդայի քաղաքներուն մէջ շատ գործ-
քեր ունէր, ու Էյուսաղեմի մէջ զօրաւոր
կռիւճներ ու պատերազմով մարդիկ ՙՀաւ-
14 Եւ ատ էր անոնց թիւը իրենց ազգատոհմին-
բուն Տաճէմատ։ Յուդայի Տազարապետներըՙ
Եդնա իշխան, ու անոր հետ երեք Տարիւր
15 Տազար զօրաւոր կռիւճներ։ Եւ անոր հետ
Յոհանան իշխան, ու անոր հետ երկու Տա-
16 բիւր ութսուն Տազար մարդիկ։ Եւ անոր հետ
Զիքրիի որդին Ամասիան, ՙոր Ձէրովը
՚ուխտաւոր էր, ու անոր հետ երկու Տա-
17 բիւր Տազար զօրաւոր կռիւճներ։ Եւ Բնին-
ամինէն՝ զօրաւոր կռիւճ երդնադան, և անոր
հետ երկու Տարիւր Տազար ազեղնաւոր ու
18 ասպաւոր մարդիկ։ Եւ անկէ առքը Յոյ-

պատագ, ու անոր հետ Տարիւր ութսուն հա-
19 զար ապառազինեալ մարդիկ։ Անոնք էին թա-
գաւորին ծառայութիւն ընողները, բաց ՚ի նոն
մարդոցմէն՝ որոնք Թագաւորը բոլոր Յուդա-
յին պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը դրաւ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Թոխափաս Ընդարձին հետ խոնամութիւն ունենալով. անոր
հետ Տամաճէ-գաւառի վրայ պատերազմի երթալը. ևս
մեռնիլ։ 4 Ընդարձ ատ Տարգարէներէն խոսուելով՝ պա-
տերազմին մէջ կը պատճառ Միքիայեն բանին Տամար։

1 Եւ Թոխափաս ՙխոտ չատ Տարստութիւն
ու փառք ունենալու։ և ՚Էնդարձին հետ խնա-
2 մութիւն ըրաւ։ ՚Էր մէկ քանի տարիէն ետ-
քը Յաանիրտա իջաւ Աքտարին։ և Էրատոր
անոր ու անոր հետ եղող ժողովուրդին խիստ
չատ ոչխարներ ու արջառներ սրտեցաւ, ու
դանիկա Տամոզուց որ Թամոթ-գաւառը երթայ։
3 Եւ իսրայէլի Աքտար Թագաւորը Յուդայի
Թոխափաս Թագաւորին ըսաւ, Էինծի հետ
Թամոթ-գաւառը կ՚երթա՞ս։ ու անոնք անոր
ըսաւ, Էս քեզի պէս եմ՝ ու իմ ժողովուրդս
քու ժողովուրդիդ պէս է։ քեզի հետ պա-
տերազմի կ՚երթանք։
4 Եւ Թոխափաս իսրայէլի Թագաւորին ը-
5 սաւ, Էնման ՙՁէրովը խօսքը գիտուի։ Ու իս-
րայէլի Թագաւորը մարգարէներէն ժողվեց,
որոնք չորս Տարիւր Տոգի էին, ու անոնց ը-
սաւ, Թամոթ-գաւառը վրայ պատերազ-
մելու երթա՞նք, Թէ ետ կենա՞մ։ ու անոնք
բսին, Գնա՝ վասն զի Աստուած ընդ՚ի- թա-
6 զարձին ձեռքը պիտի տայ։ Եւ Թոխափաս
ըսաւ, Էս ասոնք Ձէրովը ուրիշ մարգարէ մի՞ն
7 ալ չկա՞յ, որ անոր Տարցընենք։ Ու իսրայէլի
Թագաւորը Թոխափաուին ըսաւ, կայ մէկ ու-
րիշ մարդ մի՞ն ալ, որուն միջոցովը կրնանք Ձէ-
րովը Տարցրնել, բայց ես զանիկա կ՚ատեմ՝
քանզի Էնծի Տամար ազէկ մարգարէութիւն
չխնար, Տապա միշտ գէշ։ անիկա Յեմիայի
որդին Միքիան է։ Եւ Թոխափաս ըսաւ,
Թագաւորը այդպէս չդրսցէ։
8 Ու իսրայէլի Թագաւորը ներքինի մը կանչ-
ելց, ու ըսաւ, Յեմիայի որդին Միքիան չու-
9 տով հոս բեր։ Եւ իսրայէլի Թագաւորը ու
Յուդայի Թոխափաս Թագաւորը Տամարեալ-
լի գռներու առջեւի Տրապարակին մէջ ամէն
մէկը իրենց զգեստները իրենց Տամար իր տեղերնին եղած՝ իրենց
վրայ նստեր էին։ ու բոլոր մարգարէները ա-
10 նոնց առջեւը մարգարէութիւն կ՚ընէին։ Եւ
Քնաանային որդին Յեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ չինեց, ու ըսաւ, Ձէրը այսպէս
կ՚ըսէ՝ Ասորիները ատոնցմով պիտի զարնես,
11 մինչև որ զանոնք բնաջինջ ընես։ Բոլոր մար-

գաբէներն ալ այնպէս կը մնայ արհամարհուն ու կ'ըսէին, Ռամոմթ-գաղաադ՝ կ'ելլէ, ու յա-ջողութիւն պիտի ունենայ, և Տէրը ընդ-հարտարին ձեռքը պիտի տայ։

12 Ու Միքիան կանչելու գացով մնդը խո-սացաւ անոր՝ ըսելով, Ահա մեր մարգարէնե-րը մէկ բերնով թագաւորին համար բարու-թիւն խօսացան։ Թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ, ու բարութիւն խո-

13 սէ։ Իսկ Միքիա ըսաւ, Տէրը կենդանի է որ Իմ Աստուածս ինչ որ ըսէ, ան պիտի խօսի։

14 Ու երբոր անոր թագաւորին եկաւ, թա-գաւորը անոր ըսաւ, Ով Միքիա, Ռամոթ-գաղաադ պատերազմելու երթա՞նք, թէ ետ կենա՞մ։ Ըսաւ անոնց ալ, ելէք, ու յա-ջողութիւն պիտի ունենաք, ու ձեր ձեռքը

15 պիտի տրուի։ Ըսաւ թագաւորը անոր ըսաւ, Մինչև քանի՞ անգամ երդմնցնեմ քեզ, որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը միայն խօսես ինծի

16 Ու անկից ըսաւ, Բոլոր Իսրայէլը Հովիս չու-նեցող դիւթածոլոռ պէս լեռներու վրայ ըր-ըտած տեսայ։ Ու Տէրը ըսաւ, Ասոնք տէր չունին։ ամէն մարդ խաղաղութեամբ թող դո-

17 ռանը գառնայ։ Իսրայէլի թագաւորը Յոս-ափատին ըսաւ, Քեզի չսի՞ որ անկիս ինծի համար ախեկ մարգարէութիւն չունենայ, Հապա

18 դէշ։ Ու Միխա ըսաւ, Ուրեմն Տէրոջը խօս-քը մնիկ ըրէք։ Տէրը իր տիտահին վրայ նըս-տած տեսայ, ու երկնից բոլոր զօրքերը ա-

19 նոր աջ կողմն ու ձախ կողմը կայներ էին։ Եւ Տէրը ըսաւ, Իսրայէլի Աքսաար թագաւորը ո՞վ կրնայ խաբել, որ Ռամոթ-գաղաադ ելլէ, ու կոտորած։ և մէկը այսպէս՝ ու մեսը

20 այնպէս ըսաւ։ Ու մէկ հոգի մը ելաւ և Տէրոջը առջևը կայնեցաւ, ու ըսաւ, Զանի-կա ես կը խաբեմ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ, Ի՞նչ

21 միջոցով։ Ու անկիս ըսաւ, Ելնեմ, ու ա-նոր բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ։ և Տէրը ըսաւ, Դուն պիտի խա-բես ու պիտի յաղթես։ ելիր ու այնպէս ըրէ։

22 Եւ հիմա ահա Տէրը սա քու մարգարէնե-րուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է։ բայց Տէ-րը քեզի համար չարիք խօսեցաւ։

23 Աստանդը բանտապետ Ահաբիայի մօ-տեցաւ, ու Միքիային ծնօտին զարկաւ, ու ըսաւ, Տէրոջը Հոգին ո՞ր ճամբով իմ քովէս ելաւ՝

24 քեզի հետ խօսելու համար։ Եւ Միքիա ը-սաւ, Դուն պիտի տեսնես այն օրը որ պա-հուելու համար սենեակ սենեակ մտնես։

25 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ, Միքիան առէք, ու զանիկա Ամոն քաղաքապետին և

26 թագաւորի որդւոյն Յոաշին տարէք, Ու

ըսէք, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ։ Այսիկա բանտը գրէք, ու մինչև որ ես խաղաղութեամբ դառնամ, զանիկա նեղութեան հացով ու

27 նեղութեան ջրով կերակրեցէք։ Եւ Միքիա ըսաւ, Եթէ երբէք խաղաղութեամբ դառնաս, Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ։ ու ըսաւ, Ով ժողովուրդներ, ամէնդդ ալ լսեցէք։

28 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յոսափատ թագաւորը Ռամոթ-գաղաադ եկան։

29 Ու Իսրայէլի թագաւորը Յոսափատին ըսաւ, Կերպարանքս պիտի փոխեմ, ու պատերազմի պիտի մտնեմ։ բայց դուն քու հա-գուստդ հագիր։ և Իսրայէլի թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց, ու պատերազմին մէջ

30 մտան։ Եւ Ասորւոց թագաւորը իր կառա-պետներուն պատուիրեց ու ըսաւ, Պզտիկ կամ մեծի հետ մի պատերազմիք, բայց միայն

31 Իսրայէլի թագաւորին հետ։ Ու երբոր կա-ռապետները Յոսափատը տեսան, Իսրայէլի թագաւորը ասիկա է՝ ըսելով, անոր վրայ պա-տերազմելու դարձան։ և Յոսափատ աղաղա-կեց։ ու Տէրը անոր օգնութիւն ըրաւ, և

32 Աստուած զանիկա անկէ դարձուց։ Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկա Իսրայէլի

33 թագաւորը չէ, անկէ ետ դարձան։ Եւ մար-դուն մէկը պատանդ գետնաց՝ իր ախեղը քա-շեց, ու Իսրայէլի թագաւորը դրաստին օղակ-ներուն մէջէն զարկաւ։ անասունը անկիսա իր կառապետին ըսաւ, Ձեռքդ դարձուր ու դիս

34 բանակէն հանէ, զանգի վիրաւորուեցայ։ Եւ ան օրը պատերազմը սաստկացաւ։ ու Իսրա-էլի թագաւորը մնկև իրիկուն Ասորւոց դի-մացը իր կառքին մէջ կեցաւ, ու արեւուն մտած ատենը մեռաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Յոսափատ Գէս մարգարէն կը դառնայ իր թագա-ւորական մեծ կը պարտէ ու աստուածպաշտական կը յարդարէ ժողովուրդը։ 3 գառաս պաշտուած։ 8 քահանաներուն ու Դատաւորներուն պատուիրելը կու տայ։

1 Եւ Յուդայի Յոսափատ թագաւորը խաղա-ղութեամբ Երուսաղէմ իր տունը դարձաւ։

2 Ու Անանիի որդին Եհու տեսանողը անոր դի-մացը ելաւ, ու Յոսափատ թագաւորին ըսաւ, Պէտք կը ու մեծատերը օգնելը, ու Տէրը ատոնցմէ սիրելիք։ ահա ասոր համար Տէրոջ

3 կը երեսէն բոլ վրադ բարկութիւն կայ։ Բայց քու վրադ բարի բաներ գտնուեցան։ զանի կաղաղաքերը երկրէն բնաջինջ ըրիր, ու քու սիրտդ Աստուած ինդրելու պատրաստեցիր։

4 Եւ Յոսափատ Երուսաղէմի մէջ կը բնա-կէր։ ու նորէն ելաւ ժողովուրդին մէջէն մը-

1 Թագ. իբ. 35. 36. 38. 39. 42. 43. 45. 46. 49. 50. 51. 52. գ Թագ. իբ. 11.

2 Թագ. ա. 6. 7. Թագ. ժբ. 16. Նաս. ՄԻՔ. 14. Եզեկ. Ժգ. 9.

3 Երեմ. ի. 2. Մաթ. Ժգ. 65. Գործ. իգ. 22. 5 Գէ. Ժբ. 10.

4 Կամ ա՛ժամ մը.

1 Եզեր. յոգ. ա՛ծնեալ. բան ու գրաւիչն Աստուծոյ.

ա Թագ. բ. 9. 2 Պաղ. Ծէ. 21. 4 Գէ. իբ. 26. 7 Գէ. Ժե. 4. 6. Տես

գէ. Ժբ. 12. 8 Գէ. է. 19. Եզր. ե. 10.

պըտեղաց· Բնակաթևկէն մինչև Եփրեմի լեռը, ու գանոնք իրենց հայրերուն ցեղ Աստուծոյն
5 գարձուց։ Ու երկրին մէջ քառաց քառաց գառաւորներ դրաւ, Եհովայի ամէն պարբաւորներուն մէջը։ Եւ գառաւորները մէջը ենէ ինդիկ, քանզի Տէրն Աստուածն մարդու չկիսաբերի,
6 պատ քառաքներուն մէջը։ Եւ գառաւորները մէջը ենէ ինդիկ, քանզի Տէրն Աստուածն մարդու չկիսաբերի, Հապա Տէրոջ նոր գառաւորների մէջ
7 Ձեզի տէր է։ Ուրեմն Տէրոջ վախը ձեր վրայ բլլայ։ զգուշանաք ամէն տեսակ քանի մի ուիր Տէր Աստուծոյն քովը անբարեաբեր, Բաւարեքեր ու կաշառք առնել չկայ։
8 Եւ Եհովահան երեսփոխի մէջ ալ Իզևսաղիներէն ու քահանաներէն ու խորհրդի նահապետներէն գրաւ Տէրոջը խրատներին համար ու գառերու համար։ ու երուսաղ
9 զիմ գարձան։ Եւ անոնց պատուէր առաւ ու բառ, Ձայնս բնէք Տէրոջը վախով,
10 հաւատարմութեամբ և ուրիղ սրտով։ Ամէն երբոր իրենց քաղաքներուն մէջը բնակող ձեր եղբայրներէն գաս մի գայ ձեր առջեր Եհ արիան և արեան միջտեղը, Եհ օրէնքի ու պատուիրաններուն միջտեղը, և Եհ կանոններու ու գառաւորութեանց միջտեղը, անոնց խրատ տուէք, որ Տէրոջը գէմ յանցանք չգործեն, որպէս զի Ձեր վրայ ու ձեր եղբայրներուն վրայ բարկութիւն չգայ։ այսպէս բրէք որ
11 յանցաւոր չըլլաք։ Եւ ահա Տէրոջը ամէն գործքին համար Ամարիա մեծ քահանան ձեր վրայ ——։։։

կ'լսէ, 'Դուք մի վախնաք, ու ասա մեծ բազմութեանը երեսին մի զարհուրիք. քանզի պատերազմը Տերը չէ, Տապա Աստուծոյ է։
16 վաղը անոնց վրայ իջէք. ահա անոնք Ասխսի գառ՝ի վերը պիտի ելլեն. ու գտնուք Տեղեացոյին Յեղուէլի անապատին առջեւը
17 պիտի գտնէք. Ու դուք պիտի չպատերազմիք. գուք երեցէք ու կայնեցէք, որ Տերոջը հետ փրկութիւնը տեսնէք, ով Յուդա ու Երուսաղէմ. մի վախնաք ու մի զարհուրիք. վաղը անոնց դիմացը
18 ելէք, ու Տէրը հետ պիտի ըլլայ։ Ասանոնք Թագաւորաց Երեսը գետնիը Ծռեց. ու բոլոր Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչները Տէրոջը առջեւը երեսի վրայ իյնան, ու Տէրոջ
19 ը երկրպագութիւն բերին։ Ու կահանհեանց որդիները ու կորխացոց որդիները հզոր ձայնովը Տէրոջ Աստուածը խոստ բարձր Ձայնով օրհնելու եղան։
20 Ու առաւօտուն կանուխ եղան, ու Թեկուէ ելի անապատը գացին. ու անոնց երթալատեղը Թագաւորաց կայնեցաւ, ու բսաւ, Ով Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ, լսեցէք ինծի ըրէք. Հաւատացէք Տէր Աստուածոյնդ հաստատ ըլլաք, ու ապահով պիտի ըլլաք. անոր մարգարէներուն հաւատացէք, ու յաջողութիւն
21 պիտի ունենաք։ Ու ժողովրդին հետ խորհուրդ բրաւ, ու Տէրոջը երգեցողներ որոշեց, որ զօրքին առջեւէն ելլին, ու Տէրը սաղ փառքը օրհնեն ու բանն, Ձոհացէք Տէրոջմէն, Ընդեր որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
22 Ու երբոր անոնք ցնծութեան երգը ու օրհնութիւնները սկսան, Յուդայի վրայ եկող Ամմոնի — Մոաբի որդիներուն ու Սէիր լեռները Թաքնեցին գէմ Տէրը գազանակալներ հանեց։
23 և անոնք կռուեցնան. Քանզի Ամմոնի ու Մոաբի որդիքը Սէիր լեռները բնակիչներուն վրայ ելան, որ ջնջեն ու բնաջինջ ընեն. ու երբոր Սէիրի բնակիչները հատցու.
24 ցին, ամէնէկ կռուելու եղան։ Ես Յուդայ անապատին մէջ եղող դիտացոցը հասնելով, որ բազմութիւնը նայեցան, և ահա անոնց դիերը գետնի վրայ փռուած էին, ու
25 ապառաժ մը չկար։ Անասնոնք Թագաւորաց ու անոր Ժողովրդը անոնց առերը Ժողվելու գացին. ու դիերուն մէջը շատ ապրանք ու պատուական անօթներ գտան, ու իրենց հասնցնել կրցացնին, մինչև որ ալ չէին կրնար առնել. ու աւարը երեք օր Ժողվեցին, վասն զի Խոշ շատ էր։
26 Ես չորրորդ օրը Օրհնութեան Հովիտը Ժողվեցան, քանզի հոն Տէրը օրհնեցին. անոր համար անուն անունը Օրհնութեան Հովիտ կոչեցին մինչև աս օրս։ Ես բոլոր Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկը ու անոնց առաջնորդը Յոսափատ ետ դարձան, քանզի Տէրը զանոնք իրենց թշնամիներէն ուրախացուցեր էր։ Ես տաւիղներով, քնարներով ու փողերով Երուսաղէմ Տէրոջը տունը գացին։ Ու ամէն երկիրներուն թագաւորութեանցը վրայ Աստուծոյ վախը եղաւ, երբոր լսեցին որ Տէրը Իսրայէլի թշնամիներուն հետ պատերազմեցաւ։ Ես Յոսափատին թագաւորութիւնը հանգստացաւ, ու անոր Աստուածը զանկից ամէն կողմանէ հանգստացուց։
31 Ես Յոսափատ Յուդայի վրայ թագաւորեցաւ. երեսունհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու քսանհինգ տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեց. և անոր մօրը անունը Ազուբա էր, ու Սաղիլեի աղջիկն
32 էր։ Ես անիկա իր Հօրը Ասային ճամբուն մէջ քալեց, ու անկէ չխոտորեցաւ՝ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ընելով։ Բայց երբոր տեղատեղը չվերցան. ու ժողովրդը տակաւին Հայրերը նին չէին հասած իրենց Հարցը Աստուծոյն։
34 Ես Յոսափատին մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Խայէլի Թագաւորութեան գրքին մէջը յիշուած Անանիի որդւոյն Եհուի պատմութիւնները մէջ գրուած է։
35 Ես ասկէ ետքը Յուդայի Յոսափատ Թագաւորը՝ չարութիւն ընոյ Իսրայէլի Ոքզիա
36 Թագաւորին հետ միաբանեցաւ, Որ անոր հետ ընկերութիւն բրաւ, որ Թարսիս երթալու նաւեր չշինեն։ ու Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր
37 չշինեցին։ Ես Մարեսացի Դօդիայի որդին Եղիեզեր Յոսափատին վրայ մարգարէութիւն բրաւ, ու բսաւ, Որովհետեւ դուն Ոքզիայուին հետ ընկերացար, Տէրը քու գործդ աւերեց։ Ու նաւերը խորտակեցան, ու չկրցան Թարսիս երթալ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Յոսափատ Յոսափատեան անոք յաջորդելով՝ իր եղբայրները կը մեռցնէ։ 5 Անոր չար վարմունքը։ 8 Եդոմ ու Լիբնա կ'ապստամբին։ 12 Եղիայէն անոր գիր գրած մարգարեական գիրը։ 16 Փղշտացիք ու Արաբացիք կը դեղէն գանին։ 18 Անոր անբժշկելի ախտը։ անոնցմէ մեռը ու Թագաւոր։

1 Ես Յոսափատ իր Հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր Հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ Թաղուեցաւ. և անոր տեղը անոր
2 որդին Յոսափատ Թագաւոր եղաւ։ Ու անոր եղբայրները Յոսափատի որդիքը՝ Ազարիա,

1 Գլ. Ժէ. 15 • Թար.	3	9 գ Թագ. իր. 49 •
լէդ. 29 •	• գ Թագ. Ժգ. 1 • 7	Ֆ Գլ. Ի. 21 •
• գ Թագ. իր. 41 •	‡ գ Թագ. իր. 49 •	—
Եա.	50 •	
7 Տէս գլ. Ժէ. 6 •	‡ Տէս գ Թագ. իր.	• գ Թագ. իր. 51 •
9 Գլ. Ժբ. 14 • ՅԹ.	50 •	

Տ Եր. Ժգ. 13. 14 • բ	Ժէ. 2. իբ. 8 •	դ — Մ Ե. Ժգ. 41 • Գլ.
Օբ. — • — 29. 30 •	Եր. գ. 31 •	է. 13 • է. 3. 6 •
լ — 6. 8 • Գլ. իբ.	Ե Ե. է. 6 •	2 Դասա. է. 22 • ա
7 •	— Մ Ե. Ժգ. 29 •	Թագ. Ժգ. 20 •
3 Եր. Ժգ. 13. 14 •	Ե — Մ Ե. Ժգ. 34 •	— Ղևէմ. Ժբ. 43 •
3 Թագ. Ժգ. 2. Գլ.	Ասղ. Տէր. 1 •	• Գլ. Ժէ. 10 •

ցեք իլ, Զաքարիա, Ազարիա, Միքայէլ ու Մաքսատա էին։ ասոնք ամէնը խրախոյսի թա-
3 գաւորին Բովամաւտին որդիքն էին։ եւ ա-նոնց Տէրը արծաթ ու ոսկի ու ծանկոպին
բաներ՝ շատ պարգեւներ տուաւ անոնց, նաեւ Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ։ բայց
թագաւորութիւնը Բովամայի տուաւ, քան-
4 զի անդրանիկը ան էր։ Ու երբոր Յովրամ իր Տէրը թագաւորութեանը ամուր նստաւ ու
զօրացաւ, իր բոլոր եղբայրները ու խրախոյսի իշխաններէն ալ քանիները սրով մեռցուց։
5 Յովրամ երեսունհինգ տարեկան էր երբ որ թագաւոր եղաւ, ու երկուտարի մէջ
6 ութը տարի թագաւորութիւն ըրաւ։ Եւ անիկա Աքաաբին տանը ըրածին պէս խրախոյսի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց, (քանզի
Աքաաբին աղջիկը անոր կինն էր,) ու Տէ-
7 րոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ։ Բայց Տէրը Դաւիթին հետ ըրած ուխտին համար, եւ անոր ու անոր որդւոցը միշտ ալ ճրագ մը տալու խոստումնալիցին համար՝ Դաւիթին տունը կոր-
սընցընել չուզեց։
8 Անոր օրերը եդոմեցիները Յուդային ձեռքին տակէն ապստամբեցան, ու իրենց վրայ
9 թագաւոր մը դրին։ Եւ Յովրամ իր իշխանութեամբը ու բոլոր կառքերովը դնաց, ու գիշերով եղաւ, և իր չորս կողմն առնող եդոմիա-
ցիներուն ու կառքերու իշխաններուն զարկաւ։
10 Բայց եդոմեցիները Յուդային ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչեւ այս օրս։ անատիներ ալ նոյն ձեռքին տակէն ապստամբեցան,
քանզի անիկա իր Տիրոջմանն Տէր Աստուածը
11 մոռցեր էր։ Անիկա Յուդային լեռներուն վրայ բարձր տեղեր ալ շինեց։ ու երուսա-
զեմի բնակիչներուն պոռնկութիւն ընել տը-
ւաւ, և Յուդան գլխէ հանեց։
12 Ու եղիա մարգարէին անոր մէկտի եկաւ, որ կ՚ըսէր, Քու Հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ։ Որովհետեւ քու Հօրդ Յովսափաթին ճամբաներէն, ու Յուդայի Ասա
13 թագաւորին ճամբաներէն չյանձնեցիր, Հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբաները բռնեցիր, և Յուդան ու երուսաղեմի բնակիչները՝ Աքաաբին տանը պոռնկութիւններուն պէս պոռնկութիւն ընել տուիր, ու նաեւ զքեզմէ աւելի եղող եղբայրներդ՝ քու Հօրդ
14 տարիներէդը մեռցուցիր, Ահա Տէրը քու ժողովուրդդ, քու որդիներդ ու կիներդ, և քու բոլոր ստացուածդ մեծ հարուածով
15 պիտի զարնէ։ Ու դուն չարացար պիտի հիւանդանաս փորի հիւանդութիւնով, մինչեւ որ փորոտիդ դուրս պիտի թափի ան հիւանդութիւնովը պատճառաւը, ու օրէ օր պիտի
---։
16 Եւ Տէրը Բովրամին դէմ դրգռեց փղշտացիները, ու եթովպացւոց մօտերը բնակող
17 Արաբացիները։ Եւ անոնք Յուդայի վրայ եկան ու զանիկա Կոզոպատեցին։ և Թագաւորին տանը մէջ գտնուած բոլոր ստացուածքը, ու
անոր որդիները ու կիները ալ գրկեցին տա-
րին, ու անոր որդիներէն մէնակ անոր պզտիկ որդին Յովահազ մնաց։
18 Եւ աս բոլոր բաներէն ետքը՝ Տէրը զանիկա անտնկ մէկ փորոտիքին հիւանդութեամբ մը
19 զարկաւ, որ անբժշկելի էր։ Ու չատ մը օրէն ետքը՝ այսինքն երկու տարիի չափ ժա-
մանակ անցնելէն ետքը իր հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս թափելցաւ, ու չարաչար հիւանդութեամբ մեռաւ։ Եւ ժողովուրդը անոր վրայ խունկ չթնեցին, ինչպէս որ անոր
20 հայրերուն վրայ ըրեր էին։ Անիկա թագաւոր եղած ատենը երեսունհինգ տարեկան էր։ և ութը տարի երուսաղեմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ։ և անիկա հեռացաւ մարդկանէ մը անոր վրայ ցաւելուն։ ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին, բայց չէ թէ թագաւորաց գերեզմաններուն մէջ։

ԳԼ· ԻԲ

1 Աբեհա իր հորը տեղը կը յաջորդէ։ ու չար կերպով կը թագաւորէ։ 5 Աքազիա որդւոյն հետ գաղնացաւ-թիւն առնելով՝ Յեհուն կը օգնեսէ։ 10 Գոթոլիա բոլոր թագաւորական ազգը կ՚ոչնչացնէ։ բայց ի Յովսէն պահ մը անոր Յոաքեհ հրեայորդին կը։ թիւը կ՚ազատի թագաւորութիւնը։

1 Ու երուսաղեմի բնակիչները անոր տեղը անոր պզտիկ որդին՝ Աքազիան թագաւոր ըրին։ քանզի Արաբացւոց հետ բանակը եկող գունդը բոլոր մեծերը մեռցուցեր էին։ այսպէս
2 Յուդայի Բովրամ թագաւորին որդին Աքազիան թագաւոր եղաւ։ ու երուսաղեմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն
3 ըրաւ։ և անոր մօրը անունը Գոթոլիա էր։ ու Ամբրին աղջիկն էր։ Անիկա ալ Աքաաբին տանը ճամբաներուն մէջ քալեց։ քանզի անոր մայրը չարութիւն ընելու խորհուրդ կու տար
4 անոր։ Ու անիկա Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ Աքաաբին տանը պէս։ վասն զի իր հօրը մեռնելէն ետքը անոնք էին իր խորհրդատուները
5 ի՛ր՝ իր կործանմանը համար։ Եւ անոնց խորհրդովը գնաց, ու Աքազիան

Բ ¶ Գ՚թագ· ը· 10։
¶ Գ՚թագ· ը· 17։ եւս։
Գ՚Գլ· իբ· 8։
Դ ը Գ՚թագ· ե· 18, 19։
Գ՚թագ· ժա· 36։
Գ՚թագ· ը· 19։
Սպ՚ Ծղ· 11։ եւս։
Ե ¶ Գ՚թագ· ը· 20։ եւս։
Ղ՚Ա· ԺԸ· 7 ք· 5։
Հմր· 13։
Հմր· 11։
Զ ¶ Գ՚թագ· ժգ· 51—53։
Գ՚թագ· ի· 22։
Ի՚Ես՚ ԼԹ· 15։ ր Օր։
Ը՚ Գ՚թագ· ը· 14։
Հմր· 4։
Ես՚ե· առանձ
Է ¶ Գ՚թագ· ժա· 14։
Ես՚ ԿԲ· 1։
Ա Գ՚թագ· ը· 14։
Հմր· 15։
Ես՚ ԺԲ· 14։
Հմր· 13։
Ես՚ե· առանձ փառք գնաց
—
¶ Գ՚թագ· ը· 24։ եւս։
Ես՚ ԼԲ· ի՚սոս· 17։
Հմր· 6։
Բ Գ՚Գլ· իբ· 17։
Ի՚Հոս Աւազ· և Ա-
ղաբ· Խորհ· գործ-
ուեքան· անուանեալ
¶ Գ՚թագ· ը· 28։
¶ Գ՚թագ· ը· 28։ եւս։

Թավրամին՝ Խոպկլի Թագաւորին հետ Աստուծոյ Աղաչէլ Թագաւորին վրայ Յամովթ-գաղաադ պատերազմելու գնաց. ու Աստիճ 6 Թավրամը զարկին։ Եւ անոնա գտնձաւ որ Նեղոյելի մէջ բժշկուի անկ վերքերէն որ Ասորեստ անոր տուեր էին ՚Յամովթի մէջ, Ասորւոց Աղաչէլ Թագաւորին հետ պատերազմի բռած ատենը. ու Ազարիա Թագաւորը Թավրամին որդին ՚Յազարիա Նեղոյելի լինալ. Աքսաւրի որդին Թավրամը տեսնելու, վասն զի անի- 7 կա հիւանդ էր։ Եւ Աստիճային կործանումը Աստուծմէ եղաւ՝ Թավրամին գովը երթալովը. վասն զի երբոր անկոս հոն գնաց, ՚Թավրամին հետ Նամեսեան Եհուն դիմաւորելու եկաւ, որուն որ Տէրը օծեր էր՝ Աքսաբերն տու- 8 նը բնաջինջ ընելու համար։ Եւ երբոր Եհու ՚Աքսաբերն տանը վրայ Աստուծոյ վճիռը ի գործ կը դնէր, ՚Ասուդայի իշխանները և Աստիճային ծառայութիւն ընող Ազարիային եղբօրորդիները գտան. ու զանոնք սպանեցոյց։ Եւ 9 Աստիճան ալ փնտռեց, որ Սամարիայի մէջ պահուած էր. ու զանիկա բռնելուին և Եհուին բերելով սպանցուին, ու զանիկա թաղեցին, քանզի ըսին, Ասիկա ՚Տէրը բոլոր սրտով ինդրող Յովսափատին որդին է։ Ու Աստիճային տունէն ոեւէ չկար որ Թագաւորութիւնը պահելու կարող ըլլայ։

10 ՚Իսկ Աստիճային մայրը Գոթոդիա իր որդւոյն մեռնելովը տեսնելով՝ եղաւ, ու Ասուդայի տանը բոլոր Թագաւորական սերունդը բնաջինջ բրաւ։ Բայց ՚Յովսաբերին ազէկը Աստրէկ Աստիճային որդւոյն մէկէն գողցաւ զանիկա, և անոր դայեակին հետ անկողնոյ տեղուն մէջ դրաւ զանիկա. ու այսպէս Թավրամ Թագաւորին ազէկը Յովսաբա դա քահանային կինը Յեսաբէկ Աստիճային քոյրը ըլլալով՝ Գոթոդային երեսէն պահեց, 12 որ զանիկա չմեռցուց։ Եւ Յեհու անունց հետ վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ պահուեցաւ. ու երկրին վրայ Գոթոդիա Թագաւորութիւն կ'ընէր։

ԳԼ. ԻԳ

1 Յովսաբա ամէն բանը կարգի դնելով՝ Յովաշ Թագաւոր կը հաստատեն։ 13 Գոթոդիա կը սպանեն։ 16 Յովհաս Աստուծոյ երկրպագութիւն ընելը կը հաստատէ։

1 Ո՚ւ Յեհոյեդեթոդ տարին Յովհաս ութ տարի կը գտնուի, դաշնագրութիւնը իր հետ առնելով հարիւրապետները, Քերեթացի որդին Ազարիան, և Քօհանանի որդին Իսմայէլը, ու Ովբեդի որդին Ազարիան, և Ադայասի որդին Մաասէան, ու Զիքրիի որդին Եղիսափատը։ Եւ անոնք Յուդայի մէջ պտռտեցան, ու Ցուդայի ամէն քաղաքներէն Ղեւտացիները ու Իսրայէլի տոհմերուն իշխանները ժողվեցին, ու 3 երուսաղէմ եկան։ Եւ բոլոր ժողովը Աստուծոյ տանը մէջ Թագաւորին հետ դաշնագրեցին։ Ան ու Յեհոյադա անոնց ըսաւ, Ահա Թագաւորին որդին Թագաւոր պիտի ըլլայ, ինչպէս որ Տէրը Դաւիթին որդւոյց համար 4 ըսաւ։ Ձեր ընելու բանը սա է. Ձեր երերդուացնալ՝ Թ֊ քահանաներէն և Թ֊ Ղեւտացիներէն՝ շաբաթ օրը մուտքերը դռներուն պահ- 5 պանելիքնը ընեն. Ու Յ֊ երերդուացնալ՝ Թագաւորին տանը, ու երերդուացնալ հինգ դռանը ըլլան. բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը 6 տանը գաւիթներուն մէջը եղեն. իսկ Տէրոջը տունը՝ քահանաներէն ու ծառայելիքնը ընող Ղեւտացիներէն՝ ի զատ ոեւէ մարդ չմտնէ. անոնք թող մտնեն, քանի անոնք սուրբ են. և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը պահպանեն. 7 Թիւնը պահեն. Ու Ղեւտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ Թագաւորին բոլորտիքը կայնեն, ու ոեւէ մտնոր մտցուի. և Թագաւորին հետը ըլլաք ատոր մտած ա- 8 ենած ատենը. Ու Ղեւտացիք ու բոլոր Ցուդա Յովհաս քահանային բոլոր պատուիրածին պէս բրին. և ամէն մէկը իր մարդիկը առաւ, Թէ շաբաթ օրը մտնողները և Թէ շաբաթ օրը ելլողները. քանզի Յովհոյադա քահանան Դասակարգութիւնները չաբաձկեց. 9 Եւ Յովհոյադա քահանան Դաւիթ Թագաւորին նիզակները ասպարները ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին, Հարիւրապետներուն տուաւ. Եւ բոլոր ժողովուրդը 10 ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը սեղանին ու տանը քովը Թագաւորին բոլորտիքը կայնեցուց։ Եւ 11 Թագաւորին որդին հանեցին, ու Տանը վրայ դրին Թագը ու վկայութիւնը, ու զանիկա Թագաւոր բրին. և Յովհոյադա ու անոր որդիքը զանիկա օծեցին, ու բսին, կեցցէ արքայ։

12 Իսկ Գոթոդիա լսելով ժողովուրդին ձայնը որ կը վազէին ու Թագաւորը կ'օրհնէին, 13 Տէրոջը տանը ժողովուրդին եկաւ. Ու տեսաւ որ անոնա Թագաւորը իր սիւնին քովը՝ Տանը մուտքը կայներ էր, և զօրագլուխները ու փողերը Թագաւորին քովը էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողերը կը հնչեցնելին ու երգեցողները երգի նուագարան- 14 ներով ու Հեւերաժշտականները օրհնութիւն ընող կ'երգեին. անատոլը Գոթոդիա իր հանդերները պատռեց, ու բսաւ, Դաւանանա-

---

ե ր Թագ. Բ. 12։
• Նեհ. Ութսնեակ
ր Գ֊Ի Ազարիա Հոր.
ւ. Ե Յովհ. Ազարիա Հոր. 17։
ղ Դասս. Ժգ. 6։

Թագ. Ժբ. 15։
Գվ. Ժ. 15։
ե ր Թագ. Բ. 21։
ը ր Թագ. Բ. 6. 7։
ի ր Թագ. Ժ. 10. 11։
ձ ր Թագ. Ժ. 13։

14։
Ղ. Ոբ. Ժէ. 18։
Ե ա Մ֊Ե Իե. 8։
Նեհ. ատաղձներ
Իշ։

ե ր Թագ. Ժա. 2։

Թագ. ր. 4։ Բ.
5։ Գվ. ջ. 16։ Ե.
18։ Իա. 7։
ա ա Մ֊Ե. Բ. 25։
գ ա Մ֊Ե. Իգ. 22. 23։
Ե ա Մ֊Ե. Իգ. 6։

Իե։
ը ր Օր. Ժէ. 18։
Ե ա Մ֊Ե Իե. 8։
Նեհ. ատաղձներ
Իշ։

14 թիւն է, դասաւանութիւն։ Եւ Յովհաննէս քահանան զօրքին վրայ եղոյ Հարիւրապետները հանեց, ու անոնց բաւ, Ասիկա կարգերուն մէջէն հանեցէք, ու մասր հանէն գացողը սրով մեռցուի։ (քանզի քահանան ըսեր էր, Զանիկա Տէրոջը տանը մէջ մի մեռ-
15 ցնէք։) Եւ անոր վրայ ձեռքերնին երկնցուցին։ ու երբոր անիկա թագաւորական տանը ձիերու դռնէն ներս կը հանէր, անոնք հոն մեռցուցին։

16 Եւ Յովհաննէս իրեն ու բոլոր ժողովուրդին ու թագաւորին միջեւերդ գաղնագրութիւն
17 ըրաւ, որ Տէրոջը ժողովուրդը ըլլայ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը բահաղին տանը գնան, ու զանիկա կործանեցին, և անոր սեղանները կուռքերը կոտր ընդ բրին, ու Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն առջեւը սպան-
18 նեցին։ Եւ Յովհաննէս Տէրոջը տանը վրայ Հարուցած Տէրոջը տանը պաշտօնեաները դրաւ, որ Մովսէսին օրինացը մէջ գրուածին պէս Տէրոջը ողջակիզներ մատուցանեն ուրախութեամբ ու երգով, ինչպէս որ Դաւիթ
19 սահմաներ էր։ Եւ Հազանապետները Տէրոջը տանը գնդերը կայնեցուց, որպէս զի ինչ և իցէ կերպով անհնազանդ եղող չըլլայ մը։
20 Եւ անիկա հարիւրապետները ու ազնուականները և ժողովուրդին իշխանները ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ, ու թագաւորը Տէրոջը տունէն իջեցուց, և բարձր գրան էն թագաւորին տունը մտան։ ու թագաւորը նստեցուցին թագաւորութեանը աթոռին
21 վրայ։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ, և քաղաքը հանդարտութեան մէջ եր։ ու Գոմոդիան սրով մեռցուցին։

ԳԼ· ԻԹ

1 Յովաս ութ տարեկան էր երբոր թագաւորեր եղաւ, ու երեսունմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն ըրաւ։ ու անոր մօրը անունը Սարիա էր՝ Բերսաբէէ էր։
2 Եւ Յովաս Յովհաննէս քահանային բոլոր օրերուն մէջ Տէրոջը աչքին ուղղութիւն ըրաւ։
3 Ու Յովհաննէս անոր երկու կին առնել տուաւ։ ու աղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
4 Եւ ասկէ ետքը Յովաս ուզեց որ Տէրոջը
5 տունը նորոգէ։ Ու քահանաները ու Ղեւտացիները ժողվեց, և անոնց բաւ, Քաղաքի քաղաքները ելէք, ու ձեր Աստուծոյն տունը նորոգելու համար Իսրայէլէն տարեկան տարի տասկ ժողովեցէք, ու ա գործը չուտով
6 ըրէք։ բայց Ղեւտացիք չուտով չըրին։ Եւ Թագաւորը Յովհաննէս իշխանը կանչեց, ու անոր բաւ, Տէրոջը Ծառային Մովսէսին, ու Իսրայէլի ժողովրդին Վկայութեան խորանին համար պատրաստ տարբը ինչո՞ համար Ղեւտացիներէն չպահանջեցիր, որ Քաղաքին
7 ու Երուսաղէմի բերեն։ (Քանզի Յանօքիա Գոմոդիան -- անոր որդիքը Աստուծոյ տունը աւերեր էին, ու Տէրոջը տանը բոլոր Նուէրը բաները Բահաղիմին նուիրեր էին։) Եւ Թագաւորը Նեղեցին, ու զանիկա Տէրոջը տանը գործը գործ-
9 ել կողմը գրին։ Եւ Քաղաքի մէջ ու երուսաղէմի մէջ մեռեւտիկ կանչել տուին, որ Աստուծոյ Ծառային Մովսէսին անապատին մէջ Իսրայէլին պատրաստ Նուէրը Տէրոջը բերեն։
10 Եւ բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը ուրախացան, ու բերին մեռեւտիկին մէջը ձգե-
11 ցին, մինչեւ որ անիկա լեցուեցաւ։ Ու երբոր մեռեւտիկը Ղեւտացուց ձեռքով Թագաւորին վերակացուներուն կը տարուէր, և Անոնք կը տեսնէին որ առատ չատերը է, Թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանային վերակացուն կու գար, և մեռեւտիկը կը պարպէին, ու զանիկա վերցնելով իր տեղը կը դարձնէին։ օրէ օր այսպէս կ'ընէին, ու չատ
12 առատ ժողվեցին։ Եւ Թագաւորը ու Յովհաննէս Տէրոջը տանը Գործաւորներուն գործը բնաղեցնել կու տային։ ու անոնք Տէրոջը տանը նորոգելու համար՝ վարձքով քարհատներ ու հիւսներ կը բանէին։ ու Տէրոջը տանը ամրացնելուն համար՝ երկաթագործ-
13 ներուն ու պղնձագործներուն ալ Եւ գործ Եւ Եւ Եւ

քաղաքին մէջ Թագաւորաց հետ Թագեցին · քանզի անիկա խորտկի մէջ Աստուծոյ ու անոր ամեր համար ազէկութիւն ըրեր էր ։

17 Եւ Յովհադային մեռնելէն ետքը Յուդայի իշխանները եկան, ու Թագաւորին խոնարհութիւն ըրին · անոնցմէ Թագաւորը ա-
18 նոնց մտիկ ըրաւ · ու իրենց հարցը Տէր Աստուծոյ տանը Թողուցին, և Աստարովթի կուռքերուն ու չաստաւածներուն ծառայութիւն ըրին և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ Յարկութիւն եկաւ իրենց ա-
19 քին համար · ւյայն պի անոնց մարգարէներ խրկեց, որ զանոնք Տէրոջը դարձնեն · ու անոնց վկայութիւն ըրին, բայց անոնք մտիկ չըրին ։

20 Եւ Յովհադա քահանային որդւոյն Զաքարիային վրայ Հոգին եկաւ, ու անիկա ժողովուրդին մէջը բարձր տեղ մը կանգնեցաւ, ու անոնց բաւ, Աստուած այսպէս կ'ըսէ, Ինչո՞ւ համար Տէրոջը պատուիրանքներէն կը խախտիք · դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի չգտնէք, Յանդի դուք Տէրը մերժեցիք, ան ալ Ձեզ պիտի մերժէ ։
21 Եւ անոնք անոր դէմ միաբանեցան, ու զանիկա թագաւորին հրամանովը Տէրոջը տանը
22 գաւիթին մէջ քարերով քարկոծեցին · Եւ Յովաս Թագաւորը անոր Յօր Յովհադային իրեն բրած բարերարութիւնը չյիշելով անոր որդին մեռցուց · ու անիկա մեռած ատենը բաւ, Տէրը տեսնէ ու Պահատ ։
23 Եւ հետեւեալ տարին Ասորւոց զօրքը անոր դէմ եկին ու Երուսաղէմի վրայ եկան, ու ժողովուրդին բոլոր իշխանները մեռցուցին, ու անոնց բոլոր ալարը Դամասկոս Թագաւորին խրկեցին · Ասորւոց զօրքը քիչ մարդոցմով եկաւ, բայց Տէրը խիստ շատ զօր եղող զօրքը անոնց ձեռքը մատնեց · քանզի անոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը Թողուցեր էին · Նոյնիս Աստուած
25 դատաստանը՝ ի դարձ դրին Յովասին վրայ · Ու երբոր անոնք գացին անկէ, մեծ հիւանդութիւններու մէջ ձգելով զանիկա, անոր ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին · Յովհադա քահանային որդւոյը արիւնը հատ մը, ու զանիկա իր անկողնին մէջ սպանեցին, ու մեռաւ · ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ Թաղեցին, բայց Թագաւորաց գե-
26 րեզմանութիւնը մէջ չթաղեցին · Եւ անոր դէմ դաւաճանութիւն բնութեր ատենը էին · Ամմոնացի կիներ Սամաթին որդին Զաբադ, ու Մոաբացի կիներ Սամաթիթին որդին
27 Յովզաբադ · Եւ անոր որդւոյը համար, ու իր վրայ Աստուծոյ տուրքին չատութիւնը համար, ու Աստուծոյ տանը Թագաւորութիւնը համար՝ ահա Թագաւորաց գրքին յիշատակարանին մէջ գրուած է · Ու անոր տեղը անոր որդին Ամասիա Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Ամասիա իր Թագաւորութեանը սկիզբը տասկ վարմանք ճ'ունէր, 3 գաւառներուն ընդհանուր զօրագլուխ կ'ընէ · 5 եղեմներուց վրայ երթալու համար՝ խրախուսեց ներեն զօրագլուխ մը վարձով կը բռնէ · սակայն Աստ մարգարէ մը խոսքով իր առած հարիւր տաղանդը կորսնցնելով՝ ան զօրքերը ետ կը խրկէ · 11 եղեմներուց կը յաղթէ · 10 · 13 Իսրայէլացիք իրենց ետ խրկուելուն վրայ ձեռնամուխ իրենց առնելոց գաւառ ամէնուն Աստղաւոր քաղաքները կը կողոպտեն · 14 Ամասիա եղեմի աստուածներուն կը Յառնայ · ու մարգարէին խրատը կ'անարգէ · 17 Յովասի գերեզմանով՝ ինչ կը կերտնանդիք պատմուած կ'ըսէ · 23 Ամասիայի Թագաւորութեանը օրերը · 27 Անոր դաւաճանութեանը պատճառը ։

1 Ամասիա Յուդայի տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երեսուներկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ · և անոր մօրը անունը Յովհադան էր, ու Երուսա-
2 զեմացի էր · Եւ Տէրոջը աչքին ուղղութիւն ըրաւ, Բայց ոչ կատարեալ սրտով ։
3 Ու երբոր Թագաւորութիւնը անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր ծառաները սպաններ էին, որոնք իր հայրը Թագաւորը սպաններ էին ·
4 Բայց անոնց որդիքը չմեռցուց, հետպես որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ գրուած է, որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով, Հայր չպիտի Հայրերուն համար մեռցուի, ու հայրերուն չպիտի մեռցուին համար՝ հապա ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռ-
5 ցուի · Եւ Ամասիա Յուդան ժողվեց, ու անոնց տուներուն վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ դրաւ բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի մէջ, և զանոնք Թուած տարեկանին վրայ Տասնից, ու պատերազմի ելլող և նիզակ ու վահան կրող երեք հազար ընտիր
6 մարդ գտաւ · Ու անկից հարիւր տաղանդ արծաթով իսրայէլէն հարիւր հազար զօրաւոր
7 կարճ վարձքով բռնեց · Եւ Աստուծոյ մարդ մը եկաւ անոր ու բաւ, Ով Թագաւոր, Իսրայէլի զօրքը քեզի հետ չերթայ · քանզի Տէրը Իսրայէլի հետ այսինքն բոլոր Եփրեմի
8 որդւոցը հետ չէ · Բայց թէ որ դուն երթալ կ'ուզես ուրիշ բրէ, ու պատերազմի համար ուժգնցիր · Քայց Աստուած քեզմէ առէնը պիտի կործանէ քեզ · քանզի Աստուած ու

ի դ Թագ · մբ · 21
ժ Հաւն Յովհադայ · ի դ Թագ · մբ · 21
ձ դ Թագ · մբ · 18 ·
ե Նէբ · Հիմնոր
ա դ Թագ · մբ · 21 ·

ը Թագ · մբ · 41 ·
ղ գ · Աժ · ե · 8 · Դէ · ի · 8 · Աժ · ե · 12 · Ես · ե · 12 ·
ճ Մ՚առ · իթ · 33 · Գար · է · 57 · 58 ·
ի Դէ · էգ · 18 · Նէհ · է · 25 · 28 · Ես · ա · 1 · Դէ · մէ · 1 · ի · 14 ·

ժ Թագ · մբ · 33 ·
ի Գէ · մէ · 2 ·
լ Դ · էգ · 25 · Ես · իբ · 13 ·
խ Նէհ · է · 5 · Ես · իբ · 25 ·
ծ Դ · էգ · 5 · 6 · Ես · իբ · 25 · Դար · է · 57 · 58 ·
կ Նէհ · է · 5 · Ես · իբ · 25 ·
հ Դ · էգ · 18 · Նէհ · է · 25 · 28 · Ես · ա · 1 · Դէ · մէ · 1 · ի · 14 ·

լբ · 30 · Նա · է · 17 ·
ղ Դ · էգ · 25 · Բ Օր · իբ · 25 ·
ե Դէ · իգ · 8 · Նա · մ · 5 ·
ա Դէ · իբ · 8 · Նա · մ · 5 ·
ը դ Թագ · մբ · 20 ·
ի Հոր · 21 ·

ժ դ Թագ · մբ · 21
ի դ Թագ · ժգ · 1 · Նա ·
ձ Տես դ Թագ · ժգ · 4 · Հոր · 14 ·
ճ դ Թագ · ժգ · 3 · Նա ·

իգ Օր · իգ · 16 · դ Թագ · ժգ · 6 · Նէհ · է · 30 · Նա · ի · 6 · Դէ · ի · 6 ·
իմ · լա · 30 · Նա · ի · 6 · Դէ · ի · 6 ·
ի Նա · ա · 3 ·
ա Դէ · ի · 6 ·

կարծանալու զօրութիւնը Աստուծոյ ձեռքն է։
9 Եւ Ամասիա Աստուծոյ մարդուն բսաւ, Հապա ի՞նչպէս ընելու է այն հարիւր տալանդը որ ես խրատկիլի զօրքին տուի. ու Աստուծոյ մարդը բսաւ, Տէրը քեզի անկէ աւելին կրնայ
10 տալ։ Եւ Ամասիա էֆրայիմէն իրեն եկող գունդերը զատեց, որ իրենց տեղը երթան. ու անոնք Յուդայի վրայ խիստ սրդուեցան, ու սաստիկ բարկութեամբ իրենց տեղը դարձան։
11 Եւ Ամասիա ուժ առաւ ու իր զօրքը հանեց, ու Աղի ձորը գնաց, և Սէիրի որդւոց
12 մէ տասը հազարը գերեցաւ, ու տասը հազարն ալ Յուդայի որդիքը ողջ գերի առին, և քաշեցուցին գլուխը տարին, ու զանոնք քաշեցուցին գլուխ վար ձգելին, ու ամէնքն ալ կտոր կտոր եղան։
13 Եւ այն զօրքերը որոնք Ամասիա ետ խրկեց, որ իրեն հետ պատերազմի չերթային, Յուդայի քաղաքներուն վրայ յարձակեցան՝ Սամարիայէն մինչև Բեթհորոն, ու անոնցմէ երեք հազար մարդ սպանեցին, և չատ աւար առին։
14 Ու երբոր Ամասիա եդոմացիները ջարդելէն գարձաւ, Սէիրի որդւոց աստուածները բերաւ, ու զանոնք կանգնեց, որ իրեն աստուածներ ըլլան, և անոնց առջեւը երկրպագութիւն կ՚ընէր, ու անոնց խունկ կը
15 ծխէր։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը Ամասիայէն վրայ բորբոքեցաւ, և անոր մէկ մարգարէ մը խրկեց՝ ըսելով, Դուն ինչո՞ւ փնտռեցիր հաւատացեալ եղած ժողովուրդին աստուածները՝ որոնք չկրցան իրենց ժողովուրդը քու ձեռքդ ազա-
16 տել։ Ու երբոր անոր հետ կը խօսէր, ըսաւ անոր, Մի՞թէ քեզ թագաւորի խորհրդական դրին։ լուռ կեցիր, ինչո՞ւ որ քեզ պատնեշ ըսեց։ Ես մարգարէն ըսեց, Աւե՛լ գիտեմ որ Աստուած հարցեր է քեզ կոր-
17 սընցնելու, որովհետև իմ խրատս մտիկ չըներ[ք] ատ բանը ըրիր։
Եւ Յուդայի թագաւորը խորհրդ ըրաւ, ու խրկեցաւ Յուդայի թագաւորին Յեհուի որդւոյն Յովսափատի որդւոյն Յոսիան ըսուած Իսրայելի թագաւորը՝ ըսելով, Եկուր, երես երեսի տնօ-
18 նենք։ Եւ Իսրայելի թագաւորը Յուդայի Ամասիա թագաւորին խրկեց ու բսաւ, Լիբանանի փուշը Լիբանանի եղեւնիին դրկեց՝ ըսելով, Քու աղջիկդ իմ տղուս կին տուր։ բայց Լիբանանի
19 վրէն եղող գազան գազանը անցաւ, ու փուշը կոխկրտեց։ Դուն՝ ահա եդոմին զարկիր ըսիր, ու քու սիրտդ քեզ բարձրացնելով հպարտացուց։ Հիմա քու տունդ նստէ։ քանի
20 ի՞նչուան դուն ու քեզի հետ Յուդան ալ։ Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ։ քանզի Աստուծմէ եղաւ, որ զանոնք Եդոմի ընչաքաղցութեան ձեռքը մատնէ, [ք] Եդոմացւոց աստուածներուն
21 որ փնտռեցուն համար։ Ուստի Իսրայէլի Յովաս թագաւորը եկաւ. և ինքը ու Յուդայի Ամասիա թագաւորը Բեթսամիսին
22 մէջ երես երեսի տեսնուեցան։ Եւ Յուդա Իսրայէլին առջեւը չյաղթեցաւ, ու ամէն մարդ իր վրաններ փախաւ։ Եւ Իսրայէլի Յովաս թագաւորը Յեհուհազի որդւոյն Յովասեայ որդւոյն Ամասիան Յուդայի թագաւորը Բեթսամիսի մէջ բռնեց, ու զանիկա Երուսաղէմ տարաւ. ու Եփրեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը՝ երեսուն մի պատուէն չափ
24 հարիւր կանգուն փլցուց։ Եւ բոլոր ոսկին ու արծաթը, և Աստուծոյ տանը մէջ գտնուած Աբդեդոմին քովի բոլոր անօթները, ու թագաւորին տանը գանձերը, ու պատանիներ ալ ----, ու Սամարիա դարձաւ։
25 Եւ Յուդայի թագաւորը Յովասի որդի Ամասիա Իսրայէլի թագաւորին Յովասիի որդւոյն Յոահազին մեռնելէն ետքը տասնե-
26 հինգ տարիապրեցաւ։ Ու Ամասիային միւս գործերուն համար՝ սկիզբէն ու վերջիքը՝ ահա Յուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն
27 գրքին մէջ գրուած է։ Եւ Ամասիա երբոր Տէրոջը հետևելէն խոտորեցաւ, անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն ըրին. ու անիկա Լաքիս փախաւ, բայց անոր ետևէն Լաքիս հոգ խրկեցին, և զանիկա հոն մեռ-
28 ցուցին։ Ու ձիերով վերցուցին, ու զանիկա իր հայրերուն հետ Յուդայի քաղաքին մէջը թաղեցին։

ԳԼ· ԻԶ

1 Ոչխա կը թագաւորէ։ ու Յոթրիքին օրերը Տէրոջը հետևելուն համար յաջողութիւն կը գտնէ։ 10 Ոչխա հպարտանալով պատճառին ձեռք կը զարնէ։ անոր համար բարառա Քեմոշ կը պատահի։ 23 Ոչխա կը մեռնի։ ու Յոթրիքամ անոր կը յաջորդէ։

1 Եւ բոլոր Յուդայի ժողովուրդը Ոզիան առին, որ տասնուվեց տարեկան էր, ու զանիկա իր Հօրը Ամասիային տեղը թագաւոր
2 դրին։ Ասիկա Էլաթը շինեց, ու թագաւորը իր հայրերուն հետ քնացաւին յետոյ զանիկա
3 Յուդային հետ դարձուց։ Ոզիա տասնուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու երեսունեւմէկ տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեցաւ։ Եւ անոր մօրը անունը
4 Երեքիա էր, ու Երուսաղէմացի էր։ Եւ անիկա Տէրոջը աչքին ուղղութիւն բրաւ, իր

ե Աստ. ժ. 22։
ը գ Թագ. ժգ. 7։
թ Տէս գլ. իբ. 23։
ժ Նե. ի. 3. 5։
ի Սալ. գգ. 3։
լ Հմր. 11։
խ Կամ Խրէն։
ծ գ Թագ. ժգ. 8. 9։
կ Նե։
հ գ Թագ. ժգ. 15։ Գլ. իբ. 7։
ձ Հմր. 11։
ղ Կամ Դաւիթի։ գ Թագ. ժգ. 20։
— գ Թագ. ժգ. 21։ 22. ժե. 1. նե։

5 հօրը Ամնոնայի բոլոր բրածին պէս։ Ու Ի֊Աս֊
սուծոյ սենեկիքներուն հմուտ եղող Զադարիա֊
յին օրերը Ի֊Աստուած կը ծնդրէր։ և Ցեղը
ինդրած օրերը Աստուած անոր յաջողեցուց
6 կռ. տար ։ Ու եթե Ի֊փղշտացոց հետ պատե֊
րազմ բրաւ։ և Գէթի պարիսպը, Յաբնէի
պարիսպը ու Ազոտոսի պարիսպը փղշտաց֊
և Ազոտոսի [illegible] մէջ ու փղշտացոց --
7 շէն երկրներուն մէջ քաղաքներ չինեց։ Ես Ա֊
սուած անոր օգնութիւն բրաւ Ի֊փղշտացոց
դէմ, ու Գուր֊բահալ բնակող Արաբացոց
8 դէմ։ Ասմոնացոց դէմ։ Ես Ամմոնացիք
Ոզիային չընծաներ կու տային։ ու անոր անուա֊
նը մինչև եգիպտոսի մուտքը տարածուեցաւ։
9 քանզի անկնա խիստ ուժգնցաւ։ Ես Ոզիա
երուսաղէմի մէջ Ի֊Անկան գործեր վրայ։ ու
Զոյն֊ի գործը վրայ, և գործէն գործուածքին
վրայ աշտարակներ չինեց, ու զանոնք ամրա֊
10 ցուց։ Ես անապատին մէջ աշտարակներ չի֊
նեց, ու չատ ջրհորներ փորեց։ քանզի անի֊
կա գաշտի մէջ ու հովիտի մէջ չատ անասուն֊
ներ, -- լեռնահարսի նաև կարմելցւոց երկրագործներ ու այգեգործներ ունէր։ քան֊
11 զի երկրագործութիւնը կը սիրէր։ Ես Ոզիա֊
Ի֊ին զօրապետներ ու Մասսիս ասոնցներէն
ձեռքով հաշուած Թուոյն հաւնիսատ, Թա֊
գաւորին իշխաններէն Ասոնցներն ձեռքին
տակը գունդով պատերազմի ելլող զօրքեր
12 ունէր։ Բոլոր զօրաւոր կորիւներուն տունա֊
պետներուն թիւը երկու հազար վեց հարիւր
13 էր։ Ես անոնց ձեռքին տակը երկը հարիւր
հօթը հազար հինգ հարիւր պատերազմող
մարդ կար, որոնք մեծ ուժով կը պատերազ֊
մէին, ու թշնամիին դէմ Թագաւորին օգնու֊
14 թիւն կ'ընէին։ Ես Ոզիա ան բոլոր զօրքին
համար վահաններ, նիզակներ, սաղաւարտ֊
ներ, զրահներ, աղեղներ ու քարերու համար
15 պարանոց պատրաստեց։ Ու անիկա երուսա֊
զէմի մէջ պատրաստութիւններուն ճարտարա֊
խելամտի մէջ գործեր չինեց, որ նետեր ու մեծ
քարեր նետելու համար՝ աշտարակներուն վրայ
և անկիւններուն վրայ կենան։ ու անոր անուա֊
նը հեռու տեղատեղը տարածուեցաւ, վասն
զի անհիւս զարմանալի օգնութիւններ գտաւ,
16 մինչև որ ուժգնցաւ։ Բայց երբոր ուժգնաց,
անոր Տպրած հպարտութեամբ Ապրութիւն
բրաւ, և իր Տեր Աստուծոյն դէմ յանցանք
գործեց։ ու Ի֊Տեղը ծխասեղ մնաւ, որ
17 խունկի սեղանին վրայ խունկ ծխէ։ Ես անոր
հետևէն Ազարիա քահանան մտաւ, ու անոր
հետ Տեղը ութսուն քահանաները՝ որոնք

18 զօրաւոր մարդիկ էին։ Ես անոնք Ոզիա թա֊
գաւորին դէմ կեցան, ու անոր ըսին, Ով Ոզիա,
Տքեզի չիյնար որ Տեղը խունկ ծխես, հա֊
պա Ի֊Ասրոնեան քահանաներուն՝ որոնք
խունկ ծխելու համար սրբուած են։ դուրս
նէն գաս եղեր, քանզի յանցանք գործեցիր
ու -- Բաներ Տեր Աստուծմէ պատիւ պիտի
19 չառնես։ Ես Ոզիա բարկացաւ, ու անոր ձեռ֊
քը խունկ ծխելու համար բռնած կար։ ու
երբոր քահանաներուն բարկացաւ, քահանա֊
ներուն առջեւը՝ Տեղը տանր մէջ խունկի
սեղանին քովը անոր ճակատին վրայ Ի֊բոր֊
20 տութիւն երեցաւ։ Ես Ազարիա քահանայա֊
պետը ու բոլոր քահանաները անոր նայեցան,
և ահա անոր ճակատին վրայ բորտութիւն
կար։ ու զանիկա չուտով անկէ հանեցին։ ու
անիկա ալ Ինքնիս արագաց, քանզի Տէրը
21 զանիկա զարկեր էր։ Ես Ոզիա Թագաւորը
մինչև իր մահուան օրը բորտուած էր, ու Ի֊դատ
տան մը մէջ բորտուած կը նստէր, վասն զի
Տէրոջմէ տունէն արգիլուեցաւ, ու անոր որդին
Յոթամ Թագաւորին տանը վրայ ընտրուած
երկրին ժողովուրդը կը դատէր։
22 Ես Ոզիային մնացորդ պատմութիւնը՝ ա֊
ռաջինը ու վերջինը՝ Ամոսի որդին Եսայի
23 մարգարէն գրեց։ Ես Ոզիա իր հայրերուն
հետ քնացաւ։ ու զանիկա իր հայրերուն հետ
Թագաւորց գերեզմանիներուն դաշտին մէջը
Թաղեցին։ վասն զի ըսին, Անիկա բորոտ է։
Ես անոր որդին Յոթամ անոր տեղը Թա֊
գաւորեց։

ԳԼ֊ ԻՆ

1 Յոթամ քսան վեցնասնով կը յաջողի։ 5 Ասսիրացիները կը հնազանդեցնէ։ 7 Յոթամին Թագաւորութեան օրերը։ 9 Ահազ անոր տեղը կը յաջողի։

1 Յոթամ ֊քսանու հինգ տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ, ու երեսուներկու մէջ տասնու֊
վեց տարի Թագաւորութիւն բրաւ։ և
2 դպիրին աղջիկը էր։ Ես իր Տրօք Ոզիայէն
բոլոր բրածին պէս Տեղոջ առջեւը ուղղու֊
թիւն բրաւ։ բայց Տեղոջ տաճարը չնաւ։
ու Ժողովուրդը տակաւին ապականած էր։
3 Ասիկա Տեղոջ տանը ամէնէն բարձր դուռը
չինեց, ու Ի֊Ոփելի պարսպին վրայ չատ բան֊
4 չինեց։ Ես Ցուդայի լեռնակողմի քաղաքներ,
ու անտառներու մէջ բերդեր ու աշտարակ֊
5 ներ չինեց։ Ես անիկա Ամմոնի որդւոցը Թա֊
գաւորին հետ պատերազմ բրաւ, ու զանոնք
յաղթեց։ և ասոնք տարին Ամմոնի որդիքը հա֊

ք Դան֊ խա֊ 12։ Դասն֊	շբ Թագ֊ բ֊ 9	բ Օր֊ բ֊ 14։ Գէ֊	ի ա Մրն֊ ջ֊ 10։
ա֊ 17։ բ֊ 19։ ֆ֊	Գէ֊ Ժ֊ 11։	խ֊ 19։	ղ Թաս֊ ֆ֊ 40։ Ժբ֊
1։	ե ղ Թագ֊ Ժգ֊ 13։	Նեխ֊ ջ֊ 13։ 19։	1։
ֆ Ջ֊ Գէ֊ ֆ֊ 9։	Նեխ֊ ջ֊ 13։ 19։	Ի֊Ես֊ ապահաս֊	ժ Նէ֊ Ի֊ 7։ 8։
7 Ես֊ Ժ֊ 23։	38։ Ջ֊ Ժ֊ 10։	Ես֊	ի Թաս֊ Ժբ֊ 10։ ջ
ը Գէ֊ խա֊ 16։	շբ Օր֊ բ֊ 15։	ե ղ Թագ֊ Ժբ֊ 12։	Թագ֊ Ի֊ 22։
		13։	

ի Եսա֊ ջ֊ 10։	ի Եսա֊ ջ֊ 32։	Եսա֊ ջ֊ 1։
ղ Թաս֊ Ժբ֊ 40։ Ժբ֊	ի ղ Թագ֊ Ժ֊ 5։	—
1։	ղ Ջ֊ Ժգ֊ 46։ Թաս֊	ղ Թագ֊ Ժ֊ 28։ Եա֊
ի Նէ֊ Ի֊ 7։ 8։	Ի֊ 2։	ի Թագ֊ Ժ֊ 35։
ի Թաս֊ Ժբ֊ 10։ ղ	ի Եսա֊ ա֊ 1։	ֆ Գէ֊ Ի֊ 14։ Նէ֊
Թագ֊ Ի֊ 22։	ի ղ Թագ֊ Ժ֊ 7։	Ես֊ ղ֊ 20։

բիւր տապանք արծաթի , ու տասը հազար քառ. ցորեն , և տասը հազար հո՜ գարի տուին անոր · պապէն երկրորդ ու երրորդ
6 տարին ալ Աժմինի որդիքը բերին անոր · Ես Յոաքիմ՝ զօրացա , ման գի իր ճամփանները իր Տէր Աստուծոյն առջեւը չխոտնէ ·
7 Ու Յոաքիմին ծնողքով պատմութիւնը ու անոր բոլոր պատերազմներուն ու ճամբորդութիւնը ահա Իսրայէլի ու Յուդայի Թագաւորաց
8 գրքին մէջ գրուած է · Անիկա Թագաւոր հազած տասներկու Հինգ տարեկան էր , ու տասնեւվեց տարի Երուսաղէմի մէջ Թագաւորեց մայրաքաղաքը · Անոր մօրը անունը Ոսեբա էր ,
9 Ադաբիէլին բրաւ · Եւ Յոաքիմ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու ցանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ Թաղեցին · և անոր որդին Ագազ անոր տեղը Թագաւորեց ·

ԳԼ · ԻԸ

1 Ագազ չոր վրան՝ ան՝ անոնցմով՝ Աորթերէն խնա չառ ձեզ՝ բին՝ կը կրէ · 6 Քահանաներ Իսրայէլացիներն գերի կը տարուին , բայց Ոմիկ մարգարէն խօսածը կա կը եղին · 16 Ագազ Աստուածոյ Թագաւորն օգնութիւն կը խնդրէ , բայց անկէ օգուտ մը չտեսնէր · 22 իր նեղութեան ատենը ալ ան՝ ան՝ կատաղութեան կը հետեւի · 26 Ագազ կը մեռնի · ու Եզեկիա անոր տեղը կը յաջորդէ ·

1 Ագազ քսան տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , ու երեսուներկու տարի Թագաւորութիւն բրաւ · և իր Օրը Դաւիթին պէս Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն
2 չբրաւ · Հապա Իսրայէլի Թագաւորաց ճամբաներուն մէջ գացաց , ու Բահաղիմին Ձուլա-
3 ծոյ կուռքեր չնկեց · Եւ անիկա Ենոմին որ գէհին Ձորին մէջ կ՚ապրի կը Ձեր , ու իր որդիները կրակով սպրեց՝ ան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ , որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց ·
4 Եւ բարձր տեղերուն վրայ , ու բլուրներուն վրայ , և ամէն կանաչ Ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր ·
5 Ես Ասոր Տէր Աստուածը ցանիկա Ասորւոց Թագաւորին ձեռքը մատնեց · ու Ցանիկա զարկին , և անկէ խիստ չատ գերիներ առին , ու Դամասկոս տարին · Նաեւ Իսրայէլի Թագաւորին ձեռքը մատնուեցաւ , որ ցանիկա
6 մեծ Հարուածով զարկաւ · Եւ Բեմմելիայի որդին փակէկ մէկ օրուան մէջ Քառասուն Հարիւր քաջ Հազար Հոյ մեռցուց , որոնց ամէնն ալ զօրաւոր կարճներ էին · քանզի իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը Թողուցեր էին · Ու Եփեմէնի Զաբդի Ասահէլ զօրաւոր մարդ մի Թագաւորին որդին Մասեան և պատուին Հազարապետը Եզրիկամը ու Թա-
7 դաւորին փոխանորդը եղկանան մեռցուց · Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց Հզօրացներէն՝ կին-
ներ ու տղաքներ ու աղջիկներ՝ երկու Հա-
րիւր Հազար գերի առին · և անոնցմէ չատ ապրանքներ առին , ու ապրը Սամարիա տա-
րին ·
9 Եւ Հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն կար Ով-
դեդ անունով , որ Սամարիա եկող զօրքին դիմացը ելաւ ու անոնց բրաւ , Ահա Հայրերուն Տէր Աստուածը Թագաւորի վրայ բարկանալուն Համար՝ զանոնք Ձեր Ձեռքը մատնեց · ու սեպագիտի պատճ՝ ձեզի բար-
10 կութեամբ ալ Երկինքի երկիրը Հասաւ · Եւ հիմա կը մտածէք որ Թագաւորի ու երուսաղէմի որդիքը՝ ձեզի Ծառաներ ու աղախիններ ընէ · չէ՞ որ Ձեր Տէր Աստուածոյն առջեւը մեայն
11 գուք յանցաւոր կ՚ըլլաք · Ու հիմա ետեւ մտիկ ըրէք , ու Հոս գերածուկը ան գերիները՝ որոնք Ձեր Հարազատներն առիք · Էրանցի Տէ-
12 րոջը սաստիկ բարկութիւնը Ձեր վրայ է · Ու Եփրեմի որդւոցը իշխաններէն որ-
դին Ազարիա , Մեսեղեմոթի որդի Բարա-
քիա , Սեղղեմի որդին Եզեկիա ու Ագ-
դայի որդին Ամասայի՝ պատերազմէն եկող ·
13 Ներուն դէմ կեցան , Եւ անոնց ըսին , Գերի-
ները Հոս մի բերէք քանզի մենք Տէրոջը առ-
ջեւը յանցաւոր ըլլալով՝ գուք կ՚ուզէք ան-
կ մեր մեղքերուն ու մեր յանցանքներուն վրայ աւելցնել · քանզի որ մեր յանցանքը չատ է , ու Իսրայէլի վրայ սաստիկ բարկութիւն կայ ·
14 Ասոնք զօրավարները իշխանութեան ու բոլոր ժողովրդին առջեւը Թողուցին գերի-
15 ները ու ապրը · Եւ Հրեշտակ մենք գերիները մի-
շտած մերկ էտան , ու գերիները առին , ու բոլոր մերկ եղածները ապրէն Հագցուցին · անոնց Հանգերձներ ու կօշիկներ Հագցուցին , կանոնք կերցուցին խմցուցին ու եղով օծե-
ցին , և բոլոր տկարները էշերու վրայ Հեծ-
ցնելով՝ Ողմաւենեայց քաղաքը երիքով տարին անոնց եղբայրներուն քովը , ու իրենք Սամարիա դարձան ·
16 Ասոնք Ագազ Թագաւորը Ասորեստանի Թագաւորներուն դարձ խրկեց , որ իրեն
17 օգնութիւն բնեն · վասն զի եդովմեցիները նորէն եկեր էին , ու Թուդան կաթնելով՝ գե-
18 րիներ տարեր էին · Փղշտացիք ալ դաշտի մէջ ու Հարաւային կողմը եղող քա-
քաքներուն վրայ յարձակեր էին՝ Բեթսամիսը , Այեղոնը , Գադերովթը , Սոքովը ու անոր գե-
ղերը , և Թամնան ու անոր գեղերը , և Գամ-
զոն ու անոր գեղերը առեր ու Հոն բնա-
19 կեր էին · վասն զի Տէրը Իսրայէլի Թագա-

Իբ · ը Աբդ · ժ · 10 · Ես · ը Ջաբ · ա · 13 ·
Ես · ը Ջաբ · ա · 15 · Ե Ամբ · ը · 15 ·
Ե Եզր · Ի · ը Յոյա · Ը Ամբ · ը · 22 · Ես · ը · 22 · Ես · ը · 22 · Ես

ասին Աքաղին պատճառաւ թագաւոն նեղուն բրաւ։ որովհետև անիկա թագաւոն ՈՂԼԻՀ Հա-
20 նից, ու Տէրոջմէ ապստամբեցաւ։ Եւ Ահա-
զիասանի թագաւորէն թագաւորը ա-
նոր եկաւ, ու զանիկա նեղուց։ բայց անոր
21 օգնութիւն չբրաւ։ Քանզի իր Եղկեան Աքաղ
Տէրոջը տանէն ու թագաւորին և իշխան-
ներուն տաներէն Դաւիթները առաւ, ու Ահա-
զիասանի թագաւորին տուաւ, բայց անոնք
օգնութիւն չբրաւ անոր։
22 Եւ իր նեղութեանը մէջ ալ աւելի Տէրոջը
դէմ մեղք կը գործէր։ ասանիկ Հազ Հէ էր
23 Աքազ թագաւորը։ Ու Հանիկա զոհեր կը մա-
տուցանէր Դամասկոսի աստուածներուն ո-
րոնք զինքը զարկեր էին։ քանզի բաւ, Ասո-
րեաց թագաւորներուն աստուածները անոնց
օգնութիւն ընծրան համար անոնց զոհ մա-
տուցանեմ, որ Ինծի օգնութիւն ընեն։ բայց
անոնք իրեն ու բոլոր Իսրայէլին աւերիչներ
24 պատճառ եղան։ Եւ Աքազ Աստուծոյ տաներ
անօթները ժողվեց, ու զանոնք կտրատեց, ու
Տէրոջը տաներ դռները գոցեց, ու Երուսաղէ-
մին անկիւնները իրեն սեղաններ շինեց։
25 Եւ Հուդայի ամէն քաղաքներուն մէջ բարձր
տեղեր շինեց, որ ուրիշ աստուածներու խունկ
ծխէ, ու իր Հայրերուն Տէր Աստուածը սրդ-
26 ոդցուց։
Ինչ անոր միւացորդ պատմութիւններ ու բո-
լոր վարմունքը՝ առաջինը ու վերջինը՝ Ահա
Հուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրը-
27 քին մէջ գրուած է։ Եւ Աքազ իր Հայրե-
րուն հետ քնացաւ, ու զանիկա Երուսաղէմ
քաղաքին մէջ թաղեցին, բայց Իսրայէլի թա-
գաւորներուն գերեզմանները չտարին։ և անոր
որդին Եզեկիա անոր տեղը թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Եզեկիա քսանհինգ տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու երեսուներկու մէջ քսան-
ութը տարի թագաւորութիւն բրաւ։ և անոր
մօրը անունը Աբիա էր, ու Զաքարիային աղ-
2 ջիկն էր։ Եւ Անիկա իր Հօրը Դաւիթին բոլոր
բրածին պէս Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն
3 բրաւ։
Անիկա իր թագաւորութեանը առաջին տա-
րուն առաջին ամիսը Տէրոջը տաներ դռները

4 բացաւ, ու զանոնք նորոգեց։ Եւ քահանա-
ները ու Ղեւտացիները բերել տուաւ, ու զա-
նոնք արեւելեան հրապարակին մէջ ժողվեց,
5 Եւ անոնց բաւ, Լսեցէք ինծի Ղեւտա-
ցիներ, հիմա սրբուեցէք, ու ձեր Հարցը
Տէր Աստուծոյն տաներ սրբեցէք, և պղծու-
6 թիւնը սրբարանէն դուրս Հանեցէք։ Քանզի
մեր Հայրերը ապստամբեցան, ու մեր Տէր
Աստուծոյն առջեւը չարութիւն բրին, ու զա-
նիկա թողուցին։ և Իրենց երեսը Տէրոջը
խորանէն դարձուցին, ու Հարհամարհեցին
7 զանիկա։ Պահէնի դռնեին ալ գոցեցին, Հրա-
ները մարեցին, խունկ չծխեցին ու սուրբ տե-
ղը Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզ չմատուցին։
8 Անոր համար Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ
Տէրոջը բարկութիւնը եկաւ, ու զանոնք
Հեռատեսութեան, աւերման ու Հայտառակու-
թեան մէջ ձգեց, ինչպես որ Ձեր աչքե-
9 րովը կը տեսնէք։ Ահ ան պատճառաւ ահա
մեր Հայրերը սրով ինկան, ու մեր տղաքնե-
րը և աղջիկները ու կիներնիրը գերութեան
10 մէջ են։ Հիմա իմ սրտիս մէջ ուխտ ունիմ, որ
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հետ դաշնաւ ընեմ,
որպէս զի իր սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ
11 դառնայ։ Որդի, որդեակք իմ, անհոգութիւն
մի ընէք։ ինծի զի Տէրը ընտրեց, որ
իրեն ծառայութիւն ընելու համար իր առջեւը
կայնիք, իրեն սպասաւորներ ըլլաք ու խունկ
ծխէք։
12 Ապա Ղեւտացիները՝ այսինքն
կահաթի որդւոցմէ Ամասյիի որդին Մահաթ,
ու Ազարիայի որդին Յոէլ, և Մերարիի
որդւոցմէ Աբդի որդին Կիս, ու Յահելէլի
որդին Ազարիա, ու Գերսոնեանները՝ Զամ-
միայի որդին Յովաք, և Յովաքի որդին Ե-
13 դէն։ Ու Եղիսափանի որդիներէն Ասիսրի ու
Յեհել, և Ասափի որդիներէն Զաքարիա ու
14 Մաթանիա։ Ու Եմանի որդիներէն Յեհիել
ու Սեմէի, և Իդիթունի որդիներէն Սեմայիա
15 ու Ոզիել։ Եւ իրենց եղբայրները ժողվեցին
և Նրանք սրբուեցան, և խաղաքին Տէրոջմանով
ու Տէրոջը խօսքովը Տէրոջը տաներ մաքրելու
16 գացին։ Եւ քահանաներն մաքրելու Համար
Տէրոջը տաներ ներսի կողմն մտան, ու Տէրոջը
տաճարին մէջ գտածնի բոլոր պղտորութիւնը
Տէրոջը տաներ դուրսեր Հանեցին։ ու Ղեւտա-
ցիներն զանիկա վերցուցին, որ դուրսը կիդ-
17 րան Կեդրոնաց առուին։ Եւ առաջին ամսուն
առաջին օրը սկսան սրբել։ ու ամսուն ութ-
երորդ օրը Տէրոջը սրահը հկան, ու Տէրոջը
տաներ ութ օրուան մէջ սրբեցին։ և առաջին
18 ամսուն տասնու վեցերորդ օրը լմնցուցին։ Ու

ա Կամ Թագ. առաջ. Հատ. Եւ. ԺԲ. 20։	ե Տես գլ. ԺԲ. 14։	ի Գլ. Խգ. 5։
բ Տես գլ. Ե. 25։	զ Երեմ. Խգ. 17։ 18։	ժ Տես գլ. Կբ. 24։
գ Թագ. Ժբ. 20։	է Տես գլ. Կբ. 3։ 7։	ի Եզր. 7։
դ Գլ. Ա. 8։ 9։	ը Գ Թագ. Ժգ. 19։ 20։	ա Մ Ն. Ժբ. 12։
ե Կամ Թագ. ա. 1։	—	բ Գլ. Ժբ. 13։
զ Գ Թագ. Ժգ. 11։	թ Երեմ. Ա. 2։ 3։	գ Գլ. Խ. 6։

դ Գ Թագ. Թ. 8։	ե Գլ. Ժբ. 12։	ի Գլ. Ա. 12։
ե Երեմ. Ա. 16։	զ Թագ. գ. 6։ Ը. 14։	ժ Մ Ն. Խգ. 25։
Ա Թ. 8։ Խ. 9։ 13։	Ա. 2։ 6։	
Խ. 18։	է Եզր. 5։	
ը Գլ. Խ. 5։ 6։ 8։ 17։	թ Գլ. Է. 12։	

եղեկիա Թագաւորին քոյր զայն ու բսին, Տէրոջը բոլոր սուրը, ու ողջակէզի սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները, և սուսփատրա-
Թեան հացին սեղանը ու անոր բոլոր գործիք-
19 ները մաքրեցինք։ Ու նաև պատրաստեցինք ու սրբեցինք ան բոլոր անմուներ, որոնք Աքազ Թագաւորը իր Թագաւորութեանը ու
իր անօրէնութեանը ատներ պղծեց. և ահա անոնք Տէրոջը սեղանին առջեն են։
20 Ու եղեկիա Թագաւորը կանուխ եղաւ, ու քաղաքին իշխանները Ժողովով Տէրոջը տա-
21 ճառ գնաց։ Եւ իր Թագաւորութեանը ու սրբարանին ու Ցուդայի համար՝ եօթը զուա-
րակ, եօթը խոյ ու եօթը գառն, ու մեկի պատարագ բլլալու համար եօթը նոխազ բե-
րին. և անոնք Ահարոնի որդւոցը՝ քահանա-
ներուն հրամայեց որ ընծան Տէրոջը սեղանին
22 վրայ մատուցանեն։ Ու զուարակները մորթեցին, և քահանաները արիւնը առին ու
տեղացուին վրայ սրսկեցին. և խոյերը ալ մորթե-
ցին, ու արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին. և
գառները ալ մորթեցին, ու արիւնը սեղանին
23 վրայ սրսկեցին։ Ու մեղքի պատարագի նո-
խազները Թագաւորին ու Ժողովին առջեւը
բերին. և անոնք Ձեռքերնին անոնց վրայ
24 դրին։ Ու քահանաները զանոնք մորթեցին, և անոնց արիւնը սեղանին վրայ ՚սրսկեցին
՚բոլոր Իսրայէլին քաւութիւն ընելու համար.
վասն զի Թագաւորը բսեր էր որ ողջակէզը
ու մեղքի պատարագը բոլոր Իսրայէլին հա-
25 մար լլայ։ Ու Ղեւտացիները Դաւթա-
նեղով, տաւիղներով ու քնարներով Տէրոջը տաճարին մէջ կանգնեցուց, Ինչպես որ Գաւիթ, ու Գադ՝ Ի Թագաւորին տեսանողը Գադ. և
Նաթան մարգարէն պատուիրեր էին. վասն զի Տէրը իր մարգարէներուն ձեռքովը այսպէս
26 հրամայեր էր։ Ու Ղեւտացիները Դաւիթին
Նուագարանովը և քահանաները փող-
27 բով կանգնեցան։ Ու եղեկիա հրամայեց որ ողջակէզը սեղանին վրայ մատուցանեն. ու ողջակէզին սկսած ատեն Տէրոջը օրհնութիւ-
նըն ալ փողերով ու Իսրայէլի Թագաւորին
28 Դաւիթին նուագարաններովը սկսաւ։ Ու մին-
չեւ ողջակէզին լրիւնալը բոլոր Ժողովը երկրպագութիւն կ՚ընէր, երգիչները օրհնու-
թիւն կ՚երգէին, և հանգանիչը փողերը կը հնչ-
29 ցնէին։ Ու երբոր ողջակէզ մատուցանելը լրիւնցուցին, ՚Թագաւորը և բոլոր գոլը գըտ-
նուողները Ծունկի երկրպագութիւն բրին.
30 Ու եղեկիա Թագաւորը ու իշխանները Ղե-
ւտացւոց բսին որ Տէրոջը օրհնութիւն երգեն
Դաւիթին ու Ասաֆ տեսանողին խօսքերովը.
անոնք ալ ուրախութեամբ երգեցին, ու խո-
նարհելով երկրպագութիւն բրին։
31 Ու եղեկիա պատասխան տուաւ ու բսաւ,
Հիմա ինքզինքնիդ Տէրոջը նուիրեցիք. մո-
տեցէք, ու Տէրոջը տաճարը գոհե ու ՚օրհ-
նութեան ընծաներ բերէք։ Եւ Ժողովը գո-
հեր ու օրհնութեան ընծաներ բերաւ. և ա-
մէն յօժարութիւն ունեցողը ողջակէզներ եբե-
32 Ու Ժողովին բերած ողջակէզներուն թիւը
ան էր. եօթանասուն արջառ, հարիւր խոյ
՚՚ երկու հարիւր գառն. ասոնց ամէնը Տէ-
33 րոջը ողջակէզ բլլալու համար էր։ Եւ նուի-
րատուները մեց հարիւր արջառ ու երեք հա-
34 զար ոչխար էին. Բայց քահանաները փիւռ որ բլլալուն համար՝ բոլոր ողջակիզներուն մոր-
թելը հանելու կարող չեղան. ու մինչեւ ան գործին բրինեալը, ու մինչեւ ան քահանա-
ներուն սրբութիւր, Վերնոց Ղեւտացիները իրենց օգնութիւն բրին. ՚քանզի Ղե-
ւտացիք քահանաներէն աւելի յօժարու թեամբ
35 սրբուեցան։ Ու նաև ողջակէզները խառ-
նութեան գոհերուն Հաւատքով և ողջակէզ-
ներուն Հանելու նուէրներովը միկտղ չատ
էին։ Եւյսպէս Տէրոջը տաճարը պատրաստուեցաւ։ քանզի ան բանը յանկարծ եղաւ։

ԳԼ. Լ.

1 Եղեկիա կը հրամայէ որ Բաղտայիք ու Իսրայէլացիք երի-
րարդ ամսուն մէջ Հանդիսաւոր զատիկ բնեն։ 15 Բայց Ժո-
ղովը կանուխէն պատրաստութեան սկսեր կը երեւնայ, ու տասն.
աւորս որ ան կը պահեն։ 27 Քահանայք ու Ղեւտացիք Ժո-
ղովուրդը կ՚օրհնեն։

1 Ու եղեկիա բոլոր Իսրայէլին և Բաղտայիքին
Հրեք։ ու եփրեմին ու Մանասէին ալ
նամակներ գրեց, որ երուսաղէմ Տէրոջը տա-
ճարը գան, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն զատիկ
2 բնեն։ Եւ Թագաւորը ու անոր իշխանները ու բոլոր Ժողովը երուսաղէմի մէջ խորհուրդ
բրին, որ զատիկը երկրորդ ամսուն մէջ բնեն։
3 Վասն զի Քահանաները կարող չէին զանիկա բնե-
լու, Քանզի որ բաւական քահանաներ պատրաս
չէին, ու Ժողովուրդը երուսաղէմ Ժողովուած
4 չէր։ Եւ ան բանը Թագաւորին աւելը ու
5 բոլոր Ժողովին աւելը Հաճոյ եղեցաւ։ Ու
այնպէս որոշեցին, որ բոլոր Իսրայէլի մէջ
ընբաբէէն մինչեւ Դան լսբր Իսրայէլ, որ գան
ու երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
զատիկ բնեն. քանզի չատ ատենէ Ի վեր
գրուածին պէս բսած չէին։

---

4 Գէ. Խբ. 24։
5 Գ՚Ե. Գ. 3. 14։
6 Գ՚Ե. ը. 14. 15. 19։
24։ Բբբ. Բ. 21։
7 Գ՚Ե. Գ. 15. 24։
8 Եբբ. Ամպրի պա-
տարագի պէս մա-
տաղին
Ղ՚Ե. Ժգ. 20։
10 ա Մն. ի Գ. 5. Ի. Ե.
Ղ՚Ե. Ժգ. 20։
ա Մն. Ի Գ. 5. Ի. Ե.
Գէ. Ի. 18։
Ղ՚Ե. Ի. 12։
Գէ. ի. 11։
Գէ. Ե. 3։
Գ՚Ե. Գ. 16։
13 Թագ. Ի Գ. 5. 7. 10։
Թագ. Բ. 10. 11։
Եբ. Ժբ. 6. 18։
Գէ. ԻԲ. 24։

6 Իւ սուրհանդակներըն թագաւորին ու իշխաններուն նամակներովը բոլոր իսրայէլին ու Ցուդային գացին , ու թագաւորին հրամանին համեմատ ըսին , Ով իսրայէլի որդիք , դարձուցէք իսահակին ու իսրայէլին Տէր Աստուծոյն դարձը , ու ան ալ պիտի դառնայ ձեզի , որ Ասորեստանի թագաւորներուն ձեռ-
7 քէն ազատուիք՝ չեր եղբայր Տէրը չեր Հայրերուն պէս ու ձեր եղբայրներուն պէս մի ըլլաք , որոնք իրենց Հայրերուն Տէր Աստուծմէն ապստամբեցան . Հան ալ զանոնք կործանման մատնեց , ինչպէս որ դուք կը
8 տեսնէք . Ուրեմն ձեր Հայրերուն պէս ձեր պարանոցը մի խստացնէք . Տ՚ Հնազանդեցէք Տէրոջը , ու եկէք անոր սրբարանը՝ որն որ ի՛նքը յաւիտեան սրբած է . ու ձեր Տէր Աստուծոյն ծառայեցէք Տէրը , Որ անոր սաս-
9 տիկ բարկութիւնը ձեզմէ դառնայ . Քանզի Թէ որ դուք Տէրոջը դառնաք , ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը գերիներ գերի տանող-ներուն երեսին դիմաբերին պիտի գտնեն , և աս երկիրը պիտի դառնան . Ինչու որ ձեր Տէր Աստուածը ողորմած ու գթած է . ու Թէ որ Էանոր դառնաք , ձեզմէ երես պիտի չդարձնէ :
10 Իւ սուրհանդակներըն եփրեմի ու Մանասէի երկիրը քաղաք քաղաք պատեցին , մինչև Զաբուղոն հասան . բայց զանոնք Էծաղր
11 կ՚ընէին ու կ՚արհամարհէին . Սակայն Ասերին ու Մանասէին ու Զաբուղոնին ոմանք խոնար-
12 հեցան ու երուսաղէմ գացին . Ցուդայի վրայ ալ Աստուծոյ ձեռքը կար , որ անոնց մէկ սիրտ տայ , որպէս զի թագաւորին ու իշխան-ներուն Տէրոջը խօսքին համեմատ պատուի-րածը կատարին :
13 Ու երուսաղէմ մէջ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուեցաւ՝ երկրորդ ամիսն մէջ բազար-քակերց ոմանք կատարելու համար , ու խիստ
14 մեծ ժողովք մը եղաւ . Եւ նոյն երուսաղէ-մի մէջ եղող զոհի սեղաններըն ու բոլոր խունկ-ին սեղաններըն վերցուցին , ու կեդրոն Տեղէ-
15 զատը նետեցին . Ու երկրորդ ամսուն չորեք-տասանեերորդ օրը զատիկը մորթեցին . և քա-հանաներըն ու Ղեւացիները ամչցան ու սրբա-
16 րուեցան , ու Տէրոջը տունը ողջակէիներ բե-րին . Եւ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց տեղը կայնեցան . քահանաները Ղե-ւացւոց ձեռքէն արիւնը տ՚առնէին -- կը սրսս-
17 կէին . Քանզի ժողովրդին մէջ չսրբուածները շատ էին . Ուստի բոլոր մորթուածները Տէրոջը սրբելու համար զատիկի գառը Ղեւացիները կը մորթէին ,
18 որ ընդհանուր Ժողովրդին չատերը՝ այսինքն Եփրեմէն , Մանասէն , Իսաքարէն ու Զաբուղոնէն եկածները չէին . Այսու ամենայնիւ զա-տիկը կերան՝ Բայց չէ Թէ գրուածին համեմատ . Իսկ Եզեկիա անոնց համար ազօթք ըրաւ ու ըսաւ , Բարեխօսի Տէրը քաւութիւն ընէ ան
19 բոլոր մարդուց՝ Որոնք պատրաստեցին իրենց սիրտը Աստուածը փըն-տռելու , Թէև անոնք սրբարանին մաքրութեան
20 Նման համաձայն չըլլան . Եւ Տէրը եզեռ կեսցին ըսելուն չափ , ու Ժողովուրդին ձայ-նին ունկնդիր եղաւ , Ու
21 Ո՛ երուսաղէմի մէջ գտնուող Իսրայէլի որ-դիքը մեծ ուրախութեամբ Հօքօր օր բաղար-քակերց ամբոխ կատարեցին . ու Ղեւացիները և քահանաները ամէն օր բարձրաձայն Նուա-գարանները Տէրոջը ընդհանուր Տէրը կ՚օրհ-
22 նէին . Ու Եզեկիա Հրապարտութեամբ խօսե-ցաւ Տէրոջը բարի հանճարը Ճիմացող բոլոր Ղեւացիներուն . և ուրիշ Հօքօր օրը խաղա-զութեան զոհեր մատուցանելով՝ ու Հրենց Հայրերուն Տէր Աստուծոյն գոհութիւն տա-լով կ՚ուտէին :
23 Եւ բոլոր Ժողովքը խորհուրդ ըրին որ Ու-րիշ Հօքօր օր ալ ցած պահեն , ու Հօքօր օր ալ-
24 մեծ ուրախութիւն ըրին . Քանզի Ցուդայի Եզեկիա Թագաւորը Ժողովքին Հազար զուա-րակ ու Հօքօր Հազար ոչխար պարգեւեց . Իշ-խաններն ալ Ժողովքին Հազար զուարակ ու ասոր Հաւար ոչխար պարգեւեցին . ու չատ
25 քահանաներ սրբուեցան . Եւ բոլոր Ցուդայի Ժողովքը , ու քահանաները , ու Ղեւացիները , և Իսրայէլէն եկողներուն բոլոր Ժողովքը , ու Իսրայէլի երկրէն եկող և Ցուդայի մէջ բնա-
26 կող պանդուխտներըն ուրախացան . Ու երու-սաղէմի մէջ մեծ ուրախութիւն եղաւ . քանի որ Իսրայէլի Թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնէն օրերէն Ի վեր երուսաղէմի մէջ ասանկ ուրախութիւն չէր եղած չէր :
27 Անկէ Հաքը Ղեւացի քահանաները կանգ-նեցան ու Ժողովուրդը օրհնեցին . և անոնց ձայնը լսուեցաւ , ու անոնց ազօթքը Հասաւ Սուրբ բնակարանը՝ երկինքը հասաւ :

ԳԼ· Լ.Ա.

1 Ժողովուրդը չորս կողմը կատարեալ Թիվը կը կրճատէ : 2 Եզեկիա կողմէ կը գնէ քահանաները ու Ղեւացիները գասակարգութիւններ . ու անոնց գործը ու պարտաւոր կը հոգայ : 3 Ժողովուրդին չորս բարեսիրութիւնը զոհեր մատու-ցանելու ու տաճարդները տալու համար : 11 Եզեկիա վերս-

ד նբեմ· ֆ · ו · ֆ·
ל׳ ֆ· ר · 13 ·
ה ֆ ֆ·ש · ש׳ · 19 ·
ם · 20 ·
ב נבא·ל · 18 ·
ה ֆ׳ב· ֆ׳ · 8 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·

ל ֆ׳ם · מ ש׳ם · ֆ׳ם ·
ש׳ · ב ֆ׳ב · ֆ׳ · 19 ·
ב נבי· ֆ׳ · 19 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ה ֆ׳ב· ֆ׳ם · 10 ·
ש ש׳מ·ש׳ · 26 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ם · 10 ·
ב נבי· ל׳ · 6 ·
ב נב· ל׳ · 7 ·

ל ֆ׳ב· ל׳ · 16 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 16 · ז׳כ·
ר · 21 ·
ב ֆ׳ב· ר · 13 ·
ל ֆ׳ב· ֆ׳ם · 25 ·
ב ֆ׳ב· ל׳ב · 24 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ם · 34 ·

ב ֆ׳ב· ֆ׳ם · 34 ·
ב ז׳כ· ר · 11 ·
ב נב· ֆ׳ · 43 · ב·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ם · 3 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ב ש׳מ·ש׳ · 46 ·
ב נב· ל׳ · 6 ·
ב נב· ב׳ · 7 ·

ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 3 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 11 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 11 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 3 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ב ש׳מ·ש׳ · 44 ·
ב נב· ל׳ · 15 · ֆ׳ע ·

ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 3 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 11 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 11 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 3 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ב ש׳מ·ש׳ · 44 ·
ב נב· ל׳ · 15 · ֆ׳ע ·

ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 10 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 3 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 11 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 11 ·
ב ֆ׳ב· ֆ׳ · 3 ·
ב נבי· ז׳ם·ם מ׳ם·ב
ב ש׳מ·ש׳ · 44 ·
ב נב· ל׳ · 15 · ֆ׳ע ·

կացաներ կը գնի առաջնորդները բաժին ընելու համար։ 29 Եգեկիային անկէ բաջակացաւոր մին։

1 Ու երբոր աս ամէնը բընացաւ, Հն գանուազ բոլոր Իսրայէլացիք Յուդայի քաղաքները ելան, և բոլոր Յուդայի, Բենիամինի, Եփրեմ ու Մանասէի մէջ եղող՝ աբձանները կոտրկոտր ըրին, Աստարովթի կուռքերը կոտրտորեցին, և բարձր տեղերը ու սեպանները վրէնցուցին, անանկ որ բան մը չմնացաւ։ Ետքը Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը՝ իրենց քաղաքները դարձան։

2 Ու եզեկիա Քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեց իրենց կարգերուն համեմատ, թէ քահանաներուն և թէ Ղեւտացիներուն, ամէն մէկուն գործին նայելով, ողկակիզներու ու խաղաղութեան զոհերու համար, ու Տէրոջը օրսրանեղուն դրան՝ներուն մէջ պաշտելու, գովելու ու օրհնելու։ 3 Թիւն երգելու համար։ Ետև իր տուգանաքէն ողկակիզներուն համար՝ այսինքն Տէրոջը օրինաց գրքին մէջը գրուածին պէս՝ առաւօտեան ու երեկոյեան ողկակիզներուն համար, և չաբաթներուն ու ամսագլուխներուն ու Հանդիսաւոր տօներուն ողկակիզներուն համար։ 4 Ան՝ թագաւորին բաժինը ուշադրեց Երուսաղէմի մէջ բնակող Ժողովուրդին տրամադրել որ Քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն բաժինը տան, որպէս զի անոնք Տէրոջը օրէնքը կարդան։ 5 Ու մէջ զօրաւոր։ Ու երբոր ան տրամաբանեցաւ, Իսրայէլի որդիքը ցորենին, դինիին, եղին, մեղրին և բոլոր անգ առատացած բերքերուն երեսպրկութիւնը առատապէս բերին, ու ամէն բանին տասանորդը 6 առատապէս բերին։ Ու Յուդայի քաղաքներուն մէջը բնակող Իսրայէլի ու Յուդայի որդիքը՝ անոնք ալ արջառներուն ու ոչխարներուն տասանորդները, և իրենց Տէր Աստուծոյն նուիրած սուրբ բաներուն տասանորդը 7 ներբերին ու դիզեցին։ Անոնք երրորդ ամսուն մէջ սկսան դիզել, և ևօթներորդ ամսուն մէջ լրացուցին։ Ու եզեկիա ու իշխաններն եկան, ու երբոր ան դիզերը տեսան՝ Տէրը ու անոր Իսրայէլ ժողովուրդը օրհնեցին։ 9 Ու եզեկիա ան դիզերուն համար քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն հարցուց։ 10 Եւ Ազարիա տուհէն եղող մեծ քահանան Ադոքիա անոր պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ըկսանէի որ ընծաները Տէրոջը տունը բերելու սկսան՝ կերանք, կշտացանք ու խիստ շատ ուեղացաւ, վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը օրհնեց։ 11 ու ուեղացածը սա առաւոտիւն է։ Ու եզեկիա Տրամայեց որ Տէրոջը տունը մէջ չտեմնը բանները պատրաստեն։ ու պատրաստեցին։ 12 Եւ ընծաները ու տասանորդները ու սուրբ բաները հաւատարմութեամբ ներս տարին։ և Հանոնց վրայապետն Ղեւտացի Քոնոնեան էր, ու անոր եղբայրը Սեմէի՝ երկրորդն էր։ 13 Եր։ Եւ Եզեքիէլ, Ազազիա, Նահաթ, Ասահէլ, Երեխիմոթ, Յոզաբադ, Եղիէլ, Ցեմմարքա, Մասթ ու Բանեա՝ Քոնոնիային ու անոր եղբօրը Սեմէիին ձեռքին տակը՝ եզեկիա Թագաւորին ու Տէրոջը տանը առաջնորդին Ազարիային Տրամադրեալ վերակացու։ 14 Ներ էին։ Եւ արեւելեան կողմին գռնապանը՝ Ղեւտացի Եիմնայի որդին Կողէ Երջրը բարի բացիքները ու ամենասուրբ բաները բաշխելու համար՝ Ասատծոյ կամաւորութեան վրայ էր։ Եւ անոր Տրամադրեալ տակը՝ Քահանայից քաղաքներուն մէջ եղ ենին, Միխամիմին, Եշուային, Սեմայիային, Ամարիային ու Սեքենիային յանձնուած էր, իրենց եղբայրներուն մէջ ու պզտիկին դասակարգութեանը նայելով բաժնելը։ 16 Նաև ազգահամարին մէջ գրուած երեք տարեկէն վեր եղող բոլոր արուներուն՝ որոնք օր ըստ օրէ Տէրոջը տունը կը մտնէին իրենց պահպանութեանց մէջ իրենց դասակարգութեանը համեմատ իրենց ծառայութիւնը կատարելու համար։ 17 Ու նաև ազգահամարին մէջ գրուած քահանաներուն իրենց ազգատոհմներուն համեմատ։ ու Քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիներուն իրենց պահպանութեանց՝ իրենց դասակարգութիւններուն մէջ։ 18 Նաև ազգահամարին մէջ գրուած անոնց ամէն բնտանիքներուն կիներուն ազատ՝ ներուն ու աղջիկներուն, որովհետև Հաւատարմութեամբ կը սրբանային իրենք սուրբ բաները։ 19 Ահարոնի որդւոց քահանաներուն համար՝ ամէն քաղաքի մէջ Հնձան անուններովը յիշուած մարդիկ կային, որպէսզի քահանայից բոլոր արուներուն ու Ղեւտացոց ազգահամարին մէջ բոլոր գրուածոց տալու համար։ 20 Եւ Եզեկիա բոլոր Յուդայի մէջ այսպէս բրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն առջեւը Ճշմարիտ ու Ճիշտ ու Հաւատարիմ բրաւ։ 21 Եւ իր ամէն ձեռք գործած գործը՝ թէ Աստուծոյ տան ծառայութեանը համար և թէ օրէնքին ու պատուիրանքին համար, իր բոլոր սրտովը իր Աստուծը փնտռելով բրաւ ու յաջողեցաւ։

ԳԼ· ԼԲ

1 Անկէ ետքը Յուդայի վրայ կը յարձակի։ Իսկ Եզեկիա փրկութեան բանալի իր ժողովուրդը կը քաջալերէ։ 9 Սենեքերիմ

ա գ Թագ · ժը · 4։
Գէդ · լ · 14։
բ ա Մն · իգ · 6 · իդ · 1։
գ Մն · իգ · 30 · 31։
Եփր · բառերին
Մասպ · բ · 7։
Ներ · իբ · 4 · Եհ · 8։
Թագ · ժը · 8։ եւ
Նկեմ · ժգ · 10։
Մասպ · բ · 7։
դ Նկեմ · ժգ · 10։
ե Գէդ · իե · 30 · բ Օր · ժգ · 28։
զ Մն · իգ · 24 · 27։
Գեո · իա · 9։
Մն · իգ · 24 · 27։
է Գէդ · իե · 24 · Թագ · լե · 2։
Նկեմ · ժգ · 10։
ը Ես · իգ · 36 · 37։
Եզր · 15։
թ Ես · իգ · 36 · 37։
Եզր · 15։
ժ Թագ · ի · 3։

քին՝ թէ պատճառներու վրիպով և թէ գրաւոքով երա
նելոյս Թեոդոս եպիսկոպոսի բնութիւն կ՚ըսեն։ 21 Ա
ռաքելական մը Կոչնականի բառիկը բնութիւն կ՚ըսէ։ 24 Եթէ
կրնա՞ք հետեւիլ անոնց ապրելակերպին։ Առաւած անոր
կը հրամայէ՝ ըսելով թէ՝ Ես սուրբ եմ։ 25 Նկարագրութիւն
առաքելական։ Նշան մը կու տայ։ 26 Նկարիա կը հոգայ
նոյ։ Բայց Առաւածով կը խանդի։ 27 Ինչ հարատեւութիւն
ունի մանկը։ 28 Նկարիա Աստուածով Մարգարէ անոր անունը
կ՚անուանէ։

1 Աա բան՝ որ Տէրն ու աս Տիմոթէոս Թեոդոս եպիսկոպոսին ևս, քանզի Առաքեալներ Սիմոն Քեփա և պարագաւորք քաղաքներուն դէմ բանակեցան, ու մեռաք դուն էր որ զանոնք բանտարկեցիր երեք
2 առնէ։ Ու եղեկիա անունով որ Սիմոն Քեփայ եկեր է, ու Յուդայի դէմ պատերազմել կ՚ուզէ, իր իշխանութեան ու զօրաւորութեան հետ խոչընդոտ բլար, որ քաղաքին դարպասները ուզղ ապրիլութեան կարերը գոցէ և ա
3 ՀՀանդ անոր օգնութիւն բրին։ Ու չատ ժողովրդ ժողովեցաւ, ու բոլոր ապրիլութիները ու երկրին մէջինն անցնող հեղեղատը գոցելնէ՝ ըսելով, ինչո՞ համար Առաքեալներ Թագաւորները գան, ու աստ չուր գտնեն։ Ու
5 Ներկեն գինքը ուժովցաց, և ամէն փոռ պարիսպները չինել, ու աշտարակները բարձրացուց, ու զրաւոն մէկ ուրկ պարիսպ մը ալ չինէ։ և Դաւիթի քաղաքին մէջը ուզղ
6 Աստիներ չինել։ Եւ ժողովուրդն ալ վայ պատերազմի զօրագիներ գրաւ, ու զանոնք քաղաքին գրան հետապահին մէջ իր քովը
7 ունենալ, և անոնց հետ խրատներ ընելնէ խօսիլ։ Ըսելով, Զօրացէք ու քաջասիրտ եղէք։ Առաքեալներ Թագաւորին երեսէն, ու անոր հետը ուզղ բոլոր բանտարկեալներն ալ ելան։ Ան վախնաց ու ան զարհուրեց։ Ան ալ
8 Աստուած էր, որ պատ օգնէ Աստ, ու ան չպատասխանութեան մէջ առաջորդութիւն պատ բնէ։ Եւ ժողովուրդը Յուդայի եղեկիա Թագաւորին Աստուածներն սրտ առաւ։
9 Աև՛ն հետ Առաքեալներ Սիմոն քեփայ Թագաւորը, երբոր ինքը ու իր բոլոր Տիշտանները Լաքիսի վրայ կին, իր ծառաները երթ
10 աղէմ Թրկեց Յուդայի եղեկիա Թագաւորին ու երթ ապրէմ ուզղ բոլոր Յուդայն ըսելով,
11 Առաքեալներ Սիմոն քեփայ Թագաւորը պատկ կ՚ըսէ։ Գուք որ զրաւ ապատնիցիք երթ ապրէմ
12 Տպատարան մէջ կը նստիք։ Չէ՞ որ եղեկիա

ձեզ դիմ կը հանէ, որ ձեզ անօթութեամբ ու ծարաւով մեռնելու մատնէ, ըսելով թէ Իմ Տէր Աստուածը մեզ Աստուածների թագաւորներուն ձեռքէն պիտի ազատէ։ Պարիսպ եղեկիան չէ՞, որ անոր բարձր տեղերը ու անդանները վերցուց, և Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչներուն բաւ, Միայնակ մէկ սեղանի առջև երկրպագութիւն ըրէք, ու անոր վրայ
13 խունկ ծխեցէք։ Չէ՞ք դիտեր թէ երկիրներուն ամէն ժողովուրդը ինչ ըրի եմ ու իմ հայրերս։ Միթէ ան երկիրներուն ազգաց աստուածները երկնց երկիրները կրցա՞ն իմ
14 ձեռքս ազատել։ Իմ հայրերուս բնաջինջ բրած ազգերուն բոլոր աստուածներուն պէս իր ժողովուրդը իմ ձեռքս ազատել կարող եղա՞, որ Տէր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքս
15 ազատելու կարող լլլայ։ Եւ Տիմա Եզեկիա ձեզ չխաբէ, ու ձեզ այդպէս դիմէ չհանէ, անոր մի հաւատաք։ Զան մի ազգի մը կամ Թագաւորութեան մը բնաւ մէկ աստուածը իր ժողովուրդը իմ ձեռքս չկրցաւ ազատել։ ուր մնաց որ ձեր
16 Աստուածը ձեզ իմ ձեռքս ազատ։ Եւ անոր ծառաները Տէր Աստուծոյ դէմ ու անոր ծառային եղեկիային դէմ աւելի խօսքեր ալ
17 բան։ Ու Սենեքէրիմ Տէր Աստուածը Հայհոյելով ու անոր դէմ խօսելով Տանիկ դրիչ ու բաւ, Ինչպէս որ երկիրներուն ազգաց աստուածները իրենց ժողովուրդները իմ ձեռքս չկրցան ազատել, այնպէս ալ եզեկիային Աստուածը իր ժողովուրդը իմ ձեռ
18 քէս պիտի չազատէ։ Եւ Պարսպին վրայ եղող երուսաղէմի ժողովուրդին Թաքձր ձայնով երբայերկերէն պոռացին, զանոնք վախցընելու ու չիմոթիկան մէջ ձգելու համար, որ քա
19 զաքը առնեն։ Ու երուսաղէմի Աստուծոյն դէմ խօսեցան իրբև երկրի ժողովուրդոց աստուածներուն դէմ, որոնք չմարգու ձեռա
20 գործ են։ Ու եզեկիա Թագաւորը և Ամոթի որդին Եսայի մարգարէն աս բանիս համար դէպ ի
21 երկինքը ազաղակելով աղօթք բրին։ Եւ Տէրը Հրեշտակ մը խրկեց, ու Աստուածաին Թագաւորին բանակին մէջ ամէն զօրաւոր կռըիջը ու խրանը ու զօրագլուխը զարկաւ։ և անիկա ամօթով իր երկիրը դարձաւ։ ու իր աստուծոյն տունը մտաւ, և իր երանքէն եղած
22 զաւակներ Հոն սրով մեռցուցին։ Ազատ Տէրը եզեկիան ու Երուսաղէմի բնակիչները Աստուածաին Սենեքէրիմ Թագաւորին ձեռքէն և ամէնուն ձեռքէն ազատեց, ու զա

1 Եբեր. խոսքերուն կամ ձեռնարկ։
2 Ե Թագ. ԺԸ. 22։ Ես. ԼԶ. 1։
3 Ե Թագ. ԺԸ. 33։ Ես. ԼԶ. 34։
4 Ե Թագ. ԺԸ. 17։ Ես. ԼԶ. 35։
5 Ե Թագ. ԺԸ. 29։ Ես. ԼԶ. 36։
6 Ե Թագ. ԺԹ. 9։ Ես. ԼԷ. 1։
7 Ե Թագ. ԺԹ. 13։ Ես. ԼԷ. 2։
8 Ե Թագ. ԺԹ. 30։ Ես. ԼԷ. 37։
9 Ե Թագ. ԺԹ. 36։ Ես. ԼԸ. 1։
10 Ե Թագ. Ի. 1։ Ես. ԼԸ. 2։
11 Ե Թագ. Ի. 9։ Ես. ԼԸ. 3։
12 Ե Թագ. Ի. 21։ Ես. ԼԸ. 4։
13 Ե Թագ. ԻԱ. 1։ Ես. ԼԸ. 5։
14 Ե Թագ. ԻԲ. 1։ Ես. ԼԸ. 6։
15 Ե Թագ. ԻԲ. 18։ Ես. ԼԸ. 7։
16 Ե Թագ. ԻԲ. 20։ Ես. ԼԸ. 8։
17 Ե Թագ. ԻԳ. 1։ Ես. ԼԸ. 9։
18 Ե Թագ. ԻԳ. 29։ Ես. ԼԸ. 10։
19 Ե Թագ. ԻԴ. 1։ Ես. ԼԸ. 11։
20 Ե Թագ. ԻԴ. 18։ Ես. ԼԸ. 12։
21 Ե Թագ. ԻԴ. 26։ Ես. ԼԸ. 13։
22 Ե Թագ. ԻԴ. 35։ Ես. ԼԸ. 14։

23 Նոյնպէս ամէն կողմնակ պաշտպանեց։ Եւ չտեսրը
Տէրոջը ընծաներ կը բերէին Երուսաղէմ, ու
Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին ալ պատուա-
կան բաներ։ ու անկէ ետքը անոնա բոլոր
ազգերուն առջեւը շրջեցաւ։

24 Ան օրերը Եզեկիա մինչեւ մահուան հիւանդացաւ, ու Տէրոջը աղօթք բրաւ։ և
Տէրը խօսեցաւ անոր, ու նշան մը տուաւ։

25 Բայց Եզեկիա չըր ընդունած բարիքին
փոխարէն ընդհանրապէս չմնաւոց, վասն զի
անոր սիրտը հպարտացաւ։ Ուստի անոր վրայ
և Ցուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն

26 եկաւ։ Բայց Եզեկիա իր պատճառով հպարտ
Թեանը համար խոնարհեցաւ, թէ ինքը և թէ
Երուսաղէմի բնակիչները։ անոր համար Տէ-
րոջը բարկութիւնը Եզեկիային օրերը անոնց
վրայ չեկաւ։

27 Ու Եզեկիա խոստ չատ հարստութիւն ու
փառք ունեցաւ։ և անկիա իրեն արծաթի,
ոսկիի, պատուական քարերու, խունկերու,
ասպարէներու ու ամէն տեսակ ցանկալի անօթ,

28 ներու համար գանձարաններ չունեց։ Եւ ցո-
րեղի ու գինիի ու եղի բերքերուն համար
չտեսնուածներ, և ամէն տեսակ անասուններ
ու համար ախոռներ, ու հօտերու համար

29 փարախներ չունեց։ Եւ քաղաքներ չունեց
իրեն, ու չատ ոչխարներ ու արջառներ ստա-
ցաւ։ վասն զի Աստուած խոստ չատ տուա-

30 ցաւած էր։ Նոյնպէս անոր։ Եւ ան Եզեկիան Գե-
հոնին վերի չրանցքը գոցեց, ու զանիկա
դէպ ի վար Դաւիթին քաղաքին արեւմտեան
կողմը ուղղեց։ ու Եզեկիա իր բոլոր գործ-

31 բերուն մէջ յաջողութիւն գտաւ։ Բայց երբոր Բաբելոնի իշխանաց դեսպան-
ները հանոր խրկուեցան երկրին մէջը եղած
հրաշքը հարցնելու համար, Աստուած զա-
նիկա թողուց որ փորձէ, ու բոլոր անոր
սրտին մէջ եղածը գիտնայ։

32 Ու Եզեկիային մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բարեպաշտութիւնը ահա Ամոսի որ-
դւոյն Եսայի մարգարէին մարգարէութեանը
մէջ՝ և Ցուդայի ու Իսրայէլի թագաւորնե-

33 րուն գրքին մէջ գրուած է։ Ու Եզեկիա իր
հայրերուն հետ քնացաւ։ ու զանիկա Դաւի-
թի որդւոյն պէտս բարձր գերեզմաններուն
մէջ թաղեցին։ և բոլոր Ցուդա ու Երու-
սաղէմի բնակիչները պատիւ բրին անոր իր
մահուան ատեներ։ ու անոր տեղ անոր որ-
դին Մանասէ թագաւոր եղաւ։

ԳԼ· ԼԳ

1 Մանասէին չար վարմունքը։ 3 Անկից կռապաշտութիւնը կը
հաստատէ։ ու իբրեւ ընդունել չուզեր։ 11 Մանասէ Բաբե-
լոն կը տարուի։ 12 ու հոն Աստուծոյ ապրեցմամբ գերութեն
կը հանգստանայ։ ու կը դառնայ կռապաշտութիւնը կը կործա-
նէ։ 18 Անոր գործերը։ 20 Մանասէ անասելով։ Անոն անոր
տեղ կ՚անցնի։ 21 Ամմոնի չար վարմունքը ու իր դէմ ունեցած
սպանութիւնը։ 25 Ժողովուրդը անոր սպաննողները կը մեռ-
ցընեն ու Յոսիան թագաւոր կ՚ընտրեն։

1 Մանասէ տասներկու տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու երեսուներկու մէջ յիսուն-
2 ուհինգ տարի թագաւորութիւն բրաւ։ Եւ
անկիա Տէրոջը իրաչելի գործերուն
3 պէս Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ։ Ու
անկիա իր Տօրը Եզեկիային կործանած բարձր
տեղատեղքը նորէն չունեց, ու Բահաղիմին սե-
պաններ կանգնեց, և Աստարովթի կուռ-
քեր չունեց։ ու Երկինքի բոլոր զօրութիւննե-
րուն երկրպագութիւն բրաւ, և անոնց ծա-
4 ռայութիւն բրաւ։ Ու սեղաններ չունեց Տէ-
րոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած
էր թէ Իմ անունս յաւիտեան Երուսաղէմի
5 մէջ պիտի ըլլայ։ Ու Տէրոջը տանը Երկու
գաւիթներուն մէջ երկինքի բոլոր զօրութիւն-
6 ներուն սեղաններ չունեց։ Եւ անկիա ենթվի
որդւոյն Ամոնի մէջ իր որդիները կրակի ան-
ցուց, Եւ գուշակութիւն, հմայութիւն և գի-
տութիւն կ՚ընէր, և հմհմկներ ու նշանա-
գուածներ ունէր։ ԵՒ Տէրոջը առջեւը չատ չարու-
7 թիւն բրաւ, ու զանիկա բարկացուց։ Եւ իր
չունած քանդակեալ կուռքը Աստուծոյ տա-
նէր գրաւ, որուն համար Աստուած Դաւիթին
ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսեր էր, Իմ ա-
նունս տաս տանս մէջ ու Իսրայէլի բոլոր ցե-
ղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմս մէջ պիտի
8 դնեմ յաւիտեան։ Եւ Իսրայէլին ոտքը մէյ-
մին ալ պիտի չշարժեմ սա երկրէն, որուն
մէջ ձեր հայրերը հաստատեցի. միայն թէ
անոնք զգուշանային ի գործ դնեն այ բո-
լոր օրէնքը, կանոններըս ու պատուանոնները
որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց պատուի-
9 րեցի։ Բայց Մանասէ Յուդան ու Երուսա-
ղէմի բնակիչները այնպէս մոլորցուց, որ Տէ-
րոջը Իսրայէլի որդւոյն առջեւէն կորնչեցու-
10 ցած ազգերէն աւելի չարութիւն բրին։ Եւ
Տէրը Մանասէին ու անոր ժողովուրդին խո-
սեցաւ, բայց անոնք մտիկ չբրին։
11 Ինչ Տէրը անոնց վրայ Ասորեստանի թա-
գաւորին զօրագլուխները բերաւ, ու Մանա-

աչն կարճեալ բանեցին, և նսեմիա ասաց
12 կապելով կապեցին ու բարիւն տարին։ Ու
անիկա իր նեզութեան տաներ իր Տէր Ա-
ստուծոյն երեսը ինդրեց, և իր Հայրերուն Ա-
13 ստուծոյն առջևը վհատացուա նեցաւ, Ու
անոր ապրելը բրաւ. և Տէրը Ասոր ապրելը
ընդունեց ու ապահանքը լսեց, ու զանիկա
երուսաղէմ իր Թագաւորութեանը դարձուց։
Ասատեան Մանասէ Վհանցաւ որ նշհոխան է
14 Ասատեան ։ Եւ ասկէ ետքը Դաւիթի քաղա-
քին դուրը Գհհենին արևմտեան կողմն հե-
զեսաին մէջ ու մինչև Ձկանց դրանը բերանը
Ակի պարիսպ մը չունեց, Ոթիան ալ ակէը առ-
նելով, ու զանիկա չատ բարձրացուց, և Ցու-
դայի բոլոր պարսպատոր քաղաքներուն մէջ
15 զօրքի իշխաններ դրաւ։ Ու Հասար ասատան-
ները ու կուռքը Տէրոջը տաներէն վերցուց, ու
Տէրոջը տանը լեռանը վրայ ու երուսաղէմի
մէջ իր չնուած բոլոր սեզաններըը Ցիրաց և
16 քաղաքէն դուրս նետեց։ Ու Տէրոջը սեղանը
չինեց. և անոր վրայ խաղաղութեան ե Ցնոր-
հակալութեան զոհեր մատուց. և Ցուդային
պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Ասատծոյն ծա-
17 ռայութեան բնեն։ Սակայն ժողովուրդը տա-
կաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատու-
ցանէին, Ցաց միայն իրենց Տէր Ասատծոյն։
18 Եւ Մանասէին մնացորդ պատմութիւնը,
ու իր Ասատծոյն բրած պրօթքը, ու Իսրա-
յէլի Տէր Ասատծոյն անունովը անոր խօսող
տեսանողներուն խօսքերը ահա Իսրայէլի
Թագաւորներուն գիրատարաց ։։։ մէջ ։։։
19 է։ Ու անոր պրօթքը և ընդունելը ու անոր
բոլոր մեղքը ու յանցանքը, և ան տեղատե-
քը ու որ իր դարձի գալէն առաջ բարձր
տեղեր չինեց ու Ասատրոմիի կուռքեր ու
քանդակած կուռքեր կանգնեց, ահա ։։։
գրուին Ասմնտագրութեանը մէջ գրուած է։
20 Եւ Մանասէ իր Հայրերուն հետ քնացաւ։
ու զանիկա իր տան մէջ Թաղեցին. և անոր
տեղ անոր որդին Ասմն Թագաւոր եղաւ։
21 Ասմն Դարասելու տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երկու
22 տարի Թագաւորութիւն բրաւ։ Ու Տէրոջը
առջևը չարութիւն բրաւ իր Հօրը Մանասէին
բրածին պէս. և իր Հօրը Մանասէին չնուած
բոլոր կուռքերուն Ասմն զոհ մատուց, ու
23 անոնց Ծառայութիւն բրաւ։ Բայց Տէրոջը
առջևը չխոնարհեցաւ, Ինչպէս որ իր Հայրը
Մանասէ խոնարհեր էր. Ասմնաւոր ան Ասմոր
24 ասէլի յանցանք գործեց։ Ու իր Ծառաները
դաւաճանութիւն ըրին իրեն դէմ, ու զանիկա
25 իր տանը մէջ մեռցուցին։ Ու երկրին Ժող-

վրդը Ասմն Թագաւորին դէմ դաւաճանու-
թիւն ընողներուն ամէնը մեռցուցին. ու երկ-
րին Ժողովուրդը անոր որդին Յոսիան անոր
տեղը Թագաւոր դրին։

ԳԼ· ԼԴ

1 Յոսիա ութ տարեկան էր երբոր Թագա-
ւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երեսուներ
2 մէկ տարի Թագաւորեց։ Եւ անիկա Տէրոջը
առջևը ուղղութիւն բրաւ, ու իր Հօրը Դա-
ւիթին ճամբաներուն մէջ քալեց, ու աջ կամ
ձախ կողմ չխոտորեցաւ։
3 Եւ իր գահակալութեանը ութերորդ տա-
րին երբոր դեռ ինքը պատանի էր, Իր Հօ-
րը Դաւիթին Ասատծոյն ինդրել սկսաւ. ու
երկուտասաներորդ տարին Յուդան ու երու-
սաղէմ Տարձր տեղերէն, Ասատրոմիի կուռ-
քերէն և քանդակած ու ձուլածոյ կուռքե-
4 րէն մաքրել սկսաւ։ Նր Բահաղիմի սեղան-
ները անոր առջևը կործանեցին. ու անոնց
վրայի արեգական կուռքերը կոտրեց։ Ու Ա-
ստրոմիի կուռքերը ու քանդակած և ձու-
լածոյ կուռքերը մանրեց ու փշրեց, Հու ա-
նոնց զոհ մատուցանողներուն գերեզմանին
5 բան վրայ ցանեց։ Եւ Նրեմիրեան ոսկորնե-
րը անոնց սեզաններուն վրայ սրեց, ու Յու-
6 դան ու երուսաղէմ մաքրեց։ Ու Մանասէի
ու Եփրեմի ու Շմեոնի քաղաքներուն մէջն
մինչև Նեփթաղիմ, Հե անոնց բոլորտիքը և
7 գան աւերակ տեղերը Նշխե ։։։ Ու սեղան-
ները և Ասատրոմիի կուռքերը կործանեց ու
Նքանդակած կուռքերը մանրեց ու փշրեց, և
իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ եղած բոլոր արե-
գական կուռքերը կոտրեց, ու երուսաղէմ
դարձաւ։
8 Եւ Իր Թագաւորութեանը տասներորդ
տարին երբոր երկիրը ու Նր տաները մաք-
րեց, Եսելեայի որդին Ասահան ու քաղա-
քին իշխանը Մասեան ու Թովսեգի որ-
դին Թովաբ՝ Ասատծոյ տաղը նորոգելու
9 իր Տէր Ասատծոյն տաները Նր ։։։ Եւ ա-
նոնք Գէզկիա քահանայապետին եկան. ու
Ասատծոյ տաղը բերած տակը Ղեսան,
որն որ Դևտացիներէ դրան պահապաններ
Մանասէի ու Եփրեմի ձեռքէն և Իսրայէլի

բոլոր Ճաշացարդէն ու բոլոր Ցեղադրէն ու
բնեխամէնէն ու էրուսադեմ բնակիչներէն
10 Ժողվեր էին։ Եւ Տէրոջը տաճը ։։։։ վը-
րայ դրուած բանալիներուն ձեռքը տուին։
անոնք ալ Տէրոջը տաճը մէջ գործով բան-
ուրիներուն տուին զանիկա տաճը նորոգելու
11 ու չինողներուն տուին, որ Ցեղադրի քաղաք-
ներուն տրած տաճերը չինելու համար տա-
չուած քարեր, ու դերանութիւ համար վայ-
12 ուր ծախու տաճին։ Եւ անոնք մարդիկը գոր-
ծը հաւատարմութեամբ կը բանէին։ ու ։։։։
յառաջ տանելու համար անոնց վրայ կեցող-
ները Մերարիի որդիներէն Ղեւատի Եհի
ու Զքարիա ու կահեմիացոց որդիներէն
Զաքարիա ու Մեսուղամ էին։ Նաեւ Ղե-
ւացիներէն՝ երգոց նուագարանիներուն ազէկ
13 տեղեակ եղողներուն ամէնը։ Նաեւ բեռնակիրը
ներուն ու ամէն տեսակ գործը բանուորներուն
վերակացուներն էին, ու գրիչները, դասե-
կանները ու դռնապաններուն Ղեւացիներէն
էին։
14 Ու երբոր Տէրոջը տաճը բերուած տեղը
կը հանէին, Քեղկիա քահանան Մովսէսին
ձեռքովը ։։։։ Տէրոջը օրինաց գիրքը գը-
15 տաւ։ Ու Քեղկիա պատասխան տուաւ ու
Ասափ գրիչին բսաւ, Տէրոջը տաճը մէջ
օրինաց գիրք մը գտայ։ ու Քեղկիա ան գիր-
16 քը Ասափին տուաւ։ Եւ Ասափ գիրքը
Ճագաւորին տարաւ, ու Ճագաւորին պա-
տասխան բերաւ։ բսելով, Ճա ծառաներդ
իրենց յանձնեած բոլոր ։։։։ կը կատարին։
17 Եւ Տէրոջը տաճը մէջ գտնուած տեղը հա-
նեցին, ու զանիկա վերակացուներուն ձեռ-
քը ու գործը բանուորներուն ձեռքը տուին։
18 Եւ Ասափ գրիչը Ճագաւորին պատմեց ու
բսաւ, Քեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք
մը տուաւ։ ու Ասափ անոր մէջէն Ճագա-
19 ւորին ու անոր առջեւը կարդաց։ Ու Ճագաւորը օրէ-
նաց խօսքերը լսածին պէս իր հանդերձները
20 պատռեց։ Եւ Ճագաւորը Քեղկիային, ու
Ասափին որդւոյն Աբդէոնին, ու Միքայէլ
որդւոյն Էլդաճնին, և Ասափ գրիչին, ու
Ճագաւորի ծառային Ասայիային պատուիր
21 բրց ու բսաւ, Գացէք ինծի հանար, և ին-
բայէլի ու Ցեղադրի ճնացորդներուն համար
աս գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէ-
րոջը Հարցուցէք։ վասն զի մեր Տէրոջը Տէ-
րոջը խօսքը չպահեցնուն համար, և աս գըր-
քին մէջը բոլոր գրուածները չկատարելուն
համար մեր վրայ Ճամատած Տէրոջը բարկու-
22 թիւնը մեծ է։ Ու Քեղկիա ու Ճագաւորին
մարգկը Ճաբայի որդւոյն Թեկուայի որ-
դւոյն Սեղղամ հանդերձատունին կնկանը՝ Ող-

դա մարգարէին գացին։ և անկից երուսա-
ղէմ Մատենայի մէջ կը բնակէր։ ու անոր հետ
այնպէս խօսեցան։
23 Եւ անկից դարձ անոնց, Յարգելիւ Տէր
Աստուածը որպէս կ՚ըսէ։ Ձեզ ինծի Ճղկոց
24 մարդուն բսէք, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ։ Ահա
ես աս տեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ
չարիք պիտի բերեմ՝ այսինքն այն բոլոր անէծք-
ները՝ որ Ցեղադրի Ճագաւորին առջեւը կար-
25 դացած գրքին մէջ գրուած է։ Որովհե-
տեւ զիս Ճոգոցին և ուրիշ աստուածներու
հետեւի Ճխեցին, որ իրենց ձեռքերուն բոլոր
գործքերովը զիս բարկացուներն։ ուստի աս
տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի Ճոխի
26 ու պիտի չմարի։ Բայց Տէրոջը Հարցրնելու
համար ձեզ Ճղկոց Ցեղադրի Ճագաւորին
ասանկ բսէք, Յարգելի Տէր Աստուածը այս-
27 պէս կ՚ըսէ, քանի խօսքերուդ համար։ Որով-
հետեւ դուս սիրտդ կակղացաւ, ու Աստուծոյ
առջեւը խոնարհեցար, երբոր աս տեղիս վրայ
ու անոր բնակչացը վրայ անոր ըսած խօսքերը
լսեցիր, և իմ առջեւս խոնարհեցար, ու հան-
գերձներդ պատռեցիր ու իմ առջեւս լացիր,
28 ես ալ լսեցի կ՚ըսէ Տէրը։ Ահա ես քեզ դու
Հարքերուդ պիտի Ճաւելնամ՝ ու խաղաղու-
թեամբ դերեզմանիդ մէջ պիտի ամիճս
Ճոխա։ և աս տեղիս վրայ ու անոր բնակացը
վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքները դու աչ-
քերդ պիտի չտեսնեն։ Ու անոնք Ճագաւորին
պատասխան բերին։
29 Ուր Ճագաւորը ։։։։ խրկեց, ու Ցեղադրին
30 ու երուսադեմին բոլոր ծերերը ժողվեց։ Եւ
Ճագաւորը, ու Ցեղադրին բոլոր մարդ կերը, ու
երուսադեմին բնակիչները, և քահանաները,
ու Ղեւացիները, ու բոլոր ժողովուրդը մե-
ծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տաճը ելան։ և
Տէրոջը տաճը մէջ գտնուած ուխտի գրքին
31 բոլոր խօսքերը անոնց ականջը կարդաց։ Ու
Ճագաւորը իր տեղը տարի վրայ կայնեցաւ,
ու Տէրոջը առջեւը ուխտ բրաւ, որ ան գրքին
մէջ գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու
համար Տէրոջը ետեւէն երթայ, և անոր պա-
տուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոն-
ները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ։
32 Ու երուսադեմ և բենեխամէնի մէջ բոլոր
գտնուողները կայնեցուց։ ու երուսադեմի
բնակիչները Աստուծոյ իրենց Հարցը Աստու-
33 ծոյն ուխտին պէս բրին։ Եւ Յեսիա խորա-
կէյի որդւոյը ամէն երկիրներէն Իսրայէլ բա-
ղկացնելները վերցուց, ու բոլոր Իսրայէլի մէջ
գտնուողները իրենց Տէր Աստուծոյն ծա-
ռայեցնելու բնել տուաւ։ Անոր ։։։։ բոլոր
օրերուն մէջ իրենց Հայրերուն Տէր Աստուա-
ծմէն չխոտորեցան։

Ի ՚ի ՚ի ՚

ԳԼ· Լ

1 Յովնա խրատ հանդիմանի զասիկ մի կին։ 10 Նինուէ փրկուած նշանակի զգրաւիլ Մարգարէին մէջ կը ապաշնորհ։
11 Յովնայի վախ բառասի ապերոյ։

1 Եւ ՚Յովնա երեսադիմի մէջ Տէրոջը զա-
տիկ ըրաւ· ու զասիկը աւազին սահուն ին-
2 ղաւ ու մոլորեցուց զայն մոլորելին։ Եւ քահա-
նաները իրենց դասապետութեանը վրայ կաս-
նեցաւ, ու ՚զանոնք Տէրոջը սաստ ծառա-
3 յութիւնը ընելու քաշպաղեց։ Եւ բոլոր իս-
րայէլին ՚սորվելցնող — Տէրոջը նեղութեան
դէմ ապստամբութեան բառ, ՚Սուրբ սաղպաղը՝
խօսելէն թագաւորին դաւիթի օրդւոյն Սո-
ղոմոնին չհնազանդ սուրբ դրէք։ ՚Ձեր ուսերուն
վրայ բնա չբերայ։ — Հիմա ձեր Տէր Աստու-
ծոյն ու անոր ժողովրդին խօսեցէք ծա-
4 ռայութիւն ըրէք։ Եւ ձեր պապտոհներուն
վրա ու ձեր դասերով՝ ՚խօսելի թագաւո-
րին Դաւիթին գրածին պէս՝ ՚ձեռ անոր որ-
դւոյն Սողոմոնին գրածին պէս՝ պատրաստ ե-
5 ղէք։ Եւ ձեր եղբայրներուն՝ ժողովրդին
որդւոյը տոհմերուն որոշմունքներուն համե-
մատ՝ ու Աստուծոյ պզպտոհմիներուն բա-
ժանմունքներուն համեմատ խորհրդարին մէջը
6 կայնեցէք։ Եւ զասիկը մորթեցէք ու խորհ-
րուեցէք, ու ընկնիս ձեր եղբայրներուն համար
պատրաստեցէք, որ անոնք Տէրոջը Մովսէ-
7 սին ձեռքովը բան խօսքին պէս ընեն։ Եւ
Յովսիա կրոյը հոն գտնուղ ժողովրդին
որդւոյը՝ հօտերէն երեսուն հազար գառն ու
այծի ձագ պարգեւեց, ամէնն ալ զասիկի հա-
մար, նաև երեք հազար արջառ։ սոտնք թա-
8 գաւորին սատգատ քէն էին։ իր իշխաններ-
րէն ալ ժողովրդին, քահանաներուն ու
Ղեւտացիներուն յօժարութեամբ պարգեւ տը-
էին։ Աստծոյ տաճր իշխաններէ՝ ՚ինկիա,
Զաքարիա ու Յեհիէլ՝ զասիկ համար երկու
հազար վեց հարիւր հոտն ու երեք հարիւր
9 արջառ քահանաներուն տուին։ Եւ Քոնոնիա
ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա ու Նաթա-
նայէլ, ու Ղեւտացուց իշխանները՝ Ասաբիա,
Յեհիէլ և Յովզաբադ՝ սուրբ զասիկ համար Ղեւտա-
ցիներուն հինգ հազար հոտն ու հինգ հարիւր
արջառ պարգեւեցին։
10 Եւ պաշտօնը պատրաստեցաւ· ու թա-
գաւորին հրամայածին պէս՝ քահանաները
իրենց կարգին համեմատ ու Ղեւտացիները
11 իրենց դասերուն համեմատ կայնեցան։ Եւ
զասիկը կը մորթէին, ու քահանաները անոնց
ձեռքէն արիւնը առնելով՝ կը սրսկէին։ իսկ Ղե-
12 ւտացիները մորթը կը հանէին, եւ ողջակէզ

ընծան ՚հանելը կը զատկին, ու զանոնք ժողո-
վրդին որդւոյը՝ ազգատոհմներուն համե-
մատ կը բաժնէին, որ Տէրոջը մատուցանեն
՚Մովսէսին գրքին մէջ գրածին պէս։ ար-
13 Յաջնեցան ալ սասին կրակով խորովելցին։ բայց
նաև բոլոր բաները կրկնասնեցուցին, սանեցուց
ու սատգատներով եփեցին, ու չուտով բաժ-
14 նեցին ընտ։ բոլոր ժողովրդին որդւոյը։ Եւ
իրենց ու քահանայից համար հաւր պատրաս-
տեցին։ քանզի Ահարոնի որդիքը՝ քահանա-
՝ները մինչև գիշերը ողջակէզները ու ճարպե-
րը մատուցանելու չբաւ էին։ ուստի Ղեւտա-
ցիները իրենց համար և Ահարոնի որդւոյը
15 քահանաներուն համար պատրաստեցին։ իսկ
Ասափ սրդիքը՝ երգեցողները ՚Դաւիթին ու
Ասափին ու Եմանին և թագաւորական տե-
սանող Յեդիթունին պատուիրածին համեմատ
իրենց տեղը՝ ու դռնապանները ՚ամէն մէկ
դռան կայնած էին։ պէտք չեղաւ որ իրենց
պաշտօնէն դառնան։ ՚Ասոնք ալ անոնց համար
անոնց եղբայրները Ղեւտացիները կը պատրաս-
16 տեցին։ Եւ Յովսիա թագաւորին հրամայածին
պէս՝ այն օրը Տէրոջը ամէն պաշտօնը կարգի
դրուեցաւ, զասիկը ընելու ու ողջակէզները
Տէրոջը սեղանին վրայ մատուցանելու համար։
17 Եւ անասները՝ հոն գտնուղ իսրայէլի որդիքը
զասիկը ու ՚բազարշակեայց տօնը եօթը օր
18 ըրին։ Եւ Յովսիայէ ետքին՝ ՚ի վեր
իսրայէլի մէջ ՚ասոր պէս զասիկ մը չեղաւ։
ու Յովսիային, ու քահանաներուն, ու Ղե-
ւտացիներուն, և բոլոր հոն գտնուղ Յուդայեն
ու իսրայէլեն ու Երուսաղէմի բնակչաց բոած
զասիկին պէս իսրայէլի բոլոր թագաւորները
19 բոած չէին։ Ան զասիկը Յովսիայի թագաւո-
րութեանը տասնուութերորդ տարին եղաւ։
20 Ասկ ամէն բաներէն ետքը՝ ու Յովսիային
տաճարին նորոգելուն ետքը՝ Եգիպտոսի Նեքաւով թագաւորը Եփրատին
քովը Քարքամիս ելաւ՝ զէմ պատերազմե-
լու եկաւ։ ու Յովսիա զանկա դիմաւորելու
21 գնաց։ իսկ անոնք դեսպաններ իրկից անոր
ու ըսաւ, Ով Յուդայի թագաւոր, դուն ին-
ձի հետ ի՞նչ գործ ունիս։ Ես այսօր քեզի
դէմ չեմ, հապա ինձի հետ պատերազմ
բնով տանը դէմ։ ու Աստուած ինձի հրամա-
յեց որ շուտով բնեմ։ խնդհետ հզով Աստուծ
22 մէն հետ կեցիր, որ քեզ չկորնչցնէ։ Բայց
Յովսիա իր երեսը անկէ չդարձուց, հապա
անոր հետ պատերազմելու ՚համար իր հա-
գուստը փոխեց, ու մոհի չբրաւ նեղքաւ-
րին խօսքը՝ որ Աստուծոյ բերնէն էր, ու Մա-

ա Թագ· խդ· 21։
բ Եւ Մն· ժբ· 6։ Եզր· գ· 18։
գ Դհ· խդ· 18։ Եզր· գ· 18։
դ Դհ· խդ· 1։ Եզր· ա· 1։
ե Դհ· խդ· 5։ Եզր· ա· 1։
զ Եր Ոբ· լդ· 10։ Դհ· լ· 22։ Մ՚ազ· բ· 7։
է Դհ· լ· 7։
ը Մ՚ն· խդ· 26։
թ Մ՚ն· խդ· խդ· 1։
ժ Դհ· լ· 24։
ի Դհ· խդ· 5։ 15։ Եզր· գ· 20։
լ Դհ· լ· 24։
խ Ա· և խդ·
ծ Դհ· բ· 14։
կ Սաղ· ճդ· 1։
հ Դհ· խդ· 5։ 15։ Եզր· գ· 20։
ձ Դհ· լ· 21։
ղ Եզր· խդ· 16։
ճ Դհ· խդ· 1։
մ Եզր· գ· 18։
յ Դհ· խդ· 34։
ն Ղե· գ· 3։
շ Ել· ժբ· 8։ բ· Օր· ժգ· 7։
ո Թագ· բ· 13։ 14։ 15։
չ Մ՚ն· խդ· 1։ Եզ· խդ· 1։
պ Մ՚ն· խդ· 17։ 18։ խդ· 14։ Եզ·
ջ Ել· ժբ· 12։ ժգ·
ռ Եւ Ել· ժբ· 12։ ժգ·
ս Դհ· լ· 21։
վ Թագ· խդ· 22։ 23։
տ Թագ· խդ· 29։ Երեմ· խգ· 2։
ր Կա՚ն գնաւեց·
ց Թագ· խր· 30։

23 կեդեմոթ Հռովմայ պատերազմելու դնաց։ Եւ
աղեղնաւորները Բովմոս Թագաւորը նեռով
զարկին, ու Թագաւորը իր ծառաներուն բը-
սաւ, Զիս վերցուցէք ասկէ, վասն զի ապառկի
24 վիրաւորուեցայ։ Ու իր ծառայները զանիկա
կառքէն հանեցին, ու իր երկրորդ կառքը
հնծցնելով՝ Երուսաղէմ տարին։ Եւ անիկա
մեռաւ, ու իր հարցը գերեզմաններուն մէ-
ջը Թագուեցաւ։ Եւ Իրայէլ ամբողջ Երու-
25 սաղէմ Բովհոսային վրայ սուգ բրին։ Ու երե-
սիա Բովհոսային վրայ ողբ բսաւ։ ու Իրայէլ
երգեցողները այգ և կանայք մինչև ասօր
իրենց ողբերուն մէջ Բովհոսին կը յիշեն։ ու
զանոնք Իսրայէլ սովորութիւնը խրատչի մէջ
մոգուցին։ և ահա ողբերուն մէջ գրուած են։
26 Եւ Բովհոսային մնացորդ պատմութիւնը,
ու անոր՝ Տէրոջը օրէնքին մէջ գրուածին հա-
27 մեմատ ըրած բարեգործութիւնները, Իւ անոր
առաջին ու վերջին պատմութիւնը ահա իս-
րայէլի ու Իուդայի Թագաւորներուն գրքին
մէջ գրուած է։

ԳԼՈՒԽ

1 Ցովթամ իր Տորը անոր կը յանդգնէ։ իսկ Փարաան Նէքա-
ւոմ զանիկա ամմանի վրայ առնելով Եգիպտոս կը տանի ի-
հեռ։ 5 Բովհիմ յաջորդելն կ'ելնէ Տէրոջը առջեւ։ ու կա-
պատ Բաղիսն կը տարածէ։ 9 Ցովթամի անոր անոյշ յոյշը
գեղով չար վարմունք կ'անենայ։ ու Բաղիսն կը տարածէ։
11 Ախազիա անոր անոյշ կ'անձրեւի ու չար վարմունք կ'առնէ
նոյ։ Տէրոջ պատիժը կ'անոյշ։ ու Նաթանայ պատգամը գիմ
կ'պատմէ։ 14 Երուսաղէմ քաղաքացիները ու Յուդայ-
գին Տէրոջ պատճառով բոլորովին կը կոտրանուին։ 22 Ին-
բանին Հովսիասը։

1 Ու Ազարկին Ժողովուրդը Ցովթամին որդին
Ցովթամը առին, և զանիկա իր Տորը անե-
2 ղը երուսաղէմի մէջ Թագաւոր դրին։ Ցովթա-
մը քսանհրեք տարեկան էր երբոր Թա-
գաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երեք ա-
3 միս Թագաւորութիւն բրաւ։ Ու եգիպտոսի
Թագաւորը զանիկա երուսաղէմի մէջ Ռեհո-
վամ առաւ, ու երկրին վրայ Տարեր տա-
զանդ արծաթ ու մէկ տաղանդ ոսկի Տարկ
4 դրաւ։ Ու եգիպտոսի Թագաւորը անոր ևգ-
բայրը Եղիսիմին Ցուդայի ու երուսաղէմի
վրայ Թագաւոր դրաւ, և անոր անունը Ցո-
վակիմի փոխեց։ ու Նեհաւոհ անոր եգբայրը
Ցովթամը առաւ ու եգիպտոս տարաւ։
5 Ցովակիմ Ռքսանհինգ տարեկան էր երբ-
որ Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ
տասնմէկ տարի Թագաւորութիւն բրաւ։
և անիկա իր Տէր Աստուծոյն առջեւը չարու-

6 Թիւն բրաւ։ Անոր վրայ Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր Թագաւորը եկաւ, ու Զանիկա բա-
բիլոն տանելու համար ոտնակապերով կա-
7 պեց։ Նաբուգոդոնոսոր Տէրոջը տանը
սպասներէն առաւ, ու Բաբիլոն տարաւ, ու
զանոնք Բաբիլոն իր տաճարին մէջը դրաւ։
8 Եւ Ցովակիմին մնացորդ պատմութիւնը, ու
անոր բրած գարշելութիւնները, և անոր վրայ
գտնուածը ահա Իսրայէլի ու Ցուդայի Թա-
գաւորներուն գրքին մէջ գրուած են։ ու անոր
տեղ անոր որդին Ցոյաքին Թագաւոր եղաւ։
9 Ցոյաքին Ռութսուն տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երեք
ամիս ու տասը օր Թագաւորեց։ և անիկա
10 Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ։ Ու Հե-
ռանալ տալին Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը
զՀ իրկից, ու զանիկա Տէրոջը տաճարին
պատուական սպասներովը Բաբիլոն բերել
տուաւ։ և Ցուդայի ու երուսաղէմի վրայ
Նանոր Հզը եղբայրը Ցեկոնիան Թագաւոր
դրաւ։
11 Ցեկոնիա Ռքսանուհի տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ, ու երեսաղէմի մէջ տասն-
12 եմիկ տարի Թագաւորութիւն բրաւ։ Եւ
անիկա իր Տէր Աստուծոյն առջեւը չարութիւն
բրաւ։ — Տէրոջը բերնէն Ներեմիա մար-
13 գարէին անոնց չխոնարհեցաւ։ Ու Նաև ա-
պստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորէն,
որ անոր երդումի տուեր էր Աստուծոյ
անունէը, և Իր պարանոցը խստացուց ու իր
սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստու-
14 ծոյն չդառնայ։ Քահանայապետն բոլոր իշխան-
ներն ու ժողովուրդն ալ ազգ ազգին բոլոր գա-
ղթականութեան հետեւելով խիստ չատ անօ-
րէնութիւններ բրին, ու Տէրոջը երուսաղէմի
15 մէջ սրբացուցած տունը պղծեցին։ Եւ անոնց Հայ-
րերուն Տէր Աստուածը իր ժողովուրդին ու
իր բնակարանին խնայելու համար, իր պատ-
գամաւորներուն ձեռքովը մեծ փութով
16 [illegible] կը խրկեր։ Բայց Նանոնք Աս-
տուծոյ Իրեշտակներուն կ'անարգէին, Նանոր խօսքերը կ'արհամարհէին ու Նանոր
մարգարէներուն ծաղր կ'ընէին։ մինչև որ Տէ-
րոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին վրայ
բարձրացաւ, անանկ որ ալ բժշկութիւն չէր։
17 Ցետոյ։ Եւ Նանոնց վրայ Քաղդէացոց Թա-
գաւորը Հանեց։ անոնք ալ Նանոնց երիտա-
սարդները անոնց սրբարանին մէջը սրով մեռ-
ցուցին։ ու երիտասարդին ու կոյսին, ծերուն
ու ալեւորին չխնայեցին։ ամէնն ալ Տէրը անոր

1 դ Թագ. իբ. 34։
2 դ Թագ. իզ. 30։
3 Ջ–ագ. Ժբ. 11։
4 Ցզբ. գ. 20։
5 Տես Մատ. բ. 23։

—

6 դ Թագ. իզ. 30։

ևս։
7 դ Թագ. իզ. 36։
37։
8 դ Թագ. իզ. 1։
9 Ամբ. ա. 6։
Եբեմ. ծբ. 1։
10 դ Թագ. իզ. 8։
11 Եբեմ. ծբ. 18։
19։ Հ.Ա. 30։

12 դ Թագ. իզ. 13։
Դան. ա. 1. 2։
13։
14 դ Թագ. իզ. 17։
15 Եբեմ. ի. 1։
16 դ Թագ. իզ. 18։
17 Եբեմ. ծբ. 3։ Ե.
գ.ե.կ. Ժ.ե. 15. 18։

18 դ Թագ. Ժ.ե. 14։
Եբեմ. իե. 3. 4։
իե. 13։ իզ. 4։
Եզե. կառավ. Հ.
լ.ե.ա. ե. Խրիստ.
19 Եբեմ. ծբ. 1. 2։
20 Ամաս. ա. 25. 30։
21 Եբեմ. լբ. 3։ լե.

1 Մատ. իզ. 34։
Ցով. Հզ. 1։ Հ.Ա.
2։
3 Ցով. Հզ. 1։ Հ.Ա.
3։
4 Ցզբ. գ. 49։ գ
Թագ. իե. 1։ Ես.
Ցզբ. բ. 7։
5 Ցով. Հզ. 20։ Հ.Ա.
2։ 3։

18 Ձեռքը մտանեց։ Ու Աստուծոյ տանը բոլոր մեծ ու պզտիկ անօթները, ու Տէրոջը տանը գանձերը, և թագաւորին ու անոր իշխաններուն գանձերը՝ ամէնն ալ Բաբելոն տարաւ։
19 Ու Աստուծոյ տունը սրբեցին, ու Երուսաղէմին պարիսպը փլցուցին, ու անոր ամէն պալատները կրակով այրեցին, ու բոլոր գեղեցիկ բաներուն աւերեցին։ Ու Նաւբէն վառած ձեռագործները Բաբելոն դերի տարաւ։ ու մինչեւ Պարսից թագաւորութեանը հաստատուիլը,
21 տանոր և անոր որդւոցը ծառաները եղան, որպէս զի Վերեմիային բերնովը Տէրոջը խօսքը կատարուի, մինչեւ որ երկիրը իր շաբաթները վայելէ։ Իր ամէնքը բոլոր օրերը շաբաթ պահեց՝ մինչեւ եօթանասուն տարին լմնցաւ։
22 Ու Պարսից Կիւրոս թագաւորին առէջ տարին Երեմիային բերնովը Տէրոջը խօսքը կատարուելու համար, Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթնցուց։ ու անիկա իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ, ու նաև հետեւեալ դրեց՝ բանալով,
23 Պարսից Կիւրոս թագաւորը. երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ։ ու անիկա ինծի պատուիրեց որ Երուսաղէմին մէջ անոր տուն մը չինեմ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր Եհովայ Աստուածը իր հետը ըլլայ, ու թող գնայ։

ԳԻՐՔ ԵԶՐԱՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Կիւրոսին հրամանը առնչութեան համար։ 5 Ժողովուրդը կը պատրաստուի հեռանալու։ 7 Կիւրոս թագաւորը առնչութեան անօթները կը յանձնէ։

1 Եւ Պարսից Կիւրոս թագաւորին առէջ տարին՝ Երեմիային բերնովը Տէրոջը խօսքը կատարուելու համար, Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթնցուց։ Ու անիկա իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ, ու նաև հետեւեալ դրեց՝ բանալով,
2 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս Պարսից թագաւորը՝ երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ։ ու անիկա ինծի պատուիրեց որ Երուսաղէմ Հրէաստանի մէջ Եհովայ տուն մը չինեմ։
3 Ձեզմէն մէջ անոր տուն մը չկայ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր Աստուածը իր հետը ըլլայ, ու Երուսաղէմ երթայ, և Իսրայէլի Եհովայ Աստուածին Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տունը չինէ։ Ու անոր քաղաքացիները պահին զբոլոր մնացողները իրենց գտնուած տեղէն արծաթով, ոսկիով, ապրանքով ու անասուններով անոր օգնութիւն բնեն, Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տունը համար պատրաստուած ընծաներէն ի զատ։
5 Անտունը Բենիամինի տոհմերուն իշխանները, և քահանաները ու Ղեւտացիները ոտք եղան՝ ան բոլոր հոգիով հետ որոնց Հոգին Աստուած արթնցուցած էր, որ երթան ու Երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը չինեն։ Ու անոնց բոլորտիքը եղողները ամէնը բոլոր կամուրջ ընծաներէն ի զատ արծաթեղէ առնչութեանը, ոսկիով, ապրանքով ու անասուններով և պատուական պարգեւներով անոնց զօդնութիւն բրին։
7 Ինչ կիւրոս թագաւորը Տէրոջը տանը առնչութեանը Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն հանեցած էր ու աստուծոյն տունը դրեր էր։ Պարսից Կիւրոս թագաւորը զանոնք Միթրդատ գանձապետին ձեռքովը հանել տուաւ, ու զանոնք համրանքով Սեսբասար նախարարին յանձնեց։ Ու սա էր անոնց թիւը։ Երեսուն ոսկեղէն կոնք, հազար արծաթեղէն կոնք, քսանեւինը դանակ,
10 նաև, երեսուն ոսկեղէն տաշտ, չորս հարիւր տասը արծաթեղէ տաշտ երկրորդ կարգ։
11 դէն, և հազարաւոր ուրիշ անօթներ։ Բոլոր ոսկիէ ու արծաթէ անօթները հինգ հազար չորս հարիւր էին։ Սեսբասար ամէնը Աստուածոյ բաբելացիներէն երուսաղէմ գալուն դերդաստանին հետ Երուսաղէմ հանեց։

ԳԼՈՒԽ Բ.

1 Գերութենէ դարձող ժողովուրդին 36 քահանաներուն, 40 Ղեւտացիներուն, 45 Երգեցողներուն, 55 և Սպասաւոր Ղեւտացիներուն ցուցակը։ 61 Նաև այն քահանաներուն ու

Ա Դ Թագ. իվ. 15։ Եսա.
Բ Դ Թագ. իվ. 9։ 10։
Աղաչ. հդ. 8։ 7։
Ա Դ Թագ. իվ. 11։
Ա Երեմ. իվ. 9։ 11։ 12։ իզ. 8։ 7։ իմ։
Բ Երեմ. իվ. 12։ 13։ իմ։ 10։ իզ. 10։ 11։ 14։
Ղեւ. իզ. 34։ 35։ 43։ Դան. թ. 2։
Ղեւ. իվ. 4։ 5։
Եզր. ։ 1։
Երեմ. իվ. 12։ 13։
Դան. զ. 26։
Փիլ. բ. 13։
Նոյն ժամանակագրութեան պես։
Ղեւ. ի. 13։ 14։
Եզր. ։ 2։ 3։
Ա Թագ. իզ. 13։
Բ Մն. իզ. 22։ 23։
Ղեւ. ի. 14։ զ. 5։
Եզր. ։ 4։

բանք չնին կճեպը իրենց ապահամբոյր գտնել։ 61 Բայց մա-
նրէին գաստերը իրենց առաջնածներովը։ 68 Ամեն բնծա-
ներ։

1 Եւ Բաբելոնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին
Բաբիղոն տարած գերիներուն եկող Իգատաւ-
րեայիներուը ասուք էին, որոնք երուսաղէմ
ու Յուդա գաբձան, ամէն մէկ իր քաղա-
2 քը։ Ու Զորաբաբելին, Յեսուին, Նեհեմիային,
Սարայիային, Հռէէլիային, Մարդքէլին,
Բաղտասարին, Մասփարին, Բագաւէին, Հռե-
ումին ու Բաանային հետ եկան։ Ե՝ ու Ե՝
3 Իսրայէլի ժողովրդին մարդոյը թիւը։ Փա-
րոսի որդիքը՝ երկու Հազար Հարիւր Հայսմ
4 Նաասոնեանկու։ Սափատիայի որդիքը՝ երեք
5 Հարիւր Հայսմնասունեանկու։ Արահի որդի-
քը՝ Էհօմը Հարիւր Հայսմնասունեանիւնդ։
6 Փահաթ-Մոաբի որդիքը՝ Յեսուի ու Յոաբի
որդիներէն երկու Հազար ութը Հարիւր
7 տասուներկու։ Եղամի որդիքը՝ Հազար երկու
8 Հարիւր հիսունեւտասս։ Զաթուի որդիքը՝ ինը
9 Հարիւր քառասունեւհինգ։ Զաքքայի որդիքը՝
10 Հայսմը Հարիւր վաթսուն։ Բանիի որդիքը՝ վեց
11 Հարիւր քառասունեւերկու։ Բեբայիի որդի-
12 քը՝ վեց Հարիւր քսանուերեք։ Ազգադի որ-
դիքը՝ Հազար երկու Հարիւր քսանուերկու։
13 Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց Հարիւր վաթսուն-
14 ուվեց։ Բագուէի որդիքը՝ երկու Հազար յի-
15 սունեւվեց։ Ադինի որդիքը՝ չորս Հարիւր յի-
16 սունեւչորս։ Ատերի որդիքը՝ Եզեկիայէն
17 ինսունեւուութը։ Բեսէյի որդիքը՝ երեք Հա-
18 րիւր քսանուերեք։ Յորայի որդիքը՝ Հարիւր
19 տասուերկու։ Հասումի որդիքը՝ երկու Հա-
20 րիւր քսանուերեք։ Գաբարի որդիքը՝ ինը-
21 սունեւհինգ։ Բեթղեհեմի որդիքը՝ Հարիւր
22 քսանուերեք։ Նետոփայի մարդիկը՝ յիսուն-
23 ուվեց։ Անաթոթեի մարդիկը՝ Հարիւր քսան-
24 ուութը։ Ազմաւեթի որդիքը՝ քառասունեւեր-
25 կու։ Կարիաթարիմի, Քեփիրայի ու Բեերոթ-
ի որդիքը՝ Հայսմ Հարիւր քառասունեւերեք։
26 Ռամայի ու Գաբայի որդիքը՝ վեց Հարիւր
27 քսանուվեց։ Մաքմասի մարդիկը՝ Հարիւր
28 քսանուերկու։ Բեթելի ու Գայիի մարդիկը՝
29 երկու Հարիւր քսանուերեք։ Նաբաւսի որդի-
քը՝ հիսունեւերկու։ Մագբիսի որդիքը՝ հա-
31 րիւր յիսունեւվեց։ Միւս Էղամմի որդիքը՝
32 Հազար երկու Հարիւր յիսունեւչորս։ Հարիմի
33 որդիքը՝ երեք Հարիւր քսան։ Ղոդի, Ադի-
դի ու Ոնոյի որդիքը՝ Հայսմ Հարիւր քսան-
34 ուվեց։ Երիքոյի որդիքը՝ երեք Հարիւր
35 քառասունեհինգ։ Սենասայի որդիքը՝ երեք
Հազար վեց Հարիւր երեսուն։

36 Քահանաներէն՝ Յեսուի տունէն Յեդէայիա-

= Նեհեմ. է. ՟ը. ևս։ ՟ Ես. Նեհեմ. է. 10։ ՟ Նեհեմ. է. 25 ի՟ըսուէ։
՟ Թագ. ի՟գ. 14։ Նեհեմ. է. 11։ Դատաս.։
15։ 10։ ի՟ե. 11։ ը ՟ Նեհեմ. է. 15 ի՟ըսուէ։ ՟ Ես. Կար. 7։
Մն. ի՟գ. 30։ Բառնաբ.։ ՟ ա Մն. ի՟գ. 7։
՟ Նեհեմ. է. 7 ի՟ըսուէ։ ՟ Նեհեմ. է. 24 ի՟ըսուէ։ ՟ ա Մն. ի՟գ. 14։
Ադոբաս.։ ՟ ա Մն. Բ. 12։

ին որդիքը՝ ինը Հարիւր եօթանասունեւերեք։
37 Իմմերի որդիքը՝ Հազար յիսունեւերկու։
38 Փասուրի որդիքը՝ Հազար երկու Հարիւր քա-
39 ռասունեւեօթը։ Հարիմի որդիքը՝ Հազար
տասունեւեօթը էին։
40 Ղեւտացիները՝ Յովսուայի որդիներէն՝ Կա-
ատմիելի որդիքը՝ եօթանասունեւչորս էին։
41 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝ քառասունեւութը էին։
42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սելղումի որ-
դիքը, Ատերի որդիքը, Տալմոնի որդիքը,
Ակկուբի որդիքը, Հատիտայի որդիքը, Սուբայի
որդիքը՝ ամէնը Հարիւր երեսունեւերեք էին։
43 Նաթինայիները՝ Սիհայի որդիքը, Հասուփայի որդիքը, Տաբաոթի որդի-
44 քը, Կերոսի որդիքը, Սիայի որդիքը, Փա-
45 դոնի որդիքը, Ղեբանայի որդիքը, Ագա-
46 բայի որդիքը, Սաղմայի որդիքը, Ագաբի
47 որդիքը, Սամլայի որդիքը, Անանի որդի-
քը, Գեդդելի որդիքը, Գահարի որդիքը,
48 Ռեայիայի որդիքը, Ռասինի որդիքը, Նե-
կոդայի որդիքը, Գազամի որդիքը, Ոզայի
որդիքը, Փասեխի որդիքը, Բեսայի որդիքը,
50 Ասնայի որդիքը, Մաունիմի որդիքը, Նե-
փուսիմի որդիքը, Բակբուկի որդիքը, Ակո-
52 փայի որդիքը, Արսուրի որդիքը, Բասաղո-
թի որդիքը, Մեհիդայի որդիքը, Արսայի որ-
53 դիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսարայի որդի-
54 քը, Թամայի որդիքը, Նեսիայի որդիքը,
55 Ասուխայի որդիքը։ Սողոմոնի ծառաներուն
որդիքը՝ Սոտէյի որդիքը, Սոփերեթի որդի-
56 քը, Փարուդայի որդիքը, Յեզայի որդիքը,
57 Դեբկոնի որդիքը, Գեդդելի որդիքը, Սա-
փատիայի որդիքը, Ատտիլի որդիքը, Փո-
քարեթ-Սեբայիմի որդիքը, Ամիի որդի-
58 քը։ Բոլոր Նաթինայիներուն ու Սողոմոնի
ծառաներուն որդիքը երեք Հարիւր ինսունեւ-
ուերկու էին։
59 Ու Թելմելայէն, Թելհարսայէն, Քերու-
բէն, Ադդանէն — Իմմերէն եկողները ասուք
էին, և իրենց Հայրերուն տունը ու իրենց
սերունդը՝ այսոքան իսրայէլէն ըլլալնին ցու-
60 ցընելու կարող չեղան։ Դալայիայի որդիքը,
Տոբեայի որդիքը — Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
61 Հարիւր հիսունեւերկու մարդ։ Եւ քահանա-
յից որդիներէն՝ Հաբայայի որդիքը, Հակոսի
որդիքը, Բերզելլէի որդիքը, որ Գաղաա-
դացի Բերզելլէին աղջիներէն կնիկ առնելով՝
62 անոնց անունովը կոչուեցաւ։ Ասուք իրենց
ազգաբանութեան դիրքը փնտռելին, բայց
չկրցան գտնել։ Ու անոնք որ անպատեհ

՟ ա Մն. իգ. 8։ ՟ Նեհեմ. է. 59 ի՟ըսուէ։ ՟ Նեհեմ. է. 61 ի՟ըսուէ։
՟ ա Մն. Բ. 2։ Լեմմն.։ Ազգ.։
՟ Նեհեմ. է. 34։ ՟ Ես. Եր. 27։ ՟ Թագ. Ժ. 27։
՟ գ Թագ. Բ. 21։ ա Մն. Բ. 2։ Թագ. գ. 10։
՟ գ Թագ. Բ. 21։

63 քահանայութենէ արգիլուեցան։ Եւ ՚Ա֊
մէն֊ ասելոց բան։ Մինչեւ որ Ղուրիմով ու
Թումիմով քահանայ մը չկայէ, անոնք համ֊
նաստ բաներէն չուտեն։
64 Կեղտը Ժողովրդը մէկտեղ քառասունակը֊
կու Տաղաւ երեք Տարիէ վեր֊ամուտ Տոգի
65 էր։ Բայ ՚ի անոնց ծառաներէն ու ապահին֊
ներէն, որոնք հօմը Տաղաւ երեք Տարիէ
երեսունհօմին կին։ ու անոնց միջէը երկու
66 Տարիէ այր և կին երդեցողներ կային։ Անոնց
ձիերը հօմը Տարիէ երեսունվից, Ջորինե֊
67 րը երկու Տարիէ քառասունհինգ, Ուղ֊
տերը չորս Տարիէ երեսունհինգ -- Էշերը
վից Տաղաւ հօմը Տարիէ քսան էին։
68 ՚Ես տունվերու իշխաններէն մէ֊ն երբոր
երեսաղէմ եղող Տէրոջը տունը գացին, Ա֊
ատ֊ծոյ տունը կամաւոր ընծաներ տուին, որ
69 զանիկա իր Տեղը Տաստատեն։ Անոնք իրենց
կարողութենէնը չափ ՝ի գանձատունակի Տաղաւ
դրամ՝ ոսկի, ու Տինգ Տազար մնաս արծաթ,
ու Տարիւր քահանայական պատմուճան տը֊
70 ւին ՚։ Գործաւորութեան գանձին։ Կու քահա֊
նաները ու Ղեւտացիները ու Ժողովրդէն ե֊
ղողները, երգեցողները, դռնապաններն և
Նաթանայիմները՝ իրենց քաղաքներուն մէջ,
ու բոլոր Իսրայէլ իրենց քաղաքներուն մէջ
բնակեցան։

ԳԼ֊ Գ

1 Սկզբնը կը կանդնեն։ 4 Զօհերը տակաւ կը մատաւորեն։ 7 Գործաւորները կը պատրաստեն։ 8 Տանիքին հիմնադրու֊
թիւնը մեծ ուրախութեամբ կատարկ կ'ըլլայ։

1 Ու երբոր Հօմներուդ ամիսը Հասաւ, Իս֊
րայէլի որդիքը Էրեց քաղաքներուն մէջէն էին։
ու Ժողովուրդը մէկ մարդու պէս Երու֊
2 սաղէմ մէջ Ժողովեցան։ Եւ Յոսիսդեկեան
՚Եշուա ու անոր քահանայ եղբայրները, և
՚Պաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ ու անոր եղբայր֊
ները եկան, ու Իսրայէլի Աստ֊ծոյն սեղանը
չինեցին, որ անոր վրայ ողջակիզներ մատու֊
ցանեն, ինչպէս որ Աստ֊ծոյ մարդուն Մով֊
3 սէսին օրինադ Էջին մէջ գրուած է։ Ու սե֊
զաներ իր Տեղը չինեցին։ վասն զի ան եր֊
կիւղութենէն Ժողովուրդներէն կը վախնային։ և
անոր վրայ Տէրոջը ողջակիզներ մատուցին՝
առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակիզները։
4 Ու տաղաւարատաղց սոնը Գրուածին պէս
կատարեցին։ ու Տամէն օրուան ողջակէզները
Էնդ թուով օր օր Տրամայուածին պէս Հա֊
5 մապատասխան ողջակէզ մատուցին։ Եւ անկէ ետքը Հաճոյութենաւոր ողջա֊
կէզը, ու ամսագլուխներու ու Տէրոջը ամէն
սուրբ ժամերուն ազատութեան Տազաւներ։ Նաև այն
կամաւոր ընծաները որ ամէն մարդ Յօժար
6 սրտով Տէրոջը կը մատուցանէր։ Յօթներորդ
ամսուն առաջին օրէն Տէրոջը ողջակիզներ
մատուցանելու սկսան։ բայց Տէրոջը տաճա֊
7 րին Տիմ ՚։ Գրուած չէր։ Եւ քարա֊
Տաշներուն ու Տիւսերուն սահ, Ու Միւռ֊
նացոց և Տիւրացոց Տաւելիք ու խմելիք
ու եղ տուին, որ Լիբանանէն Յոմղի եղնեա֊
փայտեր ՚Յոպպէ բերեն, Ինչպէս որ Գաւ֊
սից կիւրոս թագաւորը անոնց արտօնութիւն
տուր էր։
8 Եւ անոնց երեսաղէմ Աստ֊ծոյ տունը
գալուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն մէջ,
Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ, ու Յոսիսդե֊
կեան Եշուա, և անոնց միւս եղբայրները քա֊
հանաները ու Ղեւտացիները, ու գերութենէն
բոլոր երեսաղէմ գործողները Սկսան Ընդ֊
ական, ԵՒ քսան տարեկանէն վեր եղող Ղե֊
ւտացիները Տէրոջը տունը գործելին վրայ վե֊
9 րակացու դրին։ Ու Էեշուա ԵՒ անոր որդի֊
ք, և եղբայրները, ԵՒ կադմիէլ ու անոր որդի֊
ք, ՚Յուդայի որդիքը, -- Հենադադի որ֊
դիքը -- անոնց որդիքը ու եղբայրները Ղե֊
ւտացիները գործաւորներուն վրայ վերակա֊
ցութիւն ընելու եան մէկ մարդու պէս։
10 Ու երբոր Հաստատողները Տէրոջը տա֊
ճարին Տիմը գրին, Հանճարները իրենց
զգեստները Հագած՝ փողերով, ու Ղեւտացի֊
ները Ասաֆի որդիքը Ծնծղաներով, Տէրը օրհ֊
նելու Համար կարնեցացին Իսրայէլի Դաւիթ
թագաւորին կարգադրութենանը Համեմատ։
11 Ու փոխոխակի կ'երգէին՝ Տէրոջմէ գոհանա֊
լով ու -- Հ֊ը Հաւերժական Տեղացիութենէն մատուցանելով,
Ինչուան որ բարի է, Ինչուան որ ազգութեան
Թիւներ Իսրայէլի վրայ յաւիտան է։ ու բոլոր
Ժողովուրդը մեծաձայն ազատակիզով Տէրը օրհ֊
նելին Տէրոջը տանը Հիմը գրուելուն Համար։
12 Ուր քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն ու
տոհմերու իշխաններէն շատերը որոնք Ծեր
էլլալով Տէր֊ը առջի տունը տեսած էին,
երբոր իրենց աչքին ատ տունը Հիմը
գրուեցաւ, մեծ Ձայնով լացին, ու շատերը
Էնդ ուրախութենէն Ձայներնին վերցնելով
13 ազատկեցին։ Ու Ժողովուրդը ուրախութեան
ազատակին Ձայնը ու բազմութեանը լսուն
Ձայնը իրարմէ չէր կրնար որոշել։ վասն զի

= Տէ֊ն Ղեմ֊. ը֊ 9։
• Կա֊ն Գաւ֊ոյիբէը
Հ Նէ֊ Իբ֊ 30։ Ծա֊
ի֊ 31։
Դ Ղէ֊ ի֊ 2։ 30։
33։ 18։
Է Ղեմ֊. է֊ 66։
= Ղեմ֊. է֊ 70։
ի Կա֊ն ՚՚֊ն կոցա֊

Թեմբ ՚Ա
= ա Մ֊ն ի֊ 20։
Ե Գէ֊ գ֊ 16։ 17։ Ղե֊
ևմ֊. է֊ 73։
—
= Ընդ֊ ա֊ 1։ բ֊ 3։
Զ֊ոբ֊ գ֊ 1։
Ը Մ֊ան֊ 12։ Ղ֊եւ֊
գ֊ 27։

÷ բ Օր֊ ժր֊ 5։
ի Կա֊ ՚՚֊ն կոցա֊
Թեմբ ՚Ա
Ե Գէ֊ գ֊ 16։ 17։ Ղե֊
ևմ֊. է֊ 73։
Զ֊ոբ֊ ժգ֊ 16։ 17։
է Նէ֊ ի֊ 16։
Ը Թա֊ ի՚Ա֊ 12։ եւ֊
Թ Նէ֊ ի՚Ա֊ 35։ Թա֊

իր֊ 3։ 11։ 19։ 26։
ի՚Ա֊ 9։ 8։ 13։
Գ Թա֊ գ֊ 6։ 9։
ր Մ֊ն֊ ր֊ 30։ Գաւ֊
ժր֊ 30։
Ե Մ֊ն֊ ր֊ 16։ Գաւ֊
ի֊ 36։
Զ Գէ֊ գ֊ 3։
Է ա Մ֊ն֊ ի֊գ֊ 24։ 27։

Գէ֊ ր֊ 40։
Կա֊ն Ա֊գ֊ա֊ն֊ի֊
ա֊ն֊ գէ֊ ր֊ 40։
ա Մ֊ն֊ ժգ֊ 5։ 6։
42։
Մ֊ն֊ գ֊ 31։ ժգ֊
4։ ի֊ 1։
Նէ֊ ժ֊ 21։ ր Մ֊ն֊
ի֊ 3։ Ղեմ֊. ժր֊

24։
Մ֊ն֊ ժգ֊ 34։
Ասգ֊ ՚Ա֊գ֊ 1։
Մ֊ն֊ ժգ֊ 41։ Եզ֊
ր֊ի֊. ԼԳ֊ 11։
Տէ֊ Ա֊ն֊ ր֊ 3։
—

բազմաթիվներ մեծ ցնծութեան ձայնով կ'ապա-
զակեր , ու ձայներին մինչև հեռու տեղեր
կը լսուէր ։

Գլ. Դ

1 Թշնամիները՝ սահմաներն չնուաճելուց առաջ հին մասնա-
կից ըլլալու չցանկանալնուն համար , կը քաջալերի ան չի-
նելութեան խափանելու ։ 7 Աբրահամեան նահանջ կը գործէ ։ 17 Ըմ-
մաշեան երկար հրամայական ։ 23 Հինգերորդ կը խափա-
նուի ։

1 Եւ ՙՅեսուայի ու բնակիչների թշնամիները
երբոր լսեցին որ ՙԱյեմինէն էլլոմները խո-
րայելի Տէր Աստուծոյն տանտէրը կը չինեն ։
2 Զօրաբաշխելն ու նահապետներուն մեռնելնին ,
ու անոնց յաջո , Մենք ՚ձեզի հետ չենինք ։
քանզի մենք ՚ձեզի պէս Տէր Աստուածը կը
ծնդրենք , ու մեզ հոս բերով ՙԱսորեստանի
Ասորւոյ թագաւորին օրերէն ՚ի վեր անոր
3 գոհ կը մնասուցանենք ։ Բայց Զօրաբաշխ ու
Ներսես ու Իսրայէլի մեծ նահապետները անոնց
յաջո , ՙՁմայկեր ձեզի ու մեզի որ հէնթ մեր
Աստուծոյն տուն չենինք ։ Հապա Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն տունը մինակ մենք պիտի
չենինք , ինչպէս որ ՙԹագաւոր թագաւորը՝ կիս-
4 րոս թագաւորը մեզի հրամայեց ։ Եւ ՚ան երկ-
րին ժողովուրդը ցուզայի ժողովուրդին ձեռ-
գերը կը թուլցնէին , ու զանոնք ՚չինէին կը
5 խափանէին ։ Եւ անոնց խորհուրդը խափանե-
լու համար՝ վարձքով անոնց դէմ խորհրդա-
կաններ բռնեցին՝ Գարսից կիւրոս թագաւո-
րին բոլոր օրերը , ու մինչև Գարսից Գաբէ
թագաւորին թագաւորութեանը ժամանակը ։
6 Եւ Աասերոսին թագաւորութեան առնին՝
անոր թագաւորութեանը սկիզբը՝ ցուզայի
ու երուսաղէմի բնակչաց դէմ ամբաստանու-
թեան գիր գրեցին ։
7 Եւ Արտաշեսին օրերը՝ Բեսլեամ , Միթրի-
դատ , Տաբէել ու ասոնց ուրիշ ընկերները
Գարսից Արտաշես թագաւորին գրեցին ։ ու
8 նամակին գիրը ՚Ասորերէն գրուած էր , ու
մեկնութիւնը ՚Ասորերէն էր ։ Հանում Տա-
մնեատարը ու Սամսայ գրիչը երուսաղէմ
դէմ ասա կերպով նամակ մը գրեցին Արտաշես
թագաւորին ։
9 Ապա նեն Հանում Տամնեատարը ու
Սամսայ գրիչը և անոնց ուրիշ ընկերները՝
Դինայիք , Ափարասթացիք , Տարփակե-
ցիք , Ափերսացիք , Աքքեեցիք , Բաբելաս-
ցիք , Շուշանեցիք , Դաւեհցիք , Եղամացիք ,
10 Եւ մնացած ազգերը՝ որոնք մեծ ու պատուա-
կան Ասնափարը փոխադրեց ու Սամարիայի
քաղաքներուն մէջ բնակեցուց , ու մնացեալ-
ներ գետին ադիի կողմը կը գտնուին , և այլն ։
11 Ա՛ն է ան նամակին օրինակը՝ որ Արտաշէս
թագաւորին խրկեցին ։
Գետին ադիի կողմը բնակող քու ծառա-
12 ներդ , և այլն ։ Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ
որ ձեր կողմանէ մեզի վրը եկող Հրէաները
երուսաղէմ եկան , ու պարիսպները կանդնելով
ու հիմեր ձգելով՝ ան ապստամբ ու անիրաւ
13 քաղաքը կը չինեն ։ Հիմա թագաւորիդ յայտ-
նի ըլլայ , որ եթէ ան քաղաքը Ներես չինուի ,
ու անոր պարիսպները կանգնուին , անոնք
Ներկ , տուրք ու մնջա պիտի տան ։ և ան
պատճառով թագաւորութեան ջնաս տեսած
14 պիտի ըլլաս ։ Ու մեր Հռոմիկը պատահելն ըլ-
լալուն համար՝ մեզի չվայելեր որ թագաւորին
ջնաս տեսնենք ։ անոր համար — Նամակ խրր-
15 կեցինք , ու թագաւորիդ խնդրացինք ։ Որ
քու հայրերուդ յիշատակաց գրքին մէջը
փնտռուի , որ ան յիշատակաց գրքին մէջը
գտնես ու իմանաս թէ ան քաղաքը ապստամբ՝
և թագաւորներուն և գաւառներուն ջնաս-
կար քաղաք մը եղած է , և թէ հին տուներ
անոր մէջ գաւառամարտներուն շրած են , ու
անոր համար ան քաղաքը կործանուեր է ։
16 Մենք թագաւորիդ կ'իմացընենք որ եթէ ան
քաղաքը չնուի ու անոր պարիսպները հաս-
տատուին , ան պատճառով գետին ադիի
կողմը բաժին պիտի չունենաս ։
17 Ի՛ն թագաւորը Հանում հրամանատարին
և Սամսայ գրիչին ու Սամարիայի մէջ բնա-
կող անոնց միացած ընկերներուն , ու գետին
ադիի կողմը եղող ուրացածներուն հրաժա-
տակ խրկեց — Խաղաղ ։
18 Ողջոյն , և այլն ։ Մեզի խրկած նամակիդ
19 իմ առջև յայտնապէս կարդացաւ եղաւ ։ Ու
ես հրամայեր բրի , ու փնտռեցին և գտան
որ ան քաղաքը հին ատենէն ի վեր թագա-
ւորներու դէմ գրեր է , ու անոր մէջը ապըս-
տամբութիւն ու դաւաճանութիւն եղեր է ։
20 Ու երուսաղէմի մէջ զօրաւոր թագաւորներ
եղած են , որ բոլոր Ասորեստան գետին ադիի կողմը են-
զրկեր էին վրայ կը տիրէին ։ ու անոնց հարկ ,
21 տուրք ու մնջա կը տրուէր ։ Հիմա պատուէր
տուէք որ ան մարդիկը արգիլեն ։ ու ան
քաղաքը չշինուի , մինչև որ իմ կողմանէս մէկ
22 հրամայական մը տրուի ։ Եւ զգոյշ եղէք որ
ասոր բանին անհոգութիւն չընէք ։ չըլլայ որ
չարութիւնը չատնայ , ու թագաւորներուն
ջնաս տան ։
23 Ու երբոր Արտաշէս թագաւորին նամակին
օրինակը Հռոմկի ու Սամսայ գրիչին և ա-
նոնց ընկերներուն առջևը կարդացուեցաւ ,
ատոնցմէ երուսաղէմ գացին Հրէաներուն ,
և զանոնք բռնութեամբ ընդհատ արգիլեցին ։

= Տես հմր ։ 7–8 ։ Եսր ։ գլուխ 4 ։
՚՚ Եսր ։ 4 ։ 6 ։ ՚՚՚ Եսր ։ 4 ։ 7 ։ ՚՚՚՚ Եսր ։ 4 ։ 8 ։ ՚՚՚՚՚ Եսր ։ 4 ։ 9 ։ ՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 4 ։ 11 ։ ՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 4 ։ 17 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 4 ։ 23 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 5 ։ 1 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 5 ։ 3 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 5 ։ 6 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 6 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 7 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 8 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 12 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 13 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 14 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 15 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 16 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 17 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 18 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 19 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 20 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 21 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 6 ։ 22 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 1 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 6 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 7 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 8 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 9 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 10 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 11 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 12 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 13 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 14 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 15 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 16 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 17 ։ ՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 18 ։ ՚՚ Եսր ։ 7 ։ 19 ։ ՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 20 ։ ՚՚ Եսր ։ 7 ։ 21 ։ ՚՚՚ Եսր ։ 7 ։ 22 ։ ՚՚ Եսր ։ 7 ։ 23 ։ ՚՚՚

24 Ամաաղնե երուսաղէմ եղող Ասուածոյ տանը գործը արդիւնեցաւ , ու մինչև Գաղթից Դարեհ թագաւորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին արդիւնաւած մնաց ։

Գլ· Ե

1 Ե· Անգէ մարգարէն ու Զաքարիան յորդորեցին՝ ամաաբին չհնազանդիլը առ որ կը տանին։ 3 Թաղաւորի ու Ասիրացւոց չեն կրնար Հրեաները արգիլել։ 6 Անոնք Դարեհ թագաւորին նամակ կը գրեն Հրեից գէմ։

1 Ե· Անգէ մարգարէն ու Ադդոյի որդին Զաքարիա մարգարէն Իսրայէլին Աստուածոյն անունովը մարգարէութիւն բերին Յուդայի 2 ու երուսաղէմի մէջ եղող Հրեաներուն։ Անոնք Սաղաթիէլեան Զորաբաբէլ ու Յեսուէ անգէկեան Յեսու եղան , ու երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը չինելու սկսան ։ Ա Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետը ըլլալով անոնց օգնութիւն կ'ընէին ։

3 Անոնք Ն՝ գետին ազգի կողմի իշխանը Թաթնայի ու Սաթրաբոզան իրենց ընկերներովը անոնց եկան , և այսպէս ըսին ։ Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ սա տունը չինէք , ու սա պարիսպները կանգնէք ։ 4 Անոնք անոնց բոլոր մէկ սա չէնքը չինող 5 մարդոց անունները ին՝ եին ։ Բայց Հրեից ծերերուն վրայ Աստուծոյն աչքը ըլլալով զանոնք չարգիլին , մինչև որ բարի Դարեհին հասնի , ու անկէ յառ բանիս համար նշանաւոր բերել տան ։

6 Ա՛ն է այն նամակին օրինակը որ Գետին ազգի կողմի իշխանը Թաթնայ ու Սաթրաբոզան , ու Գետին ազգի կողմի եղող Հանդց ընկերները Աֆարաբացիք Դարեհ 7 Թագաւորին խրկեցին ։ Ըլ իրենց անոր խրկեցած նամակին մէջը այսպէս գրուած էր ։

8 Դարեհ թագաւորին չատ բարև ։ Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ որ Հրէաստանի գաւառը մեծ Աստուծոյ տունը գացինք ։ ու անիկա մեծ քարերով կը չինուի , և ա՝ նոր պատերուն մէջը փայտեր կը դրուի ։ ու գործը չատ կը բանուի , ու անոնց ձեռ 9 քովը կը յաջոզուի ։ Ըլ ան ծերերուն հարցուցինք , ու անոնց այսպէս ըսինք ։ Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ սա տունը չինէք , ու սա պարիսպները կանգնէք ։ Ու քեզի իմացնելու համար անոնց անուններն ալ հարցուցինք , որ անոնց առաջորդ եղող մարդոց անուններ 11 ը ծէ գրենք ։ Ըլ անոնք մեզի այսպէս պատասխան տուին ու ըսին ։ Մենք երկնից ու երկրի Աստուծոյն ծառաներն ենք ։ ու չատ տարիներէ առաջ չինուած տունը կը չինենք , որ զանիկա Իսրայէլին մէկ մեծ թագաւորը 12 չինեց ու լմընցուց ։ Բայց մեր հայրերը երկնից Աստուածը բարկացընելուն համար , զանոնք Բաբիլոնի թագաւորին Նաբուգոդոնոսորին ձեռքը մատնեց , ան ալ սա տունը ապրեց , ու ժողովուրդը Բաբիլոն գերի տարաւ ։ Բայց Բաբիլոնի կիւրոս թագաւորին առջի տարին կիւրոս թագաւորը սա Աստու 14 ծոյ տունը չինելու հրաման տուաւ ։ Ըլ Աստուծոյ տանը ոսկեղէն ու արծաթեղէն անօթները որ Նաբուգոդոնոսոր երուսաղէմի տաճարէն հանեւով՝ Բաբիլոնի տաճարը տարեր էր , կիւրոս թագաւորը Բաբիլոնի տաճարէն հանեց , ու Սաթրասար անուանով մէկու 15 մը յանձնեց , որն որ նախապար բրաւ , ու անոր ըսաւ , Ա՛ անօթները առ , գնա զանոնք երուսաղէմ եղող տաճարը տար ։ ու Աստու 16 ծոյ տունը իր տեղը չինուի ։ Անոնք Սաթրասար եկաւ , ու երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը հիմ ձգեց ։ և ան ատենէն մինչև 17 հիմա կը չինուի , Ըայց չէ լմընցած ։ Ու հիմա թէ որ թագաւորը կը հաճի , հոն բաթիլոն եղող թագաւորին գանձատանը մէջ փընտրուի , թէ արդեօք կիւրոս թագաւորը հրաման տուե՞ր է որ երուսաղէմի մէջ սա Աստուծոյ տունը չինուի ։ ու թագաւորը սա բանիս վրայով իր կամքը մեզի ՚հասկըցընէ ։

Գլ· Զ

1 Դարեհ թագաւորը կիւրոսի հրովարտակը գանելով՝ նոր հրամայական մը կ'երթայ չինութիւնը առաջ տանելու համար ։ 13 Թէնաթիներուն օգնութիւնը և մարգարէներուն առաջորդութիւնը տաճարը կը լմընցնայ ։ 16 Նաւակատեաց 19 ու զատկին տօնը կը կատարեն ։

1 Ա՛նատենը Դարեհ թագաւորը հրաման ըրաւ , ու հոն Բաբիլոնի ՚գիւանին մէջ փընտրեցին , ուր որ գանձերը կը պահուէին ։ Եւ Մարաց գաւառին մէջ եղող ՚եկբատանայի պալատին մէջ տոմս մը գտնուեցաւ , որուն մէջ սա կերպով գրուած յիշատակարան մը կար ։

3 Կիւրոս թագաւորին առջի տարին , կիւրոս թագաւորը երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը համար հրաման տուաւ , որ ան տունը չինուի , ուր որ զոհ կը մատուցանեն ։ և անոր հիմերը ամուր բլլան ։ անոր բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն ու լայնութիւնը 4 վաթսուն կանգուն , ՚երեք կարգ մեծ քարերէ ու մէկ կարգ նոր փայտէ բլլայ ։ ու անոր ծախքը թագաւորին տունէն տրուի ։ 5 Եւ Նաբուգոդոնոսորին երուսաղէմի տաճարէն հանած ու Բաբիլոն բերած ՚Աստուծոյ տանը ոսկեղէն ու արծաթեղէն անօթները ալ

= Ագ· — · 1 ։
ք Զաք· — · 1 ։
ֆ Գէբ· 9 · 1 ։
ֆ Հագ· 6 · Գլ· 4 · 6 ։
ֆ Հագ· 3 ։

= Հագ· 10 ։
? Տճ· գլ· 6 · 23 ։
Ագ· 1 գ · 15 ։
Գլ· գ · 6 ։
Գլ· գ · 9 ։

ֆ Հագ· 3 · 4 ։
ֆ Թագ· գ ։
ր Մ՚ճ· 1 գ · 16 · 17 ։
ֆ Թագ· 1 գ · 2 · 4 ։
Ել· 8 · 9 · 11 ։

ֆ Գլ· — · 1 ։
ֆ Գլ· — · 7 · 8 · գ · 5 ։
ֆ Ագ· — · 14 · ր · 2 · 21 ։

ֆ Գլ· գ · 8 · 10 ։
ֆ Գլ· գ · 15 ։
ֆ Գլ· գ · 1 · 8 ։
Քաղդ · Խրիճ · —

= Գլ· Ե · 17 ։
? Քաղդ · Անհետքի
ֆ Թագ· գ · 36 ։
ֆ Գլ· — · 7 · 8 · Ե · 14 ։

եւ տրուեին , ու Երուսաղէմ եղոյ տասաքը՝ իրենց տեղը տարուին , ու Աստուծոյ տունը դրուին ։

6 Եւ Հեմա՝ Գեսոն անդիի կողմի իշխանը Թաֆաոպի , Սամբրաւզան , ու Գեսոն ան-դիի կողմն եղոյ անոնց ընկերները Ափարա-
7 քացիք , անկե եւս քաշուեցէք ։ Ա՛ն Աստուծոյ տանը գործքը թող ուզուէք ։ Հրեից Նա-խապետը ու Հրեից Ծերերը աս Աստուծոյ տու-
8 նը թող իր տեղը չթնեն ։ Ես — Տրամաներ կու տամ՝ ու ինչո՞ւ թէ Հրեից Ծերերուն հետ պի-տի ընեք աս Աստուծոյ տանը չթնուելնանը համար , այսպէս արքունի գանձէն Գեսոն անդիի կողմէն Հարկէն ան մորգոյը ծախքը չտատով տրուի , որ ազդ մը չտնե-
9 նան ։ Ես անոնց ինչ որ պէտք ըլլայ , թէ զառաւոներ , թէ խոյեր և թէ գառներ՝ երկ-նից Աստուծոյն ողջակէզներու համար , հնձ ցորեն , ազ , գինի ու եղ ամէն օր անոնց տրուի անպակաս՝ Երուսաղէմի մէջ եղոյ ծա-
10 ռայող քահանաներուն խօսքովը , ՚Որ երկնից Աստուծոյն անուշահոտ զոհեր մատուցանեն , և Թա-գաւորին ու անոր որդւոցը կենացը համար
11 աղաչեք ընեն ։ Ու ես կը հրամայեմ՝ որ ով որ աս խօսքիս դէմ կենայ , անոր առնեն փայտ մը քակելով անկէն , ու ան մորգը անոր վրայ գամեն ։ Ու աս բանիս համար անոր տու-
12 նը ապրանց ըլլայ ։ Ես ան Աստուածը՝ որ իր տեղունը դրեր է , թող կործանէ ամէն Թագաւորը ու ժողովուրդը , որ ձեռք կիր-կրնալնէ — Երեմիա դէմ կենալու , — Երու-սաղէմի մէջ եղոյ Աստուծոյ տունը ուրիշ։ Ես Դարեհս աս հրամանը ըրի ։ Թող չուտով ի գործ դրուի ։
13 Այնուհետեւ Գեսոն անդիի կողմի իշխանը Թաֆաոպի , Սամբրաւզան և անոնց ընկեր-ները Դարեհ Թագաւորին խրկած հրամանը
14 չուտով կատարեցին ։ Եւ Հրեից Ծերերը կը շինեին ու կը յաջողէին՝ Ագէ մարգարէին ու Ադդովի որդւոյն Զաքարիային մարգա-բերութեամբը ։ ու անոնք Իսրայէլի Աստու-ծոյն հրամանովը և Պարսից Կիւրոս ու Դա-րեհ ու Արտաշէս Թագաւորին հրամանովը
15 շինեցին լմնցուցին ։ Եւ աս տունը Ադար ամսուն երրորդ օրը՝ Դարեհ Թագաւորին Թա-գաւորութեանը վեցերորդ տարին լմնցաւ ։
16 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն ու մնաց գերութենէն եկողնե-րը ուրախութեամբ Աստուծոյ տանը նուա-
17 կատիքն ընին ։ Ես Աստուծոյ տանը նուա-կատիքն Հարիւր զուարակ , երկու Հարիւր խոյ , չորս Հարիւր գառն , ու բո-լոր Իսրայէլին ցեղերուն թուովը տասն Ցեղ Իսրայէլի ցեղերուն թուովը պիծերէն
18 տասներկու նոհաղ մնասուցին ։ Ու երու-սաղէմի մէջ Աստուծոյ ազատութեանը վրայ՝ քահանաներ իրենց կարգերուն մէջ ու Ղեւտացիներ իրենց դասերուն մէջ կայ-նեցուցին , ինչպէս որ Մովսէսի գրքին մէջ գրուած է ։
19 Ու գերութենէն եկողներ առաջին ամսուն
20 չորեքտասաներորդ օրը զատուիը զի քահանաներն ու Ղեւտացիները՝ միասեղ սրբուեցան , — ամէնն ալ մնացած եղան ։ ու բոլոր գերութենէն եկողներուն համար , և իրենց եղբայրը քահանաներուն համար ,
21 իրենց համար ՚զատուիը մորթեցին ։ Ու գերու-թենէն գարձող Իսրայէլի որդիքը , ու Իսրա-յէլի Տէր Աստուածը փնտռելու համար անոնց հետերնէ , որ աին երկրին ազգերուն պղծութեան
22 նէն զատուեր էին՝ ամէնն ալ կերան ։ Եւ Նո-մբ օր բաղարշակեսյ տօնը կատարեցին ու-րախութեամբ ։ զոնի զի Տէրը զանոնք ուրա-խացուց , ու Ասորեստանի Թագաւորին սիր-ար անոնց գարձուց , որ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյ տանը գործին մէջ անոնց ձեռքը ուժ տայ ։

ԳԼՒԽ Է

1 Եւ աս բաներէն ետքը՝ Պարսից Թագաւորին ՚Արտաշէսին Թագաւորութեանը տասներ-
2 բորդ տարին , որ ան Ազարիայի որդին , որ ան Հեզեկիայի որդին , Որ ան Մեզ-զուլի որդին , որ ան Սադոկի որդին , որ ան
3 Ահիտոբի որդին , Որ ան Ամարիայի որդին , որ ան Ազարիայի որդին , որ ան Մարիոթի որ-
4 դին , Որ ան Զարհայի որդին , որ ան Ոզնի
5 որդին , որ ան Բոկկիի որդին , Որ ան Աբի-ատայի որդին , որ ան Փենէհեսի որդին , որ ան Եղիազարի որդին , որ ան Մեծ քահանա-
6 յին Ահարոնին որդին էր ։ Ա՛ն Եզրաս Բաբե-լոնէն եկաւ ։ ու անիկա Իսրայէլի Տէր Աստու-ծոյն տուած Մովսէսին օրինացը արագագիր գ գիրէն էր , ու ՚Որ Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր վրայ ըլլալուն համար ամէն խնդրածը Թա-
7 գաւորը անոր կու տար ։ Ինչ Աստուածա Թա-գաւորին երկրորդ տարին՝ Իսրայէլի որդի-ներէն , քահանաներէն , ու Ղեւտացիներէն , քաղաքացիներէն , ու Դպիրներէն , ու Նե-

Ե Գլ. ե. 3 ։
Ե Գլ. է. 25 ։ Երեմ. ԼԹ. 7 ։
Ե Գլ. է. 1 ։ Ես. Ա. 1 ։
Ե Գլ. ը. 1 ։ Ես. Ա. 1 ։
Ե Գլ. ը. 24 ։
Ե Գլ. ը. 1 ։
Ե Գլ. ը. 1 ։
Ե Գլ. ը. 35 ։
Ե Մ Ա. Ի. 1 ։
Ե Մ Ա. Ի. 1 ։
Ե Մ Ա. Ի. 1

8 Իշխանապետներն Հրէաստանի երեսփոխանն եւ
անկա հինգերորդ ամսուն մէջ՝ թագաւորին
9 եօթներորդ տարին երեսփոխանի եկաւ. քանի
որ առաջին ամսուն առաջին օրը բարերնէն
էլլելու սկսաւ. ու Աստուծոյ բարի ձեռքը
անոր վրայ էլլալով՝ հինգերորդ ամսուն առա-
10 ջին օրը երուսաղէմ եկաւ. վասն զի եզրայս
իր պարոն պատրաստած՝ որ Իսրայելի օրէնքը
փնտռէ ու կատարէ, ու Իսրայելի մէջ Հօրէնք
ու դատաստան սորվեցնէ։
11 Եւ սա է այն նամակին օրինակը՝ որն որ
Արտաչէս թագաւորը տուաւ եզրաս քահա-
նային ու դպիրին, որ Տէրոջը Իսրայէլին պատ-
պատուիրածոց եւ օրինաց խօսքերուն դպիրն
էր։
12 Թագաւորաց թագաւորը Արտաչէս եզրաս
քահանային՝ երկնից Աստուծոյ օրինացը կա-
13 տարեալ դպրին, և այլն։ Հրամայեցի կու տամ
որ իմ թագաւորութեանս մէջ եղող Իսրայէլի
ժողովրդէն, ու անոր քահանաներէն ու
ղեւտացիներէն ամէն իրենց կամքովը երու-
սաղէմ երթալ ուզողները քեզի հետ երթեն։
14 վասն զի դուն թագաւորին ու անոր եօթը
խորհրդականներուն կողմանէ կը խրկուիս, որ
քու ձեռքդ եղող քու Աստուծոյդ օրէնքովը
15 քննուն ու երուսաղէմի քննես, եւ տանիս
անոնց արծաթը ու ոսկին, որն որ թագաւորը
ու անոր խորհրդականները իրենց կամքովը
ընծայ տուին Իսրայէլի Աստուծոյն՝ որուն
16 բնակութիւնը երուսաղէմի մէջ է։ Նաեւ քա-
րիսին բոլոր գաւառին մէջ գտած բոլոր ար-
ծաթդ ու ոսկիդ, որն որ ժողովրդէն ու քա-
հանաներէն երուսաղէմի մէջ եղող իրենց Աս-
տուծոյն տանը համար կամաւոր ընծայի պէս
17 պիտի մատուցանեն, որ ան առանով անպա-
պակ զուարակներ, խոյեր, գառներ, ու անոնց
հացի ընծաները ու թափելու նուէրները ծա-
խու առնես, ու զանոնք երուսաղէմ եղող
ձեր Աստուծոյն տանը սեղանին վրայ մատու-
18 ցանես։ Եւ մնացած արծաթով ու ոսկիով
քեզի ու քու եղբայրներուդ ինչ որ պատահ
կ'երեւնայ ընել, ձեր Աստուծոյն կամացը հա-
19 մեմատ ընէք։ Ու ան սեղանին, որ քու
Աստուծոյդ տանը պաշտօնին համար քեզի
տուեցան, ընծան երուսաղէմի Աստուծոյն
20 առջեւը դու յանձնէ։ Եւ ուրիշ ինչ որ քու
Աստուծոյդ տանը համար պէտք ըլլայ, որ
քեզի կը վայլէ տալ, գանձիս թագաւորին
21 գանձատունէն տուս։ Ու ես Արտաչէս թա-
գաւորս յիշեմ՝ գեղոյն անդիի կողմն եղող բոլոր
գանձապետներուդ հրամայեմ կու տամ՝ որ եզ-
րաս քահանան՝ երկնից Աստուծոյն օրինացը
գպիրը ինչ որ ձեզմէ ուզէ, անվիճաչս
22 տուրւի. Մինչեւ հարիւր տաղանդ արծաթ,
մինչեւ հարիւր քոռ ցորեն, ու մինչեւ հարիւր
մար գինի ու հարիւր մար եղ, ու ազ առանց
23 †չափը որչելու։ Երկնից Աստուածը ինչ որ
կը հրամայէ, չուտով ի գործ գրուի երկնից
Աստուծոյն տանը համար, որ չըլլայ թէ թա-
գաւորին ու անոր որդւոցը թագաւորութեանը
24 վրայ բարկութիւն գայ։ Եւ ձեզի յայտնի ըլ-
լայ որ բոլոր քահանաներէն, Ղեւտացիներէն,
երգեցողներէն, դռնապաններէն, Նախա-
նեաներէն, և սա Աստուծոյ տանը պաշտա-
օրներէն հարկ, տուրք ու մնգա առնելու
25 հրաման չկայ։ Եւ գուն, ով եզրաս, քու
Աստուծոյդ իմաստութեամբը որ գուն ունիս
դպատասխաններ ու իշխաններ դիր, որ Գեւոն
անդիի կողմը եղող բոլոր ժողովուրդը պատճէն
քու Աստուծոյդ օրէնքը ամէն գիտցողներդ
գատեն։ ու չգիտցողներուն սորվեցուցէք։
26 Եւ ով որ քու Աստուծոյդ օրէնքին համեմատ
ու թագաւորին օրէնքին համեմատ չընէ,
անշուշտ անոր գատաստանը՝ ի գործ գրուի
կամ մահուամբ, կամ աքսորով, կամ տու-
գանքով և կամ բանտարկութեամբ։
27 Մեր հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեալ
ըլլայ, որ երուսաղէմի մէջ եղող Տէրոջը տու-
նը փառաւորելու համար սա բանը թագա-
28 ւորին սրտին մէջ դրաւ, և թագաւորին
ու անոր խորհրդականներուն ու թագաւո-
րին բոլոր զօրաւոր իշխաններուն առջեւը ին-
ձի շնորհք գտնել տուաւ. և ինծի Տէր Աս-
տուծոյս ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն համար
զօրացայ, ու Իսրայէլէն իշխաններ ժողվեցի,
որ ինծի հետ երթեն։

ԳԼ. Ը

1 Եզրասին ընկերներուը՝ որոնք Բաբիլոնէն հետ գացած։ 15 Եզ-
րաս Աղգասին մարդ կը խրկէ. անկէ ասանկին համար պաշ-
տօնեաներ ուզելով։ 21 ծոմ կը պահէ։ 24 գանձերը քահանաս-
րէն պատկանելիքանը կը յանձնէ։ 31 Ակնկալելն երուսա-
ղէմ կու գան։ 33 Գանձերը ասանկին մէջը կը կշռուին։ 36
Թագաւորին հրամայականը իշխաններուն կը յանձնուի։

1 Եւ Արտաչէս թագաւորին թագաւորելիա-
նը առնելը՝ ինծի հետ Բաբիլոնէն էլլալուներուն
տոհմապետները ու համիաններ ասանք են։
2 Փենեհասէն որդիներէն՝ Գերսոն, Իթամարի
որդիներէն՝ Դանիէլ, Դաւիթի որդիներէն
3 Հատուս, Սեքենիայի որդիներէն՝ Փարո-
սի որդիներէն Զաքարիա, ու անոր հետ հա-
կիրճ յիսուն էրկի մարդ համրուեցան։ Փա-

ի Գէ. բ. 43 • ը. 40։	ԼԳ • 10 • Նեեմ. ը. 1—8 • Մ՚ապ. բ. 7։	ի Ը Մ՚ն • գ. 2 • Սապ. Ակր. • 21։	• Բազդ. կասպաբե- 1 • Բազդ. գրէքը. • Եզ. • Մբ. • 21 • 22 • բ Օբ. • Մբ. • 23 •
ը Հեր. • 6 • Նեեմ. բ. 8 • 18։	7։	ի Գէ. բ. 25 • Եզ. • Մբ. • 18 •	7 • Մաս. իգ. • 9 • 3։
թ Սապ. ՀԱՓ. • 45 •	ի Եզեկ. իգ. 7 • Դան. բ. • 37։	Ը Մ՚ն • իթ. • 10 • Ժբ. • 22 •	ֆ Ը Մ՚ն • իթ. • 10 •
ժ Հեր. • 6 • 33 • բ Օբ.	լ Եսթ. ա. • 14 •	ղ Գէ. • 22 •	ղ Գէ. իթ. • 9 •

ը Ջեր գէ. ե. • 3 • Հեր. 6 • 9 • Գէ. բ. 18 • —	
ա Մ՚ն • գ. • 22 •	
ֆ Գէ. բ. • 3 •	

աթ-Տմոաթի որդիներէն՝ Զարհայի որդին Եղիսափէնայի ,
5 ու անոր հետ երկու հարիւր երկիւ մարդ ։ Մեքենիայի որդիներէն՝ Բաղելէի որդին , ու անոր հետ երեք հարիւր երկիւ մարդ ։
6 Եւ Ադինի որդիներէն՝ Ենաթանայի որդին Աբեդ , ու անոր հետ հիսուն երկիւ մարդ ։
7 Ու Եղամի որդիներէն՝ Դոհոդայի որդին Եսայի , ու անոր հետ եօթանասուն երկիւ
8 մարդ ։ Եւ Սափատայի որդիներէն՝ Միքայէլի որդին Զաբադիա , ու անոր հետ ութ
9 հատ երկիւ մարդ ։ Յոաբի որդիներէն՝ Եհիքիելի որդին Աբդիա , ու անոր հետ երկու
10 հարիւր տասնուհինգ երկիւ մարդ ։ Եւ Սաղեմիթի որդիներէն՝ Բոսեփիայի որդին , ու ա-
11 նոր հետ հարիւր վաթսուն երկիւ մարդ ։ Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Բեբայիի որդին Զաքարիա , ու անոր հետ քառասուն երկիւ մարդ ։
12 Եւ Ազգադի որդիներէն՝ Ակատանի որդին Ցոհանան , ու անոր հետ հարիւր տասը երկիւ
13 մարդ ։ Եւ Ադոնիկամի որդիներէն վերջինները՝ որոնց անուններըն ասոնք էին ։ Եղիփաղէտ, Եհիէլ ու Սեմայիա , և անոնց հետ վաթսուն
14 երկիւ մարդ ։ Եւ Բագոէվի որդիներէն՝ Ուրթայի ու Զաբուդ , ու անոնց հետ եօթանասուն երկիւ մարդ ։
15 Եւ ասոնք Ահարա վազող գետին եզերքը ժողվեցին , ու հոն երեք օր ին֊լնան բրինք ։ և ժողովուրդը ու քահանաները աչքէ անցուցին, ու հոն Ղեւիացոց որդիներէն չգտա ։ զ չգը ։
16 տայ ։ Աննաներ եղիազար , Արիէլ , Սեմայիա , եղիսաման , Ցարիբ , եղիսաման , Նաթան , Զաքարիա ու Մեսուղամ՝ իշխանները , ու Ցո-
17 յարիբ ու եղիսաման ին֊լնամեներըն կանչի տուի ։ Եւ զանոնք գիտիփիա ըսուած տեղը եղող Ադգովիէ , ու անոր եղբայրը՝ Նաթանայիէլն-
18 ըան գուցուելու խօսքերը տանոնց բերանը դրի , որ մեր Աստուծոյն տանը համար մեզի պաշտօնեաներ բերեն ։ Ու մեր Աստուծոյն բարի ձեռքը մեր վրայ ըլլալուն համար՝ ին-
19 թայէլեան Ղևիին որդւոյն Մողոլիին որդիներէն Հէկի հանեցաթղ մարդ մը , պարեզին Սաբաիան ու անոր որդիները՝ եղբայրներըն՝
20 տասնուհինգ մարդ բերին մեզի ։ Նաեւ Ասաբիան , ու անոր հետ Մերայրիի որդիներէն՝ Եսային ու անոր եղբայրները , ու անունց ո-
21 գիները՝ քսան մարդ ։ Ու Նաթանայիէլներէն, որ Դաւիթ ու իշխանները Ղեւտացոց ծառայութեանը տուեր էին, ամէնը իրենց անուն-ներովը յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նա-
22 թանայիներ ։ Եւ հոն Ահավայի գետին քովը Խ֊ահնաթ-Հաբիւն քարոզեցի , որ ինքնաբերնիք մեր Ցէր Աստուծոյն առջեւը , ու անկէ ի֊յաջող ճամբորդութիւն խնդրենք մեզի ու մեր ընտա-նեացը և մեր բոլոր առացաւածքին համար ։
23 Ասան գի ճամբուն մէջ մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու համար թագաւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուզելու ամչցայ ։ որովհետեւ ին֊ք գաւորին ըսեր էինք թէ Մեր Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանկիա փնտռողներուն վրայ է կարասխեանք , ու անոր զօրութիւնը ու բար-կութիւնը հանին անոնց վրայ՝ որ թողնին
23 կը ինգուն ։ Ուստի ծոմ բռնեցինք , ու աս բանիս համար մեր Աստուծմէն ըստ֊ինք խրնդրեցինք ։ ու անիկա մեր կնդրուածքը ընդունեց ։
24 Եւ քահանայից իշխաններէն տասներկու մարդ զատեցի , այսինքն Սարաբիան — Ասաբիան ու անոնց հետ իրենց եղբայրներէն տա-
25 սը մարդ , Եւ հարծաթը ու ոսկին ու անօթները , նաեւ թագաւորին ու անոր խորհրդա-կիցներուն ու իշխաններուն , և հն գտնուող բոլոր իսրայէլին մեր Աստուծոյն տանը համար տուած ընծաները կշռեց-քով անոնց յանձնեցի ։
26 Ու վեց հարիւր յիսուն տաղանդ արծաթ , և հարիւր տաղանդ արծաթէ անօթներ , — հա-
27 բիւր տաղանդ ոսկի , Եւ քսան ոսկի տաշտ հազարական դրամէ , ու մարթուր ու փայլուն և ոսկիի պէս պատուական պղնձէ երկու անօթ
28 կշռեք-քով անոնց յանձնեցի ։ Ու անոնց ըսի , Դուք Տ֊էրոջը նուիրուած էք , տա անօթներն ալ նուիրուած են , և արծաթը ու ոսկին ձեր հաղրը Տ֊էր Աստուծոյն կամաւոր բնծայ մըն է ։
29 Արթուն կացէք ու պահեցէք , մինչեւ որ ըշնդ-խ երուսաղէմ Տ֊էրոջը տանը սենեակներուն մէջ՝ քահանայից ու Ղեւտացոց իշխաններուն ու իսրայէլի տոհմագլուխներուն առջեւը կշռէք ։
30 Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները արծաթը ու ոսկին ու անօթները կշռեք-քով առին , որ երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տանըն ։
31 Եւ առաջին ամսուն երկուտասներորդ֊ը Ահավայի գետէն չուեցինք Երուսաղէմ երթալու համար , ու մեր Աստուծոյն ձեռքը մեր վրայ էր , ու մեզ ճամբուն թշնամիին ու-
32 դարանակալին ձեռքէն ազատեց ։ Ու Երու-
33 սաղէմ եկանք և հոն երեք օր դադարեցինք ։ Ու չորրորդ օրը արծաթը ու ոսկին ու անօթները մեր Աստուծոյն տանը մէջ՝ Ուրիա քահանային որդւոյն Մերեմոթին ձեռքովը կշռուեցաւ , որուն հետ էր փինեհէսի որդին Եղիազար , ու անոնց հետ Բեսուի որդին Յովզաբադ ու Բանուէլի որդին Նոադիա Ղևիները ։

---

4 Տ֊ես գլ. է. 7 ։
7 Տ֊ես բ Թագ. ժգ. 3 , 19 ։
8 Նեհեմ. բ. 7 ։ Բ. 4 , 3 ։
9 Տ֊ես գլ. բ. 43 ։
10 Բ Մն. ի. 3 ։
11 Ղև. ժգ. 33 ։ Իս. ծը. 3 , 5 ։
13 Սաղ. է. 8 ։
21 Ես. Ղդ. 16 ։
22 Բ Մն. ժի. 3 ։
23 Ես. Ղ. 18 , 19 ։ Ղդ. 15 , 22 ։ Հռոմ. ը. 28 ։
24 Ղդ. է. 15 , 16 ։
25 Ղև. խս. 6 , 7 , 8 ։ Բ Օր. Ղդ. 8 ։
26 Ղև. իբ. 8 , 3 ։ Թուա. գ. 4 , 15 ։
28 Ես. Ղ. 16 ։
29 Ես. ժի. 3 ։
30 Ես. ժ. 23 ։
31 Ես. ժ. 20 ։ Բ Մն. ի. 3 ։
32 Ես. ժ. 23 ։
33 Ես. ժ. 25 ։ Ես. ժ. 6 , 9 , 25 ։
34 Ղև. է. 6 , 9 , 25 ։
35 Ղևնեմ. բ. 11 ։
36 Եսթ. 20 , 30 ։

34 տացինները կային։ Ամէնը թուով ու կշռով զոհ չէին եղած, ու անասունը բոլոր կշռքը գրուեցաւ։

35 Գնորեթեան որդիքը որոնք գերութենէն դարձած էին, Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզներ մատուցին. բոլոր Իսրայէլին համար տասներկու զուարակ, իննսունեւմէկ խոյ, եօթանասունեւեօթը գառն, — մեղքի պատարագի համար տասներկու նոխազ. — ասիկա ամէնը Տէրոջը ողջակէզ հաճոյքին։ 36 Եւ անոնք թագաւորին հրամարտակը Դևտին ազգի կողմը եղող թագաւորին փոխանորդներուն ու իշխաններուն տուին. անոնք ալ ժողովուրդին ու Աստուծոյ տաճը ձեռնտու եղան։

ԳԼ. Թ

1 Ժողովուրդը առաջ ապագ հետ խնամելին ընելուն համար Եզրա աւազ կ'ընէ. 5 ու գործաւած մեղքերը խոստովանի իրմէ Աստուծոյ ապրիք կ'ընէ։

1 Ու երբոր աս բաները կատարուեցան, իշխանները ինծի մօտեցան ու ըսին, Իսրայէլի ժողովուրդը ու քահանաները ուՂեւտացիները չեն տուեցան, Քնդա-ռնանացւոց, Քետացւոց, Փերեզացւոց, Եբուսացւոց, Ամմոնացւոց, Մովաբացւոց, Եգիպտացւոց ու Ամորհացւոց պղծութիւններուն պէս կ'ընեն։ 2 Որովհետեւ անոնց համար ու իրենց որդւոցը համար Քանանց ազգերէն ընտիր առին. եւ Տառը սերտնգած է երկիրնեւրուն ժողովրդոցը հետ խառնուեցաւ. ու իշխաններուն ու ասոնիկներուն ասկ մեզքը գործ 3 Ծերս. Ինչ ատ-ոնիկները եղան։ Ես ասոնց բաներուն պէս Հնդիդեցա ու վերարկուս պատռուեցաւ, եւ գլխուս ու մօրուքիս մազերը փետուեցան, ու դողալով նստայ։ Աստուծոյ խօսքերէն դարձողներուն յանցանքին պատճառով հետս բոլոր Աստուծոյ խօսքերէն բոլոր վախցողները իմ առս ժողովեցան. ու ես մինչեւ երեկոյեան զոհին ատենը ապրած նստայ։ 4 Ես իրենց զոհին ատենը ապրած նստայ։ Ես իրենց ատենը ապրած ատենս երկայ, ու պատռուած հանդերձներուս ու վերարկուիս ծնկան վրայ եկայ, ու Հնդրեցի իմ Տէր Աստուծոյս առջեւ տարածելով, 6 ու ըսի, Ով Աստուած իմ, ինծի ամօթ, ու իմ երեսս քեզի վերցնելու չեմ համարձակիր, ով Աստուած իմ. վասն զի մեր անօրէնութիւնները մեր գլխէն վեր բարձրացան, ու մեր յանցանքը 7 մինչեւ երկինքը եղաւ. Մեր հայրերուն օրն

1 Գէ. ց. 17։
2 Գէ. Հ. 21։
— Գէ. ց. 21։ Ղևմ. Բ. 3։
3 Ը Օր. Ժբ. 30։ 31։ Ա Պետ. Դ. 3։
4 Եր. Լ. 16։ Բ Օր. Հ. 3։ Ղևմ. Ժգ. 21։
Ը Եզ. Ժբ. 8։ Իբ. 31։ Բ Օր. Ը. 6։ Ժգ. 8։
Ե Բ Կոր. ց. 14։ Ա Թես. ա. 10։
Զ Ես. Ժ. 3։ Եր. Ժգ. 8։ Ա Պետ. Գ. 4։
Է Գէ. Ժ. 3։ Եսթ. Գ. 2։
Ը Ես. ԽԲ. 24։ Ա Պետ. Ե. 5։ Ը. 8։
Թ Բ Օր. Իբ. 30։ 64։ Ղևմ. Բ. 30։
Ի Եզ. Բ. 30։ 33։
Լ Դան. Բ. 7։ 8։ Ա Պետ. Ե. 5։
Խ Եր. Ա. 18։ Ա Պետ. Ա. 17։ Ես. ԽԳ. 25։
Ծ Ա Պետ. Ա. 6։ Դան. Ը. 5։ 8։
Կ Գէ. Ժ. 3։ Եսթ. Գ. 2։
Հ Բ Օր. Իբ. 30։ 64։ Ղևմ. Բ. 30։
Ձ Դան. Բ. 33։
Ղ Դան. Բ. 7։ 8։ Ա Պետ. Ե. 5։
Մ Ա Պետ. Ա. 6։ Դան. Ը. 5։ 8։
Յ Գէ. Ե. 28։
Ն Գէ. ց. 21։ Ա Թես. Ա. 10։
Շ Ես. Իգ. 32։ Լ. 7։ 10։ Բ Օր. Ե. 3։
Ո Բ Օր. Իգ. 6։
Չ Ա Պետ. Ժգ. 22։ Ես. ց։
Պ Ա Պետ. Ա. 10։
Ջ Ելս. Ա. 14։ Բ Պետ. Բ. 20։ 21։
Ռ Ելս. Ա. 8։ Ղևմ. Ժգ. 23։ 27։
Ս Ղևմ. Բ. 33։ Դան. Ը. 14։
Վ Ա Պետ. Ժե. 17։
Տ Հռոմ. գ. 19։

ենք, թէպէտև ասպատաւալ ըլլալ ենք։

Գլ. ը

1 Սկզբնէն կը յորդորէ Եզրասը՝ որ ասոր ապացոյց հետ եկած անձնաւորութիւնները խափան։ 6 Եզրաս սուգ բռնելով՝ ժողովուրդը կը մղկէ։ 9 ժողովուրդը Եզրասին յորդորածը կը զգան։ ու կը խոստանան որ այնուհետև ան մեզքին հրաժարին։ 15 Ու բանը գլուխ կը տարուի։ 18 Օտարազգի կը ծիսիներ ունեցողներուն անուններուն։

1 Ու երբոր Եզրաս լսած, ու՝ Աստուծոյ տաճարը առջևը գետինը ինկած էր՝ ապօրէն ու խոստովանութիւնը կ՚ընէր, իսրայէլէն խիստ շատ բազմութիւն՝ էրկի ու կնիկ մարդկի ու տղաքներ անոր քովը ժողովեցան։ և ժո-
2 ղովուրդը խիստ շատ լացաւ։ Ու եղամի որ դիներէն՝ Բէքիւլի որդին Սեքենիա եզրաս պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Մենք էմեր Աստուծոյն դէմ մեզք գործեցինք, ու երկրին ժողովուրդներէն օտար կնիկներ առինք։ բայց հիմա ասոր բանիս մէջին ալ իսրա-
3 յէլի համար յոյս կայ։ Եւ հիմա էմեր Աստուծոյն առջևը ուխտ ընենք, որ բոլոր կանիկները ու անոնցմէ ծնածները իմ տիրոջս ու մեր Աստուծոյն հրամանէն խոստացողներուն խրատովը հանենք, և՝ եւրէշ օրէն-
4 քին համեմատ թող ըլլայ։ ելիր, վասն զի ասա գործը քեզի կ՚էյնայ։ մենք ալ քեզի հետ կ՚ըլլանք։ խզրայիզ ու ըրէ։
5 Ու եզրաս ելաւ, և քահանայից իշխանները, Ղեւտացիներուն ու բոլոր իսրայէլին հերդումբ ընել տուաւ որ ասա խօսքին պէս ը-
6 նեն։ և անոնք երդումբ ըրին։ Ու եզրաս Աստուծոյ տանը առջևէն ելաւ, ու եղիասիբ որդւոյն Յօհանանին սենեակը գնաց։ և հոն մնալով՝ հաց չկերաս ու ջուր չխմեց, վասն զի գերութենէն եւսծներուն յանցան-
7 քին համար սուգ կը բռնէր։ Ու Յուդայէ ու Երուսաղէմի մէջ մնացեալին կանչել տուին, որ բոլոր գերութենէն եւսծները Երուսաղէմ
8 ժողվուին։ Ու մէնչև երեք օր ով որ չգար՝ իշխաններուն ու ծերերուն հրամանին հա-
9 մեմատ, անոր բոլոր առացուածքը Նեհեմիա պիտի ըլլար, ու ինքը գերութենէն գաղթա-
10 կան ժողովէն պիտի զատուէր։ Եւ Յուդայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկը ան երեք օրուանը մէջ՝ այսինքն ինսներորդ ամսուն քսանչորսը։ Երուսաղէմի մէջ ժողովեցան։ և Էրոլոր ժողովուրդը աս գործիս համար՝ ու սաստիկ անձրեւներուն համար՝ գալով՝ նըս-
10 տան Աստուծոյ տանը հրապարակին մէջ։ Ու եզրաս քահանան ելաւ ու անոնց ըսաւ, Դուք մեզք գործեցիք, և օտար կնիկներ առնե-
11 լով՝ իսրայէլին յանցանքը աւելցուցիք։ Ու հիմա ձեր Հայրերուն Ցէր Աստուծոյն առջևը Ցէր Դէյէ խոստովանեցէք, և անոր հաճոյ եւ զործը ըրէք, ու երկրիս ժողովրդներէն ու օտար կնիկներէն զատուեցէք։
12 Ամասներ բոլոր ժողովը պատասխան տուին ու բարձր ձայնով ըսին, Մեր †պարտքն է որ անանկ գուս բանդիդ պէս ընենք։
13 Բայց ժողովուրդը չատ որ է, ամնանակը անձրեւատ է, ու գուրս տեղ չենք կրնար կայնել։ և ասիկա մէկ օրուան կամ երկու օրուան գործ չէ, քանի չատերնիս ասա բանիս մէջ
14 յանցաւոր ենք։ Հիմա մեր իշխանները բոլոր ժողովին համար կայնին, ու մեր քաղքերուն մէջը բոլոր օտար կնիկ առնողներ որոշուած ժամանակներու մէջ գան։ և ամէն մէկ քաղքին ծերերը ու գատաւորները անոնց հետ ըլլան, մինչև որ աս բանիս համար էմեր Աստուծոյն սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ գառնայ։
15 ‡Ուսահ Ասայէլի որդին Յոնաթան, ու Թեկուանի որդին Յազիա աս գործիս վրայ կայնեցան, ու Մեսուլամ ու Ղեւտացի Սաբէ-
16 թան զիրենք ուժեցուցին։ և եզրաս քահանան, ու քանի մը առաջնորդներ իրենց առաջնորդն համեմատ (ամէնն ալ իրենց անուններով) ընտրուեցան։ ու տասներորդ ամսուն
17 առաջին օրը ան գործը քննելու նստան։ և բոլոր օտար կնիկ առնող մարդոց է-րեք առաջին ամսուն առաջին օրը լմընցուցին։
18 Ու քահանայից որդիներէն օտար կնիկ առնողներ գտնուեցան։ Յոսէդեկի Յեսուայի որդիներէն ու եղբայրներէն՝ Մաասէ-
19 սիա, եղիասիբ, Յարիբ ու Գեդալիա։ Եւ իրենց կնիկները արձակելու Խոսք տուին։ ու էյանցաւոր ըլլալով՝ իրենց յանցանքին
20 համար Հօտերէն մէյմէկ խոյ Էրէ։ Ու եմ-
21 մերի որդիներէն՝ Անանի ու Զաքարիա։ Ու Հարիմի որդիներէն՝ Մաասիա, եղիա, Ամ-
22 միսիա, Յեհիել ու Ոզիա։ Եւ փասհուրի որդիներէն՝ եղիոէնայի, Մաասիա, Իսմայէլ,
23 Նաթանայէլ, Յոզաբատ ու եղեասա։ Ու Ղեւտացիներէն՝ Բաղկատ ու Սեմէի, Կելիա՝ այսինքն Կողիտա, Փեթհիա, Յուդա ու
24 եղիասիբ։ Ու երգեցողներէն՝ Եղիասիբ։ ու դռնապաններէն՝ Սեղղում, Տէլեմ և Ուրի։
25 Ու իսրայէլէն փարոսի որդիներէն՝ Ռամիա, Յեզիա, Մեղքիա, Միամին, եղիազար, Մելքիա, Միամին ու Բանիա։ Ու եղամի որդիներէն՝ Մաթթանիա, Զաքարիա, Յեհիել, Աբդի, Յերի-
27 մոթ ու եղիա։ Ու Զաթուի որդիներէն՝ եղիոէնայի, եղիասիբ, Մաթթանիա, Յերի-

---

~ Սազ· Ն՚· 3։
— Ր Մ՚Ն· ի· 9։
Ի Դաս· Ի՚· 29։

Ֆ Ղևիմ· Ժգ· 37։ 38։
Գ Ր Մ՚Ն· Լ՚Ը· 31։
Ի Ր Օր· Ե· 2։ 3։
Ղ Գէ· Ի՚· 41։

Ի Ա՚Ն· իր· 10։
Ջ Ղևիմ· Ե· 12։
Ի Ր Օր· Ի՚· 18։
• Կ՚Ի գրաւուալ

Ի Տէս ա Թագ· Ժ Ր· 18։
Ի Յեհ· ա· 19։ Ես՚ա՚ Իր· 13։

Ջ Հէր· 3։
Ի Ես՚ր· Վ՚ես՚դ
Ի Ր Մ՚Ն· լ· 8։
Կ՚Ի Մ՚իսկ

Ի Ես՚ր· Ձեռքերին
Ի Ղ՚Ե· գ· 4։ 6։
—

28 մովիբ · Զաբադ ու Ագիղա · Եւ բնբոյիի որ-
գինէրէն՝ Ցօհանան , Ելնաթան , Զաբբայ ՝՝
29 Ամեազէ · Եւ Բանիի որդինէրէն՝ Մեսուղամ ,
Յազուք , Ադալիա , Յասուբ , Յազադ ու Ռա-
30 մովթ · Եւ Փաղաթ-Մովաբի որդինէրէն՝ Եղկնա ,
Զզաբէլ , Բանեա , Մաասէա , Մաթանիա , Բե-
31 սելէէլ , Բանուի ու Մանասէ · Ու Հարիմի
որդինէրէն՝ Եղիեզար , Ցեսիա , Մելգիա ,
32 Սեմայիա , Շիմէոն ,
33 Սամարիա · Հասումի որդինէրէն՝ Մաթթանայ ,
Մաասէա , Զաբադ , Եղիփաղէա , Ցեռեմի ,
34 Մանասէ ՝՝ Սեմէի · Բանիի որդինէրէն՝ Մա-
35 ադայ , Ամրամ , Ովէդ , Բանեա , Բեդեիահ ,
36 Ցեզեկիայ , Ազուր , Մերամովթ , Եղիասափ ,
37 Մաթթանիա , Մաթթանայ , Յասուս , (38) Բա-
39 նի , Բանուի , Սեմէի , Սելեմիա , Նաթան ,
40 Ադայիա , Մաքբադբայ , Սասայ , Սարայ ,
41 Ազարէէլ , Սելեմիա , Սամարիա , (42) Սել-
43 զում , Ամարիա ՝՝ Յովսէփ · Նաբաւէի որդինէ-
րէն՝ Եվիէլ , Մաասիթիա , Զաբադ , Զեբինա ,
44 Յադայի , Յովէլ ՝՝ Բանեա · Ասոր ամէնը
օտար կիներներ առեր էին · ու անոնցմէ ոմանք
զաւակ ծնած կիներներ ունէին ։

ԳԻՐՔ ՆԷՀԵՄԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Նէհեմիա Հաքալիէն լսելով Եբրաւեմի դժբաղդութիւնը,
ասոր կ'ընէ , ծամ կը պահէ , ու կ'աղօթէ ։ 5 Ասոր աղօթքը ։

1 Ա բաղիայի որդւոյն Նէհեմիային խօսքերը ։
Ու եղաւ որ Քասլեւ ամսուն մէջ՝ Արտաշէ-
2 սես թագաւորութեան քսաներորդ տարին էի Շու-
շան պալատացարդն էի , Ասանի Հանանի եղ-
բայրներէնս մէկը , ու քանի մը Յուդայի մար-
դիկ եկան · և անոնց դէմ հարցուցի ազա-
մատ ու Հրեացած Հրէաններուն վրայով ու
3 Երուսաղէմին վրայով հարցուցի · Ըլ ինծի
ըսին , Գերութենէն ազատուած Հրեացածները
հոն գաւառին մէջ մեծ նեղութեան ու անար-
գութեան մէջ են , ու Երուսաղէմին պարիսպը
փլած՝ և անոր դռները կրակով այրուած են ։
4 Ու երբոր ես այս խօսքերը լսեցի , նստայ
լացի , ու քանի մը օր սուգ բռնեցի , և ծոմ
պահելով երկնից Աստծոյն առջեւ աղօթք
5 ըրի , Ու ըսի , Ո՛հ , Տէր Աստուած երկնից ,
ով մեծ ու ահեղ Աստուած ես , Ով քեզ սի-
րողներուն և քու պատուիրանքներդ պահող
ներուն՝ ուխտ ու ողորմութիւն կը պահես ·
6 կ'ազաչեմ՝ քու ականջներդ ծոց մնին ըլլին ,
ու հաչերդ բաց ըլլին , որ լսես քու ծառա-
յիդ աղօթքը , որն որ քու ծառանիերդ կը
լսպելէն որ ցոյց համար հիմա ցորեկ ու գիշեր
քեզի կը մատուցանեմ , Իսրաէլեանիերով կը
լսպելէն որ ցոյց մեղքը , որով մեղք ունինք մե-
զանեցնելիք · քանզի ես ու իմ հօրս
7 տունը մեղք գործեցինք · Որուան ամենք քու
առջեւդ անօրէնութիւններ ըրինք , ու քու
ծառայիդ Մովսէսին տուած պատուիրանք-
8 ներդ , կանոններդ ու դատաստաններդ չպա-
հեցինք · Ուստի կ'ազաչեմ յիշէ անոր խօսքը ,
որ քու ծառայիդ Մովսէսին պատուիրեցիր
ըսելով , Թէ ձեր յանցանք ընէք , ես ձեզ ա-
9 զգերու մէջ պիտի ցրուեմ · Բայց թէ դուք
դառնաք , ու իմ պատուիրանքներս պահէք
ու գոնեպք կատարէք , Հէնգի ցրուածներդ
թէ ե՛րկրիս ծայրը ըլլան , գոնեպք անկից
պիտի ժողվեմ , ու ան տեղը պիտի տանիմ՝
այն որ ընտրելի իմ անուանս հոն դնելու հա-
10 մար · Ու ես հիմա անոնք քու մեծ ուժովդ ու
զօրաւոր ձեռքովդ ազատած ծառաներդ ու
11 ժողովուրդդ են · Ով , Տէր , հիմա քու ծա-
ռայիդ ազօթքը , ու Թրաս անուանդ վախնա-
լու փափաք ունեցող ծառաներուդ ազօթքը
կ'ընդունիդ ինչ լսէ · և այսօր քու ծառա-
յիդ յաջողութիւն տուր , ու այս մարդուն
առջեւը ինծի շնորհք գոնել տուր · Վասն զի
ես թագաւորին Մասուդ ան էի ։

ԳԼ· Բ

1 Արտաշէս Նէհեմիային պատասխանութեան պատճառը կ'իմանայ , ու
Յուդայեցիներ ու պատուիրեցիր տարով՝ գանիկոս Երուսաղէմ կը
խրկէ · 9 Նէհեմիա Երուսաղէմ կ'ըլ գայ , իսկ Հրեից խնդրան-
ները անոր պատէն վրայ կը պատմեն · 12 Անհիս գաղտուկ
կ'երթայ պատերի փլած տեղացները տեսնելու · 17 Նէհեմիա
կը յորդորի Հրեացները որ պատերը չինութիւնը սկսին , բերէ-
նամաց խօսքերուն տակնուվրայ կ'ընէլով ։

1 Ա ու եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջ՝ Արտաշէս
թագաւորին քսաներորդ տարին անոր առ-
ջեւը գինի կար , և Թգինին առի ու թագա-
ւորին տուի · ու անոր առջեւը քաղցած
2 չէի երեցած · Ու թագաւորը ինծի ըսաւ ,
Ինչո՞ւ երեսդ տգեղցած է , որովհետեւ հիւանդ

= Գլ· ժ · ։
ի Գլ· բ · ։
ի Գլ· բ · ։
ի Դան· ի · ։
ի Նէ· ի · ։

ի Դ Թագ · բ · ։ Ես · ։
բ Մ՚ն · գ · ։ Դան · ։
ի · ։
ի Դան · ի · ։
ի Մաղ · ձ · ։ Դան · ։

ի · ։
ի Ը Օր · իզ · ։
ի Դ · իզ · ։ Ը Օր · ։
ի Դ · ի · ։
ի Ը Օր · ։
ի Նէ · ։

ի Դ · ։ Ես · ։
ի Օր · ։ Դան · ։
ի Ես · ։ Նէ · ։
ի Ը Օր · ։
ի Ես · ։ Նէ · ։
ի Ը Օր · ։
ի Ես · ։ Նէ · ։

ի Գլ · բ · ։
ի Ես · ։
ի Գլ · ։
ի Ես · ։
ի Գլ · ։

չեմ · ասիկա ուրիշ բան չէ, բայց ևթէ Տէրը ասացմունքեմն · ու ես խոստ չատ վասն 3 ցոյ · Աստուծոյ խոստացուին բան, Թագաւորը Տէրը յաւիտեան ապէ կենայ · ի՞նչպէս իմ երեսս ասդամբ չըլլայ, որ իմ Տիրոջս գերեզմանեանքն անդր եղող Թագաւորը աւերակ ու 4 անոր գաւառները կրակով այրած են · եւ ժողովրդեան բնակ բան · Դուն ինծի ինչ կը նայես գերես ու բանիս վրայով · Աստուծոյ երկնից 5 Աստուծոյն ապրիք Տէր · ու Թագաւորին ըսի, Թէ որ Թագաւորին հանդոյ կ'երեւնայ, ու ինչ որ քու ծառայդ քու աղջիկ տիրոջդ գրաւ, գիս Երկաւոյն խրկես իմ Տիրոջս գերեզմանեանքն փոքրդը, որ գանիկա չունէն · 6 եւ Թագաւորը ինծի բան, (ու Թագաւորին անոր քովը նստեր էր,) քու ճամբորդութիւնդ ո՞շափ տեւեն պիտի գըլէ, ու ե՞րբ պիտի դառնաս · և Թագաւորին հանդոյ երեւցար որ գիս խրկէ · ես ալ անոր ժամնիտակ 7 պոշնեցի · ու Թագաւորին ըսի, Թէ որ Թագաւորին հանդոյ կ'երեւնայ, ինծի նամակներ տրուի Գետին մեռ կողմի եղող իշխաններուն, որ գիս անցընեն, մինչեւ որ Երկաւոյն երբ 8 Թամ, ու ինչ նամակ մը Ասափին որ Թագաւորական անտառին պահապանն է, որ ինձ գի ինծի փայտ տայ, Աստուծոյ տանը աշտարակին գաղերը եւ քաղաքին պարիսպը ու մինչեւ տունս չեմեղու համար · ու Թագաւորը ինծի տուաւ, ինչպէս իմ Աստուծոյ բարի ձեռքը իմ վրաս էր ·

9 Ու Գետին մեռ կողմի եղող իշխաններուն գացի, ու Թագաւորին նամակները անոնց տուի · և Թագաւորը իմ հետս զօրապետներ 10 ու ձիաւորներ խրկեց · ու երբոր Սանաբաղատ Օրոնացին ու Ամմոնացի ծառան Տոբիա լսեցին, չատ նեղացան, որ Իսրայէլի որդւոց բարիք մը փնտռելու համար մարդ մը 11 եկաւ · ու ես երեսադէմ եկայ, և հոն երեք օր մնացի ·

12 Ու ես գիշեր մը մարդոց հետ գիշերով ելայ · ու ինչ որ իմ Աստուծոյս սրտիս մէջը դրեր էր երուսաղէմին համար ընելու, գանիկա մարդու մը չգըտցի, և ինծի հետ իմ հնձած անասունէս զատ ուրիշ անասուն մը 13 չկար · ու գիշերով Ձորի դռնէն վիշապի աղբիւրին առջեւէն Աղբից դուռը ելայ, ու երուսաղէմին փլած պարիսպները ու կակղէն 14 այրած դռները դիտեցի · ու Աղբիւրի դուռը ու Թագաւորին աւազանը անցայ, ու տակս 15 եղող անասունին անցնելու տեղ չկար · ու գիշերով Հեղեգաձոյն վրը ելայ ու պարիսպը

ե Նահ. ԺԱ. 13 ·
է Ա Թագ. ա. 31 · Դան. բ. 4 · Ե. 10 · գ. 6. 21 ·
ը Գէդ. ա. 3 ·
ժ Գէդ. Ե. 14. Ժգ. 6 ·

ե Գէդ. գ. 7 ·
զ Ներ. Ե. 2. Ե. 6. 9. 28. Հմր. 18 ·
է Ներ. բ. 32 ·
ը Բ Մն. Իշ. 9. Գէդ. Թ. 13 ·

17 ·
ժ Գէդ. գ. 15 ·
ժա Բ Թագ. ԺԸ. 23 · Եսայ. ԽԲ. 40 ·
ժբ Գէդ. ա. 3. Սապ. Թ. 13. ԿԲ. 4 · Եսայ. Խդ. 9. Եր.

գ Եզր. գ. 3 ·
ե Գէդ. գ. 15 ·
զ Ա Մն. Իշ. 14. Գէդ. ԺԲ. 38 · Սա. Ե. 10 ·
է Ջեփ. Ե. 8 ·
ը Գէդ. ԺԲ. 38 ·
թ Ջեփ. Ե. 8 ·
ժ Գէդ. ԺԲ. 38 ·
ժա Եսայ. ԽԲ. 38 ·

ե Եզր. բ. 34 ·
զ Ա Մն. Իշ. 14 · Գէդ. ԺԲ. 39 · Սփ. ա. 10 ·
է Տե՛ս գէդ. գ. 1 · Ե. 1 · Դ. ա. Ե. 1 · Եսայ. Ե. 25 ·
ը Գէդ. ԺԲ. 39 ·

այլ օրդին Մխուրամ նորոգեցին. անոնք
գանիկա չունեցին, ու անոր փեղկերը, փա-
7 կանքը ու նիգերը անցուցին։ Եւ անոնց քա-
զը Դաւաւոնայի Մելատիա ու Մերոնոթա-
յի Յազոն Ե Գաբաւոնի ու Մասպայի մար-
դկը չունեցին՝ մինչև Գեհոն աս կողմն եզող
8 իշխանին Համաւը։ Անոր քովը ամկերինչե-
րէն Հարհայիայի որդին Ողիէլ նորոգեց. ու
անոր քովը Հնդագործներուն որդին Անանիա
նորոգեց. ու Երուսաղէմը մինչև Լայն պա-
9 րիսպը Հռոյտին։ Եւ անոնց քովը Երուսա-
զէմի կէս մասին իշխանը՝ Ողիի որդին Հռա-
10 փայիա նորոգեց։ Եւ անոնց քովը ու իր տա-
նը դիմացը Հարումափի որդին Յեդայիա նո-
րոգեց. ու անոր քովը Առարձիայի որդին
11 Քեսուռցւոյ նորոգեց։ Մէկ բաժինը՝ ու փու-
ռներու աւսոյակը Հարիմի որդին Մելգիա
ու Փահաթ-Մոաբի որդին Ասուր նորոգեցին։
12 Եւ անոր քովը Երուսաղէմի կէս մասին իշ-
խանը՝ Ղողոլի որդին Սելդում ու իր
13 աղջիկները նորոգեցին։ Հնոյի դուռը Անոն
ու Զանոաղի բնակիչները նորոգեցին. անոնք
գանիկա չունեցին, ու անոր փեղկերը, փա-
կանքը ու նիգերը անցուցին. ու պարիսպին
հազար կանգուն ընդդէմ մինչև Հնոյիից գու-
14 ռը։ Եւ Աղրից դուռը Բեթհաքքերիայի կող-
մանց իշխանը՝ Ռեքաբի որդին Մելգիա նո-
րոգեց. գանիկա ան չունեց, ու անոր փեղ-
15 կերը, փականքը ու նիգերը անցուց։ Եւ
Աղրէսի դուռը Մասպայի կողմանց իշխանը
Քողհոզէի որդին Սելդում նորոգեց. գանիկա
ան չունեց ու ծածկից և անոր փեղկերը,
փականքը ու նիգերը անցուց. ու թագաւո-
րի պարտէզին մօտ եզող Սիլոամի աւազա-
նին պարիսպը մինչև Դաւիթի քաղաքէն իջ-
16 նող աստիճանները ընդդէմ։ Անկէ եւրը Բեթ-
սուրի կէս մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին
Նէեմիա նորոգեց մինչև Դաւիթին գերեզ-
մանները դիմացը, ու մինչև Չինծամ աւա-
17 զանը, ու մինչև Բեթհագաբարին։ Անկէ եւ-
քը Ղեւտացիք նորոգեցին. Բանիի որդին Հը-
ռեհում. անոր քովը Կէիլայի կէս մասին իշ-
18 խանը Աւարիա իր տեղւոյանքը նորոգեց։ Ան-
կէ եւրը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի կէս մա-
սին իշխանը՝ Հնդադի որդին Բաւայի նո-
19 րոգեց։ Եւ անոր քովը Մասպայի իշխանը՝
Յեսուի որդին Եզեր միւս բաժինը նորոգեց,
պատերուն դարձուածքը, որ դիմաստա-
20 նը եղելու Համմուն է դիմացն է։ Անկէ եւրը
միւս բաժինը՝ Զաբբայի որդին Բարուք վեհու-
21 թեամբ նորոգեց, անոնք դարձուածքէն մինչև
մեծ քահանային Եղիասիբին տանը դուռը։
Անկէ եւրը միւս բաժինը՝ Եղիասիբին տանը
դունէն մինչև Եղիասիբին տանը ծայրը։ Ան-
կաւ որդւոյն Ուրիային որդին Մերեմովթ
22 նորոգեց։ Եւ անկէ եւրը քահանաները՝ գաւա-
23 ռի բնակիչները նորոգեցին։ Ու անկէ եւրը
Բենիամինն ու Ասուր իրենց առանձնատե-
ղը նորոգեցին. անկէ եւրը Մասնայի որ-
դւոյն Մասեոյին որդին Ադարիա իր տանը
24 դիմացը նորոգեց։ Անկէ եւրը միւս բաժինը՝
Ադարիայի տունէն մինչև Դարձուած-
քը՝ մինչև անկիւնը, Հնագագի որդին Բաւոսի
25 նորոգեց։ Ու Ոզայի որդին Փաղալ Դուռէն
դարձուածքին դիմացը ու Թաւնի գաւ-
թին քովը եզող Թագաւորին վերի պալատին
դուռը աւսոյակը ընդդ։ — անոր հաւէն
26 Փարոսի որդին Փադայիա ընդդ։ Եւ Նաթի-
նայիմները՝ Հոփել կը բնակէին, մինչև
արեւելեան կողմն եզող Նուռի դարը դիմա-
27 ցը ու դուռին աւսոյակը Նուռէնցի։ Անկէ
եւրը միւս բաժինը՝ դուռին մեծ աւսոյա-
կին դիմացէն մինչև Ոփելի պարիսպը՝ Թե-
28 կուացի նորոգեցին։ Ձիերու դունէն վեր
քահանաները նորոգեցին՝ ամէն մարդ իր տա-
29 նը դիմացը։ Անկէ եւրը Իմմերի որդին Սա-
դոկ իր տանը դիմացը նորոգեց։ Ու անկէ
եւրը արեւելեան դարը պահապանը՝ Սեքե-
30 նիայի որդին Սեմայիան նորոգեց։ Անկէ եւ-
քը միւս բաժինը Անանիայի որդին Հնա-
նիա ու Սոկեփի վեցերորդ որդին Ասուր նո-
րոգեցին. անկէ եւրը Բարաքիայի որդին
Մեսուզամ իր սենեակին դիմացը նորոգեց։
31 Անկէ եւրը Մարեկիի որդին Մելգիա՝ մին-
չև Նաթինայիմներուն ու վաճառականաց տու-
նը Մաքիփէի դարը դիմացը՝ ու մինչև դան-
32 կիւնը կայլեալ տեղը նորոգեց։ Եւ անկիւնը
կայլեալ տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը ոս-
կերիչները ու վաճառականները նորոգեցին։

Գլ. Դ

1 Երբոր Թէնամիները Յոյր կ'ընեն, Հնեմիա ազդը կ'ըսէ. ու
գործը կը շարունակէ. 7 ու Թէնամիներուն բարկութիւնը ու
գաղտի խորհուրդը իմանալով՝ պահապաններ կը դնէ. 13
գործը բանականութեան կը հրամցնէ որ վճռական զէնք առնեն. 19
ու անոնց պատասխանեն կու տայ։

1 Ու երբոր Սանաբատաս լսեց որ մենք պա-
րիսպը կը շինենք, սիրտը նեղացաւ, ու չատ
2 արգելով Հրէաները Յոյր բրաւ։ Եւ իր
եղբայրը ու Սամարիայի զօրքին առջեւը խօ-
սեցաւ ու ըսաւ, Այս տկար Հրէաները ի՞նչ
կը չինեն. միթէ թոյլատուութիւն կ'ըլլայ ա-
նոնց. միթէ զոհ պիտի զոհեն, ու այսօր
լմնցնեն. միթէ այրած քարերը փոշիի դէ-

3 Գլ. բ. 8։
4 Եր. մր. 38։
5 Գլ. մբ. 38։
6 Գլ. բ. 15։
7 Գլ. բ. 10։
8 Գլ. բ. 14։
9 Ես. ի. 11։
10 Գ Թագ. ի. 20։
Նե. ի. 11։
11 Բ Մն. իդ. 9։
12 Եր. ի. 1։
13 Ես. ի. 19։
14 Երես. ը. 9։ ԼԹ։
ժ. 21։
15 Գլ. ի. 43։ Գլ.
ժա. 21։
16 Բ Մն. իթ. 5։
17 Գլ. բ. 1։ 3։ մբ.
37։
18 Գ Թագ. ժա. 16։
19 Բ Մն. իթ. 15։ Ն.
բեմ. լա. 40։
20 Կես ակերչէն
21 Կես ակերչէն մէր։
Նաւասնը
—
— Գլ. բ. 10։ 19։

3 զերկն պիտի կնդունցուն՝ եւ ՚Ա-
մինոյն Ցօբիան անոր քոյրն էր, ու բսաւ, Թէ որ
ազատ մին ալ կրկի անոնց չհնազանդին վրայ,
անոնց քարկ պարիսպը պիտի փլչըլնէ։
4 ՚Ով մեր Աստուածդ, լսէ, վասն զի նախա-
տառնցանք. ու դանոնց նախատինքը իրենց
գլուխը դարձուր, ու զանոնք գերութեան
5 երկրի մէջ ատար բլուրս մնանի. եւ դանոնց
անօրէնութիւնը մի ծածկեր, ու քու առկիդ
անոնց մեղքը չջնջուի. քանզի չհամրնեցան
առկը ՚ի քու բարկացուցին։
6 Եւ պարսպը չհնկնցին, ու բարը պարիս-
պը մինչև կէսը ՚Տաստ. վասն զի Ժողովուր-
դը գործելու սիրտ ունէր։
7 Ու ՚Երբոր Սանաբադատ ու Տոբիա և
Գաբազիրք ու ՚Ամինոյնք ու Ազոտացիք
լսեցին, որ երուսաղէմին պարիսպներուն նո-
րոգութիւնը յաւազ կ'երթայ, ու փրած սե-
դուածքը սկսիլ են չհետիլ, չատ զրդուցան։
8 Եւ ՚Համիքը մէկտեղ խօսք ըրին, որ գան
եւ ՚Երուսաղէմին գէմ պատերազմ բնեն, ու անոր
9 վնաս տան։ Բայց ՚Մենք մեր Աստուծոյն ա-
ղօթք ըրինք, ու ՚Ի-ն անոնցմէ դ-ՂԸՆՆԵՐ-
ՀՈՒ՚ց գօրեկ ու գիշեր անոնց գէմ պահապան
10 ներ գրինք։ Եւ Յուդան բսաւ, Բնտնակիր-
ներուն ոյժը հատաւ, ու հող չատ է. մենք
11 պիտի չկրնանք պարիսպը չհնել։ Ու մեր Թշ-
նամիները կ'բսէին, Չգիտնան ու չտեսնեն,
մինչև որ մենք անոնց մէջը մտնենք ու զանոնք
12 մեռցընենք, և ՚Ա-ն գործը խափանենք։ Ո-
երբոր որ անոնց քովը բնակող Հրեաները մե-
զի եկան, և մասը անգամ մեզի բսին ՚Ի-
Ամէն կողմնէն ալ որ գառնաք, մեր վրայ
ՂՒՒ ՂՐՆ-ԱՒ։
13 Ասոր ցած տեղատեղը՝ պարսպին հետև,
՚Ա- բարձր տեղատեղը՝ Ժողովուրդը իրենց
ազգատոհմիներուն համեմատ Ր-ՏԻՒՐ կային-
ցուցի, ու իրենց սուրերովը, նիզակներովը
14 ու աղեղներովը կանգնցուցի։ Եւ ՚Նայեցայ ու
ելայ, և իշխաններուն ու ատրիսպետներուն ու
մնացած Ժողովուրդին բսի, ՚Անոնց երեսէն
մի վախնաք. յիշեցիք Տէրը որ ՚Մեծ ու ահեղ
է, և ՚Ձեր եղբայրներուն, տղաքներուն,
աղջիկներուն, կիներուն ու տուներուն հա-
մար պատերազմ բրէք։
15 Ու երբոր մեր թշնամիները լսեցին որ մենք
իմացեր ենք, և ՚Աստուած անոնց խորհուրդը
ցրուեց, մենք ամէնքս պարիսպը չհնե-
16 գաձանք, ամէն մէկը իր գործին։ Եւ ան
օրէն ՚ի վեր իմ մարդոցս կէսը կ'աշխատէին,
ու կէսն ալ նիզակներ, ասպարներ, աղեղներ
ու զրահներ կը բռնէին. ու իշխանները Յու-
դայի բոլոր ՚աղգատոհմիներուն հետև էին։
17 Անոնք՝ որ պարիսպը չհնողներ ու բեռնակիրները
-- բեռցիրողները՝ -ՈՒՆ ՀԷ իր մէկ ձեռքովը
կը բանէր, ու միւս ՅՒ-ովը կը բռնէր։
18 Եւ չհնողներուն ամէն մէկը իր սուրը մէջը
կապած՝ կը գործէր. ու փողաչարը իմ քովս
19 էր։ Եւ ազնուականներուն ու տարիսպետնե-
րուն ու մնացած Ժողովուրդին բսի, Ա- գործը
մեծ ու բնդարձակ է, ու մենք պարսպին վրայ
20 զրուած ենք, Ե իրարմէ հեռու ԵՒ-ՈՒՆ
փողին ձայնը ուր անոր որ լսէք, հոն մեր
քովը Ժողովեցէք ՚Մեզի համար մեր Աստուա-
21 ծը պատերազմ պիտի բնէ։ Ու մենք գործը
կ'բնէինք. և ՅՒ-ովը կէսը՝ արշա-
լոյսին ծագած ատենէն մինչև աստղերուն երե-
ցած ատենը՝ նիզակները բռնած իր կենային։
22 Եւ անոնցմէ Ժողովուրդին բսի, Ամէն մարդ
իր ծառային հետ գիշերները երուսաղէմի
մէջ մնայ, որ գիշերը մեզի համար պահապան
23 նեմ եւ բնէ, ու գործի գործէ։ Ու ես ու
իմ եղբայրներս և իմ ծառաներս ու իմ հետևիս
եկող պահապան մարդիկը՝ ամէնին մեր հան-
դերձները չհնիք հաներ՝ Ջուրացուելու ատե-
նին ՚ի զատ։

Գլ. Ե

1 Հրեայք իրենց պարագրեան. գրաներուն ու ծառայ Քեանք
համար կը գոչեացին։ 6 Նեհեմիա վերկաստներ կը ղանդ-
ճեն։ 8. ու բան բնել կու տայ անոնց որ ետ գրծելին իրենց
ատան գրաներուն։ 14 Ը Յազա իր ատենիկ։ ու հիւրասիրու-
թիւն կ'բնէ։

1 Եւ ՚Ժողովուրդը ու անոնց կիներուն իրենց
ՏԷղբայրներ Հրեաներուն գէմ մեծ գոչեցան
2 ըրին։ Եւ ոմանք կ'բսէին, Մենք մեր սե-
զաբներովը ու աղջիկներովը չատ ենք. և ուտելիք ծախու առնենք, որ ուտենք ու
3 ապրինք։ Ոմանք ալ կ'բսէին, Մենք մեր արտերը, պղպեղները ու տուները գրաւի կը
դնենք, որ ուրի հանար ուտելիք ծախու
4 առնենք։ Եւ ոմանք կ'բսէին, Թագաւորին
հարկ վրա հանար մեր արտերուն ու պղպե-
5 ղեղուն վրայ տուակ փոխ առինք։ Ու հիմա
՚մեր մարմինը մեր եղբայրներուն մարմնե-
նին պէս է, ու մեր որդիքը՝ անոնց որդե-
ցը պէս. և ահա մենք ՚մեր տղաքները ու
աղջիկները ծառայեցնել կը ծախենք. և
ենք մեր աղջիկներէն ազախին ըլլալու
††ծախուածներ կան, ու մեր ձեռքը կարո-
զ-ԶԻՒՆ չկայ. որովհետև մեր արտերը ու
այգիները ուրիշներուն կ'ՏՈՒՆ են։

՚Ի Գ-ր · ե · 10 · 19 ։	։ Ե՚Ի · կոպեցաւ · ։	։ Կ՚Ի չար տեղատա-
՚Ի Ա՚Ա-ը · ՚Ի՚ա · 3 · 4 ։	։ Ե՚Ի · ՚Ի ։	ցը · Ե ՚Ի-ի յարմի-
՚Ի Ա՚Ա-ը · ՚Ի՚ա · 12 · Ա	։ Ե՚Ի · ՚Ի ։	բաս տակ
՚Ա՚Ա-ը · ՚Ի · 34 ։	։ Ա՚Ա-ը · ՚Ի՚ · 3 · 4 ·	՚Ի Ը՚Ա-ը · ՚Ի՚ · 9 · բ Օր-
՚Ի Ա՚Ա-ը · ՚Ի՚ · 21 · 28 ·	5 ։	ա · 29 ։
՚Ի՚ · 14 · 15 · Երեմ՚	։ Ա՚Ա-ը · ՚Ի · 15 ·	՚Ի բ Օր · ՚Ի · 17 ·
՚Ի՚ · 25 ։	։ Ե՚Ի · անոնց երե-	՚Ի բ Ը՚Ա-ը · ՚Ի · 18 ·
	ակն ։	

։ Գ՚Ա · ր · 10 · 19 ։	Յարբ կը խրկեր ·	՚Ի Ե՚ա · Ե՚ր · 7 ·
։ Ե՚Ի · ասոր ։	—	։ Ե՚Ի · բա · 7 · Գ՚Ա ·
։ Ե՚Ի · Ժ՚ · 14 · 22 ·		՚Ի · 26 ·
բ Օր · ա · 30 · ց ·		։ Ե՚Ի · կը հպատա-
22 · ՚Ի · 4 · Գ՚Ա ·	։ Ե՚ա · ՚Ի · 7 ·	կեցնէր ։
՚Ի՚ · 10 ·	։ Գ՚Ա · ՚Ի՚ · 35 · 36 ·	։ Ե՚Ի · Հպատակած ·
	37 · բ Օր · ՚Ի՚ · 7 ·	Ներ

6 Ու երբոր նա անոնց ապաշխարէ ու ան ըսաւ
7 քերը լսելի, խնամ դժուարութեան։ Եւ մնաքին
մէջ խորհելէն ետեւ՝ ամենուսականները ու ա-
րիւններուն յանդիմանելի, ու անոնց ըսաւ,
Դուք ամէնքդ ալ ձեր եղբայրներէն տոկոս
կ'առնէք։ ու անոնց դէմ մեծ ժողով մը ըրի։
8 Անոնց անոնց ըսի, Մենք հնարաւորութեան
համեմատ մեր Հրէայ եղբայրները ետ կա-
րողութեանը չափ ծախու առնինք, ու դուք
դուք ձեր եղբայրները կը ծախէք, կամ ա-
նոնք մեզի ծախուին։ Ու անոնք լռեցին ու
9 չկրցան պատասխան տալ։ Ու ըսի, Ան ձեր
ըրածը ոչիկ բան չէ։ պէտք չէ որ Աս-
տուծոյ երկիւղով քալէք, հոր մեզի թշնամի
10 եղող ազգերուն նախատինքը չդրնէք։ Ես ալ
ու իմ եղբայրներս ու ծառաներս ալ սոսկ
ու ցորեն փոխ առած ենք անոնց, ջոյց տանք
11 ան պարտքը ուռճ չընդհանրէ։ Ը՛ ձեզի կ'ա-
դաչեմ, որ այսօր անոնց ետ դարձնէք ա-
նոնց արտերը, այգիները, ձիթենիները ու
տուները։ Նաեւ ասկից, ցորենին, գինիին
ու ձէթին հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը պա-
12 հանջէք։ Եւ անոնք ըսին, Ետ պիտի դարձը-
նենք, ու անոնցմէ բան չպիտի չպահանջենք։
Ինչպես որ ըսիր՝ այնպէս պիտի ընենք։ Ա-
նոնք քահանաները կանչեցի, ու անոնց
13 երդումի բնել տուի որ ասանկ ընեն։ Նաեւ
Հանդերձս Թօթվեցի ու ըսի, Ով որ ան
բանը չկատարէ, իր տունէն ու իր վաստա-
կէն Աստուած այսպէս Թօթվէ, ու այսպէս
Թօթուած ու դատարկ ըլլայ։ Եւ բոլոր ժո-
ղովրդը Ամէն ըսին, ու Տէրը օրհնեցին։ Ու
ժողովրդը ան բանը կատարեց։
14 Եւ Ըստ այլ երկրին մէջ անոնց իշխանը
նշած օրէն Արտաչէս Թագաւորին քսանեերորդ
տարին Ամինէն երեսունուերկուերորդ տա-
րին տասներկու տարի՝ Թէ ես և Թէ իմ եղ-
բայրներս Իշխանութեան ռոճիկը չուտինք։
15 Բայց իմ առաջ եղող նախորդ իշխանները
որ ժողովուրդին բեռ կ'ըլլային, ու անոնցմէ
հաց ու գինի կ'առնէին՝ քառասուն սիկղ ար-
ծաթէն զատ. անոնց ծառաներն ալ ժո-
ղովուրդին բռնութեան կ'ընէին. բայց ես Աս-
տուծմէ վախնալով այնպէս չըրի։ Ու նաեւ
ան պարսպին գործին մէջ աշխատեցայ, ու
մենք արտ ծախու չառինք. և իմ բոլոր ծա-
ռաներս հոն ժողված էին ան գործին հա-
մար։ Ու Հրէաներէն ու ազգականներէն հա-
րիւր հիսուն մարդ, ու չրջակայ ազգերէն
18 մեզի եկողները՝ մեր սեղանին վրայէն։ Եւ Ամէն
օրուան ծախքա ան էր. արջառ մը ու վեց
ընտիր ոչխար, և թռչուններ
ալ կը պատրաստուէր, ու տասը օրը անգամ
մը առատութեամբ ամէն տեսակ գինիէն կ'ել-
լէր. այսու ամենայնիւ Հնչխանութեան ո-
ռճիկը չպահանջեցի, վասն զի աս ժողովուր-
դին վրայ եղած ծառայութիւնը ծանր էր։
19 Ով Աստուած իմ, աս ժողովուրդին բոլոր ը-
րածներուս համեմատ զիս ի բարին յիշէ։

ԳԼ. Զ

1 Սանաբատաս խոռոնացիին, Տոբիա ու Արա-
բացի Գեսամ ու մեր միւս թշնամիները լսե-
ցին որ ես պարիսպը չինեցի, ու հոն փած
տեղ մը չմնաց, (Թէպէտև մինչև ան ատենը
2 դռներուն փեղկերը դրած չէի.) Սանաբա-
տաս ու Գեսամ՝ ինծի հաղ խրկեցին ու ըսին,
եկուր, Որմոյլի գաշին գեղերուն մէջ իրա-
րա հետ տեսնուինք. բայց անոնք ինծի չա-
3 րութիւն ընել կը խորհէին։ Ես անոնց պատ-
գամաւորներ խրկեցի ու ըսի, Ես մեծ գործով
մը զբաղած եմ, ու չեմ կրնար իջնել. ինչու
համար գործը դադրի, երբոր գործիս թո-
4 ղում ու ձեզի իջնեմ։ Ես անոնք ինծի չորս
անգամ՝ սոսկ նոյնբաները ետուին. Ու ինձ երբոր ան
5 նոյն պատասխանը ետուին. Ու ինձ երբոր ան
գամին Սանաբատաս նոյն խօսքերով իր մանչ
չը ինծի խրկեց՝ ձեռքը մէկ բաց Թուղթով
6 մը, Որուն մէջը այսպէս գրուած էր. Ազգաց
մէջը լսուեցաւ, ու Գեսամ կ'ըսէ որ դուն
ու Հրէաները ապստամբել կը խորհիք. դուն
անոր համար կը չինես պարիսպը, որ անոնց
7 Թագաւոր ըլլաս, Ինչպէս որ կ'ըսուի։ Ու
նաեւ Երուսաղէմի մէջ մարգարէներ հաստա-
տելիր, որ քարոզեն ան քեզի համար ըսելո,
Թէ Ներիսա Հրէաստանի Թագաւոր է. ու հիմա
այս խօսքերը Թագաւորին պիտի հասնին. ուրեմն եկուր որ միասին խորհուրդ ը-
8 նենք. Բայց ես անոր Հղտ խրկեցի ու ըսի,
Բաներ քու ըսած խօսքերուդ պէս չէ, հապա
9 սուտը դուն քու սրտիդ հնարեցիր. (Վասն
զի անոնց ամէնը մեզ կը վախցնէին՝ ըսելով,
Թող անոնց ձեռքը ան գործէն Թուլնայ, որ
չկատարուի. Ու հիմա, Հէ Տէր, իմ ձեռքս
ու ժ ամրացուր։)
10 Ու ես Մետաբեելի որդւոյն Դաղոյիայի որ-
դւոյն Սեմայիային տունը մտայ. և անիկա
ասիկ Հղ ոգնած էր, ու ըսաւ, Եկուր մեկ-
տեղ Աստուծոյ տունը՝ տաճարին մէջը եր-

ա Նե.-ը. 25 • Ղա.-
բե.-ին՝ Եզեկ.-ը. 12։
ը Ղա.-բե.-ին. 45։
ղ Ղա.-բե.-ին. 36։
ճ Բ Թագ. • Ժ. 14։
Հաղէմ. • ը. 24։
Գնա.-ը. 12։
ի Նեղ.-ի. 3։ Երեմ.
ԼԴ. 8. 9։
ի Նեղ.-ին. 8։
ժ Մաս.-ին. 14։ Գաղ.
ին. 51։ Ժը. 6։
ա Գ Թագ.-ին. 3։
ը Գե.-ին. 6։
թ Տե.-ին. 4. 15։
ժ Նեղ.-ին. 1։
ժա Կար.-ին. 4։
ժբ Ելից.
ժգ Հմր.-ին. 9։
ժդ Գե.-ին. 22։
Ժը. 12։
ժե Գե.-ը. 10. 19։
Ա. 7։
ժզ Գե.-ի. 1. 3։
ժէ Ես.-ին. 24. 25։
ժը Մա.-ը. 12։ Գե.-
Ժ. 25։
ի Սաղ.-ին. 12. 28։
ի Գե.-ը. 12։
ի Նեղ.-ին. 12։ Ես
բան հասնիս։

թանք , ու տանձարին գուները գոյնք , վասն զի քեզ մեռցընելու կու գան · ու անոնք զի-
11 չերով պիտի գան քեզ մեռցընելու · Ու ես ըսի , Մինչեւ ինծի պէս մարդ կը փախչի՞ · և ո՞վ կայ ինծի պէս՝ որ տանարդ մնայ , ապրելու
12 համար · չեմ մնար · Ու ազկ հակրցայ որ զանիկա Աստուած խրկած չէր , Տեսա իմ վրաս աս մարգարէութիւնը Բէթէլին խօսեցաւ · վասն զի Տոբիա ու Յանապատա գանիկա
13 վարձքով բռներ էին · Ես՝ասոր համար վարձքով բռներ էին գանիկա , որ ես վախնամ , ու այնպէս ընեմ մեղանչեմ , որ ինք բամբասելու ու իմ անունս աւերելու պատճառ մը ու-
14 նենան · Յիշի Աստուած իմ , Տոբիան ու Յա-նապատա ասոնց գործոցը համեմատ , ու Նոադիա հմայող կնոջը հետ , ու ինք վախցը-նող միւս մարգարէները յիշէ ·
15 Եւ պարիսպը իյուլ վեցհարիւր քառասունհինգ չորք շաբաթուընկու օրուան մէջ լրնցաւ ·
16 Ու երբոր մեր ամէն թշնամիները լսեցին , մեր բոլորտիքը եղող ամէն ազգերը վախցան ու չատ ամչցան , ու իմնցան որ աս գործը մեր Աստուծոյն օգնութենէը կատարուեցաւ ·
17 Եւ ան օրերը Յուդայի ազնւականներէն Տոբիային չատ նամակներ կ'երթար , Տո-
18 բիայէն ալ անոնց կուգար · վասն զի Յու-դայեն չատ մարդիկը անոր հետ երդումով միաբաներ էին · քանզի անիկա Արահեան Սե-քենիային փեսան էր , ու անոր որդին Յօհա-նան Բարաքիայի որդւոյն Մեսուզամին աղ-
19 չիկը առեր էր · Նաև իմ առջեւս անոր ազէ-կութիւնները կը գրուցէին , ու իմ խօսքերս անոր կը հաղորդէին · Ե Տոբիա ինծի նամակ-ներ կը խրկէր վրս վախցընելու համար ·

Գլ · է

1 Եղեվ երբոր պարիսպը շինուեցաւ , ես դռնե-
րուն փականները դրի , ու դռնապաններ , եր-
2 գեցողներ ու Ղեւտացիներ դրուեցան , իմ եղբայրս Անանին , ու այրուձիին իշխանը Ա-նանիան՝ (որ Հաւատարիմ ու չատերէն աւելի Աստուծմէ վախցող մարդ մըն էր ;) Երու-
3 սաղեմի վրայ դրի , Ու անոնց ըսի , Մինչեւ որ արեւը չտաքնայ՝ երուսաղեմին դռները բացուին · և իրենց ներկայութեամբը դռ-ները գոցեն ու նիգերը դնեն , ու երուսա-ղեմի բնակիչներէն պահապաններ կարգեն ,
ամէն մէկը իր պահպանութեանը մէջ , ու ա-մէն մէկը իր տանը դիմացը ·
4 Քաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր , բայց մէ-ջին ժողովրդը քիչ էր , ու տուներ չշինուած
5 չէր · Եւ իմ Աստուածս իմ սրտիս մէջը դրաւ , որ ազնւականները , ատենիականները ու ժողո-վրդը ժողովի որ արձանագրութեան ու աս-չի անգամ ցեղաբնիկ եկողներուն մէկ ազգա-բանութեան գիրքը գտայ , ու անոր մէջը այսպէս գրուած գտայ ·
6 Բաբիլոնի նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տարած գերիներէն եկող գաւառին բնակիչ-ները ատենը էին , որոնք երուսաղէմ ու Յու-
7 դա գաղթան , ամէն մէկը իր քաղաքը · Ու Զորաբաբելին , Յեսուան , Նէհեմիային , Ազա-րիային , Ռաամիային , Նահմանիին , Մարդո-քէին , Բաղազանեին , Մասփարէթին , Բագա-ւէին , Նահումին -- Բանայային հետ եկան · Ես-
-- եր իսրայէլի ժողովրդին մարդոց թիւը ·
8 Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար տարիւր հ-
9 Շեփատիայի որդիքը՝ Մասփատիայի որդիքը՝ ե-
10 րէք հարիւր եօթանասունհինգ · Արահի
11 որդիքը վեց հարիւր յիսունհինգ · Փահա-մոաբի որդիքը՝ Յեսուի ու Յովաբի որդիքե-րէն երկու հազար ութը հարիւր տասնուու-
12 ը · Եղամի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր
13 յիսունչորս · Զաթուի որդիքը՝ ութը հա-
14 րիւր քառասունհինգ · Զաքքայի որդիքը՝
15 եօթը հարիւր վաթսուն · Բանուի որդիքը՝
16 վեց հարիւր քառասունուեօթը · Բեբայիի որ-
17 դիքը՝ վեց հարիւր քառասուութը · Ազգադի որդիքը՝ երկու հազար երեք հարիւր քսան-
18 ուեվեց · Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց հարիւր
19 վաթսունեօթը · Բագուէի որդիքը՝ երկու-
20 հազար վաթսունեօթը · Ադինի որդիքը վեց
21 հարիւր յիսունհինգ · Ատերի որդիքը եզե-
22 կիայէն՝ իննսունուեօթը · Հասումի որդիքը
23 երեք հարիւր քառասուութը · Բեսէյի որդի-
24 քը՝ երեք հարիւր քառասուչորս · Արիփի որ-
25 դիքը՝ հարիւր տասուերիս · Գաբաոնի որ-
26 դիքը՝ իննսունուհինգ · Բեթղէհէմի ու Նե-տոփայի մարդիկը՝ հարիւր ութսուհինգ ·
27 Անաթոթեմի մարդիկը՝ հարիւր քառասուութ-
28 Ազմաւթեմի տուներ մարդիկը՝ քառասունուերե-
29 կու · Կարիաթարիմի , Կեփիրայի ու Բեերոթ-թի մարդիկը՝ եօթը հարիւր քառասունուերե-
30 րէք · Ռամայի ու Գաբայի մարդիկը՝ վեց
31 հարիւր քառասունմէկ · Մաքմասի մարդիկը՝
32 հարիւր քառասունուերկու · Բեթէլի ու Գայէի
33 մարդիկը՝ հարիւր քառասուերեք · Միւս Նա-
34 բոսի մարդիկը՝ յիսունուերկու · Միւս Եղա-միի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր յիսուն ·
35 ուչորս · Հարիմի որդիքը՝ երեք հարիւր քը-
36 սան · Երիքովի որդիքը՝ երեք հարիւր քա-

---

1 Նեհ · ժգ · զ ։
2 Գլ · ժգ · ջթ ։

3 Եզր · ժգ · ιζ ։
4 Գլ · ր · ι ։ գ · ι ։

5 Ա–ա · ռիգ · ջ ։

6 Գլ · գ · ι ։
7 Եզ · ր · ι ։

8 Եզր · ր · ι ։
9 Տե · հմ · ιβ ։

37 ա.սաուեաս հինգ · Ղեմփե, Ադիդի ու Ոմիսոմի
38 որդիքը՝ Լօքը Հարիւր քառասունեակ · Անոնց որդիքը՝ Երեք Հազար ինը Հարիւր Երեսուն ·
39 Քահանաներէն՝ Յեհսւի տունէն Յեդայիայի որդիքը՝ ինը Հարիւր Լօճանասունուկու ·
40 ըլք · Էմմերի որդիքը՝ Հազար յիսունուերը
41 կու · Փաշուրի որդիքը՝ Հազար Երկու Հարիւր
42 քառասունուլօքը · Հարիմի որդիքը՝ Հազար տասնուլօճն էին ·
43 Ղեւտացիներէն՝ Ովդուիայի որդիներէն Յեսւէ՝ -- կադմիէլի որդիքը Լօճանասունու չորս էին ·
44 Երգեցողներէն՝ Ասափի որդիքը Հարիւր քառասունուութ էին ·
45 Դռնապաններէն՝ Սեղղումի որդիքը, Ատէրի որդիքը, Յեղղոնի որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Ամիտայի որդիքը, Սուբայի որդիքը՝ Հարիւր Երեսունուութ էին ·
46 Նաթանայիմներէն՝ տունը էին · Սիայի որդիքը, Ատուփայի որդիքը, Տաբաոթի որ-
47 դիքը, Կերոսի որդիքը, Սիայի որդիքը, Փա-
48 դոնի որդիքը, Դաբանայի որդիքը, Ագաբայի
49 որդիքը, Սաղամէի որդիքը, Ամանի որդիքը,
50 Գեդդէլի որդիքը, Գահարի որդիքը, Ռէա-
յիայի որդիքը, Ռասինի որդիքը, Նեկոդայի
51 որդիքը, Գազամի որդիքը, Ոզայի որդիքը,
52 Փասէէի որդիքը, Բեսայի որդիքը, Մոաւնիմի
53 որդիքը, Նեփուսիմի որդիքը, Բակբակի որ-
դիքը, Ակուփայի որդիքը, Արսուրի որդիքը,
54 Բասղոթի որդիքը, Մէհիդայի որդիքը, Ար-
55 սայի որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսարայի
56 որդիքը, Թամայի որդիքը, Նեսիայի որդիքը,
57 Ատէփայի որդիքը · Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը, Սոփերեթի որդի-
58 քը, Փարիդայի որդիքը, Յեհզայի որդիքը,
59 Դերկոնի որդիքը, Գեդդէլի որդիքը, Սա-
փատիայի որդիքը, Ատտիլի որդիքը, Փա-
քարեթ-ասեբայիմի որդիքը, Ամոնի որդիքը ·
60 Բոլոր Նաթանայիմները ու Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը Երեք Հարիւր ինսունուերկու էին ·
61 Ու Թէղմեղայէն, Թէղարայէն, Քերու-
բէն, Ադդօնէն ու Իմմերէն Ելլողներ ասոնք էին, և իրենց Հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն բլլալնին ցու-
62 ցընելու կարող չեղան · Դալայիայի որդիքը, Տոբեայի որդիքը, Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
63 Հարիւր քառասունեւերկու մարդ · Եւ քա-
հանաներէն՝ Աբայայի որդիքը, Ակկուսի որդիքը, Բերզելլիի որդիքը՝ որ իրեր Գաղաադացի Բերզելլիին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝
64 անոնց անունովը կոչուեցան · Ասոնք իրենց ազգաբանութիւնն գիրքը փնտուեցին, բայց չկրցան գտնել · ու անմաքուր սեպուելով՝
65 քահանայութենէն արդիւնեցան · Եւ Աթերսաթան անոնց ըսաւ, Մինչև որ Ուրիմով ու Թումմիով քահանայ մը չելլէ, անոնք ամենասրբոց բաներէն չուտեն ·
66 Բոլոր Ժողովքը միկտիզ քառասունուերկու Հազար Երեք Հարիւր վաթսուն Հոգի էր,
67 բաց ի անոնց Ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք Լօճը Հազար Երեք Հարիւր Երեսունուեօճն էին · ու անոնց միջը Երկու Հարիւր քառասունուհինգ այր և կին Երգեցողներ
68 կային · Անոնց ձիերը Լօճը Հարիւր Երեսունուվեց, Ջորիները Երկու Հարիւր քառասուն-
69 ուհինգ, Ուղտերը չորս Հարիւր Երեսունուհինգ, -- Էշերը վեց Հազար Լօճը Հարիւր քսան էին ·
70 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք գործին համար ընծայ տուին · Ինքնաթաման Հազար դրամ ոսկի, յիսուն սկաւառակ -- հինգ Հարիւր Երեսուն քահանայական պատմուճան
71 տուաւ գանձին · Եւ տոհմերու իշխաններէն ոմանք գործակատարութեան գանձին Համար Հազար դրամ ոսկի, ու Երկու Հազար Երկու
72 Հարիւր մնաս արծաթ տուին · Եւ մնացած Ժողովուրդին տուածները քսան Հազար դրամ ոսկի, ու Երկու Հազար մնաս արծաթ, ու վաթսունուլօճը քահանայական պատմուճան
73 էր · Եւ քահանաները, ու Ղեւտացիները, և դռնապանները, ու երգեցողները, և Ժողովուրդէն ոմանք, ու Նաթանայիմները, և բոլոր Իսրայէլ իրենց քաղաքներուն մէջ, բնակեցան · Եւ երբոր Լօճնեւրորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջ էին ·

Գլ · Ը

1 Իսրայէլացւոց չիրճանագութիւնը օրինքը կարդալը ու մեկնելը մէջ · 9 Նէհեմիա, Եզրաս ու Ղեւտացիք կը մխիթարեն Ժողովուրդը · 13 որոնք ըմբռնած ու ուրախութիւն ունէին · 16 Տաղաւարացոց տօնը կը պահուի ·

1 Եւ բոլոր Ժողովուրդը միկ մարդու մը պէս Ջուրի դարպաս ատկըր Եզող Տրապարակին մէջ ժողովեցան, ու Եզրաս Դպիրին ըսին, որ Մովսէսին օրինաց գիրքը բերէ, զոր որ
2 Տէրը Իսրայէլին պատուիրած էր · Ու Երեքներորդ ամսուն առջի օրը Եզրաս քահանան Օրինաց գիրքը Ժողովքին առջևը բերաւ, -- Երկի ու կնիկ միտքնալ, ու ամէն լսելու ու հասկընալու կարողութիւն ունեցողներէ
3 [illegible] եր · Եւ զանիկա Ջուրի դարպասուն առջևը Եզող Տրապարակին մէջ առաւոտեն մինչև կէս օր Երկի ու կնիկ միտքոց ու հաս-

---

ե = ՄԵ · իգ · ։ ։
ը = ՄԸ · իգ · ։։
թ Տե = ՄԹ · ի · ։։

իգ · ։
։ = ՄԸ · իգ · ։
։ = ՄԸ · իգ · ։ ։ ։

կրցողներուն առջևը կարգաց · և բոլոր ժո-
ղովուրդը իրենց ականջները օրհնուց գրքին
4 ասէրէ են : Ու երգող գպիրը յաւուկ ասոր
համար չհնուած փայտեզին բեմին վրայ կայ-
նեցաւ · ու անոր քովը այ կային՝ Մատա-
թիա, Սեմա, Անանիա, Ուրիա, Քեղկիա ու
Մասսիա , և Յաթ կողմն փաղպատիա , Միսա-
ել , Մելգիա , Հասում՝, Ասբազանա , Զա-
5 քարիա — Մեսուլամ կանչեցան : Ու երգաս
գիրքը բացաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն
առջևը · վասն զի ինքը բոլոր ժողովուրդէն
բարձր էր · ու զանիկա բացածին պես բոլոր
6 ժողովուրդը Տաքի վրայ եղաւ : Անանենը
եղաւ Եհովայ մեծ Աստուածը օրհնեց · ու
բոլոր ժողովուրդը Ձեռքերնին վերցուցին ,
Հու Ամէն Ամէն ըսին · և իրենց երեսին
վրայ գետինը ծռելով Տէրոջը երկրպագու-
7 թիւն ըրին : Ու Յեսու , Բանի , Սարաբիա ,
Յամին , Ակկուբ , Սաբեթիա , Ոդիա , Մաա-
սէա , Կովդիտա , Ազարիա , Յոզաբադ , Անան,
Փաղպիա ու Ղևտացի՝ օրէնքը ժողովուր-
դին կը հասկցնէին · և ժողովուրդը իրենց
8 կարգի կային հոն : Անոնք Աստուծոյ օրի-
նաց դիրքը յստակ կերպով կարգացին , ու
մեկնաբանելը տալով կարգացածնին հասկը-
ցուցին :
9 Ու Նէեմիա Աթարաթիան , ու Եզրաս քա-
հանան — գիրը , ևւ ժողովուրդին հասկը-
ցնող Ղևտացիները բոլոր ժողովուրդին ըսին ,
Եղ օրս ձեր Տէր Աստուծոյն սուրբ ըլ է ·
Խուճ մի լնէք ու մի լաք · վասն զի բոլոր
ժողովուրդը կու լային՝ երբոր օրէնքին խօս-
10 քերը կը լսէին · եւ անոնց ըսաւ , Գացէք պա-
րարտ բաներ կերէք ու անոյշ բաներ խմե-
ցէք , ու պատրաստութիւն չունեցողներուն
Համբիններ խրկեցէք , քանզի սա օրս մեր
Տէրոջը սուրբ ըլ է · ու մի տրտմիք · վասն
11 զի Տէրոջը ուրախութիւնը ձեր զօրութիւնն
է · Ղևտացիք բոլոր ժողովուրդը
լռեցուցին՝ ըսելով , Լռուա կեցէք , քանզի
12 սահման սուրբ օր է , ու մի տրտմիք · և բո-
լոր ժողովուրդը ուտելու ու խմելու , ու բա-
ժիններ խրկելու , և մեծ ուրախութիւն ընե-
լու գացին · վասն զի իրենց բացատրուած
խօսքերը հասկցան :
13 Ու երկրորդ օրը՝ բոլոր ժողովուրդին տոհ-
մապետները , քահանաները ու Ղևտացիները
եղան գպիրին քովը ժողովելցան , որ օրէնք
14 քին խօսքերը հասկնան · և օրինաց գրքին
մէջ գրուած գտան որ Տէրոջ Մովսէսին ձեռ-
քովը հրամայեր է , որ եօթներորդ ամսուն
տոնին տաներ Խրախճանքի օրը տօնական
15 տօնը մէջ բնակին , Նաև իրենց ամէն քա-
ղաքներուն մէջ ու Երուսաղեմի մէջ՝ հրա-
տարակեն ու քարոզեն ըսելով , Լեռը երթ ,
ու ձիթենիի ոստեր , խոյի ծառի ոստեր , ու
մրտնիի ոստեր և արմաւենիի ոստեր , ու տե-
ղւոյն խտաբոյս ծառերու ոստեր բերէք , որ տա-
16 գաւիներ շինէք , ինչպես որ գրուած է · և ե-
ժողովուրդը երթ ու բերաւ · ու ամէն մարդ
Իր տանիքին վրայ , ու իր գաւիթին մէջ ,
և Աստուծոյ տան գաւիթներուն մէջ , ու
Ջուրի դռներ հրապարակին մէջ , ու Եփրա-
մի դռներ հրապարակին մէջ՝ իրենց տագա-
17 ւանները շինեցին : Ու գերութենէն դարձողնե-
րուն բոլոր ժողովը տագաւանները շինեցին ,
ու տագաւանութեան մէջ նստան · վասն զի Ի-
սրայէլի որդիքը՝ Նաւէ յորդւոյ Յեսուայ
մինչև այդ օրը՝ այնպէս բրած չէին · ու խնամ մեծ
18 ուրախութիւն եղաւ · և Տաճարին օրէն մինչև
վերջին օրը ամէն օր Աստուծոյ օրինաց գիրքը
կարգացուեցաւ · ու եօթը օր տօն բրին , և
ութերորդ օրը Տանդիսաւոր ժողով եղաւ ,
Ինչպես որ հրամայուած էր :

ԳԼ · Թ

1 ժողովուրդին հանգիստաւոր ծոմապահութիւնը ու ազգային
դաւթիանը : 4 Ղևտացիք բարեպաշտութեամբ կը խոստովա-
նին Քի Աստուծոյ բարութիւնը և Իր իրենց հաւատարմութիւնը :

1 Ե ասս ամսուն քսանուչորսերորդ օրը իս-
րայէլի որդիքը ծոմով , քուրձերով Հու վրայ
2 իրենց Հող չաղած մէկտեղ ժողովեցան : Եւ Իս-
րայէլի որդիները բոլոր օտարազգիներէն զա-
տուեցան , ու Աստուծոյ առջև կայնելով՝ իրենց
3 մեղքերը ու իրենց Հայրերուն անօրէնութիւն-
ները խոստովանեցան : Եւ իրենց տեղ կայ-
նելով՝ օրուան չորերորդ մասը Եհովայ Տէր
Աստուծոյն օրինաց գրքէն կարգացին , ու
չորերորդ մասը իրենց Տէր Աստուծոյն խոստո-
վանութիւն ու երկրպագութիւն բրին :
4 Նչ Յեսու , Բանի , Կադմիէլ , Սարաբիա ,
Բանի , Սարաբիա , Բանի — Քենանի Ղևտա-
յիները Բեմին վրայ եղան , ու իրենց Տէր
5 Աստուծոյն բարձր Ձայնով աղաղակեցին : Եւ
Յեսու , Կադմիէլ , Բանի , Ասաբնիա , Սա-
րաբիա , Ոդիա , Սեբանիա — Քենանի
Ղևտացիները ըսին , Ելէք , Ձեր Տէր Աստուա-
ծը յաւիտենից յաւիտենիդ օրհնեցէք ·

Օրհնեալ լլայ Նքու փառաւորեալ անուն

նրա, ու ամէն օրհնութիւնէ ու գոհութիւնէ
6 բարձր ըլլայ։ Միայն դուն Տէր ես։ երկինքը, երկինից երկինքը և ամեր բոլոր զօրքերը, երկիրը ու բոլոր անոր վրայ եղածը, ծովերը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը դուն տուիդեկիր, և համեստ դուն կենդանութիւն կու տաս։ ու երկինից զօրքերը քեզի
7 երկրպագութիւն կընեն։ Դուն ես ան Տէր Աստուածը՝ որ Աբրամ ընտրեցիր, և զանիկա հանեցիր Ուր քաղդէացւոց, ու
8 անոր անունը Աբրահամ դրիր։ Ու անոր սիրտը գտար առջեւդ՝ Հաստատեալ գտար, ու անոր հետ դաշինք ըրիր որ քանանացւոց, հետացւոց, Ամորհացւոց, փերեզացւոց, Յեբուսացւոց ու Գերգեսացւոց երկիրը անոր սերունդին տաս։ ու քու խօսքդ հաստատեցիր, զիարդ որ արդար ես։
9 Ու երդիատաի մէջ Մեր հայրերուն նեղութիւնը նայեցար, ու կարմիր ծովուն վրայ
10 անոնց ազազակը լսեցիր։ Ես փարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն, ու անոր երկրին բոլոր ժողովուրդին նշաններ ու Տեսչքներ ցուցուցիր, զիարդ որ գիտցան որ անոնց վրայ Հպարտացան։ ու սա օրուան պէս քեզի ա-
11 նուն մեծացուցար։ Ու ծովը անոնց առջեւը պատռեցիր, անոնք որ ծովուն մէջէն ցամաքով անցան, և զանոնք հալածողները խորտնկ ըրիր ծո մէջ Նետ քարի պէս անդունդը
12 նետեցիր։ Ես ցորեկը ամպի սիւնով, ու գիշերը անոնց զացած ճամբան ըրաւ զիրենք Համար կրակի սիւնով հաւաշտարակեցիր անոնց։
13 Նաև Սինայ լեռանը վրայ իջար, ու անոնց հետ երկինքէն խօսեցար։ և անոնց հաղիւ զատաստանութիւններ, ճշմարիտ օրէնքներ ու բա-
14 րի կանոններ ու պատուիրաններ տուիր։ Ու քու Տուրբ շաբաթդ անոնց գիտցուցիր, ու քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը անոնց պատուիրաններ, կանոններ ու օրէնքներ
15 Հրամայեցիր։ Ու երբոր անօթեցան անոնց Երկինքէն Հաց տուիր, ու երբոր ծարաւեցան անոնց Տապատաժէն ջուր հանեցիր։ և անոնց րսիր որ մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ անոնց տալու Համար Ձեռքդիդ վերցուցիր։
16 Հայց անոնք՝ այսինքն մեր հայրերը հը-
պարտացան, ու Իրենց պարտացը խստացուցին, և քու պատուիրանքներուդ Հնա-
17 զանդութիւն չըրին, Ու չուզեցին մտիկ ընել, և անոնց մէջը քրած հրաշքներդ չյիշեցին։ Հապա իրենց պարտացը խստացուցին, ու իրենց ապստամբութեամբը Իրենց ծառայութեանը դառնալու Գլուխ դրին։ բայց դուն ներող, Ողորմած, զիաժ, երկայնամիտ և բազմագթրմ Աստուած ըլլալով՝ զանոնք
18 երեսէ չձգեցիր։ Մանաւանդ Երբոր անոնք Իրենց ձուլածոյ օրմ չրնեցին, ու Ինձ եգիպտոսէն Հանող Աստուածդ ասիկա՛ ըսելով՝
19 Ահ մեծապես Հայհոյեցին, Դուն քու մեծ ողորմութեամբդ զանոնք անապատին մէջ երես չձգեցիր։ Ճամբան անոնց առաջնորդութիւն ընելու Համար՝ ցորեկը ամպի սիւնը, ու գիշերը անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու Համար կրակի սիւնը անոնց վրայէն
20 չքեցուցիր։ Նաև զանոնք խելաւորն ընելու Համար քու Հոգի տուիր, ու անոնց բերնէն քու Մանանադ չպահեցուցիր, ու
21 ծարաւած ատենին անոնց Ջուր տուիր։ Եւ զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջը կերակրեցիր։ անոնց բան մը չպակսեցաւ, անոնց Հագուերձները չմաշեցան ու անոնց
22 ոտքերը չուռեցան։ Եւ անոնց Թագաւորութիւններ ու ժողովուրդներ տուիր, ու անոնց սահմաններ որոշեցիր։ ու Հեշհոնին երկիրը՝ այսինքն Եսբոնին Թագաւորին երկիրը, ու Բասանի Ովգ Թագաւորին երկիրը
23 ժառանգեցին։ Նաև անոնց որդիները երկինից աստղերուն չափ չատցուցիր։ ու տարիր զանոնք ան երկիրը՝ որն որ անոնց Հայհոյեցին Թողացիր Լիր, Թէ անոնք հոն պիտի մտնեն
24 ու ժառանգեն։ Եւ Խոնաց որդիքը մտան երկիրը ժառանգեցին։ և հոն երկրին մէջ բնակող Քանանացիները անոնց առջեւը նուաճեցուցիր, ու զանոնք ու անոնց Թագաւորները ու երկրին ժողովուրդը անոնց ձեռքը տուիր, որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
25 հետ։ Եւ պարսպաւոր քաղաքներ ու Հարթաւոր երկիր մը առին։ ու Համեմ բարիքով լեցուն տուներ, փորուած ջրհորներ, այգիներ, Ձիթենիներ ու պտղաբեր ծառեր առատաւորին ժառանգեցին։ ու կերան, կշտացան ու Դիրցան, և քու մեծամեծ Բարիքներովդ զուարճացան։

26 Սակայն քեզի Տանհնազանդութիւն ու ապստամբութիւն ըրին, և քու օրէնքդ Տետեւնին ձգեցին, ու քու Մարգարէներդ ալ մեղցուցին, որ դանոնք քեզի դարձնելու համար Ծանոնց վկայութիւն կու տային. Ծ և
27 Տեր մեծապէս անարգեցին։ Տեւ դանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը մատնեցիր, որ դանոնք նեղեցին. ու երբոր իրենց նեղութեան ատեն քեզի աղաղակեցին, դուն Տերկինքէն լսեցիր, և քու առատ ողորմութեանդ համեմատ Տաս նոնց ազատիչներ տուիր. ու ազատեցին զանոնք
28 Ծնոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն։ Բայց երբոր Տանգստութիւն գտան, Ծնորէն քու առջեւդ չարութիւն ըրին. ու դանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը թողուցիր, որ անոնց վրայ տիրեցին. ու երբոր նորէն քեզի աղաղակեցին, դուն երկինքէն լսեցիր, և Ծքու ողորմութեանդ համեմատ չատ անգամ զանոնք ազատեցիր. Ոի քու օրէնքիդ դարձը
29 Ծնելու համար անոնց վկայութիւն ըրիր. բայց անոնք Տհպարտացան, ու քու հրամաններուդ Տնազանդութիւն չըրին, և քու պատուիրանքդ Ծնեղուց դէմ մեղք գործեցին, (Տոր դանոնք պահող մարդը անոնցմով կ'ապրի,) ու իրենց դուարները չխտուարՏնեցուցին, Տայս իրենց պատոգը խստացուցին ու Տնազանդութիւն չըրին։ Եւ չատ տարիներ անոնց երկայնմտութիւն ըրիր, ու քու Հոգիովդ Ծքու մարգարէներուդ ձեռքովը զանոնց վկայութիւն ըրիր. բայց անոնք մտիկ չըրին. Ծուստի զանոնք երկիրներուն ժողովրդոցը ձեռքը մատնեցիր։
31 Սակայն քու առատ ողորմութեանդիդ Տգա. Ծնոնք բոլորովին չկորսնցուցիր ու չմերժեցիր, վասն զի դուն Ծողորմած ու գթած Աստուած ես։

32 Եւ հիմա, ով Աստուած մեր, որ Ծուխտ ու ողորմութիւն պահող, մեծ, զօրաւոր ու ահեղ Աստուած ես, Ձառջեւտանի Թագաւորներուն օրերէն մինչև այս օրս մեզի, մեր Թագաւորներուն, մեր իշխաններուն, մեր քահանաներուն, մեր մարգարէներուն, մեր Հայրերուն և քու բոլոր ժողովրդիդ վրայ պատահած Տեղութիւնները քու առջեւդ թիչ
33 չերևնան։ Սակայն բոլոր մեզի պատահած բաներուն մէջ Ծդուն արդար ես. քանզի դուն ճշմարտութեամբ ըրիր, բայց Ծմենք
34 անօրէնութիւն ըրինք. Ոև մեր Թագաւորները, իշխանները, քահանաները ու Հայրերը քու օրէնքդ չպահեցին, ու քու պատուիրանքներդ ու անոնց ըրած վկայութիւններդ
35 մտիկ չըրին։ Եւ անոնք իրենց Թագաւորութեան ատենը, ու անոնց Ձատ բարիքներ տուած ատենդ, և ան ընդարձակ ու Ձպարար երկրին մէջ որ անոնց տուիր, Տքեզի ծառայութիւն չըրին, ու իրենց չար գործ
36 ըերէն Ձդարձան։ Ահա Ծմենք այսօր ծառայ ենք. մննատնագ ան երկրին մէջ որն որ մեր Հայրերուն տուիր, որ անոր պտուղներէն ու բարիքները ուտեն, ահա Ծմենք Հոն ծառայ
37 ենք։ Եւ Ծան Եղիչէ չատ պտուղ կու տայ ան Թագաւորներուն, որոնք մեր մեղացը Համար մեր վրայ գրիր, ու անոնք Ծմեր մարմիններն վրայ ու մեր անասուններուն վրայ իրենց ուզածին պէս կը տիրեն։ Ոու Ծմենք մեծ նե
38 ղութեան մէջ ենք։ Եւ ասոր ամենուն Համար Ծմենք Ձհաստատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը գրենք, ու մեր իշխաններըը, մեր Դևտացիներըը — մեր քահանաները Տգանիկա կը կնքեն։

Գլ. Ժ

1 Ե- Ծկնքողներուն անուններըը։ 29 Ծխոհն բովանդակութիւնը։

1 Եւ Ծկնքողները ասոնք էին. Տնաքաիայի որդին Տնէեմիա Ամաթացին, Սեդեկիա,
2 Տսարայիա, Ազարիա, Երեմիա, (3) Փաշուր,
4 Ամարիա, Մելգիա, Հատուս, Սաբանիա,
5 Մաղուբ, Հարիմ, Մերեմոթ, Աբդիա,
6 Դանիէլ, Գանաթօն, Բարուբ, (7) Մեսուղամ,
8 Աբիա, Միամին, Մաազիա, Բելգա ու Սե
9 մայիա. ասոնք քահանաներն էին։ Ոու Ղեւտացիներըը՝ Ազանիայի որդին Եեսուա, Բանու ի
10 Ենադադի որդիներէն Կադմիէլ, Եւ անոնց եղբայրներըը՝ Սաբանիա, Ոդիա, Կոդիտաս,
11 Փաղայիա, Միան, Միքա, Բոոր, Ասաբիա,
12 Զաքուր, Սաբաբիա, Սաբանիա, (13) Ոմ
14 դիա, Բանի — Բանիու. Ձողովրդին իշխաններըը՝ Փաբոս, Փաաթ-Մոաբ, Եղամ,
15 Զաթու, Բանի, Բունի, Ազգադ, Բեբայի,
16 Ադոնիա, Բագաւէ, Ադին, (17) Ատեր, Եզեկ
18 կիա, Ազուր, Ոդիա, Հասաւմ, Բեսէի, (19) Ոհ
20 րիսի, Անաթոթի, Նեփայիա, Մագպիաս, Ոմ
21 սուամ, Եղիր, Մասիսկեմ, Մագոպկ, Ցադ
22 դուա, Փաղատիա, Ոհան, Ոնանիա, (23) Ոմ
24 ակէ, Ոնանիա, Ասոբ, Ալոհես, Պիլա, Սոբէկ,
25 Հոհեսա, Ասարաես, Մաասիա, (26) Ահիա,

1 Դաս. բ. 11. 12։ Եզեկ. ի. 21։
2 Թագ. Ժբ. 4։ Ապ. Ե. 17։
3 Թագ. Ժբ. 4։ Ժի. 10։ բ Մն. իզ. 20. 21։ Մաս. իզ. 37։ Գաբ. և. 52։
4 Կամ՝ զանոնք կը չանդիմանէին։
5 Դաս. բ. 14։ գ. 8։ եւ։ Ապ. Ձգ. 41. 42։
6 Ապ. Ձգ. 44։
7 Դաս. բ. 18։ գ. 9։
8 Ջազ. և. 11։
9 Տնե Գաբ. և. 51։ ա Գնա. ա. 11։ բ Գնա. ա. 21։
10 Գաբ. Ժև. 13։ գ. 1։ և. 31։
11 Ապ. Ձգ. 43։
13 Ելմ. և. 25։ իև. 4։
14 Դաս. բ. 11։ 18։ գ. 8։ եւ։ Ապ. Ձգ. 41. 42։
15 Դաս. բ. 13։ գ. 9։
16 Ջազ. և. 11։
17 Տնե Գաբ. և. 51։ ա Գնա. ա. 11։ բ Գնա. ա. 21։
18 Գաբ. Ժև. 13։ Ձգ. 1։
19 Ապ. Ձգ. 43։
20 Ձգ. 16։
21 Գաբ. Ժբ. 5։ եւ. Ելմ. և. 31։ Ձգ. 12։
22 Ջազ. և. 11։
23 Տնե Գաբ. և. 51։ ա Գնա. ա. 11։ բ Գնա. ա. 21։
24 Գաբ. Ժև. 13։ Ձգ. 1։
25 Ձգ. 16։
26 Գաբ. Ժբ. 5։ Ձգ. 25։
27 Ձգ. 25։
28 Ձգ. 25։
29 Որ Օր. իբ. 47։
30 Որ Օր. իբ. 48։ Եզեր. Ժ. 9։
31 Որ Օր. իբ. 53։ 55։
32 Որ Օր. իբ. 48։
33 Թագ. Ժև. 3։ Ոմ Ն. իզ. 10։ Հգ. 51։ Գբ. Ժ. 39։
34 Գբ. Ժ. 3։
35 Գբ. Ժ. 1։
36 Գբ. Ժ. 38։
37 Գբ. ա. 1։
38 Գբ. Ը. 9։
39 Տնե Գբ. Ժբ. 1—21։ Տնե Եզր. բ. 3։ եւ։ Գբ. և. 8։ եւ։

27 Ընան , Օնան , Սաղա՛ք , Հաբիմ -- Բաա՛ղամ ։
28 Եւ ՚ի ձեռացած ժողովրդէ՛ն քահանաները , ղեւտացիները , դռնապաններն , երգեցողները , նաեթինայիները , ու երկիրներու ժողովրդներէն ի Աստուծ օրհնացը հետ ամբ ՚ի բոլոր գաղութներէն , իրենց կիներէն , տղաքներէն ու աղջիկներէ՛ այսինքն ամէն ոնձնէ
29 որ կրնային հասկնալ , իրենց եղբայրներուն հետ միաբանելո՛ւ , ու անէ՛ձով եր՛դում բրին , որ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին ձեռքովը տրուած ՚ի Աստուծ օրէնքին մէջը քալեն , ու մեր Եհովայ Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները ու դատաստաններն և կանոնները պահեն ու կատարեն ։ Եւ
30 ՚ի մեր աղջիկները երկրին ժողովրդներուն չտանք , և անոնց աղջիկները մեր տղոցը չառնենք ։ Եւ
31 երկրին ժողովրդներուն չարաճճի օրը ծախելու համար բերած ապրանքները և ամէն տեսակ ուտելիքը՝ չարաճ շաբաթ կամ սուրբ օրերը՝ անոնցմէ չառնենք ։ ու Եօթներորդ տարին ու ՚ամէն պարտքի պահանջմունքը
32 ՚ի ձգտնք ։ Ու մեզի կանոն դրինք , որ մեր Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար ամէն
33 տարի մէկ սիկղին երրորդ մասը տանք , ՚ի նախաշարաթեան հացին համար , մշտնջենաւոր հացի ընծային համար , մշտնջենաւոր ողջակէզին համար , չարաճ՚ներուն համար , ամսագլուխներուն համար , տօներու համար , սուրբ բաներու համար , ու խոպչելին քաւութիւն ընլալու մեզի պատարագներուն համար , ու մեր Աստուծոյ տանը ամէն գործքին համար ։ (Եւ փայտի ընծային համար քահանաներուն , ղեւտացիներուն ու ժողովրդին վիճակ ձգեցինք , որ ըն՚՚՚ մեր Տէր Աստուծոյ սեղանին վրայ վառելու համար , տարեւ տարի որոշած տաներնիս բոլ տզգաստիից մեր Աստուծոյ տանը բերենք ,
35 ՚ինչպէս որ օրէնքին մէջ գրուած է ։) Ու ՚ամէր երկրին առաջին պտուղները , և ամէն ծառին ամէն առաջին պտուղները տարեւ տարի Տէ՛ր
36 յոզը տանք տանինք։ Ու մեր որդիներուն ու մեր անասուններուն առ՚իններնիրը՝ ինչպէս որ օրէնքին մէջ գրուած է , ու մեր արջառներուն ու ոչխարներուն առ՚իններնիրը մեր Աստուծոյ տանը տանինք՝ մեր Աստուծոյ տանը մէջ պաշտօն կատարող քահանաներուն ։
37 ՚Ու մեր խմորներուն երախայրիները , և մեր ընծաներ՚ այսինքն ամէն ծառի պտուղը , դինի ու ձէ տանինք քահանաներուն մեր Աստուծոյ տանը անոնք որ մեր ՚երկրին տասանորդը ղեւտացիներուն կ՚ած , ու ղեւտացիները մեր բոլոր երկրագործութեան քաղաքներուն մէջ տասանորդները առնեն ։
38 Ու Ահարոն որդի քահանան՝ ղեւտացոց տասանորդին մէջը՝ ղեւտացոց մտնելիքը բլլայ , ու ղեւտացիք տասանորդին տասանորդը մեր Աստուծոյ տունը՝ գանձատունը
39 տանինք տանին ։ Վասն զի իսրայէլի որդիքը ու ղեւի որդիքը ցորենին ու գինիին ու եղին ընծան ան անոնցիները պիտի տանին , ուր որ սրբատեղին անօթները ու պաշտօն կատարող քահանաները ու դռնապաններն ու երգեցողները կը կենան ։ Ու մեր Աստուծոյ տանը մ՚ոյալ անտոգ պիտի չըլլանք ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Իշխանները ՝ յօժարակամ մնդիկ ։ ու ժողովրդին մ՚ինչեւմ՚ բնակ ած տասնմէկդ մասը երուսաղէմ կը բնակին ։ 3 Անոնց անուններուն ցուցակը։ 10 Յովսէրդին մասերը ու ՚ըհէ գաղաքներուն մէջ կը բնակին ։

1 Եւ ժողովրդին իշխանները երուսաղէմի մէջ բնակեան ։ ու մնացած ժողովրդը վիճակ ձգեցին , որ տասնէն մէկը բերեն երուսաղէմ՚ ՚սուրբ քաղաքը բնակելու , ու մնացեալ բաժինը ՚՚՚ քաղաքներու մէջ բնակին ։
2 Եւ ժողովրդը օրհնեց այն ամէն մարդիկը՝ որոնք ՚յօժար կամբ իրենց անձը ընծայեցին
3 երուսաղէմի մէջ բնակելու ։ ՚Ու երուսաղէմի մէջ բնակող գաւառին իշխանները ասոնք էին ։ (սակայն Յուդայի քաղաքներուն մէջ իսրայէլը , քահանաները , ղեւտացիները , ՚՚՚ մնթանայիները ու ՚Սողոմոնին ծառաներուն որդիքը՝ ամէն մարդ իրենց կալուածքին մէջ
4 իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։) Ու ՚Երուսաղէմի մէջ Յուդայի որդիներէն ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան ։

Յուդայի որդիներէն՝ Մատաղիայի որդւոյն Սամասայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ոզխիայի որդին Ամասիա ,
5 որ ՚Փարեսի որդիներէն էր , Եւ Սիլոնիի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Յեհոյարիի որդւոյն Ադայիայի որդւոյն Ազայիայի որդւոյն Քոլհոզէի որդւոյն Բարուքին որդին Մաասիա ։
6 Երուսաղէմի մէջ բնակող փարեսի որդիներուն ամէնը չորս հարիւր վեհսունուհինգ զօրաւոր մարդիկ էին ։
7 Ու Բենիամինի որդիքը էին ։ Հասլի որդւոյն Իդիէլի որդւոյն Մաասիայի որդւոյն Կոլհայի որդւոյն Փադայիի որդւոյն

Գլ. է. 12։
Գլ. է. 5. եւ ը Ա՚ն. ը. 4։
Գլ. է. 10։ Գլ. ժ. 1։
Գլ. է. 31։ Եհ. ը. 10։
Գլ. ժ. 12։
Գլ. է. 32։
Գլ. է. 12։
Գլ. է. 5. եւ ը Ա՚ն. ը. 4։
Գլ. է. 10։ Գլ. ժ. 1։
Գլ. ժ. 31։ Եհ. ը. 10։
Գլ. ժ. 12։
Գլ. է. 32։
Գլ. է. 12։
Գլ. է. 5. եւ ը Ա՚ն. ը. 4։
Գլ. է. 10։ Գլ. ժ. 1։
Գլ. ժ. 31։ Եհ. ը. 10։
Գլ. ժ. 12։
Գլ. է. 32։
Գլ. է. 12։
Գլ. է. 5. եւ ը Ա՚ն. ը. 4։
Գլ. է. 10։ Գլ. ժ. 1։
Գլ. ժ. 31։ Եհ. ը. 10։
Գլ. ժ. 12։
Գլ. է. 32։
Գլ. է. 12։
Գլ. է. 5. եւ ը Ա՚ն. ը. 4։
Գլ. է. 10։ Գլ. ժ. 1։
Գլ. ժ. 31։ Եհ. ը. 10։
Գլ. ժ. 12։
Գլ. է. 32։
Գլ. է. 12։
Գլ. է. 5. եւ ը Ա՚ն. ը. 4։
Գլ. է. 10։ Գլ. ժ. 1։
Գլ. ժ. 31։ Եհ. ը. 10։
Գլ. ժ. 12։
Գլ. է. 32։
Գլ. է. 12։
Գլ. է. 5. եւ ը Ա՚ն. ը. 4։
Գլ. է. 10։ Գլ. ժ. 1։
Գլ. ժ. 31։ Եհ. ը. 10։
Գլ. ժ. 12։
Գլ. է. 32։

Թոմագի որդւոյն Մեսուզամին որդին Սալլու։
8 Եւ անկէ ետքը Գեբէի, Մելքի, Ե֊ղի՛, ինը
9 հարիւր քսանեւութը հոգի։ Ու անոնց վրայ իշխան՝ Զիքրիի որդին Թուէլ էր։ ու Սենեասի որդին Յուդա քաղաքին վրայ տեղակալ էր։

10 ¤Քահանաներէն՝ Թոմարիի որդին Յեդայա,
11 յոյա, Զաքէն, Ազարեայ որդին Սարայա՝ Աքիտովի որդւոյն Մարմեթի որդւոյն Մադովի որդւոյն Մեսուզամի որդւոյն Փեղկիա֊
12 յին որդին Սարայա, Ես անոնց եղբայրները՝ որ Ա֊ե֊դ֊ոյ տաքը գործը կը բանէին, ութը հարիւր քսանեւերկու էին։ ու Մեկդիայի որդւոյն Ամասիի որդւոյն Փաղալիայի որդւոյն
13 Յերոամին որդին Ադայա, Ու անոր եղբայրները՝ տունհայրապետները երկու հարիւր քսանասանեւերկու էին։ ու Իմմերի որդւոյն Մեսեզաբէլի որդւոյն Ազարի֊
14 ելին որդին Ամասսայի, Ես անոնց եղբայրները հարիւր քսանեւութը զօրաւոր կարճեներ էին։ ու անոնց վրայ իշխան Ազեզոդիմի որդին Զաբդիել էր։

15 Ու Ղևտացիներէն՝ Բունիի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին
16 որդին Սեմայա, Նաև Սաբեթա ու Յովսաբադ՝ որոնք Ղևտացւոց իշխաններէն էին, Աստուծոյ տանը գործերուն վրայ
17 էին։ Եւ Ասափի որդւոյն Զաքդիի որդւոյն Միքայէլ որդին Մաթանիա երգեցողութեան դրխաւորն էր, ու աղօթքներուն օրհնութիւնը՝ նախ անոնց կը սկսէր երգել։ և անոր եղբայրներէն Բակբուկիա երկրորդն էր, ու անկէ ետքը Իդիթունի որդւոյն Գալալի որ֊
18 դւոյն Սամմուայի որդին Աբդա էր։ ¤Ամբողջ քաղաքին մէջ Եռ֊ե֊ղ բոլոր Ղևտացիները երկու հարիւր ութսունեւերկու էին։

19 Եւ դռնապաններէն՝ Ակկուբ -- Յեզմին, ու անոնց եղբայրները՝ դռներուն պահապանները հարիւր եօթանասունեւերկու էին։

20 Եւ Իսրայէլին, քահանաներուն -- Ղևտացիներուն մնացորդը՝ Յուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իրժառանգութեան
21 մէջ էր։ Բայց Նաթանայիմները Ոփելի մէջ կը բնակէին։ և Սիհա ու Գիսպա Նաթանա֊
22 յիմներուն վրայ էին։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ղևտացւոց վերակացուն՝ Միքայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Բանիի որդին Ուզի էր, Ասափի որդիներէն էր՝ գեղգոյներէն, որոնք Աստուծոյ տանը գործ֊
23 քին վրայ էին։ Վասն զի թագուհոյ համար թագաւորը հրաման տուեր էր, որ երգեցողներ
24 բան օրէ օր առնչի տրուի։ Եւ Յուդայեան

Զարայեան որդիներէն Մաթիզեելի որդին Փեթմայա ժողովուրդին ամէն գործերուն մէջը թագաւորին գործակալն էր։

25 Ու Յուդայի որդիներէն դեղերու ու արտերու մէջ բնակեցան, այսինքն՝ Կարքամարայի ու անոր դեղերուն մէջ, Դեբանիի ու անոր դեղերուն մէջ, Կաբսեէլիի ու անոր
26 դեղերուն մէջ, Ու Եշուային, ու Մոլադա,
27 յի՛ն, ու Բեթփաղեթին, Եւ Ասը֊սուալին ու Բերսաբէէին ու անոր դեղերուն մէջ,
28 Եւ Սիկլագին, ու Մեքոնային և անոր գեղ֊
29 դերուն մէջ, Ու Ենոքմոնին, Սարայիին, Զե֊
30 բիմեթին, Զանոային, Ողոզմին ու անոնց դեղերուն մէջ, Լաքիսն ու անոր արտերուն մէջ, Ազեկային ու անոր գեղերուն մէջ, ու Բերսաբէէնէ մինչև Ենոմի ձորը բնակեցան։
31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբայէն մինչև Մաքմաս, Այիա, ու Բեթէլ ու անոր գե֊
32 դերուն մէջ, Անաթոթի, Նոբ, Անանիա,
33 Հասոր, Ռամա, Գեթթայիմ, (34) Հադիդ, Սե֊
35 բոյիմ, Նեբաղատ, Ղոդ, Ոնիամ -- Գե֊քա֊րաշիմ բնակեցան։
36 Ու Ղևտացիներէն մաս՝ Յուդայի ու Բենիամինի մէջ բաժնուած էին։

ԳԼ֊ ԺԲ

¤ Զօրաբաբելին հետ եկող քահանաները, ու Ղևտացիները։ 10 Քահանայապետական յաջորդութիւնը։ 22 Գործի մը երեւելի Ղևտացիներ։ 27 Պարիսպները նուագածութեամբ նուիրե֊լը։ 44 Տաճարին մէջ քահանաներուն ու Ղևտացիներուն համար որոշուած պաշտօնները։

1 Եւ ¤Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին ու Եշուային հետ եկող քահանաներն ու Ղևտացիները՝ սոսկ են՝ ¤Սարայիա, Երեմիա, Եզ֊
2 րաս, Ամարիա, Մալուք, Հետուսա, (3) Սե֊
4 քենիա, Հռեհում, Մերեմովթ, Ադդով,
5 Կանաթեօն, ¤Աբիա, Միամին, Մոովադիա,
6 Բելգա, Սեմայիա, Յոյարիբ, Եդայիա,
7 Սալլու, Ամոկ, Հեզկիա, Եդայիա՝ Դեե֊սուին օրերը սոսկ էին քահանաներուն իշխանները իրենց եղբայրներուն։
8 Ու Ղևտացի՝ Եեսուա, Բանուի, Կադմիէլ, Սարեբիա, Յուդա ու -- Մաթանիա՝ հասկ ալ եղբայրներուն հետ օրհնութեանց վրայ
9 էր։ Եւ անոնց եղբայրները՝ բակբուկիա և Ունոնի անոնց դիմացը իրենց կարգին մէջ կը կայնէին։
10 Ու Եեսուա Յոյադան, և Յոյադիմ Յոնա Եղիասիբը, ու Եղիասիբ Յոնա Յոյադա,
11 դան, Եւ Յոյադա Յոնա Յոնաթանը, ու Յոնաթանեան Յոնա Յադդուան։
12 Եւ Յոյադիմին օրերը առաջնորդ քահանաները սոսկ էին՝ Սարայիային՝ Մարայիա,

---

¤ ՚ = Մ֊ն֊ Բ֊ ։ ։ Ա֊ձր֊ ։ ։ Տ֊ե գլ֊ գ֊ ։ ։ Եզր֊ գ֊ ։ ։ Ե֊ն֊ ։ ։ Ե֊ն֊ ։ ։ Ե֊ն

13 երեմիային՝ Անանիա, եղբարն Մեսուլամ,
14 Ամաթացին՝ Յօշաւատ, Մալատքէն՝ Բաղխա,
15 Թան, Սաբանիային՝ Յովսէփ, Հաբիէն՝ Եղ-
16 նա, Մարիոթէն՝ Քեզիայ, Ազդովէն՝ Զա-
17 քարիա, Կանաֆծէն՝ Մեսուլամ, Ափիային՝
Զիքրի, Մինիամինէն՝ Մոսպիային՝ Փաղտի,
18 Բէղգային՝ Սամուա, Սեմիղիային՝ Յոհնա,
19 Թան, Բաղաբրէն՝ Մաթթանայ, Յեդայիային՝
20 Ոզի, Սալլուէն՝ Կալլայ, Ամոկէն՝ Եբեր,
21 Քեզկիային՝ Ասարիա, Յեդայիային՝ Նաթա-
նայէլ։

22 Եղիասիբին, Յովհադային, Յօշանանին
ու Յազգ. ազային օրերը Ղեւտացիք՝ պահնե-
ձեռ առնելիքները դրուեցան. նաեւ քա-
հանաները՝ մինչեւ Պարսից Դարեհին թագա-
23 ւորութիւնը։ Ղեւիի որդւոց առնելիքները
մինչեւ Եղիասիբեան Յօշանանին օրերը ժամա-
24 նակագրութեան գրքին մէջ գրուեցան։ Ու
Ղեւտացոց իշխաններըն Ասաբիա, Սարաբիա,
ու կադմիելի որդին Յեսու էին. և անոնց
եղբայրները անոնց առջեւը կ՚ելնէին Գով գա-
ղի դէմ, որ Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին
հրամայածին պէս օրհնութիւն ու գոհութիւն
25 մատուցանէին։ Մաթանիա, Բաղբուկիա, Աբ-
դիա, Մեսուլամ, Տղմոն — Ակիզբ դրան
չանմաքրանութեան մէջ պահպանութիւն ընող
26 դռնապաններ էին։ Յովսէդեկեան Յեսուէն
օրդւոյն Յովակիմին օրերը՝ ու Նէհեմիա վա-
ռապարիչին ու եղբայր քահանային — Եզդի-
բէին օրերը մտնը էին։
27 Ու երուսաղէմի պարսպին Հնաւակատեաց
ատենը Ղեւտացիները փնտռեցին իրենց բոլոր
տեղերէն, որ զանոնք երուսաղէմ բերեն, ու
նաւակատեաց ուրախութեամբ, գոհու-
թեամբ, օրհնութիւններով, Ցնծագանելով,
28 տաւիղներով ու քնարներով կատարին։ Ու
երգեցողներուն որդիքը երուսաղէմին չորս-
կող տեղերէն, ու Նետոփաթացոց գեղերէն,
29 Եւ Գաղգալային տունէն ու Գաբայի ու
Ազմաւեթի դաշտերէն ժողվուեցան. վասն զի
երգեցողները երուսաղէմի բոլորտիքը իրենց
30 գեղեր շիներ էին։ Եւ քահանաները ու Ղե-
ւտացիները սրբեցան, ու ժողովուրդը ու
դռնները ու պարիսպը սրբեցուին։
31 Եւ Յուդայի իշխանները պարսպին վրայ
հանեցի, ու գոհութիւն երգող երկու մեծ
դաս կարգեցի. Մէկը պարսպին վրայ աջ կող-
32 մը Եզեկ ի Աղրից դուռը կ՚երթար։ Եւ անոր
ետեւէն Ոսէիա ու Յուդայի իշխաններուն
33 կէսը գացին. Նաև Ազարիա, Եզրաս, Մե-
34 տեղամ, Յուդա, Բենիամին, Սեմայիա ու
35 Երեմիա. Եւ Հոգեառիք քահանայից որդիներ-

ը Նեհ. գ. 11.
բ — Մն. Թգ. ու Եմ. բ.
գ Գաղ. բ. 9.
դ Նեհ. ե. 6. 11.
ե Ր Օբ. Ի. 5. Սաղ.

զ. Վերադիրը.
է — Մն. Ի. 8. բ
Մն. է. 13. ի. 6.
• Կամ Բնիքդագրած
ը Ցնծ հմր. 28.

թ Գաղ. բ. 13. գ. 13.
ժ Ես. ֆ. 3. գ. 8.
ի — Մն. Թգ. 5.
ի Գաղ. գ. 8.
ի Գաղ. գ. 38.
ի Երեմ. ը. 8.
ր Մն. ը. 11. 12.

ն Գաղ. գ. 6.
ո Գաղ. գ. 5.
ո Գաղ. գ. 1.
ո Գաղ. գ. 38.
ջ Ոսէ. ժ. 15.
Գաղ. ը. 16.

ռ Գաղ. գ. 15.
ս Գաղ. գ. 16. ը. 1.

ւ Գաղ. Ժ. 5. 28.
15.
• — Մն. Իե. և Իգ.
վ — Մն. Իե. 1. և.
ր Մն. ԻԹ. 30.

բէն Ասափի որդւոյն Զաքարի որդւոյն Մի-
քայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Սեմա-
յիայի որդւոյն Յոնաթանէին որդին Զաքա-
36 րիա. Ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա, Ազա-
րիէլ, Միլալայ, Գիլալայ, Մայայ, Նեթա-
նայէլ, Յուդա — Անանի Աստուծոյ մար-
դուն Դաւիթին Երգոց նուագարաններովը
Կերպէ. ու անոնց առջեւն եղբայր գրերը։
37 Եւ իրենց առվեր եզող Աղրիւրի դուռը ևն.
ու Դաւիթի քաղաքին աստիճաններէն պարսպ-
պին աստիճանը ելան, Դաւիթի տանը վրայէն
դէպ ի արեւելք մինչեւ Ջուրի դուռը։
38 Եւ գոհութիւն երգողներուն միւս դասը
դիմացէն կ՚երթային. ու ես՝ ժողովրդին
կէսին հետ պարսպին վրայ՝ Թուռներուն աչ-
39 տարակէս մինչեւ լայն պարիսպը, Ու Եփրե-
մի դրանը վրայէն, և Հին դրանը վրայ,
ու Ձկանց դրանը, և Անանեելի աշտարա-
կին ու Մէային աշտարակին վրայ, մինչեւ
Ոչխարաց դուռը անոնց ետեւէն կ՚երթէինք։ ու
40 Բանտի դուռը կայնեցան. Եւ գոհութիւն
երգողներուն երկու դասը Աստուծոյ տանը
մէջ կայնեցան. Նաեւ ես ու ատիկանին
41 բուն կէսը՝ որպէս իմ հետս էին. Նաև քա-
հանաները Եղիակիմ, Մասեիա, Մինիա-
մին, Միքիա, Եղիովնայի, Զաքարիա —
42 Ալեսիա փողերով. Եւ Մասեիա, Սեմայիա,
Եղիազար, Ոզի, Յօհանան, Մելգիա, Եղամ
ու Եզեր. Անանիա երգեցողներըն իրենց վե-
րակացուին Յեզրեիային հետ ձայնէնին վեր.
43 ցուցին։ Եւ ան օրը մեծ զոհեր մատուցին և
ուրախութիւն ըրին, վասն զի Աստուած մեծ
ուրախութիւնով ուրախացուց զանոնք. ու
կիներն ալ ու տղաքներն ալ ուրախութիւն ը-
րին, ու երուսաղէմին ուրախութիւնը մինչեւ
հեռու տեղացիք լսուեցաւ։
44 Եւ ան օրը անոնք ատենակներուն վրայ զանձե-
րուն համար, բնծաներուն համար, երախայրի
պտուղներուն համար ու տասանորդներուն
համար մեզի պիտոյեցան, որ քաղաքնե-
րուն ագարակներէն քահանային ու Ղեւտա-
ցւոց օրհնաւոր բաժիններըը հան ժողվեն. քան-
զի Յուդան կը կենայ քահանային ու Ղեւտա-
45 ցւոց վրայ ուրախացաւ. Ինչու որ անոնք ի-
րենց Աստուծոյն հրամանը ու սրբութեան
հրամանը կը պահէին, Նաեւ ալ երգեցողները
և դռնապանները՝ Դաւիթին — անոր օրդւոյն
46 Յոզմանէին պատուիրածին համեմատ. վասն
զի առաջ Դաւիթին ու Ղասիփին օրերը եր-
գեցողներու գլխաւորներ կար, և գովասած
47 օրհնելու ու գովելու երգեր։ Ու բոլոր Իս-
րայէլ Զօրաբաբելին օրերը ու Նէհեմիային

ա Նեհ. գ. 31.
բ Գաղ. գ. 31.
գ Գաղ. գ. 11.
դ Գաղ. գ. 8.
ե Նեհ. ե. 6. 11.
զ Ր Օբ. Ի. 5. Սաղ.

է. Վերադիրը.
ը — Մն. Իե. 6. բ
Մն. է. 13. է. 6.
• Կամ Բնիքդագրած
թ Ցնծ հմր. 28.

ժ Գաղ. բ. 13. գ. 13.
ի Ես. ֆ. 3. գ. 8.
ի — Մն. Իգ. 5.
ի Գաղ. գ. 8.
ի Գաղ. գ. 38.
ի Երեմ. ը. 8.
ր Մն. ը. 11. 12.

օրերը երգեցողներուն ու գռնապաններուն օրէ օր ուռճի կու տային։ Ու տուրքերը Ղեւտացւոց կու տային, Ղեւտացիք ալ Ահարոնի որդւոցը կու տային։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Օրէնքը կարգաւորուի վասն տարի ազգերէն կը գաղթին։ 2 Ղեւիմա երթալէ կը գանգատի անեանները մաքրել կու տայ։ 10 ու Ցերմիա ամէն Ղեւտի պարտքը կարգի կը դնէ։ 15 Շաբաթապահպանութիւնը 23 ու տարի երկու անգամ ուրախանալ կը հաճախուի։

1 Ա՛ն օրը Մովսէսին դրբէն կարգադուեցաւ ու Յոզոմէրդը լսեց, ու հոն գրուած գրաւնուեցաւ։ Եր Ամմոնացիք ու Մոաբացիք Աստուծոյ Յոզոմբին միջը չպաշտուին յաւիտեան չմտնին։ 2 Որովհետեւ անոնք իրենց ուրդեակներ հացով ու ջրով չդիմաւորեցին, հապա Բաղաամը անոնց դէմ վարձքով բռնեցին, որ զանոնք անիծէ։ Բայց մեր Աստուածը անէծքը օրհնութիւն դարձուց։ 3 Ու երբոր օրինաց խօսքերը լսեցին, Իրոյը խառնուած մարդիկը իրարէ զատեցին։

4 Բայց սակէ առաջ Ամէն Աստուծոյն տանը անեանեներուն վերակացուն Եղիասիբ քահանան Տուբիային հետ ազգական եղեր էր, ու անոր միկ մեծ անեակ մը չիներ էր ան տեղ Հաւ որ առաջ հացի ընծաները, հնգերկու ու անօթները, հաւ Ղեւտացիներուն, երգեցողներուն և գռնապաններուն համար որոշուած ցորենին, գինիին ու եղին տասանորդները, ու քահանաներուն պատրաստած ընծաները կը գըրկեր։ 6 Նէին։ Ես առ ամէն բաներուն առնը ես երբ Բաղէմի մէջ չէի։ Վասն զի Բաբելոնի Արտաշէս Թագաւորին երեսունհինգերորդ տարին Թագաւորին գացի։ Ու ժամանակ մը հարց Թագաւորին հրաման առի, ու երբ Բաղէմ գալով՝ եղիասիբին ըրած չարութիւնը իմացայ, որ Աստուծոյ տանը գաւիթին մէջ Տուբիային համար անեակ մը չիներ էր։ Ես չատ դժուարեցայ, ու Տուբիային բոլոր կահ կարասիները անեակէն դուրս նետեցի։ Ես հրամայեցի բրի, ու հոնեանեակները մաքրեցին, և Աստուծոյ տանը անօթները ու հացի ընծան և կնդրուկը նորէն հոն տարին։ Ու ես իմացայ որ Ղեւտացւոց բաժինները տրուած չէին, վասն զի պատասխանատուները ու երգեցողները ամէնքն ալ Իրենց ագարակները փախեր էին։ Անոր համար ատելութիւնը հետ Նվիրեցայ ու բսի, Աստուծոյ տանը քովը պատճառաւ ասոնք թողուած է։ ու Ղեւտացիները ժողվեցի, ու զանոնք իրենց պաշտօնները Ժողվեցի, ու զանոնք իրենց պաշտօնները 12 ամէնքուն միջը հատատուցի։ Ես բոլոր Ցուդան ցորենին, գինիին ու եղին տասանորդը 13 ներոր գանձապանները տարին։ Ես գանձապանութեան վրայ Սելեմիա քահանան ու Սադոկ գրիչը ու Ղեւտացիներէն Փադայիան գանձապետ կարգեցի։ ու անոնց քովը Մաթանիայի որդւոյն Զաքարեի որդին Ամանէր։ վասն զի անոնք հաւատարիմ կը սեպուէին, ու անոնց գործը իրենց եղբայրներ 14 բան բաժին տալ էր։ Ովի Աստուած իմ, ասոր համար զիս յիշէ, ու իմ Աստուծոյս տանը մէջ ու անոր ծառայութիւնը մէջ իմ ըրած բարեգործութիւնները մի ջնջեր։

15 Ա՛ն օրերը Հրեաստանի մէջ տեսայ որ շաբաթի օրը խաղող կը կոխէին, ու ցորեմ որաներ կը բերէին, ու էշերու վրայ բեռ կը բեռցնէին։ Նաև գինի, խաղող, թուզ ու ամէն տեսակ բեռ։ Ես զանոնք շաբաթի օրը Երուսաղէմ կը բերէին։ ու ես ուսուցի ծա 16 Նաեւ օրերնին Տիւրացիք ձուկ ու ամէն տեսակ ապրանք կը տանէին, ու շաբաթի օրը Յուդայի որդիներուն ու Երուսաղէմի քաղաքը կը 17 Ծախէին։ Ես Յուդայի ազնուականներուն հետ վիճեցայ, ու անոնց բսի, Ա՛ն ինչ գէշ բան է որ դուք կ՚ընէք, ու շաբաթի օրը կը 18 պղծէք։ Չէհա ձեր հայրերն ալ այսպէս ըրին, ու մեր Աստուածը մեր վրայ ու աս քաղաքին վրայ աս բոլոր չարիքները բերաւ։ և դուք շաբաթը պղծելով՝ Իսրայէլին վրայ 19 բարկութիւն կ՚աւելցնէք։ Ուստի չատ բըն առաջ երեսուղէմին դռնները չարաւածին պէս, հրամայեցի որ դռնները գոցուին։ Նաև հրամայեցի որ շաբաթը չանցած չբացուին։ Ու դռները իմ մանչերէս կայնեցուցի, որ շաբաթ օրը ներսը բեռ չը 20 մտնէ։ Ես վաճառականները ու ամէն տեսակ ապրանք ծախողները մէկ երկու անգամ երու 21 առեմին գուբսը անցան գիշերը։ Ու ես զանոնք յանդիմանեցի բսելով, Դուք ինչո՞ համար պարսպին քովը գիշերը կ՚անցընէք։ Թէ որ մէկ մըն ալ այդպէս ընէ, ձեռք վրաննիկը կը դնեմ։ Աստանէն՝ի վեր ու չմտան 22 ալ շաբաթ օրը չեկան։ Ու Ղեւտացիներուն բսի որ չպիտի արքեն, ու շաբաթ օրը սրբելու համար՝ երթան դռները պահպանեն։ Ովի Աստուած իմ, ասոր համար

ա Թագ. ժբ. 21։ 24։ բ Թագ. ժբ. 26։
գ Օր. լբ. 11։ 12։ դ Թագ. իգ. 2։ Գէզ. բ. 3։ 5։ բ. 3։ Եսթ. լդ. 16։
ե Նէեր. Ժողովրդին անասնիներուն կերակուրը գազանները։ զ Օր. իգ. 3։ 4։ է Թագ. իբ. 3։ Ճեսթ. իգ. 9։ 10։
ը Թագ. իգ. 11։ իգ. 10։ բ Օր. իգ. 5։ թ Գէզ. Բ. 3։ 5։ Բ. 3։ Եսթ. լդ. 16։
ժ Գէզ. ժբ. 44։ ժա Գէզ. ժբ. 45։ ժբ Գէզ. ժբ. 21։ 24։ ժգ Գէզ. Ե. 14։ ժդ Գէզ. Ե. 15։ ժե Գէզ. ժբ. 44։ ժզ Գէզ. ժբ. 44։ բՄՆ. լ. 12։ ժէ Գէզ. Ե. 8։ Մ. 5։ ժը Գէզ. ժբ. 21։ 24։ ժթ Հէզ. ժ. 19։ ի Գէզ. ժբ. 31։ իա Երեմ. ԺԼ. 21։ 22։ իբ Նէեր. Անոնց դէմ վկայութիւն բրի։ իգ Հէզ. 22։ 31։ Գէզ. ե. 19։ իդ Եզ. ի. 10։ իե Երեմ. ԺԼ. 21։ 22։ իզ Գէզ. ժբ. 44։ իէ Նէեր. Ժողովրդին անասնիներուն կերակուրը գազանները։ իը Գէզ. ժբ. 31։ իթ Երեմ. ԺԼ. 21։ 22։ լ Հէզ. 17։ 25։ Ա. ասա. իբ. 4։ լա Գէզ. ժ. 39։ լբ Գէզ. ժ. 38։ 39։ ժբ. 44։ լգ Գէզ. ժբ. 44։ բՄՆ. լ. 12։ լդ Գէզ. Ե. 8։ Մ. 4։ ը. 8։ լե Ա Մն. իԹ. 5։ 15։ 16։ 18։ լզ Մաղ. գ. 8։ լէ Թագ. լէ. 2։

ալ գիա յիշէ , ու քու մեծ ազգութիւնդ համբաւցած ընծի ազգիդ ։

23 Եւ ան օրերը Հրէաները տեսայ , ՚որ Ագովտացին , Ամմոնացին -- Մոաբացին կիսիներ 24 աներ էին ։ Ու անոնց ազգը Հրէաբէն խօսիլը տէկ չդիտնալով կ՚ելս մը Ազոմացոց լեզուն կը խօսէին , նմնատակս ուրիշ ազգէ 25 քան լեզուները ։ Ա՛ս պատճառաւ ՚անոնց հետ վէճ բրի ու զանոնք նզովեցի , և անոնցմէ մէկ քանին ծեծեցի ու մազերնին փետտեցի , և Աստուծոյ անունէը զանոնք երդմնցուցի , ըսելով , Ձեր աղջիկները անոնց ազգը չտաք , ու անոնց աղջիկներէն ձեր ազգը կամ ձեզի 26 ինչ չառնէք ։ ՚Անոնց պատճառաւը չէ՞ր , որ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը մեղանչեց ։ ու Թէպետև ՚ւտու ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար , ու իր Աստուծոյն սիրելի էր , ու Աստուած զանիկա բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ , ՚սակայն օտարազգի կիներ 27 ներէր անոր ալ մեղանչել տուին ։ Ու հիմ ձեզ ըսողնէք , որ ան բոլոր մեծ չարութիւնը ըրնէլը , ու ՚օտարազգի կիսիներ առնելով մեր 28 Աստուծոյն դէմ մեղք գործէլը ։ Ու մեծ քահանային ՚Եղիասիբին որդւոյն Յովիադայնին որդիներէն Ախիա Որոնացի Աստարտացուին փեսան էր ։ անոր համար զանիկա քովիս վռնտեցի , ու ՚Ով Աստուած իմ՝ , զանոնք յիշէ՝ քահանայութիւնը և ՚քահանայից ու Ղեւտացւոց 29 ուխտը ։ ՚Ով Աստուած իմ՝ , զանոնք յիշէ՝ քահանայութիւնը և ՚քահանայից ու Ղեւտացւոց 30 ուխտը պղծելուն համար ։ ՚Ա՛յսպէս զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի , ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը տասնեցի , ՚ամէն մէկը իր պաշտօնին վրայ 31 բայ գ՚ներ ։ Նաև որպեսզի Ժամանակներուն բերուելիք փայտի ընծային համար՝ ու երկրորդ պատգամներուն համար հոգ տանի ։ ՚Ով Աստուած իմ՝ , վս ՚ի բարին յիշէ ։

ԳԻՐՔ ԵՍՔԵՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աստուածա թագաւորական կոչումներէ կ՚ընծի ։ 10 Վաշխի թագաւորին կռնչիլ կու տայ ։ բայց անկիա չերկարար ։ 13 Աստուածա Մենահեմին տասած խորհուրդին համաձայ կը հրամայի որ երկիները իրենց կիներուն վրայ խմայ ըլլան ։

1 Ա՛ն ետքը որ ՚Աստուածային օրերը (այսինքն այն Աստուածին՝ որ ՚Հնգ կառաւարչին մէնչև երկարատեւ ՚Հարուստ քաղաքներ գտաւած 2 վրայ թագաւորութիւն կ՚ընէր ,) Ա՛ն օրերը , երբոր Աստուածա թագաւորը ՚Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ՚Իր թագաւորութեանը աթոռ 3 ուին վրայ կը նստեր , իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն ՚կուտնք բրաւ ։ Ե Պարսից ու Մարց ՚մեծերը , նախարարները ու գաւառաց 4 իշխանները անոր առջեւն էին ։ Աստուծոյ չատ օրեր՝ այսինքն հարիւր ութսուն օր իր թագաւորութեանը փառաւոր հարստութիւնը ու իր մեծութեանը պատուական չքեղութիւնը ցուցուց ։

5 Ու երբոր ան օրերը լրնցան , թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ գտնուող բոլոր ժողովուրդին մեծէն մինչև պզտիկին մինչև գաւառական պալատին պարտէզին գաւիթին

6 մէջ եօթը օր կոչունք բրաւ ։ ձերմակ բեհեզ՝ կէրպասէ ու կապուտակի էշերիներ՝ բազկ քիմանէ և ծիրանեզդինի չուանները՝ մարմարեայ օղակներով՝ մարմարեայ սիւներէ վար կախուած էին , և պորփիւրէ , ձերմակ մարմարիտէ , ազատասէրէ ու սև մարմարիտէ յատակի վրայ ՚ոսկիէ ու արծաթէ նստարան 7 ներ էր ։ Եւ խմիլիքները ոսկիէ ամանները , ու տեսակ տեսակ ամանիներով կու տային ։ ու թագաւորական գինին առատ էր , 8 †ինչպէս որ թագաւորին կը վայլէր ։" Ու խմիլիքը կանոնաւոր էր , բանադատող չկար ։ վասն զի թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր մատնր բոլոր վերակացուներուն , որ ամէն մէկ 9 կուն ուզածին պէս ընեն ։ Ե՛ վաշթի թագուհին ալ Աստեղաս թագաւորին պալատին մէջ կիսիներուն կոչունք բրաւ ։

10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր †թագաւորին սիրտը գինիէն զուարճացեր էր , ‡իր առջեւը ծառայութիւն ընող եօթը ներքսիներուն՝ Մէհ-Հումանին , Բիզթային , ՚Աբբոնային , Բիզթային , Աբագթային , Զեթարին ու Քարքաս , 11 սին բաւ , որ վաշթի թագուհին իր արքայական թագովը թագաւորին առջեւը բերուն , որ ժողովրդները ու իշխանները անոր գե-

---

– Եզր . բ . 1 ։
* Հիր . 11 ։ Աստ . իշ . 1 ։
Նեղ . ժ . 1 ։ Գէ . ժ . 29 . 30 ։
¶ Թագ . ժա . 1 ։
ը Թագ . գ . 13 ։ ր Մն . ա . 12 ։
ղ Թագ . ժբ . 21 ։
գ Թագ . ժա . 4 ։
և ։
ֆ Եզր . ժ . 2 ։
† Գէ . ժբ . 10 . 22 ։
ե Գէ . չ . 14 ։
֏ Մ՚ապ . բ . 4 . 11 ։ 18 ։
= Գէ . ժ . 30 ։
ֆ Գէ . ժ . 34 ։
‡ Հիր . 14 . 22 ։
—
– Եզր . գ . 6 ։ Դան . ի . 1 ։
ֆ Գէ . չ . 9 ։
֏ Դան . չ . 1 ։
ր Նհմ . ա . 1 ։
ե գ Թագ . ա . 46 ։
ղ Դն . ի . 20 ։ Գէ . բ . 18 ։ Մ՚ար . գ . 21 ։
ֆ Եչր . զբուխ . Նր . ։
և Տես գէ . ե . 2 ։ Եչ . գէ՚կ . ի՚գ . 41 ։ Ա՛մսես . չ . 4 ։
† Եչր . Թագաւորին ձեռքին համաձայն ։
ը Թագ . ժգ . 28 ։
ի Եչր . Աստեղաս Թագաւորին ։
ֆ Գէ . ե . 9 ։

զեցկութիւնը տեսնելն. վասն զի անիկա տես-
12 քով դէղեցիկ էր։ Բայց վաշթի թագուհին
ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին
հրամանին համեմատ երթալ չուզեց, ու թա-
գաւորը խիստ սրտցնցաւ ու իր բարկու-
թիւնը բորբոքեցաւ։
13 Անտեսնոր թագաւորը Ժամանակներուն գի-
տցող հմտասիրտներուն բսաւ, (վասն զի թա-
գաւորը ամէն օրէնք ու իրաւունք գիտցող
14 ներուն այսպէս խորհուրդ կը տարցրներ. Ես
Փարսից ու Մարաց Ազօթը իշխանները կար-
սենան, Մեհեման, Ադմաթա, Թարսիս, Մե-
րէս, Մարսենան — Մեմուքան՝ որ առոր մօտ
էին, ու Թագաւորին երեսը կը տեսնէին,
Թագաւորութեան առաջին Տեղապահնե-
15 նէն էին.) Օրէնքին համեմատ ի՞նչ պէտք
է ընել վաշթի թագուհիին. որովհետև Ա-
սուերոս Թագաւորին ներքինիներուն ձեռ-
քովը խրկած հրամանը չկատարեց։
16 Անտեսնոր Մեմուքան՝ Թագաւորին ու իշ-
խաններուն առջևը բսաւ, վաշթի Թագու-
հին ոչ միայն Թագաւորին գէմ, հապա բոլոր
իշխաններուն գէմ, ու Ասուերոս Թագաւորին
բոլոր գաւառներուն մէջ եղող բոլոր ժող-
17 ովրդներուն գէմ յանցանք բրաւ. վասն զի
Թագուհիին բրածը բոլոր կանայից մէջը տա-
րածուելով, անոնք Իրենց էրիներուը պիտի
անարգեն, ըսելով թէ Ասուերոս Թագաւորը
հրամայեց որ վաշթի Թագուհին իր առջևը
18 բերեն, բայց անիկա չեկաւ։ Ես ասոնց
օրը Թագուհիին բրածը լսող Փարսից ու Մա-
րաց տէրհիներուը Թագաւորին բոլոր իշխան-
ներուն ալ՝ պիտի խօսին. ու խիստ շատ
անարգանք ու հակառակութիւն պիտի բե-
19 լայ։ Ան թէ որ Թագաւորին հաճոյ կերևի-
նայ, իր կողմանէ հրովարտակ տարածուի,
և Փարսից ու Մարաց օրէնքներուն մէջ գր-
բուի՝ որպէս զի ետ չդառնայ, որ վաշթին
Տէրէ՝ Ասուերոս Թագաւորին առջևը չգայ.
ու Թագաւորը անոր տիկնութիւնը անկէ ուրիշ
20 եղող մէկ ուրիշ կնկան մը տայ։ Ու երբոր
Թագաւորին բրած հրամանը լսուի իր բոլոր
Թագաւորութեանը մէջ որ շատ ընդարձակ է,
բոլոր կիներուն՝ մեծէն մինչև պզտիկը՝ իրենց
էրիներուը պատիւ պիտի տան։
21 Եւ սա խօսքը Թագաւորին ու իշխաննե-
րուն հաճոյ երևցաւ, ու Թագաւորը Մեմու-
22 քանին բսածին պէս բրաւ։ Ես Թագաւորին
բոլոր գաւառներուն՝ նամէն մէկ գաւառին
իր գրովը, ու ամէն մէկ ժողովրդին իր
լեզուովը նամականիներ խրկեց, որ ամէն մարդ
իր տանը մէջ տէր լինայ, ու իր ժողովուրդին լեզուովը խօսի։

ԳԼ. Բ

1 Ընտրուած կոյս ապրիճներուն մէջէն Թագաւորի մը պիտի բնտրուի։ 5 Մարդիկ Նամիկ տեսչիչ կացուցին։ 8 Նոքեր միս ապրիճներէն աւելի ընտրելը կը գտնէ Հեգէին առջևը։ 12 Մարգարէութ. ու Թագաւորին մեռնելուը։ 15 Նոքեր բոլոր ապրիճներէն աւելի հաճոյ կերևցուի Թագաւորին անոր Թագաւորին կրկնոյ։ 21 Մարդիկ Թագաւորին գէմ դաւադրութիւնը յայտնելուն անոր անունը Ժամանակագրութեան մէջ կը գրուի։

1 Ա՛ս բաներէն ետքը երբոր Ասուերոս Թա-
գաւորին բարկութիւնը իջաւ, վաշթին ու
անոր բրածը ու՞անոր դէմ եղած վճիռը յի-
2 շեց։ Եւ Թագաւորին ծառայներուն ոնոց
սպասաւորները բսին, Թագաւորին համար
3 դէղեցիկ կոյս ապրիճներ փնտռեն։ Ու Թա-
գաւորը իր Թագաւորութեանը բոլոր գաւառ-
ներուն մէջ վերակացուներ դնէ, որ ամէն
դէղեցիկ կոյս ապրիճը Շուշան
մայրաքաղաքը կանանց առնը Թագաւորին
ներքինիին կանանց պահապան եղող Հեգէին
ձեռքին տակը ժողվին, ու անոնց մաքրու-
թեանը համար պէտք եղած բաներ տրուին։
4 Եւ Թագաւորին աչքին հաճոյ երևցած ազ-
ջիկը վաշթիին տեղը Թագուհի լինայ։ Ու
սա խօսքը Թագաւորին առջևը հաճելի եղաւ,
ու այնպէս բրաւ։
5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հրէայ մարդ-
մի կար, որուն անունը Մարթքէ էր, ու Բն-
ջամինեան կիսի որդւոյն Սեմէիի որդւոյն Բա-
6 կիրեն որդին էր։ Անիկա երուսաղէմէն գե-
րի տարուած էր այն գերիներուն հետ՝ որոնք
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին գե-
րի տարած Եւտոքոնիա Թագաւորին
7 հետ տարուեցան։ Եւ անիկա Իր հօրեղբօ-
րը աղջիկը Ադասան այսինքն Եսթերը Ին-
ւնուցանէր, վասն զի անիկա հայր ու մայր
չունէր. ու սա աղջիկը դէղեցիկ գէմք ու վա-
յելուչ կերպարանք մը ունէր, և անոր հօրը
ու մօրը մեռնելէն ետքը՝ Մարթքէ զանիկա
իրեն աղջիկ ունէր էրեն։
8 Ու երբոր Թագաւորին հրամանը ու հրո-
վարտակը լսուեցաւ, և Շուշան մայրաքաղա-
քին մէջ Հեգէին ձեռքին տակը շատ աղջիկ-
ներ ժողվուեցան, Եսթեր ալ Թագաւորին
պալատը կանանց պահապան եղող Հեգէին
9 պահպանութեանը յանձնուեցաւ։ Եւ աղջիկը
անոր հաճելի եղաւ. ու անոր առջևը չնորհք
գտաւ, և շուտով Նանոր մաքրութեան հա-
մար պէտք եղած բաները ու անոր ուռճիկը,

ե ա՝ Մ. • ժբ. • 38.
ի Եբեմ. ժ. • 7. Դան. բ. • 12. Մաա. բ. • 1.
լ Եզր. ե. • 14.
խ ՚ Թագ. իե. • 19.
ա • Եչբ. • Նաապետներ
բ Եչեռ. ե. • 33.
գ Գէ. բ. • 8. Դան. գ. • 8. • 12. • 15.
դ Եչեռ. ե. • 33. Կազ.
ե • Գ. • ա. • 19. • 20.
զ ՚ Թագ. իբ. • 14. • 15. բ Մն. • ԼԳ. • 10. • 20. Եբեմ. իբ. • 1.
է ՚ Գ Թագ. իբ. • 6 ՚ Ը. ՚ Բ. Ասա. Բաւպաին
ը Հմր. • 15.
թ Եչեռ. գ. • 4.
ժ Հմր. • 3.
ի Հմր. • 3. • 12.
ա Մ. • ժբ. • 38.
բ Եչեռ. ժ. • 7. Դան. բ. • 12. Մաա. բ. • 1.
գ Եզր. ե. • 14.
դ ՚ Թագ. իե. • 19.
ե • Եչբ. • Նաապետներ
զ Եչեռ. ե. • 33.
է Գէ. բ. • 8. Դան. գ. • 8. • 12. • 15.
ը Եչեռ. ե. • 33. Կազ.
թ • Գ. • ա. • 19. • 20.
ժ ՚ Թագ. իբ. • 14. • 15. բ Մն. • ԼԳ. • 10. • 20. Եբեմ. իբ. • 1.
ի ՚ Գ Թագ. իբ. • 6 ՚ Ը. ՚ Բ. Ասա. Բաւպաին
ա Հմր. • 15.
բ Եչեռ. գ. • 4.
գ Հմր. • 3.
դ Հմր. • 3. • 12.

ու թագաւորին պատասէն անոր տրուելու հա-
մար պատրաստուած էօթը աղախիններէրը տեսաւ
անոր , և զանիկա իր ազախիններուն հետ
կանանց տանը դռնէն ազէկ տեղ փոխադրեց ։
10 Եսթէր իր ազգը ու ծնունդը չյայտնեց ։
վասն զի Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր որ
11 չյայտնէ ։ Եւ Մուրթքէ ամէն օր կանանց տա-
նը գալիքին առնելը կը պտըտէր , որ Եսթե-
րին առաղջութիւնը ու անոր ինչ ըլալիքը
իմանայ ։
12 Ու երբոր ամէն մէկ աղկան կարգը կու-
գար Աասուերոս թագաւորին քովը երթալու՝
կանանց սովորութեանը պէս տասնըերկու
ամիսը բրինաւէն ետքը , (որովհետև անոնց
ձեռքերնէն օրերը սա կերպով՝ այսինքն
վեց ամիս գնուածի եղով , ու վեց ամիս անու-
շահոտ խունկերով , ու կանանց ձեռքերնէն
13 վերարերակ բաներովը կը լրիւնար ,) Ասա-
տոնը աղջիկը թագաւորին քովը պատկս կու-
գար ։ անկիա ինչ որ ուզէր՝ անոր կը տրուէր ,
որ իր հետը կանանց տունէն թագաւորին պա-
14 լատը երթայ ։ Անկիա իրիկուանը կ'երթար , ու
առաւօտուն կանանց մեւս տունը՝ հարճերուն
պահապանը եղող Թագաւորին ներքինիին
Սաաղազին ձեռքին տակը կը գառնար ։ անկի-
կա ան՛ևէն ալ թագաւորին քովը չէր երթար ,
բայց միայն՝ թէ որ թագաւորը անոր հաճէր ,
ու անկիա անունով կանչուէր ։
15 Եւ Թագաւորին քովը երթալու կարգը
Մուրթքէին Աբիհէլին աղջիկը՝ Եսթերին գալով ,
(որն որ Մոռդէ իրին ազ-
ջիկ երբեր էր ,) անկիա կանանց պահապանը
եղող Թագաւորին Հեգէ ներքինիին բաներէն
ի զատ ուրիշ բան չխնդրեց ։ ու Եսթեր բոլոր
դիմքը տեսնողներուն առջեւը շնորհք գտաւ ։
16 Ու Եսթեր Աասուերոս թագաւորին քովը՝ ա-
նոր Թագաւորական պատարը առնուելուա-
տասներորդ ամիսը՝ այսինքն Թեղեթի ամսուն
մէջ , անոր թագաւորութեանը եօթներորդ
17 տարին ։ Եւ Թագաւորը Եսթերը ամէն կիներ-
ներէն աւելի սիրեց , ու անկիա անոր առջեւը
ամէն աղջիկներէն աւելի սէր ու շնորհք գտաւ ։
և Թագաւորական Թագը անոր գլուխը դրաւ ,
ու զանիկա վաշտիին տեղը Թագուհի բրաւ ։
18 Եւ Թագաւորը իր բոլոր իշխաններուն ու
ծառաներուն մեծ կոչնակը բրաւ , այսինքն
Եսթերի կոչնակը ։ ու գանաւերուն հանգըս-
տութիւն շնորհեց , և Թագաւորի վայելելչ
պարգևներ տուաւ ։
19 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղջիկներ ժող-
վեցին , Մուրթքէ Թագաւորին գուռը կը
20 նստէր ։ Եսթեր իր ծնունդը ու իր ազգը
չյայտնած չէր , ինչպէս որ Մուրթքէ անոր
պատուիրեր էր ։ վասն զի Եսթեր Մուրթքէին
բանը կ'ընէր՝ անոր քովը մեծցած ատենին
պէս ։
21 Ան օրերը՝ երբոր Մուրթքէ Թագաւորին
գուռը կը նստէր , դրան պահապաններէն
Բիդիթան ու Թարես անուն՝ Թագաւորին
երկու ներքինիները սրդողելով , Աասուերոս
Թագաւորին վրայ ձեռք երկնցընել ոխերն։
22 ցան ։ Եւ Մուրթքէ սա բանը իմնացալ՝
Եսթեր Թագուհիին յայտնեց ։ ու Եսթեր
Մուրթքէին անունովը Թագաւորին պատմեց ։
23 Եւ սա բանը քննուելով ճշմարիտ գտնուեցաւ ։
ու անոնց երկուքն ալ Ծառի վրայ կախուե-
ցան ։ ու Թագաւորին առջեւը Ժամանակա-
գրութեան գրքին մէջ գրուեցաւ ։

Գլ· Գ

1 Համան Թագաւորէն պատիւ կը ստանայ ։ ու Մուրթքէին ա-
նագութեան համար բոլոր Հրեաներէն մեծ ատելի կ'ըլլի ։
7 վիճակ կը ձգէ ։ 8 Համանի զրպարտութեան խօսքերով
Թագաւորին հրաման կը ստանայ Հրեաները ջարդելու ։

1 Եւ սա բաներէն ետքը՝ Աասուերոս Թագա-
ւորը Ադագացի Ամադաթային որդին Հա-
մանը մեծցուց ու զանիկա բարձրացուց , ու
անոր աթոռը իր հետը եղող բոլոր իշխաննե-
2 րուն վերի կողմը դրաւ ։ Եւ թագաւորին
գուռը եղող Թագաւորին բոլոր ծառաները
ծնրադրութեամբ երկրպագութիւն կ'ընէին
Համանին ։ վասն զի Թագաւորը անոր համար
այսպէս հրամայեր էր ։ բայց Մուրթքէ ծռըն-
չադրութիւն ու երկրպագութիւն չբրաւ ։
3 Եւ Թագաւորին գուռը եղող Թագաւորին
ծառաները Մուրթքէին բսին , ԹԷ՞ն համար
գուն թագաւորին հրամանէն դուրս կ'ելլես։
4 Ու անոնք ամէն օր անոր կը զրուցէին ։ ու
երբոր անոնց մտիկ չըրաւ , անոնք Հա-
մանին իմացուցին , որ տեսնեն թէ Մուրթ-
քէին բանը ուր պիտի կայանայ ։ վասն զի անի-
5 կա իր Հրէայ ըլլալը անոնց զրուցեր էր ։ Ու
երբոր Համան տեսաւ որ Մուրթքէ ծռըն-
չադրութիւն ու երկրպագութիւն չբներ ,
6 Համան խիստ զարկացաւ ։ Ու մինակ Մուրթ-
քէին ձեռք գարնելը անոր աչքին ցած բան
մը երեցաւ ։ և որովհետև Մուրթքէին ազգը
անոր իմացուցեր էին , Համան Մուրթքէին
ազգը՝ այսինքն Աասուերոսին բոլոր Թագա-
ւորութեանը մէջ եղող Հրէաները կոր-
ծընցընել խորհեցաւ ։
7 Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան ամսուն
մէջ , Աասուերոս Թագաւորին երկուասաներորդ
տարին մինչև երկուասաներորդ ոխ՝ այսինքն
Ադար ամիսը , օրէ օր ու ամսէ ամիս Համա-
նին առջեւը Փուր՝ այսինքն վիճակ ձգեցին ։

ը Հմր · ցը ·
ի Հմր · ղ ·
ձ Գւ · ա · ֆ ·
ղ Հմր · ա · Գւ · ջ · ։ Եսթ · փառքին ։

ա ·
ե Հմր · ժ ·
ի Գւ · ջ · ։

ա Գւ · ջ · ։
ե Գւ · ջ · ։
= Թագ · իդ · ։ ·

Թագ · ժե · ։ ·
ը Գւ · բ · ։ ·
ի Հմր · ա Սագ · ժե · ։
ղ Հմր · ։

† Կամարդեցք Մուրթ-
քէ իր խոսքերուն
Դան · գ · ։
Սագ · ։ ·
ը Գւ · բ · ։ ։

Ա Հմր · ։ Գւ · ։ ։
Գան · գ · ։
Սագ · ։ ·
ը Գւ · բ · ։ ։

8 Եւ Համան Ասուերոս Թագաւորին ըսաւ, դու Թագաւորական Հանգ բոլոր գաւառներուն մէջ՝ ժողովուրդներուն մէջը ցրուած ու տարածուած ազգ մը կայ. ու Հանոնց օրէնքնէրը ամէն ժողովուրդներուն օրէնքներէն տարբեր են, ու Թագաւորին օրէնքները չեն կատարեր. ուստի չվայելեր որ Թագաւորը անոնց Թոյ-
9 ուտութիւն ընէ. թէ որ Թագաւորին Հանգ կ'երևնայ, "Հրաման տրուի" որ զանոնք կորզրնցուին, ու ես պաշտօնատարներուն ձեռքը՝ Թագաւորին գանձը բերելու Համար՝ տաս որ Հազար տասնեակ արծաթ կը կշռեմ ի գործ։
10 Ալնատենը Թագաւորը իր ձեռքէն իր մատանին հանեց, ու զանիկա Հրեից Հմնամադին Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին
11 տուաւ։ Եւ Թագաւորը Համանին ըսաւ, Ան արծաթը քեզի ի կու տամ, ու ան ազգն ալ, որ քու աչքերուդ Հաճոյ երևցածը ընես ա-
12 նոնց։ Եւ առաջին ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ Թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու Թագաւորին նախարարներուն, ու ամէն գաւառներուն վրայ եղող կուսակալներուն, և ամէն գաւառին ամէն մէկ ժողովուրդին իշխաններուն Իրենց գրովը, ու ամէն ժողովուրդին իր լեզուովը Համանին բոլոր հրա-
մայածին պէս գրուեցաւ. Ասուերոս Թագաւորին անունովը գրուեցաւ, ու Թագաւորին
13 մատանիովը կնքուեցաւ։ Եւ նամակները Հրամանով կը գրուեցան ի ձեռս թագաւորին ամէն գաւառները Հրոմարտակներ իղկուեցան, որ մէկ օրուան մէջ՝ երկուտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ բոլոր Հրէա-
ները երիտասարդներէն մինչև ծերերը նաև ազգքները ու կիներուն կոտորեն, մեռցնեն ու կորսնցնեն։ և անոնց ունեցած ի-
14 րերնին տալ։ Որ Հրամանին նմանութիւնը աս էր՝ որ Հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը Հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի, որ ան օրուան Համար
15 պատրաստ գտնուին։ Սուրհանդակները թագաւորին Հրամանէն առիպատեալ՝ ճամբայ եղան, ու Հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ալ ||Հրատարակուեցաւ։ և Թագաւորը ու Համան խմելու նստան, սակայն Շուշանի քաղաքը չխռմռւեցաւ մէջ էր։

Գլ. Դ

1 Մարդքայ ու Հրէաները ամէն ասոր մէջ կը Համնէին։ և Եսթեր ան բանը լսելով Մարդքէին մազը կը խրէր։ ան ալ պատառը կը կիսկռտէր. ու գնաց կը խրատալ որ Թագաւորին ապա-
2 տանին խնդրի իր ազգին Համար։ 10 Եսթեր իր անհաղա-

3 Եզր. գ. 13. Գօր. Ժգ. 20, 21.
4 Եսթ. գլուխ
5 Գլ. ը. 2. 8.
6 Ծն. խա. 42.
7 Գլ. է. 6.
8 Եսթ. կը տեսնէ.
9 Գլ. ը. 9.
10 Գլ. ը. 8. 10.
11 Գլ. ը. 10.
12 Գլ. ը. 12. Ես.
13 Գլ. ը. 11.
14 Գլ. ը. 13. 14.
15 Եսթ. օրինակը

ղրելուը յաւակի բերելուն Համար՝ Մարդքէին կը յանձնեցնեն։ 15 Որուն Ժամ կը պահէ, ու ան գործը իր վրայ կ'առնէ։

1 Ու երբոր Մարդքէ բոլոր եղածները իմացաւ, Մարդքէ Իր Հանդերձները պատռեց և քուրձ Հագաւ, ու էրուն Մէջտեղը նստեց, ու քաղաքին Տրախտակը եկլլելով՝ մեծ ու Տգ-
2 բալի ձայնով ազաղակեց. Ու մինչև Թագաւորին դրանը առջևը եկաւ. Վասն զի քուրձ Հագած Հոդը չէր կրնար Թագաւորին գռնէն ներս մնալ։ Եւ ամէն գաւառնե-
րուն մէջ՝ ուր որ Թագաւորին Հրամանը ու Հրովարտակը կը Հասնէր, Հրէաները մեծ սուգ կ'ունենային, Ժոմ կը կնոային, կու լային ու կ'ողբային. և շատերը Տքուրձ ու մոխրի վրայ կը պառկէին։
4 Ու Եսթերին ազախինները ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին. և Թագուհին մեծ ա-
պէս խռովեցաւ, ու Հանդերձներ խրկեց որ Մարդքէին Հագցընեն, ու անոր վրայէն
5 քուրձը Հանեն. բայց անկա չընդունեց։ Ու Եսթեր Համան կանչեց, որ Թագաւորին ներքինիներուն մէկն էր, (որն որ Տ-
նոր ապատաւոր տուեր էր,) ու անոր Հրամայեց որ Մարդքէին Հասկնայ թէ ան ի՞նչ պիտի
6 բլլայ ու ինչո՞ւ Համար է։ Եւ Համաթ Մարդքէին գնաց, որ Թագաւորին դրանը առջին
7 եզող քաղաքի Տրախտակին մէջ էր։ Ու Մարդքէ բոլոր իրեն պատահած բաները անոր յայտնեց, նաև Համանին Հանակրեալ Թիւնը՝ որով Թագաւորին գանձին արծաթ տալ խոստացեր էր Հրէաներուն Համար, որ
8 գանոնք կորսնցնէ։ Եւ գանոնք կորսնցընե-
լու Համար՝ Շուշանի մէջ Հրատարակուած Հրովարտակին օրինակը անոր տուաւ, որ Եսթերին ցուցնէ ու Հասկընդնէ, և անոր պա-
տուիրէ որ Թագաւորին քովը երթայ, և անոր ազաչէ, ու անոր առջևը իր ազգին
9 Համար ողոքանք ընդունի։ Եւ Հաթաք գնաց ու Մարդքէին խօսքերը Եսթերին պատմեց։
10 Ու Եսթեր Հաթաքին Հետ խօսեցաւ, ու Հրամայեց որ Մարդքէին ըսելու պատասխան տայ։
11 Թագաւորին բոլոր ծառաները, ու Թագաւորին գաւառներուն ժողովուրդները գիտէն, որ մէկ էրկի կամ կինի մարդ մը թէ որ չկանչուած Թագաւորին ներքին գաւիթը մտնէ, օրէնքիս մեռցընելու Համար մէկ օրէնք մը կայ. ու անկա միայն կ'ապրի՝ Հարուն որ Թագաւորը իր ոսկի գաւազանը կ'երկընցնէ. և հինս երեսուն օր է որ ես Թագաւորին
12 քովը մնալու կանչուած չեմ։ Ու Եսթերին
13 խօսքերը Մարդքէին պատմեցին։ Եւ Մարդ-

ասել. ԻԲ. 9.
Իբ. 30.
4 Ծն. Իբ. 34.
5 Եսթ. գաման
7 Ես. ծբ. 5. Դան. Թ. 3.
Ե Գլ. գ. 9.
ը Գլ. է. 14. 15.
Թ Գլ. ե. 1.
ը Դան. բ. 9.
Ի Գլ. ե. 9. ը. 4.

քէ բաւ որ Եսթեր֊ին պատասխան տա֊
նին. Դուն մի կարծեր որ թագաւորին տունը
ըլլալովը՝ բոլոր Հրէաներէն դուն միայն պի֊
14 տի ազատիս. վասն զի ասոր ժամանակիս մէջ
թէ որ դուն լռես, Հրէաներուն մէկ ուրիշ
տեղէն օգնութիւն ու ազատութիւն կու գայ.
բայց դուն ու քու հօրդ տունը կը կորսուիք.
և ո՞վ գիտէ, գուցէ դուն ասոնակ մէկ տան֊
նի մի համար թագուհի եղար։
15 Ու Եսթեր բաւ որ Մուրթքէին պա֊
16 պատասխան տանին. Գնա դուն Շուշանի մէջ
եղող բոլոր Հրէաները ժողվէ, ու ինծի հա֊
մար ծոմ պահեցէք, գիշեր ցերկի Հերկը օր
մի ուտէք ու մի խմէք. նոյնպես ալ ես իմ
ազախիններուս ծոմ կը պահեմ, ու այնպէս
թագաւորին մտնելը կ՚ելլամ, թէպէտև օրէն֊
քի դէմ է. ու թէ որ մեռնիմ մեռնիմ։
17 Անանկը Մուրթքէ գնաց, ու բոլ ան ա֊
մէնուն համեմատ որ Եսթեր իրեն պատուի֊
րեր էր։

Գլ. Ե

1 Եսթեր իր ածէր վառնգի մէջ դնելով թագաւորին առջևը
շնորհք կը գտնէ. և թագաւորը ոսկեայ կոչնակը կը
հրամբէ։ 2 Թագաւորը կը քաջալերէ Եսթերը որ իր ապա֊
շաղը գրուցէ։ բայց անկից հետևեալ օրերուն ուրիշ կոչում
քի մը կը հրաւիրէ զանիկ։ 3 Համան իր յաջորդելուն
վրայ կը հպարտանայ։ բայց երբոր Մուրթքէ ծռիկիս չյար֊
ուածէր։ խիստ կը գժտուի։ 14 Չէրեսին տասնի երեսանի
հոգեվար Մուրթքէին համար կոթողացան մը չխնէլ կու տայ։

1 Ու եղաւ որ երրորդ օրը Եսթեր իր թա֊
գաւորական զգեստները հագաւ, ու թագա֊
ւորին տանը ներքին գաւիթին մէջը՝ թա֊
գաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ. և թա֊
գաւորը թագաւորական պալատին մէջը պա֊
լատին դարձը դիմացը իր թագաւորական
2 աթոռին վրայ նստեր էր։ Ու երբոր թագա֊
ւորը Եսթեր թագուհին տեսաւ որ գաւիթին
մէջը կը կայնէր, ներքին շնորհք գտաւ անոր
աչքին, և թագաւորը իր ձեռքը եղած ոս֊
կի գաւազանը Եսթերին երկինցուց. ու Ես֊
թեր մտնելաւ ու գաւազանին ծայրին դպաւ։
3 Եր թագաւորը անոր բաւ, Ով Եսթեր թա֊
գուհի, քեզի ինչ եղաւ, և ուզածդ ինչ
4 է. Մինչև թագաւորութեանը կէսը քեզի
տրուի։ Ու Եսթեր բաւ, թէ որ թագաւորը
կը Հաճի, այսօր թագաւորը Համանին հետ
5 իրեն բրած կոչունքին գայ։ Ու թագաւորը
բաւ, Շուտով Համանը կանչեցէք, որ Ես֊
թերին բանը կատարի. ու թագաւորը Հա֊
մանին հետ Եսթերին բրած կոչունքին գնաց։
6 Ու երբոր գինի կը խմէին՝ թագաւորը Ես֊
թերին բաւ, Ինչ է քու խնդրդ. պիտի,
ու քեզի պիտի տրուի. և ինչ է քու ազա֊
ղքդ. մինչև թագաւորութեանը կէսը՝ պիտի
7 կատարուի։ Ու Եսթեր պատասխան տուաւ
ու բաւ, իմ ազաչանքս ու խնդիրքս ասիկ է.
8 Թէ որ թագաւորին աչքին շնորհք գտայ,
ու թէ որ թագաւորը կը Հաճի իմ խնդիրքս
տալու ու իմ ազաչանքս կատարելու, Թող
թագաւորը ու Համանը Ինծի իրենց Համար
բնելու կոչունքին գան, ու վաղը թագաւո֊
րին խօսքին պէս կ՚ընեմ։
9 Եր Համան այն օրը զուարթ և ուրախ սրտով դուրս եկաւ. բայց երբոր Համան թա֊
գաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ, որ
իրեն առջև չեր ելլեր ու իր տեղէն չեր յարձիր,
Համանին սիրտը չատ նեղացաւ Մուրթքէին
10 վրայ։ Բայց Համան ինքզինքը զսպելով իր
տունը գնաց. ու Չէրէշ իրկնց՝ իր բարեկամ֊
ները ու իր կնկիր Զերեշը կանչել տուաւ։
11 Եւ Համան պատմեց անոնց իր հարստութեանը
փառքը ու Իր որդւոցը չատութիւնը, և ան
ամէն բաները որոնցմով թագաւորը զինքը
մեծցուցեր էր, և թէ ինչպես իշխաններէն
ու թագաւորին ծառաներէն աւելի Իրաձ֊
12 բացուցեր էր։ Ու Համան բաւ, Դաև Ես֊
թեր թագուհին թագաւորին հետ ինծմէ զատ
մէկը չՀրաւիրեց իր բրած կոչունքին. ու
վաղւան համար ալ գիս թագաւորին հետ
13 հրաւիրած։ Բայց աս ամէնէն ինծ գոհ չեմ,
քանի որ Հրէայ Մուրթքէն թագաւորին գու֊
14 ռը նստած կը տեսնեմ։ Եւ անոր կինը Զե֊
րէշ ու անոր բոլոր բարեկամները անոր բսին,
Բնաստ կանգուն բարձրութեամբ փայտ մը
թող չինուի, ու Էշը առաւօտ Թագաւորին
բսէ, որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի. և
դուն թագաւորին հետ ուրախ սրտով կոչուն֊
քը գնաս։ Ու աս խօսքը Համանին Հաճոյ ե֊
ղեցաւ, ու Էփայտը պատրաստեց։

Գլ. Զ

1 Աստուածաշունչ գրքին մէջ Մուրթքէին հաւատարիմ
ծառայութիւնը կարգալով՝ կը մտածէ որ անոր փոխարէն մը
բնէ։ 4 Համան Երկրպագ Մուրթքէն կախելու համար թագա֊
ւորին հրամանն խնդրելու։ սակայն անգիտանալ թագա֊
ւորին իրաս կոչ ու անոր պատիւ։ 12 Համան իր
անբաղդութեանը համար կը գանգատի, իսկ անոր բարեկամ֊
ները անոր վերջին կարասը կը գուշակեն։

1 Ան գիշերը թագաւորին քունը փախաւ, ու
հրամայեց որ դիւղատնէրը պատմող մեր֊
ոսկով գիրքը բերին. ու թագաւորին առ֊
2 ջևը կարդացուեցաւ։ Ու գրուած գտնուե֊
ցաւ որ Մուրթքէ դրանը պահապանութեան
վրայ թագաւորին երկու ներքինիներուն
Բիգթանային ու Թարեսին համար խնդացած
էր, թէ անոնք Ասուերոս թագաւորին վրայ
3 ձեռք երկինցընել ուզեր էին։ Եւ թագաւորը

ֆ Տես գլ. է. 1։
ի Տես Ծն. խզ. 14։
ո Տես գլ. գ. 10։
ֆ Տես գլ. գ. 11։ գ. 4։
ի Առաք. խա. 1։
ղ Գլ. գ. 11։ ը. 4։
ի Մար. գ. 35։
ղ Գլ. է. 2։
ի Գլ. Ի. 12։
ղ Գլ. գ. 3։
ֆ Ը֊ղ֊ագ. ժգ. 22։
ի Գլ. Ի. 7. Ես։
ղ Գլ. գ. 4։
ի Գլ. է. 10։
ո Գլ. ը. 25։
ֆ Գլ. ը. 21։
• Եբր. չմոռաց

Գլ. Ի

1 Եսիներ՝ Թագաւորին ու Համանին կոչուելը բրած առնչը՝ իր կնոջը ու իր ապրին կեանքը չիջնելը։ 5 Համանին համար կը գանգատի։ 7 Թագաւորը իր բարկութեանը մէջ բերելով զՀաման կախաղան կը չինել է Մարդքէին համար։ կը հրամայէ որ գանձիա անոր վրայ կախեն։

1 Եւ Թագաւորը Համանին հետ եսիներ Թա-
2 գուհիին գոմը Էսդրայի գնաց։ Ու Թա-
գաւորը երկրորդ օրն ալ գինիի խմելու առե-
նը եսիերին բսաւ, Ով եսիներ Թագուհի,
ինչ է քու ինդիրդ. պիտի տրուի քեզի, ու ինչ է քու ազաչանքդ. մինչեւ
Թագաւորութեանը կէսը պիտի կատարուի։
3 Ու եսիներ Թագուհին պատասխան տուա-
ու բսաւ, Թէ որ քու աչքդ շնորհք գտայ,
ով Թագաւոր, ու թէ որ Թագաւորին հաճոյ
կ'ելնէնայ, ինդիրքոցս իմ հոգիս ու ազա-
4 չանքոս իմ ազգս ինձի տրուի. վասն զի մէկ
ենք ես ու իմ ազգս կոտորելու, մեռնելու
ու բնաջինջ ըլլալու Էսախատեցանք. ու թէ
որ ծառայ ու աղախին ըլլալու Էսախէինք,
բան մը չէի խօսեր. թէպէտ ու թշնամին Թա-
գաւորին Էշ-ը վնասը չէր կրնար հատուցա-
նել։
5 Եւ Աստերոս Թագաւորը խօսեցաւ, ու
եսիներ Թագուհիին բսաւ, Ով է անիկա,
և ո՞ր է անիկա, որ սա բանը ընելու հա-
6 մարձակեցաւ։ Ու եսիներ բսաւ, Հակառա-
կորդը ու թշնամին սա չար Համանն է։ ու
Համան Թագաւորին ու Թագուհիին երեսէն
խոտ վախցաւ։
7 Եւ Թագաւորը գինի խմելէն բարկութեամբ
կ'ելաւ, պալատին պարտէզը ինչ։ բայց Հա-
ման հոն մնաց, որ իր անձին համար եսիներ
Թագուհիին ազաչէ. վասն զի տեսաւ որ իր
վրայ չարիքը հաստած է Թագաւորէն։
8 Ու Թագաւորը երբոր պալատին պարտէզէն
կոյտնքին մտնելով դարձաւ, Համան ևս
ինչին եղած Էբազմոցին վրայ ինկած էր. ու
Թագաւորը բսաւ, Միթէ իմ տանս մէջ իմ
քովս Թագուհիին ալ պիտի բռնադատէ. սա
խօսքը Թագաւորին բերնէն ելածին պէս Էհա-
9 մանին երեսը ծածկեցին։ Աստանոր Հարբոնա
անուանով ներքսինեներուն մէկը Թագաւորին
առջեւը բսաւ, Ահա նաեւ յիսուն կանգուն բար-
ձր փայտ, որ Համան Թագաւորին բարե-
բարեաբեւ Էխնդ Մարդքէին համար պատ-
րաստեց, Համանին տանը մէջ կը կենայ։ Ու
Թագաւորը բսաւ, Զանիկա անոր վրայ կա-
10 խեցէք։ Եւ Համանը Մարդքէին համար
պատրաստած փայտին վրայ կախեցին։ Ան-
ատեն Թագաւորին բարկութիւնը իջաւ։

Ֆ Ցե՛ս գլ. ե. 1։ | • Կամ մեկը կը կան-
Ր Գլ. ե. 14։ | չելը։
Ի Գ Թագ. ա. 33։ | ր Ր Թագ. Ժե. 30։
Շ Ծե՛ս բա. 45։ | Նբեմ. Ժգ. 3, 4։ | Ի։ Բ։ բանա-

= Գլ. ե. 6։ | Ի Գլ. ա. 10։
Բ Գլ. գ. 9։ գ. 7։ | Ջ Գլ. ե. 14։ Աագ. ե. 10։ Նահ. Ժա. 2։ 6։
Ֆ Գլ. ա. 6։ | Ի Ա՛ղ. Բ. 24։

Ի Եր։ խոսող
Ի Դան. գ. 24։ Աագ. ե. 35։ 36։
—

ԳԼ· Ը

1 Մարթքն կը յառաջանայ։ 3 Եսթեր կը խնդրէ որ Համանին գրած նամակները խափանուին։ 7 Ասուերա Թագաւուհին կը շնորհէ Հրէաներուն որ իրենց անձերը պաշտպանեն։ 15 Մարթքէին պատիւը։ ու Հրէից ուրախութիւնը։

1 Ա՛ն օրը Ասուերա Թագաւորը Հրէից Թշնամիին Համանին տուներ եսթեր Թագուհիին պարգևեց ։ ու Մարթքէ Թագաւորին առ ջեւը եկաւ ։ վասն զի եսթեր ետ ասել թէ ո՞վ է ինչ է ազգն իր ։ եւ 2 Թագաւորը առաւ Իր մատանին՝ որ Համանէն հաներ էր ։ ու զանիկա Մարթքէին տուաւ ։ ու եսթեր Համանին տանը վրայ դրաւ Մարթքէն ։

3 Ու եսթեր նորէն Թագաւորին առջեւը խօսեցաւ ։ ու անոր ոտքերը ինկաւ ։ և լալով անոր աղաչեց որ Ագագացի Համանին չարութիւնը՝ ու Հրէից դէմ անոր հնարած հնարքը խափանէ ։ եւ 4 Թագաւորը ոսկի գաւազանը եսթերին երկնցուց ։ ու եսթեր եղաւ 5 ու Թագաւորին առջեւը կայնեցաւ ։ Ու ըսաւ, թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ՚երեւնայ ։ ու ես քու առջեւդ հնարէր գայ ։ ու թէ որ ես բանը Թագաւորին առջեւը ուղիղ կ՚երեւնայ ։ ու ես քեզ աչքերուդ հաճոյ եմ՝ Թող գրուի որ Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին հնարքը՝ այսինքն Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Հրէաները կորսնցընելու համար անոր գրած հրովարտակները 6 խափանուին ։ վասն զի ո՞ւր ժողովուրդս վրայ գալու չարիքը ի՞նչպէս կրնամ տեսնել ։ իմ ազգականներուս կորուառը ի՞նչպէս կրնամ տեսնել ։

7 Եւ Ասուերա Թագաւորը եսթեր Թագուհիին ու Հրէայ Մարթքէին ըսաւ ։ Ահա Համանին տուներ եսթերին պարգևեցի ։ ու զանիկա փայտի վրայ կախեցին՝ Հրէից վրայ 8 ձեռք երկնցընելուն համար ։ Եւ գուք Հրէից համար ձեզի հաճոյ երեւցածը Թագաւորին անունովը գրեցէք ։ ու Թագաւորին մատանիովը կնքեցէք ։ վասն զի Թագաւորին անունովը գրուած՝ ու Թագաւորին մատնիովը կնքուած հրովարտակը չխափանուիր ։

9 Եւ անատիներ երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիվան ամսուն քառասներորդ օրը Մարդաւորին գրագիրները կանչուեցան ։ ու Հրէաներուն ։ ու Հնդկաստանէն մինչև Եթովպիա եղող գաւառներուն՝ հարիւր քսանեւհինգ գաւառաց Նախարարներուն և կուսակալներուն ու իշխաններուն ։ Համեմն գաւառին իր գրովը ։ ու ամէն ազգին իր լեզուովը ։ ու Հրէաներուն իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ՝ Մարթքէին բոլոր հրամայածնին պէս ։

10 Եւ Ասուերա Թագաւորին անունովը գրեց ու Թագաւորին մատանիովը կնքեց ։ և ձիերու ՝ նժոյգներու ։ ու մատակ ձիերու քառակ յորինելու վրայ հեծած սուրհանդակներով հրո-

11 վարտակներ խրկեց ։ Որոնցմով Թագաւորը ամէն քաղաքներու Հրէաներուն հրամայած ետաս որ ժողովեն ։ ու իրենց կեանքը պաշտպանեն ։ և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մնոզիկը ։ տղաքները ու կիներն կոտորեն ։ ու սպանեն ու կորսնցընեն ։

12 և Համանց ունեցածը յափշտակեն ։ Մէկ օրուան մէջ՝ Ասուերա Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը ։ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը։

13 Հրովարտակին պատուէրը ետ Իր օր հրամայած ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի ։ ու ամէն ժողովուրդներուն բացայայտուի ։ որ Հրէաները պատրաստ ըլլան՝ իրենէն վրէժ առնելու պատրաստ ըլլան ։

14 Սուրհանդակները նժոյգներու — Իջիներով վրայ հեծած ։ ու Թագաւորին հրամանէն սաստկացուած՝ արտագային ճամբայ ելլելու ։ ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը հրատարակուեցաւ ։

15 Եւ Մարթքէ եղաւ Թագաւորին առջեւէն կապուտակէ ու ճերմակ բեհեզէ Թագաւորական զգեստով և ոսկիէ մեծ Թագով ։ ու բեհեզէն ու ծիրանիի պատմուճանով ։ և Շուշան քաղաքը ուրախացաւ ու ցնծութիւն

16 բռնաւ ։ Հրէաները լոյս ։ ուրախութիւն ։ ցնծութիւն ։

17 Ծուխիւն ու պատիւ ունեցան ։ Եւ ամէն գաւառներու մէջ ու ամէն քաղաքներու մէջ՝ ուր որ Թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր ։ Հրէաները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունեցան ։ Խրախճանք ու օր ըզէն ։ ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հրէայ եղան ։ վասն զի հանեցը վրայ Հրէաներուն վախը ինկաւ ։

ԳԼ· Թ

1 Կատարումները Մարթքէին վախնալուն համար։ Հրէաներուն ձեռնասէ կ՚ըլլան ։ անոնք ալ իրենց Թշնամիները ։ նաև Համանին տասը տղաքները կը մեռցընեն ։ 18 Ասուերա Եսթերին ապահովութիւն հրամայեց կ՚ընծայէ՝ որ մէկ օր մըն ալ կատարած բնեն ։ ու Համանին տղաքները կախեն ։ 20 Փուրիմին երկու օրերը տարի մը տօնելնուն համար ։

1 Ա՛ ու Երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը Հրէից Թշնամիները յուսացին որ անոնց վրայ տիրանան ։ բայց հակառակը եղաւ ։ որ Հրէաները իրենց կոտորողներուն վրայ տիրացան ։

= ԳԼ· Բ· 1։
Բ ԳԼ· Գ· 10։
Գ ԳԼ· Գ· 11։ Ե· 8։
Դ ԳԼ· Ե· 4։ Ղեծր· Բ· 3։
Ե Ելից· 1։ Առակ· Ժգ· 22։
Զ Ելից· Ա· 19։ Դատ· Գ· 8։ 12։ 15։
Է ԳԼ· Գ· 12։
Ը ԳԼ· Ա· 1։
Թ ԳԼ· Ա· 22։ Գ· 12։
Ժ ԳԹագ· Իս· 8։
Ի Ելից· Գ· 12։ 13։
Ժա Ելից· Ա· 1։
Ժբ Ելից· Ա· 22։ Ե· 2։ Ես· Ա· 2։
Ժգ Ելից· Ա· 11։ Ե ածից· Իմ· 8։ Ելից· Իմ· 10։ 22։
Ժդ Ելից· Ա· 43։ Ես Դան· Ը· 5։ Ես· Ա· 3։
Ժե Բ Օր· Բ· 25։ Ժա· 22։ Գ· Բ· 9։
Ժզ ԳԼ· Բ· 12։
Ժէ ԳԼ· Գ· 15։

ները կը յատային անոնց վրայ տիրել, ներհակը պատահեցաւ. վասն զի Հբէաները ին
2 րենց թշնամիներուն վրայ տիրեցին. Աասի բան Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ Հբէաները իրենց քաղաքներուն մէջը ժողովեցան, որ իրենց չարիք ուզողներուն վրայ ձեռք երկնցընեն. ու ամենեին մէկը չկրցաւ անոնց դէմ կենալ, վասն զի Ամանոյ վախը ամէն ժողովրդականերուն վրայ իյնկեր
3 էր. Եւ գաւառներուն բոլոր իշխանները ու նահապարտները և կառավարները ու Թագաւորին գործակալները Հբէաներուն ձեռնտու էին. ինչու որ անոնց վրայ Մարթքէին վա
4 խը իյնկեր էր. քանզի Մարթքէ Թագաւորին պալատին մէջը մեծ էր, ու անոր համբաւը բոլոր գաւառները տարածուեր էր.
5 վասն զի Մարթքէ երթալով կը մեծնար. Եւ Հբէաները իրենց բոլոր թշնամիները սրով մեռցուցին, ու խիստ մեծ կոտորած ըրին, ու զիրենք ատողներուն իրենց ուզածին պես
6 ըրին. Եւ Հբէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ մեռցնելով կորսընչացուցին.
7 յատկին. Նաև Փարսանդաթան, Դալփոնը,
8 Աբփաթան, Փորաթան, Ադալիան, Արիդաթան,
9 Թան, Փարմաշթան, Արիսային, Արիդային
10 ու վայեզաթան, Հբէից թշնամիին Ամանոյ Թայի որդւոյն Համանին տասը տղաքները մեռցուցին. Բայց աւարին ձեռք չերկնցուցին.
11 յին. Ան օրը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ մեռցուածներուն հաշիւը Թագաւորին առջեւը եկաւ.
12 Եւ Թագաւորը եսթեր Թագուհիին բաւ, Հբէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ, ու Համանին տասը տղաքը մեռցընելով կորսընցուցին. Թագաւորին միւս գաւառներուն մէջը ինչ եր ըրած պիտի ըլլան. հիմա ի՞նչ է իմդիրքդ. պիտի տրուի քեզի. ալ ի՞նչ ազաչանք ունիս. պիտի կատարուի.
13 Ու եսթեր ըսաւ, թէ որ Թագաւորը կը հաճի, Շուշանի մէջ եղող Հբէաներուն հրաման տրուի, որ վասն ալ Հաս օրուան հրամայուածին համեմատ ընեն, ու Համանին տասը տղա
14 քը փայտի վրայ կախուին. Եւ Թագաւորը ըսաւ որ այնպէս ըլլայ. ու Շուշանի մէջ հրամանը հրատարակուեցաւ. ու Համանին
15 տասը տղաքը կախուեցան. Եւ Շուշանի մէջ եղող Հբէաները Ադար ամսուն չորեքտասներորդ օրն ալ ժողովեցան, ու Շուշանի մէջ երեք հարիւր մարդ մեռցուցին. Բայց
16 աւարին ձեռք չերկնցուցին. Եւ Թագաւորին գաւառներուն մէջեղող միւս Հբէաներ

ա Գ. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
բ ԳԼ. Ը. 11. Հմր. 16։
գ Ա՚ղ. Հա. 13. 24։
դ Գ. Բ. 17։
ե Ը. ԲԹագ. գ. 1. ա Մ՚ն. Յա. 9։ Ա՚ն. գ. 18։
զ Գ. Ի. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
է Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ը Գ. Ը. 6. Ի. 9։
թ Ա՚ն. Յա. 9. Ա՚ն. Ա. 1։
ժ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
ի Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ժա Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իա Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իբ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իգ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իդ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իե Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իզ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իէ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իը Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իթ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իժ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իի Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իիա Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իիբ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իիգ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իիդ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իիե Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իիզ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իիէ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իիը Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իիթ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իիժ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իի Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իվ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իվա Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իվբ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իվգ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իվդ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իվե Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իվզ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իվէ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։

ա Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
բ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
գ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
դ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
ե Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
զ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
է Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ը Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
թ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ժ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
ի Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իա Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իբ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իգ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իդ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իե Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իզ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իէ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իը Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իթ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իժ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ի Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իա Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իբ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իգ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իդ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իե Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իզ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իէ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իը Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իթ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իժ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։

ա Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
բ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
գ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
դ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
ե Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
զ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
է Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ը Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
թ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ժ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
ի Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իա Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իբ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իգ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իդ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իե Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իզ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իէ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իը Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իթ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իժ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
ի Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իա Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իբ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իգ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իդ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իե Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իզ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իէ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իը Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։
իթ Ը. ԲԹագ. ԻԲ. 41։
իժ Գ. Ը. 11. Ցար. Յը. 19. ԻԻ. 13. 14. 15. Ա՚ղ. Իա. 10։

բը Ժողովեցան, ու իրենց կեանքը պաշտպանեցին, և իրենց թշնամիներէն հանգստացան, ու վրէժնդրութիւն օրհասատուներ
17 Հինգ հարիւր մարդ մեռցուցին. Բայց աւարին ձեռք չերկնցուցին. Ասիկա Ադար ամսուն երեքտասներորդ օրը եղաւ, և անոր չորեքտասներորդ օրը հանգստացան, ու զանիկա
18 կոչնդրի և ուրախութեան օր ըրին. Իսկ Շուշանի մէջ եղող Հբէաները անոնց երեքտասներորդ օրը ու չորեքտասներորդ օրը ժողվուեցան. ու անոր տասնհինգերորդ օրը հանգստացան, և զանիկա կոչնդրի և ու
19 րախութեան օր ըրին. Ասկէ պատճառով գիւղացի Հբէաները՝ անպարիսպ գիւղաքաղաքներու մէջ բնակիները Ադար ամսուն չորեքտասներորդ օրը ուրախութեան, կոչնդրի ու ուրախութեան օր կ՚ընեն, ու ա՛ն օրը ղրկելու իրարու բաժիններ կը իրարի.
20 Եւ Մարթքէ այս բաները գրեց, ու Աասի բան Թագաւորին ամէն գաւառներուն մէջը մօտ ու հեռու եղող բոլոր Հբէաներուն Թագ
21 ԹԷր իրենց, գաւառիրենց անոնց որ ամէն տարի Ադար ամսուն չորեքտասներորդ օրը ու անոր հետ տասներորդ օրը տօն կատա
22 ըրեն, (Ան օրերուն Համանին որ Հբէաները իրենց թշնամիներէն հանգստացան, և ան ամսուն Համանին որ անոնց տրտմութիւնը ուրախութեան ու անոնց սգալը բարի օրուան դարձաւ,) զանոնք կոչնդրի և ուրախութեան օրեր ընեն, ուրկից մէկ ղրկելու իրարու բաժիններ՝ ու ազգասիրութեան
23 պարգեւներ իրենց. Եւ Հբէաները խօսքը սկսին որ իրենց սկսածին պէս՝ ու Մարթքէին
24 իրենց գրածին պէս ընեն. վասն զի բոլոր Հբէաներուն թշնամին Ագագացի Ամադաթայի որդին Համան Հբէաները կորսընչացնել խորհեցաւ, ու զանոնք բնաջինջ ընելու ու կոր սընցնելու համար փուր՝ այսինքն վիճակ ձգ
25 գեց. Բայց երբոր եսթեր Թագաւորին առջեւը գնաց, նամակով հրամայեցաւ որ Հբէից գէմ Համանին բրած չար հնարքը գլուխը գառնայ, և զանիկա ու անոր
26 տղաքը փայտի վրայ կախուին. Ասոր համար այս օրերը Փուր անունէն Փուրիմ կոչեցան. և այս պատճառաւ Յաս Թուղթին խօսքերուն համար՝ ու անոնց տեսած և անոնց պատա
27 հած բաներուն համար՝ Հբէաները որոշեցին, ու իրենց և իրենց սերունդին ու բոլոր Հրէնց հետ միացողներուն կանոն դրին, որ ամէն տարի ան երկու օրը՝ իրենց գրածին ու ատենին համեմատ անպատճառ ըն պահեն.

28 Եւ ամ օրերը ամէն գաբեւու մէջ, ամէն ազգասոհմի մէջ, ամէն գաւառի մէջ ու ամէն քաղաքի մէջ յիշուին ու պահուին. և ամ փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակաս չըլլան, ու անոնց յիշատակը իրենց սերունդէն չվերնայ։

29 Եւ Աբիխեյլին աղջկը Եսթեր թագուհին ու Հրէայ Մարթքէն՝ փուրիմն նամատեղ հաստատելու համար ամ երկրորդ նամակը կատարեալ իշխանութեամբ գրեցին. 30 եւ Ասուերոսին թագաւորութեանը հարիւր քսանեւեօթը գաւառներուն մէջ եղող բոլոր Հրէաներուն խաղաղութեան ու հաւատարմութեան խօսքեր 31 բով թագվեր խրկեցին, որ ամ փուրիմի օրերը իրենց որոշ ժամանակին մէջ հաստատուին, ինչպէս որ Մարթքէ Հրէան ու Եսթեր թագուհին անոնց պատուիրեցին, ու ինչպէս որ Հրեաները իրենց համար ու իրենց սերունդին համար Ծոմապահութեան ու իրենց աղաղաքներուն համար կանոն դրին։ 32 Կին վերաբերեալ բաները հաստատուցին։ Այսպէս նկատուեցաւ ամ փուրիմին գրուածը, ու գրքի մէջ գրուեցաւ։

ԳԼ· Ժ

1 Ասուերոս մեծապետը։ 3 Մարթքէի յաջողութիւնը։

1 Եւ Ասուերոս թագաւորը ցամաք երկիրներու վրայ ու ծովու կղզիներուն վրայ հարկ 2 դնեց։ Եւ անոր քաջութեանը բոլոր գործերը ու զօրութիւնը, և Մարթքէին մեծութեանը փառքի բոլով թագաւորը պահիկ մեծցուց, անոնք Մարսայ ու Պարսից թագաւորներուն ժամանակագրութեանը գրքին մէջ 3 գրուած է։ Վասն զի Մարթքէ Հրէան Ասուերոսի թագաւորին երկրորդն էր, ու Հրեաներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրներուն բազմութեանը հաճոյ էր։ Իր ազգին ազէկութիւնը կը փնտռէր, և իր բոլոր սերունդին խաղաղութեանը վրայ կը խօսէր։

ԳԻՐՔ ՅՈՒԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Բարի բարեպաշտութիւնը, հաւատքին իր ոգւոյ համար ունեցած նպատակը։ 6 Ասուածոյ ատիւը կը նախատուածոյ։ ու Բարի համար յաջողութիւն գնելով զանիկա փրկուած կ'ուզէ։ 15 Բոլ իր աստուածապաշտ իր ոգւոյ կողմանէ խոլով ու պատրաստութեան մէջ Տէրը կ'գտնէ։

1 † Հաս երկրին մէջ Բոլ անուանով մարդ մը կար. ու ան մարդը էկատարեալ ու արդար և Ասուածապաշտ էր, ու չարութենէ հեռ կը 2 քաշուէր։ Եւ անոր եօթը ազգ ու երեք ազ 3 ջիկ ծնաւ։ Ու անոր ստացուածքը՝ եօթը հազար ոչխար, ու երեք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր զոյգ եզ, ու հինգ հարիւր մանակ էշ էր։ ու խիստ շատ ծառաներ ունէր։ և ան մարդը բոլոր արեւելցիներէն մեծ էր։

4 Ու անոր տղաքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը առնելուն հացկերոյթ կ'ընէին, և ղրկելով երեք քոյրերնին կը հրաւիրէին 5 բլիւն, որ իրենց հետ ուտին ու խմին։ Ու երբոր հացկերոյթին օրերը կը լմննային, Բոլ Ղհանուել կու տար զանոնք ու կը սրբէր։ և կանուխ կ'ելլէր՝ անոնց ամէնուն թուովը ողջակէզներ կը մատուցանէր. որովհետև կ'ըսէր Բոլ, կարելի է որ տղաքս մեղք գործեցին, ու պատիւնին մէջ Ասուածոյ հայհոյեցին։ Միշտ այսպէս կ'ընէր Բոլ։

6 Այգ Ասկ օր մը Ասուածոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջեւը կայնելու, ու Սատանան 7 ալ դնոց անոնց մէջը։ Եւ Տէրը բաւ Սատանային, Որտեղից կու գաս։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու բաւ, Երկրի 8 վրայ չըշրջելէն ու անոր մէջը պտտելէն։ Եւ Տէրը բաւ Սատանային, Իմ Բոլ ծառայիս ուշադրութիւն ըրիր, որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և արդար, ասստուածապահ ու չարութենէ հեռ քաշուող մարդ չկայ։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու բաւ, Միթէ Բոլ Ձրի՞ կը պաշտի 10 զԱստուած։ Չէ՞ որ դուն անոր ու անոր տանը և անոր ամէն ունեցածներուն բոլորովքը ցանկալի պատճէր, Ձեռագործքերը օրհնեցիր, ու անոր ստացուածքը երկրի վրայ 11 շատցաւ։ Բայց հիմա ձեռքդ երկնցուր, ու

= Գէ· ը· 15։	հր· 10· Նա· խդ·	Տ՚ա Ծն· իր· 20·	Նայ Աստուածդ։
= Տ՚ա· գէ· ը· 10։	15։	21։	Ա Սալ· ւէ· 7· Նա·
Հմ· 20։	Բ Գէ· ը· 15· Բ· 4։	Եսթ՚ր· ը· 20· Գէ·	ե· 2։
Է Գէ· ա· 1։	Ծն· ին· 40· բԱՅ·	իր· 8։	Ա Սալ· ՀԲ· 1· 2։
= Գէ· գ· 3· 16։	իը· 7։	Բ գ Թագ· ին· 10·	Աստ· ՀՀ· 22։
Եսթ՚ր· բառերը	Ղնէմ· ը· 10· Մալ·	13։	Ա Սալ· ՀԲ· 1· 2։
	ՀԲ· 6· 9։	Գէ· ը· 1։	Գէ· ը· 2· ՀԲ·
= Ծն· ժ· 2· Ա Սալ·		Ե գ Թագ· իր· 19·	21։
		Գէ· ւը· 7։	

անոր ամէն ունեցածին դէմ, — պէտ է ըսէ-
12 ին թէ ինչո՞ւ Աբեղի դէմ պիտի հայհոյէ։ Եւ
Տէրը բսաւ Սատանային, Ահա անոր ամէն
ունեցածը քու ձեռքդ է. միայն թէ
իրեն վրայ ձեռք չերկնցնես։ Ան ժամանա-
կը Սատանան Տէրոջը առջեւէն ելաւ։

13 Ու եղաւ որ օր մը Յոբայ տղաքը ու աղ-
ջիկները իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ՚ու-
14 տէին ու գինի կը խմէին։ Ու մէկ պատգա-
մաւորը մը եկաւ Յոբին ու բսաւ, Երբոր եզ-
15 ները կը հերկէին ու մատակ էշերը անոնց քա-
ղ վր կ՚արածէին, Սաբայեցիք յարձակեցան
ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բեր-
նէ անցուցին։ Ե միայն ես ազատեցայ — Ե՛յ
16 որ քեզի պատմեմ։ Երբոր անիկա տակաւին
կը խօսէր, — ՚ելաւ մէկն ալ եկաւ ու բսաւ, Եր-
կինքէն Աստուծոյ կրակը ՚ինաւ, ու հօտերը
ու ծառաները այրեց ու զանոնք ոսկաեց։
Ե միայն ես ազատեցայ — Ե՛յ որ քեզի պատ-
17 մեմ։ Երբոր անիկա տակաւին կը խօսէր, — ՚ելաւ
մէկն ալ եկաւ ու բսաւ, Քաղդէացիք երեք
գունդի բաժնուած՝ ուղտերուն վրայ յարձա-
կեցան ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի
բերնէ անցուցին։ Ե միայն ես ազատեցայ —
18 Ե՛յ որ քեզի պատմեմ։ Երբոր անիկա տա-
կաւին կը խօսէր, — ՚ելաւ մէկն ալ եկաւ ու բսաւ,
Որ տաճն Տղայքդ ու աղջիկներդ իրենց մեծ
եղբօրը տանը մէջ կ՚ուտէին ու գինի կը խը-
19 մէին, Ահա անապատին անդիի կողմէն մեծ
հով մը եկաւ, ու տանը չորս կողմն ալ
զարկաւ, որ տղոցը վրան փլաւ, ու անոնք
մեռան։ Ե միայն ես ազատեցայ — Ե՛յ որ
քեզի պատմեմ։

20 Անատնը Յոբ ելաւ, Իր պատմուճանը
պատռեց ե գլխուն մազերը կտրեց, ու ՚գե-
21 տինը իյնալով երկրպագութիւն բրաւ, Ու
բսաւ, Մօրս արգանդէն մերկ ելայ, ու հոն
մերկ պիտի դառնամ։ Տէրը տուաւ ու Տէ-
րը առաւ՝ ՚օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։
22 Ա՛յս ամենուն մէջ Յոբ չմեղանչեց, ու Աստու-
ծոյ անզգամութիւն չտուաւ։

ԳԼ՝ Բ

1 Սատանան նորէն Աստուծոյ առջեւը ներկայանալով՝ երկրորդ անգամ հրաման կ՚առնէ որ Յոբը փորձէ։ 7 Շարաչար պատրաստով զայինով կը զարնէ։ 9 Յոբ իր ծիծին կը ջանդռնէն։ Երբոր կը տեսնէ որ անիկա կենէր ե դիմացը զգալու որ գնաւատած անձնէն։ 11 Յոբին երեք բարեկամները ըսելիքներ յանախ կ՚ըլլան անոր։

1 Եւ ՚եղաւ օր մը Աստուծոյ որդիքը գալին
Տէրոջը առջեւը կայնելու, ու Սատանան ալ
2 եկաւ անոնց մէջը Տէրոջը առջեւը կայնելու։
Եւ Տէրը բսաւ Սատանային, Որտեղի՞ կու
գաս։ ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէ-
րոջը ու բսաւ, Երկրի վրայ շրջելէն ու անոր
3 մէջը պտտելէն։ Եւ Տէրը Սատանային բսաւ,
Իմ Յոբ ծառայիս ուշադրութիւն ըրիր,
որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ ե ար-
դար, աստուածավախ ու չարութենէն ետ
քաշուող մարդ չկայ, ու անիկա տակաւին
իր կատարելութեանը մէջ հաստատ է, թէ
ե գուն ուղեցիր զինք հանդիպիս
4 զուր տեղը կորզնցնելու։ Եւ Սատանան պա-
տասխան տուաւ ու Տէրոջը բսաւ, Մարմնի
տեղ մարմի՛ն տալով իր բոլոր ստացուած-
5 քը իր կեանքին տեղը կու տայ։ Բայց հի-
մա ձեռքդ երկնցուր, ու անոր ոսկորներն
ու մարմինին դպչէ, — պէտ է ըսէ թէ ինչ-
6 պէս քեզի դէմ պիտի հայհոյէ։ Եւ Տէրը
բսաւ Սատանային, Ահա անիկա քու ձեռքդ
է՛— միայն թէ անոր կեանքը պահէ։

7 Ու Սատանան ելաւ Տէրոջը առջեւէն, ու
Յոբը ծարքին թաթէն մինչեւ գագաթը դէշ
8 պարպնեցուով ցաւեցու։ Եւ անիկա խեցիի մը
կտոր առաւ, որ անով քերտէ։ Ու մոխրին
մէջ նստաւ։

9 Եւ անոր կնիկը բսաւ անոր, Դեռ ուգ-
կաւին կ՚ըսես կատարելութեանդ մէջ հաստատ
կը կենա՞ս. Աստուծոյ դէմ հայհոյէ ու մեռի՛ր։
10 Բ՚ եւ Յոբ բսաւ անոր, Դուն անզգամ կնկան
մը պէս կը խօսիս։ Աստուծոյ ձեռքէն միայն
բարիքը ընդունինք, ու չարիքը չընդունի՞նք։
Այս ամենուն մէջ Յոբ իր շրթունքներովը
չմեղանչեց։

11 Եւ Յոբին երեք բարեկամները՝ եղիփազ
Թեմանացին, Բաղդատ Սուհացին ու Սոփար
Նեեմաթացին երբոր լսեցին անոր գալիք եղած
ամէն բոլոր փորձութիւնները, ամէն մէկը իր
տեղէն նըստելէ եկան ու միասին ժողովուեցան,
որ երթան ցաւակից ըլլան անոր ու զայրե-
12 կա մխիթարեն։ Ու հեռուէն աչքերնին վեր
ցրնելով՝ չճանչցան զայրիկ ե ձայ-
ներնին վերցուցին ու լացին, ու ամէն մէկը
իր պատմուճանը պատռելով՝ դէպ՚ի երկինքը
13 դիւրնին հոգ ցանեցին։ Եւ անոր հետ ՚եօ-
թը օր ու եօթը գիշեր գետնի վրայ նստան։
ու մէկը անոր խօսք մը չդրուցեց, քանզի
տեսան որ մե՛ծ ցաւը խիստ սաստիկ էր։

ԳԼ՝ Գ

1 Յոբ իր ծննդեան օրը կ՚անիծէ։ 13 Մահուան հանգստա-

Գլ՝ յԹ՝ · 20։
Գլ՝ ա՝ · 12։
Ես՝ ա՝ · 6։
Գլ՝ ա՝ · 21։ Հբ՝ ոսմ՝ · Թր՝ · 18։
Յոբ՝ · 3։
Գլ՝ ա՝ · 22։
Յոբ՝ լԲ՝ · 1։
Ա՛ոտ՝ · Ժէ՝ · 17։
Ես՝ լգ՝ · 11։ Ե՛ս՝ բիմ՝ ԼԹ՝ · 7։
Գլ՝ ա՝ · 1։ Ա՛ոտ՝ · Ժ՝ · 17։
Գլ՝ ա՝ · 2։
Գլ՝ ա՝ · 3։
Գլ՝ ա՝ · 4։
Գլ՝ ա՝ · 5։
Գլ՝ ա՝ · 6։
Գլ՝ ա՝ · 7։
Գլ՝ ա՝ · 8։
Գլ՝ ա՝ · 9։
Գլ՝ ա՝ · 10։
Գլ՝ ա՝ · 11։ Հբ՝ ոսմ՝ · Թր՝ · 12։
Ես՝ ա՝ · 13։
Գլ՝ ա՝ · 14։
Ես՝ ա՝ · 15։
Գլ՝ ա՝ · 16։
Գլ՝ ա՝ · 17։
Գլ՝ ա՝ · 18։
Գլ՝ ա՝ · 19։
Գլ՝ ա՝ · 20։
Գլ՝ ա՝ · 21։
Գլ՝ ա՝ · 22։
Գլ՝ բ՝ · 1։
Գլ՝ բ՝ · 2։
Գլ՝ բ՝ · 3։
Գլ՝ բ՝ · 4։
Գլ՝ բ՝ · 5։
Գլ՝ բ՝ · 6։
Գլ՝ բ՝ · 7։
Գլ՝ բ՝ · 8։
Գլ՝ բ՝ · 9։
Գլ՝ բ՝ · 10։
Գլ՝ բ՝ · 11։ Հբ՝ ոսմ՝ · Թր՝ · 13։
Յոբ՝ · 2։
Գլ՝ բ՝ · 12։
Գլ՝ բ՝ · 13։
Գլ՝ գ՝ · 1։
Գլ՝ գ՝ · 2։
Գլ՝ գ՝ · 3։
Գլ՝ գ՝ · 4։
Գլ՝ գ՝ · 5։
Գլ՝ գ՝ · 6։
Գլ՝ գ՝ · 7։
Գլ՝ գ՝ · 8։
Գլ՝ գ՝ · 9։
Գլ՝ գ՝ · 10։
Գլ՝ գ՝ · 11։
Գլ՝ գ՝ · 12։
Գլ՝ գ՝ · 13։
Գլ՝ գ՝ · 14։
Գլ՝ գ՝ · 15։
Գլ՝ գ՝ · 16։
Գլ՝ գ՝ · 17։
Գլ՝ գ՝ · 18։
Գլ՝ գ՝ · 19։
Գլ՝ գ՝ · 20։
Գլ՝ գ՝ · 21։
Գլ՝ գ՝ · 22։
Գլ՝ դ՝ · 1։
Գլ՝ դ՝ · 2։
Գլ՝ դ՝ · 3։
Գլ՝ դ՝ · 4։
Գլ՝ դ՝ · 5։
Գլ՝ դ՝ · 6։
Գլ՝ դ՝ · 7։
Գլ՝ դ՝ · 8։
Գլ՝ դ՝ · 9։
Գլ՝ դ՝ · 10։
Գլ՝ դ՝ · 11։
Գլ՝ դ՝ · 12։
Գլ՝ դ՝ · 13։
Գլ՝ դ՝ · 14։
Գլ՝ դ՝ · 15։
Գլ՝ դ՝ · 16։
Գլ՝ դ՝ · 17։
Գլ՝ դ՝ · 18։
Գլ՝ դ՝ · 19։
Գլ՝ դ՝ · 20։
Գլ՝ դ՝ · 21։
Գլ՝ դ՝ · 22։
Գլ՝ ե՝ · 1։
Գլ՝ ե՝ · 2։
Գլ՝ ե՝ · 3։
Գլ՝ ե՝ · 4։
Գլ՝ ե՝ · 5։
Գլ՝ ե՝ · 6։
Գլ՝ ե՝ · 7։
Գլ՝ ե՝ · 8։
Գլ՝ ե՝ · 9։
Գլ՝ ե՝ · 10։
Գլ՝ ե՝ · 11։
Գլ՝ ե՝ · 12։
Գլ՝ ե՝ · 13։
Գլ՝ ե՝ · 14։
Գլ՝ ե՝ · 15։
Գլ՝ ե՝ · 16։
Գլ՝ ե՝ · 17։
Գլ՝ ե՝ · 18։
Գլ՝ ե՝ · 19։
Գլ՝ ե՝ · 20։
Գլ՝ ե՝ · 21։
Գլ՝ ե՝ · 22։
Գլ՝ զ՝ · 1։
Գլ՝ զ՝ · 2։
Գլ՝ զ՝ · 3։
Գլ՝ զ՝ · 4։
Գլ՝ զ՝ · 5։
Գլ՝ զ՝ · 6։
Գլ՝ զ՝ · 7։
Գլ՝ զ՝ · 8։
Գլ՝ զ՝ · 9։
Գլ՝ զ՝ · 10։
Գլ՝ զ՝ · 11։
Գլ՝ զ՝ · 12։
Գլ՝ զ՝ · 13։
Գլ՝ զ՝ · 14։
Գլ՝ զ՝ · 15։
Գլ՝ զ՝ · 16։
Գլ՝ զ՝ · 17։
Գլ՝ զ՝ · 18։
Գլ՝ զ՝ · 19։
Գլ՝ զ՝ · 20։
Գլ՝ զ՝ · 21։
Գլ՝ զ՝ · 22։
Գլ՝ է՝ · 1։
Գլ՝ է՝ · 2։
Գլ՝ է՝ · 3։
Գլ՝ է՝ · 4։
Գլ՝ է՝ · 5։
Գլ՝ է՝ · 6։
Գլ՝ է՝ · 7։
Գլ՝ է՝ · 8։
Գլ՝ է՝ · 9։
Գլ՝ է՝ · 10։
Գլ՝ է՝ · 11։
Գլ՝ է՝ · 12։
Գլ՝ է՝ · 13։
Գլ՝ է՝ · 14։
Գլ՝ է՝ · 15։
Գլ՝ է՝ · 16։
Գլ՝ է՝ · 17։
Գլ՝ է՝ · 18։
Գլ՝ է՝ · 19։
Գլ՝ է՝ · 20։
Գլ՝ է՝ · 21։
Գլ՝ է՝ · 22։
Գլ՝ ը՝ · 1։
Գլ՝ ը՝ · 2։
Գլ՝ ը՝ · 3։
Գլ՝ ը՝ · 4։
Գլ՝ ը՝ · 5։
Գլ՝ ը՝ · 6։
Գլ՝ ը՝ · 7։
Գլ՝ ը՝ · 8։
Գլ՝ ը՝ · 9։
Գլ՝ ը՝ · 10։
Գլ՝ ը՝ · 11։
Գլ՝ ը՝ · 12։
Գլ՝ ը՝ · 13։
Գլ՝ ը՝ · 14։
Գլ՝ ը՝ · 15։
Գլ՝ ը՝ · 16։
Գլ՝ ը՝ · 17։
Գլ՝ ը՝ · 18։
Գլ՝ ը՝ · 19։
Գլ՝ ը՝ · 20։
Գլ՝ ը՝ · 21։
Գլ՝ ը՝ · 22։
Գլ՝ թ՝ · 1։
Գլ՝ թ՝ · 2։
Գլ՝ թ՝ · 3։
Գլ՝ թ՝ · 4։
Գլ՝ թ՝ · 5։
Գլ՝ թ՝ · 6։
Գլ՝ թ՝ · 7։
Գլ՝ թ՝ · 8։
Գլ՝ թ՝ · 9։
Գլ՝ թ՝ · 10։
Գլ՝ թ՝ · 11։
Գլ՝ թ՝ · 12։
Գլ՝ թ՝ · 13։
Գլ՝ թ՝ · 14։
Գլ՝ թ՝ · 15։
Գլ՝ թ՝ · 16։
Գլ՝ թ՝ · 17։
Գլ՝ թ՝ · 18։
Գլ՝ թ՝ · 19։
Գլ՝ թ՝ · 20։
Գլ՝ թ՝ · 21։
Գլ՝ թ՝ · 22։
Գլ՝ ժ՝ · 1։
Գլ՝ ժ՝ · 2։
Գլ՝ ժ՝ · 3։
Գլ՝ ժ՝ · 4։
Գլ՝ ժ՝ · 5։
Գլ՝ ժ՝ · 6։
Գլ՝ ժ՝ · 7։
Գլ՝ ժ՝ · 8։
Գլ՝ ժ՝ · 9։
Գլ՝ ժ՝ · 10։
Գլ՝ ժ՝ · 11։
Գլ՝ ժ՝ · 12։
Գլ՝ ժ՝ · 13։
Գլ՝ ժ՝ · 14։
Գլ՝ ժ՝ · 15։
Գլ՝ ժ՝ · 16։
Գլ՝ ժ՝ · 17։
Գլ՝ ժ՝ · 18։
Գլ՝ ժ՝ · 19։
Գլ՝ ժ՝ · 20։
Գլ՝ ժ՝ · 21։
Գլ՝ ժ՝ · 22։
Գլ՝ ի՝ · 1։
Գլ՝ ի՝ · 2։
Գլ՝ ի՝ · 3։
Գլ՝ ի՝ · 4։
Գլ՝ ի՝ · 5։
Գլ՝ ի՝ · 6։
Գլ՝ ի՝ · 7։
Գլ՝ ի՝ · 8։
Գլ՝ ի՝ · 9։
Գլ՝ ի՝ · 10։
Գլ՝ ի՝ · 11։
Գլ՝ ի՝ · 12։
Գլ՝ ի՝ · 13։
Գլ՝ ի՝ · 14։
Գլ՝ ի՝ · 15։
Գլ՝ ի՝ · 16։
Գլ՝ ի՝ · 17։
Գլ՝ ի՝ · 18։
Գլ՝ ի՝ · 19։
Գլ՝ ի՝ · 20։
Գլ՝ ի՝ · 21։
Գլ՝ ի՝ · 22։
Գլ՝ լ՝ · 1։
Գլ՝ լ՝ · 2։
Գլ՝ լ՝ · 3։
Գլ՝ լ՝ · 4։
Գլ՝ լ՝ · 5։
Գլ՝ լ՝ · 6։
Գլ՝ լ՝ · 7։
Գլ՝ լ՝ · 8։
Գլ՝ լ՝ · 9։
Գլ՝ լ՝ · 10։
Գլ՝ լ՝ · 11։
Գլ՝ լ՝ · 12։
Գլ՝ լ՝ · 13։
Գլ՝ լ՝ · 14։
Գլ՝ լ՝ · 15։
Գլ՝ լ՝ · 16։
Գլ՝ լ՝ · 17։
Գլ՝ լ՝ · 18։
Գլ՝ լ՝ · 19։
Գլ՝ լ՝ · 20։
Գլ՝ լ՝ · 21։
Գլ՝ լ՝ · 22։
Գլ՝ խ՝ · 1։
Գլ՝ խ՝ · 2։
Գլ՝ խ՝ · 3։
Գլ՝ խ՝ · 4։
Գլ՝ խ՝ · 5։
Գլ՝ խ՝ · 6։
Գլ՝ խ՝ · 7։
Գլ՝ խ՝ · 8։
Գլ՝ խ՝ · 9։
Գլ՝ խ՝ · 10։
Գլ՝ խ՝ · 11։
Գլ՝ խ՝ · 12։
Գլ՝ խ՝ · 13։
Գլ՝ խ՝ · 14։
Գլ՝ խ՝ · 15։
Գլ՝ խ՝ · 16։
Գլ՝ խ՝ · 17։
Գլ՝ խ՝ · 18։
Գլ՝ խ՝ · 19։
Գլ՝ խ՝ · 20։
Գլ՝ խ՝ · 21։
Գլ՝ խ՝ · 22։
Գլ՝ ծ՝ · 1։
Գլ՝ ծ՝ · 2։
Գլ՝ ծ՝ · 3։
Գլ՝ ծ՝ · 4։
Գլ՝ ծ՝ · 5։
Գլ՝ ծ՝ · 6։
Գլ՝ ծ՝ · 7։
Գլ՝ ծ՝ · 8։
Գլ՝ ծ՝ · 9։
Գլ՝ ծ՝ · 10։
Գլ՝ ծ՝ · 11։
Գլ՝ ծ՝ · 12։
Գլ՝ ծ՝ · 13։
Գլ՝ ծ՝ · 14։
Գլ՝ ծ՝ · 15։
Գլ՝ ծ՝ · 16։
Գլ՝ ծ՝ · 17։
Գլ՝ ծ՝ · 18։
Գլ՝ ծ՝ · 19։
Գլ՝ ծ՝ · 20։
Գլ՝ ծ՝ · 21։
Գլ՝ ծ՝ · 22։
Գլ՝ կ՝ · 1։
Գլ՝ կ՝ · 2։
Գլ՝ կ՝ · 3։
Գլ՝ կ՝ · 4։
Գլ՝ կ՝ · 5։
Գլ՝ կ՝ · 6։
Գլ՝ կ՝ · 7։
Գլ՝ կ՝ · 8։
Գլ՝ կ՝ · 9։
Գլ՝ կ՝ · 10։
Գլ՝ կ՝ · 11։
Գլ՝ կ՝ · 12։
Գլ՝ կ՝ · 13։
Գլ՝ կ՝ · 14։
Գլ՝ կ՝ · 15։
Գլ՝ կ՝ · 16։
Գլ՝ կ՝ · 17։
Գլ՝ կ՝ · 18։
Գլ՝ կ՝ · 19։
Գլ՝ կ՝ · 20։
Գլ՝ կ՝ · 21։
Գլ՝ կ՝ · 22։
Գլ՝ հ՝ · 1։
Գլ՝ հ՝ · 2։
Գլ՝ հ՝ · 3։
Գլ՝ հ՝ · 4։
Գլ՝ հ՝ · 5։
Գլ՝ հ՝ · 6։
Գլ՝ հ՝ · 7։
Գլ՝ հ՝ · 8։
Գլ՝ հ՝ · 9։
Գլ՝ հ՝ · 10։
Գլ՝ հ՝ · 11։
Գլ՝ հ՝ · 12։
Գլ՝ հ՝ · 13։
Գլ՝ հ՝ · 14։
Գլ՝ հ՝ · 15։
Գլ՝ հ՝ · 16։
Գլ՝ հ՝ · 17։
Գլ՝ հ՝ · 18։
Գլ՝ հ՝ · 19։
Գլ՝ հ՝ · 20։
Գլ՝ հ՝ · 21։
Գլ՝ հ՝ · 22։
Գլ՝ ղ՝ · 1։
Գլ՝ ղ՝ · 2։
Գլ՝ ղ՝ · 3։
Գլ՝ ղ՝ · 4։
Գլ՝ ղ՝ · 5։
Գլ՝ ղ՝ · 6։
Գլ՝ ղ՝ · 7։
Գլ՝ ղ՝ · 8։
Գլ՝ ղ՝ · 9։
Գլ՝ ղ՝ · 10։
Գլ՝ ղ՝ · 11։
Գլ՝ ղ՝ · 12։
Գլ՝ ղ՝ · 13։
Գլ՝ ղ՝ · 14։
Գլ՝ ղ՝ · 15։
Գլ՝ ղ՝ · 16։
Գլ՝ ղ՝ · 17։
Գլ՝ ղ՝ · 18։
Գլ՝ ղ՝ · 19։
Գլ՝ ղ՝ · 20։
Գլ՝ ղ՝ · 21։
Գլ՝ ղ՝ · 22։
Գլ՝ ճ՝ · 1։
Գլ՝ ճ՝ · 2։
Գլ՝ ճ՝ · 3։
Գլ՝ ճ՝ · 4։
Գլ՝ ճ՝ · 5։
Գլ՝ ճ՝ · 6։
Գլ՝ ճ՝ · 7։
Գլ՝ ճ՝ · 8։
Գլ՝ ճ՝ · 9։
Գլ՝ ճ՝ · 10։
Գլ՝ ճ՝ · 11։
Գլ՝ ճ՝ · 12։
Գլ՝ ճ՝ · 13։
Գլ՝ ճ՝ · 14։
Գլ՝ ճ՝ · 15։
Գլ՝ ճ՝ · 16։
Գլ՝ ճ՝ · 17։
Գլ՝ ճ՝ · 18։
Գլ՝ ճ՝ · 19։
Գլ՝ ճ՝ · 20։
Գլ՝ ճ՝ · 21։
Գլ՝ ճ՝ · 22։
Գլ՝ մ՝ · 1։
Գլ՝ մ՝ · 2։
Գլ՝ մ՝ · 3։
Գլ՝ մ՝ · 4։
Գլ՝ մ՝ · 5։
Գլ՝ մ՝ · 6։
Գլ՝ մ՝ · 7։
Գլ՝ մ՝ · 8։
Գլ՝ մ՝ · 9։
Գլ՝ մ՝ · 10։
Գլ՝ մ՝ · 11։
Գլ՝ մ՝ · 12։
Գլ՝ մ՝ · 13։
Գլ՝ մ՝ · 14։
Գլ՝ մ՝ · 15։
Գլ՝ մ՝ · 16։
Գլ՝ մ՝ · 17։
Գլ՝ մ՝ · 18։
Գլ՝ մ՝ · 19։
Գլ՝ մ՝ · 20։
Գլ՝ մ՝ · 21։
Գլ՝ մ՝ · 22։
Գլ՝ յ՝ · 1։
Գլ՝ յ՝ · 2։
Գլ՝ յ՝ · 3։
Գլ՝ յ՝ · 4։
Գլ՝ յ՝ · 5։
Գլ՝ յ՝ · 6։
Գլ՝ յ՝ · 7։
Գլ՝ յ՝ · 8։
Գլ՝ յ՝ · 9։
Գլ՝ յ՝ · 10։
Գլ՝ յ՝ · 11։
Գլ՝ յ՝ · 12։
Գլ՝ յ՝ · 13։
Գլ՝ յ՝ · 14։
Գլ՝ յ՝ · 15։
Գլ՝ յ՝ · 16։
Գլ՝ յ՝ · 17։
Գլ՝ յ՝ · 18։
Գլ՝ յ՝ · 19։
Գլ՝ յ՝ · 20։
Գլ՝ յ՝ · 21։
Գլ՝ յ՝ · 22։
Գլ՝ ն՝ · 1։
Գլ՝ ն՝ · 2։
Գլ՝ ն՝ · 3։
Գլ՝ ն՝ · 4։
Գլ՝ ն՝ · 5։
Գլ՝ ն՝ · 6։
Գլ՝ ն՝ · 7։
Գլ՝ ն՝ · 8։
Գլ՝ ն՝ · 9։
Գլ՝ ն՝ · 10։
Գլ՝ ն՝ · 11։
Գլ՝ ն՝ · 12։
Գլ՝ ն՝ · 13։
Գլ՝ ն՝ · 14։
Գլ՝ ն՝ · 15։
Գլ՝ ն՝ · 16։
Գլ՝ ն՝ · 17։
Գլ՝ ն՝ · 18։
Գլ՝ ն՝ · 19։
Գլ՝ ն՝ · 20։
Գլ՝ ն՝ · 21։
Գլ՝ ն՝ · 22։
Գլ՝ շ՝ · 1։
Գլ՝ շ՝ · 2։
Գլ՝ շ՝ · 3։
Գլ՝ շ՝ · 4։
Գլ՝ շ՝ · 5։
Գլ՝ շ՝ · 6։
Գլ՝ շ՝ · 7։
Գլ՝ շ՝ · 8։
Գլ՝ շ՝ · 9։
Գլ՝ շ՝ · 10։
Գլ՝ շ՝ · 11։
Գլ՝ շ՝ · 12։
Գլ՝ շ՝ · 13։
Գլ՝ շ՝ · 14։
Գլ՝ շ՝ · 15։
Գլ՝ շ՝ · 16։
Գլ՝ շ՝ · 17։
Գլ՝ շ՝ · 18։
Գլ՝ շ՝ · 19։
Գլ՝ շ՝ · 20։
Գլ՝ շ՝ · 21։
Գլ՝ շ՝ · 22։
Գլ՝ ո՝ · 1։
Գլ՝ ո՝ · 2։
Գլ՝ ո՝ · 3։
Գլ՝ ո՝ · 4։
Գլ՝ ո՝ · 5։
Գլ՝ ո՝ · 6։
Գլ՝ ո՝ · 7։
Գլ՝ ո՝ · 8։
Գլ՝ ո՝ · 9։
Գլ՝ ո՝ · 10։
Գլ՝ ո՝ · 11։
Գլ՝ ո՝ · 12։
Գլ՝ ո՝ · 13։
Գլ՝ ո՝ · 14։
Գլ՝ ո՝ · 15։
Գլ՝ ո՝ · 16։
Գլ՝ ո՝ · 17։
Գլ՝ ո՝ · 18։
Գլ՝ ո՝ · 19։
Գլ՝ ո՝ · 20։
Գլ՝ ո՝ · 21։
Գլ՝ ո՝ · 22։
Գլ՝ չ՝ · 1։
Գլ՝ չ՝ · 2։
Գլ՝ չ՝ · 3։
Գլ՝ չ՝ · 4։
Գլ՝ չ՝ · 5։
Գլ՝ չ՝ · 6։
Գլ՝ չ՝ · 7։
Գլ՝ չ՝ · 8։
Գլ՝ չ՝ · 9։
Գլ՝ չ՝ · 10։
Գլ՝ չ՝ · 11։
Գլ՝ չ՝ · 12։
Գլ՝ չ՝ · 13։
Գլ՝ չ՝ · 14։
Գլ՝ չ՝ · 15։
Գլ՝ չ՝ · 16։
Գլ՝ չ՝ · 17։
Գլ՝ չ՝ · 18։
Գլ՝ չ՝ · 19։
Գլ՝ չ՝ · 20։
Գլ՝ չ՝ · 21։
Գլ՝ չ՝ · 22։
Գլ՝ պ՝ · 1։
Գլ՝ պ՝ · 2։
Գլ՝ պ՝ · 3։
Գլ՝ պ՝ · 4։
Գլ՝ պ՝ · 5։
Գլ՝ պ՝ · 6։
Գլ՝ պ՝ · 7։
Գլ՝ պ՝ · 8։
Գլ՝ պ՝ · 9։
Գլ՝ պ՝ · 10։
Գլ՝ պ՝ · 11։
Գլ՝ պ՝ · 12։
Գլ՝ պ՝ · 13։
Գլ՝ պ՝ · 14։
Գլ՝ պ՝ · 15։
Գլ՝ պ՝ · 16։
Գլ՝ պ՝ · 17։
Գլ՝ պ՝ · 18։
Գլ՝ պ՝ · 19։
Գլ՝ պ՝ · 20։
Գլ՝ պ՝ · 21։
Գլ՝ պ՝ · 22։
Գլ՝ ջ՝ · 1։
Գլ՝ ջ՝ · 2։
Գլ՝ ջ՝ · 3։
Գլ՝ ջ՝ · 4։
Գլ՝ ջ՝ · 5։
Գլ՝ ջ՝ · 6։
Գլ՝ ջ՝ · 7։
Գլ՝ ջ՝ · 8։
Գլ՝ ջ՝ · 9։
Գլ՝ ջ՝ · 10։
Գլ՝ ջ՝ · 11։
Գլ՝ ջ՝ · 12։
Գլ՝ ջ՝ · 13։
Գլ՝ ջ՝ · 14։
Գլ՝ ջ՝ · 15։
Գլ՝ ջ՝ · 16։
Գլ՝ ջ՝ · 17։
Գլ՝ ջ՝ · 18։
Գլ՝ ջ՝ · 19։
Գլ՝ ջ՝ · 20։
Գլ՝ ջ՝ · 21։
Գլ՝ ջ՝ · 22։
Գլ՝ ռ՝ · 1։
Գլ՝ ռ՝ · 2։
Գլ՝ ռ՝ · 3։
Գլ՝ ռ՝ · 4։
Գլ՝ ռ՝ · 5։
Գլ՝ ռ՝ · 6։
Գլ՝ ռ՝ · 7։
Գլ՝ ռ՝ · 8։
Գլ՝ ռ՝ · 9։
Գլ՝ ռ՝ · 10։
Գլ՝ ռ՝ · 11։
Գլ՝ ռ՝ · 12։
Գլ՝ ռ՝ · 13։
Գլ՝ ռ՝ · 14։
Գլ՝ ռ՝ · 15։
Գլ՝ ռ՝ · 16։
Գլ՝ ռ՝ · 17։
Գլ՝ ռ՝ · 18։
Գլ՝ ռ՝ · 19։
Գլ՝ ռ՝ · 20։
Գլ՝ ռ՝ · 21։
Գլ՝ ռ՝ · 22։
Գլ՝ ս՝ · 1։
Գլ՝ ս՝ · 2։
Գլ՝ ս՝ · 3։
Գլ՝ ս՝ · 4։
Գլ՝ ս՝ · 5։
Գլ՝ ս՝ · 6։
Գլ՝ ս՝ · 7։
Գլ՝ ս՝ · 8։
Գլ՝ ս՝ · 9։
Գլ՝ ս՝ · 10։
Գլ՝ ս՝ · 11։
Գլ՝ ս՝ · 12։
Գլ՝ ս՝ · 13։
Գլ՝ ս՝ · 14։
Գլ՝ ս՝ · 15։
Գլ՝ ս՝ · 16։
Գլ՝ ս՝ · 17։
Գլ՝ ս՝ · 18։
Գլ՝ ս՝ · 19։
Գլ՝ ս՝ · 20։
Գլ՝ ս՝ · 21։
Գլ՝ ս՝ · 22։
Գլ՝ վ՝ · 1։
Գլ՝ վ՝ · 2։
Գլ՝ վ՝ · 3։
Գլ՝ վ՝ · 4։
Գլ՝ վ՝ · 5։
Գլ՝ վ՝ · 6։
Գլ՝ վ՝ · 7։
Գլ՝ վ՝ · 8։
Գլ՝ վ՝ · 9։
Գլ՝ վ՝ · 10։
Գլ՝ վ՝ · 11։
Գլ՝ վ՝ · 12։
Գլ՝ վ՝ · 13։
Գլ՝ վ՝ · 14։
Գլ՝ վ՝ · 15։
Գլ՝ վ՝ · 16։
Գլ՝ վ՝ · 17։
Գլ՝ վ՝ · 18։
Գլ՝ վ՝ · 19։
Գլ՝ վ՝ · 20։
Գլ՝ վ՝ · 21։
Գլ՝ վ՝ · 22։
Գլ՝ տ՝ · 1։
Գլ՝ տ՝ · 2։
Գլ՝ տ՝ · 3։
Գլ՝ տ՝ · 4։
Գլ՝ տ՝ · 5։
Գլ՝ տ՝ · 6։
Գլ՝ տ՝ · 7։
Գլ՝ տ՝ · 8։
Գլ՝ տ՝ · 9։
Գլ՝ տ՝ · 10։
Գլ՝ տ՝ · 11։
Գլ՝ տ՝ · 12։
Գլ՝ տ՝ · 13։
Գլ՝ տ՝ · 14։
Գլ՝ տ՝ · 15։
Գլ՝ տ՝ · 16։
Գլ՝ տ՝ · 17։
Գլ՝ տ՝ · 18։
Գլ՝ տ՝ · 19։
Գլ՝ տ՝ · 20։
Գլ՝ տ՝ · 21։
Գլ՝ տ՝ · 22։
Գլ՝ ր՝ · 1։
Գլ՝ ր՝ · 2։
Գլ՝ ր՝ · 3։
Գլ՝ ր՝ · 4։
Գլ՝ ր՝ · 5։
Գլ՝ ր՝ · 6։
Գլ՝ ր՝ · 7։
Գլ՝ ր՝ · 8։
Գլ՝ ր՝ · 9։
Գլ՝ ր՝ · 10։
Գլ՝ ր՝ · 11։
Գլ՝ ր՝ · 12։
Գլ՝ ր՝ · 13։
Գլ՝ ր՝ · 14։
Գլ՝ ր՝ · 15։
Գլ՝ ր՝ · 16։
Գլ՝ ր՝ · 17։
Գլ՝ ր՝ · 18։
Գլ՝ ր՝ · 19։
Գլ՝ ր՝ · 20։
Գլ՝ ր՝ · 21։
Գլ՝ ր՝ · 22։
Գլ՝ ս՝ · 1։
Գլ՝ ս՝ · 2։
Գլ՝ ս՝ · 3։
Գլ՝ ս՝ · 4։
Գլ՝ ս՝ · 5։
Գլ՝ ս՝ · 6։
Գլ՝ ս՝ · 7։
Գլ՝ ս՝ · 8։
Գլ՝ ս՝ · 9։
Գլ՝ ս՝ · 10։
Գլ՝ ս՝ · 11։
Գլ՝ ս՝ · 12։
Գլ՝ ս՝ · 13։
Գլ՝ ս՝ · 14։
Գլ՝ ս՝ · 15։
Գլ՝ ս՝ · 16։
Գլ՝ ս՝ · 17։
Գլ՝ ս՝ · 18։
Գլ՝ ս՝ · 19։
Գլ՝ ս՝ · 20։
Գլ՝ ս՝ · 21։
Գլ՝ ս՝ · 22։
Գլ՝ տ՝ · 1։
Գլ՝ տ՝ · 2։
Գլ՝ տ՝ · 3։
Գլ՝ տ՝ · 4։
Գլ՝ տ՝ · 5։
Գլ՝ տ՝ · 6։
Գլ՝ տ՝ · 7։
Գլ՝ տ՝ · 8։
Գլ՝ տ՝ · 9։
Գլ՝ տ՝ · 10։
Գլ՝ տ՝ · 11։
Գլ՝ տ՝ · 12։
Գլ՝ տ՝ · 13։
Գլ՝ տ՝ · 14։
Գլ՝ տ՝ · 15։
Գլ՝ տ՝ · 16։
Գլ՝ տ՝ · 17։
Գլ՝ տ՝ · 18։
Գլ՝ տ՝ · 19։
Գլ՝ տ՝ · 20։
Գլ՝ տ՝ · 21։
Գլ՝ տ՝ · 22։
Գլ՝ ր՝ · 1։
Գլ՝ ր՝ · 2։
Գլ՝ ր՝ · 3։
Գլ՝ ր՝ · 4։
Գլ՝ ր՝ · 5։
Գլ՝ ր՝ · 6։
Գլ՝ ր՝ · 7։
Գլ՝ ր՝ · 8։
Գլ՝ ր՝ · 9։
Գլ՝ ր՝ · 10։
Գլ՝ ր՝ · 11։
Գլ՝ ր՝ · 12։
Գլ՝ ր՝ · 13։
Գլ՝ ր՝ · 14։
Գլ՝ ր՝ · 15։
Գլ՝ ր՝ · 16։
Գլ՝ ր՝ · 17։
Գլ՝ ր՝ · 18։
Գ

թխէիք։ 10 Որ իր ձեզ բնակութեանը պատմաւոր իր կէտերէն կը գանգատէ։

1 Ա՛նկէ ետեւ Յոբ իր բերանը բացաւ ու իր
2 օրը անիծեց։ Եւ Յոբ խօսեցաւ ու ըսաւ,
3 ՙԿորսուի՛ այն օրը որ ես ծնայ,
Ու այն գիշերը՝ որ ըսին թէ Արու զաւակ մը
† ծնաւ։
4 Ա՛ն օրը խաւարըլլայ,
Ու Աստուած չփնտռէ զանիկա վերէն,
Ու երբէք լոյս չծագի անոր վրայ։
5 Խաւարը ու ե՛մհատուած չուքը ֆիրնէց տեսիլ
կանգնի՝ զանիկա.
Ամպը ծածկէ զանիկա.
Օրուան մթագնիները վախցընէ զանիկա։
6 Ա՛ն գիշերը մնատնուազը պաչարէ.
Ա՛նիկա տարուան օրերուն ||հետ չմիաւորուի,՚՚
Ու ամիսներուն մէջ չհամրուի։
7 Ահա այն գիշերը ջոջ ամայի ըլայ,
Ու անոր մէջ ուրախութեան ձայն չմտնէ։
8 Թող անիծեն զանիկա ՚օրը անիծողները
Որոնք պատրաստ են ֆիւրապը արթնցընելու։
9 Անոր գիշերուան աստղերը աղօտանան.
Լոյսին սպասէ ու չտեսնէ՝
Ու ՚արշալոյսին ճառագայթները չտեսնէ.
10 Վասն զի իմ ՚ծոց արգանդին դռները չգոցեց,
Ու տառապանքը աչքերէս չծածկեց։
11 ՚Ինչո՞ւ համար ՚ես արգանդէն չմեռայ,
Ու որովայնէն ելածիս պէս չկորսուեցայ։
12 ՚Ինչո՞ւ ծունկերը ընդունեցին զիս,
Ու ինչո՞ւ ծոցը ՚՚ես ըմպէ որ ես ծծեմ։
13 Ինչու որ հիմա պառկած կը հանգչէի ու կը
քնանայի.
Ա՛ն ժամանակը հանգստացած կ՚ըլլայի՝
14 Իրենց համար ՚աւերակները չինող
երկրի թագաւորներուն ու խորհրդականներ-
ընուն հետ,
15 կամ ոսկի ունեցող իշխաններուն հետ՝
Որոնք տուներնին արծաթով կը լեցընեն։
16 կամ թէ ՚գաղտուկ վիժածի մը պէս կ՚ոչնչա-
նայի
Ա՛ն երամաներուն պէս՝ որոնք երբէք լոյս
չտեսան։
17 Հոն չարերը դադրը տանջելէն կը գադրին,
Եւ հոն ուժէ ինկածները կը հանգստանան։
18 Նմանապէս բանտարկեալները հաւ կը հանգչին,
Ու ՚՚ձեն չեն լսեր ՚հարկադրանքին ձայնը։
19 Գործիք ու մեծ հոն են.
Ծառան ալ իր տիրոջմէն ազատ է։
20 ՚Ինչո՞ւ համար թշուառութեան մէջ եղողին լոյս՝

Ու դառնացողներուն կեանք տրուի,
21 Որոնք ՚մահուան կը սպասեն, ու անիկա
չգայ,
Ու ՚գտնուած գանձերէն աւելի զանիկա կը
փնտռեն.
22 Գերեզմանը գտած ժամանակնին
Խիստ ուրախ կ՚ըլլան ու կը ցնծան.
23 Ա՛նանկ մարդու մը՝ որուն ճամբան գոցուած է,
ՙՈւ Աստուած արգելքը է զանիկա ամէն կող-
մէն։
24 Որովհետեւ կերակուր ուտելէս առաջ իմ հե-
ծծմբելու կուգայ,
Ու իմ ողբագիներս չորներու պէս կը հոսին։
25 Վասն զի ի՛նչ բանի որ շատ կը վախնայի, ան
ինծի հանդիպեցաւ.
Եւ ի՛նչ բանի որ երկիւղ ունէի, ան ինծի
հասաւ։
26 Ո՛չ խաղաղութիւն ունիմ, ո՛չ հանգստու-
թիւն
Եւ ո՛չ հանգստութիւն. բայց թշուառու-
թիւնը կ՚եր կու գայ։

ԳԼ. Դ

1 Եղիփազ կը ցանգիճանէ Յոբը իբրեւ ամբարիշտ մէկ մը։ 7 Կ՚ի-
մացընէ թէ Աստուծոյ գաւառականները արդարներուն հա-
մար չեն։ Հոգիս յաբեղան հասնիր։ 12 Կը պատմէ իր գաղտնի
բերկրանքը։ 17 Թէ առիւծներուն հպարտութիւնը կը
չռնդհատուի։

1 Ա՛ետնեղը Եղիփազ Թեմանացին պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ,
2 Միան դ՚ուարձին արդեօք՝ թէ որ սկսինք քե-
զի խօսիլ.
Բայց ո՞վ կրնայ զինքը զսպել որ չխօսի։
3 Ահա դուն շատերուն խրատ տուիր,
Ու ՙտկար ձեռքերը զօրացուցիր։
4 Քու խօսքերդ տանելու վրայ եղողը հաստա-
տեցին,
Ու դուն հակառացած ծունկերը կազդուրե-
ցիր.
5 Բայց հիմա ՚՚հոգնեցը քեզի պատահեցաւ ու
դ՚ուարեցաւ.
Քեզի դպաւ ու բողոքիմն չտեսնեցար։
6 Միթէ † †աստուածապաշտութիւնդ քու ՚յոյսդ
չէ՞,
Ու ճամբաներուդ ուղղութիւնը՝ քու ակնկա-
լութիւնդ։
7 Աղէ, մտքդ բեր, ՚ո՞ր անմեղը կորսուեցաւ,
Եւ ո՞ր տեղ արդարները բնաջինջ եղան։
8 Ինչպէս որ տեսայ, ՚անօրէնութիւն հերկող-
ները

* Եբ՛ր. պատասխան առաւ.
= Կր. ժ. 18։ 19։ Ն. բեմ. ժ. 10։ ի. 14։
† Եբ՛ր. արգահատ մէջ գոյացաւ.
‡ Կր. ժ. 21։ 22։ ժգ. 16։ իբ. 3։ Սաղ. իգ. 4։ իգ. 19։ ՀՌ. 10։ 14։ Երեմ. ժգ. 16։ Եմաթ. է. 8։
§ Կ՛ն՛ գղձն
‖ Կ՛ն՛ մէջը չհամրուին։
Տես Երեմ. Բ. 17. 18։
† Կր. խս. 18։
‡ Տես գլ. լԲ. 7։
† Երեմ. ի. 18։
* ա Թագ. ա. 10. գ Թագ. գ. 27։ Ա. ոսկ. լա. 6։
† Ա՛ն գլ. 6։
‡ Ա՛ն. ի. 28։
§ Սաղ. ծբ. 8։
† Տես գլ. լԲ. 7։
† Կր. խս. 18։
— Ես. ի. 3։
§ Եբր. ժբ. 12։
† Ես. լէ. 3։
† Եբ՛ր. երիվարք սեռ գլ. ա. 1։
‡ Աստ. գ. 26։
§ Սաղ. լբ. 25։
‖ Սաղ. ե. 14։ Ա. ոսկ. իբ. 8։ Ոբդ. ժ. 13։ Գաղ. ջ. 7։ 8։

եւ աներկաւութիւն ցանցոցներ նոցին կը հնձէին.
9 Աստծոյ չունչէն կը կորսուին,
ու անոր Բռնդացը հովին բնաջինջ կ'ըլլան.
10 Առիւծ եղջիւրն առիւծին մնչիւնը եւ մնչող առիւծին ձայնը.
ու հոգիներուն ակռաները կը կոտրտուին.
11 Աւազակը առանց զրահի կը կորսուի,
ու մատաղ առիւծին կորիւնները կը ցրուին.
12 Ես ինծի գազանակ կերպով խօսք մը բառնացաւ,
ու անոր չշնորհք ականջս հասաւ.
13 Գիշերաւան տեսիլներուն դէմ խորհրդածներուն առնեն
երբոր խորունկ քուն մը մարդոց վրայ կ'իջնէ,
14 վրան ահ մը ու դող մը եկաւ,
որ բոլոր ոսկորներս ցնցուց.
15 Առջեւս մէկ ոգի մը անցաւ,
ու մարմնոյս մազերը փուշ փուշ եղան.
16 Անկոս կայնեցաւ, բայց ես չկրցայ զանազանել անոր կերպարանքը.
Աչքերուս առջեւն երեւոյթ մը կար.
Լռութիւն եղաւ, ու ձայն մը լսելի, Ը՞նէ՞ր
17 Մարդը Աստծմէ արդար կ'ըլլայ.
Մարդ իր Արարիչէն մաքուր կ'ըլլայ.
18 Ահա Անկոս Իր ծառաներուն չհաւատար,
ու իր հրեշտակներուն վրայ ալ պակասութիւն կը գտնէ.
19 Ո՛ր տներ կը մնան անոնք որ Կաւեղէն տուներուն մէջ կը բնակին,
որոնց հիմն փոշիին մէջն է, և որոնք ցեցին առաջ կը ճմռնուին.
20 Անոնք առաւօտեան մինչեւ իրիկուն կը ճնշուին,
ու առանց մէկու մը խնամալուն կը կորսուին յաւիտեան.
21 Ահա անոնց վրայ եղած փառաւորութիւնը կը վերցուի.
Անոնք կը մեռնին առանց իմաստուն ըլլալու.

ԳԼ. Ե

1 Ախտհնամութեան ջուրը. 3 Զարերան վճռականը ինչ առաքութիւն է. 6 Գիշերային առնելը պէտք է Աստծոյ նայիլ. 17 Աստծոյ խրատին երջանիկ վճռականը.

1 Հինս ազազակէ. քեզի պատասխան տուող մը կայ արդեօք,
ու սուրբերէն որո՞ն պիտի դարձընես քու երեսդ.
2 Մտդգ է որ բարկութիւնը յիմարը կը սպաննէ,
ու նախանձը անմիտը կը մեռցնէ.
3 Ես յիմարին արմատանալը տեսայ,
Բայց յանուա մը անոր բնակութիւնը անիծեցի.
4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են.
Անոնք դռանը մէջ կը ճնշուին առանց ազատող մը չգտնելու.
Ինչ ապատող մը չունի իր.
5 Անոնի եղջը կ'ուտէ անոր հունձքը,
ու փուշերու մէջէն կը յափշտակէ.
Ու անոնց ստացուածքը տ՞ատարան կը կլլէ.
6 Որովհետև չարիքը հողէն չի ելներ,
ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսներ.
7 Թէպէտ մարդը Թշուառութեան համար կը ծնանի,
ինչպէս որ Կրակին կայծերը՝ վեր կը թռչին.
8 Իսկ ես Աստծոյ պիտի դիմեմ,
ու իմ գործս Աստծոյ պիտի յանձնեմ,
9 Որ մեծ մեծ բաներ կ'ընէ, որ հետ չկրնանք քննել,
ու մանրանկարներ կ'ընէ, որ հնար չէ համրել զանոնք.
10 Անկոս երկրիս վրայ անձրեւ կու տայ,
ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ.
11 Ետև ցածրերը կը բարձրացնէ,
ու ազատութիւնը ապահովութեան կ'ելլեն.
12 Անկոս խորամանկներուն խորհրդները կը ցրուէ,
Որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց գործքերը գլուխ տանելու.
13 Իմաստուններուն իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ,
ու նենգաւորներուն խորհուրդը չատուվ կը խափանուի.
14 Ցորեկը մուժի կը բռնաւին,
ու կէս օրին գիշերուան պէս խարխափելով կ'երթան.
15 Բայց չազգատը սուրէն, անոնց բերնէն
ու չզօրին ձեռքէն կ'ազատէ.
16 Հետևաբար ազգատը յոյս կ'ունենայ,
իսկ անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ.
17 Ահա երանելի է այն մարդը որն որ Աստուած կը խրատէ.
Ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի անարգեր.
18 Ինչու որ ինքը կը վիրաւորէ ու կը փաթթէ.
կը զարնէ ու իր ձեռքերը կը բժշկեն.
19 Վէց նեղութիւններէ քեզ պիտի ազատէ,

ե Իս. լ. 33. ջ Եր. իզ. 8. Գէ. ա. 19. ժե. 30. Իս. ժա. 4. բ Ես. 8.	ը Գէ. ժե. 16. թ Կոր. գ. 7. ու. 1. ժ Սաղ. գ. 3. ի Սաղ. կթ. 31. իա Գէ. լէ. 18.	իբ Իս. ժբ. 3. Սաղ. խս. 5. Նր. 18. Ղեւ. 3. Հբ. ա. ավե. ժա. 33. իգ Սաղ. ղբ. 18. իդ Գէ. ժբ. 9. կամ Դատաբ. իե Ես. գ. 17. 18. 18. ա Կոր. ժ. 13. իզ Ես. ա. Գէ. ժ. 16. իէ Սաղ. ժ. 16. Եզեկ. ժբ. 9. կամ աբեդնէզը. Եզբ. կոչնչ արգիլը.
ա Սաղ. լէ. 36. 36.		

ա Գէ. թ. 10. լէ. 5. Սաղ. խս. 5. Նր. 18. Ղեւ. 3. Հբ. ա. ավե. ժա. 33. բ Կոր. գ. 7. ու. 1. գ Սաղ. ղ. 3. ե Գէ. ժե. 16. զ Սաղ. ղբ. 18. է Գէ. լէ. 18. ը Գէ. թ. 21. ի Գէ. ժե. 30. ժ Գէ. ժ. 1.	ա Ես. ժգ. 9. Սաղ. կթ. 11. Ես. ժ. 5. Նր. 18. Ղեւ. 3. Հբ. ա. ավե. ժա. 33. բ Կոր. գ. 7. ու. 1. գ Սաղ. ղ. 3. ե Գէ. ժե. 16. զ Սաղ. ղբ. 18. է Գէ. լէ. 18. ը Գէ. թ. 21. ի Գէ. ժե. 30. ժ Գէ. ժ. 1.	ա Ես. ժգ. 9. Սաղ. կթ. 11. Ես. ժ. 5. Նր. 18. Ղեւ. 3. Հբ. ա. ավե. ժա. 33. բ Կոր. գ. 7. ու. 1. գ Սաղ. ղ. 3. ե Գէ. ժե. 16. զ Սաղ. ղբ. 18. է Գէ. լէ. 18. ը Գէ. թ. 21. ի Գէ. ժե. 30. ժ Գէ. ժ. 1.
ա Սաղ. լէ. 36. 36.		

Ու եօթներորդին՝ Հզոյն չարիք պիտի չդպչի։
20 Մոլի ժամանակ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ,
Ու պատերազմի մէջ սուրին ձեռքէն։
21 Լեզուի խարազանէ ապահով պիտի ըլլաս,
Ու կործանման գալու ատենը անկէ չվախնաս։
22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս,
Ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս։
23 Դաշնքի գաշի քարերուն հետ դաշինք պիտի ունենաս,
Ու գազանները քու հետդ խաղաղ֊ ֊ֆիանան պիտի վարուին։
24 Ու պիտի գիտնաս որ վրանիդ մէջ չոխադու֊ ֊թիւն կայ։
Եւ քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի ը֊ ֊նես ու ոչինչ մը պակաս պիտի չգտնես։
25 Եւ պիտի գիտնաս որ քու զաւակներդ չա֊ ֊տաւոր,
Ու քու սերունդդ երկրի խոտերուն պէս պիտի ըլլան։
26 Ղազկ մը ծերացած՝ գերեզմանը պիտի մտնես,
Ցորենի խուրձերուն դէզին պէս՝ որ իր ժա֊ ֊մանակին կը դիզուի։

27 Ահա մենք հաս բանը քննեցինք, ասանկ է.
Մտիկ ըրէ անոր ու գիտ֊ ֊ցիր հասկցիր գիտ֊ ֊ցիր քանիկա։

ԳԼ. Զ

1 Ցոր իր գանգատները իրատցի ըլլալ կը ցուցնէ։ 5 Մեռնե֊ ֊լու կը ցանկայ։ յուսալով որ իր փրկագործիչը հան պիտի գայ։ 14 Կը յանդիմանէ իր բարեկամները իրեն անոգրամ խօսելնիդ։

1 Եւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Երանի թէ իմ տրտմութիւնս ազէկ կշռուէր,
Ու իմ թշուառութիւնս միասին կշռի քով մը դրուէր։
3 Քանզի հիմա անիկա ծովուն աւազէն ծանր կ'ըլլար։
Անոր համար իմ խօսքերս ի֊ ֊կ հասանին։
4 Որովհետև Ամենակարողին նետերը իմ նէր֊ ֊սիդխս են,
Որոնց թոյնը իմ հոգիս կը ծծէ.
Աստուծոյ արհաւիրքները ինծի դէմ պատ֊ ֊րաստուած են։
5 Մինչ վայրենի էշը խոտին քովը կը գոչէ՞.
Կամ եզը իր մսուրին քովը կը բառաչէ՞.
6 Անհամ բանը առանց աղի կ'ուտուի՞.
Հաւկիթին ճերմակութեան մէջը համ կայ ար֊ ֊դեօք։
7 Ան բաներէ՝ որոնց օթբան չէր ուզեր դպչիլ,
Իմ զգայարի կերակուրս եղան։
8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր,
Ու աստ Աստուած ան բանը՝ որուն կը սպա֊ ֊սեմ.
9 Այսինքն թէ Աստուած դիս ճնշելու հաւա֊ ֊նէր,
Ու ձեռքը երկինքցրնելով դիս կործաներ։
10 Բայց տակաւին ան մխիթարութիւնը պիտի ունենամ,
Եւ անոգրամ ցաւին մէջը պիտի ուրախանամ,
Որ ես Սրբոյն խօսքերը չուրացայ։
11 Ոյժս ի՞նչ է որ դիմանամ,
Ու վախճանս ի՞նչ է՝ որ կեանքս երկինցրնեմ։
12 Մինչեւ իմ ոյժս քարերո՞ ոյժ է,
Կամ թէ մարմինս պղնձէ՞ն է։
13 Չէ՞ որ օգնութենէն զուրկ եմ,
Ու ձեռնհասութիւնը հեռացած է ինծմէ։
14 Թշուառութեան մէջ եղողին իր բարեկամին կարեկցութիւնը պէտ է։
Բայց անիկա Ամենակարողին վախը մէկդի թողուց։
15 Իմ եղբայրներս հեզնելու պէս խաբէու֊ ֊թիւն ըրին ինծի,
Ջորեքսան հեզնասանելու պէս՝ որ կ'անցնին։
16 Որոնք սառչն պղտորած են,
Եւբեր ձանոց մէջ ձիւնը կը ծածկուի։
17 Ցաքը տեսածնուն պէս կը ցամքին,
Խոտ տաք ատենը իրենց տեղէն անհետացնի կ'ըլլան։
18 Կարաւանները իրենց ճամբան կը դարձընեն,
Բայց ի դատարկ երթալով կը կորսուին։
19 Թեմայի կարաւանները նայեցան,
Սաբայի ճամբորդները անոնց յուսացան։
20 Ցուսալնուն համար ամչցան,
Հոն գացած ատեննին կարմիրցան։
21 Ցիրաւի ինծի ոչնչացուա եղաք,
Թշուառութիւն տեսաք ու սոսկացիք։
22 Ես ձեզի ըսի՞ որ բնծի բերէք,
Ու ձեր առագաստքէն ընծայ տուէք բնծի։
23 Կամ թէ զիս թշնամիին ձեռքէն ազատեցէք,
Ու բռնաւորներուն ձեռքէն զիս փրկեցէք։
24 Սորվեցուցէք ինծի՝ ու լուռ պիտի կենամ։
Ու հասկցուցէք ինծի՝ թէ ինչ բանի մէջ սը֊ ֊խալեր եմ։
25 Ուղիղ խօսքերը որչափ զօրաւոր են։
Բայց ձեր յանդիմանութիւնը ի՞նչ կը նշա֊ ֊նակէ։
26 Արդեօք խօսքերն յանդիմանել կը մտածէք։
Յուսահատին խօսքերը հով են։
27 Մանաւանդ որբին համար ոչխարի կը լարէք,
Ու ձեր բարեկամին համար հոր կը փորէք։

ֆ Սազ. լը. 2։
ր Սազ. ձը. 15. 16։
ղ Ք Թագ. ԺԲ. 4։
ռ Ղև. ԺԲ. 8։ Նա֊ ֊հ. 9։ Ես. ԺԱ. 10։ Երե. Ժ. 3։ Եզեկ. ԼԴ. 15։

շ Սազ. ղը. 12։ Ովս. ը. 13։
- Կամ պիտի չխաբես։
չ Սազ. ՃՀԶ. 2։
պ Սազ. հը. 16։
ջ Առաք. Ի. 11։ Ժ. 37։

ռ Առաք. Ժ. 17։
ս Սազ. լը. 11։ Խա֊ ֊հ. 9։
վ Երե. Ժ. 18։
- Կամ ահագնը վրայ ձիւնը կը գիջուի։
տ Կամ ահագնաջուր։
ր Ծն. Ի. 13։

փ Ք Թագ. Ժ. 1։
ք Սազ. ղը. 12։ Ես. ԽԲ. 8։ Ղև. ԻԶ. 42։
օ Երե. Ժ. 3։
ֆ Գէ. Ժ. 4։
և Սազ. լը. 11։
և Սազ. Ծն. 6։

28 Հիմա հաճեցէք ինծի նայելու.
Թէ որ սուտ կը խօսիմ, յայտնի է ձեզի.
29 Դարձէք՝ կ'ազաչեմ, ու անիրաւութիւն չլլայ.
Այո՝ դարձէք. քանզի ասով իմ արդարութիւնս կը յայտնուի։
30 Միթէ իմ լեզուիս վրայ անիրաւութիւն կայ.
Միթէ հիմ բիմքս չար բաները չը կրնար զանազանել։

ԳԼ. Է

1 Ցօբ իր ծանրութիւնը փափաքելը կ'արդարացնէ. 12 Իր անհանգստութեանը համար. 17 ու Աստուծոյ քննութիւնը համար գանգատ կ'ընէ.

1 Մ Թէ մարդս երկրի վրայ պատերազմի ասպարէզ մը չունի՞.
Ե՞ւ անոր օրերը վարձկանի մը օրերուն պէս չե՞ն։
2 Ինչպէս որ ծառան երեսուն չուքին կը փափաքի,
Ու վարձկանը իր վարձքին կը սպասէ,
3 Անանկ ալ ունայնութեան տէրութիւններ ինծի բաժին տրուած են,
Ու թշուառութեան գիշերներ ինծի համար որոշուած են։
4 Պառկած առնես կ'ըսեմ, երբ պիտի ելլեմ,
Ու գիշերը երբ պիտի անցնի.
Ու մինչև արշալոյսը անհանգստութեամբ լեցուած եմ։
5 Մարմինս որդերով ու հողի կոշտերով ծածկուած է.
Մորթս կը ճեղքուի ու կը հալի։
6 Օրերս ոստայնանկին կկոցէն արագ կ'անցնին,
Ու կը սպառին առանց յոյս մը տեսնելու։
7 Յիշէ որ Ակեանքս հովի պէս է.
Աչքս այսուհետև բարիք պիտի չտեսնէ։
8 Զիս տեսնողին աչքերը նորէն զիս պիտի չտեսնեն.
Քու աչքերդ իմ վրաս կը նայեն, ու ես բնաւ չեմ կրնար։
9 Ինչպես ու ամպը կը ցրուի կ'երթայ,
Անանկ ալ Ադեսկանը ընկողը պիտի չելլէ։
10 Ալ անդին իր տուներ պիտի չդառնայ,
Ո՛ր իր բնակարանը ալ զանիկա պիտի չճանչնայ։
11 Ուստի ես ի՛մ բերանս պիտի չզսպեմ.
Հոգիիս նեղութեամբը պիտի խօսիմ,
Տրտում դառնութեամբը պիտի գանգատիմ։
12 Միթէ ես ծո՞վ եմ, կամ կէտ,

Որ իմ վրաս պահապանները կը դնես։
13 Երբոր ես կ'ըսեմ թէ անկողինս զիս պիտի մխիթարէ,
Մահիճս իմ գանգատներս պիտի պակսեցընէ,
14 Զիս երազներով կը վախցնես,
Ու տեսրնքներով կը զարհուրեցնես։
15 Վասն որոյ աւելի կ'ընտրեմ խեղդուիլ ու մեռնիլ,
Քան թէ իմ ոսկորներուս դէմ ըլլալ։
16 Հիս ձանձրացած եմ, ու չեմ ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ.
Ինծմէ ետ կեցիր, ընչու որ իմ օրերս ունայնութիւն է։
17 Մարդը ո՞վ է՝ որ զուն անկիս մեծ բան մը համարիս,
Ու անոր համար հոգ տանիս,
18 Եւ ամէն առաւօտ զանիկա դատես,
Ու ամէն վայրկեանի մէջ փորձես։
19 Մինչև ե՞րբ ինծմէ ետ չես կենար.
Թուքս կլլելո՛ չափ ալ թող չես տար։
20 Մեղանչեցի. քեզի ի՞նչ ընեմ, ով մարդիկը հետեղ.
Ինչո՞ւ համար զիս քեզի նշան առիր, ու ես ինծի բեռ եղայ։
21 Եւ ինչո՞ւ իմ մեղքս չես ներեր,
Ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցներ.
Որովհետև հիմա հողին մէջ պիտի պառկիմ,
Ու առաւօտուն թէ որ զիս փնտռես՝ պիտի չգտնիմ։

ԳԼ. Ը

1 Բաղդատ կը ցուցնէ Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որով կը վարուի մարդոց հետ իրենց գործերուն համաձայն. 8 Անիկա առջի դարերուն ապացոյցներ առած բերելով կ'ցուցնէ թէ անիրաւութիւն կը հատուցանէ. 20 Աստուծոյ արդար գործերը չհերքելն համ. զանոնք Ցօբին վայ կը յայտնէ.

1 Ա Յնուամենայնիւ Բաղդատ Սօքեցին պատասխանեաւ ու ըսաւ.
2 Մինչև ե՞րբ այդպէս պիտի խօսիս,
Ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պէս պիտի ըլլան։
3 Միթէ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞,
Կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞։
4 Եթէ քու որդիդ անոր դէմ մեղանչեր են,
Ես ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք,
5 Եթէ դուն առտուները կանուխ զԱստուած փնտռես,
Ու Ամենակարողին չնորհք խնդրես,

6 Եթէ դուն անբիծ ու ուղիղ ես,
Անշուշտ ան քեզի համար պիտի արթննայ,
Ու քու արդար բնակարանդ պիտի յաջողեցնէ։
7 Թէպէտ քու սկիզբդ աննշան պիտի ըլլայ,
Բայց քու վերջդ շատ պիտի յառաջանայ։
8 Հարցուր՝ կ'աղաչեմ, առաջին սերունդին,
Ու ուշադրութիւն ըրէ անոնց հարցուցած բանին.
9 Վասն զի մենք երէկուան մանուկներ ենք, ու բան չենք գիտեր,
Որովհետև մեր օրերը երկրի վրայ ստուերի պէս են։
10 Անոնք քեզի պիտի սորվեցնեն, քեզի պիտի ըսեն,
Ու իրենց սրտէն պիտի հանեն խօսքերը։
11 Կրնա՞ ճահիճին մէջ ծաղիկը բուսնիլ առանց ջուրի,
Կամ եղէգը կրնա՞ աճիլ առանց ջրի։
12 Դեռ կանանչ ատեն, երբ հունձքի չի հատցուիր,
Ամէն խոտերէն առաջ կը չորնայ։
13 Այսպէս են ամէն անոնք որ Աստուած կը մոռնան,
Ու ամբարիշտին յոյսը պիտի կորսուի.
14 Անոր վստահութիւնը պիտի կտրուի,
Ու անոր ապաւէնը սարդոսկայի տուն մը պիտի ըլլայ։
15 Տունին վրայ պիտի յենի, բայց տունը պիտի չկենայ,
Զայն պիտի բռնէ, բայց տունը պիտի չդիմանայ։
16 Արեւուն առջեւ կանանչ է,
Ու իր ճիւղերը իր պարտիզին վրայ պիտի տարածուին։
17 Իր արմատները քարերու մէջ պիտի փաթթուին,
Ու քարերուն մէջ տեղ պիտի գտնէ։
18 Եթէ իր տեղէն կորսուի,
Անոր տեղը պիտի ուրանայ թէ՝ չեմ տեսած զքեզ։
19 Ահա անոր ճամբուն ուրախութիւնը այդ է,
Ու ուրիշները հողէն պիտի բուսնին անոր տեղը։
20 Ահա Աստուած անբիծ մարդը չի մերժեր,
Ու չարագործներուն ձեռքը չի բռներ,
21 Մինչև որ քու բերանդ ծիծաղով լեցնէ,
Ու շրթունքներդ ցնծութեամբ։
22 Քու ատելիներդ ամօթով պիտի զգեստաւորուին,
Ու ամբարիշտներուն վրանը պիտի չմնայ։

ԳԼ. Թ

1 Ցօբ կը պատասխանէ թէ մարդ չի կրնար արդար ըլլալ Աստուծոյ առջեւ. 11 Անոր զօրութիւնը համար. 20 Ինքզինքը անմեղ կը համարէ. 25 Կեանքին անցաւորութիւնը համար. 32 Աստուծոյ հետ դատի չի կրնար մտնել.

1 Ա Յնուամենայնիւ Ցօբ պատասխանեաւ ու ըսաւ.
2 Ես գիտեմ որ ասիկա ճշմարիտ է.
Ինչպէ՞ս մարդ Աստուծոյ առջեւ արդար կրնայ ըլլալ։
3 Եթէ կամենայ անոր հետ դատի մտնել,
Հազարէն մէկուն իսկ չի կրնար պատասխանել։
4 Սիրտը իմաստուն է, զօրութիւնը՝ հզօր.
Ո՞վ անոր դէմ կանգնեցաւ ու ապրեցաւ։
5 Ան է որ լերները կը տեղափոխէ, ու չեն գիտեր,
Երբ իր բարկութեամբը զանոնք կը գետնաքարշ ընէ։
6 Ան է որ երկիրը իր տեղէն կը սասանեցնէ,
Ու անոր սիւները կը դողդողան։
7 Ան է որ արեւուն կը հրամայէ, ու չի ծագիր,
Ու աստղերը կը կնքէ։
8 Ան միայնակ է որ երկինքները կը տարածէ,
Ու ծովուն ալիքներուն վրայ կը քալէ։
9 Ան է որ Արկտոսը, Օրիոնը, Ցոգեաստեղը,
Ու հարաւային կողմերուն սենեակները կը շինէ։
10 Ան է որ անքննելի մեծ բաներ կ'ընէ,
Ու անհետանալի հրաշալի գործեր։
11 Ահա ինծի քով կ'անցնի, ու չեմ տեսներ,
Կ'երթայ, բայց չեմ զգար զանիկա։
12 Ահա կը յափշտակէ, ո՞վ կրնայ զինքը դարձնել,
Ո՞վ կրնայ ըսել թէ՝ ինչ կ'ընես։
13 Աստուած իր բարկութիւնը չի դարձներ,
Ռահաբին օգնականները անոր տակ կը խոնարհին։
14 Ուրեմն ես ինչպէ՞ս կրնամ պատասխանել զինքը,
Ու իմ խօսքերս ինչպէ՞ս ընտրել անոր դէմ։
15 Թէպէտ արդար ալ ըլլայի, չեմ կրնար պատասխանել,
Հապա իմ դատաւորիս պիտի աղաչեմ։
16 Թէպէտ կանչելուս պատասխան տայ ալ,
Չեմ հաւատար որ իմ ձայնիս ունկնդիր ըլլայ։
17 Վասն զի զիս մրրիկով կը ջախջախէ,
Ու առանց պատճառի իմ վէրքերս կը շատցնէ։
18 Չի թողուր որ շունչ առնեմ,
Հապա դառնութիւններով զիս կը լեցնէ։
19 Եթէ զօրութեան խօսի, ահա հզօրը,
Ու եթէ դատաստանի, ո՞վ պիտի կանչէ զիս։
20 Եթէ արդար ալ ըլլամ, բերանս զիս պիտի դատապարտէ,
Եթէ անմեղ ալ ըլլամ, զիս պիտի ստիպէ թէ՝ ծուռ եղայ։
21 Անմեղ եմ, ինքզինքս չեմ ճանչնար,
Կեանքս կը մերժեմ։
22 Ամէն մէկ բան մէկ է, անոր համար ըսի.
Անարատն ու ամբարիշտը կը կորսնցնէ։
23 Եթէ հանկարծ մահ սատակէ,
Անմեղներուն փորձանքին պիտի ծիծաղի։
24 Երկիրը ամբարիշտին ձեռքը տրուած է,
Անոր դատաւորներուն երեսները կը ծածկէ.
Եթէ ոչ՝ ուրեմն ո՞վ է անիկա։
25 Իմ օրերս վազորդէն աւելի արագ կ'անցնին,
Կը փախչին, ու բարիք չեն տեսներ։
26 Կ'անցնին նաւակներու պէս որ եղէգնուտ են,
Ինչպէս արծիւ որ որսի վրայ կը թռչի։
27 Եթէ ըսեմ թէ՝ կը մոռնամ իմ տրտունջս,
Կը թողում իմ տխրութիւնս, ու կը զուարճանամ,
28 Կը վախնամ իմ բոլոր ցաւերուս համար,
Գիտեմ որ զիս անմեղ պիտի չհամարիս։
29 Ես ալ ամբարիշտ պիտի համարուիմ,
Ուրեմն ինչո՞ւ համար ունայնութեան համար աշխատիմ։
30 Եթէ ձիւնով լուացուիմ,
Ու ձեռքերս սոդայով մաքրեմ,
31 Դուն զիս պիտի ընկղմես փոսին մէջ,
Ու հագուստներս զիս պիտի գարշեցնեն։
32 Վասն զի ան մարդ չէ որ ես պատասխան տամ,
Որ միասին դատի մտնենք։
33 Մեր մէջտեղ դատաւոր մը չկայ,
Որ իր ձեռքը մեր երկուքիս վրայ դնէ։
34 Թող իր գաւազանը ինծմէ հեռացնէ,
Ու իր սարսափը զիս չվախցնէ։
35 Այն ատեն պիտի խօսիմ ու չվախնամ,
Վասն զի ինքզինքիս մէջ այդպէս չեմ։

6 Եթէ գուն մնաքուր ու չիսակ ըլլաս ,
Հիմա անդուստ անիկա քեզի համար պիտի
արթննայ ,
Ու քու արդարութեանդ բնակարանին յա-
ջողութիւն պիտի տայ .
7 Թէ և քու սկիզբդ փոքր ըլլայ ,
Բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ .

8 Հիմա հարցուր առջի ազգերուն ,
Ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւն
ըրէ .
9 (Ինչու որ երէկուանները ենք , ու քան
զ չենք գիտեր .
Քանզի մեր կեանքը երկրի վրայ սոուր
մըն է .)
10 Անա անոնք քեզի պիտի սորվեցընեն , քեզի
պիտի խօսին ,
Ու իրենց սրտէն խօսքեր պիտի հանեն .
11 Մի՞թէ պուռուն առանց տիղմի կը բուսի՞ .
Կնիւրը առանց ջուրի կ'աճի՞ .
12 Անիկա դեռ իր գալարութեանը մէջ — չը-
կտրուած՝ ,
Ամէն խոտէն առաջ կը չորնայ .
13 Աստուծոյ պիտի ըլլայ ամէն անոնց ճամբաները
որ զԱստուած կը մոռնան .
Ու ՚ի՞ս կեդծաւորին յոյսը պիտի կորսուի .
14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կտրուի ,
Ու անոր վստահութիւնը տարբեր †ոստայնին
պէս պիտի ըլլայ .
15 Անիկա իր տունը պիտի կռթնի ,
Բայց ան հաստատութիւն պիտի չունենայ .
Իր ‡ծուէզը զանիկա պիտի բռնէ ,
Բայց ան կանգնած պիտի չմնայ .
16 Արևը չծագած՝ գալար է ,
Ու անոր ճիւղերը իր եղած պարտէզին վրը
կ'երկնին .
17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթ-
թուին ,
Ո՞ քարերուն տեղը կը տեսնէ .
18 Թէ որ մէկը զանիկա իր տեղէն խլէ ,
Ցետ պիտի ուրանայ զանիկա՝ ըսելով Թէ ես
քեզ չտեսայ .
19 Անա անոր ճամբուն ուրախութիւնը սա է ,
Ու ՚ինձմէն ուրիշներ պիտի ելլին .
20 Անա Աստուած այդպէս մերկը չմերժեր ,
Ոչ ալ չարեարուն ձեռնառու կ'ըլլայ .
21 Մինչեւ որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ ,
Ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով .
22 Քեզ ատողները ամօթով պիտի ըլլան .
Ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի
ըլլայ .

ԳԼ . Թ

1 Ցետ Աստուծոյ արդարութիւնը խօսողներուն կը ցուցնէ
Թէ ոչնչ անկարելի բան է անոր հետ վիճաբանիլը . 22 Կը
հաստատէ Թէ անմեղ մարդը պէտք չէ դատապարտել իր կը-
րած նեղութիւններուն համար .

1 Ե՛ւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ .
Ու ՚մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աս-
տուծոյ առջեւ .
3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ ,
Հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան
տալ .
4 ՚Անոնիա սրտով խելաւոր՝ և ուժով կարող է .
Ո՞վ անոր դէմ կը ՚ՙՙեղ խստացուցեր՝ ու յա-
ջողութիւն գտեր է .
5 Անիկա լեռները կը տեղափոխէ , ու անոնք չեն
գիտեր .
Իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ .
6 ՚Երկիրը իր տեղէն կը չարժէ ,
Ու ՚ՙանոր սիւները կը դողան .
7 Արևին հրաման կ'ընէ , ու անիկա չծագիր .
Ու աստղերը կը կնքէ .
8 ՚Ինքը միայնակ երկինքը կը տարածէ ,
Ու ծովուն ‖ալիքներուն վրայ կը քալէ .
9 ՚Անոնիա բրաւ Արջը , Հայկը ու Բազմաստեղը
Ու Հարաւին չտեսնուածները .
10 ՚Անոնիա անքննելի մեծագործութիւններ
Ու անթիւ սքանչելիքներ կ'ընէ .
11 ՚Ահա անոնիա քովէս կ'անցնի , ու ես չեմ
տեսներ .
Ըռաչ կ'անցնի , ու չեմ իմնար .
12 ՚Թէ որ յափշտակէ , ո՞վ կրնայ զանիկա ար-
գիլել .
Ո՞վ կսպոր է ըսել անոր Թէ ի՞նչ կ'ընես .
13 Աստուած իր բարկութիւնը ետ չդարձներ .
Ո՞ ՚Հպարտ օգնականները անոր տակը կը խո-
նարհին .
14 Ո՞ր մնաց որ ես անոր պատասխան տամ ,
Ո՞ անոր դէմ ընտրեմ համբ խօսքերս ընտրեմ .
15 ՚Որովհետև արդար ալ ըլլամ , պատասխան
պիտի չտամ .
Իմ դատաւորէս չնորհք պիտի խնդրեմ .
16 Թէ որ ես զանիկա կանչէի , ու ինծի պա-
տասխան ալ տար ,
Պիտի չհաւատայի Թէ անիկա իմ ձայնս լսած է .
17 Որովհետև փոթորիկով գիս ճնշէց ,

Ե՛ Օր · ֆ · 33 · լբ · 1 · Գե · ժա · 8 · 18 ·
Ե՛ Ծե · խե · 9 · — Մ՚Ն · ՚ՙՙ · 11 · Գե · ե · 6 · Սապ · լ՚Ե · 3 · Ո՛ր · 11 · Ա՚ՙՙ · 4 · Սապ · ՚ՙՙՓ · 6 · Ե՛ · ժե · 6 ·
Ե՛ Գե · ժա · 20 · ժբ · 14 · ի՛ · 8 · Սապ · ՚ՙՙբ · 10 · Ա՚ՙՙ · 3 · 28 ·
Ե՛ Գե · լՋ · 5 · Կո՛ · ասթարէոն · Ե՛ Ծա · ՚ՙՓ · 5 · 6 · Ե՛ Եբբ · ասոր · Ե՛ Գե · ի՛ · 15 ·
Ե՛ Եբբ · Աբրհն · ա · ասոր · գ · 20 · Ե՛ Գե · ե · 10 · ի՛ · 9 · Սապ · լ՚Ե · 36 · Սապ · ՚ՙՙբ · 7 · Սապ · լ՚Ե · 36 · ՚ՙՓ · 29 ·
— Սապ · Ա՚ՙՙ · 2 · Հբ · ասոր · գ · 20 · Ե՛ Գե · լՋ · 5 · Ե՛ Ծա · բ · 39 · 21 · Ա՚ՙՙ · բ · 6 · 21 · Եբբ · ժբ · 26 · Ե՛ Գե · իգ · 11 · Ե՛ Ծե · ա · 6 · Սապ · ՚ՙՙՓ · 6 · Ե՛ · ժե · 6 ·
՚ՙՓ · 2 · 3 · Ե՛ Եբբ · բարձրութեան · Ե՛ Ծե · ա · 16 · Գե · լբ · 31 · Եա · Ա՚ՙՙե · ե · 8 · Ե՛ Գե · ե · 9 · Սապ · Տա · 15 · Ե՛ Գե · իգ · 8 · 9 · լե · 14 · Ե՛ Ծա · խե · 9 · Եբհմ · ժբ · 6 · Հաՙՙե · ք · 20 · Ե՛ Գե · իՋ · 18 · Ծա · ե՛ · 7 · Ե՛ Գե · ժ · 15 ·

Ու ասաւանց պատճառի իմ վերքերս աւելցուց։
18 Զիս չթողուր որ շունչ առնեմ,
Հապա դառնութիւնովը զիս կը լեցնէ։
19 Թէ որ զօրութիւն ջրոյ[1]ն, ահա անիկա զօրաւոր է,
իսկ թէ որ դատաստան՝ °ո՞վ կրնայ առեւանը պիտի կանչէ։՞
20 Թէ որ անձս արդարացընեմ, իմ բերանս զիս կը դատապարտէ.
Թէ՝ զիս կատարեալ եւ°նշանէ, զիս յանցաւոր կը հանէ։
21 Թէ՝ զիս կատարեալ էի՞նշանէ, իմ անձս չեմ ճանչնար,
իմ կեանքս կ'արհամարհեմ։
22 Ա՛ն՞ի մէկ է. անոր համար ըսի Թէ
Անիկա արդարը ու ամբարիշտը ի՛նծէ ԸԸ-նաչինչ կ'ընէ։
23 Թէ որ հարուածը յանկարծ մեռցընէ,
Անիկա անմեղին պատա՞ռ փորձութեանը վրայ կը ծիծաղի։
24 Երկիրը ամբարշտին ձեռքը տրուեցաւ.
Դատաւորներուն երեսը կը ծածկէ.
Եթէ ոչ՝ ո՞վ է անիկա։
25 Արդ՝ իմ օրերս սուրհանդակէն արագ են,
փախան ու բարութիւն չտեսան։
26 †Արագաղնաց նաւերու պէս՝
°Որսի վրայ յարձակող արծիւի պէս կ'անցնին։
27 Թէ որ ըսեմ, Գանգատս մոռնամ,
Տրտմութիւնս ձգեմ ու զուարթ ըլլամ,
28 Ըսոյը թշուառութիւններէս կը վախնամ.
Գիտեմ որ՝ զիս անմեղ պիտի չհամարիս։
29 Ամբարիշտ պիտի սեպուիմ,
Ինչո՞ւ համար զուր տեղը աչխատիմ։
30 Թէ որ ձիւնի ջրով լուացուիմ,
Ու ձեռքերս էմաքրութիւնով սրբեմ,
31 Ան ժամանակը զիս փոսը կ'ընկղմես,
Ու հանդերձս պիտի զզուի ինծմէ։
32 Ինչու որ ինծի պէս մարդ չէ՝ որ անոր պատասխան տամ,
Ո՛ր մէկտեղ դատաստանի երթանք։
33 Մէջտեղդ դատաւոր մը չկայ մեր մէջը,
Որ կարենայ իր ձեռքը մեր երկուքին վրայ դնել։
34 Թող իր գաւազանը վրայէս վերցընէ,
Ու անոր երկիւղը ալ զիս չսարսռեցընէ,
35 Ա՛ռանե՛ս պիտի խօսիմ, ու անկէ պիտի չվախնամ.
Բայց եղած վիճակիս մէջ ես իմ անձիս տէր չեմ։

ԳԼ· Ժ

1 Ըոր գանգատելու համարձակութիւնով՝ Աստուծոյ կը բողքէ իր նեղութեանը համար։ 13 Իր կեանքին համար կը գանգատի. ու կը խնդրէ որ իր մեռնելէն առաջ ժէյ մը հանգստութիւն տեսնայ։

1 Հոգիս կեանքէս ձանձրացաւ.
Համաքանակ պիտի գանգատիմ,
Հոգիիս դառնութիւնովը պիտի խօսիմ։
2 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ, Մի դատապարտեր զիս,
Յայտնէ ինծի թէ ի՛նչ բանի համար հետս կը վիճիս։
3 Քեզի ազխ՚ի կ'երեւնայ որ չ՚ս հարստահարես,
Ու †քու ձեռացդ գործը արհամարհես,
Եւ ամբարիշտներուն խորհուրդին լոյս տաս։
4 Միթէ գուն մարմնաւոր աչքեր ունիս.
°Մարդուն տեսածի՞ն պէս կը տեսնես։
5 Միթէ քու օրերդ մարդո՞ւն օրերուն պէս են.
Քու տարիներդ մարդո՞ւն օրերուն պէս են,
6 Որ գուն իմ յանցանքս փնտռես,
Ու մեղքս քննես։
7 Դիտես որ յանցաւոր չեմ,
Բայց չկայ մէկը որ քու ձեռքէդ ազատէ չ՚ս։

8 Ըռու ձեռքերդ զիս ստեղծեցին,
Ու ||իմ բոլոր անդամներս՚ կազմեցին,
Ու զիս ընաչի՚նչ կ'ընես։
9 Կ'ազաչեմ՝ յիշէ որ †զիս կաւի պէս չինեցիր,
Ու զիս հո՞ղ պիտի դարձնես։
10 ՚Չէ՞ որ զիս կաթի պէս թափեցիր,
Ու պանիրի պէս քանձրացուցիր.
11 Ջիս մարմով ու ոսկով հագուեցուցիր,
Ու զիս ոսկորներով ու ջիլերով հիւսեցիր.
12 Ինծի կեանք ու ողորմութիւն շնորհեցիր,
Եւ քու խնամքդ իմ հոգիս պահեց։
13 Ու ասոնք պահդ մէջը պահեցիր։
Գիտեմ որ ասոնք ՚միտքդ են։
14 Եթէ մեղք գործեմ, †գուն զիս կը դիտես,
Ու իմ անօրէնութենէս անմեղ չես համարիր զիս։
15 Եթէ ամբարշտութիւն ընեմ, †ալ՚ւ է ինծի,
՚Ու արդար ալ ըլլամ՝ գլուխս չեմ կրնար վերցընել.
Անարգանօք լցուած եմ.
Հիմա իմ թշուառութեանս նայէ,
16 ՚Որ աւելնալու վրայ է.՚
†Առիւծի պէս զիս կ'որսաս,
Եւ զարձեալ իմ վրաս ††յաղթոյ կ'ելլաս։
17 Ինծի դէմ վիճակդ կը նորոգես,
Ու քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս կը չատցընես.

ե Գլ· բ· 3· Լգ· 6·	ժգ· 4·	‡ կա՚ օձաձուկ
• կա՚ ինծի համար՝ ո՛վ վկայութիւն պիտի տայ։	‡ Գլ· է· 6· 7·	‡ կա՚ ձուկերուն, և
	† կա՚ Ջուխակին, և	իւ՚ Աղտաւանի
	իւ՚ Աղտաւանի	
	4 Ամբ· ա· 8·	
† ժգ· ք· 3· 3· Ե.	5 Գլ· է· 13·	
չէ՚կ· իս· 3·	6 Սաղ· ՃԺԹ· 120·	
† բ Թագ· Ժ է· 30·	Ե Ղկ· ի· 7·	
ժբ· 4· Երեմ·	Երեմ· բ· 22·	

10·	
—	
• ե Թագ· ԺԹ· 4·	
Գլ· է· 16· Ճոբ· գ· 3· 8·	
5 Գլ· է· 11·	
6 Հմր· 19· ա Թագ· բ· 25·	
7 Սաղ· Ճբ· 1· Ես· ԿԹ· 8·	
8 Սաղ· Ճբ· 8· Ես· ԿԹ· 3·	
9 Ես· ԿԹ· 15·	
10 Ես· ԿԹ· 9· Երեմ· ԽԸ· 19· Հագէ՚մ· Բ· 20·	
11 Ես· կդ· 8·	
12 Ես· կդ· 9· ա Թագ· Ժ· 4·	
13 Ես· կդ· 10· Ես· ԽԸ· 9· Երեմ· ԽԸ· 19· Հագէ՚մ· Բ· 20·	
14 Սաղ· ՃԺԹ· 1· 2·	
15 Սաղ· ՃԺԹ· 13·	
16 Երէ· ԿԸ ՀՀ· Նահ	
17 Ես· ԽԲ· 1· Ղկ· ի· 7· Սաղ· ՃԺԹ· 1·	
18 Սաղ· ՃԺԹ· 1· 2·	
19 Սաղ· ՃԺԹ· 13·	
20 Սաղ· ՃԺԹ· 14—16·	
21 Սաղ· ՃԺԹ· 1·	

† Ես· գ· 11·	
‡ Գլ· Ը· 18· 19· 20· 21·	
Սաղ· ԽԸ· 18·	
Կա՚ Իսկ ինչ որ գըտ-իշա վերջնա՚ն։	
Ես· լը· 13· Ոզը· գ· 10·	
11 Երէ· գաղմանագի	

փոփոխութիւններ ու պատերազմ ունիմ։
18 Արդ ինչո՞ւ համար զիս արգանդէն հանեցիր ։
Երանի թէ հոն մեռնէի, ու աչք չտեսներ զիս,
19 Որ չեղածի պէս ըլլայի,
Ու ի գերեզմանը տարուէի ։
20 Իմ օրերս սակաւութիւն չե՞ն ։
Դադար կեցիր ինծմէ, ու թող տուր որ քիչ մը հանգչիմ
21 Նէ երթալէս առաջ, ուսկից որ ետ պիտի չդառնամ,
Մութի երկիրը ու ստուերուան չուքը,
22 Նե խոնաւ մութի երկիրը, մշուշուան չուքին խառարը,
Ուր տեղ կարգ չկայ, ու լոյսը խաւարի պէս է։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Սոփար կը յանդիմանէ Յոբը իր անձը արդարացնելուն համար։ 5 Աստծոյ իմաստութեանը անքննելի ըլլալը։ 13 Ա. պաշտօնքերէն հանուելուն օրհնութիւնը։

1 Ա՝Նամանը Սոփար Նաամացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Շատ խօսքերուն պատասխան պիտի չտրուի՞,
Ու լեզուանի մարդը կրնա՞յ արդարանալ։
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը պիտի լռեցնե՞ն,
Ու երբոր դուն ծաղր կ'ընես, պիտի չըլլա՞յ մէկը որ ձեզ ամչցնէ։
4 Ինչու որ դուն ըսիր թէ իմ խօսքս մաքուր է.
Ու քու աչքիդ առջեւը անարատ եմ։
5 Մակայն երանի թէ Աստուած խօսէր,
Ու քեզի դէմ իր շրթունքը բանար,
6 Ու քեզի յայտներ իմաստութեան գաղտնիքը,
Որ ՚բազում իմացածին կրկինն է ։
Հիմա գիտցիր որ Աստուած
Քու անօրէնութենանդ հն ՚բաւնուս կ'ընէ։"
7 Աստուծոյ գաղտնիքը կրնա՞ գտնել.
Ամենակարող կատարելապէս կրնա՞ իմանալ։
8 Անիկա երկինքէ պէս բարձր է. ի՞նչ կրնաս ընել։
Դժոխքէն խորունկ է. ի՞նչ կրնաս գիտնալ։
9 Անոր չափը երկրէն երկա՞ն
Ու ծովէն լա՞յն է։
10 Երթէ անիկա յարձակի ու գոցէ կամ ժողվէ,
Ո՞վ կրնար արգելք պիտի ըլլայ։
11 Քանզի ինքը ունայն մարդիկը կը ճանչնայ.

Ա Գլ· գ· 11։
Տես գլ· է· 6· 10։
ը· 9· Սաղ· լԹ· 5։
Գլ· է· 16· 19։ Սաղ· լԹ· 13։
Գլ· Ժբ· 18։
Սաղ· Ժբ· 18։
Սաղ· իդ· 4։
Եբէր· մտածութիւն

Գլ· գ· 10· Ժ· 7։
Իգր· Թ· 13։
Եբէր· քեզի կը մտաբերնէ։
Ժող· գ· 11։ Հբ· ուժի· Ժ· 33։
Գլ· Թ· 12։ Ժբ· 14։ Ցաղ· գ· 7։
Գլ· Թ· 12։
Սաղ· Ժ· 11։ 14։ լէ· 22։ 23· 11։

Սաղ· հգ· 23։ ը· 6։ Ժող· գ· 18։ Հաւմ· ա· 22։
Գլ· է· 8։ Բ· 21։
Թագ· է· 3։
Սաղ· հբ· 8։
Սաղ· Ժը· 9։ Ինգ· 6։
Սաղ· Ժ· 3։
Տես Նա· գ· 3· 6։
Գլ· իբ· 22։ Սաղ· ը· 21։ Ժող· գ· 11։ Հբ· ուժի· Ժ· 33։
Գլ· Թ· 12։ Ժբ· 14։ Ցաղ· գ· 7։
Գլ· Թ· 12։
Սաղ· Ժ· 11։ 14։ լէ· 22։ 23· 11։

Ու անօրէնութիւնը տեսնելով ուշադրութիւն պիտի չընէ՞։
12 Բայց հանմար մարդը կը հպարտանայ,
Ու մարդը վայրենի էշու ձագի պէս ծնանի։
13 Երթ որ դուն ՚սիրտդ պատրաստես,
Ու ՚ձեռքերդ անոր երկնցընես.
14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնութիւն կայ, ա՛նիկա ետ՚ը հեռացուր,
Ու ՚մի թողուր որ վրաններուդ մէջ անզգամութիւն բնակի։
15 Վ՚հատներ անշուշտ կրնաս պարզերես ձուլ.
Հաստատուն կ'ըլլաս ու ՚ըն՚ե չես վախնար։
16 Երբ՚ թշուառութիւնդ պիտի մոռնաս.
Անցած ջուրերու պէս պիտի յիշես զա՛յն։
17 Ու կեանքդ ՚էկեղ օրուան լոյսէն պայծառ պիտի ըլլայ։" Թէ խաւարի մէջ ես, առտուան պէս պիտի ըլլաս։
18 Եւ ապահով պիտի ըլլաս, ինչու որ յոյս կայ ձեզի։
Պիտի փորես ՚ապահովութեամբ քնանաս։
19 Եւ պիտի պառկիս, ու վախցընող պիտի չըլլայ։
Ու շատերը ՚ձրու երեսդ պիտի փնտռեն։
20 Բայց ՚ամբարիշտներուն աչքերը պիտի նուաղին,
Ու անոնց ապաստանարան պիտի ՚չգտնուի,
Ու ՚յոյսերնին հոգեվարութիւն պիտի ըլլայ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Յոբ իր անձին ջատագովութիւն կ'ընէ իր բարեկամներուն դէմ արդար գիտցը կը յանդիմանելէն։ 7 Աստծոյ ամէնակարողութիւնը կը խոսվանի։

1 Եւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Արդարեւ ժողովուրդը դուք եք,
Ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի մեռնի։
3 Ե՛րբ ալ ձեզի պէս խելք ունիմ՝ ես ձեզմէ նուազ չեմ։
Ու ասանկ բաներ ՚ձո՞վ չգիտեր։"
4 Ե՛ր բարեկամին ծաղր եղող ՚ըն՚ե եմ ես։
Բայց ով որ Աստուծոյ ազատակէ,
Ա՛նոր պատասխան կուտայ անոր։
Արդար ու կատարեալ մարդը ծաղր կ'ըլլայ։
5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը հանգիստ ՚ձեռքին կարծեացը համեմատ
Անպիտան չահ մըն է։
6 Կողոպուտն վրանները յաջողութեան մէջ են,
Ու զԱստուած բարկացնողները ապահով են,

Ա Յոբ· իե· 8։
Յոբ· ժ· 3։
Ես· ծ· 2։
Ես· խե· 16։
Ես· ծբ· 8· 10։
Սաղ· իգ· 6· 8։ Բր· 21։
Եբէր· կեր սրբն ոգի բարձրանայ։
Գլ· ե· 14։ Ժբ· 14։ Առակ· ժ· 7։
Գլ· իբ· 9։ Սաղ· ժգ· 10։ Ժ· 3։ Ես· ծ· 3։ Ը· 3։
Սաղ· գա· 15։
Գլ· խ· 7։ Սաղ· լե· 1· 33։ Հգ· 11։ 12։ գբ· 7։ Երեմ· Ժբ· 1։ Մաղ· գ· 15։

Որոնց ձեռքը ապատած [illegible] կը լեցնէ ։
7 Բայց ապէ, անառակներուն հարցուր՝ որ քեզի սորվեցնեն ։
Ու երկինքի թռչուններուն՝ որ քեզի խնայեն ։
8 կամ թէ երկրին զրուցէ, ու անիկա քեզի պիտի սորվեցնէ ։
Ծովուն ձուկերը անգամ քեզի պիտի պատմեն ։
9 Ա՛ս ամէն բաներով ո՞վ չգիտեր
Թէ ասիկա ընդը Տէրոջը ձեռքն է ։
10 Որ ամէն ապրողին անձը՝
Ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին անոր ձեռքն է ։
11 Մի՞թէ ականջը խօսքերը չ՚ոգոյներ ,
Ինչպէս որ քիմքը կերակուրին համը կ՚առնէ ։
12 Իմաստութիւնը ծերերուն քովն է ,
Ու հանճարը՝ օրերուն շատութեանը մէջ ։
13 Անոր քովն է իմաստութիւնը ու զօրութիւնը ։
Հանճարը ու իմաստութիւնը Անոր է ։
14 Ա՛ն կը փլցնէ , ու չշինուիր ։
Մէկուն մէկուն վրայ դոցէ , ալ չբացուիր ։
15 Ա՛ն Անիկա ջուրերը կ՚արգիլէ , ու կը չորնան ,
Ու զանոնք թոյ կու տայ , ու երկիրը տակնուվրայ կ՚ընէն ։
16 Զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են ։
Խաբուողը ու խաբուղը անոն են ։
17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պարընչէ ,
Ու գատաւորները կը յիմարեցնէ ։
18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ ,
Ու մէջքերնին չուան կը կապէ ։
19 †Նախարարները կողոպտուած կը պտըտցնէ ,
Ու զօրաւորները կը կործանէ ։
20 Հաւատարմութիւնը շրթունքը կը պահանձեցնէ ,
Ու ծերերուն խելքը կ՚առնէ ։
21 Ազնուականներուն վրայ անարգութիւն կը թափէ ,
Ու հզօրներուն գօտին կը թուլցնէ ։
22 Խորունկ բաները խաւարէն հանելէ կը յայտնէ ,
Ու մահուան սուերը լուսս կը հանէ ։
23 Ազգերը կը շատցնէ , ու զանոնք կը կորսընցնէ ։
Ազգերը ազգ կը տարածէ , ու զանոնք նոյ կը գաղթընէ ։
24 Երկրի ժողովրդոց առաջնորդներուն խելքը կ՚առնէ ,
Ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցնէ զանոնք ։
25 Անոնք առանց լոյսի մութին մէջ խարխափելով կ՚երթան ։
Ու գինեպներու պէս կը մոլորեցնէ զանոնք ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ես իր բարեկամները կը յանդիմանեմ այսաւասիկ Աստուծոյ համար ։
14 Կը խոստանամ թէ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ է ։ 20 Կը փա-
փագի գիտնալ թէ ինչ են իր մեղքերը ։ եւ թէ Աստուած
ինչ դիտաւորութիւնով զանիկա նեղութեան մէջ դրած է ։

1 Ա՛հա ասանկ ամէնը իմ աչքս տեսաւ ,
Ականջս լսեց զանիկա ու խնայեց ։
2 Ինչ գիտցածը ես ալ գիտեմ ։
Ես ձեզմէ նուազ չեմ ։
3 Բայց ես Ամենակարողին խօսիլ՝
Ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացնելու կը փափագիմ ։
4 Սակայն դուք սուտ խօսիլ կը հնարէք ։
Ամէնքդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք ։
5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կենայիք ։
Եւ ասիկա ձեզի իմաստութիւն պիտի սեպուէր ։
6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մտիկ ըրէք ,
Ու շրթունքներուս փաստերուն ականջ դրէք ։
7 Աստուծոյ համար անիրաւութիւնն կը զրուցէք ,
Ու անոր համար նենգութիւն կը խօսիք ։
8 Մի՛թէ աչառութիւնն կ՚ընէք անոր ,
Կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք ։
9 Ազի՞ կ՚ը որ անիկա ձեզ քննէ ։
Պիտի խաբէ՞ք զանիկա մարդ խաբելու պէս ։
10 Երեմ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք ,
Անշուշտ անիկա պիտի յանդիմանէ ձեզ ։
11 Մի՞թէ անոր փառքը ձեզ չ՚ի՞ահկացներ ,
Ու անոր ահը ձեր վրայ չի՞ինար ։
12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխիրի առակներ են ,
Ձեր պատնէշները կաւէ պատնէշներու պէս են ։
13 Լռեցէք իմ առջեւս , ու ես խօսիմ ։
Եւ ինչ որ բլլայ՝ ինծի պատահի ինծի ։
14 Ինչո՞ւ համար մարմինս ակռաներուս մէջը կ՚առնեմ ,
Ու հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ ։
15 Թէ եւ անիկա զիս սպաննէ , ես անոր պիտի յուսամ ։
Միանայն անդ իմ ճամբաներս անոր առջեւը պիտի պաշտպանեմ ։
16 Նաեւ իմ փրկութիւնս անիկա է ։
Բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջեւը պիտի չգայ ։

ա Եբ. կը բերի ։ բ Թուա. ժգ. 22։ Դատ. ե. 23։ Գոբ. ԺԸ. 38։ գ Գլ. լԳ. 3։ դ Գլ. գ. 30։ ե Գլ. լբ. 7։ զ Գլ. ԼԹ. 4։ լԳ. 5։ է Գլ. ԼԹ. 4։ ը Գլ. ժա. 10։ թ Թուա. ժգ. 22։ Դատ. ե. 23։ Գոբ. ԺԸ. 38։ ժ Գլ. լԳ. 3։ ի Ես. խբ. 22։ Ցեփ. գ. 7։ լ Գ Թագ. ը. 38։ ԺԸ. 1։ խ Դն. ե. 11։ ա Գլ. ժա. 10։ բ Ա՛ստ. 15։ գ Ա՛ստ. ԺԸ. 31։ դ Գլ. ժա. 10։ ե Ես. խբ. 22։ Ցեփ. գ. 7։ զ Գլ. ԺԸ. 14։ է Ես. խբ. 22։ Ցեփ. գ. 7։ ը Գլ. ժա. 10։ թ Գլ. ԺԸ. 14։ ժ Գլ. ԺԸ. 25։ Ես. ԺԸ. 13։ ԽԲ. 14։ ա Կոր. ա. 19։ ի Կա՛ Քահանաները 1. 2. 3։ լ Գլ. լբ. 9։ Ես. գ. 1. 2. 3։ խ Սաղ. ՀԸ. 4. 40։ ծ Սաղ. ՀԸ. 4. 40։ կ Ո՛ր Ով. Ես. 29։ Գլ. ե. 14։ ղ Սաղ. ՀԸ. 27։ ճ Դատ. բ. 22։ Մատ. ժ. 26։ ա Կոր. գ. 5։ յ Գլ. ԺԸ. 3։ ն Սաղ. ՀԸ. 38։ Ես. Բ. 3։ իգ. 15։ շ Սաղ. ՀԸ. 4. 40։ ո Ո՛ր Ով. Ես. 29։ Գլ. ե. 14։ պ Սաղ. ՀԸ. 4. 40։ Դատ. բ. 21։ ջ Գլ. ԺԸ. 3։ ռ Գլ. իգ. 3։ Ես. լԵ. 35։ ս Գլ. գ. 21։ ԺԸ. 2։ վ Ա՛ստ. ԺԸ. 18։ տ Կա՛ Մարգիները ։ ր Կա՛ Մարգիները ։ ց Գլ. ԺԸ. 5։ Սաղ. ՀԸ. 4. 40։ Ես. Բ. 3։ իգ. 15։ Սաղ. ՀԸ. 38։ Ես. Բ. 3։ իգ. 15։ Սաղ. ՀԸ. 4. 40։ Գլ. ԺԸ. 3։ ւ Գլ. ԺԸ. 4։ փ Ես. ԽԲ. 21։ Սաղ. ՀԸ. 4. 40։ Գլ. ԺԸ. 3։ ք Սաղ. իգ. 4։ Ա՛ստ. ԺԸ. 38։ օ Գլ. իԸ. 5։

17 Ազէկ մտիկ ըրէք իմ խօսքս ,
Ու իմ բանէիքս ձեր ականջներուն հասնէ ։
18 Ինչ հնարս կ՚ունենամ գրած եմ.
Գիտեմ որ պիտի արդարանամ ։
19 [1]Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի.
Քանզի թէ որ հիմա լռելու ըլլամ, պիտի մեռնիմ ։
20 [2]Միայն թէ աս երկու բանը մի ըներ ինծի,
Ու անսանձը քու երեսէդ պիտի չպահուըմ.
21 [3]Զեռքդ վրայէս վերցուր ,
Ու քու երկիւդդ զիս չզարհուրեցընէ ։
22 Յետոյ դուն կանչէ , ու ես պատասխան տամ.
Կամ թէ ես խօսիմ, ու դուն ինծի պատասխան տուր ։
23 Ո՞րչափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս.
Իմ յանցանքս ու մեղքս ինծի իմացուր ։
24 [4]Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես ,
Ու ինձս քեզի թշնամի կը սեպես ։
25 [5]Հէգի քշուած տերեւի՞ մը զիմ ահաւոր պիտի ըլլաս ,
Կամ թէ չոր մնդղի մի պիտի հալածես ։
26 Որովհետեւ [6]դառնութեան վճիռ կու տաս՚՚ ինծի ,
Ու իմ երիտասարդութեանս անօրէնութիւնները ինծի կը ժառանգեցընես ։
27 [7]Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես ,
Ու բոլոր ճամբաներս կը դիտես ,
Ու իմ ոտքերուս չուխլներուն նշան կը դնես ։
28 Ու ես [8]փտած փայտ բանի պէս՝
Ու ցեցէն կերուած լաթի պէս կը մաշիմ ։

ԳԼ· ԺԴ

1 Ծո՛ր Հոգիդ կը ինդրէ Աստուծմէ՝ կենաց կարելիութիւնը ու մահուան ատ գալիութիւնէ առաջ բերելուվ ։ 7 Կը խոստովանի թէ մարդս Հոգին անդամ մը կրնայով ալ ես չդառնար՝ ասկոնի ինչը իր փոփոխութիւնը կը սպասի ։ 16 Մարդս մեղքի պատճառաւ ապականութեան ենթակայ է ։

1 Կենիկ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի ·
Ու [1]ծիրանավոր ելլուստ է ։
2 [2]Ուռիկի պէս կ՚ելլէ ու կը կարուի ,
Ու շուքի պէս կը փախչի ու չկենար ։
3 Բայց [3]անոր վրայ ալ աչքերդ կը բանաս ,
Ու զիս քու հետդ դատաստանի՞ կը բերես ։
4 [4]Անմաքուրէն ո՞վ կրնայ մաքուր հանել .
Բնաւ մէկը չէ ։
5 Որովհետեւ անոր օրերը որոշուած են .
Անոր ամիսներուն թիւը քու քովդ է ·
Դուն անոր սահման դրիր ,
Ու անիկա չկրնար անդին անցնել ·
6 [5]Երեսդ մէկզի դարձուր անկէ , որ անիկա հանգչի ,
[6]Մինչեւ որ վարձկանի պէս իր օրը լրիւցընէ ։
7 Վասն զի թէ որ ծառը կտրուի , դեռ յոյս կայ
[7]Որ վերստին ծլի ու չառաւիղը պակաս չըլլայ ։
8 Թէ և անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ ,
Ու անոր բունը հողին մէջը մեռած ,
9 Անիկա ջուրին հոտէն կը ծաղկի ,
Ու նոր տունկած հասէ պէս ճիւղեր կ՚արձակէ ։
10 Բայց մարդը կը մեռնի ու [8]կ՚երթայ ·
Մարդը իր հոգին կ՚աւանդէ , ու ետը ո՞ւր տեղ է ։
11 [9]Ծովէն ալ ջուրերը ծովէն կը պակսին ,
Ու գետը կը չորնայ ու կը ցամքի ,
12 Նոյնպէս ալ մարդը երբ կը պառկի ու չկենար ·
[10]Մինչեւ որ ալ երկինքը չըլլայ՝ պիտի չկենայ ,
Ու իրենց քունէն պիտի չարթննան ։
13 Երանի թէ մինչեւ քու բարկութեանդ անցնիլը՝
Գերեզմանին մէջը ծածկիր ու պահելիր զիս .
Ինծի ժամանակ մը որոշէիր , ու ետքը զիս մխսդ բերէիր ։
14 Թէ որ մարդը մեռնի , պիտի կենդանանա՞յ արդեօք ·
Պատերազմիս բոլոր օրերը [11]պիտի սպասէմ ,
Մինչեւ որ իմ փոխուելու [12]ժամս գայ ։
15 [13]Պիտի կանչես , ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ ·
Քու ձեռքերուդ գործքին պիտի փափաքիս ։
16 [14]Որովհետեւ հիմա քայլերս կը համրես ,
Մեղքս չե՞ս գներ ։
17 Իմ յանցանքս փակի մէջ կնքուած է ,
Ու իմ անօրէնութեանս վրայ [15]կարեցիր ։
18 Իսկ ար լեռը խլտալով կը կործանի ,
Ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի ։
19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը ·
Ծորդած ժամանակներն գետնին հողերը կը քշչեն կը տանին ·
Դուն ալ մարդուն յոյսը [16]հասն կը կործանցընես ։
20 Դուն բոլորովին յաղթող [17]կ՚ըլլաս անոր վրայ , ու անիկա կ՚երթայ ·
Անոր դէմքը փոխելով՝ զանիկա կը վռնտես ։
21 Անոր տղաքը պատիւ կ՚ունենան , ու [18]ինքը չգիտնար ·
Անոնք անարդ կ՚ըլլան , ու ինքը անոնց [19]հասը չխմնար ։

Բ Գլ· ւգ · 8 · Եր· · 8 · 5 ։
Բ Գլ· Բ · 34 · ւգ · 7 ։
Ե Սաղ· ւԹ · 10 ։
Ե Բ Օր· լբ · 20 · Սաղ· ԺԹ · 1 · Խղ · 24 · 25 · 14 · Եր· · 6 · 17 ։
Ե Բ Օր· լբ · 48 · Հբ· ասաք · ա · 21 · Գլ· Ժգ · 9 · ԺԲ · 11 · Հգ · 10 · Ռգ· · 8 · 5 ։
Ե Եր· · Խբ · 3 ։
Ե Եբ· · գառնաբ Ինձներ կը գրեա Գլ· Բ · 11 · Սաղ· ւ · 5 · 6 · 9 · Ղ· 5 ։
Է Գլ· ւգ · 11 ։

Գլ· Ե · 7 · Ժող· Բ · 23 ։
Ը Գլ· Ը · 9 · Սաղ· Ղ · 5 · 6 · 9 · Ղ· 11 · Ղգ · 15 · Ղ֊գ · 4 · Ես· Բ · 6 · Ցաղ· Ղ · 11 · Ղ֊գ · 3 · Սաղ· Ղ֊գ · 3 ։

Դան · Ե · 3 · Սաղ· Դա · 5 · Ցաղ· · գ · 6 · Հառմ· Ե · 12 · Եբհա · բ · 3 ։
Գլ· Ե · 1 ։
Գլ· Ե · 16 · 19 · Ժ · 20 · Սաղ· ւԹ · 13 ։
Գլ· Ե · 1 ։
Հմր · 14 ։
ապահանա

Բհան կը անանկ · Սաղ· Ղ֊ · 26 · Ես· Դա · 6 · կե · 17 · Ղգ · 22 · Գաղ· գ · 21 · Հառմ· բ·20 · գ Գլ· Ե · 1 · Գ Ղգ · Ժ գ · 15 · Հ Հմր · 7 ։

Գլ· ժ · 6 · 14 · Ժգ · 27 · լա · 4 · ւգ · 31 · Սաղ· Ժգ · 8 · Ղբ · 1 · 3 · 5 · Ռաղ· Ե · 21 · Երեմ· լբ · 19 · Բ Օր· լբ · 34 · Ռվբ· Ժգ · 22 ։
Ես· ասէքսպիր ։
Ժող· Բ · 5 · Ես· կգ · 16 ·

22 Մխայն թէ իր վրայի մարմինը ցաւ պիտի կրէ,
Ու իր հոգին պիտի տրտմի իր ներքին դէմ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Յորը. անոր իր անձը արդարացնելը անարշապատիւն անկրելով։ 17 Աստուծմէ կ'ապաչտանի չար մարդոց անհանգստութենէ։

1 Ասոնք եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Միթէ խնամուն մարդը հովի պէս *խօսքերով պատասխան պիտի տայ,
Ու իր փորը արեւելեան հովով պիտի լեցընէ*։
3 Զրոյց խօսքերով պիտի վիճաբանի*,
Ու անանկ զրոյցներով՝ որոնք օգուտ մը չունին։
4 Մանաւանդ դուն երկիւղը կը խափանես,
Ու Աստծոյ մխուոյցելու ազօթքը կ'պակսիս։
5 Որովհետեւ բերանդ քու անօրէնութիւնդ կը ցուցընէ,
Ու նենգաւորաց լեզուն ընտրեցիր։
6 *Քու բերանդ քեզ պիտի դատապարտէ, ու չէ թէ ես,
Եւ քու շրթունքներդ քեզի դէմ պիտի վկայեն։
7 Առջի ծնած մարդը դո՞ւն ես.
Կամ բլուրներէն առաջ ստեղծուեցար։
8 Աստծոյ գաղտնեացըունկնդիր եղա՞ր.
Ու խմաստութիւնը դէպ քեզի պահեցիր։
9 Ի՞նչ գիտես դուն որ մենք չունք գիտեր.
Ի՞նչ իմանալութիւն ունես, որ մենք չունինք։
10 Մէ՛ր եւ հայրերնիս ձերմակ մազերով
Ու խիստ ծեր մարդիկ ալ կան,
Որոնք տարիքով քու հօրմդ տալի մեծ են։
11 Միթէ քիչ կը թուին քեզի Աստծոյ մխիթարութիւնները,
†Ու քեզի ըսուած մեղմ խօսքերը։*
12 Քու սիրտդ ո՞ր կը տանի քեզ,
Ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'անդրադառնան,
13 Որ հոգիդ Աստծոյ դէմ դարձնելով՝
Բերնէդ ասանկ խօսքեր կը հանես։
14 Մարդը ի՞նչ է՝ որ մաքուր ըլլայ,
Ու ծնեալ ծնածդ՝ որ արդարանայ։
15 Ահա Ա՛ստուած իր սուրբերուն չի հաւատար,
Ու երկինքը անոր աչքերուն առջեւը մաքուր չէ։
16 Որչա՛փ կը տգեղ գարշելի ու պիղծ մարդը՝
Որ անօրէնութիւնը ջուրի պէս կը խմէ։

17 Քեզի խնդրեմ, մտիկ ըրէ ինծի,

* ե՛ր՝ գիտութիւն նամ
= Դատ. ժԹ. 22։
† Յով. գ. 3։ Եսայ. ը. 11։
‡ Հռովմ. ժա. 34։
ա Կոր. բ. 11։
բ Գէն. ժգ. 3։
գ Գէն. ը. 6. 7։
դ Կամ ծածուկ բան մը ունի՞ ինծի պատճառ։
ե Յով. ժԹ. 25։
զ Ելից. ը. 46։
է Գէն. ժ. 26։ Գէ. ժգ. 4։ Սաղ. ժգ. 3։ Ղատ. ժ. 9։ Ամոս. ե. 8։ Յով. ժԹ. 23։ Ես. ի. 10։ Ամոս. ե. 8։ Յով. ժԹ. 23։ Ես. ի. 10։ Ամոս. ե. 8։ Յով. ժԹ. 23։ Ես. ի. 10։
ը Գէն. է. 12։ Սաղ. ը. 12։
թ Ա թագ. ե. 3։
ժ Սաղ. ՃԻ. 15։ ՃԻ. 16։
ի Գէն. ժը. 11։ Ա թագ. ժԹ. 28։
լ Գէն. ը. 8։
խ Եզր. բ. 63։ — Ես. ը. 17։
ծ Գէն. է. 1։
կ Գէն. ը. 21։ Սաղ. ԽԸ. 4։ Ես. ե. 13։

18 Ինչ որ իմաստուններէն յայտնեցին,
Ու բնաւ չծածկեցին իրենց հայրերէն —
19 (Երկիրը անոնց միայն տրուեցաւ,
Ու հանուց մէջէն օտարական մը չանցաւ։)
20 Զարը իր բոլոր օրերուն մէջ տանջանք կը կրէ,
Ու բռնաւորին քիչ տարիներ պահուած են։
21 Վախերու ձայնը անոր ականջն է.
Խաղաղութեան մէջ անոր վրայ կործանիչը պիտի գայ։
22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ,
Ու սրախող պահուած է։
23 Հացը ո՞ւր է՝ ըսելէ թափառական կը պարտի.
Գիտէ որ մութի օրը պատրաստ է իր ձեռքն է։
24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկա կը վախցընեն,
Ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յարձակում կ'ընեն։
25 Ինչու որ Աստծոյ դէմ ձեռք վերցուց,
Ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ։
26 Անոր վրայ կը յարձակի †գոտպոտ եւ մրնեներով։
Ու իր ասպարներուն ծանր դրնեներով։
27 Որովհետեւ իր երեսը ճարպով ծածկեց,
Ու երիկամունքներուն պարարտութիւնով գոյացաւ։
28 Ու անիկա աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցաւ,
Ու կործանեալ մնացած անչէն տուներու մէջ։
29 Անիկա պիտի չհարստանայ,
Անոր ստացուածքները հաստատ պիտի չըլլան,
Ու անոնց չատութիւնը երկրիս վրայ պիտի չտարածուի։
30 Մութէն պիտի չազատի.
Բոցը պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը,
Ու *Աստծոյ բերնին շունչովը պիտի ոչընչանայ։
31 Թափուրութիւն չհաւատայ,
Ան զի անոր փոխարէնը ունայնութիւն պիտի ըլլայ։
32 Օրերը չլմընցած պիտի կարուի,
Ու ճիւղերը նորէն պիտի չկանաչին։
33 Որթի պէս իր ազտոը պիտի թափէ,
Ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափէ։
34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամլի պիտի ըլլայ,
Ու կաշառք առնողներուն վրանները կրակը պիտի այրէ։
35 Անոնք նեղութիւն կը յղանան, անօրէնութիւն կը ծնանին,
Ու որովայնին խաբէութիւն կը պատրաստէ։

1 Եզր. դ. 12։ Սաղ. ը. 12։
ղ Ա թես. բ. 3։
ր Սաղ. ՃԻ. 15։ ՃԻ. 16։
ս Գէն. ժը. 11։
տ Եզր. բ. պարագայ.։
ւ Գէն. է. 9։
ք Ա՛ստ. ԽԸ. 4։ Ովս. ժ. 13։

ԳԼ· ԺԲ

1 Ցոր իր բարեկամները կը յանդիմանէ՝ զանոնք անգութ ա-
նուանելով։ 7 իր վհատին ի յայտ կու տայ զանոնք։ 17
իր անմեղութիւնը կը հաստատէ։

1 Եւ ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Ես ատոնց պէս շատ բաներ լսած եմ.
Ամէնդդ ալ ձանձրալի մխիթարիչ-
ներ էք ։
3 Դատարկ խօսքերը ծայր ունի՞ն .
Եթէ ոչ ի՞նչ բանէ դրդուած պատասխան
կու տաս ։
4 Ես ալ ձեզի պէս կրնայի խօսիլ .
Թէ որ ձեր անձը իմ անձիս տեղը ըլլար ,
Կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր դիզել ,
Ու եղերդ դէմ գլուխս երերցնել ,
5 Ա՛խ իմ բերնովս ձեզ կը զօրացնէի ,
Ու շրթունքներուս չարժումը ներ տուժքիչը
կը փարատէր ։

6 Թէ որ խօսիմ սրտմնելիութիւնս չփարատիր ,
Ու թէ որ լռեմ՝ ի՞նչ կը պակսի ինծմէ ։
7 Բայց հիմա զիս յոգնեցուց .
Բոլոր տունս ամայի ըրիր .
8 Նաև զիս բռնեցիր , ու ոտքս ինծի դէմ վկա-
յութիւն մըն է .
Ու իմ նիհարութիւնս ինծի դէմ երեսով՝ ե-
րեսս վրայ վկայութիւն կ'ընէ .
9 Ինծի բարկութիւնը չէ պատռեց , ու ինծի
թշնամի եղաւ ,
Ակռաները իմ վրաս կրճտեց .
Թշնամիս սուր աչքերով ինծի նայեցաւ ։
10 Բերաննին վրաս բացին ,
Ու չար նախատեցաւ հանար ծնօտներուս ապ-
տակ զարկին .
Միկտեղ վրաս ժողվուեցան ։
11 Աստուած զիս ամբարշտին յանձնեց ,
Ու անօրէններուն ձեռքը ձգեց ։
12 Հանդիսա եի , ու զիս ճնշեց ,
Ի՛ւ վիզէս բռնեցաւ՝ զիս ջախջախեց ,
Ու զիս իրեն նշան դրաւ ։
13 Աննր ազեղնաձգները իմ բոլորտիքս առին .
Երիկամունքներս կը խոցէ , ու ինծի չխնայեր .
Լեղիս գետինը կը թափէ ։
14 կատաղածի վրայ կատղած ընելով զիս կոտ-
րեց ,
Իմ վրաս զօրաւորի մը պէս յարձակեցաւ ։
15 Մաքիս վրայ քուրձ կարեցի ,
Ու եղջիւրս Հողով ապառաժեցի ։
16 Երեսս լալէն ոսկեցաւ ,
Ու աչքիս թարթիչներուն վրայ մահուան չուք
կայ ։
17 Թէ և ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն չկայ ,
Ու աղօթքս մաքուր է ։
18 Ով երկիր , իմ արիւնս մի ծածկեր ,
Ու ողողակիս տեղ չըլլայ ։
19 Հիմա ալ ահա վկաս երկինքը մէջ է ,
Ու փաստարանս բարձր տեղւոյն է ։
20 Ջիս ծաղր ընողները իմ բարեկամներս են .
Աչքերս Աստուծոյ առջեւը արցունք կը թա-
փեն ։
21 Երանի թէ մարդս կարենար Աստուծոյ հետ
վիճաբանիլ ,
Ինչպէս մարդ իր ընկերին հետ ։
22 Ընդ որ քիչ տարիներ անցնելէն ետքը՝
Անտանկ ճամբայ մը պիտի երթամ , ուակից որ
ալ պիտի չդառնամ։

ԳԼ· ԺԻ

1 Ցոր մարգոց ձեռքէն Աստուծոյ կը բողոքէ ։ 6 Մարդոց սա-
ստուածութեան հետ անդթութիւնը վարուքը թէ և տրտ-
րտ կ'ապտչքնէ , բայց յաստատաբար ։ 11 Ցոր կ'ըսէ նաև՝
թէ իր յոյսը կեանքի վրայ չէ ։ Հոգոյ մխիթարութիւն ։

1 Ճունչս կը նուազի , օրերս կը մարին ,
Գերեզմանը ինծի կը պատրաստ ։
2 Չէ՞ որ ծաղր ընողներ կան իմ քովս ,
Ու աչքս անոնց հակառակութեամբ գիշերը կ'անց-
ցընէ ։
3 Ազէ՛ քու քովդ ինծի երաշխաւոր մը լիր .
Ո՞վ կայ որ իմ ձեռքս բռնէ ։
4 Ինչու որ դուն խելամտութիւնը անոնց սրտէն
ծածկեցիր ,
Անոր համար պիտի չբարձրացնես զանոնք ։
5 Ով որ իր բարեկամները կողոպտելու կը
մատնէ ,
Անոր տղոցը աչքերը պիտի նուաղին ։
6 Ջիս ժողովուրդներուն առակ ըրաւ .
Անոնց առջեւը դղրդելի եղայ ։
7 Նաև խաչերս սրտմնելէն չյացան ,
Ու հոգիս բոլոր անդամները չուքի պէս ե-
ղան ։
8 Ուղիղները սա բանիս վրայ պիտի զարմնանան ,
Եւ անմեղները պիտի արթընուան կեղծաւորին
դէմ ։
9 Ու արդարը հաստատ պիտի կենայ իր ճամ-
բուն մէջ ,
Եւ մաքուր ձեռք ունեցողը երթալով պիտի
զօրանայ ։
10 Բայց դուք ամէնդդ ալ դարձէք ու եկէք ,
Ինչու որ ձեր մէջը իմաստուն չեմ գտներ ։
11 Իմ օրերս անցան ,
Իմ դիտաւորութիւններս — սրտիս խորհուրդ-
ները խափանուեցան ։
12 Գիշերը ցորեկի փոխուեցաւ ,

Ո– լոյսը *խաւարին մտեցաւ։"
13 Մինչեւ գերեզմանին կը ազատիմ, որ իմ տունս պիտի ըլլայ։
Անկողինս մթութեան մէջ փռեցի։
14 Ապականութեանը ազգակիցն ըսելով, Դուն իմ հայրս ես։
եւ որդերուն՝ Դուք իմ մայրս ու քոյրս եք։
15 Ու հիմա ո՞ւր է իմ յոյսս։
իմ յոյսս ո՞վ պիտի տեսնէ։
16 †Գերեզմանին առանձնութեանը մէջ պիտի ինձի,
երբոր *միկտուղ հողին մէջը հանդստանանք։

ԳԼ· ԺԸ

1 Բազդատ կը յանդիմանի Յորբ՝ գանկիա ինչնահատ ու ան. համբեր անուանելով։ 5 Յաբերուն ինչնատութիւնները։

1 Աետանները բազդատ Սօփերին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Երբ ատ խօսքերը պիտի հատցընէք։
Հասկցէք, ու անկէ ետքը խօսինք։
3 ինչո՞ւ համար †անասնոց պէս համարուինք,
Ո– աչքերնուդ առջեւ անմիտութիւն անուանինք։
4 (†Իր բարկութենովը ինքզինք կը պատառէ։)
Մինչեւ երկիրը քեզի համար երեսի վրայ պիտի ձգուի՞,
Ու ապառաժը իր տեղէն պիտի փոխադրուի՞։

5 Այնուհետեւ համբարշտին լոյսը պիտի մարի,
Ու անոր կրակին բոցը լոյս պիտի չտայ։
6 Անոր վրանին մէջ լոյսը պիտի խաւարի,
†Ու անոր ճրագը անոր վրայ պիտի մարի։
7 Անոր զօրութեանը քայլերը նեղութեան պիտի կրճտին,
Ու †անոր խորհուրդը զանիկա գետինը պիտի գցեն։
8 Ինչու որ Իր ոտքերովը ուռկանի մէջ պիտի բռնուի,
Ու ցանցի վրայ պիտի քալէ։
9 վարսի ծայրը դարչապարը պիտի բռնէ,
Ո– †աւազաուն անոր պիտի յաղթէ։
10 Անոր համար գետնին մէջը թակարդ պատրաստած է,
Ու ծայր ճամբուն վրայ որոգայթ։
11 †Արհաւիրքը զանիկա ամէն կողմէն պիտի պատչարէ,
Ու զանիկա իր ոտքերովը ապին անդին պիտի վազցնէ։
12 Անոր զօրութիւնը պիտի անօթենայ,
Ու †կորուստը անոր քովը պատրաստ է,
13 Ու անոր մորթին ցաւը պիտի ուտէ։
Մահուան առջինին պիտի ուտէ անոր ցաւը։
14 †Անոր վստահութիւնը իր վրանէն պիտի կըտրուի։
Ու անիկա դէպ ի զարհուրանաց թագաւորը պիտի քալէ։
15 Անոր վրանին մէջը ըբնակած պիտի բնակի, որ ան չէ՝ իրը պիտի չըլլայ։
Ո– անոր բնակարանին վրայ ծծումբ պիտի ցանուի։
16 †Անոր արմատները տակէն պիտի չորնան,
Ու վերէն ճիւղերը պիտի կտրուին։
17 Անոր յիշատակը երկրէն պիտի կորսուի,
Ու անոր անունը հրապարակներուն մէջը պիտի չյիշուի։
18 Անիկա լոյսէն խաւարը պիտի քշուի,
Ու անիկա աշխարհէն պիտի վռնտուի։
19 †Իր ժողովրդին մէջ ոչ զաւակ պիտի ունենայ եւ ոչ թոռ,
Ու անոր բնակութիւններուն մէջ մէկը պիտի չմնայ։
20 †Եաքիններըը †անոր օրուանը վրայ պիտի զարմանան,
Ու ‡առաջիններըը պիտի սոսկան։
21 Արդարեւ ամբարշտին բնակարանները ասանկ պիտի ըլլան,
Ու †զգաստած չեմնդցողին տեղը ասանկ է։

ԳԼ· ԺԹ

1 Յոբ իր բարկահաճութեան անգիտութենէն կը գանգատի։ 21։ 28 կը բնդրկի որ իր վրայ գութ ունենան։ 23 Մեռելոց յարութիւն ուզելը կը խոստանի։

1 Եւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Մինչեւ ե՞րբ հոգիս պիտի վշտացընէք,
Ու ինձ խօսքերով պիտի ճնշէք։
3 Այդչէն տասը անգամ որ դիս կը մեղադրէք։
Չէք ամչնար ու դիս կ'ապշեցնէք։
4 Եւ թէ որ յիրաւի ես սխալեր եմ,
իմ սխալութիւնս իմ քովս կը մնայ։
5 Թէ որ անպատճառ †ամբարտաւանութեամբ խօսել կ'ուզէք ինծի դէմ,
Ու անծիս երեսս գարնել,
6 Գիտցէք ուրեմն որ դիս Աստուած կործանեց,
Ու իր ցանցը իմ վրաս դարձուց։
7 Ահա ըսի՝ նեղի անիրաւութենէս համար կ'աղաղակեմ, ու պատասխան տուող չկայ։
Կը բողոքեմ, բայց դատաստան չկայ։
8 †Անիկա իմ ճամբաս գոցեց, անանկ որ չեմ կրնար անցնիլ։

• Կամ խաւարին առջեւն կարձ։ Եւ։ ‡ Կամ՝ Ահաւոր։ ժ· 9· ի· 20· իդ· 20· † Գլ· ի·ա· 17· Սապ· ի· 3· իդ· 28· ‡ Գլ· ի· 13· ¶ Գլ· ի· 15· ¶ Սապ· ի· 13· Առակ· ի· 22· ¶ Գլ· ի· 10· Սապ· իի· 13· իբ· 8· ¶ Գլ· ի· 5· ¶ Գլ· իի· 21· իբ· 25· Երեմ· գ· 25· իբ· 3· իդ· 5· իթ· 9· Սապ· իբ· 28· ¶ Գլ· իե· 23· ¶ Գլ· իբ· 14· ժա· 20· Սապ· ձմ· 10· Առակ· ի· 28·

‡ Գլ· իթ· 19· Եսա· ե· 24· Ամոս· բ· 9· Մ· գ· 9· ¶ Սապ· իգ· 13· Առակ· բ· 22· ժ· 7· ¶ Գլ· իբ· 3· ¶ Եսա· ժգ· 22· Ե. բեմ· իբ· 30· ¶ Կամ Աբեմելեք բնակչները ¶ Սապ· իբ· 13· ¶ Կամ սաբեկչ բնակիչները ¶ Երեմ· իբ· 3· ժ· 25· ¶ Գլ· ի· 29· ¶ Սապ· իբ· 16· ¶ Գլ· գ· 23· Սապ· ի· 8·

ա· 16·
— Ծն· լա· 7· Գ. Թգ· իբ· 26·
‡ Սապ· լբ· 16·
‡ Գլ· գ· 23· Սապ· ի· 8·

իմ չաւիղներուս վրայ խաւար դրաւ ։
9 ՙՁիս իմ փառքս մերկացուց ,
Ու գլխէս թագը վերցուց ։
10 Ձիս ամէն կողմէն աւրեց , ու ես գացի ։
Ու իմ յոյսս ծառի մը պէս արմատէն խլեց ։
11 Անոր բարկութիւնը իմ վրաս բորբոքեցաւ ,
Ու ՚զիս իր թշնամիներուն կարգը դրաւ ։
12 Անոր գունդերը միասին եկան ,
Ու ճամբանին բնակիլ դէմ պատրաստեցին ,
Ու վրանիս բոլորտիքը բանակեցան ։
13 ՚Ինիկա իմ եղբայրներս բնակէ հեռացուց ,
Ու ինկաւ ծանօթներս օտարացան բնակէ ։
14 Ազգականներս չէ թողուցին ,
Ու իմ ճանչուածներս զիս մոռցան ։
15 իմ տունս բնակիչները ու աղախիններս զիս
անծանօթ մէկ մը սեպեցին ,
Ու անոնց աչքին առջեւը օտարական եղայ ։
16 Ծառաս կանչեցի , ու անիկա պատասխան
չտուաւ ,
Թէև բերնովս անոր աղաչեցի ։
17 իմ չունչս ՚ատելի եղաւ կնոջս ,
Ու իմ աղաչանքներս՝ իմ հոգւոյն որովայնին որ-
դւոցը ։
18 ՚Փոքր տղաքն ալ զիս կ՚անարգեն ,
Ու երբոր կ՚ելլեմ , ինծի դէմ կը խօսին ։
19 ՚Բոլոր մտերիմ բարեկամներս ինծմէ զզուեցան ,
Ու իմ սիրականներս ինծի դէմ դարձան ։
20 ՚Ոսկորներս մորթիս ու մսերուս փական ,
Մշտ՚ ակռանեղութեա կաշիովը ազատեցայ ։
21 Ով իմ բարեկամներս , դուք ողորմեցէք ինծի ,
Ողորմեցէք ինծի ։ Քանզի Աստուծոյ ձեռքը
ինծի դպաւ ։
22 ինչո՞ Աստուծոյ պէս զիս կը հալածէք ,
Ու մարմինէս չէք կշտանար ։

23 Երանի թէ հիմա խօսքերս գրուէին ։
երանի թէ գիրքի մը մէջ քանդակուէին ։
24 երկաթի գրիչով կապարի վրայ
Ո՞ր քարի վրայ յաւէտ փորագրուէին ։
25 Վասն զի գիտեմ որ իմ †փրկիչս ողջ է ,
Ու անիկա վերջին ժամանակը պիտի ‡երկրի
վրայ ։
26 Ու թէ և մարմինէս ետքը աս ալ փճանայ ,
Բայց ՚իմ մարմնովս զԱստուած պիտի տես-
նեմ ,
27 Որն որ ես ինծի համար պիտի տեսնեմ ,
Ու իմ աչքերս պիտի դիտեն զանիկա , և ոչ
թէ ուրիշները ։
Երիկամունքներս իմ ներքի դիս կը հալին ։
28 Գէթ եր ըսէիք , ՚ինչո՞ւ կը հալածենք զա-
նիկա ։
Որովհետեւ բանին արմատը իմ վրաս գտնուե-
ցաւ ։
29 Սուրէն վախցէք ։ ինչու որ բարկութեան պա-
տիժը սուրն է ,
Որ գիտնաք թէ դատաստան կայ ։

ԳԼ ։ Ի

1–20 Սոփար չարեսը վիճակ ու բաժինը կը ցուցնէ ։

1 Ասատենը Սոփար Նաամացին պատասխան
տուաւ ու ըսաւ ,
2 Աստր համար իմ խորհուրդներս ինծի պա-
տասխանել կու տան ,
Ու ասոր համար կ՚արտրամ ։
3 Զիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լը-
սեցի ,
Բայց էմ հոգիս ՙանէցէ խնամատութենէս պա-
տասխան տալ կը տիպէ զիս ։
4 Դուն ասկից գիտե՞ս որ ՚ի յաւիտենից
Մարգս երկրի վրայ դրուելէն ՚ի վեր ,
5 ՚Անզգամին յաղթականը քիչ ժամանակ կը
տեւէ ,
Ու կեզծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայր-
կեանի համար է ։
6 ՚Թէև անոր փառաւորութիւնը մինչև եր-
կինքը ելլէ ,
Ու գլուխը ամպերուն հասնի ,
7 ՚Իր աղբին պէս յաւիտան պիտի ոչնչանայ ;
Ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն , Ո՞ր է
անիկա ։
8 ՚Երազի պէս պիտի թռչի ու պիտի չգտնուի ։
Ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի ։
9 ՚Զանիկա տեսնող աչքը ալ պիտի չտեսնէ ։
Ու անոր ‖տեղը ալ պիտի չնայի անոր ։
10 Անոր զաւակները աղքատներէն ներջնք պի-
տի խնդրեն ,
Ու անոր ձեռքերը իր §յափշտակածը հետ
պիտի տան ։
11 Անոր ոսկորները Ուր հերիսասարդութեան
ուժերուն դաշնակիցը կ՚ըլլան է ։
՚Որ անոր հետ հողին մէջ պիտի պառկի ։

12 Թէ որ անդգամութիւնը անոր բերնին մէջ քաղ-
ցրը է ,
Եւ թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զա-
նիկա ,
13 Թէ որ զանիկա խնայէ ու չձգէ ,
Ու իր քմայքը մէջ պահէ զանիկա ,
14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փո-
խուի ,

ՙ Սալ · ՀՁ · ԱՀ ·
ՙ Գէն · ժգ · ՈՁ · ՈՁԸ · ՀՀ ·
ՀՁ · ՀՀ ·
՚ Գէն · Ը · ԺԲ ·
՚ Սալ · ՀԸ · ՀԸ · ՈՁ · ՈՀ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՁ · ՀՀ ·
՚ Գէն · Ը · ԺԸ · Սալ · ՀԸ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ ·
՚ Գէն · ո · ԺԱ · Սալ · ՀՁ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ ·
՚ Գ Թագ · ր · ՁՀ ·
՚ Եզր · ասաք
՚ Սալ · խա · ՀՀ · ՀԸ · ՀՁ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ ·
՚ Եզր · Ժաքէ
՚ Գէն · Ը · ՀԸ · Սալ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ ·
՚ Գէն · ո · ԺԱ · Սալ · Ըոմ · գ · ՁՀ ·
՚ Սալ · ՀԸ · ՀՁ ·
՚ Սալ · ՀՁ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ · ՀՁ · ՀՀ

Ա՛նոր ներսի դին քարերի լեզի պիտի ըլլայ ։
15 Անիկա հարատեւթիւններ կուտ տուաւ , բայց
պիտի փախչ զանոնք ։
Ը- Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հա-
նէ զանոնք ։
16 Անիկա թոյներ պիտի ծծէ ,
Ո- զանիկա իժի լեզուն պիտի մեռցընէ ։
17 Անիկա պիտի չտեսնէ վտակները ,
Մեղրի ու կագիի հեղեղներուն գետերը ։
18 Իր աշխատանքով վաստկածը ետ պիտի
տայ ու պիտի չկլլէ ,
Ո՛ւ ետ տուածը չի հարատեւեանը չափ պի-
տի ըլլայ ,
Ո՛ւ ուրախ պիտի չուրախանայ ։
19 Որովհետեւ ազքատները ճնշեց ու երեսի վը-
րայ թողուց ,
Ո՛ւ իր չշինած տունը յափշտակեց ։
20 Անշուշտ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի
չգտայ ,
Ո՛ւ ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել ։
21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ ,
Անոր հաստ անոր յաջողութիւնը հաստատ
պիտի չըլլայ ։
22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակին ալ
նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ ։
Թշուառութեան մէջ եղողներուն ամէն ձեռ-
բուածը անոր վրայ պիտի գայ ։
23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ՚ըլլայ ,
Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ
պիտի խրկէ ,
Ո՛ւ անձրեւի պէս անոր վրայ պիտի թափէ՝
կերակուր ուտելու ատենը ։
24 Երկաթէ զէնքին առջեւէն փախած ատենը՝
պղնձէ աղեղը զանիկա պիտի խոցէ ։
25 Աստուծ նէ արձակուածը մեջտիզը պիտի թա-
փանցէ ,
Ո՛ւ դիպլուն սէգը անոր մեջտէն դուրս եկլի ։
Անոր վրայ արհաւիրքը պիտի գայ ։
26 Բոլոր խաւարը անոր գաղտուկ տեղատեղը
պիտի պահուի ։
Զինուած կրակը զանիկա պիտի լափէ ։
Անոր վրանը մնացողը ի սպերջանիկ պիտի
ըլլայ ։
27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի յայտնէ ,
Երկիրն ալ անոր դէմ պիտի ելլէ ։
28 Անոր տունը եկամուտը պիտի յափշտակուի ,
Ա՛ն պիտի անցնի Աստծոյ բարկութեան օրը ։
29 Անիկա է ամբարիշտ մարդուն բաժինը՝ ու
Աստծմէ ստացած ժառանգութիւնը՝ որ Ա-
ստուած անոր համար սահմաներ է ։

ԳԼ· ԻԱ.

1 Ըոր կը հասասան թէ Իրը իրաւունք ունի տրամաբա- ։ 7 Երրէնի չարերը տիրան չարդութեան մէջ կ՚ըլլան ։ Մինչև որ վնասուած կ՚ապահարինեն ։ 16 Երրէնի անունց կարծառը յաջոխի կերպով կ՚ելլայ ։ 28 Երբէնիին ու ապերջանիլը մեռած առնիներն հասասար են ։ 27 Զարերուն գաղտնաբեր գո- ծերուն չարչրին մէջ պիտի տեսնան ։

1 Եւ Ըոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Խօսքս ականջ մտիկ ըրէք ,
Ո՛ւ սա ըլլայ ձեր միխիթարութիւնը ։
3 Ինծի համբերեցէք ու ես խօսիմ ,
Ո՛ւ խօսելէս ետքը ծաղր ըրէք ։
4 Միթէ ես մարդո՞ւն հետ կը վիճիմ ։
Եւ ինչո՞ւ համար հոգիս չարտսի ։
5 Ինծի նայեցէք ու ապշեցէք ,
Ո՛ւ բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք ։

6 Ա- Բ-նէրը մտածելով կը զարհուրիմ ,
Ո՛ւ մարմինս կը սկսի դողալ ։
7 Ամբարիշտները ինչո՞ւ կ՚ապրին ։
Կը ծերանան ու խնամ կ՚ուժգնանան ։
8 Անոնց սերունդը հետերնին կը հաստատուի
իրենց առջեւ ,
Եւ անոնց զաւակները աչքերնուն առջեւ ։
9 Տուներնին խաղաղութեան մէջ է՝ ու վախէն
ազատ ,
Ո՛ւ Աստծոյ գաւազանը անոնց վրայ չէ ։
10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի ու դատարկ
չելլեր ։
Կովը կ՚ունենայ ու ծնանի ու չվիժեր ։
11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի պէս կը հանանեն ։
Ո՛ւ անոնց տղաքը ու-ու-ռնալով կը ցատկտեն ։
12 Թմբուկով ու քնարով կ՚ը վերցնեն ,
Ո՛ւ սրինգին ձայնով ուրախ կ՚ըլլան ։
13 Անոնք օրերնին գուարճութիւնով կ՚անցընեն ,
Ո՛ւ մէկ վայրկեանի մէջ գերեզմանը կ՚իջնեն ։
14 Ու Աստծոյ կ՚ըսեն ,
Փայտէ մեզմէ ,
Ինչու որ քու ճամբաներդ գիտնալ չենք
ուզեր ։
15 Ամենակարողը ո՞վ է՝ որ անոր ծառայենք ։
Ո՛ւ մեզ որ անոր աղօթք ընենք՝ ի՞նչ օ-
գուտ պիտի ունենանք ։
16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին չէ ։
Ամբարիշտին խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։
17 Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՞ անգամ կը
մարի ,
Ո՛ւ տառապանքը անոնց վրայ կու գայ ։
Ա- Վր բարկութեամբը ածած ցաւեր կը
բաժնէ ։
18 Հ՚ոլին առջեւ եղած չարդին պէս՝

Գլ· ԻԹ · ՁԻ · Ի · ՃՀ · ԻԸ ։
Սաղ· ՀՓ · Ձ · ։
Գլ· Ի · ՃՀ · ԻԱ ։
Սաղ· ՀԲ · Ձ · ԻԱ · Ի · ՃՀ ։
Գլ· ՃԲ · Ձ · ԻԱ · ՃՀ ։
Սաղ· ՀԸ · ԻԸ · ՀԳ · ՃՀ · ԻԸ ։
Գլ· ՃԲ · Ձ · ԻԱ · ՃՀ ։
Սաղ· ՀԸ · ԻԸ · ՀԳ · ՃՀ · ԻԸ ։
Ես· Ի · ՃՀ · ԻԸ · Ի · Գլ· ՀԳ · ՃՀ ։
Գլ· ՀԸ · ԻԱ ։
Գլ· ՀԲ · ԻԸ · Սաղ· ։
Գլ· ՀԲ · ԻԷ · Ձ · Սաղ· ։
Գլ· ՀԲ · ԻԷ · Ձ · Սաղ· ։
Գլ· ՀԲ · ԻԸ · Սաղ· ։
Ես· Ի · Ա-ակ · ա · ։
ԻՈ · ։
Գլ· ՃԲ · Ձ · ։
Ղ-ակ · ՃԲ · ԻՁ · ։
Սաղ· ա · Ձ · ՃԲ · Ձ · ։
Ես· ՃԱ · ԻՅ · ՃՀ · ։
Ա՛նբ · ՃԳ · Ձ · ։

Ի Սաղ· ԼՂ · Ձ · ԵԲՀ՝ ՃԱ · Ձ ։
Ի Ես· ՃԲ · ԻՁ · Ես· ՃԲ՝ ՃԲ · ՃՀ · Ձ · ։
Ի Հմր · ԻՈ · ԻՏ ։
Ի Ճաղ· Ի · ԻՅ · ԻՁ ։
Ի ԵՀր · Ձեռքը · առ· ՃԼ · ՃՁ · Ձ ։
Լ Թռ· Ձա · ՅՅ · Սաղ·
Հր · ԻՈ · ՃՀ ։
Ի Ես· ՃԲ · ԻՁ · Ես· ՃԲ՝ ՃԲ · ՃՀ · ԻՁ ։
Ա Ճաղ· Ի · ԻՅ · ԻՁ ։
Ա Գլ· ՃԲ · ԻՁ ։
Ա Սաղ· ՃԱ · Ձ ։
Կ Ա՛ պիտի ապառ Ի ։
Գլ· ՃԲ · ԻՏ · ԻՀ · Ձ ·

Ու մերկին չափչափած չիզին պէս կ'ըլլան։
19 Աստուած անոր անիրաւութիւնը յիշող ըլ-
զեցը կը պահէ.
Անոր փոխարէն պիտի հատուցանէ, ու ան
ալ պիտի գիտնայ։
20 Անոր աչքերը իր կորստեր պիտի տեսնեն,
Ու Ամենակարողին բարկութենէն պիտի խմէ։
21 Անիկա ի՞նչ գործածութիւն պիտի ունենայ
իրմէ ետքը ծեացած տունէն,
Որուն եւսկ իր ամիսներուն թիւը կիսուած է։

22 Մի՞թէ Աստուծոյ դիտութիւն սորվեցընել
Հնար է,
Անոր՝ որ բարձրերը կը դատէ։
23 Մէկը կը մեռնի իր առողջութեանը մէջ
Բոլորովին հանգարտ եւ հանդիստ.
24 Անոր ոտքերը ճարպով լեցուն են,
Ու ոսկրներուն ծուծը թարմ է։
25 Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի ցաւով
Ու առանց բարիքով կրծանալու.
26 Ա՛նոնք երկուքին միասին կը պառ-
կին,
Ու որդերը կը ծածկեն զանոնք։

27 Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները,
Ու ինծի դէմ հնարած անիրաւութիւնները։
28 Ինչու որ կ'ըսէք, Ո՞ւր է նախարարին տունը,
Եւ ո՞ր է ամբարիշտներուն բնակած վրանը։
29 Ճամբորդներուն չհարցուցի՞ք,
Ու անոնց նշանները չէ՞ք հասկրնար։
30 Թէ՝ինչու որ չարը կորստեան օրուան կը պա-
հուի,
Եւ բարկութեան օրուան կը տարուի։
31 Ո՞անոր երեսին դէմ ո՞վ պիտի յանդիմանէ ա-
նոր ճամբան.
Եւ անոր ըրածին փոխարէնը ո՞վ անոր պիտի
հատուցանէ։
32 Բայց ան ալ դերեզմանը պիտի տարուի,
Ու տապանին մէջը պիտի մնայ։
33 Ձորին հոգի կոչուելը անոր անոյշ պիտի գայ,
Ու Ադամին մարդ անոր եւսէն պիտի երթայ.
Իսկ անոր առջեւէն թուելիքներ չկայ։
34 Ո՞րպէսզի ի՞նչպէս փուճ մխիթարութիւններ
կու տաք ինծի։
Որովհետեւ ձեր պատասխաններուն մէջ սը-
տութիւն կայ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Եղիփազ կը յարձակի Քի մարդուն ազիկութիւնը Աստուծոյ
օգտա մէջ չտեսի։ 5 Չանազան մեգթերա համար Ցոբը կը

յանդիմանէ։ 21 զանիկա կը յորդորէ որ զղջայ։ ու Աստուծոյ
ալբանութիւնը անոր կը խոստանայ։

1 Աթամանը եղիփազ Թեմանացին պատաս-
խան տալով բսաւ,
2 Մի՞թէ մարդը կրնայ Աստուծոյ օգտակար
ըլլալ։
Թէպետ մարդը միայն իրեն օգուտ կ'ընէ։
3 Ամենակարողին հաճութիւն մը կ'ըլլայ՞ թէ որ
արդար ըլլաս,
Կամ մէկ չաս մը՞ թէ որ քու ճամբաներդ
չիսկես։
4 Մի՞թէ քեզմէ վախնալով քեզի հետ վիճա-
բանութիւն կ'ընէ։
Քեզի հետ դատաստանի կը մտնէ՞։
5 Չէ՞ որ քու անզգամութիւնդ մեծ է,
Ու անօրէնութիւններդ անհամար են։
6 Որովհետեւ եղբայրներէդ առանց պատճառի
գրաւ առիր,
Ու մերկերուն հանդերձները յափշտակեցիր։
7 Յոգնածին ջուր չխմցուցիր,
Ու հացը անօթիէն ետացուցիր։
8 Բայց երկիրը զօրաւորինն էր,
Ու անոր մէջ պատուաւորը կը բնակէր։
9 Որբևարի կիներուն դատարկ խրկեցիր,
Ու տղոցներուն թեւերը կոտրեցան։
10 Անոր համար քու բոլորտիքդ որոգայթներ
են,
Ու յանկարծական վախը քեզ կը զարհուրե-
ցընէ։
11 կամ խաւար մը որ դուն չես կրնար տեսնել
Ու ջուրերուն հաստութիւնը քեզ կը ծածկէ։

12 Աստուած երկնից խոյր բարձր տեղը չէ՞։
Հիմա աստղերուն բարձրութեանը նայէ, որ-
չափ բարձր են։
13 Ու դուն ըսիր,
Ի՞նչ գիտէ Աստուած.
Մառախուղին միջէն դատաստա՞ն պիտի
ընէ։
14 Ամպերը անոր առջեւը ծածկոյթ են, ու
չտեսներ.
Եւ անիկա երկնից կամարին վրայ կը պըտ-
տրտի։
15 Հնաոյրութիւն ըրիր՞ ան հին ճամբային,
Որ անօրէն մարդիկը պատեցան։
16 Որոնք չժամկարծիք յափշտակուեցան,
Որ անոնց հիմերը հեղեղը ընկղմեց։
17 Անոնք կ'ըսէին Աստուծոյ, Հեռացիր մեզմէ.

† Տե՛ս գլ. ը. 17. բ
Օբ. ծ. 7. եւ։
Եր. ծբ. 7. Եզեկ.
ժբ. 10. Մատ.
ի. 48։
‡ Գլ. ժբ. 8. 9. 10։
ծի. 6։
§ Ասդ. կծ. 1. 2։
Ծէդ. 4. Ռպտ. գ.
14։
¶ Եսա. գլուխ
ծ. 9. Եզեկ. իբ.
7։
Գլ. ի. 11. ժազ.
ի. 3։
* Գլ. ի. 7։
† Կ՚ասէ. ժգ. 4. բ
գլուխ. ժա.
բ. 9։
‡ Գաղ. բ. 11։
§ Գլ. ի. 7. Դասկ.
ի. 3։
¶ Գլ. ի. 11. ժազ.
ի. 3։
Գլ. ի. 7։
* Կ՚ասէ անօրէնները կո-
ծիսի
† Եր. ի. 27։
—
= Գլ. ի. 7. Դասկ.
ժե. 10։
‡ Եղ. իբ. 20. 27. բ
Օբ. իգ. 10. եւ։
Գլ. իգ. 3. 9. Ե-
զեկ. ժբ. 12։
§ Եր. ժբ. 8. 9. 10։
ծի. 6։
¶ Ասդ. կծ. 1. 2։
Ծէդ. 4. Ռպտ. գ.
14։
Եսբ. գլուխ
ծ. 9. Եզեկ. իբ.
7։
* Ասդ. ծ՚էի. 11. 18։
† Կ՚ասէ պիտի հեռանի՞ա
Նամբարէն։
‡ Կ՚ասէ հին աշխարհին
Նամբարին։
§ Գլ. ժե. 32. Ասդ.
ծե. 23. Ամ. 24։
¶ Ժազ. ե. 11։
# Գլ. իա. 14։

Ու Աստուածը ամէն մեղմ խօսք պիտի ընէ ։
18 Թէ և անոնց տուները բարութիւնով լեցուցեր էր ։
Անդգամներուն խորհուրդը հեռու թող ըլլայ ։
19 Արդարները պիտի տեսնեն և ուրախ ըլլան ,
Եւ անմեղները զանոնք ծաղր պիտի ընեն ,
20 Ըսելէ ,
Մեր թշնամիները կորսուած չե՞ն ,
Ու անոնց մնացորդը կրակը չկերա՞ւ ։
21 Աղէ՛ Անոր հետ բարեկամ եղիր , ու խաղաղութիւն պիտի գտնես ։
Ու ասկէ ետքդ օգուտ կ՚ըլլայ ։
22 Անոր բերնէն օրէնքը ընդունէ ,
Ու Անոր խօսքերը սիրտդ դիր ։
23 Թէ որ Ամենակարողին դառնաս , դուն պիտի †հաստատուիս ։
Անօրէնութիւնը քու վրանիդէդ հեռացուր ։
24 Ու ոսկին հողին ‡վրայ պիտի դնես ,
Ու Ոֆիրի ոսկին ձորակներու քարերուն ‡վրայ ։
25 Եւ Ամենակարողը քու ոսկիդ ըլլալով՝
Քու զօրութեանդ արծաթը պիտի ըլլայ ։
26 Ինչու որ անառնները Ամենակարողէն ուրախութիւն պիտի ունենաս ,
Ու Երեսդ դէպ ի Աստուած պիտի վերցնես ։
27 Անոր պիտի աղաչես , ու քեզի պիտի լսէ ։
Եւ քու ուխտերդ պիտի կատարես ։
28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ունենաս՝ քեզի պիտի յաջողի ,
Ու ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճառագայթի ։
29 Երբոր ինչ ցածնայ , ու դուն ըսես , Վեր բարձրանայ ,՚՚
Անառնները պիտի ազատէ զանիկա՝ որ աչքը խոնարհած էր ։
30 Անմեղ չեղողն ալ պիտի ազատի ,
Ու քու ձեռքերուդ մաքրութիւնովը պիտի ազատուի ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ետ կը փափաքի Աստուծոյ առջեւ երթնալու ։ 6 անոր ապացոյցներով ապահովուած ։ 8 Աստուած թէև անտեսանելի է , սակայն մեր ամէնուրեք կը գտնէ ։ 11 Երբեք անմեղ չըլլալու վճիռը անփոփոխելի է ։

1 Եւ Ետ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Ալ մոր ալ իմ դանդաղ գառն է ,
Ձեռքս ծանր է ։
3 Երանի թէ կարող ըլլայի գտնել զանիկա ,
Մինչեւ անոր աթոռը կ՚երթայի ։
4 Իմ դատս անոր առջեւը կը տարածէի ,
Ու բերանս փաստերով կը լեցնէի ։
5 Կը դիտնայի թէ ինծի ինչ պատասխան կուտար ,
Ու կը խելի ինչ որ ինծի կ՚ըսէր ։
6 Մեծ ուժովը չտառապելուով ինծի հետ պիտի վիճէր ։ ոչ ։
Հապա ինքը զիս պիտի զօրացնէր ։
7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճաբանիլ անոր հետ ։
Ու ես յաւիտեան իմ Դատաւորէս կ՚ազատիմ ։
8 Բայց ահա դէպ ի արեւելք կ՚երթամ , ու անիկա չերևնար ,
Եւ դէպ ի արեւմուտք , ու զանիկա չեմ նշմարեր ։
9 Դէպ ի հիւսիս կ՚երթամ , ուր որ ինքը կը գործէ , բայց զանիկա չեմ կրնար դիտել ։
Հարաւային կողմը կը պահուի , Ու չեմ կրնար տեսնել զինիկա ։
10 Իսկ անիկա դիտէ իմ ճամբաս ։
Երբ զիս փորձէ , ասկիի պէս պիտի ելլեմ ։
11 Ոտքս անոր քայլերուն վրայ հաստատուեցաւ ։
Անոր ճամբան պահեցի՝ չխոտորեցայ ։
12 Անոր շրմունքներուն պատուիրանքներէն չդատուեցայ ։
Անոր բերնին խօսքերը իմ պիտոյքէս աւելի պահեցի ։
13 Բայց անիկա մէկ դիւի վրայ է ,
Եւ ո՞վ կրնայ զանիկա դարձնել ։
Ինչ որ անոր հոգին կ՚ընէ ։
14 Ուրեմն ինծի համար ասկնանուածը պիտի կատարէ ։
Ու ասոր պէս շատ բաներ կան անոր քովը ։
15 Անոր համար անոր ներկայութենէն կը շփոթիմ ,
Ո՞ երբոր կը մտածեմ՝ անկէ կը վախնամ ։
16 Ինչու որ Աստուած սիրտս կը կակղցնէ ,
Ու Ամենակարողը զիս կը շփոթէ ։
17 Որովհետև ես խաւարէն առաջ չմեռայ ,
Ու մութը առջևէս չծածկեց ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Զարթնիլը չատ անգամ անպատիժ կը մնայ ։ 17 Զարնուած համար գատաստան մը կայ ։

1 Քանի որ Ամենակարողէն պահուած չեն ժամանակները ,
Ի՞նչպէս զանիկա ճանչցողները անոր օրերը չեն տեսներ ։

5 Երէց · Հնոտ
= ԳԼ · ժգ · 3 · ժգ · 21 ·
Ը Սպ · Գ · 6 ·
Ժ Երէց · անանց
Լ ԳԼ · ի ա · 16 ·
Ի Սպ · ծը · 10 · ԽՀ · 48 ·
Ի ե ա · ի և · 5 ·
Ի Սպ · ԽՈՒ · 11 ·
Ղ ԳԼ · ը · 5 · զ · ժ ա ·
13 · 14 ·
Ի Երէց · չհնոտ ·
Ղ ր Մ Ն · ա · 15 ·
Ի Կո՛ պէս
Ը ԳԼ · ի և · 10 · Եա · ծը · 14 ·
Ղ ԳԼ · ժ ա · 13 ·
Ի Սպ · ծ · 14 · 15 ·
Եա · ծը · 9 ·
Ի Երէց · Բարձրա՛ ըն ,
Ը Սպ · ի ե · 3 · ԳԼ · ի ա · 15 ·
Ղ Ամակ · ի Ը · 23 · Յակ · գ · 6 · ՍԳԼա՛ · 5 ·
Ի Սպ · ԽՀ · 3 · ի ա Ն ա · գ · 3 ·
Ի Սպ · ի ա · 14 ·
—
= Գ ա ր · ա · 1 ·

Ի Սպ · ժ և · 3 · կգ · 10 · Յակ · ա · 18 ·
Ը Սպ · ի գ · 13 ·
Ի Յակ · գ · 38 · 34 ·
Ը ԳԼ · Ի · 12 · 13 · ժը · 14 · Հռովմ՛ · Ի · 19 ·

2 Զ-ուրէլ Իսաննիներ կը փոխեն ,
Հօտեր կը յափշտակեն ու ընտ-է կ'սրածնեն .
3 Որբևայրին եզը գրաւ կ'առնեն .
Որբևարիին եզը գրաւ կ'առնեն .
4 Աղքատները ճամբայէն կը մղտրցնեն .
Ո- Երկրին տնանկները միասին կը պահուին :
5 Ա՛նա տնանք տնապատի վայրենի էշերուն գործքին կ'ելլեն ,
կամուրջ սրա փնտուելու կ'երթան .
Անապատը անոնց ուզած հաց կ- տայ :
6 Իրենցը չհնձած արտ կը հնձեն ,
Ո- տնկրաւորեմներ պղտի կ'ուրեն :
7 Դիշերը Իսաւոց հանգերձի կը պառկեցնեն մերկը ,
Ու ցուրտ ժամանակին առանց ծածկոցի կը թողուն :
8 Անոնք լեռներուն առատիկ անձրևներէն կը թրջուին ,
Ու ապաստարան մը չունենալուն համար ժայռերը կը գրկեն :
9 Որդը ծիծէն կը վրցընեն ,
Ու աղքատէն գրաւ կ'առնեն :
10 Մերկերը առանց հանգերձի կը պտրցընեն ,
Ու անօթիները ամոց շունչ խոթելէն կը կրնան :
11 Իրենց պատերուն միջը եզ հանողները
Ու հնձանները միջ էքն կոխողները ծարաւ կը մնան :
12 Քաղաքին միջէն մարդիկ կը հեծծեն ,
Ու վիրաւորատածներուն հոգին կ'ողորակէ ,
Բայց Աստուած ամոց ըր-ծը անզգամութիւն չհամարիր :
13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն են ,
Անոր ճամբաները չեն գիտեր ,
Ու անոր չաւրնեցութեան միջը չեն կենար :
14 Սպանողը լուսնալուն պէս կ'ելլէ ,
Աղքատ ու անակնկալ կը սպանէ ,
Ու գիշերը գողի պէս կ'ըլլայ :
15 Շնացողին աչքն ալ իրիկուան մութը կը սպասէ՝ ըսելով ,
Ձիս աչք չտեսնէ . ու երեսին ծածկոց կը դնէ :
16 Մութի մէջ կը ծակեն ան տուներըմ
Որոնց վրայ ցորեկուընէ նշան գրած են .
Անոնք լոյսը չեն ճանչնար :
17 Ինչու որ առաւօտեան լոյսը մահուան չուքի պէս է անոնց ,
Որովհետև մահուան չուքին երկիւղներուն ծանօթ են :
18 Ա՛նկաս չարին երեսին վրայ թեթև է .
Անոնց բաժինը երկրի վրայ անիծեալ է ,
Ու այգիներուն ճամբան չդառնար :
19 Զաղութիները ու տաքութիւնը ձիւնին չուրը կը հատցընեն ,
Ը- գերեզմանը՝ մեղք գործողները :
20 Որովայնը զանոնկա պիտի մոռնայ .
Որդերը պիտի ուտեն զանոնկա անոյշ բանէ պէս .
Ա՛ւ անոնկա պիտի չյիշուի .
Ամբարշտութիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտրուի :
21 Անոնկա զաւակ չծնանող ամուլը կը չարչարէ ,
Ու որբևարիին ազիկութիւն չընէր :
22 Անոնկա իր ուժովը զօրաւորներն ալ Էր կը քաշէ .
Ի՛ւ երբոր ելլէ , մկուն կեանքը ապահով չէ :
23 Ա-տած անոր ապահովութիւն կու տայ , որ անոր վստահի ,
Բայց Իր աչքերը անոնց ճամբաներուն վրայ են :
24 Քիչ մը բարձրացան ու ոչինչ եղան ,
Ամէնուն պէս կոտրուելով ընկզմեցան ,
Ու հասկի գլխու պէս կոտրեցան :
25 Թէ որ ասանկ չէ՝ ո՞վ կրնա ստուր կը հանէ ,
Եւ իմ խօսքս ոչինչ ըլլալ կը ցուցնէ :

ԳԼ· ԻԵ

1—6 Բաղդատ կը հաստատէ Թէ մարդս չկրնար Աստուծոյ առջևը արդարանալ :

1 Եւ Բաղդատ Սօփեցին պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
2 Իշխանութիւնը ու վախը Անոր քովը են ,
Իր բարձր տեղերուն միջը խաղաղութիւն կ'ընէ :
3 Մնոր գունդերուն համարովը կայ արդեօք ,
Ու ո-անոր լոյսը որուն վրայ չծագիր :
4 Ի՛նչպես մարդը Իննչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջևը ,
Ու կնիկէ ծնածը Իննչպէս կրնայ մաքուր ըլլալ :
5 Ա՛նա լուսինն ալ լոյս չտար ,
Ու Անոր աչքերուն առջևին աստղերն ալ մաքուր չեն .
6 Ալ ո՞ր կը մնայ մարդը՝ որ Էակ որդ մըն է ,
Ու մարդու որդին՝ որ մկ ճճի մըն է :

ԳԼ· ԻԶ

1 Բոր բաղդատին անգամ ոչին չանգիմանելով Աստուծոյ կատարելութիւնը անհուն ու անչնչելի ըլլալ կը խոստանի .

1 Աստանոր Բոր պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
2 Տկարին Ի՛նչ շատ օգնութիւն ըրիր ,
Ե- ոյժ չունեցող բազուկը Ի՛նչպես զօրացուցիր :
3 Անխելքին Ի՛նչ խրատ տուիր ,
Ու Ի՛նչ շատ իմաստութիւն ցուցուցիր :
4 Դուն որո՞ւն խոր -- խօսքերը ,
Ու որո՞ւն շունչը ելաւ քովդ :

1 ը Օբ · ՅԲ · 14 · | Գլ· իբ · 6 · ը Օբ · իբ · 17 · Աստ· իբ · 35 · իգ · 10 · Ոմա· է · 10 · | ը Օբ · իգ · 12 · 13 · Գլ· իբ · 6 ·
2 Աստ· ժ · 11 · Բաղ· գ · 20 · Աստ· ժ · 7 · | Աստ· ժ · 4 · Աս· ասա· ժ· 3 · — Բաղ· ա · 17 · | Գլ· գ · 17 · Եա · ԺԼ · 14 · Եա · Պաղ · Ա՛ղ · 3 · Ղ՛ղ · 2 ·
Սաղ· իբ · 6 ·

5 Ոչինչերը վաբէն կը դոպան ,
Նա֊ Չոբերը ու անոնց բնակիչները ։
6 ֊Դժոխքը բաց է Անոր առջին ,
Ու կորստյան ծածկոյթի է ։
7 ֊Ահեկա հիւսիսը պարապ տեղին վրայ կը տա֊
բածէ ,
Ու երկիրը ոչնչին վրայ կը կախէ ։
8 ֊Ջուրերը իր մուխի ամպերուն մէջը կը ծրարէ ։
Ու անոնց տակէն ամպը չպատռիր ։
9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ ,
Անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ ։
10 ֊Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն կողմէն սահ֊
մաններ դրաւ՝
Մինչև լոյսին ու խաւարին ծայրը ։
11 Երկնից սիւները կը սարսին ,
Ու անոր յանդիմանութենէն կ'ապշին ։
12 ֊Իր զօրութեամբը ծովը ©կը խաղաղեցնէ ,
Ու իր դիտութեամբը Նպաստութիւնը կը զար֊
նէ ։
13 ֊Իր Հոգիովը երկինքը զարդարեց ։
Անոր ձեռքը ֊փախչող վիշապը ստեղծեց ։

14 Ահա սոսկը են անոր ճամբանեղուն ծայ֊
րերը ,
Բայց անոր վրայով լսածնիս ո՞րչափ քիչ է ։
Եւ ո՞վ կրնայ իմանալ անոր զօրութեանը ո֊
րոտումը ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Ես Ըոր դարձեալ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ ,
2 ֊Իմ իրաւունքս մէկկողմ դնող Աստուածը՝
Ու ֊Հոգիս դառնութեամբ լեցնող Ամենա֊
կարող կենդանի է ։
3 Քանի որ շունչս վրաս է ,
Ու հնդացաս մէջ ֊Աստուծոյ հոգին կայ ,
4 Շրթունքներս անիրաւ բան մը պիտի չխոսե֊
ցնեն ,
Ու լեզուս նենգութիւն պիտի չխօսի ։
5 Քաւ լիցի ինձ՝ որ ձեզ արդարացնեմ։
Մինչև մեռնիս ֊իմ ուղղութիւնս ձեռքէ պի֊
տի չհեռեմ ։
6 Իմ արդարութիւնս Հաստատ բռներ եմ, ու
զանիկա պիտի չթողում ;
Ո֊ կեանքիս ֊ինչէ հնիւտու բնաւ պիտի չգան֊
դիմեմ ։
7 Իմ թշնամիս ամբարշտի պէս ըլլայ ,

= Սաղ · Ա֊ի · 8 · 11 ·
ԵՒսահ · Ժե · 11 ·
Երր · գ · 13 ·
֊ Դէ · ի · 8 · Սաղ ·
իգ · 2 · Ամ · 3 · Նա ·
֏ ԵՒսահ · է · 4 ·
֎ Դէ · ըբ · 8 · Սաղ ·
Լգ · 7 · Ամ · 3 · Ա֊
սահ · ը · 20 · Ե֊

բեմ · Ե · 22 ·
֊ Եշ · Ժգ · 21 · Սաղ ·
Ղգ · 13 · Նա · Ծա ·
13 · Երեմ · ըա · 35 ·
· Կամ կը յանդիմանեմ
֊ Սաղ · Լգ · 6 ·
֊ Ես · ի֊ · 1 ·
— Դէ · Լ · 3 ·

֊ գ Ըագ · գ · 27 ·
Հասի · ա · 20 ·
֏ Ես · բ · 7 ·
֎ Դէ · բ · 9 · Ժգ · 13 ·
Ես · ի֊ · 15 · Ե֊
֊ Դէ · բ · 3 ·
· Կամ Համոզ
֊ Դօր · Ի֊ · 16 ·
֊ Մ֊սա · Ժգ · 26 ·
Դ֊սէ · ժբ · 20 ·

Ու ինձի դէմ ելլողը անզգամի պէս ։
8 ֊Քանզի կեղծաւորին յոյսը ի՞նչ է , (֊Թէ և
Հարստութիւն ալ գիտած ըլլայ ,՝)
Երբոր Աստուած անոր հոգին առնէ ։
9 ֊Մթին Աստուած անոր աղաղակը պիտի լսէ՞ ,
Երբոր անոր վրայ փորձանք գայ ։
10 ֊Անկա Ամենակարողին վրայ պիտի ուրախա֊
նայ ։
Ամէն ժամանակ Աստուծոյ պիտի աղաղակէ՞ ։
11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը ձեզի պիտի
սորվեցնեմ ։
Ամենակարողին գործը եղածը պիտի չծածկեմ ։
12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք ,
Ու ինչո՞ւ այդպէս բոլորովին ունայնացիր Լը֊
սուծոյ ատենը ։
13 ֊Անկա է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Աս֊
տուծոյ մօտէն ,
Ու բռնաւորներուն Ամենակարողին ստանալու
ժառանգութիւնը ։
14 ֊Եթէ անոր տղաքը շատնան , սուրի համար է ։
Ու անոր ակռաները հացով պիտի չկշտանայ ։
15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին ,
Բայց հանոր այրեւարինները պիտի չլան ։
16 Թէ և հողի պէս արծաթ դիզէ ,
Ու տիզմի պէս հագուստներ պատրաստէ ,
17 Անկա պիտի պատրաստէ , բայց ֊արդարը
պիտի հագնի ,
Ու անմեղը արծաթը պիտի բաժնէ ։
18 Իրին տունն ալ կը չինէ ցեցի պէս ,
Ու պահապանին չինած ֊խրճիթին պէս ։
19 Հարուստ կը պառկի ու յանհետքը ,
Աչքերը կը բանայ ու ոչինչ կ'ըլլայ ։
20 Սարսափները չափազանց պէս անոր պիտի հասնին ։
Գիշերով փոթորկին պիտի յափշտակէ զանիկա ։
21 Արևելեան հողը պիտի բշէ զանիկա , ու ան
պիտի երթայ ։
Ու փոխարինին պէս զանիկա իր տեղէն պիտի
վռնդէ ։
22 Ա֊֊֊֊ ։ Նետերը անոր դէմ պիտի նետեն ,
ու պիտի չխնայեն ։
Ան ու անոր ձեռքէն փախչելու պիտի ջանայ ։
23 Անոր համար ծափ պիտի զարնեն ,
Ու անոր եղած տեղէն անոր դէմ պիտի սու֊
լեն ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ըոր կը ցուցնէ Թէ մարդկէ բնական բաներուն վրայով գի֊
տութիւն ունին ։ 12 բայց իմաստութիւնը Աստուծոյ մէկ
գերազանց պարգեւն է ։

1 Արդարև արծաթը ։ երակը ունի ,
Ու ոսկիին ։ ըստ ևեղանը տեղը ։

։ Կամ երբոր մեռնի
֊ Դէ · ի֊ · 12 · Սաղ ·
մը · 41 · Յոբ · 7 ·
ԵՒսահ · ա · 28 · Եր ·
9 · Ես · ա · 15 · Ե֊
բեմ · ժգ · 22 · Ես ·
գեհ · բ · 18 · Մ֊կը ·
գ · 4 · Ըոմ֊ · Ի֊ ·
31 · Ըա֊ · գ · 3 ·

֊ Տես գԼ · ես · 26 ·
27 ·
֏ Դէ · ի֊ · 29 ·
֎ Ը֊ · ես · 41 · Եսթ ·
Ի֊ · 20 · Ռվ֊ · Ի֊ ·
13 ·
· Սաղ · Հբ · 64 ·
֊ ԵՒսահ · ես · 8 ·
Ծաղ · բ · 26 ·

֊ Ես · ա · 8 · Ռպ ·
բ · 6 ·
Կամ Ակռաները
մէջ
֊ Դէ · ժբ · 11 ·

2 Երկաթը հողէն կ՚առնուի,
Հանքը կը հալի -- պղինձ կ՚ելլէ ։
3 Մ-ւրէ խաւարին վախճան կը դնէ,
Ու ամէն բան կատարելապէս կը քննէ,
Գիտա ծածուկ պահուած քարերը՝ որ մահուան
առուերին մէջն են ։
4 Ի՛ր բնակած տեղին քովէն փոս կը բանայ.
Ոտք չհպած կը կախուին,
Ո- Մարդոցմէ հե--- կ՚երերան ։
5 Երկրէն հաց կ՚ելլէ,
Ու անոր տակը կրակի նման բ-ւր կը դառնայ ։
6 Անոր քարերը շափիւրանեղու տեղ են,
Ու հոն ոսկիի աւազ կայ ։
7 Յափշտակող թռչուներ ճա- չտիպը չճանչցաւ,
Ու անդղին աչքը զանիկա չտեսաւ ։
8 °Վայրենի գազաններ՝ հոն ոտք կոխած չեն.
Ոխիւծ անկէ անցած չէ ։
9 Մ-ւրէ իր ձեռքը կ՚երկընդնի ապառաժներ
բուն ։
Ու լեռները հիմնէն կը տապալէ ։
10 Ապառաժները ձեղքելով՝ ճա- դէմ վտակներ կ՚անցընէ.
Ու ամէն թանկագին բաները անոր աչքը կը տեսնէ ։
11 Գետերը վազելէն կ՚արգիլէ,
Ու գաղտուկ եղածը երեսն կը հանէ ։
12 ¯Բայց իմաստութիւնը ո՞ր կը գտնուի,
Ու հանճարին տեղը ո՞ր է ։
13 Մարդը անոր ²չարդը չդիտեր ։
Ի կենդանեաց երկրին մէջ չգտնուիր ։
14 ³Ընդունդը կ՚ըսէ, Անիկա իմ մէջս չէ ։
Ու ծովը կ՚ըսէ, իմ քովս չէ ։
15 ⁴Ջուտ ոսկիով չծախուիր ։
Ու անոր արժէքին համար արծաթ չկշռուիր ։
16 Ո՛չ Ոփիրի ոսկիով կը փոխուի,
Ո՛չ- պատուական եղինճադարով ու շափիւրայով ։
17 Ոսկին ու ակնվանին չեն կրնար անոր հաւասարիլ ։
Ու զուտ ոսկիէ առաձինները անոր փոխանակ չեն ըլլար ։
18 Բաւական ու բիւրեղը ճա- տէզ չեն դիտուիր,
Ու իմաստութեան դինը ⁵յակինթիներու գերազանցելի բարձր է ։
19 ⁶Եթովպիայի ազգերուն դինը անոր հաւասար չդաբ ։
Ու զուտ ոսկիով չծախուիր ։
20 ⁷Ուրեմն իմաստութիւնը ուրկից կու գայ ։
Ու հանճարին տեղը ո՞ր է ։
21 Որովհետև բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծած- կուած՝

22 Կորուստը ու մահը կ՚ըսեն,
Մենք անոր համբաւը մեր ականջներովը լսեր ենք ։
23 Անոր ճամբան Աստուած կը հասկընայ,
Ու անոր տեղը ինքը դիտէ ։
24 Բանդի մինչև երկրիս ծայրերը կը նայի,
Ո- երկրի երեսին տակը եղածը կը տեսնէ ։
25 ⁸Երբոր հովին կշիռ կը դնէր
Ու չափերը չափով կը չափէր ։
26 Երբոր ⁹անձրեւին օրէնք՝
Ու որոտումներուն փայլակին ճամբայ կ՚որոշէր ։
27 Անոնք տեսաւ զանիկա ու յայտնեց,
Պատրաստեց զանիկա ու նաև քննեց ։
28 Ու մարդուն րսաւ, Ահա ¹⁰Տէրոջը վախն է իմաստութիւնը,
Ու չարութենէ հեռ քաշուիլը հանճարն է ։

ԳԼ· ԻԹ

1—28 Ցոբ իր աջի չարչարութեանը ու պատասխան վայ կ՚ազատ ։

1 Ե- Ցոբ նորէն իր առակը սկսելով բսաւ,
2 Երանի թէ ¹⁻ասջի ամիսներուն պէս՝
Աստուծոյ դիս պահած օրերուն պէս բլլայի.
3 ²Երբոր անոր ճրագը իմ դլխուս վրայ լոյս կու տար,
Ո- ես խաւարի մէջ անոր լուսովը կը քալէի.
4 Երիտասարդութեանս օրերը եղածիս պէս՝
Երբոր ¹Աստուծոյ մտերմութիւնը իմ վրանիս մէջն էր ։
5 Երբոր Ամենակարոդը տակաւին ինծի հետ էր,
Ո- տղաքս իմ բոլորտիքս էին ։
6 Երբոր իմ ճամբաներս ³կովիով կը թրջէի.
Ու ³ապառաժէն ինծի համար ձէթի հեղեղներ կը վազէին ։
7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ՚ելլէի,
Ու հրապարակին մէջ կը դնէի,
8 Երիտասարդները զիս տեսնելով կը պահուէին,
Ու ծերերը ոտք կ՚ելլէին կը կայնէին ։
9 Իշխանները խօսելէն կը դադարէին,
Ու ձեռքերնին բերնին վրայ կը դնէին ։
10 Ազնուականները ձայներնին կը կտրէին,
Ու լեզուն իրենց քմային կը փակէր ։
11 Ինչ մտիկ ընող ականջը երանի կ՚ըսէր ինծի,
Ու զիս տեսնող աչքը վկայութիւն կու տար ինծի ։
12 Ինչու որ ես հարատակող ազատեր
Եւ որբը ու օդնականութիւն չունեցողը կ՚ազատէի ։
13 Կորուստը վայ եղողին օրհնութիւնը վրաս կու գար ,

• Եբ· ։ Հարցաս. թեան որդիքը
— Հբ· ։ ։ ժ·ղ· ։ ։ ։
։ Ընակ· գ· ։ ։
։ Հբ· ։ ։

։ Ընակ· գ· ։ ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։ ։
։ Կամ քաստեղծ
։ Հբ· ։ ։
։ Հբ· ։ ։

։ Ընակ· ժե· ։ ։
։ Սաղ· ՟ե· ։ ։
։ Դվ· ղբ· ։ ։
։ բ Օբ· գ· ։ ։ Սաղ·
՟ե· ։ ։ Ընակ·
ա· ։ ։ ։ ։ ։

Ժբ· ։ ։
—
։ Սաղ· ի՛ե· ։ ։
։ Դն· ի՛ե· ։ ։ բ
Օբ· ղբ· ։ ։ ղբ·
։ ։ Դվ· ի՛բ· ։ ։
։ Սաղ· ՟ե· ։ ։

։ Դվ· ի՛ա· ։ ։
։ Սաղ· ՟ե· ։ ։
։ Սաղ· ՟ե· ։ ։ Ընակ·
ա՛ա· ։ ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։ ։

Ու որբևարիին սիրտը կ'ուրախացընէի ։
14 [b]Արդարութիւն կը հագնէի, անիկա ինձ իմ
Հանդերձս ։
Ու դատաստանիս ինծի պատմուճանի ու թագ
ի պէս էր ։
15 Կոյրին Հաչիւր էի
Ու կաղին ոտքեր ։
16 Աղքատաց հայր էի ։
Ու Հպհատած դատաստանս կը քննէի ։
17 Անիրաւին ժանիքը կը կոտրէի ,
Ու անոր ակռաներէն որսը կը խլէի ։
18 Ու կ'ըսէի , Բոյնիս մէջը պիտի մեռնիմ ,
Եւ օրերս աւազի պէս պիտի շատցընեմ ։
19 [c]Արմատս Հդէպ Ի ջուրերը կը տարածուէր ,
Ու ցօղը բոլոր գիշերը ոստերուս վրայ էր ։
20 փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր ,
Ու Հաղեզս ձեռքիս մէջը կ'ուժգնացար ։
21 Մարդիկ ինծի մտիկ կ'ընէին ու կը սպասէին ,
Ու երբոր իմ խորհուրդս կ'ըսէի լուռ կը կե
նային ։
22 Իմ զրուցելէս ետքը անոնք չէին կրկներ ,
Ու իմ խօսքս անոնց վրայ կը կաթէր ։
23 Անձրեւի պէս ինծի կը սպասէին ,
Ու Հետքի անձրեւին Հ ի Հ ու բերաննին
կը բանային ։
24 Թէ որ անոնց վրայ ինդայլի չէին Հաւատար ,
Ու երեսիս լոյսը չէին կրնար արհամարհել ։
25 Անոնց ճամբաները ընտրելով Իշխան կը նստէի ,
Եւ Ի զօրքին մէջը եզող թագաւորի մի պէս՝
Ու սգաւորները մխիթարիչ մի պէս կը բո
նակէի ։

ԳԼ · Լ

1 Ցոր կը գանգատի թէ իր առջի պատիւը չեմին առաջնեմի
անտգութեանն փոխուիր է , 15 ու իր չարչարութիւնը մը
չատատութեան ։

1 Բայց հիմա տարիքով ինծմէ պզտիկ եղող
ները կիս ծաղր կ'ընեն ,
Որոնց Հայրերը Հօտերուս չունենալու Հետ դը
նելու չէի Հաճեր ։
2 Նաև անոնց ձեռքերուն ոյժը ինծի ի՞նչ օ
գուտ ունէր ։
Անոնց առուգութիւնը կորսուած էր ։
3 Չքաւորութենէ ու անօթութենէ նիհարա
ցեր էին ,
Ու անապատ՝ մինչեւ աւերակ ու վայրի տե
ղերը կը փախչէին ։
4 Իրենց կերակուրին Համար մացառներուն քա
ղի [a]մոշուները կը քաղէին ,
Ու գիհիի արմատ Ի ե ։
5 Մարդոց մէջէն կը վռնտուէին ։

[b] ԻՕր · իգ · 15 · Սաղ · ՃԸ · 9 · Ե · Ճոբ · 9 · Ես · ՃԻ · 17 · կա · 10 · Երե · գ · 14 · Ես · ա · Ճոբ · Ի · 8 ։
[c] Ես · ա · 31 · Ե · Հաակ · իԲ · 7 ։
Ա Սաղ · ՃԸ · 6 · Ե · Հաակ · է · 14 ։
Բ Սաղ · է · 6 ։
Գ Դե · ԺԸ · 10 ։
Դ Սաղ · ա · 3 · Երե · ԺԸ · 3 ։
Զ Ժո · Ժ · 1 ։
— կա՝ փոփոխները · Դե · ԺԸ · 6 · Սաղ · Ի · 15 · կԲ · 12 ։

Ու անոնց եւսէն գոզի նման պէս
կը պատային ։
6 Սոսկալի ձորերու մէջ կը բնակէին ,
Հողի ու ապառաժներու ծակերուն մէջը ։
7 Մացառներուն մէջ կը կանչռտուէին ,
Եղինճներուն տակը կը ժողմուէին ։
8 Ցիմար ու անունսն Հոդոց զաւակները բլալով
երկրէն կը վռնտուէին ։
9 Ու հիմա ես անոնց խաղ՝
Նաև անոնց առակը եղեր եմ ։
10 Ինծմէ գարշելով կը Հեռանան ինծմէ ,
Ու Հերսես ինծ ի չեն խնայեր ։
11 Որովհետև իմ կապս Թուլցընելով պիտ նեզեց ,
Անոնք իմ առջեւս երասանակը ձգ տուին ։
12 Աջ կողմս յարուցին Հ ե լ ե ն ,
Անոնք ոտքերս կը Տրեն ,
Ու ինծի դէմ իրենց կորստեան ճամբաները
կը պատրաստեն ։
13 Անոնք չտխրեցրա կ'աւերեն , վիշտս կ'աւել
ցընեն ,
† Ու անոնց դէմ Բ Հ օգնութիւն չունի մը չկայ ։
14 Լայն խրամատով մը ծ ո պէս կը յարձակին ,
Ու Հրամներուն տակէն Հ ղ կը դիմեն ։
15 Արհաւիրքները իմ վրաս դարձան ,
Ու Հովի պէս իմ պատիւս կը Տարածեն ։
Ու ազատութիւնս ամպի պէս անցաւ ։
16 [d]Եւ հիմա Հոգիս իմ ներսի դիս կը Տալ ։
Տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին ։
17 Իմ ց ղիշերանց ոսկորներս Ծակից ,
Ու Չկրծս Հանգստութիւն չունեցան ։
18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ Հանդերձս փոխեց ,
Ու իմ պատմուճանիս օձիքին պէս պատեց
զիս ։
19 Ձիս ցեխին մէջը նետեց ,
Ու ես Տոզի ու մոխրի նմանեցայ ։
20 Ես քեզի կ'աղաղակեմ , ու ինծի պատասխան
չես տար ։
Կը կայնիմ , ու զիս ինծի ուշադրութիւն ‡ չես
բներ ։
21 Դուն ինծի անգութ ||եղար ,
Ձեռքիդ զօրութեամբը Թշնամիի պէս կը վա
րուիս ինծի Հետ ։
22 Ձիս վերցնելով Հովին վրայ կը Հեծցընես ,
Ու զիս բարբաջին կը Տալեցընես ։
23 Ատոդ գիտեմ որ զիս մեռնուան պիտի տանես ,
Ու Համին ապրողներուն Համար ատհմնուած
տունը ։
24 [e]Բայց Անկոս աւերմանդրին վրայ ձեռք պի
տի չերկնցընէ ,
Թէ որ կորստեան ատենը անոնք պատչեն ։
25 Դժբաղդութեան մէջ եղողին Համար չէի՞ լար ։

[d] Ոգե · գ · 14 · 65 · Ես · Ժբ · 14 · բ · ԻՕր · իե · 9 · Եռ · Ե · 67 · իե · 30 ։
[e] Ես · իգ · 6 · Ես · Ե · կա՝ կ'քննե՞ս ։ Եբէր · փ · Ես · իԲ · 37 ։
Ա Կո՝ Ընդ որև ատեն չսպրդը պետ ։ Բ Կո՝ Ընդ որև ատեն չսպրդը պետ ։ Գ Կո՝ Աւերածը ան
անոնց օգնեցան ։
Դ Սաղ · իգ · 12 ։
Ե Սաղ · իը · 6 ։
Զ Եբէր · Ի · 27 ։
Է Կո՝ Ընդ որև ատեն չսպրդը պետ ։
Ը Կո՝ Աւերածը ան
աչ · Երբոր Աստ
ձեռքը երկնցընէ ։
Թ Ոչ ոք անոնց ազա
գակից երբոր Աստ
կա կորստեան ։
ի Սաղ · լե · 15 · Ես · Ե · Հասմ · Ժբ · 18 ։

Ազգաստին համար հոգիս չէի՛ն նեզանար ։
26 ᵇԲայց երբոր ես բարիք կը յուսայի՝ չարիքը հասաւ ։
Ու երբոր լոյսին կը սպասէի՝ խաւարը եկաւ ։
27 փորուիքս եռաց ու չդադարեցաւ ։
Թշուառութեանս օրերը ինձի հասան ։
28 ᵃԱնցած պտտեցայ , բայց ոչ արեւէն ։
Ելայ — ժողովքին մէջը աղաղակեցի ։
29 ᵇԶգալայներուն ղեղայր
Ու չալամներուն ընկեր եղայ ։
30 ᵃՄորթս վրաս սեւցաւ ։
Ու ᵇոսկորներս տաքութենէն այրեցան ։
31 վասն զայ իմ քնարս սուգի փոխուեցաւ ,
Ու իմ արնգա՛ լալկաններու ձայնի ։

ԳԼ · ԼԱ.

1—40 Ցոբ հանդիսաւոր կերպով կը հաստատէ իր անբասիր վարմունքը Աչ քանի պարտաւորութիւններու մէջ ։

1 -Ես չբերաս հետ ուխտ բրի ։
Ուրեմն ի՞նչպէս կոյսի վրայ միտածեմ ։
2 Քանզի վերէն ᵃԱստուծմէ ի՞նչ բաժին կ՚ընդ-լայ ։
Ու բարձր տեղւանքէն Ամենակարողէն ᵇի՞նչ ժառանգութիւն ։
3 կորուստը ամբարշտին համար —ՀՀ— չէ՞ ,
Ու տակալի դործեր անօրէնութիւն դործողներուն համար ։
4 ᵃՄի՞թէ Աստիկ իմ ճամբաներս չ՚տեսներ ,
Ու ամէն քայլերս չը՞համրեր ։
5 Թէ որ սուտութեան մէջ քալեցի ,
կամ իմ ոտքս նենգութեան արագրաց ,
6 թող կշռէ զիս արդարութեան կշեռքով ,
Ու Աստուած իմ անմեղութիւնս դիտէ ։
7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտորեցաւ ,
Ու տեսքս աչքերուս նեաւէն դնաց ,
Ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ ,
8 ᵇթող ես սերմանեմ , և ուրիշը ուտէ ։
Ու բուսցուցածս արմատէն պրծուի ։
9 Թէ որ սիրտս կնկան մը նեաւէ մոլորեցաւ ,
կամ Թէ դռացիիս դուռը դարանամուտ եղայ ,
10 իմ կինս հարիշի մը համար աղօրիքի քար դարձընէ ,
Եւ ուրիշները անոր վրայ ծռին ։
11 ինչու որ սա պղծագործութիւն է ,
Ու դ ատաստանէն դ—ը— անօրէնութիւն ։
12 Որովհետև մինչև ՀՀ կորստեցնողը լափող կրակ մըն է ,
Ու բոլոր արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։
13 Թէ որ ծառայիս կամ աղախնիս իրաւունք ընեէ չուզեցի ,

ե Երես · ը · 15 ·
ը Ասպ · ը · 6 · խոտ · 9 · խզ · 8 ·
թ Ասպ · Ջո · 6 · Մխը · — · 8 ·
ժ Ասպ · ՀՀՈ · 35 ·
ԱՐ · գ · 8 · ե · 10 ·
ի Ասպ · Ջո · 3 ·
= Ա — ե · 28 ·
ը Գէ · ի · 23 · Ել · 13 · Գէ · ի · 23 · ԼՀ · 3 · Ժե · 3 · Երեմ · ը · 19 ·
ի Ծն · Ժ · 31 · Ա — ե · 29 · Ել · 21 · Ա — ե · 21 · Ժե · 3 · Երեմ · ը · 19 ·
ր Ծն · Ժ · 31 · Ա — ե · 29 · Ել · 21 · Ա — ե · 21 · Ժե · 3 · Երեմ · ը · 19 ·
ց · 9 · Ա — ե · 29 · Գէ · ի · 16 · ը Օր · իը · 30 · 38 · Լև ·
ձ ը Թագ · Ժը · 11 · Երեմ · ը · 10 ·
ղ Ծն · իը · 24 · Գէ · ի · 10 · ը Օր · իը · 30 · 38 · Լև ·
ճ Ա — ե · 29 · Գէ · ի · 16 · ը Օր · իը · 30 · 38 · Լև ·
ղ Գէ · իգ

32 (Հիւրը երրեք դիչերը դուրսը չէր մնար,
Հանապարհորդին դուռս կը բանայի.)
33 Թէ որ յանցանքներս [a]Աստուծմէ պէս ծած-
կեցի,
Ու անօրէնութիւնս ծոցիս մէջ պահեցի,
34 Շատ ցաղմութենէ վախնայի,
Ու ազգերուն անարգութիւնը զիս վախցը-
նեցնի,
Ու չխօսիմ ու դուռնէն չելլեմ.
35 Կրնայի թէ ինծի ականջ դնող մը ըլլար,
(Ահա աս է իմ փափաքս՝ որ Ամենակարողը
ինծի պատասխան տայ.)
Ու իմ դատախազս գրուածք մը գրէր.
36 Անշուշտ զանիկա իմ ուսիս վրայ պիտի կրէի,
Ու պսակի պէս ինծի պիտի հագնէի.
37 Քայլերուս համրանքը անոր պիտի զրուցէի,
Իշխանի պէս պիտի մտնէի անոր.
38 Թէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը բողոքէ,
Ու անոր ակօսները կու լան,
39 Թէ որ [b]անոր արգիւնքը առանց տակի կերայ,
Կամ [c]անոր տէրերուն հոգին հանեցի,
40 Ցորենին տեղը [d]փուշ՝
Ու գարիին տեղը պոռ բուսցընէ.
Ցորեն խօսքերը լմընցան։

ԳԼ· ԼԲ

1 Եղիսա Ցորեն ու անոր երկք բաժնեբերան կը բարկանայ.
6 Իր հիացողական համարձակ թիւնը կ'ոգեշնչէ.
բանալ թէ խնամութենը տարիքին չնայիր.
11 ու գանանք կը յանդիմանէ որ չկրցան Ցորը հաճեցնէ.
16 Եղիսեին փա-
փաղ խօսելը հանգ.

1 [a]Աշխատները աս երկք մարդիկը Ցորին պա-
տասխան տալին գտնելուցան, ինչու որ անիկա
[b]իր այրերուն առիքը արդար կ'երեւնար։
2 Եւ [c]Աստուծմէն [d]ուժգոյն բարա-
քութիւն արգելոյն եղեսւսին բարկութենը բոր-
բոքեցաւ. անոր բարկութենը Ցորին դէմ
բորբոքեցաւ, ինչու որ Աստուծմէ աւելի ինք-
3 գինքը [e]արդարացուներ։ Նաև իր բարկու-
թիւնը բորբոքեցաւ անոր երեք բարեկամնե-
րուն դէմ, որովհետև պատասխան չգտան,
4 ու [f]Յոբ Ցորը յանդատոյ հանեցին։ Ու Ե-
զիսեւս Ցորին խօսքերուն լմընցնելուն սպասեր
5 էր, որովհետև անոնք իրմէ մեծ էին։ Բայց
երբոր եղեսւսին տեսաւ որ ան երեք մարդոց
բերանը՝ ալ պատասխան չհնաց, իր բարկու-
6 թիւնը բորբոքեցաւ։ Աստուծոյ Բուզացի Բա-
քաքեղելի որդին եղեսւսս պատասխան տալով
լսաւ,
Ես տարիքով փոքր եմ, դուք դուք չատ մեծ
եք.

Անոր համար եսս կեցայ, ու գիտցածս ձեզի
յայտնելու վախցայ.
7 Ըսի թէ [g]երկար կեանքը՝ Յոգ խօսի,
Ու տարիներուն չատութիւնը Յոգ իմաստու-
թիւնը գիտցընէ.
8 Բայց մարդուն ներսի դին հոգի կայ,
Ու [h]Ամենակարողին չունչը անոնց հանճար
կու տայ։
9 [i]Երէցները իմաստուն չեն,
Ու ծերերը գատաստան չեն հասկընար.
10 Անոր համար ըսի, ինծի մտիկ ըրէք,
Որ ես ալ իմ գիտցածս զրուցեմ.
11 Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի,
Ձեր փաստերուն ականջ դրի,
Մինչև որ գուք խօսքերը գտնեիք.
12 Ես ձեզի ուշադրութիւն ըրի,
Եւ ահա ձեզմէ մէկը չկայ, որ Ցորը յանդի-
մանէ,
Ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ.
13 Չըլլայ որ ըսէք թէ իմաստութիւն գտանք.
Աստուած է որ զանիկա կը յաղթէ, և չէ թէ
մարդ.
14 Անիկա իր խօսքերը ինծի դէմ չպատրաս-
տեց,
Ես ալ ձեր խօսքերուն համեմատ անոր պա-
տասխան պիտի չտամ։
15 Անոնք ապշեցան, ալ պատասխան չտուին,
Անոնց խօսքերը հատաւ.
16 Ու ես սպասեցի, մինչև որ ալ բան մը չըսին,
Մանծ կեցան ու ալ չկրնացին.
17 Ես ալ [j]կարգիս պատասխան տամ,
Ես ալ իմ գիտցածս զրուցեմ.
18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ,
Իմ [k]ներսի դին հոգին զիս կը ստիպէ.
19 Ահա որովայնս չբացուած գինիի պէս է.
Նոր տիկերու պէս պատուելու վրայ է.
20 Զրուցեմ որ չունչ առնեմ,
Շրթունքներս բանամ ու պատասխան տամ.
21 Ազնիւ մի կու մ՛ուսութիւն չընեմ.
Ու մարդու մը չոգոբորթութիւն չընեմ.
22 Քանի չեմ գիտեր չոգոբորթութիւն ընելը.
Ձես Սաեղծողը չատով զիս պիտի վերցընէր։

ԳԼ· ԼԳ

1 Եղիսա հեզութեամբ իր տէրը Աստուծոյ տեղը կը դնէ. Ցո-
բին հետ վիճաբանելուս համար. 8 [a]Աստուած կ'ոգեշնչէ.
բանալ թէ Աբրհամ ծեր ըլլալով իր գործերը մարդուն իմա-
ցընելու պարապուած ինչն չունի. 14 կը հաստատ թէ Աս-
տուած տարբերութիւնս կը կանչէ մարդը տեղերով. 19 Ես,
զանիկնեղով, 23 և իր պատճառներովը. 31 Եղիսա կը
յորդորի Ցորը որ ականջ դնէ.

1 Բայց ազէ, ով Ցոբ, իմ խօսքս մտիկ ըրէք,

5 Դան· յԲ· 2· 5։	ասկ· իբ· 13· Ծվա·	= Ցահ· Լ· 4։	
Դաան· ԺԲ· 20·	գ· 7։	Լ գ Ցնաց· բա· 19·	
21· Հաամ· Ծբ·	= Կամ մարգաս-	գ Դան· գ· 18·	
13· Երբր· Ժգ· 2·	տ Երբ· իգ· 2·		
= Գնաս· գ· 2·	Գղ· լգ· 6·	= Գղ· լգ· 9·	
5 Դան· գ· 5· 12· Ա-	Լ Գղ· Ժգ· 22·	† Եբբ· Ռամի	

բ Դան· իբ· 21·	Ժամ· բ· 26· Դասն·	Կար· ա· 29·	
գ Գղ· Ժ· 10·	ա· 17· բ· 21·	Լ Գհ· ԺԲ· 15· բ	
‡ Եբբ· Օբեդը	Աաա· Ժա· 22·	Օբ· ա· 17· Ժգ·	
գ գ Ցահ· գ· 12· գ·	Ցահ· ա· 5·	19· Աաակ· իգ·	
23· Գղ· բ· 11· յբ·	Լ ա Կար· ա· 26·	23· Աաա· իբ· 18·	
26· Աաակ· բ· 6·	Երեմ· Ք· 13· ա	=	

Ու ամէն բանձնեցուս ականջ դիր ։
2 Ահա հիմա բերանս կը բանամ,
Ո՛ւ լեզուս քովս հետ կը խօսի ։
3 Խօսքերս արտ ուղղութեանը դէմ պիտի ըլ-
լան,
Ու չբմունքներս գուա խնամութիւն պիտի
խօսին ։
4 Զիս Աստուծոյ Հոգին առեղծեց,
Ու Ամենակարողին շունչը ինծի կեանք տը-
ւաւ ։
5 Թէ որ կրնաս պատասխան տուր ինծի,
Պատրաստուելով դիմացս կայնէ ։
6 Ահա ես քու բանիդ համեմատ Աստուծոյ
համար կը նրմիմ ։
Ես ալ Հոգէն առեղծուեցայ ։
7 Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի չդարձրնէ,
Ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի չծանրանայ ։

8 Արդարև ականջիս ըսիր ,
Ու խօսքերուդ ձայնը լսեցի ։ ըսիր ,
9 Ես մաքուր եմ — առանց յանցանքի ։
Ես անարատ եմ, ու իմ վրաս անօրէնու-
թիւն չկայ ։
10 Ահա Անիկա վրաս պատճառներ կը գտնէ,
Զիս իրեն թշնամի կը սեպէ ։
11 Ոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ ,
Իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ ։
12 Ահա քեզի պատասխան կու տամ՝ որ ասս բա-
նիս մէջ իրաւունք չունիս ,
Ինչու որ Աստուած մարդէն մեծ է ։
13 Անոր հետ ինչո՞ւ Ինքը վիճիս ։
Որովհետև անիկա բնաւ իր բրածներուն հա-
մար պատասխան չտայ ։
14 Ըիրաւի Աստուած մէկ անգամ կամ երկու
անգամ կը խօսի ։
(Թէև մարդը ուշադրութիւն չընծր ,)
15 Երազի մէջ գիշերուան տեսիլքի մէջ՝
Երբոր խորունկ քուն մը կ'ինկնայ մարդոց
վրայ ,
Ու անոնք նրնդ անկողիններուն մէջ կը քնա-
նան ։
16 Անոնց ականջները կը բանայ ,
Ու անոնց խրատը կը կնքէ ,
17 Որ մարդը ջնջ գործքէն գարձրնէ ,
Ու մարդէն հպարտութիւնը փարգիլ ։
18 Անոր հոգին գերեզմանէն կը պահէ ,
Ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի ։
19 Նաև մարդը իր անկողինին մէջ ցաւով կը պատ-
ժուի ,
Ու իր բոլոր ոսկորները տատիկ ցաւով ։
20 Անտանելի անոր անձր հացէն կը զզուի ,
Ու անոր հոգին փափաքելի կերակուրէն ։
21 Անոր մարմինը այնպէս կը հալի որ ալ չերևնայ
Ու անոր չերևցած ոսկորները գուրս կ'ելլեն ։
22 Անոր անձր գերեզմանին կը մօտենայ ,
Ու անոր կեանքը կործանման ։

23 Եթէ անոր քովը թարգման պատգամաւոր
մր ըլլայ ,
Հազարէն մէկը ,
Որ անոր ուղղութիւնը մարդուն իմացրնէ ,
24 Անտանելի անոր ողորմելով պիտի բսէ ,
Ազատ զանիկա՝ որ գերեզմանը չիջնէ .
Ես փրկութիւն մը գտայ ։
25 Անոր մարմինը տզրուկէն աւելի փափուկ
պիտի ըլլայ ,
Ո՛ւ անիկա իր մանկութեան օրերուն պիտի
դառնայ ։
26 Աստուծոյ պիտի ազաչէ , ու Անոնք ըս-
նդնայ պիտի ընդունի ,
Ու անոր երեսը ուրախութեամբ պիտի տեսնէ .
Քանզի Անիկա պիտի հատուցանէ մարդուն՝
անոր արդարութիւնը Տանմնատ ։
27 Անիկա մարդոց վրայ կ'նայի ։
Ու ինչ որ ճիշ ըրած , Մեղք գործեցի ու իրա-
ւունքը ուրացայ ,
Ու ասկից ինծի օգտակար չեղաւ ,
28 Անոնք անոր հոգին կ'ազատէ , որ գերեզ-
մանը չիջնէ ։
Ու անոր կեանքը լոյսը կը տեսնէ ։

29 Ահա Աստուած սա ամէն բաները
Երկու երեք անգամ մարդուն կ'ընէ ,
30 Որ անոր հոգին գերեզմանէն դարձրնէ ,
Որ ապրողներուն լուսովը լուսաւորուի ։
31 Ականջ դիր , ով Յոբ , լսեցի ձեզի լռէ ։
Լուռ կեցիր որ ես խօսիմ ։
32 Թէ որ բանիլք ունիս՝ ինծի պատասխան տուր ։
Ջուսցի , ինչու որ քեզ արդարացնելու կը
փափաքիմ ։
33 Եթէ ոչ՝ ինծի մտիկ ըրէ ,
Լուռ կեցիր , որ ես քեզի խնամութիւն սոր-
վեցնեմ ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Եղիսու կը յանդիմանէ Յոբը · քանզի Աստուծոյ վրայ անիրա-
ւութիւն կը դնէր ։ 10 Կը հաստատէ Իսկ Աստուած Ամենա-
կարող չկրնար անիրաւութիւն գործել ։ 31 Մարդը պարտ խոնարհիլ
Աստուծոյ առջեւ ։ 34 Եղիսու Յոբը կը յանդիմանէ ։

1 Ա Նտանները եղիսու իր խօսքը չարունակելով
բսաւ ,
2 Ով խնամատուներս , իմ խօսքերս մտիկ ըրէք ,
Եւ գուք , ով գիտուններ , ինծի ականջ դրէք ։
3 Քանզի ականջը խօսքերը կ'որոշէ ,
Ինչպէս որ քիմքը կերակուրին համը կ'տանէ ։

= Նե · բ · 7 ։
ե Գլ· Ի · 34 · 35 · Ժգ · 30 · 31 · լա · 35 ։
զ Գլ· Ի · 34 · Ժգ · 31 ։
է Գլ· Ի · 17 · Ժ · 7 ։
ը Գլ· Ժգ · 24 · Ժգ · 31 ։
թ Կամ բնաս
Գլ· Ի · 17 · Ժ · 7 ։
Ժ · 4 · Ժգ · 37 ։
իգ · 10 · 11 · իե ։
ի · իԲ · 14 · լա · 1 ։
ժ Գլ· Ժգ · 24 · Ժգ · 31 ։
ժա Գլ· Ժգ · 27 · Ժգ · 16 · լա · 4 ։
ժբ Ես· Ժ · 9 ։
ժգ Ես· Ժ · 11 ։
ժդ Ես· Իե · 9 ։
ժե Գլ· Ի · 5 · Սապ· կր · 11 ։
ժզ Գլ· Ժգ · 31 ։
ժէ Գլ· ԼԳ · 10 · 15 ։
ժը Ես· Ժ · 21 ։
ժթ Ես· Ժ · 21 · ա Սապ· ԼԳ · 11 ։
իա Սապ· Ժ · 9 ։
իբ Ես· Ժ · 21 ։
իգ Ես· Ժ · 17 ։
իդ Սապ· Ժգ · 18 ։
իե Ես· Ժ · 21 · Սապ· Ժգ · 15 ։
իզ Ես· Ժ · 21 ։
իէ Ես· Ժ · 17 ։
իը Ես· Ժ · 21 ։
իթ Ես· Ժ · 17 ։
Ես· Ժ · 21 · Սապ· Ժգ · 15 ։
Աստ · Իբ · 13 ։
Ես· Ժ · 21 ։
Ես· Ժ · 17 ։
Ես· Ժ · 21 · Սապ· ԼԳ · 11 ։
Ես· Ժ · 21 ։
Ես· Ժ · 17 ։
Հմր· 28 · Սապ· Ժգ · = Գլ· Ժ · 30 · Ժբ · 31 ։

4 Իրաւունքը մեզի բնութիւնք ,
Մէնթրնիս գիտնանք թէ որ բանը ազիկ է ։
5 Որովհետեւ Քոզ բաւ ,
Էս արդար եմ ,
Բայց Աստուած իմ իրաւունքս մէկզի ձգեց։
6 Միթէ իմ իրաւունքս պիտի տանի՞ .
Իմ վէրքս մնայարեր է , թէ և յանցանք չունիմ ։
7 Թարեն պէս մարդ ո՞վ կայ ,
Որ հայհոյութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ։
8 Որ անօրէնութիւն գործողներուն հետ ընկերթեամբ կը պտրտի ,
Ու ամբարիշտ մարդոց հետ կը քալէ ։
9 Ինչու որ Ըսաւ ,
Աստուծոյ հաճոյ ըլլալէն մարդուս օգուտ մը կայ ։
10 Ազար համար ինծի մտիկ ըրէք , ով խնամատարներ ,
Դաւ լեզի որ Աստուծոյ քովը չարութիւն ,
Ու Ամենակարողին քովը անօրէնութիւն ըլլայ ։
11 Որովհետեւ Անիկա մարդուն ըրածին համեմատ կը հատուցանէ ,
Ու ամէն մարդուն իր ճամբուն համեմատ գըտնել կու տայ ։
12 Արդարև Աստուած անօրէնութիւն չունիր ,
Ու Ամենակարողը դատաստան չծռեր ։
13 Երկիրը ո՞վ յանձնեց անոր ,
Ու բոլոր աշխարհքը ո՞վ կարգի գրաւ ։
14 Թէ որ իր սիրտը հասնի ուզելու ըլլայ ,
Իր հոգին ու շունչը իրեն կը ժողվի ։
15 Ամէն մարմին միասին մէկէն կը մեռնի ,
Ու մարդը հող կը դառնայ ։
16 Հիմա թէ որ գնտրզութիւն ասիկա մը , տիկ ըրէ ·
Խօսքերուս ձայնին ականջ դիր ։
17 Միթէ արդարութիւնը աւազը կընայ խլեցնել ,
Կամ արդար Հզօրը յանցաւոր կրնա՞ հանել ,
18 Ան որ թագաւորին կ'ըսէ՞ թէ Եղեռնագործ ես ,
Ու ազատականներուն՝ թէ Զար Հայհոյիչ ես ։
19 Ան որ իշխաններուն Նայութիւն չընէր ,
Ու հարուստը ազքատէն աւելի չթիմաներ ,
Որովհետեւ Անոնք ամէնն ալ իր ձեռացը գործն են ։
20 Մէկ վայրկեանի մէջ պիտի մեռնին ,
Ու հէնց գիշերուան ատենը ժողովուրդը խըռոմբեան մէջ կ'իյնայ՝ պիտի անցնին.
21 Ինչու որ Անոր աչքերը մարդուն ճամբաներուն վրայ են ,
Ու անոր ամէն քայլերը կը տեսնէ ։
22 Չունի խաւար կայ և ոչ մահուան չուք՝
Որ անօրէնութիւն գործողները հոն պահուի ։
23 Ինչու որ մարդուս վրայ Երկար քննութիւն չընէր ,
Երբոր անիկա Աստուծոյ առջևը դատաստանի կ'երթայ ։
24 Ընտիանեալի կտրէ՝ զօրաւորները կը կոտրէ ,
Ու անոնց տեղ ուրիշներ կը հաստատէ ։
25 Քանզի անոնց գործերը գիտէ ,
Ու շաբաթ գիշերով տակիւռվայր կ'ընէ , ու կը խորտակուին ։
26 Անոնց ամբարիշտ ըլլալուն համար՝
Ամէնուն աչքին՝ զանոնք կը զարնէ ։
27 Որովհետեւ Անոր հետևելէն մէկզի քաշուեցան ,
Ու Անոր ճամբաներէն բնաւ չհանեցան ։
28 Անոնի որ Տաղտկութիւն ազատակիր անոր հասցնելու ,
Ու անիկա Գրկեակներուն ազատակը լսեց ։
29 Թէ որ անիկա Հանգստութիւն տայ ,
Ո՞վ կրնայ նեզութիւն տալ ·
Ու թէ որ անիկա երեսը պահէ ,
Ո՞վ կրնայ զանիկա տեսնել ·
Ո՞ — — — ի՞ թէ ազգի մը և թէ մէկ մարդու մը ։
30 Որպէս զի կեղծաւոր մարդը չիշխագործէ ,
Ու ժողովուրդին որոգայթ չըլլայ ։

31 Արդարև պէտք է Աստուծոյ ըսել ,
Պատիժ կրեցի , ալ չարութիւն չեմ ըներ ·
32 Զտեսածս դուն ինծի ասրմեցուր ,
Եթէ անօրէնութիւն գործեցի՝ ալ չեմ գործեր ։
33 Արդեօք Քու ուզածիդ պէս՞ պիտի հատուցանէ՞ , որ հակառակ կը կենաս ·
Քանզի դուն ընտրելու ես՝ ու չէ թէ ես ·
Ուրեմն ինչ որ գիտես՝ խօսէ ։

34 Խնամատարները պիտի բան ինծի հետ ,
(Ու գիտուն մարդը որ ինծի մտիկ կ'ընէ ,)
35 Թէ Որ խելացութիւնով չգրուցեց ,
Ու անոր խօսքերը խնամատարէնը չեն ։
36 Իմ փափաքս աս է , որ Քոր մինչև վերջը փորձուի ։

ա Գլ· ւգ· ։ ։ բ Գլ· ի· ։ ։ գ Գլ· իե· ։ ։ դ Գլ· ի· ։ ։ ե Գլ· ի· ։ ։ զ Գլ· ի· ։ ։ է Գլ· ի· ։ ։ ը Գլ· ի· ։ ։ թ Գլ· ի· ։ ։ ժ Գլ· ի· ։ ։ ի Գլ· ի· ։ ։ լ Գլ· ի· ։ ։ խ Գլ· ի· ։ ։ ծ Գլ· ի· ։ ։ կ Գլ· ի· ։ ։ հ Գլ· ի· ։ ։ ձ Գլ· ի· ։ ։ ղ Գլ· ի· ։ ։ ճ Գլ· ի· ։ ։ մ Գլ· ի· ։ ։ յ Գլ· ի· ։ ։ ն Գլ· ի· ։ ։ շ Գլ· ի· ։ ։ ո Գլ· ի· ։ ։ չ Գլ· ի· ։ ։ պ Գլ· ի· ։ ։ ջ Գլ· ի· ։ ։ ռ Գլ· ի· ։ ։ ս Գլ· ի· ։ ։ վ Գլ· ի· ։ ։ տ Գլ· ի· ։ ։ ր Գլ· ի· ։ ։ ց Գլ· ի· ։ ։ ւ Գլ· ի· ։ ։ փ Գլ· ի· ։ ։ ք Գլ· ի· ։ ։ օ Գլ· ի· ։ ։ ֆ Գլ· ի· ։

ա Գլ· ի· ։ ։ բ Գլ· ի· ։ ։ գ Գլ· ի· ։ ։ դ Գլ· ի· ։ ։ ե Գլ· ի· ։ ։ զ Գլ· ի· ։ ։ է Գլ· ի· ։ ։ ը Գլ· ի· ։ ։ թ Գլ· ի· ։ ։ ժ Գլ· ի· ։ ։ ի Գլ· ի· ։ ։ լ Գլ· ի· ։ ։ խ Գլ· ի· ։ ։ ծ Գլ· ի· ։ ։ կ Գլ· ի· ։ ։ հ Գլ· ի· ։ ։ ձ Գլ· ի· ։ ։ ղ Գլ· ի· ։ ։ ճ Գլ· ի· ։ ։ մ Գլ· ի· ։ ։ յ Գլ· ի· ։ ։ ն Գլ· ի· ։ ։ շ Գլ· ի· ։ ։ ո Գլ· ի· ։ ։ չ Գլ· ի· ։ ։ պ Գլ· ի· ։ ։ ջ Գլ· ի· ։ ։ ռ Գլ· ի· ։ ։ ս Գլ· ի· ։ ։ վ Գլ· ի· ։ ։ տ Գլ· ի· ։ ։ ր Գլ· ի· ։ ։ ց Գլ· ի· ։ ։ ւ Գլ· ի· ։ ։ փ Գլ· ի· ։ ։ ք Գլ· ի· ։ ։ օ Գլ· ի· ։ ։ ֆ Գլ· ի· ։

Լինու որ ամբարիշտ մարդոց ⁹պէս պատաս-
խանեսցես տուաւ ։
37 Քանզի իր մեղքին վրայ ապստամբութիւն
կ՚աւելցնէ ։
Մէջերնիս ծափ կը զարնէ ,
Ու Աստուծոյ դէմ իր խօսքերը կը շատցընէ ։

ԳԼ · Լ Ե

1 Եղիհու կը յառաջէ թէ պէտք չէ որ մարդը Աստուծոյ հետ բարեսիրտ՝ արդիւնաւէտ մը գէշութիւնը ու գէշութիւնը չիրմով անոր հասնի ։ 9 Մարդիկ իրենց նեղութիւնը մէջ շատ անգամ կ՚աղաղակեն , բայց անոնց հեծեծութիւնները չլսելու համար , քանզի ատանց հաւատայ կ ։

1 Դարձեալ Եղիհու իր խօսքերը շարունակե-
լով ըսաւ ,
2 Արդեօք իրաւունքիդ ըլլալ կը կարծես ա-
սելով ,
Որ ըսիր թէ կը հաւատամ ատկէ աւելի արդար եմ ։
3 Քանզի ՙդուն ըսիր , ինչի՞ օգուտ կ՚ըլ-
լայ ։
Մեղքէս աւելի ի՞նչ կը վաստկիմ ։
4 Ահա ես քեզի պատասխան կու տամ ,
Նաև ⁵քեզի հետ քու բարեկամներուդ ։
5 Երկինքը նայէ ու տես ։
Ամպերը դիտէ , որ անոնք քեզմէ աւելի
բարձր են ։
6 Թէ որ դուն մեղք գործես , ՙԱնոր դէմ ի՞նչ
ըրած կ՚ըլլաս ,
Ու երբոր քու անօրէնութիւններդ չատնան ,
Անոր ի՞նչ կ՚ընես ։
7 ⁵Թէ որ արդար ես , Անոր ի՞նչ կու տաս ,
Կամ անկից քու ձեռքդ ի՞նչ կ՚առնէ ։
8 Քու ամբարշտութիւնդ քեզի պէս մարդուն
Ու արդարութիւնդ մարդու որդիին կ՚ըլլայ ։
9 ՙԱնիրաւութիւններուն չատութենէն կը բո-
զոքեն ,
Բռնաւորներուն բազուկին համար կ՚աղաղա-
կեն ։
10 Բայց ⁴չ՚ըսեր որ ⁵Զիս ստեղծող Աստուածը
ո՞ր է ,
ՙԱն որ գիշերուան մէջ երգեր կու տայ ,
11 Ան որ մեզ երկրի անասուններէն աւելի ⁶գի-
տուն ,
Ու երկնից թռչուններէն աւելի խելացի
կ՚ընէ ։
12 ‡Հոն չաղերուն հպարտութեանը համար ⁴կ՚ա-
զաղակեն ,
Բայց Աստուծոյ պատասխան չտար ։՚՚
13 ⁴Անշուշտ Աստուած ունայնութիւն մտիկ
չընէր ,

• Կամ՝ կողքին
— Գէ · ի · 15 · ւէդ · 9 ·
ք Գէ · ւէդ · 8 ·
գ Գէ · իբ · 18 ·
դ Ածա · ը · 36 · Եւ-
բեմ · է · 18 ·
ե Գէ · իբ · 2 · 3 ·
զ Սպ · ժգ · 3 · Ա-
ածա · ի · 12 · Հը-
ովմ · ժա · 35 ·
է Նէ · ը · 23 · Գէ ·
ւէդ · 28 ·
ը Ես · Ա · 13 ·
թ Սպ · իը · 8 · Հե ·
ե · Ղէի · 5 · Գոր ·
ժգ · 25 ·
ի Սպ · ղշ · 18 ·
‡ Կամ Հան կ՚ազա-
ղակ-
ուածի պատասխան
չտար ։ Բայց Ան
Հոգիացնող մարդուն
համար ։

Ու Ամենակարողը անոր չնայիր ։
14 Մին թէև կ՚ըսես թէ Զանիկա չես տեսներ ,
Բայց դատաստան կայ անոր առջեւը , ու Ան-
նոր յուսա ։
15 Եւ հիմա ³իր բարկութեանը բոլորովին չէ ,
Ու անօրէնութիւնը սաստիկ բնաւած չէ ։
16 Ուստի Յոբ իր բերանը զուր տեղը բանալով՝
Անգիտութեամբ խօսքեր կը շատցընէ ։

ԳԼ · Լ Զ

1 Եղիհու կը յառաջէ թէ Աստուած արդար է իր Ստեղծիչը
բան մէջ։ 16 և թէ Յոբին մեղքերը Աստուծոյ օրհնա-
թիւններուն արգելք կ՚ըլլան։ 24 Աստուծոյ գործերը մե-
ծարելի են ։

1 Ու եղիհու չարունակելով ըսաւ ,
2 Ինչ մը համբերէ՛ , ու ես քեզի յայտ-
նեմ՛ ,
Որ Աստուծոյ համար ուրիշ խօսելիք ալ ունիմ ։
3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի առնեմ՛ ,
Ու արդարութիւնը Ստեղծողիս ընծայեմ ։
4 Իրաւցընէ իմ խօսքերս սուտ չեն ։
Գիտութեամբ կատարեալ մէկ մը քու կողքդ է ։
5 Ահա Աստուած հզօր է , բայց ոչնչ չարհամար-
հեր ,
Զօրեղ հզօր է իր սրտին զօրութեամբը ։
6 Անիկա ամբարիշտը չապրեցըներ ,
Ու նեղեալներուն իրաւունք կ՚ընէ ։
7 ³Արդարներուն վրայէն աչքերը չվերցըներ ,
Ու ընտիր թագաւորներուն հետ աթոռին վրա-
յով կը դնէ ։
Զանոնք յաւիտեան կը նստեցընէ , ու կը
բարձրանան ։
8 Ու անոնք ⁴թէ որ չղմակեալով կապուած՝
Թշուառութեան կապերուն մէջ բռնուին ,
9 Ընտանեաց անոնց կը յայտնէ իրենց գործերը ,
Ու իրենց յանցանքներուն չատնայր ։
10 Նաև ⁵անոնց ականջը կը բանայ , որ խրատ
ընդունին ,
Եւ ⁶ինչ կը պատուիրէ որ անօրէնութենէ
դառնան ։
11 Թէ որ անոնք հնազանդելով ⁷ու ծառայու-
թիւն ընեն ,
Օրերնին բարութիւնով , ու տարիներնին ու-
րախութիւնով կ՚անցընեն ։
12 Բայց թէ որ անոնք հնազանդութիւն չընեն ,
սուրէ պիտի անցնին ,
Ու աւանդ գիտութեան պիտի մեռնին ։
13 Եւ անոնք որ սրտով կեղծաւոր են , չէ՛ղծ կը
⁵բարկութիւն կը դիզեն ։
Երբոր զանոնք կապէ , ⁸ու չեն աղաղակեր ։

ե Ածա · ա · 28 ·
ի Գէ · իե · 9 · Ածա-
ովմ · 29 · Իս · ա ·
15 · Երեմ · ժա ·
11 ·
ղ Գէ · ի · 35 · 37 ·
իբ · 2 ·
— Գէ · Բ · 4 · Յոբ ·
13 · 16 · իե · 25 ·
Սպ · ղԲ · 4 ·
ե Սպ · ւէդ · 18 · ւէդ ·
15 ·
զ Սպ · Ղժգ · 8 ·
է Սպ · Ճե · 10 ·
ը Գէ · իթ · 13 · Ես ·
ա · 19 · 20 ·
թ Հռովմ · ը · 5 ·

14 Անոնց անձը երիտասարդութեան մէջ պիտի մեռնի ,
Ու անոնց կեանքը պիտ՚ըլլայ ամէնէն ՚ի՛ն ։
15 Ազբատը կ՚ազատէ իր թշուառութեան ա՚
տներ ,
Ու նենգութեան մէջ անոր ականջը կը բանայ ։
16 Քեզ ալ նեղութենէ պիտի ազատէր ,
Ու ՚ի՛նչ հընդարձակութեան բերէր , ուր որ
նեղութիւն չկայ ։
Ու՛ բու սեղանդ գրաւածը կատարեալ ճաշ
լեցուն պիտի ըլլայ ։
17 Բայց Ա՛ռ դուն չարին փաստը ՚պաշտպա՚
նեցիր ,
Իրաւունքն ու դատաստանը ՚ի՛նդ պիտի բըռ՚
նեն ։
18 Որովհետև բարկութիւն կայ , չըլլայ որ հա՚
րուածով մը քեզ վերցնէ ,
Ոչնաւէնը ՚մեծ փրկանքը քեզ չկրնար ազատել ։
19 ՚Մէկէ՛ն անկա՛ռ քու հարստութիւնդ բանի
տեղ կը դնէ՞
Ոչ ոսկին ու ոչ մեծ գանձերը քեզ չեն նե՛ռչէ ։
20 Մի փափաքիր ան գիշերին՚
Որուն մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն ՚ետև՚
բևռպի կ՚ըլլան ։՚
21 Զգուշացիր ՚անօրէնութեան դառնալէն ։
Ինչու որ դուն ՚ասկից թշուառութենէն աւե՚
լի ընտրեցիր ։
22 Ահա Աստուած իր զօրութիւնովը ՚բարձ՚
բացեալ է ։՚
՚Ո՛վ կրնայ անոր պէս սորվեցընել ։
23 ՚Անոր ՚ճա՚նա՛ր ճամբան ո՛վ որոշեց անոր ,
Եւ ՚ո՞վ ըսաւ ՚ո՛ւր թէ դուն անկիրաւութիւն
գործեցիր ։
24 Մի՛ մոռդ պահէ որ ՚մեծարես անոր գործերը՝
Որն որ մարդիկ ||կը տեսնեն ։
25 Ամէն մարդ կը տեսնէ զանոնք ,
Իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դիտէ ։
26 Ահա Աստուած մեծ է , ու մենք չենք գիտեր ։
Եւ ՚անոր տարիներուն համրանքը անգիտնա՚
լի է ։
27 ՚Ինչու որ ՚ջուրերուն կաթիլները կը քաշէ ։
Անոնք իր գոլորշիէն անձրև կը թափին ,
28 ՚Որն որ ամպերը վազցնելով՚
Մարդուց վրայ առատօրէն կը կաթեցընեն ։
29 Բայց ընաւ մէկը ամպերուն տարածուիլը՝
Ո՞ր Անոր վրանին գրգռումը կրնայ հասկնալ ։
30 Ահա ՚անոր վրայ իր լոյսը կը տարածէ ,
Ու ծովուն խորութիւնը կը ծածկէ ։
31 ՚Հողովուրդները աս բաներով ՚ցի՛ կը գատէ ,
Ո՞ ՚առատօրէն կերակուր կու տայ ։
32 Ափովը ՚հոյակապ կը ծածկէ ,
Ու անոր հրամանն կու տայ , թէ ո՛ւր պիտի
զարնէ ։
33 ՚Ի՚՚Անոր կը ցուցընէ իր բարկութիւն ։
Անօրէնութեան դէմ՝ բարկութիւն կը դիտուի ։՚

ԳԼ · ԼԷ

1 Եզեօս իր խօսքը չարաձակելով կը հասաւակ թէ պէտք է Աստուծմէ փախնուլ անոր մեծ գործերուն համար ։ 15 և թէ անոր խնամատարութիւնը անչնորհ է իր գործերուն մէջ ։

1 Ասոր համար ալ սիրտս կը դողայ ,
Ու իր տեղէն կ՚ելլէ բաց ։
2 Անոր ձայնին որոտումը
Ու անոր բերնէն ելած չառաչիւնը մտիկ ըրէք ։
3 Բոլոր երկնից տակը կը թողէ զանիկա ,
Ու անոր լոյսը մինչև երկրին ծայրերը ։
4 Անոր ետևէն ՚մի՛ մեծ ձայն մը կ՚ելլէ ,
Իր վեհաշուքութեան ձայնովը կ՚որոտայ ,
Ու իր ձայնը լսուելէն ետև չեւ չպահեր զա՚
նոնք ։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի կերպով կ՚ո՚
րոտայ ,
Ո՞ ՚անանկ մեծ բաներ կ՚ընէ՝ որ մենք չենք
կրնար հասկընալ ։
6 Ինչու որ ՚ձանիկ կ՚ըսէ ձիւնին , երկրի վրայ
եղիր ,
Նաև սաստիկ անձրևներն ու իր զօրութեանը
սաստիկ անձրևներուն ։
7 Ամէնիս ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ ,
՚Որ իր ստեղծած բոլոր մարդիկը հասկընան ։
8 Գազանները ՚որջերնին կը մտնեն ,
Ու պըտիներուն մէջ կը բնակին ։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ ,
Ու հիւսիսէն ցուրտ ։
10 ՚Աստուծոյ չունչէն սառնամանիք կը տրուի ,
Ու ջուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ ։
11 Նաև պարզութիւնը մեզք կը փարատէ ։
Անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ ։
12 Անոր խորհրդովը անիկ տեղ կը փոխագրուին ,
Որ ամէնայն երեսը՝ երկրի վրայ անոր բա՚
նտ ՚հրամանն բրածը կատարեն ։
13 ՚Ցանկալի կը բերէ՝ ՚թէ խրատի համար ,
՚Թէ իր երկրին համար և ՚թէ չնորհքի համար ։
14 Ով Յոբ , ասա՛ մտիկ ըրէ ։

ը Գլ · ԺԸ · 32 · խր · ԺԹ · 11 · Սաղ · ՃԸ · 35 ։
բ Սաղ · ԺԸ · 19 · լա · Ը · ՀԺԸ · 5 ։
գ Սաղ · խե · 5 ։
դ Սաղ · ԺԸ · 8 ։
ե Սաղ · ԼՂ · 8 ։
զ ԵԶԷ · կատարեալ ։
է Սաղ · ԽՓ · 7 ։
ը Աւետ · Յա · 4 ։
թ ԵԶԷ · կը վերծանե ։
ժ Սաղ · կդ · 18 ։
ի ՀՒս ԵՂԷ · Յա · 25 ։
լ Կամ կը բարձրացը՚
նե ։
խ Եր · խ · 13 · 14 ։
Համմ · Յա · 34 ։
ա կար · բ · 16 ։
ծ Գլ · ԼՂ · 13 ։
կ Գլ · ԼՁ · 10 ։
հ Սաղ · ղբ · 5 · Յայտ · ԺԸ · 3 ։
ձ Կամ կ՚ելգեն ։
ղ ա կար · Ժգ · 12 ։
ճ Սաղ · ղ · 8 · Ար · ՀՁ · 25 ։
մ Գլ · ե · 23 · Ծն · ԺԹ · 19 · Ժգ · 18 · 19 · Ես · ԽԸ · 28 ։
յ Սաղ · ՃԽԸ · 8 ։
ն Ես · ԽԸ · 26 ։
շ Աւետ · Յա · 34 ։
ո Գլ · ԼՁ · 5 ։
չ Գլ · ԼԸ · 15 · Ը · 23 ։

---

§ Կամ կը ՚ի՛մանչ ։
ֆ Սաղ · ՃԼ · 23 ։
Գոբ · Ժգ · 10 ։
= Սաղ · ԽՓ · 3 · Ես · 33 ։
ք Գլ · ՃԹ · 10 · ԼՁ · 28 · Ծայտ · ԺԸ · 3 ։
ռ Սաղ · ՃԽԸ · 16 · 17 ։
ց Սաղ · ՃՓ · 27 ։
ւ Սաղ · ՃՂ · 22 ։
պէն համար ։
— Սաղ · ԽՓ · 3 · Ես · 33 ։
ք Գլ · ՃԹ · 10 · ԼՁ · 28 · Ծայտ · ԺԸ · 3 ։
ռ Սաղ · ՃԽԸ · 16 · 17 ։
ց Սաղ · ՃՓ · 27 ։
ւ Սաղ · ՃՂ · 22 ։

չ Գլ · լբ · 28 · 30 ։
Սաղ · ՃԽԸ · 17 · 18 ։
ր Սաղ · ՃՂԸ · 8 ։
ս ԵՀ · ԼԹ · 23 · ա Թագ · Ժբ · 18 · 19 · ԵՂԷ · Ժ · 9 · Գլ · ԼՁ · 31 ։
տ Գլ · լբ · 28 · 27 ։
փ Ր Թագ · խա · 20 ։
գ Թագ · Ժբ · 45 ։

կայնէ ու Աստուծոյ սքանչելիքներուն վրայ
չոյ մնացէ։
15 Գիտեն թէ Աստուած ինչպէս կը կարգաւորէ
զանոնք,
եւ իր ամկէն լոյս կը փայլեցնէ։
16 Գիտեն անցելութեան հետաքրքրութիւնները,
ու իմաստութեամբ կատարեալ եղողին ըս-
քանչելիքները։
17 Երկիրը հարաւային հովէն հանգստացուցած
ժամանակը։
Գիտե՞ թէ ինչու համար քու հանդերձներդ
կը տաքնան։
18 Անոր հետ միասին՝ Յատաձեղէր երկինքը,
որ ամուր է թափծու հայելիի պէս։
19 Մտրվեցուր մեզի թէ ինչ պիտի ըսինք անոր։
Ինչո՞ւ մեր մութեան պատճառով չենք կրնար
հետ խոսք կարգաւորել։
20 Թէ որ ես խօսելու ըլլամ, պիտի պատմուի՞
Անոր,
եթէ մէկը զրուցէ, անշուշտ պիտի կլլուի։
21 Ու հիմա ալ չենն կրնար նայիլ, երբոր երկին-
քը կը փայլատակէ,
Բայց հովը կանցնի, ու զանիկա կը սրբէ։
22 Ա՛ւ հիւսիսէն ոսկիի պէս լոյս կու գայ։
Աստուծոյ քովը անշուր փառաւորութիւն
կայ։
23 Անիկա Ամենակարող է, չենք կրնար հաս-
կընալ զանիկա։
Մեծ է զօրութեամբ, զատաստանով ու չար
արդարութեամբ,
Ու հետ ըզրկանք չընէր։՝
24 Անոր համար մարդիկ Որ վախնան անկէ։
Ոմրտով խնամատուներուն բնաւ չնայիր։՝

ԳԼՈՒԽ

1 Աստուած կը կանչէ Յոբը որ իր հարցասիրներուն պատաս-
խան տայ։ 4 Աստուած իր մեծութեան գործերը յիշելով կը
չահեխտանի Յոբին ագիտութիւնը ու անկարողութիւնը։

1 Ա՛նհատներ եղեմայ՝ փոթորիկին միջէն պա-
տասխան տալով Յոբին ըսաւ,
2 «Ո՞վ է ատիկա՝ որ Անիմաստ խօսքերով
խորհուրդը կը նսեմացնէ։
3 Հիմա կորիճի պէս մէջքդ պնդէ.
Քեզի հարցընեմ՝ և քու գիտցածդ ինձի ի-
մացընես։
4 Ո՞ւր էիր դուն՝ երբոր ես երկիրն հիմերը կը
դնէի։
Ըսէ՛ ինձի՝ թէ որ իմաստութեան տեղեկու-
թիւն ունիս։
5 Թէ որ գիտես՝ ըսէ, ո՞վ դրաւ անոր չափերը,

չսաք։
6 Մատ. ժ. 28։
7 Մատ. ժա. 25։ ա
Կոր. ա. 20։
8 Կո՛ մէկը բնաւ չը-
կրնար տեսնել չը-
նչու։

ա Եր. ԺԹ. 16։ 18։
գ Թագ. ԺԹ. 11։
դ Եսայ. ԺԹ. 11։
եզեկ. ա. 4։ Դան.
ա. 5։
զ Գէ. ւ գ. 35։ Յոբ. 37։
է Տիմ. ա. 7։
ը Գէ. Թ. 7։
թ Սալ. Ա՛ղ. 3։ Ա-

ոսկ. ը. 29։ Լ. 4։
ժ Գէ. ա. 6։
ի Ծն. ա. 9։ Սալ.
Լ՛ղ. 7։ Ա՛ղ. 9։ Ա-
ոսկ. ը. 29։ Ե.
բնմ. Ե. 22։
լ Գէ. Իզ. 10։
խ Սալ. Հ՛ղ. 10։ Ա՛ղբ.
4։
ծ Սալ. Ա՛ղ. 35։
կ Եբ՛ր. Հագուստի-
ս. 5։
հ Գէ. մբ. 5։
մ Սալ. Ժ. 15։
յ Սալ. Կ՛ղ. 19։

Սալ. Թ. 13։
ն Եբ՛ր. բնական ձեւ
բան
շ Տես Սալ. Ա՛ղ. 7։
ո Եզ. Թ. 18։ Ցեռ.
Ժ. 11։ Եսա. Լ. 30։
Եզեկ. Ժգ. 11։ 13։
Ցայտ. Ժզ. 21։

25 Հեղգներուն համար անոք՝
Ու որոտումներուն փայլակին համար ճամբայ
պիտ բացաւ,
26 Որ անձրև տայ ան երկրին վրայ՝ ուր որ մարդ
չկայ,
Անապատին վրայ՝ ուր տեղ մէկը չբնակիր,
27 Որ անապատները ու անչէն տեղերը կշտա-
ցընէ,
Ու կանանչ խոտին բնձիւղը բուսցընէ։

28 Անձրեւը հայր ունի՞,
կամ թէ ցօղին կաթիլները պիտ ծնաւ։
29 Սառը որուն արգանդէն կ'ելլէ,
Ու երկնից հեղամբ պիտ ծնաւ։
30 Ջուրերը քարի պէս կ'ըլլան կը պաշտուին,
Ու անդունդին երեսը ՚ի կը սառի։

31 Արտամատնին †կապերը կրնա՞ կապել,
կամ թէ Հայկին կապերը կրնա՞ քակել։
32 ‡Մազաղօթքը ժամանակին կրնա՞ հանել,
Ու Արջին և իր զաւակացը առաջորդել։
33 Երկինից կանոնները գիտե՞ն,
Անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնա՞ դնել։
34 Ձայնդ ամպերուն կրնա՞ վերցընել,
Որ ջուրերուն չատութիւնը քեզ ծածկէ։
35 կայծակները կրնա՞ խրկել որ երթան,
Ու քեզի՝ Ահա պատրաստ ենք՝ ըսեն։
36 Երիկամունքներուն մէջ ո՞վ իմաստութիւն
դրաւ,
կամ սրտին ո՞վ հանճար տուաւ։
37 Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը համրել,
Ու երկնից տիկերը ||պառկեցընել
38 Երբոր փայլն Ը՚ը-ը-ը-ը զանգուած մը կ'ըլլայ,
Ու հողին կոշտերը իրարու կը փակչին։

39 Վաթսէնին համար որս կրնա՞ որսալ,
Ու կորիւններուն անօթութիւնը կրնա՞ կշտա-
ցընել,
40 Երբոր անոնք նէ՚ի այրերուն մէջ կը կծկտին,
Ո՞ դարանի համար որջերուն մէջ կը կենան։
41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին իր որսը,
Երբոր անոր ձագերը Աստուծոյ կ'ազաղակեն,
Եւ ուտելիք չունենալուն համար կը թափա-
ռին։

ԳԼ· ԼԹ

1 Ա՞յծեամներուն ու եղջերուներուն վրայով՝ 5 վայրենի էշուն։
9 միեղջիւրին։ 13 Յոյսերուն։ 19 Ձիուն։ 26 բազէին։ 27 ու
արծիւին վրայով։

1 Ա՞յծեամ այծեամներուն ծնանելու ժամանակը
գիտե՞ս։
Եղնիկներուն ծնանիլը դիտեցի՞ր։

2 Անոնց կատարելու ամիսները կրնա՞ համրել,
Ու ծնանելու ժամանակին գիտե՞ս։
3 Անոնք ծունկով ձագերին կը ծնանին,
Ո՛ր ցաւերնին կ'անցընեն։
4 Անոնց ձագերը կը զօրանան, դաշտի մէջ կը
մեծնան.
Կ'երթան ու ետիէն անոնց չեն դառնար։

5 Ջիւը ո՞վ համարձակ թող տուաւ,
Ու վայրենի էշուն կապերը ո՞վ քակեց,
6 Որուն դաշտը տուի տունի համար,
Ու անապատը անոր բնակութիւնը համար։
7 Անիկա քաղաքին ազազակը ծաղր կ'ընէ,
Ու բանեցողին գոռալը չլսեր։
8 Ո՛ր պտրտած լեռները իր արօտն է,
Ու ամէն թա՛ւ խոտերը կը փնտռէ։

9 Միեղջիւրուն քեզի ծառայելու կը հաճի՞,
կամ քու մսուրդ քովը գիշերը կը մնա՞յ։
10 Ա՞ռ վարելու համար միեղջիւրուն կրնա՞
տաւասով կապել,
կամ թէ քու ետեւդ հովիտները կը տափանէ՞։
11 Անոր ոյժը չատ ըլլալուն համար անոր կը վըս-
տահի՞ս,
Ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս։
12 Կը տաւասա՞ն անոր թէ քու արմտիքդ պիտի
բերէ,
Եւ քու կալդ ժողվէ։

13 Ջայլամին թեւը ցնծութեամբ կը չարժի.
Արդեօք արագիլին թեւերուն ու փետուրնե-
րուն կը նմա՞է։
14 Անիկա իր հաւկիթները գետնի կը ձգէ,
Ու զանոնք հողին վրայ կը տաքցընէ,
15 Ու մխոցը չգար որ զա՛ռ ոտքը կը կոտրէ
զանոնք,
կամ գաշտի գազանները ոտնակոխ կ'ընեն։
16 Անիկա դանդաղ է իր ձագերուն իրենը չե-
զոքանալու պէս.
Իր աչխատութիւնը դատարկ ելլելուն վախ
չունի։
17 Ընչու որ Աստուած իմաստութենէն զուրկ ը-
րաւ զանիկա,
Ու հանճարէն անոր բաժին չտուաւ։
18 Անիկա բարձր նետ ժամանակ
Ձին ու անոր վրայ հեծնողը ծաղր կ'ընէ։

19 Ձիուն զո՞ն այժ տուիր,
Անոր պարանոցին հրաչը զո՞ն հագցուցիր։
20 Զանիկա մարախի պէս կրնա՞ ցատկեցընել։
Անոր փռնչիւնն †† փառաւոր ձայնը՞ սահաւոր է։
21 Հովիտին մէջ գետինը կը փորէ, ու իր զօ-
րութեամբը կը զուարճանայ.
Զինեալներուն դիմաւորելու կ'ելլէ։

1 Եզր. իբ· 26։
2 Սագ. ձե· 35։
3 Երեմ. իգ· 21։
Սագ. ձե· 8։
4 Սագ. ձե· 16։
5 Գէն. լե· 10։
6 Եսթ. կը բառեր։
7 Գէն. բ· 9։ Ասմա-
ե· 8։
8 Կամ Ջուրերուն
թիւնները.
9 Կամ Տ՚ուռ-իրիս։
10 Սագ. ձե· 21։ Ելհ-
15։
11 Սագ. ձե· 8։
12 Սագ. ձե· 31։ Ելհ-
գ· 26։
13 Կամ Թափել ասել։
14 Գէն. իգ· 5։ Երեմ.
բ· 24։ Ող. բ· 11։
15 Թուռ. իգ· 22։ բ
Օր. լգ· 17։
16 Եսթ. Ակոսին մէջ
17 Ողբ. գ· 3։
18 Գէ. լե· 11։
Կամ պատմը
†† Եսթ. փառքը
19 Երեմ. բ· 6։

22 Երկիւղը Յահոյ կ'ընէ, բան չ'ըսեր,
Ու սուրին երեսէն ետ չդառնար։
23 °Նետերը անոր վրայ կը սուլեն,
Նաև փայլուն նիզակը ու գեղարդը։
24 կատաղութեամբ ու բարկութեամբ գետինը
կը կլլէ,
Ու փողին ձայնը չ'ըսեր† Հիմայ ինչպէս կ'ըլլայ
գոռալ։"
25 Քանի որ փողը կ'ելլայ, Ագէ կ'ըսէ.
Հեռուէն կ'առնէ պատերազմին հոտը,
Զօրագլուխներուն որոտումը ու ազդարարու-
թիւնը կը լսէ։
26 Բազէն քո՞ւ խնամատարութենովդ կը թռչի
ու թևերը դէպ ի հարաւ կը բանայ։
27 Արծիւը քո՞ւ հրամանովդ կը բարձրանայ,
Ու իր բոյնը բարձրը կը հաստատէ։
28 Անիկա ժայռի վրայ՝ ժայռի գագաթներու
վրայ՝
Ու ապահովներու մէջ բնակելով կը կենայ։
29 Կերակուրը անկէ կը փնտռէ.
Անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն։
30 Անոր ձագերն ալ արիւն կը ծծէն.
Ե՛ւ ուր որ դիեր ըլլան, անիկա հոն է։

ԳԼ. Խ

1 Ցար Աստուծոյ աչքերը կը խոնարհի։ 6 Աստուած գանիկա կը
դատէ՝ որ իր արդարութենէն, կարողութենէն եւ իմաս-
տութենէն խօսի։ 15 Բնենմաթին վկայէ։

1 Ե՛ւ Ցերը Ցորին խօսելով բաւ,
2 Ասդ. "Ամենակարողին հետ վիճողը բան մը
պիտի տրվիչցնէ՞։"
Աստուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատաս-
խան տայ։
3 Անառնները Ցար Ցերոջը պատասխան տալով
բաւ,
4 †Ահա ես նուաստ եմ. քեզի ի՞նչ պատաս-
խան տամ.
†Ձեռքս բերնիս վրայ կը դնեմ։
5 Մէկ անգամ խօսեցայ, ալ պատասխան պի-
տի չտամ.
Երկու անգամ ալ, բայց պիտի չկրկնեմ։
6 °Ան ժամանակը Ցերը մրրիկէն Ցորին
պատասխան տալով բաւ,
7 †Հիմա կորիզի պէս մէջքդ պնդէ,
Արուեստի հարցընեմ, ու դուն ինծի բնդի
խնդրուր։
8 Իմ դատաստանս պիտի խափանէ՞ս,
Քեզ արդարացընելու համար զիս յանցաւո՞ր
պիտի հանես։

9 Աստուծոյ պէս բազուկ ունի՞ս,
Եւ ես ձայնովդ կրնա՞ս անոր պէս որոտալ։
10 †Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով
զարդարուէ.
Եւ պատիւով ու փառքով հագուէ։
11 Բարկութեանդ եռանդը տարածէ,
Եւ ամէն հպարտին նայէ ու զանիկա խո-
նարհեցուր։
12 Ամէն հպարտին նայէ ու զանիկա նուաստ,
Ու անօրէններուն իրենց տեղը կոխկրտա։
13 Անոնց ամէնն ալ հողին մէջը անեղծուի ըրէ,
Երեսնին գաղտնի տեղ պահէ։
14 Անառնները ես ալ քեզի կը խոստովանիմ,
Որ աջ ձեռքդ քեզ կընայ ազատել։
15 Ահա †բեհեմոթին որ քեզի հետ առեղ-
ծեցի,
Անիկա արջառի պէս խոտ կ'ուտէ։
16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքն է,
Եւ ոյժը փորին ||մկանները մէջ։
17 Պոչը կ'ելեւէջնի եղեւնի պէս.
Ազդրերուն ջիղերը հիւսուած են։
18 Անոր ոսկորները պղնձէ խողովակներ՞ են,
Անոր ոսկորները երկաթէ նիգերու պէս են։
19 Աստուծոյ ճարտար գործը անիկա է.
Զանիկա ստեղծողը †իր սուրը կրնայ մո-
տեցընել։"
20 Արգարև անոր †պաշար կը բերեն լեռները,
Ուր որ գազանի բոլոր գազանները կը խաղան։
21 Անիկա հովանաւոր ծառերուն տակը,
Եղէգներուն շուքը ու ճահիճներուն մէջը
կը պառկի։
22 Հովանաւոր ծառերը իրենց շուքովը կը ծած-
կեն զանիկա,
Հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն
են։
23 Թէ որ գետը աւազանայ, անիկա չվախնար։
Թէև Ցորդանանը անոր բերանին վրայ գիմե-
լու ըլլայ, հանգարտ կը կենայ։
24 Մէկէն անիկա յայտնի †կը բռնուի՞.
††Որոգայթի մէջ անոր քիթը ո՞վ կրնայ ծա-
կել։"

ԳԼ. Խ Ա.

1—34 Լեհամաթին վկայ երկրացած Աստուծոյ մեծ զօրութիւնը։

1 °††Լ եհամանոր կարծով կրնա՞ս վերցընել,
Ու անոր լեզուէն լարով կրնա՞ս քաշել։
2 †Անոր քիթին չուան անցընելով՝
Ծնօտը կրնա՞ս փուշով ծակել։
3 Մէկէն անիկա քեզի շատ ազաչանքներ կ'ընէ՞,

• ե՛ր։ կապարձը ա.
Նոր վրայ կը սուէ։
† կ՚ոմ չհաւատար։
ե երեմ. խթ. 18։
Բաղ. 4։
ը Ա՛ռա. խդ. 28։
Դաւկ. ժե. 31։

= Դվ. լգ. 13։
ե Եզր. թ. 6։ Դվ.
խր. 6։ Սաղ. ծա.
4։
ֆ Դվ. իթ. 9։ Սաղ.
լթ. 9։
† Դվ. լը. 1։

ի Դվ. լը. 3։
ղ Դվ. խր. 4։
ճ Սաղ. ծա. 4։ Հե-
սեմ. գ. 4։
ը Դվ. լե. 4։ Սաղ.
իթ. 3. 4։
ի Սաղ. ղգ. 1։ Ամ.

1։
ե Ես. ր. 12։ Դան.
գ. 37։
† կ՚ոմ Հիսգեսթին, և
ֆ՚ոմ փիղը
†† կ՚ոմ բիհեմոթ տրա-
գայիներէն կը ծա.

կ՚։
—
= Սաղ. ձգ. 26։ Ես.
կ՚։ 1։
†† կ՚ոմ կոկորդիլոսը
ֆ Տե՛ս Ես. լե. 29։

քեզի մեզմ խօսքեր կ'ըսէ՞։
4 Անիկա քեզի հետ ուխտ կ'ընէ՞,
Զանիկա ծառայնաւոր ծառայի պէս կրնա՞ առնել։
5 Թռչունի հետ խաղաս պէս՝ անոր հետ կրնա՞ խաղալ,
կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկա կրնա՞ կապել։
6 Ընկերները անոր մէջէն հայկերոյթ կրնա՞ ընեն.
Անիկա վաճառականներուն մէջը կը բաժնուի՞։
7 Անոր մորթը պատնէշով՝
Ու անոր գլուխը ձկնաքի տէգերով կրնա՞ լեցնել։
8 Ձեռքդ անոր վրայ դիր, պատերազմէն յիշէ.
Ո՛– նորէն պիտի չընես ընդ։–
9 Ահա անոր ըռնելով ալ յոյսը պարապ է.
Զանիկա տեսնելով ալ՝ չէ՞ զարհուրիր։
10 Չկայ քաջասիրտ մէկը որ զանիկա արթնցնէ.
Հապա իմ առջեւս ո՞վ կրնայ կայնիլ։
11 ՚Ո՞վ ինծի առաջուց առաւ, որ ես ետ հատուցանեմ.
՚Բոլորը երկնիցս տակը եղածը իմն է։

12 Անոր անդամներուն ու զօրութիւնը,
Նաև գեղեցիկ կարգաւորութիւնը վրայով խօսելու պիտի չյուշեմ։
13 Անոր հանգերձին երեսը ո՞վ կրնայ բանալ.
Անոր երկու կզակներուն մէջը ո՞վ կրնայ մտնել։
14 Անոր երեսին դռնները ո՞վ կրնայ բանալ.
Անոր ակռաներուն բոլորտիքն է։
15 Անոր ամուր վահանները իր հպարտութիւնն են,
Գինք կնքուածի պէս զոց են։
16 Անոնք իրարմէ չատուած են,
Որ անոնց մէջը քամի չկրնար մտնել։
17 Իրարու կցուած են,
Մէկզմէկ կը բռնեն ու բնաւ չեն զատուիր։
18 Անոր փռնգոցէն լոյս կը փայլի,
Ու աչքերը արշալոյսին արտեւանունքներուն կը նմանին։
19 Անոր բերնէն ճառագ ջահեր կ'ելլեն,
Ո՛– կրակի կայծեր կը ցայտեն։
20 Քիթին ծակերէն շոգի կ'ելլէ՝
Եռացող ամանի կամ կաճապարի պէս։
21 Անոր շունչն կրակի կայծեր կը բորբոքէ,
Ու բերնէն բոց կ'ելլէ։
22 Անոր պարանոցին վրայ ոյժ կը բնակի.
Ու երկիւղը անոր առջեւէն կը թռչայ։
23 Անոր մսին ծալուածքները փակած են,
Անոր վրան հաստատուելով՝ չեն երերար։
24 Անոր սիրտը քարի պէս պինդ է,
Ու աղօրիքին վարի քարին պէս ամուր է։
25 Անոր եւած ժամանակը զօրաւորները կը վախնան,
Ո՛– երկիւղէն կը չփոթին։
26 Անոր վրայ յարձակողին սուրը չդիմանար,
Ո՚չ նիզակը, գեղարդը ու գրահը։
27 Երկաթը յարդի պէս է անոր առջեւը,
Ո՛– պղինձը փտած փայտի պէս։
28 Ազեղին նետը զանիկա չփախցուներ,
Գարնաքարերը անոր դէմ մղիդի կը դառնան։
29 Մահակները չհնդրու տեղ կը սեպէ,
Ցեղին ճօճալը ծաղր կ'ընէ։
30 Անոր տակը սրածայր խեցիի կտորտանք կան,
Ցեխին վրայ սուր բաներ կը տարածէ։
31 Ջրհունդը ամէն մէ պէս կ'եռացնէ,
Ո՛– ծովը ապեցածին կաթսայի նման կ'ընէ։
32 Իր եռանէն ճամբան պայծառ կ'երեցնէ,
Ջրհունդը ճերմակած մազերու կը նմանի։
33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ,
Որ ահեղ առեղծուած ըլլայ։
34 Ամէն բարձր բաներու վրայ կը նայի,
Բոլոր ՙհպարտութեան որդւոցը՝ թագաւորն է։

ԳԼ· ԽԹ

1 Յոբ Աստուծոյ կը հեգնաբանի։ 7 Աստուած Յոբը կ'ուղղորդէ։ 11 Աստուած Յոբը կ'ամբաստանէ։ 12 Յոբին ապաշխարութիւնը։ 16 Յոբին մահը։

1 Ա՚նատունը Յոբ Տէրոջը պատասխան տալով ըսաւ,
2 Դիտեմ որ ամէն բանի կարող ես,
Ու քու դիտաւորութիւնդ բնաւ չարգիլուիր։
3 ՚Ո՚վ է ասիկա որ տգիտութեամբ խորհուրդը կը նսեմացնէ։
Ցերեւի կը գրուցէի, բայց չէի հասկնար.
՚Իմծի աջանչելի բաներ բլլալով՝ չէի ճանչար։
4 Կ'աղաչէի մտիկ ըրէ որ ես գրուցեմ,
՚Քեզի հարցնեմ ու ինծի տրմծցուր։
5 Ես քու վրայով ականջի լսմով լսեր էի,
Բայց հիմա աչքս կը տեսնէ քեզ։
6 Անոր համար ՚ինքզինքէս կ'արհամարհեմ,
Հողի ու մոխիրի վրայ կը զղջամ։

7 Աւդ Տէրը ասս խօսքերը Յոբին գրուցելէն ետքը՝ Տէրը եղիփազ Թեմանացիին բաւս, Քու վրագ ու երկու ընկերներուդ վրայ իմ բարկութիւնս բորբոքեցաւ, ինչու որ ինծի հաս մար իմ Յոբ ծառայիս պէս չխոսեցաք։ 8 Ուստի հիմա ձեզի ՚եօթը զուարակ ու եօթը խոյ առէք, ու ՚Յոբ ծառայիս երթայէք՝ ձեզի համար ողջակէզ մատուցէք, և իմ Յոբ ծառաս ՚ձեզի համար աղօթք ընէ, որ ես

ֆ Հագմ. ժա· 35։ ֆ Ես· ժԹ· 3։ բ Օբ· ժ· 14։ Սաղ· իգ· 1։ ֆ Ծ· 18։ ա Կոր· ժ· 26։ • Կամ վարձերի գանձերուն — = Ծն· մը· 14։ Ա՚առ· ժԹ· 26։ Ա՚առ· ժ· 27։ Ժ· 30։ Ղեւտ· մը· 27։ ֆ Գլ· լբ· 2։ ֆ Սաղ· ե· 5։ Ագէ· 1։ Զխ· ե· 3։ ֆ Եսթ· Ժ· 3։ ֆ Գլ· լբ· 3։ խ· 7։ ֆ Եսթ· բ· 6։ Գլ· խ· 4։ ֆ Թագ· իգ· 1։ ֆ Ա՚առ· է· 21։ ֆ Ծն· ի· 17։ Ցաք· է· 13։ 16։ ֆ Ցաք· է· 16։

ու անոր °ազօթքը ընդունելով՝ Յե անմնու֊
թեանը դէմ չընեմ՝ ձեզի . ինչու որ իմ առջեւս
Բոլ Ծառայիս պէս չիսօսեցաք ։
9 Աղատները եղիփազ Թեմմանացին ու Բաղ֊
դատ Մօքեցին Ե Մոխաթ Նաամացին երթայ֊
լով՝ Ցէրօքը իրենց բանային պէս բրին . և Ցե֊
րը Բոբին °ազօթքը ընդունեց ։
10 Եւ Ցերը գերութենէն ազատուց Բոբը՝ իր
բարեկամներուն Համար ազօթք ըրած ատենը .
Նաև Ցերը Բոբին բոլոր ստացուածոցը Կրկնա֊
11 պատկը տուաւ ։ Եւ անոր Երթայրներ֊
րը ու բոլոր քոյրերը և զանոնա ատենց
ճանչցողներուն բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր
տանը մէջ Հաց կերան անոր Հետ , ու անոր
Համար ցաւելով՝ Ցերոջը անոր իրկած բոլոր
փորձանքին Համար անոր մխիթարութիւն տը֊
ւին . և ամէն մէկերնին մէկ կէս ոսկի ու
12 Մէկ կտաւի օղ տուին անոր ։ Եւ Ցերը Բոբին
վերջը առջինէն աւելի օրհնեց . անանկ որ
Հազար ոչխար , ու վեց Հազար
ուղտ , և Հազար զոյգ եզ ու Հազար մատակ
13 էշ ունեցաւ ։ Նաև անոր եօթը տղայ ու երեք
14 աղջիկ եղաւ ։ Ու մէկ աղջկան անունը Երմի֊
մա՝ ու երկրորդին անունը Կասիա՝ ու երրորդ֊
15 ին անունը Կերնոն֊Հապուք դրաւ ։ Եւ բո֊
լոր երկրին վրայ Բոբին աղջիկներուն պէս գե֊
ղեցիկ կիներ չէր գտնուեր . ու Հայրերնին
անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայր֊
ներուն մէջը ։
16 Եւ ասկէ ետքը Յոբ Հարիւր քառասուն
տարիապրելով՝ անսաւ իր որդիները ու իր
որդուոցը որդիները Քան չորրորդ ազգը ։
17 Ու Յոբ ծերացած ու Հօրերը լեցուած մե֊
ռաւ ։

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ա.

1 Բարեպաշտ մարդուն երջանկութիւնը . 4 ամբարշտին ապերջանկութիւնը ։

1 Երանելի է՝ ան մարդը՝
Որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չգալեր ,
Ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար ,
Եւ Ծաղր ընողներուն նստած տեղը չնստիր .
2 Հապա Տանը Հաճութիւնը Աստուծոյ օրէնքին
մէջ է ,
Եւ Տորեկ ու գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը
մտածէ ։
3 Եւ անիկա Ինարի ճամբաներուն մոտաած ծա֊
ռի պէս պիտի բլլայ ,
Որ իր ժամանակին իր պտուղը կուտայ .
Ու անոր տերեւը պիտի չթափի ,
Եւ ինչ բան որ բնէ Նպիտի յաջողի ։
4 Ամանկ չեն ամբարիշտները ,
Հապա Նիրեղի պէս՝ որ Հովը կը ցրուէ ։
5 Ասոր Համար ամբարիշտները դատաստանին
մէջ պիտի չկրնան կենալ ,
Ոչ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովին մէջ ։
6 Վասն զի Ցերը կը ճանչնայ արդարներուն
ճամբան .
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ· Բ

1 Քրիստոսի թագաւորութիւնը։ 10 Թագաւորներուն յորդո֊
րանք մը՝ որ անոր հնազանդին ։

1 Ինչո՞ւ Հեթանոսները խռովութիւն կ'ընեն ,
Ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտա֊
ծեն ։
2 Երկրի թագաւորները ելնդրնգին կը հաս֊
տատուին ,
Ու իշխանները միկտւ խորհուրդ կ'ընեն
Ցերոջը դէմ ու անոր Քօծեալին դէմ ,
3 Բ֊ելնենք , կոտրենք անոնց կապերը ,
Ու մեզմէ ձգենք անոնց Նլուծը ։
4 Երկինքը բնակողը ծիծաղ էզոյ Նպիտի ծի֊
ծաղի ,
Ցերը ծաղր պիտի ընէ զանոնք ։
5 Անառներ իր բարկութիւնովը պիտի խօսի ա֊
նոնց ,
Եւ իր սրտմտութիւնովը պիտի խռովեցնէ
զանոնք , ըՔ֊ելնէ ։
6 Ես օծեցի իմ թագաւորս
իմ սուրբ լեռանս՝ Նիօնին վրայ ։
7 Հրամանը պիտի պատմեմ .
Ցերը ինծի ըսաւ ,

Ա
Դ֊ակ֊ի֊ 42 ։ Գ֊որ֊ ա֊ 20 ։
= Աստ֊ գ֊ 14 ։ 15 ։
Գէ֊ է֊ 26 ։ Աստ֊ գ֊ 16 ։
Ա֊ակ֊ 17 ։
Ա֊ակ֊ ՀՔ֊ 35 ։ 47 ։ 98 ։

Խնդուն իմ Որդիս ես,
Ես այսօր քեզ ծնայ։
8 Խնդրէ՛ ինծմէ, ու Հեթանոսները քեզի ժառանգութիւն պիտի տամ,
Ու երկրին ծայրերը՝ քեզի սեպհականած։
9 Զանոնք երկաթէ գաւազանով պիտի °կոտրես.
Բրաւտի անօթի պէս պիտի փշրես զանոնք։

10 Ուստի հիմա, ով թագաւորներ, միտքերնիդ դէ՛ ուղղեցէք,
երկրի դատաւորներ, խրատուեցէ՛ք։
11 Երկիւղով Տէրոջը ծառայեցէ՛ք,
Ու դողալով †ուրախ վայեցէ՛ք։
12 Որդին համբուրեցէ՛ք՝ որ չբարկանայ,
Ու ճամբուն մէջ չկորսուիք,
երբոր նոյնիսկ բարկութիւնը քիչ մը բորբոքի։
Երանի՜ անոնց որ անոր կը յուսան։

ՍԱՂՄ· Գ

1—8 Աւետեաց պաշտպանութեան ապահովութիւնը։

Սաղմոս Դաւթի, երբ որդւոյն Աբիսողոմին երեսէն փախած ժամանակը։

1 Ով Տէր, °իմ թշնամիներս ո՜րչափ շատցան.
իմ վրաս հարձակողները շատատոր են։
2 Շատերը իմ անձիս համար կ՚ըսեն թէ
Այսոր փրկութիւն չկայ Աստուծմէն։ (‡Սելայ։)
3 Բայց դո՛ւ, ով Տէր, դուն ես °իմ ասպարս,
իմ փառքս ու °իմ գլուխս բարձրացնողը։
4 Իմ ձայնովս Տէրոջը կանչեցի,
Ու °ինձ սուրբ լեռնէն ինծի պատասխանեց։ (Սելայ։)
5 Ես պառկեցայ ու քնացայ.
Արթնցայ, վասն զի Տէրը զիս պաշտպանեց։
6 Ես պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէ՛
Որոնք իմ չորս կողմս պատեցին։
7 Ելիր, ով Տէր, զիս փրկէ, ով իմ Աստուածս,
Վասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներս
Մէջքերնուն ակռաները փշրեցիր։
8 Փրկութիւնը Տէրոջմէ է.
Քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ ըլլէ։ (Սելայ։)

ՍԱՂՄ· Դ

1 Դասիքի վրայ։ Առաջնորդին համար։ Իմ քնարներուս ընկերութեամբ։ Աղօթք Դաւթի։

1 Կանչելու ատենս ինծի պատասխան տուր,
ով իմ արդարութեանս Աստուածը։
Նեղութեան միջ զիս ընդարձակեցիր։
Ողորմի՛ ինծի ու լո՛ւր իմ աղօթքս։
2 Մարդոց որդիներ, մինչև ե՞րբ իմ փառքս ամօթի պիտ դարձնէք,
Ու սուտութիւնն պիտի սիրէք ու սուտութիւն փնտռէք։ (Սելայ։)
3 Բայց գիտցէ՛ք որ Տէրը իրեն նուիրուած հաւատարիմը հարուցեց։
Տէրը պիտի լսի երբոն կանչելու ատենս։
4 Դողացէ՛ք ու մեղք մի գործէ՛ք։
Խօսեցէ՛ք սրտերնուդ հետ անկողիններնուդ վրայ ու լռեցէ՛ք։ (Սելայ։)
5 Արդարութեան զոհեր մատուցէ՛ք
Ու Տէրոջը յուսացէ՛ք։
6 Շատերը կ՚ըսեն թէ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցնէ։
Ո՛վ Տէր, քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ։
7 Իմ սրտիս ուրախութիւն տուիր
Անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի։
8 Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ,
Վասն զի դուն միայն, ով Տէր, զիս ապահով հանգիստեամբ կը բնակեցնես։

ՍԱՂՄ· Ե

1 Դասիքի առջեւ բնաւորի իր շեփորաւորութեամբ կը յանձնի։ 4 Աւետեաց յարերան չէ՝ Տէր։ 7 Դասիքի իր հաւատքը յայտնելով Աստուծոյ կ՚աղերսի որ իրեն առաջնորդէ։ 10 իր մեղաւոր նկարագիրն կ՚ակնարկէ։ 11 ու պատուոյ պահանջէ։

Գլխաւոր երաժշտին, ††Նկիսթովթի վրայ։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր, ականջ դիր իմ խօսքերուս,
Միտքդ առ իմ ազաղակս։
2 °Իմ կանչելուս ձայնը մտիկ ըրէ, ով իմ Թա-

գ· 3 · Առաք· գ· 8 · Ա.Ես.ի· հատուածներ 26։
ի Սաղ· իե· 3։
ի Ծար· ժգ· 10· իԹ· 17։ Սաղ· ծը· 6։
Ոզբ· գ· 30։
ի Առաք· իա· 31։
Ես· իա· 11։ Ե. բնար· գ· 23։ Ովս· ժգ· 4։ Ծաղն· բ· 9։ Ծայն· է· 10։
ա Կամ ըսալ։

Դ

= Ածր· գ· 19։

ե Ա.Ես.ի· հատուածներ 3։ Ա.Ես.ի· հատուածներ 4։ Ա.Ես.ի· հատուածներ 5։
ը Բն· գ· 26։ Սաղ· ճ· 3։ Ա.Ես.ի· 135։
թ Բն· բ· 3։
ժ Ծար· ժա· 18։ 19։ Սաղ· գ· 8։
ի Ղե· իե· 18։ 19։ իգ· 3։ բ Օր· ժբ· 10։

ե

ժա Ա.Ես.ի· հատուածներ ի։ Ա.Ես.ի· հատուածներ 2։
= Առաք· գ· 4։

գատրս ու Աստուածս ,
վասն դի Էես քեզի կ'աղաչեմ։
3 Ով Տէր , Էառաւտւանդ պիտի լսես իմ ձայնս .
Առաւտւանդ Ըպատրաստ պիտի ըլլամ՝ քեզի
ու սպասեմ։
4 վասն զի գուն անօրէնութիւն ուզող Աստուած
չես .
Զարը քու քովդ պիտի չդնակի ։
5 Էգաթանները քու աչքերուդ առջեն պիտի
չկենան .
Բոլոր անօրէնութիւն գործողները կ'ատես .
6 Իսուա խօսողները կը կորսնցնես .
ԷՏէրը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը
գզուի ։
7 Բայց ես քու ողորմութեանդ չատութիւնովը
քու տունդ պիտի մտնեմ .
Քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի ընեմ
Էքու սուրբ տաճարիդ մէջը ։

8 ԸՈվ Տէր , քու արդարութեանդ ինծի ա-
ւաչնորդ եղիր թշնամիներուս համար .
ԷՔու ճամբադ չիտիկ իմ առջես .
9 վասն զի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն
չկայ ,
Անոնց ներսիդին չարութիւն է .
Իանոնց կոկորդը բաց գերեզման է .
Իրենց լեզուովը նենգաւոր կ'ասեն ։
10 Ով Աստուած , յանցաւոր հանէ զանոնք .
Իրենց խորհուրդներովը թող իյնան .
Անոնց չատ ամբարշտութիւններուն համար
հալածէ զանոնք .
վասն զի քեզի դէմ ապստամբեցան ։

11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները Էթող ու-
րախ ըլլան .
Յաւիտեան թող ցնծան , ինչու որ գուն զա-
նոնք կը պաշտպանես .
Եւ քու անունդ սիրողները թող քեզմով
գուարճանան ։
12 վասն զի գուն Ըպիտի օրհնես արդարը, ով Տէր,
բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պի-
տի պատես՝ որպէս թէ վահանով մը ։

ՍԱՂՄՈՍ Զ

1 Դաւիթին գանգատները իր հետևդութեանը առեներ : 8 Ա-
ռիթ հաստատ իր թշնամիներուն վրայ յաղթել կը
յուսայ :

Դիմաստր երաժշտին , Նհինեօթի վրայ , Ըշե-
մինիթի վրայ ։ Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով Էտէր , քու սրտմտութեանդ գիս մի յան-
դիմանիր ,
Եւ քու բարկութեանդ գիս մի խրատեր ։
2 Ով Տէր , ողորմ ինծի , վասն զի տկար եմ ես .
ԷՁիս բժշկէ , ով Տէր , վասն զի ոսկորներս
կը սարսափին ։
3 իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ .
Եւ գուն , ով Տէր , Ըմինչև ե՞րբ ։
4 Դարձիր, ով Տէր , փրկէ իմ անձս ,
Քու ողորմութեանդ համար գիս ազատէ ։
5 Ըվասն զի մեռնածին մէջ քեզ յիշատակել չը-
կայ .
Գերեզմանին մէջ ո՞վ քեզի շնորհակալութիւն
պիտի բնէ ։
6 Հառաչանքո ընելէն յոգնեցայ .
Ամէն գիշեր առատութեամբ կը լուամ իմ ան-
կողինս ,
Արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս ։
7 Էիմ աչքս մաչեցաւ սրտմտութենէն ,
իմ ամէն թշնամիներուս համար հինցաւ ։

8 ԸԻնձմէ հեռ կեցէք ամէնդգ ալ որ անօրէ-
նութիւն կը գործէք .
վասն զի Տէրը իմ լալուս ձայնը Էլսեց ։
9 Տէրը իմ ազօթքս լսեց .
Տէրը իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի ։
10 Թող ամէնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն
թշնամիներս ,
Եւ դառնան -- չուտով թող ամչնան ։

ՍԱՂՄՈՍ Է

1 Դաւիթ իր անձին վրայ ցաւցընելով իր թշնամիներուն
չարութիւնը գէմ կ'աղերսէ : 10 Անկիս հաստատ կը տեսնէ
իր պաշտպանութիւնը , ու իր թշնամիներուն կործանումը ։

‡Շիկկայոն Դաւթի , որ երգեց Տէրոջը -Բե-
նիամինեան Քուշին խօսքերուն համար ։

1 Ով իմ Տէր Աստուածս , քեզի կը յուսամ,
Էփրկէ զիս իմ ամէն հալածիչներէս ու ազա-
ատ զիս ։
2 Ըզբլլայ որ առիւծի պէս իմ անձս գիշատէ ,
Ու Էպատառէ և ազատող մը չըլլայ ։
3 Ով իմ Տէր Աստուածս , Ըթէ որ սա բանը
ըրի ,
կամ թէ իմ ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն
կայ ,
4 Թէ որ բարեկամիս չարութիւն ըրի ,
Ու Էյափշտակեցի ընչից՝ որ առանց պատճա-
ռի իմ թշնամիս էր ,
5 թող թշնամին հալածէ իմ անձս ու հասնի
ետը ,
Ու երկրի վրայ կոխկրտէ իմ կեանքս ,
Եւ իմ փառքս հողի վրայ բնակեցնէ ։ (Սէլայ։)

Ա֊ 24 ։ Խգ ։ 28 ։
Ֆ Սաղ ։ կե ։ 2 ։
Ֆ Աստ ։ ։ Ձբ ։ 13 ։ Ձէ ։ 6 ։
• Կամ ։ աչերս պիտի
նեբկոյսերնիմ
Ֆ Ասր ։ ա ։ 15 ։
Ե Ցայտ ։ խա ։ 8 ։
Ը Սաղ ։ Ձե ։ 33 ։
Ե գ Թագ ։ ը ։ 29 ։ 30 ։
35 ։ 38 ։ Սաղ ։ Խը ։
2 ։ Ձբ ։ 7 ։ Ձբ ։ 2 ։
Ֆ Սաղ ։ իե ։ 5 ։
Ֆ Սաղ ։ իե ։ իե ։ 11 ։
Ե Գաւ ։ Ժա ։ 44 ։
Հասմ ։ գ ։ 13 ։
Ե Սաղ ։ կը ։ 4 ։
Լ ր Թագ ։ Ժե ։ 31 ։
Ժե ։ 14 ։ 23 ։
Ե Իս ։ կե ։ 13 ։
Ե Սաղ ։ Ձմե ։ 13 ։
Ջ
Ե Սաղ ։ ը ։ 9 ։ Ձբ ։
11 ։ Ձմե ։ 17 ։ Ձմբ ։
17 ։ Իս ։ ըբ ։ 18 ։
Ե
Ֆ Սաղ ։ ը ։ 10 ։ Ձբ ։
9 ։ Ոգբ ։ և ։ 17 ։
Ե Սաղ ։ Ձմե ։ 115 ։
Մաս ։ և ։ 23 ։ իե ։
41 ։ Ղահ ։ Ժգ ։ 27 ։
Ֆ Սաղ ։ գ ։ 4 ։
Ի
Ֆ Սաղ ։ Ձե ։ 1 ։ Ձբ ։
Ե Ելբեսր ։ Ժե ։ 31 ։
Ասր ։ գ ։ 1 ։
ր Բ Թագ ։ Ժգ ։
Ֆ Սաղ ։ ըա ։ 15 ։
Ֆ Իս ։ ըբ ։ 15 ։
Ֆ Սաղ ։ Ձ ։ 32 ։
Ե բ Թագ ։ Ժգ ։ 7 ։ 8 ։
Ե ը Թագ ։ Խգ ։ 11 ։
Ե ա Թագ ։ Խգ ։ 1 ։ Ժբ ։

6 եւ[լը] , ով Տէր , քու բարկութեամբդ ,
[ե]իմ [թ]շնամեացս կատաղութիւնեքուն դէմ
բարձր եղիր ,
եւ քու հրամայած դատաստանդ ինծի հա-
մար արթնցիր ։
7 եւ ժողովուրդներուն ժողովը քու չորս կողմդ
պիտի պատեն ։
Անոնց վրայ դէպ ի բարձրը դարձիր ։
8 Տէրը պիտի դատէ ժողովուրդները ։
Ով Տէր , իմ դատաստանս տես՝
[ի]մ ունեցած արդարութեանս ու անմեղու-
թեանս նայելով ։
9 Ամբարիշտներուն չարութիւնը թող հասնի ,
Բայց դուն արդարը հաստատէ ։
[Վ]ասն զի դուն , ով արդար Աստուած , կը
քննես սիրտերը ու երկամտութիւնները ։
10 իմ պաշտպանութիւնս Աստուծմէ է ,
Ան որ կ՚ապրեցնէ ևրտով ուղիղները ։
11 Աստուած արդար դատաւոր է ,
Ու Աստուած ա[ն]ո-ր[ի] ամէն օր բարկացած է ։
12 Թէ որ անիկա չդառնայ , իր սուրը պիտի
սրէ ։
Աղեղը լարեր ու պատրաստեր է ,
13 Ու մահու գործիքները անոր համար պատ-
րաստեր է ,
[Ի]ր նետերը ° հալածիչներուն համար՝ չիներ է ։
14 [Ա]հա անօրէնութեան երկունքը բունեց զա-
նիկա ։
Ջարութիւն յղացաւ ու սուտութիւն ծնաւ ։
15 Հոր փորեց ու խորունկցուց ,
[Բ]այց իր չընած փոսին մէջը ինքը պիտի իյ-
նայ ։
16 [Ա]նոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի գառնայ ,
Ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ
պիտի իջնէ ։
17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր
արդարութիւնոր համար ,
Ու սաղմոս պիտի երգեմ Բարձրեալ Տէրոջը
անուանը ։

ՍԱՂՄ · Ը

1–9 Աստուծոյ փառքը յայտնի կ՚ընայ իր գործերուն ու մար-
դուն վրայ իր ունեցած սէրէն ։

Գլխաւոր երաժշտին , ՙ†կիթթիթի վրայ ·
Սաղմոս Դաւթի ։

1 [Ո]վ Տէր՝ մեր Տէրը ,
[Ի]նչ [ե]փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի
վրայ ,

ը Սալ· գգ · ջ ·
ի Սալ· ի· գ · զ ·
ի Սալ· ժբ · ջ · լբ ·
զ ·
ե ա Թագ · ժգ · ղ · ա
Մբ · իբ · ջ · Սալ·
Ղբ · ղ · ։ Ելթէ·
ժա · ջ · ժբ · ի ·
ի · ղբ · ջ · Ցաղ · բ ·

զ ·
է Սալ· ղգ · ի · ։ Սալ·
ղբ · զ ·
ի Ա Օր · ղբ · մ ·
ի ր Օր · ղբ · զ · ։
Սալ· ղգ · ղ ·
Կամ կրակոս
Ցաղ · ժե · ջե · ։
Ցաղ · ա · ։

ջ ։ Սալ· ղգ · ի ·
ի ր Օր · ղբ · մա ·
Կամ կրակոս
Ցաղ · ի · ։ Ելթէ·
ա · ։ Ելթէ·
ղ · ։ Ելթէ·
ի · ։ Ելթէ·
ղ · ։ Ելթէ·
ղ · ։ Ելթէ·
ղ

6 Թշնամին աւերմունքները բոլորովին վերջա-
ցան.
քաղաքները աւերեցիր.
Անոնց յիշատակը իրենց հետ կորսուեցաւ։
7 Բայց Տէրը յաւիտեան կը մնայ.
Անիկա իր աթոռը պատրաստեց դատաստա-
նի համար։
8 Ինքը պիտի դատէ աշխարհը արդարու-
թիւնով,
Ժողովուրդներուն դատաստան պիտի ընէ ուղ-
ղութիւնով։
9 Հեծանին ալ ապաւէն պիտի ըլլայ Տէրը,
Ապաւէն նեղութեան ժամանակներուը։
10 Եւ անոնք որ կ'ճանչնան քու անունդ պիտի
քեզի պիտի յուսան.
Վասն զի քեզ փնտռողները, ով Տէր, երբե-
ւէ չեզոքցուր։

11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը որ Սիոն կը բը-
նակի,
Ժողովուրդոց մէջ պատմեցէք անոր բրածները։
12 Վասն զի արեան վրէժխնդիրը յիշեց զանոնք,
Չմոռցաւ նեղեալներուն աղաղակը։

13 Ով Տէր, ողորմի ինծի,
Տես իմ թշնամիներէս նեղութիւնս,
Դուն որ պիտ մահուան դուռներէն կը վերցնես.
14 Որպէս զի քու ամէն գովասիներդ պատ-
մեմ
Սիոնի աղջիկոջ դուռներուն մէջ.
Պիտի ցնծամ քու փրկութիւնովդ։

15 Հեթանոսները իրենց չհնած փոսին մէջ ըն-
կղմեցան.
Իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջը ի-
րենց ոտքը բռնուեցաւ։
16 Տէրը ճանչցուած է, ընդ- ը դատաստան ը-
րաւ.
Ամբարիշտը իր ձեռքին գործքերովը որո-
գայթը կ'ինկայ։ (Հիգայոն. Սէլա։)
17 Ամբարիշտները դժոխքը պիտի դառնան,
Եւ- ամէն ազգերը Էր դլուատած կը մոռնան։
18 Քանզի աղքատը պիտի չմոռցուի մինչև վերջը։
Տառնեղութեան յոյսը յաւիտեան պիտի չկոր-
սուի։
19 Ելիր, ով Տէր, մարդը չզօրանայ.
Թող հեթանոսները դատուին քու առջիդ։
20 Ով Տէր, Էզանոնք վախցուր.
Թող հեթանոսները ճանչնան թէ իրենք մարդ-
կան են։ (Սէլա։)

ՍԱՂՄ. ԻԱ

1 Դաւիթ Աստուծոյ կը գանգատի չարերուն ամբարտաւանու-
թեանը համար։ 12 պատրաստ կը ներկէ։ 16 իր վստահու-
թիւնը կը խոստովանի։

1 Ով Տէր, ինչո՞ւ հեռու կը կենաս.
Նեղութեան ժամանակները անտես կ'ըլլաս։
2 Ամբարիշտին ամբարտաւանութիւնը պատ-
ճառով աղքատը կը տագնի։
Իրենց խորհած չնաքարեաներուն մէջը թող
բռնուին։
3 Վասն զի ամբարիշտը իր անձին ցանկութիւ-
նովը կը պարծենայ,
Եւ ագահը Էր Տէրն է բանի կու տայ, Տէրը
կ'անարգէ։
4 Ամբարիշտը իր երեսին ամբարտաւանութիւնը
համար Աստուած չի՛փնտռեր.
Բոլորովին Աստուած մտքին մէջը Աստուած չկայ։
5 Անոնց ժամանակ անոր ճամբաները պիտ՛ն են,
Որու դատաստանները անոր առջևէն բարձր
են.
Անիկա իր բոլոր թշնամիներուն վրայ կը փչէ։
6 Իր սրտին մէջ բսաւ թէ պիտի չսասանիմ.
Վասն զի ազգէ մինչև ազգ նեղութեան մէջ
պիտի չըլլամ։
7 Անոր բերանը անէծքով ու նենգութիւններով
ու հարստահարութիւնով լեցուն է.
Անբարութիւնը ու անօրէնութիւնը անոր լե-
զուին տակն են։
8 Գիւղերուն դարանի տեղը կը նստի,
Գաղտուկ տեղերու մէջ անմեղը կը սպաննէ.
Անոր աչքերը ծածկաբար անապահներուն կը
նային։
9 Գաղտուկ տեղը դարանամուտ կ'ըլլայ, ինչ-
պէս որ առիւծը իր որջին մէջ.
Դարանակալ կը նստի՝ աղքատը յափշտակելու
համար.
Աղքատը կը յափշտակէ՝ իր որոգայթը ձգե-
լով գետինը։
10 Ու կծկած կը պառկի,
Եւ անապահները անոր ճանկերուն տակը կ'ին-
կնան։
11 Իր սրտին մէջ բսաւ թէ Աստուած մոռցեր է,
Ան- իր երեսը ծածկեր է որ բնաւ չտեսնէ։

12 Եւ[եկ], ով Տէր՝ ով Աստուած, [ձեռքդ]
վեր վերցուր։
Մի մոռնար նեղեալները։
13 Ինչո՞ւ համար ամբարիշտը կ՚անարգէ զԱստուած՝
իր սրտին մէջ բան մը թէ պիտի չքննես։
14 Դուն տեսար, ինչու որ ցաւին ու նեղութեան
կը նայիս՝
քու ձեռքդով խնամելու համար։
Աղքատը ինքզինքը քեզի կը յանձնէ.
Որբին օգնականը դուն ես։
15 Ամբարիշտին բազուկը կարէ,
Ու չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝ մինչ չգտնես։
16 Տէրը յաւիտեան յաւիտենից թագաւոր է.
Հեթանոսները կորսուած են անոր երկրէն։
17 Տնազնիներուն ցանկութիւնը լսեցիր, ով Տէր.
Անոնց սիրտերը պիտի հաստատես, — քու
ականջդ պիտի ասա՝
18 Որբին ու անանկին գատաստանը տեսնելու,
Որ երկրին մարդը՝ ալ չշարժէնէ։

ՍԱՂՄ· ԺԱ.

1 Դաւիթ Աստուած կը զգուշայ իր քաջութիւնեան դէմ. 4 Աստուծոյ նախախնամութիւնը. 5 արդարութիւնը։

Դիմատար երաժշտին. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Տէրոջը ապաւինեցայ,
Ինչպէ՞ս իմ անձիս կ՚ըսէք թէ
Թռչունի պէս դէպ ի ձեր լեռը թռչէ.
2 Վասն զի ահա չարագործները աղեղ լարեցին,
Իրենց նետերը լարին վրայ պատրաստեցին,
Որ մութի մէջ սիրտը չիտակ եղողները նետեն։
3 Թէ որ հիմերը կործանին,
Արդարը ի՞նչ պիտի ընէ։
4 Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է.
Տէրոջը Գահոյքը երկինքն է.
Աչքերը կը տեսնեն,
Անոր քննիչները կը քննեն մարդոց որդիները։
5 Տէրը կը քննէ արդարը.
Բայց անոր անձը կ՚ատէ ամբարիշտը ու բռնութիւն սիրողը։
6 Ամբարիշտներուն վրայ պիտի տեղայ որոգայթներ,
Հուր և ծծումբ ու խորշակ.
Անոնց բաժակին բաժինը։
7 Քանզի արդար Տէրը արդարութիւնը կը սիրէ,
Անոր երեսը ուղիղին կը նայի։

ՍԱՂՄ· ԺԲ.

1 Դաւիթ մարդկային միաբանութենէ զգուշացած՝ Աստուծմէ օգնութիւն կը խնդրէ. 3 Աստուծոյ չարութեան բրած գործառնութիւնը։ 5 Աստուծոյ հաստատութիւնը. 6 Խոստումը կատարելու։

Դիմատար երաժշտին, Շէմինիթի վայն. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ով Տէր, փրկէ, վասն զի սուրբը չմնաց.
Վասն զի հաւատարիմները մարդոց որդիներուն մէջէն պակսեցան։
2 Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր ընկերին հետ.
Շողոքորթող շրթունքներով — կրկին սրտով կը խօսին։
3 Տէրը պիտի կտրէ ամէն շողոքորթող շրթունքները
Ու հպարտախօս լեզուն,
4 Որ ըսին թէ լեզուներնիս պիտի յաղթենք,
Շրթունքներնիս մեզի է, ո՞վ վրայ տիրող ունի պիտի ըլլայ։
5 Աղքատներուն զրկանքին — անանկներուն հեծեծանքին համար
Հիմա պիտի յառնե՞մ կ՚ըսէ Տէրը,
Ազատութեան մէջ պիտի դնեմ զանիկա որ կը փնտռէ։
6 Տէրոջը խօսքերը մաքուր խօսքեր են.
Հողի փորի մէջ զտուած
Ու եօթը անգամ մաքրուած արծաթի պէս են։
7 Ով Տէր, դուն պիտի պահես անոնք,
Ու պիտի պահպանես աս ազգէն միշտ յաւիտեան։
8 Ամբարիշտները ամէն կողմ կը պտրտին,
Երբոր մարդոց որդիներուն մէջը անարգները բարձրանան։

ՍԱՂՄ· ԺԳ.

1 Դաւիթ օգնութեանը աւելցնալուն համար կը գանգատի. 3 Կանխատես հոգերուն համար ապրիլ կ՚ըսէ. 5 Աստուածապնդին պարտքերնուն կը պարծի։

Դիմատար երաժշտին. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ով Տէր, մինչև ե՞րբ բոլորովին զիս պիտի մոռնաս,

-Մինչև ե՞րբ քու երեսդ ինձմէ պիտի ծածկես։
2 Մինչև ե՞րբ մտքիս մէջը հոգսեր պիտի դնեմ,
Ամէն օր սրտիս մէջը ապտակութիւն ունենալով.
Մինչև ե՞րբ թշնամիս իմ վրաս պիտի բարձրանայ։
3 Նայէ, ով իմ Տէր Աստուածս, — պատասխան տուր ինծի.
Լուսաւորէ իմ աչքերս,
Որ մահուան քունը չքնանամ։
4 Զի՛ըլլայ որ թշնամիս ըսէ թէ յաղթեցի անոր.
Ե՛ւ ինծի դէմ կեցողները ինդան իմ սասանելու առնէս։
5 Իս քու ողորմութեանդ յուսացայ,
Իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծայ։
6 Պիտի երգեմ Տէրոջը,
Ինչու որ ինծի չարաչարութիւն ըրաւ։

ՍԱՂՄ· ԾԴ

1 Դաւիթի մատենագր մեղքն ապականութիւնը կը տեսնայ. Աստուծոյ գիտութիւնը կը յանդիմանէ անոնց հպարտութիւնը լուսանգ. 7 Աստուծոյ փրկութիւնը կը պարծի։

Դիմաւոր երաժշտին։ Ս—ւ— Դաւթի։

1 Անզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ։
Ապականեցան — պիղծ գործքեր ըրին.
Մէկ մը չկայ որ ազնութիւն ընէ։
2 Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ,
Որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խնամատու մէկը
Որ Աստուած փնտռէ։
3 Ամէնքը խոտորեցան, միկտեղ անպիտան եղան.
Ազնութիւն ընող մը չկայ, մէկ մին ալ չկայ։
4 Մեղքէ չե՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները,
Որոնք հաց ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ'ուտեն,
Ո՛ր Տէրոջը չեն կանչեր։
5 Անտանելը չատ վախցան.
Զանգի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է։
6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով ըրիք,
Սակայն անոր Տէրոջ Տէրն է։
7 Երանի թէ Իսրայէլին փրկութիւնը.
Տէրը իր ժողովուրդը դերութենէն դարձուցած ատենը,
Յակոբ պիտի ցնծայ, — Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ։

ՍԱՂՄ· ԾԵ

1—5 Դաւիթ Սիօնի բնակիչ մը կը սորվեցնէ։

Յաղթու Դաւթի։

1 Տէր, ո՞վ պիտի կենայ քու վրանիդ մէջը,
Ո՞վ պիտի բնակի քու սուրբ լեռանդ վրայ։
2 Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ, ու արդարութիւն կը գործէ,
Եւ ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին մէջը։
3 Ան որ լեզուովը չդրպարտեր,
Ընկերին չարութիւն չըներ,
Եւ իր դրացիին վրայ նախատինք չդներ.
4 Որուն աչքին անարդուած է չարագործը,
Բայց աստուածավախները կը պատուէ։
Երդում ո՛րնէ ու փոփոխուի, ու չդառնար։
5 Իր արծաթը վարձքով չտար,
Ու անմեղին դէմ կաշառք չառներ։
Ով որ ասոնք կ'ընէ՝ յաւիտեան պիտի չսասանի։

ՍԱՂՄ· ԾԶ

1 Դաւիթ իր բարի գործքերուն վրայ չվստահանալով՝ ու կամ պատրաստեալը ամէնքի Աստուծոյ կը դիմի պաշտպանութեան համար։ 5 Իր կեանքը յաւիտեան ու յաւիտեանին կենաց յոյսը կը տեսնէ։

Երգ Դաւթի։

1 Ով Աստուած, զիս պահէ,
Զի՞նչու որ քեզի յուսացայ։
2 Տէրոջը ըսի, իմ Տէրս դուն ես,
Ուրանց քեզի բարիք մը չունիմ։
3 Երկրիս մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն
Անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս։
4 Անոնց ցաւերը պիտի չատնան, որոնք որ ուրիշի մը կ'արտօրան.
Անոնց արիւներ նուէրներուն պիտի չնուիրեմ,
Ու անոնց անուններուը շրթունքներուս վրայ պիտի չառնեմ։
5 Տէրն է իմ ժառանգութեանս ու բաժակիս բաժինը.
Իմ վիճակս դուն պիտի պահես։
6 Վիճակներս հան ինծի գուարճալի տեղեր մէջ.
Իրաւ իմ ժառանգութիւնս ինծի գեղեցիկ եղաւ։

7 Գիտի օրհնեմ Տէրը որ զիս խրատեց ·
Նաև Իմ երիկամունքներս գիշերապահ մէջ
ինծի կը տրտմեցնեն ։
8 Միշտ առնեն Տէրը իմ առջեւս դրի ·
Որովհետեւ Իմ աջ կողմն է , ես պիտի չսասա-
նիմ ։
9 Ասոր համար սիրտս ուրախ եղաւ եւ փառ-
քիս բերկրեցաւ ,
Ո֊մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ ։
10 Վասն զի իմ անձս դերեզմանին մէջը պիտի
չթողուս ,
Ո֊ւ քու սուրբդ ալ ապականութիւն տեսնել
պիտի չտաս ։
11 Կենաց ճամբան ինծի պիտի ցուցնես ·
Երեսիդ առջին լեցուն ուրախութիւն կայ ,
Ի֊քու աջ կողմդ միշտ հաճութիւններ կան ։

ՍԱՂՄ · ԻԱ

1 Դաւիթ իր անկեղծութեանը վրայ վստահելով՝ Աստուծմէ պաշտպանութիւն կը խնդրէ իր թշնամիներուն դէմ։ 10 Աստուծ ամբարտաւանութիւնը , խորամանկութիւնը ու բռնութիւնը կը ցասցնէ ։ 13 Իր անեցած յոյսն վստահութեամբ անոնց գէմ արշաւք կ'ընէ ։

Աղօթք Դաւթի ։

1 Ով Տէր , լսէ արդարութիւնը ,
Միտկ ըրէ իմ աղաղակս ,
Ականջ դիր աղօթքիս ,
Որ խարեպայ շրթունքներով չէ ։
2 Իմ դատաստանս քու երեսէդ թող ելլէ ·
Քու աչքերդ ուղղութիւնը թող տեսանին ։
3 Իմ սիրտս փորձեցիր , դիշեր առին քննեցիր ,
Զիս նչ֊ւ֊ւ֊ւ փորձեցիր ու բան մը չգտար ։
Միտքս դրի որ բերանս պատնիշանացոյց
չըլլայ ։
4 Մարդոց գործերուն նայելով
Քու շրթունքներուդ խօսքերով ես բռնա-
ւորին ճամբաներէն զգուշացայ ։
5 Իմ քայլերս քու ճամբաներուդ մէջը պահէ ,
Որ իմ գնացքներս չսասանին ։
6 Ես քեզի կանչելէ , ինչու որ ինծի պատաս-
խան պիտի տաս , ով Աստուած ·
Խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ , լսէ իմ
խօսքս ։
7 Ինքնելէ կերպով քու ողորմութիւններդ
ցուցուր ,
Դուն որ ձեռք յուսացողները աջ ձեռքովդ կ'ա-
զատես
Հակառակ կեցողներէն ։
8 Աչքի բիբի պէս զիս պահէ ,
Թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը զիս
ծածկէ
9 Ինծի տառապանք տուող ամբարիշտներուն
երեսէն ։
Իմ անձիս թշնամիները զիս պաշարեցին ։
10 Իրենց պարարտութիւնովը ծածկուեցան ,
Իրենց բերնովը հպարտաբանութեամբ խօ-
սեցան ։
11 Հիմա քայլերնուս հետս կողմէ պատելով՝
Ինչքերնին հոդ դնել անկեցին գետինը պատեր-
լու համար ,
12 Առիւծի պէս ոդ կը փափաքի գիշատելու ,
Առիւծի կորիւնի պէս որ դարանակալ կ'ըլլայ ։
13 Ելիր , ով Տէր , անոր առջեւը բնկէ ձգեցնէ
հասիր ,
Ջանիկա գետինը զարկ ·
Ո֊րու սրովդ փրկէ իմ անձս ամբարիշտներէն ,
14 Քու ձեռքովդ մարդոցմէն , ով Տէր ,
Աշխարհի մարդոցմէն՝ որոնց բաժինը աս կեան-
քիս մէջն է ,
Ո֊ւ անոնց փորերը շռեմարանովդ կը լե-
ցնես ·
Անոնց որդիքն ալ կը կշտանան ,
Ո֊ւ իրենցմէ աւելցածը իրենց ազգը կը թո-
ղուն ։
15 Ես կ'արդարութեամբ պիտի տեսնեմ քու
երեսդ ·
Երբոր արթննամ՝ քու դէմքէդ պիտի կըշ-
ռանամ ։

ՍԱՂՄ · ԺԸ

1—50 Դաւիթ կը գովաբանէ գԱստուած իր բազմազանիկ եւ զօրանալի բարիքներուն համար ։

Դիմատուր երաժշտին · Ծառային Դա-
ւիթին Ա֊ւետ , որ ըսաւ Տէրոջը խօսքերը այն օրը որ Տէրը ազատեց զանիկա
իր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն , եւ Սաուղին ձեռքէն · ու ըսաւ ,

1 Ով Տէր՝ իմ զօրութիւնս , քեզ պիտի սի-
րեմ ։
2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս ու փրկիչս է ։
Իմ Աստուածս իմ պարիսպս է , ես նոյն անոր կը
յուսամ ,
Ահեղիս իմ վահանս ու իմ փրկութեանս եղ-
ջիւրը
Ո֊ւ իմ բարձր աշտարակս է ։

Ե Սաղ · ԺԸ · 3 ·
Գ Գոր · ը · 25 · Եւս ·
Ե Սաղ · Կգ · 25 · Ամ · 5 · Ամ · 5 ·
Ը Սաղ · Լ · 12 · Ամ · 8 ·
Ժ Ամ · Ա · 3 ·
Ի Սաղ · Ղ · 8 ·
Ի Սաղ · Ժ · 35 ·
Ի Կամ Ի Ժ֊ողովին
Ի Մատ · Ե · 14 ·
Ի Սաղ · Ժ · 15 · Բա · 6 · Մատ · Ե · 8 · ա
Կոր · Ժգ · 12 · ա
Ե Սաղ · Լգ · 8 ·
Ժ֊Ի
Ա Սաղ · Ժգ · 7 ·
Գոր · ը · 27 · 31 ·
Ի Ըզր · Ի֊գ · 10 · Սաղ · Ի֊գ · 2 · Կգ · 10 · Ղ֊Ի · 1 · Ջ֊ղ · Ժգ · 9 · Մ֊ղ · գ · 2 · 3 · ա Գէս · ա · 7 ·
Ի Կամ Ընծան իմ խորհուրդս պիտի չհնանայ ։
Ի Սաղ · Ղ֊Ի · 133 ·
Ի Սաղ · Ղ֊Ի · 8 ·
Ե Սաղ · Լ · 21 ·
Ը Ա Օր · Ի · 10 · Ջ֊ղ · Ժգ · 9 ·
Ե Հառի · ը · 12 · Սաղ · Լգ · 7 · Ծէ · 1 · Կո · 4 · Ի֊գ · 7 · գա · 1 · 4 · Մատ · Ի֊գ · 37 ·
Ը Ա Օր · Ի · 15 · Ըզր · Ծէ · 27 · Սաղ · Կգ · 7 · Ղ֊Ի · 70 ·
Ի Ա Թագ · ը · 3 · Սաղ · Լ · 18 ·
Ի Ա Թագ · Ի֊գ · 26 · Սաղ · Ժ · 8 · 9 · 10 ·
Ի Սաղ · Կգ · 12 · Դ֊ղ · Ժգ · 23 · Ըզր · Ե · 5 · Սաղ · Կգ · 10 · Ի֊գ · 37 ·
Ի Ա Թագ · Ի֊գ · 1 · Կամ Ընծան զգեցաւ ։
Ի Սաղ · Ղ֊Ի · 1 · Ա Թագ · Ի֊գ · 1 · Ա Մնաց · ի֊գ · 1 · Ա Մնաց · ի֊գ · 1 · Ա Մնաց ·

3 Որ հնեալ Ցերը կը կանչեմ,
Ու իմ թշնամիներէս ի՛ազատիմ։
4 Մտնան լսերը իմ բոլորտիքս առին,
Ու անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին
5 Դերեզմանին լսերը զիս պատեցին,
Ու՝ ծանօտան որոգայթները իմ առջեւս առին։
6 Իմ նեղութեանս մէջ Ցերոջը կանչեցի,
Ու իմ Աստուծոյս ազաղակեցի,
Անոնք իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց,
Ու իմ ազաղակս անոր առջեր անոր ականջը հասաւ։
7 Անտունը երկիրը սասանեցաւ ու դողաց,
Ու լեռներուն հիմերը չարժեցան ու սասանեցան,
Քանզի Անոնք բարկացաւ։
8 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ,
Ու բերնէն ճարող կրակ.
Անկէ կայծակներ բռնկեցան։
9 Երկ անոնք երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ,
Եւ անոր ոտքերուն տակը մնացախտով կար։
10 Ան փերովբէի մը վրայ ելաւ ու թռաւ,
Ու Հովին թեւերուն վրայ սրացաւ։
11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ դրաւ,
Ու՝ Ինր բոլորտիքը իրեն բնակարան
Քանձր ջուրերը ու երկնից ամպերը էր։
12 Անոր առջեր եղող պայծառութենէն անոր ամպերը անցան
կարկտամբ ու կրակի կայծակներով։
13 Ու Ցերը երկնից մէջ որոտաց,
Եւ Բարձրեալը Ինր ձայնը ընէ առաւ
կարկտամբ ու կրակի կայծակներով։
14 Երէ իր նետերը խրկեց ու զանոնք ցրուեց,
Եւ շատ կայծակներ խրկեց ու զանոնք խռովեցուց։
15 Եւ քու յանդիմանութենովդ, ով Ցեր,
Քու բարկութեանդ Հովին փչելովը
Ջուրերուն յատակները երեցան,
Ու աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան։
16 Բարձրէն խրկեց ու զիս բռնեց,
Եւ շատ ջուրերէն զիս հանեց։
17 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ատողներէն ազատեց զիս.
Վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին։
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս առին,
Բայց Ցերը ինծի հոգեպնդութիւն եղաւ։
19 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հանեց,
Ու՝ զիս ազատեց, քանզի ինծի հաճեցաւ։
20 Ցերը իմ արդարութեանս պէս ինծի վարձքն ինծի կատարեց,

ե Սաղ. ղգ. 4։
զ Սաղ. ՃԺԷ. 3։
է Ծն. գ. 31։
ը Սաղ. Ճկդ. 5։
թ Սաղ. գԼԹ. 1։
ժ Սաղ. Ճ. 3։
ի Սաղ. ՃԺ. 2։
լ Սաղ. Ճ. 3։
խ Սաղ. ՃԺ. 2։
ծ Սաղ. ՃԺ. 3։
կ Սաղ. ՃԺ. 2։

ա Սաղ. ԽԹ. 5։
բ Եսա. Ժ. 10։ Սաղ. Ճկդ. 6։ Ծն. Լ. 30։
գ Եր. ԺԸ. 8։ Սաղ. Ճղ. 9։
դ Սաղ. Ճկդ. 7։
ե Սաղ. ԼԸ. 8։ ՃԺԷ. 5։

զ Ես. Ի. 2։
է Ա Թագ. Իգ. 20։
ը Ա Թագ. Իգ. 23։
թ Գ Թագ. Ը. 32։
ժ Դան. Իգ. 23. 24. 27. 28։ Առակ. գ. 34։

իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ հատուցում կ՚ընէ ինծի։
21 Վասն զի Ցերոջը ճամբաները պահեցի,
Ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութեամբ չերթի,
22 Քանզի անոր ամէն դատաստանները իմ առջեւս էին,
Ու անոր օրէնքները ինծմէ չհեռացուցի։
23 Նաև անոր առջեւ կատարեալ եղայ,
Ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ։
24 Եւ Ցերը ինծի հատուցում՝ ըստ իմ արդարութեանս համեմատ,
Իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն է։

25 Ողորմածին հետ ողորմած կ՚ըլլաս,
կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ՚ըլլաս։
26 Մաքրին հետ մաքուր կ՚ըլլաս,
Ու ծուռին հետ կը ծռիս։
27 Վասն զի դուն վշտացած ժողովուրդը կ՚ազատես,
Ու ամբարտաւան աչքերը կը ցածցնես։
28 Քանզի դուն իմ ճրագս կը վառես.
Իմ Ցեր Աստուածս իմ խաւարս կը լուսաւորէ։
29 Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ կը վազեմ,
Ու իմ Աստուծովս պարիսպ կ՚անցնեմ։
30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է.
Ցերոջը խօսքերը փորձուած են.
Անոնք ամէն բոլոր յուսացնողներուն ապահէ է։
31 Քանզի Ցերոջմէն զատ ո՞վ է Աստուած,
կամ մեր Աստուծմէն զատ ո՞վ է վէմ։

32 Աստուած է որ զինծի զօրութիւն կը հագցնէ,
Ու իմ ճամբաս կատարեալ կ՚ընէ։
33 Իմ ոտքերս եղջերուի ոտքերուն պէս կ՚ընէ,
Ու վեր բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցնէ։
34 Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ,
Ու իմ բազուկներս պղնձէ աղեղ կը ծռեն։
35 Ինծի նաև քու փրկութեանդ ասպարը տուիր.
Եւ քու աջ ձեռքդ զիս օգնացուց,
Ու քու քաղցրութեանդ զիս մեծցուց։
36 Իմ քայլերս ճամբան նեղ բան չպատնեցին,
Ու իմ ոտքերս չսասանեցան։
37 Իմ թշնամիներս հալածեցի ու անոնց հասայ,
Ու ետ չդարձայ՝ մինչեւ որ զանոնք հատցուցի։
38 Զանոնք դեմերը զարկի, ու կանգնելու կարող չեղան.
Անոնք իմ ոտքերուս տակը ինկան։

ա Առակ. գ. 17։
բ Ծն. Մը. 6։
գ Ը Օր. Լը. 4։ Դատ. գ. 37։ Ծպտ. Ա Թագ. 36։
դ Սաղ. Մը. 6։ ՃԺԷ. 143։ Առակ. Լ. 5։
ե Սաղ. Ճ. 3։
զ Ը Օր. Լը. 31. 39։ Ա Թագ. Բ. 2։ Սաղ. Ճղ. 8։ Եսա. Խ. 5։
է Սաղ. գս. 2։
ը Ը Թագ. Բ. 18։ Ամր. գ. 19։

թ Ը Օր. Լը. 15։ Լգ. 29։
ժ Սաղ. Ճկդ. 1։
ի Կամ բազում հեծելազօրք պղնձէ աղեղ մը կը կարծեր։
լ Առակ. գ. 12։

39 Ու պատերազմի համար ինձի զօրութիւն հագ-
ցուցիր,
իմ վրաս ելլողները տակս ձգեցիր։
40 Ու իմ թշնամիներուս *կռնակը ինձի դար-
նել տուիր,
Որ զիս ատողները ջարդեմ։
41 Աղաղակեցին, բայց ազատող չկար։
Տէրոջը՝ եւ նէ, բայց անոնց պատասխան
չտուաւ։
42 Ու զանոնք հովին առջեւէն հող փոշիի պէս
մանրեցի,
Ես փողոցներուն ցեխին պէս ՚ձկկի ձգեցի
զանոնք։
43 Ժողովուրդին կռիւներէն զիս ազատեցիր,
Ո՛ց զիս ազգերու գլուխ ըրիր։
Իմ չգիացած ժողովուրդս ինձի ծառայեց։
44 Իրենց ականջնէնբոյը լսածնուն պէս՝ ինձի հը-
նազանդեցան։
Օտարներ ինձի խաբեարհաւիւնն ըրին։
45 Օտարները սկսաբացան,
Ես իրենց պահատեղ տեղերէն դողացին։
46 Տէրը կենդանի է, ու իմ վէմս օրհնեալ
ըլլայ,
Ես իմ փրկութեանս Աստուածը բարձր ըլլայ։
47 Աստուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ,
*Ու ժողովուրդները ինձի կը հնազանդեցնէ։
48 Իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ։
Նաեւ *զիս իմ վրաս ելլողներէն աւելի բար-
ձրացուցիր,
Ո՛ր բռնաւոր մարդէն զիս ազատեցիր։
49 Ուստի համար, ով Տէր, ազգերուն մէջը քեզ
պիտի գովիմ,
Ես քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ։
50 Իր թագաւորին փրկութիւններ մեծացնող,
Ու իր օծեալին Դաւիթին ու անոր սերունդին
Յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Ա՛ստ է։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ

* Սաղմոսածուներուն Աստուծոյ փառքը կը ցուցնեն։ † Իսկ անոր
խօսքը իր շնորհքը կը յայտնէ։ 12 Դաւիթի շնորհք կը խնդրէ։

Գլխաւոր երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ,
Ու էջերը հաստատութիւնը անոր ձեռացոր
գործերը կը ցուցնեն։
2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը,
Ու գիշերը գիշերին կը ցուցնէ դատութիւնը։
3 Չկայ պրպտ ու չկան խօսքեր,
Անոնց ձայնը չլսուիր։
4 Բայց *ամէն երկիր երթալ անոնց հնչիւնը,
Ու մինչեւ աշխարհի ծայրը անոնց խօսքը։
Անոնց մէջը արեւին համար վրան մը կանգնեց։
5 Ու *անիկա իր առագաստէն ելած փեսայի
պէս է,
Հզօր մարդու պէս *ճամբան վազելով կու-
բախանայ։
6 Անոր ելքը երկինքէ ծայրէն է,
Ու անոր շրջանը մինչեւ անոնց ծայրերը,
Ես անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր։
7 *Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է, հոգին կը
նորոգէ։
Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է, տգէտը ի-
մաստուն կ'ընէ։
8 Տէրոջը կանոնները չիտակ են, սիրտը կ'ու-
րախացնեն։
*Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են, աչ-
քերուն լոյս կու տան։
9 Տէրոջը վախը սուրբ է, յաւիտեան կը մնայ։
Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ — բոլորովին
արդար են։
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն Ես, շատ փոր-
ձուած ոսկիէն։
*Մեղրէն անոյշ են, ու խորխորատ կաթած
մեղրէն։
11 Նաեւ քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի,
Ո՛ *պահելուն վարձք շատ է։
12 *Ո՞վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները,
Ինծմէկ ծածուկ յանցանքներս զիս մաքրէ։
13 *Ամբարտաւան ծառերէն ալ պահէ քու ծա-
ռադ։
*Թող անոնք ինձի չտիրեն։
Անատեր անմեղ կ'ըլլամ,
Ու կը մնամ իմ մեծ անօրէնութենէ։
14 Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը
Քու առջեւդ ընդունելի ըլլան,
Ով Տէր իմ վէմս ու *փրկիչս։

ՍԱՂՄՈՍ Ի

1 Ժողովուրդ կ'որհնէ Թագաւորը ու անոր ամէն ձեռք չտիրեր
գործերը։ 7 Ժողովուրդ անէնտի չտրուբ Աստուծոյ պահպան
ըլլալուն վրայ։

Գլխաւոր երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Եղուկեան օրը Տէրը պատասխանէ քեզի,
*Յակոբին Աստուծոյն անունը քեզ պաշտ-
պանէ։

* Կամ պատանեաց իմ. | † Բ Թագ. բ. 9։ 10։ | ‡ Բ Թագ. բ. 9։ 10։ | § Սաղ. իե. 3։
Ծն. ի. 3։ | գ. 1։ | ¶ Սաղ. ծթ. 11։
2 Ծագ. իե. 9։ իէ. | 2 Բ Թագ. ը.։ | ** Հառմ. ժե. 9։
4։ Աստ. ա. 25։ | Եսա. ծր. 15։ ծէ. | †† Սաղ. ղ. 10։
Եսա. ա. 15։ Երեմ. | 5։ | ‡‡ Սաղ. ղ. 10։
ժա. 11։ ժգ. 12։ | Ի Ը Օր. ւգ. 29։ Սաղ. | §§ Սաղ. իե. 3։
Եզէկ. ը. 18։ Մաղ. | կգ. 3։ ձա. 15։ | ¶¶ Բ Թագ. ի. 13։
գ. 4։ Ջաղ. ի. 13։ | † Եչ։ սաեղծ. |
* Ջաղ. ժ. 5։ | = Մաղ. ի. 17։ | = Ծն. ա. 6։ Եսա.

ԺԹ

ի. 22։ Հառմ. ա. | 127։ Աստ. ը. 10։ | Ի Սաղ. ծմԹ. 133։
19։ 20։ | 11։ 19։ | Հառմ. գ. 12։ 14։
§ Հառմ. ժ. 18։ | ** Սաղ. ծմԹ. 103։ | †† Սաղ. ծա. 15։
‡ Յով. ոգ.։ | †† Աստ. իԹ. 18։ | ‡‡ Եսա. իգ. 14։ իէ.
ֆ Ծագ. ա. 5։ | §§ Սաղ. ի. 12։ | 6։ իե. 4։ աԹ.հա-
ֆ Սաղ. ծմա. 7։ | ¶¶ Սաղ. գ. 8։ | ա. 10։
Սաղ. ժբ. 6։ | † Ղե. գ. 2։ ե.։
Սաղ. ժբ. 5։ | ‡ Ծն. ի. 6։ աԹ.ա.։
Սաղ. ծմԹ. 72։ | իե. 32։ 33։ 34։ 39։ | = Աստ. ժբ. 10։

Ի

2 Օդնեմիէն խրկէ քեզի Տաւբը տեղէն,
Ու Սիօնէն զօրացնէ քեզ.
3 Քու ամէն ընծաներդ յիշէ,
Եւ քու ողջակէզներդ ընդունի. (Սէլայ.)
4 Քու սրտիդ համեմատ քեզի տայ,
Եւ քու ամէն խորհուրդներդ կատարէ.
5 Քու փրկութիւնովդ պիտի ուրախանանք,
Ու Տէր Աստուծոյն անունովը դրօշակ վերցընենք.
Տէրը կատարէ քու ամէն խնդրուածքներդ.
6 Հիմա գիտցայ որ Տէրը կը պահէ իր Օծեալը,
Անոր պատասխան կու տայ իր սուրբ երկինքէն
Իր աջ ձեռքին փրկութեան ուժովը.
7 Ոմանք կառքերու, և ոմանք ալ ձիերու կ՚ապաւինին,
Բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի յիշենք.
8 Անոնք կորացան ու ինկան,
Բայց մենք ելանք ու չիյաճակեցանք.
9 °Ով Տէր, փրկէ թագաւորը.
Պատասխան տուր մեզի մեր կանչելու օրը։"

ՍԱՂՄ· ԻԱ

1 Ցաղթութեան համար Երաժշտավարին։ Դաւիթ յաջողութիւնեալ յոյս։

Դիխաւոր երաժշտին. Պաղմոս Դաւիթի։

1 Ով Տէր, քու զօրութիւնովդ թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ,
Ու՝ քու փրկութիւնովդ ո՛րչափ շատ պիտի ցնծայ։
2 Անոր սրտին փափաքը իրեն տուիր.
Ու անոր չրծունչներուն խնդիրքը չէդ չարգիլեցիր։ (Սէլայ։)
3 Վասն զի բարութեան օրհնութիւններով անոր դէմ եկար.
Անոր գլուխը մանուր ոսկիէ պսակ դրիր։
4 Քեզմէ կեանք խնդրեց,
Ո՝ անոր երկայն օրեր տուիր յաւիտեան յաւիտենից։
5 Անոր փառքը մեծ է քու փրկութիւնովդ.
Փառք ու վայելչութիւն դրիր անոր վրայ։
6 Վասն զի օրհնութիւններ անոր վրայ հաստատեցիր յաւիտեան.
Ուրախութեամբ ուրախ ըրիր զանիկա քու երեսիդ առջեւ։
7 Ինչու որ թագաւորը Տէրոջը կը յուսայ,
Ու Բարձրեալին ողորմութեամբը չպիտի չսասանի։
8 Քու ձեռքդ պիտի գտնէ քու ամէն թշնամիներդ.
Քու աջ ձեռքդ պիտի գտնէ քեզ ատոգներդ։
9 Ջանանք Իւրակի հնոցի պէս պիտի ընես քու բարկութեանդ ժամանակը.
Տէրը իր բարկութիւնովը †ըլլորովին պիտի կորսընցընէ՚՝ զանոնք,
Ու կրակը պիտի ուտէ զանոնք։
10 Անոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսընցընես,
Ու անոնց սերունդը մարդոց որդիներէն։
11 Ինչու որ քեզի դէմ չարութիւն պատրաստեցին.
Դնելոնդութեան խորհուրդ ըրին, բայց կարող չեղան կատարելու։
12 վասն զի դուն անոնց կռնակը ետ պիտի դարձընես.
Քու նետերդ անոնց երեսին դէմ լարելուդ վրայ պիտի պատրաստես։
13 Ով Տէր, քու ուժովդ բարձր եղիր.
Պիտի երգենք ու սաղմոս ընենք քու զօրութեանդ։

ՍԱՂՄ· ԻԲ

1 Դաւիթ իր պատուկութեան առնէր կը գտնգտար. 9 Աեծ ապագային մէջ ըսուելով ապեթէ կ՚ըսէ։ 23 գԱստուած կը փառաւորէ։

Դիխաւոր երաժշտին, Աիլէդ Շահարի վրայ. Պաղմոս Դաւիթի։

1 Աստուած իմ՝ Աստուած իմ, դիս ինչո՞ւ թողուցիր.
Ձիս փրկելէն — †պատառուս խօսքերէն հեռու եղար։
2 Ով իմ Աստուածս, ցորեկը ձեզ կը կանչեմ, ու չես պատասխաներ.
Եւ գիշերը կը խնդամ ու չեմ դադարիր։
3 Բայց դուն սուրբ ես,
Ով †հարսնեւէի գովաբանութեանց մէջ բնակող։
4 Մեր հայրերը քեզի յուսացան.
Յուսացան, ու փրկեցիր անոնք։
5 Քեզի աղաղակեցին ու ազատեցան.
Քեզի յուսացան ու չամեցան։
6 Բայց ես որդ եմ ու մարդ չեմ.
Մարդոց մէջը քամահրուած, ու ժողովրդոց մէջը անարգուած։

---

1 Գոբ. ր. 28։
2 Սալ. ժգ. 8։
3 Բ Թագ. լա. 3։
4 Մաղ. գ. 1։
5 Եբր. պիտի կանչ
Սալ. գբ. 8։ Եսա.
խգ. 11։
6 Թագ. ժգ. 34։
Ցոբ. ժբ. 13։ 17։
7 Գոբ. բ. 28։
8 Սալ. ժբ. 8։
9 Թագ. լա. 3։
10 Մաղ. գ. 1։
11 Եբր. պիտի կանչ
Սալ. գբ. 8։ Եսա.
խգ. 11։
12 Թագ. ժգ. 34։
Ցոբ. ժբ. 13։ 17։
13 Սալ. լե. 28։
ՀՊ. 13։ Եսա. ժգ.
29։
Ի Սալ. բ. 1։
ԻԲ
— Մատ. իե. 46։
Մարկ. ժե. 34։
Ա Երբ. ե. 7։
Օր. ժ. 21։
Սալ. իե. 3։
լա. 1։ Հա. 1։ Եսա.
խբ. 23։ Հաւմ.
ի. 23։
Ցոբ. իե. 6։ Եսա.
խա. 14։
Եսա. ծգ. 3։

7 Ի Քէզ գիս տեսնողները գիս ծայր կ՚բռնեն ·
Շրթունք կը բանան , հղկուխ կ՚երերցընեն ,
8 Ըսելէ , Տէրոջը յուսացար , -- թող փրկէ
զանիկա ·
Թող ազատէ զանիկա , ինչու որ անոր հաճ
նեցար ։
9 Բայց գիս ուր արգանդէն հանողը դուն ես ·
Մօրս ծիծը եղած առնս գուն ինծի յոյս
տուիր ։
10 Ամբողջէն ես քեզի յանձնուեցայ ·
Իմ մօրս որովայնէն գուն ես իմ Աստուածս ։
11 Մի հեռանար ինծմէ , վասն զի նեղութիւնը
մօտ է ,
վասն զի օգնող մը չկայ ։
12 Ցգաս զառարածներ չորս կողմն առին ,
Բասանի ցուլերը գիս պաշարեցին ։
13 Իրենց բերանը իմ վրաս բացին՝
Յափշտակող ու մննղող առիւծի պէս ։
14 Ջուրի պէս թափուեցայ ,
Ու ամէն ոսկորներս բաժնուեցան ·
Սիրտս մոմի պէս եղաւ ,
Հալեցաւ փորիս միջը ։
15 Զօրացաւ իմ ոյժս Հողէ սափոի մը պէս ,
Ու լեզուս քմիցս փակաւ ·
Ու գիս մահուան հողը դրիր ։
16 Վասն զի չուներըս չորս կողմն առին ,
Չարերուն ժողովը գիս պատեցին ·
Ծակեցին ու ոտքերս ծակեցին ։
17 Իմ ամէն ոսկորներս կրնամ համրել ·
Անոնք կը նային , կը տեսնեն գիս ։
18 Իմ հանդերձներուս իրենց միջը կը բաժնեն ,
Ու պատմուճանիս վրայ վիճակ կը ձգեն ։
19 Բայց դուն , ով Տէր , մի հեռանար Քեզի ·
Ով իմ զօրութիւնս , շուտով ինծի օգնութեան
հասիր ։
20 Իմ անձս սուրէն ազատէ ,
Ու ՝ի կեանքս չունը ձեռքէն ։
21 Ցիրկէ գիս առիւծին բերնէն ,
Ու ինծի պատասխան տուր Վերմիզներուն
բան եղջիւրներէն ։
22 Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատ
մեմ ,
Ժողովրդին միջէ քեզ պիտի գովեմ ։
23 Ովք Տէրոջմէ վախցողներ , գովեցէք զանիկա ·
Ովք Յակոբի բոլոր զաւակները , փառաւորեցէք
զԱստուած ,
Ու վախցէք անկէ , Իսրայէլին բոլոր զաւակ
ներ ։
24 Վասն զի չանարհեց ու չդամնդրեց տառա
պեալին ։տառապանքը ,
Ու երեսը անկէ չդարձուց ·
Հապա Ցրեն կանչած ատենը լսեց ։
25 Քեզմով պիտի բլլայ իմ գովեստիս մեծ ժո
ղովրդին միջէ ·
Իմ ուխտերս անկէ վախցողներուն առջեւն պի
տի կատարեմ ։
26 Ցհնոնիները պիտի ուտեն ու կշտանան ·
Տէրը պիտի գովեն զանիկա փնտռողները ·
Ձեր սիրտը յաւիտեան պիտի ապրի ։
27 Պիտի յիշեն ու Տէրոջը դառնան երկրի ամէն
ծայրերը ,
Ու քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի բնեն
ազգերուն ամէն տոհմերը ։
28 Վասն զի Թագաւորութիւնը Տէրոջն է ,
Ու ան կը տիրէ ազգերուն վրայ ։
29 Երկրի ամէն պարարտներըդ պիտի ուտեն ու
երկրպագութիւն պիտի բնեն ·
Ամէն Հողը իջնողները ծունկի պիտի կրկնեն
անոր առջեւ ,
Ու ան ՝ի իր անձը չապրեցըներ ։
30 Զաւակը պիտի ծառայի անոր ·
Ո՝ Տէրոջը վրայով պիտի պատմուի ի՝ գա
րուն մէջ ։
31 Պիտի գան ու անոր արդարութիւնը պիտի
պատմեն
Ան ժողովրդին , որ պիտի ծնանի ·
Վասն զի ՝ի՝ իր արած կատարեց ։

ՍԱՂՄ ԻԹ

1 Դաւիթին վասնէ որ Աստուծոյ Շրջաբեր վոյ ։

Պաղտա Դաւիթ ։

1 Տէրը իմ Հովիւս է ·
Ինծ ի՝ կարօտութիւն պիտի չունենամ ։
2 Ցոյն խոտաւէտ արօտներու մէջ կը պառկե
ցընէ ·
Հանդարտ ջուրերուն քովը ինծի կ՚առաջ
նորդէ ։
3 Հոգիս կը նորոգէ ·
Իր անուանը համար արդարութեան ճամբա
ներուն մէջը կ՚առաջնորդէ ինծի ։
4 Թէեւ մահուան ստուերի հովտին մէջէն երթամ ,
Չարի մը պիտի չվախնամ , որովհետեւ դուն
ինծի հետ ես ·
Գաւազանդ եւ գաւազանդ զիս կը մխիթարեն ։
5 Իմ թշնամիներուս առջեւ սեղան մը կը պատ
րաստես ինծի ·
Իւղով կը օծես գլուխս ·
Բաժակս կը լեցուի ։
6 Անշուշտ բարութիւն եւ ողորմութիւն պիտի
հետեւին ինծի իմ կեանքիս բոլոր օրերը ·
Եւ Տէրոջ տունը պիտի բնակիմ երկար օրեր ։

ՍԱՂՄ ԻԹ

1 Երկիրը եւ անոր լեցունը Տէրոջն է ·
Աշխարհը եւ անոր մէջ բնակողները ։
2 Ցի ինք ծովերու վրայ հաստատեց զանիկա ·
Ու գետերու վրայ պատրաստեց զանիկա ։
3 Ո՞վ պիտի բարձրանայ Տէրոջ լերանը ·
Ու ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղին մէջ ։
4 Անարատ ձեռքերով եւ մաքուր սրտով ·
Որ հոգիս սնոտիի վրայ չդրաւ ,
Ու սուտ երդում չըրաւ ։
5 Ան օրհնութիւն պիտի առնէ Տէրոջմէ ·
Ու արդարութիւն՝ իր Փրկչին Աստուծմէն ։
6 Ասիկա է անոր սերունդը որ կը փնտռէ զինքը ·
Որ կը փնտռէ քու երեսդ , Յակոբ ։ Սելա ։
7 Դռնակներ , ձեր գլուխները վերցուցէք ·
Ու վերացէք դուռներ յաւիտենական ·
Որպէսզի փառաց Թագաւորը մտնէ ։
8 Ո՞վ է այս փառաց Թագաւորը ·
Հզօր եւ զօրաւոր Տէրը ,
Պատերազմի մէջ հզօր Տէրը ։
9 Դռնակներ , ձեր գլուխները վերցուցէք ·
Ու վերացէք դուռներ յաւիտենական ·
Որպէսզի փառաց Թագաւորը մտնէ ։
10 Ո՞վ է այս փառաց Թագաւորը ·
Զօրութեանց Տէրը ,
Ինքն է փառաց Թագաւորը ։ Սելա ։

ՍԱՂՄ Ի

1 Դաւիթին վասնէ ·
Տէր , քեզի կը վերցընեմ հոգիս ։
2 Իմ Աստուածս , քեզի վստահեցայ ·
Թող չամչնամ ,
Թող թշնամիներս ինծի վրայ չհրճուին ։
3 Ցի ամէն ոք որ քեզի կը սպասէ ·
Պիտի չամչնայ ·
Պիտի ամչնան անիրաւութեամբ վարուողները ։
4 Տէր , քու ճամբաներդ ինծի ծանուցանէ ·
Քու շաւիղներդ ինծի սորվեցուր ։
5 Ճշմարտութեանդ մէջ առաջնորդէ զիս ·
Ու ինծի սորվեցուր ·
Ցի դուն ես իմ փրկութեան Աստուածս ·
Քեզի կը սպասեմ ամբողջ օրը ։
6 Յիշէ , Տէր , քու գթութիւններդ ·
Ու քու ողորմութիւններդ ·
Ցի յաւիտենականէ եկած են ։
7 Իմ մեղքերս ու յանցանքներս մի յիշեր ·
Քու ողորմութեանդ համեմատ յիշէ զիս ·
Քու բարութեանդ համար , Տէր ։
8 Ցի Տէրը բարի եւ ուղիղ է ·
Ուստի մեղաւորներուն ճամբան կը սորվեցընէ ։
9 Խոնարհները դատաստանի մէջ կը պահէ ·
Խոնարհներուն իր ճամբան կը սորվեցընէ ։
10 Տէրոջ բոլոր շաւիղները ողորմութիւն եւ
ճշմարտութիւն են
Անոնց համար որ կը պահեն իր ուխտն ու
վկայութիւնները ։
11 Տէր , անունիդ համար
Ներէ իմ անօրէնութիւնս ·
Ցի մեծ է ան ։
12 Ո՞վ է Տէրոջմէ վախցող մարդը ·
Ան պիտի սորվեցընէ անոր ընտրելիք ճամբան ։
13 Անոր հոգին բարութեան մէջ պիտի հանգչի ·
Ու անոր զաւակը պիտի ժառանգէ երկիրը ։
14 Տէրոջ գաղտնիքը անոնց պիտի յայտնի
Որ կը վախնան անկէ ·
Ու անոնց պիտի ցուցընէ իր ուխտը ։
15 Աչքերս միշտ Տէրոջ վրայ են ·
Ցի ինք պիտի հանէ ոտքերս ուռկանէն ։
16 Դարձիր դէպ ի՝ ինծի ու ողորմէ ինծի ·
Ցի միայնակ եւ տառապեալ եմ ես ։
17 Սրտիս նեղութիւնները շատցան ·
Զիս նեղութիւններէս հանէ ։
18 Տե՛ս իմ տառապանքս եւ իմ չարչարանքս ·
Ու ներէ իմ բոլոր մեղքերս ։
19 Տե՛ս իմ թշնամիներս որ շատցան ·
Ու ատելութեամբ անիրաւ ատեցին զիս ։
20 Պահէ հոգիս եւ զիս ազատէ ·
Որ չամչնամ , որովհետեւ քեզի կը հաւատամ ։
21 Անբիծ եւ ուղիղ ըլլան ինծի ·
Ցի քեզի կը սպասեմ ։
22 Ո՞վ Աստուած , ազատէ Իսրայէլը
Իր բոլոր նեղութիւններէն ։

ՍԱՂՄ ԻԱ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Դատէ զիս , Տէր ,
Ցի ես անբիծ գացի ·
Ու Տէրոջ վրայ յոյսս դնելով չսայթաքեցայ ։
2 Քննէ զիս , Տէր , եւ փորձէ զիս ·
Ծեփէ երիկամներս ու սիրտս ։
3 Ցի քու ողորմութիւնդ աչքիս առջեւ է ·
Ու քու ճշմարտութեանդ մէջ կ՚երթեւեկեմ ։
4 Ես չնստայ ունայնութեան մարդոց հետ ·
Ու կեղծաւորներուն հետ չերթամ ։
5 Չարերուն ժողովը կ՚ատեմ ·
Ու անօրէններուն հետ չնստայ ։
6 Ձեռքերս կը լուամ անմեղութեամբ ·
Ու քու սեղանիդ կը պտտիմ , Տէր ,
7 Որպէսզի գոհութեան ձայն լսելի ընեմ ·
Ու պատմեմ քու բոլոր հրաշալիքներդ ։
8 Տէր , քու տունիդ գեղեցկութիւնը սիրեցի ·
Ու քու փառքիդ բնակարանի տեղը ։
9 Մի՛ ժողվեր հոգիս մեղաւորներուն հետ ·
Ու կեանքս արիւնարբու մարդոց հետ ։
10 Որոնց ձեռքերուն մէջ անօրէնութիւն կայ ·
Ու աջ ձեռքերնին կաշառքով լեցուն է ։
11 Ես ալ անբիծ գացի ·
Ազատէ զիս եւ ողորմէ ինծի ։
12 Ոտքս ուղիղ տեղ մը կեցաւ ·
Ժողովուրդներուն մէջ պիտի օրհնեմ զՏէր ։

ՍԱՂՄ ԻԲ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Տէրը իմ լոյսս է եւ իմ փրկութիւնս ·
Ումէ՞ն պիտի վախնամ ·
Տէրը իմ կեանքիս զօրութիւնն է ·
Ումէ՞ն պիտի դողամ ։
2 Երբ չարերը , որ իմ մարմինս կ՚ուտեն ,
Թշնամիներս եւ հակառակորդներս ինծի
վրայ յարձակեցան ·
Անոնք սայթաքեցան եւ ինկան ։
3 Թէեւ բանակ մը ինծի դէմ դնէ ·
Սիրտս պիտի չվախնայ ·
Թէեւ պատերազմ մը ինծի դէմ ելլէ ·
Ես ալ պիտի յուսամ ։
4 Մէկ բան Տէրոջմէ խնդրեցի ·
Զայն պիտի փնտռեմ ·
Որ կեանքիս բոլոր օրերը Տէրոջ տունը բնակիմ ·
Որպէսզի Տէրոջ գեղեցկութիւնը տեսնեմ ·
Ու անոր տաճարին մէջ խորհրդածեմ ։
5 Ցի նեղութեան օրը զիս իր խրճիթին մէջ
պիտի պահէ ·
Իր վրանին ծածկոցին տակ զիս պիտի պահէ ·
Ժայռի վրայ զիս պիտի բարձրացընէ ։
6 Հիմա գլուխս պիտի բարձրանայ
Թշնամիներուս շուրջ ·
Որոնք զիս կը պաշարեն ·
Անոր վրանին մէջ ուրախութեան զոհեր պիտի
մատուցանեմ ·
Երգեր պիտի երգեմ ու պիտի նուագեմ Տէրոջ ։
7 Լսէ , Տէր , ձայնս որով աղաղակեցի ·
Ողորմէ ինծի ու պատասխանէ ինծի ։
8 Սրտիս ըսածը քեզի համար է ·
Երեսս փնտռեցէք ·
Երեսդ , Տէր , կ՚փնտռեմ ։
9 Երեսդ ինծմէ մի՛ դարձներ ·
Ծառադ բարկութեամբ մի՛ հեռացներ ·
Ցի դուն եղած ես իմ օգնականս ·
Մի՛ մերժեր զիս ·
Մի՛ լքեր զիս ·
Ով իմ Փրկութեան Աստուածս ։
10 Ցի հայրս եւ մայրս զիս լքեցին ·
Բայց Տէրը զիս ընդունեցաւ ։
11 Տէր , ճամբադ ինծի սորվեցուր ·
Ու ուղիղ շաւիղով առաջնորդէ զիս ·
Թշնամիներուս համար ։
12 Զիս չյանձնես հակառակորդներուս կամքին ·
Ցի սուտ վկաներ ելան ինծի դէմ ·
Ու անիրաւութիւն կը շնչեն ։
13 Ես կը հաւատայի տեսնել Տէրոջ բարութիւնը
Կենդանիներու երկրին մէջ ։
14 Սպասէ Տէրոջ ·
Քաջ եղիր ու սիրտդ զօրանայ ·
Եւ Տէրոջ սպասէ ։

ՍԱՂՄ ԻԳ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Քեզի , Տէր , կը կանչեմ ·
Իմ Վէմս , ինծի մի՛ խուլ ըներ ·
Որպէս զի եթէ ինծմէ չլսես ·
Նմանիմ գերեզման իջնողներուն ։
2 Ձայնս լսէ իմ աղաչանքներուս ·
Երբ քեզի կ՚աղաղակեմ ·
Երբ ձեռքերս կը վերցընեմ քու սրբութեանդ
տաճարին կողմը ։
3 Մի՛ քաշեր զիս չարերուն հետ ·
Ու անօրէնութիւն գործողներուն հետ ·
Որոնք բարեկամներուն հետ խաղաղութիւն
կը խօսին ·
Բայց չարիք կայ անոնց սրտին մէջ ։
4 Անոնց գործերուն համեմատ ·
Ու անոնց չար արարքներուն համեմատ ·
Անոնց ձեռքերուն գործերուն համեմատ ·
Անոնց հատուցանէ ·
Անոնց վարձքերը տուր ·
Ցի Տէրոջ գործերուն ·
Ու անոր ձեռքերուն գործերուն ուշադրութիւն
չեն ըներ ·
Անոնց կործանէ ·
Ու չշինէ զանոնք ։
5 Ցի Տէրոջ գործերուն ·
Ու անոր ձեռքերուն գործերուն ուշադրութիւն
չեն ըներ ·
Անոնց կործանէ ·
Ու չշինէ զանոնք ։
6 Օրհնեալ է Տէրը ·
Ցի ականջալուր եղաւ ձայնիս ·
Որով աղաղակեցի ։
7 Տէրը զօրութիւնս եւ վահանս է ·
Անոր վստահեցաւ սիրտս ·
Ու օգնութիւն գտայ ·
Ուստի սիրտս ուրախացաւ ·
Ու երգերով գոհութիւն պիտի մատուցանեմ
անոր ։
8 Տէրը զօրութիւն է անոնց ·
Ու իր օծեալին փրկութեան ամրոց ։
9 Փրկէ ժողովուրդդ ·
Ու օրհնէ ժառանգութիւնդ ·
Հովուէ զանոնք ·
Ու յաւիտեան բարձրացուր զանոնք ։

ՍԱՂՄ ԻԴ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Տուէ՛ք Տէրոջ , դուք երկնաւորներ ·
Տուէ՛ք Տէրոջ փառք եւ զօրութիւն ։
2 Տուէ՛ք Տէրոջ անոր անունին համար վայելուչ
փառք ·
Երկիրպագեցէ՛ք Տէրոջ սրբութեան գեղեցկու
թեան մէջ ։
3 Տէրոջ ձայնը ջուրերուն վրայ է ·
Փառաց Աստուածը որոտաց ·
Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է ։
4 Տէրոջ ձայնը զօրութեամբ է ·
Տէրոջ ձայնը գեղեցկութեամբ է ։
5 Տէրոջ ձայնը մայրիները կը կոտրտէ ·
Տէրը կը կոտրտէ Լիբանանի մայրիները ։
6 Ու զանոնք կը ստիպէ որ Լիբանանի պէս
հորթի պէս ցատկեն ·
Ու Սիրիոնը վայրի ցուլի պէս ։
7 Տէրոջ ձայնը կրակի բոցեր կը ցայտեցընէ ։
8 Տէրոջ ձայնը անապատը կը սարսռեցընէ ·
Տէրը կը սարսռեցընէ Կադէսի անապատը ։
9 Տէրոջ ձայնը եղջերուները կը ստիպէ որ
ծնանին ·
Ու անտառները կը մերկացընէ ·
Անոր տաճարին մէջ ամէն մարդ կ՚ըսէ ·
Փառք ։
10 Տէրը ջրհեղեղին վրայ նստաւ ·
Տէրը նստաւ իբրեւ Թագաւոր յաւիտեան ։
11 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ ·
Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութեամբ պիտի
օրհնէ ։

ՍԱՂՄ Լ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Երգ տաճարին նորոգութեան ։
Տէր , քեզի կը բարձրացընեմ զքեզ ·
Ցի զիս վերցուցիր ·
Ու թշնամիներս ինծի վրայ չհրճուեցուցիր ։
2 Տէր իմ Աստուած , քեզի աղաղակեցի ·
Ու զիս բժշկեցիր ։
3 Տէր , հոգիս գերեզմանէն հանեցիր ·
Զիս կենդանացուցիր ·
Որպէսզի գերեզման իջնողներուն հետ չերթամ ։
4 Տուէ՛ք Տէրոջ , դուք անոր սուրբերը ·
Ու անոր սրբութեան յիշատակին գոհութիւն
մատուցէ՛ք ։
5 Ցի անոր բարկութիւնը մէկ վայրկեան է ·
Անոր կամքը կեանք է ·
Իրիկուն լացը կրնայ գալ ·
Բայց առտուն ուրախութիւն կ՚ըլլայ ։
6 Ես իմ յաջողութեանս մէջ ըսի ·
Երբեք պիտի չսասանիմ ։
7 Տէր , քու կամքովդ զօրացուցիր լերանս ·
Զիս զօրացուցիր ·
Զիս զարհուրելի ըրիր ։
8 Քեզի , Տէր , կը կանչեմ ·
Ու Տէրոջ կ՚աղաչեմ ։
9 Ի՞նչ օգուտ կայ արիւնիս մէջ ·
Երբ իջնամ ապականութեան ·
Ցի մի՞թէ հող քեզ պիտի գոհանայ ·
Կամ ճշմարտութիւնդ պիտի պատմէ ։
10 Լսէ , Տէր , ու ողորմէ ինծի ·
Տէր , ինծի օգնական եղիր ։
11 Ցի սգաւորութիւնս դարձուցիր ինծի ·
Ուրախութեան ·
Քուրձս հանեցիր ·
Ու զիս ուրախութեամբ պատեցիր ։
12 Որպէսզի փառքս քեզի երգէ ·
Ու չդադրի ·
Տէր իմ Աստուած , յաւիտեան քեզի գոհութիւն
պիտի մատուցանեմ ։

ՍԱՂՄ ԼԱ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Տէր , քեզի կը սպասեմ ·
Երբեք չամչնամ ·
Ազատէ զիս քու արդարութեանդ համեմատ ։
2 Ականջդ դարձուր դէպ ի՝ ինծի ·
Շուտով ազատէ զիս ·
Ինծի ապաստանի վէմ եղիր ·
Ու ինծի փրկութեան ամրոց ։
3 Ցի դուն ես իմ վէմս ու ամրոցս ·
Անոր համար քու անունիդ համար
Ինծի առաջնորդէ ու ինծի ուղղէ ։
4 Զիս հանէ ծածուկ որոգայթի մը մէջ ·
Որ զիս գետնի տակ պահեցին ·
Ցի դուն ես իմ զօրութիւնս ։
5 Քու ձեռքիդ կը յանձնեմ հոգիս ·
Դուն զիս փրկեցիր ·
Տէր , ճշմարիտ Աստուած ։
6 Ատեցիր զանոնք որ ունայն կռոտներու կը
պահեն ·
Ես ալ Տէրոջ կը վստահիմ ։
7 Քու ողորմութեանդ պիտի ցնծամ ու ուրախ
պիտի բլլամ ·
Ցի աչքերս տեսաւ ·
Ցի հոգիս ճանչցաւ ·
Ցի զիս նեղութեան մէջ ձգեցիր ·
Ցի հոգիս ճանչցաւ ։
8 Ցի զիս թշնամիներուս ձեռքը չփակեցիր ·
Ցի զիս ազատութեան մէջ դրիր ։
9 Ողորմէ ինծի , Տէր ·
Ցի նեղութեան մէջ եմ ·
Աչքս ցաւէն կը տկարանայ ·
Հոգիս ու փորս ալ ։
10 Ցի կեանքս տրտմութեամբ կը մաշի ·
Ու տարիներս հառաչանքով ·
Ցի զօրութիւնս տկարացաւ ·
Ցի ոսկորներս կը տկարանան ։
11 Ամէն հակառակորդներուս համար ·
Ու մանաւանդ դրացիներուս համար ·
Նախատինքի առարկայ եղայ ·
Ու ծանօթներուս համար ·
Ցի զիս տեսնողները ինծմէ դուրս կը փախչին ։
12 Մեռելի պէս մոռցուեցայ սրտէ ·
Կորսուած սափորի պէս եղայ ։
13 Ցի շատերուն չարախօսութիւնը լսեցի ·
Ցի ամէն կողմէ սարսափ կայ ·
Երբ միասին խորհուրդ կ՚ընէին իմ դէմս ·
Հոգիս առնելու խորհուրդ կ՚ընէին ։
14 Բայց ես , Տէր , քեզի վստահեցայ ·
Ցի դուն ես իմ Աստուածս ։
15 Ցի ժամերս քու ձեռքիդ մէջ են ·
Զիս թշնամիներուս ձեռքէն ազատէ ·
Ու հալածողներուս ձեռքէն ։
16 Երեսդ ծառադ վրայ լուսաւորէ ·
Զիս ողորմութեանդ համար ազատէ ։
17 Տէր , քեզի կանչելուս մի՛ ամչնար ·
Ցի քեզի կանչեցի ·
Ամչնան անիրաւները ·
Ու գերեզմանին մէջ լռեն ։
18 Նենգաւոր շրթունքները համր ըլլան ·
Ցի արդարին դէմ ամբարտաւանութեամբ ու
արհամարհանքով կը խօսին ։
19 Որքա՜ն մեծ է քու բարութիւնդ ·
Զոր պահած ես քու երկիւղածներուդ համար ·
Զոր գործած ես քեզի հաւատացողներուդ
համար ·
Մարդոց որդիներուն առջեւ ։
20 Զիս կը պահես քու երեսիդ ներկայութեան
մէջ ·
Մարդոց դաւերէն ·
Զիս կը պահես քու վրանիդ մէջ ·
Լեզուներու վէճերէն ։
21 Օրհնեալ է Տէրը ·
Ցի իր ողորմութիւնը հրաշալի ցուցուց ինծի ·
Ամրոցի մէջ ։
22 Ես ալ իմ շտապիս մէջ ըսի ·
Ես քու աչքերուդ առջեւէն վտարուեցայ ·
Սակայն դուն ականջալուր եղար ինծի ·
Երբ քեզի կանչեցի ։
23 Սիրեցէ՛ք Տէրը , դուք անոր բոլոր սուրբերը ·
Ցի Տէրը հաւատարիմները կը պահէ ·
Ու ամբարտաւանութեամբ գործողներուն
առատ հատուցում կ՚ընէ ։
24 Քաջ եղէ՛ք ու սիրտերնիդ զօրացուցէ՛ք ·
Դուք բոլոր անոնք որ Տէրոջ կը սպասէք ։

ՍԱՂՄ ԼԲ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Երանի անոր որուն անօրէնութիւնը ներուած է ·
Որուն մեղքը ծածկուած է ։
2 Երանի անոր որուն Տէրը մեղք չի համրեր ·
Ու որուն հոգիին մէջ նենգութիւն չկայ ։
3 Երբ լռեցի ·
Ոսկորներս հասակիս ատեն հառաչանքով
հատան ։
4 Ցի գիշեր ու ցերեկ ձեռքդ վրաս ծանրացաւ ·
Ամառնային տապի պէս ուժս չորցաւ ։ Սելա ։
5 Մեղքս քեզի ճանչցուցի ·
Ու անօրէնութիւնս չծածկեցի ·
Ըսի ·
Յանցանքներս Տէրոջ պիտի խոստովանիմ ·
Ու դուն մեղքիս անօրէնութիւնը ներեցիր ։ Սելա ։
6 Ասոր համար ամէն սուրբ քեզի պիտի աղօթէ ·
Նեղութեան ատենը ·
Ցի ջրհեղեղներուն ատենը ·
Անոր չեն հասնիր ։
7 Դուն ինծի ապաստան ես ·
Նեղութենէ զիս պիտի պահես ·
Ազատութեան երգերով զիս պիտի շրջապատես ։ Սելա ։
8 Ես քեզի պիտի սորվեցընեմ ·
Ու ուսուցանեմ քեզի ճամբան զոր պիտի երթաս ·
Քեզի խորհուրդ պիտի տամ ·
Աչքս քեզի վրայ պիտի դնեմ ։
9 Մի՛ բլլաք ձիու պէս կամ ջորիի պէս ·
Որոնք հասկցողութիւն չունին ·
Որոնց բերանը սանձով ու սանկով պէտք է
զսպել ·
Որպէսզի քեզի չմօտենան ։
10 Չարը շատ ցաւեր պիտի կրէ ·
Բայց Տէրոջ վրայ յոյս դնողը ողորմութիւնով
պիտի պատուի ։
11 Ուրախացէ՛ք Տէրոջմով եւ հրճուեցէ՛ք ·
Դուք արդարներ ·
Ու ցնծացէ՛ք ·
Դուք բոլոր ուղիղ սրտովները ։

ՍԱՂՄ ԼԳ

1 Ցնծացէ՛ք Տէրոջմով , դուք արդարներ ·
Ցի ուղիղներուն համար գովասանութիւնը
վայելուչ է ։
2 Տուէ՛ք Տէրոջ քնարով ·
Տասնեակ լարով նուագարանով գոհութիւն
մատուցէ՛ք անոր ։
3 Նոր երգ մը երգեցէ՛ք անոր ·
Ուրախութեան աղաղակներով նուագեցէ՛ք ։
4 Ցի Տէրոջ խօսքը ուղիղ է ·
Ու անոր բոլոր գործերը հաւատարմութեամբ
են ։
5 Ան կը սիրէ արդարութիւն եւ իրաւունք ·
Երկիրը Տէրոջ ողորմութենէն լեցուն է ։
6 Տէրոջ խօսքովը երկինքները ստեղծուեցան ·
Ու անոնց բոլոր զօրութիւնները անոր բերնին
հոգիովը ։
7 Ցի ինք ջուրերը կոյտի պէս հաւաքեց ·
Ու անդունդները շտեմարանի մէջ դրաւ ։
8 Տէրոջմէ բոլոր երկիրը վախնայ ·
Անոր առջեւ աշխարհի բոլոր բնակիչները
սարսռան ։
9 Ցի ինք խօսեցաւ , ու եղաւ ·
Ինք պատուիրեց , ու հաստատուեցաւ ։
10 Տէրը հեթանոսներուն խորհուրդը ունայնաց
նել կ՚ընէ ·
Ժողովուրդներուն խորհուրդները չկատարել
կու տայ ։
11 Տէրոջ խորհուրդը յաւիտեան կը կենայ ·
Անոր սրտին խորհուրդները ազգէ ազգ ։
12 Երանի անոր ազգին որուն Աստուածը Տէրն է ·
Ու ժողովուրդին որ ինք ընտրեց իր ժառան
գութեան համար ։
13 Տէրը երկինքէն նայեցաւ ·
Ու բոլոր մարդոց որդիները տեսաւ ։
14 Իր բնակած տեղէն ·
Երկրի բոլոր բնակիչներուն նայեցաւ ։
15 Ան որ միասին ստեղծեց անոնց սիրտերը ·
Ու անոնց բոլոր գործերուն ուշադրութիւն կ՚ընէ ։
16 Թագաւորը իր մեծ զօրութեամբ չի փրկուիր ·
Հսկայն իր մեծ ուժովը չի ազատուիր ։
17 Ձին ապարդիւն է յաղթութեան համար ·
Ու իր մեծ զօրութեամբ չի ազատեր ։
18 Ահա Տէրոջ աչքը անոնց վրայ է որ կը վախ
նան անկէ ·
Անոնց վրայ որ կը սպասեն անոր ողորմու
թեան ։
19 Որպէսզի անոնց հոգին մահէն ազատէ ·
Ու սովու ատեն կենդանի պահէ ։
20 Մեր հոգին Տէրոջ կը սպասէ ·
Ան մեր օգնականն ու վահանն է ։
21 Ցի մեր սիրտը անոր մէջ պիտի ուրախանայ ·
Ցի անոր սուրբ անունին վստահեցանք ։
22 Տէր , քու ողորմութիւնդ մեր վրայ բլլայ ·
Ինչպէս որ քեզի կը սպասենք ։

ՍԱՂՄ ԼԴ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Երբ Աբիմելէքի առջեւ իր ձեւը փոխեց ·
Ու անկէ հալածուեցաւ ·
Ու գնաց ։
2 Տէրոջ միշտ պիտի օրհնեմ ·
Անոր գովասանութիւնը միշտ բերնիս մէջ
պիտի բլլայ ։
3 Իմ հոգիս Տէրոջմով պիտի պարծենայ ·
Խոնարհները պիտի լսեն ու ուրախանան ։
4 Ինծի հետ մեծցուցէ՛ք Տէրոջ ·
Ու միասին անոր անունը բարձրացընենք ։
5 Ես Տէրոջ փնտռեցի ·
Ու ինք ինծի պատասխանեց ·
Ու զիս իմ բոլոր վախերէս ազատեց ։
6 Անոր նայեցան ու լուսաւորուեցան ·
Ու անոնց երեսները չամչցան ։
7 Ես խեղճս աղաղակեցի ·
Ու Տէրը լսեց ·
Ու զիս իր բոլոր նեղութիւններէս ազատեց ։
8 Տէրոջ հրեշտակը բանակ կը դնէ ·
Անոր երկիւղածներուն չորս կողմը ·
Ու զանոնք կ՚ազատէ ։
9 Համտեսեցէ՛ք ու տեսէ՛ք որ Տէրը բարի է ·
Երանի անոր որ անոր կը հաւատայ ։
10 Տէրոջ սուրբերը վախցէ՛ք անկէ ·
Ցի անոր երկիւղածներուն պակասութիւն չկայ ։
11 Առիւծիկները կարօտ ու սովեալ կը մնան ·
Բայց Տէրոջ փնտռողներուն բարիքէն պակաս
չի մնար ։
12 Եկէ՛ք , որդիներ , ինծի լսեցէ՛ք ·
Տէրոջ երկիւղը ձեզի սորվեցընեմ ։
13 Ո՞վ է որ կեանք կ՚ուզէ ·
Ու երկար օրեր կը սիրէ որ բարիք տեսնէ ։
14 Լեզուդ չարէն զսպէ ·
Ու շրթունքներդ նենգութիւն չխօսին ։
15 Չարէն հեռացիր ու բարիք գործէ ·
Խաղաղութիւն փնտռէ ու անոր հետեւէ ։
16 Տէրոջ աչքերը արդարներուն վրայ են ·
Ու անոր ականջները անոնց աղաղակին ։
17 Տէրոջ երեսը չարագործներուն դէմ է ·
Որպէսզի երկրէն անոնց յիշատակը կտրէ ։
18 Արդարները աղաղակեցին ·
Ու Տէրը լսեց ·
Ու զանոնք իրենց բոլոր նեղութիւններէն
ազատեց ։
19 Տէրը սրտով կոտրածներուն մօտ է ·
Ու հոգիով խոնարհներուն կ՚ազատէ ։
20 Արդարին չարչարանքները շատ են ·
Բայց Տէրը զանիկա անոնց բոլորէն կ՚ազատէ ։
21 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ ·
Անոնցմէ մէկը իսկ չի կոտրտուիր ։
22 Չարը չարութիւնը պիտի սպաննէ ·
Ու արդարին թշնամիները պիտի պատժուին ։
23 Տէրը իր ծառաներուն հոգին կ՚ազատէ ·
Ու անոր վրայ յոյս դնողներէն ոչ մէկը պիտի
պատժուի ։

ՍԱՂՄ ԼԵ

1 Դաւիթին վասնէ ·
Դատէ , Տէր , զիս որ ինծի դէմ եղողներուն
հետ դատ կ՚ընեն ·
Ինծի դէմ պատերազմողներուն հետ պատե
րազմէ ։
2 Վահան եւ վահան բռնէ ·
Ու ինծի օգնութեան ելլէ ։
3 Նիզակ հան ու ինծի հալածողներուն դէմ
դիմաւորէ ·
Հոգիիս ըսէ ·
Ես քու փրկութիւնդ եմ ։
4 Ամչցուցուին ու ամչնան անոնք որ հոգիիս
կ՚որոնեն ·
Ետ դարձուին ու ամչնան անոնք որ չարիք
կը խորհին ինծի համար ։
5 Հովին առջեւ փոշիի պէս ըլլան ·
Ու Տէրոջ հրեշտակը զանոնք հալածէ ։
6 Անոնց ճամբան խաւար ու սահուն ըլլայ ·
Ու Տէրոջ հրեշտակը զանոնք հալածէ ։
7 Ցի անպատճառ ինծի համար ·
Ծածուկ որոգայթ մը դրին իրենց ցանցին ·
Անպատճառ ինծի համար ·
Փոս մը փորեցին հոգիիս ։
8 Անոնց վրայ անակնկալ աւերածութիւն գայ ·
Ու իրենց ծածուկ դրած ցանցը զիրենք բռնէ ·
Անոնց ինկնին այդ աւերածութեան մէջ ։
9 Հոգիս Տէրոջմով պիտի ուրախանայ ·
Անոր փրկութեան մէջ պիտի ցնծայ ։
10 Բոլոր ոսկորներս պիտի ըսեն ·
Տէր , քեզի նման մէկը կայ ·
Որ աղքատը զօրաւորէն կ՚ազատէ ·
Ու աղքատն ու տնանկը անոր որ կը յափշտա
կէ զանիկա ։
11 Անիրաւ վկաներ ելան ·
Զոր չգիտէի զիս հարցուցին ։
12 Բարիքիս համար չարիք հատուցին ինծի ·
Հոգիիս ։
13 Ես ալ երբ անոնք հիւանդ էին ·
Քուրձ հագայ ·
Պահքով հոգիիս նեղութիւն տուի ·
Ու աղօթքս ինծի դարձաւ ։
14 Ինչպէս թէ ընկերիս կամ եղբօրս համար ·
Այնպէս կ՚երթեւեկէի ·
Մայրը սգաւոր մարդու պէս ·
Խոնարհեցայ ու սգացի ։
15 Բայց ես կաղալու վրայ եղած ատենս ·
Անոնք ուրախացան ու հաւաքուեցան ·
Ինծի դէմ հաւաքուեցան ·
Ես չգիտցայ ·
Զիս պատռեցին ու չդադրեցան ։
16 Ինչպէս անհաւատ ծաղրողներ ·
Հացի համար ինծի դէմ կրճտեցուցին իրենց
ատամները ։
17 Տէր , մինչեւ ե՞րբ պիտի նայիս ·
Հոգիս անոնց աւերներէն ազատէ ·
Իմ միայնակ հոգիս առիւծներէն ։

4 Թէ և ՙմահուան չուքի ձորին մէջ ալ պըտրեմ՝
Չեմ պիտի վախնամ.
Վասն զի դուն իմ հետս ես՝
Քու ցուպդ ու գաւազանդ՝ անոնք իս պիտի մխիթարեն։
5 Սեղան կը պատրաստես իմ առջեւս իմ թշնամիներուս դիմացը.
Իմ գլուխս իւղով կ՚օծես՝
Իմ բաժակս խիստ լեցուն է։
6 Ցերեկ բարերարութիւնը ու ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան
Կենացս բոլոր օրերուն մէջը,
Ու տան օրեր Տէրոջը տունը պիտի բնակիմ։

ՍԱՂՄ· ԻԴ

1 Աստուծոյ անբասիրութիւնը երկրիս վրայ։ 3 Անոր հոգեւոր թագաւորութիւնը հռչակուիները։ 7 Հանդիսի ընդունելութիւնը դրդռնքը մը։

Սաղմոս Դաւթի։

1 Տէրոջն է երկիրը ու անոր լիութիւնը,
Աշխարհը ու անոր բնակիչները։
2 Ինչու որ ինքը անոր հիմերը ծովերուն վրայ ձգեց,
Ու գանիկա գետերուն վրայ հաստատեց։
3 Ո՞վ պիտի երթէ Տէրոջը լեռը,
Կամ ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը։
4 Ջեռքերով սուրբը ու խոստով մաքուրը,
Որ սուտութեան անձնատուր չըլաւ,
Ու չընդունեցաւ նրգումի չըրաւ։
5 Անիկա Տէրոջմէն օրհնութիւն պիտի առնայ,
Ու իր փրկութեանը Աստուծմէն՝ արդարութիւն։
6 Ձանիկա փնտռողներուն ցեղը աս է.
Քու Երեսդ խնդրողները Յակոբն է։՝ (Սէլա)
7 Ո՛վ դուռներ, գլուխնիդ վեր վերցուցէք.
Ու վերցուեցէք, ով յաւիտենական դուռներ,
Որ փառաց Թագաւորը մտնէ։
8 Ո՞վ է աս փառաց Թագաւորը.
Կարող ու հզօր Տէրը,
Պատերազմի մէջ հզօր Տէրը։
9 Ո՛վ դուռներ, գլուխնիդ վեր վերցուցէք.
Ու վերցուեցէք, ով յաւիտենական դուռներ,
Որ փառաց Թագաւորը մտնէ։
10 Ո՞վ է աս փառաց Թագաւորը.

Զօրքերուն Տէրը,
Ինքն է փառաց Թագաւորը։ (Սէլա։)

ՍԱՂՄ· ԻԵ

1 Դաւիթին վստահութիւնը ապրելի մէջ։ 7 Աղերսելու Թագաւորի համար։ 16 ու Նեղութիւնի ատեանէն համար աղերս կընէ։

Ա–ից Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր, իմ անձս քեզի վերցուցի։
2 Ո՛վ իմ Աստուածս, քեզի յուսացայ. Թող չամչուիմ,
Ու թշնամիներս իմ վրաս չյնծանան։
3 Նաև ամէն քեզի սպասողները Թող չամչուին.
Անպատճառ անօրէնութիւն ընողները Թող ամչուին։
4 Ո՛վ Տէր, քու ճամբաներդ ցուցուր ինծի,
Քու շաւիղներդ սորվեցուր ինծի։
5 Քու ճշմարտութեանդ մէջ ինծի առաջնորդէ ու սորվեցուր ինծի,
Քանզի դուն ես իմ փրկութեանս Աստուածը.
Ես քեզի կը սպասեմ ամէն օր։
6 Ո՛վ Տէր, քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ,
Ինչպէս որ յաւիտենական են։
7 Մանկութեան մեղքերս ու յանցանքներս մի յիշեր,
Հապա քու ողորմութիւնովդ իս յիշէ
Քու բարութեանդ համար, ով Տէր։
8 Տէրը բարի և ուղիղ է.
Անոր համար մեղաւորներուն կը սորվեցնէ ճամբան։
9 Դատաստանի մէջ պիտի առաջնորդէ հեզերուն,
Ու իր ճամբան հեզերուն պիտի սորվեցնէ։
10 Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն են
Իր ուխտը ու վկայութիւնները պահողներուն։
11 Ո՛վ Տէր, քու անունդ համար
Նեղէ իմ անօրէնութիւնս, որ փառն զի մեծ է։
12 Ո՞վ է այն մարդը որ Տէրոջմէն կը վախնայ.
Անոր պիտի սորվեցնէ իր ընտրած ճամբան։
13 Անոր անձը բարութեան մէջ պիտի բնակի,
Ու անոր սերունդը երկիրը պիտի ժառանգէ։
14 Տէրոջը ընտանութիւնը իրմէ վախցողներուն հետն է,
Ու իր ուխտը անոնց կը սորվեցնէ։

ՀԲ
= Սալ. Ձգ. 4 · Ձխգ. 8 · Ոչգ. 9 · Ա. 41 ·
Ա Սալ. Բբ. 5 · Լա· 1 · Լդ. 8 · Ես. Բա· 16 · Խթ. 23 · Հբ. ամմ. Ժ. 11 ·
Սալ. Ժգ. 4 ·
Եզ. Լդ. 13 · Սալ. Է. 8 · Իմ. 11 · Ձգ. Ժ. 9 · Ես·
5 · Բ Օր. Ժ. 14 · Ցոր. Բա· 11 · Սալ. Ծ. 12 · ակոր. Ժ. 26 ·
Դն. ա· 9 · Ցոր. Բբ. 8 · Սալ. Ձգ· 15 · Սալ. Ոբ· 10 ·
ԻԶ
Ես. Բ· 22 · Ժ
Ա Սալ. Ը. 8 ·
Սալ. Ը. 4 ·
Ես. Ձ. 1 · Ձգ. Ժ. 9 · Ես·
15 · 16 · ա Ցխմ. Բ· 8 ·
Ա Սաա· Է. 8 ·
Սալ. Ժ. 4 ·
Սալ. Ի. 8 · Ձե. 4 ·
Սալ. Իե. 8 · Ձե. 4 ·
Կա՛ ալ Ցակոբ ·
Ես· Իգ· 2 ·
Սալ. Ձե· 6 · Մաղ. գ· 1 · ա Կոր· Բ· 8 ·
ԻԵ
Սալ. Ձգ. 4 · Ձխգ. 8 · Ոչգ. 9 · Ա. 41 ·
Ա Սալ. Իբ· 5 · Լա· 1 · Լդ. 8 · Ես. Բա· 16 · Խթ. 23 · Հբ. ամմ. Ժ. 11 ·
Սալ. Ժգ. 4 ·
Եզ. Լդ. 13 · Սալ. Է. 8 · Իմ. 11 · Ձգ. Ժ. 9 · Ես·
11 · Ձմի · Ոխգ. 8 · Ոբ· 10 ·
Սալ. Ոգ. 17 · Ոչ· 1 · Ոձ· 1 · Ես· Իգ· 15 · Եբեմ. Լգ· 11 · Ցոր. Ժգ. 16 · Իմ. 11 · Եբեմ. գ· 23 ·
Սալ. Ծա· 1 · Սաղ· 5 · Ոխ· 9 · Ոմ· 21 · Ոխգ·
11 ·
Ցա· Ա. 9 · Ես· Ձ. 1 · Ես· Ի. 1 · Ես· Ի. 1 · Ես· Ի

15 Իմ աչքերս ամէն առն Տէրոջը ի՛ նայէ,
ինչու որ իմ ոտքերս որոգայթէն ան պիտի
հանէ։
16 Ինծի դարձիր ու ողորմէ ինծի,
վասն զի մինակ ու վշտացած եմ։
17 Սրտիս նեղութիւնները չատցան.
իմ վիշտերէս ի՛ հանէ։
18 Իմ նեղութեանս ու տառապանքիս նայէ,
Ու բոլոր մեղքերս ներէ։
19 Տես իմ թշնամիներս, ինչու որ չատցան,
Ու անիրաւ առեւտրութեամբ ինծի ատեցին։
20 Պահէ իմ անձս ու փրկէ զիս.
Թող չամչնամ, վասն զի քեզի յուսացայ։
21 Կատարեալութիւնը և ուղղութիւնը ի՛ ինծի պահեն,
ինչու որ քեզի սպասեցի։
22 Ով Աստուած, Իսրայէլը
իր ամէն նեղութիւններէն։

ՍԱՂՄ· ԻԶ

1–12 Դաւիթ Աստուծոյ կը գիմէ իր անթաքուածութեանը վրայ վստահանալով։

Ս–ոյն Դաւիթի։

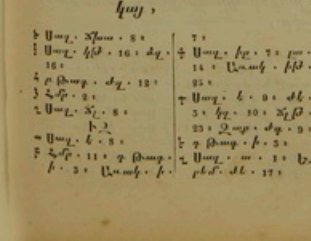
1 Ով Տէր, իմ դատ,
վասն զի իմ անթաքուածութեանս քալեցի.
Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ։
2 Ով Տէր, զիս փորձէ ու քննէ,
փորձէ իմ երիկամունքներս ու սիրտս։
3 Վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջեւն է,
Ու ի՛ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեցի։
4 Նենգոյն մարդոց հետ չնստայ,
Ու կեղծաւորներուն հետ պիտի չխառնուիմ։
5 Չարերուն ժողովքը ատեցի,
Ու ամբարիշտներուն հետ պիտի չնստիմ։
6 Ինձմէ ազնիւթիւնով ձեռքերս պիտի լուամ,
եւ քու սեղանդիդ չորս կողմը պիտի պտըտիմ,
ով Տէր,
7 Որ ձայնակարգութեան ձայնը լսել տամ,
Ու քու ամէն սքանչելիքներդ պատմեմ։
8 Ով Տէր, Տիրելեր քու տանդ բնակութիւնը,
Եւ քու փառքիդ կեցած տեղը։
9 Մի կորնչցներ իմ անձս մեղաւորներուն հետ,
Ու իմ կեանքս արիւնահեղ մարդոց հետ,
10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջը անօրէնութիւն կայ,
Ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է։
11 Բայց ես իմ անթաքուածութեանս պիտի քալեմ.
Զիս փրկէ ու ինծի ողորմէ։
12 Իմ ոտքս հաստատութեան մէջ կը կենայ.
Ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ։

ՍԱՂՄ· ԻԷ

1 Դաւիթի Աստուծոյ կարգադրութեանը, և Աստուծոյ ծառայութեանը համար իր ունեցած օրերը, ու ազատած է Հաւատքը կը պահպանէ։

Ս–ոյն Դաւիթի։

1 Տէրը իմ լոյսս ու իմ փրկութիւնս է,
Ես ուրկից պիտի վախնամ։
Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է,
Ես ուրկից պիտի դողամ։
2 Չարերը իմ մարմինս ուտելու համար ինծի մօտեցած ատեններին՝
իմ նեղիչներս ու թշնամիներս սահելան ու ինկան։
3 Թէ որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ,
Սիրտս պիտի չվախնայ.
Թէ որ վրաս պատերազմի պատրաստութիւն ըլլայ,
Ասով ես վստահ պիտի ըլլամ։
4 Բան մի կը ինդրեմ Տէրոջմէն,
Ու ասկից ետքը պիտի փնտռեմ,
Որ կեանքիս բոլոր օրերը
Տէրոջս տանը մէջ բնակիմ.
Տէրոջը վայելչութիւնը տեսնելու,
Ու անոր տաճարին մէջ ըղձալի հաճոյս ունենալու։
5 Վասն զի չար օրուան մէջ
Իր բնակարանին մէջ զիս պիտի պահէ,
Իր վրանին ծածկութեամբ զիս պիտի ծածկէ.
Վէմի վրայ պիտի վերցնէ զիս։
6 Ու հիմա իմ գլուխս պիտի բարձրանայ
իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ.
Ու անոր վրանին մէջ ուրախութեան ձայնով զոհեր պիտի մատուցանեմ.
Պիտի երգեմ ու սազս պիտի խաղամ Տէրոջը։
7 Ով Տէր, ձայնս լսէ կանչելուս ատենս,
Ու ողորմէ և պատասխան տուր ինծի։
8 Իմ երեսս փնտռեցէք՝ ըսեր ըլլալուդ համար,
իմ սիրտս քեզի ըսաւ, Քու երեսդ պիտի փնտռեմ, ով Տէր։
9 Երես երեսդ ինծմէ մի ծածկեր,
Բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի ձգեր.

ինձի օգնական եղար , դիս մի մերժեր ,
եւ դիս մի թողուր , ով իմ փրկութեանս Աստուածը ։
10 Թէեւ հայրս ու մայրս դիս թողուն ,
բայց Տէրը իս պիտի ընդունի ։
11 Ով Տէր , ինծի ճամբադ ինծի սորվեցուր ,
ու հիւսիսի ճամբուն մէջ ինծի առաջնորդ
թշնամիներուս համար ։
12 Զիս իմ թշնամիներուս կամքը մի մատներ ,
ինչու որ ինծի դէմ սուտ վկաներ
ու անիրաւութիւն փչողներ եղան ։
13 Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու
կենդանիներուն երկրին մէջ ։
14 Տէրոջը սպասէ ։
Զօրացիր ու սիրտդ թող զօրանայ ։
Ալ Տէրոջը սպասէ ։

ՍԱՂՄ· ԻԸ

1 Դաւիթ ջերմեռանդութեամբ աղօթք կ'ընէ իր թշնամիներուն դէմ։ 6 Գնահատած կ'օրհնէ։ 9 Ժողովուրդին համար աղօթք կ'ընէ։

Ս—ՀԴ Դաւիթ ։

1 Ով Տէր , քեզի կը կանչեմ ։
Ով իմ Վէմս , մի լռեր ինծի ։
Քեզմով որ ինծի լսելդ
Գերեզմանիս իջնողներուն նմանիմ ։
2 Լսէ իմ խնդրուածքիս ձայնը
երբոր քեզի կ'աղաչեմ ,
երբոր իմ ձեռքերս կը վերցնեմ
Դէպ ի քու սուրբ տաճարդ ։
3 Զիս մի քարշներ ամբարիշտներուն հետ ,
Ու անօրէնութիւն գործողներուն հետ ,
Որոնք իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսին ,
բայց արատներն մէջերը չարութիւն կայ ։
4 Տուր անոնց իրենց գործերուն պէս ,
Ու իրենց բրածներուն չարութիւններ պէս ։
Իրենց ձեռացը գործերուն պէս տուր անոնց ,
Հատուցում բրէ անոնց ։
5 Որովհետեւ ուշադրութիւն չեն ըներ Տէրոջ գործերուն
Ու անոր ձեռացը գործերուն մտադրութիւն չեն ըներ ,
պիտի կործանի զանոնք , ու զանոնք չշինէ ։
6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը ,
Որ լսեց իմ ազօթքիս ձայնը ։
7 Տէրը իմ զօրութիւնս ու իմ ասպարս է ։
Իմ սիրտս անոր յուսացաւ , ու ես օգնութիւն գտայ ։
Ուստի սիրտս ուրախացաւ ,
եւ ես իմ երգովս զանիկա պիտի գովեմ ։
8 Տէրը անոնց ոյժ է ,
Ու իր օծեալին փրկութիւնը պարիսպն է ,
9 Փրկէ քու ժողովուրդդ ,
Ու օրհնէ քու ժառանգութիւնդ ։
Նաեւ հովուէ զանոնք ու յաւիտեան բարձրացուր ։

ՍԱՂՄ· ԻԹ

1 Աստուծոյ փառաբանութիւն կը վայլէ 3 իր կարգութեանը համար , 11 ու իր ժողովրդը պաշտպանելուն համար ։

Յաղթ. Դաւիթ ։

1 Տէրոջը տուէք , ով Հզօրաց որդիք ,
Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։
2 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը ,
Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք սրբութեան զարդարանքով ։
3 Տէրոջը ձայնը լուսերուն վրայ է ·
Փառաց Աստուածը կ'որոտայ ·
Տէրը շատ լուսերուն վրայ է ։
4 Տէրոջը ձայնը ուժով է ,
Տէրոջը ձայնը վեհափառութիւնով է ։
5 Տէրոջը ձայնը եղեւիններ կը կոտրէ ,
Ու Տէրը կը կոտրտէ Լիբանանի եղեւիննները ·
6 Զանոնք կը ցատկեցնէ որթու պէս ,
Լիբանանը ու Սարիւնը մեծ ցնծութեան ձայնի պէս ։
7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճեղքէ ։
8 Տէրոջը ձայնը կը դողացնէ անապատը ,
Տէրը Կադեսի անապատը կը դողացնէ ։
9 Տէրոջը ձայնը եղջերիները կը ծնեցնէ ,
Ու անտառները կը մերկացնէ ·
Անոր տաճարին մէջը ամէնքն ալ կը խօսին փառքը ։
10 Տէրը ջրհեղեղին վրայ կը նստի ,
Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը նստի ։
11 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ ,
Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութեամբ պիտի օրհնէ ։

ՍԱՂՄ· Լ

1 Դաւիթ իր փրկութեանը համար գնահատած եւ գովաբանած · 4 կը յորդորէ ուրիշներն ալ որ զանիկա գովաբանեն · մէջբերում անոնց մէ Աստուած ինչպէս վարուեցաւ իրեն հետ ։

Յաղթ. Դաւիթ · տանը նաւակատեաց երգը ։

1 Ով Տէր , կը բարձրացնեմ քեզ , վասն զի իս ազատեցիր ,
եւ թոյլ չտուիր որ իմ թշնամիներս ուրախանան իմ վրայ ։
2 Տէր Աստուած իմ , քեզի աղաղակեցի ,
Ու դուն բժշկեցիր զիս ։
3 Տէր , հանեցիր հոգիս գերեզմանէն ,
Ինծի կեանք տուիր , որ չիջնեմ փոսը մտնողներուն մէջ ։
4 Սաղմոսերգեցէք Տէրոջ , անոր սուրբերը ,
Ու գոհութիւն յայտնեցէք անոր սրբութեան յիշատակին ։
5 Վասն զի անոր բարկութիւնը մէկ վայրկեան կը տեւէ ,
Անոր կամքը կեանքի համար է ։
Գիշերը լալով կ'անցնի ,
Բայց առտուն ուրախութիւն կ'ըլլայ ։
6 Ես իմ յաջողութեանս մէջ ըսի ·
Երբեք պիտի չսասանիմ ։
7 Տէր , քու կամքովդ
Զիս հաստատեցիր իմ զօրաւոր լերանս վրայ ·
Երբ դէմքդ ծածկեցիր ,
Ես խռովեցայ ։
8 Քեզի աղաղակեցի , Տէր ,
Ու Տէրոջ աղաչեցի ։
9 Ի՞նչ օգուտ իմ արիւնիս մէջ ,
Երբ իջնեմ փոսը ։
Կրնա՞ հող քեզ գոհանալ ,
Կրնա՞ ճշմարտութիւնդ պատմել ։
10 Լսէ , Տէր , ողորմէ ինծի ,
Տէր , եղիր իմ օգնականս ։
11 Դարձուցիր իմ սգաւորութիւնս պարի ,
Քուրձս հանեցիր ու զիս ուրախութեամբ զգեցուցիր ։
12 Որպէսզի փառքս քեզի երգէ ու չլռէ ,
Տէր Աստուած իմ , յաւիտեան քեզ գոհանամ ։

Բ · 8 ·
Ե բ Տիմ· գ · 14 ·
Յուդ · ԺԸ · 6 ·
Ը Ծար · 17 · Եսա· ե · 12 ·
Ի Սաղ· ԺԸ · 2 ·
Ի Սաղ· ԺԹ· 5 · բ Տիմ· գ · 10 ·
Ի Սաղ· ԽԲ· 4 · Ծն· ԻԸ · 20 ·
Ի Սաղ· ԽԵ· 1 · Ա Պտ· բ · 9 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 1 · Ա Պտ· բ · 10 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 2 · Ա Պտ· գ · 18 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 4 · Ա Պտ· դ · 11 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 5 · Ա Պտ· դ · 14 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 6 · Ա Պտ· ե · 7 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 7 · Ա Պտ· ե · 10 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 8 · Ա Պտ· ե · 11 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 9 · Ա Պտ· ե · 14 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 10 · Ա Պտ· ե · 15 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 11 · Ա Պտ· ե · 16 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 12 · Ա Պտ· ե · 17 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 13 · Ա Պտ· ե · 18 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 14 · Ա Պտ· ե · 19 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 15 · Ա Պտ· ե · 20 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 16 · Ա Պտ· ե · 21 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 17 · Ա Պտ· ե · 22 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 18 · Ա Պտ· ե · 23 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 19 · Եզեկ· · 1 · Եբէր· Գործք
Ի Սաղ· ԾԱ· 20 · Ի Գործ· Ը · 28 · 29 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 21 · Ի Գործ· Ը · 32 · 33 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 22 · Ի Գործ· Ը · 35 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 23 · Ի Գործ· Ը · 36 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 24 · Ի Գործ· Ը · 37 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 25 · Ի Գործ· Ը · 38 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 26 · Ի Գործ· Ը · 39 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 27 · Ի Գործ· Ը · 40 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 28 · Ի Գործ· Թ · 1 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 29 · Ի Գործ· Թ · 2 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 30 · Ի Գործ· Թ · 3 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 31 · Ի Գործ· Թ · 4 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 32 · Ի Գործ· Թ · 5 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 33 · Ի Գործ· Թ · 6 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 34 · Ի Գործ· Թ · 7 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 35 · Ի Գործ· Թ · 8 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 36 · Ի Գործ· Թ · 9 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 37 · Ի Գործ· Թ · 10 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 38 · Ի Գործ· Թ · 11 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 39 · Ի Գործ· Թ · 12 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 40 · Ի Գործ· Թ · 13 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 41 · Ի Գործ· Թ · 14 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 42 · Ի Գործ· Թ · 15 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 43 · Ի Գործ· Թ · 16 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 44 · Ի Գործ· Թ · 17 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 45 · Ի Գործ· Թ · 18 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 46 · Ի Գործ· Թ · 19 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 47 · Ի Գործ· Թ · 20 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 48 · Ի Գործ· Թ · 21 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 49 · Ի Գործ· Թ · 22 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 50 · Ի Գործ· Թ · 23 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 51 · Ի Գործ· Թ · 24 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 52 · Ի Գործ· Թ · 25 ·
Ի Սաղ· ԾԱ· 53 · Ի Գործ· Թ · 26 ·
ԻԹ
— ԱՄՆ · Ժ · 28 · 29 ·
Ա Պտ· գ · 7 · 8 · 9 ·
Ա Պտ· դ · 1 · 2 · 3 ·
Կամ Աստուծոյ
Ա Պտ· դ · 4 · 5 ·
Ա Պտ· դ · 6 ·
Ա Պտ· դ · 7 · 8 · 9 ·
Ա Պտ· դ · 10 · 11 ·
Ա Պտ· դ · 12 · 13 ·
Ա Պտ· դ · 14 · 15 ·
Ա Պտ· դ · 16 · 17 ·
Ա Պտ· դ · 18 · 19 ·
Ա Պտ· դ · 20 · 21 ·
Ա Պտ· դ · 22 · 23 ·
Ա Պտ· դ · 24 · 25 ·
Ա Պտ· դ · 26 · 27 ·
Ա Պտ· դ · 28 · 29 ·
Ա Պտ· դ · 30 · 31 ·
Ա Պտ· դ · 32 · 33 ·
Ա Պտ· դ · 34 · 35 ·
Ա Պտ· դ · 36 · 37 ·
Ա Պտ· դ · 38 · 39 ·
Ա Պտ· դ · 40 · 41 ·
Ա Պտ· դ · 42 · 43 ·
Ա Պտ· դ · 44 · 45 ·
Ա Պտ· դ · 46 · 47 ·
Ա Պտ· դ · 48 · 49 ·
Ա Պտ· դ · 50 · 51 ·
Ա Պտ· դ · 52 · 53 ·
Ա Պտ· դ · 54 · 55 ·
Ա Պտ· դ · 56 · 57 ·
Ա Պտ· դ · 58 · 59 ·
Ա Պտ· դ · 60 · 61 ·
Ա Պտ· դ · 62 · 63 ·
Ա Պտ· դ · 64 · 65 ·
Ա Պտ· դ · 66 · 67 ·
Ա Պտ· դ · 68 · 69 ·
Ա Պտ· դ · 70 · 71 ·
Ա Պտ· դ · 72 · 73 ·
Ա Պտ· դ · 74 · 75 ·
Ա Պտ· դ · 76 · 77 ·
Ա Պտ· դ · 78 · 79 ·
Ա Պտ· դ · 80 · 81 ·
Ա Պտ· դ · 82 · 83 ·
Ա Պտ· դ · 84 · 85 ·
Ա Պտ· դ · 86 · 87 ·
Ա Պտ· դ · 88 · 89 ·
Ա Պտ· դ · 90 · 91 ·
Ա Պտ· դ · 92 · 93 ·
Ա Պտ· դ · 94 · 95 ·
Ա Պտ· դ · 96 · 97 ·
Ա Պտ· դ · 98 · 99 ·
Ա Պտ· դ · 100 · 101 ·
Ա Պտ· դ · 102 · 103 ·
Ա Պտ· դ · 104 · 105 ·
Ա Պտ· դ · 106 · 107 ·
Ա Պտ· դ · 108 · 109 ·
Ա Պտ· դ · 110 · 111 ·
Ա Պտ· դ · 112 · 113 ·
Ա Պտ· դ · 114 · 115 ·
Ա Պտ· դ · 116 · 117 ·
Ա Պտ· դ · 118 · 119 ·
Ա Պտ· դ · 120 · 121 ·
Ա Պտ· դ · 122 · 123 ·
Ա Պտ· դ · 124 · 125 ·
Ա Պտ· դ · 126 · 127 ·
Ա Պտ· դ · 128 · 129 ·
Ա Պտ· դ · 130 · 131 ·
Ա Պտ· դ · 132 · 133 ·
Ա Պտ· դ · 134 · 135 ·
Ա Պտ· դ · 136 · 137 ·
Ա Պտ· դ · 138 · 139 ·
Ա Պտ· դ · 140 · 141 ·
Ա Պտ· դ · 142 · 143 ·
Ա Պտ· դ · 144 · 145 ·
Ա Պտ· դ · 146 · 147 ·
Ա Պտ· դ · 148 · 149 ·
Ա Պտ· դ · 150 · 151 ·
Ա Պտ· դ · 152 · 153 ·
Ա Պտ· դ · 154 · 155 ·
Ա Պտ· դ · 156 · 157 ·
Ա Պտ· դ · 158 · 159 ·
Ա Պտ· դ · 160 · 161 ·
Ա Պտ· դ · 162 · 163 ·
Ա Պտ· դ · 164 · 165 ·
Ա Պտ· դ · 166 · 167 ·
Ա Պտ· դ · 168 · 169 ·
Ա Պտ· դ · 170 · 171 ·
Ա Պտ· դ · 172 · 173 ·
Ա Պտ· դ · 174 · 175 ·
Ա Պտ· դ · 176 · 177 ·
Ա Պտ· դ · 178 · 179 ·
Ա Պտ· դ · 180 · 181 ·
Ա Պտ· դ · 182 · 183 ·
Ա Պտ· դ · 184 · 185 ·
Ա Պտ· դ · 186 · 187 ·
Ա Պտ· դ · 188 · 189 ·
Ա Պտ· դ · 190 · 191 ·
Ա Պտ· դ · 192 · 193 ·
Ա Պտ· դ · 194 · 195 ·
Ա Պտ· դ · 196 · 197 ·
Ա Պտ· դ · 198 · 199 ·
Ա Պտ· դ · 200 · 201 ·
Ա Պտ· դ · 202 · 203 ·
Ա Պտ· դ · 204 · 205 ·
Ա Պտ· դ · 206 · 207 ·
Ա Պտ· դ · 208 · 209 ·
Ա Պտ· դ · 210 · 211 ·
Ա Պտ· դ · 212 · 213 ·
Ա Պտ· դ · 214 · 215 ·
Ա Պտ· դ · 216 · 217 ·
Ա Պտ· դ · 218 · 219 ·
Ա Պտ· դ · 220 · 221 ·
Ա Պտ· դ · 222 · 223 ·
Ա Պտ· դ · 224 · 225 ·
Ա Պտ· դ · 226 · 227 ·
Ա Պտ· դ · 228 · 229 ·
Ա Պտ· դ · 230 · 231 ·
Ա Պտ· դ · 232 · 233 ·
Ա Պտ· դ · 234 · 235 ·
Ա Պտ· դ · 236 · 237 ·
Ա Պտ· դ · 238 · 239 ·
Ա Պտ· դ · 240 · 241 ·
Ա Պտ· դ · 242 · 243 ·
Ա Պտ· դ · 244 · 245 ·
Ա Պտ· դ · 246 · 247 ·
Ա Պտ· դ · 248 · 249 ·
Ա Պտ· դ · 250 · 251 ·
Ա Պտ· դ · 252 · 253 ·
Ա Պտ· դ · 254 · 255 ·
Ա Պտ· դ · 256 · 257 ·
Ա Պտ· դ · 258 · 259 ·
Ա Պտ· դ · 260 · 261 ·
Ա Պտ· դ · 262 · 263 ·
Ա Պտ· դ · 264 · 265 ·
Ա Պտ· դ · 266 · 267 ·
Ա Պտ· դ · 268 · 269 ·
Ա Պտ· դ · 270 · 271 ·
Ա Պտ· դ · 272 · 273 ·
Ա Պտ· դ · 274 · 275 ·
Ա Պտ· դ · 276 · 277 ·
Ա Պտ· դ · 278 · 279 ·
Ա Պտ· դ · 280 · 281 ·
Ա Պտ· դ · 282 · 283 ·
Ա Պտ· դ · 284 · 285 ·
Ա Պտ· դ · 286 · 287 ·
Ա Պտ· դ · 288 · 289 ·
Ա Պտ· դ · 290 · 291 ·
Ա Պտ· դ · 292 · 293 ·
Ա Պտ· դ · 294 · 295 ·
Ա Պտ· դ · 296 · 297 ·
Ա Պտ· դ · 298 · 299 ·
Ա Պտ· դ · 300 · 301 ·
Ա Պտ· դ · 302 · 303 ·
Ա Պտ· դ · 304 · 305 ·
Ա Պտ· դ · 306 · 307 ·
Ա Պտ· դ · 308 · 309 ·
Ա Պտ· դ · 310 · 311 ·
Ա Պտ· դ · 312 · 313 ·
Ա Պտ· դ · 314 · 315 ·
Ա Պտ· դ · 316 · 317 ·
Ա Պտ· դ · 318 · 319 ·
Ա Պտ· դ · 320 · 321 ·
Ա Պտ· դ · 322 · 323 ·
Ա Պտ· դ · 324 · 325 ·
Ա Պտ· դ · 326 · 327 ·
Ա Պտ· դ · 328 · 329 ·
Ա Պտ· դ · 330 · 331 ·
Ա Պտ· դ · 332 · 333 ·
Ա Պտ· դ · 334 · 335 ·
Ա Պտ· դ · 336 · 337 ·
Ա Պտ· դ · 338 · 339 ·
Ա Պտ· դ · 340 · 341 ·
Ա Պտ· դ · 342 · 343 ·
Ա Պտ· դ · 344 · 345 ·
Ա Պտ· դ · 346 · 347 ·
Ա Պտ· դ · 348 · 349 ·
Ա Պտ· դ · 350 · 351 ·
Ա Պտ· դ · 352 · 353 ·
Ա Պտ· դ · 354 · 355 ·
Ա Պտ· դ · 356 · 357 ·
Ա Պտ· դ · 358 · 359 ·
Ա Պտ· դ · 360 · 361 ·
Ա Պտ· դ · 362 · 363 ·
Ա Պտ· դ · 364 · 365 ·
Ա Պտ· դ · 366 · 367 ·
Ա Պտ· դ · 368 · 369 ·
Ա Պտ· դ · 370 · 371 ·
Ա Պտ· դ · 372 · 373 ·
Ա Պտ· դ · 374 · 375 ·
Ա Պտ· դ · 376 · 377 ·
Ա Պտ· դ · 378 · 379 ·
Ա Պտ· դ · 380 · 381 ·
Ա Պտ· դ · 382 · 383 ·
Ա Պտ· դ · 384 · 385 ·
Ա Պտ· դ · 386 · 387 ·
Ա Պտ· դ · 388 · 389 ·
Ա Պտ· դ · 390 · 391 ·
Ա Պտ· դ · 392 · 393 ·
Ա Պտ· դ · 394 · 395 ·
Ա Պտ· դ · 396 · 397 ·
Ա Պտ· դ · 398 · 399 ·
Ա Պտ· դ · 400 · 401 ·
Ա Պտ· դ · 402 · 403 ·
Ա Պտ· դ · 404 · 405 ·
Ա Պտ· դ · 406 · 407 ·
Ա Պտ· դ · 408 · 409 ·
Ա Պտ· դ · 410 · 411 ·
Ա Պտ· դ · 412 · 413 ·
Ա Պտ· դ · 414 · 415 ·
Ա Պտ· դ · 416 · 417 ·
Ա Պտ· դ · 418 · 419 ·
Ա Պտ· դ · 420 · 421 ·
Ա Պտ· դ · 422 · 423 ·
Ա Պտ· դ · 424 · 425 ·
Ա Պտ· դ · 426 · 427 ·
Ա Պտ· դ · 428 · 429 ·
Ա Պտ· դ · 430 · 431 ·
Ա Պտ· դ · 432 · 433 ·
Ա Պտ· դ · 434 · 435 ·
Ա Պտ· դ · 436 · 437 ·
Ա Պտ· դ · 438 · 439 ·
Ա Պտ· դ · 440 · 441 ·
Ա Պտ· դ · 442 · 443 ·
Ա Պտ· դ · 444 · 445 ·
Ա Պտ· դ · 446 · 447 ·
Ա Պտ· դ · 448 · 449 ·
Ա Պտ· դ · 450 · 451 ·
Ա Պտ· դ · 452 · 453 ·
Ա Պտ· դ · 454 · 455 ·
Ա Պտ· դ · 456 · 457 ·
Ա Պտ· դ · 458 · 459 ·
Ա Պտ· դ · 460 · 461 ·
Ա Պտ· դ · 462 · 463 ·
Ա Պտ· դ · 464 · 465 ·
Ա Պտ· դ · 466 · 467 ·
Ա Պտ· դ · 468 · 469 ·
Ա Պտ· դ · 470 · 471 ·
Ա Պտ· դ · 472 · 473 ·
Ա Պտ· դ · 474 · 475 ·
Ա Պտ· դ · 476 · 477 ·
Ա Պտ· դ · 478 · 479 ·
Ա Պտ· դ · 480 · 481 ·
Ա Պտ· դ · 482 · 483 ·
Ա Պտ· դ · 484 · 485 ·
Ա Պտ· դ · 486 · 487 ·
Ա Պտ· դ · 488 · 489 ·
Ա Պտ· դ · 490 · 491 ·
Ա Պտ· դ · 492 · 493 ·
Ա Պտ· դ · 494 · 495 ·
Ա Պտ· դ · 496 · 497 ·
Ա Պտ· դ · 498 · 499 ·
Ա Պտ· դ · 500 · 501 ·
Ա Պտ· դ · 502 · 503 ·
Ա Պտ· դ · 504 · 505 ·
Ա Պտ· դ · 506 · 507 ·
Ա Պտ· դ · 508 · 509 ·
Ա Պտ· դ · 510 · 511 ·
Ա Պտ· դ · 512 · 513 ·
Ա Պտ· դ · 514 · 515 ·
Ա Պտ· դ · 516 · 517 ·
Ա Պտ· դ · 518 · 519 ·
Ա Պտ· դ · 520 · 521 ·
Ա Պտ· դ · 522 · 523 ·
Ա Պտ· դ · 524 · 525 ·
Ա Պտ· դ · 526 · 527 ·
Ա Պտ· դ · 528 · 529 ·
Ա Պտ· դ · 530 · 531 ·
Ա Պտ· դ · 532 · 533 ·
Ա Պտ· դ · 534 · 535 ·
Ա Պտ· դ · 536 · 537 ·
Ա Պտ· դ · 538 · 539 ·
Ա Պտ· դ · 540 · 541 ·
Ա Պտ· դ · 542 · 543 ·
Ա Պտ· դ · 544 · 545 ·
Ա Պտ· դ · 546 · 547 ·
Ա Պտ· դ · 548 · 549 ·
Ա Պտ· դ · 550 · 551 ·
Ա Պտ· դ · 552 · 553 ·
Ա Պտ· դ · 554 · 555 ·
Ա Պտ· դ · 556 · 557 ·
Ա Պտ· դ · 558 · 559 ·
Ա Պտ· դ · 560 · 561 ·
Ա Պտ· դ · 562 · 563 ·
Ա Պտ· դ · 564 · 565 ·
Ա Պտ· դ · 566 · 567 ·
Ա Պտ· դ · 568 · 569 ·
Ա Պտ· դ · 570 · 571 ·
Ա Պտ· դ · 572 · 573 ·
Ա Պտ· դ · 574 · 575 ·
Ա Պտ· դ · 576 · 577 ·
Ա Պտ· դ · 578 · 579 ·
Ա Պտ· դ · 580 · 581 ·
Ա Պտ· դ · 582 · 583 ·
Ա Պտ· դ · 584 · 585 ·
Ա Պտ· դ · 586 · 587 ·
Ա Պտ· դ · 588 · 589 ·
Ա Պտ· դ · 590 · 591 ·
Ա Պտ· դ · 592 · 593 ·
Ա Պտ· դ · 594 · 595 ·
Ա Պտ· դ · 596 · 597 ·
Ա Պտ· դ · 598 · 599 ·
Ա Պտ· դ · 600 · 601 ·
Ա Պտ· դ · 602 · 603 ·
Ա Պտ· դ · 604 · 605 ·
Ա Պտ· դ · 606 · 607 ·
Ա Պտ· դ · 608 · 609 ·
Ա Պտ· դ · 610 · 611 ·
Ա Պտ· դ · 612 · 613 ·
Ա Պտ· դ · 614 · 615 ·
Ա Պտ· դ · 616 · 617 ·
Ա Պտ· դ · 618 · 619 ·
Ա Պտ· դ · 620 · 621 ·
Ա Պտ· դ · 622 · 623 ·
Ա Պտ· դ · 624 · 625 ·
Ա Պտ· դ · 626 · 627 ·
Ա Պտ· դ · 628 · 629 ·
Ա Պտ· դ · 630 · 631 ·
Ա Պտ· դ · 632 · 633 ·
Ա Պտ· դ · 634 · 635 ·
Ա Պտ· դ · 636 · 637 ·
Ա Պտ· դ · 638 · 639 ·
Ա Պտ· դ · 640 · 641 ·
Ա Պտ· դ · 642 · 643 ·
Ա Պտ· դ · 644 · 645 ·
Ա Պտ· դ · 646 · 647 ·
Ա Պտ· դ · 648 · 649 ·
Ա Պտ· դ · 650 · 651 ·
Ա Պտ· դ · 652 · 653 ·
Ա Պտ· դ · 654 · 655 ·
Ա Պտ· դ · 656 · 657 ·
Ա Պտ· դ · 658 · 659 ·
Ա Պտ· դ · 660 · 661 ·
Ա Պտ· դ · 662 · 663 ·
Ա Պտ· դ · 664 · 665 ·
Ա Պտ· դ · 666 · 667 ·
Ա Պտ· դ · 668 · 669 ·
Ա Պտ· դ · 670 · 671 ·
Ա Պտ· դ · 672 · 673 ·
Ա Պտ· դ · 674 · 675 ·
Ա Պտ· դ · 676 · 677 ·
Ա Պտ· դ · 678 · 679 ·
Ա Պտ· դ · 680 · 681 ·
Ա Պտ· դ · 682 · 683 ·
Ա Պտ· դ · 684 · 685 ·
Ա Պտ· դ · 686 · 687 ·
Ա Պտ· դ · 688 · 689 ·
Ա Պտ· դ · 690 · 691 ·
Ա Պտ· դ · 692 · 693 ·
Ա Պտ· դ · 694 · 695 ·
Ա Պտ· դ · 696 · 697 ·
Ա Պտ· դ · 698 · 699 ·
Ա Պտ· դ · 700 · 701 ·
Ա Պտ· դ · 702 · 703 ·
Ա Պտ· դ · 704 · 705 ·
Ա Պտ· դ · 706 · 707 ·
Ա Պտ· դ · 708 · 709 ·
Ա Պտ· դ · 710 · 711 ·
Ա Պտ· դ · 712 · 713 ·
Ա Պտ· դ · 714 · 715 ·
Ա Պտ· դ · 716 · 717 ·
Ա Պտ· դ · 718 · 719 ·
Ա Պտ· դ · 720 · 721 ·
Ա Պտ· դ · 722 · 723 ·
Ա Պտ· դ · 724 · 725 ·
Ա Պտ· դ · 726 · 727 ·
Ա Պտ· դ · 728 · 729 ·
Ա Պտ· դ · 730 · 731 ·
Ա Պտ· դ · 732 · 733 ·
Ա Պտ· դ · 734 · 735 ·
Ա Պտ· դ · 736 · 737 ·
Ա Պտ· դ · 738 · 739 ·
Ա Պտ· դ · 740 · 741 ·
Ա Պտ· դ · 742 · 743 ·
Ա Պտ· դ · 744 · 745 ·
Ա Պտ· դ · 746 · 747 ·
Ա Պտ· դ · 748 · 749 ·
Ա Պտ· դ · 750 · 751 ·
Ա Պտ· դ · 752 · 753 ·
Ա Պտ· դ · 754 · 755 ·
Ա Պտ· դ · 756 · 757 ·
Ա Պտ· դ · 758 · 759 ·
Ա Պտ· դ · 760 · 761 ·
Ա Պտ· դ · 762 · 763 ·
Ա Պտ· դ · 764 · 765 ·
Ա Պտ· դ · 766 · 767 ·
Ա Պտ· դ · 768 · 769 ·
Ա Պտ· դ · 770 · 771 ·
Ա Պտ· դ · 772 · 773 ·
Ա Պտ· դ · 774 · 775 ·
Ա Պտ· դ · 776 · 777 ·
Ա Պտ· դ · 778 · 779 ·
Ա Պտ· դ · 780 · 781 ·
Ա Պտ· դ · 782 · 783 ·
Ա Պտ· դ · 784 · 785 ·
Ա Պտ· դ · 786 · 787 ·
Ա Պտ· դ · 788 · 789 ·
Ա Պտ· դ · 790 · 791 ·
Ա Պտ· դ · 792 · 793 ·
Ա Պտ· դ · 794 · 795 ·
Ա Պտ· դ · 796 · 797 ·
Ա Պտ· դ · 798 · 799 ·
Ա Պտ· դ · 800 · 801 ·
Ա Պտ· դ · 802 · 803 ·
Ա Պտ· դ · 804 · 805 ·
Ա Պտ· դ · 806 · 807 ·
Ա Պտ· դ · 808 · 809 ·
Ա Պտ· դ · 810 · 811 ·
Ա Պտ· դ · 812 · 813 ·
Ա Պտ· դ · 814 · 815 ·
Ա Պտ· դ · 816 · 817 ·
Ա Պտ· դ · 818 · 819 ·
Ա Պտ· դ · 820 · 821 ·
Ա Պտ· դ · 822 · 823 ·
Ա Պտ· դ · 824 · 825 ·
Ա Պտ· դ · 826 · 827 ·
Ա Պտ· դ · 828 · 829 ·
Ա Պտ· դ · 830 · 831 ·
Ա Պտ· դ · 832 · 833 ·
Ա Պտ· դ · 834 · 835 ·
Ա Պտ· դ · 836 · 837 ·
Ա Պտ· դ · 838 · 839 ·
Ա Պտ· դ · 840 · 841 ·
Ա Պտ· դ · 842 · 843 ·
Ա Պտ· դ · 844 · 845 ·
Ա Պտ· դ · 846 · 847 ·
Ա Պտ· դ · 848 · 849 ·
Ա Պտ· դ · 850 · 851 ·
Ա Պտ· դ · 852 · 853 ·
Ա Պտ· դ · 854 · 855 ·
Ա Պտ· դ · 856 · 857 ·
Ա Պտ· դ · 858 · 859 ·
Ա Պտ· դ · 860 · 861 ·
Ա Պտ· դ · 862 · 863 ·
Ա Պտ· դ · 864 · 865 ·
Ա Պտ· դ · 866 · 867 ·
Ա Պտ· դ · 868 · 869 ·
Ա Պտ· դ · 870 · 871 ·
Ա Պտ· դ · 872 · 873 ·
Ա Պտ· դ · 874 · 875 ·
Ա Պտ· դ · 876 · 877 ·
Ա Պտ· դ · 878 · 879 ·
Ա Պտ· դ · 880 · 881 ·
Ա Պտ· դ · 882 · 883 ·
Ա Պտ· դ · 884 · 885 ·
Ա Պտ· դ · 886 · 887 ·
Ա Պտ· դ · 888 · 889 ·
Ա Պտ· դ · 890 · 891 ·
Ա Պտ· դ · 892 · 893 ·
Ա Պտ· դ · 894 · 895 ·
Ա Պտ· դ · 896 · 897 ·
Ա Պտ· դ · 898 · 899 ·
Ա Պտ· դ · 900 · 901 ·
Ա Պտ· դ · 902 · 903 ·
Ա Պտ· դ · 904 · 905 ·
Ա Պտ· դ · 906 · 907 ·
Ա Պտ· դ · 908 · 909 ·
Ա Պտ· դ · 910 · 911 ·
Ա Պտ· դ · 912 · 913 ·
Ա Պտ· դ · 914 · 915 ·
Ա Պտ· դ · 916 · 917 ·
Ա Պտ· դ · 918 · 919 ·
Ա Պտ· դ · 920 · 921 ·
Ա Պտ· դ · 922 · 923 ·
Ա Պտ· դ · 924 · 925 ·
Ա Պտ· դ · 926 · 927 ·
Ա Պտ· դ · 928 · 929 ·
Ա Պտ· դ · 930 · 931 ·
Ա Պտ· դ · 932 · 933 ·
Ա Պտ· դ · 934 · 935 ·
Ա Պտ· դ · 936 · 937 ·
Ա Պտ· դ · 938 · 939 ·
Ա Պտ· դ · 940 · 941 ·
Ա Պտ· դ · 942 · 943 ·
Ա Պտ· դ · 944 · 945 ·
Ա Պտ· դ · 946 · 947 ·
Ա Պտ· դ · 948 · 949 ·
Ա Պտ· դ · 950 · 951 ·
Ա Պտ· դ · 952 · 953 ·
Ա Պտ· դ · 954 · 955 ·
Ա Պտ· դ · 956 · 957 ·
Ա Պտ· դ · 958 · 959 ·
Ա Պտ· դ · 960 · 961 ·
Ա Պտ· դ · 962 · 963 ·
Ա Պտ· դ · 964 · 965 ·
Ա Պտ· դ · 966 · 967 ·
Ա Պտ· դ · 968 · 969 ·
Ա Պտ· դ · 970 · 971 ·
Ա Պտ· դ · 972 · 973 ·
Ա Պտ· դ · 974 · 975 ·
Ա Պտ· դ · 976 · 977 ·
Ա Պտ· դ · 978 · 979 ·
Ա Պտ· դ · 980 · 981 ·
Ա Պտ· դ · 982 · 983 ·
Ա Պտ· դ · 984 · 985 ·
Ա Պտ· դ · 986 · 987 ·
Ա Պտ· դ · 988 · 989 ·
Ա Պտ· դ · 990 · 991 ·
Ա Պտ· դ · 992 · 993 ·
Ա Պտ· դ · 994 · 995 ·
Ա Պտ· դ · 996 · 997 ·
Ա Պտ· դ · 998 · 999 ·
Ա Պտ· դ · 1000 · 1001 ·
Ա Պտ· դ · 1002 · 1003 ·
Ա Պտ· դ · 1004 · 1005 ·
Ա Պտ· դ · 1006 · 1007 ·
Ա Պտ· դ · 1008

Ու թշնամիներս իմ վրաս չերախտացուին ։
2 Ով իմ Տէր Աստուածս, քեզի կանչեցի,
Ու ինձ բժշկեցիր ։
3 Ով Տէր, իմ անձս դերեզմանէն հանեցիր,
Կեցուցիր ինձ՝ որ իջնողներուն մէջէն ես ապրեցուցիր ։
4 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը, ով անոր սուրբերը,
Ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք ։
5 Վասն զի մէկ րոպէ մը իր բարկութիւնը մէջ է,
Բայց ողջ իր հաճութիւնը մէջ է. Ուր ըլլար կենացը առնուր ։
Իրիկունը լաց կայ,
Բայց առաւուն ուրախութիւն ։
6 Ես իմ յաջողութեանս մէջ ըսի թէ
Յաւիտեան պիտի չսասանիմ։
7 Ով Տէր, քու հաճութեամբդ իմ լեռս հաստատուն ըրիր ։
Երեսդ ծածկեցիր, — ես խռովեցայ ։
8 Ով Տէր, քեզի կը կանչեմ,
Ու Տէրոջը ազաչանք կ'ընեմ։
9 Իմ արիւնէս ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ,
Թէ որ ես գերեզման իջնեմ.
Մի՞թէ հողը քեզ պիտի գովէ՞,
Կամ անկից պիտի պատմէ՞ քու ճշմարտութիւնդ ։
10 Լսէ, ով Տէր, ու ողորմի ինծի ։
Ով Տէր, ինծի օգնական եղիր ։
11 Իմ սուգս պարի փոխեցիր,
Քուրձս ինծմէ հանեցիր,
Եւ ինծի ուրախութիւն հագցուցիր ։
12 Որպէս զի՝ փառքս ամէն երգէ քեզի ու ալ չլռէ ։
Ով իմ Տէր Աստուածս, յաւիտեան քեզ պիտի գովեմ։

ՍԱՂՄ· ԼԱ.

1 Դաւիթ Աստուծոյ վոյլ իր ունեցած վատնութիւնը ցաւերնէն՝ անկէ օգնութիւն կը խնդրէ։ 7 Աստ ազատութիւն ներողը կ'աղաչանաց։ 9 Իր նեղութենէ մէջ կ'ապաւինի։ 19 Աստուծոյ բարեգութիւնները յիշելով գոհութիւն կ'ընծայէ։

Գլխաւոր երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր, քեզի յուսացայ,
Յաւիտեան չամչեմ։
Ի քու արդարութեամբդ զիս ազատէ։
2 Քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր,
Շուտով զիս ազատէ։
Եղիր ամրոց ինծի վերմ մը եղիր,
Եւ զիս ապրեցնելու համար ապառաժի տուն մը։
3 Վասն զի իմ վէմս ու բերդս դուն ես։
Եւ քու անուանդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ ։
4 Որոգայթէն զիս հանէ, որ ինծի համար գաղտուկ լարեր են,
Ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես։
5 Ի՛մ հոգիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ։
Ով ճշմարտութեան Աստուած դուն իս փրկեցիր ։
6 Ի՞մառի ունայնութիւններ պահողները ատեցիր։
Բայց ես Տէրոջմով յուսացայ ։
7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ և ուրախ ըլլամ։
Ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար ,
Ու՝ իմ անձս տառապանքներուն մէջ դիտեցար ։
8 Եւ զիս չբռնամիին ձեռքը չմատնեցիր ,
Հա՛ա՛ իմ ոտքերս լայնատեղ տեղ մը կանգնեցուցիր ։
9 Ով Տէր, ողորմի ինծի, վասն զի նեղութեան մէջ եմ։
Սրտանգութենէն մաշեցաւ իմ աչքս , իմ անձս ու իմ փորս ։
10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն
Ու տարիներս հառաչանքէ լեցուին տգնուեցան ։
Իմ զօրս թշուառութենէս տկարացաւ ,
Ոսկորներս ալ մաշեցան ։
11 Իմ բոլոր թշնամիներուս՝ Մանաւանդ դրացիներուս առչեր Դառապատիժ եղայ ,
Ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ ։
Ինծ զուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին ։
12 Մոռացած պէս սիրտէ մեռցուած եղայ ,
Կորսուած անօթի նմանեցայ ։
13 Վասն զի չատերուն բամբասանքը լսեցի ։
Չորս կողմն ալ սոսկում կար ։
Երբոր անոնք Ինծի համար միասին խորհուրդ ըրին ,
Հոգիս առնելն որ հոգիս առնեն ։
14 Բայց ես քեզի յուսացայ , ով Տէր ։
Քու Աստուածս ես ։
15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են ։
Փրկէ զիս թշնամիներուս ձեռքէն ու զիս հալածողներէն ։
16 Քու ծառայիդ վրայ երեսդ փայլեցուր ,
Քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ ։

֊ Սալ. խե. 2 · լէ · 19 · 21 ։
֊ Սալ. գ · 2 · Ղ · 3 ։
֊ Սալ. Հէ · 13 ։
֊ Սալ. իբ · 1 ։
֊ Եշէ · քեր հանեցիր · ձա Պն · Ղ · 4 · Սալ. գէ · 12 ։
֊ Սալ. Ղէ · 9 · Եհ · իգ · 20 · Ղգ · 7 · 8 ։
֊ Սալ. կգ · 3 ։
֊ Սալ. Ղգ · 5 ։
֊ Ցոր · իխ · 16 ։
֊ Սալ. Ղգ · 29 ։
֊ Սալ. գ · 5 · Ղբ · 11 · Ղմ · 17 · Ղմբ · 17 ։ Նա · լբ · 15 ։
֊ Բ Քռգ · գ · 14 · Եռ · կո · 3 · Երեմ. լա · 4 ։
֊ Սալ. Ղգ · 9 · Ղե · 8 ։
֊ Ղ. Ղ · իգ · 46 · Գաղ · է · 28 ։
֊ Ցոփ · բ · 8 ։
֊ Ցոփ · ժ · 27 ։
֊ Օբ · լբ · 30 · Նաղ · ԺԸ · 46 · իգ · 19 ։
֊ Սալ. հա · 2 ։
֊ Սալ. ԺԸ · 1 · 2 ։
֊ Սալ. իգ · 3· իե · 11 · լա · 4 ։
֊ Սալ. գ · 7 ։
֊ Սալ. լբ · 3 · Ղբ · 3 ։
֊ Ցոր · ԺԲ · 13 · Սալ. լբ · 11 · Ղբ · 8 · 18 ։
֊ Սալ. խա · 8 · Եռ · Ղգ · 4 ։
֊ Սալ. կգ · 8 ։
֊ Սալ. Ղբ · 4 · 5 ։
֊ Երեմ. ի · 10 ։
֊ Երեմ. գ · 25 · ի · 5 · Ղզբ · բ · 28 ։
֊ Ռաա · իե · 1 ։
֊ Ռաս · գ · 25 · 26 · Սալ. գ · 6 · Հէ · 1 ։

17 Ով Տէր , չամչնամ,
Վասն զի քեզի կանչեցի .
Ամբարիշտները թող ամչնան ,
Եւ՝ գերեզմանին մէջ թող լուռ կենան ։
18 Թող պատանձին ստախօս շրթունքները ,
Որոնք հպարտութեամբ և նախատանօք
Ամբարտաւանութիւն կը խօսին արդարին դէմ։

19 Ո՜րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝
Որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր ,
Ո՜ քեզի յուսացողներուն համար ըրիր
Մարդոց որդիներուն առջեւ ։
20 Զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի
ծածկես
Մարդոց դաւաճանութիւններէն .
Խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք
Լեզուներուն հակառակութենէն ։

21 Օրհնեալըլլայ Տէրը ,
Վասն զի ինծի հոգութիւնը զարմանալի ը-
րաւ ինծի
Պարսպաւոր քաղաքի մէջ ։
22 Իմ չփոթութեանս մէջ ըսի ես
Կտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջեւէն .
Սակայն դուն իմ ազօթքիս ձայնը լսեցիր՝
երբոր քեզի աղաղակեցի ։
23 Տէրը սիրեցէք , ով անոր բոլոր սուրբերը ,
Վա՜ն զի Տէրը հաւատացեալները կը պահէ ,
Եւ ամբարտաւանութիւն ընողներուն առա-
ւօրեայ հատուցում կ՚ընէ ։
24 Կարիճ եղէք ու ձեր սիրտը թող զօրանայ ,
Դուք ամէնքդ որ Տէրոջը կը յուսաք ։

ՍԱՂՄ· Լ Ը

1 Երբ անկութիւնը մեզքերուն թագութեանը մէջ կը կայանայ ։
3 Միւսոյ խոստովանութիւնը խղճմտանքը կը հանգուցցնէ ։
8 Աստուծոյ խոստումները ուրախութիւն կը պատճառեն ։

Դաւիթին ՝ երգը ։

1 Երանի անոր՝ որուն յանցանացը թողութիւն
եղաւ ,
Ո՜ր անոր մեղքերը ծածկուեցան ։
2 Երանի այն մարդուն՝ որ Տէրը անօրէնութիւն
չհաշիւր անոր ,
Ու հանդր հոգիին մէջը նենգութիւն չկայ ։

3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մաշեցան
իմ՝ ամէն օր ազաղակելովս ։

4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր ՚քու ձեռքդ իմ
վրաս ծանրացաւ .
Իմ թացութիւնս ամառուան չորութեան դար-
ձաւ ։ (Սէլայ ։)
5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի ,
Ու իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի .
Ըսի թէ Տէրոջը պիտի խոստովանիմ յան-
ցանքներս .
Ու դուն թողութիւը իմ մեղքիս անօրէնու-
թիւնը ։ (Սէլայ ։)

6 Ասոր համար ամէն սուրբ ծածկապաշտ հա-
ղորդ պիտի ընէ քեզի
Քու գտնելու ժամանակդ .
Երբոր շատ ջուրերուն հեղեղներուն ատեն
Անոր պիտի չմօտենան ։
7 Դուն ես իմ ապաստանարանս .
Նեղութենէն պիտի պահես .
Դուն իս պիտի պատես հաղատութեան եր-
գերով ։ (Սէլայ ։)

8 Քեզի պիտի սորվեցնեմ, ու երթալու
ճամբադ պիտի ցուցնեմ քեզի .
†Քեզ պիտի խրատեմ,՚՚ իմ աչքս քու վրադ
պիտի ըլլայ ։
9 Ձիու պէս -- Ջորիի պէս մի ըլլաք , -- ՚միաք
չունին ,
Ո՜ր բնոյ սանձին ու պախրայի զարդովը
կապելու է , որ քեզի չմօտենան ։
10 Ամբարշտին տանջանքները շատ պիտի ըլ-
լան ,
Սակայն Տէրոջը յուսացողին չորս կողմը ողո-
ւմութիւնը պիտի պատէ ։
11 Ով արդարներ , Տէրոջմով ուրախ եղէք ու
ցնծացէք ,
Ցնծութեամբ երգեցէք դուք ամէնքդ՝ որ
սրտով ուղիղ էք ։

ՍԱՂՄ· Լ Գ

1 Աստուած գովաբանութեան արժանի է իր բարեմտութեանը հա-
մար ։ 6 իր կարողութեանը համար ։ 12 և իր նախախնամա-
բերութեանը համար ։ 20 Պէտք է որ միր վստահութիւնը Աստուա-
ծոյ վրայ դնենք ։

1 Ով արդարներ , Տէրոջմով ցնծացէք .
Ուղղութեան կը վայլէ ՚օրհնութիւն երթալը ։
2 Գոհացէք Տէրը քնարով ,
՚Տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս երգե-
ցէք անոր ։

3 Նոր երգ մը երգեցէք անոր ,
Ուրախութեամբ նուագեցէք ՚ղանկոցով ։
4 Վասն զի Տէրոջ խօսքը ուղիղ է ,
Ու անոր բոլոր գործերը հաւատարմութեամբ
են ։
5 Ան կը սիրէ արդարութիւն ու իրաւունք ,
Երկրին ողորմութենէն լեցուն է Տէրոջ
բարերարութիւնը ։
6 Տէրոջ խօսքովը երկինքները ստեղծուե-
ցան ,
Ու անոնց բոլոր զօրութիւնը՝ անոր բերա-
նին հոգիովը ։
7 Ան ծովուն ջուրերը կոյտի պէս կը հաւաքէ ,
Ու անդունդները կը դնէ գանձարանի մէջ ։
8 Ամբողջ երկիր թող վախնայ Տէրոջմէն ,
Աշխարհի բոլոր բնակիչները թող երկիւղ
ունենան անկէ ։
9 Վասն զի ինք խօսեցաւ ու եղաւ ,
Ինք պատուիրեց ու հաստատուեցաւ ։
10 Տէրը ոչնչացուցած է հեթանոսներուն խոր-
հուրդը ,
Ժողովուրդներուն խորհուրդները ունայնաց-
ուցած է ։
11 Տէրոջ խորհուրդը յաւիտեան կը կենայ ,
Անոր սրտին խորհուրդները՝ ազգէ ազգ ։
12 Երանի այն ազգին՝ որուն Աստուածը Տէրն
է ,
Ու այն ժողովուրդին՝ որ ինք ընտրեց իր
ժառանգութեան համար ։
13 Տէրը երկինքէն նայեցաւ ,
Ու բոլոր մարդկանց որդիները տեսաւ ։
14 Իր բնակարանին տեղէն
Նայեցաւ երկրի բոլոր բնակիչներուն ։
15 Ան որ միասին ստեղծեց անոնց սիրտերը ,
Ան որ անոնց բոլոր գործերը կը հասկնայ ։
16 Թագաւորը իր մեծ զօրութեանը համար չի
փրկուիր ,
Հսկայ մարդը իր մեծ ուժովը չի ազատիր ։
17 Ձի մը իր փրկութեան համար ունայն բան
է ,
Ու իր մեծ զօրութեանը համար չի կրնար
ազատել ։
18 Ահա Տէրոջ աչքերը անոնց վրայ են որ
կը վախնան անկէ ,
Անոնց համար որ կը յուսան իր ողորմու-
թեանը ։
19 Որպէսզի անոնց հոգին մահէն ազատէ ,
Ու սովուն մէջ կենդանի պահէ զանոնք ։
20 Մեր հոգին կը սպասէ Տէրոջ ,
Ան մեր օգնականն ու վահանն է ։
21 Վասն զի անոր մէջ կ՚ուրախանայ մեր սիր-
տը ,
Վասն զի անոր սուրբ անունին վստահեցանք ։
22 Թող քու ողորմութիւնդ մեզի վրայ ըլլայ ,
Տէր , որչափ որ քեզի յուսացինք ։

ՍԱՂՄ· Լ Դ

1 Աստուծոյ գովաբանութեան արժանի է իր բարեմտութեանը հա-
մար ։ 6 իր կարողութեանը համար ։ 12 և իր նախախնամա-
բերութեանը համար ։ 20 Պէտք է որ միր վստահութիւնը Աստուա-
ծոյ վրայ դնենք ։

1 Ով արդարներ , Տէրոջմով ցնծացէք .
Ուղղութեան կը վայլէ ՚օրհնութիւն երթալը ։
2 Գոհացէք Տէրը քնարով ,
՚Տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս երգե-
ցէք անոր ։

3 Նոր երգ մը երգեցէք անոր ,
Ուրախութեամբ նուագեցէք ՚ղանկոցով ։
4 Վասն զի Տէրոջ խօսքը ուղիղ է ,
Ու անոր բոլոր գործերը հաւատարմութեամբ
են ։
5 Ան կը սիրէ արդարութիւն ու իրաւունք ,
Երկրին ողորմութենէն լեցուն է Տէրոջ
բարերարութիւնը ։
6 Տէրոջ խօսքովը երկինքները ստեղծուե-
ցան ,
Ու անոնց բոլոր զօրութիւնը՝ անոր բերա-
նին հոգիովը ։
7 Ան ծովուն ջուրերը կոյտի պէս կը հաւաքէ ,
Ու անդունդները կը դնէ գանձարանի մէջ ։
8 Ամբողջ երկիր թող վախնայ Տէրոջմէն ,
Աշխարհի բոլոր բնակիչները թող երկիւղ
ունենան անկէ ։
9 Վասն զի ինք խօսեցաւ ու եղաւ ,
Ինք պատուիրեց ու հաստատուեցաւ ։
10 Տէրը ոչնչացուցած է հեթանոսներուն խոր-
հուրդը ,
Ժողովուրդներուն խորհուրդները ունայնաց-
ուցած է ։
11 Տէրոջ խորհուրդը յաւիտեան կը կենայ ,
Անոր սրտին խորհուրդները՝ ազգէ ազգ ։
12 Երանի այն ազգին՝ որուն Աստուածը Տէրն
է ,
Ու այն ժողովուրդին՝ որ ինք ընտրեց իր
ժառանգութեան համար ։
13 Տէրը երկինքէն նայեցաւ ,
Ու բոլոր մարդկանց որդիները տեսաւ ։
14 Իր բնակարանին տեղէն
Նայեցաւ երկրի բոլոր բնակիչներուն ։
15 Ան որ միասին ստեղծեց անոնց սիրտերը ,
Ան որ անոնց բոլոր գործերը կը հասկնայ ։
16 Թագաւորը իր մեծ զօրութեանը համար չի
փրկուիր ,
Հսկայ մարդը իր մեծ ուժովը չի ազատիր ։
17 Ձի մը իր փրկութեան համար ունայն բան
է ,
Ու իր մեծ զօրութեանը համար չի կրնար
ազատել ։
18 Ահա Տէրոջ աչքերը անոնց վրայ են որ
կը վախնան անկէ ,
Անոնց համար որ կը յուսան իր ողորմու-
թեանը ։
19 Որպէսզի անոնց հոգին մահէն ազատէ ,
Ու սովուն մէջ կենդանի պահէ զանոնք ։
20 Մեր հոգին կը սպասէ Տէրոջ ,
Ան մեր օգնականն ու վահանն է ։
21 Վասն զի անոր մէջ կ՚ուրախանայ մեր սիր-
տը ,
Վասն զի անոր սուրբ անունին վստահեցանք ։
22 Թող քու ողորմութիւնդ մեզի վրայ ըլլայ ,
Տէր , որչափ որ քեզի յուսացինք ։

3 ¶Նոր երգ մը երգեցէք անոր ,
վարպետութեամբ նուագեցէք զարկեք ցընծա-
ձայնութեամբ ։
4 վասն զի Տէրոջը խօսքը չիտակ է ,
ու անոր բոլոր գործերը ճշմարտութեամբ են ։
5 ²Անիկա արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ ։
³Երկիրը ողորմութիւնովը լիքը կ՚ելլայ ։
6 ⁴Տէրոջը խօսքովը երկինքը հաստատուեցաւ ,
ու իր բերնին հոգիովը անոր բոլոր զօրքը ։
7 ⁵Ժողովեց ջուրերը գդալի մը պէս՝ կը ժողվէ ,
Ագռունդները տեսակ տեսակ գանձերուն մէջը կը դնէ ։
8 Բոլոր երկիրը թող Տէրոջմէն վախնայ ,
ու անկէ զգոյն աշխարհի բոլոր բնակիչները ։
9 վասն զի ⁶անիկա բան ու եղաւ ,
ինքը հրամայեց ու հաստատուեցաւ ։

10 ⁷Տէրը կը ցրուէ հեթանոսաց խորհուրդները ,
փուճը կ՚անէ ժողովրդոց դիտաւորութիւն-
ները ։
11 ⁸Տէրոջը խորհուրդը յաւիտան կը մնայ ,
ու անոր սրտին դիտաւորութիւնները՝ ազգ
մինչև ազգ ։
12 ⁹Երանի այն ազգին՝ որուն Աստուածը Տէրն է ,
ու ժողովուրդին՝ -ը -ը ¹ինքն ժառան-
գութեան համար ընտրեց ։
13 ²Տէրը երկինքէն կը նայի ,
բոլոր մարդոց որդիները կը տեսնէ ։
14 իր բնակութեանը տեղէն
Աշխարհի բոլոր բնակիչները կը դիտէ ։
15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս ինքը ստեղ-
ծեց ,
³Անոնց բոլոր ըրածները կ՚ինտնայ ։
16 ⁴Թագաւոր մը զօրքի շատութիւնով չազա-
տիր ։
Ոչ -ը զօրաւոր մարդ մը ուժի չատութիւնով
կը փրկուի ։
17 ⁵Ձին ապատութեան համար պարապ բան է ,
ու իր ուժին չատութիւնովը չկրնար ազա-
տել ։

18 ⁶Ահա Տէրոջը աչքը վրանի վախցողներուն
ու՝ իր ողորմութեանը յուսացողներուն վրայ է ,
19 Անոնց անձը մահուանէ փրկելու ,
ու ⁷սովի ժամանակ կանանց ապրեցնելու
համար ։
20 ⁸Մեր անձը Տէրոջը կը սպասէ ·
⁹Մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը անիկա է ։
21 վասն զի սիրտերը անով կ՚ուրախանան ·
ինչու որ անոր անունը յուսացանք ։
22 ¹⁰Ով Տէր , քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլլայ ,
ինչպէս որ քեզի կը յուսանք ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ

1 Դաւիթ գԱբաւամ կը դարձնէ · ու իր փորձառութեամբ
ուրիշներն ալ կը յորդորէ նայի բանը ընելու · 8 Աստուծոյ
յուսացողին երջանկութիւնը · 11 Աստուծմէ վախնալու յոր-
դորանք մը · 15 Արդարներուն պատանեաց թիւնները ։

Ս—ղմոս Դաւթի՝ որ ²Աբիմելեքին
առջին յիմնար ձևացաւ , ան ալ զուրս
գանիկա ար գնաց ։

1 ³Ամէն ժամանակ Տէրը պիտի գովեմ ·
Անոր գովութիւնը միշտ իմ բերանս պիտի
ըլլայ ։
2 իմ անձս ⁴Տէրոջմով պիտի պարծի ·
⁵խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ ըլլան ։
3 ⁶Ինծի հետ Տէրը մեծցուցէք ,
ու միասին բարձրացնենք անոր անունը ։

4 ⁷Տէրը խնդրեցի , ու ինծի պատասխան տը-
ւաւ ,
Եւ իմ ամէն երկիւղներէս իս փրկեց ։
5 Անոր նայեցան ու լոյս առին ,
Եւ անոնց երեսները չամչցան ։
6 ⁸Այս աղքատը ազատեց , ու Տէրը լսեց անոր ,
Եւ ⁹զանիկա իր բոլոր նեղութիւններէն փըր-
կեց ։
7 ¹⁰Տէրոջը հրեշտակը իր բանակը անկէ վախ-
ցողներուն չորս կողմը կը դնէ ,
ու զանոնք կ՚ազատէ ։
8 ¹¹Ճաշակեցէք ու տեսէք որ Տէրը բարի է ·
¹²երանի այն մարդուն որ անոր կը յուսայ ։
9 ¹³Տէրոջմէ վախցէք , ով անոր սուրբերը ,
վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պա-
կաս չըլլար ։
10 ¹⁴Առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու ա-
նօթութիւն կը կրեն ·
¹⁵Բայց Տէրը փնտռողներուն բարութիւն մը
պակաս պիտի չըլլայ ։

11 Եկէք , որդիք , մտիկ ըրէք ինծի ,
¹Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցնեմ ։
12 ²Ո՞վ է այն մարդը որ ապրիլ կ՚ուզէ ,
ու՝ օրեր կը սիրէ՝ բարութիւն տեսնելու
համար ։

Բ Սպ · զգ · 1 · զր · 1 · Ղեւ · 9 · Ղեւ · 1 · Իս · իզ · 10 · Ցայտ · ե · 9 ·
Ե Սպ · ժա · 7 · իս · 7 ·
Ը Սպ · Ա՛թ · 64 ·
Թ Ծն · ա · ե · 7 · Երբ · ժա · 3 · բ Պետ · գ · 5 · Ը Պտ · իգ · 13 ·
Ի Ծն · բ · 1 ·
Ժ Ծն · ա · 9 · Ցայտ · իզ · 10 · լբ · 8 ·
Ա Կած · օրդ · ի · 9 · Ա՛ղ · մբ · Ա՛ղ ·
Բ Ծն · ա · 3 · Սպ · Ա՛ղ · 5 ·
Գ Նհ · բ · 10 · Ա՛թ · 3 · Ա՛թ · 5 ·
Դ Ցայտ · իգ · 13 · Ե · ամս · Ա՛թ · 21 · Նհ · իգ · 10 ·
Ե Սպ · Ա՛թ · 64 · Ա՛ղ · 9 · Ցայտ · իգ · 15 ·
Զ Ծն · իգ · 13 ·
Է Ծն · բ · 1 ·
Ը Ծն · ա · 9 · Ցայտ · իգ · 10 · լբ · 8 ·
Թ Կած · օրդ · ի · 9 · Ա՛ղ · մբ · Ա՛ղ · 3 · Սպ · Ա՛ղ · 5 · բ Օր · 6 · Ա՛ղ · 9 · Ցայտ · ի · 20 · Սպ · Ա՛ղ · 21 · Ա՛ղ · 4 · Սպ · Ա՛ղ · 15 · Ղեւ · իզ · 5 · Ա՛ղ · 6 · Ա՛ղ · 11 · Ա՛ղ · 20 · Սպ · Ա՛ղ · 4 · Ա՛ղ · 9 · Ա՛ղ · 21 · Ա՛ղ · 4 · Ա՛ղ · 15 · Ա՛ղ · 12 · Ա՛ղ · 6

13 Քան լեզուդ չարութենիկ պահէ ,
Ու շրթունքներդ ՚ի նենգաւորութիւն խօսելէն ։
14 ՚Ի չարութենիկ հեռացիր ու բարութիւն ըրէ ,
՚Խաղաղութիւն փնտռէ ու անոր ետևէն գնա ։
15 ՚Ի տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ են ,
Ու անոր ականջները անոնց ՚աղաչանքին ։
16 ՚Ի տէրոջը երեսը չարագործներուն դէմ է ,
՚Անոնց յիշատակը երկրէն բնաջինջ ընելու
համար ։
17 Արդարները կ՚աղաղակեն , ու ՚ի տէրը կը լսէ ,
Ու իրենց բոլոր նեղութիւններէն կը փրկէ
զանոնք ։
18 ՚Ի տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց սիրտը կտրած է ,
Ու հոգիով խոնարհածները կ՚ապրեցնէ ։
19 Արդարին նեղութիւնները շատ են ,
Բայց ՚ի տէրը ամէնէն կը փրկէ զանիկա ։
20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ ,
Անոնցմէ մէկը չկոտրուիր ։
21 Չարութիւնը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ ,
Ու արդարը ատոնները պիտի ղատապարտուին ։
22 ՚Ի տէրը ՚ի ծառաներուն անձը կը փրկէ ,
Եւ իրեն յուսացողներէն բնաւ մէկը պիտի
չղատապարտուի ։

ՍԱՂՄ · ԼԵ

1 Դաւիթ իր անձին ազատութեանը համար , ու իր թշնամիներ-
ը դէմ նետուելու համար կ՚աղերսէ ։ 11 անոնց անիրաւութեանը
համար կը գանգատի ։ 22 ու կ՚ուռնալուն անոնց դէմ կը գրգռէ ։

Ի՛ս՛ն՛ Դաւիթի ։

1 ՚Ո՛վ ՚ի տէր , ինծի հետ հակառակորդներուն հետ
հակառակէ .
՚Ինծի հետ պատերազմողներուն հետ պատե-
րազմէ ։
2 Վահանը ու վահանը առ ,
Ու ելլէ ինծի օգնութիւն բնելու ։
3 Նաև նիզակը քաշէ , ու ճամբան գոցէ իս հա-
լածողներուն դէմ .
Քանի անձիս թէ՝ քու փրկութիւնդ ես եմ ։
4 Իմ անձս փնտռողները ամչնան ու խայտա-
ռակ ըլլան .
Ետ գառնան ու ամչնան
Անոնք որ ինծի համար չարութիւն կը խորհին ։
5 Հովին առջևը եղած մղկին պէս ըլլան ա-
նոնք ,
Եւ ՚ի տէրոջը հրեշտակը փախցընէ զանոնք ։
6 Անոնց ճամբան խաւար ու սկրտկընկոզ ըլլայ ,
Եւ ՚ի տէրոջը հրեշտակը հալածէ զանոնք ։
7 Վասն զի զուր տեղը փորնոց որոգայթը փոս
մէջ ինծի համար ծածկեցին ,
Ո՞ զուր տեղը ։՝ փորեցին անձիս համար ։
8 Թող անոր վրայ չյանկարծ աւերում գայ ,
Եւ իր ծածկած որոգայթը ինքը բռնէ .
Նոյն աւերման մէջը ինկայ ։
9 Սակայն իմ անձս ՚ի տէրոջմով պիտի ցնծայ ,
՚Անոր փրկութիւնովը ուրախ պիտի ըլլայ ։
10 Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի բսեն ,
՚Ի տէր , ՚ով քեզի նման է ,
Որ ազքատը կ՚ազատես անկէ որ կը զօրանայ
անոր վրայ ,
Ու ազքատը և անհնկը՝ իր յափշտակողէն ։
11 ՚Հաստ վկաներ նստն ,
Զոհացածներս կը հարցընէին ինծի ։
12 Չղէկութեան փոխարէն ինծի դէշութիւն ը-
րին՝
Կողոպտելով իմ անձս ։
13 Բայց ես ՚անոնց հիւանդութեան ատենը քուրձ
կը հագնէի ,
Իմ անձս ծոմով կը չարչարէի ,
՚Ու իմ աղօթքս իմ ծոցս ՚պիտի գառնայ ։
14 Ինչպես իմ բնկերիս կամ եղբօրս հետ՝ այնպես
կը վարուէի ,
Իր մօրը համար սուգ ունեցողի մը պէս աբրա-
նութեամբ կը ցածնայի ։
15 Բայց անոնք իմ վհատութեանս ատենը խըն-
դացին ու ժողովեցան .
՚Զարնողներս իմ վրաս ժողովեցան , ու ես
ըն չէի գիտեր .
՚Կը ճեղքէին զիս ու չէին դադրեր ։
16 Խնճոյքի կեղծաւոր խեղկատակութեան հետ
՚Ակռաներնին իմ վրաս կը կրճտէին ։
17 Ո՛վ ՚ի տէր , մինչև երբ ՚պիտի նայիս ։
Ազատէ իմ անձս անոնց աւերութիւններէն ,
՚Իմ †կեանքս՝ առիւծներէն կորնչեներէն ։
18 ՚Մեծ ժողովրդի մէջ քեզ պիտի գոհանամ ,
Շատ ժողովուրդի մէջ քեզ պիտի օրհնեմ ։
19 Զուր տեղը չինծի թշնամի եղողները թող իմ
վրաս չխնդան ,
՚Առանց պատճառի ինծ ատողները հաչքով
նայան թող չսան ։
20 Ինչու որ խաղաղութիւն չեն խօսիր ,

Ա ՚ի Պետ . բ . 22 ։
Բ Մատ . ղբ . 27 . Եբ . ա . 16 . 17 ։
Գ Հռոմ . ծբ . 18 ։ Եբր . ժբ . 14 ։
Դ Ցոբ . ւգ . 7 ։ Մատ . ւգ . 18 ։ ա Պետ . բ . 22 ։
Ե Հէր . 6 . 17 ։
Զ Դտ . ժե . 10 ։ Եբ . ժբ . 11 ։ Մատ . բ . 4 ։
Է Ռաուտ . ի . 7 ։
Ը Հէր . 6 . 15 . 19 ։ Մատ . ՚ի Հետ . 19 . 20 ։
Թ Մատ . ՚ի Հետ . 18 ։
Ժ Մատ . Յա . 17 . Եփ . ե . 15 . կո . 1 ։ Հյ . 2 ։
ԺԱ Ռաուտ . իգ . 10 . բ Տիմ . գ . 11 . 12 ։
ԺԲ Հէր . 6 . 17 ։
ԺԳ Ցոբ . ժե . 36 ։
ԺԴ Մատ . ղգ . 23 ։
ԺԵ բ Յոագ . գ . 9 . գ Թագ . ա . 29 ։ Մատ . ե . 4 . 5 . Իրեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ԺԶ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԺԷ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ԺԸ Մատ . ւբ . 17 ։
ԺԹ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
Ի Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
ԻԱ Մատ . ղ . 18 ։ Եբեմ . ժբ . 20 ։ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԻԲ Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ԻԳ Մատ . ժգ . 5 ։
ԻԴ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ԻԵ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ԻԶ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։
ԻԷ Մատ . ղբ . 18 ։ Եբեմ . ժբ . 5 . 6 . 7 ։ Եբ . ժբ . 4 ։ Ռաբ . ա . 13 ։
ԻԸ Մատ . ղ . 18 ։ Եբեմ . ժբ . 12 ։
ԻԹ Մատ . ի . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ԼԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ԼԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ԼԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ԼԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ԼԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԼԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ԼԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ԼԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ԼԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ԻԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ԻԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ԻԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ԻԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ԻԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԻԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ԻԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ԻԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ԻԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ԼԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ԼԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ԼԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ԼԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ԼԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԼԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ԼԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ԼԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ԼԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ԽԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ԽԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ԽԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ԽԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ԽԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԽԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ԽԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ԽԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ԽԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ԾԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ԾԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ԾԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ԾԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ԾԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԾԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ԾԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ԾԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ԾԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ԿԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ԿԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ԿԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ԿԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ԿԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ԿԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ԿԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ԿԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ԿԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ՀԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ՀԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ՀԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ՀԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ՀԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ՀԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ՀԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ՀԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ՀԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։
ՂԱ Մատ . ժգ . 5 ։
ՂԲ Ցհն Մատ . Յա . 8 ։
ՂԳ Եբ . ժե . 11 ։ Մատ . Հա . 19 ։
ՂԴ Մատ . ղբ . 20 ։ Յհ . ա . 5 . 6 . 7 ։ Եբեմ . ժբ . 19 . 20 ։ Ցոբ . ժե . 32 ։
ՂԵ Ցոբ . ւ . 25 ։ Մատ . ղթ . 10 . 11 ։
ՂԶ Մատ . ժ . 13 ։ Դատ . ժ . 6 ։ Կոր . ա կը գտնեսը ։
ՂԷ Մատ . ւբ . 17 ։
ՂԸ Ցոբ . ւ . 1 . 8 . 12 ։ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ՂԹ Ցոբ . ժգ . 9 ։ Մատ . ւբ . 12 ։ Ռաբ . բ . 16 ։
Ի Մատ . ղբ . 15 ։ Յհ . ա . 9 ։ Յհ . ա . 15 . 16 ։ Դե . 6 . Ղեւտ . ի . 10 . Ռաուտ . ե . 22 ։

Հապա երկրի մէջ հանգստանեան գէմ նեն-
գութիւն կը խորհին ,
21 Ու ըրածնդ բերանը ինծի գէմ կը լայնցընեն
ըսելով ,
Վաշ վաշ , մեր աչքերը տեսան ։
22 Ով Տէր , դուն հասար , տաս մի կենար ։
Ով Տէր , ինծմէ մի հեռանար ։
23 Արթնցիր , ով իմ Աստուածս ու Տէրս ,
Ու իմ դատաստանիս — գատիս երթ ։
24 Ըստ արդարութեանդ հասնելիս իրաւունք
ըրէ ինծի , ով իմ Տէր Աստուածս ,
Եւ իմ վրաս թող չյնդան ։
25 Իրենց սրտին մէջը թող չըսեն թէ Ահա մեր
կամքը եղաւ ,
Ու թող չըսեն թէ Կլլեցինք անոնք ։
26 Թող ամչնան ու միասին խայտառակ ըլլան
Անոնք որ իմ չարիքիս վրայ կը ննդան ։
Իմ վրաս հպարտացողները
Ամօթ ու խայտառակութիւն հագնին ։
27 Թող ցնծան և ուրախանան
Անոնք որ իմ արդարութիւնս կ՚ուզեն ,
Ու Միշտ թող ըսեն թէ Աստուած մեծանայ ,
Որ իր ծառային խաղաղութիւնը կ՚ուզէ ։
28 Ու իմ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի
խօսի ,
Ու ամէն օր քու գովեստիդ ։

ՍԱՂՄ · Լ.

1 Ցաբերման գլխ. վրայով։ 5 Աստուծոյ պզտութեանը գէմ ընդդիմութիւնը։ 10 Դաւիթ Աստուծոյ պզտութը համար չարչար կը ննջէ ։

Գլխաւոր երաժշտին ։ Ու — Դաւիթի Տէրոջը ծառային ։

1 Ամբարշտին չարութիւնը վրայով սրտիս ու-
ղիի խօսքը — է ։
Աստուծոյ վախը չկայ անոր աչքերուն առջեւն ։
2 Ինչու որ ինքզինքը կը չողոքորթէ իր աչքե-
րուն առջեւն՝
Իր անօրէնութեանը գտնուելուն ու ատելի
ըլլալուն վրայով ։
3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու նենգ-
գութիւն են ։
Բարին ընելու համար խելամտութիւնը մէկ-
դի ձգեց ։
4 Իր անկողնին մէջ անօրէնութիւն կը մտածէ ,
Ու կը կենայ դանդուկ ճամբու մէջ ոչ լաւ ։
Չարէն չզզուիր ։
5 Ով Տէր , երկնքի մէջ է քու ողորմութիւնդ ,
Եւ հասնի քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը ։
6 Քու արդարութիւնդ հզօր լեռներու պէս է ,
Քու դատաստանդ մեծ անդունդ մըն է ։
Մարդիկը ու անասուններըդ դուն կ՚ապրեցը-
նես , ով Տէր ։
7 Ով Աստուած , ինչ գնահատանք է քու ող-
ութիւնդ ,
Որ մարդոց որդիքը քու թեւերուդ հով-
նաստութեանը կ՚ապաւինին ։
8 Անոնք քու տանդ պարարտութենէն պիտի
կշտանան ,
Ու քու հաճութիւններուդ գետէն պիտի
խմցընես անոնց ։
9 Ինչու որ կեանքի աղբիւրը քու քովդ է ։
Քու լուսովդ լոյս պիտի տեսնենք ։
10 Քու գիտութիւնդ շարունակ ճանչցողներուն շա-
րունակէ ,
Ու քու արդարութիւնդ սրտով ուղիղներուն ։
11 Ամբարտաւանութեան ոտքը թող իմ վրաս
չգայ ,
Ու չարերուն ձեռքը զիս չշարժէ ։
12 Հոն ինկան անօրէնութիւն գործողները ։
Գետինը գարնեցան ու կրցան վեր ելլել ։

ՍԱՂՄ · ԼԱ

1—40 Դաւիթ բարեպաշտ ու չար մարդոց տարբեր վիճակները տարաբերելով Տէրոջմէ պատիժ կը հա-
մարի մարդկ ։

Ս — Դաւիթ ։

1 Զարերուն համար մի նեղնար ,
Անօրէնութիւն գործողներուն մի նախանձիր ։
2 Վասն զի անոնք խոտի պէս շուտով պիտի
կտրուին ,
Ու կանաչ խոտի պէս պիտի չորնան ։
3 Տէրոջը յոյսս ու բարութիւն ըրէ ,
Երկրին վրայ բնակէ ու ճշմարտութեան մէջ
արածուէ ,
4 Ու Տէրոջմով ուրախացիր ։
Եւ անիկա կու տայ քեզի քու սրտիդ խըն-
դրուածքները ։
5 Տէրոջը յանձնէ քու ճամբադ ,
Ու անոր յոյսս , և անիկա պիտի կատարէ ։
6 Ու ելուս պիտի հանէ քու արդարութիւնդ
լոյսի պէս ,

բ · 1 ։
ը Եւ — կե · 2 ։
ի Սաղ · ծէ · 10 · չը · 4 ։
ե Բեր · ժա · 8 · Սաղ · կե · 19 · Հառաջ · ժա · 33 ։
զ Բեր · է · 20 · Սաղ · ձխե · 9 · ա Տիմ · գ · 10 ։
է Սաղ · լա · 19 ։
ը Հառաջ · բ · 12 ։
թ Սաղ · ժ · 1 · ղա · 4 ։
ժ Սաղ · կե · 1 ։
ի Սաղ · ժգ · 11 ։
լ Բեր · բ · 17 · Բեր · իբ · 1 ։
խ Երեմ · բ · 13 · Բեր · գ · 10 · 14 ։
ծ Սաղ · է · 20 · բ · 9 ։
կ Ա Գես · բ · 9 ։
հ Երեմ · իբ · 16 ։
ձ Սաղ · է · 10 · զբ · 15 · զէ · 11 ։
ղ Սաղ · ա · 5 ։
ճ Սաղ · ժ · 8 · զա · 4 ։
մ Սաղ · ծ · 15 · Ժամ · 4 · 5 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
յ Սաղ · ժէ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ն Սաղ · ծ · 15 · Ժամ · 4 · 5 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
շ Սաղ · ծ · 15 · Ժամ · 4 · 5 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ո Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
չ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
պ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ջ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ռ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ս Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
վ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
տ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ր Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ց Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ւ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
փ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ք Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
օ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։
ֆ Սաղ · ժ · 1 · Ա Թագ · ժ · 6 ։

Ու քու իրաւունքդ կէս օրուան պէս ։
7 ՏԷրոջը համբերէ՛ եւ անոր սպասէ ։
Ե՛ւ մի նեղուիր իր ճամբան յաջողելուդ համար ։
Ո՛ւ խարէութիւն ընող մարդուն համար ։
8 Դադարէ բարկութենէն եւ զգոյշը վերջ բե՛ր ։
Մի՛ նեղուիր , որ չարութիւն ընես ։
9 Վասն զի չարագործները պիտի կորսուին ,
Բայց Տէրոջը համբերողները երկիրը պիտի ժառանգեն ։
10 Վասն զի քիչ ժամանակ եւս ամբարիշտը պիտի չըլլայ ,
Եւ անոր տեղը պիտի փնտռես , ու ինքը պիտի չգտնուի ։
11 Բայց հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը ,
Ու խաղաղութեան առատութիւնովը ուրախ պիտի ըլլան ։
12 Մեղաւորը արդարին դէմ չար կը խորհի ,
Ու անոր վրայ ակռաները կը կրճտէ ։
13 Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանիկա ,
Վասն զի անոր օրը հասնելու վրայ կը տեսնէ ։
14 Մեղաւորները թուր քաշեցին ,
Ո՛ղ- ողջներին լարելնին՝
Աղքատը ու անանկը վար ձգելու համար ,
Շիտակ ճամբու մէջ քալողները սպանելու համար ։
15 Անոնց թուրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ ,
Ու անոնց աղեղները պիտի կոտրուին ։

16 Արդարին քիչ բանը
Շատ ամբարիշտներու առատ ստացուածքէն աղէկ է ։
17 Ինչու որ ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրուին ,
Բայց արդարներուն հաստատը Տէրն է ։
18 Արդարներուն օրերը գիտէ Տէրը ,
Եւ անոնց ժառանգութիւնը յաւիտենական պիտի ըլլայ ։
19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչուին ,
Ու սովի օրերը պիտի կշտանան ։
20 Բայց ամբարիշտները պիտի կորսուին ,
Ու Տէրոջը թշնամիները Հառնելուներու ճարպին պէս պիտի ապառնին ,
Մուխի պէս պիտի ապառնին ։
21 Ամբարիշտը փոխ կ'առնէ ու չվճարեր ,
Մակայն արդարը կ'ողորմի ու կու տայ ։
22 Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը ,
Բայց անկէ անիծուածները պիտի կորսուին ,
23 Քայլերը Տէրոջմէ կը հաստատուին ,
Ու Անոր անոր ճամբուն կը հաճի ։
24 Թէև իյնայ , պիտի չկործանի ,
Վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ ։
25 Տղայ էի ու ծերացայ ,
Բայց արդարը անտես եղած չտեսայ ,
Կամ անոր զաւակը հաց մուրացող ։
26 Ամէն օր կ'ողորմի ու փոխ կու տայ .
Եւ անոր սերունդը օրհնուած է ։

27 Զարութենէն հեռ կեցիր ու բարութիւն ըրէ ,
Եւ յաւիտեան պիտի ապրիս ։
28 Ինչու որ Տէրը կը սիրէ իրաւունքը ,
Եւ իր սուրբերը երբեք չձգեր .
Յաւիտեան կը պահպանին անոնք .
Բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի ։
29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը ,
Ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին ։

30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի ,
Ու անոր լեզուն իրաւունք կը գրուցէ ։
31 Իր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջ է .
Եւ անոր քայլերը պիտի չսայթին ։
32 Մեղաւորը արդարը կը դիտէ ,
Եւ զանիկա մեռցնելու եռանդ կ'իյնայ ։
33 Տէրը անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկա ,
Եւ անոր դատաստանը տեսնուած ատեներ պիտի չդատապարտէ զանիկա ։
34 Տէրոջը համբերէ՛ ու անոր ճամբան պահէ ,
Եւ անիկա քեզ կը բարձրացնէ՝ որ երկիրը ժառանգես .
Ամբարիշտներուն սատակումը պիտի տեսնես ։

35 Ամբարիշտը զօրացած տեսայ ,
Ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս տարածուած ։
36 Բայց հոն անցաւ , ու ահա չկար .
Եւ զանիկա փնտռեցի , բայց չգտնուեցաւ ։
37 Արդարը նկատէ և ուղիղին նայէ .
Վասն զի խաղաղարար մարդը ապրելու վախճան պիտի ունենայ ։
38 Հակ անօրէնները միասին պիտի կորսուին .
Ամբարիշտներուն վախճանը կորսուած պիտի ըլլայ ։
39 Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է ,

Ա Սաղ. կբ . 1 .
բ Նա . է . 15 . Աբ . գ . 23 .
գ Հմր . ւ . 8 . Երեմ . իբ . 1 .
դ Սաղ . կգ . 3 . Եսա . ի՛ . գ . 26 .
ե Ցոբ . իե . 13 . 14 .
զ Հմր . 11 . 28 . 29 . Նա . ե . 15 .
է Երբ . ժ . 36 . 37 .
ը Ցոբ . ե . 10 . ի . 9 .
թ Մատ . է . 5 .
ժ Սաղ . լբ . 16 .
ի Սաղ . ը . 4 .
լ ա Թագ . իգ . 10 .
խ Երբ . ձ ամբով . չէ . սակ . հզօրները .
ծ Միք . է . 6 .
կ Ա՛նահ . ժէ . 16 .
ժգ . 8 . ա Յհ՛ . գ . 6 .
հ Ցոբ . ը . 15 . Սաղ . ժ . 15 . Եզեկ . է . 12 .
ղ Եր . ե . 31 .
ճ Սաղ . ժ . 7 .
մ Սաղ . խ . 10 . Ա՛նահ . ի . 22 .
յ Սաղ . ժ . 7 .
ն Սաղ . ժ . 6 .
շ Ես . կ . 21 .
ո Ցոբ . է . 20 . Սաղ . լգ . 19 .
չ Կամ պարարտ ա .
պ Ա՛նահ . ժէ . 16 . բառի .
ջ Սաղ . ճ . 3 .
ռ Սաղ . ճի՛ . 5 . 9 .
ս Ա՛նահ . գ . 33 .
վ Սաղ . ժ . 8 .
տ Ա՛նահ . ժ . 33 .
ր Օր . ժ . 6 . Սաղ . ճի՛ . 5 . 9 .
Սաղ . ճի՛ . 5 . 9 .
ց Սաղ . լէ . 14 . Ես .
ւ Սաղ . ժ . 17 .
փ Սաղ . ժ . 7 .
ք Սաղ . խ . 10 . Ա՛նահ . խ . 16 . Մի՛ք . 8 . բ Կոր . գ .
գ Սաղ . ժ . 33 .
օ Օր . գ . 6 . Սաղ . ե . 8 . Ես . ճի՛ . 98 .
ֆ Սաղ . ժ . 8 .
ա Ցոբ . ժ . 31 .
բ Հմր . ի . 9 . Սաղ . իե . 14 . Ա՛նահ . ի . 22 .
գ Սաղ . ե . 5 . 6 .
դ Սաղ . գ . 8 .
ե Ցոբ . ի . 3 .
զ Ցոբ . ի . 5 . Նա . ի . 7 .
է Ես . ի . 17 . Ցոբ . ի . 2 .
ը Սաղ . ճի՛ . 5 .
թ Սաղ . ի . 8 .

Ընդունեան ժամանակ ինքը անոնց ապա-
ւէնն է ։
40 Ու Տէրը պիտի օդնէ անոնց և պիտի ապատե
զանոնք ։
Անմարիչներէն պիտի ապատէ,
Ու պիտի փրկէ զանոնք, Վասն զի անոր կը
յուսան ։

ՍԱՂՄ· Լ.

1—11 Դաւիթի իր տղոցմէն վճռական հանգո գիտութիւն կը խնդրէ
Աստծմէ ։

Սաղմոս Դաւթի, յիշատակի համար ։

1 ՈՎ Տէր, քու սրամտութեամբդ զիս մի
յանդիմաներ,
Ու բարկութեամբդ զիս մի խրատեր ։
2 Վասն զի Քու նետերդ իմ ներսիդս զիս մխուե-
ցան,
Եւ Քու ձեռքդ իմ վրաս կ'իջնէ ։
3 Իմ մարմինոյս մէջ առոյգութիւն չկայ քու բար-
կութենդդ համար,
Ո՛ր ոսկրներուս մէջ հանգստութիւն չկայ
իմ մեղքիս համար ։
4 Ինչու որ անօրէնութիւններս գլխուս վեր բարձ-
րացան ·
Ծանր բեռի պէս ինձ վրաս ծանրացած են ։
5 Վէրքերս հոտեցան ու փտեցան
Իմ յիմարութենես պատճառովը ։
6 Նաւատացայ ու խոնո ցածցայ ·
Ամէն օր սգալով կը պտրտիմ ։
7 Վասն զի աղիքներս Տէրմութիւնով լեցուե-
ցան ,
Ու հնութիւնս մէջ առոյգութիւն չկայ ։
8 Ցկարացայ ու խոնո ճնշուեցայ ·
Սրտիս հեծութենէն մռնչցի ։

9 ՈՎ Տէր, իմ ամէն բաղձանքս քու առ-
ջեդ է,
Ու իմ հեծութիւնս քեզմէ չծածկուեցաւ ։
10 Սիրտս կը բաբախէ, ոյժս զիս թող տուաւ ,
Ու ինծի աչքերուս լոյսը ան ալ իմ հետս չէ ։
11 Սիրականներս ու ընկերներս իմ չարչարանքս
քէս հեռու կը կենան ,
Ազգականներս ալ հեռու կը կենան ·
12 Ու անձս փնտռողները ծուղակ որոգայթ կը լա-
րեն ,
Ու ինծի չարիք ուզողները անօրէնութիւն
կը խօսին ,
Եւ ամէն օր չնենգութիւն կը մտածեն ։

13 Սակայն ես խուլի պէս չեմ լսեր ,
Ու բերանը չբացող համրի մը պէս եմ ։
14 Եւ ես ականջ մարդու մը պէս եմ որ չլսեր ,
Ու հակառակ խօսք չկայ իր բերանը ։

15 Վասն զի , ով Տէր , ես քեզի կը յուսամ ,
Դուն պիտի պատասխանես , ով իմ Տէր Աս-
տուածս ։
16 Ինչու որ ըսի , Թող չծիծաղեն իմ վրաս ·
Անոնք ոտքս սահած ժամանակը ինծի դէմ կը մեծցնեն ։
17 Վասն զի ես կաց ըլլալու պատրաստ եմ,
Ու իմ ցաւս ամէն առեն առջիս է ։
18 Ինչու որ անօրէնութիւնս պիտի պատմեմ,
Ո՛ր մեղքիս համար հոգ պիտի տնեմ ։
19 Բայց թշնամիներս ողջ են , ուժգնացան ·
Զիս զուր տեղը ատողները շատցան ։
20 Ու աղիկութեան փոխարէն դէշութիւն ընող-
ներ
Ինծի դէմ կը կենան , Վասն զի ես ազիկու-
թեան ետեւէ կ'երթամ ։
21 Իս մի թողուր , ով Տէր ,
Ով իմ Աստուածս , Կիծնիմ մի հեռանար ։
22 Ինծի օգնութիւն ընելու պատրաստիր ,
Ով Տէր՝ իմ փրկութիւնս ։

ՍԱՂՄ· Լ.

1 Դասիքին գլուխ ։ Ի խորհրդեան վերայով · ։ Կնոջ կարծեցեալ և անցեալ վերայ եղած խորհր-
դաւոր երգ ։ Ի Աստուծոյ գաղտնութեանցն երկիր ։ 10 ու այլոց անհամբերութեան առածներ են ։

Գլխաւոր երաժշտին · Իդիթունին · Սաղմոս
Դաւթի ։

1 Ըսի ես՝ Ճամբայներուս զգուշութիւն ընեմ,
Որ լեզուս մեղք չգործեմ ·
Բերանս սանձով պահեմ՝
Մինչեւ որ չարը իմ առջեւս եղած ատեն ։
2 Իմանք եղայ լռութիւնով,
Աղիկութեան վրայով ալ լռեցի ,
Ու ցաւս չաթեցաւ ։
3 Սիրտս բորբոքեցաւ ներսիս դիս ,
Իմ խորհրդածութեանս մէջ հրկէ վառեցաւ ·
Ատեն լեզուս խօսեցայ ։

4 Ցուցուր ինծի , ով Տէր , իմ վերջս ,
Ու օրերուս չափը որչափ է ,
Որ գիտնամ թէ ինչպէս անցեալ եմ ։
5 Ահա իմ օրերս թիակաւոր չափ մը ըրիր ,
Ու իմ կեանքս ոչինչէն պէս է քու առջիդ ·
Իրաւ ամէն մարդ ինչ հաստատուած ըլլայ ։

Սելա · լիմ · 1 ·
Ն Սելա · մգ · 4 ·
Շ ԵՐ · ԼԵ · 35 ·
Ո Սելա · լե · 26 ·
Ս Սելա · լե · 5 · Ա-
ռակ · իր · 13 ·
Ֆ Ա Ղ · 9 · 10 ·
Ջ Սելա · լե · 19 ·
Ռ Սելա · լե · 12 ·
Ս Տես որ կամ · գ · 13 ·
Տ Ցուցին · գ · 12 ·
Ր Սելա · լե · 22 ·
Ց Սելա · իե · 1 · կր · 2 · 6 · Ես · Ժր · 2 ·

Լ Ք

Ա Ա Ֆ · Ժգ · 41 · իե · 1 · Սելա · կր · Հ. կե-
ղեմպներ ։
Բ գ Ցնա · Ես · 4 · գ Ցնա · Ժ · 31 ·
Գ Սել · Ամոս · 3 ·
Դ Սելա · լիմ · 11 ·
Ե Ղուկ · Ժ · 31 · 32 ·
Զ Ղուկ · իգ · 49 ·
Է ր Ցնա · Ժէ · 1 · 2 · 3 ·
Ը ր Ցնա · Ժգ · 7 · 8 ·
Թ Սելա · լե · 20 ·
Ժ Տես ր Ցնա · Ժգ · 10 ·
Ի ր Ցնա · Ժգ · 12 ·
Լ Սելա · լե · 22 ·
Խ Սելա · իե · 1 · կր · 2 · 6 · Ես · Ժր · 2 ·

Ծ Ես · գ · 2 ·
Կ Գ · գ · 5 ·
Հ Սելա · լը · 13 ·
Ձ Սելա · լե · 5 ·
Ղ Մ Ա Ղ · 6 · 7 ·
Ճ Ես · Ժ · 11 · Սելա · կր · 9 · Ամգ · 4 ·
Մ Ես · 11 ·
Յ Ես · 11 · Ամգ · 4 ·
Ն Ես · 11 ·
Շ Ես · 11 · Սելա · կր ·
Ո Ամգ · 4 ·

Բայց բոլորովին ունայնութիւն է։ (Սէլա։)
6 Քիրամն մարդը Իսաւեսի մէջ պէս կը պտրտի։
Ազգաւոր փառ տեղը անհանգիստ կ'ըլլայ։
Կը դիզէ, բայց չգիտեր թէ ով պիտի առնէ զանոնք։

7 Ու հիմա ի՞նչ բանի սպասեմ, ով Տէր։
Իմ յոյսս քեզի է։
8 Փրկէ զիս իմ բոլոր յանցանքներէս,
Իսէ Յիմարներուն նախատինքը ըլլալու մի դներ։
9 Իմանը եղայ ու բերանս չբացի,
վասն զի Դուն կրցիր։
10 Քու հարուածդ հեռացուր ինծմէ։
Քեռքիդ զարնելովը ես կորսուեցայ։
11 Անօրէնութեան համար յանդիմանութիւններ
ըով կը խրատես մարդը,
Ցեցի մը պէս կը հալեցնես անոր ցանկալի բաները։
Իրաւ ամէն մարդ ունայնութիւն է։ (Սէլա։)
12 Ով Տէր, լսէ իմ աղօթքս, ու ականջ դիր աղաղակիս։
Արցունքներուս մի լռեր։
Ինչու որ քու առջիդ պանդուխտ մըն եմ ես,
Հիւր մը իմ բոլոր նախնիներուս պէս։
13 Թեղուտութիւն ըրէ ինծի որ զուարթանամ,
քանի որ չեմ գացեր ա՛ռեք՝ որ չալ պիտի չգտնուիմ։

ՍԱՂՄ· Խ

1 Ընտրեալ սպասներուն օգտար։ ը Հնազանդութիւնը խոստացողի գործ է։ 11 Դատիր իր նեղութիւններուն զգացումով ուրիշ ընթանալեմբ կ'ապտիճ։

Դիմասար երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Սպասելով սպասեցի Տէրոջը,
Ու ծռեցաւ ինծի ու լսեց իմ ազաղակս։
2 Եւ զիս կորստեան փոսէն՝ ցոփութիւց կաւէն հանեց,
Ու տարբերս վէմի վրայ ամրացուց — հրամայեցաւ հաստատեց։
3 Ու բերանս դրաւ նոր երգ մը՝
Մեր Աստուծոյն գոհութիւնը։
Շատերը պիտի տեսնեն ու պիտի վախնան,
Ու Տէրոջը պիտի յուսան։
4 Երանի՜ այն մարդուն՝ որ իր յոյսը Տէրոջը վրայ կը դնէ,
Ու հպարտներուն ու սուտին դարձողներուն։

5 Շատ են սքանչելիքները որ դուն ըրեր ես,
Ով իմ Տէր Աստուածս,
Ու մեր վրայ ունեցած խորհուրդներդ.
Մէկը չկրնար կարգաւ պատմել քեզ առջիդ.
Պիտի պատմէի ու խօսէի,
Բայց համրանքէն աւելի չատ են։
6 Զոհի ու ընծայի չհաճեցար,
Հոդ իմ ականջներս բացիր։
Ողջակէզ ու մեղքի պատարագ չպահանջեցիր։
7 Ալն ժամանակը ըսի Ահա կու գամ ես.
Գիրքի տոմսի մէջ գրնծի համար գրուած է,
8 Ով իմ Աստուածս, քու կամքդ կատարելու փափաքեցայ,
Ու քու օրէնքդ իմ ներսիս է։
9 Արդարութիւնը քարոզեցի ժողովքի մէջ.
Ահա չրթունքներս չարգիլեցի։
Ով Տէր, Դուն գիտես։
10 Արդար մէջը գաղտուկ չպահեցի քու արդարութիւնդ.
Հաւատարմութիւնդ ու փրկութիւնդ պատմեցի.
Քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ չամաստը ժողովքէն չծածկեցի։
11 Դուն, ով Տէր, քու գթութիւնդ ետ մի պահեր ինծմէ։
Քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն ժամանակ պահպանեն զիս։
12 Վասն զի անթիւ չարիքներ իս պատեցին.
Անօրէնութիւնները ինծի հասան, ու ես չեմ կրնար տեսնել։
Գլխուս մազէն չատ են, ու սիրտս իս թողուց։
13 Ով Տէր, Իս փրկելու կամք ըրէ։
Ով Տէր, ինծի օգնելու պատրաստիր։
14 Թող ամչնան ու միասին խայտառակ ըլլան
Իմ անձս փնտռողները՝ անիկա կորստեցնելու համար։
Իսս գառնան ու ամօթով ըլլան
Ինծի չարութիւն ուզողները։
15 Թող ամչնալով վերծանուին
Անոնք որ ինծի վայ վայ կ'ըսեն։
16 Ամէն քեզ փնտռողները
Քեզմով թող ցնծան ու ուրախանան.

քու փրկութիւնդ ակնարկելը
Ղևմէն ժամանակ ծով բանն, Տէրը մեծցնայ։
17 Բայց ես աղքատ ու անանկ եմ,
Մե՛ծ Տէրը հոգ կը տանի ինծի.
իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես,
Ով իմ Աստուածս, մի ուշանար։

ՍԱՂՄ· ԽԱ.

1 Աստուած ազգասին հոգ կը տանի։ 4 Դաւիթ իր թշնամիներուն նշանաբանները համար կը գանգատի։ 10 Օգնութեան համար Աստուծոյ կը դիմէ։

Դիմաւոր երաժշտին։ Պաղմոս Դաւթի։

1 Երանի անոր որ ազգասին հոգ կը տանի.
Նեղութեան օրը Տէրը պիտի փրկէ զանիկա։
2 Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցնէ զանիկա,
երանելի պիտի բլլայ երկրի վրայ.
Ու թշնամիներուն կամքը պիտի չմատնես
զանիկա։
3 Տէրը անոր այժ պիտի տայ ախտաբեկեան անկողնին մէջը.
Անոր ամէն անկողինը պիտի դարձընես անոր
հիւանդութեան ատեն։

4 Ես ըսի, Ով Տէր, ողորմէ ինծի,
Բժշկէ իմ անձս, ինչու որ ես քեզի դէմ մեղանչեցի։
5 Թշնամիներս գէշ կը խօսին իմ վրայիս,
Ըսելով Ե՞ր պիտի մեռնի ու անունը կորսուի։
6 Թէ որ գալ բլլայ անոնցմէ հաճի, դատապարտելու կը խօսի.
իր սիրտը անօրէնութիւն կը ժողվէ իրեն համար,
Ու դուրս ելլելով զրուցէ։
7 Ինծի դէմ միասին կը փսփսան ամէն ինծ ատողները,
իմ վրայիս չարութիւն կը խորհին.
8 Կ՚ըսեն Ե՞ր Զարհուրելի բան մը անոր վրայ թափեցաւ.
Ու հիմա որ պառկած է, ալ պիտի չկրկի։
9 Մինչև անգամ իմ բարեկամն որուն ապաւիներ էի,
Իմ հացս ուտողը ինծի դէմ կրունկի վերցուց։

10 Սակայն, ով Տէր, դուն ողորմէ ինծի ու
կանգնեցուր զիս,
Ու ես փոխարէնը տամ անոնց։
11 Ասկէ գիտեմ որ ինծի կը հաճիս,
Որ թշնամիս իմ վրաս չպարծենար։
12 Եւ զիս իմ անմեղութեանս մէջ կը պահես,

Ու յաւիտեան ինծ քու առջիդ կը կանգնցնես։
13 Օրհնեալ բլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը
Յաւիտենա յաւիտենից։ Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ· ԽԲ

1 Դաւիթ կը փափաքի Աստուծոյ ծառայելու խորանին մէջ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի։

Դիմաւոր երաժշտին։ Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ինչպէս որ եղնիկներն ջուրի վտակներուն կը փափաքին,
Անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի, ով Աստուած։
2 Հոգիս ծարաւի է Աստուծոյ՝ կենդանի Աստուծոյն.
Երբ պիտի գամ ու երևնամ Աստուծոյ առջին։
3 Գիշեր ու ցերեկ արցունքներս ինծի հաց եղան.
Որովհետև համն օր ինծի կ՚ըսեն թէ Ո՞ր է քու Աստուածդ։
4 Ա՛ն բաները միտքս կը բերեմ,
Ու հոգիս կը թափեմ իմ ներսիս դիս,
Փութաջետը որ բազմութեան հետ երթայի,
Անոնց հետ հանդէսով Աստուծոյ տունը մտնեի
Ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով,
Ծննդեանդ բազմութեան հետ։

5 Ինչո՞ւ կը ցաւնաս, ով իմ հոգիս,
Եւ ինչո՞ւ իմ ներսիդ դիս անհանգիստ ես.
Աստուծոյ յուսա. ինչու որ անգամ մըն ալ գանիկա պիտի գոհանամ
Իր երեսին փրկութիւնը համբ։

6 Ով իմ Աստուածս, հոգիս իմ ներսիդ դիս կը ցաւնայ.
Անոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանու երկրէն
Ու Հերմոնիներէն — փոքր լեռնէն։
7 Ծնդունդը անդունդին կը կանչէ քու յորձանքներուդ ձայնովը։
Քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրաչս անցան։
8 Գործիք Տէրը պիտի հրամայէ իր ողորմութիւնը,
Ու գիշերը իր երգը բնծի հետ պիտի բլլայ,
Ա՝ն աղօթքս իմ կենացս Աստուծոյն բլլայ։
9 Պիտի բանամ Աստուծոյ՝ իմ վէմիս,
Ինչո՞ւ իս մոռցեր ես,
Ինչո՞ւ տրտում պարտիմ
Թշնամիին հարստահարութենէն։

2 Սաղ· քե· 27·
ա Սաղ· հ· 5·
ա ա Գնաս· ե· 7·

ԽԱ

ա Աստ· ժգ· 21·
բ Սաղ· իե· 12·
գ Սաղ· ղ· 2· Հեբ· 5·
3·
դ Սաղ· ժբ· 2· Աստ· իգ· 24· 25·
ե ր Թագ· ժե· 12·
Ցար· ժԲ· 19·
Սաղ· ծե· 12· 13·
ձ Երեմ· ի· 10·
է Աբդ· 7· Ցաք· ժգ· 18·
Սաղ· ժբ· 4· Սաղ· ղ7· 15·
ը Սաղ· Նգ· 48·

ԽԲ

ա Սաղ· կդ· 1· Հգ·
բ Ցաք· ե· 37·
գ ա Թես· ա· 9·
դ Սաղ· ե· 3· Ե՛ր· 9·
ե Հեր· 10· Սաղ· հԲ· 10· Նեհ· 2·
զ Ե՛ր Թագ· ժե· 12·
է Սաղ· ղ· 2· Ծն· 22·
ը Ցար· ե· 16· Սաղ· կբ· 8·
թ Սաղ· կդ· 1· Հգ·
ժ Հեր· 11· Սաղ· իգ· 3·
ի Երեմ· ղ· 20· Ե՛ր· 10· Հեր· 17· 18·
ժա Ցաք· ե· 16·
ժբ Եբ՚ր· Մ՚հաբ
ժգ Սաղ· Նբ· 1· Ցաք· բ· 3·
ժդ Դն· իե· 21· բ Օր· իբ· 8·
ժե Ցար· բե· 10· Սաղ· ը· 1· կգ· 6· Նեհ· 3·
ժզ Սաղ· ը· 6· իգ· 2·

10 Ամարձակութիւն չունին թշնամիները դիմել նմա նախատինս՝
Ամէն օր ինծի ընծայով Քեզ Աստուած։
11 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ով իմ հոգիս,
Եւ ինչո՞ւ իմ ներսիդ դիս անհանգիստ ես.
Առաջիդ յուսա. ինչու որ անգամ մըն ալ գանկիս պիտի գովեմ,
Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ

1 Դասիթ ազգիք կ'ըսէ Աստուծոյ որ գիրը խորհուրդ գործէին, ու կը խոստանայ ուրախութեամբ անոր դատաստան։ 5 Իր ահեղ կը քաջալերի որ Աստուծոյ ապաւինի։

1 Ինծի գառատան ըրէ, ով Աստուած, ու
Իրաւունքս պաշտպանէ
Ողորմ չեղող ազգէն.
Նենգաւոր ու անօրէն մարդէն իս ազատէ։
2 Քանզի դուն ես իմ ամրութեանս Աստուածը.
Ինչո՞ւ իս կը մերժես,
Ինչո՞ւ տրտում պտըտիմ
Թշնամիին հարստահարութենէն։
3 Ղրկու լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ. խրիմ.
Անոնք առաջնորդեն ինծի, ու իս հանեն
Ղրկու սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ.
4 Ու Աստուծոյ սեղանին քովը պիտի երթամ,
Իմ ուրախութեանս ու ցնծութեանս Աստուծոյն առջեւ.
Ու քեզ քնարով պիտի գովեմ,
Ով Աստուած իմ Աստուածս։

5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ով իմ հոգիս,
Եւ ինչո՞ւ իմ ներսիդ դիս անհանգիստ ես.
Առաջիդ յուսա. ինչու որ անգամ մըն ալ գանկիս պիտի գովեմ,
Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ

1 Երկնչելին իր ուժին ընդունած չնորհքներէն յիշելով՝ ներկայ ժամանակի չարչարութեան համար կը գանգատի։ 17 Իր անմեղութեան խոստովանելով՝ 21 ջերմեռանդութեամբ կ'ապաւինի օգնութեան համար։

Դիմաւոր երաժշտին. Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ով Աստուած, մեր ականջներով լսեցինք,
Հայրերնիս մեզի պատմեցին
Ան գործը զոր անոնց օրերը գործեցիր
Հնչի ժամանակը։
2 Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր,
Ու զանոնք անկեցիր.
Ազգերը տկարեցուցիր, ու զանոնք տնկեցիր.
3 Քանզի իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը,
Ու չի իրենց բազուկը փրկեց,
Հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը.
Վասն զի անոնց հաճեցար։
4 Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս, ով Աստուած.
Հրամայեր մեր փրկութիւններուն համար։
5 Քեզմով պիտի հրմշտեինք դէմ մեր հակառակորդներուն,
Մեր վրայ եղողները քու անունովդ ոտքի պիտի առնենք։
6 Վասն զի հաղիւս չեմ յուսար,
Ու թուրս իս չի պահպաներ զիս։
7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր թշնամիներէն,
Ու մեզ ատողները ամչեցուց կ'ընես։
8 Աստուծով կը պարծենանք,
Ու յաւիտեան քու անունդ պիտի գովենք։ (Սելա)
9 Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայտառակ ըրիր,
Ու մեր զօրքերուն հետը չելար։
10 Թշնամիէն մեզ ետ դարձուցիր,
Ու մեզ ատողները հոշ կողոպտեցին իրենց համար։
11 Մեզ ոչխարի պէս ուտելու տուիր,
Ու հեթանոսներուն մէջը մեզ ցրուեցիր։
12 Քու ժողովրդդ ոչինչ գնով ծախեցիր,
Ու չաւելցուցիր քու հարստութեանդ անոնց գիներովը։
13 Դրացիներնուս առջեւը մեզ խայտառակ ըրիր,
Մեր բոլորտիքը եղողներուն ծաղր ու կատակ։
14 Մեզ հեթանոսներուն մէջը առակ ըրիր,
Ու ժողովրդներուն մէջը դլուխնին երերցնելու պատճառ։
15 Ամէն օր իմ նախատինքս առջեւս է,
Ու երեսիս ամչութիւնը զիս ծածկէ՝
16 Նախատողին ու հայհոյողին ձայնէն,
Թշնամիին ու վրէժխնդրին երեսէն։
17 Ամէնը մեր վրայ եկաւ,
Սակայն մենք քեզ չմոռցանք և քու ուխտդ առտ չբնանք.
18 Սիրտնիս ետ չդարձաւ,
Ու քայլուածքնիս քու ճամբայէդ դուրս չեկան.

ֆ Հիր · ֆ · Ցասիլ · բ · 17 · Մրաք · է · 10 · ֆ Հիր · ֆ · Սաղ · ֆոգ · 5 · Խդ = Սաղ · խզ · 1 · է · 24 · ֆ Սաղ · լե · 1 · ֆ Սաղ · ֆը · 7 ·	ֆ Սաղ · խր · 9 · ֆ Սաղ · խ · 11 · ծէ · 3 · ֆ Սաղ · գ · 4 · ֆ Սաղ · ֆր · 5 · 11 · Խդ = Եշ · ֆր · 26 · 27 · Սաղ · հը · 5 · ֆ Նէ · ֆէ · 17 · բ Օր ·	է · 1 · Սաղ · հը · 55 · 2 · 8 · · ֆր Հայրերնիս ֆ բ Օր · ը · 17 · Ցէս · ֆգ · 18 · ֆ բ Օր · գ · 37 · է · 7 · 8 · ֆ Սաղ · հգ · 18 · ֆ Դասն · ը · 4 ·
ֆ Սաղ · էգ · 10 · Ցէս · ա · 7 · ֆ Սաղ · ֆ · 14 · ֆ Սաղ · էգ · 2 · Եշ · բէսհ · ֆ · 24 · Հաբ · ասմ · բ · 17 · ֆ Սաղ · է · 1 · Եշ · Հգ · 1 · Հբ · 38 · Հը · 11 ·	ֆ Դէ · ֆգ · 17 · բ Օր · ֆը · 25 · Ցէս · է · 8 · 12 · ֆ Հասմ · ը · 36 · ֆ բ Օր · գ · 27 · ֆը · 68 · Սաղ · է · 1 · ֆ Եշ · Ցր · 3 · 4 · Եշ · բէսհ · ֆէ · 13 · ֆ բ Օր · ֆը · 37 · Սաղ ·	հֆ · 4 · 2 · 6 · ֆ Երէսփ · բ · 9 · ֆ գ Թագ · ֆր · 21 · Ցար · ֆգ · 4 · Սաղ · ֆր · 7 · ֆ Սաղ · ը · 2 · ֆ Դասն · բր · 13 · ֆ Ցար · ֆգ · 11 · Սաղ · ՀՀր · 51 · 157 ·

19 Թէպէտ չգաղնիներուն եղած տեղը մեզ ծըզ-
մեցիր,
Ու նմանուան սառնասրտիը մեզ ծածկեցիր։

20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը մոռցեր ենք,
կամ օտար աստուծոյ հանո քերնիս երկրնցու-
ցեր ենք,

21 Միթէ Աստուած ասը բանը պիտի չգիտնայ՞,
Որովհետև ինքը սրտին գաղտնիքները գիտէ։
22 Բայց ամէն օր քեզի համար կը սպանուինք,
Մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք։

23 Արթնցիր, ով Տէր, ինչո՞ւ կը քնանաս,
Ելիր, մի մերժեր հետ յաւիտեան։
24 Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես,
Մեր տրամադրութիւնը ու տառապանքը կը մոռ-
նաս։
25 Ինչու որ մեր անձը մինչև հողը ծռեցաւ,
Մեր փորը գետինը փակաւ։

26 Ելիր մեր օգնութիւնը,
Ու ազատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար։

ՍԱՂՄ· ԽԹ

1 Քրիստոսի թագաւորութիւնը ու Տիրոջ
գործ։ 10 Եկեղեցիին պատասխանութիւնները ու աղաչանքին
ները։

Գլխաւոր երաժշտին, Շօշանիմի վրայ։ Կորա-
խի որդւոցը քերթուածը։ Երգ սիրոյ։

1 Իմ սրտես բարի խօսք կը ղրկի։
Շարադրածս թագաւորին համար կը խօսիմ։
Իմ լեզուս արագագիր գրիչին գրչին նման է։
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի գեղեցիկ ես։
Քու հրճանդդ վրայ շնորհք թափուած է։
Անոր համար Աստուած քեզ օրհնեց յաւի-
տեան։

3 Ով Հզօր, զգեստդ կապէ
Քու փառքովդ ու վայելութիւնովդ։
4 Ու քու վայելչութիւնովդ յաջողէ։
Ճշմարտութեան ու հեզութեան եւ արդարու-
թեան համար հեծիր։
Ու քու աջ ձեռքդ քեզի ահաւոր բաներ պիտ-
ի ցուցնէ։
5 Քու նետերդ սրուած են,
Ու թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջը
հասնելու են։
Ժողովուրդները քու տակդ պիտի իյնան։

6 Ով Աստուած, քու աթոռդ յաւիտեան
յաւիտենից է։
Քու թագաւորութեանդ գաւազանը ուղղու-
թեան գաւազան է։
7 Արդարութիւնը կը սիրես ու անօրէնութիւնը
կ'ատես։
Անոր համար, ով Աստուած, քու Աստուածդ
Ուրախութեան եղով քեզ օծեց քու ընկեր-
ներէդ աւելի։
8 Քու բոլոր հանդերձներդ զմուռս ու հալուէ
և կասիա կը հոտին։
Փղոսկրէ պալատներէն Նուագարանները լսել
կը քեզ ուրախացուցին։
9 Թագաւորներուն աղջիկները քու պատուա-
կաններուդ մէջն են։
Թագուհին քու աջ կողմդ կը կանգնի Ոսկի-
էն սանիով զարդարուած։
10 Ով աղջիկ, լսէ ու տես, և քու ականջդ ծռէ։
Մոռցիր քու ժողովուրդդ ու քու հօրդ տու-
նը։
11 Արքային թագաւորը պիտի ցանկայ քու գե-
ղեցկութեանդ։
Ինչու որ ան է քու տէրդ, ու անոր երկրը-
պագութիւն բրէ։
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը — Ժողովուրդին հա-
րուստները
Ընծայով պիտի խնդրեն քու երեսդ։

13 Թագաւորին աղջիկը բոլորովին փառաւոր է
ներսը,
Ոսկի թելով հիւսուած է իր հանդերձը։
14 Նկարակերպած հանդերձով պիտի բերուի
թագաւորին։
Անոր ետևէն եկող աղջիկ ընկերները քեզի
պիտի բերուին։
15 Ցնծութիւնով և ուրախութիւնով պիտի բե-
րուին,
Թագաւորին պալատը պիտի մտնեն։
16 Քու հայրերուդ տեղը որդիդ պիտի ըլլայ։
Բոլոր երկրին մէջ իշխաններ պիտի ընես ա-
նոնք։
17 Քու անունդ հռչակել պիտի տամ ազգէ մին-
չև ազգ։
Անոր համար ժողովուրդները քեզ պիտի գո-
վին յաւիտեան յաւիտենից։

ՍԱՂՄ· ԽԶ

1 Եկեղեցիին Աստծոյ վրայ առնուած վստահութիւնը։ 8 Հա-
կառակ գիտելու համար յարգարութեան մը։

Գլխաւոր երաժշտին· Կորխի որդւոցը երգը
Ալամոթի վրայ։

1 Աստուած մեր ապաւէնը ու զօրութիւնն է,
Նեղութեան մէջ շատ մեծ օգնական։
2 Ուստի պիտի չվախնանք թէև երկիրը տատա-
նի,
Թէև լեռները ծովուն սրտին մէջ իյնան։
3 Թէև անոր ջուրերը գոռան ու փրփրին,
Թէև լեռները անոր ալեկոծութենէն դողդո-
ջան։
4 Գետ մը կայ որուն հոսանքները Աստուծոյ
քաղաքը պիտի ուրախացնեն,
Բարձրեալին սուրբ բնակարանները։
5 Աստուած անոր մէջ է, չի սասանիր,
Աստուած առտուընէ պիտի օգնէ անոր։
6 Ազգերը խռովեցան, թագաւորութիւնները
սասանեցան,
Երբ իր ձայնը հնչեցուց, երկիրը հալեցաւ։
7 Զօրութեանց Տէրը մեզի հետ է,
Յակոբայ Աստուածը մեր ապաւէնն է։

8 Եկէք տեսէք Տիրոջ գործերը,
Որ աշխարհի մէջ սարսափներ ըրաւ։
9 Որ պատերազմները կը դադրեցնէ մինչև
երկրին ծագերը,
Աղեղը կը կոտրէ, նիզակը կը կտրատէ,
Կառքերը հրով կը վառէ։
10 Հանդարտեցէք ու գիտցէք որ ես եմ Աստուած,
Ազգերուն մէջ պիտի բարձրանամ, երկրի վրայ
պիտի բարձրանամ։
11 Զօրութեանց Տէրը մեզի հետ է,
Յակոբայ Աստուածը մեր ապաւէնն է։

ՍԱՂՄ· ԽԷ

1 Ամենայն ազգերը Աստուծոյ գործերուն համար պիտի
գովեն։ 5 Աստուծոյ գործերուն համար։

Գլխաւոր երաժշտին, Սաղմոս։ Երգ։

1 Ամենայն երկիր Աստուծոյ ուրախ աղաղակ
բարձրացուր,
2 Անոր անուան փառքը երգեցէք,
Անոր գովասանութիւնը փառաւոր ըրէք։
3 Ըսէք Աստուծոյ, Որչափ սքանչելի են քու
գործերդ։
Քու զօրութեանդ մեծութենէն քու թշնամինե-
րը քեզի պիտի հնազանդին։
4 Ամենայն երկիր քեզի պիտի երկրպագէ,
Քեզի պիտի երգէ,
Անունդ պիտի երգէ։
5 Եկէք տեսէք Աստուծոյ գործերը,
Որ մարդոց որդիներուն համար սքանչելի
գործեր ըրաւ։
6 Ծովը ցամքեցուց, գետի միջէն ոտքով անցան,
Հոն անոր համար ուրախացանք։
7 Իր զօրութեամբ յաւիտեան կը տիրապետէ,
Իր աչքերը ազգերուն վրայ կը դիտեն,
Ապստամբները չպիտի բարձրանան։ Սելա։

8 Ազգեր, օրհնեցէք մեր Աստուածը,
Անոր գովասանութեան ձայնը լսելի ընեցէք։
9 Որ մեր անձը կեանքի մէջ պահեց,
Ու մեր ոտքերը չթողուց որ սասանին։
10 Վասն զի դուն, Աստուած, մեզ փորձեցիր,
Արծաթը փորձելու պէս մեզ փորձեցիր։
11 Մեզ որսի մէջ բերիր,
Մեր մէջքերուն վրայ ծանր բեռ դրիր։
12 Մարդիկը մեր գլուխներուն վրայ կառք
վարեցին,
Կրակի ու ջուրի միջէն անցանք,
Բայց դուն մեզ առատութեան տարիր։

13 Ողջակէզներով տունդ պիտի մտնեմ,
Քեզի ուխտերս պիտի հատուցանեմ,
14 Որոնք շրթունքներս արտասանեցին,
Ու նեղութեան մէջ բերանս խօսեցաւ։
15 Ես ալ ոչխարներու ճարպերով ողջակէզներ
պիտի մատուցանեմ քեզի,
Խոյերու խունկով,
Ցուլերով ու նոխազներով պիտի մատուցա-
նեմ։ Սելա։

16 Եկէք լսեցէք, բոլոր Աստուածապաշտներ,
Ես ալ պատմեմ թէ ինչ բաներ ըրաւ անոր
հոգիին համար։
17 Անոր բերանը գոչեցի,
Ու գովասանութիւնը լեզուիս տակ էր։
18 Եթէ սրտիս մէջ անօրէնութիւն տեսնէի,
Տէրը պիտի չլսէր։
19 Բայց Աստուած լսեց,
Աղաչանքիս ձայնին ականջ դրաւ։
20 Օրհնեալ է Աստուած,
Որ աղաչանքս չանարգեց,
Ու իր ողորմութիւնը ինձմէ չհեռացուց։

ՍԱՂՄ· ԽԸ

1 Աստուած ողորմի կ'ընէ իր ժողովուրդին։ 4 Ազգերը
կ'աղաչուին Աստուծոյ ճանչնալու։

Գլխաւոր երաժշտին, Նեգինովթի վրայ։ Սաղմոս։
Երգ։

1 Աստուած մեզի ողորմի ընէ ու օրհնէ մեզ,
Իր երեսը մեզի վրայ լուսաւորէ։ Սելա։
2 Որպէսզի երկրի վրայ քու ճամբադ,
Բոլոր ազգերուն մէջ քու փրկութիւնդ գիտ-
նանք։
3 Ժողովուրդները քեզ գովասանեն, Աստուած,
Ժողովուրդները բոլորը քեզ գովասանեն։
4 Ազգերը ուրախանան ու ցնծան,
Վասն զի դուն ուղղութեամբ կը դատես ժո-
ղովուրդները,
Ու երկրի վրայ ազգերը կը կառավարես։ Սելա։
5 Ժողովուրդները քեզ գովասանեն, Աստուած,
Ժողովուրդները բոլորը քեզ գովասանեն։
6 Երկիրը իր բերքը տուաւ,
Աստուած, մեր Աստուածը մեզ օրհնեց։
7 Աստուած մեզ օրհնեց,
Ու երկրի բոլոր ծագերը պիտի երկնչին իրմէ։

[1] Նկատեցիներուն մէջը խիստ օգնական կը գտնէի ։
2 Անոր համար պիտի չվախնանք , թէև երկիրը փոխուի ,
Ու լեռները ծովուն սիրտը ձգուին ։
3 [2] թէև անոր ջուրերը գոռան ու պղտորին ,
Լեռները դողան անոր ուռնալովը ։ (Սէլա ։)
4 [3] Գետի վտակները պիտի ուրախացընեն Աստուծոյ քաղաքը՝
Բարձրելոյն սուրբ բնակարանները ։
5 Աստուած [4] անոր մէջն է , անիկա պիտի չսասանի ։
Աստուած անոր պիտի օգնէ առտուանց կանուխ ։
6 [5] Հեթանոսները կը խռովին , թագաւորութիւնները կը շարժին ։
Բարձրաձայն իր ձայնը կու տայ , [6] երկիրը կը հալի ։
7 [7] Զօրաց Տէրը մեզի հետ է ։
Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլա ։)
8 [8] Եկէք ու տեսէք գործերը ,
Որ ահաբեկութիւններ բրաւ երկրի մէջ ։
9 [9] Պատերազմները կը դադրեցընէ մինչև երկրի ծայրը ։
[10] Աղեղը կը կոտրէ ու նիզակը կը ջարդէ ,
[11] Կառքերը կրակով կ՚այրէ ։
10 Հանդարտ կեցէք ու ճանչցէք որ ես եմ Աստուած ։
Հեթանոսներուն մէջը կրնամ բարձրանամ ,
Երկրի վրայ պիտի բարձրանամ ։
11 [12] Զօրաց Տէրը մեզի հետ է ։
Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլա ։)

ՍԱՂՄՈՍ ԽԷ

1–9 Ընդհանուր յորդորանք մը որ ուրախութեամբ Քրիստոսի թագաւորութիւնը ընդունին ։

Դիմաւոր երաժշտին ։ Կորխի որդւոցը Սաղմոս ։

1 Ո՜վ ամէն ազգեր , ամէն ժողովուրդներ ,
Ջնծութեան ձայնով Աստուծոյ ազատակեցէք ։
2 Վասն զի Տէրը բարձրեալ է և Սարսու է ։
Բոլոր երկրի վրայ [1] մեծ թագաւոր է ։
3 [2] Ժողովուրդները մեզի կը հնազանդեցընէ ,
Ու ազգերը մեր ոտքերուն տակը ։
4 Ընտրեց մեզի համար ժառանգութիւնը ,
Յակոբին փառաւորութիւնը՝ որ ինքը սիրեց ։ (Սէլա ։)
5 [3] Աստուած ցնծութիւնով վեր ելաւ ,
Տէրը փողի ձայնով ։
6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէք ։
Սաղմոս երգեցէք մեր թագաւորին , սաղմոս երգեցէք ։
7 [4] Վասն զի բոլոր երկրի վրայ թագաւոր Աստուած է ։
[5] Երգ երգեցէք ։ [6]
8 [7] Աստուած ազգերուն վրայ կը թագաւորէ ,
Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ ։
9 Ժողովրդոց իշխանները ժողովեցան
[8] Աբրահամի Աստուծոյն ժողովրդին հետ ։
[9] Վասն զի երկրի ասպետները Աստուծոյն են ։
Ինքը խիստ բարձրացած է ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԸ

1–14 Եկեղեցիին վերաբերեալ ու պատահեցիները ։

Կորխի որդւոցը երգը -- Սաղմոս ։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է
[1] Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ՝
[2] Իր սուրբ լեռանը վրայ ։
2 [3] Գեղեցիկ բարձրութեամբ ,
[4] Բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝
[5] Հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է ,
[6] Մեծ թագաւորին քաղաքը ։
3 Աստուած անոր պալատներուն մէջ
Ապաւէն դիտցուած է ։
4 Վասն զի [7] հանս թագաւորները ժողովեցան ,
Ու- միասին անցան ։
5 Ինքնք տեսածնուն պէս զարմացան ։
Զարհուրեցան -- շուտով փախան ։
6 Հոն դողմէ բռնեց զանոնք ,
[8] Ու- ցաւէ դալարի ծնանողի նման պէս ։
7 [9] Արևելեան հովով
[10] Թարշիշի նաւերը կը խորտակես ։
8 [11] Ինչպէս որ լսեցինք , անանկ ալ տեսանք
[12] Զօրութեանց Տէրոջը քաղաքին մէջը ։
Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը ։
Աստուած [13] անիկա պիտի հաստատէ յաւիտեան ։ (Սէլա ։)
9 Ով Աստուած , [14] քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք
Քու տաճարիդ մէջ ։
10 Քու գովեստիդ , ով Աստուած ,

Ծակոտի փառաւորութիւնը՝ որ ինքը սիրեց ։ (Սէլա ։)
5 Աստուած ցնծութիւնով վեր ելաւ ,
Տէրը փողի ձայնով ։
6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէք ։
Սաղմոս երգեցէք մեր թագաւորին , սաղմոս երգեցէք ։
7 Վասն զի բոլոր երկրի վրայ թագաւոր Աստուած է ։
Երգ երգեցէք ։
8 Աստուած ազգերուն վրայ կը թագաւորէ ,
Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ ։
9 Ժողովրդոց իշխանները ժողովեցան
Աբրահամի Աստուծոյն ժողովրդին հետ ։
Վասն զի երկրի ասպետները Աստուծոյն են ։
Ինքը խիստ բարձրացած է ։

ՍԱՂՄՈՍ ԽԸ

1–14 Եկեղեցիին վերաբերեալ ու պատահեցիները ։

Կորխի որդւոցը երգը -- Սաղմոս ։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է
Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ՝
Իր սուրբ լեռանը վրայ ։
2 Գեղեցիկ բարձրութեամբ ,
Բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝
Հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է ,
Մեծ թագաւորին քաղաքը ։
3 Աստուած անոր պալատներուն մէջ
Ապաւէն դիտցուած է ։
4 Վասն զի հանս թագաւորները ժողովեցան ,
Ու- միասին անցան ։
5 Ինքնք տեսածնուն պէս զարմացան ։
Զարհուրեցան -- շուտով փախան ։
6 Հոն դողմէ բռնեց զանոնք ,
Ու- ցաւէ դալարի ծնանողի նման պէս ։
7 Արևելեան հովով
Թարշիշի նաւերը կը խորտակես ։
8 Ինչպէս որ լսեցինք , անանկ ալ տեսանք
Զօրութեանց Տէրոջը քաղաքին մէջ ։
Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը ։
Աստուած հաստատեալ յաւիտեան ։ (Սէլա ։)
9 Ով Աստուած , քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք
Քու տաճարիդ մէջ ։
10 Քու գովեստիդ , ով Աստուած ,

ՍԱՂՄՈՍ Ա
ՍԱՂՄՈՍ Բ
ՍԱՂՄՈՍ Գ
ՍԱՂՄՈՍ Դ
ՍԱՂՄՈՍ Ե
ՍԱՂՄՈՍ Զ
ՍԱՂՄՈՍ Է
ՍԱՂՄՈՍ Ը
ՍԱՂՄՈՍ Թ
ՍԱՂՄՈՍ Ժ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԶ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԷ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԸ
ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ
ՍԱՂՄՈՍ Ի
ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԳ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԴ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԷ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ
ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ
ՍԱՂՄՈՍ Լ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԲ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԳ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԷ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԸ
ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ
ՍԱՂՄՈՍ Խ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԱ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԳ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԶ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԷ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԸ
ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ

Կրեա անուանդ պէս մինչև երկրին ծայրերն է ։
Ազգ-ազգ թիւնով լեցուն է քու աղ ձեռդդ ։
11 Միօն լեռը թող ուրախանայ ,
Ո– Յուդայի աղջիկները թող ցնծան
Քու դատաստաններդդ համար ։

12 Միօնին չորս կողմը պտտեցէք ,
Ու անոր բոլորտիքը շրջուեցէք
Ո– աշտարակները համրեցէք ։
13 Ուշադրութեամբ դիտեցէք անոր պարիսպ-
ները ։
Անոր պալատները գնեցէք ,
Որ գալու ազգին պատմէք ։
14 Վասն զի սա Աստուածդ մեր Աստուածն է
յաւիտեանս յաւիտենից ։
Անիկա հպիսի առաջնորդէ մեզ մինչև ի մահ ։

ՍԱՂՄ · ԽԹ

1 Ցոյց տուիր մի որ մարդիկ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ հաս-
տատեն , և չի թէ ամբարտաւան մեծութեան վրայ ։ 10 Աչքաբ-
նային թշնամութեան վրայ զգուշանալ պէտք չէ ։

Դաւթեան երաժշտին ։ Կորեխ որգւոցը Սաղ-
մոսը ։

1 Լսեցէք ասիկա , ով բոլոր ազգեր ,
Ականջ դրէք , աշխարհի բոլոր բնակիչներ ,
2 Թէ մարդիկներ ու ազնուականներ ,
Հարուստներ ու ազքատներ միասին ,
3 Բերանս խնամութիւն պիտի խօսի ,
Ու սրտիս խորհուրդները՝ հանճար ։
4 Իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ ,
Երգերնաբանութիւնս քնարով պիտի բանամ ։

5 Ինչո՞ւ վախնամ չար օրերուն մէջը ,
Երբոր ՚զադանակրկնութիւն անօրէնութիւնը
Չորս կողմն կը պատէ ։
6 Իրենց զօրութեանը յուսացողներուն
Ու իրենց հարստութեանը շատութիւնովը
պարծողներուն ։
7 Մէկը բնաւ չկրնար փրկել իր եղբայրը ,
Ո՛չ –և տանար փրկանքը Աստուծոյ հաստատ-
նել ։
8 (Քանզի հազուագիւտ է անոնց անձին փրկութեան
գինը ,
Ու յաւիտեան պիտի դադարի ։)
9 Որ ալ ապրի յաւիտեան ,
Ո– չտեսնէ փտութիւն ։
10 Ինչու որ կը տեսնէ իմ իմաստունները կը
մեռնին ,
Հիմարը ու անխելքը միասին կը կորսուին ,
Ու իրենց ստացուածքները ուրիշներուն կը
թողուն ։

11 Անոնց խորհուրդը՝ թէ իրենց տուներըը
յաւիտեան հոն ,
Ո– իրենց բնակարանները ազգ մինչև ազգ ·
Երկիրներըը իրենց անուններովը կը կոչեն ։
12 Բայց մարդը պատուոյ մէջ չմնար ,
Նմանուներուն նման է՝ որ կը կորսուին ։
13 Անոնց այս ճամբան իրենց յիմարութիւն է ,
Սակայն անոնց ետեւէն եկողները անոնց խօս-
քին հաճութիւն պիտի տան ։ (Սէլա ·)
14 Անոնք ոչխարներու պէս դերեզմանը կը
դրուին ·
Մահը պիտի հովուէ զանոնք ·
Եւ առտուները անոնց վրայ պիտի տիրեն ու-
ղուղակի ·
Ու անոնց դէմքը դերեզմանը պիտի մաշեցը-
նէ իրենց բնակարանէն ։
15 Սակայն Աստուած Հ դերեզմանին ձեռքէն պի-
տի փրկէ իմ անձս ,
Ինչու որ իս պիտի ընդունի ։ (Սէլա ·)
16 Մի վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ ,
Ու անոր տան փառքը չաճեցնայ ·
17 Վասն զի մեռնելու ատեներ ամենևին բան մը
իր հետը պիտի չառնէ ,
Ո– իր փառքը իր ետեւէն պիտի չիջնէ ։
18 Թէպետև իր անձը օրհնեց իր կենդանու-
թեան ատեներ ,
(Ու քեզ կը գովին երբոր դուն քու անձիդ
ուղղութիւն կ'ընես ,)
19 Ո–նոյն նախնիքներուն ազգին պիտի եր-
թայ ·
Մինչև յաւիտեան չտեսն պիտի չտեսնեն ։
20 Մարդը որ պատուոյ մէջ է ու խնամութիւն
չունի ,
Անասուններուն կը նմանի՝ կը կորսուի ։

ՍԱՂՄ · ՃԸ

1 Աստուծոյ վեհափառութիւնը իր ժողովուրդին մէջ ։ 5 Անոր
հրամանը ապրելոյ ժամկոյս համար ։ 7 Աստուած արարչու-
թիւնովեանց չհաճիր ։ 14 Հոգոյ անկեղծ հնազանդութիւն ։

Սաղմոս Աստիպ ։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խօսե-
ցաւ ,
Ու երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչև արե-
մուտք ։
2 Միօնէն՝ գեղեցկութեան կատարելութենէն
Աստուած փայլեցաւ ։
3 Մեր Աստուածը պիտի գայ ու պիտի չլռէ ·
Ուռոր առջին մեծ կրակ ,
Ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի ըլլայ ·

4 Վերեւէն իր ժողովուրդը դատելու համար
երկինքն ալ երկրին կանչեց ։
5 Ինծի համար սուրբ եղողները անոր մօտ
ժողվեցէք ,
Անոնք որ զոհով ուխտ ըրին ինծի հետ ։
6 Երկինքը անոր արդարութիւնը պիտի յայտ-
նէ ,
Վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է ։ (Սէլա ·)
7 Լսէ ժողովուրդս , ու ես պիտի խօսիմ ,
Իսրայէլ , ես քեզի պիտի վկայեմ ,
Ես Աստուած եմ , քու Աստուածդ ։
8 Զոհերուդ համար քեզ պիտի չյանդիմանեմ ,
Ամբողջական այրուելիքներդ միշտ առջեւս
են ։
9 Քու տնէդ ցուլ մը պիտի չառնեմ ,
Ո– ոչ ալ նոխազներ քու գոմերէդ ։
10 Վասն զի անտառի բոլոր գազանները իմս են ,
Ու հազարաւոր անասուններ լերանց վրայ ։
11 Ես կը ճանչնամ լերանց բոլոր թռչունները ,
Ու դաշտի գազանները իմս են ։
12 Եթէ քաղցած ըլլայի քեզի չեմ ըսեր ,
Վասն զի աշխարհս և անոր լիութիւնը իմս է ։
13 Միթէ ցուլերու միս պիտի ուտեմ ,
Ո– նոխազներու արիւն պիտի խմեմ ։
14 Գոհութիւնը զոհէ Աստուծոյ ,
Ու քու ուխտերդ Բարձրեալին հատուցանէ ։
15 Նեղութեան օրը զիս կանչէ ,
Ես պիտի ազատեմ զքեզ , ու դուն պիտի փառաւորես զիս ։
16 Բայց չարագործին Աստուած կ'ըսէ ,
Ինչու որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես ,
Ու բերնովդ իմ ուխտս կ'առնուս ։
17 Որովհետև դուն խրատը կ'ատես ,
Ու իմ խօսքերս ետեւդ կը նետես ։
18 Եթէ գող մը տեսար , անոր հետ կը հաճիս ,
Ու շնացողներուն բաժինը դուն ունիս ։
19 Բերանդ չարութեան կը տայ ,
Ու լեզուդ նենգութիւն կը հիւսէ ։
20 Նստած ես եղբօրդ դէմ կը խօսիս ,
Քու մօրդ որդւոյն վրայ զրպարտութիւն կը
բերես ։
21 Այս բաները դուն ըրիր , ու ես լռեցի ,
Կարծեցիր որ անօրէն մէկը ես ինքնիրմէ ։
Բայց քեզ պիտի յանդիմանեմ ,
Ու աչքերուդ առջեւ պիտի դնեմ ։
22 Հիմա այս բանը հասկցէք դուք որ Աստուա-
ծը կը մոռնաք ,
Որպէս զի չխլեմ ու չըլլայ որ ձեզ ազատող
չգտնուի ։
23 Գոհութեան զոհ մատուցանողը զիս կը փա-
ռաւորէ ,
Ու ճամբան որ կ'երթայ անոր մէջ Աստուծոյ
փրկութիւնը պիտի ցուցնեմ ։

1 Ես Օր · խ · 38 · Ցեր · ե · 9 · Սաղ · ձԸ · 3 · Մաղ · ու · 11-14 ·
4 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
– Սաղ · կբ · 9 ·
5 Սաղ · կբ · 2 · Մաս · ժգ · 35 ·
6 Ես Օր · խբ · 38 · Ցեր · ե · 9 · Սաղ · ձԸ · 3 · Մաղ · ու · 11-14 ·
4 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
– Սաղ · կբ · 9 ·
5 Սաղ · կբ · 2 · Մաս · ժգ · 35 ·
6 Կռ · իմ գործոցդ · Ներքոյ ·
7 Ցեր · լա · 24 · 25 · Սաղ · ծր · 7 · կբ · 10 · Մաղ · ժ · 24 · ա Յհմ · ջ · 17 ·
8 Մաս · ժգ · 36 ·
9 Ցեր · լԶ · 18 · 19 · Սաղ · ձԹ · 45 ·
ե · 22 · Մաղ · գ · 16 ·
10 Ես Օր · խԹ · 10 · Դ · ա · 18 · Սաղ · կ · 11 ·
11 Սաղ · ձԹ · 45 ·
ե · 22 · Մաղ · գ · 16 ·
12 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
13 Ես Օր · խԹ · 10 · Դ · ա · 18 · Սաղ · կ · 11 ·
14 Ցեր · լԶ · 20 · Սաղ · ծգ · 15 ·
15 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
16 Սաղ · ծգ · 15 · Եփ · ե · 12 ·
17 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
18 Սաղ · ծգ · 15 · Եփ · ե · 12 ·
19 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
20 Ես Օր · խԹ · 10 · Դ · ա · 18 · Սաղ · կ · 11 ·
21 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
22 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·
23 Ես · ծգ · 11 · թԹ ·

4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն,
Ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար։
5 Ինծի ժողվեցէք իմ սուրբերս,
Որ՝ ուխտով զոհով ինծի բնդհնեցին։
6 Ու երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն,
Վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է։ (Սէլա)
7 Լսէ, ով իմ ժողովուրդս, ու խօսիմ.
Ով Իսրայէլ, ու քեզի վկայութիւն ընեմ,
Որ Ես եմ Աստուած՝ քու Աստուածդ։
8 Քէն ինծի քու զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ,
Ու քու ողջակէզներուդ համար՝ որոնք միշտ իմ առջեւս են։
9 Քու տունէդ զուարակ չեմ առներ,
Ոչ ալ քու գոմիրէդ նոխազներ։
10 Ինչու որ իմն են անասունին բոլոր գազանները,
Հազարաւոր լեռներուն անասունները։
11 Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչունները,
Ու գաշտի գազանները իմ քովս են։
12 Թէ որ անօթենամ՝ քեզի պիտի չըսեմ.
Վասն զի աշխարհքը ու անոր լիութիւնը իմն է։
13 Միթէ ես ցուլերու միս կ'ուտեմ,
Կամ նոխազներու արիւն կը խմեմ։
14 Շնորհակալութիւն զոհէ Աստուծոյ,
Ու քու ուխտերդ կատարէ Բարձրեալին։
15 Ու նեղութեան օրը ինծի կանչէ.
Ես քեզ պիտի ազատեմ, ու դուն ինծ պիտի փառաւորես։

16 Սակայն Աստուած ամբարշտին կ'ըսէ,
Քեզի ի՞նչ որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես,
Ու իմ ուխտս բերանդ կ'առնես։
17 Վասն զի դուն խրատը ատեցիր,
Ու իմ խօսքերս ետիդ ձգեցիր։
18 Գողը տեսնելով՝ անոր հետ միաբանեցար,
Ու շնացողներուն հետ բաժին ունեցար։
19 Քու բերանդ չարութեան տուիր,
Ու քու լեզուդ նենգութիւն կը հնարէ։
20 Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօսիս,
Մօրդ որդւոյն դէմ չարախօսութիւն կ'ընես։
21 Ա՛ս բաները ըրիր՝ ու ես լռեցի.
Կարծեցիր թէ ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ.
Բայց ընդդէմ պիտի յանդիմանեմ,
Ու աչքերուդ առջեւը պիտի չարեմ։

22 Արդ իմացէք ասիկա՝ հոգ դուք Աստուած մոռցողներ,
Զըլլայ որ յանկարծ պատառեմ, և ազատող մըն ալ չգտնուի։

23 Շնորհակալութիւն մատուցանողը ինծի կը փառաւորէ.
Ու ճամբուն դուռ չացողին
Պիտի ցուցընեմ Աստուծոյ փրկութիւնը։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

1 Դատին համար իր մեզքերը խոստովանելով՝ անոնց համար ներում կը խնդրէ։ 6 արդարութեան համար աղօթք կ'ընէ։ 16 Աստուած զոհերու չհաճիր։ Հոգի անկիզնասիան։ 18 Դատին եկեղեցին համար կ'աղաչէ։

Դիմատուր երաժշտին. Դաղմոս Դաւթի, անոր բնբաարբէին քովը մտնելէն ետքը. Շնչման մարգարէին անոր եկած ժամանակը։

1 Ողորմի ինծի, ով Աստուած, քու ողորմութեանդ համեմատ,
Քու առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս։
2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին լուա,
Ու իմ մեղքէս իս սրբէ։
3 Վասն զի ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս,
Ու իմ մեղքս միշտ իմ առջեւս է։
4 Քեզի՛ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի,
Ու քու աչքերուդ առջեւ չարութիւն ըրի.
Որ արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ,
Ու անարատ ըլլաս դատաստանիդ մէջ։
5 Ահա ես անօրէնութեամբ ծնայ,
Ու իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս։
6 Ահա դուն ճշմարտութիւն կ'ուզես ներքին կանուչքներու մէջ.
Ու ծածուկ տեղը իմաստութիւն պիտի գիտցընես ինծի։
7 Զոպայի ճիւղով մաքրէ զիս, ու մաքուր ըլլամ.
Զիս լուա, ու ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ։
8 Ցնծութիւն և ուրախութիւն լսել տուր ինծի,
Թող ցնծան ան ոսկորները որ կոտրեցիր։
9 Իմ մեղքերս երեսդ դարձուկ,
Ու իրողը անօրէնութիւններս ջնջէ։
10 Ով Աստուած, իմ միջս մաքուր սիրտ ստեղծէ,
Եւ իմ ներսս դիս ուղիղ հոգի նորոգէ։

Ա Օր · գ · 28 · լա · 28 · լբ · 1 · ե · 8 · Մ Ի Քա · գ · 6 · Գօր · ժ · 8 · Ա Ա Ա

11 Իա Տերեսէդ մի ձգեր ,
Ու քու Պատիւդ Հոգիդ ինձմէ մի Տաներ ։
12 Քու փրկութեանդ ցնծութիւնը ինծի եա դարձոյ ,
Ու [a]կամաւոր Հոգի մը Թող Տաստատէ զիս ։
13 Ամբարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քու Ճամբաներդ ,
Ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան ։
14 Ով Աստուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը ,
Փրկէ զիս [b]արիւնհեղութենէն .
Լեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութեանդ վրայով ։
15 Ով Տէր , իմ շրթունքներս բաց ,
Ու բերանս պիտի պատմէ քու գովաբանդ ։
16 Վասն զի [c]զոհ չես Տաներ որ Ես՝ մատուցանէի
Դուն ողջակէզի –ը չես Տաներ ։
17 Աստուծոյ զոհը կտրած Հոգին է .
Կտրած ու խոնարհ սիրտը , ով Աստուած ,
դուն չես անարգեր ։
18 Քու բարեսիրութեամբդ Սիոնին բարիք ըրէ ,
Երուսաղէմին պարիսպները չինէ ։
19 Այնատենը պիտի Տանիս [d]արդարութեան զոհերուն՝
Ողջակէզներուն ու բոլոթովին այրուած զոհերուն .
Ատենը քու սեզանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն ։

ՍԱՂՄ · ՆԲ

ա Դասիի Դաւիթին չարաբաստիկ՝ անոր կոչ. Տանուելը կը գրէ ։ ե Պատէ վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։ է Դասիի Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութեան շնորհակալութիւն կը մատուցանէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Դաւիթին երգը , երբոր [a]Դովիկ եդոմացիները եկաւ ու [b]պրուցեց Սաւուղին , ու անոր բաւ թէ Դաւիթ Աբիմելեքին տունը մտեր է ։

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս , ով բռնաւոր ։
Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։
2 [c]Լեզուդ չարութիւններ կը հնարէ ,
[d]Նման ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ ։
3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես ,
Ու– ստութիւնը արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սելայ ։)
4 Ամէն կործանման խօսքերը
Ո– նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։
5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ ,

ա Ծն. գ · 14 · գ Թագ · ժգ · 22 ·	ղ Սաղ · լե · 28 ·	գ · 3 ·
բ Հռոմ · բ · 9 · Ե · ֆես · գ · 30 ·	է Թագ · ժե · 27 · 30 ·	ԾԲ
գ Կոր · գ · 17 ·	Սաղ · խ · 6 · ծ · 8 ·	
դ Կամ ապրեմ .	Իսա · ա · 11 · Երեմ · լե · 22 · Ովս · գ · 6 ·	ա Ծնգ · իբ · 9 ·
ե Թագ · ժա · 17 · ԺԲ · 9 ·	է Սաղ · լգ · 18 · Իա · ծե · 15 · կգ · 2 ·	բ Երկն · իբ · 9 ·
	ը Սաղ · գ · 3 · Մաղ · ա · 5 ·	գ Սաղ · ծբ · 10 ·
		դ Սաղ · ծ · 19 ·
		ե Սաղ · ծ · 4 · ՃԲ · 1 · կդ · 3 ·

Քեզ պիտի բռնէ ու քեզ Հանէ ից– բնակարանէդ ,
Ու Հքեզ արմատէդ պիտի խլէ կենդանեաց երկրէն ։ (Սելայ ։)
6 Արդարները պիտի տեսնեն ու վախնան ,
Ու Հանոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըսելով ,
7 Ահա այն մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ ,
Հապա Իր չատ Հարստութեանը վստահացաւ ,
Ո– իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։
8 Սակայն ես Աստուծոյ տանը մէջ Իկանանի՛ ձիթենիի պէս եմ .
Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեան յաւիտենից ։
9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան ,
Որ ից– ընելդ կատարեցիր .
Ու քու անունդ պիտի յուսամ ,
Իվասն զի բարի է առջեւդ սուրբերուդ առջեւ ։

ՍԱՂՄ · ՆԳ

ա Դասիի մաքսաւոր մարդուն ապականութեանը կը ապաշխարէ ։ ե չարերը կը յանդիմանէ անոնց խաղտիքներուն համար ։ է Աստծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին , Մահալաթին վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 [a]Ընդդէմ իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ .
Ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն ըրին .
Բարի մը չկայ որ ալ[b]կութիւն ընէ ։
2 Աստուած [c]երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ ,
Որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խնամառն մէկը
Որ զԱստուած փնտռէ ։
3 Ամէնքն խոտորեցան , մէկտեղ անպիտան եղան .
Ադեկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մին ալ չկայ ։
4 Միթէ [d]չե՞ն ճանչնար անօրէնութիւն ընող նեները ,
Որոնք Հաց ուտելու պէս իմ ժողովրդս կ՚ուտեն ,
Ո– Աստուծոյ չեն կանչեր ։
5 [e]Ամենէ՛ն ան տեղը շատ վախցան՝ ուր [f]վախ չկար .
Քանզի որ քեզ պաշարողներուն [g]ոսկորները ցրուեց Աստուած .
Անհցուցիր ընձեռ , վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։
6 Հերանի՛ թէ Սիոնէն գար Իսրայէլին փրկութիւնը .

ա Երէմ · ե · 4 · 5 ·	Ովս · ժգ · 6 ·	բ Ր Մն · ԺԼ · 2 · ԺԲ · 3 ·
բ Ասա · բ · 22 ·	դ Սաղ · ծգ · 6 ·	ե Երէմ · գ · 28 ·
գ Ցոբ · իբ · 19 · Սաղ · լե · 24 · ի · 3 · կդ · 9 · Մաղ · ա · 3 ·	ԾԴ	է Դն · խ · 17 · 36 · Ասա · խբ · 1 ·
դ Սաղ · ծբ · 10 ·	= Սաղ · ծ · 4 · ժգ · 1 · ե ·	ը Երկն · գ · 3 ·
ե Հռոմ · գ · 10 ·	է Սաղ · լգ · 13 ·	թ Սաղ · ժգ · 7 ·
զ Երէմ · ծա · 16 ·		—

Աստուած իր ժողովրդը դերութենէն դարձուցած առնելը

Ցակոբ պիտի ցնծայ -- Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ։

ՍԱՂՄ· ԾԴ

1 Դաւիթ Չխիզկիներէն գանգատելով իր փկութենէնը հասմար աղթք կ'ընէ։ 4 Աստուծոյ օգնականութենէնը վոյ վոյ ապահովուիլ պզտիկներ մտածուածներ կը խոստանայ։

Դիմաւոր երաժշտին, Նկինօթի վրայ· Դաւիթին երգը, անստնները որ -Չիփացիք և կան ու ըսին Աստուածին, Ա՛ն Դաւիթ մեր քովը պահուած է։

1 Ով Աստուած, քու անունովդ զիս ազատէ,
Ու քու զօրութիւնովդ իրաւունք ըրէ ինծի։
2 Ով Աստուած, լսէ իմ աղօթքս,
Բերնիս խօսքերուն ականջ դիր։
3 Վասն զի [1]օտարները իմ վրաս եղան,
Ու բռնաւորները կը փնտուեն իմ անձս,
Ու- զԱստուած իրենց առջեւը չդրին։ (Սէլա՛)

4 Ա՛ն Աստուած ինծի օգնական է.
[2]Տէրը իմ հոգիիս պաշտպաններուն հետն է։
5 Չարութիւնը թշնամիներուս վրայ պիտի դարձնէ.
Ճշմարտութեամբդ կորնչցուր զանոնք։
6 Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ.
Ով Տէր, քու անունդ պիտի գովեմ, Ինչու որ բարի է։
7 Վասն զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց,
Ու իմ աչքս թշնամիներուս կորուստը տեսաւ։

ՍԱՂՄ· ԾԵ

1 Դաւիթ իր աղջկին ձէ իր երկիւղալի վիճակին համար կը գանգատի։ 9 Իր թշնամիներուն գէմ կ'աղօթէ, ու անոնց չարութենէը ու նեղութենէնը Հանր կը գանգատի։ 16 Ինչ. գիներ կը փոխարէ յաւատալով որ Աստուած գիները պիտի պահպանէ։ ու իր թշնամիները ամօթով պիտի բեէ։

Դիմաւոր երաժշտին, Նկինօթի վրայ· Դաւիթին երգը։

1 Ով Աստուած, ականջ դիր իմ աղօթքիս,
Ու իմ ինդրուածքս քու ներքեւ մի ծածկիր։
2 Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ ինծի.
Իմ գանգատանս [3]ձայնէն կը խռովիմ,
3 Թշնամիին ձայնէն -- ամբարշտին նեղութենէն տալէն.
[4]Ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն,
Ու բարկութենով զիս կը հալածեն։

4 [5]Սիրտս գոզաց իմ ներսի դիս,

Ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս ինկան։
5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս,
Ու սոսկումը իս ծածկեց։
6 Ու ըսի, Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի,
Որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի։
7 Ա՛ն հեռուն կը փախչէի,
Անապատին մէջ կը բնակէի։ (Սէլա՛)
8 Սաստիկ հովէն -- փոթորկէն
Իմ փախչելս կ'արագըցնէի։
9 Ով Տէր, կորսընցուր, անոնց լեզուները բաժնէ,
Վասն զի բազաքին մէջը հրնութիւն ու կռիւ տեսայ։
10 Ցորեկ ու գիշեր անոր չորս կողմն անոր պարիսպներուն վրայ կը պարսին.
Անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը։
11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ.
Եւ բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն զատուիր։
12 Ինչու որ թշնամին չէր իս նախատողը, որ համբերէի.
Կամ ատողը չէր ինծի վրաս հպարտացողը, որ անկէ պահուէի։
13 Հապա դուն, ով մարդ, իմ հաւասարս,
Իմ ընկերս ու ճանչցածս,
14 Որ իրարու հետ անոյշ խօսակցութիւն կ'ընէինք,
Ու- Էրպտութեան հետ Աստուծոյ տունը կ'երթայինք։
15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի,
Ու- Ներչ ողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն,
Վասն զի իրենց բնակարաններուն -- իրենց մէջը չարութիւն կայ։
16 Ի՛ս ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ,
Ու Տէրը իս պիտի փրկէ։
17 Իրիկուն, առաւօտ ու կէս օրը պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ,
Ես անիկա պիտի լսէ իմ ձայնս։
18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն,
Ինչու որ Նաւտերը կան իմ դէմս։
19 Աստուած պիտի լսէ,
Ու Նայ բանէնականութենէն մէջ բնակողը պիտի ցածցնէ զանոնք։ (Սէլա՛)
Որովհետև չեն փոխուիր անոնք,
Ու Աստուծմէ չեն վախնար։
20 [6]Զեռքը Իրեն հետ հաշտածներուն վրայ երկնցուց,
Իր ուխտը աբեց։
21 Անոր բերնին խոսերը կոգիէն կակուղ են,

ԾԴ
- ա Թագ· իգ· 19· իգ· 1·
բ Սալ· ժգ· 14·
գ Սալ· ՃԺԸ· 7·
դ Սալ· ՃԻ· 49·
ե Սալ· Ծբ· 9·
զ Սալ· ԾԻ· 10· ըբ· 11·

ԾԵ
- ե՝· լը· 14·

16·
ը բ Թագ· Ժե· 12· ԺԸ· 23· Սալ· ի՝· 9· Երեմ· ի՝· 4·
ը Սալ· իգ· 4·
թ Թագ· ԺԸ· 30·

ժ Դան· գ· 10· Ղ.Կ· ԺԸ· 1· Գաբ· գ· 1· Ա· 3· 9· 50· ա Թեա· ե· 17·
ի բ Մն· լբ· 7· 8·
լ բ Օբ· լգ· 27·

խ Գար· ԺԸ· 1·
ծ Սալ· ե· 4·
կ Սալ· իբ· 3· ՃԼ· 4· կբ· 4· կդ· 3· Ընտ· ե· 3· 4· ԺԸ· 18·

Բայց անոր արտին մէջը պատերազմ կայ ·
Անոր խօսքերը ձեռքէն կակուղ են,
Բայց մերկ սուրեր են ։

22 Հրա՛ւ Հազ. Ցեղերը վրայ ձգէ ,
Որ ան քեզ պիտի խնամէ ·
Անկեա յատուկտան սասանութիւն չտար արքայի ։
23 Բայց դուն , ով Աստուած , անոնք ապականութեան գուբին մէջը պիտի իջեցնես ·
Արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդիկ կէսօրնուն կէսին պիտի չհասնին ,
Սակայն ես քեզի պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԶ

1 Դաւիթի Աստուծոյ խօսքին վրայ վանահանդէսի երգերուն մէջ երգնուագներուն համար կը գանգատի ։ 9 Կը խոստանայ փառք տալ Աստուծոյ խօսքին վրայ ։ 11 Կը խոստանայ զայն կատարել ։

Դիմաստր երաժշտին , Եղունաթ-Էլիմ-բէհողիմին վրայ · Դաւիթին երգը , երբոր փղշտացիք Գէթի մէջ բռնելին զանիկա ։

1 Ո՛վ Աստուած , ողորմի ինծի , վասն զի մարդ զիս կ՚ուզէ լա կլլել ·
Ամէն օր պատերազմ ընելով լա կը նեղէ ։
2 Թշնամիները ամէն օր կ՚ուզեն լա կլլել ,
Վասն զի շատ մարդիկ ամբարտաւանութեամբ նազ ինծի հետ կը մարտնչեն ։

3 Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։
4 Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը ·
Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ ·
Մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։
5 Ամէն օր իմ բաներուս միտս կու տան ·
Իմ վրայով անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։
6 Կը ժողովուին ու կը պահուին ,
Իմ չափերս կը դիտեն ,
Վասն զի կեանքս կը սպասեն ։
7 Մեծ անօրէնութեամբ անոնց փրկութիւն կ՚ըլլայ ·
Բարկութեամբ ժողովուրդները վար ձգէ , ով Աստուած ։
8 Իմ թափառական պտրտիս համրեցիր ·
Արցունքներս քու սրնկիդ մէջը դիր ·
Մեծ մեծ քու գրքիդ մէջը չե՞ն ։
9 Քեզ կանչած օրս ետ պիտի դառնան իմ թշնամիներս ·
Ասիկա գիտեմ , ինչու որ Աստուած ինծի հետ է ։

10 Աստուծով պիտի գովեմ նէ խօսքը ,
Տէրոջմով պիտի գովեմ նէ խօսքը ։
11 Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ ·
Մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։
12 Ով Աստուած , քու ուխտերդ իմ վրաս են ·
Քեզի շնորհակալութիւններ պիտի հատուցանեմ ։
13 Որովհետեւ իմ անձս մահուանէ ազատեցիր ,
Ոտքերս ալ դայլակներէն չե՞ն ազատէ ,
Որ Աստուծոյ առջեւ քալեմ կենդանիներուն լոյսին մէջ ։

ՍԱՂՄ · ԾԹ

1 Դաւիթի ապերջի մէջ Աստուծոյ գիմելով իր վտանգաւոր վիճակին համար կը գանգատի ։ 7 Ինքզինքը կը քաջալերէ որ Աստուած գոհ ։

Դիմաստր երաժշտին · Ալ-թաշհէթ , Դաւիթին երգը , Աստղին երեսէն դէպ ի քարայրը փախած ատենը ։

1 Ողորմի ինծի , ով Աստուած , ողորմի ինծի ,
Վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ ·
Ու Ստու թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ ,
Մինչեւ որ ի՛ջ աւերութիւնները անցնին ։
2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ ,
Ինծի համար գործող Աստուծոյն ։
3 Երկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս ,
Թէև իս կլլել ուզողը ամօթահատ · (Սէլա ·)
Աստուած ղրկի իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։
4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է ·
Բոց փչող մարդոց որդիներուն մէջը կը պառկիմ ,
Որոնց ակռաներն նետեր ու նետեր են ,
Եւ լանուց լեզուները սրած թուրեր են ։

5 Ով Աստուած , երկինքի վրայ բարձրացիր ·
Քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։
6 Իմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին ,
Անձս վար ծռեցաւ ·
Փոս փորեցին առջեւս ,
Ու՝ իրենք ինկան անոր մէջը · (Սէլա ·)
7 Սիրտս պատրաստ է , ով Աստուած , սիրտս պատրաստ է ·
Պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի բանամ ·
8 Արթնցիր , հոգի իմ փառքս ·
Արթնցիր , ով տաւիղ ու քնար ·
Ես կանուխ պիտի արթընամ ։

ԾԱՂՄ · ԾԱ

1 Դաւիթ ապերջի մէջ Աստուծոյ գիմելով իր վտանգաւոր վիճակին համար կը գանգատի ։ 7 Ինքզինքը կը քաջալերէ որ Աստուած գոհ ։

Դիմաստր երաժշտին · Ալ-թաշհէթ , Դաւիթին երգը , Աստղին երեսէն դէպ ի քարայրը փախած ատենը ։

1 Ողորմի ինծի , ով Աստուած , ողորմի ինծի ,
Վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ ·
Ու Ստու թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ ,
Մինչեւ որ ի՛ջ աւերութիւնները անցնին ։
2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ ,
Ինծի համար գործող Աստուծոյն ։
3 Երկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս ,
Թէև իս կլլել ուզողը ամօթահատ · (Սէլա ·)
Աստուած ղրկի իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։
4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է ·
Բոց փչող մարդոց որդիներուն մէջը կը պառկիմ ,
Որոնց ակռաներն նետեր ու նետեր են ,
Եւ լանուց լեզուները սրած թուրեր են ։

5 Ով Աստուած , երկինքի վրայ բարձրացիր ·
Քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։
6 Իմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին ,
Անձս վար ծռեցաւ ·
Փոս փորեցին առջեւս ,
Ու՝ իրենք ինկան անոր մէջը · (Սէլա ·)
7 Սիրտս պատրաստ է , ով Աստուած , սիրտս պատրաստ է ·
Պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի բանամ ·
8 Արթնցիր , հոգի իմ փառքս ·
Արթնցիր , ով տաւիղ ու քնար ·
Ես կանուխ պիտի արթընամ ։

9 Ով ՏԷՐ, Հոգեվարդաց մէջը քեզ պիտի գովեմ.
Սաղմնս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջ.
10 Վասն զի մեծ է քու ողորմութիւնդ մինչև
երկինքը,
Ու քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը։
11 Երկնից վրայ բարձրացիր, ով Աստուած,
քու փառդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ։

ՍԱՂՄ· ԾԲ

1 Դաւիթ կը յանդիմանէ անիրաւ դատաւորները. 3 յարձրան
բանութիւնը կը տեսրագրէ. 6 զանոնք Աստուծոյ դատաստա-
նին կը յանձնէ. 10 զբան վրայ սրտմորը պիտի ուրախանայ։

Դիմաւոր երաժշտին. Ալ-թաշհէթ, Դաւթին
երգը։

1 Իրաւունք ՈՒանարարաւ արդարութիւնն կը
խօսիք,
Ուղղութեամբ դատաստանն կը տեսնէք, ով
մարդոց որդիներ։
2 Սիրտի պատով անօրէնութիւններ կը գործէք.
Երկրի վրայ Էձեռքերնուդ բռնութիւնը կը
կշռէք։
3 Ամբարիշտները նէն Հէրէ արգանդէն խոտո-
րեցան.
Որոմայնէն կը մոլորին սուտ խօսելով։
4 Անոնց թոյնը օձի թոյնի պէս է,
Խուլ խիի պէս որ կը գոցէ իր ականջները,
5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը,
Թէև վարպետութեամբ կախարդութիւն կ'ը-
նեն։
6 Ով Աստուած, Ռանոնց ակռաները բերնոց բե-
րանները մէջը փշրէ.
Ով ՏԷր, ածիւծի կորիւններուն ժանիքները
կատրէ։
7 Թող անոնք Հալին Չուրերու պէս ու կը վա-
զեն.
Երբ որ իրենց աղեղները կը լարեն, թող կո-
արըտին։
8 Խոնաւնչի պէս ու քայած ատոնք կը Հալին,
Կնկան մը վիժած զաւակին պէս արեւը չտես-
նեն։
9 Ձեր կաթսաները փուշերուն նման զգալէն ա-
ռաջ,
Թէ թարմ և թէ այրուող Ֆ-ՓԷ Փոթորիկ-
կով պիտի ցրուէ։
10 Արդարը պիտի ուրախանայ, երբոր վրէժ-
խնդրութիւնը տեսնէ.
Իր ոտքերը ամբարշտին արեանը մէջ պիտի
լուայ։

11 Ու մարդը պիտի բսէ թէ իրաւցնէ արդա-
րին համար վարձք կայ.
Իրաւցնէ Աստուած կայ, որ Երկրի վրայ
դատաւոր է։

ՍԱՂՄ· ԾԹ

1 Դաւիթ իր թշնամիներէն ազատ ձեռնտու համար աղերս կ'ընէ.
6 անոնց անգթութեանը համար կը գանգատի. 8 Աստուծոյ
կ'ապաւինի. 11 անոնց գէմ կ'աղերսէ. 16 գԱստուած կը գո-
վաբանէ։

Դիմաւոր երաժշտին. Ալ-թաշհէթ, Դաւ-
թին երգը, Հանաանները որ Աստուած Հրեշտ
կոչ, ու տուներ պահպանելին որ մեռցընէն
զանոնք։

1 Թ Հնամիներէս իս փրկէ, ով իմ Աստուածս.
իմ վրաս եկողներէն իս վեր վերցուր։
2 Անօրէնութիւն գործողներէն իս ազատէ,
Ու արիւնահեղ մարդոցմէն իս փրկէ։
3 Ինչու որ ահա իմ անձիս համար դարանը մը-
տան.
Հզօրաւոր մարդիկ իմ վրաս ժողովեցան,
Զէ թէ մեղքիս ու յանցանքիս Համար, ով ՏԷր։
4 Մեղք չունեցած տառնա Հէ-- վազելու ու
պատրաստուելնան.
Արթնցիր գիս դիմաւորելու ու նայէ։
5 Ով ՏԷր Աստուած զօրութեանդ՝ Աստուած
Իսրայէլի,
Արթնցիր բոլոր հեթանոսները ջնջելու.
Զար անօրէնութեան բնաւ մի ողորմիր։ (Սէլա)
6 Անոնք իրիկուան Համ կը դառնան,
Շան պէս կ'ոռնան,
Ու քաղաքին չորս կողմը կը պտրտին։
7 Ահա իրենց բերնէն Հէ--Ռիւն դուրս կը թա-
փին.
Անոնց շրմունքներուն վրայ սուրեր կան.
Ինչու որ Հէ--Ռն ԷՈՎ պիտի լսէ։
8 Բայց դուն, ով ՏԷր, անոնց վրայ պիտի ծի-
ծաղիս.
Բոլոր հեթանոսները ծաղր պիտի բնես։
9 Ով Իմ զօրութիւնս," քեզի պիտի սպասեմ.
Վասն զի Աստուած է իմ ապաւէնս։
10 Ողորմութեանս Աստուածը Ինծի պիտի Հաս-
նի.
Աստուած Պիտի ցուցընէ ինծի թշնամինե-
րուս Հետքը։
11 Մի՛ սպաներ զանոնք, որ ժողովուրդս
չմոռնայ.
Զանոնք ցնորական բրէ քու զօրութեամբդ,

1 Սադ. ՀԸ. 3։
2 Սադ. ԼԳ. 5։ Հա.
19։ Ծգ. 11։ ՀԸ. 4։
3 Հիր. 5։

ԾԲ.
— Սադ. Ծէ. վերնագիր։
• Կամ՝ արդեօք

4 Սադ. ԳՁ. 20։ Ես. Ժ. 1։
5 Սադ. Ծա. 5։ Ես. Խը. 8։
6 Սադ. ՀԸ. 3։ Ժող. Ժ. 11։
7 Երեմ. ը. 17։
8 Ծար. գ. 10։ Սադ. գ. 7։
9 Սադ. ԳՁ. 20։ Ես. Ժ. 1։
10 Սադ. Ծա. 5։ Ես. Խը. 8։
11 Ծար. գ. 10։ Սադ. գ. 7։
12 Ծէս. է. 5։ Սադ. ՀԸ. 10։
13 Ծար. գ. 10։ Ժող. գ. 3։
14 Ածող. Ժ. 25։
15 Սադ. ԾԲ. 6։ Կդ. 10։ ՀՀ. 48։
16 Երեմ. ը. 17։
17 Սադ. ԾԲ. 6։ Կդ. 5։ Կգ. 11։
18 Ծար. գ. 10։ Սադ. գ. 7։

Ի Սադ. ԿԱ. 4։ ՂԶ. 13։ ՂԾ. 9։

ԾԹ.
— ա Թագ. ԺԲ. 11։
Սադ. ԾԲ. 48։
գ Սադ. Ծգ. 6։
դ Թագ. Իգ. 12։
Ի Սադ. ԼԵ. 25։ Իգ. 25։
Հիր. 14։
Սադ. Ծէ. 4։ Ա. ածող. Ժբ. 15։
Սադ. Ժ. 11։ 15։ Կգ. 5։ Կգ. 11։ ՂԳ. 7։
թ Թագ. ԺԲ. 16։
Սադ. ը. 4։
Կամ՝ անոր զօրութիւնը
Հիր. 17։ Սադ. Կբ. 2։
Սադ. Իա. 5։
Սադ. Ծգ. 7։ ՁԸ. 11։ ՀՀ. 8։
Ծն. գ. 12։ 15։

Ու վար ձգէ զանոնք, ով ցէր՝ մեր վահանը։
12 Ազնիք իրենց բերանները մեղքին -- չերբ-
թուն քներուն խօսքին համար՝
իրենց ամբարտաւանութեանը մէջ թող բռնուին,
Նաև անէծքին ու սուտին համար՝ ու կը խօսին։
13 Կործանցուր բարկութիւնով, կործանցուր չեն-
նան՝ որ ոչնչանան,
Ու գիտնան թէ Աստուած կը տիրէ Յակոբին
վրայ
Մինչև երկրի ծայրերը։ (Սէլա։)
14 Ազնիք իրիկուան ետ պիտի դառնան,
Շան պէս պիտի ոռնան,
Ու քաղաքին չորս կողմը պտրտին։
15 Ուտելիքի համար պիտի թափառին,
Թէ որ չկշտանան՝ գիշերը մնան անկընդնին։

16 Բայց ես քու զօրութիւնդ պիտի երգեմ,
Ու առտուանդ քու ողորմութիւնովդ պիտի
ցնծամ։
Վասն զի դուն ինծի պահապան եղար,
Ու ապաւէն իմ նեղութեանս օրը։
17 Ով իմ զօրութիւնս, քեզի պտմնս պիտի եր-
գեմ,
Ընչու որ իմ պաշտպանս Աստուած է՝
Իմ ողորմութեանս Աստուածը։

ՍԱՂՄ· Կ

1 Դաւթի ատենի պահմներէն կը սկսուի։ 2 Երբ բարկա-
ցած մը ապաւինման համար կ'աղաչէ։ 6 Աստուծոյ խոս-
տումներուն վրայ միխթարուելով՝ անկէ օգնութիւն կը հնդրէ։

Դիմաւոր երաժշտին, Շուշան-Եդութի վը-
րայ։ Դաւթին երգը՝ սորվեցընելու համար,
2 Որ պատերազմեցաւ Մեսոպոտամ
Ասորւոց ու Մայրայի Ասորւոց հետ, ու
Յովաբ ետ դարձաւով՝ երկոտասնհազարն
տասուերկու հազար հոգի զարկաւ Աղի Ձորին
մէջ։

1 Ով Աստուած, տմեզ երեսէ ձգեցիր,
Մեզ ցրուեցիր -- բարկացար, մեզի դար-
ձիր։
2 Երկիրը դողացուցիր, անիկա պատռեցիր։
Անոր փլած տեղտանքը նորոգէ, ընչու որ
կ'երերայ։
3 Քու ժողովուրդիդ խառնութիւն ցուցուցիր,
Մեզի խմելու դինի խմցուցիր։
4 Քեզմէ վախցողներուն դրօշակ տուիր,

5 Որ քու սիրելիներդ փրկուին՝
Ձեռքովդ ապրեցուր ու պատասխան տուր
ինծի։
6 Աստուած իր սրբութիւնովը խօսեցաւ,
Ես պիտի ցնծամ, Սիւքէմը պիտի բաժնեմ,
Ու Սոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ։
7 Իմն է Գաղաադը ու իմն է Մանասէն,
Եփրեմը գլխուս զօրութիւնն է։
Յուդան իմ օրէնսդիրս է։
8 Մովաբ իմ լուացարանս ատմնս է։
Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս։
Ով փղշտացիք, ինծի համար ձայնով ցնծա-
ցէք։
9 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւոր քաղաքը։
Ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչև Եդոմ։
10 Չէ՞ որ դուն, ով Աստուած, Երեսէ ձգե-
ցիր մեզ,
Ու չես զօրքերուն հետ չելար, ով Աստուած։
11 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնութիւն տուր,
Վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը։
12 Աստուծով յաղթութիւն պիտի ընենք։
Ու ան չպիտի կոխէ մեր թշնամիները։

ՍԱՂՄ· ԿԱ

1 Դաւթի իր փոքրամասնութեամբ Աստուծոյ կը դի-
մէ։ 4 յաջողութեան անոր ծառայելու ոսկի կ'ըլլայ անոր
խոստումներուն համար։

Դիմաւոր երաժշտին, Նկինոթի վրայ· Սաղմոս
Դաւթի։

1 Ով Աստուած, լսէ իմ աղաղակս,
Ու ուշիկ լրսէ իմ աղօթքս։
2 Երկրէն ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ՝ սրտս
մնրելու ատեն։
Ինծմէ բարձր եղած վէմին առաջնորդէ ին-
ծի։
3 Ընչու որ դուն ինծի ապաւէն մը եղար,
Ամուր աշտարակ մը թշնամիին երեսէն։
4 Քու խորանիդ մէջը պիտի բնակիմ ես յաւի-
տեան։
Քու թեւերուդ հովանաւորութիւնը տակը
պիտի ապաստնիմ։ (Սէլա։)
5 Ընչու որ դուն, ով Աստուած, լսեցիր իմ ուխ-
տերս։
Քու անուանդ վախցողներուն ժառանգութիւ-
նը ետիր մուիր։
6 Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւել-
ցնես։

ե Առաք· Յոր· 13։ Ա Կր· 7։ ը Սաղ· 6· 9։ թ Սաղ· 34· 18։ ժ Հմր· 6։ ի Ծն· 36· 23։ Սաղ· 108· 10։ ժա Սաղ· 22· 16։ ժգ Սաղ· 59· 6։ ժդ Սաղ· 59· 14։

ա Հմր· 9· 10։ Կ = Տես Սաղ· 2· վերջ. Նուիրք։ բ Ր Թագ· ը· 3· 13։ ա Մն· Յոր· 3· 12։ գ Սաղ· խգ· 9։ դ Ր Մն· Լ· 14։ ե Սաղ· Հա· 20։ զ Ես· Յա· 17· 22։ է Երեմ· ԽԲ· 15։ ը Սաղ· Ի· 5։ թ Կամ Որ փախչին ա-
ղէտին երեսէն։ ժ Սաղ· Ղբ· 6· Ես։ ի Սաղ· ՃԹ· 35։

ա Կամ իր սրբութեան մէջ։ գ Ծն· Յոր· 6։ դ Ելս· Ժգ· 27։ ե Տես ը Օր· ւգ· 17։ զ Ծն· ԽԹ· 10։ է Ր Թագ· ը· 1։ ը Սաղ· ՃԺը· 8։ Ղ Ր Թագ· ը· 2։ ժ Սաղ· Ղբ· 9։ ի Թագ· իգ· 15։ ա Սաղ· 18· 14։ բ· 14։ գ Ր Թագ· ը· 1։ դ Ծն· Յոր· 6։ ե Ելս· Ժգ· 27։ զ Ես· Ի· 18։ է Սաղ· ՃԺը· 8։ Ղ Ր Թագ· ը· 2։ ժ Սաղ· Ղբ· 9։ ի Թագ· իգ· 15։ ա Մն· Յոր· 3· 12։ բ Սաղ· 18· 14։ գ Սաղ· Ի· 5։ դ Սաղ· ՃԺ· 13։ ե Ես· Ղգ· 3։ Կա = Առաք· Յոր· 19։ զ Սաղ· ԽԲ· 4։ է Սաղ· Ես· 8։ Ղ Ա Սաղ· 2· 4։ թ Սաղ· Խա· 4։

Ամեն սարիները իրրև ապուխ մինչև ապրի
լլլան։
7 Աչիկա յաւիտեան Աստուծոյ առջին պիտի
նստի.
Ողորմութիւնն ու ճշմարտութիւնն պատրաստ
որ զանիկա պահպանեն։
8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քու անուանդ
յաւիտեան,
Որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ։

ՍԱՂՄ· ԿԲ

1 Դաւիթ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ իր թշնամիները յանդիմանելէ կ՚ելլէ. 5 ապա յուսով բարեպաշտներ կը քաջալերէ. 9 կը հաստատի թէ աչառակի բաներուն վատնիչ պիտի չէ. 11 և թէ կարգալ թիւնը ու ապրումութիւնը Աստուծոյ կը վերաբերի։

Գլխաւոր երաժշտին, Իդիթուներին վրայ։ Սաղմոս Դաւիթի։

1 Յիրաւի Իմ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ.
Անկէ է իմ փրկութիւնս։
2 Յիրաւի Ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս.
Իմ ապաւէնս է, Ես յաւ պիտի չսասանիմ։
3 Մինչև ե՞րբ մարդու վրայ կը յարձակիք.
Դուք ամէնդդ պիտի կոտրուիք ընկոյզ
Որպէս պատի -- խախտած ցանկի պէս։
4 Միմիայն իր պատուէն ձգելու խորհուրդ կ՚ընեն։
Սուտ կը սիրեն.
Իրենց բերնով կ՚օրհնեն,
Բայց իրենց սրտով կ՚անիծեն։ (Սելայ)
5 Ովի Իմ անձս, միայն Աստուծոյ սպասէ,
Վասն զի անկէ է իմ յոյսս։
6 Յիրաւի Ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս.
Իմ ապաւէնս է, պիտի չսասանիմ։
7 Աստուծմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս.
Իմ զօրաւէտ վէմը -- իմ ապաւէնս Աստուած է։
8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք, ով ժողովուրդ.
Անոր առջին սիրտերնիդ թափեցէք.
Աստուած ապաւէն է մեզի։ (Սելայ)
9 Արդարև ստոկ մարդիկը փուճ են,
Պատուական մարդիկը սուտ են.
Թէ որ կշիռքի մէջ դրուելու լլլան,
Ամէնքն ալ ունայնութենէն ընթեր են։
10 Հարստահարութեան մի յուսաք,
Ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի դնէք.
Հարստութիւնը թէ որ չաճեայ,

Ան՝ր Հոյս սիրտ մի դնէք։
11 Մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած.
Երկու անգամ լսեցի ասիկա,
Թէ զօրութիւնը Աստուծոյ է։
12 Ողորմութիւն ալ քուկդ է, ով Տէր,
Ինչու որ Ամէն մէկուն իր գործքին համեմատ հատուցում կ՚ընես։

ՍԱՂՄ· ԿԳ

1 Դաւիթին փոխարէն Առաջ Ծոյ համար։ 4 անոր Աստուած օրհնելուն կերպը։ 9 իր թշնամիներուն կործանմանը ու իր ապահովութեանը վերաբերի իր վստահութիւնը։

Սաղմոս Դաւիթի, Երբոր ինքը Բեթպալի անապատին մէջ էր։

1 Ով Աստուած, դուն ես իմ Աստուածս,
Իս առտուանց քեզ կը փնտռեմ։
Հոգիս կը ծարաւի քեզի, ու մարմինս քեզի կը փափաքի
Շատ ու ծարաւ տեղը, ուր որ ջուր չկայ,
2 Քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար,
Ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջ։
3 Որովհետև քու ողորմութիւնդ կեանքէն աւելի է,
Իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն։
4 Ասանկ պիտի օրհնեմ քեզ Իմ կենացս մէջ.
Քու անունովդ ձեռքերս վեր պիտի վերցնեմ։
5 Իբրև թէ հաթպով ու պարարութիւնով պիտի կշտանայ իմ անձս,
Ու շրթունքներով շրթունքներով պիտի գովէ բերանս,
6 Երբոր անկողինիս վրայ քեզ կը յիշեմ,
Գիշերապահներուն մէջ քու վրայդ կը մտածեմ։
7 Վասն զի ինծի օգնական եղար.
Ու ես քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակ կը պիտի ցնծամ։
8 Իմ անձս քեզի հետևելով կը յարի.
Քու աջ ձեռքդ իս կը պահէ։
9 Բայց անոնք -- իմ անձս կը փնտռեն ոչնչացնելու համար,
Գետնին խորտնկ տեղերը պիտի մտնեն.
10 Սուրի պիտի մատնուին,
Աղուէսներուն բաժին պիտի ըլլան։
11 Բայց թագաւորը Աստուծով պիտի ուրախանայ,

Ը Սպ· իս· 11· Ա.
ատ· ի· 28·
ԿՆ
ա ա Գիտ· իմ· 1· 3·
Բ Սպ· լգ· 20·
Գ Ելհ· 6·
Դ Սպ· լե· 24·
Ե Ես· ե· 15·
Զ Սպ· իբ· 3·
Է Ելհ· 3· 1· 2·
Ը Սպ· իս· 11· Ա.
ատ· ի· 28·
ԿՆ
ա ա Գիտ· ի· 1· 3·
Բ Սպ· լգ· 20·
Գ Ելհ· 6·
Դ Սպ· լե· 24·
Ե Ես· ե· 15·
Զ Սպ· իբ· 3·
Է Ելհ· 3· 1· 2·
Ը Սպ· իս· 11· Ա.
ատ· ի· 28·
ԿՆ
ա ա Գիտ· ի· 1· 3·
Բ Սպ· լգ· 20·
Գ Ելհ· 6·
Դ Սպ· լե· 24·
Ե Ես· ե· 15·
Զ Սպ· իբ· 3·
Է Ելհ· 3· 1· 2·
Ը Սպ· իս· 11· Ա.
ատ· ի· 28·
ԿՆ
ա ա Գիտ· ի· 1· 3·
Բ Սպ· լգ· 20·
Գ Ելհ· 6·
Դ Սպ· լե· 24·
Ե Ես· ե· 15·
Զ Սպ· իբ· 3·

ᵇԱնով երգում ընդունելուն բոլորը պիտի պաշտեն.
իսկ առաքյալներուն բնությունը պիտի պատգամեն։

ՍԱՂՄ· ԿԹ

1 Դաւիթ իր ընտանիքին գանգատ ընելով՝ փրկութեան հասնար կ՚աղերսէ. 7 կը մարգարեանայ նաև իր ընտանիքին չարչարանքի կերպով՝ կործանումը ինչը պիտի ուտէ. անանկ որ այդպէսը անոր վերչ ուրախանայ։

Դիւանավար երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի.

1 Ով Աստուած, քակ իմ ձայնս իմ գանգատութիւնս.
Թշնամիին վախէն իմ կեանքս պահպանէ։
2 Ցածակէ գիս չարչարանն ժողովքին,
Անօրէնութիւն գործողներուն բազմութենէն,
3 Որոնք իրենց լեզուները նետի պէս կը սրեն,
Իրենց նետերը կը քաշեն, որ լեզի խօսքեր են,
4 Գաղտուկ տեղէն անմեղին նետելու համար.
Յանկարծակի անոր կը նետեն ու չեն վախնար։
5 Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաստատեն.
Գաղտնի որոգայթներ դնելու համար կը խօսին,
Կ՚ըսեն թէ Անոնք ով պիտի տեսնէ։
6 Անօրէնութիւն կը մտածեն,
Կ՚ընտրեն ինչ կատարելիք չէ խորհած խորհուրդը։
Մարդուն ներքին և սիրտը խորունկ է։

7 Բայց Աստուած անոնք պիտի զարնէ նետով,
Անոնք յանկարծ պիտի վիրաւորին։
8 Ու իրենց լեզուն իրենց վրայ պիտի հանդըգնցնեն.
Ամէն գանուողներուն պիտի փախչին։
9 Երբ բոլոր մարդիկ պիտի վախնան,
Ու Աստուծոյ գործքը պատմեն,
Ու անոր ըրածին ուշադրութեամբ պիտի նային։
10 Արդարը Տէրոջմով պիտի ուրախանայ, և անոր պիտի յուսայ.
Եւ ամէն ուղիղ սրտով եղողները պիտի պարծին։

ՍԱՂՄ· ԿԷ

1 Դաւիթ գԱստուած կը գոհանայի անոր չնորհացը համար։ 4 Աստուծոյ բնութենական երջանկութիւնը ու անանց վայելքը բարիքները։

Դիւանավար երաժշտին. Դաւիթին Սաղմոսը — Երգը։

1 Ջեզի †կը սպասէ օրհնութիւնը, ով Աստուած, Սիոնի մէջ,
Ու քեզի ուխտը պիտի կատարուի։
2 Ով աղօթքի լսող,
Քեզի պիտի գայ ամէն մարմին։
3 ‡Անօրէնութիւնները իմ վրաս զօրացան.
Մեր մեղքերը դուն պիտի քաւես։

4 Երանի անոր որ Ընտրես ու մօտ կը մտցնես,
Որ բնակի քու սրահներուդ մէջ.
Պիտի յագնինք քու տանդ՝
Քու սուրբ տաճարիդ բարութենէն։

5 Արդարութեամբ պիտի պատասխանես մեզի,
Ով մեր փրկութեան Աստուածը,
Որ երկրի ամէն ծայրերուն ու ծովուն մէջը հեռուն եղողներուն յոյսն ես։
6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները հաստատեցիր,
Կարողութեամբ գօտի կապուեցար։
7 Որ կը ցածցնես ծովուն ձայնը՝
Անոր ալիքներուն ձայնը,
Ու ազգերուն խռովութիւնը։
8 Ու երեխ ծայրերը բնակիչները պիտի վախնան քու նշաններէդ.
Առաւօտն ու իրիկուան ելքը դուն կ՚ուրախացնես։

9 Երկիրն այցելութիւն կ՚ընես ու ողոքիկ կը ջրես,
Շատ կը հարստացնես անիկա.
Աստուծոյ գետը ջուր լեցուն է.
Անոնց ցորեն կը պատրաստես,
Վասն զի տառեղ պատրաստեցիր անիկա։
10 Անոր ակօսները կը խմցնես,
Ու անոր փոսերը կը չիտկես.
Անձրեւներով կը կակուղցնես անիկա,
Կ՚օրհնես անոր բոյսը։
11 Կը պսակես տարին քու բարութիւնովդ,
Ու քու չափերդ պարարտութիւն կը կաթեցընեն,
12 Անապատի արօտներուն վրայ կը կաթեցընեն.
Ու բլուրները ուրախութեամբ պատած են։
13 Արօտները հօտերով հագուած են,
Ու հովիտները ցորենով ծածկուած են.
Ցնծութեամբ կ՚ազազակեն ու կ՚երգեն։

ՍԱՂՄ · ԿԶ

1 Դատի՛ր կը յարդարէ մարդիկ որ չԱստուած գոյին, ե անոր
ձեռ գործերը գործեալներուն գիմեն, ե ե գանիկա օրհնեն
իր բարեխնդեներուն համար · 12 իսկ ինչը ասիս կ'ընէ որ
Աստուծոյ հոգեւոր ծառայութիւն մատուցանե · 16 և Աստու-
ծոյ իրեն ըրած մեծասքանչ բարեխնդեները կը պատմէ ։

Դիմասաւոր երաժշտին · Սաղմոս -- երգ ։

1 Ով բոլոր երկիր, ցնծութիւնով Աստուծոյ
ազաղակեցէք ։
2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը փառքին ;
փառաւոր րլէք անոր օրհնութիւնը ։
3 Աստուծոյ ըսէք Ի՜նչպէս Հանարոյ են քու
գործերդ ։
Քու մեծ զօրութենդ համար
Թշնամիներդ քեզի Ծխնդրաւորութիւն պիտի
ընեն ։
4 Բոլոր երկիրը երկրպագութիւն պիտի ընէն
քեզի ։
Սաղմոս պիտի երգեն քեզի,
Սաղմոս պիտի երգեն քու անուանդ ։ (Սէլա)

5 Եկէք ու տեսէք Աստուծոյ գործերը ։
Անիկա է գործքովը մարդոց Ծորդիներուն
վրայ Ա սքանչելի է ։
6 Ծովը ցամաքի դարձուց ,
Գետէն ոտքով անցան ։
Ան տեղը իրմով ուրախացանք ։
7 Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ ։
Ընդ աչքերը ազգերը կը դիտեն ։
Ապստամբները ինդ չբարձրանան ։ (Սէլա)

8 Ով ժողովուրդներ , օրհնեցէք մեր Ա-
ստուածը ,
Ու լսել տուէք անոր գովաբեման ձայնը ։
9 Անիկա մեր հոգին կենդանի կը պահէ ,
Ու Ծոտքերնուս սասանիլ չտար ։
10 Ինչու որ դուն քննեցիր մեզ , ով Աստուած ։
Փորձեցիր մեզ , ինչպէս որ արծաթը կը փոր-
ձուի ։
11 Ծմեզ որոգայթի մէջ մտցուցիր ,
Ծրանը բեռ գրիր մեր Ֆկռնակին վրայ ։
12 Ծմեր գլուխներուն վրայ մարդիկ հեծցու-
ցիր ։
Կրակի ու ջուրը մտանք ,
Սակայն մեզ առատութեան տեղը հանեցիր ։

13 Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ ,
Ձեզի պիտի հատուցանեմ իմ ուխտերս ,
14 Որ շրմունքներս խոսացան ,
Ու ենզուեցաւ մէջ բերանս խօսեցաւ ։

15 Գարարա ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզ
դի խոյերու խունկով ·
Զուարակներ պիտի զոհեմ նոխազներու հետ ։
(Սէլա)
16 Եկէք լսեցէք դուք ամէնդդ որ Աստուծ-
մէ կը վախնաք ,
Ու պատմեմ ինչ որ բրաւ իմ անձիս ։
17 Բերնովս անոր աղաղակեցի ,
Ու լեզուս անկիս Ֆարձրացուցի ։
18 Ծթէ որ սրտիս մէջը անօրէնութիւն տեսնէի ,
Տէրը պիտի չլսէր ։
19 Սակայն Աստուած լսեց ,
Իմ ազօթքիս ձայնը մտիկ բրաւ ։
20 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած , որ իմ ազօթքս
չդարձուց ,
Ու իր ողորմութիւնը ինձմէ եան չդարձուց ։

ՍԱՂՄ · ԿԷ

1 Սաղմոսերգուն ազօթք կ'ընէ Աստուծոյ արդարութեանը քե-
գործանութենանը համար · 3 որ Ժողովուրդը ուրախանայ · 6
ու Աստուծոյ բարեբարեխնդեները տարածուին ։

Դիմասաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ · Սաղ-
մոս -- երգ ։

1 Աստուած ազօթքի մեզի ու օրհնէ մեզ ,
Երեսը փայլեցնէ մեր վրայ , (Սէլա) ,
2 Որ Ծերկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի ,
Ու Ծամէն ազգաց մէջ քու փրկութիւնդ ։
3 Թող Ժողովուրդները քեզ գովին , ով Ա-
ստուած ,
Բոլոր Ժողովուրդները քեզ գովին ։
4 Ազգերը ինդ ուրախանան ու ցնծան ,
Վասն զի Ծողովուրդները ուղղութիւնով պի-
տի դատես ,
Ու երկրի ազգերուն գուն պիտի առաջնոր-
դես ։ (Սէլա)
5 Թող Ժողովուրդները քեզ գովին , ով Ա-
ստուած ,
Բոլոր Ժողովուրդները քեզ գովին ։
6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ ·
Ու Աստուած մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհ-
նէ ։
7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ ,
Ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախ-
նան ։

ՍԱՂՄ · ԿԸ

1 Աստուծոյ ազգութենանը համար · 7 իր երկպէքին հոգ
տանելուն համար · 19 ու իր մեծ գործերուն համար գերազ-
գաբանելու յորդորուած մը ։

14 · 17 · 18 · 19 ։
Ֆ Ամպ · ե · 4 ։
Ֆ Սաղ · ԼԳ · 11 ։
Ֆ Ծէր · բարեբաղձու-
ած · Ամ · 29 · իր ·
9 · Ես · ա · 15 ։
Ֆ Ծէր · Ամ · 4 ։
Ֆ Սաղ · Ծխա · 3 ։
Ֆ Սաղ · Ամ · 3 · Ես ·
Ֆ Սաղ · Ա · 1 · 2 ։
Ֆ Սաղ · Ծխ · 8 ։
Ֆ Սաղ · Ծգ · 1 · 2 ։
Ֆ Ծէր · պիտի տանեն ·
Սաղ · Ամ · 44 · Ամ ·
15 ։
Ֆ Սաղ · իր · 23 · կե ·
3 · Ծմեզ · 1 ։
Ֆ Սաղ · գգ · 1 · 2 ։
Ֆ Ծէր · պիտի տանեն ·
Սաղ · Ամ · 44 · Ամ ·
15 ։
Ֆ Սաղ · կե · 5 ։
Ֆ Սաղ · Ամ · 44 ։
Ֆ Ես · պիտի տանեն ·
Սաղ · Ամ · 44 · Ամ ·
15 ։
Ֆ Սաղ · իր · 23 · կե ·
3 · Ծմեզ · 1 ։

իր · 10 ։
Ֆ Ջար · Ծգ · 9 · ա
Գնա · ա · 6 · 3 ։
Ֆ Ծգր · ա · 15 ։
Ֆ Ես · երկնաւոր-
նեցուած ։
Ֆ Ես · Ամ · 23 ։
Ֆ Ես · իր · 37 ։

Ֆ Սաղ · Ծմգ · 1 · 2 ։
Ֆ Ամպ · Ա · 1 ։
Ֆ Սաղ · իգ · 11 ։
Ֆ Ես · բարեբաղձու-
ած · Ամ · 29 · իր ·
9 · Ես · ա · 15 ։
Ֆ Ծէր · իր · 9 · Ա
ուած · Ամ · 29 · իր ·
9 · Ես · ա · 15 ։
Ֆ Ես · Ամ · 4 ։
Ֆ Սաղ · Ծխա · 3 ։
Ֆ Սաղ · Ամ · 3 · Ես ·
Ֆ Սաղ · Ա · 1 · 2 ։

Ֆ Սաղ · կգ · 4 ։
Ֆ Սաղ · գգ · 10 · 13 ·
ղգ · 9 ։
Ֆ Ղա · իգ · 4 · Սաղ ·
Ամ · 12 · Եզեկ · լգ ·
27 ։
Ֆ Սաղ · իր · 27 ։

կե
Ֆ Թող · գ · 25 · Սաղ ·
գ · 6 · լա · 16 · Ա ·
3 · 7 · 18 · Ծմեզ · 135 ·
Ֆ Գալ · մգ · 25 ։
Ֆ Գալ · իր · 30 · 31 ։
Ֆ Ես · իր · 11 ։

Գլխաւոր երաժշտին. Դաւիթին Սաղմոսը՝ երգը։

1 Թ՚ազ եղիր Աստուած, անոր ի՚նչ ամիները
թազ ցրուին,
Ու զանիկա ատողները իր երեսէն թազ փախչին։
2 ՚Ի՚րենին ցրուելուն պէս ցրուէ զանոնք.
՚ինչպէս որ մոմը կրակին առջեւն կը հալի,
Այդ՚պէս թազ կորսուին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն։
3 Բայց ՚արդարները թազ ուրախանան,
Աստուծոյ առջեւն թազ ցնծան,
Եւ ուրախութի՚նով զուարճանան։
4 ՚Երգեցէք Աստուծոյ, ապտնա երգեցէք անոր անունը.
Ճամբայ պատրաստեցէք անապատներուն մէջ՝
Չի՚ն Եհո՚վան,
՚Որուն անունը ՚Եհո՚վ է,
Ու ցնծացէք անոր առջեւն։
5 ՚Որբերուն հայրը ու այրեւարիներուն դատաւորը
Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ։
6 ՚Աստուած մինակ եղողները տան մէջ կը բնաւ՚կեցնէ,
՚Կապուածները յաղողութեան կը հանէ.
Բայց ՚ապստամբները չոր տեղ կը բնակին։
7 Ով Աստուած, ՚քու ժողովրդիդ առջեւէն
գացած ատենդ,
Անապատէն անցած ատենդ, (Սէլա՚)
8 ՚Երկիրը չարժեցաւ, երկինքն ալ ՚ւրկ կաթիլ՚ցուց Աստուծոյ երեսէն.
Սինայ՚ ՚ւրկ՚ի՚ն Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն առջեւէն։
9 Ով Աստուած, ՚քու ժառանգութեանդ առատօրէն անձրեւ տարուղ,
Երբոր յոգնած էր՝ դուն հաստատեցիր անիկա։
10 ՚Քու ժողովրդիդ անոր մէջը բնակեցաւ.
՚Քու բարերարութեամբդ աղքատին համար պատրաստեցիր, ով Աստուած։
11 Տէրը պատգամ տուաւ.
Աւետիս տուողները մեծ բանակութի՚ւն են։
12 Զօրքերուն թագաւորները կը փախչին.
Կը փախչին, ու տան մէջ բնակող կ՚ը աւարը կը բաժնէ։
13 Թէեւ գամերուն մէջ՚տեղը պառկած ըլլաք,

՚Ազաւնիի թեւերուն պէս պիտի ըլլաք ար՚ծաթով պատած,
Ու անոր փետուրները դեղին ոսկիով։
14 ՚Ամենակարողը ան երկի՚ր վրայ թագաւորները ցրուած ատենը՝
Երկի՚ր Սալմոնին մէջի ձիւնին պէս ճերմկցաւ։
15 Աստուծոյ լեռը Բասան լեռն է,
Բազմագագաթ լեռը Բասան լեռն է։
16 ՚Ով բազմագագաթ լեռներ, ինչո՚ւ նախանձով կը նայիք.
՚Ա՚ն լեռն է՝ որ Աստուած հաճեցաւ անոր մէջը բնակիլու.
Ցերաւի՚ Տէրը հո՚ պիտի բնակի յաւիտեան։
17 ՚Աստուծոյ կառքերը երկու անգամ տասը հազար են, †հազար հազարաց.՚՚
Տէրը անոնց մէջն է, ի՚ւր սուրբ տեղն է ի՚ր Սինայի մէջ։
18 ՚Բարձր տեղը եղար, ՚գերութի՚ւնը գերի ըրիր,
՚Պարգեւներ առիր մարդոց համար,
Ու ՚ապստամբներուն համար ալ,
՚Որ Տէր Աստուած ՚Եհո՚վէ բնակի։
19 Տէրը օրհնեալ ըլլայ ‡օրէ օր.
Թէ որ ՚մե՚զ բեռ մը գնէ մեր վրայ,՚՚
Աստուած է մեր փրկիչը։ (Սէլա՚)
20 Աստուած մեզի փրկութեան Աստուած է,
Ու ՚մահուանէ ազատուիլը Տէր Եհո՚վային է։
21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ իր թշնամիներուն գլուխը,
Նաև ՚իր անօրէնութի՚ւններուն մէջը պարապողին գլխաւոր գանգը։
22 Տէրը բաւ, ՚Զաւա՚ն Բասանէն եւս գարձը՝ նեմ.
Ղրկուի՚ն անդունդներէն եւս գարձնեմ։
23 ՚Անոնց որ ատդ. արեան մէջ թաթխուի,
՚Շուներուդ լեզուն թշնամիներէն իր բաժինը՝ ՚՚՚։
24 Քու քալուածքներդ տեսան, ով Աստուած,
իմ՝ Աստուծոյս՝ իմ թագաւորիս քալուածքները սուրբ տեղին մէջը։
25 Առջեւէն ՚երգեցողները գացին,
Յետեւէն նուագածուներ՝
Թմբուկ զարնող կոյսերուն մէջտեղը։
26 Ժողովրդներուն մէջը օրհնեցէք զԱստուած,
Տէրը, ով ՚Իսրայէլի աղբիւրէն եղողներ։
27 Ա՚ն տեղն է ՚փոքր Բենիամիներ անոնց տիրապետողը,

ԿԲ.
= Թհս. · ժ · 55 · Եօ· · էգ · 5։
ԻՀ · Բ · 18 · Ոմե· · ժգ · 3։
Ա Սաղ · զէ · 5 · Մ՚ին՚ · — · 4։
Ը Սաղ · լը · 11 · Ձը· · 10 · կդ · 10։
Թ Սաղ · կդ · 4։
Ժ Նե՚հ · գ · 3։
ԺԱ Ա՚ստ · Ա՚ · 10։
ԺԲ Ա՚ստ · Ա՚ · 14։
Ա՚ստ · Ա՚ · 34 · 40։
ԺԳ Նե՚հ · ժգ · 21։
ԺԴ Ա՚ստ · Ա՚ · 37։
ԺԵ Ա՚ստ · Ա՚ · 1։
ԺԶ Նե՚հ · ժ · 1։
ԺԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԺԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԺԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԻԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ԼԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՄԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՆԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՇԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՊԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՌԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՍԹ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԱ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԲ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԳ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԴ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԵ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԶ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԷ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԸ Ա՚ստ · ժ · 1։
ՏԹ Ա՚ստ · ժ · 1։

Յաւգայի իչխանները իրենց բազմութեամբը ,
Զաբուդեան իչխանները — Նեփթալիմի իչխանները ։

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ հաստատեց .
Զօրացուր , ով Աստուած , ան բանը որ մեզի համար ըրիր ։
29 Երուսաղէմ նայ տաճարիդ համար
Թագաւորները քեզի ընծաներ պիտի բերեն ։
30 Եղէգներու մէջ գազանները , ու ցուլերուն ժողովը
Ժողովրդոց զառարներուն հետը տատիճ ,
Որ խոնարհին արծաթի կտորներով ներկէ .
Պատերազմ սիրող ժողովուրդները ցրուէ ։
31 Եգիպտոսէն արիւնակիցներ պիտի գան .
Եթովպիա իր ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի երկրնցընէ ։

32 Ով երկրի թագաւորութիւններ , երգեցէք Աստուծոյ ,
Սաղմոս ըսէք Տիրոջը , (Սէլա)
33 Անոր՝ որ ի յաւիտենից երկինքներուն երկնից վրայ կը նստի .
Ահա անիկա իր ձայնովը զօրաւոր ձայն կուտայ ։
34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ .
Անոր մեծավայելչութիւնը Իսրայէլին վրայ է ,
Ու անոր զօրութիւնը ամպերուն միջին է ։
35 Ահաւոր ես , ով Աստուած , քու սուրբ տեղերուդ միջ .
Իսրայէլին Աստուածը
Ինքը կու տայ իր ժողովուրդին զօր ու կարողութիւն .
Աստուած օրհնեալ ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · ԿԹ

1 Դաւիթի իր նեղութեանը համար կը գանգատի . 13 ապրիլը կ'ըսէ իր ապաստութեանը համար . 22 ու իր թշնամիներուն դատաստանը համար . 30 գՍաստած կը փառաւորէ շնորհակալութեամբ .

Գլխաւոր երաժշտին , Շօշանիմի վրայ · Սուլամ Դաւիթի ։

1 Ազատեցուր զիս , ով Աստուած ,
Վասն զի իրաւերը իր անձիս հասան ։
2 Խորունկ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ ,
Ուր որ կայնելու տեղ չկայ .
Ջուրերուն խորունկ տեղերը մտայ ,
Ու յորձանքները իս ընկղմցին ։
3 Ձայնեցայ ես կանչելէս , կոկորդս ցամքեցաւ ,
Աչքերս հեռացան իմ Աստուծոյս սպասելէն ։
4 Առանց պատճառի իս ատողները գլխուս մազերէն շատ են .
Իս փառ տեղը կորսընցնող թշնամիներս զօրացան .
Ան բանը որ չեմ յափշտակեր , անաւանը վերճարեցի ։
5 Ով Աստուած , իմ յիմարութիւնս դուն գիտես ,
Ու յանցանքներս քեզմէ ծածկուած չեն ։
6 Քեզի հաւիքորդները իմ պատճառովս չամչնան ,
Ով Տէր՝ զօրոց Տէրը .
Քեզ փնտռողները իմ պատճառովս ամօթով չըլլան ,
Ով Իսրայէլին Աստուածը ։
7 Վասն զի քեզի համար նախատինքի համբերեցի ,
Ամօթը ծածկեց իմ երեսս ։
8 Եղբայրներուս օտար՝
Ու մօրս որդւոցը անծանօթ եղայ ։
9 Ինծու որ քու տանդ նախանձը իս կերաւ ,
Ու քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան ։
10 Իմ անձիս ծոմ պահելովը լացի ,
Ու աս ինծի նախատինք սեպուեցաւ ։
11 Իս իմ հանդերձս քուրձ ըրի ,
Ու անոնց առակ եղայ ։
12 Դռան նստողները իմ վրայովս կը խօսին ,
Ու հարբեցողներուն խաղը եղայ ։

13 Բայց ես իմ աղօթքս կ'ընեմ քեզի ,
Ով Տէր , ընդունելի ժամանակին .
Ով Աստուած , քու մեծ ողորմութիւնովդ ,
Քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը ինծի պատասխան տուր ։
14 Հանէ զիս ցեխէն , ու չընկղմիմ .
Ազա ատոնցմէն ու խորունկ ջուրերէն ազատիմ ։
15 Ջուրերուն յորձանքը ինծ չընկղմէ ,
Ու անդունդը իս չկլլէ ,
Ու էրկրտրը իր բերանը վրաս չգոցէ ։
16 Պատասխան տուր ինծի , ով Տէր ,
Վասն զի քու ողորմութիւնդ քաղցր է .
Քու առատ գթութեանդ համեմատ նայէ ինծի ։
17 Ու չերեսդ մի ծածկեր քու ծառայէդ ,
Վասն զի ես նեղութեան մէջ եմ .
Շուտով պատասխան տուր ինծի ։
18 Իմ անձիս մտերիմ — գանիկա փրկէ .
Իմ թշնամիներուս համար իս ազատէ ։
19 Դուն գիտես իմ նախատինքս

ա Սաղ · չե · 19 · Ցաւ · ձե · 55 ·	ի Սաղ · չե · 13 · 14 ·	ր Կամ · գարբը	
բ Սաղ · լա · 11 · Եր · Ծգ · 3 · Ցաւ · ա · 11 · է · 3 ·	կ Ծնգ · բ · 7 · Ե · բրամ · իգ · 9 ·	Ես · ժգ · 33 ·	
գ Սաղ · ղա · 11 · Եր · Ծգ · 3 · Ցաւ · ա ·	Ցաւ · լե · 15 · 16 ·	Սաղ · կգ · 3 ·	
դ Ցաւ · ա · 9 · Սաղ · չե · 15 · 16 ·	լ Եր · խթ · 8 · Եհ · ը · 2 · Կար · ջ · 2 ·	Սաղ · իե · 16 · Ձգ · 16 ·	
ե Սաղ · ՃՀԹ · 139 · Ցաւ · ր · 17 ·	մ Սաղ · ՃԿԲ · 7 · Հայ · 1 · 2 · 15 ·	Սաղ · իե · ի · Ճր · 9 ·	
զ Տես Սաղ · ՀԹ · 50 · 51 · Համմ · ժե · 5 ·	ն Սաղ · ՃԿԲ · 82 · 193 · Եր · լը · 14 ·	Սաղ · իբ · ը · 7 · Եր · Ծգ · 3 · ԲԸՐ · ժբ · 2 ·	

Եւ իմ ամենից ու իմ խոչտանգութիւնս ։
Զոհ ասչխոյ են բոլոր իս նեզոները ։
20 Նախատինքը սիրտս կոտրից ու հիւանդ եզայ ։
Վշտակից եղողի մը նայեցայ , բայց չկար ,
Ու մխիթարիչներուն տուղիներուն բայց չգտայ ։
21 Հապա կերակուրի տեղ թոյն տուին ինծի ,
Ու ծարաւած առնիս քացախ խմցուցին ինծի ։
22 Անոնց սեղանը իրենց առջին որոգայթ ,
Ու չարհաճութեան տեղ վտանգ լլայ ։
23 Անոնց աչքերը մթնանան որ տեսանեն ,
Ու անոնց մէջքերը միշտ դողացուր ։
24 Զեռ սրտմտութիւնդ անոնց վրայ թափէ ,
Ու սաստիկ բարկութիւնդ անոնց վրայ հասնի ։
25 Անոնց բնակարանը աւերակ լլայ ,
Ու անոնց վրաններուն մէջը բնակող չգտնուի ։
26 Վասն զի նան որ դուն զարկիր , անոնք կը հալածեն ,
Եւ քու վիրաւորածիդ ցաւին վրայով կը խօսին ։
27 Անոնց անօրէնութիւնը վրայ անօրէնութիւն դիր ,
Ձեր քու արդարութիւնդ չհասնին ։
28 Կենդանց գրքէն թող ջնջուին ,
Ու արդարներուն հետ չգրուին ։

29 Բայց ես ազքատ ու վշտացած եմ .
Ով Աստուած , քու փրկութիւնդ թող իս պաշտպանէ ։
30 Աստուծոյ անունը պիտի գովեմ երգով ,
Ու պիտի բարձրացնեմ անիկա գոհութիւնով ։
31 Ու սահիկ եղջերաւոր -- կճղակաւոր եզէն -- զատ արապին ։
Աչերի ընդունելի պիտի լլայ Տէրոջը ։
32 Հեզերը պիտի տեսնեն և ուրախանան .
Ով Աստուած փնտռողներ , ձեր սիրտ ալ պիտի ապրի ։
33 Վասն զի Տէրը անապնեներուն կը լսէ ,
Ու իր կապուածները չանարգեր ։
34 Թող գովեն զանիկա երկինքը ու երկիրը ,
Ծովը -- ու բոլոր անոր մէջը չարժողները ։
35 Վասն զի Աստուած Սիոնը պիտի փրկէ ,
Ու Յուդայի քաղաքները պիտի չհիմնէ .
Եւ հոն պիտի բնակին ու ժառանգեն անիկա ։
36 Եւ իր ծառաներուն սերունդը պիտի ժառանգէ անիկա ,
Ու իր անունը սիրողները անոր մէջը պիտի բնակին ։

ՍԱՂՄ · Ե

1—5 Դաւիթ կը խնդրէ Աստուծմէ որ չամաչէ չարերը հոգածելու ու բարեպաշտները պահպանելու ։

Դիմաւոր երաժշտին . Սաստ- Դաւթի Հիշատակի համար ։

1 Ով Աստուած , իս փրկելու համար
Ով Տէր , ինծի օգնելու արագերիր ։
2 Թող ամչնան ու խայտառակ լլան
իմ անձնս փնտռողները .
Կտ գառնան ու ամօթով լլան
ինծի չարիք ուզողները ։
3 Թող ետ դառնան
Անոնք որ ըսին վայ վայ կրնան ։
4 Ամէն քեզ փնտռողներդ
Քեզմով թող ցնծան և ուրախանան .
Եւ քու փրկութիւնդ սիրողները
Ամէն ժամանակ թող ըսեն , Աստուած մեծացնայ ։
5 Բայց ես ազքատ ու անանկ եմ .
Ով Աստուած , հասու Հասիր ինծի .
իմ օգնականս ու փրկիչս գուն ես ,
Ով Տէր , մի ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ՀԱ

1 Դաւիթի հաւատքի փառաւորութիւնով ու Աստուծոյ հնարքին փոքրամասնութիւնը տալէն իրեն հասոյթ ։ Եւ իր անձին թշնամիներուն դէմ ։ 14 Հաւատացողներ թիւն կը խոստանայ ։ 19 Աստուած կը փառաւորէ ։ ու կը խոստանայ յաժար օրհնել զանոնք ։

1 Ով Տէր , քեզի յուսացայ ,
Զամչեմամ յաւիտեան ։
2 Քու արդարութեամդ զիս ազատեցուր ու աղատէ զիս ։
Ականդ ծռէ ինծի ու փրկէ զիս ։
3 Ինծի ապաստարան վէմ եղիր ,
Որ միշտ հոն երթամ .
Դուն հրամայեցիր որ իս փրկելու .
Ինչու որ իմ վէմս ու բերդս գուն ես ։
4 Ով իմ Աստուածս , ամբարշտին ձեռքէն ,
Անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն իս փրկէ ։
5 Վասն զի իմ ակնկալութիւնս գուն ես , ով Տէր կ'ըսեմ .
Մանկութենէս ի վեր իմ յոյսս դուն ես ։
6 Քեզ հաստատուածցայ արգանդէն ,
Մօրս որովայնէն իմ պաշտպանս գուն ես .
Իմ գովեստներս միշտ քու վրադ է ։

ե Եփես · գ · 1 ։
ֆ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 ։
գ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
հ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ղ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ճ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
յ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
շ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ո Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
չ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
պ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ջ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ռ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ս Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
վ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
տ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ր Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ց Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ւ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
փ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ք Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
օ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ֆ Սաղ · ղ · 11 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։

ա Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
բ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
գ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
դ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ե Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
զ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
է Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ը Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
թ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ժ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ի Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
լ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
խ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ծ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
կ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
հ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ձ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ղ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ճ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
մ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
յ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ն Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
շ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ո Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
չ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
պ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ջ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ռ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ս Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
վ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
տ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ր Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ց Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ւ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
փ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ք Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
օ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։
ֆ Սաղ · ղ · 1 · Ամբ · 1 · Հաբ · գ · 5 · Զեփ · 1 · Հաբ · գ · 15 ։

7 [ի]Զգուշանալի բանի մէջ պէս եղոյ չտանիքուն,
բայց իմ զգուաստ ապաւէնս դուն ես։
8 [ա]Ձեզանս քու գոհարանութիւնովդ լցուի,
Ամէն օր քու փառաբանութիւնովդ։
9 [ի]Դիրութեան առնես իս մի ձգեր.
Ահիս պակասած առնոր իս մի Թագաւոր։
10 Ինչու որ թշնամիներս ինձի համար կը խօսին,
Ու իմ անձս պաշարողները միմեանց խորհուրդ կ'ընեն,
11 Բանալով, Աստուած Թագաւոց անկիս.
Հալածեցէք ու բռնեցէք անկիս,
Վասն զի ազատող մը չկայ։
12 [ի]Ով Աստուած, ինծի մի հեռանար.
Ով իմ Աստուածս, [ի]ինձի օգնելու արագորդիր։
13 [ի]Թող ամչնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները.
Նախատինքով ու ամօթով Թող ծածկուին
ինձի չարութիւն ուզողները։

14 Բայց ես ամէն առն պիտի յուսամ,
Ու քու ամէն գոհարանութիւններուդ վրայ
պիտի աւելցնեմ։
15 [ի]Բերանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ,
Ամէն օր քու փրկութիւնդ.
Ինչու որ ես [ի]Անոնց համիները չեմ գիտեր։
16 Պիտի քալեմ Տէր Եհովային զօրութիւնովը.
Քու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ։
17 Ով Աստուած, ծանկութենէս ի վեր սորվեցուցիր ինծի.
Ու մինչև հիմա քու հրաշալի գործերդ պատմեցի։
18 Հիմա մինչև ծերութեան ու ալեւորութեան առնես
իս մի ձգեր, ով Աստուած,
Մինչև որ պատմեմ քու [ա]կարողութիւնդ ազգին,
Քու զօրութիւնդ ան ամէնուն որ պիտի գան
19 Քու արդարութիւնդ ալ չատ բարձր է, ով Աստուած,
Որ գուն մեծամեծ բաներ ըրիր.
[ի]Քեզի պէս ո՞վ կայ, ով Աստուած։

20 Դուն որ չատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինծի,
[ե]Նորէն իս պիտի կենդանացնես,
Ու երկրին անդունդներէն նորէն իս պիտի հանես։
21 Իմ մեծութիւնս պիտի չատցնես,
Ու դառնալով իս պիտի մխիթարես։
22 Ուստի ես ալ պիտի գովեմ քեզ Նաւթիով
քու ճշմարտութիւնդ. Համար, ով իմ Աստուածս.
Պատմս պիտի երգեմ քեզի քնարով,
Ով [ի]Սրայէլին Սուրբը։
23 Քեզի ազմս երգած առնես իմ շրթունքներս
ըրած պիտի ցնծան,
Ու հոգիս՝ որ գուն փրկեցիր։
24 Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւնդ պիտի խօսի.
Ինչու որ ինծի չարիք ուզողները ամչցան ու խայտառակ եղան։

ՍԱՂՄ· ՀԲ

1 Սաղմոսերգուն աղբիր բնչով Սալամնին համար։ անոր Թագաւորութեանը սրինակով. երեսուան Թագաւորութեանը բանիներ ու փառքը կը յայտնէ։ 18 ու գԱստուած կ'օրհնէ։

–†Սողոմոնին համար։"

1 Ով Աստուած, քու դատաստաններդ Թագաւորին տուր,
Ու արդարութիւնդ Թագաւորին երկրացին։
2 [ի]Ազիկս արդարութեամբ պիտի գատէ քու ժողովուրդդ,
Ու ազքատներդ իրաւունքով։
3 [ի]Լեռները խաղաղութիւն պիտի բերացընեն ժողովուրդին,
Ու բլուրներն ալ՝ արդարութեամբ։
4 [ի]Ժողովուրդին ազքատներուն իրաւունք պիտի բնէ,
Ցանկին զաւակները պիտի ազատէ,
Ու բռնաւորը պիտի Ջարդէ։
5 Քեզմէ պիտի վախնան [ի]քանի որ արեգակը ու լուսինը կը մնան՝
Ազգէ մինչև ազգ։
6 [ե]Չեզուած խոտի վրայ կը՝ անձրևի պէս պիտի իջնէ,
Ցարախներու պէս՝ երկիրը կը Թրջէն։
7 Անոր օրերուն ան՝ արդարը պիտի ծաղկի.
[ի]Ու չատ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ,
Մինչև որ այ լուսին չըլլայ։
8 Ու [ե]ծովէն մինչև ծովը պիտի տիրէ անիկա
Ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը։
9 [ի]Անոր առջեւն անապատին բնակիչները ծունկ պիտի կրկնեն,
[ի]Ու անոր թշնամիները փոշի պիտի լզեն։
10 [ի]Թարսիսի ու կղզիներուն Թագաւորները բնծայ պիտի մատուցանեն։

ՀԲ

= Սաղ. Ամէն· վերնագիրը։
† Կամ Սաղմոսին
Սաղմոսը։
ա Ես. ժա· 2· 3· 4· ըգ· 1։
բ Ես. ժա· 4· 5· ԽԹ· 22· 23· 25։
գ Ես. ժա· 4· 5· ԽԹ· 22· 23· 25։
դ Սաղ. Խ· 1։
ե Ես. ժա· 4· 5։
զ Սաղ. Խ· 1։
է Ես. ժա· 4· 5։
ը Սաղ. Խ· 1։
թ Սաղ. Խ· 1։
ժ Սաղ. Խ· 1։
ի Ես. ժա· 4· 5։
ա Սաղ. Խ· 1։
բ Ես. ժա· 4· 5։
գ Սաղ. Խ· 1։
դ Ես. ժա· 4· 5։
ե Սաղ. Խ· 1։
զ Ես. ժա· 4· 5։
է Սաղ. Խ· 1։
ը Ես. ժա· 4· 5։
թ Սաղ. Խ· 1։
ժ Ես. ժա· 4· 5։
ի Սաղ. Խ· 1։
ա Ես. ժա· 4· 5։
բ Սաղ. Խ· 1։
գ Ես. ժա· 4· 5։
դ Սաղ. Խ· 1։
ե Ես. ժա· 4· 5։
զ Սաղ. Խ· 1։
է Ես. ժա· 4· 5։
ը Սաղ. Խ· 1։
թ Ես. ժա· 4· 5։
ժ Սաղ. Խ· 1։
ի Ես. ժա· 4· 5։
ա Սաղ. Խ· 1։
բ Ես. ժա· 4· 5։
գ Սաղ. Խ· 1։
դ Ես. ժա· 4· 5։
ե Սաղ. Խ· 1։
զ Ես. ժա· 4· 5։
է Սաղ. Խ· 1։
ը Ես. ժա· 4· 5։
թ Սաղ. Խ· 1։
ժ Ես. ժա· 4· 5։
ի Սաղ. Խ· 1։

Շաբաթի ու Յաբաթի թագաւորները պարգեւ պիտի բերեն ։
11 Որ բոլոր թագաւորները անոր երկրպագու-
թիւն պիտի ընեն ։
Բոլոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն ։
12 Վասն զի Խաղաղ պիտի փրկէ աղաչակելու-
ատենը,
թեզնէն ալ, ու անիկա ալ որ օգնութիւն չունի։
13 Պիտի խղճայ աղքատին ու անանկին,
Եւ անանկներուն անձերը պիտի ազատէ ։
14 Հարստահարութենէ ու բռնութենէ պիտի
փրկէ անոնց անձը,
Եւ Անոնց արիւնը պատուական պիտի ըլլայ
անոր առջեւն ։
15 Ու պիտի ապրի, և Շաբաթի ոսկիէն անոր պի-
տի տրուի ։
Ու ամէն ատեն աղօթք պիտի մատուցուի անոր
համար ։
Ամէն օր պիտի օրհնեն զանիկա ։
16 Յորնեղի առատութիւն պիտի ըլլայ երկրին մէջ
Լեռներուն գլուխը ։
Անոր պտուղը Լիբանանին պէս պիտի չաքճի ։
Ու Դեռեան խոտին պէս պիտի ծաղկին Քա-
ղաքացիները ։
17 Անոր անունը յաւիտեան պիտի մնայ ։
Քանի որ արեգակը կը Տայ, անոր անունն ալ
պիտի մնայ ։
Ու Մարդիկ անով պիտի օրհնուին ։
Ամէն ազգերը երանութիւն պիտի տան անոր ։

18 Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուած՝ Իսրայէլին
Աստուածը ։
Միայնակ ինքն է հրաշքներ ընողը ։
19 Ու օրհնեալ ըլլայ յաւիտեան անոր փառա-
ւոր անունը,
Ու բոլոր երկիրը Թող լցուի անոր փառքովը ։
Ամէն ու ամէն ։
20 Յեսսէի որդւոյն Դաւիթին աղօթքները լրին-
ցան ։

ՍԱՂՄ· ՀԳ

1 Սարգսէն փոքրմեծ մը Ինչ յարմար գտնուէին նոյն՝ 2 կը ցուցնէ ան փոքրմեծութիւնը պատճառը տալիքին չափերուն յարգութիւնը։ 13 անոր աստուածային ոգւոյն ներգործութիւնը։ 15 ու անոր վրայ յայտնի կերպով պատկերի ինամոցով Աստուծոյ խորհուրդը նոյն ատեն պիտի կարծանի ու արդար պիտի պատճառուի ։

Յաղմոս Աստիպայ ։

1 Յերուսաղեմ քաղաքին մէջ յարմար գտնուէին նոյն՝ 2 կը ցուցնէ ան փոքրմեծութիւնը պատճառը տալիքին չափերուն յարգութիւնը։ 13 անոր աստուածային ոգւոյն ներգործութիւնը։ 15 ու անոր վրայ յայտնի կերպով պատկերի ինամոցով Աստուծոյ խորհուրդը նոյն ատեն պիտի կարծանի ու արդար պիտի պատճառուի ։

Յաղմոս Աստիպայ ։

1 Յերուսաղեմ քաղաքին մէջ յարմար գտնուէին նոյն՝ 2 կը ցուցնէ ան փոքրմեծութիւնը պատճառը տալիքին չափերուն յարգութիւնը։ 13 անոր աստուածային ոգւոյն ներգործութիւնը։ 15 ու անոր վրայ յայտնի կերպով պատկերի ինամոցով Աստուծոյ խորհուրդը նոյն ատեն պիտի կարծանի ու արդար պիտի պատճառուի ։

Յաղմոս Աստիպայ ։

1 Յերուսաղեմ քաղաքին մէջ յարմար գտնուէին նոյն՝ 2 կը ցուցնէ ան փոքրմեծութիւնը պատճառը տալիքին չափերուն յարգութիւնը։ 13 անոր աստուածային ոգւոյն ներգործութիւնը։ 15 ու անոր վրայ յայտնի կերպով պատկերի ինամոցով Աստուծոյ խորհուրդը նոյն ատեն պիտի կարծանի ու արդար պիտի պատճառուի ։

Յաղմոս Աստիպայ ։

22 Ես եմ յիմար եւ չէի խնայեր ,
քեզ առջեդ անասունաբար դէս եմ ։
23 Սակայն ես միշտ քեզի հետ եմ.
Դուն իմ աջ ձեռքս կը բռնես ։
24 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի քու խորհրդովդ ,
Ու վերջը փառքով իս պիտի ընդունիս ։
25 Ո՞վ ունիմ ես երկինդ մէջ .
Երկրի վրայ ալ քեզմէ բերիը չեմ ուզեր ։
26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մաշին ,
Բայց Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը ու ինծի բաժինս է յաւիտեան ։
27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ կը հեռանան՝ կը կորսուին .
Դուն կը աստիկցընես ամէնը՝ որ չընութիւն կ'ընեն՝ քեզմէ հեռանալ ։
28 Բայց Աստուծոյ մօտենալս բարի է ինծի .
Քեզիս դիրք եմ ՏԷր Եհովային վրայ ,
Որ կրնամ բոլոր գործերդ պատմեմ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ

1 Սրբազանին ուխտակից գառնապաշտ Համար Մարգարէին կը գանգառած։ 10 գԱստուած օգնութիւնն կը կանչէ՝ յիշելով անոր կարողութիւնը ։ 18 գանկիս նախասաղ թշնամիները ։ անոր ժողովրդը ։ ու բոլոր ուխտը ։

Երգ Առաջնոյ ։

1 Ո՛վ Աստուած , ինչո՞ւ հեռ բոլորովին մերժեցիր ,
Ո՞ւ բարկութիւնդդ կը մխայ հոտ արօտիդ ոչխարներուն վրայ ։
2 Յիշէ քու ժողովրդդ հին սկիզբէն ստացեր ես ,
Հոտ ժառանգութեանդդ վիճակը հերկեր ես ,
Ո՞ւ սա Սիոն լեռը ուր որ բնակեր ես ։
3 Բարձրացուր քու քայլերդ դէպ ի բոլորովին աւերածներուն ,
Ո՞ւ սուրբ տեղին մէջ թշնամին բրած բոլոր դէշ գործերուն ։
4 Հոտ թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովրդդ մէջը .
Իրենց նշանները նշանի դէս կը դնեն ։
5 Մեկնա անտառի ծառերուն պէս
կացիններ վերցընողի մը պէս գիտցաւեցան .
6 Ու հիմա հանոր քանդակազործ գործերը՝
Անոնք մէկէն կացիններով ու մուրճերով կը կոտրտեն ։
7 Կրակով այրեցին քու սրբարանդ .
Մինչեւ գետինը կործանեցին քու անուանդ բնակարանը ։
8 Իրենց սրտերուն մէջ ըսին թէ կոտրտենք ամէնք ամէնը միասին .
Երկրին մէջ Աստուծոյ բոլոր ժողովարանները այրեցին ։
9 Մեր նշանները չենք տեսներ .
Ալ մարգարէ չկայ .
Ու քովերնիս մէկն ալ չկայ ,
Որ գիտնայ թէ մինչեւ ե՞ր դիտ եւն ։
10 Ո՛վ Աստուած , մինչեւ ե՞ր նախատինք պիտի բնէ նեղիչը .
Թշնամին մինչեւ յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ՞ ։
11 Ինչո՞ւ եւ կը քաշես քու ձեռքդ՝ ու աջ ձեռքդ .
Զանիկ ծոցէդ հան եւ կորսընցուր զայն ։
12 Բայց սկիզբէն Իմ թագաւորս Աստուած է ,
Որ փրկութիւններ կ'ընէ երկրին մէջ ։
13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատռեցիր ,
Վիշապներուն գլուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։
14 Դուն ջարդ եցիր Լեւիաթանին գլուխները .
Անիկա կերակուր բլուրու տուիր հանապազ մեն մէջի ժողովրդին ։
15 Դուն ճեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը ,
Դուն չորցուցիր մեծնչնաւար գետերը ։
16 Քուկդ է ցորեկը , և քուկդ է գիշերը .
Ղպրը ու արեը դուն պատրաստեցիր ։
17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները .
Ամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։
18 Յիշէ սակայն որ թշնամին նախատինք արաւ Տէրոջը ,
Ու հիմար ժողովրդը քու անունդ անարգեց ։
19 Մի մատներ գազանին Դուռ տատրակիդ անձը .
Մի մոռնար յաւիտեան քու ազգաստներուդ կեանքը ։
20 Նայէ ուխտիդ , ինչու որ երկրին խաւար անդունդներ բռնակալութեան բնակարաններով լցուած են ։
21 Թող խեղճը եւս չդառնայ ամօթով .
Թող ազքատը ու անանկը օրհնեն քու անունդ ։
22 Ելիր , ով Աստուած , քու դատդ պաշտպանէ .
Յիշէ ան նախատինքը՝ որ անդադար ամէն օր քեզի կ'ընէ ։

Ա Սադ. ը. 6։ Ես. ոտի. լ. 2։
Բ Սադ. լը. 8։ Ես. ոտի. ծը. 8։
Փիլ. գ. 8։
Ա Սադ. ձգ. 9։ Հմմտ. 81. 88։
Ա Սադ. ժգ. 5։ Հմմտ. 37։
Սադ. Հմմտ. 155։
Ել. լձ. 15։ Թուա. ժ. 35։
Ես. 30. 6։ Ա. ոտի. լ. 2։
Ա Սադ. ը. 8։ Ես. ծը. 8։
Ա Սադ. ձգ. 9։ Հմմտ. 81. 88։
Սադ. ժգ. 5։ Հմմտ. 37։
Սադ. Հմմտ. 155։
Ել. լձ. 15։ Թուա. ժ. 35։
Ա Սադ. ը. 6։ Ես. ոտի. լ. 2։
Ա Սադ. ը. 8։ Ես. ծը. 8։
Փիլ. գ. 8։
Ա Սադ. ձգ. 9։ Հմմտ. 81. 88։
Ա Սադ. ժգ. 5։ Հմմտ. 37։
Սադ. Հմմտ. 155։
Ել. լձ. 15։ Թուա. ժ. 35։
Ես. 30. 6։ Ա. ոտի. լ. 2։
Ա Սադ. ը. 8։ Ես. ծը. 8։
Փիլ. գ. 8։
Ա Սադ. ձգ. 9։ Հմմտ. 81. 88։
Ա Սադ. ժգ. 5։ Հմմտ. 37։
Սադ. Հմմտ. 155։
Ել. լձ. 15։ Թուա. ժ. 35։

23 Մի մոռնար քու ինչասիրներուդ ձայնը.
քեզի գէմ ոտք եկողներուն խռովութիւնը
ամէն ժամնատակ կը բարձրանայ։

ՍԱՂՄ· ՀԵ

1 Մրմռալէն չԱսուածած կը գոչուածէ։ 2 կը խոստանայ որ
գործիքներ գործածուած անունէ։ 4 Հոգեպէս կը յանդիմանէ
ձեռ Ասուծոյ հաճոյանալութիւնը ինչպիսիներով։ 6 Ասուածած
կը գոչէ։ ու կը խոստանայ որ արդարութիւն ի գործ դնէ։

Գլխաւոր երաժշտին. ըԱղ-թաշէնիմ, Ասափին
Սաղմոսը -- Երգը։

1 Կը գոչենք քեզ, ով Ասուած,
կը գոչենք, և քու անունդ մօտ է.
Քու հրաշքներդ կը պատմուին։
2 Երբոր ընտրեալ ժամնատակ ունենամ
Ուզիղ դատաստան պիտի տեսնեմ։
3 Երկիրը ու անոր բոլոր բնակիչները մեչեցան.
Անոր սիւները ես կը հաստատեմ։ (Սէլա։)
4 Ըսի հպարտներուն թէ Հպարտութիւն մի
ընէք.
Ու ամբարիշտներուն թէ ԽՂիւր մի վերջը-
նէք։
5 Ձեր եղկիւրները վեր մի վերցնէք.
Ամբարտաւան պարանոցով մի խօսիք։
6 Ինչու որ բարձրանալը ոչ արեւելքէն է
Եւ ոչ արեւմտեանէն ոչ ալ անապատէն,
7 Հապա Խգատաւորը Ասուած է.
ըՄէկը կը ցածցընէ, ու միւսը կը բարձրացընէ։
8 Ինչու որ ԽՁէրոջը ձեռքը բաժակ կայ, ու
գինին կարմիր է.
Անիկա Վհատնատած-քով լեցուն է, ու անկէ
կը թափի.
Եւ իրաւ երկրին բոլոր ամբարիշտները
ԽՆոր մնուածները քամելով պիտի խմեն։
9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատմեմ.
Յակոբին Ասուածոյն ազգնս պիտի երգեմ։
10 Ու ետմարիշտներուն բոլոր եղկիւրները պի-
տի փչեմ.
ԽԱրդարին եղկիւրները պիտի բարձրանան։

ՍԱՂՄ· ՀԶ

1 Ասուածոյ վերհասնութիւնը երկիւղած մէջ։ 11 Ասոր յոյ-
գանքը ծառայելու համար յորդորանք մը։

Գլխաւոր երաժշտին, Նկինոթի վրայ· Ասա-
փին Սաղմոսը -- Երգը։

1 ըԱսուած Յուդայի մէջ ճանչցուած է.
Անոր անունը Իսրայէլի մէջ մեծ է։
2 Ու անոր խորանը Սաղէմի մէջ է,
Եւ անոր բնակարանը Սիոնի մէջ է։
3 ԽԱն անդր Չարդեց ազեղին նետերը,
վահանը, սուրը ու պատերազմը։ (Սէլա։)
4 Դուն լուսաւոյ ես,
ԽՅափչտակութենան լեռներէն աւելի գեղա-
զանց ես։
5 Սրտով զօրաւորները յափչտակուեցան,
ըՔունեցողին քնացան.
Ու բոլոր զօրեղ մարդիկը ձեռքերնին չգտան։
6 Ով Յակոբին Ասուածդ, Խքու յանդիմանութիւնդ
կառքը ու ձին անզգայ պառկեցան։
7 Դուն, -է Ցէր, դուն ահաւոր ես,
Եւ ՝ով կրնայ կայնիլ քու առջիդ՝ քու բար-
կութենանդ առնեն։
8 ԽԴուն երկինքէն լսել տուիր դատաստանը.
ՀԵրկիրը վախցաւ ու լռեց,
9 Երբոր Ասուած Խդատաստանի բնելու եաւ՝
Որ երկրին բոլոր ՈՀեզերը փրկէ։ (Սէլա։)
10 ԽԻրաւ ցրնկ մարդուն բարկութիւնը քեզ պի-
տի գովէ.
Ո- մնացած բարկութիւնը դուն պիտի զսպես։
11 ԽՈւխտ բրէք ու կատարեցէք ձեր Ցէր Աս-
ուածդնիս.
ՀՆոր բոլորտիքը եղողներուն ամէնը
Թող բնծաներ բերեն Նշաւարին։
12 Ինքը իշխաններուն հոգին պիտի կտրէ.
ԽՀաւատր է երկրի թագաւորներուն։

ՍԱՂՄ· ՀԸ

1 Սաղմոսերգուն կը յայտնէ թէ արդար սասկի պատերազմ ա-
նելու. Երեքհատասներորդ գէմ. 10 և ինչ Ասուածոյ մեծ
ու շնորհալի գործերուն վրայ մտածելով՝ ինչպես յոյժ գո-
հանալու։

Գլխաւոր երաժշտին, ը-Իդիթունին վրայ· Ասա-
փին Սաղմոսը։

1 ԽԻմ ձայնս Ասուածոյ է, ու ես կ'պատասխանեմ.
Իմ ձայնս Ասուածոյ է, ու ան ինծի պիտի
լսէ։
2 ԽԻմ նեղութենանս օրը ՀՑէրը փնտռեցի.
Գիշերը տարածուած էր իմ ձեռքս ու չէր
խուսնար.
Իմ անձս մխիթարիլ չէր ուզեր։
3 Ասուած յիշեցի ու անհանգիստ եղայ.
Խորհեցայ ու Իմ հոգիս մաքնցաւ։ (Սէլա։)
4 Իմ աչքերս արթնան պահեցիր.
Խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ։
5 ըՄտածեցայ օրերը,

Հէ
- Սաղ· ծէ· վերնագիրը։
Ջ Սաղ· ա· 21։
Ի Սաղ· ծ· 6· ծգ· 11։
Ր Ցաթ· բ· 7։
Դան· բ· 21։
Ե Ցոբ· իա· 20· Սաղ·
Կ· 3· երեմ· ի՛ե· 15· Ցաղ· Ժգ· 10։
Ժգ· 19։
Ը Ասաղ· իգ· 30։
Ե Սաղ· հգ· 10։
Ը Սաղ· Ամ· 8· ե՛ր· իբմ· իա՛բ· 25։
Ի Սաղ· Ամ· 17։
Հզ
Ա Սաղ· իբ· 1· ևս։
Ջ Սաղ· իզ· 9· ե՛ր· գեկ· իՅ· 9։
Ի Եզեկ· ը՛ե· 12· 13· իՅ· 4։
Ր Սաղ· ժգ· 3· ե՛ր· Ա Սաղ· իգ· 3· ե՛ր· իբմ՛· Ժա· 39։
Ե Եր· ծե· 1· 21· ե՛ր· Ժբ· 11· Սաղ· կե· 7։
Ե Ժաղ· ե· 4· 5· 6· Ե Սաղ· ե· 10· Ը Եզեկ· ը՛ե· 22· 23· Սաղ· կը· 29· Ամ· 7։
Ի Սաղ· կը· 38։
- Սաղ· իՅ· ե, կե· վերնագիրները։
Ջ Սաղ· գ· 4։
Ի Սաղ· ծ· 13։
Ր Ես· իզ· 9· 16։
Ե Սաղ· Ամբ· 3· Ամբ· 4։
Ը Որ· ը՛ե· 7· Սաղ· Ամբ· 4· ես· Ամ· 9։

Չին ժամանակներուն տարբերը ։
6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ իմ երգս ։
Իմ սրտս հետ կը խօսիմ,
Ու իմ հոգիս ալ քննութիւն կ՚ընէ ։
7 Արդեօք Տէրը յաւիտեան պիտի մերժէ՞,
Ու ալ չքնաու պիտի չհաճի՞։
8 Միթէ անոր ողորմութիւնը բոլորովին պակսեցա՞ ։
Ո՞ւ խոստումները վերջացա՞ ազգէ մինչև ազգ ։
9 Միթէ Աստուած դթութիւն մնացը մոռցա՞,
Միթէ բարկութիւնով արգիլե՞ց իր ողորմութիւնը ։ (Սելա)
10 Ու ասի ըսի, Ա՛ս է իմ տկարութիւնս,
Բարձրեալին աջ ձեռքին փոփոխութիւնը ։
11 Տէրոջը գործերը պիտի յիշեմ.
Միայն քու առէջ հրաշքներդ պիտի յիշեմ։
12 Բոլոր գործերուդ վրայ պիտի խորհիմ,
Ու քու բրածնեղուդ վրայ պիտի մտածեմ։
13 Ով Աստուած, քու ճամբադ սրբութեան մէջ է ։
Աստուծոյ պէս մեծ Աստուած ո՞վ կայ ։
14 Հրաշքներ ընող Աստուածը դուն ես ։
Քու զօրութիւնդ ժողովրդներուն մէջը յայտնեցիր ։
15 Քո՛ բազուկովդ փրկեցիր քու ժողովուրդդ՝
Յակոբին ու Յովսեփին որդիները ։ (Սելա)
16 Ջուրերը քեզ տեսան, ով Աստուած,
Ջուրերը քեզ տեսան — դողացին ։
Անդունդներն ալ սոսկացին ։
17 Ամպերը ջուր թափեցին ։
Երկինքները ձայն հանեցին ։
Նետերդ ալ գացին ։
18 Քու որոտնէդ ձայնը †երկինքն էր ։
Փայլակները լոյս տուին աշխարհին ։
Երկիրը սասնեցաւ ու դողաց ։
19 Քու ճանապարհդ ծովուն մէջ է,
Ու քու ճամբադ մեծ ջուրերուն մէջ է ։
Ոչ ոք չտեսնուիր չին գիտցուիր ։
20 Հօտի պէս քու ժողովուրդդ առաջնորդեցիր
Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքով ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԷ

1 Աստուծոյ օրհնէք ուրախալու յորդորանք մը։ Աստուծոյ բարեմեծութեան ու անշնաղանդ ներման գովք։ 61 Աստուած իսրայէլացիները մերժելով կ՚ընծայ իր Որդւոյն։ Սրտի ու խնդութեան։

1 Ով իմ Ժողովրդս, †մոռի երեք իմ †օրէնքս,
խոնարհեցուցէք ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն ։
2 Առակով պիտի բանամ իմ բերանս,
Ո՞ւ հին ժամանակի խրթնաբանութիւնները պիտի խօսիմ,
3 Որոնք լսեցինք ու գիտցանք,
Եւ մեր հայրերը մեզի պատմեցին ։
4 Մենք պիտի չպահենք անոնց որդիներէն.
Նկատի կ՚ունենք ապագայ ազգին պիտի պատմենք
Տէրոջը գովութիւնները ու անոր զօրութիւնը
Եւ անոր ըրած հրաշքները ։
5 Վասն զի վկայութիւն հաստատեց Յակոբին մէջ,
Ու օրէնք դրաւ Իսրայէլին մէջ,
Որոնք պատուիրեց մեր հայրերուն,
Որ տոհմերնին իրենց որդւոցը ։
6 Որպէս զի գալու ազգը՝ ծնելու սաղքը —
Որ նոյնպէս
Ո՞ւ — կրնան որդւոցը պատմեն ։
7 Անոնք ալ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնեն,
Չմոռնան Աստուծոյ գործերը,
Հապա անոր պատուիրանքները պահեն ։
8 Ու իրենց հայրերուն պէս
Կամակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլլան,
Ուրկէ ազգ մը՝ որ իրենց սիրտը չէն չիմացած,
Ու իրենց հոգին հաւատարիմ չէ Աստուծոյ ։
9 Եփրեմի որդիքը — սպառազինեալ աղեղնաւորներ էին,
Պատերազմին օրը նահանջեցին ։
10 Աստուծոյ ուխտը չպահեցին,
Ու անոր օրէնքին համեմատ չուզեցին քալել
11 Ու հմնացան անոր գործերը,
Եւ անոր հրաշքները որ իրենց ցուցուցեր էր ։
12 Անոնց հայրերուն առջեւն հրաշքներ ըրաւ,
Եգիպտոսի երկրին՝ Ցոյանեան դաշտին մէջ ։
13 Ալեաց պատուհաս ու անոնք անցուց,
Եւ ջուրերն ալ դիզի պէս կանգնեցուց ։
14 Ու ցորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց,
Եւ բոլոր գիշերը կրակի լուսով ։
15 Վէմերը պատուհաս անապատին մէջ,

Եւ անոնց ջուրերը խմեցուց իբրեւ մեծ անդունդներէ ։
16 Ալ հեղեղներ հանեց վէմէն,
Ու ջուրերը գետերու պէս իջուցանել տուաւ ։
17 Բայց դարձեալ անոր դէմ մեղանչեցին,
Անապատին մէջ Բարձրեալին դէմ յանդգնեցան ։
18 Ու իրենց սրտին մէջ Աստուած փորձեցին,
Իրենց ախորժակին համար կերակուր խնդրելով ։
19 Աստուծոյ դէմ խօսեցան,
Ըսին՝ Աստուած կրնա՞ անապատին մէջ սեղան պատրաստել ։
20 Ահա ան հարուածեց վէմը, ջուրեր հոսեցան,
Ու առուակներ յորդեցան ։
Կրնա՞ հացն ալ տալ,
Կամ իր ժողովուրդին համար միս պատրաստել ։
21 Ուստի Տէրը լսեց ու բարկացաւ,
Եւ Յակոբի դէմ կրակ բորբոքեցաւ,
Եւ Իսրայէլի դէմ ալ սաստկութիւն յարուցաւ ։
22 Որովհետեւ Աստուծոյ չհաւատացին,
Ու անոր փրկութեան վրայ չյուսացին ։
23 Թէպէտ վերեւի ամպերուն հրամայեց,
Ու երկնից դռները բացաւ ։
24 Եւ անոնց վրայ մանանայ տեղացուց ուտելու համար,
Ու երկնից հացը տուաւ անոնց ։
25 Հրեշտակներուն հացը մարդ կերաւ ։
Ղրկեց անոնց կերակուր յագեցնելու համար ։
26 Արեւելեան հով հանեց երկնքին մէջ,
Ու իր զօրութեամբ հարաւային հով բերաւ ։
27 Անոնց վրայ մարմինները փոշիի պէս տեղացուց,
Ու թռչունները ծովու աւազի պէս ։
28 Ու անոնց բանակին մէջ ինկան,
Անոնց բնակարաններուն չորս կողմը ։
29 Կերան ու լաւ յագեցան,
Ու իրենց ախորժակը կատարեց անոնց ։
30 Չդադրեցան իրենց ախորժակէն,
Դեռ կերակուրնին բերնին մէջ էր ։
31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ յարձակեցաւ,
Ու անոնց ամենէն զօրաւորները սպաննեց,
Եւ Իսրայէլի ընտիր երիտասարդները տապալեց ։
32 Այս բոլորէն յետոյ ալ մեղանչեցին,
Ու անոր հրաշքներուն չհաւատացին ։
33 Ուստի անոնց օրերը ունայնութեան մէջ,
Ու տարիները սարսափի մէջ վերջացուց ։
34 Երբ զանոնք կը սպաննէր, անոր կը փնտռէին,
Ու դարձի կուգային եւ Աստուծոյ կանուխ կը փնտռէին ։
35 Եւ կը յիշէին թէ Աստուած անոնց ապաւէնն է,
Եւ Բարձրեալ Աստուած անոնց փրկիչը ։
36 Բայց անոր բերնով կը խաբէին,
Ու անոր լեզուով սուտ կը խօսէին ։
37 Որովհետեւ անոր սիրտը անոր հետ ուղիղ չէր,
Ու անոր ուխտին հաւատարիմ չէին ։
38 Բայց ինք գթած է ։
Անօրէնութիւնը կը ներէ եւ չի կորսնցներ ։
Եւ շատ անգամ իր բարկութիւնը կը դարձնէ,
Ու իր ամբողջ սաստկութիւնը չի յարուցաներ ։
39 Կը յիշէ թէ անոնք մարմին են,
Հով մը որ կերթայ եւ չի դառնար ։
40 Քանի անգամ անապատին մէջ անոր դէմ մեղանչեցին,
Ու տխրեցուցին զանիկա անջուր տեղերու մէջ ։
41 Դարձեալ դարձան ու Աստուած փորձեցին,
Ու Իսրայէլի Սրբոյն սահման դրին ։
42 Չյիշեցին անոր ձեռքը,
Այն օրը որ զանոնք ազատեց թշնամիին ձեռքէն ։
43 Ինչպէս նշաններ ըրաւ Եգիպտոսի մէջ,
Ու իր հրաշքները Սոանայ դաշտին մէջ ։
44 Ու անոնց գետերը արիւն դարձուց,
Ու անոնց առուակները որ չխմեն ։
45 Ճանճերու խառնիճաղանջ երամ մը ղրկեց անոնց,
Որոնք կերան զանոնք,
Ու գորտերը որ կործանեցին զանոնք ։
46 Ու անոնց արդիւնքը մորեխին տուաւ,
Ու անոնց վաստակը ծղրիդին ։
47 Կարկտով կոկոռեց անոնց որթատունկերը,
Ու անոնց թզենիները սառնամանիքով ։
48 Ու անոնց անասունները կարկտին մատնեց,
Ու անոնց հօտերը կայծակներուն ։
49 Իր բորբոքած բարկութեան սաստկութիւնը,
Ու իր սրտմտութիւնը,
Ու ցասումը եւ նեղութիւնը,
Չար հրեշտակներու խումբ մը ղրկելով ։
50 Ճամբայ բացաւ իր բարկութեան համար,
Չխնայեց անոնց հոգին մահէն,
Ու անոնց կեանքը համաճարակին մատնեց ։
51 Ու Եգիպտոսի մէջ ամէն անդրանիկ զարկաւ,
Ամէն զաւակներուն սկիզբը Քամայ վրանները ։
52 Ու իր ժողովուրդը ոչխարի պէս հանեց,
Ու անոնց հօտերը անապատին մէջ ոչխարի պէս առաջնորդեց ։
53 Ապահով կերպով առաջնորդեց անոնց,
Ու անոնք չվախցան,
Ու անոնց թշնամիները ծովը ծածկեց ։
54 Ու զանոնք իր սրբութեան սահմանին բերաւ,
Այս լեռը որ իր աջը ձեռք բերաւ ։
55 Ու անոնց առջեւէն հեթանոսները վռնդեց,
Ու անոնց ժառանգութիւնը չափանիշով բաժնեց,
Ու Իսրայէլի ցեղերը անոնց վրաններուն մէջ բնակեցուց ։
56 Բայց փորձեցին ու բարկացուցին Աստուած Բարձրեալը,
Ու անոր վկայութիւնները չպահեցին ։
57 Հապա դարձան ու հայրերուն պէս անհաւատարիմ եղան,
Ու խաբեայ աղեղի պէս շեղեցան ։
58 Ու իրենց բարձր տեղերով զայրացուցին զանիկա,
Ու իրենց կուռքերով նախանձ շարժեցին ։
59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ,
Ու Իսրայէլ բոլորովին մերժեց ։
60 Ու Սեղեմի խորանը,
Ու մարդկանց մէջ բնակած վրանը թողուց ։
61 Ու իր զօրութիւնը գերութեան մատնեց,
Ու իր փառքը թշնամիին ձեռքը ։
62 Ու իր ժողովուրդը սրի մատնեց,
Ու իր ժառանգութեան վրայ բարկացաւ ։
63 Անոնց երիտասարդները կրակ կերցուց,
Ու անոնց կոյսերը հարսնիք չունեցան ։
64 Անոնց քահանաները սրի մատնուեցան,
Ու անոնց այրիները չկոծեցին ։
65 Ու Տէրը քնացողի պէս արթնցաւ,
Գինիէն զօրացած մարդու պէս ։
66 Ու թշնամիները ետեւէն զարկաւ,
Ու զանոնք յաւիտենական նախատինքի մատնեց ։
67 Ու Յովսեփի վրանը մերժեց,
Ու Եփրեմի ցեղը չընտրեց ։
68 Հապա Յուդայի ցեղը ընտրեց,
Սիոն լեռը որ սիրեց ։
69 Ու իր սրբութիւնը բարձր տեղերու պէս շինեց,
Երկրի պէս որ յաւիտեան հաստատեց զայն ։
70 Ու իր ծառայ Դաւիթը ընտրեց,
Ու զանիկա ոչխարանոցներէն առաւ ։
71 Ոչխարներուն ետեւէն գալէն,
Որ իր ժողովուրդը Յակոբը հովուէ,
Ու իր ժառանգութիւնը Իսրայէլը ։
72 Ու անոնց հովուեց անարատ սրտի համաձայն իր ձեռքերուն զգուշութեամբ ։

Ու խնդուց Ադդ իբր թէ մեծ անդունդէ մը ։
16 Եւ չատուներ հանից վէմէն,
Ու ջաբերը գետրու պէս բղխեցուց ։
17 Բայց անոնք նորէն մեղքերնին աւելցուցին
անոր դէմ,
Ո– չբարկացուցին Բարձրեալը անապատին մէջ.
18 Եւ սրտերուն մէջ դնատուած փոր-
ձեցին,
կերակուր ուզելով իրենց անձերուն համար ։
19 Եւ Աստծոյ դէմ խօսացան — ըսին,
Մի՞թէ կարո՞ղ է Աստուած
Անապատին մէջ սեղան պատրաստել ։
20 Ահա վէմին զարկաւ, ու ջուրերը դուրս
բղխեցին,
Ու առուներ վազեցին ։
Արդեօք հաց ալ կրնա՞յ տալ ։
Արդեօք մես կը պատրաստէ՞ իր ժողովուր-
դին համար ։
21 Ուստի Տէրը լսեց ու դբարկացաւ ։
Եւ կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ,
Ու նաև բարկութիւն ելաւ Իսրայէլին վրայ ։
22 վասն զի Աստծոյ չհաւատացին,
Ու յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չդրին ։
23 Թէպէտ ինքը վերէն հրաման ըրեր էր ամ-
պերուն ։
Ու երկնից դռնները բացեր էր ։
24 Եւ կերակուրի համար անոնց վրայ մանանայ
տեղացեր էր ։
Ու երկնից ցորենը տուեր էր անոնց ։
25 Մարդիկ հրեշտակներուն հացը կերան ։
կշտանալու չափ պարար խրկեց անոնց ։
26 Երկնից մէջ արեւելեան հովը հանեց ։
Եւ իր զօրութեամբը հարաւային հովը բերաւ ։
27 Եւ անոնց վրայ փոշիի պէս մսեզաց ։
Ու ծովու աւազին չափ թեւաւոր թռչուններ ։
28 Եւ անոնց բանակին մէջը՝
Անոնց վրանները չորս կողմը ինկեցուց ։
29 Ու կերան և ամէն կշտացան ։
Ու իրենց ցանկութիւնը իրենց տուաւ ։
30 իրենց ցանկութենէն զատ չմնացին ։
Եւ դ՝քանի որ իրենց կերակուրը իրենց բե-
րանն էր ։
31 Աստծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ բորբո-
քեցաւ ։
Ու ազնիւնոց անոնց պարարտներէն
Ու դեռներ զարկաւ իսրայէլի ընտիրները ։
32 Ա՛ս բոլոր բաներուն վրայ դնորէն մեղանչեցին,
Ու չհաւատացին անոր հրաշքներուն ։
33 Եւ ունայնութեան մէջ օրերը,
Եւ տարի մէջ անոնց տարիները ։
34 Երբոր կը սպաննէր անոնք, ընկը կը խնդրէին
Ու ետ կը դառնային, և զԱստուած կանուխ
կը փնտռէին ։
35 Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց վէմն էր,
Եւ Բարձրեալ Աստուածն Իրենց փրկիչն էր ։
36 Սակայն Իրենց բերնովը կեղծաւորութիւն
կ՝ընէին անոր,
Ու իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր ։
37 Եւ Իրենց սիրտը ուղիղ չէր անոր առջեւ,
Ու հաւատարիմ չէին անոր ուխտին մէջ ։
38 Բայց ինքը ողորմած էլլալով՝ Ադդ անօրէ-
նութիւնը կը քաւէր,
Ու չէր կորսընցներ զանոնք ։
Եւ չատ անգամ իր դարձներէ իր բարկու-
թիւնը,
Ու չէր բորբոքեցներ իր բոլոր սրտմուտ-
թիւնը ։
39 Ինչու որ Վէմ յիշեր Իրենք մարմին են,
Հողի մը պէս՝ որ կ՝երթայ ու ետ չդառնար ։
40 Քանի անգամ Անիկա սրդոզցուցին անա-
պատին մէջ,
Ու բարկացուցին անիկա անջուր տեղին մէջ ։
41 Եւ դարձան Աստուած փոքռնէցին,
Ու Իսրայէլին Սուրբը նեղացուցին ։
42 Չյիշեցին անոր ձեռքը,
Ո– այն օրը որ զերծնաք թշնամիէն փրկեց ։
43 Ե– թէ ինչպէս Իր նշանները բերաւ Եգիպ-
տոսի մէջ,
Ու իր հրաշքները Տոյանեան գաշտին մէջ ։
44 Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը,
Եւ անոնց առուները, որ չկրցան խմել ։
45 Շանոանձներ խրկեց անոնց վրայ, որ կերան
զանոնք,
Ու գորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք ։
46 Ու հանոնց բերքը գրաւիչին տուաւ ։
Եւ անոնց վաստակը մարախին ։
47 Անոնց թզիները ժայռով կարկուտով,
Ու անոնց ժանտամէներները խաղր կարկու-
տով ։
48 Եւ հանոնց անասունները կարկտովն մատնեց,
Ու անոնց հօտերը կայծակին ։
49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խրկեց անոնց վրայ,
Սրտմտութիւն ու բարկութիւն ու նեղութիւն,
Զար հրեշտակներէը խրկելով ։

ג בְּעֹב־פ • 21 • שַׁעֲ-
שֵׂה • 41 ։
ד בְּעֹב־פ • 22 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 16 ։
ה זֵד־ת • 2 ։
ו פֹּעַ־ת • 2 ։
ז פֹּעַ־ת • 4 ։
ח פֹּעַ־ת • 2 ։
ט פֹּעַ־ת • 4 ։
י זֵד־ת • 3 ։
כ פֹּעַ־ת • 4 ։
ל זֵד־ת • 4 ։ פֹּעַ־ת • 4 ։
מ פֹּעַ־ת • 4 ։
נ זֵד־ת • 4 ։ פֹּעַ־ת • 4 ։
ס זֵד־ת • 4 ։
ע זֵד־ת • 4 ։
פ פֹּעַ־ת • 4 ։
צ זֵד־ת • 4 ։
ק זֵד־ת • 4 ։
ר זֵד־ת • 4 ։
ש זֵד־ת • 4 ։
ת זֵד־ת • 4 ։

ג בְּעֹב־פ • 23 • שַׁעֲ-
שֵׂה • 42 ։
ד בְּעֹב־פ • 24 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 17 ։
ה זֵד־ת • 3 ։
ו פֹּעַ־ת • 3 ։
ז פֹּעַ־ת • 4 ։
ח פֹּעַ־ת • 4 ։
ט פֹּעַ־ת • 4 ։
י זֵד־ת • 4 ։
כ פֹּעַ־ת • 4 ։
ל זֵד־ת • 4 ։
מ פֹּעַ־ת • 4 ։
נ זֵד־ת • 4 ։
ס זֵד־ת • 4 ։
ע זֵד־ת • 4 ։
פ פֹּעַ־ת • 4 ։
צ זֵד־ת • 4 ։
ק זֵד־ת • 4 ։
ר זֵד־ת • 4 ։
ש זֵד־ת • 4 ։
ת זֵד־ת • 4 ։

ג בְּעֹב־פ • 25 • שַׁעֲ-
שֵׂה • 43 ։
ד בְּעֹב־פ • 26 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 18 ։
ה זֵד־ת • 5 ։
ו פֹּעַ־ת • 5 ։
ז פֹּעַ־ת • 5 ։
ח פֹּעַ־ת • 5 ։
ט פֹּעַ־ת • 5 ։
י זֵד־ת • 5 ։
כ פֹּעַ־ת • 5 ։
ל זֵד־ת • 5 ։
מ פֹּעַ־ת • 5 ։
נ זֵד־ת • 5 ։
ס זֵד־ת • 5 ։
ע זֵד־ת • 5 ։
פ פֹּעַ־ת • 5 ։
צ זֵד־ת • 5 ։
ק זֵד־ת • 5 ։
ר זֵד־ת • 5 ։
ש זֵד־ת • 5 ։
ת זֵד־ת • 5 ։

ג בְּעֹב־פ • 27 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 19 ։
ד בְּעֹב־פ • 28 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 20 ։
ה זֵד־ת • 6 ։
ו פֹּעַ־ת • 6 ։
ז פֹּעַ־ת • 6 ։
ח פֹּעַ־ת • 6 ։
ט פֹּעַ־ת • 6 ։
י זֵד־ת • 6 ։
כ פֹּעַ־ת • 6 ։
ל זֵד־ת • 6 ։
מ פֹּעַ־ת • 6 ։
נ זֵד־ת • 6 ։
ס זֵד־ת • 6 ։
ע זֵד־ת • 6 ։
פ פֹּעַ־ת • 6 ։
צ זֵד־ת • 6 ։
ק זֵד־ת • 6 ։
ר זֵד־ת • 6 ։
ש זֵד־ת • 6 ։
ת זֵד־ת • 6 ։

ג בְּעֹב־פ • 29 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 21 ։
ד בְּעֹב־פ • 30 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 22 ։
ה זֵד־ת • 7 ։
ו פֹּעַ־ת • 7 ։
ז פֹּעַ־ת • 7 ։
ח פֹּעַ־ת • 7 ։
ט פֹּעַ־ת • 7 ։
י זֵד־ת • 7 ։
כ פֹּעַ־ת • 7 ։
ל זֵד־ת • 7 ։
מ פֹּעַ־ת • 7 ։
נ זֵד־ת • 7 ։
ס זֵד־ת • 7 ։
ע זֵד־ת • 7 ։
פ פֹּעַ־ת • 7 ։
צ זֵד־ת • 7 ։
ק זֵד־ת • 7 ։
ר זֵד־ת • 7 ։
ש זֵד־ת • 7 ։
ת זֵד־ת • 7 ։

ג בְּעֹב־פ • 31 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 23 ։
ד בְּעֹב־פ • 32 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 24 ։
ה זֵד־ת • 8 ։
ו פֹּעַ־ת • 8 ։
ז פֹּעַ־ת • 8 ։
ח פֹּעַ־ת • 8 ։
ט פֹּעַ־ת • 8 ։
י זֵד־ת • 8 ։
כ פֹּעַ־ת • 8 ։
ל זֵד־ת • 8 ։
מ פֹּעַ־ת • 8 ։
נ זֵד־ת • 8 ։
ס זֵד־ת • 8 ։
ע זֵד־ת • 8 ։
פ פֹּעַ־ת • 8 ։
צ זֵד־ת • 8 ։
ק זֵד־ת • 8 ։
ר זֵד־ת • 8 ։
ש זֵד־ת • 8 ։
ת זֵד־ת • 8 ։

ג בְּעֹב־פ • 33 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 25 ։
ד בְּעֹב־פ • 34 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 26 ։
ה זֵד־ת • 9 ։
ו פֹּעַ־ת • 9 ։
ז פֹּעַ־ת • 9 ։
ח פֹּעַ־ת • 9 ։
ט פֹּעַ־ת • 9 ։
י זֵד־ת • 9 ։
כ פֹּעַ־ת • 9 ։
ל זֵד־ת • 9 ։
מ פֹּעַ־ת • 9 ։
נ זֵד־ת • 9 ։
ס זֵד־ת • 9 ։
ע זֵד־ת • 9 ։
פ פֹּעַ־ת • 9 ։
צ זֵד־ת • 9 ։
ק זֵד־ת • 9 ։
ר זֵד־ת • 9 ։
ש זֵד־ת • 9 ։
ת זֵד־ת • 9 ։

ג בְּעֹב־פ • 35 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 27 ։
ד בְּעֹב־פ • 36 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 28 ։
ה זֵד־ת • 10 ։
ו פֹּעַ־ת • 10 ։
ז פֹּעַ־ת • 10 ։
ח פֹּעַ־ת • 10 ։
ט פֹּעַ־ת • 10 ։
י זֵד־ת • 10 ։
כ פֹּעַ־ת • 10 ։
ל זֵד־ת • 10 ։
מ פֹּעַ־ת • 10 ։
נ זֵד־ת • 10 ։
ס זֵד־ת • 10 ։
ע זֵד־ת • 10 ։
פ פֹּעַ־ת • 10 ։
צ זֵד־ת • 10 ։
ק זֵד־ת • 10 ։
ר זֵד־ת • 10 ։
ש זֵד־ת • 10 ։
ת זֵד־ת • 10 ։

ג בְּעֹב־פ • 37 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 29 ։
ד בְּעֹב־פ • 38 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 30 ։
ה זֵד־ת • 11 ։
ו פֹּעַ־ת • 11 ։
ז פֹּעַ־ת • 11 ։
ח פֹּעַ־ת • 11 ։
ט פֹּעַ־ת • 11 ։
י זֵד־ת • 11 ։
כ פֹּעַ־ת • 11 ։
ל זֵד־ת • 11 ։
מ פֹּעַ־ת • 11 ։
נ זֵד־ת • 11 ։
ס זֵד־ת • 11 ։
ע זֵד־ת • 11 ։
פ פֹּעַ־ת • 11 ։
צ זֵד־ת • 11 ։
ק זֵד־ת • 11 ։
ר זֵד־ת • 11 ։
ש זֵד־ת • 11 ։
ת זֵד־ת • 11 ։

ג בְּעֹב־פ • 39 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 31 ։
ד בְּעֹב־פ • 40 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 32 ։
ה זֵד־ת • 12 ։
ו פֹּעַ־ת • 12 ։
ז פֹּעַ־ת • 12 ։
ח פֹּעַ־ת • 12 ։
ט פֹּעַ־ת • 12 ։
י זֵד־ת • 12 ։
כ פֹּעַ־ת • 12 ։
ל זֵד־ת • 12 ։
מ פֹּעַ־ת • 12 ։
נ זֵד־ת • 12 ։
ס זֵד־ת • 12 ։
ע זֵד־ת • 12 ։
פ פֹּעַ־ת • 12 ։
צ זֵד־ת • 12 ։
ק זֵד־ת • 12 ։
ר זֵד־ת • 12 ։
ש זֵד־ת • 12 ։
ת זֵד־ת • 12 ։

ג בְּעֹב־פ • 41 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 33 ։
ד בְּעֹב־פ • 42 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 34 ։
ה זֵד־ת • 13 ։
ו פֹּעַ־ת • 13 ։
ז פֹּעַ־ת • 13 ։
ח פֹּעַ־ת • 13 ։
ט פֹּעַ־ת • 13 ։
י זֵד־ת • 13 ։
כ פֹּעַ־ת • 13 ։
ל זֵד־ת • 13 ։
מ פֹּעַ־ת • 13 ։
נ זֵד־ת • 13 ։
ס זֵד־ת • 13 ։
ע זֵד־ת • 13 ։
פ פֹּעַ־ת • 13 ։
צ זֵד־ת • 13 ։
ק זֵד־ת • 13 ։
ר זֵד־ת • 13 ։
ש זֵד־ת • 13 ։
ת זֵד־ת • 13 ։

ג בְּעֹב־פ • 43 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 35 ։
ד בְּעֹב־פ • 44 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 36 ։
ה זֵד־ת • 14 ։
ו פֹּעַ־ת • 14 ։
ז פֹּעַ־ת • 14 ։
ח פֹּעַ־ת • 14 ։
ט פֹּעַ־ת • 14 ։
י זֵד־ת • 14 ։
כ פֹּעַ־ת • 14 ։
ל זֵד־ת • 14 ։
מ פֹּעַ־ת • 14 ։
נ זֵד־ת • 14 ։
ס זֵד־ת • 14 ։
ע זֵד־ת • 14 ։
פ פֹּעַ־ת • 14 ։
צ זֵד־ת • 14 ։
ק זֵד־ת • 14 ։
ר זֵד־ת • 14 ։
ש זֵד־ת • 14 ։
ת זֵד־ת • 14 ։

ג בְּעֹב־פ • 45 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 37 ։
ד בְּעֹב־פ • 46 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 38 ։
ה זֵד־ת • 15 ։
ו פֹּעַ־ת • 15 ։
ז פֹּעַ־ת • 15 ։
ח פֹּעַ־ת • 15 ։
ט פֹּעַ־ת • 15 ։
י זֵד־ת • 15 ։
כ פֹּעַ־ת • 15 ։
ל זֵד־ת • 15 ։
מ פֹּעַ־ת • 15 ։
נ זֵד־ת • 15 ։
ס זֵד־ת • 15 ։
ע זֵד־ת • 15 ։
פ פֹּעַ־ת • 15 ։
צ זֵד־ת • 15 ։
ק זֵד־ת • 15 ։
ר זֵד־ת • 15 ։
ש זֵד־ת • 15 ։
ת זֵד־ת • 15 ։

ג בְּעֹב־פ • 47 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 39 ։
ד בְּעֹב־פ • 48 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 40 ։
ה זֵד־ת • 16 ։
ו פֹּעַ־ת • 16 ։
ז פֹּעַ־ת • 16 ։
ח פֹּעַ־ת • 16 ։
ט פֹּעַ־ת • 16 ։
י זֵד־ת • 16 ։
כ פֹּעַ־ת • 16 ։
ל זֵד־ת • 16 ։
מ פֹּעַ־ת • 16 ։
נ זֵד־ת • 16 ։
ס זֵד־ת • 16 ։
ע זֵד־ת • 16 ։
פ פֹּעַ־ת • 16 ։
צ זֵד־ת • 16 ։
ק זֵד־ת • 16 ։
ר זֵד־ת • 16 ։
ש זֵד־ת • 16 ։
ת זֵד־ת • 16 ։

ג בְּעֹב־פ • 49 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 41 ։
ד בְּעֹב־פ • 50 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 42 ։
ה זֵד־ת • 17 ։
ו פֹּעַ־ת • 17 ։
ז פֹּעַ־ת • 17 ։
ח פֹּעַ־ת • 17 ։
ט פֹּעַ־ת • 17 ։
י זֵד־ת • 17 ։
כ פֹּעַ־ת • 17 ։
ל זֵד־ת • 17 ։
מ פֹּעַ־ת • 17 ։
נ זֵד־ת • 17 ։
ס זֵד־ת • 17 ։
ע זֵד־ת • 17 ։
פ פֹּעַ־ת • 17 ։
צ זֵד־ת • 17 ։
ק זֵד־ת • 17 ։
ר זֵד־ת • 17 ։
ש זֵד־ת • 17 ։
ת זֵד־ת • 17 ։

ג בְּעֹב־פ • 51 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 43 ։
ד בְּעֹב־פ • 52 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 44 ։
ה זֵד־ת • 18 ։
ו פֹּעַ־ת • 18 ։
ז פֹּעַ־ת • 18 ։
ח פֹּעַ־ת • 18 ։
ט פֹּעַ־ת • 18 ։
י זֵד־ת • 18 ։
כ פֹּעַ־ת • 18 ։
ל זֵד־ת • 18 ։
מ פֹּעַ־ת • 18 ։
נ זֵד־ת • 18 ։
ס זֵד־ת • 18 ։
ע זֵד־ת • 18 ։
פ פֹּעַ־ת • 18 ։
צ זֵד־ת • 18 ։
ק זֵד־ת • 18 ։
ר זֵד־ת • 18 ։
ש זֵד־ת • 18 ։
ת זֵד־ת • 18 ։

ג בְּעֹב־פ • 53 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 45 ։
ד בְּעֹב־פ • 54 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 46 ։
ה זֵד־ת • 19 ։
ו פֹּעַ־ת • 19 ։
ז פֹּעַ־ת • 19 ։
ח פֹּעַ־ת • 19 ։
ט פֹּעַ־ת • 19 ։
י זֵד־ת • 19 ։
כ פֹּעַ־ת • 19 ։
ל זֵד־ת • 19 ։
מ פֹּעַ־ת • 19 ։
נ זֵד־ת • 19 ։
ס זֵד־ת • 19 ։
ע זֵד־ת • 19 ։
פ פֹּעַ־ת • 19 ։
צ זֵד־ת • 19 ։
ק זֵד־ת • 19 ։
ר זֵד־ת • 19 ։
ש זֵד־ת • 19 ։
ת זֵד־ת • 19 ։

ג בְּעֹב־פ • 55 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 47 ։
ד בְּעֹב־פ • 56 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 48 ։
ה זֵד־ת • 20 ։
ו פֹּעַ־ת • 20 ։
ז פֹּעַ־ת • 20 ։
ח פֹּעַ־ת • 20 ։
ט פֹּעַ־ת • 20 ։
י זֵד־ת • 20 ։
כ פֹּעַ־ת • 20 ։
ל זֵד־ת • 20 ։
מ פֹּעַ־ת • 20 ։
נ זֵד־ת • 20 ։
ס זֵד־ת • 20 ։
ע זֵד־ת • 20 ։
פ פֹּעַ־ת • 20 ։
צ זֵד־ת • 20 ։
ק זֵד־ת • 20 ։
ר זֵד־ת • 20 ։
ש זֵד־ת • 20 ։
ת זֵד־ת • 20 ։

ג בְּעֹב־פ • 57 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 49 ։
ד בְּעֹב־פ • 58 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 50 ։
ה זֵד־ת • 21 ։
ו פֹּעַ־ת • 21 ։
ז פֹּעַ־ת • 21 ։
ח פֹּעַ־ת • 21 ։
ט פֹּעַ־ת • 21 ։
י זֵד־ת • 21 ։
כ פֹּעַ־ת • 21 ։
ל זֵד־ת • 21 ։
מ פֹּעַ־ת • 21 ։
נ זֵד־ת • 21 ։
ס זֵד־ת • 21 ։
ע זֵד־ת • 21 ։
פ פֹּעַ־ת • 21 ։
צ זֵד־ת • 21 ։
ק זֵד־ת • 21 ։
ר זֵד־ת • 21 ։
ש זֵד־ת • 21 ։
ת זֵד־ת • 21 ։

ג בְּעֹב־פ • 59 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 51 ։
ד בְּעֹב־פ • 60 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 52 ։
ה זֵד־ת • 22 ։
ו פֹּעַ־ת • 22 ։
ז פֹּעַ־ת • 22 ։
ח פֹּעַ־ת • 22 ։
ט פֹּעַ־ת • 22 ։
י זֵד־ת • 22 ։
כ פֹּעַ־ת • 22 ։
ל זֵד־ת • 22 ։
מ פֹּעַ־ת • 22 ։
נ זֵד־ת • 22 ։
ס זֵד־ת • 22 ։
ע זֵד־ת • 22 ։
פ פֹּעַ־ת • 22 ։
צ זֵד־ת • 22 ։
ק זֵד־ת • 22 ։
ר זֵד־ת • 22 ։
ש זֵד־ת • 22 ։
ת זֵד־ת • 22 ։

ג בְּעֹב־פ • 61 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 53 ։
ד בְּעֹב־פ • 62 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 54 ։
ה זֵד־ת • 23 ։
ו פֹּעַ־ת • 23 ։
ז פֹּעַ־ת • 23 ։
ח פֹּעַ־ת • 23 ։
ט פֹּעַ־ת • 23 ։
י זֵד־ת • 23 ։
כ פֹּעַ־ת • 23 ։
ל זֵד־ת • 23 ։
מ פֹּעַ־ת • 23 ։
נ זֵד־ת • 23 ։
ס זֵד־ת • 23 ։
ע זֵד־ת • 23 ։
פ פֹּעַ־ת • 23 ։
צ זֵד־ת • 23 ։
ק זֵד־ת • 23 ։
ר זֵד־ת • 23 ։
ש זֵד־ת • 23 ։
ת זֵד־ת • 23 ։

ג בְּעֹב־פ • 63 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 55 ։
ד בְּעֹב־פ • 64 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 56 ։
ה זֵד־ת • 24 ։
ו פֹּעַ־ת • 24 ։
ז פֹּעַ־ת • 24 ։
ח פֹּעַ־ת • 24 ։
ט פֹּעַ־ת • 24 ։
י זֵד־ת • 24 ։
כ פֹּעַ־ת • 24 ։
ל זֵד־ת • 24 ։
מ פֹּעַ־ת • 24 ։
נ זֵד־ת • 24 ։
ס זֵד־ת • 24 ։
ע זֵד־ת • 24 ։
פ פֹּעַ־ת • 24 ։
צ זֵד־ת • 24 ։
ק זֵד־ת • 24 ։
ר זֵד־ת • 24 ։
ש זֵד־ת • 24 ։
ת זֵד־ת • 24 ։

ג בְּעֹב־פ • 65 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 57 ։
ד בְּעֹב־פ • 66 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 58 ։
ה זֵד־ת • 25 ։
ו פֹּעַ־ת • 25 ։
ז פֹּעַ־ת • 25 ։
ח פֹּעַ־ת • 25 ։
ט פֹּעַ־ת • 25 ։
י זֵד־ת • 25 ։
כ פֹּעַ־ת • 25 ։
ל זֵד־ת • 25 ։
מ פֹּעַ־ת • 25 ։
נ זֵד־ת • 25 ։
ס זֵד־ת • 25 ։
ע זֵד־ת • 25 ։
פ פֹּעַ־ת • 25 ։
צ זֵד־ת • 25 ։
ק זֵד־ת • 25 ։
ר זֵד־ת • 25 ։
ש זֵד־ת • 25 ։
ת זֵד־ת • 25 ։

ג בְּעֹב־פ • 67 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 59 ։
ד בְּעֹב־פ • 68 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 60 ։
ה זֵד־ת • 26 ։
ו פֹּעַ־ת • 26 ։
ז פֹּעַ־ת • 26 ։
ח פֹּעַ־ת • 26 ։
ט פֹּעַ־ת • 26 ։
י זֵד־ת • 26 ։
כ פֹּעַ־ת • 26 ։
ל זֵד־ת • 26 ։
מ פֹּעַ־ת • 26 ։
נ זֵד־ת • 26 ։
ס זֵד־ת • 26 ։
ע זֵד־ת • 26 ։
פ פֹּעַ־ת • 26 ։
צ זֵד־ת • 26 ։
ק זֵד־ת • 26 ։
ר זֵד־ת • 26 ։
ש זֵד־ת • 26 ։
ת זֵד־ת • 26 ։

ג בְּעֹב־פ • 69 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 61 ։
ד בְּעֹב־פ • 70 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 62 ։
ה זֵד־ת • 27 ։
ו פֹּעַ־ת • 27 ։
ז פֹּעַ־ת • 27 ։
ח פֹּעַ־ת • 27 ։
ט פֹּעַ־ת • 27 ։
י זֵד־ת • 27 ։
כ פֹּעַ־ת • 27 ։
ל זֵד־ת • 27 ։
מ פֹּעַ־ת • 27 ։
נ זֵד־ת • 27 ։
ס זֵד־ת • 27 ։
ע זֵד־ת • 27 ։
פ פֹּעַ־ת • 27 ։
צ זֵד־ת • 27 ։
ק זֵד־ת • 27 ։
ר זֵד־ת • 27 ։
ש זֵד־ת • 27 ։
ת זֵד־ת • 27 ։

ג בְּעֹב־פ • 71 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 63 ։
ד בְּעֹב־פ • 72 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 64 ։
ה זֵד־ת • 28 ։
ו פֹּעַ־ת • 28 ։
ז פֹּעַ־ת • 28 ։
ח פֹּעַ־ת • 28 ։
ט פֹּעַ־ת • 28 ։
י זֵד־ת • 28 ։
כ פֹּעַ־ת • 28 ։
ל זֵד־ת • 28 ։
מ פֹּעַ־ת • 28 ։
נ זֵד־ת • 28 ։
ס זֵד־ת • 28 ։
ע זֵד־ת • 28 ։
פ פֹּעַ־ת • 28 ։
צ זֵד־ת • 28 ։
ק זֵד־ת • 28 ։
ר זֵד־ת • 28 ։
ש זֵד־ת • 28 ։
ת זֵד־ת • 28 ։

ג בְּעֹב־פ • 73 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 65 ։
ד בְּעֹב־פ • 74 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 66 ։
ה זֵד־ת • 29 ։
ו פֹּעַ־ת • 29 ։
ז פֹּעַ־ת • 29 ։
ח פֹּעַ־ת • 29 ։
ט פֹּעַ־ת • 29 ։
י זֵד־ת • 29 ։
כ פֹּעַ־ת • 29 ։
ל זֵד־ת • 29 ։
מ פֹּעַ־ת • 29 ։
נ זֵד־ת • 29 ։
ס זֵד־ת • 29 ։
ע זֵד־ת • 29 ։
פ פֹּעַ־ת • 29 ։
צ זֵד־ת • 29 ։
ק זֵד־ת • 29 ։
ר זֵד־ת • 29 ։
ש זֵד־ת • 29 ։
ת זֵד־ת • 29 ։

ג בְּעֹב־פ • 75 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 67 ։
ד בְּעֹב־פ • 76 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 68 ։
ה זֵד־ת • 30 ։
ו פֹּעַ־ת • 30 ։
ז פֹּעַ־ת • 30 ։
ח פֹּעַ־ת • 30 ։
ט פֹּעַ־ת • 30 ։
י זֵד־ת • 30 ։
כ פֹּעַ־ת • 30 ։
ל זֵד־ת • 30 ։
מ פֹּעַ־ת • 30 ։
נ זֵד־ת • 30 ։
ס זֵד־ת • 30 ։
ע זֵד־ת • 30 ։
פ פֹּעַ־ת • 30 ։
צ זֵד־ת • 30 ։
ק זֵד־ת • 30 ։
ר זֵד־ת • 30 ։
ש זֵד־ת • 30 ։
ת זֵד־ת • 30 ։

ג בְּעֹב־פ • 77 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 69 ։
ד בְּעֹב־פ • 78 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 70 ։
ה זֵד־ת • 31 ։
ו פֹּעַ־ת • 31 ։
ז פֹּעַ־ת • 31 ։
ח פֹּעַ־ת • 31 ։
ט פֹּעַ־ת • 31 ։
י זֵד־ת • 31 ։
כ פֹּעַ־ת • 31 ։
ל זֵד־ת • 31 ։
מ פֹּעַ־ת • 31 ։
נ זֵד־ת • 31 ։
ס זֵד־ת • 31 ։
ע זֵד־ת • 31 ։
פ פֹּעַ־ת • 31 ։
צ זֵד־ת • 31 ։
ק זֵד־ת • 31 ։
ר זֵד־ת • 31 ։
ש זֵד־ת • 31 ։
ת זֵד־ת • 31 ։

ג בְּעֹב־פ • 79 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 71 ։
ד בְּעֹב־פ • 80 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 72 ։
ה זֵד־ת • 32 ։
ו פֹּעַ־ת • 32 ։
ז פֹּעַ־ת • 32 ։
ח פֹּעַ־ת • 32 ։
ט פֹּעַ־ת • 32 ։
י זֵד־ת • 32 ։
כ פֹּעַ־ת • 32 ։
ל זֵד־ת • 32 ։
מ פֹּעַ־ת • 32 ։
נ זֵד־ת • 32 ։
ס זֵד־ת • 32 ։
ע זֵד־ת • 32 ։
פ פֹּעַ־ת • 32 ։
צ זֵד־ת • 32 ։
ק זֵד־ת • 32 ։
ר זֵד־ת • 32 ։
ש זֵד־ת • 32 ։
ת זֵד־ת • 32 ։

ג בְּעֹב־פ • 81 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 73 ։
ד בְּעֹב־פ • 82 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 74 ։
ה זֵד־ת • 33 ։
ו פֹּעַ־ת • 33 ։
ז פֹּעַ־ת • 33 ։
ח פֹּעַ־ת • 33 ։
ט פֹּעַ־ת • 33 ։
י זֵד־ת • 33 ։
כ פֹּעַ־ת • 33 ։
ל זֵד־ת • 33 ։
מ פֹּעַ־ת • 33 ։
נ זֵד־ת • 33 ։
ס זֵד־ת • 33 ։
ע זֵד־ת • 33 ։
פ פֹּעַ־ת • 33 ։
צ זֵד־ת • 33 ։
ק זֵד־ת • 33 ։
ר זֵד־ת • 33 ։
ש זֵד־ת • 33 ։
ת זֵד־ת • 33 ։

ג בְּעֹב־פ • 83 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 75 ։
ד בְּעֹב־פ • 84 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 76 ։
ה זֵד־ת • 34 ։
ו פֹּעַ־ת • 34 ։
ז פֹּעַ־ת • 34 ։
ח פֹּעַ־ת • 34 ։
ט פֹּעַ־ת • 34 ։
י זֵד־ת • 34 ։
כ פֹּעַ־ת • 34 ։
ל זֵד־ת • 34 ։
מ פֹּעַ־ת • 34 ։
נ זֵד־ת • 34 ։
ס זֵד־ת • 34 ։
ע זֵד־ת • 34 ։
פ פֹּעַ־ת • 34 ։
צ זֵד־ת • 34 ։
ק זֵד־ת • 34 ։
ר זֵד־ת • 34 ։
ש זֵד־ת • 34 ։
ת זֵד־ת • 34 ։

ג בְּעֹב־פ • 85 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 77 ։
ד בְּעֹב־פ • 86 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 78 ։
ה זֵד־ת • 35 ։
ו פֹּעַ־ת • 35 ։
ז פֹּעַ־ת • 35 ։
ח פֹּעַ־ת • 35 ։
ט פֹּעַ־ת • 35 ։
י זֵד־ת • 35 ։
כ פֹּעַ־ת • 35 ։
ל זֵד־ת • 35 ։
מ פֹּעַ־ת • 35 ։
נ זֵד־ת • 35 ։
ס זֵד־ת • 35 ։
ע זֵד־ת • 35 ։
פ פֹּעַ־ת • 35 ։
צ זֵד־ת • 35 ։
ק זֵד־ת • 35 ։
ר זֵד־ת • 35 ։
ש זֵד־ת • 35 ։
ת זֵד־ת • 35 ։

ג בְּעֹב־פ • 87 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 79 ։
ד בְּעֹב־פ • 88 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 80 ։
ה זֵד־ת • 36 ։
ו פֹּעַ־ת • 36 ։
ז פֹּעַ־ת • 36 ։
ח פֹּעַ־ת • 36 ։
ט פֹּעַ־ת • 36 ։
י זֵד־ת • 36 ։
כ פֹּעַ־ת • 36 ։
ל זֵד־ת • 36 ։
מ פֹּעַ־ת • 36 ։
נ זֵד־ת • 36 ։
ס זֵד־ת • 36 ։
ע זֵד־ת • 36 ։
פ פֹּעַ־ת • 36 ։
צ זֵד־ת • 36 ։
ק זֵד־ת • 36 ։
ר זֵד־ת • 36 ։
ש זֵד־ת • 36 ։
ת זֵד־ת • 36 ։

ג בְּעֹב־פ • 89 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 81 ։
ד בְּעֹב־פ • 90 • שַׁעֲ-
שֵׂה־ב • 82 ։
ה זֵד־ת • 37 ։
ו פֹּעַ־ת • 37 ։
ז פֹּעַ־ת • 37 ։
ח פֹּעַ־ת • 37 ։
ט פֹּעַ־ת • 37 ։
י זֵד־ת • 37 ։
כ פֹּעַ־ת • 37 ։
ל זֵד־ת • 37 ։
מ פֹּעַ־ת •

50 Իբ բարկութիւներ ճամբայ բացաւ ·
Անոնց անձը մահուանէ չխնայեց ,
Հապա անոնց կեանքը ժանտախտի մատնեց ·
51 Ու ամէն անդրանիկը սպաննեց եգիպտոսի
ԱՀՂ ,
Եւ [a]առաջնեկները [b]Քամի վրանները ԱՀՂ ·
52 Ու [c]իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց ,
Ու զանոնք հօտի պէս վարեց անապատին
ՄԷՋԸ ·
53 Եւ [d]անոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց ,
ու չվախցան ·
իսկ [e]անոնց թշնամիները ծովը ծածկեց ·
54 Ու զանոնք տարաւ իր [f]սրբութեան սահմանը ,
Ան լեռը [g]որն որ իր աջ ձեռքը առացեր էր ·
55 Ու [h]անոնց առջեւէն ազգեր վռնտեց ,
Եւ [i]չափով ժառանգութիւնն բաժնեց անոնց ,
Ու իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն ՄԷՋ
բնակեցուց ·
56 [j]Բայց անոնք փորձեցին ու սրդոհցուցին
Բարձրեալ Աստուածը ,
Ու չպահեցին անոր վկայութիւնները ·
57 Եւ [k]իրենց հայրերուն պէս եւս դարձան ու
նենգութիւն ըրին ·
Խաբեբայ աղեղի պէս խոտորեցան ·
58 [l]Ինչու որ զանիկա սրդոհցուցին իրենց [m]բարձր
տեղերովը ,
Ու նախանձի չարժեցին զանիկա իրենց կուռ-
քերովը ·
59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ ,
Եւ չատ անարգեց Իսրայէլը ·
60 Ու [n]Շիլոհի խորանը մերժեց ,
Ան վրանը որ մարդոց ՄԷՋը կանգներ էր ·
61 Եւ [o]իր զօրութիւնը գերութեան մատնեց ,
Ու իր փառքը թշնամիներուն ձեռքը ·
62 Եւ [p]իր ժողովուրդը սուրի մատնեց ,
Ու իր ժառանգութեանը վրայ բարկացաւ ·
63 Անոր երիտասարդները կրակը կերաւ ·
Ու անոր [q]ազջիկները առագ չդրին ·
64 Անոր քահանաները սրով ինկան ,
Ու անոր որբևարիները չլացին ·
65 Բայց Տէրը [r]արթնցաւ որպէս թէ քունէն՝
Զինեալ հզօրաւոր մարդու պէս ,
66 Ու [s]իր թշնամիները ետեւնուն զարկաւ ·
Յաւիտենական նախատինք տուաւ անոնց ·
67 Եւ [t]ոհանիի վրանը մերժեց ,
Ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց ·
68 Հապա Յուդայի ցեղը ընտրեց ,
Ու Սիօն լեռը [u]որն որ սիրեց ·
69 Եւ [v]իր սրբարանը չինեց բարձր [w]երկրին պէս ու յաւիտեան հաստատեց ·
70 [x]Ու իր Դաւիթ ծառան ընտրեց ,
Եւ զանիկա ոչխարի փարախներէն առաւ ·
71 [y]Ոչխարի տուղ ուղեկցող եւուէն բերաւ զա-
նիկա ,
[z]Որ իր ցեղը Յակոբ ժողովուրդը
Ու իր [aa]ժառանգութիւնը հովուէ ·
72 Անիկա ալ հովուեց զանոնք իր սրտին անմե-
ղութեամբը ,
Ու իր ձեռքերուն [ab]ճարպակութեամբը առաջ-
նորդեց անոնց ·

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ

1 Սաղմոս երգուացուին աւետեանը վրայով իր գանգատ-
ը ապաստութեան համար ազգերէ կ'ընէ · 13 ու կը խոստանայ
գոհութիւն մատուցանել ։

Յաղթ Ասախայ ։

1 [ac]Ով Աստուած , հեթանոսները [ad]քու ժառան-
գութեանդ ՄԷՋը մտան ,
[ae]Քու սուրբ տաճարդ պղծեցին ,
[af]Երուսաղէմը աւերակներու դարձուցին ։
2 [ag]Քու ծառաներուդ դիերը
Երկնից թռչուններուն կերակուր տուին ·
[ah]Քու սուրբերուդ մարմինը երկրի գազաններուն
տուին ։
3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թափեցին Երուսա-
ղէմին բոլորտիքը ,
Ու ՄԿ չկար որ [ai]թաղէ ։
4 Մենք դրացիներուն նախատինք եղանք ,
Ծաղր ու կատակ մեր բոլորտիքը եղողներուն ։
5 [aj]Մինչե՞ր , ով Տէր միշտ պիտի բարկանաս-
[ak]Քու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ ։
6 [al]Թափէ քու բարկութիւնդ ան ազգերուն
վրայ՝
Որ [am]քեզ չեն ճանչնար ,
Ու ան թագաւորութիւններուն վրայ՝
Որ [an]քու անունդ չեն կանչեր ։
7 Ինչու որ Յակոբը կերան ,
Ու անոր [ao]բնակութիւնը աւերակ դարձուցին ։
8 [ap]Մի յիշեր մեզի դէմ առջի անօրէնութիւն-
ները ·
Թող չառաջ հասնի մեզի քու ողորմութիւն-
ները ,

---

a Կաս անառաններըը · Եչ · Ի · 3 · 6 ։
b Եչ · Ժբ · 29 · Սաղ · 78 · 36 · Ես կ · 10 ։
c Եչ · Ե · 6 · Սաղ · 95 · 7 · 100 · 3 ։
d Սաղ · Ես կ · 22 ։
e Սաղ · Կե · 29 ։
f Եչ · Ժգ · 19 · 20 ։
g Եչ · Ժգ · 27 · 28 · Ես · 10 ։
h Եչ · Ես · 17 ։
i Սաղ · Իգ · 3 ·
Սաղ · Իգ · 2 ։
j Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 ։
k Դաս · բ · 11 · 12 ։
l Ես · 41 · Եզեկ · Ի · 27 · 28 ։
m Ես · Ե · 16 ։
n Բ Օր · լբ · 16 · 21 · Դաս · բ · 12 · 20 · Եզեկ · Ի · 28 ։
o Բ Օր · Ժբ · 9 · 4 ·
Ժ Թագ · Ժա · 7 · Ժբ · 31 ։
p Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 ։
q Դաս · Ժբ · 30 ։
r Ես · ամէն
Ժբ · 31 ։
s Ժ Թագ · Ի · 4 ։
t Ես · Ժ · 9 ։
u Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 ։
v Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
w Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
x Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
y Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
z Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
aa Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ab Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ac Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ad Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ae Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
af Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ag Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ah Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ai Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
aj Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ak Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
al Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
am Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
an Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ao Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։
ap Ես · Ժ · 7 · Ժբ · 31 · Սաղ · Ես կ · 21-22 · Երեմ · Ե · 12 · 14 · Իգ · 6 · 9 · Դաս · Ժբ · 30 ։

ինչու որ Խիտա թշնամացանք։
9 Քու անունդ փառքին համար
Օգնէ մեզի, ով մեր փրկութեան Աստուածը.
Եւ կրնա անունդ համար փրկէ մեզ,
Ու մեր մեղքերը քաւէ։
10 Ինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները թէ Ո՞ր է անոնց
Աստուածը.
Թող յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր աչքե-
րուն առջեւ
Քու ծառաներուդ թափուած արիւնին վրէժը։
11 Կապուածին հառաչանքը քու առջեւդ թող
գայ.
Քու զօրութեանդ մեծութիւնովը՝
Մահուան մատնուածները ապրեցուր.
12 Ու հեթանոսական հառաչում ըրի մեր դրա-
գիներուն իրենց ծոցին մէջ
Ան Տիրոջ նախատինքին համար, որով քեզ
անարգեցին, ով Տէր։
13 Բայց մենք քու ժողովուրդդ ու քու արօ-
տիդ ոչխարները
Յաւիտեան քեզ պիտի գովենք,
Ո՛չ քու փառդ պիտի պատմենք ազգ մը-
ւէ ազգ։

ՍԱՂՄ· Զ

1 Սաղմոսերգուն իր աղօթքին մէջ՝ եկեղեցին գոյապահութիւն
ներուած վտանգի ։ 8 և Աստուծոյ առքի շնորհները գոյաս-
տանութեան փոխուելուն վտանգի կը գտնուած ։ 14 պատաս-
խան համար աղօթք կ՚ընէ։

Դիւանապետ երաժշտին ։ Շօշանիմէաւթին վը-
րայ ։ Ասափին Սաղմոս ։

1 Ա՛կանջ դիր, ով Իսրայէլին Հովիւը,
Որ Յովսէփին՝ Խոտի պէս կ՚առաջորդես ։
Դուն որ քերովբէից վրայ կը նստիս՝ երեւցա-
ւար ։
2 Եփրեմին ու Բենիամինին և Մանասէին առջեւ
Զօրութիւնդ քու զօրաւիգդ,
Ու եկուր մեզ փրկելու ։
3 Ով Աստուած, Տիրոջ դարձուր,
Եւ երես քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկ-
ուինք ։
4 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած,
Մինչեւ ե՞րբ կը բարկանաս քու ժողովուրդիդ
ազօթքին դէմ։
5 Հաստատ քի հաց կը կերցնես անոնց,
Ու մեծ չափով արտասուք կը խմցնես անոնց։
6 Մեզ կռիւի պատճառ կ՚ընես մեր դրացի-
ներուն,
Ու մեր թշնամիները հո՛ն ծաղր կ՚ընեն իրենց
մէջը ։
7 Ով զօրաց Աստուած, Տիրոջ դարձուր,
Եւ քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկ-
ուինք ։
8 Եգիպտոսէն Տիրոջ որթ մը փոխադրեցիր,
Հեթանոսները վռնտեցիր ու զանիկա տըն-
կեցիր ։
9 Ինքդ առջեւէն հո՛ն պատրաստեցիր,
Ու անոր արմատները տաստատեցիր ։
Եւ անիկա երկիրը լեցուց ։
10 Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը,
Ու անոր ճիւղերը Աստծոյ եղէւնիներուն հո-
ւան ։
11 Իր ճիւղերը երկինքուց մինչեւ ծովը,
Ու իր բողոքները մինչեւ Գետ ։
12 Ինչո՞ւ փլուցիր անոր ցանկերը,
Որ ճամբային բոլոր անցնողները անիկա փըր-
ցընեն ։
13 Անտառին խոզը ապականեց զանիկա,
Ու գազան գազանները կերան զանիկա ։
14 Ով զօրաց Աստուած, կ՚ապաչեմ դարձիր·
Հո՛ւյէ երկինքէն ու տես,
Ու այցելուր այս որթին,
15 Եւ այս տունկին՝ որ քու աջ ձեռքդ տնկեցիր,
Ու որդիին՝ որ քեզի համար հաստատեցիր ։
16 Կրակով այրուած ու կարուած է ։
Քու երեսդ աստուկէն կը կորնչին ։
17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռքիդ մարդուն
վրայ ըլլայ,
Ո՛ր մարդու որդիին վրայ՝ որն որ քեզի հա-
մար հաստատեցիր ։
18 Մենք ալ էլ պիտի չդառնանք քեզմէ ։
Կենդանացուր մեզ, ու քու անունդ պիտի
կանչենք ։
19 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած, Տիրոջ դարձուր,
Եւ քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկ-
ուինք ։

ՍԱՂՄ· ԶԱ

1 Հանդիսաւոր կերգով գնաստուածութեան յորդորանք մը։ 4 Աստուած կը պահանջէ ան պատասխանութիւնը իր ըս-
րած բարիքներուն համար։ 8 Աստուած հետապնդուածնե-
րուն յորդորելով ժողովրդը, կը գանգատի անոնց անհնազանդ-
ութիւնին որ իրենց պատիժը կ՚ըլլայ։

Դիւանապետ երաժշտին ։ Գիթթիթին վրայ ։ Ա-
սափին Սաղմոս ։

1 Ցնծացէք Աստուծոյ առջեւ, որ մեր զօրու-
թիւնն է,
Տէրը Յակոբայ Աստուծոյ աղաղակեցէք։
2 Սաղմոս հնչեցուցէք եւ բերէք թմբուկ,
Քաղցր քնարն ալ՝ նուագարանով։
3 Փող հնչեցուցէք նորալուսնին,
Մեր տօնին օրը՝ լրումին ։
4 Որովհետեւ Իսրայէլի համար հրաման է,
Յակոբայ Աստուծոյ դատաստան մը։
5 Զայն վկայութիւն դրաւ Յովսէփի մէջ,
Երբ Եգիպտոսի երկրին դէմ ելաւ ։
Լեզու մը որ չէի գիտեր՝ լսեցի ։
6 Ուսէն բեռը վար առի,
Ձեռքերը զամբիւղէն ազատեցան ։
7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու ես ազատեցի քեզ,
Որոտման ծածկոյթին միջէն պատասխանեցի քեզ,
Մարիբայի ջուրերուն քով քեզ փորձեցի։
8 Լսէ, ո՛վ իմ ժողովուրդս, ու քեզ զգուշացնեմ,
Իսրայէլ, եթէ ինծի ականջ դնես,
9 Քու մէջդ օտար աստուած չպիտի ըլլայ,
Ու օտար աստուծոյ չպիտի երկրպագես ։
10 Ես եմ Տէր Աստուածդ, որ քեզ հանեցի Եգիպտոսի երկրէն,
Լայն բացէ՛ բերանդ, ու կը լեցնեմ զայն։
11 Բայց իմ ժողովուրդս չլսեց ձայնիս,
Ու Իսրայէլ ինծմէ չուզեց։
12 Ես ալ զանոնք թողի իրենց սրտին կամքին,
Որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ գնան։
13 Երանի՜ թէ ինծի լսէր ժողովուրդս,
Ու Իսրայէլ իմ ճամբաներուս մէջ գնար,
14 Շուտով թշնամիները հնազանդ ընէի անոր,
Ու ձեռքս դարձնէի անոնց հակառակորդներուն ։
15 Տեառնէ ատելիները պիտի խոնարհին անոր,
Ու անոնց ժամանակը յաւիտենական պիտի ըլլայ ։
16 Ան ալ ամենայն ընտիր ցորենով պիտի կերցընէ զանոնք,
Ու վայրի մեղրով պիտի յագեցընէ զանոնք։

ՍԱՂՄ· ԶԲ

1 Աստուած կը դատապարտէ անիրաւ դատաւորները։ 6 Անոնց
մահկանացու ըլլալը կը յիշեցնէ անոնց։

Դիւանապետ երաժշտին ։ Ալ Թաշիթ ։ Ասափին
Սաղմոս ։

1 Աստուած կեցաւ աստուածներու ժողովին մէջ,
Աստուածներուն մէջ դատաստան կ՚ընէ ։
2 Մինչեւ ե՞րբ պիտի անիրաւ դատէք,
Ու ամբարիշտներուն երեսը պիտի նայիք։ Սելա ։
3 Դատեցէք աղքատին եւ որբին համար,
Խոնարհին եւ տկարին արդարութիւն ըրէք ։
4 Ազատեցէք աղքատն ու տնանկը,
Ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցուցէք զանոնք ։
5 Չգիտեն ու չեն հասկնար, խաւարի մէջ կ՚երթան,
Երկրին բոլոր հիմերը կը սասանին ։
6 Ես ըսի՝ դուք աստուածներ էք,
Ու ամենքդ Բարձրեալին որդիներ էք ։
7 Բայց դուք մարդի պէս պիտի մեռնիք,
Ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք ։
8 Ելիր, ո՛վ Աստուած, դատէ երկիրը,
Որովհետեւ դուն ես որ ամէն ազգեր կը ժառանգես։

ՍԱՂՄ· ԶԳ

1 Ազգերու դէմ յաղթութեան համար աղօթք ։ 5 Ազգերը կը
դաշնակցին Իսրայէլի դէմ։

Երգ ։ Ասափին Սաղմոս ։

1 Աստուած, մի՛ լռեր,
Մի՛ խուլ ըլլար, Աստուած, մի՛ հանդարտիր։
2 Ահա թշնամիներդ կը խռովին,
Ու քու ատողներդ գլուխ կը վերցնեն ։
3 Ժողովուրդիդ դէմ խորհուրդ կ՚ընեն խորամանկութեամբ,
Ու քու գանձերուդ դէմ կը խորհրդակցին ։
4 Կ՚ըսեն՝ եկէ՛ք զանոնք կորսնցնենք, որ ազգ մը չըլլան,
Որ Իսրայէլի անունը այլեւս չյիշուի ։
5 Որովհետեւ միաբանեցան սրտով,
Քեզի դէմ դաշինք ալ կնքեցին ։
6 Եդոմի վրաններն ու Իսմայելացիները,
Մովաբ ու Հագարացիները,
7 Գեբաղ, Ամմոն ու Ամաղէկ,
Փղշտացիները՝ Տիւրոսի բնակիչներուն հետ ։
8 Ասորն ալ անոնց հետ միացաւ,
Ղովտի որդիներուն զօրութիւն եղաւ։ Սելա ։
9 Ինչպէս Մադիամի ըրիր,
Ինչպէս Սիսարայի, Քիսովնի մէջ Յաբինի,
10 Որ Ենդորի մէջ կորսուեցան,
Երկրին պարարտութիւնը եղան ։
11 Զանոնք ալ իրենց ազնուականներուն պէս ըրէ՛,
Զեբեհի ու Սալմունայի պէս՝ իրենց բոլոր իշխաններուն ։
12 Որովհետեւ ըսին՝ Աստուծոյ արքայանիստ տեղերը
Մեր ժառանգութիւնը ընենք ։
13 Իմ Աստուածս, զանոնք ալ գլորտնի ըրէ՛ պէս մը,
Հողմին առջեւ՝ դէզ մը պէս ։
14 Ինչպէս հուր անտառ կը վառի,
Ինչպէս բոց լեռներ կը հրկիզէ,
15 Նոյնպէս հալածէ զանոնք քու փոթորկովդ,
Ու քու սաստովդ զանոնք զարհուրեցուր ։
16 Անարգանքով լեցուր զանոնք,
Որ քու անունդ փնտռեն, Տէր ։
17 Ամօթի ու զարհուրանքի մատնուին յաւիտեան,
Ամչնան ու կորսուին ։
18 Որ գիտնան թէ միայն դուն որ անունդ Տէր է,
Բարձրեալ ես ամբողջ երկրին վրայ ։

ՍԱՂՄ· ԶԴ

1 Տաճարին մէջ ուխտադրուժներուն համար աղօթք ։ 5 Ուխ-
տաւորներուն երանութիւնը։

Դիւանապետ երաժշտին ։ Գիթթիթին վրայ ։ Կո-
րխեցիներուն Սաղմոս ։

1 Որքա՜ն սիրելի են քու բնակարանդ,
Զօրութեանց Տէր։
2 Կ՚ախորժի ու կը տենչայ հոգիս
Տէրոջ գաւիթներուն համար ։
Սիրտս ու մարմինս կ՚աղաղակեն
Կենդանի Աստուծոյ համար ։
3 Նոյնիսկ ճնճղուկը տուն մը գտաւ,
Ու ծիծեռնակը բոյն մը իր համար,
Ուր ձագերը դնէ,
Քու սեղաններուդ քով,
Տէր զօրութեանց, Թագաւոր իմ ու Աստուած իմ ։
4 Երանի՜ քու տանդ բնակողներուն,
Որ միշտ քեզ կը գովեն։ Սելա ։
5 Երանի՜ այն մարդուն որ զօրութիւնը քեզմէ կ՚առնէ,
Որ սրտին մէջ ուխտադրացներ ունի ։
6 Արցունքի հովիտէն անցած ատեն,
Զայն աղբիւրներու վայր կը դարձնէ,
Ու անձրեւը օրհնութիւններով կը ծածկէ զայն ։
7 Զօրութենէ զօրութիւն կ՚երթան,
Ամէն մէկը Սիոնի մէջ Աստուծոյ կը հանդիպի ։
8 Տէր Աստուած զօրութեանց, լո՛ւր աղօթքս,
Ականջ դիր, Յակոբայ Աստուած։ Սելա ։
9 Վահա՛ն մեր, տե՛ս, Աստուած,
Ու նայէ օծեալիդ երեսին ։
10 Որովհետեւ օրը քու գաւիթներուդ մէջ հազար օրէ աւելի լաւ է,
Ես ընտրեցի դրան շեմին վրայ կենալ իմ Աստուածս,
Քան թէ բնակիլ ամբարիշտներու վրաններուն մէջ ։
11 Որովհետեւ Տէր Աստուած արեւ ու վահան է,
Շնորհք ու փառք կու տայ Տէր ։
Ուղղութեամբ գնացողներէն
Բարիք մը չի պակսեցներ ։
12 Զօրութեանց Տէր,
Երանի՜ քեզի յուսացող մարդուն ։

ՍԱՂՄ· ԶԵ

1 Ազգին ազատութեան համար աղօթք ։ 4 Աստուծոյ բարե-
րարութիւնները կը յիշեցնէ անոնց։

Դիւանապետ երաժշտին ։ Կորխեցիներուն Սաղ-
մոս ։

1 Տէր, դուն երկիրդ հաճեցար,
Յակոբայ գերութիւնը դարձուցիր ։
2 Ներեցիր ժողովուրդիդ անօրէնութիւնը,
Ծածկեցիր անոնց բոլոր մեղքերը։ Սելա ։
3 Դադրեցուցիր քու ամբողջ բարկութիւնդ,
Դարձար քու բորբոքած սաստիդ ։
4 Դարձո՛ւր մեզ, Աստուած մեր փրկութեան,
Ու դադրեցո՛ւր քու բարկութիւնդ մեր վրայէն ։
5 Միշտ պիտի բարկանա՞ս մեզի վրայ,
Կամ ազգէ ազգ քու բարկութիւնդ պիտի տեւէ ։
6 Չե՞ս դառնար զմեզ կենդանացնել,
Որ քեզմով ուրախանայ ժողովուրդդ ։
7 Ցո՛ւց մեզի, Տէր, քու ողորմութիւնդ,
Ու քու փրկութիւնդ մեզի շնորհէ ։
8 Լսեմ ինչ որ Աստուած Տէրը պիտի խօսի,
Որովհետեւ խաղաղութիւն պիտի խոստանայ իր ժողովուրդին,
Իր սուրբերուն ։
Բայց թող անզգամութեան չդառնան ։
9 Անշուշտ իր փրկութիւնը մօտ է անոնց որ զինք կը վախնան,
Որպէսզի փառք բնակի մեր երկրին մէջ ։
10 Ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն իրարու հանդիպեցան,
Արդարութիւն ու խաղաղութիւն իրարու համբուրեցին ։
11 Ճշմարտութիւն երկրէն պիտի բուսանի,
Ու արդարութիւն երկինքէն պիտի նայի ։
12 Տէրն ալ բարիք պիտի տայ,
Ու մեր երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ ։
13 Արդարութիւն անոր առջեւէն պիտի երթայ,
Ու իր ոտքերուն ճամբան պիտի շինէ ։

ՍԱՂՄ· ԶԶ

1 Աղաչանք ։ 8 Աստուծոյ մեծութիւնը կը գովաբանուի ։

Դաւիթի Սաղմոս ։

1 Ականջ դի, Տէր, ինծի պատասխանէ,
Որովհետեւ տառապեալ ու աղքատ եմ ես ։
2 Պահէ՛ հոգիս, որովհետեւ սուրբ եմ ես,
Ո՛վ իմ Աստուածս, փրկէ՛ ծառադ,
Որ քեզի վստահ է ։
3 Ողորմէ՛ ինծի, Տէր,
Որովհետեւ քեզի կը գոչեմ ամէն օր ։
4 Ուրախացո՛ւր ծառադ հոգին,
Որովհետեւ քեզի, Տէր, կը վերցնեմ հոգիս ։
5 Որովհետեւ դուն, Տէր, բարի ես ու ներող,
Ու առատ ողորմութիւն՝ բոլոր քեզ կանչողներուն ։
6 Ականջ դի, Տէր, աղօթքիս,
Ու ունկնդի՛ր եղիր ձայնիս ։
7 Նեղութեան օրը քեզի կը կանչեմ,
Որովհետեւ պիտի լսես զիս ։
8 Աստուածներուն մէջ քեզի նման չկայ, Տէր,
Ու քու գործերուդ նման գործեր չկան ։
9 Բոլոր ազգերը որ ստեղծեցիր,
Պիտի գան ու երկրպագեն քեզի, Տէր,
Ու պիտի փառաւորեն անունդ ։
10 Որովհետեւ դուն մեծ ես ու հրաշքներ կ՚ընես,
Դուն միայն Աստուած ես ։
11 Ուղղէ՛ ինծի, Տէր, քու ճամբադ,
Որ քու ճշմարտութեանդ մէջ գնամ ։
Միաբանեցո՛ւր սիրտս,
Որ քու անունդ երկնչի ։
12 Կը գոհանամ քեզմէ, Տէր Աստուած իմ, բոլոր սրտովս,
Ու քու անունդ միշտ պիտի փառաւորեմ ։
13 Որովհետեւ մեծ է ինծի վրայ քու ողորմութիւնդ,
Ու դուն ազատեցիր հոգիս գերեզմանի խորէն ։
14 Ո՛վ Աստուած, ամբարտաւաններ ելան ինծի դէմ,
Ու դաժան մարդոց ժողով մը կը ձգտի հոգիս առնել,
Ու քեզ իրենց առջեւ չեն դներ ։
15 Բայց դուն, Տէր, ողորմած ու գթած Աստուած ես,
Երկայնամիտ, շատ ողորմութեամբ ու ճշմարտութեամբ ։
16 Դարձո՛ւր ինծի ու ողորմէ՛ ինծի,
Ուժդ տո՛ւր ծառադ,
Ու փրկէ՛ աղախնիդ որդին ։
17 Նշան մը ցո՛ւց ինծի բարիքի համար,
Որ ատողներս տեսնեն ու ամչնան,
Որովհետեւ դուն, Տէր, օգնեցիր ինծի ու մխիթարեցիր զիս ։

ՍԱՂՄ· ԶԷ

1 Սիոնի փառքը ։ 4 Աստուծոյ ծանօթութիւնը ։ 7 Ուրախու-
թիւն ։

Կորխեցիներուն Սաղմոս ։ Երգ ։

1 Անոր հիմերը սուրբ լերան վրայ են,
2 Տէրը կը սիրէ Սիոնի դռները
Յակոբայ բոլոր բնակարաններէն աւելի ։
3 Փառաւոր բաներ կը խօսուին քեզի համար,
Ո՛վ Աստուծոյ քաղաք։ Սելա ։
4 Կ՚ըսեմ՝ Եգիպտոս ու Բաբելոն պիտի յիշեն զիս
Անոնց որ զիս կը ճանչնան ։
Ահա՛ Փղշտացիք, Տիւրոս ու Եթովպիա,
Ասոնք հոն ծնած են ։
5 Սիոնի համար պիտի ըսուի՝ այս ու այն մարդը հոն ծնաւ,
Ու զայն Բարձրեալը պիտի հաստատէ ։
6 Տէրը պիտի հաշուէ ազգերուն գրուածքին մէջ,
Որ հոն ծնած են ։ Սելա ։
7 Ուրախութեան երգիչներ ալ պիտի ըսեն,
Բոլոր աղբիւրներս քեզի մէջ են ։

ՍԱՂՄ· ԶԸ

1 Աղաչանք ։ 3 Մահուան մօտ ըլլալուն համար ։ 10 Ողբ ։

Երգ ։ Կորխեցիներուն Սաղմոս ։ Ասափին Ա-
մաթին Հ-ուշ-ուէ ։

1 Ո՛վ Տէր, փրկութեանս Աստուածը,
Ցերեկ ու գիշեր կանչեցի քու առջեւդ ։
2 Թող աղօթքս երեսիդ առջեւ գայ,
Ականջ դի՛ր աղաղակիս ։
3 Որովհետեւ հոգիս չարչարանքներով լեցուն է,
Ու կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ ։
4 Գերեզման իջնողներուն հետ համարուեցայ,
Ուժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ ։
5 Մեռելներուն մէջ ազատ ձգուած,
Գերեզմանի մէջ պառկող սպաննուածներու պէս,
Որոնց որ այլեւս չյիշես,
Ու որոնք քու ձեռքէդ կտրուեցան ։
6 Զիս խոր գերեզմանի մէջ դրիր,
Խաւարի ու անդունդի մէջ ։
7 Քու բարկութիւնդ ծանրացաւ վրաս,
Ու բոլոր ալիքներովդ զիս տանջեցիր։ Սելա ։
8 Հեռացուցիր ծանօթներս ինծմէ,
Զիս անոնց համար գարշելի ըրիր ։
Փակուած եմ ու չեմ կրնար ելլել ։
9 Աչքս տառապանքէ կը տկարանայ ։
Ամէն օր քեզի կանչեցի, Տէր,
Ձեռքերս քու առջեւդ պարզեցի ։
10 Մեռելներուն համար հրաշքներ պիտի ընե՞ս,
Կամ մեռելները պիտի ելլե՞ն ու քեզ պիտի գոհանա՞ն։ Սելա ։
11 Գերեզմանին մէջ պիտի պատմուի՞ քու ողորմութիւնդ,
Կամ կորստեան տեղը՝ քու ճշմարտութիւնդ ։
12 Խաւարի մէջ պիտի գիտցուի՞ քու հրաշքներդ,
Կամ մոռացութեան երկրին մէջ՝ քու արդարութիւնդ ։
13 Բայց ես, Տէր, քեզի կանչեցի օգնութեան համար,
Ու առտուն աղօթքս քու առջեւդ կու գայ ։
14 Ո՛վ Տէր, ինչո՞ւ հոգիս կը մերժես,
Ինչո՞ւ երեսդ ինծմէ կը դարձնես ։
15 Տառապեալ եմ ու մահամերձ ես մանկութենէս,
Քու սարսափներդ տարակուսանքի մատնեցին զիս ։
16 Քու բարկութիւնդ վրաս անցաւ,
Քու սարսափներդ զիս կտրեցին ։
17 Ամէն օր ջուրի պէս զիս պատեցին,
Միասին զիս շրջապատեցին ։
18 Սիրելին ու բարեկամը հեռացուցիր ինծմէ,
Ծանօթներս խաւարի մատնեցիր ։

ՍԱՂՄ· ՁԹ

1 Դաւիթի հետ ուխտուած ։ 5 Աստուծոյ հրաշալի գործերը ։
19 Աստուծոյ մեծութիւնը ։

Եթանի Եզրահացիին Մաթքիլ ։

1 Տէրոջ ողորմութիւնները յաւիտեան պիտի երգեմ,
Սերունդէ սերունդ պիտի հռչակեմ քու ճշմարտութիւնդ բերանովս ։
2 Որովհետեւ ըսի՝ յաւիտեան ողորմութիւն պիտի շինուի,
Երկինքի մէջ պիտի հաստատես ճշմարտութիւնդ ։
3 Ընտրեալներուս հետ ուխտ մը ըրի,
Ծառաս Դաւիթի երդում ըրի ։
4 Քու սերունդդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
Ու քու գահդ սերունդէ սերունդ պիտի շինեմ։ Սելա ։
5 Երկինքները պիտի գովեն քու հրաշքներդ, Տէր,
Ու սուրբերուն ժողովին մէջ՝ քու ճշմարտութիւնդ ։
6 Որովհետեւ ո՞վ կրնայ երկինքի մէջ Տէրոջ հաւասարիլ,
Կամ ո՞վ կրնայ Տէրոջ նմանիլ երկնաւորներուն մէջ ։
7 Աստուած սուրբերուն ժողովին մէջ ահաւոր է,
Ու իր շուրջը եղողներուն վրայ սարսափելի ։
8 Ո՛վ Տէր Աստուած զօրութեանց,
Քեզի նման զօրաւոր Տէր մը կա՞յ ։
Ու քու ճշմարտութիւնդ քեզ կը պատէ ։
9 Դուն կը տիրես ծովուն ամբարձած ալիքներուն ։
Երբ անոնք կը բարձրանան, դուն զանոնք կը հանդարտեցնես ։
10 Դուն Ռահաբը ջարդուած մարդու մը պէս ջախջախեցիր,
Քու զօրաւոր բազուկովդ ցրուեցիր թշնամիներդ ։
11 Քուկինն է երկինքը, քուկինն է նաեւ երկիրը,
Աշխարհն ու անոր մէջ եղողները դուն հաստատեցիր ։
12 Հիւսիսն ու հարաւը դուն ստեղծեցիր,
Թաբովրն ու Հերմոնը քու անունիդ համար ուրախութեամբ կը գոչեն ։
13 Զօրաւոր է քու բազուկդ,
Հզօր է քու ձեռքդ,
Բարձր է քու աջ կողմդ ։
14 Արդարութիւն ու դատաստան քու գահիդ հիմերն են,
Ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ՚երթան քու առջեւդ ։
15 Երանի՜ այն ժողովուրդին որ ուրախութեան աղաղակը գիտէ,
Տէր, քու երեսիդ լոյսին մէջ պիտի գնան ։
16 Քու անունիդ համար ամէն օր պիտի ուրախանան,
Ու քու արդարութեանդ մէջ պիտի բարձրանան ։
17 Որովհետեւ դուն անոնց զօրութեան փառքն ես,
Ու քու հաճութեամբ մեր եղջիւրը պիտի բարձրանայ ։
18 Վահանը Տէրոջ է,
Ու թագաւորը Իսրայէլի Սրբոյն ։
19 Այն ատեն տեսիլով խօսեցար քու սիրելիներուդ,
Ու ըսիր՝ զօրաւորի մը վրայ օգնութիւն դրի,
Ժողովուրդէն ընտրեալ մը բարձրացուցի ։
20 Գտայ ծառաս Դաւիթը,
Սուրբ իւղովս օծեցի զայն ։
21 Որ ձեռքս հաստատուն ըլլայ անոր հետ,
Ու բազուկս զօրացնէ զայն ։
22 Թշնամին չի կրնայ անոր վրայ յաղթել,
Ու անիրաւ մարդը չի կրնար նեղել զայն ։
23 Անոր թշնամիները ջախջախեցի անոր առջեւէն,
Ու անոր ատողները զարնեցի ։
24 Ճշմարտութիւնս ու ողորմութիւնս անոր հետ պիտի ըլլան,
Ու անոր եղջիւրը իմ անունովս պիտի բարձրանայ ։
25 Ձեռքը ծովուն վրայ դրի,
Ու աջ ձեռքը գետերուն վրայ ։
26 Ինծի պիտի կանչէ՝ Դուն հայրս ես,
Աստուածս ու փրկութեանս վէմը ։
27 Ես ալ զայն անդրանիկ պիտի շինեմ,
Երկրի թագաւորներուն վերի ։
28 Անոր համար ողորմութիւնս յաւիտեան պիտի պահեմ,
Ու անոր հետ ուխտս հաստատուն պիտի մնայ ։
29 Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
Ու անոր գահը՝ երկինքի օրերուն պէս ։
30 Եթէ անոր որդիները իմ օրէնքս թողուն,
Ու իմ դատաստաններուս մէջ չգնան,
31 Եթէ իմ կանոններս պղծեն,
Ու իմ պատուիրանքներս չպահեն,
32 Գաւազանով պիտի պատժեմ անոնց յանցանքը,
Ու հարուածներով անոնց անօրէնութիւնը ։
33 Բայց ողորմութիւնս անկէ պիտի չխլեմ,
Ու ճշմարտութեանս դէմ պիտի չսխալիմ ։
34 Ուխտս պիտի չպղծեմ,
Ու շրթներուս ելածը պիտի չփոխեմ ։
35 Մէկ անգամ երդում ըրի իմ սրբութեանս մէջ,
Որ Դաւիթին պիտի չստեմ ։
36 Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի ըլլայ,
Ու անոր գահը՝ արեւուն առջեւ ։
37 Լուսինի պէս պիտի հաստատուի յաւիտեան,
Ու հաւատարիմ վկայ մը՝ երկինքի մէջ ։ Սելա ։
38 Բայց դուն ատեցիր ու անարգեցիր զանիկա,
Օծեալիդ վրայ բարկացար ։
39 Ծառադ ուխտը ջախջախեցիր,
Անոր պսակը գետնի վրայ պղծեցիր ։
40 Անոր բոլոր պարիսպները քակեցիր,
Անոր ամրոցները աւերակ դարձուցիր ։
41 Անցնողներ բոլոր կողոպտեցին զանիկա,
Դրացիներուն նախատինքը եղաւ ։
42 Անոր հակառակորդներուն աջը բարձրացուցիր,
Անոր բոլոր թշնամիները ուրախացուցիր ։
43 Անոր սուրին սրութիւնը դարձուցիր,
Ու չկանգնեցուցիր զանիկա պատերազմին մէջ ։
44 Անոր փայլը վերցուցիր,
Ու անոր գահը գետին գլորեցիր ։
45 Անոր երիտասարդութեան օրերը կրճատեցիր,
Ամօթով պատեցիր զանիկա ։ Սելա ։
46 Մինչեւ ե՞րբ, Տէր, միշտ պիտի պահես քեզ,
Մինչեւ ե՞րբ պիտի այրի բարկութիւնդ իբրեւ հուր ։
47 Յիշէ՛ թէ որքա՜ն կարճ է կեանքս,
Ինչո՞ւ համար ստեղծեցիր բոլոր մարդիկը ։
48 Ո՞ր մարդը կրնայ կենալ ու չտեսնել մահը,
Կամ իր հոգին գերեզմանի ձեռքէն ազատել ։ Սելա ։
49 Ո՛վ Տէր, ո՞ւր են քու առաջուան ողորմութիւնները,
Որ երդում ըրիր Դաւիթին քու ճշմարտութեանդ մէջ ։
50 Յիշէ՛, Տէր, ծառադ որ կը նախատուի,
Ու ամբողջ ժողովուրդներուն նախատինքը կը կրեմ իմ կուրծքիս մէջ ։
51 Որ քու թշնամիներդ նախատեցին, Տէր,
Որ օծեալիդ ամէն քայլափոխին նախատեցին զանիկա ։
52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւիտեան ։
Ամէն եւ ամէն ։

ՍԱՂՄ· ՂԱ

1 Մարդկային կեանքին անցաւորութիւնը ։ 13 Աղաչանք ։

Աստուծոյ մարդուն Մովսէսի Աղօթք ։

1 Տէր, դուն եղար մեզի համար բնակարան
Ազգէ ազգ ։
2 Լերանց ծնած չըլլայիր,
Երկիր ու աշխարհ չստեղծուած,
Յաւիտենականէ յաւիտեան դուն Աստուած ես ։
3 Մարդը նորէն հողին կը դարձնես,
Ու կ՚ըսես՝ դարձէ՛ք, մարդու որդիներ ։
4 Որովհետեւ հազար տարի քու աչքերուդ առջեւ
Երէկուան պէս են, որ անցաւ,
Ու գիշերուան մը պէս ։
5 Զանոնք հեղեղի պէս կը տանիս,
Քունի պէս կ՚ըլլան,
Առտուն խոտի պէս որ կը բուսնի ։
6 Առտուն կը ծաղկի ու կը բուսնի,
Իրիկունը կը թառամի ու կը չորնայ ։
7 Որովհետեւ քու բարկութենովդ կը սպառինք,
Ու քու սաստովդ կը զարհուրինք ։
8 Մեղքերնիս առջեւդ դրիր,
Մեր գաղտնի մեղքերը քու երեսիդ լոյսին մէջ ։
9 Որովհետեւ մեր բոլոր օրերը քու բարկութենովդ անցան,
Տարիները կ՚անցնինք իբրեւ հառաչանք ։
10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են,
Եւ եթէ զօրութեան համար ութսուն տարի ըլլան,
Անոնց պարծանքը աշխատութիւն ու ցաւ է ։
Որովհետեւ շուտ կ՚անցնի ու մենք կը թռչինք ։
11 Ո՞վ գիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը,
Ու քու սարսափիդ համեմատ քու զայրոյթդ ։
12 Ուրեմն մեր օրերը գիտնալ սորվեցո՛ւր մեզի,
Որ իմաստութեան սիրտ ունենանք ։
13 Դարձո՛ւր, Տէր, մինչեւ ե՞րբ,
Ու ծառաներուդ վրայ գթա՛ ։
14 Առտուն քու ողորմութենովդ յագեցո՛ւր մեզ,
Որ ուրախանանք ու ցնծանք մեր բոլոր օրերը ։
15 Ուրախացո՛ւր մեզ մեր տառապած օրերուն համեմատ,
Մեր չարչարած տարիներուն համեմատ ։
16 Ցո՛ւց ծառաներուդ քու գործդ,
Ու անոնց որդիներուն քու փառքդ ։
17 Մեր Տէր Աստուածիս քաղցրութիւնը մեր վրայ ըլլայ,
Ու մեր ձեռքերուն գործը հաստատէ՛ մեր վրայ,
Մեր ձեռքերուն գործը հաստատէ՛ ։

ՍԱՂՄ· ՂԲ

1 Աստուծոյ պաշտպանութեան վստահութիւն ։ 9 Աստուծոյ
խոստումը ։

2 Որ կը բնակի Բարձրեալին ծածուկին մէջ,
Ամենակալին հովանիին տակ պիտի հանգչի ։
2 Տէրոջ պիտի ըսեմ՝ Ապաւէնս ու ամրոցս ես,
Աստուածս, որ քեզի վստահ եմ ։
3 Որովհետեւ ինք պիտի ազատէ քեզ որսորդին թակարդէն,
Ու ժանտ հիւանդութենէն ։
4 Իր փետուրներովը պիտի ծածկէ քեզ,
Ու անոր թեւերուն տակ պիտի ապաստանիս ։
Անոր ճշմարտութիւնը վահան ու վահան պիտի ըլլայ քեզի ։
5 Գիշերուան սարսափէն պիտի չվախնաս,
Ո՛չ ցերեկը թռչող նետէն ։
6 Ո՛չ խաւարի մէջ երթեւեկող մահէն,
Ո՛չ կեսօրին աւերող ժանտ հիւանդութենէն ։
7 Քու կողքիդ հազար հոգի պիտի իյնայ,
Ու քու աջ կողմդ տասը հազար,
Բայց քեզի չի մօտենար ։
8 Միայն աչքերովդ պիտի նայիս,
Ու ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տեսնես ։
9 Որովհետեւ դուն, Տէր, ապաւէնս ես,
Բարձրեալը բնակարան ըրիր քեզի ։
10 Չարիք մը քեզի պիտի չպատահի,
Ու ոչ մէկ հարուած պիտի մօտենայ քու վրանիդ ։
11 Որովհետեւ իր հրեշտակներուն պիտի պատուիրէ քեզի համար,
Որ քեզ պահեն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ ։
12 Ձեռքերուն վրայ պիտի բռնեն զքեզ,
Որ ոտքդ քարի չզարնես ։
13 Առիւծին ու օձին վրայ պիտի քալես,
Կոկորդիլոսը ու վիշապը պիտի կոխկրտես ։
14 Որովհետեւ ինծի սիրտ դրաւ՝ պիտի ազատեմ զայն,
Պիտի բարձրացնեմ զայն, որովհետեւ անունս գիտցաւ ։
15 Պիտի կանչէ զիս, ու ես պիտի պատասխանեմ անոր,
Նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ,
Պիտի ազատեմ զայն ու պիտի փառաւորեմ զայն ։
16 Երկայնութեամբ օրերով պիտի յագեցնեմ զայն,
Ու իմ փրկութիւնս պիտի ցուցնեմ անոր ։

ՍԱՂՄ· ՂԳ

1 Գոհութեան երգ ։ 8 Ամբարիշտներուն կորուստը ։ 10 Արդա-
րին երջանկութիւնը ։

Սաղմոս ։ Երգ ։ Շաբաթ օրուան համար ։

1 Բարի է Տէրոջ գոհանալ,
Ու քու անունիդ երգել, Բարձրեալ,
2 Առտուն քու ողորմութիւնդ պատմել,
Ու գիշերները քու ճշմարտութիւնդ,
3 Տասնեակ լարով գործիքի ու քնարի վր

Ա Երախտիքամբ ազազակեցէք Յահովին Աստուծոյն ։
2 Սաղմոս առէք ու թմբուկը բերէք ,
Նուագ անոյշ քնարը աստիղին հետ ։
3 փող հնչեցուցէք ամսու ղկիտն ,
Ի նշան լրման ատենը՝ մեր տօնին օրը ։
4 Վասն զի Իսրայէլին կանոն մին է ,
Յակոբին Աստուծոյն հրամանն է ։
5 Ինքը վկայութիւն դրաւ ասիկա Յովսեփին մէջ ,
Երբոր ելաւ ի երկրին Եգիպտոս ։
Ուր լեզու մը լսեցի որ չէի գիտեր ։
6 Ետուր թիկունքը հեռացուցի բեռէն ։
Անոր ձեռքերը հանդիստացան կողովէն ։
7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր , ու քեզ փրկեցի ։
Պատասխան տուի քեզի ամպոյն ծածկոցին մէջէն ։
Փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քովը ։ (Սէլա ։)
8 Լսէ , ով իմ ժողովուրդս , ու վկայեմ քեզի ։
Ով Իսրայէլ , թէ որ ինծի մտիկ ընես ,
9 Օտար աստուած չրլլայ քու մէջդ ,
Ու օտար աստուծոյ երկրպագու չընես ։
10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ ,
Որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն ։
Լայն բաց քու բերանդ ,
Ու զայնիկ ես պիտի լեցնեմ ։
11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս ,
Ու Իսրայէլ ինձ չուզեց ։
12 Ուստի զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի ,
Որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն ։
13 Երանի թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր ,
Որ Իսրայէլ իմ ճամբաներուս մէջ քալէր ։
14 Շատով պիտի խոնարհեցնէի անոնց թշնամիները ,
Ու ձեռքս պիտի դարձնէի անոնց նեղիչներուն վրայ ։
15 Տէրը աստիղներ Իսոնարհութիւն պիտի ընէին՝ իրեն ,
Ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի ըլլար ։
16 Ան ալ պիտի կերակրէր զանոնք պարարտ ցորենով ։
Ու վկի մէն ի քեզ պիտի կշտացնէի ։

ՍԱՂՄ · ՃԲ

1 Սաղմոսերգուն գաւառներէն յորդորելէն , 5 ու անոնց անէն-
գութ ըլլալնին
2 Ատենակալներուն դատաստան կը տեսնէ ,
3 Որ անոնք անիրաւութեամբ պիտի դատէր ,
Ու ամբարիշտներուն երեսառութիւն պիտի ընէր ։ (Սէլա ։)
4 Դատաստան բերէք աղքատին ու որբին ։
Արդարութիւն տուէք նեղեալին ու չքաւորին ։
5 Փրկեցէք ազքատը ու անտէրը ,
Ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք ։
6 Չգիտեն ու միտք չեն ունենար ,
Խաւարի մէջ կը պտրտին ։
Երկրին բոլոր սիւները չարժեցան ։
7 Ես ըսի Թէ դուք աստուածներ էք ,
Ու դուք ամէնդ Բարձրեալին որդիներն էք ։
8 Բայց դուք ինչպէս սովոր պիտի մեռնիք ,
Ու իշխաններէն մին պիտի իյնաք ։
Ելիր , ով Աստուած , դատէ երկիրը ,
Ինչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

1 Թշնամիներուն գաւառնալնիանց համար գանգատ մը ։ 9 ու նեղելնին նեղութիւն տալնիերուն դէմ աղերս մը ։

Ասափին երգը — Սաղմոս ։

1 Ով Աստուած , մի կենար ,
Անձայն մի ըլլար , ու հանդարտ մի կենար ,
ով Աստուած ։
2 Ինչու որ ահա թշնամիները կը գոռան ,
Ու ատելդ գլուխ կը վերցընեն ։
3 Խորամանկութեան հնարք կը դնեն քու ժողովրդիդ դէմ ,
Ու խորհուրդ կ'ընեն քու պահպանածներուդ դէմ ։
4 Կ'ըսեն Թէ եկէք , կտրատըցընենք անոնք որ ազգ չըլլան ,
Ու ալ չյիշուի Իսրայէլին անունը ։
5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ բրին ,
Ու քեզի դէմ դաշնակցութիւն ըրին
6 Եդոմի վրանները ու Իսմայէլացիք ,
Մոաբ ու Հագարացիք ,
7 Գեբաղ ու Ամմոն և Ամաղէկ ,
Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակիչները հետ ։
8 Ասորին ալ անոնց հետ միացաւ ,
Եղան Լովտի որդւոցը բազուկ ։
9 Ինչպէս Մադիամայ ըրիր ,
Կիսոնի առուին քով Յաբինի ։
10 Որ Ենկադայի մէջ կորսուեցան ,
Եղան գոմէրի համար պարարտ ։
11 Զէեբին ու Զալմունային պէս ըրէ անոնց ազնուականներուն ,
Որ Զեբահ ու Սալմունա կ'ըսուին ։
12 Վասն զի ըսին , Աստուծոյ տները մեր ձեռքը առնենք ։
13 Ով իմ Աստուած , զանոնք ըրէ ինչպէս որ ոստոստ ,
Ինչպէս որ հողմին առջեւ դարտակ ։
14 Ինչպէս որ հուրը անտառը կ'այրէ ,
Ու բոցը լեռները կը վառէ ,
15 Նոյնպէս հալածէ զանոնք քու փոթորկովդ ,
Ու քու սաստովդ զանոնք զարհուրեցուր ։
16 Լի ըրէ անոնց երեսները ամօթով ,
Որ քու անունդ , Տէր , փնտռեն ։
17 Ամօթի ու զարհուրանքի մէջ ընկղմին յաւիտեան ,
Ամչնան ու կորսուին ։
18 Որ գիտնան թէ դուն , որ միայն անունդ Յահովա ես ,
Ամենայն երկրի վրայ Բարձրեալ ես ։

ՁԲ

= ըՄՆ · ամ · ե · ամ · ի · ամ · ե · ամ · ի · ամ · ե · ամ · ի

8 Նաև Աստը անոնց հետ միաբանեցաւ ։
Դալմոն որդւոյը ձեռնտու եղան ։ (Սէլա ։)
9 Ըրէ անոնց ինչպէս Մադիամին,
ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին գետ կիսոն
Հեղեզատին քովը ։
10 Անոնք ենդորովի մէջ սատակեցան ,
Պղրի դէտ եղան երկրի վրայ ։
11 Անոնց իշխաններըը Օրէբին ու Զէբին պէս ,
Ու անոնց բոլոր երևելիները Զեբեէին ու
Սալմանային պէս ըրէ ։
12 Որովհետև իրենք ըսին Աստուծոյ բնակարանները
Մենք ժառանգենք մեզի համար ։
13 Ով իմ Աստուածս , անոնք մրրիկի պէս ,
Հովի առջև եղող չիւղի պէս ըրէ ։
14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ'այրէ ,
Ու բոցը լեռները կը բռնկցնէ ,
15 Անանկ ալ հալածէ զանոնք քու մրրիկովդ ,
Ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փո-
թորիկովդ ։
16 Լեցուր անոնց երեսները անարգանքով ,
Որ քու անունդ խնդրեն , ով Տէր ։
17 Թող ամէնան ու խռովին յաւիտեան ,
Եւ ամօթալից բլլան ու կորսուին ։
18 Որ գիտնան իրենք միայն դուն ես քու Հանուանդ
Եհովայ է , Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ· ՁԴ

1 Մարգարէն արբարանին հպարտգործութեանը փափաքելով ։ կը յանդգնի իրեն ուշագիր երեսին են անոր միջոց բնակողները։ 8 իր հոն գտնուելուն համար ապրելը կ'ընծէ ։

Դիմաւոր երաժշտին , Կորխի որդւոյը Սաղմոս ։

1 Ի՞նչպէս սիրելի են քու բնակարաններդ , ով զօրաց Տէր ։
2 Իմ անձս կը փափաքի ու նաև կը մաղի Տէրոջը գաւիթներուն համար ։
Իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ'աղա-
ղակին
Կենդանի Աստուծոյն ։
3 Ճնճղուկին ալ տուն գտաւ ,
Ու ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնե-
լու համար ,
Քու սեղաններուդ քովը , ով զօրաց Տէր ,
Իմ Թագաւորս ու Աստուածս ։
4 Երջանիկ անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին ։
Անոնք անդադար քեզ պիտի օրհնեն ։ (Սէ-
լա ։)

5 Երանի այն մարդուդը որուն զօրութիւնը քեզ-
մէ է ,
Ու իրենց սրտին մէջ ճամբաներ կան ։
6 Աքսառատաց հովիտէն անցնելով աղբիւրի դէ-
կընեն անիկա ։
Առջի անձրևն ալ օրհնութիւնով պիտի ծած-
կէ զայն ։
7 Անոնք կ'զօրանին զօրութիւն կ'երթան ,
Մինչև Սիոնի մէջ Աստուծոյ առջևն երևնան ։
8 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած , լսէ իմ աղօթքս ։
Ականջ դիր , ով Յակոբին Աստուածը ։ (Սէ-
լա ։)
9 Ով վահանը Աստուած , տես ,
Ու քու օծեալիդ երեսը նայէ ։
10 Վասն զի քու սրահներուդ մէջը
Մէկ օր հազարէն աղէկ է ։
Աւելի բնաւորել իմ Աստուծոյս տանը չեմին
վրայ կենալ ,
Քան թէ ամբարշտաց վրանները մէջը բնա-
կիլ ։
11 Քանզի Տէր Աստուած արև ու վահան է ։
Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ ։
Ուղղութեամբ քալողներէն
Ոչդրութեամբ քալողներէն ։
12 Ով զօրաց Տէր ,
Երանելի է քեզի յուսացող մարդը ։

ՍԱՂՄ· ՁԵ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ տուն շնորհները յիշելով՝ կը խնդրե որ ան շնորհները չտարանջատին ։ 8 կը խոստանայ անոնց օգտ. ակտ. Աստուծոյ բարութեամբ յուսալով ։

Դիմաւոր երաժշտին ։ Կորխի որդւոյը Սաղ-
մոս ։

1 Ով Տէր , դուն հաճեցար քու երկիրդ ։
Բաժնին դերութիւնը դարձուցիր ։
2 Քու ժողովրդիդ անօրէնութիւնը ներեցիր ,
Անոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր ։ (Սէլա ։)
3 Հեռացուցիր քու բոլոր սրտմտութիւնդ ։
Դէտ դարձար քու սաստիկ բարկութենէդ ։
4 Մեզ դարձուր , ով մեր փրկութեան Աս-
տուածը ,
Եւ քու բարկութիւնդ որ մեր վրայ է դադ-
րեցուր ։
5 Միթէ յաւիտեան պիտի բարկանաս մեզի ։
Քու բարկութիւնդ ազգէ մինչև ազգ պիտի
երկրցնեն ։
6 Միթէ նո պիտի չդառնան ու մեզ կենդա-
նացնեն ,

ՁԴ
Աստ.-ին բնակիրը · 1
Աստ.-ի՛ · 4
Աստ. իր · 1 · 2 ·
կգ · 1 · Տգ · 2 ·
ՀՅՒԹ · 2 ·
Աստ. ի՛ · 4 · 2 ·
Աստ. ՅՒԹ · 1 ·
Ել. գ · 3 ·
Աստ. գր · 8 ·

Ես. լա · 7 · Դատ. ե · 22 ·
Դատ. գ · 15 · 24 · ե · 21 ·
Դատ. Բ · 37 · Ասք. ա · 17 ·
Դատ. ե · 25 ·
Դատ. ը · 12 · 21 · Ես. ԺԷ · 13 · 14 ·
Կաղ անիրի
Աստ. իե · 5 ·
Ր Օր · իը · 22 ·
Ցար · Բ · 17 ·
Աստ. իե · 4 · 26 ·
Աստ. ՅՒԹ · 13 ·
Ել. գ · 3 ·
Ր Թագ · ի · 22 · 23 ·
Կաղ ասպաններըը

Ես. ԺԷ · 1 · Դատ. ե · 15 ·
Ր Օր · ժ · 16 · Յոբ. ԺԷ · 11 ·
Ես. ԺԷ · 1 · Հաբ. ա · 2 ·
Ես. ի · 19 ·
Ես. ԺԷ · 1 · Հաբ. գ · 9 · Աստ. ՅՒԹ · 9 ·
10 · 11 · ՀՅՒԹ · 114 · Ասաք. բ · 7 ·
Աստ. բ · 18 ·
Աստ. իդ · 9 · 10 ·
Աստ. բ · 18 ·
Ձե
Աստ. իր · վերնագիրը ·
Իշտ · ա · 11 · բ · 11 · Աստ. ժ · 7 · Ե.
բ.մ. · ի · 18 · Ես. գ · 23 · Եզեկ · ի.Բ · 23 · Ամփ. գ · 1 ·
Աստ. ի՛ · 7 ·
Աստ. ԺԷ · 1 · Հաբ. ե · 2 · 4 ·

Որ քու ժողովրդդ քեզմով ուրախ լլլայ։
7 Ցուցուր մեզի, ով Տէր, քու ողորմութիւնդ,
եւ քու փրկութիւնդ մեզի տուր։

8 [a]Ունիմ լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր Աստուած.
Ինչու որ [b]խաղաղութիւն պիտի խօսի իր ժո-
ղովրդին ու իր սուրբերուն.
Ու [c]նիմարութեան չդառնան անոնք։
9 Արդարեւ [d]իր փրկութիւնը մօտ է իրմէն վախ-
ցողներուն,
[e]Որ մեր երկրին մէջը փառք բնակի։
10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու
պատահեցան,
[f]Արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը իրար համ-
բուրեցին։
11 [g]Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի բուսնի,
Ու արդարութիւնը երկինքէն վար պիտի նայի։
12 Նաեւ [h]Տէրը բարութիւն պիտի տայ,
Ու [i]մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ։
13 [j]Արդարութիւնը անոր առջեւէն պիտի երթայ,
Ու [k]իր գնացքները ճամբու՝ պիտի դնէ։

ՍԱՂՄ. ՁԶ

1 Դաւիթ իր հառաչին վառուելութեանը, եւ Աստուծոյ բա-
րեխիղճ ու կարապետիկ յիշելովը կը զրուցէ նէ։ 11 ապի շնորհքին հարատեւութեանը կը ցանկայ։ 14 Հարատեւութեան համար գանգատ ընելովը Աստուծոյ բարու-
թեանը մեկ նշանը կը խնդրէ։

Աղօթք Դաւթի։

1 Ով Տէր, խոնարհեցուր քու ականջդ.
Պատասխան տուր ինծի, ինչու որ ագքատ
ու անտեակ եմ։
2 Պահէ իմ անձս, ինչու որ ես սուրբ եմ.
Ով իմ Աստուածս, [a]քեզի յուսացող ծառադ
դուն փրկէ։
3 [b]Ողորմի ինծի, ով Տէր,
Ինչու որ քեզի կը կանչեմ ամէն օր։
4 Ուրախացուր քու ծառայիդ անձր,
[c]Ինչու որ դէպ ի քեզի կը վերցընեմ իմ անձս,
ով Տէր։
5 [d]Դուն դի դուն, ով Տէր, բարի ու ներող ես.
Եւ խիստ ողորմած ան ամենուն որ քեզի կը
կանչեն։
6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս, ով Տէր,
Ու մտիկ ըրէ իմ ազաչանքներուս ձայնը.
7 [e]Նեղութեանս օրը քեզի կ'աղաչեմ,
Ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես։

8 [f]Աստուածներուն մէջը քեզի նման մէկը
չկայ, ով Տէր,

[a] Ա Ըր · բ · 1։
[b] Ջ ա՛ր · բ · 10։
[c] բ Գ՛ոռ · բ · 20 · 21։
[d] Խ · խբ · 13։
[e] Ջ ա՛ր · բ · 5 · Ցածմ · ա · 14։
[f] Ա ա՛ղ · հր · 3 · Եր · լբ · 17 · Դ ա՛կ · բ · 14։
[g] Եր · խ · 8։
[h] Ա ա՛ղ · ժդ · 11 · Ցածմ · ա · 17։
[i] Ա ա՛ղ · կե · 6։
[j] Ա ա՛ղ · ձԲ · 14։
[k] Կամ՝ Գնչ. իր քայլե-
րուն համար մէջ։

ՁԶ

[a] Եր · խբ · 7։
[b] Ա ա՛ղ · ժե · 4։
[c] Խ · ա՛ղ · 11։
[d] Ա ա՛ղ · հր · 18։
[e] Ա ա՛ղ · ձԲ · 14։
[f] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[g] Ա ա՛ղ · ձԲ · 6։
[h] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[i] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[j] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[k] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[l] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[m] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[n] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[o] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[p] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[q] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[r] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[s] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[t] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[u] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[v] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[w] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[x] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[y] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[z] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[aa] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[bb] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[cc] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[dd] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ee] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ff] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[gg] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[hh] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ii] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[jj] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[kk] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ll] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[mm] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[nn] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[oo] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[pp] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[qq] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[rr] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ss] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[tt] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[uu] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[vv] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ww] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[xx] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[yy] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[zz] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[aaa] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[bbb] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ccc] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ddd] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[eee] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[fff] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ggg] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[hhh] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[iii] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[jjj] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[kkk] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[lll] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[mmm] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[nnn] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ooo] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ppp] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[qqq] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[rrr] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[sss] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ttt] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[uuu] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[vvv] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[www] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[xxx] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[yyy] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[zzz] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[aaaa] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[bbbb] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[cccc] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[dddd] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[eeee] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ffff] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[gggg] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[hhhh] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[iiii] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[jjjj] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[kkkk] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[llll] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[mmmm] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[nnnn] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[oooo] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[pppp] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[qqqq] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[rrrr] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[ssss] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[tttt] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[uuuu] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[vvvv] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[wwww] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[xxxx] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[yyyy] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։
[zzzz] Ա ա՛ղ · ձԲ · 1։

4 ՙ՞Ըահարը ու բարիքներ պիտի յիշեմ իս †ճանչցողներուն մէջ.
Ահա փղշտացւոց երկիրը ու Ցիւրոսը Քուշին հետ.
Ասոնք ալ հոն ծնան.
5 Ու Սիօնին համար պիտի բսուի թէ
Ա՛ս մարդը ու ան մարդը հոն ծնաւ.
Եւ բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանիկա.
6 Ցէրը ազգերը ՙգրած ժամանակը պիտի բսի՝
Թէ ասոնք հոն ծնաւ. (Սէլայ.)
7 Ու երգեցողները, նոյնպէս ալ՝ էջերնգահարները պիտի ըսեն՝
Իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են.

ՍԱՂՄ· ՁԸ

1—8 Նուագ գանգատ պարունակող աղօթք մը.

Կորխի որդւոցը երգը — Սաղմոս. Գլխաւոր երաժշտին, Մահալաթ-լէաննոթի վրայ. — Եհան եզրահացին երգը.

1 Ով Ցէր՝ ՙիմ փրկութեան Աստուածը,
Ցօրեկը կ՚ազաղակեմ — գիշերը քու առջիդ եմ.
2 Իմ աղօթքս քու առջիդ թող եկնէ.
Խոնարհեցուր քու ականջդ իմ ազաղակիս.
3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ,
Ու իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ.
4 ՙԻրերը իջնողներուն հետ սեպուեցայ.
Ոյժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ.
5 Մեռելներուն մէջը ինկած եմ՝
Գերեզմանի մէջ պառկող մեռուածներուն պէս,
Որոնք ալ չես յիշեր,
Ու քու ձեռքդէ ՙմերժուած են.
6 Դուն զիս ամէնէն խորունկ գուբին մէջը դրիր՝
Խաւարային անդունդներուն մէջ.
7 Քու սրտմտութիւնդ ծանրացաւ իմ վրաս,
Եւ ՙքու բոլոր ալիքներովդ չո՛ չարչարեցիր. (Սէլայ.)
8 ՙԻմ ճանչուածներս ինծմէ հեռացուցիր,
Իս գարշելի ըրիր անոնց առջեւ.
ՙԴռցուեցայ ու դուրս չեմ կրնար.
9 Ցառապանքէն աչքերս վատնեցան.
ՙԱմէն օր քեզի աղաղակեցի, ով Ցէր,
ՙԶեռքերս քեզի երկնցուցի.
10 ՙՄի՞թէ մեռելներուն հրաշք պիտի ընես.
Մի՞թէ մեռածները պիտի կրնան ու քեզ դո՞ղնեն. (Սէլայ.)
11 Մի՞թէ կը պատմուի՞ քու ողորմութիւնդ գերեզմանին մէջ,
Ո՞ քու ճշմարտութիւնդ՝ կորստեան մէջ.
12 Մի՞թէ կը ճանչցուի՞ն քու հրաշքներդ խաւարին մէջ,
Ո՞ քու արդարութիւնդ՝ մոռացման երկրին մէջ.
13 Բայց ես, ով Ցէր, քեզի աղաղակեցի,
Ու իմ աղօթքս առաւուանց քու առջիդ պիտի կ՚երթայ.
14 Ով Ցէր, ինչո՞ւ իմ անձս կը մերժես,
Ո՞ ՙքու երեսդ կը ծածկես ինծմէ.
15 Ես խեղճ եմ ու մանկութենէս ՙի վեր մեռնելու վրայ եմ.
ՙՔու սիրդդ քաշեցի — խռովեցայ.
16 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս ինկաւ,
Ե՛ քու զարհուրանքներդ իս կոտրտուցին.
17 Ամէն օր ջուրի պէս իս պատեցին,
ՙՄէկտեղ չորս կողմս առին.
18 ՙՀեռացուցիր ինծմէ սիրելին ու բարեկամը,
Իմ ճանչուածներս խաւարի մէջ են.

ՍԱՂՄ· ՁԹ

1 Սաղմոսերգուն գլուսաւ կը գովի իր ազխին համար. 5 Իր հրաշալի կազմութեանը համար. 15 Իր երկչոտին հոգ տանելուն համար. 19 ու Դաւիթին ինագսարութեանը գրած շնորհքին համար. 38 Երբոր ձեռնադրութեան վայրկեան կը գանգատի. 46 կը բողոքի ՛ի պարտիկ ու գլուսաւ ՛ի սրինեն.

Եթան եզրահացին երգը.

1 ՙՏէրոջը ողորմութիւնները յաւիտեան պիտի երգեմ.
Քու հաւատարմութիւնդ իմ բերնովս ՙազգէ ազգ պիտի պատմեմ.
2 Վասն զի ըսի թէ Ողորմութիւնը յաւիտեան պիտի չշինուի.
ՙԵրկինքը մէջ պիտի հաստատես քու հաւատարմութիւնդ.
3 ՙԻս իմ ընտրեալիս հետ ուխտ բրի,
ՙԻմ Դաւիթի ծառային երդում բրի, ըսելով,
4 ՙՔու սերունդդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
Եւ ազգէ ազգ պիտի չշինեմ քու աթոռդ. (Սէլայ.)
5 ՙԵրկինքն ալ կը փառաւորէ քու հրաշքներդ, ով Ցէր,
Եւ քու հաւատարմութիւնդ ՙսուրբերուն ժողովին մէջ.

ՙ Սաղ. ՀՁ · 10 · Եր· Դա· 9 ·	ՙ Սաղ. ԻՀ · 9 · Դա· 14 ·	ՙ Ոզէ · գ · 7 ·
ՙ Յի՛ եղիգատը ·	ՙ Դաւ. ՀԸ · 7 ·	ՙ Սաղ. ՀԸ · 10 ·
ՙ Կամ՝ Ճանչցողներու պէս ·	ՙ Սաղ. ՀՀ · 15 ·	ՙ Սաղ. ՀՀ · 10 ·
ՙ Ցիշ. ԺԹ · 9 ·	ՙ Սաղ. ՀԸ · 1 ·	ՙ Սաղ. Հ · 3 ·
ՙ Կամ՝ պարբերաբերը	ՙ Սաղ. Ը · 1 ·	ՙ Ես· Ժ· 13 · Սաղ· ՀՀ· 6 ·
ՁԸ.	ՙ Սաղ. Ը · 12 ·	ՙ Սաղ. Ը · 5 · Ը · 9 · ՀՅԻ · 17 · ՀՅԸ · 17 ·
ՙ Գ՚ղ · գ · 31 · ա՚ Մն · ը · 6 ·	ՙ Սաղ. Ը · 18 ·	ՙ Սաղ. ՀՅԸ · 39 ·
ՙ Սաղ. ՀՀ · 11 · ՀՀ՚ 4 ·	ՙ Ես· Ժ· 8 ·	ՙ Գ՚ղ · Ը · 16 ·
ՙ Սաղ. Ը · 13 · 18 ·	ՙ Սաղ. Ը · 7 ·	ՙ Ես· Ը՚ր · 1 ·
ՙ Գ՚ղ · ԺԲ · 13 · 18 ·	ՙ Գ՚ղ · Ժ · 21 · Սաղ· ՀՀ՚ · 3 ·	ՙ Ը՚ր՚ղ · ի · 11 · Եա ·
ՙ Սաղ. Ը · 11 · ՀՀ՚ · 12 · Հ՚ր·		

ՁԹ

ՙ Գ՚ղ · գ · 31 · ա՚ Մն · ը · 6 ·	ՙ Սաղ. Ա · 1 ·	ՙ Սաղ. ԺԲ · 1 · ՁԵ · 6 · Ցաղ· Ժ· 5 · Ես· Ը· 23 · Ես· Ը· 33 ·
ՙ Սաղ. Ա · 1 ·	ՙ Հ՚ր· Ը · 4 · Սաղ· ՀՅԲ · 90 ·	ՙ Սաղ. ԺԲ · 1 · ՁԵ · 6 · Ցաղ· Ժ· 5 · Ես· Ը· 23 · Ես· Ը· 33 ·
ՙ Սաղ. ՀՅԲ · 39 ·	ՙ Գ՚ղ · Ը · 16 ·	ՙ Սաղ. ԺԲ · 1 · ՁԵ · 6 · Ցաղ· Ժ· 5 · Ես· Ը· 23 · Ես· Ը· 33 ·
ՙ Ը՚ր· Ի՚ր · 1 ·	ՙ Ր՚ղ · ի · 11 · Եա ·	ՙ Սաղ. ԺԲ · 1 · ՁԵ · 6 · Ցաղ· Ժ· 5 · Ես· Ը· 23 · Ես· Ը· 33 ·
ՙ Հ՚ր· Է · 7 ·		

6 Վասն զի *նշ կաց երկնից մէջ Ցերոջը հաւա-
սար։
Ո- *Հզօրաց որդիներուն մէջ -Ն կը նմանի
Ցերոջը։
7 Աստուած խիստ զարհուրելի է սուրբերուն
ժողովքին մէջ,
Եւ ահաւոր է ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն։
8 Ով Ցէր՝ զօրաց Աստուած, *ո՞վ է Ւքեզի
պէս հզօր Ցէր։
Որ քու հաւատարմութիւնդ քու բոլորտիքդ
է։
9 Դուն կը տիրես ծովուն հպարտութեանը վը-
բայ։
Երբոր անոր ալիքները կը բարձրանան, դուն
կը հանդարտեցնես անոնք։
10 Դուն ձնչեցիր Ռահաբը խոցուածի պէս։
Քու զօրութեանդ բազուկովը ցրուեցիր քու
թշնամիներդ։
11 Քուկդ է երկինքը ու քուկդ է երկիրը։
Դուն հիմնեցիր աշխարհը ու անոր լիու-
թիւնը։
12 Հիւսիսը ու Հարաւը դուն ստեղծեցիր։
Թաբոր ու Հերմոն քու անունովդ կը ցնծան։
13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունես։
Քու ձեռքդ ուժով է, քու աջ ձեռքդ բարձ-
րացած է։
14 Ճշդարդութիւնը ու իրաւունքը քու աթոռիդ
հիմն է,
Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու երե-
սիդ առջևէն կ'երթան։
15 Երանի այն ժողովուրդին որ գիտէն Ւթաղ-
ադարութեան *ձայնը։
Ով Ցէր, անոնք Քու երեսիդ լուսովը պիտի
քալեն։
16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան,
Ու քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան։
17 Վասն զի դուն ես անոնց զօրութեանը փառքը,
Եւ քու հաճութեամբդ պիտի բարձրանայ մեր
եղջիւրը։
18 Ինչու որ մեր վահանը Ցերոջն է,
Ու մեր թագաւորը Իսրայէլին Սուրբինն է։
19 Ան ժամանակը տեսիլքով խօսեցար քու
սուրբիդ հետ,
Ու ըսիր, Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ,
Ժողովուրդէն ընտրուածը բարձրացուցի։
20 Իմ ծառա Դաւիթը գտայ,
Իմ սուրբ եղոմս օծեցի անոնց։
21 Ոյուն հետ իմ ձեռքս պիտի հաստատուի,
Ու իմ բազուկս պիտի զօրացնէ զանիկա։
22 Թշնամին պիտի չյաղթահարէ զանիկա,
Ու անօրէնութեան որդին պիտի չյաղթէ
զանիկա։
23 Եւ անոր թշնամիները իր առջևէն պիտի կոտ-
րեմ,
Ու զանիկա ատողները պիտի զարնեմ։
24 Եւ իմ հաւատարմութիւնս ու ողորմութիւնս
անոր հետ պիտի ըլլայ։
Ու անոր եղջիւրը իմ անունովս պիտի բարձ-
րանայ։
25 Անոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի դնեմ,
Ու անոր աջ ձեռքը գետերուն մէջ։
26 Անիկա ինծի պիտի կանչէ թէ՝ Դուն ես իմ
Հայրս,
Իմ Աստուածս ու Իմ փրկութեանս վէմը։
27 Ու ես զանիկա Ւանդրանիկ պիտի ընեմ՝
Երկրի թագաւորներէն աւելի բարձր։
28 Իմ ողորմութիւնս յաւիտան պիտի պահեմ
անոր համար,
Ու Իմ ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պիտի
ըլլայ։
29 Եւ անոր սերունդը յաւիտան,
Ու անոր աթոռը Երկինից օրերուն չափ պի-
տի ընեմ։
30 Թէ որ անոր որդիքը Իմ օրէնքս թողուն,
Ու իմ իրաւունքներուս չքալեն,
31 Թէ որ իմ կանոններս անարգեն,
Ու իմ պատուիրանքներս չպահեն,
32 Ես ալ գաւազանով պիտի պատժեմ անոնց
յանցանքը,
Ու հարուածներով անոնց անօրէնութիւնը։
33 Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի չվտիտմ անկէ,
Ու իմ հաւատարմութիւնս սուտ պիտի չհա-
նեմ։
34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ,
Ու չբիծանքներէս ելածը պիտի չփոխեմ։
35 Անգամ մը երդում բրի Իմ սրտութիւնովս,
Որ սուտ պիտի չխօսի Դաւիթին։
36 Անոր սերունդը յաւիտան պիտի ծնայ,
Ու անոր աթոռը իմ առջևս Ւարեգակին չափ։
37 Լուսնին պէս յաւիտան պիտի հաստատուի,
Ու երկինից մէջ հաւատարիմ վկայի *նշ։ (Սէ-
լայ։)
38 Բայց դուն Երեսիդ ձգեցիր ու Ւանարգեցիր,
Քու օծեալիդ բարկացար։

Ի Սալ. խ. 5. հա-
19. Ձգ. 8. Ջմգ. 5.
• Կամ աստուածոց
Լ Սալ. հգ. 7. 11.
Ի Նէ. Ժե. 11. ոՁնայ.
բ. 8. Սալ. լե.
10. հա. 19.
Ե Սալ. կե. 1. գգ.
3. 4. Ջէ. 99.
Ի Նէ. Ժգ. 96. 97.
98. Սալ. Ձե. 4.
Էս. լ. 7. Ծա. 9.
Ղե. ա. 1. ա Մն.
ԼԹ. 11. Սալ. իգ.
1. 8. Ծ. 12.
Ֆ Ցար. իգ. 7.
Ջ Ցես. ԺԹ. 22.
Է Ցես. մբ. 1.
Ը Սալ. զե. 8.
Թ Սալ. Ձե. 15.
Ժ Ցես. ժ. 10. Սալ.
զը. 6.
Կամ ջնջուեցան.
Ղե. ա. 1. ա Մն.
բ. 21.
Սալ. գ. 6. իգ. 3.
Հմր. 24. Սալ. հե.
10. զը. 10. Ծզր.
17.
Հմր. 3. գ Թագ.
Ժ. 34.
ոՁնայ. մգ. 3. 12.
Սալ. Ջ. 17.
բ Թագ. ե. 10.
բ Թագ. ե. 9.
Սալ. կա. 7.
Հմր. 17.
Սալ. կա. 8. Ջ. 11.
Ես. ա. 3. ե. 12.
Ա Օր. ժ. 21.
Սալ. ԺԱՓ. 33.
Ղեւտ. Բ. 13.
Ես. Ժե. 31.
Ե Թագ. ե. 13.
Ֆ Հմր. 34.
Հմր. 4. 36.
Ջ Հմր. 4. Ես. Բ.
7. Ղեւտ. Հգ. 17.
Ի Թագ. ե. 14. ո
Մն. Բ. 10.
Ե Սալ. ԺԱՓ. 33.
Ղեւտ. Բ. 13.
Ը Թագ. ե. 14. գ
Թագ. Ժ. 31.
Ի Թագ. ե. 13.
Ղ Ամմ. գ. 2.
Բ Թագ. է. 16.
Դատ. ա. 33.
Ցոհ. Ժբ. 34.
Հմր. ժ. 29.
Սալ. հբ. 3. 17.
Ղեւտ. Հգ. 20.
Ի ոՄն. Բգ. 9. Սալ.
իգ. 9. է. 3. 10.
Օր. ժբ. 19. Սալ.
հբ. 33.

39 Քու ծառայիդ ուխտը մեծցնելիր,
Որով թագը գետնին հասաւար պղծելիր,
40 Որով բոլոր պարիսպները փլցուցիր,
Որոնք բերդերը աւերակ ըրիր։
41 Բոլոր ճամբայէն անցնողները կողոպտեցին զա-
նկիս։
Դրացիներուս նախատինք եղար իր դրացիներուն։
42 Որոնք նեղիչներուն ալ ձեռքը բարձրացուցիր,
Որոնք բոլոր թշնամիները ուրախացուցիր։
43 Որոնք սուրին բերանն ալ գարձուցիր,
Ու զինքը պատերազմին մէջ չկայնեցուցիր։
44 Որոնք փառքը դադրեցուցիր,
Ու Աթոռը թագուռը գետինը գարկիր։
45 Որոնք երիտասարդութեան օրերը կարճեցու-
ցիր։
Զանիկա ամօթով ծածկեցիր։ (Սէլա)

46 Մինչև երբ, ով Տէր, քու անդգ մէջտ ալ-
տի պահես։
Հրու պատմութիւնդ կրակի պէս պիտի բոր-
բոքի՞։
47 Ցիչէ իմ կեանքիս ինչ բլլալը։
Ինչ ունայնութեան համար ստեղծեցիր մար-
դոց բոլոր որդիները։
48 Ո՞վ է այն մարդը որ ապրի ու մահ չտեսնէ,
Ե՞ր իր անձը գժոխքին ձեռքէն փրկէ։ (Սէ-
լա)
49 Ով Տէր, ո՞ր են քու առջի ողորմութիւններդ,
Ո՞ր հզգամ բրիր Դաւիթին Հրու հաւատար-
մութիւնով։
50 Ով Տէր, յիչէ քու ծառաներուդ նախատին-
քը,
Ո՞ր իմ ծոցիս մէջը կը կրեմ բոլոր մեծ ազգե-
րէն։
51 Որ անով քու թշնամիներդ անարգեցին, ով
Տէր,
Որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին։
52 Օրհնեալ բլլայ Տէրը յաւիտեան։
Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ· Ղ

1 Մովսէս Աստուծոյ նախախնամութիւնը խոստովանելով։ 3 մար-
դոց անպատրաստ հոգին։ 7 Աստուծոյ պատիժներուն։ 10
և մարդկային կեանքին անցաւ կը գանգատի։ 12
Անոնց Աստուծոյ բարի նախախնամութեան դիտութիւնը ու
յոյսին երեսնալուն համար կ'աղերսէ։

Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին աղօթքը։

1 Տէր, դուն մեզի ապաւէն եղար ազգ
մինչև ազգ։
2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ

Ու երկրի և աշխարհի ստեղծուելէն առաջ՝
Յաւիտենից մինչև յաւիտեան դուն Աս-
տուած։
3 Դուն մարդը փոշի կը դարձընես,
Ու կ'ըսես, Դարձէք, մարդոց որդիներ։
4 Վասն զի հազար տարին քու աչքիդ երէ-
կուան օրին պէս է որ անցաւ,
Կամ գիչերուան պահու մը պէս։
5 Կ'ընկղմես անոնք, Վերագին ալ կ'բլլան։
Առտուանց կանանչացած խոտի պէս կ'բլլան։
6 Առտուանց կը ծաղկի ու կը կանանչնայ,
Իրիկունը կը կարուի ու կը չորնայ։
7 Ինչու որ քու բարկութենէդ կը մաչինք,
Եւ քու սրտմտութենէդ կը խռովինք։
8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ,
Ո՛ր մեր գծածուկ գէշերը քու երեսիդ լուսին
մէջը դրիր։
9 Ինչու որ մեր բոլոր օրերը քու բարկութիւ-
նովդ կ'անցնին։
Մենք տարիները ցնորքի մը պէս կ'անցընենք։
10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի
են։
Ու թէ որ զօրութենով ութսուն տարի բլլան,
Ջանալին անոնց փառքը աչխատանք ու ցաւ է.
Ինչու որ անոնք չուտով կ'անցնին, ու մենք
կը թռչինք։
11 Ո՞վ գիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը,
Եւ քու սրտմտութիւնդ՝ քու վախիդ համե-
մատ։
12 Անանկ սորվեցուր մեզի մեր օրերը համրել,
Որ սրտի իմաստութեան տանանք։
13 Դարձիր, ով Տէր, մինչև ե՞րբ։
Ու դթութիւն բրէ քու ծառաներուդ։
14 Կշտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ,
Որ ցնծանք և ուրախ բլլանք մեր բոլոր օրե-
րուն մէջ։
15 Ուրախացուր մեզ այն օրերուն չափովը որ
տրտմեցուցիր.
Այն տարիներուն չարիք տեսանք։
16 Թող երևնայ քու գործդ քու ծառաներ-
դուդ,
Եւ քու փառդ անոնց որդիներուն։
17 Ու մեր Տէր Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր
վրայ բլլայ։
Եւ ձեռքերուն գործը հաստատէ մեր վրայ։
Մեր ձեռքերուն գործը հաստատէ։

ՍԱՂՄ· ՂԱ

1 Բարեպաշտ մարդոց վիճակը։ 3 անձնդ ապահովութիւնը։ 9
անձնդ ապատատարերը։

Ի Սալ. հդ. 7։ Ոզբ. 6. 16։
Բ Սալ. 2. 18։
Գ Սալ. իոդ. 15։ Հբ. 4։
Դ Հեր. 39։
Յ Սալ. հԲ. 5։
Զ Սալ. ծ. 5։
Է Ցոր. է. 7։ Ժ. 9։
Ժգ. 1։ Սալ. լԲ.
5։ Ամբ. 31։
Ը Սալ. խԲ. 9։
Թ Երբ. Ժա. 5։
Ժ ԲՕԳ. է. 15։ Նա-
ե. 3։
ԺԱ Սալ. ծդ. 5։
ԺԲ Սալ. կԲ. 9. 19։
ԺԳ Սալ. հ. 22։
ԺԴ Սալ. խա. 13։
Ղ
ՂԱ Սալ. ծ. 16։
ՂԲ Առակ. բ. 22. 26։
ՂԳ Ծն. գ. 19. Ժա.
Ժբ. 7։
ՂԴ Բ Պետ. գ. 8։
ՂՅ Սալ. հդ. 29։
ՂԶ Սալ. ծ. 11։
ՂԷ Սալ. ԺԲ. 4։
ՂԸ Սալ. Ժբ. 7։ Ցոր.
ե. 6։
ՂԹ Սալ. զբ. 7։ Ցոր.
Ժգ. 2։
Ի Սալ. ծ. 21։ Երեմ.
Ժգ. 17։
ԻԱ Սալ. ԺԲ. 12։
ԻԲ Սալ. լԲ. 4։
ԻԳ Բ ՕԳ. լԲ. 36։ Սալ.
Ա՛բ. 14։
ԻԴ Սալ. ԶԵ. 6։ Ամբ.
Ե. 4։
ԻՅ Ամբ. գ. 2։
ԻԶ Հաբ. իդ. 12։
—

1 ¹Բարձրելոյն ծածկոցին տակը բնակողը
²Ամենակարողին հովանաւորութեանը տակը
պիտի հանգչի։
2 ³Տէրոջը համար պիտի ըսեմ թէ իմ ապաւէնս
ու իմ ամրոցս է.
իմ Աստուածս՝ որուն կը յուսամ։
3 Արդարև ⁴ան պիտի փրկէ քեզ որսորդին որո-
գայթէն,
Ազատական ժանտամահէն։
4 Քեզ ⁵իր փետուրներովը պիտի ծածկէ,
Ու իր թեւերուն տակը պիտի ապաստանիս.
Անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու սպար
մը պիտի ըլլայ քեզ։
5 ⁶Պիտի չվախնաս գիշերուան զարհուրանքէն,
Ո՛ ցորեկը թռչող նետէն,
6 Ո՛չ ⁷մութ տեղը պտրտող ժանտամահէն,
Ո՛ կէս օրուան ասոնը սատակեցնող հա-
րուածէն։
7 Հազար հոգի՝ քու քովիդ,
Ու տասը հազար քու աջ կողմդ պիտի իյնան,
Բայց քեզի հասնիլ չի պիտի կարենան։
8 Միայն ⁸քու աչքերովդ պիտի նայիս,
Ու ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տես-
նես։

9 Որովհետև դուն Տէրը՝ իմ Ապաւէնս՝
Բարձրեալը ⁹քեզի ապաստանարան ըրիր,
10 ¹⁰Չեղի չարիք պիտի չհասնի,
Եւ քու բնակարանիդ հարուած մը պիտի չմօ-
տենայ։
11 ¹¹Ինչու որ իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ
քեզի համար,
Որ քու բոլոր ճամբաներուդ մէջը քեզ պա-
հեն։
12 Անոնք ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն
քեզ,
Որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես։
13 Առիւծի ու խժի վրայ պիտի քալես.
Առիւծի կորիւնը ու վիշապը պիտի կոխկռտես։

14 Որովհետեւ ինծի կը ցանկայ,
Անոր համար ես պիտի փրկեմ անոնիկ.
Անոր ամբարձին պիտի ըլլամ,
Ինչու որ անոնիկ իմ անունս գիտցաւ։
15 ¹²Ինծի պիտի կանչէ, ու ես անոր պատասխան
պիտի տամ.
Նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ.
Պիտի ապրեցընեմ ու ¹³փառաւորեմ անոնիկ.
16 ¹⁴Երկայն օրերով պիտի կշռացընեմ անոնիկ,
Ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցուցընեմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկ որ գՅաւասած գովեն, և ա-
նոր մեծ գործերուան համար. 6 նաեւ անոր գաւառականին
համար, որ չարերուն կ'ջնջէ. 10 ու անոր բարեմեծութեանը հա-
մար որ բարեպաշտութեան կ'ընծայէ։

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս — Երգ։

1 ¹Բարի է գոհանալ Տէրոջմէն,
Ու սաղմոս ըսել քու անուանդ, ով Բարձ-
րեալ,
2 Առտուանց ²քու ողորմութիւնդ,
Ու գիշերները քու հաւատարմութիւնդ պատ-
մել
3 ³Տասը լար ունեցող նուագարանով ու տաւիղով
Ե՛ւ քնարի ձայնով։
4 Վասն զի դուն, ով Տէր, քու գործքովդ իս
ուրախացուցիր.
Քու ձեռքերուդ գործքերովը պիտի ցնծամ։
5 ⁴Ով Տէր, ի՜նչ մեծ են քու գործքերդ.
⁵Շատ խոր են քու խորհուրդներդ։
6 ⁶Անմիտ մարդը ասիկա չիմանար,
Ու յիմարը չհասկնար։
7 ⁷Ամբարիշտներուն խոտի պէս բուսնելը՝
Ու բոլոր անօրէնութիւն գործողներուն ծաղ-
կիլը
Իրենց յաւիտենական կորստեանը կ'երթան։
8 ⁸Բայց դուն, ով Տէր, յաւիտեան բարձր ես։
9 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ, ով Տէր,
Վասն զի ահա քու թշնամիներդ պիտի կոր-
սուին.
Բոլոր անօրէնութիւն գործողները ⁹պիտի ցիր-
ուին։
10 Բայց ¹⁰իմ եղջիւրս միեղջերուինին պէս պիտի
բարձրացընես.
Ես նոր իւղով օծուելոցայ։
11 ¹¹Ես իմ ոսոխներս թշնամիներուս կ'երեսէ պիտի
տեսնեմ.
Իմ ականջներս ինծի դէմ ելլող չարագործ-
ներուն կ'ընծայէ պիտի լսեն։
12 ¹²Արդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի,
Լիբանանի եղեւնիի պէս պիտի մեծնայ։
13 Տէրոջը տանը մէջ տնկուածները
¹³Մեր Աստուծոյն սրահներուն մէջը պիտի ծաղ-
կին.
14 ¹⁴Երեսնեան տարիներն ալ պտուղ պիտի տան,
Պարարտ ու կանանչ պիտի մնան,
15 Որ պատմեն թէ Տէրը ուղիղ է.
Անիկա Կամ վէմս է, ու ¹⁵անիրաւութիւն չկայ
անոր քովը։

Գլխ
= Սաղ. ի՛ · 3 · լա ·
30 · 17 · 7
ք Սաղ. ժ՛ · 9 ·
փ Սաղ. ԺՀա · 5 ·
ր Սաղ. ԺՀդ · 7 ·
ս Սաղ. ԺԸ · 3 · 36 ·
1 · կա · 40
տ Ըմր · ե · 19 · Եւ ·
Սաղ. ԺՀր · 7 ·
ԺՀա · 6 · Եսա · ի · 6 ·
23 · 21 · Ես · իմ · 21 ·
ք Սաղ. լ՛ · 34 · Մաղ. ·
ա · 5 ·
ը Ելհ · 9 ·
թ Սաղ. Հա · 3 · ջ · 1 ·
ժ Եսա · ի · 21 ·
ի Սաղ. լդ · 7 · Հա ·
3 · Մաա · գ · 6 ·
Դ. ա · գ · 10 · 11 ·
Երր · ա · 14 ·
լ Ըմր · ե · 23 · Սաղ. ·
լե · 24 ·
խ Սաղ. ի · 10 ·
ծ Սաղ. Դ · 15 ·
կ Սաղ. Ձգ · 18 ·
ձ Սաղ. Հ · 3 · ԺՀ ·
17 ·
ղ Ես · իմ · 20 · Հր ·
ա՛ր. Ժա · 33 · 34 ·
ղ Սաղ. Հգ · 22 · ջ · 8 ·
Ըմր · Ժբ · 6 · Ես ·
7 · Սաղ. լե · 1 · 2 ·
55 · 56 · Երեմ. Ժբ ·
1 · 2 · Մաղ. գ · 18 ·
ն Սաղ. Ձգ · 18 ·
շ Սաղ. կբ · 31 · ՀՔ · 10 ·
ո Սաղ. ՀՔ · 17 · 24 ·
չ Սաղ. իգ · 5 ·
ճ Սաղ. Դգ · 7 · ՀՔ ·
10 · ՀՔ բ · 8 ·
պ Սաղ. Դր · 8 · Ե՛ ·
կե · 22 · ՈՀե · Ժգ ·
5 · 6 ·
ս Սաղ. Ա · 4 · ՀՀե · ը ·
ր Որ · լբ · 4 ·
վ Հաղգ. Ք · 14 ·

ՍԱՂՄ· ՂԴ

1–5 Քրիստոսի Թագաւորութեանը վերափաւութիւնը· զորաթիւնը ու սրբութիւնը·

1 Տէրը կը թագաւորէ, Հմեծափառութիւն հագած է·
Տէրը զօրութիւն հագած — գօտևորած է·
Աշխարհը ալ հաստատուած է որ չսասնի·
2 Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է·
Ի յաւիտենից ես դուն·
3 Ովկ Տէր, գետերը բարձրացուցին,
Գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը·
Գետերը կը բարձրացընեն իրենց շառաչիւնը·
4 Շատ ջուրերուն ձայնէն — ծովուն զօրաւոր ալիքներէն
Աւելի զօրաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ·
5 Քու վկայութիւններդ շատ հաւատարիմ են·
Ովկ Տէր, սրբութիւնը քու տանդ կը վայլէ
Յաւիտեան·

ՍԱՂՄ· ՂԴ

1 Սրտգոհութեան աղաւթքով բանաւորութեան ու ամբարշտութեան համար կը գանգատի· 8 Աստուծոյ նախախնամութիւնը կ'իմացընէ· 12 վստահացած մարգուն երջանկութիւնը կը յայտնէ· 19 կը հաստատէ թէ Աստուած նեցուկը կը պահպանէ·

1 Ով Տէր, Հվրէժխնդրութեանց Աստուած,
Ով վրէժխնդրութեանց Աստուած, յայտնուէ·
2 Հելիր, ով Հերկրին Դատաւորը,
Ամբարտաւաններուն հատուցում ըրէ·
3 Ովկ Տէր, Հմինչև երբ ամբարիշտները,
Մինչև երբ ամբարիշտները պարծենան·
4 Դառնութեամբ բարբառելով խօսին,
Ո– բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան·
5 Ովկ Տէր, անոնք քու ժողովուրդդ կը հարցասոհարեն,
Ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչարեն·
6 Որբևարին ու պանդուխտը կը սպաննեն,
Եւ որբերը կը մեռցընեն·
7 Ու կ'ըսեն, Տէրը չտեսնար,
Եւ Յակոբին Աստուածը չիմնար·
8 Հիմացէք, ով ժողովուրդին անմիտները,
Ու գուք, ով յիմարներ, երբ միտք պիտի առնէք·
9 Հմիթէ ականջը անկողը չընար,
կամ թէ աչքը ստեղծողը չտեսնէ՞
10 Մինչև ազգերը խրատողը չընդունի՞ մինչև Հմարդուս գիտութիւն սորվեցընողը չունենալ՞
11 Հէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ՝
Որ ունայնութիւն են·
12 Հերանի այն մարդուն որն որ դուն կը խրատես, ով Տէր,
Եւ քու օրէնքէդ անոր կը սորվեցընես,
13 Որ չարութեան օրերուն մէջը անդիկա հանգչեցընես,
Մինչև որ ամբարշտին համար հոր փորուի·
14 Հվասն որ Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ պիտի չձգէ,
Ու իր ժառանգութիւնը պիտի չլքէ·
15 Հապա գատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ,
Ու ամէն սրտով ուղիղները անոր հետևէն պիտի երթան·
16 Ո՞վ ինծի համար չարերուն դէմ պիտի ելլէ,
Ո՞վ ինծի համար անօրէնութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի·
17 Հթէ որ Տէրը ինծի օգնական չըլլար,
Քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան տեղը բնակէր·
18 Երբոր կ'ըսէի թէ Հիմ ոտքս կը սասանի,
Ովկ Տէր, քու ողորմութիւնդ իս կը հաստատէր·
19 Իմ նեղութ գիս հոգերս չատցած ատենը՝
Քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ'ուրախացընէին·
20 Միթէ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի Հանօրէնութեան աթոռը,
Որ Հօրէնքին դէմ՝ չարիք կը պատրաստէ·
21 Հրդարին անձին դէմ կը ժողովուին,
Ու հանմեղ արիւնը կը դատապարտեն·
22 Բայց Տէրը Հիմ ամրութիւնս է,
Ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեանս վէմը·
23 Եւ Հանոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձընէ,
Ու զանոնք իրենց չարութեամբ պիտի կործէ·
Մեր Տէր Աստուածը պիտի կործէ զանոնք·

ՍԱՂՄ· ՂԵ

1 Աստուած գովաբանելու յորդորանք մը· 3 իր մեծութեանը· 6 ու իր բարութեանը համար· 8 Աստուած չգթածները յորդորանք մը·

ՂԴ

– Սալ. գ.գ. 10· գէ· 1· գԲ· 1· Ես. Դր. 7· Ցայգ· ԺԹ· 6·
Բ Սալ· Ձբ· 1·
Գ Սալ· կե· 6·
Դ Սալ· գ.գ. 10·
Ե Սալ· իե· 6· Աս· բ· 22· Լու· 9·
Զ Սալ· կ· 7· ԼԲ· Երբեմն օրեր·
Է Սալ· ե· 6·
Ը Սալ· Ժբ· 25·
Թ Ցոփ· ի· 3·
Ժ Սալ· բ.գ. 18· Ցաւագին· 15·
ԺԱ Սալ· ժ· 11· 13· ՃԹ· 7·
ԺԲ Սալ· Հգ· 22· զբ· 6·
ԺԳ Սալ· իե· 1·
ԺԴ Սալ· ի.գ. 10· Ես· իե· 6· Աս· բ· 22· Լու· 9·
ԺԵ Ցոփ· ի· 3·
ԺԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժբ· 25·
ԺԷ Սալ· Ժբ· 1· Ես· իբ· 26·
ԺԸ Ա Կոր· գ· 20·
ԺԹ Ցոփ· ի· 17· Աս· գ· 11· Ա Կոր· ժ· 20· Եբր· Ժբ· 5·
Ի Սալ· ի.գ. 10·
ԻԱ Սալ· իբ· 10·
ԻԲ Ա Մակ· գ· 3·
ԻԳ Սալ· Ժբ· 8· Ես· Ժ· 1·
ԻԴ Գ.Թագ· Ժբ· 22· Հաւար· Ժա· 1· 2·
ԻԵ Սալ· ՁԹ· 1· 2·
ԻԶ Սալ· Ժբ· 10·
ԻԷ Ա Մակ· գ· 3·
ԻԸ Սալ· Ժբ· 8· Ես· Ժ· 1·
ԻԹ Գ.Թագ· Ժբ· 22· Հաւար· Ժա· 1· 2· Ա Մակ· գ· 11· Ա Կոր· Ժ· 20· Եբր· Ժբ· 5·
Ի Գ.Թագ· Ժբ· 22· Հաւար· Ժա· 1· 2· Ա Մակ· գ· 11· Ա Կոր· Ժ· 20· Եբր· Ժբ· 5·
ԻԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԻԲ Սալ· իբ· 10·
ԻԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԻԴ Սալ· Ժբ· 8· Ես· իբ· 26·
ԻԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԻԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԻԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԻԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԻԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Լ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԼԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Մ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՄԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ն Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՆԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ծ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ԾԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ո Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՈԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Պ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՊԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ջ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՋԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ռ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՌԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ս Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՍԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Տ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՏԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ր Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՐԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ց Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՑԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Փ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՓԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ք Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՔԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Օ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՕԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
Ֆ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԱ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԲ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԳ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԴ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԵ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԶ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԷ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԸ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·
ՖԹ Սալ· Ձբ· 1· Ես· Ժ· 1·

1 Եկէք ցնծութիւն ընենք Տէրոջը առջեւը ,
–Ազդակինք Հներ փրկութեան վէմին .
2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջեւը գանք ,
Ողջունելով ազդակինք անոր :
3 Ինչու որ Տէրը մեծ Աստուած է ,
Ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ Թագաւոր է :
4 Անոր ձեռքին մէջ են երկրի խորունկ տեղերը ,
Ու լեռներուն Բարձրութիւնները անոր են :
5 Հրին է ծովը , ու ինքը չինեց զանիկա .
Եւ իր ձեռքերը առնգնային ցամաքը :
6 Եկէք երկրպագութիւն ընենք ու ծռինք .
Ստեղծ կրկինենք մեզ առնգող Տէրոջը առջեւ .
7 Ինչու որ ան է մեր Աստուածը ,
Ու Համեմ անոր արօտին ժողովուրդը և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք .
Հիմա թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ,
8 Ձեր սիրտերը մի խստացնէք Ինչպէս Մերիպային մէջ՝
Անապատին մէջ փորձութեան օրուանը պէս ,
9 Ուր որ Հայրերը դիս փորձեցին ,
Քննեցին դիս ու Իմ գործերս տեսան :
10 Քառասուն տարի զզուեցայ Ա ազգէն ,
Ու ըսի , Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են ,
Իմ ճամբաներս չճանչցան :
11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ Հրդեամ ըրի ,
Թէ անոնք իմ Հանգիստս պիտի չմտնեն :

ՍԱՂՄ· Ղ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ է իր մեծութեանը· 8 իր թագաւորութեանը 11 և իր ահեղ գործառնութեան համար :

1 Նոր երգ –երգեցէք Տէրոջը .
Ո՛վ բոլոր երկիր , երգեցէք Տէրոջը :
2 Երգեցէք Տէրոջը , օրհնեցէք անոր անունը .
Օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք :
3 Անոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէք ,
Ո– անոր հրաշքները բոլոր ժողովուրդներուն մէջ .
4 Քանզի Տէրը մեծ է ու Խիստ գովելի .
Երկիւղալի է անիկա բոլոր աստուածներուն վրայ :
5 Ինչու որ Ազգերուն բոլոր աստուածները կուռքեր են .
Բայց Եհովան երկինքը ստեղծեց :
6 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջեւն ,
Զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ :
7 Տէրոջը տուէք , ով ժողովրդոց տոհմերը ,
Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն :
8 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը .
Ընծայ տուէք ու անոր սրահներուն մէջը մտէք :
9 Սուրբ հանդերձով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք .
Վախցէք անոր երեսէն , ով բոլոր երկիր :
10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք թէ Տէրը կը թագաւորէ .
Աշխարհն ալ հաստատուած է որ չսասանի .
Անիկա պիտի դատէ ժողովուրդները ուղղութեամբ :
11 Երկինքը թող ուրախանայ ու երկիրը ցընծայ .
Ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ .
12 Դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան .
Անտառները անտառին բոլոր ծառերը թող ցընծան
13 Տէրոջը առջեւը , ինչու որ կու գայ ,
Ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու .
Պիտի դատէ աշխարհը արդարութեամբ , Ու ժողովուրդները իր ճշմարտութեամբը :

ՍԱՂՄ· Դ

1 Աստուծոյ թագաւորութիւնը փափաքութիւնը· 7 Եհովէ յին կատարութեան վրայ Աստուծոյ բերած գատաստանին, բայց կ՚ապրանքայ· 10 Բարեպաշտութեան և արդարութեան յորդորանք մը :

1 Տէրը կը թագաւորէ , երկիրը թող ցնծայ .
Շատ կղզիներ թող ուրախանան :
2 Ամպ եւ մշուշ անոր շուրջն են ,
Արդարութիւնը եւ իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են :
3 Ամպ առջեւն կերթայ ,
Ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ՚այրէ .
4 Անոր փայլակները աշխարհը կը լուսաւորեն .
Երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ .
5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն
Բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն .
6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը ,
Ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը :

ՍԱՂՄ· Ե

1 Ամենայն թագաւորութիւնք փափաքութիւնը· 7 Եհովէ յին կատարութեան վրայ Աստուծոյ բերած գատաստանին, բայց կ՚ապրանքայ· 10 Բարեպաշտութեան և արդարութեան յորդորանք մը :

1 Տէրը կը թագաւորէ , երկիրը թող ցնծայ .
Շատ կղզիներ թող ուրախանան :
2 Ամպ եւ մշուշ անոր շուրջն են ,
Արդարութիւնը եւ իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են :
3 Ամպ առջեւն կերթայ կրակ կ՚երթայ ,
Ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ՚այրէ .
4 Անոր փայլակները աշխարհը կը լուսաւորեն .
Երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ .
5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն
Բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն .
6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը ,
Ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը :

Դ
1 Ա· Տ· 3 ։
Բ Երբ· գ· 7· 15 ։
գ· 7 ։
Ե Երկ· Ա6· 8· 7 ։ Թաս· 1· 20 ։ Բ Օր· գր· 16· 2 ։
Զ Ա· Նր· 18· 40 ։ 50 ։ ա Կար· Ա· 9 ։
Է Թաս· Ա· գ· 21 ։
Ը Երբ· գ· 10· 17 ։
Թ Թաս· Ա· գ· 23· 28 ։
30 ։ Երբ· գ· 11 ։
18 ։ գ· 3· 5 ։

Ղ
Ա Ա· Տ· 3· 15 ։ Բ Օր· գր· 17 ։
Գ Ա· գ· 4· գե· 9· Ներ· 5 ։
Դ Ես· ա· 9· 19 ։
Ե ա Կր· գ· 20 ։
Զ Ա· Նհ· 13· 2 ։ Ա· Նհ· 9· 7 ։ Ես· ա· 25—35 ։ Ա· Նհ· 4· 5 ։
Է Ա· Նհ· 9· 32 ։ Ա· Նհ· 3 ։
Ը Ա· Նհ· 3 ։
Թ Ա· Ներ· 3 ։
Ժ Ա· Ներ· 3 ։
ԺԱ Ա· Ներ· 3 ։
ԺԲ Ես Երեմ· Ա· 11· 12 ։
ԺԳ Հմմտ. Ներ· 4· գր· 9 ։
ԺԴ Հեր· 15 ։ Ա· Նհ· 5· 54 ։
ԺԵ Ա· Նհ· 1· 32 ։
ԺԶ Ա· Նհ· 4· 2 ։ Ա· Նհ· 3 ։
ԺԷ Ա· Նհ· 4· Ցայսօր 11 ։
Ե
Ա = Ա· գ· 10 ։
Բ Ես· 5· 9 ։
Գ Ա· Նհ· 4· Ցայսօր 12 ։
Դ Հեր· 15 ։ Ա· Նհ· 4· գր· 9 ։
Ե Ա· Նհ· 54 ։
Զ Ա· գ· 7· Ես ։
Է Ա· Նհ· 4· Ցայսօր 11 ։
Ը Ա· Ներ· 3 ։
Թ Ա· Ներ· 11· 1 ։ Ա· Նհ· 4· 2 ։
ԺԱ Ա· Նհ· 3 ։
ԺԲ Ա· Նհ· 3· 15 ։
ԺԳ Ա· Նհ· 3· 16 ։
ԺԴ Ա· Նհ· 3· 17 ։
ԺԵ Ա· Նհ· 3· 18 ։
ԺԶ Ա· Նհ· 3· 19 ։
ԺԷ Ա· Նհ· 3· 20 ։
ԺԸ Ա· Նհ· 3· 21 ։
ԺԹ Ա· Նհ· 3· 22 ։
ԻԱ Ա· Նհ· 3· 23 ։
ԻԲ Ա· Նհ· 3· 24 ։
ԻԳ Ա· Նհ· 3· 25 ։
ԻԴ Ա· Նհ· 3· 26 ։
ԻԵ Ա· Նհ· 3· 27 ։
ԻԶ Ա· Նհ· 3· 28 ։
ԻԷ Ա· Նհ· 3· 29 ։
ԻԸ Ա· Նհ· 3· 30 ։
ԻԹ Ա· Նհ· 3· 31 ։
ԼԱ Ա· Նհ· 3· 32 ։
ԼԲ Ա· Նհ· 3· 33 ։
ԼԳ Ա· Նհ· 3· 34 ։
ԼԴ Ա· Նհ· 3· 35 ։
ԼԵ Ա· Նհ· 3· 36 ։
ԼԶ Ա· Նհ· 3· 37 ։
ԼԷ Ա· Նհ· 3· 38 ։
ԼԸ Ա· Նհ· 3· 39 ։
ԼԹ Ա· Նհ· 3· 40 ։
ԽԱ Ա· Նհ· 3· 41 ։
ԽԲ Ա· Նհ· 3· 42 ։
ԽԳ Ա· Նհ· 3· 43 ։
ԽԴ Ա· Նհ· 3· 44 ։
ԽԵ Ա· Նհ· 3· 45 ։
ԽԶ Ա· Նհ· 3· 46 ։
ԽԷ Ա· Նհ· 3· 47 ։
ԽԸ Ա· Նհ· 3· 48 ։
ԽԹ Ա· Նհ· 3· 49 ։
ԾԱ Ա· Նհ· 3· 50 ։
ԾԲ Ա· Նհ· 3· 51 ։
ԾԳ Ա· Նհ· 3· 52 ։
ԾԴ Ա· Նհ· 3· 53 ։
ԾԵ Ա· Նհ· 3· 54 ։
ԾԶ Ա· Նհ· 3· 55 ։
ԾԷ Ա· Նհ· 3· 56 ։
ԾԸ Ա· Նհ· 3· 57 ։
ԾԹ Ա· Նհ· 3· 58 ։
ԿԱ Ա· Նհ· 3· 59 ։
ԿԲ Ա· Նհ· 3· 60 ։

7 [a]Թող ամէնան ան ամէնը որ կուռքերուն կը
ծառայեն ,
Որ ունայնութիւններով կը պարծենան .
Ով բոլոր աստուածներ , [b]անոր երկրպագու-
թիւն բերէք :

8 Սիօնը լսեց և ուրախացաւ ,
Եւ Յուդային աղջիկները ցնծացին
Քու իրաւունքներուդ համար , օ՛ Տէր :
9 Վասն զի դուն , օ՛ Տէր , [a]Բարձրեալ ես բո-
լոր երկրի վրայ .
Շատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ :

10 Ով Տէրը սիրողներ , [b]չարութիւնը ատեցէք .
[a]Անիկա իր սուրբերուն անձերը կը պահէ ,
Ազատութեան ձեռքէն կը փրկէ զանոնք :
11 [c]Արդարին համար լոյս ցանուեցաւ ,
Ու սրտով ուղիներուն համար ուրախութիւն :
12 [a]Երջանկացէք արդարներ , օ՛ արդարներ ,
Ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ ե-
ղէք :

ՍԱՂՄ · ՂԸ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ հրեաները , և հեթանոսները , ու բոլոր աստղածաւածները որ կռապաշտ գոլին :

Սաղմոս :

1 -[a]Եար երգ երգեցէք Տէրոջը ,
Քանզի որ [b]հրաշքներ ըրաւ .
Իր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը
Իրեն [c]փրկութիւն տուաւ :
2 [a]Տէրը ցուցուց իր փրկութիւնը ,
Ազգերուն առջեւ [b]յայտնեց իր արդարութիւնը :
3 Յիշեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատար-
մութիւնը
Իսրայէլին տանը համար .
Երկրին ամէն ծայրերը
Մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան :
4 [a]Ցնծացէք Տէրոջը առջեւը , օվ բոլոր երկիր .
Ուրախութեան ձայնով ազազակեցէք ու սաղ-
մոս ըսէք :
5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով
Քնարով ու սաղմոսի ձայնով .
6 Փողերով ու շեփորի ձայնով
Ազազակեցէք Տէր Թագաւորին առջեւը :
7 [a]Թող գոռայ ծովը ու անոր լիութիւնը ,
Աշխարհն ալ ու անոր բնակիչները :
8 Գետերը [b]ծով ծափ զարնեն ,
Ո- լեռները միասին թող ցնծան
9 Տէրոջը առջեւը , [c]վասն որ կու գայ երկիրը
դատելու .
Աշխարհը դատէ արդարութեամբ ,
Ու ժողովուրդները՝ ուղղութեամբ :

ՍԱՂՄ · ՂԹ

1 Մարգարէն Սիօնի մէջ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը կը սաղարթէ . 5 ու Նախախնդրութեան օրհնութիւնը կը յորդորէ ա. Անձին ալ որ Աստուծոյ երկրպագութիւնն ընէ իբ սուրբ լե-ռանը վրայ :

1 -[a]Տէրը կը թագաւորէ , ժողովուրդները թող
սարսափին .
[b]Ինքը քերովբէից վրայ կը նստի , երկիրը թող
չարժի :
2 Տէրը մեծ է Սիօնի մէջ ,
Ու [a]բարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն
վրայ :
3 Թող գովին [a]քու մեծ ու ահաւոր անունդ .
Անիկա սուրբ է :
4 [a]Եւ [b]թագաւորին զօրութիւնը իրաւունք կը
սիրէ .[c]
Ուղղութիւն հաստատեցիր ,
Իրաւունք ու արդարութիւն երկիր բակորին
մէջ :
5 Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը ,
Ու երկրպագութիւն բերէք [a]անոր աթոռանց
պատուանդանին .
[b]Անիկա սուրբ է :
6 [a]Մովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջ
Եւ Սամուէլ անոր անուանը կանչողներուն մէջ
[b]Տէրոջը կ՝աղաչակէին ,
Ու անոնք պատասխան կու տար անոնց :
7 Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ .
Անոնք կը պահէին անոր վկայութիւնները ,
Ու այն հրամանը՝ զոր իրենց տուաւ :
8 Ով Տէր՝ մեր Աստուածը , դուն կը լսէիր անոնց .
Դուն անոնց ներող Աստուած էիր ,
Թէպէտ [a]վրէժխնդիր եղար անոնց գործքե-
րուն :
9 [a]Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը ,
Ու երկրպագութիւն բերէք անոր սուրբ լեռա-
նը վրայ .
Քանզի որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է :

---

[a] Եր. ի. 4 · Ղ. Ա. իգ. 1 · ԻՕր. Ե. 8 · Ի. 15 ·
[b] Երբ · ա · 6 ·
[c] Սաղ. Ճգ · 18 ·
[a] Եր. ԺԸ · 11 · Սաղ. կե · 3 · ղգ · 4 ·
[b] Սաղ. լդ · 14 · ի. 27 · Հա · 3 · Ա.Մակ. Ե. 15 · Հաւմ. Ժր. 9 ·
[a] Սաղ. լա · 23 · ի. 28 · Ճ.Ե. 20 · Ա. ա-ահ. բ. 8 ·
Սաղ. ի. 29. 40 · Դան. գ · 28 · գ. 22 · 27 ·
[a] Եր. Ի. 28 · Սաղ. ՃԺ. 4 · Ա.մակ. գ · 18 ·
[b] Սաղ. լդ · 1 · ՃԻ · 16 · կգ · 5 ·
[c] Կ.Յ.Օ.Մ.Ի.Ն.Ե. բ · 30 · 31 ·
[a] Եր. Ժ · 10 · Դ.Մ.Ի. բ · 30 · 31 ·
[b] Եր. կբ · 2 · Հբ. ա-ամ. գ · 25 · 26 ·
[c] Սաղ. լ · 4 ·
ՂԸ
= Սաղ. լդ · 3 · ղգ · 1 · Եր · Ի. 10 ·
[a] Եր. ԺԸ · 11 · Սաղ. ՃԺ · 10 · Ա. 5 · Ճ.ղ · 4 · Ղ.Ա.Ի. 14 ·
[b] Սաղ. ղգ · 1 · Ա. ա-ահ. գ · 25 · 26 · Ղ.Ա.Ի. · 54 · 55 · 72 ·
[a] Եր. Ի. 23 · Սաղ. ՃԻ · 10 · Ա. 5 · Ճ.ղ · 4 · Ղ.Ա.Ի. 14 ·
[b] Սաղ. ղգ · 1 · Ա. ա-ահ. գ · 25 · 26 · Ղ.Ա.Ի. · 54 · 55 · 72 ·
[c] Եր. Ի. 23 · Սաղ. ՃԻ · 10 · Ա. 5 · Ճ.ղ · 4 · Ղ.Ա.Ի. 14 ·
[a] Եր. Ի. 23 · Սաղ. ՃԻ · 10 · Ա. 5 · Ճ.ղ · 4 · Ղ.Ա.Ի. 14 ·
[b] Սաղ. ղգ · 1 · Ա. ա-ահ. գ · 25 · 26 · Ղ.Ա.Ի. · 54 · 55 · 72 ·
[c] Եր. Ի. 23 · Սաղ. ՃԻ · 10 · Ա. 5 · Ճ.ղ · 4 · Ղ.Ա.Ի. 14 ·

ՍԱՂՄ· ճ

1 Ե՛ւ բախտեմբ զԱստուած գովելու յորդորեալք մի՛ 3 անոր
ճեմտեմբը 4 ու կարգաւորեմբը համար։

Դաւհուեան Սաղմոս։

1 Աղաղակեցէ՛ք Տէրոջը, ով բոլոր երկիր,
2 Երգայեցէ՛ք Տէրոջը ուրախութեամբ.
Անոր առջեւն եկէ՛ք ցնծութեամբ։
3 Գիտցէ՛ք որ Եհովան է Աստուած.
Անկա ստեղծեց մեզ, ու մենք իրմե՛ կենք.
Մենք անոր ժողովրդը ու անոր արօտին
ոչխարներն ենք։
4 Մտէ՛ք անոր դռները գոհութեամբ,
Ու անոր սրահները օրհնութեամբ.
Գոհացէ՛ք անկէ ու օրհնեցէ՛ք անոր անունը։
5 Վասն զի Տէրը բարի է.
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է,
Ու անոր հաւատարմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ։

ՍԱՂՄ· ճԱ

1—8 Դաւիթ բարեպաշտութեան ուխտ ու խոստումնէ կ'ընէ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ողորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ.
Ովե՛ Տէր, քեզի սաղմոս պիտի բանեմ։
2 Իմաստութիւնով պիտի քալեմ կատարելութեան ճամբուն մէջ.
Երբո՛ր ինձի պիտի գաս.
Իմ տանս մէջ սրտով կատարելութիւնով պիտի վարուիմ։
3 Աչքերուս առջեւն չար բան մը պիտի չդնեմ.
Մոլորածներուն գործը կ'ատեմ,
Թող անկա ինձի չկպչի։
4 Ծուռ սիրտը ինձմէ պիտի հեռանայ.
Չարը պիտի չճանչնամ։
5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ, պիտի կտրեմ.
Անկը որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբարտաւան,
Անոր պիտի չհամբերեմ։
6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ պիտի ըլլան,
Որ ինծի հետ բնակին.
Կատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը
ինծի ծառայութիւն պիտի բնէ։
7 Նենգաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ.

Ծ

Ե Սաղ· ջէ· 1· ըզ· 4·
Ը Սաղ· ՀՓԹ· 33·
Ջիմ· 13· Լա· Հեսի·
Ե· Ի՛մ· 10· բ· 10·
Կամ անոնք անոնց
ենք.
Ի Սաղ· զե· 7· Ե·
Ջեհ· լդ· 39· 31·
Ե Սաղ· ԿԵ· 13· ՀՓԹ·
17· 18· 19·

ՃԱ

Ա Սաղ· ՀՁԲ· 1·
Ը ա Թագ· Ը· 14·
Թագ· Ի· 4· Ժա·
4·
Գ Ես· իգ· 6· ա
Թագ· Ի· 23· 21·
Ես· Լ· 4· ՀԽԱ·
3·

Ե Սաղ· ջե· 10·
Ը Մատ· Է· 23· ԸՏԻՄ·
Ը· 10·
Ե Սաղ· Ի· 27· Ա·
ասող· Ջ· 17·
Ը Սաղ· ՀՀԲ· 1·
Ը Սաղ· Հե· 10· Ե·
բեմ· խա· 12·
Ե Սաղ· Ի· 2· 3·

ՃԲ

Ա Սաղ· Հ· 2· ՀՀԲ·
Ը Մատ· Ե· 33·

Ը Սաղ· Ի· 2· Հմր·
11·
Ը Ծար· ԺԲ· 20· Ընբ·
գ· 3·
Ը Ես· լգ· 11· Սահ·
Ը· 14·
Ե Ծար· լ· 29·
Ե Սաղ· Հե· 4·
Ե Սաղ· լո· 11·
Ե Գար· իգ· 11·
Ե Գար· Ի· 12·

Ը Սաղ· Ի· 3· Հ·
3·
Ը Ծար· Ժ· 2· Սաղ·
ՀՁԲ· 3· ՀԽԳ· 4·
Ժ·ասող· Ջ· 12·
Ժ Հմր· 4· Ես· Ի· 8·
7· 8· Ծահ· ա· 10·
Ը Հմր· 26· Սաղ·
Ը· 7· 8· Ընբ· 6· 19·
Ե Սաղ· ՀՀԲ· 13·
Ե Ես· Կ· 10· Ջազ·
ա· 12·

Ոտա խօսողը աչքերուս առջեւն պիտի չհաստատուի։
8 Առտուանց Հանախ պիտի ջնջեմ երկրին բոլոր ամբարիշտները,
Որ Տէրոջը քաղաքին բոլոր անօրէնութիւն գործողները կտրատինքնեմ։

ՍԱՂՄ· ճԲ

1 Մարգարէն իր աղերսին մէջ ծանր գանգատ մը կ'ընէ։ 18 բայց Աստուծոյ յաւիտենականութիւնը ու զորութիւնը չի չեզուիր կը տիրեսրան է։ 23 Իր սիրտերնէ կը զրաչէն Աստուծոյ անփոփոխ բնաւորութիւն։

Վշտալիին աղօթքը՝ երբոր հոգին կը մարի ու իր գանգատը Տէրոջը առջեւն կը թափի։

1 Ով Տէր, լսէ իմ աղօթքս.
Ու իմ ազաղակս ինծի քեզի հասնի։
2 Դուս երեսդ ինձմէ իմ նեղութեանս օրը.
Խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ.
Շուտով պատասխան տուր ինծի ան օրը որ կանչեմ։
3 Ինչպէս որ իմ օրերս մուխի պէս փճացան,
Եւ իմ ոսկորներս խոխի պէս այրեցան։
4 Սիրտս զարնուեցաւ ու խոտի պէս չորցաւ,
Անանկ որ իմ հացս ուտելու մոռցայ։
5 Հառաչանքիս ձայնէն
Ոսկորներս մսմմնիս փական։
6 Անապատին մէջի Հանպատրոն հնմանեցայ,
Աւերակներուն բուին պէս եղայ։
7 Ակնդուն մնացի, ու նման եղայ
Տանիքին վրայ միայնակ հզոր ճնճղուկին։
8 Ամէն օր իմ թշնամիներս իս կը նախատեն,
Իմ վրաս սաստիկ բարկացողները Հնձի դէմ երդում կ'ընեն։
9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ,
Ու խմիչքս արցունքով խառնեցի՝
10 Քու բարկութեանդ ու սրամտութեանդ հանար,
Ինչու որ իս վերցուցիր ու նետեցիր։
11 Իմ օրերս երկննցած ստուերի պէս եղան,
Ու ես խոտի պէս չորցայ։
12 Բայց դուն, ով Տէր, յաւիտեան կը կենաս
Եւ քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ։
13 Դուն պիտի ելլես ու Սիոնին ողորմիս.
Ինչու որ ժամանակ է անոր ողորմելու,

ինչու՝ որ ՙորչուած ժամանակը հասաւ ։
14 Վասն զի քու ծառաներդ՝ անոր քարերուն
կը հաճին,
Ու անոր հողին կը դթան ։
15 Եւ հեթանոսները՝ տիրոջ վախնան ՏԷՐՈՋ ա-
նունէն,
Ու երկրի բոլոր թագաւորները քու փառքէդ ։
16 ինչու՝ որ ՏԷՐը պիտի շինէ Սիոնը ·
Ի՛ր փառքովը պիտի երեւնայ ։
17 Ընտիներուն աղօթքը մտիկ պիտի ընէ,
Ու անոնց աղօթքը պիտի չանարգէ ։
18 Ա՛ս պիտի գրուի գալու ազգին համար ·
Ու հաւնզածուելու ժողովուրդը ՏԷՐՈՋը գո-
հութիւն պիտի տայ ։
19 Վասն զի ՙի՛ր սրբութեանը բարձրութենէն
հայեցաւ ·
ՏԷՐը երկինքէն երկրի վրայ նայեցաւ ·
20 Որ ՙկապուածին հառաչանքը լսէ ·
Ու մահու արդիւնքը աթակէ ։
21 Որ Սիոնի մէջ ՏԷՐոջը անունը պատմուի,
Ու անոր գովեստիւնը Երուսաղէմի մէջ ։
22 երբոր ժողովուրդները միկտիւ ժողովուին,
Ու թագաւորութիւնները՝ ՏԷՐոջը ծառայե-
լու համար ։

23 Անկա զօրութիւնս ուժասպառց ճամբուն մէջ.
Ու՝ ՙիմ օրերս կարճցուց ։
24 ՙԵս ըսի, Ով իմ Աստուածս,
Իմ օրերուս կէսին մէջը իս մի վերցներ ·
ՙՔու տարիներդ ազգէ մինչև ազգ են ։
25 ՙԱկիզբէն երկրին հիմերը դրիր ·
Ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է ։
26 ՙԱնոնք պիտի կորսուին, ՙբայց դուն պիտի
կենաս ·
Ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին ·
Հանդերձի պէս պիտի փոխես անոնք,
Ու պիտի փոխուին ։
27 Բայց ՙդուն նոյն ինքն ես ,
Եւ քու տարիներդ պիտի չվերջանան ։
28 ՙՔու ծառաներուդ որդիքը պիտի բնակին ,
Ու անոնց սերունդը հաստատ պիտի մնայ քու
առջեւդ ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԳ

1 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը՝ անոր ազգութիւնները հա
մար ։ 15 ու անոր գթութեանը ան ազգաին ըլլալուն համար ։

Ս—ՃԶ Դաւիթի ։

1 Ով իմ անձս , ՙօրհնէ ՏԷՐը ,
Ու ան ամէնը որ իմ ներսիս կ՚անոր սուրբ
անունը ։
2 Ով իմ անձս , օրհնէ ՏԷՐը ,
Եւ անոր բոլոր բարերարութիւնները մի մո-
ռնար ։
3 ՙՈր կը քաւէ բոլոր անօրէնութիւններդ ,
Ո՝ ՙկր բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւններդ ·
4 Որ ՙկր փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն ,
Ե՝ ՙկը պսակէ քեզ ողորմութիւնով ու գո-
րութիւնով ·
5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ բարութիւնով ,
Ո՝ ՙորմ մանկութիւնդ արծիւին պէս կը նո-
րոգուի ։

6 ՙՏէրը արդարութիւններ ու իրաւունքներ
կ՚ընէ
Բոլոր զրկուածներուն ։
7 ՙՄեկիս իր ճամբաները Մովսէսին ճանչցուց ,
Ո՝ իր գործքերը՝ իսրայէլի որդիներուն ։
8 ՙԲարեգութ ու ողորմած է ՏԷՐը ,
Երկայնամիտ ու առատ ողորմութիւնով ։
9 ՙՄեկիս միշտ վիճել չհամառիր ,
Եւ յաւիտեան օխ չպահեր ։
10 ՙՄեկիս մեր մեղքերուն համեմատ չըրաւ մեզի,
Ու մեր անօրէնութիւններուն համեմատ հա-
տուցում չըրաւ մեզի ։
11 ՙՀապա որչափ որ երկինքը երկրէն բարձր է ,
Անդ՚ի՝ իր ողորմութիւնը իրմէն վախցողնե-
րուն վրայ զօրաւոր է ։
12 Որչափ որ արեւելքը արեւմուտքէն հեռու է ,
Անդ՚ի՝ հեռացուց մեզմէ մեր յանցանքները ։
13 ՙինչպէս որ հայր մը կը դթայ իր որդւոցը վրայ ,
Անդ՚ի՝ ՏԷրը կը դթայ իրմէն վախցողներուն
վրայ ։
14 ՙվասն զի ան գիտէ մեր կազմուածքը ,
ՙկը յիշէ որ մենք հող ենք ։
15 ՙՄարդուն օրերը խոտի պէս են ·
Ինչպէս դաշտի ծաղիկը , անանկ կը ծաղկի ։
16 Վասն զի հովը անոր վրայէն կ՚անցնէ ու ան
կ՚ոչնչանայ ,
Եւ ՙտ անոր տեղը չճանչնար զանիկա ։
17 Բայց ՏԷրոջ ողորմութիւնը յաւիտենից յա-
ւիտենից իրմէն վախցողներուն վրայ է ,
Ու անոր արդարութիւնը ՙորդւոց որդիներու
վրայ ·
18 Անոնց՝ որ կը պահեն անոր ուխտը ,
Եւ կը յիշեն անոր պատուիրանքները ու կը
կատարեն ։

ՃԳ

72

19 Տէրը իր *աթոռը երկնից մէջ հաստատեց.
Ու *անոր թագաւորութիւնը ամենուն վրայ
կը տիրէ։
20 Օրհնեցէք Տէրը, ով անոր հրեշտակները, որ
ուժով զօրաւոր էք,
Որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ Վի՛ր Տրամանը
կը կատարէք։
21 Օրհնեցէք Տէրը, ով *անոր բոլոր զօրքերը՝
Անոր կամքը կատարող պաշտօնեաները։
22 Օրհնեցէք Տէրը, ով անոր բոլոր գործերը,
Անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ։
Օրհնէ՛ Տէրը, ով իմ անձս։

ՍԱՂՄ· ՃԳ

1 Առաջին մեծ զօրութիւնը դ և պղտիկի նախախնամութիւնը վասն խորհրդածութեան մէջ։ 31 Աստուածային փառաց յատկանշականութիւնը։ 33 Մարգարէն ուխտ կ՚ընէ որ միշտ գովաբան գոհ։

1 Օրհնէ՛ Տէրը, ով իմ անձս.
Ով Տէր՝ իմ Աստուածս, դուն խիստ մեծ ես.
Փառք ու վայելչութիւն հագած ես.
2 Լոյսը հանդերձի պէս կը հագնես,
Երկինքը վարագուրի պէս կը տարածես։
3 Անիկա իր վերնաստանները ջուրերուն վրայ
կը շինէ,
Ամպերը իրեն կառք կ՚ընէ,
Հովին թեւերուն վրայ կը պտրտի։
4 Իր հրեշտակները հոգիներ կ՚ընէ,
Ու իր պաշտօնեաները՝ կրակի բոց։
5 Անիկա հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ,
Որ յաւիտեան յաւիտենից չխախտի։
6 Զանիկա անդունդով ծածկեցիր իբր թէ հանդերձով.
Ջուրերը լեռներուն վրայ կայնեցան։
7 Ձեր սաստիկ փախան.
Ձեր որոտմունքիդ ձայնէն արտրտալով փախան։
8 Լեռներուն վրայ ելան — հովիտներուն մէջ իջան,
Անոնց տեղը որ դուն հաստատեցիր անոնց համար։
9 Սահման դրիր որ չանցնին,
Ու նորէն երկիրը չծածկեն։
10 Ձորերուն մէջը աղբիւրներ կը խրկէ.
Ջուրերը լեռներուն մէջէն կ՚երթան։
11 Անոնք բոլոր դաշտի գազաններուն կը խմցնեն.
Ո՛ վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ՚անցընեն։
12 Անոնց քովը երկնից թռչունները կը բնակին,
Ճիւղերուն մէջէն ձայն կու տան։
13 Անիկա իր վերնաստաններէն լեռները կը ջրէ.
Քու *գործերուդ պտուղէն երկիրը կը կշտանայ։
14 Անիկա անասուններուն համար խոտ կը բուսցնէ,
Ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս,
Որ *երկրագործ հանէ երկրէն,
15 Ու *գինի՝ որ կ՚ուրախացնէ մարդուն սիրտը,
Ձ- *իւղ՝ որ անոր երեսը կը փայլեցնէ,
Ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը։
16 Տէրոջը ծառերը կուշտ են,
Լիբանանի եղեւինները՝ որ ինք անկից։
17 Հոն թռչունները բոյներնին կը շինեն,
Ո- արագիլին բնակարանը մայրերուն վրայ է։
18 Բարձր լեռները այծեամներուն ապաւէն են,
Ո- վիմերը՝ *ճագարներուն։
19 Ժամանակներու համար լուսինը ստեղծեց.
Արեգակը ինք մուտը մտնելը կը ճանչնայ։
20 Խաւար կը դնես ու գիշեր կ՚ըլլայ,
Որուն մէջ անասուն բոլոր գազանները կը պտրտին։
21 Առիւծներուն կորիւնները կը մնդկեն յափշտակութեան համար,
Ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն.
22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողովուին,
Ու իրենց օրերուն մէջը կը պառկին։
23 Մարդը մինչև իրիկուն *իր գործին
Ու իր ծառայութեանը կ՚երթայ։
24 Ով Տէր, ո՜րքան չատ են քու գործերդ.
Անոնց բոլորը իմաստութեամբ ըրիր.
Երկիրը լցուած է քու †առեղծուածներովդ։
25 Ա՛յս ծովը մեծ ու խոստ բացն է,
Հոն անթիւ սողացողներ՝
Գոյնի ու մեծ կենդանիներ կան։
26 Հոն նաւերը կը գային,
Ո- *Լևիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու համար ստեղծեցիր։
27 Անոնց ամէնը քեզի կը սպասեն,
Որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս։
28 Դուն անոնց կու տաս — անոնք կը ժողվին.
Ձեռքդ կը բանաս — բարութիւնով կը կշտանան։
29 Երբ որ քու երեսդ կը ծածկես՝ կը խռովին.

---

1 Ցոր. իզ. 10։ Սաղ. լգ. 7։ Երեմ. ե. 22։
2 Դան. թ. 11։ 15։
3 Սաղ. ՃԽԸ. 8։
4 Երեմ. դ. 13։ ԺԹ. 23։
5 Սաղ. պգ. 1։
6 Դան. է. 9։
7 Ես. խ. 22։ խա. 18։
8 Ցոր. իզ. 7։ լը. 4։
9 Սաղ. կե. 9։ 10։
10 Սաղ. ԺԵ. 10։
11 Սաղ. ՃԽ. 10։
12 Երէ. ա. 7։
13 Ցոր. ը. 11։ գ. 17։
14 Սաղ. ՃԽ. 8։
15 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
16 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
17 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
18 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
19 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
20 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
21 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
22 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
23 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
24 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
25 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
26 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
27 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
28 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։
29 Սաղ. ՃԽ. 1։ Ելից. լա. 33։

եբե՛ր ²անանց հոգին կ՚առնեմ՝ կը մեռնին
Եւ իրենց հողը կը դառնան։
30 -Հոգիդ կը խրկես — անոնք կը ստեղծուին,
Ու երկիրս նորոգ կ՚ընես։

31 Յէրովը փառքը յաւիտեան ըլլայ.
Յէրը ³իր գործերուն վրայ ուրախանայ։
32 Երկիրս վրայ կ՚նայի ու ան ⁴կը դողայ.
Լեռներուն կը դպչի և անոնք կ՚ծխան։
33 ⁵Յէրովը պիտի երգեմ իմ կենացս մէջ.
Սաղմոս պիտի ըսեմ իմ Աստուծոյս՝ քանի որ ⁶ոջ եմ։
34 Անոր վրայով իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ.
Ես Յէրովմով պիտի ուրախանամ։
35 -Մեղաւորները աշխարհէն թող պակսին,
Ու ամբարիշտները այլեւս ⁷չըլլան։
⁸Օրհնէ Յէրը, ով իմ անձս։ °Ալէլուիա։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ

1 Աստուած գովաբանելու ու անոր գործերը քննելու յորդորանք մը։ 7 Աստուծոյ նախախնամական գործը որ ցաւագին կը ներառնէին։ 16 Ճշմարիտին։ 25 Եգիպտոսի մէջ Ճակարին։ 26 Իսրայէլացիները ազատող Մովսէսին։ 37 ու Խորեայեցիներուն օրոք Եգիպտոսէն գալու համեմատ։ անապատին մէջը կերակրել ու գտանելու մէջ բնակիլնուց։

1 -Գոհացէ՛ք Յէրոջմէն, անոր անունը կանչեցէ՛ք,
²Անոր գործերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէ՛ք։
2 Երգեցէ՛ք անոր, սաղմոս ըսէ՛ք անոր,
³Պատմեցէ՛ք անոր բոլոր հրաշքները։
3 Անոր սուրբ անունովը պարծենցէ՛ք.
Յերը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ։
4 Յէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէ՛ք,
Ամէն ժամանակ ⁴անոր երեսը փնտռեցէ՛ք։
5 Յիշեցէ՛ք անոր բրած հրաշքները,
Անոր նշանները ու բերնին դատաստանները,
6 Ով անոր ծառային Աբրահամին սերունդը,
Ով Ցակորին որդիքը՝ անոր ընտրեալները։
7 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը.
⁵Անոր դատաստանները բոլոր երկրիս մէջ են։

8 Անիկա Ւր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ,
Ո- իր պատուիրած խօսքը մինչեւ հազար ազգ։
9 ⁶Այն --ին որ Աբրահամին հետ բրաւ,
Ու իր երդումը ⁷ը Իսահակին ըրաւ։
10 Ցակոբին ալ հաստատեց զանիկա՝ օրէնք մը ըլլալու.

ա-ին • բ • 22։
բ Հմր • 1։
• ³ Յէրը օրհնեցէք
ձեր
= ա Մ՚ն • ժգ • 8—22։
Ե՛ն • մր • 4։
բ Սաղ • ճմեմ • 4։
11։
գ Սաղ • ճմեմ • 27։
դ Սաղ • իմ • 8։
ե Սաղ • հե • 11։

Ե՛ն • իգ • 9։
զ Դ՚ան • ա • 72։
է Դան • ա • 49։
ը Դան • մ • 2։ իր • 10։ Լև • իգ • 3։ իր • 13։ իե • 11։ Դ՚ան • ա • 73։ Երր • գ • 17։
թ Դան • մգ • 15։ մ • 18։
ժ Դան • իա • 25։
ժա Դան • իա • 14։
ժբ Դան • իգ • 6։
ժգ Սաղ • հբ • 51։ Ճգ • 22։
ժդ Ել • ա • 7։
ժե Ել • ա • 8։ Լև • 26։
ժզ Ել • գ • 10։ գ • 15։ մ • 18։
ժէ Ել • գ • 10։ գ • 18։ 14։
ժը Թռ • մգ • 21։ մե • 31։
ի Դան • ա • 31։
ի՚ա Դան • իա • 25։
ի՚բ Դան • իգ • 29։ իե • 20։ իզ • 5։
ի՚գ Դան • իգ • 30։ ԹՕր • 6 • 7։ իզ • 5։
ի՚դ Երր • մ • 9։

11 Ըսելով՝ Քեզի պիտի տամ Քանանայ երկիրը՝
Ձեր ժառանգութեան վիճակը։
12 ¹Երբոր անոնք սակաւաթիւ էին,
Բնչուան ու ²պանդուխտ անոր մէջը,
13 Ու մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին,
Մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի։
14 Անիկա մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ.
³Թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար,
15 Ըսելով, իմ օծեալներուս մի դպչիք,
Ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք։
16 Ու ⁴սով կանչեց երկրին վրայ.
⁵Հացին բոլոր զօրութիւնը կտրեց։
17 ⁶Անոնց առջեւէն մարդ խրկեց,
Յովսէփը՝ որ ⁷ծառայութեան ծախուեցաւ։
18 Անոր ոտքերը կապանքով նեղեցին.
Անոր անձը երկաթի մէջ դրաւեցաւ՝
19 Մինչեւ ան ժամանակը որ անոր խօսքը եկաւ,
⁸Յէրոջը խօսքը փորձեց զանիկա։
20 ⁹Թագաւորը խրկեց ու արձակեց անիկա,
Ժողովուրդներուն իշխանը ազատեց անիկա։
21 Իր տանը վրայ տէր կեցուց զանիկա,
Եւ իր բոլոր ունեցածին վրայ իշխող։
22 Որ անոր իշխաններուն իր ուզածին պէս կապէ,
Ու անոր ծերերը խելամտացնէ ընէ։

23 Նաեւ Իսրայէլ եղիպտոս եկաւ.
Ու Քամի երկրին մէջ։
24 Եւ ¹⁰Տէրը իր ժողովուրդը խիստ չաճցուց,
Ու զանոնք իրենց թշնամիներէն աւելի զօրաւոր բրաւ։
25 Անոնց սիրտը ¹¹դարձուց որ իր ժողովուրդը ատեն,
Ու իր ծառաներուն նենգութիւն ընեն։
26 Իր ծառան Մովսէսը խրկեց,
Եւ Վրի ընտրած Ահարոնը։
27 -Որոնք անոնց մէջը իր նշանները բրին,
Ու հրաշքներ Քամի երկրին մէջ։
28 Խաւար խրկեց ու խաւարեցուց.
Եւ ¹²անոր խօսքին դէմ չկացան։
29 Անոնց ջուրերը արիւնի դարձուց,
Ու անոնց ձուկերը սպաննեց։
30 ³Անոնց երկիրը առատօրէն գորտեր գտաւ բերաւ.
Մինչեւ անոնց թագաւորներուն ներքին սենեակներուն մէջը։

31 [-]Քառ. , ու չանճանձեր Ե մուներդը
Ամեն բոլոր սահմանութիւն մէջը Եկան ։
32 [1]Ամբիւն տեղ կարկառ առաւ անոնց ,
Ո- կրակի բոցեր անոնց երկրին մէջ ։
33 [2]Անոնց արձկերը ու թզենիները զարկաւ ,
Եւ անոնց սահմաններուն ծառերը կոտրեց ։
34 [3]Ըսաւ , ու եկաւ մարախ ,
Եւ չգիտակը՝ առանց համրանքի ։
35 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր խոտը կերան ,
Եւ անոնց արտերուն պտուղը կերան ։
36 [4]Անոնց երկրին մէջի բոլոր անդրանիկները ,
Ո-՝անոնց բոլոր զօրութեանը սկիզբը զարկաւ ։
37 Եւ [5]զանոնք արծաթով ու ոսկիով հանեց ։
Ու անոնց ցեղերուն մէջ ակաղ մարդ չկար ։
38 [6]Եգիպտոս ուրախացաւ անոնց գալուն երկիւղին ,
Ինչու որ անոնց վրայ վախ ինկած էր ։

39 [7]Ծռեւնէ հովանի լայնաց համար՝ առնէր ,
Ու գիշերը լոյս տալու համար կրակը առ-
յածնէց ։
40 [8]Խնդրեցին , ու լորամարգիներ բերաւ ,
Ու երկինքից հացով կշտացուց զանոնք ։
41 [9]Լեմնը պատռեց , ու ջուրերը վազեցին ,
Գետի պէս քարերուն չոր տեղերուն մէջ ։
42 Ինչու որ իրը սուրբ խօսքը յիշեց ,
Ո՞ւ իր Աբրահամ ծառային հետ ըլլէր էր ։
43 Ու իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց ,
Եւ իր ընտրածները՝ ուրախութիւնով ։
44 [10]Ու հեթանոսաց երկիրները անոնց տուաւ ։
Եւ ժողովուրդոց վաստակները ժառանգեցին
անոնք ։
45 [11]Որպէս զի անոր պատուիրանքները պահեն ,
Ու անոր օրէնքները կատարեն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ· ՃԶ

1 Սպրմաերգուած կը յորդորի Հարգիլ զԱստուած գովաբանե-
լու ։ 4 Մեկզի Թագաւորին համար ապրիլ կ'ըսէ , յիշելով
Քէ Իսրայէլ Աստուած իրենց հայրերուն մեղքերը տեսնել ։ 7
Ծաղրուելուին պատմութիւնը ու Աստուծոյ ողորմու-
նը կը պատմէ ։ 47 Աչքերով ու գովաբանով կը վերջացնէ
սաղմոսը ։

1 Ա.լէլուիա ։ [-]Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ
բարի է ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 [1]Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ գործերը ,
Ո՞ղ պիտի իմացնէ անոր ամէն գովաբանները ։
3 Երանի անոնց որ իրաւունքը կը պահեն ,
Ո- [2]ամէն ժամանակ [3]արդարութիւն կ'ընեն ։

4 [4]Յիշէ զիս , ով Տէր , քու ժողովուրդիդ հա-
ճութեա՛ն համար Եամեցուր ,
Ինձի այցելութիւն բրէ քու փրկութիւնով ։
5 Որ քու ընտրեալներուդ բարութիւնը տեսնեմ ,
Քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախանամ ,
Քու ժառանգութիւնովդ պարծենամ ։
6 [5]Մենք մեր հայրերուն հետ մեզանեցինք ։
Անօրէնութիւն բրինք , ամբարշտութիւն գոր-
ծեցինք ։
7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ չխնացան քու
հրաշքներդ ,
Չյիշեցին քու ողորմութեանդ չատութիւնը ։
[6]Հապա ապստամբեցան ծովուն քովը՝
կարմիր ծովուն քովը ։
8 Բայց զանոնք իր անուանը համար փրկեց ,
Որ իր մեծ զօրութիւնը ճանչցնէ ։
9 [7]Եւ կարմիր ծովուն սաստեց , ու ցամքեցաւ ։
Ու անդունդներուն մէջէն քալել տուաւ ա-
նոնց իբր թէ անապատին մէջէն ։
10 Եւ [8]զանոնք փրկեց ատելէն ձեռքէն ,
Ու ապառնց զանոնք թշնամիին ձեռքէն ։
11 [9]Եւ ջուրերը անոնց թշնամիները ծածկեցին ։
Անոնցմէ մէկը չմնաց ։
12 [10]Անոնք հաւատացին անոր խօսքին ,
Եւ անոր օրհնութիւն երգեցին ։

13 [11]Շուտով մոռցան անոր գործերը ,
Ո- անոր խրատին չսպասեցին ։
14 [12]Եւ անապատին մէջ խիստ ցանկացան ,
Ու գԱստուած փորձելին անդունդ տեղին մէջ ։
15 [13]Եւ անոնց տուաւ իրենց ուզածը ,
Թէպէտև վտառաժութիւն իրենց անոնց ան-
ձերուն վրայ ։

16 [14]Եւ Մովսէսին նախանձեցան բանակին մէջ ,
Ո- Տէրոջը սուրբին՝ Ահարոնին ։
17 [15]Երկիրը բացուեցաւ ու կլլից Դաթանը ,
Ու Աբիրոնին ժողովը ծածկեց ։
18 [16]Եւ կրակի բորբոքեցաւ անոնց ժողովքին մէջ ,
Բոցը սպրեց ամբարիշտները ։
19 [17]Որի չինեցին հորեքի մէջ ,
Ու երկրպագութիւն բրին ձուլածոյ պատկե-
րին ։
20 Եւ [18]փոխնց փառքը
Խոտակեր արջառի նմանող եղիքի փոխեցին ։
21 [19]Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուածը՝
Որ մեծագործ գործեր բրաւ եգիպտոսի մէջ ,
22 Ո- հրաշքներ [20]Քամի երկրին մէջ ,

[1] Սաղ. ՃԵ. 1 . [2] Սաղ. ՃԵ. 2 . [3] Սաղ. ՃԵ. 3 . [4] Սաղ. ՃԵ. 4 . [5] Սաղ. ՃԵ. 6 . [6] Սաղ. ՃԵ. 7 . [7] Սաղ. ՃԵ. 9 . [8] Սաղ. ՃԵ. 10 . [9] Սաղ. ՃԵ. 11 . [10] Սաղ. ՃԵ. 12 . [11] Սաղ. ՃԵ. 13 . [12] Սաղ. ՃԵ. 14 . [13] Սաղ. ՃԵ. 15 . [14] Սաղ. ՃԵ. 16 . [15] Սաղ. ՃԵ. 17 . [16] Սաղ. ՃԵ. 18 . [17] Սաղ. ՃԵ. 19 . [18] Սաղ. ՃԵ. 20 . [19] Սաղ. ՃԵ. 21 . [20] Սաղ. ՃԵ. 22 .

[-] Եզ. ը. 17 · 24 · Սաղ. Հը. 45 ։
[1] Եզ. ի. 25 · 25 · Սաղ. Հը. 46 ։
[2] Սաղ. Հը. 47 ։
[3] Եզ. ժ. 4 · 13 · 14 · Սաղ. Հը. 48 ։
[4] Եզ. ժբ. 22 · Սաղ. Հը. 51 ։
[5] Եզ. ժբ. 23 · Սաղ. Հը. 52 ։
[6] Եզ. ի. 3 ։
[7] Եզ. ժբ. 38 ։
[8] Եզ. ժբ. 39 ։
[9] Եզ. ժբ. 1 · Ելք. ժդ. 1 · 4 ։
[10] Եզ. ժբ. 2 · Ելք. ժդ. 5 ։
[11] Եզ. ժբ. 3 · Ելք. ժդ. 6 · Թուոց. ի. 11 · Սաղ. Հը. 15 · 16 · Թ Կոր. ժ. 5 · 6 ։
[12] Եզ. ժբ. 4 · Ելք. ժդ. 7 · Ես. ի. 3 · Ես. ի. 9 ։
[13] Եզ. ժբ. 5 · Ելք. ժդ. 8 · Թուոց. ի. 11 · Սաղ. Հը. 15 · 16 · Թ Կոր. ժ. 5 ։
[14] Եզ. ժբ. 6 · Ելք. ժդ. 9 · Թուոց. ժզ. 1 · 5 ։
[15] Եզ. ժբ. 7 · Ելք. ժդ. 10 · Թուոց. ժզ. 2 · 3 ։
[16] Եզ. ժբ. 8 · Ելք. ժդ. 11 · Թուոց. ժզ. 4 · Դատ. ի. 5 ։
[17] Եզ. ժբ. 9 · Ելք. ժդ. 12 · Թուոց. ժզ. 5 · Դատ. ի. 6 ։
[18] Եզ. ժբ. 10 · Ելք. ժդ. 13 · Թուոց. ժզ. 6 · Սաղ. Հը. 17 · Ես. ի. 7 ։
[19] Եզ. ժբ. 11 · Ելք. ժդ. 14 · Թուոց. ժզ. 7 · Սաղ. Հը. 18 ։
[20] Եզ. ժբ. 12 · Ելք. ժդ. 15 · Թուոց. ժզ. 8 · Սաղ. Հը. 19 ։

[-] Եզ. ժդ. 30 ։
[1] Եզ. ժդ. 27 · 28 · Ես. ի. 5 ։
[2] Եզ. ժդ. 31 · Ես. ի. 1 ։
[3] Եզ. Ես. 24 · Ես. ի. 2 · Ես. ի. 3 · Սաղ. Հը. 21 ։
[4] Թուոց. Ես. 4 · 33 · Սաղ. Հը. 18 · Կող. ի. 6 ։
[5] Թուոց. Ես. 31 ։
[6] Սաղ. Հը. 23 ։
[7] Ես. ի. 10 ։
[8] Թուոց. Ես. 1 · Ես. ի. 2 · Թ Կոր. Ես. 6 ։
[9] Թուոց. Ես. 31 · 32 · Թ Կոր. Ես. 40 ։
[10] Եզ. ը. 4 ։
[11] Երեմ. ը. 11 · Հբ. ա. 23 · Սաղ. Հը. 23 ։
[12] Սաղ. Հը. 51 · 52 · 53 · 27 ։

Ե֊ ահաւասիկ բանիւ՝ կարմիր ծովուն մէջ։
23 ՈՒ ասոր բաւ որ գանգատ կարծցընէ,
թէ որ անոր բնաւ չհաւատար Մովսէս
Ա֊Ի֊ՀՈՎԱՅ՝ անոր առջին կատարած չըլլար,
Անոր բարկութիւնը ետ դարձընելու համար՝
որ չսասկընայ։
24 Նաև Ա֊ՀՈՎԱՅԻ երկիրը անարգելին,
Ո֊ ՝անոր խօսքին չհաւատացին։
25 Եւ՝ իրենց վրանները մէջ տրանջելին,
Ձէրջը ձայնը չլսելին։
26 Վ՚ՈՒՏ անոնց համար ՝երդում բրաւ՝՝
Որ գանգատ անասպատին մէջ ձգէ,
27 Եւ՝ անոնց սերունդը ազգերու մէջ ձգէ,
Ու գանգատ երկիրներու մէջ ցրուէ։

28 Եւ՝ ՀՈՀԱՆ Բէլփեգ ալբին յարեցան,
Ու մեռածներուն զոհերը կերան։
29 Եւ՝ իրենց գործերովը Տէրը բարկացուցին.
Ու անոնց վրայ Ժանտամահ Հասաւ։
30 ՝Եւ քէ փենհէս երաս ու գատաստան բրաւ,
Եւ Ժանտամահը գադարեցաւ։
31 Ու աս բանը անոր ՝արդարութիւն անգամեցաւ՝
Ազգէ մինչև ազգ յաւիտեան։
32 ՝Եւ նաև բարկացուցին Ա֊Ի֊ Մերիպայի ջուրերուն վրայ,
Ու ՝հանոնց համար Մովսէսին դէշ եղաւ։
33 ՝Ինչու որ գառնացուցին անոր Հոգին,
Ան ալ անխորհրդաբար խօսեցաւ իր շրթունքներովը։
34 Ի֊ՀՈՎՍԻՆԳՑԻՆ ան ազգերը
՝Որ Տէրը բանր էր անոնց։
35 Ի֊ՀԱՅԱ հեթանոսներուն հետ խառնուեցան,
Ու անոնց գործերը սորվեցան։
36 Եւ՝ հանոնց կուռքերուն ծառայեցին,
Ու ՝հանոնք իրենց որոգայթի եղան։
37 Եւ՝ Իրենց ազատիները ու աղջիկները
Դիւերուն զոհեցին։
38 Անմեղ արիւն թափեցին,
Իրենց ազատիներուն ու աղջիկներուն արիւնը,
Որոնք որ զոհերին Քանահու կուռքերուն։
Ու երկիրը պղծուեցաւ արիւնով։
39 Եւ՝ իրենց գործերովը ՝պղծուեցան,
Ու իրենց ըրածներովը ՝պոռնկութիւն ըրին։

40 Ասոր Ի֊ՏԷՐՋը բարկութիւնը բորբոքեցաւ
իր ժողովուրդին վրայ,
Ու զզուեցաւ Իր ժառանգութենէն։
41 Եւ՝ գանոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց,
Ու գանոնք ատողները տիրեցին անոնց վրայ։
42 Եւ՝ անոնց թշնամիները նեղեցին գանոնք.
Ու անոնց ձեռքին տակը խոնարհեցան։
43 ՝Շատ անգամ փրկեց գանոնք.
Բայց անոնք իրենց խորհրդովները գառնացուցին Ա֊Ի֊՝,
Ու ՝նուաստացան իրենց անօրէնութիւններուն համար։

44 Սակայն անոնց նայեցաւ անոնց նեղութեանը,
Երբոր Հանոնց ազաղակը լսեց.
45 Ու՝ անոնց համար իր ուխտը յիշեց,
Եւ Իր մեծ ողորմութեանը համեմատ ղղջացաւ։
46 Ու՝ Հանոնց բոլոր գերեվարներուն առջին
Դիտմութիւն գտնել տուաւ անոնց։

47 ՝Փրկէ մեզ, օ՛ Տէր՝ մեր Աստուածը,
Ու ժողվէ մեզ հեթանոսներուն միջէն,
Որ քու սուրբ անուանդ գոհութիւն մատուցանենք,
Ու քու օրհնութեամբդ պարծենանք։
48 ՚Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
Յաւիտեան յաւիտենից։
Ու բոլոր ժողովուրդը թող ըսէ, Ամէն։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ֊ ՃԺ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորի փրկուածները որ գԱստուած գովքով մէջ դնելու թեմբ գնեն անոր բարեմասնակ խնամքին համար։ 4 որ Իրեն ճամբորդներուն։ 10 գերիներուն։ 17 հիւանդներուն։ 23 նաւորդներուն։ 33 ու աշխարհի մարգոց։

1 ՝Գոհացեք Տէրոջմէն, ինչու որ Ի֊բարի է,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
2 Թող ՝՝ասէ՝ ըսեն Տէրոջը փրկածները,
Ի֊որոնք փրկուց հիմամբին ձեռքէն,
3 Ու՝ ժողովեց անոնց երկիրներէն,
Արեւելքէն ու արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու ՚ծովէն։

4 Անոնք Ի֊մոլորեցան Հանապատին մէջ անջուր ճամբու մէջ,
Քնակելու քաղաք չգտան։
5 Անօթի ու ծարաւ ըլլալով՝

ղ Եւ՝ լբ • 10 • 11 • 39 • բ Օր • Ի • 19 • 25 • ժ • 19 • Եզեկ • Ի • 13 •	ի Եչբր • Ձէրջը վերջ ցուց• Եւ՝ ղ• 8• բ Օր• լբ • 40 •	ի Ծած • Ի • 19 • բ Օր • ա • 37 • գ • 26 • ե Ծած • Ի • 19 •
է Եչբր • Խոտանեին Ձէրջ• Եչբկ• ժգ • 3 • Ի • 30 •	ա Դաև • Իզ • 33 • Սաղ• Խգ • 11 • Եչբկ• Ի • 25 •	ֆ Դաու • ա• 21 • 27 • Ի֊Ի֊ • 29 • Ես •
Ը բ Օր • ը • 7 • Եչբհ• գ • 19 • Եչբկ • Ի • 6 •	ի Ծած • Ի֊ • 2 • 3 • բ • 17 • Ի֊Ի֊ • 10 • Ծաքս • բ • 14 •	= բ Օր • ե • 2 • 16 • Դաու • բ • 2 •
ժ Եչբբ • գ • 18 •	ձ Ծած • Ի֊ • 7 • 8 •	Ի֊Ի֊ • 2 • 3 •
ի Ծած • ժգ • 2 • 27 •	ղ Ծած • Ի֊ • 11 • 18 •	ֆ Դաու • ա • 12 • 13 • 17 • 19 • գ • 6 • 7 •
Լ Ծած • ժգ • 28 • Սաղ• ձէ • 11 • Նչէկ• Ի • 15 • Եչբբ • 11 • 18 •	ճ Ծած • Ի • 3 • 13 • Սաղ• Ձա • 7 •	ֆ Դաու • Ի • 15 • բ Օր • Ի • 16 • Դաու • բ • 3 • 14 • 15 •

Ն գ Ծած • ժգ • 3 • Նա • Ն֊ • 3 • Եչբկ • Ի • 9 • 20 • Ի • 26 •	Ո Դաու • բ • 14 • Ղէ • Ի֊ • Ի • 27 • Ես •	ֆ Սաղ• Ի֊ • 13 •
ֆ Ղէ • Իզ • 7 • բ Օր • լբ • 17 • բ Ա֊Ն • Ա֊ • 13 • ա Կար • Ժ • 20 • Ծած • Ի • 25 •	Ն Դաու • բ • 16 • Ղէ • Ի֊ • Ի • 27 • Ես •	ձէ
Ղ Ծած • Ի • 18 • 30 • 31 •	Շ Դաու • գ • 9 • գ • 3 • գ • 7 • Ժ • 19 • 15 • ա Կար • Ժ • 20 • Ղէ • Ի֊ • 33 •	= Սաղ• Ճ֊ • 1 • Ճ֊ • 1 • Ի֊ • 3 •
ղ Ղէ • Իզ • 1 • Ծած • Իզ • 30 • Եչբկ • Ի • 8 •	Ղ Դաու • գ • 1 • Ի֊ • 2 • Ղէ • Ի֊ • 27 • Ես •	Ի֊ • 3 •
Ճ Դաու • բ • 1 • 6 • Ծած • Ի • 29 • Ես •	Ղէ • Իզ • 41 • 43 • Ա֊ • Ես • 1 • 2 • Ի֊ • 3 • 31 •	Ի֊ • 4 •
= բ Օր • ե • 2 • 16 • Դաու • բ • 2 •	Ճ Սաղ• Ես • 1 • Ի֊ • 6 • Ես • 2 • 3 • Ի֊ • 6 • ակոր • ե • 6 •	Ի֊ • 5 •
Ի֊Ի֊ • 2 • 3 •	Ի֊ • 7 •	Ի֊ • 6 •
ֆ Դաու • բ • 12 • 13 • 17 • 19 • գ • 6 • 7 •	Ի֊ • 8 •	Ի֊ • 7 •
ֆ Դաու • բ • 15 • բ Օր • Ի • 16 • Դաու • բ • 3 • 14 • 15 •	Ի֊ • 9 •	Ի֊ • 8 •
	Ի֊ • 10 •	Ի֊ • 9 •
	Ի֊ • 11 •	Ի֊ • 10 •
	Ի֊ • 12 •	Ի֊ • 11 •
	Ի֊ • 13 •	Ի֊ • 12 •
	Ի֊ • 14 •	Ի֊ • 13 •
	Ի֊ • 15 •	Ի֊ • 14 •
	Ի֊ • 16 •	Ի֊ • 15 •
	Ի֊ • 17 •	Ի֊ • 16 •
	Ի֊ • 18 •	Ի֊ • 17 •
	Ի֊ • 19 •	Ի֊ • 18 •
	Ի֊ • 20 •	Ի֊ • 19 •
	Ի֊ • 21 •	Ի֊ • 20 •
	Ի֊ • 22 •	Ի֊ • 21 •
	Ի֊ • 23 •	Ի֊ • 22 •
	Ի֊ • 24 •	Ի֊ • 23 •
	Ի֊ • 25 •	Ի֊ • 24 •
	Ի֊ • 26 •	Ի֊ • 25 •
	Ի֊ • 27 •	Ի֊ • 26 •
	Ի֊ • 28 •	Ի֊ • 27 •
	Ի֊ • 29 •	Ի֊ • 28 •
	Ի֊ • 30 •	Ի֊ • 29 •
	Ի֊ • 31 •	Ի֊ • 30 •
	Ի֊ • 32 •	Ի֊ • 31 •
	Ի֊ • 33 •	Ի֊ • 32 •
	Ի֊ • 34 •	Ի֊ • 33 •
	Ի֊ • 35 •	Ի֊ • 34 •
	Ի֊ • 36 •	Ի֊ • 35 •
	Ի֊ • 37 •	Ի֊ • 36 •
	Ի֊ • 38 •	Ի֊ • 37 •
	Ի֊ • 39 •	Ի֊ • 38 •
	Ի֊ • 40 •	Ի֊ • 39 •
	Ի֊ • 41 •	Ի֊ • 40 •
	Ի֊ • 42 •	Ի֊ • 41 •
	Ի֊ • 43 •	Ի֊ • 42 •
	Ի֊ • 44 •	Ի֊ • 43 •
	Ի֊ • 45 •	Ի֊ • 44 •
	Ի֊ • 46 •	Ի֊ • 45 •
	Ի֊ • 47 •	Ի֊ • 46 •
	Ի֊ • 48 •	Ի֊ • 47 •
	Ի֊ • 49 •	Ի֊ • 48 •
	Ի֊ • 50 •	Ի֊ • 49 •
	Ի֊ • 51 •	Ի֊ • 50 •
	Ի֊ • 52 •	Ի֊ • 51 •
	Ի֊ • 53 •	Ի֊ • 52 •
	Ի֊ • 54 •	Ի֊ • 53 •
	Ի֊ • 55 •	Ի֊ • 54 •
	Ի֊ • 56 •	Ի֊ • 55 •
	Ի֊ • 57 •	Ի֊ • 56 •
	Ի֊ • 58 •	Ի֊ • 57 •
	Ի֊ • 59 •	Ի֊ • 58 •
	Ի֊ • 60 •	Ի֊ • 59 •
	Ի֊ • 61 •	Ի֊ • 60 •
	Ի֊ • 62 •	Ի֊ • 61 •
	Ի֊ • 63 •	Ի֊ • 62 •
	Ի֊ • 64 •	Ի֊ • 63 •
	Ի֊ • 65 •	Ի֊ • 64 •
	Ի֊ • 66 •	Ի֊ • 65 •
	Ի֊ • 67 •	Ի֊ • 66 •
	Ի֊ • 68 •	Ի֊ • 67 •
	Ի֊ • 69 •	Ի֊ • 68 •
	Ի֊ • 70 •	Ի֊ • 69 •
	Ի֊ • 71 •	Ի֊ • 70 •
	Ի֊ • 72 •	Ի֊ • 71 •
	Ի֊ • 73 •	Ի֊ • 72 •
	Ի֊ • 74 •	Ի֊ • 73 •
	Ի֊ • 75 •	Ի֊ • 74 •
	Ի֊ • 76 •	Ի֊ • 75 •
	Ի֊ • 77 •	Ի֊ • 76 •
	Ի֊ • 78 •	Ի֊ • 77 •
	Ի֊ • 79 •	Ի֊ • 78 •
	Ի֊ • 80 •	Ի֊ • 79 •
	Ի֊ • 81 •	Ի֊ • 80 •
	Ի֊ • 82 •	Ի֊ • 81 •
	Ի֊ • 83 •	Ի֊ • 82 •
	Ի֊ • 84 •	Ի֊ • 83 •
	Ի֊ • 85 •	Ի֊ • 84 •
	Ի֊ • 86 •	Ի֊ • 85 •
	Ի֊ • 87 •	Ի֊ • 86 •
	Ի֊ • 88 •	Ի֊ • 87 •
	Ի֊ • 89 •	Ի֊ • 88 •
	Ի֊ • 90 •	Ի֊ • 89 •
	Ի֊ • 91 •	Ի֊ • 90 •
	Ի֊ • 92 •	Ի֊ • 91 •
	Ի֊ • 93 •	Ի֊ • 92 •
	Ի֊ • 94 •	Ի֊ • 93 •
	Ի֊ • 95 •	Ի֊ • 94 •
	Ի֊ • 96 •	Ի֊ • 95 •
	Ի֊ • 97 •	Ի֊ • 96 •
	Ի֊ • 98 •	Ի֊ • 97 •
	Ի֊ • 99 •	Ի֊ • 98 •
	Ի֊ • 100 •	Ի֊ • 99 •
	Ի֊ • 101 •	Ի֊ • 100 •
	Ի֊ • 102 •	Ի֊ • 101 •
	Ի֊ • 103 •	Ի֊ • 102 •
	Ի֊ • 104 •	Ի֊ • 103 •
	Ի֊ • 105 •	Ի֊ • 104 •
	Ի֊ • 106 •	Ի֊ • 105 •
	Ի֊ • 107 •	Ի֊ • 106 •
	Ի֊ • 108 •	Ի֊ • 107 •
	Ի֊ • 109 •	Ի֊ • 108 •
	Ի֊ • 110 •	Ի֊ • 109 •
	Ի֊ • 111 •	Ի֊ • 110 •
	Ի֊ • 112 •	Ի֊ • 111 •
	Ի֊ • 113 •	Ի֊ • 112 •
	Ի֊ • 114 •	Ի֊ • 113 •
	Ի֊ • 115 •	Ի֊ • 114 •
	Ի֊ • 116 •	Ի֊ • 115 •
	Ի֊ • 117 •	Ի֊ • 116 •
	Ի֊ • 118 •	Ի֊ • 117 •
	Ի֊ • 119 •	Ի֊ • 118 •
	Ի֊ • 120 •	Ի֊ • 119 •
	Ի֊ • 121 •	Ի֊ • 120 •
	Ի֊ • 122 •	Ի֊ • 121 •
	Ի֊ • 123 •	Ի֊ • 122 •
	Ի֊ • 124 •	Ի֊ • 123 •
	Ի֊ • 125 •	Ի֊ • 124 •
	Ի֊ • 126 •	Ի֊ • 125 •
	Ի֊ • 127 •	Ի֊ • 126 •
	Ի֊ • 128 •	Ի֊ • 127 •
	Ի֊ • 129 •	Ի֊ • 128 •
	Ի֊ • 130 •	Ի֊ • 129 •
	Ի֊ • 131 •	Ի֊ • 130 •
	Ի֊ • 132 •	Ի֊ • 131 •
	Ի֊ • 133 •	Ի֊ • 132 •
	Ի֊ • 134 •	Ի֊ • 133 •
	Ի֊ • 135 •	Ի֊ • 134 •
	Ի֊ • 136 •	Ի֊ • 135 •
	Ի֊ • 137 •	Ի֊ • 136 •
	Ի֊ • 138 •	Ի֊ • 137 •
	Ի֊ • 139 •	Ի֊ • 138 •
	Ի֊ • 140 •	Ի֊ • 139 •
	Ի֊ • 141 •	Ի֊ • 140 •
	Ի֊ • 142 •	Ի֊ • 141 •
	Ի֊ • 143 •	Ի֊ • 142 •
	Ի֊ • 144 •	Ի֊ • 143 •
	Ի֊ • 145 •	Ի֊ • 144 •
	Ի֊ • 146 •	Ի֊ • 145 •
	Ի֊ • 147 •	Ի֊ • 146 •
	Ի֊ • 148 •	Ի֊ • 147 •
	Ի֊ • 149 •	Ի֊ • 148 •
	Ի֊ • 150 •	Ի֊ • 149 •

Հագիներն իրենց ներսի դին կը մաքրէր ։
6 Եւ Տէրոջը ազազակեցին իրենց նեղութեանը
Ա՛ջ,
Ե՛ւ անկից փրկեց զանոնք իրենց տառապանք-
ներէն ։
7 Եւ անոնց ուղիղ ճամբու Ա՛ջ առաջնորդեց ,
Որ բնակելու քաղաք երթան ։
8 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեա-
նը համար ,
Ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքնե-
րուն համար ։
9 Ինչու որ անկից ծարաւած հոգին կը յագե-
ցնէ ,
Ու անօթեցածը բարութիւնով կը լեցնէ ։

10 Անոնք խաւարի ու մահուան չուքի Ա՛ջ
կը նստէին ,
Տառապանքով ու երկաթով կապուած էին ։
11 Ինչու որ Աստուծոյ խօսքերուն հակառակ
կեցան ,
Ու Բարձրելոյն խորհուրդը անարգեցին ։
12 Անոր անկից ալ նեղութիւնով խոնարհեցուց
անոնց սիրտը ։
Ինկան ու օգնական մը չկար ։
13 Եւ Տէրոջը ազազակեցին իրենց նեղութեանը
Ա՛ջ ,
Ե՛ւ անկից փրկեց իրենց տառապանքներէն ։
14 Զանոնք խաւարէն ու մահուան չուքէն հանեց ,
Ու անոնց կապանքները կտրատեց ։

15 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը
համար ,
Ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքնե-
րուն համար ։
16 Ինչու որ պղնձէ դռները փշրեց ,
Ու երկաթէ նիգերը կտրեց ։

17 Ծիմարները իրենց ճամբուն համար
Ու իրենց անօրէնութիւններուն համար նե-
ղութիւն կը կրեն ։
18 Անոնց անձը ամէն կերակուրէ կը գզուի ,
Ու մինչեւ մահուան դռներուն կը մօտենան ։
19 Եւ Տէրոջը կ՛ազազակեն իրենց նեղութեանը
Ա՛ջ ,
Ե՛ւ անկից փրկեց զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
20 Իր խօսքը կը խրկէ ու Ան բժշկէ զանոնք ,
Ու կ՛ազատէ աղետէ իրենց կործանումէն ։
21 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը
համար ,
Ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքնե-
րուն համար ։
22 Եւ գոհութեան պատարագներ մատուցանեն ,
Ու ուրախ գործերը ցնծութեամբ պատմեն ։
23 Նաւերով ծովը իջնողները
Ե՛ւ մեծ ջուրերու Ա՛ջ գործ գործողները ,
24 Անոնք Տէրոջը գործերը
Ու անոր հրաշքները կը տեսնեն անդունդին Ա՛ջ ։
25 Ուզածի ան կ՛ըսէ ու մրրկակից հով կը հանէ ,
Որ անոր ալիքները կը բարձրացնէ ։
26 Երկինքը կ՛երթան , -- անդունդը կ՛իջնեն ։
Անոնց անձերը նեղութենէ կը հալին ։
27 Գինով մարդու պէս կը ոտքդան ու կ՛երթան ,
Ե՛ւ անոնց բոլոր խնամատարութիւնը կը հասնի ։
28 Անոնք Տէրոջը կ՛ազազակեն իրենց նեղու-
թեանը Ա՛ջ ,
Ու կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
29 Մրրիկը հանդարտութեան կը դարձնէ ,
Ու ալիքները կը դադարին ։
30 Իրենք ալ կ՛ուրախանան որ դադարեցան ։
Ե՛ւ կ՛առաջնորդէ անոնց իրենց ուզած նաւա-
հանգիստը ։
31 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեա-
նը համար ,
Ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքնե-
րուն համար ։
32 Եւ ժող բարձրացնեն զանիկա ժողովրդին
ժողովքին Ա՛ջը ,
Ու ծերոց առաջնին Ա՛ջը գովեն զանիկա ։
33 Գետերը անապատ կը դարձնէ ,
Ու ջուրերուն գնացքները չոր երկիր ,
34 Պտղաբեր երկիրը աղի երկիր
Անոր բնակիչներուն չարութիւնը համար ։
35 Անապատը ջուրերու լիճի կը փոխէ ,
Ու չոր երկիրը ջուրերու գնացքի ։
36 Եւ անօթիները հոն կը բնակեցնէ ,
Որ բնակելու քաղաք հաստատեն ,
37 Ու արտեր ցանեն և պտղիներ անկեն ,
Որ արմտիքի պտուղ բերեն ։
38 Զանոնք կ՛օրհնէ , և անոնք խիստ կը բազ-
մանան ,
Ու անոնց անասուններուն չպակսեցնէր ։
39 Նորէն կը պակսին ու կը ցածնան
Բռնութենէ , նեղութենէ ու տրտմութենէ ,
40 Անարգանք կը թափէ իշխաններուն վրայ ,
Ու զանոնք ճամբայ չունեցող անապատի Ա՛ջ
կը մոլորցնէ ։
41 Բայց աղքատը խեղճութենէն կը բարձրացնէ,

ե Հմր · 15 · 19 · 28 ։
Սապ · ծ · 15 · Ովս · ե · 13 ։
զ Եզր · ը · 21 ։
է Հմր · 15 · 21 · 31 ։
ը Սղ · 139 · 10 · Դան · ի · 23 ։
թ Հմր · 6 · 19 · 28 ։
ժ Սղ · 65 · 6 · Ղեւ · ի · 26 ։
ժա Ելք · ը · 21 ։
ժբ Սապ · 24 · Ա՛մբ · 3 ։
ժգ Սղ · 6 · 19 · 28 ։
ժդ Սղ · 65 · 6 · Ղեւ · ի · 26 ։
ժե Հմր · 8 · 21 · 31 ։
ժզ Սապ · 24 · Ա՛մբ · 3 ։
ժէ Դատ · ե · 3 ։
ժը Սղ · 65 · 6 · Ղեւ · ի · 26 ։
ժթ Հմր · 11 · 1 · Ես · կդ · 3 ։
ի Հմր · 6 · 19 · 28 ։
իա Սղ · 65 · 6 · Ղեւ · ի · 26 ։
իբ Հմր · 8 · 21 · 31 ։
իգ Ես · խե · 2 ։
իդ Ովս · ե · 39 ։
իե Եփ · ե · 20 ։
իզ Եփ · կդ · 20 ։
իէ Եփ · կդ · 22 · Սպ · ի · 13 · Յբ · 5 ։
իը Հմր · 6 · 15 · 28 ։
իթ Թագ · ի · 4 · 5 ։
լ Սղ · 34 · 15 · 18 · Մտ · ը · 8 ։
լա Հմր · 6 · 15 · 28 ։
լբ Սպ · 5 · 2 · Նգ · 3 ։
լգ Ես · խդ · 28 · 30 · Սպ · ե · 3 · խի · 13 · Նգ · 13 · Նգ · 4 ։
լդ Հմր · 8 · 15 · 31 ։
լե Դ Թագ · ի · 14 · Յբ · 28 · Նա · ը · 10 · Հմր · 6 · 13 · 19 ։
լզ Սպ · Ա՛մ · 9 · Մտ · ը · 26 ։
լէ Յհ · 14 · Ա՛մբ · 17 · Հմր · 8 · 15 · 21 ։
լը Սպ · ի · 22 · 25 · Ա՛մբ · 1 ։
լթ Թագ · ժ · 1 · 7 · Ա՛մս · 1 ։
խ Թագ · ժե · 1 · 7 · Ես · ժգ · 10 · ժդ ։
խա Սղ · 34 · 15 · 18 · Մտ · ը · 8 ։
խբ Սղ · 107 · 9 · Մտ · ե · 6 ։
խգ Սղ · 34 · 15 · 18 · Մտ · ը · 8 ։
խդ Սղ · 107 · 9 · Մտ · ե · 6 ։
խե Ես · ժգ · 10 · ժդ ։
խզ Յբ · 5 · 11 ։
խէ Սղ · 107 · 9 · Մտ · ե · 6 ։
խը Ես · ժգ · 10 · ժդ ։
խթ Սղ · 34 · 15 · 18 · Մտ · ը · 8 ։
ծ Ես · խդ · 25 ։
ծա Սղ · 34 · 8 · Ես · խա · 18 ։
ծբ Ես · ժբ · 2 · ժե · 10 · 20 ։
ծգ Եփ · ե · 7 ։
ծդ Թագ · ժ · 32 ։
ծե Եփ · ժբ · 21 · 24 ։
ծզ Թագ · բ · 3 ։
ծէ Սղ · 34 · 7 · 8 ։

եւ Հաճոյ առնվիերը ոչխարներու. Հօտի պէս կ'ընէ.
42 Որ դուխերը պիտի տեսնեն եւ ուրախանան.
Ու ամէն հանօքնութիւն իր բերանը պիտի
գոցէ.
43 Որովհետեւ որ աս բաներըը պահէ.
Անոնք Տէրոջը ողորմութիւնները պիտի հաս-
կընայ։

ՍԱՂՄ· ՃԸ

1 Դաւիթի ԻՀգիներ կը քաջալերէ որ Աստուած գովէ։ 5 ու
ըզքեզ օգնութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ անոր խոստումները
համճնան։ 11 Իր վստահութիւնը Աստուծոյ օգնականութեա-
նը վրայ։

Դաւիթին երգը -- Սաղմոս։

1 Իմ՝ սիրտս պատրաստ է, ով Աստուած.
Պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ իմ փառ-
քովս ալ։
2 Զարթնցիր, ով տաւիղ ու քնար.
Ես կանուխ պիտի արթննամ։
3 Ով Տէր, ժողովրդոց միջէը քեզ պիտի գոհեմ,
Ու ազգաց պիտի երգեմ քեզի ազգերուն միջէը.
4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ է -- երկ-
կինքէն վեր,
Եւ քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը։
5 Երկինքց վրայ բարձրացիր, ով Աստուած,
Ու քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ։
6 Որ քու սիրելիներդ փրկուին՝
Աջ ձեռքովդ ապրեցուր ու պատասխան տուր
ինծի։

7 Աստուած ըսելու սրբութիւնովը խօսեցաւ.
Ես պիտի ցնծամ, Սիւքէմը պիտի բաժնեմ,
Ու Սոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ։
8 Իմն է Գաղաադը -- իմն է Մանասէն.
Եւ Եփրեմ գլուխս զօրութիւնն է.
Իւդան իմ օրէնսդիրս է.
9 Մոաբը իմ լուացարանս է.
Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս.
Փղշտացիներուն վրայ հաղթող պիտի ցնծամ։
10 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւոր քաղաքը.
Ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչեւ Եդոմ։
11 Զի՞ որ դուն, ով Աստուած, -- չերեսի ձգե-
ցիր մեզ,
Ու մեր զօրքերուն հետը չելար, ով Աստուած։
12 Նեղութեան միջէն մեզի օգնութիւն տուր,
Վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը։
13 Աստուծով քաջութիւն պիտի ընենք.
Ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները։

ՍԱՂՄ· ՃԹ

1 Դաւիթ իր հարեաս թշնամիներուն համար գանգատելով՝

ղ Սաղ· հը· 23։	բեմ· Թ· 12։ Ովմ·	։ Կոմ իր սրբոցածին
ե Յոբ· իբ· 19։ Սաղ·	ժգ· 9։	մէջ
ծբ· 6։ ծբ· 10։	ՃԸ	ի Ծն· իմմ· 10։
զ Յոբ· ժ· 16։ Սաղ·	= Սաղ· ծվ· 7։	ա Սաղ· կ· 9։
իգ· 11։ Լաամ· ժ·	ը Սաղ· ծվ· 8--11։	ի Սաղ· կ· 12։
11։ Հաղմ· գ· 19։	թ Սաղ· ծվ· 5, 11։	ՃԹ
Ի Սաղ· կէ· 9։ Ե·	ժ Սաղ· կ· 2, եւս։	= Սաղ· ձգ· 1։

գանձը կ'ամբարէ։ 16 անոնց յաջողութիւը կը պատճ։ 21 իր Քը-
շատութեանը համար գանգատելով՝ օգնութիւն կը խնդրէ։
29 ե Աստուծոյ շնորհակալութիւն կը խոստանայ։

Դպետաւոր երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով իմ օրհնութեանս Աստուածը, ՝լուռ մի
կենար։
2 Ինչու որ ամբարշտին բերանը
Ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ վրաս.
Ինծի դէմ սուտ լեզուով խօսեցան։
3 Ատելութեան խօսքերով իս պատեցին,
Եւ ինծի հետ չանիքարեւ տեղը կռուեցան։
4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակութիւն ըրին
ինծի,
Բայց ես աղօթք կ'ընէի։
5 Նաեւ չարութիւն տեղը չար հատուցին,
Ու իմ սիրոյս տեղը ատելութիւն։

6 Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերակացու դիր,
Եւ ՝Սատանան թող կայնի անոր աջ կողմը։
7 Երբոր դատուի՝ յանցաւոր ելլէ,
Ու ՝անոր աղօթքը մեղք ըլլայ։
8 Անոր օրերը պակսին.
Ե՝ ՝անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ։
9 ՝Անոր զոյ ինկերը որբ ըլլան,
Ու անոր կինկը այրի մարի։
10 Եւ անոր որդիները թափառական ըլլան ու
մուրան,
Եւ իրենց աւերակներէն հեռ՝ փնտռուին։
11 ՝Փոխ առողը անոր բոլոր ունեցածը,
Ու օտարները յափշտակեն անոր վաստկածը։
12 Բնաւ մէկը գթութիւն չընէ անոր,
Ու մէկը չողոքի անոր որբերուն։
13 ՝Անոր զաւակները կորստեան մատնուին,
Անոնց ՝անունը գալու ազգին մէջ ջնջուի։
14 ՝Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առ-
չին յիշուի,
Եւ անոր մօրը մեղքը չջնջուի։
15 Անոնք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջեւն ըլլան,
Որ ՝անունց յիշատակը երկրէն վերցնէ։
16 Ինչու որ անիկա ողորմութիւն չընելը չյիշեց,
Հապա խեղճը ու ազգատը հալածեց,
Որ ՝սիրտը կոտրածը սպաննէ։
17 Նաեւ նանեխ բը սիրեց, ու թող անոր վրայ գայ,
Եւ օրհնութիւնը չուզեց, ու թող անկէ հե-
ռու ըլլայ։
18 Անեծքը իր հանդերձին պէս հագաւ,
Եւ անիկա ՝ջուր իր պէս անոր փորին մէջը մտնէ,
Ու ձէթի պէս՝ անոր ոսկորներուն մէջ։
19 Հագնելու հանդերձի պէս
Ու միշտ գօտիի պէս ըլլայ անոր։

ք Սաղ· լբ· 7։ կիմ·	ի Եզ· իբ· 24։	բեմ· ժբ· 23։
4։ Յոբ· ժ· 25։	։ Յոբ· ե· 5։ ժբ· 9։	ի Յոբ· ժբ· 17։
ֆ Սաղ· լբ· 13։ լբ· 20։	Ի Յոբ· ժբ· 10։ Սաղ·	Սաղ· լգ· 16։
Ի Ջաբ· գ· 1։	լբ· 23։	ի Սաղ· լգ· 13։
։ Կամ հակառակորդը	ի Լաամ· ժ· 7։	։ Լաամ· ժգ· 14։
ի Լաամ· իբ· 9։	։ Եզ· բ· 3։	Եզեկ· լբ· 6։
։ Գաղ· ա· 20։	։ Նեհեմ· գ· 5։ Ե·	Ի Թուա· ե· 22։

20 ինձի հակառակ կեցողներուն
Ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձը
ըս աս ըլլայ Տէրոջմէն։
21 Բայց դուն, ով Տէր Եհովայ, *օգնէ ինձի՝
քու անուանդ համար։
Փրկէ զիս քու ողորմութեանդ բարի ըլլալուն
համար։
22 Ինչու որ ես խեղճ ու ազքատ եմ,
Ու իմ սիրտս ներսէն դիս խոցուած է։
23 Ես †երկնցող ստուերի պէս անցայ,
Մարախի պէս թօթվուեցայ։
24 Ծոմնակերս ծոմապահութենէն տկարացան,
Ու մարմինս իր պարարտութենէն մնացեալ։
25 Ու ես ‡անոնց նախատինքը եղայ։
Երբոր զիս կը տեսնէին՝ †գլուխնին կը շարժէին։
26 Օգնէ ինձի, ով Տէր իմ Աստուածս։
Փրկէ զիս քու ողորմութեանդ համեմատ։
27 Ու գիտնան թէ քու ձեռքդ աս է,
Ե՛ւ դուն բերր ասիկա, ով Տէր։
28 †Թող անոնք անիծեն, բայց դուն օրհնէ։
Երբոր ‡ինչ ‡ելլեն՝ թող ամչնան,
Բայց †քու ծառադ թող ուրախ ըլլայ։
29 †Իմ թշնամիներս թող †հագնին,
Ու իրենց ամօթը պատմուճանի պէս վրանին
առնեն։
30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս,
Ու †շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ անոնք։
31 Ինչու որ †ինքը ազքատին աջ կողմն կը կայնի,
Որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ։

ՍԱՂՄ· ՃԺ

1 †Բրիտասի թագաւորութիւնը։ ‡ քահանայապետները ե՛ւ յաջորդութիւնը։

Պաղտես Դաւթի։

1 Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, Դասէ իմ աջ կողմն,
Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պա-
տուանդան ընեմ։
2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիօնէն
պիտի խրկէ։
Քու թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ։
3 †Քու զօրութեանդ օրը
Ձօ՛գ ազատակամ պիտի ըլլայ †սրբութեան զար-
դարանքներով։
Քու †երիտասարդներդ արշալոյսին արգան-
դի ցօղնի՞
Ա՛ն պիտի ըլլան քեզի։
4 Տէրը երդում բրաւ ու չպիտի չզղջայ,
†Դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս
քահանայ ես։
5 Տէրը Քու աջ կողմդ է,
Անիկա իր բարկութեան օրը թագաւորներ
պիտի ջարդէ։
6 Անիկա հեթանոսներուն մէջ դատաստան պի-
տի բնէ,
Մեռելներով պիտի լեցնէ,
Շատ երկիրներու վրայ †գլուխ եր՛եիւ պիտի
ջարդէ։
7 †Ճամբան մէջ պիտի խմէ.
†Անոր համար գլուխ պիտի վերցնէ։

ՍԱՂՄ· ՃԺԱ

1 Սաղմոսերգուն իր օրհնութիւնը կը յորդորէ քա-
ռասած գոլլու՝ անոր փառաւոր գործերուն և ա՛ն շնորհքին
համար։ 10 Աստուծոյ երկիւղը ՀՀմաստութիւն կը
պատճառէ։

1 Ա՛լլելուիա։ Բոլոր սրտով †Տէրը պիտի գոհա՛մ
Ուղիղներուն ժողովքին ու ժողովուրդին մէջ-
ը։
2 †Տէրոջը գործերը մեծ են,
Անոնք սիրողներուն բոլորին †կը փնտրեն։
3 Անոր գործերը †փառաւոր ու վայելուչ է,
Ու անոր արդարութիւնը յաւիտան կը մնայ։
4 Զիչել տուաւ իր հրաշքները։
†Տէրը ողորմած ու գթած է։
5 †Կերակուր տուաւ իրմէ վախցողներուն,
Իր ուխտը յաւիտան կը յիշէ։
6 Իր գործերուն զօրութիւնը ցուցուց իր ժո-
ղովուրդին,
Անոնց տալով ազգերուն ժառանգութիւնը։
7 Անոր ձեռքերուն գործերը †ճշմարտութիւն
ու իրաւունք են։
‡Անոր բոլոր պատուիրանները հաստատուած
են։
8 †Յաւիտանս յաւիտենից հաստատուած են
†ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են։
9 †Փրկութիւն խրկեց իր ժողովուրդին,
Իր ուխտը յաւիտան պատուիրեց։
‡Սուրբ ու ահաւոր է անոր անունը։
10 †Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջմէ վախն է։
Բարի խոհեմութիւն ունեն ան ամէնը որ ա-
նոնք կ'ընեն։
Անոր օրհնութիւնը յաւիտան կը մնայ։

• Եբեր· իմեն հետ գործել։
յ Սաղ· Ճր· 11· Ճխոհ· 4։
ղ Եբեր· ժբ· 12։
ձ Սաղ· իբ· 6· 7։
ճ Մատ· իե· 39։
ն բ Ծնգ· ժբ· 11· 18։
շ Եզ· ժե· 14։
ո Սաղ· լե· 26· Ճեր· 19։

• Սաղ· լե· 18· Ճժա· 1։
յ Դատ· ե· 2։
ղ Սաղ· զբ· 9։
ձ Եբեր· երեսատուր դարձնեց ջան արդարացուն ու գանձեն
Սաղ· իե· 6· 7։
ճ Սաղ· ժբ· 5· Ճկր· 5։
ն Սաղ· կբ· 21· Ներ· զ· 13։
շ Դատ· ե· 5· 6։
ո Եզ· ծգ· 12։

Ճժա

• Մատ· իբ· 44։
յ Մար· ժբ· 36։
ղ Դան· ի· 42· Գործ· բ· 34· ա Կոր· ժե· 25։
ձ Եբեր· ա· 13· ՀՕրն· զ· 22· Տհա·
ճ Սաղ· ի· 18· Ճբ· 3· Ճն· 12· Հաւտ· բ· 5· Ցայտ· ժա· 18·
ն Սաղ· կբ· 21· Ներ· զ· 13·
շ Դատ· ե· 5· 6·
ո Եզ· ծգ· 12·

Ճժբ

• Սաղ· լե· 18· Ճբ· 3· Ճն· 32· Ճբ· 30· Ճբ· 1·
յ Ցար· լբ· 1· Ի· ի· Եա· Սաղ· զբ· 3· Ճբ· 14· Ցայտ· ժե· 3·
ղ Սաղ· Ճխգ· 5·
ձ Սաղ· Ճխե· 4· 8· 10·
ճ Սաղ· Ճզ· 5· Ճբ· 8·
ն Մատ· զ· 20· 33·
շ Ցայտ· ժե· 3·
ո Սաղ· Ճբ· 7·

• Եզ· ի· 8· Մատ· ե· 18·
յ Սաղ· ժբ· 9·
ղ Ցայտ· ժե· 3·
ձ Մատ· ա· 21· Ղուկ· ա· 68·
ճ Ղուկ· ա· 49·
ն բ Օր· գ· 6· Ցար· իբ· 28· Ես· ա· 7· ի· 10· Ժամ· ժբ· 13·
շ

ՍԱՂՄ· ՃԺԲ

1 Առաւ ածպաշտաւթիւնը քէ աս կ'անգթա և քէ հանգչը. Ձեռքին խառնուածները. 10 Խորհրդաւոր մեղքան չաշ. գաւթիւնը չարեաւն տրամադիրն պիտի պատմուի։

1 **Ա**ւէլուխա։ Երանի ան մարդուն որ Տէրոջ
մէն կը վախնայ,
Ո– Յաւոր պատուիրաններուն չատ կը հաւնի։
2 Անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի
վրայ։
Ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի։
3 Առատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ
անոր տան մէջ,
Ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի
մնայ։
4 Խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ուղիղներուն.
Ողորմած ու գթած և արդար է։
5 Բարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ կու տայ.
Իր գործերը խնամուն քով կը կատարէ։
6 Յիրաւի երանիկ յաւիտեան պիտի չասանի.
Արդարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ։
7 Ալեկոծ գէշ լուրէն չի վախնար.
Անոր սիրտը հաստատուն է, — Տէրոջը կը յուսայ։
8 Անոր սիրտը հաստատուած է, չվախնար,
Մինչև որ իր թշնամիներուն կրնայ տեսնել։
9 Տարաձեռն, ազատութիւն տուաւ.
Անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ.
Անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ։
10 Ամբարիշտը պիտի տեսնէ ու բարկանայ,
Իր ակռաները պիտի կրճտէ ու պիտի հալի.
Ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պիտի կոր-
սուի։

ՍԱՂՄ· ՃԺԳ

1 Առաւած գովելու յորդորիչը մը իր գերագանցութիւնը ու իր ազգութիւնին համար։

1 **Ա**ւէլուխա։ Օրհնեցէք, ով Տէրոջը ծառա-
նները,
Օրհնեցէք Տէրոջը անունը։
2 Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը
Ամէն հետև մինչև յաւիտեան։
3 Արեւելքէն մինչև արեւմուտք
Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։
4 Տէրը բոլոր ազգերուն վրայ.
Անոր փառքը երկինքէն վեր է։
5 Ո՞վ Տէրը Աստուծոյն պէս ունի կոչ,

Որ բարձրութեան մէջ կը բնակի.
6 Որ երկինքը ու երկրի մէջ եղած բաները
Տեսնելու համար կը խոնարհի.
7 Որ աղբատը փոշիէն վեր կը վերցնէ,
Ո– անանկը ազատոցէն կը բարձրացնէ,
8 Որ ընտանի նստեցնէ իշխաններուն հետ՝
Իր ժողովրդին իշխաններուն հետ.
9 Որ տանիչ կինվը տունը կը բնակեցնէ,
Ո– զուարճալի զաւակ մայր ընէ։ Ալէլուխա։

ՍԱՂՄ· ՃԺԴ

1–8 Ընթացս հանիւթերուն օրհնականութեամբ Աստուծմէ փախուստ յորդորիչ մը։

1 Երբոր Իսրայէլ Եգիպտոսէն գաւառ ելաւ,
Ո– Յակոբին տունը՝ օտարալեզու ժողովուրդին միջէն,
2 Յուդա անոր սրբարանը՝
Ո– Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ։
3 Ովկեան տեսաւ ու փախաւ։
Յորդանան ետ դարձաւ։
4 Լեռները խոյերու պէս ցատկռտացին,
Ո– բլուրները գառնուկներու պէս։
5 Ի՞նչ ունիս եղաւ, ով ծով, որ փախար,
Ե– դուն, Յորդանան, որ ետ դարձար։
6 Ով լեռներ, Ըսո՞ւ– խոյերու պէս ցատկռտա-
ցիք,
Ո– դուք, բլուրներ, գառնուկներու պէս։
7 Դողա՛ւիլ, ով երկիր, Տէրոջը երեսէն՝
Յակոբին Աստուծոյն երեսէն,
8 Ան որ վէմը ջուրերու լիճի դարձուց,
Ո– ապառաժը ջուրերու ակրեր։

ՍԱՂՄ· ՃԺԵ

1 Սպասելիքդ Աստուծոյ Հնչեցիա փառք, և ու կատարքն անոնցմէ ներգործութիւնը յայտնելով։ 9 կը յորդորի Նա ուշադիր ըլլալու։ 13 և անոր գործերէն մնասականքը՝ իր բարեբարեկութեան համար։

1 Ո՞չ թէ մեզի, ով Տէր, չէ թէ մեզի,
Հապա քու անուանդ փառք տուր
Քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ հա-
մար։
2 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները ըսեն թէ
Իրենց Աստուածը ո՞ւր է հիմա անոնց։
3 Բայց մեր Աստուածը երկինքն է.
Անոնք իր բոլոր ուզածը ըրաւ։
4 Անոնց կուռքերը արծաթէ ու ոսկի են,
Մարդոց ձեռքի գործ են։
5 Բերան ունին, բայց չեն խօսիր,
Աչքեր ունին, բայց չեն տեսնիր։
6 Ականջներ ունին, բայց չեն լսեր,
Քիթեր ունին, բայց չեն հոտոտիր։
7 Ձեռքեր ունին, բայց չեն շօշափեր,
Ոտքեր ունին, բայց չեն քալեր,
Կոկորդով ձայն մը չեն հաներ։
8 Անոնց պէս պիտի ըլլան անոնք որ զանոնք
կ'ընեն,
Ամէն մարդ որ անոնց կը վստահի։
9 Իսրայէլ, յուսա՛ Տէրոջ մէջ.
Անիկա անոնց օգնականն ու վահանն է։
10 Ահարոնի տունը, յուսա՛ Տէրոջ մէջ.
Անիկա անոնց օգնականն ու վահանն է։
11 Տէրոջմէ վախցողներ, յուսա՛ Տէրոջ մէջ.
Անիկա անոնց օգնականն ու վահանն է։
12 Տէրը մեզ յիշեց, կ'օրհնէ,
Կ'օրհնէ Իսրայէլի տունը,
Կ'օրհնէ Ահարոնի տունը։
13 Կ'օրհնէ Տէրոջմէ վախցողները,
Փոքրերն ու մեծերը։
14 Տէրը թող աւելցնէ ձեզի,
Ձեզի ու ձեր զաւակներուն։
15 Դուք օրհնեալ էք Տէրոջմէ,
Որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց։
16 Երկինքը երկինքներն են Տէրոջը,
Բայց երկիրը մարդոց տուաւ։
17 Մեռեալները չեն գովեր Տէրը,
Ոչ ալ անոնք որ լռութեան մէջ կ'իջնան։
18 Բայց մենք կ'օրհնենք Տէրը
Հիմա ու միշտ ու յաւիտեան։ Ալէլուխա։

ՍԱՂՄ· ՃԺԶ

1–8 Ընթացս հանիւթերուն օրհնականութեամբ Աստուծմէ փախուստ յորդորիչ մը։

1 Երբոր Իսրայէլ Եգիպտոսէն գաւառ ելաւ,
Ո– Յակոբին տունը՝ օտարալեզու ժողովուրդին միջէն,
2 Յուդա անոր սրբարանը՝
Ո– Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ։
3 Ովկեան տեսաւ ու փախաւ։
Յորդանան ետ դարձաւ։
4 Լեռները խոյերու պէս ցատկռտացին,
Ո– բլուրները գառնուկներու պէս։
5 Ի՞նչ ունիս եղաւ, ով ծով, որ փախար,
Ե– դուն, Յորդանան, որ ետ դարձար։
6 Ով լեռներ, Ըսո՞ւ– խոյերու պէս ցատկռտացիք,
Ո– դուք, բլուրներ, գառնուկներու պէս։
7 Դողա՛ւիլ, ով երկիր, Տէրոջմէ երեսէն՝
Յակոբին Աստուծոյն երեսէն,
8 Ան որ վէմը ջուրերու լիճի դարձուց,
Ո– ապառաժը ջուրերու ակրեր։

ՍԱՂՄ· ՃԺԷ

1 Սպասելիքդ Աստուծոյ Հնչեցիա փառք, և ու կատարքն անոնցմէ ներգործութիւնը յայտնելով։ 9 կը յորդորի Նա ուշադիր ըլլալու։ 13 և անոր գործերէն մնասականքը՝ իր բարեբարեկութեան համար։

1 Ո՞չ թէ մեզի, ով Տէր, չէ թէ մեզի,
Հապա քու անուանդ փառք տուր
Քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ հա-
մար։
2 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները ըսեն թէ
Իրենց Աստուածը ո՞ւր է հիմա անոնց։
3 Բայց մեր Աստուածը երկինքն է.
Անիկա իր բոլոր ուզածը ըրաւ։
4 Անոնց կուռքերը արծաթէ ու ոսկի են,

Մարգա՛ ձեռքի գործքեր են.
5 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր.
Աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ.
6 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր.
Քիթ ունին՝ բայց հոտ չեն առներ.
7 Ձեռքեր ունին՝ բայց չեն շօշափեր.
Ոտքեր ունին՝ բայց չեն քալեր,
Ո՛ր իրենց կոկորդովը ձայն չեն հաներ։
8 Անոնց նման կ՚ըլլան անոնք զինողները
Ո՛ր բոլոր անոնց յուսացողները։

9 «Ով խոյակէ, Տէրոջը յուսա։»
Ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը։
10 †Ով Ահարոնի տուներ, Տէրոջը յուսացէք։»
Ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը։
11 ‡Ով Տէրոջմէ վախցողներ, Տէրոջը յուսացէք։»
Ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը։

12 Տէրը մեզ կը յիշէ՝ պիտի օրհնէ,
Իսրայէլի տուները պիտի օրհնէ,
Ահարոնի տուները պիտի օրհնէ.
13 §Տէրոջմէ վախցողները պիտի օրհնէ՝
Գետինկներ ու մեծերուն հետ։
14 Տէրը ձեզի քաջ պիտի աւելցնէ,
Ձեզի ու ձեր զաւակներուն։
15 ¶Օրհնեալ էք դուք Տէրոջմէն,
‖Ան որ երկինքն ու երկիրը առեղծեց։

16 Երկինք երկինքը Տէրոջն է,
Բայց երկիրը մարդոց որդիներուն տուաւ։
17 **Մեռելները Տէրը չեն օրհներ,
Ո՛չ ալ անոնք որ ††գերեզմանը կ՚իջնեն։
18 ‡‡Բայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք
Ակի՛ եւս. մինչեւ յաւիտեան։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԻԴ

1 Սաղմոսերգուն կը խոստովանի իր սէրը ու իր պատասխանատուութիւնը առ Աստուած՝ անոր փրկութիւնը համար։ 12 Ուխտ կ՚ընէ որ ընծայական մատուցանէ Աստուծոյ։

1 §§Ուրախ եմ ես,» ինչու որ Տէրը
Իմ ձայնս ու աղաչանքս լսեց։
2 Ինչու որ անիկա իր ականջը ինծի խոնարհեցուց,
Ու իմ օրերուս մէջ ձայն պիտի կանչեմ։
3 ¶¶Մահուան լարերը իս պատեցին,
Ու գերեզմանին փիւռերը իս գտան.
Նեղութիւն ու սգութիւն գտայ,
4 Բայց ես Տէրոջը անունը կանչեցի,
Կ՚ազաչեմ, ով Տէր, փրկէ իմ անձս։
5 †††Ողորմած ու †‡‡արդար է Տէրը,

Եւ մեր Աստուածը գթած է։
6 Տէրը միամիտները կը պահէ.
Ես խեղճ եղայ, ու անիկա զիս ազատեց։
7 Ով իմ անձս, դարձիր քու §§§հանգստութեանդ,
Ինչու որ †‡‡‡Տէրը քեզի բարիք բրաւ։
8 Վասն զի դուն իմ անձս մահուանէ փրկեցիր,
Իմ աչքերս արցունքէն, ¶¶¶ իմ ոտքերս դայթակղելէն։
9 Տէրոջը առջեւ պիտի քալեմ
‖‖Կենդանութեան երկրին մէջը։
10 «Հաւատացի անոր համար խօսեցայ.
Ես խիստ չխռովեցայ։
11 *Իմ չփոթութեանս մէջ ըսի թէ
**Ամէն մարդ սուտ է։

12 Ի՞նչ հատուցանեմ Տէրոջը՝
Անոր բոլոր ինծի ††† բարութիւններ փոխարէն։
13 Փրկութեան բաժակը պիտի առնեմ,
Ու Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ։
14 ‡‡‡Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ
Իր բոլոր ժողովուրդին առջեւն։
15 §§§Պատուական է Տէրոջը առջեւ
Իր սուրբերուն մահը։
16 Կ՚աղաչեմ, ով Տէր, ¶¶¶ ‖‖‖ինչու որ ես քու ծառադ եմ,
Ես քու ծառադ եմ ու †††քու ազախինիդ որդին։
Դուն իմ կապերս արձակեցիր։
17 ‡‡‡‡Գոհութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ քեզի,
Ու Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ։
18 §§§§Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ
Իր բոլոր ժողովուրդին առջեւն,
19 ¶¶¶¶Տէրոջը տաճար պատկերուն մէջը,
Քու մէջդ, ով Երուսաղէմ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԻԼ

1 Ա Աստուած փառաբանելու յորդորանք մը իր ազգութեանը ու ներկայութեանը համար։

1 ‖‖‖‖Օրհնեցէք Տէրը, ով բոլոր ազգեր,
Գովեցէք անիկա, ով բոլոր ժողովուրդներ.
2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ է,
Ու †††††Տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան է։
Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԻՐ

1 Աստուծոյ ողորմութիւնը համար գիրքը փառաբանելու յորդորանք մը։ 5 Մաղմոսերգուն իր փառաբանութիւնը կը ցուցնէ իրեն ուղեցոյց ունենալ Աստուծոյ ապահովութիւնը։ 10 Սաղ-

---

Ե Սաղ· ՃԼԵ· 18։ Ելք· 9։ 10։ 11։ Ծնն· ը· 8։ Ա՚Օր· ը· 18։ 19։
Զ Տես Սաղ· ՃԻԵ· 2։ 3։ 4։ ՃԼԵ· 15։ 20։
Է Կամ Խոյակէն։
Ը Սաղ· ՃԻԵ· 1։ 4։ բոլոր կը յատուց։
Թ Սաղ· ՃԻԶ· 14։ 17։ 19։ 20։ 21։ 22։ 23։ 24։ 25։ 26։ 27։ 28։ 29։ 30։ 31։ 32։ 33։ 34։ 35։ 36։ 37։ 38։ 39։ 40։ 41։ 42։ 43։ 44։ 45։ 46։ 47։ 48։ 49։ 50։ 51։ 52։ 53։ 54։ 55։ 56։ 57։ 58։ 59։ 60։ 61։ 62։ 63։ 64։ 65։ 66։ 67։ 68։ 69։ 70։ 71։ 72։ 73։ 74։ 75։ 76։ 77։ 78։ 79։ 80։ 81։ 82։ 83։ 84։ 85։ 86։ 87։ 88։ 89։ 90։ 91։ 92։ 93։ 94։ 95։ 96։ 97։ 98։ 99։ 100։ 101։ 102։ 103։ 104։ 105։ 106։ 107։ 108։ 109։ 110։ 111։ 112։ 113։ 114։ 115։ 116։ 117։ 118։ 119։ 120։ 121։ 122։ 123։ 124։ 125։ 126։ 127։ 128։ 129։ 130։ 131։ 132։ 133։ 134։ 135։ 136։ 137։ 138։ 139։ 140։ 141։ 142։ 143։ 144։ 145։ 146։ 147։ 148։ 149։ 150։ 151։ 152։ 153։ 154։ 155։ 156։ 157։ 158։ 159։ 160։ 161։ 162։ 163։ 164։ 165։ 166։ 167։ 168։ 169։ 170։ 171։ 172։ 173։ 174։ 175։ 176։ Ա Սաղ· ՃԻԷ· 1։ 2։ 3։ 4։ 5։ 6։ 7։ 8։ 9։ 10։ 11։ 12։ 13։ 14։ 15։ 16։ 17։ 18։ 19։ 20։ 21։ 22։ 23։ 24։ 25։ 26։ 27։ 28։ 29։ 30։ 31։ 32։ 33։ 34։ 35։ 36։ 37։ 38։ 39։ 40։ 41։ 42։ 43։ 44։ 45։ 46։ 47։ 48։ 49։ 50։ 51։ 52։ 53։ 54։ 55։ 56։ 57։ 58։ 59։ 60։ 61։ 62։ 63։ 64։ 65։ 66։ 67։ 68։ 69։ 70։ 71։ 72։ 73։ 74։ 75։ 76։ 77։ 78։ 79։ 80։ 81։ 82։ 83։ 84։ 85։ 86։ 87։ 88։ 89։ 90։ 91։ 92։ 93։ 94։ 95։ 96։ 97։ 98։ 99։ 100։ 101։ 102։ 103։ 104։ 105։ 106։ 107։ 108։ 109։ 110։ 111։ 112։ 113։ 114։ 115։ 116։ 117։ 118։ 119։ 120։ 121։ 122։ 123։ 124։ 125։ 126։ 127։ 128։ 129։ 130։ 131։ 132։ 133։ 134։ 135։ 136։ 137։ 138։ 139։ 140։ 141։ 142։ 143։ 144։ 145։ 146։ 147։ 148։ 149։ 150։ 151։ 152։ 153։ 154։ 155։ 156։ 157։ 158։ 159։ 160։ 161։ 162։ 163։ 164։ 165։ 166։ 167։ 168։ 169։ 170։ 171։ 172։ 173։ 174։ 175։ 176։ Բ Կամ Ահարոնի տուներ, Տէրոջը կը յատուցանեն։
Գ Կամ Տէրոջմէ վախցողներ, Տէրոջը կը յատուցանեն։
Դ Սաղ· ՃԻԷ· 1։ 4։
Ե Նե· ժգ· 19։
Զ Նե· ա· 1։ Սաղ· ՃԻԷ· 5։
Է Սաղ· գ· 3։ Ել· ԺԴ· 13։ 19։ Ես· լը· 15։
Ը Ել· ԺԴ· 15։ Դեմ· ԺԵ· 8։ Սաղ· ՃԻԸ· 137։ Ծնն· ԺԹ· 17։
Թ Երեմ· գ· 16։ Մատ· ԺԱ· 29։
Ժ Սաղ· ԺԶ· 6։ ՃԻԹ· 17։
ԺԱ Նե· ԺԳ· 19։ Սաղ· ՃԻԷ· 77։
ԺԲ Կամ Տէրոջը սիրեմ, Սաղ· ՃԼ· 1։
= Սաղ· ՃԼ· 4։ 5։ 6։
Ի Սաղ· ԺԹ· 8։
Լ Ելք· ԺԵ· 15։ Դեմ· ԺԲ· 8։ Սաղ· ՃԻԲ· 137։ Ծնն· ԺԸ· 17։
Խ Սաղ· ԺԲ· 13։
Ծ Ելք· ԺԵ· 9։ Սաղ· ՃԻԲ· 125։ Ծնն· ԺԹ· 16։
Կ Սաղ· ԺԲ· 13։
Հ Ելք· Գ· 7։ 9։ Դեմ· Գ· 13։
Ձ Սաղ· ՃԻԳ· 14։
Ղ Ել· Զ· 12։ Սաղ· Ը· 14։ ՃԼ· 22։
Ճ Հմր· 14։
Մ Սաղ· ՃԻ· 8։ Ա· 4։ ՃԼԵ· 8։

ՃԺԼ

Ա Հառաջ· ԺԼ· 11։
Բ Սաղ· Ա· 5։

մեծերգուին օրհնակով Քրիստոսի իբ Թագաւորութիւնը գալը կը ցուցնէ։

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է.
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
2 Իսրայէլը թող ըսէ թէ
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
3 Ահարոնին տունը թող ըսէ թէ
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն թէ
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
5 Նեղութեան մէջ Տէրոջը կանչեցի,
եւ Տէրը պատասխան տուաւ ինծի, ընդարձակ ձակտեղ մը հանելով։
6 Տէրը իմ կնաս է, չեմ վախնար.
Մարդը ինծի ինչ կրնայ ընել։
7 Տէրը իմ օգնականներուս հետ ինծի համար է,
ու ես իմ թշնամիներուս կատարածը պիտի տեսնեմ։
8 Լաւ է Տէրոջը յուսալ,
քան թէ մարդուց ապաւինիլ։
9 Լաւ է Տէրոջը յուսալ,
քան թէ իշխաններուն ապաւինիլ։
10 Բոլոր ազգերը զիս պաշարեցին.
Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։
11 Զիս պաշարեցին, եւ զիս պաշարեցին.
Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։
12 Մեղուներու պէս զիս պաշարեցին,
փուշերու կրակի պէս մարեցան.
Քանի Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։
13 Սաստիկ հրելով զիս, որ վար իյնամ.
Բայց Տէրը օգնեց ինծի։
14 Իմ զօրութիւնս ու ազնւութիւնս է,
ու իմ փրկութիւնս եղաւ։
15 Արդարներուն բնակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ.
Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։
16 Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է.
Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։
17 Պիտի չմեռնիմ, հապա պիտի ապրիմ,
ու Տէրոջը գործերը պատմեմ։
18 Տէրը դիս չատ խրատեց,
Բայց մահուան չմատնեց զիս։

19 Բացէք ինծի արդարութեան դուռները.
Անոնց մէջը պիտի մտնեմ, — Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ։
20 Ասիկա է Տէրոջը դուռը,
Արդարները պիտի մտնեն։
21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր,
ու ինծի փրկութիւն եղար։
22 Այն քարը որ շինողները անարգեցին,
Անկիւնին գլուխը եղաւ։
23 Ասիկա Տէրոջմէն եղաւ.
Զարմանալի է ասիկա մեր աչքերուն։
24 Ասիկա այն օրն է որ Տէրը առնդնեց.
Ցնծանք եւ ուրախ ըլլանք անոր միջը։
25 Հիմա կ'ապահովեմ, ով Տէր, փրկէ,
Հիմա կ'ապահովեմ, ով Տէր, յաջողէ։

26 Օրհնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։
Օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն։
27 Տէրը Աստուած է, եւ լոյս կը ցուցնէ մեզի.
Զոհի ածուածը լաստիներով կապեցէք,
ո՛ւ սեպտեմբեր եզրի բնակարան հասցուցէք։
28 Դուն ես իմ Աստուածս, ու քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ։
Իմ Աստուածս, քեզ պիտի բարձրացնեմ։
29 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է.
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ

1—176 Ջանասէր ազգեցիկներ · գովաբանութիւններ · ա. հնազանդութեան խոստումներու ·

ԱԼԵՖ

1 Երանի ճամբով ամբիծներուն՝
Որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն։
2 Երանի անոնց՝ որ անոր վկայութիւնները կը պահեն,
ո՛ր բոլոր սրտով զինքը կը խնդրեն,
3 Եւ անօրէնութիւն չեն ըներ,
Հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։
4 Դուն պատուիրեցիր որ չատ զգուշութեամբ քու հրամանները պահենք։
5 Երանի թէ իմ ճամբաներս յաջողին,
Որ քու կանոնները պահեմ։
6 Անատնեղ պիտի չամչնամ,
երբոր քու բոլոր պատուիրանքներուդ ղգուշութիւն ընեմ։
7 Պիտի գոհանամ քեզ ուղիղ սրտով,
երբոր քու արդար դատաստաններդ սորվիմ։
8 Քու կանոններդ պիտի պահեմ։
Իս բոլորովին մի թողուր։

ԲԵԹ

9 Երիտասարդը ինչո՞վ մաքրել իր ճամբան.
Քու խօսքիդ համեմատ ըզգուշութիւն ընելով։
10 Իմ բոլոր սրտովս փնտռեցի քեզ,

ՃԻԹ.
— ա Արդ. · ժգ. · 8 · 34 ·
Սաղ. ձգ · 1 · ձէ · 1 · ռէգ · 1 ·
ֆ Ելս Սաղ. ձմէ · 9 · եւ ·
ֆ Սաղ. ձէ · 1 ·
ֆ Սաղ. ժգ · 19 ·
ֆ Սաղ. իե · 1 · ծգ · 4 · 11 · ձեզ · 5 · էա · ծա · 12 · երբ · ժգ · 6 ·
ֆ Սաղ. ծգ · 1 ·
ֆ Սաղ. ծի · 10 ·
ֆ Սաղ. իա · 1 · կբ · 8 · 9 · երբմ. ժէ · 5 · 7 ·
ֆ Սաղ. ձեզ · 5 ·
ֆ Սաղ. ձը · 17 · ֆ ը Օբ · ա · 11 · ժ · 10 ·
ֆ ժաղ. է · 6 · ծա · 10 ·
ֆ Եզ. ժէ · 2 · եա · ժբ · 2 ·
ֆ Եզ. ժէ · 6 ·
ֆ Սաղ. ղ · 5 · Ամբ · 12 ·
ֆ Սաղ. կգ · 18 · ղ · 11 · եփես · բ · 10 · ա Գաղ. · 4 · 17 · Ա Կոր · ժ · 4 · 13 · Գաղ. · 5 · 1

Մի թազուր վիս որ Ի֊քու պատուիրանքներդ մոլորիմ։
11 Ի֊իմ սրտիս մէջը պահեցի քու խօսքերդ, Որ չմեղանչեմ քեզի դէմ։
12 Օրհնեալ ես դուն, ով Տէր։ Ի֊սորվեցուր ինձի քու կանոններդ։
13 Իմ շրթունքներովս պատմեցի Քու բերնիդ բոլոր դատաստանները։
14 Քու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախացայ, Որպէս թէ ամէն կերպ հարստութիւնով։
15 Ի֊քու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ, Եւ քու ճամբաներդ պիտի դիտեմ։
16 Ի֊քու կանոններովդ պիտի ուրախանամ, Ո֊ր քու խօսքդ պիտի չմոռնամ։

ԿԻՄԷԼ

17 Ի֊րաւութիւն ըրէ քու ծառայիդ, Ո֊ր ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ։
18 Բաց իմ աչքերս, Որ քու օրէնքիդ հրաշքներ տեսնեմ։
19 Ի֊պանդութեան եմ ես երկրի վրայ։ Մի ծածկեր ինծմէ քու պատուիրաններդ։
20 Ի֊իմ անձս կը նեղուի Ամէն ժամանակ քու դատաստաններուդ ցանկութեն։
21 Դուն սաստեցիր անիծած ամբարտաւանները, Ի֊քու պատուիրաններէդ մոլորողները։
22 Ի֊նախատինքը ու անարգանքը վրայէս ինծմէ, Ինչու որ քու վկայութիւններդ պահեցի։
23 Իշխաններ ալ կը նստին ու ինծի դէմ կը խօսէին, Բա֊յց քու ծառադ Ի֊քու կանոններուդ վրայով կը մտածէր։
24 Ի֊քու վկայութիւններդ ալ իմ ուրախութիւնս Ո֊ր իմ խորհրդականներս են։

ՏԱԼԵԹ

25 Ի֊իմ անձս հողին կը փակչի։ Կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ։
26 Իմ ճամբաներս պատմեցի, ու դուն ինծի պատասխան տուիր։ Ի֊սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
27 Քու հրամաններուդ ճամբան ինծի իմացուր, Եւ քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի մտածեմ։
28 Իմ անձս տրտմութենէն կը հալի։ Հաստատէ զիս քու խօսքիդ համեմատ։
29 Սուտութեան ճամբան հեռացուր ինծմէ, Ու քու օրէնքդ շնորհէ ինծի։
30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտրեցի,

Տե֊ս 21 · 118 ·
2 Մաշ֊ լէ֊ · 31 · Դաւիթ · ր · 19 · 51 ·
3 Հմր · 26 · 33 · 64 · 65 · 108 · 124 · 135 ·
Մաշ֊ խե֊ · 4 ·
4 Մաշ֊ լէ֊ · 11 ·
5 Մաշ֊ ո֊ · 8 · Հմր · 35 · 48 · 78 ·
6 Մաշ֊ ո֊ · 8 · Հմր · 35 · 47 · 70 · 77 ·
7 Մաշ֊ ԺԵ֊ · 7 ·
8 Ղեւտ֊ խե֊ · 9 · ԱՐՁ֊ · ԺԹ · 15 · Մաշ֊ լԹ֊ · 12 · ր Կար֊ · ե֊ · 6 · Երր֊ · ժա֊ · 13 ·
9 Մաշ֊ խը֊ · 1 · 9 · կգ · 1 · 2գ · 9 · Հմր · 40 · 131 ·
10 Հմր · 110 · 119 ·
11 Մաշ֊ լԹ֊ · 8 · Հմր · 15 ·
12 Հմր · 77 · 92 ·
13 Մաշ֊ խգ · 13 · Հմր · 40 · Մաշ֊ Ծ֊ · 13 ·
14 Հմր · 19 · Մաշ֊ ԺԹ֊ · 14 ·
15 Մաշ֊ խգ · 23 · Հմր · 78 · Մաշ֊ խե֊ · 11 · Հգ · 15 · Հմր · 99 · 148 ·
16 Մաշ֊ խե֊ · 16 · Հմր · 43 · 92 · 109 · 141 · 153 · 176 · Մաշ֊ Ծ֊ · 4 · Ես֊ · ԽԹ֊ · 1 · Երր֊ · Ե֊ · 7 ·
17 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 17 · Հմր · 116 · 175 · Մաշ֊ խե֊ · 7 · Հմր · 77 · 92 · 174 ·
18 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 18 · Հմր · 12 · 27 · 34 · 73 · 125 · 144 · 169 · Մաշ֊ խե֊ · 34 · Հմր · 18 · 129 · Մաշ֊ ՃԻ֊ · 27 · Հմր · 99 · 125 · 144 · 169 · Մաշ֊ խե֊ · 34 ·
19 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 19 · Հմր · 54 · 87 · 141 · 176 · Մաշ֊ խե֊ · 19 · Հմր · 87 · 141 · 176 · Մաշ֊ խե֊ · 19 ·
20 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 20 · Հմր · 40 · 81 · 131 · 174 · Մաշ֊ խե֊ · 20 · Հմր · 40 · 81 · 131 · 174 ·
21 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 21 · Հմր · 51 · 69 · 78 · 85 · 122 · Մաշ֊ խե֊ · 21 · Հմր · 51 · 69 · 78 · 85 · 122 ·
22 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 22 · Հմր · 39 · 42 · Մաշ֊ խե֊ · 22 · Հմր · 39 · 42 ·
23 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 23 · Հմր · 161 · Մաշ֊ խե֊ · 23 · Հմր · 161 ·
24 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 24 · Հմր · 77 · 92 · Մաշ֊ խե֊ · 24 · Հմր · 77 · 92 ·
25 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 25 · Հմր · 37 · 88 · 107 · 149 · 156 · 159 · Մաշ֊ խե֊ · 25 · Հմր · 37 · 88 · 107 · 149 · 156 · 159 ·
26 Մաշ֊ Ճ֊ · 4 · Հմր · 18 · 19 · Գաղ֊ · 1 · 8 · Մաշ֊ ՃԻ֊ · 26 · Հմր · 18 · 19 · Գաղ֊ · 1 · 8 ·
27 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 27 · Հմր · 16 · Մաշ֊ խե֊ · 27 · Հմր · 16 ·

ե֊ քու դատաստաններդ Ի֊ —ԱՒ֊ գրի։
31 Քու վկայութիւններուդ յարեցայ, Ով Տէր, իս մի ամչցներ։
32 Քու պատուիրանքներուդ ճամբան ազատ վազեմ, Ինչու որ դուն Ի֊իմ սիրտս պիտի լայնցնես։

Ե֊

33 Ով Տէր, սորվեցուր ինծի քու կանոններուդ ճամբան, Ու միշտ վերջը պիտի պահեմ զայն։
34 Իմաստուն ըրէ զիս, որ քու օրէնքդ պահեմ, Ու բոլոր սրտով անոր ի դէպ դնեմ։
35 Առաջնորդէ ինծի քու պատուիրանքներուդ շաւիղին մէջ, Ինչու որ անոր հաճնեցայ։
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ յօժարեցուր, Ու չէ թէ շահադիտութեան։
37 Դո֊ւ դարձուր իմ աչքերս, որ չտեսնեն բան տեսնելն։ Եւ զիս քու ճամբադ մէջ կենդանացուր։
38 Հաստատէ քու խօսքդ քեզմով վախցող ծառայիդ վրայ։
39 Դո֊ւ դարձուր ինծմէ իմ նախատինքս, ուսկից որ կը վախնամ, Ինչու որ քու դատաստաններդ բարի են։
40 Ահա ցանկացայ քու տնտեսութիւնդ։ Քու արդարութեանդ մէջ կենդանացուր զիս։

Զ֊Ե֊

41 Ով Տէր, հասնի իմ վրաս դայ քու ողորմութիւնդ, Եւ քու փրկութիւնդ քու խօսքիդ համեմատ։
42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ նախատողին, Վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ։
43 Եւ ճշմարտութեան խօսքը բնաւ մի հեռացներ իմ բերնէս, Ինչու որ քու դատաստաններուդ յուսացած եմ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պահեմ Յաւիտեանս յաւիտենից։
45 Եւ լայնարձակ տեղ մէջ պիտի քալեմ, Քանզի քու տնտեսութիւնդ խնդրեցի։
46 Ու դո֊ւ վկայութիւններդ թագաւորներուն առջեւ պիտի խօսիմ, Եւ պիտի չամչնամ։
47 Ու ես պիտի ուրախանամ քու պատուիրանքներովդ,

Ամե֊ · 5 · 6 ·
2 Մաշ֊ ՃԻ֊ · 28 · Դ Թագ֊ · գ · 29 · Եսա֊ · ե֊ · 5 · ր Կար֊ · գ · 11 ·
3 Հմր · 12 ·
4 Հմր · 112 · Մաշ֊ ժ֊ · 22 · Ցաքա֊ · ր · 26 ·
5 Հմր · 40 · 131 ·
6 Հմր · 73 · Եսա֊ · Իբ Թագ֊ · ե֊ · 22 · 26 ·
7 Եզեկ֊ · լգ · 31 · Մաշ֊ · ժ · 21 · 22 · Դաւ֊ · ժբ · 15 · Տիմ֊ · գ · 10 · Երր֊ · ժգ · 5 ·
8 Եսա֊ · ԽԹ · 15 · Եսա֊ · խգ · 5 · Հմր · 40 ·
9 Հմր · 73 · Եսա֊ · Իբ Թագ֊ · ե֊ · 22 · 26 ·
10 Հմր · 80 ·
11 Հմր · 95 · 107 · 140 · 156 · 159 · Մաշ֊ Ճ֊ · 4 · Հմր · 77 · Մաշ֊ ՃԻ֊ · 11 · Մաշ֊ խե֊ · 11 · Գաղ֊ · գ · 13 ·
12 Հմր · 16 ·

Որանք սիրեցին։
50 Եւ ձեռքերս դէպ՚ի քու պատուիրանքներդ, որոնք սիրեցի, Ու՝ քու կանոններուդ վրայով պիտի մտածեմ։

Ջ Ա Յ Ի Ն

51 Դիւէ քու ծաւալիդ եղած խօսքը, Որուն վրայ ինծի յոյսով տուիր ։
52 Իմ նեղութեանս մէջ՝ մխիթարեցիր զս է, Զանի զի քու խօսքդ զիս կենդանացուց։
53 Լիրարտաւանները խիստ չար ծաղր բրին զիս, Բա՝ ։ ։ ։ քու օրէնքէդ չխոտորեցայ ։
54 Իվ Ցէր, քու ատչի դատաստաններդ յիշեցի, Ու մխիթարեցայ ։
55 Ի սոգոնէն իս բռնեց ան ամբարիշտներուն հա մար՝ Որ քու օրէնքդ կը թողուն ։
56 Ես եղայ ինծի, Ինչու որ քու հրամաններդ կը պահեմ։

Խ Ե Թ

57 Ի՞նչ իմ բաժինս է՝ ով Ցէր ։ Բան որ քու խօսքերդ պահեմ։
58 Ձոլոր սրտով քու երեսդ խնդրեցի ։ Ողորմէ ինծի ։ քու խօսքիդ համեմատ ։
59 Իմ ճամբաներուս վրայով մտածեցի, Եւ իմ ոտքերս քու վկայութիւններուդ դարձուցի ։
60 Քու պատուիրանքներդ պահելու Աշտապացի ու չուշացայ ։
61 Ամբարիշտներուն խումբերը իս պատեցին, Բա՝ ։ ։ եւ քու օրէնքդ չմոռցայ ։
62 Ի կէս գիշերին կ՚ելլեմ քեզի գոհութիւն մատուցանելու Քու արդար դատաստաններուդ համար ։
63 Ես ընկեր եղայ ան ամէնուն որ քեզմէ կը վախնան, Ու քու հրամաններդ կը պահեն ։
64 Ով Ցէր, Երկիրը լեցուն է քու ողորմութեամբդ ։ Սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։

Դ Ե Թ

65 Բարութիւն բրիր քու ծաւալիդ, ով Ցէր, Քու խօսքիդ համեմատ ։
66 Բարի խնամութիւն ու գիտութիւն սորվեցուր ինծի, Ինչու որ քու պատուիրանքներուդ հաւատացայ ։
67 Խրատի որ վշտացած չէի կը սխալէի, Բայց հիմա քու խօսքդ կը պահեմ ։
68 Բարի ես դուն ու բարեաց ։ Սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
69 Անմարտաւանները հատիխուն հնարեցին ինծի դէմ, Բա՝ ։ ։ ես բոլոր սրտով քու հրամաններդ պահեմ ։
70 Ինոնց սիրտը ճարպի պէս պարարտացաւ ։ Բա՝ ։ ։ ես քու օրէնքովդ ուրախացայ ։
71 Ազէկ եղաւ ինծի որ վշտացայ ։ Որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ ։
72 Ինծի հազարաւոր ոսկիէ ու արծաթէ Աւելի ազէկ է քու բերնիդ օրէնքը ։

Ե Օ Տ

73 Ոջխս քու ձեռքերդ բրին ու ստեղծեցին ։ Հնամտուն բրէ զիս, որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ։
74 Երեզմի վախցողները իս պիտի տեսնեն և ուրախանան ։ Ինչու որ քու խօսքիդ յուսացայ ։
75 Գիտեմ՝, ով Ցէր, որ քու դատաստաններդ արդարութիւնով են, Ու վիրաւորելով զիս վշտացուցիր ։
76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ ինծի մխիթարութիւն ըլլայ՝ Քու ծառայիդ ըստ խօսքիդ համեմատ ։
77 Թող քու գթութիւններդ իմ վրաս գան որ ապրիմ, Վանի զի՝ քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է ։
78 Ամբարտաւանները ամօթի մատնուին, Ինչու որ առանց պատճառի անիրաւութիւն բրին ինծի դէմ։ Բայց ես՝ քու հրամաններուդ վրայ պիտի մտածեմ։
79 Թող ինծի դառնան քեզմէ վախցողները Եւ քու վկայութիւններդ ճանչցողները ։
80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլլայ քու կանոններուդ մէջը ։ Անանկ որ չամչնամ ։

Փ Ա Փ

81 Իմ անձս քու փրկութեանդ է՝ կը կարօտի ։ Ու՝ հես քու խօսքիդ կը յուսամ ։
82 Իմ աչերս քու խօսքիդ համար կը նուաղին ։ Ըսելով՝ Երբ պիտի մխիթարես զիս ։
83 Ինչու որ՝ հես ծուխի մէջ եղայ՝ տիկի պէս եղայ ։

ա Հմր · 15 ։
բ Հմր · 74 · 81 · 147 ։
գ Հ.ամմ. 36 · 4 ։
դ Երեմ. ի · 7 ։
ե Ցոբ · իգ · 11 · Սալ. իգ · 18 · Հմր · 137 ։
զ Ցոբ · իգ · 11 · Սալ. իգ · 18 · Հմր · 137 ։
է Ելգ · ի · 3 ։
ը Սալ. կգ · 6 ։
թ Սալ. ժգ · 5 · Ե.
ժ Հմր · 16 · Ոգը · գ · 26 ։
ի Հմր · 41 ։
լ Դ.կ · 36 · 17 · 18 · Կամ լսողը
խ Գծր · ժգ · 25 ։
ծ Սղ. կգ · 5 ։
կ Հմր · 19 · 20 ։
հ Հմր · 71 · Երեմ. իգ · 10 · Գծր · իգ · 4 · Սղ. ղ · 18 · Եր. 19 · Երր · ժգ · 11 ։
ձ Սղ. ղ · 1 · Ա. 1 · Մատ · ժգ · 17 ։
ղ Հմր · 12 · 26 ։
ճ Հմր · 12 · 26 ։
մ Ցոբ · ժգ · 4 · Սղ. ղ · 2 ։
յ Սղ. ժե · 10 · Եսա · ջ · 10 · Գծր · իգ · 4 · Սղ. ղ · 2 ։
ն Սղ. ղ · 2 ։
շ Սղ. ժե · 10 · Եսա · ջ · 10 · Գծր · իգ · 4 · Սղ. ղ · 2 ։
ո Հմր · 27 ։
չ Հմր · 35 ։
պ Հմր · 67 · Երր · ժգ · 10 · 11 ։
ջ Հմր · 107 · Սղ. ժե · 10 · Նաեմ. բ · 10 · 11 · 19 ։
ռ Ցոբ · ժ · 8 · Սղ. ղ · 2 ։
ս Հմր · 14 ։
վ Հմր · 34 · 144 ։
տ Սղ. իգ · 2 ։
ր Հմր · 49 · 147 ։
ց Երր · ժգ · 10 ։
ւ Հմր · 41 ։
փ Հմր · 24 · 47 · 174 ։
ք Սղ. ի · 5 ։
օ Հմր · 86 ։
ֆ Հմր · 93 ։
և Սղ. հգ · 20 · ձգ · 2 ։
ՙ Եբր · կը մտքի ։
՚ Հմր · 74 · 114 ։
՛ Հմր · 123 · Սղ. ի · 30 ։

Բայց քու կանոններդ չմոռացայ ։
84 Որքա՞ափ են քու ծառայիդ օրերը ։
Ե՞րբ պիտի դատաստան առնես իմ հալածողներուն վրայ ։
85 Ամբարտաւանները փոսեր փորեցին ինծի համար,
Որ քու օրէնքիդ պէս չեն ։
86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարիտ են ։
Զուր տեղը զիս կը հալածեն, օգնէ ինծի ։
87 Քիչ մնաց որ զիս կատարեալ երկրին մէջ,
Բայց ես քու տրամաններդ չեղծուցի ։
88 Քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացուր զիս,
Եւ քու բերնիդ վկայութիւնը պիտի պահեմ։

ԼԱՄԵՑ

89 Ով Տէր, Քու խօսքդ
Յաւիտեան հաստատ է երկինքի մէջ ։
90 Քու հաստատութիւնդ ազգ ազգի մինչև ապրի կը մնայ ։
Դուն հաստատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։
91 Քու տրամաններուդ պէս կը կենան հիւ այսօր,
Ինչու որ բոլորը քու ծառաներդ են ։
92 Թէ որ Քու օրէնքդ իմ սիրախնդութիւնս չըլլար,
Անոնցմէ կատաղած պիտի բլլայի իմ աղքատութեանս մէջ ։
93 Յաւիտեան պիտի չմոռնամ քու հրամաններդ,
Զանոնք անոնցմով կենդանացուցիր զիս ։
94 Ես քուկդ եմ, փրկէ զիս ։
Ինչու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։
95 Ամբարիշտները ինծի սպասեցին, որ իս կորսնցընեն,
Բայց ես քու վկայութիւններդ միտքս պիտի բերեմ ։
96 Կատարելութեան վերջը տեսայ ։
Քու պատուիրանդ չատ ընդարձակ է ։

ՄԵՄ

97 Որչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ ։
Ան է ամէն օր իմ մտածութիւնս ։
98 Քու պատուիրանքներդ զիս իմ թշնամիներէս իմաստուն ըրին,
Քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։
99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի հանճարեղ եղայ,
Ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ մտածութիւնս են ։
100 Ծերերէն աւելի իմաստուն եղայ,
Վասն զի քու հրամաններդ պահեցի ։
101 Ամէն գէշ ճամբայէն իմ ոտքերս հետ քաշեցի,
Որ քու խօսքդ պահեմ։
102 Քու դատաստաններէդ չխոտորեցայ,
Ինչու որ դուն ուսուցիցիր ինծի ։
103 Որչափ քաղցր է քու խօսքդ իմ քմիցս.
Մեղրէն աւելի՜ անոյշ է իմ բերնիս ։
104 Քու հրամաններուդ իմաստուն եղայ,
Ասոր համար Ստութեան ամէն ճամբան ատեցի ։

ՆՈՒՆ

105 Քու խօսքդ իմ ոտքերուս ճրագ է,
Ու իմ շաւիղներուս լոյս ։
106 Երդում ըրի ու պիտի կատարեմ,
Որ քու արդար դատաստաններդ պահեմ։
107 Շատ նեղացայ ։
Ով Տէր, կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ ։
108 Հաճո՛ իմ բերնիս կամաւոր գոհերը ընդունէ, ով Տէր,
Ու քու դատաստաններդ սորվեցուր ինծի ։
109 Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ափիս մէջն է,
Բայց քու օրէնքդ չեմ մոռնար ։
110 Ամբարիշտները որոգայթ լարեցին ինծի համար,
Բայց ես քու հրամաններէդ չմոլորեցայ ։
111 Քու վկայութիւններդ յաւիտեան ինծի ժառանգութիւն առի,
Ինչու որ անոնք իմ սրտիս ցնծութիւնն են ։
112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս, որ քու կանոնները յաւիտեան կատարեմ
Յաւիտեան մինչև վերջը ։

ՍԱՄԵԽ

113 Երկմիտ մարդիկը ատեցի,
Բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
114 Իմ ապաւէնս ու ասպարս դուն ես ։
Քու խօսքիդ յուսացայ ։
115 Վար քաշուեցէք ինծմէ, ով չարագործներ,
Ինչու որ ես իմ Աստուծոյս պատուիրանքները պիտի պահեմ։
116 Գաշանիր զիս քու խօսքիդ համեմատ, որ ապրիմ։
Եւ զիս՝ իմ յոյսէս մի ամչցըներ ։
117 Զօրացուր զիս որ ապրիմ,
Ու միշտ քու կանոններուդ ուշադրութիւն ընեմ։
118 Ամբոխ եղիր ան ամէնը որ քու կանոններէդ խոտորեցան,
Քանզի անոնց նենգութիւնը սուտ է ։
119 Դուն հրաժարեցուցիր երկրի բոլոր ամբարիշտները ։

Ամո՛ր համար ես քո վկայութիւնդ կը սի-
րեմ։
120 Ի՛մ մարմինս քու ահէդ դողայ,
Ու ես քու դատաստաններէդ վախցայ։

ԱՑԻՆ

121 Իրաւունք ու արդարութիւն ըրի։
Զիս իմ նեղիչներուս մի մատներ։
122 Ո՛րպէս ծառայիդ բարութիւնն համար ևրաշ-
խաւոր եղիր։
Ամբարտաւանները չհարստահարեն զիս։
123 Ի՛մ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ
համար
Ու քու արդարութեանդ խօսքին համար։
124 Ըրէ՛ քու ծառայիդ քու ողորմութեանդ հա-
մեմատ,
Եւ քու կանոններդ սորվեցուր ինծի։
125 Ես քու ծառադ եմ, խելաւորու ըրէ զիս,
Որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ։
126 Ժամանակն է Տէրոջը բան անելու.
Ինչո՞ւ որ օրէնքդ խափանեցին։
127 Ասոր համար քու պատուիրանքներդ
Ոսկիէն ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի։
128 Ուստի ամէն բանի վրայով դո՛ւրս ե՛ս բո-
լոր հրամաններդ ուղիղ կը համարիմ,
Ու զատութեան ամէն ճամբան կ՚ատեմ։

Փ

129 Քու վկայութիւններդ զարմանալի են.
Անոր համար իմ անձս անոնք կը պահէ։
130 Քու խօսքերուդ լոյսնուիլը լոյս կու տայ,
Ու տխմարները խելաւորու կ՚ընէ։
131 Իմ բերանս բացի ու հեւացի,
Վասն զի քու պատուիրանքներուդ ցանկա-
ցայ։
132 Ինծի նայէ ու ողորմի ինծի,
Ինչպէս որ սովորաբար կ՚ընես քու անուանդ
սիրողներուն։
133 Ի՛մ գնացքներս հաստատէ քու խօսքիդ մէջ,
Ու ինծմե անօրէնութեան մի տիրէ ինծի։
134 Փրկէ զիս մարդոց բռնութենէն,
Եւ քու հրամաններդ պահեմ։
135 Երեսդ փայլեցուր քու ծառայիդ վրայ,
Ու սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
136 Ջուրերու առուներ կ՚իջնեն իմ աչքերէս,
Ինչու որ չե՛ս քու օրէնքդ չպահեցին։

ՑԱՏԵ

137 Արդար ես դուն, ով Տէր,
Եւ քու դատաստաններդ ուղիղ են։
138 Քու պատուիրած վկայութիւններդ
Արդար ու խիստ ճշմարիտ են։
139 Իմ նախանձս ինծի սպառ,
Ինչու որ իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մո-
ցան։
140 Քու խօսքդ խիստ մաքուր է,
Անոր համար քու ծառադ անիկա կը սիրէ։
141 Ես ցած ու անարգուած եմ,
Բայց քու հրամաններդ չմոցայ։
142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդա-
րութիւն է,
Ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն է։
143 Նեղութիւն ու վիշտ իս գտան,
Բայց քու պատուիրանքներդ իմ ուրախու-
թիւնս են։
144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յա-
ւիտեան է.
Խելաւորու զիս, ու պիտի ապրիմ։

Գ Օ Փ

145 Բոլոր սրտով աղաչակեցի,
Ով Տէր, պատասխան տուր ինծի, — քու
կանոններդ պիտի պահեմ։
146 Քեզի աղաչակեցի, փրկէ զիս,
Եւ քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ։
147 Կանուխ երգ արշալոյսին ու աղաչակեցի.
Քու խօսքիդ յուսացայ։
148 Գիշե՛ր-ցե՛րեկ պահերնին առաջ բացուեցան իմ
աչքերս
Քու խօսքերուդ վրայ մտածելու համար։
149 Իմ ձայնս լսէ քու ողորմութեանդ համեմատ
Ով Տէր, զատաստաններուդ համեմատ
կենդանացուր զիս։
150 Անօրէնութեան հետապնդողները մօտեցան
Անոնք քու օրէնքիդ հեռացան։
151 Ով Տէր, դուն մօտ ես,
Ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմար-
տութիւն են։
152 Ադամէ՛ս իսկացած եմ քու վկայութիւններէդ,
Որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր։

Ր Ե Շ

153 Տես իմ նզովութիւնս ու ես փրկէ,
Ինչու որ քու օրէնքդ չմոցայ։
154 Իմ իրաւունքս պաշտպանէ ու փրկէ զիս.
Քու խօսքիդ համեմատ կենդանացուր զիս։
155 Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն,
Վասն զի քու կանոնները չեն բնդիր։
156 Ով Տէր, քու գթութիւնդ չատ են.
Քու դատաստաններուդ համեմատ կենդա-
նացուր զիս։
157 Շատ են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս,

Բայց ես քու վկայութիւններդ ՙխոստացայ։
158 Աչօքներս տեսայ ու հզգուեցայ ,
ինչու որ անօրէնք քու խօսքդ չէին պահեր ։
159 Նայէ որ քու հրամանները կը սիրեմ ։
Ով Տէր , քու ողորմութեանդ համեմատ ՚կենդանացուր զիս ։
160 Քու խօսքիդ ՚սկիզբը ճշմարտութիւն է ,
Ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտեան են ։

Ը Ի Ն

161 ՚Իշխանները զուր տեղը իս հալածեցին ,
Բայց իմ սիրտս քու խօսքիդ վախցաւ ։
162 Ես կը ցնծամ քու խօսքիդով
Շատ աւար գտնողի պէս ։
163 Ատութիւնը ատեցի ու անարդեցի ,
Բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
164 Օրը եօթը անգամ ի՛ օրհնեմ քեզ՝
Քու արդար դատաստաններուդ համար ։
165 ՚Քու օրէնքդ սիրողներուն չատ խաղաղութիւն կայ ,
Ու անոնց դայթակղութիւն չըլլար ։
166 ՙՈվ Տէր , քու փրկութեանդ սպասեցի ,
Եւ քու պատուիրանքներդ կատարեցի ։
167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ պահեց ,
Ու ես անոնք չատ կը սիրեմ ։
168 Քու հրամաններդ և քու վկայութիւններդ պահեցի ,
՚Ինչու որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առջիդ են ։

Թ Ա Վ

169 Ով Տէր , թող իմ ազաղակս քու առջիդ մօտենայ ։
Քու խօսքիդ համեմատ ՚խնամատարէ զիս ։
170 Թող իմ ազաչանքս քու առջիդ հլլի ։
Քու խօսքիդ համեմատ փրկէ զիս ։
171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն պիտի բղխեն ,
Վասն զի քու կանոններդ ուսուցցիր ինծի ։
172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի պատմէ ,
Ինչու որ քու բոլոր պատուիրանքներդ արդար են ։
173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնական ըլլայ ,
Ինչու որ ՚քու հրամանները ընտրեցի ։
174 ՚Ով Տէր , քու փրկութեանդ ցանկացայ ,
Ու ՙքու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է ։
175 Թող իմ անձս ապրի ու քեզ օրհնէ ,
Եւ քու դատաստաններդ օգնեն ինծի ։
176 ՚Կորսուած ոչխարի պէս մոլորեցայ ։
Փնտռէ քու ծառադ , ՚ինչու որ քու պատուիրանքներդ չմոռցայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻ

1 Դասիթ ազբիւր կ'ըսեն ներգործեան գիմ։ ե ինքը շարբերան հինա կինացութիւն բերելու առիթագործելու համար գործածուած կ'ըլլայ։

Ա ա տ ե ճ ա ն ե ր ո ւ ն ե ր գ ը ։

1 Իմ ՙնեղութեանս մէջ Տէրոջը աղաղակեցի ,
Ու անիկա ինծի պատասխան տուաւ ։
2 Ով Տէր , փրկէ իմ անձս սուտ շրթունքներէն
Ու ՚նենգաւոր լեզուէն ։
3 †Ով ՚նենգաւոր լեզու , քեզի ի՞նչ տալ ,
Եւ քեզի ի՞նչ աւելցնել ։
4 Զօրաւոր մարգուն սուր նետերը
Ու գիհիին կայծերը ։
5 Վա՛յ ինծի որ ՚Մոսքի մէջ պանդուխտ եղայ ,
Եւ ՚Կեդարի վրանները թոկերը բնակեցայ ։
6 Շատ ժամանակ իմ անձս բնակեցաւ
Խաղաղութիւնը ատողներուն հետ ։
7 Ես խաղաղասէր եմ ։
Բայց երբոր կը խօսիմ , անոնք կռիւ կ'ընեն ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1–8 Բաբելացիոց մերձակայ ապահովութիւնը , որմէ Աստուծոյ պաշտպանութեամբ վախ կը գտնեն իրենց յոյսը ։

Ա ա տ ե ճ ա ն ե ր ո ւ ն ե ր գ ը ։

1 Աչքերս դէպ ՚ի լեռները պիտի վերցընեմ ,
Ո՞ւմեկից որ իմ օգնութիւնս պիտի գայ ։
2 ՙԻմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է ,
Ան որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց ։
3 ՚Ընկնիս քու ոտքդ չդզապրնի ,
Ու ՙքու պահապանդ չքնանայ ։
4 Ահա Իսրայէլի պահապանը
Պիտի չմրափե ու պիտի չքնանայ ։
5 Տէրը քու պահապանդ է ։
Տէրը ՙքու աջ ձեռքիդ քովը ՚քու հովանիդ է ։
6 Շոյուկը արեգակը քեզ պիտի չզարնէ ,
Ոչ ալ գիշերը լուսինը ։
7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի պահպանէ ,
Ներս անձդ պիտի պահպանէ ։
8 Տէրը ՙքու ելլելդ ու մտնելդ պիտի պահպանէ
Ա՛յսէ հետև մինչև յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Դասիթ երկեքգիին համար իր ունեցած ուրախութիւնը կը յայտնէ ։ 6 անոր խաղաղութեանը համար կ'ուրախի ։

Դ ա ւ ի թ ի ա ս տ ե ճ ա ն ե ր ո ւ ն ե ր գ ը ։

1 Կ'ուրախանայի երբոր ինծի կ'ըսէին ,
ՙՏէրոջը տունը երթանք ։

† կ–ի Ղենդաւարը լիզ-
գուն քրքի ի՞նչ կու-
տայ ու քրքի ի՞նչ
կ'աւելցնէ ։
ե ա ռ ա ջ ։ 23 · 26 ։
ֆ Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
գ Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 3 ։
ղ Սաչ · ժգ · 8։ ՃԻ-51։
ձ Նա · իլ · 4 ։
ճ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԱ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 3 ։
ղ Սաչ · ժգ · 8։ ՃԻ-51։
ձ Նա · իլ · 4 ։
ճ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԲ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԳ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԴ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԵ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԶ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԷ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԸ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

ՃԻԹ
= Սաչ · ձիգ · 8 ։
ե ա Թագ · բ · 9 · Ա-
ռ ա ջ · գ · 23 · 26 ։
ի Սաչ · ձիլ · 1 · Նա-
իլ · 1 ։
լ Սաչ · ղշ · 5 · Նա-

2 Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջը կայնեցան,
Ով Երուսաղէմ։
3 Երուսաղէմ շէնն է քաղաքի մը պէս չինուած է,
Որ ինքնիրեն միաւորուած է։
4 Որ ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը Հոն կ՚ելլեն
Իսրայէլին պատուիրութեանին պէս,
Տէրոջը անունը գոհութիւն մատուցանելու
Համար։
5 Ինչու որ Հոն գրուած են դատաստանի աթոռներըը,
Դաւիթին տանը աթոռները։
6 Երուսաղէմի խաղաղութիւնը խնդրեցէք.
Թող յաջողին անոնք որ քեզ կը սիրեն։
7 Թող խաղաղութիւն թող ըլլայ քու պարիսպներուդ մէջը,
Ո՛ յաջողութիւն քու պալատներուդ մէջը։
8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար
Հիմա պիտի ըսեմ, խաղաղութիւն ըլլայ քու մէջդ։
9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը համար՝
Բարիք բարութիւն պիտի ուզեմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԳ

1 Բաթեզատներըը իրենց վճռաբեմութիւնը Աստուծոյ վրայ կը գնեն, ՅՈՒ կ՚ապտին որ մարդոց նախատինքներուն ազատ ՅԱՆ։

Առաջնորդին երգը։

1 Քեզի՛ կը բարձրացնեմ իմ աչքերս,
Ով երկինքի մէջ բնակող։
2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն աչքերը իրենց տիրոջը ձեռքին կը նայեն,
Ո՛ ինչպէս որ ազախինին աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին,
Անոնկ ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր Աստուծոյն պէտ նայեն,
Մինչև որ մեզի ողորմի։
3 Ողորմէ մեզի, ով Տէր, ողորմէ մեզի,
Ինչու որ խիստ լեցուեցանք անարգանքով։
4 Խիստ լեցուած է մեր անձը հանգիստ վայելողներուն նախատինքովը
Ո՛ ամբարտաւաններուն անարգանքովը։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԴ

1—8 Նկիզեքիոն կ՚աստած կ՚ըսէ հրաւէր ազատութեան մը համար։

Դաւիթի առաջնորդութեան երգը։

1 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար,
Հիմա իսրայէլ թող ըսէ,
2 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար,
Երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան,
3 Անոնք ողջ ողջ պիտի կլլէին մեզ,

Երբոր անոնց բարկութիւնը մեր վրայ բորբոքած էր։
4 Աստուած չուրերը մեզ պիտի ընկղմէին,
Հեղեղը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէր։
5 Աստուած հպարտացած չուրերը
Մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէին։
6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը,
Որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չտուաւ։
7 Մեր անձերը ճնճղուկի պէս որսորդներուն որոգայթէն ազատեցան.
Որոգայթը կտրտեցաւ ու մենք ազատեցանք։
8 Մեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է,
Ան որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ

1 Իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնողներուն ապահովութիւնը։ 4 Բաբելացւոց մոգութեան համար ու չարութեան գեմ աղօթք։

Առաջնորդին երգը։

1 Տէրոջը յուսացողները Սիոն լեռանը պէս են,
Որ չսասանիր, հաստ յաւիտեան կը մնայ։
2 Ինչպէ՞ս որ Երուսաղէմ լեռներով պատած է,
Նոյնպէս ալ Տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է
Ահեկ հետև մինչև յաւիտեան։
3 Ինչու որ ամբարշտին գաւազանը արդարոց բաժնին վիճակին վրայ պիտի չմնայ,
Որ արդարները ձեռքերնին անօրէնութեան չերկրնցընեն։
4 Ով Տէր, բարիք ըրէ բարիներուն
Ու արդար ուղղութեան։
5 Սակայն անոնք որ իրենց ծռութեան ճամբաներուն մէջը կը մոլորին,
Տէրը պիտի կորստեցնէ անօրէնութիւն գործողներուն հետ։
Իսրայէլին վրայ խաղաղութիւն ըլլայ խոսկայ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԶ

1 Նկիզեքիոն իր անձնասիրի գերեզմանութիւնը հրաժարելէ յետ՝ ապրելէ կ՚ընտրէ։ ՈՒ անոր բարի յաջողութիւնը վրայ կը մարգարէանայ։

Առաջնորդին երգը։

1 Երբոր Տէրը Սիոնին գերութիւնը դարձուց,
Երազ տեսնողներու պէս եղանք։
2 Այն ժամանակը մեր բերանը խնդութիւնով լեցուեցաւ,
Ու մեր լեզուն ցնծութիւնով.
Այն ժամանակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ
Տէրը մեծ գործեր ըրաւ հետերնին։
3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ,
Որով մենք ուրախացանք։
4 Ով Տէր, դարձուր մեր գերութիւնը

Հաթաւին առաւնեղուն պէս ։
5 ¦Անոնք որ արցունքով կը ցանեն
Ցնծալիքնով կը հնձեն ։
6 Ան որ լալով կ'երթայ՝
Ցանելու սերմը տանելով ,
Անշուշտ ցնծալիքով կու պիտի դառնայ՝
Իր ցորեխ խուրձերը բերելով ։

ՍԱՂՄ· ՃԻԷ

1 Առաջնոյ արհեստիներէն գործերը՝ 2 Իսրայէլ ազգը անոր պարգեւն են ։

Ազգասիրի առաքինասիրուն երգը ։

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տուներ ,
Զուր տեղը կ'աշխատին անոր շինողները ·
¯Թէ որ Տէրը չպահպանէ քաղաքը ,
Զուր տեղը կը հսկին պահապանները ։
2 Գարագ բան է ձեզի համար կանուխ կանուխը
Ե ուշ հանդչիլը
Ո– ¦ցաւով հաց ուտիլը ·
Քէրսաւի Անիկա իր սիրելիին քունն կու տայ ։
3 Ահա ¦ազգքը Տէրոջը ժառանգութիւնն են ·
¯Որովայնի պտուղը ՞պարգեւն է ։
4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին ձեռքին մէջը ,
Այնպէս են երիտասարդներուն տղաքը ։
5 Երանի՛ ան մարդուն՝
Որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց ·
Երբոր դրանը մէջ թշնամւոց հետ խօսելու
Ելլան՝
¦Գիտի չամչուին ։

ՍԱՂՄ· ՃԻԸ

1–6 Չ անոնցմէ օրհնութիւնը՝ որոնք աստուածավախներուն կը տրուի ։

Առաքինասիրուն երգը ։

1 ¯Երանի՛ ան ամէնուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնան ,
Ո– անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն ։
2 ¦Վասն դի քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պի–
տի ուտես ·
Երանի՛ է քեզի , ու քեզի բարի պիտի ըլլայ ։
3 Քու կնիկդ ¦պտղաբեր որթի մը պէս պիտի
ըլլայ
Քու սանդ նեբոի դիերը ,
Ո– քու որդիներդ ¯ձիթենիի տունկերու պէս
Քու սեղանիդ չորս կողմ ։
4 Ահա Տէրոջմէն վախցող մարդը
Ասանկ պիտի օրհնուի ։
5 ¦Տէրը քեզ Սիովնէն օրհնէ ,
Ո՛ երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես
Քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ ·
6 Եւ տղու որդւոցդ որդիները տեսնես ։
¦Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ ։

ՍԱՂՄ· ՃԻԹ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը Իսրայէլը իր մեծ ձեռ–
նհասներէն փրկուելուն համար ։ 5 Եկեղեցին աստուածային
գութ չորհներէ ։

Աստիճանների երգը ։

1 Հիմա ¯Իսրայէլ թող ըսէ ,
¦Իմ մանկութենէս՝ի վեր չատ անգամ հա՛ն–
զեցին ·
2 Իմ մանկութենէս՝ի վեր չատ անգամ հա՛ն–
զեցին ,
Բայց ինծի չյաղթեցին ։
3 Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին ,
Ո– իրենց ակօսները երկնցուցին ։
4 Տէրը արդար է ·
Անիկա ամբարիշտներուն չուանները կտրեց ։
5 Սիոնըատողներուն ամէնը
Պիտի ամչնան ու ետ դառնան ·
6 Տանիքի վրայի ¦խոտին պէս պիտի ըլլան ,
Որ դեռ չերցուած կը չորնայ ·
7 Որ հնձողը չկրնար անով իր ձեռքը լեցընել ,
Ո՛չ ալ խուրձ կապողը իր գոգը ·
8 Եւ անոնցմէները չեն ըսեր թէ
¯Տէրոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ ,
Ո– ձեզ Տէրոջը անունովը կ'օրհնենք ։

ՍԱՂՄ· ՃԼ

1 Սաղմոսերգուն ապերի մէջ իր ունեցած չոյսը 5 և իր յուսոյն
չորատուներ ըլլալը կը ցուցնէ · 7 կը յորդորէ Իսրայէլացիները
որ իրենց չոյսը Աստուծոյ վրայ դնեն ։

Աստիճանների երգը ։

1 ¯Խորունկ տեղերէն քեզի կանչեցի , ով Տէր ·
2 Ով Տէր , իմ ձայնս լսէ ·
Քու ականջներդ թող միտք ընեն իմ ապեթ–
քիս ձայնը ։
3 Ով Տէր , ¦եթէ որ անօրէնութիւնները չհշելու
ըլլաս ,
Տէր , ո՛վ կրնայ կենալ ։
4 Բայց ¦քու քովդ է թողութիւնը ,
Որ ¯երկչիլ վախնան ։
5 ¦Ես Տէրոջը կը սպասեմ , իմ անձս կը սպասէ ,
Ու ետնոյ խօսքին կը յուսամ ։
6 ¦Աստուան սպասողներէն առաւոտան սպասող
Ներէն աւելի
Իմ անձս Տէրոջը կը սպասէ ։
7 ¦Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ ,

¦ Տէս Եզեկ· լգ · 5 ։ Ամբ· բ · 15 · Ժա· 1 ։
Ո՛չ
= Սաղ· ճիթ· 3 · 4 · 5 ։
¦ Ծն· գ · 17 · 19 ։
¦ Ծն· լգ · 5· խը · 4 · Ելհ· խ · 3 · 4 ։
¯ Ը Օր· խը · 4 ։

¦ Կա՛ վարձքն
¦ Տէս Ելհ· ե · 4 ։
Լատ· իհ · 11 ։
ՃԻԸ
= Սաղ· ՃԻԸ· 1 · 13 · ՃԻԲ · 1 ։
¦ Ես· գ · 10 ։
¦ Եզեկ· ԺԲ · 10 ։

¯ Սաղ· ծը · 8 · ՃԿԳ · 12 ։
¦ Սաղ· ՃԿԳ · 5 ։
¦ Սաղ· ՃԼԷ · 5 ։
ՃԻԹ
= Սաղ· ՃԿԳ · 1 ։

¦ Ը· 2 ։
Սաղ· ՃԿԳ · 8 · Հբ· ա՛մէ· գ · 20 · 25 · 24 ։
¦ Եզ· լգ · 7 ։
¯ Գ Թագ · բ · 40 ։
Սաղ· բ· 11 · Եբհմ· լգ · 8 · 9 ։

¦ Սաղ· իհ · 14 · լգ · 20 · խ · 1 · Ես· բ · 17 · իգ · 8 · լ · 18 ։
¦ Սաղ· ՃՄԲ · 81 ։
¦ Սաղ· կգ · 6 · ՃՄԲ· 147 ։
¦ Սաղ· ՃԼ· 3 ։

ինչու՞ որ ՙՏէրոջը քոմը ոգոմնութիւն կայ ։
Ու անոր քոմը շատ փրկութիւն կայ ։
8 Եւ Իսրայէլը
իր բոլոր անօրէնութիւններէն ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԱ

1 Դաւիթի իր խնդարկու թիւնը յանձնելով՝ ։ կը յորդորէ Իս-
րայէլը որ Աստուծոյ յուսայ ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Ով Տէր, իմ սիրտս չդատապարտեր,
Եւ իմ աչքերս չարձրացան ։
Ու կամ մեծամեծ բաներու մէջ՝
Եւ ինծի բարձր բաներու մէջ չքալեցի ։
2 Ցիրաւի իմ անձս հանդարտեցուցի ու հան-
գրտացուցի
Իր մայրը կաթէն կտրուած տղու մը պէս ։
Իմ անձս կաթէն կտրուած տղու մը պէս է ։
3 Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ
Ակի հետէ մինչև յաւիտան ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԲ

1 Դաւիթ իր ազգին մէջ տապանակին համար իր ունեցած հոգը կը յիշէ Աստուծոյ ուշիկը, 8 իր աղօթքը տապանակը վերջացած տանը։ 11 Աստուծոյ խոստումներուն յիշատակ կաթիլներ ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Դաւիթին համար յիշէ, ով Տէր ։
Անոր բոլոր նեղութիւնը ։
2 Որ ան երդում ըրաւ Տէրոջը ,
՚Ես՝ ուխտ դրաւ Յակոբին Զօրաւորին ,
3 Ըսելէ թէ իմ տանս բնակարանը չմտնեմ ,
Ու իմ մահճակալիս վրայ չպառկիմ ,
4 Թէ իմ աչքերուս քունը
Եւ արտեւանունքներուս ներհուն չտամ ,
5 Մինչև որ ՙՏէրոջը համար տեղ մը գտնեմ ,
Ու Յակոբին Զօրաւորին համար բնակարան ։
6 Ահա անոր վրայով լսեցինք Եփրաթայի մէջ ,
Եւ գտանք զանիկա դաշտերուն
մէջը ։
7 Մտնենք անոր բնակարանները ,
Ու երկրպագութիւն բնենք անոր պատուա-
նդանին քովը ։
8 Ելո՛ւր հանգստութեանդ տեղը կերթ , ով Տէր ,
Դուն ու Քո զօրութեանդ տապանակը ։
9 Քահանաներդ թող արդարութիւն հագնին ,
Եւ քու սուրբերդ ցնծան ։
10 Ձեր Դաւիթի ծառային համար
Անդին մի դարձներ քու օծեալիդ երեսը ։

11 Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին ճշմարտու-
թեամբ ,
Ու՝ նա չդառնար անկէ ։
Թէ Քու արմատիդ պտուղէն
Քու մահուդ վրայ պիտի նստեցնեմ ։
12 Թէ որ քու որդիներդ պահեն իմ ուխտս ու
վկայութիւններս
Որ անոնց պիտի սորվեցնեմ ,
Անոնց որդիներն ալ
Քու մահուդ վրայ պիտի նստին յաւիտան ։
13 ՚Ինչու որ Տէրը Միոնը ընտրեց ,
Ու՝ զանիկա իրեն բնակութեան համար ուզեց ,
14 Ըսելո՛վ ։ Ա՛յս է յաւիտան իմ հանգիստս ։
Անոր մէջը պիտի բնակիմ , ինչու որ սիրեա
ուզեցի ։
15 Անոր պաշարը առատապէս պիտի օրհնեմ ,
Ու՝ անոր ազգականները հացով պիտի կշտացը-
նեմ ։
16 Եւ անոր քահանաներուն փրկութիւն պիտի
հագցնեմ ։
Ու՝ անոր սուրբերը ուրախութեամբ պիտի
ցնծան ։
17 Անդը Դաւիթին եղջիւր պիտի բուսցնեմ ,
Ու՝ ՙճրագ պիտի պատրաստեմ իմ օծեալիս
համար ։
18 Անոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցնեմ ,
Բայց անոր վրայ իր թագը պիտի ծագկի ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԳ

1–3 Սրբերուն միաբանութեանը օգտակար ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Ա՛հա որչափ բարի ու որչափ վայելուչ է
Որ ՚եղբայրները երթան-գան միաբանութեամբ
բնակին ։
2 Ան՝ թանկագին իւղին պէս է ,
Որ գլխուն վրայէն մօրուքին վրայ՝
Ահարոնին մօրուքին վրայ վազից ,
Ու՝ մինչև անոր զգեստներուն ծայրը իջաւ ։
3 Միոնի լեռներուն վրայ իջած
՚Հերմոնին ցաղին պէս է ։
Ինչու որ Տէրը հոն հաստատեց օրհնութիւնը
Ու՝ կեանքը մինչև յաւիտան ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԳ

1–3 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Ա՛յժ օրհնեցէք Տէրը , ՚ով Տէրոջը բոլոր ծա-
ռաներդ ,

Ա Սաղ· ձգ· 3· 15· Ես· 66· 7·
Բ Սաղ· ձգ· 3· 4·
Մտա· ա· 21·

ՃԼԱ

= Հ Հռովմ· ժբ· 16·
Բ Մտա· ժբ· 3· ա
Կոր· ժգ· 20·
Գ Սաղ· ձէ· 7·

ՃԼԲ

= Սաղ· կճ· 1·
Բ Ծն· ԼԲ· 24·
Գ Նահ· գ· 4·
դ Գոր· է· 46·
Ե ա Թագ· ժճ· 12·
զ ա Թագ· է· 1·
Է Սաղ· ձէ· 5·
Ը ա Մն· ժգ· 5·
Թ Սաղ· է· 7· գԼ· 24·
Ժ Թես· ժ· 35· բՄն·
գ· 41· 42·
ժա Սաղ· հբ· 61·
ժբ Ա՛ր· ԼԲ· 1· 2·
ժգ Սաղ· հբ· 16·
ժդ Սաղ· ՀԲ· 5· 4· 35·
ժե Սաղ· ՀՆԼ· 14·

Ա Սաղ· ձգ· 41· Հմր·
9· Սաղ· ՀՆԼ· 4·
Բ Մկ· ժբ· 1·
Գ Ելսէ՛ն· ԼԲ· 21·
Դ Ա՛ղ· ա· 69·
Ե Տե՛ս գ Թագ· ժա·
36· ժէ· 4· բ Մն·
ԼԱ· 7·
Զ Սաղ· ՀԲ· 26· 29·
Է Ա՛ր· ժբ· 1·
Ը Ծն· ԽԹ· 14· Հմր·
16· Էս· կա· 10·
Թ Սաղ· ՀՆԼ· 14·

ՃԼԴ

= Ծն· ժգ· 8· Երբ·
ժգ· 1·
Ի Եր· ԼՀ· 25· 30·
Լ Ը Օր· գ· 48·

ՃԼԴ

= Սաղ· ՀՆԼ· 1· 2·

ՙՈՐ ՏԷՐՈՋԸ տուներ կը կենաք դիւրնները։
2 ՙՄարթ տեղը ձեռքերնիդ վերցուցէք,
Ու օրհնեցէք Տէրը։
3 ՙԵրկինքը ու երկիրը տակդիմ Տէրը
Ինձ օրհնէ քեզ Սիոնէն։

ՍԱՂՄ· ՃԼԵ

1 Առաւած գովէտ յորդորածը մը իր ազգմութեանը համար։ 5 Իր կարգադրութեանը համար։ 8 Իր գաղտնութեան համար։ 15 Կռապաշտութեան մասին։ 19 Առաւած օրհնելու յորդորածը մը։

1 Ալէլուիա։ Օրհնեցէք Տէրոջը անունը,
Օրհնեցէք, ով Տէրոջը ծառաները,
2 ՙՈր Տէրոջը տունը կը կենաք,
ՙՄեր Աստուծոյն տանը սրահներուն մէջ։
3 Օրհնեցէք Տէրը, ինչու որ ՙՏէրը բարի է·
Յաղթա բանք անոր անունը, ՙինչու որ քաղցր է։
4 վասն զի ՙՏէրը իրեն համար ընտրեց Յակոբը,
Ու- իսրայէլը իրեն սեպհական ՅատուկՏէր Ելոհիա։
5 վասն զի ես ճանչայ, որ ՙԵհովան մեծ է,
Ու մեր Տէրը բոլոր աստուածներէն։
6 ՙՏէրը ամէն ինչ որ ուզեց՝ ըրաւ,
Երկինքը ու երկրի մէջ,
Ովկիանոսն ու բոլոր անդունդներուն մէջ։
7 ՙԵրկրի ծայրերէն ՙամպերը կը հանէ,
ՙԱնձրեւի համար փայլակներ կը չինէ,
Ու- հով կը հանէ իր ՙնտեսութիւններէն։

8 ՙԱնիկա եգիպտացին առաջնեկները զարկաւ
Մարդէ մինչև անասուն։
9 ՙՆշաններ ու հրաշքներ իրենց մէջտ, ով եգիպտաց,
ՙՓարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն վրայ։
10 ՙՇատ ազգեր զարկաւ,
Ու զօրեղ թագաւորներ սպաննեց,
11 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը,
Բասանի Ովգ թագաւորը,
Եւ ՙքանանու բոլոր թագաւորութիւնները։
12 ՙՈւ անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուաւ,
Իր իսրայէլ ժողովուրդին ժառանգութիւն։

13 ՈվՏէր, ՙքու անունդ մինչև յաւիտեան կը ՀՏ,
Ով Տէր, քու յիշատակդ ազգէ մինչև ազգ։
14 ՙինչու որ Տէրը իր ժողովուրդը կը դատէ,
Եւ իր ծառաներուն կ'ազգաւի։
15 ՙՀեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են,
Մարդու ձեռքի գործքեր են։
16 Բերան ունին, բայց չեն խօսիր·
Աչքեր ունին, բայց չեն տեսներ։
17 Ականջներ ունին, բայց չեն լսեր,
Ու չունի չկայ անոնց բերնին մէջ։
18 Անոնց նման կ'ըլլան անոնք շինողները
Ու- բոլոր անոնց յուսացողները։
19 ՙՈվ Իսրայէլի տուներ, օրհնեցէք Տէրը·
Ով Ահարոնի տուներ, օրհնեցէք Տէրը·
20 Ով Ղեւիի տուներ, օրհնեցէք Տէրը·
Ով Տէրոջմէն վախցողներ, օրհնեցէք Տէրը։
21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը ՙՍիոնէն,
Ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԼԶ

1—26 Առաւած գոհանալու ազգմութիւններուն համար՝ իրեն ընծայուածութիւն ծառայանալուն յորդորածը մը։

1 ՙԳոհացեք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է·
ՙինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
2 Գոհացեք ՙաստուածներուն Աստուծմէն,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
3 Գոհացեք աէրերուն Տէրոջմէն,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է·
4 ՙՄինակ մեծ հրաշքներ ընողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
5 ՙԵրկինքը խելամտութեամբ առնդմողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
6 ՙԵրկիրը ջուրերուն վրայ տարածողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
7 ՙՄեծ լուսաւորներ առնդմողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
8 ՙԱրեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
10 ՙՅԵգիպտացւոց անդրանիկները՝ զարնողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
11 ՙՈւ իսրայէլը անոնց միջէն հանողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
12 ՙՀզօր ձեռքով ու տարածուած բազուկով,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
13 ՙԿարմիր ծովը երկու բաժնողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
14 Ու իսրայէլը անոր միջէն անցընողին,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ք = ՄՆ· Բ· 35·
փ = Տ Ի՜Ր· ր· 8·
տ Սաղ· ՃԽԲ· 8·
ր Սաղ· ՃԽԲ· 5· ՃԼԵ· 21·

ՃԼԵ

= Սաղ· ՃՀՔ· 1· ՃԼԶ· 1·
ՙ Դ՜ԿՀ· բ· 37·
ՙ Սաղ· ՁԲ· 13· ՁԼ· 8· ՃՀՔ· 10·
ՙ Սաղ· ՃՀԲ· 68·
ՙ Սաղ· ՃԽԲ· 1·
ՙ Եզ· ԺԲ· 5· բ Օր· Ե· 6· 7· Ժ· 13·
ՙ Սաղ· ՁԲ· 3· ՁԲ· 9·
ՙ Սաղ· ՃԽԲ· 3·
ՙ Եբեմ· Ժ· 13· Դա· 16·
ՙ Ճար· իբ· 25· 26· իբ· 25· Ես· 1· Ջաղ· Ժ· 1·
ՙ Սաղ· ՃԽ· 55· ՃԼՁ·
ՙ Ճար· լբ· 22·
ՙ Եզ· Ժբ· 12· 20· Սաղ· ՀԸ· 51· ՃԼՁ· 10·
ՙ Եզ· Ե· Բ· Ժ· Է· Ժգ·
ՙ Սաղ· ՃԽ· 9· ՁԲ· 15·
ՙ Ճառ· իա· 24· 25· 26· 34· 35· Սաղ· ՃԼՁ· 17· Եա·
ՙ Ճար· իբ· 25· 26· իբ· 25· Եա· Ջաղ· Ժ· 1·
ՙ Սաղ· ՀԸ· 55· ՃԼՁ·

21· 22·
ՙ Եզ· փ· 15· Սաղ· Ձբ· 18·
ՙ բ Օր· լբ· 36·
ՙ Սաղ· ՃԽԲ· 4· 5· 6· 7· 8·
ՙ Եզ· Ե· Բ· Ժ· Է· Ժգ·
ՙ Սաղ· ՁԼՁ· 15·
ՙ Ճառ· իա· 24· 25· 26· 34· 35· Սաղ· ՁԼՁ· 17· Եա·
ՙ Սաղ· ՃԼՁ· 3·

ՃԼԶ

= Սաղ· ՁԼ· 1· ՃԼ·
1· ՃԺբ· 1·
ՙ ՄՆ· Ժգ· 34· 41· բ ՄՆ· ԲԼ· 21·
ՙ բ Օր· Ժ· 17·
ՙ Սաղ· Ձբ· 18·
ՙ Դ՜ԿՀ· ա· 1· Աաա· 15·
ՙ բ· 19· Եբեմ· Դա· 18·
ՙ Դ՜ԿՀ· ա· 9· Սաղ· ՃԿ· 2· Եբեմ· Ժ· 18·
ՙ Դ՜ԿՀ· ա· 14·
ՙ Դ՜ԿՀ· ա· 16·
ՙ Եզ· Ժբ· 20· Սաղ· ՃԼՀ· 8·
ՙ Եբէ· Եզ հատուածի նկրները բերելոց առիթով նկրելուն մէջ
ՙ Եզ· Ժբ· 51· Ժգ· 3· 17·
ՙ Եզ· ՁԼ· 6·
ՙ Եզ· Ժգ· 21· 22· Սաղ· Հբ· 13·

15 [1]Եւ փաւաւանք ու անոր զօրքը կաթմիր ծո-
վուն մէջը թաթմզուէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
16 [2]Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պատռտըն-
դէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
17 [3]Մեծ թագաւորներ զարնուէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
18 [4]Եւ զօրեղ թագաւորներ սպանուէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
19 [5]Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
20 [6]Եւ Բասանի Ովգ թագաւորը ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
21 [7]Եւ անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուաւ ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
22 Իր խոյագէլ ծառային ժառանգութիւն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
23 [8]Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշուէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկուէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
25 [9]Բոլոր մարմինի հաց տուուէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .
26 Գոհացէք երկնից Աստուծմէն ,
ինչու որ անոր ոգւոյմտիմներ յաւիտեան է .

ՍԱՂՄ· ՃԼԷ

1 Կրկնուի կարգ Հրեից ազատուելի բնութիւնը գերութեան
մէջ . 7 Մարգարէն կ'ամբիծէ եղերգու ու բարիշտը .

1 Բարիներու գեւերուն քովը Հոն կը նստէինք ,
Ու Սիոնը միտքերնիս բերելով կու լայինք .
2 Անոր մէջը ուռիներուն վրայ
կախեցինք մեր քնարները .
3 Ինծի որ մեզ գերի բնակուները
Հոն մեզմէ երգ մը ինդրեցին ,
Ու մեր [a]կողոպտիչները ուրախութիւն ,
Ըսելով , երգեցէք մեզի Սիոնի երգերէն .
4 Ցերաջը երգ ը ի՞նչպես երգենք
Օտար երկրի մէջ .
5 Ով երուսաղէմ , թէ որ քեզ մոռնամ ,
Թող իմ աջ ձեռքս իր պաշտօնը մոռնայ .
6 [b]Թող իմ լեզուս իմ քմային փակչի ,
Թէ որ քեզ չյիշեմ ,
Թէ որ երուսաղէմը իմ գլխաւոր ուրախու-
թիւնս
Ալեւոյն մեծ չհամարիմ :
7 Յիշէ , ով Տէր , Եդոմին որդիները

Ի Եր· ժգ· 21· Սաղ·
ճլէ· 9 ։
[b] Եր· ժգ· 18· ժե·
22· ե Օր· ը· 15 ։
[1] Սաղ· ճլէ· 10· 11 ։
[2] ե Օր· իթ· 1 ։
[3] Թուս· իա· 21 ։
[4] Թուս· իա· 35 ։
[5] Ցես· ժբ· 1· եւ ։
Սաղ· ճլէ· 12 ։
[6] Դտն· բ· 1· ե Օր ·
բ· 36· Սաղ· ճմթ·
1 ։
Սաղ· ճթ· 21· ճխե·
15· ճխե· 9 ։

ՃԼԲ

= Սաղ· կհ· 1 ։
= կ=ի գերեվարները
[5] Եզեկ· գ· 25 ։
[6] Եզեկ· գ· 26 ։
[7] Երեմ· իթ· 7· եւ ։
[8] Ցես· ժգ· 16 ։
Ը ՃԼԸ
= Սաղ· ճմթ· 46 ։
[9] կ=ի Հրեից ազատ-
բուն ։ կ=ի Դատա-
երթութիւնքն ։ Ես ։ ժ·
1· 6· եւ ։ Երեմ· իթ·
1· Երեմ· իթ· 1·
Ես ։ Ես ։ Ես ։ Ես ։
Ես ։ Ես ։ Ես ։ Ես ։
Ես ։ Ես ։ Ես ։ Ես ։

19 չարերը կը ծախուին. 23 իր հատատրիմ ըլլալուն համար կ՚ազատի։

Դլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի.

1 Ով Տէր, ՚ինք քննեցիր ու ճանչցար.
2 ՚Դուն գիտես իմ նստիլս ու ելլելս,
՚իմ խորհուրդս հեռուանց կ՚իմանաս.
3 ՚Իմ շաւիղս ու պառկիլս կը քննես,
Ու իմ բոլոր ճամբաներս գիտես.
4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ լեզուիս վրայ,
Ահա, ով Տէր, ՚դուն ամէնը գիտես.
5 Իմ հետևէս ու առջևէս զիս պաշարեցիր,
Եւ քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր.
6 ՚Զիս գիտութիւնը ինծի խիստ զարմանալի է,
Բարձր է -- չեմ կրնար հասկընալ անիկա.

7 ՚Ուր երթամ քու Հոգիէդ,
Եւ քու երեսէդ ո՛ւր փախչիմ.
8 ՚Թէ որ երկինքը ելլեմ, դուն հոն ես.
՚Թէ որ դժոխքը անկողին ընեմ, ահա դուն հոն ես.
9 Թէ ։ արշալոյսին թևերը առնեմ,
Եւ ծովուն վերջին ծայրերը բնակիմ,
10 Հոն ալ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ,
Ու քու աջ ձեռքդ զիս պիտի բռնէ.
11 Թէ որ ըսեմ, Իրաւցնի խաւարը զիս պիտի ծածկէ,
Ա՛ւ-դիշէր գիշերն ալ լոյս կ՚ըլլայ իմ բոլոր սիքս.
12 ՚Մութին ալ քեզի խաւար չէ.
Հապա գիշերը ցորեկի պէս լուսաւար կ՚ըլլայ.
Խաւարը և լոյսը մի և նոյն բան է ։ --ԸՆ.
13 Ինչու որ դուն ©առեղծեցիր իմ երիկամունքս.
Ո՛ւ իմ մօրս արտոյտին մէջը զուն իս ծածկեցիր։
14 Կը գոհանամ քեզմէ,
Որ ահաւոր -- զարմանալի կերպով առեղծուեցայ.
Քու գործերդ զարմանալի են,
Ու իմ անձս ալ կը գիտէ։
15 ՚Իմ գոյութիւնս չծածկուեցաւ քեզմէ,
Երբոր գաղտուկ տեղը չկերտուեցայ,
Երկրի խորութիւնքը մէջ ։ Տարատեսակ կազմուեցայ։
16 Քու աչերդ իմ անկատար կազմուածքս տեսան.
Ու ։ Ը---Ն--- բոլորը քու գրքիդ մէջ գրուած էին,
Որ ժամանակին պիտի կազմուէին,
Երբոր դեռ անոնցմէ մէկը չկար։

17 ՚Ո՛րչափ պատուական են ինծի քու խոհուրդները, ով Աստուած.
Ո՛րչափ մեծ է անոնց թիւը։
18 Թէ ։ ՚Համրեմ անոնք՝ աւազէն շատ են.
Երբոր արթննամ դեռ քեզի հետ եմ։
19 Իրաւցնի Համրաբլուրը պիտի սպաննես,
ով Աստուած.
՚Ութերնի, ով արիւնահեղ մարդիկ, հեռացէք ինծմէ.
20 Անոնք ՚քեզի դէմ նենգութեամբ կը խօսին.
Ե՛ր քու ՀԱՅհամիներդ --- ամբաւ պարապ տեղը կ՚առնեն։
21 ՚Ջեզ ատողները չէմ ատեր, ով Տէր,
Ու քեզի դէմ ելլողներէն չեմ զզուիր։
22 Զանոնք կատարեալ ատելութեամբ կ՚ատեմ,
Եւ ինծի թշնամի կը համարիմ։
23 ՚Փորձէ զիս, ով Աստուած, ու գիտցիր իմ սիրտս.
Իս քննէ ու գիտցիր իմ մտածմունքներս,
24 Եւ նայէ թէ արդեօք չար ճամբու մէջ եմ,
Եւ ։ զիս գէպ ի յաւիտենական ճամբան առաջնորդէ։

ՍԱՂՄ· ՃԽ

1 Դաւիթ իր թշնամիներուն ձեռքէն պատսպարելու կը խնդրէ։ 8 անոնց գէմ կ՚աղօթէ։ 12 Աստուծոյ վրայ ու ունեցած վստահութեամբ զինքը կը յորդորէ։

Դլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի.

1 Ով Տէր, չար մարդէն իս փրկէ,
Ո՛- ՚բռնաւոր մարդէն իս պահէ,
2 Որ անոնք պատրաստ մէջ չար բաներ կը մըտածեն,
Ո՛- ՚համէն օր կռիւներու համար կը ժողովուին։
3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին.
՚Իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը։ (Սելայ։)
4 Ով Տէր, ՚զիս ամբարիշտին ձեռքէն պահէ.
՚Ջիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ,
Որոնք իմ դնացքներս խափանելու խորհուրդ կրին։
5 ՚Ամբարտաւանները ինծի համար գաղտնի ծուղակ ու չուաններ լարեցին.
Ուղիին մը փակելին կ՚ամբառս վրայ.
՚Վտանգ դրին ինծի համար։ (Սելայ։)
6 Բսի Տէրոջը, Դուն ես իմ Աստուածս.
Ով Տէր, լսէ իմ ազաչանքիս ձայնը։
7 Ով Տէր Եհովայ, իմ փրկութեանս զօրութիւնը,

ձԽ.
= Սալ· ժէ· 3· Ե. բ՚ժ· ժբ· 3·
Բ գ·Ծ·ա· ժԹ· 27·
Գ ՚Ո---Թ· 4· Ծաքս· բ· 24· 25·
Դ Ծար· լ--· 4·
Ե Նբր· գ· 15·
Զ Ծար· Խր· 3· Սալ· Խ· 5· Ղլ· 3·
Է Նբր· Խգ· 24·
Ը Ծաքս· ա· 3·
Թ Ա---ա· Ի· 3· 4· Ծաքս· բ· 24· 25·
Ժ Ծար· Խգ· 6· Ա---ամ· ԺԸ· 11·
ԺԱ Ծար· Խգ· 6· 17·
ԺԲ Դան· բ· 22·
ԺԳ Նբր· գ· 15·
ԺԴ ՚Ո---ամ·
ԺԵ Ծար· ժ· 8· 9·
ԺԶ Ծաքս· ժա· 5·
ԺԷ Նբր· Նկարագիր. պիտոյք·
ԺԸ Նյա· ժա· 4·
ԺԹ Սալ· ՀԱԹ· 115·
Ի Ծար· գ· 15·
ԻԱ Կ՚ամաքարեր.
ԻԲ Կամ գաղտնիքդ ու ՚նիրատեսիդ կ՚ատեն։
ԻԳ բՈՒն· ԺԸ· 21· Սալ· ՀԱԹ· 128·
ԻԴ Ծար· լ--· 6· Սալ· Խգ· 2·
ԻԵ Սալ· Ի· 8· Ղեզ· 10·
ձԽ
ԻԶ Ես· 4·
ԻԷ Սալ· Ծգ· 6·
ԻԸ Սալ· Ծբ· 4· Հբ---ամ· գ· 13·
ԻԹ Սալ· Կա· 4·
Լ Հմր· 1·
ԼԱ Սալ· լԻ· 7· Ծէ· 6· ՀԱԹ· 110· ՚Ո---ա· 9· Նբր· Ժբ· 22·

Դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը։
8 Ով Տէր, ամբարշտին ցանկութիւնները մի տար. Անոր չար խորհուրդը մի յաջողեր, Որ ամօթ չ՚ընեն բարձրանան։ (Սէլա։)
9 Իս պարարտներուն գլուխը Իրենց շրմունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ։
10 Վառած ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ. Կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք, Ո՛ խորունկ չ՚ուրախան մէջ, որ բնաւ վեր չ՚ելլեն։
11 Զարհուռն մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի. Թշնամութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը Որ ջնջել կարծանէ։
12 Գիտեմ որ Տէրը դատաստան պիտի ընէ խեղճին, Ո՛ իրաւունք՝ աղքատներուն։
13 Թէպետև արդարները քու անունդ պիտի գովին. Ուղիները քու առջեդ պիտի բնակին։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԱ.

1 Դաւիթ կ՚ապրի որ իր ազգքը ընդառնէի ըլայ։ 3 Իր խոչ- Ճառքը մաքուր։ 7 ու իր կեանքը օրագրիներէն ազատ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ով Տէր, քեզի կը կանչեմ, շուտով հասիր ինծի։
Ականջ դիր իմ ձայնիս երբոր քեզի կը կանչեմ։
2 Թող իմ ազօթքս քու նուիրիկ ըլայ քեզի շիտակի, Ու իմ ձեռքերուս վերկացումը երեկոյան պատարագին ըլայ։
3 Ով Տէր, պահապան դիր իմ բերնիս, Ո՛ իմ շրմունքներուս դուռը պահպանէ։
4 Իմ սիրտս չար բանի հակէ խոտորելու մի թողուր, Որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ գէշ գործքեր չընեմ, Ու անոնց համաղամ կերակուրներէն չուտեմ։
5 Արդարը թող զիս զարնէ, ան ողորմութիւն է. Եւ զիս յանդիմանէ, ան գլուխ իւղ է, Իմ գլուխս չմերժէ ըսելով։ Ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի ազօթեմ։
6 Երբոր անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին, Անոնք իմ խօսքերս պիտի լսեն, ինչու որ քաղցր են։
7 Ինչպէս որ ոմն հնձողը ու ճեղքողը երկրի վրայ,
Մեր ոսկորները Դժոխքին բերանը ցիրուցան եղան։
8 Սակայն, ով Տէր Եհովայ, իմ աչքերս դէպ ի քեզի են. քեզի յուսացայ, իմ հոգիս մի մերկացներ։
9 Ինծի համար լարուած որոգայթէն, Ու անօրէնութիւն գործողներուն վարմերէն իս պահէ։
10 Ամբարիշտները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան, Երբոր ես բոլորովին անցնիմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԹ.

1—7 Դաւիթ կը յանդգնի թէ իր նեղութեանը մէջ իր բոլոր մը- խիթարութիւնը Աստուծ ապրեցնէն է։

Դաւիթին երգը — ազօթքը՝ երբոր ինքը այրին մէջն էր։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚ազազակեմ. Իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚ազաչեմ։
2 Իմ դանդաղ անոր առջին կը թափեմ. Իմ նեղութիւնս անոր առջին կը պատմեմ։
3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մաքէր, Դուն իմ շաւիղս գիտցար. Իմ դարձած ճամբուս մէջ Ինծի համար գաղտնի որոգայթ լարեցին։
4 Նայէ աջ կողմս ու տես Որ ինծի ծանօթ մի չկայ. Ապաւէնը ինծմէ կորսուեցաւ. Ինծի մէկ հոգ որ իմ անձիս համար հոգ ընէ։
5 Ով Տէր, քեզի ազազակեցի, Ո՛ ըսի, Դուն ես իմ ապաւէնս, Ես՝ իմ վիճակս ողնդանոց երկրին մէջ։
6 Ականջ դիր իմ ազազակիս, Ինչու որ չատ նուաստացայ. Ազատէ զիս իմ հալածիչներէս, Ինչու որ ինծմէ զօրաւոր են։
7 Իմ անձս բանտէն հանէ, Որ քու անունդ գոհութիւն մատուցանեմ. Արդարները իմ չոր կողմս պիտի պատեն, Երբոր ինծի բարութիւն ընես։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԹ.

1 Դաւիթ ազօթքը կ՚ընէ գաղտնաւոր մէջ ընդհանր գանկու- մաց։ 3 իր օրհնեցուքներուն համար կը գոհանայ։ 5 իր հա- ւատարը կը գրգռուցնէ մասնաւորներով։ 7 շնորհքի համար։ 9 ազատութեան համար։ 10 արբուքեան համար 18 ու իր թշնամիներուն կործանմանը համար կ՚աղերսէ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ով Տէր, լսէ իմ ազօթքս,

Ականջ դիր իմ ազաչանքիս ,
-Պատասխան տուր ինձի քու ճշմարտութիւնովդ .
Ո- քու արդարութիւնովդ .
2 Եւ ՝քու ծառայիդ հետ դատաստանի մի մըտներ ,
Ինչու որ ՝քեզմէ կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջիդ .
3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հալածեց ,
Իմ կեանքս գետինը զարկաւ ,
Զիս չառանցարկի մեռածներուն պէս
Մութը նստեցուց .
4 ՝Եւ իմ հոգիս ներսի դիս մաղեցաւ ,
Իմ սիրտս ներսի դիս խռովեցաւ .
5 Հնչէին օրերը կը յիշեմ ,
Քու բոլոր գործերուդ վրայ կը մտածեմ .
Քու ձեռագործներուն վրայ կը խորհիմ .
6 ՝Քեզի ձեռքերս կ՚երկնցնեմ .
Իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կ՚ծարաւի . (Սելա՛)
7 Շատով պատասխան տուր ինձի , ով Տէր .
Իմ հոգիս մաղեցաւ .
Քու երեսդ ինձմէ մի ծածկեր ինծմէ ,
Որ գուրբ իջնողներուն պէս չըլլամ .
8 ՝Առաւօտուն քու ողորմութիւնդ ինձի լսել տուր ,
Ինչու որ քեզի յուսացայ .
Իմ երթալու ճամբան ինծի ցուցուր ,
Վասն զի իմ անձս դէպ ի քեզի վերցուցի .
9 Ով Տէր , փրկէ զիս իմ թշնամիներէս ,
Ինչ՝ ու քեզ իմ ապաւէնս բրի .
10 Սորվեցուր ինձի որ քու կամքդ ընեմ ,
Քանզի դուն ես իմ Աստուածս .
Թող ՝քու բարի Հոգիդ զիս ՝ուղիղ երկիրը առաջնորդէ .
11 Ով Տէր , քու անուանդ համար կենդանացուր զիս .
Քու արդարութեանդ համար իմ անձս նեղութենէն հանէ .
12 Եւ քու ողորմութեամբդ ՝սատկեցուր իմ թշնամիներս ,
Ու կորսնցուր բոլոր իմ անձս վշտացնողները ,
Ինչու որ ՝ես քու ծառադ եմ .

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԾԹ

Ս-ՀԵ- Դաւթի .

1 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ ՀՀի վէմս ,
՝Որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը վարժէ ,
Ո- իմ մատերս պատերազմելու .
2 ՝Ողորմութիւնս ու պարիսպս ,
Իմ ապահէնս ու իմ փրկիչս ,
Իմ վահանս , և ես անոր կը յուսամ ,
Որ իմ ժողովրդս ինծի կը հնազանդեցնէ .
3 ՝Ով Տէր , մարդը ի՞նչ է որ զանոնիկ կը ճանչնաս ,
Ո- մարդու որդի՞ որ զանոնիկ կը յարգես .
4 ՝Մարդը ունայնութեան պէս է ,
՝Անոր օրերը անցնող չուքի պէս են .
5 ՝Ով Տէր , խոնարհեցուր քու երկինքդ ու վար իջիր .
՝Լեռներուն դպչէ ու պիտի մխան .
6 ՝Փայլակը նետէ ու ցրուէ զանոնք .
Քու նետերդ խրկէ ու զանոնք խռովեցուր .
7 ՝Քու ձեռքդ վերէն խրկէ և ազատէ զիս .
Փրկէ զիս մեծ ջուրերէն -- ՝օտարներուն ձեռքէն ,
8 ՝Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի ,
Եւ անոնց աջ ձեռքը սուտին աջ ձեռք է .
9 Ով Աստուած , ՝քեզի նոր երգ պիտի երգեմ ,
Տասը լար ունեցող տաւիղով սազմոս պիտի քանմ քեզի .
10 ՝Թագաւորներուն փրկութիւն տուողը ,
Ո- իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն ազատողը ան է .
11 ՝Իս ազատէ ու օտարներուն ձեռքէն փրկէ ,
Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի ,
Եւ անոնց աջ ձեռքը սուտին աջ ձեռք է .
12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասարդութեանը մէջ ՝սունկերու պէս մեծնան ,
Ո- մեր աղջիկները պատուի շէնքին համար փորագրուած անկիւնի քարերու պէս ըլլան .
13 Որ մեր ամբարները լեցուին ,
Եւ՝ ամէն տեսակ կերՙ՚՚՚

ՍԱՂՄ· ՃԽԵ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ՝ յիշելով անոր հմայքը· 8 անոր բարեխնդրը· 11 անոր խոստովանութիւնը· 14 անոր նախախնամութիւնը 17 ու փրկութիւն ազգերուն։

Օրհնութիւն Դաւիթ։

1 Քեզ պիտի բարձրացնեմ, ով իմ Աստուածս, որ թագաւոր ես,
Ու քու անունդ յաւիտեան յաւիտենից պիտի օրհնեմ։
2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ,
Եւ քու անունդ յաւիտեան յաւիտենից պիտի գովեմ։
3 Մեծ ու խիստ գովելի է Տէրը,
Ու Եանոր մեծութիւնը անքննելի է։
4 Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործերդ,
Եւ քու զօրութիւններդ պիտի պատմէ։
5 Քու փառացդ մեծութեանը վայելչութիւնը
Ու քու հրաշալի գործերդ պիտի խոկամ։
6 Եւ քու ահաւոր գործերդ պիտի խօսին,
Ու ես քու մեծութիւնդ պիտի պատմեմ։
7 Քու մեծ բարերարութեանդ յիշատակը պիտի հրատարակեն,
Եւ քու արդարութեամբդ պիտի ցնծան։
8 Ողորմած ու գթած է Տէրը,
Երկայնամիտ և բազումողորմ է։
9 Տէրը ամենուն բարի է,
Ու անոր ողորմութիւնները իր բոլոր գործքերուն վրայ է։
10 Ով Տէր, Քու բոլոր գործքերդ քեզ պիտի գովեն,
Եւ քու սուրբերդ քեզ պիտի օրհնեն։
11 Քու թագաւորութեանդ փառքը պիտի խօսին,
Ու քու զօրութիւնդ պիտի պատմեն.
12 Որ անոր զօրաւոր գործերը ու անոր թագաւորութեանը փառաւոր մեծութիւնը
Մարդոց որդիներուն գիտցընեն։
13 Քու թագաւորութիւնդ յաւիտենական թագաւորութիւն է,
Ու քու տէրութիւնդ ազգ ազգ մինչև ազգ։
14 Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնալու վրայ եղողները,
Եւ ծռոլոր վար ծռածները կը կանգնեցընէ։
15 Ամենուն աչքերը քեզի կը սպասեն,
Ու ժամանակին Եանոնց կերակուրը դուն անոնց կու տաս։
16 Քու ձեռքդ կը բանաս,
Ու ամէն կենդանիին փափաքը կը լեցընես։
17 Տէրը արդար է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ,
Ու ողորմած է իր բոլոր գործքերուն մէջ։
18 Տէրը մօտ է ան ամենուն որ զինքը կը կանչեն,
Ան ամենուն որ Ճշմարտութեամբ զինքը կը կանչեն։
19 Անիկա իրմէն վախցողներուն փափաքը կը լեցընէ,
Եւ անոնց աղաղակը կը լսէ ու կը փրկէ զանոնք։
20 Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը պահէ,
Սակայն բոլոր ամբարիշտները կը կորսընցընէ։
21 Իմ բերանս Տէրոջը գովաբանութիւնը պիտի խօսի,
Ու ամէն մարմին անոր սուրբ անունը օրհնէ յաւիտեան յաւիտենից։

ՍԱՂՄ· ՃԽԶ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ մշտնջենաւոր գովաբանութիւններ մատուցանելու տիրա կ'երթէ· 3 մարդոց յաւատքը կ'արթնցնէ· 5 ու Աստուծոյ կատարութիւնը· արդարութիւնը· ողորմութիւնը ու թագաւորութիւնը յիշելով՝ ճշդեն անոր ապաւինիլը ոբ ժամանակ բլալ կը հաստատէ։

1 Ալէլուիա։ Օրհնէ, Տէրը, ով իմ անձս։
2 Տէրը պիտի օրհնեմ իմ կենացս մէջ,
Քանի որ ունիմ եմ իմ Աստուծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ։
3 Մի յուսաք իշխաններուն,
Մարդու որդիին՝ որուն քեզի փրկութիւն չկայ։
4 Անոր հոգին կ'ելլէ, անիկա իր հողը կը դառնայ·
Նոյն օրը Եանոր խորհուրդները կը կորսուին։
5 Երանի անոր՝ օգնականը Յակոբին Աստուածն է,
Որ անոր յոյսը իր Տէր Աստուծոյն վրայ է,
6 Ան որ երկինքը ու երկիրը,
Ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղծեց,
Ճշմարտութիւն կը պահէ յաւիտեան,
7 Իրաւունք կ'ընէ դրկուածներուն,
Որ հաց կու տայ անօթիներուն.
Տէրը կ'արձակէ կապուածները,
8 Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը·
Տէրը կը կանգնեցընէ վար ծռածները·
Տէրը կը սիրէ արդարները·
9 Տէրը կը պահէ պանդուխտները,
Կը հաստատէ որբը ու այրուածին,
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ.
10 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան·
Քու Աստուածդ, ով Սիոն, ազգ ազգ մինչև ազգ։
Ալէլուիա։

ՃԽԵ
= Սպ. ԿԳ· 4· Ակե· 5։
Բ Գբ· է· 9· Բ· 10։ Հռոմ. ժա· 33։
Գ Ծ· 1· 9։ Ե Սպ· ՃԻ· 1։ Սպ· ՃԽԶ· 10։ Տիմ· ա· 17։
Զ Սպ· ՃԽԶ· 8։
Է Սպ· ՃԽ· 27։ Ը Սպ· ՃԼԶ· 25։
Թ Սպ· Կ· 21· ՃԽԸ· 9։
Ժ Օբ· գ· 7։
ԺԱ Ցամ· գ· 24։ ԺԲ Սպ· Լ· 23։ ԺԳ· 10։

ՃԽԶ
= Սպ· Կգ· 1։
Բ Սպ· Կգ· 23։
Գ Սպ· ՃԻԸ· 8· 9· Ե· 7· 22։
Դ Սպ· Կգ· 29· Ժ· 7։ Ե Սպ· Կ· 9։
Զ Սպ· ՃԽ· 6· ՃԼ· 10· 14։
Է Սպ· Կբ· 6· ՃԼ· 14։ Ը Սամ· Բ· 30· Ցամ· Բ· 7—32։
Թ Սպ· ՃԽԸ· 14· ՃԽԸ· 6։ Ժ Դան· ա· 1։ Ցամ· Ժ· 7։
ԺԱ Սպ· Կ· 18։ Սպ· Կբ· 5։
ԺԲ Սպ· ՃԽ· 6։
ԺԳ Նկ· Ժ· 18։ Սպ· Ժ· 16։ ՃԽԸ· 15։ Ցամ· Ժա· 15։

ՍԱՂՄ· ՃԻԵ

1 Աստուածդ կը յորդորէ մարդիկ գձաւուած գովելու՝ իր խնդութեան համար· որ ունի երկնքին վրայ· և իր կարողութեան համար· 2 իր զօրութեան համար· 3 իր նախախնամութեանը համար· 12 խոստումնալից խոստումնութեանը վրայ իր բերած բարիքներուն համար· 15 ամէն արարածից վրայ իր ունեցած իշխանութեանը համար· 19 ու երկնքեցոյց մէջ իր գործ կարգադրութիւններուն համար·

1 Գովեցէք Տէրը, ինչու որ՝ բարի է մեր Աստուածը այնպես ըսելը·
Ինչու որ քաղցր — վայելուչ է օրհնութիւնը·
2 Տէրը շէնք կ՚շինէ երուսաղէմ,
Խոտորածներուն ցրուածները կը ժողվէ·
3 Սրտով կոտրածները կը բժշկէ,
Ու անոնց խոցերը կը փաթթէ·
4 Աստղերուն թիւը կը համրէ,
Անոնց ամէնն ալ իրենց անուններովը կը կանչէ·
5 Մեծ է մեր Տէրը, ու՝ իր զօրութիւնը չատ է·
Անոր խնամատարութիւնը անհուն է·
6 Տէրը կը հաստատէ խեղճերը,
Ու՝ ամբարիշտները մինչև հողը կը խոնարհեցնէ·
7 Երգեցէք Տէրոջը գոհութիւնով·
Մեր Աստուծոյն սազմս ըսէք քնարով·
8 Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ,
Անձրև կը պատրաստէ երկրիս համար,
Խոտ կը բուսցնէ լեռներուն վրայ·
9 Որ անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ,
Ու՝ Հագուստէն ձագերուն որ կ՚ողաղակին·
10 Անկէ ձիուն զօրութեանը չհաճիր,
Մարդուն սրունքներուն չհաւնիր·
11 Տէրը կը հաւնի իրմէն վախցողներուն
Ու՝ իր ողորմութեանը յուսացողներուն·

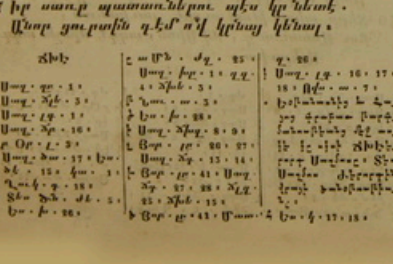
12 Ով երուսաղէմ, գովէ Տէրը·
Օրհնէ քու Աստուածդ, ով Սիոն·
13 Ինչու որ անիկա քու դռներուդ նիգերը ամրցուց,
Եւ՝ քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց·
14 Անկէ քու սահմաններուդ խաղաղութիւն կու տայ,
Ու՝ Ցորդաբաս ցորնով քեզ կը կշտացընէ·
15 Անկէ իր խօսքը երկրին մէջ կը խրկէ·
Իր խօսքը չատ արագ կը վազէ·
16 Անկէ բուրդի պէս ձիւն կու տայ,
Ու՝ եղեամը մոխրի պէս կը ցանէ·
17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ·
Անոր ցուրտին դէմ ո՞վ կրնայ կենալ·

18 Անկէ իր խօսքը կը խրկէ ու կը հալեցընէ զանոնք·
Իր հովը փչել կու տայ, — Ջուրերը կը վազեն·
19 Անկէ իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին,
Ե՛ւ իր կանոնները ու դատաստանները՝ Իսրայէլին·
20 Ան՝ ամէն ազգի մը ասանկ չըրաւ·
Ու անոնք՝ իր դատաստանները չճանչցան·
Ալէլուիա·

ՍԱՂՄ· ՃԾՐ

1 Աստուածդ գձաւուած գովելու կը յորդորէ երկնաւորները· 2 երկուսները· 11 ու բանական ստեղծուածները·

1 Ալէլուիա· Օրհնեցէք Տէրը երկինքէն·
Օրհնեցէք անոր բարձր տեղերուն մէջ·
2 Օրհնեցէք անոր, ով անոր բոլոր հրեշտակները·
Օրհնեցէք անոր, ով անոր բոլոր զօրքերը·
3 Օրհնեցէք անոր, ով արեգակ ու լուսին·
Օրհնեցէք անոր, ով բոլոր փայլուն աստղեր·
4 Օրհնեցէք անոր, երկնից երկինքը
Ու՝ երկինքէն վեր եղող ջուրեր·
5 Թող Տէրոջը անուն օրհնեն·
Ինչու որ ինքը հրամայեց, ու անոնք ստեղծուեցան·
6 Եւ զանոնք յաւիտեան յաւիտենից հաստատեց·
Կանոն դրաւ որ չխափանուի·
7 Օրհնեցէք Տէրը երկրէն,
Նով վիշապներ ու բոլոր անդունդներ·
8 Կրակ և կարկուտ, ձիւն ու չոգի,
Եւ՝ անոր խօսքը կատարող մրրկայոյզ հով·
9 Լեռներ ու բոլոր բլուրներ,
Պտղաւոր ծառեր ու եղեւիններ,
10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ,
Սողացողներ ու թեւաւոր թռչուններ·
11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր,
Իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորները,
12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ,
Ծերերու ու տղաքներ·
13 Թող Տէրոջը անուն օրհնեն,
Ինչու որ Յիմնակ անոր անունը բարձր է,
Անոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է·
14 Անկիա բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը·
Իր բոլոր սուրբերուն,
Իրեն մօտ եղող ժողովուրդին,
Իսրայէլի որդւոցը օրհնաբանութիւնը· Ալէլուիա·

ՍԱՂՄ· ՃԹ

1 Մաքթարին կը յորդորի մարդիկ որ գԱստուած գովինՙ նկնգիկի վրայ իր ունեցած սիրոյն համար. 3 և ան խնդանքը համար որն որ ինքը նկնգիկին տուաւ։

1 Ա֊ԼԷլուխա, ֊ՑԵրոջը նուր երգ երգեցէք,
Ո֊ անոր օրհնութիւնը տուրբերուն ժողովքին մէջը։
2 Իսրայէլ Թագ ուրախանայ ֵԻր Յատղծողին վրայ·
Սիոնի որդիքը Թագ ցնծան իրենց ֵԹագաւորներուն վրայ։
3 ֵԹող անոր անունը պարով օրհնեն,
Թմբուկով ու քնարով սաղմոս Թող բանն անոր։
4 Ինչու որ ֵՑԵրը իր ժողովուրդին կը Տանի,
Խոնարհները փրկութիւնով պիտի փառաւորէ։
5 Թող տուրբերը ուրախանան փառքով,
Ո֊ Իրենց անկողիններուն մէջը ցնծան։
6 Աստծոյ գովութիւնները անոնց բերնին մէջը Թող ըլլայ,
Ու երկու բերնով տուր՝ անոնց ձեռքին մէջը,
7 Որ Հեթանոսներէն վրէժ առնեն,
Ո֊ ժողովուրդները պատժեն,
8 Որ անոնց Թագաւորները չղթաներով կապեն,
Ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով,
9 ֵՈր գրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն։
ֵԱս անոր բոլոր տուրբերուն փառքն է։ Ալէլուխա։

ՍԱՂՄ· ՃՆ

1 Ցարդաղ գԱստուած գովելու 3 ամէն տեսակ նուագարան ներով։

1 Ա֊ԼԷլուխա։ Օրհնեցէք գԱստուած իր սրբութեանն մէջ·
Օրհնեցէք անոր իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ։
2 ֊Օրհնեցէք անոր իր զօրաւոր գործքերուն համար·
Օրհնեցէք անոր իր ֵՄեծափառութեանը համեմատ։
3 Օրհնեցէք անոր փողի ձայնով·
ֵՕրհնեցէք անոր տաւիղով ու քնարով։
4 Օրհնեցէք անոր ֵԹմբուկով ու պարով·
Օրհնեցէք անոր Նաւ ունեցող նուագարանները ով ու արփոյ։
5 Օրհնեցէք անոր Ամեծաձայն ծնծղաներով·
Օրհնեցէք անոր ցնծութեան ծնծղաներով։
6 Ամէն չունչ ունեցողը Թող ՑԵրը օրհնէ։
Ալէլուխա։

ԳԻՐՔ ԱՌԱԿԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աճապարանքով գալուստը, 7 Աստուծմէ վախնալու և իր խօսքին հաւատալու համար յորդորանք մը, 10 Մեկնաբաններուն հրաժարականերէն փախչելու պատուէր, 20 Խնամատարութիւնը իր քահանայապետութեան համար կը գանգատի, 24 Ցիւրը քահանայապետութեան ազատագործներ կ՚ընէ։

1 ԻՍրայէլի Թագաւորին Դաւիթի որդւոյն ֊Յովհաննէսի առակները։
2 Խնամատարութիւնը ու խրատը գիտնալու համար,
Հանճարին խօսքերը հասկընալու համար։
3 Խնամատարեան կրթութիւնը ընդունելու համար,
Ա֊յսինքն արդարութիւնը, գատաստանը և ուղղութիւնը։
4 ֵԻմամիտներուն սրամտութիւն տալու համար,
Ո֊ երիտասարդներուն գիտութիւն և հանճար։

ճԹ

ֆ Սաղ· ւգ · 2 · ղբ· Ե֊ Սաղ· ւգ · 3 · Ե֊ խբ · 10 ·
ֆ Ցնս Ցար · լբ · 10 · Սաղ· Ն· 3 · Ե֊ Ծգ · 5 ·
ֆ Ջար· Բ. 9 · Մատ֊ Ե֊ 5 ·
ֆ Սաղ· Հա · 2 · ՀԾ · 4 ·
ֆ Սաղ· լբ · 27 ·
ֆ Սաղ· Ճբ · 16 ·
ֆ Ցար · լբ · 10 ·
ֆ Երբ· ղ · 12 · Ցպատ֊ · 16 ·
ֆ Բ Օր· ֆ · 1 · 2 ·
ֆ Սաղ· Ճբ· 14 ·

ճԾ

֊ Սաղ· Ճնս · 5 · 6 ·
ֆ Բ Օր· ֆ · 24 ·
ֆ Սաղ· Հա · 2 · Ճխբ· 3 ·
ֆ Եր· ԺԲ · 20 ·

ֆ Սաղ· ւգ · 2 · ղբ· Ե֊ Սաղ· Ճբ · 9 · Ե֊ խբ · 10 ·
֊ Ա֊ Մֆ · ԺԲ · 16 · 19 · 28 · ԺՀ · 5 · ԺԲ · 6 ·
֊ Սաղ· Ճբ · 16 ·
ֆ Ցար · լբ · 10 ·
ֆ Երբ· ղ · 12 · Ցպատ֊ · 16 ·
ֆ Բ Օր· ֆ · 1 · 2 ·
ֆ Սաղ· Ճբ· 14 ·

ճԾ

֊ Սաղ· Ճնս · 5 · 6 ·
ֆ Բ Օր· ֆ · 24 ·
ֆ Սաղ· Հա · 2 · Ճխբ· 3 ·
ֆ Եր· ԺԲ · 20 ·

ֆ Սաղ· ւգ · 2 · ղբ· Ե֊ Սաղ· Ճբ · 9 · Ե֊ խբ · 10 ·
֊ Ա֊ Մֆ · ԺԲ · 16 · 19 · 28 · ԺՀ · 5 · ԺԲ · 6 ·
֊ Գբ· ժ · 1 · խբ · 1 · Ժ֊ Գբ· ժբ · 9 · Գբ· ր · 1 · 9 · Գբ· Ե֊ 1 · 2 · Գբ· Ե֊ 1 · 2 · Գբ· Բ · 5 · Գբ· Բ · 4 · Գբ· Բ · 5 · ֆ Կա֊ Ա֊ Ցնութիւնը · Սաղ· Հբ · 2 · Ցպատ֊ · 2 · Սաղ· Ճբ · 28 · Սաղ· ·

Ճմա · 10 · Գբ · ք · 10 · ժաղ· ժբ · 13 · ֆ Գբ· ժ · 1 · 9 · 28 · ֆ Ցնութիւնը · Գբ· ժ · 1 · 9 · 28 · Ե֊ Գբ· ժ · 28 · ֆ Ծն · լք · 7 · Ա֊ Սաղ· ժ · 1 · Եփես · 6 · 11 ·

11 Թէ որ բանն, Մեզի հետ եկաւ,
Հրեաներ համար գաղանամարտ բլլանք,
Ամեն մարգուն համար առանց պատճառի ծածուկ տեղ սպասենք.
12 Զանազան գերեզմանի պէս ալ ողջ՝
Եւ դրախտը իջնողներուն պէս ամբողջ կլլենք.
13 Ամէն տեսակ պատուական առարկաներ գտնենք,
Ու մեր տուներըը աւարով լեցնենք.
14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ,
Ամէնքս մէկ քսակ ունենանք.
15 Որդեակ իմ, հանուց հետ ճամբայ մի երթար,
Հանուց չափէն քու տարերդ եռ պահէ.
16 Հրեաներ անուց տարերը չարութեան կը վազեն,
Եւ արիւն թափելու կ'արագրան։
17 Ցիներուն ամէն թռչուններն այդերուն առջեւը
Պարապ տեղը փաթիլներ կը լարուի.
18 Բայց անոնք իրենց արիւնը համար գարան կը դնեն,
Ո- իրենց կենացը համար ծածուկ տեղ կը սպասեն։
19 Ամէն ագահներն ճամբաներըը տասնակ են.
Ատոնցմէ իրեն անձնասուր եղողները կը սպանէ։
20 Իմաստութիւնը գուրսը ձայնիւ կ'ազաղակէ,
Ո- հրապարակներու մէջ իր ձայնը կու տայ։
21 Անիկա բազմութիւն եղած տեղերուն գլուխը
Ե- գռնից մուտքերուն մէջ կ'ազաղակէ,
Ո- քաղաքին մէջ իր խօսքերը կը խօսի ու կ'ըսէ.
22 Ով անմտներ, մինչև ե՞րբ անմտութիւնը պիտի սիրէք.
Մանչ երիտասարդներ ծաղր ընելով պիտի գուարճանան,
Ու յիմարները գիտութիւնը ատեն։
23 Իմ յանդիմանութեանս դարձէք.
Ահա իմ հոգիս ձեր վրայ պիտի թափեմ,
Իմ խօսքերս ձեզի պիտի հասկըցնեմ։
24 Որովհետեւ ես կանչեցի, ու գուք չուզեցիք ընել.
Ձեռքս երկնցուցի, ու մարդ բնաւ չեզաւ.
25 Հապա ՝իմ բոլոր խրատներս մերժեցիք,
Եւ իմ յանդիմանութիւնս չուզեցիք.
26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը վրայ պիտի ծիծաղիմ,
Ու ձեր վախը հասնելուն ծաղր պիտի ընեմ.
27 Երբոր ձեր վախը հեղգի պէս հասնի,
Ձեր թշուառութիւնը մրրիկի պէս պատահի,
Ե- ձեր վրայ նեղութիւն ու տառապանք գայ,
28 Անոնքը ինծի պիտի ազազակեն, ու պատասխան պիտի չտամ.
Զիս պիտի փնտռեն ու պիտի չգտնեն.
29 Որովհետեւ գիտութիւնը ատեցին,
Ու Տէրոջը վախը չընտրեցին.
30 Իմ խրատներս չուզեցին,
Ո- բոլոր յանդիմանութիւնս անարգեցին.
31 Ուրեմն անոնք իրենց ճամբուն պատուղէն պիտի ուտեն,
Ու իրենց խորհուրդներէն պիտի կշտանան.
32 Վասն զի անմիտներուն խոտորումը վրնջնք պիտի սպանէ,
Եւ յիմարներուն անհոգութիւնը վրնջնք պիտի կորսնցնէ.
33 Բայց ինծի մտիկ ընողը ապահովութեամբ պիտի բնակի,
Ու չարի քներու վախէն հանդարտ պիտի բլլայ.

ԳԼ. Բ

1 Իմաստութիւնը կը խոստանայ իր օգուտը բարեպաշտութեան, 10 և գէշ բնեխրկէ ազատութեան, 19 ու հիսուս Աստուծոյ մէջ առաքինութեան։

1 Որդեակ իմ, թէ որ իմ խօսքերս ընդունիս,
Ու իմ պատուիրանքներս քովդ պահես,
2 Ականջդ որ ականջդ իմաստութեան տաս,
Ո- սիրտդ հանճարին բանաս,
3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը հէվ կանչես,
Եւ քու ձայնդ հանճարին ուզես,
4 Թէ որ զանիկա արծաթի պէս փնտռես,
Ու գանձերուն պէս զինք փորես,
5 Անոնատեն Տէրոջը վախը պիտի հասկրնաս,
Եւ Աստուծոյ գիտութիւնը պիտի գտնես.
6 Վասն զի իմաստութիւնը Տէրը կու տայ.
Գիտութիւնը ու հանճարը անոր բերնէն է.
7 Ամէնուն ուղղութեան համար փրկութիւն կը պահէ.
Անբիծ ուղղութեամբ քալողներուն վահանն է,
8 Որ արդարութեան ճամբաներըը պահպանէ,
Ու իր սուրբերուն ճամբան պահէ.
9 Անոնատեն արդարութիւնը, դատաստանը ու ուղղութիւնը,
Ամէն տեսակ ճամբան պիտի հասկրնաս.
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրտիդ մէջը մտնէ,
Եւ գիտութիւնը քու հոգւոյդ ախորժելի բլլայ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պահէ,
Ո- հանճարը քեզ պիտի պահպանէ,
12 Որ քեզ չար ճանապարհէն,

ա Երես. ե. 26։
բ Սաղ. իբ. 1. Առակ. 7։
գ Սաղ. ա. 1. Գլ. գ. 14։
դ Սաղ. ՃԽԹ. 101։
ե Նա. ԽԹ. 7. Հբ. ժ. 26. գ. 15։
զ Գլ. ԺԸ. 23. ՄԹՖ.
է Գլ. ը. 10։
ը Գլ. բ. 1. Ես. Թ. 7։
թ Ճ.ԱԲԼ. բ. 28։
ժ Նա. Կ. 12. կգ. 4. Երես. ե. 13. Հ.ոբ. ե. 11։
ժա Սաղ. ՃՀ. 11. Հմր. 30. Դան. ե. 30։
ժբ Սաղ. բ. 4։
ժգ Գլ. ժ. 24։
ժդ Ճար. իե. 9. լե. 12. Նա. ա. 15. Ե.ր.եմ. 11. ժգ. 12. Նա. ա. 15. Ե.ր.եմ. ժա. 11. ժգ. 12. Եզեկ. ը. 18. Մաթ. գ. 4. Հ.ոբ. ե. 13. Ճաճ. գ. 3։
ժե Ճար. իա. 14. Հմր.

22։
ա Սաղ. ՃՀԹ. 173։
բ Սաղ. ՃԺ. 7։
գ Հմր. 25. Սաղ. Հա. 11։
դ Ճար. գ. 8. Գլ. ժգ. 14. իբ. 8։
ե Նա. Ժ. 32. իբ. 8։
զ Գլ. գ. 21. ե. 1։
է Գլ. գ. 14. Մաս. ժգ. 44։
ը Սաղ. իե. 12. 13։
թ Սաղ. ՃԺ. 7։
ժ Գլ. ը. 13. Ճար. ա. 7. Ե.ր.եմ. ե. 21. Եզեկ. ժբ. 31։
ժա Գլ. գ. 11. Ե.ր.եմ. ժբ. 11. Եզեկ. ժբ. 51. Մաթ. ե. 20. Ղուկ. ժ. 12. Յհ. ը. 41. Գոր. ժգ. 38. Հռ. բ. 2. Ա Կոր. ժգ. 8. Գաղ. գ. 10. Ա Թես. բ. 16. Ա Պետ. գ. 9. Յյտ. իբ. 15։
ժբ Ա Կոր. ժգ. 8. Գաղ. գ. 10. Ա Թես. բ. 16. Ա Պետ. գ. 9. Յյտ. իբ. 15։
ժգ Գլ. ե. 3. Ճար. գ. 13. Եփես. ե. 5. Կող. գ. 5։
ժդ Նա. յանցանքներ։
ժե Սաղ. իե. 11. Գլ. է. 5։
ժզ Մաթ. բ. 9. Սաղ. կբ. 9։
ժէ Գլ. ը. 22։

Նվնգ ուխտիւններ խօսող մարդէն ապառէ ։
13 Ահագնէ որ ուղիղ ճամբան խոզուցեր են,
Որ Իսրաէլ ճամբաներու մէջ քալեն ։
14 Զարհուրելի ընելով կ՚ուրախանան,
Եւ՝ Էլաբին նենգաւորութիւնովը կը ցնծան ։
15 Ասոնց ճամբաները ծուռ են,
Ու անոնց ընթացքը խոտորնակ է ։
16 Որ հոն քեզ ապառէ հասար կենդիկն,
Շզգալերթալուելն խօսող ատար կենդիկն ։
17 Էն որ իր երեսաբարձութեան բարեկամը կը ծաղռ,
Եւ իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ ։
18 Թանգի անոր առներ մահուան կը տանի,
Ու անոր շաւիղները մեռելներուն ։
19 Անոր գացողները դնաւ չեն դառնար,
Եւ կենաց ճամբաներուն չեն հասներ ։
20 Որպէս զի բարի Հաղորդ ճամբան երթնաս ։
Ու արդարներուն շաւիղները պահես ։
21 Թանգի ուղիները երկրի վրայ պիտի բնակին,
Եւ կատարեալները անոր մէջը պիտի մնան ։
22 Ըայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին ,
Ու անօրէնները անկէ պիտի վրցուին ։

ԳԼ · Գ

1 Հնազանդութեան · 5 Հաւատքի · 7 Խոստհութեան · 9 բաբէ-պաշտութեան 11 և հաճելութեան յորդորիք մէջ · 13 Խնամատարութեան երջանիկ օգտաբեր · 19 Խնամատարութեան գործերը 21 ու չահը · 27 Ընդհանուր · 30 խոստովանութեան և գոհ ընալու յորդորիք մէջ · 33 Չարութեան անխնայ վիճակը ։

1 Ողբակաւ իմ, մի մոռնար իմ օրէնքս,
Հապա քու սիրտդ Թող իմ պատուիրանքներս պահէ ։
2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր ու կենդանութեան տարիներ
Եւ էլաղաղութիւն պիտի աւելցընեն ։
3 Ողորմածութիւնը ու ճշմարտութիւնը քեզ չթողուզուին ։
Զանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ ,
Սիրտդ սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք ։
4 Եւ յոգեաս Աստուծոյ և մարդոց առջեւը
Շնորհք ու բարի հանճարութիւն պիտի գտնես ։
5 Քու բոլոր սրտովդ Տէրոջը ապաւինէ,
Եւ քու խնամատարութեանդ մի վստահիր ։
6 Քու ամէն ճամբաներուդ մէջ զանիկա ճանչցիր ,
Ու անիկա Քու շաւիղներդ պիտի ուղղէ ։
7 Ծուն քու աչքիդ առջեւը իմաստուն մի ըլլար ·

Տէրոջմէ վախկիր ու չարութենէ հեռ քաշուէ ։
8 Անիկա քու Ոտիցդուրդ առողջութիւն ,
Եւ քու ոսկորներուդ պարարտութիւն կ՚ըլլայ ·
9 Տէրոջը պատիւ ըրէ քու առացուածքէդ
Եւ քու բոլոր բերքերուդ երախայրիքներէն ·
10 Քու չտնմաբաններդ առատութեամբ պիտի լեցուին ,
Ու հնձաններդ նոր գինին դուրս պիտի թափին ·
11 Որդեակ իմ, Տէրոջը խրատը մի անարգեր ,
Ու անոր յանդիմանութենէն մի ձանձրար ·
12 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ ,
Ինչպէս որ Հայր մի իր սիրական զաւակին կ՚ընէ ·
13 Երանի անոր մարդուն որ իմաստութիւն կը գտնէ ,
Ու այն մարդուն՝ որ հանճար կը առնայ ·
14 Վասն զի անոր չահը արծաթի չահէն աղէկ է ,
Ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն ·
15 Անիկա †գոհարներէն պատուական է ·
Եւ քու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ ·
16 Անոր աջ ձեռքին մէջ օրերու երկայնութիւն ,
Եւ՝ ձախ ձեռքին մէջ հարստութիւն ու փառք կայ ·
17 Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են ,
Եւ անոր բոլոր շաւիղները խաղաղութիւն են ·
18 Անիկա իրեն չարաղնեղներուն կենդանի ծառ է ·
Ու զինքը բռնողները երջանիկ կ՚ըլլան ·
19 Տէրը իմաստութեամբ հիմնեց երկիրը ,
Եւ՝ հանճարով հաստատեց երկինքը ·
20 Անոր գիտութեամբը անդունդները կը պատռուին ,
Ու ամպերը ցօղ կը կաթեցընեն ·
21 Որդեակ իմ, սասնք քու աչքերուդ առջեւէն չերթան ·
Իմաստութիւնը ու խոհեմութիւնը տէր պահէ ·
22 Եւ քու հոգւոյդ կեանք՝
Ու պարանոցիդ †զարդ ըլլան ·
23 Անոնք ճամբայ ապահովութեամբ պիտի քալես ,
Եւ քու ոտքդ պիտի չսայթի ·
24 Քէն որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս ,
Ու քէն որ քնանաս՝ քունդ անուշ պիտի ըլլայ ·
25 Պիտի չվախնաս յանկարծական վախէն ,
Ոչ ալ ամբարիշտներուն կորուստէն՝ երբոր գայ ·
26 Վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի ըլլայ ,

Ծ Ծ Ծ

Եւ քու ոտքդ պիտի պահէ, որ չընկնաս։
27 Երբոր ձեռքդ ազկութիւն ընել կու գայ,
ըկարօտ եղողէն՝ մի այդ իրիկ զանիկա։
28 Կրնա դրացիդ ընաս մի բանը, Գնա ու դար-
ձեալ եկուր,
կամ վաղը կու տամ, երբոր քու քովդ կայ։
29 Քու դրացիդ դէմ չարութիւն մի մտածեր,
քանի որ անիկա վստահութեամբ քեզի հետ
կը բնակի։
30 Առանց պատճառի մարդու հետ մի վիճիր,
երբոր անիկա քեզի չարութիւն մը ըրած չէ։
31 Բռնաւոր մարդուն մի նախանձիր,
Ու անոր ճամբաները բնաւ մի ընտրեր։
32 Վասն զի Յոհ. մարդը Տէրոջը առջեւը պիղծ է.
Բայց Անոր ընտանութիւնը արդարոց հետ է։
33 Անիրաւին մարդուն տանը մէջ Տէրոջը անէծ-
քը կայ.
Բայց Հարգարներուն բնակարանը Անիկա
կ'օրհնէ։
34 Ծիւրաւի Անիկա Ծաղր ընողները Ծաղր կ'ընէ,
Բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ։
35 Իմաստունները փառք պիտի ժառանգեն,
Բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք
պիտի բլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Սորմանի մարդիկ հնազանդութեան համեմատ, համաձայն 3 կը
յաւելնեն Քէ ինչ կրնամ մեռնիլ առաջ է Երբոր իր ծնողքին, 5
Իմաստութիւն արժէքլու համար։ 14 ու չարութեան ճամբայէն
փախչելու համար։ 20 Հաւատարիմ 23 և արդարութեան յարգարանք մը։

1 Որդեակ, ինչ հօրը խրատը լսեցէք,
Ու մտիկ ըրէք որ իմաստութիւնը ճանչնաք։
2 Վասն զի ձեզի ուսկի կը թելադրեմ կու տամ.
Իմ օրէնքս մի թողուր։
3 Քանզի ես իմ հօրս տղան էի,
Փափուկ ու սիրելի իմ մօրս առջեւը։
4 Անիկա ինծի կը սորվեցնէր ու կ'ըսէր,
Քու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ.
Իմ պատուիրանքներս պահէ ու ապրէ։
5 Իմաստութիւն ստացիր, խոհեմութիւն ստա-
ցիր.
Մի մոռնար, ու իմ բերնիս խօսքերէն մի խո-
տորիր։
6 Զանիկա մի թողուր, ու անիկա քեզ պիտի
պահէ.
Զանիկա սիրէ, ու անիկա քեզ պիտի պաշտ-
պանէ։
7 Ամէն ձեռքէ դուրս իմաստութիւնն է, իմաս-
տութիւն ստացիր.
Ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմու-
թիւն ստացիր։
8 Զանիկա մեծարէ, ու անիկա քեզ պիտի բար-
ձրացնէ.
Եթէ որ զանիկա գրկես՝ քեզ պիտի պատուէ,
9 Անիկա քու գլխուդ շնորհաց զարդ պիտի տայ.
Քեզի փառաց պսակ պիտի պարգեւէ։
10 Մտիկ ըրէ, որդեակ իմ, ու իմ խօսքերս ըն-
դունէ.
Եւ քու կենացդ տարիները պիտի շատնան։
11 Քեզի իմաստութեան ճամբուն մէջ ցոյց
վնցուցի.
Քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պարա-
ցուցի.
12 Որ քայլում ատենդ նոտքիդ քայլերը չնեղնան,
Ու վազում ատենդ չսայես։
13 Ամուր բռնէ խրատը — բնաւ մի թողուր.
Զանիկա պահէ, վասն զի քու կեանքդ անի-
կա է։
14 Ամբարիշտներուն ճամբան մի երթար,
Ու չարերուն ճամբուն մէջ մի քալեր։
15 Անկէ դգուշացիր, անոր քովէն մի անցներ,
Անկէ խոտորի ու անցիր։
16 Վասն զի անոնք մինչև որ չարութիւն չընեն
չեն քնանար.
Ու թէ որ Ա՛ն չկործանեն քուներնին կը
փախչի։
17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ'ու-
տեն,
Ու անիրաւութեան գինին կը խմեն։
18 Բայց արդարներուն ճամբան Ծագող լոյսին
պէս է,
Որ երթալով կը լուսաւորուի, մինչև որ կա-
տարեալ օր բլլայ։
19 Ամբարիշտներուն ճամբան խաւարի պէս է,
Ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը
պիտի սահի։
20 Որդեակ իմ, մտիկ ըրէ իմ խօսքերս,
Քու ականջդնէրդ իմ խօսքերուս տուր։
21 Անոնք քու աչքերուդ առջեւէն չերթան,
Զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ։
22 Վասն զի անոնք գտնողներուն անոնք կեանք
են,
Եւ անոնց բոլոր մարմնոյն բժշկութիւն։
23 Ամէն գգուշութենով քու սիրտդ պահէ,
Քանզի կենաց †աղբիւրները անկէ են։
24 Դրուռ բերանը քեզմէ մի կտրէ երբ,
Ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացուր։
25 Քու աչքերդ ուղիղ նային,
Ու աչուանատնքերդ չիտակ դէպ ի առ-
ջեւդ բլլան։
26 Ոտքերուդ շաւիղները չիտակ,

---

* Հռոմ. ժգ. 7։ Գաղ. գ. 10։
• Եբեր. Ասոր անբրե-
ղէն
‡ Դաճ. ԺԹ. 13։ բ
Օր. իդ. 15։
= Հռոմ. ժբ. 18։
ր Սաղ. լճ. 1։ Հգ.
3 Գաղ. իգ. 1։
Սաղ. իճ. 14։
= Դաճ. իգ. 14։ Ես.
Սաղ. լճ. 22։ Հաղ.
ե. 4։ Սաղ. բ. 2։
‡ Սաղ. ա. 3։
+ Ճառ. գ. 6։ = Ոգեա.
ե. 5։
= Սաղ. լգ. 11։ Գաղ.
ա. 8։
ը ա Պետ. իճ. 1։
ֆ ա Պետ. իբ. 9։ Եբ.
գ. 4։
ր Գաղ. ե. 21։
ե Գաղ. բ. 3։ 5։
ը Գաղ. ա. 3։ 4։
ր Գաղ. իգ. 4։ Եփ.
ե. 10։
Ա Սաղ. լգ. 4։ Եփ.
Դաճ. ե. 42։
Գաղ. ե. 14։
ե Թագ. բ. 30։
ը Գաղ. ա. 9։ գ. 22։
Գաղ. գ. 24։
Սաղ. ժբ. 36։
Սաղ. ըս. 11։ 12։
Սաղ. ա. 1։ Գաղ.
ա. 10։ 15։
Սաղ. լգ. 4։ Եփ.
Դաճ. ե. 19։
Սաղ. ե. 14։ 45։
Փիլ. բ. 15։
ը բ Թագ. իգ. 4։
Առակ. բ. 9։ Եզր.
ժբ. 5։ 6։ Եսթ.
9։ 10։ Երեմ. իգ.
12։ Ճառ. ժբ.
35։
Գաղ. գ. 3։ 21։
Գաղ. բ. 1։
Գաղ. գ. 8։ ժբ. 18։
Եբեր. ե. 12։

եւ քոյր բոլոր ճամբաներդ. Հաստատութիւն։
27 ՚Ալ կամ ձախ կողմը մի խոտորիր.
Ոտքդ չարութենէ դարձուր։

ԳԼ. Ե

1 Սգացողն կը յորդորի մոռցած խնամատարին տալիքը։ 3 պատճառ կամենան ու անառակութեան ճամբայ կը ցուցնեն։ 18 կը պատուիրի գոհ։ առատաձեռն ու պարկեշտ ըլլալ։ 22 և ինչ ցշեն Ծէ չարը իր մեղքերուն պիտի բռնուի։

1 Որդեակ իմ, մտիկ ըրէ իմ իմաստութեանս,
եւ քու ականջդ իմ հանճարիս տուր,
2 Որ խոհեմութիւն պահես,
եւ քու չրթունքներդ ՚գիտութիւն պահեն։
3 ՚Վասն զի օտար կնոջ չրթունքներէն խորխորատ մեղր կը կաթի,
եւ անոր բիմբը ՚ելեզէն կակուղ է.
4 Բայց անոր վախճանը ՚ողինդրի պէս դառն է
ու ՚երկայրէն սուրի պէս սրած է։
5 ՚Անոր ոտքերը մահուան կ՚իջնեն,
ու անոր քայլերը գ՚ժոխքը կը հասնին։
6 Անոր ճամբաները փոփոխական են, ու չես կրնար ըսնդոյ դիտել,
Որ չըլլայ թէ կենաց ճամբան մոռնաս։
7 Եւ հիմա, ով որդիք, լսեցէ՛ մտիկ ըրէք
Ու իմ բերնոս խօսքերէն մի խոտորիք։
8 Ան կինէն ճամբադ հեռացուր,
ու անոր տանը դռանը մի մօտենար.
9 Զըլլայ որ քու փառդ ուրիշներու՝
եւ տարիներդ անողորմ մարդու տան.
10 Զըլլայ որ օտարները քու զօրութենէդ կշտանան,
Ու քու վաստակդ օտարներուն տունը մնայ.
11 Եւ քու վերջին ատենդ չհառաչես,
երբոր քու մարմնդ ու անդամներդ մնչին,
12 Ու չսես, Ես ի՞նչպէս ՚խրատը ատեցի,
Ու իմ սիրտս չյանդիմանեցիր անարգեց.
13 Եւ իմ ուսուցիչներուս խօսքը մտիկ չըրի,
Ու իմ ականջս դէս վարժարանական չսուի։
14 Ժողովքի ու ժողովարդի մէջ
Գրեթէ ամէն չ՚եղաւ թշուառութեան հասնիս։
15 Դուն քու ջրհորդ ջուր խմէ,
եւ քու ջրհորդ մէջը վազող ջուրէն
16 Քու աղբիւրներդ դուրսը տարածուին,
Ինչպէս ջուրերու վտակները հրապարակներուն մէջ։
17 Անոնք մինակ քուկդ ըլլան,
Ու չէ թէ քուկդ և օտարներուն։
18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ.
եւ ՚քու երիտասարդութենդ կինոջը հետ ուրախ եղիր։
19 ՚Անոկա սիրելի եղնիկի պէս,
եւ չնորհալի այծեմեան պէս ըլլայ.
Անոնց տուն անոր սորնքները քեզ կշտացընեն,
Ո՞ միշտ անոր սիրովը գմայլես։
20 Եւ ինչո՞ւ, որդեակ իմ, դուն ՚օտար կնոջ մի սիրտը գմայլես,
Ու օտար կնոջ ծոցը դրկես։
21 ՚Վասն զի մարդուն ճամբաները Ցէրովը աչքերուն առջեւն են,
Ու անոր ամէն քայլերը ՚ըէշ կը կշռէ։
22 ՚Զարագործը իր անօրէնութիւններէն պիտի բռնուին.
Ու անիկա իր մեղքին չուանովը պիտի բռնուի։
23 ՚Անիկա առանց խրատի պիտի մեռնի,
Ու իր մեծ յիմարութեանմէն պիտի մոլորի։

ԳԼ. Զ

1 Երաշխաւորութեան. 6 Ծուլութեան 12 և անպիտանութեան դէմ պատուիրներ։ 16 Նսաւոյ առիլ եկած նեղը բաներ։ 20 Հնազանդութեան օրհնութիւնները։ 25 Ընտրեան ՚ըշնեղները։

1 Որդեակ իմ, ՚եթէ որ քու բարեկամիդ համար երաշխաւոր եղար,
կամ օտար մարդու համար քու ձեռքդ տուիր,
2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար,
Բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար։
3 Որդեակ իմ, չուռով ասանկ բրէ որ ազատիս.
Որովհետեւ դուն քու բարեկամիդ ձեռքը մըտար,
Գնա՛ քու բարեկամիդ խնդարէ՛
Ու զանիկա թախանձէ։
4 ՚Աչքերուդ քունէ
Ու արտեւանունքներուդ նիրհումէ մի տար.
5 Ինչ ազատի ինչպէս որ այծեամը ՚ըսդրէն ձեռքէն,
կամ թռչունը հաւաքողին ձեռքէն լ՚ազատի։
6 Ով ծոյլ, ՚մրջիւնին գնա,
Անոր ճամբաները տես ու իմաստուն եղիր.
7 Ասոն որ անիկա ՚նէ իշխան,
Հսկիչան կամ տիրող չունի,
8 Իր կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստէ,
Իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ։
9 Ով ծոյլ, ՚մինչև ՚երբ կը պառկիս,
Քունէդ ՚երբ պիտի արթննաս։
10 Քիչ մը ննջառա, քիչ մը նիրհեա,
Ու քիչ մը ձեռքդ վրայ դնես ննջելու համար.
11 ՚Աւտանը քու ապրուստիդ ճամբորդի պէս պիտի գայ,

ր ֆ Օբ · ե · 33 · իբ · 14 · Ցեր. · ո · 7 ·
ղ Իս · ո · 16 · Հբ · ռաքէմ. Ժբ · 9 ·
— Մաղ. բ · 7 ·

բ Գէ · բ · 16 · գ · 24 ·
ֆ Ա՚ղ. ձե · 21 ·
գ Ժաղ. ե · 20 ·
դ Իբր · գ · 13 ·
ը Գէ · ե · 27 ·
ե Գէ · ո · 29 ·

զ Գէ · ո · 25 · Ժբ · 1 ·
թ Մաղ. բ · 14 ·
ժ Ցե՛ս Երգ · բ · 9 · գ · 5 · ե · 3 ·
ի Գէ · բ · 10 · ե · 5 ·
լ ԸՄՆ · Ժգ · 9 · Ցոբ ·

լ՝ · 4 · իգ · 21 · Գէ · Ժե · 3 · Երեմ. Ժգ · 17 · լբ · 19 · Ոմ՚ · ե · 8 · Երբ · գ · 13 ·
ղ Ա՚ղ. ի · 15 ·
ծ Ցոբ · գ · 21 · լէ՚ · 12 ·

—
— Գէ · Ժո · 15 · Ժե · 18 · ի · 16 · Երբ · 26 · իե · 13 ·

ֆ Ա՚ղ. Ժբ · 4 ·
ժ Ցոբ · Ժբ · 1 ·
ղ Գէ · իգ · 33, 34 ·
ի Գէ · Ժ · 4, Ժգ · 4 ·
ի · 4 ·

Ու կարօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մարդու պէս։

12 Անօրէն ու չար մարդը
Դաւ բերնով կը չարժի.
13 Անիկա իր աչքերովը ակնարկութիւն կ'ընէ,
Ոտքերովը կը խօսի,
Ու մատներովը բան կը սորվեցնէ.
14 Անոր սրտին մէջը ծռութիւն կայ,
Միշտ չարութիւն կը հնարէ. — վէճեր կը հանէ։
15 Ասոր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի գայ.
Անիկա յանկարծ ի պիտի կոտրուի, ու անդ դարման պիտի չգտնուի։

16 Ցերը սա վեց բանէն կը զզուի,
Ու անոր հոգւոյն աւելը եօթը բան պիղծ է.
17 Ամբարտաւան աչքեր, ստախօս լեզու,
Եւ անմեղ արիւն թափող ձեռքեր,
18 Չար խորհուրդներ հնարող սիրտ,
Չարութիւն ընելու համար չուտ վազող ոտքեր,
19 Սուտ խօսող անիրաւ վկայ,
Ու հերձուած մէջ կռիւներ ցանող մարդ։
20 Մարդեակ իմ, քու հօրդ պատուիրանքը պահէ,
Եւ քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր։
21 Զանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ,
Զանոնք քու պարանոցդ կախէ։
22 Քալած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդեսին,
Քնացած ատենդ քեզի պահպանեն,
Ու արթնցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին։
23 Քանզի պատուիրանքը ճրագ ու օրէնքը լոյս է,
Եւ խրատին յանդիմանութիւնները կենաց ճամբայ են։
24 Մէր քեզ դէշ կնիկէն՝
Օտար կնկան չողջոյնէդ լեզուէն պահէ։
25 Սրտիդ մէջ անոր գեղեցկութեանը մի ցանկար։
Եւ քեզ իր արտեւանունքներովը չգրնէ։
26 Վասն զի պոռնիկ կնկան պատճառաւ
Մարդ մինչև պատառ մը հացի կ'իջնայ։
Եւ շնացող առնականը նպատակաւոր հոգին կ'ոտյայ։
27 Հնա՞յ է որ մէկը իր ծոցը կրակ դնէ,
Ու հանդերձները չայրին։
28 Հնա՞յ է որ մէկը կրակի կայծերու վրայ քալէ,
Ու անոր ոտքերը չայրին։
29 Ասոր պէս է իր դրացիին կնկանը քով գացողն ալ։

Ով որ անոր դպչի՝ անմեղ չըլլար։
30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր փորը կշտացընելու համար գողութիւն ընէ,
Զին քամահրեր չեն։
31 Սակայն թէ որ գտնուի՝ եօթնապատիկ կը հատուցանէ,
Իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ։
32 Կնկան հետ շնութիւն ընողին խելքը պակաս է.
Ան բանը ընողը իր հոգին կը կորընչցընէ։
33 Անիկա վէրք ու անարգանք կը գտնէ,
Եւ անոր նախատինքը անջնջելի է։
34 Քանզի նախանձը էրկանը կատաղութիւնն է,
Ու անիկա վրէժխնդրութեան օրը չխնայեր։
35 Անիկա բնաւ ոչ փրկանքի մը չնայիր,
Կաշառք ալ չատցընելու բլլաս՝ անիկա չհաճիր։

ԳԼ. Է

1 Սաղմոն կը յորդորէ մարդիկ որ խոստումնին հետ հաւատարիմ ու ջերմեռանդ ըլլան։ 6 օրհնակով մը կը ցուցնէ 10 պատիկին խոստումնութիւնը։ 22 Ե անապատին երիտասարդին անմահութիւնը։ 24 Ըս սեռակ չարութենէ բեն կը զգուշացնէ մարդիկ։

1 Որդեակ իմ, պահէ իմ խօսքերս,
Ու իմ պատուիրանքներս քու քովդ ծածկէ։
2 Իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս,
Ու իմ օրէնքս քու աչքերուդ բիբին պահէ։
3 Զանոնք մատներուդ վրայ կապէ,
Զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ։
4 Իմաստութեան ըսէ, Դուն իմ քոյրս ես.
Ու խոհեմութեան՝ դուն օթար կանչէ,
5 Որ քեզ օտար կնիկէն,
Շողոքորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն պահէ։
6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝
Իմ վանդակէս նայեցայ։
7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ,
Երիտասարդներուն մէջը չպակասամիտ պատանի մը գտայ,
8 Որ փողոցին մէջ ան կնոջը դռնէ անկիւնին քովէն կ'անցնէր,
Ու անոր տանը ճամբան բռնեց,
9 Երբոր իրիկուն եղաւ, օրը տաթաժամեցաւ
Ու գիշերուան մութը սիրեց։
10 Եւ ահա անոր առջեւը կնիկ մը ելաւ,
Անիկա պոռնիկի կերպարանքը ու նենգաւոր սիրտ մը ունէր։
11 Անիկա աղաղակող ու անզգամ էր,
Ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար։
12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները,

Ե. 5։
Մատ. Ե. 28։
Գլ. ԻԹ. 3։
Դ. Թագ. Գ. 5։
Ես. Ե. 23։
Եսթ. Ժ. 11։
Ամբ. Գ. 15։
Սաղմ. Ե. 12։ Գլ. ԺԵ. 26։
Ա. Կոր. Ե. 9։
Հեբ. ԺԳ. 4։
Գլ. Ե. 3։ Ե. 3։
Գլ. Գ. 3։ Ե. 3։
Գլ. Գ. 23։ 24։
Գլ. Բ. 11։
Սաղ. ԺԹ. 8։ Ա. Յովհ. 2. 16։
Գլ. Ե. 16։ Ե. 3։

Գլ. Բ. 1։
Ղե. Ժբ. 5։ Գլ. Գ. 4։ Ես. Ե. 3։
Բ Օր. ԼՐ. 10։
Բ Օր. Գ. 8։ Ժ. 18։ Գլ. Գ. 3։
Գլ. Բ. 16։ Ե. 3։
Գլ. Բ. 18։ Գ. 24։
Գլ. Գ. 33։ Բ. 4։ 16։
Ցոր. Իգ. 15։
Գլ. Բ. 13։
Ա Տիմ. Ե. 13։ Տիտ. Բ. 5։

եւ ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ'ըլլար։
13 Զանիկա բռնեց համբուրեց,
Ու լիրբ երեսով անոր ըսաւ,
14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան.
Ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.
15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու,
Քու երեսդ փնտռելու, ու գտայ։
16 Իմ անկողինս ծածկոյներով զարդարեր եմ՝
Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով.
17 Անկողինս մոյր գինուս,
Հալաւէ ու կինամոն ցաներ եմ.
18 Եկուր մինչեւ առաւօտ սիրով զուարճանանք,
Ու ցանկութիւններով զբօսնունք.
19 Վասն զի էրկիս տունը չէ,
Ճամբայ դնաց.
20 Մատկին քսակը իր հետը առաւ,
Եւ [1]լուսնի լրման՝ օրը իր տունը պիտի դառնայ։
21 Այսպէս իր շատ խօսքերովը զանիկա հրապուրեց,
Ու իր շրթունքներուն չոզոքութիւնովը զանիկա տարփեց։
22 Ան՝ երթալով կ'երթար եւուէն՝
Պարանոցանոցը գացող արջառի պէս՝
Գամաժուելու ի՛նչ կապուած յիմարի մը պէս
Կ'երթայ,
23 Մինչեւ որ նետը անոր լեարդը ծակէ.
Ինչպէս որ թռչուն մը արագարագի գէպ ի ծուզակը կ'երթայ,
Ու չգիտեր որ անիկա իր հոգւոյն համար ըլլալ է։
24 Եւ հիմա, ով որդիք, լսեցէ՛ մեզի բըլէք,
Ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դրէ՛ք.
25 Քու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի,
Ես անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս.
26 Վասն զի անիկա շատերը խոցոտուց ու կորնցուց,
Ու ո՛նոր բոլոր սպանուցած մարդիկը զօրաւոր էին։
27 [2]Անոր տունը դժոխքին ճամբաներն է,
Անոնք մահուան չուանդանները կ'իջնեն։

ԳԼ. Ը

1 Իմաստութեան հմտութիւնը, 6 բացայայտութիւնը, 10 գիտցածը ընտրելիք, 12 բնութիւնը, 15 գործելիք, 18 Աստուծմէ ընդունելիք, 22 ու յաւիտենականութիւնը։ 32 Իմաստութիւնը փափաքելի բան մըն է, քանզի անոր հետ անոր երջանկութիւն է։

1 Ա՛հա իմաստութիւնը կը կանչէ,
Ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ։
2 Անիկա բարձր տեղերու գլուխ, ճամբու վրայ

6 Եւ՝ շաւիղներու մէջ կը կայնի։
3 Անիկա դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը
Ո՛ր դռներուն մուտքը ազատակելով կ'ըլլայ,
4 Ով մարդիկ, ձեզի կը կանչեմ.
Եւ իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է։
5 Ով ազէաներ, խելաւութիւն տեսէ՛ք.
Ով անմիտներ, խելացող սիրտ ունեցէ՛ք։
6 Լսեցէ՛ք, վասն զի ես ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ,
Ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ՝ ուղիղ բաներ խօսելու համար։
7 Քանզի իմ բերանս ճշմարտութիւն պիտի խօսի,
Բայց իմ շրթունքս ամբարշտութիւնէն կը զզուի։
8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են,
Ես անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ։
9 Անոնք ալ հասկցողին ուղիղ են,
Ու գիտութիւն գտնողներուն չխակ են։
10 Իմ խրատս առէ՛ք, և ոչ թէ արծաթի.
Ու ընտրեալ ոսկիէն աւելի գիտութիւնը ընդունեցէ՛ք։
11 Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն ազնիւ է.
Եւ բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ։
12 Ես իմաստութիւնս զուտութեան հետ կը բնակիմ,
Եւ ճարտարութեանց գիտութիւնը կը գտնեմ։
13 Երկրջիր վախը չարութիւնն ատելն է.
Ես հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը, չար ճամբան
Ու չնորհաւոր բերանը կ'ատեմ.
14 Խորհուրդը և իմաստութիւնը իմն է.
Ես եմ հանճարը, ու զօրութիւնը իմն է։
15 Թագաւորները ինծմով կը թագաւորեն,
Ու նախարարները ընդ՛ել արդարութեան կանոնները կը դնեն։
16 Ինծմով կ'իշխեն իշխանները,
Ազնուականները -- երկրիս բոլոր դատաւորները։
17 Ես կը սիրեմ զիս սիրողները,
Եւ զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն։
18 Իմ քովս հարստութիւն ու փառք.
Բնաւոր ստացուածք և արդարութիւն կայ։
19 Իմ պտուղս ոսկիէն ու մաքուր ոսկիէն,
Եւ իմ արդիւնքս բնաւոր արծաթէն ազնիւ է։
20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ
Իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ,
21 †Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառանգեցնեմ։"
Ու անոնց գանձերը պիտի լեցնեմ։
22 †Տէրը իր ճամբուն սկիզբը
Իր վաղեմի արձագործներէն առաջ զիս ստացեր էր։
23 Ինչ յաւիտեանէ՝

ե Իա. ԺԲ. 9.
• Կամ՝ ասծոխքանքներ
Քեզ որոշած
է Գլ. Ե. 3.
ը Ասպ. Ժբ. 8.
թ Ծնգ. ԺԲ. 13.

ժ Ղեմ. Ժգ. 26.
ի Գլ. բ. 18. Ե. 5. Ժ. 18.
—
= Գլ. ա. 30. Բ. 3.
ղ Տես գլ. իբ. 20.

ճ Ըզր. իբ. 15. Եա.
Ասպ. Ժբ. 10.
Նմմ. 127. 1 Գլ. գ.
16. 15. գ. 5. 7.
Ժգ. 16.
ծ Գլ. Ժգ. 6.

ե Գլ. գ. 17.
ը Գլ. գ. 24.
թ Ժող. Ե. 19.
ի Տես Դան. բ. 21.
լ Հաւար. Ժգ. 1.
խ Թ՚ուոց. բ. 30.

Ասպ. գ. 14.
Ճաճ. Ժգ. 21.
ծ Ճաճ. ա. 5.
կ Գլ. գ. 18. Ասպ. գ. 33.
հ Գլ. գ. 14. Ե՚ր. 10.
ն Կամ՝ Ձի սիրգիսէ.

բառն ժառանգութիւն տալու իմաստով։
ս Գլ. գ. 19. Ճաճ. ա. 1.
ո Ասպ. բ. 6.

երկրիս սկիզբն առաջ ՚օձուեցայ։
24 Ազունդները չեզած՝
Առատ չուրերուն ալիքները չեզած ևս ծը-
նած էի։
25 Վէմերը չտեսա՝
Բլուրներէն առաջ ևս ծնած էի։
26 Տակաւին երկիրը ու բաց տեղատեղը
Եւ աշխարհիս հողերուն †առչինը չտեղծած,
27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր,
Ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր,
ես հոն էի։
28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժգնցնէր,
Եւ անդնդոց աղբիւրները կը հաստատէր,
29 Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր,
Որ ջուրերը իր հրամանին դուրս չելլեն,
Ո՞ երբոր հիմերը կը ձգէր,
30 Վնաոտներ ես անոր քովը հաստատուած էի,
Ու՝ ամէն օր ՚ուր զուարճութիւնն էի,
Ո՞ միշտ անոր առջեւը կ'ուրախանայի։
31 Ես աշխարհս մէջ — անոր երկրին վրայ կ'ու-
րախանայի,
Ու՝ իմ զուարճութիւնս մարդոց որդիներուն
հետ էր։
32 Եւ հիմա, ով որդիք, լնդի մտիկ ըրէք.
Վասն զի իմ ճամբաներս պահողները երջա-
նիկ կ'ըլլան։
33 Խրատ մտիկ ըրէք ու խելօքցուիլ եղէք,
Ու՝ ՚ջնջել մի մերժէք։
34 Երանի՛ ան մարդուն որ ինձի մտիկ կ'ընէ
Ամէն օր իմ դուռներուս քովը կը հսկէ,
Եւ իմ գրանդիչներս կը գիտէ։
35 Ինծի որ գիս գտնողը կեանք կը գտնէ,
Ու ՚Տէրոջմէ չնորհք կը ստանայ։
36 Բայց ինծի զէմ մեղանչողը ՚իր հոգւոյն անէ-
բաւութիւն կ'ընէ.
Բոլոր գիս ատողները մահը կը սիրեն։

4 ՚Ով որ պարզամիտ է՝ թող հոս գայ.
Ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ,
5 Եկէք իմ հացէս կերէք,
Ու խառնած գինիէս խմեցէք.
6 Յիմարութիւնը թողուցէք՝ որ ապրիք,
Ու խոհեմութեան ճամբուն մէջ քալեցէք։
7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անար-
դանք՝
Ու ամբարիշտը թերացողը իրեն արատ կը վա-
սրվի։
8 ՚Ծաղր ընողը մի յանդիմաներ, որ չըլլայ թէ
քեզի թշնամի ըլլայ.
՚Իմաստունը յանդիմանէ, ու քեզ պիտի սիրէ.
9 Իմաստունին երես տուր, և աւելի իմաստուն
պիտի ըլլայ.
Արդար մարդուն ուսուցուր, ու՝ իր իմաստու-
թիւնը պիտի աւելցնէ.
10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է,
Ու ՚Ս.ին տեղը գիտութիւնը հանճար է.
11 ՚Վասն զի քու օրերդ ինծմով պիտի չատնան,
Եւ քեզի կենաց տարիներ պիտի աւելցուն.
12 ՚Թէ որ իմաստուն ես, քեզի իմաստուն ես,
Ու թէ որ ծաղր ընող ես, ՚ուր դ-ոյնը մինակ
դուն պիտի կրես։
13 Անզգամ կնիկը աղաղակով կ'ըլլայ.
Անկիս անմիտ է ու բան մը չգիտեր։
14 Եւ ՚քաղաքին բարձր տեղատանքը՝
Իր տանը դուռը սէտատ վրայ կը նստի,
15 Որ իրենց ճամբան չխոտոր գացող
Անցաւորները կանչէ,
16 ՚Ով որ պարզամիտ է՝ թող հոս գայ.
Ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ,
17 Գողցուած ջուրերը անոյշ են,
Եւ գաղտուկ հացը համով կ'ըլլայ։
18 Բայց անիկա չգիտեր որ ՚ան տեղը մեռելներ
կան,
Ո՞ անոր հրաւիրած մարդիկը դժոխքին ան-
դունդներուն մէջն են։

Ա՛ս գլխոս մէջէն քառաս հինգերորդ գլուխը կը պատրաստեն քահանան ապրելու հրահանգներուս, ու անոնց հակառակ եղող մարդ մեղանչողներուն վրայով ծանրաբեռնուելնիս։

Առակներն առաջին։

1 ՚Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացնէ.
Բայց անմիտ տղան իր մօրը տրտմութիւն է։
2 ՚Անօրէնութեան գանձերը օգուտ չեն ըներ.

• Կամ հասասանել-
ցայ։
¦ Ցոր. ԺԸ. 7. Ես.
Կամ բարձր տեղերը։
Դն. ա. 9. 10։
Ցոր. լը. 10. 11։
Սաղ. ԼԹ. 7. Ես.
8. Երեմ. Ե. 22։
Ցոր. լը. 4։
Ցոր. ը. 22. 13։
Ա՛ռա. գ. 17։ Կոր.
ա. 13։
Սաղ. Ժգ. 3։
Սաղ. ՃՄԲ. 1. 2։
Ձեր. 1. 2։ Դատ.
Ժա. 28։
Գէ. գ. 13. 14։
Ժա. Ժգ. 4։
Գէ. ք. 2։
—
Ա՛ռա. Ժգ. 12։
Ես. ԽԲ. 28։ Սաղ.
ՃՄԲ. 10։ Գէ. ա.
7։
Կամ սրտով
Ցոր. գ. 2. 16։ Ժ.
27։
Ցոր. լբ. 6. 7։
Գէ. է. 11։
Հէր. 3։
Ա՛ռա. Ժգ. 18։ Ես.
ՁԼ. 20։ 21։
28։ ՃՁԼ. ը. 5։
Ա՛ռա. լբ. 4։
Հէր. 5։ Գէ. խգ.
30

4 Բայց արդարութիւնը մահուանէ կ՚ազատէ ։
3 Տէրը արդարին հոգին անօթի չ՚ձգուցը ,
Բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խա-
փանէ ։
4 Ինչ ձեռքով բանողը ագքատ կ՚ըլլայ ,
Բայց Տիրը մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը
բերէ ։
5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է ։
Հանձքի առնն քնացողը՝ ամօթով պատճառ
եղող տղայ է ։
6 Արդարին գլխուն վրայ օրհնութիւններ կան ։
Բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը
կը գոցէ ։
7 Արդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ՚ըլլայ ։
Բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։
8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքները
կ՚ընդունի ։
Բայց յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։
9 Կատարելութեամբ քալողը ապահովութեամբ
կը քալէ ։
Բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։
10 Աչքով անկարգութիւն ընողը նեղութիւն կու-
տայ ։
Ու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։
11 Արդարին բերանը կենաց աղբիւր է ։
Բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը
կը գոցէ ։
12 Ատելութիւնը կռիւներ կը հանէ ։
Բայց սէրը ամէն յանցանքները կը ծածկէ ։
13 Իմաստութիւն շրթունքը վրայ խնամութիւն կը
գտնուի ։
Բայց գպակասութիւն եղողին կռնակին համար
գաւազան պէտ է ։
14 Իմաստուններուն գիտութիւն կը գանձեն ։
Բայց բերանը կործանման մօտ է ։
15 Հարստութեան ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն է ։
Բայց անտեղութեան ագքատութիւնը իրենց
կործանումն է ։
16 Արդարին գործը կենաց համար է ։
Ինչ ամբարիշտին արդիւնքը մեղաց համար է ։
17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջ է ։
Բայց յանդիմանութիւնը մերժողը կը մոլորի ։
18 Ատելութիւնը ծածկողը ստախօս շրթունք է ։
Ու բամբասանք հանողը անմիտ է ։
19 Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ ։
Բայց ինք շրթունքները զսպողը խելացի է ։
20 Արդարին լեզուն լեռներ արծաթի է ։
Ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի ։
21 Արդարին շրթունքները շատերուն առաջնոր-
դութիւն կ՚ընեն ,
Բայց յիմարները խելքի պակառութենէն կը
մեռնին ։
22 Տէրոջ օրհնութիւնն է որ հարստութիւն կու-
տայ ,
Ու անոր հետ տրտմութիւն չխառնէր ։
23 Զարմութիւն ընելը յիմարին զբօսանքն է ։
Բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը ։
24 Զայրութիւնը վախցած բանը իր վրայ կու գայ ։
Բայց արդարներուն փափագը կը լեցուի ։
25 Մրրիկը անցնելուն պէս՝ ամբարիշտը բնաջինջ
կ՚ըլլայ ։
Բայց արդարը յաւիտենական հիմ է ։
26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն , և ծուխը
աչքերուն ,
Ծոյլն ալ՝ ղրկողներուն այնպէս է ։
27 Տէրոջը վախը օրեր կ՚երկարցնէ ։
Բայց ամբարիշտներուն տարիները պիտի կար-
ճնան ։
28 Արդարներուն յոյսը ուրախութիւն է ։
Բայց ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պի-
տի կորսուի ։
29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է ։
Բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործա-
նում է ։
30 Արդարը պիտի չսասնի յաւիտեան ։
Բայց ամբարիշտները երկրի վրայ պիտի չբնա-
կին ։
31 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղխէ ։
Բայց նենգաւոր լեզուն պիտի կորսուի ։
32 Արդարին շրթունքները հաճոյ բանը գիտեն ,
Բայց ամբարիշտներուն բերանը՝ դէպ նենգա-
թիւն ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Նենգաւորին կշռաքը Տէրոջը առջևը պիղծ է ։
Բայց ուղիղ կշռաքը փառք անոր հաճոյ է ։
2 Երբոր հպարտութիւնը գայ , անարգութիւնն
ալ կու գայ ։
Բայց իմաստութիւնը խոնարհներուն հետ է ։
3 Ուղիղներուն չնաշխարհիկութիւնը անոնց առաջ-
նորդութիւն կ՚ընէ ։
Բայց անօրէններուն ծռութիւնը զանոնք բը-
նաջինջ կ՚ընէ ։
4 Բարկութեան օրը հարստութիւն օգուտ մը
չընէր ։
Բայց արդարութիւնը մահէն կ՚ազատէ ։
5 Անարատ մարդուն արդարութիւնը իր ճամ-
բան կ՚ուղղէ ,
Բայց ամբարիշտը իր չնաշխարհիկութեանը
համար պիտի իյնայ ։
6 Ուղիղներուն արդարութիւնը զանոնք կը ա-
զատէ ,
Բայց նենգաւորները իրենց ցանկութեանը մէջ
պիտի բռնուին ։
7 Երբ չնաշխարհիկ մարդը մեռնի՝ անոր յոյսը
կ՚անհետանայ ,
Ու անօրէնին ակնկալութիւնը կը կորսուի ։
8 Արդարը նեղութենէ կ՚ազատի ,
Ու անոր տեղ չնաշխարհիկը կը մտնէ ։
9 Բերնով չնաշխարհիկը կը կործանէ զընկերը ,
Բայց արդարները գիտութեամբ կ՚ազատին ։
10 Արդարներուն յաջողութեան համար քաղաքը
կ՚ուրախանայ ,
Ու չնաշխարհիկներուն կորուստին համար
կ՚ուրախանայ ։
11 Ուղիղներուն օրհնութեամբ քաղաքը կը բար-
գաւանայ ,
Բայց անօրէններուն բերանովը կործանի ։
12 Սուղ միտքով՝ ընկերը կ՚անարգէ ,
Բայց խելացի մարդը կը լռէ ։
13 Բամբասանք ընողը գաղտնիքը կը յայտնէ ,
Բայց հաւատարիմ հոգիով մարդը կը ծածկէ ։
14 Խրատ չունեցող ազգը կ՚իյնայ ,
Բայց խորհրդականներուն բազմութեան մէջ
ապահովութիւն կայ ։
15 Օտարին համար չար կերպով երաշխաւոր կե-
նալը կը վնասուի ,
Բայց ով որ ձեռքերը կը սեղմէ՝ ապահով է ։
16 Շնորհալի կինը պատիւ կը գտնէ ,
Ու ուժգինները հարստութիւն կը գտնեն ։
17 Ողորմած մարդը իր անձին բարիք կ՚ընէ ,
Բայց դաժան մարդը իր մարմինը կը տանջէ ։
18 Չար մարդուն վարձքը խաբէութիւն է ,
Բայց արդարութիւն սերմանողին վարձքը
հաստատ է ։
19 Արդարութեան մէջ հաստատուն մարդը կեան-
քի կ՚երթայ ,
Ու չարութեան հետևողը՝ մահուան ։
20 Սրտով ծուռ եղողները Տիրոջը գարշելի են ,
Բայց անարատ ճամբան երթալով՝ անոր հա-
ճոյքը կ՚ըլլան ։
21 Ձեռքը ձեռքի տուած՝ չարը անպատիժ չի մնար ,
Բայց արդարին սերունդը կ՚ազատի ։
22 Ինչպէս ոսկի օղակ խոզին քթին մէջ ,
Այնպէս է գեղեցիկ կին՝ խելքը պակաս ։
23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարիք է ,
Բայց ամբարիշտներուն յոյսը՝ բարկութիւն ։
24 Ոմանք կը ցրուեն , ու աւելի կ՚աճի ,
Ոմանք ալ՝ անիրաւ կը խնայեն , ու միայն
կրճատութեան կ՚երթան ։
25 Առատաձեռն հոգին պիտի գեղանայ ,
Ու ջրողն ինքն ալ պիտի ջրուի ։
26 Ով որ ցորենը կը պահէ՝ ժողովուրդը կը նզո-
վէ ,
Բայց ծախելու օրը օրհնութիւն կու գայ ։
27 Ով որ բարին կ՚ընդունի՝ հաճոյք կը գտնէ ,
Բայց չարը կը գտնէ ան որ չարը կ՚ընդունի ։
28 Ով որ իր հարստութեան վրայ կը յուսայ՝ պի-
տի իյնայ ,
Բայց արդարները կանաչի պէս պիտի ծաղկին ։
29 Ով որ իր տունը կը տագնապեցնէ՝ հողմ պի-
տի ժառանգէ ,
Ու անմիտը՝ իմաստունին հոգիին ծառայ պի-
տի ըլլայ ։
30 Արդարին պտուղը կեանքի ծառ է ,
Ու հոգիներ շահողը՝ իմաստուն է ։
31 Ահա արդարը երկրի վրայ պիտի հատուցում
կրէ ,
Որչափ աւելի՝ չարն ու մեղաւորը ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ով որ խրատը կը սիրէ՝ գիտութիւնը կը սիրէ ,
Բայց ով որ խրատը կ՚ատէ՝ անասուն է ։
2 Բարին Տիրոջմէ հաճոյք կը գտնէ ,
Ու խորհրդածութիւններ չարութիւն կ՚ընէ ։
3 Մարդ չի կրնար հաստատուիլ չարութեամբ ,
Բայց արդարներուն արմատը չի շարժիր ։
4 Ինչ որ կ՚ամչցնէ՝ կնոջ մը պսակն է ,
Բայց անոր ոսկորներուն մէջ փտութիւն է ։
5 Արդարներուն խորհուրդները ուղիղ են ,
Բայց ամբարիշտներուն խրատները՝ խարդա-
խութիւն ։
6 Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւն թափելու
համար են ,
Բայց ուղիղներուն բերանը զանոնք կ՚ազատէ ։
7 Ամբարիշտները կը տապալին ու չեն ըլլար ,
Բայց արդարներուն տունը կը կենայ ։
8 Մարդ իր բերնին իմաստութեանը համեմատ
կը գովուի ,
Բայց խոտոր սրտով մարդը կ՚անարգուի ։
9 Աղքատ եղող ու ծառայ ունեցող՝ ինքզինքը
պատուական ձևացնողէն աւելի լաւ է ։
10 Արդարը իր անասունին հոգին կը ճանչնայ ,
Բայց ամբարիշտներուն գթութիւնը դաժանու-
թիւն է ։
11 Իր հողը մշակողը հացով պիտի կշտանայ ,
Բայց ունայնութեանց հետևողը՝ անմիտ է ։
12 Չարը ամբարիշտներուն որսը կ՚ուզէ ,
Բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ ։
13 Չար շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթ կայ ,
Բայց արդարը նեղութենէ կ՚ազատի ։
14 Մարդ իր բերնին պտուղովը բարիքով պիտի
կշտանայ ,
Ու մարդուն ձեռքերուն գործերուն համեմա-
տութեամբ պիտի հատուցուի անոր ։
15 Անմիտին ճամբան իր աչքին ուղիղ կ՚երևնայ ,
Բայց իմաստունը խրատի կ՚ունկնդրէ ։
16 Անմիտը իր բարկութիւնը անմիջապէս կը յայ-
տնէ ,
Բայց խելացի մարդը կ՚ամչնայ ։
17 Ով որ ճշմարտութիւն կը խօսի՝ արդարու-
թիւն կը յայտնէ ,
Բայց սուտ վկան՝ նենգութիւն ։
18 Անխոհեմ խօսքերը սուրի պէս կը խոցոտեն ,
Բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է ։
19 Ճշմարտութեան շրթունքը միշտ կը հաստատի ,
Բայց սուտ լեզուն՝ միայն մի վայրկեան ։
20 Չարութիւն հնարողներուն սրտին մէջ նենգու-
թիւն կայ ,
Բայց խաղաղութեան խորհրդականներուն՝ ու-
րախութիւն ։
21 Արդարին վրայ չարութիւն չի գար ,
Բայց ամբարիշտները չարիքով պիտի լեցուին ։
22 Սուտ շրթունքները Տիրոջմէ գարշելի են ,
Բայց հաւատարմութեամբ գործողները՝ իր հա-
ճոյքը ։
23 Խոհեմ մարդը գիտութիւնը կը ծածկէ ,
Բայց անմիտներուն սիրտը անմտութիւն կը
հրատարակէ ։
24 Ձեռնարկութեան մէջ եռանդուններուն ձեռքը
պիտի տիրանայ ,
Բայց ծոյլը պիտի ստրկանայ ։
25 Մարդուն սրտին մէջ տագնապը կը ծռէ զայն ,
Բայց բարի խօսքը զայն կ՚ուրախացնէ ։
26 Արդարը իր ընկերը կը քաջալերէ ,
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը մոլորեցնէ ։
27 Ծոյլը որսը չի խորտկեր ,
Բայց փութկոտ մարդուն ունեցուածքը թան-
կագին է ։
28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ ,
Ու անոր շաւիղին մէջ անմահութիւն չկայ ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Ով որ խրատը կը սիրէ՝ գիտութիւնը կը սիրէ ,
Բայց ով որ յանդիմանութիւնը կ՚ատէ՝ անա-
սուն է ։
2 Բարին Տիրոջմէ հաճոյք կը գտնէ ,
Բայց չար խորհրդականին դատապարտութիւն
կու գայ ։
3 Մարդ չի կրնար հաստատուիլ չարութեամբ ,
Բայց արդարներուն արմատը չի շարժիր ։
4 Ինչ որ կ՚ամչցնէ՝ կնոջ մը պսակն է ,
Բայց անոր ոսկորներուն մէջ փտութիւն է ։
5 Արդարներուն խորհուրդները ուղիղ են ,
Բայց ամբարիշտներուն խրատները՝ խարդա-
խութիւն ։
6 Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւն թափելու
համար են ,
Բայց ուղիղներուն բերանը զանոնք կ՚ազատէ ։
7 Ամբարիշտները կը տապալին ու չեն ըլլար ,
Բայց արդարներուն տունը կը կենայ ։
8 Մարդ իր բերնին իմաստութեանը համեմա-
տութեամբ կը գովուի ,
Բայց խոտոր սրտով մարդը կ՚անարգուի ։
9 Աղքատ եղող ու ծառայ ունեցողէն՝ ինքզինքը
պատուական ձևացնողը աւելի լաւ է ։
10 Արդարը իր անասունին հոգին կը ճանչնայ ,
Բայց ամբարիշտներուն գթութիւնը դաժանու-
թիւն է ։
11 Իր հողը մշակողը հացով պիտի կշտանայ ,
Բայց ունայնութեանց հետևողը՝ անմիտ է ։
12 Չարը ամբարիշտներուն որսը կ՚ուզէ ,
Բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ ։
13 Չար շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթ կայ ,
Բայց արդարը նեղութենէ կ՚ազատի ։
14 Մարդ իր բերնին պտուղովը բարիքով պիտի
կշտանայ ,
Ու մարդուն ձեռքերուն գործերուն համեմա-
տութեամբ պիտի հատուցուի անոր ։
15 Անմիտին ճամբան իր աչքին ուղիղ կ՚երևնայ ,
Բայց իմաստունը խրատի կ՚ունկնդրէ ։
16 Անմիտը իր բարկութիւնը անմիջապէս կը յայ-
տնէ ,
Բայց խելացի մարդը կ՚ամչնայ ։
17 Ով որ ճշմարտութիւն կը խօսի՝ արդարու-
թիւն կը յայտնէ ,
Բայց սուտ վկան՝ նենգութիւն ։
18 Անխոհեմ խօսքերը սուրի պէս կը խոցոտեն ,
Բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է ։
19 Ճշմարտութեան շրթունքը միշտ կը հաստատի ,
Բայց սուտ լեզուն՝ միայն մի վայրկեան ։
20 Չարութիւն հնարողներուն սրտին մէջ նենգու-
թիւն կայ ,
Բայց խաղաղութեան խորհրդականներուն՝ ու-
րախութիւն ։
21 Արդարին վրայ չարութիւն չի գար ,
Բայց ամբարիշտները չարիքով պիտի լեցուին ։
22 Սուտ շրթունքները Տիրոջմէ գարշելի են ,
Բայց հաւատարմութեամբ գործողները՝ իր հա-
ճոյքը ։
23 Խոհեմ մարդը գիտութիւնը կը ծածկէ ,
Բայց անմիտներուն սիրտը անմտութիւն կը
հրատարակէ ։
24 Ձեռնարկութեան մէջ եռանդուններուն ձեռքը
պիտի տիրանայ ,
Բայց ծոյլը պիտի ստրկանայ ։
25 Մարդուն սրտին մէջ տագնապը կը ծռէ զայն ,
Բայց բարի խօսքը զայն կ՚ուրախացնէ ։
26 Արդարը իր ընկերը կը քաջալերէ ,
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը մոլորեցնէ ։
27 Ծոյլը որսը չի խորտկեր ,
Բայց փութկոտ մարդուն ունեցուածքը թան-
կագին է ։
28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ ,
Ու անոր շաւիղին մէջ անմահութիւն չկայ ։

Բայց Տարգաբութիւնը մնհատնէ կ'ազատէ ։
5 կատարեալներուն արդարութիւնը անոնց ճամբան կը չիսկէ ։
Բայց անիրաւը իր անիրաւութիւնովը կ'իյնայ ։
Ո՛ղիղներուն արդարութիւնը զանոնք կ'ազատէ ։
Բայց Տանօթներուն իրենց ՞յարութիւնը մէջ կը բռնուին ։
7 Երբոր չար մարդը մեռնի, ան՛ր ակնկալութիւնը կը կորսուի ։
Եւ անօրէններուն յոյսը կը կորսուի ։
8 Ո՛ղղաբար ներգութենէ կ'ազատի ։
Ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ ։
9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին կը կործանցնէ։
Բայց արդարները գիտութենէ կ'ազատին ։
10 Ո՛ղգարներուն յաջողութենէնը վրայ քաղաքը կ'ուրախանայ ։
Ու երբոր չարերը կորսուին, ցնծութենէն ձայն կը լսուի ։
11 Ո՛ղիղներուն օրհնութիւնովը քաղաքը կը բարձրանայ,
Բայց ամբարիշտներուն բերնովը կը կործանի ։
12 Գակասամիտ ներգը իր դրացին կ'արհամարհէ.
Բայց խոհեմ մարդը կը լռէ ։
13 Բանսարկութենէն պատառը գաղտնիքը կը յայտնէ ։
Բայց Տաւատարիմ հոգին ունեցողը բանը կը ծածկէ ։
14 Խորհրդականներու բազմութենէն վերը կործանիլ կ'ըլլայ ։
Բայց խորհրդականներու բազմութենէն վերը կութիւն կ'ըլլայ ։
15 Ո՛ղատականին երաշխաւոր եղողը անշուշտ չարչարվի կը Տանդիպի ։
Բայց երաշխաւորութիւնը առողը ապահով է ։
16 Շնորհալի կինը պատիւ կը ստանայ ։
Եւ Ֆզօրաւոր մարդիկ Տարստութիւն կը ստանան ։
17 Ո՛ղորմած մարդը իր անձին ազգակցութիւն կ'ընէ ։
Բայց անգթոտ մարդը իր մարմինն Տեղու թիւն կու տայ ։
18 Զար մարդը անտաի գործ կը գործէ ։
Բայց Տարգարութիւն ցանողը ապահով վարձք կ'ունենայ ։
19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կենաց [illegible] Նոյնպէս ալ չարութենան Հետևողը իր մահուան [illegible]
20 Ծուռ սիրտ ունեցողները Ցերջը առկիւը պիտի են ։
Բայց ուղիղ ճամբայ քալողները անոր Տաճոյ են։
21 Ո՛նօրէնները [illegible] ձեռք ձեռքի տալ [illegible] անպատիժ պիտի չմնան ։
Բայց Տարգարներուն սերունդը պիտի ազատի ։
22 Գեղեցիկ կինին՝ որ խոհեմութենէն չունի, խոզին քիթը ոսկի օղակին կը նմանի ։
23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարութենէն է ։
Բայց անօրէններուն ակնկալութիւնը բարկութենէն պիտի ըլլայ ։
24 Մ[illegible] կայ որ [illegible] ցրուելով կ'աւելցնէ,
Ու Տրէն կայ որ չափէ դուրս կը խնայէ, բայց կարօտութեան կը Տանի ։
25 Բարեբեր անձը պիտի գիրնայ ։
Ուր ան որ կ'ուռեցնէ ինքն ալ պիտի ուռեցուի ։
26 Ցորներ պահողին՝ ժողովուրդը անէծք կու տայ ։
Բայց վանիկա ծախողին գլխուն վրայ օրհնութենէն կ'իյայ ։
27 Աղկութենան Տամար փոյթ ունեցողը շնորհք կը ստանայ ։
Բայց ով որ գէշութենէն կը փնտռէ, անիկա իրեն պիտի Տանդիպի ։
28 Իր Տարստութենէը վրայ յոյսը գնողը պիտի իյնայ ։
Բայց արդարները կանանչ տերեւի պէս պիտի ծաղկին ։
29 Իր տանը նեղութենէն տուողը՝ Տով պիտի ժառանգէ ։
Ու յիմարը խնամտուն սիրտ ունեցողին ծառայ պիտի ըլլայ ։
30 Արդարին պտուղը կենաց ծառ է ։
Եւ Տոգիներ վաստակողը խնամտուն է ։
31 Ահա արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կրէ ։
Ո՛ր ևնայ ամբարիշտը ու մեղաւորը ։

ԳԼ ։ ԺԲ

1 Խրատ սիրողը գիտութենէն կը սիրէ ։
Ու յանդիմանութենէն առողը անմիտ է ։
2 Բարի մարդը Ցէյոմէն շնորհք կը ստանայ ։
Բայց Ա[illegible] նենգաւոր մարդը պիտի գատապարտուի ։
3 Մարդը անկրաւութենէն Տաստատութենէն չունենայ ։
Բայց Տարգարներուն արմատը չշարժիր ։
4 Ո՛ղգաբնի կինին իր էրկանը գանկ է ։
Բայց նախատինքը բերողը Տոնար ոսկրներուն մէջի փտութենան պէս է ։

ա Ծն ։ ե ։ ։
բ Գլ ։ ե ։ ։ Ժ ։ ։ Ա ։ ։ ։ ։
գ Կամ ցանկութենէնը
դ Գլ ։ ժ ։ ։
ե Գլ ։ իե ։ ։
զ Գ ։ ։ ։
է Գ ։ իե ։ ։
ը Գ ։ ։ ։
թ Ելք ։ ։ ։ ։ Գլ ։ իբ ։ ։ ։
ժ Գլ ։ ժ ։ ։
ի Գ ։ իթ ։ ։
լ Գլ ։ ժ ։ ։ ։

5 Արդարներուն մտածութիւնները իրաւունք են.
Բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենգութիւն են։
6 Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար գարան են.
Բայց ուղիղներուն բերանը զիրենք կ'ազատէ։
7 Ամբարիշտները կը կործանին ու բնաջինջ կ'ըլլան.
Բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի։
8 Մարդը իր խօսելութենանը չափ կը գովուի.
Բայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարգուի։
9 Աննշան մարդը՝ որ ծառայ ունի,
Ինքզինքը մեծցընող ու հացի կարօտ եղողէն աղէկ է։
10 Արդարը իր անասուններուն կեանքը համար հոգ կը տանի.
Բայց ամբարիշտներուն ողիքները անողորմներն։
11 Իր երկիրը գործով հացով կը կշտանայ.
Բայց գաւարկ մարդոց հետեւողը զգայասացմիտ է։
12 Ամբարիշտը չարերուն աւարին կը փափաքի.
Բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ։
13 Չարը իր շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթի կ'ինկնայ.
Բայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ։
14 Մարդը իր բերնին պտուղէն բարիքներով կը լեցուի.
Ու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի գառնայ։
15 Յիմարին ճամբան իր աչքերուն չիտակ է.
Բայց խոհեմ մարդ լսողը խնամատար է։
16 Յիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը.
Բայց անարգածը ծածկողը խելացի է։
17 Ճշմարտութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ.
Իսկ սուտ վկան նենգութիւն։
18 Մտրուկի կան որ իրենց չտախտօսութենանը սուրի պէս կը խոցոտեն.
Բայց խնամատարներուն լեզուն բժշկութիւն է։
19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ.
Բայց սուտախօս լեզուն վայրկենական է։
20 Չարութիւն մտածողին սրտին մէջը նենգութիւն կ'ըլլայ.
Բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ լսողները ուրախութիւն կ'ունենան։
21 Արդարին ինու չարիք չհասնիր.
Բայց ամբարիշտները չարութիւններով կը լեցուին։
22 Սուտ շրթունքը Տէրոջը գզուելի է.

Բայց հաւատարմութիւն ընողները անոր հաճոյ են։
23 Խոհեմ մարդը իր գիտցածը կը ծածկէ.
Բայց յիմարներուն սիրտը յիմարութիւն կը հրատարակէ։
24 Ժիր մարդոց ձեռքը կ'իշխէ.
Ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ։
25 Մարգուն սրտին մէջ եղող վիշտը զանիկա կը ճնշէ.
Բայց ուղիղ խօսքը կ'ուրախացընէ զանիկա։
26 Արդարը ՚իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ.՚
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան զիրենք կը մոլորցընէ։
27 Ծոյլը իր որսը չեփեր.
Բայց ժիր մարդուն առացուածքը պատուական է։
28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ.
†Եւ անոր չափելութեան ճամբուն մէջ մահ չկայ։՚

ԳԼ. ԺԳ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը հաճի կ'ընէ.
Բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր։
2 Մարդը իր բերնին պտուղէն բարութիւն կ'ուտէ,
Բայց անօրէնները հոգին բռնութիւն։
3 Իր բերանը զգուշը իր անձը կը պահէ.
Բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի։
4 Ծոյլին հոգին կը ցանկայ ու բան մը չունի.
Բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը գիրնայ։
5 Սուտ խօսքը արդ արհիւ ատելի է.
Բայց ամբարիշտը ամօթալից ու խայտառակ վարք ունի։
6 Արդարութիւնը կատարելութենամբ քալողները կը պահպանէ.
Բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ։
7 Կան որ զիրենք հարուստ կը ցուցընեն ու բան մը չունին,
Եւ կան որ զիրենք ազքատ կը ցուցընեն ու չատ հարստութիւն ունին։
8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է.
Բայց ազքատը յանդիմանութիւն չլսեր։
9 Արդարուն լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ.
Բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։
10 Ցնծութենէ հպարտութիւնով կռիւ կը ծագի.
Բայց խրատ ընդունողներուն քովը խնամատարութիւն կայ։

ե Գլ. ա · 11 · 18 ·
ը Գլ. ժգ · 3 ·
թ Սաղ. լե · 36 · 37 · Գլ. Ժա · 21 · Մատ. ե · 33—37 ·
ժ ա Թագ. ի · 17 ·
ի Գլ. ժգ · 7 ·
լ ը Օր. ի · 4 ·

խ Ած. գ · 19 · Գլ. իբ · 19 ·
ծ Գլ. գ · 32 ·
կ Գլ. մը · 7 ·
հ ը Գ Թագ. ը · 9 ·
ձ Գլ. ժգ · 2 · մը · 9 · Մաղ. ղ · 10 · 11 ·

ղ Գլ. գ · 7 · Ղ.կ. · մը · 11 ·
ճ Գլ. իթ · 11 ·
մ Գլ. ժգ · 5 ·
յ Սաղ. ծե · 4 · ՃՓ · 7 · իգ · 5 ·
ն Սաղ. ծը · 2 · Գլ. ժի · 9 ·

շ Գլ. գ · 17 · Ժա · 30 · Ցաքար · իբ · 15 ·
ո Գլ. Ժգ · 10 · ժե · 9 ·
չ Գլ. ժ · 4 ·
պ Գլ. ժե · 13 ·
ջ Ես. ծ · 4 ·
ռ Գլ. իբ ընկերին գէ.

բացակայ է ·
ս Գլ. Բայց չարակեցները կոխան մանուկան մահուան իշ տան։ ·
— —
տ ա Թագ. բ · 25 ·
վ Գլ. ժբ · 14 ·

փ Սաղ. լի · 1 · Գլ. իա · 23 · Ցաք · գ · 9 ·
ք Գլ. ժ · 4 ·
օ Գլ. Ժա · 3 · 5 · 6 ·
ֆ Գլ. ժբ · 9 ·
Ցաք · ժբ · 9 ·
և Ցար · ժբ · 3 · 6 ·
իա · 17 · Գլ. իգ · 22 ·

11 ե՞Ներքաւութեամբ խոնարհ հաւատութիւնը պիտի պակսի.
Բայց եւ աշխատութեամբը ժողովը պիտի չատցընէ։
12 Ուշացած յոյսը սիրտը կը հիւանդացընէ.
Բայց ի փափագին հանելը կենաց ծառ մըն է։
13 ²Խօսքը արհամարհողը պիտի կոտորուի.
Բայց պատուիրանքին վախցողը վարձք պիտի առնէ։
14 ³Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է՝
Մահուան որոգայթներէն ազատ ընելու համար։
15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կու տայ.
Բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է։
16 ⁴Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը գործէ.
Բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ։
17 Չար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ'ինկնայ.
Բայց ⁵հաւատարիմ դեսպանը բժշկութիւն է։
18 Խրատ անարգողը ազքատութիւն ու անարգութիւն կը կրէ.
Բայց ⁶յանդիմանութիւն մտիկ ընողը պատիւ կը գտնէ։
19 ⁷Փափագին կատարուիը հոգիին անոյշ է.
Ու չարագործութենէն եւս կ'ինալը յիմարներուն գզուելի է։
20 Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ'ըլլայ.
Բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը չար կ'ըլլայ։"
21 ⁸Մեղաւորներուն եւսէն ձախորդութիւն կ'երթայ.
Բայց արդարներուն բարիք կը հատուցուի։
22 Բարի մարդը իր որդւոյը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու.
Բայց ⁹մեծարանին սուտցուածքը արդարին համար կը պահուի։
23 ¹⁰Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ.
Բայց ¹¹չկայ որ անիրաւութենէ կը կորսուի։
24 ¹²Գաւազանէն խնայողը իր որդին կ'ատէ.
Բայց զանիկա սիրողը կանուխէկէ կը խրատէ։
25 ¹³Արդարը մինչեւ իր անձին կշտանալը կ'ուտէ.
Բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ։

ԳԼ. ԺԴ

1 ¹⁴Իմաստուն կիներները իրենց տունը կը շինեն.
Բայց յիմար կիներ զանիկա իր ձեռքովը կը փլցընէ։

2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը վախնայ.
¹Բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկա կ'անարգէ։
3 Յիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ.
²Բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն։
4 Ուր որ արջառ չկայ, մսուրը մնգուտը կը մնայ.
Իսկ արդիւնքին առատութիւնը եզին զօրութենէն առաջ կու գայ։
5 ³Ճշմարտասիրտ վկան սուտ չխօսիր.
Բայց անիրաւ վկան սուտութիւններ ⁴կը թափէ բերնէն։
6 Ծաղր ընողը իմաստութիւն կը փնտռէ ու չգտնէ.
Բայց հմուտներուն համար գիտութիւնը դիւրին է։
7 Յիմար մարդէն հեռացիր,
Երբոր գ'իմանաս որ իմաստուն շրթունքներ չունի։
8 Խելացին մարդուն իմաստութիւնը իր ճամբան հասկնալն է.
Բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենգութիւն է։
9 ⁵Յիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն.
Բայց ուղիղներուն մէջը հաճոյամտութիւն կայ։
10 Սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ.
Ու անոր ուրախութենը ուրիշը մնտնակից չըլլար։
11 ⁶Ամբարիշտներուն տունը պիտի կործանի.
Բայց ուղիղներուն վրաններ պիտի ծագին։
12 ⁷Ճամբայ կայ որ մարդուն չնտակ կ'երեւնայ,
Բայց ⁸անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է։
13 Երեսուելու առնէն ալ ⁹սիրտը ապրեցնէ կը զգայ,
Եւ ուրախութենէն վախճանը տուգ կ'ըլլայ։
14 Ազահկանած սիրտը ¹⁰իր ճամբաներէն՝
Ու բարի մարդը ինքզինքէն պիտի կշտանայ։
15 Միամիտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ.
Բայց խելացին իր քայլերը կը քննէ։
16 ¹¹Իմաստունը կը վախնայ ու չարութենէն կը փախչի.
Բայց անմիտը կը հպարտանայ ու յանձնապաստան կ'ըլլայ։
17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ.
Ու նենգամիտ մարդը ատելի է։
18 Անխոհեմներուն անմտութիւն կը ժառանգին.
Բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին։
19 Չարերը բարիներուն առջեւը կը խոնարհին,

ե Գլ. ժ. 8. ի. 21. • Նէեր. Ուշադրութենէ։
ի Հմր. 19.
ի ր Մր. 1.19. 16.
ի Գլ. ժ. 11. ժգ. 27. • ժգ. 28.
ի ր Թագ. իր. 6.
ի Գլ. ժբ. 23. ժե. 2.
• Գլ. իե. 13.
ի Գլ. ժե. 5. 31.
ի Հմր. 18.
† Կ՚երթիսի կը հանդիսի։
ի Սաղ. լբ. 10.
ի Ծար. իե. 16. 17. • Գլ. իբ. 8. ժազ. բ. 26.
ի Գլ. ժբ. 11.
ի Գլ. ժթ. 18. իբ. 15. իդ. 13. իթ. 15. 17.
ի Սաղ. լդ. 10. իե. 11.

3 —
• Գլ. իդ. 3.
ի Հառք. գ. 11.
ի Ծար. ժբ. 4.
ի Գլ. ժբ. 6.
ի Եզ. ի. 16. իդ. 1.
• Գլ. գ. 19. • ժբ. 17. Հմր. 23.
ի Եզր. կը փչէ
ի Եզր. չիպ.
ի Գլ. ը. 8. ժե. 24.
ի Գլ. ժ. 23.
ի Ծար. ը. 15.
ի Գլ. ժգ. 25.
ի Հառք. գ. 21.
ի Գլ. ե. 4. ժազ. բ. 8.
ի Գլ. ա. 31. ժբ. 14.
ի Գլ. իբ. 3.

եւ ամբարիշտներըՙ արդարներուն գրանը քո-
վը։
20 ᵇԱգքասոը մինչեւ անդամ իր ընկերին առելի է։
Բայց հարուստին բարեկամները շատ են։
21 Իր ընկերը անարգողը մեղք կը գործէ։
ᶜԲայց ազքատին ողորմութիւն ընողը երանելի
կ՚ըլլայ։
22 Ա՛հա չարութիւն մտածողները կը մոլորին։
Բայց բարութիւն մտածողներուն ողորմութիւն
ու ճշմարտութիւն կ՚ըլլայ։
23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ։
Բայց ᵈգատարկաբանութիւնըՙ միայն կարօ-
տութեան կը տանի մարդը։
24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց գը-
ռանին է։
Բայց անմիտներուն ᵉբարձրութիւնը յիմա-
րութիւն է։
25 ᶠՀաւատարիմ վկան հոգիներ կ՚ազատէ։
Բայց խաղտաղ առաքութիւններ դուրս կը հանայ։
26 Տէրոջը վախին մէջ հաստատ վստահութիւն կայ։
Ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան։
27 ᶠՏէրոջը վախը կենաց աղբիւր է՝
Որ հեռանան որոգայթներէն ազատ ձեռնտ հանելու։
28 Ժողովրդին բազմութիւնը թագաւորին պա-
տիւն է։
Բայց ժողովրդին նուազութիւնը իշխանին
կործանումն է։
29 Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է։
Իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ՚ընէ։
30 ᵍՀանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է։
Բայց ʰնախանձը ոսկորներուն փտութիւն է։
31 ᶦԱգքասին զրկանք ընողը ʲանոր Սաեզծիչը
կ՚անարգէ։
Բայց ողորմութիւն ընողը զԱնիկա
կը պատուէ։
32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռըն-
տուի։
Բայց հարդարը իր մեռնելուն առենը ապաւէն
կ՚ունենայ։
33 Խելացի մարդուն սրտին մէջ իմաստութիւն
կը հանգչի։
Իսկ յիմարներուն ներքը եղածը կը ճանչցուի։
34 Ազգ արդարութիւնը ազգը կը բարձրացնէ։
Բայց մեղքը ժողովրդներուն անարգանք է։
35 ᵏԹագնեմ ծառային՝ խելացի արարը կը հաճի։
Բայց նախատինք բերող ծառային կը բարկանայ։

ԳԼ. ԺԵ

1 ˡՄեղմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ՚ին-
ջընէ.
Բայց ᵐխիստ խօսքը բարկութիւնը կը դրգռէ։
2 Իմաստուններուն լեզուն դատութիւնը հաճոյ
կ՚ընդունի.
ᶰԲայց անմիտներուն բերանը յիմարութիւն
կը բղխի։
3 ᵒՏէրոջը աչքերը ամէն տեղ
Չարերը ու բարիները կը դիտեն։
4 ᵖԹարգմաննը լեզուն կենաց ծառ է.
Բայց խոտորուար խօսքն սիրտ կը կոտրէ։
5 ᵍԱնիմաստը իր հօրը խրատը կ՚անարգէ.
ʳԲայց յանդ խնամութեան հնազանդողը խե-
լացի կ՚ըլլայ։
6 Արդարին տուներ մեծ գանձ կայ.
Բայց ամբարշտին եկամուտներուն մէջը խռո-
վութիւն կայ։
7 Իմաստուններուն չրթունքները դատութիւն կը
ապաստնեն.
Բայց յիմարներուն սիրտը ˢայնպէս չէ։
8 ᵗԱմբարիշտներուն զոհը Տէրոջը պիղծ է.
Բայց ուղիներուն ուղղիքը անոր ընդունելի է։
9 Տէրը ամբարշտին ճամբային կը գզուի.
Բայց հարգարութեան հետեւողը կը սիրէ։
10 ᵘՈ՜ղջ ճամբան մեծ ոգին՝ հեռ չ՚ողջ՝
Ո՜ չ՚անդ խնամու թիւնը ատողը պիտի մեռնի։
11 ᵛԴժոխքը ու կորուսար Տէրոջը առջեւն է.
Որչափ աւելի անոնց որդիներուն սիրտերը։
12 ʷԱյտար ընողը իր յանդ խնամողը չսիրեր.
Ո՜ խնամատուներուն քովը չերթար։
13 ˣՈ՛ւրախ սիրտը երեսը կը զուարճացընէ.
Բայց ʸտրտում թիւնէն հոգին կը ճնշուի։
14 Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն կը փնտռէ.
Բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ
կը սնանի։
15 ᶻՎշտակից մարդուն ամէն օրերը գէշ են.
ᵃԲայց ուրախ սիրտը միշտնջենաւոր կոչումի-
մէջ է։
16 ᵇԱ՛ւելի սակի է քիչ բանը Տէրոջը վախովը
քան թէ մեծ գանձ՝ խռովութիւնով։
17 ᶜԱ՛ւելի սակի է սէր եղած տեղը խոտերդին կե-
րակուր,
քան թէ դէր զուարակը՝ ատելութիւնով։
18 ᵈԲարկաբոյս մարդը վէճ կը հանէ.
Բայց երկայնամիտը կուիւը կը դադրեցընէ։

ᵇ Գլ. ԺԹ. 7։
ᶜ Ասղ. խոս. 1։ Ա՛ռած. 9։
ᵈ Եբեր. շրթունքնեն բառը խօսքը։
ᵉ Կամ՝ յիմարութիւնը
ᶠ Հմմ. 5։
ᵍ Գլ. ԺԴ. 14։
ʰ Գլ. Ժգ. 38։ Յակ. 3։ 16։
ᶦ Կամ՝ Ոգի
ᵏ Ասղ. Ա՛ած. 10։
ˡ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵐ Գլ. Ժգ. 1։ Ա՛ած. 5։ Մատ. ԺԲ. 36։
ᶰ Տես Ելոց. ԼԸ. 15։ 16։ Գլ. Իր. 2։
ᵒ Ելոց. Ժգ. 15։ Մեծ. 20։ Ասղ. Իգ. 4։ Ղե. 1։ 37։ Բ Կոր. ա. 9։ Ե. 9։ Բ Տիմ. գ. 15։
ᵖ Գլ. Ժգ. 16։ Իմ. 11։
ᵍ Գլ. Ժ. 1։
ʳ Գլ. Ժգ. 4։
ˢ Գլ. Ժ. 5։ Մատ. իզ. 45։ 46։
ᵗ Գլ. Ժ. 15։
ᵘ Ա՛ած. իգ. 45։ 47։
ᵛ Գլ. Իր. 2։
ʷ Գլ. Ժ. 15։
ˣ Ա՛ած. իգ. 4։ Ղե. 1։ 37։ Բ Կոր. ա. 9։ Ե. 9։ Բ Տիմ. գ. 15։
ʸ Գլ. Ժ. 14։
ᶻ Գլ. Ժգ. 38։ Յակ. ա. 19։
ᵃ Կամ՝ Ոգի
ᵇ Ասղ. Ա՛ած. 10։
ᶜ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵈ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։ Եբեր. ժգ. 5։ 6։
ᵉ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᶠ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵍ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ʰ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᶦ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ʲ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵏ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ˡ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵐ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᶰ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵒ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵖ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵍ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ʳ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ˢ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵗ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵘ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵛ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ʷ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ˣ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ʸ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᶻ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵃ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵇ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᶜ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։
ᵈ Գլ. Ժ. 1։ Ա՛ած. 9։

19 Երկրին ճամբան փչեզէն ցանկի պէս է ։
Բայց ուղիներուն ճամբան բանուկ է ։
20 Իմաստուն տան իր հայրը կ՚ուրախացնէ ։
Բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ՚անարգէ ։
21 Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօսանք է ։
Բայց խնամաւոր մարդը կ՚ուղղէ իր ընթացքը ։
22 Առանց խորհուրդի՝ դիտաւորութիւնները կը ցրուին ։
Բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը կը հաստատուին ։
23 Մարդ իր բերնին պատասխանովը կ՚ուրախանայ ։
Ու ատենովը լսուած խօսքը որչափ գեղեցիկ է ։
24 Կեանքոյ ճամբան խոհեմ մարդը դէպ՚ի վեր կ՚երթայ ։
Որ վարի դժոխքէն հեռանայ ։
25 Կ՚երես հպարտներուն տունը կը կործանէ ,
Բայց այրեւմտիին սահմանը կը հաստատէ ։
26 Չար մարդուն խորհուրդները չերմէն հեռու են ։
Բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են ։
27 Ագահութեան անձնատուր եղողը իր տունը խռովութեան մէջ կը ձգէ ։
Բայց կաշառքներէ ղեկուզ պիտի ապրի ։
28 Արդարին սիրտը տալու պատասխանը կը մտածէ ։
Բայց ամբարիշտներուն բերանը չարիք կը բղխէ ։
29 Չերէն ամբարիշտներէն հեռու է ,
Բայց արդարներուն աղօթքը կը լսէ ։
30 Աչաց լոյսը սիրտը կ՚ուրախացնէ ։
Բարի լուրը ոսկորները կը գիրցնէ ։
31 Կենաց յանդիմանութիւնը խոշ ականջը իմաստուններուն մէջը կը բնակի ։
32 Խրատ մերժողը իր հոգին կ՚անարգէ ։
Բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը խելք կը վաստկի ։
33 Երկրպագութիւնն իմաստութեան խրատն է ,
Ու փառաց առջեւէն խոնարհութիւնը կ՚երթայ ։

ԳԼ ։ ԺԶ

1 Սրտին տրամադրութիւնները մարդուն է ,
Բայց լեզուին պատասխանը Տէրոջմէն է ։
2 Մարդուն ամէն ճամբաները իրեն մաքուր կ՚երեւնան ։
Բայց Տէրը հոգիները կը կշռէ ։
3 Քու գործերդ Տէրոջը յանձնէ ,
Ու քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին ։
4 Տէրը ամէն բան ըր նպատակին համար ստեղծեց ,
Ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օրուան համար ։
5 Ամէն պարծկոտ Տէրոջը աչքին պիղծ են ,
Ու իրենց ձեռք ձեռքի տալով՝ անպատիժ պիտի չմնան ։
6 Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէնութիւնը կը քաւուի ,
Ու Տէրոջը վախովը մարդ չարութենէ կը հեռանայ ։
7 Երբոր Տէրը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի ,
Թշնամի անոր հետ հաշտեցնել անոր հետ ։
8 Աղէկ է քիչ բան արդարութեամբ ,
Քան թէ մեծ եկամուտներ անիրաւութեամբ ։
9 Մարդուն սիրտը իր ճամբան կը հնարէ ։
Բայց անոր քայլերը Տէրը կ՚ուղղէ ։
10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ աստուածային ոգեւորութիւն կայ ։
Անոր բերանը դատաստանի մէջ չմեղանչէ ։
11 Ճիշդ կշռադրգը և կշիռքը Տէրոջն է ։
Քարակապերը անոր գործն են ։
12 Չարագործութիւնը թագաւորներուն զզուելի է ։
Վասն զի գահոյքը արդարութեամբ կը հաստատուի ։
13 Արդար շրթունքները թագաւորներուն հաճելի են ,
Ու շիտակ խօսողը կը սիրեն ։
14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան դեսպաններու պէս է ։
Բայց իմաստուն մարդը զանիկա կ՚իջեցնէ ։
15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է ,
Ու անոր հաճութիւնը վերջի անձրեւին ամպին պէս է ։
16 Իմաստութիւն առնելը ոսկիէն որչափ աղէկ է ,
Եւ հանճար վաստկիլը արծաթէն աւելի ընտիր է ։
17 Ուղիներուն մէջ ճամբան չարութենէ հրաժարիլն է ։
Իր ճամբան դուշութիւն ընողը իր հոգին կը պահէ ։
18 Կատարածին առջեւէն հպարտութիւն ,

1 Գլ. իբ. 5 ։
2 Գլ. ժ. 31. իմ. 3 ։
3 Գլ. ժ. 25 ։
4 Եզեկ. ե. 15 ։
5 Գլ. ժա. 14. ի. 19 ։
6 Գլ. իե. 11 ։
7 Փիլ. գ. 20. Կող. գ. 23 ։
8 Գլ. ժբ. 7. ժգ. 11 ։
9 Գլ. ժ. 23 ։
10 Ելեկ. ե. 15 ։
11 Գլ. ժ. 10. ի. 8. Երեմ. ժ. 11 ։
12 Ես. ղ. 7 ։
13 Գլ. ժդ. 35 ։
14 Գլ. ի. 30 ։
15 Գլ. ժա. 19. Ես. ե. 8. Երեմ. ժ. 11 ։
16 Ես. ղ. 15 ։
17 Ես. ղ. 16. 18 ։
18 Ես. ե. 7 ։
19 Գլ. ժ. 9 ։
20 Գլ. գ. 16. 18 ։
21 Ես. ղ. 30 ։
22 Գլ. ժա. 19. Ես. ե. 8. Երեմ. ժ. 11 ։
23 Ես. ժ. 1. գդ. 16 ։
24 Ես. ժ. 15 ։
25 Ես. ե. 5 ։
26 Գլ. ժ. 7 ։
27 Գլ. ժբ. 12 ։
28 Գլ. ժբ. 18 ։
29 Գլ. ժ. 29 ։
30 Գլ. ժե. 13 ։
31 Գլ. ժ. 31 ։
32 Գլ. ժդ. 30. Ես. ոսմ. իգ. 23 ։
33 Գլ. ժե. 33 ։
1 Գլ. ժգ. 33. իբ. 11 ։
2 Գլ. ժբ. 12. ի. 5 ։
3 Գլ. ժբ. 13 ։
4 Ես. ոսմ. իգ. 23. Ջակ. ժ. 1 ։
5 Գլ. ը. 11. 19 ։
6 Գլ. ժա. 8. ժե. 18. ժը. 13 ։
7 Գլ. ժգ. 33. իբ. 11 ։
8 Գլ. ժբ. 12. ի. 22 ։
9 Գլ. ժբ. 13 ։
10 Ելեկ. իբ. 23. Ջակ. ժ. 1 ։
11 Գլ. ը. 11. 19 ։
12 Գլ. ժա. 8. ժե. 18. ժը. 13 ։
13 Գլ. ժա. 41 ։
14 Գլ. ժգ. 16 ։
15 Ես. ղ. 16. Գլ. ժե. 16 ։
16 Ես. ղ. 1. Գլ. ժբ. 21 ։
17 Ես. ղ. 23. Գլ. ի. 24. Երեմ. ժ. 23 ։
18 Գլ. իե. 5. իթ. 32 ։
19 Գլ. ժգ. 36. Գլ. ժա. 1 ։
20 Գլ. ժգ. 16 ։
21 Գլ. ժբ. 15 ։
22 Ես. ղ. 25 ։

Ու կործանման առջևէն ամբարտաւանութեան ոգին կ'երթայ։
19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ բլլալը
Հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն աղէկ է։
20 Գործքի մէջ խելացութեամբ վարուողը բա-
րիք կը գտնէ.
Ու ՙՏէրոջը ապաւինողը երանելի է։
21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ'կոչուի.
Եւ շրթանց քաղցրութիւնը դիտութիւն կ'աւ-
ելցնէ։
22 Խոհեմութիւնը՝ ունեցողին կենաց աղբիւր է.
Բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է։
23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին խնամութիւն
կու տայ,
Ու իր շրթունքներուն դիտութիւն կ'աւել-
ցնէ.
24 Ախորժելի խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է.
Հոգիին քաղցր ու ոսկրներուն բժշկութիւն է։
25 ՙՃամբայ կայ որ մարդուն չիտակ կ'երեւայ,
Բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է։
26 Ախնամող անձը իրեն համար կ'աշխատի.
Քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ։
27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ,
Ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ սպրդ
կրակ մը կայ։
28 ՙԴրուա մարդը կռիւ կը հանէ,
Եւ ՙբամուն մտերիմ բարեկամները կը զատէ։
29 Անօրէն մարդը Ինր ընկերը կը խաբէ,
Ու զանիկա դէշ ճամբաներ կը տանի։
30 Նենգութիւններ մտածելու համար աչքերը
կը գոցէ,
Եւ շրթունքները խածնելով չարութիւնը կը
կատարէ։
31 ՙՄազի ճերմկութիւնը փառաց պսակ է,
Թէ ՙը անիկա արդարութեան ճամբուն մէջ
գտնուի։
32 ՙԵրկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է,
Ու իր ոգին զսպողը քաղաք առնողէն։
33 Վիճակը ծոցը կը ձգուի,
Բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը ՏԷրոջմէ է։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ա՛ղէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութեամբ,
Քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր՝ կռիւով։
2 Խոհեմ ծառան Էնախատինքը բերող որդիին
կ'իշխէ,
Ու եղբարց մէջ ժառանգութեան բաժին
կ'առնէ։
3 ՙԱրծաթի համար հալոց՝ և ոսկիի համար
քուրայ կայ.
Բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է։
4 Չար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ'ընէ.
Ո՛ստախօսը վնասակար լեզուին ականջ կը դնէ։
5 ՙԱղքատը ծաղր բնողը անոր Յանդիմբէը կ'ա-
նարգէ,
Եւ ՙձախորդութեան վրայ ուրախացողը ան-
պատիժ պիտի չմնայ։
6 Ծերուց որդիները ծերերուն պսակն է,
Եւ որդւոց պարծանքը իրենց հայրերն են։
7 Բնաբեր ՙխօսքը անզգամին չվայելեր.
Որչափ աւելի սուտխօս շրթունքը՝ ազնուակա-
նին։
8 ՙԳարգելը՝ †գործածողին առջևը պատուական
գոհարի պէս է,
Ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ։
9 ՙՅանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը
փնտռէ.
Բայց ՙգանիկա պատմողը մտերիմ բարեկամ-
ները կը զատէ։
10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ դէ յանդիմա-
նութիւնը,
Քան թէ հարիւր ՙհարուած՝ յիմարին։
11 Չար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փըն-
դռէ,
Ու անոր խիստ պատգամաւոր կը խրկուի։
12 Աւ ՙարկի է ձագերը զրկուած արջուն առ-
ջևը գլլալ,
Քան թէ յիմարի մը անոր յիմարութեան ա-
տենը։
13 Ով որ †աղկութեան փոխարէն չարիք կը հա-
տուցանէ,
Չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չբլլայ։
14 Կռիւին սկզբնաւորութիւնը՝ ջուրին արձակ-
ման կը նմանի.
Ուրեմն վիճքը չբռնկած՝ նահ քաշուէ։
15 ՙԱմբարիշտը արդարացնողը և արդարը ամ-
բարիշտ դնողը
Երկուքն ալ Տէրոջմէ առհիպ են։
16 Իմաստութիւնը ծախու առնելու գինը ինչ
օգուտ ունի յիմարին ձեռքը,
Որովհետև †խելք չունի։
17 ՙԲարեկամին ամէնատեն կը սիրէ,
Ու եղբայրը նեղութեան համար ծը-
նած է։
18 ՙԳանաստամիտ մարդը ձեռքը կու տայ,
Ու իր բարեկամին ՙՀամար երաշխաւոր կ'ըլ-
լայ։
19 Կռիւ սիրողը յանցանքը կը սիրէ.
Ինր դուռը բարձրացնողը ՙէ կործանումը կը
փնտռէ։

ե Սաղ. ը · 18 · լգ · 8 · Առհ. ի · 12 · Եր. լ · 18 · Եբեմ. Ժէ · 7 ·
ը Գլ. Ժգ · 14 · Ժգ · 21 ·
թ Սաղ. լէ · 30 · Տես Մաս. Ժբ · 34 ·
ժ Գլ. Ժգ · 13 ·
ի Տես գլ. ի · 12 ·
Ժող. գ · 7 ·
ժա Գլ. գ · 14 · 19 · Ժէ. 18 · Եբեմ. Ժէ · 7 ·
ժբ Գլ. Ժէ · 9 ·
ժգ Գլ. ա · 10 · Եւ ·
ժդ Գլ. ի · 29 ·
ժե Գլ. Ժբ · 11 ·
—
ժզ Գլ. Ժէ · 17 ·
ժէ Գլ. ժ · 31 · Եբեմ. Ժէ · 9 · Ես. լա · 29 · Ներ. 12 ·

ա Սաղ. Ճխ · 3 · Ճբը · 3 ·
բ Ռիթ · Ժգ · 8 ·
գ Սաղ. ՃՁ · 4 · 5 · Եբեմ. Ժբ · 20 · Տես Հաւմ. Ժբ · 17 · ա Թես. ե · 15 · ագնա · 9 · 9 ·
դ Գլ. ի · 3 · ա Թես. 9 · 11 ·
ե Գլ. իգ · 7 · Գլ. իգ · 24 · Նա · ե · 23 · Ես. ծ · 3 · Գլ. Ժ · 14 · Ժգ · 21 · Եբեմ. Ժէ · 7 · Մաս. Ժբ · 34 · Յակ. դ · 6 · Պետ. ե · 5 · Ա Պետ. ե · 5 ·
զ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
է Գլ. Ժ · 13 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
ը Գլ. Ժգ · 25 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
թ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
ժ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
ի Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իա Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իբ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իգ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իդ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իե Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իզ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իէ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իը Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իթ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իժ Գլ. Ժ · 12 · Ես. ծ · 16 · Մաս. Ժբ · 34 · Ա Պետ. ե · 5 ·
իի

20 Որուն սիրտ ունեցողը ազնկութիւն չգտներ,
Ու ՝ներհակաբար լեզուով մեղքը չարիքի մէջ կ՚ինկնայ։
21 ՝Քիմաստը ծոռնդող տրամութիւն կը կրէ,
Եւ անզգամին հայրը չուրախանար։
22 ՛Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտակար է.
՛Բայց կոտրած սիրտը ոսկորները կը չորցնէ։
23 Ումանէն մեղքը ՝ուխտ ծոցէն կաշառք կ՚առնէ,
՛Որ արդարութեան ճամբաները ծռէ։
24 ՝Խնաստութիւնը խոհեմ մարդուն առջևն է.
Բայց յիմարին աչքերը երկրին ծայրերն են։
25 ՝Քիմար տուն՝ իր հօրը տրտմութիւն
Ու զինքը ծնողին դառնութիւն կ՚ըլլայ։
26 ՝Ազնկ չէ արդարէն տուգանք առնելը,
՞Ու ՚ՀՀ իշխանները ծեծելը՝ իրաւունք ընե՞ն
Համար։՞
27 ՝Իր խօսքերը զսպողը խնաստուն է,
Ու երկայնամիտ մարդը հանճարեղ է։
28 ՝Քիմարը անգամ լռե՝ որ լուռ կենայ, խնաստուն՝
Ո՞ր իր շրթունքները զսպողը հանճարեղ կը սեպուի։

ԳԼ· ԺԸ

1 †Ինքնահաճոյ մարդը է՛ ցանկութիւնը կը փնտռէ
Ի՞ր ՚ամէն խորհուրդի դէմ կը կենայ։՞
2 Քիմարը խոհեմութենէ չսիրար է,
Հապա իր սրտին ՝ներքի յայտնել կ՚ուզէ։
3 Երբոր ամբարիշտը գայ, անարգութիւնն ալ կու գայ,
Ու նախատինքի հետ խայտառակութիւն։
4 ՝Մարդուն բերնին խօսքերը խորունկ ջուրեր են.
՝Խնաստութեան աղբիւրը առատորուն գետ է։
5 ՝Դատաստանի մէջ արդարը սուտ հանելու համար՝
Ամբարշտին աչառութիւն ընելը ազնկ չէ։
6 Ումանի մարդուն շրթունքները կռիւի մէջ կը մտնեն,
Ու անոր բերանը ծեծ կը կանչէ։
7 ՚Անոնի մարդուն բերանը իրեն կործանումը է,
Եւ անոր շրթունքները իր անձին որոգայթ է։
8 ՝Ոխտ մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են,
Ու անոնք մինչև փորին խորերը կ՚իջնեն։
9 Ան որ իր գործքին մէջ թոյլ է,

† ԵՔԲ· Ջատագով ԺԸ· ԻՀ· ԺԲ· ՃԵ· ՀՓ· ՀՏ։ ՝ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ՚ ԳԼ· Ժ· Ի· ԺԲ· ՃԵ· ՀՓ· ՀՏ։ ՛ ԳԼ· Ժ· Ա։ ՝ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ՞ ԳԼ· Ժ· Ի· ԺԲ· ՃԵ· ՀՓ· ՀՏ։ ՟ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ՠ ԳԼ· Ժ· Ա։ ա ՃՕՒ· Գ· Ա։ բ ԳԼ· Ժ· Ա։ գ ՃՕՒ· Գ· Ա։ դ ԳԼ· Ժ· Ա։ ե ՃՕՒ· Գ· Ա։ զ ԳԼ· Ժ· Ա։ է ՃՕՒ· Գ· Ա։ ը ԳԼ· Ժ· Ա։ թ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ժ ԳԼ· Ժ· Ա։ ի ՃՕՒ· Գ· Ա։ լ ԳԼ· Ժ· Ա։ խ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ծ ԳԼ· Ժ· Ա։ կ ՃՕՒ· Գ· Ա։ հ ԳԼ· Ժ· Ա։ ձ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ղ ԳԼ· Ժ· Ա։ ճ ՃՕՒ· Գ· Ա։ մ ԳԼ· Ժ· Ա։ յ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ն ԳԼ· Ժ· Ա։ շ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ո ԳԼ· Ժ· Ա։ չ ՃՕՒ· Գ· Ա։ պ ԳԼ· Ժ· Ա։ ջ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ռ ԳԼ· Ժ· Ա։ ս ՃՕՒ· Գ· Ա։ վ ԳԼ· Ժ· Ա։ տ ՃՕՒ· Գ· Ա։ ֆ ԳԼ· Ժ· Ա։ ֆ

Ու առքերովը արտարացողը կը սահի ։
3 Մարգուն յիմարութիւնը անոր ճամբան
կ'աւրէ ,
եւ անոր սիրտը Տէրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէ ։
4 Հարստութիւնը շատ բարեկամներ կ'աւելցնէ.
Բայց ադքատը իր բարեկամէն կը զատուի ։
5 Սուտ վկան անպարտ պիտի չմնայ ,
Ու սուտիններ խօսողը պիտի չազատի ։
6 Շատերը ազատաձեռն մարդուն երեսը
թիւնը կը փնտռեն ,
Ու հաճի մէկը պարգեւատու մարդուն բա-
րեկամ կ'ըլլայ ։
7 Ադքատին բոլոր եղբայրները անկէ կը զզուին.
Անոր բարեկամները՝ ալ աւելի հանկէ կը հե-
ռանան .
Անիկա ձայնել խօսքերու հետէ կ'ելնայ ։
8 Խելք ձեռնհասը իր հոգին կը սիրէ .
Խնամատարութիւն պահողը բարիք պիտի գտնէ ։
9 Սուտ վկան անպարտ պիտի չմնայ ,
Ու սուտիններ խօսողը պիտի կորսուի ։
10 Զիմարին փափկութիւն չվայելը .
Որչափ աւելի ծառայի մը իշխաններու վրայ
իշխել ։
11 Մարգուն խոհեմութիւնը անոր բարկութիւ-
նը կը զսպէ ,
Եւ յանցանք ներելը անոր պարծանք է ։
12 Թագաւորին բարկութիւնը առիւծի
մռնչիւնին կը նմանի ,
Իսկ անոր հաճութիւնը խոտի վրայի ցօղին
պէս է ։
13 Անիծատ տղան իր հօրը թշուառութիւնն է ,
Ու կնկան կռնչները շարունակ կաթիլներու
նման են ։
14 Տունը ու ստացուածքը հայրերէն ժա-
ռանգութիւն են .
Բայց խոհեմ կինը Տէրոջմէ է ։
15 Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ ,
Եւ ծոյլ մարդը անօթի կը մնայ ։
16 Պատուիրանքը պահողը իր հոգին կը պահէ .
Իր ճամբաները անարգողը պիտի մեռնի ։
17 Ադքատին ողորմութիւն ընողը Տէրոջը փոխ
կու տայ ,
Ու Անիկա անոր հատուցում պիտի ընէ ։
18 Քանի որ յոյս կայ՝ տղադ խրատէ ,
Եւ Սանոր մահուանը կամակից մի ըլլար ։
19 Խիստ բարկացող մարդը ինքս կը կրէ .
Վասն զի թէ որ ձեռնհաս հանես՝ նորէն ընե-
լու ես ։
20 Խրատը լսէ եւ կրթութիւնը ընդունէ ,
Որ հետեւանքի ատենդ խելացուն ըլլաս ։
21 Մարգուն սրտին մէջը շատ դիտաւորութիւն-
ներ կան ,
Բայց Տէրոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի
մնայ ։
22 Մարգուն ողորմածութիւնը իր փառքն է .
Ու ադքատը ստախօսէն աղէկ է ։
23 Տէրոջը երկիւղը կենաց դրօճակ է ,
Եւ ընդունակ կուշտ կը պառկի , առ ձա-
խորութենէն չտեսնելով ։
24 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ ,
Ու զանիկա իր բերանը անգամ չդարձներ ։
25 Ծաղր ընողը ծեծէ , ու միամիտը խելացի
կ'ըլլայ ,
Եւ թէ որ խնամատարը յանդիմանես հանճա-
րը կը հասկընայ ։
26 Իր հայրը կողոպտողը եւ մայրը վռնտողը
Ամօթի ու նախատինքը բերող տղայ մըն է ։
27 Որդեակ իմ , եթէ կեցիր ան խրատը մտիկ ընելէն ,
Որ ճանաչութեան խօսքերէն կը խոտոր-
ցնէ ։
28 Զար վկան արդարութիւնը ծաղր կ'ընէ ,
Ու ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն
կը կուլ ։
29 Ծաղր ընողներուն համար դատաստաններ
եւ անմիտներուն կռնակին համար ծեծեր
պատրաստուած են ։

ԳԼ · Ի

1 Գինին ծաղր ընող է , եւ ցգին կռիւ հանող ,
եւ ով որ անոնց անձնասպան կ'ըլլայ՝ իմաս-
տուն չըլլար ։
2 Թագաւորին ահը առիւծի մռնչիւնին
պէս է ,
Ու զանիկա բարկացնողը իր անձին դէմ
կ'ընէ ։
3 Կռիւէն հեռ կենալը մարդուն փառք է .
Բայց ամէն յիմար կռնռտէ ։
4 Ծոյլը Ձմեռ է ընէլ , եւ չի՛ներ .
Ուստի հունձքի ատենը պիտի մուրայ , ու
բան մը պիտի չունենայ ։
5 Մարգու մը սրտին մէջը խորհուրդը խորունկ
ջուր բերու պէս է .
Բայց ուղիղ միտքը մարդ զայն կը քաշէ ։
6 Շատ մարդ զգացմունքները կ'ազդարարեն ,
Բայց հաւատարիմ մը ո՞վ կրնայ գտնել ։
7 Արդարը իր անբասիրութեան մէջ կ'երթայ .
Երանի անոր զաւակներուն որ անկէ ետքը կու
գան ։
8 Ծոյլը դատաստանի աթոռին վրայ նստելով
Իր աչքովը ամէն չարիք կը ցրուէ ։
9 Ո՞վ կրնայ ըսել , Սիրտս մաքրեցի ,
Մեղքէս մաքուր եմ ։
10 Երկու տեսակ կշիռ , երկու տեսակ չափ ,
Երկուքն ալ Տէրոջը գարշելի են ։
11 Մանուկն իսկ իր արարքներովը կը ճանչցուի ,
Թէ անոր գործը մաքուր ու ուղիղ պիտի ըլլայ ։
12 Լսող ականջ եւ տեսնող աչք ,
Երկուքն ալ Տէրոջմէ են ։
13 Քունը մի՛ սիրեր , չըլլայ թէ աղքատանաս ,
Աչքերդ բա՛ց , հացովդ կշտանաս ։
14 Գնողը կ'ըսէ , Վատ է , վատ է ,
Բայց երբ հեռանայ , կը պարծենայ ։
15 Ոսկի կայ , ու շատ պատուական քարեր ,
Բայց գիտութեան շրթունքները թանկագին
գոհար են ։
16 Առ անոր հագուստը որ երաշխաւոր կեցաւ
օտարի մը համար ,
Ու անոր գրաւ առ որ օտարներու համար
կ'երաշխաւորէ ։
17 Խաբէութեամբ ձեռք ձգուած հացը մարդուն
քաղցր կ'երեւնայ ,
Բայց ետքը բերանը խճողով կը լեցուի ։
18 Խորհուրդները խրատով հաստատուին ,
Եւ պատերազմի մտիր իմաստութեամբ առաջ-
նորդուելով ։
19 Որ զրպարտութեամբ կ'երթայ մարդոց մէջ ,
Գաղտնիքը կը յայտնէ ,
Ուստի շրթունքներով շողոքորթողէն հե-
ռացիր ։
20 Որ հայրը եւ մայրը կ'անիծէ ,
Անոր ճրագը խաւարի մէջ պիտի մարի ։
21 Սկիզբը շտապով ստացուած ժառանգու-
թիւնը
Վերջը օրհնուած չի՛ պիտի ըլլայ ։
22 Մի՛ ըսեր , Չարին հատուցում պիտի տամ ,
Հապա Տէրոջը սպասէ , եւ քեզ պիտի ազատէ ։
23 Երկու տեսակ կշիռ Տէրոջը գարշելի է ,
Ու նենգ կշեռքը բարի չէ ։
24 Մարդուն քայլերը Տէրոջմէ են ,
Ուրեմն մարդ իր ճամբան ինչպէս կրնայ հաս-
կընալ ։
25 Մարդուն համար որոգայթ է սրբութիւնը
խօսիլ ,
Եւ ուխտերէն ետքը խորհրդածել ։
26 Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը
ցրուէ ,
Ու անոնց վրայ կը դարձնէ կառքի անիւը ։
27 Մարդուն հոգին Տէրոջը ճրագն է ,
Որ բոլոր ներքին սենեակները կը քննէ ։
28 Ողորմութիւնն ու ճշմարտութիւնը թագա-
ւորը կը պահեն ,
Ու գահը արդարութեամբ կը հաստատուի ։
29 Երիտասարդներուն զարդը անոնց զօրութիւնն
է ,
Ու ծերերուն պատիւը անոնց ալեհեր գլուխը ։
30 Վէրքերու հարուածները չարը կը մաքրեն ,
Ու ներքին սենեակները կը սրբեն ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Թագաւորին սիրտը ջուրի հոսանքի պէս է
Տէրոջ ձեռքին մէջ .
Ուր որ կ'ուզէ՝ զայն կը դարձնէ ։
2 Մարդուն ամէն ճամբաները իր աչքին առջեւ
ուղիղ են ,
Բայց Տէրը սիրտերը կը քննէ ։
3 Արդարութիւն ու իրաւունք գործել
Տէրոջը աւելի հաճոյ է քան զոհ ։
4 Հպարտ աչքեր ու ամբարտաւան սիրտ ,
Ամբարիշտներուն մշակած մաքին մեղք է ։
5 Ջանասիրին խորհուրդները միայն առատու-
թեան կը տանին ,
Բայց ամէն շտապող միայն աղքատութեան ։
6 Գանձեր ստելով ձգուած լեզուն
Ունայն շունչ է , որ կը փնտռեն մահուան
որոգայթ փնտռողները ։
7 Ամբարիշտներուն յափշտակութիւնը զիրենք
պիտի տանի ,
Վասն զի չեն ուզեր ընել ինչ որ իրաւ է ։
8 Յանցաւորին ճամբան ծուռ է ,
Բայց անարատին գործը ուղիղ է ։
9 Աւելի լաւ է տանիքի անկիւնը բնակիլ ,
Քան ընդարձակ տան մը մէջ կռուարար կնոջ
հետ ։
10 Չարին հոգին չարութիւն կ'ուզէ ,
Անոր աչքին մէջ ընկերը գութ չի գտներ ։
11 Երբ ծաղր ընողը կը պատժուի , միամիտը
խելացի կ'ըլլայ ,
Եւ երբ իմաստունը կը խրատուի , գիտու-
թիւն կ'առնէ ։
12 Արդարը ամբարիշտներուն տունը կը դի-
տէ ,
Ու ամբարիշտները կը տապալէ չարիքի մէջ ։
13 Որ ականջը խցէ աղքատին աղաղակին ,
Ինքն ալ պիտի աղաղակէ ու պատասխան չի
գտներ ։
14 Գաղտնի նուէրը բարկութիւնը կը մեղմացնէ ,
Ու ծոցի նուէրը՝ ծանր զայրոյթը ։
15 Արդարութիւն ընելը արդարին համար
ուրախութիւն է ,
Բայց չարագործներուն համար սարսափ ։
16 Որ հանգստութեան ճամբէն մոլորի ,
Կը հանգչի մեռելներու ժողովին մէջ ։
17 Որ ուրախութիւնը կը սիրէ՝ աղքատ կ'ըլլայ ,
Որ գինի ու իւղ կը սիրէ՝ հարուստ չըլլար ։
18 Ամբարիշտը արդարին փրկագին կ'ըլլայ ,
Ու անհաւատը՝ ուղիղներուն տեղ ։
19 Աւազակ կնոջ հետ
Անապատի երկրին մէջ բնակիլ աղէկ է ։
20 Իմաստունին բնակարանին մէջ
Ցանկալի գանձ ու իւղ կայ ,
Բայց յիմարը զանոնք կը սպառէ ։
21 Որ արդարութիւնն ու ողորմութիւնը կը
հետապնդէ ,
Կեանք , արդարութիւն ու պատիւ կը գտնէ ։
22 Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կը
բարձրանայ ,
Ու անոր ապաւինած ամրոցը կը քանդէ ։
23 Որ իր բերանն ու լեզուն կը պահէ ,
Իր անձը նեղութիւններէ կը պահէ ։
24 Ամբարտաւան ու հպարտ մարդը ,
Որուն անունը ծաղր ընող է ,
Ամբարտաւանութեամբ գործ կ'ընէ ։
25 Ծոյլին ցանկութիւնները զինքը կը սպանեն ,
Վասն զի իր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր ։
26 Ամէն օր ցանկութեամբ կը ցանկայ ,
Բայց արդարը կու տայ ու չի խնայեր ։
27 Ամբարիշտներուն զոհը գարշելի է ,
Որչափ աւելի չարութեամբ մատուցանէ ։
28 Սուտ վկան պիտի կորսուի ,
Բայց անսուտ խօսողը միշտ պիտի խօսի ։
29 Ամբարիշտ մարդը իր դէմքը կը կարծրացնէ ,
Բայց ուղիղը իր ճամբան կը հաստատէ ։
30 Ոչ իմաստութիւն , ոչ հանճար ,
Ոչ խորհուրդ կայ Տէրոջմէ դէպի վար ։
31 Ձին պատերազմի օրուան համար պատրաս-
տուած է ,
Բայց յաղթութիւնը Տէրոջմէ է ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Անուն մը աւելի ընտիր է քան մեծ հարս-
տութիւն ,
Ու շնորհք՝ քան արծաթ ու ոսկի ։
2 Հարուստն ու աղքատը իրարու հանդիպե-
ցան ,
Երկուքն ալ զանոնք ստեղծող Տէրոջմէ են ։
3 Խելացին չարիքը տեսնելով կը պահուըտի ,
Բայց անմիտները կ'անցնին ու կը տուժեն ։
4 Խոնարհութեան ու Տէրոջ երկիւղին
Վարձքը հարստութիւն , պատիւ ու կեանք է ։
5 Ծուռ մարդուն ճամբուն վրայ փուշեր ու
որոգայթներ կան ,
Իր անձը պահողը հեռու կը մնայ անկէ ։
6 Մանուկը ճամբան որ պիտի երթայ՝ անոր
վարժեցուր ,
Ու ծերացած ատենն ալ անկէ պիտի չդառնայ ։
7 Հարուստը աղքատին վրայ կը տիրապետէ ,
Ու պարտական մարդը պարտատիրոջ ծառան է ։
8 Որ անիրաւութիւն կը սերմանէ՝ չարիք պիտի
հնձէ ,
Ու անոր բարկութեան գաւազանը պիտի վերջա-
նայ ։
9 Ողորմած աչքով մարդը պիտի օրհնուի ,
Վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ ։
10 Հեգնողը վռնտէ , ու վէճը պիտի դադրի ,
Ու նախատինքն ու անարգանքը պիտի վերջա-
նան ։
11 Սրտի մաքրութիւնը սիրող մարդուն շրթունք-
ներուն շնորհքին համար
Թագաւորը անոր բարեկամ պիտի ըլլայ ։
12 Գիտութեան աչքերը Տէրոջ կը պահեն ,
Ու անիրաւին խօսքերը կը տապալէ ։
13 Ծոյլը կ'ըսէ , Առիւծ կայ դուրսը ,
Հրապարակին մէջ պիտի սպանուիմ ։
14 Պոռնիկ կնոջ բերանը խոր փոս մըն է ,
Անոր մէջ կը ձգուի Տէրոջմէ բարկացած մար-
դը ։
15 Յիմարութիւնը մանկան սրտին կապուած է ,
Բայց խրատին գաւազանը զայն անկէ պիտի
հեռացնէ ։
16 Որ աղքատին հարստանալու համար զրպար-
տէ ,
Ու որ հարուստին կու տայ՝ անշուշտ կը կո-
րուսնէ ։
17 Ականջդ դի՛ր ու իմաստուններուն խօսքերը
լսէ ,
Եւ սիրտդ դի՛ր իմ գիտութեանս ։
18 Որովհետեւ քաղցր է զանոնք քու փորիդ մէջ
պահել ,
Եւ շրթունքներուդ վրայ միասին պատրաստ
ըլլալ ։
19 Որ քու յոյսդ Տէրոջ վրայ դնես ,
Ես այսօր քեզի կը սորվեցնեմ ։
20 Ահա քեզի երեսուն խրատներ ու խորհուրդ-
ներ գրեցի ,
21 Որ ճշմարտութեան խօսքերը քեզի ճանչցնեմ ,
Որպէսզի ճշմարտութեան խօսքեր տանիս
անոնց որ քեզ կը ղրկեն ։
22 Աղքատին մի՛ կողոպտեր , որովհետեւ աղ-
քատ է ,
Ու նեղեալին դռան մէջ մի՛ ճնշեր ։
23 Վասն զի Տէրը պիտի դատէ անոնց դատը ,
Ու անոնց հոգին որ զանոնք կողոպտեն ։
24 Բարկացկոտ մարդու հետ մի՛ բարեկամանար ,
Ու բարկոտ մարդու հետ մի՛ երթար ,
25 Որպէսզի անոր ճամբաները չսորվիս ,
Ու որոգայթ չառնես քու անձիդ համար ։
26 Ձեռք զարնողներուն ,
Պարտքի համար երաշխաւորներուն մէջ մի՛
եղիր ։
27 Եթէ վճարելու բան չունիս ,
Ինչո՞ւ քեզմէ անկողինդ առնեն քու գլխուդ
տակէն ։
28 Հին սահմանը մի՛ տեղափոխեր ,
Որ հայրերդ դրած են ։
29 Տեսա՞ր մարդ որ իր գործին մէջ ճարպիկ է ,
Թագաւորներու առջեւ պիտի կենայ ,
Անարդներու առջեւ պիտի չկենայ ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Երբ իշխանի մը հետ հաց ուտելու նստիս ,
Լաւ դիտէ թէ ով է քու առջեւդ ։
2 Եւ եթէ ագահ մարդ ես ,
Քու կոկորդիդ դանակ դիր ։
3 Անոր ուտելիքներուն ագահ մի՛ ըլլար ,
Վասն զի խաբէական կերակուր է ։
4 Հարստանալու համար մի՛ աշխատիր ,
Խելքդ թող ըլլայ որ զսպես ։
5 Աչքերդ անոր վրայ դարձնես՝ ան չկայ ,
Վասն զի հարստութիւնը անշուշտ թեւեր կ'առ-
նէ ,
Ինչպէս արծիւ որ կ'երթայ դէպի երկինք ։
6 Ագահ մարդուն հացին մի՛ ուտեր ,
Ու անոր ուտելիքներուն մի՛ ագահանար ։
7 Վասն զի ինչպէս որ մտքին մէջ կը դատէ ,
Այնպէս ալ է ։
Ըսաւ քեզի , Կե՛ր ու խմէ ,
Բայց սիրտը քեզի հետ չէ ։
8 Կերած պատառդ պիտի փսխես ,
Ու քաղցր խօսքերդ պիտի կորսնցնես ։
9 Յիմարի ականջին մի՛ խօսիր ,
Վասն զի քու խելացի խօսքերդ պիտի արհա-
մարհէ ։
10 Հինէն սահմանը մի՛ տեղափոխեր ,
Ու որբերուն արտը մի՛ մտներ ։
11 Վասն զի անոնց Փրկիչը հզօր է ,
Ան պիտի դատէ անոնց դատը քեզի դէմ ։
12 Սիրտդ դի՛ր խրատին ,
Ու ականջդ՝ գիտութեան խօսքերուն ։
13 Մանկանը խրատելէ մի՛ խնայեր ,
Եթէ գաւազանով զարնես՝ չի մեռնիր ։
14 Գաւազանով զարնես ,
Ու անոր հոգին Հեթանոսներէն կը փրկես ։
15 Որդեակ իմ , եթէ սիրտդ իմաստուն ըլլայ ,
Ինծի ալ սիրտս պիտի ուրախանայ ։
16 Ու երբ շրթունքներդ ճշմարտութիւն խօսին ,
Երիկամներս պիտի ցնծան ։
17 Մեղաւորներուն նախանձ մի՛ ըներ ,
Հապա միշտ Տէրոջ երկիւղին մէջ եղիր ։
18 Վասն զի վերջը պիտի ըլլայ ,
Ու քու յոյսդ չի կտրուիր ։
19 Լսէ՛ , որդեակ իմ , ու իմաստուն եղիր ,
Ու սիրտդ ուղղէ՛ ճամբուն վրայ ։
20 Գինեսէրներուն հետ մի՛ ըլլար ,
Ոչ ալ միսակերներուն հետ ։
21 Վասն զի գինեսէրն ու շռայլը պիտի աղքա-
տանան ,
Ու ծոյլը պիտի հագնի պատառոտուն հագուստ ։
22 Քու ծնողդ որ քեզ ծնաւ՝ անոր լսէ ,
Ու մայրդ երբ ծերանայ՝ մի՛ արհամարհեր ։
23 Ճշմարտութիւն գնէ ու մի՛ ծախեր ,
Իմաստութիւն , խրատ ու հանճար ։
24 Արդարին հայրը մեծ ուրախութիւն կ'ունե-
նայ ,
Ու իմաստուն զաւակ ունեցողը անկէ կ'ուրա-
խանայ ։
25 Թող ուրախանան քու հայրդ ու մայրդ ,
Ու ցնծայ քու ծնողդ ։
26 Որդեակ իմ , սիրտդ ինծի տո՛ւր ,
Ու աչքերդ իմ ճամբաներուս վրայ դի՛ր ։
27 Վասն զի պոռնիկ կինը խոր փոս մըն է ,
Ու օտար կինը նեղ ջրհոր ։
28 Ան ալ աւազակի պէս կը դարանակալի ,
Ու անհաւատները մարդոց մէջ կը շատցնէ ։
29 Ո՞վ ունի վայ , ո՞վ ունի ափսո՛ս ,
Ո՞վ կռիւներ , ո՞վ գանգատ ,
Ո՞վ անպատճառ վէրքեր , ո՞վ աչքերու կարմրու-
թիւն ։
30 Անոնք որ գինիին մէջ կը տեւեն ,
Որ կ'երթան խառն գինի խմելու ։
31 Գինիին մի՛ նայիր որ կարմիր է ,
Որ իր գոյնը կու տայ բաժակին մէջ ,
Որ հանդարտ կ'իջնէ ։
32 Վերջը օձի պէս պիտի խածնէ ,
Ու իժի պէս պիտի խայթէ ։
33 Աչքերդ պիտի տեսնեն տարօրինակ բաներ ,
Ու սիրտդ պիտի խօսի խոտոր բաներ ։
34 Ու դուն պիտի ըլլաս ինչպէս ծովուն մէջ պառ-
կող ,
Կամ նաւուն կայմին վրայ պառկող ։
35 Պիտի ըսես , Զարկին զիս , բայց չցաւցուցին ,
Ծեծեցին զիս , բայց չզգացի ։
Ե՛րբ պիտի արթննամ ,
Որ նորէն գտնեմ ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Չար մարդոց նախանձ մի՛ ըներ ,
Ու անոնց հետ ըլլալ ցանկացող մի՛ ըլլար ։
2 Վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը մտա-
ծէ ,
Ու շրթունքները չարիք կը խօսին ։
3 Իմաստութեամբ տուն մը կը շինուի ,
Ու հանճարով կը հաստատուի ։
4 Գիտութեամբ սենեակները կը լեցուին
Ամէն թանկագին ու գեղեցիկ ստացուածքով ։
5 Իմաստուն մարդը զօրաւոր է ,
Ու գիտութիւն մարդ զօրութիւնը կ'աւելցնէ ։
6 Վասն զի պատերազմ պիտի մղես խորհրդով ,
Ու յաղթութիւնը կը գտնուի խորհրդականնե-
րու բազմութեան մէջ ։
7 Իմաստութիւնը յիմարին համար չափազանց
բարձր է ,
Դրան առջեւ իր բերանը պիտի չբանայ ։
8 Չարութիւն մտածողին անունը պիտի կոչեն
Չարագործ մարդ ։
9 Յիմարութեան խորհուրդը մեղք է ,
Ու ծաղր ընողը մարդոց գարշելի է ։
10 Եթէ նեղութեան օրը տկարանաս ,
Քու զօրութիւնդ նուազ է ։
11 Ազատէ՛ մահուան տարուողները ,
Ու սպանդի տարուելու վրայ եղողները ։
12 Եթէ ըսես , Ահա չգիտցանք զայն ,
Սիրտերը քննողը չի՞ հասկընար ,
Ու քու անձդ պահողը չի՞ գիտեր ,
Ու մարդուն իր գործերուն համեմատ չի՞ հատու-
ցանէ ։
13 Որդեակ իմ , մեղր կե՛ր , վասն զի բարի է ,
Ու հեղուկ մեղր՝ քու ճաշակիդ քաղցր ։
14 Այսպէս ալ իմաստութիւնը քու անձիդ հա-
մար գիտցի ,
Եթէ գտնես զայն՝ վերջ մը պիտի ըլլայ ,
Ու քու յոյսդ չի կտրուիր ։
15 Ամբարիշտ , մի՛ դարանակալիր արդարին
բնակարանին ,
Ու անոր հանգստարանը մի՛ աւերեր ։
16 Վասն զի արդարը եօթն անգամ իյնայ ու
կ'ելլայ ,
Բայց ամբարիշտները չարիքի մէջ կը տապա-
լին ։
17 Երբ թշնամիդ իյնայ՝ մի՛ ուրախանար ,
Ու երբ սայթաքի՝ սիրտդ մի՛ ցնծար ,
18 Որպէսզի Տէրը չտեսնէ ու չդառնայ դէպ ի
վար ,
Ու անկէ իր բարկութիւնը չդարձնէ ։
19 Չարագործներուն համար մի՛ նեղանար ,
Ու ամբարիշտներուն նախանձ մի՛ ըներ ։
20 Վասն զի չարագործին համար վերջ մը չի
պիտի ըլլայ ,
Ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի ։
21 Որդեակ իմ , Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցի ,
Ու ապստամբներուն հետ մի՛ խառնուիր ։
22 Վասն զի անոնց կորուստը յանկարծ պիտի
գայ ,
Ու անոնց երկուքին պատուհասը ո՞վ գիտէ ։
23 Ասոնք ալ իմաստուններուն խօսքերն են ։
Դատաստանի մէջ անձնասիրութիւն ընել
լաւ չէ ։
24 Ով որ ամբարիշտին կ'ըսէ , Արդար ես ,
Ժողովուրդները զանիկա պիտի անիծեն ,
Ազգերը պիտի ատեն զանիկա ։
25 Բայց անոնք որ զանիկա կը յանդիմանեն՝ հա-
ճելի պիտի ըլլան ,
Ու անոնց վրայ օրհնութեան բարիք պիտի գայ ։
26 Ուղիղ պատասխան տուողը
Համբոյր մը կու տայ շրթունքներուն ։
27 Պատրաստէ՛ գործդ դուրսը ,
Ու արտդ պատրաստէ՛ ,
Ետքը քու տունդ շինէ ։
28 Առանց պատճառի ընկերիդ դէմ վկայ մի՛
ըլլար ,
Ու շրթունքներովդ մի՛ խաբեր ։
29 Մի՛ ըսեր , Ինչպէս որ ինծի ըրաւ՝ ես ալ
անոր պիտի ընեմ ,
Ես ալ մարդուն իր գործին համեմատ պիտի
հատուցանեմ ։
30 Ծոյլին արտավարին ,
Ու անմիտ մարդուն խաղողի այգիին վրայէն
անցայ ,
Ու ահա ամէն կողմ մէկ մէկ փշեր բուսած էին ,
Անոր երեսը մոլախոտերով ծածկուած էր ,
Ու անոր պատը քարերը քանդուած էին ։
31 Ես ալ տեսայ ու սրտիս մէջ խորհեցայ ,
Նայեցայ ու խրատ առի ։
32 Մի քիչ քնանալ , մի քիչ նիրհել ,
Մի քիչ ալ ձեռքերը ծալել՝ հանգչելու համար ,
33 Ու քու աղքատութիւնդ աւազակի պէս պիտի
գայ ,
Ու չքաւորութիւնդ զինեալ մարդու պէս ։
34 Ես ալ տեսայ ու սրտիս մէջ խորհեցայ ,
Նայեցայ ու խրատ առի ։
35 Մի քիչ քնանալ , մի քիչ նիրհել ,
Մի քիչ ալ ձեռքերը ծալել՝ հանգչելու համար ,
36 Ու քու աղքատութիւնդ աւազակի պէս պիտի
գայ ,
Ու չքաւորութիւնդ զինեալ մարդու պէս ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Ասոնք ալ Սողոմոնի առակներն են ,
Որ Եզեկիա Հրէից թագաւորին մարդիկը
ընդօրինակեցին ։
2 Աստուծոյ փառքն է բանը ծածկել ,
Ու թագաւորին փառքն է բանը քննել ։
3 Երկինքը բարձրութեան համար ,
Ու երկիրը խորութեան համար ,
Ու թագաւորներուն սիրտը անքննելի է ։
4 Արծաթին մրոտը հանէ ,
Ու անոր ոսկերչին համար անօթ մը պիտի
ելլայ ։
5 Ամբարիշտը թագաւորին առջեւէն հանէ ,
Ու անոր գահը արդարութեամբ պիտի հաստա-
տուի ։
6 Թագաւորին առջեւ մի՛ պարծենար ,
Ու մեծերուն տեղը մի՛ կենար ։
7 Վասն զի աւելի լաւ է որ քեզի ըսուի ,
Ելի՛ աս կողմ ,
Քան թէ որ ազնուականին առջեւ խոնարհեցնեն
զքեզ ։
Զոր աչքերդ տեսան ,
8 Դատաստանի մէջ շուտ մի՛ ելլար ,
Վասն զի ետքը ի՞նչ պիտի ընես ,
Երբ քու ընկերդ քեզ ամօթի մատնէ ։
9 Ընկերիդ հետ դատէ ,
Բայց ուրիշին գաղտնիքը մի՛ յայտներ ,
10 Որպէսզի լսողը քեզ նախատինքի չմատնէ ,
Ու քու անարգանքդ չի մնայ ։
11 Ոսկի խնձորներ արծաթի նկարներու մէջ
Ասացուած խօսքը ճշմարտութեամբ ։
12 Ոսկի մատանի ու ոսկի զարդ
Խրատող իմաստունի մը ականջ դնող ականջին
համար ։
13 Հունձքի ատենը ձիւնի զովութիւն ,
Հաւատարիմ դեսպանը անոր ղրկողներուն հա-
մար ,
Վասն զի իր տիրոջ հոգին կը հանգստացնէ ։
14 Ամպեր ու հով , բայց անձրեւ չկայ ,
Ան մարդն է որ նուէրներով կը պարծենայ ։
15 Համբերութեամբ իշխանը կը համոզուի ,
Ու մեղմ լեզուն ոսկորը կը կոտրէ ։
16 Մեղր գտա՞ր , ուտէ՛ քեզի բաւականին չափ ,
Որպէսզի չափազանց կշտանալով զայն փսխես ։
17 Ոտքդ հազիւ թէ ընկերիդ տունը մտնէ ,
Որպէսզի չձանձրանայ քեզմէ ու քեզ չատէ ։
18 Սուր , նետ ու ծանր նիզակ
Է մարդ որ ընկերոջը դէմ սուտ վկայութիւն
կու տայ ։
19 Նեղութեան օրը անհաւատի վրայ վստահիլ
Կոտրած ատամի ու ցնդած ոտքի պէս է ։
20 Ինչպէս որ ձմրան օրը զգեստը կը հանէ ,
Ու սոդայի վրայ քացախ կը լեցնէ ,
Այնպէս ալ տրտում սրտի վրայ երգեր կ'երգէ ։
21 Եթէ թշնամիդ քաղցած է՝ հաց տո՛ւր անոր
ուտելու ,
Ու եթէ ծարաւի է՝ ջուր տո՛ւր անոր խմելու ,
22 Վասն զի անոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր
պիտի դիզես ,
Ու Տէրը քեզի պիտի հատուցանէ ։
23 Հիւսիսային քամին անձրեւ կը բերէ ,
Ու գաղտնի բամբասանքը՝ երեսի բարկացած
դէմք ։
24 Տանիքի անկիւնը բնակիլ աղէկ է ,
Քան ընդարձակ տան մը մէջ կռուարար կնոջ
հետ ։
25 Ինչպէս որ ծարաւի հոգիին համար սառն ջուր ,
Այնպէս ալ հեռաւոր երկրէ լաւ լուր ։
26 Ինչպէս որ պղտորած աղբիւր ու ապականած
ակունք ,
Այնպէս ալ է արդարին առջեւ սասանող ամ-
բարիշտ ։
27 Շատ մեղր ուտել լաւ չէ ,
Ոչ ալ մարդ իր պատիւները պատիւ համարել ։
28 Ինքզինքը չզսպող մարդ
Պարիսպ չունեցող քաղաքի մը պէս է ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Ինչպէս որ ձիւնը ամառուան ու անձրեւը հունձքի
ատենը չեն վայելեր ,
Այնպէս ալ յիմարին պատիւը չի վայելեր ։
2 Ինչպէս որ ծիծեռնակը կը թռչտի , ծիծառը կը
սաւառնի ,
Այնպէս ալ անպատճառ անէծքը չի գար ։
3 Ձիին համար մտրակ , էշին համար սանձ ,
Ու յիմարներու մեջքին համար գաւազան ։
4 Յիմարին իր յիմարութեան համեմատ մի՛ պա-
տասխաներ ,
Որպէսզի դուն ալ անոր նման չըլլաս ։
5 Յիմարին իր յիմարութեան համեմատ պատաս-
խանէ ,
Որպէսզի իր աչքին մէջ իմաստուն չերեւնայ ։
6 Յիմարի ձեռքով պատգամ ղրկողը
Կը կտրէ իր ոտքերը ու խմելու կը տանի ։
7 Ոտքերը կաղ մարդուն ձեռքը
Անպիտան է յիմարի բերանը առակ ։
8 Ինչպէս որ քարը պարանին մէջ կապելը ,
Այնպէս ալ է յիմարին պատիւ տալը ։
9 Ինչպէս որ փշերը հարբեցողին ձեռքը կը մտնէ ,
Այնպէս ալ է յիմարի բերանը առակ ։
10 Ինչպէս որ նետաձիգը ամէնքը կը վիրաւորէ ,
Այնպէս ալ է յիմարներ վարձու առնողը ։
11 Ինչպէս որ շունը կը դառնայ իր փսխածին ,
Այնպէս ալ յիմարը իր յիմարութիւնը կը կրկնէ ։
12 Իմաստուն մարդ տեսա՞ր ,
Անոր համար յոյս կայ յիմարէն աւելի ։
13 Ծոյլը կ'ըսէ , Առիւծ կայ ճամբուն վրայ ,
Առիւծ կայ հրապարակներուն մէջ ։
14 Ինչպէս որ դուռը իր ծխնիին վրայ կը դառնայ ,
Այնպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ ։
15 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ ,
Ու զանիկա իր բերանը անգամ չդարձներ ։
16 Ծոյլը իր գործը անմիտներէն աւելի
Ինքզինքը իմաստուն կը կարծէ ։
17 Ինչպէս որ ականջները կը քաշէ շունը ,
Այնպէս ալ է ուրիշին վէճին մէջ խառնուող
անցաւոր ։
18 Ինչպէս որ խելագար մը կը նետէ
Հուրեր , նետեր ու մահ ,
19 Այնպէս ալ է ընկերոջը խաբող մարդը ,
Ու կ'ըսէ , Ես կատակ կ'ընէի միայն ։
20 Փայտ չունեցող տեղ
Կրակ կը մարի ,
Ու բամբասիչ չունեցող տեղ
Վէճ կը դադրի ։
21 Ինչպէս որ ածուխը կրակի համար ,
Ու փայտը՝ հուրի համար ,
Այնպէս ալ է վէճ հանելու համար
Վէճասէր մարդը ։
22 Բամբասիչին խօսքերը քաղցր են ,
Ու անոնք կը մտնեն փորին խորերը ։
23 Ինչպէս որ արծաթ սպասքի վրայ ծեփուած
Խարդախ շրթունքներ ու չար սիրտ ։
24 Ատելութիւնը շրթունքներով կը ծածկէ ,
Բայց սիրտը նենգութիւն կը մտածէ ։
25 Երբ քաղցր խօսի՝ անոր մի՛ հաւատար ,
Վասն զի անոր սրտին մէջ եօթը գարշելիներ
կան ։
26 Թէեւ նենգութիւնը ժողովի մէջ ծածկուի ,
Բայց անոր չարութիւնը պիտի յայտնուի ։
27 Որ փոս մը փորէ՝ անոր մէջ պիտի իյնայ ,
Ու որ քար գլորէ՝ անոր վրայ պիտի դառնայ ։
28 Սուտ լեզուն անոնք որ ճզմեց՝ զանոնք կ'ատէ ,
Ու շողոքորթ բերանը կործանում կը գործէ ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Վաղուան մի՛ պարծենար ,
Վասն զի չգիտես թէ օրը ի՛նչ պիտի ծնանի ։
2 Ուրիշը քեզ գովէ ու ոչ թէ քու բերանդ ,
Օտարականը ու ոչ թէ քու շրթունքներդ ։
3 Քարը ծանր է ու աւազն ալ ծանրակշիռ ,
Բայց յիմարին բարկութիւնը անոր ծանրութիւնն
կ'աւելնայ ։
4 Սրտմտութիւնը չատ բարկութիւններ կ'առնէ ,
Բայց նախանձը իր բարկութեան կը դիմանայ ։
5 Սուտ վկան անպարտ պիտի չմնայ ,
Ու սու

Բայց խելացի մարդը զանիկա կը հանէ ։
6 ։Մարգոցմէ չատերը իրենց բաւերաութիւնը
կը հրատարակեն ։
Բայց ։հաւատարիմ մարդ մը ո՞վ կրնայ գտնել ։
7 ։Իր անապատութիւնը մէջ քալողը արդար է ։
։Անոր որդիները իր ետևէն երջանիկ պիտի
ըլլան ։
8 ։Դատաստանի աթոռը նստող թագաւորը
իր աչքերովը ամէն չարիքը կը ցրուէ ։
9 ։Ո՞վ կրնայ ըսել թէ իմ սիրտս սրբեցի ,
իմ մեղքէս մաքրուեցայ ։
10 ։Երկու տեսակ նշո՛ւթ քար , երկու տեսակ
°չափ
Հաւասարապէս Ցերոջը առջևը պիղծ են ։
11 Մինչև անդամ տղան մէ վարքին մանրութիւնը
և ուղղութիւնը
Կ՚անոր գործերէն կը հակիրցուի ։
12 ։Լսող ականջը ու տեսնող աչքը
Երկուքն ալ Ցերը տուեցեր է ։
13 ։Քունը մի սիրեր որ չըլլայ թէ ազքատանաս ։
Աչքերդ բաց որ հացով կշտանաս ։
14 Գրախտ առնողը գնչ է , գնչ է կ՚ըսէ ։
Բայց երբոր երթայ՝ անառնիկը կը պարծենայ ։
15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի ։
Բայց ։գիտութեան շրթունքները սնծագին
գարդեր են ։
16 °Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը
առ ։
Եւ օտար կնկան համար երա՛շխաւոր եղո՛ղին գրաւ
առ ։
17 ։Ծոռութեան հացը մարդուն ախորժելի է ,
Բայց ետքը անոր բերանը խիճով պիտի լեցուի ։
18 ։Դիտաւորութիւնը խորհրդով կը հաստատուի ։
Ուստի խոհեմութեամբ պատերազմ բռի ։
19 ։Բանսարկութեան պատգամը գաղտնիքը կը
յայտնէ ։
Ուրեմն °շրթունքնեղողը չզոգրթութիւն ը-
նողին հետ հաղորդակցութիւն մի ընէր ։
20 ։Ով որ իր հայրը ու մայրը կ՚անիծէ ,
։Անոր ճրագը մութ խաւարի մէջ պիտի մարի ։
21 Կայ ժառանգութիւն՝ որ սկիզբը արտօնօք
կ՚առնուի ,
։Բայց անոր վերջը պիտի չօրհնուի ։
22 °Չարութեան փոխարէնը հատուցանելմ՝ մի ը-
սեր ։
։Ցերոջը սպասէ , ու անիկա քեզ պիտի ազատէ ։
23 ։Երկու տեսակ նշո՛ւթ քարը Ցերոջը առջևը
պիղծ է ,
Ու նենգաւոր կշռքը ազնկ չէ ։
24 ։Մարգուն քայլերը Ցերոջմէն է ։
Ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս հասկնայ ։
25 †Անխորհրդաբար բան մը նուիրելը ,՝ և ։ետ
ընելէն ետքը քննութիւն ընելը
Մարգուն որդ պիղծ մըն է ։
26 ։Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը ցը-
րուէ ,
Ու անիւը անոնց վրայ կը գարձընէ ։
27 ։Մարգուն հոգին Ցերոջը լոյսն է ,
Սրտին բոլոր ջուխտաններէն կը քննէ ։
28 ։Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը թագաւո-
րը կը պահեն ։
Անիկա ալ իր աթոռը ողորմութեամբ կը հաս-
տատէ ։
29 Երիտասարդներուն զարդը անոնց ոյժն է ,
Եւ ։Ծերոց փառքը ալեւորութիւնն է ։
30 Վէրքի նշանները ու փորի չուխմարանները
հատնող հարուածները
‡Չար մարդուն՝ մարքոզական դէղ են ։

ԳԼ· ԻԱ.

1 Թագաւորին սիրտը Ցուրի վտակներու նմա-
ն է Ցերոջը ձեռքին մէջ ,
Զանիկա որ կողմ ուզէ կը դարձընէ ։
2 ։Մարգուն ամէն ճամբան իրեն ուղիղ կ՚ե-
րևնայ ,
։Բայց Ցերը սիրտերը կը կշռէ ։
3 ։Ազդարարութիւն և իրաւունք գործելը
Ցոհէն աւելի ընդունելի է Ցերոջը ։
4 ։Աչաց ամբարտաւանութիւնը և սրտի հպարտ-
տութիւնը
Ը- ամբարշտաց ։լոյսը մեղք է ։
5 ։Ուխատասէր մարդուն խորհուրդները՝ միայն
առատութիւն կը ։բերեն ·
Բայց ամէն արտորացող՝ միայն կարօտութիւն
կը ։բերէ ։
6 ։Սուտ լեզուով գանձեր վաստկիլը
Մահը փնտռողներուն հալածած ունայնու-
թիւնն է ։
7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը զանոնք պիտի
կորսնցընէ ,
Վասն զի իրաւունք ընել չեն ուզեր ։

ը Գլ· ի՛ե· 14։ Մա-
գ· 2։ Ղ·ահ· Ժը·
11։
ը Սաղ· Ժը· 1։
ի Ը Կար· ա· 12։
ժ Սաղ· լե· 28։ Ա՛ած
2։
ա Ա՛ր· 28։
ի Թեոդ· ը· 48։ Ը
Մ՚ե· գ· 20։ Ե՛ար·
Ժը· 4։ Սաղ· ծա
5։ Ժող· է· 20։ ա·
Կար· ֆ· 4։ ա Ե՛ա-
ա· 8։
ժ Ը Օր· ի՛ե· 13։ Լև·
Հ՚ար· 23։ Գլ· Ժա·
1։ Ժ՚ղ· 11։ Մ՚ի՛ե·
գ· 10։ 11։
ժա Գլ· ի՛ 17։
Ա՛ած· է· 16։
ժբ Ե՛ղ· գ· 11։ Սաղ·
գգ· 9։
ժգ Գլ· գ· 9։ Ժր· 11։
Ա՛ի՛ե· 15։ Հաւմ՚ր·
Ժր· 11։
ժդ Ե Ցեր· ի՛ը· 18։ 16։
ժե Ցեր· Ժը· 5։ 6։
17։ 18։ 19։ Գլ· գ·
15։ ը· 11։
ժզ Գլ· ի՛ը· 26։ 27։
ի՛ե· 13։
ի Գլ· ի՛ 17։
Ա՛ած· Ժե· 22։ ի՛գ·
6։
ի Ղ·ահ· Ժգ· 31։
ի Գլ· Ժա· 13։
ի Հաւմ՚ր· Ժգ· 16։
ի Ե՛ղ· ի՛ա· 17։ Ղ·ե·
ի՛· 9։ Մ՚ած· Ժե· 4։
ի Գլ· ի՛գ· 20։
ի Գլ· ի՛ր· 20։
ի Ա՛ր· ը· 6։
ի Ը Օր· ի՛ր· 35։ Գլ·
Ժե· 13։ ի՛գ· 20։
Հ՚աւմ՚ր· Ժր· 17։
19։ ա Թ՚ես· ե· 15։
ա Գ՚ես· գ· 9։
ի Ղ·ահ· Ժգ· 12։
ի Ա՛ր· 10։
ի Սաղ· լե· 23։ Գլ·
Ժգ· 9։ Ե՛ղ· ի՛գ·
23։
ի Կո՛չ Սուրբ բան մը
կայէր ։
ի Ժող· է· 4։ 5։
ի Սաղ· Ա՛ա· 5։ Լև·
Ա՛ր· 6։
ի Սաղ· Ա՛ա· 1։ Գլ·
ի՛ե· 14։
ի Գլ· Ժգ· 31։
ի Կո՛չ Շաբաթեան
գ՚եմ՝
ի Գլ· Ժգ· 2։
ի Կո՛չ Ա՛ած· ի՛գ·
գ՚եմ՝
ի Գլ· ի՛գ· 12։ Ղ·ահ·
Ժգ· 15։
ի ա Թագ· Ժե· 22։
Սաղ· ծ· 8։ Գլ·
Ժե· 8։ Ես· ա· 15։
Լև· Ովս· գ· 6։ Մ՚ած·
գ· 7։ 8։
ի Գլ· գ· 17։
Ա՛ած· Ժ՚ե· 1։
ի Գլ· ի՛ 4։ Ժգ· 4։
ի Գլ· ի՛ 3։ Ժգ·
11։ ի՛· 21։ ի Գ՚ես·
ի՛· 3։

8 Եւ՝ մարդուն ճամբան ծուռ է, կը խոտորի·
Բայց մնքաւր եղովին գործքը ուղիղ է։
9 Ողջկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ՝
քան թէ կռուասէր կնոջ հետ ըմբոյ մէջ։
10 Հմխարիչ մարդուն հոգին չարութեան կը ցանկայ,
Ո՞ անոր բնակիչը անոր աչքին չդ.նար։
11 Երբ որ ծաղր ընողը տուգանքի հանգիպի,
միամիտը խնամուած կ՚ըլլայ,
Եւ երբ որ խնամուածը խրատուի, գիտութիւն
կը առնայ։
12 Ուղղարը խոհեմութեամբ ամբարշտին տուները
կը դիտէ,
ամբարիշտները չարութեան համար կը
կործանին։
13 Ով որ աղքատին ազազակը չլսելու համար
իր ականջը կը գոցէ,
ինքն ալ պիտի ազազակէ, ու իրեն լսող պիտի չըլլայ։
14 Գաղտնի պարգեւը բարկութիւնը կ՚իջեցնէ,
Եւ ծոցը շռայլ ընծան սաստիկ կատաղութիւնը կը դադրեցնէ։
15 Իրաւունք ընելը արդարին ուրախութիւն է,
Բայց անիրաւութիւն ընողներուն տանջանք է։
16 Խոհեմութեան ճամբային մարդը
Մեռելներուն ժողովքին մէջը կ՚իջնէ։
17 Ուրախութիւն սիրողը կարօտութեան մէջ կ՚ելլայ։
Գինին ու եղը սիրողը չհարստանար։
18 Հմխարիչը արդարին համար,
Ու անօրէնը ուղիղներուն համար փրկանք կ՚ըլլայ։
19 Ողկ է անապատ տեղ մը բնակիլ՝
քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնոջ հետ։
20 Իմաստունին բնակարանին մէջ ցանկալի գանձ ու եղ կը գտնուի։
Բայց անմիտ մարդը ինր ունեցածը՝ կը կլլէ։
21 Ողղարութեան ու ողորմածութեան հետեւողը
կեանք, արդարութիւն և փառք պիտի գտնէ։
22 Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ՚ելլէ,
Եւ անոր ապաւինած ամրութիւնը կը փըլ-
ցընէ։
23 Ինր բերանը ու լեզուն պահողը
իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ։
24 Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող
մարդուն անունը
Հպարտ և յանդուգն ծաղր ընող է՝—
25 Ծոյլին ցանկութիւնը զանիկա կը մեռցընէ,
վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր։
26 Անկա ամէն օր ատամով կը ցանկայ,
իսկ արդարը կու տայ ու չխնայեր։
27 Ամբարիշտներուն զոհը պիտի է,
Մանաւանդ երբոր չանիկա չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանեն։
28 Սուտ վկան պիտի կորսուի։
Բայց լսող մարդը հաստատմութեամբ պիտի խօսի։
29 Ամբարիշտ մարդը իր երեսը կը պինդացնէ։
Բայց ուղիղը իր ճամբաները կը չափէ։
30 Իմաստութիւն, հանճար կամ խորհուրդ մը չկայ,
Ո՛ Տէրոջը դէմ կեր։
31 Պատերազմի օրուան համար ձին կը պատրաստուի,
Բայց փրկութիւնը Տէրոջմէ է։

ԳԼ· ԻԲ

1 Բուէ անունը չատ հարստութենէն աւելի ընտիր է·
Ու չնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն ազնիկ է։
2 Հարուստ ու աղքատը իրարու կը հանդիպին·
Անոնց ամէնը ստեղծող Տէրն է։
3 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ ու կը զգուշանայ·
Բայց միամիտները չ՚անցնին ու ջնաս կը կրեն։
4 Խոնարհութեան և Տէրոջը երկիւղին վարձատրութիւն, փառք ու կեանք է։
5 Չծուռ մարդուն ճամբուն մէջ փուշեր — ծ-
րոգասէրները կան·
Իր հոգին պահողը անոնցմէ հեռու կ՚ըլլայ։
6 Կրթիկ մանուկը ինր ճամբուն սկսած տեսիլը,
Որ իր ծերութեան տեսնն ալ անկէ չխոտորի։
7 Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ,
Ու փոխ առնողը փոխ տուողին ծառայ կ՚ըլլայ։
8 Չարութիւն ցանողը ունայնութիւն կը հնձէ,
Եւ անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի կորսուի։
9 Ողկ աչք ունեցողը օրհնած կ՚ըլլայ,
Վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ։
10 Հպարտ ընողը թէ որ վռնտուի, կռիւը կ՚անցնի,
Ու վէճը և անարգանքը կը դադարին։
11 Սրտի մաքրութիւն սիրողին չրթունքներուն
վրայ շնորհք կայ,
Ո՞ թագաւորը անոր բարեկամ կ՚ըլլայ։

Ա Առ· յաւիտեան
Բ Եւ· ը· 9· 10· Եր-
բեմ· Բ· 83· Գործ· ե· 39·
Գ Սալ· ի· 7· ԼԳ· 17·
Եր· լա· 1·
Ե Սալ· գ· 5·
Զ Սալ· Ե· 7·
Է Գլ· Ժ· 1·
Ը Գլ· Ժ· 8· Եր-
ես· Ժ· 21·
Թ Գլ· Ժ· 10· Ա Կոր·
ժ· 13·
Ժ Սալ· Ե· 3·
Ի Սալ· Ե· 3·
Ա Կոր· ժ· 31·
Բ Գլ· Ժ· 16· Ել· 13·
Գ Սալ· Ե· 3·
Դ Սալ· Ե· 3·
Ե Սալ· Ե· 3·
Զ Գլ· Ժ· 19·
Է Սալ· գ· 33·
Ը Ես· Ե· 18·
Թ Եփես· գ· 4· Բ Տիմ·
գ· 15·
Ժ Կոր· ժ· 21·
Ի Գլ· Ժ· 10· Ել· 13·
Ա Սալ· Ե· 3·
Բ Սալ· Ե· 3·
Գ Գլ· Ժ· 19·
Դ Ես· խ· 9· 10·
Ե Ես· Ե· 18·
Զ Եփես· գ· 4· Բ Տիմ·
գ· 15·
Է Կամ իր Ա-
մուսնուն
Ը Ես· գ· 8· Ռմ·
ժ· 13·
Թ Ես· խ· 9· 10·
Ժ Սալ· Ե· 6· Գլ·
Ժ· 13·

12 Ցերմջը աչքերը գիսաւթիւնը կը պահպանեն,
եւ ինքը անօրէնին խօսքերը կ'աւրէ։
13 Երկրը կ'ըսէ, Դուրսը առիւծ կայ,
Հրապարակին մէջը պիտի մեռցնեմ։
14 Ծառայ կնիկներուն բերանը խորունկ փոս է,
Տէրջէրը առակի ելզոր հոն կ'իյնայ։
15 Մանուկին ոտքին մէջ յիմարութիւնը կապուած է.
Զանիկա խրատի գաւազանը կը հեռացընէ անկէ։
16 Իր ---նէ չտացընելու համար ազգատին
զրկանք ընողը
Ու հարուստին առուղը անուշա կաթսառնեան կը հասնի։
17 Ականջ ծակէ ու խնառատուներուն խօսքը մտիկ ըրէ,
եւ քու սիրտդ իմ գիտութեանս տուր։
18 Վասն զի թէ որ անոնք քու ոտիդ մէջը պահես, հաճելի բան է։
Անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին։
19 Ահա քեզի --- բանէրը այսօր իմացուցի,
Որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ։
20 Միթէ ես քեզի ըսած անգամ խրատներով
Ու գիտութեամբ չգրեցի՞,
21 Որ քեզի ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցընեմ,
Որ քեզի հարցնողներուն ճշմարիտ խօսքեր պատասխան տաս։
22 Աղքատը մի կողոպտեր իր ազգատութեանը համար,
Ու տնանկը դատաստանի մէջ մի կոխեր։
23 Վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ,
եւ զանոնք կողոպտողներուն հոգին պիտի կողոպտէ։
24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն մի ըներ,
Ու ցասկոտ մարդուն հետ մի երթար.
25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս,
եւ քու հոգւոյդ որոգայթ վաստկիս։
26 Զեռ առուղներէն մի բլլար,
Ու---պարտքի համար երաշխաւոր եղողներէն.
27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս,
Ինչո՞ւ համար ծակէդ քու անկողինդ առնեն։
28 Զայլայ որ տեղն վերցընես ան վաղեմի սահմանին Նէնէ,
Որ քու հայրերդ դրեր են։
29 Իր գործին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնէս,
Անիկա թագաւորներուն առջեւը պիտի կայնի.
Անոնցմէ մարդոց առջեւը պիտի չկայնի։

ԳԼ· ԻԳ

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս,
Առջեդ գրուածքը ադէկ նայէ.
2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր ես,
կոկորդդ վրայ դանակ դիր։
3 Անոր ազնիւ կերակուրներուն մի ցանկար.
վասն զի անոնք խաբէութեան հաց են։
4 Հարուստ ըլլալու մի աչքաւորը.
Քու խոհեմութենէդ եւ կեցիր։
5 Աչք պիտի անկնի ան բանին որ ոչինչ է.
Անիկա անշուշտ իրեն թեւեր կը շինէ,
Ու արծիւին պէս օդը կը թռչի։
6 Չար աչք ունեցողին հացը մի ուտեր,
եւ անոր ազնիւ կերակուրներուն մի ցանկար.
7 Վասն զի անիկա իր սրտին մէջը ինչպէս որ կը մտածէ, այնպէս է.
Կեր ու խմէ՝ կ'ըսէ քեզի,
Բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ։
8 Կերած պատառդ պիտի փսխես,
Ու հաճելի խօսքերդ պիտի կորսընցնես։
9 Հիմարին ականջներուն մի խօսեր,
Քանզի քու խօսքերուդ խմաստութիւնը կ'անարգէ։
10 Վաղեմի սահմանին նէնէ տեղն մի վերցներ,
Ու որբերուն արտերը մի մտներ.
11 Քանզի անոնց վրէժխնդիրը զօրաւոր է,
եւ քեզի դէմ անոնց իրաւունքը անիկա պիտի պաշտպանէ։
12 Սիրտդ խրատի տուր,
Ու ականջներդ՝ գիտութեան խօսքերուն։
13 Տղային խրատը մի կտրեր,
վասն զի թէ որ զանիկա գաւազանով ծեծես, չմեռնիր։
14 Դուն անոնք գաւազանով կը ծեծես,
Բայց անոր հոգին դժոխքէն կ'ազատես։
15 Որդեակ իմ, թէ որ քու սիրտդ խմաստուն ըլլայ,
իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ։
16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ խօսին,
իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան։

ա Գլ· իէ· 13։
բ Գլ· բ· 16։ ե· 3։ ը· 5։ իգ· 27։
գ Ժող· ե· 26։
դ Գլ· ժգ· 24։ ԺԹ· 15։ իգ· 15։ 16։ ԻԹ· 15։ 17։
ե Կամ՝ աբխիւ բառիւ։
զ Գլ· բ· 6։
է Դ--ից· ա· 3։ 4։
ը Տես ա՝Ցես· գ· 15։
թ Երէց խրոխտներուն
ժ Ել· իգ· 6։ Ցես· լա· 16։ 21։
ի Չ--ից· ե· 10։ Մտթ· գ· 5։
ժա Գլ· բ· 10։ Մտթ· ե· 5։
ժբ Գլ· ե· 10։
ժգ Նվ
ժդ Ր Օր· ԺԹ· 9։
ժե Սաղ· ՃԽա· 4։
ժզ Սաղ· ԺԲ· 8։
ժէ Գլ· ԻԹ· 8։ Մտա· ե· 6։
ժը Ր Օր· ԺԹ· 14։ ԻԼ· 17։ Գլ· իգ· 28։
իա Ր Օր· ԺԹ· 9։
իբ Սաղ· ՃԽա· 4։
իգ Սաղ· ԺԲ· 8։
իդ Գլ· ԻԹ· 8։ Մտա· ե· 6։
իե Ցես· լ--· 21։ Եա· Գլ· իգ· 23։
իզ Գլ· ԺԹ· 24։ ԺԹ· 18։ իգ· 15։ ԻԹ· 15։ 17։
իէ Ա կոր· է· 5։
իը Հմր· 34· 35։ Գլ· ԻԹ· 3։

17 Աբեա սիրտդ մեղաւորներուն նախանձի,
Հապա Եհովէն օր ՚ի բերկրիլ մէջ եղիր։
18 Վասն զի իրաւցնէ վախճան մը կայ,
Ու քու յոյսդ պիտի չկորի։
19 Որդեակ իմ, լսէ ու իմաստուն եղիր,
Եւ քու սիրտդ ուղիղ ճամբուն մէջ չխոտի։
20 Մի ըսկերանար գինեմոլներուն հետ,
Ու իրենց մսոտները մսակերներուն հետ.
21 Վասն զի գինեմոլը ու շռայլը ազքատ կ՚ըլլան.
Եւ նուազ քունը պատռուած հանդերձներ կը հագցնէ։
22 Հնազանդութիւն ըրէ հօրդ որ քեզ ծներ է,
Ու մի անարգեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառկի։
23 Ճշմարտութիւնը ծախու առ ու ըսկէ՛ մի ծախեր.
Նմանապէս իմաստութիւնը, խրատը ու հանճարը։
24 Արդարին հայրը չատ պիտի ցնծայ,
Եւ իմաստուն զաւակ ծնանողը անոր վրայ պիտի ուրախանայ։
25 Թող քու հայրդ ու մայրդ ուրախ ըլլան,
Ու քեզ ծնանողը թող ցնծայ։
26 Որդեակ իմ, քու սիրտդ ինծի տուր,
Եւ քու աչքերդ իմ ճամբաներս դիտեն.
27 Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս է,
Ու օտար կինը նեղ ջրհոր է։
28 Նա անկամ գողի պէս դարանը կը մտնէ,
Ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ՚աւելցնէ։
29 Ո՞րո՞ւն է վայ. որո՞ւն է ոհ.
Որո՞ւն են կռիւները. որո՞ւն են տրտունջները.
Որո՞ւն են առանց պատճառի վէրքերը.
Որո՞ւն է աչաց կարմրութիւնը։
30 Գինիին քովը մնացողներուն,
Խառնած գինին փնտռելու գացողներուն։
31 Մի՛ նայիր գինիին կարմրութեանը,
Գաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցընելուն — չի՛տակ վազելուն.
32 Անիկա ետքը օձի պէս կը խածնէ,
Ու քարբի պէս կը խայթէ։
33 Աչքե՛ր քու աչքերդ օտար կիներու պիտի նային,
Եւ քու սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի.
34 Եւ ծովուն ՚ի մէջը պառկողի պէս՝
Ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս։
35 Ե՛ս զարկի ըսե՛ս,
Ցաւ ծնեցին, ու ես ցաւ մը չզգացի.
Ինծի զարկին, ու ե՞ս բան մը չիմացայ.
Ե՛րբ պիտի արթննամ,
Որ գանիկա նորէն փնտռեմ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Զար մարդոց մի՛ նախանձիր,
Ու անոնց հետ կենալու մի ցանկար.
2 Վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի,
Եւ անոնց շրթունքները վնասներու վրայով կը խօսին։
3 Տունը իմաստութեամբ կը շինուի,
Ու հանճարով կը հաստատուի.
4 Եւ չտնմանրանները գիտութեամբ՝
Ամէն թանկագին ու վայելուչ գանձով կը լեցուին։
5 Իմաստուն մարդը զօրաւոր կ՚ըլլայ,
Ու գիտութիւն ունեցողը ոյժը կ՚աւելցնէ.
6 Վասն զի պատերազմի խոհեմութեամբ կ՚ընես.
Եւ յաղթութիւնը խորհրդականներու շատութեամբ կ՚ըլլայ։
7 Իմաստութիւնը յիմարին համար չատ բարձր է.
Անիկա դրանը մէջ իր բերանը չբանար։
8 Ով որ չարութիւն ընել կը մտածէ,
Անիկա նենգամիտ պիտի կոչուի։
9 Ցիմարութեան խորհուրդը մեղք է,
Եւ ծաղր ընողը մարդոց գզուելի է։
10 Թէ որ նեղութեան օրը ծուլանաս,
Այժմ քիչ է։
11 Ազատէ գանոնք որ մեռցուելու կը տարուին,
Ու սպանուելու վրայ եղողները ազատէ հետ մի կենար։
12 Թէ որ ըսես թէ՝ Մենք սոսկա՛կ չգիտցանք,
Ահա սիրտերը կշռողը ինքը կը հասկընայ.
Ու քու հոգիդ պահպանողը ինքը գիտէ,
Եւ մարդուն իր գործին չափովը պիտի հատուցանէ։
13 Որդեակ իմ, մեղր կեր, որ ազիկ է,
Եւ մեղրախորիսխ կէր, որ քաղցր գայլայ է։
14 Իմաստութեան ճանչնալովն ալ քու հոգիդ այնպէս եղի՛ր.
Թէ որ գանիկա գտնես,
Եւ վախնալու մը կայ,
Ու քու յոյսդ պիտի չկորի։

---

1 Սալ. լե. 1. հգ. 3. Գլ. գ. 31. իգ. 1.
2 Գլ. իբ. 14.
3 Սալ. լե. 37. Գլ. իգ. 14. Ղահ. ժգ. 25.
4 Գլ. գ. 23.
5 Ես. ե. 23. Մտաս. իգ. 18. Ղահ. իգ.
6 Սալ. ժ. 1. Գլ. ի. 14. Ես. ի. 2. Մտաս. ժգ. 14.
7 Գլ. ի. 12. Ժող. ե. 26.
8 Ես. ե. 11. 22.
9 Դտն. իթ. 18.
10 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
11 Սալ. հե. 8. Գլ. թ. 2.
12 Սալ. լե. 1. Ես. հգ. 3. Գլ. գ. 31. իգ. 17. Եզր. 19.
13 Եփես. ե. 18. Կո՛ղ գեղեցիկ մեղ ուտողներուն մեռ ուտողներուն
14 Գլ. ժթ. 15.
15 Գլ. ս. 8. ը. 17. Եփես. գ. 1. 2.
16 Գլ. գ. 5. 7. Մտաս. ժգ. 14.
17 Գլ. ժ. 1. ժե. 20. Եզր. 15.
18 Գլ. իբ. 14.
19 Գլ. ե. 12. Ժող. ե. 26.
20 Ես. ե. 11. 22.
21 Դտն. իթ. 18.
22 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
23 Սալ. հե. 8. Գլ. թ. 2.
24 Գլ. իբ. 22. Ժող. իթ. 10.
25 Գլ. ժե. 14. ժե. 31. Դ. 18. Ղահ. իգ. 31.
26 Գլ. ի. 15. Եզր. իթ. 31. Ես. ե. 3. Ես. ի. 22. Ղահ. իգ. 10.
27 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
28 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
29 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
30 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
31 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
32 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
33 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
34 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.
35 Գլ. ի. 1. Եփես. ե. 13.

15 Ով չար, Հարդարին տանը գարանակալ մի՛
լլլար,
Ո՛չ ինչ որ ունի նորա մի առնուր։
16 Եւ եթէ նա դէպ ի քեզ աղաղակէ առ Տէր, եւ
նա լսէ զձայն քո, ողորմելի լիցի նմա։
17 Երբեմն քու ինչդ լիցի՝ մի ուրախանար,
Ո՛ւ երբեմն աղքատութիւնդ՝ քու սիրտդ թող
չցնծայ։
18 Զի լսէ որ Տէրը տեսնէ ու իրեն անհաճոյ ե-
րեւնայ,
Եւ իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձընէ։
19 Զարագործներուն համար մի պատմուիր,
Ո՛ւ ամբարիշտներուն մի նախանձիր։
20 Վասն զի չար մարդը ետին վախճան չունենար։
Ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։
21 Որդեակ իմ, Տէրմէ ու թագաւորէն
վախցիր,
Եւ հակառակաբար մարդոց հետ մի խառնուիր։
22 Քանզի անոնց կործանումն յանկարծ կ՚լլայ,
Ո՛ւ երկուքին ալ պատուհասը ո՛վ գիտէ։
23 Ա՛ս բաներն ալ իմաստուններուն յորդոր է։
Դատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը աղէկ
չէ։
24 Ով որ ամբարշտին կ՚ըսէ թէ Դուն արդար ես,
Ազգերը անոր անէծք պիտի տան,
Ո՛ւ ժողովուրդները զանիկա պիտի անարգեն։
25 Բայց յանդիմանութիւն առնողներուն շնորհք
կ՚լլայ,
Եւ անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։
26 Շիտակ պատասխան տուողը
Շրթունքներ կը համբուրէ։
27 Դուրսի գործդ կանոնաւորէ,
Եւ զանիկա ֆքու արտիդ մէջ՝ կարգի դիր,
Ո՛ւ տունդ ետքը չինէ։
28 Առ ընդդիմիդ դէմ զուր տեղը վկայու-
թիւն մի ըներ,
Եւ քու շրթունքներովդ մի խաբեր։
29 Մի՛ ըսեր թէ Ինծի ինչպէս որ ըրաւ,
Ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ,
Ան մարդուն իր գործքին համեմատ հատու-
ցում պիտի ընեմ։
30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն
Ո՛ւ պակասամիտ մարդուն այգիին քովէն ան-
ցայ։
31 Եւ ահա ամէնուն մէջը փուշեր բուսեր էին,

Ո՛ւ անոնց երեսը եղինճներ ծածկեր էին,
Եւ անոր քարէ պատը փլած էր։
32 Ո՛ւ երբոր ընդ-ուեայ մտքիս մէջը պա-
հեցի,
Ա՛ռ նայեցայ — ուղ խրատ առի։
33 Թէ՝ քիչ մը քնանամ, քիչ մը նիրհեմ,
Ո՛ւ քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնեմ ննջելու
համար,
34 Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի
գայ,
Եւ քու կարօտութիւնդ՝ ապառազինեալ մար-
դու պէս։

ԳԼ. ԻԹ

1 Թագաւորներու վարուց ։ Վեհերին ու անոնց գանազան պատճառներէն գրուած վրայով։

1 Անուն ալ Սողոմոնին առակներն են, որ
Եզեկիա եղկիա թագաւորին մարդիկը օրի-
նակեցին։
2 Բանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն է.
Բայց թագաւորներուն փառքը բանը քնն-
նելն է։
3 Երկնից բարձրութիւնը ու երկրիս խորու-
թիւնը
Եւ թագաւորներուն սիրտը չքննուիր։
4 Արծաթէն տարտաղին կղկղանքը,
Ո՛ւ ոսկերիչին համար ամանը պատրաստ կ՚ելլէ։
5 Արքունի թագաւորին առջեւէն ամբարիշտը,
Ո՛ւ Աթոռը արդարութեամբ կը հաս-
տատուի։
6 Թագաւորին առջեւը մի պարծիր,
Եւ մեծերուն տեղը մի կենար.
7 Որովհետեւ աղեկ է որ քեզի ըսեն թէ Հոս ե-
լիր,
Քան թէ քու աչքերուդ տեսած իշխանին առ-
ջեւը վար իջեցընեն քեզ։
8 Կռիւին համար չտատամ դուրս մի ելլեր.
Զի՛ւսդ թէ երբոր ընկերդ քեզ ամչցընէ,
Դուն վերջը ինչ ընելիդդ գիտնաս։
9 Ընկերիդ հետ քու գաղտ վարէ,
Բայց գաղտնիքը ուրիշին մի յայտներ.
10 Զի՛ւսդ որ լսողը քեզ անարգէ,
Ո՛ւ դէպ ինծի՝ անշնչելի մնայ։
11 Ոգեւորութեամբ ըսուած խօսքը՝
Ազեամէկ գարգերու մէջ ոսկեայ խնձո-
ղներու կը նմանի։
12 Իմաստունին յանդիմանութիւնը՝ մտիկ ընդ-
առնողին

ե Դեւ. ԺԶ. 15 · Եսա· ԺԶ. 20 · ղ Թագ. Ե. 17. 18 · Դան. Ժ. 28 · թ Եբր· պարսին մէջ քրիստոնեական Հարց. 1 · ժ Սաղ. ԺԹ. 6 · ի Սաղ. ԺԱ. 5 · Ես. ԽԶ. 6. Յհ. 17 · Գաղ. Ե. 16 · ա Սաղ. ԺԵ. 1 · Հռ. 3 · Գաղ. Ե. 17 · ե Սաղ. ԺԵ. 5 · Ես. ԽԶ. 6 · Յհ. 17 · Գաղ. Ե. 16 · զ Ելից. Ի. 16 · Ղեւ. ԺԹ. 15 · Ես· Ե. 23 · է Ելից. Ի. 17. 18 · Դան. Ժ. 28 · Ա՛ռ Նայեցայ — Ուղ խրատ առի · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · ԼԱ. 31 · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · ը Ելից. Ի. 17 · Ես· ԽԶ. 20 · Ղեւ. Ժ. 28 · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · թ Ելից. Ի. 17 · Ես· ԽԶ. 20 · Ղեւ. Ժ. 28 · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · ժ Ելից. Ի. 17 · Ես· ԽԶ. 20 · Ղեւ. Ժ. 28 · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · ի Ելից. Ի. 17 · Ես· ԽԶ. 20 · Ղեւ. Ժ. 28 · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · ե Ելից. Ի. 17 · Ես· ԽԶ. 20 · Ղեւ. Ժ. 28 · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · զ Ելից. Ի. 17 · Ես· ԽԶ. 20 · Ղեւ. Ժ. 28 · Ա՛ռ Նայեցայ -- ուղ խրատ առի · է Ելից. Ի. 17 · Ես· ԽԶ. 20 · Ղեւ. Ժ. 28

Ոսկիէ օղ ու մանբուր ոսկիէ մանեակ է ։
13 [1]Հաւատարիմ դեսպանը՝ գինքը իրկնզներուն
Հունձքի առնէի ձիւնին զովութեանը պէս է ,
Եւ իր տիրոջը հոգին կը զուարճացնէ ։
14 Սուտ [2]առատաձեռնութեան վրայ պարծենցողը
[3]Անձնաձրև ամպերու ու հովի պէս է ։
15 [4]Համբերութեամբ իշխանին սիրտը կը հնուռի ,
Եւ անոյշ լեզուն ոսկորներ կը կոտրէ ։
16 Թէ որ մեղր գտնես՝ քեզի բաւական եղածին
չափ կեր ,
Զըլլայ որ անոր կշտանաս ու զանիկա փսխես ։
17 Քու ոտքդ դրացիդ տունը յաճախ չհոխէ ,
Զըլլայ որ քեզմէ ձանձրանայ ու քեզ ատէ ։
18 [5]Իր դրացինին համար սուտ վկայութիւն ընողը
Ռազմ , սուր և պատ նետի պէս է ։
19 Նեղութեան օրը անհատնարիմ մարդու ա-
պաւինիլը
Փչրուող ակռայի և դիւրազլոր ոտքի պէս
Նեղը պէս է ։
20 [6]Ցրտաւմ մարդուն առջևը երգեր երգողը
Ցուրտ օրը իր զգեստը հանողին ,
Կամ բորակի վրայ քացախ լցնողն է նման ։
21 Թէ որ [7]ինամիդ անօթիին , անոր հաց կերցուր ,
Ու թէ որ ծարաւ է , անոր ջուր խմցուր ։
22 Քանզի մանկ ընէիլ անոր գլխուն վրայ կրակի
կայծեր կը գլեխս ,
[8]Եւ Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ ։
23 [9]Հիւսիսային հովը անձրևը [10]կը ցրուէ ։
Ու խռժռող դէմքերը՝ շրաթխաս լեզուն ։
24 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ ,
Քան թէ կռուասէր կնկան հետ մեծ տան մէջ ։
25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած մարդուն ,
Ասանկ ալ է հեռուս երկրէ նէտ բարի լուրը ։
26 Չար մարդուն առջևը իյնող արդարը
Պղտորուած աղբիւրի ու աւրուած ակի կ'նմանի ։
27 Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ ,
Եւ հետևը [11]իր փառքը փառք չէ ։
28 Իր ոգին չզսպող մարդը
Քանդ — անպարիսպ քաղաքի պէս է ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Թիմաքներու · 33 Ծոյլերու 17 ու հակառակորդը բանաբերու-
նեան վասով ։

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն , ու հունձքի առտու անձրև ,
Անպէտ ալ յիմարին պատիւ չվայլեր ։
2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պարտի , ու ծիծեռնիկը կը լծչի ,
Անիրաւ անէծքը ալ առանց պատճառի անկէ չգար ։
3 Ձիուն խարազան՝ ու իշուն սանձ՝
Եւ յիմարներուն կռնակին գաւազան պէտ է ։
4 Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պա-
տասխան մի տար ,
Զըլլայ որ դուն ալ անոր նման ըլլաս ։
5 Թիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պա-
տասխան տուր ,
Զըլլայ որ անկիա գինքը իմաստուն կարծէ ։
6 Յիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը
Իր ոտքերը կը կտրէ — գիւտ չկը քաշէ ։
7 Խուչ ոչ կաղին ոտքերը կ'երթնան ,
Անպէտ ալ յիմարին բերնին մէջ առակը ։
8 Յիմարին պատիւ տուողը
Քարակոյտի մը մէջ գոհար քարեբեա
Դնող պէսը կը նմանի ։
9 Առակը յիմարին բերնին մէջ
Դինովին ձեռքը մտնող փուչին պէս է ։
10 Մեծ է ամէն բան Աստծոյը ,
Որ յիմարին վարձք կու տայ , և յանցաւորնե-
րուն վարձք կու տայ ։
11 Ինչպէս որ չունը իր փսխածին կը դառնայ ,
Անպէտ ալ յիմարը իր յիմարութեանը կը
դառնայ ։
12 Ջինքը իմաստուն կարծող մարդ մը տե-
սար ։
Անկէ յոյս կայ յիմարին քան թէ անկէ ։
13 Ծոյլը կ'ըսէ թէ ճամբուն մէջ առիւծ կայ ,
Հրապարակներուն մէջ առիւծ ։
14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղնիներուն վրայ կը
դառնայ ,
Անպէտ ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ ։
15 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խրէ ,
Ու բերանը դէտ առնելու դժուարութիւն
կը զգայ ։
16 Ծոյլը իր աչքերուն՝
Խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն ա-
ւելի իմաստուն կ'երևնայ ։
17 Իրենը չեղած դաւին համար բարկացող ան-
ցաւորը
Շուներ ականջներէն բռնողին պէս է ։
18 Ինչպէս կատաղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր ,
նետեր ու մահ կը ցանէ ,
19 Անպէտ է ան մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգ-
դութիւն կ'ընէ ,
Ու ետքը կ'ըսէ , [12]Ազնա կատակ էրի ։
20 Ընանց փայտի կրակը կը մարի ,
Եւ ոխի որ քսու չըլլայ , կռիւը կը դադրի ։
21 [13]Ինչպէս ածուխը կայծերուն , ու փայտը կը-
րակին ,

1 Գլ · ժգ · 17 ։
2 Գլ · ի · 6 ։
3 Եզր · պարգևի
4 Յոբ · 13 ։
5 Ելք · 20 · Լև · ա
Թագ · իե · 24 · Լև ։
Գլ · ժե · 1 · ժգ ·
14 ։
6 Եզր · 27 ։
7 Սաղ · ծե · 4 · ԽԸ ·
3 · 4 · Գլ · ժբ · 18 ։
8 Դան · գ · 18 · Հբ ·
առմ · ԺԲ · 15 ։
9 Եղ · իգ · 4 · 5 ։
Մատ · ե · 44 · Հբ ·
առմ · ԺԲ · 20 ։
10 Բ Թագ · ԺԲ · 18 ·
Բար · լե · 22 ։
11 Գլ · իե · 27 ։
12 Եզր · կը խօ ։
Կամ պատասխանի
ալ քաջ կռապահ
Բ Թագ · ԺԲ · 24 ։
13 Գլ · իբ · 20 ։
Եզր · 16 ։
Գլ · իե · 2 ։
խա · 21—27 ։
Եզր · կը խօ ։
Կամ պատասխանի
ալ քաջ կռապահ
Բ Թագ · ԺԲ · 24 ։
Գլ · իե · 2 ։
Գլ · իբ · 20 · Ղուկ ·
ԺԸ · 11 · Հռոմ ·
ԺԲ · 16 · Ցայտ · գ ·
17 ։
Գլ · իբ · 13 ։
Գլ · ԺԲ · 24 ։
Եփես · ե · 4 ։
Գլ · իբ · 10 ։
Գլ · ծե · 18 · ԼԲ ·
33 ։

Այնպէս է կառաւարը մարդը վէճ բռնկեցը-
նելու։
22 Խրատ մարդուն խօսքերը քաղցր պատառնե-
րու պէս են,
Ու անոնք մինչև փորին չտեւմարանները կ'ի-
ջնեն։
23 Լուանդուն չրխմունքները և չար սիրտը
Արծաթի կպկպանքով ապիկած հոգէ առնուի
կը նմանի։
24 Առեցողը իր չրխմունքներովը կը կեղծէ,
Ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ։
25 Անոր դէղեցիկ խօսուածքին չհաւատաս։
Վասն զի անոր սրտին մէջը ւթքը զզուելի
բան կայ։
26 Ան որ իր առելութիւնը նենգութեամբ կը
ծածկէ,
Անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի յայտ-
նուի։
27 Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ
Եւ ան որ քար կը դլորէ՝ իրեն պիտի դառնայ։
28 Սուտասօս լեզուն ւրը ծեծածները՝ կ'ատէ։
Ու շողոքորթող բերանը կորուստ կ'ընէ։

ԳԼ։ ԻԷ

1 Անձնաբերութեան։ 2 Ինքնին սիրոյ։ 11 գանազան չտնօրէ-
ներէ գործառնութեան եւ բնականեան խնամքի վրայով խրատներ։

1 Վաղուան համար մի պարծիր,
Վասն զի չես դիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի։
2 Ուրիշը զովէ և չէ թէ քու բերանդ,
Օտարը՝ և չէ թէ քու շրխմունքներդ։
3 Քարը ծանրութիւն՝ ու աւազը բեռ ։։։
Բայց յիմարին բարկութիւնը երկուքէն ալ
ծանր է։
4 Բարկութիւնը անողորմ է, ու սրտմտութիւնը
խիստ է։
Բայց նախանձին առջևը ո՞վ կրնայ կենալ։
5 Բացայայտ յանդիմանութիւնը
Ծածուկ սէրէն աղէկ է։
6 Բարեկամին ։։։ վէրքերը հաւատարիմ են։
Բայց թշնամիին համբոյրները առատ են։
7 Կուշտ մարդը խորիսքը կ'արհամարհէ։
Բայց սովեալի մարդուն ամէն լեղի բան անոյշ
կու գայ։
8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը՝
Իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին
պէս է։
9 Իղը ու խունկը սիրտը կը զուարճացնեն։
Նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտե-
րիմ խորհրդով։
10 Քու բարեկամդ ու քու հօրդ բարեկամը մի
թողուր,

Եւ քու նեղութեանդ տանը քու եղբօրդ
տունը մի երթար։
Մօտ դրացին հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է։
11 Ուրդեակ իմ, իմաստուն եղիր ու սիրտս ու-
րախացուր,
Որ կրնամ պատասխան տամ։
12 Խոհեմը չարիքը կը տեսնէ -- կը զգու-
շանայ։
Բայց միամիտները առաջ կ'անցնին -- ու կը
կրեն։
13 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը
առ,
Եւ օտար կնոջ համար էրաշխաւոր եղողին զրաւ
առ։
14 Թէ որ մէկը առաւօտուն կանուխ կելլէ, ու
իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ,
Անիկա անոր անէծք կը սեպուի։
15 Անձրևատ օրուան չարունակ կաթիլը
Ու կռուասէր կնիկը իրարու կը նմանին։
16 Զանկիա ծածուկ պահողը հովը կը պահէ,
Եւ աջ ձեռքին դէմ ։։։ եղը չ'իւղ կը յայտնէ։
17 Երկաթը երկաթով կը սրուի,
Ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ։
18 Թզենիին հոգ տանողը պտուղը կ'ուտէ,
Եւ իր տէրը պահպանողը պատիւ կը գտնէ։
19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին,
Նոյնպէս ։։ սիրտը մարդը մարդուն կը ։։։

1 Աշխարհիս առանց Քրիստոսի մեղքի տակ կը մնայ։
Բայց արդարները առյուծի պես քաջ կ՚ըլլան։
2 Երկրին յանցանքովը անոր իշխանները շատ կ՚ըլլան։
Բայց անոր խելացի մարդը կանոնը կը գիտնայ։
3 Աղքատները զրկող չքաւոր մարդը
Հացի կատաղութիւն բերող յորդառատ անձրեւի նման է։
4 Օրէնքը մերժողները ամբարիշտները կը գովեն։
Բայց օրէնքը պահողները անոնց դէմ կը կռուին։
5 Չար մարդիկ իրաւունքը չեն հասկընար։
Բայց Տէրը փնտռողները ամէն բան կը հասկընան։
6 Իր կատարելութեանը մէջ քալող ազնիւ մարդը
Քան ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ է։
7 Օրէնքը պահողը խնամուն տղայ է։
Բայց շռայլներուն բարեկամ եղողը իր հայրը կ՚ամչցնէ։
8 Իր ստացուածքը տոկոսի քով և վաշխով աւելցնողը
Ողորմելիներուն ողորմութիւն ընողին համար կը ժողվէ։
9 Ան որ օրէնքը մտիկ ընելէն ետ կը դարձընէ իր ականջը,
Անոր աղօթքը անգամ պիղծ է։
10 Ուղիղները չար ճամբու մէջ մոլորցնողը իր փոսին մէջը պիտի իյնայ։
Անակռիծ արդարները բարիք պիտի ժառանգեն։
11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն խնամուն կ՚երեւնայ։
Բայց հանճարեղ աղքատը զանիկա կը քննէ։
12 Երբոր արդարները ուրախանան, մեծ փառք կ՚ըլլայ։
Բայց երբոր ամբարիշտները բարձրանան, մարդ կը փնտռուի։
13 Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն չը գտներ,
Բայց անոնք խոստովանողը ու մեկդի ձգողը ողորմութիւն կը գտնէ։
14 Միշտ վախցող մարդը երանելի է։
Բայց իր սիրտը խստացնողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ։
15 Աղքատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը
Առնիստ առիւծի ու անցած արջու կը նմանի։
16 Խոհեմութենէն չունեցող իշխանը շատ զրկողութիւններ կ՚ընէ։
Բայց ագահութենէ զզուողը երկար կ՚ապրի։
17 Արիւնաթափ մարդը մինչև գերեզման կը փախչի։
Թող մեկ կողմ չպահպանէ զանիկա։
18 Կատարելութեամբ քալողը փրկութիւն կը գտնէ։
Բայց ծուռ մարդը իր երկու ճամբով կ՚ինկի մէկուն մէջը կ՚իյնայ։
19 Իր երկիրը գործած հացով պիտի կշտանայ,
Ու գաւառակ մարդոց հետեւողը ազքատութեամբ պիտի լեցուի։
20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ՚առնէ։
Բայց հարուստ ըլլալու արագացողը պիտի չարդ ապրանայ։
21 Աչառութիւն ընելը աղէկ չէ,
Վասն զի պատառ մը հացի համար մարդ յանցանք կը գործէ։
22 Չար աչք ունեցող մարդը հարուստ ըլլալու կ՚արագորայ,
Ու չգիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պիտի գայ։
23 Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ
Լեզուով չազդրիկութիւն ընողէն աւելի։
24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ,
Ըսելով թէ ցանցանք չէ,
Անիկա սպանիչ մարդուն բնկերն է։
25 Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ։
Բայց Տէրոջը ապաւինողը պիտի գիրնայ։
26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է։
Բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի։
27 Աղքատին տուողը կարօտ չ՚ըլլար։
Բայց անոնք երես դարձընողը շատ անէծքներ կ՚առնէ։
28 Երբ որ ամբարիշտները բարձրանան, մարդիկ կը պահտնին։
Բայց երբ որ անոնք կորսուին, արդարները կը շատնան։

ԳԼ. ԻԹ

1 Ընդհանուր 15 և Համառօտ կատարութեան վերայով Իը

= Գէն. իգ. 17. 36։ Սաղ. ծգ. 5։
Բ Մատ. մբ. 28։
Գ Սաղ. ժ. 3։ իթ. 18։ Հռոմ. ա. 32։
Դ Թագ. ժբ. 18։ Մատ. գ. 7։ ժգ. 4։ Եփես. ե. 11։
Ե Սաղ. զբ. 6։
Զ Յովհ. ե. 17։ ակոս. բ. 15։ = Յովհ. բ. 20. 27։
Է Գէն. ժԹ. 1։ Հմր. ի. 18։
Ը Գէն. իԹ. 3։
Թ Յոբ. իե. 16. 17։ Գէն. ժգ. 32։ Յհ. բ. 26։
Ժ Չար. է. 11։
ԺԱ Սաղ. կգ. 18։ ԺԲ. 7։ Գէն. ժե. 8։
ԺԳ Գէն. իչ. 27։
ԺԴ Մատ. գ. 33։
ԺԵ Հմր. 28։ Գէն. ժա. 10։ իԹ. 2։ Ելս. Յհ. ե. 6։
ԺԶ Գէն. ժգ. 11։ իե. 11։
ԺԷ Գէն. ժգ. 11։ իե. 21։ իգ. 4։ Հմր. 22։ = Ելմ. գ. 9։
ԺԸ Գէն. ժբ. 5։ իգ. 23։
ԺԹ Հմր. 20։
Ի Գէն. իբ. 5։ 6։
Իա Գէն. ժբ. 2։
Իբ Գէն. ժգ. 10։
= Ելմ. գ. 6։
Իգ Օր. ժե. 7. Եա։ Գէն. ժԲ. 17. իբ. 2։ Հմր. 12։ Գէն. իԹ. 2։
Իդ Յոբ. իգ. 4։

քաանէր։ 22 Բարկութեան։ ամբարտաւանութեան, գազանութեան։ երկչոտութեան եւ երեսպաշտութեան վրայ։

1 "Շատ անգամ յանդիմանուած" մարդը՝ որ
իր պարանոցը կը խստացնէ,
Յանկարծ պիտի կործանի ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ։
2 Թէ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը կ'ուրախանայ։
Բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ունենայ, ժողովուրդը կը հեծէ։
3 Իմաստութիւն սիրող մարդը իր հայրը կ'ուրախացնէ։
Բայց պոռնիկներուն ընկերը եղողը ստացուածքը կը ցրուէ։
4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ իր երկիրը։
Բայց կաշառք առնողը զանիկա կը կործանէ։
5 Իր ընկերին շողբոքիչութիւն ընող մարդը
Ձեռ քայլերուն որոգայթ կը լարէ։
6 Չար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որոգայթ կայ։
Բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ։
7 Աղքատը ազդասիրութեան դատը դիտէ։
Բայց չար մարդը տեղեակ չըլլար։
8 Դպրոց ընող մարդիկ քաղաքը կը բռնկեցնեն։
Բայց իմաստունները բարկութիւնը կը դադրեցնեն։
9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճաբանութիւն կ'ունի,
Թէ զայրանի և թէ ծիծաղի՝ հանդիստ չըլլար։
10 Արիւնահեղ մարդիկ արդարը կ'ատեն։
Բայց ուղիները անոր որոնութիւնը կը հարցընեն։
11 Յիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ։
Բայց իմաստունը զանիկա ուրիշ առնի կը պահէ։
12 Սուտ խօսքերու ականջ դնող իշխանին
Բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան։
13 Աղքատը ու բռնաւորը միմեանց հանդիպեցան,
Երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է։
14 Աղքատները ճշմարտութեամբ դատող թագաւորին աթոռը
Յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ։
15 Գաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կու տայ։
Բայց ինչ կոչուած տղան իր մայրը կ'ամչցընէ։
16 Երբոր ամբարիշտները շատնան, յանցանքը կը շատնայ։
Բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն։
17 Խրատէ քու որդիդ, որ քեզ հանգստացընէ,
Եւ քու հոգիդ զուարճացընէ։
18 Աստուծոյ մարգարէութեան ժողովուրդը կը խառնուի,
Բայց օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ։
19 Հասկցողը ու պատասխան չտուող ծառան
Խօսքերով չխրատուիր։
20 Իր խօսքերուն մէջ արագացող մարդ մը տեսար։
Ուրիշի մը յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ։
21 Թէ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցընէ,
Վերջապէս անիկա իր տղան կ'ըլլայ։
22 Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ,
Եւ ցասկոտ մարդը չատ յանցանքներ կը գործէ։
23 Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ։
Բայց հեզահոգի մարդը փառք կը վայելէ։
24 Գողին ընկեր եղողը իր հոգին կ'ատէ,
Անիկա երդումը կը լսէ, ու չ'ուզեր չյայտնել։
25 Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ։
Բայց Տէրոջը յուսացեղը ամուր ապաստան կ'ունենայ։
26 Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն։
Բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է։
27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է,
Եւ ուղղամիտին քալուքը ամբարշտին զզուելի է։

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Ագուրին հաւաստի խոստովանութիւնը։ 7 անոր երեսէ իրեն դիմողը։ 10 Դատաւոր մը անիրաւութիւն չընելու վրայով։ 11 Զոր չար ցնծութ։ 13 Զոր տեսակ չկշտացող բաներ։ 17 Զոր նզովքը չանգիտելու վրայով։ 18 Զոր բան՝ գիտնալու գօտեպնդեր։ 21 Զոր անտանելի բան։ 24 Զոր տեսակ խելագար կենդանի։ 29 Զոր կարգ գնդերի գալուածք ունեցողներ։ 32 Բարկութիւնը պակաս է արգիլել։

1 Յակէեան Ագուրին խօսքերը՝
Ասսէնքն "պատգամ" որ անիկա Իթիէլին խօսեցաւ,
Իթիէլին և Ուքալին։
2 Թերեւս ես անմիտ մարդէ մը հանգամանաւ եմ,
Ու ես մարդկային խոհեմութիւնը չունիմ։
3 Եւ իմաստութիւն չսորվեցայ,

10 զա- 8 զ- 11՝ 21 ։
2 Գէ- 4 զ- 24 ԺԲ - 18՝ Բզ- 29՝ Գէ- 1 Դն- Ժզ - 12 ։
Ժե- 23՝ Ժզ- 18՝ Ժէ- 11՝ Ժզ- 21՝ Ժէ- 13 ։
Իշ- 14՝ Ժզ- 2՝ Դան- 9՝ Գէ- ԺԲ - 6 ։
9- 30-31՝ Լա- Մաս- Իզ- 18՝ Դաւ- 4՝ Ժզ- 17 ։
11՝ Ժզ- 14՝ Գաբ- Ժզ- 23՝ Քաղ- զ- 6՝ 10՝ 20՝ Պճա- Ե- 5 ։
Գ- 1՝ Ե- 1 ։
Դն- Ժզ- 12՝ Ժ- 11 ։
9- 11 ։
Գէ- ԺԲ - 6 ։
— ։
Գէ- Լզ- 1 ։
Սաղ- Կդ- 22 ։

3 Ես- 8 ։ Ղ- 1 ։ Ժզ- 33 ։
Գէ- Իզ- 2 ։
Մաս- Ե- 45 ։
Սաղ- Կբ- 2-4՝ 13՝ 14՝ Գէ- Ի- 28՝ Իե- 5 ։
Եր- 17 ։
Գէ- Ժ- 1՝ Ժէ- 21 ։
Ես- 18՝ Իէ- 1 ։
Ես- 17 ։
Գէ- Ժ- 1՝ Ժէ- 20՝ Իե- 11 ։
Մաս- Ժ- 17 ։
Դն- գ- 5- 8 ։
Ես- 9- 18 ։
Դաս- Ժզ- 17՝ Գէ- Ժ- 1՝ Ժէ- 20՝ Իե- 11 ։
Ես- 9- 10՝ Ջ- Գէ- Ժ- 1՝ Ժէ- 18՝ Իզ- Դաս- Ժզ- 17՝ Գէ- Ժ- 1՝ Ժէ- 18՝ Իզ- Սաղ- Լճ- 36՝ Ժբ-

Ու °Աննասուրբին դիտութիւնը չեմ դիտեր ։
4 Երկինքը ոչ կալ ու իջաւ ։
Հոգի իր ձեռքերուն մէջը ոչ ժողվեց ։
Ջուրերը չափ անդերձին մէջ ոչ ամփոփեց ։
Երկիրս բոլոր ծայրերը ոչ հաստատեց ։
Անոր անունը ի՞նչ է, ու անոր որդւոյն անունը ի՞նչ է ։
Թէ որ դիտես ըսէ ։
5 Աստուծոյ ամէն խօսքերը մաքուր են ։
Անիկա իրեն ապաւինողներուն ասպար է ։
6 Դուն անոր խօսքերուն վրայ բան մի ունենար,
Որ չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ, ու դուն սուտ հաս երևնաս ։

7 Քեզմէ երկու բան կը խնդրեմ,
Մերկնելէս առաջ չզրկես ինծմէ մի որ գիրկերը ։
8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ հեռացուր ։
Ինծի ազքատութիւն կամ հարստութիւն մի տար ։
Հիմ սովորական հացովս զիս կերակրէ ։
9 Զըլլայ որ կշտանամ և ուրանամ,
Ու ՏԷրը ոչ է, ըսեմ ։
Եւ չըլլայ որ ազքատնամ ու գողնութիւն ընեմ,
Եւ իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը բռնառնեմ ։

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամրաստանութիւն մի ըներ,
Զըլլայ որ քեզի անէծք տայ, ու դուն յանցաւոր գտնուիս ։

11 Ցեղ կայ որ իր հայրը կ'անիծէ,
Եւ իր մայրը չօրհներ ։
12 Ցեղ կայ որ իր աչքին առջեւը մաքուր է,
Սակայն իր ապտակութենէն լուացուած չէ ։
13 Ցեղ կայ որ անոր աչքերը խիստ ամբարտաւան են,
Ու անոր արտևանունքները բարձրացած են ։
14 Ցեղ կայ որ անոր ակռաները սուրերու պէս են,
Եւ անոր ժանիքները դանակներու պէս են,
Երկրիս վրայէն ոչնչացնելու համար
Ու անանկները մարդոց միջէն ուտելու համար ։

15 Ծղրտիկը երկու աղիկ ունի ։
Տուր, տուր կ'ըսեն ։
Այս երեքը չեն կշտանար,
Ո՛ չորս բան կայ որ չեն ըսեր ։
16 Դերեզմանը, ամուլ արգանդը,
Երկիրը որ ջրով չհագնար
Ու կրակը որ չհրիա՛ չ՛ ըսեր ։

17 Աչք որ իր հայրը ծաղր կ'ընէ,
Եւ իր մօրը հնազանդիլը կ'անարգէ,
Ձորերուն ագռաւները պիտի փըռեն,
Ու ձանիկ արծիւներուն ձագերը պիտի ուտեն ։

18 Այս երեք բանը ինծի զարմանալի կ'երևնայ,
Եւ չորս բան կայ որ չեմ դիտեր ։
19 Օդին մէջը արծիւին ճամբան,
Ապառաժի վրայ օձին ճամբան,
Ծովուն մէջը նաւուն ճամբան
Ու աղկան քով երկի մարդուն ճամբան ։
20 Շնացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է ։
Կ'ուտէ ու բերանը կը սրբէ,
Եւ Զարտիւիւն չըըի՛ կ'ըսէ ։

21 Երեք բանի համար երկիրը կը դողայ,
Ու չորս բան կայ, որոնք չկրնար տանիլ ։
22 Ծառան երբոր թագաւորէ,
Ցիմարը երբոր հացով կշտանայ,
23 Առելի կնկիը երբոր կարգուի
Եւ աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ ։

24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ որ պզտիկ են,
Բայց անոնք չատ խելացի են ։
25 Մրջիւնները զօրաւոր ժողովուրդ մը չեն,
Բայց իրենց կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստեն ։
26 Ճագարները տկար ժողովուրդ մըն են,
Բայց իրենց տուները վէմերու մէջ կը շինեն ։
27 Մարախները թագաւոր չունին,
Սակայն ամէնը գունդ գունդ դուրս կ'ելլեն ։
28 †Մողէսը իր ձեռքերովը դռներուն կը փակչի,
Ու թագաւորաց պալատներուն մէջ կը գըտնուի ։

29 Ազէկ քալող երեք բան կայ ։
Եւ չորս բան կայ որ ղեղցիկ քալուածք ունի ։
30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուններէն զօրաւոր է,
Ու բնաւ մէկուն երեսէն ետ չդառնար ։
31 ‡Մէյքը կապած նըր ու նոխազը,
Եւ թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է ։
32 Թէ որ բարձրանալով յիմարութիւն ըրիր,
Կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր,
Ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր ։
33 Վասն զի թէ որ կաթը ծեծես՝ կարկ կ'ելլէ,
Թէ որ քիթը ճմլես՝ արիւն կ'ելլէ ։
Նոյնպես թէ որ բարկութիւնը գրգռես՝ կռիւ կ'ելլէ ։

• Կամ ըսբայ
ֆ Բաժ • գ • 13 •
ր Բար • ըբ • 4 • Եա •
Սաղ • Ճդ • 3 • Ւ • Ես • Ֆ • 18 • Ես •
Ե Սաղ • Ժբ • 6 • Ժբ • 20 • Ֆ • 8 • ՃԺՖ • 140 •
ը Սաղ • Ժբ • 30 • Ճդ • 11 • ՃԺՖ • 9 • 10 • 11 •
ը Բ Օր • գ • 9 • Ժբ • 22 • Ըայա • Ես • 18 • 19 •
Ը Մաա • գ • 11 •
Ը Բ Օր • բ • 18 • 17 • ես • 20 • ես • 15 •
Ի Սաղ • Ժբ • 4 • Ես • Ճաբ • բ • 4 •
Ր Գղ • ես • 20 • ԵՒաբ • բ • 2 •
Ձ Ծն • ֆ • 4 • Ժբ • 28 • Ըաբ • ֆ • 6 •
Ղ Ըահ • Ժբ • 11 •
Ն Սաղ • Ճյ • 1 • Գղ • գ • 17 •
Ճ Ծար • ՀՖ • 17 • Սաղ • Ժբ • 8 • Ճե • 4 • Գղ • Ժբ • 18 •
Ի Սաղ • Ժբ • 4 • Ես • Ճաբ • բ • 4 •
Ր Գղ • ես • 20 • ԵՒաբ • բ • 2 •
Ձ Ծն • ֆ • 4 • Ես • Ճաբ • բ • 4 •
Ղ Գղ • Ժբ • 10 • Ժաղ • Ժ • 7 •
Ն Գղ • ղ • 6 • Ես • Սաղ • Ճդ • 18 •
Ճ Կամ Սաղզը • Եբ՞ր • ՍԼՒՄԱՐԻՈՆ • տրուի ՆՆԱՆԱ Խոչեր Ե ոչՆԱՐԻՈՆ
Ո՞ՆԱՆԱ Ինչ •
Ե Կամ ՈչՆԱՐԻՈՆ ներ •
Ճ Ծար • Ես • 3 • Ես • 4 • Ժաղ • ը • 3 • Մէկ • ե • 16 •

ԳԼ· ԼՈ

1 Գթութեան եւ բարեխառնութեան վայով Լեմուէլին թագաւորիս· 2 Վասն որդւոյ մերոյ ասացեալ· եւ որդւոյ նեղութեանցդ· 3 Մի տուր զկանայս քո զուժ, եւ զկորուստ թագաւորաց կործանեալ։

4 Ո՛չ Լեմուէլ, ո՛չ թագաւորին համար, ո՛չ թագաւորաց համար ըմպել գինի, եւ ո՛չ իշխանաց համար ըմպել գինեաց։ 5 Զի մի՛ թերեւս ըմպեսցեն եւ մոռասցին զիրաւունսն, եւ խեղդեսցեն զդատաստան ամենայն որդւոց աղքատաց։ 6 Տուք գինի տրտմելոյ, եւ գարի՝ որ ունիցի զանձն դառնացեալ։ 7 Ըմպեսցէ եւ մոռասցի զաղքատութիւնն իւր, եւ զչարչարանսն իւր ոչ յիշեսցէ ևս։ 8 Բա՛ց զբերանդ քո վասն համարձակելոյ, եւ վասն դատաստանի ամենայն որդւոց մահուան։ 9 Բա՛ց զբերանդ քո, եւ դատեա՛ զարդարութեամբ, եւ արա՛ իրաւունս աղքատաց եւ տնանկաց։

10 Զկնի զայսոսիկ զի՞ կին գտանիցէ զարի։ Զի գինն գոհարեղէնից շատ է։ 11 Սիրտ ամուսնոյ իւրոյ ապաստանի ի նմա, եւ ոչ կարօտանայ ամենեւին։ 12 Հատուսցէ նմա զբարիս, եւ ոչ զչարս զամենայն աւուրս կենաց իւրոց։ 13 Խնդրեաց զգեստս եւ զգեցաւ, եւ զգեստք նորա ի բիսոսէ եւ ի ծիրանեաց։ 14 Եղեւ իբրեւ զնաւս վաճառականի, որ ի հեռաստանից բերէ զհաց իւր։ 15 Եւ յարուցեալ ի գիշերի, ետ կերակուր տանն իւրոյ, եւ գործ աղախնեաց իւրոց։ 16 Խորհեցաւ զագարակ, եւ առ զնա, եւ յգործոց ձեռաց իւրոց տնկեաց զայգի։ 17 Զգեցաւ զօրութեամբ զմէջս իւր, եւ զօրացոյց զբազուկս իւր։ 18 Ետես եւ ճանաչեաց, զի բարի է առեւտուր նորա, ոչ մարեսցի զմոմ նորա գիշերի։ 19 Զձեռս իւր ետ ի գործ, եւ մատունք նորա բռնեցին զհարկանելի։ 20 Զձեռս իւր ետ աղքատի, եւ զբազուկս իւր ետ տնանկի։ 21 Ոչ երկնչի զտան իւրոյ ի ձեան, զի ամենայն տունք նորա զգեցան կրկնակի։ 22 Արար իւր ծածկոյթս, զգեստ բիսոսի եւ ծիրանի է հանդերձ նորա։ 23 Ճանաչի առ դրունս քաղաքի այր նորա, յորժամ նստի ընդ երիցանս երկրի։ 24 Արար սաւան եւ ետ վաճառականաց, եւ գօտիս ետ վաճառականի։ 25 Զօրութիւն եւ գեղեցկութիւն զգեստ նորա է, եւ ուրախ լիցի յաւուր յետնումն։ 26 Բերան իւր բացաւ իմաստութեամբ, եւ օրէնք ողորմութեան ի լեզուի նորա։ 27 Հայեցաւ զճանապարհս տանն իւրոյ, եւ զհաց ամօթոյ ոչ կերիցէ։ 28 Յարեան որդիք նորա եւ կոչեցին զնա երանի, եւ այր նորա եւ գովեաց զնա։ 29 Բազումք դստերաց ժողովեցին զհարստութիւն, դու անցեր զամենեսեան։ 30 Սուտ է շնորհք, եւ ունայն է գեղեցկութիւն, կին որ երկնչի ի Տէր, նա կեցուսցէ։ 31 Տո՛ւք նմա ի պտղոց ձեռաց նորա, եւ գովեսցեն զնա ի դրունս գործք նորա։

ա Գլ· ա· ա։ բ Ես· խթ· ։ գ Գլ· բ· ։ դ Ոբ· ամ· ։ ե Ամ· ժգ· ։ զ Բն· ժ· ։ է Ել· ժ· ։ ը Ել· ժ· ։ թ Ել· ժ· ։ ժ Ել· ժ· ։ ի Ել· ժ· ։ լ Ել· ժ· ։ խ Ել· ժ· ։ ծ Ել· ժ· ։ կ Ել· ժ· ։ հ Ել· ժ· ։ ձ Ել· ժ· ։ ղ Ել· ժ· ։ ճ Ել· ժ· ։ մ Ել· ժ· ։ յ Ել· ժ· ։ ն Ել· ժ· ։ շ Ել· ժ· ։ ո Ել· ժ· ։ չ Ել· ժ· ։ պ Ել· ժ· ։ ջ Ել· ժ· ։ ռ Ել· ժ· ։ ս Ել· ժ· ։ վ Ել· ժ· ։ տ Ել· ժ· ։ ր Ել· ժ· ։ ց Ել· ժ· ։ ւ Ել· ժ· ։ փ Ել· ժ· ։ ք Ել· ժ· ։ օ Ել· ժ· ։ ֆ Ել· ժ·

ԳԻՐՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ժողովողը կը յայտնէ թէ բոլոր մարդկային բաները ունայն
նաեւ թէ են։ 4 սերնդեան ամէն սերունդները անդադար
կ'աշխատին, 9 բայց նոր բան մը յառաջ չեն բերեր, ու ամէն
հին բաներն ալ կը մոռցուին։ 12 Ե թէ ինչը այնպէս գտած
է խնամութեան քննութիւններով։

1 Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որ-
դւոյն՝ Ժողովողին խօսքերը։

2 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Ժո-
ղովողը,
Ունայնութիւն ունայնութեանց, ամէն բան
ունայնութիւն է։

3 Ինչ օգուտ կ'ունենայ մարդ
Արեւուն տակը քրտնած բոլոր աշխատանքին։
4 Ազգ կ'երթայ և ազգ կու գայ,
Բայց երկիրը միշտ կը կենայ։
5 Ընդ արեւը կը ծագի ու արեւը կը մտնէ,
Եւ իր ծագած տեղը արագաթռիռով կը գառնայ։
6 Հովը դէպ ի հարաւ կ'երթայ,
Ու դէպ ի հիւսիս կը պտտի.
Ե- հովը աս դին ան դին պտտելով
Կ'երթայ, իր շրջանները նամնիատ կը դառ-
նայ։
7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան,
Բայց ծովը չի լեցուիր.
Ամէն տեղ որ գետերը կ'երթային,
Նորէն հոն կ'երթան։
8 Ամէն խօսքերը կը հոգնին.
Մարդս խօսելու կարող չէ.
Աչքը տեսնելով չկշտանար,
Ու ականջը լսելով չի լեցուիր։
9 Ինչ որ եղած է, նոյնը պիտի ըլլայ,
Ու ինչ որ գործուած է, նոյնը պիտի գոր-
ծուի.
Եւ արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ։
10 Կ'ոյ արդեօք անոնկ բան մը
Որուն համար կրնայ ըսուիլ, Ահա տեսիկա նոր է.
Ան- մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ
Անիկա արդէն եղած էր։
11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ,
Ու նաեւ ըլլալու բաներուն ալ
Ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլ-
լայ։

12 Ես Ժողովողս Երուսաղէմի մէջ
իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ,
13 Ե իմ սիրտս երկինքի տակը բոլոր եղածները
խնամութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի.
Աստուած աս չար զբաղմունքը մարդոց որ-
դիներուն տուաւ,
Որ անով զբաղին։
14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործերը
տեսայ,
Եւ ահա ամէնն ալ ունայնութիւն ու հոգիի
տանջանք է։
15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար շտկուիլ,
Ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ։
16 Ես իմ սրտիս մէջ խօսեցայ ու ըսի,
Ահա ես մեծցայ, ու իմաստութիւն առայ
Երուսաղէմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն
ամէնէն աւելի.
Եւ իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտու-
թիւն տեսաւ։
17 Ես իմ սիրտս իմաստութիւնը ճանչնալու,
Ու խենթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնա-
լու տուի.
Հասկցայ որ ասիկա ալ հոգիի տանջանք է։
18 Վասն զի շատ իմաստութեան մէջ շատ տրտ-
մութիւն կայ.
Ու ով գիտութիւնը աւելցնողը՝ ինչը կ'ա-
ւելցնէ։

ԳԼ. Բ

1 Մարդկային կեանքը ունայնութիւնը գրասենչ մէջ։ 12 Թէ ևս
իմաստութիւնը յիմարին ալ կ՝ ամէնքն ալ մէկ
է։ 18 Մարդկային աշխատութիւններուն ունայնութիւնը։ որ
երթալ կը հասնի։ չեն գիտեր թէ ուրուն համար է։ 24 Մէկ
աշխատանքին պատ որ վայելուին պէս ալ մէկ բան չկայ։ բայց
ան ալ Աստուծոյ ձեռ պարգեւն է։

1 Ես՝ իմ սրտիս մէջը ըսի, եկուր հիմա ու-
րախութեան միջոցով քեզ փորձեմ։
Ուստի բարի բաներ վայելէ։
Եւ ահա տեսիկա ալ ունայնութիւն է։
2 Ծիծաղին համար ըսի թէ ցնծալը է,
Ե ուրախութեան համար՝ թէ Ասոր ըրածը
ի՞նչ է։

3 Սրտիս մէջ խորհեցայ որ մարմինս գինեով
զուարճացնեմ,
Եւ իմաստութեան առաջնորդութեամբը ան-
միտութիւնը ճանչնամ,

= Հոր · 12· ԳԼ· ե· 1·
27· ժբ· 8· 9· 10·
Բ Սաչ· լԲ· 5· 6·
կբ· 9· Ահա· 4·
ԳԼ· ժբ· 8·
Դ Համմ· բ· 30·
Է Գբ· բ· 22· գ· 9·
Ը Սաչ· Ահ· 5· ՀամԲ·
90·
Թ Սաչ· ժԲ· 5· 6·
Ժ Ցաչ· գ· 8·
ԺԱ Ցար· լբ· 10· Սաչ·
Ի Գբ· բ· 22· գ· 9·
ԺԲ· 8· 9·
ԺԳ Կամբաներըը կոչ-
նեն·
ԺԴ Աւտ· ԺԲ· 20·
ԺԵ Ցաչ· գ· 12· 13·
ԺԶ Ես· գ· 18· ԳԼ·
գ· 10·
ԺԷ Կամ հովի համար
աշխատութեան
ԺԸ ԳԼ· ե· 15·
ԺԹ գԹաղ· գ· 12· 13·
Ի Գբ· 1·
Լ Ծան· գ· 18· ԳԼ·
գ· 30· ժ· 7· 23·
ԼԱ ԳԼ· բ· 9·
ԼԲ ԳԼ· բ· 3· 18· ե· 23·
23· ա Թես· ե· 21·
ԼԳ ԳԼ· ԺԲ· 13·
ԼԴ ԳԼ· ե· 18·
ԼԵ Ղ.Ե· ԺԲ· 19·
ԼԶ Ցես Նա· ԺԲ· 11·
ԼԷ Աւտ· Ժգ· 13·
ԳԼ· է· 6·
ԼԸ ԳԼ· ա· 17·

Որ տեսնեմ թէ ինչ է մարդոց որդիներուն բաժին՝
Որ կրնան ընել երկինէ տակը
իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ։
4 Մեծ գործերը ըրի.
ինծի տուներ չինեցի, — ինծի այգիներ տընկեցի.
5 ինծի պարտէզներ և դրախտներ չինեցի,
Ու անոնց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի.
6 ինծի ջուրի աւազաններ չինեցի,
Որ անոնցմէ ծառ բուսցընող անտառը ոռոգուի.
7 Ծառաներ ու աղախիններ առայ,
Եւ իմ տանս մէջ ծնած ծառաներ ունեցայ.
Ու չատ արջառներ և հօտեր ունեցայ՝
ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամէնէն աւելի։
8 Նաև ինծի արծաթ ու ոսկի
Եւ թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի.
ինծի այր և կին երգեցողներ առայ,
Ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները ՚ե ամէն տեսակ չքեղութիւն։՚
9 Եւ ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն Ամէնէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ.
իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար։
10 Եւ իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը անոնց մէ չարգիլեցի,
Ո՛ր իմ սիրտս ամէն ախ՝ ուրախութենէ զուրկ չձգեցի.
Հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ.
Եւ ինծի բոլոր աշխատութիւններէս բաժինս ասիկա էր։
11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործերուն,
Ու ընելու համար իմ քրտնած ամէն աշխատանքիս նայեցայ,
Եւ ահա ամէնը տունայնութիւն ու հոգիի տանջանք էր,
Ու արեւուն տակը օգուտ չկար։

12 Եւ ես դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու,
Նաև յիմարութիւնները ու անմտութիւնը.
Վասն զի թագաւորին ետեւէն եկող մարդը ի՞նչ կրնայ ընել.
ինչ որ արդէն ըրած են։
13 Ու տեսայ որ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է,
ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է։
14 Իմաստունին աչքերը իր գլխուն վրայ են,
իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ.
Բայց ես գիտցայ որ

Ե Գ Թագ. Բ. 11. | Թիւոց. Թ. 9.
Թ. 15. 14. 21. Եւ.
• Կամ մեծ առաջա-
Ե Գր. Ա. 10.
Ե Գր. Գ. 22. Ե. 18.
Ե Գր. Ա. 3. 14.
Ե Գր. Ա. 17. Ե. 22.

Անոնց ամէնուն պատահած դիպուածը մէկ է։
15 Ամառները իմ սրտիս մէջ ըսի,
Որովհետև անմիտին պատահածը ինծի ալ պիտի պատահի,
Ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի իմաստուն եղայ։
Ա՛ս պատճառաւ իմ սրտիս մէջ ըսի որ ասալ ունայնութիւն է։
16 Վասն զի ինչպէս անմիտին՝ նմանապէս իմաստունին ալ
Յաւիտեան յիշատակը չկայ.
Ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամէնը
Ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցած է.
Ու իմաստունը ի՞նչպէս կը մեռնի.
Անմիտին պէս։
17 Ասոր համար ատ կեանքէս զզուեցայ,
Վասն զի արեւուն տակը եղած գործերը ինծի գէշ երեցան,
Քանզի ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։
18 Եւ ես արեւուն տակը քրտնած բոլոր աշխատութենէս զզուեցայ,
Քանզի ինծմէ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում զայն։
19 Եւ ո՞վ գիտէ թէ անիկա իմաստուն պիտի ըլլայ թէ անմիտ.
Բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւնիս վրայ,
Որ արեւուն տակը աշխատեցայ,
Ու անոնց մէջը իմաստութիւն ցուցուցի.
Ասիկա ալ ունայնութիւն է։
20 Եւ ես դարձայ, որ արեւուն տակը քրտնած բոլոր աշխատանքիս վրայով
Իմ սրտէս յոյսս կտրեմ։
21 Վասն զի մարդ կայ որուն աշխատութիւնը իմաստութեամբ, գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ՚ըլլայ,
Բայց անոր մէջ չաշխատող մարդուն չի՛ բաժին կու տայ.
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մին է։
22 Վասն զի մարդը արեւուն տակը քրտնած իր բոլոր աշխատանքին
Ու սրտին տանջանքին ի՞նչ օգուտ կ՚ունենայ։
23 Քանզի անոր բոլոր օրերը ցաւերով՝
Ու գործը տրտմութեամբ լեցուն են.
Անոր սիրտը գիշերը անգամ հանգստութիւն չգտներ.
Ասիկա ալ ունայնութիւն է։
24 Մարդս ուտելէն ու խմելէն
Եւ իր աշխատանքով իր հոգին զուարճացընելէն ի՛նչ աղկութիւն մը չունի.
Ես ասիկա ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ՚ըլլայ։

Ե Առակ. Ժե. 24.
Թ. 2. 3. 11.
Ե Սաղ. Խթ. 10.
Ե Սաղ. Խթ. 10. Գր.
Ե Գր. ա. 3. գ. 9.
Ե Ճոբ. ե. 7. Ժգ. 1.
Գր. գ. 12. 13. 22.
Ե. 18. գ. 18.

25 վասն զի *ինձմէ զատ՝ ոչ կրնայ ուտել,
եւ ոչ կրնայ զուարճանալ։
26 Քանզի Աստուա՛ծ իր առջեւը հաճելի եղող մարդուն
իմաստութիւն, գիտութիւն եւ ուրախութիւն
կու տայ.
Բայց մեղաւորին զբաղմունք կու տայ,
Որ անիկա Աստուա՛ծ ժողվէ ու դիզէ,
Որ Աստուծոյ առջեւը հաճելի եղողին տայ.
Անիկա ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

ԳԼ. Գ

1 Ժամանակին փոփոխութիւններովը մարդոց աշխատութեանը վրայ ունայնութիւն կ՚ուշիայ։ 11 Աստուծոյ գործերուն մէջ գեղեցկացնութիւն մը կայ։ 16 ուրիշն վերջին որը Աստուած պիտի գատի մարդոց գործերը. Թէև հիմա անոնք անասունի պէս են։

1 Ամէն բանին ատենը կայ,
ու երկինքի տակը եղող ամէն †գործին ժամանակը.
2 ծնանելու ժամանակ եւ մեռնելու ժամանակ,
Տնկելու ժամանակ ու անկուածը խլելու ժամանակ,
3 Մեռցնելու ժամանակ եւ բժշկելու ժամանակ,
փլցնելու ժամանակ ու չինելու ժամանակ,
4 լալու ժամանակ եւ ծիծաղելու ժամանակ,
Ողբ բնելու ժամանակ ու կաքաւելու ժամանակ,
5 քարեր գետս ձեռնելու ժամանակ եւ քարեր ժողվելու ժամանակ,
Գրկելու ժամանակ ու †գրկելէն հեռանալու ժամանակ,
6 փնտռելու ժամանակ եւ կորսընցնելու ժամանակ,
Պահելու ժամանակ ու գետս ձգելու ժամանակ,
7 պատռելու ժամանակ եւ կարելու ժամանակ,
†Լռելու ժամանակ ու խօսելու ժամանակ,
8 Սիրելու ժամանակ եւ †ատելու ժամանակ,
Պատերազմի ժամանակ ու խաղաղութեան ժամանակ։

9 Վիշտացողին իր քրտնած աշխատանքէն
Ի՞նչ օգուտ կ՚ըլլայ։
10 †Տեսայ ան զբաղմունքը որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ,
Որ անով զբաղին։
11 Ամէնուն բան իր ժամանակին վայելուչ
բրաւ,
Եւ աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջը դրաւ.
Բայց †Աստուծոյ բրած գործը
Սկզբէն մինչեւ վերջը գտնել
12 Ան †գիտեմ որ ուրիշ բնաւ
Ու կենդանութեան տանը ազկութիւն ընել
չէն՝ ի զատ՝
Ուրիշ ազկ բան մը չկայ անոնց մէջ։
13 Ու նաեւ †մարդուն ուտելը ու խմելը,
Եւ իր բոլոր աշխատութենէն բարիք վայելելը
Աստուծոյ պարգեւն է։
14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն բրածը յաւիտեան պիտի մնայ.
†Անոր վրայ բան մը աւելցնել, կամ անկ պակսեցնել կարելի չէ.
Եւ Աստուած †ընե՝ բրաւ, որ իր երկեղն վախնան։
15 †Ինչ որ եղած է՝ հիմա ալ կայ.
Ու ինչ որ պիտի ըլլայ՝ արդէն եղած է.
Եւ Աստուած անցածը կը փնտռէ։
16 Ու նաեւ արեւուն տակը տեսայ որ †գատաստանի տեղ՝ ամբարշտութիւն,
Եւ արդարութեան տեղ անօրէնութիւն կար։
17 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի թէ †Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը.
Վասն զի ամէն գործութիւն ու ամէն գործ ժամանակ ունի հոն։

18 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի
Մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով,
Թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ.
Ու պիտի տեսնեն որ իրենք անասուններ են։
19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը
Եւ անասուններուն պատահածը մէկ է.
Մեկը ինչպէս կը մեռնի, միւսն ալ այնպէս կը մեռնի.
Ու ամէնուն չունչը մէկ է.
Եւ մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի,
Վասն զի ամէնը ունայնութիւն է։
20 Ամէնը մէկ տեղ կ՚երթայ.
†Ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ։
21 Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն հոգին վեր կ՚ելլէն,
Եւ անասնոց որդիները վար գետինը կ՚իջնեն։
22 Ու տեսայ որ մարդս իր գործքերովը ուրախ ըլլալէն †զատ
Ուրիշ ազկութիւն մը չունի,
†Քանզի անոր բաժինը ան է.
Վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկա որ տեսնի
Թէ իրմէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Մարդուն ունայնութիւնը կ՚ուշիայ հարստահարութեամբ.

* Կամ առանց Ընար
ե Բար. Ի. 27.
ը Գաղ. Ե. 16. 17։ Ասակ. Ի. 8։
թ Ելք. Ե. 5։ Կար. Ե. 5։
ժ Ելմր. 17։ Գաղ. Բ. 6։
ի Կամ գիտասուր.
ղ Գէ. ս. 3։
ի Գէ. ս. 13։
ն Գէ. ս. 9։
շ Գէ. Ե. 8։
ո Հասմ. Բ. 6. 7։ Ե. 8։ Ա. Կոր. Ե. 5։ Ես. Բ. Կար. Ե. 13։
ջ Ելմր. 22։
ռ Գէ. ժ. 7։
ս Ելմր. 12։ Գէ. Բ. 24. Ե. 18։ Ժա. 9։
վ Գէ. Բ. 10։
տ Գէ. Գ. 13։ Ը. 7։ Ժ. 14։

4 Նախանձով. 8 Ծուլութեամբ. 7 ագահութեամբ 9 առանձնակեցութեամբ. 13 կամակորութեամբ.

1 Ես ևս դարձայ ու տեսայ
Արևուն տակը եղած բոլոր †զրկանքները.
Եւ ահա զրկուածներուն արցունք կար,
Բայց անոնք մխիթարող չունէին.
Ու անոնց զրկանք բնաղներուն ձեռքը ոյժ կար,
Բայց անոնց մխիթարութիւն տուող չկար.
2 †Ուստի ես մեռածները արդէն մեռածները
Միտքէս հինս ապրող կենդանիներէն աւելի գովեցի.
3 †Բայց ան որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ ազնիւ է,
Վասն զի անիկա արևուն տակը եղած չարութիները չտեսաւ.
4 Ու ես ամէն աշխատութիները
Եւ ամէն յաջող գործերը տեսայ,
Որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նախանձի.
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է.
5 †Անմարթ իր ձեռքերը կը ծալէ,
Ու իր միսը կ'ուտէ.
6 †Աւելի ազնիւ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգըստութեամբ,
Քան թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է.

7 Եւ ես դարձայ ու տեսայ տակը ունայնութիւն տեսայ.
8 Մէկ մարդ մը կայ որ երկրորդ չունի,
Ոչ տղայ ունի և ոչ եղբայր.
Բայց անոր ամէն աշխատութիները վախճան չունի,
Ու անոր հաչքերը հարստութեամբ չեն կշտանար.
ԵՒես չեմ ըսեր համար կ'աշխատիմ,
Ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ.
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է.
9 Երկուքը մէկէն ազնիւ է,
Վասն զի անոնց աշխատանքը ազնիւ վարձք ունի.
10 Քանզի թէ որ իյնան՝ մէկզմէկ կը վերցընեն.
Բայց վա՛յ իյնող մէկուն՝
Որ զինքը վերցընող երկրորդ մը չունի.
11 Ու երկու մարդ դէսէն զգեստով կը տաքնան.
Բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ.
12 Եւ թէ որ մէկը անոնց բռնութիւն ընէ,
Երկուքը կրնան անոր դէմ դնել.
Ու երեքպատիկ դերձանը դիւրաւ չկոտրուիր.

13 Ազնիւ է աղքատ ու խնամուն տգան,
Քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝
Որ ալ չդիտեր խրատուիլ.
14 Քանզի դէպ բանտէն կ'ելլէ՝ որ թագաւոր է,
Բայց ուրիշ մը որ †թագաւոր ծնած է, աղքատ կ'ըլլայ.
15 Ցնծայ արևուն տակը քալող ամէն կենդանի՝
Նէրը
Ան տգան հետ՝ որ յարուցեալ երկրորդն էր,
Ու անոր տեղը պիտի անցնէր.
16 †Անոնց առջևը կեցող բոլոր ժողովուրդը անթիւ էր.
Սակայն եւս ետքինները անկէ պիտի չուրախանան.
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է.

ԳԼ. Ե

1 Աստուածային պաշտօնը կատարելուն մէջ. 8 Տիրասիրութեան գէմ տրտնջելու մէջ. 9 և Տիրասիրութեան մէջ ունայնութիւններ. 18 Տիրասիրութեան մէջ երջանկութիւնը Աստուծոյ պարգեւն է.

1 Երբոր Աստուծոյ տունը կ'երթաս, †տարբեր զգուշութիւն ըրէ.
Եւ աւելի մօտիկ ընելու մտածելիք,
†Քան թէ անմիտներու զոհ մատուցանելու.
Վասն զի անոնք չեն գիտեր թէ չարութիւն կ'ընեն.
2 Բերնովդ մի՛ աճապարեր,
Եւ քու սիրտդ Աստուծոյ առջևը խօսք հանելու չարտորայ.
Քանզի Աստուած երկինքն է, ու դուն երկրի վրայ ես,
Անոր համար †քու խօսքերդ քիչ ըլլան.
3 Վասն զի երազը շատ զբաղմունքէն յառաջ կու գայ,
Ու †շիմարին ձայնը՝ շատ խօսքերէն.

4 †Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ'ընես,
Զանիկա կատարելը մի ուշացներ.
Քանզի Աստուած անհաւատներուն չհաճիր.
Ուրեմն ուխտդ կատարէ.
5 †Աղէկ է որ ուխտ չընես,
Քան թէ ուխտ ընես ու չկատարես.
6 Թող մի տար որ քու բերանդ մարմնոյդ մեղք գործել տայ,
†Եւ հրեշտակին առջևը միտքեր թէ սխալանք եղաւ.
Ինչո՞ւ Աստուած քու խօսքերդ համար բարկանայ,
Ու ձեռքերուդ գործքը ապրէ.
7 Վասն զի երազներուն շատութեանը մէջ
Եւ խօսքերուն շատութեանը մէջ
Ունայնութիւններ ալ կայ.

= Գլ. գ. 16. ե. 8. † Ճոբ. գ. 11. եռ. 21. † Գլ. գ. 5. † Առակ. գ. 10. թագ. 33.

Առակ. ժե. 16. 17. ժգ. 8. Առակ. իե. 29. ա Ճոխ. ր. 16. Սապ. լԹ. 6. Կամ իր թագաւորութեան.

† Կամ Անծանօթ աստուած եղող.

= Տես Եզ. գ. 5. Եփ. ա. 18. եռ.

† Առակ. ժ. 19. Մաս. գ. 7. † Առակ. ժ. 19. † Ելս. ր. 3. ր Օր. իգ. 21. 22. 23. Սապ. ե. 14. Հգ.

11. Սապ. իգ. 13. 14. Առակ. ի. 25. Գաղ. ե. 4. ա Կոր. ժա. 10.

Քայց Տ֊ր֊ուն Աստուծմէ՛ վախցիր ։
8 Թէ որ գաւառի մէջ ֊աղքատին եղած զբօ֊
քանքը
Ու իրաւանց և արդարութեան ֊Ծառիլը տեսնես ,
Ող բանիս վրայ մի զարմանար ։
Վասն զի ֊բարձրերուն վրայ Բարձր Հզորը կը դիտէ ։
Եւ ասոնցմէ Բարձրը կայ ։
9 Երկիրը ամէնուն ալ օգտակար է ։
Թագաւորին ֊Հաճ արտէն Ծառայութիւն կ'ընէ֊
լայ ։

10 Աչծաքի սիրողը արծաթէն չկշտանար ,
Ո՛չ ալ Հարստութիւն սիրողը՝ եւքէն բերքէն ։
Ասիկա ալ ունայնութիւն է ։
11 Երբոր բարիքը կը շատնայ ,
Ուտողնեն ալ կը շատնան ։
Ուրեմն գանիկա ունեցողներուն՝
Աչքով տեսնելէն ֊ի զատ ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ ։
12 Հացցր է աշխատող մարդուն քունը՝
Թէ չատ և թէ քիչ ուտէ ։
Բայց Հարուստին ֊Կուշտ ըլլալը՝
Զինքը որ անկիս Հանգիստ քնանայ ։
13 Արեւուն տակը տեսայ ոի մէկ գէշ ցաւ մը կայ ,
Այսինքն ան Հարստութիւնը որ իր տիրոջը
Ձախորդութեանը Համար պահուած է ։
14 Եւ ան Հարստութիւնը մէկ ձախորդ ֊Դէ֊
պուռտով մը կը կորսուի ։
Ու ինքը տղայ կը ծնանի , և անոր ձեռքը բան
մը չկայ ։
15 ֊Ինչպէս որ իր մօրը որովայնէն ելաւ ,
Անդե֊ մերկ կը դառնայ ։
Ինչպէս որ եկաւ , ֊Անդե֊ կ'երթայ ,
Ու իր աշխատութենէն բան մը չառնէր որ իր
Հետը տանի ։
16 Ա՛ս ալ գէշ ցաւ մըն է ,
Որ ինչպէս եկաւ , ճիշդ այնպէս կ'երթայ ։
Եւ ֊ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ անոր՝
Որ Հովին Համար կ'աշխատի ։
17 Աչիկա իր բոլոր օրերը ֊խաւարի մէջ կ'ուտէ
Մեծ տրտմութեամբ , հիւանդութեամբ և
տրտունութեամբ ։

18 Ա՛Հա աս ապրելութիւնը տեսայ ,
Որ վայելուչ է ուտել ու խմել ,
Եւ Աստուծոյ մէկու մը տուած կենացը բո֊
լոր օրերուն մէջ՝
Արեւուն տակը իր քրտնած բոլոր աշխատանքին
բարիքը վայելել ,
Վասն զի անոր բաժինը ասիկա է ։
19 Եւ ֊որ մարդուն որ Աստուած Հարստութիւն
ու առատութիւն կու տայ ,
Ու անկէ ուտելու և բաժինը առնելու
Ու իր աշխատանքէն ուրախանալու իշխանու֊
թիւն կու տայ ,
Ասիկա Աստուծոյ պարգեւն է ։
20 ֊Բանզի անիկա իր կենացը օրերը շատ չյիշեր ·
Վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախու֊
թիւնովը ֊Հոգ պատասխան կու տայ ։

ԳԼ · Չ

1 Չգործածուած Հարստութիւն , ։ ատանց Հարստութեան զա֊
նաներ ունենալու , ։ և Հարստութենէն գրկուած մեռնելու մեծ
ունայնութիւնը ։ ։ փոփոխուած բազմանիներուն ունայնու֊
թիւնը ։

1 ֊Ս֊րեւուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ ,
Ու անիկա մարդոց մէջը շատ կ֊ըլլայ ։
2 Մարդ մը որուն Աստուած Հարստութիւն ու
առատութիւն և փառք կու տայ ,
֊Այնպէս որ իր Հոգիին ցանկացած բաներէն
պակսութիւն մը չունենար ·
֊Բայց Աստուած անոր իշխանութիւն չտար
անկէ ուտելու ·
Հապա գանիկա օտար մարդ կ'ուտէ ։
Ա՛ս ալ ունայնութիւն ու գէշ ցաւ մըն է ։
3 Թէ որ մարդ Հարիւր ֊Ծնանի ,
Ու շատ տարիներապրի ,
Եւ անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ ,
Ու անոր Հոգին բարութենէն չյագնայ ,
Եւ ֊Թաղիկա թաղուած ալ չունենայ ,
Կ'ըսեմ որ ֊Վիժածը անկէ ազնիկ է ։
4 Վասն զի ասիկա ունայնութեամբ կու գայ , ու
խաւարով կ'երթայ ,
Եւ անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի ։
5 Արեւն ալ չտեսաւ ու ֊ի֊նչ չգիտցաւ ·
Ասիկա միւսէն աւելի Հանգիստ է ։
6 Իակ անիկա Թէև երկու Հազար տարի ապրի ,
Ու ազիկութիւն չտեսնի ,
Մէկմէկ ամէնքը մէկ տեղ չե՞ն երթար ։

7 ֊Մարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բե֊
րնին Համար է ,
Սակայն ֊Հոգին չկշտանար ։
8 Քանզի իմաստունը անմիաէն աւելի ի՞նչ բան
ունի ·
Կենդանիներուն մէջը քալել գիտցող ազգա֊
տր ի՞նչ ֊օգուտ կ'ունենայ ։
9 Աչքերով տեսնելը Հոգիով ֊փափաքելէն ա֊
զնիկ է ·
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու Հոգիի տան֊
ջանք է ։

10 Ինչ որ եղաւ , արդէն անոր անունն դրուած է ,
Եւ յայտնի է թէ մարդն է ։

Ու անիկա իրմէ Զօրաւորին հետ վիճելու կարող չէ ։
11 Որովհետեւ ունայնութիւնն չասցընող չատ բաներ կան ,
Որոնցմէ ի՞նչ կը յոյսը ։
12 Քանզի ո՞վ գիտէ թէ որ բանը ազէկ է կեանքին մէջ մարդուն՝
Ունայնութեան պէս անցուցած իր ունայն կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։
Վասն զի մարդուն ո՞վ պիտի յայտնէ ,
Թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ի՞նչ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Է

1 Անանք են որ ունայնութեան գէմ կը գոռան · բարի համբաւ , 2 սուգ , 7 հանդերձութիւն , 11 խնամատարութիւն · 23 խնամատարութեան առանձնաչուք գործարարներէն ։

1 ՚Քաջ անուն՝ հոտաւէտ եղէն ,
Ու մահուան օրը ծնունդեան օրէն աղէկ է ։
2 Սուգի տան երթալը
Կոյսութիւն տուն երթալէն աղէկ է ·
Վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է ,
Ու կենդանի եղողը ըսի՛ր իր սրտին մէջ կը դնէ ։
3 °Տրտմութիւնը ծիծաղելէն աղէկ է ,
†Վասն զի երեսին տրտմութեամբը սիրտը †կը զուարճանայ ։
4 Խնամատարութեան սիրտ՝ սուգի տունը ,
Իսկ յիմարներուն սիրտը ուրախութեան տունը կ'ըլլայ ։
5 ՚Խնամատարին յանդիմանութիւնը լսելը
Յիմարներուն երգը լսելէն աղէկ է ։
6 °Վասն զի ինչպէս է փուչերուն ձայնը կաթսային տակը ,
Յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է ·
Ասիկա ալ ունայնութիւն է ։
7 Երբ որ բռնութիւնը խնամատարը յիմար կ'ընէ ,
՚Ու պարգեւը հոգին սիրտը կ'ապականէ ։
8 Մէկ բանին վախճանը սկիզբէն աղէկ է ·
Ու երկայնամիտ ոգին հպարտ ոգիէն աղէկ է ։
9 ՚Մի արտարար հոգիդդ բարկանալու ·
Քանզի բարկութիւնը յիմարներուն ծոցին մէջ կը հանգչի ։
10 Մի ըսար թէ ինչո՞ւ համար առջի օրերը աս օրերէն աղէկ էին ,
Վասն զի աս բանիս համար բրած հարցմունքդ իմաստութեամբ չէ ։
11 Իմաստութիւնը ժառանգութեան պէս աղէկ է ։
Ու հարիւր տեւտողներուն օգտակար է ։
12 Վասն զի իմաստութիւնը հովանաւորութեան կ'ընէ ,
Ես արծաթը հովանաւորութեան կ'ընէ ·
Բայց գիտութեան օգուտը — է
Ու իմաստութիւնը զինքը տուողները կ'ապրեցնէ ։
13 Աստուծոյ գործքին նայէ ,
Վասն զի ՚անոր ծռածը ո՞վ կրնայ շիտկել ։
14 ՚Աղէկ օրը աղէկութեամբ անցուր ,
Ու դէշ օրը դժուարութեան բրէ ·
Ես Աստուած իրարու դիմացը գրաւ տուաք ,
Որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ ։
15 Իմ ունայնութեան օրերուս մէջ ամէնը տեսայ ·
՚Արդար կայ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի ,
Ես ամբարիշտ կայ որ իր ամբարշտութեանը մէջ երկարօրէն կ'երկրնցընէ ։
16 Խիստ չատ արդար մի ըլլար ,
՚Ու ինքզինքդդ չափէ գուրս իմաստուն մի կարծեր ·
Ինչո՞ւ համար քեզ կորսընցընես ։
17 Խիստ ամբարիշտ մի ըլլար ու յիմար մի ըլլար ·
Ինչո՞ւ համար ատենդ չեկած մեռնիս ։
18 Աղէկ է որ մէկը բռնես , ու միւսէն ալ ձեռքդ չքաշես ·
Վասն զի Աստուծմէ վախցողը ամենէն —ո՛ւ-ն՛ կ'ելլէ ։
19 ՚Իմաստութիւնը աւելի զօր կու տայ իմաստունին ,
Քան թէ քաղաքի մը մէջ եղող տասը իշխանը՝ ա՛ ո՛ւ-ը ։
20 ՚Իրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ
Որ աղէկութիւն ընէ , ու մեղք չգործէ ։
21 Մարդ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի տար ,
Որ քու ծառայիդ քեզի անէծք տալը չլսես ·
22 Վասն զի քու սիրտդ գիտէ
Որ դուն ալ չատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես ։
23 Ասոնց ամէնը իմաստութեամբ փորձեցի ·
՚Ըսի թէ կ'ես իմաստուն ըլլամ՝
Բայց անիկա ինծմէ հեռու էր ։
24 °Հեռուն ինչ ըլլալը ,
Ու °խիստ խորունկ եղածը ո՞վ կը գտնէ ։
25 ՚Ես իմ սրտովս պտտեցայ՝ որ գիտնամ և քննեմ ·
Ու փնտռեմ իմաստութիւնը ու հանճարը ·

ե Ցոր · ի · 32 · Ես · խո · 9 · Երէմ · խի · 19 ։
զ Պաղ · ԺԲ · 11 · ԺՀ · 33 · Ժող · է · Ցոհ · գ · 14 · 15 ։
է Պաղ · ՀԲ · 6 · Գաղ · Ը · 7 ։
ը Առաք · իբ · 1 · կա · Սրտաճանաչ նը ։
թ Ը Կոր · ե · 10 ։
ժ Կա · բարի կ'ըլլայ · ։
ի Ես Պաղ · Ղեսա · 5 · Առաք · ժգ · 31 · 38 ։
ի Պաղ · ՀԺ · 12 · ը · 2 ։
լ Եր · իգ · 8 · բ Օր · ժգ · 19 ։
խ Առաք · ժգ · 23 · ա · ժ · 27 ։
ծ Առաք · ժգ · 27 · ժգ · 38 · Ցոհ · ա · 19 ։
կ Գաղ · ժա · 7 ։
հ Ես Ցոր · ժբ · 14 · Գաղ · ա · 15 · Եսա · ժգ · 19 ։
ձ Գաղ · գ · 4 · բ Օր · իբ · 47 ։
ղ Գաղ · գ · 13 ։
ճ Առաք · իե · 16 ։
մ Հռոմ · ժբ · 3 ։
յ Ցոր · ժե · 38 · Պաղ · ՀԵ · 3 · Առաք · ժ · 27 ։
ն Առաք · խ · 32 · իգ · 5 · Գաղ · Թ · 10 · 13 ։
շ Ո՛չ Թագ · ը · 46 · բ Մ՚ն · գ · 36 · Առաք · ի · 9 · Հռոմ · գ · 23 · ա Ցոհ · ա · 8 ։
ո Հռոմ · ա · 32 ։
չ Ցոր · իբ · 18 · 20 · ա Տիմ · ը · 16 ։
պ Հռոմ · ժա · 33 ։
ջ Գաղ · ա · 17 · բ · 18 ։

Եւ յիմարութեան չարութիւնը
Ու անմտութիւնը Ե խենթութիւնը դիտեմ։
26 Ու ես մահուանէ դառն գտայ ան կնիկը՝
Որուն պարսն ու ծղնեղ և ուռկաններ
Ո՞ ձեռքերուն ու կապանքներ կան ։
Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողը անկէ կ՚ազատի ,
Բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի ։
27 Ահա ասիկա գտայ , կ՚ըսէ Ժողովողը ,
Մէկիկ մէկիկ հաշիւը գտնելու համար։
28 (Որ հոգիս ասկաւին կը փնտռէ ,
Բայց չեմ կրնար գտնել ։)
Հարիւր մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ ,
Բայց բոլոր ատոնց մէջը մէկ կնիկ մը չգտայ ։
29 Ահա միայն ասիկա գտայ՝
Որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց ,
Բայց հնարնք չատ հնարքներ փնտռեցին ։

ԳԼ · Ը

1 Թագաւորները մեծապէս պատուելու է ։ 6 Գիտք և գիտել Աստուծոյ նախախնամութիւնը ։ 18 Աւելի աչկէ և բարեպաշտ մարդոց հետ չբաստրանալուն մէջ ըլլալ։ քան թէ չարերուն հետ յաջողակ ենալն մէջ ։ 16 Աստուծոյ գործը անքննելի է ։

1 Իմաստութին պէս ո՞վ կայ ։
Ու խօսքի մեկնութիւնը ո՞վ գիտէ ։
Մարդուն իմաստութիւնը անոր երեսը կը փայլեցընէ ,
Ու էրեսին պնդութիւնը կը փոխուի ։
2 Ես կ՚ըսեմ ։ Թագաւորին հրամանը պահէ ։
Մանաւանդ Աստուծոյ երդումին պատճառովը ։
3 Վնաս առնելէն երթալու մի արագար ։
Չար գործի մէջ մի կենար ,
վասն զի ան ինչ որ ուզէ՝ կ՚ընէ ։
4 Որ որ Թագաւորին խօսքը կայ , հոն իշխանութիւն կայ ,
Ու ո՞վ կրնայ անոր բսել Թէ ի՞նչ կ՚ընես ։
5 Պատուիրանքը պահողը չարիքի չհանդիպիր ։
Եւ իմաստունին սիրտը ժամանակը ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ ։
6 վասն զի հաճելի գործառութիւնը իր ժամանակն ու յարմարութիւնը ունի ,
Քանզի մարդուն վրայ չատ նեղութիւն կու գայ ։
7 Վասն զի անիկա բլլալու բանը չգիտեր ։
Եւ ո՞վ պիտի յայտնէ անոր Թէ ինչպէս պիտի բլլայ ։
8 Հոգին վրայ իշխող մարդ չկայ , որ հոգին արգիլի ,
Ու մահուան օրուանը վրայ տիրող չկայ ։
Եւ ան պատերազմին մէջ ապահով չկայ ։
Ու ամբարչութիւնը իրեն հետևողները չազատեր ։
9 Ատոնց ամէնը տեսայ ,
Ու արևուն տակը եղող ամէն գործքին իմ սիրտս տուի ։
Առեն կայ որ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ՚իշխէ
Իրեն թշուառութիւններ հասնիր ։
10 Եւ ասոր հետ տեսայ ամբարիշտները
Որ թաղուեցան այն քաղաքին մէջէը ուր որ սանկ ըրին ։
Ա՛ալ ունայնութիւն է ։
11 Որովհետև գէշ գործքին վրայ վճիռը չուտով կ՚ազատուիր ,
Ա՛ս պատճառաւ մարդոց որդիներուն սիրտը
Չարութիւն ընելու ի՛նչ֊ո՛ւէ լեցուած է ։
12 Թէ և մեղաւորը հարիւր անգամ չարութիւն ընէ ,
Ու անոր կեանքն երկննայ ալ ,
Ա՛յնու ամենայնիւ ստոյգ գիտեմ որ Աստուածմէ վախցողներուն , անոր երեսէն վախցողներուն պիտի բլլայ ։
13 Բայց ամբարշտին բարութիւն պիտի չբլլայ ։
Ու անոնց կ՚օրերը պիտի չերկրնցընէ , հապա ստուերի պէս պիտի բլլայ ։
վասն զի Աստուծոյ երեսէն չվախնար ։
14 Ունայնութիւն մը կայ , որ աշխարհս վրայ կ՚ըլլայ ։
Այսինքն արդարներ կան , որոնց համբարիշտներուն գործքին պէս կը պատահի ։
Ու ամբարիշտներ ալ կան , որոնց արդարներուն գործքին պէս կը պատահի ։
Ըսի որ ա՛ս ալ ունայնութիւն է ։
15 Ու ես ուրախութիւնը գովեցի ,
վասն զի մարդ որ արևուն տակը
Ուտելէն , խմելէն և ուրախութին ընելէն
Ի զատ
Ուրկէ բան մը չունի ։
վասն զի արևուն տակը Աստուծոյ անոր տուած կենացը օրերուն մէջ՝
Իր աշխատանքէն ասիկա կը մնայ անոր ։
16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի իմաստութիւնը գիտնալու ,
Ու երկրի վրայ եղած գրաստներն տեսնելու ,
(վասն զի թէ ցորեկ և թէ գիշեր
Իր աչքը քունն չտեսնեալ հոգը կայ ։)

ա Առաք · ե · 3 · 4 ։
բ Ա՛ր · ժ · 14 ։
գ Գէ · ա · 3 · 8 ։
դ Ցոր · լգ · 23 · Սապ · ժբ · 1 ։
ե Ծն · ա · 27 ։
զ Ծն · գ · 6 · 7 ։
է Առաք · գ · 8 · 9 ։
ը Ա՛ր · ժ · 24 · Տես Գործ · ա · 9 ։
թ Գէ · ժ · 4 ։
ժ Ցոր · լգ · 18 ։
ժա Գէ · գ · 1 ։
ժբ Առաք · իդ · 22 ։
ժգ Գէ · գ · 12 · Բ · 18 ։
ժդ Ա՛ր · ժ · 11 ։
ժե Ցոր · ժգ · 5 · Սապ · իբ · 6 · 7 ։
ժզ Առաք · ե · 5 ։
ժէ Սապ · լէ · 11 · 18 · 19 · Առաք · ա · 38 · 55 · Ես · գ · 10 · 11 · Մատ · իե · 34 · 41 ։
ժը Սապ · հգ · 14 · Գէ · բ · 14 · ե · 15 · Բ · 3 · 8 · 5 ։
ի Գէ · բ · 24 · գ · 12 · 22 · ե · 18 · Բ · 7 ։

17 Անատնեը Աստուծոյ բոլոր գործքերէն հասկըցայ ,
Որ մարդ չկրնար գտնել ան գործը՝ որ ը-
րևուն տակը կ՚ըլլայ .
վասն զի մարդը կ՚աշխատի փնտռելու , բայց
չգտնէր ,
Ու թէև իմաստունն ալ դիտնար բայ՝ հաս-
նելու կարող չըլլար :

ԳԼ . Թ

1 Մի և նոյն բաները կը պատահին բարիներուն ու չարերուն ,
4 Մարդս անպատճառ պիտի մեռնի . 7 անոր բաժինը ա՛ն կեան-
քս մէջ հաճոյքա ապրիլն է . 11 Աստուծոյ նախախնամու-
թիւնը ամէն բան կը կատարէ . 13 իմաստութիւնը ուժէն
աւելի է .

1 Վասն զի ա՛ս ամէնը իմ սրտիս մէջ դրի ,
Որ ա՛ս ամէնը քննեմ՝
Որ արդարները և իմաստունները ու անոնց
գործքերը
Աստուծոյ ձեռքին մէջ են .
Մարդ չգիտեր թէ սէրը և թէ ատելութիւնը .
Ամէն բան անոնց առջևնն է :
2 Ամէն բան ամէնուն հաւասարապէս կը պա-
տահի .
Արդարին ու ամբարշտին ,
Բարի հոգւոյն , մաքուրին ու անմաքուրին ,
Զոհ բնդունի ու զոհ չընդունին
Գոյնէն դիպուածը մէկ է .
Ինչպէս է բարի հոգւոյը , մեղաւորն ալ այնպէս է .
Երդում ընողը երդումէն վախցողին պէս է :
3 Արևուն տակը եղած բոլոր գործքերուն մէջ
գէշ բանը սա է ,
Որ ամէնուն գոյնէն դիպուածը մէկ է .
Ու նաև մարդոց սրտերնուն սիրտը
Չարութեամբ լեցուած ըլլայով՝
Իրենց կենդանութեան աւուրը իրենց սրտին
մէջ խելագարութիւն կայ ,
Ու ետքը մեռելներուն կ՚երթան :
4 Բանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած
մարդէն յոյս կայ .
վասն զի ողջ շունը մեռած առիւծէն ազիւ է :
5 Որովհետև կենդանիները գիտեն որ պիտի
մեռնին .
Բայց մեռելները բան մը չեն գիտեր ,
Ու ալ ովարձ մը չեն առներ .
վասն զի յիշատակը մոռցուեցաւ :
6 Թէ անոնց սէրը , թէ ատելութիւնը
Եւ թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ .
Ու անոնք արևուն տակը եղող բաներուն մէջ
Ալ յաւիտան բաժին մը չունին :

7 Գնա ւհացդ ուրախութեամբ կեր ,
Ու գինիդ սրտով խմէ ,
վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ
հաւնեցաւ :
8 Հանդերձներդ ամէն առն ձեռնակ ըլլան ,
Ու գլխուդ վրայէն եղը պակաս չըլլայ :
9 Քու սիրած կինովդ հետ կեանք վայել
քու ունայնութեան կենացդ բոլոր օրերուն
մէջ ,
Որ Աստուած քեզի տուաւ արևուն տակը
քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ .
Վասն զի ա՛ս կեանքիս մէջ քու բաժինդ ա-
նիկա է
Արևուն տակը քեզի աշխատանքիդ :
10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու ,
Բա՛զդ ուժովդ ըրէ .
Քանզի ան քու երթալու գերեզմանիդ մէջ
Գործ , խորհուրդ , գիտութիւն ու իմաս-
տութիւն չկայ :

11 Դարձայ ևս արևուն տակը տեսայ ,
Որ ճամբան վազողներուն չէ ,
Ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ .
Ու նաև հացը իմաստուններուն չէ ,
Եւ հարստութիւնն ալ հանճարեղներուն չէ ,
Ու նաև շնորհքը գիտուններուն չէ .
Հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի
ամէնուն :
12 վասն զի մարդ իր ատենը անդամ չգիտեր .
Ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռը-
նուին ,
Եւ թռչունները ծուղակի մէջ կը բռնուին ,
Նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ ւորդայիի
մէջ կ՚իյնան ,
Երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ
կու գայ :

13 Արևուն տակը սա իմաստութիւնն ալ տեսայ ,
Ու անիկա մեծ մեծ երեցաւ .
14 ՚Մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու մէջն ալ քիչ
մարդ կար ,
Եւ անոր վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ
ու զանիկա պաշարեց ,
Եւ անոր դէմ մեծ պատնէշներ չինեց .
15 Ու անոր մէջը մէկ ազքատ իմաստուն մը գըտ-
նուեցաւ ,
Եւ անիկա իր իմաստութեամբը քաղաքը ա-
զատեց .
Բայց ան ազքատ մարդը բնաւ յիշող մը չեղաւ :
16 ՚Ասանկ բան մը թէ
Իմաստութիւնը ուժէն աւելի է ,
Թէև տգրսասին իմաստութիւնը կ՚անարգեն ,
Ու անոր խօսքերը մտիկ չեն ըներ :

17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը՝

ֆ Ճոբ . ե . 9 . Գլ . գ . 11 . Համմ . յա . 33 .
ֆ Սաղ . կգ . 16 .
= Գլ . բ . 14 .
ֆ Ճոբ . իա . 7 . Ես . Սաղ . կգ . 3 . 18 .
13 . Մաղ . գ . 15 .
ֆ Ճոբ . յգ . 21 .
• Կամ՝ չար
ֆ Ճոբ . է . 8 . 9 . 10 . Եսթ . իգ . 14 .
Ես . իգ . 14 .
ֆ Գլ . բ . 15 .
ֆ Գլ . բ . 10 . 24 . գ .
13 . 22 . է . 18 .
ֆ Առակ . բ . 14 . 15 . Երեմ . ի . 23 .
ֆ Գլ . բ . 7 .
ֆ Առակ . իթ . 8 .
Դատ . յբ . 20 . 39 . յե . 26 . Ես . ոթ . 6 . 3 .
ֆ Տես բ Թագ . ի . 16 — 22 .
ֆ Առակ . իա . 22 . իգ . 5 . Գլ . է . 10 . Հմր . 18 .
ֆ Մաղ . գ . 2 . 3 .

Ծիմարներուն մէջ իշխան եղողին ազատակէն
աղէկ կը լսուին ։
18 Իմաստութիւնը պատերազմական զէնքերէն
աղէկ է ։
Բայց Մէկ մեղաւորը շատ բարութիւններու
կորստեանը պատճառ կ'ըլլայ ։

ԳԼ · Ժ

1 Իմաստութեան և յիմարութեան վրայով ։ 10 զեղջութեան։
16 Ծուլութեան 19 ու սասկի վրայով ։ 20 և Թագաւորութեան
վերնալը պատգամի վրայով խօսքեր ։

1 Մեռած ճանճերը խնդագործին եղը դարշա-
հոտ կ'ընեն ։
Քիչ մը անմտութիւնն ալ ©իմաստութեամբ և
պատուոյ երևելի եղողէն շատ-
կ'ընէ ։"
2 Իմաստնին սիրտը իր աջ կողմն է ,
Ու անմտին սիրտը իր ձախ կողմն է ։
3 Եւ անմիտ մարդը ճամբան քալելուատենն ալ
Խելքը պակաս ըլլալուն համար՝ իր յիմար
ըլլալը ամենուն կը յայտնէ ։
4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը քեզի դէմ ելլէ,
Իրու տեղդ մի ձգիր ։
Վասն զի Քաղցրութիւնը մեծ յանցանքները
կը գադրեցնէ ։
5 Աշուոն տակը մէկ չարութիւն մըն է տես-
ապ ,
Որ իշխանին երեսէն ելած անմտհետմութիւն
մը ըլլալ կ'երևնայ ։
6 Անմտութիւնը խոտ բարձր տեղերու վրայ
կը դրուի ,
Ու Հարուստները ցած տեղ մը կը նստին ։
7 Ձեսպ ծառաներ Նժ ձիերու վրայ հեծնէ էր ,
Եւ իշխաններ՝ որ երկրի վրայ ծառաներու
պէս կը քալեին ։
8 Փոս փորողը ինքը մէջը կ'ինկնայ ,
Ու ցանկ քակողը օձը կը խածնէ ։
9 Քարեր կտրողը անոնցմէ կը ցաւատի ,
Ե- փայտ ճեղքողը անկէ վտանգի մէջ կ'ըլլայ ։
10 Թէ որ երկաթը բթացած է , ու Նոր բերանը
չորէ ,
Աշատանը Ուժը էՆ պիտի †կրկնապատկելու է ։
Բայց իմաստութիւնը յաջողելու օգուտը ԱՆԻ ։
11 ‡Թէ որ օձը †Ժովելէն առաջ խածնէ ,
Աշատանը Թովիչին օգուտ մը չկայ ։"
12 Իմաստունին բերնին խօսքերը չնորհք է ,
Բայց Անմտինն չրթունքները զինքը կը կլլեն ։
13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբնատութիւնը
անմտութիւն է ,
Ու անոր խօսքին վերջը գէշ խենթութիւն է ։
14 Եւ յիմարը Նէ խօսքերը կը չատցնէ ։
Մարդս ինչ ըլլալիքը չգիտեր ,
Ու Անոր ՈՎ պիտի յայտնէ
Թէ անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ ։
15 Ցիմարներուն աչխատանքը զիրենք կը ձանձ-
րացնէ
Քաղաքը երթալը չգիտցողին պէս ։
16 Վա՛յ քեզի , երկիր , երբոր քու Թագաւորդ
տղայ է ,
Ու իշխաններդ առտուանց Նբախոյ կ'ուտեն ։
17 Երանի քեզի , երկիր , երբոր քու Թագաւորդ
ազնուազարմ է ,
Եւ Քու իշխաններդ առտեսվ կ'ուտեն՝
Ուժի համար և ոչ Թէ գինովութեան համար ։
18 Շատ ծուլութիւնով չինքը կը փչէ ,
Եւ ձեռաց ծուլութիւնով տունը կը կաթի ։
19 Կոչուելը ծիծաղելու համար կ'ընեն ,
Ու Գինին կեանքը կ'ուրախացնէ ,
Իսկ արծաթը ամէն բանի կ'ըլլայ ։
20 Մտքիդ մէջ անգամ Թագաւորին անէծք
մի տար ,
Եւ քու պառկելու ննջասենեակիդ մէջ մեծա-
րան անէծք մի տար ։
Վասն զի երկինքի Թռչունը ան ձայնը կը տանի ,
Ու Թևաւորը խօսքը կը պատմէ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ողորմած ըլլալու պատուիրանը ։ 7 կենաց մէջ մահը ։ 9 ու
մանկութեան տանը գատաստանի օրը միտք բերելու է ։

1 Քու հացդ ©նուրբութեամբ երեսին վրայ ձգէ ,
Եւ վասն զի շատ օրերէն ետքը գտնիկա պիտի
գտնես ։
2 Եօթնին և ութին ալ Բաժին տուր ,
Վասն զի չես գիտեր Թէ երկրի վրայ ինչ
պատուհաս պիտի ըլլայ ։
3 Թէ որ ամպերը լեցուն ըլլան ,
Երկրի վրայ անձրև կը թափեն ։
Ու երբոր ծառ մը դէպ ի հարաւ կամ դէպ ի
հիւսիս իյնայ ,
Ան ծառը ինկած տեղը կը մնայ ։
4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել ,
Եւ ամպերուն նայողը չկրնար հնձել ։
5 Ինչպէս որ Ոգուն ||Հովին ճամբան որն ըլլալը ,
Ո- Յղիին որովայնին մէջ ոսկորներուն
կաշխատիլը չես գիտեր ,
Ալնպէս ալ ամենատեղծ Աստուծոյն գործը
չես գիտեր ։

Ի Հմ · 16 ։	ե ԳԼ · ը · 3 ։	է Կա՛ Օձ մը որ ա-	10 ։ Երբ · գ · 10 ·
ե Ճես · է · 1 · 11 · 18 ։	փ տ Թագ · իմ · 24 ·	ռանց ձայն հանե-	փ Մէկ · է · 5 ·
—	Ես · ԵՒսահ · իմ · 15 ·	լու կը խածնէ՝ մար-	ք Ասդ · Ձիր · 9 ·
∘ Կա՛ իմաստութիւ-	ք ԵՒսահ · իմ · 15 ·	դուն մտքերուն	Դևսհ · գ · 30 · ա
նէն ու պատուէն	ֆ Ես՝ · գ · 1 ·	մէջ չեն կրնար	Տիմ · գ · 18 · 19 ·
աւելի երեսի կ'նե-	ֆ ԵՒսահ · իմ · 10 ·	ներթափանցել	ֆ Եփես · է · 16 ·
լէ ·	է · 22 ·	Ես չեն Ձանր ·	ֆ Ճահ · է · 8 ·
= ԵՒսահ · ժգ · 16 ·	ֆ Սաղ · է · 15 · Ես ·	ֆ Սաղ · ՃԸ · 4 · 5 · Ես ·	ֆ Կա՛ Հոգիին
ժը · 2 ·	ա · իմ · ԻԷ · 27 ·	ըմեմ · ը · 17 ·	Ք · 5 · Գաղ · գ · 9 ·	ֆ Սաղ · ՀՔ · 14 · 15 ·
	ֆ Եչ · գործակիցս	ֆ ԵՒսահ · ժ · 32 · ժը ·		

13 ·	ֆ Սաղ · ՃԳ · 13 ·	10 ։ Երբ · գ · 10 ·
ֆ ԵՒսահ · ժ · 14 ·	ֆ Եչ · իբ · 28 · Գաղ ·	ֆ Մէկ · է · 5 ·
ֆ ԵՒսահ · ժէ · 2 ·	իԳ · 5 ·	ֆ Ասդ · Ձիր · 9 ·
ֆ Գլ · գ · 22 · գ · 12 ·	—	Ղևսհ · գ · 30 · ա
ֆ Ես · գ · 4 · 5 · 12 ·	= Տես Ես · ը · 20 ·	Տիմ · գ · 18 · 19 ·
ը · 7 ·	ֆ Ես Օբ · ժ · 10 · ԵՒս ·	ֆ Եփես · է · 16 ·
ֆ Ես · գ · 4 · 5 · 12 ·	ահ · ԻԲ · 17 ·	ֆ Ճահ · գ · 8 ·
է · 11 ·	Մատ · ժ · 43 · թկոր ·	ֆ Կա՛ Հոգիին
ֆ ԵՒսահ · լա · 4 ·	Ք · 5 · Գաղ · գ · 9 ·	ֆ Սաղ · ՀՔ · 14 · 15 ·

6 Ա՛ռաւ՛ած քու սիրդ ցանէ ,
եւ երիկունը քու ձեռ.գդ պարապ մի թողուր .
վասն զի չես գիտեր թէ որը օգտակար պիտի ըլլայ , առ թէ ան ,
կամ թէ երկուքը հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան :
7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է ,
Ու հարեւր տեսնելը աչքերու մեծապէս է .
8 Բայց թէկ մարդ մը շատ տարի ապրի ,
Ո՛ անոնց ամենուն մէջ ուրախանայ ,
խաւարի օրերն ալ յիշելու է ,
վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան .
Բոլոր գալիքը ունայնութիւն է :

9 Ով երիտասարդ , քու մանկութեանդ մէջ
ուրախ եղիր ,
Ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ սիրտդ
թող քեզ գուարճացընէ .
Եւ քու սրտիդ ճամբաներովը
Ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ .
Բայց գիտցիր որ ասոնց ամենուն համար
Ա՛ստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ :
10 Եւ քու սրտէդ տրտմութիւնը վերցուր ,
Ու մարմնէդ չարութիւնը հեռացուր ,
Վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է :

ԳԼ . ԺԲ

1 Սակայն կանուխկէն յիշէ՛ զարարիչդ պատուէր : 8 Ծոցովը գին հոգը տարվելջորներու համար : 13 Աստուծոյ երկիւղը ու նորոգութեան գեմ ապրուստ գեղեցիկ մըն է :

1 Եւ քու Ստեղծիչդ երիտասարդութեանդ
օրերուն մէջ յիշէ
Դեռ թշուառութեան օրերը չհասած ,
Ու ան տարիները չհասած ,
Որոնց մէջ պիտի ըսես թէ Անոնց չեմ հաւնիր .
2 Արեւը , լոյսը , լուսինը ու աստղերը չխաւարած ,
Ու անձրեւին ետեւէն ամպերը չդարձած .
3 Ան օրը որ տանը պահապանները պիտի դողան ,
Ու զօրաւոր մարդիկը պիտի ծռին ,
Եւ աղացողները քիչ մնալնուն համար պիտի դադարին ,
Ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթնանան .
4 Ու երթար աղօրիքին ձայնը տկարանայ ,
Փողոցներուն մէջ գոցուին .
Եւ թռչունի ձայնով պիտի ելլէն ,
Ու բոլոր երգեցող աղջիկները նիհարն պիտի ըլլան .
5 Եւ բարձրէն պիտի վախնան ,
Ու ճամբուն մէջ վախերու պիտի ըլլան .
Եւ նշենին պիտի ծաղկի ,
Ու մորեխը ծանրութիւն պիտի սեպուի ,
Եւ °ախորժակը պիտի դադարի .
վասն զի մարդ Իր յաւիտենական տունը կ'երթայ ,
Ու °կացողները փողոցներուն մէջ պիտի չշրջին .
6 Դեռ արծաթէ թելը չփրթած ,
Ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած ,
Եւ սափորը աղբիւրին քովը չփշրած ,
Ու չրհարնին վրայի անիւը չկոտրած .
7 Ա՛ստուածը հոգը երկիրը պիտի գառնայ՝ ուրչ եղածին պէս .
Ու հոգին Աստուծոյ պիտի գառնայ՝ Որ զանիկա տուաւ :

8 Ունայնութիւն ունայնութեանց , ըսաւ Ժողովողը ,
Ամէն բան ունայնութիւն է :
9 Եւ որչափ որ Ժողովողը իմաստուն էր ,
Ա՛յնչափ ալ ժողովուրդին գիտութիւն սորվեցուց .
Եւ †խորհրդով ու քննելով
°Շատ առակներ չարադրեց :
10 Ժողովողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ ,
Ու գրուածը ուղիղ և ճշմարիտ խօսքեր են .
11 Իմաստուններուն խօսքերը խթաններու պէս են ,
Ու ժողովներու տէրերուն գամուած բևեռներու պէս՝ մէկ հովիւէ տրուած :
12 Վերջապէս , որդեակ իմ , անոնցմէ խրատ առ .
Շատ գիրք չընելը ծայր չունի ,
Ու †շատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ :
13 Ա՛ս բոլոր խօսքին վախնանը լսենք .
Ա՛ստուծմէ վախցիր ու անոր պատուիրանքները պահէ ,
վասն զի մարդուս բոլոր պարտաւորութիւնը ասկա է :
14 Քանզի Ա՛ստուած ամէն գործ քը՛
Ամէն ծածուկ բաներու հետ՝
Թէ բարին և թէ չարը դատաստանի պիտի բերէ :

ե Գէ . ե . 31 :
զ Թա . ժե . 39 :
է Գէ . ժբ . 14 : Հբ . ասմ . բ . 6—11 :
ը Բկր . ե . 1 : բՅհմ . բ . 22 :
թ Սաղ . լԹ . 5 :
ժ Ելս . ժ . 39 :
ի Ա՛ստ . իր . 6 : Ցեփ . Ցեփ . գ . 22 :
լ Ցեր . ժե . 13 :
խ Երեմ . ի՛ . 17 :
ծ Ծն՛ . գ . 19 : Ցեր . լԳ . 13 : Սաղ . գ . 3 :
կ Կամ կապարջը .
ր Ելք . ի՛ . 5 :
ս Գէ . գ . 21 :
տ Թա . ժբ . 22 : ի՛ե . 16 : Ցեր . լԳ . 14 : Ես . ծե . 16 : Զաք . ժբ . 1 :
ց Գէ . ա . 8 :
ւ Կամ կշռելով
փ գ Թագ . գ . 32 :
ք Գէ . ա . 28 :
օ Ա՛ր . գ . 2 . ժ . 12 :
ֆ Գէ . ա . 9 : Մատ .
ժբ . 36 : Գաղ . ժե . 30 . 31 : Հասմ . բ . 16 : ժգ . 10 . 12 : Կոր . գ . 5 : բ Կոր . ե . 10 :
—

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եկեղեցին Քրիստոսի վրայ իր ունեցած սէրը կը ցուցնէ. 3 կը խոստովանի իր ապերախտիքը. 7 ու կ՚ապաչի որ անոր հոգին առաջնորդէ. 8 Քրիստոս հովիւներուն վրայ ունեցը կը խրկի քարկոզ. 9 ու իր սէրը անոր ցուցնելով. 11 հաստատ կեան խոստումները կ՚ընծայէ անոր. 12 Եկեղեցին ու Քրիստոս իրարու կը յայտնեն իրենց խնդակցութիւնը.

1 Երգ երգոց Սողոմոնի.

2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ զիս.
Վասն զի քու սէրդ դինիէն աղէկ է.
3 Քու եղերուդ հոտը ախորժելի է,
քու անունդ թափուած եղի պէս է,
Անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն.
4 Ձիս քաշէ, ետևդ հասնինք պիտի վազենք.
Թագաւորը իր ներքին սենեակները տարաւ զիս.
Քեզի հնար ցնծանք և ուրախանանք,
Քու սէրդ դինիէն աւելի յիշենք.
Քեզ ուղղութեամբ կը սիրեն.

5 Ով երուսաղէմի աղջիկներ,
Իս սև եմ բայց գեղեցիկ,
Կեդարու վրաններուն պէս,
Սողոմոնին վարագոյրներուն պէս.
6 Իմ սևցած ըլլալուս մի նայիք,
Վասն զի արեգ զիս տեսաւ.
Իմ մօրս որդիքը բնաւ սրգողացան,
Ձիս այգիներու պահապան ըրին.
Բայց իմ այգիս պահպանութիւն չըրի.

7 Գաղմ. Ինձի, ով հոգիս սիրածը,
Քու հօտդ ո՞ր կ՚արածես.
Կէս օրին ո՞ր կը պառկեցընես.
Քանզի քու ընկերներուդ հօտերուն քովը
Ինչո՞ւ էթամ ետևնին պէս ըլլամ.

8 Թէ որ դուն չես գիտեր, ով կիներուն գեղեցիկը,
Հօտերուն հետքերնէն գնա,
Ու հովիւներուն վրաններուն քովը քու ուլերդ արածէ.
9 Փարաւոնի կառքերուն ընտիր ձիերուս
Նմանցուցի քեզ, ով իմ սիրուհիս.
10 Հետ. այտերդ գարդերով գեղեցիկ է,
Եւ քու պարանոցդ՝ քառանիսանկիներով.
11 Քեզի ոսկեղէն գարդեր պիտի չինենք
Արծաթիկ կիտուածներով.

12 Երբոր թագաւորը սեղանն էր,
Իմ նարդոս իր հոտը բուրեց.
13 Իմ սիրականս ինձի ատաչխ ծրարին պէս է,
Գիչերը իմ տանդքներուս մէջը պիտի հանգչի.
14 Իմ սիրականս Հինգի ողկոյզին պէս է ինծի
Ենգադիի պտղենիներուն մէջ.

15 Ահա գեղեցիկ ես, ով իմ սիրուհիս,
Ահա գեղեցիկ ես. քու աչքերդ աղաւնիներ ըլլան.
16 Ով իմ սիրականս, ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ.
Եւ մեր անկողինը կանաչ է.
17 Մեր տուներուն գերանները նոճենիփայտ են,
Ու մեր առիթները մայր փայտէ են.

ԳԼ. Բ

1 Քրիստոսի ու իր եկեղեցիին փոխադարձ սէրը. 3 Եկեղեցին յայտը. 10 ու կոչումը. 14 Քրիստոսի խնդրը իր եկեղեցիին վրայ. 16 Եկեղեցիին խոստովանութիւնը. անոր հաստատ ու յոյսը.

1 Ես Սարոնի ծաղիկն եմ,
Ու հովիտներուն շուշանը.
2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ
Ատանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ.
3 Ինչպէս ընձառներուն անտառի ծառերուն մէջ
Ատանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ.
Մեծ հոժանիին տակը սիրտիս ախորժելով նստայ,
Ու անոր պտուղը իմ քմիցս քաղցր է.
4 Ինձ դինեհարկին տունը բերաւ,
Եւ անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր.
5 Ինձ կարկանդակներով զօրացուցէք,
Ինձ խնձորներով ուժովցուցէք,
Վասն զի ես սիրով կը հնանամ.
6 Անոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակը ըլլայ,
Ու աջ ձեռքը զիս գրկէ.
7 Ով երուսաղէմի աղջիկներ,
Ձեզ այծեամներով կամ դաշտի եղնիկներով կ՚երդնում,
Որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթնցընէք,
Մինչև որ ինքը չուզէ.
8 Իմ սիրականիս ձայնն է.
Ահա անոնկ լեռներուն վրայէն ցատկելով՝
Ու բլուրներուն վրայէն ցատկռտելով կու գայ.
9 Իմ սիրականս այծեամին կամ եղնիկի ձագի կը նմանի.
Ահա հիմա մեր պատին ետևը կայներ է,

= 9 Քագ. 9 · 34.
ե Գէն. 9 · 10.
է Ելք. Յաս. 4 · Ցաղմ. 44 · 14 · Յր · 32.
ը Փիլ. 9 · 13 · 15 · 14 · Ա Կաղ. Ելք · 14 · 15 · Ցաղմ. Յգ · 2 · Ե. Փիլ. ր · 6.
ի Կամ ուղղները
Կամ Նաւագործի
ձ Գէն. ր · 8 · 10 · 13 · 9 · 1 · 2 · 8 · 4.
ղ Գէն. 9 · 13 · Ե · 18 · Ցաղմ. Յե · 14 · 15.
ճ Եզեկ. Յգ · 11 · 18 · 13 · Ցաղմ. Լր · 1 · 8 ·
ն Եբր · գիմիկ
շ Գէն. ը · 3.
ո Գէն. գ · 3 · ը · 4.
չ Հմր · 17 ·

Գաւառ հանդերձն կը նայի ,
վանդակներէն կ՚երևնայ ։
10 իմ սիրական պատասխան տալով՝ ինծի ը-
սաւ ,
Ելլիր , ով սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու
եկուր ։
11 Քանզի ահա ձմեռ անցաւ ,
Անձրևները անցան գացին ։
12 Գետնի վրայ ծաղիկներ կ՚երևնան ,
Ցօտելու ժամանակը հասաւ ,
Ու մեր երկրին վրայ տատրակին ձայնը կը
լսուի ։
13 Ան՝ թզենին իր թուզերը կը հասցընէ ,
Ու որթերը ծաղիկնան և հոտ կու
տան ։
Ելիր , ով սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու ե-
կուր ։
14 Ով իմ աղաւնիս , վէմին խոռոչներուն մէջը՝
Ապառաժին հովանիին տակը եղած ։
Ինծի երեսդ ցուցուր , ձայնդ ինծի լսել տուր ։
Քանզի ձայնդ քաղցր՝ ու դէմքդ գեղեցիկ է ։
15 Բռնեցէք մեզի հազէազները ,
Աղուեսները աւերող պզտիկ աղուէսները ։
Վասն զի մեր այգիները ծաղկեր են ։
16 Իմ սիրականս իմն է , ու ես անոն եմ ։
Ան իկա իր հոտը շուշաններու մէջ կ՚արածէ ։
17 Մինչև ցօրուան հովը չվչայ՝ ու տուներուն ե-
ւոացած՝
Դարձիր , ով իմ սիրականս ,
Ո- բեղերուն լեռներուն վրայի նայծեման դե-
կամ եղնիկներու ձագին պէս եղիր ։

ԳԼ · Գ

1 Եկեղեցին պատերազմը ու յաղթութիւնը փառաբանելէն ետքը՝ եկեղեցին ներհառնել կը պաղծէ ։

1 Իմ հոգւոյս սիրածը
Դիւերը անկողնիս մէջ փնտռեցի ։
Զանիկա փնտռեցի , բայց չգտայ ։
2 Ելլեմ հիմա պտտիմ քաղաքին մէջը ,
Փողոցներուն ու հրապարակներուն մէջ ։
Իմ հոգիս սիրածը փնտռեմ ։
Զանիկա փնտռեցի , բայց չգտայ ։
3 Քաղաքին մէջ պտըտող պահապանները զիս
գտան ։
Որոնց ըսի իմ հոգիս սիրածը տեսա՞ք ըսի ։
4 Անոնցմէ քիչ մը առաջ անցնելով՝
Իմ հոգիս սիրածը գտայ ։
Զանիկա բռնեցի ու չթողուցի ,
Մինչև որ իմ մօրս տունը՝
Ու զիս ծնանողին սենեակը տարի ։
5 Ով երուսաղէմի աղջիկներ ,
Զեզ այծեամներով կամ դաշտին եղնիկներով
կ՚երդնում ցոյցնեմ ,
Որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթնցընէք՝
Մինչև որ ինքը չուզէ ։
6 Ո՞վ է ասիկա՝ որ գմուռսով և կնդրուկով
Ո- փերեզականերուն ամէն փոշիովը լցուն-
կուած՝
Անապատէն կ՚ելլէ ծուխի սիւներու պէս ։
7 Ահա Սողոմոնին ապահոցը ,
Որուն բոլորտիքը խրայէլի զօրաւորներէն
վաթսուն զօրաւոր կայ ։
8 Ամէնքն ալ սուսերաւոր են ,
Ո- պատերազմի վարժուած են ։
Գիշերուան վախին համար՝
Ամէն մէկուն սուրը իր ազդրին վրայ է ։
9 Սողոմոն թագաւորը Լիբանանի ծառերէն
Մէկ գահաւորակ մը շինեց իրեն համար ։
10 Սիւները արծաթի՝ յենարանները ոսկի՝
Բազմոցը ծիրանիէ շինեց ։
Ու մէջը երուսաղէմի աղջիկներէն
† խնամ գեղեցիկ՝ նախատպրծուած էր ։
11 Ով Սիօնի աղջիկներ , ելէք ,
Եւ Սողոմոն թագաւորը տեսէք
Ան թագովը , որով իր մայրը անոր փեսացու-
թեան օրը
Ու սրտին ուրախութեան օրը պսակեց զա-
նիկա ։

ԳԼ · Դ

1 Քրիստոս կը հրաւառակի եկեղեցին շնորհները ։ 8 անոր վը-
րայ իր ուշադրութիւնը կը յայտնէ ։ 16 եկեղեցին կը խնդրէ որ
անոր ներկայութեանը համար պատրաստութիւն տեսնէ ։

1 Ահա գուն գեղեցիկ ես , ով իմ սիրուհիս ,
Ահա գուն գեղեցիկ ես ։
Լայնիկ մէջէն քու աչքերդ ազաւնիներու
աչերուն կը նմանին ։
Քու մազերդ Գաղաադ էլեր պառկող հա-
ծերուն հօտին պէս են ։
2 Կտաւներդ լուացարանէն ելլող խուռած հօ-
տի պէս են ,
Որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին ,
Ու անոնց մէջը ամուլ չկայ ։
3 Քու շրմունքներդ կարմիր դերձանի պէս են ,
Ու խօսուածդ գեղեցիկ է ։
Ոսկեզօծ լայնիկ մէջէն
Նշուած կողերու կը նմանին ։
4 Քու պարանոցդ դիւնարանի համար շինուած
Դաւիթի աշտարակին պէս է ,
Որ հոն հազար ասպար կախուած են ,
Ամէնն ալ զօրաւորներուն վահաններն են ։
5 Քու երկու ծոիներդ նման է երկու ուլերու՝
Ու այծեամի մը երկուորեակ ձագ են ։

† եբէր · սիրով

= գլ · ա · ւս · ի · ւե ։

‡ կամ լեռներն երբ-
ջան

= գլ · գ · ւս · ի · ւե ։

† գլ · գ

եւ չուչաններու մէջ կ'արածումն։
6 ՚Օրուան հուր չիչաճ՝ ու տաւիղները չհեռացան՝
ես զմուռսի լեռը ու կնդրուկի բլուրը պիտի երթամ։
7 ՚Բոլորովին գեղեցիկ ես, ով իմ սիրուհիս,
եւ քու վրադ արատ չկայ։
8 Ով Հարան, ինծի հետ Լիբանանէն եկուր,
ինծի հետ Լիբանանէն եկուր։
Ամանային գագաթէն՝ Սանիրին ու ՚Հերմոնին գագաթէն,
առիւծներուն մխրճուելէն -- ինձերուն լեռներէն նայէ։
9 Սիրտս առիր, ով իմ հարս քոյրս,
Սիրտս առիր քու մէկ աչքովդ
եւ պարանոցիդ մէկ քարամանեակովը։
10 Քու սէրդ ի՜նչ գեղեցիկ է, ով հարս քոյրս.
՚Քու սէրդ գինիէն ալ է,
ու քու եղերադ անուշահոտութիւնը՝
Ամէն խունկերէն։
11 Շրթունքներդդ խորխոր մեղր կը կաթի, ով հարսն,
Վէզովիդ տակը մեղր ու կաթ կայ.
եւ քու զգեստներուդ անուշահոտութիւնը
Լիբանանի հոտին պէս է։
12 Իմ հարս քոյրս փակեալ պարտէզ մըն է,
փակեալ աղբիւր -- կնքուած աղբեակ մըն է։
13 Քու տունկերդ քաղցրահամ պտուղներով,
՚Հինաներով ու նարդոսներով՝ նռնենիներ դըրախտ է.
14 Նարդոս և քրքում, եղէգն և կինամոն,
Ամէն կնդրուկի ծառով, զմուռսով ու հալուէով
եւ բոլոր գլխաւոր խունկերով։
15 Պարտէզներու աղբիւր,
կենդանի ջուրի ղրնար
ու Լիբանանէն վազ հեղեղներ։
16 Արթնացիր, ով հիւսիս, եկուր, ով հարաւ,
իմ պարտէզիս վրայ փչէ, որ անոր խունկերը բուրեն.
Իմ սիրականս թող իր պարտէզը գայ,
ու իրեն ախորժելի եղած պտուղները ուտէ։

ԳԼ. Ե

1 ՚Քրիստոս իր կանչելովը եկեղեցին կ'արձանացնէ։ 2 Եկեղեցին Քրիստոսի սիրոյն համը առնելով՝ կը նմանայ։ 9 Քրիստոսի Հարցնելուն առարթութիւնը։

1 ՚Ին պարտէզս եկայ, ով հարս քոյրս,
իմ զմուռսս խունկերուս հետ ժողվեցի,
՚Իմ խորիսխս մեղրիս հետ կերայ,
իմ գինիս կաթովս խմեցի։

2 Ես կը քնանամ, բայց իմ սիրտս արթուն է։
Ահա իմ սիրականիս ձայնն է, [illegible] կը զարնէ -- [illegible]ե։
Ով իմ քոյրս, իմ սիրուհիս,
իմ ազաւնիս, իմ կատարեալս, բաց ինծի։
Քանզի իմ գլուխս ցօղով լեցուեցաւ,
Ո- մազերիս գիշերուան չաղերով։
3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ,
Զանիկա ի՞նչպէս հագնիմ։
Ոտքերս լուացեր եմ,
Զանոնք ի՞նչպէս ապականեմ։
4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն երկրնցուց,
Ու անոր համար իմ ալիքս դողացաւ։
5 Ես եղայ որ իմ սիրականիս բանամ,
Ու ձեռքերս զմուռսով ու իմ մատներս ընտիր զմուռսով կաթեցի
փականակին բռնելու տեղին վրայ։
6 Ես իմ սիրականիս բացի,
Բայց իմ սիրականս քաշուեր գացեր էր.
Երբոր անոնկա կը խօսէր՝ իմ հոգիս նուաղեցաւ։
՚Զանիկա փնտռեցի, բայց չգտայ.
Զանիկա կանչեցի, բայց ինծի պատասխան չտուաւ։
7 Պարսպին մէջ պտրտող պահապանները զիս գտան,
Զարկին վիրաւորեցին զիս.
Պատպին պահապանները քօղս վրայէս վերցուցին։
8 Ով Երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ կ'երդմնցնեմ,
Եթէ որ իմ սիրականս գտնէք,
Անոր պատմէք որ ես սիրովն կը նուաղիմ։
9 ՚Ով ինծի՞ն քան զեղեցիկը,
Քու սիրականդ -- ինչ սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի.
Քու սիրականդ -- ինչ սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի,
Որ մեզ այդպէս կ'երդմնցնես։
10 Իմ սիրականս սպիտակ ու կարմիր է,
Տասը հազարի մէջ երեւելի է։
11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է,
վարսերը ցրուած՝ -- ագռաւի պէս սեւ են.
12 Աչքերը վազող յորդուն քովը
կաթովի լուացուած աղաւնիներու -- չափուած կը նմանին,
Գամուած գոհարներու պէս են։
13 Անոր այտերը խնկալից տունկերու ածուին
եւ անուշահոտ ծաղիկներու թագաւորուն պէս են։

ե Գլ. բ · 17։
զ Եփես. է · 27։
է բ Օր · գ · 9։
ը Գլ. ա · 9։
թ Ածմ. ի · 13 · 14։
Գլ. է · 1։
ժ Ծն · իե · 27 · Ածմ · գ · 6 · 7։
ի Գլ. ա · 14։
լ Ածմ. գ · 10 · է · 38։
խ Գլ. է · 1։
— Գլ. ը · 16։
ծ Գլ. գ · 11։
կ Դ.թագ. ժե · 7 · 10։
Ածմ · գ · 29 · ժե · 1։
հ 14։
ձ Ածմ · գ · 29։
ղ Գլ. գ · 1։
ճ Գլ. գ · 3։
մ Գլ. ա · 8։
յ Գլ. ա · 15 · գ · 1։
—

Շրթունքները ընտիր զմուռս կաթող չուչան-
ներ են ։
14 Ձեռքերը ոսկի մատնիներ են՝
թարխան քարերով լեցուած ։
Որովայնը բանուած փղոսկր է՝
Շափիւրաներով ծածկուած ։
15 Սրունքները մարմարիոն սիւներ են՝
Ընտիր ոսկի խարիսխներու վրայ հաստատուած.
Կերպարանքը Լիբանանին պէս՝
Եզերիներուն պէս ընտիր է ։
16 Անոր բերքը քաղցր՝
Ու ինքը բոլորովին ցանկալի է ։
Ա՛հա այսպէս է իմ սիրականս , այսպէս է իմ
բարեկամս ,
Ով Երուսաղէմի աղջիկներ ։

ԳԼ · Զ

1 Եկեղեցին իր հաւատքը ջրհոսի վայ բլուր կը խոստովանի ։
4 Բերկամս կը ցուցնի եկեղեցիին շնորհքները , 10 ու իր սէ-
րը՝ որ ունի անոր վայ ։

1 Քու սիրականդ ո՞ւր գնաց ,
Ո՛վ կիներուն գեղեցիկը ։
Քու սիրականդ ո՞ւր գարձաւ ,
Որ զանիկա քեզի հետ փնտռենք ։

2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝
Խնկալից տունկերուն ածուները իջաւ ,
Որ պարտէզներու մէջ արածէ ,
Ու շուշաններ ժողվէ ։
3 Ես իմ սիրականիս եմ ,
Եւ իմ սիրականս իմն է ։
Անիկա շուշաններու մէջ կ՚արածէ ։

4 Թերսայի պէս գեղեցիկ ես , ով իմ սիրուհիս.
Երուսաղէմի պէս հաճելի ես ,
Ո՛ր գրօշակներ ջոկոր պէս ահարկու ես ։
5 Աչքերդ ինծմէ դարձուր ,
Վասն զի անոնք ինծի յաղթեցին ։
Մազերդ՝ Գաղաադը պատկաղ հայծերուն
Հօտին պէս են ։
6 Ակռաներդ լուացարանէն ելած մանր ներսերուն
Հօտին կը նմանին ,
Որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին ,
Ու անոնց մէջը ամուլ չկայ ։
7 Ականջդ լայակիդ մէջէն՝
Նռան կտորներու կը նմանին ։

8 Թագուհիները վաճառն ու հարճերը ութ-
սուն՝
Եւ օրիորդները անհիւ են ։
9 Իմ աղաւնիս՝ իմ կատարեալս մէկ է ,
Իր մօրը մէկ հատիկը ,
Ջինքը ծնանողին ընտրեալն է ։
Զանիկա աղջիկները տեսան ,
Ու անոր երանի ըսին ։

Թագուհիները ու հարճերն ալ ,
Եւ զանիկա գովեցին ։
10 Ո՞վ է ասիկա՝ որ արշալոյսի պէս կը նայի ,
Որ լուսնի պէս գեղեցիկ , արեւու պէս մա-
քուր ,
Ու՝ գրօշակիր ջոկոր պէս ահարկու է ։

11 Ընկոյզներու պարտէզը իջայ ,
Որ ձորին դ՚կանաչութիւնը տեսնեմ ,
Եւ՝ տեսնեմ թէ արդեօք որթը ծլեցա՛ւ ,
Ու նռնենիները ծաղկեցա՛ն ։
12 Ես չդիտցած՝ իմ հոգիս Ամինադաբին կառ-
քերուն պէս բերաւ զիս ։
13 Դարձիր , դարձիր , ով Սողոմացիդ ,
Դարձիր , դարձիր , որ քեզ տեսնենք ։
Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմացիին վրայ ։
Իբրեւ երկու բանակներու դուռդը ։

ԳԼ · Է

1 Եկեղեցիին շնորհքներուն վրայով ուրիշ սաղմոսերգութիւն մը ։
10 Եկեղեցին կը խոստովանի իր հաւատքը ու բաղձանքը ։

1 Ի՞նչ գեղեցիկ են քու քայլերդ կօշիկներով ,
Ո՛վ իշխանի աղջիկ ։
Քու բարձերուդ կազմուածքը
Երկելի արուեստաւորի մը ձեռքով չինուած
Մանեակներու կը նմանի ։
2 Քու պարագդ բսկեփիքով լեցուն բոլորակ թաս
մի կը նմանի ։
Քու փորդ չուչանով պատած ցորենի չեզոքին
պէս է ։
3 Քու երկու տիտիդ նման են երկու ուլերու ,
Որ այծեամի մը երկուորեակ ձագ են ։
4 Պարանոցդ փղոսկրէ աշտարակի պէս է ։
Աչքերդ Եսեբոնի բամբարբերի դրանը քովը
Եղող աւազաններուն կը նմանին ։
Ունդդ դէպ ի Դամասկոս նայող Լիբանանին
աշտարակին պէս է ։
5 Գլուխդ քու վրադ կարմիզոսի պէս ,
Եւ գլխուդ հիւսուածը ծիրանիի պէս է ։
Թագաւորը ի՛ս խոզոպիքներուդ կապուած է ։
6 Որչափ գեղեցիկ և որչափ քաղցր ես ,
Իմ փափկասիրտ սիրուհիս ։
7 Քու հասակդ արմաւենիի՝
Ու տիտիքներդ ողկոյզներուն կը նմանին ։
8 Ըսի , Կ՚ելլամ արմաւենին վրայ ,
Անոր ճիւղերուն կը բռնեմ ։
Եւ քու տիտիքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու պէս ,
Ու հոտդ հոսող խնձորներու հոտի պէս ըլ-
լայ ։
9 Եւ քու բերանդ ազնիւ գինիի պէս է ,
Որ շիտակ կը վազէ իմ սիրականիս ,
Ու քնացողներուն ‡շրթունքները կը խօս-
ցընէ ։"

* Կամ՝ գաղաադեան ։
† Կամ՝ պատեցները
‡ Կամ՝ շրթունքնե-
րուն վրայ կը կա-
թի ։

10 Ես իմ սիրականին եմ,
Եւ Նաեւ բաղձանքը ինձի է.
11 Եկուր, իմ սիրականս, դաշտը ելլենք,
Գիւղերը գիշերու մէջ անցընենք.
12 Առտուանց կանուխ այգիները երթանք,
Ու տեսնենք թէ որքա՛ն ծլե՛ր է, ծաղիկը բացուե՛ր է,
Եւ նռնենիները ծաղկե՛ր են.
Հոն իմ սէրս քեզի տամ.
13 Մանդրագորները հոտ են տան.
Ու մեր դուռերուն մէջը՝
Ամէն ընտիր պտուղներէն՝ թէ նոր և թէ հին,
Քեզի համար պահեր եմ, ով իմ սիրականս.

ԳԼ. Ը

1 Եկեղեցիին սերը քրիստոսի վրայ. 8 Սիրոյ ուժգնութիւնը. 8 Հեթանոսները կոչուիը. 14 Եկեղեցին քրիստոսի գալուն համար կ'աղօթէ.

1 Երանի թէ իմ մօրս ստինքը ծծած եղբօրս պէս ըլլայիր.
Երբո՛ր քեզ գուրսը գտնէի՝ պիտի համբուրէի,
Եւ ալ պիտի չանարգէին.
2 Քեզ առաջնորդելով իմ մօրս տունը կը տանէի,
Որ ինծի °սորվեցընես.
Քեզի -հոտաւէտ գինիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը խմցընէի.
3 Ձախ ձեռքը գլխուս տակը,
Ու աջ ձեռքը զիս կը գրկէր.
4 Ովվ երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ կ'երդմնցընեմ,
Որ չարթնցընէք ու չվերցընէք,
Մինչև որ ինքը չուզէ.
5 Ո՞վ է ասիկա որ իր սիրականին կռթնած՝ Անապատէն կ'ելլէ.
Քեզ խնձորենիին տակը արթնցուցի.
Հոն մայրդ քեզ հոն ծնաւ,
Հոն ծնողդ քեզ հոն ծնաւ.
6 Զիս քու սրտիդ վրայ կնիքի պէս՝
Քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր.
Վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝
Ո՝- նախանձը դերեզմանի պէս խիստ է.
Անոր կայծերը սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր են.
7 Շատ ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել,
Ու գետերը զանիկա չեն կրնար ընկղմել.
Թէ որ մէկ մարդ մը սիրոյ փոխարէն իր տունը բոլոր առատաձեռնութ տայ,
Զանիկա բոլորովին կ'անարգեն.
8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք,
Ու անկից ստինք չունի.
Մեր քրոջը ի՛նչ ընենք
Անոր համար խօսուած օրը.
9 Թէ որ անիկա պարիսպ է,
Վրան մէկ արծաթէ աշտարակ մը չինենք.
Եւ թէ որ դուռ է,
Զանիկա եղևնափայտի տախտակներով պատենք.
10 Ես պարիսպ եմ,
Ու իմ ստինքներս աշտարակներու պէս են.
Ա՛ս պատճառով անոր աչքերը խաղաղութիւն գտածի պէս եղայ.
11 Սողոմոն Բաալամոնի մէջ այգի ունէր,
Ա՛նիկա այգին պահապաններու տուաւ,
Ամէն մէկը անոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր.
12 Իմ այգիս իմ առջևս է.
Ով Սողոմոն, հազարը քուկդ ըլլայ,
Ու երկու հարիւրը անոր պտուղը պահպանողներուն.
13 Ով պարտէզներու մէջ նստող,
Ընկերներդ քու ձայնդ կը լսեն.
Ինծի՛ -ը լսել տուր.
14 Շուտա՛ երթ, ով իմ սիրականս,
Ու խնկաբեր լեռներուն վրայ
Նմանեցիր կամ եղևնիներու ձագի նման եղիր.

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Իսայի կը գանգատի Երուսաղէմի ապստամբութեանը համար. 5 անոնց վրայ գալու գաւառանութեան համար կ'սպրդայ. 10 անոնց բոլոր երկրպագութիւնն պատառները կը մերժէ. 16 խոստանալով որ ապաշխարելով ապրին, բայց անհնազանդները կը ջարդուին. 21 անոնց չարութիւնը վրայ պրտելով. Ներսուծոյ գաղափարները կը ծանուցանէ. 25 զրնդրիչ կը խոստանայ Սիոնին. 31 ու չարութիւն կործանումը կը գտնէ.

1 Ամմոսի որդւոյն Եսայիին -տեսիլքը որ Երուսաղէմի վրայ տեսաւ Ուզիայի

ե Գէ. ը. 16 • գ. 3 •	ը Մատ. ժգ. 22 •	ա Ղևտ. ի. 2 •
ի Մատ. խե. 11 •		ը Գէ. ը. 6 •
ձ Գէ. գ. 11 •	—	ի Գէ. ը. 7 • գ. 8 •
ղ Ծն. է. 14 •	• Կ՝ սորվեցընէր •	ղ Գէ. գ. 6 •

Ե Ես. խի. 16 • Ե. ըմմ. իր. 24 • Ածխ. ը. 23 •
Ը Ես. Ղևտ. գ. 33 •
Թ Մատ. խ. 33 • Ի Գէ. ը. 14 • Ձ Ես. Ըզդ. իր. 17. 20 •
Ղ Գէ. ը. 17 • — • Ես. ժը. 6 •

թագաւորներուն՝ Ողիային, Յովաթամին, Ա-
քազին -- եղեկիայեան օրերը։

2 Ելէ՛, ով երկինք, և ականջ դիր, ով երկիր,
վասն զի Տէրը կը խօսի.
Զաւակներ մեծցուցի ու բարձրացուցի,
եւ անոնք ինծի դէմ ապստամբեցան։
3 Եզը իր տէրը կը ճանչնայ,
Ու էշը իր տիրոջը մսուրը,
Բայց իսրայէլ չէ՛ ճանչնար,
Իմ ժողովուրդս չհմանար։

4 Վա՛յ մեղաւոր ազգին,
Անօրէնութիւնով ծանրացած ժողովուրդ,
Չարագործներու սերունդ, ապականիչ զա-
ւակներ.
Անոնք Տէրը թողուցին,
Իսրայէլին Սուրբը անարգեցին
Ու՝ետ քաշուեցան։
5 Ո՞ւր հարուածուիլ վրայ կրնաք գարնուիլ,
երբոր ալ աւելի ապստամբիք։
Բոլոր գլուխը հիւանդ՝
Եւ բոլոր սիրտը մարած է։
6 Ոտքին թաթէն մինչև գլուխը
Բնաւ անոր վրայ ողջ տեղ չկայ.
Հարուածներ, վէրքեր ու շարաւալից խոցեր
կան.
Անոնք չդոցուեցան, չկապուեցան
Ու եղով ալ չկակզացան։
7 Ձեր երկիրը աւերակ դարձեր է,
ե՛ս ձեր քաղաքները կրակով պրուած են.
Ձեր արտերը աչքերնուդ առջեւը օտարները
կ՚ուտեն,
Ու անոնք օտարներուն ըզ՞ն աւերակներուն
պէս խորտակուած են։
8 Եւ Սիօնին աղջիկը այգիի մէջ եղած խրճիթ-
ի պէս,
Վարունգի արտի մէջ եղած հիւղի պէս,
Պաշարուած քաղաքի պէս ինծի՝ ձ-ն է։
9 Եթէ որ զօրաց Տէրը մեզի փիչ մը մնացորդ
թողուցած չըլլար,
Մենք Սոդոմին պէս պիտի ըլլայինք,
Ու՝ Գոմորին պիտի նմանէինք։

10 Լսեցէք Տէրոջը խօսքը, ով Սոդոմի իշխան-
ներ,
Ականջ դրէք մեր Աստուծոյն օրէնքին, ով
Գոմորի ժողովուրդ.
11 Ինչ պէտք է ինծի ձեր զոհերուն շատու-
թիւնը, կ՚ըսէ Տէրը,

Ձեր խոյերուն ողջակէզներէն
Ու պարարտ անասուններուն ճարպէն կշտա-
ցած եմ,
Եւ զուարակներուն ու գառներուն
Եւ նոխազներուն արիւնները չեմ ախորժիր.
12 Երբոր կու գաք իմ առջեւս երեւնալու՝
Ո՞վ պահանջից ձեզմէ, որ սանկ իմ սրտ-
նեռս կոխէք։
13 Ա՛լ ըն՞ւ տունայն ընծաներ մի բերէք.
Ձեր խունկը ինծի պիղծ է.
Ամսագլուխներուն ու շաբաթներուն
Ե-ժողովները գումարելուն չեմ կրնար
տանիլ՝
Ձեր տօնախմբութիւնները անգամ անօրէնու-
թիւն է։
14 Ձեր ամսագլուխներէն ու տօներէն կը զզուի
իմ հոգիս.
Անոնք իմ վրաս ծանր բեռ եղան,
Չկրցայինքէն յոգնեցայ։
15 Ուստի երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէք՝
Աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ.
Նաեւ երբոր աղօթքնիդ կը շատցնէք՝ պիտի
չլսեմ.
Ի՛ը-ը ձեռքերնիդ արիւնով լեցուն են։

16 Լուացուեցէք, մաքրուեցէք,
իմ աչքերուս առջեւէն ձեր չար գործքերը
վկկի ըրէք,
Դադրեցէք գործելէն չար գործքերը։
17 Բարութիւն ընել սորվեցէք,
Իրաւունքը փնտռեցէք, զրկուածին ուղղու-
թիւն ըրէք,
Որբին գառասուանը տեսէք ու որբևարիին
դատը պաշտպանեցէք։

18 Հիմա եկէք՝ միաբանինք, կ՚ըսէ Տէրը.
Թէ որ ձեր մեղքերը կրնային կարմիրի պէս են՝
Ձիւնի պէս պիտի ճերմկնան,
Ե՛ թէ որ որդան կարմիրի նման են՝
Աղի պէս ճերմ-ի պիտի ըլլան։
19 Թէ որ դուք յօժարիք ու հնազանդիք՝
Երկրին բարիքը պիտի ուտէք.
20 Բայց թէ որ չե՛ւ մերժելով ապստամբիք՝
Սուրը պիտի ուտէ ձեզ,
Որովհետեւ Տէրոջ բերանը խօսեցաւ ա՛յս։

21 Ի՞նչպէս պոռնկեցաւ սա հաւատարիմ քա-
ղաքը։
Անիկա իրաւունքով լեցուն էր,
Ու անոր մէջը արդարութիւն կը բնակէր.

ք Ը Օ։ ը։ ։ Ե։
բեմ։ բ։ ։ ։ ։
ի։ ։ ։ ։ ։
։ ։ Ա՛յ։ ։ ։ ։
։ ։
ֆ Գ։ ։ ։ ։
ղ Եբեմ։ ը։ ։
ծ Գ։ ։ ։ ։
ի Եբեմ։ ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։
ձ Գ։ ։ ։ ։
ղ Ը։ ։ ։ ։
Ա՛սս։ գ։ ։
ը Գ։ ։ ։ ։
։ Եբեմ։ ։ ։
։ Ը։ ։ ։ ։
Ի՛ր։ գ։ ։ ։
ժ Ը։ ։ ։ ։
ի Ը Օր։ ։ ։ ։
։ Ցօր։ ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։
ե Ա՛սս։ ։ ։ ։
։ Եբեմ։ ։ ։ ։
։ Ը։ ։ ։ ։
Ա՛ղբ։ գ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։
ի Ը։ ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։
ղ Եւ։ ։ ։ ։
։ Ա՛սս։ ։ ։ ։
ճ Յ։ ։ ։ ։
։ Ցօ։ ։ ։ ։
։ Ղե։ ։ ։ ։
։ Գ։ ։ ։ ։
։ Ը Օր։ ։ ։ ։
։ Ցօր։ ։ ։ ։
։ Եբեմ։ ։ ։ ։
։ Ա՛ղբ։ ։ ։ ։
։ ։ ։ ։ ։
ղ Ը։ ։ ։ ։
։ Եբեմ։ ։ ։ ։
։ Ա՛սս։ ։ ։ ։
։ Գ։ ։ ։ ։
։ Ցօր։ ։ ։ ։
։ Ա՛ղբ։ ։ ։ ։
։ Եբեմ։ ։ ։ ։
։ Ցօ։ ։ ։ ։
։ Ա՛սս։ ։ ։ ։
։ Գ։ ։ ։ ։
։ Եբեմ

Բայց հիմա մարդասպաններու ընկերն է։
22 Քու [a]արծաթդ կղկղանք դարձաւ,
Գինիդ մէջը խառնուած է։
23 Քու [b]իշխաններդ ապստամբ՝ ու [c]գողերու ընկեր եղան։
Ամէնքն ալ [d]կաշառք սիրելով՝ պարգևներ կը փնտռեն։
Անոնք [e]որբին դատաստանը չեն տեսներ,
Եւ այրեաւորին դատը անոնց առջեւը չգար։
24 Անոր համար զօրաց [f]Եհովայ Տէրը՝
Իսրայէլին Հզօրը ըսել կ՚ըսէ.
[g]Ա՛ւաղ, իմ հակառակորդներուս հատուցում պիտի ընեմ,
Ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առնեմ։
25 Եւ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի դարձնեմ,
Եւ [h]քու կղկղանդդ իրը թէ [i]բորակով պիտի մաքրեմ,
Ու բոլոր անագդ մէկդի պիտի դառնամ։
26 Եւ քու դատաւորներդ [j]առիջեւին պէս՝
Ու խորհրդականներդ սկիզբին եղածին պէս նորէն պիտի հաստատեմ։
Անկէ ետքը դուն պիտի կոչուիս
[k]Արդարութեան քաղաք Ե հաւատարիմ ա–ւան։
27 Սիօնը դատաստանով պիտի փրկուի,
Եւ հոն դարձողները՝ արդարութեամբ։
28 Բայց [l]անօրէնները ու մեղաւորները միասին պիտի չարգուին,
Եւ անոնք որ Տէրը կը թողուն՝ բնաջինջ պիտի ըլլան։
29 Քանզի ձեր ցանկացած [m]բևեհիներէն պիտի ամչնան,
Եւ ան ձեր ընտրած [n]պարտէզներուն համար ամչնալ պիտի ձեզ։
30 Վասն զի տերևները թառամած բևեհիի պէս՝
Եւ [o]ջուր չունեցող պարտէզի պէս պիտի ըլլաք։
31 Ու զօրութիւն ունեցողը խծուծի պէս,
Եւ անոր գործը կայծի նման պիտի ըլլայ,
Ու երկուքն ալ միասին պիտի այրեն,
Եւ մարող պիտի չգտնուի։

Գլ. Բ

1 Մարգարէն Երուսաղէմի համար հաստատութիւնը կը գուշակէ։ 6 կը ցուցնէ Իր ժողովուրդին չարութիւնն ի պատասխան։ որ Աստուած զանիկա կը մերժէ։ 10 Նոյնպէս վհատութեամբ գրգռելու գործերէ յիշեալ կը յորդորի մարդիկ որ անկէ վախնան։

1 [a]Ամենի որդւոյն Եսայիայի ըռւգային ու Երուսաղէմի վրայ տեսած տեսիլքին խօսքը։

2 Երեմ. գ. 18։ 30։ Եզկ. ի. 18։ 19։
Ովս. բ. 15։
[b]Ամաս. ի. 14։
Երեմ. գ. 20։ ի. 7։ Միռ. գ. 3։
[c]Կամ մաքրութիւնով։
Երեմ. իգ. 1։
[d]Ելից. իգ. 8։ Բ Օր. ժբ. 19։ Սաղ. ծ. 3։
[e]Ելից. իը. 23։ Երեմ. իգ. 1։
[f]Ամոս. ե. 15։
[g]Եսայ. ա. 24։
[h]Կամ մաքրութիւնով։
[i]Երեմ. իգ. 1։
[j]Եսայ. ա. 26։
[k]Եսայ. ա. 21։ 26։
[l]Սաղ. ա. 5։ ե. 5։ կդ. 17։ Եսայ. լգ. 22։
[m]Եսայ. ա. 29։ Բ Օր. իբ. 63։ եր. 12։
[n]Եսայ. ա. 29։ Բ Մնաց. գ. 3։
[o]Եսայ. ա. 30։
[a]Եսայ. ա. 1։
[b]Եսայ. ե. 22։ Երեմ. ե. 28։ Եզկ. իգ. 19։
[c]Եսայ. ա. 23։ Երեմ. ե. 28։ Եզկ. իգ. 3։ կա. 17։
[d]Կամ մարդասպանները։
[e]Եսայ. ա. 17։ Երեմ. ե. 28։
[f]Եսայ. ա. 24։
[g]Եսայ. ա. 24։ Երեմ. ե. 10։ Եզկ. իգ. 38։ Ովս. դ. 9։ Միռ. գ. 31։ ե. 3։
[h]Երեմ. ե. 28։ Զաք. ե. 10։
[i]Գործ. ե. 3։
[j]Գործ. ե. 3։ Եզկ. կե. 3։ կա. 17։
[k]Ովս. բ. 15։
[l]Ամաս. իբ. 24։
[m]Երեմ. ե. 28։ Զաք. ե. 10։
[n]Եսայ. կը. 15։ 16։
[o]Եսայ. կը. 15։ 16։
[a]Եսայ. կը. 8։ Գործ. իե. 13։
[b]Եսայ. կը. 8։ Գործ. իե. 13։
[c]Եսայ. ա. 1։
[d]Եսայ. ա. 1։ Ամոս. ա. 1։
[e]Գործ. ե. 31։ Եփես. բ. 14։ 17։ Եբր. ը. 15։
[f]Եսայ. ա. 1։ Գործ. ե. 31։ Եփես. բ. 14։ 17։ Եբր. ը. 15։
[g]Եսայ. ա. 1։ Ամոս. ա. 1։
[h]Եսայ. ա. 1։ Գործ. ե. 31։ Եփես. բ. 14։ 17։ Եբր. ը. 15։
[i]Եսայ. ա. 1։ Ամոս. ա. 1։
[j]Եսայ. ա. 1։ Գործ. ե. 31։ Եփես. բ. 14։ 17։ Եբր. ը. 15։
[k]Եսայ. ա. 1։ Ամոս. ա. 1։
[l]Եսայ. ա. 1։ Գործ. ե. 31։ Եփես. բ. 14։ 17։ Եբր. ը. 15։
[m]Եսայ. ա. 1։ Ամոս. ա. 1։
[n]Եսայ. ա. 1։ Գործ. ե. 31։ Եփես. բ. 14։ 17։ Եբր. ը. 15։
[o]Եսայ. ա. 1։ Ամոս. ա. 1։

2 [a]Ետքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տունը [b]լեռը
Լեռներուն գլուխն վրայ պիտի հաստատուի,
Եւ բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ,
Ու [c]բոլոր հեթանոսները հեղղի պէս պիտի դիմեն անոր։
3 Եւ շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու ըսեն,
[d]Եկէք, եհովային լեռը՝
Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք,
Որ մեզի իր ճամբաները սորվեցնէ,
Ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք.
[e]Ինչու որ օրէնքը Սիօնէն՝
Ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլէ.
4 Եւ անիկա հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի տեսնէ,
Եւ շատ ժողովուրդներ պիտի յանդիմանէ.
Ու հանդէր իրենց սուրերը խոփեր՝
Եւ իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի չընեն.
Ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցնէ,
Եւ [f]այլ պատերազմ պիտի չսորվին։
5 Ով Յակոբին տունը,
Եկէք [g]Տէրոջը լուսովը քալենք։
6 Ընչու որ դուն քու ժողովուրդդ Յակոբին տունը թողուցիր,
Վասն զի [h]արևելքին կռահողէն լեցուեցան,
Եւ [i]փղշտացիոց պէս հմայութիւն կ՚ընեն,
Ու [j]օտարներուն որդւոց հետ գոնդաղիր եղան։
7 Եւ հանդց երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ,
Ու անոնց գանձերը անթիւ եղան.
Անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ,
Եւ անոնց կառքերը անթիւ են։
8 [k]Կուռքերով ալ լեցուն է անոնց երկիրը.
Իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագութիւն կ՚ընեն,
Անոնց՝ որ իրենց մատերը շինեցին։
9 Եւ ոամիկ մարդը ծռեցաւ,
Եւ ազնուականը խոնարհեցաւ.
Եւ անոնց պիտի չներես։
10 [l]Տէրոջը վախնէն երեսէն
Եւ անոր վեհապանծութիւնէն մեծութենէն
Վէմին մէջը մտիր, ու հողին մէջը պահուէ։
11 [m]Մարգուն ամբարտաւան աչքերը պիտի խոնարհին,
Եւ մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ,
Ու հոն օրը միայն Տէրը պիտի բարձրանայ։
12 Ընչու որ զօրաց Տէրոջը օրը
Ամէն ամբարտաւանութեան ու բարձրամտութեան վրայ

[a]Սաղ. խդ. 9։ Ովս. բ. 18։ Զաք. իե. 10։
[b]Եսայ. ա. 29։ Բ. 7։ Միռ. գ. 3։
[c]Եսայ. ա. 29։ Բ. 15։
[d]Ամաս. իբ. 24։
[e]Երեմ. ե. 28։ Եզկ. իբ. 18։ Ովս. գ. 18։ Միռ. գ. 31։ ե. 3։
[f]Երեմ. ե. 28։ Զաք. ե. 10։
[g]Եսայ. ա. 24։
[h]Եսայ. ա. 26։
[i]Եսայ. ա. 21։ 26։
[j]Եսայ. ա. 25։
[k]Եսայ. ա. 1։
[l]Եսայ. ա. 28։
[m]Եսայ. ա. 29։ Բ Մնաց. գ. 3։
[a]Եսայ. ա. 1։
[b]Եսայ. ա. 1։
[c]Եսայ. ա. 1։
[d]Եսայ. ա. 1։
[e]Եսայ. ա. 1։
[f]Եսայ. ա. 1։
[g]Եսայ. ա. 1։
[h]Եսայ. ա. 1։
[i]Եսայ. ա. 1։
[j]Եսայ. ա. 1։
[k]Եսայ. ա. 1։
[l]Եսայ. ա. 1։
[m]Եսայ. ա. 1։
[a]Եսայ. ա. 1։
[b]Եսայ. ա. 1։
[c]Եսայ. ա. 1։
[d]Եսայ. ա. 1։
[e]Եսայ. ա. 1։
[f]Եսայ. ա. 1։
[g]Եսայ. ա. 1։
[h]Եսայ. ա. 1։
[i]Եսայ. ա. 1։
[j]Եսայ. ա. 1։
[k]Եսայ. ա. 1։
[l]Եսայ. ա. 1։
[m]Եսայ. ա. 1։

եւ ամէն հպարտացածներուն վրայ պիտի բլլայ ,
Ու անոնք պիտի խոնարհին ։
13 եւ Լիբանանու ամէն բարձրացած ու վերա-
ցած եղեւիններուն վրայ ,
Ու Բասանի ամէն կաղնիներուն վրայ ,
14 եւ ամէն բարձր լեռներուն վրայ ,
Ու ամէն բարձրացած բլուրներուն վրայ ,
15 եւ ամէն բարձր աշտարակներուն վրայ ,
Ու ամէն ամուր պարիսպներուն վրայ ,
16 եւ Թարսիսի ամէն նաւերուն վրայ ,
Ու ամէն հաճելի երեւցած բաներուն վրայ
պիտի բլլայ ։
17 եւ Մարդուն ամբարտաւանութիւնը պիտի
ցածնայ ,
Ու մարդոց հպարտութիւնը պիտի խոնարհի ,
Եւ ան օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ ։
18 Ու կուռքերը բնաջինջ պիտի բլլան ։
19 Եւ Քարայրներու մէջ
Ու երկրին խոռոչները պիտի մտնեն
Տէրոջը վախին երեսէն
Եւ անոր վեհափառութեանը մեծութենէն ,
Երբոր ինքը երկիրը սարսելու ելլէ ։
20 Ան օրը մարդ խլուրդներուն ու չղջիկնե-
րուն պիտի նետէ
Իր արծաթեղէն կուռքերը ու իր ոսկեղէն
կուռքերը ,
Որոնք իրեն շիներ են երկրպագութիւն ընե-
լու համար ։
21 Որ Տէրոջը վախին երեսէն
Ու անոր վեհափառութեանը մեծութենէն
Ապառաժներուն ծակերը
Ու վէմերուն ծերպերը մտնէ ,
Երբոր Ան երկիրը սարսելու ելլէ ։
22 Դուք կեցէք մարդէն , որուն շունչը իր ռնո-
գայր մէջն է ,
Վասն զի ինչ բանի մէջ հասած կը համա-
րուի ան ։

Գլ · Գ

1 Մեղքի չափ կան չափաթիւրը ։ 9 Ժողովուրդին անպատ-
ուութիւնը ։ 12 Իշխաններուն բռնաւորութիւնը ու արհա-
մարհութիւնը ։ 16 Կիներուն ամբարտաւանութեան պատճա-
ռով գալիք դառնութիւնները ։

1 Վասն զի ահա զօրաց Եհովայ Տէրը
Երուսաղէմէն ու Յուդայէն Ապիսի վերցնէ
զաւազանը եւ հացպաղը ,
Հացին բոլոր զօրութիւնը ու ջուրին բոլոր զօ-
րութիւնը ,
2 Կռթիռը ու պատերազմիղ մարդը ,
Դատաւորը ու մարգարէն , գուշակութիւն
ընողը ու ծերը ,
3 Հինգապետը ու պատուաւոր մարդը ,
Խորհրդականը ու իմաստուն ճարտարապետը
և հանճարեղ կախարդը ։
4 Եւ տանուց վրայ մանուկները իշխաններ պէ-
տի կարգեմ ,
Ու անոնց վրայ տղայք պիտի իշխեն ։
5 Եւ ժողովուրդը իրարմէ
Ու ընկերը իր ընկերէն հարստահարութիւն
պիտի կրեն ։
Մանուկները ծերերուն դէմ ոտնոտութիւն պիտի
ընեն ,
Եւ անարգներ՝ պատուականներուն ։
6 Վասնզի պիտի բռնէ մարդ իր հօրը տու-
նէն եղող իր եղբայրը , — ըսէ —
Դուն հանդերձ ունիս ,
Մեր վրայ իշխան եղիր ,
Ու աս աւերակը քու ձեռքիդ տակը բլլայ ։
7 Ան օրը անիկա ©պատասխան պիտի տայ՝ ու
ըսէ ,
Ես բժշկողդ չեմ բլլար ,
Ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ հաց կայ և ոչ
հանդերձ ։
Զիս ժողովուրդին վրայ իշխան մի կարգէք ։
8 Ինչու որ Երուսաղէմ սասանեցաւ և Յուդա
ինկաւ ։
Վասն զի անոնց լեզուները ու գործերը Տէ-
րոջը դէմ են ,
Որ բարկացընեն անոր փառաւոր աչքերը ։
9 Անոնց երեսներուն տեսքը իրենց դէմ կը
վկայէ ,
Եւ իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը յայտնեն ,
չեն ծածկեր ։
Վա՛յ անոնց անձին , ինչու որ իրենց վրայ չա-
րիք բերին ։
10 Արդարին ըսէք Երջանիկ պիտի ըլայ ։
Ինչու որ անոնք պիտի գործերուն պտուղը
պիտի ուտեն ։
11 Վա՛յ անօրէնին , Դժբախտ պիտի ըլայ ,
Ինչու որ անոր ձեռացը գործերուն փոխարէնը
իրեն պիտի տրուի ։
12 Բայց իմ ժողովուրդիս վրայ Տղայք բռնա-
ւորութիւն կ՚ընեն ,
Ու անոր վրայ կնիկներ կը տիրեն ։
Ով իմ ժողովուրդս , Քու առաջնորդներդ մոլ-
ղեալ կը հանեն ,
Եւ քու շաւիղներուդ ճամբան կը խանգարեն ։
13 Տէրը դատաստան տեսնելու ելեր է ,
Ու ժողովուրդները դատելու կայներ է ։

3 Գլ · ժգ · 8 · լխ · 24 · եզեկ · լա · 3 · Զաք · ժա · 1 · գ ։
4 Գլ · լ · 23 ։
5 Գ Թագ · ժ · 23 ։
6 Գ Թագ · ժ · 23 ։
7 Հեր · 11 ։
8 Հեր · 10 · Ողբ · ժ ·
8 · Դան · իգ · 30 · Յայտ · գ · 16 · թ · 9 ։
10 ր Թես · ա · 9 ։
11 Գլ · լ · 38 · Ամբ · ր · 6 · 21 · Երե · ժբ · 26 ։
Գլ · լ · 22 · լա · 7 · Հեր · 10 · 19 ։
Սաղ · ծխգ · 3 · Եր · իգ · 26 · 5 ։
Ես · ծգ · 3 · 13 ։
– Եբեմ · լե · 21 · լբ · 9 ։
Կամ բժիշկ ։
Ա Գէ · իգ · 26 ։
Մխ · գ · 18 ։
Դան · իգ · 14 · Ժբ · 20 · 21 · Ամբ · 5 ։
Ժող · ժ · 16 ։
Կամ երգահան պիտի ըսէ , Երբ · պիտի
Սաղ · ծիգ · 2 ·
Սաղ · ժա · 6 · ծոգ · ը · 13 ·
Հեր · 4 ·
Գլ · իգ · 16 ·
Մխ · գ · 8 ·

14 Ցերը ինքը գառասան ընելու պիտի գայ
իր Ժողովուրդին ծերերուն ու իշխաններուն
հետ.
Ինչու որ դուք էայդին այրեցիք,
Ո՞ր ապտակէն յափշտակուածը ձեր տուներն է։
15 Զեզի ի՞նչ եղաւ որ Իմ Ժողովուրդս կը ջախջախ,
Ու աղքատներուն երեսը կը ճնշէք,
Ի՛րեք եհովայ՝ զօրաց Ցերը։

16 Եւ Ցերը պատ- բաւս.
Որովհետև Սիոնի աղջիկները հպարտացան,
Եւ բարձրապարանոց կը քալեն,
Աչերնիւնուն անարգաբիծներ կ'ընեն,
Մանրապայլ կ'երթան
Ու ոտքերով չափուն կը հանեն,
17 Ցէրն ալ Սիոնի աղջիկներուն գագաթը պիտի
կնաացընէ,
Եւ Ցերը հանոց ամթիպը պիտի մերկացընէ։
18 Եւ ան օրը Ցերը պիտի վերցընէ
Ահռչ ոտքի մեհեանդներուն փառքը
Ու ցանցակերպ ծամակալները և մանխիները,
19 Դինեները, ապարանջանները ու շղարշատե-
ները,
20 Ապտօշները, ոտքի շղթաները ու գօտիները,
Աւրշահոտ ոդիներուն տուփերը, հմայեակները,
21 Մատանիները և քիթերնուն օղերը,
22 Գատմանեանները, վերարկուները,
Յրածկոցները ու քսակները,
23 Հայելիները ու բևեհներնը,
Թոյրերը ու քօղերը։
24 Եւ պիտի ըլլայ որ անուշահոտութեան տեղ՝
փտութիւն,
Ու գօտիի տեղ՝ չուան,
Եւ գանգուր մազերու տեղ՝ ԿԻնոտութիւն,
Եւ լանջագեղ կամարի տեղ՝ խորգեղէն գօտի,
Ո՞ր գեղեցկութեան տեղ խարան պիտի ըլլայ։
25 Քու մարդիկդ սրով պիտի իյնան,
Ու կարիներդ ալ պատերազմի մէջ։
26 Եւ Տաներ գուները պիտի ողբան ու սուգ բըռ-
նեն,
Եւ անիկա ամայի ըլլալով՝ գետինը պիտի
նստի։

Գլ. Դ

1–6 Երբոր չորիկները խիստ չտանան, Քրիստոսի Թագաւորու-
թիւնը ապառասխան մը պիտի բլլայ։

1 Եւ-ան օրը եօթը կնիկ մէկ երիկ մարդը պի-
տի բռնեն ու բսեն,
Մեր հացը ուտենք ու մեր հանդերթը
հագնինք,
Բայց միայն քու անունդ կանչուի մեր վրայ՝
Մեր Նախատինքը վերցընելու համար։

2 Ան օրը Ցերոջը չառաւիղը
փառաւոր ու պատուական պիտի ըլլայ,
Եւ Իսրայէլի փրկուածներուն՝
Երկրին պտուղը պարծանաց և պատուոյ հա-
մար պիտի ըլլայ։
3 Եւ պիտի ըլլայ որ Սիոնի մէջ մնացածը
Ու երուսաղէմի մնացորդը՝
Ամէնքն որ երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ կեցողները
Նուիրը պիտի բսուին,
4 Երբոր Ցերը Սիոնի աղջիկներուն աղտը լուայ,
Ու գառասանի հոգիով և այրող հոգիով
երուսաղէմի արիւնները անոր մէջէն սրբէ։
5 Եւ Ցերը Սիոն լեռնանը ամէն տեղերուն վրայ
Ու անոր Ժողովքներուն վրայ՝
Ցորկը ամպ և մէգ՝
Ու գիշերը փայլուն կրակի բոց պիտի առնծէ,
Ինչու որ բոլոր փառքին վրայ Հովանի պիտի
ըլլայ։
6 Եւ ցորկը վրան պիտի ըլլայ
Տարբերման համար հովանի՝
Եւ մրրկի ու անձրեւի համար
Ապաստանարան և ծածկոց ըլլալու։

Գլ. Ե

1 Մէկ պիտի մը առակով Աստած իր անուանց գառասանը
կ'արտայայտէ։ 8 Աղահութեան, 11 անառակութեան, 13
ամբարշտութեան 20 և անբուռնութեան վրայով Աստուծոյ
բոյն գառասանութիւնը։ 26 Անոր գառասանները՝ ի գործ
գնողները։

1 Երգ իմ սիրականիս երգը
Իմ սիրելիս երգեմ Իր այգիին վրայով.
Իմ սիրելիս այգի մը ունէր
Խիստ պտղաբեր բլուրի մը վրայ։
2 Ջանիկա ցանկով պատեց, քարերը հանեց
ու մէջէն,
Եւ բնաիր տրիճ տնկեց,
Ու անոր մէջտեղը աշտարակ շինեց,
Եւ հոն հնձան մըն ալ փորեց.
Ու Ան ակը ողասէր որ խաղող տար,
Բայց անիկա ազոխ տուաւ։

3 Ուստի հիմա դուք, ով երուսաղէմի բնա-
կիչներ ու Ցուդայի մարդիկ,
Իմ ու այգիիս միջտեղը դատաստան բրէք։
4 Իմ այգիիս ալ ի՞նչ պէտք էր ընել,
Որ Ես անոր չբրի.
Ինչու՞ Համար՝ երբոր Ես խաղող տալուն կը
սպասէի
Անիկա ազոխ տուաւ։
5 Իր հիմա Ես ձեզի պատմեմ
Թէ ինչ պիտի բնեմ իմ այգիիս.
Անոր ցանկը պիտի քակեմ, որ ածուոյ ճա-
րակ ըլլայ,

ած փէլ. գ. 3։
Ցայտ. գ. 5։
ե Գլ. կ. 21։
զ Մաղ. գ. 2. 3։
է Գլ. ժգ. 21։
ը Ջաք. բ. 5։
թ Գլ. ը. 14։
ժ Գլ. իե. 4։
ի Սաղ. ձ. 8։ Երգ.
բ. 12։ Գլ. իե. 2։
Երեմ. բ. 21։ Մատ.
իգ. 33։ Մարկ. ժբ.
1։ Ղուկ. ի. 9։
ի բ Օբ. լբ. 6։ Գլ.
ա. 2. 3։
ի Հաբ. գ. 4։
ի Սաղ. ձ. 12։

Ասոր պատերը պիտի փլցընեմ, որ ամենակոխ ըլլայ։
6 Խոպանացած պիտի թողուի՛ ։
Անիկա պիտի չ՚իջուուի ու չ՚բրուի ։
Հապա ցախ ու փուշ պիտի բուսցընէ ։
Եւ ամպերուն պիտի պատուիրեմ՝
Որ անոր վրայ անձրեւ չտեղան ։
7 Ինչու որ զօրաց Տէրոջը այդին Իսրայէլի տունն է,
Ու Յուդայի մարդիկը՝ անոր ախորժելի տունկը ։
Եւ անիկա իրաւունքի կը սպասէր, և ահա արիւնհեղութիւն,
Արդարութեան և ահա աղաղակ ։
8 Վա՜յ անոնց՝ որոնք տունը տան կը յարեն,
Ագարակը ագարակի վրայ կ՚ամրցընեն,
Մինչեւ որ տեղ մը չմնայ,
Ու դուք միայնակ բնակիք երկրին մէջ ։
9 Զօրաց Տէրը ՝ի՛մ ականջիս խօսեցա՝՝ ըսելէ,
Ճիրաւի շատ տուներ աւերակ պիտի ըլլան,
Մեծ ու գեղեցիկ դուռներ, ու անոնց մէջը բնակող պիտի չգտնուի ։
10 Վասն զի տասը լծավար այգին մէկ Ե՛մար պիտի տայ,
Ու մէկ զառ սերմը մէկ արդու պիտի տայ ։
11 Վա՜յ անոնց՝ որ առաւօտուն կանուխ կ՚ելլեն,
Ու ցբի խմելու հետեւ կ՚ըլլան,
Եւ իրիկուանն ալ կ՚ուշանան,
Մինչեւ զինին իրենց բորբոքեցնէ ։
12 Եւ ՚անոնց խնջոյքներուն մէջ քնար ու տաւիղ,
Թմբուկ ու սրինգ և գինի կը գտնուի ։
Բայց ՚Տէրոջը ըրածներուն ուշադրութիւն չեն ըներ ։
Եւ անոր ձեռացը գործերուն չեն նայիր ։
13 ՚Անոր համար իմ՝ ժողովուրդս ՚ՏԷՐԸ չճանչնալով՝՝ գերի կ՚ելլայ,
Ու անոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կրեն,
Եւ բազմութիւնը ծարաւէն կը ցամքին ։
14 Անոր համար դժոխքը ինքզինքը կը լայնցընէ,
Ու բերանը չափէ դուրս կը բանայ ։
Եւ անոր պարծանքը ու բազմութիւնը
Եւ ազգայնը ու ղուարճութիւնը ՝՚ի՛ր վրան պիտի իջնէ ։
15 Եւ Ադամին մարդը պիտի խոնարհի,
Ու ազնուականը պիտի խոնարհի,
Ամբարտաւանութեան աչքերն ալ պիտի խոնարհին ։
16 Եւ զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի բարձրանայ,
Ու Սուրբն Աստուած արդարութիւնով պիտի ՚ի՛ նա՛ւանի ։
17 Եւ գառնուկները իրենց սովորութեանը պէս պիտի արածին,
Ու հարուստներուն աւերակները օտարները պիտի ուտեն ։
18 Վա՜յ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը ունայնութեան չուաններով կը քաշեն,
Ու մեղքը սայլի փոկերով ՚՚՚՚ պէս ։
19 ՚Որոնք կ՚ըսեն, Թող արագցայ,
Իր գործը չուտով կատարէ, որ ՚՚՚՚ տեսնենք ։
Եւ Իսրայէլի Սուրբին խորհուրդը
Թող մօտենայ՝ գայ, որ ՚՚՚՚ գիտնանք ։
20 Վա՜յ անոնց՝ որ չարին բարի կ՚ըսեն, ու բարիին՝ չար,
Որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն,
Որ դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը դառնի տեղ կը դնեն ։
21 Վա՜յ անոնց՝ որ ՚Ի՛րենց աչքին իմաստուն՝ Եւ իրենց առջեւն խոհական են ։
22 ՚Վա՜յ անոնց՝ որ գինի խմելու զօրաւոր՝
Ու ցբի խառնելու կարող են ։
23 ՝Որոնք կաշառքի համար ամբարիշտը կ՚արդարացընեն,
Եւ արդարը իր իրաւունքէն կը զրկեն ։
24 Անոր համար ՚՚՚՚ պէս որ կրակին բոցը չարդը կ՚ուտէ,
Ու չոր խոտը բոցին մէջը կը հատնի,
Անոնի ՚՚՚՚ անոնց արմատը փտութեան պէս պիտի ըլլայ,
Ու անոնց ծաղիկը փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ ։
Ինչու որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժեցին,
Եւ իսրայէլի Սուրբին խօսքը անարգեցին ։
25 ՚Անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին դէմ բորբոքեցաւ,
Ու անոնց վրայ ձեռքը երկնցուց ու զարկաւ անոնք,
Ինչպէս որ լեռները դողացին,
Ու անոնց դիերը ճամբաներուն վրայ աղբի պէս ցնցուին ։
Ասկէ ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիտաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկնցած է ։
26 Եւ հեռաւոր ազգայ դրօշակ պիտի վերցընէ,
Ու զանոնք երկրիս ծայրէն սուլելով պիտի կանչէ,
Եւ ահա անոնք շտապելով արագութեամբ պիտի գան ։

ե Մխ · բ · 3 ։
զ Գէ · ին · 14 ։
է Ելգ · ին · 11 ։
ը Ա՚ամ · ին · 33 · 30 ։ Ժող · ժ · 16 · Հմ · 23 ։
թ Ամվս · գ · 5 · 6 ։
ժ Ցր · լդ · 27 ։ Սաղ · իբ · 3 ։
ի Ովս · գ · 6 ։
լ Գէ · ա · 3 · Ղ՚ամ · ժԲ · 44 ։
խ Եչ։ առանց գի՛ տութեան
ծ Գէ · բ · 9 · 11 · 17 ։ Եչ։ բ · սքեան ։
կ Գէ · կգ · 3 ։ Երեմ · ժ · 18 · Ամվս · ե · 18 · ը Գնա · գ · 3 · 4 ։
հ Ա՚ամ · գ · 1 · Հը · ռամ · ա · 23 · ժբ · 18 ։
ձ Հմ · 11 ։
ղ Ա՚ամ · ժե · 15 · իգ · 24 ։
ճ Եր՚մ · գ · 24 ։
մ Ղա՚ե · իգ · 14 · Ա՚ա · Գէ · Ե · 14 · Ամվս · գ · 13 · 17 · 21 · ժ · 4 ։
յ Գ՚թագ · իբ · 13 · 17 ։
ն Ա՚ամ · ժ · 11 ։
շ Գէ · ժ · 13 ։ Սաղ · ՟՚՚՚ · 11 ։
ո Գէ · ե · 19 ։
պ Ընթ · բ · 7 ։

27 Ամենց մէջը մէկը յոգնած պիտի չըլլայ , ու
մէկը պիտի չանձն .
Մէկը պիտի չմրափէ ու չքնանայ .
Մէկուն մէջքին գօտին պիտի չթակուի ,
Ոչ ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի .
28 Անոնց նետաձերը սուր են ,
Ու բոլոր աղեղները լարուած .
Ամենց ձիերուն սմբակները գայլախազի կը
նմանին ,
Ու կառքերնին մրրկի պէս են .
29 Ամենց մնդչիւնը առիւծին պէս է .
կորիւններուն պէս կը մնդչեն ,
Կը գոչեն ու կորզագուռը կը յարիշտակեն ,
Ու ջնիլ կը փախցընեն , ու ապատող մը չկայ :
30 Ու ան օրը անոնց վրայ պիտի գոչեն ծովուն
գոչելուն պէս .
Ու երթալ մէկը երկրին նայի , ահա խաւար
և տագնապ պիտի տեսնէ .
Ու լոյսը անոր ամպերուն մէջ պիտի խաւարի :

ԳԼ . Զ

1 Եսայի անուխտի մը ՏԷՐը իր փառքովը տեսնելով՝ 5 կը
գոչուբի . բայց Ասատան իր պատգամները ամենքա կը
Իրեն ընդունի : 9 Կը յայտնէ Հոգեսրդին կատարելութիւնը
որուն պատճառով իրենց երկիրը ամայի պիտի մնայ . 13 ու
կը մարգարեանայ Իր միայն Ազգ Հաւատք մը պիտի ապրի .

1 Ո՞վ դիմ թագաւորին մեռած տարին ՏԷՐը
տեսայ որ բարձր ու վերացած աթոռի վրայ
նստած էր , ու անոր քղանցքը տաճարը կը
2 լեցնէին : Վերի կողմը սերովբէները կը կայ-
նէին անոր առջեւը , որոնց ամէն մէկը վեց
վեց թեւեր ունէին . երկուքով երեսնին կը
ծածկէին , երկուքով ոտքերնին կը ծածկէին ,
3 ու երկուքով կը թռչէին : Եւ փոխոտական կ՚ա-
զաղակէին ու կ՚ըսէին ,
Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ է զօրաց ՏԷՐը ,
Բոլոր երկիրը անոր փառքովը լեցուն է .
4 Եւ ազազակողին ձայնէն սեմերուն հիմերը
շարժեցան , ու տունը ծխով լեցուեցաւ :
5 Ես ըսի ,
Վայ ինծի , ահա կը կորսուիմ .
Վասն զի ես պիտի չրեմունք ունեցող մարդ-
մին եմ ,
Ու պղծաշուրթին ժողովրդի մէջ կը բնակիմ ,
Եւ իմ աչքերս զօրաց ՏԷՐը Թագաւորը տե-
սան :
6 Բայց սերովբէներուն մէկը դէպ ՚ի ինծի թռաւ ,
ու ձեռքը կրակի կայծ մը կար՝ որ հանդունէն
7 ունելիքովը առած էր , ՚Եւ բերնիս դպցընե-
լով՝ ըսաւ ,
Ահա սոսկա քու շրթունքներուդ դպաւ ,
Ու քու անօրէնութիւնդ վերցաւ ,
Եւ մեղքիդ քաւութիւն եղաւ .
8 Եւսրը լսեցի ՏԷրոջը ձայնը , որ ըսաւ ,
Ո՞վ խրկեմ , և ՚ի մեզի համար ո՞վ պիտի երթայ .
Ու ես ըսի , Ահաւասիկ ես , զիս խրկէ :
9 Անասնոր ըսաւ , Գնա , ըսէ սա ժողովրդին ,
Լսելով պիտի լսէք , բայց պիտի չհասնիք ,
Ու տեսնելով պիտի տեսնէք , բայց պիտի
չգիտնաք :
10 Ան ժողովրդին սիրտը թանձրացուր ,
Եւ ականջները ծանրացուր , ու անոր աչքերը
գոցէ ,
Որ չ՚երկայ թէ աչքերովը տեսնէ , ու ականջ-
ներովը լսէ ,
Եւ սրտովը խելամայ , և դարձի գայ ու բըժ-
շկուի :
11 Եւ ես ըսի , Մինչեւ ե՞րբ , օ՛ ՏԷր իմ . ու ըսաւ ,
՚Մինչեւ որ քաղաքները բնակիչ չմնենալով՝
Եւ տուները մարդ չգտնուելով ամայի ծնան ,
Ու երկիրը բոլորովին աւերակ բլլայ .
12 Ու Անձնէն որ ՏԷրը հեռացընէ մարդ իկը ,
Ու երկրիս մէջտեղը մեծ ամայութիւն բլլայ :
13 Բայց անոր մէջը դեռ տասներորդ մասը պի-
տի դառնայ ,
Եւ ան ալ դարձեալ պիտի ապատի .
Ինչպէս բեւեկնին ու կաղնին կտրուելով՝ ա-
նոնց բունը կը մնայ ,
Ան՝ սուրբ սերմնդը ան հաստատուն բունը
պիտի բլլայ :

ԳԼ . Է

1 Աքազ Թագաւորին ու Փակէհին վախնալով կը զարհուրի , ա-
նոր Եսայի կը պատգամէ . 10 Աքազին հրաման կը
տալ Նշան մը ընտրելու . բայց երբոր կը մերժէ ան հայտ-
նէ , իրեն Նշան կը տալ խոստացած Մեսիան . 17 Մար-
գարէն կը գուշակէ թէ անոր գաղտնաւոր Աստիճանին մի-
ջոցով պիտի կատարուի .

1 Եւ եղաւ որ ՚Զուզային Թագաւորին Ոզիայի
որդւոյն Յոթամի որդւոյն Աքազին օրերը՝
Ասորւոց Հասին Թագաւորը ու Իսրայէլի
Թագաւորը Ռոմելիայի որդին փակէհ երու-
սաղէմի վրայ պատերազմելու եկան , բայց չկրբ-
2 ցան անոր հետ պատերազմ ընել , Ու տան երբոր
Դաւիթին տանը լուր տուուեցաւ՝ Թէ Ասորիք
†Եփրեմին հետ միաբանեցան , անոր սիրտը ու
անոր ժողովրդին սիրտը չարժեցաւ , ինչպէս
3 որ անտառին ծառերը հովին կը չարժին , Բայց
ՏԷրը Եսայիին ըսաւ , Հիմա դուն ու քու
որդիդ Շէարյասուբ՝ †Լիճին ապատակին
ճամբուն վրայ՝ վերի աւազանին ջրմուղին ե-

ջ Երեմ . ե . 16 .
ր Կե . ը . 28 . Երեմ .
գ . 23 . Ովս . գ . 5 .
Եզեկ . ը . 7 . 8 .
• Կ՝ երկիրքին
—
= գ Թագ . ԺԸ . 7 .
ֆ գ Թագ . իբ . 10 .

Ճգմ . ԺԸ . 41 .
Ճ՚ցար . գ . 2 .
ֆ Եզեկ . ա . 11 .
ֆ Ճ՚ցար . գ . 5 .
ե Մաշ . հբ . 19 .
ղ Նե . ե . 34 . գ Թագ .
ը . 10 .
ե Նե . է . 10 . ը . 30 .

Դատ . գ . 28 . ԺԳ .
28 . Երեմ . ա . 6 .
Ճգմ . ԺԸ . 40 .
Դատ . իբ . 26 . Հբ .
ա . 8 .
Մաշ . ՆԺՈ . 10 .
Գե . ԿԹ . 17 .
ե Երեմ . ե . 21 .

ԺԳ . 14 . Մատ . գ .
12 . Դ . ե . 10 .
Ճգմ . ԺԸ . 40 .
Դատ . իբ . 26 . Հբ .
ա . 8 .
Մաշ . ՆԺՈ . 10 .
Գե . ԿԹ . 17 .
Մ Երեմ . ե . 21 .

Մ Մատ . գ . 12 .
գ Թագ . իբ . 21 .
Եզեկ . իբ . 2 . Մատ .
ը . 13 . Հաղգ .
ա . 5 .
—
= գ Թագ . ԺԳ . 5 . ը

Մ՚ն . իբ . 5 . 6 .
Կ՝ Երբեմն Երեքին
վրայ բանական .
ջ Ա Թագաց . պիտի
գառնայ . Տես գլ .
ա . 21 .
գ Թագ . ԺԸ . 17 .
Գե . ԼԶ . 8 .

4 զերբը եղիր Ազգը դիմաւորելու. եւ ըսէ անոր,
Զգոյշ եղիր որ հանդարտ բլլաս,
Մի վախնար ու սիրտդ չմտնի
Ա՛ս ծուխ հանող երկու կայարեաց փայտի
Ծայրերէն,
Ասիրիոն Ռասիլի ու Ասորւոց
Եւ Ռեմալիայի որդւոյն սաստիկ բարկութենէն։
5 Որովհետեւ Ասորիք, Եփրեմը ու Ռեմալիայի
որդին
Քեզ վրայդ չար խորհուրդ ըրին ու ըսին,
6 Ցուդայի վրայ երթանք, ու զանիկա բրա-
նագատենք
Եւ մեզի հատանգներնիս,
Եւ որը անոր մէջ Տաբէելի որդին թագա-
ւոր դնենք։
7 Եհովայ Տէրը սասնկ կ՚ըսէ.
Ա՛ն Իւ՝ չպիտի չհաստատուի ու չկատա-
րուի։
8 Վասն զի Ասորւոց Երէսին գլուխը Դամասկոս,
Եւ Դամասկոսի գլուխը Ռասին է.
Ու վեցհարիւրհինգ տարուան մէջ Եփրեմ
ժողովուրդ բլլալէն պիտի ընկճուի։
9 Ու Եփրեմին գլուխը՝ Սամարիա,
Եւ Սամարիայի գլուխը Ռեմալիայի որդին է.
Թէ որ չհաւատաք՝ հաստատուն պիտի չբլլաք։
10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Ազգային ու ըսաւ,
11 Քեզ Տէր Աստուծմէդ քեզի համար Նշան
խնդրէ,
Խորութեան մէջ կամ բարձրութեան մէջ
խնդրէ։
12 Բայց Ազգ ըսաւ, Չեմ խնդրեր և Տէրը
չեմ փորձեր։
13 Ա՛նասնոր ներկա ըսաւ,
Լսեցէք հիմա, ով Դաւիթի տունը.
Պզտի՞կ բան կ՚երևնայ ձեզի մարդիկ աչքա-
ցաւընէիդ,
Որ իմ Աստուածս ալ պիտի աչքաւորցնէք։
14 Անոր համար Տէրը ինքը Նշան պիտի տայ
ձեզի.
Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու Որդի պիտի
Ծնանի,
Եւ Եմմանուէլ պիտի կոչէ։
15 Մեղրահաց կուգի ու մեղր պիտի ուտէ,
Մինչև որ գիտնայ չարը մերժել ու բարին
ընտրել։
16 Վասն զի տղան Չարը մերժելը ու բարին ընտ-
րելը գիտնալէն առաջ՝
Պիտի Թագուհի ան երկիրը՝
Որուն երկու Թագաւորներէն դուն կը վախ-
նաս։"
17 Տէրը քու վրադ, ու քու ժողովուրդիդ վրայ,
Եւ քու Հօրդ տանը վրայ Ասիի օրերը պիտի
բերէ,
Որ Եփրեմ Յուդայէն զատուած օրէն ի վեր
չեկան,
Ա՛յսինքն Ասորեստանի Թագաւորը։
18 Եւ պիտի բլլայ ան օրը՝ որ Տէրը պիտի Հսւէլ
Եգիպտոսի գետերուն Ծայրը եղած Ճանճե-
րուն,
Ու Ասորեստանի երկրին մէջ եղած Մեղուն-
ներուն.
19 Եւ ամէնը պիտի գան ու պիտի Հանգչին
Ամայի Ձորերուն մէջ ու Վիմերուն Խոռոչնե-
րուն մէջ,
Եւ ամէն Թուփերուն ու ամէն արօտներուն մէջ։
20 Ա՛ն օրը Տէրը՝ Վարձքով առնուած Ածելիով
Այսինքն Գետին անդիի կողմը եղող Ասորես-
տանի Թագաւորով
Գլուխը ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ
Եւ Մօրուքն ալ Ը-ւրէ-ւէ պիտի սափրէ.
21 Ու պիտի բլլայ ան օրը՝ որ մարդ մը
Մէկ երինջ ու երկու ոչխար պահէլով,
22 Անոնց տուած կաթին առատութենէն կագի
պիտի ուտէ.
Վասն զի երկրին մէջ բոլոր Ձեացողները
Կագի ու մեղր պիտի ուտեն։
23 Եւ պիտի բլլայ ան օրը՝
Ուր որ Հազար որթ Ա՛ն---ած է Հազար Ա՛ր-
ծաթի Ը-ւէ-ւով՝
Ձախարով ու փուշերով պիտի լեցուի։
24 Նետերով ու աղեղներով Հոն պիտի գան,
Ինչու որ բոլոր երկիրը ցախերով ու փուշերով
պիտի լեցուի։
25 Եւ ան ամէն լեռները՝ որ բրիւով կը փորուէին,
Ձախի ու փուչի երկիւղին պատճառաւ Հոն
պիտի չերթաք.
Անոնք եղջեր ու խաչինքներուն կո-
խան պիտի բլլան։

ԳԼ. Ը

1 Մահեր-շալալ-Հաս-պազ անունին Նշանակութիւնը Համեմա-
նսացին կը մարգարեանայ թէ Ասորեստանեայք պիտի սիրէն
Ասորւոց և Խորշէի վրայ. 5 Նոյնպես ալ Յուդա ցնծութ
իրենց անհնազանդութենը համար. 9 կը յորդորի թէ ամէն
բնակիչ և Աստուծոյ գաւառասանձնեղութեան գեմ կռնալ. 11 և թէ
Աստուծմէ վախցողները պիտի պահպանուին. 19 ու կռապաշ-
նները մեծ նեղութեան պիտի կրեն։

1 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Դուն քեզի մեծ տախ-
տակ առ, և անոր վրայ մարդու գրիչով Ը-գրէ
2 Մահեր-շալալ-Հաս-պազին վրայով։ Եւ ինծի
Հաւատարիմ վկաներ բռնեցի Ուրիա քահա-

---

4 Ա՛նակ · խա · 30 · Գլ· ը · 19 ·
7 Տէրը Թագ · ը · 6 · ը Ը Ա՛ն · ֆ · 20 ·
ը Դ՝ուս · գ · 36 · եւ · Ա՛ռտ · ժը · 38 ·
ի Ա՛ռտ · 23 · Ա՛ակ · ա · 31 · 34 ·
ը Գլ· Բ · 6 · ի Տէր Ձա · գ · 1 · 25 ·
ժգ · 11 · ՛Բ · 32 · լ · 6 · 8 · ա Թագ ·
գ · 21 · ի Գլ· ը · 8 · ի Տէր գլ· ը · 4 ·
• Կամ՝ Քա. գլուած երկիրը՝ իր երկու Թագաւորներէն

պիտի Թագուհի Տէրը Թագ · Ժ · 30 · ժգ · 9 ·
լ Ը Ա՛ն · ֆը · 19 · իգ Թագ · ժը · 16 · ի Գլ· ը · 26 ·
ի Գլ· ը · 10 · Երեմ· ժգ · 16 · ի Տէր Եզեկ · ե · 1 ·
ի Գլ· ե · 6 · — Գլ· ը · 8 · Ա՛ն· ը · 8 · ի Թագ · ժգ · 10 ·

3 Նման ու Բաթաքիայի որդին Զաքարիան ։ Եւ
մերձեցայ մարգարէուհին, ու անիկա յղացաւ
ու որդի մը Ծնաւ ։ և Տէրը ինծի ըսաւ ։ Ա-
նոր անուանը Մահէր-շալալ-հաշ-պազ դիր ։
4 Ինչու որ դեռ տղան չգիտցը կանչելը
յառաջագ Դամասկոսին հարստութիւնները ու
Սամարիայեան աւարը Ասորեստանի թագաւո-
րին առջեւը պիտի տարուի ։

5 Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ ,
6 Որովհետեւ աս ժողովուրդը Սիլոյեմի հան-
գարտ վազող ջուրերը կ՚արհամարհէ , և Ռե-
զինին ու Ռեմալեայի որդւոյն կը հաճին ,
7 Անոր համար ահա Տէրը անոնց վրայ Գետին
զօրաւոր ու առատ ջուրերը՝
Ասիրիոյ Թագաւորը ու անոր
բոլոր †զօրութիւնը պիտի հանէ ։
Եւ անիկա իր ամէն յաոտիներէն վեր պիտի
ելլէ ,
8 Ու իր բոլոր եզերքներուն վրայէն պիտի փախի ։
Եւ Յուդայի մէջ յորդելով՝ պիտի անցնի եր-
թայ ,
Ու մինչեւ Վզոյն պարանոցը պիտի հասնի ,
Եւ անոր թեւերուն տարածութիւները
Քու երկիրդ լայնութիւնը պիտի լեցնէ , ով
Էմմանուէլ ։

9 Ո՛վ ժողովուրդներ , չգաղնակից եղէք ,
բայց պիտի խորտակուիք ։
Ով երկրին հեռաւոր տեղերը , ականջ դրէք ։
Զգաստացուեցէք , բայց պիտի խորտակուիք ։
Զգաստացուեցէք , բայց պիտի խորտակուիք ։
10 Խորհուրդ ըրէք , բայց պիտի խափանուի ։
Խօսք խօսեցէք , բայց պիտի չհաստատուի ։
Քանզի Աստուած մեզի հետ է ։
11 Քանզի Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս խօսեցաւ
ինծի ,
Ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ աս ժողովուր-
դին ճամբուն մէջը քալել , ըսելով ,
12 Դաշնակցութիւն մի ըսէք ,
ինչ բանի որ աս ժողովուրդը դաշնակցութիւն
կ՚ըսէ ։
Եւ անոր վախովը մի վախնաք ու մի զարհուր-
իր ։
13 Միայն զօրաց Տէրը †փառաւորեցէք ,
Անիկա ըլլայ ձեր վախը և ձեր զարհուրանքը ։
14 Եւ Հանիկա Ինչ սրբարան պիտի ըլլայ ,
Բայց խորտակի երկու տուներուն
Իսրայէլի Հեղու տուներուն
Ո՛ Երուսաղէմի բնակիչներուն Թակարդ ու
որոգայթ պիտի ըլլայ ։
15 Եւ անոնցմէ շատերը պիտի գայթին ,
Ու իյնալով պիտի խորտակուին ,
Ու որոգայթի մէջ իյնալով պիտի բռնուին ։
16 Վկայութիւնը կապէ ,
Աշակերտներուս մէջ օրէնքը կնքէ ։

17 Ու Տէրն ես պիտի սպասեմ Տէրոջը՝
Որ †Յակոբին տունէն իր երեսը ծածկեր է ,
Ու Անոր պիտի յուսամ ։
18 Ահաւասիկ ես ու ան զաւակները որ Տէրը
ինծի տուաւ ,
Նշաններ ու սքանչելիքներ ըլլալու Իսրա-
յէլի մէջ՝
Սիօն լեռը բնակող զօրաց Տէրոջէն կողմանէ ։
19 Ու երբոր ձեզի ըսեն թէ
Հետաքննող ու քրթմնջող †հմուտներուն
Եւ նշանագէտներուն Հարցուցէք ,
Ա՞րդեօք ըրէ իր
ժողովուրդը իր Աստուծոյն պիտի չհարցընէ՞ ,
Կենդանիներուն համար մեռածներո՞ւն ։
20 Օրէնքին ու վկայութիւնը Հետ հարցէն ։
Թէ որ աս խօսքիս համեմատ չըսուցին ,
Անոնք առիւծին լոյս չունին ։
21 Եւ Հոգեւորէ վիշտ ու սով կրելով պիտի անց-
նի անկէ ։
Ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բարկանայ ,
Ու իր Թագաւորին և իր Աստուծոյն Հանի
Հայհոյէ , ու վեր նայի ,
22 Եւ †դէպ ի երկիրը պիտի նայի ,
Եւ ահա վիշտ ու խաւար , նեղութեան մէգ ։
Ու դէպ ի մեռելները պիտի քշուին ։

ԳԼ · Թ

1 Նեղութեան առիւծները իր ուրախութեան պիտի պատճառ
բերեսաւ Թագաւորներուն ու Նեղութ ։ 8 Իսրայէլացոց
վայ գալ գաղտասիրները իրենց անբարեսաւութեանց
համար ։ 13 Իրենց կեղծաւորութեանց համար ։ 18 ու իրենց
անպէտ Հաւատն համար ։

1 Բայց Հաւատ պիտի չըլլայ՝ ինչպէս
նեղութեան ժամանակը ,
Երբոր Հասկի առնոր ազգաց Զաբաւոնի
երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը ։
Հապա վերջին առնոր պիտի պատուի Ծովուն
ճամբան ,
Յորդանանու անդին կողմը՝ Հեթանոսաց Գա-
լիլեան ։

• յ՚ աբատրասվ. ա-
պատակի ու շատ-
ոսվ կոզասա-
Յոզվի ։
ֆ Տ՚ս գլ · ե · 16 ։
ֆֆ Թ՚ոգ · ժ՚ե · 29 ։
ֆֆ՚ գ · 9 · Գլ · ժ՚ե ·
3 ։
ֆ Նզ՚ե՚ռ · 15 · Ցոփ ·
թ · 7 ։
ա Գլ · ե · 1 · 8 · 6 ։
բ Գլ · ժ · 12 ։
գ Եզե · փառաբ
Յոզվի ։
դ Գլ · ի · 28 ։
ե Գլ · ե · 14 ։
զ Յոզվ · գ · 9 · 11 ։
է Կամ շնծանքին ը-
րէք ։
ը Եզե · Գոսի կա-
պեցէք ։
թ Գլ · ե · 1 · 8 · 6 ։
ժ Գլ · ժ · 12 ։
ժ՚ Գլ · ե · 14 · Գոզ ·
ե · 28 · 29 · Հաղմ ·
ը · 21 ։
ի Գլ · ե · 14 ։
ի՚ Գլ · ե · 2 ։
ի՚՚ ա Գնա · գ · 14 · 15 ·
Բնա · ի · 12 ։
§ Եզե · սրբեցէք ·
} Սապ · Հգ · 7 · Դաւի ·
Ժը · 5 ։
ն Եզեկ · ժա · 16 ։
ն՚ Գլ · իզ · 16 · Դաւ ·
ը · 34 · Հաղմ · թ ·
33 ։ ա Գնա · ը · 3 ։
ո Մատ · ի · 41 ։
Դաւ · ի · 18 · Հը-
ռաքմ · ի · 32 · Յոա ·
25 ։
չ Գլ · ծդ · 8 ։
չ՚ Ըմբ · ը · 3 · Դաւ · ի ·
ը · 23 · 38 ։
պ Երբ · ը · 13 ։
ջ Սապ · Հա · 7 · Զ-
գ · 8 ։
ռ Գլ · ԼԹ · 4 ։
ս Թագ · Լը · 8 ։
վ Գլ · ԼԹ · 3 ։
տ Սապ · Ծկ · 23 ։
ր Դաւ · Ժ՚ը · 29 ։
ց Մէք · գ · 6 ։
ց՚ Յոզ · Ժ՚ը · 11 ։
ւ Գլ · ե · 30 ։
փ Գլ · Թ · 1 ։
—
ք Գլ · ը · 22 ։
օ Բ Թագ · Ժ՚ե · 29 ·
ր Մն · Ժ՚ը · 4 ։

2 [1]Խաւարի մէջ պատրուղ ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ,
Մահուան ստուերին երկիրը բնակիչներուն
լոյս ծագեցաւ։
3 Ազգը չատցուցիր, անոր ուրախութիւնը մեծ-
ցուցիր.
Անոնք քու առջիդ կ'ուրախանան՝ հունձքի
առնին ուրախութեան պէս,
Ինչպէս կը ցնծան անոնք որ [2]աւար կը բաժ-
նեն։
4 Ինչու որ [3]Մադիամին օրուանը պէս՝
Անոր ծանր լուծը ու կռնակին [4]գաւազանը,
Ե՛ւ անոր վրայ բռնութիւն ընողին ցուպը կո-
տրեցիր։
5 Քանզի չատ ալիւնով պատերազմողներուն ամէն
[5]զինքերը
Եւ արիւնաթաթախ հանդերձները
Պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան։

6 Վասն զի [6]մեզի մանուկ մը ծնաւ,
Մեզի տղայ մը տրուեցաւ,
Եւ [7]իշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի
ըլլայ,
Ու անոր անունը պիտի կոչուի
[8]Քաջանչելի, խորհրդակից, [9]Հզօր Աստուած,
Յաւիտենականութեան Հայր, [10]Խաղաղութեան
Իշխան։
7 Դաւիթին աթոռին վրայ ու անոր թագաւո-
րութեանը վրայ
Անդ իշխանութեանը մեծնալուն ու խաղաղու-
թեանը [11]վախճան չկայ,
Որ հիմնուելով մինչև յաւիտեան
Իրաւունքով ու արդարութեամբ հաստատուէ
և զօրացնէ զանիկա։
[12]Զօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ ա-
սիկա։

8 Տէրը թակոբին պատգամ խրկեց,
Ու անիկա Իսրայէլին վրայ իջաւ։
9 Եւ բոլոր ժողովուրդը պիտի իմանայ,
Ա՛յսինքն Եփրեմ ու Սամարիայի բնակիչները,
Որոնք ամբարտաւանութեամբ և սրտի հպար-
տութեամբ կ'ըսեն,
10 Թէև պատիանները [13]եկան,
Բայց մենք տաշուած քարերով պիտի շի-
նենք.
Մոլախոտները կտրուեցան,
Բայց մենք անոնց տեղը եղևնափայտեր
պիտի դնենք։
11 Ուստի Տէրը անոր վրայ Ռասինին հակառա-
կորդները պիտի յարուցանէ,
Ու անոր թշնամիները պիտի [14]գրգռէ։
12 Ասորիները [15]արևելքէն, փղշտացիները [16]ա-
րեւմուտքէն.
Ու անոնք լեցուն բերանով Իսրայէլը պիտի
ուտեն։
[17]Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդի-
ալ, Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

13 Քանզի [18]ժողովուրդը զինքը զարնողին
չդարձաւ,
Ու զօրաց Տէրը չփնտռեր։
14 Եւ Տէրը Իսրայէլէն գլուխ ու պոչը,
Արմաւենիին ոստ ու կիսիները
[19]Մէկ օրուան մէջ պիտի կտրէ։
15 (Երէց ու պատուաւոր մարդը գլուխն է.
Եւ ստութիւն սորվեցնող մարգարէն պոչն է։)
16 Ու ան ժողովուրդին առաջնորդները կը մո-
լորեցնեն զանոնք,
Եւ անոնցմէ առաջնորդ ուածները պիտի կըլ-
լուին։
17 Ան պատճառաւ Տէրը անոր երիտասարդնե-
րուն [20]պիտի չհանճի,
Եւ անոր որբերուն ու այրեւարներուն պիտի
չողորմի.
Վասն զի [21]ամէնքն ալ կեղծաւոր ու չարա-
գործ եղան,
Եւ ամէն բերան անպատմութիւն կը խօսի։
[22]Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդի-
ալ, Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

18 Քանզի [23]անօրէնութիւնը կրակի պէս կ'այրէ,
Ցօխերը ու փուշերը կը ուտէ,
Անտառին թանձրախիտ ծառերը կ'այրէ.
Ու անոնք կը ցնդին վեր ելլող ծուխի
պէս։
19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն երկիրը պիտի
[24]այրի,
Ու ժողովուրդը հրոյ ճարակ եղածի պէս պի-
տի ըլլայ։
[25]Մարդ իր եղբօրը պիտի չխնայէ։
20 Եւ աջ կողմը եղածը պիտի յափշտակէ ու անօ-
թի պիտի մնայ,
Եւ ձախ կողմինն ալ պիտի ուտէ՝ [26]ու չկըշ-
տանայ։
[27]Ամէն մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի
ուտէ։
21 Մանասէ Եփրեմը՝ [28]— — — ու Եփրեմ Մա-
նասէն,
Եւ անոնք միասին Յուդայի վրայ [29]— — —
[30]Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդի-
ալ, Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

ա Մատ. գ. 10։ բ. ի. ե. 8. 14։ գ Դատ. ե. 30։ դ Եր. ե. 28։ ե Դատ. է. 22։ զ Ա՛ռ. ժգ. 9։ Գէն. ի. 26։ է Գէն. ժ. 5։ ժգ. 3։ ը Գէն. ժ. 5։ ժգ. 3։ թ Կամ առնագանձերը ժ Գէն. ժ. 6։ ի Գէն. է. 14։ ժա Գէն. ե. 14։ ժբ Դատ. ը. 44։ Դատ. ժ. 33։ ժգ Թագ. ժԲ. 31։ ժդ Գէն. ի. 10։ ժե Գէն. ժ. 17։ Ցայտ. ժԲ. 8։ ժզ Գէն. ժ. 12։ ժէ Ա՛ռ. ժգ. 9։ Գէն. ժ. 26։ ժը Գէն. ժ. 17։ Ցայտ. ժԲ. 8։ ի Գէն. ժ. 12։ ի Ա՛ռ. ժԲ. 10։ ժգ։ ի Մաղ. ե. 1։ ի Կամ խաւարի։ ի Մաղ. ե. 2։ ի Գէն. ժ. 17։ Մաղ. գ. 1։ ի Կամ խաւարի։ ի Մաղ. ե. 2։ ի Գէն. ժ. 14։ — Գէն. իգ. 26։ ի Գէն. իԲ. 26։ Ե. բնդ. ԺԲ. 9։ ի Հմր. 12. 17։ Գէն. ե. 25։ ժ. 14։ —

Գլ. ԺԹ

1 Մարգարէն բանաւորներուն համար վայ կը կարդայ. 5 Առաքեալներուն գալստեանը լսելով. իր ամբարտաւանութեանը համար պիտի կործանի. 20 Խորհրդին մէկ ծայրագոյնը պիտի ազատուի. 24 Խորտիկ կը միխիթարուի Առաքեալներուն ազատութեամբ.

1 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութեան կանոններ
կը սահմանեն,
եւ ան գիրերներուն՝ որ անիրաւութիւն կը
գրեն,
2 Որ ազքատներուն դատաստանը խոտորեն,
Ու իմ ժողովրդիս տնանկներուն իրաւունքը յափշտակեն.
Որ որբևարիները իրենց աւար ըլլան,
Ու որբերը կողոպտեն։
3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք հսկելութեան օրը,
Եւ հեռուստց գալու կործանման առեղը.
Ովնեութեան համար որո՞ն պիտի դիմէք.
Ու ձեր փառքը ո՞ւր պիտի թողուք.
4 Առանց ինձի գերեզիներուն մէջ պիտի ծռին,
Ու սպաննուածներուն մէջ պիտի իյնան։
Ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկրնցած է։

5 Վա՛յ Ասորեստանի նեռոյին՝ ո՛ր իմ բարկութեանս գաւազանը եղաւ.
Որուն ձեռքի ցասքը իմ սրտմտութիւնս է։
6 Զանիկա կ'ղրկեմ ազգի մը վրայ պիտի խրկեմ,
Ու իմ սրդռած ժողովրդիս դէմ հրամայեմ պիտի տամ անոր,
Որ աւար ժողվէ ու յափշտակութիւն ընէ,
Եւ զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկրտուի։
7 Բայց հանիկա այնպէս չմտածեր,
Ու սրտովը այնպէս չխորհիր.
Հապա իր միտքը գրեր է որ կորզընցնէ,
Եւ շատ ազգեր բնաջինջ ընէ։
8 Վասն զի կ'ըսէ,
Մի՞թէ իմ իշխաններս ամէնքն ալ թագաւորներ չե՞ն.
9 Քրազանէ Քիրքամիսի պէս չէ՞.
Եմեմի Արփատի պէս չէ՞.
Սամարիա Դամասկոսի պէս չէ՞։
10 Ինչպէս որ իմ ձեռքս թագաւորութիւններուն,
Որոնց կուռքերը երուսաղէմի ու Սամարիայի կուռքերէն չատ էին
11 Միթէ Սամարիային ու անոր կուռքերուն բրածիս պէս՝
Երուսաղէմին ու անոր կուռքերուն ալ այնպէս պիտի չընեմ։

12 Ու երբոր Տէրը Սիւոն լեռանը վրայ
Ու Երուսաղէմի մէջ իր ամէն գործքը կատարէ,
Ասորեստանի թագաւորին հպարտացած սրտին պտուղը՝
Եւ անոր ամբարտաւան աչքերուն փառքը պիտի քննեմ։
13 Զանիկ ըսելիք կ'ըսէ,
Ես իմ ձեռքս ուժովը
Ու իմ իմաստութեամբս ըրի այս,
Որովհետև ես խելացի եմ։
Եւ ազգերուն սահմանները վերցուցի,
Ու անոնց գանձերը յափշտակեցի,
Եւ զօրաւորի պէս բնակիչները ներքեւ ձգեցի։
14 Ու ինչ ձեռքս ժողովրդոց առատութիւնը բոյնի պէս գտաւ.
Եւ բոլոր երկիրը ժողվեցի,
Ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները.
Ու ես չարժող կամ բերան բացող
Կամ ճիկ հանող մը չեղաւ։
15 Միթէ հատաքարը իրմով կարող հարսնդէմ կը գոռոզանայ՞.
Կամ սղոցը գինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞։
Ասիկա գինքը գործածողը կրնայ վերցնողը չարժէր,
Եւ ցուղը բարձրացրնէր ան որ փայտ չէ։
16 Անոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը
Անոր գէր հարսնդէմներուն պիտի խրկէ,
Ու անոր փառքին տակը հրկէ մը պիտի վառէ
Բոցավառ հրդեհի պէս։
17 Եւ Իսրայէլին Լոյսը կրակ՝
Ու անոր Մեսրը բոց պիտի ըլլայ.
Եւ մէկ օրուան մէջ հատոր փուշերը ու տատասկերը
Ալրելով պիտի ապառէ։
18 Եւ անոր անտառին ու պարտէզին փառքը
Հոգին ու մարմինը պիտի հատցընէ.
Եւ հիմարող հիւանդի պէս պիտի ըլլայ։
19 Ու անոր անտառին ծառացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան,
Ինչպէս որ մէկ ոտպ մը կարենայ գրանցք գրել։

20 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը
Ու ճակտերին տունը ազատուածները
Մէկմէկու այ պիտի հաստատուին դիրենք զարնողին,
Հապա ճշմարտութեամբ Տէրոջը՝ Իսրայէլի

= Սպ. ԾԸ. ՝. ԶՅ. ՝ ՀՁ. ՝ ՀՁ. ՝ ՀՁ

Աստրին պիտի ապաւինին ։
21 Մնացորդք՝ Յակոբին մնացորդք
Հզօր Աստուծոյն պիտի դառնայ ։
22 Վասն զի՝ քու ժողովուրդդ, ով Իսրայէլ,
Թէև ծովու աւազին չափ ըլլայ,
Անոնցմէ միայն մը դարձ պիտի դառնայ ։
Նախասահմանեալ աւերումը արդարութեամբ
պիտի յորձակի ։
23 Հրաման զօրաց Եհովայ Տէրը բոլոր երկրին մէջ
Նախասահմանեալ աւերումը ի գործ պիտի
դնէ ։
24 Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ ։
Ով Սիօնի մէջ բնակող ժողովուրդս ,
Ասորեստանցիէն մի վախնար ։
Անիկա գէգ գաւազանով պիտի զարնէ ,
Եւ իր ցուպը քու վրադ պիտի վերցնէ՝ ըստ
գիպտացւոց կերպովը ։
25 Բայց շատ՝ քիչ ժամանակի մէջ չ՚ըլլայ բարկութիւնս
պիտի դադարի ,
Ու իմ պատուհասիս անոնց կորստեանը դէմ
դառնայ ։
26 Եւ զօրաց Տէրը հանար վրայ մէկ խարազան
մը պիտի վերցնէ՝
Օրէբի վէմին քովը Մադիամու հարուածին
պէս ։
Ու իր գաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցնէ ,
ինչպէս որ ըրաւ եգիպտոսի մէջ ։
27 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը որ՝ անոր բեռը քու
կռնակէդ՝
Ու անոր լուծը քու պարանոցդ պիտի վերնայ ։
Եւ լուծը՝ դիրութեան պատճառով պիտի
կոտրի ։

28 Անդէ՝ հասաւ Ներա , Մադրոն անցաւ ։
Ո՞ր իր կահ կարասիքը Մաքմասի մէջ տե՞
դաւորեց ։
29 Անցքէն անցան , Գաբայի մէջ ինձան ըրին ։
Ռամա վախցաւ , Սաւուղի Գաբաան փախաւ ։
30 Ով՝ Գաղղիմի աղջիկը , ձայնդ վերցուր ,
Լայիսին լսել տուր , Հովղ խեղճ՝ Անաթովթ ։
31 Մադմենա հեռացաւ ,
Գեբիմի բնակիչները փախան ։
32 Ցակաւեան այսօր՝ Նոբի մէջ պիտի կենայ ,
Դէպ ի՝ Սիօնի աղջիկանը լեռը՝ Երուսաղէմի
բլուրը
Ձեռքը պիտի շարժէ ։
33 Ահա զօրաց Տէր Եհովան
Ահաւոր զօրութեամբ դեղձիկ ոստերը պիտի
կտրէ ,
Եւ բարձրահասակները պիտի կտրուին ,
Ու բարձրերը պիտի ցածնան ։
34 Եւ Անիկա անտառին խիտ ծառերը երկաթով
պիտի կտրէ ։
Ու Լիբանան Հզօրին ձեռքովը պիտի ի՛նկնայ ։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Բեռնէի արմատէն ելած ընձիւղին խոսող Թագաւորութիւնը ։ 10 Հեղինակով Իսրայէլին գործը , ու հեթանոսաց կոչումը ։

1 Ու՝ Յեսսէին բունէն դուրս պիտի ելլէ ,
Եւ անոր արմատէն ընձիւղ պիտի բուսնի ։
2 Ու՝ անոր վրայ պիտի հանգչի Տէրոջը Հոգին ,
Իմաստութեան ու հանճարի Հոգին ,
Խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին ,
Գիտութեան և Աստուծոյ վախին Հոգին ։
3 Ու անիկա Տէրոջը վախովը պիտի հաճայ ։
Եւ իր աչքերուն տեսածին համեմատ պիտի
չդատի ,
Ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի
չյանդիմանէ ։
4 Հապա աղքատին դատը արդարութեամբ
պիտի տեսնէ ,
Ու երկրին զրկածներուն համար իրաւամբ
պիտի յանդիմանէ ։
Եւ իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի
զարնէ ,
Ու իր շրթունքներուն հոգիովը ամբարիշտը
պիտի մեռցնէ ։
5 Եւ իր մէջքի գօտին արդարութի՛ն
Ու իր երկյամսկներուն գօտին հաւատարմութի՛ն պիտի ըլլայ ։
6 Եւ Գայլը գառին հետ պիտի բնակի ,
Ու ինձը ուլին հետ պիտի պառկի ,
Եւ արջը ու առյդ առին ծը և պարարտ ցուլ
իրենք մէկտեղ՝ տեղն ի տեղ ։
Ու զանոնք մէկ պզտիկ աղջ մը պիտի քշէ ։
7 Եւ կովը արջին հետ պիտի ճարակի ,
Անոնց ձագերը մէկտեղ պիտի պառկին ,
Եւ առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ ։
8 Ու կաթնկեր տղան իժին վրայ պիտի
խաղայ ,
Եւ կաթնէն կտրուածը ձեռքը թաքուն իժին
վրայ պիտի դնէ ։
9 Անոնք՝ պիտի չվնասեն ու չապականեն իմ բոլոր սուրբ լեռանս վրայ ։
Քանզի երկիրը Տէրոջը գիտութեամբը պիտի
լեցուի ,
Ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն ։

ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆ ԱՍՈՐԻ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱՐ ՏԵՍՈՂ ՄԱՐԴԻԿ

Ա. Գլ. ի. 3։
Բ. Գլ. ի. 27։
Գ. Գլ. ը. 13։
Դ. Գլ. իբ. 22։
Ե. Գլ. իբ. 22։ Դան. ը. 27։ Ա. Մակաբ. ը. 27։ Բ. Մակաբ. ը. 28։
Զ. Գլ. ի. 6։
Է. Գլ. ժ.։
Ը. Կամ Եփրատայ։

ՀԱՄԱՐՈՒՆ ՄԸ.

Ա. Գլ. ծդ. 3։
Բ. Դան. ժա. 36։
Գ. Ը Թագ. ժի. 35։
Դ. Դատ. և. 25։ Գլ. ը. 27։ Բ. Մակաբ. ը. 4։
Ե. Գլ. ժգ. 26։ 27։
Զ. Գլ. ժգ. 25։
Է. Կամ օձման
Ը. Թագ. ժգ. 23։

Թ. Թագ. ժա. 4։
Ժ. Թագ. իե. 44։
ԺԱ. Գլ. է. 7։
ԺԲ. Գլ. ժգ. 7։
ԺԳ. Կամ պատասխան առաք. ամ Աստ. Մակաբ.
ԺԴ. Ցեղ. իա. 18։
ԺԵ. Թագ. իա. 1։
Իբ. 19։ Նկճմ. ժա. 32։

Ջագ. գ. 18։ Յայտ. ե. 5։
ԺԶ. Գլ. կա. 1։ Մատ. գ. 16։ Յովհ. ա. 32, 33։ գ. 34։
ԺԷ. Կամ ապահովեալ Եսբ. Հաս առնել։
ԺԸ. Ասպ. Նր. 2։ 4։ Յայտ. ԺԲ. 1։ Ժ. Թագ. գ. 9։ Մագ. Եբրա. իգ. 5։

Գ. ե. բ Թես. բ. 8։ Յայտ. ա. 16։ բ. 16. ԺԲ. 15։
ԺԸ. Եբրա. գ. 14։
ԺԹ. Գլ. կե. 25։ Եզեկ. իգ. 25։ Ովբ. բ. 18։
Ի. Գլ. ե. 23։ Գլ. բ. 4։ իբ. 9։
ԻԱ. Ովբ. բ. 14։

10 եւ Ւան օրը Ի՛նչ եսաէին մէկ արմատը պիտի
ըլլայ,
Որ պիտի կայնի ժողովրդոց դրօշակ ըլլալու
համար.
Զանիկա ազգերը պիտի փնտռեն.
Ու Ւանոր հանգիստը փառաւոր պիտի ըլլայ.
11 եւ Ւան օրը պիտի ըլլայ որ
Տէրը նորէն իր ձեռքը պիտի երկնցնէ,
Որ Ի՛ազատանէն, եղեռնասէն, Գաթռո-
րսէն, Եթէովպիայէն,
Եղամէն, Սենաարէն, Եմաթէն
Ու ծովու կղզիներէն իրեն առնէ
Իր ժողովրդին մնացած մնացորդը.
12 եւ ազգերուն դրօշակ պիտի վերցնէ,
Ու Իսրայէլին աքսորուածները պիտի ժողվէ.
Ու երկրին չորս անկիւններէն
Ցուգային կրծուածները պիտի ժողվէ.
13 Ու Ի՛եփրեմին նախանձը պիտի վերնայ,
Եւ Ցուդայի հալածիչները պիտի կորսուին.
Եփրեմ պիտի չնախանձի Ցուդային,
Ու Ցուդա պիտի չնեղէ Եփրեմը.
14 Հապա անոնք դէպ ի արեւմուտք փղ չնացուց
Ո՛ուսերուն վրայ պիտի Ցռչին,
Ո՛- Միասին արեւելքի բնակիչները պիտի կո-
զոպտեն.
Ի՛դոմի և Մոաբի վրայ ձեռքերնին պիտի
երկնցընեն,
Ու Ամմոնի որդիքը անոնց Ի՛պիտի հնազանդին.
15 եւ Տէրը եղիպտոսի Ի՛ծովուն լեզուն պիտի
Ի՛կործանի.
Ու իր Ի՛ողին սաստիկ զօրութեամբը ձեռքը
գետին վրայ պիտի երերցնէ,
Ու զանիկա եօթը Ի՛ձորակ պիտի զարնէ,
Ի՛նչպէս որ մարդ չէ կրնար քալել.
16 եւ իր ժողովրդին մնացած մնացորդին հա-
մար
Ի՛րաւուկ ճամբայ մը պիտի ըլլայ Ասորեստանէն,
Ինչպէս որ եղաւ Իսրայէլին
Ան օրը՝ որ եղիպտոսի երկրէն ելան.

ԳԼ. ԺԹ

1—6 Հաւատացեալներուն ուրախալից շնորհակալութիւնը Աս-
տուծոյ ազգմունիւններուն համար.

1 Ե՛ ան օրը պիտի ըսես,
Ով Տէր, քեզ պիտի օրհնեմ,
Որ Ի՛նձի բարկացած էիր,
Սակայն բարկութիւնդ Ի՛նձէ դարձաւ,
եւ զիս մխիթարեցիր.
2 Ահա իմ փրկութիւնս Աստուած է.

ա Գլ. բ. 31.
բ Ելս. ի. 1. Հաւտ.
ժե. 18.
գ Հաւտ. ժե. 19.
դ Երբ. գ. 1. Եւս.
ե Զաք. ժ. 10.
զ Զաք. ժ. 10.
է Ծագ. ե. 35. Ծագ.
ա. 1.
ը Երե. ի. 37. Ե-
զեկ. լե. 16. 17.
Ես. ի. 8. Ամո. ա. 11.
թ Կամ՝ անմահներուն
Ի Դատ. ժա. 41.
ժ Գլ. կ. 14.
ի Զաք. ժ. 11.
ի Կամ՝ չորցնել.
լ Ծագ. ժգ. 18.
խ Գլ. ժբ. 25.

ա Ելս. ժգ. 29. Գլ.
ծա. 10. կգ. 12. 13.
—
բ Գլ. բ. 11.
գ Ելս. ժե. 2. Սաղ.
ճժբ. 14.
դ Սաղ. ժգ. 18.
ե Ծագ. ժ. 10. 14.
զ. 37. 38.

Ես պիտի յաւատամ ու պիտի չվախնամ.
Քանզի իմ Ի՛զօրութիւնս ու օրհնութիւնս
Տէր Ի՛եհովան է,
Ու անիկա իմ փրկութիւնս եղաւ.
3 Եւ ուրախութեամբ ջուր պիտի քաշէք
փրկութեան աղբիւրներէն.
4 Ու ան օրը պիտի ըսէք,
Ի՛գոհացէք Տէրոջմէ, անոր անունը կանչե-
ցէք,
Անոր գործերը ազգերուն մէջ պատմեցէք,
Ծիշեցէք որ Ի՛անոր անունը բարձր է.
5 Ի՛Տէրոջը սաղմոս ըսէք,
Վասն զի անիկա մեծամեծ բաներ բրաւ.
Ասիկա բոլոր երկրի մէջ դիտցուած է.
6 Ով Ի՛Սիոնի բնակիչներ, աղաղակեցէք ու
ցնծացէք,
Քանզի ձեր մէջը Ի՛սրայէլին Սուրբը մեծ է.

ԳԼ. ԺԳ

1 Նատած իր բարեբախտ Ի՛գործ գնաց բանաձիները կը
ժողվէ. 6 Մարագ ձեռքով Ի՛արիւնը կարծանէ կը սպառ-
նայ. 10 Ի՛արիւնի անոյշ թիւնը.

1 Բաբիլոնի պատգամը որ Ամոսի որդւոյն
Եսայիան յայտնեցաւ.
2 Մերկ Ի՛ետեւանը վրայ Ի՛զօրական անկեցէք,
Ձեռնոց ձայն վերցուցէք,
Ի՛ձեռքով նշան ըրէք, որ իշխաններուն դռ-
ները դան.
3 Իմ Ի՛զօրացածներուս հրամայեր ըրի.
Իմ Ի՛զօրութիւնս իմ փառքիս համար ու
բանացողները
Իմ բարկութիւնս Ի՛իրենց կանչեցի.
4 Լեռներուն վրայ բազմութեան մը ձայն կայ
Մեծ ժողովրդի մը Ի՛նման պէս,
Միկտղ ժողովուած ազգերուն թագաւոր-
թեանցը ամբոխին ձայնը կայ.
Զօրաց Տէրը պատերազմի համար Ի՛զօրքերը
ածքէ կ'անցընէ.
5 Հեռաւոր երկրէ՛ երկնից ծայրէն՝
Տէրը ու անոր բարկութեանը գործիքները
Բոլոր երկիրը աւերելու կու գան.
6 Ողբացէք, վասն զի Ի՛Տէրոջը օրը մօտ է.
Ի՛Անիկա Ամենակարողէն Ի՛նչ աւերման պէս
կու գայ.
7 Անոր համար ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան,
Ու ամէն մարդուն սիրտը պիտի հալի.
8 Եւ անոնք պիտի սոսկան.
Նեղութիւն ու անձկութիւն պիտի սիրէ ածէ,
Ի՛ծննդական կնոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն.

ա Ամո. ժգ. 9 Սաղ.
ճե. 11.
բ Սաղ. ճթե. 4. 5. 16.
գ Սաղ. ճգ. 3.
դ Ելս. ի. 1. 21.
ե Սաղ. կը. 32. զբ. 1.
զ Գլ. ե. 26. ժշ. 3.
է Գլ. ծդ. 1. Սոփ.
գ. 14.
ը Գլ. ի. 38.
թ Ելս. ժ. 28.
ժ Ելս. ժ. 2. Սաղ.
ճժբ. 14.
ի Սաղ. ժգ. 18.
լ Ծագ. գ. 10. 14.
խ. 37. 38.

18 Գլ. խս. 14. 15.
—
ա Գլ. խս. 1. խ.
1 Երեմ. ծ. 3ա.
բ Երեմ. ծա. 25.
գ Գլ. ե. 26. ժշ. 3.
Երեմ. ծ. 8.
դ Գլ. ժ. 38.
ե Երե. ա. 11.

բաւս
զ Ծագ. գ. 11.
է Սաղ. ճթե. 2. 6.
ը Սոփ. ա. 7. Ծագ.
գ. 17.
թ Ծագ. լա. 23. Ծ.
մէկ. ա. 15.
ժ Սաղ. խը. 6. Գլ.
խս. 3.

Աչքն մարդ իր ընկերին վրայ պիտի Նայէ --
ապշի ,
Անոնց երեսները բոցագոյն պիտի ըլլան ։

9 Ահա Տէրոջը օրը կու գայ
Անգթութեամբ , սրտմտութեամբ և սաստիկ
բարկութեամբ ,
Որ երկիրը աւերակ դարձնէ ,
Ու անոր մեղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ ։
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու անոնց հասմա-
տեզութիւնները
Իրենց լոյսը պիտի չտան ։
Արեւը իր ելած պահուն պիտի խաւարի ,
Եւ լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ ։
11 Ու ես պիտի պատժեմ աշխարհը իր չարու-
թեանը համար ,
Եւ ամբարիշտները՝ իրենց անօրէնութեանը
համար ։
Ու Ինդպատնեղութեան ամբարտաւանութիւնը պի-
տի դադրեցնեմ ,
Եւ բռնաւորներուն գոռոզութիւնը պիտի
ցածցնեմ ։
12 Մարդը զուտ ոսկիէն՝
Ու Ոփիրի ոսկիէն պատուական պիտի ընեմ ։
13 Ուստի պիտի սարսեմ երկինքը ,
Ու երկիրը իր տեղէն պիտի սասանի
Զօրաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝
Անոր սաստիկ բարկութեանը օրը ։
14 Եւ Բ-ԷԼԵՒ ԲՆ-ԱԴԱՐԸ հալածուած այծեամին
պէս պիտի ըլլան ,
Ու ոչխարներու պէս՝ որ ընդոյ ժողվող
մը չկայ ։
Անոնց ամէն մէկը իր ժողովուրդին պիտի
դառնայ ,
Եւ ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի ։
15 Որ գտնուի՝ պիտի խոցուի ,
Եւ ով որ բռնուի՝ սրով պիտի իյնայ ։
16 Նաև անոնց տղաքը աչքերնուն առջեւ գետնի
պիտի զարնուին ,
Անոնց տուները պիտի կողոպտուին ,
Եւ անոնց կիներուն պիտի պղծուին ։

17 Ահա անոնց վրայ Մարաց ՈՒԶ պիտի յա-
րուցանեմ ,
Որ անոնք արծաթին բանի տեղ չեն դներ ,
Ու ոսկիէն չեն ախորժիր ։
18 Ան՝ նաև աղեղները երիտասարդները պիտի խոցեն ,
Ու անոնք պտուղին գթութիւն պի-
տի չունեն ,
Եւ անոնց աչքը պիտի չխնայէ տղաքներուն ։
19 Ու Թագաւորութիւններուն փառքը
Եւ Քաղդէացւոց փառաւորութեանը պար-
ծանքը նզով Բաբիլոնը
Տ-ԾՈՒ-ԼԻՆ պիտի ըլլայ ,
Ինչպէս որ Աստուած Սոդոմն ու Գոմորը կոր-
ծանեց ։
20 Հոն յաւիտեան բնակութիւն պիտի չըլլայ ,
Եւ ազգ ազգ մարդ պիտի չբնակի ։
Ու հոն Արաբացիք վրան պիտի չխնդնեն ,
Եւ հովիւները իրենց հօտ հոն պիտի չպառկե-
ցընեն ։
21 Հապա հոն «վայրենի կատուները» պիտի պառ-
կին ,
Ու անոնց տուները ոռնացող անասուններով
պիտի լեցուին ։
Եւ հոն ջայլամներ պիտի բնակին ,
Ու հոն այծամորդները պիտի կատրուն ։
22 Եւ անոր պալատներուն մէջ բորենիներ՝
Ու զբօսանաց տուներուն մէջ ճագարներ պի-
տի կանչուրտուն ։
Եւ անոր ԺԱՄանակը հասնելու վրայ է ,
Ու անոր օրերը ալ պիտի չերկարին ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Քանզի ողորմութեամբ Իսրայէլին գերդպրթու-
թիւն · և անոնց Բաբիլոնի վրայ երգելու յանդիման եղեր ։
2 Աստուծոյ խորհուրդը Բաբելացւոյն գեմ , 9 և անոր տգա-
նոտիլը Քաղդէացւոց գեմ ։

1 Վասն զի Տէրը ողորմի պիտի ընէ Յակոբին ,
Եւ իսրայէլը նորէն ընտրեալ պիտի ընտրէ ,
Ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի հան-
գըստացընէ ։
Եւ օտարազգիներ պիտի միանան անոնց ,
Ու Յակոբին տունը պիտի յարին ։
2 Եւ ժողովուրդները զանոնք պիտի առնեն ու
Հիրենց տեղը պիտի տանին ։
Ու իսրայէլի տունը պիտի ժառանգէ զանոնք
Տէրոջ երկրին վրայ՝
Իբրև ծառաներ ու աղախիններ ։
Եւ անոնք իրենց գերեվարները գերի պիտի
առնեն ,
Ու իրենց բռնաւորներուն վրայ պի-
տի տիրեն ։
3 Եւ պիտի ըլլայ որ երբոր Տէրը քեզ հան-
գըստացընէ քու ալխատանքէդ , տանջան-
քէդ ու քու վրադ դրուած ծանր ծառայու-
4 թենէն , բաբիլոնի թագաւորին համար առ
առակը գրուցես ու բանս ,
Ինչպէս գազարեցաւ բռնաւորը ,
Ինչպէս գադարեցաւ հարկապահանջ ։

5 Տէրը խորտակեց չարերուն գաւազանը ,
Իշխանաց գաւազանը ,
6 Որ ցաւով ազգերը կը զարնէր հարուած
վրայ հարուածով ,
Որ բարկութեամբ ազգերուն կը տիրէր ,
Որ անխնայ հալածանքով կը հալածէր ։
7 Ամբողջ երկիրը հանգիստ ու խաղաղ է ,
Ուրախութեան ձայն կը հանեն ։
8 Եղեւոնները ալ քեզի համար կ'ուրախանան ,
Եւ Լիբանանի մայրի ծառերը ,
Թէ՝ Որչափ որ դուն անկար եղար ,
Մեզի հատնող չելլար ։
9 Վարը Հեղեղը քեզի համար խռովեցաւ ,
Որ քու գալուստդ դիմաւորէ ,
Քեզի համար հոգիները զարթուցանէ ,
Երկրի բոլոր մեծամեծները ոտքի հանէ ,
Ազգերուն բոլոր թագաւորները իրենց գա-
հերէն վերցընէ ։
10 Բոլորն ալ քեզի պիտի ըսեն ,
Թէ՝ Դուն ալ մեզի պէս տկարացար ,
Մեզի հաւասար եղար ։
11 Քու փառքդ գերեզման իջաւ ,
Քու նուագներուդ ձայնը ,
Որդեր քու տակդ փռուեցան ,
Ու որդերը քեզ ծածկեցին ։
12 Ինչպէ՞ս ինկար երկնքէն ,
Ո՛վ Արուսեակ , առտուն ծագող աստղ ,
Ինչպէ՞ս կտրուեցար երկրի վրայ ,
Ո՛վ ազգերը կոխկրտող ։
13 Դուն որ սրտիդ մէջ կ'ըսէիր ,
Թէ՝ Երկինք պիտի ելլամ ,
Աստղերուն վրայ՝ Աստուծոյ գահս պիտի
բարձրացընեմ ,
Ու ժողովի լերան վրայ պիտի նստիմ ,
Հիւսիսի կողմերը ։
14 Ամպերուն վրայէն պիտի ելլամ ,
Ու Բարձրեալին պէս պիտի ըլլամ ։
15 Բայց գերեզման պիտի իջնես ,
Ու խորխորատին խորերը ։
16 Քեզ տեսնողները քեզի պիտի նային ,
Քեզի պիտի խորհին ,
Թէ՝ Ասիկա՞ է այն մարդը ,
Որ երկիրը պիտի դողացընէր ,
Թագաւորութիւնները պիտի սասանեցընէր ։
17 Որ աշխարհը անապատ դարձուց ,
Քաղաքները աւերեց ,
Իր գերիները տուն չարձակեց ։
18 Ազգերուն բոլոր թագաւորները ,
Ամէնքն ալ իրենց տունը ,
Փառաւորութեամբ պառկեցան ։
19 Բայց դուն քու գերեզմանէդ դուրս նետուած
ես ,
Ատելի ճիւղի պէս ,
Սպանեալներու հագուստով ծածկուած ,
Որոնք նիզակի հարուածով կ'իջնեն
Քարայրի քարերուն ,
Ինչպէս մսուած դիակի պէս ։
20 Անոնց հետ պիտի չմիանաս թաղման ,
Վասն զի քու երկիրդ աւերեցիր ,
Քու ժողովուրդդ սպաննեցիր ։
Չարագործներուն սերունդը յաւիտեան պի-
տի չյիշուի ։
21 Անոնց հայրերուն անօրէնութեանը համար
մորթի պատրաստեցէք անոնց տղաքներուն ,
Որպէս զի չյառնեն ու երկիրը չժառանգեն ,
Եւ երեսը աշխարհի քաղաքներով չլեցնեն ։
22 Ես անոնց դէմ պիտի յարուցանեմ ,
Կ'ըսէ Զօրաց Տէրը ,
Ու Բաբելոնէն անունը ու մնացորդը պիտի
կտրեմ ,
Կ'ըսէ Տէրը ,
Եւ զանիկա ետին ձգեմ ,
Կ'ըսէ Տէրը ։
23 Ու զանիկա ոջիլի բոյն պիտի ընեմ ,
Ու ճահիճներ պիտի ըլլան ,
Եւ զանիկա կորստեան ջուրերով պիտի
ջնջեմ ,
Կ'ըսէ Զօրաց Տէրը ։
24 Զօրաց Տէրը երդում ըրաւ ,
Թէ՝ Ինչպէս որ խորհեցայ ,
Այնպէս պիտի ըլլայ ,
Եւ ինչպէս որ կանխեցի ,
Այնպէս պիտի կենայ ։
25 Որ Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջ պիտի
խորտակեմ ,
Ու իմ լերանցս վրայ պիտի կոխկրտեմ ։
Անոր լուծը պիտի հեռանայ անոնցմէ ,
Եւ անոր բեռը պիտի քաշուի անոնց ուսերէն ։
26 Ասիկա է խորհուրդը ,
Որ ամբողջ երկրին համար խորհեցայ ,
Եւ ասիկա է ձեռքը ,
Որ ամբողջ ազգերուն վրայ երկարած է ։
27 Զօրաց Տէրը խորհեցաւ ,
Ո՞վ պիտի խափանէ ,
Եւ իր ձեռքը երկարած է ,
Ո՞վ պիտի դարձընէ ։

28 Ահազ թագաւորին մեռած տարին այս
բանը եղաւ ։
29 Ով որ ամբողջ Փղշտացի ես ,
Մի՛ ուրախանար ,
Որ քեզ զարնող գաւազանը կոտրտուեցաւ ,
Վասն զի արմատէն օձ մը պիտի ելլայ ,
Եւ անոր պտուղը թունաւոր վիշապ մը պիտի
ըլլայ ։
30 Ու աղքատներուն անդրանիկները պիտի
կերակրուին ,
Եւ կարիքաւորները ապահովութեամբ պիտի
պառկին ,
Ու անոնց արմատը սովով պիտի մեռցընեմ ,
Եւ անոնց մնացեալները պիտի սպաննուին ։
31 Ով դուռ , ողբա ,
Ով քաղաք , աղաղակէ ,
Ով Փղշտացի ամբողջ ես ,
Հալեցաւ ,
Վասն զի հիւսիսէն ծուխ մը պիտի գայ ,
Եւ անոր զօրքերուն մէջ մէկ մը պիտի չմնայ ։
32 Ուրեմն ի՞նչ պատասխան պիտի տրուի
ազգին պատգամաւորներուն ։
Որ Տէրը Սիոնը հաստատեց ,
Եւ անոր ժողովուրդին աղքատները պիտի
յուսան անոր մէջ ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Վասն զի Տէրը Յակոբին պիտի ողորմի ,
Եւ դարձեալ Իսրայէլը պիտի ընտրէ ,
Ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի հան-
գըստացընէ ։
Եւ օտարազգիները պիտի միանան անոնց ,
Ու Յակոբին տունը պիտի յարին ։
2 Եւ ժողովուրդները զանոնք պիտի առնեն ու
Հիրենց տեղը պիտի տանին ։
Ու իսրայէլի տունը պիտի ժառանգէ զանոնք
Տէրոջ երկրին վրայ՝
Իբրև ծառաներ ու աղախիններ ։
Եւ անոնք իրենց գերեվարները գերի պիտի
առնեն ,
Ու իրենց բռնաւորներուն վրայ պի-
տի տիրեն ։
3 Եւ պիտի ըլլայ որ երբոր Տէրը քեզ հան-
գըստացընէ քու ալխատանքէդ , տանջան-
քէդ ու քու վրադ դրուած ծանր ծառայու-
4 թենէն , բաբիլոնի թագաւորին համար առ
առակը գրուցես ու բանս ,
Ինչպէ՞ս դադրեցաւ բռնաւորը ,
Ինչպէ՞ս դադրեցաւ հարկապահանջ ։

5 Տէրը խորտակեց չարերուն գաւազանը ,
Իշխանաց գաւազանը ,
6 Որ ցաւով ազգերը կը զարնէր հարուած
վրայ հարուածով ,
Որ բարկութեամբ ազգերուն կը տիրէր ,
Որ անխնայ հալածանքով կը հալածէր ։
7 Ամբողջ երկիրը հանգիստ ու խաղաղ է ,
Ուրախութեան ձայն կը հանեն ։
8 Եղեւոնները ալ քեզի համար կ'ուրախանան ,
Եւ Լիբանանի մայրի ծառերը ,
Թէ՝ Որչափ որ դուն անկար եղար ,
Մեզի հատնող չելլար ։
9 Վարը Հեղեղը քեզի համար խռովեցաւ ,
Որ քու գալուստդ դիմաւորէ ,
Քեզի համար հոգիները զարթուցանէ ,
Երկրի բոլոր մեծամեծները ոտքի հանէ ,
Ազգերուն բոլոր թագաւորները իրենց գա-
հերէն վերցընէ ։
10 Բոլորն ալ քեզի պիտի ըսեն ,
Թէ՝ Դուն ալ մեզի պէս տկարացար ,
Մեզի հաւասար եղար ։
11 Քու փառքդ գերեզման իջաւ ,
Քու նուագներուդ ձայնը ,
Որդեր քու տակդ փռուեցան ,
Ու որդերը քեզ ծածկեցին ։
12 Ինչպէ՞ս ինկար երկնքէն ,
Ո՛վ Արուսեակ , առտուն ծագող աստղ ,
Ինչպէ՞ս կտրուեցար երկրի վրայ ,
Ո՛վ ազգերը կոխկրտող ։
13 Դուն որ սրտիդ մէջ կ'ըսէիր ,
Թէ՝ Երկինք պիտի ելլամ ,
Աստղերուն վրայ՝ Աստուծոյ գահս պիտի
բարձրացընեմ ,
Ու ժողովի լերան վրայ պիտի նստիմ ,
Հիւսիսի կողմերը ։
14 Ամպերուն վրայէն պիտի ելլամ ,
Ու Բարձրեալին պէս պիտի ըլլամ ։
15 Բայց գերեզման պիտի իջնես ,
Ու խորխորատին խորերը ։
16 Քեզ տեսնողները քեզի պիտի նային ,
Քեզի պիտի խորհին ,
Թէ՝ Ասիկա՞ է այն մարդը ,
Որ երկիրը պիտի դողացընէր ,
Թագաւորութիւնները պիտի սասանեցընէր ։
17 Որ աշխարհը անապատ դարձուց ,
Քաղաքները աւերեց ,
Իր գերիները տուն չարձակեց ։
18 Ազգերուն բոլոր թագաւորները ,
Ամէնքն ալ իրենց տունը ,
Փառաւորութեամբ պառկեցան ։
19 Բայց դուն քու գերեզմանէդ դուրս նետուած
ես ,
Ատելի ճիւղի պէս ,
Սպանեալներու հագուստով ծածկուած ,
Որոնք նիզակի հարուածով կ'իջնեն
Քարայրի քարերուն ,
Ինչպէս մսուած դիակի պէս ։
20 Անոնց հետ պիտի չմիանաս թաղման ,
Վասն զի քու երկիրդ աւերեցիր ,
Քու ժողովուրդդ սպաննեցիր ։
Չարագործներուն սերունդը յաւիտեան պի-
տի չյիշուի ։
21 Անոնց հայրերուն անօրէնութեանը համար
մորթի պատրաստեցէք անոնց տղաքներուն ,
Որպէս զի չյառնեն ու երկիրը չժառանգեն ,
Եւ երեսը աշխարհի քաղաքներով չլեցնեն ։
22 Ես անոնց դէմ պիտի յարուցանեմ ,
Կ'ըսէ Զօրաց Տէրը ,
Ու Բաբելոնէն անունը ու մնացորդը պիտի
կտրեմ ,
Կ'ըսէ Տէրը ,
Եւ զանիկա ետին ձգեմ ,
Կ'ըսէ Տէրը ։
23 Ու զանիկա ոջիլի բոյն պիտի ընեմ ,
Ու ճահիճներ պիտի ըլլան ,
Եւ զանիկա կորստեան ջուրերով պիտի
ջնջեմ ,
Կ'ըսէ Զօրաց Տէրը ։
24 Զօրաց Տէրը երդում ըրաւ ,
Թէ՝ Ինչպէս որ խորհեցայ ,
Այնպէս պիտի ըլլայ ,
Եւ ինչպէս որ կանխեցի ,
Այնպէս պիտի կենայ ։
25 Որ Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջ պիտի
խորտակեմ ,
Ու իմ լերանցս վրայ պիտի կոխկրտեմ ։
Անոր լուծը պիտի հեռանայ անոնցմէ ,
Եւ անոր բեռը պիտի քաշուի անոնց ուսերէն ։
26 Ասիկա է խորհուրդը ,
Որ ամբողջ երկրին համար խորհեցայ ,
Եւ ասիկա է ձեռքը ,
Որ ամբողջ ազգերուն վրայ երկարած է ։
27 Զօրաց Տէրը խորհեցաւ ,
Ո՞վ պիտի խափանէ ,
Եւ իր ձեռքը երկարած է ,
Ո՞վ պիտի դարձընէ ։

28 Ահազ թագաւորին մեռած տարին այս
բանը եղաւ ։
29 Ով որ ամբողջ Փղշտացի ես ,
Մի՛ ուրախանար ,
Որ քեզ զարնող գաւազանը կոտրտուեցաւ ,
Վասն զի արմատէն օձ մը պիտի ելլայ ,
Եւ անոր պտուղը թունաւոր վիշապ մը պիտի
ըլլայ ։
30 Ու աղքատներուն անդրանիկները պիտի
կերակրուին ,
Եւ կարիքաւորները ապահովութեամբ պիտի
պառկին ,
Ու անոնց արմատը սովով պիտի մեռցընեմ ,
Եւ անոնց մնացեալները պիտի սպաննուին ։
31 Ով դուռ , ողբա ,
Ով քաղաք , աղաղակէ ,
Ով Փղշտացի ամբողջ ես ,
Հալեցաւ ,
Վասն զի հիւսիսէն ծուխ մը պիտի գայ ,
Եւ անոր զօրքերուն մէջ մէկ մը պիտի չմնայ ։
32 Ուրեմն ի՞նչ պատասխան պիտի տրուի
ազգին պատգամաւորներուն ։
Որ Տէրը Սիոնը հաստատեց ,
Եւ անոր ժողովուրդին աղքատները պիտի
յուսան անոր մէջ ։

5 Ցերը Կամքարիչներուն գալազանը
Ու Իշխողներուն ցուպը կոտրեց։
6 Զբռնութեամբ և անդադար Հարուածով
ազգերը զարնողը՝
Եւ բարկութեամբ Ժողովուրդներուն վրայ
Իշխողը
Հէ՞ն կը հալածուի, ու արգիլող մը չկայ։
7 Բոլոր երկիրը հանգստացաւ — Հանգարտեցաւ,
Եւ ցնծութեան ձայներ կը Հանեն։
8 Նաև Մայրերը — Լիբանանի եղևիններըդ
Քեզի համար կ'ուրախանան — Ի՛նչպէս,
Քանի որ դուն պառկեր ես՝
Մեր վրայ Հեդ կտրող չելաւ։
9 Դժոխքը վարէն քեզի համար դղրդեցաւ,
Որ քու գալուստդ դիմաւորէ։
Քեզի համար արթընցուց մեռելները՝
Երկրիս բոլոր իշխանները,
Բոլոր ազգերուն թագաւորները
Իրենց աթոռներէն վերցուց։
10 Անոնք ամէնը պատասխան կու տան ու
քեզի կ'ըսեն,
Մի՞թէ դո՛ւն ալ մեզի պէս տկարացար
Ո՞ր մեզի նմանեցար։
11 Քու փառքդ՝ Նուէրներուդ ձայնը գե-
րեզմանը իջաւ։
Քու տակդ գետուններ տարածուեցան,
Ու որդերը քեզ կը ծածկեն։
12 Ով առաւուտուն Ծագող Աստեղակ,
Ի՞նչպէս երկինքէն ինկար
Ո՞ր մինչև գետինը կործանեցար,
Դուն որ ազգերը նկուն կ'ընէիր։
13 Դուն սրտիդ մէջ ըսած էիր,
Երկինքը կ'ելլեմ
Ո՞ր իմ աթոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր
բարձրացընեմ։
Եւ Ժողովքի լեռը՝ Հիւսիսի ծովերը բե-
նակիմ։
14 Ամպերու բարձրութիւններուն վրայ կ'ել-
լեմ,
Բարձրելոյն նմանիմ։
15 Բայց հո՛ դժոխքը կ'իջնես՝ դէպի խո-
րունկ տեղատեղը։
16 Քեզ տեսնողները քու վրադ պիտի զար-
մանան,
Ու քեզի նայելով ըսե՛ն ըսե՛ն,
Ա՛ս ան մարդն է որ երկիրը կը սարսէր,
Թագաւորութիւնները կը դողացընէր։
17 Աշխարհս անապատ կը դարձընէր,
Եւ անոր քաղաքները աւերակ կ'ընէր,
Ո՞ր իր գերիները տուներնին չէր թողեր։
18 Ազգերուն բոլոր Թագաւորները

Ամէն մէկը պատուով իր տանը մէջ կը պառկի։
19 Բայց դուն գաղջելի ընձիւղի մը պէս,
Դէպի քարերուն մէջը իջնող
Սրով խոցոտած մեռելներուն հանդերձին
պէս,
Ոտքի տակ կոխուած դիակի պէս
Քու գերեզմանէդ դուրս նետուեցար։
20 Դուն Թաղամով անոնց հետ չես միանար,
Քանզի քու երկիրդ աւերեցիր
Ու ժողովուրդդ սպաննեցիր։
Չարագործներուն սերունդը յաւիտեան պիտի
չյիշուի։
21 Սպանութիւն պատրաստեցէք անոր տը-
ղոցը՝
Իրենց հայրերուն անօրէնութեանը հա-
մար,
Որ չելլեն ու երկիրը չժառանգեն,
Եւ աշխարհս երեսը Թշնամիներով չլե-
ցընեն։
22 Քանզի զօրաց Տէրը կ'ըսէ որ
Անոնց վրայ պիտի ելլեմ,
Եւ Բաբելոնի Անունը ու Մնացորդը
Եւ Զաւակը ու սերունդը պիտի կորսը-
կ'ըսէ Տէրը։
23 Եւ Զանիկա պղնձերուն ժառանգութիւն
Ու Ջուրի լճակներ պիտի ընեմ.
Եւ կորանան աւերով պիտի աւերմ զանիկա՝
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
24 Զօրաց Տէրը երդում բրաւ ու բսաւ,
Ինչպէս որ խորհեցայ՝ անշուշտ անանկ պիտի
ըլլայ,
Ու ինչ որ որոշեցի՝ ան պիտի կատարուի։
25 Որ Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջ պիտի կոտ-
րեմ,
Ու զանիկա լեռներուս վրայ պիտի կոխկրա-
տեմ։
Եւ անոր լուծը անոնց վրայէն պիտի վերնայ,
Ու անոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վերնայ։
26 Բոլոր երկրիս համար որոշուած Նախատա-
մասներուն սա՛ սկսակ է.
Ու ամէն ազգերուն վրայ երկրնցած ձեռքը
սա՛ սկսակ է։
27 Վասն զի զօրաց Տէրը Նախատահմանեց,
Եւ ո՞վ կրնայ ետ դարձընել.
Ու անոր ձեռքը երկրնցած է,
Եւ ո՞վ կրնայ զանիկա ետ դարձընել։
28 Ա՛զքայ Թագաւորին մեռած տարին սա
պատգամը եղաւ.
29 Ով բոլոր փղշտացւոց երկիր,

Ե Ա՛զ. ՀԻՇ. 2։
Ը Գէ. ՅԵՐ. 12։ Եզեկ.
ԼՈ. 16։
Թ Եզեկ. ԼԲ. 21։
Ի Գէ. ԼՋ. 4։
Լ Մաա. Ժա. 23։
Խ Դան. Բ. 10։
Ծ Ա՛զ. Խբ. 2։
Կ Գէ. Խե. 8։ ԹԹԱԿ.
Բ. 8։
Հ Մաա. Ժա. 23։
Ձ Ցօփ. Ժբ. 19։ Ա՛զ.
Խ. 10։ Լե. 33։
ՀԱՒ. 13։
Ղ Եզ. Ի. 5։ Մաա.
Խդ. 35։
Մ Կամ քաղաքներով
Ն Ա՛մաւ. Ի. 7։ Բ.

ԹԻՄ. Դա. 62։
Շ Թագ. Ժբ. 10։
Ո Ցօփ. Ժբ. 19։
Չ Գէ. ԼՋ. 11։ Սաք.
Բ. 14։
Պ Գէ. Ի. 27։
Ջ Ր Մն. Ի. 6։ Ցօփ.
Ի. 13։ Իգ. 13։
Ա՛զ. ԼՋ. 11։ Ես.
ԱԱԹ. ԺԲ. 21։ Իա.
30։ Գէ. Իգ. 13։
Դան. Գ. 31։ 35։
Գ Թագ. Ժգ. 20։

Արեզ զաւնդին գաւազանը կոտրելուն համար մի ուրախանար ։
քանզի օձին արմատէն քարր պիտի ելլէ ,
Ու անոր պատղը կիզող թևաւոր օձ պիտի ըլլայ ։
30 Եւ աղքատներուն անդրանիկները պիտի կերակրին ,
Ու չքաւորները ապահովութեամբ պիտի պառկին ։
Եւ քու արմատդ սովով պիտի կորսընցնեմ ,
Ու անիկա քու մնացորդդ պիտի մեռցընէ ։
31 Ողբա , ով դուռն , ազազակէ , ով քաղաք ։
Դուն , ով բոլոր փղշտացւոց երկիր , տակնուվրայ պիտի ըլլաս ։
Քանզի հիւսիսէն մէկ ծուխ մը կու գայ ,
Ու անոր զօրքերէն ատանգական մը պիտի չըլլայ ։
32 Եւ ազգաց դեսպաններուն ի՞նչ պատասխան պիտի տրուի ։
Թէ Տէրը Սիոնին հիմնուրը հաստատեց ,
Ու անոր ժողովուրդին աղքատները հոն պիտի ապաստանին ։

ԳԼ · ԺԵ

1–9 Մոաբին ազատի վիճակը ։

1 Մոաբի պատգամը ։
Ցիրաւի Մոաբին Ար գիշերով կոխատնցաւ — կործանեցաւ ։
Ցիրաւի Մոաբին Կիր գիշերով կոխատնցաւ — կործանեցաւ ։
2 Դիբոնի տաճարը ու Դիբոն
Ը- բարձր տեղերը ելաւ լալու համար ։
Նաբաւի ու Մեդաբայի վրայ Մոաբ պիտի ողբայ ։
Անոր ամէն գլուխները կնասակ պիտի ըլլայ ,
Ամէն մօրուք պիտի կտրուի ։
3 Անոր փողոցներուն մէջ քուրձ պիտի հագնին ,
Անոր տանիքներուն վրայ ու հրապարակներուն մէջ
Ամէնքը պիտի ողբան ու ողան ։
4 Հեշբոն ու Եղէաղէ պիտի աղազակեն ,
Անոնց ձայնը մինչև Յասա պիտի լսուի ։
Անոր համար Մոաբին ազատազէնները պիտի կանչուրտանին ,
Իրենց հոգին պիտի ձանձրանան ։
5 Իմ սիրտս Մոաբի համար պիտի աղազակէ ,
Անոր փախստականները Սեղբ մինչև Եգլաթ Շելիսիա պէս պիտի ելլեն ,
Լուհիթի զառիվերը լալով պիտի ելլեն ,
Հորոնայիմի ճամբան կոտրածի աղազակ պիտի հանեն ։
6 Քանզի Նեմրիմի ջուրերը կ'աւերուին ,
Քանզի խոտը կը չորնայ , կանանչ խոտը կը հանուի
Ը- կանանչութիւն չմնար ։
7 Անոր հարստութիւնը , ինչ որ ձեռք բերած էին ,
Ու բոլոր պահածնին ուռիներուն ձորը պիտի տանին ։
8 Քանզի Մոաբին սահմանը աղազակ չրջապատեց ։
Անոր ողբը մինչև Եգլայիմ ,
Անոր ողբը մինչև Բերելիմ հասաւ ։
9 Քանզի Դիմոնի ջուրերը արիւնով պիտի լեցուին ։
Քանզի Դիմոնի վրայ աւելի չբերի
Ը- Մոաբէն ազատուածներուն վրայ
Ու երկրին մնացորդին վրայ հաւնեցներ պիտի խրկեմ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Մոաբացիներ կը յորդորուին Մոաբացիները որ Սիոնի թագաւորութեանը հնազանդին · 6 անոնց պարծանքին կ'ընէ իրենց ամբարտաւանութեանը համար · 9 անոնց վրայ կ'ողայ · 12 անոնց վրայ հառաչանք կ'իջեցնէ ։

1 Ղրկեցէք գառը երկրի տիրողին ,
Վէմէն անապատի ճամբայով Սիոնի աղջկան լեռը ։
2 Ու Մոաբին աղջիկները Առնոնի անցքերուն քովը՝
Բոյնէն վռնտուած թափառական թռչնի պէս պիտի ըլլան ։
3 Խորհուրդ տուր , դատաստան ըրէ ·
Քու հովանիդ կէս օրուան տակը գիշերի պէս դիր ,
Ազքատուածները պահէ — փախստականները ձեռք մի տար ։
4 Իմ ազքատուածներս Թող քու քովդ պահդուխան պէս բնակին , ով Մոաբ ·
Դուն անոնց ծածկոյթ եղիր կործանողին երեսէն ։
Քանզի բռնաւոր չմնաց , աւերդը պակեցաւ ,
Ը- կոխողները երկրին վրայէն վերցան ։
5 Ու Թախտը ողորմութեամբ պիտի հաստատուի ·
Եւ անոր վրայ Դաւիթի խորանին մէջ
Ճշմարիտութեամբ դատաւոր մը պիտի նստի Ճշմարտութիւնով ,
Որ իրաւունքը պիտի փնտռէ ,
Ու արդարութիւնը շուտով ի գործ պիտի դնէ ։
6 Մոաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք ,
Անիկա խիստ ամբարտաւան է ·

ա Բ Մն · իբ · 6 ·
գ Թագ · ժբ · 8 ·
է Սաղ · ԻԸ · 1 · 2 · Ամ · 18 ·
ը Մաթ · գ · 18 · Ջ.ագ · Ժ · 11 ·
— Ելեմ · իբ · 1 · Ես · 1 · 2 · Ամ · բ · 1 ·
ե Թագ · իս · 23 ·
զ Գէս · ԺԸ · 12 ·
է Ջեր · Ղ.Ե · իս · 2 · Գէ · գ · 24 · իբ · 18 ·
թ Գէս · ԺԸ · 9 ·
ժ Գէս · ԺԸ · 11 · Ելեմ · իբ · 1 · Ես · 11 · 37 · 28 · Ելեմ · ե · 18 ·
ի Ելեմ · իբ · 5 ·
ժա Գէս · ԺԸ · 13 ·
ժբ Գէս · ԺԸ · 14 · Ելեմ · իբ · 34 ·
ժգ Գէս · ԺԸ · 15 · Ելեմ · իբ · 5 · Ես · 16 · 9 · Ամ · գ · 1 · Ես · 2 · Գէ · գ · 24 · իբ · 18 ·
ժդ Գէս · ԺԸ · 11 · Ելեմ · իբ · 31 ·
ժե Գէս · ԺԸ · 14 · Ելեմ · իբ · 34 ·
ժզ Թագ · ԺԸ · 25 · —
ժէ Թագ · գ · 4 ·
ժը Թագ · ԺԸ · 7 · Ես · 13 ·
ժթ Դան · է · 14 · 27 · Միք · գ · 7 · Զաք · ժ · 33 ·
ի Սաղ · հր · 9 · 29 · 13 · 95 · 9 ·
իա Ելեմ · իբ · 29 · Ամ · բ · 10 ·

Անոր գոռոզութիւնը , ամբարտաւանութիւնը
ու սրտմտութիւնը ընչի՛ս ։
Անոր մնադարձ խօսքերը պարապ են ։
7 Ա՛ս պատճառով Մովաբ Մովաբին համար
ողբայ ,
Ամէն մ՚ակը պիտի ողբայ ։
Կիր-Հարեսեթին հիմունքը համար պիտի հե՛ծ
ե՛ք ։
Անոնք յիրաւի *կործանուած են ։
8 Հեշբոնի եկեղեցին դաշտերը նուազեցան ։
Ազգաց իշխանները Սիբամայի որթին պիտա
պատուական ճիւղերը կոտրեցին ,
Որ մինչև Բագեր հասեր էին , անապատը
չրջապատեր էին ։
Անոր չատախները երկննալով՝ ծովին ան՛
ցեր էին ։
9 Անոր համար Սիբամայի որթին վրայ Բագե՛
րի լացովը պիտի լամ ։
Ձեզ աչքիս արցունքովս պիտի ոռոգեմ , Հես
եսբոն ու Եղեալէ ։
Վասն զի ամառնային պտուղիդ և հունձքիդ
համար եղած աղաղակը դադրեցաւ ։
10 Եւ պտղաբեր արտերէն ՚Ուրախութիւնը ու
ցնծութիւնը պիտի վերնայ ,
Ու այգիներու մէջ երգով և ցնծութեամբ ձայն
պիտի չտա՛ւ ։
Հնձանի մէջ՝ ալ գինի պիտի չհոխնէ ։
Հնդ՚ աղաղակը վերջացաւ ։
11 Ա՛ս պատճառաւ Կիր ադիքս Մովաբի համար ,
Ու փողս կիրհարեսեթին համար քնարի պէս
ձայն պիտի տայ ։
12 Անառներ պիտի երևնայ՝
Թէ ինչպէս Մովաբ իր †բարձր տեղը նե՛ղւէ
պիտի յոգնի ,
Ու իր սրբարանը պիտի մտնէ աղօթք ընելու
համար ,
Բայց օգուտ մը պիտի չըլլայ ։
13 Ա՛ս է ան խօսքը որ Տէրը †չատոնցմէ Մո՛
14 վաբին համար խօսեր է ։ Բայց հիմա Տէրը
խօսեցաւ ու բաւ ,
Երեք տարուան մէջ՝ Հնդամանի տարիներուն
պէս
Մովաբին փառքը պիտի անարգուի
Ան բոլոր մեծ բազմութիւնովը ,
Եւ մնացորդը խիստ քիչուո՛ր -- տկար պիտի
ըլլայ ։

ԳԼ՝ ԺԷ

1 Ասորւոց և Իսրայէլի ապառնեաքը կ՚ըլլայ ։ 6 Միայն մէկ մնացորդը կազապուրուելիք պիտի լայէ ։ 9 Իսկ մեռնողը պիտի հարատևական իրենց ամարաչութեանը համար ։ 12 Խռոված թշնամիներուն թշուառութիւնը ։

1 -Դամասկոսի պատգամը ։
Ահա Դամասկոս քաղաք ըլլալէն պիտի վեր՛
նայ ,
Ու աւերակի չեղո՛ մը պիտի ըլլայ ։
2 Արոերի քաղաքները պիտի ԹողուԷն ,
Հօտերու ֆո՛խէնէ պիտի ըլլան ,
Որ անոնք պառկին , ու Հվահացընող չըլլայ ։
3 Ու՝ Եփրեմէն պարիսպը պիտի վերնայ ,
Եւ Դամասկոսէն ու Ասորւոց մնացորդէն՝
Թագաւորութիւնը ։
Անոնք Իսրայէլի ոզոցը փառքին պէս պի՛
տի ըլլան՝
Կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
4 Եւ ան օրը Յակոբին փառքը պիտի պակսի ,
Ու անոր մարմնին Դիրութիւնը պիտի նի՛
հարանայ ։
5 Նէ այնպէս պիտի ըլլայ , ինչպէս որ հնձողը
երբոր ցորեն կը հնձէ ,
Թևին վրայ հասկերը կը ժողվէ ։
Ու Ռափայիոց հովիտը հասկեր քաղողին պէս
պիտի ըլլայ ։
6 Սակայն ինչպէս որ ձիթենին կը թօթվեն ,
Ո՞ր բարձր ոտին ծայրը երկու երեք հատ՝
Եւ խիստ պտղաբեր ոտին վրայ չորս հինգ
հատ կը մնայ ,
Անոր վրայ ալ դէ՛ն ճիւղեր պիտի մնան՝
Կ՚ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը ։
7 Ա՛ն օրը մարդ Իր Յաւիժողին պիտի նայի ,
Ու իր աչքերը Իսրայէլի Սուրբը պիտի դիտեն ։
8 Եւ իր ձեռքերուն գործը եղող սեզանիներուն
պիտի չնայի ,
Ու իր մատներուն չհնացը ,
Թէ Աստարովթի կուռքերը
Եւ թէ արեգական կուռքերը պիտի չդիտէ ։
9 Ա՛ն օրը անոր ամուր քաղաքները՝
Իսրայէլի որդւոցը երեսէն ձգուած
Անպիտան Թուփերու և բարձր ոտներու պէ՛
տի նմանին ,
Ու աւերակ պիտի ըլլան ։
10 Որովհետև դուն քու փրկութեանդ Աստուա՛
ծը մոռցար ,
Եւ քու զօրութեանդ վէմը չյիշեցիր ,
Անոր համար հաճելի տունկեր պիտի տնկես ,
Եւ օտար Էնէ՛ տունկեր պիտի տնկես ։
11 Ցնկածդ ցորկը պիտի աճեցնես ,
Ու ցանածդ առաւօտուն պիտի բուսցնես ։
Բայց բերքին օրը հունձքը պիտի պակսի ,
Եւ տասիկ տրտմութիւն պիտի ըլլայ ։
12 Վա՛յ չատ ժողովրդոց բազմութեանը՝
Որ ծովու ձայնին պէս կը գոռան ,
Ու ժողովուրդներուն ազմուկին՝

ե Գլ· խը· 15· ։ զ Ամր· 9· ։ է Երեմ· խը· 38· ։ ը Գլ· մե· 4· ։ թ Գլ· հդ· 8· Երեմ· խը· 33· ։ ժ Գլ· ժե· 3· ։ ի Գլ· ժե· 5· հգ· 15· ։ ժա Երեմ· խը· 36· ։ ժբ Գլ· ժե· 3· ։ ի Նէր· ան տասնեն

յ Գլ· իա· 16· ։ Բ· 1· Տե՛ս Թագ· ժգ· 9· ։ գ Երեմ· ե· 33· ։ դ Գլ· ե· 16· ը· 4· ։ ե Գլ· ժ· 16· ։ զ Երեմ· ե· 33· ։ է Մաղ· կը· 20· ։ ը Երեմ· ը· 33·

Որ սաստիկ չարութու ձայնին պէս կը գոչեն։
13 ժողովուրդները չատ չարութու ձայնին պէս կը գոչեն.
Բայց Աստուած զանոնք պիտի յանդիմանէ,
եւ հեռու պիտի փախչին.
Ու լեռներուն վրայի մէլեղին պէս հովին եւ բեւեռ՝
եւ մրրկին առջեւէն գլորուած ւ-ղի պէս պիտ հալածուին։
14 Ու իրիկուան ատեն ահա խռովութիւն ե-ւ-ղ։
եւ առաւօտ չեզած բնաջինջ պիտի ըլլան.
Մեր յափշտակիչներուն բաժինը
Ու մեր կողոպտիչներուն վիճակը ասիկա է։

ԳԼ. ԺԸ

1 Մուրճերէն կը ցնծայ Քո Աստուած իր ժողովուրդին խնամք առնելով՝ Եթովպացիները պիտի կոխոտուին։ 7 եւ Քէ ս պատմական նկատելի պիտի ասի։

1 Ով եթովպացւոց գետերուն անդին կող-
մը եղող
Թեւերով Հովանաւոր երկիր,
2 Որ ծովէն պատուիրակներով
Ջուրի երեսին վրայէն գետակներ կը խրկէ։
Ով արագ ընթաց գետակներ, գացէք
† երկայնահասակ ու լուրկ ազգին,
Սկիզբէն մինչեւ հիմա ահեղ ժողովուրդին,
Խիտ զօրաւոր ու ոտքը կոխկրտուող ազգին,
Որուն երկիրը գետերը կը կտրեն։
3 Ով աշխարհիս բոլոր բնակիչները,
Ու երկրի վրայ բնակողներ,
Երբոր լեռներուն դրօշակ կանգնուի՝ նայեցէք,
Ու երբոր փող հնչուի՝ լսեցէք։
4 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ.
Ես Հանգիստ պիտի ըլլամ, ու իմ բնակարանէս պիտի նայիմ՝
Հոսող վրայի պայծառ տաքութենանը պէս,
Ու հնձոց տաքութենանը մէջ ցօղագին ամպի պէս։
5 Քանզի հունձքի ժամանակէն առաջ
երբոր բնձիւղը կը ծծծնայ,
Ու ծաղիկը ազոխ ըլլալով հասնելու վրայ է,
Անհոգ ճիւղերը յօտցուով պիտի կոտրէ,
եւ ուռենները պիտի վերցնէ նետէ։
6 Անոնք մէկտեղ լեռանց թռչուններուն
Ու երկրի գազաններուն պիտի թողուին.
եւ թռչունները ամառը անոնց վրայ պիտի անցընեն,
Ու երկրի ամէն գազանները ձմեռը անոնց վրայ պիտի անցընեն։
7 Ան ժամանակը զօրաց Տէրոջը
Երկայնահասակ ու լուրկ ժողովուրդէն
եւ սկիզբէն մինչեւ հիմա ահեղ ժողովուրդէն
Խիտ զօրաւոր ու ոտքը կոխկրտող ազգէն
Որուն երկիրը գետերը կը կտրեն,
Զօրաց Տէրոջը անուանը տեղը
Սիօն լեռը ընծայ պիտի բերուի։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եգիպտական խռովութիւնը. 11 անոր իշխաններուն յիմարութիւնը. 18 Եգիպտոս կը կանչուի եկեղեցին յարելու. 23 Ս. Գիրքով Աստուածային և Իսրայէլի միաւորութիւնը.

1 Եգիպտոսի պատգամը։
Ահա Տէրը թեթեւընթաց ամպի վրայ հեծած է,
Ու եգիպտոս պիտի մտնէ.
եւ անոր երեսէն Եգիպտոսի կուռքերը պիտի շարժին,
Ու եգիպտոսի սիրտը իր ներսէն գին պիտի հալի։
2 Եւ եգիպտացիները պիտի գրգռեմ եգիպտացիներուն վրայ.
Ու ամէն մէկը իր եղբօրը հետ՝ և ամէն մէկը իր ընկերին հետ՝
Քաղաք քաղաքի հետ՝ — թագաւորութիւն թագաւորութեան հետ
Պատերազմ պիտի բռնէ։
3 Ու եգիպտոսի ոգին իր ներսէն գին պիտի պակսի,
եւ անոր խորհուրդը պիտի ցրուեմ.
Ու անոնք կուռքերուն, կախարդներուն,
Վհուկներուն ու նշանագէտներուն պիտի հարցընեն։
4 Ու եգիպտացիները ահաւասիկ տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ,
եւ անոնց վրայ մէկ անգութ թագաւոր մը պիտի տիրէ՝
Ի՛նքն զօրաց Եհովայ Տէրը։
5 Եւ ծովերէրը ծովէն պիտի պակսին,
Ու գետը պիտի ցամքի ու չորնայ։
6 Եւ գետերուն ջրհոսը պիտի քաշուին,
Ու եղերապատուր եղէգները գետերը պիտի պարպուին ու չորնան։
Եղէգը ու պատուն պիտի թառամի։
7 Գետին քովը ու գետին եզերքին վրայ եղող մարգագետինները
Եւ գետին բոլոր վարուցանքը
Պիտի չորնայ, ցիրուցան ըլլայ ու կորսուի։
8 Ձկնորսներն ալ պիտի հեծծեն,
Ու գետին բոլոր կարթնկիչները պիտի ողբան,

ֆ Սաղ. Ք · 5։
ֆ Սաղ. ՃԹ · 13 · Ովս. Ժգ · 3։
— Գէն. Ի · 4։ 5 · 9։ Սաղ. ՃԼԴ · 12 · Գ · 10։
• Կամ չատախիզ հասնել
ք Հեր · 7։
† Կամ Տարածած ու խոտ
ւ Գէն. Ը · 22։
— Երեմ. իգ · 13 · Ե. զեկ. ԻՓ · Լ։
ֆ Սաղ. ԺԸ · 10 · Ծդ · 3։
ֆ Եր. Ժ · 18 · Ե. ՃՄ. իգ · 13։
ֆ Դատ. Ե · 22 · ա
— Երեմ. իգ · 13 · Ե. զեկ. ԻՓ · Լ։
ֆ Սաղ. ԺԸ · 10 · Ծդ · 3։
ֆ Եր. Ժ · 18 · Ե. ՃՄ. իգ · 13։
ֆ Դատ. Ե · 22 · ա
Թագ · Ժ · 16 · 20։ Ե. Ք Մ. Ր · 23։
† Կամ սպասպիեմ
§ Եր. Ծ · 19 · Ես · 13։
ֆ Գէն. Ը · 4։ Երեմ. իգ · 26 · Եզեկ · Ի · 19։
ֆ Երեմ. Ծ · 26 · Եզեկ · ԻՓ · 12։
ֆ Կամ պատուհասել
§ Կամ գետերը պիտի հառին։
ֆ Թագ · ԺԹ · 24 · Ես · 37 · 38։
: Կամ Եգիպտոսի

եւ Լուբին վրայ ցանդ նետողները պիտի տըբա-
մին ։
9 Ու ²բարակ քման գործողները
Ու ձերմակ կտաւ հիւսողները պիտի ամչնան ։
10 Ա՛նոր °սիւները պիտի կոտրտին ,
Ո՛ր ամէն վարձք առնողներուն հոգին պիտի
տրտմի ։
11 Ի՛րաւ որ ³Տայանեաի իշխանները յիմարներ են .
փարաւոնի խնամտուն խորհրդականներուն
խորհուրդը անտանական է .
Ի՞նչպէս փարաւոնին կրնաք ըսել ,
Թէ ես իմաստուններու որդի եմ ,
ես հին թագաւորներու որդի եմ ։
12 Արդ ո՛ւր են քու իմաստուններդ ,
Որ հիմա քեզի պատմեն ու ⁴իմացընեն
Թէ զօրաց Տէրը ինչ վճռեր է եգիպտոսի
համար ։
13 Տայանեաի իշխանները յիմարեցան .
Կոֆինեաի իշխանները խաբուեցան .
Ու եգիպտոսը իր ցեղերուն գլխաւորները մե-
ղաւորցուցին ։
14 Տէրը անոր մէջը ⁵մոլորութեան ոգի խառնեց .
Ու անոնք եգիպտոսը իր ամէն գործքին մէջ
մոլորցուցին ,
ինչպէս որ փախոց գինովը կը մոլորի ։
15 Ու եգիպտոսի մէջ գործք պիտի չըլլայ ,
Որ ⁶գլուխ կամ պոչ եղողը
Արմաւենիի ոստ կամ ¹եղէգ գործէ ։
16 Ա՛ն օրը եգիպտոս ¹կնիկներու պէս պիտի ըլ-
լայ ,
Ու պիտի դողայ և զարհուրի
Զօրաց Տէրոջը ձեռքին չարժմունքին ,
²Որ պիտի շարժէ անոր վրայ ։
17 Եւ Յուդայի երկիրը եգիպտացւոց արհա-
ւիրք պիտի ըլլայ .
Ով որ անոնկ յիշէ՝ պիտի վախնայ
Զօրաց Տէրոջը խորհուրդին պատճառովը՝
Որ անոր դէմ սահմաներ է ։
18 Ա՛ն օրը եգիպտոսի երկրին մէջ
³Քանանեա լեզուն խօսող
Եւ զօրաց Տէրոջը անուանքը երդում ընող
Հինգ քաղաք պիտի ըլլայ .
Մէկը ⁴Հերես քաղաք պիտի ըսուի ։
19 Ա՛ն օրը եգիպտոսի երկրին մէջ ⁵Տէրոջը հա-
մար սեան
Ու անոր սահմանին քովը Տէրոջը համար կո-
թող մը պիտի ըլլայ ։
20 Եւ ¹անիկա եգիպտացւոց երկրին մէջ
Զօրաց Տէրոջը համար նշան ու վկայութիւն
պիտի ըլլայ .
վասն զի բռնաւորներուն պատճառովը

Բ Ա՝ակ · ե · 16 ·
· Կ՝ վարպետները
Գ թաւ · ժգ · 25 ·
Դ ա Կոր · ա · 20 ·
Ե Կ՝ գիշատան
Զ Երեմ · ը · 16 ·
Է Թագ · իբ · 22 ·
Ը Գէ · իթ · 10 ·
Թ Գէ · Բ · 14 ·
Ժ Երեմ · իա · 30 ·
Ժա Դատ · գ · 13 ·
Ժբ Գէ · ժա · 15 ·
Ժգ Տես Ա՝ած · գ · 9 ·
Ժդ Կ՝ խրատան

Ժե Բէր · Հերես ·
Ժզ Դա՝ն · իբ · 18 · Եր ·
իգ · 4 · Ցես · իբ ·
10 · 26 · 27 ·
Ժէ Տես Ցես · գ · 20 ·
իբ · 27 ·
Ժը Պաղ · ա · 11 ·

Ա Գէ · ժա · 16 ·
Բ Կ՝ Աւորեան
ցաց պիտի տագա-
նչեն ։
Գ Նայ · Ա՝ · 3 · Գէ ·
իթ · 25 · Ովբ · բ ·
25 · Երեմ · բ · 19 ·
Դ գ Թագ · իբ · 17 ·
Ե Շաղ · ժգ · 4 ·
Զ ա Թագ · իթ · 24 ·
Ովբ · ա · 8 · 11 ·
Է Գէ · ը · 18 ·
Ը բ Թագ · Ա · 4 ·
Գէ · գ · 17 · Երեմ ·

ժգ · 22 · 26 · Ովբ ·
ա · 11 ·
Թ գ Թագ · ժբ · 21 ·
Գէ · է · 3 · 5 · 7 ·
էզ · 6 ·
—

Տէրոջը պիտի ապաւինեն ։
Ու անոնք մէկ ազատիչ ու մեծ ²իշխ մը իջը-
կելով անոնց՝ պիտի ազատէ զանոնք ։
21 Եւ Տէրը եգիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի ,
Ու ան օրը եգիպտացիք Տէրը պիտի ճանչնան ,
Եւ ³զոհեր ու պատարագներ պիտի մատու-
ցանեն ,
Եւ Տէրոջը ուխտ պիտի բնեն ու կատարեն ։
22 Եւ Տէրը եգիպտացիները պիտի զարնէ .
Պիտի զարնէ , ու պիտի բժշկէ .
Եւ անոնք Տէրոջը պիտի դառնան ,
Ու անոնց պիտի ընդունի զանոնք ու պիտի
բժշկէ ։
23 Ա՛ն օրը եգիպտոսէն դէպ ի Ասորեստան ²բա-
նուկ ճամբայ պիտի ըլլայ ,
Ու Ասորեստանցիք եգիպտոս ու եգիպտա-
ցիք Ասորեստան պիտի երթան .
Ու եգիպտացիք ||Ասորեստանցւոց հետ Ա-
³ծածկ պիտի ծառայեն ։
24 Ա՛ն օրը Իսրայէլ երրորդ պիտի ըլլայ
Եգիպտոսի ու Ասորեստանի հետ .
Ո՛ր երկրին մէջ օրհնութիւն պիտի ըլլայ ։
25 Զանոնք զօրաց Տէրը պանիկա պիտի օրհնէ ,
Ու պիտի ըսէ , Օրհնեալ ըլլայ իմ ժողովուր-
դս՝ եգիպտոս ,
Ու ²իմ ձեռքերուս գործը՝ Ասորեստան ,
Եւ իմ ժառանգութի՛ւնս՝ Իսրայէլ ։

ԳԼ · Ի

1—6 Եգիպտոսի ու Եթովպիայի ամբողջից գերութիւնը նշանա-
կող երեսին մը ։

1 Ա՛ն տարին որ ³Տարտան Ասորեստանի Սար-
գոն թագաւորէն խրկուելով՝ Ազոտոս գը-
նաց , ու Ազոտոսի հետ պատերազմ ըրաւ ,
2 ու ¹անիկա ատեն , Ա՛ն ժամանակը Տէրը Ա-
մոսի որդւոյն Եսայիէն ձեռքով խօսելով՝ ը-
սելով , Գնա ²մէջքէդ քուրձդ հանէ , ու ոտ-
քէդ կօշիկներդ հանէ . ու անիկա այնպէս ը-
3 րաւ , և ³մերկ ու բոկոտն կը չրջէր ։ Եւ Տէրը
ըսաւ , ինչպէս որ իմ ծառաս Եսայի երեք
տարի մերկ ու բոկոտն չրջեցաւ , որ եգիպտա-
ցի Համար ու Եթիովպիայի համար ⁴նշան ու
4 ցոյց պիտի է , Այնպէս ալ Ասորեստանի թագա-
ւորը եգիպտացիները գերի ու եթիովպացի-
ները աքսոր պիտի տանի , երիտասարդները
ու ծերերը՝ մերկ , բոկոտն ու իրենց տմէնդերը
բաց , եգիպտոսի նախատինքը ըլլալու համար ։
5 ⁵Ու անոնք պիտի սոսկան ու ամչնան Եթիոպ-
պիայէն՝ որ իրենց ապաւէնն էր , ու եգիպ-
6 տոսէն՝ որ իրենց փառքն էր ։ Եւ ա՛ն օրը աս

ծովեզերեայ երկրին բնակիչները պիտի ըսեն, Ահա այսպէս եղաւ մեր ապաստանարանը՝ որ մենք Ասորեստանի թագաւորին երեսէն ազատուելու համար, ու օգնութիւն դնելու համար հոն փախանք. ուրեմն մենք ի՞նչպէս պիտի ազատուինք։

ԳԼ. ԻԱ

1 Մարգարէին տեսիլքով կը յայտնուի թէ Բաբիլոն Մարաց և Պարսից ձեռքովը պիտի էձայ։ 11 Եդոմի վրայ պատգամ մը, 13 Արաբացւոց թլուածութեանը որոշած ժամանակը։

1 Ծովու անապատին պատգամը։

Հարաւէն յարձակող մրրիկներուն պէս
Անիկա անապատէն՝ սոսկալի երկրէն կու գայ։
2 Ինծի մէկ վշտալի տեսիլք մը յայտնեցաւ.
Բաժչակողը կը յաւչաակէ ու կործանողը կը կործանէ.
Ովե Եղամացիք, վեր ելէք. ովե Մարք, պաշարեցէք.
Անոր պատճառած բոլոր հառաչանքը գադարեցուցի։
3 Ասոր համար երիկամունքս ցաւով լեցուեցաւ,
Ու ծննդական կնոջ ցաւերուն պէս ցաւեր բռնեց զիս.
Ես Անանկ կծկուած եմ որ չեմ կրնար լսել,
Անանկ խառնած եմ որ չեմ կրնար տեսնել։
4 Սիրտս չփոթեցաւ, արհաւիրքը զիս գոցացուց.
Իմ ուրախութեանս գիշերը ինծի սրսոզոյի եղաւ ըրաւ։

5 Սեղանը կը պատրաստեն, գետերը կը դնեն, կ'ուտեն կը խմեն.
Ելէք, ովե իշխաններ, վահանները օծեցէք։
6 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ.
Գնա մէկ դէտ մը դիր, որ տեսածը պրուցէ.
7 Եւ տեսիլ ձիեցիներ տեսաւ՝ երկու ձիաւոր,
Ո՛ն էշերու վրայ նժդեհներ և ուղտերու վրայ նժդեհներ,
Եւ ուշադրութեամբ՝ մեծ ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ,
8 Ու ազդակով առիւծի պէս,
Ովե տէր, ես ցորեկը միշտ իմ դիտաստոցիս մէջը կը կայնիմ,
Ու բոլոր գիշերը իմ պահպանութեանս տեղը կը կենամ.
9 Եւ ահա նժդեհով մարդիկ՝
երկու ձիաւոր կու գան.
Նաև պատասխան առաւ ու ըսաւ,
Ինկաւ Բաբիլոն, ինկաւ,
Ու նամոր սատուածներուն բոլոր արձանները
կոտրտեցան ա գետինը ներսնեցան։
10 Ովե իմ կոխուածներս ու իմ կալիս ցորենը,
Ես ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ
Զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլի Աստուծմէն։

11 Դ Եդոմին պատգամը։

Մէկը ձայն մը կու գայ ինծի,
Ովե պահապան, գիշերուան համար ի՞նչ,
Ովե պահապան, գիշերուան համար ի՞նչ կը նայ։
12 Պահապանը կ'ըսէ,
Առաւօր կու գայ ու նաև գիշերը.
Թէ որ կ'ուզէք հարցնել՝ հարցուցէք.
Դարձէք ու եկէք։
13 Ա Արաբիայի պատգամը։

Արաբիայի անտառին մէջ գիշերը պիտի անցնէք,
Ովե Դեդանացւոց կարաւաններ։
14 Ովե Թեմայի երկրին բնակիչները,
Ծարաւին առջևը ջուր ելէք,
Փախստականին առջևը հացով եկէք։
15 Վասն զի անոնք կը փախչին սուրերուն առջևէն,
Քաշուած սուրին առջևէն
Ու լարուած ազեղին առջևէն
Եւ սաստիկ պատերազմին առջևէն։
16 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ,
Մէկ տարուան մէջ՝ վարձկանի տարիներուն պէս
Կեդարի բոլոր փառքը պիտի վերջանայ.
17 Ու աղեղնաւորներուն մնացած թիւը՝
կեդարի որդւոց զօրաւորները պիտի քչինան,
Քանզի Իսրայէլի Տէր Աստուածը խօսեցաւ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Պարսից Հբհատանի վայ յարձակումն համար՝ մարգարէն կ'ողբայ. 8 իր հայրենակիցներուն մարգկային խնամատարութիւնը և ապիտակերտին ուրախութիւնը կը յանդիմանէ. 15 կը մարգարեանայ Թեն Սբնայ իր պաշտօնեն պիտի փոխուի. 20 ու Եղկիայի որ փրկուած Թագաւորութեանը օրինակ մըն եր. անոր տեղը պիտի անցնի։

1 Տեսիլքի ձորին պատգամը։

Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ,
Որ ամէնքդ տանիքներու վրայ ելար։
2 Ովե խռովութեամբ լեցուած
Աղմկալի քաղաք՝ զբօսասէր քաղաք,
Քու սպանուածներդ սրով սպանուած չեն,
Ու պատերազմի մէջ չմեռան։
3 Բոլոր իշխաններդ միասին փախան,
Աղեղնաւորներէն կապուելան.
Քու ծպտուածներդ հեռու փախչողներէն
Բոլոր գտնուածները միասին կապուելան։
4 Ասոր համար ըսի.

ա Ջ.աթ. Բ. 14։
բ Գէ. ԼԹ. 1։
գ Գէ. ժգ. 17։ Ե. բէմ. խբ. 34։
դ Գէ. ժե. 3։ ժշ. 11։
ե Գէ. ժգ. 8։ • Կամ՝ Լսելին կիսի. կամ եմ. եմ. տեսնել. լեն խառնած եմ։
զ Ը Օր. իբ. 67։
է Դատ. ե. 8։
ը Ամր. 9։
թ Ելմ. ե. 1։
ժ Գէ. իբ. 1։ երեմ. ծ. 9։ ծա. 44։
ժա Երեմ. ծա. 33։
ժբ Երեմ. խբ. 7։ 8։
ժգ Երեմ. խբ. 28։ Եզեկ. իե. 9։ Ա.թգ.
ժդ Գէ. ժգ. 1։ երեմ. 1։
ժե Եչբ. Դատ.ից. ա Մ. ա. 30։
ժզ Երեմ. խբ. 28։
ժէ ա Մ. ա. 9։ 32։
ժը Գէ. ժգ. 16։
ի Պաշ. ՃԽ. 5։ Գէ. ԼԴ. 7։
— Գէ. ԸԲ. 13։

Թող առնէք պիս , ըստ Տիրոջ խօսքին։
իմ ժողովրդիս ապրկանքը կործանումին հա-
մար
Զի մխիթարեաց մի աչխատիք ։
5 Քանզի սեսիլքի ձորին մէջ Տիրոջ Եհովայ
Տէրջմէն
Խռովութեան, կոխման ու չիսհ ութեան օր է ։
Պարիսպը կը փլցընեն , և ազազակը մինչև
լեռը կը հասնի ։
6 Ելամ էր ձիաւոր մարդոցմովը կապարճը
վերցուց ,
Եւ հիկը մահուամբ բացաւ ։
7 Եւ քու ընտիր հովիտներդ կառքերով լե-
ցուեցան ,
Ու ձիաւորները դունդ կազմեցին դռներուն
քովը ։
8 Եւ Յուդային ծածկոցը բացուեցաւ ,
Ու ան օրը Խանուամի տանը զէնքերուն նա-
յեցաք ։
9 Եւ Դաւիթի քաղաքին փլած տեղերուն շատ
ըլլալը տեսաք ,
Ու վարի աւազանին ջուրերը ժողվեցիք ։
10 Ու Երուսաղէմի տուները համրեցիք ,
Եւ պարիսպը ամրացընելու համար տուները
փլցուցիք ։
11 Ու հին աւազանին ջուրերուն համար
երկու պարսպին մէջտեղը ջրակոյս մը շինեցիք,
Բայց Ղանիկա չնոդին ետպեցաք ,
Ու չտեսնցիք զանիկա կազմող ուշադրու-
թիւն չըրիք ։
12 Եւ ան օրը զօրաց Եհովայ Տէրը Ա՛ն կանչց
լալու ու ազալու ,
Գլուխ կնատցընելու և քուրձ հագնելու ։
13 Եւ ահա ցնծութիւն և ուրախութիւն ըլլէ ,
Ասջառներ կը սպաննիք և ոչխարներ կը մոր-
թիք ,
Միս կ՚ուտիք ու գինի կը խմիք՝ ըսելէ ,
Ուտենք ու խմենք ,
Քանզի վազը պիտի մեռնինք ։
14 Բայց զօրաց Տէրոջը կողմանէ իմ ականջներս
բաւս յայտնեցաւ որ
Մինչև ան անօրէնութիւնը Ա՛նդի պիտի
չքաղսի ,
Մինչև որ դուք մեռնիք ,
Կ՚ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը ։
15 Զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս բաւ ։
Գնա , ու պահապանին հրամանատարին՝
Ալիբնա պահնապետին քովը մտիր , — ըսէ
16 Դուն հոս ի՞նչ ունիս և հոս ո՞վ ունիս ,
Որ հոս քեզի դերեզման փորեցիր ,
Ով դուն , որ քու դերեզմանդ բարձր տեղ
կը փորես ,
Ու քեզի վէմի մէջ բնակարան †կը շինես ։
17 Ահա Տէրը քեզ պիտի նետէ մէկ զօրաւոր նե-
տուածքով մը ,
Եւ քեզ բոլորովին պիտի ծածկէ ։
18 Անշուշտ գնդակի պէս
Մեկ լայնատարած երկիր մը պիտի գլորէ քեզ։
Դուն հոն պիտի մեռնես ,
Եւ քու փառաց կառքերը հոն պիտի մնան ,
‡Ով քու տիրոջդ տանը անպատկառը ։
19 Ու քու պաշտօնէդ քեզ պիտի մերկնամ,
Եւ քու տարիճանէդ քեզ պիտի գրկեմ։
20 Ու ան օրը պիտի կանչեմ իմ ծառաս՝
Բելկիայի որդին Եղեխիմը ,
21 Եւ քու պատմուճանդդ անոր պիտի հագցնեմ,
Ու քու գօտիդդ անոր պիտի զօրացնեմ,
Եւ քու իշխանութիւնդ անոր ձեռքը պիտի
տամ։
Ու անոնք երուսաղէմի բնակիչներուն
Ու Յուդայի տանը հոր պէս պիտի ըլլայ ։
22 Եւ Դաւիթի տանը բանալին
Անոր ուսին վրայ պիտի դնեմ,
Որ անոնք բանայ և գոցող չըլլայ ,
Ու գոցէ և բացող չըլլայ ։
23 Ու գամիկ մէկ հաստատ տեղ մը
Եհեւեսի դէպ պիտի գամեմ։
Եւ անոնք իր հօրը տանը
փառաւոր աթոռն պիտի ըլլայ ։
24 Ու անոր հօրը տանը բոլոր փառքը անոր վը-
րայ պիտի կախուի ,
Անոր սերունդէն եղոզ պատուականները ու
անպտղները ,
Ամէն պզտիկ անօթները՝ սեամկ տեամկ թա-
սերէն
Մինչև ամէն տեսակ ‖սրկերը ։
25 Ան օրը , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ,
Ա՛ս հաստատ տեղը գամուած բևեռը պիտի
վերցուի ,
Եւ պիտի կտրի ու իյնայ ,
Ու վրան եղած բեռը պիտի կտրատի ,
Քանզի Տէրը խօսեցաւ ։

ԳԼ ՒԻԳ

1 Տիւրոսին ապագան կործանումը ։ 17 անոր բնակչացը գերեզմանելիութիւնը ։

1 Տիւրոսի պատգամը ։

Ողրացէք , ով Թարսիսի նաւեր ,
Քանզի անիկա ըրնջինի եղաւ , հոն տուն կամ
Ցղուտ չմնաց ։

ր Եհեմ. գ · 19 · Բ · 1 ։
ֆ Ամբ · ա · 5 · բ · 2 ։
ֆ Գէս · լե · 3 ։
ֆ Երեմ. խթ · 36 ։
ֆ Գէս · ոճ · 1 ։
ֆ Ը Թագ · ե · 2 · ժ · 17 ։
ֆ Ը Թագ · բ · 20 · բ Մն · լբ · 4 · 5 · 30 ։
ֆ Նեհեմ. գ · 16 ։
ֆ Տն գէս · լե · 20 ։
ֆ Ելթկ · ա · 13 ։
ֆ Տն Եզր · Բ · 3 ։
ֆ Գէս · ոճ · 2 · Մխ · ա · 16 ։
ֆ Գէս · ՃԷ · 13 · ակար · ոճ · 32 ։
ֆ Գէս · ե · 9 ։
ֆ ա Թագ · գ · 14 ։
ֆ Ելթկ · իգ · 13 ։
ֆ Ը Թագ · գ · 6 ։
ֆ Ը Թագ · ոշ · 37 · Գէս · ԼՁ · 3 ։
ֆ Գոր · ոշ · 14 · Յայտ · գ · 7 ։
ֆ Տն ր Թագ · ոշ · 18 · Մաս · իե · 60 ։
ֆ Եզր · Բ · 2 ։
ֆ Կամ տափարները ։
ֆ Կամ Իբէր ։
ֆ Կամ առագաստ նշոր ։
ֆ Երեմ. իե · 22 · իհ · 4 · Եզեկ · իշ · իե · իչ · Ամաս · ա · 9 · Յով · Բ · 2 · 4 ։
ֆ Եզր · մնալ

Աւիկա Ի՛կիտացւոց երկրէն յայտնուեցաւ ա-
նոնց։
2 Ով կղզիի բնակիչներ, լռեցէք։
Ծովէ անցնող Սիդոնացւոց վաճառականները
լեցուցեր էին քեզ։
3 Եւ շատ ջուրերու մէջ եղած Սիհորի հուն-
տերը՝
Գետոյն հունձքը անոր եկամուտն էր,
Ու ազգերուն տաղերուն վաճառանոցն էր։
4 Ով Սիդո՛ն, ամչցիր, քանզի ծովը կը խօսի։
Ծովուան զօրութիւնը կ՚ըսէ ու կ՚ըսէ,
Ես ծննդականի ցաւ չեմ քաշեր ու չեմ ծը-
նաներ։
Երիտասարդներ չեմ սնուցաներ և կոյս աղ-
ջիկներ չեմ մեծցուներ։
5 Երբոր ա՛յդ եգիպտացւոց ականջը հասնի,
Ցիւրոսի լուրին համար պիտի տագնապին։
6 Թարսիս անցէք,
Ով †ծովեզերքի բնակիչներ, ողբացէք։
7 Չէր Ուրախութեան քաղա՞ք է,
Որուն հնութիւնը չատոնցմէ է։
Անոր ոտքերը հեռու տեղ պանդուխտ ըլլա-
լու պիտի տանին զանիկա։
8 Ո՞վ աս խորհուրդը ըրաւ Ցիւրոսի դէմ,
Որ իւր բե՛նէերը կը պսակէր։
Անոր վաճառականները իշխաններ էին,
Ո՛ւ առուտուր ընողները՝ երկրիս պատուաւոր
մարդիկը։
9 Զօրաց Տէրը աս խորհուրդը ըրաւ,
Որ ամէն փառքին ամբարտաւանութիւնը խայ-
տառակէ,
Ո՛ւ երկրիս բոլոր պատուաւորները անարգէ։
10 Ով Թարսիսի աղջիկ,
Քու տեղդ գետի պէս անցիր,
Ա՛ւակէ ետքը ‡գօտի չկայ։
11 Իր ձեռքը ծովուն վրայ երկընցուց,
Թագաւորութիւնները սարսեց։
Տէրը Քանանացւոց համար հրամայեց,
Որ անոր բերդերը աւրեն։
12 Ու ըսաւ, Դուն ա՛լ պիտի չուրախա-
նաս,
Ով մեղմի անարգուած կոյս աղջիկը։
Ելիր, Կիպրո՛ս անցիր,
Բայց հոն ալ հանգստութիւն պիտի չունենաս։
13 Ա՛հա քաղդէացւոց երկիրը՝
Որ ասո՛ւր ժողովուրդ չէր՝
Զանիկա Ասորեստանցիք հիմնեցին Տանապա-
տի բնակիչներուն համար։
Անոր աշտարակները կանգնեցին, անոր պա-
լատները չինեցին,
Բայց անիկա հի՛մ աւերակ բրաւ ասիկա։
14 Ո՛ղդացէք, ով Թարսիսի նաւեր,
Վասն զի ձեր զօրութիւնը կորսուեցաւ։

15 Եւ ան օրը Ցիւրոս մոռցուած պիտի մնայ
եօթանասուն տարի՝
Մէկ թագաւորի օրերուն չափ.
Իւ եօթանասուն տարիէն ետքը
Ցիւրոսին՝ պոռնիկի երգին
պէս.
16 Ով մոռցուած պոռնիկ, քնարը առ
Ու քաղաքին մէջը պտըտէ.
Ազնիւ զարկ, շատ խազ կանչէ,
Որ քեզ յիշեն։
17 Ու եօթանասուն տարիէն ետքը
Տէրը այցելութիւն պիտի բնէ Ցիւրոսին,
Եւ անիկա իր շահին պիտի դառնայ,
Ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր երկրիս թա-
գաւորութիւններուն հետ
Պոռնկութիւն պիտի բնէ։
18 Եւ անոր ||վաճառականութեան շահը՝ Տէ-
րոջը պիտի նուիրուի.
Անիկա գանձառուներ պիտի չդրուի,
Կամ չտեսնուածի մէջ պիտի չպահուի.
Հապա անոր վաճառականութեան շահը
Տէրոջը առջեւը բնակողներուն պիտի ըլլայ,
Որ մինչեւ կշտանալնին ուտեն,
Ու պատուական զգեստներ հագնին։

ԳԼ. ԻԹ

1 Երկրին վրայ Աստուծոյ բերած դատաստանները։ 13 Խորհրդին մէկ ծառորդը ուրախութեամբ պիտի գովէ զԱ-
ստուած իր դատաստաններուն պիտի բարձրացնեն
իր Թագաւորութիւնը։

1 Ա՛հա Տէրը երկիրը չը պարպէ ու զանիկա կը
դատարկացնէ,
Եւ տակնուվրայ ընելով անոր բնակիչները կը
ցրուէ։
2 Ու ինչպէս է ժողովուրդը՝ քահանան ալ այն-
պէս,
Ինչպէս է ծառան՝ իր տէրն ալ այնպէս,
Ինչպէս է աղախինը՝ իր տիկինն ալ այնպէս,
Ինչպէս է ծախու առնողը՝ ծախողն ալ այն-
պէս,
Ինչպէս է փոխ տուողը՝ փոխ առնողն ալ այն-
պէս,
Ինչպէս է տոկոսի՛ք առնողը՝ տոկոսի՛ք տուողն
ալ այնպէս պիտի ըլլայ։
3 Երկիրը բոլորովին պիտի պարպուի,
Ու բոլորովին պիտի կողոպտուի,
Քանզի ա՛ս խօսքը Տէրը խօսեցաւ։
4 Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը մարի,
Աշխարհս կը նուաղի ու կը մարի,
Երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը նուաղին։
5 Ու երկիրը իր բնակիչներուն տակը պղծուե-
ցաւ,
Քանզի անոնք օրէնքները զանց ըրին,

ե Ամ. 1։ ‖ կամ կղզին
ը Դէ. իր. 2։
ղ Ցեզ. իզ. 3։ 13։
ի Ցես. ԺԲ. 16։
ժ Ամ. 9։ 12։
ի Ցես. ԻԳ. 8։
ձ Ամ. 1։
ղ Ցես. ԻԳ. 12։
ճ Ցես. Ժբ. 19։
ն Ամ. 1։
շ Ելեկ. իզ. 15, 30։
ո Ցես. Ժբ. 2։
չ Ելեկ. ի՛զ. 27։
պ Ամ. 9։ 13։
ջ Ելեկ. կ. 12, 13։
ռ Ծն. 9։ 17։ Ելս. լէ. 33։

Պատուիրանքը փոխեցին, յաւիտենական ուխտը խախտեցին։
6 Ա՛ռ պատճառաւ Տ֊ղովքը կերաւ երկիրը,
Ու անոր մէջը բնակողները իրենց յանցանքին պատիժը կրեցին։
Ա՛ռ պատճառաւ երկրին բնակիչները այրեցան,
Ու քիչ մարդիկ մնացին։
7 Ո՛նր գինին ատգ կը բռնէ, որթը կը նուաղի,
Եւ ամէն ուրախասիրտ եղողները կը հառաչեն։
8 Թմբուկներուն ցնծութիւնը կը դադարի,
Ուրախութիւն ընդունողներուն ազաղակը կը կտրի,
Քնարին ցնծութիւնը կը դադարի։
9 երգով գինի պիտի չխմեն.
Ցրին խմողներուն դառն պիտի ըլլայ։
10 Դատարկ քաղաքը կործանեցաւ.
Ամէն տուն գոցուեցաւ, որ չբանայ չկրնար։
11 փողոցներուն մէջ գինիի համար ազաղակ կայ.
Ամէն ուրախութիւն մթնցաւ,
երկրին ցնծութիւնը վերցաւ։
12 Քաղաքին մէջը ամայութիւն մնաց.
Ու դուռը գարնուեցաւ ա՛ւերակ եղաւ։
13 Քանդի երկրին մէջ ժողովրդոց մէջը՝
Ձիթենիին ձիթենիի պէս,
Ու այգեկութէն եղբը ճռաքաղին պէս պիտի ըլլայ։
14 Անոնք ձայներնին վերցընելով ցնծութեամբ պիտի երգեն,
Ծովու կողմէն Տէրոջը փառքին համար բարձրաձայն պիտի ազաղակեն։
15 Անոր համար Ըարևելեան կողմը՝ փառաւորեցէք Տէրը,
Ծովու կղզիներուն մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը։
16 երկրի ծայրերէն օրհնութիւններ լսեցինք,
Արդարին փառք։
Բայց ես ըսի, Նիհար եմ, նիհար եմ, վա՛յ ինձ։
Ծաիչտակողները կը յափշտակեն.
Ծաիչտակողները բոնի կը յափշտակեն։
17 Ով երկրին բնակիչը,
Ի՛մահ, գուբ և որոգայթ պիտի ըլլայ քու վրադ։
18 Ու վախին ձայնէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ,
Եւ գուբին մէջէն ելլողը որոգայթին մէջ պիտի բռնուի։
Քանզի Իպատուհանները բաց են,
Ու Իերկրին հիմերը կը շարժին։
19 Երկիրը բոլորովին կը ճեղուի։
երկիրը բոլորովին կը պատռի.
երկիրը բոլորովին կը սասկ։
20 երկիրը Իգինովի պէս անդադար պիտի երերայ,
Ու հիւղի պէս պիտի չարժի։
Եւ անոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր վրայ,
Ու անկա՛ պիտի իյնայ ու մէյլէն ալ պիտի չելլէ։
21 Եւ ան օրը Տէրը բարձրէն այցելութիւն պիտի բնէ Հպատուներուն զօրքին,
Ի՛ր երկրիս վրայ երկրիս թագաւորներուն։
22 Եւ անոնք պիտի ժողովուին,
Ինչպէս որ բանտարկեալները գուբին մէջ կը ժողովուին,
Ու բանտի մէջ պիտի գոցուին.
Եւ շատ առնէն եղբը անոնց այցելութիւն պիտի ըլլայ։
23 Եւ կրանիը պիտի ամչնայ, ու արեը պիտի պատկառի,
երբոր զօրաց Տէրը Սիոնի լեռանը վրայ
Ու Երուսաղէմի մէջ Իթագաւորէ,
Ու իր Ծերերուն առջեը փառաւորուի։

ԳԼ· ԻԵ

1 Մարգարէն գնահատած կը գտնուի իր գաստատակներուն համար։ 6 իր փրկեալ ընտրեալը համար։ 9 և յաղթող ժողովրդեան համար։

1 Ով Տէր, իմ Աստուածս դուն ես.
Քեզ պիտի բարձրացնեմ, քու անուանդ փառք պիտի տամ.
Իքանզի սքանչելի բաներ ըրիր,
Հին վաղեմի խորհուրդներդ հաստատութիւմ և ճշմարիտ են։
2 Քանզի Ըդաստը հողակոյտ
Ու պարսպատոր քաղաքը աւերակ դարձուցիր,
Որ պատնէշ քաղաք չըլլալով
Օտարականներուն պալատը յաւիտեան չշինուի։
3 Անոր համար զօրաւոր ժողովուրդը Իքեզ պիտի պատուէ,
Եւ ահարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ պիտի վախնայ։
4 Վասն զի դուն ապաւէն եղար ազքատին,
Ապաւէն չքաւորին իր նեղութեան առթիը,
Հորդատեւողական փոթորիկէն, հովանի տատիպներէն,
երբոր անօրէն մարդոց կատաղութիւնը պատ Իդէշտակ փոթորիկի պէս կ՚եկաւ։
5 Օտարականներուն ազաղակը
Ձոր տեղ մի տատիպներ պէս պիտի խոնարհեցնես.
Ինչպէս որ տատիպները ամպի հովանիով կ՚իջնէ,

Ը Սալ· հգ· 12·
Ի Գլ· ժգ· 10· կ· 19· եչեկ· լբ· 7· Ճաթէլ· բ· 31· գ· 15·
Ա Երբմ· ե· 34· ժգ·
Ո· խե· 10· եչեկ· իգ· 13· Ոմա· բ·
Ա Ելից· ժբ· 4· 6·
Բ Ելից· ժբ· 4· 6· — Ել· ժե· 2· Սալ· ժգ· 11· Ծամ· ժբ· 28·
Գ Ելից· ժբ· 4· 6·
Դ Սալ· ցբ· 1·
Ե Թագ· իգ· 19·
Զ Գլ· խ· 9· իգ· 13· Երբմ· Ծա· 37·
Է Ելից· Ծա· 13·
Ը Գլ· գ· 6·
Թ Մալ· գ· 6·
Ժ Գլ· ժգ· 8· 9· Ճա· Ել· ա· 10· 18·
Ի Գլ· ժե· 5· 6·
Լ Եչէ· լստեբանաձէ
Խ Մալ· ա· 11·
Ծ Ցէս գ Թագ· ժբ· 17· Երբմ· իբ· 43·
Կ Ելից· ժբ· 4·
Հ Գլ· ժբ· 14·
11· Ցայս· ժբ· 22·
44· Ընթա· ե· 19·
Ղ Ծամ· ե· 11·
Մ Սալ· ժբ· 7·
Յ Երբմ· գ· 23·
Ն Գլ· ժբ· 14·

Ահա՛ ես բռնաւորներուն ցնծութեան ձայնը պիտի ցածնայ։

6 Եւ ուրախ ՏԷրը հաս լեռանս վրայ
Բոլոր ազգերուն կուշտը մը պիտի ընէ,
Գարեպտ բանեցու և հին գինիներու,
Յուժով լեցուած գարեպտ բանեցու,
Ո՛ւ գառած հին գինիներու կոչնակը։
7 Եւ ան լեռանս վրայ՝
Ամէն ժողովրդներուն վրայ տարածուած ծածկոցը
Ու ամէն ազգերուն վրայ փռուած վարագոյրը բնաջինջ պիտի ընէ։
8 Մահը յաւիտեան բնաջինջ պիտի ընէ,
Ու Տէր Եհովան ամէն դէմքէ արցունքը սրբէ,
Եւ բոլոր երկրիս երեսէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի վերցնէ.
վասն զի Տէրը խօսեցաւ։
9 Ու ան օրը պիտի ըսեն,
Ահա մեր Աստուածը ասիկա է.
Անոր յուսացանք ու անիկա մեզ ազատեց.
Տէրը ասիկա է. անոր յուսացանք,
Անոր փրկութիւնովը պիտի ցնծանք և ուրախանանք։
10 Քանզի Տէրոջը ձեռքը սա լեռանս վրայ պիտի հանգչի,
Ու Մոաբ անոր տակը պիտի կոխուի,
Ինչպէս որ յարդը կը կոխուի աղբանոցին մէջը։
11 Եւ իր ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը,
Ինչպէս որ լողացողը կը տարածէ լողալու համար.
Ու անոր հպարտութիւնը անոր ձեռացը հնարքներուն հետ պիտի կործանէ։
12 Եւ ուրախ պարիսպներուդ ամրութիւնը պիտի խոնարհեցնէ,
Ո՛ւ գետնի հետ հաւասարեցնէ՝ փոշիի մէջ պիտի ձգէ։

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

1 Աստուծոյ վճռախօսութիւնը Բաբելոնի եւ իր ժողովրդին համար 12 եւ իր ժողովրդին համար 20 Աստուծոյ պատկառելի մէջ։

1 Ա՛ն օրը Յուդայի երկրին մէջ սա երգը պիտի երգեն.

Մենք զօրաւոր քաղաք ունինք.
Փրկութիւնը պարիսպներու ու պատնէշներու տեղ կը դրաւ։
2 Դռները բացէք,
Որ ճշմարտութիւն պահող արդար ազգը ներս մտնէ։
3 Հաստատ միտքը կատարեալ խաղաղութեան մէջ կը պահես,
Ինչու որ քեզի կը յուսայ։
4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք,
Որովհետեւ Տէր Եհովան յաւիտենական վէմ է.
5 Քանզի անիկա բարձր տեղուանք բնակողները կը խոնարհեցնէ,
Բարձր քաղաքը կը ցածցնէ,
Մինչեւ գետինը կը ցածցնէ,
Զանիկա հողի հետ հաւասար կ'ընէ։
6 Ոտքը զանիկա պիտի կոխէ՝
Աղքատին ոտքը ու չքաւորներուն գարշապարը։
7 Արդարին ճամբան շիտակ է.
Ով Ուղիղ, արդարին ճամբան դուն կ'ուղղես։
8 Եւ Քու դատաստաններուդ ճամբուն մէջը քեզի կը սպասենք, ով Տէր,
Մեր հոգիին փափաքը քու անունդ և քու յիշատակիդ վրայ է։
9 Գիշերը փափաքեցայ քեզի հոգւովս,
Ու առաւօտուն քեզ կը փնտռեմ՝ Քոլոր արքայս.
Քանզի երբոր քու դատաստաններդ երկրիս վրայ լինին,
Աշխարհի բնակիչները արդարութիւն պիտի սորվին։
10 Անթաքոյնին ողորմութիւն ալ ըլլայ՝ արդարութիւն չսորվիր.
Ամիկա Քու ղրկութեան երկրին մէջ անօրէնութիւն կը գործէ,
Ու Տէրոջը մեծափառութիւնը չտեսնէր։
11 Ով Տէր, Քու ձեռքիդ բարձանալը չկնին տեսնէր,
Բայց ժողովուրդին վրայ նախանձ ունեցած նախանձդ պիտի տեսնեն ու ամչնան.
Եւ քու թշնամիներդ կրակը պիտի սպառէ։
12 Ով Տէր, մեզի խաղաղութիւն պիտի տաս,
Վասն զի մեր ամէն գործերնին ալ դուն մեզի համար գործեցիր։
13 Ով Տէր Աստուած մեր, Քեզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ տիրեցին,
Բայց քու անունդ միայն քովդ կը յիշենք։
14 Անոնք մեռած են, պիտի չապրին.
Ուրուականներ են, չեն կրնար հարիլ.
Վասն զի դուն այցելութիւն ընելով՝ զանոնք բնաջինջ երթիր,
Ու անոնց բոլոր յիշատակը կորսնցուցիր։
15 Դուն սա ազգը աւելցուցիր, ով Տէր,
Սա ազգը աւելցնելով՝ փառաւորեցար,
Երկրին ամէն ծայրերը ընդարձակեցիր։
16 Ով Տէր, Նեղութեան մէջ քեզ փնտռեցին,

ե Աստ. Թ · 8։
Մաս · իբ · 4։
է Գէ · բ · 2 · 3։
ը Դատ. է · 14 · Մաս. ը · 11։
ժ ը Կոր · գ · 12 · Ե. ֆես · գ · 12։
Ե Մաս · ժգ · 14 · ա Նմ. ժէ · 24 · Ցայս. ի · 14 · իա · 4։
ի Կամ յաղթութեան մէջ։
ի Ցայս. է · 17 · իա · 4։
ո Եբ Էր · Երեսէ
ր Նմ · իթ · 18 · Ցխն. ը · 12։
ս Ցայս. ի · 5։
տ Գէ · իգ · 5։

= Գէ · ը · 11։
է Գէ · է · 15։
ժ Ցայս · Ա՛ը · 19 · 20։
ի Գէ · իա · 17։
ի Գէ · իե · 13 · կը · 19։
ղ Ցայս · ւէ · 23։
ե Գէ · կդ · 5։
ը Ցայս · կգ · 6 · Երգ · գ · 1։
ի Եբէր · Յ՛Նեբոք գիս Նշան հոգիսից։
ղ Ծագ. ը · 18 · Հբ
ոսմբ. բ · 4։
ի Ցայս · Ա՛կգ · 10։
ն Ցար · լշ · 27 · Ցայս · իբ · 5 · Գէ · է · 19։
շ ը Մն · Ժբ · 8։
ո Ոմ · է · 15։

զու պատիժդ անոնց վրայ եղած ատենը °ա-
զաչանք ըրին։
17 Ինչպէս որ ²Նինուէու մօտ եղող յղի կիները
իր երկանցը մէջ ատենուելով կ՚ազապակէ,
Մենք ալ զու առջևդ այնպէս եղանք, ով Տէր·
18 Ցաղանք, ցաւեր քաշեցինք,
Հով Ծնանողի պէս եղանք,
Ու երկիրը չկրցանք ազատել,
Եւ ¹աշխարհս բնակիչները չինկան։
19 ²Զու մեռելներդ պիտի ապրէնան,
Իմ մեռելներուս մարմինները յարութիւն պի-
տի առնեն։
³Արթընցէք ու ցնծութենէմ երգեցէք, ով հո-
ղի մէջ բնակողներ·
Քանզի զու ցօղդ խոտերու ցօղ է,
Ու երկիրը էլ մեռելները ²ետ պիտի ձգէ։
20 Գնա, ով իմ ժողովրդս, ²զքու սենեակ-
ներուդ մէջը մտիր,
Ու զու վրադ գոցէրդ գոցէ·
Պահուէ ²քիչ մը մէկ վայրկեան մը,
Մինչեւ որ բարկութիւնը անցնի։
21 Քանզի ահա Տէրը ²իր տեղէն կ՚ելլէ,
Որ երկրի բնակիչներուն այցելութիւնը ընէ ի-
րենց անօրէնութենէնը համար·
Ու երկիրը իր արիւնները պիտի յայտնէ,
Եւ սպաննուածները՝ ալ պիտի չծածկէ։

ԳԼ· ԻՆ

1 Աստուծոյ ուձեցած խնամքը իր ազգին վրայ։ 7 Անոր խոստ-
ձերը կը ապրեցնէն գաւառականներուն։ 13 Հրեաներուն ու Հե-
թանոսներուն բաղդատալ հեկեղեցին։

1 Ա՛ն օրը Տէրը իր ամրակուռ, մեծ ու զօ-
րաւոր սրովը
Պիտի պատժէ փախչող Լեւիաթան օձը,
²Այո՛ն՝ ան ծռմռուած Լեւիաթան օձը,
Ու ²Ծովուն մէջ եղող միւռաղը պիտի սպաննէնէ։
2 Ա՛ն օրը ²գինեի ²այգին վրայ ²երգեցէք,
3 ²Ես Տէրս կը պահեմ զանիկա,
Ամէն վայրկեանի մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկա,
Գիշեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն պի-
տի ընեմ,
Որ չըլլայ թէ անոր վրայ ²ետ հ՚ւ յարձակի·
4 Ես բարկութիւն չունիմ·
Եթէ թէ ²ցանկերը -- փուշերը ինծի դէմ
պատերազմին·
Ես անոնց վրայ պիտի քալէի,
Ու զանոնք միկէն պիտի այրէի։
5 Եթէ ոչ թող ²իմ զօրութեանս ապաւինին,
Թող հաշտ հետ խաղաղութիւն ընեն·

Ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն։
6 Ապագայ ժամանակին մէջ Յակոբ ²պիտի
արմատանայ,
Իսրայէլ պիտի ծաղկի ու պիտի բնձիւղի,
Եւ պտղով աշխարհս երեսը պիտի լեցընէն։
7 Մինչ զանիկա զարնողին հարուածէն պէս
զարկաւ զանիկա,
Կամ անկէ սպաննուածներուն սպանմանը պէս
սպաննուեցաւ։
8 ²Զափաւորութեամբ վիճեցաւ անոր հետ,
Երբոր զանիկա խրկեցիր,
Թէ ³արեւելեան հովին օրը սաստիկ հովով
տարիր։
9 Ուստի Յակոբին անօրէնութիւնը տով քա-
ւութիւն պիտի ըլլայ·
Եւ բոլոր ²գիտուութիւնը սա է որ անոր
մեղքը վերցնէ,
Երբոր զոհասաններուն բոլոր քարերը կրոյ
փշրուած քարերու պէս ընէ,
Աստարոթի կուռքերը ու արեգական ար-
ձանները՝ -- պիտի չկանգնին։
10 Քանզի պարսպաւոր քաղաքը ամայի՛
Ո- -ՀԷն տեղը մնապատի պէս թողուած ու
մերժուած պիտի ըլլայ·
²Հոն զուսարակ պիտի արածի և հոն պիտի
պառկի,
Ու անոր ճիւղերը պիտի հատցընէ։
11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին,
Կիներները պիտի գան ու զանոնք պիտի բը-
նտրկցընեն,
Քանզի հանիւաուն ժողովուրդ չէ·
Ուստի զանիկա ստեղծողը անոր վրայ պիտի
չդթայ,
Ու ²զանիկա կազմողը անոր պիտի չողորմի։
12 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝
Որ Տէրը Գետին յորձանքէն մինչև Եգիպ-
տոսի հեղեղատը պիտի թօհմէ·
Եւ զու ք, ով Իսրայէլի որդիք,
Մէկիկ մէկիկ պիտի ժողովիք։
13 Ու ան օրը մեծ փող պիտի հնչուի
Եւ Ասորեստանի երկրին մէջ թափառական
եղողները,
Ու եգիպտոսի երկրին մէջ ազատուածները
պիտի գան,
Ու երուսաղէմ սուրբ լեռանը վրայ
Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն։

ԳԼ· ԻՐ

1 Մարգարէն ապառնիքներ կ՚ընէ Եփրեմի մարդոցը իրենց
ամբարտաւանութեանը ու գինեմոլութեանը համար։ 5 Կը

• Կամ հաւաստիք բնակիչն։
ե Գլ· ժգ· 8։ Ցօվն· ժբ· 8։
ը Սաղ· ժե· 14։
ժ Եզեկ· լե· 3· եա։
ի Դան· ժբ· 2։
ձ Եզ· ժբ· 23· 23։
ղ Սաղ· լ· 5։ Գլ· ծգ· 7· 8։ բ Կոր· գ· 17։
ճ Մեք· ա· 3։ Ցաւ· 14։
— Սաղ· հդ· 13· 14։
ն Գլ· դա· 9։ Եզեկ· իթ· 3։ լբ· 2։
շ Կամ ցանկալի
ո Գլ· լե· 31։ Ովս· ժգ· 5· 6։
չ Ցաւ· իգ· 6։ Սաղ· ջ· 1։ Եզեկ· ժ· 2։ 21։ լ· 11։ խգ· 23։
պ Գլ· ե· 1։
ռ Սաղ· ձիա· 4· 5։
ս Բ Թագ· իգ· 6։ Գլ· ե· 18։
վ Գլ· իե· 4։
տ Ցօր· իգ· 21։
ր Ելեկ· իգ· 25։ Գլ· ծգ· 5։ Ովս· ժ· 13։
ց Սաղ· ղ· 5։ Գլ· իե· 3։ Ովս· ժ· 12։
ւ Եբեր· պատգ·
փ Տես գլ· իե· 8։ լբ· 14։
ք Ր Օր· լբ· 28։ Գլ· ա· 3։ Եբեր· բ· 7։
օ Ր Օր· լբ· 15։ Գլ· խգ· 1։ 7։ խգ· 9։ 21։ 24։
ֆ Գլ· բ· 11։
և Սաղ· խգ· 21։ Ցաւ· ժա· 18։

յաջորդ ԲԸ Ջաղաքը պիտի գարգանայ· Երբոր Քրիստոսի Թագաւորութիւնը գայ· 3 կը յանդիմանէ անոնց մոգութիւնը, Ձերբ· 9 անոնց բժշկութիւնը· 14 և անոնց անհնազանդութիւնը· 18 Քրիստոս կը խոստանայ իրեն հաւատացող հիմ· 18 Լինելոց անհնազանդութիւնը պիտի փոխուի· 23 Աստուծոյ կը յորդորէ գանոնք· որ Աստուծոյ Նախախնամութեան վրայով մնացեն։

1 Վա՛յ Եփրեմի գինովցողուն հպարտութեան պսակին
Որուն փառաց գարդը թառամեալ ծաղիկ մըն է,
Որ գինիով Թմրածներուն պարարտ հովիտին գլուխը կ՚ընէ։
2 Ահա Տէրոջը կողմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր ինձած մը՝
Կարկտատի փոթորիկի պէս, աւերիչ մրրիկի պէս
Ու սաստիկ ջուրերուն յորդահոս հեղեղին պէս՝
Ձեռքովը գետնին պիտի զարնէ զանոնք։
3 Եփրեմի գինովցողուն հպարտութեան պսակը
Ոտքերով պիտի կոխուի։
4 Եւ պարարտ հովիտին գլուխը եղող անոր
Փառաց գարդը՝
Որ թառամեալ ծաղիկ մըն է,
Նունձքէն առաջ վաղահասուկ թուզի պէս
պիտի ըլլայ,
Որ դանիկա տեսնողը ձեռքը առածին պէս կը կլլէ։
5 Ան օրը զօրաց Տէրը իր ժողովրդեանը մնացեալ
փառաց պսակ ու չքեղ թագ պիտի ըլլայ·
6 Եւ դատաստանի նստողին դատաստանի ոգի՝
Ու պատերազմը դէպ ի դուռը դարձրողին
զօրութիւն պիտի ըլլայ։
7 Բայց սոքա ալ դինիով կը մոլորին,
Ու ցբիով կը դանդաղին։
Քահանան ու մարգարէն ցբիով կը մոլորին·
Անոնք գինիէն կ՚ընկղմին, ցբիէն կը դանդաղին,
Տեսիլքի մէջ կը մոլորին — դատաստանի մէջ կը սխալին։
8 վասն զի ամէն սեղանները փսխուքի պղծութիւնով լեցուած են,
Այնպէս որ մեղ մը չկայ։
9 Ո՞րո՞ւն դասելիուն սորվեցընէ,
Որո՞ւն կրճտելիուն հասկցընէ·
կաթէն կտրատածներո՞ւն,
Ստինքէն զատուածներո՞ւն։
10 Քանզի խրատ խրատի վրայ՝ խրատ խրատի վրայ,
Հրաման հրամանի վրայ՝ հրաման հրամանի վրայ,
Քիչ մը հոս՝ քիչ մը հոն։
11 Ծիծաղելու աս ժողովրդին հետ
Շնչամբառնալու չբիծնելով և օտար լեզուով պիտի խօսի։
12 Քանզի անոնց ըսաւ,
Զոգնածը հանգստացընելու հանգիստը ասկա է,
Ու մխիթարութիւնը ասկա է·
Բայց անոնք մտիկ ընել չուզեցին։
13 Ուստի Տէրոջը խօսքը պիտի ըլլայ անոնց՝
Խրատ խրատի վրայ՝ խրատ խրատի վրայ,
Հրաման հրամանի վրայ՝ հրաման հրամանի վրայ,
Քիչ մը հոս՝ քիչ մը հոն·
Որպէս զի երթան, կռնակի վրայ իյնան ու կոտրտին,
Եւ որոգայթի մէջ իյնալով բռնուին։
14 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք,
Ով ծաղր ընող մարդիկ,
Որ Երուսաղէմի մէջ կառավարղին
վրայ կը տիրէք։
15 Որովհետև ըսիք,
Մենք մահուան հետ ուխտ ըրինք,
Ու գերեզմանին հետ դաշնակից եղանք,
Որ երբ յորդահոս հեղեղը անցնի՝
մեր վրայ պիտի չգայ·
Վասն զի սուտութիւնը մեզի պատսպարան ըրինք,
Եւ նենգութեան մէջ պահուեցանք։
16 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ·
Ահա ես Սիոնի մէջ հիմ մը կը դնեմ իբրև հիմ,
Քննիր վէմ, պատուական անկիւն, հաստատուն հիմ·
Ով որ հաւատայ՝ պիտի չարտարայ փախչելու։
17 Եւ դատաստանը լարին՝
Ու արդարութիւնը կշիռին համեմատ պիտի դնեմ·
Եւ կարկտութեան պատսպարանը կարկուտը պիտի տանի,
Ու պահուելու տեղը ջուրերը պիտի կոխեն։
18 Եւ մահուան հետ ըրած ուխտերնիդ պիտի ապրուի,
Ու գերեզմանին հետ ըրած դաշնակցութիւնը պիտի չհաստատուի·
Երբոր յորդահոս հեղեղը անցնի,
Դուք անկէ պիտի կոխուիք։
19 Անցնելու ատենը ձեզ պիտի առնէ,
Քանզի առիւ առաւ, ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի·
Ու ահը լուրը առնելը անդամ սոսկալի պիտի ըլլայ։
20 Քանզի անկողինը երկրնցնելու համար կարճ է,
Ու ծածկոցը ծածկուելու համար նեղ է։
21 Քանզի Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ Փերասիմ լեռանը վրայ եղաւ—

ա Եսա· ։ գ Եսա· ։ ե Եսա· ։ զ Եսա· ։ է Եսա· ։ ը Եսա· ։ թ Եսա· ։ ժ Եսա· ։ ի Եսա· ։ ա Եսա· ։ բ Եսա· ։ գ Եսա· ։ դ Եսա· ։ ե Եսա· ։ զ Եսա· ։ է Եսա· ։ ը Եսա· ։ թ Եսա· ։ ժ Եսա· ։ ի Եսա· ։ ա Եսա· ։ բ Եսա· ։ գ Եսա· ։ դ Եսա· ։ ե Եսա· ։ զ Եսա· ։ է Եսա· ։ ը Եսա· ։ թ Եսա· ։ ժ Եսա· ։

Ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Դաբասունի
Ձորին մէջ բարկացաւ,
Որ իր գործը՝ վրէ օտար գործը գործէ,
Ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը կատարէ։
22 Եւ հիմա ծաղր ընողներ մի ըլլաք,
Որ չըլլայ թէ ձեր կապանքները աւելի ու ժանգատին.
Քանզի զօրաց Տէր Եհովային կողմանէ
Բոլոր երկրին վրայ հնազանդեցնելու աւերում մը լսեցի։

23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսեցէք.
Մտիկ ըրէք ու իմ խօսքս լսեցէք.
24 Միթէ հերկողը ցանելու համար միշտ կը հերկէ՞
Միշտ իր երկիրը կը բանայ ու անոր կոշտերը կը տափանէ՞.
25 Անոր երեսը չհանկչէլէն ետքը՝
Միթէ արմզնդեղը ու չամանը չըցաներ,
Եւ ցորենը կարգով՝ ու գարին որոշուած տեղը՝
Եւ հաճարը իր սահմանին մէջը չդներ.
26 Վասն զի իր Աստուածը կրթութիւն կու տայ անոր,
Ո՞ կը սորվեցնէ թէ ինչ պէտք է ընել։
27 Քանզի արմզնդեղը կամնասայով չեն ծուլիր,
Ու չամանին վրայ սայլին անիւը չդառնար.
Հապա արմզնդեղը գաւազանով՝
Ու չամանը ցուպով կը թօթվուի.
28 Հացին շորենը կը կոխուի.
Բայց զանիկա միշտ չեն ծեր,
Ու սայլին անիւը զանիկա վնասուածը,
Եւ ձիերը զանիկա չեն փշրեր.
29 Ասիկա ալ Զօրաց Տէրոջմէն կ'ելլէ,
Որուն խորհուրդը սքանչելի է,
Ու անոր խմաստութիւնը գերազանց է։

ԳԼ· ԻԹ

1 Աստուծոյ ծառը գաւառականները երթալուն վրայ։ 7 անոր քշնամիներուն անպատուութիւնը։ 9 Հրէից պատահմունքը։ 13 և յորդն կենդանութիւնը։ 18 Բարեպաշտ մարդոց երջանկութեան խոստումը մը։

1 Վա՛յ ՚Արիելին՝
Դաւիթին բնակած Արիել քաղաքին.
Թող տարին վրայ աւելցուցէք.
Թող տօնեան ուրիները դառնան։
2 Բայց ես Արիելը նեղը պիտի ձգեմ,
Ու անիկա սգուամ ու սխրտը պիտի ըլլայ.
Եւ ինծի †Արիելի պէս պիտի ըլլայ։
3 Ու քեզի դէմ շուրջանակի բանակ պիտի դնեմ,
Եւ քեզ պատնէշներով պիտի պաշարեմ,
Ու քեզի դէմ հողաբլուրներ պիտի կանգնեմ։
4 Եւ պիտի ցածնաս — գետնէն խօսես,
Եւ քու խօսքերդ հողին տակէն պիտի ելլեն,
Ու քու ձայնդ ՚ոհուվի չունէն պիտի ելլէ,
Եւ քու խօսքդ հողէն պիտի փսփսայ։
5 Ու քու †օտարականներուդ բազմութիւնը մանր փոշի պէս՝
Եւ քու բռնաւորներուդ բազմութիւնը †անց նող մեղդի պէս պիտի ըլլայ.
Ու ասիկա յանկարծ մէկ վայրկեանի մէջ պիտի ըլլայ։
6 Զօրաց Տէրոջը կողմանէ՝
Որոտումով, գետնաշարժով, մեծ ձայնով,
Մրրիկով, փոթորիկով ու միշտ կրակի բոցով
Այցելութիւն պիտի ըլլայ։
7 Ու Արիելի վրայ պատերազմի եկող բոլոր ազգերուն բազմութիւնը,
Եւ աս †աշխ վրայ ու անոր պարիսպներուն վրայ բոլոր յարձակողները
Ու զանիկա պաշարողները
Գիշերը տեսնուած երազի պէս պիտի ըլլան։
8 Եւ ինչպէս որ անօթի եղողը երազին մէջ կը տեսնէ թէ կերակուր կ'ուտէ,
Ու արթննալէն ետքը փորը անօթի կը մնայ,
Եւ ինչպէս որ ծարաւ մարդը երազին մէջ կը տեսնէ թէ ըմպ կը խմի,
Ու արթննալէն ետքը կը մնայ ու հոգին կը պապակի,
Այնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութիւնը՝
Որ Սիօն լեռանը դէմ պատերազմի կու գան։
9 Ապշեցէք ու զարմացէք,
Շլացէք ու խմիցէք.
Հանապ արբած են, գինիէն չէ.
Անոնք կը դառնայեն, բայց ցբենէն չէ.
10 Քանզի †Տէրը ձեր վրայ թմրութեան ոգի թա փեց,
Ու †ձեր աչքերը գոցեց.
Մարգարէները ու ձեր գլխաւորները՝
Որոնք տեսիլք կը տեսնէին, նոքա ըլլաց։
11 Եւ ամէնուն տեսիլքները գիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլլան ձեզի,
Որ կարդալ գիտցողին կու տան
Ու կ'ըսեն, Կ'ազաչենք՝ ասիկա կարդա.
Ու անիկա կ'ըսէ, Չեմ կրնար, վասն զի կնքուած է։
12 Եւ ան գիրքը կարդալ չգիտցողին կու տան
Ու կ'ըսեն, Կ'ազաչենք՝ ասիկա կարդա.
Ու անիկա կ'ըսէ, Կարդալ չեմ գիտեր։
13 Անոր Տէրոջ Տէրը կ'ըսէ,
Որովհետև այս ժողովուրդը բերնով կը մօտենայ,

ժէ· 15։
ա Գէս· ժ· 10· 12։ բ Թագ· ե· 22։ ա Մն· ժգ· 16։
դ Ոզ· գ· 33։
ե Գկ· ժ· 22։ զ Դան· թ· 27։
է Սաղ· զբ· 2։ Երեմ· լբ· 18։
— Տես Եզեկ·ԺԸ·18։
ը Ջ Առաջնոյ ևս կարծին, Լաւ ըլլար Գր· ի· 5։
թ Գր· ի· 15։ ժ Գր· ե· 19։
ժա Գր· ե· 26։
ժբ Գր· ի· 30։
ժգ Սաղ· կդ· 23։ Գր· ը· 10։
ժդ Գր· ը· 16։
ժե Տես գլ· իբ· 7։ 8։
ժզ Գր· դ· 22։
ժէ Հաբ· ժ· 8։
ժը Սաղ· կդ· 23։ Գր· ը· 10։
ի Դան· ժբ· 4· 8։ Յայտ· ե· 1—8։ 9։ ը։
ա Գր· ի· 9։
բ Մատ· ժե· 8։ 9։ Մար· ե· 6· 7։

եւ զիա չրթունքներովը կը պատուէ,
բայց անոնց սիրտը ինձմէ հեռու է,
ու ինծմէ «եղեալ» վախերնին
Վարդոց սորվեցուցած պատուիրանք մըն է.
14 Ուստի Տէրը ահա ես ա՛ծոլումըդին մէջը
Ասոնհետեւ զարմանալի գործքեր ու հրաշքներ պիտի ընեմ.
Եւ անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսուի,
Ու հանճարեղներուն հանճարը ընկղմի պիտի բլլայ։
15 Վա՛յ անոնց որ խորունկ տեղ կը փնտռեն
Իրենց խորհուրդը Տէրոջմէ պահելու համար.
Ու իրենց գործքը մութի մէջ կ՚ընեն,
Ու կ՚ըսեն, Մեզ ո՞վ կը տեսնէ ու մեզ ո՞վ գիտէ։
16 Ա՜խ ձեր կամակորութիւնը.
Միթէ բրուտը կաւին տեղը կը դրուի՞.
Գանգի կարելի՞ է որ գործը զինքը գործողին համար ըսէ
Թէ Անիկա չ՚ունի բան.
Ու ստեղծուածը՝ զինքը ստեղծողին համար,
Թէ Անիկա չ՚հասկընար։
17 Ահա շատ քիչ ժամանակէն եւ քը
Լիբանան պտղաբեր պիտի դառնայ,
Ու պտղաբեր պուրը անտառ պիտի սեպուի.
18 Ու ա՛ն օրը խուլերը գրքին խօսքերը պիտի լսեն,
Եւ կուրաց աչքերը մէգէն ու խաւարէն պիտի տեսնեն։
19 Եւ հեզերը Տէրոջմով իրենց ուրախութիւնը պիտի աւելցընեն,
Ու նչքաւոր մարդիկ իսրայէլին Սուրբովը պիտի ցնծան։
20 Վասն զի բռնաւորը պիտի վերնայ,
Եւ ծաղր ընողը պիտի չմնայ.
Ու ամէն անոնք որ անօրէնութեան համար կը հակին՝ պիտի կորսուին.
21 Անոնք որ մարդը գատաստանի մէջ յանցաւոր կը հանեն,
Ու ա՛ն դրանը մէջ ընդդիմախօսութիւն ընողին համար որոգայթ կը լարեն,
Եւ արդարին իրաւունքը կը խափանեն։
22 Ուստի Տէրը Աբրահամի փրկող Տէրը
Յակոբին տանը համար այսպէս կ՚ըսէ.
Յակոբ ալ պիտի չամչնայ,
Ու անոր երեսը ալ պիտի չդեղնի.
23 Վասն զի երբոր տեսնի իր ազգը՝ իմ ձեռացս գործը իր մէջը,
Անտանը իմ անունս պիտի սրբացուցեն.
Յակոբին Սուրբը պիտի սրբացուցեն,

Ու իսրայէլի Աստուծմէն պիտի վախնան։
24 Եւ հոգիով մոլորածները խոհեմութիւնը պիտի ճանչնան,
Ու տրտնջողները իմաստութիւն պիտի սորվին։

ԳԼ. Լ

1 Մարգարէն ազատականները կ՚ընկճէ Ժողովուրդին իրենց յոյսը եգիպտոսի վրայ դնելուան համար. 8 ու Աստուծոյ խօսքը անոր գրելուան համար. 18 կը նախատանքի Աստուծոյ պատուհասները որ իր եկեղեցին պիտի բեր. 27 Նաեւ անոր բոլ. կութիւնը ու Ժողովուրդին ուրախութիւնը Աստիսանքին կարճանալուն առթիը.

1 Վա՛յ ապստամբ ազգացնուն, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ՝ մեզի մեզի վրայ աւելցընելու համար
Խորհուրդ կ՚ընեն, բայց ինծմով չէ.
Ու դաշնադրութիւն կ՚ընեն, բայց իմ Հոգիս չէ.
2 Որ եաւանց իմ բերնիս հարցընելու
Կ՚երթան եգիպտոս կ՚իջնեն՝
Փարաւոնի պաշտպանութիւնը տակը ամրանալու,
Ու եգիպտոսի հովանիին ապաւինելու համար։
3 Բայց փարաւոնին պաշտպանութիւնը ձեզի ամօթ՝
Ու եգիպտոսի հովանիին ապաւինիլը ընդ նախատինք պիտի բլլայ։
4 Քանզի անոր իշխանները Տոյանիս գացին,
Ու դեսպանները Հանէս հասան։
5 Ամէնքը ամչցան ան Ժողովուրդին պատճառովը՝
Որ իրենց օգուտ մը ընելու կարողութիւն չունի.
Անիկա չդրնար օգնութիւն մը կամ օգուտ մը ընել,
Հապա նչանաձ ամօթ ու նախատինք պիտի բլլայ։
6 Անո՛ր կրող անասուններուը՝ դէպ ի Տարա՝
Նեղութեան ու վշտաց,
Մատակ առիւծի և առիւծ առիւծի,
Իժի ու կիզող թեւաւոր օձի երկիրը կ՚երթան.
Իրենց սատանաները էշերու կռնակին վրայ,
Ու իրենց գանձերը ուղտի ապառաժին վրայ կը տանին
Անանկ ժողովուրդի մը՝ որ իրենց օգուտ չունի։
7 Վասն զի եգիպտացիք պարապ ու դատ տեղը օգնութիւն կ՚ընեն.
Անոր համար անոր Գոչեցի նստող պատճառիս կանչեցի.
8 Ուրեմն գնա, անոնց առջեւ տախտակ տամ տակի վրայ գրէ,
Եւ գրքի մէջ դրոշմէ,
Որ գալու ժամանակին միայ

11 ի · 21 · եթէ ա · ր · 10 ·
ք Եզեկ · ի · 21 ·
ր Գ Թագ · ժ · 1 ·
ս Եսա · ի · 5 ·
տ Գ Թագ · ժ · 1 ·
ւ Գ Մնաց · ի · 10 · 12 ·
փ Եսա · ի · 21 · Յեր · ի · 7 · Եզեկ · ի · 23 · Յով · ա · 15 · Մատ · ի · 24 · Մարկ · ժգ · 7 · Ղուկ · ի · 14 · Յհ · ժդ · 16 · Գոր · ժ · 13 · Ա Կոր · ժգ · 23 · Ա Պետ · ա · 20 ·
ք Գ Մնաց · ի · 10 · 11 ·
օ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
ֆ Գ Մնաց · ի · 10 · 14 ·
ա Գ Մնաց · ի · 10 · 18 ·
բ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
գ Գ Մնաց · ի · 10 · 25 ·
դ Գ Մնաց · ի · 10 · 26 ·
ե Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
զ Գ Մնաց · ի · 10 · 27 ·
է Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
ը Գ Մնաց · ի · 10 · 28 ·
թ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
ժ Գ Մնաց · ի · 10 · 29 ·
ի Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
լ Գ Մնաց · ի · 10 · 30 ·
խ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
ծ Գ Մնաց · ի · 10 · 31 ·
կ Գ Մնաց · ի · 10 · 32 ·
հ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
ձ Գ Մնաց · ի · 10 · 33 ·
ղ Գ Մնաց · ի · 10 · 34 ·
ճ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
մ Գ Մնաց · ի · 10 · 35 ·
յ Գ Մնաց · ի · 10 · 36 ·
ն Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
շ Գ Մնաց · ի · 10 · 37 ·
ո Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
չ Գ Մնաց · ի · 10 · 38 ·
պ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
ջ Գ Մնաց · ի · 10 · 39 ·
ռ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
ս Գ Մնաց · ի · 10 · 40 ·
վ Եսա · ի · 7 · Եզեկ · խա · 2 · Ամբ · ա · 9 ·
տ Գ Մնաց · ի · 10 · 41 ·
ր Գ Մնաց · ի · 10 · 42 ·

Ցաւ խոնարհական վկայութեան համար ։
9 Քանզի Էակնկա ապատամբ ժողովուրդ մըն է ։
Ստախօս տղաքներ են,
Ու Ա՛ռ տղաքներ են՝ որ Տէրոջը օրէնքը լը-
սել չեն ուզեր ։
10 Որոնք տեսանողներուն կ՚ըսեն, Մի տեսնէք,
Ու մարգարէներուն՝ Մեզի համար ուղիղ բա-
ներ մի մարգարէանաք ։
Էմեզի չորթբոհութիւններ խօսեցէք,
Խաբէութիւններ մարգարէացէք ։
11 Ձամբայէն ետ քաշուեցէք,
Շաւիղէն խոտորեցէք,
Իսրայէլին Սուրբը մեր առէնէն վերցուցէք ։
12 Ասոր համար այս խօսքը անարգեցիք,
Որովհետև դուք աս խօսքը անարգեցիք,
Ես բռնութեան ու ծռութեան ապաւինեցաք,
Ու անոնց վրայ կռթնեցաք ։
13 Անոր համար այ անօրէնութիւնը՝
Բարձր պարսպի մը Էիյնալու վրայ եղող
Ուռեցած ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ
ձեզի ։
Որուն կործանումը կայնկարծակի մէկ վայր-
կեանի մէջ կու գայ ։
14 Ես՝ զանիկա բրուտներու ամանորեն կատրուած-
քին պէս պիտի կոտրէ ։
Պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ ։
Ես անոր կտորուանքներուն մէջը՝
Կրակարանէն կրակ առնելու
Կամ փոսէն ջուր հանելու կտոր մը պիտի
չգտնուի ։
15 Վասն զի Եհովայ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը
այսպէս կ՚ըսէ ։
Դարձը դառնալով ու հանգստանալով փրկ-
կութիւն կը գտնէք,
Ձեր զօրութիւնը հանդարտութեամբ ու ապա-
հովութեամբ կ՚ըլլայ ։
Բայց դուք չուզեցիք,
16 Հապա ըսիք, Ոչ, ձի հեծնենք փախչինք ։
Անոր համար պիտի փախչիք ։
Արագընթաց Ձիու՝ վրայ հեծնենք ըսիր,
Անոր համար ձեզ հալածողներն ալ արագըն-
թաց պիտի ըլլան ։
17 Մէկուն սպառնալիքովը հազարնիդ՝
Հինգին սպառնալիքովը՝ Ձիու պիտի փախ-
չիք ։
Մինչև որ լեռան գլուխը տեսնն պէս՝
Ու բլուրի վրայ դրօշակի պէս թողուիք ։
18 Բայց Տէրը պիտի սպասէ որ ձեզի ողորմի ։
Քանի Տէրը արդար Աստուած մըն է ։
Երանի անոնուն՝ որ անոր կը սպասեն ։

19 Քանզի Ժողովուրդը Սիոնի վրայ՝ Երուսա-
ղեմի մէջ պիտի բնակի ։
Ալ բնաւ պիտի չլաս ։
Քու ազաղակիդ ձայնը ԷՀնչէ՝ քեզ
դի պիտի ողորմի ։
Ջանիկա լսածին պէս քեզի պատասխան պի-
տի տայ ։
20 Թէև Տէրը ձեզի Նեղութեան հաց և տառա-
պանաց ջուր տայ,
Քու ուսուցիչներդ Էլ՚այլեւս ալ պիտի չՀեռա-
նան ։
Հապա քու աչքերդ քու ուսուցիչներդ պիտի
տեսնեն ։
21 Ու ետքդ՝ աջ կողմը կամ ձախ կողմը խոտո-
րելու ըլլաս,
Քու ականջներդ ետեւդ Էկ խօսք մը պիտի
լսեն, որ կ՚ըսէ,
Ասիկա է ճամբան, ասոր մէջը քալեցէք ։
22 Վնասներ քու քանդակած արծաթի կուռքե-
րուդ ծածկոցները՝
Ու ձուլածոյ ոսկի կուռքերուդ զարդ ըրը պի-
տի պղծես,
Զանոնք դաշտանի ըՀՀ պէս պիտի նետես,
Վնասոց ամէն Էկուն պիտի բսես, Դուրս ելիր ։
23 Ես Տէրը քու սերմնացած երկրիդ հունտերուն
վրայ անձրև,
Ու երկրին արդիւնքէն հաց պիտի տայ,
Ես առատ ու պարարտ պիտի ըլլայ ։
Ան օրը քու խաշիդդ ընդարձակ արօտի մէջ
պիտի ճարակին ։
24 Ու երկիրը գործող եզները ու էշերը
Թիով ու հեծանոցով հնուած
Մաքուր Օկերակուր պիտի ուտեն ։
25 Ես մեծ կոտորածին օրը
Ո՝ աշտարակներուն կործանման ատենը՝
Էմէկ բարձր լեռան վրայ
Ես ամէն բարձրացած բլուրի վրայ
Գետեր ՝՝ Ջուրի առուներ պիտի ըլլան ։
26 Ես ան օրը որ Տէրը իր ժողովուրդին վէրքը
պիտի պատէ,
Ու անոնց հարուածքին խոցը պիտի բժշկէ ։
Լուսնին լոյսը արեւին լոյսին պէս,
Ու արեւին լոյսը եօթնապատիկ աւելի,
Ու եօթը օրուան լոյսին չափ պիտի ըլլայ ։

27 Ահա Տէրոջը անունը Հեռուէն կու գայ ։
Անոր բարկութիւնը կը վառի ու բոցը սաս-
տիկ է ։
Շրթունքները սրտմտութեամբ լեցուած է,
Ու լեզուն ծնչող կրակի պէս է ։
28 Ես Հոգին յորդացած գետի պէս
Մինչև պարանոցը պիտի հասնի ։

Որ ազգերը ունայնութեան մտայղ մտղէ ,
եւ ժողովուրդներուն կղակը սանձ դնելէ ը-
նէ+ խոտորելընտէ ։
29 Դուք տուրբ ասնի մը դիւրեաւոն պէս երդ
պիտի ունենաք ,
Ու խոպանէին վէմին Տէրոջը լեռը երթալու
համար՝
Որինդով գացողի պէս պտի ուրախութիւն
ունենա ։
30 Եւ Տէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պիտի տայ ,
Ու իր սասանիկ բարկութեամբը եւ մաղող կրա-
կին բոցովը ,
Հեղեղով , փոթորիկով ու կարկտուտ քարե-
րով
Իր երկնցած բազուկը պիտի ցուցնէ ։
31 Վասն զի Ասորեստանցին
Տէրոջը ձայնէն պիտի ճնշուի ։
32 Ու որոշուած գաւազանին ամէն հարուածը՝
Որ Տէրը անոր վրայ պիտի դնէ ,
Թմբուկներով ու քնարներով պիտի ըլլայ ։
Եւ անոր հետ պատերազմներով
պիտի պատերազմի ։
33 Հանդի Տոփեթ չատոցմէ պատրաստուած է ,
Անիկա ալ թագաւորին համար պատրաստուե-
ցաւ ,
Ջահէլ խորունկցուց եւ լայնցուց ։
Անոր դէզը կրակ ու շատ փայտ է ,
Ջանիկա Տէրոջը շունչը ծծումբի հեղեղի պէս
պիտի բռնկցընէ ։

ԳԼ · ԼՍ

1 Մարգարէն կ'անիծէ ան յիմարութիւնը՝ որով եգիպտոսին կ'ա-
պաւինին , և գլխաւորած կը մերժէին ։ 6 կը յորդորէ ժողո-
վուրդը որ զգուշի գան ։ 8 կը ցուցնէ Ասորեստանի կործան-
ումը ։

1 Վա՛յ անոնց որ օգնութեան համար եգիպ-
տոս կ'իջնեն ,
Ու հեծեալ կը վստահին և կառքերու կ'ա-
պաւինին , որովհետեւ շատ են ,
Ու ձիաւորներուն , որովհետեւ խիստ զօրա-
ւոր են ։
Եւ Իսրայէլի Սուրբին չեն նայիր ,
Ու Տէրը չեն փնտռեր ։
2 Բայց անիկա ալ իմաստուն է , ու չարիք կը
բերէ ,
Եւ իր խօսքերըետ չդարձներ ։
Ու չարերուն տունը դէմ
Եւ անօրէնութիւն գործողներուն օգնութեա-
նը դէմ կ'ելլէ ։
3 Ազդ եգիպտացիք մարդ են և չէ թէ Աս-
տուած ,

Ու անոնց ձիերը մարմին են և չէ թէ հոգի .
Ու երբոր Տէրը իր ձեռքը երկնցընէ ,
Թէ օգնութիւն ընողը պիտի տատի ,
Եւ թէ օգնութիւն գտնողը պիտի իյնայ .
Ու ամէնը միասին պիտի կործանին ։
4 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ .
Զօրաբրնակ առիւծը կամ կորիւնը իր որսին
համար կը դոչէ ,
Ու երբոր հովիւներուն գունդը անոր վրայ
կը ժողովուին ,
Անոնց ձայնէն չվախնար ,
Ու անոնց ազաղակէն չվհատիր ,
Այնպէս ալ զօրաց Տէրը Սիօն լեռանդր համար
Ու անոր բլուրին համար պատերազմելու պի-
տի իջնէ ։
5 Ինչպէս որ թռչունները էնդ յարեր կը ծած-
կեն ,
Այնպէս ալ զօրաց Տէրը երուսաղէմին պաշտ-
պանութիւն պիտի ընէ .
Պիտի պաշտպանէ ու փրկէ ,
Պիտի անցնի ու պիտի ազատէ ։
6 Դուք ան ա---ած դարձէք ,
Ուսկից որ Իսրայէլի որդիքը հարաչար ապըս-
տամբեցան ։
7 Քանզի ան օրը՝ ամէն մարդ մեկզի պիտի
նետէ
Իր արծաթէ կուռքերը ու ոսկիէ կուռքերը ,
Որոնք ձեռքերնիդ չինեցին ձեզի մեղքի հա-
մար ։
8 Եւ Ասորեստանցին Հարով պիտի իյնայ , բայց
չէ թէ մարդու սրով .
Հապա զանիկա ուտի մեկ սուր մը պիտի ու-
տէ , որ մարդու չէ .
Ու անիկա սուրին երեսէն պիտի փախչի ,
Եւ անոր երիտասարդները հարկատու պիտի
ըլլան ։
9 Ու Հանիկա իր վախին պատճառաւը իր ցնոր-
դը պիտի անցնի .
Եւ անոր իշխանները դրօշակէն պիտի զար-
հուրին ,
Կ'ըսէ Տէրը , որուն կրակը Սիօնի մէջ է ,
Ու փուռը Երուսաղէմի մէջ ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Երիսաւոր թագաւորութիւնը բարիներէը ։ 9 Մարգարէն երկ-
րին ապագայութիւնը կը նախատեսի ։ 15 ու կը խոստանայ ժո-
ղովուրդին դարձը ու բարեբաղդութիւնը ։

1 Ահա թագաւոր մը արդարութեամբ պիտի
թագաւորէ ,
Ու իշխանները իրաւունքով պիտի իշխեն ։

ր Գլ · լէ · 29 ։
ս Ապ · խբ · 4 ։
– Գլ · ը · 3 ։
ֆ Գլ · ԼԲ · 6 ։
ֆ Գլ · ը · 19 · Ա-
ղբ · խբ · 2 · ղբ · 19 ։
• Նէե · թագաւորին
ԼԷնդը

ր Գլ · ժ · 5 , 24 ։
ֆ Գլ · լէ · 26 ։
ր Նէե · անդրը
– Գլ · ժա · 15 · ՅԹ · 16 ։
ֆ Երէմ · ե · 31 · ԺԲ ·
8 · և ։

–

ր Թաս · խգ · 19 ։
ս Ապ · ՀԹ · 3 · 5 ։
ը Ամբ · ժա · 10 · Ա-
մոս · գ · 8 ։
ֆ Գլ · ր · 20 · Լ · 22 ։
ֆ Գ Թագ · ժբ · 30 ։
ր Տես գ Թագ · ՅԲ ·
36 , 36 · Գլ · լէ · 36 ։

ր Ապ · լէ · 40 ։
ֆ Կ՚ խոսի
ր Ամբ · ը · 9 ։
ր Գլ · ր · 20 · Լ · 22 ։
ֆ Գ Թագ · ժբ · 30 ։
ր Տես գ Թագ · ՅԲ ·
36 , 36 · Գլ · լէ · 36 ։

ր Գլ · լէ · 37 ։
ֆ Կ՚ բերդէն
– Տես Ապ · խե · 1 ·
եւ · Երէմ · իգ · 5 ·
Ամբ · գ · 5 · Զաք ·
ԺԲ · 9 ։

2 Եւ *աս մարդը՝ Հովի չէ՛ հնչող պատռպատ-
նի պէս
Ու †փոթորկի չէ՛ հնչող ծածկոցի պէս ,
Զոր տեղը եղող չաւրի վտանգներու պէս
Եւ ծարաւուա երկրի մէջ
Մեծ ապառաժի մը հովանիին պէս պիտի ըլ-
լայ ։
3 Ու հանդուցեալներուն աչքերը պիտի չլլանան ,
եւ լսողներուն ականջները մտիկ պիտի ընեն ։
4 Ու արտրապողներուն սիրտը գիտնալիուն պի-
տի հասկընայ ,
եւ թոթովախօսներուն լեզուն
Յառակ խօսելու պատրաստ պիտի ըլլայ ։
5 Անզգամին մէյ մըն ալ ազնուական պիտի
չըսուի ,
Ու ագահին մէյ մըն ալ առատաձեռն պիտի
չըսուի ։
6 Վասն զի անզգամը անզգամութիւն կը խօսի ,
Եւ անոր սիրտը անօրէնութիւն կը գործէ ։
Կեղծաւորութիւն կ՚ընէ , ու Տէրոջը վրայով
ամբարշտութիւն կը խօսի ։
Անօթիին հոգին կ՚ը-ը-ոչ կը ձրկէ ,
Ու ծարաւին խմելիքը կը չատցընէ ։
7 Եւ ագահին †նենգքները չար են ։
Անիկա առա խօսքերով ազգասիրները կորըն-
ցընելու համար
Նենգութիւններ կը խորհի ,
Թէև անտակը արդարութեամբ խօսի ։
8 Բայց ազնուական մարդը ազնիւ բաներ կը
խորհի ,
Ու ազնիւ բաներու վրայ հաստատ կը մնայ ։

9 Ով †հանգիստ կիներ , լսէք ,
Իմ ձայնս մտիկ ըրէք ։
Ով անհոգ աղջիկներ ,
Իմ խօսքիս ականջ տուէք ։
10 Օրերով ու տարիներով խռովութեան մէջ
պիտի ըլլաք ,
Ով անհոգ կիներ , ,
Քանզի ողկոյզը կատուեցաւ ,
Հունձքի ժամանակ պիտի չգայ ։
11 Ով հանգիստ կիներ , դողացէք ։
Ով անհոգ կիներ , խռովութեան մէջ ին-
կէք ։
Հանուեցէք ու մերկ եղէք ,
Ու մէջքերնիդ †-ոչ կապեցէք ։
12 Ճանկաքի արտերուն -- պտղաբեր որթին հա-
մար
‡Կուրծքերնին պիտի ծեծեն ։"
13 "Իմ ժողովուրդիս երկրին վրայ
փուշ և ցօղն պիտի բուսնի ,
Նաև ամէն ուրախութեան տուներուն վրայ՝
Ուրկրալի քաղաքին մէջ ։
14 †Թանգի պալատները կրնան պիտի ձգուին ,
Աղմկայոյզ քաղաքը պիտի թողուի ,
Բլուրները ու պահպանները յաւիտեան քա-
րայրներ պիտի ըլլան՝
Ցիռեբու գուարճութեան համար -- խաչխըչ-
նելու արօտ ըլլալու համար ,
15 Մինչև որ †վերէն մեր վրայ Հոգի թափուի ,
Ու †անապատը պտղաբեր պտի դառնայ ,
Եւ պտղաբեր արօտ անտառ համարուի ։
16 Ասատներ անապատին մէջը իրաւունք պիտի
բնակի ,
Ու պտղաբեր պտին մէջը արդարութիւն
պիտի հանգչի ։
17 †Եւ արդարութեան գործը խաղաղութիւն՝
Ու արդարութեան արդիւնքը հանդիստ ու
ապահովութիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան ։
18 Եւ իմ ժողովուրդս խաղաղական բնակութեան
մէջ՝
Ու ապահով վրանները մէջ՝
Եւ հանգարտ հանգստութեան մէջ պիտի
բնակի ։
19 Բայց †կարկուտ պիտի իջնէ անտառին վրայ ,
Ու քաղաքը բոլորովին պիտի խոնարհի ։
20 Երանի ձեզի՝ որ ամէն ջուրերու քով կը ցանէք ,
Ու էշան և իշուն ոտքը հոն ||կոխել կու տաք ։"

ԳԼ · ԼԳ

1 Եկեղեցին Քրիստոսէն գէմ կատածոյ կատարելու գա-
տաստանները , 13 Բարեպաշտներուն պատուհասները ։

1 Վա՛յ քեզի , *ով կործանող , որ դուն չկոր-
ծանուեցար ։
Ու է՛յ հեգ , ով յափշտակող , որ քեզ չյա-
փշտակեցին ։
†Երբոր դուն կործանելը լրիւցընես՝ քեզ պի-
տի կործանեն ։
Երբոր յափշտակելէն դադարիս՝ քեզ պիտի
յափշտակեն ։
2 Ով Տէր , մեզի ողորմէ , †քեզի կը յուսանք ։
Առ առտու անոնց զօրութիւն եղիր ,
Ու նեղութեան ժամանակը մեզի փրկութիւն
եղիր ։
3 Ազգերէն ձայնէն ժողովուրդները կը փախչին ,
Քու բարձրանալդ ազգերը կը ցրուին ։
4 Եւ ձեր աւարը՝ թրթուրին ժողվելուն պէս
պիտի ժողվին ։
Անոր վրայ՝ մարախներուն ցատկելուն պէս
պիտի ցատկեն ։
5 †Տէրը բարձրացած է , վասն զի բարձրերը կը
բնակի ։
Սիոնը իրաւունքով ու արդարութեամբ լե-
ցուց ։

* Կամ՝ ամէն մէկը
† Կամ՝ ոչ ոքէն
‡ Կամ՝ ծոցերնիդ
† Կամ՝ ոչ ոքէն
† Կամ՝ ոչ ոքէն
† Կամ՝ ոչ ոքէն

6 Եւ քու ժամանակներուդ հաստատութիւնը՝
Ո՛ փրկութիւնդ, զօրութիւնը իմաստութիւն
ու գիտութիւն պիտի ըլլայ.
Տէրոջը վախը անոր գանձն է։

7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը կ'աղաղակեն.
Խաղաղութեան դեսպանները դառնապէս կուլան։

8 Բանուկ ճամբաները ամլած եղան,
Ճամբայէն անցնող չմնաց.
Անիկա ուխտը աւրեց, քաղաքները կ'անարգէ,
Մարդը բանի տեղ չունի։

9 Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը նուաղի,
Լիբանան ամչցաւ ու թառամեցաւ,
Սարօն անապատի պէս եղաւ,
Եւ Բասան ու Կարմէղոս կը թօթվըտին։

10 Հիմա պիտի ելլեմ, կ'ըսէ Տէրը,
Հիմա պիտի փառաւորուիմ,
Հիմա պիտի բարձրանամ։

11 Դուք յղութով պիտի յղանաք ե՛ւ մղեղ պիտի ծնանիք.
Ու ձեր շունչը կրակի պէս ձեզ պիտի ուտէ։

12 Եւ ժողովուրդները կերթան այրուելուն պէս պիտի ըլլան.
Անոնք կրակի մէջ կտրուած փուշերու պէս պիտի այրին։

13 Ով հեռու եղողներ, իմ ըրածս լսեցէք.
Ու իմ եղողներս, իմ զօրութիւնս գիտցէք։

14 Սիօնի մէջ մեզաւորները կը վախնան,
Կեղծաւորները դող կը բռնէ.
Մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի միշտ կրակին մէջ.
Մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի յաւիտենական բոցերուն մէջ։

15 Արդարութեամբ քալողը և ուղղութիւն խոսողը,
Անիրաւութեան չահը մերժողը,
Կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթվողը,
Արիւնահեղութեան խորհուրդ չտեսնելու համար ականջները գոցողը,
Ու չարութիւնը չտեսնելու համար աչքերը գոցողը.

16 Անիկա բարձրերը պիտի բնակի,
Անոր բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի ըլլայ.
Անոր հաց պիտի տրուի,
Ո՛ւ անոր ջուրը անպակաս պիտի ըլլայ։

17 Քու աչքերդ թագաւորը իր գեղեցկութեամբը պիտի տեսնեն,
Անոնք հեռաւոր երկիր պիտի նային։

18 Քու սիրտդ վախերը պիտի մտածէ.
Որո՞ւր է գրիչը, որո՞ւր է կշռողը,
Որո՞ւր է աշտարակները գրողը։

19 Դուն պիտի չտեսնես ան խիստ ժողովուրդը,
Դժուարմտացը ու անծանօթ լեզու ունեցող
ժողովուրդը,
Թոթովախօս ու անխմանալի լեզուով խօսողը։

20 Մեր տոնախմբութեանց քաղաքին՝ Սիօնին նայէ.
Քու աչքերդ Երուսաղէմը պիտի տեսնեն՝
Իբրեւ հանգիստ բնակարան մը — չխախտուելու վրան մը,
Որուն ցիցերը յաւիտեան պիտի չերթան,
Ու չուններուն բնաւ պիտի չկտրին։

21 Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը պիտի ըլլայ մեզի
Լայնատարած գետերու — վտակներու տեղ,
Որ որ թիաքարշ նաւ պիտի չմտնէ,
Եւ անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի։

22 Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է,
Մեր օրէնսդիրը Տէրն է,
Մեր թագաւորը Տէրն է,
Անիկա մեզ պիտի ազատէ։

23 Քու չուններդ թուլցան,
Իրենց կայմին խարիսխը չկրցան հաստատ բռնել,
Առագաստը չկրցան բանալ.
Անաւունը մեծ աւար բաժնուեցաւ,
Մինչև անգամ կաղերը աւար առին։

24 Ու հոն բնակողը պիտի չըսէ թէ հիւանդ եմ.
Հոն բնակող ժողովուրդին անօրէնութիւնը պիտի թողուի։

ԳԼ. ԼԴ

1 Ան գաղաւաններդ՝ օրանգմով Աստուած իր ճիգերդին համար վրէժխնդրութիւն պիտի բնէր։ 11 Երկիզքն ալ թշնամացը կործանումը։ 16 Նա մարգարէութիւններուն ատենդութիւնը։

1 Ով ազգեր, մօտեցէք որ լսէք,
Ով ժողովուրդներ, ականջ տուէք.
Երկիրը ու անոր լիութիւնը,
Աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչները թող մտիկ ընեն։

2 Վասն զի Տէրոջը բարկութիւնը ամէն ազգերուն վրայ
Ու սրտմտութիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ է.
Անիկա զանոնք նզովից, զանոնք սպանման մատնեց։

3 Եւ անոնց սպաննուածները պիտի նետուին,
Ու անոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ,
Եւ անոնց արիւնովը լեռները պիտի հալին։

4 Ու երկինքի բոլոր զօրքերը պիտի հալին,
Ու երկինքը մագաղաթի պէս պիտի գալարի,

ե գ Թագ. ԺԸ. 18 · 37։ Դատ. ե. 6։
ը գ Թագ. ԺԸ. 14—17։ Գլ. ԽԵ. 4։
թ Սաղ. ԺԸ. 8։

ի Սաղ. է. 14։ Գլ. ԺԹ. 4։
ժ Սաղ. ՀԸԹ. 37։
ա Կար. ա. 20։
ի գ Թագ. ՄԲ. 38։
ի Գլ. Ի. 18։
ի Գլ. ԽԹ. 1։

ի Սաղ. ԺԸ. 9 · ԽԵ. 4։
ի Սաղ. ՀԸԹ. 37։
ա Կար. ա. 20։
ի գ Թագ. ՄԲ. 38։
ի Ը Օր. ԼԲ. 49։ 50։
Երեմ. է. 15։

ի Սաղ. ԽԸ. 12։
ի Սաղ. ԽԷ. 5։ Հեբ. 1. 2։
ի Գլ. լէ. 33։ Ծգ. 9։
ի Ես. գ. 18։
ի Սաղ. ՀԲ. 18։

ի Երեմ. Ծ. 20։
—
ի Սաղ. ԽԹ. 1։
ի Ը Օր. լբ. 1։
ի Եբր. ածրանգը
ի Ես. ԼԴ. 20։

ի Սաղ. Ա՛ր. 26։ Ե. գ. Ես. 1. 31։ գ. 35։ Ես. լ. 22։ գ. 23։ Ր Ա՛ա. ի գ. 23։ Ր գ. 10։
ի Ես. ջ. 14։

Վէմ անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին,
ինչպէս որ տերեւը կը թափի,
Ու ինչպէս որ Թզենին կը թափի։
5 Քանզի իմ սուրս երկնից մէջ արբեցած է.
Ահա անիկա Եդոմին վրայ ու իմ նզոված
ժողովուրդիս վրայ
Դատաստան ընելու պիտի իջնէ։
6 Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է
Ու ճարպով եղուած է.
Գառներուն և նոխազներուն արիւնովը
Ու խոյերուն երիկամնոց ճարպովը.
Քանզի Տէրը Բոսրայի մէջ զոհ ունի,
Ու եղեմի երկրին մէջ մեծ սպանդ։
7 Եւ անոնց հետ պիտի իյնան Մեզնէրուները,
Ու զաւարակները՝ ցուլերուն հետ.
Եւ անոնց երկիրը արիւնով պիտի գինովնայ,
Ու անոնց հողը ճարպով պիտի պարարտանայ։
8 Քանզի Տէրոջը վրէժխնդրութեան օրը
Ու Սիոնի վէճին համար հատուցման տարին է։
9 Ու անոր գետերը ձիւթի
Ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ.
Եւ անոր երկիրը վառած ձիւթ պիտի ըլլայ,
10 Գիշեր ու ցորեկ պիտի չմարի.
Անոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ,
Եւ դարէ ի դար աւերակ պիտի մնայ.
Յաւիտեան յաւիտենից անկէ անցնող պիտի
չըլլայ։
11 Հապա գայիկա հաւալուսները ու ոզնիները
պիտի ժառանգեն.
Եւ հոն բուքաւը ու ագռաւը պիտի բնակի.
Ու անոր վրայ դատարկութեան լարը
Եւ ունայնութեան կշիռը պիտի քաշուի։
12 Անոր ազնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն,
Բայց հոն Ոչ պիտի ցլանան.
Ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան։
13 Եւ անոր պալատներուն մէջը փուշեր՝
Ու անոր պարիսպներուն վրայ եղինճ ու եկ-
քան պիտի բուսնի.
Եւ Ջագալներու բնակարան՝
Ու Կայամներու գալիճ պիտի ըլլայ։
14 Եւ վայրենի կատուները բոլենիներուն պիտի
Հանդիպին,
Ու այծեամարդները իրարու ձայն պիտի տան,
Եւ յաչխապարիները հոն պիտի Հանգչին,
Ու հոն իրենց հանգիստ տեղ պիտի գտնեն։
15 Հոն նետ օձը իր բոյնը պիտի չինէ ու հաւկիթ
պիտի ածէ,
Եւ իր ձագերը պիտի հանէ ու իր հովանիին
տակը ժողովէ պիտի ինամէ.
Եւ ուրուականները հոն պիտի Ժողովրին՝ ամէն
մէկը իր ընկերին հետ։
16 Տէրոջը գրքին մէջը փնտռեցէք ու կարդա-
ցէք.
Անոնց մէկ պիտի չպակսի,
Մէկուն ընկերը պակաս պիտի չըլլայ։
Վասն զի իր բերանը հրամայեր է,
Ու իր Հոգին պիտի Ժողվէ զանոնք։
17 Եւ ինքը անոնց համար վիճակ ձգեր է,
Ու իր ձեռքը զանոնք լարով բաժներ է ա-
նոնց.
Յաւիտեան պիտի ժառանգեն,
Դարէ ի դար անոնք մէջը պիտի բնակին։

ԳԼ. ԼՆ

1 Քրմապետի թագաւորութեանը ուրախալի կերպով Ժողովուրդը։ 3 Տկարները կը քաջալերուին առաջնորդի խոստումովը։

1 Ա՛նապատը ու չոր երկիրը պիտի ուրախա-
նայ.
Եւ անդնդակ երկիրը պիտի ցնծայ ու չուչանի
պէս պիտի Ծաղկի.
2 Անիկա բոլորովին պիտի Ծաղկի,
Եւ ցնծութեամբ ու երգերով պիտի ուրա-
խանայ.
Անոր պիտի տրուի Լիբանանին փառքը,
Կարմելացիին ու Սարոնին վայելչութիւնը.
Անոնք Տէրոջը փառքը՝
Մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը պիտի տեսնեն։
3 Թուլցած ձեռքերը ուժովցուցէք,
Ու դողդոջուն ծունկերը զօրացուցէք.
4 Թուլասիրտներուն ըսէք,
Ուժովցէք, մի վախնաք.
Ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդրութիւնով
Ու Աստուծոյ հատուցումովը կու գայ.
Անիկա պիտի գայ ու ձեզ ազատէ։
5 Այնժամ Կոյրերուն աչքերը պիտի բացուին,
Ու Խուլերուն ականջները պիտի բացուին։
6 Անատները Կաղը եղջերուի պէս պիտի ցաթ-
կռտի,
Ու Համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի երգէ.
Քանզի անապատի մէջ Ջուրեր՝
Ու անբնակ երկրի մէջ Հեղեղներ պիտի բղխին։
7 Եւ խորշահաւոյ երկիրը լիճի պիտի դառնայ,
Ու ծարաւուտ երկիրը Ջուրի աղբիւրներ պի-
տի բղխի.
Եւ Շագալներուն պառկած բնակարանը
Եղէգի ու կնճիռի գաւիթ պիտի ըլլայ։
8 Եւ հոն պողոտայ ու Ճամբայ պիտի ըլլայ,
Որ անիկա սուրբ Ճամբայ պիտի կոչուի.

ա Գլ. ԺԴ. 12։
բ Ցայտ. գ. 13։
գ Երեմ. խգ. 10։
դ Երեմ. խթ. 7, եւ։ Մատ. ա. 4։
ե Գլ. կգ. 1։ Երեմ. խթ. 13։ Մաք. ա. 7։
զ Կամ վայրենի ցա-
լերը։
է Գլ. կգ. 4։
ը Տես ը Օր. ԻԹ. 25։
թ Ցայտ. Ժգ. 11։ Ժբ. 18։ ԺԹ. 3։
ժ Մատ. ա. 4։
ի Գլ. Ժգ. 25։ Մաթ. բ. 14։ Ցայտ. Ժբ. 8։
ժա Գլ. ԺԹ. 21, եւ։ Յհ. ա. 23։
ժբ Մատ. գ. 16։
ժգ Գլ. ծե. 18։
ժդ Թագ. խա. 13։ Ոչ. բ. 8։
ժե Գլ. ԺԲ. 15։
ժզ Գլ. ԺԲ. 1։ Ովս. 6։
ժէ Գլ. ԺԲ. 15։ Ովս. 6։
ժը Ցայտ. Ժբ. 11։ Մատ. ա. 5։
ժթ Գլ. Ժգ. 21, եւ։ Յհ. ա. 23։
ի Գլ. Ժգ. 16։
ի Կամ անծայ հեռաւոր
պիտի
Ոչ. բ. 8։
իա Գլ. ԺԲ. 15։
իբ Ցայտ. Ժբ. 11։ Մատ. ա. 5։
իգ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
իդ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
իե Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
իզ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
իէ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
իը Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
իթ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լա Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լբ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լգ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լդ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լե Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լզ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լէ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լը Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լթ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խա Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խբ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խգ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խդ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խե Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խզ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խէ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խը Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
խթ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լ Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։
լա Գլ. ԺԲ. 15։ Մատ. ա. 5։

Աչեկէ պիգծ մկը պիտի չանցնի,
Հապա անիկա անոնց համար պիտի բլլայ.
Ան ճամբուն մէջ փայտը՝ ու յիմնաները ոտ-
պիտի չմնորին։
9 Չեն աւիւծ պիտի չընէյայ,
Ու անոր վրայ պատասղ գազան պիտի չելլէ,
Ը- հոն պիտի չգտնուի,
Հապա փրկուածները հոն պիտի քալեն։
10 Ու Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան,
Ու երգելով Սիոն պիտի գան,
Եւ անոնց գլխուն վրայ յաւիտենական ու-
բախտութիւն պիտի բլլայ.
Ուրախութիւն և ուրախութիւն պիտի
առանան,
Եւ Տարտութիւնը ու Հեծութիւնը Ածդի
պիտի Հեռանայ։

ԳԼ· ԼԶ

1 Սենեքերիմ Թագաւորը Եհուդայի վրայ կը յարձակի։ 4 Ռաբ-
սաք Սենեքերիմին Իրկուան՝ Հոյնպիսի յոյժ պարծենկոտու-
Ժողովրդը ապստամբութեան կը գրգռե։ 22 Անոր խօսք-
ը եր Եզեկիայի կը պատմեն։

1 Ու ։ Եղաւ որ Եզեկիա Թագաւորին չորեքտա-
սանեւրդ տարին՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ
Թագաւորը Եուդայի բոլոր պարսպաւոր քա-
2 ղաքներուն վրայ եկաւ, ու զանոնք առաւ։ Եւ
Ասորեստանի Թագաւորը Ռաբսաքը Լաքիսէն
Երուսաղէմ Իրկնց Եզեկիա
Թագաւորին։ ու անոնք Թափիչ ագարակին
ճամբուն եզող վերի ջուրհակին վրայ
3 կայնեցաւ։ Եւ Քնդիկայի որդին Եղիակիմ
պալատին Հազարապետը ու Ասիրնա գունա-
գրիչը ու յիշատակաց գրիչ Ասափի որդին
Յովաք անոր կողմն։
4 Ռաբ Ռաբսաք անոնց ըսաւ, Եզեկիային ըսէք,
Մեծ Թագաւորը՝ Ասորեստանի Թագաւորը
այսպէս կ'ըսէ. Ի՞նչ է այս յոյսը որուն դուն
5 կ'ապաստնիս։ Դուն ըսիր, Պատերազմի Համար
խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ։ բայց չըր-
Թունքի խօսքեր են։ Ասիս որուն ապաստնիս
6 ըսի՝ Ինծմէ ապստամբեցար։ Ահա դուն Եան
Չախչախած եգիպ. յատիս Եգիպտոսին ապա-
ստնեցար, որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթնի
Ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկա պիտի ծակէ.
Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորը բոլոր իրեն
7 ապստնողներուն այնպէս է։ Բայց թէ որ ինծի
ըսես թէ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ա-
պաստնինք, ասիկա ան չէ՞ որուն բարձր
տեղատեղը ու սեղանները Եզեկիա վերցուց,
և Յուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ, Միայն ա
սեղանիս առջեւ երկրպագութիւն ըրէք։
8 Ու հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի Թագաւորին
«Հնա հաշտուէ,» ու քեզի երկու հազար ձի
տամ, թէ որ դուն քու կողմնակդ անոնց վրայ
9 հեծնողներ դնելու կարող ես։ Եւ իմ տիրոջս
պիտու պզտիկ ծառաներէն մէկ կռատակային
Ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել, որ դուն կատ-
զիրտ ձիերու Համար Եգիպտոսին կ'ապատնիս։
10 Եւ հիմա ա երկիրս վրայ սրդ ելլ առանց
Եհովայ հրամանի՞ եկեր եմ՝ զանիկա ապրելու
Համար։ Ինծի Եհովան ըսաւ, Ան երկրին վրայ
ելիր ու զանիկա ապրէ։
11 Ու Եղիակիմ և Սերնա ու Յովաք Ռաբ-
սաքին ըսին, Ծնորհք ըրէ՝ քու ծառաներուդ
հետ Ասորերէն խօսէ, քանզի մենք կը հաս-
կընանք, ու մեզի հետ Երբայեցերէն մի խօսիր
որ պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը լսէ,
12 Բայց Ռաբսաք ըսաւ, Միթէ աս խօսքերը
խօսելու Համար իմ տէրս ղիս քու տիրոջդ ու
քեզի՞ղրկեց։ չէ՞ որ աս մարդոց՝ որոնք
պարսպին վրայ կը նստին ձեզի հետ իրենց
ապրը ուտելու ու իրենց մէզը խմելու։
13 Եւ Ռաբսաք տաք Եաս, ու մեծ ձայնով
մը Երբայեցերէն ազազակից ու ըսաւ, Մեծ
Թագաւորին՝ Ասորեստանի Թագաւորին խօս-
14 քերը մտիկ ըրէք։ Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ.
Եզեկիա ձեզ չխաբէ, քանզի անիկա չկրնար
15 ձեզ ազատել։ Ու Եզեկիա ձեզ Եհովային
չյուսացնէ՝ ըսելով, Եհովան մեզ անշուշտ
պիտի ազատէ, — աս քաղաքը Ասորեստանի
16 Թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի։ Եզեկիային
մտիկ մի ընէք, քանզի Ասորեստանի Թագաւո-
րը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի հետ հաշտութիւն
ըրէք ու ինծի ելէք։ Ես ամէն մարդ իր որթին՝
ու ամէն մարդ իր թզենիին ուտէ, և ամէն
17 մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ, Մինչեւ որ ես
գամ, ու ձեզ ձեր երկրին պես մէկ երկիր մը՝
ցորեան ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու
18 երկիր մը տանիմ։ Զրլլայ որ Եզեկիա ձեզ
գինէ հանէ՝ ըսելով, Եհովան մեզ պիտի ազա-
տէ։ Միթէ ազգ ազգ աստուածները Ասորեստա-
նի Թագաւորին ձեռքէն ամէն մէկը իր երկիրը
19 ազատե՞ց։ Ըմնաքի ու Արփադի աստուածները
ո՞ր են։ Սեփարուայիմի աստուածները ո՞ր են։
միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքս ազատե-
20 ցի՞ն։ Ա երկիրներուն ամէն աստուածներէն
ո՞ր որ երկիրը իմ ձեռքս ազատեց, որ
Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքս ազատէ։
21 Ու անոնք լուռ կեցան և անոր ամենևին պա-
տասխան մը չտուին. քանզի Թագաւորը Տրա-
մայեր էր՝ ըսելով, Անոր պատասխան մի տաք։
22 Ու Քեզիկայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին
Հազարապետը և Սերնա ատենագիրը ու
յիշատակաց գրիչ Ասափի որդին Յովաք
Հանդերձներն պատռած՝ Եզեկիային գացին, ու
Ռաբսաքին խօսքերը անոր պատմեցին։

Ե Գէ· Ժբ· ։ Ըմպել
գ· ։ Ցայտ· Խա
Ա·
Դ։ Ժա· Խգ· ։ Գէ·
Ժա· ։ Եզեկ· ԼՁ·
Ա։
Գէ· Ժա· ։ ։
Ը Գէ· Իե· ։ Ցայտ· Ե· ։ Ըմ·
Ա։
Ա։ ։ ։ Ա Ա։ ։ Ա
Ա։ ։ ։ Ա Ա։ ։ Ա
Ա։ ։ ։ Ա Ա։ ։ Ա

ԳԼ· ԼԷ

1 Եգեկիա սաւգ ընելով Եսային մարգ կը խրկի որ իրենց հասմամբ աղերսք ընէ։ 6 Եսայի զանոնք կը միխիթարէ։ 8 Սենեքերիմ Թագաւոր Թագաւորին դեմ պատերազմելու գացած ատենը նախատալից նամակ մը կը խրկի Եզեկիային։ 14 Եզեկիայեն աղօթքը։ 21 Եսայիին մարգարէութիւնը Սենեքերիմին հպարտութեան ու կործանմանը։ և Սիրոնին ըսածը պարգեւին վրայով։ 36 Հրէշտակ մը Ասորեստանի զորքերը կը ջարդէ։ 37 Սենեքերիմ իր որդւոցմէն կը սպաննուի Նինուէի մէջ։

1 Ու ե՛րբոր Եզեկիա Թագաւորը լսեց՝ իր հանդերձները պատռեց ու քրտին հագաւ, և
2 Տէրոջը տունը մնաւ։ Ու Եղիակիմ պալատին հազարապետը և Սեբնա տունդպիրը ու քահանայրեան Երէցները Ամոսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց։
3 Եւ անոր ըսին, Եզեկիա այսպէս կ՚ըսէ· Այս օր նեղութեան, կշտամբանաց ու նախատանաց նոց օր է· քանզի տղաքը մինչեւ ծնանելու վայրկեանը հասան, բայց ծնանելու ոյժ չկայ։
4 Գուցէ է որ քու Տէր Աստուածդ լսախտանկին խօսքերը լսէ, որն որ իր տէր Ասորեստանի Թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուածը նախատելու համար, ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար յանդիմանութիւն տայ։ ուրեմն դուն գտնուղ մնացորդի
5 համար աղօթք ըրէ։ Ու Եզեկիա Թագաւորին
6 ծառաները Եսային գացին։ Ու Եսայի անոնց ըսաւ, Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք· Տէրը այսպէս կ՚ըսէ· Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ, որոնցմով Ասորեստանի Թագաւորին ծառաները
7 զիս հայհոյեցին։ Ահա ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը խրկեմ, ու մէկ լուր մը լսելով իր երկիրը պիտի դառնայ, ու զանիկա իր երկրին մէջ սրով պիտի կործանեմ։
8 Եւ Ռաբսակէ դարձաւ, ու Ասորեստանի Թագաւորը գտաւ որ Լիբնային դէմ կը պատերազմէր, վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն
9 չուաւ է։ Ու Սենեքերիմ Եթէոպացւոց Թագաւորին Թագաւորին համար լսեց որ կ՚ըսէին, Ահա անիկա քեզի դէմ պատերազմելու ելեր է։ Ու երբոր լսեց՝ եղիակային դեսպաններ
10 խրկեց՝ ըսելով, Յուդայի եղիակիա Թագաւորին այսպէս խօսք ու ըսէք· Ան քու Աստուածդ, որուն դուն ապաւիներ ես, Թող քեզ չխաբէ՝ ըսելով, Երուսաղէմ Ասորեստանի Թագաւորին
11 ձեռքը պիտի չտրուի։ Ահա դուն լսեցիր ինչ որ Ասորեստանի Թագաւորները բոլոր երկիրներուն ըրին, ու ինչպէս զանոնք բոլորովին կործանեցին, ու հո՞ դուն պիտի ազատես։
12 Միթէ իմ հայրերուս կործանած ազգերուն՝ աթենէն Գոզանի, Խառանի, Ռեսեփի ու Թեղասարի մէջ եղող Եդէմի որդւոցը աս-
13 տուածները զանոնք ազատեցի՞ն։ Որ է Եմաթի Թագաւորը ու Արփադի Թագաւորը, ու Սեփարեմ քաղաքին Անայեն և Աւային Թագաւորը։
14 Ու եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռքէն առաւ ու զանիկա կարդաց, և Տէրոջը տունը գնաց, ու եզեկիա Տէրոջը առջեւը
15 °բացաւ անիկա։ Ու եզեկիա Տէրոջը առջեւը
16 աղօթք բրաւ, ու ըսաւ, Ով Տէր զօրաց Աստուած Իսրայէլի, որ քերովբէականաց վրայ կը նստիս, երկրիս ամէն Թագաւորութիւններուն վրայ Աստուած միայն դուն ես։
17 Ակնիկը ու երկիրը ունկնդիր եղիր։ Ով Տէր, աչքերդ բաց ու նայէ, և լսէ Սենեքերիմին բոլոր խօսքերը, որ խրկեց կենդանի Աստուածը
18 նզ նախատելու համար։ Ով Տէր, իրաւցնէն Ասորեստանի Թագաւորները բոլոր ՚ազգերը
19 ու անոնց երկիրը աւերեցին, եւ անոնց աստուածները կրակի տուին։ վասն զի անոնք Աստուած չէին, հապա մարդ ու ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին։ անոր համար կանոնք
20 կորսնցուցին։ Եւ հիմա դուն, ով Տէր Աստուած մեր, ազատ մեզ անոր ձեռքէն, որպէսզի երկրիս բոլոր Թագաւորութիւնները դիտան որ Տէրը միայն դուն ես։
21 Ու Ամոսի որդւոն Եսային եղիակային խրկեց՝ ըսելով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ· Որովհետեւ Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորին համար աղօթք ըրիր ինծի, Անոր վրայով Տէրոջը լսած խօսքը ասկ·
22 Սիօնի կոյս աղջիկը քեզ անարգեց, քեզ ծաղր բրաւ,
Երուսաղէմի աղջիկը քու եանէդ գլուխ շարժեց։
23 Դուն ո՞վ նախատեցիր ու հայհոյեցիր,
Ու որո՞ւն վրայ ձայնդ վերցուցիր,
Եւ աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր։
24 Քու ծառաներուդ ձեռքովը Տէրը նախատեցիր՝ ըսելը,
Իմ կառքերուս շատութիւնովը լեռներուն բարձրութիւնը՝
Լիբանանու քովերը ելայ,
Ու անոր բարձր եղեւինները
Ե՛ւ ընտիր մայրիները ջախջախ կարծմ։
Ու անոր խոտ բարձր ծորը՝
Անոր կարմրագոյն անտառը ուախ մնտեմ։
25 Ես փորեցի ու ջուր խմեցի,
Ու պայտաւած անկուտն բոլոր գետերը
Ոտքերուս քաշմովը ցամքեցուցի։
26 °Միթէ լսած չե՞ս որ ասկից շատոնցմէ ես չնեցի,
Ու առջի օրերէն ի վեր ձեւակերպեցի։
Հիմա հասուցի,
Որ դուն պարսպատոր քաղաքները աւերակի հոդակոյտերու դարձնես։
27 Ու ասոր անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլալուն համար

ա ¶ Թագ· ԺԹ· 1· | ‡ Երեմ· խթ· 25· | ÷ Դան· թ· 18·
և ա· | · կամ սարածեց | ։ Եբր· երկիրներըը

Զարհուրեցան ու ամչցան.
Անոնք գաշտի խոտի և կանանչ բանջարի պէս՝
8 Որ տանիքի խոտի պէս՝
Եւ գնա չհասած ու խոպչակէն զարնուած
Հունձքի պէս եղան։
28 Բայց ես քու բնակութիւնդ, կ՚ելլես ու մտնես,
Եւ ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ։
29 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ
Ու քու ամբարտաւանութիւնդ իմ ականջներս
Բուս եղաւ,
Ես ալ իմ կարթս քու քիթդ՝ և իմ սանձս
Քու բերանդ պիտի դնեմ,
Ու քու եկած ճամբայդէդ քեզ ետ պիտի դարձնեմ։

30 Եւ ասիկա քեզի նշան ըլլայ.
Այս տարի ինքիրմէ բուսածը՝
Ու երկրորդ տարին հնոցած հատերէն բուսածը
պիտի ուտէք.
Ու երրորդ տարին ցանեցէք ու հնձեցէք,
Եւ այգիներ տնկեցէք ու անոնց պտուղը կերէք։
31 Եւ Յուդայի տանը ազատուած ճեացորդը
վարէն արմատ պիտի արձակէ,
Ու վերէն պտուղ պիտի տայ։
32 Քանզի երուսաղէմէն ճեացորդ՝
Ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ։
Ահեկա Տէրոջ Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ։

33 Ասոր համար Աստուածանի Թագաւորին վերաբերեալ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ան իկա ան քաղաքը պիտի չմտնէ,
Ու անոր նետ պիտի չձգէ,
Եւ անոր առջեւը վահանով պիտի չգայ,
Ու անոր դէմ պատնէշ պիտի չկանգնէ։
34 Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի դառնայ,
Ու ան քաղաքը պիտի չմտնէ, կ՚ըսէ Տէրը։
35 Եւ Ես քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ու զանիկա ազատեմ
Ինծի համար ու իմ ծառայիս Դաւթին համար։

36 Ու Տէրոջը հրեշտակը ելաւ, և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսունուհինգ հազար մարդ զարկաւ. ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան, ահա անոնց ամէնը մեռած մարդ-
37 միններ էին։ Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը չուեց գնաց, ու դարձաւ Նինուէի
38 մէջ կեցաւ։ Ու երբոր անիկա իր աստուածին Նեսրոքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ՚ընէր, անոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարասար զանիկա սրով զարկին, ու Արարադի երկիրը փախան. և անոր տեղը անոր որդին Եսորդան Թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. Լ.

1 Եզեկիա երբոր կը լսէ թէ պիտի մեռնի, աղօթք կ՚ընէ, ու իր կեանքը կ՚երկարենայ։ 8 Ան խոստումներին նշան մը ըլլալու համար արեւը տասը աստիճան ետ կ՚երթայ։ 9 Իր ընծան կողմնակի երգը։

1 Ա՛ն օրերը Եզեկիա մահուան տառճան հիւանդացաւ։ Ու Ամոսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ, ու անոր ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Տանդ համար պատուէր տուր, քանզի դուն պիտի մեռնիս ու պիտի չապրիս։
2 Ու Եզեկիա իր երեսը պատին դարձուց, ու
3 Տէրոջը աղօթք ըրաւ, Ու ըսաւ, Ովվ Տէր, կ՚աղաչեմ քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելս և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս յիշէ. ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ։
4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսայիին՝ ըսելով,
5 Գնա Եզեկիային ըսէ, Քու հօրդ Դաւթին Տէրը Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Քու աղօթքդ լսեցի, քու արցունքը տեսայ. ահա ես քու օրերուդ վրայ տասնհինգ տարի պիտի
6 աւելցնեմ. Եւ քեզ ու ան քաղաքը Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ, և ան քաղաքին պաշտպանութիւն պի-
7 տի ընեմ։ Եւ Տանիկա քեզի Տէրոջմէն նշան ըլլայ, թէ Տէրը ան իր ըսած խօսքը պիտի
8 կատարի. Ահա տասը Աքազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ պիտի դարձնեմ. ու արեւը իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ դարձաւ։

9 Ա՛ն է Յուդայի եզեկիա Թագաւորին գրած, երբ իր հիւանդութենէն ու հիւանդութենէն ելլելուն առնը եղեր։

10 Ես ըսի, Իմ օրերուս Հանգիստ ժամանակին՝ մէջ
Գերեզմանին դուռները պիտի երթամ.
Մնացած տարիներէս զրկուեցայ։
11 Ըսի Ես Տէրը պիտի չտեսնեմ,
Տէրը ո՛չ երկրի կենդանութեան մէջ.
Եւ մարդ պիտի չտեսնեմ
Աշխարհին բնակիչը հետ բլլալով,
Այ մարդ ալ պիտի չտեսնեմ։
12 Իմ հղրջանս կը չուէ,
Ու հովիւներուն տապարին պէս ինծմէ կը փոխադրուի,
Իմ կեանքս կտրեցի ոտայնանկի պէս.
Ուռէչէն զիս կը կտրէ.
Յորկուրնէ մինչև գիշեր զիս պիտի լմընցնես։
13 Մինչև առաւօտ ապահէ.
Ուռիւծի պէս բոլոր ոսկորներս կը կտրէ.
Յորկուրնէ մինչև գիշեր զիս պիտի լմընցնես։
14 Կռունկի պէս և՛ ծիծեռնիկի պէս կը ճռէի,

ե Գլ.ԼՁ. Եզեկ. ժ. ։ | ը գ Թագ. ի. ։ Գլ. ։ | ։ գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ գ Թագ. ի. ։ եւ ։
ը գ Թագ. ի. ։ | ։ Գլ. ։ ։ | ։ գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ գ Թագ. ի. ։ եւ ։
Գլ. ի. ։ | ։ գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ գ Թագ. ի. ։ եւ ։

ժ Գլ. ։ | ։ Եսայ. ի. ։ | ։ Գլ. ։ ։ | ։ Գ Թագ. ի. ։ եւ ։
։ Գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ Գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ Գ Թագ. ի. ։ եւ ։
։ Գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ Գ Թագ. ի. ։ եւ ։ | ։ Գ Թագ. ի. ։ եւ ։

ըՂաւնիի պէս կը մռնչէի .
վէր Նայեցի աչքերս սեպաթացան .
Ով Տէր , տապնապի մէջ եմ , ինծի ձեռնտու
եղիր ։
15 Ի՞նչ լսեմ . ինքը ինծի խօսեցաւ ու ինքը
կատարեց .
իմ բոլոր տաբէներուս մէջ
ի՛Հզօրս ատ յաւէն համար կամաց պիտի քա-
լեմ ։
16 Ով Տէր , Հոգւովդ ապրողին ,
Ու իմ Հոգւոյս կեանքը ատոնց ամէնէն է .
Եւ դիս բժշկեցիր ու ապրեցուցիր ։
17 Ահա խաղաղութեան տեղ մեծ դառնութիւն
էր — ինծի .
Բայց դուն իմ Հոգիս սիրեցիր , — ապակա-
նութեան գուբէն էդրիր ։
Վասն զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ հեռը նե-
տեցիր ։
18 Քանզի Հզօրեզմանը քեզ չկրնար օրհնել ,
Մահը քեզի փառք չկրնար տալ .
Գաբէր իջնողները քու ճշմարտութեանդ չէն
կրնար յուսալ ։
19 Ապրողը ապրողը քեզ պիտի օրհնէ ,
Ինչպէս որ ես այսօր կ՚ընէմ .
Հայր ճշմարտութիւնդ Հայերը էր որդւոցը պի-
տի գիտցնէ ։
20 Տէրը իմ փրկութիւնս եղաւ .
Անոր համար մեր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝
Իմ օրհնութիւններս Տէրոջը տանը մէջ
Լար ունեցող նուագարաններով պիտի երգենք։
21 Վասն զի Հզօրի բաներ էր , Զոր ինծի
տուներ , մանրերն ու մէրքին պէսներ , և
22 պիտի առաջնանայ ։ Ու եղիկիա ըսեր էր ,
Տէրոջը տունը երթալուս նշանը ի՞նչ ըլլայ ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Մարգարէ-թագաւոր եղած Հեզեկիային պատ-
գամաւորներ իրկելով՝ անոր Տաքսութեանը վրայով տեղե-
կութիւն կը տանայ ։ 3 Ան լսելով նաև կը նախանձայոյն
Բարեպաշտան գոհութիւնը ։

1 Ասնաւոներ Բարիլոնի թագաւորը՝ Բաղադա-
նի որդին Մարոդաք-բաղադան նամակներ
ու ընծաներ իրկեց Եզեկիային , քանզի անոր
2 հիւանդ անալը և առողջնալը լսեր էր ։ Ու
եզեկիա անոնց վրայ ուրախացաւ , և իր ին-
կազին բանեցուն տուներ , արծաթը ու ոսկին ,
ու խունկերը և պատուական ևղը , ու իր
զէնքերուն բոլոր տուները և իր գանձերուն
մէջ բոլոր գտնուածը ցուցուց . ու իր տուներ
մէջ և իր բոլոր տէրութիւնները մէջ բան մը
չմնաց , որ եզեկիա անոնց չցուցնէ ։

3 Ու Եսայի մարգարէն եզեկիա թագաւորին
եկաւ , ու անոր ըսաւ , Ասա մարդիկը ի՞նչ
բան են , և ուսկի՞ն եկան քեզի ։ ու եզեկիա ըսաւ ,
4 Ինծի հեռու տեղէ Բաբիլոնէն եկան ։ Ես
անոնկա ըսաւ , Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան .
ու եզեկիա ըսաւ , Ցանս մէջ ինչ որ կար՝
տեսան , ու գանձերուս մէջ անոնց չցուցուցած
5 բան չմնաց ։ Անասանը Եսայի եզեկիային
6 ըսաւ , Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ ։ Ահա
օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ
կայ , ու քու Հայրերդ մինչև ատ օրս ինչ որ
ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի , մէկ բան
7 մը պիտի չմնայ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։ Ու քեզմէ ելլելու-
քու Ծնանելու որդիներդ պիտի առնեն , և
ռանանց Բաբիլոնի թագաւորին պալատին մէջը
8 Նեբքնիսէրեր պիտի ըլլան ։ Ու եզեկիա Եսայիին
ըսաւ , Տէրոջը խօսքը որ դուն ըսիր՝ բարի
է ։ Նաև ըսաւ , Որովհետև իմ օրերուս մէջ
խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլ-
լայ ։

ԳԼ · Խ

1 Ներեսարքին հրաժարեցնելուն վրայով 3 և Ծովհաննէս
Մկրտչին 9 ու առաքելոց քարոզու թիւնը վրայով մարգար-
էութիւն մը ։ 12 Մարգարէն Ըսաւեայ ամենակարող թիւնը
ըր 18 ու անոր գահակալութիւնը 20 ժողովուրդը կը փրկուի ։

1 Մխիթարեցէք , մխիթարեցէք իմ ժողո-
վուրդս ,
Կ՚ըսէ Ձեր Աստուածը .
2 Երուսաղէմին քաղցրութեամբ խօսեցէք ,
Ու անոր կանչեցէք՝ որ անոր պատերազմելու
ժամանակը լրացաւ ,
Եւ անոր անօրէնութիւնը թողուեցաւ .
Քանզի իր բոլոր մեղքերուն համար
Տէրոջը ձեռքէն կրկին հատուցում առաւ ։
3 Ձայնարարի մը կանչողին ձայնը ,
Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք ,
Ու տանիպտեան մէջ մեր Աստուծոյն համար
շաւիղ շինեցէք .
4 Ամէն ձոր պիտի բարձրանայ ,
Եւ ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ ,
Ու ծուռը պիտի շիտակ ըլլայ ,
Եւ խորաքոր տեղերը հաւասար պիտի
ըլլան .
5 Ու Տէրոջը փառքը պիտի յայտնուի ,
Եւ ամէն մարմին ալ կտեղ տեսնէ՝ պիտի տես-
նէ .
Քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ։
6 Մէկ ձայն մը ըսաւ , Կանչէ .
Ու ես ըսի , Ի՞նչ կանչեմ .
Ամէն մարմին խոտ է ,

ե Գէ · ծԲ · 11 ։
ֆ Ըօր · է · 11 · ժ · 11 ։
գ Ծող · ը · 11 · ժ · 11 ։
հ Ասգ · ջ · 2 · է · 9 ։
ձը · 11 · ԽՅԼ · 17 ։
ճ ազ · ք · 10 ։
ի ը Օր · գ · 9 · ջ · 7 ։

Ասգ · Կը · 3 · 4 ։
լ գ Թագ · ք · 7 ։
խ գ Թագ · ք · 8 ։
— գ Թագ · ք · 12 · ևս ։
ծ ը Մ՚ն · լը · 31 ։

ֆ Եբհ · ք · 5 ։
տ Դան · ա · գ · 3 · 7 ։
ը — Թագ · գ · 18 ։
—
— Տ՚ն Ծող · ֆր · 10 ։

Գէ · ֆո · 7 ։
ֆ Մ՚ա · գ · 3 · Մ՚ող · 3 · 5 · Գ՚ա · գ · 4 · Ծող · ե · 4 · 5 ։
գ Ծող · ե · 4 · 5 ։
հ Ասգ · ջ · 2 · է · 9 ։
ձը · 11 · ԽՅԼ · 17 ։
ճ ազ · ք · 10 ։
ի ը Օր · գ · 9 · ջ · 7 ։

Մէջ Տէրոջը
Մ՚ա · գ · 1 ։
Ասգ · կը · 4 · Գէ · խԲ · 11 ։
Գէ · խ · 2 ։

ե Կո՛ ևս ըսի ։
զ Ծող · Ժգ · 8 · Ասգ · ջ · 8 · Ձր · 11 · Ձգ · 13 · Ըա · ա · 10 ։
— Գէ · ա · 24 ։

Ու անոր բոլոր վախէլտութիւնը գաշտի ծա-
ղիկին պէս է ։
7 Խոտը կը չորնայ , ծաղիկը կը թառամի՝
երբոր անոր վրայ Տէրոջը հոգի կը փչէ ։
Իրաւցնէ ժողովուրդը խոտ է ։
8 Խոտը կը չորնայ , ծաղիկը կը թառամի ,
Բայց Հոգի Աստուծոյն խօսքը յաւիտեան
պիտի մնայ ։

9 Ելիր բարձր լեռան վրայ ,
Ով գուն , որ Սիոնին աւետիս կը բերես ,
Գոռ ձայնդ ուժով բարձրացուր ,
Ով գուն որ Երուսաղէմին աւետիս կը բերես ,
Բարձրացուր , մի վախնար ։
Ըսա՛ քաղաքներուն յուդ , Ահա ձեր Աս-
տուածը ։
10 Ահա Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի գայ ,
Ու շահաց բազուկը իրեն համար պիտի իշխէ ։
Ահա իր վարձքը իր հետն է ,
Ու գործոյ հատուցումը իր առջեւն է ։
11 Անիկա հովուի պէս իր հօտը պիտի հովանէ ։
Գառնաքիներէն իր բազուկովը պիտի ժողվէ ,
Ու զանոնք իր գրկացը մէջ պիտի կրէ ,
Եւ ծիծ տուողները կամաց պիտի քշէ ։

12 Ո՛վ իր ափովը ջուրերը չափեց ,
Ու թիակով երկինքը ծռագրեց ,
Ու երկրիս հողը չափի մէջ ամփոփեց ,
Ու լեռները կշռադրոյի՝
Ու բլուրները կշռաքարով կշռեց ։
13 Ո՞վ քննեց Տէրոջը Հոգին ,
Ու անոր խորհրդակից ըլլալով՝ խելամուտ
բրաւ զանիկա ։
14 Անիկա որո՞ւն խորհուրդ հարցուց ,
Եւ ո՞վ անոր խնամտութիւն տուաւ ,
Ու գատաստանի ճամբան սորվեցուց ,
Ո՞վ անոր գիտութիւն սորվեցուց ,
Ու խնամտութեան ճամբան գիտցուց ։
15 Ահա ազգերը դոյլէն կաթիլի պէս են ,
Ու կշիռքի մէջի մանր փոշիին պէս կը սեպուին
Ահա կղզիները ՚ցրուած փոշիի պէս են ։՚
16 Եւ Լիբանան կրակի համար բաւական չէ ,
Ու անոր անասուններըը ողջակէզի համար բա-
ւական չեն ։
17 Անկէ ազգերը անոր առջեւը ոչինչի պէս՝
Ո՛չինչէն պակաս և ունայնութիւն կը սե-
պուին ։
18 Ուստի գուք ՚զԱստուած որո՞ւ կը նմանց-
ընէք ,
Ու զանիկա ի՞նչ նմանութեան հետ կը հա-
ւասարցընէք ։
19 ՚Արուեստաւորը կը ձուլէ կուռքը ,
Ու ոսկերիչը զանիկա ոսկիով կը պատէ ,
Եւ մեր արծաթէ չղթաներ կը չինէ ։
20 Ան ազքատը՝ որ չկրնար դրամ նուէրներ ընել ,
Անտուտ փայտ կ՚ընտրէ ,
Իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը փնտռէ ,
Որ անշարժ կուռք մը չինէ ։
21 ՚Մի՞թէ չդիտցա՛ք , չլսեցի՛ք ,
Չեզի առաջուց չըսուցուեցա՞ւ ,
Երկրիս հիմնադրութենէն չհասկցա՞ք ։
22 Ինք է երկրիս շրջանին վրայ նստողը ,
Ու անոր բնակիչները մարախներու պէս են ։
Ինք է երկինքը վարագուրի պէս տարածողը ,
Ու նատելու համար զանիկա վրանի պէս կանգ-
նողը ։
23 Ինք է իշխաններուն բնաջինջ ընողը ,
Ու երկրիս դատաւորները ունայնացնողը ։
24 Անոնք դեռ չանկուած , չցանուած ,
Եւ անոնց բունը հողի մէջ չարմատացած ,
Անկա անոնց վրայ կը փչէ , ու անոնք կը
չորնան ։
Եւ փոթորիկը զանոնք մղեղի պէս կը տանի ։
25 ՚Ա՞րդ որո՞ւն կը նմանցընէք զիս ,
Որ ես հաւասար ըլլամ՞ կ՚ըսէ Սուրբը ։
26 Աչքերնիդ վեր վերցուցէք ու նայեցէք ,
Ասանք ո՞վ ստեղծեց ։
Անկա անոնց զօրքը համրանքով կը հանէ ,
Անոնց ամէնը իրենց անուամբ կը կանչէ ։
Իր մեծ իշխանութեանմբը ու ատարկ զօրու-
թեամբը
Ոչ-մէկը բնաւ մէկը կամ չմնար ։
27 Ով Յակոբ , ինչո՞ւ կ՚ըսես ,
Ու , ով Իսրայէլ , ԵՒՉ՞ կը գրուցես թէ
Իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ ,
Եւ իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէս զանց եղաւ ։
28 Միթէ չդիտցա՞ր կամ չլսեցի՞ր
Որ յաւիտենական Աստուածը Եհովան՝
Երկրիս ծայրերուն Ստեղծիչը
Չյոգներ ու չհուսիար ։
Անոր խնամտութիւնը չքննուիր ։
29 Անիկա է յոգնածին այժ տուողը ,
Ու կարողութիւն չունեցողին չատ զօրութիւն
Հայցընողը ։
30 Երիտասարդները անգամ պիտի յոգնին ու
Հուսիան ,
Եւ ընտիր կարճնները բոլորովին պիտի իյնան ։
31 Բայց Տէրոջը սպասեցողները այժ
նորոգուին ։
Ու թեւերով վեր
պիտի ելլեն ՚

ե Սպ · Ամ · 16 ։
զ ա Պետ · ա · 25 ։
ը Գաղ · Ե · 16 ։
թ Գաղ · կր · 11 · Յայտ ·
իր · 18 ։
ի Գաղ · Իր · 10 · Ես ·
գլխ · 13 · 23 · լե ·
24 · Ծամ · ժ · 11 ։
ժ Ես · ժգ · 29 · ա
Պետ · բ · 25 · Ե ·
4 · Յայտ · Ե · 17 ։
ի Աստ · լ · 4 ։
ի Ծար · Իս · 22 · լգ ·
22 · 23 · Համ · ժա ·
34 · ա Կոր · բ · 16 ։
ի Կամ կը վերցնել

ի Գաղ · Իս · 7 · Երեմ ·
ժ · 4 ։
ղ Սպ · Ամ · 3 · Գաղ ·
ժգ · 16 · Համ · ա ·
19 · 20 ։
ղ Ծար · Ե · 8 · Սպ · Ես ·
Ա · 40 ։
ղ Ես · 15 · բ Օր · գ ·
15 · Ես ։
ղ Սպ · Ամ · 4 ։
ղ Սպ · Ամ · 5 · Հբ ·
13 · Երեմ · ժ · 12 ։
ղ Ծար · Իբ · 21 · Սպ · Ես ·
Ա · 40 ։
ղ Հբ · 15 · բ Օր · գ ·
15 · Ես ։
ղ Սպ · Ամ · 4 ։
ղ Սպ · Ամ · 5 · Հբ ·
ա Սամ · ժ · 33 ։
ա Սպ · Ամ · 5 ։
ա Կամ նոյնաբանութիւնը պիտի կրկնուի ։

Պիտի վազեն ու չվհատին ,
Պիտի քալեն ու չյոգնին ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Ասաւած իր ժողովուրդին հետ կը վիճի յառաջ բերելով իր ազգմանքիները որ եկեղեցին ըլլէ և 10 իր խոստմունքները · 21 ու կատարման ունենալիքները ·

1 Ով կզղներ , ՙլմ առչև լուռ կեցէք ,
Ու ժողովուրդները նէնց ոյժ նորոգին ·
Մօտենան — անոնք խօսին ·
Միկտեղ դատաստանի մօտենանք ։
2 Ո՞վ ոտք հանեց արդարը ՚արևելքէն ,
Ու զանիկա իր չառիթներուն կանչեց ,
՚Ազգերը անոր առջև դրաւ ,
Ու թագաւորները վրայ ՚ձգ տիրել տուաւ ·
Զանոնք փոշիի պէս դրաւ անոր սուրին առջև ,
Ու հազմաստր մզկղի պէս անոր ազեղին առ-
ջև ։
3 Զանոնք հալածեց ու խաղաղութեամբ անցաւ
Անանկ ճամբայէ մը՝ ուր որ բնաւ իր ոտքը
կոխած չէր ։
4 ՚Ո՞վ է սա՝ գործոցը ու ընողը ,
Ո՞ր չբղանիները սկիզբէն կանչողը ·
Ես Տէրս ՝ը ՚առաջինն եմ ,
Ու եաքինեներուն հետ եմ ։
5 կզղնեները տեսան ու վախցան ,
Երկրին ծայրերը դողացին ,
Անոնք մօտեցան ու եկան ·
6 ՚Անոնց ամէն մկը իր ընկերին օգնութիւն
բրաւ ,
Ու ՚՚ՙ՚ իր եղբօրը Զօրացիր՝ ըսաւ ·
7 ՚Նէ արուեստաւորը ոսկերիչին ,
Ու-ռաւ ծեծողը սալի վրայ զարնողին սիրտ
կու տայ ,
Ու կ՚ըսէ , Աւիկա կպցնելու համար ապէկ է ·
Ու զանիկա գամերով կը դամէ , ՚որ չչարժի ։
8 Բայց դուն , ով իմ ծառաս իսրայէլ ,
Իմ ՚ընտրեալս Յակոբ ,
՚Իմ սիրելոյս Աբրահամին սերունդը ,
9 Որ քեզ երկրիս ծայրերէն առի ,
Ու քեզ անոր եղբայրներն կանչեցի ,
Եւ քեզի ըսի , Դուն իմ ծառաս ես ,
Քեզ ընտրեցի ու քեզ չմերժեցի ·
10 ՚Մի վախնար , ՚քանզի ես քեզի հետ եմ ·
Մի զարհուրիր , վասն զի ես քու Աստուածդ
եմ ·
Քեզ պիտի զօրացնեմ և քեզի օգնութիւն
պիտի ընեմ ,
Ու իմ արդարութեանս աջովը քեզ պիտի
բռնեմ ։
11 Ահա քեզի դէմ ամէն բարկացողները

= Ջաջ · բ · 12 ·
բ Գլ · խգ · 11 ·
՛ Տես Ցն · ժբ · 14 ·
ես · Հմր · 23 · Գլ ·
խե · 1 ·
՚ Հմր · 26 · Գլ · խգ ·
7 · խգ · 10 ·
ե Գլ · խգ · 10 · խգ ·
6 · խբ · 12 · Ցաշ ·
ա · 17 · բր · 13 ·
՚ Գլ · խ · 19 · խգ ·
12 ·
ը Գլ · խ · 19 ·
ը Գլ · խ · 20 ·
՚ բ Օր · ե · 6 · ժ ·
15 · ժբ · 9 · Սամ ·
Ա՛ե · 4 · Գլ · խգ ·
1 · խգ · 1 ·
՚Պիտի ամչնան ու պիտի պատկառին ·
Ու քեզի հետ վիճող մարդիկը
Չեզածի պէս պիտի բլլան ու պիտի կորսուին ·
12 Քեզի հետ կռուող մարդիկը
Պիտի փնտռես ու պիտի չգտնես ,
Քեզի հետ պատերազմ ընող մարդիկը
Չեզածի պէս ու ոչինչի պէս պիտի բլլան ·
13 Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ եմ՝
Որ քու աջ ձեռքդ կը բռնեմ՝ — քեզի
կ՚ըսեմ՝
՚Մի վախնար , ես քեզի օգնութիւն կ՚ընեմ ·
14 Ով Յակոբին որդը , մի վախնար ,
Ով իսրայէլին մահկանացուները ,
Քեզի պիտի օգնեմ , կ՚ըսէ Տէրը
Ու իսրայէլին Սուրբը քու փրկիչդ ·
15 Ահա ՚ես քեզ նոր , սուր և սայսիաւոր կամ-
նասայլի ՚՚ պիտի բնեմ ·
Լեռները պիտի մանրես ու փշրես ,
Եւ բլուրները մզկղի պիտի դարձընես ·
16 ՚Զանոնք պիտի հասես , ու հովը զանոնք պի-
տի տանի ,
Եւ փոթորիկը զանոնք պիտի ցրուէ ·
Ու դուն Տէրոջմով պիտի ցնծաս ,
Իսրայէլին Սուրբովը պիտի պարծենաս ·
17 Աղբատները ու անանկինները ՚ջուր կը փնտ-
տռեն , բայց չկայ ·
Անոնց լեզուն ծարաւէն չորցեր է ·
Ես Տէրս անոնց ՚՚՚

կամ ապագայ բաներըը մեզի գիացընեն ։
23 Ա՛նկէ եւաքը ըլլալիքները պատմեցէք ,
Որ ձեր աստուած ըլլալը գիանանք ։
Կամ ապէկ կամ գէշ բան մը ըրէք ,
Որ զարմանանք ու միասին տեսնենք ։
24 Ա՛նա դուք ոչինչ էք , ու ձեր գործքն ալ ոչինչ է ։
Զեզ ընտրողը պզծութիւն է ։
25 Հիւսիսի կողմէն հոչ արթնցուցի ,
Եւ պիտի գայ — արեւելքէն վրմ անունս պիտի կանչէ ։
Դուն իշխանները տիզմի պէս պիտի կոխէ ,
Ինչպէս որ բրուտը կաւը կը կոխէ ։
26 Ո՞վ պատմեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք ։
Ու առջի գարերէն՝ որ ձշմարիտ է՝ ըսենք ։
Ա՛ն յայտնող մը կայ , ոչ գիտցնող մը
Եւ ոչ ձեր խօսքերը մտիկ ընող մը ։
27 Ա՛ռաջ է՛ն Սիոնին , Ա՛նա՛ տա՛ս անոնք ։
Ու երուսաղէմին աւետիս բերող տուի ։
28 Կը նայեցայ ու մարդ մը չկար ,
Եւ տառնգմէ բնաւ մէկ խորհրդական մը չկար ,
Որուն հարցընէմ ու պատասխան տայ ։
29 Ահա ամէնքը սնոտի են , գործ քերնին ոչինչ է ։
Անոնց ձուլածոյ կուռքերը հով և ունայնութիւն են ։

ԳԼ · ԽԲ

1 Քրիստոսի պաշտօնը ։ Հեզութիւնը և հաստատութիւնը ։ 5 Աստուծոյ անոր բոլոր խօսքերը ։ 10 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ որ աւետարանին համար ։ 17 Ժողովուրդը կը յանդիմանուի իր անհաստատութեանը համար ։

1 Ա՛նա իմ ծառաս՝ որուն ձեռնտու պիտի ըլլամ ,
Ո՛ր իմ ընտրածս՝ որուն իմ սիրտս հաճեցաւ ։
Իմ Հոգիս անոր վրայ դրի ։
Ան՝ի՛կ ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ ։
2 Ան՝ի՛կ պիտի չգոռայ ու պիտի չպատգակէ ,
Եւ իր ձայնը գուրսը լսել պիտի չտայ ։
3 Ջախջախած եղէգը պիտի չկոտրէ ,
Ու պղպջած պատրոյգը պիտի չմարէ ,
Իրաւունքը ճշմարտութեան պիտի հանէ ։
4 Ան՝ի՛կ պիտի չհոգնի եւ պիտի չհուսկրայ ,
Մինչեւ որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատէ ։
Եւ կղզիները անոր օրէնքին պիտի սպասեն ։

5 Ի՛երկինքը ստեղծող ու զանիկա կազմող ,
Ա՛երկիրը ու անոր միջ բուսածը տարածող ,
Անոր վրայ եղող ժողովրդեան տուող
Եւ անոր միջը քալողներուն ոգի տուող
Ծէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։

6 Ես Ցէրս քեզ արդարութեամբ կանչեցի ,
Եւ ձեռքէդ պիտի բռնեմ ու քեզ պիտի պահպանեմ ,
Եւ քեզ ժողովուրդին ուխտ՝
Լոյսի ազգերուն լոյս պիտի տամ ։
7 Որ կոյրերուն աչքերը բանաս ,
Բանտարկեալները բանտէն հանես ։
Ո՛ր խաւարի միջ նստողները՝ կապանքի տուներէն ։

8 Ես Եհովայ եմ ։ իմ անունս տա է ։
Ու իմ փառքս ուրիշի մը չեմ տար ,
Ո՛չ ալ իմ պատուիս կուռքերուն ։
9 Առջի բաները ահա եղան ,
Ու նորերը ես կը յայտնեմ ։
Անոնք գեռ չեղած ձեզի կ՚իմացընեմ ։

10 Ի՛նոր երգ երգեցէք Ցէրսղը ,
Ո՛ր ուրը գոլոթիները երկրիս ծայրերէն ,
Ովի ծովը ինկողներ ու անոնց բնակիչները ։
Կղզիներ և անոնց բնակիչները ։
11 Անապատը ու անոր քաղաքները՝
Կեդարու բնակած գեղերը Յ՚ի վերցընեն ։
Ովի բնակիչները յաղթականի երգով
Լեռներուն գլխէն ձայն տան ։
12 Ցէրսղը փառք տան ,
Եւ անոր գոլոթիները կղզիներուն մէջ պատմեն ։
13 Ցէրը հզօրի պէս պիտի ելլէ ,
Պատերազմող մարդու պէս իր նախանձը պիտի արթնցընէ ։
Պիտի ազաղակէ ու դարձեալ պիտի գոչէ ,
Եւ իր թշնամիներուն վրայ յաղթող պիտի ըլլայ ։

14 Ես չառնացայ լուռ կեցայ ,
Զայնս կուրցի ու պիտ զսպեցի ։
Հէ՛ն Ծնանող կնոջ պէս պիտի պոռամ ,
Պիտի աբեմ ու միկէն պիտի կլլեմ ։
15 Լեռները ու բլուրները անապատ պիտի ընեմ ,
Եւ անոնց բոլոր խոտը պիտի չորցընեմ ,
Ու գետերը ցամաք պիտի դարձնեմ ,
Եւ լիճերը պիտի ցամքեցընեմ ։
16 Ու կոյրերը երկնց չգիացած ճամբուն մէջ պիտի պատցընեմ ,
Զանոնք երկնց չգիացած շաւիղներուն մէջ պիտի քալեցընեմ ։
Անոնց առջեւ խաւարը՝ լոյս , ու խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի ընեմ ։
Անոնց ա՛ս բաները պիտի ընեմ , ու զանոնք երբեք պիտի չգիտեմ ։

17 Քանդակած կուռքերու ապաւինողները ,

---

1 Գլ · խբ · 9 · խգ · 7 · 8 · խե · 3 · Ծածկ · ժգ · 19 ·
2 Երեմ · ժ · 5 ·
= Աղ · Ա՛ձե · 3 · Գլ · խգ · 9 · = Կոր · Ը · 4 ·
3 Ելք · ա · 2 ·
4 Ա՛ձր · 2 ·
5 Գլ · խգ · 9 ·
= Ա՛ձր · 4 ·
= Գլ · խ · 9 ·
6 Գլ · կ · 5 ·
= Ա՛ձր · 24 ·
—
= Գլ · խգ · 10 · խթ ·
7 Ես · խթ · 9 · խգ · 1 · Գլ · խգ · 9 ·
= Ա՛ձր · 4 ·
= Գլ · խ · 9 ·
8 Գլ · կ · 5 ·
= Ա՛ձր · 24 ·
—
= Գլ · խգ · 10 · խթ ·
9 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
10 Գլ · կ · 5 · Գ՚ձ · կ · 3 · Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
11 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
12 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
13 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
14 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
15 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
16 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
17 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·

---

1 Գլ · խգ · 24 · Ջաք · ժբ · 1 ·
2 Սաղ · ծ՚ղ · 6 ·
3 Գաղ · ժե · 25 ·
4 Գլ · խգ · 1 ·
5 Գլ · խթ · 3 ·
6 Գլ · խթ · 6 · Ղած · բ · 32 · Գաղ · ժգ · 47 ·
7 Գլ · լե · 5 ·
8 Գլ · կա · 1 · Ղած · ղ · 18 · 19 · բ Տի՛մ · բ · 20 · Երբ · բ · 14 · 15 ·
9 Գլ · ի · 2 ·
10 Գլ · խգ · 11 ·
Սաղ · լգ · 3 · խ ·
3 · 6 · Ծբ · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
Ա՛ձր · 24 ·
11 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
12 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
13 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
14 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
15 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
16 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·
17 Գլ · խգ · 9 · Ա՛ձր · 13 · Ծգ · 11 · Մատ · Ժբ · 18 · 19 · 20 · Փիլ · բ · 7 ·

---

3 Գլ · կբ · 1 ·
4 Սաղ · ձե · 23 ·
= Կո՛ւ վե՛ր բե՛ս ·
5 Գլ · լ · 4 ·
† Կո՛ւ պիտի զգա՛նծոյ
‡ Կո՛ւ Շա՛նչ տա՛նն ,
լա՛յ պիտի ֆչե՛ս ·
6 Կո՛ւ կղզիներ բա՛ս ·

եւ ձուլածոյ կուռքերուն դէմ մեր աս-
տուածներն է՛ր` ըսողները
չեն պիտի դառնան ու ամօթալից ըլլան։

18 Ով խուլեր, լսեցէ՛ք,
Ու ով կոյրեր, նայեցէ՛ք որ տեսնէք։
19 Ո՞վ է կոյր բայ ի՛մ ծառային,
կամ խուլ իմ իրկած դեսպանին պէս։
Ո՞վ է կոյր՝ Աստուծոյ նուիրեալին պէս,
եւ կոյր՝ Տէրոջը ծառային պէս։
20 Շատ բաներ կը տեսնես, բայց զգուշութիւն
չես ըներ։
Ականջները բաց են, բայց չես լսեր։
21 Տէրը իր արդարութեանը համար ուզեց հաճե-
ցաւ,
իր օրէնքը մեծցուց ու փառաւորեց։
22 Բայց անիկա յափշտակուած եւ կողոպտուած
ժողովուրդ է։
Ամէնքը քարայրներու մէջ որոգայթի բռնուե-
ցան,
Ու բանտերու մէջ պահուեցան։
Անոնք յափշտակութեան մատնուեցան, եւ ա-
զատող մը չկայ։
Կողոպուտ եղան, ու մէկը չդանալիր որ ետ
տուր՛ ըսէ։
23 Ձեր մէջը ո՞վ կայ որ սոսր ականջ դնէ,
եւ մնոկ ընէ ու լսէ գալու ժամանակին համար։
24 Ո՞վ մատնեց Յակոբը յափշտակութեան,
Ու Իսրայէլը՝ կողոպտիչներուն։
Չէ՞ որ Տէրը՝ որուն դէմ մեզք գործեցինք։
Ուան զի անոր ճամբաներուն մէջը քալել չու-
զեցին,
եւ անոր օրէնքին հնազանդութիւն չըրին։
25 Ուստի իր սաստիկ բարկութիւնը
Ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ
թափեց,
Ու ամէն կողմէն զանիկա բռնկուցուց, բայց
անիկա չգիտցաւ։
Զանիկա այրեց, բայց անիկա իր սրտին մէջ
չդրաւ։

ԳԼ. ԽԹ

1 Տէրը իր խառնակեցնողը ներկեցին կը թերթայ։ 8 Ժո-
ղովուրդը կը կանչէ որ իր ամենակարող փրկութիւնն
տան։ 14 Կը նախատինքի անձնդ Բաբելոնի կործանումը։ 18
Է իր ժողովուրդին հրաշալի կերպով փրկուիլը։ 22 Ժողովուր-
դը կը լսուի իմանալ՝ յաջողելով Քի կարողանայ ինքզինքին տը-
գաղացնել։

1 Եւ հիմա, ով ցակոբ, ըզկ ստեղծողը,
Ու, ով Իսրայէլ, ըզկ ձևակերպող Տէրը այս-
պէս ըսէ՛.

2 Մի վախնար, ուան զի ես քեզ փրկեցի,
Քեզ քու անունովդ կանչեցի. դուն իմ ես։
2 Երբոր յորդերէն անցնես՝ ես քեզի հետ պի-
տի ըլլամ,
Ու երբոր գետերէն անցնես՝ քեզ պիտի չխեղեն.
Երբոր կրակի միջէն քալես՝ պիտի չայրես,
եւ բոցը քեզ պիտի չրմրնկիզէ։
3 Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ՝
Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ եմ.
Եգիպտոսը քեզի համար փրկանք՝
Եթէոպիան ու Սաբան քեզի համար փոխա-
րէն տուի.
4 Որովհետեւ իմ աչքիս պատուական եղար,
Գնահատուած, ու ես քեզ սիրեցի.
Անոր համար քու անձիդ փոխարէն մարդ,
Ու քու հոգւոյդ փոխարէն ժողովուրդներ պի-
տի տամ։
5 Մի վախնար, քանզի ես քեզի հետ եմ.
Քու սերունդդ արեւելքէն պիտի բերեմ,
եւ քեզ արեւմուտքէն պիտի ժողվեմ։
6 Հիւսիսին պիտի ըսեմ՝ Տուր,
Ու հարաւին՝ Թէ՛ Մի արգիլեր.
իմ որդիներս հեռուէն
Ու աղջիկներս երկրի ծայրէն բեր,
7 Ամէն որ որոր իմ անունովս կոչուածները.
Ուան զի ստեղծի իմ փառացս համար ստեղ-
ծեցի,
Զանազանք ձևակերպեցի ու կազմեցի։
8 Հանէ՛ ունեցող կոյր ժողովուրդը,
Ու ականջ ունեցող խուլերը հանեցէ՛ք։
9 Բոլոր ազգերը միասին ժողովուին,
եւ ժողովուրդները հաւաքուին։
Անոնցմէ ո՞վ կրնայ ասիկա պատմել.
Ու առջի բաները մեզի գուցեներ։
Իրենց վկաները թող բերեն որ արդարանան,
եւ հարեւն լսեն ու ըսեն Թէ ճիշտ
բիւս է։
10 Իմ վկաներս դուք է՛ք՝ կ'ըսէ Տէրը,
Ու իմ ընտրած ծառաս.
Որպէս զի գիտնաք ու հնարի հաւատաք,
Ու հասկնաք որ ես եմ։
Ինձմէ առաջ Աստուած ոչինչ,
Ու ետեւէս ալ պիտի չըլլայ։
11 Ես Տէրը ես եմ՝ ես եմ,
Ու ետեւէս ուրիշ փրկիչ չկայ։
12 Ես գուցեցի ու փրկեցի եւ գուցեցի,
երբոր ձեր մէջը ոտար աստուած չկար։
Դուք ինծի վկաներս էք՝ կ'ըսէ Տէրը, որ
ես եմ Աստուած։
13 Ահա միշտ ի վեր ես նոյն եմ,

1 Եւ Տէր. ով Յակոբ. ըզկ ստեղծողը, Ու, ով Իսրայէլ. ըզկ ձևակերպող Տէրը այս-
պէս ըսէ՛.

Ա Սաղ. զէ. 7։ Գլ. ա. 29։ խզ. 11։ խե. 16։
Բ Գլ. խգ. 8։ Եզեկ. ժբ. 9։ Տես Ծագմ. ի. 39. 41։
Գ Տես Հաւար. բ. 21։
Դ Տես Թագ. խե. 21։
Ե Ած. ե. 9։ — Հմր. 7։
Զ Հմր. 21։ Գլ. խգ. 2. 22. 24։
Է Գլ. խգ. 6։
Ը Գլ. խբ. 6։ խե. 4։
Թ Սաղ. կզ. 12։ ղա. 3. եւ։
Ժ Օր. լբ. 6. 8։
ԺԱ Դան. գ. 25. 27։
ԺԲ Ածա. ժա. 8։ խա. 18։
ԺԳ Հմր. 1։
ԺԴ Գլ. խբ. 10։ խե. 2։ Երեմ. լ. 10. 11։ խգ. 27. 28։
ԺԵ Գլ. խա. 21. 22. 26։
ԺԶ Գլ. խգ. 8։
ԺԷ Օր. լբ. 6։ Սաղ. ճ. 3։ Գլ. խբ. 1։ Ծէ. 4։ խմ. 23։ ը Կար. ե. 10։ 17։ Եփես. բ. 10։
ԺԸ Եզր. 1։
ԺԹ Գլ. կգ. 19։ Եզեկ. ժբ. 9։
Ի Գլ. գ. 9։ խբ. 19։ Եզեկ. ժբ. 9։
Իա Գլ. խա. 21. 22. 26։
Իբ Գլ. խբ. 1։ Ծէ. 4։
Իգ Գլ. խա. 4։ խգ. 6։ Եզր. 1։ Եփես. բ. 10։ Հռոմ. ը. 29։
Իդ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ճ. 9։
Իե Գլ. խգ. 8։ Հմր. 10։
Իզ Գլ. խգ. 9։ Ածա. ը. 38։
Իէ Եզր. Օրէն

Ու չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս ազատէ.
Երբոր ես բան մը կ'ընեմ, ո՞վ կրնայ զանիկա
դարձնել։

14 Ալապէս կ'ըսէ Տէրը՝
Ձեր փրկիչը՝ Իսրայէլին Սուրբը.
Ձեր պատճառաւ Բաբիլոն կը խրկեմ,
եւ անոնց ամէն փախստականները
ու նաւերու մէջ ազգային գոռգոռանքները
կ'իջեցնեմ։
15 Ես եմ Տէրոջ՝ ձեր Սուրբը,
Իսրայէլին Ստեղծիչը՝ ձեր թագաւորը։
16 Ալսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ որ ծովուն մէջ ճամբայ
ու զօրաւոր ջուերուն մէջ շաւիղ կը դնէ,
17 Որ կառքը ու ձին, զօրքը և զօրութիւնը
կը հանէ.
Անոնք միասին կը պառկին ու չեն կրնար.
Անոնք պատրոյգի պէս կը մարին և կ'անցնին.
18 Առաջիններուն մի յիշէք,
ու հին բաներուն մտածելու մի բերէք։
19 Ահա ես նոր բան պիտի ընեմ, որ հիմա պի-
տի յայտնուի.
Միթէ զանիկա պիտի չգիտնաք.
Ես անապատի մէջ ալ ճամբայ
ու անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի դնեմ։
20 Ձիս գաշտի գազանները,
Ջաքալները ու Ջայլամները պիտի փառաւո-
րեն.
Վասն զի իմ ժողովրդիս՝ իմ ընտրեալներուս
խմցնելու համար՝
Անապատի մէջ ջուրեր
ես անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի տամ։
21 Ալս ժողովուրդը ես ինձի համար ստեղծեցի.
Անոնք իմ գովութիւնս պիտի պատմեն։

22 Բայց դուն ինձի չկանչեցիր, ով Յակոբ.
Հապա դինձմէ ձանձրացար, ով Իսրայէլ։
23 Ոչ ոչխարներուդ ողջակէները ինձի չբերիր,
եւ քու զոհերովդ ինձ չպատուաւորեցիր.
Ինձի համար քեզ չծառայեցուցի,
ու կնդրուկին համար քեզ չյոգնեցուցի։
24 Ինձի համար ստակով խունկիդ չգնեցիր,
եւ քու զոհերուդ ճարպովը զիս չկշտացուցիր.
Հապա քու մեղքերովդ զիս ծառայեցուցիր,
ու քու անօրէնութիւններովդ զիս յոգնե-
ցուցիր։
25 Ես եմ, ես եմ, որ քու յանցանքներդ ինձի
համար կը ջնջեմ,
Ու քու մեղքերդ՝ ալ պիտի չյիշեմ։
26 Մխրճա ձգէ՝ միասին դատի երթանք.
Դուն պատմէ, որպէս զի արդարանաս։
27 Քու նախահայրդ մեղք գործեց,
եւ քու ուսուցիչներդ ինծմէ ապստամբեցան,
28 Ուստի ես՝ սրբազանին իշխանները պիղծ
սեպեցի,
Եւ Յակոբը նզովքի՝
Ու Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի։

ԳԼ. ԽԴ

1 Նաեւ այժմ իմ խոնարհեցնելովս կը մխիթարի ինկեղէնն։ 7 Կը ցուցնի կռապաշտութեան անպատեհութիւնը։ 9 Եւ կռապաշտութեան միամտութիւնը։ 21 Նաեւ գովելու յորդորանք մը իր փրկագործութեանը ու ամենակարողութեանը համար։

1 Եւ հիմա մնիկ բրէ, ով իմ ծառաս Յակոբ,
Ու դուն, ով իմ ընտրած Իսրայէլս։
2 Քեզ ստեղծող և արգանդի մէջ ձեւակերպող,
Որ քեզի օգնութիւն ընող Տէրը այսպէս
կ'ըսէ.
Ով իմ ծառաս Յակոբ,
Եւ դուն, ով իմ ընտրած Իսրայէլս, մի
վախնար.
3 Ջանզի ծարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ,
Ու անջրդի երկրին վրայ հեղեղներ.
Քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թա-
փեմ,
Եւ քու արգասդ վրայ՝ իմ օրհնութիւնս։
4 Ու անոնք նէրթ խոտերու մէջ,
Ջուրի վտակներու քով եղող ուռիներու պէս
պիտի բուսնին։
5 Մէկը պիտի ըսէ թէ ես Տէրոջն եմ.
Մէկն ալ Յակոբին անունովը պիտի կանչուի,
Եւ մէւսն ալ իր ձեռքովը պիտի գրէ թէ Ե-
Տէրոջն եմ,
Ու Իսրայէլին անունովը պիտի մականուանի։

6 Տէրը՝ Իսրայէլին Թագաւորը
Եւ Անոր Տէրը՝ անոր փրկիչը այսպէս կ'ըսէ.
Ես եմ առաջինը ու ես եմ վերջինը,
Ու ինծմէ ուրիշ Աստուած չկայ։
7 Եւ հին ժողովուրդը հաստատելէս ի վեր՝
Ո՞վ կրնայ ինծի պէս ձայն տալ ու պատմել,
Եւ սիրկս ինծի համար կարգի դնել.
Թող գուշեն գալու և ըլլալու բաները։
8 Մի վախնաք ու մի զարհուրիք.
Միթէ ես ձեզի ան ատենէն չդիտցուցի՞ ու
չդրուցեցի՞.
Իմ վկաներս դուք եք.
Ինծմէ ուրիշ Աստուած կայ՞

ե Յոբ · Բ · 18 · Գլ · ժ · 27 ·
ը Գլ · ի · 8 · Եսթ · ա · 5 ·
թ Գլ · ի · 4–9 · 25 ·
ժ Եսթ · ժ · 14 · Իմ · ի · 7 ·
ժա Եսթ · ե · 17 ·
ժբ Յոբ · ժ · 13 ·
ժգ Գլ · ժ · 6 · Թագ · ա · 11 · Բ Օր · ը · 2 ·
ժդ Գլ · ժ · 14 · Մաղ · բ · 17 ·
ժե Գլ · ի · 6 · Ելս · ի · 22 ·
ժզ Գլ · ժ · 14 · Մաղ · բ · 3 · 6 ·
ժէ Մաղ · ա · 13 ·
ժը Ամոս · ե · 25 ·
ի Գլ · ժ · 14 · Մաղ · բ · 17 ·

ա Գլ · խգ · 22 · Իմ · ի · 8 · Եսթ · ժ · 20 · Գոզ · գ · 19 ·
բ Եսթ · ի · 22 · Ես · ա · 18 · Եսթ · ա · 24 ·
գ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
դ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ե Ո Օր · ի · 15 ·
զ Եսթ · Յեսաւրեան · ա · 1 · Եսթ · ա · 10 · խգ · 27 · 28 · Ես · ա · 24 ·
է Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ը Գլ · խգ · 1 · 7 ·
թ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժա Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժբ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժգ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժդ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժե Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժզ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժէ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժը Գլ · խգ · 1 · 7 ·

ա Գլ · խգ · 1 · 7 ·
բ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
գ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
դ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ե Գլ · խգ · 1 · 7 ·
զ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
է Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ը Գլ · խգ · 1 · 7 ·
թ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժա Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժբ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժգ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժդ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժե Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժզ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժէ Գլ · խգ · 1 · 7 ·
ժը Գլ · խգ · 1 · 7 ·

Ո՛ճրաւոր --ութ՝ վէմ չկայ . --ութ՝ ո՞ր չեմ գիտեր ։
9 Ինչուա՛ք չհետզհետէ ամէնն ալ անպտղութիւն
են ,
եւ անոնց ընտիր ֆոշտիները օգուտ մը չեն ըներ ,
Ու իրենք իրենց ըմբիւ վկաներ են .
Չգի՛ն տեսներ ու չեն իմանար որ ամհտան ։
10 Ո՞վ է ան՛իկա որ ասուտած կը չինէ ,
եւ կուռք կը ձուլէ , Էոր օգուտ մը չուներ ։
11 Ահա անոր բոլոր ընկերները Ոպիսի ամհտան ,
վասն զի արուեստաւորներըը անդամ մարդ են .
Թող անոնք ամէնը ժողովուին -- կայնին ,
Պիտի վախնան -- միասին պիտի ամհտան ։
12 Երկաթագործը ածուխով կը չինէ տապարը ,
եւ կռանիներով անոր ձեւ կու տայ ,
Ու զանիկա իր զօրաւոր բազուկովը կը չինէ .
երբոր անօթնեայ ուժէ կը կորի .
երբոր ջուր չիմէ՝ կը մարի ։
13 Հիւսը յար կը քաշէ և մատիտով ֆոռէ կը
գծագրէ ,
Զանիկա քանդակագործի գրիչով կը բանի ,
Ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ .
Զանիկա մարդու կերպարանքով
եւ մարդկային գեղեցկութիւնով կը չինէ ,
Որ տան մէջ դնուի ։
14 Անիկա իրեն եղևիններ կը կարէ ,
եւ թեզոյ ու կաղնի կ'առնէ ,
Որոնք իրեն՝ անտառին ծառերէն կ'ընտրէ .
Սոճի կը տնկէ և ջրէ՝ անձրեր կը մեծցընէ ։
15 Ու անոնք մարդուն վառելիք կ'ըլլան .
եւ անոնցմէ կ'առնէ , որ կը ջեռնուի -- տապնայ .
Ան՝ն ֆռ՝ու կ'ապրի ու հաց կ'ուխտ ,
Նաև աստուած մը կը չինէ և անոր երկրը-
պագութիւն կ'ընէ .
Զանիկա կուռք կը ձևացընէ ու կը պաշտէ ։
16 Անոր կէսովը կրակ կը վառէ ,
կէսովը միս կ'ուտէ ,
խորոված կ'ուխէ ու կը կշտանայ ,
եւ կը տաքնայ ու կ'ըսէ ,
Ահա տաքցայ , կրակը տեսայ ։
17 եւ անոր մնացածը աստուած՝ այսինքն կուռք
կը չինէ իրեն ,
Զանիկա կը պաշտէ ու անոր երկրպագութիւն
կ'ընէ ,
եւ անոր աղօթք կ'ընէ ու կ'ըսէ ,
Ջիս ազատէ , քանզի իմ աստուածս դուն ես ։
18 Չգի՛ն գիտեր ու չեն հասկնար .
քանզի նայնց աչքերը՝ տեսնելէն ,
եւ անոնց սիրտերը հասկնալէն ծեփուեցան ։
19 Ու մէկը չմիտքը չբերէ ,
եւ գիտութիւն ու հանճար չունի՝ որ ըսէ ,
Զառը կէսովը կրակ վառեցի ,
եւ անոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփեցի ,
Միս խորովեցի ու կերայ .
եւ մնացածը պղծութիւն չինեմ .
Ցառի կո՞ղ պաշտեմ ։
20 Անիկա մոխիրով կը սնանի .
Սո՛ւտ խաբուած սիրտը գինքը կը մոլորցընէ ,
եւ իր հոգին չկրնար փրկել , ու չըսէր թէ
իմ աջ ձեռքիս մէջը սուտ իրեր չկայ ։
21 Ասոնք միտդ բեր , ով Յակոբ ,
եւ դուն , ով Իսրայէլ , քանզի իմ ծառա ես .
Կա տեղծեցի քեզ , դուն իմ ծառա ես .
Ով Իսրայէլ , ՙինծմէ պիտի չմոռցուիս ։՚
22 Ցառ յանցանքներդ ամպի պէս
Ու քու մեղքերդ ամպի պէս ՀՂԷցի .
Ինծի դարձիր , քանզի Ցքեզ փրկեցի ։

23 Ուրախ եղէք , ով երկինք , քանզի Տէրը
ըրաւ --ութ՝ ։
Ով երկրիս վարի կողմերը , ցնծութեամբ ազա-
ղակեցէք ։
Լեռներ , անտառ ու անոր մէջը եղող բոլոր
ծառեր ,
Ուրախութեան ձայներ հանեցէք .
Քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը ,
եւ իսրայէլի մէջ փառաւորուեցաւ ։

24 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը ՙքու փրկիչդ ,
Ու Ցքեզ արգանդի մէջ Ստեղծողը .
Ես եմ Տէրը որ ամէն բանի ըրի .
Երկինքը մենակ ես տարածեցի ,
Ո՞ երկիրը իմ կարողութեամբս հաստատեցի ։
25 Պատմաբանութեան նշաններըը ՙպարապը կը հա-
ղնի՚ ,
եւ գուշակողները կը յիմարեցընեմ .
Իմաստուններըը ետ կը դարձընեմ ,
Ու անոնց գիտութիւնը յիմարութեան կը
հանեմ ։
26 Վիմ ծառայիս խօսքը կը հաստատեմ ,
եւ իմ դեսպաններուս խորհուրդը կը կա-
տարեմ ։
Ես ՙեմ որ Երուսաղէմին համար կ'ըսեմ թէ գի-
տի բնակուի ,
Ու Ցուդայի քաղաքներուն համար՝ թէ գի-
տի չինուին ։
Ու անոր աւերակներըը պիտի կանգնեմ ։
27 ՙԵւ անդունդին կ'ըսեմ թէ Ցորցիր ,
Ու քու գետերդ պիտի ցամքեցընեմ ։
28 Ես կիւրոսին համար կ'ըսեմ , իմ հովիւս է ,
Ու իմ ամէն կամքս պիտի կատարէ .
Ու երուսաղէմին կ'ըսեմ թէ ՙպիտի չինուիս ,

ֆ բ Օր · գ · 35 · 30 ·
ըբ · 39 · ա Թագ · իր ·
բ · 8 · բ Թագ · իր ·
38 · Գէ · խե · 5 ·
ի Գէ · խա · 24 · 29 ·
Սաղ · ՀՀե · 4 · եա ·
ի Երեմ · ժ · 3 · Ա՛ռ ·
բ · 18 ·

ի Սաղ · պե · 7 · Գէ ·
ա · 29 · խբ · 17 ·
խե · 16 ·
ի Գէ · խ · 19 · խա ·
6 · Երեմ · ժ · 3 · եա ·
ի Գէ · խե · 20 ·
ի բ Թես · բ · 10 ·
ղ Գէ · խգ · 8 ·

ե Ռմբ · գ · 12 · Հբ-
ա · 21 · բ
Թես · բ · 10 ·
ի Հմր · 1 · 2 ·
Կո՛ղ պիտի մա-
նար ։
ի Գէ · խգ · 25 ·
ի Գէ · խգ · 1 · խբ ·

20 · ա Կոր · գ · 20 ·
ա Պետ · ա · 18 · 19 ·
ե Սաղ · կթ · 34 · գդ ·
11 · 12 · Գէ · խբ ·
10 · խթ · 13 · Երեմ ·
ծա · 45 · Ցաքո ·
ժբ · 30 ·
ի Գէ · խգ · 14 · Հմր ·

ե ·
ի Գէ · խգ · 1 ·
Ցաքո · բ · 8 · Սաղ ·
Ցբ · 8 · Գէ · խ · 22 ·
խբ · 5 · խե · 13 ·
ծա · 13 ·
ի Երեմ · ծ · 26 ·
ա Գէ · խե · 13 ·

ա Կոր · ա · 28 ·
ի Յով · ա · 6 ·
ա Յեր Երեմ · ծ · 38 ·
ծա · 32 · 36 ·
ի բ Մն · ի Ջ · 22 · 23 ·
Եզր · ա · 1 · եա ·
Գէ · խե · 13 ·
—

Իւ տաճարին՝ թէ ինչ հմայութիւն պիտի ձգուի։

ԳԼ. ԽԵ

1 Աստուած իր եկեղեցիին սիրոյն համար կը կանչէ. 3 իր ամենակարողութեամբը խոստանալով հնազանդութիւն կը պահանջէ մարգկանց. 20 իր փրկարար գործութիւնը յիշեցնելով կը յանդիմանէ անհնազանդութիւնը։

1 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէրը իր օծեալ Կիւրոսին,
Որուն՝ աջ ձեռքը բռնեցի,
Որ ազգերը անոր առջեւը հնազանդեցնեմ,
Ու թագաւորներուն մէջքը թուլցնեմ,
Ու անոր առջեւը դռներուն փեղկերը բացուին,
Ու դռները ես չգոցուին։
2 Ես քու առջեւդ պիտի երթամ,
Ու խորտուբորտ տեղատիւները պիտի շիակեմ.
Պղնձէ դռները պիտի փշրեմ,
Ու երկաթէ նիգերը պիտի կոտրտեմ.
3 Ու քեզի խաւարի մէջ գանձերը,
Ու պահուած հարստութիւնները պիտի տամ,
Որպէս զի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը, որ քեզ անունովդ կը կանչեմ։
4 Իմ ծառայ Յակոբի համար
Ու իմ ընտրած Իսրայէլիս համար՝
Քեզ քու անունովդ կանչեցի,
Ո՛ք ինձի մականուն դրի թէև ինծի չէիր ճանչնար։
5 Ես եմ Տէրը, և ուրիշ մը չկայ,
Ինծմէ զատ Աստուած չկայ.
Ես քեզի գօտի կապեցի թէև ինծի չէիր ճանչնար.
6 Որպէս զի արեւելքէն ու արեւմուտքէն գիտնան՝
Որ ինծմէ զատ մէկը չկայ.
Ես եմ Տէրը, և ուրիշ մը չկայ։
7 Լոյսը հաստատողը և խաւարը ստեղծողը,
Խաղաղութիւնը բնողը ու չարիքը ստեղծողը,
Ա՛ս ամէն բաները բնողը ես Տէրս եմ։
8 Ով երկինքներ, վերէն ցօղ կաթեցուցէք,
Եւ ամպերը արդարութիւն տեղան.
Երկերը բացուի ու փրկութեան պտուղ մատ,
Ու մէկտեղ արդարութիւն բուսնի.
Ա՛նոնք ստեղծողը ես Տէրս եմ։
9 Վա՜յ անոր որ Իր Արարչին հետ կը վիճի,
Ո՛ք երկրիս խեցիներուն պէս խեցի մին է։
Մթինէ կաւը գինքը ձեւացնողին կրնա՞յ ըսել
Թէ ի՞նչ կը շինես,
Կամ գործդ չունի՞ ձեռք ըսել
Թէ ձեւոք չունիս։
10 Վա՜յ անոր որ Իր Հօրը կ՚ըսէ, ի՞նչ կը ծնանիս,
Ու Իր մօրը՝ ի՞նչ կը բերես։
11 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝
Իսրայէլին Սուրբը ու անոր Արարիչը.
Գալու բաներուն վրայով ինծի հարցուցէք,
Իմ որդւոցս համար ու իմ ձեռացս գործքերուն համար
Ինծի պատուէր տուէք։
12 Երկիրը ես չինեցի,
Ու անոր վրայ մարդը ստեղծեցի.
Երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին,
Ես անոր բոլոր զօրքին ես պատուէր տուի։
13 Ես զանիկա արդարութեամբ արթընցուցի,
Ու անոր ամէն ճամբաները պիտի շիակեմ.
Անիկա իմ քաղաքս պիտի չինէ,
Ես իմ աքսորեալներս ետ պիտի դարձնեմ
Առանց գնոյ ու առանց կաշառքի՝
Կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
14 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Եգիպտոսին վաստակը,
Ու Եթովպացւոց և երկայնահասակ Սաբացւոց վաճառականութիւնը
Քեզի պիտի անցնի, ու քուկդ պիտի ըլլայ.
Անոնք քու եակդ պիտի քալեն,
Ես շղթաներով պիտի պարտին,
Ու քեզի երկրպագութիւն ընելով
Քեզի պիտի ազաչեն ըսելով՝
Միայն քու մէջդ Աստուած կայ,
Ու ես ի՛ուրիշ Աստուած մը չկայ։
15 Ճիրաւ դուն քեզ ծածկող Աստուած մին ես,
Ով Իսրայէլին փրկիչ Աստուածը։
16 Ա՛նոնք ամէնը պիտի ամչնան ու պատկառին.
Կուռք չինողները միասին ամչութեամբ պիտի երթան։
17 Իսրայէլ յաւիտենական փրկութիւնով Տէրովմէ պիտի փրկուի.
Դուք յաւիտեան յաւիտենից պիտի չամչնաք ու չպատկառիք։
18 Քանզի այսպէս կ՚ըսէ Երկինքը ստեղծող Տէրը՝
Ա՛ն Աստուածը որ երկիրը կազմեց,
Ա՛նիկա շինեց և հաստատեց,
Ա՛նիկա պարապ տեղը չստեղծեց,
Հապա բնակութեան համար կազմեց.
Ես Տէրը եմ, և ես ի՛ուրիշը չկայ։
19 Ես ծածկաբար երկրիս մութ տեղը չխօսեցայ.

ա Գլ. խա. 13։
բ Գլ. խա. 2։ Դան. ը. 30։
գ Գլ. խ. 4։
դ Աստ. ձե. 16։
ե Գլ. խա. 33։
զ Նէ. լգ. 18։ 17։ Գլ. խգ. 1։ խԹ. 1։
է Գլ. խգ. 1։
ը ա Թես. գ. 5։
թ Ր Օր. գ. 35. 39։ ը. 39։ Գլ. խգ. 8։ խգ. 9։
ժ Հմր. 14. 18. 21. 28։
ի Աստ. ձը. 32. 39։
լ Աստ. ձր. 15։ Գլ. ր. 40։ Մտ. ը. 11։
խ Ա՛մաս. գ. 6։
ծ Աստ. հր. 3։ ձե. 11։
կ Եբր. ժա. 6։ Յհ. ժ. 28։
հ Գլ. խգ. 8։
ձ Գլ. խր. 3։ Երեմ. իե. 9։
ղ Ես. իգ. 1։ Հաւմ. գ. 24։
ճ Գլ. խր. 3։ Երեմ. իե. 9։
մ Աստ. կը. 31։ հր. 10. 11։ Գլ. խԹ. 4։ խգ. 23։ կ. 9. 10. 14. 16։ Ջաք. ը. 22. 23։
յ Գլ. ժր. 3։ Հաւմ. գ. 24։
ն Ես. իգ. 1։ Հաւմ. գ. 25։
շ Ր Մն. իգ. 22. 23։
ո Աստ. ձխ. 8։
չ Ա Կոր. ժգ. 25։
պ Հմր. 3։
ջ Աստ. խգ. 24։ Գլ. ը. 17. 36. 17։ Գլ. խգ. 11։ Գլ. խգ. 4։ Հմր. 25։ Հաւմ. ժա. 26։
ռ Գլ. խր. 3։
ս Հմր. 3։
վ Օր. լ. 11։ Գլ. խը. 16։

Յակոբին ամբունդին չըմի թէ
Ջուր տեղը պիտ փնտռեցէք .
Ես Տէրս արդարութիւն կը խօսիմ
Ե- ճշմարիտ բաներ կը յայտնեմ .
20 Ժողովեցէք ու եկէք ,
Մէկտեղ մտեցէք դուք , ով ազգերէն ազա-
տուածներ .
Անոնք գիտութիւն չունին , որ իրենց կուռ-
քին փայտը կը կանգնեն ,
Ու փրկելու կարողութիւն չունեցող աստու-
ծոյ աղօթք կ'ընեն .
21 Բարզեցէք ու ըսեցէք մտեցուցէք ,
Ե- անոնք միմեանց խորհուրդ ընեն .
Ասիկա ի սկզբանէ ով դիտցուց ,
Ան ժամանակէն ի վեր ով պատմեց .
Չէ՞ որ ես Տէրս , Չոր ինծմէ զատ ուրիշ Ա-
ստուած չկայ ,
Ու ինծմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած ու փրկ-
իչ չկայ .
22 -Ով երկրիս բոլոր ծայրերը , ինծի նայեցէք
որ փրկուիք .
Քանզի ես եմ Աստուած , և Ըն-ձ ուրիշը չկայ .
23 Իմ անձիս վրայ երդում կրի ,
Իմ բերնէս արդարութեան խօսք ելաւ ու ետ
չդառնար ,
Որ ամէն ծունկ ինծի պիտի կրկնուի ,
Ե- ամէն լեզու երդում պիտի ընէ .
24 Մինչ պիտի ըսէ ,
Միայն Տէրոջմով Արդարութիւն ու զօրու-
թիւն ունիմ .
Անոր դէմ անոր պիտի գայ .
Եւ Իրոյր անոր դէմ բարկացողները պիտի
ամչնան .
25 Իսրայէլին բոլոր սերունդը
Տէրոջմով պիտի արդարանայ ու Ըպիտի պար-
ծենայ .

ԳԼ · ԽԶ

1 Բաբիլոնի կուռքերը չէն կրնար փրկիչը ազատել , 3 Աստուած միշտ փրկիչ կը փրկի իր ժողովուրդը . 5 Պիտք չէ Աստուած կուռքերու հետ բաղդատել իր կարողութեանը 12 ու փրկու-թեանը կողմանէ .

1 Բէլ -Նաբարհեցաւ , Նաբաւ Ծռեցաւ .
Անոնց կուռքերը կենդանիներու ու անասուն-
ներու վրայ էին .
Ձեր բեռցուած բեռները
Բեզդած Ասուածին Ծանրութիւն եղան .
2 Անոնք Ծռեցան ու միասին Նաբարհեցան ,

ֆ Սալ · Ժբ · 8 · Ծ՛ժբ · 137 · 138 ·
ֆ Գլ · խզ · 17 · 18 · 19 · խզ · 2 · խբ · 7 · Հագ՛մ · ա · 22 · 23 ·
ֆ Գլ · խա · 22 · խզ · 9 · խզ · 7 · խզ · 20 · խբ · 14 ·
ֆ Ձմր · 5 · 14 · 18 · Գլ · խզ · 8 · խզ · 9 · խբ · 3 · և ·
= Սալ · իբ · 27 · կե · 3 ·
ֆ Ծն · իբ · 16 · Երբ · 2 · 13 · 14 ·
ֆ Հագ՛մ · ժգ · 11 · Փիլ · բ · 10 ·
ֆ Ծն · լը · 55 · բ Օբ · 2 · 13 · Սալ · կզ · 11 · Գլ · կե · 16 ·
ֆ Երեմ · խզ · 5 · ա Կար · ա · 30 ·
ֆ Սալ · իբ · 11 · Ես · ա · 31 · Սալ · կա · 6 · Գլ · կզ · 9 ·
ֆ Սալ · Ծբ · 27 · Մալ · գ · 6 · Սալ · իբ · 14 · կա · 18 · 25 ·
ֆ Գլ · իբ · 19 · խա · 6 · իզ · 19 · 20 · Եր · իմ · ժ · 5 ·
ֆ Գլ · խզ · 5 · 21 · Գլ · խե · 9 · Գլ · խզ · 21 · Սալ · կգ · 11 · Ես · ա · 31 · Սալ · կա · 6 · Գլ · խե · 9 · Գլ · խզ · 5 · 21

Ու իմ փառքս եղոյ Իսրայէլին Տաճար Սիօնի մէջ փրկութեան պատճառ։

ԳԼ. ԽԼ

1 Առաւօտուն գառաւոնը Բաբելոնի ու Քաղդեացւոց վրայ՝ ե Իրենց անթիւութեանը. 7 ամբարտաւանութեանը 10 և յան. դգիտութեանը համար 11 անհպատճառ պատիժ ըլլայ.

1 Ով Բաբելոնի կոյս աղջիկ,
Իջիր ու Հողի վրայ նստէ.
Ով Քաղդեացւոց աղջիկ,
Գահոյի վրայ առանց աթոռի նստէ,
Քանզի մէկ մը այլ քնքուշ ու փափուկ պիտի չկոչեմ։
2 Ձեռքիդին քարերը առ, ալիւր արտ.
Լաչակդ հանէ, քղանցքդ վերցուր,
Սրունքդ բաց, գետերէն անցիր։
3 Քու քու մերկութիւնդ բացուի
Եւ նախատինքդ ալ երեւնայ.
Թշնէ վրէժ պիտի առնեմ,
Ու մարդու մը միջնորդութիւնը պիտի չընդունիմ։
4 (Մեր փրկչին անունը Եհովայ Զաւաւովթ է. Անիկա Իսրայէլին Սուրբն է։)
5 Լուռ նստէ, խաւարի մէջ մտիր, ով Քաղդեացւոց աղջիկ,
Թագաւորութեանց տիկին պիտի չկոչուիս։
6 Ես իմ ժողովրդիս բարկացայ,
Ես իմ ժառանգութիւնս պղծեցի,
Ու զանոնք քու ձեռքդ տուի.
Դուն անոնց գթութիւն չցուցուցիր.
Ծերերին վրայ քու լուծդ խիստ ծանրացուցիր.
7 Եւ ըսիր, Ես յաւիտեան տիկին պիտի ըլլամ.
Այնպէս որ հարկաւ մտքիդ մէջը չդրիր,
Ետքը վախճանը չյիշեցիր։
8 Ու հիմա մտիկ ըրէ,
Ով անհոգութեամբ նստող հեչտաեր,
Որ սրտիդ մէջ կ'ըսես,
Ես եմ ու ինծմէ զատ ոչինչ կայ.
Կրկնապէս պիտի չնստիմ,
Ու անպատակութիւն պիտի չգիտնամ։
9 Հիմա հասնոյ երկուքն ալ
Քէն անպատակութիւնը և քէն որբևարութիւնը
Յանկարծ մէկ օրուան մէջ քու վրադ պիտի գան.
Քու գթութիւններուդ չատութեանը մէջ
Եւ քու անթիւ կախարդութիւններուդ մէջ
Ամենք ամբողջ քու վրադ պիտի գան։
10 Ու դուն քու չարութեանդ ապաւինեցար,
Ըսիր ըսողը, Ինձ անոնոյ չկայ։
Քեզ գիտէ հանողը քու խնամտութիւնդ ու դիտութիւնդ է.
Ու սրտիդ մէջ ըսիր, Ես եմ ու ինծմէ զատ ուրիշը չկայ։
11 Անոր համար քու վրադ մէկ ձախորդութիւն մը պիտի գայ,
Ու անոր ատկից ծագիլը պիտի չգիտնաս.
Եւ քու վրադ թշուառութիւն մը պիտի իյնայ,
Ու զանիկա ետ դարձընելու կարող պիտի չըլլաս.
Ու քու վրադ յանկարծ աւերումը պիտի գայ
Ու դուն ընդհ- պիտի չգիտնաս։
12 Հիմա քու կախարդութիւններուդ և շատ դիթաթխիններուդ մէջը կեցիր,
Որոնցմով քու մանկութենէդ ի վեր աշխատեր ես,
Գուցէ օգուտ մը դտնելու կարող ըլլաս,
Գուցէ կարենաս յաղթել։
13 Խորհուրդներուդ շատութենէն ձանձրացար.
Հիմա երկինքը գիտնողները, աստղագէտները,
Նոր ամիսներով գուշակութիւն ընողները թող ելլեն,
Եւ քու վրադ գայու չարչեն փրկ ազատեն։
14 Ահա անոնք հնոցի պէս պիտի ըլլան,
Ու- զանոնք կրակը պիտի այրէ.
Իրենց հոգին բոցին զօրութենէն պիտի չկրնան ազատել։
Ցամքելու համար կոյտ մը
Կամ դիմացը նստելու համար կրակ մը պիտի չմնայ։
15 Այսպէս պիտի ըլլան քեզի անոնք որոնց հետ աշխատեցար,
Ու մանկութենէդ ի վեր առուտուր ըրիր.
Ամէն մէկը իր ճամբան երթ- ցիկուցան պիտի ըլլան,
Ու- քեզ ազատող մը պիտի չըլլայ։

ԳԼ. ԽԸ

1 Առաւած իր մարգարէութիւնները կը յայտնէ, որ ժողովուրդը չապաշխարեն երեսից կամակորութեանը համար։ 9 իր փառաւոր նամար զանոնք կը փրկէ։ 12 իր կարողութիւնը ու նախագուշակութիւնը յաւէտ բերէով։ գանոնք հնազանդութեան կը յորդորէ։ 16 անոնց բնաջնջութեանը վրայ կ'ողբայ։ 20 իր ժողովուրդը մեծ գրաւութեամբ կը փրկէ Բաբելացիէն։

1 Լսեցէք ասիկա, ով Յակոբի տունը,
Որ Իսրայէլին անունովը կանչուած էք,
Ու Յուդայէն ծագրերէն ելեր էք,
Եւ Տէրոջը անունովը երդում կ'ընէք,
Ու Իսրայէլին Աստուածը կը յիշէք,
Բայց ճշմարտութեամբ չէ, ու արդարութեամբ չէ.

ե Գլ. կբ. 11։ — Եբեմ. իբ. 18։
ը Գլ. գ. 26։ Եր. ե. 30։ Դաս. ժգ. 21։ Մատ. իգ. 41։
է Գլ. է. 17։ ի. 4։ Եբեմ. ժգ. 22։ 26։ Նաս. գ. 5։
ը Հառմ. ժբ. 19։ Գլ. իգ. 3։ 14։ Եբեմ. ծ. 34։
ժ Ջ՝ Տէր զրոյս թեանց։
ի Հէր. է. 9։ Գլ. ժգ. 7։
ժա Գլ. իգ. 19։ Դան. բ. 37։
ժբ Տես բ թագ. իգ. 14։ բ Մնաց. իբ. 9։
ժգ Հէր. ի. 3։
ժդ Գլ. ծ. 19։
ժե Գլ. իգ. 3։ 14։ Եբեմ. ծ. 34։
ժզ Գլ. իգ. 28։
ժէ Ը Օր. իբ. 30։ Հէր. է. 5։ Ցայտ. ԺԸ. 7։
ժը Գլ. խզ. 8։
իա Ը Օր. ը. 29։
իբ Հէր. ի. 10։ Սոփ. բ. 15։
իգ Հէր. ծ. 8։
իդ Ցայտ. ԺԸ. 3։
իե Գլ. նա. 19։
իզ Գլ. խգ. 25։ Դան. ը. 27։
իէ Տես բ թագ. իգ. 14։ բ Մնաց. իբ. 9։
իը Ը Օր. ը. 29։
իթ Գլ. խգ. 15։ Եր. գխե. ը. 12։ Ի. 9։
ի Հէր. ծ. 8։
ի Ա թագ. ե. 3։
իա Գլ. նե. 10։
իբ Գլ. խգ. 25։ Դան. ը. 2։
իգ Սաղ. ծր. 7։
իդ Գլ. խի. 15։ Եր. գխե. ը. 12։ Ի. 9։
իե Հէր. ծ. 8։
իզ Գլ. նե. 10։
իէ Սաղ. կբ. 26։
իը Եր. ։ Յաբէզ
ի Ը Օր. գ. 13։ Գլ. կե. 10։ Սոփ. ա. 3։
ի Երեմ. գ. 2։ ե. 9։

2 (Քանզի անոնք [1]Մարը քաղաքին անունովը
կը յիշուին,
Եւ Իսրայէլի Աստուծոյն կը կոմիրնին,
Որուն անունը Երեմիա Մարտաւոհ է.)
3 [2]Ձէյ բաները հին ժամանակէն ի վեր պատ-
մեցէք,
Ու անոնք իմ բերնէս եղան, և զանոնք իմա-
ցուցի.
Յանկարծ յանկարծ բրի Ու եղան.
4 Որովհետև գիտէի որ դուն խիստ ես,
Եւ [3]քու պարանոցդ երկաթէ Ջիգեր ունի,
Ու պղնձէ ճակատ մը ունիս.
5 [4]Ուստի քեզի հին ժամանակէն ի վեր պատ-
մեցի,
Ու գուռ չեզած քեզի իմացուցի,
Որ չըլլայ թէ ըսես, Զանոնք իմ արձանս ը-
րաւ,
Եւ իմ քանդակած ու ձուլածոյ կուռքս հրա-
մայեց.
6 Դուն [5]լսեցիր, Նայէ՛ անոնց ամէնը [6]կա-
տարեցաւ.
Ու դուք [7]պիտի չհրապարակէ՞ք.
Ես քեզի առէ նորը նոր ու ծածուկ բաներ
պիտի գիտցնեմ,
Որ դուն անոնք չգիտցար.
7 Անոնք հիմա առնչուեցան և չէ թէ առաջուց.
Ու ասս օրէս առաջ դանոնք չլսեցիր,
Որ չըլլայ թէ ըսես, Ահա զանոնք գիտցայ.
8 Դուն ոչ լսեցիր, ոչ ալ գիտցար,
Եւ ակիզբէն քու ականջդ չբացուեցաւ.
Վասն զի գիտցայ որ դուն խիստ [8]նենգաւոր ես,
Ու դուն [9]որովայնէ սպառամարդ կոչուեցար.
9 Ես իմ անուանս համար [10]երկարեցնելու պիտի
ուշացընեմ,
Եւ իմ փառացս համար համբերող պիտի ըլ-
լամ քեզի,
Որ քեզ չկորսընցընեմ.
10 [11]Ահա քեզ մնրեցի, բայց չէ թէ [12]արծաթ-
թի պէս.
Ես քեզ [13]ներսուհեանն հալոցին մէջը փորձեցի.
11 [14]Ես՝ ինծի համար՝ ինծի համար պիտի ընեմ.
[15]Քանի՛ ես [16]պղծուի՛,
Ու [17]ես իմ փառքս ուրիշին չեմ տար.
12 Ով [18]ճակոբ ու իմ կանչած Իսրայէլս, ինծի
մտիկ բրէ.
[19]Ես նոյն եմ, [20]առաջինը ես եմ, վերջինն ալ
ես եմ.
13 [21]Նաև երկիրը իմ ձեռքս հիմնեց,
Ու երկինքը իմ աջ ձեռքս տարածեց.

---

1 [1] Գլ. Ծբ. 1.
2 [1] Մրիք. գ. 11. [2] Բ-
ռաքէ. բ. 17.
3 [1] Գլ. խա. 22. [2] Իր.
9. Իր. 9. [3] Իր. 7. [4]
Իե. 21. [5] Իր. 9. [6]
Իե. 9.
4 [1] Գլ. Խբ. 4. [2] Ես.
ռաքէ. բ. 17.
5 [1] Գլ. խա. 22. [2] Իր.
9. Իր. 9. [3] Իր. 7. [4]
Իե. 21. [5] Իր. 9. [6]
Իե. 9.
6 [1] Ես. Իր. 45.
7 [1] Ես. Ը. 9. [2] Ը Օր.
Ը. 37.
8 [1] Հմ. 5.
9 [1] Սաղ. Ծբ. 3.
10 [1] Սաղ. Ղծ. 9. [2] Ես.
8. [3] Գլ. Իր. 25.
[4] Հմ. 11. [5] Եզեկ. Ի-
9. 14. 22. 44.
11 [1] Սաղ. Ղբ. 10.
[2] Սաղ. Կգ. 10.
[3] Տես Եզեկ. Իր. 20.
21. 22.
[4] Կամ արծաթամոլ.
[5] Գլ. Ի. 26.
[6] Ես. Ծ. 6.
[7] Ես. Ծ. 7.
[8] Ես. Ծ. 8.
[9] Ես. Ծ. 9.
[10] Ես. Ծ. 10.
[11] Ես. Ծ. 11.
[12] Ես. Ծ. 12.
[13] Ես. Ծ. 13.
[14] Ես. Ծ. 14.
[15] Ես. Ծ. 15.
[16] Ես. Ծ. 16.
[17] Ես. Ծ. 17.
[18] Ես. Ծ. 18.
[19] Ես. Ծ. 19.
[20] Ես. Ծ. 20.
[21] Ես. Ծ. 21.

Երբոր ես անոնք կանչեմ,
Անոնք միասին [1]պիտի կայնին.
14 Ամէնդդ ժողովեցէք ու մտիկ բրէք.
Անոնցմէ ո՞վ պատմեց սա բաները.
[2]Տէրոջը սիրածը [3]Բաբելոնի մէջ անոր կամքը
[4]պիտի գործ պիտի դնէ,
Եւ իր բազուկը Քազդեացւոց վրայ [5]պիտի էր-
կընցնէ.
15 Ես՝ ես խօսեցայ ու [6]զանիկա կանչեցի,
Անիկա բերի, և անոր ճամբան յաջող պիտի
ըլլայ.
16 [7]Ինծի մօտեցէք, ասիկա լսեցէք.
[8]Առաջուց ծածուկ չխօսեցայ,
Ես բաները եղած ժամանակէն [9]ի վեր ես հոն եմ:
Ու հիմա զիս [10]Տէրը Եհովան ու անոր Հոգին
[11]խրկեց.
17 Ալիսկս կ՚ըսէ Տէրը՝
[12]Ես փրկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը.
Ես եմ քու Տէր Աստուածդ,
Որ քեզի օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ,
Ու [13]քալելու ճամբուդ մէջ քեզ կ՚առաջնոր-
դեմ.
18 Կերանի թէ իմ պատուիրանքս մտիկ ընէիր.
[14]Ատոնք քու խաղաղութիւնդ գետի պէս՝
Ու արդարութիւնդ [15]ծովուն ալիքներուն պէս
պիտի ըլլար.
19 [16]Եւ քու սերունդդ աւազի չափ՝
Ու արտայութիւդ [17]ծնունդը անոր [18]խիճին չափ
պիտի ըլլար,
Անոր անունը իմ առջևէս պիտի չկարուէր ու
չկորսուէր.
20 [19]Բաբիլոնէն ելէք, Քազդեացիներէն փախէք.
Ասիկա յայտնութեան երգով պատմեցէք --
Հրատարակեցէք.
Ասիկա մինչև երկրին ծայրը տարածեցէք,
Ըսելով, Տէրը [20]իր ծառայ Յակոբն փրկեց.
21 Ու երբոր [21]անոնք անապատներու մէջ պատ-
[22]ցուց չխմեցուցած.
[23]Անոնց համար վիմէն ջուրբեր վազցուց,
Վիմն պատուց ու անկէ ջուրբեր բղխեցան.
22 [24]Մինչդեռ ամբարիշտներ խաղաղութիւն պիտի չունե-
նան՝ կ՚ըսէ Տէրը.

---

1 [1] Բրիտաս Հբրայեցւոց բրաբով՝ անոնցմէ կը գան-
գատ. 2 Հբրայեցւոցն կը խրճռան իր [2]ծորտացը խոտ-
հանգիստով. 13 Աստուծոյ մշտահոսութիւնը իր ներկայութեան
վրայ. 18 Երկնային գերկգործութիւնը և զաղթականը.

Գլ. Խթ

1 [1] Ովսեաս Հբրայեցւոց իրենց [2]ծառայ կը գան-
գատ. 5 Հբրայեցւոցն կը խրճռան իր [3]ծորտացը խոտ-
հանգիստով. 13 Աստուծոյ մշտահոսութիւնը իր ներկայութեան
վրայ. 18 Երկնային գերկգործութիւնը և զաղթականը.

1 [1] Ով կղզիներ, ինծի մտիկ բրէք,

1 [1] Գլ. խա. 22. խգ. 9. [2] Սաղ. Իր. 8.
խգ. 7. խե. 20. 21. [3] Ը Օր. Ը. 29.
[4] Գլ. խե. 1.
[5] Գլ. խգ. 9.
[6] Գլ. խե. 1. 9. խե.
[7] Գլ. խե. 19.
[8] Գլ. խա. 2. [9] Ջ-
ր. 8. 9. 11.
[10] Գլ. խա. 1. [11] Ջ-
ր. 8. 9. 11.
[12] Գլ. խգ. 14. խգ.
6. 24. Հմ. 10.
[13] Սաղ. Իր. 8.
[14] Ես. Ծ. 18.
[15] Ես. Ծ. 19.
[16] Ես. Ծ. 20.
[17] Ես. Ծ. 21.
[18] Ես. Ծ. 22.
[19] Ես. Ծ. 23.
[20] Ես. Ծ. 24.
[21] Ես. Ծ. 25.
[22] Ես. Ծ. 26.
[23] Ես. Ծ. 27.
[24] Ես. Ծ. 28.
[25] Ես. Ծ. 29.
[26] Ես. Ծ. 30.
[27] Ես. Ծ. 31.
[28] Ես. Ծ. 32.
[29] Ես. Ծ. 33.
[30] Ես. Ծ. 34.
[31] Ես. Ծ. 35.
[32] Ես. Ծ. 36.
[33] Ես. Ծ. 37.
[34] Ես. Ծ. 38.
[35] Ես. Ծ. 39.
[36] Ես. Ծ. 40.
[37] Ես. Ծ. 41.
[38] Ես. Ծ. 42.
[39] Ես. Ծ. 43.
[40] Ես. Ծ. 44.
[41] Ես. Ծ. 45.
[42] Ես. Ծ. 46.
[43] Ես. Ծ. 47.
[44] Ես. Ծ. 48.
[45] Ես. Ծ. 49.
[46] Ես. Ծ. 50.
[47] Ես. Ծ. 51.
[48] Ես. Ծ. 52.
[49] Ես. Ծ. 53.
[50] Ես. Ծ. 54.
[51] Ես. Ծ. 55.
[52] Ես. Ծ. 56.
[53] Ես. Ծ. 57.
[54] Ես. Ծ. 58.
[55] Ես. Ծ. 59.
[56] Ես. Ծ. 60.
[57] Ես. Ծ. 61.
[58] Ես. Ծ. 62.
[59] Ես. Ծ. 63.
[60] Ես. Ծ. 64.
[61] Ես. Ծ. 65.
[62] Ես. Ծ. 66.
[63] Ես. Ծ. 67.
[64] Ես. Ծ. 68.
[65] Ես. Ծ. 69.
[66] Ես. Ծ. 70.
[67] Ես. Ծ. 71.
[68] Ես. Ծ. 72.
[69] Ես. Ծ. 73.
[70] Ես. Ծ. 74.
[71] Ես. Ծ. 75.
[72] Ես. Ծ. 76.
[73] Ես. Ծ. 77.
[74] Ես. Ծ. 78.
[75] Ես. Ծ. 79.
[76] Ես. Ծ. 80.
[77] Ես. Ծ. 81.
[78] Ես. Ծ. 82.
[79] Ես. Ծ. 83.
[80] Ես. Ծ. 84.
[81] Ես. Ծ. 85.
[82] Ես. Ծ. 86.
[83] Ես. Ծ. 87.
[84] Ես. Ծ. 88.
[85] Ես. Ծ. 89.
[86] Ես. Ծ. 90.
[87] Ես. Ծ. 91.
[88] Ես. Ծ. 92.
[89] Ես. Ծ. 93.
[90] Ես. Ծ. 94.
[91] Ես. Ծ. 95.
[92] Ես. Ծ. 96.
[93] Ես. Ծ. 97.
[94] Ես. Ծ. 98.
[95] Ես. Ծ. 99.
[96] Ես. Ծ. 100.
[97] Ես. Ծ. 101.
[98] Ես. Ծ. 102.
[99] Ես. Ծ. 103.
[100] Ես. Ծ. 104.
[101] Ես. Ծ. 105.
[102] Ես. Ծ. 106.
[103] Ես. Ծ. 107.
[104] Ես. Ծ. 108.
[105] Ես. Ծ. 109.
[106] Ես. Ծ. 110.
[107] Ես. Ծ. 111.
[108] Ես. Ծ. 112.
[109] Ես. Ծ. 113.
[110] Ես. Ծ. 114.
[111] Ես. Ծ. 115.
[112] Ես. Ծ. 116.
[113] Ես. Ծ. 117.
[114] Ես. Ծ. 118.
[115] Ես. Ծ. 119.
[116] Ես. Ծ. 120.
[117] Ես. Ծ. 121.
[118] Ես. Ծ. 122.
[119] Ես. Ծ. 123.
[120] Ես. Ծ. 124.
[121] Ես. Ծ. 125.
[122] Ես. Ծ. 126.
[123] Ես. Ծ. 127.
[124] Ես. Ծ. 128.
[125] Ես. Ծ. 129.
[126] Ես. Ծ. 130.
[127] Ես. Ծ. 131.
[128] Ես. Ծ. 132.
[129] Ես. Ծ. 133.
[130] Ես. Ծ. 134.
[131] Ես. Ծ. 135.
[132] Ես. Ծ. 136.
[133] Ես. Ծ. 137.
[134] Ես. Ծ. 138.
[135] Ես. Ծ. 139.
[136] Ես. Ծ. 140.
[137] Ես. Ծ. 141.
[138] Ես. Ծ. 142.
[139] Ես. Ծ. 143.
[140] Ես. Ծ. 144.
[141] Ես. Ծ. 145.
[142] Ես. Ծ. 146.
[143] Ես. Ծ. 147.
[144] Ես. Ծ. 148.
[145] Ես. Ծ. 149.
[146] Ես. Ծ. 150.
[147] Ես. Ծ. 151.
[148] Ես. Ծ. 152.
[149] Ես. Ծ. 153.
[150] Ես. Ծ. 154.
[151] Ես. Ծ. 155.
[152] Ես. Ծ. 156.
[153] Ես. Ծ. 157.
[154] Ես. Ծ. 158.
[155] Ես. Ծ. 159.
[156] Ես. Ծ. 160.
[157] Ես. Ծ. 161.
[158] Ես. Ծ. 162.
[159] Ես. Ծ. 163.
[160] Ես. Ծ. 164.
[161] Ես. Ծ. 165.
[162] Ես. Ծ. 166.
[163] Ես. Ծ. 167.
[164] Ես. Ծ. 168.
[165] Ես. Ծ. 169.
[166] Ես. Ծ. 170.
[167] Ես. Ծ. 171.
[168] Ես. Ծ. 172.
[169] Ես. Ծ. 173.
[170] Ես. Ծ. 174.
[171] Ես. Ծ. 175.
[172] Ես. Ծ. 176.
[173] Ես. Ծ. 177.
[174] Ես. Ծ. 178.
[175] Ես. Ծ. 179.
[176] Ես. Ծ. 180.
[177] Ես. Ծ. 181.
[178] Ես. Ծ. 182.
[179] Ես. Ծ. 183.
[180] Ես. Ծ. 184.
[181] Ես. Ծ. 185.
[182] Ես. Ծ. 186.
[183] Ես. Ծ. 187.
[184] Ես. Ծ. 188.
[185] Ես. Ծ. 189.
[186] Ես. Ծ. 190.
[187] Ես. Ծ. 191.
[188] Ես. Ծ. 192.
[189] Ես. Ծ. 193.
[190] Ես. Ծ. 194.
[191] Ես. Ծ. 195.
[192] Ես. Ծ. 196.
[193] Ես. Ծ. 197.
[194] Ես. Ծ. 198.
[195] Ես. Ծ. 199.
[196] Ես. Ծ. 200.
[197] Ես. Ծ. 201.
[198] Ես. Ծ. 202.
[199] Ես. Ծ. 203.
[200] Ես. Ծ. 204.
[201] Ես. Ծ. 205.
[202] Ես. Ծ. 206.
[203] Ես. Ծ. 207.
[204] Ես. Ծ. 208.
[205] Ես. Ծ. 209.
[206] Ես. Ծ. 210.
[207] Ես. Ծ. 211.
[208] Ես. Ծ. 212.
[209] Ես. Ծ. 213.
[210] Ես. Ծ. 214.
[211] Ես. Ծ. 215.
[212] Ես. Ծ. 216.
[213] Ես. Ծ. 217.
[214] Ես. Ծ. 218.
[215] Ես. Ծ. 219.
[216] Ես. Ծ. 220.
[217] Ես. Ծ. 221.
[218] Ես. Ծ. 222.
[219] Ես. Ծ. 223.
[220] Ես. Ծ. 224.
[221] Ես. Ծ. 225.
[222] Ես. Ծ. 226.
[223] Ես. Ծ. 227.
[224] Ես. Ծ. 228.
[225] Ես. Ծ. 229.
[226] Ես. Ծ. 230.
[227] Ես. Ծ. 231.
[228] Ես. Ծ. 232.
[229] Ես. Ծ. 233.
[230] Ես. Ծ. 234.
[231] Ես. Ծ. 235.
[232] Ես. Ծ. 236.
[233] Ես. Ծ. 237.
[234] Ես. Ծ. 238.
[235] Ես. Ծ. 239.
[236] Ես. Ծ. 240.
[237] Ես. Ծ. 241.
[238] Ես. Ծ. 242.
[239] Ես. Ծ. 243.
[240] Ես. Ծ. 244.
[241] Ես. Ծ. 245.
[242] Ես. Ծ. 246.
[243] Ես. Ծ. 247.
[244] Ես. Ծ. 248.
[245] Ես. Ծ. 249.
[246] Ես. Ծ. 250.
[247] Ես. Ծ. 251.
[248] Ես. Ծ. 252.
[249] Ես. Ծ. 253.
[250] Ես. Ծ. 254.
[251] Ես. Ծ. 255.
[252] Ես. Ծ. 256.
[253] Ես. Ծ. 257.
[254] Ես. Ծ. 258.
[255] Ես. Ծ. 259.
[256] Ես. Ծ. 260.
[257] Ես. Ծ. 261.
[258] Ես. Ծ. 262.
[259] Ես. Ծ. 263.
[260] Ես. Ծ. 264.
[261] Ես. Ծ. 265.
[262] Ես. Ծ. 266.
[263] Ես. Ծ. 267.
[264] Ես. Ծ. 268.
[265] Ես. Ծ. 269.
[266] Ես. Ծ. 270.
[267] Ես. Ծ. 271.
[268] Ես. Ծ. 272.
[269] Ես. Ծ. 273.
[270] Ես. Ծ. 274.
[271] Ես. Ծ. 275.
[272] Ես. Ծ. 276.
[273] Ես. Ծ. 277.
[274] Ես. Ծ. 278.
[275] Ես. Ծ. 279.
[276] Ես. Ծ. 280.
[277] Ես. Ծ. 281.
[278] Ես. Ծ. 282.
[279] Ես. Ծ. 283.
[280] Ես. Ծ. 284.
[281] Ես. Ծ. 285.
[282] Ես. Ծ. 286.
[283] Ես. Ծ. 287.
[284] Ես. Ծ. 288.
[285] Ես. Ծ. 289.
[286] Ես. Ծ. 290.
[287] Ես. Ծ. 291.
[288] Ես. Ծ. 292.
[289] Ես. Ծ. 293.
[290] Ես. Ծ. 294.
[291] Ես. Ծ. 295.
[292] Ես. Ծ. 296.
[293] Ես. Ծ. 297.
[294] Ես. Ծ. 298.
[295] Ես. Ծ. 299.
[296] Ես. Ծ. 300.
[297] Ես. Ծ. 301.
[298] Ես. Ծ. 302.
[299] Ես. Ծ. 303.
[300] Ես. Ծ. 304.
[301] Ես. Ծ. 305.
[302] Ես. Ծ. 306.
[303] Ես. Ծ. 307.
[304] Ես. Ծ. 308.
[305] Ես. Ծ. 309.
[306] Ես. Ծ. 310.
[307] Ես. Ծ. 311.
[308] Ես. Ծ. 312.
[309] Ես. Ծ. 313.
[310] Ես. Ծ. 314.
[311] Ես. Ծ. 315.
[312] Ես. Ծ. 316.
[313] Ես. Ծ. 317.
[314] Ես. Ծ. 318.
[315] Ես. Ծ. 319.
[316] Ես. Ծ. 320.
[317] Ես. Ծ. 321.
[318] Ես. Ծ. 322.
[319] Ես. Ծ. 323.
[320] Ես. Ծ. 324.
[321] Ես. Ծ. 325.
[322] Ես. Ծ. 326.
[323] Ես. Ծ. 327.
[324] Ես. Ծ. 328.
[325] Ես. Ծ. 329.
[326] Ես. Ծ. 330.
[327] Ես. Ծ. 331.
[328] Ես. Ծ. 332.
[329] Ես. Ծ. 333.
[330] Ես. Ծ. 334.
[331] Ես. Ծ. 335.
[332] Ես. Ծ. 336.
[333] Ես. Ծ. 337.
[334] Ես. Ծ. 338.
[335] Ես. Ծ. 339.
[336] Ես. Ծ. 340.
[337] Ես. Ծ. 341.
[338] Ես. Ծ. 342.
[339] Ես. Ծ. 343.
[340] Ես. Ծ. 344.
[341] Ես. Ծ. 345.
[342] Ես. Ծ. 346.
[343] Ես. Ծ. 347.
[344] Ես. Ծ. 348.
[345] Ես. Ծ. 349.
[346] Ես. Ծ. 350.
[347] Ես. Ծ. 351.
[348] Ես. Ծ. 352.
[349] Ես. Ծ. 353.
[350] Ես. Ծ. 354.
[351] Ես. Ծ. 355.
[352] Ես. Ծ. 356.
[353] Ես. Ծ. 357.
[354] Ես. Ծ. 358.
[355] Ես. Ծ. 359.
[356] Ես. Ծ. 360.
[357] Ես. Ծ. 361.
[358] Ես. Ծ. 362.
[359] Ես. Ծ. 363.
[360] Ես. Ծ. 364.
[361] Ես. Ծ. 365.
[362] Ես. Ծ. 366.
[363] Ես. Ծ. 367.
[364] Ես. Ծ. 368.
[365] Ես. Ծ. 369.
[366] Ես. Ծ. 370.
[367] Ես. Ծ. 371.
[368] Ես. Ծ. 372.
[369] Ես. Ծ. 373.
[370] Ես. Ծ. 374.
[371] Ես. Ծ. 375.
[372] Ես. Ծ. 376.
[373] Ես. Ծ. 377.
[374] Ես. Ծ. 378.
[375] Ես. Ծ. 379.
[376] Ես. Ծ. 380.
[377] Ես. Ծ. 381.
[378] Ես. Ծ. 382.
[379] Ես. Ծ. 383.
[380] Ես. Ծ. 384.
[381] Ես. Ծ. 385.
[382] Ես. Ծ. 386.
[383] Ես. Ծ. 387.
[384] Ես. Ծ. 388.
[385] Ես. Ծ. 389.
[386] Ես. Ծ. 390.
[387] Ես. Ծ. 391.
[388] Ես. Ծ. 392.
[389] Ես. Ծ. 393.
[390] Ես. Ծ. 394.
[391] Ես. Ծ. 395.
[392] Ես. Ծ. 396.
[393] Ես. Ծ. 397.
[394] Ես. Ծ. 398.
[395] Ես. Ծ. 399.
[396] Ես. Ծ. 400.
[397] Ես. Ծ. 401.
[398] Ես. Ծ. 402.
[399] Ես. Ծ. 403.
[400] Ես. Ծ. 404.
[401] Ես. Ծ. 405.
[402] Ես. Ծ. 406.
[403] Ես. Ծ. 407.
[404] Ես. Ծ. 408.
[405] Ես. Ծ. 409.
[406] Ես. Ծ. 410.
[407] Ես. Ծ. 411.
[408] Ես. Ծ. 412.
[409] Ես. Ծ. 413.
[410] Ես. Ծ. 414.
[411] Ես. Ծ. 415.
[412] Ես. Ծ. 416.
[413] Ես. Ծ. 417.
[414] Ես. Ծ. 418.
[415] Ես. Ծ. 419.
[416] Ես. Ծ. 420.
[417] Ես. Ծ. 421.
[418] Ես. Ծ. 422.
[419] Ես. Ծ. 423.
[420] Ես. Ծ. 424.
[421] Ես. Ծ. 425.
[422] Ես. Ծ. 426.
[423] Ես. Ծ. 427.
[424] Ես. Ծ. 428.
[425] Ես. Ծ. 429.
[426] Ես. Ծ. 430.
[427] Ես. Ծ. 431.
[428] Ես. Ծ. 432.
[429] Ես. Ծ. 433.
[430] Ես. Ծ. 434.
[431] Ես. Ծ. 435.
[432] Ես. Ծ. 436.
[433] Ես. Ծ. 437.
[434] Ես. Ծ. 438.
[435] Ես. Ծ. 439.
[436] Ես. Ծ. 440.
[437] Ես. Ծ. 441.
[438] Ես. Ծ. 442.
[439] Ես. Ծ. 443.
[440] Ես. Ծ. 444.
[441] Ես. Ծ. 445.
[442] Ես. Ծ. 446.
[443] Ես. Ծ. 447.
[444] Ես. Ծ. 448.
[445] Ես. Ծ. 449.
[446] Ես. Ծ. 450.
[447] Ես. Ծ. 451.
[448] Ես. Ծ. 452.
[449] Ես. Ծ. 453.
[450] Ես. Ծ. 454.
[451] Ես. Ծ. 455.
[452] Ես. Ծ. 456.
[453] Ես. Ծ. 457.
[454] Ես. Ծ. 458.
[455] Ես. Ծ. 459.
[456] Ես. Ծ. 460.
[457] Ես. Ծ. 461.
[458] Ես. Ծ. 462.
[459] Ես. Ծ. 463.
[460] Ես. Ծ. 464.
[461] Ես. Ծ. 465.
[462] Ես. Ծ. 466.
[463] Ես. Ծ. 467.
[464] Ես. Ծ. 468.
[465] Ես. Ծ. 469.
[466] Ես. Ծ. 470.
[467] Ես. Ծ. 471.
[468] Ես. Ծ. 472.
[469] Ես. Ծ. 473.
[470] Ես. Ծ. 474.
[471] Ես. Ծ. 475.
[472] Ես. Ծ. 476.
[473] Ես. Ծ. 477.
[474] Ես. Ծ. 478.
[475] Ես. Ծ. 479.
[476] Ես. Ծ. 480.
[477] Ես. Ծ. 481.
[478] Ես. Ծ. 482.
[479] Ես. Ծ. 483.
[480] Ես. Ծ. 484.
[481] Ես. Ծ. 485.
[482] Ես. Ծ. 486.
[483] Ես. Ծ. 487.
[484] Ես. Ծ. 488.
[485] Ես. Ծ. 489.
[486] Ես. Ծ. 490.
[487] Ես. Ծ. 491.
[488] Ես. Ծ. 492.
[489] Ես. Ծ. 493.
[490] Ես. Ծ. 494.
[491] Ես. Ծ. 495.
[492] Ես. Ծ. 496.
[493] Ես. Ծ. 497.
[494] Ես. Ծ. 498.
[495] Ես. Ծ. 499.
[496] Ես. Ծ. 500.
[497] Ես. Ծ. 501.
[498] Ես. Ծ. 502.
[499] Ես. Ծ. 503.
[500] Ես. Ծ. 504.
[501] Ես. Ծ. 505.
[502] Ես. Ծ. 506.
[503] Ես. Ծ. 507.
[504] Ես. Ծ. 508.
[505] Ես. Ծ. 509.
[506] Ես. Ծ. 510.
[507] Ես. Ծ. 511.
[508] Ես. Ծ. 512.
[509] Ես. Ծ. 513.
[510] Ես. Ծ. 514.
[511] Ես. Ծ. 515.
[512] Ես. Ծ. 516.
[513] Ես. Ծ. 517.
[514] Ես. Ծ. 518.
[515] Ես. Ծ. 519.
[516] Ես. Ծ. 520.
[517] Ես. Ծ. 521.
[518] Ես. Ծ. 522.
[519] Ես. Ծ. 523.
[520] Ես. Ծ. 524.
[521] Ես. Ծ. 525.
[522] Ես. Ծ. 526.
[523] Ես. Ծ. 527.
[524] Ես. Ծ. 528.
[525] Ես. Ծ. 529.
[526] Ես. Ծ. 530.
[527] Ես. Ծ. 531.
[528] Ես. Ծ. 532.
[529] Ես. Ծ. 533.
[530] Ես. Ծ. 534.
[531] Ես. Ծ. 535.
[532] Ես. Ծ. 536.
[533] Ես. Ծ. 537.
[534] Ես. Ծ. 538.
[535] Ես. Ծ. 539.
[536] Ես. Ծ. 540.
[537] Ես. Ծ. 541.
[538] Ես. Ծ. 542.
[539] Ես. Ծ. 543.
[540] Ես. Ծ. 544.
[541] Ես. Ծ. 545.
[542] Ես. Ծ. 546.
[543] Ես. Ծ. 547.
[544] Ես. Ծ. 548.
[545] Ես. Ծ. 549.
[546] Ես. Ծ. 550.
[547] Ես. Ծ. 551.
[548] Ես. Ծ. 552.
[549] Ես. Ծ. 553.
[550] Ես. Ծ. 554.
[551] Ես. Ծ. 555.
[552] Ես. Ծ. 556.
[553] Ես. Ծ. 557.
[554] Ես. Ծ. 558.
[555] Ես. Ծ. 559.
[556] Ես. Ծ. 560.
[557] Ես. Ծ. 561.
[558] Ես. Ծ. 562.
[559] Ես. Ծ. 563.
[560] Ես. Ծ. 564.
[561] Ես. Ծ. 565.
[562] Ես. Ծ. 566.
[563] Ես. Ծ. 567.
[564] Ես. Ծ. 568.
[565] Ես. Ծ. 569.
[566] Ես. Ծ. 570.
[567] Ես. Ծ. 571.
[568] Ես. Ծ. 572.
[569] Ես. Ծ. 573.
[570] Ես. Ծ. 574.
[571] Ես. Ծ. 575.
[572] Ես. Ծ. 576.
[573] Ես. Ծ. 577.
[574] Ես. Ծ. 578.
[575] Ես. Ծ. 579.
[576] Ես. Ծ. 580.
[577] Ես. Ծ. 581.
[578] Ես. Ծ. 582.
[579] Ես. Ծ. 583.
[580] Ես. Ծ. 584.
[581] Ես. Ծ. 585.
[582] Ես. Ծ. 586.
[583] Ես. Ծ. 587.
[584] Ես. Ծ. 588.
[585] Ես. Ծ. 589.
[586] Ես. Ծ. 590.
[587] Ես. Ծ. 591.
[588] Ես. Ծ. 592.
[589] Ես. Ծ. 593.
[590] Ես. Ծ. 594.
[591] Ես. Ծ. 595.
[592] Ես. Ծ. 596.
[593] Ես. Ծ. 597.
[594] Ես. Ծ. 598.
[595] Ես. Ծ. 599.
[596] Ես. Ծ. 600.
[597] Ես. Ծ. 601.
[598] Ես. Ծ. 602.
[599] Ես. Ծ. 603.
[600] Ես. Ծ. 604.
[601] Ես. Ծ. 605.
[602] Ես. Ծ. 606.
[603] Ես. Ծ. 607.
[604] Ես. Ծ. 608.
[605] Ես. Ծ. 609.
[606] Ես. Ծ. 610.
[607] Ես. Ծ. 611.
[608] Ես. Ծ. 612.
[609] Ես. Ծ. 613.
[610] Ես. Ծ. 614.
[611] Ես. Ծ. 615.
[612] Ես. Ծ. 616.
[613] Ես. Ծ. 617.
[614] Ես. Ծ. 618.
[615] Ես. Ծ. 619.
[616] Ես. Ծ. 620.
[617] Ես. Ծ. 621.
[618] Ես. Ծ. 622.
[619] Ես. Ծ. 623.
[620] Ես. Ծ. 624.
[621] Ես. Ծ. 625.
[622] Ես. Ծ. 626.
[623] Ես. Ծ. 627.
[624] Ես. Ծ. 628.
[625] Ես. Ծ. 629.
[626] Ես. Ծ. 630.
[627] Ես. Ծ. 631.
[628] Ես. Ծ. 632.
[629] Ես. Ծ. 633.
[630] Ես. Ծ. 634.
[631] Ես. Ծ. 635.
[632] Ես. Ծ. 636.
[633] Ես. Ծ. 637.
[634] Ես. Ծ. 638.
[635] Ես. Ծ. 639.
[636] Ես. Ծ. 640.
[637] Ես. Ծ. 641.
[638] Ես. Ծ. 642.
[639] Ես. Ծ. 643.
[640] Ես. Ծ. 644.
[641] Ես. Ծ. 645.
[642] Ես. Ծ. 646.
[643] Ես. Ծ. 647.
[644] Ես. Ծ. 648.
[645] Ես. Ծ. 649.
[646] Ես. Ծ. 650.
[647] Ես. Ծ. 651.
[648] Ես. Ծ. 652.
[649] Ես. Ծ. 653.
[650] Ես. Ծ. 654.
[651] Ես. Ծ. 655.
[652] Ես. Ծ. 656.
[653] Ես. Ծ. 657.
[654] Ես. Ծ. 658.
[655] Ես. Ծ. 659.
[656] Ես. Ծ. 660.
[657] Ես. Ծ. 661.
[658] Ես. Ծ. 662.
[659] Ես. Ծ. 663.
[660] Ես. Ծ. 664.
[661] Ես. Ծ. 665.
[662] Ես. Ծ. 666.

Ու ,ով ժողովրդներ , հեռուէն ականջ ու-
էք ։
Տէրը զիս արդանդէն կանչեց ,
իմ անունս մծրս արտայայտէն յիշեց ։
2 Եւ իմ բերանս պատ թեւերի պէս ըրաւ ,
Զիս իր ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց ,
Եւ զիս փայլուն նետի պէս ըրաւ ։
Իր կապարճին մէջը պահեց զիս ։
3 Եւ ինծի ըսաւ , Դուն իմ ծառաս ես ,
Ով Իսրայէլ , Որ քեզմով պիտի փառաւորեմ ։
4 Ու ես ըսի , Զարագ տեղը ափսոսեցայ ,
Ես՝ իմ զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ տեղը
դործածեցի ։
Բայց իմ իրաւունքս Տէրոջը առջեւն է ,
Եւ իմ դործս իմ Աստուծոյս քովը է ։
5 Ու հիմա ՝պատ կ՚ըսէ Տէրը՝
Ո՞ր զիս որովայնէ իրեն ծառայ ըլլալու հա-
մար ստեղծեց ,
Որ Յակոբը անոր դարձընեմ ,
Եւ Իսրայէլը անոր ժողովեմ ,
Որ Տէրոջը առջեւը փառաւորեմ ,
Եւ իմ Աստուծս ինծի զօրութիւն ըլլայ ։
6 Այո՛ՙ կ՚ըսէ ։ Յակոբին ցեղերը ոտքի հաստա-
տելու համար ,
Ու Իսրայէլին ազատուածները դարձընելու
համար ,
Իմ ծառա ըլլալդ քեզի քիչ է ։
Ահա քեզ Հեդեոներուն լոյս պիտի դնեմ ,
Որ մինչև երկրին ծայրը իմ փրկութիւնս ըլ-
լայ ։

7 Ազատիչ կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին փրկիչը՝
անոր Սուրբը
Անարգուած անձին՝ ազգով աստիլի եղողին՝
Իշխաններուն ալ երկրպագութիւն պիտի ընեն
Տէրոջը համար՝ որ Հաւատարիմ է ,
Իսրայէլի Սուրբին համար՝ որ քեզ ընտրեր է ։
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։
Ընդունելի ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի ,
Եւ փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն բերի ,
Ու քեզ պահեցի ու ժողովրդին ուխտ ըլ-
լալու տուի ,
Որ երկիրը հաստատես ,
Ու աւերած ժառանգութիւնները ժառան-
գեցնես ։
9 Եւ հկապատնէրուն ըսես , Ելէք ,
Ո՞ր խաւարի մէջ եղողներուն՝ Յայտնուեցէք ։
Անոնք ճամբաներու վրայ պիտի արածին ,
Եւ անոնց արօտը ամէն բլուրներու վրայ պի-
տի ըլլայ ։
10 Անոնք չպիտի չանօթենան ու չծարաւին ,
Եւ չպատնէն կամ արեւը պիտի չզարնէ ,
Քանզի անոնց ողորմութիւն ընողը ՝պիտի
առաջնորդէ անոնց ,
Ու Ջուրի աղբերակներուն քովը պիտի տանի
զանոնք ։
11 ՛Եւ ամէն լեռներս ճամբաներ պիտի ընեմ ,
Ու իմ պողոտաներս պիտի բարձրանան ։
12 Ահա հմանոք կ՚եկնէն ,
Եւ ահա անոնք հիւսիսէն ու արեւմուտքէն ,
Եւ անոնք Սինէացւոց երկրէն պիտի գան ։
13 ՝Ով երկինք , ուրախ եղիր , ու ով երկիր ,
ցնծութիւն լլլ ,
Եւ ՝ով լեռներ , ուրախութեան ձայնով ազա-
դակեցէք ։
Քանզի Տէրը իր ժողովուրդին մխիթարութիւն
տուաւ ,
Ու իր տնանկներուն ողորմեցաւ ։
14 ՝Բայց Սիօն ըսաւ , Եհովան զիս թողուց ,
Ու Տէրը զիս մոռցաւ ։
15 ՄԻթէ կինիկը իր կաթնակեր մանուկը կընայ
մոռնալ ,
Անանկ որ իր որովայնին Ծննդեանը վրայ
չդթայ ։
Թէև անոնք մոռնան ,
Բայց ես քեզ պիտի չմոռնամ ։
16 Ահա ՝ես քեզ իմ ձեռացս մէջ նկարագրեցի ,
Քու պարիսպներդ միշտ իմ առջեւս են ։
17 Քու տղայնեդդ պիտի արտօրան
Ո՞ր կ՚ըսէ փլցընողները և աւերողները քեզմէ
պիտի ելլեն ։
18 ՝Աչքերդ վերցուր ու բոլորտիքդ նայէ ։
Ամէնքը կը ժողովուին — քեզի կու գան ։
Տէրը կ՚ըսէ որ ես կենդանի եմ ,
Ընշուլա անոնց ամէնը ՝զարդ երու պէս պիտի
հագնես ,
Եւ անոնցմով հարսի պէս պիտի զարդարուես ։
19 Քանզի քու աւերակներդ՝ ամայի տեղերդ ,
Ու քու կործանմանդ երկիրը
Հիմա չէ բնակիչներուն նեղ պիտի գայ ՝
Եւ քեզ կլլողները պիտի հեռանան ։
20 ՝Քու անպատուհիներդ եւս ՝ծնանելու որ-
դիդ ,
Քու ականջներուդ պիտի բսին ,
Այս տեղը ինծի նեղ է ,
Տեղ տուր ինծի որ բնակիմ ։

ք Հմր · ֆ · երեմ. ա · ֆ · Մաա · ա · ֆ · 20 · ֆա · Դան · ա · 15 · Ա-մաս · ա · 15 · Ա-մաս · ա · 15 · Ա-մաս

21 Ու գուն քու սրտիդ մէջը պիտի ըսես,
Ասոնք ինծի ո՞վ ծնաւ.
Ես անպատակ ու ամուլ էի.
Ես գերի ու աքսորուած էի,
Ասոնք ո՞վ մեծցուց.
Ահա ես մնացեալ միայնեալ էի,
Ասոնք ո՞ւր էին։

22 Տ՛Այսպէս կ՛ըսէ Տէր Եհովան,
Ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի վերցնեմ,
Ու իմ դրօշակս ժողովուրդներու մէջ պիտի կանգնեմ.
Եւ անոնք քու տղաքներդ գրկոյ ծոցին մէջը պիտի բերեն,
Ու քու աղջիկներդ ուսերուն վրայ պիտի վերցուին։
23 Եւ թագաւորները քու մնուցիչներդ պիտի ըլլան,
Ու անոնց թագուհիները քու դայեակներդ.
Երեսին գետինը Ն՛եղէ՛ քեզի երկրպագութիւն պիտի բնեն,
Ու Տ՛ոզերուդ փոշին պիտի լզեն,
Եւ պիտի գիտնաս որ ես եմ Տէրը.
Վասն զի Տ՛ինծի ապաւինողները պիտի չամչչուին։
24 Մ՛իթէ հզօրէն առաջը կ՛առնուի՞,
կամ Ո՞ահարկու մարդուն գերի առածը կ՛ազատի՞։
25 Բայց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ.
Հզօրին գերի առածը անդամ պիտի առնուի,
Ու բռնաւոր մարդուն աւարը պիտի ազատուի.
Ու քեզի հետ վիճողներուն դէմ ես պիտի վիճիմ,
Եւ քու տղաքներդ ես պիտի ազատեմ։
26 Ու Ի՛քեզ հարստահարողներուն իրենց մարմինները պիտի կերցնեմ,
Եւ իրենց Ո՞արիներ նոր գինիի պէս Խնդէ՛ պիտի դինուին։
Եւ ամէն մարմին Տ՛պիտի գիտնայ
Թէ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ ազատեցի,
Ու քու փրկիչդ՝ Քակորին Հզօրը։

ԳԼ. Ծ

1 Քրիստոս կը յայտնէ Թէ Հրեից մերժուելը իրեն պիտի չխափանէ, որմէհետև իրը փրկիչ կրնայ ե. 5 և ան գործը կատարելու յանձնառու եղեր է. 7 և Աստուծոյ օգնականութեանը ապահովեր է. 10 Աստուծոյ և չէ Թէ միր անձերուն ապահովելու յոգոյժը մը։

1 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ.
Ո՞ր է ձեր մօրը ապահաթպանի Թուղթը,
Որով ես զանիկա արձակեցի.
կամ՝ ո՞վ է ան Տպատառուբ՝
Որուն ես ձեզ ծախեցի.
Ահա դուք ձեր անօրէնութեանցը համար Տծախուեցաք,
Ու ձեր մայրը ձեր յանցանացը համար արձակուեցաւ։
2 Ինչո՞ւ համար իմ եկած ատենս մարդ մը չկար,
Ո՞ հրաւիրած ատենս պատասխան տուող մը չկար.
Տմիթէ իմ ձեռքս բնաւ կարճցա՞ւ՝ որ փրկելու կարող չըլլայ,
կամ թէ ազատելու զօրութիւն չունի՞մ.
Ահա Իմ սաստիկս Տծովը կը ցամքեցնեմ,
Հգետները անապատի կը դարձնեմ։
Տձկունը ձուկերը ջուր չըլլալուն համար կը հոտին
Ու ծարաւէն կը մեռնին։
3 Երկինքը մուրուն խաւար կը հագցնեմ,
Ու ծածկոցի համար անոնց վրայ քուրձ կը դնեմ։

4 Տէր Եհովան ինծի խնամատարներու լեզու տուաւ,
Որ Տյոգնածին խօսքով օգնել գիտնամ.
Առէն առտու չէ՛ արթընցնէ,
Ականջս կ՛արթընցնէ,
Որ աշակերտներու պէս լսեմ։
5 Տէր Եհովան Իմ ականջս բացաւ,
Ու ես ներհնազանդ չեղայ, ետ չդարձայ։
6 Իմ կռնակս՝ զարնողներուն տուի.
Եւ նայուածքս փետռողներուն տուի.
Իմ երեսս նախատինքէն ու թքէն չծածկեցի։
7 Բայց Տէր Եհովան ինծի կ՛օգնէ,
Ասոր համար անխծայարտ պիտի չըլլամ.
Ասոր համար Իմ երեսս գայլայլաղի պէս ըրի,
Ու գիտեմ որ պիտի չամչնամ։
8 Տ՛Ինծ արդարացնողը մօտ է.
Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի. Միասին կայնինք.
Իմ դատակիցս ո՞վ է. Թող ինծի մօտենայ։
9 Ահա Տէր Եհովան ինծի պիտի օգնէ.
Ո՞վ է անիկա որ ինծ յանցաւոր պիտի հանէ.
Ահա Տամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին,
Տցեցը պիտի ուտէ զանոնք։

10 Ձեր միջէը Տէրոյմէ վախցող,
Ասոր ծառային ձայնը մտիկ բնող ո՞վ կայ,
Որ Տմութի մէջ կը քալէ ու բնաւ լոյս չունի.

a Գէ. ֆ. 4. ի. ֆգ. 20։
b Սալ. Նր. 11. Հմր. 7։ Գէ. Ծր. 15. ի. 16։
c Սալ. Նր. 9։ Մ՛իթ. ե. 17։
d Սալ. Լէ. 22. Հբ. ռամմ. ե. 5. թ. 35. ժ. 11։
e Մաս. Ժբ. 29։
f Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
g Սալ. Նր. 11. Հմր. 7։ Գէ. Ծր. 15. ի. 16։
h Սալ. Նր. 9։ Մ՛իթ. ե. 17։
i Սալ. Լէ. 22. Հբ. ռամմ. ե. 5. թ. 35. ժ. 11։
k Մաս. Ժբ. 29։
l Ես. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
m Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
n Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
o Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
p Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
q Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
r Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
s Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
t Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
u Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
v Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
w Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
x Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
y Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
z Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
aa Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ab Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ac Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ad Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ae Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
af Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ag Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ah Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ai Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
aj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ak Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
al Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
am Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
an Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ao Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ap Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
aq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ar Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
as Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
at Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
au Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
av Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
aw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ax Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ay Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
az Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ba Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
be Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
br Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bs Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
by Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
bz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ca Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ce Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ch Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ci Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ck Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
co Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cs Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ct Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
cz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
da Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
db Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
de Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
df Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
di Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
do Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ds Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
du Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
dz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ea Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
eb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ec Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ed Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ee Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ef Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
eg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
eh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ei Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ej Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ek Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
el Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
em Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
en Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
eo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ep Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
eq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
er Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
es Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
et Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
eu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ev Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ew Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ex Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ey Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ez Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fa Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fe Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ff Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fs Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ft Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
fz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ga Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ge Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
go Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gs Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
gz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ha Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
he Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ho Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hs Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ht Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
hz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ia Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ib Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ic Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
id Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ie Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
if Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ig Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ih Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ii Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ij Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ik Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
il Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
im Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
in Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
io Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ip Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
iq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ir Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
is Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
it Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
iu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
iv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
iw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ix Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
iy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
iz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ja Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
je Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ji Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
js Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ju Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
jz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ka Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ke Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ki Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
km Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ko Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ks Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ku Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ky Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
kz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
la Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ld Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
le Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
li Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ll Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ln Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ls Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ly Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
lz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ma Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
md Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
me Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ml Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ms Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
my Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
mz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
na Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ne Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ng Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ni Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
no Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
np Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ns Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ny Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
nz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oa Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ob Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
od Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oe Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
of Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
og Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ok Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ol Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
om Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
on Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
op Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
or Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
os Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ot Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ou Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ov Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ow Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ox Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
oz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pa Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pe Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ph Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
po Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ps Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
px Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
py Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
pz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qa Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qe Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qi Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ql Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qo Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qs Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qu Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
qz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ra Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
re Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ri Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ro Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rs Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rt Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ru Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ry Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
rz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sa Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sd Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
se Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sh Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
si Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sj Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sk Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sl Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sm Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sn Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
so Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sp Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sq Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sr Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ss Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
st Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
su Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sv Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sw Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sx Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sy Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
sz Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
ta Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
tb Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
tc Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
td Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
te Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
tf Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
tg Գէ. ի. 4. ի. ֆգ. 20։
th Գ

Ւթող անիկա Տէրոջը անուանը ապաւինի ,
Ու իր Աստուծոյն կռթնի ։

11 Ահա դուք ամէնդդ՝ որ կրակ կը վառէք
Ու կայծերով կը շրջապատիք ,
Ձեր կրակին լուսովը
Ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք ։
Ասիկա ձեզի իմ ձեռքէս պիտի ըլլայ ,
Դուք տրտմութեամբ պիտի պառկիք ։

ԳԼՈՒԽ ՈՒ.

1 Ականատես ապաստանելու յորդորանք մը։ 3 Իր ժողովուրդին խոստովանութեան։ 4 Իր ազգաբնակութեանը ու փրկութեանը 7 և մարգոց համեմատութեանը համար։ 9 Բժշկուած իր ազգը բազում բաներով կը պատրաստէ մարգոց երկիրը։ 11 Երուսաղէմի քաղաքաւորեանը վրայ կ՚ազդայ։ 21 ու փրկութիւն կը բանայ։

1 Ով դուք՝ ազգաբնակներ հեռաւորներ
Ո- Տէրը փնտռողներ , Իսրայէլի սրբէ ։
Դուք ան վէմին նայեցէք՝ ուսկից որ կրաս-
բունեցաք ,
Եւ ան գուբին փոսին՝ ուսկից որ փորուեցաք ։
2 Ձեր հօրը Աբրահամին
Ու ձեզ ծնանող Սարրային նայեցէք ։
Քանզի անիկա կանչեցի՝ ու մէկ մարդ էն եղ ,
Եւ Ւօրհնեցի ու բազմացուցի ։
3 Վասն զի Տէրը Սիոնը պիտի մխիթարէ ,
Անոր բոլոր աւերակները պիտի մխիթարէ ։
Եւ անոր անապատը Եդեմի պէս՝
Ու անոր ամայութիւնը Ւտէրոջը դրախտին
պէս պիտի ըլլէ ։
Անոր մէջը ցնծութիւն և ուրախութիւն ,
Գոհութիւն և օրհնութեան ձայն պիտի գըտ-
նուի ։
4 Ով իմ ժողովուրդս , Ւսրայէլի սրբէ ,
Ով իմ ազգս , Ւսրայէլ առ ։
Ւքանզի Ւսրայէլ օրէնք պիտի ելլէ ,
Եւ իմ իրաւունքս Ւժողովուրդներուն լոյս ըլ-
լալու համար պիտի հաստատեմ ։
5 Ւիմ արդարութիւնս մօտ է , իմ փրկութիւնս
ելած է ,
ՒՈւ իմ բազուկներս ժողովուրդները պիտի
դատեն ։
Կղզիները Ւսրայէլի յուսան
Ւև իմ բազուկիս պիտի ապաւինին ։
6 ՒԱչքերնիդ վեր վերցուցէք դէպ Ւի երկինքը ,
Ու վար նայեցէք դէպ Ւի երկիրը ։
Քանզի երկինքը ծուխի պէս պիտի անցնի ,
ՒՈւ երկիրը հանդերձի պէս պիտի մաշի ,

° Ւնմանապէս անոր բնակիչներն ալ պիտի մեռ-
նին ։
Բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենական պիտի
ըլլայ ,
Ու իմ արդարութիւնս պիտի չջակսի ։

7 Ւինձի մտիկ ըրէք , ո՛վ արդարութիւն ճանչ-
ցողներ ,
Եւ իմ օրէնքս ձեր սրտին մէջը դրուած ժո-
ղովուրդ ։
Ւմարդոց նախատինքէն մի վախնաք ,
Ու անոնց բամբասանքէն մի զարհուրիք ։
8 Վասն զի ցնեցը պիտի ուտէ զանոնք հան-
դերձի պէս ,
Եւ մկը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի պէս ։
Բայց իմ արդարութիւնս յաւիտեան՝
Ու իմ փրկութիւնս ամէն դարերու մէջ պիտի
ըլլայ ։

9 Զարթնցիր , արթնցիր , Ւսրայէլի բա-
զուկը , զօրութիւն հագիր ։
Արթնցիր Ւառջի օրերուն պէս՝
Ճատոնցիի անցած դարերուն պէս ։
Ւդուն անիկա չէ՞ որ Ռահաբը Ջարդեցիր
Ու Ւվիշապը վիրաւորեցիր ։
10 Դուն անիկա չէ՞ որ Ւծովը՝
Մեծ անդունդին Ջուրերը ցամքեցուցիր ,
Եւ ծովուն խորտակ տեղացանքը ճամբայ ըրիր ,
Որ փրկուածներդ Ւանցնին ։
11 Ու Ւերդոջը փրկածները պիտի դառնան ,
Ու երգելով Սիոն պիտի գան ,
Եւ անոնց գլուխն վրայ յաւիտենական ու-
րախութիւն պիտի ըլլայ ։
Անոնք ցնծութիւն և ուրախութիւն պիտի
առնուն ,
Տրտմութիւնը ու հեծութիւնը Ւսնդչ պիտի
Ւհեռանայ ։

12 Ես եմ , ես եմ՝ որ ձեզ կը մխիթարեմ ։
Դուն ով ես , որ Ւմահկանացու մարդէն
Ու Ւխոտի նմանելու մարդու զաւակէն կը
վախնաս ։
13 Եւ քեզ առեղծող , երկինքները տարածող
Ու երկրին հիմերը դնող Տէրը կը մոռնաս ։
Ու բռնաւորին սրտմտութենէն միշտ ամէն օր
կը վախնաս ,
Իրր թէ Ւնա կորստացուելու պատրաստուած է ։
Բայց ուր է բռնաւորին սրտմտութիւնը ։
14 Կապտածր չուտով պիտի արձրկուի ,
ՒՈւ գուբին մէջը պիտի չմեռնի ,

ւ. ԻՄՆ · բ · 30 · Ասպ · բ · 7 ։
բ. Ռութ · Բ · 39 ։
գ. Ասպ · Ժգ · 4 ։

—

ե. Հաւար · Բ · 30—32 ։
զ. Հմր · 7 ։
է. Հաւար · գ · 1 · 16 ։
Երբ · Ժա · 11 · 12 ։
ը. Դան · ժբ · 1 · 9 ։
թ. Դան · իգ · 1 · 35 ։
ժ. Ասպ · Ամր · 13 · Դկ · ի · 1 · 20 · 9 · Հմր · 18 ։
ի. Դան · Ժգ · 10 · Ցճ · Ա · Ելկ · բ · 3 ։
ժա. Ասպ · Ամր · 26 ։
ժբ. Դկ · բ · 3 · իբ · 4 ։
ժգ. Դկ · իբ · 6 ։
ժդ. Դկ · իզ · 13 · Ժգ · 1 · 3 · Հաւար · ա · 16 · 17 ։
ժե. Ասպ · կե · 4 · 22 · 9 ։
ժզ. Դկ · կ · 9 ։
ժէ. Հաւար · ա · 16 ։
ժը. Դկ · ի · 26 ։
ի. Ասպ · Ամր · 26 ։
իա. Ասպ · իգ · 35 · բ Պետ · բ · 10 · 12 ։
իբ. Ասպ · Ժգ · 1 · 3 ։
իգ. Ցճ · Ա · Ելկ · բ · 12 ։
իդ. Ասպ · Ամ · 4 · Հբ · 10 ։
իե. Ասպ · Կդ · 13 · 14 · Դկ · իմ · 1 · Եզեկ · իմ · 3 ։
իզ. Եզ · Ժգ · 21 · Դկ · իբ · 16 ։
իէ. Ասպ · իգ · 10 ։
իը. Ասպ · իգ · 1 ։
իթ. Ասպ · Կդ · 1 · 3 ։
Ամ · 4 · Հբ · 10 ։
Ասպ · Ամր · 6 ։
Դկ · Ամ · 4 · 5 ։
Ասպ · Ամր · 6 ։
Դկ · ի · 6 · ա Պետ · ա · 24 ։
Ցճ · Բ · 3 · Ասպ · Ամ · 2 · Դկ · ի · 23 · իբ · 5 · իգ · 24 ։
Ցճ · ի · 7 ։
Հպ · Բ · 11 ։

Եւ իր հացը պիտի չպակսի։
15 Քանզի քու Տէր Աստուածդ ես եմ,
Որ ծովը կը յանդիմանեմ՝ երբոր անոր ալիք-
ները կը գոռան.
Իմ անունս Եհովայ Զաբաւոթի է։
16 Ու՝ իմ խօսքերս քու բերանդ դրի,
Եւ՝ զքեզ ձեռքիս հովանիովը ծածկեցի,
Որ երկինքը հաստատեմ ու երկրին հիմերը
դնեմ,
Եւ Սիօնին ըսեմ, Դուն իմ ժողովուրդս ես։
17 Արթնցիր, արթնցիր — ելիր, ով երու-
սաղէմ,
Որ Տէրոջը ձեռքէն անոր բարկութեանը բա-
ժակը խմեցիր.
Թմրեցնող բաժակին մրուրը քամելով խը-
մեցիր։
18 Անոր բոլոր ծնած որդիներէն՝ իրեն առաջնոր-
դող չկայ,
Ու բոլոր մեծցուցած տղաներէն՝ իրեն ձեռն-
տու չկայ։
19 Ահա երկու բաները քեզի պատահեցան,
Ո՞վ քեզի պիտի ցաւի.
Կործանում ու կատարած, սով ու սուր.
Քեզ ինչո՞վ մխիթարեմ։
20 Որդիք տղաքդ մնացած՝
Ամէն փողոցներուն գլուխը կը պառկին՝
Որոգայթի մէջ բռնուած յանցքի պէս.
Անոնք Տէրոջը բարկութեամբը
Քու Աստուծոյդ յանդիմանութեանմբը լեցուած
են։
21 Ուրեմն ասիկա մտիկ ըրէ, ով ոգորմելի,
Որ արբած ես, բայց դինիէն չէ.
22 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ քու Եհովայ Տէրդ,
Եւ քու Աստուածդ՝ Հոյ իր ժողովուրդին դա-
տը կը պաշտպանէ.
Ահա քու ձեռքդ իմ թմրեցնող բաժակը՝
Իմ բարկութեանս բաժակին մրուրը առի.
Զայնիկա ալ պիտի չխմես.
23 Եւ զայնիկա քեզ հարատևարարներուն ձեռ-
քը պիտի դնեմ,
Որոնք քու անձիդ կ՚ըսէին, Ծռէ որ անց-
նինք.
Ու դուն կռնակդ՝ անցողներուն համար
Գետնի պէս ու փողոցի պէս դրիր։

ԳԼՈՒԽ ԾԲ

1 Ա՛րթնցիր, արթնցիր, քու զօրութիւնդ
հագիր, ով Սիօն.
Քու փառաւոր հանդերձներդ հագիր, ով
երուսաղէմ՝ սուրբ քաղաք.
Քանզի անթլփատ ու պիղծ մէկը
քու միջդ պիտի չմտնէ։
2 Փոշին թափդ թօթափէ,
Ելլ նստէ, ով երուսաղէմ.
Քու պարանոցիդ կապերը քակէ,
Ով Սիօնի գերի աղջիկը։
3 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Զրի ծախուեցաք,
Եւ առանց տոկի պիտի փրկուիք։
4 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Իմ ժողովուրդս առաջ Եգիպտոս իջաւ,
Որ հոն պանդխտութիւն ընէ.
Ու Ասորեստացին զանոնց պատճառով անոր
բռնութիւն բրին։
5 Եւ հիմա հոս ի՞նչ ունիմ, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ իմ ժողովուրդս պարապ տեղը քշուեցաւ.
Անոր վրայ իշխողները ընդ- կը պոռացընեն,
կ՚ըսէ Տէրը,
Ու միշտ ամէն օր իմ անունս չէր հայհոյուիր։
6 Ասոր համար իմ ժողովուրդս պիտի գիտնայ
իմ անունս.
Ասոր համար ան օրուան մէջ գիտնայ,
Թէ ես ան եմ որ կը խօսէի. ահա ես եմ։
7 Ի՛նչ գեղեցիկ են լեռներուն վրայ անոր
ոտքերը՝
Որ աւետիս կը բերէ, խաղաղութիւն կը քա-
րոզէ,
Բարութեան աւետիս կը բերէ, փրկութիւն
կը քարոզէ,
Ու՝ Սիօնին կ՚ըսէ, Քու Աստուածդ կը թա-
գաւորէ։
8 Քու պահապաններդ ձայն պիտի վերցընեն,
Ճնծութեան ձայնով միասին պիտի երգեն.
Քանզի երբոր Տէրը Սիօնը նո դարձնէ,
Անոնք զայնմանդա պիտի տեսնեն։
9 Ով երուսաղէմի աւերակներդ,
Ճնծութեան ձայնով միասին պոռացէք.
Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց,
Ու՝ Վերուսաղէմը փրկեց։
10 Տէրը իր սուրբ բազուկը մերկացուց
Բոլոր ազգաց աչքերուն առջեւը,
Ու երկրին ամէն ծայրերը
Մեր Աստուծոյն փրկութիւնը պիտի տես-
նեն։

1 Ես. ծբ. 11 · Եր. ծ. 8 · Յայտ. ժը. 2 · Ես. ծ. 3 · Ես. ծբ. 1 · Ես. ծբ. 1 · Ես. ծբ. 1

11 Արձակեցէք, քաշուեցէք, անկէ ելէք,
Պիղծ բանի մի դպչիք,
Անոր միջէն ելէք.
Մաքրուր եղէք, ով Տէրոջը սպասները վերցնողներ։
12 Քանզի ոչ թէ արտաքսով պիտի ելլէք,
Եւ չ՚իջնէք փախչելով պիտի երթաք.
Հասպա Տէրը ձեր առջեւէն պիտի երթայ,
Ու Իսրայէլին Աստուածը ձեզի թիկնապահ պիտի ըլլայ։

13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն պիտի գտնէ,
Ան պիտի մեծնայ ու պիտի բարձրանայ ու խիստ պիտի փառաւորի։
14 Ինչպէս որ շատերը անոր վրայ ապշեցան,
(Անոր երեսը մարդու նէրսէ
Ու կերպարանքը մարդու որդւոցմէն աւելի աւրած ըլլալուն համար,)
15 Ազգեր ալ շատ ազգեր պիտի ցնծացընէ,
Թագաւորները անոր առջեւը իրենց բերանը պիտի գոցեն.
Վասն զի իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն,
Եւ իրենց չլսածը պիտի խմանան։

ԳԼ. ԾԳ

1 Մարգարէն անհաւատութեան համար գանգատելով՝ խոչընդոտութիւնը կ՚արգելացնէ։ 4 Յիշելով Քրիստոսի չար չարաչարին տալուն 10 և բարի յաջողութիւնը։

1 Ո՞վ հաւատաց մեր լուրին,
Ու Տէրոջը բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ։
2 Քանզի նոքա անոր առջեւը մնատպատուն կի պէս՝
Եւ ծարաւուտ երկրի եւշ արմատի պէս բուսաւ.
Ան Աներա կերպարանք կամ վայելչութիւն չունէր՝ որ անոր նայէինք,
Ոչ ալ անանկ երեսոյթ մը որ անկէ հաճոյանայինք։
3 Անհիա մարդոցմէ անարգուեցաւ ու երեսէ ձգուեցաւ,
Վշտաց տէր ու ցաւուց տեղեակ եղաւ.
Եւ անկէ երես գարձընելու պէս եղաւ,
Անարգուեցաւ ու չանհիա չյարգեցինք։
4 Իրաւցընէ հանհիա մեր ցաւերը վերցուց
Ու մեր վիշտերը իր վրան առաւ.
Եւ մենք զանհիա վիրաւորուած, Աստուծմէ զարնուած
Ու չարիքի հանդիպած տեպեցինք։

5 Բայց անհիա մեր մեղքերուն համար վիրաւորուեցաւ,
Ան մեր անօրէնութիւններուն համար ծեծուեցաւ.
Մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ եղաւ,
Եւ անոր վէրքերովը մենք բժշկուեցանք։
6 Ամենքս ոչխարներու պէս մոլորեցանք.
Ամէն մէկնիսկ իր ճամբուն դարձաւ,
Եւ Տէրը մեր ամենուն անօրէնութիւնը անոր վրայ դրաւ։
7 Անհիա անիրաւութիւն կրեց ու չարչարուեցաւ,
Բայց իր բերանը չբացաւ.
Մարդնուելու տարուղ ոչխարի պէս,
Ու իր խուզողներուն առջեւը մունճ կեցող մանրի պէս՝
Անանկ իր բերանը չբացաւ։
8 Ընդհատումէ և դատապարտութենէ վերցաւ.
Ու անոր ազգատոհմի ով կրնայ պատմել.
Քանզի Հանհիա կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ,
Անհիա իմ ժողովուրդս յանցանքին համար զարնուեցաւ։
9 Ու անոր գերեզմանը ամբարիշտներու հետ դրուեցաւ.
Բայց երբոր մեռաւ՝ հարուստին հետ եղաւ.
Քանզի անհիա անօրէնութիւն մը չգործեց,
Ու անոր բերանին մէջ նենգութիւն մը չգըտնուեցաւ։
10 Բայց Տէրը հաճեցաւ որ զանհիա ծեծելով ցաւերու մատնէ.
Անոր անձը մեղայ համար զոհ ընծայէդ եաթը՝
Անհիա սերունդ պիտի տեսնէ, Հէ օրերը պիտի երկրնցընէ,
Ու Տէրոջը կամքը անոր ձեռքովը պիտի յաջողի։
11 Իր անձին աշխատութենէն դառնը տեսնելով պիտի կշտանայ.
Իմ արդար ծառաս Նէր գիտութեամբը Հաստատ պիտի արդարացընէ,
Քանզի անոնց անօրէնութիւնները ինքը պիտի կրէ։
12 Անոր համար մեծերուն հետ բաժին պիտի տամ անոր,
Հէ հզօրներուն հետ աւարէն բաժին պիտի առնէ.

---

1 Գլ. խը. 30։ Ե. բեմ. ծ. 5։ ծա. 6. 45։ Ղ. ար. բ. 6. 7։ բ. կոր. գ. 17։ Յով. ա. 4։ 4 Ղա. խբ. 3։ Հա. 17։ Յով. ա. 4։ 5 Ցաւ. խբ. 3։ Գլ. ծգ. 5։ 6 Գլ. խգ. 1։ Ես. 53. 3։ Ղ. ա. 29։ 7 Գլ. խբ. 1։ Փիլ. բ. 9։ Եբր. գալ վրայ 9։ Սաղ. խբ. 6. 7։ Գլ. ծգ. 9. 3։ 8 Կամ՝ պատիժ։ Գլ. խգ. 1. 22։ Գլ. ծբ. 14։ Մաթ. ի. 11։ 9 Գլ. ծե. 3։ Հաւ. Գլ. խգ. 1։ Սաղ. ի. 9։ Գլ. ծգ. 3։ Ես. 53. 12։ Մաթ. իզ. 57։ 10։ Յով. ա. 29։ 10 Կամ՝ ապահէ։ Գլ. ծգ. 3։ Հաւ. ա. 18։ Գլ. խգ. 1։ Սաղ. խբ. 6։ Գլ. ծգ. 3։ Ես. 53. 12։ Մաթ. ի. 11։ 11 Կամ՝ Նէրսէ Հաւատալով։ Գլ. խգ. 1։ Սաղ. ի. 9։ Գլ. ծգ. 3։ Ես. 53. 12։ Մաթ. ի. 11։ 12 Կամ՝ Նէրսէ Հաւատալով։ Գլ. խգ. 1։ Սաղ. ի. 9։ Գլ. ծգ. 3։ Ես. 53. 12։ Մաթ. ի. 11։

ա Մաթ. ը. 17։ Եբր. իզ. 28։ ա Պետ. բ. 24։ բ Հաւատ. գ. 25։ ա Կոր. ժ. 3։ ա Պետ. գ. 18։ գ Մաթ. ի. 57։ ա Պետ. բ. 24։ դ Սաղ. ճգ. 4։ Յով. ա. 29։ ե Մաթ. իզ. 63։ իե. 12։ 14։ Մարկ. ժգ. 61։ իե. 5։ ա Պետ. բ. 25։ զ Գործ. ը. 32։ է Կամ՝ Նէրսէ Հաւատալով։ Դատ. իզ. 26։ ը Մաթ. իե. 57։ 58. 60։ թ Կամ՝ Ներսէ։ ժ Պետ. բ. 22։ ա Պետ. բ. 25։ ի Կոր. ե. 21։ ա Պետ. բ. 24։ ժա Կամ՝ ըլլալէն

ա Հաւատ. գ. 9։ Ե իմիս. ա. 5։ 9 Ցնծ. ա. 11։ ը ա Ցածն. բ. 1։ Գլ. խբ. 1։ իգ. 3։ թ Ցածն. ժե. 3։ ժ Ցածն. բ. 1։ Պետ. ա. 3։ ժա Հաւատ. ե. 18. 19։ Հմր. 4. 5։ ժբ Սաղ. բ. 8։ Փիլ. բ. 9։ ժգ Կոր. բ. 15։

քանզի իր անձը մահուան մատնեց,
Ու [1]յանցաւորներու հետ սեպուեցաւ.
Եւ չատերուն մեղքը վերցուց,
Ու [2]յանցաւորներուն համար միջնորդութիւն
ըրաւ։

ԳԼ. ԾԴ

1 Մարգարէն՝ հեթանոսներուն միջնաբերութիւն ըլլալու համար՝ կը նախազգայ անոնց եկեղեցիին ընդարձակութիւնը։ 4 ա. Նոյնպէս ապահովութիւնը։ 6 Նեղութենէն ազատուիլը։ 11 յաջխաչ թիւնը։ 15 և անոնց ապահովութեամբ պահպանուիլը։

1 [1]Ով չծնանող ամուլ, ցնծա.
Ով ծննդական ցաւ չքաշող, ցնծութեամբ
գոչէ և ազաղակէ.
[2]Քանզի երեսէ ձգուածին տղաքները
Լերկի ունեցողին տղաքներէն շատ պիտի ըլ-
լան՝ կ'ըսէ Տէրը։
2 [1]Վրանիդ տեղը լայնցուր,
Ու քու բնակարանիդ վարագոյրները տարա-
ծուին.
Մի խնայեր, չատնեներդ երկընցուր ու ցի-
ցերդ ամրացուր։
3 Քանզի աջ ու ձախ կողմը պիտի տարածուիս.
[2]Ու քու սերունդդ ազգեր պիտի ժառանգէ,
Ու աւերած քաղաքները բնակիչներով պիտի
լեցնէ։
4 Մի վախնար, վասն զի պիտի չամչնաս.
Ու մի պատկառիր, վասն զի պիտի չնախա-
տուիս.
Քանզի քու մանկութեանդ ամօթը պիտի
մոռնաս,
Եւ քու այրեւմտութեանդ նախատինքը մէյ-
մըն ալ պիտի չյիշես։
5 Քանզի քու երկդ քու Ստեղծիդ է,
Անոր անունը երեսվաց Տիրաւորի է.
Ու քու փրկիդ Իսրայէլին Սրբին է,
[1]Ամենիս բոլոր երկրին Աստուածը պիտի կոչուի։
6 Քանզի Տէրը քեզ՝ ներեսէ ձգուած և հո-
գւով վշտացած կնկան պէս
Ու մերժուած նորահասակ հարսի պէս կան-
չեց, կ'ըսէ քու Աստուածդ։
7 [1]Փոքր վայրկեան մը քեզ թողուցի,
Բայց մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի
ժողվեմ։
8 †Բիչ մը պատմութեամբ՝ մէկ վայրկեան մը
երեսս քեզմէ ծածկեցի,
[2]Բայց յաւիտենական ողորմութիւնով քեզի
պիտի ողորմիմ,
կ'ըսէ քու փրկիչդ Եհովան։

9 Քանզի ասիկա ինծի [1]Նոյի ջուրերուն պէս է.
Ինչպէս որ երդում ըրի, թէ Նոյի ջուրերը
ուրիշ ալ երկրի վրայ չանցնին,
Այնպէս ալ երդում ըրի որ քեզի չբարկա-
նամ ու քեզ չյանդիմանեմ։
10 Քանզի լեռները պիտի վերնան,
Եւ բլուրները պիտի սասանին,
[1]Բայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չվերնայ,
Ու իմ խաղաղութեանս ուխտը պիտի չսասանի,
կ'ըսէ Տէրը՝ որ քեզի կ'ողորմի։
11 Ով փոթորիկէ գայլատած անմխիթար ոգորմելի,
Ահա ես քու քարերդ [1]դոյզնդոյզ պիտի դնեմ,
Ու քեզ չափիւռներով պիտի հիմնեմ։
12 Եւ քու մատուռներդ [1]կարմիր յակինթներ-
րով,
Ու գռներդ՝ կարկհաններով,
Ու բոլոր [2]պարիսպներդ թանկագին քարե-
րով պիտի շինեմ։
13 Եւ քու բոլոր որդիդ [1]Տէրոջմէ սորված պի-
տի ըլլան,
Ու [2]քու որդւոցդ խաղաղութիւնը շատ պի-
տի ըլլայ։
14 Դուն արդարութեամբ պիտի հաստատուիս.
Բռնութենէն հեռու պիտի ըլլաս, որ չվախնաս,
Ու արհաւիրքէն՝ որ քեզի չմօտենայ։
15 Ահա անշուշտ [1]ժողով պիտի ընեն, [2]այլ ինծ-
մէ չէ.
Ով որ քու վրադ ժողովուի, քու կողմէ պի-
տի դատուայ։
16 Ահա կրակի մէջ ածխները փչող
Եւ իր գործին համար գործիք շինող գա-
բիրը ես ստեղծեցի,
Ու աւերելու համար՝ կործանողը ես ստեղծեցի։
17 Քեզի դէմ չհնուած գործիքը ամենեին պիտի
չյաջողի,
Եւ քու վրադ դատաստանի հարղ ամէն լե-
զուն պիտի դատապարտուի.
Տէրոջը ծառաներուն ժառանգութիւնը ասիկա
է,
[1]Ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է, կ'ըսէ
Տէրը։

ԳԼ. ԾԵ

1 Մարգարէն ճշմարտասիրտներուն հաւատքի և ա-
պաշխարութեան կոչ տալէ ետքը՝ հաւատացեալներուն քաջ
յաջողութիւնը։

1 Ով [1]բոլոր ծարաւածներ, ջուրերուն եկէք.
Եւ ասոնք չունեցողներ, [2]եկէք, ծախու առէք
ու կերէք.

• եբէր. Թաթեց։
2 Մաթ. • ժե. 28։
Դատ. իբ. 37։
= Դատ. իգ. 34։
Հռովմ. ը. 34։
Եբեր. է. 35։ բ. 24։ ա Ցաղմ. ը. 1։
—
= Սաֆ. գ. 14։ Դատ. գ. 27։
† ա Ցաղ. ը. 5։
‡ Գէն. իզ. 19։ 20։
Գէն. ծե. 5։ կա. 9։
Ջաթ. ժգ. 9։ Հբ. ռումմ. գ. 23։
Գէն. կը. 4։
Սալ. լ. 5։ Գէ-
ղ. 20։ կ. 10։ բ
կար. գ. 17։
† Կա՛ Յաննաբածական
Գէն. ծե. 3։ եբեմ.
լ. 3։
‡ Կա՛ Ծարաւ բուլ
Ցաղ. ծիթ. 165։
Դն. ը. 21։ թ. 11։
Գէն. ծե. 11։ Ցճ
եբեմ. լա. 35։ 36։
Սալ. իգ. 2։ Գէ-
Գէ. ժա. 2։ եբեմ.
լա. 34։ Ցաղ. գ.
45։ ա Կար. բ. 10։
ա Ցճ. գ. 9։ ա
Ցաղ. ծիթ. 165։
Կա՛ ինծմէ չէզող
պահ ա ճանկեր պի-
տի գան։ ով որ
քու քովդ պահ-
պիտ ինչն կ'ըսէ.
Գէ. խե. 24։ 25։
—
= Ցաղ. գ. 14։ է.
37։ Ցայտ. խա. 6։
իբ. 17։
‖ Ցաղ. ժգ. 44։ 46։
Ցայտ. գ. 18։

Եկէք՝ առանց ստակի և առանց գնոյ
Գինի ու կաթ ծախու առէք ։
2 Ինչո՞ւ ձեր ստակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի
համար ,
Եւ ձեր վաստակը՝ անանկ բանի համար որ
չկշտացնէր ։
Ուշադրութեամբ լսեցէ՛ք ինծի մտիկ ըրէք , որ բա-
րիքներ ուտէք ,
Ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զուարճանայ ։
3 Ձեր ականջը խնդարձիցուցէք ու գիծիդ եկէք ։
Մտիկ ըրէք , ու ձեր հոգին պիտի ապրի ։
Եւ ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պի-
տի ընեմ ,
Դաւիթին հաւատարիմ ողորմութիւնները չեզ-
ոքացնել ։
4 Ահա զանիկա ժողովուրդներուն վկայ՝
Առաջնորդ ու հրամանատար դրի ։
5 Ահա չգիտցած ազգդ պիտի կանչես ,
Եւ քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պիտի վազին՝
Քու Աստուածդդ. Տառիս
Ու խորհրդէն Սուրբին համար ,
Որ քեզ փառաւորեց ։
6 Տէրը փնտռեցէ՛ք՝ քանի որ անիկա կը գտա-
նուի ։
Զանիկա կանչեցէ՛ք՝ քանի որ անիկա մօտ է ։
7 Թող Համայարիչը իր ճամբային
Ու անօրէն մարդը Իր խորհուրդներէն հրա-
ժարի ,
Եւ Տէրոջը դառնայ , Ան անկիա պիտի ողոր-
մի անոր ,
Ու մեր Աստուծոյն , ինչու որ անկիա առա-
տապէս կը ներէ ։
8 Քանզի իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդնե-
րը չեն ,
Ու ձեր ճամբաները իմ ճամբաներս չեն , կ'ըսէ
Տէրը ։
9 Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է ,
Անչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն
բարձր են ,
Եւ իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդներէն ։
10 Վասն զի ինչպէս որ անձրեւը ու ձիւնը եր-
կինքէն կ'իջնէ և հոն չդառնար ,
Հապա երկիրը կ'ոռոգէ ու զանիկա պտղա-
բեր և արգասաւոր կ'ընէ ,
Ու ցանողին հունար և ուտողին հաց կու տայ ,
11 Իմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի
ըլլայ ,
Ինծի պարապ պիտի չդառնայ ։
Հապա իմ կամքս պիտի կատարէ ,
Ու յաջողութեամբ ի գործ դնէ ան բանը՝ որուն
համար զանիկա խրկեցի ։
12 Քանզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք ,
Ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք ։
Լեռներըն ու բլուրները Ձեր առջեւէն ցնծու-
թեամբ պիտի ազազակեն ,
Եւ դաշտերուն բոլոր ծառերը ծափ պիտի
զարնեն ։
13 Թուփին տեղը մայր՝
Ու գիծիկին տեղը մխտենի պիտի բուսնի ։
Եւ ասիկա Տէրոջը Անուանը Համար
Անջինջ ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ։

ԳԼ ։ ԾԶ

1 Մարգարէն կը յորդորէ ժողովուրդը սրբարարքին գործել ։ 3 կը խոստանայ թէ Աստուծոյ ընծայները հաւատարիմ ամէնուն պիտի տրուի առանց ազգութեան ։ 9 կոյր պահապանները կը յանդիմանէ ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Իրաւունքը պահեցէ՛ք ու արդարութիւն ը-
նէ՛ք ,
Քանզի իմ փրկութիւնս դարձ՝
Ու արդարութիւնս յայտնուելու մօտ է ։
2 Երանի՜ ան մարդուն՝ որ ասիկա կ'ընէ ,
Ու մարդու որդին՝ որ ասիկա ամուր կը բռնէ ,
Ան՝ որ Շաբաթը կը պահէ ու զանիկա չբ-
պղծէր ,
Եւ ամէն անիրաւութիւն ընելէն իր ձեռքը
նահ կը պահէ ։
3 Ու Տէրոջը յարող օտարականի որդին թող
չըսուցէ՝ ըսելով ,
Տէրը պիտ իր ժողովուրդէն բոլորովին զատեց ։
Ու ներքինին՝ Ես թող չըսէ ,
Ահա Ես չոր ծառ մըն եմ ։
4 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ՝ ան ներքինիներ-
ուն ,
Որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն ,
Եւ ինծի հաճոյ եղածը կ'ընտրեն ,
Ու իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան ։
5 Անոնց՝ տիմ տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ
Ցղայրերէ ու աղջիկներէ աւելի անուն տեղ
ու անուն պիտի տամ ։
Անանց յաւիտենական անուն պիտի տամ ,
Որ պիտի չկտկի ։
6 Եւ ան օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յա-
րեր են՝
Անոր ծառայութիւն ընելու ,
Տէրոջը անունը սիրելու
Ու անոր ծառաներ ըլլալու համար ,

ա Մատ ։ ժա ։ 28 ։
բ Դէմ ։ ծգ ։ 3 ։ Կա ։ 8 ։ Երեմ ։ լբ ։ 40 ։
գ Բ Թագ ։ է ։ 8 ։ Եւ ։ Սապ ։ ձԲ ։ 28 ։ Գաղ ։ ժգ ։ 34 ։
դ Ծափ ։ ժբ ։ 37 ։ Ծագմ ։ ա ։ 5 ։
ե Երեմ ։ լ ։ 9 ։ եչ ։ 4 ։ լգ ։ 23 ։ Ծափ ։ գ ։ 5 ։ Դան ։ իՀ ։ 23 ։
զ Գէ ։ ծբ ։ 15 ։ Եւ ։ փետ ։ բ ։ 11 ։ 12 ։
է Գէ ։ կ ։ 5 ։
ը Գէ ։ կ ։ 9 ։ Գաղ ։ գ ։ 13 ։
թ Սապ ։ բբ ։ 6 ։ Մատ ։ կ ։ 25 ։ Սապ ։ ԽԹ ։ 11 ։
ժ Ծափ ։ կ ։ 34 ։ Ը ։ 21 ։ բ Կոր ։ գ ։ 1 ։ 2 ։ Երբ ։ գ ։ 13 ։
ի Գէ ։ ը ։ 10 ։ Եւ ։ Ջոպ ։ բ ։ 17 ։
լ Սապ ։ Ձէ ։ 7 ։ Երեմ ։ գ ։ 12 ։
խ Սապ ։ ծ ։ 6 ։ Ես ։ 1 ։ բ Ցած ։ կ ։ 19 ։
ծ Սապ ։ Ծգ ։ 11 ։

յ բ Օր ։ լբ ։ 2 ։
ձ Գէ ։ ծգ ։ 9 ։
ղ Գէ ։ լե ։ 10 ։ կե ։ 15 ։ 16 ։
ճ Սապ ։ զգ ։ 18 ։ զբ ։ 8 ։ Գէ ։ ժգ ։ 8 ։ լե ։ 1 ։ 2 ։ Խր ։ 11 ։
մ Ես ։ ծգ ։ 33 ։
ն Գէ ։ խա ։ 10 ։
շ Երեմ ։ ժգ ։ 11 ։
—
ո Գէ ։ խգ ։ 13 ։ Մատ ։ գ ։ 2 ։ գ ։ 17 ։ Հբ ։ ոավմ ։ ժգ ։ 11 ։ 12 ։
պ Գէ ։ ծբ ։ 13 ։
ջ Տես ։ բ Օր ։ ի գ ։ 1 ։ 2 ։ 3 ։ Գաղ ։ ը ։ 27 ։ ժ ։ 1 ։ 2 ։ 34 ։ ժե ։ 4 ։ ժբ ։ 7 ։ ո Գէ ։ ա ։ 3 ։
ռ Տիմ ։ գ ։ 15 ։
ս Ծափ ։ ա ։ 18 ։ ո Ծափ ։ գ ։ 1 ։

Ա յսինքն ամէն անձնք որ չարաթը կը պահնեն
ու չեն պղծեր ,
եւ իմ ուխտս մէջ հաստատ կը կենան ,
7 Ձանոնք ալ տիմ սուրբ լեռս պիտի բերեմ ,
եւ իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ու-
րախացուցնեմ .
Անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեզանիս
վրայ ընդունելի պիտի ըլլան ,
Քանզի իմ տունս բոլոր ազգերուն համար
աղօթքի տուն պիտի կոչուի .
8 Ա յտ-ի կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
Որ հաւաքելին ադտրուածները կը ժողվէ .
Անոր ժողվուածներուն վրայ ի-ուընէր ալ պիւ-
սի ժողվեմ անոր .

9 Դուք գազանի բոլոր գազաններ ,
Դուք անտառի բոլոր գազաններ , ուտելու եկէք .
10 Անոր բոլոր պահապանները կոյր են , բան մը
չեն գիտեր ,
Անոնք ալ համր չուներ են , հաչելու կա-
րող չեն .
Անոնք ննկը ցնորին , կը պառկին , քունը կը սի-
րեն .
11 Այո՝ նշաոակներ ու անյագ շուներ են ,
Ու անոնք իմացողութենէ զուրկ հովիւներ են .
Ամէնքը իրենց ճամբաներուն դարձան՝
Ամէն մէկը իր կողմէն իր անիրաւ վաստակը
ճաշակելու . — ըսին .
12 Եկէք , գինի բերեմ ,
Ու գիրով արբենանք .
Վաղն ալ սա օրուան պէս՝
Ո՛ւ ալ աւելի առատ պիտի ըլլայ .

ԳԼ . ԾԷ

1 Աբդաբէն բարի մարդը , 5 Աստուած կը յանդիմանէ Իսրաէլը
որ իրենց կռապաշտական պատկերներուն համար . 13 պաշտ-
պանութեան աստուածաբանական խոստումներուն կու տայ .

1 Արդարը կը կորսուի , և ուշադրութիւն
չնայ մարդ չկայ .
Ու՝ բարի մարդիկը ննըսուին՝ կը վերցուին՝
Անանց մէկու մը խնամալուն թէ արդարը
չարիքին երեսէն կը վերցուի .
2 Անիկա խաղաղութեան մէջ կը մտնէ .
Ուղղութեամբ քալողները
Իրենց անկողիններուն վրայ հանգստութիւն
կը գտնեն .
3 Բայց դուք , ով գուշակի որդիք ,
Շնացողի ու պոռնիկի սերունդ , հոս մօտեցէք .
4 Դուք ո՞ւմ ծաղր կ'ընէք ,
Ձեր բերանը որո՞ւ վրայ կը լայնցնէք ,
Ո՞ւ լեզունիդ կ'երկրնցնէք .
Ձէ՞ որ դուք անօրէնութեան զաւակներ —
ստութեան սերունդ է ք .
5 Դուք կամէն կանանչ ծառերու տակ
Զոհեզ ի կուռքերուն շնութիւնը կը տա-
նեք .
Ձգտքերը ձորերու մէջ՝
Վէմերու խոռոչներուն մէջը կը մորթէք .
6 Քու բաժինդ ձորին տակի հարթ քարե-
րու մէջն է .
Քու վիճակդ անոնք են՝ անոնք .
Անոնց անդամ նուէր խմիչքը , ընծայ մա-
տուցիր .
Միթէ ես սոսով կրնամ հանգիստ լեզ ։
7 Դուն քու անկողինդ բարձր ու վերացած
լեռան վրայ գրիր .
Հոն ալ զոհ ընելու ելար .
8 Եւ դռներուն ու գռնադիներուն հետեւ քու
յիշատակդ գրիր .
Քանզի ինծմէ ուրիշ մը անձով մերկացուցիր ,
Ու վեր ելլելով անկողինդ լայնցուցիր .
Եւ անոնց հետ դաշնադրութիւն ըրիր ,
Անոնց անկողինը սիրեցիր , — ասոր հետ տես
պատրաստեցիր .
9 Եւ ձիթապտուղին քովը հոգով գացիր ,
Ու անուշահոտութիւններդ չատցուցիր ,
Եւ դեսպաններդ հեռուս տեղացանք խրկե-
ցիր ,
Ու ինքզինդդ մինչև գժոխքը խոնարհեցուցիր :
10 Քու ճամբադ երկայնութենէն յոգնեցար ,
Ըսած ցոյս չկայ՝ չըսիր .
Քու ձեռքիդ կեանքը գտար ,
Անոր համար չհիւանդացար :
11 Եւ գուն տրամէ զարհուրեցար ու վախցար ,
որ սուտ խօս ելար ,
Եւ ինծ չյիշեցիր ու սիրտդ չդրիր .
Ձէ՞ որ ես չատուցանէ լուռ կենալուս համար է
Ու ինծմէ չես վախնար :
12 Ես քու արդարութիւնդ ու գործերդ պի-
տի հրատարակեմ՝ ,
Որ անոնք քեզի օգուտ պիտի չբերեն :
13 Երբոր գուն ազազակես , թող քու ժողով-
ներդ քեզ փրկեն .
Բայց ամէնքը հովը պիտի տանի ,
Մէկ չունես մը շունչ պիտի առնէ .
Սակայն ինծի յուսացողները երկիրը իրենց կա-
ռնագիր պիտի տանուին ,
Ու իմ սուրբ լեռս պիտի ժառանգեն .
14 Եւ պիտի ըսեն ,
Բարձրացուցէք , բարձրացուցէք .
Ճամբայ պատրաստեցէք ,

ա Դէ . բ . 2 .
բ Հագ . ժբ . 1 ։
Երբ . ժդ . 15 . ա
Գնա . բ . 5 .
գ Մատ . խ . 13 ։
Մարկ . ժա . 17 ։
Ղուկ . ժԹ . 46 .
դ Մատ . ա . 11 .
ե Սադ . Ճխէ . 2 ։ Գէ .
ժա . 12 .
զ Ցսմ . Ժ . 16 . Ես .
կնա . ա . 10 . բ .
14 . 15 . 16 .
է Երեմ . Ծբ . 9 .
Մատ . Ժա . 14 . խդ .
16 .
ը Փիլ . գ . 2 .
թ Կամ կը նիրհեն ,

ժ Մրկ . գ . 11 .
ի Եզեկ . լԳ . 2 . 3 .
լ Սադ . Ժ . 6 . Ղուկ .
իգ . 33 . Գէ . իբ .
13 . Ղուկ . Ծբ . 19 .
ա կար . Ծե . 38 .
—
խ Սադ . Ժբ . 1 . Մրկ .
ձ . 2 .
ծ Գործ . Ժբ . 13 .
Ցե . գ Գործ . իբ .
20 .
կ Ա Կր . Ժ . 14 .
հ Գործ . Ժբ . 41 .
ձ Գործ . իգ . 2 . 3 .
ղ Գործ . իբ . 20 .
ճ Մատ . Ժբ . 4 .
յ Գործ . Ժբ . 41 .
շ Գործ . Ժբ . 41 .
ո Կամ կը նիրհեն ,
Ծե . 10 . Երեմ . բ .
20 .
չ Գործ . Ժբ . 41 .
պ Եզեկ . Ժբ . 20 .
Ծե . Գէ . ա . 29 .
ջ Դէ . Ծբ . 21 . բ .
2 . գ Գործ . Ժբ . 3 .
իգ . 10 . Երեմ . է .
31 . Եզեկ . Ժբ . 20 .
ռ Եզեկ . իգ . 41 .
վ Եզեկ . Ժբ . 16 . 25 .
տ Եզեկ . Ժբ . 26 . 28 .
իգ . 2—20 .
ր Գէ . լ . 6 . Եզեկ .
Ժբ . 33 . իգ . 16 .
Ծե . է . 11 . Ժբ . 1 .
ց Երեմ . բ . 21 .
ւ Ասպ . Ծ . 21 .
փ Գէ . իս . 3 . կբ . 10 .

Խոչը իմ ժողովուրդիս ճամբային վերցու-
ցեք։
15 Քանզի այսպէս կ'ըսէ Բարձրը ու Բարձրեալը՝
Որ յաւիտենականութեան մէջ կը բնակի՝ ու
անոր անունը Սուրբ է.
Ես բարձր ու սուրբ տեղ կը բնակիմ,
Բայց կոտրած ու խոնարհ հոգի ունեցողին
հետ եմ,
Որ խոնարհներուն հոգին կենդանացընեմ,
Եւ կոտրած սիրտերը ապրեցընեմ։
16 Քանզի յաւիտեան պիտի չվիճիմ,
Ու միշտ պիտի չբարկանամ.
Վասն զի իմ առջևս հոգիները պիտի մաքէին.
Եւ ան կենդանիքը՝ որ ես ստեղծեցի։
17 Անոր ագահութեանը անօրէնութեանը համար
բարկացայ
Ու զանիկա զարկի, Ի՛մ երեսս ծածկեցի ու
սրդռնեցայ.
Եւ ապստամբի իր կամացը ճամբուն հետևե-
ցաւ։
18 Անոր ճամբաները տեսայ, ու զանիկա պիտի
բժշկեմ,
Եւ անոր առաջնորդութիւն պիտի բնեմ,
Ու զանիկա ու անոր ազաւորները պիտի մխի-
թարեմ։
19 Շրթունքներուն պտուղը ես կը ստեղծեմ.
Խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն ըլլայ հեռուն
եղողին
Եւ մօտը եղողին, կ'ըսէ Տէրը,
Ու ես զանիկա պիտի բժշկեմ։
20 Բայց ամբարիշտները ալեծուփ ծովու պէս
են, որ չկրնար հանդարտիլ,
Որ անոր ջուրերը տիղմ ու ցեխ դուրս կը նե-
տեն։
21 Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունե-
նան՝ կ'ըսէ իմ Աստուածս։

ԳԼ· ԾԸ

1 Մարգարէն հեգնաբանութիւնը յանդիմանելու խրկուած ըլլալով, 3 կեղծաւոր ու չհամաձայնութիւն մը կը նկատէ բագին· 8 կը ցուցնէ Քէ Թէ խոստումներուն կը պատկան ապաշաւորութիւնն· 13 և շաբաթը պահողներուն։

1 Բարձրանալն կանչէ՛ Ե մի խնայեր,
Ձայնդ փողի պէս բարձրացուր.
Իր իմ ժողովուրդիս իրենց յանցանքը,
Ու Յակոբին տանը իրենց մեղքերը պատմէ։
2 Բայց անոնք ամէն օր զիս կը փնտռեն.
Եւ իմ ճամբաներս գիտնալու կը փափաքին,
Անոնք ազգի մը պէս՝ որ արդարութիւն կ'ընէ,

ա Ծար· գ· 10· Դան·
ա· 49։
բ Ջաք· բ· 13։
գ Սաղ· լդ· 18· Ծա·
17· Ծեր· ե· Գլ·
կգ· 2։
դ Սաղ· ճխե· 3· Գլ·
կա· 1։
ե Սաղ· ձե· 5· Ղկ·
ա· 49։
զ Ծար· գ· 10· Ղուկ·
ա· 49։
է Ծար· ժգ· 22· Ծար·
լդ· 14· Երբ· ժբ·
9։
ը Երեմ· գ· 33։
թ Գլ· բ· 17· Իսե·
15։
ժ Գլ· Ի· 13։
ի Երեմ· գ· 22։
լ Գլ· կա· 2։
խ Երբ· ժգ· 15։
ծ Գար· բ· 30· Ե-
փես· բ· 17։
կ Ծար· ժե· 20· Լա·
ւական· գ· 16։
հ Գլ· իբ· 22։

Ու իր Աստուծոյն իրաւունքը զանց չըներ.
Ինծի արդարութեան կանոնները կը հարցընեն,
Աստուծոյ մօտենալու կը փափաքին.
3 Ո՞ւ՛ր,
Ըսինք թէ՝ Ծոմ պահեցինք, և դուն չը-
տեսար,
Մեր անձերը չարչարեցինք, ու դուն չը-
գիտցար.
Ահա ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր բազ-
ձանքը կը կատարէք,
Եւ ձեր ամէն պահանջմունքները խստա-
բեմով կը պահանջէք։
4 Ահա կռիւի ու վէճի համար՝
Եւ չարութեան բռունցով զարնելու համար
ծոմ կը պահէք.
Ձեր օրուան պէս ծոմ մի պահէք,
Որ ձեր ձայնը բարձրերը լսել տաք։
5 Իմ ընտրած ծոմապահութի՞ւնս՝
Ո՞ մարդու մը իր անձը խոնարհեցընելու օրը
այսպէ՞ս կ'ըլլայ.
Իր գլուխը կիւնի պէս ծռելով,
Եւ տակ փռէ քրձի ու մոխիր տարածելո՞վ
կ'ըսէք.
Ասիկա ծոմապահութի՞ւն ու Տէրոջը ընդու-
նելի՞ օր պիտի անուանես։
6 Ահա սա է իմ ընտրած ծոմապահութիւնս,
Որ անիրաւութեան կապերը քակես,
Եւ լուծին կապերը թօշրցնես,
Ու հարատահարութիւն կրողները ազատ թո-
ղուս,
Եւ ամէն լուծը կոտրես,
7 Հաց անօթիին բաժնես,
Եւ թափառական անահնկները տունդ ընդու-
նես,
Երբոր մերկ մը տեսնես զանիկա հագուե-
ցընես,
Ու քու մսմսիկդ քեզ չպահես։
8 Առաւօտները քու լոյսդ առաւօտի պէս պիտի
ծագի,
Ու բժշկութիւնդ չուտով պիտի ծայտնուի,
Եւ քու արդարութիւնդ քու առջևդ պիտի
երթայ,
Ո՞ Տէրոջը փառքը քու ետևդ քեզ պիտի
պաշտպանէ։
9 Աստուածը պիտի կանչես, և Տէրը պատաս-
խան պիտի տայ.
Պիտի աղաղակես, ու անիկա պիտի ըսէ, Ահա
ես։
Թէ որ քու մէջդեղ լուծը,

ա Ելք· կոխտրած·
= Մտ· գ· 14։
բ Ղկ· ժգ· 29· 31·
խգ· 37։
գ Կամ ծառաները կը
հարատահարէք։
դ Ծ ՚ի Ծառ· խա· 9·
12· 13։
ե Ջաք· է· 5։
զ Ղկ· ժգ· 29։
է Երեմ· գ· 9·
ը Ղկ· ժգ· 7· 16։
թ Ղկ· ժգ· 29·
ժ Ծար· ժե· 20·
ի Ելք· ժգ· 7· 16։
լ Ծար· ժե· 20·
խ Ելք· ժգ· 7· 16։
ծ Ելք· ժգ· 7· 16։
կ Ծար· ժե· 20·
հ Ելք· ժգ· 7· 16։
ձ Ելք· ժգ· 7· 16։
ղ Ելք· ժգ· 7· 16։
Մատ· իե· 35։
ճ Ծար· լա· 19։
մ Դան· իիթ· 14· Ղկ·
ևժ· ե· 5։
յ Ծար· ժա· 17։
ն Երբ· բառադ·
շ Եզե· ժգ· 19· Գլ·
ծբ· 12։

Մատով ցուցընելը ՚ու չար խօսքերը վերացընես ,
10 Թէ որ °անօթին յօժարութեամբ կերակրես ,
եւ կարօտին հոգին կշտացընես ,
Ա՛նառնիը քու լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի ,
ու քու խաւարդ կէս օրուան պէս պիտի ըլլայ .
11 եւ Տէրը միշտ քեզի առաջնորդութիւն պիտի ընէ ,
ու քու հոգիդ՝ †երաշտութեան ատեններ՝ պիտի կշտացընէ ,
եւ ոսկրներդ պիտի զօրացընէ .
ու դուն ջրարբի պարտէզի պէս
եւ Յուրը չպակսող աղբերակի պէս պիտի ըլլաս .
12 ու քեզմէ ՚ա-ՅՅէը ՚հին աւերակները պիտի շինեն .
Ա՛ՅՅ դարերուն հիմերը պիտի վերականգնես ,
եւ դուն փլածները նորոգող
ո՛ր բնակութեան համար ճամբաներ չխոցող պիտի կոչուես .
13 Թէ որ ՚շաբաթէ՝ իմ սուրբ օրս
քու ցանկութիւնդ կատարելէն ոտքդ զարձընես ,
ու շաբաթը †ո՛ զուարճութիւնդ՝
եւ Տէրոջը նուիրուած երբ պատուական անուանես ,
ու զանիկա պատուես՝ քու ճամբաներուդ չհետեւելով ,
քու ցանկութիւնդ չկատարելով ու դատդ խօսք չխօսելով ,
14 ՚Անառնիը Տէրոջմով պիտի ուրախանաս .
եւ քեզ վերկրես բարձր տեղատեղը պիտի հանեմ ,
ու քու հօրդ Յակոբին ժառանգութիւնը քեզի պիտի կերցընեմ .
՚բանդի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ .

Գ Լ · ԾԹ

1 Մեկզը գատապարտութեան պատճառ կ՚ըլլայ · 3 Հրեից մեղքերը · Թշնամութիւնը մեզերին հետեւանքն է · 16 Փրկութիւնը միայն Աստուծմէ է · 20 Փրկիչին ուրբ ·

1 Ա՛հա Տէրոջը ձեռքը ՚փրկելէն չկարճցաւ ,
ու անոր ականջը լսելէն չծանրացաւ .
2 Հապա ձեր ու ձեր Աստուծոյն միջեւերը բաժանումի ձգզը
Ձեր անօրէնութիւնները եղան ,
եւ ձեր մեղքերը ՚ե՛ր երեսը ձեզմէ ծածկեցին , որ չլսէ .
3 Քանզի †ձեր ձեռքերը արիւնով՝
ու ձեր մատները անօրէնութիւնով պղծուեցան .
Ձեր շրթունքը սուտ խօսեցան ,
եւ ձեր լեզուները անիրաւութիւն արտաբերեցին .
4 Չկայ մէկը որ ճշմարտութեամբ դատ վարէ .
ու չկայ մէկը որ ճշմարտութեամբ դատ վարէ .
Անունք ունայնութիւն կը յուսան եւ ունայնութիւն կը խօսին .
†Չարաւութիւն կը յղանան ու անօրէնութիւն կը ծնանին .
5 Քարերի հաւկիթներ կը տաքցընեն ,
ու սարդի ոստայն կը գործեն .
Անոնց հաւկիթներէն ուտողը կը մեռնի ,
ու բացուածէն իժ կ՚ելլի .
6 ՚Անոնց ոստայններէն հանդերձ չըլլար ,
եւ իրենց գործքերովը չեն կրնար վերնիք ծածկել .
Անոնց գործքերը անօրէնութեան գործքեր են ,
ու անոնց ձեռացը մէջ բռնութեան գործ կայ .
7 ՚Անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն ,
ու անմեղ արիւն թափելու կ՚արագարան .
Անոնց խորհուրդները անօրէնութեան խորհուրդներ են ,
Անոնց ճամբաներուն մէջը կործանում ու կորագած կայ .
8 Խաղաղութեան ճամբան չեն գիտեր ,
եւ անոնց ընթացքին մէջ արդարութիւն չկայ .
Իրենց շաւիղները խոտորցուցին .
Անոնց մէջ քալողներուն ամէնը խաղաղութիւն չեն գիտեր .
9 Ա՛նոր համար իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ ,
ու արդարութիւնը մեզի չհասնիր .
՚Լոյսի կը սպասենք , և ահա խաւար կայ .
Պայծառութեան կ՚ակնկալենք , և մեռ մնացածդի մէջ կը շրջինք .
10 ՚Կոյրերուն պէս պատերը կը չօշափենք ,
ու աչք չունեցողներուն պէս կը խարխափենք .
կէս օրին դիւրաւուն պէս կը գրկինք ,
‡Պատարիլ պատերու մէջ մեռելներու պէս ենք .
11 Ամէնքս արջերու պէս կը մնդնենք ,
ու †աղաւնիներու պէս անդադար կը մկնենք .
Դատաստանի կը սպասենք , բայց չկայ .
փրկութեան համար կ՚ակնկալենք , բայց անիկա մեզմէ հեռացած է .
12 Քանզի մեր յանցանքները քու առջեւդ չատցան ,
ու մեր մեղքերը մեզի դէմ վկայութիւն կուտան .
Ո՛ր մեր յանցանքները մեր քովն են ,
ու մեր անօրէնութիւնները դիտենք .
13 Յանցանք ըրինք , Տէրը ուրացանք
եւ մեր Աստուծոյն հետեւելէն դադրեցանք .
Անիրաւութիւն ու ապստամբութիւն խօսեցանք ,

ծ Ա՛ՍՂ · ԺԶ · 2 ·
• ԵՒՐ · քու հոգիդ անօթիին ընծայես ,
† կամ՝ անջրդի տեղը քու մէջ
Գ Լ · կա · 4 ·
4 Գ Լ · ՃՂ · 9 ·
ՅՇՐ · ԻԲ · 20 ·
՚ը Օր · լբ · 13 · ԼԹ · 29 ·
՚ճ Գ Լ · ա · 20 · խ · 5 ·
ՄԻՔ · Գ · 4 ·
—
= ԹԱ · ԺԱ · 23 · Գ Լ · ծ · 2 ·
ը Ա՛ՍՂ · ՀՃ · 5 · ԱՒԱ · 9 ·
ի ՅՇՐ · ԻԲ · 22 · ՅՇՐ · ԼՀ · 14 · ԱՒԱՄ · ը · 9 ·
կ՚կամ՝ Պատարաձեք քառն մէջը · և կամ՝ Թանձր խաւարին մէջ
Գ Լ · լը · 14 · ԵՋԿ · ԼՀ · 16 ·

ՙՄէնչ սրտին մէջ առաւ խօսքեր մուածելնիք
ու զրուցելնիք ։
14 Եւ գառաւտանը ետ դարձաւ ,
Ու արդարութիւնը հետևուն կայնեցաւ ։
Քանզի ճշմարտութիւնը հրապարակին մէջը
ինկաւ ,
եւ ուղղութիւնը չկրնար ներս մտնել ։
15 Ու ճշմարտութիւնը կը պակսի ,
եւ չարութենէ զգուշացողը կը կողոպտուի ։
Ու Տէրը տեսաւ , և սարիկ անոր առէջը գէշ
երեցաւ ,
Քանզի իրաւունք չկար ։
16 ՚Ու տեսաւ որ մարդ մը կայ ,
եւ չգտնացաւ որ միջնորդ մը չէր գտնուեր ։
ՙՈւստի իր բազուկը իրեն օգնեց ,
Ու իր արդարութիւնը իրեն ձեռնտու եղաւ ։
17 ՚Եւ արդարութիւնը զրահի պէս՝
Ու փրկութիւնը իր գլուխը սաղաւարտի պէս
հագաւ ,
եւ վրէժխնդրութեան զգեստը պատմուճանի
պէս հագաւ ,
Ու նախանձը վերարկուի պէս իր վրան առաւ ։
18 իբեւ վարմունքին համեմատ հատուցում պի-
տի ընէ ,
Բարկութիւն իր հակառակորդներուն ,
Հատուցում՝ իր թշնամիներուն ։
ՙՂզիներուն հատուցում պիտի ընէ ։
19 ՚Ու արեւմուտքը՝ Տէրոջը անունէն ,
եւ արեւելքը անոր փառքէն պիտի վախնան ։
Երբոր թշնամին դեւոն պէս գայ ,
Տէրոջը Հոգին դեմ դրօշակ պիտի
կանգնէ ։՚
20 Ու ՚փրկիչ պիտի գայ Սիօնին ,
Ու Յակոբի մէջ չարութենէն դարձողներուն ,
կ՚ըսէ Տէրը ։
21 ՚Եւ անոնց հետ ընէ՛ ուխտ ասիկա է՝ կ՚ը-
սէ Տէրը ։
Իմ Հոգիս՝ որ քու վրադ է ,
Ու իմ խօսքերս՝ որ քու բերանդ դրած եմ ,
Քու բերնէդ ու քու զաւակներուդ բերնէն
եւ քու զաւակացդ զաւակներուն բերնէն
Չխնկուելնէ մինչև յաւիտեան պիտի չպակ-
սին , կ՚ըսէ Տէրը ։

Գլ. Կ

ՠ Եկեղեցիին փառքը՝ հեթանոսներուն գարձի գալովը։ 15 և
մեծ արդարութիւններ տակաւանէ նեզատիկն մը եարը։

1 Եկէ՛՝ լուսաւորուէ՝ քանզի քու լոյսդ եկաւ ,
Ու ՚Տէրոջը փառքը քու վրադ ծագեցաւ ։

ՠ Մատ . ժբ . 34 ։
ՠ Եզեկ . իբ . 30 ։
ՠ Մարգ . ը . 8 ։
ՠ Մատ . ըբ . 2 ։ Գլ . կբ . 5 ։
ՠ Եփես . գ . 14 ։ 17 ։ ա Յհ . ե . 2 ։
ՠ Կամ Հետասդ . եր ։

ՠ Սաղ . ծբ . 3 ։ Մատ . ա . 11 ։
ՠ Յոել . ժբ . 15 ։
ՠ Կամ՝ գանիկա պիտի հատանէ ։
ՠ Հռոմ . ե . 20 ։
ՠ Երբ . բ . 10 ։ ժ .

ՠ Եփես . ե . 14 ։
ՠ Մատ . գ . 2 ։
ՠ Գլ . խթ . 6 . 23 ։
Յոել . խա . 24 ։

2 Վասն զի ահա երկիրը խաւար՝
Ու ազգերը մթնասաղ պիտի ծածկէ .
Բայց քու վրադ Տէրը պիտի ծագի ,
եւ անոր փառքը քու վրադ պիտի երեւնայ ։
3 Ու ՚ազգերը ազգեր պիտի գան ,
եւ քու վրադ ծագած պայծառութեանը՝
Թագաւորները ։
4 ՚Աչքերդ վերցուր ու բոլորտիդ նայէ .
Ամէնքը կը ժողովուին — ՚քեզի կու գան .
Քու տղաքներդ հեռուէն պիտի գան ,
եւ քու աղջիկներդ գիրկի մէջ պիտի վեր-
ցուին ։
5 Ընտանեօք պիտի տեսնես և ուրախանաս ,
Ու սիրտդ պիտի չարժի ու բացուի .
Քանզի ծովուն առատութիւնը քեզի պիտ
դառնայ ,
Ազգաց հարստութիւնը քեզի պիտի գայ ։
6 Բեղ ուղտերուն երամներ՝
Մադիամու ու Ղեփային տաճիկ ուղտերը պի-
տի ծածկեն .
Ամէնը ՚Սաբային պիտի գան ,
՚Ոսկի ու խնդրուկ պիտի բերեն ,
եւ Տէրոջը գովութիւնները պիտի աւետեն ։
7 ՚Կեդարին բոլոր հօտերը քու քովդ պիտի
ժողովուին ,
Ու Նաբեթեցիին խոյերը քեզի պիտի ծառայեն .
Անոնք իմ սեղանիս վրայ պիտի ելլեն՝ ընդու-
նելի ընծաներ ,
եւ Իմ փառաց տունը պիտի փառաւորեմ ։
8 Ո՞վ ենատոնք՝ որ կը թռչին ամպի պէս ,
Ու գեղի իրենց վաղգակը թռչուններու
պէս ։
9 ՚Քանզի կղզիները ու նախ Թարսիսի նաւերը
ինծի համար պատրաստ պիտի ըլլան ,
Որ հեռուէն քու տղաքներդ՝
եւ Հանուն Հետ անունդ արծաթը ու ոսկին
բերեն ,
ՠՔու Տէր Աստուծոյդ անուանը համար՝
Ու Իսրայէլի Սուրբին համար , Քանզի անիկ
կա քեզ կը փառաւորէ ։
10 Եւ ՚օտարաց որդիքը քու պարիսպներդ պի-
տի չինեն ,
ՠՈւ անոնց թագաւորները քեզի ծառայութիւն
պիտի բնեն .
Քանզի Իմ բարկութեամբս քեզ զարկի ,
ՠԲայց բարեհաճութեամբս քեզի պիտի ողոր-
միմ ։
11 Եւ քու դուռներդ ՚միշտ բաց պիտի ըլլան ,
Գոցուկ ու գիշեր պիտի չգոցուին ,
Որ քեզի ազգերուն ստացուածքը կբե՛ն ,

ՠ Գլ . խթ . 18 ։
ՠ Գլ . խթ . 20 . 21 . 22 ։ կդ . 12 ։
ՠ Դան . իե . 4 ։
ՠ Սաղ . կթ . 10 ։
ՠ Գլ . կա . 6 ։ Մատ . բ . 11 ։
ՠ Հռոմ . ե . 26 ։
ՠ Երբ . բ . 10 ։ ժ .

ՠ Ածգ . բ . 7 . 9 ։
ՠ Սաղ . կբ . 10 ։ Գլ . խբ . 4 ։ Յհ . ե . 5 ։
ՠ Գաղ . գ . 26 ։
ՠ Սաղ . կբ . 30 ։ Զաք . ժգ . 14 ։
ՠ Երեմ . գ . 17 ։

ՠ Գլ . ծե . 8 ։
ՠ Զաք . գ . 15 ։
ՠ Գլ . խթ . 23 ։ Յոել . խա . 24 ։
ՠ Գլ . ծե . 17 ։
ՠ Գլ . ծգ . 7 . 8 ։
ՠ Յոել . խա . 25 ։

եւ անոնց թագաւորները ՚ի բերան ։
12 Քանզի ՚քեզի ծառայութիւն չընդոյ ազգը ու թագաւորութիւնը որ քեզի կարսաւ ,
Ու ազգերը բոլորովին պիտի կործանին ։
13 Լիբանանին փառքը քեզի պիտի գայ ,
Մայրը , սօսին ու սոսայրը միասին ,
Իմ սրբարանիս տեղը զարդարելու համար ,
եւ Իմ ատեքուս տեղը պիտի փառաւորեմ ։
14 Ու քեզի նեղութիւն առաքինողաց տգրքերը
Գալով քեզի պիտի գան ,
Եւ քեզ անարգողներուն ամէնը
՚Ձեւ ատեքուդ գալուապաղաչներուն երկրպագութիւն պիտի ընեն ։
Ու քեզ Տէրոջը քաղաքը՝
Իսրայէլի Սուրբին Սիօնը պիտի անուանեն ։
15 Դուն որ երեսկ ձգուած ու ատելի եղար ,
Եւ մէկ անցնող չկար ,
Քեզ յաւիտենական փառք՝
Ու ազգէ ազգ ցնծութիւն պիտի ըլլայ ։
16 Եւ ազգերուն կաթը պիտի ծծես ,
՚Ու թագաւորներուն ամէնը պիտի ծծես ։
Եւ պիտի գիտնաս որ Ես Տէրս եմ քու Ազատիչդ ,
Ու քու փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը ։
17 Պղինձի տեղ ոսկի պիտի բերեմ՝
Ու երկաթի տեղ արծաթ ,
Եւ փայտերու տեղ պղինձ ,
Ու քարերու տեղ երկաթ պիտի բերեմ ։
Եւ քու վերակացուներդ խաղաղութիւն ։
Ու քու իշխաններդ արդարութիւն ։
18 Թէյմն ալ քու երկրիդ մէջը բռնութիւն՝
Եւ քու սահմաններուդ մէջը յափշտակութիւն
ու կռտրած պիտի չլսուի ։
Հապա ՚քու պարիսպներդ փրկութիւն՝
Ու դռներդ գովութիւն պիտի անուանես ։
19 ՚Մէյմն ալ ցորեկը քու լոյդ արեւը պիտի չըլլայ ,
Ու ՚ՆՆԴՐ լուսինը իր պայծառութեամբը քեզի լոյս պիտի չտայ ։
Հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս՝
Եւ ՚քու Աստուածդ քու փառքդ պիտի ըլլայ ։
20 ՚Քու արեւդ մէյմն ալ պիտի չմտնէ ,
Ու քու լուսինդ պիտի չնուազի ։
Հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պիտի ըլլայ ,
Եւ սուգի օրերդ պիտի վերջանան ։
21 Ու ՚քու ժողովուրդդ ամէնը արդար պիտի ըլլան ,
Ու ՚երկիրը յաւիտեան պիտի ժառանգեն ։
՚Իմ տնկած տունկս՝ Իմ ձեռքերուս գործքը
Իւ փառքս համար պիտի ըլլայ ։
22 ՚Գօրիկը հազարաւոր՝
Ու քիչուորը մեծ ազգ պիտի ըլլայ ։
Ես Տէրս չուտով պիտի կատարեմ զայիկա իր ժամանակին ։

ԳԼ · ԿԱ.

1 ՚Երբեմնի պաշտօնեաներուն յաջորդներ ։ 2 Հաւատացեալներուն յաջորդներ ։ 3 Եւ օրհնութիւններ ։

1 ՚Տէր Եհովային Հոգին իմ վրաս է ։
Վասն զի Տէրը ՚զիս օծեց ,
Ու՝ զիս խրկեց ազգասաներուն աւետիս տալու ,
Կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու ,
Գերիներուն ազատութիւն՝
Եւ բանտարկեալից՝ բանտին բացուիլը հրատարակելու ։
2 ՚Տէրոջը ընդունելի տարին
Ու Հմիր Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրը հրատարակելու ,
Ղամն ազատներուն մխիթարելու ,
3 Սիօնի ազատներուն օրհնելու ,
Ու՝ Հանոնց մոխիրին տեղ փառք ,
Սուգի տեղ՝ ուրախութեան իւղ ,
Կռտրած Հոգիի տեղ գովութեան պատմուճան տալու ։
Եւ պիտի անուանուին զանոնք Արդարութեան բեւեռներ ,
Որ ՚Տէրը տնկեր է Իր փառքին Համար ։
4 Եւ Հնին աւերակները պիտի չհնձեն ,
Ու՝ առջի կործանուածները պիտի կանգնեն ,
Եւ աւերած քաղաքները
Ու չատ գարերէն ի վեր աւերակ մնացած՝ նները պիտի նորոգեն ։
5 Եւ Հօտաքանիները պիտի ելլեն ու ձեր Հօտերը պիտի Հոգան ,
Ու օտարազգիները ձեր երկրագործներն եւ այգեգործները պիտի ըլլան ։
6 ՚Բայց դուք Տէրոջը քահանաները պիտի կոչուիք ,
Մեր Աստուծոյն պաշտօնեաները պիտի բսուիք ։
Ղազգաց Հարստութիւնը պիտի ուտէք ,
Ու անոնց փառքովը պիտի փառաւորուիք ։
7 Զկնր ամօթին տեղը կրկին ՚բաժինդին ,

ա Կամ Հանգնավոր գան ։ բ Ջոբ · ժգ · 17 · 19 · Մատ · իս · 44 · գ Գլ · լե · 2 · իս · 10 · Յազ · Ա՛ր · 7 · դ Գլ · լե · 11 · Յեր · Ա՛ր · 7 · ե Տես ա՛Ն · Իր · 2 · զ Գլ · ԺԸ · 1 · Ցայտ · ժ · 9 · է Երբ · · ԺԶ · 22 · ը Ցայտ · ԺԵ · 1 · թ Գլ · խԲ · 25 · կա · 6 · կգ · 11 · Ցայտ · ԺԶ · 17 · 19 · ժ Գլ · խգ · 5 · ժա · իս · 44 · ժա Գլ · խգ · 1 · ժբ Գլ · խգ · 5 · ժգ Ցայտ · իս · 23 · Իր · 5 · ժդ Ջոբ · ը · 5 · ժե Տես Ա՛Ն · Իր · 2 · ժզ Գլ · ԺԸ · 1 · Ցայտ · ԺԶ · 1 · ժէ Գլ · խԲ · 25 · կա · 6 · կգ · 11 · 23 · Մատ · ե · 5 · ժը Գլ · կա · 3 · Մատ · Ա՛ն · 13 · Ցօփ · Ա՛ն · 2 · ի Գլ · խգ · 1 · Ցայտ · իս · 23 · Իր · 5 · ի Ջոբ · ը · 5 · ի Տես Ա՛ն · Ա՛ն · ը · 9 · ի Գլ · ԺԸ · 1 · Ցայտ · ԺԶ · 1 · ի Գլ · խգ

եւ անարգանաց պէտ իրենց ժառանգութեան
նը մէջ պիտի ցնծան .
Ուստի իրենց երկրին մէջը կրկին ժառան
գութիւն պիտի առնեն .
Անոնք յաւիտենական ուրախութիւն պիտի
ունենան :
8 Քանզի ես Տէրս արդարութիւնը կը սիրեմ .
Ինկերութիւնը ու յափշտակութիւնը կ'ա
տեմ .
Իրաւցընէ անոնց գործերուն վարձքը պիտի
տամ ,
Ու անոնց հետ յաւիտենական ուխտ պիտի
դնեմ :
9 Եւ անոնց սերունդը ազգերուն մէջ՝
Ու անոնց ազգքները ժողովուրդներուն մէջ
պիտի գիտցուին .
Զանոնք տեսնողները պիտի ճանչնան
Թէ անոնք Տէրոջը օրհնած սերունդն են :
10 Ես Տէրոջմով մեծապէս պիտի ցնծամ ,
Ո- իմ Հոգիս իմ Աստուծոյս պիտի ուրախա
նայ .
Քանզի ինծի փրկութեան հանդերձներ հագ
ցուց ,
Ձիս արդարութեան պատմուճանով ծածկեց ,
փեսայի պէս որ իրեն փառաւոր խոյր կը դնէ ,
Ու հարսի պէս որ իր զարդերովը կը զար
դարուի :
11 Քանզի ինչպէս որ երկիրը իր սունկը կ'աճե
ցընէ ,
Ու պարտէզը իր մէջը ցանուածները կը բուս
ցընէ ,
Ա՛յնպէս ալ Տէր Եհովան բոլոր ազգերուն առ
ջեւը
Արդարութիւն ու գովութիւն պիտի բուս
ցընէ :

ԳԼ· ԿԲ

1 Մարգարէին եռանդուն փափաքը՝ երկվեցեան Աստուծոյ խոսք
մատնիներուն մէջ հաստատելու համար : 5 Պաշտօնեաներուն
գործը աւետարանի քարոզութենը համար : 10 ու Ժողովուրդ.
դը անոր պատասխանը համար :

1 Սիոնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ ,
Ու Երուսաղէմի սիրոյն համար պիտի չհան
գարտիմ ,
Մինչեւ որ անոր արդարութիւնը լուսոյ պէս՝
Եւ անոր փրկութիւնը բոցավառ Լապտի պէս
Ճառագայթէ :
2 Ու ազգերը քու արդարութիւնդ՝
Եւ բոլոր թագաւորները քու փառքդ պիտի
տեսնեն .
Ինծի նոր անունով պիտի կոչուիս ,
Որն որ Տէրոջը բերանը պիտի անուանէ :
3 Եւ Տէրոջը ձեռքին մէջ Վայելչութեան պը
սակ՝
Ու քու Աստուծոյդ ձեռքին մէջ արքայական
թագ պիտի ըլլաս :
4 Դուն մէյմըն ալ Թողուած պիտի չկոչուիս ,
Ու քու երկիրդ մէյմըն ալ Ամբաւակ պիտի
չըսուի .
Հապա դուն Իմ հաճոյս ,
Ու քու երկիրդ Ամուսնացեալ պիտի ըսուի .
Քանզի Տէրը քեզի պիտի հաճի ,
Ու քու երկիրդ պիտի ամուսնանայ :
5 Վասն զի Երիտասարդ մը կոյսի հետ
կ'ամուսնանայ ,
Ա՛յդ- ը քու ազգքներդ քեզի հետ պիտի
ամուսնանան .
Եւ ինչպէս որ փեսան հարսին վրայ կ'ուրախանայ ,
Ա՛յդ- ը Աստուծդ քու վրադ պիտի
ուրախանայ :
6 Քու պարիսպներուդ վրայ , ով Երուսաղէմ ,
պահապաններ դրի .
Անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը բնաւ պի
տի չլռեն .
Դուք , ով Տէրը յիշողներ , լուռ մի կենաք ,
7 Ու անոր հանգստութիւն մի տաք ,
Մինչեւ որ անիկա հաստատէ ,
Ու մինչեւ որ երկրի վրայ Երուսաղէմը գո
վելի ընէ :
8 Տէրը իր աջ ձեռքին վրայ ու իր զօրաւոր բա
զուկին վրայ երդում բրաւ ,
Թէ քու ցորենդ ալ յետին թշնամիներ
բուդ կերակուր պիտի չտամ .
Եւ օտարազգի որդիքը պիտի չխմեն քու գինիդ ,
Որուն համար դուն աշխատեցար .
9 Հապա զայնիկ հնձողները պիտի ուտեն ,
Ու Տէրոջը փառք պիտի տան .
Եւ զայնիկ քաղողները Իմ սուրբ սրահներս
բուս մէջ պիտի խմեն :

10 Անցէք , անցէք դռներէն ,
Պատրաստեցէք ժողովուրդին ճամբայ պատրաստեցէք .
Շինեցէք , շինեցէք չալիքները ,
Քարերը հանէք ժողվեցէք .
Ժողովուրդներուն դրօշակ վերցուցէք :
11 Ահա Տէրը մինչեւ երկրիս ծայրը լսել տուաւ .
Սիովնի աղջկանը ըսէք ,
Ահա քու փրկիչդ կու գայ .
Ահա նորա վարձքը իր հետն է ,
Ու գործոյ հատուցումը իր առջեւն է :
12 Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէրոջը փրկած
ները պիտի ըսուին .

ա Գլ. ԺԲ · 1 .
բ Եբեր . Եբեսոյ . ջ՝
իմ հատանելութիւնս
անար մէջ .
գ Գլ. կե · 19 .
դ Տես ը Օր . ԺԸ · 18 ·
ԻԹ · 15 , 20 · ԻԹ ·
21 , 14 .
ե Գլ. ԺԳ · 11 · Սոփ .
գ · 20 .
զ ը Օր . իբ · 31 . Եւ .
Եբեմ . ե . 17 .
է Գլ. ԺԸ · 18 .
ը Գլ. կ · 13 · Ա՛ռ .
ծա · 7 .
թ Գլ. ս · 11 · 13 .
ժ Գլ. ծե · 3 .
ի Գլ. կե · 25 .
լ Ա՛ռ . գ · 18 .
խ Ա՛ռ . Ա՛յր . ը · 16 .
ծ Գլ. խԹ · 18 · Ցաչ .
կ Գլ. ծա · 2 .
հ Ա՛ռ . Կր · 3 · Ձե .
11 .
ձ Գլ. կ · 18 · կր · 7 ·
Եբեր . Եղկ .
ղ Գլ. կ · 3 .
մ Տես Կր . ե · 12 ·
Գլ. կէ · 15 .
յ Ջ ա ր . իՀ · 16 .
ն Ոհե . ա · 10 · ա Պետ .
բ · 10 .
շ Գլ. խԹ · 14 · Ծգ ·
6 · 7 .
ո Գլ. ժ · 1 .
չ Գլ. ԺԲ · 1 .
պ Գլ. ժ · 18 .
ռ Գլ. խ · 10 · Ցաչ .
իբ · 12 .
ս Գլ. խ · 3 · Ձե · 14 ·
վ Գլ. ժա · 18 .
տ Ջ ա ր . իՀ · 9 · Մա տ . 5 · Ցաղ . Ժբ .
15 .
ր Գլ. խ · 10 · Ցաչ .
իբ · 12 .

Ու դուն՝ փնտռուած — Հզիոզուած քաղաք պիտի կոչուիս։

ԳԼ· ԿԴ

1 Քրմապա կը ցուցնէ Բն իջը ավ է· 2 Բն իջ է իր յաղթութիւնը իր թշնամիներուն վրայ· 7 և Բն իջ է իր ազդեցութիւնը ոչ պիտի բնի իր ներկիներին· 10 իր ազգաբանութիւնը Ձէ իր Ձէր ազդեցութիւնը կը սիրէ· 15 Եհովեքին իր ապրիքին 17 ու իր գոնգաուելուն Ձէ իր Հաւատքը կը խոստովանի։

1 Ով է ասիկա որ կու գայ Եդովմէն,
Կարմրագոյն զգեստով՝ Բսոպրէն,
Որ փառաւոր Հանդերձով զարգարուած է,
Եւ իր չատ զօրութեամբը պանծալով կը քալէ։
Ես եմ, որ արդարութիւն կը խօսիմ,
Ո՞ փրկելու կարողութիւն ունիմ։

2 Ինչո՞ւ Համար Հագուստդ կարմիր է,
Ու քու զգեստներդ Հնձանի Ձէ կոխողին պէս է։

3 Հնձանին Ձէ Միայն ես կոխեցի,
Եւ ժողովուրդներէն ինծի հետ Մարդ Ձի չկար։
Ու զանոնք իմ բարկութեամբս կոխեցի,
Եւ իմ սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի։
Ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս վրայ ցայտեց,
Եւ բոլոր Հանդերձներս ներկեցի։
4 Քանզի իմ սրտիս Ձէ վրէժխնդրութեան օր կար։
Ու իմ փրկածներուս տարին Հասած էր։
5 Նայեցայ, բայց Օգնող չկար,
Եւ զարմացայ որ Ձեռնտու եղող Ձի չկար։
Ուստի իմ Բազուկս ինծի Համար փրկութիւն բերաւ,
Ու իմ բարկութիւնս ինծի Ձեռնտու եղաւ։
6 Եւ իմ բարկութեամբս ժողովուրդները կոխեցի,
Ու զանոնք իմ սրտմտութեամբս Գինովցուցի,
Եւ անոնց արիւնը գետինը թեղուցի։

7 Տէրոջը ողորմութիւնները, Տէրոջը գովութիւները պիտի յիշեմ
Տէրոջը բոլոր մեզի բերածներուն Համեմատ
Եւ ան չատ բարիքներուն Համեմատ,
Որ իր գթութեամբը եւ առատ ողորմութեամբը Իսրայէլի տան բերած է։
8 Քանզի բաւ, Իրաւցնէ անոնք իմ Ժողովուրդս են,
Սուտ չեղող որդիներ են։
Ու անոնց Ձէ Փրկիչ եղաւ։
9 Անոնց ամէն նեղութիւնն ատոնք նեղութիւն քաշեց,
Եւ իր երեսին Հրեշտակը զանոնք ազատեց։
Իր սիրոյը ու գթութեամբը զանոնք փրկեց,
Եւ զանոնք վերցուց ու հին Ժամանակին բոլոր օրերուն Ձէ զանոնք կրեց։
10 Բայց անոնք չոգուտացուցին ու Հոգին Սուրբ Հոգին բարկացուցին։
Անոնիկ ալ դարձաւ անոնց թշնամի եղաւ,
Ու ինքը անոնց հետ պատերազմ բրաւ։
11 Ատոնցմէ ետքը օրերը — Մովսէսը և անոր ժողովուրդը հիշեցին։
Որ է անոնիկ՝ որ Իր հօտին հովիւովը զանոնք ծովէն հանեց։
Որ է անոնիկ՝ որ անոնց Ձէջը Իր Սուրբ Հոգին դրաւ։
12 Իր փառաւոր բազուկը Մովսէսին աջ Ձեռքին հետ պարզուց։
Իրմէն յաւիտենական անուն ստացելու Համար՝
Անոնց առջեւէն ջուրերը պատռեց։
13 Զանոնք անդունդներէն առանց սահելու անցուց,
Ինչպէս որ Ձի մը անապատէն կ՚անցնի։
14 Տէրոջը Հոգին զանիկա տատցուց՝
Հովիտի Ձէջ կ՚իջնող անասուններու պէս
Դուն քու ժողովուրդդ այնպէս առաջնորդեցիր,
Որ քեզի փառաւոր անուն վաստակիս։

15 Երկինքէն նայէ,
Եւ քու սուրբ ու փառաւոր բնակութենէդ տես։
Որ է քու նախանձդ ու զօրութիւնդ։
Քու ապրելութդ զայրոյթը և ինծի ողորմութիւններդ սրտիդ ետնէն։
16 Քանզի մեր Հայրը դուն ես,
Թէև Աբրահամ մեզ չգիտեր,
Ու Իսրայէլ մեզ չճանչնար։
Դուն, ով Տէր, մեր Հայրն ես,
Ո՞ քու անունդ Ի սկզբանէ մեր փրկիչն է։
17 Ով Տէր, ինչո՞ւ Համար մեզ քու ճամբաներէդ կը մոլորցնես։
Ինչո՞ւ մեր սիրտը կը խստացնես, որ քեզմէ չվախնանք։
Քու ծառաներուդ Համար՝
Քու ժառանգութեանդ ցեղերուն Համար դարձիր։

1 Կամ՝ Բոչրէց։ 2 Եբր· բնակս։ 3 Ասոր· ժդ· 30։ Եբր· ժգ· 31։ Ցած· ժգ· 16։ 4 Եբր· Ամ· 17։ 25։ Ղևիմ· Բ· 30։ Դատ· գ· 8։ Ածգ· Բ· 3։ 5 Ասոր· Ամ· 9։ 6 Եբր· Ամ· 14։ Ասոր· Հ· 14։ Ասոր· ԼԳ· 14։ Եբրեր· ը· 30։ Ամ· Ժա· 8։ 7 Ասոր· զը· 1։ Գվ· ՃԲ· 16։ 8 Ցած· ժգ· 6։ Կամ՝ Խաբեպետիք։ Դատ· Ժ· 16։ Ջագ· Բ· 8։ Գոբ· ԲՀ· 4։ 9 Եբ· ժգ· 19։ Ֆգ· 9։ 20· 21։ ԼԳ· 14։ Ասոր· Հզ· 40։ Գոբ· Ե· 51։ Եբրեր· գ· 30։ 10 Եբ· Էդ· 21։ 11 Եբ· Ամ· 6։ Ասոր· զը· 1։ Գվ· ՃԲ· 4։ Բ Օբ· Ե· 7։ 8։ Եբ· ԺԲ· 4։ Բ Օբ· ա· 31։ բ· 11։ 12։ Գվ· Ես· 3։ 4։ Եբ· ԺԱ· 24։ Ցած· ժգ· 11։ Ասոր· Հբ· 16։ գԼ· 9։ Ասոր· Հբ· 40։ Գոբ· Ե· 51։ Եբրեր· գ· 30։ 12 Եբ· Էդ· 21։ 13 Եբ· Ամ· 6։ 14 Եբ· բնակս։ Ասոր· Ամ· 9։ Ֆ Ցած· Ե· 23։ Բ Օբ· Իգ· 15։ Ասոր· Հ· 14։ Ասոր· ԼԳ· 14։ Եբրեր· բ· 30։ Ամ· Ժա· 8։ Բ Օբ· լբ· 6։ ԱՄՆ· ԻԲ· 10։ Գվ· Ես· գ· 10։ Ցած· ժբ· 40։ Հասմ· Բ· 18։ Ցած· Ժ· 36։ Ասոր· գ· 13։

18 Քեա՛ սուրբ ժողովուրդդ իրենց ժառանգութիւնը քիչ առեն վայելեցին.
Մեր թշնամիները քա՛ւ սրբատանդ առնակոխ ըրին։
19 Մենք՝ ի սկզբանէ ե՛ւ ենք.
Դուն անոնց վրայ չիշխեցիր,
Ո՛ր քա՛ւ անուանդ անոնց վրայ չկանչուեցաւ։"

ԳԼ. ԿԴ

1 Եկեղեցին ազգէն կ'ընէ Աստուծոյ կարգադրութիւնը յայտնութեան համար։ 5 Աստուծոյ զգուշութիւնը հրաժարականով իր բնական ազգականութիւնը կը խոտորեցնէ։ 9 իր նեղութիւնը հասար կը գանգատի։

1 Եբանի՛ թէ Երկինքը ձեզ քելով վար իջնէին,
Բեա՛ նեղկայութենիդ լեռները Հալէին՝
2 Խոխոները բռընկիզնող կրակի պէս,
Ջուրերը եռացնող կրակի պէս,
Որ քա՛ւ անունդ թշնամիներուդ յայտնէիր,
Ո՛ր ազգերը քա՛ւ երեսդ դողային։
3 Երբոր Դուն սոսկալի բաներըն ըրիր, որոնց չէինք յուսար,
Իջար, քա՛ւ երեսդ լեռները Հալեցան։
4 Քանդի Հեկերէն՝ ի վեր չլսեցեայ ու ականջ չդեց,
Եւ աչք չտեսաւ քեզմէ ուրիշ Աստուած մը,
Որ իրեն յուսացողներուն ընդ Բաներ ընէ։
5 Ուրախ եղողին ու արդարութիւն գործողին
Եւ Դրա՛ճանիներուդ մէջը քեզ յիշողներուն Հասար.
Ահա բարկացար, ման դի մեզք գործեցինք.
Անոնց մէջ անզգուխութիւն կայ, ու պիտի փրկուինք։
6 Բայց ամէնքս պիղծ բանի պէս եղանք,
Ու Հմեր բոլոր արդարութիւնները դաշտանի լաթին պէս է.
Եւ ամէնքս Տերեւի պէս կը թառամինք,
Ու մեր անօրէնութիւնները Հովի պէս մեզ կը վերցնեն։
7 Եւ Քա՛ւ անունդ կանչող չկայ,
Որ արթննայ ու քեզմով պիղ գանէ.
Քանզի քա՛ւ երեսդ մեզմէ Ծածկեցիր,
Ու մեր անօրէնութիւններուն պատճառովը մեզ մաշեցիր։
8 Բայց հիմա, ով Տէր, դուն մեր Հայրն Ես.
Մենք կաւ ենք, Դուն մեր Բրուտն Ես,
Եւ ամէնքս Քա՛ւ ձեռացդ գործքն ենք։
9 Շատ մի բարկանար, ով Տէր,
Ու Դէր անօրէնութիւնը յաւիտեան մի յիշեր.
Ահա նայէ, կ'ազաչենք, Համէնքս քա՛ւ ժողովուրդդ ենք։
10 Սուրբ քաղաքներդ անապատ եղան.
Սիոն անապատ եղաւ.
Երուսաղէմ աւերակ եղաւ։
11 Մեր սուրբ ու փառաւոր տունը՝
Որուն մէջ մեր Հայրերը քեզ կ'օրհնէին,
Հրոյ Ճարակ եղաւ,
Եւ մեր ամէն ցանկալի ոեղեանէը ամայի եղան։
12 Ասոնց վրայ ինքդինքդ պիտի զսպէ՞ն, ով Տէր.
Պիտի լռէ՞ն ու մեզ խիստ չաս պիտի նեղէ՞ս։

ԳԼ. ԿԵ

1 Հեթանոսաց կոչումը։ 2 Հրեայք կը մերժուին իրենց անհաւատութենէն. կ'ապաստանին ու կ'ծգտատրուին նոր ընտանիք։ 5 Մեկ ծնողք մը պիտի փրկուի։ 11 Զարհուրանք վրայ հասնելու գաղտասանութենէդ, ու ապաստանագրութեան աթոռը բարկացնելդ։ 17 Նոր Երուսաղէմին երջանիկ վիճակը։

1 Ձ՛ես Հարցընողներէն փնտռուեցայ,
Ձիս չեզող բաներէն գտնուեցայ.
Իմ Անունս չկանչող ազգին
Ահա ես, ահա՛ ես՝ ըսի։
2 Ամէն օր իմ ձեռքերս երկրպագուող ապստամբ ժողովուրդի մը՝
Որուն անանկ ճամբու մէջ կը քալեն որ ազէկ չէ,
Ե՛ր իրենց խորհուրդներուն կը հետեւին։
3 Անանկ ժողովուրդի մը՝ Որ միշտ երեսիս դէմ գիս կը զրդոյզներն։
Պարտէզներու մէջ կը զոհեն,
Ու ագիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն։
4 Գերեզմաններու մէջ կը նստին,
Եւ գիշերը առանձին տեղատանք կ'անցընեն.
Խոզի միս կ'ուտեն,
Ու իրենց անօթներուն մէջը գարշելի բանի բռ. արգանակ կայ.
5 Որոնք կ'ըսեն,
Մեկզի կեցիր, Ինծի մի դպչիր,
Քանզի ես քեզմէ սուրբ եմ։
Ասոնք իմ ռնգոցս մէջ ծուխ են,
Ու ամէն օր բորբոքած կրակ են։
6 Ահա իմ առջեւս գրուած է.
Պիտի չլռեմ, Հապա պիտի Հատուցանեմ.
Այո, անոնց ծոցին մէջը պիտի Հատուցանեմ
7 Ձեր անօրէնութիւնը Եւ ձեր Հայրերուն անօրէնութեանցը հետ միասին,
Ըրածնիդ վրայ խունկ ծխելնիդ,

* բ Օր. ե. 6։ Իգ. 19։ Գա. կբ. 18։ Դան. ը. 24։
Ե Սաղ. ՃԽԷ. 5։
Զ Սաղ. Հդ. 7։
* Կամ Մենք տղեներ եղանք, որոնց Ի՛ն դուն մեր վրայ բը. նաս. հեծր մերկ։ և. քա՛ւ անունդ մեր վրայ չբերկոչուեցաւ։
— Սաղ. Ճխդ. 5։ Դան. ը. 5։ Մաղ. ա. 4։
† Կամ սատանէն՝
Ը Եր. լգ. 10։ Դան. ե. 4. 5։ Սաղ. կը. 8։ Ի՛ր. գ. 5. 6։
‡ Կամ սատանան։
Թ Սաղ. լա. 19։ Ես Գործ. ժ. 35։
Ժ Սաղ. Ճխդ. 5։ Դան. ը. 5։ Մաղ. գ. 4։
Ի Սաղ. Հի. 13։
Լ Սաղ. Հի. 1։
Խ քա՛ւ անունդ կանչող չկայ, Որ արթննայ ու քեզմով պիղ գանէ. Քանզի քա՛ւ երեսդ մեզմէ Ծածկեցիր, Ու մեր անօրէնութիւններուն պատճառովը մեզ մաշեցիր։
Ծ Եր. լգ. 10։ Դան. ե. 4. 5։ Սաղ. կը. 8։ Ի՛ր. գ. 5. 6։
Կ Եր. ի՛ր. 16։ Եր. կգ. 16։
Հ Եր. ի՛ր. 16։ Եր. կգ. 16։ Եզեկ. իդ. 21. 25։
Ղ Եր. ի՛ր. 14։
Ճ Սաղ. ձգ. 1։
— Հռովմ. ի՛ր. 24. 25։
Մ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Յ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ն Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Շ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ո Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Չ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Պ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ջ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ռ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ս Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Վ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Տ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ր Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ց Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։
Ւ Ես. ԽԵ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Եր. ի՛ր. 14։

Ի՛ւ բլուրներուն վրայ զիս անարգեցին, կ՚ըսէ Տէրը,
Ուսոի անոնց առջի գործքերը իրենց ծոցը բուն մէջ պիտի լեցնեմ։
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ջոր օրինակ երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցու գտնուի, կ՚ըսեն թէ
Աղիւս մի կորսնցնէրը,
Դուռնգի ատոր վրայ օրհնութիւն կայ.
Ես ալ իմ ծառաներուս համար այնպէս պիտի ընեմ,
Որպէս զի ամէնը չկորսնցնեմ։
9 Ու ՚ի Յակոբէն սերունդ՝
Եւ ՚ի Յուդայէն իմ լեռներուս ժառանգորդ մը պիտի հանեմ.
Ու իմ ընտրեալներս անդ երթալ պիտի ժառանգեն,
Եւ իմ ծառաներս հոն պիտի բնակին։
10 Ու գիս փնտռող ժողովրդիս համար Սարօն հօտերու փարախ՝
Եւ Աքորովի ձորը արջառներու մնակատեղի պիտի ըլլայ։
11 Բայց գուք Տէրը թողուցիք
Ու իմ սուրբ լեռս մոռցաք.
Գադ խոյին սեղան պատրաստեցիք,
Ու Մնիին ֆիմափլու նուէր լեցուցիք։
12 Ես ալ ձեզ սուրի պիտի մատնեմ,
Եւ ամէնդդ պիտի ծռիք մորթուելու համար.
Քանզի կանչեցի ու պատասխան չտուիք,
Խօսեցայ ու մտիկ չըրիք.
Հապա իմ աչքիս չարութիւն գործիք,
Եւ ինծի հաճելի չեղածը ընտրեցիք։
13 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա իմ ծառաներս պիտի ուտեն,
Բայց գուք անօթի պիտի մնաք.
Ահա իմ ծառաներս պիտի խմեն,
Բայց գուք ծարաւ պիտի մնաք.
Ահա իմ ծառաներս պիտի ուրախանան,
Բայց գուք ամօթալից պիտի ըլլաք.
14 Ահա իմ ծառաներս սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան,
Բայց գուք սրտի ցաւէն պիտի ազաղակէք,
Եւ հոգիի ճնշումէն պիտի ոռնաք։
15 Ու ձեր անունը ՚իմ ընտրեալներուս նախատինքի համար պիտի թողուք.
Եւ Տէր Եհովան քեզ պիտի մեռցընէ,
Ու ՚իր ծառաները ուրիշ անունով պիտի կանչէ.
16 Ո՛ր երկրի վրայ օրհնուողը
Ճշմարիտ Աստուծով օրհնուի,
Ու ՚ի երկրի վրայ երդում ընողը
Ճշմարիտ Աստուծով երդում ընէ.
Քանզի առջի նեղութիւնները մոռցած եղան,
Ու անոնք իմ աչքերէս ծածկուեցան։
17 Քանզի ահա ես նոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ.
Եւ առջինները պիտի չյիշուին, ու հոգիս մտքը պիտի չգան։
18 Բայց գուք իմ ստեղծագործութիւնովս
Յաւիտեան յաւիտենից ուրախացէք և ցնծացէք.
Վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութիւնն համար՝
Ու անոր ժողովուրդը ուրախութեան համար կը ստեղծեմ։
19 Ու ՚Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ,
Եւ իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ.
Ու ՚Նոյն մէջիդին ալ լացի ձայն ու ողբի ձայն պիտի չլսուի։
20 Հոն մէկզին ալ փոչ օր ապրող տղայ,
Կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ.
Քանզի երիտասարդը հարիւր տարեկան պիտի մեռնի,
Եւ հարիւր տարեկան մեռածը անէծքի պիտի հանդիպի.
21 Ու ՚տուներ պիտի չշինեն ու պիտի բնակին,
Եւ այգիներ պիտի անկին ու անոնց պտուղը պիտի ուտեն։
22 Անոնք պիտի չշինեն որ ուրիշները բնակին,
Անոնք պիտի չանկին որ ուրիշները ուտեն.
Վասն զի ՚իմ ժողովուրդիս օրերը ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան,
Եւ ՚իմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործքերը պիտի հինցընեն։
23 Անոնք պարապ տեղը պիտի չաշխատին,
Ո՛ւ զժբազդութեան համար պտուղներ պիտի չծնանին.
Քանզի ՚ետնանք Տէրոջը օրհնածներուն սերունդն են,
Ու անոնց հետ անոնց զաւակներն ալ։
24 Եւ պիտի ըլլայ որ ՚ետնանք գիս չկանչած պատասխան պիտի տամ,
Ու քանի որ գիս կը խօսին՝ պիտի լսեմ։
25 Գայլը ու գառը միասին պիտի արածին,
Եւ առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ.
Ու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ.

Ի՛ Եզեկ. ի. 27. 28.
Բ Յովէլ. բ. 14.
Գ Հմր. 15. 22. Պատ. իգ. 22. Հառաջ. ժա. 5, 7.
Դ Գէս. ԼԶ. 9. լե. 2.
Ե Ցնո. ե. 24. 30. Յովս. բ. 15.
Զ Գէս. ծգ. 7. ծե. 13. Հմր. 25.
Է Կա՛ Բադին
Ը Եզեկ. իգ. 41. ա Կար. ժ. 21.
Թ Կա՛ Ջուխագործին
Ժ Եզը. Խոշնաձաղ գրեմ.
ԺԱ Եզը. Նախատ գրեմ.
ԺԲ Մն. ԼԶ. 15. 16. Լատ. ա. 24. Լու. Գէս. կէ. 4. Երեմ.
ԺԳ Յոպ. հր. 17. Եզեկ. գ. 2.
ԺԴ Որ. գ. 13. Յոպ. կգ. 11. Գէս. ԺԸ. 18. ԽԲ. 23. Սոփ. ա. 5.
ԺԵ Հմր. 9. 22.
ԺԶ Մատ. ը. 12. Ղաղ. ժգ. 28.
ԺԷ Հմր. 9. 22.
ԺԸ Եզե. Երեմ. ԽԲ. 22. Ը Պետ. գ. 13. Յայտ. իա. 1.
ԺԹ Գէս. կր. 2. Գործ. ժա. 26.
Ի Գէս. լե. 10. Յայտ. ի. 4.
ԻԱ Յայտ. գ. 12.
ԻԲ Եզե. Գէս. իգ. 10. Որ. իբ. 30. Գէս. կր. 8. Ամբ. բ. 14.
ԻԳ Յոպ. գբ. 12.
ԻԴ Հմր. 9. 15.
ԻԵ Յեր. բ. 41. Ամբ. բ. 12.
ԻԶ Գէս. կա. 9.
ԻԷ Պաղ. գբ. 5. Դան. բ. 21.
ԻԸ Գէս. ժա. 6. 7. 9.
ԻԹ Գէս. ԺԸ. 7. Ա Թես. գ. 14.

Անոնք իմ բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս պիտի չտան
Ու պիտի չապականեն, կ՚ըսէ Տէրը։

Գլ. ԿԶ

1 Փառաւոր Աստուծոյ ծառայութիւնը պիտի է որ ըլլայ խաղաղութեամբ և անկեղծութեամբ։ 5 Աստուած կը մերժէ իր խնդրողները՝ չհլնելով եկեղեցին զոհերուն զոհ ըլլալէ։ 10 ու անոր վրայ լալու բարիքները։ 15 Աստուծոյ անհատական դատաստանները չարերուն դէմ։ 19 Հեթանոսները սուրբ եկեղեցի մը պիտի ունենան։ 24 ու չարութեան դատապարտութիւնը պիտի սեանձեն։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Երկինքը իմ աթոռս է,
Ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է.
Ա՛ր ինչ տուն է որ դուն ինծի համար կը չինէք,
Ու ա՛ր ինչ տեղ է իմ հանգստութեանս համար։
2 Քանզի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս չինեց,
Ու ասոնց ամէնը եղան, կ՚ըսէ Տէրը։
Բայց ես ասոր պիտի նայիմ,
Ա՛յսինքն խոնարհին և կտրած հոգի ունեցողին
Ու իմ խօսքէս դողացողին։

3 Արջառ մորթողը մարդ սպանողի չափ է,
Գառնուկ զոհողը շուն մորթողի չափ,
Նուէր մատուցանողը խոզի արիւն հաղորդողի չափ,
Ծնդրուկ ծխողը *կուռք պաշտողի չափ.
Իրաց ընտրեցին անոնք իրենց ճամբաները,
Ու անոնց հոգիները իրենց գարշելիներէն կ՚ախորժին։
4 Ես ալ անոնց թշուառութիւնները պիտի ընտրեմ,
Ու իրենց վախցած բաները իրենց վրայ պիտի բերեմ.
Վասն զի կանչեցի ու պատասխան տուող չեղաւ,
Խօսեցայ ու մտիկ չըրին.
Հապա իմ աչքիս չարութիւն ըրին,
Ու իմ չհաւնածս ընտրեցին։

5 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք,
Դուք անոր խօսքէն դողացողներ.
Իմ անուանս համար ձեզ ատող,
Ու ձեզ անարգող ձեր եղբայրները ըսին,
Թող Տէրը փառաւորուի,
Որ ձեր ուրախութիւնը տեսնենք.
Բայց անոնք պիտի ամչնան։

6 Քաղաքէն ազազաձի ձայն՝ տաճարէն մէկ ձայն մը լսուի,
Տէրոջը ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պատիժ կը հատուցանէ։
7 Յաւ չծաւալած ծնաւ,
Յաւը չհասած արու զաւակ ծնաւ։
8 Ասանկ բան մը ո՞վ լսեց, ասանկ բաներ ո՞վ տեսաւ.
Մէկթէ երկիրը մէկ օրուա՞ն մէջ կը ծնանի,
Կամ մէկ ազգ մը մէկ անգամ՞ն ծնաւ.
Քանզի Սիոն ցաւ քաշածին պէս իր տղաքները ծնաւ։
9 Ես որ ծնանելու վայրկեանը կը բերեմ,
Ծնանիլ պիտի չտամ, կ՚ըսէ Տէրը.
Ես որ ծնանիլ կու տամ,
Արգելք պիտի դառնա՞մ, կ՚ըսէ քու Աստուածդ։
10 Երուսաղէմին հետ ուրախացէք ու անոր հետ ցնծացէք
Դուք ամէնդդ որ զանիկա կը սիրէք.
Մեծապէս ուրախացէք անոր հետ
Դուք ամէնդդ որ անոր համար սուգ կը բռնէք.
11 Վասն զի անոր մխիթարութեան տունկերէն պիտի ծծէք ու կշտանաք.
Վասն զի դուք պիտի դիք,
Ես անոր փառքին առատութիւնովը զուարճանաք։
12 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես *անոր վրայ խաղաղութիւնը գետի պէս՝
Ու ազգերուն փառքը յորդահոս հեղեղի պէս պիտի տարածեմ.
Եւ *պիտի դիէք, *դիրկի վրայ պիտի վերցուիք,
Ու ծնկներու վրայ պիտի գգուիք։
13 Ինչպէս որ մէկ մայր մը *իր տղան՝ կը մխիթարէ,
Ա՛յնպէս ալ ես ձեզ պիտի մխիթարեմ.
Ու երուսաղէմէն մխիթարութիւն պիտի գտնէք։
14 Եւ պիտի տեսնէք ու սրտերնիդ պիտի ուրախանայ,
Եւ *ձեր ոսկորները կանանչ խոտի պէս պիտի ծաղկին.
Ու Տէրոջը ձեռքը իր ծառաներուն վրայ՝
Եւ անոր բարկութիւնը թշնամիներուն վրայ պիտի յայտնուի։
15 *Քանզի ահա Տէրը կրակով կու գայ,
Ու անոր կառքերը մրրիկի պէս են,
Որ իր բարկութիւնը սրտմտութիւնով՝
Եւ իր սպառնալիքը կրակի բոցով *ի գործ դնէ։
16 Քանզի Տէրը կրակով ու Կր սրովը պիտի դատէ ամէն մարմինը.

Ու Տէրոջմէ ապաննուածները չառ պիտի ըլլան
17 Հողերնէք սրբոցները, և պարտէզներու միջ-
տեղը խրատի եւոև մատրաղները,
Ե՞ խաղ միս ու պիտի բաներ և մուկ ու-
տողները
Միասին բնաջինջ պիտի ըլլան, կ՚ըսէ Տէրը։
18 Բայց ես անոնց գործքերը ու խորհուրդները
գիտեմ։
Ե՞ պիտի ըլլայ որ բոլոր ազգերը ու լեզու-
ները պիտի ժողվեմ,
Եւ անոնք պիտի գան ու իմ փառքս տեսնեն։
19 Եւ անոնց միջը նշան պիտի դնեմ,
Ու անոնցմէ ազատուածները ազգերուն պի-
տի խրկեմ,
Աֆրիկէն դէպ ի Թարսիս, դէպ ի Փուղ և
Ղուդ՝ (աղեղնաւորները,)
Դէպ ի Թոբէլ ու Յաւան,
Այն հեռու կղզիները՝ որ իմ համբաւս չլսեցին
Եւ իմ փառքս չտեսան։
Ու իմ փառքս ազգերու միջ պիտի պատմեն։
20 Եւ անոնք՝ ձիերով ու կառքերով,
Դահաւորակներով, Լռիներով ու տաճիկ ուղ-
տերով՝
Զներ բոլոր եղբայրներդ ամէն ազգերէն
իմ սուրբ լեռս Երուսաղէմ
Տէրոջը ընծայ պիտի բերեն, կ՚ըսէ Տէրը,
ինչպէս որ խոյակիր որդիքը
Մաքուր ամանով Տէրոջը տունը ընծայ կը
բերեն։
21 Եւ անոնցմէ ալ պիտի առնեմ
Քահանաներ ու Ղեւտացիներ ըլլալու համար,
կ՚ըսէ Տէրը։
22 Քանի ինչպէս որ իմ ստեղծելու նոր երկինքս
Ու նոր երկիրս իմ առջեւս պիտի կենայ, կ՚ըսէ
Տէրը,
Այնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր անունը
պիտի կենայ։
23 Եւ պիտի ըլլայ որ նոր ամիսէ նոր ամիս
Ու շաբաթէ շաբաթ
Ամէն մարմին իմ առջեւս երկրպագութիւն
ընելու պիտի գայ, կ՚ըսէ Տէրը։
24 Եւ անոնք պիտի ելլեն
Ու ինծի մեղացող մարդոց դիերը պի-
տի տեսնեն։
Քանզի անոնց որդը պիտի չմեռնի,
Եւ անոնց կրակը պիտի չմարի,
Ու անոնք ամէն մարմնոյ զզուանք պիտի ըլլան։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Երեմիային ժամանակը 3 ա. կէսէմը։ 11 իր մօրը պաշտօնական անխրկութիւնը։ որոյ մէջ Նէհինի գաւազան մը ու եռացող կաթսայ մը կը տեսնէ։ 15 իր ձայնը պատգամը Յուդայի դէմ։ 17 Աստուած կը քաջալերէ զանիկա՝ խոստանալով որ անոր օգնական պիտի ըլլայ։

1 Բենիամինի երկիրը՝ Անաթովթի մէջ եղող
քահանաներէն Հղկիայի որդւոյն Երեմիային
2 խօսքերը. Որ անոր՝ Տէրոջը խօսքը եղաւ,
Յուդայի Յոսիայի որդւոյն Ամոնի օրերը՝
Յուդայի թագաւորին տասներեքերորդ
3 տարին. Նաև Յուդայի Յո-
գաւորին Յոսիայի որդւոյն Յոյակիմին օրերը՝
մինչեւ Յուդայի Յոսիայի որդւոյն
Սեդեկիայէն Մնասանեւորդ տարին վերջը՝
տմինչև Երուսաղէմի գերութիւնը՝ որ հինգե-
րորդ ամսուն միջ եղաւ։
4 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

5 Քեզ որովայնի միջ չառեղծած՝ գիտցայ,
Ու դուն ից ծնած արգանդէն չելած՝ քեզ
սրբեցի.
Քեզ ազգերուն մարգարէ կրի։
6 Ես ասացի՝ Ո՛հ, Տէր Իհովայ, ահա ես խօսիլ չեմ գիտեր,
Վասն զի ես մանուկ եմ.
7 Բայց Տէրը ինծի ըսաւ,
Մի ըսեր թէ կես մանուկ եմ.
Վասն զի ուր որ քեզ խրկեմ՝ պիտի երթաս,
Ու ինչ որ քեզի պատուիրեմ՝ պիտի խօսիս։
8 Անոնց երեսէն մի վախնար.
Քանզի ես քեզի հետ եմ
Քեզ ազատելու համար, կ՚ըսէ Տէրը։
9 Եւ Տէրը իր ձեռքը երկնցուց ու իմ բե-
րանս դպաւ.
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Ահա իմ խօսքերս քու բերանդ դրի։

ա Գէ. կե. 3. 4։
բ Մաղ. ա. 11։
գ Հագէ. ժե. 16։
դ Եզ. ժ՚Ց. 6. Գէ.
կա. 6. ա Գէտ. բ.
9. Յայտ. ա. 6։
ե Գէ. կե. 17. զ Գէտ.
գ. 13. Յայտ. իա. 11։
է Յոզ. ժգ. 16։
ը Ելս. կե. 2։
թ Ամո. ե. 8։
ժ Ելս. ժ՚Ց. 6. Գէ.
կա. 6. ա Գէտ. բ.
9. Յայտ. ա. 6։
ի Գէ. կե. 17. ր Գէտ.
ա. 18։ Յայտ. իա. 11։
լ Յոզ. կե. 2։
խ Ամո. ի. 43. 45. 47։
ծ Գէ. կե. 3։
կ Գէ. ի՚Ց. 5։
հ Մաղ. ա. 11։
ձ Ելս. ի՚Ց. 16։
ղ Գէ. ի՚Ց. 2։
մ Գէ. ծբ. 18. 19։
յ Գէ. ի՚Ց. 5։
ն Գէ. ի՚Ց. 2։
շ Ելս. իթ. 1. 5։
ո Ելս. ի՚Ց. 12. 17։
չ Դան. ա. 15. 41։
պ Գէտ. ա. 15. 16։
ջ Ելս. ի՚Ց. 13. 14։
ռ Ելս. գ. 10. ը. 18. 30. ե. 3։
ս Գէ. ծբ. 18. 19։
վ Թագ. իբ. 30. 38։
տ Ամոս. իբ. 20։
ր Եզեկ. բ. 6. գ. 9։
ց Հագ. 17։
ւ Ելս. գ. 13. բ Օր. բ. 6. 8. Եզեկ. ա. 5. Գէ. ժե. 20։
փ Գոբ. իգ. 17. Երե. ժգ. 6։
ք Ես. գ. 7։
օ Ես. ծա. 16. Գէ. ե. 14։
ֆ Ես. ծա. 16. Գէ. ե. 14։

10 Ինձի՛ ես այսօր քեզ ազգերուն վրայ
եւ թագաւորութիւններուն վրայ կայնեցուցի,
որ հիւսես ու փլցնես և կործանիս ու աւերես,
նա՛ չհնես ու անկես։

11 եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
ՈվՂ երեմիա, ի՞նչ կը տեսնես։
Ու ես ըսի, Նշենիի գաւազան մը կը տեսնեմ։
12 Անտառները Տէրը ինծի ըսաւ, Ուղի՛կ տեսար.
վասն զի ես իմ խօսքս համար զանիկա կա-
տարեմ։ °պիտի արտարամ։՚

13 եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի
եղաւ՝ ըսելով, ի՞նչ կը տեսնես։
Ու ես ըսի, Հնացող կաճայ մը կը տեսնեմ՝
որ անոր երեսը դէպ ի հիւսիս է։

14 եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Չարիքը հիւսիսէն պիտի բորբոքի
երկրին բոլոր բնակացը վրայ։
15 Քանզի ահա ես Հիւսիսի թագաւորութիւն-
ներուն
բոլոր ազգատոհմները պիտի կանչեմ, կ՚ըսէ
Տէրը,
Ու պիտի գան, և ՚ամէն մէկը իր աթոռը
Երուսաղէմի դռներուն առջեւ՝
եւ անոր չրիսկակ պարիսպներուն վրայ
Ու Բուգայի բոլոր քաղաքներուն վրայ պիտի
դնեն։
16 եւ պիտի խօսիմ անոնց իմ դատաստաններս,
Անոնց բոլոր չարութիւններուն համար.
՚վասն զի անոնք զիս թողուցին,
եւ ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին,
Ու իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագու-
թիւն ըրին։

17 Որովհետեւ դուն չզո՛ւդ մէջդ գօտի ու ելլէր,
եւ քեզի բոլոր հրամայածս անոնց ըսէ,
Վանոնց երեսէն մի՛ վհատիր,
Զըլլայ որ քեզ անոնց առջեւը ամչցնեմ։
18 եւ ես ահա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝
Ամրոյն Բուգայի թագաւորներուն, անոր
իշխաններուն,
Անոր քահանաներուն և երկրին ժողովրդին՝
Վամուր քաղաքի պէս ու երկաթէ սիւնի պէս
Ու պղնձէ պարիսպներու պէս գրի։
19 եւ անոնք քեզի հետ պիտի պատերազմին,
Բայց պիտի չկրնան քեզ յաղթել.
՚վասն զի ես քեզի հետ եմ
Քեզ ազատելու համար, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ· Բ

1 Աստուած իր ազգի բարեբաղձութիւնները յիշեցնել կը վեհի

Հերձից հետ իրենց անհնազի ապստամբութիւնը համար։ 3 Ո-
րոնք ծանոթ չէին· 14 կը յաջողին թէ իրենք են իրենց Թա-
գաւորութիւնները պահանջը։ 20 Բուգայի մեղքերը։ 31
Անոր յոյսը պահպ կ՚ելլէ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Գնա ու Երուսաղէմի ականջներուն կանչէ ու
ըսէ,
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
-Ննապատիղ մէջ ան չցանուած երկիրը
իմ եւսէէս եկած առենդ՝
Քու ՚մանկութեանդ բաղդերուն՝
Քու հարսնութեանդ սէրը քեզի համար յիշեցի։
3 ՚Իսրայէլ Տէրոջը սուրբ էր,
՚Անոր արմտեացը երախայրին էր.
՚Ամէն անոնք որ զանիկա կ՚ուտէին՝ յանցաւոր
կ՚ըլլային.
Անոնց վրայ չարիք կը հասնէր, կ՚ըսէ Տէրը։
4 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ով Յակոբի տունը,
Ու իսրայէլի տանը բոլոր ազգատոհմները.
5 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
՚Ձեր հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն գտան իմ
վրաս,
Որ ինծմէ հեռացան,
՚Եւ ունայնութեան հետեւ երթալով՝ ունայն
եղան.
6 Ու չըսին թէ Ո՞ր է Տէրը՝
Որ ՚մեզ եգիպտոսի երկրէն հանեց.
Որ մեզ ՚անապատին պտրացուց,
Անցքութեան և փոսերու երկրէն,
Ջրաչիսկան և մահուան տաւարի երկրէն,
Անանկ երկրէ մը՝ ուրկից ոք մարդ չէր անց-
ներ,
Ու հոն մարդ չէր բնակեր։
7 եւ ձեզ ՚բարեբեր երկիր մը բերի,
Որ անոր պտուղը եւ բարիքը ուտէք.
եւ դուք մտաք ու իմ երկիրս անմաքուր
ըրիք,
եւ իմ ժառանգութիւնս պղծեցիք։
8 Քահանաները չըսին թէ Տէրը Ո՞ր է,
Ու օրինաց վարդապետները զիս չճանչցան,
եւ հովիւները ինծմէ ապստամբեցան.
՚Ու մարգարէները Բահաղով մարգարէութիւն
ըրին,
եւ ՚անօգուտ բաներու հետեւ գացին։
9 Անոր համար ՚ձեզի հետ տակաւին պիտի վէ-
ճիմ, կ՚ըսէ Տէրը,
Ու ՚ձեր որդւոցը որդիներուն հետ պիտի վէ-
ճիմ։
10 վասն զի կիսացուց կղզիները անցէք ու նա-
յեցէք.

Կեդ· ԺԲ· 5· 6·
Գ Ծաղ· ա· 18· Ծագա-
ժգ· 4·
Դ Գղ· Ժ· 7· ը Կար·
ժ· 4· 5·
ե Եբէ· կը հակիմ։
զ Եզեկ· ժա· 3· 7·
Իգ· 3·
է Գղ· գ· 6· գ· 1·
ը Գղ· ե· 15· գ· 22·
ժ· 22· իե· 9·

Իմա· ժգ· 4·
թ Ը Օր· ը· 13· ը Օր· ը· 10·
ի Թա· ժգ· 28· ժգ·
7· 8· ը Օր· ը· 7·
8· 9·
ժ Ղե· ժգ· 25· 27·
28· Թա· իե· 35·
54· Ել· կը· 38·
59· Ծղ· 38· Գղ·

Գ· 1· ժգ· 18·
ժ Մղ· ը· 6· 7·
Համ· ը· 20·
ի Գղ· իգ· 13·
Ամ· ը· 13·
ի Ամր· ը· 11· Ամր· ը·
18·
ի Եզեկ· ի· 35· 36·
Միք· գ· 2·
ի Եղ· ի· 5· Ղե· ի·5·

Եւ կեդաք հոգիք խրկեցէք ու աղէկ հասկըցէք ,
եւ տեսէք թէ այսպէս բան մը եղե՞ր է ։
11 Մէյմէկ մէկ ազգ մը իր աստուածները փոխե՞ց ,
Թէեւ անոնք Աստուած չեն ։
Բայց իմ ժողովուրդս իր փառքը
Անօգուտ բանի հետ փոխեց ։
12 Ով երկինք , սոսո վրայ զարմացէք ։
Ապշեցէք ու խիստ սոսկացէք , կ՚ըսէ Տէրը ։
13 Վասն զի իմ ժողովուրդս երկու չարութիւն
գործեց ,
Զիս՝ կենդանի ջուրին աղբիւրը թողուցին ,
Եւ իրենց գուբեր փորեցին ,
Ցամաքած գուբեր՝ որ չեն կրնար ջուր պահել ։
14 Միթէ իսրայէլ ծառայ է ,
կամ ծնած տուն՝ գաւակ է ։
Ինչո՞ւ համար յափշտակութեան մատնուեցաւ ։
15 Անոր վրայ առիւծի կորիւնները գոչեցին
Ու ձայներնին հանեցին ,
Եւ անոր երկիրը աւերակ ըրին ։
Անոր քաղաքները այրեցան , անբնակ եղան ։
16 Մեմփացւոց ու Տաֆնացւոց տղաքները ան-
գամ
Քու գլխուդ գագաթը կատղեցուին ։
17 Չէ՞ որ ասիկ դուն քու վրադ բերիր
Քու Տէր Աստուածդ ձգելով ,
Երբոր հանիկա ճամբուն մէջ քեզի առաջնոր-
դութիւն կ՚ընէր ։
18 Եւ հիմա դուն Եգիպտացւոց ճամբան ի՞նչ
բան ունես ,
Որ Սիհորի ջուրը խմելու կ՚երթաս ։
կամ Ասորւոցաստի ճամբան ի՞նչ բան ունես ,
Որ Գետին ջուրը խմելու կ՚երթաս ։
19 Քու կ՚զարնէիքդ քեզ պիտի խրատէ ,
Ու քու անհաւատութիւններդ քեզ պիտի
յանդիմանեն ։
Այդ դիտցիր ու տես թէ դէշ ու դառն բան
մին է ,
Որ քու Տէր Աստուածդ կը թողուս ,
Եւ քու վրադ իմ վախս չկայ ,
կ՚ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը ։
20 Վասն զի քու լուծդ յառնեցայ , †կտրեցի ,
Քու կապանքներդ փրցուցի ,
Ու դուն ըսիր , Օրինազանց չեմ ըլլար ։
Մանաւանդ՝ ամէն բարձր բլուրի վրայ
Եւ ամէն կանանչ ծառի տակ
Պոռնկացար՝ պառնկութիւն ըրիր ։
21 Ու ես քեզ բնաւ որթ

Ո՞ր բոլորովին հաւատացած սերմ տնկեր էի ,
Եւ դուն ի՞նչպէս պոյներնի որթի անպիտան
ճիւղերու պէս եղար ինծի ։
22 Թէ որ †որսակով լուացուիս
Ու շատ օճառ ալ գործածես ,
Քու անօրէնութիւնդ առջեւս բիծի պէս կը
մնայ ,
կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
23 Ի՞նչպէս կրնաս ըսել ,
Ես չպղծուեցայ ,
Բահաղին ետեւէն չգացի ։
Հովիտին մէջ քու ճամբադ նայէ ,
Ինչ գործած գիտցիր ,
Ով խոտորնակ ճամփաներ պտրտող արագընթաց
մատիկ ուղտ ։
24 Անապատը սովորած վայրենի էշը՝
Որ իր հոգւոյն ցանկութեամբ օդը կը ծծէ ,
Իր ցանկութենէն ով կրնայ եւս դարձնել ։
Ջանիկա ամէն փնտռողները չեն յոգնիր ,
Անոր իր ամսուն մէջ կը գտնեն ։
25 Ոտքդ մերկութենէ՝ ու կոկորդդ ծարաւէն
եւս պահէ ։
Բայց †դուն ըսիր , ‡Անհարելի է ,՝ չըլլար ։
Վասն զի †օտարները սիրեր եմ ,
Ու անոնց ետեւէն պիտի երթամ ։

26 Ինչպէս որ գողը բռնուած ատեներ կ՚ամչնայ ,
Անոնկ ալ պիտի ամչնան իսրայէլի տունը՝
իրենց , իրենց թագաւորները -- իշխանները
Եւ քահանաները ու մարգարէները ։
27 Որոնք փայտին կ՚ըսեն , Դուն իմ հայրս ես ,
Ու քարին՝ Դուն զիս ծնար ։
Քանզի ինծի կռնակ դարձուցին և չէ թէ երես ։
Բայց †իրենց ձախորդութեան ժամանակը կը-
սեն ,
Ելիր ու մեզ ազատէ ։
28 Եւ †ո՞ր են քու աստուածներդ՝ որոնք քեզի
չկենային ։
Թէ որ քու ձախորդութեանդ ժամանակը
†քեզ կրնան ազատել՝ թող ելլեն ։
Վասն զի †քու աստուածներդ , ով Յուդա ,
Քու քաղաքներուդ թիւին չափ եղան ։
29 †Ինչո՞ւ համար ինծի հետ կը վիճիք ,
Դուք ամէնդ ինծմէ ապստամբեցաք , կ՚ըսէ
Տէրը ։
30 †Զաւակ սեղը ձեր տղաքը ծեծելի ։
Անոնք խրատ չառին ։
†Ձեր սուրը ապականաւար առիւծի պէս

ג Մէյ ։ գ ։ 5 ։
ד Սպ ։ Տմէ ։ 4 ։ Եա ։
լե ։ 19 ։ Գե ։ ժգ ։ 20 ։
ה Սպ ։ Ղչ ։ 20 ։ Ազ ։
ամ ։ ա ։ 23 ։
ו Հմ ։ 8 ։
ז Եօ ։ ա ։ 2 ։ Գե ։ գ ։
19 ։
ח Սպ ։ լգ ։ 9 ։ Գե ։
ժե ։ 13 ։ ժը ։ 14 ։
Ցօվ ։ գ ։ 14 ։
ט Տե՛ս Եզ ։ գ ։ 33 ։
י Եչ ։ ըԹագ՛ն
ու ըսին ։ Դառա-
պեալ եմ ըզմե՛ն
ոչ ։
כ Եօ ։ ա ։ 7 ։ Գե ։ գ ։
7 ։
ל Գե ։ խգ ։ 7 ։ 8 ։ 9 ։
מ Գե ։ գ ։ 18 ։
נ Ը Օր ։ ժբ ։ 10 ։
ես ։ Եօ ։ լ ։ 2 ։
ս Ցօ ։ ժգ ։ 3 ։
ע Եզ ։ գ ։ 9 ։ Ովբ ։
ե ։ 2 ։ 3 ։ Եօ ։
լ ։ 3 ։
פ Գե ։ լ ։ 31 ։
צ Ցօ ։ լԹ ։ 3 ։ Եա ։
Գե ։ ժգ ։ 6 ։
ק Եչ ։ Ցօ՛ւ չկայ ։
Եզ ։ Ցօ՛ւ չկայ ։
ր Գե ։ ժբ ։ 12 ։
ש Եչ ։ Ցօ՛ւ չկայ ։
Գե ։ գ ։ 13 ։
ת Ը Օր ։ լբ ։ 16 ։ Գե ։
գ ։ 13 ։
† կամ կաթիցիր ։ քու
կանէիդ փեցուցիր
ու ըսիր ։ Դառա-
պեալ եմ ըզմե՛ն
ոչ ։
‡ Ցօ ։ ԹԹ ։ 30 ։
+ Ը Օր ։ լբ ։ 24 ։ Ցօ ։
ժգ ։ 17 ։ Ովբ ։ ժգ ։
12 ։
† Ելք ։ ժ ։ 17 ։ Ես ։
ա ։ 2 ։ 3 ։ Եօ ։
լ ։ 1 ։ Եա ։ գ ։ 21 ։
Մաս ։ խա ։ 33 ։
Մար ։ ժա ։ 11 ։ Դան ։
ի ։ 8 ։
= Ը Օր ։ լբ ։ 32 ։ Եօ ։
ա ։ 21 ։ ե ։ 4 ։
‡ Ցօ ։ ԹԹ ։ 30 ։
+ Ը Օր ։ լբ ։ 24 ։ Ցօ ։
ժգ ։ 17 ։ Ովբ ։ ժգ ։
12 ։
† Ելք ։ ժ ։ 17 ։ Ես ։
ա ։ 2 ։ 3 ։ Եօ ։
լ ։ 3 ։
Ա՛ռակ ։ ը ։ 13 ։
ֆ Գե ։ ե ։ 31 ։
Ցօ ։ լԹ ։ 3 ։ Եա ։
Գե ։ ժգ ։ 6 ։
Եչ ։ Ցօ՛ւ չկայ ։
Եզ ։ Ցօ՛ւ չկայ ։
Ը Օր ։ լբ ։ 37 ։ Դառ-
ժ ։ 14 ։
ֆ Ես ։ խե ։ 30 ։
ֆ Գե ։ ժա ։ 13 ։
ֆ Ամ ։ 5 ։ Ի ։ 13 ։
Գե ։ ե ։ 2 ։
ֆ Ի՛նչ ։ ըզ ։ 16 ։ Նե-
եմ ։ Ի ։ 26 ։ Մաս ։
խգ ։ 29 ։ Եա ։ Գոր ։
ե ։ 33 ։ Ես ։ գ ։
13 ։

Զեր մարգարէները կեղծաւ ։
31 Ով ազգ , Տէրոջը խօսքին նայեցէք ։
Միթէ ես անապատ եղայ Իսրայէլին ,
կամ մեղ երկիր մը ։
Իմ ժողովուրդս ինչո՞ւ կ՚ըսեն ,
«Մենք ինքնագլուխ կը պտրտինք ,
Ի՛լ չենք ալ գիդի դալ ։
32 Միթէ կոյսը իր զարդերը՝
կամ հարսը իր գօտին կը մոռնայ ։
Բայց իմ ժողովուրդս անթիւ օրեր իս մոռցաւ ։
33 Սէր փնտռելու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ
ազէկ կը ցուցընես ,
Անանկ որ քու ճամբաներդ չար կիներուն
ալ սորվեցուցիր ։
34 Նաև քու քղանցքներուդ վրայ
Անմեղ ազքատաց հոգիներուն արիւնները
գտնուեցաւ ։
Զանոնք դադաւոր տեղուանք չգտայ ,
Հապա ասս ամէն բաներուն վրայ ։
35 Բայց դուն կ՚ըսես Թէ Անմեղ ըլլալուս համար՝
Անոր բարկութիւնը անշուշտ ինծմէ պիտի
դառնայ ։
Ահա ինս քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝
Չես մեղք չգործեցի՛ ըսելուդ համար ։
36 Ինչո՞ւ ճամբադ փոխելով այնչափ կը թափա-
ռիս ։
Դուն Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս ,
Ինչպէս որ Ասորեստանէն ամչցար ։
37 Դուն ասկէ ալ պիտի ելլես՝
Ձեռքերդ գլխուդ վրայ դրած ։
Քանզի Տէրը քու յոյսերդ մերժեց ,
Ու անոնցմով յաջողութիւն պիտի չունենաս ։

ԳԼ · Գ

1 Ասածով մեծ զգոյշութիւնը՝ Քաւչարի գործքի պատկեր-
ներուն համեմատ եղած առնչութ · 6 Քաւչան Իսրայէլին ան-
լի չար կ՚ընէլուց · 12 Ան Եփրեմացիներէն խնամատարներ գեղ ի՛ա
պաշխարհաբարեան · 20 Իսրայէլ յանդիմանելով ու Աստուած
մի կանչելով՝ իր մեղքերը կը խոստովանի ։

1 Կ՚ըսեն Թէ մէկ մարդ մը Թէ որ իր կնիկը
արձակէ ,
Եւ անիկա անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ
երիկ մը առնէ ,
Միթէ մէկ յոյն ալ անի կնկանը կը դառնայ ։
Մի՞ն երկիրը բոլորովին չի՞պղծուիր ։
Բայց դուն ինձմէ չատ հեռանիներու հետ չէ-
նոթիւն ըրիր ,
Դարձի եկած գարձիր , կ՚ըսէ Տէրը ։
2 Աչքերդ երկնքին վերցուր ու նայէ ,
Ո՞ր պոռնկութիւն չըրիր ։
Դուն անոնց համար ճամբաներուն վրայ նըս-
տար
Անապատի Արաբացիին պէս ,
Եւ քու պոռնկութիւններդով ու չարութիւ-
նովդ երկիրը պղծեցիր ։
3 Ուստի հաձրևները խափանեցան ,
Ու վերջի անձրևը չեղաւ ։
Սակայն Ի՛նչ ճակատ պոռնիկի հարսի պէս
եղաւ ,
Ամօթը մէկդի ձգեցիր ։
4 Միթէ ասկէ ետքը ինծի պիտի չաղաղակե՞ս
ըսելով ,
Ով Հայր իմ , դուն ես ինծի մանկութեանս
առաջնորդը ։
5 Միթէ յաւիտեան պիտի բարկանա՞յ ,
կամ Ի՛նչ-որ-ինչ-ը միչև պիտի պահէ՞ ։
Ահա դուն ես խօսեցար ,
Եւ քու կարողութեանդ չափ չարութիւն դոր-
ծեցիր ։
6 Ու Յոսիա Թագաւորին օրերը Տէրը ինծի
ըսաւ ,
Պատասխ Իսրայէլին բրածը տեսա՞ր ։
Միեկատ Հաձէն բարձր լեռան վրայ
Ու ամէն կանանչ ծառի տակ գնաց ,
Եւ հոն չնութիւն բրաւ ։
7 Ու անիկա ատ ամէն բաները ընելէն ետքը՝
Ըսի , ինծի դարձիր , բայց անիկա չդարձաւ ։
Եւ անոր ուխտադրուժ Քոյրը Յուդա տե-
սաւ ։
8 Ու երբոր Տպատասխ Իսրայէլին չնութիւն
ընելուն պատճառաւ՝
Զանիկա արձակեցի և արձակման թուղթը
անոր տուի ,
Տեսայ որ Հանոր ուխտադրուժ քոյրը Յուդա
չվախցաւ ,
Հապա գնաց ինքն ալ չնութիւն բրաւ ։
9 Ու եղաւ որ անիկա իր չնութեան լրբութիւ-
նովը Երկիրը պղծեց ,
Քանզի քարի ու փայտի հետ չնութիւն բրաւ ։
10 Ա՛յսու ամենայնիւ անոր ուխտադրուժ քոյրը
Յուդան ալ
Բոլոր սրտովը ինծի չդարձաւ ,
Հապա ստութեամբ դարձաւ , կ՚ըսէ Տէրը ։
11 Ու Տէրը ինծի ըսաւ ,
Աստուխտ Իսրայէլը ուխտադրուժ Յուդային
աւելի զինքը արդարացուց ։
12 Դնա ատ խօսքերը դէպ ի հիւսիս կանչելով
ըսէ ,

Ժգ · 24 · 25 ։
ե Գղ · բ · 7 · Հմր · 9 ։
զ Ղա · իգ · 19 · բՕր · իբ · 23 · 24 · Գղ · ի · 12 · Ժգ · 4 ։
է Գղ · ե · 3 · գ · 15 · բ · 12 · Եզկ · գ · 7 · Սաղ · գ · 5 ։
ը Գղ · բ · 2 · Ածմ · բ · 15 ։
թ Սապ · հե · 7 · ևս · Ամ · 9 · Ես · ծե · 16 · Հմր · 12 ։
ժ Հմր · 11 · 14 · Գղ · ե · 24 ։
ի Գղ · բ · 20 ։
ժա Ե գ Թագ · Ժե · 33 · Եզկ · ե · 25 ։
ժբ Եզկ · իգ · 9 ։

ժգ Թագ · Ժե · 6 · 18 ։
ժդ Եզկ · իգ · 11 · ևս ։
ժե Գղ · բ · 7 · Հմր · 8 ։
ժզ Եզկ · Ժզ · 51 · իգ · 11 ։
ժէ Թագ · Ժե · 6 ։

Ա Հմր · ե ։
բ Սապ · Ժբ · 4 ։
գ Ե Օր · իբ · 15 ։
դ Սապ · Ամ · 21 · Գղ · Ժգ · 25 · Ածմ · ե · 14 ։
ե Սապ · Ամ · 38 · Գղ · Ժբ · 4 ։
զ Հմր · 23 · 29 ։
է Հմր · 9 ։

ը Ածաղ · իբ · 13 · ա · Ծածկ · ա · 8 · 10 ։
թ Հմր · 18 · Գղ · լա · 23 · Ածմ · ե · 13 · Ժբ · 1 · 2 ։
ժ Ես · լ · 31 · Գղ · լե · 7 · ը Ե Մն · իբ · 16 · 20 · 21 ։
ի Ե Թագ · Ժգ · 19 ։

ա Ե Օր · իգ · 4 ։
բ Գղ · բ · 7 ։
գ Գղ · բ · 20 · Եզկ · իբ · 23 · 24 · Գղ · ի · 12 · Ժգ · 4 ։
դ Գղ · ե · 3 · գ · 15 · բ · 12 · Եզկ · գ · 7 · Սաղ · գ · 5 ։
ե Տես բ Օր · Ժբ · 2 · Գղ · բ · 20 ։
զ Ես · իբ · 14 · Ածաղ · իգ · 23 · Եզկ ·

Դարձիր, ով ապստամբ Իսրայէլ, կ՚ըսէ Տէրը,
իմ բարկութիւնս ձէր վրայ չեմ թափեր.
քանզի ես ողորմած եմ, կ՚ըսէ Տէրը,
յաւիտեան ոխ չեմ պահեր.
13 Միայն թէ քու անօրէնութիւնդ ճանչցիր,
որ քու Տէր Աստուծմդդապստամբեցար,
եւ ամէն կանաչ ծառի տակ
քու ճամբաներդ օտարներուն տարածեցիր.
Ու իմ ձայնիս չհնազանդեցաք, կ՚ըսէ
Տէրը։
14 Դարձէք, ով ապստամբ որդիք, կ՚ըսէ Տէրը,
քանզի ես ձեզ ամուսնացի,
բայց ձեզ պիտի առնեմ մէկ քաղաքէ մէկ
հոգի,
Ու մէկ ազգատոհմէ երկու հոգի,
Ու ձեզ Սիոն պիտի բերեմ.
15 եւ ձեզի իմ սրտիս յարմար հովիւներ պիտի
տամ,
Ու ձեզ գիտութեամբ եւ հանճարով պիտի
հոգան։
16 Ու երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ շատ
նաք ու աճիք, կ՚ըսէ Տէրը,
Մէյմըն ալ Տէրոջը ուխտին տապանակը պի
տի չըսեն.
եւ անոնք ալ զայն միտքը պիտի չդայ,
Ու զանոնք պիտի չյիշեն,
եւ նոյնպէս պիտի չըլլան.
Ու ան ալ մէյմըն ալ պիտի չըլլայ։
17 Ատենը երուսաղէմը Տէրոջը աթոռը պիտի
անուանեն,
եւ ամէն ազգերը հոն Տէրոջը անունը հա
մար երուսաղէմ պիտի ժողովեն.
եւ մէյմըն ալ իրենց չար սրտին կամակորու
թեանը ետեւէն պիտի չերթան։
18 Ան օրերը Յուդայի տունը
Իսրայէլի տանը հետ պիտի երթայ,
Ու իրենք միասին հիւսիսի երկրէն
Անոնց հայրերուն ժառանգութիւն տուած
երկիրը պիտի գան։
19 Բայց ես ըսի, Քեզ ինչպէս որդւոց մէջ դնեմ,
եւ քեզի ցանկալի երկիրը
Ազգաց խոստ դեղցիկ ժառանգութիւնը տամ։
Ու ըսի, Ինծի Հայր իմ պիտի ազապակես,
եւ ինձմէ հետեւելէն ետ պիտի չդառնաս։
20 Իսրայէլի տունը, ով Իսրայէլի տունը,
Ինչպէս որ մէկ կնոջ մը իր երկանը անհաւա
տարիմ կ՚ըլլայ,
Այնպէս ալ դուք ինծի անհաւատարիմ ե
ղաք, կ՚ըսէ Տէրը։
21 Բլուրներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ,
Իսրայէլի որդւոցը ապաչօքին — լացի ձայնը.
Վասն զի անոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին,
Իրենց Տէր Աստուածը մոռցան։
22 Ով ապստամբ որդիք, դարձէք,
Ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ։
Ահա մենք քեզի կու գանք,
քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես։
23 Բլուրներուն
ու լերանց բազմութեանը յոյսը պարապ
բան է.
Հարկաւ Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր
Աստուծմէն է։
24 Վասն զի մեր մանկութենէն ի վեր մեր հայ
րերուն վաստակը
Անոնց հօտերը եւ արջառները,
Անոնց տղաքներն ու աղջիկները ամէնը
կերաւ։
25 Մեր ամօթով կը պառկինք,
Ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ.
Վասն զի մեր մանկութենէն մինչեւ այս օր
թէ մենք եւ թէ մեր հայրերը
Մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեզ զրծելցինք,
Ու մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին հնազան
դութիւն չըրինք։

Գ. Դ

1 Աստուած իր խոստումներուն կը կատարէ Իսրայէլը։ 3 կը յորդո
րի Աստուած ոչ ապաշխարէ։ 4 իրմէ կը երթի գոռալու
առնելուդ։ 19 Աստուծոյ ինքնախոհութեան վերայ տալի
ար մը։

1 Թէ որ գառնայ, ով Իսրայէլ, կ՚ըսէ Տէրը,
Ինծի պիտի գառնայ.
Ու թէ որ քու պղծութիւններդ իմ առջեւէս
վերցնես,
Ալ թափառական պիտի չըլլաս։
2 Եւ ճշմարտութեամբ, իրաւամբ ու արդա
րութեամբ
Երդուում պիտի ընես թէ Տէրը կենդանի է.
Եւ ազգերը անով պիտի օրհնուին,
Ու անով պիտի պարծին։
3 Վասն զի Տէրը Աստուծոյն ու երուսաղէմի մար
դոց այսպէս կ՚ըսէ.
Ձմեռնաւած երկիրները հերկեցէք ձեզի,
Ու փուշերու մէջ մի ցանէք։
4 Ով Աստուծոյ մարդիկ ու երուսաղէմի բնա
կիչներ,
Տէրոջը թլփատեցէք,

ե 11։
ը Ես։ ժե։ 9։
թ Ես։ ժե։ 13։
ժ Ես։ ժե։ 15։
ի Ես։ ժե։ 8։
լ Ես։ ժե։ 9։
խ Ես։ ժե։ 13։
ծ Ես։ ժե։ 8։
կ Ես։ ժե։ 9։
հ Ես։ ժե։ 16։
ձ Ես։ ժե։ 9։
ղ Ես։ ժե։ 13։
մ Ես։ ժե։ 9։
յ Ես։ ժե։ 16։
ն Ես։ ժե։ 9։
շ Ես։ ժե։ 16։
ո Ես։ ժե։ 9։
չ Ես։ ժե։ 16։
պ Ես։ ժե։ 9։
ջ Ես։ ժե։ 16։
ռ Ես։ ժե։ 9։
ս Ես։ ժե։ 16։
վ Ես։ ժե։ 9։
տ Ես։ ժե։ 16։
ր Ես։ ժե։ 9։
ց Ես։ ժե։ 16։
ւ Ես։ ժե։ 9։
փ Ես։ ժե։ 16։
ք Ես։ ժե։ 9։
օ Ես։ ժե։ 16։
ֆ Ես։ ժե։ 9։
ա Ես։ ժե։ 16։
բ Ես։ ժե։ 9։
գ Ես։ ժե։ 16։
դ Ես։ ժե։ 9։
ե Ես։ ժե։ 16։
զ Ես։ ժե։ 9։
է Ես։ ժե։ 16։
ը Ես։ ժե։ 9։
թ Ես։ ժե։ 16։
ժ Ես։ ժե։ 9։
ի Ես։ ժե։ 16։
լ Ես։ ժե։ 9։
խ Ես։ ժե։ 16։
ծ Ես։ ժե։ 9։
կ Ես։ ժե։ 16։
հ Ես։ ժե։ 9։
ձ Ես։ ժե։ 16։
ղ Ես։ ժե։ 9։
մ Ես։ ժե։ 16։
յ Ես։ ժե։ 9։
ն Ես։ ժե։ 16։
շ Ես։ ժե։ 9։
ո Ես։ ժե։ 16։
չ Ես։ ժե։ 9։
պ Ես։ ժե։ 16։
ջ Ես։ ժե։ 9։
ռ Ես։ ժե։ 16։
ս Ես։ ժե։ 9։
վ Ես։ ժե։ 16։
տ Ես։ ժե։ 9։
ր Ես։ ժե։ 16։
ց Ես։ ժե։ 9։
ւ Ես։ ժե։ 16։
փ Ես։ ժե։ 9։
ք Ես։ ժե։ 16։
օ Ես։ ժե։ 9։
ֆ Ես։ ժե։ 16։

Եւ ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք,
Որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար
գործքերուն համար
Կրակի պէս ᵒբորբոքի ու այրէ, և մարող մը
չըլլայ։
5 Յուդայի մէջ պատմեցէք,
Ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք ու ըսէք,
Երկրի վրայ փող հնչեցուցէք,
Բարձրաձայն աղաղակեցէք ու ըսէք,
ᵖԺողովեցէք ու պարսպաւոր քաղաքները
մտնենք։
6 Դէպ ի Սիւն գոչ վերցուցէք,
Քաշուեցէք, մի կայնէք.
Վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի
բերեմ հիւսիսէն։
7 ᵍԱրիւծը իր †օրջէն ելաւ,
Եւ հագցնողը չարգոզը իր տեղէն ելաւ՝ ճամ-
բայ ինկաւ,
ʰՈր քու երկիրդ աւերակ ընէ.
Քաղաքներդ պիտի փլչին,
Ու ⁱանոնց դէմ բնակիչ պիտի չգտնուի։
8 Ասոր համար ʲքուրձեր հագէք
Եւ սուգ ընելով ողբացէք,
Վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզ-
մէ չդարձաւ։
9 Ու պիտի ըլլայ ան օրը, կ'ըսէ Տէրը,
Որ խոգաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիր-
տը պիտի հատնի.
Եւ քահանաները պիտի ապշին,
Ու մարգարէները պիտի հիանան։
10 Ան ատներ ըսի,
Ալաղ, ով Տէր Եհովայ,
Ցիրաւի գուն ասոր ժողովուրդը ու Երուսա-
ղէմը խաբելով խաբեցիր՝ ᵏըսելով,
Չեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ.
Եւ հիմա սուրը մինչև անդր հոգին հասաւ։
11 Ատենը սա ժողովուրդին ու Երուսաղէ-
մին պիտի բսուի,
ˡԿլորզ հով մը անապատին բլուրներէն կը փչէ
իմ ժողովուրդիս աղկնիկը ճամբուն մէջ՝
Չէ թէ հռատլու համար, ոչ ալ մաքրելու համար։
12 Ասկէ ատտիկ հով մը պիտի գայ ինծի.
Հիմա հիս ալ անոնց հետ դատաստաններով
պիտի խօսիմ։
13 Ահա ամպիս ամպերու պէս պիտի ելլէ,
Եւ ᵐանոր կառքերը մրրիկի պէս.
ⁿԱնոր ձիերը արծիւներէն արագընթաց են.
Վա՛յ մեզի՝ որ կ'աւրուինք։
14 Ով Երուսաղէմ, ᵒսիրտդ չարութենէ լուա,

Որպէս զի փրկութիւն գտնես.
Քու չար խորհուրդներդ մինչև ե՞րբ սրտիդ
մէջը պիտի ᵖնան։
15 Վասն զի ձայն մը ᵍդանէն լուր կը բերէ,
Ու եփրեմի լեռնէն թշուառութիւն ըսել կու
տայ։
16 Ազգերուն յիշեցէք,
Ահա Երուսաղէմի վրայով պատմեցէք,
Որ ʳհեռաւոր երկրէ պահապաններ կու գան,
Եւ Յուդայի քաղաքներուն վրայ իրենց ձայ-
նը կ'արձակեն։
17 ˢՈնոր չորս կողմ ագարակի պահապաններու
պէս պիտի պահարեն,
Վասն զի անիկա ինծմէ ապստամբեցաւ, կ'ըսէ
Տէրը։
18 ᵗԱյս բաներըդ քու ճամբաներդ ու գործքերդ
բերին քու վրադ.
Ասիկա քու չարութիւնդ է, վասն զի դառն է.
Որովհետև մինչև քու սիրտդ հասաւ։
19 ᵘՕ՜ֆ ինձ, ֆ՜ֆ ինձ, մինչև սրտիս ᵛչտեմարան-
ները ցաւ կը զգամ.
Սիրտս իմ՝ ներսի դիս կը խռովի, չեմ կրնար
լռել,
Քանզի դուն, ով իմ անձս, փողին ձայնը,
Պատերազմին աղաղակը լսեցիր։
20 ʷԿոտորած կոտորածի վրայ կը կանչուի,
Վասն զի բոլոր երկիրը կործանեցաւ.
ˣՎրաններս յանկարծակի՛
Ու խորաններս մէկէն կործանեցան։
21 Մինչև ե՞րբ դրօշը պիտի տեսնեմ,
Եւ փողին ձայնը պիտի լսեմ։
22 Քանզի իմ ʸժողովուրդս յիմար է, զիս չճանչ-
ցան.
Անոնք անմիտ զաւակներ են,
Ու անոնց քովը հանճար չկայ.
ᶻԱնոնք չարութիւն ընելու խելացուն են,
Բայց ᵃգլխկութիւն ընել չեն գիտեր։
23 Երկրի վրայ ᵇնայեցայ, և ահա ᶜանձև ու
պարապ էր.
Երկինքը ᵈչունչ, ու լոյս չունէր։
24 ᵉԼեռներուն ᶠնայեցայ, և ահա կը ᵍդողային,
Ու ամէն բլուրները կը սարսին։
25 ʰՆայեցայ, և ահա մարդ մը չկար,
Ու ⁱերկինքի բոլոր թռչունները փախած էին։
26 ʲՆայեցայ, և ահա պտղաբեր երկիրը անապատ
եղած էր,
Ու ամէն քաղաքները Տէրոջը երեսէն
ᵏՈնոր սաստիկ բարկութիւնը երեսէն փած
էին։

ա Եբր. ՝ևրև
բ Գաղ. բ. 14։
գ Գաղ. ա. 13։ 14։ 15։ գ. 1։ 22։
դ ᵒ Թուոց. իդ. 1։ Գաղ. է. 6։ Դան. է. 4։
ե Եբր. ՝մոցաւէն
զ Գաղ. իե. 9։
է Եր. ա. 7։ Գաղ. բ. 15։
ը Եր. ա. 16։ գ. 26։
թ Եր. իբ. 18։ Գաղ. գ. 26։
ժ Եզեկ. Ժգ. 9։ բ Թես. բ. 11։
ի Գաղ. է. 12։ Ժգ. 13։
լ Գաղ. Ժա. 1։ Եզեկ. Ժէ. 10։ Ովս. Ժգ. 15։
խ Եր. ա. 15։
ծ Գաղ. բ. 16։
կ Եր. է. 15։
հ ᵖ Թագ. իե. 1։ 4։
ձ Սոփ. Ճ՛. 17։ Եր. դ. 1։ Գաղ. բ. 17։ 19։
ղ Եր. ա. 16։ Ցաւ. գ. 8։
ճ Եր. Ժէ. 5։ Ժգ. 11։ իա. 5։ իբ. 4։ Գաղ. Ի. 1։ 10։ Տէր Ղաղ. ԻԲ. 42։
մ Եբր. պատերը
յ Սոփ. իբ. 7։ Եր. զէկ. է. 26։
ն Գաղ. Ժ. 20։ գ. Հաբ. Ժգ. 19։
շ Եր. իդ. 19։
չ Եր. է. 25։ Եզեկ. լբ. 20։
պ Սոփ. ա. 3։

27 Վասն դի Տէրը այսպէս ի՛րսէ ·
Բոլոր երկիրը պիտի աւերուի ,
Բայց բոլորովին չ–էր–ւ պիտի չքնեմ ։
28 Ասոր վրայ երկիրը սուգ պիտի բռնէ ,
Ու վերէն երկինքը պիտի խաւարի ·
Վասն զի խօսեցայ , որոշեցի ,
Եւ պիտի չզղջամ ու անկէ ետ պիտի չդառնամ ։
29 Ձիաւորութեան և աղեղնաւորութեան ձայնէն
Բոլոր քաղաքը պիտի փախչի ·
Անոնք թանձրախիտ անտառներու մէջ պիտի մտնեն ,
Ու ապառաժներու վրայ պիտի ելլեն ·
Ամէն քաղաքները պիտի թողուին ,
Եւ անոնց մէջ մարդ պիտի չթնակի ։
30 Ու դուն , ով աւերուած , ի՞նչ պիտի ընես ·
Թէև կարմիրներ հագնես ,
Թէև ոսկի զարդերով զարդարես ,
Ու ներկաչքերուդ վրայ չատ ծաղրոյր ալ դնես ,
Գարագ տեղը կը զարդարուես ·
Քո՛ւ հանճնիներդ քեզ մերժեցին և քու հոգիդ կը փնտռեն ։
31 Քանզի ձայն մը լսեցի ծնողական կնոջ նման ,
Ցաւը պզտիկները ծնանողին երկացոր պէս ·
Սիօնի աղջիկանը ձայնը՝ որ կը հառաչէ , ու իւեռքերը բանալով՝ կ՚ըսէ ,
Չիմա վայ ինծի ,
Քանզի սպանողներուն պատճառաւը հոգիս մնռնցաւ ։

ԳԼ · Ե

1 Ընտանեայ գառասաններէդ՝ որ Երուսէղ վրայ պիտի գոռ իրենց համակերպութեանը համար , 2 իրենց հանդիսութեանը համար , 10 իրենց ամբարշտութեանը համար , 19 գԱռաւած անապատներուն համար , 25 և իրենց ապականութեանը համար՝ Թէ քառասնամեայ բանտրու մէջ 30 և Թէ եկեղեցական ։

1 Ե՛ռաւորեմի փողոցներուն մէջ պտռտեցէք ,
Ու հետևս նայեցէք և գիտցէք ,
Ու անոր հրապարակներուն մէջ փնտռեցէք ·
Թէ որ մարդ մը կրնաք գտնել ,
Թէ որ իրաւունք ընող , ճշմարտութիւն փընտռտող մը կայ ,
Ես ան ո՛չ թողութիւն ընեմ ։
2 Ու Թէև Տէրը կենդանի է՛ կ՚ըսեն ,
Բայց սուտերնուն երդումի կ՚ընեն ։

3 Ով Տէր , միթէ իրու աչքերդ ճշմարտութեան չե՞ն նայիր ·
Զանոնք ծեծեցիր , բայց ցաւ մը չզգացին ·
Զանոնք հատցուցիր , բայց խրատ ընդունիլ չուզեցին ·
Իրենց երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին ,
Ե՛ դառնալ չուզեցին ։
4 Ու ես ըսի , իրաւցնէ անոնք ազգատ են ,
Անոնք անմիտ են , իրենց Տէրոջը ճամբան իրենց Աստուծոյն դատաստանը չեն գիտեր ։
5 Ես մեծերուն երթամ
Եւ անոնց հետ խօսիմ ,
Վասն զի անոնք Տէրոջը ճամբան իրենց Աստուծոյն դատաստանը գիտեն ·
Բայց ո՛ւ անոնք ալ լուծը կոտրեցին ,
կապերը փրցուցին ։
6 Ասոր համար իրանէն անտառին առիւծը պիտի սպաննէ ,
Չանոնք իւանապանեալ գայլը՝ պիտի սատկեցնէ ,
Իրանց քաղաքներուն վրայ դիզը պիտի հակի ,
Անոնցմէ ամէն ելլողը պիտի դիշատուի ·
Վասն զի անոնց յանցանքները շատցան ,
Ու անոնց ապստամբութիւնները բազմացան ։

7 Ես քեզիս համար քեզի ի՞նչպէս ներեմ ·
Քու որդիներդ իս թողուցին
Եւ կատաղածներով երդում ըրին ·
Ու երբոր զանոնք կշտացուցի՝ անոնք չնաթիւնն ըրին ,
Եւ բազմութեամբ բոզանոցը դացին ։
8 Աւտուանց գիրցած ձիերու նման են ,
Ամէն մարդ իր դային կնկանը վրայ կ՚երդիկ ։
9 Միթէ ասոնց համար այցելութիւն պիտի չընեմ՝ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Կամ ասանկ ազգի մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ ։

10 Անոր պարիսպներուն վրայ ելէք ու կորնծանեցէք ,
Բայց չէ թէ բոլորովին ·
Անոր մարկոցները վերցուցէք ,
Վասն զի անոնք Տէրոջը չեն ։
11 Քանզի Իսրայէլի տունը և Յուդայի տունը ինծի խոտ անհաւատարիմ եղան , կ՚ըսէ Տէրը ·
12 Անոնք Տէրը ուրացան ու ըսին , Անիկա չէ ,
Ու մեր վրայ չարիք պիտի չգայ ,
Նէ սուր ու սով պիտի չտեսնենք ։
13 Եւ մարգարէները հովի պէս են ,
Ու անոնց բերանը Տէրոջը խօսքը չկայ ·
Անոնց այնպէս ըլլայ ։

ա Գլ · է · 10 · 18 · Լ · 11 · խգ · 28 ։
բ Ովբ · գ · 3 ։
գ Ես · է · 30 · ծ · 3 ։
դ Թա · իգ · 19 · Գլ · է · 16 ։
ե Գ Թագ · Բ · 30 · Եզեկ · իգ · 40 ։
զ Եզէր · ա՛գ Եզեկ ծա՛ ։
է Ես · ա՛գ · 8 · Ես · ա՛գ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ը Եզեկ · իր · 30 ։
թ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ժ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ի Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
լ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
խ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ծ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
կ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
հ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ձ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ղ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ճ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
մ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
յ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ն Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
շ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ո Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
չ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
պ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ջ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ռ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ս Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
վ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
տ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ր Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ց Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ւ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
փ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ք Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
օ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։
ֆ Ես · ծգ · 22 · Ես · ա՛գ · 19 · Ես · ա՛ · 15 · Ովբ · ա՛ · 17 ։

14 Ահա՛ զօրաց Տէր Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ .
Դուք ասոնց խօսքը խօսելնուդ համար՝
Ահա՛ ես իմ խօսքերս քու բերանդդ մէջը կրակ՝
եւ սա ժողովուրդը փայտ պիտի ընեմ՝,
Ու զանոնք պիտի սպառէ .
15 Ահա՛ ես ձեր վրայ հեռաւէն մէկ հզօր մը
կը բերեմ՝,
Ով խոյակէլի տուները, կ՚ըսէ Տէրը .
Անիկա զօրաւոր ազգ է ,
Անիկա հին ազգ է ,
եւ անանկ ազգ մըն է՝ որ դուն անոր լեզուն
չես գիտեր
Ու խօսածը չես հասկրնար .
16 Անոնց կապարճները բաց գերեզմանի պէս են.
Ամէնքն ալ զօրաւոր մարդիկ են .
17 Եւ անկիւ պիտի ուտէ քու հունձքդ ,
Ու քու տղաքներուդ ու աղջիկներուդ ու-
տելու հացը .
Քու հօտերդ և արջառներդ պիտի ուտէ ,
Քու այգիներդ ու թզենիներդ պիտի ուտէ ,
Քու ապաւինած պարսպաւոր քաղաքներդ
Սրով պիտի աւրէ .
18 Բայց ան օրերն ալ, կ՚ըսէ Տէրը ,
՝Զեզ պիտի չկատարեմ՝.
19 Եւ ֆէ՛ որ ըսէք ,
՝Ի՞նչ պատճառով մեր Տէր Աստուածը ասոնք
մէկը մեզի ըրաւ .
Դուն անոնց ըսես ,
Ինչպէս որ դուք ՝զիս թողուցիք ,
Ու ձեր երկրին մէջ օտար աստուածներու
ծառայութիւն ըրիք ,
Ա՛յնպէս ալ դուք ձերը չեղած երկրին մէջ
՝Օտարներու ծառայութիւն պիտի ընէք .

20 Աղիկա ցեղերն ասոնք մէջ պատմէցէք ,
Ու Յուդայի մէջ հրատարակելով ըսէք ,
21 Լսեմ մտիկ ըրէք ասիկա ,
Ով՝ յիմար ու անմիտ ժողովուրդ ,
Որ աչքեր ունիք , բայց չէք տեսներ .
Ականջներ ունիք , բայց չէք լսեր .
22 ՝Ինծմէ պիտի չվախնա՞ք , կ՚ըսէ Տէրը ,
իմ երեսիս պիտի չդողա՞ք ,
Որ յաւիտենական հրամանով մը աւազը ծո-
վուն ՝սահման դրի ,
Եւ անկէ չանցնիր .
Թէև անոր ալիքները կը ծփին , բայց չեն կըր-
նար յաղթել ,
Թէև անոնք կը գոչեն , բայց անկէ չեն կրնար
անցնել .

23 Սակայն աս ժողովուրդը անհնազանդ ու ա-
պստամբ սիրտ մը ունի .
Անոնք երթալով իրենց ճամբան ծռեցին ,
24 Եւ իրենց սրտին մէջ չըսին ,
Մեր Տէր Աստուծմէն վախնանք ,
՝Ին որ անձրեւը , հասկի ու վերջի անձրեւը ,
իր ատենին կու տայ ,
Եւ՝ ՝հնձանքի համար որոշուած շաբաթները
մեզի կը պահէ .
25 ՝Ձեր անօրէնութիւնները ասոնք հեռացուցին.
Ձեր մեղքերը բարիքը ձեզմէ արգիլեցին .
26 Վասն զի իմ՝ ժողովուրդիս մէջը ամբարիշտներ
գտնուեցան .
Անոնք հորսորդներուն կծկտելուն պէս դա-
նամուտ կ՚ըլլան ,
Որոգայթ կը լարեն , մարդիկ կը բռնեն .
27 Ինչպէս որ վանդակը թռչուններով լեցուն է ,
Ա՛յնպէս ալ անոնց տուները նենգութեամբ
լեցուն են .
Անոր համար անոնք մեծցան ու հարստացան .
28 ՝Գիրցան , ՝պարարտացան ,
Եւ չարերուն գործերէն ալ դերազանցեցին .
Անոնք ՝դիտակ դատաստան չեն ըներ ,
Որբին իրաւունքը չեն դատեր ,
(՝Այսու ամենայնիւ յաջողեցին կը դանեն ,)
Եւ ազքատին դատը չեն տեսներ .
29 ՝Մի՞թէ սա բաներուն համար այցելութիւն
պիտի չտեսնե՞մ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Կամ սասկ ազգի մը իմ հոգիս վրէժ պիտի
չառնե՞ .

30 Երկրի վրայ զարմանալի ու խոսկալի գործ
կ՚ըլլայ .
31 Մարգարէները սուտութեամբ մարգարէութիւն
կ՚ընեն ,
Եւ քահանաները անոնց ձեռքովը կ՚իշխեն ,
Ու իմ՝ ժողովուրդս Հայպէս կ՚ախորժի .
Բայց ի՞նչ պիտի ընէք , Էֆրա՛ս սասց վախճանը
հասնի .

Գլ. Զ

1 Բենիամինի որդիք , Երուսաղէմի մէջէն քաշուեցէք , Թեկոայէ մէջ փող հնչեցուցէք , Եւ ՝Բեթհաքարմայի վրայ նշան վերցուցէք .

2 Վասն զի հիւսիսէն չարիք մը կը նայի ,
Եւ մեծ կոտորած մը .
3 Հովիւներ իրենց հօտերը հետերնին կու գան ,
Անոնք իրենց վրանները անոր չորս կողմը
կը զարնեն ,
Ամէն մէկը իր տեղը կը հանգչեցնէ զանոնք .
4 Պատերազմի համար սրբեցէք զանիկա ,
Ելէք , կեսօրին վրայ յարձակինք .
Վա՛յ մեզի , որովհետեւ օրը կը մեկնի ,
Որովհետեւ իրիկուան ստուերները կ՚երկննան .
5 Ելէք , գիշերը յարձակինք ,
Եւ անոր պալատները աւրենք .
6 Վասն զի զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Անոր ծառերը կտրեցէք ,
Եւ Երուսաղէմի դէմ պատնէշ շինեցէք .
Ասիկա այն քաղաքն է՝ որ պիտի հսկուի ,
Անոր մէջ բոլոր ճնշում մըն է .
7 Ինչպէս որ ջուր աղբիւրը իր չորութիւնը կը
հանէ ,
Ա՛յնպէս ալ անիկա իր չարութիւնը կը հանէ .
Անոր մէջ բռնութիւն եւ աւերում կը լսուի ,
Հիւանդութիւն եւ վէրքեր միշտ իմ առջեւս
կ՚ըլլան .
8 Խրատուէ՛ , Երուսաղէմ ,
Որ հոգիս քեզմէ չհեռանայ ,
Որ քեզ աւերակ չընեմ ,
Անբնակելի երկիր մը .
9 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ամենայն բերքը Իսրայէլի մնացորդներուն
պէս ետին պիտի քաղեն .
Ձեռքդ նորէն որթատունկներուն վրայ դիր
՝որպէս հնձող մը ,
Ետ դարձիր ՝որպէս հունձքերը հաւաքող մը .
10 Ո՞ւմ հետ խօսիմ ու զգուշացնեմ ,
Որ լսեն .
Ահա՛ անոնց ականջները անթլփատ են ,
Եւ չեն կրնար ունկնդրել .
Ահա՛ Տէրոջ խօսքը անոնց համար նախատինք
եղաւ ,
Անոնք անով հաճոյք չունին .
11 Ես ալ Տէրոջ սրտմտութեամբ լեցուն եմ ,
Զայն զսպելէ յոգնեցայ .
Զայն ՝փողոցի մանուկներուն վրայ թափէ ,
Եւ ՝պատանեաց ժողովի վրայ ալ ,
Որովհետեւ այր ու կին միասին պիտի բռնուին ,
Ծերն ու ՝կարի տարիքոտը .
12 Անոնց տուները ուրիշներուն պիտի անցնին ,
Անոնց արտերն ու կիները միասին ,
Որովհետեւ երկրի բնակիչներուն վրայ ձեռքս
պիտի երկնցնեմ ,
Տէրը կ՚ըսէ .
13 Վասն զի անոնք՝ փոքրէն մինչեւ մեծ ամէնքն
ալ ագահ են ,
Մարգարէէն մինչեւ քահանայ ամէնքն ալ
խաբեբայ են .
14 Եւ ժողովուրդիս վէրքը ոչ թէ դարմնեցին ,
Այլ՝ ըսելով՝ Խաղաղութիւն , խաղաղութիւն ,
երբ խաղաղութիւն չկայ .
15 Ամօթահար եղան՝ որովհետեւ գարշելի բան
ըրին ,
Ոչ թէ ամենեւին ամչցան ,
Ոչ ալ կրցան ամչնալ .
Ասոր համար անոնք պիտի իյնան ՝անկողնա-
կիցներուն հետ ,
Ատենը որ զիրենք այցելեմ՝ , կ՚ըսէ Տէրը .
16 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ճամբաներուն վրայ կեցէք ու նայեցէք ,
Եւ ՝հին շաւիղներուն հարցուցէք ,
Թէ ո՞ր է բարի ճամբան , անոր մէջ գացէք ,
Եւ հոգիներուդ համար հանգիստ պիտի գտնէք .
Բայց անոնք ըսին ,
Չենք գար .
17 Ես ալ ՝պահապաններ կացուցի ձեր վրայ ,
Ըսելով՝ Շեփորին ձայնը լսեցէք .
Բայց անոնք ըսին ,
Չենք լսեր .
18 Ուստի ազգերը լսեցէք ,
Եւ ժողովուրդը , գիտցիր թէ ինչ կայ անոնց
մէջ .
19 Լսէ՛ , երկիր ,
Ահա՛ ես այս ժողովուրդին չարիք մը կը բե-
րեմ ,
Անոնց խորհուրդներուն պտուղը ,
Վասն զի անոնք իմ խօսքերուս չլսեցին ,
Եւ իմ՝ օրէնքս ալ մերժեցին .
20 Ինչո՞ւ համար ինծի Սաբայէն կու գայ խունկ ,
Եւ հեռաւոր երկրէ անուշահոտ եղէգ .
Ձեր ողջակէզները ինծի չեն հաճիր ,
Ձեր զոհերն ալ քաղցր չեն ինծի համար .
21 Ուստի Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ահա՛ ես այս ժողովուրդին առջեւ ընկոյզներ
պիտի դնեմ ,
Անոնք ալ անոնց վրայ պիտի գայթակղին ,
Հայր եւ որդի միասին ,
Դրացի եւ բարեկամ միասին ,
Ու պիտի կորսուին .
22 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ահա՛ հիւսիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու գայ ,
Մեծ ազգ մը պիտի յարուցանուի ,
երկրի ծագերէն .
23 Նետ ու վահան կ՚առնուն ,
Անոնք դաժան են , ողորմութիւն չունին ,
Անոնց ձայնը ծովու պէս կ՚որոտայ ,
Ձիերու վրայ կը հեծնեն ,
Պատերազմի պատրաստուած մարդու պէս ,
Դուստր Սիոնի դէմ ,
Ով Երուսաղէմ , քեզի դէմ .
24 Անոնց համբաւը լսեցինք ,
Ձեռքերնիս կտրտեցան ,
Նեղութիւն մեզ բռնեց ,
Ցաւ՝ ծնողքի պէս .
25 Արտը մի՛ ելլէք ,
Եւ ճամբան մի՛ երթաք ,
Վասն զի թշնամիին սուրը ,
Ու սարսափը չորս կողմէ կայ .
26 Դուստր իմ ժողովրդեան ,
Քուրձ հագիր ,
Եւ մոխրի մէջ գլորուէ՛ ,
Միածնի սգոյ պէս սուգ ըրէ՛ ,
Դառնագին լացով ,
Վասն զի կորուստը յանկարծ մեզի պիտի գայ .
27 Քեզ ՝քննիչ դրի իմ ժողովրդիս մէջ ,
Որ անոնց ճամբաները գիտնաս եւ քննես .
28 Ամենքն ալ ամենէն ապստամբ են ,
Զրպարտիչ կ՚երթան ,
Պղինձ ու երկաթ են ,
Ամենքն ալ ապականեալ են .
29 Փուքսը կրակին մէջ կայրեցաւ ,
Կապարը կրակին մէջ հալեցաւ ,
Ձուլարանը ունայն ձուլեց ,
Վասն զի չարերը չհանուեցան .
30 Ապականեալ արծաթ կ՚անուանեն զանոնք ,
Վասն զի Տէրը զանոնք ապականեալ ըրաւ .

Գլ. Է

1 Տէրոջմէն եղած խօսքը Երեմիայի ըսելով՝
2 Կեցիր Տէրոջ տան դրան մէջ , եւ հոն այս
խօսքը հրատարակէ՛ , եւ ըսէ՛ ,
Լսեցէք Տէրոջ խօսքը , Ով Յուդա՛ , որ այս
դռներէն կը մտնէք՝ Տէրոջ երկրպագելու հա-
մար .
3 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը ասիկա
կ՚ըսէ ,
Ձեր ճամբաները եւ ձեր գործերը ուղղեցէք ,
Եւ ես ձեզ հոս պիտի բնակեցնեմ .
4 Սուտ խօսքերու մի՛ վստահիք՝ ըսելով ,
Տէրոջ տաճարը , Տէրոջ տաճարը , Տէրոջ տա-
ճարը ասոնք են .
5 Վասն զի եթէ ձեր ճամբաները եւ ձեր գործե-
րը լաւ ուղղէք ,
Եթէ մարդ ու իր ընկերոջ միջեւ ճշմարիտ
դատաստան ընէք ,
6 Եթէ պանդուխտին , որբին եւ այրիին զրկան-
քով չհարստանաք ,
Եւ անմեղ արիւն հոս չթափէք ,
Եւ ուրիշ աստուածներու չերթաք ձեզի չա-
րութիւն ընելու համար ,
7 Ես ալ ձեզ հոս պիտի բնակեցնեմ ,
Այն երկրին մէջ՝ որ ձեր հայրերուն տուի ,
Յաւիտենական ատենէ մինչեւ յաւիտեան .
8 Ահա՛ դուք սուտ խօսքերու վստահեցաք ,
Որ չեն կրնար օգտակար ըլլալ .
9 Գողնալո՞ւ , սպանելո՞ւ , շնանալո՞ւ ,
Սուտ երդնուլո՞ւ , Բահաղի խունկ ծխելո՞ւ ,
Եւ չգիտցած ուրիշ աստուածներու երթալո՞ւ ,
10 Եւ գալ ու կենալ այս տան առջեւ՝ որ իմ
անունովս կոչուած է ,
Եւ ըսել՝ Ազատեցանք , որպէսզի այս բոլոր
գարշելի բաները ընենք .
11 Ձեր աչքին մէջ գողերու որջ եղաւ՝ այս տունը
որ իմ անունովս կոչուած է ,
Ես ալ ահա՛ տեսայ , կ՚ըսէ Տէրը .
12 Բայց գացէք հիմա իմ տեղիս՝ որ Սիլովի մէջ
է , ուր նախ իմ անունս բնակեցուցի ,
Եւ տեսէք թէ ինչ ըրի անոր՝ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլի չարութեան համար .
13 Եւ հիմա՝ որովհետեւ այս բոլոր գործերը ըրի-
ք , կ՚ըսէ Տէրը ,
Եւ ես ձեզ կանուխ ու յաճախ խօսեցայ , բայց
չլսեցիք ,
Եւ ձեզ կանչեցի , բայց չպատասխանեցիք ,
14 Ես ալ՝ որ Սիլովին ըրի՝ այս տանը ալ՝ որ իմ
անունովս կոչուած է ,
Եւ որուն դուք կը վստահիք ,
Եւ ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի՝ այն տեղին
պիտի ընեմ՝ որ Շիլովին ըրի .
15 Եւ ձեզ իմ առջեւէս պիտի վռնտեմ՝ ինչպէս
որ ձեր բոլոր եղբայրները՝ Եփրեմի բոլոր
սերունդը վռնտեցի .
16 Դուն ալ մի՛ աղօթեր այս ժողովուրդին հա-
մար ,
Ու անոնց համար աղաչանք եւ պաղատանք մի՛
բարձրացներ ,
Եւ ինծի մի՛ աղաչեր ,
Վասն զի ես քեզ պիտի չլսեմ .
17 Չե՞ս տեսներ թէ անոնք Յուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ
ի՞նչ կ՚ընեն .
18 Որդիները փայտ կը հաւաքեն ,
Հայրերը կրակ կը վառեն ,
Կիները խմոր կը շաղախեն ,
Որպէսզի երկնքի թագուհիին կարկանդակներ
շինեն ,
Եւ ուրիշ աստուածներու ողջակէզներ ու ըմ-
պելիներ թափեն՝ զիս բարկացնելու համար .
19 Ես զանոնք կը բարկացնե՞մ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Չե՞ն անոնք իրենց երեսներուն ամօթը ,
20 Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ահա՛ իմ բարկութիւնս ու սրտմտութիւնս այս
տեղին վրայ պիտի թափի ,
Մարդուն ու անասունին վրայ ,
Դաշտի ծառերուն ու երկրի պտուղներուն վրայ ,
Եւ պիտի վառի ու չհանգչի .
21 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլի Աստուածը ասիկա
կ՚ըսէ ,
Ձեր ողջակէզները ձեր զոհերուն վրայ աւելցու-
ցէք ,
Եւ միս կերէք .
22 Վասն զի ես ձեր հայրերուն հետ խօսած չեմ ,
Ոչ ալ անոնց հրամայեցի՝ որ Եգիպտոսէ հանած
օրերնին ,
Ողջակէզներու եւ զոհերու համար ,
23 Բայց այս բանը հրամայեցի անոնց՝ ըսելով ,
Իմ ձայնիս լսեցէք ,
Եւ ես ձեր Աստուածը պիտի ըլլամ ,
Ու դուք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլաք ,
Եւ ձեզի հրամայած ամէն ճամբայ գացէք ,
Որպէսզի ձեզի բարի ըլլայ .
24 Բայց չլսեցին ու ականջ չդրին ,
Հապա իրենց չար սրտին խորհուրդներուն ու
կամակորութեան մէջ գացին ,
Ու ետ դարձան ու առջեւ չեկան .
25 Ձեր հայրերուն Եգիպտոսէ ելած օրէն մինչեւ
այսօր ,
Ես իմ բոլոր ծառաներս՝ մարգարէները ,
Ամէն օր կանուխ ու յաճախ ղրկեցի անոնց .
26 Բայց ինծի չլսեցին ու ականջ չդրին ,
Հապա իրենց ծունկը կարծրացուցին ,
Եւ իրենց հայրերէն աւելի չարութիւն ըրին .
27 Դուն այս բոլոր խօսքերը անոնց պիտի ըսես ,
Բայց անոնք քեզի պիտի չլսեն ,
Դուն ալ անոնց պիտի կանչես ,
Բայց անոնք քեզի պիտի չպատասխանեն .
28 Ուստի անոնց ըսէ՛ ,
Այս է ազգը՝ որ իր Տէր Աստուածին ձայնին
չլսեց ,
Եւ խրատ չընդունեցաւ ,
Ճշմարտութիւնը անհետացաւ ,
Եւ անոնց բերնէն կտրուեցաւ .
29 Ով Երուսաղէմ , մազերդ կտրէ՛ ու նետէ՛ ,
Եւ բարձր տեղերու վրայ սուգ ըրէ՛ ,
Վասն զի Տէրը զայրոյթի սերունդը անարգեց
ու մերժեց ,
Եւ իր բարկութեան ենթակայ եղող սերունդը .
30 Վասն զի Յուդայի որդիները իմ առջեւս չա-
րութիւն ըրին , կ՚ըսէ Տէրը ,
Անոնք իրենց գարշելի բաները դրին՝ այն տու-
նին մէջ՝ որ իմ անունովս կոչուած է ,
Եւ զանիկա պղծեցին .
31 Եւ Տոփեթի բարձր տեղերը շինեցին՝ որ Ենո-
մայ որդիին Տոմեղին ձորուն մէջ է ,
Որպէսզի իրենց որդիներն ու աղջիկները կրա-
կով այրեն ,
Զոր ես չպատուիրեցի ,
Ոչ ալ սրտիս մտածեցի .
32 Ուստի ահա՛ օրերը կու գան , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որ այլեւս Տոփեթ եւ Ենոմայ որդիին Տոմեղին
ձոր չպիտի կոչուի ,
Հապա՝ Սպանդի ձոր ,
Վասն զի Տոփեթի մէջ տեղ չպիտի մնայ՝ թա-
ղելու համար .
33 Եւ այս ժողովուրդին դիակները երկնքի թռչուն-
ներուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պի-
տի ըլլան ,
Եւ չպիտի ըլլայ՝ որ զանոնք վռնտէ .
34 Եւ Յուդայի քաղաքներուն ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ ուրախութեան ձայնը ու
խնդութեան ձայնը ,
Փեսայի ձայնը ու հարսնացուի ձայնը պիտի
դադրեցնեմ ,
Վասն զի երկիրը աւերակ պիտի ըլլայ .

Գլ. Ը

1 Կ՚ըսէ Տէրը ,
Այն ատեն Յուդայի թագաւորներուն ոսկորնե-
րը ,
Անոր իշխաններուն ոսկորները ,
Քահանաներուն ոսկորները ,
Մարգարէներուն ոսկորները ,
Եւ Երուսաղէմի բնակիչներուն ոսկորները ,
Իրենց գերեզմաններէն պիտի հանեն ,
2 Եւ արեւին ու լուսնին ու երկնքի բոլոր զօրու-
թեանց առջեւ պիտի տարածեն զանոնք՝ որ
սիրեցին ու ծառայեցին ,
Եւ որոնց ետեւէ գացին ,
Եւ որոնք խնդրեցին ու երկրպագեցին ,
Անոնք պիտի չհաւաքուին ու չթաղուին ,
Հապա գոմաղբի պէս երեսի վրայ պիտի մնան .
3 Եւ այս չար ազգին բոլոր մնացորդներուն հա-
մար՝ որ մնացին այն բոլոր տեղերուն մէջ՝
ուր զիրենք վռնտեցի , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ,
Կեանքը մահուանէն աւելի ընտրելի պիտի ըլլայ .
4 Եւ դուն անոնց ըսէ՛ ,
Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Մէկը որ կ՚իյնայ՝ չի՞ յարիր ,
Մէկը որ կը դառնայ՝ չի՞ դառնար .
5 Ինչո՞ւ համար այս ժողովուրդը՝ Երուսաղէմ ,
Անդադար ետ կը դառնայ ,
Կը պնդանայ խաբէութեան մէջ ,
Դառնալ չուզեր .
6 Ես ուշադրութիւն ըրի ու լսեցի ,
Ուղիղ չխօսեցան ,
Չարութենէ իրենց չդարձան՝ ըսելով ,
Ի՞նչ ըրի ես .
Ամէնքն ալ իրենց վազքին մէջ դարձան ,
Ինչպէս որ ձին կռիւին մէջ կը վազէ .
7 Երկինքի արագիլն անգամ իր ժամանակները
գիտէ ,
Տատրակն ալ ու ծիծեռնակն ալ՝ իրենց գալու
ատենը կը պահեն ,
Բայց իմ ժողովուրդս Տէրոջ դատաստանը չգի-
տեր .
8 Ինչպէ՞ս կ՚ըսէք ,
Մենք իմաստուն ենք ,
Եւ Տէրոջ օրէնքը մեզի հետ է ,
Երբ գրչին սուտ գրիչները սուտ ըրին զայն .
9 Իմաստունները պիտի ամչնան ,
Խրտչեցան ու բռնուեցան ,
Ահա՛ Տէրոջ խօսքը մերժեցին ,
Ուրեմն ի՞նչ իմաստութիւն ունին .
10 Ուստի անոնց կիները ուրիշներուն պիտի տամ ,
Անոնց արտերը նորէն տիրացողներուն ,
Վասն զի բոլորն ալ՝ փոքրէն մինչեւ մեծ ամէն-
քն ալ ագահ են ,
Մարգարէէն մինչեւ քահանայ ամէնքն ալ խա-
բեբայ են .
11 Եւ ժողովուրդիս վէրքը կը դարմնեցին ,
Ըսելով՝ Խաղաղութիւն , խաղաղութիւն ,
երբ խաղաղութիւն չկայ .
12 Ամօթահար եղան՝ որովհետեւ գարշելի բան
ըրին ,
Ոչ թէ ամենեւին ամչցան ,
Ոչ ալ կրցան ամչնալ .
Ասոր համար անոնք պիտի իյնան ՝անկողնա-
կիցներուն հետ ,
Ատենը որ զիրենք այցելեմ՝ , կ՚ըսէ Տէրը .
13 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ամենայն բերքը Իսրայէլի մնացորդներուն
պէս ետին պիտի քաղեն .
Ձեռքդ նորէն որթատունկներուն վրայ դիր
՝որպէս հնձող մը ,
Ետ դարձիր ՝որպէս հունձքերը հաւաքող մը .
10 Ո՞ւմ հետ խօսիմ ու զգուշացնեմ ,
Որ լսեն .
Ահա՛ անոնց ականջները անթլփատ են ,
Եւ չեն կրնար ունկնդրել .
Ահա՛ Տէրոջ խօսքը անոնց համար նախատինք
եղաւ ,
Անոնք անով հաճոյք չունին .
11 Ես ալ Տէրոջ սրտմտութեամբ լեցուն եմ ,
Զայն զսպելէ յոգնեցայ .
Զայն ՝փողոցի մանուկներուն վրայ թափէ ,
Եւ ՝պատանեաց ժողովի վրայ ալ ,
Որովհետեւ այր ու կին միասին պիտի բռնուին ,
Ծերն ու ՝կարի տարիքոտը .
12 Անոնց տուները ուրիշներուն պիտի անցնին ,
Անոնց արտերն ու կիները միասին ,
Որովհետեւ երկրի բնակիչներուն վրայ ձեռքս
պիտի երկնցնեմ ,
Տէրը կ՚ըսէ .
13 Վասն զի անոնք՝ փոքրէն մինչեւ մեծ ամէնքն
ալ ագահ են ,
Մարգարէէն մինչեւ քահանայ ամէնքն ալ
խաբեբայ են .
14 Եւ ժողովուրդիս վէրքը կը դարմնեցին ,
Այլ՝ ըսելով՝ Խաղաղութիւն , խաղաղութիւն ,
երբ խաղաղութիւն չկայ .
15 Ամօթահար եղան՝ որովհետեւ գարշելի բան
ըրին ,
Ոչ թէ ամենեւին ամչցան ,
Ոչ ալ կրցան ամչնալ .
Ասոր համար անոնք պիտի իյնան ՝անկողնա-
կիցներուն հետ ,
Ատենը որ զիրենք այցելեմ՝ , կ՚ըսէ Տէրը .
16 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ճամբաներուն վրայ կեցէք ու նայեցէք ,
Եւ ՝հին շաւիղներուն հարցուցէք ,
Թէ ո՞ր է բարի ճամբան , անոր մէջ գացէք ,
Եւ հոգիներուդ համար հանգիստ պիտի գտնէք .
Բայց անոնք ըսին ,
Չենք գար .
17 Ես ալ ՝պահապաններ կացուցի ձեր վրայ ,
Ըսելով՝ Շեփորին ձայնը լսեցէք .
Բայց անոնք ըսին ,
Չենք լսեր .
18 Ուստի ազգերը լսեցէք ,
Եւ ժողովուրդը , գիտցիր թէ ինչ կայ անոնց
մէջ .
19 Լսէ՛ , երկիր ,
Ահա՛ ես այս ժողովուրդին չարիք մը կը բե-
րեմ ,
Անոնց խորհուրդներուն պտուղը ,
Վասն զի անոնք իմ խօսքերուս չլսեցին ,
Եւ իմ՝ օրէնքս ալ մերժեցին .
20 Ինչո՞ւ համար ինծի Սաբայէն կու գայ խունկ ,
Եւ հեռաւոր երկրէ անուշահոտ եղէգ .
Ձեր ողջակէզները ինծի չեն հաճիր ,
Ձեր զոհերն ալ քաղցր չեն ինծի համար .
21 Ուստի Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ահա՛ ես այս ժողովուրդին առջեւ ընկոյզներ
պիտի դնեմ ,
Անոնք ալ անոնց վրայ պիտի գայթակղին ,
Հայր եւ որդի միասին ,
Դրացի եւ բարեկամ միասին ,
Ու պիտի կորսուին .
22 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ահա՛ հիւսիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու գայ ,
Մեծ ազգ մը պիտի յարուցանուի ,
երկրի ծագերէն .
23 Նետ ու վահան կ՚առնուն ,
Անոնք դաժան են , ողորմութիւն չունին ,
Անոնց ձայնը ծովու պէս կ՚որոտայ ,
Ձիերու վրայ կը հեծնեն ,
Պատերազմի պատրաստուած մարդու պէս ,
Դուստր Սիոնի դէմ ,
Ով Երուսաղէմ , քեզի դէմ .
24 Անոնց համբաւը լսեցինք ,
Ձեռքերնիս կտրտեցան ,
Նեղութիւն մեզ բռնեց ,
Ցաւ՝ ծնողքի պէս .
25 Արտը մի՛ ելլէք ,
Եւ ճամբան մի՛ երթաք ,
Վասն զի թշնամիին սուրը ,
Ու սարսափը չորս կողմէ կայ .
26 Դուստր իմ ժողովրդեան ,
Քուրձ հագիր ,
Եւ մոխրի մէջ գլորուէ՛ ,
Միածնի սգոյ պէս սուգ ըրէ՛ ,
Դառնագին լացով ,
Վասն զի կորուստը յանկարծ մեզի պիտի գայ .
27 Քեզ ՝քննիչ դրի իմ ժողովրդիս մէջ ,
Որ անոնց ճամբաները գիտնաս եւ քննես .
28 Ամենքն ալ ամենէն ապստամբ են ,
Զրպարտիչ կ՚երթան ,
Պղինձ ու երկաթ են ,
Ամենքն ալ ապականեալ են .
29 Փուքսը կրակին մէջ կայրեցաւ ,
Կապարը կրակին մէջ հալեցաւ ,
Ձուլարանը ունայն ձուլեց ,
Վասն զի չարերը չհանուեցան .
30 Ապականեալ արծաթ կ՚անուանեն զանոնք ,
Վասն զի Տէրը զանոնք ապականեալ ըրաւ .

Գլ. Թ

1 Ով Բենիամինի որդիք , Երուսաղէմի մէջէն
քաշուեցէք , Եւ Թեկոայէ մէջ փող հնչեցուցէք ,
Եւ ՝Բեթհաքարմայի վրայ նշան վերցուցէք .
2 Վասն զի հիւսիսէն չարիք մը կը նայի ,
Եւ մեծ կոտորած մը .
3 Հովիւներ իրենց հօտերը հետերնին կու գան ,
Անոնք իրենց վրանները անոր չորս կողմը
կը զարնեն ,
Ամէն մէկը իր տեղը կը հանգչեցնէ զանոնք .
4 Պատերազմի համար սրբեցէք զանիկա ,
Ելէք , կեսօրին վրայ յարձակինք .
Վա՛յ մեզի , որովհետեւ օրը կը մեկնի ,
Որովհետեւ իրիկուան ստուերները կ՚երկննան .
5 Ելէք , գիշերը յարձակինք ,
Եւ անոր պալատները աւրենք .
6 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Անոր ծառերը կտրեցէք ,
Եւ Երուսաղէմի դէմ պատնէշ շինեցէք .
Ասիկա այն քաղաքն է՝ որ պիտի հսկուի ,
Անոր մէջ բոլոր ճնշում մըն է .
7 Ինչպէս որ ջուր աղբիւրը իր չորութիւնը կը
հանէ ,
Ա՛յնպէս ալ անիկա իր չարութիւնը կը հանէ .
Անոր մէջ բռնութիւն եւ աւերում կը լսուի ,
Հիւանդութիւն եւ վէրքեր միշտ իմ առջեւս
կ՚ըլլան .
8 Խրատուէ՛ , Երուսաղէմ ,
Որ հոգիս քեզմէ չհեռանայ ,
Որ քեզ աւերակ չընեմ ,
Անբնակելի երկիր մը .
9 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ամենայն բերքը Իսրայէլի մնացորդներուն
պէս ետին պիտի քաղեն .
Ձեռքդ նորէն որթատունկներուն վրայ դիր
՝որպէս հնձող մը ,
Ետ դարձիր ՝որպէս հունձքերը հաւաքող մը .
10 Ո՞ւմ հետ խօսիմ ու զգուշացնեմ ,
Որ լսեն .
Ահա՛ անոնց ականջները անթլփատ են ,
Եւ չեն կրնար ունկնդրել .
Ահա՛ Տէրոջ խօսքը անոնց համար նախատինք
եղաւ ,
Անոնք անով հաճոյք չունին .
11 Ես ալ Տէրոջ սրտմտութեամբ լեցուն եմ ,
Զայն զսպելէ յոգնեցայ .
Զայն ՝փողոցի մանուկներուն վրայ թափէ ,
Եւ ՝պատանեաց ժողովի վրայ ալ ,
Որովհետեւ այր ու կին միասին պիտի բռնուին ,
Ծերն ու ՝կարի տարիքոտը .
12 Անոնց տուները ուրիշներուն պիտի անցնին ,
Անոնց արտերն ու կիները միասին ,
Որովհետեւ երկրի բնակիչներուն վրայ ձեռքս
պիտի երկնցնեմ ,
Տէրը կ՚ըսէ .
13 Վասն զի անոնք՝ փոքրէն մինչեւ մեծ ամէնքն
ալ ագահ են ,
Մարգարէէն մինչեւ քահանայ ամէնքն ալ
խաբեբայ են .
14 Եւ ժողովուրդիս վէրքը կը դարմնեցին ,
Այլ՝ ըսելով՝ Խաղաղութիւն , խաղաղութիւն ,
երբ խաղաղութիւն չկայ .
15 Ամօթահար եղան՝ որովհետեւ գարշելի բան
ըրին ,
Ոչ թէ ամենեւին ամչցան ,
Ոչ ալ կրցան ամչնալ .
Ասոր համար անոնք պիտի իյնան ՝անկողնա-
կիցներուն հետ ,
Ատենը որ զիրենք այցելեմ՝ , կ՚ըսէ Տէրը .
16 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ճամբաներուն վրայ կեցէք ու նայեցէք ,
Եւ ՝հին շաւիղներուն հարցուցէք ,
Թէ ո՞ր է բարի ճամբան , անոր մէջ գացէք ,
Եւ հոգիներուդ համար հանգիստ պիտի գտնէք .
Բայց անոնք ըսին ,
Չենք գար .
17 Ես ալ ՝պահապաններ կացուցի ձեր վրայ ,
Ըսելով՝ Շեփորին ձայնը լսեցէք .
Բայց անոնք ըսին ,
Չենք լսեր .
18 Ուստի ազգերը լսեցէք ,
Եւ ժողովուրդը , գիտցիր թէ ինչ կայ անոնց
մէջ .
19 Լսէ՛ , երկիր ,
Ահա՛ ես այս ժողովուրդին չարիք մը կը բե-
րեմ ,
Անոնց խորհուրդներուն պտուղը ,
Վասն զի անոնք իմ խօսքերուս չլսեցին ,
Եւ իմ՝ օրէնքս ալ մերժեցին .
20 Ինչո՞ւ համար ինծի Սաբայէն կու գայ խունկ ,
Եւ հեռաւոր երկրէ անուշահոտ եղէգ .
Ձեր ողջակէզները ինծի չեն հաճիր ,
Ձեր զոհերն ալ քաղցր չեն ինծի համար .
21 Ուստի Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ահա՛ ես այս ժողովուրդին առջեւ ընկոյզներ
պիտի դնեմ ,
Անոնք ալ անոնց վրայ պիտի գայթակղին ,
Հայր եւ որդի միասին ,
Դրացի եւ բարեկամ միասին ,
Ու պիտի կորսուին .
22 Զօրաց Տէրը ասիկա կ՚ըսէ ,
Ահա՛ հիւսիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու գայ ,
Մեծ ազգ մը պիտի յարուցանուի ,
երկրի ծագերէն .
23 Նետ ու վահան կ՚առնուն ,
Անոնք դաժան են , ողորմութիւն չունին ,
Անոնց ձայնը ծովու պէս կ՚որոտայ ,
Ձիերու վրայ կը հեծնեն ,
Պատերազմի պատրաստուած մարդու պէս ,
Դուստր Սիոնի դէմ ,
Ով Երուսաղէմ , քեզի դէմ .
24 Անոնց համբաւը լսեցինք ,
Ձեռքերնիս կտրտեցան ,
Նեղութիւն մեզ բռնեց ,

Էվան դի հիւսիսէն չարիք ու մեծ կոտորած կ'ելլենայ ։
2 Աիօնի աղջիկը դեղեցիկ ու փափուկ կիսան մը նմանցուցի ։
3 Հովիւները և անոնց հօտերը անոր պիտի երթան ,
Անոր դէմ շուրջանակի վրանները պիտի կանգնեն ,
Ամէն մէկը իր տաշմանին մէջը պիտի հովուէ ։
4 Պատերազմ վրայ պատրաստեցէք ։
Ելէք , ու հէգ օրին ելլենք ։
Վայ մեզի , վասն դի օրը կ'անցնի ,
Եւ իրիկուան սուեւերները կ'երկրնանան ։
5 Ելէք , ու գիշերով ելլենք
Եւ անոր պալատները կործանենք ։
6 Վասն դի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Ծառեր կտրեցէք ու երուսաղէմի դէմ պատնէշ կանգնեցէք ։
Աօխա այցելութիւն ընելու քաղաք մըն է ,
Բոլորովին հարստահարութեամբ լեցուած է ։
7 Ինչպէս որ ջրհորը իր ջուրերը կը բղխէ ,
Անոնք ալ իր չարութիւնը այնպէս կը բղխեն ։
Ազնիւ ալ իր չարութիւնը կը բղխէ ։
Անոր մէջը զրկանք ու չարչարանքի կը լսուի ,
Իմ առջեւս միշտ ցաւեր ու հարուածներ կան ։
8 Ով երուսաղէմ , խրատուէ ,
Զըլլայ որ իմ հոգիս քեզմէ զատուի ,
Զըլլայ որ քեզ աւերակ և անբնակ երկրի մը դարձընեմ ։

9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Խրայելի մնացորդները այգիի պէս
Բոլորովին ճաշարան պիտի բնեն ։
Դու ձեռքդ կիմագի պէս կողմնէկողմ դարձուր ։

10 Որո՞ն խօսիմ ու վկայութիւն ընեմ՝ որ լսեն ։
Ահա անոնց ականջները անթլփատ են ,
Եւ չեն կրնար մտիկ ընել ։
Ահա Տէրոջը խօսքը անոնց առջեւը անարգանք եղաւ ,
Անկէ չեն ախորժեր ։
11 Սակայն ես Տէրոջը բարկութեամբը լեցուած եմ ,
Ինքզինքս զսպելէն յոգնեցայ ։
Զանի՛կ դուրսը պիտի թափեմ տղաքներուն վրայ ,
Ու նաև երիտասարդաց ժողովին վրայ ։
Քանզի էրիկ ու կնիկ միասին
Ծերը ու տարիքը առածը պիտի բռնուին ։

12 Եւ Տանոնց տուները , ագարակները ու կիսկ-
ները միասին
Օտարաց ձեռքը պիտի անցնին ։
Վասն զի երկրին բնակչացը վրայ
Իմ ձեռքս պիտի երկրընցնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
13 Ինչուան անոնց պզտիկէն մինչև մեծը
Ամէնքը Տագահութեան եսէն ,
Ու մարգարէէն մինչև քահանան
Ամէնքը սուտ եմամբ կը վարուին ։
14 Եւ Իմ ժողովրդիս աղջկանը վէրքը հա-
բանցի բժշկելով՝
Խաղաղութիւն , խաղաղութիւն է՝ կ'ըսեն ,
Երբոր խաղաղութիւն չկայ ։
15 Մեխէ Տգործութիւն բրած ատենին կ'ամչնա՞ն ։
Բնաւ չեն ամչնար ,
Ու պատկառիլ չեն գիտեր ։
Անոր համար իյնողներուն մէջը պիտի իյնան ,
Անոնց այցելութիւն բրած ատենս պիտի գլորուին , կ'ըսէ Տէրը ։

16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Ճամբաներու վրայ կայնեցէք ու նայեցէք ,
Եւ Տհին շաւիղներուն համար հարցուցէք ,
Թէ ո՞րն է բարի ճամբան ։
Ու անոր մէջը քալեցէք ,
Որ Տձեր հոգիներուն Տանդիստ գտնէք ։
Բայց անոնք ըսին , Ա՛ոչ , մենք չենք քալեր ։
17 Եւ Տձեր վրայ դէտեր դրի , ըսելէ ,
Փողին ձայնը մտիկ ըրէք ։
Բայց անոնք ըսին , Մտիկ չենք ըներ ։
18 Ուրեմն , ով ազգեր , լսեցէք ։
Ով ժողովո , անոնց մէջը եղած բաներ գիտցիր ։
19 Լսէ , ով երկիր ,
Ահա ես սա ժողովրդին վրայ չարիք՝
Անոնց խորհուրդներուն պտուղը պիտի բերեմ ։
Վասն զի իմ խօսքերս մտիկ չըրին ,
Եւ իմ օրէնքս ալ մերժեցին ։
20 Ինչո՞ւ ինծի այսպէս Սաբային կնդրուկ գայ ,
Ու հեռաւոր երկրէ անուշահոտ խունկիգինան ։
Ձեր ողջակէզները ընդունելի չեն ,
Եւ ձեր զոհերը ինծի հաճելի չեն ։
21 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Ահա ես սա ժողովրդին առջեւը խոչընդոտներ կը դնեմ ,
Ու հայրերը որդւոցը հետ միասին անոնց դարնուելով պիտի գլորին ։
Դրացին ու բարեկամը պիտի կորսուին ։

22 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Ահա հիւսիսի երկրէն ժողովրդ մը կու գայ ,
Ու երկրէս ծայրերէն մեծ ազգ մը կ'ելլէ ։

ե Գէ · ա · 14 · գ · 6 ·
ի գ Ցագ · ի՛ե · 1 · 4 ·
Գէ · գ · 17 ·
ը Գէ · Ծա · 27 · Ցա · ի՛ե · գ · 9 ·
թ Գէ · ա՛ե · 8 ·
ժ Աա՛գ · ի՛ե · 9 · 10 · 11 · Գէ · ի՛ · 8 · գ՛ի · 13 · 14 · Գէ · ի՛ · 9 · գ՛ի · ե · 11 · 23 ·
ի Գէ · ի՛ · 8 ·
ծ Գէ · ի՛ · 9 ·
լ Գէ · Ի՛ · 21 ·
խ Բգ՛ի · ի՛գ · 18 · Ովսի՛ · 12 ·
կ Գէ · ե · 26 · Դար · ե · 51 · Ցե՛ Եէ · գ · 12 ·
հ Ա՛ոչ · ե՛ · 9 · 10 · 11 · Գէ · ի՛ · 9 · գ՛ի · ե · 11 · 23 ·
ձ Բգ՛ի · ի՛գ · 18 · Ովսի՛ · 12 ·
ղ Ը Օր · իէ · 30 · Գէ · ը · 10 ·
ճ Բ՛ա՛ · ժ՛ա · 29 ·
յ Ե՛ · ի՛ · 8 ·
ն Ե՛ · ի՛ · 9 · 11 · Ը՛ · ի՛ · 8 · 9 · 11 · Գէ · ը · 10 · ժ՛գ · 18 · ի՛գ · 11 · Մ՛ի՛ · գ · 5 · 11 ·
շ Ե՛ · ի՛ · 11 · Ը՛ · ի՛ · 8 · 9 · 11 · Գէ · ի՛ · 8 · 9 · 11 · Ա՛ա՛ · ա · 31 · Ա՛ա՛ · ա · 2 ·
ո Ա՛ա՛ · ա · 31 ·
չ Ա՛ա՛ · ա · 11 ·
պ Ա՛ա՛ · ա · 11 · Ը՛ · ի՛ · 8 · 9 · 11 · Ա՛ա՛ · ա · 11 · Ա՛ա՛ · ա · 11 · Ա՛ա՛ · ա

23 Անոնք ապեղ և նիզակ կը կրեն ,
Անոնք անգութ ու անողորմ են .
Անոնց ձայնը ՝ծովու պէս կը գոռայ ,
Եւ անոնք ձիերու վրայ կը հեծծեն ,
Ու պատերազմիդ մարդու պէս
Քեզի դէմ կը չարուին , ով դուստր Սիոնի :

24 Ամօթ լսեր ենք .
Ձեռքերնիս թուլցան ,
՚Ել ցաւերը մեզ պաչարեցին՝
Ինծիգական հինգ երկունքի պէս :
25 Արտերը մի ելլէք ու ճամբաները մի պտըտիք .
Վասն զի չորս կողմը թշնամիին սուրը — վախ կայ :

26 Ով իմ ժողովրդիս աղջիկը , ՚գոտւթէ հագիր
Ել՝ մոխրի մէջ թաւալի ,
Ու ՚խիստ գառն ողբով լայ ,
Ինչպէս որ միհկնաիրկ առաւ վրայ կու գան .
Վասն զի կործանողը յանկարծ մեր վրայ պիտի գայ :

27 Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ փորձիչ — ՚երկրագործի ,
Որ անոնց ճամբան դիտնաս և փորձես :
28 ՚Ամէնքը կամակոր ապստամբներ են ,
՚Բանսարկութեան կը պտրտին , ՚պղինձ ու երկաթ են .
Ամէնքը ապականած որդ են :
29 Փուքը այրեցաւ ,
Կապարը կրակէն հատաւ .
Արծաթագործը զարնաց տեղը կ՚աշխատի ,
Վասն զի չարերը չորցուածքան :
30 ՚Անոնց Անպիտան արծաթի պիտի կանչեն ,
Վասն զի Տէրը զանոնք մերժեց :

ԳԼՈՒԽ

1 Երեմիա կը խրատէ Հրէաները ապաշխարութեան գարձելու .
ու Հրէից գերութիւնը պիտի տեւէր . 8 անոնց պարտ չորը կը մերժէ՝ 12 Սեդեքիա օրինակիր . 17 անոնց ապառնի բիներ կ՚ըսէ՝ իրենց կառավարութիւնը Հռոմ . 21 կը ցաւցընէ թէ անհնազանդ մարդոց գոները Աստուծոյ ընդունելի չեն . 23 կը յորդորէ Երուսաղէմը որ Տաճարին մէջ եղած գործ չենի գործերուն . 32 ու անոնց պատճառած իրենց վնաս եկած գառասականներուն համար սուգ ընէ :

1 Տէրոջը կողմանէ երեմիային եղած խօսքն է , որ ըսաւ ,
2 ՚Տէրոջը տունը գուռը կայնէ ,
Ու հոն աս խօսքը կանչէ ու ըսէ ,
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք , ով բոլոր Յուդա , Որ ան գուռերէն կը մտնէք՝
Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու համար :
3 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ .

4 Ես .- .- 30 .	20 .	13 .
՚Ե՛ .- ֆ .- 31 .	՚ Գ՛ .- .- 23 .	ֆ Մի՛ .- ֆ .- 11 .
21 . Իմ .- 24 . ՚ .- 43 .	՚ Գ՛ .- Ի .- 4 .	՚ Գ՛ .- Իր .- 5 .
՚ Գ՛ .- ֆ .- 8 .	ֆ Եզեկ .- Իր .- 18 .	Ե ֆ Օր .- ֆ .- 34 . 15 .
Հ Գ՛ .- Իե .- 34 . Մի՛ .- .- 10 .	ֆ Ես .- ա .- 22 .	ը .- 19 . Ժա .- 28 . Գ՛ .- Ա՛ .- 10 .
՚ Ջ .- Ա՛ .- 10 .	՚ Գ՛ .- Իզ .- 4 .	Ը Օր .- ֆ .- 40 .
ր Գ՛ .- .- 19 . Ա՛ Հ .	ֆ Գ՛ .- Ա՛ .- 11 . Իզ .	Ի Գ՛ .- ֆ .- 18 .

5 Քանզի Իմ որ ձեր ճամբաները ու գործքերը բոլորովին ուղղէք ,
Եւ Իմ որ մարդուն ու անոր ընկերին մէջտեղը ՚Իրաւունքը զգուշութեամբ ՚ի գործ դնէք ,
6 Պանդուխտին , որբին ու որբևայրին զրկանք չընէք ,
Ու աս տեղս անմեղ արիւն չթափէք ,
Եւ ՚օտար աստուածներու հետէ չերթաք ,
Որ ձեզի չարիքի պատճառ կ՚ըլլայ ,
7 Անատնեը աս տեղս՝ ՚ձեր Հայրերուն տուած երկրիս մէջը
Միտի բնակեցընեմ ձեզ յաւիտեանս յաւիտեանից :

8 Ահա դուք ՚սուտ խօսքերու ՚ի՛ապաւինիք ,
Որոնք չեն կրնար օգուտ մը ընել :
9 ՚Պրգեօք գողութիւն , մարդասպանութիւն և շնութիւն ընելով ,
Ու սուտ երդում ընելով , և Բահաղին խունկ ծխելով ,
Ու ձեր չգիտցած ՚օտար աստուածներուն հետէն երթալով՝
10 Կերթա՞ք գալ ու իմ առջեւս կայնիլ աս տանս մէջ՝
՚Որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ,
Եւ ըսել թէ Ազատեցանք որ աս ամէն պղծութիւնները ընենք :
11 ՚Ա՞ս տունը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ,
Միթէ ձեր աչքերուն առջեւ ՚աւազակներու քարայր եղաւ .
Ահա Ես ալ տեսայ , ՚ը՛սէ Տէրը :
12 Բայց հիմա գուք ՚Սիլովի մէջ եղող իմ տեղս գացէք ,
՚Որ որ առաջ իմ անունս հաստատեցի ,
Եւ տեսէք հինչ որ անոր ըրեր եմ՝
Իմ ժողովրդիս Իսրայէլին չարութեանը համար :
13 Ու հիմա որովհետև աս բոլոր գործքերը ըրիք , ՚ը՛սէ Տէրը ,
Ու թէպէտ ձեզի խօսեցայ ՚կանուխ ելլելով ու խօսելով , բայց գուք մտիկ չըրիք ,
՚Ձեզ կանչեցի , բայց գուք պատասխան չէ՛ տուիք ,
14 Ես ալ աս ձեր ապաւինած տաճարի՝
Որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ,
Եւ ձեզի ու ձեր Հայրերուն տուած տեղուդ՝

ը Գ՛ .- Ե .- 21 . Ա՛ . 13 . 14 .	Ի Հ՛ .- 11 . 14 . 30 . Գ՛ .- Իր . 34 . Լ . 15 .	ֆ Օր . Ա՛ . 33 . ՚ .- Թ .- 10 . 11 . Ա՛ .- Հը . 60 . Գ՛ . Իզ . 6 .
՚ Հ՛ .- Ե . 7 .	Ե Իա .- Ե .- 13 .	Ջ Ա՛ .- Ի .- 15 . Հ՛ . 25 . Գ՛ . Ա՛ . 9 .
ֆ Թ .- Ա՛ . 21 . Ա՛ .- Ա՛ . 2 . Ա՛ . .- ա .- 5 .	Ի Ա՛ .- Ե .- 13 . Ա՛ .- Ա՛ . 17 . Գ .- Ա՛ . 46 .	Ի Ա՛ .- Ա՛ . 12 . Ա՛ . Ա՛ . 9 .
Ե Ա՛ .- Ե . 3 . Հ՛ . 6 .	Հ Ցեր . Ա՛ . 1 . Դ .- Ա՛ . 31 .	Ա՛ .- .- 24 . Ե՛ . Ա՛ . 4 .
Լ Եզեկ .- Իզ . 30 .		

Մելովին բրածխա պէս պիտի բնեմ։
15 Եւ Ինչպէս որ ձեր բոլոր եղբայրները՝
Եփրեմի բոլոր սերունդը վռնտեցի,
Այնպէս ալ ձեզ իմ առջևէս պիտի վռնտեմ։
16 Ուստի դուն աս ժողովուրդին համար ա-
ղօթք մի ըներ,
Եւ անոնց համար աղաղակ ու աղաչանք մի
մատուցաներ,
Ու ինծի բարեխօսութիւն մի ըներ
Նրանցի, քեզի մտիկ չեմ ըներ։
17 Դուն չես տեսներ թէ անոնք ինչ կը գործեն
Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ։
18 Զաւակները փայտ կը ժողվեն,
Եւ Հայրերը կրակ կը վառեն,
Ու կիներները խմոր կը շաղեն՝
Երկնից թագուհիին բլիթներ չինելու համար,
Եւ օտար աստուածներուն Նուէրը-
ներ կը մատուցանեն,
Որ զիս բարկացընեն։
19 Միթէ անոնք զի՞ն կը բարկացընեն, կ՚ըսէ
Տէրը,
Չէ՞ որ իրենց անձը իրենց երեսին
ամօթին համար։
20 Ասոր համար այսպէս կ՚ըսէ Եհովան.
Ահա իմ բարկութիւնս ու սրտմտութիւնս
Այս տեղացս վրայ պիտի թափի՝
Մարդու վրայ և անասունի վրայ
Ու դաշտի ծառերուն վրայ
Ու երկրի պտուղներուն վրայ,
Եւ պիտի բռնկի ու պիտի չմարի։
21 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ.
Ձեր ողջակէզները ձեր զոհերուն վրայ աւել-
ցուցէք և միս կերէք։
22 Վասն զի ձեր հայրերը եգիպտոսի երկրէն
հանած օրս
Անոնց ետ չխօսեցայ ողջակէզի ու զոհի
վրայով,
Ոչ ալ անոնց հրամայեցի։
23 Հապա անոնց ասի բանը հրամայեցի ու ըսի,
Իմ ձայնս մտիկ ըրէք,
Եւ ես ձեզի Աստուած ըլլամ,
Ու դուք ինծի ժողովուրդ ըլլաք.
Եւ ձեզի ամէն հրամայած ճամբաներուս մէջը
քալեցէք,
Որ ձեզի ապէկ ըլլայ։
24 Բայց անոնք մտիկ չըրին ու ականջնին չծռե-
ցին,
Հապա Իրենց չար պատին կամակորութեամբը
Իրենց խորհուրդներուն հետևեցան,
Ու ետ դարձին և չ՚եկաւ։
25 Ձեր հայրերը եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն
մինչև աս օր՝
Իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի խրբ-
կեցի.
Ամէն օր կանուխ ելլելով կը խրկէի.
26 Ու ինծի մտիկ չըրին և ականջնին չծռեցին,
Հապա Իրենց պատանդար խստացուցին,
Իրենց հայրերէն աւելի չար եղան։
27 Եւ դուն հաս բոլոր խօսքերը անոնց պիտի
պատգես,
Բայց քեզի մտիկ պիտի չընեն.
Զանոնք պիտի կանչես,
Բայց քեզի պատասխան պիտի չտան։
28 Ասոնք անոնց բսես,
Իր Տէր Աստուծոյն ձայնը մտիկ չընող
Ու խրատ չընդունող ազգը ասիկա է.
Ճշմարտութիւնը կորսուեցաւ ու անոնց բեր-
նէն կտրեցաւ։
29 Մազերդ կտրէ ու նետէ, ով երուսաղէմ,
Եւ բլուրներուն վրայ ողբա.
Քանզի Տէրը մերժեց ու երեսէ ձգեց ան ազգը՝
Որուն դէմ չար սրդոզքը էր։
30 Վասն զի Յուդայի որդիքը իմ առջևս չարու-
թիւն գործեցին, կ՚ըսէ Տէրը,
Իրենց գարշելի բաները իմ անունով կո-
չուած տունը մէջ դրին
Որ զանիկա պղծեն։
31 Ու Ենոմմի որդւոյն Ձորին մէջը եղող Տոփե-
թի բարձր տեղերը չինեցին
Իրենց տղաքը ու աղջիկները կրակով այ-
րելու համար.
Որ ես չհրամայեցի ու միտքս ալ անցած
չէր։
32 Ուստի ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ ալ Տոփեթի կամ Ենոմմի որդւոյն Ձորը
պիտի չըսուի,
Հապա Սպանմեան Ձոր.
ԵՒնչ Տոփեթի մէջ Դաֆնէ պիտի թաղեն մինչև
որ ալ տեղ չմնայ։
33 Ու Ասա ժողովուրդին դիերը
Երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաննե-
րուն կերակուր պիտի ըլլան,

ג 10 · יא 11 · יב 12 · יג 13 · יד 14 · טו 15 · טז 16 · יז 17 · יח 18 · יט 19 · כ 20 · כא 21 · כב 22 · כג 23 · כד 24 · כה 25 · כו 26 · כז 27 · כח 28 · כט 29 · ל 30 · לא 31 · לב 32 · לג 33

եւ ընդ- վերնատոդ մի պիտի չըլլայ ։
34 Ու ցուդային քաղաքներէն ու երուսադէմի փողոցներէն
ՀՁնծութեան ձայնը եւ ուրախութեան ձայնը,
փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի դադրացնեմ,
վասն զի երկիրը ամայի պիտի ըլլայ ։

ԳԼ· Ը

1 Քի մատ և քէ աք Ձայնած Հրէաներուն Թշնամութեան: 4 Մարգարէն կը յանդիմանէ անոնց յիմարական և սոճի թողից անգթութիւնը· 13 կը յայտնէ անոնց վոյ հասնելը ծանր գաղտասանքը· 18 ու անոնց յաւահատել վիճակին վրայ կ'արտայ·

1 Ա֊ն ժամանակը, կ'ըսէ Տէրը,
ցուղային թագաւորներուն ոսկորները,
ու անոր իշխաններուն ոսկորները,
եւ քահանաներուն ոսկորները,
ու մարգարէներուն ոսկորները,
ու երուսադէմի բնակչացը ոսկորները՝
իրենց գերեզմաններէն պիտի հանեն,
2 եւ պիտի տարածեն զանոնք արեւուն առջեւը
ու լուսնին առջեւը,
եւ երկնից բոլոր զօրքին առջեւը,
որ զանոնք սիրեցին, ու անոնց ծառայեցին,
եւ անոնց հետէն գացին,
ու զանոնք փնտռեցին, և ՚անոնց երկրպագութիւն ըրին ·
Անոնք պիտի ժողովուին ՚ու պիտի չթաղուին,
երկրի երեսին վրայ ՚գոր պէս պիտի ըլլան ։
3 եւ ՚մահը կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի ըլլայ
Ամ չար ազգին բոլոր մնացորդներուն՝
որոնք մնացեր են ան ամէն տեղատեղը,
ուր որ զանոնք վռնտեր եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

4 Ու անոնց րսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Մէկէ անոնք պիտի իյնան ու պիտի չելլե՞ն ·
կամ դէպ ետ դարձողն կը խոտորի ու ետ չ'դառնար·
5 ինչո՞ւ աս երուսադէմի ժողովուրդը ՚մշտապէս խոտորումով մը խոտորեցաւ ·
՚Անոնք նենդութեան չարչացան ՝գառնալ չուզեցին ։
6 ՚Ականջ դրի ու մտիկ րրի,
Անոնք չիտակ չեն խօսիր ·
Մարդ մը չկայ որ իր չարութենէն զղջայ ,
Ու րսէ թէ Ա՛հ ի՞նչ գործեցի ·
Ամէնքը իրենց ընթացքին գարձան՝
Գետեզաքի վազող ձիու պէս ։
7 ՚Արագիլը անդամ օդին մէջ իր որոշ ժամանակը կը գիտէ ,
Ու ՚տատրակը և կռունկը ու ծիծեռնիկը
իրենց գալուստին ժամնակը կը գիտեն ,
Բայց ՚իմ ժողովուրդս Տէրոջը գատաստանը չգիտեր ։
8 Ի՞նչպէս կ'ըսէք թէ Մենք խելաւոր ենք ,
Ու Տէրոջը օրէնքը մեր քովն է ·
Իրաւունքն ահա ՚գպիրներուն սուտ գրիչը սուտութիւն կը գործէ ։
9 ՚Իմաստուններըը ամչցան ,
Անոնք զարհուրեցան ու բռնուեցան ,
Ահա Տէրոջը խօսքը անարգեցին ,
Ու անոնց գովր ի՞նչ իմաստութիւն կը մնայ ։
10 Ուստի անոնց կիներները օտարներուն՝
Անոնց ագարակները ՚տէրտերներուն պիտի տամ ,
Ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը՝ ամէնքը ՚ագահութեան տուէ եղան ·
Մարգարէէն մինչև քահանան՝ ամէնքը սուտ գործածը կը վարուին ։
11 Եւ ՚իմ ժողովուրդիս ազկհանը վէրքը հաբևանցի բժշկելով՝
՚Խաղաղութիւն, խաղաղութիւն է՝ կ'ըսեն ,
երբոր խաղաղութիւն չկայ ։
12 Մի՞թէ ՚պղծութիւն ըրած ատեննին կ'ամչնա՞ն ·
Բնաւ չեն ամչնար ,
Ու պատկառիլ չեն գիտեր ·
Անոր համար իյնողներուն մէջը պիտի իյնան ,
Անոնց այցելութեան ատեն պիտի գլորըին , կ'ըսէ Տէրը ։
13 Զանոնք բոլորովին բնաջինջ պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէրը ·
՚Որթին վրայ խաղող պիտի չըլլայ ,
Եւ թզենիին վրայ թուղ պիտի չըլլայ ·
Ամէն տերեւն ալ պիտի թառամի ,
Ու անոնց տուածս անոնցմէ պիտի անցնի ։

14 Մենք ինչո՞ կը նստինք ·
՚Ժողովուեցէք , ու պարսպաւոր քաղաքները մէջ մտնենք
եւ հոն լուռ կենանք ·
վասն զի մեր Տէր Աստուածը մեզ լռեցուց ,
Ու մեզի դառնահեհնութեան ջուր խմցուց ,
Քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք ։
15 ՚Խաղաղութեան սպասեցինք , բայց բարութիւն չկար ·
Բժշկութեան ժամնակին ահ-եղե՛ , բայց ահա խռովութիւն կ'եղե ։
16 Անոր ձիերուն փնչիւնը ՚Դանէն լսուեցաւ ·
Անոր ՚երիվարներուն խնդմնդմները ձայնէն
Բոլոր երկիրը շարժեցաւ ·
Վասն զի պիտի գան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը ,

1 Դվ · իգ · 33 · Նա · ա · 7 · գ · 26 ·
— 7 Քնգ · իգ · 3 · Եզկ · ը · 16 ·
8 Գվ · իր · 19 ·
Ա֊գ Քնգ · Բ · 37 · Ասդ · ժգ · 10 · Գվ · Բ · 22 · ժգ · 4 ·
7 Ցոր · գ · 21 · 22 · է · 15 · 16 · Ցպա · Բ · 6 ·
Գ֊ Գվ · իր · 10 ·
ը Գվ · է · 24 ·
ը Գվ · Բ · 6 ·
Գվ · է · 3 ·
ը Որ · իբ · 30 · Գվ · գ · 12 · Ամմ · է · 11 · Ասդ · ա · 13 ·
Գվ · է · 4 · 5 ·
Գվ · ը · 24 ·
Գվ · գ · 14 ·
Եզկ · ժգ · 10 ·
Գվ · գ · 3 · գ · 15 ·
Նա · է · 1 · Ես · Ցո · Ասդ · ա · 7 ·
Ա֊ · Խո · 10 ·
Գվ · գ · 15 ·
Գվ · գ · 5 ·
Գվ · Բ · 15 · իգ · 15 ·
Գվ · ժգ · 19 ·
Գվ · գ · 15 ·
Գվ · իե · 3 ·
Համ · ր · 17 ·
Նա · ժ · 1 ·
Գվ · գ · 15 ·
Գվ · է · 24 ·
Գվ · գ · 15 ·
Ր Որ · իբ · 30 · Գվ · գ · 12 · Ամմ · է · 11 · Ասդ · ա · 13 ·
Գվ · է · 4 · 5 ·
Նա · ժգ · 11 · Գվ · Մ · 10 ·
Գվ · ը · 24 ·
Գվ · Բ · 6 ·
Գվ · է · 3 ·
Գվ · Բ · 15 · իգ · 15 ·
Գվ · ժգ · 19 ·
Գվ · գ · 15 ·
Գվ · իե · 3 ·

քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի ուտեն։
17 Բանկի՛ պես ես ձեր միջը օձեր՝
քաղբեր կը խրկեմ, որ նանոյց թովչութիւն
չգործեր,
եւ ձեզ պիտի խածնեն, կ՚ըսէ Տէրը։

18 Իմ զառաջութիւնս սրտմտեցաւ ի՛ւ՛ր
իմ սիրտս նեղսիր դիս կը մնայի։
19 Ահա՝ հեռուստ երկրէ եկողներուն պատճառուրը՝
իմ ժողովուրդիս ազգկանը ողղոյ ձայնը։
Միթէ՛ Տէրը Սիոնի միջ չէ՞,
Անոր թագաւորը հոն չէ՞։
Ինչո՛ւ իրենց քանդակած կուռքերովը
ու՝ օտարաց ունայնութիւններովը զիս բարկացուցին։

20 Հունձքի առնոր անցաւ, ամառը վերջացաւ,
Բայց մենք չփրկուեցանք։

21 Իմ ժողովուրդիս ազգկանը վէրքին համար
վիրաւորեցայ,
խաւարեցայ — ապշութիւնը իս պաշարեց։
22 Միթէ՛ Գաղաադ ու միջ բալասան չկայ՞,
Հոն բժիշկ չկա՞յ։
Հապա ինչո՛ւ համար իմ ժողովրդանոս ազ-
ջիկը բժշկութիւն չգտաւ։

Գլ· Թ

1 Երանի՛ թէ գլուխս ջուր՝
ու աչքերս արցունքի աղբիւր ըլլային,
Որ ցորեկ ու գիշեր լայի
իմ ժողովրդիս ազգկանը սպանուածներուն
համար։
2 Երանի՛ թէ անապատի միջ ճամրորդներուն իջևան
մը ունենայի,
Որ իմ ժողովրդս թողուի ու անոնցմէ երթայի։
Վասն զի՝ ամէնքը շնացողներ են,
ու՝ նենգաւորներու ժողով են։
3 Եւ՝ իրենց լեզուները իրենց աղեղներուն պէս
կը տարեն սուտութեան համար,
Բայց ճշմարտութեան համար երկրի վրայ քա-
ջութիւն չունին։
Վասն զի չարութենէ՝ ի չարութիւն կ՚երթան,

ու՝ զիս չեն ճանչնար, կ՚ըսէ Տէրը։
4 Ի՛մէն մերդ թող իր բնկերին զգուշանայ,
ու բնաւ մէկ եղբօր մը մի ապահներ։
Վասն զի ամէն եղբայր խաբեութիւն կը հնարէ,
եւ ամէն բնկեր՝ բամբասութիւն կը պտըտի։
5 Ու ամէն մերդ իր բնկերը կը խաբէ,
եւ ճշմարտութիւն չեն խօսիր։
Անոնք իրենց լեզուները սուտ խօսելու սոր-
վեցուցած են,
Անօրէնութիւն ընելով կը յոգնին։

6 Քու բնակարանդ նենգութեան միջ է։
Նենգութեան պատճառաւ զիս ճանչնալ չեն
ուզեր, կ՚ըսէ Տէրը։
7 Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ։
Ահա՝ զանոնք պիտի հալեցնեմ ու պիտի
փորձեմ,
՝Վասն զի իմ ժողովրդիս ազգկանը համար
ի՛՝նչպէս ընեմ։
8 Անոնց լեզուն մահաբեր նետ է,
՝Նենգութիւն կը խօսի։
՝Բերնով իր բնկերին հետ խաղաղութիւն կը
խօսի,
Բայց սրտովը անոր դարան կը պատրաստէ։
9 Միթէ՛ ա՛ս բաներուն համար անոնց այցելու-
թիւն պիտի չընեմ՝, կ՚ըսէ Տէրը,
կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի
չառնէ՞։

10 Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝
եւ հանապատի արօտներուն համար կոծ պիտի
ընեմ։
Վասն զի այրեցան՝ ոեւէ մարդ չանցնիր,
ու խաշինքներու ձայն չլսուիր։
՝Օդի թռչուններէն մինչեւ անասունները փա-
խան՝ գացին։

11 Ու Երուսաղէմը՝ ի՛՝նչ՝ գէզեր
եւ՝ շնագայլերու բնակարան պիտի ընեմ,
Ու Յուդայի քաղաքները անբնակ ամայու-
թեան պիտի դարձնեմ։
12 ՝Ո՞վ է այն իմաստուն մարդը, որ սոյնիկա հաս-
կնայ։
եւ անոր՝ Ա՛ստուծոյ բերանը խօսած ըլլայ,
որ ասիկա պատմէ,
Թէ երկիրը ինչո՛ւ համար աւերեցաւ
ու այրած անապատի պէս եղաւ,
Ուրկից որ մարդ չանցնիր։
13 Եւ Տէրը թաւ,
Վասն զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին,
Որն որ իրենց առջեւ դրեի էի,
Ու իմ ձայնիս մերկ չընելով անոր համեմատ
չքալեցին,

14 Հապա Տիրոջ պատին կամակորութեանը՝
եւ հպարտութեան իրենց սորվեցուցած բանա-
դիմին եանէն գային։

15 Ա՛ստ համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես սա ժողովուրդին *օչինդը *պիտի
կերցընեմ,
Ու անոնց դառնութեան ջուր պիտի խմցընեմ։
16 Եւ *զանոնք պիտի ցրուեմ այն ազգերուն միջը,
Որոնք ոչ իրենք գիտցան՝ ոչ ալ իրենց հայ-
րերը.
Ու անոնց վրայ սուր պիտի ղրկեմ,
Մինչեւ որ զանոնք հատցընեմ։

17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Մտածեցէք, ու *լալիան կիներ կանչեցէք՝
որ գան,
Եւ հանճարեղ կիներուն ղրկեցէք՝ որ
գան,
18 Ու մեզի համար չտւսով ողբի ֆէ վերցընեն,
Որ *մեր աչքերը արցունքներ իջեցընեն,
Եւ մեր արտեւանունքը ջուրեր վազցընեն.
19 Քանի Սիոնէն ողբի ձայն լսուեցաւ,
Ի՞նչպէս կործանեցանք, խիստ ամչցանք,
Վասն զի երկիրը թողցուինք,
Վասն զի *Բ֊ն֊ք֊ներ հիմնայատակ ըրին մեր
բնակարանները։
20 Ուրեմն, ով կիներ, Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէք,
Եւ ձեր ականջները անոր բերնին խօսքը ընդ-
ունին։
Ու ձեր աղջիկներուն ողբ սորվեցուցէք,
Եւ ամէն կնիկ իր դրացին եղերերգութիւն
սորվեցընէ։
21 Վասն զի մահը մտնէ մեր պատուհանները
եկաւ,
Մեր պալատները մտաւ,
Որ *փոզոյներէն տղաքները՝
Ո՛ր հրապարակներէն երիտասարդները բնա-
ջինջ ընէ։
22 Ըսէ որ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Մարդոց դիակները պիտի իյնան՝
*Վաւերաս երեսին վրայ եղով ագրին պէս,
Կամ հնձողներուն ետեւը *հ֊ղ֊ղ խոբդի պէս.
Եւ պիտի չըլլայ մէկը որ ետ֊ն֊ժ ղրվէ։
23 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Իմաստունը իր իմաստութեամբը չպարծի,
Ու զօրաւորը իր զօրութեամբը չպարծի,
Հարուստը իր հարստութեամբը չպարծի.
24 Հապա *ան որ կը պարծի՝ թող ասով պարծի,

Որ կը հասկընայ ու զիս կը ճանչնայ,
Ե֊ *չ֊ե֊ք թէ ես եմ Տէրը՝
Որ երկրի վրայ ողորմութիւն, իրաւունք ու
արդարութիւն կ՚ընեմ.
*Քանզի ես ասոնց կը հաճիմ, կ՚ըսէ Տէրը։
25 Ահա օրեր պիտի գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ *ամէն թլփատածներուն ու անթլփատ-
ներուն,
26 Եգիպտոսին ու Ցուդային ու Եդոմին
Եւ Ամմոնի որդւոցը ու Մոաբին
Ու *Լ֊ռ֊ն *ծայրերը կարող՝ անապատի
բոլոր բնակիչներուն
Ահ֊յ֊ե֊թ֊ն պիտի ընեմ.
Վասն զի ամէն ազգերը անթլփատ են,
Ու բոլոր Իսրայէլի տունը *սրտով անթլփատ է։

Գ Լ Ժ

1 Ա֊տ֊ծ֊ց և կատարուան անհնազանդութիւնը։ 17 Մարգարէն գոյա. բարկութենէն փախչելու կը յորդորի ժողովուրդը։ 19 անձին հաշիւներուն յար գործելուն համար կ՚ապտ։ 23 ու խնայոյ ապաշաւը մը կ՚ընէ։

1 Ով Իսրայէլի տուներ,
Տէրոջը ձեզի համար բսած խօսքը մտիկ ըրէք։
2 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
*Ազգերուն ճամբանները մի սորվիք,
Ու երկինքը նշաններէն մի զարհուրիք,
Վասն զի անոնցմէ հեթանոսները կը զարհուր-
բին։
3 Ինչու որ *ժողովրդոց սովորութիւնները ունայ-
նութիւն են.
*Քանզի անտառէն փայտ կը կտրեն,
Անիկա արուեստագէտին ձեռացը գործն է՝
տապարով *ֆ֊ղ֊ծ֊ած։
4 Ջանիկա արծաթով և ոսկիով կը զարդարեն,
Ո֊ *դամբով և ուռեքով կը գամեն զանիկա
ու չշարժի։
5 Անոնք արմաւենիի պէս չիտակ են, *բայց
չեն խօսիր.
Անոնք *ի տարեկ *պիտի վերցուին, վասն զի
չեն կրնար քալել.
Անոնցմէ մի վախնաք, վասն զի *չարիք մը
չեն կրնար հասցընել,
Ոչ ալ բարիք ընելու կարող են։
6 Ով Տէր, *քեզի նման մէկը չկայ.
Դուն մեծ ես, ու *քու անունդ զօրութեամբ
մեծ է։
7 *Քեզմէ ո՞վ պիտի չվախնայ, ով ազգաց թա-
գաւոր,
*Քանզի քեզի կը վայլէ.
Վասն զի *ազգաց բոլոր իմաստուններուն մէջը

• Կ֊ռ֊կ֊ղ֊ծ֊ոցները = Դ֊ե֊մ֊ց֊ 3 ֊ի֊ 23 ։ ա Կար ֊ ժ֊ 2 ։
եղջ.
բ Դ֊ե֊մ֊ 41 ։ Ե֊ղ֊կ֊ 7 ։ Հ֊ր֊ 20 ։ գ Ես֊ 40 ։ 12 ։ Ե֊ղ֊կ֊ 28 ։ 29 ։ դ Ես֊ 40 ։ 19 ։ 20 ։ ե Ես֊ 41 ։ 7 ։ Ես֊ 44 ։ 9 ։ 10 ։ 11 ։ զ Ես֊ 40 ։ 18 ։ 19 ։ 25 ։ 46 ։ 5 ։ 7 ։ 9 ։ Ղ֊ղ֊ 15 ։ 20 ։ է Ես֊ 40 ։ 12 ։ 22 ։ 26 ։ 28 ։ 44 ։ 24 ։ 45 ։ 12 ։ 18 ։ ը Ես֊ 40 ։ 15 ։ 17 ։ թ Ես֊ 40 ։ 23 ։ 24 ։ 41 ։ 29 ։ 42 ։ 5 ։ 43 ։ 10 ։ 44 ։ 6 ։ 8 ։ 45 ։ 5 ։ 6 ։ 14 ։ 21 ։ 22 ։ 46 ։ 9 ։ 47 ։ 8 ։ 48 ։ 12 ։ 49 ։ 18 ։ 54 ։ 1 ։ 5 ։ 55 ։ 1 ։ 2 ։ 3 ։ 56 ։ 1 ։ 2 ։ 57 ։ 14 ։ 15 ։ 19 ։ 59 ։ 21 ։ 60 ։ 1 ։ 2 ։ 3 ։ 61 ։ 1 ։ 3 ։ 62 ։ 4 ։ 5 ։ 63 ։ 16 ։ 64 ։ 4 ։ 65 ։ 1 ։ 66 ։ 1 ։ 2 ։ 18 ։ ժ Ղ֊ղ֊ 27 ։ 29 ։ 30 ։ 31 ։ 32 ։ 33 ։ 34 ։ 35 ։ 36 ։ 37 ։ 38 ։ 39 ։ 40 ։ 41 ։ 42 ։ 43 ։ 44 ։ 45 ։ 46 ։ 47 ։ 48 ։ 49 ։ 50 ։ 51 ։ 52 ։ ի Ղ֊ղ֊ 1 ։ 2 ։ 3 ։ 4 ։ 5 ։ 6 ։ 7 ։ 8 ։ 9 ։ 10 ։ 11 ։ 12 ։ 13 ։ 14 ։ 15 ։ 16 ։ 17 ։ 18 ։ 19 ։ 20 ։ 21 ։ 22 ։ 23 ։ 24 ։ 25 ։ 26 ։ 27 ։ 28 ։ 29 ։ 30 ։ 31 ։ 32 ։ 33 ։ 34 ։ 35 ։ 36 ։ 37 ։ 38 ։ 39 ։ 40 ։ 41 ։ 42 ։ 43 ։ 44 ։ 45 ։ 46 ։ 47 ։ 48 ։ 49 ։ 50 ։ 51 ։ 52 ։ 53 ։ 54 ։ 55 ։ 56 ։ 57 ։ 58 ։ 59 ։ 60 ։ 61 ։ 62 ։ 63 ։ 64 ։ 65 ։ 66 ։ 67 ։ 68 ։ 69 ։ 70 ։ 71 ։ 72 ։ 73 ։ 74 ։ 75 ։ 76 ։ 77 ։ 78 ։ 79 ։ 80 ։ 81 ։ 82 ։ 83 ։ 84 ։ 85 ։ 86 ։ 87 ։ 88 ։ 89 ։ 90 ։ 91 ։ 92 ։ 93 ։ 94 ։ 95 ։ 96 ։ 97 ։ 98 ։ 99 ։ 100 ։ 101 ։ 102 ։ 103 ։ 104 ։ 105 ։ 106 ։ 107 ։ 108 ։ 109 ։ 110 ։ 111 ։ 112 ։ 113 ։ 114 ։ 115 ։ 116 ։ 117 ։ 118 ։ 119 ։ 120 ։ 121 ։ 122 ։ 123 ։ 124 ։ 125 ։ 126 ։ 127 ։ 128 ։ 129 ։ 130 ։ 131 ։ 132 ։ 133 ։ 134 ։ 135 ։ 136 ։ 137 ։ 138 ։ 139 ։ 140 ։ 141 ։ 142 ։ 143 ։ 144 ։ 145 ։ 146 ։ 147 ։ 148 ։ 149 ։ 150 ։ 151 ։ 152 ։ 153 ։ 154 ։ 155 ։ 156 ։ 157 ։ 158 ։ 159 ։ 160 ։ 161 ։ 162 ։ 163 ։ 164 ։ 165 ։ 166 ։ 167 ։ 168 ։ 169 ։ 170 ։ 171 ։ 172 ։ 173 ։ 174 ։ 175 ։ 176 ։ 177 ։ 178 ։ 179 ։ 180 ։ 181 ։ 182 ։ 183 ։ 184 ։ 185 ։ 186 ։ 187 ։ 188 ։ 189 ։ 190 ։ 191 ։ 192 ։ 193 ։ 194 ։ 195 ։ 196 ։ 197 ։ 198 ։ 199 ։ 200 ։ 201 ։ 202 ։ 203 ։ 204 ։ 205 ։ 206 ։ 207 ։ 208 ։ 209 ։ 210 ։ 211 ։ 212 ։ 213 ։ 214 ։ 215 ։ 216 ։ 217 ։ 218 ։ 219 ։ 220 ։ 221 ։ 222 ։ 223 ։ 224 ։ 225 ։ 226 ։ 227 ։ 228 ։ 229 ։ 230 ։ 231 ։ 232 ։ 233 ։ 234 ։ 235 ։ 236 ։ 237 ։ 238 ։ 239 ։ 240 ։ 241 ։ 242 ։ 243 ։ 244 ։ 245 ։ 246 ։ 247 ։ 248 ։ 249 ։ 250 ։ 251 ։ 252 ։ 253 ։ 254 ։ 255 ։ 256 ։ 257 ։ 258 ։ 259 ։ 260 ։ 261 ։ 262 ։ 263 ։ 264 ։ 265 ։ 266 ։ 267 ։ 268 ։ 269 ։ 270 ։ 271 ։ 272 ։ 273 ։ 274 ։ 275 ։ 276 ։ 277 ։ 278 ։ 279 ։ 280 ։ 281 ։ 282 ։ 283 ։ 284 ։ 285 ։ 286 ։ 287 ։ 288 ։ 289 ։ 290 ։ 291 ։ 292 ։ 293 ։ 294 ։ 295 ։ 296 ։ 297 ։ 298 ։ 299 ։ 300 ։ 301 ։ 302 ։ 303 ։ 304 ։ 305 ։ 306 ։ 307 ։ 308 ։ 309 ։ 310 ։ 311 ։ 312 ։ 313 ։ 314 ։ 315 ։ 316 ։ 317 ։ 318 ։ 319 ։ 320 ։ 321 ։ 322 ։ 323 ։ 324 ։ 325 ։ 326 ։ 327 ։ 328 ։ 329 ։ 330 ։ 331 ։ 332 ։ 333 ։ 334 ։ 335 ։ 336 ։ 337 ։ 338 ։ 339 ։ 340 ։ 341 ։ 342 ։ 343 ։ 344 ։ 345 ։ 346 ։ 347 ։ 348 ։ 349 ։ 350 ։ 351 ։ 352 ։ 353 ։ 354 ։ 355 ։ 356 ։ 357 ։ 358 ։ 359 ։ 360 ։ 361 ։ 362 ։ 363 ։ 364 ։ 365 ։ 366 ։ 367 ։ 368 ։ 369 ։ 370 ։ 371 ։ 372 ։ 373 ։ 374 ։ 375 ։ 376 ։ 377 ։ 378 ։ 379 ։ 380 ։ 381 ։ 382 ։ 383 ։ 384 ։ 385 ։ 386 ։ 387 ։ 388 ։ 389 ։ 390 ։ 391 ։ 392 ։ 393 ։ 394 ։ 395 ։ 396 ։ 397 ։ 398 ։ 399 ։ 400 ։ 401 ։ 402 ։ 403 ։ 404 ։ 405 ։ 406 ։ 407 ։ 408 ։ 409 ։ 410 ։ 411 ։ 412 ։ 413 ։ 414 ։ 415 ։ 416 ։ 417 ։ 418 ։ 419 ։ 420 ։ 421 ։ 422 ։ 423 ։ 424 ։ 425 ։ 426 ։ 427 ։ 428 ։ 429 ։ 430 ։ 431 ։ 432 ։ 433 ։ 434 ։ 435 ։ 436 ։ 437 ։ 438 ։ 439 ։ 440 ։ 441 ։ 442 ։ 443 ։ 444 ։ 445 ։ 446 ։ 447 ։ 448 ։ 449 ։ 450 ։ 451 ։ 452 ։ 453 ։ 454 ։ 455 ։ 456 ։ 457 ։ 458 ։ 459 ։ 460 ։ 461 ։ 462 ։ 463 ։ 464 ։ 465 ։ 466 ։ 467 ։ 468 ։ 469 ։ 470 ։ 471 ։ 472 ։ 473 ։ 474 ։ 475 ։ 476 ։ 477 ։ 478 ։ 479 ։ 480 ։ 481 ։ 482 ։ 483 ։ 484 ։ 485 ։ 486 ։ 487 ։ 488 ։ 489 ։ 490 ։ 491 ։ 492 ։ 493 ։ 494 ։ 495 ։ 496 ։ 497 ։ 498 ։ 499 ։ 500 ։ 501 ։ 502 ։ 503 ։ 504 ։ 505 ։ 506 ։ 507 ։ 508 ։ 509 ։ 510 ։ 511 ։ 512 ։ 513 ։ 514 ։ 515 ։ 516 ։ 517 ։ 518 ։ 519 ։ 520 ։ 521 ։ 522 ։ 523 ։ 524 ։ 525 ։ 526 ։ 527 ։ 528 ։ 529 ։ 530 ։ 531 ։ 532 ։ 533 ։ 534 ։ 535 ։ 536 ։ 537 ։ 538 ։ 539 ։ 540 ։ 541 ։ 542 ։ 543 ։ 544 ։ 545 ։ 546 ։ 547 ։ 548 ։ 549 ։ 550 ։ 551 ։ 552 ։ 553 ։ 554 ։ 555 ։ 556 ։ 557 ։ 558 ։ 559 ։ 560 ։ 561 ։ 562 ։ 563 ։ 564 ։ 565 ։ 566 ։ 567 ։ 568 ։ 569 ։ 570 ։ 571 ։ 572 ։ 573 ։ 574 ։ 575 ։ 576 ։ 577 ։ 578 ։ 579 ։ 580 ։ 581 ։ 582 ։ 583 ։ 584 ։ 585 ։ 586 ։ 587 ։ 588 ։ 589 ։ 590 ։ 591 ։ 592 ։ 593 ։ 594 ։ 595 ։ 596 ։ 597 ։ 598 ։ 599 ։ 600 ։ 601 ։ 602 ։ 603 ։ 604 ։ 605 ։ 606 ։ 607 ։ 608 ։ 609 ։ 610 ։ 611 ։ 612 ։ 613 ։ 614 ։ 615 ։ 616 ։ 617 ։ 618 ։ 619 ։ 620 ։ 621 ։ 622 ։ 623 ։ 624 ։ 625 ։ 626 ։ 627 ։ 628 ։ 629 ։ 630 ։ 631 ։ 632 ։ 633 ։ 634 ։ 635 ։ 636 ։ 637 ։ 638 ։ 639 ։ 640 ։ 641 ։ 642 ։ 643 ։ 644 ։ 645 ։ 646 ։ 647 ։ 648 ։ 649 ։ 650 ։ 651 ։ 652 ։ 653 ։ 654 ։ 655 ։ 656 ։ 657 ։ 658 ։ 659 ։ 660 ։ 661 ։ 662 ։ 663 ։ 664 ։ 665 ։ 666 ։ 667 ։ 668 ։ 669 ։ 670 ։ 671 ։ 672 ։ 673 ։ 674 ։ 675 ։ 676 ։ 677 ։ 678 ։ 679 ։ 680 ։ 681 ։ 682 ։ 683 ։ 684 ։ 685 ։ 686 ։ 687 ։ 688 ։ 689 ։ 690 ։ 691 ։ 692 ։ 693 ։ 694 ։ 695 ։ 696 ։ 697 ։ 698 ։ 699 ։ 700 ։ 701 ։ 702 ։ 703 ։ 704 ։ 705 ։ 706 ։ 707 ։ 708 ։ 709 ։ 710 ։ 711 ։ 712 ։ 713 ։ 714 ։ 715 ։ 716 ։ 717 ։ 718 ։ 719 ։ 720 ։ 721 ։ 722 ։ 723 ։ 724 ։ 725 ։ 726 ։ 727 ։ 728 ։ 729 ։ 730 ։ 731 ։ 732 ։ 733 ։ 734 ։ 735 ։ 736 ։ 737 ։ 738 ։ 739 ։ 740 ։ 741 ։ 742 ։ 743 ։ 744 ։ 745 ։ 746 ։ 747 ։ 748 ։ 749 ։ 750 ։ 751 ։ 752 ։ 753 ։ 754 ։ 755 ։ 756 ։ 757 ։ 758 ։ 759 ։ 760 ։ 761 ։ 762 ։ 763 ։ 764 ։ 765 ։ 766 ։ 767 ։ 768 ։ 769 ։ 770 ։ 771 ։ 772 ։ 773 ։ 774 ։ 775 ։ 776 ։ 777 ։ 778 ։ 779 ։ 780 ։ 781 ։ 782 ։ 783 ։ 784 ։ 785 ։ 786 ։ 787 ։ 788 ։ 789 ։ 790 ։ 791 ։ 792 ։ 793 ։ 794 ։ 795 ։ 796 ։ 797 ։ 798 ։ 799 ։ 800 ։ 801 ։ 802 ։ 803 ։ 804 ։ 805 ։ 806 ։ 807 ։ 808 ։ 809 ։ 810 ։ 811 ։ 812 ։ 813 ։ 814 ։ 815 ։ 816 ։ 817 ։ 818 ։ 819 ։ 820 ։ 821 ։ 822 ։ 823 ։ 824 ։ 825 ։ 826 ։ 827 ։ 828 ։ 829 ։ 830 ։ 831 ։ 832 ։ 833 ։ 834 ։ 835 ։ 836 ։ 837 ։ 838 ։ 839 ։ 840 ։ 841 ։ 842 ։ 843 ։ 844 ։ 845 ։ 846 ։ 847 ։ 848 ։ 849 ։ 850 ։ 851 ։ 852 ։ 853 ։ 854 ։ 855 ։ 856 ։ 857 ։ 858 ։ 859 ։ 860 ։ 861 ։ 862 ։ 863 ։ 864 ։ 865 ։ 866 ։ 867 ։ 868 ։ 869 ։ 870 ։ 871 ։ 872 ։ 873 ։ 874 ։ 875 ։ 876 ։ 877 ։ 878 ։ 879 ։ 880 ։ 881 ։ 882 ։ 883 ։ 884 ։ 885 ։ 886 ։ 887 ։ 888 ։ 889 ։ 890 ։ 891 ։ 892 ։ 893 ։ 894 ։ 895 ։ 896 ։ 897 ։ 898 ։ 899 ։ 900 ։ 901 ։ 902 ։ 903 ։ 904 ։ 905 ։ 906 ։ 907 ։ 908 ։ 909 ։ 910 ։ 911 ։ 912 ։ 913 ։ 914 ։ 915 ։ 916 ։ 917 ։ 918 ։ 919 ։ 920 ։ 921 ։ 922 ։ 923 ։ 924 ։ 925 ։ 926 ։ 927 ։ 928 ։ 929 ։ 930 ։ 931 ։ 932 ։ 933 ։ 934 ։ 935 ։ 936 ։ 937 ։ 938 ։ 939 ։ 940 ։ 941 ։ 942 ։ 943 ։ 944 ։ 945 ։ 946 ։ 947 ։ 948 ։ 949 ։ 950 ։ 951 ։ 952 ։ 953 ։ 954 ։ 955 ։ 956 ։ 957 ։ 958 ։ 959 ։ 960 ։ 961 ։ 962 ։ 963 ։ 964 ։ 965 ։ 966 ։ 967 ։ 968 ։ 969 ։ 970 ։ 971 ։ 972 ։ 973 ։ 974 ։ 975 ։ 976 ։ 977 ։ 978 ։ 979 ։ 980 ։ 981 ։ 982 ։ 983 ։ 984 ։ 985 ։ 986 ։ 987 ։ 988 ։ 989 ։ 990 ։ 991 ։ 992 ։ 993 ։ 994 ։ 995 ։ 996 ։ 997 ։ 998 ։ 999 ։ 1000 ։ 1001 ։ 1002 ։ 1003 ։ 1004 ։ 1005 ։ 1006 ։ 1007 ։ 1008 ։ 1009 ։ 1010 ։ 1011 ։ 1012 ։ 1013 ։ 1014 ։ 1015 ։ 1016 ։ 1017 ։ 1018 ։ 1019 ։ 1020 ։ 1021 ։ 1022 ։ 1023 ։ 1024 ։ 1025 ։ 1026 ։ 1027 ։ 1028 ։ 1029 ։ 1030 ։ 1031 ։ 1032 ։ 1033 ։ 1034 ։ 1035 ։ 1036 ։ 1037 ։ 1038 ։ 1039 ։ 1040 ։ 1041 ։ 1042 ։ 1043 ։ 1044 ։ 1045 ։ 1046 ։ 1047 ։ 1048 ։ 1049 ։ 1050 ։ 1051 ։ 1052 ։ 1053 ։ 1054 ։ 1055 ։ 1056 ։ 1057 ։ 1058 ։ 1059 ։ 1060 ։ 1061 ։ 1062 ։ 1063 ։ 1064 ։ 1065 ։ 1066 ։ 1067 ։ 1068 ։ 1069 ։ 1070 ։ 1071 ։ 1072 ։ 1073 ։ 1074 ։ 1075 ։ 1076 ։ 1077 ։ 1078 ։ 1079 ։ 1080 ։ 1081 ։ 1082 ։ 1083 ։ 1084 ։ 1085 ։ 1086 ։ 1087 ։ 1088 ։ 1089 ։ 1090 ։ 1091 ։ 1092 ։ 1093 ։ 1094 ։ 1095 ։ 1096 ։ 1097 ։ 1098 ։ 1099 ։ 1100 ։ 1101 ։ 1102 ։ 1103 ։ 1104 ։ 1105 ։ 1106 ։ 1107 ։ 1108 ։ 1109 ։ 1110 ։ 1111 ։ 1112 ։ 1113 ։ 1114 ։ 1115 ։ 1116 ։ 1117 ։ 1118 ։ 1119 ։ 1120 ։ 1121 ։ 1122 ։ 1123 ։ 1124 ։ 1125 ։ 1126 ։ 1127 ։ 1128 ։ 1129 ։ 1130 ։ 1131 ։ 1132 ։ 1133 ։ 1134 ։ 1135 ։ 1136 ։ 1137 ։ 1138 ։ 1139 ։ 1140 ։ 1141 ։ 1142 ։ 1143 ։ 1144 ։ 1145 ։ 1146 ։ 1147 ։ 1148 ։ 1149 ։ 1150 ։ 1151 ։ 1152 ։ 1153 ։ 1154 ։ 1155 ։ 1156 ։ 1157 ։ 1158 ։ 1159 ։ 1160 ։ 1161 ։ 1162 ։ 1163 ։ 1164 ։ 1165 ։ 1166 ։ 1167 ։ 1168 ։ 1169 ։ 1170 ։ 1171 ։ 1172 ։ 1173 ։ 1174 ։ 1175 ։ 1176 ։ 1177 ։ 1178 ։ 1179 ։ 1180 ։ 1181 ։ 1182 ։ 1183 ։ 1184 ։ 1185 ։ 1186 ։ 1187 ։ 1188 ։ 1189 ։ 1190 ։ 1191 ։ 1192 ։ 1193 ։ 1194 ։ 1195 ։ 1196 ։ 1197 ։ 1198 ։ 1199 ։ 1200 ։ 1201 ։ 1202 ։ 1203 ։ 1204 ։ 1205 ։ 1206 ։ 1207 ։ 1208 ։ 1209 ։ 1210 ։ 1211 ։ 1212 ։ 1213 ։ 1214 ։ 1215 ։ 1216 ։ 1217 ։ 1218 ։ 1219 ։ 1220 ։ 1221 ։ 1222 ։ 1223 ։ 1224 ։ 1225 ։ 1226 ։ 1227 ։ 1228 ։ 1229 ։ 1230 ։ 1231 ։ 1232 ։ 1233 ։ 1234 ։ 1235 ։ 1236 ։ 1237 ։ 1238 ։ 1239 ։ 1240 ։ 1241 ։ 1242 ։ 1243 ։ 1244 ։ 1245 ։ 1246 ։ 1247 ։ 1248 ։ 1249 ։ 1250 ։ 1251 ։ 1252 ։ 1253 ։ 1254 ։ 1255 ։ 1256 ։ 1257 ։ 1258 ։ 1259 ։ 1260 ։ 1261 ։ 1262 ։ 1263 ։ 1264 ։ 1265 ։ 1266 ։ 1267 ։ 1268 ։ 1269 ։ 1270 ։ 1271 ։ 1272 ։ 1273 ։ 1274 ։ 1275 ։ 1276 ։ 1277 ։ 1278 ։ 1279 ։ 1280 ։ 1281 ։ 1282 ։ 1283 ։ 1284 ։ 1285 ։ 1286 ։ 1287 ։ 1288 ։ 1289 ։ 1290 ։ 1291 ։ 1292 ։ 1293 ։ 1294 ։ 1295 ։ 1296 ։ 1297 ։ 1298 ։ 1299 ։ 1300 ։ 1301 ։ 1302 ։ 1303 ։ 1304 ։ 1305 ։ 1306 ։ 1307 ։ 1308 ։ 1309 ։ 1310 ։ 1311 ։ 1312 ։ 1313 ։ 1314 ։ 1315 ։ 1316 ։ 1317 ։ 1318 ։ 1319 ։ 1320 ։ 1321 ։ 1322 ։ 1323 ։ 1324 ։ 1325 ։ 1326 ։ 1327 ։ 1328 ։ 1329 ։ 1330 ։ 1331 ։ 1332 ։ 1333 ։ 1334 ։ 1335 ։ 1336 ։ 1337 ։ 1338 ։ 1339 ։ 1340 ։ 1341 ։ 1342 ։ 1343 ։ 1344 ։ 1345 ։ 1346 ։ 1347 ։ 1348 ։ 1349 ։ 1350 ։ 1351 ։ 1352 ։ 1353 ։ 1354 ։ 1355 ։ 1356 ։ 1357 ։ 1358 ։ 1359 ։ 1360 ։ 1361 ։ 1362 ։ 1363 ։ 1364 ։ 1365 ։ 1366 ։ 1367 ։ 1368 ։ 1369 ։ 1370 ։ 1371 ։ 1372 ։ 1373 ։ 1374 ։ 1375 ։ 1376 ։ 1377 ։ 1378 ։ 1379 ։ 1380 ։ 1381 ։ 1382 ։ 1383 ։ 1384 ։ 1385 ։ 1386 ։ 1387 ։ 1388 ։ 1389 ։ 1390 ։ 1391 ։ 1392 ։ 1393 ։ 1394 ։ 1395 ։ 1396 ։ 1397 ։ 1398 ։ 1399 ։ 1400 ։ 1401 ։ 1402 ։ 1403 ։ 1404 ։ 1405 ։ 1406 ։ 1407 ։ 1408 ։ 1409 ։ 1410 ։ 1411 ։ 1412 ։ 1413 ։ 1414 ։ 1415 ։ 1416 ։ 1417 ։ 1418 ։ 1419 ։ 1420 ։ 1421 ։ 1422 ։ 1423 ։ 1424 ։ 1425 ։ 1426 ։ 1427 ։ 1428 ։ 1429 ։ 1430 ։ 1431 ։ 1432 ։ 1433 ։ 1434 ։ 1435 ։ 1436 ։ 1437 ։ 1438 ։ 1439 ։ 1440 ։ 1441 ։ 1442 ։ 1443 ։ 1444 ։ 1445 ։ 1446 ։ 1447 ։ 1448 ։ 1449 ։ 1450 ։ 1451 ։ 1452 ։ 1453 ։ 1454 ։ 1455 ։ 1456 ։ 1457 ։ 1458 ։ 1459 ։ 1460 ։ 1461 ։ 1462 ։ 1463 ։ 1464 ։ 1465 ։ 1466 ։ 1467 ։ 1468 ։ 1469 ։ 1470 ։ 1471 ։ 1472 ։ 1473 ։ 1474 ։ 1475 ։ 1476 ։ 1477 ։ 1478 ։ 1479 ։ 1480 ։ 1481 ։ 1482 ։ 1483 ։ 1484 ։ 1485 ։ 1486 ։ 1487 ։ 1488 ։ 1489 ։ 1490 ։ 1491 ։ 1492 ։ 1493 ։ 1494 ։ 1495 ։ 1496 ։ 1497 ։ 1498 ։ 1499 ։ 1500 ։ 1501 ։ 1502 ։ 1503 ։ 1504 ։ 1505 ։ 1506 ։ 1507 ։ 1508 ։ 1509 ։ 1510 ։ 1511 ։ 1512 ։ 1513 ։ 1514 ։ 1515 ։ 1516 ։ 1517 ։ 1518 ։ 1519 ։ 1520 ։ 1521 ։ 1522 ։ 1523 ։ 1524 ։ 1525 ։ 1526 ։ 1527 ։ 1528 ։ 1529 ։ 1530 ։ 1531 ։ 1532 ։ 1533 ։ 1534 ։ 1535 ։ 1536 ։ 1537 ։ 1538 ։ 1539 ։ 1540 ։ 1541 ։ 1542 ։ 1543 ։ 1544 ։ 1545 ։ 1546 ։ 1547 ։ 1548 ։ 1549 ։ 1550 ։ 1551 ։ 1552 ։ 1553 ։ 1554 ։ 1555 ։ 1556 ։ 1557 ։ 1558 ։ 1559 ։ 1560 ։ 1561 ։ 1562 ։ 1563 ։ 1564 ։ 1565 ։ 1566 ։ 1567 ։ 1568 ։ 1569 ։ 1570 ։ 1571 ։ 1572 ։ 1573 ։ 1574 ։ 1575 ։ 1576 ։ 1577 ։ 1578 ։ 1579 ։ 1580 ։ 1581 ։ 1582 ։ 1583 ։ 1584 ։ 1585 ։ 1586 ։ 1587 ։ 1588 ։ 1589 ։ 1590 ։ 1591 ։ 1592 ։ 1593 ։ 1594 ։ 1595 ։ 1596 ։ 1597 ։ 1598 ։ 1599 ։ 1600 ։ 1601 ։ 1602 ։ 1603 ։ 1604 ։ 1605 ։ 1606 ։ 1607 ։ 1608 ։ 1609 ։ 1610 ։ 1611 ։ 1612 ։ 1613 ։ 1614 ։ 1615 ։ 1616 ։ 1617 ։ 1618 ։ 1619 ։ 1620 ։ 1621 ։ 1622 ։ 1623 ։ 1624 ։ 1625 ։ 1626 ։ 1627 ։ 1628 ։ 1629 ։ 1630 ։ 1631 ։ 1632 ։ 1633 ։ 1634 ։ 1635 ։ 1636 ։ 1637 ։ 1638 ։ 1639 ։ 1640 ։ 1641 ։ 1642 ։ 1643 ։ 1644 ։ 1645 ։ 1646 ։ 1647 ։ 1648 ։ 1649 ։ 1650 ։ 1651 ։ 1652 ։ 1653 ։ 1654 ։ 1655 ։ 1656 ։ 1657 ։ 1658 ։ 1659 ։ 1660 ։ 1661 ։ 1662 ։ 1663 ։ 1664 ։ 1665 ։ 1666 ։ 1667 ։ 1668 ։ 1669 ։ 1670 ։ 1671 ։ 1672 ։ 1673 ։ 1674 ։ 1675 ։ 1676 ։ 1677 ։ 1678 ։ 1679 ։ 1680 ։ 1681 ։ 1682 ։ 1683 ։ 1684 ։ 1685 ։ 1686 ։ 1687 ։ 1688 ։ 1689 ։ 1690 ։ 1691 ։ 1692 ։ 1693 ։ 1694 ։ 1695 ։ 1696 ։ 1697 ։ 1698 ։ 1699 ։ 1700 ։ 1701 ։ 1702 ։ 1703 ։ 1704 ։ 1705 ։ 1706 ։ 1707 ։ 1708 ։ 1709 ։ 1710 ։ 1711 ։ 1712 ։ 1713 ։ 1714 ։ 1715 ։ 1716 ։ 1717 ։ 1718 ։ 1719 ։ 1720 ։ 1721 ։ 1722 ։ 1723 ։ 1724 ։ 1725 ։ 1726 ։ 1727 ։ 1728 ։ 1729 ։ 1730 ։ 1731 ։ 1732 ։ 1733 ։ 1734 ։ 1735 ։ 1736 ։ 1737 ։ 1738 ։ 1739 ։ 1740 ։ 1741 ։ 1742 ։ 1743 ։ 1744 ։ 1745 ։ 1746 ։ 1747 ։ 1748 ։ 1749 ։ 1750 ։ 1751 ։ 1752 ։ 1753 ։ 1754 ։ 1755 ։ 1756 ։ 1757 ։ 1758 ։ 1759 ։ 1760 ։ 1761 ։ 1762 ։ 1763 ։ 1764 ։ 1765 ։ 1766 ։ 1767 ։ 1768 ։ 1769 ։ 1770 ։ 1771 ։ 1772 ։ 1773 ։ 1774 ։ 1775 ։ 1776 ։ 1777 ։ 1778 ։ 1779 ։ 1780 ։ 1781 ։ 1782 ։ 1783 ։ 1784 ։ 1785 ։ 1786 ։ 1787 ։ 1788 ։ 1789 ։ 1790 ։ 1791 ։ 1792 ։ 1793 ։ 1794 ։ 1795 ։ 1796 ։ 1797 ։ 1798 ։ 1799 ։ 1800 ։ 1801 ։ 1802 ։ 1803 ։ 1804 ։ 1805 ։ 1806 ։ 1807 ։ 1808 ։ 1809 ։ 1810 ։ 1811 ։ 1812 ։ 1813 ։ 1814 ։ 1815 ։ 1816 ։ 1817 ։ 1818 ։ 1819 ։ 1820 ։ 1821 ։ 1822 ։ 1823 ։ 1824 ։ 1825 ։ 1826 ։ 1827 ։ 1828 ։ 1829 ։ 1830 ։ 1831 ։ 1832 ։ 1833 ։ 1834 ։ 1835 ։ 1836 ։ 1837 ։ 1838 ։ 1839 ։ 1840 ։ 1841 ։ 1842 ։ 1843 ։ 1844 ։ 1845 ։ 1846 ։ 1847 ։ 1848 ։ 1849 ։ 1850 ։ 1851 ։ 1852 ։ 1853 ։ 1854 ։ 1855 ։ 1856 ։ 1857 ։ 1858 ։ 1859 ։ 1860 ։ 1861 ։ 1862 ։ 1863 ։ 1864 ։ 1865 ։ 1866 ։ 1867 ։ 1868 ։ 1869 ։ 1870 ։ 1871 ։ 1872 ։ 1873 ։ 1874 ։ 1875 ։ 1876 ։ 1877 ։ 1878 ։ 1879 ։ 1880 ։ 1881 ։ 1882 ։ 1883 ։ 1884 ։ 1885 ։ 1886 ։ 1887 ։ 1888 ։ 1889 ։ 1890 ։ 1891 ։ 1892 ։ 1893 ։ 1894 ։ 1895 ։ 1896 ։ 1897 ։ 1898 ։ 1899 ։ 1900 ։ 1901 ։ 1902 ։ 1903 ։ 1904 ։ 1905 ։ 1906 ։ 1907 ։ 1908 ։ 1909 ։ 1910 ։ 1911 ։ 1912 ։ 1913 ։ 1914 ։ 1915 ։ 1916 ։ 1917 ։ 1918 ։ 1919 ։ 1920 ։ 1921 ։ 1922 ։ 1923 ։ 1924 ։ 1925 ։ 1926 ։ 1927 ։ 1928 ։ 1929 ։ 1930 ։ 1931 ։ 1932 ։ 1933 ։ 1934

Եւ անոնց բոլոր խոգաւարութիւններուն մէջը
գետի նման մէկը չկայ։
8 Բայց անոնք բոլորովին [1]անբան ու անմիտ են։
Անոնց [2]ուսուցիչ ունայնութենց վարդապետութիւն է, փայտ է։
9 Թարսիսէն ծեծուած արծաթ՝
եւ [3]Ովփազէն ոսկի կը բերուի,
Անոնք փորձանք ու ոսկերչի ձեռացը գործ են։
Անոնց զգեստը կապուտակ ու ծիրանի է։
Ամէնը [4]հանճարեղներու գործերը են։
10 Մակայն Եհովան է ճշմարիտ Աստուածը,
Անիկա է կենդանի Աստուած եւ յաւիտենական թագաւոր։
Անոր բարկութենէն երկիրը կը դողայ,
ու ազգերը անոր սպառնութիւնը չեն դիմանար։
11 [[5]Անոնց այսպէս ըսէք։
[6]Այն աստուածները որոնք երկինքը ու երկիրը չստեղծին,
[7]երկրի ու այս երկինքներուն տակէն պիտի կորսուին։]
12 [8]Երկիրը իր զօրութեամբը չստեղծ։
[9]Հմայարքը իր իմաստութեամբը հաստատեց,
ու [10]երկինքը իր խոհեմութեամբ տարածեց։
13 [11]Երբոր իր ձայնը կու տայ՝ երկնից մէջ ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ,
եւ [12]երկրի ծայրերէն ջրհեղեղ կը հանէ.
Անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ,
ու հով կը հանէ իր [13]ժամանակներէն։
14 [14]Ամէն մարդ [15]հմայութենէ [16]անասուն գտած է։
[17]Ամէն ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին պատճառաւ ամօթով կ'ելլայ։
Վասն զի ձուլած կուռքը սուտ է,
ու անոնք հոգի չունին։
15 Անոնք ունայնութեան ու խաբէութեան գործքեր են,
Անոնց պատիժին ատեանը [18]անոնք պիտի կորսուին։
16 [19]Յակոբին բաժինը ասոնց պէս չէ,
վասն զի անիկա ամէն բաներ [20]ստեղծողն է,
ու [21]Իսրայէլ անոր ժառանգութեանը վիճակն է.
Եհովա անունը [22]Եհովայ Սաբաւովթ է։

17 Ով երդիկ մէջ բնակող,
Հերս վաճառներդ երկրէն ժողվէ։
18 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.

Ահա ես սա անգամ [23]երկրին բնակիչները
հեռու պիտի նետեմ,
ու զանոնք նեղութեան մէջ պիտի գտնեմ, որպէս նիզակ ըլլան։
19 [24]Վայ ինծի իմ հարուածիս համար,
իմ վիրաս անդարմանելի է.
Բայց ես ըսի, [25]Իրաւցնէ սոսկալի ցաւ է,
ու զանիկա կրելու եմ։
20 Իմ վրանս կործանեցաւ եւ ամէն չուանները փրծան.
Տղաքներս ինծմէ ելան ու չկան.
Ան[26]կէ եւս վրանս կանգնող
ու փառքս բոլորելու չկայ։
21 Վասն զի հովիւները անասուն գտան,
եւ Տէրը չխնդրեցին.
Անոր համար յաջողութիւն չգտան,
ու անոնց բոլոր հօտը ցրուեցաւ։
22 Ահա [27]հնչեսի երկրէն գոչիւն մը
եւ մեծ խռովութիւն կու գայ,
Որ Յուդայի քաղաքները աւերակ
ու [28]շնագայներու բնակարան ընէ։

23 Դիտեմ, ով Տէր, որ [29]մարդուն ճանապարհը իրեն չէ,
Քայլող մարդը իր քայլուածքը չկարենայ կառավարել չէ։
24 Ով Տէր, [30]պատիժ թող, բայց չափաւորութեամբ,
եւ ոչ թէ քու բարկութեամբդ, չըլլայ որ զիս սպառես։
25 [31]Քու սպառնութիւնդ [32]քեզ չճանչցող ազգերուն վրայ
եւ քու անունդ չկանչող ազգաւորութիւններուն վրայ թափէ.
Վասն զի զգացողը կերան ու [33]յոգնցուցին,
եւ անոր բնակութիւնը աւերակ գարձուցին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Երեմիա կը հրամայուի Աստուծոյ ուխտը։ 9 ու անոր ան հնազանդութիւնը բնաջինջ կը լինելիանէ։ 11 կը մերգասանայ թէ չարիք պիտի գայ անոնց վրայ։ 18 և Աննաթովթի մարդոցը վրայ գինքը սպաննելու խորհուրդ բնելուան համար։

1 Այն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային
2 հասաւ՝ ըսելով, Ան ուխտիս խօսքերը մտիկ ըրէք, և Յուդայի մարդոցը ու Երուսաղէմի
3 բնակիչներ խօսեցէք. Եւ զուն անոնց ըսուր, Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Անի-

Նիծեալ ըլլայ անն մնոգը՝ որ մնիկ չընէր առ
4 ուխտին խօսքերը , Որն որ ես ձեր Հայրերուն պատուիրեցի Երկաթեայ երկրէն՝ եան երկաթի հնոցէն զանոնք հանած օրս՝ ու ըսի , Իմ ձայնս մնիկ ըրէք , ու ձեզի բոլոր հրամայածիս համեմատ ի գործ դրէք , որ դուք իմ ժողովուրդս ըլլաք , ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ .
5 Որպէս զի հաստատեմ առ երդումը որ ձեր Հայրերուն ըրի , անոնկ երկիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ , ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի . Ես ես պատասխան տուի ու ըսի , Ամէն , ով Տէր .
6 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Ա՛ս բոլոր խօսքերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կանչելով ըսէ , Ա՛ս ուխտին խօսքերը մնիկ ըրէք , ու զանոնք ի գործ
7 դրէք . Վասն զի ձեր Հայրերը փութալով խրատեցի , զանոնք եգիպտոսի երկրէն հանած օրէն մինչեւ այս օրս , Կանուխ եւ լեալով ու խրատելով ըսի , Իմ ձայնս մնիկ ըրէք .
8 Բայց անոնք մնիկ չըրին ու իրենց ականջը չխոնարհեցուցին , Հապա ամէն մարդ իր չար սրտին կամակորութիւնները գործեց . ուստի ես անոնց վրայ կը բերեմ առ ուխտիս բոլոր խօսքերը , որն որ ես անոնց պատուիրեցի ու ըրեն , ու անոնք չըրին :
9 Ետքն ալ ըսին ինծի բառ , Իւդայի մարդոց մէջ ու Երուսաղէմի բնակչաց մէջ դաւաճանութիւն գտան .
10 Նուէցաւ . Անոնք իմ խօսքերս մնիկ ընել չուզող իրենց նախահարցը անօրէնութիւններուն դարձան , և օտար աստուածներու երեւել գացին , որ անոնց ծառայութիւն ընեն . Իսրայէլի տունը ու Իւդայի տունը իրենց Հայրերուն հետ ըրած ուխտս աւրեցին :
11 Անոր համար Տէրը պատկա կ՚ըսէ . Ահա ես անոնկ չարիք կը բերեմ անոնց վրայ , Որ անկէ չկրնան կարող պնտի չըլլան . Եւ ինծի պիտի ազաղակին , ու անոնց մնիկ պիտի չլսեմ :
12 Եւ Իւդայի քաղաքներբ ու Երուսաղէմի բնակիչները պիտի երթան , Ու Հպատի ազաղակին ան աստուածներուն որոնց խունկ ծխեր էին . Բայց անոնց ձախորդութեան ժամանակը բնաւ պիտի չազատեն զանոնք :
13 Քանզի քու աստուածներդ , ով Իւդա , Քու Երգաքաղքներուդ թիւովն եղան . Ու Երուսաղէմի փողոցներուն թիւովն չափ Ամօթալից իրերուն համար սեղաններ՝ Բահաղին խունկ ծխելու համար սեղաններ կանդնեցիք .
14 Ուստի դուն աս ժողովուրդին համար աղօթք մի ըներ , Ու անոնց համար խնդրուածքով ու պաղատանքով մի ազաչէր . Քանզի երբոր իրենց չորութեան համար ինծի ազաղակին , Ընդ մնիկ պիտի չլսեմ :
15 Իմ սիրելիս ի՞նչ իրաւունք ունի իմ տանս մէջ , Որովհետեւ շատերուն հետ անօրէնութիւն գործեր է .
Միրբը միան ալ փեսկ անցաւ , Քանզի բան քու չարութիւնովդ չկ՚ուրախանաս :
16 Տէրը քու անունդ Կանանչ , գեղեցիկ -- բարեպտուղ ձիթենի կոչեց , Բայց անոր մրայ մեծ ազմուկի ձայնով կրակ բռնկեցուց , Եւ անոր ճիւղերը կոտրեցան :
17 Ու զքեզ անկող զօրաց Տէրը Քու վրայովդ չարիք խօսեցաւ , Իսրայէլի տանը ու Իւդայի տանը չարութիւնը համար՝ Որ անոնք գործեցին , Ու Բահաղին խունկ ծխելով՝ զիս բարկացուցին :
18 Եւ Տէրը ինծի գիացուց , ու ես գիտեմ . Անոնց ինծի անոնց գործքերը ցուցուցիր :
19 Բայց ես մարթութիւս տարտղոց ընտանեցած գառի մը պէս էի , Ու չէի գիտեր որ անոնք ինծի համար նեն գործիւններ կը հնարին՝ եւ ըսէ , Ջրաւը իր պտղովը կործանենք , Եւ զանոնկա կենդանեաց երկրէն բնաջինջ ընենք , Որ անոր անունը ան չյիշուի :
20 Սակայն , ով Տէր զօրութեանց , արդար Դատաւոր , Որ երիամտները ու սիրտը կը քննես , Անոնցմէ եղիկամ վրէժդ տեսնեմ . Քանզի իմ դատս քեզի յայտնեցի :
21 Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ Անաթոթի մարդոց համար՝ Որոնք քու հոգիդ կը փնտռեն ու կ՚ըսեն , Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն մի ըներ , Որ մեր ձեռքերէդ չմեռնիս :
22 Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .

Բ Բ Օբ . գ . 20 . գ Թագ . բ . 51 .
Դ Ա՛ . իդ . 3 . 12 . Գէտ . է . 23 .
Բ Բ Օբ . է . 12 . 13 . Սաղ . ճԸ . 9 . 10 .
Ե Հաւմ . բ . 13 . Ճահ . ա . 22 .
Զ Գէտ . է . 13 . 23 . լԸ .
ի 15 .
Ը Գէտ . է . 26 .
Թ Գէտ . գ . 17 . է . 24 . ՓԸ . 14 .
Ժ Երգ . է . 25 . Ես . 12 .
ԺԱ Երգ . իդ . 23 . ԼԸ . 9 . 10 .
ԺԲ Երգ . է . 16 .
ԺԳ Սաղ . ԺԸ . 41 . Ես . ա . 28 .
ա . 15 . Գէտ . ժգ . 11 . Եա .
ԺԵ Երգ . է . 18 . Միք . գ . 4 . Զաք . ի . 13 .
ԺԶ Երգ . ի . 15 .
ԺԷ Օբ . լբ . 37 . 38 .
ԺԸ Գէտ . բ . 28 .
ԺԹ Երգ . լբ . 10 . Գէտ . է . 16 . ԺԹ . 11 . ա Ճահ . է . 10 .
Ի Սաղ . ժ . 16 . Եա . ա . 11 . Եա .
ԻԱ Երգ . ԺԹ . 23 . Եա .
ԻԲ Ա՛մ . ժա . 17 .
ԻԳ Եր . է . 2 . Գէտ . բ . 21 .
ԻԴ Գէտ . ԺԸ . 18 .
ԻԵ Սաղ . ԺԳ . 4 .
ԻԶ Սաղ . իԸ . 13 . ՀԱԺ . 9 . Ծեփ . 5 .
ԻԷ Թագ . ԺԳ . 7 . ա Մն . իբ . 9 . Սաղ . է . 9 . Գէտ . ԺԸ . 10 . Յեզ . բ . 12 . է . 13 . 16 .
ԻԸ Միք . բ . 6 .

Ահա ես անոնց այցելութիւն պիտի ընեմ.
Կարիճները զրահ պիտի ձեռնին,
Անոնց ազեղները ու աղեղները ոտքամահ պիտի բլլան.
23 Եւ անոնք մեացորդ պիտի չունենան.
վասն զի ես Աստուծմէն մեղրացոյց վայ՝
Անոնց այցելութեան տարին չարիք պիտի բերեմ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Երբ Աստ կը գանգատի չարեաց յաջողութեանը համար. բայց հաւատքով անոնց կարծեաց մը կը տեսնէ. 5 Տէրտիճ կը յայտնուի իրեն իր եղբայրներուն նենգութիւնը որ իրեն գէմ կը հնարեն. 7 Աստուած իր ժառանգութենէն վայ կ՚ողբայ. 14 ապստաթղթերուն գերեզմանութիւն կը խոստանայ։

1 Զի ՏԷՐ, երբոր քեզի հետ վիճիմ՝ դուն արդար պիտի ըլլաս.
Սակայն քեզի [a]իրաւունքի վրայով պիտի խօսիմ.
Ինչո՞ւ ամբարիշտներուն ճամբան յաջող է,
Ո՞ր բոլոր նենգութիւն ընողները հանգստութիւն կը վայելեն։
2 Դուն զանոնք տնկեցիր, և անոնք արմատացան.
Անոնք կ՚աճին ու պտուղ կու տան.
Դուն անոնց բերնին մօտ ես,
Բայց անոնց երկմտութենէն հեռու ես։
3 Եւ դուն, օ՛ ՏԷր, [b]ինծի գիտես,
Զիս տեսար ու [c]իմ սիրտս քու առջեւդ քննեցիր.
Զատէ անոնք մորթուելու օրհասներու պէս,
Եւ [d]սպանման օրուան համար [e]պատրաստէ։
4 Մինչեւ ե՞րբ [f]երկիրը սուգ պիտի բռնէ՝
[g]Իր բնակչացը չարութեանը համար,
Ո՞ր բոլոր գազանին խոտը պիտի չքմեղայ.
[h]Անասունները ու թռչունները կորսուեցան,
վասն զի ըսին, Անոնք մեր վախճանը պիտի չտեսնեն։
5 Թէ որ դուն հետեւակներուն հետ վազեցիր,
ու քեզ յոգնեցուցին,
Հապա ձիաւորներուն հետ ի՞նչպէս մրցակից պիտի մնանես.
Եւ դուն որ խաղաղութեան երկրին մէջ ապահով ես,
Ի՞նչ պիտի ընես [i]Երդոյն Յորդանան [j]եղբոջ բարձրացայ.
6 Քանզի [k]քու եղբայրներդ ու քու հօրդ տունն ալ՝
Անոնք անգամ քեզի դէմ նենգութիւն ըրին,
Եւ քու հետեւդ բարձրաձայն ազաղակեցին.
Թէ և անոնք քեզի ազէկ բաներ ալ խօսին,
Դուն անոնց մի հաւատար։
7 Իմ տունս [l]թողուցի, իմ ժառանգութիւնս ձգեցի,
Հոգիիս սիրածը իր [m]թշնամիներուն ձեռքը տուի.
8 Իմ ժառանգութիւնս անտառի առիւծին պէս եղաւ [n]ինծի,
Անիկա իր ձայնովը իմ վրաս պոռաց.
Ես պատճառով զանիկա ատեցի.
9 Իմ ժառանգութիւնս [o]գոյնզգոյն թռչունի մը պէս եղաւ [p]ինծի,
Թռչուններուն անոր չորս կողմն են.
Եկէ՛ք անապատին բոլոր գազանները ժողովեցէք,
[q]Ըլլէք որ ուտեն։
10 Շատ [r]հովիւներ իմ այգիս ապականեցին,
Իմ բաժինս ոտնակոխ ըրին,
Եւ իմ ցանկալի վիճակս անապատի ամայութիւն դարձուցին։
11 Զանիկա ամայութեան դարձուցին,
Ո՞ր ամայի ըլլալով իմ առջեւս սուգ բռնեց.
Բոլոր երկիրը ամայութեան դարձաւ,
Քանզի մէկը կայ որ [s]ի՞նչէր մտածէ։
12 Անապատին ամէն բլուրներուն վրայ աւերածներ եկան.
վասն զի երկրին մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը
Տէրոջը սուրը կ՚ուտէ,
Ո՞ր ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ։
13 Ցորեն ցանեցին, բայց փուշեր պիտի հնձեն.
Աշխատանք քաշեցին, [t]օգուտ պիտի չբերեն.
Ո՞ր Տէրոջը սաստիկ բարկութենէն
Ձեր արդիւնքներէն պիտի ամչնաք։
14 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը իմ չար դրացիներուս համար,
Որոնք իմ ժողովուրդիս [u]ժառանգութենեան [v]կը դպչին.
Ահա ես [w]զանոնք իրենց երկրին երեսէն պիտի խլեմ,
Յուդան տունն ալ անոնց միջէն պիտի խլեմ։
15 Ու պիտի ըլլայ որ զանոնք խլելէս [x]ետքը՝
Պիտի գառնամ անոնց ողորմիմ՝
Եւ ամէն մէկը իր ժառանգութեանը՝
Ո՞ր ամէն մէկը իր երկիրը պիտի դարձնեմ։
16 Եւ թէ որ անոնք իմ ժողովրդեանս ճամբաները սորվին,
Ո՞ր իմ անուանովս երդում ընեն [y]Ենովէ, կենդանի է Տէր,

---

[a] Գլ. խ. 12։ [b] Կդ. 21։ [c] Բե. 44։ Դ. 27։ Դ.ա.ի. Ժ.Ի. 44։ — [d] Սաղ. Դ.ա. 4։ [e] Կամ՝ կա՛ռ գառասպանդեցդ [f] Ցօր. Ժբ. 6։ [g] Գլ. Ժ. 12։ [h] Սաղ. ւլ. 1. 35։ Կգ. 3. Եա. Գլ. Ե. 28։ Ա.Թ. Ա. 4։ [i] Մաղ. գ. 15։ [j] Եա.Բ. 13։ Մաս. Ժե. 8։ Մ.Թ. Ե. 6։ [k] Մաղ. Ժե. 3։ Ղ.Թ. 1։ [l] Գլ. Ժ. 20։ [m] Ցօր. Ե. 33։ [n] Գլ. Ե. 30։ [o] Եր. Ա. 16։ [p] Գլ. Ժ. 10։ Ովբ. գ. 3։ [q] Մաղ. Ղ. 34։ [r] Գլ. գ. 25։ Ե. 20։ [s] Եր. Ղ. 9։ Գլ. Ե. 33։ [t] Գլ. գ. 3։ [u] Եր. Ե. 5։ [v] Ա.Թ. Ե. 18։ [w] Եր. Ե. 5։ [x] Եր. Ե. 15։ [y] Ովբ. Ե. 3։ Ա.Թ. Ա. 6։ Ա.Ա.Թ. Ե. 14։ Գլ. գ. 8։ Եր. Ա. 38։ Մ.Թ. գ. 8։ Ա.Թ. — Ա.Ա.Թ. Ե. 14։ Ջ.Ա.Թ. Ե. 8։ Տ՚ո. Ր Օր. Ե. 3։ Գլ. Ր. 51։ Եզկ. Ր. 23։ Ա.Ա.Թ. Ր. 14։ Գլ. գ. 8։

(ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուրդիս՝ բահագին անունովը երդում ընել սորվեցուցին,)
Անոնք Իմ ժողովուրդիս մէջը պիտի ՚հաստատուին։
17 Բայց թէ որ մնոկ չընծն,
Անոնք ան ազգը արմատոք պիտի խլեմ
Ու պիտի կորսընցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ· ԺԹ

1 Եփրատ գետին քովը պահուած կաւէ գօտին մը օրհասով։ Ասուած իր ժողովուրդին կը յայտնէ։ 12 Զի նեղի լեցուն ահին օրհասով կը նմանցնէ անոնց վրայ գալու Բաբելացիները։ 15 Կը յորդորէ զանոնք որ գալու պատասխանատուները կը ճանչնան։ 22 Կը յայտնէ թէ Իրենց պղծութիւնն է ասոնց պատճառը։

1 Տէրը ինծի այսպէս բաւ. Գնա՝ քեզի մէկ քիմանէ գօտի մը ծախու առ, և զանիկա մէջդ դրէ կապէ, ու զանիկա ջուրը մի խոթեր։
2 Ուստի Տէրոջը խօսքին համեմատ գօտին ծա-
3 խու առի ու մէջս կապեցի։ Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
4 Ան ծախու առած գօտիդ՝ որ քու մէջքիդ վրայ է, առ ու ելիր Եփրատ գնա, և հոն
5 պէտին ծակին մէջը պահէ զանիկա։ Ու ես գացի և զանիկա Եփրատի եղերքը պահեցի,
6 ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց։ Եւ շատ օրերէն ետքը Տէրը ինծի բաւ. ելիր Եփրատ գնա, ու անկէ առ ան գօտին, որ քեզի հրա-
7 մայեցի որ հոն պահես։ Ես ալ Եփրատ գացի, ու փորելով՝ գօտին ան պահած տեղէս առի. և ահա գօտին փտեր էր, ու բնաւ մէկ բանի մը չէր գար։

8 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
9 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Յուդային Հպարտութիւնը
Ու Երուսաղէմին մեծ Հպարտութիւնը այդ-
պէս պիտի ապականմ։
10 Ան չար ժողովուրդը՝
Որ իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր,
Ու Իրենց սրտին կամակորութեամբը կը քա-
լեն,
Եւ օտար աստուածներու հետէ կ՚երթան՝
Անոնց ծառայութիւն ընելու և անոնց երկրը-
պագութիւն ընելու համար,
Ան անպիտան գօտիին պէս պիտի ըլլան։
11 Վասն զի ինչպէս որ գօտին մարդուն մէջքը
կը փակչի,
Բոլոր Իսրայէլի տունը ու բոլոր Յուդայի
տունը
Ինծի այնպէս փակցուցի էի, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ ինծի ժողովուրդ ըլլան,
Ու նաև անուն և փառք ու պարծանք.
Բայց անոնք մնոկ չըրին։

12 Նաև ասս խօսքը ըսես անոնց,
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Ամէն տիկ գինիով պիտի լեցուի.
Բայց անոնք քեզի պիտի ըսեն,
Մենք մեր չենք գիտեր որ ամէն տիկ գի-
նիով պիտի լեցուի։
13 Իսկ դուն անոնց ըսես,
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես ասս երկրին բոլոր բնակիչները,
Ու Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագա-
ւորները,
Եւ քահանաները ու մարգարէները,
Ու երուսաղէմի բոլոր բնակիչները Հարբեցու-
թեամբ պիտի լեցընեմ.
14 Եւ Հայրերը զոգոնք իրենց պիտի կոտրտեմ,
Հայրերը ազգոյ հետ միասին, կ՚ըսէ Տէրը,
Եւ ողոք պիտի չգթամ ու պիտի չխնայեմ,
Եւ առանց ողորմելու զանոնք բնաջինջ պիտի
ընեմ։

15 Մտիկ ըրէք, ականջ տուէք, մի Հպար-
ծանաք,
Վասն զի Տէրը խօսեցաւ.
16 Ձեր Տէր Աստուծոյն փառք տուէք՝
Դեռ Հաւաորը չընէր չսասած,
Ու ձեր ոտքերը մութ լեռներու վրայ չսահած,
Եւ ձեր Հոյսի սպասած առնը՝
Ահաւոր գանիկա Հմահնան տուելէ չփոխած,
Ու զանիկա թանձր մգի չդարձուցած։
17 Բայց թէ որ մնոկ չընէք,
Ձեր Հպարտութեանը համար իմ հոգիս ծա-
ծուկ տեղացնելի պիտի լայ,
Եւ իմ աչքս խիստ չատ լալով արցունք պէ-
տի թափէ,
Վասն զի Տէրոջը հօտը գերի առնուեցաւ։
18 Թագաւորին ու թագուհիին ըսէ,
Ձեր անձը խոնարհեցուցէք — բնակեցէք,
Վասն զի ձեր գլխէն ձեր փառաց թագը ին-
կաւ։
19 Հարաւային քաղաքները գոցուեցան,
Ու բացող մը չկայ.
Բոլոր Յուդա գերութեան գնաց.
Ամէնքը գերութեան գացին։
20 Աչքերնիդ վերցուցէք և Հիւսիսէն գալոնները
կտնեսնաք.
Քեզի տրուած հօտը՝ քու փառացդ խաչին-
քը ո՞ր է։
21 Ի՞նչ պիտի ըսես՝ երբոր քեզի այցելութիւն
ընէ.
Վասն զի դուն անոնց սորվեցուցիր որ քու վը-
րադ իշխան և գլուխ ըլլան.
Միթէ քեզ ծննդական կնոջ պէս ցաւեր պի-
տի չբռնեն։

---

1 Եփրատ՝ ՚ի ՚ի· ՚ի· ՚ի·

22 Ու թէ որ սրտիդ մէջը ըսես ,
Ինչ բաները ինծի՞ հանդիպեցան ինծի .
Քու անօրէնութեանդ չատութենէն՝ քու քղանցքներդ բացուեցան ,
Եւ գարշապարներդ բռնութեամբ մերկացան .
23 Մէթիւ կարելի՞ է որ եթովպացին իր մաշիը՝
Կամ ինձը իր խայտացնները փոխէ ,
Որ դուք ալ չարութիւն ընելու սորված ըլլալով
Կարենաք ազկութիւն ընել .
24 Ուստի անապատի հովէն վերցուած նժիգի պէս
Գիտի ցրուեմ զանձնէք .
25 Ինչ է քու վիճակդ՝ քու բաժինդ՝
Որն որ ես քեզի որոշեցի , կ՚ըսէ Տէրը ,
Քանզի իս մոռցար ու ստութեան ապաւինեցար .
26 Ուստի ինչ ալ քու քղանցքներդ քու երեսիդ վրայ վերցուցի ,
Ու քու անարգանքդ երեցաւ .
27 Իս քու չնութիւններդ , ու ղրնիւներդ ,
Ե՛ս քու լիրբ պոռնկութիւնդ ,
Ո՛ր բլուրներու վրայ և դաշտի վրայ քու գարհամարհութիւններդ տեսայ .
Վա՛յ քեզի , ով երուսաղէմ .
Գիտի չմաքրուի՞ս ալ մինչև ե՞րբ .

ԳԼ . ԺԹ

1 Մարդ ասկի համար դ երեմիա կ՚ըսէ , 10 Տէրը չուզէր մեղկ ընել ա ազգը . 14 Ցեղերուն համար . 15 կը ցաւցնէ թէ իրենց մէջը սուտ մարգարէներ ըլլալով իրենք չեն կրնար ազգապահել . 17 Երեմիա անոնց վրայ կ՚ազգայ

1 Տէրոջը խօսքը որ երեմիային եղաւ երկաշտութեան վրայով .
2 Ցուգաւ սուգ կը բռնէ ,
Եւ ՚ամոր դռները կը նուաղին .
Անոնք գետնի վրայ տրտում կ՚նստին ,
Ու Երուսաղէմի ազազակը վեր կելա .
3 Եւ անոնց ազնուականները իրենց մանկունքը ջուրի կը իրկեն .
Աւազանները գացին , ջուր չգտան ,
Ե՛ գացածնի իրենց անմանները պարապ Ք՚երթեւ-եկ .
Ի՛նչցան ու պատկառեցան ու գլուխնին ծած՚կեցին .
4 Երկրին վրայ անձրև չըլլալուն պատճառովը
Գետինը ճաքիլուն համար՝
Երկագործները աչքնին ու գլուխնին ծած՚կեցին .
5 Քանզի նաև եղիկը գաշտի մէջ ծնաւ ,
Ու խոտ չըլլալուն համար Ի՛ն՚ է թողուց .
6 Ու Ի՛մայրենի էշերը բլուրներու վրայ կայնեցան ,
Եւ չաղ արիներու պէս օդը ծծեցին ,
Ու աչքերնին տկարացաւ , վասն զի խոտ չկար .
7 Թէև մեր անօրէնութիւնները մեզի դէմ ՚ելեր են ,
Ո՛ւխ՚ , ով Տէր , ՚քու անուանդ համար ըրէ ,
Քանզի մեր յետնութիւնները շատ են .
Քեզի դէմ մեղք գործեցինք .
8 Ի՛ով խոստկէլին Ցրայէլ ,
Նեղութեան ատենը անոր փրկիչը ,
Ինչո՞ համար երկրի վրայ հիւրի պէս ,
Ու գիշերը իջեան ընելու դարձող ճամբորդի պէս ըլլաս .
9 Ինչո՞ համար ապշած մարդու պէս ,
Կա՛մ հաղատալու կարողութիւն չունեցող հզօրի պէս ըլլաս .
Եւ գուն , ով Տէր , Ի՛մէր մէջն ես ,
Ու ՚քու անունդ մեր վրայ կոչուած է .
Մեզ մի թողուր .
10 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէրը ասոր ժողովուրդին համար .
Ի՛անեք սասանդ սիրել այսպէս սիրեցին ,
Ե՛ իրենց տոքերը չզսպեցին ,
Ուստի Տէրը անոնց չհաճեցաւ .
՚Հիմա անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ ,
Ու անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի բնէ .
11 Եւ Տէրը ինծի բաւ .
Ի՛ւս ժողովուրդին բարիք ըլլալու համար
աղօթք մի ըներ .
12 Ի՛թէ որ անոնք ծոմ պահեն ,
Անոնց աղազակը մտիկ պիտի չընեմ .
Ու Ի՛մ որ պղծակից կամ գոհ մնաուցանեն ,
Զանոնք պիտի չընդունիմ .
Հապա Ի՛սրով , սովով և ժանտախտով
Պիտի սպառեմ զանոնք .
13 Ի՛ու ես ըսի , Ա՜ահ , ով Տէր Ե՛ովով ,
Ա՛հա մարգարէները անոնց կ՚ըսեն ,
Սուր պիտի չտեսնէք
Ու ՚ձեր մէջը սով պիտի չըլլայ ,
Հապա ձեզի ան տեղը ճշմարիտ խաղաղութիւն պիտի տամ .
14 Ի՛նուանը Տէրը ինծի բաւ ,
Ի՛մարգարէները իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն .
Ի՛զանոնք ես չիրկեցի և անոնց չհրամայեցի
Ու անոնց չխօսեցայ .
Անոնք ձեզի սուտ տեսիլքներ , անտես գուշակութիւններ
Եւ իրենց սրտին խաբէութիւնները կը քարոզեն անոնք .

1 Գլ . ե . 19 . մգ . 10 .	ժա . 6 .	զկէ . գ . 13 .	
4 Եր . գ . 17 . խե . 2 .	5 Գլ . մ . 14 .	—	
3 . Հմր . 26 . Եզկ .	7 Հմր . 22 . Ռգը . ա .	= Եր . գ . 26 .	
մգ . 37 . 38 . 39 .	8 . Եզկ . մգ . 37 .	9 Տե ա Թագ . ե . 12 .	
Նաե . գ . 5 .	իգ . 22 . Ռմբ . բ . 10 .	10 Սոփ . ի . 14 .	
3 Սաղ . ա . 4 . Ռմբ .	12 Գլ . ե . 8 .	բ Թագ . մե . 30 .	
մգ . 3 .	13 Եր . կե . 7 . Գլ . բ .	15 Գլ . բ . 24 .	
2 Ճգր . ի . 29 . Սոփ .	20 . գ . 2 . 6 . Եր .	զկէ . գ . 13 . պատասխան	

25 .		Ջար . է . 13 .
1 Ռմբ . բ . 13 . Ի . 9 .		2 Գլ . գ . 20 . է . 21 .
3 Եր . լբ . 10 . Գլ .		28 .
է . 16 . մա . 14 .		4 Գլ . բ . 18 .
6 Աստ . ա . 28 . Եա .		3 Գլ . գ . 19 .
ա . 15 . մբ . 3 . Գլ .		5 Գլ . իե . 10 .
մա . 11 . Եզկ . բ .		3 Գլ . իգ . 21 . իե .
18 . Միք . գ . 4 .		15 . ԽԲ . 3 . 9 .

15 Ուսաի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ան մարգարէներուն համար, որոնք իմ անուանս մարգարէութիւն կ՚ընեն,
(Թէպէտև զանոնք ես չիրկնցի,)
Ու կ՚ըսեն թէ Ան երկրիս մէջը սուր ու սով պիտի չըլլայ,
Ան մարգարէները սրով ու սովով պիտի կորսուին.
16 եւ այն ժողովուրդը՝ որոնց անոնք մարգարէութիւն կ՚ընեն,
Սուրին ու սովին պատճառովը
Երուսաղէմի փողոցները պիտի ձգուին.
Եւ զանոնք, անոնց կիներուն, տղաքներուն ու աղիներուն
Թաղող պիտի չգտնուի.
Ու անոնց վրայ իրենց չարութիւնը պիտի թափեմ.

17 Ուսաի անոնց ասա խօսքը զրուցես.
Դիշեր ու ցորեկ աչքերս արցունք պիտի թափեն
Ու դադար պիտի չգադարին,
Վասն զի իմ ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կատաղածով,
Խիստ սաստիկ հարուածով կտրեցաւ.
18 Թէ որ դաշտը ելլեմ՝
Ահա սրով մեռցուածներ,
Եւ թէ որ քաղաքը մտնեմ՝
Ահա սովով տկարացածներ կան.
Վասն զի թէ մարգարէն և թէ քահանան իրենց չգիացած երկիրը կը պտրտին.

19 Մի՞թէ ձուգած բոլորովին մերժեցի՞ր.
Քու հոգիդ Սիոնէն զզուեցա՞ւ.
Մեզի ինչո՞ւ այնպէս զարկիր՝ որ մեզի բժշկութիւն չկայ.
Կ՚ինք խաղաղութեան ապասեցինք, բայց բարութիւն չկար.
Բժշկութեան ժամանակին ահ-եղեր, բայց ահա խռովութիւն եղաւ.
20 Մենք, ով Տէր, մեր ամբարշտութիւնը
Ու մեր հայրերուն անօրէնութիւնը դիտենք,
Վասն զի քեզի դէմ մեզի դործեցինք.
21 Քու անուանդ համար չըշի մի դըներ,
Քու փառացդ աթոռը մի անարգեր.
Մեզի հետ ըրած ուխդդ յիշէ և անիկա մի աւերէ.
22 Մի՞թէ հեթանոսաց ունայնութիւններուն մէջ անձրեւ տուող կայ,
Կամ թէ անձրեւը երկինքին՝ կու տան.
Չէ՞ որ դուն ես, ով մեր Տէր Աստուածը.
Ուսաի քեզի կը յուսանք,
Վասն զի ասոնց ամէնը դուն ըրիր.

ԳԼ. ԺԵ

1 Ետքեանութեան բոլորովին մերժածիդ ու անոնց վրայ գոչած դատաստանիդը. 10 Երեմիա անոնց տանջանքին համար գանգատ ընելով՝ իրեն համար խռովմանէ մը կ՚ընդունի. 12 ու անոնց համար ապառնեալը մը. 15 Իրեր աղերս կ՚ընէ, 19 ու բարի խոստումներ մը ձեռք կը բերէ.

1 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Թէկե Մովսէս ու Սամուէլ իմ առջեւս կայնելու ըլլային,
Աս ժողովուրդին վրայ հաճութիւն պիտի չունենայի.
Զանոնք առջեւէս վռընտէ, ու թող ելլեն.
2 Եւ թէ որ քեզի՝ Ո՞ր ելլենք ըսեն,
Անոնց անոնց ըսես, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Մահուան համար՝ մահուանը,
Ու սուրի համար՝ սուրին,
Եւ սովի համար՝ սովին,
Ու գերութեան համար՝ գերութեան երթան.
3 Եւ հանոնց վրայ չորս տեսակ դատ պիտի խրկեմ կ՚ըսէ Տէրը.
Մեռցնելու համար՝ սուրը,
Ու պատառելու համար՝ շուները,
Եւ ուտելու ու ոչնչանալու համար՝
Երկինքի թռչուններ ու երկրի գազաններ.
4 Եւ հանոնք՝ նեղութիւն կրելու համար
Երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն ձեռք պիտի մատնեմ,
Ձուգալի Թագաւորին Եզեկիայի որդւոյն Մանասէին պատճառաւ՝
Որոր Երուսաղէմի մէջ բրած բաներուն համար.
5 Վասն զի ո՞վ քեզի պիտի խնայէ, ով Երուսաղէմ,
Ու ո՞վ քեզի ցաւակից պիտի ըլլայ,
Եւ քու ողջոյնդ հարցնելու համար ո՞վ պիտի դառնայ.
6 Դուն իս Տէրը, կ՚ըսէ Տէրը, — Հետ դացիր.
Ես ալ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ և քեզ պիտի կորսընցնեմ.
Դթութիւնէն ընելէն ձանձրացայ.
7 Ու զանոնք երկրին դուներուն մէջ պիտի հռսեմ՝ իրը հնձանոցով.
Իմ ժողովուրդս անզգամ պիտի Տէրոջ ճամբաներէն, կ՚ըսէ Տէրը, չդարձան.
8 Անոնց որբևարիները ծովուն աւազէն աւելի շատցան իմ առջեւս.

ֆ եղ · լ · 11 · 12 · Սաղ. գվ · 6 ·
փ ա Թագ · է · 9 ·
ք Գլ · իգ · 11 · Եր. գլխ · է · 2 · 12 · Ջաղ · Յաս · 9 ·
ր Ջեր · Ե · 21 · = Ջաղ · Ժ · 2 · 3 ·
ց Սաղ · ՃԼ · 7 · ՃԽԱ · 8 · Եր · լ · 23 · Գլ · Ե · 24 · Ժ · 13 ·
= Եզեկ · Ժգ · 14 · Եա ·

ւ Ներ · Ե · 22 ·
գ Գլ · ԺԱ · 18 ·
ջ Գլ · ը · 15 ·
= Սաղ · ՃԸ · 6 · Դան · ԹԸ · 8 ·
Սաղ · Կգ · 3 · ՃՀ · 45 ·

ձ Ը Օր · լը · 21 ·
= Ջաղ · Ժ · 1 · 2 ·
ղ Սաղ · ՃՀ · 7 · ՃԽԱ · 8 · Եր · լ · 23 · Գլ · Ե · 24 · Ժ · 13 ·
= Եզեկ · Ժգ · 14 · Եա ·

ֆ Եղ · լը · 11 · 12 · Սաղ · գԹ · 6 ·
փ ա Թագ · է · 9 ·
ք Գլ · իգ · 11 · Եր. գլխ · է · 2 · 12 · Ջաղ · Յաս · 9 ·
ր Ը Օր · լը · 21 · = Ջաղ · Ժ · 1 · 2 ·
ց Սաղ · ՃԼ · 7 · ՃԽԱ · 8 · Եր · լ · 23 · Գլ · Ե · 24 · Ժ · 13 ·
= Եզեկ · Ժգ · 14 · Եա ·

չ Ը Օր · լը · 26 · Գլ · է · 33 ·
ճ Ը Օր · լը · 23 · Գլ · իգ · 9 · Եզեկ · իգ · 46 ·
յ Թագ · իա · 11 · Եա · 9 · 26 · իգ · 3 · 4 ·

ճ Ես · Ժա · 19 ·
ի Գլ · ը · 13 ·
լ Գլ · է · 24 ·
խ Ներ · Ժգ · 14 ·
ծ Ես · Թ · 15 · Գլ · է · 3 · Ամովս · գ · 10 · 11 ·

Ա Ջնոջ վրայ — երեսաստարձին՝ մորը վրայ
կէս օրուան ատենը ամաչուհ բերի .
Ամօթ վրայ յանկարծ արշաւիլը ու ասկումմ
ձգելը :
9 Ե՛օթը ըսաւ՝ Ծնանողը նուազեցաւ ,
իր հոգին ատնդեց ,
Յորկուան ատենը ամօր աբեր մնաւ .
Անկա ամչցաւ ու պատկառեցաւ .
Եւ անոնց ձեռագործը երնից թշնամկացը առնէ
Սուրի պիտի մատնեմ , կ՚ըսէ Տէրը :

10 Վայ ինծի , ով մայրս ,
Որ զիս բոլոր երկրին Համար
Կռիւի մարդ ու վէճի մարդ Ծնար .
Ոչ ես չահով ատակ առի ,
Ոչ ալ ինծի չահով ատակ առին ,
Ա՛լ-ի՛ ամէնը ինծի անէծք կու տան :
11 Տէրը կ՚ըսէ որ Անշուշտ քեզ պիտի ազատեմ ,
Ու երջանիկ պիտի ըլլաս .
Եւ անշուշտ նեղութեան ու տառապանաց ժա-
մանակը
Թշնամիիդ քեզի ազատել պիտի տամ :
12 Միթէ երկաթը հիւսիսի երկաթը ու պղինձը
կը կոտրէ՞ :
13 Քու բոլոր մեղքերուդ Համար՝ բոլոր սահ-
մաններուդ մէջ
Քու առացուած քրդ ու գանձերդ Հարկապէս
յափշտակութեան պիտի մատնեմ .
14 Եւ †-ի՛ր քու թշնամիներուդ հետ Քու չգիտ-
ցած երկիրդ պիտի փոխագրեմ՝ :
Վասն զի Իմ բարկութենէս կրակ վառեցար ,
Ո՛ր վրայ պիտի բորբոքի :
15 Ով Տէր , զիս Ի՛մ-ի դիտես .
Զիս յիշէ և ինծի այցելութիւն բրէ ,
Ու Իմ հալածիչներէս իմ վրէժս առ .
Քու երկայնմտութեանդ Համար զիս մի վեր-
ցներ .
Գիտցիր որ Քեզի Համար նախատինք կրեցի :
16 Ես քու խօսքերդ †գտածիս պէս՝ ղանձք
կերայ ,
Եւ Քու խօսքդ Իմ սրտիս ցնծութիւն և ու-
րախութիւն եղաւ .
Վասն զի քու անունդ Իմ վրաս կոչուած է ,
Ով զօրաց Տէր Աստուած :
17 Ուրախ ընկերութեան ժողովին մէջ չնստայ ու
չզուարճացայ .
Քու ձեռքդ պատճառովը առանձին նստայ ,
Վասն զի +-ս բարկութիւնովդ զիս լեցուցիր :
18 Ինչո՞ Իմ ցաւս Յիմնինեանալ՝
Եւ իմ վէրքս անդ արմնանելի է .
Անկա բժշկուիլ չուզեր .

• Կամ Ջնոջ երեսաստարձութեան
ը ա Թագ . բ . 5 .
թ Ամմա . ը . 9 .
ժ Ցեր . գ . 1 . եւ Գէդ . ի . 14 .
ի Գէդ . լԹ . 11 . 12 . Ի՛ . 4 . 5 .
ա Սաղ . խգ . 12 . Գէդ . Ա՛ . 3 .
բ Կամ քու թշնամիդ Ներգ քու չգիտցած երկիրդ պիտի բե-
րէ .
գ Գէդ . Ժգ . 13 . Ա՛ . 4 .
դ Ը Օր . լբ . 22 .
ե Գէդ . Ա՛ր . 3 .
զ Գէդ . Ժ . 20 . Ի՛ . 12 .
է Սաղ . կԹ . 7 .
ը Եբր . գաղափարն
Եղկ . գ . 1 . 3 .
թ Ցայտ . Ժ . 9 . 10 .

Դուն ինծի բոլորովին սուտ
Ո՛-ունեցար՝ որ չեր բերու պէս պիտի ըլլաս :

19 Ասոր Համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Թէ որ դառնաս եա քեզ եա պիտի բերեմ ,
Ո՛- Իմ առջև պիտի կայնիս .
Եւ թէ որ պատուականները անարգէն որչես ,
Իմ բերնիս պէս պիտի ըլլաս .
Անոնք քեզի դառնան ,
Բայց դուն անոնց մի դառնար :
20 Ու քեզ ես ժողովուրդին՝ պղնձէ ամուր պա-
րսպի պէս պիտի ընեմ .
Եւ քեզի հետ պիտի պատերազմին ,
Բայց պիտի կրնան քեզ յաղթել .
Վասն զի ես քեզի հետ եմ՝
Քեզ փրկելու ու ազատելու Համար , կ՚ըսէ
Տէրը :
21 Եւ քեզ չարերուն ձեռքէն պիտի ազատեմ ,
Ու բռնաւորներուն ձեռքէն պիտի փրկեմ :

ԳԼ . ԺԶ

1 Մարգարէն իր ամուսնութենէն հրաժարելուն՝ և ատկէ ու կո-
չուելի ատենը երթալուն արձակմամբ Հրէից կործանումը կը
նախանշանէ՝ 10 իրենց Հայրերէն ատկէ չատ չարիքներ քնելուն
Համար : 14 Ետքը գերեզմանութենէն երնից եգիպտացնե ա-
գատելէն ատկի զարմանալի գործ մը պիտի ըլլար : 16 Ո-
ատած երկիրն Հատնցած պիտի ըլլար գերութենէն
Համար :

1 Ե՛ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
2 Քեզի կին մի առներ ,
Ու ատ տեղ ազատիներ ու աղջիկներ չունենաս .
3 Վասն զի ատ տեղ Ծնած ազատներուն ու աղ-
ջիկներուն Համար ,
Եւ ատ երկրիս մէջ գանոնք Ծնանող մայրերուն
Համար ,
Ու գանոնք Ծնանող Հայրերուն Համար՝
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
4 Անոնք +մահերով հիւանդութիւններով պի-
սի մեռնին .
Անոնց համար +ուռ պիտի չըռնուի , ու ա-
նոնք պիտի չթաղուին .
Երկրի երեսին վրայ ապրի պէս պիտի ըլլան ,
Եւ սրով ու սովով պիտի Հատնին .
Եւ անոնց դիերը երնից թռչուններուն
Ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլ-
լան :
5 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Ի՛ուգի տուն մի մտներ ու լալու մի երթար ,
Եւ անոնց Համար մի ողբար ,
Վասն զի իմ խաղաղութիւնս ատ ժողովուրդէն
վերցուցի , կ՚ըսէ Տէրը ,
Ողորմութիւնը ու գթութիւները ըզգուշ :

ա Բար . խ . 12 . Ա՛ռ . Ա՛մ . 72 . 111 :
գ Ա՛ռ . ա . 1 . Խ . 4 . 5 .
դ Գէդ . ի . 15 .
ե Բար . գ . 15 . եւ .
զ Ջաք . գ . 7 .
է Ա՛ր . 1 .
ը Եղկ . իբ . 26 . խգ . 93 .
թ Գէդ . ա . 13 . չ . 27 .
ժ Գէդ . ի . 11 .
ի Գէդ . ժե . 9 .
ա Գէդ . իբ . 18 . 19 . իե . 33 .
բ Ա՛ռ . ժգ . 10 . Գէդ . ը . 9 . ի՛ . 22 .
գ Ա՛ռ . Հի . 9 . Գէդ . ե . 33 . լգ . 20 .
դ Եղկ . խգ . 17 . 22 .

6 Ու աս երկրիս մէջ մնծերը ու պզտիկները
պիտի մեռնին և պիտի չթաղուին.
Ու հանուց համար սուգ պիտի չընեն,
և ինքնց մարմիններուն վրայ կտրածներ
պիտի չընեն,
Ու անուց համար իրենց մազերը պիտի չը-
փնտռեն։
7 Եւ մեռելի մը վրայով մխիթարութիւն տա-
րա համար
[1]Սուգի հաց պիտի չրաժնեն,
Ու անուց հայրերուն ու մայրերուն համար
[2]Մխիթարութեան բաժակը անուց պիտի չը-
խմցնեն։
8 Նաև կոչնէքի տունն մի մտնես,
Որ անուց հետը նստիս ուտելու ու խմելու
համար.
9 Վասն զի Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես տեղէն ձեր աչքին առջևէն ու
ձեր օրերուն մէջը
Ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը,
փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի դա-
դարեցընեմ։
10 Ու երբոր աս բոլոր խօսքերը աս ժողովուրդին
պատգնս, և անոնք քեզի ըսեն,
Վնչո՞ւ համար Տէրը բոլոր աս մեծ չարիքը
մեր վրայ խօսեցաւ,
Ու ի՞նչ է մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքը՝
Որ մեր Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր ենք,
11 Անոնուց անոնց ըսես,
[3]Վասն զի ձեր հայրերը զիս թողուցին, կ'ըսէ
Տէրը,
Եւ ուրիշ աստուածներու հետէ գացին,
Ու անոնց ծառայեցին ըրին և անոնց երկ-
րպագութիւն ըրին.
Զիս թողուցին ու իմ օրէնքս չպահեցին։
12 Եւ դուք [4]ձեր հայրերէն աւելի չարութիւն
ըրիք.
Եւ ահա ինձի մնիկ չընելով
[5]Ձեզմէ ամէն մէկը իր չար պատին կամակորու-
թեանը հետևէն գնաց.
13 Ես ալ աս երկրիս երեսէն ձեզ պիտի նետեմ
[6]Անտի երկիր մը, որ չէք ճանչնար
Ո՚չ դուք՝ ոչ ալ ձեր հայրերը.
Ու հոն ցորեկ ու գիշեր օսար աստուածնե-
րու ծառայութիւն պիտի ընէք,
Ինչու որ ձեզի ողորմութիւն պիտի չընեմ։
14 Ահոր համար ահա օրերը կուգան, կ'ըսէ
Տէրը,
Որ ալ պիտի չըսուի թէ կենդանի է Տէրը՝

[1] Գլ. իբ. 18։
[2] Գլ. ԻԹ. 35. բ Օր. ԻԳ. 1. Գլ. խա. 8։ խե. 5։
[3] Եր. իբ. 18. Գլ. ե. 29։
[4] Եր. իբ. 11. Ա Թագ. լբ. 6. 7. Գլ. Եր. իգ. 7. 8. Գլ. ե. 24. իե. 10. Եր. գկէ. իգ. 13. Ոսե. բ. 11. Յոել. Ա. 23. Ա Օր. իԹ. 24. Գլ. ե. 19. Ա Թագ. 22. Գլ. ե. 23. Ա Օր. իԹ. 24. Գլ. ե. 19. Ա Թագ. 22։
[5] Եր. ը. 8։ Ա Թագ. լբ. 6. 7. Գլ. Եր. իգ. 7. 8. Գլ. ե. 24. իե. 10. Եր. գկէ. իգ. 13. Ոսե. բ. 11. Յոել. Ա. 23. Ա Օր. իԹ. 24. Գլ. ե. 19. Ա Թագ. 22։
[6] Եր. ը. 8։ Բ Օր. իԹ. 25. Գլ. իգ. 7. 8. Գլ. ե. 24. իե. 10. Եր. Գլ. ե. 26. Գլ. Ա. 10. Ա Օր. գ. 26. 27. 28. իբ. 36. 63. 64. 63։

Որ Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսի երկրէն հա-
նեց.
15 Հապա՝ կենդանի է Տէրը՝
Որ Իսրայէլի որդիքը հանեց հիւսիսի երկրէն
Ու ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշե-
ցեր էր.
Ու [1]զանոնք պիտի դարձընեմ իրենց երկիրը՝
Որն որ իրենց հայրերուն տուի։
16 Ահա ես շատ [2]ձկնորսներ բերել պիտի տամ,
կ'ըսէ Տէրը,
Ու զանոնք պիտի որսան.
Եւ անկէ ետքը շատ որսորդներ բերել պիտի
տամ,
Ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն
Եւ ամէն բլուրի վրայէն
Ու վիմերուն ծակերէն պիտի որսան։
17 Վասն զի իմ [3]աչքերս անուց ամէն ճամրանե-
րուն վրայ են.
Իմ երեսէս ծածկուած չեն,
Ու անուց անօրէնութիւնը իմ աչքերուս առ-
ջևէն պահուած չէ։
18 Եւ նախ անուց անօրէնութեանը ու մեղքին
[4]կրկնապատիկ հատուցում պիտի բնեմ,
Որովհետև իմ երկիրս պղծեցին,
Ե՚ իրենց գարշութիւններուն ու պղծութիւն-
ներուն դիերովը
Իմ ժառանգութիւնս լեցուցին։
19 Ով Տէր՝ իմ զօրութիւնս և իմ բերդս
Ու իմ ապաստանարանս նեղութեան օրը,
Երկրէն ծայրերէն ազգերը քեզի պիտի գան
Ու պիտի ըսեն,
Իրաւցնէ մեր հայրերը ստութիւն,
Ունայնութիւն ու դանդգտած բաներ ժա-
ռանգեցին։
20 Միթէ մարդ իրեն աստուածներ պիտի ընէ.
Ու նանկը աստուածները չեն։
21 Ասոր համար ահա ես անուց աս անգամ պի-
տի գիացընեմ,
Իմ ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի գիացը-
նեմ անուց.
Եւ պիտի գիտնան որ [5]իմ անունս ԵՀՈՎԱ է։

ԳԼ. ԺԶ

1 Աստուծոյն գերութիւնը իր մեղքին համար։ 5 Մարդս սուտ
[6]բիւր կ'ապիծուի. 7 իսկ Աստուծոյ ապաստիքը կ'օրհնուի.
9 խորհուրդ սիրտը չկրնար գնատուած խորհուրդ։ 12 Աստուծոյ
փրկութիւնը։ 15 Մարգարէն դանգատ կ'ընէ իր մարգարէ-
[7]թիւնը ծաղր ընդունելուն համար։ 19 ու կը խրճիթ որ չա-
բաթը սուրբ պահելուն տեսը ծրագիր։

1 Յուդային մեղքը [8]երկաթի գրչով

[1] Գլ. ժե. 14։
[2] Եր. խգ. 18. Գլ. խգ. 2. 3։
[3] Ես Ամէնք. գ. 2։ Ամբ. ա. 13։
[4] Բ Օր. իԹ. 21։ Գլ. ժե. 14։ ամգ. է. 21. ժե. 3. Գլ. լբ. 19։ Ես. խ. 2. Գլ. ժե. 18։ Եր. խգ. 7. 8։ Գլ. լբ. 33։ Եզեկ. խգ. 7. 9։ Ոսե. ժբ. 2։ Գլ. ժե. 17։ Եր. խգ. 10. Գլ. բ. 11։ ժ. 5։ Ես. լե. 19. Գլ. բ. 11. Գաղ. գ. 3։ = Եղ. ժե. 5. Ասղ. 18. Գլ. լգ. 2։ Ամբ. ե. 8։
[5] Ելից. ե. 3. Ասղ. 18. Գլ. լգ. 2։ Ամբ. ե. 8։ = Ելից. ժԶ. 24։
[6] Գլ. ժե. 13։
[7] Գլ. ժե. 21։
[8] Գլ. ժե. 1։

Ու անդամանդի ծայրով գրուած է.
Անոնց սրտին տախտակին վրայ
եւ անոնց սեպհականութեան եղջիւրներուն վրայ փորուած է.
2 Որպէս զի անոնց տղաքը միտքերնին բերեն
Անոնց սեպհականները ու անոնց Աստարտոթին կուռքերը,
Ընձեռ կանաչ ծառերուն քովը բարձր բլուրներուն վրայ։
3 Ով իմ լեռս՝ դաշտի մէջ է,
Քու ստացուածքդ, քու բոլոր գանձերդ,
Ու բոլոր տաճարներուդ մէջ մեղքի համար
Բարձր տեղերդ
Քակչառաքելեան պիտի մատնեմ։
4 Ու քո ձեռնադրութենէդ՝ որ քեզի տուի.
Եւ քու չգիտցած երկրիդ մէջ
Քու թշնամիներուդ ծառայ պիտի ընեմ քեզ.
Վասն զի իմ բարկութեանս մէջ կրակ վառուեցիք։
Ու յաւիտեան պիտի բորբոքի։
5 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Անիծեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ մարդուս կ՚ապաւինի,
Ու հոգիները երեն բազուկ կ՚ընէ,
Եւ իր սիրտը Տէրոջմէ կը խոտորի։
6 Անիկա հանապատի մէջ մնոյկի պէս պիտի ըլլայ.
Ու երբոր ազկութիւն գայ՝ պիտի չտեսնէ,
Եւ անապատին պղտուած տեղատեղը՝
Աղի ու անբնակ երկրի մէջ պիտի բնակի։
7 Օրհնեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ Տէրոջը կ՚ապաւինի,
Ու անոր յոյսը Տէրն է։
8 Անիկա Եդեմքրու քով անկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ,
Որ իր արմատները գետի քով երկնցնելով՝
Տաքութեան գալը չտեսնէ.
Հապա անոր տերեւը կանանչ կ՚ըլլայ,
Ու երաշտութեան տարին նեղութիւն չքաշէր,
Ու պտուղ տալէն եւս չմնար։
9 Սիրտը ամէն բանէն աւելի խաբեպայ ու խիստ չար է.
Ջանիկա ո՞վ կրնայ գիտնալ։
10 Ես Տէրս հոգիները կը քննեմ,
երիկամունքները կը փորձեմ,
Որ մարդուն՝ իր ճամբաներուն համեմատ
Ու՝ իր գործքերուն պատշաճի համեմատ տուցում բնեմ։
11 Անիրաւութեամբ հարստութիւն գիւղոյ՝
իր չափած հաւկիթները ծուխի նստող կաքաւի պէս է.
Ջանիկա հիր օրերուն կէսին պիտի թողու,
Ու վերջը նամեան պիտի ըլլայ։
12 Մեր սրբարանին տեղը
Ի սկզբանէ փառաւոր բարձր աթոռ է։
13 Ով Տէր՝ Իսրայէլին յոյսը,
Ամէն անոնք որ քեզ կը թողուն՝ պիտի ամչնան։
Քեզմէ հեռացողները երկրի վրայ պիտի գրուին,
Վասն զի Տէրը՝ հեղնաց յարկերը թողացին։
14 Ով Տէր՝ ինծ բժշկէ ու պիտի բժշկուիմ,
Ինծ փրկէ ու պիտի փրկուիմ.
Վասն զի իմ պարծանքս դուն ես։
15 Ահա անոնք ինծի կ՚ըսեն,
Տէրոջը խօսքը ո՞ւր է. հիմա թող գայ։
16 Բայց ես քու հովիւ ըլլալէն չփախայ,
Ու չարիքի օրուան չցանկացայ, քեզի որ գուն գիտես.
Իմ շրթունքներէս ելածը քու առջեւդ էր։
17 Ինծի արհաւիրք մի ըլլար.
Դուն ինծի յոյս օրը իմ ապաւէնս գուն ես։
18 Ինծ հալածողները թող ամչնան, ու ես չամչնամ.
Թող անոնք զարհուրին, ու ես չզարհուրիմ.
Անոնց վրայ հրուանդնեան օրը բեր,
Եւ զանոնք կրկին կոտրատածով կոտրէ։
19 Տէրը այսպէս քսաւ ինծի. Գնա, ու ժողովրդին որդւոց գուռը՝ ուսկից որ Յուդայի թագաւորները կը մտնեն ու կ՚ելլեն, ու
20 Երուսաղէմին ամէն դռները կոխէ. եւ անոնց ըսէ, Ով Յուդայի թագաւորներ, ու բոլոր Յուդա, ու երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ որ այս դռներէն կը մտնէք, Տէրոջը խօսքը լսեցէք
21 Ըրէք. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ձեր անձերուն զգուշութիւն ըրէք, եւ շաբաթ օրը բեռ մի վերցնէք, ու երուսաղէմի դռներէն ներս մի
22 բերէք. Եւ շաբաթ օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ մի հանէք, ու գործ մը չընէք. Հապա շաբաթ օրը սուրբ պահեցէք, ինչպէս
23 որ Ես ձեր հայրերուն պատուիրեցի. Բայց անոնք մտիկ չըրին ու ականջնին չդնացին, հապա իրենց պարանոցը խստացուցին որ մտիկ չընեն

ե Նահ. գ. 3. բ կար. գ. 3։
զ Դատ. գ. 7. բ ԼԻՆ. իգ. 18. լգ. 3. 19։ Եր. ա. 29. ե. 8. Գէ. բ. 20։
է Գէ. ե. 13։
ը Գէ. ժգ. 13։
թ Գէ. ժե. 14։
ժ Եր. լ. 3. 9. լա. 1։
ժա Տես Եր. լ. 3։
ժբ Գէ. խը. 6։
ժգ Ելս. ի. 17։
ժդ Ը Օր. ԼԲ. 23։
ժե Սաղ. ը. 19. լգ. 1։ Նեհ. 8. 1. Ծն. 5. Նահ. ժգ. 20։
ժզ Ելս. ի. 1. Ծն. լ. 18։
ժէ Սաղ. ա. 3։
ժը Ա Թագ. ժգ. 7. Ա Մնաց. ի. 5. Սաղ. կ. 9. Ա Ը. 23. 24. Նահ. ժե. 3. Գէ. ժա. 20. ի. 9. Ես. ԽԶ. 23։
ի Ա Մնաց. ԻԲ. 9։
ժթ Գէ. ժգ. 8։
ի Սաղ. ԿԴ. 27. Եսա. ա. 28։
ի Գէ. ա. 4. Ես. ա. 4։
ի Գէ. ժգ. 19։
ի Սաղ. լե. 4. Ի. 14. Տ. 2։
ի Գէ. բ. 13։
ի Ը Օր. ժ. 21. Սաղ. ԽԲ. 1. Ես. ԽԶ. 1. Ծն. ԽԸ. 18։
ի Գէ. ժա. 20։
ի Գէ. ժբ. 3. Ես. ը. 2։
ի Ես. ե. 19. Երկն. ժբ. 8. Ես. ի. 15. Գէ. ա. 4։
ի Սաղ. ի. 9։
ի Գէ. ժգ. 19։
ի Սաղ. լե. 4. Ի. 14. Տ. 2։
ի Գէ. ժա. 20։
ի Գէ. ժբ. 3. Ես. ը. 2։
ի Ես. ե. 19. Երկն. ժբ. 8. Ես. ի. 15. Գէ. ա. 4։
ի Գէ. ժե. 14. Ես. ԽԶ. 23. Եր. ժէ. 1։
ի Գէ. ժգ. 19։
ի Գէ. ժգ. 19։
ի Գէ. ժգ. 19

24 ու թոյատ չընդունին ։ իսկ թէ ոչ ուշագրու-
թեամբ ինձի մտիկ ընէք , կ՚ըսէ Տէրը , որ
չթափէ օրը աս քաղաքին դուռներէն ներս բեռ
չբերէք , ու շաբաթ օրը սուրբ պահէք՝ ըստ
25 անոր ամէն գործ մը չընելով , Ապատնեայ դա-
ւիթի աթոռոյն վրայ նստող թագաւորներ ու
իշխաններ՝ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝
աս քաղաքին դուռներէն պիտի մտնեն , իրենց
և իրենց իշխաններուն , Յուդայի մարդիկը ու
երուսաղէմի բնակիչները · ու աս քաղաքը
26 յաւիտեան պիտի մնայ ։ Եւ Յուդայի քա-
ղաքներէն ու ՚երուսաղէմի շրջակայ տեղե-
րէն , ու Բենիամինի երկրէն և դաշտերէն
ու լեռներէն ու հարաւէն պիտի գան , և ող-
ջակէզ ու զոհ և հացի ընծայ ու խնկարկ
պիտի բերեն , և Տէրոջը տունը ՚ցնորհակա-
27 լութեան ընծաներ պիտի բերեն ։ Բայց թէ որ
ինձի մտիկ չընէք , որ շաբաթ օրը սուրբ պա-
հէք ու շաբաթ օրը բեռ չիբրցնէք ու երու-
սաղէմի դուռներէն ներս չմտնէք , ես ալ անոր
դուռներուն մէջ կրակ պիտի բռնկցընեմ ։ Ու
երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ , ու
պիտի չմարի ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Բրուտի մը աբիեակով մաքրարան կը ցուցնի Աստուծոյ բա-
ցատրել իշխանութիւնը ազգերը կատարելու մէջ ։ 11 Ցու-
դայի դատաւորներուն ապատնեայ կ՚ըլլայ իր աթոռիկան
ապատարքութենէն համար ։ 18 Երեմիա իրեն դատաստա-
նին քանչելուն դէմ կ՚աղաչէ ։

1 Տէրոջը կողմանէ երեմիային եղած խօսքն է՝
2 որ ըսաւ , ելիր ու բրուտին տունը իջիր , և
3 հոն քեզի իմ խօսքերս լսել տամ ։ Ու ես բե-
րուտին տունը իջայ , և ահա անիկա ճախա-
4 րանով կը գործէր ։ Ու կաւէ չընած անանը
բրուտին ձեռքին մէջը ապրեցաւ · և դար-
կաւ նորէն ուրիշ անօթ մը չընէց՝ ինչպէս որ
5 բրուտին հաճոյ եղաւ որ ընէ։ Եւ Տէրոջը խօս-
քը ինձի եղաւ՝ ըսելով ,

6 Մի՞թէ ձեզի ՚աս բրուտին ընդ պէս ընել-
լու կարող չե՞մ ,
Ով Իսրայէլի տունը , կ՚ըսէ Տէրը .
Ահա ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին մէջ՝
Դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս էք , ով Իս-
րայէլի տունը ։
7 Երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորութեան
մը համար ըսելու լլամ՝
Թէ պիտի քակեմ , պիտի փլցընեմ ու պիտի
կորնչցընեմ ,
8 ՚Թէ որ այն ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ ,
իր չարութենէն դառնայ ,

2 ԳԼ · Իր · 4 ։
– ԳԼ · ԼԸ · 44 · ԼԳ · 13 ·
4 Ջաք · Լ · 7 ·
+ Սաղ · ՃԸ · 28 · ՃԺգ · 17 ·
8 ԳԼ · Իա · 14 · Իմ · 27 · ՈՒԸ · գ · 11 ·
Ամաս · ա · 4 · 7 ·
10 · 12 · բ · 2 · 5 ։
Ծ գ Թագ · Իե · 9 ·
ԳԼ · Դբ · 13 ·
= Եա · Իե · 9 · Հբ · ասմբ · Ի · 20 · 21 ։
Ը Եա · Կգ · 8 ։
ԳԼ · ա · 10 ։
Գ Եզեկ · Ժբ · 21 · ԼԳ · 11 ։
Ե ԳԼ · Իգ · 3 · Ցաքս · գ · 10 ։
Ե գ Թագ · ԺԼ · 13 · ԳԼ · Լ · 3 · Իե · 5 ։

Ինչ ալ պիտի զղջամ ան չարիքին համար՝ որ
անոր բնելու մտածեր էի ։
9 իսկ երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորու-
թեան մը համար ըսելու լլամ
Թէ պիտի չշինեմ ու պիտի անկեմ ,
10 Թէ որ անիկա իմ խօսքս մտիկ չընելով՝ իմ
աչքիս չարութիւն բնէ ,
Ես ալ պիտի զղջամ ան բարիքին համար՝ որ
ըսեր էի թէ անոր պիտի բնեմ ։
11 Եւ հիմա Յուդայի մարդոց
Ու երուսաղէմի բնակիչներուն խօսէ ու ըսէ ,
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ·
Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ ,
Ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ .
՚Հիմա ամէն մէկ կիներդ ձեր չար ճամբաներէն
դարձէք ,
Եւ ձեր ճամբաները ու ձեր գործերը ուղ-
ղեցէք ։
12 Բայց անոնք կ՚ըսեն , ՚Ոչ յոյս չկայ ·
Վասն զի մենք մեր խորհուրդներուն ետևէն
պիտի երթանք ,
Ու ամէն մէկ կիներս մեր չար սրտին կամա-
կորութիւնը ֊ պիտի ընենք ։
13 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ·
՚Հիմա ազգերուն մէջ հարցուցէք ,
Ասանկ բան մը ո՞վ լսեր է ։
Իսրայէլին կոյսը շատ սոսկալի բան բրաւ ։
14 Մի՞թէ Լիբանանի ձիւնը ©ապառն վիմէն՞ կը
պակսի՞ ,
Կամ հեռուէն վազող ցուրտ ջուրերը կը ցամ-
քի՞ն ։
15 Բայց իմ ժողովուրդս ՚զիս մոռցաւ ,
՚Ընդունայնութիւններու խունկ ծխեցին ·
Ու զանոնք իրենց քայած ՚ճին ճամբաներուն
մէջը սահեցուցին ,
Որ ՚՚՚՚ շաւիղներու մէջ չշինուած ճամբա-
յի մէջ քալեն ,
16 Որ իրենց երկիրը ՚աւերակ ,
Ու յաւիտեան ՚սուլելու ԽՒ֊ի բնեն ·
Անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ
Ու գլուխը պիտի շարժէ ։
17 ՚Զանոնք թշնամիին առջևը պիտի ցրուեմ
՚Իբր թէ արևելեան հովով ,
Անոնց կռնակն պիտի ցուցնեմ և ոչ թէ երես ։
18 Ու ըսին ,
՚Եկէք՝ երեմիային դէմ հնարքներ խորհինք ·
՚Վասն զի քահանային օրէնք՝
Ու խնամատարէն խորհուրդ՝
Եւ մարգարէէն խօսք պիտի չկորսուի ·

խգ · 15 · լԸ · 15 ։
Ե ԳԼ · բ · 25 ։
Է ԳԼ · բ · 10 · Տէս · ա Կար · Ե · 11 ։
Ը ԳԼ · Լ · 30 ։
– Կամ Աստղապաշտին ։
Թ ԳԼ · բ · 13 · 32 · գ · 31 · Ժգ · 25 · Ժէ ·
15 ։
Ժ ԳԼ · Ժ · 15 · Ժգ · 19 ։
Ի ԳԼ · գ · 16 ։
Ի ԳԼ · ՃԹ · 8 · Իթ · 15 · Ե · 13 ։
Ի գ Թագ · Ի · 8 · ՈՒԸ · բ · 15 · Մ՚Ա ·
գ · 16 ։
Ի ԳԼ · Ժգ · 24 ։
Ա Սաղ · Խբ · 7 ։
Ց Տէս գԼ · բ · 37 ։
Ձ ԳԼ · Ժա · 19 ։
Ճ ԳԼ · Ժ · 11 · Մաղ · բ · 7 · Ցաքս · Լ · 48 · 49 ։

եկէք՝ զանիկա լեզուով զարնենք ,
Ու անոր ամէն խօսքերուն ականջ չտանք ։

19 Ով Տէր , ինծի ականջ տուր ,
Ու ինծի հետ մէճ ընողներուն ձայնը լսէ ։
20 Մինչէ՞ ազիկու թիւան փոխարէն չարիք կը հատուցուի՞ ,
Վասն զի անոնք իմ անձիս համար փոս փո-
րեցին ։
Ցիչէ որ քու առջեւդ կայնեցայ ,
Որ անոնց համար բարիխօսեմ հոն ընեմ ,
Ու քու բարկութիւնդ անոնցմէ դարձնեմ ։
21 Անոր համար՝ անոնց տղաքները սովի մատնէ ,
Ու զանոնք սուրին ձեռքը յանձնէ ։
Անոնց կիներները անպատկ ու որբևարի ըլլան ,
Եւ էրիկները մահուամբ կոտրուին ,
Ո՛ – երիտասարդները պատերազմի մէջ սրով
զարնուին ։
22 Երբոր անոնց վրայ յանկարծակի ասպատակ
դունդեր բերես ,
Անոնց տուներէն ազաւակ լսուի ։
Ինչու որ ղիս բռնելու համար փոս փորեցին ,
Եւ իմ ոտքերուս համար ծածուկ որոգայթ-
ներ լարեցին ։
23 Ու դուն , ով Տէր , գիտես անոնց բոլոր խոր-
հուրդը
Ինծի դէմ՝ ի մեռցնելու համար ։
Անոնց անօրէնութիւնը մի ջնջեր ,
Եւ անոնց մեղքը քու առջեւդ մի ջնջիր ։
Հապա անոնք քու առջեւդ կործանին ։
Քու բարկութեանդ ատենը անոնց այնպէս ըրէ ։

ԳԼ · ԺԲ

1–13 Երբոր ամէնէ մէր կատարելն օրհնութիւը կը ցուցնուի
Հրեից կործանումը իրենց մեղքերուն համար ։

1 Տէրը այսպէս բսաւ ։ Գնա՛ բրուտի շի-
պէ կուժ մը ծախու առ , ու ժողովրդին
ծերերէն և քահանաներուն ծերերէն հետ ։
2 Եւ Թեղինեայ դրանը դիմացը ելլով՝ ինծի-
մի որդւոյն ձորը ելլիր , ու հոն քարոզէ ան
3 խօսքերը որ քեզի պիտի զրուցեմ՝ ։ Ըսէ ըսէ ,
Ով Յուդայի թագաւորներ ու Երուսաղէմի
բնակիչներ , Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք ։ Զօ-
րաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ ։ Ահա ես սա տեղւոյս վրայ անհուն չարիք
պիտի բերեմ՝ որ զանիկա ամէն լսողին հանգիս-
4 նները պիտի խօսին ։ Վասն զի զանոնք ինծ թո-
ղացուին , ու սա տեղը ինծմմէ օտարացուին ,
և հոս խունկ ծխեցին ուրիշ աստուածներու՝
որ ոչ իրենք և ոչ իրենց հայրերը , ոչ ալ Յու-

դայի թագաւորները ճանչցեր էին ։ ու սա
5 տեղս՝ անհուն արիւնով լեցուցին ։ Եւ Բաա-
ղին բարձր տեղատեղը չինեցին , որ իրենց
տղաքները կրակով այրեն , բանզի ոչ
կը բներ , որն որ ես չհրամայեցի , չխօսեցայ
6 ու միտքս ալ չանեցաւ ։ Ուստի ահա օրեր
կու գան , կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ սա տեղս
Տոփեթ՝ ու Ենոմին որդւոյն ձորը պիտի
7 չըսուի , հապա Սպանութեան ձոր ։ Եւ սա
տեղս Յուդային ու Երուսաղէմին խորհուրդը
պիտի խափանեմ ։ Ու զանոնք իրենց թշնամի-
ներուն ձեռքովը սրով և իրենց հոգին փնտռող-
ներուն ձեռքովը պիտի կործանեմ ։ ու անոնց
դիակները երկնից թռչուններուն ու երկրի գա-
8 զաններուն կերակուր պիտի տամ ։ Եւ սա
քաղաքը ահաբեկ ու նախատինք պիտի ընեմ ։
անկէ ամէն անցնողը անոր բոլոր հարուած-
ներուն պատճառաւ պիտի հիանայ ու սիրտ
9 սուլէ ։ Եւ պաշարման ատենը ան ընդհանուր
մէջ՝ որով անոնց թշնամիները և անոնց հոգին
փնտռողները զանոնք պիտի նեղեն , իրենց
մսոյդ միսը ու իրենց արիւնները միսը պի-
տի կերցնեմ անոնց ։ ու իրարու միսը պիտի
ուտեն ։
10 Հետքը ան կուժը քեզի հետ ակռդ մարգով
11 աչքին առջեւը կոտրէ ։ Ու անոնց ըսէ , Զօրաց
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։ Այս ժողովուրդը ու սա
քաղաքը այնպէս պիտի կոտրեմ՝ ինչպէս որ
մէկը բրուտի անօթը կը կոտրէ , որ ալ չկրը-
նար նորոգուիլ ։ ու Ենոմին Տոփեթի մէջ պիտի
թաղեն՝ ։ մինչեւ որ ալ թաղելու տեղ չմնայ ։
12 Ա՛ս տեղացս ու անոր բնակչացը այսպէս պիտի
ընեմ՝ , կ՚ըսէ Տէրը , և ա՛ս քաղաքը Տոփեթի
13 պէս պիտի ընեմ ։ Ու Երուսաղէմի տուներուն
և Յուդայի թագաւորներուն տուներուն՝ Տո-
փեթի տեղին պէս պիտի ըլլան , Թան
բոլոր տուներուն պատճառաւով՝ որոնց տա-
նիքներուն վրայ երկնից բոլոր զօրքերուն
խունկ ծխեցին , և օտար աստուածներուն
գինիներու նուէրներ մատուցին ։
14 Ու երբ միտ Տոփեթին եկաւ , ուր որ Տէրը
զանիկա խրկել էր մարգարէութիւն ընելու
համար ։ և՝ Տէրոջը գաւիթը կայնեցաւ
15 ու բոլոր ժողովուրդին բսաւ , Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։ Ահա
սա քաղաքիս վրայ ու անոր բոլոր գիւղա-
քաղաքներուն վրայ պիտի բերեմ՝ ան բոլոր
չարիքները՝ որ անոր դէմ խօսեցայ ։ վասն զի
իրենց պարանոցը խստացուցին , որ իմ խօս-
քերս մտիկ չընեն ։

1 Պաշ · ՀԱ · 8 · 9 · Դ։ 2 Պաշ · Բ · 9 · Եփ · 1 · 14 · Ոսբ · գ · 2 · 3 Գ Թագ · իգ · 12 · Դ։ ԺԲ · 4 · 32 · 4 Գ։ ԺԲ · 20 · 5 Գ։ ԺԲ · 21 · 6 Գ։ ԺԲ · 22 · 7 Գ։ ԺԲ · 23 · 8 Գ։ ԺԲ · 24 · 9 Գ։ ԺԲ · 25 · 10 Գ։ ԺԲ · 26 · 11 Գ։ ԺԲ · 27 · 12 Գ։ ԺԲ · 28 · 13 Գ։ ԺԲ · 29 · 14 Գ։ ԺԲ · 30 · 15 ։

1 Պաշ · ՀԱ · 8 · 9 · Դ։ 2 Պաշ · Բ · 9 · Եփ · 1 · 14 · Ոսբ · գ · 2 · 3 Գ Թագ · իգ · 12 · Դ։ ԺԲ · 4 · 32 · 4 Գ։ ԺԲ · 20 · 5 Գ։ ԺԲ · 21 · 6 Գ։ ԺԲ · 22 · 7 Գ։ ԺԲ · 23 · 8 Գ։ ԺԲ · 24 · 9 Գ։ ԺԲ · 25 · 10 Գ։ ԺԲ · 26 · 11 Գ։ ԺԲ · 27 · 12 Գ։ ԺԲ · 28 · 13 Գ։ ԺԲ · 29 · 14 Գ։ ԺԲ · 30 · 15 ։

ԳԼ· Ի

1 Փաստը Երեմիային կը գարնի և նոր անուն մը կ'ընդունի, ու ապագայ գոյապարտութիւն մը։ 2 Երեմիա կը գանգատի իր անարդանքներուն համար։ 10 իրեն գիմ կ'ելնեն ձենդամիները համար 14 և իր ծննդեանը համար։

1 Ե՛ Տէրոջը տանը գլխաւոր վերակացուն՝ Եմ-
մերի որդին Փաշուր քահանան լսեց զս խօս-
2 քերը՝ որ Երեմիա կը մարգարէանար։ Ու Փա-
շուր Երեմիա մարգարէին զարկաւ, և զանի-
կա Տէրոջը տանը մէջ եղող բենեամինի վերին
3 դռանը կոճղին հանեց։ Ու հետեւեալ օրը Փա-
շուր Երեմիան կոճղէն հանեց։ ու Երեմիա
անոր ըսաւ, Տէրը քու անունդ Փաշուր չը-
4 կոչեց, հապա ՙՄակոր-միսաբիպ։ վասն զի
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզ արհաւիրք
պիտի բնեմ քու անձիդ ու քու բոլոր բարե-
կամներուդ։ և անոնք իրենց թշնամիներուն
սրովը պիտի իյնան, ու քու աչքերդ պիտի
տեսնեն։ և բոլոր Յուդան Բաբիլոնի թագա-
ւորին ձեռքը պիտի մատնեմ։ ու զանոնք Բա-
բիլոն գերի պիտի տանի, ու զանոնք սրով
5 պիտի զարնէ։ Եւ Բաս քաղքին բոլոր հարըս-
տութիները ու անոր բոլոր վաստակը ու անոր
բոլոր պատուական բաները պիտի տամ։ և
Յուդայի թագաւորներուն բոլոր գանձերը
իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ։ և
զանոնք պիտի յափշտակեն ու առնեն և Բա-
6 բիլոն տանին։ Եւ դուն, ով Փաշուր, ու քու
տանդ բոլոր բնակիչները գերութեան պիտի
երթաք։ և Բաբիլոն պիտի երթաս, ու հոն
պիտի մեռնիս, և հոն պիտի թաղուիս քէ
դուն և քէ քու բոլոր բարեկամներդ, որոնց
հետս մարգարէութիւն ըրիր։

7 Զիս համոզեցիր, ով Տէր, ու ես համո-
զուեցայ.
Դուն ինծմէ զօրաւոր ես ու յաղթեցիր.
Ամէն օր խնդք եղայ,
Ամէնը զիս ծաղր կ'ընեն։
8 Քանզի քանի որ կը խօսիմ՝ կ'ազաղակեմ
և՝ Բռնութեան ու զրկանաց համար կը բո-
զոքեմ.
Վասն զի Տէրոջը խօսքը ամէն օր նախատինք
ու անարգանք եղաւ ինծի։
9 Ու ես ըսի, Զանիկա չյիշեմ,
Եւ մէ յայլեւ ալ անոր անունովը չխօսիմ.
Բայց սրտիս մէջը վառած կրակի պէս եղաւ՝
ոսկորներուս մէջ գոցուած.
Եւ յոգնեցայ զանիկա կրելէն ու ես չեմ կրնար։
10 Վասն զի շատերէն չարախօսութիւն լսեցի,
Ամէն կողմանէ վախ եղաւ.

= ա Մ՚ն · իգ · 14։
ի՝ ամէն կողմանէ
վախ · Պագ · բա · 13։
Հմր · 10։ Գէ · գ ·
23 · իգ · 3։ իգ՚ի ·
19։
բ Գ Ծագ · է · 17։
իգ · 18–19 · ԼԼ։

13 · Ես · Գէ · գ · 24։
իգ · Ժգ · 13 · 14։
իգ · 15։ իգ՚ի · 21։
Գէ · ա · 6 · 7։
Ծար · ԺԲ · 14։
Գէ · գ · 7։
Ծար · ը · 18 · 19։
Պագ · ը · 3։

15 · Ես · Գէ · գ · 24։
իգ · 15։ իգ՚ի · 21։
Պագ · բա · 13։
Ծար · ԺԲ · 19։
Պագ · ը · 9 · Ծէ ·
13 · 14 · Դ՚ա · Ժա ·
53 · 54։
Գէ · ը · 3։

10 ·
Պագ · Ժգ · 7 · ԺԲ ·
Պագ · ԼՒ · 3 ·

Բամբասեցէք, ու բամբասանք՝ ըսե-
ի՚մ բոլոր բարեկամները ի՚մ սխալիլս կը գ-
տնելու՝ ըսելով,
Գուցէ անկում խաբուի, ու անոր յաղթենք
եւ անկէ մեր վրէժը առնենք։
11 Բայց ի՚Տէրը ինծի հետ է զօրաւոր սոսկանալի
պէս.
Անոր համար զիս հալածողները պիտի գլորին
ու չպիտի չյաղթեն.
Անոնք խիստ պիտի ամչնան, քանզի անհնչ-
դութիւնամբ կը վարուին,
Անոնց երբեք չմոռցուելիք նախատինքը յաւիտեան
պիտի չմոռցուի։
12 Բայց դուն, ով զօրաց Տէր՝ որ ի՚արդարը կը
փորձես,
Երիկամունքը ու սիրտը կը տեսնես,
Անոնց վրայ ի՚քու վրէժխնդրութիւնդ տեսնեմ.
Քանզի իմ դատս քեզի յայտնեցի։
13 Տէրոջը երգեցէք, Տէրը գովեցէք.
Քանզի հնանդեցին հոգին չարագործներուն
ձեռքէն ազատեց։
14 Անիծեալըլլայ ան օրը որ ես ծնայ.
Իմ մայրս զիս ծնած օրը օրհնեալ չըլլայ։
15 Անիծեալ ըլլայ ան մարդը որ իմ հօրս աւե-
տիս բերաւ,
Ու զանիկա խիստ չատ ուրախացուց՝ ըսելով,
Քեզի արու զաւակ մը ծնաւ։
16 Եւ ան մարդը ան քաղաքներուն պէս ըլլայ՝
Որոնք Տէրը Կործանեց ու չխնայեց։
Անիկա առաւօտուն ՙայր լսէ,
Ու կէսօրուան աղաղակ։
17 Վասն զի ինծ՚ սպանդէն զիս չմեռուցուց,
Որ մայրս ինծի գերեզման ըլլար,
Եւ անոր արգանդը յաւիտեան յղի մնար։
18 Ինչո՞ւ սրտիս ինծ՚ սպանդէն ելայ
Որ աչխատանք ու ցաւ տեսնեմ,
Եւ իմ օրերս ամօթով ապառին։

ԳԼ· ԻԱ

1 Սեդեկիա մարգ կը խրկի որ Երեմիային հարցնեն քէ Նա-
բուգոդոնոսորին պատերազմին ինչ վախճան պիտի առնենք։
3 Երեմիա կը նախատինքի մէկ տասերկրորդ մը ու վեր-
ապահ գերութիւն մը։ 8 կը խրատէ ժողովուրդը որ փոքրե-
ացուց երթան, 11 ու թագաւորին տունը կը սպառնայ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է,
երբոր Սեդեկիա թագաւորը Մեղքիայի որ-
դին Փաշուրը ու Մաասիայի որդին ի՚Սո-
2 փոնիա քահանան անոր խրկեց՝ ըսելով, Հըր-
նոյնէ իրմէ մեզի համար Տէրոջը հարցուր,
զի Նաբուգոդոնոսոր Բաբելու թագա-

իր ի՚ըսելն ·
ի Գէ · ա · 8 · 19 ·
Ել · Ժ · 20 · Ժէ ·
18։
ի Գէ · իգ · 40 ·
ի Գէ · Ժա · 20 · Ժէ ·
10 ·
ի Ել · Ժ · 20 · Ժէ ·
Ծագ · ԺԲ · 3։
ի Սպ · Ծդ · 7 · ԺԲ ·

10 ·
ի Պագ · ԼՒ · 9 · 10 ·
ՃՒ · 30 · 31 ·
ի Ծար · գ · 3 · Տ՚ես
Գէ · Ժէ · 10 ·
ի Ես · ԺԲ · 23 ·
Ել · Ժ · 22 ·
ի Ծար · գ · 10 · 11 ·

ի Ծար · գ · 20 ·
ի Ռար · գ · 1 ·
—
ի Գէ · լը · 1 ·
ի Ծ Ծագ · իե · 18 ·
Գէ · ԼՒ · 25 · լե ·
3 ·
ի Գէ · լե · 3 · 7 ·

ւորը մեզի հետ պատերազմ կ'ընէ. գուցէ Ցերը մեզի համար իր բոլոր սքանչելիքներուն համեմատ ընէ. և անիկա *մեզմէ դառնայ։"

3 Ու Երեմիա անոնց բսաւ, Ասիկա այսպէս բսէք. Իսրայէլին Ցէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր ձեռքերուն մէջ եղող պատերազմական զէնքերը պիտի դարձնեմ, որոնցմով դուք պատերին դուրսէն ձեզ պաշարող Բաբիլոնի թագաւորին ու բաղդէացիներուն հետ կը պատերազմիք. և զա-
5 նոնք աս քաղաքիս մէջ պիտի ժողվեմ։ Ու ես ալ Ներկուցած ձեռքով և զօրաւոր բազուկով, սրտմտութեամբ, բարկութեամբ ու մեծ ցա-
6 սումով ձեզի հետ պիտի պատերազմիմ։ Եւ աս քաղաքիս բնակիչները՝ թէ մարդ և թէ անասուն պիտի զարնեմ. անոնք մեծ ժանտ-
7 ախտով պիտի մեռնին։ Ու անկէ ետքը, կ'ըսէ Ցերը, Սեդեկիան, և անոր ծառաները ու ժողովուրդը, և աս քաղաքիս մէջ ժանտախտէն, սուրէն ու սովէն մնացածները՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը, և անոնց թշնամիներուն ձեռքը, ու անոնց հոգիները փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և զանոնք սուրի բերնէն պիտի անցընէ, Հանոնց պիտի չխնայէ, պիտի չդթայ ու ողորմութիւն պիտի չունի։
8 Եւ աս ժողովուրդին բսես, Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր առջևը կեանքի կենաց
9 ճամբան ու մահուան ճամբան։ Ով քաղաքիս մէջ կեցողը սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի. իսկ երթղը ու ձեզ պաշարող քաղդէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մնայ, ու Հանոր կեանքը իրեն աւարի մը պէս պիտի
10 ըլլայ։ Քանզի իմ երեսս աս քաղաքիս վրայ Հասատատեցի չարիք ընելու համար և ոչ թէ բարիք, կ'ըսէ Ցերը. Հանիկա Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու Հրանիկա կրակով պիտի այրէ։
11 Եւ Յուդայի թագաւորին տանը տունը, Ցե-
12 րոջը խօսքը լսեցէք. Ով Դաւիթի տունը, Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Հառաւտուն Կրաւորութեամբ դատաստան տեսէք, ու զրկուածը Հանրաստարոյին ձեռքէն ազատեցէք. չըլլայ որ ձեր չար գործերուն համար իմ բարկութիւնս կրակի պէս ելլէ ու բռնկի, ու մար-
13 դոց մը չըլլայ։ Ահա ես ձեզի դէմ եմ, ով հովիտին դաշտական վէմին բնակիչները, որ կ'ըսէք թէ Ո՞վ մեզի դէմ ոտ պիտի իջնէ, կամ ո՞վ բնակարաններուն մէջ ոտ պիտի մտնէ.
14 բայց ես ձեզի Հձեր գործերուն պտուղին համեմատ այցելութիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ

Ցերը, ու անոր անտառին մէջ կրակ պիտի բռնկցնեմ, որ Հանոր ամէն բոլորտիքը եզա-ծը պիտի ուտէ։

ԳԼ· ԻԲ

Երեմիա խօսք կ'առնէ Յուդայի թագաւորին դէմ։ 10 Սեդեկիային 13 ու Եհոյակիմին վրայ Հանելու գառաստանը։

1 Տերը այսպէս կ'ըսէ. Յուդայի թագաւորին տունը իջիր, Ու հոն աս խօսքը խօսէ, Ու ըսէ, 2 Ո՛վ Դաւիթի աթոռին վրայ Նստող Յուդայի թագաւոր, Քո ծառաներդ ու ժողովուրդդ, Որ աս դուռներէն կը մտնէք. 3 Տերը այսպէս կ'ըսէ. Իրաւունք ու արդարութիւն ըրէք, Ու զրկուածը Հարստահարողին ձեռքէն ազատեցէք, Եւ օտարականին, որբին ու այրեւորիին Մի՛ նեղէք ու բռնութիւն մի՛ ընէք, Եւ աս տեղս անմեղ արիւն մի թափէք. 4 Վասն զի թէ որ ամէն կերպով աս խօսքը Ի գործ դնէք, Հնոյն դռներէն Դաւիթի աթոռին վրայ Նստող թագաւորներ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝ Ու ձեր ծառաներն ալ ու ժողովուրդը, Իրենք և իրենց ծառաները ու ժողովուրդը, 5 Բայց թէ որ աս խօսքերը մտիկ չընէք, Իմ անձիս վրայ երդուա՛ծ կ'ընեմ, կ'ըսէ Տերը, Որ աս տունը աւերակ պիտի ըլլայ։ 6 Քանզի Յուդայի թագաւորին տանը վրայով Տերը այսպէս կ'ըսէ. Դուն Ղաղաադ ես Ու Լիբանոնի գագաթին ես եւ, Սակայն անշուշտ քեզ անապատ պիտի ընեմ, Ու անբնակ քաղաքներու պիտի բնեմ. 7 Եւ քու վրադ կործանարարներ պիտի հանեմ. Անոնք ամէն իր զէնքովը պիտի ելլեն, Ու քու ընտիր եղևիններդ պիտի կտրեն Ու կրակը ձգեն։ 8 Ու աս քաղաքէն շատ ազգեր պիտի անցնին, Եւ իրարու պիտի բսեն, Հնչո՞ւ Հանոր Տերը աս մեծ քաղաքին այս-պէս ըրաւ։ 9 Եւ պիտի բսեն, Վասն զի իրենց Տէր Աստուծոյն ուխտը թողուցին,

---

• Եբէր· մեր վոյնն ևլլէ։ ‡ Նե· ժգ· 4։ ‖ Գե· ա· 5։ ¶ Գե· ա· 6։ ** Գե· կ· 17։ †† Գե· կ· 18։ ‡‡ Գե· կ· 19։ §§ Գե· կ· 20։ ‖‖ Գե· կ· 21։ ¶¶ Գե· կ· 22։ *** Գե· կ· 23։ ††† Գե· կ· 24։ ‡‡‡ Գե· կ· 25։ §§§ Գե· կ· 26։ ‖‖‖ Գե· կ· 27։ ¶¶¶ Գե· կ· 28։ **** Գե· կ· 29։ †††† Գե· կ· 30։ ‡‡‡‡ Գե· կ· 31։ §§§§ Գե· կ· 32։ ‖‖‖‖ Գե· կ· 33։ ¶¶¶¶ Գե· կ· 34։ ***** Գե· կ· 35։ ††††† Գե· կ· 36։ ‡‡‡‡‡ Գե· կ· 37։ §§§§§ Գե· կ· 38։ ‖‖‖‖‖ Գե· կ· 39։ ¶¶¶¶¶ Գե· կ· 40։ ****** Գե· կ· 41։ †††††† Գե· կ· 42։ ‡‡‡‡‡‡ Գե· կ· 43։ §§§§§§ Գե· կ· 44։ ‖‖‖‖‖‖ Գե· կ· 45։ ¶¶¶¶¶¶ Գե· կ· 46։ ******* Գե· կ· 47։ ††††††† Գե· կ· 48։ ‡‡‡‡‡‡‡ Գե· կ· 49։ §§§§§§§ Գե· կ· 50։ ‖‖‖‖‖‖‖ Գե· կ· 51։ ¶¶¶¶¶¶¶ Գե· կ· 52։ ******** Գե· կ· 53։ †††††††† Գե· կ· 54։ ‡‡‡‡‡‡‡‡ Գե· կ· 55։ §§§§§§§§ Գե· կ· 56։ ‖‖‖‖‖‖‖‖ Գե· կ· 57։ ¶¶¶¶¶¶¶¶ Գե· կ· 58։ ********* Գե· կ· 59։ ††††††††† Գե· կ· 60։ ‡‡‡‡‡‡‡‡‡ Գե· կ· 61։ §§§§§§§§§ Գե· կ· 62։ ‖‖‖‖‖‖‖‖‖ Գե· կ· 63։ ¶¶¶¶¶¶¶¶¶ Գե· կ· 64։

եւ ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ը-
րին ու անոնց ծառայեցին ։

10 Աստուածը հնամօր մի լաք ,
Ու անոր հնամօր մի ողբաք .
Հայ- ցագողին հնամօր դառնապէս լացէք ,
Որովհետեւ Հէյնէն ալ պիտի չդառնայ ,
Ու իր հայրենիքը պիտի չտեսնէ ։
11 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ
Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յեհո-
յաքիմին հնամօր ,
Որ իր հօրը Յովսիային տեղը թագաւորեցաւ ,
Թէ ան տեղէն եկաւ .
Անիկա Հէյնէն ալ հոս պիտի չդառնայ .
12 Հապա անիկա իր գերի քշուած տեղը պիտի
մեռնի ,
Ու Հէյնէն ալ աս երկիրը պիտի չտեսնէ ։

13 Աշ՛ւայ անոր՝ որ իր տունը զրկանքով՝
Ու իր վերնաոտիւնները անիրաւութեամբ կը
շինէ .
Իր դրացին ձրի կը բանեցնէ ,
Եւ անոր աշխատութիւնը վարձքը չվճարէր
14 Ինծի ընդարձակ տուն
Ու հովասուն վերնաոտիւններ չինեմ՛ ըսելով ,
Իրեն պատուհաններ կը բանայ ,
Ու ընկոյզ- եղևնափայտով կը պատէ ,
Ու նոճիով կը ներկէ ։
15 Միթէ դուն Աքաաբ չատ եղևնափայտեր ժողվելովդ՝
Թագաւոր պիտի ըլլաս ։
Հայր որ քու հայրդ կերաւ ու խմեց ,
Նաեւ իրաւունք ու արդարութիւն բրաւ ,
Անոնոր նամոր ապէկ եղաւ ։
16 Աղքատին ու անտնկին դատը տեսաւ ,
Անոնոր նամոր ապէկ եղաւ .
Միթէ դիս գիտնալը ասիկա չէ՞ , կ'ըսէ Տէրը ։
17 Սակայն քու աչքերդ ու սիրտդ ուրիշ բա-
նի վրայ չէ ,
Բայց միայն քու ագահութեանդ
Եւ անմեղ արիւն թափելու
Եւ անիրաւութեան ու բռնաւորութեան վրայ
է , որ գործ ընես ։

18 Անոր համար Յուդայի թագաւորին
Յովսիայի որդւոյն Յովսիային վրայով
Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Անոր վրայ պիտի չպրաան ըսելով ,
Վայ՛ , եղբայրս , կամ վայ՛ , քոյրս .
Անոր վրայ պիտի չպրաան ըսելով ,
Վայ՛ տէր իմ՝ , կամ վայ՛ գործաւոր ։
19 Անիկա իշու թաղուածով պիտի թաղուի ,
Ու քաշելով պիտի տարուի ,
Հմր · 18 ։
Ղէ · ԺԹ · 13 · բ
Օր · իգ · 14 · 13 ։
Մկբ · գ · 10 · Ամբ ·
բ · 9 · Ցոհ · է · 3 ։
4 ։
Եչէբ · եղևնափայ-
տի համար նախան-
ձելովդ

Ե գ Թագ · իբ · 25 ։
Սաղ · ՃԲ · 2 · Ես ·
գ · 10 ։
Սաղ · իգ · 15 ։
Գէ · ԺԹ · 6 ։
Գէ · ԺԹ · 4 · 6 ։
Տճ գ Թագ · Ժգ ·
30 ։
բ Մն · ԼԳ · 6 · Գէ ·
ԼԳ · 30 ։

Ու երուսաղէմի դռներէն դուրս պիտի նե-
տուի ։

20 Լիբանան երիր ու աղաղակէ ,
Եւ Բասանի վրայ ձայնդ ձգէ
Ու Աբարիմէն աղաղակէ .
Վասն զի քու բոլոր Տոմնոներդ կոտրուեցան ։
21 Երբոր դուն յաջողութեան մէջ էիր՝ քեզի
զգուշացայ ,
Ու- դուն ըսիր , Մտիկ չեմ ըներ .
Քու սովորութենէդ ի վեր ճամբադ ասն է՝
Որ իմ խօսքս մտիկ չընես ։
22 Քու բոլոր Տոմնոներդ Տովը պիտի կերծանէ ,
Ու Տոմնոներդ գերութեան պիտի երթան .
Անշուշտ անոնոր բոլոր չարութեանդ համար
Պիտի ամչնաս ու պիտի պատկառես ։
23 Ով Լիբանանի մէջ բնակող ,
Ու եղևնիներու մէջ բոյն ունեցող ,
Երբոր քեզի ծննդական հինջ երկանցը պէս
ցաւեր գան ,
Ո՛րչափ ողորմելի պիտի ըլլաս ։
24 Ես կենդանի եմ , կ'ըսէ Տէրը ,
Ով Յուդայի թագաւոր՝ Յովսիայի որդին
Յեհոյաքիմ ,
Թէեւ իմ՝ աջ ձեռքիս վրայ կնիք ալ ըլլաս ,
Անկէ ալ քեզ պիտի փրցնեմ՛ ։
25 Եւ քեզ՝ քու հոգիդ փնտռողներուն ձեռքը
Ու ան մարդոց ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն
կը վախնաս ,
Եւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
ձեռքը
Ու Քաղդէացւոց ձեռքը պիտի մատնեմ ։
26 Եւ քեզ ու քու մայրդ որ քեզ ծնաւ ,
Օտար երկիրը պիտի նետեմ՛
Ուր որ ծնած չէք ,
Եւ հոն պիտի մեռնիք ։
27 Ու պիտի չդառնան ան երկիրը ,
Ուր որ դառնալու էկը յուսան ։
28 Միթէ այս Յեքոնիա ծռած անարգուած
կոտրած սափո՞ր մըն է ,
Կամ թէ հանճակ ամա՞ն մըն է՝ որուն մէկը
չհաճիր .
Ինչո՞ւ համար ինքը ու իր սերունդը նետուե-
ցան ,
Ու երկնց չգիտցած երկիրը քշուեցան ։
29 Ով երկիր , երկիր , երկիր ,
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ ։
30 Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Այս մարդը ամանակ գրեցէք ,
Այս մարդը իր օրերուն մէջը յաջողութիւն պի-
տի չդտնէ .

Գէ · գ · 23 · է · 23 ։
Եչէբ · Քծնիա ·
2 Երգ · ը · 6 · Աշխ ·
ը · 23 ։
Գէ · ԼԳ · 20 ։
գ Թագ · իգ · 15 ։
բ Մն · ԼԳ · 10 ։
Եչէբ · երկնց անձէր
կը վերցնեն ։

Ա Սաղ · լա · 12 · Գէ ·
Խր · 38 · Ովս · ը ·
8 ։
բ Օր · ը · 1 · Ես ·
ա · 2 · ԼԳ · 1 · Մաթ ·
ա · 2 ։
Տճ ա Մն · գ · 16 ·
17 · Մաա · ա · 18 ։

Քանզի անոր սերունդէն բնաւ մէկը չյաջողուի
Թիւն պիտի չգանէ,
²Որ Դաւիթի աթոռին վրայ նստի,
եւ այսուհետեւ Յուդայի վրայ թագաւորութիւն ընէ։

ԳԼ· ԻԹ

Երգարան կը նախազգայէ թէ գրուած հատը Նաբոն պիտի
Յովսէ· ։ Քրիստոս գանոնք պիտի կատարէ ու փրկի։
9 Սուտ մարգարէներուն դէմ։ 33 ու Հզօրութեամբ մարգարէ-
ներուն Յուդայ ընկերութեան դէմ խօսք։

1 Վա՛յ ե՛ս հովիւներուն՝
Որ իմ արօտիս ոչխարները կը կոտորցընեն ու
կը ցրուեն, ։ըսէ Տէրը։
2 Անոր համար այսպէս ։ըսէ Իսրայէլին Տէր
Աստուածը
Ան հովիւներուն վրայով որ իմ ժողովուրդս
կը հովուեն։
Դուք իմ ոչխարներս ցրուեցիք ու զանոնք
վռնտեցիք,
եւ անոնց այցելութիւն չըրիք։
³Ահա ես ձեր գործոց չարութիւնը համար՝
Զեզի այցելութիւն պիտի ընեմ, ։ըսէ Տէրը։
3 Ու ես իմ ոչխարներուս մնացորդը պիտի
ժողվեմ
Ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր եմ,
եւ զանոնք իրենց ⁴փարախները պիտի դար-
ձնեմ,
եւ պիտի աճեն ու շատնան։
4 Ու անոնց վրայ ⁵հովիւներ պիտի դնեմ, որ
զանոնք հովուեն։
Եւ անոնք ալ պիտի չվախնան ու պիտի
չդողդողան
Ու պիտի չպակսին, ։ըսէ Տէրը։

5 Ահա օրերը կու գան, ։ըսէ Տէրը,
Որ Դաւիթին արդարութեան Շառաւիղ մը
պիտի հանեմ,
Որ թագաւորի ⁶իբր թագաւորութիւնը պիտի ընէ,
իմաստութեամբ պիտի վարուի,
Ու երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
պիտի ընէ։
6 ⁷Անոր օրերը Յուդա պիտի ազատի,
Եւ Իսրայէլ ապահովութեամբ պիտի բնակի։
Ու ⁸սա է անոր անունը՝ որով պիտի կոչուի,
ՏԷՐԸ ՄԵՐ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ։
7 Անոր համար ահա օրերը կու գան, ։ըսէ Տէրը,
Որ ալ պիտի չըսուի Թէ կենդանի է Տէրը՝
Որ Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսի երկրէն հանեց,
8 Հապա՝ կենդանի է Տէրը՝
Որ Իսրայէլի տունը սերունդը հանեց ու բե-
րաւ հիւսիսի երկրէն,

¹ Գլ· լԹ· 30։
— Գլ· ԻԲ· 21։ Բր· ։։ 22։ Եզեկ· լԴ· 9։
² Գլ· լԲ· 34։
³ Գլ· լԲ· 37։ Եզեկ· լԴ· 13։ Նա։
⁴ Կամ՝ արօտները
⁵ Գլ· գ· 15։ Եզեկ· լԴ· 23։ Նա։
⁶ Ես՝ գ· 2։ Ժ·։։ Ե։ 10։ ։։ 5։ Գլ· լԳ· 14։ 15։ 16։ Դան· Բ· 24։ Զաք· գ· 8։ 9։ 10։ Յուդ· ։։ 45։
⁷ Սաղ· հր· 9։ Ես· Ե։ 7։ Բ։ 1։ 18։ Բ Օր· լԴ· 28։ Զաք· Ժգ· 11։
⁸ Գլ· Ե։ 7։ 8։ Բ։ 3։ Ես· Խ· 16։ Գլ· լԳ· 6։ Ես· Խ· 3։ Ես· Խ· 5։ 6։ Գլ· Ե։ 30։ Ժ·։։ 15։ Բ։ 34։ Եզեկ· Բ։ 11։ լԶ· 30։ Ես· Խ· 5։ Գլ· ԻԲ· 23։ Ես· Խ· 16։ Եզեկ· Ժգ· 28։ Եզեկ· Ժգ· 14։ Ամ· Ե։ 15։ Ես· Խ· 3։ Գլ· Ժ· 10։ Գլ· Ժգ· 16։ Ես· Խ· 16։ Գլ· ԻԲ· 23։ Եզեկ· Ժգ· 28։ Եզեկ· Ժգ· 14։ Ամ· Ե։ 15։ Բ Օր· լԲ· 28։ Ես· Ժ· 9։ 10։ Գլ· Ե։ 14։ Բ։ 15։ Գլ· Ժգ· 14։ Ամ· 21։

Ո՞ չէ թէ Տէրոջը բեկուէն ։
37 Ասոնք իա անարգանքներուն կը խօսին ու կ՚ըսեն,
Տէրը ըսաւ, "Զէգի խաղաղութիւն պիտի ըլ-
լայ ։
Եւ իրենց սրտին կամակորութեանը մէջ բոլոր
քաղցրութիւն կ՚ընեն,
"Չեր վրայ չարիք պիտի չգայ ։
18 Վասն զի Տէրոջը խորհուրդին մէջ ո՛վ կայ-
նեցաւ ։
Ո՛չ տեսաւ ու անոր խօսքը լսեց ։
Անոր խօսքին ո՛վ ականջ տուաւ ու մտիկ
րրաւ ։
19 Ահա "Տէրոջը մրրիկը սրտմտութեամբ եկաւ ։
Մրիկա սաստիկ մրրիկ է ,
Ամբարիշտներուն գլխուն վրայ պիտի յար-
ձակի ։
20 "Տէրոջը բարկութիւնը հոս պիտի չդադարայ ,
Մինչեւ որ իր սրտին խորհուրդները վճռա-
բեր ու չհաստատէ ։
"Լաքին օրերը անոնք ամէնք պիտի հասկընաք ։
21 "Ես մարգարէները հոս չխրկեցի , բայց անոնք
կը վազին ։
Ես անոնց չխօսեցայ , բայց անոնք կը մար-
գարէանան ։
22 Իսկ եթէ որ անոնք իմ խորհուրդս մէջ կե-
ցած ըլլային ,
Ասանոնք իմ խօսքս իմ ժողովրդիս լսել
պիտի տային ։
Եւ զանոնք "իրենց չար ճամբաներէն
Ու իրենց չար գործերէն պիտի դարձընէին ։
23 Մի՞թէ ես մօտա՞ծ Աստուած եմ ,
Ու հեռաւոր Աստուած չեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։
24 Կամ թէ մէկը "ծածուկ տեղւոյնքան կրնայ
պահուիլ ,
Որ ես զանիկա չտեսնեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։
"Մի՞թէ երկինքը ու երկիրը լեցնողը ես չեմ ,
կ՚ըսէ Տէրը ։
25 Իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն բնող
մարգարէներուն լսածները լսեցի ,
Որ կ՚ըսեն , երազ տեսայ , երազ տեսայ ։
26 Մինչեւ ե՞րբ տակաւին սուտ մարգարէութիւն
բնող մարգարէներուն սրտին մէջ պիտի
բլլայ ,
Որ իրենց սրտին ներկութիւնները կը մար-
գարէանան ։
27 Անոնք իրենց երազներովը որ իրարու կը
պատմեն ,
Իմ անունս իմ ժողովրդիս մոռցընել կը խոր-
հին ։
Ինչպէս որ անոնց հայրերը Բահաղին պատ-
ճառովը իմ անունս մոռցան ։
28 Երազ ունեցող մարգարէն թող երազ պատմէ,
Իսկ իմ խօսքս ունեցողը ճշմարտութեամբ
թող իմ խօսքս խօսի ։
Բարդը ցորենին քովը ի՞նչ է , կ՚ըսէ Տէրը ։
29 Մի՞թէ իմ խօսքս կրակի պէս չէ , կ՚ըսէ Տէ-
րը ,
Ու ապառաժը կտրատող մուրճի պէս չէ՞ ։
30 Անոր համար ահա ես ան մարգարէներուն
դէմ եմ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որոնք ամէն մէկը իր ընկերէն իմ խօսքերս
կը գողնան ։
31 Ահա ես ան մարգարէներուն դէմ եմ , կ՚ըսէ
Տէրը ,
Որ իրենց լեզուները կը գործածեն ու կ՚ըսեն ,
Անիկա բսաւ ։
32 Ահա ես ան սուտ երազներ մարգարէացողնե-
րուն դէմ եմ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որ զանոնք պատմելով իմ ժողովրդս կը
մոլորցընեն
Իրենց սուտութիւններովը ու անպարծութիւ-
նովը ։
Ու ես զանոնք չխրկեցի և անոնց չպատուի-
րեցի ։
Ու անոնք աս ժողովուրդին օգուտ
մը պիտի չընեն , կ՚ըսէ Տէրը ։

33 Ուստի երբոր աս ժողովուրդը
կամ մարգարէ մը կամ քահանայ մը
Քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Տէրոջը "բեռը ի՞նչ
է ,
Անոնց անոնց ըսես , Ի՞նչպէս բեռ ։
"Էս ձեզ անդնդա պիտի թողամ , կ՚ըսէ Տէրը ։
34 Եւ ան մարգարէն կամ քահանան կամ ժո-
ղովուրդը
Որ Տէրոջը բեռը կ՚ըսէ ,
Ան մարդուն ու անոր տունը այցելութիւն պի-
տի ընեմ ։
35 Ամէն մարդ իր ընկերին
Ու ամէն մարդ իր եղբօրը այսպէս ըսէք ։
Տէրը ի՞նչ պատասխան տուաւ ,
Եւ Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ ։
36 Ու ա՛լ չկրնայ այ Տէրոջը բեռը յիշէք ։
Վասն զի ամէն մարդուն բեռը իր խօսքը պի-
տի բլլայ ։
Բայց դուք կենդանի Աստծոյն
Զօրաց Տէրոջը՝ մեր Աստուծոյն խօսքը փո-
խեցիք ։
37 Մարգարէին այսպէս ըսես ։
Տէրը քեզի ի՞նչ պատասխան տուաւ ,
Եւ Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ ։
38 Բայց պոռհետև Տէրոջը բեռը կ՚ըսէք ,
Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։
Որովհետև աս խօսքը՝ այսինքն Տէրոջը բեռը
կ՚ըսէք ,

= Գլ · չ · 14 · ը · 11 ։ | Ղ Ցար · ԺԸ · 8 · ակօր · | ; Ծն · խթ · 1 ։
Եզեկ · Ժգ · 10 · | ը · 16 · | = Գլ · Ժգ · 14 · խե ·
Զաք · ժ · 9 · | = Գլ · խե · 32 · ը · 23 · | 15 · խԹ · 9 ·
• Միք · գ · 11 · | ; Գլ · ը · 24 · | ‡ Հմր · 18 ։

+ Գլ · խե · 5 ։ | Սաղ · ՃԼԹ · 7 · | ժգ · 14 · 15 ·
= Սաղ · ՃԼԹ · 7 · հե · | = Դատ · գ · 7 · ը · | ‡ Սոփ · գ · 4 ։
ԵՒսմվ · Թ · 2 · 5 · | 35 · 34 · | • ջ պատառը
Գ գ Թագ · ը · 27 · | § ԲՕր · ԺԸ · 20 · Գլ · | ; Հմր · 20 ։

թէև ես ձեզի ըսէ խրկեցի, ու ձերոջը բնաւ մի լսեր՝ ըսի,
39 Ասոր համար ասա ես Տէրը թողորովին պիտի մնանաս,
Ու վերեսէս պիտի ձգեմ ձեզ
Ես ու թագաւորը՝ որ ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի.
40 Ես ձեր վրայ Յաբեսնակայն նախատինքը
Ու յաբեսնակայն անարգանք պիտի գտնեմ,
Որ պիտի չմոռնայի։

ԳԼ· ԻԹ

1 Ահեկ ու գէշ թուզերուն օրինակիվրայ ես մարգարէն կը ծաղա-
ցանի գերեմիան ալ կպատիրուն գոռալոյս։ 8 ես կը նախատանքի եսա-
յիան ալ գերեմիան կը ծաղանի։ 15 ես ալ կը նախատանքի եսայիան։

1 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝
Զուգայի թագաւորը Յեհոյաքիմի որդին Զե-
քոնիան ու Զուգայի իշխանները ու հնչակը-
ու գործիներն երուսաղէմէն գերի առնե-
լէն ու Բաբիլոն տանելէն ետքը՝ Տէրը ինծի
ցոյց տուաւ, որ ահա Տէրոջը տաճարին
2 առջեւ գրուած երկու կողով թուզ կար։ Մէկ
կողովին մէջ խիստ առկէ թուզեր կային՝ կան-
խահաս թուզերու պէս, ու միւս կողովին մէջ
խիստ գէշ թուզեր կային, այնպէս որ գէշու-
3 թենէն անոնց ուտուիլը անկարելի էր։ Եւ
Տէրը ինծի ըսաւ, Ով Երեմիա, ի՞նչ կը տես-
նես։ ու ես ըսի, Թուզեր. առկի թուզերը
խիստ առկէ են, ու գէշերը շատ գէշ են, այն-
պէս որ գէշութենէն անոնց ուտուիլը անկա-
րելի է։
4 Ա՛նուամբեր Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
5 լով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ· Ես առկի թուզերուն պէս պիտի բանեմ
Զուգայն գերի գտնուածներէն՝ զորս ես ա-
ղէն ղեզդացուց երկիրը խրկեցի Քէլդէ առկի
6 բլլալու համար։ Եւ իմ աչքերս անոնց վրայ
պիտի հասատտեմ բարեհնձան համար, ու
դարձնեմ ես երկիրը պիտի գարձնեմ, և չա-
նեմ պիտի չքնեմ ու պիտի չփչցնեմ, և գա-
7 նեմ պիտի անկնեմ ու պիտի չքնեմ։ Եւ անոնց
հանեմ սիրտ մի պիտի տամ, որ ես ճանչնան
թէ ես եմ Տէրը։ ու անոնք իմ ժողովուրդս
պիտի բլլան, ու ես անոնց Աստուածը պիտի
բլլամ։ վասն զի ետիւնց բոլոր սրտովը ինծի
8 պիտի դառնան։ Եւ ինչպէս որ թուզ-
երը որ գէշութենէն չեն ուտուիր, Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ· Զուգայն թագաւորը Սեդեկիան
ու անոր իշխաններըն ու երուսաղէմի մնացորդը՝
որ ես երկրիս մէջ մնացեր են, նաև Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ բնակողները այնպէս պիտի
9 ընեմ։ Եւ զանոնք Երկրիս բոլոր թագաւո-
րութիւններուն մէջ նեղութեան ու խշտա-
ւութեան պիտի մատնեմ, որպէս որ անոնք
նախատինք, առակ, անարգանք ու Եանէզ-
բլլան այն բոլոր տեղերուն՝ ուր որ զանոնք
10 պիտի քշեմ։ Եւ անոնց վրայ սուր, սով
ու ժանտախտ պիտի խրկեմ, մինչև որ Հաս-
նին այն երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց
հայրերուն տուի։

ԳԼ· ԻԵ

1 Երեմիա կը յանդիմանէ Հրէաները՝ մարգարէներուն չհնա-
զանդելուն համար։ 8 ու կը նախատանքի եսայիասուան տա-
րեսկսելուն։ 12 և այնուհետև Բաբիլոնի կործանու-
մը։ 15 գինիի գաւաթի մը օրինակով շատ ազգերու կործան-
ումը կը յայտնի։ 34 Հովիւներուն ողբալիք։

1 Յաղագս Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն
Յովակիմի չորրորդ տարին՝ որ Բաբիլոնի Նա-
բուգոդոնոսոր թագաւորին առաջին տարին
էր, բոլոր Զուգայի ժողովուրդին վրայով երե-
2 միայի նաեւ խօսքն է, որն որ ետքէնա մար-
գարէն բոլոր Զուգայի ժողովուրդին ու բոլոր
երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու բաւ,
3 Զուգայի թագաւորին Ամմինի որդւոյն Զով-
սիային տասներեքերորդ տարին մինչև ես
օրս՝ որ քսանուերկու տարի է, Տէրոջը խօսքը
ինծի եղաւ, ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ
4 ելլելով ու խօսելով, բայց մերկ չըրիք։ Եւ
Տէրը ձեզի խրկեց իր բոլոր ծառաները մար-
գարէները՝ կանուխ ելլելով ու խրկելով, բայց
մերկ չըրիք, ու մերկ բնելու համար ականջ-
5 նիզ չդնացիք, Որոնք կ'ըսէին, Ամէն մէկը
նիզ ձեր չար ճամբէն ու ձեր չար գործ-
քերէն դարձէք, որ բնակիք յաւիտենից ան երկրին մէջ՝ որ Տէրը ձեզի ու
6 ձեր հայրերուն տուաւ։ Եւ օտար աստուած-
ներուն եանէն մի երթայք՝ անոնց ծառայելու
ու երկրպագութիւն ընելու համար։ և գիս
ձեր ձեռացը գործքերովը մի բարկացնէք,
7 որ ձեզի չարիք չընեմ։ Բայց գուք ինծի մէ-
ակ չըրիք, կ'ըսէ Տէրը, որ Հիս ձեր ձե-
ռացը գործքերովը բարկացնէք, ու ձեզի
8 գէշ բլլայ։
Ասոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ·
9 Որովհետև իմ խօսքերս մերկ չըրիք, Ահա ես
պիտի խրկեմ, Ես բոլոր հիւսիսի ազգատոհմ-
ները և իմ ծառայ Բաբիլոնի Նաբուգոդո-
նոսոր թագաւորը պիտի առնեմ, կ'ըսէ Տէրը,
ու զանոնք ես երկրիս բոլոր բնակչացը
վրայ ու բոլոր սա շրջակայ ազգերուն վրայ

ե Ովս· գ· 6·	ֆ Ամաս· ե· 1· 4·	ի Գէ·լ· 22· լ· 33·	ժե· 4· իթ· 18·	7· 8· 10· ժգ· 10·	15· Յաքո· գ· 8·
է Հոր· 33·	ը· 1·	լը· 38·	լդ· 17·	11· ժէ· 18· ժև·	է Որ·լը· 21· Գէ·
ի Գէ·ի· 11·	ը Գէ·ժբ· 15· իթ· 10·	ի Գէ·իթ· 13·	ի Սաղ·խդ· 13· 14·	23· ժբ· 18· ժթ·	ի· 10· լբ· 20·
—	ի Գէ·լբ· 41· լդ·	ի Գէ·իթ· 17·	ի Գէ·իթ· 18· 22·	15· իբ· 21·	ի Գէ·ո· 15·
գ Թագ· իդ· 13·	7· իբ· 10·	ի Գէ·խդ· 4· խդ·	—	ի Գէ·ե· 13· 25· իգ·	է Գէ·իե· 6· խգ·
ե· բ Մն·լդ· 10·	է Որ·լբ· 6· Գէ·	ի Որ·իբ· 25· 37·	ի Գէ·լդ· 1·	5· իթ· 10·	10· Տես Եռ· խդ·
ֆ Տես գէ· իբ· 24·	լբ· 30· Երեմ·ե· ժա·	գ Թագ· թ· 7· բ	ի Գէ·ո· 8·	ի Գէ·ժե· 15·	16· իե· 1· Գէ·
ես· իթ· 2·	19· լդ· 26· 27·	Մն· ե· 20· Գէ·	ֆ Գէ·ե· 15· ժա·	Գէ· ժբ· 11· լե·	ի· 2·

պիտի բերեմ, ու զանոնք նզովածի պէս ընայ-
ջինէ պիտի ընեմ, և զանոնք զարմանքի ու
սուլթս ընծայ պիտի ընեմ, ու յաւիտենական
10 աւերակի պիտի դարձնեմ։ Ես անոնցմէ
չընծայեմ ձայնը և ուրախութեան ձայնը,
փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը. հացօրհնքին
ձայնը ու ծրագրին լոյսը պիտի կորսընցնեմ։
11 Եւ ասոր բոլոր երկիրը անապատ ու ամայութիւն
պիտի ըլլայ. և ասոնք ազգերը հօմանասուն սա-
րի Բաբելոնի թագաւորին պիտի ծառայեն։
12 Ու հօմանասուն սարին յիշնալէն ետքը
Բաբելոնի թագաւորին ու անոր ազգին այցելու-
թիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութիւնովը Հա-
մար. Նաև Քազդէացւոց երկրին այնպէս
պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, Ես զանիկա յաւիտե-
13 նական ամայութեան պիտի դարձնեմ։ Ու ան
երկրին վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր խօսքերը
որ ես անոր դէմ խօսեցայ, այսինքն երե-
միայն բոլոր ազգերուն վրայով բրած մար-
գարէութիւնը ատ գրքին մէջ գրուած բոլոր
14 բաներուր։ Քանզի զանոնք ալ շատ ազգեր ու
մեծ թագաւորներ իրենց ծառայ պիտի ընեն.
Ու ես անոնց հատուցում պիտի ընեմ իրենց
բրածներուն ու իրենց ձեռացը գործերուն
համեմատ։
15 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը ինծի
այսպէս բսաւ. Ա՛ս Բարկութեան գինիին գա-
ւաթը ձեռքս առ, ու զանիկա խմցուր ան
բոլոր ազգերուն՝ որոնց որ ես քեզ կը խրկեմ։
16 Եւ խմին ու խաւխին ու անոնց մէջէր խրկած
17 սուրին երեսէն լլկտիրին։ Ու առի Տէրոջը ձեռ-
քէն գաւաթը առի ու խմցուցի ան բոլոր ազ-
18 գերուն, որոնց որ Տէրը զիս խրկեց։ Երուսա-
զեմին ու Յուդայի քաղաքներուն և անոր
թագաւորներուն — անոր իշխաններուն՝ որ
զանոնք աւնապատ, ամայութիւն, անարգանք
ու հանդիմ բնէ, ինչպէս որ այսօր կ'երեսի։
19 Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին, և անոր
ծառաներուն ու իշխաններուն, ու անոր բոլոր
20 ժողովրդներուն, ու Հաս երկրին բոլոր թա-
գաւորներուն, ու Փղշտացւոց երկրին բոլոր
թագաւորներուն, այսինքն Աշկաղոնի, Գա-
զայի, ու Ակկարոնի, և Ազոտոսի մնացորդ-
21 դին։ Եդոմին, ու Մոաբին, ու Ամմոնի որ-
22 դւոցը։ Եւ Հիւրոսի բոլոր թագաւորներուն,
ու Միզոնի բոլոր թագաւորներուն, և Ծովուն
անդի կողմը եղող Կղզիներու թագաւորնե-
23 րուն։ Դեդանին, ու Թեմային, և Բազդին, ու
ամէն խերծ մօրուքին ծայրերը կարճոցնողին։
24 Եւ Արաբացւոց բոլոր թագաւորներուն, ու
անապատը բնակող խառնիճաղանճ ժողո-
25 վուրդին բոլոր թագաւորներուն։ Եւ Զամ-
բրիի բոլոր թագաւորներուն, ու Եղամի բո-
լոր թագաւորներուն, ու Մարաց բոլոր թա-
26 գաւորներուն։ Եւ հիւսիսի մօտ կամ հեռու
եղող հիւսիսի բոլոր թագաւորներուն, ու
երկրի երեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր թա-
գաւորութիւններուն իրենց։ Ու անոնցմէ ետ-
27 քը Սիսաքի թագաւորը պիտի խմի։ Ու անոնց
ըսես, Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ. Խմեցէք, ու գինովցէք ու
փսխեցէք, և ձեր մէջը իյնալու սուրին երե-
28 սէն ինկէք ու մի ելլէք։ Ու թէ որ գաւաթը
քու ձեռքդ առնել չուզեն խմելու համար,
անոնցմէ անոնց ըսես, Զօրաց Տէրը այսպէս
29 կ'ըսէ. Ահաւասիկ պիտի խմի. քանի ան-
կոչ եղ իմ անունովս կոչուած քաղաքին վրայ
չարիք բերելու սկսայ. միթէ դուք անպա-
տիժ պիտի մնաք. անպատիժ պիտի չմը-
նաք, քանզի երկրիս բոլոր բնակիչներուն
վրայ սուր պիտի կանչեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
30 Ասոնի դուն ատ բոլոր խօսքերը անոնց
մարգարեանալով անոնց ըսես,
Տէրը բարձրէն պիտի գոռայ,
Ու հիւ սուրբ բնակութենէն իր ձայնը պիտի
տայ.
Իր բնակարանին վրայ հառաչելու ձայնով պի-
տի գոռայ,
Թաղողներուն ազազակին պէս
երկրիս բոլոր բնակիչներուն պատասխան պի-
տի տայ։
31 Մինչ բարձր ձայնը մինչև երկրիս ծայրերը պի-
տի հասնի,
վասն զի Տէրը ազգերուն հետ դատաստան
ունի.
Ինքիա ամէն մարմնոյ հետ գան պիտի մտքէ,
Ու ամբարիշտները սուրի պիտի տայ, կ'ըսէ
Տէրը։
32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա չարիք պիտի ելլէ, մէկ ազգէ ուրիշ ազ-
գի մինչև հասնի,
Ու երկրիս ծայրերէն մեծ մրրիկ պիտի ելլէ։
33 Եւ ան օրը Տէրոջմէ սպանուածները
երկրիս մէկ ծայրէն մինչև երկրիս միւս ծայ-
րը պիտի ըլլան։

ք Գլ. ժբ. 16։	1 Գլ. ծ. 3. 13։	խթ. 32։ Դան. գ. 11։
թ Ես. խդ. 7։ Գլ.	25. 38. 40. 45. Ամ.	33 Գլ. ժ. 11։
ե. 54. ժգ. 9։ Ը.	25. 26։	3 Գլ. խդ. 9։
գէկ. խգ. 13. Ոմ.	թ Գլ. ծ. 9. Ամ. 27։	Գլ. խգ. 2. 25։
բ. 11։ Յայտ. ժբ.	28։	Հմ. 24։
23։	Գլ. ծ. 41. Ամ. 27։	Ցոր. ա. 1։
Ամոս. ժբ. 4։	Գլ. խե. 1։	Գլ. խե. 1. 5. 7։
բ Ոմ. լգ. 21. 22։	Գլ. ծ. 33. Ամ. 6. 24։	Տես Ես. բ. 1։
Ղզբ. ա. 1. Գլ.	Ցոր. խա. 20։ Պաղ.	Գլ. խե. 7. Ես.
խթ. 10։ Դան. թ. 2։	Հե. 8։ Ես. Ամ.	Գլ. խբ. 1։
Ես. Ամոս. ժբ. 10։	17։ Ցայտ. ժբ. 10։	Գլ. խե. 1։
23. խե. 1. Հա. խե.	Գլ. Ամ. 7։ Եզեկ.	Գլ. խե. 4։

Գլ. խթ. 23։	Ես. բ. 16։	Պաղ. Ամոս. 4։ Գլ.
Կա՛ Ամէն գիշերնոյ	Ես. Ամ. 21. խգ. 61։	ժե. 18։
երիկնեղբայր։	Դան. թ. 13. 19։	Ես. գ. Ցաղ. թ. 3։
Գլ. խե. 8։	Լաւագ. ժ. 31։	Պաղ. Յբ. 14։
Գլ. խե. 12. Ես.	Գլ. խե. 12. Ես.	Ես. ժգ. 9։ Գլ.
գէկ. թ. 6։ Ըզդ.	Եզեկ. խդ. 31։	խգ. 33։
Դան. 31. Ամ. 37.	Գլ. ժ. 17։	Ոմ. գ. 1։ Մէջ.
Եզեկ. լ. 5։	Եզեկ. ղբ. 21։	գ. 2։
Կա՛ Ամէն գիշերնոյ	Ես. Ամ. 21. խգ. 61։	Ես. խգ. 16։ Ցա.
Գլ. խե. 34։	Դան. թ. 13. 19։	գէկ. գ. 2։
Գլ. խ. 9։	Լաւագ. ժ. 31։	Ոմ. գ. 19։ Լ. 23։
Գլ. Ամ. 41։	Գլ. խե. 12. Ես.	Ես. խգ. 16։
	Եզեկ. խդ. 31։	
	Գլ. ժ. 17։	
	Եզեկ. ղբ. 21։	

Ի՞նձանց համար աւգ պիտի չբռնեսի ,
Ի՞նձանք պիտի չժողովեն ու պիտի չճգտուին ,
Երկրի երեսին վրայ ապրի պէս պիտի բլլան ,

34 Ո՛ղորացէք , ով Հաւիներ , ու ապրագնկէք ,
Եւ Հովիւնե՛ր հէ՛ք , ով Հօտին մնաորը-
նե՛ր .
Վասն զի ձեր մորթուելու և ցրուցան բլլա-
լու օրերը լրացած է ,
Ու պատուական ամանի պէս պիտի իյնաք .
35 Եւ Հաւիւներուն փախչելու ճամբան՝
Ու Հօտին մնաորներուն ազատուելու միջոցը
պիտի կորսուի .
36 Հաւիւներուն ազատակին ձայնը
Եւ Հօտին մնաորներուն ողնաղան ձեռ կայ ,
Վասն զի Տէրը անոնց արօտները կորսնցուց .
37 Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը երեսէն
խաղաղութեան մնակարանները ամայու մնան
գացած .
38 Առիւծի պէս իր մնակարանը թողուց ,
Քանզի ՚երկրին բարկութեանը երեսէն
Ու անոր սաստիկ սրամտութեանը երեսէն
Անոնց երկիրը ամայի եղաւ .

ԳԼ· ԻԶ

1 Երեմիա խոսմնէնդրեալ ու ապոնաչխնեալ ապաշխարա-
Քնան կը յորդոր՚ի ժողովրդը . 8 ու պատնաուով կը բանաւ
10 ու կ՚ապատասխանէ . 12 իր անձին չատագովութիւնը . 16
Դատաստանին մէջ կ՚արդարանալ՝ Մերկութեան 20 և Ո-
րբոյին օրհնութիւնը յիշատնելէ . 24 և Եփրկութեան խոստմունը .

1 Յուգայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն
Յովակիմին թագաւորութեանը սկիզբը Տէ-
րոջը կողմանէ ասա խօսքը եղաւ՝ ըսելով , Տէ-
2 րը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Տէրոջը ուներ գուի-
քին մէջը կայնէ , ու Տէրոջը տուներ երկըր-
պագութիւն ընելու եկող Յուգայի բոլոր քա-
ղաքներուն խօսէ՝ ասկն խօսքերը՝ որ մի՛
դի պատուիրեցի անոնց խօսելու համար . Մէկ
3 խօսք մը ես մի՛ ձգեր . ՚Գուցէ մնան ընեն ,
ու ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ .
Ես ալ ՚գրկամ ան չարիքին համար՝ որ անոնց
չար գործերուն պատճառով իրնոց վրայ
4 բերելու կը խորհիմ՝ եւ անոնց ըսէ՝ Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ . ՚Թէ որ մնան մնկի չնեղով՝
5 ձեր առէնը գրած օրէնքիս մէջ չգնաք , Ու
ձեզի խրկած ծառաներուս՝ մարգարէներուն
խօսքերը մնկի չընկք , որ Կանուխ կ՚ելլելով
6 ղրկած կը խրկեի , ու գուք մնկի չլսէք . Ես-
տաներ աս տաներ ՚Սիլովի պէս պիտի ընեմ ,
և աս քաղաքը երկրիս բոլոր ազգերուն ՚անէծք
պիտի ընեմ՚ :
7 Ու քահանաներն և մարգարէները ու բո-
լոր ժողովրդը լսեցին , երբոր Երեմիա Տէ-

8 րոջը ասներ ամէն որ խօսքերը կը խօսէր . Ու
երբոր Երեմիա բնչեցուց այն բոլոր Խօսքը Ը-
րուցնէր՝ որ Տէրը Հրամայեր էր բոլոր ժողո-
վուրդին խօսելու , քահանաները ու մարգա-
բէները ու բոլոր ժողովուրդը զնկիա ըռնե-
ցին ու բսին , ՚Դուն անպատճառ պիտի մեռնիս
9 ինչո՞ւ համար Տէրոջը անունովը մարգա-
բեութիւն ըրիր՝ ըսելով , Ա՛ս տաներ Սիլովի
պէս պիտի բլլայ , ու ա՛ս քաղաքը աւերակ
պիտի բլլայ և հոն բնակիչ պիտի չբլլայ . ու
բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տաներ ամէն
մարդիկ վրայ ժողովեցան .
10 Ու երբոր Յուգայի իշխաններըը ա՛ս բաները
լսեցին , Թագաւորին տաներէն Տէրոջը տաներ
եկան , և Տէրոջը ՚նոր դռներ տաղը
11 ասան . Ու քահանաներն և մարգարէները
իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան
ա՛ս բսին , Ա՛ս մարդը մեռնելու պարտ է ,
քանզի ՚ձա՛ս քաղաքիս դէմ մարգարէութիւն
բրաւ , ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը
լսեցիք .
12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն ու բոլոր
ժողովուրդին խօսեցաւ ու բսաւ , Տէրը զիս
խրկեց որ ա՛ս տաներ ու ա՛ս քաղաքիս վրայով
ձեր լսած բոլոր խօսքերը ՚նոյնպէս՚ մարգա-
13 բեութիւն ընեմ՝ Եւ հիմա ՚ձեր ճամբաները ու
գործերը ուղղեցէք , ու ձեր Տէր Աստուծոյն
ձայնը մնկի բրէք , և ՚Տէրը ձեր վրայով լսած
14 չարիքին համար պիտի զղջայ . Բայց ես ՚նահ
ձեր ձեռքն եմ . ձեր աչքին ազէկ ու չնաչ
15 երնցածը բրէք ինծի . Սակայն ազէկ գնաք
որ եթէ գուք զիս մեռցնէք , ձեր վրայ ու ա՛ս
քաղաքիս վրայ և անոր բնակչաց վրայ անչ-
չնայ անմեղ արնան ՚նոյնպէս պիտի բերէք .
Վասն զի ճշմարտապէս Տէրը զիս ձեզի խրկեց ,
որ ա՛ս բոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն
պրազնմ՝ :
16 Ա՛նաուն իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը
քահանաներուն ու մարգարէներուն ըսին , Ա՛ս
մարդը մեռնելու արժանի չէ , վասն զի մեր
17 Տէր Աստուծոյն անունովը մեզի խօսեր է ՚Ու
երկրին ծերերէն քանի մը մարդիկ կանգ , և
ժողովուրդին բոլոր ժողովին խօսեցան՝ ըսե-
18 լով , Յուգայի նկնկիա թագաւորին օրերը
Մօրասացի Միքիա մարգարէութիւն բրաւ , և
բոլոր Յուգայի ժողովուրդին խօսեցաւ՝ ա՛ս
Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Սիոն ագարակի
՚պէս պիտի հնվուի , ու Երուսաղէմ աւերակ-
նեբու դնկեր՝ ու Տէրոջը տաներ լեռը անտառ
19 բարձր տեղերու ՚պէս պիտի բլլայ : Միթէ Յու-
գայի նկնկիա թագաւորը ու բոլոր Յուգա-
յեցիները՝ չէ որ անկիա ՚Տէրոջմէ

վախնալով՝ Տէրոջը առջեւը ազօթք բրաւ, և Տէրը անոնց վրայով բաած չարիքին համար զղջաց։ ուրեմն մենք մեծ չարիք մը բրած կ'ըլլանք մեր անձերուն։

20 Ու նաեւ կարթաթարիէն Սեմայիայի որդի Ներլա մեծաւոր մարդ մը կար, որ Տէրոջը անուանովը մարդ արձանիքին կ'ելնէր։ և անիկա ատ բաղաքիս վրայ ու ատ երկրիս վրայ երեմիա-
21 յին բոլոր խօսքերուն պէս մարգարեացաւ։ Ու երբոր Բաբելիմ թագաւորը ու անոր բոլոր զօրաւոր մարդիկը ու բոլոր իշխանները անոր խօսքերը լսեցին, թագաւորը ուզեց որ զանոնիկ սպաննի։ բայց Ներլա ---- իմանալով
22 փախաւ ու փախաւ երթալով գնաց։ Եւ Բաբելիմ թագաւորը մարդիկ ղրկեց եգիպտոս։ Ներլայի որդին Եղնաթանը ու անոր
23 հետ քանի մը մարդիկ Եգիպտոս։ Եւ անոնք Ներլան եգիպտոսէն հանեցին, ու զանոնիկ Բաբելիմ թագաւորին բերին։ ան ալ զանիկա սրով զարկաւ, ու անոր մարմինը Ժողովրդին որդւոցը գերեզմաններէն նետեց։
24 Բայց Յաիանի որդւոյն Աբիկամի ձեռքը երեմիային հետն էր, որ չլլայ թէ անիկա Ժողովրդին ձեռքը մատնուելով՝ սպաննուի։

ԳԼ· ԻԷ

1 Երեմիա կ'ապրեաւ և լուծերու օրինակով կը մարգարեանայ թէ Աբեդնեզար թագաւորները Նաբուգոդոնոսորին պիտի չտայ Իսրայէլ։ և կը յորդորի զանոնք որ անոր հնազանդին և ատ մարգարէներուն չհաւատան։ 12 Նոյնպէս ալ Սեդեկիան կը յորդորի։ 19 կը նախատանքի թէ Յոյսոց անասնոցը Բաբելոն պիտի տարուին։ ու հոն պիտի մնան մինչեւ աշխարհամեան տէր։

1 Յուդայի թագաւորին Յոսիայի որդւոյն Սեդեկիային թագաւորեմանը սկիզբը՝ Տէրոջը կողմանէ երեմիային ատ խօսքը եղաւ՝ բսե-
2 լով, Տէրը ինծի այսպէս բսաւ. Գեղի կապերը ու լուծեր չինէ, ու ՚զանոնք պարանոցիդ
3 վրայ դիր։ Եւ զանոնք Եդոմացիի Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին եկող դեսպաններուն ձեռքովը եդիպտի թագաւորին, ու Մոաբի թագաւորին, ու Ամմոնի որդւոցը թագաւորին, և Տիւրոսի թագաւորին ու Սիդոնի թագա-
4 ւորին խրկէ։ Եւ անոնց պատուիրա տուս իրենց տէրերուն համար ու բսես, Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'բսէ. Ձեր տէրե-
5 րուն տասնկ բսէք, Ես իմ մեծ զօրութեամբս ու երկինքը բացուկով երկիրը, մարդ ու երկրի երեսին վրայ եղող անասուններըս տուդ-
6 ծեցի, և ՚զանիկա կու տամ որուն որ իմ աչ-
7 քիս առջեւը հաճոյ կ'երեւնայ ապրը։ Ու հիմա ատ բոլոր երկիրները ես Իմ ծառայիս Բա-
8 բելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը կու տամ, ու դաշտի գազանները ալ անոր կու տամ, որ անոր ծառայութիւն բնեն։ Եւ Իրոյզը ազգերը ծառայութիւն պիտի բնեն անոր ու անոր որդւոյն ու անոր որդիին որ-
9 դւոյն, մինչեւ որ անոր երկրին ժամանակն ալ հասնի, ու ՚զանիկա ալ շատ ազգեր ու մեծ թագաւորներ իրենց ծառայ բնեն։ Եւ ան ազգ կամ թագաւորութիւնը որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայութիւն չբներ, ու իր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը չդներ, ան ազգին սրով, սովով ու ժանտախտով այցելութիւն պիտի բնեմ, կ'բսէ Տէրը, մինչեւ որ զանոնք անոր ձեռքովը չսպցնեմ։
9 Եւ դուք մերկ մի ընէք ձեր մարգարէներուն, գուշակներուն ու երազատեսներուն, դաշակողներուն ու կախարդներուն՝ որոնք ձեզի կը խօսին բսելով, Բաբելոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք։ Քանզի Ներնին ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ'բսեն, որպէս զի ձեր երկրին վրայէն ձեզ հեռացընեն, ու
11 ես ձեզ վռնտեմ ու կորսուիք։ Բայց իր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը դնող և անոր ծառայութիւն բնող ազգը անդստ իր երկրին վրայ հանգիստ պիտի թող-
12 նում, կ'բսէ Տէրը, ու պիտի մշակէ զանիկա, ու անոր մէջը պիտի բնակի։
12 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին ալ ատ բոլոր խօսքերուն համեմատ զրուցեցի ու բսի, Ձեր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը դրէք, և անոր ու անոր Ժողովրդին
13 ծառայութիւն բրէք, որ ապրիք։ Ինչո՞ւ համար պիտի ու քու Ժողովրդդ սրով, սովով ու ժանտախտով մեռնիք, ինչպէս որ Տէրը Բաբելոնի թագաւորին ծառայութիւն չբնող
14 ազգին համար խօսեցաւ։ Եւ դուք մերկ մի ընէք ան մարգարէներուն խօսքերը, որոնք ձեզի կը խօսին բսելով, Բաբելոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք, վասն զի անոնք ձեզի
15 Խաւառ մարգարէութիւն կ'ընեն։ Քանզի ես զանոնք չխրկեցի, կ'բսէ Տէրը, Հապա անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն, որպէս զի ես ձեզ վռնտեմ, և դուք ու ձեզի մարգարէութիւն բնող մարգարէները կորսուիք։
16 Ու ես քահանաներուն և ատ բոլոր Ժողովրդին զրուցեցի ու բսի, Տէրը այսպէս կ'բսէ. Ձեր մարգարէներուն խօսքերը մերկ մի ընէք որոնք ձեզի մարգարէութիւն կ'բսեն բսելով, Ահա Տէրոջը տաճարին սպ-

---

ղ Եր· լբ· 14· բ՚Թագ· իգ· 16։
ճ Գար· ե· 39։
ի Գ Թագ· իբ· 12· 14։ Գե· լԹ· 14։
ա Երբոր՝ նախ Ներնի։ Ներնի Ներնի։ Ներնի։ Ներնի։

տեղս Բաբիլոնի՛ եւ պիտի բնակուիս, քանզի անոնք առաջ մարգարէութիւն կ՚ընեն ձեզի.
17 Անոնց մի՛ կրնէք. Բաբիլոնի թագաւորին ծառայեցէ՛ք, որ պահէք. կրնա՞ւ աս քաղաքը
18 աւերակ ըլլալ։ Բայց թէ որ անոնք մարգարէներ են ու թէ որ անոնց քովը Տէրոջը խօսքը կայ, թող հիմա զօրաց Տէրոջը ազօթք ընեն, որ Տէրոջը տաները մէջ եւ Յուդայի թագաւորին տները մէջ ու Երուսաղէմի մէջ մնացած
19 անօթները Բաբիլոն չտրհան։ Վասն զի զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ Նաբեղրեան ու ծովին եւ մեքենաներուն ու աս քաղաքիս մէջ մնա-
20 ցած անօթներուն վրայով, Որոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը չառաւ, երբոր Յեքոնիան թագաւորը Յոսիկիմի որդին եւ քանի՚ն, ե Յուդայի ու Երուսաղէմի բոլոր ազնուականները Երուսաղէմէն Բաբիլոն գերի
21 տարաւ. Յիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ Տէրոջը տները մէջ եւ Յուդայի թագաւորին տները մէջ ու Երուսա-
22 զեմի մէջ մնացած անօթներուն համար. Անոնք Բաբիլոն պիտի տարուին, եւ հոն պիտի մնան մինչեւ այն օրը որ անոնց այցելութիւն ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը, եւ զանոնք պիտի հանեմ ու աս տեղս պիտի դարձընեմ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Անոնթ սուտ մարգարէութեամբ կ՚իմացնէ թէ տաճարին անօթները ու Եկեքնիա պիտի գաղանի։ 5 Երեմիա բացատրէ որ ան մարգարէութիւնը չէմարիտ բլլայ, կը ցուցնէ թէ գերեվարութիւնը պիտի յայտնի թէ չէմարիտ մարգարէները որոնք են։ 10 Անանիա կը կարկէ Երեմիայի լուծը։ 12 Երեմիա կը հաստատէ լուծի վրայով կը խօսի։ 15 ու կը նախատանքի Անանիային մահը։

1 Ու եղաւ որ՝ նոյն տարին Յուդայի թագաւորին Սեդեկիայի թագաւորութեան սկիզբը՝ չորրորդ տարուան հինգերորդ ամիսը՝ Գաբաւնեան եղող Ազուրի որդին Անանիա մարգարէն Տէրոջը տանը մէջ քահանաներուն ու բոլոր ժողովուրդին առջեւ խօսեցաւ ու
2 ըսաւ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ՚ըսէ, Բաբիլոնի թագա-
3 ւորին լուծը կոտրեցի։ Երկու տարի՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ատենէն առած ու Բաբիլոն տարած Տէրոջը տանը բոլոր անօթները ես անոնք պիտի դարձընեմ։ Եւ Յուդայի թագաւորը Յոսիկիմի որդին Եկեքնիան, ու Բաբիլոն գացած Յուդայի բոլոր գերիները աս տեղս պիտի դարձընեմ, կ՚ըսէ Տէրը, վասն զի Բաբիլոնի թագաւորին լուծը պիտի կոտրեմ։
5 Ու Երեմիա մարգարէն՝ Տէրոջը տանը մէջ կայնող քահանաներուն ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւը Անանիա մարգարէին խօսեցաւ.
6 Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ, Ամէն։ Տէրը այնպէս ընէ։ Տէրը քու մարգարեացած խօսքերդ հաստատէ, ու Տէրոջը տանը անօթները ու բոլոր գերիները Բաբիլոնէն աս տեղս
7 դարձընէ, Բայց հիմա քու ականջներուդ և բոլոր ժողովուրդին ականջներուն աս խօսքս
8 խօսքս մինչ բրլ. Ինծմէ առաջ ու քեզմէ առաջ՝ սկիզբէն ի վեր եղող մարգարէները՝ շատ երկիրներու դէմ ու մեծ թագաւորութեանց դէմ պատերազմի, չարչարանք ու ժանտախտ
9 վրայով մարգարեցան, Երբոր մէկ մարգարէ մի խաղաղութիւն կը մարգարէանայ, ու անի մարգարէին խօսքը կատարուի, անառնեղը կը ճանկրցուի որ անիկա Տէրոջմէ խրկուած մարգարէ մըն է։
10 Անանիան Անանիա մարգարէն երեմիա մարգարէին պարանոցէն չուրջը առաւ, ու զա-
11 նիկա կոտրեց։ Եւ Անանիա բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւ խօսեցաւ ու ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մինչեւ երկու տարի՝ Բաբիլոնին Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին լուծը Համերէն ազգերուն պարանոցին վրայէն այսպէս պիտի կոտրեմ. ու Երեմիա մարգարէն իր ճամբան գնաց։
12 Եւ Անանիա մարգարէն Երեմիա մարգարէին պարանոցին վրայէն լուծը կոտրելէն ետքը՝ Տէրոջը խօսքը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով,
13 Գնա Անանիային խօսք ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դուն փայտէ լուծերը կոտրեցիր, ասոնց տեղը երկաթէ լուծեր պիտի չի-
14 նես։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Այս հարուց ազգերուն պարանոցին վրայ երկաթէ լուծ դրի, որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայեն. ու անոր պիտի ծառայեն. Հազարի գազանները ալ անոր տուի։
15 Ու Երեմիա մարգարէն Անանիա մարգարէին ըսաւ, Լսէ՛ա՛ խ, օ՛վ Անանիա, Տէրը քեզ չխրկած է, ու դուն սա ժողովուրդը
16 Հաւատեցնած յուսացուցիր։ Ասոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզ երկրի երեսէն վրայէն պիտի մը բնաւեմ. դուն սա տարի պիտի մեռնիս, վասն զի Տէրոջը դէմ հակառակ-
17 բան խօսեցար։ Եւ Անանիա մարգարէն սա տարւոյն օրհներգուի ամսուն մէջ մեռաւ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Երեմիա Բաբիլոնի մէջ եղող գերիներուն նամակ կը խրկէ՝ յորդորելով զանոնք որ Տէրոջմէ չ ե խրնդչ մարգարէներուն երազներուն չհաւատան։ 10 և կ՚իմացնէ թէ օրհա-

---

1 գ Թագ. ԻԲ. 13։ Եսա. ԳԼ. Ծբ. 17։ 20։ 21։
4 գ Թագ. ԻԴ. 14։ 15։ ԳԼ. Իդ. 1։
5 գ Թագ. ԻԲ. 13։ բ Մն. ԼԷ. 18։ ՀԲ Մն. ԼԷ. ԳԼ. ԻՓ. 10։ ԼԲ. 5։
6 ԳԼ. ԻԲ. 12։
7 ԳԼ. ԻԲ. 16։ գ Թագ. ա. 36։ ԳԼ. Լ. 4։ 7։
8 Բ Օր. Իբ. 22։
9 ԳԼ. ԻԲ. 2։
10 ԳԼ. ԻԲ. 7։ Բ Օր. Իբ. 48։ ԳԼ. ԻԲ. 6։
11 ԳԼ. ԻՓ. 31։ Ե. ԶԷԿ. Ժ. 22։ Բ Օր. Ժ. 5։ ԳԼ. ԻՓ. 38։
— ԳԼ. ԻԲ. 1։

Նաեւ՝ տարիին եւս Աստուծոյ խնամքովը պիտի գառնան. 15 կը նախաձայնի Յեսայեայ կարծառայը իրենց անհնազան գոյեմանը հասնիլ. 20 կը յանդիմնէ երկու սուտ մարգարէները՝ Աքաաբին ու Սեդեկիային երեւոյթով մը. 24 Սեմայիա Նեհեղամցի մը կը գրէ Երեմիային դէմ. 30 Երեմիա անոր ապիրատութիւնը կը սարսափցնէ։

1 Ա՛ւանդ են ան նամակին խօսքերը, որ երեմիա մարգարէն երուսաղէմէն խրկեց գերեզմանն մնացած ծերերուն, քահանաներուն եւ մարգարէներուն ու բոլոր ժողովուրդին, որոնք
2 Նաբուգոդոնոսոր երուսաղէմէն Բաբիլոն քշեր էր, 3 Երբ դեռ թագաւորը եւ թագուհին պատրաստականները, ծառայքն ու երուսաղէմի իշխանները ու հիւսները եւ դարբիններն երու-
3 սաղէմէն ելլելէն ետքը, Սափանին որդւոյն Եղեասային ու Քելկիային որդւոյն Գամարեայ ձեռքովը, (որ զանոնք ծառայքն Յեզեկիա Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբիլոն խրկեր էր,) ըսելով,
4 Այսպէս կ՚ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը բոլոր գերիներուդ՝ որոնք երուսաղէ-
5 մէն Բաբիլոն քշել տուեր եմ. Տուներ չշինեցէք ու բնակեցէք, պարտէզներ անկեցէք ու
6 անոնց պտուղը կերէք, կիներուբ առէք ու տղաքներ ու աղջիկներ ունեցէք, ու ձեր տղոցը կիներուբ առէք, և ձեր աղջիկները էրիներուս տուէք՝ որ տղաքներ ու աղջիկներ ծնանին, և հոն բազմանաք ու չքչիանաք.
7 Ու ան քաղաքին խաղաղութիւնը փնտռեցէք, ուր որ ձեզ քշել տուեր եմ, և Տէրոջը համար Տէրոջը աղօթք ըրէք, վասն զի անոր խաղաղութիւնովը ձեզի խաղաղութիւն կ՚ըլլայ.
8 Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ձեր մէջը եղող ձեր մարգարէները ու ձեր բազդ նայողները զձեզ չխաբեն, և ձեր տեսնել տուած երազներուն մի՛ մի
9 բեր. Ի՛ւրեան զի անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւններ կ՚ընեն ձեզի. զանոնք ես
10 չխրկեցի՝ կ՚ըսէ Տէրը. Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Երբոր Բաբիլոնին վեց հարիւր տարին լրանայ՝ ձեզի այցելութիւն պիտի բնեմ, և ձեզ աս տեղս դարձնելով՝ իմ բարի խոսա-
11 տութիւնս ձեր վրայ պիտի կատարեմ։ Քանզի ես ձեր վրայով խորհած խորհուրդները գիտեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, Խաղ՝ չարչարանքի՝ ձեզ
12 տալու համար՝ խաղաղութեան խորհուրդ. Ձեր ես և ինձ կանչէք, և պիտի երթամ ու ձեզի պիտի
13 պիտի լսեմ, և ձեզի պիտի լսեմ։ Ու ինձ պիտի փնտռէք և պիտի գտնէք, երբ որ ինձ
14 բոլոր սրտովը պիտի խնդրէք զիս։ Ու ես ձեզի պիտի գտնուիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, և ձեր գերու-
թիւնը կը պիտի դարձնեմ. ու ձեզի պիտի ժողովեմ բոլոր ազգերէն ու ան բոլոր տեղերէն՝ ուր որ ձեզ քշեր էի, կ՚ըսէ Տէրը, և ձեզ պիտի դարձնեմ ան տեղը՝ ուրկից որ ձեզ
15 գերութեան քշել տուի։ (Վասն զի դուք ըսիք թէ Տէրը մեզի Բաբիլոնի մէջ մարգա-
րէներ հանեց։)
16 Քանզի Դաւթի թագաւորին վրայ նստող թագաւորին համար, ու աս քաղաքիս մէջ բնակող բոլոր ժողովուրդին համար՝ ձեզի տեղ գերութեան չգացող եղբայրներնուդ համար՝
17 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես անոնց մէջ պիտի խրկեմ հասրը, սաղ ու ժանտախտ, և զանոնք խիստ գէշ թուզերուն պէս պիտի բնեմ, որոնք գէշու-
18 թենէն չեն ուտուիր։ Ու զանոնք սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի հալածեմ, և զանոնք տեղ մը կրնամ պիտի մատնեմ երկիրի բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ. — ղանդ՝ նեձդի, զարմանքի, սուլելու ու նախատինքի խոթոց՝ ան բոլոր ազգերուն մէջ՝ ուր
19 որ զանոնք պիտի քշեմ. Որովհետեւ իմ խօսքերս մտիկ չըրին, կ՚ըսէ Տէրը, երբոր ՚իմ ծառաներս մարգարէները անոնց խրկեցի՝ կանուխ եւ կրկնով՝ ու խրկեցի՛, ու դուք մտիկ
20 չըրիք՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ով գուք բոլոր գերիներդ՝ որ
21 Ես՝ երուսաղէմէն Բաբիլոն խրկեցի. իմ անուանս ձեզի սուտ մարգարէութիւն ընող Կողիայի որդւոյն Աքաաբին վրայով, ու Մաասիայի որդւոյն Սեդեկիային վրայով՝ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես զանոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ՝ ու զանոնք
22 ձեր աչքերուն առջեւ պիտի զարնէ. Եւ բոլոր Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ՝ Բաբիլոն եղող՝ անէծք պիտի առնեն՝ ը-սելով, Տէրը քեզ Բաբիլոնի թագաւորին կրակի մէջ խորոված Սեդեկիային ու Աքաաբին
23 որ պէս ընէ. Վասն զի Իսրայէլի մէջ՝ ան՝ նզովածութիւն գործեցին, և իրենց բնակիչնե-րուն կանանցը հետ շնութիւն ըրին, ու իմ անուանովս ան խօսքը խօսացան՝ որ ես ան-նոնց չհրամայեցի. բայց ես գիտեմ՝ ու վկայ եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
24 Ու Նեհեղամցի Սեմայիային խօսա ու ըսէս՝
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ու կ՚ըսէ, Որովհետեւ գուն երուսաղէմ եղող բոլոր ժողովուրդին, և Մաասիայի որդւոյն Սոփոնիա քահանային ու բոլոր քա-

Հանանեղուն քոյ անուանովդ խուզիէր խրը-
26 կեցիր՝ ըսելով, Ցէրը քեզ ըովիադա քահա-
նային տեղը քահանայ դրաւ, որ Ցէրջը
տաճը վերահասու ըլլաս, ու ամէն Խելացնոր
մարդը որ գինովը մարդ կը ձեւացնէ, կոճ-
27 դը ու երկաթը դնես։ Իյ Հիմա ինչո՞ւ հա-
մար ձեզի °մարգարէութիւն ընող Անաթով-
28 թացի երեմիան չյանդիմանեցիր։ Վասն զի
անիկա մեզի այսպէս Հա՛ն խրկեց բաբիլն ու
բաւ, Ա՛ն ֆէր--ինձ պիտի երկրենայ։ Տաճներ
չինեցէք ու բնակեցէք, պարտէզներ անկե-
29 ցէք և անոնց պտուղը կերէք։ Ու Մոիսիսա
քահանան աս ԹՈւղթը երեմիա մարգարէին
30 ականջներուն կարգաց։ Եւ Ցէրջը խօսքը
31 երեմիային եղաւ՝ ըսելով, Բոլոր գերութեանն
ըզ՝ խրկէ ու ըսէ, Նեհելամացի Սեմայիային
համար Ցէրը այսպէս կ'ըսէ։ Որովհետև Սեմա-
յիա ձեզի մարգարէութիւն բրաւ, Ինձմէ
և զանիկա ես չխրկեցի, ու ձեզ սուտիանան
32 յուսացուց։ Ա՛ն համար Ցէրը այսպէս կ'ըսէ։
Ա՛ն ես Նեհելամացի Սեմայիային ու անոր
սերունդին այցելութիւն պիտի բնեմ։ ան ժո-
ղովուրդին մէջը բնակող անոր մէկ մարդը պի-
տի չմնայ, և իմ ժողովուրդիս բնելու բարիքս
անիկա պիտի չտեսնէ, կ'ըսէ Ցէրը, Վասն զի
Ցէրջը դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ։

ԳԼ. Լ

1 Ա՛ն խօսքը որ Ցէրջմէն ԹԷ Հրէացը պիտի գա-
նան, և Ա՛ն ԹԷ իրենց Թշնամութիւնէն էան պիտի ապահո-
10 Ցէրջը կ'ըսէ՝ Ա՛ն Ցակոբ ոբտիակի գերեզմանա-
թիւնը։ 23 Ջաթեզան վայ հանդիսաբ բաղնութիւնը։

1 Տէրջը կոդմանէ երեմիային եղած խօսքն է՝
2 որ բաւ, Իսրայէլին Ցէր Աստուածը այսպէս
կը խօսի ու կ'ըսէ, Բոլոր քեզի բաած խօս-
3 քերս գիրքի մը մէջ գրէ։ Քանզի ահա օրեր
կու գան, կ'ըսէ Ցէրը, որ ՚իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին և Ցուդային գերութիւնը պիտի
դարձնեմ, կ'ըսէ Ցէրը, ու Իզանոնք իրենց
հայրերուն տուած երկիրը պիտի դարձնեմ,
ու զանիկա պիտի ժառանգեն։
4 Եւ Իսրայէլին հանար ու Ցուդային համար
Ցէրջը բաած խօսքերը ասոնք են։

5 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ։
Սոսկալի ձայն լսեցինք,
Սոսկ կայ ու խաղաղութիւն չկայ։
6 Հիմա հարցուցէք ու տեսէք,
Թէ արդեօք երկի մարդը գաւակ կը ծնանի՞։
Ինչո՞ւ համար ամէն կողքին՝
Ինծի պէս ձեռքերը մէջքը շուռ-
Ու բոլոր երեսները գունած կը տեսնեմ։

7 Վա՜յ, քանզի անիկա մեծ օր է, Իսնոր պէս
չկայ։
Ու անիկա Ցակոբին նեղութեան ժամանակ
պիտի ըլլայ,
Բայց անկէ պիտի ազատի։
8 Վասն զի ան օրը, կ'ըսէ զօրաց Ցէրը,
Ա՛նոր լուծը քու պարանոցդ պիտի կոտրեմ,
Եւ քու կապերդ պիտի փրցնեմ,
Ու զանիկա ալ օտարներէ պիտի չծա-
ռայեցնեն։
9 Հապա անոնք իրենց Ցէր Աստուծոյն
Ու իրենց Դաւիթ Թագաւորին ծառայութիւն
պիտի բնեն,
Որն որ ես Իպիտի հանեմ անոնց։
10 Բայց դուն, ով իմ ծառա Ցակոբ, Իմի վախ-
նար, կ'ըսէ Ցէրը,
Ու, ով Իսրայէլ, մի զարհուրիր.
Քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝
Եւ քու սերունդդ իրենց գերութեանը երկ-
րէն պիտի ազատեմ.
Ու Ցակոբ պիտի դառնայ և հանդարտ ու
հանգիստ պիտի ըլլայ,
Եւ Իչկի- վախցնող պիտի չըլլայ։
11 Վասն զի ես քեզ ազատելու համար քեզի
հետ եմ, կ'ըսէ Ցէրը.
Իքանզի պիտի ազատեմ ան բոլոր ազգերը՝
Որոնց մէջը քեզ ցրուեցի.
Բայց քեզ պիտի չազատեմ,
Հապա քեզ Ճափաւորութեամբ պիտի խրա-
տեմ,
Ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ.
12 Վասն զի Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իքու հարուածդ անբժշկելի է ու վիրդ
անդարմանելի է.
13 ԶՉկայ պատելու համար քու դատաստանդ
տեսնող մը չկայ.
Իքեզի համար դեղ — ապեցնող չկայ։
14 Քու բոլոր համակիրներդ քեզ մոռցան.
Քեզ չեն փնտռեր.
Վասն զի քեզ Թշնամիի հարուածով՝
Ինգոտի մէկու մը պատիժով զարկի
Քու անօրէնութիւնիներուդ չատութեանը հա-
մար,
Իբիւրեղ քու մեղքերդ չատցան։
15 Քու բեկմանդ համար ինչո՞ւ կ'ազաղակես.
Քու ցաւդ անբժշկելի է.
Ա՛ն բաներդ քու անօրէնութիւնիներուդ չա-
տութեանը համար քեզի բրի,
Քանզի քու մեղքերդ չատցան։
16 Ա՛նոր համար ամէն անոնք որ քեզ կը կլլեն՝
Ապիսի կլլուին,

2 Գլ. ի. 1։	7 Գլ. իբ. 10։	4 Գլ. գ. 31։ գ. 24։
3 գ Թագ. բ. 31։	—	7 Ելմ. բ. 11։ 31։
Գար. իգ. 24։		Ամմօս. ե. 18։ Սոփ.
5 Գլ. ի. 3։	= Ամր. 18։ Գլ. լբ.	ա. 14։ ե.։
6 Կամ գինովը մարգա-	44։ Եզեկ. լ.ի	8 Դան. ժբ. 2։
բէ ձեռքերնով	23։ Ամմօս. ի.	9 Բ. ծ. 3։ 4։ Եր.
= Ամր. 5։	14։ 15։	զեկ. լգ. 23։ լի.
6 Գլ. իբ. 15։	8 Գլ. ժբ. 15։	24։ Ովս. գ. 5։

9 Գլ. գ. 27։	5 Գր. ժգ. 24։ ժբ.	
Գար. բ. 30։ ժգ.	9։ ժի. 11։	
23։	3 Գր. լ. 21։	
10 Բ. խա. 15։ խգ.	4 Գլ. ե. 6։	
5։ խգ. 2։ Գլ.	5 Գլ. ժե. 18։	
խգ. 27. 28։	6 Գլ. ե. 19։	
11 Ա՛ն Ա. լգ. 10։ Գլ.	ժե. 18։	
ժե. 18։	7 Գր. ե. 22։	
12 Գր. ի. 33։	8 Ոգե. ա. 2։	

Եւ քու բոլոր թշնամիներդ գերութեան պիտի երթան ,
Որ քեզ յափշտակողները պիտի յափշտակուին.
Ու քեզ կողոպտողներուն ամէնը կողոպտուե-
լու պիտի մատնեմ.
17 Վասն զի քու ջէյ պիտի պատեմ,
Եւ քեզ քու վէրքերդէդ պիտի բժշկեմ, կ՚ըսէ
Տէրը ,
Քանզի քեզի Ա.քարեաց կանչեցին ,
Ա՛ն Սիօնն է , որ զանիկա փնտռող չկայ
ըսե ։

18 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Ահա ես Յակոբին վրաններուն գերութիւնը
պիտի դարձնեմ,
Եւ հանոր բնակարաններուն ողորմութիւն պի-
տի ընեմ.
Ու քաղաքը իր աւերակներուն վրայ պիտի
չինուի ,
Եւ պալատը ըստ կարգին պիտի կանգնուի ։
19 Ու անոնցմէ պիտի ելլէ գոհութիւն՝
Եւ ուրախութիւն ընողներու ձայն .
Ու զանոնք պիտի չատցնեմ ու պիտի չքչի-
նան ,
Եւ զանոնք պիտի փառաւորեմ, ու պզտիկ
պիտի չլինան ։
20 Եւ անոնց ազգաբնները դարձեալ պիտի
ըլլան ,
Անոնց ժողովքը իմ առջեւս պիտի հաստատուի,
Ու բոլոր անոնց նեղութիւն տուողներուն
պատիժ պիտի պիտի ընեմ .
21 Եւ անոնց իշխանը իրենցմէ պիտի ըլլայ ,
Ու անոնց վրայ տէրդը իրենց միջէն պիտի
ելլէ ,
Եւ զանիկա պիտի մօտեցնեմ, ու ինծի մօտ
պիտի ըլլայ .
Վասն զի ո՞վ է անիկա որ իր սիրտը պատրաս-
տուց ինծի մօտենալու , կ՚ըսէ Տէրը .
22 Եւ դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք ,
Եւ ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ ։

23 Ահա Տէրոջը մրրիկը սրամտութեամբ ելաւ .
Անիկա աւետ մրրիկ է ,
Ամբարիշտներուն գլխուն վրայ պիտի յար-
ձակի ։
24 Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը դադար պիտի չգտա-
նայ ,
Մինչեւ որ իր սրտին խորհուրդները չկատարէ
ու չի գործ չդնէ .
Ետքի օրերը անոնք պիտի հասկընաք ։

ԳԼ· Լ.Ա

1 Իսրայէլին գերեզմանութիւնը . 10 անոր հրաւառաքութիւնը . 15 Ռաքէլ որ ատէ կ՚ընէր . կը մխիթարուի . 18 Եփրեմ ապաշխարութեամբ կ՚առաջնորդ կը դառնայ . 22 Քրիստոսի վերաբերեալ խոստումնք մը . 27 Իր բնակիչը եկեղեցին վերյ . 31 Իր նոր ուխտը . 35 Եկեղեցիին հաստատութիւնը . 38 և ընդարձակութիւնը .

1 Ա՛նաստիկ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Իսրայէլին բոլոր ազգատոհմներուն Աստուած
պիտի ըլլամ ,
Ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան ։
2 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Սուրէն փախած ժողովուրդը անապատին մէջ
հնարք գտաւ ,
Երբոր Իսրայէլ հանգստութիւն գտնելու ։
3 Տէրը յառաջուէ ինծի երեւցաւ , ըսելով ,
Քեզ Յաւիտենական սիրով սիրեցի .
Անոր համար քաշմութեամբ քեզ ձգեցի ։
4 Դեռ նորէն պիտի չինեմ, ու պիտի չինուիս ,
ով Իսրայէլի կոյսը .
Նորէն դուն թմբուկներովդ պիտի զարդա-
րուիս ,
Եւ ցնծութեամբ պար բռնողներուն խումբին
պիտի ելլես ։
5 Նորէն Սամարիայի լեռներուն վրայ այգիներ
պիտի տնկես .
Տնկողները պիտի տնկեն ու անոնց պտուղը
պիտի ուտեն ։
6 Վասն զի օր պիտի գայ որ
Եփրեմի լեռները վրայ պահապանները պիտի
կանչեն ,
Ելլէք՝ ու մեր Տէր Աստուծոյն դէմ՝ի Սիօն
ելլենք ։

7 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Յակոբին համար ուրախութեամբ երգեցէք ,
Եւ ազգաց գլուխին ||համար ցնծացէք .
Ձայն տուէք , օրհնեցէք ու ըսէք ,
Ով Տէր , քու ժողովուրդդ՝
Իսրայէլին մնացորդը փրկէ ։
8 Ահա ես զանոնք հիւսիսի երկրին պիտի բերեմ.
Եւ երանգներ երկրի ծայրերէն՝
Ո՛ր ածնոց հետ կոյրը ու կաղը ,
Ծոյն ու ծնած կիները միասին պիտի ժողվեմ.
Մեծ ժողով մը հոս պիտի դառնայ ։
9 Լալով պիտի գան , ու աղաչանքներով զա-
նոնք պիտի բերեմ.
Զանոնք յուրերու վտակներուն քովէն պիտի
պարզցնեմ,

1 Եսայ· ԽԹ· 6 ։
2 Ելս· Գ· 8 ։ Դ Թագ· Ը· 20 ։ Բ Մնաց· Լ· 1 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
3 Ես· ԽԹ· 15 ։ Ես· ԽԹ· 5 ։
4 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ես· ԽԴ· 5 ։
5 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Թ· 14 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
6 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
7 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
8 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
9 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։

10 Ազգեր , ձեր ականջը դրէք Տէրոջը խօսքին ,
Ու հեռաւոր կղզիներուն պատմեցէք ըսելով ,
Որ Իսրայէլը ցրուեց զանիկա կը հաւաքէ ,
Եւ հովիւի պէս իր հօտը կը պահէ ։
11 Վասն զի Տէրը Յակոբը ազատեց ,
Եւ զանիկա անոր ձեռքէն որ զօրաւոր էր
փրկեց ։
12 Ուստի գալով Սիօնի բարձունքին վրայ պիտի
գոչեն ,
Եւ Տէրոջը բարիքներուն պիտի հոսին ,
Հացին , գինիին , նոր իւղին ,
Ու հօտերուն ու նախիրներուն համար ,
Եւ անոնց հոգին ջրհեղեղեալ պարտէզի պէս
պիտի ըլլայ ,
Ու ալ պիտի չտկարանան ։
13 Այն ատեն կոյսը պարով պիտի ուրախանայ ,
Ու պատանիներն ու ծերերը միասին ,
Վասն զի անոնց սուգը ուրախութեան պիտի
դարձնեմ ,
Եւ զանոնք մխիթարեմ ու իրենց տրտմութենէն
պիտի ուրախացնեմ ։
14 Եւ քահանաներուն հոգին պարարտութեամբ
պիտի յագեցնեմ ,
Ու իմ բարիքներուս պիտի յագենայ ժողովուրդս ,
կ՚ըսէ Տէրը ։

15 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը .
Ձայն մը Հռամայի մէջ լսուեցաւ ,
Դառն լալում ու ողբ ,
Որ Ռաքէլ իր որդիներուն համար կու լար ,
Ու մխիթարուիլ չուզեց իր որդիներուն համար ,
Վասն զի չկան ։
16 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Ձայնդ լալէն ու աչքերդ արտասուքէն զսպէ ,
Վասն զի քու գործիդ վարձք պիտի տրուի ,
կ՚ըսէ Տէրը ,
Եւ թշնամիին երկրէն պիտի դառնան ։
17 Ու քու յետագային համար յոյս կայ ,
կ՚ըսէ Տէրը ,
Եւ որդիներդ իրենց սահմանին պիտի դառնան ։
18 Լսելով լսեցի Եփրեմը որ կը սգայ ,
Թէ դուն զիս խրատեցիր , ու խրատուեցայ
իբրեւ չսանձուած զուարակ ,
Դարձուր զիս , ու դառնամ , վասն զի դուն
Տէր Աստուածս ես ։
19 Վասն զի ետքը դարձի գալովս զղջացի ,
Ու ուսուցուելէս ետքը ազդրերուս զարկի ,
Ամչցայ , ու ամչնալ ալ պիտի ըլլայ ինծի ,
Վասն զի իմ երիտասարդութեանս նախատին
կրեցի ։
20 Ո՞ է Եփրեմ ինծի համար թանկագին որդի ,
Կամ ո՞ է ինծի համար հաճոյական մանուկ ,
Վասն զի որչափ անգամ որ անոր դէմ խօսեցայ ,
Միշտ զանիկա յիշեցի ,
Ուստի ներքինիներս անոր համար կը դղրդին ,
Անոր վրայ անպայման ողորմութիւն պիտի
ընեմ ,
կ՚ըսէ Տէրը ։
21 Ճանապարհներդ պիտի դնես ,
Ուղղութեան սիւներ պիտի կանգնես ,
Ուշադրութիւն ըրէ ճամբուդ ,
Ճամբան որ գացիր ։
Դարձի՛ր , ո՛վ Իսրայէլի կոյս ,
Դարձի՛ր այս քաղաքներուդ ։
22 Մինչեւ ե՞րբ պիտի տատանիս ,
Ով ետ դարձող դուստր ,
Վասն զի Տէրը նոր բան մը ստեղծեց երկրի
վրայ ,
Կինը պիտի շրջապատէ զարնը ։
23 Զօրաց Տէր Աստուած Իսրայէլին այսպէս կ՚ըսէ .
Երբ անոնց գերութիւնը դարձնեմ ,
Դեռ Հրէաստանի երկրին ու անոր քաղաքնե-
րուն մէջ այս խօսքը պիտի ըսեն ,
Արդարութեան բնակարան , սուրբ լեռ ,
Տէրը քեզ օրհնէ ։
24 Ու Հրէաստան անոր բոլոր քաղաքներովը
պիտի բնակի ,
Հողագործներ ու հօտ պահողներ ,
25 Վասն զի հոգնած հոգին պիտի յագեցնեմ ,
Ու ամէն տկարացած հոգի պիտի լեցնեմ ։
26 Ասոր վրայ արթնցայ ու նայեցայ ,
Ու քունս քաղցր եղաւ ինծի ։
27 Ահա օրեր կու գան , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որ Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը
մարդու սերմով ու անասունի սերմով պիտի
սերմանեմ ։
28 Ու ինչպէս որ զանոնք կործանելու , քակտելու ,
տապալելու , կորսնցնելու ու չարչարելու
համար զիրենք կը հսկէի ,
Նոյնպէս զանոնք շինելու ու տնկելու համար
պիտի հսկեմ ,
կ՚ըսէ Տէրը ։
29 Այն օրերուն պիտի չըսեն ,
Հայրերը խնձոր կերան ,
Ու զաւակներուն ատամները կապեցան ։
30 Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեան համար
պիտի մեռնի ,
Ամէն մարդ որ խնձոր ուտէ ,
Անոր ատամները պիտի կապուին ։
31 Ահա օրեր կու գան , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որ Իսրայէլի տունին ու Յուդայի տունին հետ
նոր ուխտ մը պիտի կնքեմ ։

10 Եսայ· ԽԹ· 6 ։
11 Ես· ԽԴ· 1 ։ Դ Թագ· Ը· 20 ։ Բ Մնաց· Լ· 1 ։
12 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Թ· 14 ։
13 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
14 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
15 Մատթ· Բ· 18 ։
16 Ես· ԽԹ· 15 ։ Ես· ԽԹ· 5 ։
17 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Թ· 14 ։
18 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
19 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
20 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
21 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
22 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
23 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
24 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
25 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
26 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
27 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
28 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
29 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
30 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։
31 Ես· ԽԲ· 10 ։ Ամոս· Ե· 4 ։ Ես· ԽԲ· 10 ։

Շիտակ ճամբայէն՝ որ անոր մէջը չգայթակղին։
Վասն զի խրտչէլին հայր Եղոյ ,
Ու եփրեմ՝ իմ անդրանիկս է ։

10 Ով ազգեր , Տէրոջը խօսքը մտիկ րրէք ,
Ու հեռաւոր կղզիներուն պատմեցէք ու ըսէք ,
Իսրայէլը ցրուողը դարձեալ պիտի ժողվէ ,
Եւ զանիկա պիտի պահպանէ , ինչպէս որ
Հովիւը իր հօտը կը դարձնէ ։
11 Քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը ,
Ու զանիկա՝ անկէ զօրաւորին ձեռքէն ազա-
տեց ։
12 Եւ պիտի գան , ու Սիօնին բարձրութեանը
վրայ ուրախութեան ձայն պիտի վերցընեն ,
Եւ պիտի դիմեն Տէրոջը բարիքներուն
Ա֛նկեղէն ցորենին ու գինիին ու եղին
Եւ հօտերուն ու արջառներուն ,
Եւ անոնց անձերը ջրուած պարտէզի պէս
պիտի ըլլան ,
Ու ա֛լ պիտի չնուաղին ։
13 Աղաւներ կոյսը պար բռնելով պիտի ուրա-
խանայ ,
Նաև երիտասարդները և ծերերը ա֛կռեզ ։
Վասն զի անոնց սուգը ուրախութեան պիտի
դարձընեմ ,
Եւ անոնց սրտմտութենէն զանոնք մխիթարե-
լով՝ պիտի ուրախացընեմ ։
14 Ու քահանաներուն հոգիները պարարտու-
թիւնով պիտի լեցընեմ ,
Եւ իմ ժողովուրդս իմ բարիքներովս պիտի
կշտանայ , կ՛ըսէ Տէրը ։

15 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ ։
Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ՝
Ողբ -- դառնագին լացի ձայն ։
Ռաքէլ իր որդոց համար կու լար ,
Ե֛ւ իր որդոց համար մխիթարուիլ չէր ուզեր ,
Վասն զի չանիւք չկային ։
16 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ ։
Քու ձայնդ լալէն՝
Եւ աչքերդ արցունքէն զգուշացուր ,
Վասն զի քու գործիդ համար վարձք կայ ,
կ՛ըսէ Տէրը ,
Ու գերեմխին երկրէն պիտի դառնան ։
17 Եւ քու ապագայ ժամանակիդ համար յոյս
կայ , կ՛ըսէ Տէրը ,
Որ ետ ազգերդ իրենց սահմանը դառնան ։
18 Եփրաիմ եփրեմին ---ն ողբալը լսեցի ։
Զիս խրատեցիր , ու խրատուեցայ
Լ--ն չսորված զուարակի պէս ։
Զիս դարձուր որ դառնամ՝
Վասն զի իմ Տէր Աստուածս դուն ես ։
19 Իրաւցընէ դառնալէս ետքը զղջացի ,
Ու կրծքիս եւս ետքը իմ ազդրս զարկի ։
Ամչցայ ու պատկառեցայ ,
Վասն զի իմ մանկութեանս անարգանքը
կրեցի ։
20 Մինէ եփրեմ իմ պատուական զաւակս է ,
կամ սիրական զաւա՞կ մըն է ։
Վասն զի քանի որ ես անոր վրայով կը խօսիմ ,
Շարունակ զանիկա կը յիշեմ ։
Ձա պատճառով իմ ա֛ղիքս կը գալարի անոր
համար ,
Ա֛շուշտ անոր ողորմութիւն պիտի ընեմ ,
կ՛ըսէ Տէրը ։
21 Քեզի կոթողներ կանգնէ , քեզի սիւներ
անկէ ,
Սիրտդ մէկ ճամբան քու գացած չափիդ
դիր ։
Դարձիր , ով իսրայէլի կոյսը ,
Ա֛ռ քու քաղաքներդ դարձիր ։
22 Ով ապստամբ աղջիկ ,
Մինչև ե֛րբ ապստամբական պիտի չըլլա ։
Քանզի Տէրը երկրի վրայ նոր բան առեղծեց ,
Կնիկ մարդը պիտի չրջապատէ էրիկ մարդը ։
23 Զօրաց Տէրը՝ իսրայէլին Աստուածը այսպէս
կ՛ըսէ ։
Ա֛յս խօսքը Քաղտայի երկրին մէջ
Ու անոր քաղաքներուն մէջ ան խօսքը պիտի
բսեն՝
Երբոր անոնց գերութիւնը դարձընեմ ,
Տէրը քեզ օրհնէ ,
Ով արդարութեան բնակարան՝ սուրբ լեռ ։
24 Եւ հո՛ն Քաղտայի մէջ ու միանգամայն անոր
բոլոր քաղաքներուն մէջ
Երկրագործներ ու հօտերու հետ չոգոներ
պիտի բնակին ։
25 Քանզի յոգնած հոգին պիտի զովացընեմ ,
Ու ամէն մաշած հոգին պիտի կշտացընեմ ։
26 Ասոր վրայ արթնցայ ու նայեցայ ,
Ե֛ւ իմ քունս ինծի անոյշ էր ։

27 Ա֛հա օրեր կու գան , կ՛ըսէ Տէրը ,
Որ Իսրայէլի տունը և Քաղտայի տունը
Մարդ ու սերմ ու անասունի սերմ պիտի ցա-
նեմ ։
28 Ինչպէս որ հսկեցի , փլցընելու ու աւերելու ,
Եւ կորսնցընելու ու չարիք հասցընելու հա-
մար՝
Ա֛նոնց վրայ հսկեցի ,
Նոյնպէս ա֛ չինելու ու անկելու համար՝
Ա֛նոնց վրայ պիտի հսկեմ՝ կ՛ըսէ Տէրը ։
29 Ա֛ն օրերը մէյմէն ալ պիտի չըսեն ,
Հայրերը ազռոս կերան ,
Ու որդւոցը ակռաները առին ։

30 Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութիւնը հա-
մար պիտի մեռնի.
Ամէն մարդ որ ազոխ կ՚ուտէ,
Անոր ակռաները պիտի առնին։
31 Ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ խրայէլին տանը հետ ու Յուդային տանը
հետ
Նոր ուխտ պիտի դնեմ,
32 Ձէ թէ ան ուխտին պէս որ անոնց հայրերուն
հետ րրի
Ան օրը որ Հանոնց ձեռքէն բռնեցի՝
Զանոնք եգիպտոսի երկրէն հանելու համար.
Ինչու որ անոնք իմ ուխտս զանց ըրին,
Ես ալ անոնք մերժեցի, կ՚ըսէ Տէրը.
33 Հապա ան օրերէն ետքը
Խրայէլի տանը հետ ընելու ուխտս ասիկա
է, կ՚ըսէ Տէրը.
Իմ օրէնքս անոնց ներսի դին պիտի դնեմ,
Ու զանիկա անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ,
Ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
Ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։
34 Ու անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին
Ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պիտի չսորվեցնէ՝
Ըսելով Ճանչցիր.
Հապա անոնց պզտիկէն մինչև մեծը
Զանոնք պիտի ճանչնան, կ՚ըսէ Տէրը.
Վասն զի անոնց անօրէնութիւնը պիտի ներեմ,
Ու անոնց մեղքը ալ պիտի չյիշեմ։
35 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը
Որ տուաւ տաստակաց օրուան լոյսին համար,
Ու գիշերուան լոյսին համար լուսինին ու
աստղերուն կանոններ դրաւ,
Որ ծովը կը յանդիմանէ՝ երբոր անոր ալիք-
ները կը գոռան.
Անոր անունը կՀոգոյ Սաբաովթ է.
36 Թէ որ աս կանոնները իմ առջևէս դադրին,
կ՚ըսէ Տէրը,
Խրայէլին սերունդն ալ իմ առջևս միշտ ազգ
ըլլալէն պիտի դադրի.
37 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Թէ որ երկինքները կրնան վերէն չափուիլ,
Ու երկրին հիմերը վարէն քննուիլ,
Ես ալ բոլոր Խրայէլին սերունդը
Իրենց բոլոր բրածներուն համար պիտի մեր-
ժեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
38 Ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ Հանանեայէլ աշտարակէն մինչև Անկեան
դուռը
Քաղաքը Տէրոջը համար պիտի չշինուի.
39 Ու անոր դիմացէն չափին լարը
Մինչև Գարեբի բլուրը պիտի երթայ
Ու դէպ ի Գոաթ պիտի դառնայ։
40 Ու դիակներուն ու մոխրոյ բոլոր ձորը,
Ու բոլոր արտերը մինչև կեդրոն հեղեզատը,
Մինչև Ձիերուն դռանը անկիւնը դէպ ի ա-
րևելք
Սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը.
Մէկ մըն ալ պիտի չքակուի ու չկործի յաւի-
տեան։

ԳԼ. ԼԲ

1 Երեմիա իր մարգարէութիւնը համար Սեդեկիային բանաբեր
կաւած։ 6 Անամէելէ արտ Ծոխա կ՚առնէ. 13 ու անոր
մասիրնիերը Բարուքին յանձնելով՝ կը պատուիրէ որ գանոնք
պահէ երբեք Նշան Յոզովբդրին գառնալուն։ 16 Երեմիա իր
աղօթքին մէջ Աստուծոյ գործոց կ՚երթ։ 26 Աստուած գէ-
բաբելեան զաւտակները կը Նորոգէ Յոզովբդրին մէջ գերուն
համար։ 36 Ե՞ւ կը խոստանայ բերկրալի գերեզմանութիւն մը։

1 Յուգայի Սեդեկիա թագաւորին տասնեւրորդ
տարին պատերազմ տնօրորին տասնու-
ութերորդ տարին՝ Տէրոջը կողմանէ երեմի-
2 այիս եղած խօսքն է։ Ես տասներեք բարի-
լոնի թագաւորին զօրքը երուսաղէմ կը պա-
շարէր, ու երեմիա մարգարէն Յուգայի թա-
գաւորին տանը եղող բանտին գաւիթին մէջ
3 էր պզտըւած էր։ Վասն զի Յուդայի Սե-
դեկիա թագաւորը զանիկա արգիլեց՝ ըսելով,
Դուն ինչո՞ համար մարգարէութիւն երթը
ու ըսիր Թէ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ։ Ահա ես ա
քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի
4 տամ, ու զանիկա պիտի առնէ։ Ես Յուդայի
Սեդեկիա թագաւորը Քաղդէացւոց ձեռքէն
պիտի չազատի. հապա անուշտ Բաբիլոնի
թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու անոր
հետ բերան առ բերան պիտի խօսի, ու անոր
5 հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի։ Ու անկիա
Սեդեկիան Բաբիլոն պիտի տանի. ու անկիա
հոն պիտի մնայ՝ մինչև որ ես անոր այցելու-
թիւն ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը. Թէ որ Քաղդէացւոց
հետ պատերազմ ընէք, յաջողութիւն պիտի
չգտնէք։
6 Երեմիա բաւ, Տէրոջը խօսքը
7 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Ահա քու Հօրեղբօրդ
Սեդղումին որդին Անամէելէ քեզի պիտի գայ
ու պիտի ըսէ, Ետևդիմիլի մէջ եղող ագարակս
քեզի ծախու առ, վասն զի Հազ ականաւթեան
իրաւունքով քեզի կ՚ինայ որ ծախու առնես։
8 Ես Տէրոջը խօսքին համաձայն իմ Հօրեղբօրս
որդին Անամէելէ ինծի բանտին գաւիթը և-

---

4 Սաղ. ՃԲ. 6 · Եսա. ԽԴ. 9 · 10 · Գէ. ԼԶ. 20 · Ես. ՀԱ. 1 · 3 Գէ. ԼԶ. 22 · Նեհեմ. Գ. 1 · 2 Աղագ. Ժ. 10 · 5 Եզեկ. Ի. 8 · 2 Աղագ. Ը. 1 · 6 Եսա. ԽԴ. 13 · Ցեղմ. Բ. 45 · ա Կոր. Բ. 10 · 8 Ցեղմ. Բ. 20 · Գէ. Ժ. 16 · Նեհեմ. Գ. 25 · 9 Ցեղմ. Գ. 17 · — ՚ի Թագ. ԻԲ. 1 · 2 · Գէ. ԼԶ. 1 · 3 Նեհեմ. Գ. 25 · Գէ. ԼՀ. 1 · ԼԹ. 21 · ԼԸ. 6 · ԼՔ. 14 · 7 Գէ. ԼՀ. 2 · 8 Գէ. ԼՀ. 3 · ԼԸ. 18 · 23 · ԼՔ. 5 · Ծբ. 9 · 9 Գէ. ԼԲ. 22 · 12 Գէ. Իս. 4 · ԼԹ. 5 · 13 Գէ. ԼՂ. 24 · 25 · 32 Հաւմ. Գ. 4 ·

կաւ , ու ինձի բաւ , Շնորհք բրէ՛ բնակ-
մինի երկիրը Աթաթովթի մէջ ունեցած ագա-
բակս Յանուս առ , զանի զի ժառանգութեան
իրաւունքը քոնդ է ու քեզի կ՚ընայ որ փրը-
կես , քեզի Յանուս առ . անառները գնացայ
9 որ ասկես Տէրոջը խօսքն էր ։ Ես Յօհաննէսի
որդիէն Աթանայելին Աթաթովթի մէջ եղող
ագարակը Յանուս առի , ու հասակը տուինու-
10 ւօնքը սրկոյ արծաթ կշռեցի անոր ։ Եւ մար-
շակ մը գրեցի ու կնքեցի ու վկաներ բռնե-
11 ցի և արծաթը կշռեցի քով կշռեցի ։ Ու առա-
ցուածքի մարշակը՝ թէ հրամանին ու կա-
նոնութեան համեմատ կնքուածը , և թէ բաց
12 եղածը առի ։ Ու առացուածքի մարշակը՝
Յօհաննէսին աչքերուն առ-
ջևը ու առացուածքի մարշակին ներկայ
էվկայից աչքերուն առջևը՝ բանակ գտնուելոց
մէջը նստող բոլոր Հրէից աչքերուն առջևը՝
Մաասէյի որդւոյն Նէրիայի որդւոյն Բարուք-
13 քին տուի ։ Եւ անոնց աչքերուն առջևը քա-
14 ւուքին պատուիրեցի ու ըսի , Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։ Առ մարը-
հանները՝ առ կնքուած առացուածքի մար-
շակը ու առ բաց մարշակը առ , և զանոնք
Հոգի սանտի մը մէջ դիր , որ յաւ օրեր Յնան։
15 Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ՚ըսէ ։ Առ երկիրս մէջ նորէն տուներ
ու ագարակներ և այգիներ Էնախաս պիտի
առնուին ։
16 Ու առացուածքի մարշակը Նէրիայի որ-
դւոյն Բարուքին տուին եւ զբը Տէրոջը աղօթք
17 ըրի ու ըսի , Ո՛հ , Տէր Եհովայ , ահա դուն
քու մեծ զօրութեամբդ ու երկնցած բազու-
կովդ երկինքը ու երկիրը ստեղծեցիր ։ Քեզու
18 մէկ բան մը քեզի դժուարին չէ ։ Դուն Էհա-
զարներուն ողորմութիւն կ՚ընես , ու Հայրե-
րուն անօրէնութիւնները պատիժ անոնցմէ կու
զբը անոնց որդիներուն ծոցը կը տաս ։ Դուն
մեծ ու Էզօր Աստուած ես , Է Տէրս անուն-
19 Զօրաց Տէր է ։ Դուն Խորհրդով մեծ՝ ու
գործով զօրաւոր ես , այնպէս որ Էաչեն մէ-
կուն իր ճամբաներուն Էամեմատ ու անոր
գործքերուն պտուղին Էամեմատ Էատուցում
ընելու Էամար քու Էաչքերդ մարդոց որդիներ
20 բուն բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց են ։ Դուն
որ մինչև աս օրս՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու
Իսրայէլի մէջ և ընդ մարդոց մէջ նշաններ
ու Տպատանքներ ընելով՝ քեզի Էանուն մատորին
21 ցար , ինչպէս որ այսօր կ՚երեսայ ։ Եւ Էքու ժո-
ղովուրդդ Իսրայէլը՝ նշաններով ու Տպատա-

ներով և զօրաւոր Էեռքով ու երկնցած բա-
զուկով և մեծ ահաւորութեամբ եգիպտոսէ
22 երկրէն Էանեցիր , Ու անոնց տուիր աս երկիրը՝
որուն որ իրենց Հայրերուն երդում՝ ըրիր Էիր
իրենց տալու , Յոռի երկիր մը որ կաթ ու
23 մեղր կը բղխէ ։ Ու մտան զանիկա ժառան-
գեցին , բայց Էքու ձայնիդ ականջ չտուին և
քու օրէնքիդ Էամեմատ չգացին ։ անոնք
չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր որ ընեն ։
ուստի ասս բոլոր չարիքը անոնց վրայ բերիր ։
24 Ահա քաղաքին դէմ՝ պատնէշներ կանգնուե-
ցան որ գանիկա առնեն ։ և քաղաքը՝ Նուա-
րին , սովին ու ժանտախտին պատճառաւ
անոր դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց
Էեռքը արուեցաւ ։ և քու բանդ կատա-
25 րուեցաւ , ու ահա կը տեսնես ։ Բայց դուն ,
ով Տէր Եհովայ , ինձի ըսիր որ Ադարակը
առակով քեզի Յանուս առ ու վկաներ բռնէ ։
և Էձա Նքաղաքը Քաղդէացւոց Էեռքը կը
մատուի ։
26 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային եղաւ՝ ըսե-
27 լով , Ահա ես եմ Եհովայ Էամին մարմնոյ Ա-
ստուածը ։ Միթէ ինձի դժուարին բան մը կայ ։
28 Անոր Համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։ Ահա Էես
աս քաղաքը Քաղդէացւոց Էեռքը ու Բաբիլո-
նի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին Էեռքը պի-
29 տի տամ՝ , ու զանիկա պիտի առնէ ։ Եւ աս
քաղաքիս դէմ պատերազմ ընող Քաղդէա-
ցիները պիտի գան , ու Էաս քաղաքը կրակի
պիտի տան ու այրեն ։ նաև պէ՛ տուն մը տան-
ներէ՝ Բահովին խունկ կը Թխէին , և օտար աստուածներուն
Թափելու Նուէրներ կը մատուցանէին՝ գիս
30 բարկացնելու Համար ։ Քանզի Իսրայէլի որ-
դիքը ու Քուդայի որդիքը Էիւնց ծանկու-
Թիւնէն Ի վեր իմ առջևս միայն չարութիւն կը
գործէն ։ որովհետև Իսրայէլի որդիքը իրենց
Էեռացը գործքերովը անգադար զիս կը բար-
31 կացնեն , կ՚ըսէ Տէրը ։ Քանզի աս քաղաքը
իր շինուած օրէն մինչև աս օրս իմ բարկու-
Թիւնս ու սրտմտութիւնս Համար եղաւ , որ
32 զանիկա Երեսիս առչէն վերցնեմ՝ Իսրայէլի
որդւոցը ու Քուդայի որդւոցը՝ Էին իրենց և
Էին իրենց Թագաւորներուն , իշխաններուն ,
քահանաներուն ու մարգարէներուն և Քուդայի
մարդոցը ու Երուսաղէմի բնակչացը բոլոր չա-
րութիւնը պատճառուած՝ որ բրին զիս բարկա-
33 ցնելու Համար ։ Եւ ինձի կռնակ գարձուցին
և չէ Էին երես ։ ու Էին անոնց սորվեցուցի՝
կանուխ ելլելով ու սորվեցընելով , բայց ա-

34 Նոքա մինչ չերթին, որ խրատ ընդունին. Հա-
պա Իմ անուանովս կռնատած ասոնը ինչ իրենց
պղծութիւնները դրին՝ զանիկա պղծելու հա-
35 մար. Ու ենամէնի արդեօք ձորին մէջ եղող
բահաղին բարձր տեղերը չհնեցին՝ իրենց
տղաքիները ու աղջիկները Մողոքին համար
կրակի անցընելու, զոր ես ան ոնց հրամայած
չէի ու միտքս ալ անցած չէր, որ անոնք ասա
պղծութիւնը ընեն՝ Յուդային մեղանչել տա-
լու համար։
36 Ուստի հիմա խրայէլին Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ ասա քաղաքիս համար՝ որ դուք
կ'ըսէք թէ սրով, սովով ու ժանտախտով Բա-
37 բիլոնի թագաւորին ձեռքը կը մատնուի. Ահա
ես Իզանոնք պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիր-
ներէն, ուր որ զանոնք իմ բարկութեանիս,
սրտմտութեանիս ու մեծ ցասումիս վռնտած
ըլլի, և զանոնք ասա տեղս պիտի դարձընեմ ու
38 հապահովութեամբ պիտի բնակեցընեմ։ Եւ
անոնք Իժողովուրդ պիտի ըլլան, ես
39 ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ։ Ու Իանոնց
մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ պիտի տամ, որ
միշտ ինծմէ վախնան, և իրենց ու իրենցմէ
40 ետքը իրենց զաւակներուն աղէկ ըլլայ։ Եւ
Իանոնց հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի
ընեմ, որ անոնց բարիք ընելէն անոնցմէ ետ
չդառնամ. ու Իմ վախս անոնց սրտին մէջ
41 պիտի դնեմ, որ ինծմէ չհեռանան։ Եւ Իանոնց
բարիք ընելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրախա-
նամ, ու Իզանոնք բոլոր սրտովս ու բոլոր հո-
գիովս Յուսարաքեւանդ ասա երկրիս մէջը պի-
42 տի անկնի։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչ-
պէս որ ասա Իժողովուրդին վրայ ասա բոլոր մեծ
չարիքը բերի, այնպէս ալ անոնց վրայ պիտի
բերեմ ան բոլոր բարիքը որ անոնց համար
43 խօսեցայ։ Ու Իրենէն ագարակներ Իծախու պի-
տի առնուին ասա երկրին մէջ, որուն համար
դուք կ'ըսէք թէ Աւերացած է, ու մարդ կ
և անասուն կոչի և Իբաբելացւոց ձեռ-
44 քը տրուած է։ Իրենիամինի երկրին մէջ, ու
Երուսաղէմին չրջակայ տեղերուն քը, և Յու-
դայի քաղաքներուն մէջ, ու լեռնային քա-
ղաքներուն մէջ, և դաշտային քաղաքներուն
մէջ, ու Հարաւային քաղաքներուն մէջ տուա-
կով ագարակներ Իծախու պիտի առնեն, և
մատեաններ պիտի գրեն ու պիտի կնքեն ու
վկաներ պիտի բռնեն, վասն զի Նոնց գե-
րութիւնը նոր պիտի դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ· Լ Գ

1 Ընտուած կը խօսացաւ գերեզմանութեան մը։ 9 ուրախալի վճակ մը։ 12 և Տաճառասուն կատարութեան մը։ 15 Քրիս-
տոս՝ ազգապետական Շառաւիղը։ 17 Թագաւորական և քահանայական տեղութիւնը։ 20 և Տաճառասուն տարի
տերութիւն մը։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Երեմի-
այն եղաւ՝ երբոր անիկա տակաւին Իբան-
ուած գաւիթին մէջը արգիլուած էր՝ ըսելով,
2 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը Իոր ասա Իշէրէ չունիք, Տէ-
րը՝ որ զանիկա Տաճառասուցնելու Համար զանիկա
3 ստեղծեց, Իորուն անունը Եհովայ է. Իինծի
կանչէ, ու քեզի պատասխան տամ, և քեզի
մեծ ու Իտորին բաներ պատմեմ, որ դուն չես
4 գիտեր։ Վասն զի ասա քաղաքին տուներուն
Համար, ու Յուդայի Իթագաւորներուն տու-
ներուն Համար՝ որուն Իպատնէներուն ու սա-
քէն փլած են, Իսրայէլին Տէր Աստուածը
5 այսպէս կ'ըսէ. Իգոռգոռալու գիմ պատե-
բամբ ընելու կու գան. և ան մարդոցը մեռածի
մարդոց դիակովը պիտի լեցուին, որոնք իմ
բարկութեանիս ու սրտմտութեանիս պիտի
զարնեմ. վասն զի ես ասա քաղաքէն իմ երեսս
ծածկեցի՝ անոնց բոլոր չարութիւնուն Համար։
6 Ահա Իանոր ատողջութիւն ու բժշկութիւն պի-
տի բերեմ ու զանոնք պիտի բժշկեմ, և խա-
զաղութեան ու Յմնարատութեան առատութիւ-
7 նը անոնց պիտի յայտնեմ։ Եւ Իզուգային գե-
րութիւնը ու Իսրայէլին գերութիւնը պիտի
դարձընեմ, ու զանոնք Իառաջինին պէս պիտի
8 †Տաճառասուցնեմ։ Եւ անոնց ինծի դէմ գործած
բոլոր անօրէնութիւնէն Իզանոնք պիտի սրբեմ,
ու անոնց ինծի դէմ ըրած Իբոլոր անօրէնու-
9 թիւնները ու յանցանքները պիտի Իներեմ։ Եւ
ասկից ինծի ուրախութեան անուն, փառ
ու պարծանք պիտի ըլլայ երկրիս բոլոր ազ-
գերուն մէջը՝ որոնք պիտի լսեն ան ամէն բա-
րիքը՝ որ ես անոնց պիտի ընեմ։ ԵՒ Իպիտի
վախնան ու դողան ան ամէն բարիքին ու ամէն
յաջողութեանը Համար՝ որ ես ասա Իընե-
մի ընեմ։
10 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ան տեղս մէջ՝ Իոր
բուն Համար դուք կ'ըսէք թէ Մարդ ու անա-
սուն կ'ըսի ըլլալով՝ անապատ դարձած է,
և Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու երուսաղէ-
մի փողոցներուն մէջ, որոնք ամնմարդ ու ան-
բնակ ու անասուն կ'ըսի ըլլալով՝ անկայ
11 ցած են, Նորէն պիտի լսուի ինծի ուրախութեան ձայն,
և ուրախութեան ձայն, փեսային ձայն, ու

ֆ Գլ· է · 30 · 31 · իգ · 11 · եզեկ · ը · 2 · է ·
= Գլ· է · 31 · մի · 5 ·
ֆ Գլ· ե · 22 · 9 Գ·Ա· · 33 ·
† Գլ· է · 31 ·
† Ես· 14 ·
† Ը Օր· է · 3 · Գլ· իգ · 5 · իի · 14 · լ · 10 · եզեկ · է · 21 ·
† Գլ· իգ · 6 · լգ · 16 ·
† Գլ· իգ · 7 · է · 28 · լ · 33 ·
† Գլ· իգ · 7 · եզեկ · ժ · 19 · 20 ·
† Ես· 3 · Գլ· լ · 31 ·
† Գլ· լ · 33 ·
† Ը Օր· է · 9 · Սոփ · 9 · 17 ·
† Գլ· իգ · 6 · է · 28 ·
† Գլ· իգ · 6 · լ · 28 · Ամոս · ը · 15 ·
† Գլ· լ · 28 ·
† Ես· 15 ·
† Գլ· լգ · 10 ·
† Գլ· ժ · 3 · Գլ· ժ · 6 · 7 · 11 · 26 ·
— Գլ· լ · 2 · 3 ·
§ Ես· ի · 26 ·
§ Եր· ժ · 13 · եզեկ · ի · 8 · ի · 6 ·
§ Ես· ա · 26 · Գլ· իգ · 6 · է · 20 · լ · 4 · 28 · իի · 10 ·
§ Եր· · իշնեմ ·
§ եզեկ · լգ · 22 · Զ ապ· ժգ · 1 · Եբր· ի · 13 · 14 ·
ը Գլ· է · 3 · լ · 44 · Հաբ · 11 ·
ը Ես· ա · 26 · Գլ· իգ · 6 · է · 20 · լ · 4 · 28 · իի · 10 ·
ը Գլ· է · 3 · լ · 44 · Հաբ · 11 ·
ը Ես· լե · 34 · Մաթ · ի · 18 ·
ը Ես· ի · 7 · Գլ· ժգ · 11 ·
ը Տես Ես· ի · 5 ·
ը Գլ· լ · 45 ·
ը Գլ· ի · 34 · ժգ · 9 · իե · 10 · Ցաւ · ժբ · 23 ·

Հարսի ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք Տէրոջը տունը գոհաբանութեան ընծաներ բերելով՝ կ՚ըսեն, Գոհացէք զօրաց Տէրոջմէն, ընչաւ որ Տէրը բարի է, ընչաւ որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. Գոհութիւն ս երկրին կերները Երեմիայի վիճակին պիտի գործեցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
12 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա տեղւոյս մէջ՝ որ մարդէ ու անասունէ զուրկ բլլալով՝ անապատ գարձած է, և անոր ամէն քաղաքներուն մէջ՝ նորէն հովիւներ պահակեցնող հովիւներու բնակարաններ պիտի բլլան։
13 Լեռնային քաղաքներուն մէջ, դաշտային քաղաքներուն մէջ ու հարաւային քաղաքներուն մէջ և Բենիամինի երկրին մէջ, ու երուսաղէմի չրջակայ տեղւոյն եւ Յուդայի քաղաքներուն մէջ հօտերը դարձեալ Երեմիայի ձեռքէն պիտի անցնին, կ՚ըսէ Տէրը։
14 Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ խոսքին տուր հաստատեմ և Յուդայի տան հետ
15 բան՝ որ խոսք պիտի կատարեմ։ Ան օրերը ու ան ժամանակը Դաւիթին ծագում յառաջիկայ մը պիտի բուսցնեմ. և անիկա երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
16 պիտի բնէ։ Ան օրերը Յուդա պիտի ազատի, ու երուսաղէմ ապահովութեամբ պիտի բնակի. և սա է անոր անունը որով պիտի կոչուի,
17 Տէրը մեր արդարութիւնն է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դաւիթին Իսրայէլի տունը աթոռին վրայ նստող մարդ պակաս պիտի
18 չբլլայ. Ու Ղեւտացի քահանաներէն նուազիկ՝ հետի ընծայ ու զոհ մատուցանող մարդ չպակսիր պահաս պիտի չբլլայ իմ առջեւէս։
19 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիայեն եղաւ՝ ըսելով,
20 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ ցորեկաւան ուխտս ու գիշերաւան ուխտս կրնաք ջարել, որ ցորեկը ու գիշերը իրենց ժամանակովը
21 չբլլան, Իմ ծառային Դաւիթին հետ ունեցած ուխտս ալ պիտի ջարուի, որ իր աթոռին վրայ թագաւորութիւն ընելու որդի չունենայ. անանկ ալ ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացի
22 քահանաներուն հետ ուխտս։ Ինչպէս որ Երկինքի զօրքերը չեն համրուիր ու ծովուն աւազը չչափուիր, իմ ծառային Դաւիթին սերունդը և ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացիները այնպէս պիտի չաւելցնեմ։
23 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիայեն եղաւ՝ ըսելով,
24 Չե՞ս տեսներ որ ան ժողովուրդը ինչ կը խօսի ու կ՚ըսէ, Տէրը իր ընտրած երկու ազգատոհմերը երեսէ ձգեց. ու անոնք իմ ժողովուրդս կ՚անարգեն, մինչև զանոնք իրենց ազգ չսեպելով։
25 Տէրը ազգ չսեպելով։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ ցորեկաւան ու գիշերաւան հաստատած չեմ, և երկինքն ու երկրիս կանոնները
26 չեմ դրած չեմ, Յակոբին ու իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդէն ալ երեսէ պիտի ձգեմ, որ ինչիէն ալ անոր սերունդէն Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին սերունդին վրայ իշխողներ չառնեմ. վասն զի անոնց գերութիւնը պիտի դարձնեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ. ԼԴ

1 Երեմիա կը հռչակէ Սեդեկիային ու Երուսաղէմի գերբերելիս։ 8 Իշխաններուն ու ժողովուրդը իրենց ծառաները արձակելէն ետև. Ետոտ ծոց ուխտին դէմ գանգատելին կը ծանուցանէ. 12 Երեմիա Հրէից անհնազանդութեանը համար կը մատնացուցանէ իրենց անցեալ Սեդեկիա իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի մատնուին։

1 Երբոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը, ու իր իշխանութեան տակը եղող երկրին բոլոր թագաւորութիւնները, և բոլոր ժողովուրդները Երուսաղէմի վրայ ու անոր բոլոր քաղաքներուն վրայ պատերազմ կ՚ընէր, Տէրոջը կողմանէ Երեմիային այս խօսքը եղաւ՝ ըսելով,
2 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Գնա՛ Սեդեկիա թագաւորին խօսէ ու անոր ըսէ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկա կրակով պիտի այրէ. Ես ալ անոր ձեռքէն պիտի չազատիս, հապա անշուշտ պիտի բռնուիս ու անոր ձեռքը պիտի մատնուիս. և քու աչքերդ Բաբիլոնի թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն, ու անոր բերանը քու բերանդ հետ պիտի խօսակցի, ու
4 Բաբիլոն պիտի երթաս. Բայց Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէ, ով Սեդեկիա Յուդայի թագաւոր, Տէրը քեզի համար այսպէս կ՚ըսէ. Դուն պրով
5 պիտի չմեռնիս, Զուտ խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս. և ինչպէս որ Հրամելի առաջ եղած Հարքերուդ՝ առջի թագաւորներուն համար խունկեր ծխեցին, Վաղդակա ալ քեզի համար պիտի ծխեն, ու վայ, տէր չէ, ըսելով՝ քեզ վրդովի պիտի ողբան, վասն զի ես խօսքը ես խօսեցայ, կ՚ըսէ Տէրը։
6 Ու Երեմիա մարգարէն ան բոլոր խօսքերը Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսեցաւ Երուսաղէմի մէջ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմի դէմ ու Յուդայի մնացած

բոլոր քաղաքներուն դէմ՝ Լաքիսին ու Ազեկային, որովհետեւ անոնք պատերազմի կ՚ելլէին, մնացեալ ամուր քաղաքներէն պաղպաղատ քաղաքներ մնացեր մնացեր էին։

8 Տէրոջը կողմանէ երեմիայէն եղած խօսքն է՝ երբոր Սեդեկիա թագաւորը երուսաղէմի մէջ եղող բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ բրաւ
9 որ ազատութիւն քարոզեն, Ամէն մարդ իր ծառային ու ամէն մարդ իր աղախինը երբ բացեցի մարդը ու երբ սեռի կնիկը ազատ արձակէ, Ու մէկզմէկ ալ մէկ մարդ մը իր
10 Հրէայ եղբայրը չծառայեցնէ։ Ու հնազանդեցան գնացին բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը զոր ուխտը ան ուխտին մէջ մտան, որ ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ, և ալ զանոնք չծառայեցնէ։ Հնազանդեցան և զանոնք արձակեցին։
11 Բայց ետքէն նորը դարձան, ու իրենց ազատ թող տուած ծառաները ու աղախինները ետ դարձուցին, և զանոնք բռնադատեցին որ ծառաներ ու աղախիններ բլլան։
12 Ու Տէրոջը խօսքը երեմիայէն եղաւ Տէրոջմէն՝ ըսելով, իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ՝ Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ բրի՝ զանոնք եգիպտոսի երկրէն ծառայու-
14 թեան տունէն հանած օրս, ու ըսի, Եօթը տարիէն ետքը ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի արձակէ իր երբայեցի եղբայրը՝ որ քեզի ծախուած է, ու վեց տարի քեզի ծառայեր է, զանիկա քովէդ ազատ արձակելու, բայց ձեր հայրերը լսեցի մտիկ չբերին ու ականջնին չդ-
15 ծուցին։ Ես դուք այսօր դարձաք, ու ամէն մարդ իր ընկերին ազատութիւն քարոզեցիք իմ առջեւս ուղիղ եղածը բրիք, և իմ անունս ուխտ բրիք հոն տանը մէջ՝ որուն վրայ իմ
16 անունս կոչուած է։ Բայց նորէ դարձուցիք իմ անունս պղծեցիք. ու ամէնքդ ալ ձեր ազատ արձակած -- իրենց կամքը եւ ծառաները ու աղախինները ետ դարձուցիք, ու զանոնք բռնադատեցիք որ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ բլլան։
17 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դուք ինձի մտիկ չբրիք, որ ձեզի ամէն մէկը իր եղբօրը համար ու ամէն մէկը իր ընկերին համար ազատութիւն քարոզէ. ահա ես ձեզի համար, կ՚ըսէ Տէրը, սուրին, ժանտախտին ու սովին ազատութիւն կը քարոզեմ. ու ձեզ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ
18 նեղութեան պիտի մատնեմ։ Ես զուարթութիւն երկու կողմով ու անոր կտրտելով իմ առջեւս քալած ուխտը՝
նաեւ խօսքերը չկատարող, Ե իմ ուխտս զանց
19 ընող մարդիկը պիտի մատնեմ, Ազգերէն Ցուդայի իշխանները ու Երուսաղէմին իշխանները, պալատականները և քահանաները ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ որուն գուարթին
20 կտրտելուն միջեւէն անցան, Ջանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը ու իրենց հոգին փնտրտողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ, և անոնց դիակը երկնից թռչուններուն ու երկրի գա-
21 զաններուն կերակուր պիտի ըլլայ։ Ես Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորը ու անոր իշխաններ իրենց թշնամիներուն ձեռքը ու իրենց հոգին փնտրտողներուն ձեռքը և Քաղդէ գաղ բաբիլոնի թագաւորին զօրքերուն ձեռ-
22 քը պիտի մատնեմ։ Ահա ես հրամայեցի, կ՚ըսէ Տէրը, ու զանոնք ետ քաղաքը կը պիտի բերեմ, ու անոր դէմ պատերազմ պիտի բնեն ու զանիկա պիտի առնեն ու կրակով պիտի այրեն։ և Ցուդայի քաղաքները անբնակ անկոխ մնացեալ պիտի դարձնեմ։

ԳԼՈՒԽ

1 Երեմիա Ռեքաբեանց հնազանդութիւնը յիշելով. 12 կը դատապարտէ Հրէից անհնազանդութիւնը։ 18 Աստուած կ՚օրհնէ Ռեքաբեանց իրենց հնազանդութեանց համար։

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիային որդւոյն Յովակիմին օրերը Տէրոջը կողմանէ երեմիային
2 եղած խօսքն է, որ ըսաւ, Ռեքաբեանց տուն երթալ ու անոնց հետ խօսիլ, և զանոնք Տէրոջը տունը մէկ հնձանակ մը տալ, ու անոնց
3 գինի խմցնել։ Եւ Փաշանեհեսի որդւոյն Երեմիայի որդին Եզոնիան ու անոր եղբայրները և բոլոր որդիները ու Ռեքաբեանց բո-
4 լոր տունը տարի։ Եւ զանոնք Տէրոջը տունը տարի Ագդալիմ որդւոյն Մաասեա Հոնանադաբ նեին մեծնակին մօտ եղող իշխանութեան տեղանիկին քովը Մաասեայ որդւոյն Շեղդումի
5 որդւոյն Աննանի որդւոյը մեծնակը։ Ու Ռեքաբեանց տանը որդւոյը առջեւը գինեով լեցուն ամաններ ու գաւաթներ դրի, և անոնց ըսի,
6 Գինի խմեցէք։ Ու անոնք ըսին, Գինի չենք խմեր. քանզի մեր հայրը Ռեքաբի որդին Յովնադաբ մեզի պատուիրեց ու ըսաւ, Դուք
7 ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի չխմէք. Եւ տուն չշինէք ու սերմ չցանէք և այդպէս չունենաք. հապա ձեր բոլոր օրերը վրանները մէջ բնակիք. Որպէսզի ձեր պանդխտական եղած երկրին վրայ շատ օրեր ապրիք։
8 Ու մեր հօրը Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին բոլոր մեզի հրամայածին պէս մենք խօսքը մտիկ ընելով՝ մեր բոլոր օրերուն մէջ՝ մենք,

---

ե գ Գ.ա. - ժ. 13։ ի Ցե. - ա. 7։ Ա.մ. - ա. 9։ ր Մ.Ե. - ժ. ա. 9։ ը Ցե. - խ. 2։ Գ.ա. - ի.ե. 10։ Հ.մ. - ա.ե. 11։ ի Գ.ա. - ի.ե. 39--46։ ե Ցե. - ի. 7։ Ա.մ. - ի.ե. 12։ Ա.մ

մեր կիներուն, մեր աղջիկներն ու մեր ազ-
9 լիկները դիմի չենք խմիր։ Եւ բնակելու տա-
նար տուներ չենք շիներ, ու պղծի և ագա-
10 րակ ու սերմ չենք ստանար։ Հապա մենք
նեղուս մէջ կը բնակինք, ու հնազանդութիւն
ընելով՝ մեր Հօր Յովհաննէսին բոլոր ինչի
11 հրամայածը ի գործ կը դնենք։ Բայց երբոր
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ան եր-
կիրը եկաւ, ըսինք, եկէք Երուսաղէմացի զօր-
քին երեսէն ու Ասորւոց զօրքին երեսէն երու-
սաղէմ երթանք. այսպէս երուսաղէմի մէջ
կը բնակինք։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով,
13 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Գնա, Յուդայի մարդոց ու Երուսաղէ-
մի բնակիչներուն ըսէ, Իմ խօսքերս մտիկ
ընելու համար չէք ընդունիր, կ'ըսէ
14 Տէրը։ Ռեքաբի որդւոյն Յովհադաբին իր
որդւոցը պատուիրած խօսքերը հաստատ պահուեցան. վասն զի ի-
րենց Հօրը հրամանին հնազանդութիւն ընելով՝
մինչև այս օրս չեն խմեր. Բայց ինձ և ես ձեզի
խօսեցայ՝ կանուխ կելլելով ու խօսելով, սա-
15 կայն ինծի մտիկ չըրիք։ Եւ իմ բոլոր ծառա-
ներս մարգարէները ձեզի խրկեցի՝ կանուխ
կելլելով ու խրկելով, ու ըսի, Ամէն մարդ իր
չար ճամբայէն դառնայ, և բարի գործերը
ըրէք, ու օտար աստուածներու ետևէ մի եր-
թաք՝ որ անոնց ծառայութիւն ընէք, որպէս
զի ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած երկրիս
մէջը բնակիք. բայց ձեր ականջը չդնեցիք ու
16 ինծի մտիկ չըրիք։ Եւ Ռեքաբի որդւոյն
Յովհադաբին որդիքը՝ իրենց Հօրը պատու-
րած հրամանը հաստատ պահեցին, բայց աս
17 ժողովուրդը ինծի մտիկ չըրաւ։ Անոր համար
զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Յուդայի ու երու-
սաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ պիտի բե-
րեմ այն բոլոր չարիքը՝ որ անոնց համար խո-
սեր էի. Վասն զի անոնց խօսեցայ, բայց մտիկ
չըրին, ու անոնց կանչեցի, բայց պատասխան
չտուին։
18 Ու Երեմիա Ռեքաբեանց ազգը ըսաւ, Զօ-
բայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ. Որովհետև ձեր Հօրը Յովհադաբին պա-
տուէրը մտիկ ըրիք, ու անոր բոլոր Տրամադ-
նելը պահեցիք, և ձեզի ամէն պատուիրածին
19 պէս ըրիք, Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ռեքաբեան
Յովհադաբին միշտ իմ առջեւս կայնող մարդ
պակաս պիտի չըլլայ։

ԳԼ· ԼԶ

1 Երեմիա իր մարգարէութիւնը գրել կուտայ Բարուքին։ 5 և
հրաժարական կարգալ կուտայ։ 11 Իրեմացիները Միքիայէն
միջոցով կ'իմանան սա բանը։ 14 Ցեդեքիա կը խրկեն որ բեր-
ան գրուածը։ ու գանիկա կը կարգան։ 19 Կ'ուզեն որ Բա-
րուք ու Երեմիա պահուին։ 20 Ցեդեքիա թագաւորը սա մարգ-
գարէութիւնը մէկ մասը մտիկ կ'ընէ։ ու ամբոխ ալ կու-
տայ։ 27 Երեմիա անոր գաղտնաբար կը յանդիմանէ։ 28 Բա-
բուք մէկ նոր պատմածի մը կը գրէ։

1 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Յովսիա-
յի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին Տէրոջը
կողմանէ սա խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով,
2 Քեզի համար մոմ մը առ, ու Իսրայէ-
լով ալ ան բոլոր խօսքերը որ քեզի հետ
խօսեր եմ Յովսիայի օրերէն մինչև
սա օրս Իսրայէլի վրայով ու Յուդայի վրա-
յով և բոլոր ազգերուն վրայով ըսելուցդ։
3 Կարելի է որ Յուդայի տունը լսէ սան բոլոր
չարիքը՝ որ ես կը մտածեմ անոնց բնելու, որ-
պէս զի ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառ-
նայ, և ես անոնց անօրէնութիւնը ու մեղքը
նեղեմ։
4 Ու Երեմիա Նէրիայի որդին Բարուքը կանչ-
ելց. և Բարուք Երեմիային բերանէն Տէրոջը
անոր բոլոր խօսքերը ան գիրքին տակ
5 մին վրայ գրեց։ Ու Երեմիա Բարուքին պա-
տուիրեց ու ըսաւ, Իս սղպէս
6 եմ, Տէրոջը տունը երթալու կարող չեմ։ Ուս-
ուի դուն երթաս, ու Իսմանապահութեան օրը
Տէրոջը տանը մէջ ժողովուրդին ականջներուն
իմ բերանէս գրած տունէդ Տէրոջը խօսքերը
կարդաս, ու նաև իրենց քաղաքներէն եկող
բոլոր Յուդայի ականջներուն զանոնք կար-
7 դաս։ Գուցէ Տէրոջը առջեւը իյնալով ազօթք
ընեն, և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառ-
նայ. քանզի մեծ է ան բարկութիւնը ու սրտա-
մոտութիւնը որ Տէրը սա ժողովուրդին համար
8 խօսեցաւ։ Ու Նէրիայի որդին Բարուք երե-
միա մարգարէին բոլոր իրեն տրամայածին պէս
ըրաւ, և ան գիրքին Տէրոջը խօսքերը կար-
դաց Տէրոջը տանը մէջ։
9 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Յովսի-
այի որդւոյն Յովակիմին հինգերորդ տարին՝
ինեներորդ ամիսը՝ բոլոր Երուսաղէմի ժողո-
վուրդին, ու Յուդայի քաղաքներէն Երուսա-
ղէմ եկող բոլոր ժողովուրդին Տէրոջը առջեւը
10 Ծոմապահութիւն քարոզեցին։ Եւ Բարուք
Սափանի գրիչին որդւոյն Գամարիայեին տունը
կը՝ Տէրոջը տանը վերի դատիքին մէջ բոլոր ժողովուրդին ականջնե-
րուն ան գիրքին Երեմիային խօսքերը կար-
դաց։
11 Եւ Սափանի որդւոյն Գամարիայեին որդին

Մի՛քիա երբոր դիրքէն Տէրջը բոլոր խօսքե-
12 րը լսեց , Թագաւորին առաքը գլխովին անհնա-
կը ջնաւ . և ահա բոլոր իշխանները՝ եղիսա-
մա գրագիրը , ու Սեմայիայի որդին Դաղայիա ,
ու Աքոբորի որդին Եղնաթան , և Սափանի
որդին Գամարիա , ու Անանիայի որդին Սե-
դեկիա , և բոլոր իշխանները հոն նստած էին ։
13 Ու Միքիա անոնց պատմեց այն բոլոր խօս-
քերը որ լսեր էր երբոր Բարուք ժողովուր-
դին ականջնե՛րուն մը կ՚երքէն կը կարդար ։
14 Եւ բոլոր իշխանները Քուսիի որդւոյն Սելե-
միայի որդւոյն Նաթանիային որդին Յուդին
Բարուքին խրկելո՛ւն ըսելով , ժողովուրդին
ականջնե՛րուն կարդացած մատեանը ձեռքդ առ
ու հո՛ն եկուր ։ ուստի Ներիայի որդին Բարուք
15 առաքը ձեռքը առաւ ու անոնց գնաց ։ Ու
անոնք ըսին անոր , Կ՚աղաչենք՝ նստէ ու մեր
ականջնե՛րուն հ՚ կարդա զանիկա ։ Եւ Բարուք
16 անոնց ականջնե՛րուն կարդաց ։ Ու երբոր ան
բոլոր խօսքերը լսելո՛ւն վախով իրարու կը նա-
յեին ։ ու Բարուքին ըսին , Անշո՛ւշտ առ բո-
լոր խօսքերը Թագաւորին պիտի պատմենք ։
17 Եւ Բարուքին հարցուցին ու ըսին , Շնորհ՛ք
ըրէ՛ պատմէ մեզի թէ ինչպէ՞ս գրեցիր առ
18 խօսքերը անոր բերնէն ։ Եւ Բարուք անոնց
ըսաւ , Ան խօսքերուն ամէնը անկիւ ինծի՛
բերնով արտասանեց , ու ես զանոնք մե՛լանով
19 առ գրքին մէջ գրեցի ։ Ա՛ետներ իշխանները
Բարուքին ըսին , Գնա պահո՛ւռտ՝ թէ գուն
և թէ Երեմիան , և ոե՛ր ըլլա՛ի՛նդ մարդ չէ՛ը
գիտայ ։
20 Ու անոնք պահը Թագաւորին մնան , բայց
առաքը եղիսամա գրագիրին անո՛ւնին մէջ պա-
հեր էին , և առ բոլոր խօսքերը Թագաւորին
21 ականջնե՛րուն պատմեցին ։ Եւ Թագաւորը խրր-
կից Յուդին որ ան առաքը առնէ , ու զանի-
կա եղիսամա գրագիրին անո՛ւնէն առաւ ։ և
Յուդի զանիկա Թագաւորին ականջնե՛րուն ու
Թագաւորին քովը կայնող բոլոր իշխանները
22 ականջնե՛րուն կարդաց ։ Եւ ինքերորդ ամիսը
ըլլալով Թագաւորը ձմեռարանը մէջ նստած
23 էր , ու առջևը վառած կրակարան կար ։ Ու
երբոր Յուդի երեք կամ չորս երես կարդաց ,
զանիկա գե՛լնով կտրեց ու կրակարանի կրա-
կին մէջ նետեց , մինչև որ բոլոր առաքը կրակ-
24 բանի կրակին մէջը հատաւ ։ Եւ Թագաւորը ու
անոր բոլոր ծառաները՝ որոնք առ բոլոր խօս-
քերը կը լսէին , չվախցան , ոչ ալ հ՚անգերձե՛ն
25 նին պատռեցին ։ Թէպետև Եղնաթան , Դա-
զայիա ու Գամարիա Թագաւորին աղաչելին
որ առաքը չայրէ , բայց անոնց մտիկ չըրաւ ։
26 Եւ Թագաւորը՝ Թագաւորի որդւոյն Երա-
մէելին ու Եզրիելի որդւոյն Սարայիային ու
Աբդիելի որդւոյն Սելեմիային հրամայեց , որ
Բարուք գրագիրը ու Երեմիա մարգարէն բըռ-
նե՛ն ։ բայց Տէրը զանոնք պահեց ։
27 Եւ Թագաւորը ան առաքը ու Երեմիայի
բերուէն Բարուքին գրած խօսքերը այրելին
ետքը՝ Տէրջը խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսե-
28 լով , Նորէն դնա , քեզի մէկ ուրիշ առաք մը
առ , ու անոր վրայ գրէ ան բոլոր առջի խօս-
քերը՝ որ Յուդայի Յոակիմ Թագաւորին այ-
29 րած առաքին մէջը կային ։ Եւ Յուդայի
Յոակիմ Թագաւորին ըսէ , Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ , Դուն առ առաքը այրեցիր , ըսելով Թէ
ինչո՛ւ համար անոր վրայ գրեցիր Թէ Բաբի-
լոնի Թագաւորը անպատճա՛ռ պիտի գայ , ու
առ երկիրը պիտի աւրէ , և անկէ մարդը ու
անասունը պիտի վերցնէ ։
30 Ա՛նոր համար Տէրը Յուդայի Յոակիմ Թա-
գաւորին վրայով այսպէս կ՚ըսէ ։ Անկիա Դա-
ւիթի աթոռին վրայ նստող մարդ պիտի չու-
նենայ ։ և անոր մեռելը ցորեկը տաքի մէջ՝
31 ու գիշերը ցուրտի մէջ՝ պիտի ձգուի ։ Ու անոր
և անոր սերունդին ու անոր ծառաներուն հայ-
ցելու մեղքն պիտի բեմ՚իրենց անօրէնութեանց
համար ։ և անոնց վրայ ու Երուսաղեմի բնակ-
չայը վրայ ու Յուդայի մարդոց վրայ պիտի
բերեմ՚ ան ամէն չարիքը որ ՚անոնց խօսեցայ ,
և անոնք մտիկ չըրին ։
32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ առաք մը առաւ , ու
զանիկա Ներիայի որդւոյն Բարուք գրագիրին
տուաւ ։ և անկիա անոր վրայ Երեմիային բեր-
նէն՝ Յուդայի Յոակիմ Թագաւորին կրակով
այրած գիրքին բոլոր խօսքերը գրեց ։ ու ա-
նոնց վրայ անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր
աւելցաւ ։

ԳԼ ։ ԼԷ

1 Երբոր Քազդեացիք Եգիպտացւոց պատմածին Երուսաղէմը
պաշարելէն ետ կը քաշուէին ։ Անկիա Թագաւորը ըսե կը
խրկէ Երեմիային՝ որ Յաղողութեան համար աղաչէ ըսե ։ 6
Երեմիա կը մարգարեանայ Թէ Քազդեացիք անշուշտ պիտի
գառնան և յաղթե՛լու ըսեն ։ 11 Երբ երբե՛ք փախստական
կը բռնուի ։ կը ծեծուի ու բանտը կը դրուի ։ 16 կ՚ելատասան
Թէ Անկիա գերի պիտի առնուի ։ 18 իր պատուհասին
համար ապաշխարէ կ՚ըսէ ։ ու Թէ մը Հանգստանալուն կը շնոր-
հա՛ի իրեն ։

1 Եւ Յոսիային որդին Սեդեկիա Թագաւորը
Յոակիմի որդւոյն Քոնիայիային տեղը Թա-
գաւորեց , որն որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը Յուդայի վրայ Թագաւոր դրաւ ։
2 Բայց անգիա ու անոր ծառաները ու երկրին
ժողովուրդը Տէրջը Երեմիա մարգարէին ձեռ-
քովը խօսած խօսքերը մտիկ չըրին ։
3 Ու Սեդեկիա Թագաւորը Սելեմիային որդին
Յուդային ու Մաասիայի որդին Սոփոնիա
քահանան Երեմիա մարգարէին խրկից ըսե-
լով , Շնորհ՛ք ըրէ՛ մեզի համար մեր Տէր Աս-
4 տուծոյն աղօթք ըրէ ։ Ա՛ն ժամանակը Երեմիա

ե Տե՛ս Ա՛մոս ։ գ ։ 15 ։ | ի ԳԼ ։ իբ ։ 30 ։ | ։ Կամ անոնց հետ
ի ։ Թագ ։ իբ ։ 31 ։ | լ ԳԼ ։ իբ ։ 19 ։ | —
ե՛ ։ ԼԶ ։ 33 ։ լե ։ 1 ։ | խ ԳԼ ։ իգ ։ 34 ։ |

ա գ Թագ ։ իգ ։ 17 ։ | իբ ։ 24 ։ և ։ | ֆ ԳԼ ։ իա ։ 1 ։ 2 ։ իթ ։
բ Մ՚ ։ ԼՀ ։ 10 ։ ԳԼ ։ | ե բ Մ՚ ։ ԼՀ ։ 12 ։ 14 ։ | 25 ։ ծբ ։ 24 ։

ժողովուրդին մէջ կը մնանէք ի՛նչէր։ ու զանո-
5 կա ...ը բանար գրած չէին։ Ու եղիսաւսէն
Փարաւոնին զօրքը եկաւ։ Ւսա. երուսաղէմը
պաշարող Քաղդէացիները լսելով անոնց լուր
տնելին, երուսաղէմէն վրայէն փաչուեցան։
6 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիա մարգարէին ե-
7 կաւ՝ ըսելով, խրատէ՛ն Տէր Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ. ինծի հարցունելու համար չեզ
ղրկեր իսկոյ Ցուդայի թագաւորին պատէս
ըսէք. Ահա ձեզի օգնութեան համար եկող
փարաւոնի զօրքը իր երկիրը երթալու պիտի
8 դառնայ. Ու Քաղդէացիք պիտի դառնան և
աս քաղաքիս դէմ պատերազմ պիտի տնեն,
ու զանիկա պիտի առնեն և զանիկա կրակով
9 պիտի։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի խաբէք ձեր
անձերը՝ ըսելով թէ Քաղդէացիք անշուշտ
մեզմէ պիտի երթան, վասն զի պիտի չերթան։
10 Քանզի թէև ձեզի հետ պատերազմ բնող
Քաղդէացոց բոլոր զօրքը զարնէք, ու անոնց-
մէ հոն մէկ քանի վիրաւորուած մարդիկ մը-
նան, անոնց ամէն մէկը իր վրանէն կելլելով՝
աս քաղաքը կրակով պիտի այրեն։
11 Ու երբոր Քաղդէացոց զօրքը Փարաւոնի
զօրքին պատճառաւ երուսաղէմէն վրայէն
12 քաշուեցան, Երեմիա երուսաղէմէն եկաւ որ
բնիկներուն երկիրը երթայ, ու անկէ ժո-
13 ղովուրդին մէջը իր բաժինը առնէ։ Ու երբոր
անիկա Բենիամինի դուռնէն էր, հոն Անանիայի
որդւոյն Սեղեմիայի որդին՝ Երիա անուանով
սարհան մը կար. և անիկա Երեմիա մար-
գարէն բռնեց ու բաւ. Դուն Քաղդէացոց
14 կողմն կ՚անցնիս։ Ու Երեմիա բաւ. Սուտ է,
ես Քաղդէացոց կողմն չեմ անցներ. բայց անի-
կա անոր մտիկ չըրաւ. ու Երիա բռնեց ե-
րեմիան ու զանիկա իշխաններուն տարաւ։
15 Եւ իշխանները Երեմիային զրգռեցան ու զա-
նիկա ծեծելնէն ետև բանտապետին Յոնաթանի
գերիին տանը մէջ. վասն զի ան տունը բանտ
երթը էին։
16 Երբոր Երեմիա հրանոցը ու խուցերուն մէջ
17 չը մնաւ, ու հոն շատ առնն ցաւաս, Սեդե-
կիա թագաւորը հաղ խրկեց՝ զանիկա առաս,
և թագաւորը իր տանը մէջ գաղտուկ անոր
հարցուց ու բաւ, Արդեօք Տէրոջմէ մէկ
խօսք մը կայ։ Ու Երեմիա բաւ, կայ. նաև
բաւ, Դուն Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը
18 պիտի տրուիս։ Ու Երեմիա բաւ Սեդեկիա
թագաւորին, Քեզի կամ ծառաներուդ կամ
աս ժողովուրդին դէմ ի՞նչ մեղք գործեցի որ
19 դուս բանտը գրիք։ Ւսւ ո՞ր են ձեր մարգա-
րէները՝ որ ձեզի մարգարէութիւն ըրին ու
բան, Բաբիլոնի թագաւորը ձեր վրայ ու աս
20 երկրիս վրայ պիտի չգայ։ Եւ հիմա կ՚աղա-

չեմ, ով տէր իմ թագաւոր, մտիկ ըրէ՛ թող
իմ ապաչանքս քու առջեւդ ընդունելի ըլլայ.
ու զիս Յոնաթանի գրագրին տունը դար մի
21 խրկեր, որ հոն չմեռնիմ։ Եւ Սեդեկիա թա-
գաւորը հրամայեց, ու Երեմիան բանտին
գաւթին գրին, ու ամէն օր հացագործնե-
րուն փողոցէն մի՛ մի՛ նկունակ հաց կու տային
անոր, մինչև որ քաղաքին հացը բոլորովին
հատաւ. ու Երեմիա բանտին գաւթին մէջ
կը նստաէր։

ԳԼ. ԼԸ

1 Երեմիա մէկ տուա բարբառով մը Մեկզիքին գործը կը
ձգուի. 7 Աբդեմելէք սպասաւորի մը տպատաքին կը տա-
նայ անոր համար։ 11 Երեմիա գաղտնի խօսակցութիւն ընե-
լով Թագաւորին հետ կը յորդորի զանիկա որ հնազանդի Քաղ-
դէացոց, ու իր կեանքը ազատի. 14 Թագաւորին պատաս-
խանին համաձայն իշխանները կը պահեն Երեմիոյ ըսած
խօսակցութիւնը։

1 Եւ Մատանիի որդին Ցափատիա ու փա-
շուրի որդին Գոզոդիա և Մելգիայի որդին
Ցուդալ ու Մելգիայի որդին Փաշուր Երե-
միային բոլոր ժողովուրդին հետ խօսած խօս-
2 քերը լսեցին, որ բաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ով քաղաքիս մէջ կնգոցի տրով, սովով ու
ժանտախտով պիտի մեռնի. իսկ Քաղդէա-
ցւոց կելլողը ազէ պիտի մնայ, և անոր կեանքը
իրեն աւարի մը պէս պիտի ըլլայ ու պիտի
3 ապրի։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Այս քաղաքը
անպատճառ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքին
ձեռքը պիտի տրուի, ու զանիկա պիտի առ-
4 նէ։ Եւ իշխանները թագաւորին բսին, Ա՛ս-
պանէ՛ք հիմա այս մարդը մեռցուի, ինչու որ
աս քաղաքիս մէջ մնացած պատերազմական
մարդոց ձեռքերը ու բոլոր ժողովուրդին
ձեռքերը կը թուլցնէ՝ անոնց տանէկ խօսքեր
խօսելով. վասն զի աս մարդը աս ժողովուր-
դին խաղաղութիւնը չփնտռեր, հապա անոր
5 չարիքը։ Եւ Սեդեկիա թագաւորը բաւ,
Ահա անիկա ձեր ձեռքն է. որովհետև թա-
գաւորը ձեր քովը կարողութիւն մը չունի։
6 Ու Երեմիան առին, և զանիկա թագաւորի
որդւոյն Մելգիայեան գուբը նետեցին, որ բան-
տին գաւթին մէջ էր, ու Երեմիան չուան-
ներով իջեցուցին. և ան գուբին մէջ ջուր
չկար, հապա մխիտ. ու Երեմիա սոխ-
ումին մէջը իջնկղմեր։
7 Ւսւ Թագաւորին տունը եղող Եբեդմելեքի
Եթովբացին Աբդեմելէք լսեց որ Երեմիան գուբը
ձգեցին. ու Թագաւորը բնիամինի դուռը կը
8 նստէր. Եւ Աբդեմելէք Թագաւորին տունէն
9 ելաւ, ու Թագաւորին խօսեցաւ ու բաւ, Ով
տէր իմ թագաւոր, աս մարդիկը գէշ բրին
ամէն ինչ որ Երեմիա մարգարէին բրին զա-

---

1 Տէս գ. Թագ. իգ. 1։ 2 Գլ. իս. 2։ 3 Գլ. լը. 36։
1 Եզեկ. իժ. 15։ 2 Գլ. իգ. 22։ 4 Գլ. լը. 6։
3 Հմր. 11։ Գլ. լգ. 21։ 4 Գլ. իս. 4. 5։ 5 Գլ. լը. 2։ լը. 13։
Ես. 5։ 6 Հմր. 5։ 28։

Նիկա գործեալով. քանզի քաղաքիս մէջ ալ հաց չգտանեմք հանար՝ անկիա իր տե-
10 ղը անօթամեռնիդն ՚պիտի մեռնի՚։ Եւ թա-
գաւորը եթէոփացի Աբդեմելէքին հրամայեց ու ըսաւ. Ասկէ երթալ հետ առնուն մարդ առ, ու երեմիա մարգարէն գործէն հանէ՝
11 քանի որ մեռած չէ։ Եւ Աբդեմելէք իր հետը առաւ մարդիկը, ու թագաւորին տուներ տեսնելու տակը գնաց, և անկէ պատրաստ
12 լաներով գործը երեմիային իջեցուց։ Ու եթէոփացի Աբդեմելէք երեմիային ըսաւ. Ա՛ս պատռած ու հին լաթերը թևերուդ տակը չուանիներուն տակէն գիր։ ու երեմիա այնպէս
13 ըրաւ։ ՚Ու երեմիան չուաններով քաշեցին, և գանկիա գործէն գուբս հանեցին։ ու երեմիա ՚բանտին գաւիթին մէջ նստաւ։
14 Եւ Սեդեկիա թագաւորը հղաւ երեմիա մարգարէն իր քովը առաւ. Տէրոջը տունը եղող երրորդ մուտքը։ և թագաւորը երեմիային ըսաւ. Քեզի մէկ բան մը պիտի
15 հարցնեմ, ինծմէ բան մի պահեր։ Ու երեմիա ըսաւ Սեդեկիային, Թէ որ քեզի պատմեմ, չէ՞ որ դուն անշուշտ պիտի մեռցնես։ և թէ որ քեզի խրատ տամ, ինծի մտիկ պիտի
16 չընես։ Բայց Սեդեկիա թագաւորը երեմիային գաղտուկ երդում ըրաւ ու ըսաւ, ՚Մեզի առ հոգին առեղծող Տէրը կենդանի է՝ որ քեզ պիտի չմեռցնեմ, և քեզ պիտի յանձնեմ առ մարդոց ձեռքը՝ որոնք քու հոգիդ
17 կը փնտռեն։ Ա՛ռաւոնը երեմիա Սեդեկիային ըսաւ, Զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ Բաբիլոնի թագաւորին իշխաններուն ելլես, քու հոգիդ ողջ պիտի մնայ, և աս քաղաքը կրակով պիտի չայրի. հապա դուն ու քու առնդ ողջ
18 պիտի մնաք։ Բայց թէ որ Բաբիլոնի թագաւորին իշխաններուն չելլես, անաւոնները աս քաղաքը Քաղէացւոց ձեռքը պիտի տրուի, ու զանիկա կրակով պիտի այրեն։ և դուն
19 անոնց ձեռքէն պիտի չազատիս։ Ու Սեդեկիա թագաւորը երեմիային ըսաւ. Քաղէացւոց կողմը անցած Հրէաներէն կը վախնամ. չըլլայ որ զիս անոնց ձեռքը տան, ու ինծի
20 հետ անարգանօք վարուին։ Ու երեմիա ըսաւ, Պիտի չտան. կ՚ապահի՛ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ որ քեզի պիտի ըսեմ, որպէս զի քեզի
21 աղէկ ըլլայ ու քու անձդ ապրի։ Բայց թէ որ ելլել չուզես, Տէրոջը ինծի ցուցուցած
22 բանը աս է. Ահա Յուդայի թագաւորին տունը մնացած բոլոր կիներուն Բաբիլոնի թագաւորին իշխաններուն պիտի տարուին։ ու անոնք ինքիրենք պիտի ըսեն, Քու բարեկամներդ քեզ

Հրապուրելեն ու քեզ յաղթեցին. ոտքերդ տիղմի մէջ ընկղմելուն պէս անոնք ետ քա-
23 շեցան։ Եւ քու բոլոր կիներդ ու տղաքդ Քաղէացիներուն պիտի հանեն. դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի չազատիս, հապա Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքովը պիտի բռնուիս. և գուն ՚պատճառ պիտի ըլլաս որ
24 աս քաղաքը կրակով այրի։ Ու Սեդեկիա ըսաւ. Երեմիային, Ա՛ս խօսքերը մարդ մի չի-
25 նանայ, ու գուն պիտի չմեռնիս։ Եւ թէ որ իշխանները քեզի հետ խօսիլ ըսեն ու քեզի գան ու քեզի ըսեն, Հիմա թագաւորին հետ ի՞նչ խօսեցար՝ մեզի պատմէ. մեզմէ մի պահեր, ու քեզ չենք մեռցներ. և թագաւո-
26 րը քեզի հետ ի՞նչ խօսեցաւ. Ա՛նտանը ա-նոնց ըսես, Հետ թագաւորին առջևը աղա-չանք ըրի, որ զիս ՚Յոնաթանին տունը դա-
27 ներիկ, որ հոն մեռնիմ։ Եւ բոլոր իշխանները երեմիային եկան ու անոր հարցուցին. և անոնց պատմեց ա՛ս ամէն խօսքերուն համ-ձայնո՛ր թագաւորը պատուիրեր էր. ու ա-նոր խօսքէն դադարեցան. վասն զի բանը
28 չլսուեցաւ։ Ու երեմիա բանտին գաւիթին մէջ կը նստէր՝ մինչև երուսաղէմին առ-նուած օրը. ու երբոր երուսաղէմ առնուե-ցաւ՝ անկիա հո՛ն էր։

ԳԼ. ԼՕ

1 Երուսաղէմ կ՚առնուի։ 4 Սեդեկիային աչքերը կը կուրցը-նեն։ 11 Երեմիան կը տանին։ 13 Գեդալիա կը կոչնակի։ 19 Ա-մաւոյն գերի կը տարուի։ 11 Նաթանմեղ պատուիր կու տայ որ երեմիային տղկին խնամք ընեն։ 15 Աւետեաց խօսքերը Աբդեմելէքին։

1 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին տասնիններորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ Բաբիլոնի Նաբու-
2 զոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը ե-րուսաղէմի եկաւ, ու զանիկա պաշարեցին։ Սե-դեկիային մեռնելուն տասներորդ տարին չորրորդ ամիսը՝ ամսուն ինիներորդ քաղաքին դռները ճեղ-
3 քուեցաւ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորին բոլոր իշխանները՝ այսինքն Ներգեզարասար, Սա-մգարնաբու, ՚Սարսեքիմ՝ ներքինապետ, Ներգեզարասար մոգպետը, ու Բաբիլոնի թագաւորին բոլոր մնացած իշխանները եկան
4 մէջի դուռը նստան։ ՚Ու երբոր Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը ու բոլոր պատերազմական մարդիկը զանոնք տեսան՝ փախան ու քաղաքէն գիշերով թա-գաւորի պարտէզին ճամբայովը երկու պարս-պին մէջի դռնէն ելան. ու ինքը դաշտի
5 ճամբան գնաց։ Եւ Քաղդէացւոց զօրքը անոնց հետևէն ինկան, ու երիքովի գաշտերուն մէջ ՚Սեդեկիային հասան և զանիկա բռնեցին, ու

• Կամ՝ ուղիին կը-մօտ նէ։
ա Գլ. լԹ. 3։
բ գ Թագ. իդ. 18։
գ Գլ. լԶ. 4։ լԷ. 3։ Հմր. 23։
դ Գլ. լԶ. 21։
ե Ես. նվ. 16։
զ Գլ. լԹ. 3։
է Հմր. 18։
ը Գլ. լԹ. 6։ Յես. 10։
թ Հմր. 18։
ժ Եզր. աս քաղաքը կրակով պիտի բնա։
ի Գլ. լԹ. 20։
լ Գլ. լԹ. 15։
խ Գլ. լԶ. 17։
ծ Գլ. լԶ. 21։ լԹ. 14։
կ Կամ Սարսեքիմ, Նաբուսարիս Ներգեզարասար, գործակատար,
— գ Թագ. իե. 1—4։
ո Գլ. նը. 4—7։
հ Գլ. նը. 7։ Ես. ե Գլ. նը. 7։ Ես. ղ Գլ. նը. 4։ լԵ. 18։ 23։

եմաթի երկիրը Ռեբղայի մէջ՝ Բաբիլոնի նա-
բուզարադան թագաւորին առջեւ հանելին,
6 որ անոր դատաստաններ տեսաւ։ Եւ Բաբիլոնի
թագաւորը Ռեբղայի մէջ՝ Սեդեկիային սպա-
ռը անոր աչքերուն առջեւ մորթեց։ Ու Բա-
բիլոնի թագաւորը Յուդայի բոլոր ազնուա-
7 կանները մորթեց։ Եւ Սեդեկիայի աչքերը
կուրցուց, ու զանիկա շղթաներով կապեց
8 որ Բաբիլոն տանի։ Եւ քաղէացիք Կրակով
այրեցին թագաւորին տունը ու ժողովուրդին
տուները, ու պարիսպները փլե-
9 ցուցին։ Եւ Նաբուզարադան գաղտակից
քաղաքին մէջ մնացած ժողովուրդին մնացոր-
դը, ու իրեն ինկած փախստականները, և ժո-
ղովուրդին ուրիշ մնացորդները Բաբիլոն գերի
10 տարաւ։ Ու Նաբուզարադան գաղտակից Ցու-
դայի երկրին մէջ թողուց ժողովուրդին աղ-
քատներէն՝ որոնք բան մը չունէին, և նոյն
օրը անոնց այգիներ ու արուեր տուաւ։
11 Ու Բաբիլոնի Նաբուզարադոնոսր թագաւորը
Երեմիային համար Նաբուզարադան գաղտակից
12 ամէն պատուիրեց ու ըսաւ, Զանիկա առ և
աչքդ անոր վրայ ըլլայ, ու անոր ամէնէն
չարիք մի հասցուներ, հապա ինչ որ քեզի ըսէ՝
13 անոր այնպէս ըրէ։ Եւ Նաբուզարադան գաղ-
տակից ու Նաբուսազբան գաւազրիմսիրը
ու Ներգեդաբասար մեգպետը և Բաբիլոնի
թագաւորին բոլոր նախարարները հասք խրկե-
14 ցին, Ու երեմիան բանտին գաւիթէն առին,
ու զանիկա Գաղոդոլիայի որ-
դւոյն Ագոդոլիային տուին, որ զանիկա տունը
տանի։ ու անիկա ժողովուրդին մէջը բնակե-
ցաւ։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ երեմիային, երբոր
անիկա բանտին գաւիթին մէջը արգելուած
16 էր, ըսելով, Գնա Եբեդմելեքին
խօսք ու ըսէ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ, Ահա ես ասս քաղաքս
վրայիդ Հասն խօսքերս՝ լիզգոն պիտի գնեմ՝
չարիքի և չ՝ ինչ բարիքի համար։ ու ան օրը
17 քու աչքերդ առջեւը պիտի կատարուին։ Եւ
ան օրը քեզ պիտի ազատեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու
պիտի չտրուիս ան մարդոց ձեռքը՝ որոնց երես-
18 դէն կը վախնաս։ վասն զի քեզ անշուշտ
պիտի ազատեմ, ու սրով պիտի չկ՝ինաս։ և
կ'ունենաս քու կեանքդ մը պէս պիտի ըլ-
լայ, քանզի հաւատ ունեցար, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԽԹ

1 Ան խօսքը որ Տէրոջը կոզմանէ Երեմիային
եղաւ, Նաբուզարադան գաղտակից զանիկա
Ռամային՝ արձակելէն ետքը։ (երբոր Բաբի-
լոնի սարսուռ երեսագիմ ու Յուդայի բոլոր
գերիներուն մէջ գտնիկա ու շղթաներով կա-
պած եւեր էր։)
2 Եւ գաղտակից երեմիան առնելով՝ ըսաւ
անոր, Քու Տէր Աստուածդ ասս տեղս այդ
3 ասս չարիքը խօսած է։ Ու Տէրը ջնիւ բերաւ
ու իր բանին պէս բրաւ, քանզի Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք և անոր ձայնին մտիկ
4 չըրիք։ ու ասս բանը ձեզի եղաւ։ Եւ հիմա
ահա այսօր քու ձեռքերուդ շղթաները քա-
կեցի։ Թէ որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը
քու աչքիդ առնիր ազէկ է՝ եկուր, ու իմ ա-
չքս քու վրադ պիտի ըլլայ։ բայց թէ որ ինծի
հետ Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ դէշ կ'ե-
րեւնայ՝ զանց ըրէ։ ահա երկիրը քու
առջեւդ է, ուր որ քեզի ազէկ ու հաճոյ կ'ե-
5 րեւնայ երթալու՝ հոն դնա։ Եւսան կ՝ երա-
բիլոնի թագաւորին՝ Յուդայի քաղաքներուն
վրայ դրած Սափանի որդւոյն Ակիկամին որ-
դին Գադոդոլիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր դնա
ու անոր հետ ժողովուրդին մէջը բնակէ, և
կամ ուր որ քեզի ազէկ կ'երեւնայ երթալու՝ հոն
դնա։ ու գաղտակից անոր պաշարեր ու
6 պարգեւ տուաւ և զանիկա արձակեց։ Ու Ե-
րեմիա Մատփա գնաց Ակիկամի որդւոյն Գա-
դոդոլիային, և անոր հետ երկրին մէջ մնաց
ժողովուրդին մէջտեղը բնակեցաւ։
7 Ու զաղբ եղող բոլոր զօրավարները՝ ե-
րենք ու իրենց մարդիկը երբոր լսեցին թէ
Բաբիլոնի թագաւորը Ակիկամի որդին Գադո-
դոլիան երկրին վրայ դրաւ, և Բաբիլոն չբռնա-
ծ մարդիկ ու կիներն ու տղաքներ ու Ներ-
8 կրին ազքատներէն անոր յանձնեց, Մատփա
եկան Գադոդոլիային։ այսինքն Կամանիայի որ-
դին Իսմայէլ, ու Կարէի որդիքը՝ Յոհանան
ու Յոնաթան, և Թանհումեթի որդին Սա-
րայիա, ու Նետոփաթացի Եփայիի որդիքը ու
Մաքաթիի որդին Եազոնիա՝ թէ իրենց և թէ
9 իրենց մարդկիր։ Եւ Սափանի որդւոյն Ակի-
կամին որդին Գադոդոլիա անոնց ու անոնց մար-
դոց երդում բրաւ ու ըսաւ, Քաղդէացւոց
ծառայութիւն ընդունիլ մի վախնաք։ ասս եր-
կրիս մէջ բնակեցէք և Բաբիլոնի թագաւորին
ծառայութիւն բրէք, ու ձեզի ազէկ պիտի
10 ըլլայ։ Եւ ես ասս Մատփայի մէջ կը բնակիմ,
որ մեզի եկող քաղդէացիներուն առջեւը կե-
նամ։ ու գուք դիմի և ամառնային պտուղ
ու ևղ ժողովեցէք, ու ձեր անօթներուն մէջը
դրէք, և ձեռքերնուդ տակը եղած քաղաք-

1 Երեմիա Նաբուզարադանէն ազատ թող տրուելով՝ Գադոդոլիային
քովը կ'երթայ։ 7 Յրուսա Հրէաներէն ոմանք քովը կը ժո-
ղովին։ 13 Յոհանան Իսմայէլին գաւանանքիներ կը լսէ։
Նե, բայց Գադոդոլիա անոր չհաւատար։

է ք Թագ. իգ. • 33։	ը ք Թագ. իե. • 11։	ի Գէ. իգ. • 24։
ը Եզեկ. • մբ. • 13	եա։ Գէ. ծբ. • 15։	ի Գէ. իե. • 5։
բոլ. Գէ. լբ. • 4 ին	եա։	ի Գէ. լբ. • 7. 12։
հետ։	ը Հեր. • 10. 11. եա։	ի Դան. • 12։
է ք Թագ. իե. • 9։	Տես Ծե. • լգ. • 26։	ի Գէ. իա. • 9. իե. • 5։
Գէ. լբ. • 18. ծբ. • 13։	ի Գէ. լբ. • 23։	ձ ԱՄՈՍ. Ե. • 20։ Սաղ.
		ֆ ք Օր. իհ. • 24. 25։

լբ. • 40։	Դան. • 11։	ը Դատ. • 1։
—	ը Գէ. լ • 12։	ը Թագ. • իե. • 23։
	եա։	եա։
	ը Ծե. • 15։	
= Գէ. լհ. • 14։	ը ք Թագ. • իե. • 22։	ի Գէ. լհ. • 10։
ի Գէ. • 1։	եա։	ի Գէ. • խա. • 1։
		ի Գէ. լհ. • 14։

11 Նեբոն մէջ բնակեցէք ։ Ու Մոաբի մէջ և Ամմոնի որդւոցը մէջ ու եղիտմի մէջ և ամէն երկիրներու մէջ եղող բոլոր Հրէաներէն ալ երբոր լսեցին, որ Բաբիլոնի թագաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ թողացեր է, ու անոնց վրայ Սափանի որդւոյն Աքիկամի որդին Գոդոլիան դրեր է, 12 բոլոր Հրէաները ամէն իրենց ցրուած տեղերէն դարձան, ու Յուդայի երկիրը՝ Մասպա Գոդոլիային եկան, և խոտ շատ գինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին ։

13 Եւ կարէի որդին Յովնանան ու զօրաց իշխողը բոլոր զօրավարները Մասպա եկան Գոդոլիային, 14 ու անոր ըսին, Գիտես որ Ամմոնի որդւոցը թագաւորը Բաալիս Նաթանեայի որդին խրկեր է զեզ մեռցնելու համար ։ բայց Աքիկամի որդին Գոդոլիա ան 15 նոյնպէս չհաւատաց ։ Եւ կարէի որդին Յովնանան Մասպայի մէջ Գոդոլիային հետ գաղտուկ խօսելու ու ըսաւ, Հիմա երթամ ու Նաթանեայի որդին Իսմայէլը զարնեմ, ու մարդ չիմանայ ։ ինչո՞ւ անոնա զեզ մեռցընէ, ու զոզիք Հրէաները բոլոր ցրուին, և Յուդայի մնացորդը կորսուի ։ Ու Աքիկամի որդին Գոդոլիա կարէի որդւոյն Յովնանանին ըսաւ, Աւ բանը մի ըներ, վասն զի դուն խօսիդ Իսմայէլին վրայով սուտ կը խօսիս ։

ԳԼՈՒԽ

1 Ու եղաւ որ եօթներորդ ամսուն մէջ Թագաւորական սերունդէն եղող եղիսամային որդին Նաթանեայեն որդի Իսմայէլ Թագաւորին նախարարներուն ու իր հետը տասը մարդով Մասպա եկաւ Աքիկամի որդւոյն Գոդոլիային, ու հոն ակմոտ հաց կերան 2 Մասպայի մէջ ։ Եւ Նաթանեայի որդին Իսմայէլ ու իր հետը եղող տասը մարդը կանգնեցան, և Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդոլիան սրով զարկին, ու մեռցուցին զանիկա որն որ Բաբիլոնի թագաւորը երկրին վրայ 3 դրեր էր ։ Նաև Գոդոլիային հետ Մասպայի մէջ եղող բոլոր Հրէաները և հոն գտնուած քաղդէացի պատերազմականները Իսմայէլ կոտրեց ։

4 Ու եղաւ որ Գոդոլիան մեռցընելէն հետը՝ 5 հետևեալ օրը դեռ մարդ չիմացած, Սիւքեմէն, Սիլոյէն ու Սամարիայէն ութսուն հոգի ածիլած և հանդերձները պատառած ու իրենց մարմինները վրայ կտրածներ ըրած ու Թուան մարդ եկան, և անոնց ձեռքը ընծաներ ու խունկ 6 կար՝ Տէրոջը տունը տանելու համար ։ Եւ Նաթանեայի որդին Իսմայէլ Մասպայէն եկաւ դանոնք դիմաւորելու ։ անիկա գացած ատենը լալով կ՚երթար, ու երբոր անոնց հասաւ՝ անոնց բսաւ ։ Աքիկամի որդւոյն Գոդոլիային 7 եկէք ։ Ու եղաւ որ երբ անոնք քաղաքին մէջտեղը եկան ՝ Նաթանեայի որդին Իսմայէլ՝ իր եր հետը եղող մարդոցմով զանոնք մեռ 8 ցուց — բայց մէջը Նեռնէ ։ Եւ անոնց մէջը տասը մարդ դտնուեցաւ որ Իսմայէլին ըսին, Մեզ մի մեռցըներ, վասն զի մենք գաղտ ցորեան, գարի, եղի ու մեղրի ծածուկ տեղ մնարանենք ունինք ։ ատոր անիկա գանոնք երբաւ, և գանոնք իրենց եղբարցը մէջ չմեռցուց ։

9 Ու ան փոսը որուն մէջ Իսմայէլ Գոդոլիային ՚պատճառաւ բոլոր մեռցուցած մարդացը դիները նետեց, նոյնն էր որ Ասա թագաւորը չիներ էր Իսրայէլի հաւատ թագաւորին երևսէն Հնձանդ հետ ։ Նաթանեայի որդին Իսմայէլ գանիկա մեռնելով լեցուց ։

10 Եւ Իսմայէլ Մասպայի մէջ եղող ժողովուրդին բոլոր մնացորդը դերի բրաւ՝ Դաւթացորդին աղջիկները ու Մասպայի մէջ մնացած բոլոր ժողովուրդը, որոնց վրայ Եղարտարդան պահապետը Աքիկամի որդին Գոդոլիան մեռցուցեր էր ։ և Նաթանեայի որդին Իսմայէլ գանոնք դերի առնելով՝ դնաց Ամմոնի որդւոցը անցնելու ։

11 Եւ կարէի որդին Յովնանան ու անոր հետ եղող ՚բոլոր զօրավարները լսեցին Նաթանեայի որդւոյն Իսմայէլին բրած բոլոր չարութիները 12 լսեցին, իրենց բոլոր մարդիկը առին, ու Նաթանեայի որդւոյն Իսմայէլին հետ պատերազմելու գացին, և գանիկա ՚գտան չոր ջուրերուն քովը գտան ։ Ու Իսմայէլին հետը եղող բոլոր ժողովուրդը երբոր կարէի որդին Յովնանանը ու անոր հետը եղող բոլոր զօրավարները տեսան՝ ուրախացան ։ 13 Յաբեզոնեան քովը գտան ։ Ու Իսմայէլին հետը եղող բոլոր ժողովուրդը երբոր կարէի որդին Յովնանանը ու անոր հետը եղող բոլոր զօրավարները տեսան՝ ուրախացան ։ 14 վարձերը առան՝ ու բաժացան ։ Եւ Իսմայէլին Մասպայէն գերի գրած բոլոր ժողովուրդը երևսին դարձան ու նոր դառնալով կո 15 րեր որ Յովնանանին գացին ։ Բայց Նաթանեայի որդին Իսմայէլ ութը մարդով Յովնանանին երևսէն փախաւ, ու Ամմոնի որդւոցը դնաց ։

16 Եւ կարէի որդին Յովնանան ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները Նաթանեայի որդին Իսմայէլին հետ բրած ժողովուրդին բոլոր մնացորդը Մասպայէն առին՝ Աքիկամի որդւոյն Գոդոլիային մեռցուցէլէն հետը, այսինքն զաբաւոնէն հետ բրած պատերազմող կռիւներէն ու նիզակներ ու սպառներ ու նեղբեներ, 17 նեղը, ու գացին բնակեցան քովը եղող

ա Տես գլ. ԽԱ. 10։ — ե գ. Թագ. ԺԶ. 25։ | ը Գլ. Բ. 8։ ի գ. Թագ. ԺԸ. 25։ ի գ. Նկ. ԺԹ. 27, 28։ | բ Օր. ԺԳ. 1։ Եսա. ԺԸ. 2։ ք գ. Թագ. ա. 7։

է Տես գ. Թագ. ԺԸ. 9։ թ Կամ հետը։ ժ գ. Թագ. ԺԸ. 22։ | ի Մն. ԺԶ. 6։ լ Գլ. Խգ. 6։ խ Գլ. Կ. 7։ | ծ Գլ. Բ. 14։ կ Գլ. Բ. 7, 8, 15։ հ Բ. Թագ. Բ. 13։

Իսրաէլամի պանդուխին մէջ նստան , որ երթան
18 եգիպտաց մունին ճամբադացուց եղեալն , զոր
գի անոնցմէ վախցան . քանզի Դահիանէսի
որդին Իսմայէլ Բարբինի թագաւորին՝ երկ-
րին վրայ դրած Աքիւհամի որդին Գադոլիան
մեռցուցեր էր ։

ԳԼ · ԽԹ

1 Բ Ջօհանան կը խնդրէ Երեմիայէն , որ Տէրոջը հարցնէ , ու կը
խոստանայ թէ պիտի հնազանդի անոր կամաց ։ 7 Երեմիա
կ'ենթադրէ անոր որ երեւ Հրէաստանի մէջ մնան , ապահով
պիտի ըլլան ։ 13 Իսկ Թէ որ եգիպտաս երթան , պիտի կո-
ւտէ ։ 19 Կը յանդիմանէ անոնց կեդծաւորութիւնը , որ Տէ-
րոջը բան կը հարցընեն ու միաբ չուզեն կատարել ։

1 Եւ բոլոր զօրավարները՝ ու կարէլի որդին
Ջօհանան և Ոսէհիայի որդին Ազարիա ու բո-
լոր ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մեծ մնան
2 ցան ։ Ու Երեմիա մարգարէին ըսին , Մեր խընդ-
գիրքը քու առջեւդ ընդունելի ըլլայ , ու
Տէրգի Համար՝ այսինքն ասոր բոլոր մնացորդնե-
րուն Համար քու Տէր Աստուծոդդ աղօթք
ըրէ , վասն զի Հրաւեր քիչ մնացինք , ինչպես
3 որ աչքերդ մեզ կը տեսնեն . Եւ քու Տէր Ա-
ստուածդ Տգեր երթալու ճամբան ու մեր բնե-
4 ւրս բանը մեզի իմացնէ ։ Ու Երեմիա մար-
գարէն անոնց ըսաւ , Լսեցի . ահա ձեր Տէր
Աստուծոյն ազօթք կ'ընեմ՝ ձեր խօսքերուն
Համեմատ , և Տէրը ձեզի Համար ինչ պա-
տասխան որ տայ՝ ձեզի կ'իմացընեմ .
5 Ես ձեզի բան մը չեմ պահեր ։ Ու անոնք Երե-
միային ըսին , Տէրը մեր մէջը ճշմարտու
Հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ Թէ որ չընենք ան
ամէն բաներուն Համեմատ որոնց Համար քու
6 Տէր Աստուածդ քեզ մեզի պիտի խրկէ . Թէ
բարի և Թէ չար՝ մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին
պիտի Հնազանդինք , որուն որ քեզ կը խրկենք ,
որպէս զի մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին Հնա-
զանդելով՝ Հմեզի ապրիլ ըլլայ ։
7 Եւ տասը օրէն ետքը Տէրոջը խօսքը եղաւ
8 Երեմիային · Ու կարէլի որդին Ջօհանան և
անոր Հետ եղող բոլոր զօրավարները ու պզտ-
ուիկէն մինչև մեծ՝ բոլոր ժողովուրդը կան-
9 չել , Ու անոնց բաւ , Իսրայէլին Տէր Ա-
ստուածը որուն որ զուարդիս խրկինքը ձեր
ազաչանքը մնատուցանելու Համար , այսպէս
10 կ'ըսէ · Թէ որ չադաւնակիք ու Երկրիս մէջ բը-
նակելու , Հետ ալ ձեզ պիտի չհնանի ու պիտի
չկրցընեմ , և ձեզ պիտի անկեմ ու պիտի չը-
խլեմ . վասն զի Հեզի բուած չարիքիս վրայով
11 ղղջացի ։ Մի վախնաք Բարիլոնի թագաւորին
երեսէն՝ ուսկից որ կը վախնաք . անկէ մի վախ-

Նաք , կ'ըսէ Տէրը , Հասն զի ձեզ ապրեցընելու
12 Համար՝ ես ձեզի հետ եմ . Ու Հեզի ողոր-
մութիւններ ընծայ պիտի տամ , և անիկա ձե-
զի պիտի ողորմի , ու ձեզ ձեր երկիրը դար-
13 ձնէ ։ Բայց Թէ որ Ըսէք , Ես երկիրս
մէջ չենք բնակիր . ու ձեր Տէր Աստուծոյն
14 խօսքը մնսկի չընելով՝ Ըսէք , Չէ , Հապա
եգիպտոսի երկիրը մնունք , ու Հոն պատե-
բազմ պիտի չտեսնենք ու փողի ձայն պիտի
չլսենք , և Հացի Համար անօթի պիտի չմ-
15 նանք , ու Հոն պիտի բնակինք · Ուրեմն Հր-
մնս Տէրոջը խօսքը մնսկի ըրէք , ով Յուդայի
մնացորդք ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ · Թէ որ դուք Հձեր երես-
ները դնէք եգիպտոս մնանելու , ու Հոն
16 պանդխտանալու երթաք , Անասներ ան տաբը՝
Հասկից որ կը վախնաք , Հոն եգիպտացւոց
երկրին մէջ ձեր վրայ պիտի գայ , և ան տաբը՝
ուսկից որ դուք կը զարհուրիք , Հոն եգիպ-
տացւոց երկրին մէջ ձեր Հետևն պիտի պա-
17 շարէ , ու Հոն պիտի մեռնիք ։ Եւ ան ամէն
մարդիկը որոնք իրենց երեսները կը դնեն՝ են
եգիպտոս երթալու՝ Հոն պանդխտանալու Հա-
մար , Նորով , սովով ու Ժանտախտով պիտի
մեռնին · ու Ամէ անոնց վրայ բերելու չարի-
քիս երեսէն անոնցմէ մնացորդ ու ազատած
պիտի չմնայ ։
18 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ · Ինչպես որ իմ բարկութիւնս
ու սրտմնոտութիւնս Երուսաղէմի բնակչաց
վրայ թափեցաւ , այնպես ձեր վրայ պիտի
թափի իմ սրտմնոտութիւնս , երբոր եգիպտոս
մնանիք . և Հանդիսի , զարմանքի , նզովքի ու
նախատինքի Ենթակայ պիտի ըլլաք , ու ան տեղը
19 ալ ան տեղը պիտի չտեսնէք ։ Ով Յուդայի
մնացորդներ , Տէրը Հեզի Համար՝ Եգիպտոս
մի մնանիք՝ բաւ . ----- ազիկ գիտցէք զը
20 այսօր Հեզի վկայութիւն կ'ընեմ՝ Վասն զի
դուք ձեր Հոգւոյն դէմ նենգութեան ըրիք ,
երբոր ղիս ձեր Տէր Աստուծոյն խրկեցիք՝
ըսելով , Մեզի Համար մեր Տէր Աստուծոյն
ազօթք ըրէ , ու մեր Տէր Աստուծոյն ամէն
բան խօսքը մեզի պասմէ , ու պիտի ընենք ։
21 Եւ ես այսօր Հեզի պասմեցի , ու դուք մը-
տիկ չըրիք Հձեր Տէր Աստուծոյն Հայնր , ու
ան ամէն Խօսքը որուն Համար զիս Հեզի խրը-
22 կեց ։ Եւ հիմա ազիկ գիտցէք զը որ դուք սր-
բով , սովով ու Ժանտախտով պիտի մեռնիք
ան տեղը ուր որ կ'ուզիք երթալ Հոն պան-
դխտանալու Համար ։

ի բ Թագ · ժԹ · 37 · 38։
լ Գէ · Խ · 5 ·
— ա Գէ · Խ · 8 · 13 · խա · 11 ·
ե ա Թագ · Կ · 3 · ժբ · 19 · Նա · Կ · 4 ·
Բ Թագ · Կ · 16 ·
Դ Կ · Կգ · 22 ·
Եզբ · ը · 21 ·
ը գ Թագ · Կբ · 14 ·
ի ա Թագ · գ · 13 · Գաբ · Բ · 20 ·
Դն · ը · 30 ·
ա Օբ · ը · 3 · Գէ · Կ · 23 ·
Գէ · Կգ · 6 · ը · 28 · Կգ · 7 ·
ի բ Օբ · ը · 36 · Գէ · ժը · 8 ·
ի Նա · Կգ · 3 · Հը · Նաբ · ը · 31 ·
ա Պաչ · Ղ · 45 · 46 ·
ի Գէ · Կգ · 16 ·
ի բ Օբ · ժ · 16 · Գէ · Կգ · 12 · 13 · 14 ·
ի Դաւ · Բ · 51 ·
ի Եզեկ · ժա · 8 ·
ի Գէ · Կգ · 10 · Հմբ · 28 ·
ա Նեհ գէ · Կգ · 14 ·
ի բ Օբ · ժ · 20 ·
ի Գէ · ժբ · 16 · Կգ · 9 · Կ · 6 · ԼՓ · 18 ·
Բ Օբ · ժ · 16 ·
ի Հմբ · 17 · Եզեկ · ը · 11 ·
Զաբ · Բ · 13 ·
բ Օբ · ժ · 16 ·
ի Հմբ · 17 · Եզեկ · ը · 11 ·
—

ԳԼ· ԼԶ

1 Յովնան նախաւետով Երեմիային մարգարէութիւնը՝ եգիպտոս կը տանի գաղիպա և ուրիշներ։ 8 Երեմիա ինչ օրհնութիւն կը նախադասէ եգիպտոսի նաւագիր բաբիլացւոց ձեռքով։

1 Եբրայ երեմիա բոլոր Ժողովուրդին՝ անոնց
Տէր Աստուծոյն բոլոր խօսքերը խօսիլը լսելուցուց, որուն համար անոնց Տէր Աստուածը
զանիկա անոնց խրկեր էր, այսինքն աս բոլոր
2 խօսքերը, ՝Աստուածը Ովսիային որդին Ազարիա ու կարէի որդին Յովնան և բոլոր ամբարտաւան մարդիկը երեմիային խօսեցան ու
ըսին, Դուն սուտ կը խօսիս. մեր Տէր Աստուածը քեզ չխրկեց որ ՝ըսես թէ եգիպտոս մի մտնէք հոն պանդխտանալու համար։
3 Հապա Նէրիայի որդին Բարուք քեզ մեզի դէմ ոտք կը հանէ, որպէս զի մեզ ՓադէԱցւոց ձեռքը տայ, որ մեզ մեռցնեն ու մեզ
4 Բաբիլոն գերի տանին։ Եւ կարէի որդին Յովնան ու բոլոր զօրավարները և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջ ձայնը մտիկ չըրին, որ Քա-
5 դայի երկրին մէջ բնակին։ Հապա կարէի որդին Յովնան ու բոլոր զօրավարները ՝Քադայի բոլոր մնացորդները առին, որոնք Քադայի երկրին մէջ բնակելու համար ետ դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝ ուր որ ցրուած
6 էին։ Արսներն երիկ մարդիկ ու կիներները, և տղաքները, ու թագաւորին աղջիկները, ու Նաբատզարդան զաՏեմաղետին՝ Ափամին որ-
դւոյն Աքիկամի որդւոյն Գադոդիային թողած բոլոր մարդիկը, ու Երեմիա մարգարէն և Նէրիայի որդին Բարուք։ Ու եգիպտոսի երկիրը գացին. վասն զի Տէրոջը
8 ձայնը մտիկ չըրին, ու մինչև ՝Տափնես եկան։
Եւ Տափնեսի մէջ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով, Ձեռքդ մեծ քարեր առ,
9 ու զանոնք Բաղդայի մարդոցը աչքերուն առՋեր Տափնես եղող՝ փարաւոնի տանը դրանը
10 առիւծի տաշտատունը կաւին մէջը թաղէ, եւ անոնց ըսէ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես պիտի խրկեմ, ու
Ինծի ծառաս Բաբիլոնի Նաբատզարդեսար թագաւորը պիտի առնեմ, և անոր աթոռը աս իմ
թաղած քարերուս վրայ պիտի դնեմ. ու անիկա իր արքայական խորանը անոնց վրայ
11 պիտի տարածէ. Երբ պիտի գայ՝ եգիպտոսի երկիրը պիտի զարնէ. Հնացեալ Համաճարակին համար եղողները՝ հնացեալին, գերութեան համար եղողները՝ գերութեան, և սուրի համար եղողները
12 սուրի դէմ։ Ու ՝եգիպտոսի աստուածներուն տաճարներուն մէջը կրակ պիտի բռնկեցնեմ. և անոնք զանոնք պիտի այրէ ու զանոնք գերի պիտի տանի. և անիկա եգիպտոսի երկիրը պիտի հագնի, ինչպէս որ հովիւը իր հանդերձը կը հագնի. ու անկէ խա-
13 ղաղութեամբ պիտի ելլէ։ Ու եգիպտոսի երկրին մէջ եղող արեւու տանը արձանները պիտի կոտրէ, ու եգիպտոսի աստուածներուն տաճարները կրակով պիտի այրէ։

ԳԼ· ԽԹ

1 Երեմիա կը նկարագրէ Յուդայի ապերախտ ազգին համար։ 11 եգիպտոսի մէջ կատարուելիքին մասին գուշակութիւնն ալ նախապատրաստ կը նախադասէ։ 15 Հրէից կամակոր ծիրանը։ 29 որուն համար Երեմիա ազգակործանը կ'ըսէ անունց։ 30 և ան ազգասիրին կատարելագործ Նշան եգիպտոսի կործանումը կը դնէ։

1 Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն համար, այսինքն ՝Մագդոլ, ՝Տափնեսս,
՝Մեմփիս ու Պաթրոսի երկրին մէջ բնակողներուն համար Երեմիային եղած խօսքն է,
որ բաւ,
2 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք տեսաք ան ամէն չարիքը
որ Երուսաղէմի վրայ ու բոլոր Քաղաքներուն վրայ բերի. և ահա անոնք այսօր
ՏաւերակՏ են, ու անոնց մէջը բնակող չկայ,
3 իրենց գործերնին՝ որ գործեցին, Խնկելնին ծխելնին ու ՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ըրելնին ուրիշ աստուածներու, որոնք ոչ իրենք ճանչցեր էին
4 ՝ոչ դուք՝ ոչ ալ ձեր Հայրերը։ Եւ ես ձեզի խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները՝
կանուխ ելլելով ու խրկելով, և ըսի, Ա՛հ պիտի գործը մի ընէք, որն որ ես կ'ատեմ։
5 Բայց մտիկ չըրին ու ականջնին չդնեցին՝ որ իրենց չարութիւններէն դառնան, և ուրիշ
6 աստուածներու խունկ չծխեն։ Ուստի իմ սրտմտութիւնս ու բարկութիւնս թափեցաւ,
և Քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ բորբոքեցաւ. ու այնքա՛ն ու օրուան նման ան անապատ
7 տանցի եղան։ Ես հիմա զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ինչո՞ւ համար գուք ձեր հոգւոյն դէմ ան մեծ
չարութիւնը կը գործէք, որ Քաղայի մէջէն երիկ մարդ ու կիներ, տղան ու կաթնկեր մանուկը կորսընցնէք, այնպէս որ ձեզի մնա-
8 ցորդ մը չմնայ. ՝Ձեր ձեռացը գործերով զիս սրդդեցնելով, և ուրիշ աստուածներու
խունկ ծխելով եգիպտոսի երկրին մէջ, ուր որ գուք մտաք հոն պանդխտանալու համար,
որպէս զի ձեր անձերը կորսընցնէք, ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը նախատինք
ցընեմ. և անիկա զանոնք պիտի այրէ ու զանոնք գերի պիտի տանի. և անիկա եգիպտոսի երկիրը պիտի հագնի, ինչպէս որ հովիւը իր հանդերձը կը հագնի. ու անկէ խա-
13 ղաղութեամբ պիտի ելլէ։ Ու եգիպտոսի երկրին մէջ եղող արեւու տանը արձանները պիտի կոտրէ, ու եգիպտոսի աստուածներուն տաճարները կրակով պիտի այրէ։

ԳԼ· ԽԹ

1 Երեմիա կը նկարագրէ Յուդայի ապերախտ ազգին համար։ 11 եգիպտոսի մէջ կատարուելիքին մասին գուշակութիւնն ալ նախապատրաստ կը նախադասէ։ 15 Հրէից կամակոր ծիրանը։ 29 որուն համար Երեմիա ազգակործանը կ'ըսէ անունց։ 30 և ան ազգասիրին կատարելագործ Նշան եգիպտոսի կործանումը կը դնէ։

1 Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն համար, այսինքն ՝Մագդոլ, ՝Տափնեսս,
՝Մեմփիս ու Պաթրոսի երկրին մէջ բնակողներուն համար Երեմիային եղած խօսքն է,
որ բաւ,
2 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք տեսաք ան ամէն չարիքը
որ Երուսաղէմի վրայ ու բոլոր Քաղաքներուն վրայ բերի. և ահա անոնք այսօր
ՏաւերակՏ են, ու անոնց մէջը բնակող չկայ,
3 իրենց գործերնին՝ որ գործեցին, Խնկելնին ծխելնին ու ՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ըրելնին ուրիշ աստուածներու, որոնք ոչ իրենք ճանչցեր էին
4 ՝ոչ դուք՝ ոչ ալ ձեր Հայրերը։ Եւ ես ձեզի խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները՝
կանուխ ելլելով ու խրկելով, և ըսի, Ա՛հ պիտի գործը մի ընէք, որն որ ես կ'ատեմ։
5 Բայց մտիկ չըրին ու ականջնին չդնեցին՝ որ իրենց չարութիւններէն դառնան, և ուրիշ
6 աստուածներու խունկ չծխեն։ Ուստի իմ սրտմտութիւնս ու բարկութիւնս թափեցաւ,
և Քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ բորբոքեցաւ. ու այնքա՛ն ու օրուան նման ան անապատ
7 տանցի եղան։ Ես հիմա զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ինչո՞ւ համար գուք ձեր հոգւոյն դէմ ան մեծ
չարութիւնը կը գործէք, որ Քաղայի մէջէն երիկ մարդ ու կիներ, տղան ու կաթնկեր մանուկը կորսընցնէք, այնպէս որ ձեզի մնա-
8 ցորդ մը չմնայ. ՝Ձեր ձեռացը գործերով զիս սրդդեցնելով, և ուրիշ աստուածներու
խունկ ծխելով եգիպտոսի երկրին մէջ, ուր որ գուք մտաք հոն պանդխտանալու համար,
որպէս զի ձեր անձերը կորսընցնէք, ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը նախատինք

9 ըլլաք • Միթէ Բաղպատ երկրին մէջ ու եբ-
բատացիմ փոզոյնեբուն մէջ ձեր հայբերուն
բրած չարութիւնները և Բաղպատ թագա-
ւորներուն չարութիւնները, ու անոնց կիսկ-
ներուն չարութիւնները, և ձեր չարութիւն-
ները ու ձեր կիսկներուն չարութիւնները
10 մոռցա՞ք • Անոնք մինչև աս օրս իրենց անձերը
չխոնարհեցուցին ու չվախցան, և ձեր առջևը
ու ձեր հայբերուն առջևը դրած օրէնքիս ու
11 պատուիրանքներուս մէջ չքալեցին • Անոր
համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ՚ըսէ • Ահա ես դէմ երես կը հաստա-
տեմ իմ երեսս չարիքի համար, ու բոլոր Յու-
12 դան կորսընդունելու համար • Եւ պիտի առնեմ
Բաղպատի մնացորդը՝ որոնք երեսնին հաստա-
տեցին եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝ հոն պան-
դխտանալու համար • ու Համ՚ը՛ր եգիպտոսի
երկրին մէջ պիտի հատնին • սրով, սովով պի-
տի իյնան — հատնին • պզտիկէն մինչև մեծը
սրով ու սովով պիտի մեռնին, և նախատինքի,
զարմանքի, նզովքի ու նախատինքի ենթակ-
13 պիտի ըլլան • Վո՛ւ եգիպտոսի երկրին բնա-
կիչներուն այցելութիւն պիտի բնեմ, ինչպէս
որ Երուսաղէմին՝ սրով, սովով ու ժանտախ-
14 տով այցելութիւն բրի • Եւ Բաղպատի մնացոր-
դէն՝ որոնք եգիպտոսի երկիրը պանդխտա-
նալու գացողներէն մնացորդ ու ազատած
պիտի չլինայ, որ Բաղպատի երկիրը դառնան,
ուր որ անոնք կը յուսան դառնալու և հոն
բնակելու • վասն զի Ինքնագլուխ փախստեները
միայն պիտի դառնան •
15 Եւ ան բոլոր մարդիկը՝ որ գիտէին թէ ի-
րենց կիսկիներուբ օտար աստուածներու խունկ
կը ծխեին, և բոլոր ներկայ եղող կիսկիները՝
մեծ ժողով մը, ու եգիպտոսի երկիրը՝ Փա-
թրոսի մէջ բնակող բոլոր ժողովուրդը ետ-
16 միայնին պատասխան տուին Երեմ՚ի, ձէրբէ
անուշով մեզի խօսած խօսքիդ վրայով չմնինք
17 քեզի մոտի չենք բներ • Հապա անշուշտ մեր
բերնէն ելած ամէն խօսքը պիտի բնենք, Երկ-
նից Թագուհիին խունկ ծխելով և անոր թա-
փելու նուէրներ մատուցանելով, ինչպէս որ
բրինք մենք ու մեր հայբերը, մեր թագա-
ւորները ու մեր իշխանները՝ Բաղպատի քա-
ղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փոզոյնեբուն
մէջ, ուր որ հացով կշտացանք և հնդիսաս
18 եինք ու չարիք մը տեսանք • Սակայն ան
ատենէն՝ ի վեր որ երկինից Թագուհիին խունկ
ծխելէն ու անոր թափելու նուէրներ մատու-
ցանելէն ետ կեցանք, ամէն բանի կարօտ և
19 զանք, և սրով ու սովով հատանք • Ու երբոր
երկինից Թագուհիին խունկ կը ծխեինք և ա-
նոր թափելու նուէրներ կը մատուցանեինք,
մեր առանց մեր երեխեբուն հետ՝ զանխ
կա պատրաստ համար բլեիներ չենեցինք,
ու անոր թափելու նուէրներ մատուցինք •
20 Ու երեմիա բոլոր ժողովուրդին՝ երեխե-
բուն և կիսկիներուն, ու իրեն ան պատաս-
խանը տուող բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ
21 ու բաւ • Միթէ ան խունկը՝ որ Բաղպատի
քաղաքներուն մէջ ու երուսաղէմի փոզոյնե-
բուն մէջ կը ծխէիք դուք ու ձեր հայբերը,
ձեր թագաւորները ու ձեր իշխանները ու
երկրին ժողովուրդը, Տէրը չյիշե՞ց ու անոր
22 մտքը չեկաւ • Եւ Տէրը ձեր չար գործքե-
բուն — ձեր բրած գարշելիութիւններուն ալ
չկրցաւ համբերել • ուստի ձեր երկիրը նզով
պատ, ամայի ու ղզուելի և անբնակ եղաւ,
23 մինչև որ այսօր կ՚երեսի • Որովհետև դուք
խունկ ծխեցիք, ու Տէրոջը դէմ մեղք գոր-
ծեցիք, և Տէրոջը ձայնին հնազանդ եղաբ
չբրիք, ու անոր օրէնքին, պատուիրանքնե-
բուն ու վկայութիւններուն մէջ չքալեցիք,
ուստի համար աս չարիքը ձեզի եկաւ, ինչ-
պէս որ այսօր կ՚երեսի •
24 Ու երեմիա բոլոր ժողովուրդին ու բոլոր
կիսկիներուն բաւ • Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէք,
Յու եգիպտոսի երկրին մէջ եղող բոլոր Բա-
25 գա • Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ ու կ՚ըսէ • Դուք ու ձեր կիսկ-
ները ձեր բերնովբ խօսեցաք, ու ձեր ձեռ-
քովբ ի գործ դրիք, ու բրիք • Մնացա՛ք բ-
րած ուխտերնիս պիտի կատարենք՝ այսինքն
երկինից Թագուհիին խունկ պիտի ծխենք,
ու անոր թափելու նուէրներ պիտի մատուցա-
նենք • այո՛ դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաս-
տատ պիտի կենաք, և ձեր ուխտերը պիտի
26 կատարէք • Ասոր համար Տէրոջը խօսքը մտիկ
բրէք, ով բոլոր Բաղպատ, որ եգիպտոսի երկ-
րին մէջ կը բնակիք • Ահա ես իմ մեծ անու-
նովս երդում բրի, կ՚ըսէ Տէրը, որ եգիպ-
տոսի բոլոր երկրին մէջ ալ բնաւ Բաղ-
դայի մարդու մը բերնէն իմ անուանս պիտի
չհանուիմ՝ բսելով, Կենդանի Տէրը կենդանի է,
27 Ահա ես անոնց վրայ կը հսկեմ չարիքի հա-
մար և ոչ թէ բարիքի համար • ու եգիպտա-
ցի երկրին մէջ եղող Բաղպատի բոլոր մարդիկը
սրով ու սովով պիտի կատրուին մինչև որ
28 հատնին • Եւ թիւով քիչ մարդիկ պիտի ըլ-
լան որ սուրէն ազատելով՝ եգիպտոսի երկ-
րէն Բաղպատի երկիրը պիտի դառնան, ու ե-
գիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացող
Բաղպատի մնացորդները պիտի գիտնան
թէ որուն խօսքը պիտի հաստատուի, իմն
29 թէ իրնցը • Եւ ասիկա ձեզի նշան ըլլայ,
կ՚ըսէ Տէրը, որ աս տեղս ձեզի այցելութիւն

---

1 Ըլլաք • Մ՚իթէ • 2 Բաղպատ • 3 Ե-
բատացիմ • 4 Ձէրբէ • 5 Բաղպատ • 6 Ե-
գիպտոս • 7 Համ՚ը՛ր • 8 Ինքնագլուխ • 9 Ե-
րուսաղէմ • 10 Բ՚ա՛ղ • 11 Ե՚ս • 12 Բաղ-
պատ • 13 Եգիպտոս • 14 Բաղպատ • 15 Ե-
գիպտոս • 16 Բաղպատ • 17 Յու-
դա • 18 Բաղպատ • 19 Բաղպատ • 20 Ե-
րեմ՚իա • 21 Բաղպատ • 22 Տէրոջը • 23 Ե՚ս
• 24 Յուդա • 25 Զօրաց Տէրը • Ի՚սրայէլ
• 26 Համ՚ը՛ր • 27 Ե՚ս • 28 Բաղպատ • 29 Ե՚ս

---

1 Գէդ • 2 Ե՚ս • 3 Գէդ • 4 Ե՚ս • 5 Գէդ • 6 Ե՚ս • 7 Գէդ • 8 Ե՚ս • 9 Գէդ • 10 Ե՚ս • 11 Գէդ • 12 Ե՚ս • 13 Գէդ • 14 Ե՚ս • 15 Գէդ • 16 Ե՚ս • 17 Գէդ • 18 Ե՚ս • 19 Գէդ • 20 Ե՚ս • 21 Գէդ • 22 Ե՚ս • 23 Գէդ • 24 Ե՚ս • 25 Գէդ • 26 Ե՚ս • 27 Գէդ • 28 Ե՚ս • 29 Գէդ

պիտի ընեմ, որպէս զի դիմանաք որ իմ խօսքս
ձեր վրայ հաստատուի պիտի հաստատուի չարի-
30 քի համար։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես
եղիպտոսի փարաւոն Վափռա Թագաւորը
իր թշնամիներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. ինչպէս
որ Սեդեկիայի Սեդեկիա Թագաւորը իր թշ-
նամիին ու իր հոգին փնտռող Բաբիլոնի Նա-
բուզոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ. ԽԵ

1 Բառուք խիստ արամ բլլալով. 4 Երեմիա խրատ ու միւս-
Թագաւորներ կամ ազգ անոր։

1 Երեմիա մարգարէին ըսածը, որ Նէրիա-
յի որդւոյն Բարուքին խօսեցաւ, երբոր անոր
կամ աս խօսքերը Երեմիային բերնէն գիրքի
մէջ գրեց՝ Սեդեկիայի Թագաւորին Յուդայի
որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին ու բուա-
2 Ով Բարուք, իսրայէլի Տէր Աստուածը քեզ
3 դի համար այսպէս կ'ըսէ. Դուն ըսիր, Ա-
մա վա՛յ ինծի, վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վր-
դայ տրամբերման աւելցուց. իմ հեծեծելս
յոգնեցայ ու հանգստութիւն չեմ գտներ։
4 Անոր ասանկ ըսա, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
ես իմ չինածս պիտի վերցնեմ, ու իմ տունս
կածս պիտի խլեմ՝ այսինքն աս բոլոր երկիրը։
5 Եւ դուն քեզի մեծ բաներ կը փնտռես. մի
փնտռեր, քանզի ահա ես ամէն մարմնոյ վրայ
չարիք պիտի բերեմ, կ'ըսէ Տէրը, բայց քու
կեանքդ քեզի ՚աւարի մը պէս պիտի տամ
քու ամէն երթալու տեղուանքդ։

ԳԼ. ԽԶ

1 Երեմիա կը մարգարեանայ Թէ փարաւոնին զօրքը Եփրատին
քովը պիտի կոտրուի. 13 և Թէ Նաբուգոդոնոսոր Եգիպտա-
ցին պիտի տիրէ. 27 Իսրայէլացիները կը միխիթարի երկնց վրայ
հառնելու. պատուհասին վրայով։

1 Տէրոջը խօսքը որ եղաւ Երեմիա մարգարէին
՚ազգերուն վրայով։
2 Եղիպտոսի համար, Եղիպտացւոց Թագաւո-
րին՝ Փարաւոն Նեքաւովին Փարաթայի մէջ
Եփրատ գետին քովը եղող զօրքին վրայ, որն
որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը
զարկաւ՝ Յուդայի Թագաւորին Յովակիմին որ-
դւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին։
3 ՚Վահան ու վահան պատրաստեցէք
Եւ պատերազմի մտնեցէք.
4 Ձիերը լծեցէք, ու դուք, ով ձիաւորներ,
հնձէ՛ք.
Յաղտաբաններով կանգնեցէք,

ց Սաղ. լգ. 11.
ա Գէս. խգ. 25. 26. Եզեկ. ԼԹ. 3. Ես. Լ. 21. Ես. ե.
ե Գէս. ԼԹ. 5.

ա Գէս. ԼԶ. 1. 4. 38.
բ Ես. Ե. 5.
գ Գէս. ԽԹ. 26.
է Գէս. խո. 9. ԼԲ. 8. ԼԹ. 15.

ա Գէս. ԽԹ. 15. Եռ.
բ գ Թագ. խգ. 29. բ Մն. Լ. 20.
գ Գէս. Ծա. 11. 12. Նաե. բ. 1. գ. 14.
է Գէս. Գ. 25. ԽԹ. 29.

Նիզակները փայլեցուցէք, զրահները հագէք.
5 Ընտնէ՛ն համար զարհուրած — եւս
դարձած կը տեսնեմ.
Անոնց զօրաւորները անդամ զարնուեցան,
Ու արագութ փախչելով եւս չկայեցան.
՚Վրէն կողմէն վախ կայ՝ կ'ըսէ Տէրը։
6 Շուտ վազողը Թող չփախչի,
Ու զօրաւորը չազատի.
Անոնք հիւսիսային կողմի՛ Եփրատ գետին քովը
՚Կ'իյնան ու պիտի էյնան։
7 Ո՞վ է ասիկա՝ որ ՚Նեղոսի պէս վեր կ'ելլէ,
Որուն ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին։
8 Եգիպտոս ՚Նեղոսի պէս վեր կ'ելլէ,
Եւ անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին.
Ու կ'ըսէ, վեր ելլեմ, երկիրը ծածկեմ,
Քաղաքը ու անոր բնակիչները բնաջինջ ընեմ։
9 Ով ձիեր, ելէ՛ք, և ով կառքեր, կատղեցէ՛ք.
Եւ զօրաւորները Թող ելլեն,
Վահան բռնող Եթովպացիք ու Փուտացիք,
Ու ՚Նեղոս բռնող — լարող Ղուդացիք.
10 Վասն զի տ՚այսօր զօրաց Տէր ԵՀովային վրէժ-
խնդրութեան օրն է,
Որ իր թշնամիներէն վրէժ առնէ.
՚Նէս սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ,
Եւ անոնց արիւնովը պիտի գինովնայ,
Վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ Եփրատ գե-
տին քովը
Զօրաց Տէր ԵՀովան ՚զոհ ունի։
11 Ի՛գաստաղ Եգիպտոս ու բարտուն առ,
Ով եղիպտոսի կոյս աղջիկը.
Դեղերը պարապ տեղը կը շատցնես,
Բժշկի բժշկութիւն չկայ։
12 Ազգերը քու ամօթդ լսեցին,
Ու քու ազաղակդ երկիրը լեցուց.
Վասն զի զօրաւորը զօրաւորին վրայ գլորե-
ցաւ,
Երկուքը միասին իյնան։
13 Ա՛յն է ան խօսքը՝ որ Տէրը Երեմիա մար-
գարէին խօսեցաւ, Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորին գալուն — Եգիպտոսի երկիրը
զարնելուն վրայով։
14 Եգիպտոսի մէջ պատմեցէ՛ք, Մագդոլի մէջ
Հրատարակեցէ՛ք,
Եւ Մեմփիսի ու Տափնասի մէջ հրատարակեցէ՛ք,
Ո՛ր ըսէ՛ք, ՚Կայնէ՛ ու պատրաստ եղիր՝
Վասն զի Նետ բոլորտիքդ սուր պիտի ուտէ։
15 Քու զօրաւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան.
Անոնք չկրցան կենալ, վասն զի Տէրը զանոնք
վար ձգեց։
16 Գերեալներուն շատցուց, ու ՚Նիւթու վրայ
ինկան.

ե Դան. ժա. 19.
զ Տես Եռ. ը. 7. 8. Գէս. խե. 2. Դան. ժա. 22.
է Եռ. կդ. 19.
ը Եռ. խգ. 9. ԼԸ. 8. ՚Նա. ա. 10.

ի ը Օր. լբ. 42. Եռ. ե. լգ. 6.
ժ Եռ. լգ. 6. Սափ. ա. 7. Տես Եզեկ. լՀ. 17.
ի Գէս. ժ. 11. ԽԶ. 6. Յով. ը. 22. Ծա. 8. Եռ. խե. 1.

ժա Եզեկ. լ. 21.
ժբ Եռ. ԺԹ. 1. Գէս. խգ. 10. 11. Եզեկ. ԽՀ. Լ. 18.
ժգ Հմր. 3. 4.
ժդ Հմր. 10.
ժե Ղէ. խգ. 37.

Ու լսին , ելիր , ու բանաւոր առիւծն երեսէն
Մեր Ժողովուրդին ու մեր ծնած երկիրը դառ-
նանք ։
17 Հան կը կանչէին ,
Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը դուրս ա-
զդակի է ։
Անիկա չէ պրոյտած ժամնակը անցուց ։
18 Բա կենդանի եմ՝ կ'ըսէ այն թագաւորը՝
Որուն անունը Զօրաց Տէր է ,
Ինչպէս որ Թաբոր լեռներու մէջ է ,
Ու ինչպէս որ Կարմելացոց մէնէն ծովը կ'երեւի ,
Անոնց ալ անիկա պիտի գայ ։
19 Ով եգիպտոս բնակող աղջիկ ,
Գերութեան կարասիներ պատրաստէ քեզի ։
Վասն զի Մեմփիս ամայի պիտի ըլլայ ,
Ու աւերակ առանց բնակիչ ։

20 Եգիպտոս խիստ գեղեցիկ երինջ մըն է ,
Բայց կատարած կու գայ . հիւսիսէն կու գայ ։
21 Ու անոր մէջը վարձկոյ բռնուած ջուխէր դիր-
ցած զառւարակներու պէս են ։
Քանզի անոնք ալ դարձան , միասին փախան ,
չկայնեցան ։
Վասն զի անոնց վրայ՝ անունց կորստեան օրը
ու անոնց այցելութեան ժամնակը հասաւ ։
22 Անոր ձայնը օձի ֆշֆշն պէս պիտի ըլլայ ,
Վասն զի զօրքով պիտի հառնին ,
Ու անոր վրայ փայտահարներու պէս տա-
պարներով պիտի գան ։
23 Անոր անտառը պիտի կոտրեն , կ'ըսէ Տէրը ,
Թէպէտև ան չափելի են ։
Քանզի անոնք չմարախէն չատ են ,
Ան չիպէս որ չեն հարիւրեր ։
24 Եգիպտոսի աղջիկը ամօթով պիտի ըլլայ ,
Հիւսիսային ժողովուրդին ձեռքը պիտի մատ-
նեսի ։
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ'ըսէ ,
Ահա ես Նոյեմայ Ամմոնին և փարաւոնին
Ու եգիպտոսին ու անոր աստուածներուն ու
թագաւորներուն ,
Այո՛ն փարաւոնին ու անոր ապաւինող-
ներուն այցելութիւն պիտի բնեմ ։
26 Ու զանոնք՝ անունց հոգին փնտռողներուն
ձեռքը ,
Ու Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
ձեռքը ,
Ու անոր ծառաներուն ձեռքը պիտի մատ-
նեմ ։
Եւ ետքն նորը առջի օրերուն պէս պիտի
բնակուի՝ կ'ըսէ Տէրը ։
27 Բայց դուն , ով իմ ծառաս Յակոբ , մի վախ-
նար ,
Ու , ով Իսրայէլ , մի զարհուրիր ։
Քանզի ահա ես քեզ հեռուէն
Ու քու սերունդդ երկրին գերութեանը եր-
կրէն պիտի ազատեմ ։
Ու Յակոբ պիտի դառնայ , և հանգարտ ու
հանդիստ պիտի ըլլայ ,
Ու ջնջող չպիտի ըլլայ ։
28 Դուն մի վախնար , ով իմ ծառաս Յակոբ ,
կ'ըսէ Տէրը ,
Վասն զի ես քեզի հետ եմ ։
Քանզի պիտի ազատեմ ան բոլոր ազգերը՝
Որոնց մէջը քեզ ցրուեցի ,
Բայց քեզ պիտի չազատեմ ,
Հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրա-
տեմ ,
Ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ ։

ԳԼ · ԽԼ

1—7 Փլեստացւոց կործանումը ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ երեմիա մարգարէին եղաւ
՝Փղշտացւոց վրայով՝ Գազա փարաւոն Գա-
զան չտարկած ։
2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ահա հիւսիսէն ջուրեր կ'ելլեն ,
Որ յորդած հեղեղի պէս պիտի ըլլան ,
Ու երկիրը և անոր լիութիները ,
Քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխեն ·
Եւ մարդիկ պիտի ազաղակեն ,
Ու երկրին բոլոր բնակիչները պիտի ոռնան ։
3 Անոր երիվարներուն ամրանիներուն ձայնէն ,
Անոր կառքերուն չռչիւնէն
Ու անիւներուն չառաչիւնէն ·
Հայրերը նայող պիտի չնային՝
Իրենց ձեռքերը թուլնալուն համար ,
4 Բոլոր փղշտացիները կորսնցնելու ,
Եւ հիւրոսին ու Սիդոնին
Բոլոր մնացած օգնականները կտրելու ևկող
օրուանը պատճառաւ ·
Քանզի Տէրը փղշտացիները՝
Կապիթոր կղզիին մնացորդները պիտի կոր-
սնցնէ ։
5 Գազայի վրայ կնաթիւն եկաւ ,
Ասկաղոն իր հովտին մնացորդովը աւերակ
եղաւ ·
Մինչև ե՞րբ կտրիծդ վրայ կտրածներ
պիտի ընես ։

; Գլ · ժ · 24 · լ · 11 ։
—
= Գլ · իբ · 20 · Եզեկ · իե · 15 · 16 · Սոփ · բ · 4 · 5 ։
- Ամմ · ա · 6 · 7 · 8 ։
- Տես Ես · իե · 4 ։
ւ Ես · ժ · 34 ։
ճ Դատ · գ · 5 ։
յ Գլ · ա · 15 ։
= Տես Եզեկ · լ · 14 · 15 · 16 · Նաե · գ · 4 · 5 ։
- Կամ Նոմին երէց բազմաթիւներ ։
Գլ · ժ · 24 · լ · 11 ։
Գլ · ա · 14 · խզ · 20 ։
Գլ · բ · 16 · Նաե · գ · 2 ։
Գլ · իե · 32 ։
Ես · ժ · 34 · Ամմ · բ · 7 ։
Եզեկ · իե · 16 · Ամմ · ա · 8 ։
Ամմ · ա · 12 · Միք · ա · 16 · Սոփ · բ · 4 · 7 · Զաք · բ · 5 ։
Գլ · իե · 20 ։
Գլ · ժգ · 6 · խա · 5 · խզ · 32 ։

6 Ով Տէրոջը սուրբ,
Մինչև ե՛րբ հանդարտ չես կենար.
Քու պատեանդ դարձիր,
Հանդչէ ու լռէ։
7 Ի՞նչպէս կրնայ հանդարտ կենալ.
Վասն զի Տէրը հաւատաւ տուեր է
Ասկաղոնի ու ծովեզերքի դէմ,
Հո՛ն խրկեր է զանիկա։

ԳԼՈՒԽ

1 Մոփարին գլխաւորութեանը համար. 7 իր հպարտութեանը համար. 11 իր անհոգութեանը համար. 14 իր մարձակաւոր վստահութեանը համար. 28 եւ գլխաւորուած ու անոր ժողովուրդը արհամարհելու համար. 47 Մոփարին գերեզմանութիւնը։

1 Մոփարի վրայով զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Վա՛յ Նաբաւին, վասն զի աւերուեցաւ.
Կիրիաթեմ ամչցաւ ու առնուեցաւ.
Մատղաւ ամչցաւ ու զարհուրեցաւ։
2 Մոփարի մէջտեղն ալ պիտի չպարծի Հեսբոնի մէջ.
Անոր վրայ չարիք խորհեցան՝ ըսելէ,
Եկէ՛ք ու զանիկա ազգ ըլլալէն կորզենք.
Դուն ալ, ով Մադմէն, պիտի կարտիս.
Քու հետեւդ սուր կու գայ։
3 Հորոնայիմէն ազաղակի ձայն կու գայ.
Աւերո՛ւմ ու մեծ կոտորած կայ։
4 Մոփար կործեցաւ.
Անոր պզտիկ ազաքները ազաղակ վերցուցին։
5 Բարձրի Ղուխիթ զառ՚ի վերին վրայ
Մեծ լացով պիտի ելլեն.
Քանզի Հորոնայիմի զառ՚ի վայրին վրայ
Թշնամիները կոտրածի ազաղակ լսեցին։
6 Փախէ՛ք, ձեր անձր ազատեցէ՛ք,
Եւ հանապատի մէջի մերկային պէս եղէ՛ք։
7 Քանզի քու գործերուդ ու գանձերուդ ա-պաւինելուդ համար՝
Դուն ալ պիտի առնուիս.
Եւ Քամոս գերեզմանն պիտի երթայ
Իր հրամելովը ու իր իշխաններովը միասին։
8 Եւ Համէն քաղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ,
Ոե քաղաք մը պիտի չազատի.
Հովիտը պիտի կորսուի ու դաշտը պիտի ա-ւերուի,
Ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։
9 Մոփարին թեւեր տուէ՛ք որ թռչելով փախչի.
Ու անոր քաղաքները ամայի պիտի ըլլան՝
բնակիչ չունենալով։
10 Տէրոջը գործը նենգութեամբ կատարողը անիծեալ ըլլայ,
Ու իր սուրը արիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ։
11 Մոփար իր տղայութենէն՝ ի վեր հանգըս-տութեան մէջ էր,
Ու նստեր էր իր մրուրին վրայ կը նստէր,
Եւ ամանէ աման չէր փոխուեցաւ,
Ու գերութեան չգնաց.
Անոր համար իր համը իր մէջը մնաց
Ու հոտը չփոխուեցաւ։
12 Ահա՛ ան օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ անոր փոխադրողներ պիտի խրկեմ,
Ու զանիկա պիտի փոխադրեն.
Եւ անոր ամաններըն պիտի պարպեն,
Ու սրիկերը կոտր կոտր պիտի բնեն։
13 Եւ Մոփար Քամոսէն պիտի ամչնայ,
Ինչպէս որ Իսրայէլ տունը իր ապաւինած Բեթելէն ամչցաւ։
14 Ի՞նչպէս կ՚ըսէք թէ Մենք կարիճներ ենք,
Ու պատերազմի համար զօրաւոր մարդիկ ենք։
15 Մոփար աւերուեցաւ և անոր քաղաքները Հ-այրեցան,
Ու անոր ընտիր երիտասարդները Սպրթնչելու իջան՝
Կ՚ըսէ Թագաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր է։
16 Մոփարին կորուստը դալու մօտ է,
Եւ անոր պատուհասը խիստ կ՚արտորայ։
17 Ով անոր բոլորտիքը եղողներ, ամէնդդ զա-նիկա ողբացէ՛ք,
Ու բոլ՛ք դուք ամէնդդ որ անոր անունը գիտէ՛ք,
Զօրութեան գաւազանը՝ պարծանաց ցուցը Ի՞նչպէս կոտրեցաւ։
18 Ով Դիբոնի մէջ բնակող ազջիկ,
Փառքէն իջի՛ր ու ծարաւութեան մէջ նստէ.
Վասն զի Մոփարը կործանողը քու վրադ պիտի ելլէ,
Եւ քու պարիսպներդ պիտի աւրէ։
19 Ճամբու վրայ կայնէ՛ ու դիտէ՛,
Ով Ադուերի բնակիչ,
Փախչողին ու ազատողին հարցուր
Ու՝ ըսէ թէ Ի՞նչ եղաւ։
20 Մոփար ամչցաւ, վասն զի կոտրեցաւ.
Հեծէ՛ ու ազաղակէ՛.
Մոփարին աւերուիլը Առնոնի մէջ պատմեցէ՛ք։
21 Եւ հպատակային երկրին վրայ՝
Հոլովոնի, Յասայէլի ու Մեփաաթի վրայ դա-տաստան եկաւ,
22 Նաեւ Դիբոնի վրայ, Նեբաւի վրայ, Բեթդի-բղաթեմի վրայ,

ա Օր · ը · 41 · Ե-ղեկ · խա · 3 · 4 · 5 ·
բ Եզեկ · ժգ · 17 ·
գ Եսա · ժե · Ե · ժգ · Գվ-ին · 21 · իթ · 2 · Եզեկ · իե · 9 · Ամաս · ը · 1 · 2 ·
դ Թագ · ը · 38 · լգ · 47 · Եսա · ժե · 2 ·
ե Եսա · ը · 37 · Եսա · ժգ · 14 · Եսա · ժե · 4 ·
զ Հեր · ե · 5 ·
է Եսա · ժե · 5 · Եսա · ժե · 6 · Գվ · ժե · 6 ·
ը Թագ · ը · 38 · լգ · 47 · Եսա · ժե · 2 ·
թ Եսա · խա · 29 · Դատ · ժա · 24 · Եսա · ժա · 7 ·
ժ Թագ · ժր · 29 · Ամբ · ժ · 6 ·
ի Եսա · ժե · 2 · Հեր · ե · 9 · 18 · Եզեկ · իե · ընդ · 6 · Գվ · ժ · 27 · Գվ · խզ · 18 · Ժա · 57 · Եսա · Բ · 4 · Ժգ · 4 · 5 · Թագ · խա · 30 · Եսա · ժգ · 7 ·
լ Եսա · ժե · 2 · Հեր · խե · 1 · Գվ · խզ · 19 ·
խ Հեր · ե · 8 · Եսա · ժգ · 7 · Դ-ղեկ · իե · 6 · Ամբ · ը · 8 · Սոփ · ա · 15 ·
ծ Եսա · խա · 29 · Եսա · ժե · 2 · Հեր · ե · 9 · 18 · Եզեկ · իե · վեր ելլեն · 19 · Գվ · ժ · 27 · Գվ · խզ · 18 · Ժա · 57 · Եսա · Բ · 4 · Ժգ · 4 · 5 · Թագ · խա · 30 · Եսա · ժգ · 7 ·
կ Եսա · ժե · 2 · Հեր · խե · 1 · Գվ · խզ · 19 ·
հ Հեր · ե · 30 · Եսա · ժգ · 7 · Եսա · խա · 13 ·

23 Ու՛ կարիաթեմի վրայ , և Բեթգամոզի վրայ ,
ու Բեթմաւանի վրայ ,
24 Եւ ՚կարիօթի վրայ , ու Բոսրայի վրայ ,
Ու Մոաբի երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ՝
Թէ հեռաւոր և թէ մօտաւոր ։
25 ՚Մոաբին եղջիւրը կարուեցաւ ,
Ու ՚բազուկը կոտրեցաւ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
26 ՚Զանիկա գինովցուցէք ,
Վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ ,
Ու Մոաբ թող իր փսխուքին մէջը թա-
ւալի ,
Եւ ինքն ալ ծաղր ըլայ ։
27 ՚Մինչ խօսակից քեզի ծաղր չեղաւ .
՚Աներկիւղ գողերո՞ւ մէջ գտնուեցաւ ,
Որ գուն քանի որ անոր վրայով կը խօսէիր՝
Գլուխ կը շարժէիր ։
28 Ով Մոաբի բնակիչներ ,
Քաղաքները թողուցէք , ՚վէմերու մէջ բնա-
կեցէք ,
Ու փոսի բերնին քովերը իր բոյնը չինող ա-
գաւնիին պէս եղէք ։
29 ՚Մոաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք .
Անիկա խիստ ամբարտաւան է .
Անոր հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը,
գոռոզութիւնը
Ու սրտին բարձրութիւնը ըն[illegible] ։
30 Ես անոր սրտմտութիւնը գիտեմ, կ'ըսէ Տէրը ,
Բայց պարապ է .
՚Անոր մնացորդ խօսքերը պարապ պիտի ել-
լեն ։
31 Ուստի ՚Մոաբին համար պիտի ողբամ ,
Ու բոլոր Մոաբին համար պիտի ազազակեմ .
Կիր-հարեսի մարդոցը համար սուգ պիտի բըռ-
նեմ ։
32 ՚Ով Սիբամայի որթ , քու վրադ ցաղերի լա-
ցովը պիտի լամ .
Քու չատաւիրներդ ծովին անցնելով՝
Մինչև ցազերի ծովը հասեր էին .
Քու ամառնային պտուղիդ վրայ և այգեկու-
թիդ վրայ աւարառու ինկաւ ։
33 Ու տպտպուքը արտերէն և Մոաբի երկրէն
Ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը պիտի վեր-
նայ .
Ու հնձաններէն գինին դադրեցուցի .
Ցնծութեամբ խաղաղ պիտի չկոխուի ,
Ո՛ ցնծութեան ձայն պիտի չլսուի ։
34 ՚Եսբոնին ազազակէն մինչև Եղեալէ ,
Մինչև Բաասս լսելնց ձայնը տուին ,
Երկ տարիական երինկի պէս՝ Սեգաիմէն մին-
չև Որոնայիմ .
Քանզի Նեմրիմի ջուրերը անգամ կ'աւերուին ։
35 Եւ Մոաբին ՚բարձր տեղը ողջակէզ մատու-
ցանողը ,
Ու իր աստուածներուն խունկ ծխողը
Պիտի վերցնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
36 Ան պատճառաւ իմ սիրտս Մոաբի համար
սրինդներու պէս պիտի հնչէ ,
Ու կիր-հարեսի մարդոցը համար իմ սիրտս
սրինդներու պէս պիտի հնչէ .
Վասն զի ՚ձանձց առացած հարստութիւնը
կորսուեցաւ ։
37 Քանզի ՚ամէն գլուխ կեռակ պիտի ըլլայ ,
Եւ ամէն մօրուք պիտի կտրուի .
Ու ամէն ձեռքերու վրայ կտրածներ պիտի
ըլլայ ,
Եւ Խամ մէջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ ։
38 Մոաբին բոլոր տանիքներուն վրայ
Ու անոր փողոցներուն մէջը բոլորովին կոծ
պիտի ըլլայ ,
Վասն զի Մոաբը կոտրեցի ՚անօնգ ամանի
մը պէս
Որուն մէկը չհաճէր՝ կ'ըսէ Տէրը ։
39 Ի՜նչպէս կոտրեցաւ Մոաբ ,
Ու ի՜նչպէս ամօթով կռնակ դարձուց՝ ըսելով
պիտի ողբան .
Ու Մոաբ ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն՝
Խայտառակութեան ու սոսկումի պատ-
ճառ ըլլայ ։
40 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ՚Երկաթ արծիւի պէս պիտի թռչի ,
Ու ՚իր թեւերը Մոաբի վրայ պիտի տարածէ ։
41 ՚Քաղաքները կ'առնուին՝
Եւ բերդերը կը նուաճին ,
Ու այն օրը ՚Մոաբի զօրաւորներուն սիրտը
Իր երկանցը մէջ եղող կնոջ սրտին պէս պի-
տի ըլլայ ։
42 Եւ Մոաբ ՚ժողովուրդ ըլլալէն պիտի կոր-
սուի ,
Վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ ։
43 ՚Ով Մոաբի բնակիչ ,
Քու վրադ վախ , գուբ ու որոգայթ պիտի
ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
44 Վախէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ ,
Եւ գուբէն ելլողը որոգայթի մէջ պիտի բըռ-
նուի .
Քանզի հասոր վրայ՝ Մոաբին վրայ
Անոնց այցելութեան տարին պիտի բերեմ՝ կ'ը-
սէ Տէրը ։
45 †Ուժէն փախչողները՝ Եսբոնի հովանիին տա-
կը կայնեցան .

ա Ամմա. բ. 2։
բ Սաղ. հե. 10։
գ Տես եզեկ. լ. 21։
դ Գէն. իե. 15. 27։
ե Սաֆ. բ. 8։
զ Տես գէն. բ. 26։
է Սաղ. ծե. 6. 7։
ը Եր. ժգ. 6. ևա։
թ Եր. ժգ. 6. Գէն. ՀԷր. 5։
ժ Ես. 36։
ի Եր. ժե. 5. ժգ. 7. 11։
լ Եր. ժե. 5. ժգ. 8. 9։
խ Եր. ժգ. 10. Ես. վէզ. ա. 12։
ծ Եր. ժե. 4. 5. 6։
կ Եր. ժե. 5. 6։
հ Ես. 5։
ձ Եր. ժե. 4. ժգ. 12։
ղ Եր. ժե. 5. ժգ. 11։
ճ Եր. ժե. 7։
մ Ես. 8։
յ Եր. ժե. 2. 3։
ն Եր. բե. 8։
շ Եր. բ. 8։
ո Ես. կ[illegible]բ[illegible]ը կ'առ. Նահ. Հէր. 24։
չ Եր. ժգ. 8. իա. Օբ. իբ. 49. Գէն. իբ. 22։ Դան. է. 5. Գէն. է. 6. իբ. 22. 24. Ե. 43։ Ես. 30։ Միք. դ. 9։
պ Սաղ. ղե. 4. Եր. է. 8։
ջ Եր. իգ. 37. 38։
ռ Տես գէ. ժա. 23։
ս Կամ փախչողները ուժէ ինկան։

Բայց Էսեբռնէն կրակ՝
Ու Մհհոնին մէջէն բոց ելաւ,
Եւ Մոաբին ծայրը
Ու ազատակռնեցուն գագաթը կերաւ։
46 Վա՛յ քեզ, Մոաբ,
Քամոսի ժողովրդը կորսուեցաւ.
Քանզի քու տղաքներդ գերի առնուեցան
Ու աղջիկներդ գերութեան գնացին։
47 Բայց Նաբի օրերը
Մոաբին գերութիւնը պիտի դարձընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

Մոաբին դատաստանը մինչև հոս է։

ԳԼՈՒԽ ԽԸ

1 Ամմոնացւոց դատաստանը։ 6 անոնց գերեզմաններէն։ 7 Եդոմի, 23 Դամասկոսի, 28 Կեդարի, 30 Հասորի, 34 ու Ելամի դատաստանները։ 39 Նորէն գերեզմաններէն։

1 Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Միթէ Իսրայէլ տղաքներ չունի՞.
Միթէ անոնց ժառանգ չունի՞.
Ինչո՞ւ Մելգամ Գադի ժառանգ եղաւ,
Ու իր ժողովրդը անոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ։
2 Ասոր համար ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ Ամմոնի որդւոցը Հարբայիին մէջ
Պատերազմի ազազակ լսել պիտի տամ.
Ու անոնց աւերակներու դէզ պիտի ըլլայ,
Եւ անոր գեղերը կրակով պիտի այրին.
Ու Իսրայէլ իրեն տերութիւնը վրայ պիտի տիրէ կ՚ըսէ Տէրը։

3 Ողբա, ով Եսեբո՛ն, վասն զի Գայի կորսուեցաւ.
Աղազակեցէ՛ք, ով Ռաբբայի աղջիկներ,
Գգեստներ հագէ՛ք, լացէ՛ք
Ու ցանկ ցանգ վազեցէ՛ք.
Վասն զի Մելգամ գերութեան կ՚երթայ
Իր Քահանաները ու իշխանները միասին։
4 Ինչո՞ւ ես հովիտներովդ կը պարծիս.
Քու հովիտդ աւերեցաւ, ով տապատամբ աղջիկ,
Որ քու գանձերուդ ապաւիներ էիր,
Ըսելէ՛ն Ո՞վ իմ վրաս պիտի գայ։
5 Ահա ես, կ՚ըսէ զօրաց Տէր Եհովան,
Քու վրադ վախ պիտի բերեմ
Ամէն բոլորտիդ եղողներէն,
Եւ ամէն մէկը իր առջևի ճաթած երեսէն պիտի ցրուիք,
Ու փախստականները ժողվող պիտի չըլլայ։
6 Եւ յետոյ կաքը Ամմոնի որդւոցը գերութիւնը պիտի դարձընեմ կ՚ըսէ Տէրը։

7 Եդոմի վրայով զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Արդեօք թեմանի մէջ ալ իմաստութիւն չը կայ.
Որուհանճարեղներէն խորհուրդը կորսուեցաւ.
Անոնց իմաստութիւնը հատաւ.
8 Փախէ՛ք, դարձէ՛ք, խորունկ տեղ բնակ կեցէ՛ք,
Ով Դեդանի բնակիչներ,
Վասն զի Եսաւին կորուստը՝
Անոր այցելութիւն բրած ժամանակս անոր վրայ կը բերեմ։
9 Թէ որ հնձողներ գային՝
Միթէ ճհռներ պիտի չթողուի՞ն.
Թէ որ գիշերով գողեր գային՝
Իրենց բաւականի եղածին չափ պիտի յափըշտակեն։
10 Բայց ես Եսաւը մերկացուցի,
Անոր ծածուկ տեղերը բացի,
Ու անկից պահուռտելու կարող չէ.
Անոր զաւակները, անոր եղբայրները ու անոր դրացիները կորսուեցան,
Եւ ինքը չկայ։
11 Որբերդ թող տուր, ես զանոնք ողջ կը պահեմ.
Ու քու որբևարիներդ թող ինծի ապաւինին։
12 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա անոնք որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին, անշուշտ պիտի խմեն.
Իսկ դուն բոլորովին անպատիժ պիտի մնաս.
Անպատիժ պիտի չմնաս,
Հապա անպատճառ պիտի խմես։
13 Վասն զի ինքս անձիս վրայ երդում կ՚ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ Բոսրա ամայութիւն, նախատինք, աւերակ ու անէծք պիտի ըլլայ,
Եւ անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան։

14 Լուր մը լսեցի,
Ու ազդերուն դեսպան խրկուած է՝ ըսելով.
Ժողովեցէ՛ք և անոր վրայ գացէ՛ք
Ու պատերազմի ելէ՛ք։
15 Քանզի ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ
Ու մարդոց մէջ անարգ ըրի։
16 Քու ահաւորութիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին,
Ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող
Ու բարձր բլուրներուն փակտող.
Թէև քու բոյնդ արծիւի պէս բարձրերը չինես,
Հեն անկէ պիտի իջեցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

---

5 Թագ. խա. 28։
1 Տէս Թագ. իգ. 17։
2 Թագ. խա. 29։
3 Դեւ. խմ. 6։ 39։
4 Յես. ը. 8։ Ամովս. ա. 13։
Սոփ. բ. 8։ 9։
5 Ամովս. ա. 15։
6 Եզեկ. խե. 5։ Ամովս. ա. 14։
Ովբ. 3։
7 Երեմ. ապրիներէն
8 Եսա. լբ. 11։ Դեւ.
9 Ովբ. ե. 5։ զ. 26։
Մատ. ժա. 5։
10 Գ Թագ. ժա. 5։ 33։
11 Դեւ. խզ. 7։ Ամովս. ա. 15։
12 Ովբ. 8։
13 Եսա. ես. 11։
Երեմ. իթ. 20։
14 Դեւ. իե. 23։
Ովբ. 5։
15 Մատ. ա. 3։
16 Եսա. ԺԲ. 14։
Ովբ. 16։
Դան. իբ. 16։ Եսա.
իե. 23։ Ամովս. զ. 8։
Եսա. լդ. 6։ կգ. 1։
Ովբ. 1։ 2։ 3։
Ովբ. 4։
Ըզբ. լԲ. 27։
Ամովս. Թ. 2։

17 Ու եգոմմ ասացի պիտի ըլլայ ·
Ինկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ ,
եւ անոր բոլոր հարուածներուն համար պի-
տի սուլէ ։
18 Որովհետեւ ու դամբերէ եւ անոր չբնակայ տուն
նեղուն կործանմանը պէս , կ'ըսէ Տէրը ,
Հոն պիտի մը պիտի չնստի ,
Ու անոր միջ մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։
19 Ահա անկից առիւծի պէս ամուր բնակարա-
նին վրայ պիտի ելլէ
Յորդանանու հեղեղն յորդելէն ·
Բայց անոր վրայէն չուռտով պիտի փախցնեմ
զանիկա ·
եւ ո՞վ է ան ընտրեալը որ անոր վրայ դնեմ։
Վասն զի ինծի նման ո՞վ կայ ·
Ու ո՞րնէր հետ ո՞վ պիտի վիճաբանի ։՝
եւ ո՞վ է ան հովիւը որ իմ առջեւս պիտի
կենայ ։
20 Անոր համար եգոմմի վրայով Տէրոջը խոր-
հած խորհուրդը
Ու Թեմանի բնակչացը վրայով մտածած մը-
տածմունքը մտիկ բրէք ·
Հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ
զանոնք ,
Անոնց անոնց բնակարանները անոնց հետ
պիտի աւրէ ։
21 Անոնց իյնալուն ձայնէն երկիրը կը չարժի ·
Անոնց ազազակին ձայնը մինչեւ Կարմիր ծովը
կը լսուի ։
22 Ահա ինչպէս արծիւի պէս բարձրանալով պի-
տի թռչի ,
Ու իր թեւերը Բոսրայի վրայ պիտի տարածէ ·
եւ ան օրը եգոմմի զօրաւորներուն սիրտը
իր երկանցը միջ եղող կնոջ պտոյն պէս պի-
տի ըլլայ ։

23 Դամասկոսի վրայով ։
Եմաթ ու Արփատ ամչցան ·
Գանգի գէշ լուր լսեցին — մաղթեցան ·
Ովտնուն միջը տատապանք կայ ,
Ո՜ անիկա չկրնար հանդարտիլ ։
24 Դամասկոս տկարացաւ ,
փախչելու դարձաւ ,
Արհաւիրքը անոր վրայ հասաւ ·
Զանիկա ծնողական կնոջ պէս ցնդուելութիւն
ու ցաւեր բռնեցին ։
25 Ի՜նչպէս չմոռցաւ երեւելի քաղաքը
իմ ուրախութեանս քաղաքը ։
26 Անոր անոր կոյսերը իր հրապարակնե-
րուն միջ պիտի իյնան ,
եւ բոլոր պատերազմական մարդիկը
Այն օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց
Տէրը ։
27 Ու դամասկոսի պարսպին միջ հրակ պիտի
բռնկցնեմ ,
Ու բնեազդին պարսպները պիտի ուտէ ։
28 Կեդարու վրայով ու Հասորի թագաւո-
րութեանցը վրայով , որոնք Բաբիլոնի Նաբու-
զոդոնոսոր թագաւորը զարկաւ , Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ ·
Ելէք , կեդարու վրայ գացէք ·
եւ արեւելքի բնակիչները կործանեցէք ։
29 Անոնց վրաններն ու հօտերը պիտի առնեն ,
Անոնց վարագոյրները ու բոլոր կարասիները
եւ ուղտերը իրենց համար պիտի տանին ·
Ու անոնց ձայն պիտի տրուի թէ
Ահմէն կողմանէ վախ կայ ։
30 Փախէք , չուռտով հեռացէք , խորունկ տե-
ղատեղ բնակեցէք ,
Ով Հասորի բնակիչներ , կ'ըսէ Տէրը ,
Վասն զի Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թա-
գաւորը
Ձեզի դէմ խորհուրդ մը խորհեցաւ ,
Ու ձեզի դէմ դիտաւորութիւն մը մտածեց ։
31 Ելէք ու հանգուստ թիանը ապահովու-
թեան մէջ բնակող ազգին գացէք ,
կ'ըսէ Տէրը ,
Որ անիկա դուռներ ու նիգեր չունի ու առան-
ձին կը բնակի ։
32 Եւ անոնց ուղտերը աւար պիտի ըլլայ ·
Ու անոնց խաշինքնեղուն բազմութիւնը պիտի
յափշտակուի ·
եւ Երկնից մօրուքին ծայրը կտրողները համ
Հովի պիտի ցրուեմ ,
Ու անոնց կործանումը ամէն կողմէն պիտի
բերեմ , կ'ըսէ Տէրը ·
33 եւ Հասոր հազարներու բնակարան
Քամիտնական ամայութիւն պիտի ըլլայ ·
Հոն մարդ պիտի չնստի ,
Ու հոն մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։
34 Յուդայի թագաւորին Սեդեկիայի թագա-
ւորութեանը սկիզբը Եղեմի վրայով երեմիա
մարգարէին եղած Տէրոջը խօսքն է , որ ըսաւ ,
35 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ահա ես Եղեմի ուժգր
Անոնց գլխաւոր զօրութիւնը պիտի կոտրեմ ։
36 Ու եղեմի վրայ երկնից չորս կողմէն չորս հո-
վերը պիտի բերեմ ,

ե Գէ· ժբ· 16· Ծ·
13·
ը Ծն· ժթ· 25· բ
Օր· ի՛Ք· 23· Գէ·
ծ· 40· Ամմ· գ·
31·
թ Գէ· ա· 44· եւ ·
ժ Գէ· ժբ· 5·
ի Գէ· ժե· 11·
լ Կա՛ մ՚ի ինձի ժո-
ղովական պիտի պա-
շէ·
խ Ելեզր· խա· 10·
ծ Գէ· ծ· 45·
կ Գէ· ծ· 46·
հ Գէ· գ· 13· Խը·
40· 41·
ձ Եւ· ժե· 1· լե·
13· Ամմ· ա· 5·
Յաբ· ի՛Ք· 1· 2·
ղ Եա· ծե· 20·
ճ Եա· ժբ· 8· Գէ·
գ· 31· գ· 24· լ·
6· Խը· 41· Հմր·

31·
ն Ասա· ՀՀ· 5·
շ Գէ· գ· 25· Խգ· 3·
ո Հմր· 8·
չ Եզեկ· լբ· 11·
ռ Ես· խգ· 9· բ
Օր· լՀ· 28· Միք·
ե· 14·
պ Ասա· ՀՀ· 5·
ջ Գէ· ի՛Ք· 26· խե· 33·
ր Եզեկ· ե· 10· Հմր·
36·
ս Գէ· ի՛Ք· 11· ժ· 22·
վ Հմր· 18·
տ Գէ· խե· 25·
ր Տես Եա· խբ· 6·

եւ կանանք առ բոլոր հովիւսն պիտի գրուիմ.
Ու պիտի չըլլայ մէկ ազգ մը, որուն եղամի
փախստականները չերթան։
37 Ու եղամցիք իրենց թշնամիներուն առջեւը
եւ իրենց հոգին փնտռողներուն առջեւը պիտի վախցնեմ,
Ու անոնց վրայ պատուհաս պիտի բերեմ,
Ա՛յսինքն իմ սաստիկ բարկութիւնս, կ՚ըսէ
Տէրը,
Եւ անոնց ետեւէն սուր պիտի խրկեմ,
Մինչեւ որ զանոնք հատցընեմ։
38 Ու ինծի սփոփանս եղամի մէջ պիտի դնեմ,
եւ անկէ թագաւոր ու իշխաններ պիտի կորսընցընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
39 Բայց վեր՛ափ օրերը
եղամի գերութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը։

ԳԼ. Ծ

1 · 9 · 21 · 35 Բաբիլոնի դաւաճանութիւնը։ 4 · 17 · 33 Իսրայէլի փրկութիւնը։

1 Բաբիլոնի վրայով՝ հազդէացւոց երկրին
վրայով երեմիա մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսած խօսքը։
2 Ազգերուն մէջ պատմեցէ՛ք.
Հրատարակեցէ՛ք ու դրօշ վերցուցէ՛ք.
Հրատարակեցէ՛ք — մի ծածկէ՛ք, — ըսէ՛ք,
Բաբիլոն առնուեցաւ, Բէլ ամչցաւ,
Մարովդաք կոտրեցաւ,
Անոր արձանները ամչցան,
Անոր կուռքերը կոտրտեցան։
3 Վասն զի անոր վրայ հիւսիսէն ազգ մը ելաւ,
Անիկա անոր երկիրը աւերակ պիտի ընէ,
Ու հոն բնակիչ պիտի չմնայ։
Մարդ մինչեւ անասուն պիտի փախչին երթան։
4 Ան օրերը ու ան ժամանակը, կ՚ըսէ Տէրը,
Իսրայէլի որդիքը՝ Ի՛րենք ու Յուդայի որդիքը միասին պիտի գան,
Լալովով ու լալով պիտի երթան,
Եւ իրենց Տէր Աստուածը պիտի փնտռեն։
5 Սիոնի համար պիտի հարցընեն
Իրենց երեսը դէպ ի հոն դարձընելով.
Եկէ՛ք ու Տէրոջը յարձնք
Յաւիտենական ուխտով մը
որ մոռցուած չըլլայ։
6 Իմ ժողովուրդս կորսուած ոչխարներու պէս եղաւ,
Զանոնք իրենց հովիւները մոլորցուցին,
Զանոնք լեռներու վրայ պտրտցուցին.
Լեռէ՛ն բլուրի՛ վրայ գացին,
Ո՛ր իրենց մակաղատեղը մոռցան։
7 Ամէն գտնողները զանոնք կերան.
Ու Հանդերը թշնամիները ըսին,
Ի՛նենք յանցանք չենի՛նք
վասն զի անոնք արդարութեան բնակարան
Հզոր Տէրոջը դէմ՝
Ո՛ր հիրենց հայրերուն յոյսը Հզոր Տէրոջը դէմ մեզք գործացին։
8 Բաբիլոնի մէջէն փախէ՛ք,
Ու քաղդէացւոց երկրէն ելէ՛ք,
Եւ հօտերուն առջեւէն երթա՛ք նոխազներուն պէս եղէ՛ք։
9 Վասն զի ահա ես Բաբիլոնի վրայ
Հիւսիսի երկրէն մեծ ազգերու ժողովք
Պիտի արթընցընեմ ու հանեմ,
Եւ անոր առջեւը գունդ գունդ պիտի շարուին,
Անկէ պիտի առնուի.
Անոնց նետերը յաջողակ պատերազմողի նման պիտի ըլլան,
Պարապ պիտի չդառնան։
10 Եւ քաղդէացւոց երկիրը աւար պիտի ըլլայ,
Ո՛ր զանիկա բոլոր կողոպտողները պիտի կշտանան՝ կ՚ըսէ Տէրը։
11 Որովհետեւ դուք ուրախացաք ու ինդացիք,
Ով իմ ժառանգութեանս կողոպտիչները,
Կանանչ խոտերու մէջ արածող երինջի պէս ցոփկեցիք,
Ու երիվարներու պէս վրնջեցիք.
12 Ձեր մայրը խիստ ամչցաւ.
Ձեզ ծնանողը ամօթով եղաւ.
Ահա անիկա ազգերուն յետինը
Անապատ, անջուր ու ամլոյի պիտի ըլլայ։
13 Տէրոջը բարկութեանը պատճառաւ հոն մարդ պիտի չբնակի,
Հապա բոլորովին ամլոյի պիտի ըլլայ.
Բաբիլոնէն ամէն անցնողը
Անոր բոլոր հարուածներուն վրայ
Պիտի հիանայ ու պիտի սուլէ։
14 Բաբիլոնին դէմ չորքանակի շարուեցէ՛ք,
Ով բոլոր հաղել լարողնե՛ր,
Անոր նետեցէ՛ք, նետին մի խնայէ՛ք,
Քանզի անիկա Տէրոջը դէմ մեզք գործեց։
15 Անոր դէմ չորքանակի ազազակ վերցուցէ՛ք.
Անիկա տ՚իր ձեռքը տուաւ.
Անոր հիմերը կործանեցան,
Անոր պարիսպները աւերցան,
վասն զի հասիկա Տէրոջը վրէժխնդրութիւնն է.
Անկէ վրէժ առէ՛ք,
Անոր ընելուն պէս ընէ՛ք անոր։
16 Սերմնացանը Բաբելոնէն կորսընցուցէք,
Ու հնձանին մէջ հնձողը մանգաղը ձգողը.
Ասոնք ամէնքը ի՛ր ազգին սուրէն դառնան,
Ամէնքն ալ իրենց երկրին պէս փախչին։
17 Իսրայէլ ցրուած ոչխար մըն է,
Առիւծներ զանիկա քշեցին.
Առաջ Ասորեստանի թագաւորը զանիկա կերաւ,
Ասկէ ետքը Նաբուգոդոնոսոր Բաբելոնի թագաւորը զանոսկա ոսկորները կրծեց։
18 Ասոր համար Տէր Զաբաւովթ Իսրայէլի Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես Բաբելոնի թագաւորը
Ու անոր երկիրը պիտի պատժեմ,
Ինչպէս Ասորեստանի թագաւորը պատժեցի։
19 Իսրայէլ իր հանգստեան տեղը պիտի դարձընեմ,
Ու Կարմէլի ու Բասանի վրայ պիտի արածի,
Ու Եփրեմի ու Գաղաադի լերանց վրայ
Անոր անձը պիտի կշտանայ։
20 Այդ օրերը ու այն ժամանակը, կ՚ըսէ Տէրը,
Իսրայէլի անօրէնութիւնը պիտի փնտռեն, ու չըլլայ,
Ու Յուդայի մեղքերը, ու չեն գտնուիր,
Վասն զի անոնք որոնց որ մնացած պիտի ձգեմ։
21 Մերաթայիմի երկրին վրայ ելիր
Ու Փեկովդի բնակչաց վրայ,
Սատակէ՛ ու ետեւէ անոնց ամէնքը՝ կ՚ըսէ Տէրը,
Ու ըրէ՛ ամէն ինչ որ քեզի պատուիրեցի։
22 Երկրին մէջ պատերազմի ձայն կայ,
Ու մեծ կոտորած։
23 Ինչպէ՛ս կտրեցաւ ու փշրուեցաւ
Ամբողջ երկրին մուրճը,
Ինչպէ՛ս Բաբելոն ամայութիւն եղաւ
Ազգերուն մէջ։
24 Բաբելոնի թագաւոր, ես քեզի որոգայթ լարեցի,
Ու դուն անգիտութեամբ որսացուեցար,
Գտնուեցար ու բռնուեցար,
Վասն զի Տէրոջը դէմ կռուեցար։
25 Տէրը իր զէնքերուն պահեստանը բացաւ,
Ու իր բարկութեան սպառազէնները հանեց,
Վասն զի Տէր Զաբաւովթ ունի գործ
Քաղդէացւոց երկրին մէջ։
26 Եկէ՛ք անոր վրայ հասէ՛ք ծագէն,
Անոր ամբարները բացէ՛ք,
Զանիկա կոյտ կոյտ ըրէ՛ք ու ամայացուցէ՛ք,
Անոր բան մը չմնայ։
27 Անոր եզները բոլորովին սրէ՛ք,
Թող սպանդանոց իջնան։
Վա՛յ անոնց, վասն զի անոնց օրը հասաւ,
Անոնց հատցընելու ժամանակը։
28 Ձայն կայ անոնց որ կը փախչին ու կ՚ազատին
Բաբելոնի երկրէն,
Որ Սիոնի մէջ կը պատմեն
Մեր Տէր Աստուածուն վրէժխնդրութիւնը,
Իր տաճարին վրէժխնդրութիւնը։
29 Նետաձիգները Բաբելոնի վրայ կանչեցէ՛ք,
Բոլոր հաղել լարողները,
Անոր չորս կողմը բանակեցէ՛ք,
Թող մէկը անկէ չազատի։
Անոր ըրածին պէս հատուցէ՛ք անոր,
Անոր ընելուն պէս ընէ՛ք անոր,
Վասն զի Տէրոջը դէմ, Իսրայէլի Սուրբին դէմ
Ամբարտաւանութեամբ գործեց։
30 Անոր երիտասարդները հրապարակները պիտի իյնան,
Անոր բոլոր զինուորները այդ օրը պիտի կորսուին՝ կ՚ըսէ Տէրը։
31 Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով ամբարտաւան,
Տէր Աստուածը կ՚ըսէ,
Վասն զի քու օրդ հասաւ,
Այն ժամանակը որ քեզի պիտի հատուցանեմ։
32 Ամբարտաւանը պիտի գայթի ու պիտի իյնայ,
Ու չկայ զանիկա վերցընող,
Ու անոր քաղաքներուն մէջ հուր պիտի վառեմ,
Ու անոր չորս կողմը ամէն ինչ պիտի ուտէ։
33 Զօրաց Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Իսրայէլի որդիքը ու Յուդայի որդիքը միասին ճնշուեցան,
Ու զանոնք գերի տարողները բոլորն ալ զանոնք բռնի պահեցին,
Ու չուզեցին զանոնք արձակել։
34 Անոնց Փրկիչը զօրաւոր է,
Անոր անունը Զօրաց Տէր Աստուած է,
Ան պիտի դատաստանը դատէ անոնց դատաստանը,
Որպէս զի երկիրը հանգստացընէ,
Ու Բաբելոնի բնակիչները խռովութեան մատնէ։
35 Սուր կայ քաղդէացւոց վրայ՝ կ՚ըսէ Տէրը,
Ու Բաբելոնի բնակիչներուն վրայ,
Ու անոր իշխաններուն ու իմաստուններուն վրայ։
36 Սուր կայ գուշակներուն վրայ,
Ու անոնք յիմարցան,
Սուր կայ անոր զօրաւորներուն վրայ,
Ու զարհուրեցան։
37 Սուր կայ անոնց ձիերուն ու կառքերուն վրայ,
Ու անոր մէջ եղած բոլոր խառնիճաղանջ ազգին վրայ,
Ու կիներ պիտի ըլլան անոնք։
Սուր կայ անոր գանձերուն վրայ,
Ու անոնք պիտի յափշտակուին։
38 Անոր ջուրերուն վրայ երաշտութիւն կայ,
Ու անոնք պիտի չորնան,
Վասն զի կռոտ երկիր է,
Ու սարսափելի կռոցներու մէջ կը պարծին։
39 Անապատի գազաններ ու շնագայլներ պիտի բնակին հոն,
Ու ջայլամներ պիտի բնակին անոր մէջ,
Ու անիկա երբեք պիտի չբնակուի,
Ու ազգէ ազգ պիտի չմնայ անոր մէջ։
40 Ինչպէս Աստուած Սոդոմն ու Գոմորը
Ու անոց դրացի քաղաքները կործանեց՝ կ՚ըսէ Տէրը,
Այնպէս ալ անոր մէջ պիտի չբնակուի մարդ,
Ու մարդու որդի մը պիտի չմնայ անոր մէջ։
41 Ահա հիւսիսէն ազգ մը պիտի գայ,
Ու մեծ ազգ մը ու շատ թագաւորներ
Պիտի յարուցանուին երկրին ծագերէն։
42 Նետ ու նիզակ պիտի բռնեն,
Անոնք դաժան են ու ողորմութիւն չունին,
Անոնց ձայնը ծովուն պէս պիտի գոռայ,
Ու ձիերու վրայ պիտի հեծնեն,
Պատերազմի պատրաստ մարդու պէս,
Դէպ ի քեզ, ով Բաբելոնի դուստր։
43 Բաբելոնի թագաւորը անոնց համբաւը լսեց,
Ու անոր ձեռքերը թուլցան,
Նեղութիւն բռնեց զանիկա,
Ցաւ՝ որ ծնանող կնոջ պէս։
44 Ահա ես Յորդանանի ամբարտակներուն մէջէն
Առիւծի պէս պիտի ելլայ
Ու Բաբելոնի զօրաւոր տեղին վրայ պիտի գայ,
Վասն զի զանիկա ակնթարթի մէջ պիտի վազեցընեմ անկէ,
Ու ընտրեալ մը պիտի կանգնեցընեմ անոր վրայ։
Վասն զի ո՞վ է ինծի նման,
Ու ո՞վ զիս պիտի դատապարտէ,
Ու ո՞ր հովիւ է որ իմ երեսիս դէմ պիտի կենայ։
45 Ասոր համար Տէրոջը խորհուրդը լսեցէ՛ք որ Բաբելոնի դէմ խորհեցաւ,
Ու անոր խորհուրդները որ Քաղդէացւոց երկրին դէմ խորհեցաւ.
Անշուշտ հօտերուն ամենէն փոքրիկները պիտի քաշուին,
Անշուշտ անոնց տեղը անոնց հետ պիտի աւերէ։
46 Բաբելոնի առնուելուն ձայնէն երկիրը պիտի դողայ,
Ու անոր աղաղակը ազգերուն մէջ պիտի լսուի։

ԳԼ. Ծ Ա

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես կործանարար հովի մը պիտի յարուցանեմ
Ինծի դէմ կռուողներուն սրտին դէմ,
Ու անոնք որ անոր մէջ բնակած են։
2 Ու օտարներ պիտի խրկեմ Բաբելոն որ զանիկա հովեն,
Ու անոր երկիրը պիտի ամայացընեն,
Վասն զի չարիքի օրը անոր դէմ պիտի գան
Ամէն կողմէ։
3 Նետաձիգը իր նետը թող չձգէ,
Ու զրահաւոր թող չելլայ,
Ու անոր երիտասարդներուն չխնայէք,
Անոր բոլոր զինուորները բնաջինջ ըրէ՛ք։
4 Ու անոնք պիտի իյնան Քաղդէացւոց երկրին մէջ սրախոց,
Ու անոր հրապարակներուն մէջ վիրաւորուած։
5 Վասն զի Իսրայէլ ու Յուդա իրենց Աստուածէն
Զօրաց Տէրոջմէն չէ որ այրի մնացած,
Թէպէտ անոնց երկիրը Իսրայէլի Սուրբին դէմ
Յանցանքով լեցուն է։
6 Բաբելոնի միջէն փախէ՛ք,
Ու իր հոգիները ազատեցէ՛ք,
Եւ անոր անօրէնութեան համար մի՛ կորսուիք,
Վասն զի Տէրոջը վրէժխնդրութեան ժամանակն է,
Անոր հատուցումը պիտի տայ անոր։
7 Բաբելոն ոսկի բաժակ մըն էր Տէրոջը ձեռքին մէջ,
Որ բոլոր երկիրը արբեցուց,
Ազգերը անոր գինիէն խմեցին,
Ասոր համար ազգերը խելագարեցան։
8 Բաբելոն յանկարծ ինկաւ ու կործանեցաւ,
Անոր համար ողբացէ՛ք,
Անոր ցաւին դեղ բերէ՛ք,
Գուցէ բժշկուի։
9 Զանիկա բժշկեցինք, բայց չբժշկուեցաւ,
Թողէ՛ք զանիկա ու երթանք ամէնքս ալ իրեն իր երկիրը,
Վասն զի անոր դատաստանը երկինքի հասաւ,
Ու մինչեւ ի վեր ամպերուն հասաւ։
10 Տէրը մեր արդարութիւնները յայտնեց,
Եկէ՛ք ու Սիոնի մէջ պատմենք
Մեր Տէր Աստուածուն գործը։
11 Նետերը սրեցէ՛ք, վահանները առէ՛ք,
Տէրը Մարաց թագաւորներուն հոգին գրգռեց
Բաբելոնի դէմ որ զանիկա կորսընցընէ,
Վասն զի Տէրոջը վրէժխնդրութիւնն է,
Իր տաճարին վրէժխնդրութիւնն է։
12 Բաբելոնի պարիսպներուն դէմ դրօշ վերցուցէ՛ք,
Պահակները զօրացուցէ՛ք,
Դիրքապահներ կանգնեցուցէ՛ք,
Դարանամարտներ պատրաստեցէ՛ք,
Վասն զի Տէրը ինչ որ խորհեցաւ ալ կատարեց
Բաբելոնի բնակիչներուն դէմ ալ։
13 Դուն որ շատ ջուրերու վրայ բնակած ես,
Գանձերով առատ,
Քու վախճանդ եկաւ,
Քու կտրելու ժամանակդ եկաւ։
14 Զօրաց Տէր իր անձին երդում ըրաւ,
Թէ անշուշտ մարդերով պիտի լեցընեմ քեզ,
Ինչպէս մարախով,
Ու անոնք պիտի գոռան քեզի դէմ։
15 Ան իր զօրութեամբ երկիրը հաստատեց,
Իր իմաստութեամբ աշխարհը հաստատեց,
Ու իր հանճարով երկինքը տարածեց։
16 Երբ որ ձայն տայ,
Երկինքի ջուրերուն բազմութիւն կ՚ըլլայ,
Ու ամպերը երկրի ծագերէն կը բարձրացընէ,
Անձրեւի համար կայծակներ կ՚ընէ,
Ու իր գանձերէն հով կը հանէ։
17 Ամէն մարդ անգիտութեամբ անասուն եղաւ,
Ամէն ոսկերչապետ կուռքերուն պատճառաւ ամչցաւ,
Վասն զի անոր ձուլածները սուտ են,
Ու անոնց մէջ շունչ չկայ։
18 Անոնք ունայնութիւն են, խաբէութեան գործ,
Իրենց հատցընելու ժամանակը պիտի կորսուին։
19 Յակոբայ բաժինը անոնց պէս չէ,
Վասն զի ան ամէն բանի կազմողն է,
Ու Իսրայէլ իր ժառանգութեան գաւազանն է,
Զօրաց Տէր անունը անոր է։
20 Դուն ինծի մուրճ ես, պատերազմի զէնք,
Ու քեզմով ազգերը կտրեցի,
Ու քեզմով թագաւորութիւնները կորսընցուցի,
21 Ու քեզմով ձին ու անոր հեծեալը կորսընցուցի,
Ու քեզմով կառքը ու անոր հեծեալը կորսընցուցի,
22 Ու քեզմով այր ու կին կորսընցուցի,
Ու քեզմով ծերն ու մանուկը կորսընցուցի,
Ու քեզմով պատանին ու աղջիկը կորսընցուցի,
23 Ու քեզմով հովիւն ու անոր հօտը կորսընցուցի,
Ու քեզմով երկրագործն ու անոր զոյգ եզները կորսընցուցի,
Ու քեզմով կուսակալներն ու իշխանները կորսընցուցի։
24 Ու Սիոնի աչքին առջեւ Բաբելոնին ու Քաղդէացւոց երկրի բոլոր բնակիչներուն
Անոնց բոլոր չարութիւնը որ ըրին պիտի հատուցանեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
25 Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով կործանարար լեռ,
Տէրը կ՚ըսէ,
Որ բոլոր երկիրը կործանեցիր,
Ու իմ ձեռքս քեզի դէմ պիտի երկնցընեմ,
Ու քեզմէ ժայռերը պիտի գլորեմ,
Ու քեզ այրած լեռ պիտի ընեմ։
26 Ու քեզմէ անկիւնաքար մը կամ հիմնաքար մը պիտի չառնուի,
Հապա յաւիտեան աւերակ պիտի ըլլաս՝ կ՚ըսէ Տէրը։
27 Դրօշ վերցուցէ՛ք երկրին մէջ,
Ազգերուն մէջ փող հարէ՛ք,
Անոր դէմ ազգերը պատրաստեցէ՛ք,
Անոր դէմ Արարատ, Մինի ու Աշքանազ թագաւորութիւնները կանչեցէ՛ք,
Անոր դէմ զօրավար մը կարգեցէ՛ք,
Ձիերը մեծ մորեխներու պէս բարձրացուցէ՛ք։
28 Անոր դէմ ազգերը պատրաստեցէ՛ք,
Մարաց թագաւորները,
Անոնց կուսակալները ու անոնց բոլոր իշխանները,
Ու անոնց բոլոր երկրին վրայ,
Որ անոնց հետ իշխէ։
29 Ու երկիրը պիտի դողայ ու պիտի ցաւի,
Վասն զի Տէրոջը խորհուրդը Բաբելոնի դէմ պիտի կատարուի,
Որպէս զի Բաբելոնի երկիրը աւերակ ընէ,
Ու անոր մէջ բնակիչ չմնայ։
30 Բաբելոնի զօրաւորները պատերազմելէ դադրեցան,
Անոնք բերդերուն մէջ նստան,
Անոնց զօրութիւնը սպառեցաւ,
Կիներ եղան անոնք,
Անոր բնակարանները հրկիզեցին,
Անոր նիգերը կոտրտեցան։
31 Մէկը վազելով միւսին ընդառաջ պիտի երթայ,
Ու մէկ պատգամաւոր միւսին ընդառաջ,
Որպէս զի Բաբելոնի թագաւորին պատմեն
Թէ անոր քաղաքը ամէն կողմէ առնուեցաւ,
32 Ու անցքերը գրաւուեցան,
Ու եղէգները հրով այրուեցան,
Ու զինուորները սարսափեցան։
33 Զօրաց Տէր Աստուածը Իսրայէլի այսպէս կ՚ըսէ.
Բաբելոնի դուստրը կալի մը պէս է,
Երբ որ կոխան ընեն զանիկա,
Քիչ մնաց որ հունձքի ժամանակը գայ անոր։
34 Սիոն զիս կերաւ, զիս ջախջախեց,
Զիս դատարկ անօթի պէս ըրաւ,
Զիս կլանեց վիշապի պէս,
Իր ախորժակը զիս կշտացուց,
Զիս վռնդեց։
35 Սիոնի բնակիչը կ՚ըսէ.
Իմ մարմնոյս եղած բռնութիւնը ու իմ մարմնոյս եղած կոտորածը Բաբելոնի վրայ գայ,
Ու Երուսաղէմ կ՚ըսէ անոր արիւնը բնակչաց վրայ։
36 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես քու դատաստանդ պիտի դատեմ,
Ու քեզի վրէժ պիտի լուծեմ,
Ու անոր ծովը պիտի ցամքեցընեմ,
Ու անոր աղբիւրը պիտի չորցընեմ։
37 Ու Բաբելոն պիտի ըլլայ աւերակներու կոյտ,
Շնագայլներու բնակարան,
Սարսափի ու սուլոցի առարկայ,
Ուր մարդ չի բնակիր։
38 Անոնք միասին պիտի գոռան առիւծներու պէս,
Ու պիտի մռնչեն առիւծներու ձագերու պէս։
39 Անոնց տօթին ես սեղան պիտի պատրաստեմ,
Ու պիտի արբեցընեմ զանոնք,
Որպէս զի ուրախանան,
Ու յաւիտենական քունին մէջ քնանան,
Ու չարթննան՝ կ՚ըսէ Տէրը։
40 Զանոնք գառներու պէս պիտի տանիմ մորթելու,
Խոյերու ու նոխազներու պէս։
41 Ինչպէ՛ս գրաւուեցաւ Սեսաք,
Ու ինչպէ՛ս ամբողջ երկրին փառքը առնուեցաւ,
Ինչպէ՛ս Բաբելոն ազգերուն մէջ ամայութիւն եղաւ։
42 Բաբելոնի վրայ ծով ելաւ,
Անոր ալիքներուն բազմութիւնը զանիկա ծածկեց։
43 Անոր քաղաքները ամայութիւն եղան,
Անապատ ու անջուր երկիր,
Ուր մարդ չի բնակիր,
Ու մարդու որդի մը չանցնիր անկէ։
44 Ու Բաբելոնի Բէլին պիտի հատուցանեմ անոր բերանը տուածը,
Ու անոր ազգերը պիտի չհոսին անոր մէջ,
Ու Բաբելոնի պարիսպը պիտի ինկնի։
45 Իմ ժողովուրդս անկէ ելէ՛ք,
Ու ամէնքդ ալ ձեր անձերը ազատեցէ՛ք
Տէրոջը սաստիկ բարկութենէն։
46 Ու ձեր սիրտը թող չհալի,
Ու ձեր վախնալուն պէս լուր մը որ երկրին մէջ պիտի լսուի,
Ու տարի մը լուր մը պիտի գայ,
Ու ետքէն տարի մը լուր մը,
Ու երկրին մէջ բռնութիւն պիտի ըլլայ,
Ու տիրապետ տիրապետի դէմ պիտի գայ։
47 Ասոր համար ահա օրերը պիտի գան
Որ Բաբելոնի կուռքերուն վրէժը պիտի լուծեմ,
Ու անոր բոլոր երկիրը պիտի ամչցընեմ,
Ու անոր բոլոր սպանեալները անոր մէջ պիտի իյնան։
48 Ու երկինքն ու երկիրը ու անոնց մէջ եղած բոլոր բաները
Բաբելոնի համար պիտի ցնծան,
Վասն զի հիւսիսէն աւերիչներ պիտի գան անոր վրայ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
49 Ինչպէս Բաբելոն Իսրայէլի սպանեալները ինկցուց,
Այնպէս ալ Բաբելոնի համար Իսրայէլի սպանեալները պիտի իյնան։
50 Դուք որ սրէն ազատեցաք,
Գացէ՛ք, մի՛ կենայք,
Հեռուէն Տէրոջը յիշեցէ՛ք,
Ու Երուսաղէմ ձեր սիրտը թող գայ։
51 Ամչցանք, վասն զի նախատինք լսեցինք,
Ամօթ մեր երեսները ծածկեց,
Վասն զի օտարներ եկան
Տէրոջը տան սրբութեանց վրայ։
52 Ասոր համար ահա օրերը պիտի գան՝ կ՚ըսէ Տէրը,
Որ անոր կուռքերուն վրէժը պիտի լուծեմ,
Ու անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւորները պիտի հեծեծեն։
53 Եթէ Բաբելոն երկինքը բարձրանայ,
Ու եթէ անոր ամրացեալ բարձունքը անառիկ ընէ,
Սակայն աւերիչներ անկէ ինծի պիտի գան՝ կ՚ըսէ Տէրը։
54 Ձայն կայ Բաբելոնէն,
Ու մեծ կոտորած Քաղդէացւոց երկրին մէջ,
55 Վասն զի Տէրը Բաբելոնը կործանեց,
Ու անոր մէջէն մեծ ձայնը կորսընցուցին,
Ու անոնց ալիքները ջուրերու պէս գոռացին,
Ու անոնց ձայնին աղմուկը տրուեցաւ։
56 Վասն զի աւերիչ մը անոր վրայ,
Այսինքն Բաբելոնի վրայ եկաւ,
Ու անոր զօրաւորները առնուեցան,
Անոնց նետերը կոտրտեցան,
Վասն զի Տէր Աստուած հատուցումներու Աստուած է,
Անշուշտ հատուցում պիտի տայ։
57 Ու անոր իշխանները ու իմաստունները,
Անոր կուսակալները, անոր պետերը ու անոր զօրաւորները
Պիտի հատցընեմ,
Ու յաւիտենական քունին մէջ պիտի քնանան,
Ու չարթննան՝ կ՚ըսէ Թագաւորը,
Որուն անունը Զօրաց Տէր Աստուած է։
58 Զօրաց Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Բաբելոնի հաստատուն պարիսպները ամբողջովին պիտի քանդուին,
Ու անոր բարձր դռները կրակով պիտի այրուին,
Ու ազգերը ունայնութեան համար պիտի աշխատին,
Ու ժողովուրդները կրակին համար պիտի յոգնին։
59 Հրեայ Սարայի որդի Նէրիայի որդի Սերայիայի հետ որ Սեդեկիա Յուդայի թագաւորին հետ Բաբելոն գնաց իր չորրորդ թագաւորութեան տարին։ Սերայիա հանգստեան իշխան մըն էր։
60 Ու Երեմիա Բաբելոնի վրայ եղած բոլոր չարիքը գրի առաւ մէկ գրքի մէջ, այսինքն Բաբելոնի վրայ եղած այս բոլոր խօսքերը որ գրուած են։
61 Ու Երեմիա Սերայիային ըսաւ. Բաբելոն հասնելուդ պէս պիտի տեսնես ու պիտի կարդաս այս բոլոր խօսքերը,
62 Ու պիտի ըսես. Տէր, դուն խօսեցար այս տեղին վրայ որ զանիկա կորսընցընես, որպէս զի մարդ ու անասուն անոր մէջ չբնակին, հապա յաւիտեան աւերակ ըլլայ։
63 Ու երբ որ այս գիրքը կարդալը վերջացընես, քար մը պիտի կապես անոր վրայ ու պիտի նետես Եփրատ գետին մէջ,
64 Ու պիտի ըսես. Այսպէս պիտի սուզուի Բաբելոն ու պիտի չելլայ անկէ իմ ձգած չարիքիս համար։ Ու մինչեւ հոս են Երեմիայի խօսքերը։

ԳԼ. Ծ Բ

1 Քսան ու մէկ տարեկան էր Սեդեկիա երբ որ թագաւորութեան սկսաւ, ու տասնըմէկ տարի թագաւորեց Երուսաղէմի մէջ։ Անոր մօրը անունն էր Համուտաղ Երեմիայի դստեր, Լեբնայէն։
2 Ու չարը արաւ Տէրոջը աչքին առջեւ, ամէն ինչ որ Յովակիմ ըրած էր։
3 Վասն զի Երուսաղէմի ու Յուդայի վրայ Տէրոջը բարկութեան պատճառաւ եղաւ մինչեւ որ զանոնք իր երեսէն վռնդեց։ Ու Սեդեկիա Բաբելոնի թագաւորին դէմ ապստամբեցաւ։
4 Ու եղաւ իր թագաւորութեան իններորդ տարին, տասներորդ ամսուն, տասներորդ օրը, Բաբելոնի թագաւոր Նաբուգոդոնոսոր ինքն ու իր բոլոր զօրքը Երուսաղէմի դէմ եկան ու անոր դէմ բանակեցան, ու չորս կողմը պարիսպներ շինեցին։
5 Ու քաղաքը պաշարման մէջ մտաւ մինչեւ Սեդեկիա թագաւորին տասնըմէկերորդ տարին։
6 Չորրորդ ամսուն իններորդ օրը սաստիկ սով եղաւ քաղաքին մէջ, ու երկրին ժողովուրդին համար հաց չկար։
7 Ու քաղաքը պարիսպը պատռուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները գիշերով քաղաքէն ելան դրան ճամբով որ երկու պարիսպներուն մէջտեղն էր, որ թագաւորին պարտէզին քով էր, ու Քաղդէացիները քաղաքին չորս կողմը պաշարած էին, ու անոնք Արաբայի ճամբով գացին։
8 Բայց Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին ետեւէն հալածեց, ու Սեդեկիայի հասան Երիքովի դաշտերուն մէջ, ու անոր բոլոր զօրքը անկէ ցրուեցաւ։
9 Ու անոր բռնեցին ու տարին Բաբելոնի թագաւորին քով Հեմաթայ երկրին մէջ Ռեբղաթա, ու անիկա անոր վրայ դատաստան տուաւ։
10 Ու Բաբելոնի թագաւորը Սեդեկիայի որդիները անոր աչքին առջեւ սպաննեց, ու Յուդայի բոլոր իշխանները Ռեբղաթայի մէջ սպաննեց։
11 Ու Սեդեկիայի աչքերը հանեց, ու զանիկա պղնձէ շղթաներով կապեց, ու Բաբելոնի թագաւորը զանիկա Բաբելոն տարաւ, ու մինչեւ իր մեռնելու օրը բանտին մէջ դրաւ։
12 Ու հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը, որ թագաւորին Նաբուգոդոնոսորին Բաբելոնի թագաւորութեան տասնըիններորդ տարին էր, Նաբուզարադան Տէրոջը առջեւը կեցող Բաբելոնի թագաւորին պահակապետը Երուսաղէմ եկաւ,
13 Ու Տէրոջը տունը ու թագաւորին տունը հրով այրեց, ու Երուսաղէմի բոլոր տուները ու մեծ մարդոց բոլոր տուները հրով այրեց։
14 Ու Քաղդէացւոց զօրքը որ պահակապետին հետ էր, Երուսաղէմի չորս կողմի պարիսպները քանդեցին։
15 Ու ժողովուրդին աղքատներէն ու քաղաքին մէջ մնացած ժողովուրդին մնացորդը ու անկողմանակալները որ Բաբելոնի թագաւորին հետ էին, պահակապետ Նաբուզարադան գերի տարաւ։
16 Բայց երկրին աղքատներէն պահակապետը թողուց որ այգեստաններու ու արտերու մշակներ ըլլան։
17 Ու Քաղդէացիները Տէրոջը տան պղնձէ սիւները ու տակառները ու Տէրոջը տան պղնձէ ծովը կոտրտեցին, ու անոր պղինձը Բաբելոն տարին։
18 Ու կճուճները ու խէնքերը ու մոմակալները ու գաւաթները ու բոլոր պղնձէ անօթները որ սպասաւորութեան համար կ՚առնուին, տարին։
19 Ու պահակապետը ամանները ու մոմակալները ու գաւաթները ու կճուճները ու խէնքերը ու մոմերը ու գաւաթները, ինչ որ ոսկի էր ոսկի, ու ինչ որ արծաթ էր արծաթ, տարաւ։
20 Սողոմոն թագաւորին շինած երկու սիւները, տակառին տակ եղած տասներկու պղնձէ եզները, ու տակառները որ Յովսիա թագաւորին շինած էր Տէրոջը տան համար, այս բոլոր անօթներուն պղինձը անկշիռ էր։
21 Ու սիւներուն վրայ եղած տասնըութ կանգուն բարձրութիւն ունեցող սիւնագլուխները, ու սիւնագլուխներուն վրայ եղած տասներկու կանգուն չափ ցանցերը ու նռնենիները, ամէնքը պղինձ էին։ Ու միւս սիւնն ալ ասոնց պէս էր, նռնենիներով։
22 Ու սիւնագլուխը անոր վրայ էր պղինձ, ու սիւնագլուխին հինգ կանգուն բարձրութիւն ունէր, ու ցանցերն ու նռնենիները սիւնագլուխին վրայ շուրջանակի էին, ամէնքը պղինձ էին։ Ու միւս սիւնն ալ ցանցերով նռնենիներով ասոնց պէս էր։
23 Ու նռնենիները ինսունվեց էին կողմէ մը, ու ցանցերուն վրայ շուրջանակի եղած նռնենիները հարիւր էին։
24 Ու պահակապետը սրահապետ Սերայիան, ու երկրորդ քահանայ Սոփոնիան, ու երեք դրան պահապանները առաւ,
25 Ու քաղաքէն զինուորներուն հրամանատար մը առաւ, ու քաղաքին մէջ գտնուած եօթը մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորագրող զօրավարին գրագիրը, ու երկրին ժողովուրդէն քաղաքին մէջ գտնուած վաթսունը մարդ առաւ։
26 Ու պահակապետ Նաբուզարադան զանոնք առաւ ու Բաբելոնի թագաւորին Ռեբղաթա տարաւ։
27 Ու Բաբելոնի թագաւորը զանոնք Ռեբղաթայի մէջ Համաթայ երկրին մէջ զարկաւ ու սպաննեց։ Ու Յուդա իր երկրէն գերութեան գնաց։
28 Ասիկա այն ժողովուրդն է որ Նաբուգոդոնոսոր գերի տարաւ. իր եօթներորդ տարին երեք հազար քսան ու երկու Հրեայ,
29 Նաբուգոդոնոսորի տասնըութերորդ տարին Երուսաղէմէն ութ հարիւր երեսունըերկու հոգի,
30 Նաբուգոդոնոսորի քսան ու երրորդ տարին պահակապետ Նաբուզարադան Հրեայ եօթ հարիւր քառասունըհինգ հոգի գերի տարաւ։ Ամէն հոգիները չորս հազար վեց հարիւր էին։
31 Ու եղաւ Յուդայի թագաւոր Յովակիմին գերութեան երեսունըեօթներորդ տարին, տասներկուերորդ ամսուն քսանըհինգերորդ օրը, որ Եւիլմարովդաք Բաբելոնի թագաւորութեան սկսաւ, իր թագաւորութեան առաջին տարին Յուդայի թագաւոր Յովակիմին գլուխը վերցուց ու զանիկա բանտէն հանեց,
32 Ու բարի խօսեցաւ անոր հետ, ու անոր աթոռը անոր հետ եղող Բաբելոնի թագաւորներուն աթոռէն վեր դրաւ,
33 Ու անոր բ

Ասոր իր բրածին համեմատ բրէք ։
16 Բաբիլոնէն սերմնացողը ու հնձող ժամանակը մանգաղ բռնողը կատեցէք ։
Բռնաւոր սուրին երեսէն
Ամէն մարդ իր ժողովրդին պիտի դառնայ,
Ու ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի ։

17 Իսրայէլ ցիրուցան ոչխար մըն է ։
Առիւծները քշեցին հալածեցին ։
Նախ Ասորեստանի թագաւորը կե-
րաւ,
Ու ետքը սա Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը ոսկորները կրծեց ։
18 Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աս-
տուածը այսպէս կ՚ըսէ ։
Ահա ես Բաբիլոնի թագաւորին ու անոր երկ-
րին այցելութիւն պիտի ընեմ,
Ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւորին այցելու-
թիւն բրի ։
19 Ու Իսրայէլը իր բնակարանը պիտի դարձընեմ,
Ու կարմելացած և Բասանի մէջ պիտի արածի,
Ու անոր հոգին Եփրեմի լեռնային վրայ
Ու Գաղաադ ու վրայ պիտի կշտանայ ։
20 Այն օրերը ու այն ժամանակը, կ՚ըսէ Տէրը,
Իսրայէլին անօրէնութիւնը պիտի փնտռուի,
Բայց անկից ոչինչ պիտի չմնայ ։
Ես Յուդային մեղքերը ոչ գտնուին,
Բայց պիտի չգտնուին ։
Վասն զի ես իմ պահած ժառանգներուս դէմ
պիտի ներեմ ։

21 Մերաթայիմի երկրին վրայ
Ես ելի գնացէք բնակիչներուն վրայ ելէք ։
Անոնց հետևէն ասէ,
Ու ընդոծին պէս բնաջինջ բրէ, կ՚ըսէ Տէրը,
Ես ըրեցի ամէն պատուիրածիս պէս բրէ ։
22 Երկրին մէջը պատերազմի ձայն
Ու մեծ կատաղած կայ ։
23 Բոլոր երկրին մուրճը իշնչպէս կտրեցաւ ու
մանրեցաւ,
Բաբիլոն ազգերուն մէջ իշնչպէս աւերակ ե-
ղաւ ։
24 Քեզի որոգայթ լարեցի ու բռնուեցար, ով
Բաբիլոն,
Բայց գուն չգիտցար ։
Գտնուեցար ու ձեռք անցար,
Վասն զի Տէրոջը դէմ հակառակեցար ։
25 Տէրը իր պահեստները բացաւ
Ու հոն բարկութեան զէնքերը հանեց,
Քանզի Քաղդէացւոց երկրին մէջ
Զօրաց Տէր եհովան գործ ունի ։
26 Եկէք ծայրէն անոր վրայ եկէք ։
Անոր չանմնացածները բացէք ։
Զանիկա չեզնէքու պէս դիզեցէք ։
Ու ընդոծին պէս զանիկա բնաջինջ բրէք ։
Անոր ձեացորդ մը չմնայ ։
27 Անոր բոլոր դուռնացուները կոտրտեցուցէք ։
Թող անոնք սպանդանոցը իջնեն ։
Վա՜յ անոնց , քանզի անոնց օրը՝
Անոնց այցելութեան ժամանակը հասած է ։
28 Բաբիլոնի երկրէն փախչողներուն ու ազա-
տուածներուն ձայնը կ՚եթ ,
Որ մեր Տէր Աստուծոյն վրէժխնդրութիւն՝
Անոր տաճարին վրէժխնդրութիւնը Սիոնի
մէջ պատմէ ։

29 Բաբիլոնի վրայ նետաձիգները կանչեցէք ։
Ով բոլոր աղեղ լարողներ ,
Անոր բոլորտիքը անոր դէմ բանակեցէք ։
Զրերայ որ մարդ ալ ազատի ,
Անոր իր գործոցը համեմատ հատուցում բ-
րէք ,
Անոր իր ամէն բրածին համեմատ բրէք ։
Վասն զի անիկա Տէրոջը դէմ՝
Իսրայէլի Սուրբին դէմ հպարտութիւն բրաւ ։
30 Անոր ընտիրները իր հրապարանին
մէջը պիտի իյնան ,
Ու անոր բոլոր պատերազմական մարդիկը
Այն օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ՚ըսէ Տէրը ։
31 Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով հպարտ ,
կ՚ըսէ զօրաց Տէր եհովան ։
Քանզի քու օրդ՝ քեզի այցելութիւն ընելու
ժամանակս հասած է ։
32 Ու հպարտը դլորուով պիտի իյնայ ,
Ու մէկը պիտի չկարենայ զանիկա վերցընել ։
Ես անոր քաղաքներուն մէջը կրակ պիտի
բռնկեցընեմ,
Որ անոր բոլոր չրջակայ ուեղուանքը պիտի
ուտէ ։

33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ,
Իսրայէլի որդիքը ու Յուդայի որդիքը միա-
տեղ ճզիանք կրնային ։
Ու անոնց բոլոր գերեվարները զանոնք բռու-
նեցին ,
Ոչ՝ չեն ուզեր զանոնք արձակել ։
34 Անոնց փրկիչը զօրաւոր է ,
Անոր անունը Զօրաց Տէր է ։
Անկիւնաբար անունը դատին չատագով պիտի
ըլլայ ,
Որպէս զի երկրին հանգստութիւն տայ ,
Ու Բաբիլոնի բնակիչներուն խռովութիւն ։
35 Տէրը կ՚ըսէ որ Քաղդէացւոց վրայ
Ու Բաբիլոնի բնակիչներուն վրայ

ա Ասոր ։ Չէ ։ 8 ։ Հմր ։	14 ։	ե Եզեկ ։ իգ ։ 23 ։	ղ Գէ ։ Ծա ։ 34 ։
29 ։ Յայտ ։ մը ։ 6 ։	ը Ես ։ կե ։ 10 ։ Գէ ։	ը յ՛ ապրատ թեան ։	թ Ես ։ ը Թագ ։ մէ ։
բ Ես ։ մգ ։ 14 ։ Գէ ։	լգ ։ 12 ։ Եզեկ ։ լգ ։	ի Ես ։ ը Թագ ։ մէ ։	11 ։ գ Թագ ։ մը ։
Ծա ։ 9 ։	13 ։ 14 ։	11 ։ գ Թագ ։ մը ։	23 ։ ը Մն ։ լգ ։ 23 ։
գ Հմր ։ 6 ։	փ Գէ ։ լա ։ 34 ։	23 ։ ը Մն ։ լգ ։ 23 ։	Ես ։ մ ։ 6 ։ խգ ։
դ Գէ ։ ը ։ 15 ։	Ես ։ ա ։ 9 ։	Ես ։ մ ։ 6 ։ խգ ։	28 ։ խը ։ 14 ։ Գէ ։
ե Գէ ։ մէ ։ 6 ։	ի յ՛ ապատմբու-	28 ։ խը ։ 14 ։ Գէ ։	լգ ։ 22 ։
զ Թագ ։ խգ ։ 10 ։	թիւն ։	լգ ։ 22 ։	

է Գէ ։ Ծա ։ 34 ։	լգ ։ 7 ։ Գէ ։ խգ ։	56 ։ Յայտ ։ մը ։ 6 ։	
ը Ես ։ մգ ։ 6 ։ Գէ ։	21 ։	Ես ։ խե ։ 10 ։	
Ծա ։ 20 ։	թ Գէ ։ խը ։ 44 ։ Հմր ։	ի Գէ ։ խմ ։ 26 ։ Ծա ։	
ժ Գէ ։ Ծա ։ 8 ։ 31 ։ 39 ։	31 ։	4 ։	
37 ։ Դան ։ ե ։ 30 ։	ժ Գէ ։ Ծա ։ 10 ։ 11 ։	ժ Հմր ։ 27 ։	
31 ։	ի Կ՝ երեմիա ։	ժա Գէ ։ խո ։ 14 ։	
ժա Ես ։ ժը ։ 5 ։	ժբ Հմր ։ 14 ։	ժգ Յայտ ։ մը ։ 8 ։	
ժբ Սպ ։ իե ։ 12 ։ Ես ։	ժգ Հմր ։ 15 ։ Գէ ։ Ծա ։	ժդ Ես ։ խե ։ 4 ։	

եւ ՙանոր իշխաններուն ու ՙխնամատարներուն
վրայ սուր ի-ի։
36 Պատասխաներուն վրայ սուր ի-ի, ու պիտի
խնդխինան։
Անոր կորիճներուն վրայ սուր ի-ի, ու
պիտի զարհուրին։
37 Անոր ձիերուն ու կառքերուն վրայ
եւ անոր միջի եղող ՙբոլոր խառնիճաղանճ
բազմութիւնը վրայ սուր ի-ի,
Ու ՙկինները պէս պիտի բլլան։
Անոր գանձերուն վրայ սուր ի-ի, ու պիտի
յափշտակուին։
38 ՙԱնոր Յուրերուն վրայ չորսթիւն ի-ի, ու
պիտի ցամքին։
Քանզի անիկա դրօշակներու երկիր է,
Ու ՙիրենց կուռքերով կը յիմարին։
39 ՙԱնոր համար հն վայրենի կատուներ ու բո-
բիներ պիտի բնակին,
Ու հոն չայրաներ պիտի բնակին։
Վեր անիկա ժլտիւն ալ մարդ արնակ պիտի
չբլլայ,
Ու ազգ ազգ հոն բնակիլ պիտի չբլլայ։
40 ՙԱստուծոյ կործանած Սոդոմին ու Գոմորին
եւ անոր շրջակայ ՙբնակութեանց պէս, կ'ըսէ
Տէրը,
Հոն ալ մարդ մը պիտի չնստի,
եւ անոր միջ մարդու զաւակ պիտի չբնակի։

41 ՙԱհա հիւսիսէն ժողովուրդ կու գայ,
Ու մեծ ազգ ու շատ թագաւորներ
Երկրիս ծայրերէն պիտի արթննան։
42 ՙՆետնք ազեղ ու նիզակ կը կրեն,
ՙՆետնք անգթութիւն են ու ողորմութիւն չունին։
ՙՆոցմէ ձայնը ծովու պէս կը գոռայ,
եւ անոնք ձիերու վրայ կը հեծնեն,
Ու պատերազմիլ մարդու պէս
Քեզի դէմ կը շարուին, օվ Բաբելոնի աղ-
ջիկ։
43 Երբոր Բաբելոնի թագաւորը անոնց լուրը լսե-
ւեց,
Անոր ձեռքերը իյուղացան։
ՙՆեղութիւնը չրջապատեց զանիկա
Ինչպէսոն կնոջ երկունքի պէս։
44 ՙԱհա անիկա առիւծի պէս ամբոր բնակարա-
նին վրայ պիտի ելլէ
Յորդանանու ջուրերուն յորդելէն,
Բայց անոր վրայէն չուռտով պիտի փախցընեմ
զանոնք։
Եւ ո՞վ է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դնեմ։
Վասն զի ինծի նման ո՞վ կայ,
Ու ինծի հետ ո՞վ պիտի վիճաբանի։

եւ ո՞վ է ան հովիւը որ իմ առջեւս պիտի
կենայ։
45 Անոր համար Բաբելոնի վրայով Տէրոջը խոր-
հած խորհուրդը՝
Ու Քաղդէացւոց երկրին վրայ մտածած մը-
տածմունքը մտիկ ըրէք։
Հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշե
զանոնք։
Անշուշտ անոնց բնակարաններուը անոնց հետ
պիտի աւրէ։
46 Բաբելոնին առնուելուն ձայնէն երկիրը կը
շարժի,
Ու ազգերուն մէջ ազազակ կը լսուի։

ԳԼ· ԾԱ.

1 Աստուծոյ անուշադ գաւառացիք Բաբելոնի դէմ։ 59 Երեմիա ան մարգարէութեանս մասին։ Սարայիային կու տայ որ երբ բան գիրը նետի Բաբելոնի յատկանշական կողմանը։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ·
Ահա ես Բաբելոնի վրայ
Ու իմ ՙնշանակներուս միջնեղը բնակողներուն
վրայ
ՙԱպականիչ հով մը պիտի հանեմ։
2 Եւ Բաբելոնի վրայ ՙհողմներ պիտի խրկեմ,
Ու զանիկա պիտի հողն ի անոր երկիրը պի-
տի պարպեն։
ՙՎասն զի պատուհասին օրը՝ անոր վրայ ամէն
կողմէն պիտի դան։
3 ՙԱղեղնաւորը պիտի լարէ իր աղեղը աղեղնա-
ւորին դէմ
Ու իր զրահովը հպարտացողին դէմ։
Եւ անոր երիտասարդներուն մի խնայէք,
ՙԱնոր բոլոր զօրքը նզովածի պէս բնաջինջ
ըրէք։
4 Ու Քաղդէացւոց երկրին մէջ սպանուածներ՝
Եւ հանոր հրապարակներուն մէջը խոցո-
տուածներ պիտի իյնան։
5 Քանզի Իսրայէլ ու Յուդա իր Աստուծմէն՝
Զօրաց Տէրոջմէն չէ զրկուեցաւ,
Թէպէտև անոնց երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ
Յանցանքով լեցուեցաւ։
6 ՙԲաբելոնի միջնէն փախէք,
Ու ամէն մարդ իր անձը ազատէ,
Որ անոր անօրէնութեանմբը չկործանիք։
Քանզի ՙտասիկա Տէրոջը վրէժխնդրութեան
ժամանակն է,
ՙԻնքը անոր հատուցում պիտի ընէ։
7 ՙԲաբելոն Տէրոջը ձեռքին մէջ՝
Բոլոր երկիրը գինովցնող ոսկի գաւաթ եղաւ·
ՙԱնոր գինեն ազգերը խմեցին,

ա Դան· ե· 30։
բ Ես· խզ· 13։
գ Ես· խզ· 25։ Գլ·
խբ· 30։
դ Գլ· խե· 20։ 24։
Եզեկ· է· 5։
ե Գլ· Դա· 30։ Նաա·
գ· 13։

զ Ես· խզ· 27։ Գլ·
Դա· 32· 36։ Յօթ·
ԺԹ· 12։
է Ամր· 2։ Գլ· Դա·
44· 47· 52։
ը Ես· ԺԹ· 21· 22։
ԼԷ· 14։ Գլ· Դա·
37։ Յայտ· ԺԸ· 2։

թ Ես· ԺԹ· 20։ Գլ·
խե· 18։
ժ Ես· ե· 30։
ժա Գլ· խզ· 24։
ժբ Գլ· խզ· 19· Նա·
գ· 11։
ժգ Գլ· ԺԸ· 7։
ժդ Գլ· Դ· 14։
ժե Գլ· Դ· 14։
ժզ Գլ· Դ· 21։

ժէ Յայտ· ԺԸ· 9։
—
ժթ Գլ· ե· 11։
ի Գլ· Դ· 21։
ի ա Գլ· խզ· 25։ Դ·
30· 37։
ի բ Գլ· Դ· 8։ Յայտ·
ԺԸ· 4։
ի գ Գլ· Դ· 15· 28։
ի դ Գլ· խե· 14։
ի ե Յայտ· ԺԸ· 6։
ի զ Յայտ· ԺԸ· 8։

Ամէն հաւատ ապդերը չիմանային ։
8 Բաբիլոնի յանկարծ ինկնալ կսպրնցաւ ։
Ողբացէք վրայ ոդրացէք .
Առնէք վէրքին համար բալասան առէք ,
Գուցէ բժշկութիւն գտնէ ։

9 Բաբիլոնին դէզ ըրինք , բայց բժշկութիւն
չգտաւ ։
Զանիկա թողէք , ու համն ինկնիմիս իր ար-
կերը երթայ ։
Վասն զի անոր դատաստանը մինչև երկինքը
հասաւ ,
Ու մինչև ամպերը ելաւ ։

10 Տէրը մեր արդարութիւնը երեւան հանեց ։
Եկէք՝ ու Սիոնի մէջ
Մեր Տէր Աստուծոյն գործը պատմենք ։

11 Նետերը փայլեցուցէք , վահանները առէք ։
Տէրը Մարայ թագաւորներուն հոգին ար-
թնցուց ,
Քանզի Բաբիլոնի վրայով խորհեցաւ որ զա-
նիկա բնաջինջ ընէ ։
Վասն զի սոսկալի Տէրոջը վրէժխնդրութիւնը
իր տաճարին վրէժխնդրութիւնն է ։
12 Բաբիլոնի պարիսպներուն դէմ դրօշ վերցու-
ցէք ,
Պահապան զօրքը ուժովցուցէք ,
Դէմերը կարգեցէք , դարանները պատրաստե-
ցէք ։
Քանզի Տէրը որոշեց ,
Ու Բաբիլոնի բնակչացը վրայով ըսած խօսքը
ի գործ դրաւ ։
13 Նով չատ ջուրերու քով բնակող — չատ գան-
ձեր ունեցող ,
Քու վախճանդ — քու ագահութեանդ չափը
եկաւ ։
14 Զօրաց Տէրը իր անձին վրայ երդում ըրաւ՝
ըսելով ,
Անշուշտ քեզ մարդախռնճոյճ չափ մար-
դացիով պիտի լեցընեմ .
Ու քու վրադ բարձր ձայնով պիտի պոռան ։

15 Երկիրը իր զօրութեամբը չինեց ,
Աշխարհը իր իմաստութեամբը հաստատեց ,
Ու Երկինքը իր խորհրդովը տարածեց ։
16 Երբոր իր ձայնը կու տայ՝ երկնից մէջ ջու-
րերու բազմութիւն կ'ըլլայ ,
Եւ ամպերն ծայրերէն ջոգիներ կը հանէ .
Անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ ,
Ու հով կը հանէ իր չտեմարաններէն ։
17 Ամէն մարդ գիտութենէ զուրկ՝ անասուն
դարձաւ ,
Ամէն ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին պատ-
ճառաւ ամօթով եղաւ .
Վասն զի իր ձուլածոյ կուռքը սուտութիւն է ,
Ու անոնք հոգի չունին ։
18 Անոնք ունայնութիւան գործքեր են .
Անոնց պատկառութիւն եղած ատենը անոնք պի-
տի կորսուին ։
19 Յակոբին բաժինը անոնց պէս չէ ,
Վասն զի անիկա ամէն բանը Աստուծոյն է ,
Ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեանցը փայտն է .
Եհոսվա Զաբաովթ է անոր անունը ։

20 Դուն իմ կռանիս պատերազմական գործիքս
ես .
Եւ քեզմով ազգեր պիտի կորսնցնեմ ,
Ու քեզմով թագաւորութիւններ պիտի աւե-
րեմ ,
21 Եւ ձին ու անոր հեծեալը քեզմով պիտի կոր-
սնցնեմ ,
Ու կառքը և անոր վրայ հեծնողը քեզմով
պիտի կորսնցնեմ ,
22 Ու քեզմով մարդ ու կինիկը պիտի կորսնցնեմ ,
Եւ քեզմով հովիւը ու երիտասարդը պիտի
կորսնցնեմ ,
Ու կոյսը և կոյսը քեզմով պիտի կորսնցնեմ ,
23 Ու հովիւը և անոր հօտը քեզմով պիտի կոր-
սնցնեմ ,
Երկրագործը ու անոր եզներուն զոյգը քեզմով
պիտի կորսնցնեմ ,
Եւ կուսակալներն ու նախարարները քեզմով
պիտի կորսնցնեմ ։
24 Եւ Բաբիլոնին ու բոլոր երկրին բո-
լոր բնակիչներուն
Պիտի հատուցանեմ իրենց բոլոր չարութիւնը ,
Որ Սիոնին աչքերուն առջեւ կ'ըսէ
Տէրը ։
25 Ով բոլոր երկիրը ապականիչ լեռ ,
Ահա ես քեզի դէմ եմ , կ'ըսէ Տէրը ,
Եւ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ ,
Ու քեզ վէմերէն վար պիտի գլորըցնեմ ,
Եւ քեզ այրած լեռ պիտի ընեմ .
26 Ու քեզմէ անկիւն քար և հիման քար պի-
տի չառնուին ,
Քանզի յաւիտենական աւերակ պիտի ըլլաս
կ'ըսէ Տէրը ։
27 Երկրին մէջ դրօշ վերցուցէք ,
Ազգերուն մէջ փող հնչեցուցէք ,
Անոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք ,
Անոր վրայ Արարատի , Մինիի ու Աչքանա-
զի թագաւորութիւնները կանչեցէք ,

ե Գէ. իե. 10 ։
ը Եր. իա. 9 ։ Յոբ. ԺԹ. 8 ։ Ժը. 8 ։
թ Գէ. իը. 20 ։ Յոբ. Ժը. 9 ։ 11 ։ 19 ։
ժ Գէ. իէ. 11 ։
ի Եր. Ժգ. 14 ։ Գէ. Ե. 16 ։
լ Ե. 16 ։
խ Յոբ. Ժը. 5 ։
ծ Սաղ. չէ. 6 ։
կ Գէ. Ե. 28 ։
հ Գէ. իէ. 4 ։
ձ Եր. Ժգ. 17 ։ Հմր. 28 ։
ղ Գէ. Ե. 45 ։
մ Ե. 16 ։
ն Գաղ. Ժը. 1 ։ գ. 14 ։
շ Յոբ. Ժէ. 1 ։ 15 ։
ո Գէ. իթ. 13 ։ Ա. Մնաց. գ. 8 ։
չ Գաղ. Ե. 15 ։
պ Գէ. Ե. 23 ։
ջ Գէ. Ե. 21 ։
ռ Գէ. Ժ. 15 ։
վ Գէ. Ժ. 16 ։
տ Եր. Ժ. 15 ։ 25 ։ Գէ. Ե. 23 ։
ր Գէ. Ժ. 13 ։
ց Ամգ. Ժգ. 7 ։
ւ Գէ. Ժ. 14 ։
փ Եր. Ժգ. 1 ։ Զաք. գ. 7 ։
ք Յոբ. Ժգ. 1 ։ Զաք. Ե. 8 ։
օ Եր. Ժգ. 2 ։
ֆ Գէ. իե. 14 ։
և Գէ. Ե. 41 ։

Աստ վրայ զօրապետներ զրկէ ,
Մարդ մարթեներուն պէս ձիեր հանելիք .
28 Աստ վրայ ագռաւ՝ Մարթայ թագաւորները ,
Անոնց կառապետները ու բոլոր նախարարները
Եւ անոնց իշխանութեանը բոլոր երկիրը պատրաստեցէք .
29 Ու երկիրը պիտի դողայ ու նեղութիւն կրէ ,
Վասն զի Բաբիլոնի վրայով Տէրոջը ունեցած խորհուրդները պիտի հաստատուին՝
Բաբիլոնի երկիրը անբնակ ամայութիւն ընելու համար .
30 Բաբիլոնի զօրաւոր մարդիկը պատերազմելէն դադրեցան ,
Բերդերու մէջ բնակեցան .
Ու ժրութին կտրեցաւ , հինութիւնու պէս եղան .
Աստ բնակարանները այրեցին , նաւոր նիգերը կոտրեցան .
31 Մարդասնգակը մարդասնգակի հանդիպելու՝
Ու լրաբերը լրաբերի հանդիպելու պիտի վազէ
Բաբիլոնի թագաւորին պատմելու համար
Թէ անոր քաղաքը մէկ ծայրէն առնուեցաւ ,
32 Ու թէ հանգուցքերը բռնուեցան ,
Ու եղէգները կրակով այրեցան ,
Ու պատերազմական մարդիկը զարհուրեցան .
33 Քանզի զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
Բաբիլոնի ազջիկը հնալի պէս է ,
Աստ ձեծուելու առնին է .
Քիչ առնէն ետքը հասոր հունձքին ժամանակը պիտի գայ .

34 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
Զիս կերաւ , զիս բնաջինջ բրաւ ,
Զիս պարապ ամանի պէս բրաւ ,
Վիշապի պէս զիս կլլեց ,
Իմ փափկութիւններէս իր փորը կշտացուց ,
Զիս դուրս նետեց .
35 Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ ,
Ինծի ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը Բաբիլոնին վրայ ըլլայ .
Ու Երուսաղէմ պիտի ըսէ ,
Իմ արիւնս բոգդեացւոց երկրին բնակիչացը վրայ ըլլայ :
36 Աստ Համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա հիս քու դատիդ պաշտպան պիտի կայնիմ ,
Ու քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլլամ ,
Եւ անոր ծովը ցամաք պիտի ընեմ ,
Ու անոր աղբիւրը պիտի չորցնեմ :
37 Եւ Բաբիլոն ահաւ դէզեր ,
Շնագայլերու բնակարան ,
Ո՞պտանքի և սուլելու ենթակայ պիտի ըլլայ ,
Ու հոն մարդ պիտի չբնակի .
38 Անոնք առիւծներու պէս միասին մռնչեն ,
Եւ կորիւններու պէս պիտի կանչռտանեն .
39 Երբոր անոնք ջերմեցան՝ անոնց կոչնակը պիտի բնեմ ,
Ու զանոնք պիտի գինովցնեմ , որպէս զի զուարճանան ,
Եւ յաւիտենական քունով քնանան
Ու չարթննան , կ'ըսէ Տէրը :
40 Զանոնք սպանդ անողը պիտի իջեցնեմ գառնուկներու պէս
Կամ խոյեր պէս՝ նոհաղներու հետ :
41 Ի՞նչպէս առնուեցաւ Սիսակ .
Ու ի՞նչպէս ամբողջ երկրին պարծանքը բռնուեցաւ .
Բաբիլոն ի՞նչպէս աւերակ եղաւ ազգերուն մէջ ,
42 Վրայէ Բաբիլոնին վրայ եկաւ ,
Աստ ալիքներուն չատութենէն ծածկուեցաւ .
43 Անոր քաղաքները աւերակ՝
Անջուր երկիր ու անապատ եղաւ .
Եւ անանկ երկիր մը եղաւ որ հոն մարդ մը չբնակիր ,
Ու անկէ մարդու զաւակ չանցնիր .
44 Նէ Բաբիլոնի մէջ Բէլին այցելութիւն պիտի բնեմ ,
Ու անոր բերնէն անոր կլլածը պիտի հանեմ .
Ու ազգերը անոր պիտի չհոսին .
Բաբիլոնի պարիսպն ալ պիտի փլչի :
45 Անոր մէջէն ելէք , ով իմ ժողովուրդս ,
Եւ ամէն մարդ Յոգ իր անձը ազատէ
Տէրոջը սաստիկ բարկութենէն :
46 Ու չըլլայ որ Երկրին մէջ լսուելու լուրէն
Ձեր սիրտը թուլնայ ու վախնաք ,
Երբոր մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը
Եւ հետեւեալ տարւոյն մէջ մէկ ուրիշ լուր մը գայ ,
Ու երկրին մէջ բռնութիւն ըլլայ ,
Եւ իշխան իշխանի դէմ ելլէ :
47 Աստ Համար ահա օրեր կու գան
Որ Բաբիլոնի կուռքերուն այցելութիւն պիտի բնեմ .
Ու անոր բոլոր երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ ,
Եւ անոր բոլոր սպանուածները անոր մէջը պիտի իյնան :
48 Եւ երկինքը ու երկիրը և բոլոր անոնց մէջը եղածը
Բաբիլոնին վրայ պիտի ցնծան ,

ը Հմր · 11 ·
բ Գլ · ծ · 13 · 39 · 40 · Հմր · 43 ·
գ Ես · ԺԲ · 16 · Գլ · խբ · 41 · ծ · 37 ·
դ Որ · բ · 9 · Աստ · ա · 5 · Նաա · գ · 13 ·
ե Գլ · ծ · 24 ·
զ Գլ · ծ · 38 ·
է Ես · խ · 10 · Ա մատ · ա · 3 · Մտթ · գ · 15 ·
ը Ես · խե · 15 · Աստ · գ · 18 ·
թ Ես · ԺԷ · 5 · Եռ · Ոմ · գ · 11 · Ծա · վէր · գ · 13 · Ծայս · ԺԳ · 15 · 18 ·
ժ Գլ · ծ · 17 ·
ի Գլ · ծ · 24 ·
լ Գլ · ծ · 38 ·
խ Ես · ԺԳ · 22 · Գլ · ծ · 39 · Ծայս · ԺԸ · 8 ·
ծ Գլ · ԼԲ · 9 · 18 ·
կ Հմր · 37 ·
հ Գլ · ԼԲ · 26 ·
ձ Ես · ԺԳ · 19 · Գլ · խԹ · 25 · Դան · գ · 30 ·
ղ Ես Ես · բ · 7 · 8 ·
ճ Գլ · ծ · 39 · 40 · Հմր · 29 ·
մ Ես · խգ · 1 · Գլ · ծ · 2 ·
յ Հմր · 58 ·
ն Հմր · 6 · Գլ · ծ · 8 · Ծայս · ԺԸ · 4 ·
շ Բաղ · ԺԹ · 7 ·
ո Գլ · ծ · 2 · Հմր · 52 ·
չ Ես · խգ · 23 · խԹ · 15 · Ծայս · ԺԸ · 20 ·

ՙվասն զի աւրդռներդ հնուսիմն պիտի զան
անոր՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
49 Ինչպէս որ Բաբիլոն խոպանչէին ապանոնաց-
նները վար ձգեց ,
Այնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր երկրին ըս-
պանոնածնները պիտի իյնան ։
50 ՚Ով սուրէ ազատուածներ , գացէք , մի կայնիք .
Հեռուէն Տէրը յիշեցէք ,
Ու Երուսաղէմ ձեր միտքը թող դայ ։
51 ՚Նախատինք լսելնուս համար ամչցանք .
Ամօթը մեր երեսը ծածկեց ,
Քանզի Տէրոջ տանը սրբարաններուն մէջ
օտարազգիներ մտան ։
52 Անոր համար ահա օրեր կու գան , կ՚ըսէ Տէրը ,
՚Որ անոր կուռքերուն այցելութիւն պիտի
ընեմ ,
Եւ անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւորներ պիտի
հեծեծեն ։
53 ՚Թէև Բաբիլոն մինչև երկինքը ելլէ ,
Ու իր ՙզօրաթիւրը բարձրութեան մէջ հաս-
տատէ ,՚՚
Իմ կողմնակս աւերիչներ պիտի գան անոր՝ կ՚ը-
սէ Տէրը ։
54 ՚Բաբիլոնէն ազազակի ձայն՝
Ու ՚քաղդէացւոց երկրէն մեծ կոտորածի յայ-
նա-ֆա-յ ։
55 Քանզի Տէրը Բաբիլոնը կ՚աւրէ ,
Ու անոր մէջէն մեծ ձայնը կը խափանէ .
Որովհետև անոնց ալիքները շառաչ շառաչու-
պէս կը գոչեն ,
Եւ անոնց ձայնը ազմկալից կ՚ելլէ ։
56 Քանզի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ աւերիչ
մը եկաւ ,
Ու անոր զօրաւորները առնուեցան ,
Անոնց աղեղները կարիացան .
՚Քանզի Տէրը Հատուցիչ Աստուած է .
Անշուշտ հատուցում պիտի ընէ ։
57 Եւ անոր իշխանները ու խնամատարները ,
կուսակալները ու նախարարները
Եւ զօրաւոր մարդիկը պիտի գինովցնեմ .
Ու անոնք յաւիտենական քունով պիտի քնա-
նան ,
Ու պիտի չարթննան , կ՚ըսէ ՙան Թագաւորը՝
Որուն անունը Զօրաց Տէր է ։
58 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
՚Բաբիլոնին լայն պարիսպները բոլորովին պի-
տի փլչին ,
Ու անոր բարձր դռնները կրակով պիտի այրին .
Եւ Ժողովուրդները պարապ տեղը՝
Ու ազգերը կրակի համար պիտի աշխատին
ու յոգնին ։
59 Ա՛ս խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն պա-
տուիրեց Մաասէայի որդւոյն Ներիայի որ-
դւոյն Սարայիային , երբոր անոնք Հռոդայի
Սեդեկիա Թագաւորին ՙկողմնակ՚ անոր Թա-
գաւորութեանը չորրորդ տարին՝ Բաբիլոն գը-
նաց ։ Եւ Սարայիա գլխաւոր անեկապան էր ։
60 Սակայն զի Երեմիա Բաբիլոնի վրայ գալու ա-
մէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ գրեց , այս-
ինքն այս բոլոր խօսքերը որ Բաբիլոնի դէմ
61 գրուած են ։ Ու Երեմիա Սարայիային ըսաւ ,
Երբոր Բաբիլոն երթաս , ՚նայէ որ կարդա՛
62 այս բոլոր խօսքերը , Ու ըսես , Ով Տէր , դուն
այս տեղուս համար բերը որ զանիկա պիտի
աւերես , ու հոն բերդ մինչև անասուն անոր մէջ
բնակիչ պիտի չըլլայ , հապա յաւիտենական
63 ամլութիւն պիտի ըլլայ ։ Ու երբոր այս գիրքը
կարդալը լմընցնես , ՚տանը վրայ քար մը
64 կապես ու զանիկա Եփրատ մէջ նետես ։ Ու
ըսես , Աչպէս պիտի ընկղմի Բաբիլոն , ու
ՙդրէն ՚՚ պիտի չկանգնի՝ իմ անոր վրայ բերե-
լու չարիքներուս պատճառաւ , ևս անոնք
պիտի յոգնին ։
Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են ։

ԳԼ ՝ ԾԲ

1 Սեդեկիային ապստամբութիւնը . 4 Երուսաղէմ կը պաշարուի . 6 կ՚ազատուի . 8 Սեդեկիային ապարը կը մեկնաբանի . և իր ազ-
գերը կը փրկուին ։ 12 Նաբուգոդոնոսոր քաղդէա՛ց կ՚արշաւէ ու ա-
ւերը կ՚առնէ . 24 գերիները հոնը կ՚առնեն կը տանի . 28 Երեմիա
բանիս կը բարձրացնէ Քաղդէացիը ։

1 Սեդեկիա ՚թագաւորէ՚ տասնուվեց տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ , ու երեսուներկու մէջ տասն-
ուվեց տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր — Լբնտացի երէ-
2 միայն ապչելի էր ։ Եւ անիկա Յովակիմին
բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջեւ չարութիւն
3 ըրաւ ։ Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը երու-
սաղէմի ու Յուդայի վրայ էր , մինչև որ զա-
նոնք իր երեսէն ձգէ . անոր համար Սեդեկիա
Բաբիլոնի Թագաւորէն ապստամբեցաւ ։
4 Ու եղաւ որ ՚տարի Թագաւորութեանը ին-
ներորդ տարին հասունցնելուդ ամիսը՝ ամսուն
տասնհինգերորդ , ՚՚ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը երուսաղէմի
վրայ եկաւ , ու անոր դէմ բանակեցաւ ,
և անոր դէմ չորքդարնակի պատնէշներ չինեցին ։
5 Ու մինչև Սեդեկիա Թագաւորին միասանեն-
լուդ տարին քաղաքը պաշարման մէջ էր ։
6 Եւ ՚չորրորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն ինիներ-
քինին մէջ սաստիկ սով կար , ու երկրին ժողո-
7 վուրդը հաց չունէր ։ Եւ քաղաքին պարիսպը
ճեղքուեցաւ , ու բոլոր պատերազմողները
փախան , և դիշերով Թագաւորին պարտէզին

ՙ Գլ · Ե · 3 · 41 ։
՚՚ Գլ · խգ · 28 ։
† Սաղ · խգ · 15 · 16 ։
հմմ · 4 ։
• Հմմ · 47 ։
ՙՙ Գլ · խթ · 16 · և
հմմ · թ · 9 · Ա.Օրդ ·
4 ։
• Երէ · զօրաքնակը
բաղձալ · Ե · 29 · Հմմ · 24 ։
՚՚՚ Գլ · Ե · 22 ։
՚՚՚՚ Սաղ · զգ · 1 · Գլ ·
Ե · 29 · Հմմ · 24 ։
՚՚՚՚՚ Հմմ · 29 ։
՚՚՚՚՚՚ Գլ · խգ · 18 · խը · 15 ·
Հմմ · 44 ։
՚՚՚՚՚՚՚ Գլ · Ե · 3 · 39 · Հմմ ·
29 ։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Տես Ցայս մը · 21 ։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Հմմ · 38 ։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Գ Թագ · խգ · 18 ։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Գ Թագ · իե · 1—27 ։
Գլ · լմ · 1 ։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Յակ · Ը · 19 ։

փոր եղոյ երիւս պարսպին Միջի դրանը ճամբայով քաղաքէն ելան. ու ինքզինքիք քաղաքին բոլորովքը կեցեր էին. ու անձնը դաշ-
8 տի ճամբային գացին։ Եւ ինքզինքնոյ զօրքը Թագաւորին եհաւէն ինկան ու երիքովի դաշտերուն Միջը Սեդեկիային տասան, և ա-
9 նոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ. ՚Որ Թագաւորը բռնեցին, ու զանիկա Բաբիլոնի Թագաւորին Ռեբղա տարին Եմաթի երկրին
10 Միջ, և անոր դատաստանը տեսաւ. ՚Որ Բաբիլոնի Թագաւորը Սեդեկիային տղաքները անոր աչքերուն առջեւ մորթեց. Ռուգայի բո-
11 լոր իշխանները ալ Ռեբղայի Միջ մորթեց. Եւ Սեդեկիային աչքերը կուրացուց ու զանիկա չղմռներով կապեց, և Բաբիլոնի Թագաւորը զանիկա Բաբիլոն տարաւ, ու զանիկա մինչեւ իր մեռնուան օրը բանտի Միջ պահեց։
12 Եւ Բաբիլոնի Թագաւորին Նաբուզոդոնոսոր Թագաւորին տասներեքերորդ տարին Հինգերորդ ամսոյ տասնին Բաբիլոնի Թագաւորին առջեւը կայնող ՚Նաբուզարդան դահճապետը երուսաղեմ Միջ մտաւ.
13 Ու Տէրոջը տունը և Թագաւորին տունը այրեց, ու երուսաղեմին բոլոր տուները ու ամէն
14 մեծ տուները կրակով այրեց։ Եւ դահճապետին հետը եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը երուսաղեմին բոլոր չրջակայ պարիսպները
15 փլուցին։ Ու ժողովրդին ազբատներէն, և քաղաքին Միջը Միացած ժողովուրդին մնացորդը, ու Բաբիլոնի Թագաւորին խղեղ փախստականները, ու Միացած բազմութիւնը՝ ՚Նաբուզարդան դահճապետը գերի տարաւ։
16 Ու Նաբուզարդան դահճապետը երկրին աղբատներէն Թողուց այգեպետներ ու երկրա-
17 գործներ ըլլալու համար։ ՚Եւ Քաղդէացիք Տէրոջը տունը Միջի եղող Պղինձէ սիւներուն ու Սեքենովթիները՝ ու Տէրոջը տունը Միջի եղող պղինձէ ծովը կոտր կոտրըրին, ու անոնց բոլոր պղինձը Բաբիլոն տա-
18 րին։ Եւ Փաթարները ու Թիակները և բազմականները ու կոնքերը և խնկամանները ու պաշտօնի Համար գործածուած բոլոր պղինձէ
19 անօթները առին։ Եւ գաւաթները ու բուրվառները և կոնքերը ու Թագաւորները ու աշտանակները և խնկամանները ու բաժակները առաւ. գահճապետը, ինչ որ ոսկիէ էր՝ ՚ոսկի, ու ինչ որ արծաթէ էր՝ ՚արծաթ.
20 Նոյնոն Թագաւորին Տէրոջը տունը Համար չշինած երկու սիւները, Միկ ծովը ու ՚Սեքենովթիներու տակ եղած տասներկու պղինձէ եզները ՚ի Բոլոր աս գործիքներուն
21 պղինձը կշռուքի չէր գար։ Եւ սիւներուն

մկոսն բարձրութիւնը տասնուութը կանգուն էր, ու անոր չրէզաւորը տասներկու կանգուն էր, և անոր Թանձրութիւնը չորս մատ
22 Նաւափ էր — Միջը պարապ էր։ Եւ անոր վրայ պղինձէ խոյակ կար. ու Միկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, և խոյակին վրայ չուրչանակի ցանցակերպ գործ. ու նռնենիներ կային, ամէնն ալ պղինձէ էին. միւս սիւնն ալ
23 Նռնենիներով այնպէս էր։ Ու նռնենիները ՚ի կողմն ինքնաբերից էին, ու ՚ցանցակերպ գործին վրայ չուրչանակի բոլոր նռնենիները Հարիւր էին։
24 Եւ Դահճապետը առաջին քահանան Սոփոնիան ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան ու
25 գրան երեք պահապանները առաւ. Եւ քաղաքէն Միկ Ներքինի մը առաւ, որ անկիա պատերազմող մարդոց զօրագլուխն էր. ու քաղաքին Միջ գտնուած Թագաւորին Խորհուրդականներէն՝ հօքը մարդ՝ ու երկրին ժողովրդը գինուորելուն գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը և քաղաքին Միջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ
26 ---- ։ Ու Նաբուզարդան դահճապետը առնելո առաւ. ու Բաբիլոնի Թագաւորին Ռեբ-
27 ղա տարաւ։ Եւ Բաբիլոնի Թագաւորը զանոնք զարկաւ, ու Եմաթի երկրին Ռեբղային Միջ զանոնք մեռցուց։ Այսպէս Գուդա իր երկրէն գերի տարուեցաւ։
28 Նաբուզոդոնոսորին գերի քշած ժողովուրդը ասիկա է. Հօքնեցորդ տարին ՚երեք
29 Հազար քսանուերեք Հրեայ. ՚Նաբուզոդոնոսորին տասնուեօթերորդ տարին Երուսաղեմէն տասներեք Հոգի.
30 Նաբուզոդոնոսորին քսանուերեք երորդ տարին Նաբուզարդան դահճապետը Հրեաներէն հօքը Հարիւր քառասունուհինգ Հոգի գերի քշեց. ամէնը չորս Հազար վեց Հարիւր Հոգի էր։
31 Ու եղաւ որ Գուգային Թագաւորին գերութեանը երեսունուհօքնեցորդ տարին երկոտասաներորդ ամսոյ տասնը քսանուհինգերորդ որ Բաբիլոնի երեմարոդաք Թագաւորը իր Թագաւորութեան գլուխը բարձրացուց, ու գանիկա բանտէն հանեց. Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ, ու անոր աթոռը Բաբիլոնի Միջ իր հետը եղող Թագաւորներուն աթոռէն վեր դրաւ. Եւ անոր բանտի հաքերը փոխեց. Նա անիկա իր կեանքը բոլոր օրերուն Միջ միշտ անոր առջեւը
34 հաց կ'ուտէր. Եւ անոր ռոճկիը մշտական ռոճիկ բլլալով, անոր կենացը բոլոր օրերուն Միջ մինչեւ անոր մեռնուան օրը Բաբիլոնի Թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր։

ա Գե. լբ. 4։
բ Նչ.կե. ժբ. 13։
գ Տ՚ո հմր. 29։
դ Զաթ. ե. 5։ ը. 19։
ե Գե. լ՚Ը. 9։
զ Գե. լ՚Ը. 8. 9։
է Գե. խ. 19. ևս։
ը Տ՚ո գ՚Թագ. ե. 15. 23. 27. 30։
թ Նե. խ՚. 3։ գ՚Թագ. խ. 11։
ժ Գե. խ՚. 13. 16։
ի Կամ անոր տակը է.
ամ տասներկու եզներ — Տէրոջ տունին Համար։
ի գ՚Թագ. ե. 47։
ի գ՚Թագ. ե. 15։ գ Թագ. խ. 17։ ը
Մ՚ն. գ. 13։
ն Տ՚ո գ՚Թագ. է. 20։ 13։
ո Տ՚ո գ՚Թագ. խ. 18։
պ գ՚Թագ. խ. 18։
ջ Գե. ես. 1։ ԻՀ. 25։
ռ Եր. ԼԲ. ես. 1։
ս Տ՚ո հմր. 12։ Գե. ԼԲ. 9։
տ Տ՚ո գ՚Թագ. խգ. 14։
ր Տ՚ո գ՚Թագ. խգ. 14։
ց գ՚Թագ. խ. 27. 28. 29. 30։
փ Տ՚ո Ե. խ. 15. 20։
ք ը Թագ. բ. 13։

ՈՂԲՔ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Երեսագիծի Բշտամ վիճակը իր մեղքին պատճառով։ 12 Անիկա իր տառապանքը Համար կը գանգատի։ 18 ու կը խոստովանի թե Աստծոյ գատաստանը արդար է։

1 Ի՛նչպէս առանձին կը նստի բազմամարդ քա-
ղաքը։
Ազգերուն մէջ մեծ եղաղ՝ օրիորդի պէս է-
ղաւ։
Գաւառներուն մէջ իշխանուհի եղաղը հար-
կատու եղաւ։
2 Գիշերը անդադար կու լայ, ու իր արցունք-
ները իր այտերուն վրայ են։
Անոր բոլոր ծանօթներէն անոր մխիթարու-
թիւն առող չկայ։
Անոր բոլոր բարեկամները անոր նենգութիւն
ըրին, անոր թշնամի եղան։
3 Ծուռա տառապանաց և խիստ ծառայու-
թեան համար գերի գնաց։
Հեթանոսներուն մէջը կը բնակի, հանգստու-
թիւն չգտներ։
Անոր բոլոր հալածիչները ան նեղութեանցը
մէջ անոր վրայ հասան։
4 Սիովնին ճամբաները սուգ կը բանեն՝ հան-
ուն տօներուն եկողներ չըլլալուն հա-
մար։
Անոր բոլոր դռները ամայացած են, անոր
քահանաները կը հեծեծեն։
Անոր կոյսերը կը տրտմին, ու ինքը դառնու-
թեան մէջ է։
5 Անոր նեղիչները իշխան եղան, անոր թըշ-
նամիները յաջողութիւն գտան,
վասն զի Տէրը զանիկա տրտմեցուցեր նեղ
անոր չատ յանցանքներուն համար։
Անոր պզտիկ տղաքը թշնամիին առջևէն գերի
գացին։
6 Եւ Սիովնի ազջիկն իր բոլոր վայելչութիւնը
գնաց։
Անոր իշխանները ճարակ չգտնող եղջերուն-
րու պէս եղան,
ու հալածողին առջևէն առանց ուժի կ'եր-
թան։
7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու թշուառու-
թեան օրերը
իր առաջուց ունեցած բոլոր ցանկալի բա-
ները յիշեց,

երբոր իր ժողովուրդը թշնամիին ձեռքը ին-
կաւ, ու իրեն օգնութիւն ընող չեղաւ։
Թշնամիները զանիկա տեսան — անոր կոր-
ծանումներ վրայ խնդացին։
8 Երուսաղէմ ծանր մեղք գործեց, անոր հա-
մար "պիղծ տեղացաւ."
Զանիկա ամէն պատուողները զանիկա անար-
գեցին, վասն զի Տէրոջ մերկութիւնը
տեսան։
Անիկա ալ հառաչեց ուետ դարձաւ։
9 Անոր պղծութիւնը իր քղանցքներուն վրայ է,
անիկա իր վախճանը չմտիկց։
Ու զարմանալի կերպով մը նուաստացաւ, ա-
նիկա մխիթարիչ չունի։
Ով Տէր, իմ տառապանքիս նայէ, վասն զի
թշնամին հպարտացաւ։
10 Անոր բոլոր ցանկալի բաներուն թշնամին
ձեռք երկնցուց։
Քանզի հեթանոսները տեսան որ իր սրբարա-
նին մէջը մտան,
որոնց համար դուն պատուիրեր էիր՝ որ ա-
նոնք քու ժողովքիդ մէջը չմտնեն։
11 Անոր բոլոր ժողովուրդը հաց փնտռելէն հա-
ւասից։
Իրենց հոգին ուժգնելու համար՝ իրենց ցան-
կալի բաները կերակուրի փոխարէն
տուին։
Տես, ով Տէր, ու նայէ, վասն զի անարգուած
ցայ։
12 Ա՛ր ձեզի հոգ չէ՞ր ըներ, ով բոլոր ճամբայէ
անցնողներ։
Նայեցէք ու տեսէք, թէ արդեօք ի՛մ ցաւիս
պէս ցաւ կայ՞ որ իմ վրաս եկաւ։
վասն զի Տէրը իս նեղեց իր սաստիկ բարկու-
թեան օրը։
13 Բարձրէն իմ ոսկորներուս կրակ խրկեց՝ որ
անոնց տիրէ։
Ոտքերուս ցանց տարածեց և զիս ետ դար-
ձուց։
Զիս ամայի րրաւ — բոլոր օրը չո՛ւ մարած ծուլա-
նոց։
14 Իմ յանցանքներուս լուծը անոր ձեռքովը
կապուեցաւ։
Անոնք միացան ու իմ պարանոցիս վրայ ե-
լան։ իմ ոյժս կտրեց,
Տէրը զիս անոնցի ձեռքերու մատնեց՝ որ ա-
ւե՛մ կրնար դադարիլ։

= Եւ։ խել։ 7։ 8։
ֆ Եզր։ գ։ 20։
փ Ցօր։ ե։ 3։ Սաղ։ ջ։ 6։
ղ Երեմ. ժգ։ 17։
ն Հմր։ 19։
շ Հմր։ 9։ 16։ 17։ 21։
ո Երեմ. ծր։ 27։
չ ր Օր։ իբ։ 64։ 65։ Գէ։ բ։ 9։
պ ր Օր։ իբ։ 43։ 44։
ջ Երեմ. լ։ 14։ 15։
Դան։ թ։ 7։ 16։
ռ Հմր։ 10։
ս Գ թագ։ ը։ 46։
վ Կամ թափառական եղար։
տ Երեմ. ժգ։ 22։ 26։
ր Եզեկ. ժզ։ 37։ իգ։ 29։ Ովս։ բ։ 10։
ց ր Օր։ իը։ 29։ Եսա։ խե։ 7։
ւ Հմր։ 2։ 17։ 21։
փ Հմր։ 7։
ք Երեմ. ծա։ 31։
և ր Օր։ իգ։ 3։ Նե։ ե։ 20։ ժգ։ 1։
օ Երեմ. իբ։ 9։ ծբ։ 6։ Գէ։ բ։ 18։ գ։ 4։
ֆ Դան։ թ։ 12։
ա Եզեկ. ժբ։ 13։ ժե։ 20։
բ ր Օր։ իբ։ 48։
գ Եզեր. հինգերորդ։
դ Եզեր. առաջին եղեւ։

15 Ձեր իմ միջև իմ բոլոր զօրաւորներս անարգեց·
իմ երիտասարդներս կոտրելու համար իմ վրայ ժողովք կանչեց ·
Ձեր Առաջայի կոյս աղջիկը հնձանի մէջ կոխեց։
16 Ասոնց համար կու լամ, աչքերս աչքերս ջուր կ՚իջնցընեն ·
վասն զի ինձմէ հեռացաւ մխիթարիչը՝ որ իմ հոգիս պիտի նորոգէր ·
իմ տղաքս նուաղեցան, վասն զի թշնամին զօրացաւ ։
17 Սիոն իր ձեռքերը տարածեց, Ոանոր մխիթարիչ մը չկայ ·
Ձերը շուրջերին համար Տրամայեց՝ որ անոր թշնամիները դանիկա չշրջապատեն ·
Երուսաղէմ անոնց մէջ դաշտանաւոր կնկան պէս եղաւ ։
18 Ձերը արդար է, վասն զի անոր հրամանին ապստամբ եղայ ·
Լսեցէք, ով բոլոր ժողովուրդներ, մտիկ ըրէք ու իմ ցաւս տեսէք ·
իմ կոյսերս ու երիտասարդներս գերութեան գացին ։
19 Իմ սիրականներս կանչեցի, Ոանոնք զիս խաբեցին ·
իմ քահանաներս ու ծերերս քաղաքին մէջ հոգիներին աւանդեցին,
երբոր իրենց համար կերակուր կը փնտռէին՝ հոգիս զովցընելու համար ։
20 Ով Ձեր, նայէ, վասն զի նեղեցայ, աղիքներս խռովեցան,
Սիրտս ներսի դիս տակնուվրայ է, վասն զի խիստ չատ ապստամբեցայ ·
Դուրսէն սուրը զիս կը զրկէ ան ներսը մահ կայ ։
21 Իմ հառաչանքս լսեցին, բայց ինծի մխիթարիչ մը չկայ ·
Իմ բոլոր թշնամիներս իմ թշուառութիւնս լսելով ուրախացան, վասն զի դուն ըրիր զայն ։
Կանչած օրդ պիտի բերես, ու անոնք ինծի պէս պիտի ըլլան ։
22 Անոնց բոլոր չարութիւնը Ձեզ քու առջեդ հասնի ·
Եւ անոնց այնպէս ըրէ, ինչպէս որ ինծի ըրիր իմ բոլոր յանցանքներուս համար ·
վասն զի իմ հեծութիւններս չատ են ու իմ սիրտս նուաղած է ։

ԳԼ· Բ

1 Ի՜նչպէս Ձերը իր բարկութեամբը խաւարով ծածկեց Սիոնին աղջիկը ·
Իսրայէլին փառքը երկինքէն վար նետեց,
Ու իր բարկութեան օրը իր Ոտքերուն պատուանդանը չյիշեց ։
2 Ձերը Ոտանց ինայելու ծակորին բոլոր բնակարանները կլլեց ·
Ուժգին աղէկները ամրոցները իր բարկութեամբը փլցուց — հիմնայատակ բրաւ,
Թագաւորութիւնը ու անոր իշխանները պղծեց ։
3 Ամառիկ բարկութեամբ Իսրայէլին բոլոր եղջիւրը փշրեց ·
Ոնոր աջ ձեռքը թշնամիին երեսէն ետ դարձուց,
Եւ ծակորին մէջ Կրակի բոցի պէս բռնկեցաւ, — որ շուրջ բոլորտիքը կերաւ ։
4 Իր ոտկը թշնամիի պէս լարեց, իր աջ ձեռքով հակառակորդի պէս կեցաւ,
Եւ բոլոր ցանբի հաճոյ եղողները մեռցուց,
Իր բարկութիւնը կրակի պէս թափեց Սիոնի աղջիկոյ խորանին մէջ ։
5 Ձերը թշնամիի պէս եղաւ, Իսրայէլը կլլեց,
Ոնոր բոլոր պալատները կլլեց · անոր ամրոցները կործանեց,
Եւ Ուժգին աղջկանը մէջ ողբը ու կոծը չատցուց ։
6 Ոնոր հիւրը պարտէզի պէս բռնութեամբ կործանեց, անոր ժողովատեղին ալ բրեց ·
Ձերը Սիոնի մէջ տօներ ու շաբաթը մոռցուց,
Եւ իր սաստիկ բարկութեամբ թագաւորը ու քահանան անարգեց ։
7 Ձերը իր սեղանը մերժեց — իր սրբարանէն զզուեցաւ,
Ոնոր պալատներուն պարիսպները թշնամիին ձեռքը մատնեց ·
Ոնոնք Ձերոջը տանը մէջ հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս ձայն տուին ։
8 Ձերը խորհեցաւ Սիոնի աղջկանը պարիսպը ալրել ·
Լարը քաշեց, իր ձեռքը կործանելէն ետ չդարձուց ·
Պատնէշին ու պարսպին սուգ բռնել տուաւ, անոնք միասին սոսկութեան մէջ են ։
9 Ոնոր դռները գետինը անցան, անոր հնդեղները ալրեց ու կոտրեց ·

1 Երեսից կ՚օգայ Երուսաղէմի թշուառութեանը վրայ։ 20 ու Ողառաջեայ գանգատ կ՚ընէ անոր համար ։

ա Նկեմ· Բ · 35 ։ Դան· Բ · 7 · 14 ։
ա ա Թագ· ժբ · 14 ։
բ Ողբ· ե · 15 ։
գ Ամո· ժ · 17 ։
դ Ողբ· բ · 18։
ե Երեմ· ե · 30 ։
զ Ամո· ժ · 2 ։
է Ամո· ժ · 11 ։
ը Ամո· ժ · 2 ։
թ Ամո· ժ · 11 ։
ժ Ամո· ժ · 2 ։
ի Ամո· ժ · 11 ։
ժա Ամո· ժ · 2 ։
ժբ Ամո· ժ · 11 ։
ժգ Ամո· ժ · 2 ։
ժդ Ամո· ժ · 11 ։
ժե Ամո· ժ · 2 ։
ժզ Ամո· ժ · 11 ։
ժէ Ամո· ժ · 2 ։
ժը Ամո· ժ · 11 ։
ժթ Ամո· ժ · 2 ։
ի Ամո· ժ · 11 ։
իա Ամո· ժ · 2 ։
իբ Ամո· ժ · 11 ։
իգ Ամո· ժ · 2 ։
իդ Ամո· ժ · 11 ։
իե Ամո· ժ · 2 ։
իզ Ամո· ժ · 11 ։
իէ Ամո· ժ · 2 ։
իը Ամո· ժ · 11 ։
իթ Ամո· ժ · 2 ։
իի Ամո· ժ · 11 ։
իա Ամո· ժ · 2 ։
իբ Ամո· ժ · 11 ։
իգ Ամո· ժ · 2 ։
իդ Ամո· ժ · 11 ։
իե Ամո· ժ · 2 ։
իզ Ամո· ժ · 11 ։
իէ Ամո· ժ · 2 ։
իը Ամո· ժ · 11 ։
իթ Ամո· ժ · 2 ։

Ամոր Ի՞մագաւորը ու իշխանները ազդայ Ա՛ՀՂՆ են. Օրէնք չկայ,
Ա՛մոր մարգարէներն ալ Տէրոջմէ տեսիլք չեն գտներ։
10 Սիոնի ազգականը ծերերը Դ՛ատի վրայ նստած՝ լուռ կը կենան.
Ի՞րենց գլխուն վրայ հող դրին, Վ՛ըտքեր հագան,
Երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետինը իջե՛ցուցին։
11 Իմ ժողովրդիս աղջկանը բնկճանը համար հաչքերս արցունք Բ՛ՖՒՆ ուրեցայ,
Ա՛ղիքներս խառնեցան, Լիարգա գետինը թա՛փեցաւ,
վասն զի Տաղաքները ու կաթնկերները քա՛ղաքին Տրապարակներուն Ա՛Ղ կը մարին։
12 Անոնք իրենց մայրերուն կ՛ըսեն, Ո՞ր է ցո՛րեն ու գինի,
Երբոր վիրաւորածներու պէս կը մարին քա՛ղաքին Տրապարակներուն Ա՛Ղ,
Ո՞ւ երբոր իրենց Հոգին կ՛աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը Ա՛Ղ։
13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ. Վ՛ըզի Լի՞նի օրինակ բերեմ, ով Երուսաղէմի աղջիկ.
Քեզ մխիթարելու համար քեզի ի՞նչ նմանեցնեմ Թիւն բերեմ, ով Սիոնի կոյս աղջիկ.
Ջանգի քու խորտակուածութիւնդ Ծովու չափ մեծ է. ո՞վ կրնայ քեզ բժշկել։
14 Ո՞ւ մարգարէներդ քեզի համար սնոտի ու յիմարական տեսիլքներ տեսան.
Ե՛ւ քու անօրէնութիւնդ Ե՛ւչ յայտնեցին, որ քու գերութիւնդ Եա գարձնեն.
Հապա քեզի համար սնոտի Տեսիլքներ ու մոլորութիւններ տեսան։
15 Բոլոր Համբայէ անցողները քեզի համար Ծափ զարկին,
Ե՛ւ սուլելով Գլուխնին չարժեցին Երուսաղէմի աղջկանը համար,
Ո՞ւ ըսին. Ա՛ս է ան քաղաքը որ Գ՛եղեցկու՛թեան կատարելութիւն -- Բոլոր Երկրին ուրախութիւնը կ՛ըսուէր։
16 Քու բոլոր թշնամիներդ Ի՛րենց բերանը քու վրադ բացին.
Ե՛ւ սուլելով ակռայ կրճտեցին ու ըսին, Ջ՛ա՛նի՛ կլլեցինք.
Ա՛հա ատ է մեր ապասած օրը, գտանք, Տե՛սանք ընդի՛ն։

17 Տէրը Ի՛նր խորհածը կատարեց, ատչի՛ օրերէն պատուիրած խօսքը Ի՛նչ գործ դրաւ.
Վ՛իցուց ու չխնայեց, և Թշնամին քու վրագ Ուրախացուց,
Քու Թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց։
18 Անոնց սիրտը Տէրոջը աղաղակեց.
Ով Սիոնի աղջկանը Պարիսպդ, ցորեկ ու գիշեր Հեղեղի պէս Արցունք թափէ.
Քեզի Հանգիստ մի տար, աչքիդ բիբը չդա՛դրի։
19 Ելիր, Գիշերով ազապակի ձի՛չդ-ատ պահերուն սկիզբը.
Սիրտդ Ջուրի պէս թափէ Տէրոջը երե՛սին առջեւ.
Ձեռքերդ Անոր վերցուր քու տղոցդ Հոգիներուն Համար,
Որոնք Սովէն փողոցներուն գլուխը Հանոթմա՛Թենէ կը մարին։
20 Տէ՛ւ, ով Տէր, ու նայէ, որո՞ն որպէս բրիւր Մինչեւ Ի՞նչայք իրենց պատղը՝ Նէ՛նչ գրկած ազաքները ուտե՞ն.
Ի՞րհանան ու մարգարէն Տէրոջը սրբարանին Մէջը սպանուի՞ն։
21 Ի՛ցան ու ծերը փողոցներու Մէջ գետին վրայ պառկեցան.
Իմ կոյսերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան.
Քու բարկութեանդ օրը ըսնե՛ս մեռցուցիր, Մորթեցիր ու չխնայեցիր։
22 Ի՛մ Չգուշ Ի՛նչ Ի՛նչ Հանդի՛սաւոր ժողի օրուան պէս կանչեցիր,
Ո՛ւ Տէրոջը բարկութեան օրը մեռցորդ կամ ազատուած չմնաց.
Ի՛մ գրկածներս ու մեծցուցածներս իմ Թշնամիս Հատցուց։

ԳԼ. Գ

1 Ա՛նդրադարձ ազգը իրենց Թշնամութիւններուն Համար. 22 ու Անոնց յոյսը Աստուծոյ պարտքութիւններուն Համար. 37 անոնք Աստուծոյ արդարութիւնը կը Հանդիսան։ 55 պատմութիւնն Համար 64 ու իրենց Թշնամիներուն Հատուցում ըլլալու Համար կ՛աղաչեն։

1 Ես ան մարդն եմ, որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը գաւազանովը։
2 Զիս տարաւ խաւարի մէջ պարտցուց՝ և ոչ Թէ լոյսի մէջ։
3 Միայ, Ինծի դէմ գարձաւ, ամէն օր իր ձեռքը Ի՛մ Էրա՛ դարձուց։
4 Իմ մարմինս ու մորթիս մաշեց, Ոսկորներս կոտրեց։

5 Ը Որ Իր։ 36։ 7	8։ 9։ Եզեկ։ Ժ։ 8։	ֆ Գ։ գ։ 15։ 16։
Թ։ գ։ 15։ Իմ։	= Ես։ Ծ։ 1։	ր Ը Մ՚ն։ ՀԴ։ 17։
7։ Գ։ Ա։ 3։ գ։ 20։	գ։ 46։	Ա։ Գ։ գ։ 43։
ը Ը Մ՚ն։ Ժ։ 5։	Գ։ Ա։ 30։	Ի։ Ա։ Ա։ 13։ Ե։
ձ Ա։ Գ։ 9։ Ե։	Ա։ Ա։ 21։	Իմ։ գ։ 25։ Ի։ 5։
գ։ Ե։ 25։	Ա։ Ա։ 21։	Ա։ Ա։ 13։ Ե։
Ը։ գ։ 13։ Ես։	Ա։ Ա։ 21։	Իմ։ գ։ 25։ Ի։ 5։
գ։ 28։ Գ։ գ։ 28։	Ա։ Ա։ 21։	Ա։ Ա։ 13։ Ե։
Ը։ գ։ 13։ Ես

5 ինձի դէմ դարձընէր չինէց, և պիս զառնու-
թեամբ ու նեղութեամբ չրջապատեց ։
6 †Զիս մուխ տեղաւանդ նստեցուց չառանցմէ
մեռածներուն պէս ։
7 †իմ բոլորիւրս ցանդ քաշեց, ու չեմ կրնար
գուրս ելլել. իմ չղխանիներս ծանրացուց ։
8 †Մինչև անգամ ազաղակած ու կանչած ատե-
նըս՝ անիկա իմ աղօթքս °մերժեց ։
9 իմ ճամբաներս տաշուած քարերով չրչապա-
տեց, իմ չաւիղներս ծռեց ։
10 †Անիկա ինձի դարանակալ արջու պէս՝ -- ծա-
ծուկ տեղւանդ գոռոզութի առիւծի պէս
եղաւ ։
11 իմ ճամբաներս խոտորցուց և զիս †պատառե-
ցուց, զիս ամլոյի ըրաւ ։
12 իր ազեղը լարեց ու զիս °նեղութի նպատակի
պէս կայնեցուց ։
13 †Իր նետերը երիկամնոցներուս մէջը խոթեց ։
14 իմ բոլոր ժողովուրդիս †ծաղր եղայ՝ ու բոլոր
օրը անոնց երգը ։
15 Զիս դառնութիններով կշտացուց, զիս օ-
շինդրով գինովցուց ։
16 Նաև ակռաներս խիճերով կոտրեց, զիս
մոխրով ծածկեց ։
17 Աչքէս իմ հոգիս խաղաղութենէ հեռացու-
ցեր, բարիքը մոռցայ ։
18 †Ու ըսի, կորսուեցաւ իմ զօրութիւնս և իմ
ակնկալութիւնս Ցեհովայէ ։
19 Յիշէ իմ տառապանքս ու թշուառութիւնս,
նօշինդը ու դառնութիները ։
20 իմ հոգիս մէյմը կը յիշէ ըզայն ու իմ ներսի
գիս կը նուաստացնայ ։
21 Աչխիս միտքս կը բերեմ, անոր համար յոյս
կ'ունենամ ։
22 °Ցեհովէ ողորմութիւններէն է որ չհատանք,
վասն զի անոր գթութիները չպակսեցան ։
23 †Անոնք առ առաւ կը նորոգուին ։ քու ճըշ-
մարտութիւնդ մեծ է ։
24 իմ հոգիս ըսաւ, Ցեհովէ իմ չռաժինս է, ասա
պատճառով անոր պիտի յուսամ ։
25 Ցեհովէ բարի է †իրեն ապաւինողներուն -- զին-
քը փնտռող հոգիին ։
26 Ցեհովէի փրկութիւնը °ապասելը ու լռութեամբ
յուսալը ապրկ է ։
27 †Ազկ է մարդուս որ իր երիտասարդութենէն
ատենը լուծ կրէ ։
28 †Առանձին կը նստի ու լուռ կը կենայ, քանի-
զի ըՆծը վրան դրաւեցաւ ։
29 †Իր բերանը հողին կռւտայ՝ ըՆբլալ իւ գուցէ
յոյս կայ ։
30 †Իր ծնօտը զանիկա զարնողին կռւտայ, --
նախատինքով կը կչտանայ ։
31 Բայց Ցեհովա յաւիտեան չմերժեր ։
32 վասն զի իրենց ցաւ կռւտայ, իր ողորմութիւնը
չատութիւնով դթութիւն ալ կ'ընէ ։
33 Քանզի իր կամքովը նեղութիւն չտար, ու
մարդու որդիները չտրտմեցնէր ։
34 Երկրիս բոլոր բանտարկեալները ոտից տակ
ճղմելը,
35 Բարձրելոյն առջևը մարդու մը իրաւունքը
ծռելը,
36 Մարդու մը իր գատին մէջ անիրաւութիւն
ընելը †Ցէրջոյը հաճելի չէ ։
37 Ո՞վ է անիկա որ †կը խօսի ու անոր խոսը կը
կատարուի, -- Տէր °Ցէրջը հրամայած
չէ ։
38 Մինչև °բարիքը ու չարիքը Բարձրելոյն բեր-
նէն չելլեր ։
39 Ապրող մարդը ինչո՞ւ կրնէ, †մարդը
°իր մեղքերուն պատիժը համար ։
40 Մեր ճամբաները քննենք ու փորձենք և Ցե-
ղոքը դառնանք ։
41 †Մեր սիրտերը չէռ ձեռքերուն հետ երկինքը
եղող Աստուծոյն վերցնենք ։
42 †Մենք յանցանք ըրինք ու ապստամբեցանք,
դուն ներում չտուիր ։
43 Բարկութեամբ ծածկեցիր զմեզ ու մեզ
հալածեցիր, †մեռցուցիր -- չխնայե-
ցիր ։
44 Քեզ ամպով ծածկեցիր, †որ չէր աղօթքը
չանցնի ։
45 †Մեզ ժողովրդներուն մէջտեղը խոտան ու
անարգ ըրիր ։
46 Մեր բոլոր թշնամիները մեզի գէմ °բերանները
բացեր են ։
47 Մեր վրայ վախ ու գուբ, †աւերում ու կո-
տորած եկաւ ։
48 իմ ժողովուրդիս աղջկանը բնկնանը համար
†աչքէս ջուրի հեղեղներ կ'իջնեն ։
49 †իմ աչքս անդադար °ըլլան կը թափի, ու բը-
նաւ հանգստութիւն պիտի չունենայ ։
50 Մինչև որ Ցէրը երկինքէն նայի ու տեսնէ ։
51 իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն համար աչքս
հոգւոյս նեղութիւն կռւտայ ։
52 իմ թշնամիներս †զուր տեղը զիս ճնճղուկի պէս կ'որսան ։

Գէ · բ · 10 ։
ե Ցեր · ի · 6 ։
զ Եռ · ծ · 6 · Մատ · ե · 39 ։
է Սպ · գդ · 14 ։
ը Եբէկ · լգ · 11 · Երբ · ժբ · 10 ։
թ Ածր · ա · 15 ։
ժ Սպ · լգ · 9 ։
ի Ածր · բ · 10 · Եռ · խե · 7 · Ամմո · գ · 6 ։
լ Ածա · ժբ · 3 ։
խ Միք · է · 9 ։
ծ Կ՚ելե բեւ մեզքերուն վրայ բաղ ածա՛ ։
կ Սպ · ծգ · 4 ։
հ Դան · ի · 5 ։
ձ Գէ · բ · 2 · 17 · 21 ։
ղ Հմր · 8 ։
մ Ա Կար · գ · 13 ։
յ Գէ · բ · 16 ։
ն Եռ · խգ · 17 · Ե · բե՛ · խբ · 43 ։
շ Եռ · ծա · 19 ։
ո Երե՛մ · գ · 19 · Բ · ւ՛մգ · 17 · Գէ · բ · 11 ։
չ Սպ · հե · 2 · Գէ · ա · 16 ։
պ Եռ · կգ · 15 ։
ջ Սպ · լե · 7 · 19 · կի · 4 · Հբ · 3 · Հմբ · 161 ։

53 իմ կեանքս Գուբի մէջ կորնչին, ւվրան քար նետուին։
54 ։Ջուրերը գլխուս վեր բարձրացան. ։Ըսի թէ կը կտրեցայ.
55 ։Խորունկ գուբէն քու անունդ կանչեցի, ով Տէր։
56 ։Իմ ձայնս լսեցիր. իմ հառաչանքիս — ազատական քու ականջդ մի դներ։
57 Քեզի կանչած օրս մօտեցար, ըսիր թէ Մի վախնար։
58 ։Իմ հոգւոյս գատը վարեցիր, ով Տէր, ։Իմ կեանքս ազատեցիր։
59 Ով Տէր, ընաթ եղած գրկանքը տեսար. Իմ իրաւունքս պաշտպանէ։
60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը, Անոնց ինծի դէմ ունեցած բոլոր դատաւորութիւնները տեսար։
61 Անոնց նախատինքը լսեցիր, ով Տէր, անոնց ինծի դէմ ունեցած բոլոր դատաւորութիւնները,
62 իմ վրաս հրապուրուածները ու ամէն օր ինծի դէմ անոնց խորհածները։
63 ։Անոնց նստելուն ու հրեցուն նայէ. Ես անոնց երգն եմ։
64 Ով Տէր, ։անոնց հատուցում պիտի բնես իրենց ձեռացը գործերուն համեմատ։
65 Անոնց սրտի ։թմրութիւն պիտի տաս, քու անէծքդ նոյն ։ատ անոնց։
66 Բարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք, ու ։Տէրոջը երկինքներուն տակէն բնաջինջ պիտի բնես։

ԳԻ. Դ

1 Ան֊ի֊ւ իր գործի֊ւն վրայ կ՚ապրայ · 13 իր մեղքերը կը հաստատեն · 21 Եդոմին ապառնիք կ՚ըլլայ · 22 Սիան կը ներկայանայ ։

1 Ոսկին ի՞նչպէս իր գոյնը կորսընցուց, — մաքուր ոսկին փոխուեցաւ. Սրբարանին քարերը ։ամէն փողոցներուն գլխուր թափուեցան։
2 Սիօնի պատուական տղաքները՝ որոնք ընտիր ոսկիի հատասար էին, ի՞նչպէս բրատի ձեւ.քով չհետաձ ։խնչեցին ամաններու պէս սեպուեցան։
3 †Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն — իրենց լակոտներուն կաթ կու տան. Իմ ժողովուրդս աղջիկը անապատի Ջայլամնոց պէս անգութ եղաւ։

4 կաթնկերին լեզուն ծարաւութենէն ։իր քմային փակաւ.
։Տղաքները հաց ուզեցին, ։չը֊ան անոնց չկարգ ոք չկար։
5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողները փողոցներուն մէջը չուտակուուր մնացին։
Կարմիր հագուստներով մեծցողները աղբանոցներ կ՚գրկեցին։
6 Եւ իմ ժողովուրդիս աղջկանը անօրէնութիւնը Սողոմի մեղքէն մեծ եղաւ.
Որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ՝ առանց ։ձեռք ձեռքերը անոր դպչելու։
7 Անոր ազնուականները ձիւնէն մաքուր, կաթէն ճերմակ էին.
Անոնց մարմինը ։յակինթներէն կարմիր էր, անոնց կերպարանքը շափիւզայի կ՚նմանէր։
8 ։Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սեւ եղաւ, ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր.
։Անոնց մորթը իրենց ոսկորներուն փակաւ, չորցաւ — փայտի պէս եղաւ։
9 Սուրէ մեռածները անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին,
Վասն զի ատոնք ագարակի արդիւնքը պակսութենէն մաշեցան ու մեռան։
10 ։Ողորմած կիներուն ձեռքերը ։իրենց տղաքը եփեցին,
Իմ ժողովուրդիս աղջկանը կոտորածին ատենը հանուց կերակուր եղան։
11 Տէրը իր սրամտութիւնը կատարեց, ։իր սաստիկ բարկութիւնը թափեց.
Եւ Սիօնի մէջ ։կրակ բռնկեցուց, որ անոր հիմերը կերաւ։
12 Երկրի թագաւորները ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չէին հաւատացին
Թէ հակառակորդը ու թշնամին Երուսաղէմի դուռներէն պիտի մտնէ։
13 Անոր մարգարէներուն մեղքերէն, անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն՝
։Որոնք անոր մէջտեղը արդ արիւնարուն արիները թափեցին,
14 փողոցներուն մէջը կուրերու պէս ատանդական պարտեցան, ։արիւնով պղծուեցան.
Անկնար որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու։
15 ‖Անոնց կը կանչեին, Եա՛ քաշուեցէք, ով ։պիղծներ, ։Եա՛ քաշուեցէք, Եա՛ քաշուեցէք, մի դպչիք։

ա Երեմ. լե֊ · 16 · լը֊ · 6 · 9 · 10 ·
բ Դան֊ · գ · 27 ·
գ Սապ֊ · կծ֊ · 2 · Ամիւ · 4 · 5 ·
դ Սապ֊ · զ֊ · 22 · Երե֊ · լը֊ · 10 · 11 · Հմր֊ · 18 ·
ե Սապ֊ · Ա֊ · 1 · Ցաւիւ֊ · բ֊ · 2 ·
զ Սապ֊ · գ · 4 · զ֊ · 8 ·
ժր֊ · 6 · կդ֊ · 19 · Ա֊ծ֊ · 1 ·
է Սապ֊ · 16 · Երեմ֊ · 6 · 9 · 10 ·
ը Ցաւ֊ · գ · 8 ·
թ Սապ֊ · լե֊ · 1 · Երեմ֊ · Դա֊ · 36 ·
ժ Սապ֊ · Հա֊ · 23 ·
ի Սապ֊ · Ա֊ · 4 · լե֊ · 23 ·
լ Սապ֊ · Ա֊ · 2 ·
խ Սապ֊ · Ա֊ · 4 · զ֊ · 8 ·
ծ Սապ֊ · Ա֊ · 5 ·
կ Սապ֊ · իբ֊ · 4 · Տէս Երեմ֊ · Ժա֊ · 20 · ր Տիմ֊ · գ · 14 ·
հ Սապ֊ · լե֊ · 1 · Երեմ֊ · Ժա֊ · 36 ·
ձ Սապ֊ · բ֊ · 3 ·
ղ ր Օր · իե֊ · 19 · Երեմ֊ · Ժ֊ · 11 ·
ճ Սապ֊ · Ա֊ · 2 ·
մ Սապ֊ · Ա֊ · 4 · լե֊ · 23 ·
յ Կաւ֊ բառերէն
ն Գէդ · ե֊ · 10 · Ցաւիւ֊ · ը֊ · 6 · Նաա֊ · ը֊ · 10 ·
շ Սապ֊ · Ա֊ · 5 ·
ո Գէդ · բ֊ · 20 ·
չ ր Օր · իբ֊ · 37 · գ Թագ֊ · գ֊ · 29 ·
պ Երեմ֊ · ե֊ · 28 ·
ջ ր Օր · լը֊ · 22 · Երեմ֊ · իա֊ · 14 ·
ռ Երեմ֊ · ե֊ · 31 · գ֊ · 13 · Ժգ֊ · 14 · իգ֊ · 11 · բ֊ · 34 ·
ս Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
վ Գաղ֊ · Ժբ֊ · 36 ·
տ Գաղ֊ · Ա֊ · 1 · Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
ր Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
ց Գէդ · Ա֊ · 4 · Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
ւ Գէդ · Ա֊ · 4 · Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
փ Գէդ · Ա֊ · 4 · Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
ք Գէդ · Ա֊ · 4 · Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
և Գէդ · Ա֊ · 4 · Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
ֆ Գէդ · Ա֊ · 4 · Ես֊ · Ժբ֊ · 36 ·
11 · 21 · Երեմ֊ · իբ֊ · 26 · 28 · Սոփ֊ · գ · 4 ·
ֆ Մաս֊ · իգ · 31 · 37 ·
ֆ Երեմ֊ · բ · 34 ·
ֆ Ծաս֊ · Ժբ֊ · 36 ·
‖ Գ֊ի Լեռնոց համար կը կանչեին · Եա՛ քաշուեցէք · պիղծներ ։
ա Դան֊ · Ժգ · 45 ·

Անոնք փախան ու ապրին անդին պատուհասն.
ազգերուն մէջ բսուեցաւ, Անոնք մէյ-
մին ալ հոս չպնակին։
16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք, անոնց
մէյմին ալ չնայիր.
քահանային երեսին պատիւ չբրին, ծերե-
րուն գթութիւն չբրին։
17 Մեզի բլլալու օգնութենանը համար պարապ
տեղը մինչեւ հիմա աչքերնիս մնչեցան.
Դիտելով սպասեցինք ազգի մը՝ որ չէր
կրնար ձեզ ազատել։
18 Մեր քայլերը կ'որսան, որ մեր փողոցներուն
մէջը չպարտինք.
Մեր վախճանը մօտեցաւ, մեր օրերը լեցուե-
ցան, յիրաւի մեր վախճանը հասաւ։
19 Մեզ հալածողները երկնից արծիւներէն արա-
գընթաց եղան,
Մեզ լեռներու վրայ սաստիկ հալածեցին, ա-
նապատի մէջ մեզի համար դարանա-
մուտ եղան։
20 Մեր հոգեպատը յուներ՝ Տէրոջը օծեալը՝ անոնց
որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ,
Որուն համար մենք կ'ըսէինք, Ազգերուն մէջ
անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք։
21 Ցնծա և ուրախ եղիր, ով եդոմի աղջիկ,
որ Հուս երկրին մէջ կը բնակիս.
Գինի ալ պիտի անցնի բաժակը. պիտի գի-
նովցաս ու ինքզինքդ պիտի մերկա-
ցընես։
22 Կրու անօրէնութիւնդ վերջացաւ, ով Սիոնի
աղջիկ, քեզ մէյմին ալ գերի պիտի
չբրչի.
Կրու անօրէնութեանդ այցելութիւն պիտի ը-
նէ, ով եդոմի աղջիկ, կրու մեղքերդ
պիտի յայտնէ։

ԳԼ. Ե

1—22 Աղերսի մէջ Սիոնին ցաւալի գանգատը առ Աստուած։

1 Մեզի եղածը յիշէ, ով Տէր,
Նայէ ու տես նախատինքը մեր։
2 Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ,
մեր տուները օտարազգիներուն։
3 Հայր չունեցող որբեր եղանք,
Մեր մայրերը որբևարիներու պէս են։
4 Մեր ջուրը ստակով խմեցինք,
Մեր փայտը գնով կու գայ։
5 Վզոնքը մեր պատանդին վրայ բլլալով հալա-
ծուեցանք,
Կ'աշխատինք ու հանգստութիւն չունինք։
6 Հայով կշտանալու համար
Դէպ ի Եգիպտոս — Ասորեստան ձեռք տր-
կընայուցինք։
7 Մեր հայրերը մեզ գործեցին և չկան,
Ու անոնց անօրէնութիւններուն պատիժը մենք
կը կրենք։
8 Ծառաներ տիրեցին մեր վրայ,
Անոնց ձեռքին դէմ ազատող չկայ։
9 Անապատի սուրին երեսէն
Մեր հացը մեր կեանքին վտանգովը ձեռք
բերինք։
10 Սովին սաստկութեանը պատճառաւ
Մեր մորթը փուռի պէս սեւցաւ։
11 Կիներները Սիոնի մէջ խայտառակեցին,
Ու կոյսերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ։
12 Իշխանները ձեռքով կախուեցան.
Ծերոց երեսին պատիւ չբրին։
13 Երիտասարդները երկնաքարեր վերցուցին.
Ու ազաը փայտի տակ ինկան։
14 Ծերերը դադրեցան դուռը նստելէ,
Ու երիտասարդները՝ երգելէ նուագելու
նէն։
15 Մեր սրտին ուրախութիւնը դադրեցաւ,
Մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ։
16 Մեր գլուխէն թագը ինկաւ.
Հմա վայ մեզի, վասն զի մեղք գործե-
ցինք։
17 Ասոր համար հիւանդ է մեր սիրտը նուագած է,
Ասոնց պատճառաւ աչքերնիս խաւարե-
ցան։
18 Սիոն լեռանը պատճառաւ՝ որ ամայի եղաւ.
Ասոր վրայ ազուէսներ կը պտրտին։
19 Դուն, ով Տէր, յաւիտեան կը մնաս.
Կրու աթոռդ գարէ ի գար կը տեւէ։
20 Ինչո՞ւ համար յաւիտեան մեզ կը մոռնաս,
Ու երկար ժամանակ մեզ կը թողուս։
21 Դարձի գարձուր մեզ, ով Տէր, ու դառնանք.
Մեր օրերը առջիներէն պէս նորոգէ։
22 Սակայն դուն բոլորովին մեզ մերժեցիր,
Մեր վրայ խստ շատ բարկացար։

ա Գլ. ե. 18։
գ Թ՚ագ. իդ. 7։ Ես. ի. 5։ ը. 6. 7։ Երեմ. լե. 7։ ե. 2։ զեկ. իթ. 16։
դ Թագ. իե. 4։ 8։
ե Ելեկ. է. 8։ 9. 6։
զ Ես. գ. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
է Գլ. ե. 12։
ը Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
թ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ժ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ի Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
լ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
խ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ծ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
կ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
հ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ձ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ղ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ճ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
մ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
յ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ն Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
շ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ո Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
չ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
պ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ջ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ռ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ս Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
վ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
տ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ր Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ց Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ւ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
փ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ք Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
օ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։
ֆ Ես. ի. 9։ Երեմ. ե. 15։ Ա՚ա. ա. 1։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եզեկիելին մարգարէութեան ժամանակը. Քոբար գետին քով. 4 անոր տեսիլքը. պատն ու չորս քերովբէները. 15 չորս անիւներ 26 ու Աստուծոյ փառքը տեսաւ։

1 Ու եղաւ որ երեսներորդ տարին չորրորդ ամսուն հինգին երբոր ես գերեվարուն մէջը Քոբար գետին քովն էի, երկինքը բացուեցաւ 2 ու ես Աստուծոյ տեսիլքները տեսայ։ Ամսուն հինգերորդը որ՝ այսինքն Յոյակինին թագաւորին գերեվարութեան հինգերորդ տարին, 3 Քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ Քոբար գետին քովը Բուզիի որդւոյն Եզեկիել քահանային յայտնապէս Տէրոջը խօսքը եղաւ. և հոն անոր վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ։

4 Ու տեսայ որ ահա հիւսիսային կողմէն հովի մեծ ամպ ու բռնկած կրակ կաւ գար, ու լոյսերը պայծառութիւն կար, ու մէջտեղէն կրակին մէջէն ասկպղնձի նմանութիւն մը ելաւ։ 5 Եւ անոր մէջը չորս կենդանիի կերպարանք կար, ու անոնց երեւոյթը ասա էր. Այնպէս մարդու կերպարանք ունէին։ 6 Եւ հասի մի որ չորս երես ունէր, ու անոնց ամէն մէկը չորս թեւ ունէր։ 7 Եւ անոնց ոտքերը չիսկայ ոտքեր էին, ու անոնց ոտքերուն թաթը զուարակի ոտքին թաթին պէս էր, ու փայլուն պղնձի պէս կը փայլէին։ 8 Եւ անոնց չորս կողմերը անոնց թեւերուն տակը մարդու ձեռքեր կար, ու չորսն ալ երեսներ ու թեւեր ունէին։ 9 Անոնց թեւերը իրարու կցուած էին. անոնք երթալու ատեննին չէին դառնար, ամէն մէկը չիսկայ յառաջ կ'երթար։ 10 Եւ անոնց երեսներուն ձեւը՝ մարդու երես ունէին՝ ու ես չորսն ալ առիւծի երես, նաև չորսն ալ ձախ կողմէն եզի երես՝ ու չորսն ալ արծիւի երես ունէին։ 11 Ու անոնց երեսները այսպէս էին. և անոնց թեւերը վերէն կը տարածուէին, երկուքը իրարու կցուած էին, ու երկուքը անոնց մարմինը կը ծածկէին։ 12 Եւ ամէն մէկը չիսկայ յառաջ կ'երթար. Հոգին ուր որ երթալու ըլլար՝ անոնք հոն կ'երթային, հոգացած առնէնին չէին գառնար։ 13 Եւ կենդանիներուն կերպարանքը՝ անոնց երեսերը՝ կրակի վառած կայծերու պէս՝ ջահերու

14 էր, ու կրակին փայլակներ կ'ելլէր։ Եւ կենդանիները փայլակի երեւոյթին պէս վազելին ու կը դառնային։

15 Ու կենդանիները նայեցայ, և ահա գետնի վրայ՝ կենդանիներուն հետ մէկ քարը չորս կողմերուն։ 16 Չորս երեսով անոնց մը կար։ Անհնեներուն երեւոյթը ու անոնց չինուածքը տակի քարի կը նմանէր, և չորսին ձեւ մէկ էր. ու անոնց երեւոյթը ու չինուածքը այնպէս էր, որպես թէ 17 անիւ անիւի մէջ եղած լիներ։ Գացած ատենին իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային. դարձած ատենին իրենց չէին դառնար։ 18 Չէին դառնար։ Եւ անոնց չրջանակները բարձր ու ահեղ էին, և չորսին ալ չրջանակները ամէն կողմէն աչքերով լեցուն էին։ Ու երբոր կենդանիները կ'երթային, անիւները անոնց քովէն կ'երթային. ու երբոր կենդանիները երկրի երեսէն կը վերանային, անիւները 20 նոյն կը վերանային։ Հոգին ուր որ երթալու ըլլար, անոնք հոն հոգին գացած տեղը կ'երթային. անիւները ալ անոնց հետ մէկտեղ կը վերանային. քանզի անիւներուն մէջը կենդանիներուն հոգին կար։ 22 Եւ կենդանիներուն գլուխն վրայ՝ էրկնքի հաստատութեանը նմանութիւնը վրան անոնց գլուխներուն վրայ տարածած էր ողուած, 23 ուղղ անիւներուն նման։ Եւ ան հաստատութեանը տակը՝ անոնց թեւերը իրարու կը չիսկային. ամէն մէկը մէկ կողմէն էր ծածկող երկու բան ունէր, և ամէն մէկը միւս կողմէն 24 իր մարմինը ծածկող երկու բան ունէր։ Ու երբոր կ'երթային, անոնց թեւերուն ձայնը լսուեցաւ՝ հաս ջուրերու ձայնին պէս՝ Ամենակարողին ձայնին պէս, ազմուկի ձայնի պէս՝ բանակի ձայնի պէս. երբոր կը կայնէին՝ իրենց թեւերը կ'իջեցնէին։ Ու երբոր անոնք կը կայնէին՝ թեւերնին կ'իջեցնէին, անոնց

ա Գլ. գ. 15։ 23։ ժ. 15։ 20։ 22։ իա. 3։
բ Մաս. գ. 16։ Գործ. ե. 35։ ժ. 11։ Յայտ. ա. 11։
գ Գլ. ը. 3։
դ Գլ. ը. 4։
ե Գործ. իգ. 10։ իե. 38։
զ Թագ. գ. 13։ 15։
է Թագ. իգ. 46։

ը Թագ. գ. 13։
թ Գլ. ի. 1։ 6։ գ. 1։
ժ Երեմ. ա. 14։ գ. 6։ գ. 1։
ի Գործ. ի. 10։
լ Գործ. ի. 14։ 22։ գ. 1։ ե. 1։
խ Գործ. ի. 14։ 21։
ծ Դան. ժ. 6։ Յայտ. ա. 15։
կ Գլ. ժ. 8։ 21։
հ Հմր. ա. 11։
ձ Հմր. 12։ Գլ. ժ. 11։
ղ Հմր. 19։
ճ Գլ. ժ. 9։
մ Գլ. ժ. 10։
յ Դան. ժ. 6։
ն Ելք. ջ. 10։ Գլ. ժ. 9։
շ Գլ. ժ. 16։ 17։
ո Հմր. 18։
չ Գլ. ժ. 17։
պ Հմր. 19։ 20։ Գլ. ժ. 17։
ջ Գլ. ա. 1։
ռ Երեմ. ասուած
ս Գլ. ժ. 5։
վ Գլ. ժ. 6։ Դան. ժ. 6։ Յայտ. ա. 15։
տ Ելք. իգ. 2։ Նում. իի. 3։ Եսա. ի. 33։

գլխուն վրայ եղող հատատութիւնէն ձայն մը կ'ելլէր ։
26 Ու անոնց գլխուն վրայ եղող հատատութիւնէն վեր՝ նշափիւզայ քարի երեւութով աթոռի նմանութիւն մը կար , ու այն աթոռին նմանութեանը վրայ մարդու կերպարանքով
27 նմանութիւն մը կար վերէն ։ Ես անար երկկամնոցը երեւեցի վեր ոսկեզոծիճի նման՝ բոլորտիքը — ներսը կրակի նմանութեան պէս տեսայ ։ ու երկկամնոցը երեւեցաւ վար կրակի նմանութեան պէս տեսայ ։ ու պայծառութիւնը
28 շրջապատած էր ։ Ինչպէս է անդրեղի օրը անձրի մէջ եղող ծիածանին երեւոյթը , այնպէս էր այն շրջապատած պայծառութիւնը երեւոյթը ։ Ասիկա Տէրոջը փառացը նմանութեանը երեւցաւ էր ։ ու երբոր տեսայ՝ երեսովս վրայ ինկայ , ու մէկ խօսողի մը ձայնը լսեցի ։

ԳԼ · Բ

1 Եզեկիելին յանձնուած պատգամը ։ ի իրեն տրուած պատասխանը ։ իր ծանր մեղքերուն համար ։

1 Ես ինծի բսաւ , Որդի մարդոյ , ոտքերուդ
2 վրայ կայնէ ու քեզի հետ խօսիմ ։ Ու ինծի հետ խօսածին պէս Հոգին իմ վրաս եկաւ , և զիս ոտքերուս վրայ վերցուց ։ ու ինծի
3 հետ խօսողին ունկն լսեցի ։ Ես ինծի բսաւ , Որդի մարդոյ , ես քեզ իսրայէլի որդւոցը՝ ինծի դէմ ապստամբող ապստամբներու ազգին կը խրկեմ ։ որ իրենք և իրենց հայրերը մինչև այս օրս ինծի դէմ յանցաւոր
4 դուռնային ։ Ու անոնք պինտերես և խրատասիրտ որդիներ են ։ ես քեզ անոնց կը խրկեմ ։ ու անոնց բսես , Տէր Եհոռան այսպէս
5 կ'ըսէ ։ Նէ անոնք թէ լսեն և թէ զանց ընեն , (քանզի անոնք ապստամբներու տուն են ,) սակայն հարիւր գիտեն թէ մէջերնին մարգարէ կայ ։
6 Ու դուն , որդի մարդոյ , Համոզմէ մի վախնար , և անոնց խօսքերէն մի վախնար ։ Թէև քու քովդ ը՚կամելար ու ծուռ մարդիկ կան , և կարճնեղտ քով կը բնակիս ։ Համոզ խօսքերէն մի վախնար և անոնց երեսէն մի զարհուրիր , Թէև անոնք ապստամբներու տուն
7 են ։ Ու անոնց իմ խօսքերս խօսիս , Թէ լսեն և թէ զանց ընեն ։ քանզի անոնք ապրծ տասմբ են ։
8 Ու դուն , որդի մարդոյ , քեզի բսածս մրտիկ ըրէ , ան ապստամբ տան պէս ապստամբ մի ըլլար ։ բերանդ բաց ու Էքեզի տուածս

9 կեր ։ Ու նայեցայ , և ահա Էինծի երկրնցած ձեռք մը , և ահա Համոր մէջը գիրքի տոմս
10 մը կար ։ Ու զանիկա իմ առջեւս բացաւ ։ և անիկա ներսէն ու դուրսէն գրուած էր ։ և անոր վրայ ոդբեր , հառաչանք ու վայ գրուած կար ։

ԳԼ · Գ

1 Եզեկիելի ան տանը կ'ուղարկուի ։ և Լսուած կը քարոզելէ զանիկա ։ 15 կը ապրիլ անոր մարգարէական կանչը ։ 22 կը յայտնի Թէ ինչը կը գոյն ու կը բանայ մարգարէին բերանը ։

1 Ես ինծի բսաւ , Որդի մարդոյ , առ զուսծդ կեր ։ ասա տանը կեր ու գնա խոսայէլի տանը ։
2 Նէ խօսէ ։ Ես իմ բերանս բացի , ու անն տուն
3 ար ինծի կերցուց ։ Ես ինծի բսաւ , Որդի մարդոյ , առ իմ քեզի տուած տանս փորիդ կերցուր ու ապրներդ լեցուր ։ ու ես Էանիկա կերայ , ու բերնիս մէջը Էմեղրի պէս անոյշ
4 եղաւ ։ Աետուներ ինծի բսաւ , Որդի մարդոյ , ազէ խոսայէլի տանը գնաս ու իմ խօսքերուս
5 անոնց բսես ։ վասն զի դուն ժժաւորինց խօսք և ծանր լեզուի ունկնդրղ ազգի մը չէիր ։
6 կուեցար , հապա խոսայէլի տանը ։ Ժժաւորինց խօսք ու ծանր լեզու ունկնդրղ չատ ազգերուն չէ , որոնց խօսքերը դուն չես հասկնար ։ յիրաւի Էինծ որ քեզ անոնց խրկեի ,
7 անոնք քեզի մտիկ պիտի ընեին ։ Բայց խոսայէլի տունը քեզի մտիկ ընել պիտի չուզեն , Էվասն զի չեն ուզեր ինծի մտիկ ընել ։ Հարոյ հետև բոլոր խոսայէլի տունը պինտերես ու
8 խրատասիրտ է ։ Ահա անոնց երեսին դէմ քու երեսդ պինտ , ու անոնց ճակտին դէմ քու
9 ճակտդ պինտ բրի ։ Էքուռ ճակտդ Վհմէն ամուր անկոտ եղող ասլոնի պէս բրի ։ Համոզմէ չվախնաս ու անոնց երեսէն չզարհուրիս , թէև ան տունը ապստամբներու տուն են ։
10 Եւ Տէրը ինծի բսաւ , Որդի մարդոյ , իմ բոլոր խօսքերս որ քեզի պիտի խօսիմ , սրտիդ
11 մէջը ընդունէ ու ականջներուդ լսէ ։ Եւ գնա դերիներուն մէջը մտիր՝ քու ժողովուրդիդ որդւոցը մէջ , ու անոնց խօսէ և անոնց բսէ , Տէրը Եհոռան այսպէս կ'ըսէ ։ Թէ մտիկ ընեն և թէ զանց ընեն ։
12 Աետուները Էհոգին զիս վերցուց , ու Համէս մեծ շարժուտի ձայն մը բեցի ետեւէս , Տէրոջը փառը օրհնեալ ըլլայ իր տեղէն ։ Եւ կենդանիներուն թևացը իրարու զպնելուն ձայնը , ու անոնց քովի անիւներուն ձայնը , ու մեծ
14 շարժուտի ձայն ետեւէս ։ Եւ Հոգին զիս վերցուց

ա Համ · ա · 1 ։
բ Եբեմ · ա · 11 ։
գ Եբեմ · ա · 28 ։ Տես Եզ · ա · 28 ։
դ Եբեմ · ա · 1 ։
ե Եբեմ · ա · 4 ։
զ Եբեմ · ա · 15 ։
է Եբեմ · ա · 15 ։
ը Եբեմ · ա · 16 ։
թ Եբեմ · ա · 17 ։
ժ Եբեմ · ա · 17 ։
ի Եբեմ · ա · 17 ։
լ Եբեմ · ա · 17 ։
խ Եբեմ · ա · 17 ։
ծ Եբեմ · ա · 17 ։
կ Եբեմ · ա · 17 ։
հ Եբեմ · ա · 17 ։
ձ Եբեմ · ա · 17 ։
ղ Եբեմ · ա · 17 ։
ճ Եբեմ · ա · 17 ։
մ Եբեմ · ա · 17 ։
յ Եբեմ · ա · 17 ։
ն Եբեմ · ա · 17 ։
շ Եբեմ · ա · 17 ։
ո Եբեմ · ա · 17 ։
չ Եբեմ · ա · 17 ։
պ Եբեմ · ա · 17 ։
ջ Եբեմ · ա · 17 ։
ռ Եբեմ · ա · 17 ։
ս Եբեմ · ա · 17 ։
վ Եբեմ · ա · 17 ։
տ Եբեմ · ա · 17 ։
ր Եբեմ · ա · 17 ։
ց Եբեմ · ա · 17 ։
ւ Եբեմ · ա · 17 ։
փ Եբեմ · ա · 17 ։
ք Եբեմ · ա · 17 ։
օ Եբեմ · ա · 17 ։
ֆ Եբեմ · ա · 17 ։
ա Եբեմ · ա · 17 ։
բ Եբեմ · ա · 17 ։
գ Եբեմ · ա · 17 ։
դ Եբեմ · ա · 17 ։
ե Եբեմ · ա · 17 ։
զ Եբեմ · ա · 17 ։
է Եբեմ · ա · 17 ։
ը Եբեմ · ա · 17 ։
թ Եբեմ · ա · 17 ։
ժ Եբեմ · ա · 17 ։
ի Եբեմ · ա · 17 ։
լ Եբեմ · ա · 17 ։
խ Եբեմ · ա · 17 ։
ծ Եբեմ · ա · 17 ։
կ Եբեմ · ա · 17 ։
հ Եբեմ · ա · 17 ։
ձ Եբեմ · ա · 17 ։
ղ Եբեմ · ա · 17 ։
ճ Եբեմ · ա · 17 ։
մ Եբեմ · ա · 17 ։
յ Եբեմ · ա · 17 ։
ն Եբեմ · ա · 17 ։
շ Եբեմ · ա · 17 ։
ո Եբեմ · ա · 17 ։
չ Եբեմ · ա · 17 ։
պ Եբեմ · ա · 17 ։
ջ Եբեմ · ա · 17 ։
ռ Եբեմ · ա · 17 ։
ս Եբեմ · ա · 17 ։
վ Եբեմ · ա · 17 ։
տ Եբեմ · ա · 17 ։
ր Եբեմ · ա · 17 ։
ց Եբեմ · ա · 17 ։
ւ Եբեմ · ա · 17 ։
փ Եբեմ · ա · 17 ։
ք Եբեմ · ա · 17 ։
օ Եբեմ · ա · 17 ։
ֆ Եբեմ · ա · 17 ։

տարաւ, ու ես իմ հոգիս տաքտխնէն դատ-
նեմեամբ գայի · ու Ցէբոյը ձեռքը իմ վրաս
15 եղաւ. զօրութեամբ։ Եւ Ցորաբ գեհին քաղը
բնակող Թէլասիսի գերիներուն ելայ, ու ես
նոնց նստած տեղը նստայ, և հոն եօթը օր
անոնց մէջը ապրած նստայ։

16 Ու եօթը օրէն եաքը Ցէբոյը խօսքը ինծի
17 եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, քեզ իսրայէլի
տանը դիտո դրի · ու իմ բերանս խօսք լսես,
18 ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշացնես · երբոր
ամբաւշտին ըսեմ Թէ Անշուշտ պիտի մեռնիս,
ու դուն զանիկա չզգուշացնես, ու չզրուցես
որ ամբաւիշտը ապրեցնելու համար իր չար
ճամբայէն զգուշացնես, ան ամբաւիշտը իր
անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի, բայց անոր
19 արիւնը քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ։ Իսկ
Թէ որ դուն ամբաւիշտը զգուշացնես, ու ա-
նիկա իր ամբաւշտութենէն ու չար ճամբայէն
չդառնայ, անիկա իր անօրէնութեանը մէջ
պիտի մեռնի, Բայց դուն քու հոգիդ ազա-
20 տած կ'ըլլաս։ Ու երբոր Ցարգարը իր արդա-
րութենէն դառնայ ու չարութիւն ընէ, ու ես
անոր առջեւը դայթակղութիւն դնեմ որ անիկա
մեռնի, զանիկա չզգուշացնելուդ համար
անիկա իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի, և անոր
ըրած արդարութիւնը պիտի չյիշուի, բայց
անոր արիւնը քու ձեռքդ պիտի փնտռեմ։
21 Իսկ Թէ որ դուն ան արդարը զգուշացնես որ
արդարը մեղք չգործէ, ու Թէ ան անիկա մեղք
չգործէ, անիկա անշուշտ պիտի ապրի Բարա-
մեղիկ ընելուն համար, ու դուն քու հոգիդ
ազատած պիտի ըլլաս։

22 Եւ հոն Ցէբոյը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու
ինծի ըսաւ, Եղի՛ դաշտը գնա, ու հոն քեզի
23 հետ պիտի խօսիմ։ Ես ես ելայ դաշտը գա-
ցի · և ահա հոն կայներ էր Ցէբոյը փառքը
Ցորաբ գեհին քովը տեսած փառքիս պէս ·
24 ու երեսիս վրայ ինկայ · Եւ Հոգին իմ վը-
րաս եկաւ, ու ինծ ոտքի վրայ կանգնեցուց · և
ինծի հետ խօսեցաւ ու ինծի ըսաւ, Գնա տա-
25 նըդ մէջ պահուըտէ։ Ու դուն, որդի մարդոյ,
ահա Ցոյ վրադ կապանքներ պիտի դնեն,
և անոնցմով քեզ պիտի կապեն, ու անոնց
26 մէջը պիտի չելլես։ Եւ Ցոյ լեզուդ քու քո-
միդդ պիտի փակցընեմ, ու համր պիտի ըլլաս ·
և անոնց մէջը յանդիմանող մարդու պէս պի-
տի չըլլաս, Զի ան անոնք ապստամբներու
27 տուն են։ Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ,
քու բերանդ պիտի բանամ, ու անոնց պիտի
ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ · Լսողը
Թող լսէ, ու զանց ընողը Թող զանց ընէ ·
Վասն զի անոնք ապստամբներու տուն են։

Գլ · Դ

1 Պաշարման օրինակով մը կը ցուցնէ Երուսաղէմի կռապաշտութիւն նսեմանալէն ետքը գերեզմանի մահուանէն ետք · 9 Պաշարման տանի պարարի ինչ-ոճով տալիս կանխաբանը կը ցուցնէ։

1 Եւ դուն, որդի մարդոյ, քեզի մի աղիւս
մը առ, ու զանիկա առջեւդ դիր, և անոր վը-
րան քաղաք մը պատկերը էրուսաղէմը դծա-
2 գրէ · Ու անոր բոլորտիքը պաշարում դիր,
և անոր դէմ մուրճակոց չինէ, և անոր դէմ
պատնէշ կանգնէ, և անոր դէմ բանակ կազ-
մէ, ու անոր բոլորտիքը Պատերազմական
3 մեքենաներ դիր։ Եւ դուն քեզի երկաթէ
տապակ մը առ, ու զանիկա քու երկիւն ու քա-
զաքին մէջտեղը երկաթէ պարիսպի պէս դիր,
ու քու երեսդ անոր դէմ չդարձի որ անիկա
պաշարուի, ու զանիկա պաշարէ · Տունին
իսրայէլի տանը նշան ըլլայ ։

4 Եւ դուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկէ,
ու անոր վրայ դիր իսրայէլի տանը անօրէ-
նութիւնը · անոր վրայ պառկած օրերուդ
5 Թիւովը անոնց անօրէնութիւնը կրես · Քանի
որ ես անոնց անօրէնութեանը տարիները ո-
րոշած Թիւովդ քու վրադ դրի՝ երեք հարիւր
իննսուն օր, որ Իսրայէլի տանը անօրէնու-
6 թիւնը կրես · Ու երբոր ան օրերը լրնցնես,
նորէն պառկիս քու աջ կողմիդ վրայ, ու քա-
ռասուն օր Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը
կրես · քեզի ամէն մէկ տարիին տեղը մէկմէկ
օր տուի ։

7 Եւ քու երեսդ դէպ ի երուսաղէմի պա-
շարումը չինիս, ու քու բազուկդ մերկա-
ցընես, ու անոր վրայ մարգարէութիւն ընես ։
8 Ահ ես ահա քու վրայդ կապանքներ պիտի
դնեմ, որ մէկ կողմիդ միւս կողմիդ չդառ-
նաս, մինչև որ քու պաշարման օրերդ լրնց-
ցընես ։

9 Ու դուն քեզի ցորեն, գարի, բակլայ,
ոսպ, կորեկ ու հնացար առ, և զանոնք ա-
մանի մը մէջ դիր, ու անոնցմէ քեզի հաց
չինէ · զանիկա քու Թիւովդ վրայ պառ-
կած օրերուդ Համապատիկ երեք հարիւր
10 իննսուն օր ուտես · Եւ ուտելիքդ կերակուրդ
կչափ քաշով՝ օրը քսան սիկղ · զանիկա ժա-
11 մանակ ժամանակ ուտես · Եւ ջուրը չափով՝
հինինի մէկ վեցերորդ մասը խմես · զանիկա
12 ժամանակ ժամանակ խմես · Եւ զայն [illegible]
[illegible] գարիկին չօթիրաս [illegible] ուտես ·
ու զանիկա անոնց աչքին առջեւը մարդու

13 ապրի վրայ եփես ։ եւ ցէրը բաւ ։ Իսրա-
յէլի որդիքը այսպէս պղծութեամբ պիտի ու-
տեն իրենց հացը ան ազգերուն մէջ , ուր որ
14 զանոնք պիտի քշեմ ։ Ու ես ըսի , Ով , Տէր
Եհովայ , ահա իմ անձս չպղծուեցաւ , և իմ
ազապատիճէնէս մինչև հիմա Էմեւելոտի կամ
գազանաբեկ չկերայ , ու իմ բերանս չպղծ
15 մխս չմտաւ ։ եւ ինծի բաւ , Նայէ՛ քեզի
մարդ ու ագր կալի քարոր տուի ,
ու քու հացդ անոր վրայ եփես ։
16 Նաև ինծի բաւ , Որդի մարդոյ , ահա ես
երուսաղէմի մէջ Էհացին ցուպը պիտի կոտ-
րեմ , ու Էհացը կշռութով և անձկութեամբ
պիտի ուտեն , ու Էջուրը չափով և ապշու-
17 թեամբ պիտի խմեն ։ Զանի զի հացի ու ջուրի
կարօտութեան պիտի քաշեն , ու իրարու Էա-
ւել պիտի ապչին , և մեղնց անօրէնութեան
համը պիտի հալին ։

ԳԼ · Ե

1 Մաղ կաթսայ օրինակով ։ 5 կը ցուցնէ երուսաղէմի գոտաս-
տանը , որ ապատաքինութեան համար ։ 12 ամէն · սրամ ու
ձիու գոմաղբ ։

1 Եւ դուն , որդի մարդոյ , քեզի սուր դանակ
մը առ , քեզի սափրիչի ածելի մը առ , ու
ընկո՛ղ գլխուդ վրայէն ու մօրուքդ վրայէն
անցուր ։ և քեզի կշիռ մը առ , ու Էաչեը բա-
2 ժին բրէ ։ Երրորդ մասը Էքաղաքին
մէջը կրակով այրես , երրոր Էպաշարման օրն
բլլայնան ։ ու երրորդ մասը առնես և գա-
նակով զարնես անոր բոլորտիքը ։ ու երրորդ
մասը հովին ցրուես , ու ես անոնց ետեւէն
3 սուր պիտի քաշեմ ։ Ու անոնցմէ քիչ թիւով
առնես , ու զանոնք քուրջերուդ մէջը ծը-
4 րարես ։ եւ զարձեալ անոնցմէ առնես ու
հրամանք կրակը նետես և զանոնք կրակով
այրես ։ անկէ բոլոր Իսրայէլի տունը կրակ
պիտի ելլէ ։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ ։ Ասիկա Երու-
սաղէմն է ։ զանիկա ազգերուն մէջը ու իր բո-
6 լորտիքը եղող երկիրներուն մէջը դրի ։ եւ
անիկա իմ Ոդատաստաններս ազգերէն , ու
իմ կանոններս իր բոլորտիքը եղող երկիրներէն
ուժգին ամբարշտութեան փոխեց ։ զանի որ իմ
դատաստաններս մերժեցին և իմ կանոնիս

7 քովս չգացին ։ Ասոր համար Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ ։ Որովհետև ձեր բոլորտիքը և
զոգ ազգերէն աւելի Էապատամիս եղաք , իմ
կանոններովս չգացիք և իմ դատաստաններս
չի գործ չդրիք ։ Էոչ ալ ձեր բոլորտիքը եղող
հեթանոսներուն սովորութեանցը համեմատ ը-
8 րիք ։ Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ը-
սէ ։ Ահա ես քեզի դէմ եմ , ու ազգաց աչքե-
րուն առջեւ քու մէջդ դատաստաններ՚ի
9 գործ պիտի դնեմ , և քու բոլոր պղծութիւն-
ներուդ համար Էանանկ բան մը պիտի ընեմ
քու մէջդ , որուն նմանը ոչ երբած եմ՚ ոչ ալ
10 պիտի ընեմ ։ Ասոր համար քու մէջդ հայրերը
Էիջեռ ազաքը պիտի ուտեն , ու ազաքը իրենց
հայրերը պիտի ուտեն ։ և քու մէջդ դատաս-
տաններ՚ի գործ պիտի դնեմ , ու քու բոլոր
11 մնացորդդ Էամէն հովի պիտի ցրուեմ ։ Ասոր
համար ես կենդանի եմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան ,
որովհետև գուն քու Էբոլոր գաղջութիւն-
ներովդ ու բոլոր պղծութիւններովդ Էմի՛ արը
բարանս պղծեցիր , ես ալ անշուշտ Էիւ պիտի
կատրեմ , Էև իմ աչքս պիտի չխնայէ ու պիտի
12 չողորմիմ ։ Էդու երրորդ մասդ Էժանտախտով
պիտի մեռնին , և քու մէջդ սովով պիտի սպա-
ռին ։ և քու երրորդ մասդ Էորս կոպիր սրով
պիտի իյնան ։ ու Վերրորդ մասդ ամէն հովի
պիտի ցրուեմ , ու Էանոնց ետեւէն սուր պիտի
13 քաշեմ ։ Ա՚յսպէս Էիմ բարկութիւնս պիտի կա-
տարուի , և Էիմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ
պիտի Էկեցնեմ՚ ու Էրկիւժ պիտի առնեմ ։ ու
երբոր Էիմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ կատա-
րեմ՚ Էպիտի գիտնան Էին ես Տէրս Էիմ՚ Էնախան-
14 ձոս Էասացայ ։ Էու ամէն անկողնոյն աչքերուն
առջեւ քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը
Էաւերման ու անարգութեան պիտի մատնեմ
15 քեզ ։ Ու երբոր բարկութեամբ և սրտմտու-
թեամբ ու Էսրամներու Էհան պատիժներով քու
վրադ դատաստաններ՚ի գործ դնեմ , — Էես
քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը Էանար-
գանք , նախատինք , առակ ու զարմացում
16 պիտի բլլայ ։ Ես Տէրս Էասացայ ։ երբոր անոնց
վրայ Էսովուն չար ու ապականիչ նետերը խրդ-
կեմ , որոնք Էնոյ սովուն համար պիտի
խրկեմ , սովը ձեր վրայ պիտի աւելցնեմ՚ ու
Էնոյ համար Էհացին ցուպը պիտի կոտրեմ՚
17 Ա՚յսպէս ձեր վրայ սով Էու չար գազաններ

ե Մա՛ք · բ · 3 ։
ը Գոբ · ժ · 14 ։
թ Եզ· իր · 21 · Ղէ ·
ժա · 40 · Մէ · 13 ։
ի Բ Օր · ժգ · 3 · Եա·
ղե · 4 ։
ժ Հմ· ի·ղ · 26 · Ա՚ազ·
ձե · 16 · Էա՛ · գ · 1 ։
Գէ · ե · 16 · ժգ · 13 ։
ի Հմ· · 10 · Գէ · ժբ ·
19 ։
լ Հմ· · 11 ։
խ Ղէ · իգ · 39 · Գէ ·
իգ · 23 ։
— Տես Ղէ · իա · 5 ։
Էա · է · 20 · Գէ ·
իգ · 20 ։
ծ Հմ· · 12 ։
կ Գէ · գ · 1 ։
հ Գէ · գ · 8 · 9 ։
ձ Երեմ· իա · 6 · Ծբ ·
16 ։
ղ Երեմ· ի · 10 · 11 ։
Գէ · ժգ · 47 ։
մ Ոգե · գ · 6 · Դան·
թ· 18 · Ա՚ամո՛ս · գ · 2 ։
յ Ղէ · իգ · 29 · բ Օր·
իբ · 53 · գ Թագ · գ ·
20 · Երեմ· ժբ · 9 ։
Ոգե · բ · 20 · գ · 10 ։
ն Հմ· · 13 · Ղէ · իգ ·
33 · բ Օր · իբ · 64 ։
Գէ · ժբ · 14 · Ջ՚ազ·
բ · 6 ։
շ Գէ · ժա · 21 ։
ո Բ Մն · լգ · 14 · Գէ ·
բ · 5 · Եա · իգ · 38 ։
չ Գէ · ե · 4 · 9 · բ ·
18 · Ա՚ամո՛ս · գ · 2 ։
պ Ղէ · իգ · 29 · բ Օր·
իբ · 53 · գ Թագ · գ ·
20 · Երեմ· ժբ · 9 ։
Ոգե · բ · 20 · գ · 10 ։
ռ Հմ· · 2 · 10 · Գէ ·
գ · 8 ։
ս Ղէ · իգ · 33 · Հմ· ·
2 · Գէ · ժբ · 14 ։
տ Ոգե · գ · 11 · Գէ ·
գ · 12 · ե · 8 ։
ր Գէ · իա · 17 ։
ց Էա · ա · 24 ։
ւ Գէ · լգ · 6 · բբ · 19 ։
փ Ղէ · իգ · 31 · 32 ։
ք Ղէ · իգ · 17 ։
և Գէ · իե · 17 ։
օ Բ Օր · իբ · 37 · Թագ · ի · 1 · Ա՚ամ·
հի · 4 · Երեմ՚ · իգ ·
8 · Ոգե · բ · 15 ։
ֆ Բ Օր · իբ · 23 · 24 ·
Ղէ · իգ · 26 · Գէ ·
ե · 13 · Ղէ · իգ ·
33 · Ոգե · ժգ · 47 ։
ա Ղէ · իգ · 35 · Հմ· ·
ժգ · 15 ։
բ Հմ· · 14 · Ղէ · իգ ·
39 · Գէ · ե · 14 ։
գ Ղէ · իգ · 39 · Գէ ·
ե · 14 ։
դ Ղէ · իգ · 39 · բ Օր·
իբ · 53 · գ Թագ · գ ·
20 · Երեմ՚ · ժբ · 9 ։
ե Ղէ · իգ · 17 ։
զ Գէ · իե · 17 ։
է Ղէ · իգ · 39 · բ Օր·
իբ · 53 · գ Թագ · գ ·
20 · Երեմ՚ · ժբ · 9 ։
Ոգե · բ · 20 · գ · 10 ։
ը Հմ· · 13 · Ղէ · իգ ·
33 · բ Օր · իբ · 64 ։
Գէ · ժբ · 14 · Ջ՚ազ·
բ · 6 ։
թ Ղէ · իգ · 33 · Հմ· ·
2 · Գէ · ժբ · 14 ։
ժ Ոգե · գ · 11 · Գէ ·
գ · 12 · ե · 8 ։
ի Գէ · իա · 17 ։
լ Էա · ա · 24 ։
խ Գէ · լգ · 6 · բբ · 19 ։
ծ Ղէ · իգ · 31 · 32 ։
կ Ղէ · իգ · 17 ։
հ Գէ · իե · 17 ։
ձ Բ Օր · իբ · 37 · Թագ · ի · 1 · Ա՚ամ·
հի · 4 · Երեմ՚ · իգ ·
8 · Ոգե · բ · 15 ։
ղ Բ Օր · իբ · 23 · 24 ·
Ղէ · իգ · 26 · Գէ ·
ե · 13 · Ղէ · իգ ·
33 · Ոգե · ժգ · 47 ։
մ Ղէ · իգ · 35 · Հմ· ·
2 · Գէ · ժբ · 14 ։
յ Ոգե · գ · 11 · Գէ ·
գ · 12 · ե · 8 ։
ն Գէ · իա · 17 ։
շ Էա · ա · 24 ։
ո Գէ · լգ · 6 · բբ · 19 ։
չ Ղէ · իգ · 31 · 32 ։
պ Ղէ · իգ · 17 ։
ռ Գէ · իե · 17 ։
ս Բ Օր · իբ · 37 · Թագ · ի · 1 · Ա՚ամ·
հի · 4 · Երեմ՚ · իգ ·
8 · Ոգե · բ · 15 ։
տ Բ Օր · իբ · 23 · 24 ·
Ղէ · իգ · 26 · Գէ ·
ե · 13 · Ղէ · իգ ·
33 · Ոգե · ժգ · 47 ։
ր Ղէ · իգ · 35 · Հմ· ·
2 · Գէ · ժբ · 14 ։
ց Ոգե · գ · 11 · Գէ ·
գ · 12 · ե · 8 ։
ւ Գէ · իա · 17 ։
փ Էա · ա · 24 ։
ք Գէ · լգ · 6 · բբ · 19 ։
և Ղէ · իգ · 31 · 32 ։

պիտի խրկեմ, ու քեզ անզաւակ պիտի թո-
ղուն. և քու ժէղդ Հմանտախտ ու արիւն
պիտի անցնի, ու քու վրադ սուր պիտի բե-
րեմ. ես Տէրս խօսեցայ։

Գլ. Զ

1 Իսրայէլի գառաւասրը իրենց կառավարութեանը համար. 8 Մէկ Աստուած մը պիտի պաշտուի. 11 Աղգերէրը յորդո-
րուած են անոնց ինչ-ասարութեանն վրայ ուշադիր։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, երեսդ Իսրայէլի լեռներուն
դարձուր, ու անոնց մարգարէութիւն բրէ,
3 Ու ըսէ, Ով Իսրայէլի լեռներ, Տէր Եհովա-
յին խօսքը մտիկ բրէք. այսպէս կ'ըսէ Եհո-
վայ Տէրը լեռներուն, բլուրներուն, ձորերուն
ու հովիտներուն. Ահա ես ձեր վրայ սուր
պիտի բերեմ, ու ձեր բարձր տեղատեղը
4 պիտի կործանեմ. Ես ձեր սեղաններ ուեբակ
պիտի ընան, ու ձեր արեգական կուռքերը
պիտի կատրին. և ձեր մէջէն սպանուած-
ները ձեր կուռքերուն առջեւ ինկած պիտի
5 ձգեմ. Ու Իսրայէլի որդւոցը դիակները ի-
րենց կուռքերուն առջեւ պիտի դնեմ, և ձեր
ոսկորները ձեր սեղաններուն բոլորտիքը պի-
6 տի ցրուեմ. Ձեր ամէն բնակած տեղերուն
մէջ քաղաքները աւերակ պիտի ըլլան, ու
բարձր տեղատեղը անսուի պիտի ըլլան.
որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու անսուի
ըլլան, և ձեր կուռքերը կատրին ու խա-
փանուին, և ձեր արեգական կուռքերը կոր-
7 ծանուին, ու ձեր գործքերը ջնջուին։ Ու ձեր
մէջը սպանուածներ պիտի իյնան, և դուք
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
8 Բայց երբոր գութ երկիրներու մէջ ցրուէք,
հեղմէ սուրէն ազատածներդ ազգերուն
9 մէջ միացուր պիտի ըսգամ։ Եւ ձեր ազա-
տածները զիս պիտի յիշեն ան ազգերուն
մէջը՝ ուր որ գերի պիտի քշուին, ինչպէս զի
երկրին չնացող ու բնծմէ խառուած սրտովը
ու երկրին կուռքերուն հանէն պոռնկութիւն
ընող աչքերովը տանջուեցայ։ և ինծի եր-
կրին բոլոր պղծութիւններուն համեմատ բրած
չարութիւններուն պատճառովը երկրին ան-
10 ձերէն պիտի զզուին։ Ու պիտի գիտնան թէ
ես Տէրս պարապ տեղը չխօսեցայ՝ թէ ասս չա-
11 րիքը անոնց պիտի ընեմ։ Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ. Հնձոց քերդ իրարու զարկ ու ոտ-
քերդ գետինը զարկ, ու ըսէ, Ախտ ախտ
չարեաց տանը բոլոր չար պղծութիւններուն համար,
սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի
12 իյնան։ Հեռուն եղողը ժանտախտով պիտի
մեռնի, ու մօտ եղողը սրով պիտի իյնայ, և
մնացածը ու պաշարման մէջ եղողը սովով
պիտի մեռնի. Այսպէս իմ սրտմտութիւնս
13 անոնց վրայ պիտի կատարեմ։ Ու երբոր ա-
նոնց սպանուածները իրենց կուռքերուն
մէջտեղը իրենց սեղաններուն բոլորտիքը,
բամէն բարձր բլուրի վրայ, բամէն լեռներու
գլուխ ու բամէն կանաչ ծառի տակ, և ամէն
տերեւախիտ բեւեհիի տակ՝ ----> բլուրն, ուր
որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անոյշ
հոտ կը մատուցանէին, պիտի գիտնաք թէ
14 ես եմ Տէրը։ Ձգտակս իմ ձեռքս անոնց վրայ
պիտի երկրցնեմ. ու երկիրը աւերակն ու անդ
բոլոր բնակած տեղատեղը Դիպլաթայի կողմն է
դազ անապատէն աւելի ամայի ու աւերակ պի-
տի ընեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

Գլ. Է

1 Իսրայէլի վերջին ամայութիւնը. 16 Ազատածներուն ան-
գը. 20 Թշնամիները պիտի պղծեն սրբարանը. Իսրայէլացւոց
գարշութիւններուն համար. 25 Հզգիայի մը սրինակով կը
ցուցուի անոնց ապրելիք գերութիւնը։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Ու դուն, որդի մարդոյ, Այսպէս
Տէր Եհովան Իսրայէլի երկրին այսպէս կ'ըսէ.
Վախճան՝ երկրին չորս կողմին վրայ վախճան
հասեր է։
3 Հիմա քու վրադ վախճանը է՝ ի-
ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի խրկեմ.
Եւ ըստ ճամբաներուդ համեմատ քեզի դա-
տաստան պիտի ընեմ,
Եւ քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ
պիտի բերեմ։
4 Եւ իմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ, ու պիտի
չողոքեմ.
Հապա քու ճամբաներդ քու վրադ պիտի
դնեմ,
Եւ քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի
ըլլան,
Որ պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Չարիք մը՝ ահա մէկ չարիք մը կու գայ.
6 Վախճանը կու գայ, վախճանը կու գայ.
Քու վրադ արթնցաւ, ահա կու գայ.
7 Ով երկրին բնակիչը, կարգը քեզի կու գայ,
ժամանակը կու գայ, խռովութեան օրը մե-
ծութեան

ի Ձմ. • իգ • 30 • Ցար • իբ • 6 • Գլ. • ի • 43 • լգ • 31 •
ի Գլ. • իա • 14 •
ի Թագ. • լգ • 46 • Եր. • իե. • իբ • 22 •
ի Ձմ. • 3 • 6 • Ամոս • ը • 2 • Մաս • իգ • 6 • 13 • 14 •
ը Ձմ. • 8 • 9 •
ը Ձմ. • 9 • Գլ. • 6 • 11 • ը • 18 • ի • 10 •
ը Ձմ. • 27 • Գլ. • ը • 7 • ի • 20 •
ը Ձմ. • 10 •
ը Ձմ. • 12 • Սոփ. • ա • 14 • 15 •

ի Ձմ. • 13 • Գլ. • 6 • 4 • 9 • ժա • 10 • 12 • ժը • 15 •
ը Երեմ. • իգ • 28 • Գլ. • 6 • 8 • 12 • ժը • 16 • ժգ • 22 •
• Կամ երբոր կաթիլ իրենց ընացող ու ինծմէ խառուած սիրոջը. ու իրենց կուռքերուն համար անձերնին պղծեցին։
ի Սաղ. • 50 • 4 • իգ • 10 •
ը Թագ. • ժե • 39 • Գլ. • ի • 24 •
ի Ձմ. • 30 • Ցար • իբ • 6 • Գլ. • ի • 43 •
ի Գլ. • իգ • 36 • Եր. • իբ • 22 •

եւ ոչ թէ լերանց ցնծութիւնը ։
8 Հիմա մեռաբս Իմ պատուութիւնս քու վրադ պիտի թափեմ,
Ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի կատարեմ,
Ու քու ճամբանակուդ համեմատ քեզի դատաստան պիտի ընեմ,
եւ քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի բերեմ ։
9 Ու Իմ աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ ։
Քու ճամբանակուդ համեմատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ,
եւ քու պղծութիւններդ քու միջդ պիտի ըլլան ,
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ ։
10 Ահա օրը՝ ահա կու գայ ։
Կարգը ելաւ հասաւ ,
Գաւազանը ծաղկեցաւ , ամբարտաւանութիւնը ընձիղեցաւ ։
11 Բռնաւորութիւնը ելաւ , ամբարշտութեան գաւազան եղաւ ։
Անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ ։
Ու անոնց բազմութենէն ու ստացուածքէն բան մը պիտի չմնայ ,
եւ անոնց մէջը ° վայելչութիւն պիտի չըլլայ ։
12 Ժամանակը եկաւ , օրը մօտեցաւ ։
Գնողը չուրախանայ ու ծախողը չզրկայ ,
Քանզի անոր բոլոր բազմութեանը վրայ բարկութիւն [illegible] ։
13 Ինչու որ ծախողը ծախուածին պիտի չդառնայ ,
Թէև ողջ ըլլան ։
Վասն զի անոր բոլոր բազմութեանը համար եղած տեսիլքը եւս պիտի չդառնայ ,
Ու մարդ մը իր կենացը անօրէնութեանմիջը պիտի չուժեղնայ ։

14 Փողը հնչեցուցին, ամէն բան պատրաստեցին,
Բայց պատերազմի դացող չկայ ։
Վասն զի իմ բարկութիւնս անոր բոլոր բազմութեանը վրայ է ։
15 Դուրսէն սուր՝ ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի ըլլայ ։
Դաշտը եղողը սրով պիտի մեռնի ,
Ու քաղաքին մէջ եղողը սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ ։
16 եւ անոնց ազատուածները որ պիտի ազատին ,
Լեռներուն վրայ ձորերու ազաւնիներուն պէս պիտի ըլլան ։
Ամէնքը պիտի հեծծեն՝ ամէն մէկը իր անօրէնութեանը համար ։
17 Ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան ,
Ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի հալին ։
18 եւ անոնք գօտեպնդ պիտի հագնին ,
Ու դանդնք սոսկումը պիտի ծածկէ ։
Ու ամէն երեսի վրայ ամօթ՝
եւ անոնց ամէն գլուխն վրայ կնատութիւն պիտի ըլլայ ։
19 Իրենց արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի նետեն,
Ու անոնց ոսկին անարգ բան մը պիտի սեպուի ։
Անոնց արծաթը ու ոսկին Տէրոջը բարկութեան օրը
կարող պիտի չըլլայ զանոնք ազատելու ։
Անոնք պիտի չկրնան իրենց անձը կշտացընել ,
Ոչ ալ իրենց փորը լեցընել ,
վասն զի անիկա իրենց անօրէնութեանը գայթակղութիւնը եղաւ ։
20 Իրենց զարդերուն փառքը հպարտութեան դարձուցին ,
եւ անով իրենց գարշութիւնները՝ իրենց պղծութիւններուն պատկերները չինեցին ։
Ա պատճառաւ անոնց առջեւը անարգ բան մը կ'ընեմ զանիկա ։
21 եւ զանիկա օտարներուն ձեռքը պիտի տամ՝ որ յափշտակեն ,
Ու երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանիկա կողոպտեն ,
Ու զանիկա պիտի պղծեն ։
22 եւ իմ երեսս անոնցմէ պիտի դարձընեմ ,
Ու իմ գաղտնի տեղս պիտի պղծեն ։
եւ հոն բռնաւորներ պիտի մտնեն ,
Ու զանիկա պիտի պղծեն ։

23 Մէկ շղթայ մը չինէ ,
վասն զի երկիրը արեան դատաստանով լեցուեցաւ ,
Ու քաղաքը բռնութիւնով լեցուեցաւ ։
24 եւ ազգերուն խիստ չարերը պիտի բերեմ ,
Ու անոնց տուները պիտի ժառանգեն ։
եւ բռնաւորներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցնեմ ,
Ու անոնց սուրբ տեղերը պիտի պղծուին ։
25 Կործանումը կու գայ ։
Ու խաղաղութիւն պիտի փնտռեն , բայց պիտի չգտնուի ։
26 Պատուհասի վրայ պատուհաս պիտի գայ ,
եւ գուժի վրայ գուժ պիտի ըլլայ ։
Մարգարէին տեսիլք պիտի ուզեն ,
եւ քահանային օրէնքը՝ ու ծերերուն խորհուրդը պիտի կորսուի ։
27 Թագաւորը սուգ պիտի բռնէ ,
Ու իշխանը սոսկում պիտի հագնի ,
Ու երկրին ժողովուրդին ձեռքերը վախով պիտի թուլնան ։

ե Գէր ի · ո · ռ ·
ը Հմր · ն ·
թ Հմր · ա ·
ժ Հմր · ա ·
ի Հմր · ղ ·
լ Երեմ · գ · ղ ·
· Կո՛ ուսգ
խ Հմր · ղ ·
ծ Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
կ Դէ · գ · ո ·
հ Ը ա · Ժգ · ղ · Ե · բեմ · գ · ա · Գէ · իա · ղ ·
ձ Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ղ Դէ · գ · ո ·
մ Ը ա · Ժգ · ղ · Ե · իա · գ · ա · Ժե · ա · ա ·
յ Դէ · Ժգ · ն · ա ·
ն Ե Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
շ Սաղ · ծէ · ն ·
ո Ա ա · Ժա · ա ·
Սփ · ա · ա ·
չ Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
պ Ա ա · Ժգ · ն · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ջ Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ռ Սաղ · ծգ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ս Երեմ · խբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
վ Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
տ Սաղ · ծգ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ր Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ց Սաղ · հգ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ւ Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
փ Սաղ · հգ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ք Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
օ Սաղ · հգ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·
ֆ Ը Օբ · լբ · ա · Ոգբ · ա · ա · Գէ · ի · ա ·

Անոնց ճամբաներուն համեմատ անոնց հատուցում պիտի ընեմ,
եւ անոնց գատաստաններուն համեմատ զանոնք պիտի գատեմ,
Ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ· Ը

1 Երեսաբերի մէջ սասանութեան տեսիլով կը ցուցնի Եզեկիէլին։ 2 Դահճաձեւ հատուց։ 7 պատիժները սասանը։ 13 Թանգին համար սուգ ընելուը։ 15 պզկպուին երկպառակութիւնը։ 18 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց կատարելու համար։

1 Ու եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ վեցերորդ ամսուն հինգերորդ օրը ես իմ տանս մէջ կը նըստէի, եւ երէցներ իմ առջեւս կը նըստէին, ու հոն Տէրը Եհովային ձեռքը իմ վրաս
2 իջնաւ։ Ես նայեցայ, ու ահա հուրը կերպարանք մը կար՝ կրակի երեւոյթով։ Սոյն երկ. կամութեան երեւոյթէն վար կրակ էր, ու սոյն երկրամասնութիւնէն վեր հանկարծական նման
3 փայլուն երեւոյթ մը կար։ Եւ անկէ ձեռքի նմանութեան մը երկնցաւ, ու իմ գլխուս վարտիքէն բռնեց։ Ու Հոգին զիս երկրի ու երկինքի միջեւերը վերցուց, եւ Աստուծոյ տեսիլքով երուսաղէմ զիս ի հիւսիս նայող ներքին գաւթը մտուքը բերաւ, տեղ որ ծնողական գրգռուց նախանձու կուռքը կը կենար։
4 Եւ ահա հոն՝ գաւթի մէջ Իսրայէլի Աստուծոյ փառքը կար։
5 Ու ինծի բաւ, Որդի մարդոյ, հիմա քու աչքերդ դէպ ի հիւսիս վերցուր։ Ու երբոր աչքերս դէպ ի հիւսիս վերցուցի, ահա սեղանին գաւթը մտուքին հիւսիսային կողմը ան
6 նախանձու կուռքը կար։ Անաւներ ինծի բաւ, Որդի մարդոյ, կը տեսնե՞ս անոնց ըրածը՝ ան մեծ պզծութիւնները որ Իսրայէլի տունը հոս կ'ընէ, որպէս զի ես իմ սրբատեղէս հեռանամ։ բայց նորէն գործէր ու պիտի տեսնես մեծ պզծութիւններ պիտի անենս։
7 Եւ զիս գաւթին դուռը տարաւ։ ու տեսայ, և ահա պատին վրայ մէկ ծակ մը կար։
8 Ու ինծի բաւ, Որդի մարդոյ, հիմա ծա պատը փորէ։ ու երբոր պատը փորեցի՝ ահա
9 մէկ դուռ մը կար։ Եւ ինծի բաւ, Մտիր ու տես ան չար պզծութիւնները որ անոնք հոս
10 կ'ընեն։ Ու ես մտայ ու տեսայ, և ահա ամէն տեսակ սոզանիներու ու գազանի անասուններու պատկերներ՝ և Իսրայէլի տունը բոլոր կուռքերը պատին վրայ չուրջանակի փորուած էր։
11 Ու անոնց առջեւը կայնած էին Իսրայէլի տունը ծերերէն եօթանասուն մարդ, և Սափանի որ-

դին Երեզիա՝ անոնց մէջը կայնած էր։ ամէն մէկը ձեռքը բռնած ունէր, ու խունկին
12 ծուխը անկի՛ն վեր կ'ելլէր։ Եւ Տէրը ինծի բաւ, Որդի մարդոյ, կը տեսնե՞ս թէ ինչեր կ'ընեն Իսրայէլի տունը ծերերը մութ տեղ՝ ամէն մարդ իր ծածուկ պատկերասրահը մէջ։ Վասն զի անոնք կ'ըսեն թէ Տէրը մեզ չտեսնէր։
13 Տէրը երկրեր ինծի բաւ։ Նորէն դարձիր, և անոնց բոլոր՝՝նէ մեծ պզծութիւնները պիտի տեսնես։
14 Ու զիս Տէրոջը տանը դէպ ի հիւսիս կողմ դարձը մտուքը բերաւ։ և ահա հոն Թամուզ
15 զին համար լացող կիներները կը նստէին։ Ու ինծի բաւ, Որդի մարդոյ, կը տեսնե՞ս։ Նորէն դարձիր, — տակաւին աւելի մեծ պզծութիւններ պիտի տեսնես։
16 Եւ զիս Տէրոջը տանը ներքին գաւիթը բերաւ։ և ահա Տէրոջը տաճարին դռնոյը՝ սրահին եւ սեղանին միջեւերը Է քսանու հինգ մարդու չափ կային։ անոնք Տէրոջը տաճարին դարձեցեր էին՝ ու երեսնին արեւելքին, ու դէպ ի արեւելք երկրապագութիւն կ'ընէին։
17 Երբ ինծի բաւ, Որդի մարդոյ, տեսա՞ր։ միթէ Յուդայի տունը պարզ բան կ'ընէնայ երեց հոս բրած պզծութիւնները ընելը, որ ներկին՝՝ բռնութիւնով լեցնուին, ու զիս բարկացնելու դարձան։ և ահա ճիւղը իրենց քիթին կ'երթ.
18 կընցընեն։ Ու ես ալ սրտմտութիւնով պիտի վարուիմ։ աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ։ և անոնք իմ ականջներս մեծ ձայնով պիտի կանչեն, սակայն ես անոնց մտիկ պիտի չընեմ։

ԳԼ· Թ

1 Մեկ սեռիլքի մը միջոցով կը ցուցնի թէ անոնք պիտի փըրկուին։ 3 եւ Աստուածները պիտի կորսուին։ 8 և թէ Աստուած անոնց համար ողջակէզ պիտի չընդունի։

1 Եւ մեծ ձայնով կանչեց իմ ականջներուս ու ըսաւ, Քաղաքին վրայ օրհնաբեր մտնեցուցէք, ու ամէն մէկը իր ապականիչ զօրութիւնը ձեռքը առնէ։
2 Ահաւասիկ վեց հոգի եկան հիւսիս կողմէն վերի դարձը ճամբայէն վեց մարդ կու գային, ու ամէն մէկուն կողքին զօրութիւնը իր ձեռքը էր։ Ու անոնց մէջը կանաչ զգեստ հագած մարդ մը կար, ու մէջքը գրագիրի կապոցը ունէր։ և անոնք գացին պղնձի սեղանին քովը կայնեցան։ Ու Իսրայէլի Աստուծոյ փառքը որ քերովբէներուն վրան էր, անոնց վրայէն տանը սեմը եղաւ։

ե Հմր· 4։
— ԳԼ· Ժգ· 1։ ի· 1։ ԼԳ· 31։
ը ԳԼ· ա· 3։ գ· 22։
ի ԳԼ· ա· 26· 27։
ի ԳԼ· ա· 4։
ի Դան· է· 5։
ղ ԳԼ· գ· 14։
ի ԳԼ· Ժա· 1։ 24։ Ի· 2։
ի Երեմ· է· 30։ ը· 34։ ԳԼ· է· 11։
ի Ը Օր· ը· 16· 21։
ի ԳԼ· ա· 28։ գ· 22։ 23։
ի ԳԼ· Ի· 9։
ի Ելք· ը· 17։
ի ԳԼ· Ժա· 1։ Երեմ· է· 30։ ը· 34։ ԳԼ· է· 11։
ի Երեմ· ը· 27։ ը· 35։
ի Ը Օր· գ· 19։ գ
ի ԳԼ· ա· 28։ գ· 23։
ի ԳԼ· Ի· 9։
ի Ելք· ը· 17։
ի ԳԼ· Ժա· 1։ 24։ Երեմ· է· 30։ ը· 34։ ԳԼ· է· 11։
ի Երեմ· ը· 27։ ը· 35։
ի Ը Օր· գ· 19։ գ
ի Թագ· իգ· 5· 11։ Ես· ը· 20։ Երեմ· իգ· 17։
ի Ես· ը· 20։ Երեմ· ա· 28։ Ես· ա· 15։ Երեմ· Ժա· 11։ Ժգ· 18։ Ամբ· գ· 4։ Զաք· ի· 15։
ի ԳԼ· է· 11։ է· 4։
ի Թագ· իգ· 5· 11։ Ես· ը· 20։ Երեմ· իգ· 17։
ի Ես· ը· 20։ Երեմ· ա· 28։ Ես· ա· 15։ Երեմ· Ժա· 11։ Ժգ· 18։ Ամբ· գ· 4։ Զաք· ի· 15։
— Գէն· Ժգ· 4։ ԳԼ· Ժ· 9։ Ը· 7։ Ես· ա· 16։
ի Ես· գլ· գ· 23։ ը· 4։ Ժ· 4։ 18։ Ժա· 22։ 23։

Եւ ան կաուէ զգեստ հագած ու մէջքը գրագիրի կաղամար ունեցող մարդը կանչեց։
4 Եւ Տէրը անոր բաւ, ֆշտպրին մէջէն՝ եւ բուսազեմին մէջէն անցիր, ու անոր մէջը եղած Իրոյը պղծութիւնները համար Հանուսող ու ողջացող մարդոցը ճակատներուն
5 վրայ Խնան դիր։ Ու քանի որ ես կը լսէի՝ միւսներուն բաւ, Ասոր ետեւէն քաղաքէն անցէք ու զարկէք։ Աչքերնիդ չխնայէ ու
6 մի ողորմիք։ Ծերը, երիտասարդը ու կոյսը, պզտիկ ազգը ու կիներուն սպաննեցէք ու կոտորեցուցէք, բայց Իրոյն նշան ունեցող մարդու մը մօտենաք։ Իմ սրբարանէս սկսեցէք։ Ինոստ ասոնք առջեւը
7 եղող Ծեր մարդոցմէն սկսան։ Եւ անոնց բաւ, Տունը պղծեցէք, ու գաւիթները մեռելներով լեցուցէք — ելէք։ Եւ անոնք ելան ու քաղաքին մէջը զարկին։
8 Ու երբոր զանոնք զարկին, ու ես միացի, անատներ Իերեմիս վրայ ինկայ եւ ազազաղկելով բսի, Ոհ, Տէր Եհովայ, դուն երուսաղեմի վրայ քու բարկութիւնդ Իաթելով Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնաջինջ պիտի ընես։
9 Ու ինծի բաւ, Իսրայէլի եւ Յուդայի տանը անօրէնութիւնը խիստ չատ մեծ է, ու Երկիրը արիւնով լեցուեցաւ ու քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ։ Վասն զի բսին, Տէրը
10 երկիրը թողուց, ու Տէրը չտեսնէր։ Եւ Հիմա իմ աչքս ալ պիտի չխնայէ ու պիտի չողորմիմ։ Իրենց ճամբաներըը իրենց գլուխը պիտի բերեմ։
11 Եւ ահա կաուէ զգեստ հագած ու մէջքը կաղամար ունեցող մարդը լուր բերաւ՝ ու բսաւ, Ինծի հրամայածիդ պէս ըրի։

Գլ. Ը

1 Մարգարէն տեսիլքի մէջ կը տեսնէ քառասուն վոյց ղանուկ լուր կոսկի կայծերը։ 3 Քերովբէներուն տեսիլքը։

1 Եւ տեսայ որ ահա քերովբէներուն գլխուն վրայէն Հաստատութեանը մէջ՝ չափիւզայ քարի պէս սափոռի ձեւով նմանութիւն մը կ'երեւնար։
2 Նար անոնց վրայ։ Ու կաուէ զգեստ հագած մարդուն խօսեցաւ ու բսաւ, Քերովբէներուն տակը եղող անիւներուն մէջտեղը մտիր, և ձեռքերդ քերովբէներուն մէջտեղը եղող Իկրակի կայծերէն լեցուր, ու Քաղաքին վրայ ցանէ։ ԵՒ անիկա իմ աչքերուս առաջին մտաւ։
3 Յիւ՝ մտաւ։ Ու երբոր ան մարդը մտաւ՝ քերովբէները տանը աջ կողմը կայնած էին, և

4 ամպը ներքին գաւիթը լեցուցեր էր։ Ու Տէրոջը փառքը քերովբէներուն վրայէն տանը ուժը վերացաւ, և տաներ ամպով լեցուեցաւ, ու գաւիթը Տէրոջը փառքին պայծառութեամբը լեցուեցաւ։ Եւ Իքերովբէից թեւերուն Ձայնը մինչեւ արտաքին գաւիթը կը լսուէր՝ Աստուծոյ Ամենակարող Աստուծոյ Ձայնին պէս,
6 երբոր կը խօսի։ Ու երբոր կասէ զգեստ հագած մարդուն Տրամայեց, ու բսաւ թէ քերովբէներուն միջտեղը եղող անիւներուն մէջէն կրակ առ, անիկա գնաց անիւներուն մէջտեղ։
7 Քերով կայնեցաւ։ Ու քերովբէներուն մէջէն քերովբէին մէկը՝ իր ձեռքը քերովբէներուն միջտեղը եղող կրակին երկինցուց ու առաւ, և կասէ զգեստ հագեղին ձեռքը տաւ։
8 անիկա ալ առաւ ու ելաւ։ (Քերովբէից թեւերուն տակը մարդու ձեռքի նմանութիւն կ'երեւնար։)
9 Ու տեսայ որ ահա քերովբէներուն քովը չորս անիւ կար, ամէն մէկ քերովբէին քովը մէկմէկ անիւ։ Ու անիւներուն երեւոյթը Խաղարի կը նմանէր։ Եւ անոնց երեւոյթը չորսին ալ ձեւը մէկ էր, որպէս թէ անիւ անիւի
11 մէջ եղած ըլլար։ Գացած ատենները իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային։ գացած ատենները չէին դառնար, վասն զի որ կողմը որ գլուխը կը նայէր, անոր եռանին կ'երթային, գացած ատենները չէին դառնար։ Եւ անոնց բոլոր մարմինը, կռնակնին, երը ու ձեռքերը ու թեւերը, և Խանիւները այսինքն ան չորսին անիւները ամէն կողմէն աչքերով լեցուն էին։ Անիւներուն համար խօսուեցաւ անոնց գրեւեցաւ։ Մորիկ։ Ու ամէն մէկը չորս երես ունէր։ առջի երեսը քերովբէի երես էր, երկրորդ երեսը մարդու երես էր, ու երրորդը առիւծի երես էր, և
15 չորրորդը արծիւի երես էր։ Ու քերովբէները վերացան։ Ֆորար գետին քովը Նետած
16 կենդ անիւները տեսնր էին։ Ու երբոր քերովբէները Իրենց թեւերը՝ անիւներն ալ անոնց քովէն կ'երթային, ու երբոր քերովբէները երկրէն բարձրանալու համար թեւերնին կը վերցնէին, աս անիւներն ալ անոնց քովէն չէին դառնար։
17 դառնար։ Իերոր անոնք կայնէին, — — կը կայնէին, երբոր անոնք վերանային, — — կը վերանային անոնց հետ։ Վասն զի անոնց մէջը կենդանիներուն ոգին կար։
18 Եւ Տէրոջը փառքը տանը սեմին վրայէն ելաւ, ու քերովբէներուն վրայ կայնեցաւ։
19 Եւ իմ աչքերուս առջեւ Քերովբէները ելլե-

4 Սաղ. ԽՀԲ. 23։ 136։ Երեմ. Ժգ. 11։ Եզեկ. Ժբ. 21։ Ը Պետ. բ. 38։ Ը Եր. Ժբ. 1։ Յայտ. ե. 3։ Յ. Ը. 44։ Յայտ. Ժգ. 16։ 17։ Ի. 4։ Ե Հմր. 10։ Գլ. ե. 11։ Ը Ես. Ա. 17։ Ը Յայտ. Ի. 4։ Ը Երեմ. Իե. 29։ Ա Գլ. է. 17։ Գլ. ը. 11։ 12։ 16։ Ը Գլ. է. 11։ 12։ Ես. Ժ. 5։ Ը Թագ. Ժ. 5։ Ժբ. 1։ 4։ 22։ 45։ Գլ. ե. 6։ Ը Գլ. Ժ. 13։ Ը Գ Թագ. Ի. 16։ Գլ. է. 17։ Գլ. ը. 18։ Ա Յայտ. Ժ. 11։ Ես. ԽՀ. 15։ Գլ. ի. 11։ ե. 4։ ը. 15։ Գլ. Ժ. 21։ — Գլ. ա. 28։ 26։ Գլ. Ի. 2։ 3։ Գլ. ա. 13։ Ես. Ցայտ. ը. 3։ Ես. Ցայտ. Ժ. 15։ Ես. Հմր. 18։ Գլ. ա. 28։ Ի. 3։ Գլ. Իզ. 5։ Գլ. ա. 24։ Սաղ. ԽՀ. 3։ Ես. 21։ Գլ. ա. 8։ Ես. Գլ. ա. 15։ Գլ. ա. 16։ Գլ. ա. 17։ Գլ. ա. 18։ Գլ. Ժ. 22։

լոյ՝ թևերին վերցուցին ու երկրէն բարձրացան. անիւներն ալ անոնց հետ էին, ու Տէրոջը տանը արևելեան դրանը մուտքը կայնեցան, ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը վերէն անոնց վրայ էր։ 20 Քերոբը զեմին քովը Իսրայէլի Աստուծոյն տակը տեսած կենդանին ներս տանք էին, ու գիտցայ որ անոնք քերովբէներ էն։ 21 Անոնք մէկ չորս երես ու մէկ մէկը չորս թև ունէր, և անոնց թևերուն տակը մարդու ձեռքերու նմանութիւն կար։ 22 Ու անոնց երեսներուն երևոյթը նոյն երեսներուն էր՝ որ քերաք զեմին քովը տեսայ, թէ անոնց կերպարանքը և թէ իրենք. Տէրն մէկը չհետևի յառաջ կ'երթար։

ԳԼ· ԺԱ

1 Իշխաններուն անապատութիւնը։ 4 անոնց մէջը ու գառաս տանը։ 13 Երբոր Եզեկիել կը գոհանար։ Աստուած անոր կ'յայտնէ իր գաղտնութիւնը թէ պիտի ազատի Ա՛ն ծառտ մը։ 21 և պիտի պատժէ չարերը։ 22 Աստուծոյ փառքը քաղաքէն կը վերնայ։ 24 Եզեկիել գերիներուն կը գառնայ։

1 Ե՛ւ Հոգին զիս վերցուց, ու Տէրոջը տանը դէպ ի՝ արևելեան դուռը բերաւ. և ահա դռանը մուտքը քսանհինգ մարդ կար, ու անոնց մէջը Ժողովուրդին իշխանները՝ Ազուրի որդին Յազոնիան ու Բանեայի որդին Փաղտոնիան տեսայ։
2 Ե՛ւ ան ինձի ըսաւ, Որդի մարդոյ
Ասոնք են ան մարդիկը որ անօրէնութիւն կը մտածեն,
Ու չար խորհուրդ կու տան այս քաղաքիս մէջ,
3 Ու կ'ըսեն, Տո՞ւն չի՛ շինուիր, տուներ չենք.
Ա՛ս ւոշտ կաթսայ է, ու մենք միս ենք։
4 Ուստի մարգարէացիր անոնց վրայ,
Մարգարէացիր, որդի մարդոյ։
5 Անաստուածները Տէրոջը Հոգին իմ վրաս ինկաւ.
Ու ինձի ըսաւ, Ըսէ, որ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դուք այսպես ըսիք, ով Իսրայէլի տուներ,
Բայց ես ձեր միտքին անցածը գիտեմ։
6 Դուք սա քաղաքիս մէջ ձեր սպանուածները չատցուցիք,
Ու անոր փողոցները սպանուածներով լեցուցիք։
7 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր սպանուածները որ անոր մէջը գրիք,
Անոնք միսն են, ու անիկա կաթսան է.
Բայց ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ։
8 Դուք սուրէն վախցաք,
Ու ես սուր ձեր վրայ պիտի բերեմ՝
9 Ու ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ,
Ու ձեզ օտարներուն ձեռքը պիտի մատնեմ,
Ու դատաստաններ ի գործ պիտի դնեմ։
10 Սրով պիտի իյնաք.
Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դատեմ,
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
11 Ա՛ս ւոշտ ձեզի համար կաթսայ պիտի չըլլայ,
Որ գուք անոր մէջը միս ըլլաք.
Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դատեմ,
12 Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը.
Վասն զի իմ օրէնքներուս չքալեցիք,
Ու իմ իրաւունքներս ի գործ չդրիք,
Հապա ձեր բոլորտիքը եղող ազգերուն սովրութիւնքը համեմատ վարուեցաք։
13 Ու եղաւ որ իմ մարգարէութիւն ըրած ատենս Բանեայի որդի Փաղտոնիան մեռաւ. ես անառնները երեսիս վրայ ինկայ, բարձր ձայնով աղաղակեցի ու ըսի, Ո՛հ, Տէր Եհովայ, միթէ Իսրայէլի մնացորդը բոլորովին պիտի սպառի՞։
14 Ուստի եղաւ Ա՛ստուծոյ խօսքը ինծի ե՝
15 զա՛ ըսելով, Որդի մարդոյ, քու եղբայրներդ՝ քու եղբայրներդ, քու ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի տուներ՝ ամէնը ան մարդիկն են՝ որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ըսին, Տէրոջը քովէն հեռացէ՛ք. սա երկիրը մեզի ժառանգութիւն տրուած է։
16 Անոր համար ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Թէպէտև զանոնք ազգերուն մէջը հեռացուցի,
Ու զանոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի,
Բայց անոնց մնած երկիրներուն մէջը
Փիլ մը ՚ւոշտ անոնց սրբարան պիտի ըլլամ։
17 Անոր համար ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ձեզ ժողովրդներէն պիտի հաւաքեմ,
Ու ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրներէն
Ուր որ գուք ցրուած էք,
Ու ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը։
18 Ու հոն պիտի մտնեն,
Ու ՚ւանոր բոլոր գարշելիութիւնները
Ու բոլոր պղծութիւններն անկէ պիտի վերցընեն։
19 Ու ՚անոնց մէկ սիրտ պիտի տամ,
Ու հանոնց ներսի դին նոր հոգի պիտի դնեմ.
Ու անոնց մարմինէն ՚քարեայ սիրտը պիտի հանեմ,
Ու անոնց մարմնեղէն սիրտ պիտի տամ.
20 Որպէսզի իմ օրէնքներուս մէջը քալեն,

ʃ Գլ· ա· 1։
ɔ Գլ· ա· 22· Հմր· 15։
ʒ Գլ· ա· 6· Հմր· 14։
ɛ Գլ· ա· 8· Հմր· 3։
ɔ Գլ· ա· 10։
ɛ Գլ· ա· 12։
— Գլ· գ· 12· 14· ը։
3 Հմր· 24։
ը Գլ· ժ· 19։
ɬ Ցճ· գլ· ը· 16։
Գլ· ժը· 22· 27· ը
Գլ· ա· 4։
Ցճ· Երեմ· ա· 13։
Գլ· իդ· 3· եւ։
Գլ· ը· 2· գ· 24։
Գլ· ե· 23· իբ· 3։
4։
ը Գլ· իդ· 3· 6· 10· 11· Միք· գ· 3։
Գլ· ժ· 9· 14։
Գլ· ը· 8։
Ցճ· գլ· ը· 14։
Ցճ· Երեմ· իբ· 13։
Ցճ· գ· 6։
Գլ· իդ· 3· 6։
Գլ· ժ· 9· 14։
Գլ· ը· 8։
Ցճ· գ· 1։
Ցճ· Երեմ· իբ· 19։
20· 21։ Երեմ· լժ· 39։
Գլ· ժը· 20։
Գլ· ժ· 25։
Գլ· ժ· 23։
Գլ· ժ· 25։
Գլ· ժ· 9։
Գլ· ժ· 30։
Գլ· ժ· 25։
Գլ· ժ· 9։
Գլ· ժ· 14։
Գլ· ժ· 9։
Գլ· ժ· 14։
Գլ· ժ· 9։
Գլ· ժ· 14

Ու իմ իրաւունքներս պահէն ու պանուք ի գործ դնեն ։
Նոյնպէս անոնք ինծի ժողովրդ ըլլան ,
Ես ալ անոնց Աստուած ըլլամ ։
21 Բայց ՝Տէր՝ որոնց սիրալը իրենց կամացը գործ չեն թիւններուն
Ու պղծութիւններուն ետեւէն կ՚երթայ ,
Նոյնպէս ճամբան իրենց գլուխը պիտի բերեմ ,
Կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

22 Ու քեզմովբէները ՝իրենց թեւերը վերցուցին , ու անխիլները անոնց քովը էին , և խօսէին Աստուծոյն փառքը վերէն անոնց վրան
23 էր ։ Ու ՝Տէրոջը փառքը քաղաքին միջտեղին վրայէն ելաւ , և քաղաքին հարեւանցի կողմը եղող ՝վէմանքը վրայ կայնեցաւ ։
24 Ու Հոգին զիս վերցուց ու Քաղդէացւոց երկիրը եղող գերեվարեալներուն քովը բերաւ , և ՝տես՝ Աստուծոյ Հոգւովը տեսիլքի մէջ ։
25 ու ան տեսած տեսիլքս իմ վրայէս ելաւ ։ Ու ես գերեվարեալ խօսեցայ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ ինծի յայտներ էր ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Եզեկիէլին չուշտն օրինակով ։ 8 Սեզեկիէլին գերութիւնը կը ցուցանի ։ 17 Եզեկիէլին դժուար հոգեվարքին նշանակը ։ 21 Հերից պնդացած ապակը կը յանդիմանուի ։ 26 Տեսիլքին չուշտալ կատարուիլը ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
2 Որդի մարդոյ , դուն ՝ապստամբներու տանը մէջ բնակած ես , որ անոնք ՝տեսնելու աչքեր ունին ու չեն տեսներ , և լսելու ականջներ ունին ու չեն լսեր ։ Վասն զի անոնք ապըստամբներու տուն են ։
3 տամբներու տուն են ։ Ու դուն , որդի մարդոյ , քեզի չուելու կարասիներ պատրաստէ , ու անոնց աչքերուն առջեւ ցորեկով չուէ , և անոնց աչքերուն առջեւը քու եղած տեղէդ ուրիշ տեղ մը չուէ , գուցէ ՝ուշադրութիւն ընեն , թէև անոնք՝ ապստամբներու տուն են ։
4 Եւ անոնց աչքերուն առջեւը քու կարասիներդ ցորեկով հանես՝ չուելու կարասիներու պէս ։ բայց դուն անոնց աչքերուն առջեւը իրիկուընը ելլես՝ գերութեան գացողներուն
5 պէս ։ Անոնց աչքերուն առջեւը պատը ծակես
6 ու անկէ հանես ։ Անոնց աչքերուն առջեւը ՝ուսդ՝ ուսիդ վրայ վերցնես , — մթնցած առնես հանես ։ երեսդ ծածկէ որ երկիրը չը՝տեսնես ։ Վասն զի քեզ իսրայէլի տանը նշան տուի ։

7 Եւ այնպէս ըրի՝ ինչպէս որ ինծի հրամայուեցաւ ։ իմ կարասիներս՝ չուելու կարա-

ա Գլ· ժ· 1 · ժգ· 13 · 14 ։
բ Ես· Ջար· ժգ· 4 ։ գ Գլ· բ· 5 ։
դ Գլ· Ը· 3 ։ ե Կամ՝ տեսնէն թէ իրենք — ։
զ Գլ· բ· 3 · 6 · 7 · 8 · գ · 26 · 27 ։
է Ես· գ· 9 · Երբ· 20 · Երեմ· է· 21 · Մաս· ։
ը Գլ· բ· 5 ։
թ Ես· Ը· 18 · Գլ· գ · 3 · ժգ· 24 · Հոր· 11 ։
ժ Գլ· ժ· 12 · ժգ· 19 ։
ժա Մաղ· ա· 1 ։
ժբ Հոր· 6 ։
ժգ Թագ· ժբ· 4 · 5 · 7 ։
ժդ Երեմ· է· 10 ։
ժե Թագ· ժբ· 4 · 5 ։
ժզ Գլ· է· 10 ։
ժէ Գլ· է· 2 · 12 ։
ժը Ես· ծբ· 9 · Ղեր· ա· 15 · Գլ· ժէ· 20 · Երբ· ծբ· 11 · Գլ· ժէ· 10 ։
ժթ Թագ· ժբ· 4 · 5 · Գլ· է· 10 ։
ի Մաղ· Բ· 10 · Գլ· գ· 7 · 14 · ժա· 10 · Հոր· 10 · 20 ։
իա Գլ· գ· 8 · 9 · 10 ։
իբ Գլ· գ· 16 ։
իգ Եզր· ԺԷ· 12 ։
իդ Ես· Ջար· է· 16 ։

'Իր բոլոր բնակչացը անիրաւութեանը պատ-
ճառաւ ։
20 Եւ մարգարէական փաղաքշերը պիտի աւերուին,
Ու երկիրը ամլուի պիտի ըլլայ ։
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

21 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
22 Որդի մարդոյ, ի՞նչ պիտի ըլլայ Ձեզի ան
առակը
Ո՛ր դուք Իսրայէլի երկրին մէջ կը գործէք,
Ու կ'ըսէք, 'Օրերը կ'երկարնան,
Ու ամէն տեսիլք պարապ կ'ելլէ ։
23 Անոր համար անոնց ըսէ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։
Ես առակը պիտի խափանեմ,
Եւ ան առակը Իսրայէլի մէջ պիտի
չգործեցնեն ։
Բայց անոնց ըսէ, 'Օրերը մօտեցան,
Նաեւ ամէն տեսիլքին կատարումը ։
24 Վասն զի Իսրայէլի տանը մէջ 'Ամէնէն ալ ու-
նայն տեսիլք
Եւ չողոքորթութեան գուշակութիւն պիտի
չըլլայ ։
25 Քանզի 'Ես Տէրս կը խօսիմ,"
Ու 'խօսած խօսքս ի գործ պիտի դրուի,
Ալ պիտի չուշանայ ։
Վասն զի ձեր օրերուն մէջ, ով ապստամբնե-
րու տուն,
Խօսք պիտի խօսիմ ու պիտի կատարեմ՝
Կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

26 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
27 'Որդի մարդոյ, Ահա Իսրայէլի տունը կ'ը-
սեն թէ
Ատոր տեսած տեսիլքը 'շատ օրերու համար է,
Ու ատիկա հեռաւոր ժամանակներու համար
մարգարէութիւն կ'ընէ ։
28 'Անոր համար անոնց ըսէ,
Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
Ալ ուշ պիտի չուշանայ,
Հապա իմ խօսած խօսքս պիտի կատարուի՝
Կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Սուտ մարգարէներուն յանդիմանութիւնը։ 10 և անոնց պատ-
ժելիքը։ 17 մարգարէհներուն ու անոնց բարձերուն վրա-
յով։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, 'մարգարէութիւն ընող
Իսրայէլի մարգարէներուն դէմ մարգարէացիր,
Ու իրենց 'սրտէն մարգարէութիւն ընողնե-
րուն ըսէ,
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք ։

ա Սաղ· Ճէ· 34 ։
բ Ամր· 27 ։ Գէ· Ժա·
3 ։ Ես·ովս· գ· 3 ։
ր Գեր· գ· 4 ։
գ Ծաղկ· բ· 1 ։ Սոփ·
ա· 14 ։
դ Գէ· Ժգ· 23 ։
ե Ներմ· ը· 14 ։
զ Կա՛ն ես եմ Տէրը·
ես կը խօսիմ·
է Ես·ովս· Ճգ· 23· 30 ։
Դան· Թ· 12 ։
Ղ.ա.ւ· ի·ա· 33 ։
ը Ամր· 23 ։
ր Գեր· ը· 59· 62 ։
Ղ.ե.մ·ե·ա· 3 ։ Սաղ·
կթ· 23 ։
թ Գէ· ի·ա· 58 ։
ժ Գէ· Ժա· 10· 12 ։
ի Ներմ· գ· 14· ը·
11 ։
լ Գէ· իբ· 23 ։
խ Գէ· լը· 23 ։

3 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։
Վա՛յ անգգամ մարգարէներուն՝
Որոնք իրենց հոգիին հաւէն կ'երթան,
Ու բան մը տեսած չեն ։
4 Ով մարգարէներդ, ով խորխրէ,
'Աւերակներու մէջ եղող ագռաւներու պէս
եղան ։
5 'Իսրայէլութեան տեղաւանքը չերթաք,
Ու Տէրոջը օրը պատերազմի մէջ հաստատ կայ-
նելու համար՝
Իսրայէլի տունը պարապով չպատնեշիք ։
6 'Անոնք ունայն տեսիլք և սուտ գուշակու-
թիւն կը տեսնեն,
Եւ կ'ըսեն թէ Տէրը խօսեցաւ,
Թէև Տէրը զանոնք խրկած չէ ։
Եւ յոյս կու տան թէ իրենց խօսքը պիտի կա-
տարուի ։
7 Մի՞թէ դուք ունայն տեսիլքներ չտեսաք,
Եւ սուտ գուշակութիւններ չխօսեցաք,
Ու չըսի՞ք թէ Տէրը խօսեցաւ,
Երբոր ես խօսած չեմ ։
8 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։
Ձեր խօսքը ունայն
Ու ձեր տեսիլքը սուտ ըլլալուն համար՝
Ահա ես ձեզի դէմ եմ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
9 Եւ իմ ձեռքս 'ունայն տեսիլք տեսնող
Եւ սուտ գուշակութիւն բնող մարգարէնե-
րուն դէմ պիտի ըլլայ ։
Անոնք իմ ժողովրդեանս խորհուրդին մէջ
պիտի չըլլան ։
'Ու Իսրայէլի տանը գրքին մէջ պիտի չգրուին,
'Կամ Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն ։
'Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։
10 Որովհետև անոնք իմ ժողովուրդս կը մոլոր-
ցընեն,
Եւ 'խաղաղութիւն է՝ կ'ըսեն, երբոր խաղա-
ղութիւն չկայ ։
Ու անիկա պատ կը շինէ,
Եւ անոնք 'իկիպով կը ծեփեն զանիկա ։
11 Ան կիպով ծեփողներուն ըսէ որ Անիկա պիտի
փլչի ։
'Յորդահոս անձրեւ պիտի ըլլայ ։
Եւ դուք, ով կարկտաքար, պիտի իյ-
նաք ։
Ու 'քամիով հողմ պիտի ճեղքէ ։
12 Եւ ահա երբոր պատը փլչի ։
Ձեզի պիտի չըսե՞ն թէ
Ո՞ր է ան ծեփը որ դուք ծեփեցիք ։
13 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։
Իմ սրամտութեանցիս մրրկակից հով պիտի հա-
նեմ,

ա Ամր· 17 ։
բ Ներմ· Ժգ· 14·
իգ· 16· 26 ։
գ Ներգ· ր· 13 ։
դ Սաղ· Ճգ· 23· 30 ։
Գէ· իբ· 30 ։
ե Ամր· 23 ։ Գէ· Ժբ·
24 ։ իբ· 28 ։
զ Եզր· բ· 59· 62 ։
Ղ.ևմ·ե·ա· 3 ։ Սաղ·
կթ· 23 ։
է Գէ· ի·ա· 58 ։
ը Գէ· Ժա· 10· 12 ։
թ Ներմ· գ· 14· ը·
11 ։
ժ Գէ· իբ· 23 ։
ի Գէ· լը· 23 ։

եւ իմ բարկութեամբս յորդահոս անձրեւ՝
Ո. սրտմտութեամբս կարկտուտ քարեր պիտի
ըլլան,
Որ ջնջէ՝ բնաջինջ ընեն։
14 Ու կիրով Ծեփած պատերնիդ պիտի փլցընեմ,
եւ զանիկա գետնին հետ հաւասար պիտի
ընեմ.
Ո. անոր հիմը պիտի երեւնայ, և անիկա պի-
տի իյնայ,
Ո. դուք անոր միջը բնաջինջ պիտի ըլլաք.
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
15 Եւ ես իմ սրտմտութիւնս պատուի վրայ՝
Ու զանիկա կիրով Ծեփողներուն վրայ պիտի
կատարեմ,
Ո. ձեզի պիտի ըսեմ,
Պատ ու զանիկա Ծեփողները ոչինչ եղան,
16 Ա՛յսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝
Որոնք Երուսաղէմի վրայ մարգարէութիւն
կ՚ընեն,
եւ անոր վրայով Խաղաղութեան տեսիլքներ
կը տեսնեն,
Գանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈ-
ՎԱՒ։

17 Եւ դուն, որդի մարդոյ, երեսդ չիտկէ քու
ժողովրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ որոնք իրենց
սրտէն մարգարէութիւն կ՚ընեն, ու անոնց վը-
18 րայ մարգարէացիր, Ու ըսէ, Տէր ԵՀՈՎԱՒ
այսպէս կ՚ըսէ. Վա՜յ ան ներկիներուն՝ որ ամէն
թեւերու տակ բարձ կը կարեն, և ամէն տասա-
կի հասոյց գլուխներուն համար կը չինեն,
որ հոգիներ որսան. Միթէ դուք իմ ժողո-
վուրդիս հոգիները որսալով՝ ձեր հոգիները
19 պիտի ապրեցընէ՞ք։ Եւ ինծի լծցուն գարիի
համար ու հացի պատառներու համար՝ իմ
ժողովուրդիս առջեւը դիս պիտի անարգէ՞ք,
որպէս զի ստութեան ականջ դնող ժողովուր-
դիս ստութիւն զրուցելով՝ չմեռնելու հոգի-
ները մեռցընէք, ու չապրելու հոգիները ապ-
20 րեցնէք։ Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՅ այսպէս
կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ՝ ո-
րոնցմով դուք հոգիները կ՚որսաք՝ †թռչուն-
ներու պէս,՝ և զանոնք ձեր թեւերէն պիտի
պատռեմ, ու ան հոգիները պիտի արձակեմ,
այսինքն ան հոգիները որոնք դուք կ՚որսաք
21 †թռչուններու պէս։՝ Եւ ձեր լայնկերները պի-
տի պատռեմ, ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն
պիտի ազատեմ, ու մէյմի ալ ձեր ձեռքին
մէջը որս պիտի չըլլան. Ու պիտի գիտնաք
22 թէ ես եմ Տէրը։ վասն զի դուք արգաւին
սիրտը չէ տխրեցնելովը տխրեցուցիք,
որ ես զանիկա չէի տխրեցուցած. ու ամբա-
րըշտին ձեռքը ուժովցուցիք, որպէսզի իր չար
23 ճամբայէն չդառնայ ու ապրի. Անոր համար
՝մէյմին ալ ունայն տեսիլք պիտի չտեսնէք, և
գուշակութիւն պիտի չընէք. ու իմ ժողովուր-
դս ձեր ձեռքէն պիտի ազատեմ. Ու պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ եղաւ որ պատասխանի կապուշանեաներն իրենց սրտին
Համեմատ. 6 գանոնք կը յորդորէ որ ապաշխարեն. յանաւ-
բերելով մերթապարեներուն պատմածը գալու դա-
տաստանները. 12 Եւ առաջիկայ անգամներուն վիճակը ամէն վեր-
յով. 15 ապականիչ գողտիներուն. 17 ասրի 19 և մանաւանդ
վերջով. 22 Ա՛ն կ՚յայտնէ մը պիտի ազատուի՝ ուրիշներուն
օրինակ ըլլալու համար։

1 Ու Իսրայէլի ծերերէն քանի մը մարդիկ
2 ինծի եկան, ու իմ առջեւս նստան։ Եւ Տէ-
3 րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մար-
դոյ, այս մարդիկը իրենց կուռքերը իրենց
սրտերուն մէջը կանգնեցին, ու իրենց անօ-
րէնութեանը գայթակղութիւնը իրենց երեսին
դնելու առջեւը դրին. Միթէ բնաւ ֆանոնց պա-
4 տասխան պիտի տամ։՝ Անոր անոնց հետ
խօսէ ու անոնց ըսէ, Տէր ԵՀՈՎԱՅ այսպէս
կ՚ըսէ. Իսրայէլի տունէն ով որ իր կուռքերը
իր սրտին մէջը կանգնի, ու իր անօրէնու-
թեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը
դնէ, ու մարգարէին գայ, ան եկողին ես
Տէրս անոր կուռքերուն չատութեանը համե-
5 մատ պատասխան պիտի տամ. Որպէս զի Իս-
րայէլի տունը իրենց սիրտերէն բռնեմ, վասն
զի անոնց ամէնը իրենց կուռքերովը ինծմէ
օտարացան։

6 Անոր համար Իսրայէլի տունը ըսէ, Տէր
ԵՀՈՎԱՅ այսպէս կ՚ըսէ. Դարձէք, ու ձեր
կուռքերէն չդարձուցէք, և ձեր ամէն պղ-
7 ծութիւններէն երեսերնիդ դարձուցէք. Քանզի
Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ պան-
դխտող եղող օտարականներէն ով որ ինծմէ
պառակի, և իր կուռքերը իր սրտին մէջ կանգ-
նէ, ու իր անօրէնութեանը գայթակղութիւնը
իր երեսին առջեւը դնէ, և մարգարէին գայ
անոր մէջտղովը ինծի հարցընելու համար, ես
Տէրս ինծմէ պատասխան պիտի տամ անոր։
8 Ու իմ երեսս դնամ մարդուն վրայ պիտի հան-
ատամ, և զանիկա նշան ու առակ պիտի ը-
նեմ, ու զանիկա իմ ժողովուրդիս միջէն բնա-
ջինջ պիտի ընեմ. Ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը։
9 Եւ թէ որ մէկ մարգարէ մը սխալեցավ բան
մը խօսի, ան մարգարէն ես Տէրս սխալեցուցի
ու իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկնցընեմ, և

ե Ամր. 9. 21. 23. · Գլ. ժգ. 8. · իե Երեմ. գ. 14. իբ. 9. · իզ Գլ. ի. 48. իտ. 8. · ի Ամր. 8. · ա Կամ՝ երեսի բարձեր · բ Ես. Ա. ը. 14. · գ Ես. Լ. 8. 21. Մաթ. գ. 5. · դ Կամ՝ որ թռչին. · ե Ամր. 9. · զ Ամր. 6. Գլ. ժգ. 8. Մաթ. գ. 5. · է Ամր. 6. եւ. Գլ. ժբ. 24. Մաթ. գ. 6. · ը Ամր. 9. Գլ. ժգ. 8. Ա՛ն. 7. · թ Գ՚ն. ը. 1. ի. 1. · ժ Գլ. ի. 31. · ժա Գլ. ե. 10. ի. 3. 5. 6. Երեմ. ի. 11. Գլ. ժե. 7. · ժբ Գ՚ն. ի. 10. Ամր. 4. 7. · ժգ Թագ. գ. 13. · ժդ Երէ. առնցնի պի. Օր. իբ. 37. Գլ. ժե. 15. · ժե Գլ. ը. 7. · ժզ Գ՚ն. ի. 10. Թագ. իբ. 23. Ցաղ. ժբ. 16. Երեմ. գ. 10. իթ. 10. · ի Երեմ. ի. 10. իբ. 7.

իմ ժողովուրդս խորագէտին մէջէն զանիկա պիտի կորսընցնեմ։ Ու անոնք իրենց պա-
10 տիժը պիտի կրեն։ Քա՛ հարցընողին պատիժը ու մարգարէին պատիժը մէկ պիտի ըլլայ։
11 Որպէս զի Իսրայէլի տունը ետեւէս ալ ինծմէ չխոտորի, ու ամէնքն ալ իրենց բոլոր յան-
ցանքներովը չպղծուին, Ինձա՛ տ անոնք ինծի ժողովուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած
ըլլա՛մ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
13 Որդի մարդոյ, թէ որ մէկ երկիր մը անհաւա-
տարմութիւն ընելով ինծի դէմ մեղանչէ, ու
ես անոր վրայ իմ ձեռքս երկնցընեմ, ու
հանոր հացին ցուպը կոտրեմ և անոր վրայ
սով խրկեմ, ու մարդը և անասունը անկէ
14 կտրեմ. Ու թէ որ այս երեք մարդը՝ Նոյ,
Դանիէլ ու Յոբ անոր մէջը ըլլան, անոնք
իրենց արդարութեամբը ի՛նք իրենց հոգին
պիտի ազատեն կ'ըսէ Տէր Եհովան։
15 Թէ որ երկրին վրայ չարը գազանները բե-
րեմ, որ զանիկա անզաւակ ի՛ջոցուն, ու ա-
մայի ըլլայ, այնպէս որ գազաններուն պատ-
16 ճառաւ անկէ անցնող չըլլայ՝ Թէ որ ան
երեք մարդիկը անոր մէջը ըլլան, ես կեն-
դանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ իրե՛ն
տղաքներըը ու աղջիկները պիտի չկարենան
ազատել։ միայն իրենք պիտի ազատին, ու երկիրը
ամայի պիտի ըլլայ։
17 Կամ՝ Թէ որ սո՛ւր երկրին վրայ սուր *բերեմ,
և ըսեմ Թէ, Ով սուր, երկրին մէջէն անցիր։
18 ու՝ անկէ մարդը ու անասունը կտրեմ։ Նէ-
թ՛ որ այն երեք մարդիկը անոր մէջը ըլլան,
ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ իրե՛ն
տղաքներըը ու աղջիկները պիտի չկարենան
ազատել, բայց միայն իրենք պիտի ազատին։
19 Կամ Թէ որ ան երկրին վրայ Հանաղան
խրկեմ, ու արիւնով իմ բարկութիւնս անոր
վրայ թափեմ, այնպէս որ մարդը ու անա-
20 սունը անկէ կտրեմ։ Նէ՛ Նոյ, Դանիէլ ու Յոբ
անոր մէջը ըլլան, ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր
Եհովան, որ իրե՛ն մէկ տղան կամ աղջիկը պի-
տի չկարենան ազատել։ անոնք իրենց ար-
դարութեամբը ի՛նք իրենց անձը պիտի ազա-
տեն։
21 Վասն Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։ Ո՛ր-
չափ աւելի՛ երբոր ես իմ չորս սասիկ պա-
տիժներս՝ սուրը, սովը, չար գազանները ու
ժանտախտը երուսաղէմի վրայ խրկեմ՝ մարդ-
22 դ ու անասունը անկէ կտրելու համար։ Բայց
ահա հոն ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլ-
լայ, որոնցն ազատըները ու աղջիկները ե-
րթան պիտի ելլեն։ ահա անոնք ձեզի պիտի
ելլեն, և տանոնց ճամբան ու անոնց գործ-
քերը պիտի տեսնէք։ ու երուսաղէմի վրայ
բերած չարիքիս վրայով՝ անոր վրայ բերած
23 բոլոր չարիք վրայով պիտի մխիթարուիք։ Ու
երբոր անոնց ճամբան ու գործքերը տեսնէք,
անոնք ձեզ պիտի մխիթարեն։ և պիտի գի-
նաք թէ ինչ որ բրի անոր մէջը տանոնց
պատճառած չըրի, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Որմէն ձիւղ բանի մը պտղակոր ըլլալուն օրհնակից ե՞ւ ե-
րեսաւէտի մեծութիւնը կը ցուցաբե։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, օրմէն փայտը ի՞նչ ՚՚՚ւն ՚՚
ձեւ ունի ամէն ՚՚՚ւն փայտերէն,
Ա՛յսինքն անտկ չատուիղ մը որ անտառի
ծառերուն մէջէն է։
3 Մի՞թէ անկէ փայտ կ'առնուի՞ բանի մը գործ-
ածելու համար։
կամ Թէ անկէ ցից մը կ'առնուի՞ անկէ աման
մը կախելու համար։
4 Ահա ՚կրակի մէջ կը՞նետուի՞ անոր կեբակուը
ըլլալու համար։
կրակը անոր երկու ծայրերը կ'ուտէ,
Ու մէջը կ'այրի։
Մի՞թէ անիկա բանի մը օգտակա՞ր է։
5 Ահա անիկա ամբողջ եղած ատենը բանի մը
չգար։
Ո՞ր ատեն որ անիկա բանի մը օգտակար ըլլայ՝
կրակը զանիկա ուտելէն ու այրելէն ետքը։
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։
Անտառի փայտերուն մէջը ինչպէս է որթին
փայտը՝
Որն որ կրակին տուի կեբակուբի համար,
Այնպէս ՚՚ երուսաղէմի բնակիչները տուի։
7 Եւ իմ երեսս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ.
՚Անոնք մէկ կրակէ պիտի ելլեն,
Եւ ուրիշ կրակ մը զանոնք պիտի ուտէ.
Ու երբոր իմ երեսս անոնց վրայ հաստատեմ,
՚պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը։
8 Եւ իրենց անհաւատարմութիւն ընելուն հա-
մար՝
երկիրը ամայի պիտի ընեմ,
կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԺԶ

1 Մարգարէն Երուսաղէմի մը նամառթիւնով Երուսաղէ-
մի բնակիչ վճռակը կը տարբերէ։ 6 Աստուծոյ չսիրացած
ուրը անոր վրայ։ 15 Երուսաղէմի պոռնկական պատկառթիւնը։
35 անոր ծանր դատաստանները։ 44 Անոր մեղքը իր մօրը

Աստքն հետ հաւասար. և իր քոյրերուն՝ Սոգոմին ու Սամորհոյին Աստքերն ալ իւրմէ՝ աստիճաններու կ՚որ. Ժամանակ՝ 60 Վերջը խոպոպելին կը խոտացուի անոր.

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, Երուսաղէմին իր պղծութիւնները դիտցուր.
3 Ու ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ Երուսաղէմին.
Քու ակիզբդ ու ծնունդդ Քանանացւոց երկրէն էր,
Քու հայրդ Ամորհացի՝ ու մայրդ Քետացի էր.
4 Ու քու ծնունդդ այսպէս էր.
Քու ծնած օրդ պորտդ չկտրեցան,
Ու մաքրելու համար ջրով չլուացուեցար,
Ու ազով չազուեցար ու խանձարուրով չփաթթուեցար.
5 Աչք մը քեզի չնայեցաւ, որ քեզի ողորմի,
Ու ասոնցմէ մէկը քեզի ընէ.
Բայց ծնած օրդ
Քու անձիդ գարշութեամբը դաշտի երեսին վրայ նետուեցար.
6 Ու ես քու քովէդ անցայ,
Ու քեզ արեանդ մէջ կոխուած տեսայ.
Ու երբոր արեանդ մէջն էիր, քեզի Ապրէ՚ ըսի.
Այո երբոր արեանդ մէջն էիր, քեզի Ապրէ՚ ըսի.
7 Դիզդ դաշտի բոյսերուն պէս բազմացար ըրի
Ու չատցար ու մեծցար,
Ու կատարեալ գեղեցկութեան հասար.
Մորթերդ դոյացան ու մազերդ աճեցան,
Բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ էիր.
8 Ես քու քովէդ անցայ ու քեզի նայեցայ,
Ու ահա քու ժամանակդ սիրոյ ժամանակ էր,
Ու ես իմ քղանցքս քու վրադ տարածեցի,
Ու քու մերկութիւնդ ծածկեցի.
Ու քեզի երդում ընելով՝
Քեզի հետ ուխտ ըրի, կ՚ըսէ Տէր Եհովան,
Ու դուն իմ եղար.
9 Ու քեզ ջրով լուացի,
Ու քու վրայէդ քու արիւնդ ազէկ մաքրեցի,
Ու քեզ ևղով օծեցի.
10 Ու քեզի նկարագործ հանդերձ հագցուցի,
Ու քեզի մէչուխի հաւնի չեռոտ մուճակներ հագցուցի,
Ու քու մէջդ բեհեզ դօտի կապեցի,
Ու քեզ մետաքսներով ծածկեցի.
11 Ու քեզ զարդերով զարդարեցի,
Ու ձեռքերուդ վրայ ապառանջաններ դրի,
Ու պարանոցիդ վրայ մանեակ դրի.
12 Ու քու քթիդդ օղակ՝
Ու ականջներդ դիմաներ՝
Ու գլուխդ պարծանաց պսակ դրի.
13 Ու դուն ոսկիով ու արծաթով զարդարուեցար,
Ու քու հանդերձդ բեհեզ, մետաքս ու նկարագործ եղան.
Նաչիհ ու մեղր ու եղ կերար,
Ու խիստ շատ գեղեցկացար,
Ու թագաւորութեան հասար.
14 Ու քու գեղեցկութեանդ համար Հռչակ անուն դուրս ազգերուն մէջ տարածուեցաւ.
Վասն զի անկիա կատարեալ եղաւ ան վայելչութեանը պատճառաւ՝
Որն որ քու վրադ դրի, կ՚ըսէ Տէր Եհովան.
15 Բայց դուն քու անուանդ պատճառաւ,
Քու գեղեցկութեանդ ապաւինելով՝ Հնութիւն ըրիր,
Ու քու պոռնկութիւնդ ամէն անցնողին առջեւը թափեցիր. անորը կ՚ըլլար.
16 Ու քու հանդերձներդ առիր,
Ու քեզի դղրդեայն զարդերով բարձր տեղեր շինեցիր,
Ու անոնց վրայ հնութիւն ըրիր.
Ասանկ չէղաւ, ոչ ալ պիտի ըլլայ.
17 Ու իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծաթէս քու պարծանացդ զարդերը առիր,
Ու քեզի արուական պատկերներ շինեցիր
Ու անոնցմով պոռնկեցար.
18 Ու քու նկարագործ հանդերձներդ առնելով՝ Զանոնք ծածկեցիր,
Ու իմ ևղս ու խունկս անոնց առջեւ դրիր.
19 Ու քեզի տուած հացս,
Քեզի կերցուցած նաչիհս, ևղս ու մեղրս ալ Անոնց առջեւ դրիր անոյշ հոտի համար.
Ու ասիկա եղաւ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան.
20 Նէ հնծի համար ծնած տղաքներդ ու աղջիկներդ առիր,
Ու զանոնք կերակուրի համար զոհ ըրիր ա-նոնց.
Այս քու պոռնկութիւնդ քիչ բան է,
21 Որ իմ տղաքներս մորթեցիր,
Ու զանոնք անոնց առիր՝ նուէ անցընելով.
22 Եւ քու բոլոր պղծութիւններուդ ու պոռնկութիւններուդ մէջ՝
Քու հնութեանդ օրերը չյիշեցիր,
Երբոր մերկ ու անծածկոյթ՝
Եւ քու արեանդ մէջ կոխուած էիր.
23 Ու եղաւ որ բոլոր չարութիւններուդ ետքը՝ (վայ, վայ քեզի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան,)
24 Դուն քեզի բոցանոց ալ շինեցիր,
Ու քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ ըրիր.
25 Ամէն ճամբու գլուխ քու բարձր տեղերդ շինեցիր,

= Գէ. ի. 4. իբ. 2.	Եզ. ԺԶ. 5. Երեմ.	Ոզր. բ. 15.	Սապ. ԺԷ. 37. 38.	1.
ԼՋ. 1. 8. 9.	բ. 2.	Եսթ. բ. Օր. լբ. 15.	Ովս. ա. 2.	Հէր. 4. 5. 6.
Գէ. իա. 30.	Դան. իգ. 22. 47.	Երեմ. է. 4. Մէք.	Եօ. Ձէ. 5. Երեմ.	Հէր. 31.
Հէր. 45.	Ըահել. ա. 9.	գ. 11.	է. 31. լբ. 35. Գէ.	Հէր. 31.
Ովս. բ. 5.	Եօ. գ. 21.	Եօ. ա. 21. Ձէ.	ի. 26. իգ. 37.	Եօ. Ձէ. 5. 7. Եզ.
Եզ. ա. 7.	Ր Օր. լբ. 13. 14.	8. Երեմ. բ. 20.	Երեմ. բ. 2. Հէր. 43. 60. Ովս. ժա.	բեմ. բ. 20. գ. 2.
Հաւոթ. գ. 9.	Սապ. իբ. 2.	գ. 2. 6. 20. Գէ.	Ոզր. 3. 8. 11. 12.	Ըաակ. Բ. 14.
			Ովս. ա. 2.	
			Գէ. է. 20. Ովս. բ. 8.	
			Ոզր. 3. Ժէ.	

Ու քու գեղեցկութիւնդ զգուելի ըլլիր ,
Եւ ամէն անցնողին քու ափերդ բացիր ,
Ու քու պառնկութիւններդ չսացուցիր ։
26 Եւ քու մեծանդամ սահմանակիցներուդ՝
Եգիպտոսի որդւոցը հետ պառնկութիւն ըրիր,
Ու զիս սրդոդացնելու համար քու պառնկու-
թիւններդ չսացուցիր ։
27 Եւ ահա իմ ձեռքս քու վրադ երկընցուցի ,
Ու քու ռճիկդ պակասեցուցի ,
Ու քեզ քու թշնամիներուդ՝ Փղշտացւոց
աղջիկներուն կամքը յանձնեցի ,
Որոնք քու անհամեստ վարմունքիդ կ'ամչնան ։
28 Եւ չկրցաս յագիլ՝ Ղանրեացւոցի որդւոցը
հետ պառնկութիւն ըրիր ,
Եւ թէպէտ անոնց հետ պառնկութիւն ըրիր ,
սակայն չկրցացար ։
29 Ու քանանացւոց երկրին Քաղդէա-
ցւոց երկիրը
քու պառնկութիւններդ չսացուցիր ,
Բայց սասով ալ չկրցացար ։
30 Քու սիրտդ ա՛րեւսի տկար է , կ'ըսէ Տէր
Եհովան ,
Որ սա ամէն բաներըդ ըրիր՝
Անամօթ պառնիկ կնկան մը գործը ։
31 Ամէն ճամբու գլուխ՝ քու բոպանոցներդ չի-
նեցիր ,
Եւ քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ
ըրիր ,
Ու վարձքը անարգելով՝ պառնիկ կնկան պէս
չեղար ,
32 Հապա՛ն ընտիրն ընդ կնկանը տէ՛ ելլէ՛ ,
Որ իր երկանը տեղը օտարներ կ'առնէ ։
33 Ամէն բոզերուն վարձք կու տան ,
Բայց դուն ամէն հմանիներուդ քու վարձ-
քերդ կու տաս ,
Ա՛յո կաշառք կու տաս անոնց՝ որ ամէն կող-
մէն քեզի գան՝
Քեզի հետ պառնկութիւն ընելու համար ։
34 Եւ քու պառնկութեանդդ մէջ՝ կիներուն ե-
ղածին ներհակը կ'ըլլայ քեզի ,
Վասն զի պառնկութեան համար քու ետեւդ
եկող մարդ չկայ ,
Ու քու վարձք տալովդ և ուրիշէն վարձք
չառնելովդ՝
Դուն ներհակը եղար ։
35 Ասոր համար , ով պառնիկ , Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէ ,
36 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ,
Որովհետև քու պղինձդ տարածուեցաւ ,
Եւ քու պառնկութիւններովդ մերկութիւնդ
քու հմանիներուդ ու ամէն գարշելի կուռ-
քերուդ յայտնուեցաւ ,
Եւ անոնց տուրքած տղոցդ արիւնը ետ-ետ-
37 Ահոր համար ահա ես պիտի ժողվեմ քու
բոլոր հմանիներդ՝
Որոնց դուն հաճոյ եղար ,
Եւ ամէն անոնք որ սիրեցիր , ու ամէն անոնք
որ ատեցիր ,
Եւ զանոնք ամէն կողմէն վրադ պիտի
ժողվեմ ,
Ու քու մերկութիւնդ անոնց պիտի բանամ ,
Եւ անոնք քու բոլոր մերկութիւնդ պիտի
տեսնեն ։
38 Ու քեզ պիտի դատեմ
Շնութիւն ընող և արիւն թափող կիներուն
դատաստանովը ,
Ու քեզի բարկութեամբ ու նախանձով արեան
չափ պիտի տամ ։
39 Եւ քեզ անոնց ձեռքը պիտի տամ ,
Ու ՝քու բոպանոցդ պիտի փլցնեն ,
Ու քու բարձր տեղերդ պիտի աւերեն ,
Եւ քու հանդերձներդ քեզ պիտի մերկա-
ցնեն ,
Ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն ,
Եւ քեզ մերկ ու անժամկոչ պիտի թողուն ։
40 Ու քու վրադ ժողովք մը ասք պիտի հանեն ,
Եւ քեզ քարերով պիտի քարկոծեն ,
Ու իրենց սուրերովը քեզ պիտի խոցոտեն ,
41 Եւ քու տուներդ կրակով պիտի այրեն ,
Ու շատ կիներու առջեւն քու վրադ գա-
տաստաններ ի գործ պիտի դնեն ,
Եւ քեզ պառնկութիւն ընելէն պիտի դադ-
րեցնեմ ,
Ու ալ պարգեւ պիտի չտաս ։
42 Այսպէս պիտի դադրեցնեմ իմ բարկութիւ-
նըս որ քեզի դէմ է ,
Ու իմ նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ ,
Ու պիտի հանդարտիմ ու ալ պիտի չբարկա-
նամ ։
43 Որովհետև դուն քու մանկութեանդդ օրերը
չյիշեցիր ,
Հապա սա ամէն բաներովդ զիս սրդոդացուցիր ,
Ա՛նոր համար ահա ես ալ քու ճամբադ ետ-
գլուխդ պիտի բերեմ ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
Ու դուն քու բոլոր պղծութիւններուդ վրայ
Ա՛ս եղեռնագործութիւնը պիտի չընես ։
44 Ա՛հա ամէն առակ խօսողը
Քու վրադ առակ պիտի խօսի՝ ըսելով ,
Ինչպէս է մայրը , աղջիկն ալ ետ-

= Գէ · ը · 10 · 14 · ի · 7 · 8 · իգ · 19 · 20 · 21 ։
է ը Մն · իը · 18 · 19 · Հմր · 27 ։
ղ ի Թագ · ժգ · 7 · 10 · ը Մն · իը · 23 ։
Երեմ · ը · 18 · 36 · Գէ · իգ · 13 · են ։
ի Գէ · իգ · 14 · են ։
= Հմր · 24 · 39 ։
= Ես · է · 3 · Ովս · ը · Ե · 9 ։
ը · 34 ։
= Երեմ · ժգ · 22 · 26 · Ողբ · ա · 8 · Գէ · իգ · 9 · 10 · 22 · 29 ։
Ովս · ը · 10 · ը · 10 ։
Նա · գ · 5 ։
Դ՚Ե · ի · 10 · ը Օբ ։
իը · 22 · Գէ · իգ · 45 ։
ղ Ծն · բ · 9 · Եչ · Ե · 5 · իա · 13 · Տես Հմր · 20 · 36 ։
= Հմր · 24 · 31 ։
ի Գէ · իգ · 26 · Ովս · ը · 3 ։
+ Գէ · իգ · 10 · 47 · Ե Ցաղ · ը · 5 · 7 · Թագ · իե · 9 · Ե · Եսթ · է · 13 ։
ը Ես · ի · 8 · իգ · 10 · Ե Գէ · իգ · 37 ։
ի Գէ · է · 13 ։
ղ Հմր · 22 · Սաղ · ղը · 48 ։
Գէ · է · 8 · իգ · 10 · Թագ · իե · 9 · Ե · Եսթ · է · 13 · Ե Գէ · իգ · 10 · Ե Գէ · իգ · 10 · Ե Գէ · իգ · 10

45 Դուն քու մեղդ աղջիկն ես ,
Որ իր էրիկէն ու տղաքներէն զզուեցաւ .
Եւ քու քոյրերուդ քոյրն ես ,
Որ անոնք իրենց էրիկներէն ու տղաքներէն
զզուեցան .
Ձեր մայրը Քետացի՛ ու ձեր հայրը Ամո-
հացի է :
46 Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան է ,
Որ իր աղջիկներովը քու ձախ կողմդ կը բը-
նակի ,
Եւ Խքովմ պզտիկ քոյրդ Սոդոմն է ,
Որ իր աղջիկներովը քու աջ կողմդ կը բնակի :
47 Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը չքալեցիր ,
Եւ անոնց պղծութիւններուն պէս չըլլիր .
Հապա որպէս թէ ասոնց շատը պզտիկ մը ընչին էր ,
Դուն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ ապականեցար
աւելի ապականեցար :
48 Իս կենդանի եմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան ,
Ո՚Որ քու քոյրդ Սոդոմն ինքը ու իր աղջիկ-
ները ընչաց չըրին ,
Ինչպէս որ դուն ու քու աղջիկներդ ըրիք :
49 Ահա քու քրոջդ Սոդոմին անօրէնութիւնը
սա էր .
Անիկա իր աղջիկներովը
Հպարտութիւն , Խհացի կուշտութիւն ու ան-
հոգ հանգստութիւն ունեցաւ ,
Եւ աղքատին ու անանկին ձեռքը չուժդուցաւ :
50 Ու հպարտացան և Իմ առջեւս պղծութիւն
ըրին .
Ու Ղանոնք տեսածիս պէս վերցուցի :
51 Եւ Սամարիա քու մեղքերուդ կէսին չափ
մեղք չգործեց .
Ու դուն քու պղծութիւններդ անոնցմէ ա-
ւելի շատցուցիր ,
Եւ քու ըրած Իբոլոր պղծութիւններովդ
քու քոյրերդ արդարացուցիր :
52 Ու դուն որ քու քոյրերդ դատապարտեցիր ,
քու անարգանքդ կրէ քու մեղքերուդ հա-
մար ,
Որ դուն անոնցմէ աւելի պղծութիւն ըրիր ,
Անոնք քեզմէ արդար են .
Իսկ դուն քոյրերդ արդարացընելուդ համար՝
Ամչցիր ու քու անարգանքդ կրէ :
53 Ո՚Ու ես պիտի դարձընեմ անոնց դերութիւնը ,
Սոդոմին ու անոր աղջիկներուն դերութիւնը ,
Եւ Սամարիային ու անոր աղջիկներուն դե-
րութիւնը .
Անոնց մէջը քու դերութիւնդ ալ ես դուն
դատիս ,
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես
Ու ամչնաս ըրածդէդ ամչնաս՝

Ղանոնց մխիթարութիւն ըլլալուդ համար :
55 Եւ քու քոյրերդ՝ Սոդոմ ու անոր աղջիկները
Իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան ,
Եւ Սամարիա ու անոր աղջիկներն ալ
Իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան ,
Ու դուն և քու աղջիկներդ ալ
Ձեր առջի վիճակին պիտի դառնաք :
56 Վասն զի քու Տիրապետութեանդ օրը
Քու քոյրդ Սոդոմ քու բերնէդ չլսուեցաւ ,
57 Քանի որ դուն քու չարութիւնդ յայտնուած
չէր ,
Ինչպէս որ հիմա յայտնեցաւ՝ երբոր Ասորւոց
աղջիկներուն առջեւը ,
Ու անոնց բոլորտիքը եղող բոլոր Փղշտացւոց
աղջիկներուն առջեւը անարհով եղար ,
Որ անոնք ամէն կողմէն քեզ նախատեցին :
58 Ղքու եղեռնագործութիւնդ և քու պղծու-
թիւններդ
Դուն կրեցիր՝ կ՚ըսէ Տէրը :

59 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Քու ըրածդով համեմատ պիտի ընեմ քեզի ,
Որ Ղերդումը չանարգեցիր և ուխտը աւրեցիր :
60 Բայց ես քու մանկութեանդ օրերը Ղքեզի
հետ շինած ուխտս պիտի յիշեմ ,
Ու քեզի հետ յաւիտենական ուխտ պիտի
հաստատեմ :
61 Եւ Ղդուն քու ճամբաներդ պիտի յիշես ,
Ու պիտի ամչնաս՝ երբոր ընդունես քեզմէ մեծ
և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ ,
Ու Ես Ղդուն քեզի Ղաղջիկներու տեղ
տամ ,
Բայց չէ թէ քու ուխտովդ .
62 Ղհաստատ ես քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաս-
տատեմ ,
Եւ պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը .
63 Որպէս զի Ղյիշես ու ամչնաս ,
Ղու ամչնալուդ պատճառովը մէլմէն ալ բե-
րանդ չբանաս ,
Երբոր քու ըրած բոլոր գործերուդ համար
քեզի քաւութիւն ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

Գլ. ԻԷ

1 Երկաս արձակեալ ու մէկ որթի արձակով 11 ճչ ցուցած
Ըստանալոյ գատաստանէր Իրաւագիրի վրայ , որմէնան Բա-
բիլոնի պատահարէվ Եգիպտացին ապահեցան : 22 Ա-
ստած կը խոստանայ աւետարանին հզօրեալ անկել .

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
2 Որդի մարդ ոյ , Իսրայէլի տանը հանելուկ
3 պատմէ ու առակ խօսէ , Ու ըսէ , Տէր Եհո-
վան այսպէս կ՚ըսէ . Ղմէկ մեծ արծիւ մը մեծ

ե Հմր . 3 ·
ը ր Որ . լբ . 32 · Ես · ա · 10 ·
ժ · 10 ·
ի ջ Թագ . խ · 9 ·
Դվ . ե . 8 , 7 · Հմր . 48 . 31 ·
ի Մաս . ժ . 18 · Ժամ . 21 ·
ի Տէս Ես · ա · 9 · Հմր · 60 . 61 ·
ի Երեմ . ի · 16 ·
ի Գվ . ժգ . 23 . 23 ·
ի ջ Թագ . ժգ . 5 · ր Մն . իբ . 18 · Ես · ե · 1 ·
ի Ես Ես · ա · 9 · Հմր . 61 ·
ի Երեմ . լե · 31 . 34 ·
ի Մաս . ե . 45 ·
ի Երեմ . լբ . 40 . 60 ·
ի Հմր . 61 ·
ի Հռոմ . գ · 19 ·
— Տէս Հմր . 18 . 60 .

քեւերով, երկայն փեսուրներով ու գոյնզգոյն բարակ փեսուրներով լեցուն Լիբանան եկաւ, 4 ու Եզեկիելին ամէնաարժէր ճիւղը առաւ. Անոր ընձիւղներուն ծայրը փրցուց, և զանիկա վաճառականի երկիրը տարաւ, — զանիկա վաճառականաց քաղաքը դրաւ. 5 Եւ ան երկրին հունտէն առաւ, ու զանիկա բարերեր արտի մէջ գրաւ. ընկաւ չաս ջուրերու քով տարաւ. 6 Ո՛ւռաւի ֆ֊ գրաւ. (Եւ անիկա բուսաւ, ու տարածուաւ՝ կարճահասակ որթի մը եղաւ.) անանկ որ անոր ոստերը դէպ ի՛րեն նային, ու արմատները իր տակը ըլլան. և անիկա որթի ըլլալով՝ ոստեր բուսցուց ու ընձիւղներ արձակեց։

7 Եւ մէկ ուրիշ մեծաթեւ ու բազմափետուր մեծ արծիւ մըն ալ կար. և ահա հոս որթը իր արմատները դէպ ի՛նոր ծռեց, ու իր ոստերը դէպ ի՛նոր երկրնցուց, որպէս զի 8 իր անկուած ածուներովը զինքը ոռոգէ։ Անիկա բարերեր արտի մէջ չաս ջուրերու քով անկուեցաւ, որ ոստեր արձակէ և պտուղ բե֊ 9 րէ ու ազնիւ որթ ըլլայ։ Ըսէ որ Տէր ԵՀՈ֊ ՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ. Աղուճօք անիկա պիտի չաջողի՞. Ա՛միթէ ած ֊֊էն ֊էն֊ անոր արմատները պիտի չխլէ՞, ու անոր պտուղը պիտի չկորզուի՞, որ չոլնայ։ Անոր ամէն բուսած տերեւները պիտի չոլնան. և առանց մեծ բազուկի ու շատ ժողովուրդի զանիկա արմատէն 10 պիտի խլէ։ Եւ ահա անկուեցաւ, միթէ պիտի չաջողի՞. էլ՞ որ արեւելեան հովը անոր գը֊ պածին պէս բոլորովին պիտի չոլնայ։ անիկա իր բուսած ածուներուն վրայ պիտի չոլնայ։

11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե֊ 12 լով, ԸՀլմա ապստամբներու տունը ըսէ, Ա֊ ծոյց ինչ ըլլալը չէ՞ գիտեր. ըսէ որ Ահա Բաբելիոնի թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, և անոր թագաւորը ու իշխանները առաւ, ու 13 զանոնք իր քովը Բաբելիոն տարաւ։ Ու թագաւորին ազգականէն հիւ առնելով՝ անոր հետ ուխտ դրաւ, ու անոր երդումը ընդ֊ունել տուաւ. 14 Նաեւ երկրին զօրաւորները առաւ։ Որպէս զի թագաւորութիւնը ՚ցած ըլլայ, ու չկրնայ զինքը բարձրացընել. և իր ուխտը պահելով 15 անոր վրայ հաստատ կենայ։ Բայց ՚անկիա անկէ ապստամբեցաւ, ու եգիպտոս դեսպան֊ներ խրկից, որ իրեն ձիեր ու շատ զօրքեր տան։ Ա՛միթէ անկիա յաջողութիւն պիտի գըտ֊ նէ՞. ասա բաները ընողը պիտի ազատի՞, կամ 16 թէ ուխտը ուրելով պիտի ազատի՞։ Ես կեն֊ դանի եմ՚, կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որ անիկա անուշա֊ նան թագաւորին ընկ֊ տեղը՝ որ զինքը թագաւոր ըրեր էր, որուն երդումը անարգեր էր, ու անոր ուխտը աւրեր էր, 17 անոր քովը Բաբելոնի մէջ պիտի մեռնի։ Ու֊ փարաւոն մեծ զօրքով ու շատ բազմաթիւ ժողովուրդի մէջ անոր համար բան մը պիտի չընէ, Երբոր պատնէշներ կանգնուին ու մեծա֊ կոյսեր չհնուին՝ շատ հոգիներ կտրելու հա֊ 18 մար։ Վասն զի անիկա երդումը անարգեց և ուխտը ուրեց, և ահա անիկա ՚ի ձեռ֊ քը տալէն ետքը՝ ատ ամէն բաները ընելուն հա֊ մար պիտի չազատի։

19 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ես կենդանի եմ՚ որ անուշա֊նան անոր գլուխը պիտի դարձնեմ իմ երդումն որ անիկա անար֊ 20 գեց, ու իմ ուխտս որ աւրեց. Եւ անոր վր֊ րայ իմ ցանցս պիտի տարածեմ, ու անիկա իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի, և զանի֊ կա Բաբիլոն պիտի տանեմ, ու Ներն անոր հետ դատ պիտի վարեմ, անոր հնձի գէմ ըրած 21 յանցանքին համար։ Ու անոր բոլոր փախըս֊ տականները և անոր բոլոր զօրքերը սրով պի֊ տի իյնան, ու ՚ի չորս մեծագործերը ամէն հովն ցը֊ րուելու ցրուին. ու պիտի գիտնաք թէ ես Տէրս խօսեցայ։

22 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ես ալ բարձր եղեւինին ամէնաարժէր ճիւղին պիտի առնեմ, ու պիտի անկեմ. Ես անոր ընձիւղներուն ծայ֊ րէն նմանապէս պիտի փրցընեմ, ու ՚ին կ բարձր ու վեհացած լեռան մը վրայ պիտի անկեմ. 23 Զանիկա Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պի֊ տի անկեմ. և անիկա ոստեր պիտի արձակէ ու պտուղ պիտի տայ, ու ազնիւ եղեւին պի֊ տի ըլլայ. և ՚անոր տակը ամէն տեսակ թռչուններ պիտի նստին, ա֊ նոր ոստերուն հովանիին տակը պիտի բնակին։ 24 Եւ դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտնան թէ ես Տէրս ՚բարձր ծառը ցածցուցի, — ցած ծառը բարձրացուցի, կանանչ ծառը չորցուցի ու չոր ծառը կանանչցուցի. Ես Տէրս խօսե֊ ցայ ու պիտի կատարեմ՚։

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ ատոնք կը յանդիմանէ ապրիէլ անիրաւ ատենը. 5 կը ցու֊ ցընէ թէ Երբոր Իսրայէլ իր վրայէն ապրած հոր մը հետ. 10 ու֊ գած հօր մը չար զաւակին հետ. 14 չար հօր մը ապրած զա֊ ւակին հետ. 19 չար մարդ ու մը հետ որ կ՚ապաշխարէ. 24 բարի մարդու մը հետ որ կ՚ապստամբի. 25 իր ուղարա֊ թիները կը պաշտպանէ. 31 և մարդիկ ապաշխարութիւն կը յորդորէ.

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 2 ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առածը՝ որ դուք Իսրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսելով. Հայ֊

ա ֆ Թագ. իդ. 18։
բ ֆ Օր. գ. 7–9։
գ Ես. իդ. 4։
դ Ամր. 14։
ե Ամր. 15։
զ ֆ Թագ. իդ. 7։
է Գլ. ԻԲ. 12։ Ամե֊
ը Ամր. 15։
թ Գլ. ը. 5։ Ժր. 9։
ժ Ամր. 3։ ֆ Թագ.
իդ. 11–16։
ի ֆ Թագ. իդ. 17։
լ Ը Մն. լգ. 13։
խ Ամր. 20։
ծ Ը Մն. լգ. 13։
կ Ամր. 9։ Գլ. ԻԲ. 11։
հ Երեմ. իգ. 7։
ձ Երեմ. ծր. 4։ Գլ.
գ. 8։
ղ Ներ. ե. 6։ Ես֊ ա
Մն. ԻԲ. 24։
ճ Գլ. Ժր. 13։ Ներ.
ե. 3։ Ժր. 11։ Գլ.
Ժր. 13։
յ Գլ. ե. 30։
ն Գլ. Ժր. 14։
շ Ես. Ժա. 1։ Երեմ.
իգ. 5։ Զաք. գ. 8։
ո Ես. Ծգ. 8։
չ Ասգ. գ. 6։
պ Ես. ը. 8։ 9։ Գլ.
Ժ. 13։ Ժր. 30։
ջ Գլ. Ժր. 14։
ռ Ես. Ժա. 1։ Երեմ.
իգ. 5։ Զաք. գ. 8։
ս Ես. Ծգ. 8։
վ Ասգ. գ. 6։
տ Ես. ը. 8։ 9։ Գլ.
Ժ. 13։ Ժր. գ. 1։
ր Տես գլ. լա. 6։
Դան. գ. 12։
ց Գաղ. ա. 18։
ւ Գլ. իգ. 14։ իգ.
14։

րերը՝ ազգին կերան ու որդւոցը ակռաները
3 առին։ Ես կենդանի եմ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան,
որ իսրայէլի մէջ առած առակը ալ պիտի
4 չգործեք։ Ահա բոլոր հոգիները իմն են. ինչ-
պէս Հօր հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին
իմն է. Հան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկա
5 պիտի մեռնի։ Իսկ թէ որ մէկ մարդ մը արդար
բլլայ, և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ,
6 Լեռներու վրայ չուտէ, ու աչքերը դէպ ի՛
իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցնէ, ու
Էր գրացիին կնիկը չպղծէ, և Էր դաշտանին
7 մէջ կռոյ կնկան մը չմօտենայ, Ու Էնարդ ու մը
գրկանք չընէ, -- պարտականին Էգրաւը ետ
տայ, բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ, և
Էր հացը քաղցածին տայ, ու մերկը հանգեր-
8 ձով ծածկէ, Ոչ Էվաշով չտայ ու տոկոսի
չառնէ, իր ձեռքը անօրէնութենէն ետ պահէ,
Էրկու մարդու մէջ ուղիղ դատաստան տեսնէ,
9 Ձ՚իմ հրամանութիւն ընելով՝ իմ օրէնքներուս մէջը
քալէ, ու իմ իրաւունքներս պահէ. անիկա
արդար է, անշուշտ Էպիտի ապրի, կ՚ըսէ Տէր
Եհովան։
10 Բայց թէ որ անիկա անիրաւ -- Էարիւնահեղ
որդի մը ծնանի, որ ասոնց պէս բան մը ընէ.
11 Ա՚յսինքն՝ թէ որ անիկա ան ամէն -ից բա-
ներէն չընէ, հապա միայն լեռներու վրայ ու-
12 տէ, ու իր գրացիին կնկը պղծէ, Աղքատին
ու անանկին գրկանք ընէ, բռնութեամբ բան
մը յափշտակէ, գրաւը ետ չտայ, ու իր աչ-
քերը կուռքերուն վերցնելով՝ Էպղծութիւն
13 գործէ, Էվաշով -ից տայ ու տոկոսի առնէ.
անիկա պիտի ապրի՞. պիտի չապրի. անիկա
ասոնց բոլոր գարշութիւնները ընելուն համար՝
անշուշտ պիտի մեռնի, Էանոր արիւնը իր վրը-
բան պիտի բլլայ։
14 Ես թէ որ անիկա որդի ծնանի, ու անիկա
իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերը տեսնելով՝ վախ-
15 նայ ու անոնց նմանապատ չընէ. Լեռներու
վրայ չուտէ, ու իր աչքերը դէպ ի՛ իսրայէլի
տանը կուռքերուն չվերցնէ, իր գրացիին
16 կնկը չպղծէ, Ես մարդու մը գրկանք չընէ,
գրաւը չպահէ, ու բռնութեամբ բան մը չը-
յափշտակէ, իր հացը քաղցածին տայ, ու
17 մերկը հանգերձով ծածկէ, Աղքատին -ից-
-ից ընդի իր ձեռքը ետ քաշէ, վաշխ ու
տոկոսիք չառնէ, իմ դատաստաններս Էի գործ
դնէ, -- իմ օրէնքներուս մէջը քալէ. անիկա
իր հօրը անօրէնութենէն համար պիտի չմեռ-
18 նի, անիկա անշուշտ պիտի ապրի։ Ես- անոր

= Եբեմ. լա. 29։ Ոգբ. ե. 7։
ը Հմր. 20։ Հառվմ. գ. 23։
թ Հմր. 20։ Հառվմ. գ. 23։
ժ Գղ. իբ. 9։
ի Ղե. ժբ. 20։ ի. 19։
ժա Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ժբ Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ժգ Եբ. իբ. 21։ Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ժդ Եբ. ի. 15։ իե. 14։
ժե Եբ. իբ. 20։ Օր. իդ. 19։ 15։
ժզ Եբ. ԺԸ. 7։ Մատ. ե. 35։ 36։ Ցնո. բ. 8։ Օր. ժե. 7։ 8։
ժէ Եբ. իբ. 23։ Ղե. ժբ. 36։ 37։ բ Օր. իդ. 19։ Ղնեմ. ե. 7։ Սապ. ժե. 5։
ժը Օր. ա. 16։ Ջաք. բ. 16։
ժթ Գղ. իի. 11։ Ամաս. ե. 4։
ի Գղ. գ. 18։
ի ա Ցնո. ե. 16։ Ղե. ժբ. 36։ 37։ Ես Օր. ժե. 7։ 8։
ի բ Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ի գ Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ի դ Եբ. իբ. 21։ Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ի ե Եբ. իբ. 20։ Օր. ժե. 7։ 8։
ի զ Եբ. իբ. 23։ Ղե. ժբ. 36։ 37։ բ Օր. իդ. 19։ Ղնեմ. ե. 7։
ի է Գղ. ի. 11։ Ամաս. ե. 4։
ի ը Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ի թ Գղ. գ. 18։
ի ժ Ես- Եբ. ի. 5։ բ Օր. ժե. 6։ 9։ Թագ. ժգ. 6։ բ Մնաց. իբ. 12։ Ցնո. ե. 16։
ի ի Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ի ի ա Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ի ի բ Եբ. իբ. 20։ Օր. ժե. 7։ 8։
ի ի գ Եբ. իբ. 21։ Ղե. ժբ. 19։ ի. 18։
ի ի դ Եբ. իբ. 23։ Ղե. ժբ. 36։ 37։ բ Օր. իդ. 19։ Ղնեմ. ե. 7։
ի ի ե Գղ. ի. 11։ Ամաս. ե. 4։
ի ի զ Գղ. գ. 18։
ի ի է Ես- Եբ. ի. 5։ բ Օր. ժե. 6։ 9։ Թագ. ժգ. 6։ բ Մնաց. իբ. 12։ Ցնո. ե. 16։
ի ի ը Եբ. իբ. 20։ Օր. ժե. 7։ 8։
ի ի թ Եբ. իբ. 23։ Ղե. ժբ. 36։ 37։ բ Օր. իդ. 19։ Ղնեմ. ե. 7։
ի ի ժ Գղ. ի. 11։ Ամաս. ե. 4։
ի ի ի Գղ. գ. 18։
ի ի ի ա Ես- Եբ. ի. 5։ բ Օր. ժե. 6։ 9։ Թագ. ժգ. 6։ բ Մնաց. իբ. 12։ Ցնո. ե. 16։
ի ի ի բ Եբ. իբ. 20։ Օր. ժե. 7։ 8։
ի ի ի գ Եբ. իբ. 23։ Ղե. ժբ. 36։ 37։ բ Օր. իդ. 19։ Ղնեմ. ե. 7։
ի ի ի դ Գղ. ի. 11։ Ամաս. ե. 4։
ի ի ի ե Գղ. գ. 18։
ի ի ի զ Ես- Եբ. ի. 5։ բ Օր. ժե. 6։ 9։ Թագ. ժգ. 6։ բ Մնաց. իբ. 12։ Ցնո. ե. 16։
ի ի ի է Եբ. իբ. 20։ Օր. ժե. 7։ 8։
ի ի ի ը Եբ. իբ. 23։ Ղե. ժբ. 36։ 37։ բ Օր. իդ. 19։ Ղնեմ. ե. 7։
ի ի ի թ Գղ. ի. 11։ Ամաս. ե. 4։
ի ի ի ժ Գղ. գ. 18։

հայրը՝ արժէնուն գրկանք բրաւ, -- իր եղ-
բօրմէն բռնութեամբ բան յափշտակեց, և ա-
ղէկ չեղածը բրաւ իր ժողովուրդին մէջ, ահա
հանկիա իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի.
19 Ես դուք կ՚ըսէք թէ ինչո՞ւ համար Էորդին
չի՛ Էօրը անօրէնութիւնը չկիրէ. Որովհետև
արդին իրաւունք ու արդարութիւն բրաւ, և
իմ բոլոր օրէնքներս պահեց ու զանոնք Էի
20 գործ դրաւ, անշուշտ պիտի ապրի. Էն ան-
ձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկա պիտի մեռնի.
Էորդին Էօրը անօրէնութիւնը պիտի չկրէ.
Էորդւոյն արդարութիւնը պիտի չկրէ.
Էարդարին արդարութիւնը իր վրայ պիտի
բլլայ, Էու անիրաւին անիրաւութիւնը
21 իր վրայ պիտի բլլայ։ Ես թէ որ Էանիրաւ-
ը իր գործած բոլոր մեղքերէն դառնայ, ու
իմ բոլոր օրէնքներս պահէ, և իրաւունք ու
արդարութիւն ընէ, անիկա անշուշտ պիտի
22 ապրի, պիտի չմեռնի. Էինոր ըրած բոլոր
յանցանքները իրեն դէմ պիտի չյիշուին, Էա-
պա անկիա իր ըրած արդարութեամբը պիտի
23 ապրի. Միթէ ես բնաւ անիրաւին մեռնի-
լը կ՚ուզեմ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան. չէ՞ որ Ես
Էի՛ -ը որ անկիա իր ճամբայէն դառնայ ու
24 ապրի. Բայց Էթէ որ արդարը իր արդարու-
թենէն դառնայ, ու անիրաւին ըրած բոլոր
գարշութիւններուն պէս անօրէնութիւն ընէ,
պիտի ապրի՞. Էանոր ըրած բոլոր արդա-
րութիւնը պիտի չյիշուի. անիկա իր ըրած յան-
ցանքովը ու գործած մեղքովը անոնցմով պի-
տի մեռնի.
25 Ես դուք կ՚ըսէք թէ Էտէրջը ճամբան ու-
ղիղ չէ. Հիմա մտիկ ըրէք, ով իսրայէլի տու-
նը, միթէ իմ՝ ճամբաս ուղիղ չէ՝ չէ՞ որ ձեր
26 ճամբան ուղիղ չէ. Երբոր արդարը իր ար-
դարութենէն դառնայ ու անօրէնութիւն ընէ,
և անոր մէջը մեռնի, անկիա իր ըրած անօրէ-
27 նութեանը համար պիտի մեռնի. Ու երբոր Էամ-
բարիստը իր ըրած ամբարշտութենէն դառնայ
և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ, անկիա
28 իր անձը պիտի ապրեցնի. Որովհետև Էա-
նկիա ուշադրութիւն ըրաւ ու իր ըրած բոլոր
յանցանքներէն ետ դարձաւ, անշուշտ պիտի
ապրի, պիտի չմեռնի.
29 Էայց իսրայէլի տունը կ՚ըսէ թէ Տէրջը
ճամբան ուղիղ չէ. ով իսրայէլի տուներ, միթէ
իմ՝ ճամբաներս ուղիղ չեն՝ չէ՞ որ ձեր ճամ-
30 բաներդ ուղիղ չեն։ Էինոր համար, ով իսրա-
յէլի տուներ, ձեզմէ ամէն մէկը իր ճամբա-

Էն. իե. 4։ Գղ. գ. 20։ Լգ. 18։ 13։ 18։
Գղ. ե. 6։
Ես- գ. 10։ 11։
Հառվմ. բ. 9։
Հմր. 29։ Գղ. Լգ. 17։ 20։
Հմր. 24։
Հմր. 21։
Հմր. 14։
Հմր. 25։
Գղ. ե. 3։ Լգ. 23։

Ներուն համեմատ պիտի դատեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։ 30 Դարձի՛ եկէք ու ձեր բոլոր յանցանքներէն ետ դարձէ՛ք, որպէս զի անօրէնութիւնը ձեր կործանիչ պատճառ չըլլայ։ 31 Ձեր բոլոր յանցանքները ձեր վրայէն նետեցէ՛ք, և ձեզի նոր սիրտ ու նոր հոգի ստացէ՛ք. քանզի ինչո՞ւ մեռնիք, օ իսրայէլի տունը։ 32 Յի՛ի տունը։ Վասն զի մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր, կ'ըսէ Տէր Եհովան. ուստի դարձէ՛ք ու ապրեցէ՛ք։

ԳԼ. ԺԹ

1 Մարգարէն Իսրայէլի իշխաններուն վրայ կ'ողբայ նմանցնելով զանոնք փախ մէջ բռնուած առիւծի կորիւններու. 10 նաև երկաւորեակի վրայ կ'ողբայ նմանցնելով զանիկա փճացած որթի մը։

1 Եւ դուն՝ Իսրայէլի իշխաններուն վրայ ողբ
2 ՚Ըսէ՛, ու ըսէ՛,
Քու մայրդ ի՞նչ է. մնատակ առիւծ մըն է,
Որ առիւծներու մէջ կը պառկի,
Ու իր կորիւնները առյգ առիւծներու մէջ կը մեծցնէ։
3 Եւ անոնք իր կորիւններուն մէկը մեծցուց,
Ո՞ր Ժանիկա առյգ առիւծ եղաւ,
Եւ յափշտակութիւն ընել սորվեցաւ — մարդ կ'ուտէր։
4 Եւ անոր վրայով ազգերը լսեցին.
Անիկա անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ.
Ու զանիկա կարթերով Եգիպտոսի երկիրը տարին։
5 Ու երբոր անիկա տեսաւ որ դէ՛ղ ելլէ կը սպասէ, յոյսը կտրեցաւ,
Եւ իր կորիւններէն մէկ ուրիշը առաւ,
Ու զանիկա առյգ առիւծ ըրաւ։
6 Եւ անիկա առիւծներու մէջ պտրտուց Հասուցի առիւծ եղաւ,
Ու յափշտակութիւն ընել սորվեցաւ — մարդ կ'ուտէր։
7 Եւ անոնց ||պալատները գիտցաւ,
Ու անոնց քաղաքները կործանեց.
Եւ անոր մէջ եղածին
Երկիրը իր լիութեամբը սարսափեցաւ։
8 Ո՛ւ չորսկող գաւառներէն անոր վրայ ազգեր եկան,
Եւ անոր դէմ իրենց ցանցը տարածեցին.
Ո՛ր Ժանոց փոսին մէջը բռնուեցաւ։
9 Ո՛եւ զանիկա կարթերով վանդակի մէջ դրին,
Ու զանիկա Բաբիլոնի թագաւորին տարին,
Ո՛ր զանիկա բերդը դրին,

Որպէս զի անոր ձայնը Ա՛իրայէլի լեռներուն վրայ չլսուի։
10 Քու մայրդ քու Նմանութիւնովդ՝ Յուսերու քով տնկուած Որթի պէս է,
Որ շատ Ջուրերուն պատճառաւը՝ պտղաստուտ ոստերով լեցուն եղաւ։
11 Եւ անիկա զօրաւոր չաւազիղներ ունեցաւ՝ իշխանաց գաւազաններու համար,
Ու իր Հասակը խիտ ճիւղերուն միջէն բարձրացաւ,
Եւ իր բարձրութեամբը ու բազմոնկներուն շատութեամբը երեւցաւ։
12 Բայց անիկա բարկութեամբ խլուեցաւ ու գետինը ձգուեցաւ,
Եւ Արեւելեան հովը անոր պտուղը չորցուց.
Անոր զօրաւոր չաւազիղները կոտրեցան ու չորցան,
Ե՛ր զանոնք կրակը կերաւ։
13 Ու հիմա անապատի մէջ
Ջոր ու անջուր տեղ մը անկուեցաւ։
14 Եւ անոր ոստերուն միկ չաւազիղէն կրակ եկաւ
Ո՛ր անոր պտուղը կերաւ,
Եւ անոր վրայ իշխանի գաւազանի համար զօրաւոր չաւազիղ մը չմնաց։
Ա՛սիկա ողբ է ու ողբի տեղ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Ի

1 Աստուած չարչիր պատասխան տալ Իսրայէլի ծերերուն։ 5 Ի սոսպագրէ անոնց պատասխանելիները որ ըսիր էին Եգիպտոսի մէջ։ 10 անապատին մէջ 27 ու իրենց երկրին մէջ։ 33 Կը խոստանայ զանոնք ինկատ Յիսուսի միջոցով։ 45 կը ցուցնէ Եբրատացիին կործանումը։ զանիկա անասուն անասնաբեղ։

1 Ու եղաւ որ եօթներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը Տէրոջը հարցնելու համար՝ Իսրայէլի ծերերէն մարդիկ եկան, և իմ առջեւս նստան։
2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
3 Որդի մարդոյ, Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Միթէ դուք ինծի հարցնելո՞ւ եկաք. Ես կենդանի եմ՝ որ ինձմէ պատասխան պիտի չտամ,՚՚ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ 4 Միթէ ատանց դատաստան պիտի բնես, դատաստան պիտի բնե՞ս, որդի մարդոյ. տանոնց Նախնիքուն պղծութիւնները անոնց դիտցնե՛ր, ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ա՛ն օրը որ Իսրայէլը ընտրեցի, և Յակոբին տունը սերունդին ††իմ ձեռքս վերցուցի,՚՚ ու եգիպտոսի

ց Մատ. գ. 2. Յայտ. ը. 5։
ր Եբր. Ձեզի խոչընդոտ դառն
ս Եփես. գ. 28. 23։
ֆ Եբրեմ. լը. 39. Գաղ. 19. լԳ. 26։
ֆ Եբր. բրեք։
ֆ Ռոը. գ. 33. Հմր. 23. Գաղ. լԳ. 11. բ Պետ. գ. 9։
— Գաղ. իգ. 17. իհ. 2։
† Եբր. վերցուր։
ֆ Հմր. 6. գ Թագ. իգ. 31. 32։
ֆ գ Թագ. իգ. 33. բ Մն. լԳ. 4. Եբրեմ. իբ. 11. 18։
ֆ Եբրեմ. իբ. 13—17։
ֆ Հմր. 3։
ֆ Կամ արձագ. Ա՛ր։
ֆ Հմր. 6։
ֆ գ Թագ. իգ. 2։
ֆ Հմր. 6։
ֆ գ Թագ. իգ. 2։
ֆ Հմր. 4։

ֆ բ Մն. լԳ. 6. Եբրեմ. իբ. 18։
ֆ Գաղ. գ. 2։
ֆ Կամ արձագ. Ա՛ր։
ֆ Գաղ. ժե. 6։
ֆ Օր. ը. 7—9։
ֆ Գաղ. լ. 3. Դատ. գ. 11։
ֆ Գաղ. ժե. 6։
ֆ Գաղ. ժե. 10. Ռէա. ժ. 15։ Ցեսու. ը. 9։
— Գաղ. ժե. 1. ժգ. 1։
ֆ Հմր. 31. Գաղ. ժգ. 3։
ֆ Եբր. Ձեզմէ պիտի չհարցնեմ։
ֆ Գաղ. իր. 2. իգ. 36։
ֆ Գաղ. ժգ. 2։
ֆ Ել. գ. 7. բ Օր. ե. 6։
ֆ ֆ Երգ. ամս. Եսթ. գ. 8։

երկրին մէջ հանուց յայտնուցայց, և իմ ձեռ-
քս անուց վերցընելով՝ ըսի թէ Ես Ցեր
6 Աստուածը ես եմ։ Ես օրը իմ ձեռքս անուց
վերցուցի, որ զանուք եգիպտոսի երկրէն՝
ան կամ ու մեղր բղխող ու Համէն երկիրնե-
րուն գարձանքը եղող երկիրը հանեմ, որն որ
7 անուց համար ՚պատրաստեր էի։ Ու անուց
ըսի, Ամէն մարդ իր աչքերուն դարչուխներ-
նեը հեռ մի գիգի ձգէ, ու եգիպտոսի կուռ-
քերովը մի պղծուիք։ Ես եմ ձեր Ցեր Աս-
տուածը։
8 Բայց անուք ինծի ապստամբեցան, և չու-
զեցին ինձի մտիկ ընել, — մէկդի չձգեցին
ամէն մէկը իր աչքերուն գարչուխները,
ու եգիպտոսի կուռքերը չհեռացուին. անաստ-
նը ըսի որ Իմ սրտմտութիւնս անուց վրայ
Թափեմ, ու եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բար-
9 կութիւնս անուց վրայ կատարեմ։ Բայց Ես
ըրի իմ անունս Համար, որ չըլլայ թէ պըղ-
ծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց մէջը անուք
կը գտնուէին, և որուց առջեւ Ես անուց յայտ-
նուեցայ, երբոր անուք եգիպտոսի երկրէն
Հանեցի։
10 Եւ Հանուք եգիպտոսի երկրէն Հանեցի,
11 ու զանուք անապատը բերի։ Ես իմ օրէնք-
ներս անուց տուի, և իմ դատաստաններս ա-
նուց դիտցուցի, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի,
12 թէ որ զանուք կատարէ։ Ես իմ Շաբաթներս
ալ անուց տուի, որ իմ ու անուց միջեւերնը
նշան ըլլան, որպէս զի գիտնան թէ Ես եմ
Ցեր՝ որ զանուք կը սրբեմ։
13 Բայց Իսրայէլի տունը անապատին մէջ Ինծ-
մէ ապստամբեցաւ. իմ օրէնքներս Չպահե-
ցին, ու Իմ դատաստաններս մերժեցին, որ
մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանուք կա-
տարէ, և իմ Շաբաթներս մեծապէս պղծե-
ցին. անոր Համար ըսի որ իմ սրտմտութիւնս
անուց վրայ Թափեմ Անապատին մէջ, ու զա-
14 նուք ապառնեմ։ Բայց Ես ըրի իմ անունս
Համար, որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն
15 առջեւ՝ որուց առջեւը զանուք Հանեցի։ Նաև
Անապատին մէջ իմ ձեռքս անուց վերցուցի,
որ զանուք չտանիմ ան կամ ու մեղր բղխող՝
ու Համէն երկիրներուն գարձանքը եղող երկիր,
16 ըր, որ Ահեղ տուր էր Պատճառ իմ դատաս-
տաններս մերժեցին, ու իմ օրէնքներովս չքա-

ղ Եւ · գ · 8 · գ · 31 ·
բ Օր · գ · 34 ·
ի Եզ · ի · 8 ·
ճ Եզ · գ · 8 · 17 · բ
Օր · ը · 7—9 · Եր-
բմ · լբ · 28 ·
ի Սաղ · իզ · 8 · Հար ·
15 · Դան · ը · 9 ·
Ժո · 16 · 41 · Ջաղ-
կ · 14 ·
ա Կամ հոգացեր էի ·
ի բ Մն · ժե · 8 ·
ի Գէ · ժը · 31 ·
ւ Ղե · ժե · 7 · ժը ·
3 · բ Օր · իթ · 16 ·
17 · 18 · Ցե · իգ ·
14 ·
ի Գէ · ի · 8 · Հար ·
13 · 21 ·
ի Ցե · լը · 12 ·
Ցե · ժ · 13 · Նե ·
բ Օր · ի · 28 · Հար ·
14 · 22 · Գէ · լգ ·
21 · 22 ·
ի Եզ · ժ · 18 ·
ճ բ Օր · գ · 8 · Ղևնհ ·
բ · 13 · 14 · Սաղ ·
ճկե · 19 · 20 ·
ի Ղև · ժը · 3 · Հար ·
13 · 21 · Հաստ · ժ ·
3 · Գաղ · գ · 13 ·
ն Եզ · ի · 8 · լը · 13 ·
Ես · ի · 8 · լը · 13 ·
Ես · լե · 9 · բ Օր ·
ի · 12 · Նեհմ · ի ·
14 ·
ո Ես · ժ · 22 ·
Սաղ · ղե · 11 · Ռէ ·
26 ·
ն Հար · ե ·
ո Հար · 13 · 24 ·
ղ Ես · ժ · 39 ·
Սաղ · հը · 37 · Ա-
մաթ · ե · 25 · 26 ·
Գար · ե · 42 · 43 ·
= Սաղ · հը · 38 ·
= բ Օր · ե · 28 · 33 ·
գ · ե · ը · ժ · ժա ·
ե Ես · ժը ·
ղ Հար · 12 · Երեմ ·
ժե · 22 ·
= Ես · իե · 1 · բ Օր ·
իթ · 23 · 24 ·
լա · 27 ·
ղ Հար · 11 · 13 ·
ջ Հար · 8 · 13 ·
= Սաղ · կբ · 38 · Հար ·
17 ·
ի Հար · 9 · 14 ·
ի Դև · իգ · 35 · բ Օր ·
իը · 64 · Սաղ · ղէ ·
27 · Երեմ · ժե · 4 ·
ո Հար · 15 · 16 ·
ի Ես · գլ · գ · 9 ·
= Ես · Սաղ · ժա · 18 ·
Ես · 39 · Հաստ ·
ա · 24 · բ Ես · բ ·
13 ·
ի Ես · ժա · ժե · 17 ·
իա · 6 · բ Մն · իբ ·
3 · լգ · 6 · Ես · Երեմ ·
լբ · 35 · Գէ · ժչ ·
20 · 21 ·
ի Գէ · կ · 7 ·

նեցին, և իմ Շաբաթներս պղծեցին. վասն զի
Հանուց սիրտը իրենց կուռքերուն Հետևէն
17 կ'երթար։ Բայց իմ աչքս անուց խնայեց, որ
զանուք կորսընցնեմ. ուստի անապատին մէջ
զանուք չսպառեցի։
18 Եւ անապատին մէջ անուց որդիներուն
ըսի, Ձեր Հարցը կանոններովը մի քալեք, ու
անուց սովորութիւնները մի պահեք, և անուց
19 կուռքերովը մի պղծուիք։ Ես եմ Ցեր ձեր
Աստուածը. իմ օրէնքներովս քալեցէք, ու
իմ դատաստաններս պահեցէք, ու զանուք
20 ի գործ գրէք։ Ես իմ Շաբաթներս սուրբ
պահեցէք, ու անուք իմ ու ձեր միջտեղը
Նշան ըլլան. որպէս զի գիտնաք՝ թէ Ես եմ
Ցեր ձեր Աստուածը։
21 Բայց Հանուց որդիները Ինծմէ ապստամ-
բեցան. իմ օրէնքներովս չքալեցին ու իմ
դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն
չըրին, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ
զանուք կատարէ, և իմ Շաբաթներս պղծե-
ցին. ուստի ըսի որ Իմ սրտմտութիւնս անուց
վրայ Թափեմ, ու անապատին մէջ իմ բար-
22 կութիւնս անուց վրայ կատարեմ։ Սակայն
իմ ձեռքս քաշեցի ու Հրըի իմ անունս Հա-
մար, որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն
առջեւ՝ որուց առջեւը զանուք Հանեցի։
23 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս անուց
վերցուցի, որ զանուք ազգերու մէջ ցրուեմ,
ու զանուք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ։
24 Վասն զի իմ դատաստաններս Ի գործ չդրին,
ու իմ օրէնքներս մերժեցին, և իմ Շաբաթ-
ներս պղծեցին. ու Հանուց աչքերը Հրեղ
25 Հարցը կուռքերուն ետեւէն եղաւ։ Ուստի
Ես ալ անանկ օրէնքներ տուի անուց՝ որ
բարի չէին, ու անանկ դատաստաններ՝ որ
26 անուցմով չէին կրնար ապրիլ։ Եւ զանուք
իրենց ընծաներովը պղծեցի, Հնձած բոլ
որ Համէն արգանդ բացողը կրակի անցընեն,
որպէս զի զանուք կորսընչնեմ, որ Դիտնան
թէ Ես եմ Ցեր։
27 Անոր Համար, որդի մարդոյ, Իսրայէլի
տանը խօսք ու անուց ըսէ, Ցեր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ. Ձեր Հայրերը տակի ալ ինծի Հայ-
28 յտնացան ընելով՝ զիս նախատեցին. վասն զի
երբոր զանուք տարի ան երկիրը, որն որ Ա-
նուց տալու Համար ձեռքս վերցուցեր էի,

տամէն բարձր բլուրը ու ամէն տերեւախիտ ծառը տեսնելով՝ հոն իրենց զոհերը մատուցին , և իրենց բարկութիւն գրգռող ընծաները հոն տարին , ու իրենց հանգստացման խունկերը հոն ծխեցին , և իրենց թափելու-
29 նուէրները հոն մատուցին : Ու անոնց ըսի , Ի՞նչ է սա բարձր տեղը՝ որ դուք հոն կ'երթաք . և անոր անունը մինչև սա օրս բարձր տեղ կ'ըսուի :

30 Ա՛նոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Դուք որ ձեր հայրերուն ճամբուն մէջը կը պղծուիք , և անոնց գարշութիւններուն հետեւելով պոռնկութիւն
31 կ'ընէք , ես ձեր ընծաները մատուցանելով ու ձեր տղաքը կրակէ անցընելով՝ ձեր բոլոր կուռքերովը կը պղծուիք մինչև սա օր . Ուրեմն ես ձեզի պատասխան պիտի տամ՝ ով Իսրայէլի տունը . ես կենդանի եմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ ձեզի պատասխան պիտի չտամ՝
32 ես ձեր սրտին խորհուրդը անկնելն պիտի չկատարուի , որ կ'ըսէք թէ Մենք փայտ ու քար պաշտենք , հեթանոսներուն պէս պիտի ըլլանք՝ ազգատոհմերուն պէս պիտի ըլ-
33 լանք : Ես կենդանի եմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ անշուշտ ձեր վրայ զօրաւոր ձեռքով ու երկինքէն բազուկով ու թափած բարկու-
34 թիւնով թագաւորութիւն պիտի ընեմ՝ և զօրաւոր ձեռքով ու երկինքէն բազուկով և թափած բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդներէն պիտի հանեմ , ու ձեզ պիտի ժողովեմ ան երկիրներէն՝ ուր որ դուք ցրուեցաք :
35 Ես ձեզ ժողովրդոց անապատը պիտի տանիմ , ու հոն դէմդիմի հետ երես երեսի դատ պիտի
36 վարեմ : Ինչպէս որ եգիպտոսի երկրին անապատին մէջ ձեր հայրերուն հետ դատ վարեցի , այնպէս ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ ,
37 կ'ըսէ Տէր Եհովան : Ես ձեզ դաւազանին տակէն պիտի անցընեմ՝ ու ձեզ ուխտին կա-
38 պին տակը պիտի մտցընեմ : Ես հեռացնեմ ձեզմէ ապստամբները ու ինծի դէմ յանցաւորները ձեզմէ պիտի դառնամ՝ դանոնք իրենց պանդխտութեան երկրէն պիտի հանեմ , ու Իսրայէլի երկրին պիտի չհասնին . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :

39 Ես դուք , ով Իսրայէլի տունը , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Գացէք , այսուհետեւ ալ ամէն մէկերնիդ ձեր կուռքերուն ծառայութիւն ըրէք , քանի որ դուք ինծի մտիկ չէք ըներ . ետքը իմ սուրբ անունս ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը մի պղծէք .

40 Վասն զի իմ սուրբ լեռանս վրայ՝ Իսրայէլին բարձր լեռանը վրայ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը երկրին մէջ ըլլալով՝ հոն ինծի ծառայութիւն պիտի ընեն . հոն անոնց պիտի հաճիմ , և ձեր պատարագները ու ձեր ընծաներուն երախայրիները ձեր բոլոր սուրբ բաներովը՝ հոն պիտի
41 փնտռեմ : Երբոր ձեզ ազգերէն հանեմ ու ձեզ ժողվեմ ան երկիրներէն , ուր որ դուք ցրուած էք , անուշահոտ խունկով ձեզի պիտի հաճիմ , և ձեր մէջը ազգաց աչքերուն առջեւ
42 սուրբ պիտի ըլլամ : Ու երբոր ձեզ Իսրայէլի երկիրը տանիմ , այսինքն այն երկիրը որն որ ձեր հայրերուն տալու համար ձեռքս վեր-
43 ցուցի , պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը : Եւ հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբաները ու ձեր բոլոր գործերը՝ որովհետեւ պղծուեցաք . և ձեր բոլոր չարութիւններուն համար
44 դուք ձեզմէ պիտի զզուիք . Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը , երբոր ձեզի չափրնեմ՝ ինծի անուանս համար՝ և չէ թէ ձեր չար ճամբաներուն ու ձեր ապականած վարմունքին համեմատ , ով Իսրայէլի տունը , կ'ըսէ Տէր Եհովան :

45 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով ,
46 Որդի մարդոյ , երեսդ դէպ ի հարաւ չեմակ ու դէպ ի հարաւ խօսէ , ու հարաւային դաշտին անտառին վրայ մարգարէութիւն ըրէ .
47 ես հարաւային անտառին ըսէ , Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու մէջդ կրակ պիտի բնկեցնեմ , և քու մէջդ եղած ամէն կանանչ ծառը ու ամէն չոր ծառը պիտի ուտէ . բռնկած բոցը պիտի չմարի , ու անով հարաւէն մինչև հիւ-
48 սիս ամէն մարմիններ պիտի այրին : Ես ամէն մարմնոյ պիտի տեսնէ թէ ես Տէրս զանիկա բռնկեցուցի . — անկէ պիտի չմարի : Անոնք ես ըսի , Ո՛հ , Տէր Եհովայ , անոնք ինծի համար կ'ըսեն , Չէ՞ որ սոսկալ առակներ կը խօսի :

ԳԼ · ԻԱ.

1 Եզեկիէլ հեռատեսի օրինակով Երուսաղէմի դէմ մարգարէութիւն կ'ընէ . 8 կը հռչակուի որ սրած ու փայլուն ատրճ. 18 որ Երուսաղէմի դէմ . 25 Իսրայէլի թագաւորութեանը դէմ . 28 և Ամմոնացւոց դէմ պատրաստած է :

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով ,
2 Որդի մարդոյ , երեսդ դէպ ի երուսաղէմ չեմակ , ու սուրբ տեղերուն խօսէ , ու ի-
3 սրայէլի երկրին մարգարէութիւն ըրէ , ես ի-

ד וּ֠ אֶל־ גֹּ֨בַהּ ׀ וְרָאִ֜יתָ אֶת־ הַגְּבָעוֹת֙ וְאֶל־ הֶהָרִ֔ים אֶל־ הָאֲפִיקִ֖ים וְאֶל־ הַגֵּאָיֹ֑ות הִנֵּ֣ה אָנֹכִ֗י מֵבִ֤יא עֲלֵיכֶם֙ חֶ֔רֶב וְאַבַּדְתִּ֖י אֶת־ בָּמֹתֵיכֶֽם׃ ה וְנִשְׁבְּר֥וּ מִזְבְּחֹתֵיכֶ֖ם וְחַמָּנִיכֶ֑ם וְהִפַּלְתִּ֤י חַלְלֵיכֶם֙ לִפְנֵ֣י גִלּוּלֵיכֶֽם׃ ו וְנָתַתִּ֛י אֶת־ פִּגְרֵ֥י בְנֵי־ יִשְׂרָאֵ֖ל לִפְנֵ֣י גִלּוּלֵיהֶ֑ם וְזֵרִיתִ֥י אֶת־ עַצְמוֹתֵיכֶ֖ם סָבִ֥יב לְמִזְבְּחֹתֵיכֶֽם׃ ז בְּכֹ֨ל מֹשְׁבֹתֵיכֶ֜ם הֶעָרִ֗ים וְהַבָּמ֛וֹת תֶּחֱרַ֥בְנָה לְמַ֖עַן יֶחֶרְב֣וּ וְיֶאְשְׁמ֔וּ וְשֻׁבְּר֥וּ וְיִגְדְּע֖וּ גִּלּוּלֵיכֶ֑ם וְכָלּ֥וּ חַמָּנֵיכֶ֖ם וּמָחִ֥יתִי מַעֲשֵׂיכֶֽם׃ ח וְנָתַתִּ֥י חֲלַלֵיכֶ֖ם לִפְנֵ֣י גִלּוּלֵיכֶֽם׃ ט וְזָכְר֤וּ פְלֵיטֵיכֶם֙ אֹתִ֔י בַּגּוֹיִ֖ם אֲשֶׁ֣ר יִהְי֑וּ אֲשֶׁ֥ר הִשְׁבִּיתִ֖ם שָׁ֑ם כִּ֣י נִשְׁבַּ֗רְתִּי אֶת־ לִבָּם֙ הַזּוֹנֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר סָ֖רָה מֵאָחָ֑רַי וְאֶת־ עֵֽינֵיהֶם֙ הַזֹּנ֣וֹת אַחֲרֵ֣י גִלּוּלֵיהֶ֔ם וְנֶעְתְּק֥וּ בְפָנַ֖י בָּרָעָ֑ה וְעָשׂ֥וּ בְכָל־ תּוֹעֲבֹתֵיהֶֽם׃ י וְיָדְע֣וּ כִּֽי־ אֲנִ֣י יְהוָ֔ה לֹ֣א חִנָּ֔ם דִּבַּ֖רְתִּי לַעֲשׂ֣וֹת לָהֶ֔ם אֶת־ הָרָעָ֥ה הַזֹּ֖את׃ יא כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה הַכֵּ֥ה כַפְּךָ֖ וּרְקַ֣ע בְּרַגְלֶ֑ךָ וְאֱמֹ֗ר אֲהָהּ֙ עַל־ כָּל־ תּוֹעֲבֹ֣ת רָעֹ֔ות בֵּ֥ית יִשְׂרָאֵ֖ל אֲשֶׁ֣ר בַּחֶ֑רֶב וְאֶל־ הָרָעָ֥ב וְאֶל־ הַדֶּ֖בֶר יִפֹּֽלוּ׃ יב הָרָחֹ֣ק בַּדֶּ֔בֶר וְהַקָּר֖וֹב בַּחֶ֣רֶב יִפֹּ֑ל וְהַנִּשְׁאָ֣ר וְהַנָּצ֗וֹר בָּרָעָ֛ב יָמ֖וּת וְכִלֵּיתִ֥י חֲמָתִ֖י בָּהֶֽם׃ יג וְיָדַעְתֶּ֣ם כִּֽי־ אֲנִ֣י יְהוָ֔ה בִּֽהְיֹ֤ות חֲלָלֵיהֶם֙ בְּת֣וֹךְ גִּלּוּלֵיהֶ֔ם סָבִ֖יב לְמִזְבְּחֹתֵיהֶ֑ם עַל־ כָּל־ גִּבְעָ֣ה רָמָ֔ה בְּכֹל֙ רָאשֵׁ֣י הָרִ֔ים וְתַ֖חַת כָּל־ עֵ֣ץ רַעֲנָ֑ן וְתַ֖חַת כָּל־ אֵלָ֣ה עָבֹ֑ת מְק֗וֹם אֲשֶׁ֨ר עָשׂ֤וּ שָׁם֙ רֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ לְכָל־ גִּלּוּלֵיהֶֽם׃ יד וְנָטִ֤יתִי אֶת־ יָדִי֙ עֲלֵיהֶ֔ם וְנָתַתִּ֥י אֶת־ הָאָ֖רֶץ שְׁמָמָ֣ה וּשְׁמָמָ֑ה מִמִּדְבָּ֥ר דִּבְלָ֖תָה בְּכֹ֣ל מֹשְׁבֹתֵיהֶ֑ם וְיָדְע֣וּ כִּֽי־ אֲנִ֖י יְהוָֽה׃ טו וַיְהִ֥י דְבַר־ יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ טז וְאַתָּ֣ה בֶן־ אָדָ֗ם קַ֚ח לְךָ֣ לִבְנָ֔ה וְשִׂמְתָּ֥ עָלֶ֖יהָ עֵ֣ץ אֶחָ֑ד וְצָרִ֣יתָ עָלֶ֔יהָ עִ֖יר אֶת־ יְרוּשָׁלָֽ͏ִם׃ יז וְהַצַּרְתָּ֣ עָלֶ֔יהָ מָצ֖וֹר וּבְנִ֣יתָ עָלֶ֣יהָ דָיֵ֑ק וְנָתַתָּ֣ עָלֶ֔יהָ סֹלְלָ֖ה וְנָתַתָּ֣ עָלֶ֔יהָ מַחֲנ֖וֹת וְשִׂ֥ים עָלֶ֖יהָ כִּכְּרֹ֥ות סָבִֽיב׃ יח וְאַתָּ֣ה קַח־ לְךָ֣ מַחֲבַת־ בַּרְזֶ֗ל וְנָתַתָּ֤ אֹתָהּ֙ קִ֣יר בַּרְזֶ֔ל בֵּינְךָ֖ וּבֵ֣ין הָעִ֑יר וְהָכַנְתָּ֤ פָנֶ֙יךָ֙ אֵלֶ֔יהָ וְהָיְתָ֖ה בַּמָּצֹ֑ור וְצַרְתָּ֣ עָלֶ֔יהָ בֵּ֥ית יִשְׂרָאֵ֖ל אֹ֥ות הִ֛וא לְבֵ֥ית יִשְׂרָאֵֽל׃ יט וְאַתָּ֣ה שְׁכַב־ עַל־ צִדְּךָ֣ הַשְּׂמֹאל֮ וְשַׂמְתָּ֣ אֶת־ עֲוֹ֣ן בֵּית־ יִשְׂרָאֵל֒ עַל־ כָּל־ יְמֵ֣י שָׁכְבְּךָ֣ עָלָ֔יו אֶת־ עֲוֹנָ֖ם תִּשָּׂ֑א כ וְנָתַתִּ֣י לְךָ֔ אֶת־ שְׁנֵ֥י יְמֵיהֶ֖ם מִסְפַּ֣ר שָׁנִ֑ים שְׁלֹ֣שׁ מֵאֹ֔ות וְתִשְׁעִ֖ים יֹ֑ום וְנָשָׂ֖אתָ עֲוֹ֥ן בֵּית־ יִשְׂרָאֵֽל׃ כא וְכִלִּיתָ֣ אֶת־ אֵ֠לֶּה וְשָׁכַבְתָּ֨ שֵׁנִ֜ית עַל־ צִדְּךָ֣ הַיָּמִ֗ין וְנָשָׂ֙אתָ֙ עֲוֹ֣ן בֵּית־ יְהוּדָ֔ה אַרְבָּעִ֥ים יֹ֖ום יֹ֣ום לַשָּׁנָ֑ה יֹ֥ום לַשָּׁנָ֖ה נְתַתִּ֥יו לָֽךְ׃ כב וְאֶת־ צִ֨ר יְרוּשָׁלַ֜͏ִם אֶל־ זְרֹעֲךָ֣ תִּגְלֶ֗ה וְנִבֵּ֥אתָ עָלֶ֛יהָ וְהִנֵּ֥ה נָתַ֖תִּי עָלֶ֣יךָ עֲבֹתִ֑ים וְלֹֽא־ תֵהָפֵ֥ךְ מִצִּדְּךָ֖ אֶל־ צִדְּךָ֣ עַד־ כַּלֹּתְךָ֔ יְמֵ֖י מְצֹרֶֽךָ׃ כג וְאַתָּ֣ה קַח־ לְךָ֣ חִטִּ֗ים וּשְׂעֹרִים֙ וּפֹ֣ול וַעֲדָשִׁ֔ים וְדֹחַ֖ן וְכֻסֶּ֑מֶת וְנָתַתָּ֣ אֹתָ֔ם אֶל־ כְּלִ֖י אֶחָ֑ד וְעָשִׂ֣יתָ אֹתָ֔ם לְךָ֖ לְלֶ֑חֶם מִסְפַּ֣ר הַיָּמִ֗ים אֲשֶׁ֨ר אַתָּ֤ה שֹׁכֵב֙ עַל־ צִדְּךָ֔ שְׁלֹ֥שׁ מֵאֹ֖ות וְתִשְׁעִ֣ים יֹ֑ום תֹּאכְלֶֽנּוּ׃ כד וּמַאֲכָלְךָ֗ אֲשֶׁ֤ר תֹּאכֵל֙ בְּמִשְׁקָ֣ל עֶשְׂרִ֣ים שֶׁ֔קֶל לַיֹּ֖ום מֵעֵ֣ת עֵ֑ת תֹּאכֶלֶ֖נּוּ׃ כה וּמַ֥יִם בְּמִשּׁ֖וּר תִּשְׁתֶּ֑ה שִׁשִּׁ֣ית הַהִ֔ין מֵעֵ֥ת עֵ֖ת תִּשְׁתֶּֽה׃ כו וְאָכַלְתָּ֣ אֹתָ֔הּ כְּעֻגֹ֖ות שְׂעֹרִ֑ים וְאֹתָ֗הּ בְּגֵ֤לֵל צֵאַת֙ הָֽאָדָ֔ם תְּעֻגֶ֖נָּה לְעֵינֵיהֶֽם׃ כז וַיֹּ֣אמֶר יְהוָ֔ה כֹּֽה־ יֹאכְל֤וּ בְנֵֽי־ יִשְׂרָאֵל֙ אֶת־ לַחְמָ֣ם טָמֵ֔א בַּגֹּויִ֖ם אֲשֶׁ֣ר אַדִּיחֵ֑ם שָׁ֚ם וְכֵ֣ן יֹאכְל֔וּ לַחְמָ֖ם טָמֵֽא׃ כח וָאֹמַ֕ר אֲהָהּ֙ אֲדֹנָ֣י יְהוִ֔ה הִנֵּ֥ה נַפְשִׁ֖י לֹ֣א טְמֵאָ֑ה וּנְבֵלָ֤ה וּטְרֵפָה֙ לֹ֣א אָכַ֔לְתִּי מִנְּעוּרַ֖י וְעַד־ עָתָ֑ה וְלֹֽא־ בָ֥א בְּפִ֖י בְּשַׂ֥ר פִּגֻּֽל׃ כט וַיֹּ֥אמֶר אֵלַ֖י רְאֵ֣ה נָתַ֣תִּי לְךָ֔ אֶת־ גְּלֵ֥ל הַבָּקָ֖ר תַּ֣חַת גְּלַל־ הָאָדָ֑ם וְעָשִׂ֥יתָ אֶת־ לַחְמְךָ֖ עָלָֽיו׃ ל וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י בֶּן־ אָדָם֙ הִנֵּ֣ה אֲנִ֣י שֹׁבֵ֗ר אֶת־ מַטֵּה־ לֶ֙חֶם֙ בִּירוּשָׁלַ֔͏ִם וְאָכְל֥וּ לֶ֙חֶם֙ בְּמִשְׁקָ֣ל וּבִדְאָגָ֔ה וּמַ֥יִם בְּמִשְׁפָּ֖ר וּבְשִׁמָּמ֑וֹן וְשָׁתוּ֙ לְמַ֣עַן יֶחְסְר֣וּ מַיִם֮ וְנִשַּׁמּוּ֒ אִ֣ישׁ וְאָחִ֔יו וְנָמַקּ֖וּ בַּעֲוֹנָֽם׃ לא וְאַתָּ֣ה בֶן־ אָדָ֗ם קַח־ לְךָ֤ חֶ֙רֶב֙ חַדָּ֔ה תַּ֥עַר מְגַלֵּ֖חַ תִּקָּ֣ח לָ֑ךְ וְהַעֲבַרְתָּ֤ עַל־ רֹאשְׁךָ֙ וְעַל־ זְקָנֶ֔ךָ וְלָקַחְתָּ֣ לְךָ֔ מֹאזְנֵ֖י לְתָכֵ֑ן וְחִלַּקְתָּ֖ אֶת־ הַשֵּׂעָֽר׃ לב שְׁלִשִׁ֣ית לָֽאֵשׁ֮ תִּשְׂרֹף֒ בְּת֣וֹךְ הָעִיר֮ תְּכַלֶּה֒ בִּמְלֹ֣את יְמֵ֣י הַמָּצֹור֮ תִּקַּח֒ שְׁלִשִׁ֣ית וְהִכִּיתָ֣ בַחַרְבְּךָ֣ סָבִ֔יב שְׁלִשִׁ֖ית תְּזָרֶ֣ה לָר֑וּחַ וְחֶ֖רֶב אָרִ֥יק אַחֲרֵיהֶֽם׃ לג וּמְעַט֙ מִשָּׁ֣ם תִּקַּ֔ח וְצָרַרְתָּ֥ אֹתָ֖ם בִּכְנָפֶֽיךָ׃ לד וּמֵהֶ֣ם תִּקַּ֔ח וְהִשְׁלַכְתָּ֖ בְּת֣וֹךְ הָאֵ֑שׁ וְשָׂרַפְתָּ֣ בָאֵ֔שׁ מִתֹּ֖וךְ תִּצֵּ֣א אֵ֑שׁ כִּ֣י מִמֶּ֔נָּה תֵּצֵ֥א אֵ֖שׁ אֶל־ כָּל־ בֵּ֥ית יִשְׂרָאֵֽל׃ לה וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י בֶּן־ אָדָם֙ אֶת־ אֵ֣לֶּה יָבְשׁ֔וּ עֲצָמ֖וֹת וְתִקְוָתָ֣ם אָבְדָ֑ה נִגְזַ֖רְנוּ לָֽנוּ׃ לו לָכֵ֗ן הִנָּבֵ֤א וְאָמַרְתָּ֙ אֲלֵיהֶ֔ם כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה הִנֵּ֥ה אֲנִ֖י פֹּתֵ֣חַ אֶת־ קִבְרֹתֵיכֶ֑ם וְהַעֲלֵיתִ֤י אֶתְכֶם֙ מִקִּבְרֹתֵיכֶ֔ם עַמִּ֖י וְהֵבֵאתִ֥י אֶתְכֶ֖ם אֶל־ אַדְמַ֥ת יִשְׂרָאֵֽל׃ לז וִידַעְתֶּ֣ם כִּֽי־ אֲנִ֣י יְהוָ֔ה בִּפְתֹחִ֥י אֶת־ קִבְרֹתֵיכֶ֖ם וּבְהַעֲלֹתִ֣י אֶתְכֶ֑ם עַמִּֽי׃ לח וְנָתַתִּ֤י רוּחִי֙ בָּכֶ֔ם וְחִיִּיתֶ֖ם וְהִנַּחְתִּ֥י אֶתְכֶ֖ם עַל־ אַדְמַתְכֶ֑ם וִידַעְתֶּ֣ם כִּֽי־ אֲנִ֣י יְהוָ֔ה דִּבַּ֖רְתִּי וְעָשִׂ֑יתִי נְאֻם־ יְהוָֽה׃ לט וַיְהִ֥י דְבַר־ יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ מ וְאַתָּ֣ה בֶן־ אָדָ֗ם קַח־ לְךָ֙ עֵ֣ץ אֶחָ֔ד וְכְתֹ֣ב עָלָ֔יו לִֽיהוּדָ֖ה וְלִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל חֲבֵרָ֔יו וְלָקַחְתָּ֙ עֵ֣ץ אֶחָ֔ד וְכָתַבְתָּ֣ עָלָ֔יו לְיוֹסֵ֗ף עֵ֚ץ אֶפְרַ֣יִם וְכָל־ בֵּ֥ית יִשְׂרָאֵ֖ל חֲבֵרָֽיו׃ מא וְקָרַ֣בְתָּ אֹתָ֗ם אֶחָ֤ד אֶל־ אֶחָד֙ לְךָ֣ לְעֵ֔ץ וְהָי֖וּ לְאֶחָ֑ד בְּיָדֶֽךָ׃ מב וְכִ֨י יֹאמְר֜וּ אֵלֶ֗יךָ הֲלֹ֤א תַגִּיד־ לָ֙נוּ֙ מַה־ אֵ֣לֶּה לָּ֔ךְ מב אֱמֹ֣ר אֲלֵיהֶ֗ם כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה הִנֵּ֣ה אֲנִ֗י לֹקֵ֤חַ אֶת־ עֲצֵ֙י יוֹסֵ֔ף אֲשֶׁ֥ר בְּיַד־ אֶפְרַ֖יִם וְשִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל חֲבֵרָ֔יו וְנָתַתִּ֤י אֹתָם֙ עָלָ֔יו אֶת־ עֲצֵ֖י יְהוּדָ֑ה וְעָשִׂ֣יתִי אֹתָ֔ם לְעֵ֖ץ אֶחָ֑ד וְהָי֥וּ אֶחָ֖ד בְּיָדִֽי׃ מג וְהָי֤וּ הָעֵצִים֙ אֲשֶׁ֣ר תִּכְתֹּ֣ב עֲלֵיהֶ֔ם בְּיָדְךָ֖ לְעֵינֵיהֶֽם׃ מד וְדַבֵּ֣ר אֲלֵיהֶ֗ם כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה הִנֵּ֣ה אֲנִ֗י לֹקֵ֤חַ אֶת־ בְּנֵי־ יִשְׂרָאֵל֙ מִבֵּ֣ין הַגֹּויִ֔ם אֲשֶׁ֥ר הָלְכ֖וּ שָׁ֑ם וְקִבַּצְתִּ֤י אֹתָם֙ מִסָּבִ֔יב וְהֵבֵאתִ֥י אֹתָ֖ם אֶל־ אַדְמָתָֽם׃ מה וְעָשִׂ֤יתִי אֹתָם֙ לְגֹ֣וי אֶחָ֔ד בָּאָ֖רֶץ בְּהָרֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וּמֶ֨לֶךְ אֶחָ֤ד יִהְיֶה־ לְכֻלָּם֙ לְמֶ֔לֶךְ וְלֹֽא־ יִהְי֥וּ עֹ֛וד שְׁנֵ֥י גוֹיִ֖ם וְלֹֽא־ יֵחָ֥צוּ עֹ֛וד שְׁנֵ֥י מַמְלָכֹ֖ות עֹֽוד׃ מו וְלֹֽא־ יִטַּמְּא֥וּ עֹ֛וד בְּגִלּוּלֵיהֶ֖ם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶ֑ם וּבְכֹ֖ל פִּשְׁעֵיהֶ֑ם וְהֹשַׁעְתִּ֤י אֹתָם֙ מִכֹּ֣ל מֹשְׁבֹתֵיהֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר חָטְא֖וּ בָּהֶ֑ם וְטִהַרְתִּ֣י אֹתָ֔ם וְהָי֥וּ לִ֖י לְעָ֑ם וְאָנֹכִ֖י אֶהְיֶה־ לָהֶ֥ם לֵאלֹהִֽים׃ מז וְעַבְדִּ֣י דָוִ֔ד מֶ֖לֶךְ עֲלֵיהֶ֑ם וְרֹ֣עֶה אֶחָ֔ד יִהְיֶה־ לְכֻלָּם֙ וּבְמִשְׁפָּטַ֣י יֵלֵ֔כוּ וְחֻקַּ֥י יִשְׁמְר֖וּ וְעָשׂ֥וּ אֹתָֽם׃ מח וְיָשְׁב֣וּ עַל־ הָאָ֣רֶץ אֲשֶׁר־ נָתַ֣תִּי לְעַבְדִּ֣י לְיַעֲקֹ֔ב אֲשֶׁ֥ר יָשְׁב֖וּ בָּ֣הּ אֲבֹתֵיכֶ֑ם וְיָשְׁב֣וּ עָלֶ֔יהָ הֵ֚מָּה וּבְנֵיהֶ֣ם וּבְנֵי־ בְנֵיהֶ֔ם עַד־ עֹולָ֖ם וְדָוִ֥ד עַבְדִּ֛י נָשִׂ֥יא לָהֶ֖ם לְעֹלָֽם׃ מט וְכָרַתִּ֨י לָהֶ֜ם בְּרִ֣ית שָׁלֹ֗ום בְּרִית֙ עֹולָ֣ם תִּֽהְיֶ֔ה אֹתָ֑ם וְנָתַתִּ֣י אֹתָ֔ם וְהִרְבֵּיתִ֖ים וְנָתַתִּ֥י אֶת־ מִקְדָּשִׁ֖י בְּתוֹכָ֥ם לְעֹלָֽם׃ נ וְהָיָ֥ה מִשְׁכָּנִ֖י עֲלֵיהֶ֑ם וְהָיִ֥יתִי לָהֶ֖ם לֵאלֹהִ֔ים וְהֵ֖מָּה יִהְי֥וּ לִ֖י לְעָֽם׃ נא וְיָדְע֣וּ הַגֹּויִם֮ כִּֽי־ אֲנִ֣י יְהוָה֒ מְקַדֵּ֣שׁ אֶת־ יִשְׂרָאֵל֒ בִּֽהְיֹ֤ות מִקְדָּשִׁי֙ בְּתוֹכָ֔ם לְעֹולָ֖ם׃ נב וַיְהִ֥י עָלַ֖י יַד־ יְהוָ֑ה וַיֹּצִיאֵ֨נִי֙ בְּר֣וּחַ יְהוָ֔ה וַיַּנִּיחֵ֕נִי בְּת֖וֹךְ הַבִּקְעָ֑ה וְהִ֥יא מְלֵאָ֖ה עֲצָמֹֽות׃ נג וְהֶעֱבִירַ֥נִי עֲלֵיהֶ֖ם סָבִ֣יב סָבִ֑יב וְהִנֵּ֨ה רַבֹּ֤ות מְאֹד֙ עַל־ פְּנֵ֣י הַבִּקְעָ֔ה וְהִנֵּ֥ה יְבֵשׁ֖וֹת מְאֹֽד׃ נד וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י בֶּן־ אָדָם֙ הֲתִֽחְיֶ֣ינָה הָעֲצָמֹ֣ות הָאֵ֔לֶּה וָאֹמַ֕ר אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה אַתָּ֥ה יָדָֽעְתָּ׃ נה וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י הִנָּבֵ֤א עַל־ הָעֲצָמֹות֙ הָאֵ֔לֶּה וְאָמַרְתָּ֣ אֲלֵהֶ֔ם עַצְמ֥וֹת הַיְבֵשׁ֖וֹת שִׁמְעוּ֙ דְּבַר־ יְהוָֽה׃ נו כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה לָֽעֲצָמֹ֥ות הָאֵ֖לֶּה הִנֵּ֣ה אֲנִ֣י מֵבִ֤יא בָכֶם֙ רוּחַ֙ וִחְיִיתֶֽם׃ נז וְנָתַתִּ֤י עֲלֵיכֶם֙ גִּ֣ידִים֙ וְהַעֲלֵיתִ֤י עֲלֵיכֶם֙ בָּשָׂ֔ר וְקָרַמְתִּ֥י עֲלֵיכֶ֖ם עֹ֑ור וְנָתַתִּ֤י בָכֶם֙ רוּחַ֙ וִחְיִיתֶ֔ם וִידַעְתֶּ֖ם כִּֽי־ אֲנִ֥י יְהוָֽה׃ נח וְנִבֵּ֖אתִי כַּאֲשֶׁ֣ר צִוִּ֑יתִי וַתָּבֹ֤וא בָהֶם֙ הָרֽוּחַ֙ וַיִּֽחְי֔וּ וַיַּעַמְד֖וּ עַל־ רַגְלֵיהֶ֑ם חַ֥יִל גָּד֖וֹל מְאֹ֥ד מְאֹֽד׃ נט וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י בֶּן־ אָדָם֙ הָעֲצָמֹ֣ות הָאֵ֔לֶּה כָּל־ בֵּ֥ית יִשְׂרָאֵ֖ל הֵ֑מָּה הִנֵּ֣ה הֵ֔מָּה אֹמְרִ֖ים יָבְשׁ֣וּ עַצְמֹותֵ֑ינוּ וְאָבְדָ֥ה תִקְוָתֵ֖נוּ נִגְזַ֥רְנוּ לָֽנוּ׃ ס לָכֵ֗ן הִנָּבֵ֤א וְאָמַרְתָּ֙ אֲלֵיהֶ֔ם כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה הִנֵּ֣ה אֲנִ֔י פֹּתֵ֖חַ אֶת־ קִבְרֹתֵיכֶ֑ם וְהַעֲלֵיתִ֤י אֶתְכֶם֙ מִקִּבְרֹתֵיכֶ֔ם עַמִּ֖י וְהֵבֵאתִ֥י אֶתְכֶ֖ם אֶל־ אַדְמַ֥ת יִשְׂרָאֵֽל׃ סב וִידַעְתֶּ֣ם כִּֽי־ אֲנִ֣י יְהוָ֔ה בִּפְתֹחִ֥י אֶת־ קִבְרֹתֵיכֶ֖ם וּבְהַעֲלֹתִ֣י אֶתְכֶ֑ם עַמִּֽי׃ סג וְנָתַתִּ֤י רוּחִי֙ בָּכֶ֔ם וְחִיִּיתֶ֖ם וְהִנַּחְתִּ֥י אֶתְכֶ֖ם עַל־ אַדְמַתְכֶ֑ם וִידַעְתֶּ֣ם כִּֽי־ אֲנִ֣י יְהוָ֔ה דִּבַּ֖רְתִּי וְעָשִׂ֑יתִי נְאֻם־ יְהוָֽה׃ סד וַיְהִ֥י דְבַר־ יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ סה וְאַתָּ֣ה בֶן־ אָדָ֗ם קַח־ לְךָ֙ עֵ֣ץ אֶחָ֔ד וְכְתֹ֣ב עָלָ֔יו לִֽיהוּדָ֖ה וְלִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל חֲבֵרָ֔יו וְלָקַחְתָּ֙ עֵ֣ץ אֶחָ֔ד וְכָתַבְתָּ֣ עָלָ֔יו לְיוֹסֵ֗ף עֵ֚ץ אֶפְרַ֣יִם וְכָל־ בֵּ֥ית יִשְׂרָאֵ֖ל חֲבֵרָֽיו׃ סו וְקָרַ֣בְתָּ אֹתָ֗ם אֶחָ֤ד אֶל־ אֶחָד֙ לְךָ֣ לְעֵ֔ץ וְהָי֖וּ לְאֶחָ֑ד בְּיָדֶֽךָ׃ סז וְכִ֨י יֹאמְר֜וּ אֵלֶ֗יךָ הֲלֹ֤א תַגִּיד־ לָ֙נוּ֙ מַה־ אֵ֣לֶּה לָּ֔ךְ סח אֱמֹ֣ר אֲלֵיהֶ֗ם כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה הִנֵּ֣ה אֲנִ֗י לֹקֵ֤חַ אֶת־ עֲצֵ֙י יוֹסֵ֔ף אֲשֶׁ֥ר בְּיַד־ אֶפְרַ֖יִם וְשִׁבְטֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל חֲבֵרָ֔יו וְנָתַתִּ֤י אֹתָם֙ עָלָ֔יו אֶת־ עֲצֵ֖י יְהוּדָ֑ה וְעָשִׂ֣יתִי אֹתָ֔ם לְעֵ֖ץ אֶחָ֑ד וְהָי֥וּ אֶחָ֖ד בְּיָדִֽי׃ סט וְהָי֤וּ הָעֵצִים֙ אֲשֶׁ֣ר תִּכְתֹּ֣ב עֲלֵיהֶ֔ם בְּיָדְךָ֖ לְעֵינֵיהֶֽם׃ ע וְדַבֵּ֣ר אֲלֵיהֶ֗ם כֹּֽה־ אָמַ֤ר אֲדֹנָי֙ יְהוִ֔ה הִנֵּ֣ה אֲנִ֗י לֹקֵ֤חַ אֶת־ בְּנֵי־ יִשְׂרָאֵל֙ מִבֵּ֣ין הַגֹּויִ֔ם אֲשֶׁ֥ר הָלְכ֖וּ שָׁ֑ם וְקִבַּצְתִּ֤י אֹתָם֙ מִסָּבִ֔יב וְהֵבֵאתִ֥י אֹתָ֖ם אֶל־ אַדְמָתָֽם׃ עא וְעָשִׂ֤יתִי אֹתָם֙ לְגֹ֣וי אֶחָ֔ד בָּאָ֖רֶץ בְּהָרֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וּמֶ֨לֶךְ אֶחָ֤ד יִהְיֶה־ לְכֻלָּם֙ לְמֶ֔לֶךְ וְלֹֽא־ יִהְי֥וּ עֹ

բայէլի երկրին ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ, ու իմ սուրս իր պատեանէն պիտի հանեմ, և արդարը ու ամբարիշտը 4 ոչ քեզմէ պիտի կտրեմ։ Որովհետև արդարը ու ամբարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ, անոր համար իմ սուրս իր պատեանէն պիտի դուրս գայ իմ մարմնոյ դէմ հարաւէն մինչև հիւսիս։ 5 Ու ամէն մարմին պիտի գիտնայ թէ ես Տէրս իմ սուրս իր պատեանէն հաներ եմ. անիկա 6 դէմ պիտի չդառնայ։ Ու դուն, որդի մարդոյ, հեծէ. մէջքը կտրածի պէս դառնութեամբ անոնց աչքերուն առջեւ հեծ։ 7 Եւ ու երբոր քեզի ըսեն թէ ինչո՞ւ կը հեծես, անոնց ըսես, Լուր գալուն համար, ուր ամէն սիրտ հալի, և ամէն ձեռք պիտի թուլնայ, ու ամէն հոգի պիտի մարի, և ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի բլլայ. ահա կու գայ ու պիտի կատարուի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, մարդաբազիր ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ըսէ որ Իսրայէլ, սուրը սրուեցաւ ու նաեւ սրուեցաւ։ 10 Մորթ կտրատած ընելու համար սրուեցաւ, փայլելու համար սրուեցաւ. Հիմա մենք ուրախանա՞նք. իմ որդւոյս գաւազանը ամէն փայտը կ'անարհատ 11 գէ։ Բայց ինքը սրբելու տուաւ զայնիկա, որ ձեռքով բռնուի. սա սուրը սրուած է ու սրբուած է, որ զայնիկա սպանողին ձեռքը 12 տայ։ Ազաղակի ու պոռա, որդի մարդոյ, քանզի անիկա իմ ժողովրդիս վրայ խրտչիկի բոլոր իշխաններուն վրայ պիտի բլլայ. իմ ժողովրդիս հետ սուրի պատճառաւ վախ պիտի բլլայ. անոր համար ո՛ւռաց ազդրիդ 13 զարկ։ Որովհետև եղաւ. ու ի՞նչ ընէ ցուցաւ, [Եբր.] թէ որ ան անարգող գաւազանը չհալ 14 չբլլայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ես գուն, որդի մարդոյ, մարգարէութիւն բրէ, ու ձեռքին բզկտած զարկ. և սուրը սպանուածնե րուն սուրը երկրէ անգամ պիտի կրկնուի. մեծամեծաց վիրաւորուածուն սուրը ասկից է, 15 որ [Ուրիշ] բոլորտիքը պաշարուց։ Սիրտը նուաղելու համար ու խոչերը շատնալու համար՝ անոնց բոլոր դարպասներուն վրայ սուրին վախը դրի. աւաղ, հանիկա փայլելու համար չընուացաւ, մորթելու համար սրուեցաւ։ 16 Ինքդինքդ ժողվէ. քու աջ կամ ձախ կողմդ՝ որ երեսդ դարձած է, գարի։ Ու ես ալ ձեռքս իրարու պիտի զարնեմ, և իմ

ե Ըստ · Թ · 22 ·
զ Գաղ · ի · 47 ·
է Ես · խե · 23 · Ծե · ժա · 11 ·
ը Ես · իզ · 4 ·
թ Գաղ · ե · 17 ·
ժ ԲՕր · իզ · 41 · Հմր · 15 · 28 ·
ի Ելհմ · լա · 19 ·
ձ Ըստ · Թ · 23 · բԿոր · ը · 2 ·
ղ Հմր · 27 ·
մ Ես · իգ · 10 · Հմր · 17 · Գաղ · է · 11 ·
յ Կամ գանգիա խօսեց ·
ն Հմր · 10 · 28 ·
շ Գաղ · Ժգ · 17 ·
ո Հմր · 14 · Գաղ · իզ · 13 ·
չ Գաղ · ե · 13 ·
պ Ելհմ · խԹ · 2 · Գաղ · իե · 5 · Ամաթ · ա · 14 ·
ջ Գաղ · գ · 2 ·
ռ Ելհմ · ծա · 14 · Գաղ · գ · 2 ·

պատմուճիս ալ պիտի հասցնեմ. ես Տէրս խօսեցայ։

18 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 19 Որդի մարդոյ, դուն քեզի երկու ճամբայ պատրաստէ, որ Բաբիլոնի թագաւորին սուրը գայ. անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պիտի ելլեն. ու մէկ տեղ մը ընտրէ, քաղաքին ճամ- 20 բուն գլուխը ընտրէ. ճամբայ պատրաստէ, որ Ղամմոնի որդւոցը Բաբբային վրայ և Ցուդայի մէջ եղող պարսպաւոր երուսաղէմին վրայ սուր գայ։

21 Վասն զի Բաբիլոնի թագաւորը ճամբուն բաժնմանը վրայ՝ երկու ճամբուն գլուխը կայնեցաւ, որ հմայութիւն ընէ. անիկա իր նետերը երերցուց, [Եբրայեցիներուն հարցուց, 22 լերդին նայեցաւ. Ուր որ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար երուսաղէմի համար, որ նիզակներ դնեն, պատերազմի մէջ բերանին բանան ու ազաղակով ձայն վերցնեն, գրաւներու դէմ նիզակներ դնեն, հողարտար 23 կանգնեն — մարգոց չբնեն։ Բայց անիկա անոնց աչքերուն առջեւ անսուտ հմայութիւնն մը պէս պիտի բլլայ, [Եբր.] անոնց երդումներ ըրեր էին. բայց անիկա նշոյ անօրէնութիւնը պիտի յիշեցնէ, որպէս զի բռնուին։

24 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուք ձեր անօրէնութիւնը յիշեցուցիք, երբոր ձեր յանցանքները յայտնուեցան, ու բոլոր գործերնուդ մէջ ձեր մեղքերը երեւցան, [Եբր.] յիշեցնելու համար 25 ձեռքով պիտի բռնուիք։ Եւ դուն, ով պիղծ — ամբարիշտ իշխան Իսրայէլի, որ քու օրդ հասեր է [Եբր.] անօրէնութեանդ ժամանակին 26 վախճանը, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Խորը վերցուր ու թագը հանէ. ասիկա այսպէս չբլլար. ցածը բարձրացուր ու բարձրը ցածցուր։ 27 Ջանիկա տակնուվրայ, տակնուվրայ, տակնուվրայ պիտի բնեմ. [Եբր.] ու ալ պիտի չբլլայ, մինչև որ գայ անիկա որուն իրաւունքն է, ու անոր պիտի տամ։

28 Եւ դուն, որդի մարդոյ, մարգարէացիր ու ըսէ, Ղամմոնի որդւոցը համար ու անոնց նախատանքը համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. ու ըսէս, Պատրաստ սուրը քաշուած է, — մորթելու համար սրուած է, [Եբր.] որ իր փայլ- 29 մանքը հատցնեմ։ Երբոր [Եբր.] քեզի համար ու նայն տեսիլքներ կը տեսանեն, և սուտ հմայութիւններ [Եբր.] քեզի, որ քեզ սպանելու համար բերանները պարանոցին վրայ բերեն, [Եբր.]

ա Կամ խոհա չտա սբերուած է՝ որ գայ ·
բ Ղեւ · ժբ · 13 · Ես · իգ · 10 · Հմր · 33 · Գաղ · ա · 32 · Ծե · ժա · 33 · Ելսմ · ա · 49 ·
գ Ելսմ · խԹ · 1 · Գաղ · իե · 2 · 3 · 6 · Մտթ · բ · 5 · 9 · 10 ·
դ Հմր · 9 · 10 ·
ե Գաղ · ժբ · 13 · 15 · 16 · 18 ·
զ Ես · խԹ · 10 · Հմր · 33 · Գաղ · ա · 32 · Ելսմ · ա · 49 ·
է Ելսմ · խԹ · 1 · Գաղ · իե · 2 · 3 · 6 · Մտթ · բ · 5 · 9 · 10 ·
ը Հմր · 9 · 10 ·
թ Կամ խոհա չտա սբերուած է՝ որ գայ ·
ժ Ես · իգ · 10 · Հմր · 17 · Գաղ · է · 11 ·
ի Գաղ · ժբ · 24 · իբ · 23 ·
ձ Հմր · 25 · Ծե · ժբ · 20 · Մաթ · լե · 13 ·

բանց օրը հասնի Է՝ ասեց անօրէնութեանը ժա-
30 մանակին վախճանը։ Զ-ասէ- իր պատուանդ
զարձրեմ. քեզ, քու տանջուած տեղդ ու
երբ ծնեցուածդ երկրին մէջ պիտի դատեմ.
31 եւ երբ վրադ իմ բարկութիւնս պիտի թա-
փեմ, երբ վրադ իմ սրոմմոնութեանս կրակովը
պիտի փչեմ, ու քեզ բարբարոս մարդոց՝ ա-
պականելու վարպետ հնդկներուն ձեռքը պի-
32 տի տամ։ Երոյ ճարակ պիտի ըլլաս, քու ա-
րիւնդ երկրին մէջտեղը պիտի ըլլայ՝ զ-ոչն
չիպտի չյիշուիս. վասն զի ես Տէրս խօսեցայ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Երեսունմէկ թնդհրաջեր գործած մեզբերուն ցուցակը։ 18 Ա-
մասն Է՝ ալ ցանգեր տալէ երբեք կրկնելը իր Տէրոջմէն մէջ։
23 Աւարտ աբէլեանոն։ քահանաներուն։ իշխաններուն ու ժո-
ղովուրդին միջնորդ ազատութիւնը։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսելով,
2 Ու գուն, որդի մարդոյ, զ-սա արձանագիր
քառասնիմն Դ-ատաստան պիտի ընես, գա-
տաստան պիտի ընես։ ուրեմն անոր բոլոր
3 դպժութիւնները իրեն գիտցուր, Ու ըսէ,
Տէր եհոան այսպէս Կ՝ըսէ. Ով քաղաք, որ
քու մէջդ արիւն կը թափիս, որպէս զի քու
ժամանակդ գայ, և քու անձդ պղծելու հա-
4 մար քեզի դէմ կուռքեր կը չինես, Դուն
քու հ-ինած արիւնովդ յանցաւոր եղար,
ու չինած կուռքերովդ պղծուեցար, և քու
օրերդ մօտեցուցիր ու քու տարիներուդ հա-
սար։ Ասոր համար քեզ ազգերուն նախա-
տինք ու ամէն երկիրներուն ծաղր ըլլայու-
5 սուի։ Քէնչ մօտ եղողները ու քեզմէ հեռու
եղողները քեզ ծաղր պիտի բնեն, -է վատա-
համբաւ ու տպմկալից էսլաբ։
6 Ա-ահա քու մէջդ Իսրայէլի իշխանները՝ ա-
մէն մէկը իր բազուկովը արիւն թափելու հա-
7 մար կայծեր են։ Քու մէջդ Հ-այրը ու մայրը
անարգեցին, քու մէջդ հ-օտարականին բրա-
ռնեցիր բրին։ քու մէջդ որբին ու այրեւարիին
8 զրկանք բրին։ Իմ սուրբ բաներս արհամար-
9 հեցիր, և իմ շաբաթներս պղծեցիր։ Քու
մէջդ Բ-ամնադրկու մարդիկ եղան արիւն թա-
փելու համար, ու քու մէջդ լեռներու վրայ
կերան, և քու մէջդ եղեռնագործութիւն
10 բրին։ Քու մէջդ Է-պ-ի Հօրը մերկութիւնը
յայտնեց։ քու մէջդ դ-ադայանի պատճառով
11 անմաքուր եղող կինը բռնադատեցին։ Դուն
մէկը իր գործերին կեանքը հետ պղծութիւն

= ԵբԼմ. խե· 6· 7·
Ը Գէ· Ժգ· 3·
= Ծն· Ա· 14· Գէ·
Ժգ· 38·
ր Գէ· է· 8· Ժգ· 19·
Ի· 22·
ֆ Գէ· Ի· 22· 21·
= Գէ· Խե· 10·
—
= Գէ· Իգ· 6· 9·
Նաե· գ· 1·

ֆ Գէ· Ի· 4· Իգ· 36·
ֆ Գէ· Ժգ· 2·
ք Ք-ամգ· Ի-ա· 16·
ր Ր Օր· Ի-ր· 37· գ
Թագ· Բ· 7· Գէ·
է· 14· Դան· Բ·
16·
ը Եշ· ա· 23· Մէք·
գ· 1· 2· 3· Սոփ·
գ· 3·
ր Ր Օր· Խէ· 16·

Ը Եէ· Ի-ր· 21· 22·
Ֆ Հ-ես· 26·
ֆ Ղէ· ԺԲ· 30· Գէ·
Իգ· 38·
ֆ Եէ· Իգ· 1· Ղէ·
ԺԲ· 16·
ր Գէ· Ժբ· 11·
ֆ Ղէ· Ժբ· 7· 8· Ի·
ֆ Ղէ· Ժբ· 19· Ի·
18· Գէ· Ժբ· 6·

ֆ Ղէ· Ժբ· 20· Ի·
10· Ր Օր· Ի-ր· 22·
ԵբԼմ. է· 8· Գէ·
Ժբ· 11·
ֆ Ղէ· Ժբ· 15· Ի· 12·
ֆ Ղէ· Ժբ· 9· Ի· 17·
ը Եէ· Իգ· 8· Ր Օր·
Ժգ· 19· Իե· 22·
ֆ Եէ· Ի-ր· 25· Ղէ·
Իե· 36· Ր Օր· Իգ·
19· Գէ· Ժբ· 13·

ֆ Ր Օր· Լբ· 18· Եշ·
ԵբԼմ. գ· 21· Գէ·
Իգ· 55·
ֆ Գէ· Իա· 17·
ֆ Տէո գլ· Իա· 7·
ֆ Գէ· Ժէ· 24·
= Ր Օր· գ· 27· Իբ·
14· 15·
ֆ Գէ· Իգ· 27· 48·
ֆ Սող· Ի· 16· Գէ·

գ· 7·
ը Եա· ա· 22· ԵբԼմ.
գ· 23· Ես· 8· Ցէս
Սող· ՀՀԻ· 119·
= Գէ· Իա· 31·
= Գէ· Ի· 8· 33· Հ-ես·
31·
Է Ոէմ· գ· 9·
= Տէո Ա-ատ· Իգ· 14·
ր Մէք· գ· 11· Սոփ·
գ· 3· 4·

26 անոր որբևարիները չատացուցին։ Անոր քա-
Հանաները իմ օրէնքս աւրեցին, ու՝ իմ սուրբ
բաներս պղծեցին. Հաւրերը պիղծէն չտրոշեցին,
և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւ-
նը չգիացուցին, և իրենց աչքերը իմ շաբաթ-
ներէս ծածկեցին, ու ես անոնց մէջը պիղծ
27 սեպուեցայ։ Անոր Իշխանները անոր մէջը
յափշտակող գայլերու պէս՝ արիւն թափե-
լու. — հոգի կորոնցնելու համար եղան, որ-
28 պէս զի ագահութեամբ բան վաստրկին։ Եւ
Անոր մարգարէները Հանային անսիլիներ տես-
նելով՝ ու անոնց սուտ գուշակութիւն ընե-
լով՝ զանոնք կերով ծեփեցին, ու ըսին, Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ, թէև Տէրը խօսած
29 չէր։ Երկրին ժողովուրդը մեծ զրկանք բրին
ու մեծ յափշտակութիւն բրին, և աղքատը ու
անտանկը բռնագատեցին, ու Հօտարականին
30 անիրաւութեամբ զրկանք բրին։ Եւ անոնցմէ
մարդ մը գտնուեցի, որ շինէ, ու
Խրամատին մէջ իմ առջեւս կայնի երկրին հա-
31 մար, որ զանիկա չաւրեմ. բայց չգտայ։ Ուս-
ոի՝ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի,
զանոնք իմ սրտմտութեանս կրակովը սպա-
ռեցի. Հանոնց ճամբաները իրենց գլուխը տուի
կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԻԳ

1 Որպէսի ու Որդիքդ պատկութիւնը. 22 Որդիքդին կրնա-
նեզութիւնը իր Համանիներին։ 36 Մարգ պարն կը յանդիման
անոնց երկուքին շնութիւնն ալ. և կը ցուցնէ անոնց գա-
տաստանները։

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, Երկու կիներ կային մէկ մօր
3 աղջիկներ. Ու Հանուն եգիպտոսի մէջ պոռնը-
կութիւն բրին, իրենց մանկութեան տուներ
պոռնկութիւն բրին. անոնց ծիծերը հան ճըմ-
չուեցան, ու անոնց կուսութեանը տուին քները
4 Հան չօշափուեցան. Եւ անոնց անուններըն մե-
ծիներ Ոհոլա, ու անոր քրոջը՝ Ոհոլիպա էր. ու
Հանուն իմ եղան, և ազատներ ու աղջիկներ
ծնան. (ու անոնց անուններըն՝ Ոհոլա Սամա-
րիան է, ու Ոհոլիպա Երուսաղէմն է.)
5 Եւ Ոհոլա քանի որ իմ էր, պոռնկութիւն
բրաւ ու իր Համանիներուն ախթահարեցաւ,
6 այսինքն Ասորեստանցի զրացիներուն, կա-
պուտակ Հագնող կուսակալներուն ու Նախա-
բարներուն, ձի Հեծնող ձիաւորներուն որոնք
7 ամէնը ընտրեալ երիտասարդներ էին։ Եւ ա-
նոնց պոռնկութիւն բրաւ անոնց Հետ այս-

3 Մ՚ա. ը. 8։	Սա՛ն. գ. 3։	4 Երեմ. ե. 1։
= Ղև. իր. 2. ես։	6 Գէ. ժգ. 10։	Գէ. ժգ 5։
ես ասաց. ը. 29։	Գէ. ժգ. 22։	Գէ. ժգ. 23։
5 Ղև. ժ. 10։ Երեմ.	Գէ. ժգ. 6։ 7. իս.	Սաղ. ՃՀ. 23։
ժե. 19։ Գէ. իգ.	29։	Հմր. 22։
23։	= Երեմ. ե. 28. 27։	Գէ. Ի. 10։ ժա.
Ես. ա. 23։ Գէ.	23։ Գէ. մը. 12։	21։ ժգ. 43։
իր. 6։ Մ՚ին. գ.	Նէ. իր. 21։ իգ.	—
2. 3. 9. 10. 11։	9։ Ղև. ժԲ. 35։	Երեմ. գ. 7. 8.
	Գէ. իր. 7։	10։ Գէ. ժգ. 46։

4. 5. 6. 23։ ժբ.	Հմր. 6. 23։	
9. 10. 11։	Կաս մեծ ապաօշ.	
Գէ. ժգ. 37. 41։	ներ —	
Երեմ. գ. 8։	Թագ. իգ. 3։	
Երեմ. գ. 11։ Գէ.	Գէ. ժգ. 29։	
ժգ. 47. 51։	Հմր. 22. 28։	
Թագ. ժգ. 7։	Երեմ. գ. 8։	
10։ բ Մն. իբ. 16—	Հմր. 5։	
23։ Գէ. ժգ. 28։	Գէ. ժգ. 26։	

ինքն Ասորեստանի ամէն ընտիր որդւոցը հետ,
նաև ան ամէնուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ.
8 — անոնց ամէն կռատիքովը պղծուեցաւ. Ու
Եգիպտոսէն իրե՛ն պոռնկութիւնները չթո-
ղուց. վասն զի անոր մանկութեան տուներ ա-
նոր հետ պառկեր էին, և անոր կուսութիւնը
տուին քները չօշափեր էին, ու իրենց պոռնկու-
9 թիւնը անոր վրայ թափեր էին։ Անոր համար
զանիկա իր Համանիներուն ձեռքը տուի, Ի՛ն
Ասորեստանի որդւոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահա-
10 րած էր. Անոնք Հանոր մերկութիւնը յայտ-
նեցին. անոր տղաքները ու աղջիկները առին,
ու զանիկա սրով մեռցուցին. այսպէս անիկա
կիներուն մէջը անուանի եղաւ. և անոր
վրայ դատաստաններ Ի գործ գրին։
11 Ու Երբոր անոր քոյրը Ոհոլիպա տեսաւ,
Իր սիրահարելովը անկէ աւելի ապականեա-
ցաւ. և իր պոռնկութիւնները իր քրոջը
12 պոռնկութիւններէն աւելի չարաչար. Ո՛ւ Ե
դրացիներուն սիրահարեցաւ. այսինքն Ի՛ն
Ասորեստանի որդիներուն, չքնաղութեամբ հա-
գուած վերնախագներուն ու նախասարապետուն,
ձի հեծնող ձիաւորներուն որոնք ամէնը չնոր-
13 հալի երիտասարդներ էին։ Եւ տեսայ որ պղղ-
ծեցաւ, — երկուքին ալ ճամբան մէկ եղաւ.
14 Եւ իր պոռնկութիւնները աւելցուց, քանզի
երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկ՝ Քաղդէ-
ացիներ կռացուց պատկերները տեսաւ,
15 Որոնք մէջերնին գօտի կապած էին, և ի-
րենց գլուխներուն վրայ Ներկուած խոյրեր
ունէին, ու ամէնքը իշխաններու կերպարան-
քով էին, իրենց ծննդեան երկրին Բաբիլոնի
որդւոցը՝ Քաղդէացւոց նմանութեանը պէս,
16 Ի՛ն Հետ իր աչքերովը տեսածին պէս անոնց
սիրահարեցաւ, և անոնց՝ Քաղդէացւոց երկ-
17 կիրը դեսպաններ խրկեց. Ու Բաբիլոնի որ-
դիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան, և
զանիկա իրենց պոռնկութիւններովը պղծեցին,
ու անիկա անոնց հետ պղծուեցաւ, ու Եւ
18 Հանոր հոգին անոնցմէ զատուեցաւ։ Եւ իր
պոռնկութիւնները յայտնեց ու իր մերկու-
թիւնը բացաւ. ուստի Իմ հոգիս անկէ զա-
տուեցաւ, ինչպէս որ անոր քրոջմէն զատուեր
19 էր. Ա՛յսպէս անիկա իր պոռնկութիւնները
չատցուց, յիշելով իր մանկութեան օրերը՝
Եգիպտոսի երկրին մէջ ընութիւն բրած ժա-
20 մանակը. Ու սիրահարեցաւ անոնց տարփա-
ծութեանն Հետևց մարմինը էշերու մարմնին է,
ու անոնց զօրութիւնը ձիերու զօրութիւն է։
21 Եւ դուն Հոգին բու մանկութեանդ պղծու-

դործուԹիւնը ձեռք առիր , որ քու մնակու-
Թեանդ ծիծերուն ջուր-ելլէ՝ սոսինքներդ և-
գիպացիներէն չօշափուեցաս ։
22 Անոր համար , ով Ոզիբայ , Տէր եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու վրադ պիտի
արթնցնեմ քու հմայնիներդ՝ որոնցմէ քու
հոդիդ զատուեցաւ , ու դանոնք ամէն կող-
23 մէն քու վրադ պիտի բերեմ , Բաբիլոնի որ-
դիքը ու բոլոր Քաղդէացիները , Փ֊ղաւդը ,
Սուէն ու կուէ՛ Ե անոնց հետ Ասորեստանի
բոլոր որդիքը՝ ամէնը շնորհալի երիտասարդ-
ներ , կառավարիչներ ու նախաթարներ , ամէնը
ձի հեծնող զօրագլուխներ ու անուանի մար-
24 դիկ ։ Եւ անոնք զէնքերով , կառքերով ու
անիւներով ու ժողովրդներու բազմութիւ-
նով քու վրադ պիտի դան , և ամէն կողմէն
քեզի դէմ՝ վահան , ասպար ու սաղաւարտ
պիտի դնեն ։ և դատաստանը անոնց ձեռքը
պիտի տամ , ու քեզ իրենց դատաստաններու-
25 մը պիտի դատեն ։ Եւ իմ նախանձս քեզի
դէմ պիտի գնեմ՝ ու քեզի հետ բարկու-
Թեամբ պիտի վարուին , քու քիթդ ու ականջ-
ներդ պիտի կտրեն , և քու մնացորդդ սրով
պիտի ինկայ ։ անոնք քու տղաքներդ ու աղ-
ջիկներդ պիտի առնեն , ու քու մնացորդդ
26 կրակով պիտի այրէ ։ Ձեր քու հանդերձնե-
րէդ քեզ պիտի մերկացնեն՝ ու քու պար-
27 ծանացդ զարդերը պիտի առնեն ։ Ու՝ քեզմէ
պիտի դադրեցնեմ՝ քու պղծագործուԹիւնդ
ու Եգիպտոսի տկարուԹիւնդէ ։ Ը֊ եզիպտոսի
երկրէն ելլէիր ։ ու այլեւս անոնց պիտի չվե-
ցընես ու ալ Եգիպտոսը պիտի չյիշես ։
28 Քանզի Տէր եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա
ես քեզ պիտի մատնեմ անոնց ձեռքը՝ որոնք
քեզմէ ատելի՛ր , և անոնց ձեռքը՝ հրաժարի՛
29 քու հոդիդ զատուեցաւ ։ Եւ անոնք քեզի
հետ ատելութեամբ պիտի վարուին , ու քու
բոլոր վաստակդ պիտի առնեն , և՝ քեզ մերկ
ու անժամկոյժ պիտի թողուն ։ ու քու պոռ-
նկութեանցդ մերկութիւնը , քու պղծա-
գործուԹիւնդ ու պոռնկութիւնդ պիտի յայտ-
30 նուի ։ Ալդ բաները հետեւելով պոռնկութիւն
ընելուդ համար և անոնց կուռքերովը պղծ-
ծուելուդ համար՝ ասոնք բաները քեզի պիտի
31 ընեմ ։ Դուն քու բոլոր ճամբան գացիր ։ Եւ
ալ անոր ՚բաժակը քու ձեռքդ պիտի տամ ՚։
32 Տէր եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Դուն քու բոլո-
ջով խորտնկ ու լայն բաժակը պիտի խմես ։
՚խաղը ու խայտառակ պիտի ըլլաս , ան քա-
33 ֊ռէ չատ բան կ'առնէ ։ Դուն արբեցութեամբ
ու տրտմութեամբ պիտի լցուիս , ապշութեան
ու զարմացման բաժակ մին է քու բոլոջ Սա-
մարիայուն բաժակը ։ Ու դուն կանիկա պիտի
խմես ու պիտի քամես , և անոր կտորները
պիտի Ճրծես , ու սոնձքներդ պիտի պատռա-
տես , քանզի ես խօսեցայ , կ'ըսէ Տէր եհո-
35 վան ։ Անոր համար Տէր եհովան այսպէս կ'ը-
սէ ։ ՚Ջիս մոռնալուդ ու Ճկռնակիդ տակը նե-
տելուդ համար , դուն ալ քու պղծագործու-
թիւնդ ու պոռնկութիւններդ կրէ ։
36 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , Ո-
զոլիան ու Ոոզիբայնին ՚դատաստանը պիտի տես-
նե՞ս ։ ուրեմն ՚անոնց պղծութիւնները իրենց
37 պատմէ ։ վասն զի ՚նուիրուն ըրին , ու ՚ձեռ-
քերնուն մէջը արիւն կայ ։ և իրենց կուռքե-
րովը ՚նուիրուն ըրին , ու ՚իրենց ինծի ծնած
տղաքն ալ ՚՚ւթ անցուցին , որ անոնց կերա-
38 կուր ըլլան ։ Ա՛ս ալ ըրին ինծի ։ Նոյն օրը իմ
սրբարանս անուս-ըրը ըրին ու ՚իմ շաբաթներս
39 պղծեցին ։ Վասն զի երբոր իրենց տղաքը
իրենց կուռքերուն զոհելին , նոյն օրը իմ
սրբարանս մտան՝ որ զանիկա պղծեն ։ և ահա
40 ՚իմ տանս մէջ այսպէս ըրին ։ Ու նաև հե-
ռուէն գալու մարդոց ՚՚ւ֊ խրկեցիք , ՚որ ա-
նոնց պատգամաւորներ խրկուելուն պէս՝ ահա
անոնք եկան ։ և դուն անոնց համար ՚լուա-
ցուելացար ու ՚աչքերուդ վրայ ծաղոյր դրիր
41 ու զարգերով զարդարուեցար ։ Եւ պատուա-
կան ՚բազմոցի վրայ նստար , որուն առջեը
պատրաստուած սեղան կար , և ՚իմ խունկս
42 ու ևղս անոր վրայ դրիր ։ Ու հոն ուրախու-
Թիւն ընող բազմութեան ձայն կը ՚՚ւթէր ։ ու
ան բազմութիւն մարդոցմէ ՚ի զատ անապա-
տէն գիտնմէ մարդիկ բերուեցան , որոնք ա-
նոնց ձեռքերը ապառաժնիներ՝ ու անոնց
դուխներուը պարծանոց թագեր կը դնէին ։
43 Եւ ՚նուիրուն մէջ պատւածին վրայով ը-
սի , Հիմա ալ ասոր հետ պոռնկութիւն պիտի
44 ընե՞ն ։ Ու անոր քովը կը մտնեին ։ ինչպէս
որ պոռնիկ կնկան քովը կը մտնեն , անանկ
ալ Ոոզոլիայնին ու Ոոզիբայնին ան պղծագործ
45 կիներուն քովը կը մտնէին ։ Բայց արդար
մարդիկ ՚՚նացող կիներուն դատաստանը
վը ու արիւն թափող կիներուն դատաս-
տանովը պիտի դատեն զանոնք ։ վասն զի ա-
նոնք շնացող կիներ են , ու ՚՚անոնց ձեռ-
քերուն մէջը արիւն կայ ։
46 Քանզի Տէր եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ ՚՚Անոնց
դէմ ժողով պիտի հանեմ՝ և զանոնք նեղու-
թեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ՝

ը Գլ· ժգ· 37· Հմր· 25· ։
ծ Երեմ· ծ· 21· ։
• Կամ իշխանները· ։ Տեղատեղութիւնը· ։
ւ Հմր· 12· ։
ւ Գլ· ժգ· 39· ։
ւ Գլ· ժգ· 41· իր· 13· ։
ւ Հմր· 5· 19· ։
ւ Գլ· ժգ· 37· ։
ւ Հմր· 17· ։
ւ Գլ· ժգ· 39· Հմր· 26· ։
ղ Գլ· գ· 9· ։
ղ Գ֊ թագ· ժգ· 9· Նեհեմ· բ· 20· ։
ղ Գլ· ի· 4· իր· 2· ։
= Եսա· ծը· 1· ։
ֆ Գլ· ժգ· 38· Հմր· 45· ։
+ Գլ· ժգ· 20· 21· 36· 45· ի· 26· 31· ։
ր Գ֊ թագ· ժգ· 9· ։
ր Գլ· իր· 3· ։
ֆ Գ֊ թագ· իա· 4· ։
= Եսա· ծէ· 9· ։
ֆ Հաւսէ· գ· 3· ։
ֆ Գ֊ թագ· բ· 30· Երեմ· գ· 30· ։
ր Եսա· ա· 6· Եսա· ծ· 7· ։
ր Գլ· իր· 3· ։
ֆ Գ֊ թագ· իա· 4· ։
= Եսա· ծէ· 9· ։
ֆ Հաւսէ· գ· 3· ։
ֆ Գ֊ թագ· բ· 30· Երեմ· գ· 30· ։
ր Եսա· ա· 6· Եսա· ծ· 7· ։
ծէ· 7· ։
ֆ Ա֊ակ· է· 17· Գլ· ժգ· 18· 19· Ամբ· բ· 8· ։
ր Գլ· ժգ· 38· ։
ֆ Հմր· 37· ։
ր Գլ· ժգ· 40· ։

47 Ու Ժողովքը դանենք քարեւրով պիտի քարկոծեն, և դանենք իրենց տաւրերովը պիտի կըտրեն. Հանենց տղաքները ու աղչիկները պիտի մեռցընեն, ու անոնց տուները կրակով պիտի
48 այրեն. Ու Հերկրէն պղծագործութիւնը պիտի վերցընեմ, Որ ամէն կիներները խրատուին ու
49 ձեր պղծագործութիւնը պէս չընեն. Եւ ձեր պղծագործութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն, ու գուք Էձեր կուռքերուն մեզքերը պիտի կրեք. Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան.

ԳԼ. ԻԴ

1 Եհ. ինչերորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի
2 եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, գուն քեզի սա օրուան անունը՝ բուն սա օրը գրէ. Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմին մօ-
3 տեցաւ. Ու Էձեւ ան ապստամբներուն տանը առակ խօսիս, ու անոնց ըսես, Տէր Եհովան այսպէս
4 կ՚ըսէ. Կամման դիր, ջուր դիր ու մէջն ալ Ջոխ լեցուր. Անոր կոտրները, ամէն ազէկ կոտրները, ազդրը և ուսը անոր մէջը ժող-
5 ով. -- Ջոխը՝ բնաւոր ոսկրներով լեցուր. Ոչխարներուն բնտիրները առ. ոսկրներն ալ տակը դիզէ. զանիկա խաս չաս եռացուր՝ անոնց ոսկրներն ալ եփին.
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վա՜յ Էարիւնահեղ քաղաքին, ան կամայնի՝ որուն ժանգը իր մէջն է, ու ժանգը մէջէն ելած չէ. զանիկա իր հնձ կտորներովը հանէ,
7 Ոանոր վրայ վիճակ չձգուի. Վասն զի անոր արիւնը իր մէջն է. զանիկա չոր ապառաժի վրայ դրաւ, Հզանիկա գետին վրայ չթափեց
8 որ զանիկա հողով ծածկէ. Իմ զայրոյութիւնս հանելու համար՝ անոր արիւնը չոր ապառաժի վրայ դրի որ չծածկուի.
9 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վա՜յ Էարիւնահեղ քաղաքին, ես ալ կրակին
10 դիզը պիտի մեծցընեմ. Փայտերը չատցուր, կրակը բորկացուր՝ որ միսը հալի, համեմները
11 ալ գիր, ու ոսկրները այրին. Դատարկ պարապ Ջոխն ալ կայծերուն վրայ դիր, որպէս զի պղինձը տաքնայ ու այրի, ու Էմէջին պղծու-

12 թիւնը հալի -- ժանգը հասնի. Ամէնուն աշխատութիւնով չէ յոգնեցաւ, ու անոր չատ ժանգը իրմէն չելաւ, անոր ժանգը կրակով
13 չէ՜ -- Քու անմաքրութիւնդ մէջ պղծագործութիւն կայ. որովհետև քեզ մաքրելու աշխատեցայ՝ ու դուն չմաքրուեցար, այսու հետև քու անմաքրութենդ պիտի չմաքրուիս, Էմինչև որ իմ բարկութիւնս քու վրադ
14 բաղդ չլինցընեմ՝ Ես Տէրս խօսեցայ, Ես խօսած պիտի գայ, ու ընդնէ պիտի կատարեմ, Հպիտի չետդառնամ՝ ու պիտի չխնայեմ և պիտի չզղջամ. քու ճամբաներուդ ու քու գործքերուդ համեմատ պիտի դատուիս, Կ՚ըսէ Տէր Եհովան.

15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
16 Որդի մարդոյ, ահա ես Էարտասանով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առնեմ. ու գուն չզղջաս ու չլաս և քու արտեր
17 արցունք չգայ. Լռութեամբ լլլայ քու հեծութիւնդ, Էմեռելի սուգ մի բաներ. Քու ապաթոյդ գլուխդ փաթթէ, Կօշիկներդ ոտքերդ հագիր ու Էրեխունդդ մի ծածկեր և մարդոց հացը մի ուտեր.
18 Եւ առաւօտուն ժողովուրդին խօսեցայ, ու իրիկունը կինիս մեռաւ, ու ես Էառաւօտուն ինծի հրամայուածը ըրի. Եւ ժողովուրդը ինծի բսաւ, Մեզի չե՞ս պատմեր թէ ատ քու ըրածներդդ ի՞նչ նշանակութիւն մենք.
20 Ու ես անոնց ըսի, Տէրոջը խօսքը ինծի
21 եղաւ՝ ըսելով, Իսրայէլի տանը ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես իմ սրբութիւնս՝ ձեր զօրութեանը պարծանքը, Ձեր աչքերուդ ցանկութիւնը ու ձեր հոգւոյն խնդութիւնը պիտի պղծեմ. Ու ձեր Էորդիքդ ու աղչիկներդդ որով պիտի իյնան.
22 Նան ես ալ ընծան ըրի պէս պիտի ընէք. Ոչ չրեխունքնիդը պիտի չծածկէք, ու միս
23 գոց հացը պիտի չուտէք. Ու ձեր սաթոչ՝ նները գլուխնիդնիդ՝ և ձեր կօշիկները ոտքերնիդ պիտի բլլայ. Պիտի չողբաք ու պիտի չլաք, Հապա ձեր անօրէնութիւններովը պիտի մնայիք, և իրարու հետ պիտի հեծէք.
24 Ու Էզեկիել ձեզի նշան մըն է. գուք անոր բոլոր ընածին պէս պիտի ընէք. Ու երբոր ասիկա բլլայ՝ պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան.
25 Եւ գուն, որդի մարդոյ, երբոր ես անոնց Էմէ առնեմ Հանոնց զօրութիւնը, անոնց պարծանոց ցնծութիւնը, անոնց աչքը ցանկու-

---

ի Ե Ա Ա Ա

թիւնը ու անոնց հոգւոյն սիրած տղաքներէր
26 ու աղջիկները, Ան՞ որ օրը ազատուածը
քեզի պիտի գայ, և ⁺⁻ ականջներուդ պի-
27 տի պատմէ։ Անկ օրը քու բերանդ պիտի
բացուի ազատուածին, ու պիտի խօսիս և ալ
համր չըլլաս. ու նշան անոնց ըլլաս պիտի
ըլլաս, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ· ԻԵ

1 Եւ⁻ատ՚ոծ վրէժխնդրութիւնը Աստուածոյ գէմ. ե նաեւ Ա-
մաքին ու Սիբին գէմ։ 12 Եգոմիին 15 ու Փղշտացոց գէմ.
որպէսզի Հրէից հետ արհամարհուածք վարուին։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, ⁻երեսդ ⁺Ամմոնի որդիներուն
դարձուր, ու անոնց վրայ մարգարէութիւն
3 ըրէ։ Ու Ամմոնի որդւոցը ըսէ, Տէր Եհովա-
յին խօսքը մտիկ ըրէք։ Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. ⁺Որովհետեւ դուն վա՜յ ըսիր իմ
սրբարանիս վրայով՝ երբոր պղծուեցաւ, ու
խթայէլի երկրին վրայով՝ երբոր աւերակ ե-
ղաւ, և Յուդայի տունը վրայով՝ երբոր գե-
4 րութեան գնաց· Ահոր համար ահա ես քեզ
արեւելքի բնակիչներուն ժառանգութիւն կու
տամ. ու քու մէջդ իրենց գիւղերը պիտի
հաստատեն, ու քու մէջդ իրենց վրաններըը
պիտի դնեն. քու պտուղներդ պիտի ուտեն
5 և քու կաթդ պիտի խմեն։ Ու ⁺Ռաբբան
⁻ուղտերու փարախ՝ և Ամմոնի որդւոցը երկիրը
հօտերու մսկադատեզ պիտի ընեմ, ու պիտի
6 գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։ Վասն զի Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ դուն ⁺ծափ
զարկիր, ու ոտքդ գետինը զարկիր, ու իս-
րայէլի երկրին վրայ ⁻քու հոգւոյդ բոլոր
7 արհամարհանօքը ուրախացար, Ահոր համար
ահա ես ⁺իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնց-
ցնեմ, ու քեզ ազգերուն յափշտակութիւն
ըլլալու պիտի տամ, և քեզ ժողովուրդներէն
պիտի կտրեմ, ու քեզ երկիրներուն միջէն
պիտի կորսնցնեմ։ քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ,
ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը։
8 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ
⁺Մոաբ ու ⁻Սէիր ըսին թէ Ահա Յուդայի
9 տունը ամէն ազգերուն պէս է, Ահոր համար
ահա ես Մոաբի սահմանը իր քաղաքներէն՝
իր ծայրը եղող քաղաքներէն, երկրին պար-
ծանքը եղող Բեթհեմոթին, Բեզկիմոթին ու կա-
10 րիաթէմի կողմէն պիտի բանամ՝ Արեւելքի բը-
նակիչներուն, ⁻ը Ամմոնի որդւոցը վրայ ⁺ե-
ու անո երեսը ⁻անոնց ժառանգութիւն պիտի տամ,
որպէսզի Ամմոնի որդիքը յաղգերուն մէջ
11 չյիշուին։ Մոաբի մէջ ալ դատաստաններ
կ՚գործ պիտի գնեմ, ու պիտի գիտնան թէ
ես եմ Տէրը։
12 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. ⁺Որովհետեւ
Եդոմ ⁻ուզգիի տակը դէմ գնելով՝ վրէժ
առաւ, և անկէ վրէժ առնելով մեծ յանցանք
13 ըրաւ, Ահոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ. Եդոմի վրայ անշունչ ձեռքս պիտի
երկնցնեմ, և մարդը ու անասունը անկէ
պիտի կորսնց, և ⁻անկիկա անապատ պիտի
ընեմ Թեմանէն, ու մինչև Դեդան սրով պի-
14 տի իյնան։ Եւ ⁺իմ ժողովուրդիս խթայէլէն
ձեռքով իմ վրէժխնդրութիւնս Եդոմի վրայ
պիտի կատարեմ. ու անոնք իմ սրտմտու-
թեանս ու բարկութեանս համեմատ պիտի
ընեն Եդոմի մէջ, և իմ վրէժխնդրութիւնս
պիտի գիտնան, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
15 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. ⁻Որովհետեւ
⁺փղշտացիք վրէժխնդրութեամբ վարուեցան,
ու հոգիի արհամարհանօք վրէժ առին հին-
16 աւուրց ատելութեամբ, Ահոր համար
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես իմ
ձեռքս փղշտացւոց վրայ պիտի երկնցնեմ,
և ⁻քրեթիները պիտի կտրեմ, ու ծովեզ-
երքը եղողներուն մնացորդը բնաջինջ պիտի
17 ընեմ։ Եւ անոնց վրայ իմ ⁻սրտմտութեանս
յանդիմանութիւններով մեծ վրէժխնդրու-
թիւններ պիտի կատարեմ. ⁻ու երբոր իմ վրէ-
ժիս առնեմ, պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէրը։

ԳԼ· ԻԶ

1 Տիւրոսին պատահելիք կ՚ըսոյ։ Երուսաղէմի դէմ խրախճանքն
նշանաւոր։ 7 Նաբուգոդոնոսորին յարձակում մը անոր վրայ։ 15
Ծովէն ուժգ կը բանի ու կը պատճառայ անոր կործանմանը
վրայ։

1 Ա եղաւ որ մեռտասաներորդ տարին՝ ամսուն
առաջին օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով, Որդի մարդոյ, ⁻որովհետեւ Տիւրոս ե-
րուսաղէմի վրայով ըսաւ, ⁺վա՜յ, ժողովրդոց
դուռները կոտրեցաւ, ⁻ա՜ռ ⁺ինծի ինծի փո-
խադրուեցաւ, անոր անապատացածովը
3 ես պիտի լեցնամ։ Ահոր համար Տէր Եհո-
վան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ,
ով Տիւրոս, ու քու վրադ շատ ազգեր պիտի
յարուցանեմ, ինչպէս որ ծովը իր ալիքները
4 կը յարուցանէ. Եւ անոնք Տիւրոսին պարիսպ-
ները պիտի աւերեն, ու անոր աշտարակները
պիտի փլցընեն. ու ես անոր հողը անկէ պիտի

---

1 Գլ· ւգ· 21· 22։
2 Գլ· գ· 26· 27· ⁻ԽՀ· 21· ւգ· 22։
3 Համ· 24։
— Գլ· գ· 2· ե· 2։
4 Երեմ· խհ· 1· ե· 2։ Գլ· ի· 28։ Ա-
մաս· ա· 13։ Սոփ·
բ· 9։
5 Ա⁻ատ՚ոծ· Ամ· 1։ Գլ· իգ· 2։
6 Գլ· ի· 29։ Ամ· բ· 14։
7 Երեմ· խհ· 1· ե· 15։
8 Եր· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
9 Եր· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
10 Գլ· իգ· 24· ⁻Ամ· 6· ւբ· 9։
11 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 1։
12 Եր· խհ· 2։
13 Երեմ· խհ· 20· ⁻Ամ· 1· ե· ⁺Ծաղկ· ա·
6։
14 Ես· իգ· 5· Ամ· բ· 15։ Սոփ· բ·
15։
15 Եր· խհ· 2։
16 Ա⁻ատ՚ոծ· Ամ· բ· 1։
17 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
18 Ես· ի· 23։ Ամ· բ· 15։ Սոփ· բ·
15։
19 Ես· ի· 2։
20 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
21 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
22 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
23 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
24 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
25 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
26 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
27 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
28 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
29 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
30 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
31 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
32 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
33 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
34 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
35 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
36 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
37 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
38 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
39 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
40 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
41 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
42 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
43 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
44 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
45 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
46 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
47 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
48 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
49 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
50 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
51 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
52 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
53 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
54 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
55 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
56 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
57 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
58 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
59 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
60 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
61 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
62 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
63 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
64 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
65 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
66 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
67 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
68 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
69 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
70 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
71 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
72 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
73 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
74 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
75 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
76 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
77 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
78 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
79 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
80 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
81 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
82 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
83 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
84 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
85 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
86 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
87 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
88 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
89 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
90 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
91 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
92 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
93 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
94 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
95 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
96 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
97 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
98 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
99 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։
100 Ես· ի· 2։ Ամ· բ· 14։

աւելմ, և ՚զանիկա չոր ապառաժի պիտի դար-
5 ձընեմ։ Անիկա ՚ծովուն մէջը ուռկանները փը-
ռնելու տեղ պիտի ըլլայ, վասն զի ես խօսեցայ,
կ՚ըսէ Տէր Եհովան, ու անիկա ազգերուն
6 համար պիտի ըլլայ։ Եւ անոր աղջիկները որ
դաշտի մէջ են, սրով պիտի սպանուին, ու
Հարկէ պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
7 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ։ Ա-
հա ես Հիւսիսէն Ցիւրոսի վրայ պիտի բերեմ
Թագաւորաց Թագաւորը՝ Բաբիլոնի Նաբու-
դոզոնոսր Թագաւորը՝ ձիերով, կառքերով,
ձիաւորներով, բազմութիւնով ու շատ ժողո-
8 վուրդով։ Անիկա քու աղջիկներդ դաշտի
մէջ սրով պիտի մեռցընէ, և ՚քեզի դէմ մար-
կաց պիտի չընէ, ու քեզի դէմ վահան պիտի
9 կանգնէ։ Եւ քու պարիսպներուդ դէմ իր
պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ, ու
իր տապարներովը քու աշտարակները պիտի
10 փլցընէ։ Անոր ձիերուն բազմութենէն անոնց
փոշին քեզ պիտի ծածկէ. ձիաւորներուն ու
անիւներուն և կառքերուն ձայնէն քու պա-
րիսպներդ պիտի սասանին, երբոր ինքը քու
դռներդ մտնէ՝ պարիսպը փած քաղաքի մէջ
11 մտնողներուն պէս։ Քու ամէն փողոցներդ իր
ձիերուն սմբակներովը պիտի կոխէ, քու ժո-
ղովուրդդ սրով պիտի սպանէ, և քու սիւնը
բերդերդ գետին հետ հաւասար պիտի ըլլայ։
12 Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալնեն, ու
ապրանքներդ ուար պիտի առնեն, և քու
պարիսպներդ պիտի փլցընեն, ու գեղցիկ
տուներդ պիտի քակեն, և քու քարերդ,
փայտերդ ու հողդ ջուրերուն մէջը պիտի ձը-
13 գեն։ Ես ՚քու երգերուդ աղաղակը ՚պիտի
դադրեցընեմ, ու քու քնարներուդ ձայնը
14 ալ պիտի չլսուի։ Եւ ՚քեզ չոր ապա-
ռաժի պիտի դարձընեմ. ուռկաններ փռելու
տեղ պիտի ըլլաս, ալ պիտի չշինուիս։
Վասն զի ես Տէրս խօսեցայ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
15 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ Ցիւրոսին։ Մի-
թէ ՚քու կործանմանդ ձայնէն կղզիները պի-
տի չսասանին՝ երբոր քու մէջդ կոտորած
16 բլլալով՝ վիրաւորները հեծծեն։ Ծառաները ՚ծո-
վուն բոլոր իշխանները ԻՐԵՆՑ ԱՒՏԱՆԵՐՈՒՆ
վրայէն պիտի իջնեն, և իրենց պատմուճան-
ները պիտի հանեն, ու իրենց նկարագրով
հանդերձները պիտի մերկանան, սոսկում պի-
տի հագնին, ԴՂԵԱՒԻ վրայ պիտի նստին, և
ամէն վայրկեան պիտի սարսափին, ու ՚քու-
17 վրայով պիտի ապշին։ Եւ ՚քու վրայով ողբ

ՓՀմր. 14։
ՔԳԼ. ԻՆ. 38։
ՔԳԼ. ԻՆ. 5։
ՂԵԶԿ. Ե. 12։ Դան. ը. 37։
ՔԳԼ. ԻՈ. 4։ ՀՄՐ. 4. 5։
ՔԵՐԵՄ. ԼԱ. 21։ ՀՄՐ. 18։ ԳԼ. ԻՆ. 13։ ՑԱՕՐ. ՕՐ.
22։
ՔԵՈ. ԻԳ. 11։ ԻԶ. 8։ ԵՐԵՄ. Ե. 24։ ՕԳ. 9։ ԻՆ. 10։
ՀՄՐ. 4. 5։
ՔԵՐԵՄ. ԼՈ. 21։ ՀՄՐ. 18։ ԳԼ. ԻՆ. 13։
ՔԵՈ. ԻԳ. 8։
ՔԵՒԹ. ԻԲ. 9։
ՔՅԱՒ. ԻԲ. 15։
ԳԼ. ԼԲ. 10։
ԳԼ. ԼԲ. 35։
ԳԼ. ԻՆ. 32։ ՑԱՕՐ. ՕՐ. 9։
ՂԵԶԿ. ԻԷ. 3։
ՔԵՐԵՄ. ԼԱ. 21

ՀԷՐ. Նորոգելու համար. Ծոմըն բոլոր նահ-
րը ու անոնց նահատուներըր քու առաւտուրդ
10 ընելու համար քու ԱՂԳԴ. ԼԻՒ. Քու զօրքե-
րուդ ԱՂԳ պատերազմական մարդ ինգ. Գաւաթ
դուդայիք ու փքուխացիք էին. քու ԱՂԳԴ.
Վահան ու սպառազար կախող անոնք էին,
11 — անոնք քեզ փառաւորեցին. Աքսւագայիք
քու զօրքիդ հետ՝ չուրջանակի քու պարիսպ-
ներուդ վրայ, ու Գամմադայիք քու աշ-
տարակներուդ ԱՂԴ էին. անոնք իրենց վա-
հաններըր չուրջանակի քու պարիսպներուդ
վրայ կը կախէին, անոնք Ջբան գեղեցկու-
թիւնդ կատարեալ ըրին։
12 Ա.ԱՂԴ ապրանք չատ բլլալուն հա-
մար՝ Թարսիս ԲՒՒՂԵՐԸ քու վաճառական-
ներդ էին. անոնք քու վաճառականութեուդ
ԱՂԴ արծաթի, երկաթի, անագի ու կապարի
13 առւտուր կ՚ընէին։ Յաւան, Թուբէլ ու Մո-
սոք քու վաճառականներդ էին. անոնք քեզի
հետ մարդոց հոգիներու ու պղնձէ առնիներ
14 քու առւտուրդ կ՚ընէին։ Թոգարմայի տուներէն
քու վաճառանոցներդ կը բերէին ձիեր ու
15 ձիաւորներ և ջորիներ։ Դեդանի որդիքը քու
վաճառականներդ էին. չատ կղզիներու վա-
ճառականութիւնը քու ձեռքդ էր. անոնք
քեզի հետ փղոսկրի ժանիքներով ու ագնիա-
16 զով փոխանակութիւն կ՚ընէին։ Ջնաւդորձ-
նեութեդ չատութիւնը համար Ադրիք քու
վաճառականներդ էին. Ե քու վաճառանոց-
նեութեդ ԱՂԳ կարկեհանի, ծիրանեդինի, նկա-
բագործ կեղտասի, բեհեզի, բանասներու ու
17 կարմիր յակինթի առւտուրդ կ՚ընէին։ Ցուդա
ու Իսրայէլի երկիրը քու վաճառականներդ
էին. անոնք քեզի հետ Մինիթի ցորեներ,
խմորեղէներ, մեղրի, եղի ու Ցայասանի ան-
18 ուտուր կ՚ընէին։ Ջնաւդորձնեութեդ չատու-
թիւնէն՝ ամէն տեսակ ապրանք չատ բլլալուն
համար՝ Դամասկոս քու վաճառականդ էր՝
19 Ջեղդրոնի գինիով ու ճերմակ բուդդով։ Վէ-
դան ու Յաւան քու վաճառականներդ. ծա-
նած կը բերէին. քու վաճառանեութեդ ԱՂԳ
բանուած երկաթ, կասիա ու խունկեղէնէն
20 կար։ Կաթբու համար պատառակալներ
21 բերող վաճառական Ադեման էր։ Արաբա-
ցիք ու Կեդարի բոլոր իշխաններ քու պատ-
րաստ վաճառականներդ էին. անոնք քեզի
հետ գառնուկներու, խոյերու ու նոխազներ
22 քու առւտուրդ կ՚ընէին։ Շաբայի ու Ռեհ-
մայի վաճառականները քու վաճառականնե-
րդ էին. անոնք քու վաճառանոցներուդ ԱՂԳ
ամէն տեսակ բնաւորներով ու ամէն տեսակ
պատուական քարերով ու ոսկիով առւտուր
23 կ՚ընէին։ Խաւան, Քանէհ ու Եդեմ, Շաբ-
բայի վաճառականները, Ասթեւտան ու Քար-
24 մադ քու վաճառականներդ էին։ Անոնք քու
վաճառանոցներուդ ԱՂԳ քեզի հետ չքնդ հան-
դերձներով, կապուտակ ու նկարագործ վի-
րարկուներով ու երփներագ զգեստներով ՃՇ-
ՇՇ ու չուանններով կապած եղէնափայտէ
25 սնտուկներու առւտուրդ կ՚ընէին։ Թարսիսի
նաւերը քու առւտուրդի համար կը պտը-
սէին. ու դուն լեցուեցար ու խիստ փառա-
ւոր եղար Ծովուն ԱՂԳԴ։
26 Քու թիավարներդ քեզ չատ չարերան
բերին. Արեւելեան հովը քեզ Ծովուն ԱՂԳ-
27 ան կոտրեց։ Քու Հարստութիւնդ ու ա-
ճառանոցներդ — առւտուրդ, քու նահա-
պետներդ ու նահապետդ, քու նաւերդ
նորոգողներդ ու քեզի հետ առւտուր ընող-
ները, և քու ԱՂԳ եղող բոլոր պատերազ-
մական մարդ ինգ, ու քու ԱՂԳ եղող բոլոր
բազմաթիւնդ քու կործանմանդ օրը Ծովուն
28 ԱՂՋուեղը պիտի խլնան։ Քու նահապետերուդ
ազազակին ձայնէն հարաւարձաններըր պիտի
29 սարսին։ Իւ՝ ամէն թի քաշող նահապետնե-
րը, ամէն Ծովու նահապետները իրենց նա-
ւերէն պիտի իջնեն ու ցամաքը պիտի կայնին։
30 Եւ իրենց ձայներ քու վրայդդ լսել պիտի
տան, ու դառնագին պիտի ազազակեն, և
իրենց գլուխներուն վրայ հող պիտի գնեն,
31 ու մոխիրի ԱՂ պիտի խաւարին։ Ու Ջբան
համար մազերնին պիտի փետեն և քու-
պիտի հագնին. ու քեզի համար սրտի ցա-
32 ւով ու դառն ազդով պիտի լան։ Եւ իրենց
սուգին ԱՂԳ Ջբան համար ողբալու Ծ ալ-
ան վերցնեն, ու քու վրադ ողբան ըսելով.
Ի՞նչ տեղ կար Ցիւրոսի նման՝ որ Ծովուն
33 ԱՂԳ բնաջինջ եղաւ։ Քանի որ քու վաճառ-
ներդ Ծովէն կ՚ելլէին՝ չատ ազդեր կը կշռացը-
նէիր, չատ ապրանքներդով ու առւտուրդ
ներոք երկրի թագաւորները կը հարստացը-
34 նէիր։ Ջբաբերուն խորխճիանը ԱՂ Ծովէրնին
կոտրած ատենդ՝ քու վաճառականութիւ-
նդդ ու բոլոր բազմաթիւնդդ քու ԱՂԳ ինկան։
35 Կղզիներուն բոլոր բնակիչները քու վրայդդ
ապշեցան, ու անոնց թագաւորները խիստ
զարհուրեցան, իրենց երեսները գ նեղեցին։
36 Ազգերուն ԱՂ վաճառականները քու վրադ

ը Երեմ. խզ. 9։ Գէ-
ղ. 2։ լը. 5։
• Կո՝ քաջաբերանե-
րը
ի Հէր. 5։
ի Ծն. ժ. 4։ բ Մա-
ի. 36։
ի Ծն. ժ. 8։
լ Ծայտ. ժբ. 13։
ի Ծն. ժ. 3։ Գէ-
ղ. 6։
ի Ծն. ժ. 7։
ի Դատ. ժա. 33։
ի գ Թագ. ը. 9։ 11։
Երեմ. գ. 7։ Դար.
ժբ. 20։
ի Երեմ. ը. 22։
ի Կո՝ Եւ Դան
ի Ծն. ժ. 5։ Գէ-
ղ. 13։
ի Ծն. ժ. 7։
ի Ծն. ժ. 7։ գ Թագ.
ժ. 1։ 2։ Մաղ.
հր. 10։ 12։ Եսա.
ի. 6։
ի Ծն. ժա. 31։ գ
Թագ. ժբ. 18։
ի Ծն. իե. 3։
ի Ծն. իե. 13։ Եսա.
ի. 7։
ի Ծն. ժ. 7։ գ Թագ.
ժ. 1։ 2։ Մաղ.
հր. 10։ 12։ Եսա.
ի. 6։
ի Կո՝ Քաղանէ,
ի Ծն. իե. 3։
ի Ծայտ. իբ. 7։ Եսա.
բ. 16։ իգ. 14։
• Հէր. 4։
ի Ծայտ. իբ. 7։
ի Ծայտ. ժբ. 19։
ի Ծայտ. ժբ. 19։
ի Երեմ. ժբ. 22։
ի Երեմ. ժբ. 6։ իե.
5։ Մաթ. • 16։
ի Գէ. իգ. 15։ 18։
• Ծայտ. ժբ. 17։ Եւ.
• Ծայտ. բ. 12։ Ծայտ.
ժբ. 19։
ի Եսա. ժբ. 26։
ի Ծայտ. ժբ. 9։ Եւ.
Հէր. 32։ Ցեր Ծայտ.
ժբ. 9։ Եւ.
ի Գէ. իգ. 17։ Հէր.
ը.
ի Ծայտ. ժբ. 18։
• Ծայտ. ժբ. 19։
ի Գէ. իգ. 19։
• Հէր. 27։
ի Գէ. իգ. 15։ 16։
ի Երեմ. ժբ. 16։

սուբեցին, Դուն սոսկումի պատճառ եղար և յաւիտեան ընդհատում։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Նաւուժոյ գառաապետը Տիւրոսի Իշխանին վրայ, անոր ամբարիշտ հպարտութեանը համար։ 11 Մարգարէն ի պատիւ անոր մեծ փառաւորութեանը վրայ կը մեղադրէ ապստամբ կը։ 20 Սիդոնին գառաապետը։ 24 Իսրայէլին գերեզարձութիւնը։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, Տիւրոսի իշխանին ըսէ թէ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև քու սիրտդ հպարտացաւ, ու Դուրս հէ ես աստուած մըն եմ, ես Ծովուն մէջտեղը Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ։ Սակայն դուն մարդ ես ու չէ թէ Աստուած, թէև քու սիրտդ Աստուծոյ
3 սրտին տեղը դրիր։ Ահա Դանիէլէն իմաստուն ես, բնաւ մէկ գաղտնիքէն չպահուեցար։ Քու իմաստութեամբդ ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն ապացար, և գանձերուդ մէջը ոսկի ու արծաթ ժողվեցիր։
5 Ճշատ իմաստութեամբդ -- վաճառականութեամբդ քու հարստութիւնդ չատցուցիր, և քու հարստութենդ պատճառով սիրտդ հպարտացաւ։

6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև դուն քու սիրտդ Աստուծոյ սրտին
7 տեղը դրիր, Անոր համար ահա ես քու վրադ օտարներ՝ հազգագ բռնաւորները պիտի բերեմ. և անոնք քու իմաստութենդ դէմ կանգնելով վրայ սուրերնին պիտի քաշեն, ու
8 քու վայելչութիւնդ պիտի ապականեն. գերդ գետը պիտի իջնցնեն, ու Ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն մահացածը պիտի մեռնիս։
9 Միթէ քեզ պատնիշներուն առջեւ՝ պիտի կրնաս ըսել թէ ես Աստուած եմ. դուն քեզ մեռցնողներուն ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլլաս ու չէ թէ Աստուած։ Օտարաց ձեռքովը
10 յաս ու չէ թէ Աստուած։ Օտարաց ձեռքովը պիտի մեռնիս, քանզի ես խօսեցայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։

11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
12 Որդի մարդոյ, Տիւրոսի Թագաւորին վրայով ողբ ըրէ, ու անոր ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Դուն որ կատարեալութեան կնիքն ես, իմաստութեամբ լեցուած՝ ու գեղեցկութեան
13 մէջ կատարեալ ես, Դուն Աստուծոյ գրասէն՝ Եդեմի մէջ էիր, քու ծածկոյդ ամէն պատուական քարերն էին, սարդիոն, տոպազ, պիոն ու մեղմանուշ, ակնդեղքար և յասպիս, շափիւրոյ, կարկեհան և զմրուխտ ու ոսկի. քու վճռուելիներուդ ու արուեստ-

---

= Գէ. իգ. 21։

= Հմր. 9։
ք Գէ. իե. 3. 4։
ֆ Ես. լա. 3։
ր Զաք. Թ. 2։

ս Սաղ. կբ. 10. Զաք. Թ. 3։
տ Գէ. է. 11. լա. 18. լբ. 12։
ու Հմր. 8։
ք Գէ. լա. 18. լբ. 19. 21. 25. 27։
ր Գէ. իե. 2։

ս Գէ. իե. 3. Հմր. 3։
տ Գէ. լա. 9. 8։
ու Գէ. իգ. 13։
ք Գէ. իգ. 14։
ր Գէ. ի. 40։

ւ Հմր. 14։
ւ Հմր. 2. 5։
ւ Գէ. իգ. 21. իե. 36։
ւ Գէ. գ. 2. իե. 2։
իճ. 2։
ւ Ես. իգ. 4. 12։
Երեմ. իե. 22. իե. 3։ Գէ. լբ. 39։

ւ Եզ. ժգ. 4. 17։ Գէ. լճ. 13։
ւ Գէ. ի. 41։ լձ. 23։ Հմր. 23։
ւ Սաղ. Ը. 16։
ւ Գէ. լբ. 22։
ւ Ծն. լգ. 25։ Ցես. լգ. 28։

ւ Ես. ժ. 18։ Գէ. ժ. 12։ ի. 41։ լգ. 13։ լճ. 21։
ւ Հմր. 22։
ւ Երեմ. իգ. 6։ Գէ. լձ. 28։

բուզ գործը քու առեւտուրդ օրդ քեզի պատ-
14 րաստեցաւ։ Դուն Տարաժնաւած -- Խնամ-
կող քերովբէ մըն էիր, ու ես քեզ դրի. և
դուն Աստուծոյ սուրբ լեռանը վրայ էիր,
հրեղէն քարերուն միջտեղը կը
15 շրջէիր։ Դուն քու ճամբաներուդ մէջ կա-
տարեալ էիր, քու առեւտուրդ օրդ մինչև
ոչ որ քու վրադ անօրէնութիւն գտնուե-
16 ցաւ։ Քու առեւտուրդ չատնալնեցաւ հա-
մար քու մէջդ զրկանքով լեցուելին, ու մեղք
գործեցիր։ Ես ալ քեզ Աստուծոյ լեռնէն իրրև
պիղծ վար նետեցի, և քեզ, ով Տնամկող
քերովբէ, հրեղէն քարերուն մէջէն բնաջինջ
17 րրի։ Քու գեղեցկութեանդ համար հպարտ-
հպարտացաւ, քու վայելչութեանդ պատճա-
ռանր քու իմաստութենդ աւրեցիր։ Ես -- քեզ
գետինը նետեցի, քեզ Թագաւորներուն
18 առջեւը դրի տեսարան ըլլալու համար։ Քու
խարդախ վաճառականութենդով -- չատ
անօրէնութիւններովդ քու սրբութիւններդ
պղծեցիր։ Ես ալ քու մէջտեղդ կրակ հանեցի,
անիկա քեզ կեցատ, ու ամէն քեզ տեսնողնե-
րուն աչքին առջեւը քեզ գետին վրայ մոխիր
19 ըրի։ Ազգերուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները
քու վրայդ ապշեցան։ Դուն սոսկումի պատ-
ճառ եղար ու յաւիտեան ընդհատում։

20 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
21 Որդի մարդոյ, Երեսդ Միդոնին դարձուր,
22 ու անոր վրայով մարգարէութիւն ըրէ, Ու
ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես
քեզի դէմ եմ, ով Միդոն, և քու մէջդ պա-
տիւ փառաւորուիմ. ու երբոր անոր մէջը դա-
տաստանները ընեմ, ու Հանոր մէջը սուրբ սե-
պուիմ, Նրանի դիտան թէ ես եմ Տէրը։
23 Նրան զի անոր մէջը ժանտախտ՝ ու անոր
փողոցներուն մէջը արիւն պիտի իրկեմ. և
չուրջանակի անոր վրայ եղող սրովը անոր
մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան. ու պիտի
24 գիտան թէ ես եմ Տէրը։ Եւ Իսրայէլի տանը
մէյմըն ալ խայթոց տատասկ ու ցաւագնող
փուշ պիտի չըլլայ իրենց բովտիկը եղող
գիրենք ամէն նախատողներէն. ու պիտի գի-
տան թէ ես եմ Տէր Եհովան։

25 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Երբոր Իս-
րայէլի տունը ժողվեմ ան ժողովրդներէն
որոնց մէջը որ ցրուած են, անոնովը անոնց
մէջը սրբացած ատեն օտարներուն առջեւ,
անոնք պիտի բնակին իրենց երկ-
րին մէջ, որն որ ես իմ ծառայ Յակոբին տուի։
26 Եւ անոր մէջը հանգստութեամբ պիտի բը-

նախին, ու ասուներ պիտի չլինին և ապգիներ պիտի անկին. ու երբոր դատաստաններ ի գործ դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը եղողներուն վրայ՝ որ գանոնք նախատեցին, անոնք ապահովութեամբ պիտի բնակին, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը Աստուածը։

ԳԼՒԽ

1 Փոքրանդին վրայ հառնելու գաղտնաբար խորհրդին գէմ բրած անհատապրմանութեան համար։ 8 Եգիպտոսի ամպրոթիւնը։ 13 քառասուն տարին եղբը անոր վերադառնալը։ 17 Եգիպտոս երբեք կը տրուի Դաղուգդացիներուն։ 21 Խորհրդին հաստատուած երկրային վիճակը։

1 Տասներորդ տարին տասներորդ ամսուն երկրաշաւներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի 2 եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, հրեաց եղիպտոսի փարաւոն թագաւորին դարձուր, ու անոր դէմ ու Եղոյը եգիպտոսին դէմ մարգարէութիւն բրէ. խօսէ ու ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով եգիպտոսի փարաւոն թագաւոր՝ քու գետերուդ մէջը պառկող մեծ վիշապ, որ կ'ըսես թէ իմ գետս իմ է, ու ես ինծի 4 համար չինեցի. բայց հէս քու կզակներուդ կարթեր պիտի անցնեմ, և քու գետերուդ ձուկերը քու թեփերուդ պիտի փակցնեմ, ու քեզ գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ, ու գետերուդ բոլոր ձուկերը քու թեփերուդ 5 պիտի փակչին։ Ես քեզ ու գետերուդ բոլոր ձուկերը անապատը պիտի նետեմ. դուն դաշտի երեսին վրայ պիտի ինկաս — Եպիսի չժողվուիս և չհաւիսփուիս. Էքեզ երկրի գազաններուն ու երկնից թռչուններուն կերակուր 6 տուի։ Ու եգիպտոսի բոլոր բնակիչները պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը, վասն զի եղած 7 չէլի տանը Էեղէգ ցուպ եղաւ, Էերբոր անոնք քեզ ձեռքով բռնեցին, դուն կոտրեցար ու անոնց բոլոր Ծբազուկը ճեղքեցիր. ու երբոր քեզի կռթնեցան, փշրուեցար ու անոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր։

8 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քու վրադ Եսուր պիտի բերեմ և մարդ ու անասուններ քեզմէ պիտի կտրեմ. 9 Ու եգիպտոսի երկիրը աւերակ ու անապատ պիտի ըլլայ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը. որովհետև անկիա բսաւ, Գետը իմ է, ու ես Էնիա- ես չինեցի։ Ասոր համար ահա ես քեզի և քու գետերուդ դէմ եմ, ու եգիպտոսի երկիրը Մադդոլէն մինչև Սուհէնն ու մինչև Եթէոպացւոց սահմանը Եաւերակ 11 -- անդէն անապատ պիտի ընեմ. Ինկէ մարդ ոտք պիտի չանցնի՝ ոչ ալ անասունի ոտք անկէ պիտի անցնի, և քառասուն տարի 12 բի անբնակ պիտի մնայ։ Ու եգիպտոսի երկիրը ամայացած երկիրներուն մէջ ամայի պիտի բնեմ, և անոր քաղաքները աւերած քաղաքներու մէջ քառասուն տարի ամայի պիտի մնան, ու եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, ու գանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի բնեմ։

13 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Քառասուն տարին ետքը եգիպտացիները պիտի ժողվեմ անոնց ազգերէն որոնց որ ցրուեցան։ 14 Ու եգիպտացւոց գերութիւնը ետ պիտի դարձնեմ, և գանոնք Պաթուրոսի երկիրը՝ իրենց հայրենի երկիրը պիտի դարձնեմ, ու հոն Ցածր թագաւորութիւն մը պիտի ըլլան։ 15 Թագաւորութիւններուն խոնո ցածր պիտի ըլլայ, ու ալ այդ ազգերուն վրայ պիտի չբարձրանայ. վասն զի գանոնք պիտի պզտիկ- 16 ցնեմ, որ ազգերուն վրայ չտիրեն. Եւ ալ ետքը ալ Իսրայէլի տանը ապահոսութիւն պիտի չըլլան, որ իրենց ետևէն երթալնուն անօրէնութիւնը յիշուի. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր Եհովան։

17 Ու եղաւ որ քսանուեօթներորդ տարին առաջին առաջին օրը Տէրոջը խօսքը 18 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր զօրքը մեծ ծառայութեան գործածեց Տիւրոսի դէմ. ամէն գլուխ կնատաւ ու ամէն ուսին մորթը եղաւ. սակայն իրեն ու իր զօրքին ալ ետ ծառայած մը չեղաւ Տիւրոսէն ան ծառայութեան 19 համար որ անոր դէմ բրաւ. Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես եգիպտոսի երկիրը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին պիտի տամ. ու անոր բազմութիւնը պիտի առնէ, և անոր կողոպուտը պիտի կողոպտէ, ու անոր աւարը պիտի յափշտակէ, և ասիկա անոր զօրքին վարձք մը 20 պիտի ըլլայ, Էհան բրած գործքին համար եգիպտոսի երկիրը անոր տուի, վասն զի ինծի 21 համար ազատուցան՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ան օր Իսրայէլի տանը եղջիւրը պիտի բուսցնեմ, ու անոնց մէջը քեզի Էբերնի բացութիւն պիտի տամ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼՒԽ Լ

1 Եգիպտոսին ու անոր օգնականներուն կործանումը։ 20 Բաբելոնին բացակ պիտի զբաղայ որ եգիպտոսին բացակը կտրէ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

ա Ես։ կե։ 21։ Ա-մաս։ Թ։ 14։
բ Եզեկ։ լը։ 5։
—
գ Գլ։ իբ։ 21։
դ Ես։ ԺԹ։ 1։ Եզեկ։ իմ։ 19։ խգ։ 8։ 25։
ե Եզեկ։ խգ։ 30։ Գլ։ իբ։ 22։ Հմր։ 10։
զ Սաղ։ ճդ։ 13։ 14։ Ես։ իե։ 11։ Յոե։ 2։ 9։ Գլ։ լը։ 2։
է Տես գլ։ իբ։ 2։
ը Ես։ լե։ 29։ Գլ։ լը։ 4։
թ Եզեկ։ ը։ 2։ Ժբ։ 4։ խե։ 3։
ժ Գլ։ ժ։ 17։ լը։ 11։ 12։ 13։
ի Գլ։ ը։ 2։ 20։ Ես։ ԺԹ։ 23։ Եզեկ։ խգ։ 26։
լ Գլ։ ժ։ 9։ 14։ Ես։ լ։ 2։ 3։ 4։ 12։
խ Եզեկ։ լե։ 5։ 7։ 11։ Գլ։ ժ։ 17։
ծ Գլ։ լը։ 13։
կ Գլ։ ը։ 2։ 20։ Ես։ ԺԹ։ 23։ Եզեկ։ խգ։ 26։
հ Գլ։ ժ։ 9։ 14։ Ես։ լ։ 2։ 3։ 4։ 12։
ձ Եզեկ։ իե։ 6։ Գլ։ խգ։ 1։ Գլ։ լ։ 6։
ղ Ես։ գլ։ իբ։ 2։
ճ Սաղ։ ՃԺ։ 17։
մ Գլ։ խգ։ 27։
—

2 Որդի մարդոյ , մարգարէութիւն ըրէ ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ողբացէք 3 — ըսէ , Աւա՛ղ , ցաւա՛ օր . վասն զի Տօրը մեծ է , Տէրոջը օրը մեծ է , անիկա անկոտ օր 4 է . ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ . Ու եգիպտոսի վրայ սուր պիտի գայ , ու եթէոպիայի մէջ սասթիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ , երբոր եգիպտոսի մէջ վիրաւորները իյնան . և հանոյ բազմութիւնը պիտի առնեն , 5 ու հաներ հիմերը պիտի կործանին . եթէոպացիք , Փութիացիք և Ղուդացիք ու Տրոյզը խառնիճաղանճ ժողովուրդը և Քոբացիք և ու մեծի երկրին որդիքը անոնց հետ սկսեզ 6 սրով պիտի իյնան . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . եգիպտոսի օգնականներն ալ պիտի իյնան , ու անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խոնարհի . Մագդոլէն մինչև Սուէնէ սրով պիտի 7 իյնան անոր մէջ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան . Ու աւերացած երկիրներու մէջ աւերի պիտի ըլլան , և անոր քաղաքները կործանուած քա- 8 զաքներու մէջ պիտի ըլլան . Ու երբոր եգիպտոսի մէջ կրակ ձգեմ , ու անոր բոլոր օգնականները կոտրին , պիտի գիտնան թէ ես եմ 9 Տէրը . Ան օրը իմ առջևէս նաւերով գնա- ցականներ պիտի ելլեն , որ ապահովութեան մէջ եղող եթէոպացիները վախցնեն , և անոնց վրայ սասթիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ եգիպտոսի օրուանը պէս . վասն զի անոնք կու գան :

10 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Եգիպտոսի բազմութիւնն ալ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքովը բնաջինջ պիտի ընեմ : 11 Անիկա ու անոր հետ իր ժողովուրդը Նաղ- գերուն բռնաւորները երկիրը աւերելու պիտի բերուին . անոնք իրենց սուրերը եգիպտոսի վրայ պիտի քաշեն , ու երկիրը սպանուած- 12 ներով պիտի լեցնեն . Ես գետերը պիտի ցամքեցնեմ , Ու երկիրը չարաքոյն ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը և բոլոր անոր միջը եղածը օտարներուն ձեռքովը պիտի կոթորնցնեմ . Ես Տէրս խօսեցայ :

13 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Դիւռաթերն ալ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու Մեմփիսէն տա- ռապածները պիտի ոչնչացնեմ , Ու ազգին ալ եգիպտոսի երկրէն իշխան պիտի չըլլայ . Ու եգիպտոսի երկրին մէջ վախ պիտի դնեմ : 14 Ու Փաթոսը աւերակ պիտի ընեմ , ու Տպանիսի կրակի պիտի տամ , Ու Նոյին մէջ 15 դատաստաններ ի գործ պիտի դնեմ : Ես Ե- գիպտոսին ամբոխին եղող Սինի վրայ իմ սրամոլութիւնս պիտի թափեմ , ու Նոյին 16 բազմութիւնը պիտի կտրեմ : Ու Նոգ խրամի մէջ կրակ պիտի ձգեմ . Սին սասթիկ պիտի տագնապի , ու Նոյի դռները խրամատութիւն պիտի ըլլայ , և Մեմփիսին ցորեկով նեղ- 17 ութիւններ : Աւագ քաղաքին ու բա- րանին կռիւներուը սրով պիտի իյնան , ու անոնց քաղաքները գերութեան պիտի երթան : 18 Նաև Տափհնեսի մէջ ցորեկը խաւար պիտի ըլ- լայ երբոր հոն եգիպտոսի լուծերը կոտրեմ . ու հոն անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի ոչնչանայ . ամպիկա ամէն պիտի ծածկէ , և անոր աղիքները գերութեան պիտի եր- 19 թան : Ես այսպէս եգիպտոսի մէջ դատաստաններ ի գործ պիտի դնեմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

20 Ու եղաւ որ միապատներորդ տարին՝ առա- ջին ամսոյ՝ ամսուն եօթներն Տէրոջը խօսքը ինձ 21 եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ , եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին թագաւոր կոտրեցի . և ահա ամրիկա պիտի չկապեմ , որ ալ անոր վրայ դեղեր ու կապեր դնելով՝ զա- նիկա պիտի պատեն , որ զօրանայ սուր բըռ- 22 նելու . Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես եգիպտոսի փարաւոն Թա- գաւորին դէմ եմ , ու հանոր բազուկները պիտի կոտրեմ , թէ զօրաւորը և թէ կոտ- րածը , և սուրը անոր ձեռքէն վար ձգել 23 պիտի տամ . Ու եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ : Ու Բաբիլոնի Թա- գաւորին բազուկները պիտի զօրացնեմ և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ . իսկ փարա- ւոնին բազուկները պիտի կոտրեմ , ու անիկա անոր առջևը Ի մահ վիրաւորածին հեծու- 25 թիւնները պիտի հեծէ . Ես այսպէս Բաբիլոնի Թագաւորին բազուկները պիտի զօրացնեմ , ու փարաւոնին բազուկները պիտի իյնան . Ու երբոր իմ սուրս Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռ- քը տամ , և ան ալ զանիկա եգիպտոսի երկ- րին վրայ երկնցնէ , պիտի գիտնան թէ ես 26 եմ Տէրը : Ու եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ· ԼԱ

1 Մարգարէն իր խօսքը փարաւոնին ու զորքերուն անոր Բաբիլոնացիի փառքը , 10 և անոր կործանումը իր հպարտութեանը համար · 18 և նոյն կործանումը կը պատ- նայ եգիպտոսին ալ ·

1 Ու եղաւ որ միապատներորդ տարին երրորդ-

= Նա· ժգ· 6·
2 Գլ· է· 7, 13· Ան- վէն· բ· 1· Ասի- ա· 7·
3 Գլ· իթ· 19·
4 Երեմ· ծ· 15·
5 Գլ· իէ· 10·
6 Երեմ· իէ· 20, 21
7 Ա-ն Դատաւորք·
8 Գլ· իթ· 10·
9 Գլ· իթ· 12·
10 Նա· ժգ· 2·
11 Ծ-ոյ· ժ· 11·
12 Նա· ժգ· 16·
13 Գլ· իթ· 14·
14 Սաղ· նը· 12, 43·
15 Նաա· գ· 8, 9, 10·
16 Երեմ· խգ· 25·
17 Ա-մր· 20· Գլ· իթ· 7·
18 Երեմ· բ· 16·
19 Երեմ· իէ· 25·
20 Երեմ· խգ· 11·
21 Սաղ· լը· 17·
22 Ա-մր· 20· Գլ· իթ· 12·
23 Սաղ· իթ· 12·
24 Ա-մր· 20· Գլ· իթ· 12·
— —

–Ի՞ր՝ ամնուն առաջին ութ Ցէբոյը խօսքը ին–
2 Ձի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, եգիպտոսի
փարաւոն թագաւորին ու անոր բազմութեանը
ըսէ, «Դուն քու մեծութեանդով որո՞ կը նը–
3 մանես։ Ահա Ասորեստանցին Լիբանոնի մէջ
եղող եղեւնի մը չէր, անոր ոստերը գեղե–
ցիկ ու տերեւախիտ չաւուխներէ հոմանաւոր
էին, ու հասակը բարձր էր ։ և անոր գլուխը
4 ծխոտ ճիւղերու՞ մէջ էր։ Ջուրերը զանիկա
մեծցուցին, անդունդները զանիկա բարձրա–
ցուցին, իրենց գետերը անոր տունկուած տե–
ղին բոլորովրէք կը պտրեէին, ու իրենց մը–
տեղիները դաշտին բոլոր ծառերուն կը իրկէին։
5 Ան պատճառով հասակը դաշտին բոլոր
ծառերէն բարձր եղաւ, ու տարածուելով՝
Ջուրերուն չաւուխներէն անոր ոստերը չաս–
6 ցան և չաւուխները երկնցան։ Անոր ոստե–
րուն վրայ Երկինքը բոլոր թռչունները բոյն կը
չինէին, ու չաւուխներուն տակը դաշտի բո–
լոր գազանները կը ծնանէին, և անոր հովա–
նիին տակը բոլոր մեծ ազգերը կը բնակէին։
7 Ու իր մեծութեանը ու իր ոստերուն երկայ–
նութեանը դեղեցիկ էր, վասն զի անոր ար–
8 մատը չատ Ջուրերու քով էր։ Աղաւնոյ
դրախտին եղեւիններէը զանիկա չէին ծածկեր,
մայր ծառերը անոր ոստերուն չէին նմաներ,
ու սօսիները անոր չաւուխներուն պէս չէին։
Աստուծոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը
գեղեցկութեան կողմանէ անոր նման չէր։
9 Զանիկա իր ոստերուն չաւուխներովը գեղե–
ցիկ չիներ էր, ու Աստուծոյ դրախտին մէջ
եղող եդեմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձ–
էին։
10 Ասոր համար Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։
Որովհետեւ հասակով †բարձրացար ու գլուխը
խոտ ճիւղերուն մէջը վերցուց, և Իր սիրոյը
11 իր բարձրութեանը չափազանցար, ես ալ
զանիկա ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի,
որ անշուշտ անոր հաշուոյ պիտի բնէ։ զանիկա
12 իր չարութեանը համար քշեցի։ Ու օտարները՝
ազգերուն բռնաւորները զանիկա կտրեցին և
զանիկա թողուցին։ Անոր ոստերը լեռներու
վրայ ու ամէն հովիտներու մէջ ինկան, և ա–
նոր չաւուխները երկրին ամէն ձորերուն մէջ
կոտրեցան, ու երկրիս ամէն ժողովուրդները
անոր հովանիէն իջան ու զանիկա թողուցին։
13 Անոր ինկած ոստերուն վրայ երկինքը բոլոր
թռչունները պիտի բնակին, և անոր չաւա–
խներուն վրայ դաշտի բոլոր գազանները
14 պիտի ըլլան։ Որպէս զի Ջուրերու մօտերը
բնաւ իրենց հասակին վրայ չհպարտանան, և
իրենց գլուխը խոտ ճիւղերուն մէջը չվերցնեն,
ու բոլոր Ջրով խոտոտացածները անոնց հպար–
տութեանը համար անոնց չ'յարին։ վասն զի
ամէնը Դատաստանի ձորը մարդկանց մէջ
15 իջնողներուն պէս մեռնելու յանձնուած են։
Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։ Գերեզ–
մանը իջած օրը սուգ բռնել տուի։ անոր համար
անդունդը ծածկեցի ու անոր գետերը արգի–
լեցի, և շատ Ջուրեր արգիլուեցան։ ու անոր
համար Լիբանանին սուգ հագցուցի, և անոր
համար դաշտի բոլոր ծառերը թառամեցան։
16 Երբոր Դատաստանի գոռը իջնողներուն հետ գե–
րեզմանը իջեցուցի, Հանոր կործանմանը ձայ–
նէն ազգերը դողացուցի։ ու Եդեմին բոլոր
ծառերը՝ Լիբանանին ընտիր ու գեղեցիկ ծա–
–ռե՞ը՝ ամէն Ջրով ուռոգուածները Երկրին տա–
17 կերը մխիթարուեցան։ Անոնք ալ անոր հետ
սրով սպանուածներուն քովը գերեզմանը
իջան, ու նաև անոր բազուկը եղողները, որ
Հանոր հովանիին տակը ազգերուն մէջ կը
նստէին։
18 «Դուն սասկի վառքով ու մեծութեամբ
որո՞ կը նմանիս Եդեմի ծառերուն մէջ։ դուն
եդեմի ծառերուն հետ գետնին տակը պիտի
նետուիս, — Թորով սպանուածներուն հետ
անթլփատներուն մէջը պիտի պառկիս։ փա–
րաւոն ու անոր բոլոր բազմութիւնը այսպէս
պիտի ըլլայ, կ'ըսէ Ցէր Եհովան։

ԳԼ· ԼԲ

1 Մարգարէն կ'ազդայ եգիպտոսի սասկալի կործանմանը վրայ։
11 կը նախագուշէ թէ Բաբելացին պիտի կործանէ զանիկա։ 17 ու բոլոր անթլփատ ազգերուն Ջհեռքը պիտի իջնէ։

1 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ երկո–
տասաներորդ ամսուն առաջին ութ Ցէ–
2 բոլոր խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մար–
դոյ, եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին վրայ
–ողբ երկ ու անոր ըսէ,
Դուն ազգաց մէջ առիւծի կը նմա–
նիս,
Կէտ ծովերու մէջ վիշապի պէս ես.
Դուն գետերուդ վրայ կը յարձակիս,
Ու ոտքերով Ջուրերը կը խառնես,
Եւ հանդոյց գետերը կը պղտորես։
3 Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ես չատ ազգերու ժողովուրդով
Իմ ցանցս քու վրադ պիտի տարածեմ,
Եւ քեզ իմ ուռկանովս պիտի հանեն։
4 Ու քեզ գետինը պիտի նետեմ,
Եւ քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի ձգեմ,

= –Ի՞ր· 18։
բ Դան· գ· 10·
• Կամ տերեվոտ.
† Կեռ Եբեմ· ծա· 36։
ք Դան· գ· 11։
ր ԳԼ· ԺԸ· 23· Դան·
գ· 12։
ս Ծն· բ· 8· ԺՁ·
10· ԳԼ· ԼԸ· 13։
տ Եբէր· բարձրացար·
Ծն Դան· Ե· 20։
ու ԳԼ· ԼԸ· 7։
փ ԳԼ· ԼԸ· 3· Լ· 8։

ք Ես· ԺԸ· 6· ԳԼ·
Լ· 4։
ֆ Կամ ուռոգուած ա·
նոնց կաքիներէը բ·
րինց հպարտա·
ՔԼուածք ՄԸ Հա·
սած չեն Ծնած·

ղ ԳԼ· Լ· 18·
Ամբ· Ե· 7·
ճ Ես· ԺՁ· 15·
յ ԳԼ· ԽԸ· 15·
ն Ես· ԺՁ· 8·
շ ԳԼ· Լ· 31·
ո Ընթ· գ· 20·

չ –Ի՞ր· 8· ԳԼ· Լ·
10·
ռ ԳԼ· ԽԸ· 10· Լ·
10· 21· 24· Ես·
—
– ԳԼ· ԽԲ· 8· –Ի՞ր·
16·

ց ԳԼ· ԺԲ· 3· 6·
Լ· 13·
փ ԳԼ· ԽԲ· 3·
ք ԳԼ· ԼԲ· 18·
և ԳԼ· ԺՐ· 13· ԺԸ·
10· ՈՒԼ· 8· 12·
ֆ ԳԼ· ԽԲ· 3·

Ու Ֆ.քու վրադ երկինից բոլոր թռչունները պիտի իջեցընեմ,
Ու բոլոր երկրին գազանները քեզմէ պիտի կտաացընեմ.
5 Եւ քու մարմինդ ղեւռներուն վրայ պիտի դնեմ,
Ու քու դէզերդ ձորերը պիտի լեցընեմ.
6 Եւ քու լողացած երկիրդ մինչև լեռները
Քու արիւնովդ պիտի ուռգեմ,
Ու հեղեղատները քեզմէ պիտի լեցուին։
7 Ու երբոր քեզ մարեմ՝ երկինքը պիտի ծածկեմ,
Ու անոր աստղերը պիտի խաւարեցընեմ.
Արեւը ամպով պիտի ծածկեմ,
Ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ։
8 Քու վրադ երկինդ բոլոր լուսաւորները պիտի խաւարեցընեմ,
Եւ քու երկրիդ վրայ մթութիւն պիտի բերեմ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան։
9 Ու երբոր քու կործանմանդ լուրը
Ազգերուն ու քու չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ,
Շատ ժողովուրդներուն սիրտը պիտի խռովեցընեմ։
10 Եւ Ֆ.քու պատճառուդ շատ ժողովուրդներ պիտի ապշեցընեմ,
Ու քու պատճառուդ անոնց թագաւորները խիստ պիտի զարհուրին,
Երբոր իմ սուրս անոնց երեսին առջեւը երերցընեմ.
Ու քու կործանմանդ օրը
Ամէն մարդ իր հոգիին համար համչէն վայրկեան պիտի սարսափի։
11 Որովհետեւ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Բաբիլոնի թագաւորին սուրը քու վրադ պիտի գայ։
12 Քու բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուրերովը վար պիտի ձգեմ,
Անոնց ամէնը Հազգաց բռնաւորներն են.
Ու Յանոնք եգիպտոսի փառքը պիտի կողոպտեն,
Ու անոր բոլոր բազմութիւնը պիտի կորսուի։
13 Եւ անոր բոլոր անասունները
Շատ ջուրերուն քովէն պիտի կորսընցընեմ.
Ու մէյմըն ալ մարդու ոտքը զանոնք պիտի չպղտորէ,
Անասունի կճղակներն ալ զանոնք պիտի չպղտորեն։
14 Յետոյ անոնց ջուրերը ակառակիա պիտի բնեմ,
Եւ անոնց գետերը նաւի պէս պիտի քալեցընեմ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան,
15 Երբոր եգիպտոսի երկիրը աւերակ դարձընեմ,
Ու երկիրը Ոբոլորովին անոյշ ձեայ,
Ո՞ երբոր անոր բոլոր բնակիչները զարնեմ,
Ես պիտի դիտեն թէ ես եմ Տէրը։
16 Ա Նոյն է որ պիտի գրուցեն.
Ազնիկա ազգայ աղիներն պիտի գրուցեն,
Եգիպտոսի վրայ ու անոր բոլոր բազմութեան վրայ գանիկա պիտի գրուցեն,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան։
17 Ու հազ որ երկոտասաներորդ տարին՝ ամսուն տասնուհինգին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
18 Որդի մարդոյ, եգիպտոսի բազմութեանը վրայ պրա,
Եւ զանիկա ու երեւելի ազգերուն աղիները Գաւրը իջնողներուն հետ գետնի տակերը իջեցուր։
19 Գուն որովհետեւ գեղեցիկ ես.
Իջիր ու անթլփատներուն հետ պառկէ։
20 Անոնք սրով սպաննուածներուն մէջը պիտի իյնան.
Անիկա սուրի տրուեցաւ.
Զանիկա ու անոր բոլոր բազմութիւնը քաշ կըռտուեցէք։
21 Գերեզմանին մէջէն զօրաւոր կտրիճները՝
Անոր օգնութիւն ընողներուն հետ՝ անոր պիտի գրուցեն.
Անոնց սրով սպաննուած անթլփատները հոն իջած կը պառկին։
22 Ասուր ու իր բոլոր ժողովքը հոն են.
Անոր գերեզմանները իր բոլորտիքն է.
Ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած են.
23 Որուն գերեզմանները գուբին խորունկ տեղուանքը տեղաւորուած են,
Ու անոր ժողովքը իր գերեզմանին բոլորտիքն է.
Ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած են,
Անոնք որ կենդանեաց երկրին մէջ վախ կու տային։
24 Ղեդամ ու իր բոլոր բազմութիւնը
Հոն անոր գերեզմանին բոլորտիքն են.
Ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած են,
Ու Գանոնին տակերը անթլփատ իջան,
Անոնք որ կենդանեաց երկրին մէջ վախ կու տային,
Սակայն գուբը իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը կրեն։
25 Սպաննուածներուն մէջը անկողին գրին անոր ու իր բոլոր բազմութեանը.
Անոր գերեզմանները իր բոլորտիքն է.

ե Գէ. լա. 13.
զ Գէ. լա. 18.
է Եռ. ժգ. 10. Ճ. ՀԻ. բ. 31. գ. 15. Ամոս. ը. 9. Ճաքար. գ. 18. 13. Մաա. իդ. 28.
ը Գէ. լճ. 33.
թ Գէ. իզ. 16.
ժ Երեմ. խզ. 20. Գէ. ւ. 4.
ի Գէ. իբ. 7.
լ Գէ. իբ. 19.
խ Գէ. իճ. 11.
ծ Եչ. իբ. լիճ. ԹԵՒՆԵՐ 14.
կ Եզ. ե. 5. ժգ. 4. 18. Մաղ. բ. 16.
հ Գէ. խ. 20. Գէ. ւ. 8. Գէ. իբ. 10.
ձ Եռ. ա. 31. ժգ. 9. 10. Հմր. 27. 28. Հմր. 19. 25. Ես.
ղ Տես Հմր. 24. 26. 29. 30.
ճ Եռ. ժգ. 15.
մ Գէ. իզ. 17. 20.
ն Գէ. խ. 20. լա. 24.
շ Հմր. 24. 25. 26. 27. 32.
ո Երեմ. խբ. 34. Ես.
չ Հմր. 21.
պ Հմր. 23.

Ա.Ջ.Ն.ք.ը. սրով սպանուած անթլփատները են. Թէպէտ և անոնք կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վախը կու տային, Սակայն գուրբ իշնողներուն հետ իրենց ամ- Թը կը կրեն. Անոնք սպանուածներուն մէջը դրուած է:

26 Մոսը — Թորէլ և անոր բոլոր բազմու- Թիւնը հոն է, Անոր գերեզմանները իր բոլորտիքն է. Ամէնքը Նրով սպանուած անթլփատներ են, Թէպէտև անոնք կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վախը կու տային:

27 Եւ անոնք անթլփատներէն կինող զօրաւոր- Ներուն հետ պիտի չպառկին, Որոնք իրենց պատերազմական զէնքերովը գերեզմանը իջան, Ու իրենց սուրերը իրենց գլուխներուն տակը դրին. Սակայն անոնց անօրէնութիւնները իրենց ոս- կորներուն վրայ պիտի ըլլայ, Թէև անոնք կենդանեաց երկրին մէջ զօրա- ւորներուն ահարկուներն էին:

28 Եւ դուն անթլփատներուն մէջը պիտի կոտ- րուիս, Ու սրով սպանուածներուն հետ պիտի պառ- կիս:

29 Եդոմ, անոր թագաւորները ու բոլոր իշ- խանները հոն են, Որոնք իրենց զօրութեամբը սրով սպանուած- ներուն հետ դրուած են. Անոնք անթլփատներուն հետ Ու գուրը իջնողներուն հետ կը պառկին:

30 Հիւսիսի բոլոր իշխանները և բոլոր Սի- դոնացիք հոն են, Որոնք սպանուածներուն հետ իջան. Անոնք իրենց ահարկութեամբը իրենց զօրու- Թիւնէն կ'ամչնան, Եւ անոնք սրով սպանուածներուն հետ ան- Թլփատ կը պառկին, Ու գուրը իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը կրեն:

31 Փարաւոն զանոնք պիտի տեսնէ Եւ իր բոլոր բազմութեանը համար Հպիտի մխիթարուի, Փարաւոն ու իր բոլոր զօրքը որ սրով սպան- նուեցան, Ի'րսկ Տէր Եհովան:

32 Քանզի կենդանեաց երկրին մէջ իմ վախս դրի, Եւ անոնք անթլփատներուն մէջ սրով բա- պանուածներուն հետ պիտի պառկի, Ա.յսինքն փարաւոն ու անոր բոլոր բազմու- թիւնը, Ի'րսկ Տէր Եհովան:

ԳԼ. ԼԳ

1 Դեհոի մը ժողովրդը զգուշացնելու պարտաւորութեանը համաձայն՝ 7 Եզեկիել կը խրատուի որ իր պարտքը կատարի: 10 Աստուած կարգաբերնել իր ըրածները թէ ապաշխարող- ներուն և թէ ապաշխարելու: 17 իր արդարութիւնը կը պարզապէ: 21 Եզեկիել Երուսաղէմի առնուելուն լուրը իմանալով՝ կը նախագուշակէ երկրին ամայութիւնը: 30 Մար- գարէները ծաղր ընելնուն վերյ գալու Աստուծոյ դատաս- տանը:

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 2 Որդի մարդոյ, ՝քու ժողովրդեանդ որոյոյը խօսէ ու անոնց ըսէ, ՝Թէ որ երկրի մը վրայ սուր բերեմ, ու ան երկրին ժողովուրդը իրենց միջէն մէկ մարդ մը ընտրեն ու զանիկա իրենց 3 համար դիտող դնեն, Ու անիկա ան երկրին վրայ սուրին գալը տեսնէ, և փողը հնչեցնէ 4 ու ժողովուրդը զգուշացնէ. Ետաւնը Թէ որ փողին ձայնը լսողը չզգուշանայ, և սուրը գայ՝ զանիկա վերցնէ, Ետաւնը արիւնը իր 5 գլուխը պիտի ըլլայ: Անիկա փողին ձայնը լսեց ու չզգուշացաւ, անոր արիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ. բայց զգուշացողը իր հոգին կ'ա- 6 զատէ. իսկ Թէ որ դիտողը սուրին գալը տես- նէ և փողը չհնչեցնէ, ու ժողովուրդը չզգու- շանայ, և սուրը գայ ու անոնցմէ մէկ հոգի մը վերցնէ, Ետանիկա իր անօրէնութեանը հա- մար վերցուելու. բայց անոր արիւնը դՀոին ձեռքէն պիտի պահանջեմ:

7 Եւ դուն, որդի մարդոյ, քեզ Իսրայէլի տունը դէտ դրի, ու իմ բերնէս խօսք լսես և 8 իմ կողմանէս զանոնք զգուշացնես. երբոր ամբարիշտին ըսեմ Թէ Ով ամբարիշտ, անշուշտ պիտի մեռնիս, ու դուն ամբարիշտը իր ճամ- բային զգուշացնելու համար չխօսիս, ան ամ- բարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռ- նի, բայց անոր արիւնը քու ձեռքդ պիտի 9 փնտռեմ. իսկ Թէ որ դուն ամբարիշտը իր ճամբային զգուշացնիս՝ որ անկէ դառնայ, ու անիկա իր ճամբային չդառնայ, անիկա իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի, բայց դուն քու հոգիդ ազատած կ'ըլլաս:

10 Եւ դուն, որդի մարդոյ, Իսրայէլի տունը ըսէ, Դուք այսպէս կը խօսիք ու կ'ըսէք, Մեր յանցանքները ու մեղքերը մեր վրայ են, ու մենք Հանոնց մէջը կը մաշինք, Ետրեմն 11 ի՞նչպէս պիտի ապրինք. Անոնց ըսէ, Իմ կեան- քանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ Համարբուշ- տին մեռնիլը չեմ ուզեր, Հապա որ ամբարիշտը իր ճամբային դառնայ ու ապրի. դարձէք

• Դն. ժ. 2. Գէ. իե. 13. լը. 3. Հ Համ. 19. 20. Եա. ▼ Համ. 21. Եա. ժգ. 18. 19.
ը Գէ. իե. 12. Եա. 2 Գէ. լը 6. 15. լԹ. 3. = Գէ. իը. 21. ‡ Գէ. լ. 14.
• Կամ Թէև կենդա- նեաց երկրին մէջ անոր վախը դրէ, բայց
= Գէ. ժ. 11. ը Գէ. ժգ. 17. ‡ ը Թագ. ժը. 24. 25. ը Թագ. իՀ. 11. Համ. 7. ▼ Գէ. ժը. 13. Հ Համ. 8. ▼ Գէ. գ. 17. Եա. Գէ. իգ. 23. Եա. իթ. 14. Գէ. լՀ. 11. ը Թագ. ժգ. 14. Գէ. ժը. 23. 38. ը Գնա. գ. 9.

դարձէք ձեր չար ճամբաներէն, ինչո՞ւ մեռնիք, ով Իսրայէլի տունը։
12 Եւ դուն, որդի մարդոյ, քու ժողովրդիդ որդւոցը ըսէ, Արդարին արդարութիւնը անոր յանցանք ըրած օրը զանիկա պիտի չազատէ. ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը՝ իր ամբարշտութենէն դարձած օրը իրեն գլխուան պատճառ պիտի չըլլայ. ու ալ արդար մեղք գործած օրը իր արդարութեանը պիտի
13 տի կրնայ ապրիլ։ Երբոր ես արդարին ըսեմ թէ անշուշտ պիտի ապրի. ու ինքնիկա իր արդարութեանը ապաւինելով անօրէնութիւն ընէ, անոր բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուին, հապա անկիա իր ըրած անօրէնութեանը մէջ
14 պիտի մեռնի։ Ու երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Դուն անշուշտ պիտի մեռնիս ու անկիա իր մեղքէն դառնայ և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ.
15 թիւն ընէ. Ան ամբարիշտը գրաւը ետ տայ՝ յափշտակածը հատուցանէ, և անօրէնութիւն չընելով կենաց կանոններուն համեմատ քալէ, անկիա անշուշտ պիտի ապրի, պիտի
16 չմեռնի. Անոր գործած բոլոր մեղքերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին. անկիա իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ, անշուշտ պիտի ապրի։
17 Եւ քու ժողովրդիդ որդիքը կ'ըսեն թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. սակայն իրենց ճամ-
18 բան է որ ուղիղ չէ։ Երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ ու անօրէնութիւն ընէ,
19 անկիա անոր մէջը պիտի մեռնի։ Ու երբոր ամբարիշտը իր ամբարշտութենէն դառնայ և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ, անկիա ա-
20 նոնցմով պիտի ապրի։ Բայց դուք կ'ըսէք թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. Ես ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի տեսնեմ, ով Իսրայէլի տունը։
21 Ու եղաւ որ Մեր գերութեանը երկոտասաներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն հինգերորդը Երուսաղէմէն ազատուածին մէկը ինծի եկաւ ու ըսաւ, Քաղաքը գարնուեցաւ։
22 Իւ. ան ազատուածը չեկած էրիկունը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու իմ բերանս բացաւ մինչև որ առաւօտուն անոկա ինծի եկաւ, ու երբոր բերանս բացուեցաւ՝ ալ համր չեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
24 Որդի մարդոյ, աս Իսրայէլի երկրին հաւերակներուն բնակիչները կը խօսին ու կ'ըսեն, Աբրահամ մէկ հոգի մին էր, ու երկիրը ժառանգեց. Մենք որ շատ ուր ենք՝ երկիրը
25 մեզի ժառանգութիւն տրուեցաւ. Անոր համար ըսէ անոնց, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուք հոգ արիւնով կ'ուտէք, ու դէպի ձեր կուռքերուն կը վերցնէք, և արիւն կը
26 թափէք. ու երկիրը պիտի ժառանգէք. Դուք ձեր սուրերուն կ'ապաւինէք, պղծութիւն կ'ընէք, ու ամէն մէկդ իր ընկերին կինը կը պղծէ. ու երկիրը պիտի ժառանգէ՞ք.
27 Անոնց այսպէս ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իս կենդանի եմ՝ որ Ահեռաներուն մէջ եղողները սրով պիտի ինայեն, ու դաշտին երեսը եղողները գազանները կերակուր ըլլալու պիտի տամ, և բերդերուն ու քարայրներուն մէջ եղողները ժանտախտով պի-
28 տի մեռնին. Ու երկիրը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ, և Ահոռը զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի կոտրուի. Իսրայէլի լեռներն ալ ամայի պիտի ըլլան, և ոեւէ մէկն անցնող
29 պիտի չըլլայ. Ու երբոր երկիրը բոլորովին ամայի ընեմ իրենց ըրած բոլոր գարշութիւններուն համար, պիտի դիտան թէ Իս եմ Տէրը։
30 Եւ դուն, որդի մարդոյ, քու ժողովրդիդ որդիքը պատերուն քովը ու տուներուն դռներէն քու վրայով խօսակցութիւն կ'ընեն, և իրարու՝ Եամէն մարդ իր եղբօրը կը զրուցէ ու կ'ըսէ, Հիմա եկէք ու լսեցէք թէ ինչ է
31 Տէրոջմէ եկած խօսքը։ Անոնք ժողովրդին գալուն պէս քեզի կու գան, ու Քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս պէս կը նստին, և քու խօսքերդ կը լսեն, բայց զանոնք չեն ըներ. Վասն զի անոնք իրենց բերնովը հաճութիւն կը ձեւացնեն, Քայց սրտերնին իրենց ագա-
32 հութիւնը եւեէն կ'երթայ. Եւ ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածուի մը պէսորժելի երգին պէս ես, որ քու խօսքերդ կը լսեն, բայց զանոնք չի գործեր չեն
33 դներ. Վասկայն երբոր ասիկա ըլլայ, (ահա պիտի ըլլայ.) անոնք Հպիտի գիտնան թէ իրենց մէջը մարգարէ կար։

ԳԼ. ԼԴ

1 Հովիւներուն յանդիմանութիւն մը։ 7 Աստուծոյ գաւառացը անոնց դէմ։ 11 Իր հօտին վրայ անոնցմէ խնամք։ 20 Երկրաւոր թագաւորութիւնը։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն ըրէ, մարգարէութիւն

Մաս. գ. 9։ Ցաւիչ. ը. 39։ ղ Գլ. ժը. 31։ ի Գլ. գ. 20։ ժը. 24։ 26։ 27։ ա Ը Մեռ. ի. 14։ ի Գլ. գ. 20։ ժը. 24։ ի Գլ. գ. 18։ 19։ ժը. 27։ ի Գլ. ժը. 7։ ա Գլ. իը. 1։ 4։ Ղ.Ա. ը. 2։ 4։ 5։ Թաս. ե. 6։ 7։ Ղ.Ա. իծ. 8։ ի Ղ.Ա. ժը. 5։ Գլ. ի. 11։ 13։ 21։ ի Գլ. ժը. 22։ ի Ա Հմր. 20։ Գլ. ժը. 25։ 29։ ի Գլ. ժը. 28։ 37։ ա Հմր. 17։ Գլ. ժը. 28։ 29։ ի Գլ. ա. 2։ ի Գլ. իդ. 26։ ի Դաս. է. 2։ ա Թագ. ժգ. 4։ ա Գլ. ա. 3։ ի Գլ. իդ. 7։ ի Գլ. ժը. 27։ Գլ. լէ. 4։ ա Ես. իթ. 1։ ի Գլ. ժը. 2։ 6։ ի Գլ. իը. 6։ իր. 17։ է. 28։ ժէ. 10։ իծ. 26։ ԹՕր. ժր. 16։ ա Գլ. ժը. 6։ ի Գլ. իր. 6։ 9։ ի Գլ. ժը. 6։ իր. 11։ ա Գլ. ա. 8։ ի Գլ. իծ. 4։ ի Գլ. իծ. 4։ ի Դաս. է. 2։ ա Թագ. ժգ. 6։ ի Բրհ. իգ. 2։ 6։ 22։ Գլ. լէ. 34։ 35։ ի Գլ. ե. 24։ իգ. 2։ 3։ ա Ես. իթ. 13։ ի Գլ. ժգ. 1։ ի. 1։ ի Գլ. է. 1։ ի Ա.Ա. ե. 36։ 37։ Ես. իթ. 13։ ի Մաս. ժգ. 28։ ի Թագ. գ. 29։ ի Գլ. ի. 5։ —

ըրէ ու անոնց ըսէ , Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ Հովիւներուն . Վա՛յ Իսրայէլի Հովիւներուն որոնք ինքզինքին կ՚արածէին . Հովիւները 3 հօտը արածելու չէ՞ն . Ի՛դուք ճարպը կ՚ուտէք ու բուրդը կը հագնիք և դէրը կը մորթէք , բայց հօտը չեք արածեր . Տկարները չուժովցուցիք , ու հիւանդները չբժշկեցիք , և կտրածը չկապեցիք , ու մոլորածը չդարձուցիք , և կորսուածը չփնտռեցիք . Հապա դրանցմէ թափթփեցիք ու մոլորածներուն համար ըշտեանեցան . 5 ու ցրուեցան , ու ցրուելով չհաշտուեցան համար ըշտեանեցան , ու ցրուեցան . 6 բոլոր գազաններուն կերակուր եղան , իմ ոչխարներս ամէն լեռներու վրայ ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան , և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան , ու ինծի չկայ ու փնտռող չկայ .

7 Ասոր համար , ով Հովիւներ , Ցէրոջը խօսքը 8 մտիկ ըրէք . Ես կենդանի եմ , կ՚ըսէ Ցէր Եհովան , որովհետև Հովիւ չըլլալուն համար իմ հօտս յափշտակուեցաւ , ու իմ ոչխարներս գազան բոլոր գազաններուն կերակուր եղան . և իմ հովիւներս իմ ոչխարները չփնտռեցին , հապա հովիւները ինքզինքնին արածեցին ու իմ հօտս չարածեցին . Ասոր համար , ով հովիւներ , 10 Ցէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես հովիւներուն դէմ եմ , ու իմ ոչխարները անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ , և զանոնք ոչխար արածելէն պիտի արդիլեմ . ու հովիւները ալ այլևս պիտի չարածեն . ու իմ ոչխարները անոնց բերանէն պիտի հանեմ , որպէս զի ուտելու ալ անոնց կերակուր չըլլան .

11 Վասն զի Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ինքնին իմ ոչխարներս պիտի խնդրեմ ու 12 պիտի փնտռեմ . ինչպէս որ հովիւը կ՚երթայ իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը գտնուի , իր հօտը կը փնտռէ , այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի փնտռեմ ու պիտի ազատեմ զանոնք ամէն տեղերէն , ուր որ ամպի ու մանպատի օրը ցրուեցան . 13 և զանոնք ժողովուրդներէն պիտի հանեմ , ու զանոնք երկիրներէն պիտի ժողվեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ , և զանոնք Իսրայէլի լեռներուն վրայ , ձորերու մէջ ու երկրին ամէն բնակութեան տեղերուն պիտի արածեմ . 14 Զանոնք ազէկ արօտի մէջ պիտի արածեմ , ու անոնց փառաւոր լերան վրայ պիտի ըլլայ . Հոն ազէկ փարախի մէջ պիտի պառկին , ու Իսրայէլի լեռներուն վրայ պարարտ արօտի 15 մէջ պիտի արածին . Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ ու զանոնք ես պիտի պառկեցնեմ , 16 կ՚ըսէ Ցէր Եհովան . Կորսուածը պիտի փնտռեմ ու մոլորածը պիտի դարձնեմ , և կտրածը պիտի փաթթեմ ու հիւանդը պիտի ուժովցնեմ , բայց պարարտը ու զօրաւորը պիտի կորսընցնեմ . զանոնք իրաւունքով պիտի արածեմ :

17 Իսկ դուք , ով իմ ոչխարներս , Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ոչխարին ու ոչխարին , խոյերուն ու նոխազներուն միջեւ եք 18 դատաստան պիտի ընեմ . Միթէ ազէկ արօտի մէջ արածելը քիչ բան է ձեզի , որ ձեր արօտներուն մնացորդը ձեր ոտքերովը կը կոխէք . ու մաքուր ջուրերն ալ խմելէը , որ մնացածները ձեր ոտքերովը կը պղտոր֊կէք . 19 Ես իմ ոչխարներս ձեր ոտքերուն կոխածը կը ճարակեն , ու ձեր ոտքերէն պղտորածը կը խմեն :

20 Ասոր համար Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ անոնց . Ահա ես ինքնին գատաստան պիտի ընեմ պարարտ ոչխարին ու նիհար ոչխարին 21 միջեւ . Որովհետև դուք ՝ի կողմէ և ուսովը տիեզերք , ու ձեր եղջիւրներովը բոլոր տկարները զարկիք , մինչև որ դուրսը ցրուեք զանոնք , 22 ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազատեմ , ու ալ յափշտակուելու չեն երթար ոչխարին ոչխարին միջեւը դատաստան պիտի ընեմ : 23 Ու անոնց վրայ մէկ հովիւ մը պարծերը իմ ծառաս Դաւիթը պիտի կեցնեմ , որ զանոնք հովուէ . անիկա պիտի հովուէ զանոնք , և անիկա պիտի ըլլայ անոնց հովիւը . և իմ ծառաս Դաւիթ անոնց մէջը 24 իշխան պիտի ըլլայ . Ես Ցէրս խօսեցայ . Ու հանոնց հետ խաղաղութեան ուխտ մը պիտի ընեմ , ու չար գազանները բնաջինջ պիտի ընեմ . և անապատին մէջ յանգիստ հանգչելու պիտի բնակին , ու անտառներուն մէջ պիտի քնանան . 26 Ու զանոնք ու իմ բլուրներուս շրջակայ տեղերուն պիտի ըլլացնեմ , ու ատկընդրէին իրենց ժամանակին պիտի իջեցնեմ . անոնք օրհնութեան անձրեւներ պիտի ըլլան . 27 անձրեւներ պիտի ըլլան . և դաշտի ծառերը իրենց պտուղները պիտի տան , ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ , և անոնք իրենց երկրին վրայ ապահով պիտի բնակին , ու երբ Յակոբի տունը իր լուծին կոտրածները պիտի փրցնեմ , ու զանոնք ազատեմ անոնց ձեռքէն որոնք զանոնք իրենց ծառայ ըրին , 28 ու ազգերուն ալ այլևս պիտի չկողոպտուին , ու գազանները երկրին վրայէն պիտի չուտեն , հապա ապահով պիտի բնակին , ու զանոնք վախցնող չպիտի ըլլայ . 29 ու անոնց համար պիտի հաստատեմ անուանի պարտէզ մը , որ այլևս երկրին մէջ սովամահ պիտի չըլլան , ու ազգերուն նախատինքը այլևս պիտի չկրեն . 30 ու գիտնան որ ես Ցէրս անոնց հետ եմ , ես Աստուածնին , ու անոնք իմ ժողովուրդս են , կ՚ըսէ Տէր Ցէրը . 31 և դուք իմ ոչխարներս , իմ արօտիս ոչխարները մարդիկ էք , ես ձեր Աստուածնիդ եմ , կ՚ըսէ Տէր Ցէրը :

= Երեմ. խգ. 1. Զաք. Ժա. 17 :
ք Եր. Ծգ. 11. Զաք. Ժա. 16 :
ա Կ֊ես կոխը
գ Գե. ւգ. 25. 26. Միք. գ. 1. 2. 3. Զաք. Ժա. 5 :
ե Հոր. 16 : Զաք. Ժա. 16 :
ը Ղ֊ուկ. ժէ. 4 :
ղ Ա֊մար. է. 3 :
ի գ Թագ. իբ. 17 : Մատ. Ի. 36 :
ձ Գե. ւգ. 21. 28 :
ղ Ես. Ծգ. 9 : Երեմ. ժբ. 9 : Հոր. 8 :
ճ Հոր. 5. 6 :
ն Հոր. 2. 10 :
շ Գե. ւգ. 18 : Երե. իգ. 4. 5 : Ցովէլ. գ. 11 : Երբ. Ծգ. 20 : Ցովէլ. գ. 17 : Ղ֊ուկ. ի. 32 :
ո Գե. ւգ. 3 : Ցաքէւ. բ. 2 :
չ Ես. կե. 9. 10 : Երեմ. իգ. 3 : Գե. իբ. 25 : ւգ. 24 : կե. 21. 22 :
ռ Սաղ. իգ. 8 :
ն Երե. ւգ. 10 :
ս Ցես. Հոր. 4 : Ես. իա. 11 : Միք. գ. 6 : Մատ. Ի. 31 : Մարկ. բ. 17 : Ղ֊ուկ. ի. 32 :
տ Ես. Ժ. 16 : Ա֊մար.

գ. 1 :
ք Գե. ի. 37. 38 : Հոր. 20. 22 : Զաք. Ժ. 3 : Մատ. իե. 32. 33 :
ա Հոր. 17 :
ե Հոր. 17 :
ը Ես. ի. 11 : Երեմ. իգ. 4. 5 : Ցովէլ. գ. 11 : Երբ. Ժգ. 20 : Ցովէլ. գ. 17 :
թ Ես. Ծգ. 9. 10 : Եր. Ժ. 3 : Գե. իբ. 25 : ւգ. 24 : ի. 22 : 32 :
ժ Սաղ. իգ. 8 :
ի Երե. ւգ. 10 :
լ Ես. Ծգ. 11 : Երե. Ժ. 3 : Գե. իբ. 27 :
խ Գե. ւգ. 22 : Ղ֊ուկ. ա. 38. 53 :
ծ Գե. ւգ. 26 :
կ Գե. ւգ. 26 :
հ Ղ֊ուկ. իգ. 6 : Ես. Ժ. 9 : ւգ. 9 : Ովե. ը. 15 :
ձ Հոր. 28 : Երեմ. լ. 9 : Գե. ւգ. 24. 25 : Ովե. գ. 5 :
ղ Հոր. 30 : Ես. իգ. 45 : Գե. ւգ. 27 :
մ Գե. ւգ. 22 : Ղ֊ուկ. ա. 38. 53 :
յ Գե. ւգ. 26 :
ն Ղ֊ուկ. ի. 6 : Ես. Ժ. 9 : ւգ. 9 : Ովե. ը. 15 :
շ Հոր. 28 : Երեմ.

իգ. 6 :
չ Ես. Ծգ. 7 : Գե. ի. 40 :
ռ Ես. Ժ. 9 : Ես. իգ. 24 : Զաք. Ժ. 13 :
ս Ղ֊ուկ. իգ. 4 :
տ Սաղ. կբ. 9 : Մատ. գ. 10 :
ր Ղ֊ուկ. իգ. 4 : Տաք. ձե. 12 : Ես. գ. 2 :

րը իրենց պատուղը պիտի տան, ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ, և անոնք իրենց երկրին վրայ ապահովութեամբ պիտի բնակին. ու երբոր Տանոնց լուծին կապերը կտրեմ, ու զանոնք իրենց ծառայեցնողներուն ձեռքէն ազատեմ, պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
28 Եւ անոնք ալ՝ազգերէն պիտի չյափրշտակուին, ու երկրին գազանները զանոնք պիտի չուտեն. այլ Տապահովութեամբ պիտի բնակին, ու վախցնող մը պիտի չըլլայ։ Եւ անոնց՝մէկ անուանի տունկ մը պիտի բուսցնեմ, ու ալ երկրին վրայ սովով պիտի չապրուին, ու ազգերէն նախատինք պիտի չկրեն։ Եւ պիտի գիտնան թէ ես անոնց Տէր Աստուածն անոնց հետն եմ, ու անոնք Իսրայէլի տունը իմ ժողովրդեան են, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
31 Եւ դուք իմ՝ոչխարներս՝ իմ արօտիս ոչխարներըդ՝ մարդիկ եք, — ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԼԵ

1—15 Սէիր լեռանը դատաստանը՝ Իսրայէլը ապահովացնելուն համար։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, ՝երեսդ՝Սէիր լեռանը վրայ դարձուր ու՝անոր դէմ մարգարէութիւն բրէ,
3 ու անոր ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով Սէիր լեռ, ու՝իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցնեմ, ու
4 քեզ բոլորովին ամայի պիտի բնեմ։ Կրակ քաղաքներդ աւերակ պիտի բնեմ, և դուն ամայի պիտի ըլլաս, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
5 Որովհետև դուն հնձաւուրց տաւտութիւն ունեցար, ու Իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատահմունքին ժամանակը, ՝անօրէնութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռքը մատնեցիր,
6 Անոր համար ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ, և արիւնը քեզ պիտի հալածէ. Եթէ արիւնը չատելութիւն համար՝ արիւնը քեզ պիտի հալածէ.
7 ձէ. Ու Սէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի բնեմ, և՝անկէ անցնողը ու դարձողը պիտի
8 կտրեմ. Ու անոր լեռները իր սպանեալներովը պիտի լեցնեմ. քու բլուրներուդ վրայ, քու հովիտներուդ մէջ ու բոլոր ձորերուդ մէջ սրով սպանեալներ պիտի իյնան։
9 Քեզ յաւիտենական ամայութիւն պիտի բնեմ, և քու քաղաքներդ դարձ՝ը չբնակուին. ՚ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
10 Որովհետև դուն ըսիր թէ Ասոնք երկու ազգը ու ասոնք երկիրը իմս պիտի ըլլան, ու՝անոնց պիտի տիրենք. (ու՝Տէրը հոն էր.)
11 Անոր համար, ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ քու բիշտանութիւնդ անոնց դէմ՝ի գործ գրած՝բարկութեանդ ու նախանձդ չափովը հատուցած պիտի բնեմ, և քու գատաստանդ տեսած ատենս անոնց մէջը պիտի ճանչնան,
12 ցոե՛մ։ Ու պիտի գիտնաս որ ես Տէրս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւններդ՝ որ Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար՝ ըսելով, Անոնք աւերակ եղան, անոնք մեզի կերակուր տրուեր
13 ցան։ Եւ՝ձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք, ու խօսքերնիդ ինծի դէմ չատցուցիք, — ես լսեցի ըսելդ։
14 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Երկրի ուրախութեան ատենը քեզ ամայի պիտի բնեմ։
15 ՚Ինչպէս որ դուն Իսրայէլի ատեր ժառանգութիւնը վրայ ուրախացար՝ որ ամայի եղաւ, քեզի ալ այնպէս պիտի բնեմ. դուն, ով Սէիր լեռ ու բոլոր Եդոմ, ՚բոլորովին ամայի պիտի ըլլաս. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԶ

1 Իսրայէլի երկիրը կը մխիթարուի ըսելով հեթանոսաց կոծանքը պղտոր պատկերութիւնը կը վարուելէն երեւի հետո։ 8 և Լեառնային սրհեռախնձորները՝ որ իրենն խոստացուեր էին։ 16 Իսրայէլ մեղքանած էր իր մեղքերուն համար։ 21 և Զորեն իր առնի վճռակին պիտի գառնար առանց իր արժանապատուութեանը։ 25 Քրիստոսի թագաւորութեանը բարիքները։

1 Եւ դուն, որդի մարդոյ, ՚Իսրայէլի լեռներուն մարգարէութիւն բրէ ու ըսէ, Ով Իսրայէլի լեռներ, Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէք.
2 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև թշնամին ձեզի համար բաւ, վաշ, յաւիտենական բլուրներն ալ՝մեզի ժառանգութիւն եղ
3 դան, Անոր համար մարգարէութիւն բրէ ու ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև ձեզ աւերեցին ու ամէն կողմէն կլլեցին, այնպէս որ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն ըլլաք, ու դուք լեզուաներ խօսքը ու
4 ժողովուրդին նախատինքը եղաք. Անոր համար, ով Իսրայէլի լեռներ, Տէր Եհովային խօսքը մտիկ բրէք. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն, ձորերուն ու հովիտներուն, և ամայի եղած աւերակներուն

‡ Ղև. խգ. 13։ Ե-ղեմ. բ. 29։	‡ Հմր. 24։ Գէ.ղէ. 27։	‡ Գէ. զ. 14։	‡ Դատ. է. 6։ Գէ.ղէ. 3։ Աբդ. 13։
* Երեմ. իե. 14։	‡ Սպէ. Ա. 3։ Ցաղ. ժ. 11։	‡ Գէ. իե. 12։ Աբդ. 10։	‡ Գէ. լ. 12։ յբ. 5։
* Տես Հմր. 8։ Գէ. ղէ. 4։	—	‡ Գէ. իե. 15։	‡ Երեմ. իեմ. 17։ 18։ Հմր. 13։ Սպէ. ա. 3։ 4։
‡ Հմր. 25։ Երեմ. լ. 10։ Հմ. 27։	= Գէ. զ. 8։	‡ Սպէ. Ա՛ի. 7։ Գէ. իե. 3։	‡ Գէ. իե. 3։ իգ. 8։
= Ես. Ժա. 1։ Երեմ. իգ. 5։	‡ բ Օբ. բ. 5։	‡ Երեմ. իեմ. 7. 8։	‡ Գէ. լե. 10։
‡ Տես Հմր. 8։ Գէ. ղէ. 4։	‡ Երեմ. իեմ. 12։ Ա-մոս. ա. 11։ Աբդ. 10։ Ես.	Գէ. իե. 12։ Ա-մոս. ա. 11։ Աբդ. 10։ Ես.	‡ Գէ. լե. 3։ իգ. 8։
‡ Գէ. ղէ. 3։ 6։ 15։	Դան. իե. 24։ Աբդ. 11։	‡ Սպէ. Ա՛ի. 17։	‡ Օբ. բ. 37։ գ. Թագ. իե. 7։ Ոզբ. բ. 15։ Դան. իե. 16։

ու գոյաց թագաւորութիւնն որանք չրջկայ ազգերուն Միացորդին Յակիւտակու-
5 թիւն ու Նախատունք եղած են։ Ինոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Մոացած ազգե-
րուն համար ու բոլոր երդումին համար Նա-
չուշա իմ նախանձիս կրակովը խօսեր եմ,
վասն զի անոնք բոլոր սրտի ուրախութեամբ
ու հոգիի հպարտութեամբ իմ երկիրս իրենց
Ժառանգութիւն ըլլալու որոշեցին, որ զանի-
կա աւարի պէս յափշտակեն։

6 Ասոր համար Իսրայէլի երկրին վրայ մար-
գարէութիւն բրէ, և ըեռներուն ու բլուրնե-
րուն, հոռերուն ու հովիտներուն ըսէ, Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուք Հազգերէն նա-
խատինք կրելուդ համար ահա ես իմ նա-
խանձոտ ու իմ բարկութեամբս խօսեցայ։
7 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ես
իմ ձեռքս վերցուցի որ ձեր բոլորտիքը եղող
ազգերը իրենց անարգանքը իրենք պիտի կրե-
8 ըն։ Բայց դուք, ով Իսրայէլի լեռներ, ձեր
ոստերը պիտի երկնցնէք, ու իմ Ժողովուրդ
դուս Իսրայէլին համար ձեր պտուղները պիտի
բերէք, վասն զի անոնք մօտերս պիտի գան։
9 Քանզի ահա ես ձեր կողմէն եմ ու ձեզի պիտի
դառնամ, և դուք պիտի մշակուիք ու պիտի
10 սերմանուիք։ Ու ձեր վրայ մարդիկ բոլոր
Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի չաղացնեմ։ ու
քաղաքները պիտի բնակուին և աւերակները
11 պիտի չինուին։ Ու ձեր վրայ մարդ ու անա-
սունը պիտի չաղցընեմ, և անոնք պիտի չատ-
նան ու պտղաբեր պիտի ըլլան. և ձեր առջի
կացութեանդ պէս ձեզ պիտի բնակեցնեմ,
ու ձեր առջի վիճակէն աւելի ոգեկ պիտի
բնեմ Ձեզ. Եհոա պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
12 Եւ ձեր վրայ մարդիկ իմ Ժողովուրդս Իս-
րայէլը պիտի պտըտցընեմ, Նոա անոնք քեզ
պիտի Ժառանգեն, և դուն անոնց Ժառան-
գութիւնը պիտի ըլլաս, ու ալ զանոնք
պիտի չպատահես»
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև
ձեզի համար կ'ըսեն թէ Դուն մարդակեր
14 երկիր մըն ես, քու ազգերդ ապառնցիր։ Ասոր
համար ալ քու ազգերդ պիտի չուտես, ու
ալ քու ազգերդ պիտի չպատահես, կ'ը-
15 սէ Տէր Եհովան։ «Ես քու մէջդ ալ քեզի ալ
ազգերուն նախատինքը լսել պիտի չտամ, ու
ալ քեզի ալ Ժողովուրդներուն անարգանքը
պիտի չկրես, և քու ազգերդ ալ պիտի
չպատահես, կ'ըսէ Տէր Եհովան»։
16 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

ե ԳԼ. ԼԳ. 28։
զ Ա՜ոգ. ՀԲ. 4։
ը Բ Օբ. գ. 24։ ԳԼ. ԼԸ. 19։
ը ԳԼ. ԼԸ. 10, 12։
թ Ա՜ոգ. ՃԿգ. 3. 4։ ԳԼ. ԼԳ. 29։ Հմր. 18։
ժ ԳԼ. ք. 5։
ի Հմր. 33։ Ես. ԽԸ. 19։ կա. 4։ Լամե. ք. 14։
լ Երեմ. ԼՀ. 27։ ԼԳ. 18։
խ ԳԼ. լԹ. 9։ լԸ. 6։ 13։
ծ Ըեզ. 17։ եւ։
կ Եչէզ. ամբաւակ պիտ.

ի ԳԼ. ե. 5։ ԽԸ. 30։ լԹ. 24։
ղ Տես Ես. ՃԸ. 5։ Հաբ. ը. 24։
ճ ԳԼ. ԼԳ. 29։
մ ԳԼ. ԼԸ. 19։
յ ԳԼ. ՃԸ. 25. 27. 28։ Երեմ. ը. 7։
ն ԳԼ. ՃԸ. 19։ եւ։
շ ԳԼ. ՃԸ. 36. 38։ ԽԳ. 37։
ո ԳԼ. ԽԸ. 18։
չ Ելկ. ԺԸ. 21։
պ ԳԼ. ԼԸ. 25։ լԸ. 26։
ջ Երեմ. ԼԸ. 39։ ԳԼ. Ժա. 19։
ռ ԳԼ. Ժա. 19։ լԸ. 14։
ս ԳԼ. ԼԸ. 25։ լԸ. 26։
վ ԳԼ. ԼԳ. 23։
տ Երեմ. Լ. 22։ ԳԼ. Ժա. 20։ լԸ. 27։
ր Մատ. ա. 21։ Հբ. ասմմ. Յհ. 26։
ց Տես Ա՜ոգ. ՃԸ. 16։ ԳԼ. ԼԳ. 29։
ւ ԳԼ. ԼԳ. 27։

17 Որդի մարդոյ, Իսրայէլի տունը իրենց երկրին
մէջ բնակեցան, և Նանիկա իրենց ճամբայովը
ու գործերովը պղծեցին. անոնց ճամբան
իմ առջեւս Նգաւտանաւոր կնոջ անհնարու-
18 թեան պէս եղաւ. Ուստի իմ բարկութիւնս
անոնց վրայ թափեցի Նան արիւնին համար որ
իրենք թափեցին երկրին վրայ, ու զանիկա
19 իրենց կուռքերովը պղծեցին. Եւ Նզանոնք
ազգերուն մէջ ցրուեցի, ու երկիրներուն մէջ
ցիրուցան եղան. Նզանոնք իրենց ճամբուն ու
20 գործերուն համեմատ դատեցի. Եւ իրենց
գացած ազգերուն մէջ երեսնուն պէս՝ իմ
սուրբ անունս պղծեցին, երբոր իրենց հա-
մար բսուեցան Ըէ. Ասոնք են Եհովային Ժող-
21 վուրդն են, ու անոր երկրէն եկան։ Սակայն
ես խնայեցի իմ սուրբ անունս համար, որն
որ Իսրայէլի տունը իրենց մեռած ազգերուն
մէջ պղծեցին։
22 Ասոր համար Իսրայէլի տունը ըսէ որ Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Չէ Ըէ ձեզի համար
կ'ընեմ --½--, ով Իսրայէլի տունը, Նայլա
իմ սուրբ անունս համար որն որ դուք ձեր
23 մեռած ազգերուն մէջ պղծեցիք. Ես սուրբ
պիտի ընեմ իմ մեծ անունս, որ ազգերուն
մէջ պղծուեցաւ, որն որ դուք անոնց մէջը
պղծեցիք. ու ազգերը պիտի գիտնան Ըէ ես
եմ Տէրը, կ'ըսէ Տէր Եհովան, երբոր անոնց
24 աչքերուն առջեւը Նձեր մէջը սրբութիւն Ես
Նձեզ ազգերուն պիտի առնեմ ու ամէն երկիր-
ներէն ձեզ պիտի Ժողվեմ, ու ձեզ ձեր ե-
25 կիրը պիտի բերեմ, Նըլ ձեր վրայ մաքուր
ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաքրուիք. Նձեր
բոլոր պղծութիւններէն ու ձեր բոլոր կուռ-
26 քերէն ձեզ պիտի մաքրեմ. Եւ Նձեզի նոր
սիրտ պիտի տամ, ու ձեր ներսն նոր հոգի
պիտի դնեմ, և ձեր մարմիններէն քարեղէն
սիրտը պիտի հանեմ, ու ձեզի մսեղինէն
27 սիրտ պիտի տամ. Եւ իմ Նհոգիս ձեր ներսն
դնն պիտի դնեմ, ու ձեզի իմ օրէնքներուս
մէջ քալել պիտի տամ, ու իմ իրաւունք-
28 ներս պիտի պահէք ու Նի գործ դնէք. Եւ
ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջ պիտի
բնակիք, Նու դուք ինձի Ժողովուրդ պիտի
ըլլաք, ես ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ։
29 Ես Նձեր բոլոր պղծութիւններէն ձեզ պիտի
ազատեմ, Նու ցորնեղը պիտի կանչեմ և զա-
նիկա պիտի չաղցընեմ, ու Նձեր վրայ սով
30 պիտի չբերեմ. Նես Ժառանգուն պտուղը ու
արտերուն բերքը պիտի չաղցընեմ, որպէս
զի ալ ազգերուն մէջ սովի նախատինքը

31 չիրէք · Ու ՙձեր գէշ ճամբաներէն և անբարի գործերէն պիտի չիշէք , ու ՙձեր անօրէնութիւններուն համար և ձեր պղծութիւններուն համար
32 դուք ձեր անձերէն պիտի զզուիք · —Չէ թէ ձեզի համար կ՚ընեմ —ասիւ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան , ձեզի յայտնի ըլլայ · ձեր ճամբաներէն ամչցէք ու պատկառեցէք , ով Իսրայէլի տուներ ·
33 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ան օրը որ ձեր բոլոր անօրէնութիւններէն ձեզ մաքրեմ , քա-ղաքները մարդաբնակ պիտի ընեմ , ու աւե-րակները պիտի չինուին ·
34 րակները պիտի չինուին · Եւ ան ամայացած երկիրը՝ ամէն անցնողուն աչքին առջեւ
35 ամայի ըլլալուն տեղ՝ պիտի մշակուի · Ու պի-տի ըսեն , Այս ամայացած երկիրը Եդեմի դրախտին պէս եղաւ · և աւերակ , ամայի ու փած քաղաքները պատսպարը ու մարդա-
36 բնակ եղան · Ու ձեր բոլորտիքը մնացած ազգերը պիտի գիտնան թէ ես Տէրս փած-ները կը չինեմ , — ամայացած եղածը կը տնկեմ · Ես Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատարեմ ·
37 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Իսրայէլի ՙտա-նը ինձմէ աւ պիտի ընդունեմ ,՚՚ որ անոնց ասկից ընեմ · անոնց մարդիկը ՙհօտի
38 պէս պիտի չատցնեմ · Սուրբ հօտին պէս՝ երուսաղէմի հանդիսաւոր տօներուն հօտին պէս՝ ամայ քաղաքները մարդոց հօտերով այնպէս լեցուն պիտի ըլլան · ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ·

ԳԼ · ԼԷ

1 Ձեռքս ինծի վրայ եղաւ , և ինձ Տէրը դուս հանեց ու դաշտին մէջը
2 գրաւ , և անիկա ոսկորներով լեցուն էր · Ու զիս անոնց քովերէն պտըտցուց չոլշանակի · և ահա անոնք դաշտին երեսին վրայ խիստ շատ էին , և ահա անոնք խիստ չորցած էին ·
3 Ու ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , այս ոսկոր-ները կրնա՞ն կենդանանալ · ու ըսի , Ով Տէր
4 Եհովայ , դուն գիտես · Եւ ինծի ըսաւ , Այս ոսկորներուն վրայ մարգարէութիւն ըրէ ու անոնց ըսէ , Ով չորցած ոսկորներ , Տէրոջը
5 խօսքը մտիկ ըրէք · Այսպէս կ՚ըսէ Տէր Եհո-վան այս ոսկորներուն · Ահա ես ՙձեր մէջը հոգի պիտի դնեմ , ու պիտի կենդանանաք ·
6 Եւ ձեր վրայ ջիլեր պիտի դնեմ , ու ձեզ մի-

ա Գլ · ժգ · 61 · 63 ·
բ Գլ · ժգ · 61 · 63 ·
գ Գլ · ժգ · 30 · Գլ · ջ · 9 · է · 43 ·
դ — ը Օր · է · 5 · Հմր · 22 ·
ե Հմր · 10 ·
զ Ել · Թա · 3 · Գլ · իբ · 13 · Ցածլ · ը · 3 ·
է Գլ · ժ · 14 · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ը Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
թ Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ժ Գլ · ժ · 14 · ը · 3 · Ժա · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ի Գլ · ժ · 7 · իբ · 12 · Ցածլ · ը · 27 · է · 17 · ը ·
լ Գլ · լգ · 24 · Հմր · 25 ·
խ Գլ · լգ · 27 ·
ծ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
կ Գլ · իբ · 19 · Ովբ · 3 · Գլ · լգ · 24 · Հմր · 25 ·
հ Գլ · լգ · 27 ·
ձ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ղ Գլ · իբ · 19 · Ովբ · 3 · Գլ · լգ · 24 · Հմր · 25 ·
ճ Գլ · լգ · 27 ·
մ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
յ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ն Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
շ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ո Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
չ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
պ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ջ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ռ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ս Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
վ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
տ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ր Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ց Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ւ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
փ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ք Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
օ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·
ֆ Գլ · իբ · 14 · Ել · ժ · 24 · Ղ · ե · 14 · Ել · ժ · 1 ·

սով պիտի պատեմ , ու ձեզ մորթով պիտի ծածկեմ , և ձեր մէջը չունիք պիտի դնեմ , ու պիտի կենդանանաք · և ՙպիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ·
7 Ես ինծի պատուիրեցին որ ին-ձի տրամայուեցաւ · ու մարգարէութիւն ըրա-ծիս պէս ձայն մը եղաւ · և ահա չարժուիմ մը եղաւ , ու ոսկորները իրարու մօտեցան՝ ոսկոր-
8 իր ոսկորին · Եւ տեսայ որ ահա անոնց ջի-լերով ու միսով պատեցան , ու վրայէն մոր-թով ծածկուեցան , բայց անոնց մէջը չունէ-
9 չիաւ · Անտեղը ինծի ըսաւ , Շունչին մար-գարէութիւն ըրէ , մարգարէութիւն ըրէ , որ-դի մարդոյ , ու շունչին ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ով չունչ , չորս հովերէն և-կուր , ու սա սպանուածներուն վրայ փչէ որ
10 կենդանանան · Եւ ես մարգարէութիւն ըրի՛ ինչպէս որ ինծի հրամայեց , ՙու չունչը անոնց մէջը մտաւ , ու կենդանացան և իրենց ոտ-քերուն վրայ կայնեցան , — խիստ մեծ զօրք
11 մը եղաւ · Ես ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , սա ոսկոր-ները բոլոր Իսրայէլի տունն է · ահա անոնք կ՚ըսեն , ՙՄեր ոսկորները չորցան ու մեր յոյսը
12 կորնչաւ · մենք կտրուած ենք · Ուստի հա-մար մարգարէութիւն ըրէ ու անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ահա ես ՙձեր դերեզմանները պիտի բանամ , ու ձեր գե-րեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ , ով իմ ժո-ղովուրդս , և ՙձեզ Իսրայէլի երկիրը պիտի
13 բերեմ · Ու երբոր ձեր գերեզմանները բա-նամ , ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ , ով իմ ժողովուրդս , պիտի գիտնաք թէ ես
14 եմ Տէրը · Եւ իմ Հոգիս ձեր ներքին դէն պիտի դնեմ , ու պիտի կենդանանաք · ու ձեր երկրին մէջ ձեզ պիտի հանգստացնեմ , ու պիտի գիտնաք ՙես Տէրս խօսեցայ ու ը-րի ,՚՚ կ՚ըսէ Տէրը ·
15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
16 Ու դուն , որդի մարդոյ , փղոսկրի մէկ փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ , Ցուդային համար ու ՙանոր ընկերներուն Իսրայէլի որդւոցը համար · հապա մէկ ՙուրիշ փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ , Յովսեփի համար , Եփրեմին ու անոր ընկերներուն բոլոր Իսրայէլի տանը փայտը ·
17 Եւ ՙդանակը իրարու մօտեցուր , որ մէկ փայտ
18 ըլլան ու ձեռքիդ մէջը միանան · Ու երբոր քու ժողովուրդդ որդիքը քեզի ըսօխ-ու բան , ՙՔո՞նչ պիտի ըլլայ քեզի սա բաները ·
19 ըսելի չե՞ս պատմեր · ՙԱնոնց ըսէ , Տէր Եհո-

ա Սաղ · ղ · 5 · Եր · ի · 16 · Ամ · ը · 2 · Ովբ · ա · 4 · Ես · ի · 16 · Ես · ի · 1 · Ես · ի · 1 · Ես · ի · 1

ման այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես պիտի առնեմ
Յովսէփին փայտը որ Եփրեմին ձեռքն է, ու
անոր բնկերները՝ Իսրայէլի ցեղերը, և զանոնք
անոր հետ Միւսեղ Յուդայի փայտին հետը
պիտի դնեմ, ու զանոնք մէկ փայտ պիտի ը-
նեմ. ու իմ ձեռքս մէջը մէկ պիտի ըլլան.
20 Եւ ան փայտերը որոնց վրայ դուն պիտի գր-
րես, դանոնց առջեւուն առջեւ քու ձեռքիդ
21 մէջը ըլլան. Ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի
առնեմ ան ազգերուն մէջէն ուր որ գացին, ու
զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողվեմ, ու զա-
22 նոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ. Եւ՝ զանոնք
երկրին մէջը Իսրայէլի լեռներուն վրայ մէկ
ազգ պիտի բնեմ, ու դանոնց ամենուն վրայ
մէկ թագաւոր մը պիտի թագաւորէ. ու մէլ-
մին ալ երկու ազգ պիտի չըլլան, ու մէլմին
ալ երկու թագաւորութեան պիտի չբաժնուի
23 ին. Նէ մէլմին ալ իրենց կուռքերովը ու
գարշութիւններովը ու իրենց բոլոր յան-
ցանքներովը պիտի չպղծուին. ու հնս անոնք
պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնակութիւննե-
րէն որոնց մէջը որ իրենք մեղք գործեցին,
և զանոնք պիտի սրբեմ. ու անոնք ինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած
24 պիտի ըլլամ: Եւ դանոնց վրայ իմ Դաւիթս
Թագաւոր պիտի ըլլայ, ու Համիշ ըր
մէկ Հովիւ պիտի ունենան. Նե իմ իրաւունք-
ներուս մէջ պիտի քալեն, ու իմ օրէնքներս
պիտի պահեն ու զանոնք պիտի կատարեն.
25 Նէ պիտի բնակին ան երկրին վրայ՝ որն որ իմ
ծառայ Յակոբս տուի, որուն մէջ ձեր հայ-
րերը բնակեցան. ու անոր վրայ իրենք ու
իրենց որդիքը և իրենց որդւոց որդիքը յա-
ւիտեան պիտի բնակին. ու՝ իմ Դաւիթս դա-
լիճ յաւիտեան անոնց իշխան պիտի ըլլայ.
26 Եւ անոնց հետ Խաղաղութեան ուխտ պիտի
ընեմ՝ անիկա անոնց յաւիտենական ուխտ պի-
տի ըլլայ. և զանոնք պիտի տեղաւորեմ՝ պի-
տի շատցնեմ՝ և իմ Սրբարանս անոնց մէջը
27 պիտի դնեմ յաւիտեան. Ու իմ Խորանս ա-
նոնց քովը պիտի ըլլայ. և ես՝ անոնց Աս-
տուած պիտի ըլլամ՝ ու անոնք ինծի ժողո-
28 վուրդ պիտի ըլլան. Եւ իմ սրբարանս յա-
ւիտեան անոնց մէջը ըլլալով՝ հեդ երբ պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը որ Իսրայէլը կը
սրբեմ՝

ԳԼ. ԼՐ

1 Գոգին բանակը. 8 ու անոր չոր գետաւազանները. 14 Ան-
ասնց գետաւազանը անոր գէմ.

1 Գ Յարձակեցաւ ետրոջը խօսքը ինծի հետեւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, Երեսդ Մագոգի երկիրը
հետ Գոգի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանին՝
Գոգայի դէմ ու, և անոր վրայով մարգա-
3 րէութիւն ըրէ, Ու ըսէ, Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Գոգ՝
4 Ռոսոքի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխան. Ու՝ քեզ
պիտի դարձնեմ, և քու կամկերպդ կար-
ներ պիտի անցնեմ, ու քեզ՝ ու քու բոլոր
զօրքդ պիտի հանեմ, ձիերը ու ձիաւորները՝
համակ ալ կատարելապէս հագուած. ԵՒ մա-
հաճութիւնըս ու սապարաւորներուն մեծ
5 ժողովը՝ ամէնն ալ սուր բռնող. Անոնց հետ
Պարսիկները, Եթովպացիները ու Փութա-
յիները՝ ամէնն ալ սապարաւոր ու սպառա-
6 զէն. Գոմեր ու անոր բոլոր գունդերը, Թոր-
գարմայի տունը հիւսիսի ծայրե-
րէն, ու անոր բոլոր գունդերը՝ շատ ժող-
ովուրդներ քեզի հետ՝ հետ.
7 Պատրաստ եղիր, և քեզ ու քու բոլոր
ժողոված բոլոր ժողովներդ պատրաստ, ու
8 դուն անոնց պահապան եղիր. Շատ օրերէն
ետքը՝ քու գործքերդ պիտի հսկուին. Ետքի
տարիները պիտի գաս ան երկրին վրայ՝ որ
սուրէն ազատուած է, և ան ժողովուրդը հաւ-
ված է ի մէջ ազգերէն՝ Իսրայէլի
լեռներուն վրայ որոնք միշտ աւերակ
էին. բայց անիկա ազգերէն հաւ ըլլալով՝
հանկերը ազատուած են՝ ամէնն ալ
9 ապահով բնակելով. Դուն պիտի բնակին՝
իսկ դուն հրթիռի պէս պիտի գաս, ու
երկիրը ծածկելու համար՝ համակ պէս պիտի
ըլլաս, դուն և քու բոլոր գունդերդ ու շատ
ժողովուրդներ քեզի հետ.
10 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ան օրը պիտի
ըլլայ որ քու միտքդ բաներ պիտի գան, ու
11 չար խորհուրդ մը պիտի մտածես. Ու պիտի
ըսես, Անապահով գեղերուն երկիրը գալիմ՝
հանդարտ ապրողներուն՝ համակ ա-
րուեստ բնակողներուն վրայ երթալու՝ ան-
սարիսպ ու սակաւ ոչ ունենալ՝ ու չունի
12 դռներ ու գալներ չունին. Որ աւար յափշտա-
կես ու կողոպտես կողոպտես, և քու ձեռքդ
դնես աւերակներուն վրայ՝ ու ազգե-
րէն ժողոված և հաստիք ու ապրանք ստա-

1 Ե. Գ. 23. 2 Ե. Գ. 12. 3 Ե. Գ. 23. 4 Ե. Գ. 24. 5 Ե. Ժ. 13. Ե. ԻԸ. 9. Ե. Ա. 11. 6 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 7 Ե. Գ. 27. 8 Ե. Գ. 28. Ե. Ա. 11. Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 9 Ե. Գ. 25. 10 Ե. Ա. 11. Ե. ԻԸ. 11. 12. Ե. Գ. 21. Ես. Ա. 14. 11 Ե. Ժ. 20. Ե. Ա. 14. 12 Ե. Ժ. 11. Ե. Գ. 24. 13 Ե. Ա. 24. Ես. Ը. 11. Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 14 Ե. Գ. 25. 15 Ե. Գ. 28. Ե. Ա. 11. Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 16 Ե. Գ. 25. 17 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 18 Ե. Գ. 28. Ե. Ա. 11. Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 19 Ե. Գ. 23. 20 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 21 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 22 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 23 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 24 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 25 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 26 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 27 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 28 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 29 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 30 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 31 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 32 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 33 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 34 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16. 35 Ե. Գ. 23. 24. Ես. Ը. 16.

ցած — երկրին դարձր տեղւոյն բնակած
13 Ժողովրդին վրայ գարձնես։ Վասն ու-
դիգան և Թաղմաի վանաւայրներուն ու
անոր բոլոր Հաւտից տիւնդերը քեզի պիտի
ըսեն, Մինչեւ ասոր յաջոդակելու եկար։ կո-
զոդալու կոզոդուելու համար քու Ժողովդ
Ժողվեցիր, որ արծաթ ու ոսկի վերցընես ։
խաչինք ու ապրանք առնես, մեծ ասար
յաջոդակես ։
14 Անոր համար մարգարէութիւն բրէ, որդի
մարդոյ, ու Գոգին ըսէ, Տէր Եհոսան այսպէս
կ'ըսէ ։ Ո՞ն օրը որ իմ Ժողովրդոս իսրայէլ
ապահովութեամբ բնակի՝ դուն պիտի
15 գիտնաս, Ո՞ւր քու տեղդ՝ հիւսիսի մասերէն
պիտի գաս, դուն ու քեզի հետ շատ ժող-
մարդներ՝ ամէնը ձիեր հեծած, մեծ բազմու-
16 թեամբ ու շատ զօրքով։ Եւ Իմ Ժողովրդիս
իսրայէլին վրայ ամպի պէս երկիրը ծածկելու
պիտի գալս։ Ո՞ն ետքը օրերը պիտի լը-
լայ, ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ,
որպէս զի ազգերը զիս ճանչնան երբոր ես
անոնց աչքերուն առջեւ՝ քու վրադ Ս՞ա-
ւանորեմ, ով Գոգ ։
17 Տէր Եհոսան այսպէս կ'ըսէ ։ Դուն անիկա՞
ես, որ քեզի համար առչի օրերը՝ ան օրերը
— տարիները մարգարէութիւն ընող իսրայէլի
մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս մէջեցողը
18 ըսի թէ քեզ անոնց վրայ պիտի բերեմ։ Եւ
ան օրը՝ Գոգը իսրայէլի երկրին վրայ եկած
օրը, կ'ըսէ Տէր Եհոսան, իմ սրտմտութիւնս
19 †բերնս պիտի ելլէ ։ Եւ Իմ նախանձոտ՝ Իմ
բարկութեանս կրակովը խօսեցայ, որ Հանա-
նեան անուշտ իսրայէլի երկրին վրայ մեծ
20 խռովութիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ Ծովու ձկները
ու երկնից թռչուները և գաշտի գազանները
ու գետնի վրայ սողացող բոլոր սողուները ու
երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկը իմ
երեսիս պիտի խռովին։ Եւ լեռները պիտի փըլ-
լին, ու գահավէժ ժայռերը պիտի իյնան, ու
բոլոր պարիսպները գետինը պիտի իյնան ։
21 Եւ անոր դէմ իմ բոլոր լեռներուս վրայ Տուր
՝պիտի կանչեմ, կ'ըսէ Տէր Եհոսան ։ Հնար-
22 գուն սուրը իր եղբօրը վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ
անոր հետ Ժանտախտով ու արիւնով Ո՞պիտի
վիճիմ, և անոր վրայ ու անոր զո՞ղ գունդե-
րուն վրայ ու անոր հետ եղող շատ ժող-
մարդներուն վրայ՝ յորդահոս անձրեւ ու
Կարկտաւոր քարեր, կրակ ու ծծումբ պիտի
23 տեղամ։ Եւ շատ ազգերու առչև պիտի ցա-

ռատորեմ ու Ս՞որեցիմ և ճանչցուիմ, ու
պիտի դիտան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Առաջի գառատաղը Գոգին դէմ, 8 Իսրայէլի յաղթու-
թիւնը ։ 11 Գոգին թաղուիլը Գոգի բազմութեան Ամոն մէջ ։
17 Թռչուններուն խնջոյքը ։ 23 Իսրայէլ իր մեղքը համար
առնելէն ետքը յաւիտենական Քաւութիւն կը գործէ մեզ
տալ պիտի Յայտնի ։

1 Եւ ՞գուն, որդի մարդոյ, Գոգին վրայով
մարգարէութիւն բրէ ու ըսէ, Տէր Եհոսան
այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով
Գոգ՝ Ռոսի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխան ։
2 Ու ես քեզ պիտի դարձնեմ, քեզ պիտի
առնեմ ու քեզ իսրայէլի լեռներուն վրայ պիտ-
3 ու բերեմ։ Եւ քու աղեղդ քու ձախ ձեռ-
քեզ վար պիտի ձգեմ, ու քու նետերդ ալ
4 ձեռ քեզ վար պիտի նետեմ։ Դուն քու բո-
լոր գունդերովդ՝ ու քու հետդ եղող Ժող-
մարդներով իսրայէլի լեռներուն վրայ պիտի
իյնաս ։ Քեզ ամէն տեսակ թռչուններու դի-
շատիչ թռչուներն ու գաշտի գազաններուն
5 կերակուր պիտի տամ։ Դաշտի երեսին վրայ
պիտի իյնաս, վասն զի ես խօսեցայ, կ'ըսէ
6 Տէր Եհոսան ։ Եւ Մագոգի վրայ ու Վղղի-
ներուն մէջ ապահովութեամբ բնակողներուն
վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու պիտի գիտնան
7 թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ սուրբ անունս իմ
Ժողովրդիս իսրայէլին մէջ պիտի ճանչցը-
նեմ։ ու պիտի չթողում որ ալ իմ
սուրբ անունս պղծուի ։ Ու ազգերը պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ իսրայէլի մէջ եղող
8 Սուրբը ։ Ա՞հա կու գայ, ու պիտի կատարուի՝
կ'ըսէ Տէր Եհոսան ։ Իմ ըսած օրս ասիկա է ։
9 Եւ իսրայէլի քաղաքներուն բնակիչները պիտի
ելլեն, ու կրակ պիտի վառեն, ու զէնքերը
պիտի այրեն ։ և ասպարեզով, վահաններով,
պղծնեզով, նետերով, բրիչով ու նիզակ-
10 ներով հօրը տարի կրակ պիտի վառեն ։ Եւ
դաշտէն փայտ պիտի չբերեն, ոչ ալ անտառ-
ներէն պիտի կտրեն, Հապա զէնքերով կրակ
պիտի վառեն ։ Ու զիրենք թալանողները պիտի
թալլեն, ու զիրենք կողոպտողները պիտի կո-
զոպտեն, կ'ըսէ Տէր Եհոսան ։
11 Ու պիտի ըլլայ օր ան օրը Հոն իսրայէլի
մէջ Գոգին գերեզմանի տեղ պիտի տամ՝ ան-
ցուդոց ձորը՝ ծովուն արեւելեան կողմէն ։ և
անիկա անցուդրները պիտի արգիլ, ու Հոն

ג Դատ · ի · 37 ·
ד Գէն · իե · 22 · 23 ·
ե Գէն · իե · 11 · 29 ·
զ Գէն · իե · 12 ·
է Տես գէ · ժի · 3 · 5 ·
ը Եռ · գ · 1 ·
թ Հմր · ե · 8 ·
ժ Հմր · ե ·
ի Գէ · ւՔ · 8 ·
ա Հմր · ե ·
ի Հմր · ե · 8 ·
ա Հմր · ե ·
բ Նե · ժգ · 4 · Գէ · ւգ · 23 · ւՔ · 21 ·
գ Եզր · ս՞րբ.եմ՝ ա · 5 · 6 ·
դ Կամ բաղխեմ՝ բզա
ե Գէ · լգ · 5 · 6 · ւՔ · 25 ·
զ Գէ · լգ · 5 · 6 · ւՔ · 25 ·
է Ամ · ը · 6 · 7 · Ցայտ · ժգ · 18 ·
ը Ամ · գ · 3 ·
թ Երեմ · գ · 24 · Դան · ա · 5 · 6 ·
ժ Գէ · ժգ · 17 ·
ի Սաղ · ՃՀ · 16 ·
ա Դատ · ե · 22 · ա Թագ · գ · 20 · ը Ա՞ր · ը · 25 ·

ե Գէ · ե · 17 ·
զ Ես կա · 16 · Երեմ · իե · 31 ·
է Ես · ժգ · 11 · Ցայտ · ժգ · 21 ·
ը Սաղ · ժա · 6 · Տես · իՔ · 30 ·
թ Գէ · լգ · 23 ·
ժ Սաղ · ՃՀ · 16 · Ցայտ · ժգ · 25 ·
ի Ես · իե · 7 ·
ա Գէ · ե · 17 ·
բ Գէ · լգ · 27 ·
գ Գէ · լգ · 22 · Ա՞մաս · ա · 4 ·
դ Սաղ · հբ · 10 ·
ե Հմր · ե · 22 ·
զ Ես · ժգ · 21 · Գէ · ե · 29 ·
է Գէ · լգ · 16 · 23 ·
ը Տես Ցայտ · ժգ · 17 · Ես · 6 ·
թ Գէ · լգ · 17 ·
ժ Եռ · ժգ · 2 ·

Գոգը ու անոր բոլոր բաժմնիքները պիտի թա-
ղեն , և ընդ-Գոգի բազմութեան ձորը պիտի
12 կոչեն : Ու իսրայէլի որդիքը Երկիրը մաք-
րելու համար եօթը ամիս պիտի թա-
13 ղեն : Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ընդե պի-
տի թաղեն . և ասկից անուն մը պիտի
ըլլայ անոր որ Ահա փառաւորեմ , կ'ըսէ
14 Տէր Եհովան : Ու մարդիկ պիտի որոշեն որ
չարունակ երկրին մէջը պտրտին , ու անցնող-
ներուն հետ երկրի երեսին վրայ մնացածները
թաղէն , որպէս զի զանիկա մաքրեն . անանց
15 եօթը ամիսէն ետքը պիտի փնտռեն : Ու երկ-
րին մէջէն անցնողները անցած ատեննին երբոր
մարդու ոսկոր տեսնեն , քովը նշան մը պիտի
կանգնեն մինչև որ թաղողները զանիկա Գոգի
16 բազմութեան ձորը թաղեն : Ու քաղաքին ա-
նունն ալ Համմոնա պիտի ըլլայ . այսպէս Երը-
կիրը պիտի մաքրեն :

17 Եւ դուն , որդի մարդոյ , Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Ամէն տեսակ թռչուր թռը-
չուներուն ու դաշտի բոլոր գազաններուն ըսէ ,
Ժողովուեցէք ու եկէք . իմ ձեզի համար զո-
հած զոհիս Իսրայէլի լեռներուն վրայ խոշո-
րը մեծ զոհին ամէն կողմէն մտուեցէք , որ
18 միս ուտէք ու արիւն խմէք . Զօրաւորներուն
միսը ուտէք , ու երկրի իշխաններուն
արիւնը խմէք , խոյերու , գառներու , նոհ
թաղներու — զուարներուն՝ ամոց ամէնը
19 Բաշանի գէր անասուններ են : Ու ձեզի հա-
մար զոհած զոհէս մինչև կշտանալնիդ ճարպ
ուտէք , ու մինչև գինովնալնիդ արիւն խմէք :
20 Ու իմ սեղանիս վրայ ձիերէն ու Իփաոր-
ականներէն , զօրաւորներէն ու ամէն պատե-
րազմող մարդէն կշտանաք , կ'ըսէ Տէր Եհո-
21 վան : Ու ազգերուն մէջ իմ փառքս պիտի
դնեմ , ու ամէն ազգերը իմ բրած դատաս-
տանութիւնս ու հանուց վրայ գրած ձեռքս պի-
22 տի տեսնեն : Ուր իսրայէլի տունը ան օրէն
ետև՝ ալ պիտի գիտնան թէ իրենց Տէր Աս-
23 տուածը ես եմ : Ու ազգերը պիտի գիտնան
թէ իսրայէլի տունը իրենց անօրէնութեանը
համար՝ ինծի ապստամբ ըլլալնուն համար
գերի եղան , ու ես իմ երեսս անոնցմէ ծած-
կեցի , և զանոնք իրենց թշնամիացը ձեռքը
24 տուի , ու ամէնքը սրով իյնան : Իրենց պղծ-
ծութեանը համեմատ ու իրենց յանցանացը
համեմատ իրենց հոգացուծ ըրի , ու իմ երեսս
իրենցմէ ծածկեցի :

25 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Հիմա Յակոբին գերութիւնը պիտի դարձը-
նեմ , ու բոլոր իսրայէլի տանը պիտի ողորմիմ ,
և իմ սուրբ անունս համար նախանձաւոր
26 պիտի ըլլամ : Ու երբոր անոնք իրենց երկ-
րին մէջ ապահովութեամբ բնակին , ու վախ-
ցնող մը չըլլայ , անասունը իրենց անաս-
նութեան եւ իրենց ինծի դէմ բրած բոլոր յան-
27 ցանքերը պիտի կրեն , երբոր զանոնք ժո-
ղովուրդներէն դարձնեմ , ու զանոնք իրենց
թշնամեացը երկիրներէն ժողովեմ , անոնցմով
անոնց մէջը՝ շատ ազգաց աչքերուն առջևը
28 պիտի սրբուիմ , Ես պիտի գիտնան թէ ես եմ
անոնց Տէր Աստուածը . որովհետև զանոնք
ազգերու մէջ գերի ըրի , ու զանոնք Նոյն
իրենց երկիրը ժողվեցի , և ալ անոնցմէ հոն
29 չձգեցի : Ու ինչ մէյմին ալ իմ երեսս
անոնցմէ պիտի չծածկեմ , քանզի իմ Հոգիս
իսրայէլի տանը վրայ թափեցի , կ'ըսէ Տէր
Եհովան :

ԳԼՈՒԽ

1 Մարգարէին տեսիլքին ժամանակը , հազանիը ու Նոգոգին :
6 Այրե Լեռան գրաւը . 20 հիւրհուրդի գրաւը . 24 հարաւային
գրաւը . 32 Նեռի մարդիներն արե Լեռան գրաւը . 35 և հիւսի-
սային գրաւը . տասրագրութիւնը . 39 Ուրը անասունները . 44
Սենեակները . 48 Տաճը տրահը :

1 Ու եր գերութեանը քսանուհինգերորդ տա-
րին՝ Յառջի ամսոյ տասնեքորդ օրը
՝քաղաքին գարնանալուն յորե քառասունեքորդ
տարին՝ նոյն օրը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ ,
2 ու միս հոն տարաւ . Ինձ Աստուծոյ տեսիլք-
ներով իսրայէլի երկիրը տարաւ , ու զիս խիստ
բարձր լեռան մը վրայ դրաւ . ու անոր վրայ
հարաւային կողմը քաղաքի մը չինուածքին
3 պէս երեսիս չ կար . Ու երբոր զիս հոն տա-
րաւ , ահա մէկ մարդ մը որուն երեւոյթը
պղնձի երեւոյթի պէս էր , և չուանը ձեռքը
բռնած լար Ու չափի եղեգ կար , ու անիկա
4 դուռը կայծեր էր : Ու ան մարդը ինծի բաւ ,
Որդի մարդոյ , աչքերովդ տես ու ականջ-
ներովդ լսէ , ու քիզի ամէն ցուցուցանելուս
ուշադրութիւն դիր . վասն զի զուն հոս բեր-
ուեցար որ ցուցնեմ՝ Ամէն
տեսածդ իսրայէլի տանը պատմէ :
5 Ես ահա տանը դուրսէն չորջանակի պա-
րիսպ կար , ու ան մարդուն ձեռքը վեց կանն
գուներ էզեկիէլ չափի եղեգ մը կար , և

բունը բոլոր չուն
ցանցերը որ ինծի
դէմ բրին քաղաքը
իրենց երկիրն մէջ
ապահովութեամբ
կը բնակին ու
վախցնող մը կը
կար :

Ես ըսի անոր՝ Ով Տէր Եհովա , դուն գիտես :

6 Ես ինծի ըսաւ՝ Որդի մարդոյ , աչքերովդ տես ու ականջ-
դիր ամէն զոր քեզի ցուցնելու եմ , վասն զի ցուցնելու համար
ուր բերուեցար՝ քիզի ցուցնեմ՝ Ամէն տեսածդ իսրայէլի տանը պատմէ :

7 Ես ահա տանը դուրսէն չորջանակի պարիսպ կար , ու ան մարդուն ձեռքը վեց կանն
գուներ էզեկիէլ չափի եղեգ մը կար , և

ֆռանչ՝ մէկ կանգուն ու չորս մատնաչափ բլլալով։ ու ՚պարապին լայնութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրութիւնը եղէգ մը չափից ։

6 Եւ անկիա գէպ ի արեւելք նայող գաւառը եկաւ, ու անոր աստիճաններուն վրայ ելաւ, ու գրաներ մէկ սեամբ եղէգ մը լայն՝ ու միւս 7 սեամբ եղէգ մը լայն չափից ։ Եւ ՚ի մէջ խուցը եղէգ մը երկայն ու եղէգ մը լայն էր, ու խուցերուն միջոցը հինգ կանգուն էր ։ Ու գրաները սպահին քովը եղող գրաները սեամբ ներ- 8 ոէն մէկ կանգուն էր ։ Ու անկիա գրաներ որ- 9 բան ներսէն մէկ եղէգ չափից ։ Եւ գրաներ սպահ ուրիշ կանգուն չափից ։ ու անոր գրաներովքը երկու կանգուն էր, ու գրաներ սը- 10 րան ներսի կողմէն էր ։ Ու գէպ ի արեւելք եղող գրաները խուցերը մէկ կողմէն երեք ու միւս կողմէն երեք էին, ու երեքին չափ մէկ էր ։ Ու գրաներուն չափը մէկ կողմէն ու միւս 11 կողմէն մէկ էր ։ Ու գրաներ մուտքին լայնութիւնը տասը կանգուն չափից , -- գրաներ ը- 12 նայնութիւնը տասնուրեք կանգուն ։ Եւ խուցերուն առջեւը՝ հինգ կանգուն ասկ- ձման՝ ու միւս կողմէն մէկ կանգունի ասկ ձման մը կար ։ ու խուցերը մէկ կողմէն վից կան- 13 գուն՝ ու միւս կողմէն վից կանգուն էին ։ Եւ գաւառը չափից մէկ խուցին ծայրէն մինչեւ միւսին ծայրերը ։ Եւ լայնութիւնը քառասնհինգ կանգուն էր, -- մուտքերը դիմացի 14 դիմաց էին ։ Եւ գրաներուն երկայնքը վեմասեան կանգուն բրաւ , մինչեւ գրաներ բոլորած 15 քը եղող գաւիթին գրաներքը ։ Եւ գաւթի գրաներ երեսէն մինչեւ ներսի գրաներ սպահին 16 երեսը միասին կանգուն էր ։ Ու խուցերուն և անոնց գրաներուն քովը՝ գրաներ ներսի կողմէն չորքսանակի ՚ի վանդակապատ պատուհաններ կային , սպահներուն ալ այսպէս էին , ու ներսի կողմէն չորքսանակի պատուհաններ կային ։ և գրաներուն վրայ սրմանեներ կային ։

17 Ու գիս դուրսի գաւիթը բերաւ , և անոր հոն ննեներ՝ ու գաւիթին համար չինուած չորքսանակի քարայատակ կար ։ ու քարայա- 18 տակին վրայ ՚ի երեսուն սենեակ կար ։ Եւ գրաներուն քովի քարայատակը դռներուն երկայնութիւնը դիմացը եղող վարի քարայա- 19 տակն էր ։ Ու անկիա՝ վարի գրաներ առնէն մինչեւ ներքին սպահին առջեը դուրսէն՝ գէպ ի արեւելք ու հիւսիս լայնութիւնը հարիւր կանգուն չափից ։

20 Եւ գաւթի գաւիթին գէպ ի հիւսիս նայող գրաները երկայնութիւնը ու լայնութիւնը չա- 21 փից ։ Ու անոր խուցերը երեք մէկ կողմէն էր, ու երեք միւս կողմէն , և անոր գրաներովքը ու սրահները առջի գրաներ չափովին էին ։ անոր երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը քառասնհինգ կանգուն էր ։ 22 Եւ պատուհանները ու սրահները ու արմաւենիները գէպ ի արեւելք նայող դրանը չափովին էին ։ և եօթը ասպիճանով ան ը- ներ կ՚ելլէին ։ և սրահները անոնց առջեւն էին ։ 23 Ու ներսի գաւիթը գաւթ մը ունէր՝ հիւսիսային գրանը ու արեւելեան ը- ներ դիմացը , ու մէկ դռնէն մինչեւ միւս գաւթը հարիւր կանգուն չափից ։

24 Եւ գիս հարաւային կողմը տարաւ , և անա հարաւային կողմը գաւթ մը կար ։ ու անոր դրանդիքը ու սրահները չափից , ՚ի նոյն չա- 25 փերուն հասնիսաս էր ։ Եւ անկիա ու անոր սրահները նոյն պատուհաններուն պէս պատուհաններ ունէին չորքսանակի ։ Եւ երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը 26 քառասնհինգ կանգուն էր ։ Եւ ան ը- ներ ելլելու համար եօթը ասպիճան կար , ու անոր սրահները անոնց առջեւն էին ։ ու անոր գրանդ գաւթը վրայ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ կային ։

27 Ու ներսի գաւիթը գաւթ մը ունէր գէպ ի հարաւ , ու մէկ դռնէն մինչեւ միւս գաւթը 28 գէպ ի հարաւ հարիւր կանգուն չափից ։ Եւ գիս հարաւային դռնէն ներսի գաւիթը բերաւ , ու հարաւային դռնէր չափից , ՚ի նոյն չափ- 29 րուն հասնիսաս էր ։ Եւ անոր խուցերը ու գրանդիքը ու սրահները նոյն չափերուն համեմատ էին ։ և անկիա ու անոր սրահներ չորքսանակի պատուհաններ ունէին ։ Եւ ներ- կայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնու- 30 թիւնը քառասնհինգ կանգուն էր ։ Եւ սրահներ չորքսանակի ՚քառասնհինգ կանգուն էր ։ 31 կային՝ ու հինգ կանգուն լայն էին ։ Եւ սրահներ գէպ ի դուրսի գաւիթին էին , ու գրաներուն վրայ արմաւենիներ կային ։ և ան ը- ներս ելլելու համար ութը աստիճան կար ։

32 Եւ գիս ներսի գաւիթը տարաւ գէպ ի արեւելք , ու գաւթը չափից , ՚ի նոյն չափերուն 33 համեմատ էր ։ Եւ անոր խուցերը ու գրանդիքը ու սրահները նոյն չափերուն համեմատ էին ։ և անկիա ու անոր սրահներ չորքսանակի պատուհաններ ունէին ։ Եւ երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը քը- 34 սանհինգ կանգուն էր ։ Եւ անոր սրահները գէպ ի դուրսի գաւիթին էին , ու անոր գրանդիքը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ ունէին ։ և ան ը- ներս ելլելու համար ութը աստիճան կար ։

35 Ու գիս հիւսիսային գաւթը բերաւ , ու նոյն 36 չափերուն համեմատ չափից խուցերը , գրանդիքը ու սրահները , և չորքսանակի պատուհաններ ունէր ։ Եւ երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը քառասնհինգ կան- 37 գուն էր ։ Եւ անոր գրանդիքը գէպ ի դուրսի

• ե՛բ ։ հ՛ինգ
ի գ՛ծագ ։ ջ ։ ։

| ԿՀ՝ ներքեւն յոյն՝ գաւթին նեղ

| Ը Ցոյս ։ յ ։ ։
ի գ՛ծագ ։ ջ ։ ։

ի Գէ։ խ ։ ։

| Տ՛ես հմր ։ 21 ։ 25 ։

| 33 ։ 36 ։

դաւթին էր, ու դրանդիքը մէկ կողմն ու միւս կողմն արմատներին ունէին. և ան դուռ էլլեու համար ութը աստիճան կար։

38 Ու մէկ սենեակ մը կար՝ որ անոր մուտքը դանեցուն քովի դանգեացը մտ էր. ոզնա֊
39 կերը հոն կը լուային։ Եւ դրանը արեւելեան մէջ մէկ կողմն երկու սեղան՝ ու միւս կողմն երկու սեղան կար, որ անոնց վրայ ողջակէզը ու մեղքի պատարագը ու Ցանգանքի պա֊
40 տարագը մորթէին։ Եւ հիւսիսային դրանը մուտքը էլլեուն դուրսի կողմը երկու սեղան՝ ու միւս կողմն եզող դրանը պահին մէջ երկու
41 սեղան կար։ Դրանը քովը մէկ կողմն չորս սեղան՝ ու միւս կողմն չորս սեղան կար, ութը
42 սեղան էր, -- անոնց վրայ կը մորթէին։ Եւ չորս սեղաններըն՝ որոնք ողջակէզի համար էին, տասնուաձ քարէ մէկ ու կէս կանգուն երկայն՝ ու մէկ ու կէս կանգուն բայն՝ ու մէկ կան֊
դուն բարձր էին. և ողջակէզը ու զոհը մորթելու գործիքները անոնց վրայ կը դնէին։
43 Ու ներսէն չորքնանակի չորս մատուցանք՝ ե֊զերը մէ՞ չ էին եաւած էր. ու սեղաններուն վրայ զոհին միսը կը դրուէր։
44 Եւ ներսի դրանը դուրսի կողմն հիւսիսային դրանը քովը եզող ներսի գաւթին մէջ Վերդեցուներուն սենեակները կար, ու անոնց երեսը դէպ ի հարաւ էր. մէկը արեւելեան դրանը քովն էր, -- երեսը դէպ ի հիւսիս էր։
45 Եւ ինձի բսաւ, Ա՛ս սենեակը որ դէպ ի հարաւ կը նայի, Տաճար պահապանութիւնը ընող
46 քահանաներուն համար է. Ու ան սենեակը որ դէպ ի հիւսիս կը նայի, Սեզոնին պահապանութիւնը ընող քահանաներուն համար է. անոնք Ղազիվի որդիքն են, որոնք Ղևիի որդւոցմէ Տէրոջը կը մօտենան՝ անոր ծառայութիւն ընելու համար։
47 Եւ գաւթին չափեց, երկայնութիւնը հարիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը հարիւր կանգուն էր, անկիւնաքառակուսի էր. ու սեղանը տաճարին առջեւն էր։
48 Եւ ինձ տաճար տարաւ, ու սրահին դրանդիքը չափեց՝ հինգ կանգուն մէկ կողմէն ու հինգ կանգուն միւս կողմէն. և դռանները լայնութիւնը մէկ կողմէն երեք կանգուն՝
49 ու միւս կողմէն երեք կանգուն էր։ Սրահին երկայնութիւնը քսան կանգուն՝ ու լայնութիւնը տասնուաձ կանգուն էր, և հոն [---] աստիճաններով կ՚էլլէին։" ու սդրանդեացը քովը սիւներ կային, մէկը մէկ կողմէն՝ միւսն ալ միւս կողմէն։

ԳԼ· ԽԱ.

1—26 Տաճարին չափերը. բաժանումը. սենեակները ու զարգերը։

1 Եւ դիս տաճարը տարաւ, ու ածէ դրանդիքը չափեց, մէկ կողմէն վեց կանգուն լայն ու միւս կողմէն վեց կանգուն լայն էր՝ խորանին
2 լայնութեանը համեմատ։ Եւ դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն էր, ու դռանը քովերը մէկ կողմէն հինգ կանգուն՝ ու միւս կողմէն հինգ կանգուն էին. և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը քսան կանգուն չափեց։
3 Ու ներս մտաւ, և դռանը դրանդիքը երկու կանգուն՝ ու դուռը վեց կանգուն չափեց. ու դռանը լայնութիւնը եօթը կանգուն էր։
4 Եւ ածոր երկայնութիւնը չափեց քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն՝ տաճարին ըսածին պէս. ու ինծի ըսաւ, Ա՛սիկա է սրբութիւն սրբութեանցը։
5 Եւ տաճար պատը վեց կանգուն՝ ու տանը բոլորտիքը եզող սենեակներուն լայնութիւնը չորս կանգուն չափեց։
6 Ու սենեակները իրարու վրայ էին երեք յարկ՝ ու երեսուն երեսուն. և ածոր ելեքները կը մտնէին տաճարին ան պատին մէջ որ սենեակներուն համար էր՝ որ չ էր ըլլար որ ածոր կռթնին, բայց տանը պատին մէջը չէին
7 կռթնըներ։ Ու սենեակները էլլելու համար՝ լայնցող ու չրջանակաւոր ածոր չ կար, որ տանը բոլորտիքը վեր էլլելու համար տաներ կը պտրաեր. ոնոր համար էլլելով տաներ կը լայնար, և այսպէս վարի սահիկներէն վերի
8 դասիկները միջին դասիկներն կ՚էլլէին։ Ու չրջանակի տանը բարձրութիւնը տեսայ. սենեակներուն հիմերը ամբողջ մէկ եղէզ՝ վեց
9 մեծ կանգուն էր։ Սենեակներուն պատին լայնութիւնը դուրսէն հինգ կանգուն էր, ու մնացածը սենեակներուն ներսի միջոցն էր։
10 Եւ դռներ սենեակներուն միջտեղը՝ տանը բոլորտիքը քսան կանգուն լայն միջոց մը կար։
11 Ու սենեակներուն մուտքերը միացած տեղին կը նայէին, մուտքին մէկը դէպ ի հիւսիս և մուտքին մէկը դէպ ի հարաւ կը նայէր. ու միացած տեղին լայնութիւնը չրջանակի հինգ կանգուն էր։
12 Եւ զատուած տեղին առջեւը՝ դէպ ի արեւմտեան ծայրը եզող շէնքին լայնութիւնը եօթանասուն կանգուն էր. ու շէնքին պատը չորս չրջանակի հինգ կանգուն լայն ու երկայնու֊
13 թիւնը իննսուն կանգուն էր։ Եւ տանը երկայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց. ու զատուած տեղը ու շէնքը իր պատերովը հա֊

14 բիւր կանդուն երկայն էր ։ Եւ տասը ու զա-
տուած տեղին երեսը դէպ ի արեւելք հա-
րիւր կանդուն լայն էր ։
15 Ու դէպ ետեւի կողմն՝ զատուած տեղին
դիմացը եղող չէնքին երկայնութիւնը և անոր
սիւնազարդ սրահները մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն՝ ներքին տաճարին ու գաւիթին սրահ-
16 ներուն հետ հարիւր կանդուն լինէին ։ Դռնը
անմերը ու ծածկապատ պատուհանները՝
և չորքանակի ան երեք կողմերը անոնց դի-
մացը եղող սիւնազարդ սրահները ամէն կող-
մէն սոճասեամած էին և դանակեն մինչեւ
պատուհանները, ու պատուհանները ծած-
17 կուած էին ։ Դռնէ դրանը վրան ու մինչեւ ներ-
քին տունը, և դուրսէն ու բոլոր պատը չորք
չափանակի ներսէն ու դուրսէն նշոյց չափերով ։
18 Ա- ՃՃՃՃՃՃՃՃՃ Ճ-ով նշոյցներ ու տա-
մարենիներ քանդակուած էին, ու երկու քե-
րովբէներուն մէջը տասնեակ մը, ու ՃՃՃ Ճ-ի
19 քերովբէն երկու երես ունէր ։ Մարդուն երեսը
կողմէն դէպ ի տասնեակին մարդու երես ու
միւս կողմէն դէպ ի տասնեակին առզդ ա-
ւրիծի երես ։ բոլոր տաներ քանդակեր չորքա-
20 նակի պատ էր ։ Զատուածէն մինչեւ դրանը վրան
քերովբէներ ու տասնեակներ քանդակուած
21 էին ։ Նոյնպէս ալ տաճարին պատին Ճ-ով ։ Տա-
ճարին դրանդիքը քառակուսի էին ։ ու սրբա-
րանին երեսը՝ ՃՃՃՃ երեւոյթը Ճ-ի երեւոյ-
թին պէս էր ։
22 Ճ-ի սեղանը երեք կանդուն բարձր էր ։
ու երկայնութիւնը երկու կանդուն էր ։ և
անոր անկիւնները երկայնութիւնը ու ՃՃՃ-
կայնութիւնը ու քովերը փայտէ էին ։ ու ա-
նիկա ինծի ըսաւ ։ Ասիկա է Ճեհրովբ առնուր
23 եղող Ճեզդանը ։ Ինէ տաճարը ու սրբարանը
24 երկու դուռ ունէին ։ Ու դռները երեկերկու
փեղկ ունէին ։ ու փեղկերը երկուքի կը ծալ-
լուէին ։ երկու փեղկ մէկը ունէր ։ ու երկու
25 փեղկ միւսը ։ Եւ անոնց վրայ՝ տաճարին
դռներուն վրայ պատերուն վրայի քանդակին
պէս քերովբէներ ու տասնեակներ քանդա-
կուած էին ։ ու դուրսէն սրահին երեսը փայ-
26 տէ ՃՃՃՃ ալ մը կար ։ Եւ սրահին քովերը
ու տասը անկիւնները մէջ և ետեւ ուխտե-
րուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն վան-
դակապատ պատուհաններ ու տասնեակներ
կային ։

ԳԼ ։ ԽԹ

1 Քահանայից սենեակները ։ 13 անոնց գործածութիւնը ։ 19 Ար-
ուեստին գաւիթին չափերը ։

1 Ա-նկէ ետքը զիս դէպ ի հիւսիս եղող ճամ-
բան տարաւ դիմացը եղող չէնքին երկայնու-
թիւնը և անոր սիւնազարդ սրահները մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն՝ ներքին տաճարին ու գաւիթին սրահ-
16 ներուն հետ հարիւր կանդուն լինէին ։ Դռնը
անմերը ու ՃՃՃՃ պատուհանները՝
և չորքանակի ան երեք ՃՃՃՃ անոնց դի-
մացը եղող սիւնազարդ սրահները դէ-
մացը եղող սիւնազարդ սրահները ամէն կող-
մէն սոճասեամած ՃՃՃՃ էր դանակեն մինչեւ
պատուհանները, ու պատուհանները ծած-
17 կուած էին ։ Դռնէ դրանը վրան ու մինչեւ ներ-
քին տունը, և դուրսէն ու բոլոր պատը չորք
չափանակի ներսէն ու դուրսէն նշոյց չափերով ։
18 Ա- ՃՃՃՃՃՃՃՃՃ Ճ-ով նշոյցներ ու տա-
մարենիներ քանդակուած էին, ու երկու քե-
րովբէներուն մէջը տասնեակ մը, ու ՃՃՃ Ճ-ի
19 քերովբէն երկու երես ունէր ։ Մարդուն երեսը
կողմէն դէպ ի տասնեակին մարդու երես ու
միւս կողմէն դէպ ի տասնեակին առզդ ա-
ւրիծի երես ։ բոլոր տաներ քանդակեր չորքա-
20 նակի պատ էր ։ Զատուածէն մինչեւ դրանը վրան
քերովբէներ ու տասնեակներ քանդակուած
21 էին ։ Նոյնպէս ալ տաճարին պատին Ճ-ով ։ Տա-
ճարին դրանդիքը քառակուսի էին ։ ու սրբա-
րանին երեսը՝ ՃՃՃՃ երեւոյթը Ճ-ի երեւոյ-
թին պէս էր ։
22 Ճ-ի սեղանը երեք կանդուն բարձր էր ։
ու երկայնութիւնը երկու կանդուն էր ։ և
անոր անկիւնները երկայնութիւնը ու ՃՃՃ-
կայնութիւնը ու քովերը փայտէ էին ։ ու ա-
նիկա ինծի ըսաւ ։ Ասիկա է Ճեհրովբ առնուր
23 եղող Ճեզդանը ։ Ինէ տաճարը ու սրբարանը
24 երկու դուռ ունէին ։ Ու դռները երեկերկու
փեղկ ունէին ։ ու փեղկերը երկուքի կը ծալ-
լուէին ։ երկու փեղկ մէկը ունէր ։ ու երկու
25 փեղկ միւսը ։ Եւ անոնց վրայ՝ տաճարին
դռներուն վրայ պատերուն վրայի քանդակին
պէս քերովբէներ ու տասնեակներ քանդա-
կուած էին ։ ու դուրսէն սրահին երեսը փայ-
26 տէ ՃՃՃՃ ալ մը կար ։ Եւ սրահին քովերը
ու տասը անկիւնները մէջ և ետեւ ուխտե-
րուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն վան-
դակապատ պատուհաններ ու տասնեակներ
կային ։

2 Ու- ՃՃՃՃՃՃՃ հիւսիսային մասէն ան-
երկայնութիւնը հարիւր կանդուն ու լայնու-
3 թիւնը հիսուն կանդուն էր ։ Ներսի գաւիթին
քանի ՃՃՃՃ գէմ ու գուրսի գաւիթին
քարայատակին գէմ՝ իրարու դիմացը երեք
4 դասակարգ սիւնազարդ սրահներ կային ։ Ու-
անոնց առջեւ՝ ներսէն տասը կանդուն
լայն ճեմելիք մը -- մէկ կանդուն ճամբայ մը
կար, և անոնց դռները դէպ ի հիւսիս էր ։
5 Ու վերի սենեակները կարճ էին, վասն զի
սիւնազարդ սրահները անոնցմէ՝ այսինքն ՃՃ-
գիւ վարի ու մէջէն սենեակներէն ՃՃ կ՚առ-
6 նէին ։ Զանոնք անոնք երեք յատկեան էին, ու
զանոնք սիւներուն պէս սիւներ չու-
նէին ։ անոր համար գետնէն՝ այսինքն վարի
7 ու մէջէն սենեակներէն կը նեղնային ։ Ու ա-
նոնց սենեակներուն դիմացը՝ դուրսի գաւիթին կող-
մը սենեակներուն առջեւ դուրսի պատին էր
8 կայնութիւնը յիսուն կանդուն էր ։ վասն զի
դուրսի գաւիթը Ճ-ով սենեակներուն երկայ-
նութիւնը յիսուն կանդուն էր ։ և ահա տա-
9 ճարին դիմացը հարիւր կանդուն էր ։ Ու ա-
նոնց սենեակներուն տակէն՝ դուրսի գաւիթէն ա-
նոնց երթալու համար արեւելեան կողմէն մուտք
10 մը կար ։ Ե- գաւիթին պատային լայնութեա-
նը մէջ դէպ ի արեւելք՝ զատուած տեղին դի-
մացը ու շէնքին դիմացը՝ սենեակներ կային ։
11 Եւ անոնց առջեւ ճամբայ մը կար դէպ ի հիւ-
սիս եղող սենեակներուն երեսներուն պէս, թէ
անոնց երկայնութիւնները՝ թէ անոնց լայնու-
թիւնները և թէ անոնց բոլոր ելքերուն և ա-
12 նոնց ձեւերուն ու դուռներուն կողմնակ ։ Նոյն-
պէս ալ էին դէպ ի հարաւ եղող սենեակնե-
րուն մուտքերը ։ ճամբուն գլուխը մուտք մը
կար, այսինքն արեւելեան ճամբուն բնթանը՝
պատին առջեւի ճամբան ։
13 Եւ ինծի ըսաւ, Զատուած տեղին առջեւ
եղող հիւսիսային կողմի սենեակները -- հա-
րաւային կողմի սենեակները առջեւ սենեակ-
ներն են, ուր որ Ճեհրովբ ժամեցող քահանա-
ները ՃամենասուրբՃ բաները պիտի ուտեն ։ հոն
պիտի դնեն ամենասուրբ բաները ու Ճհացի
ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի
14 պատարագը, քանզի ան տեղը սուրբ է ։ Երբ-
որ քահանաները հոն մտնեն, սուրբ տեղէն
դուրսի գաւիթը պիտի չելլեն, հագած իրենց
պաշտօնի զգեստները հոն պիտի թողուն ։
վասն զի անոնք սուրբ են ։ և ուրիշ հան-
գերձներ հագնելով՝ ժողովուրդին վերաբե-
րեալ բաներուն պիտի մօտենան ։

ե Գէ ։ խ ։ 16 ։ Ճ-ի ։ 28 ։	ը Եզ ։ լ ։ 1 ։	ի ղ թ-ագ ։ ղ ։ 31— 35 ։	16 ։ —
է ղ թ-ագ ։ ղ ։ 29 ։	թ Եզ ։ լ ։ 8 ։	ժ Գէ ։ խզ ։ 16 ։ Մ-ագ ։ ա ։ 7 ։ 12 ։	= Գէ ։ խա ։ 12 ։ 15 ։
ը Ճ-ս գէ ։ ա ։ 10 ։		ի Գէ ։ խ ։ 16 ։ Ճ-ի ։	ֆ Գէ ։ խա ։ 16 ։

ֆ Ճ-ի ։ 4 ։	14 ։ 17 ։ 25 ։ 29 ։ ե ։	
ֆ Դ-է ։ ը ։ 16 ։ 26 ։ խզ ։ 9 ։	1 ։ ժ ։ 13 ։ 14 ։ Թ-ոմ ։ ժը ։ 9 ։ 10 ։	
ե Դ-է ։ ը ։ 3 ։ 10 ։ ը ։	ը Գէ ։ խզ ։ 19 ։	

15 Ու երբոր անիկա ներքին տունը չափից
ելնեցաւ, գիս դէպ՚ի արեւելք նայող դուռը
16 հանեց, ու զանիկա ամէն կողմէն չափից։ Ա-
րեւելեան կողմը չափի եղեգով՝ տասնական
հինգ հարիւր եղեգ չափեց չափի եղեգով։
17 Հիւսիսային կողմն ալ չափի եղեգով
18 հինգ հարիւր եղեգ չափեց։ Հարաւային կող-
մը չափի եղեգով հինգ հարիւր եղեգ չափեց։
19 Արեւմտեան կողմն ալ դարձաւ, — չափի եղեգով
20 հինգ հարիւր եղեգ չափեց։ Զանիկա չորս
կողմէն չափեց. անիկա հինգ հարիւր երկայն՝ ու հինգ հարիւր լայն էր, — սրբարանը ու
սուրբերը զատելու համար։

ԳԼ. ԽԶ

1 Եւ զիս դարձաւ՝ դէպ՚ի արեւելք նայող դուռը
2 ուր տարաւ։ Եւ ահա արեւելեան ճամբային
Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը կու գար. ու
հնչող ձայնը չատ յորդութեան պէս էր, ու
երկիրը անոր փառքէն լուսաւորեցաւ։
3 Եւ տեսած տեսիլքս հնման էր այն տեսիլքին
որն որ տեսայ, երբոր Տէրոջմէ կործանելու եկայ.
ու տեսիլքները հետեւ գալին քովը տեսած
տեսիլքիս պէս էին, ու երեսիս վրայ ինկայ։
4 Եւ Տէրոջմէ փառքը դէպ՚ի արեւելք նայող
5 դուռը ճամբային տունը մտաւ. ու Հոգին
զիս վերցուց և զիս ներքին գաւիթը տարաւ,
և ահա Տէրոջմէ փառքը տունը լեցուցեր էր։
6 Եւ ինծի ըսաւ որ տաճարէն ինծի կը խօսէր.
7 (ու իմ քովս մարդ մը կայներ էր.) Ու ինծի
ըսաւ, Որդի մարդոյ, Իսրայէլի որդւոցը մէջ
յատնեան բնակելու Տաճառիս տեղը, և Իմ
սուրբ անունս գարշապարներուն տեղը ամէն
ատեն պիտի բնակի Իսրայէլի տունը՝ իրենց և
ու իրենց թագաւորներուն իրենց պոռնկութիւնովը ու իրենց
թագաւորներուն դիւթովը իրենց բարձր տե-
ղերուն մէջ՝ ալ իմ սուրբ անունս պիտի չը-
8 պղծեն։ Ինծի դի իրենց սեմերը իմ սեմոցս
ու իրենց դռնդիքը իմ դռնդակաց մօտ
դրին, այնպէս որ իմ ու անոնց մէջտեղը դի-
մէկ պատ մը կար, և իրենց ըրած գարշե-
լիութիւններովը իմ սուրբ անունս պղծեցին. ես
ալ իմ բարկութեամբս ապականեցի զանոնք։
9 Հիմա Թող իրենց պոռնկութիւնը ու իրենց
թագաւորներուն դիւթերը հեռացընեն
ինծմէ, յատնեան անոնց մէջը պիտի բնակիմ։
10 Դուն, որդի մարդոյ, Իսրայէլի տանը ա-
տանը գիտցուր, որ իրենց անօրէնութիւնն-
րէն ամչնան, ու թող նոր գազաթները չափեն։
11 Եւ թէ որ իրենց բոլոր ըրածներէն ամչնան,
տանը ձեր ու կարգադրութիւնը, և անոր ել-
քը ու մուտքը, ու բոլոր ձեւերը և բոլոր կա-
նոնները, [ու բոլոր ձեւերը] և բոլոր օրէնքները
անոնց գիտցուր. ու անոնց աչքերուն առջեւը
գրէ, և անոր բոլոր ձեւերը ու բոլոր կանոններ
պահեն ու զանոնք կատարեն։ Ան է տաճա-
րին օրէնքը. Անոր բոլոր սահմանը չորքանա-
կի շրջանար գլխուն վրայ ամէնասուրբ պիտի
ըլլայ. ահա տաճարին օրէնքը ասիկա է։
12 Եւ տունը են ոհգանին չափերը՝ կանգու-
նով. (Կանգունը մէկ կանգուն ու չորս մատ-
նաչափ է.) ու իսոր տեղը մէկ կանգուն՝ ու մեր
լայնութիւնը մէկ կանգուն՝ և անոր սահմանը
անոր եզերքին վրայ չորքանակի մէկ թիզ մը
պիտի ըլլայ. ու սա պիտի ըլլայ տեղանին չափը։
14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչեւ փարի չորքանակը
երկու կանգուն՝ և մեր լայնութիւնը մէկ կան-
գուն պիտի ըլլայ. ու պզտիկ չորքանակէն մին-
չեւ մեծ չորքանակը չորս կանգուն՝ ու լայնու-
թիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ. և կրա-
կարանը չորս կանգուն՝ ինչ պիտի ըլլայ, ու
կրակարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի ըլլայ։
16 Եւ ոկրակարանը տասներկու երկայն
ու տասներկու լայն, չորս կողմն ալ
17 հաւասար քառակուսի պիտի ըլլայ. Եւ
անոր բոլորտիքը եղող չրջանակը տասնեւչորս
երկայն ու տասնեւչորս լայն պի-
տի ըլլայ, և բոլորտիքը եղող սահմանը կէս
կանգուն՝ ու խոր տեղը չորքանակի մէկ կան-
գուն պիտի ըլլայ, ու Ետոր ատիճանները
դէպ՚ի արեւելք պիտի ըլլան։
18 Եւ ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ, Տէր Եհո-
վան այսպէս կ՚ըսէ. Ատնք պիտի ըլլան սեպա-
տեան կանոնները՝ ան օրը որ զանիկա չինեն,
անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանելու՝ ու
19 անոր վրայ արիւն սրսկելու համար։ Ապա տո-
կի սերտնդին եղող Ղեւտացի քահանաներուն՝
(որոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ին-
ծի պիտի մօտենան, կ՚ըսէ Տէր Եհովան.) մէկ-
քի պատարագի համար ցորտանեղէն զուա-
20 րակ մը պիտի տաս. Եւ անոր արիւնէն պիտի
առնես, ու եզերքը չորս եղջիւրներուն վրայ՝ և
չորքանակին չորս անկիւններուն վրայ և
չորքանակի անոր սահմանին վրայ դնես, ու

Ե Գլ. խ. 2.
Զ Գլ. ե. 5.
— Գլ. ժ. 19։ խգ. 1։ խզ. 1.
Է Գլ. ժա. 23.
Ը Գլ. ժ. 24։ Յեսու. ա. 13։ ժզ. 2։ ի
ԺԹ. 1։ 6.
Թ Գլ. ժ. 4։ Յեսու. ը. 1.
ժը. 1.
Ժ Գլ. ա. 4։ 28։ ը. 4։ Եբէմ. ա. 10։
Ժա Գլ. ա. 3։ գ. 23։ ը. 16։ Ամբ. ա. 14։
Ժբ Տես գլ. ժ. 19։ խգ. 2։
Ժգ Գլ. գ. 18։ 24։ ը. 3։ գ. 9։ 10։ 11։ Գլ. խգ. 4։
Ժդ Գլ. ե. 3։
Ժե Գլ. խգ. 45։ Սաղ. կը. 16։ Ամբ. ա. 14։
Ժզ Յոել. գ. 17։ Յովէլ. ա. 14։ բ. 32։
Ժէ Գլ. գ. 18։ 14։ ը. 3։ գ. 10։ 11։
Ժը Սաղ. գթ. 1։ Գլ. խգ. 4։
Ժթ Գլ. խ. 3։
Ի Գլ. խ. 5։
ԻԱ Գլ. ե. 11։ խգ. 38։ ը. 4։
ԻԲ Գլ. ա. 4։ Ամբ. ա. 14։
ԻԳ Գլ. խ. 3։
ԻԴ Գլ. խ. 45։ Սաղ. կը. 16։ Ամբ. ա. 14։
ԻԵ Գլ. խ. 2։
ԻԶ Գլ. խ. 3։ խա. 8։
ԻԷ Եբէր Աբրիկը. Նահ. ա. 1։
ԻԸ Տես Եւ. ի. 26։
ԻԹ Գլ. խգ. 13։
Ի Եւ. խգ. 10։ 12։ Գլ. ը. 14։ 15։ Գլ. խե. 18։ 19։

զանիկա պիտի սրբես և անոր համար քաւու-
21 թիւն ընես։ Ու մեղքի պատարագին զուա-
րակը պիտի առնես, և Տաբբաթային դուրս
տաճարին որոշուած տեղը՝ պիտի այրուի։
22 Ու երկրորդ օրը մեղքի պատարագի համար
այծերէն անարատ նոխազ մը մատուցանես, ու
անոնք պիտի սրբեն՝ ինչպես որ զուարակով
23 սրբեցին։ Երբոր սրբելը լմընցնես, արջառ-
ներէն անարատ զուարակ մը ու ոչխարներէն
24 անարատ խոյ մը պիտի մատուցանես։ Եւ զա-
նոնք Տէրոջը առջեւը պիտի մեռցնես, ու
քահանաները անոնց վրայ աղ պիտի ցանեն,
ու զանոնք Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցա-
25 նեն։ Երկոքին օր մեղքի պատարագի համար՝
օրը մէկ մէկ նոխազ պիտի մատուցանես։ Նաև
արջառներէն զուարակ մը ու ոչխարներէն
խոյ մը պիտի մատուցանեն, ու անարատ պիտի
26 ըլլան։ Երկոքին օր սեղանին քաւութիւն պիտի
ընեն, և զանիկա պիտի սրբեն ու զանկա-
27 նեալութեն։ Երբոր այն օրերը լմընցնան, ու-
ներկրորդ օրը ու անկէ ետքը քահանաները
սեղանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խա-
զաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն, և
ես ձեզ պիտի ընդունիմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Ուրեմն Ահարոնի զոյգ իշխանին համար կ'օրօրուի։ 4 Քա-
հանաները կը յանդիմանուին սրբարանը պղծելուն համար։
9 Կատարելութեան պարագան է քահանային պաշտօնը կա-
տարելը։ 15 Սպանդին օրդիքը կ'ընդունուին սա գործիս հա-
մար։ 17 Քահանային վճռավէ պատուհասները։

1 Եւ գլխ սրբարանին՝ Հէպ՚ի արեւելք նայող
դուրսի դարձը ճամբան գաթուց, ու անի-
2 կա գոց էր։ Եւ Տէրը ինծի բսաւ. Ա՛ռ դու-
ը գոց պիտի մնայ, պիտի չբացուի, ու անկէ
մարդ պիտի չմտնէ. Քանզի անկէ իսրայէլին
Տէր Աստուածը մտաւ, անոր համար գոց պի-
3 տի մնայ։ Ահարոն իշխանին համար պիտի ըսես, Հոն
միայն իշխանը պիտի նստի Տէրոջը առջեւը
հաց ուտելու համար. Ո՛ր տիկ գրանը պահին
ճամբայէն պիտի մտնէ, ու նոյն ճամբայէն
պիտի ելլէ։

4 Եւ գլխ հնոտիային գրանը ճամբային տանը
առջեւը բերաւ. ու տեսայ որ Տ՚ահա Տէրոջը
փառքը Տէրոջը տանը լեցուցեր էր. Ու ես ին-
5 ծի մնդրդ, Տէրոջը տանը բոլոր կանոնադրու-
ու անոր բոլոր օրէնքներուն վրայով քեզի
ամէն բանծս պատգ. մէջը գիր, ու աչքերովդ
նայէ և ականջներովդ լսէ, ու տանը մտածէ-

2 Երր • ժգ • 11։	բ • 5։	ը Գլ • ա • 28։
⸗ Եչ • իթ • 14։	—	թ Գլ • բ • 4։
⸗ Դև • բ • 15։	⸗ Գլ • իգ • 1։	ի Գլ • բ • 5։
Եչ • իթ • 35։ 36։	⸗ Գլ • իգ • 4։	ժ Գլ • իե • 9։ ապ.
⸗ Դև • բ • 53։	⸗ Ծն • լա • 54։ ակար.	գ • 3։
⸗ Յես Դև • թ • 1։	ժ • 18։	⸗ Դև • իգ • 41։ բՕր։
Ելր • իգ • 8։ Դև •	Գլ • իգ • 2։ 8։	ժ • 10։ Գար • ե • 51։
ի • 10։ 41։ Համմ։	Գլ • գ • 23։ իգ •	Գլ • իգ • 8։ Հմր։
ժբ • 1։ ⸗ պՅես։	8։	

ը Գլ • ա • 28։
թ Գլ • բ • 4։
ի Գլ • բ • 5։
ժ Գլ • իե • 9։ ապՅես։
գ • 3։
⸗ Դև • իգ • 41։ բՕր։
ժ • 10։ Գար • ե • 51։
Գլ • իգ • 8։ Հմր։

ը Գլ • ա • 28։
թ Գլ • բ • 4։
ի Գլ • բ • 5։
ժ Գլ • իե • 9։ ապՅես։
գ • 3։
⸗ Դև • իգ • 41։ բՕր։
ժ • 10։ Գար • ե • 51։
Գլ • իգ • 8։ Հմր։

6 րը ու սրբարանին բոլոր ելքերը ազիկ գիտէ.
6 եւ հալատամնիներուն՝ իսրայէլի տանը բանս,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ա՛լ հերիք է ձեզի
ձեր բոլոր պղծութիւնները, օվ իսրայէլի
7 տուներ, Որ գուք Տ՚ոտոնի անթլփատ ու մարմ-
նով անթլփատ Տ՚օտարազգիները մտցուցիք,
որ իմ սրբարանիս մէջը ըլլան ու իմ տունս
պղծեն, երբոր գուք Տիմ հացս, Տճարպը ու
արիւնը կը մատուցանիք. ու ձեր բոլոր պղծ-
ծութիւններէն ի զատ անոնք իմ ուխտս խա-
8 փանեցին։ Եւ Ս՚իմ սուրբ բաներուս պահպա-
նութիւնը չպահեցիք, Տանոնք իմ սրբարանիս
մէջ ձեր ՚ՀՀՀՀՀ պէս իմ Տպահպանութեանս
վրայ պահապաններ դրիք։

9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ եղող բոլոր օտարազգիներէն Տոր-
տով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ բնաւ
մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի չմտ-
10 նէ։ Ա՛մենայնդ Ղեւտացիները, որ ինծմէ
հեռացան՝ երբոր Իսրայէլի ՚ՀՀՀՀ ինծմէ մո-
լորեցան ու իրենց կռոցը ետեւէն գացին, ի-
11 րենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն. Եւ իմ
սրբարանիս մէջ Տանոնք պահապան սպասաւ օրներ՝ ու տաճարին սպասաւ օրները
պիտի ըլլան. Ժողովուրդին համար ողջակէզ-
ները ու զոհերը Տանոնք պիտի մորթեն, ու
անոնց ծառայութիւն ընելու համար Տանոնց
12 առջեւը անոնք պիտի կայնին։ Որովհետեւ ա-
նոնց համար անոնց կուռքերուն առջեւը ծա-
ռայութիւն ըրին, ու Իսրայէլի տանը գայ-
թակղութիւն -- անօրէնութեան գլխաւ-
նոյն, անոր համար անոնց վրայով իմ ձեռքս վեր-
ցուցի, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ իրենց անօ-
13 րէնութիւնը պիտի կրեն. Եւ ինծի պիտի չբե-
մտնեցնան ինծի քահանայութիւն ընելու, ու
իմ բոլոր սուրբ բաներուս և ամենասուրբ բա-
ներուս մտնեցնան, Տհագա Տիրենց անարգան-
քը ու իրենց ըրած պղծութիւնները պիտի
14 կրեն։ Ուստի զանոնք Տտանը պահպանու-
թեանը վրայ պահապան պիտի դնեմ՝ անոր
ամէն ծառայութեանը համար, ու անոր մէջը
ըլլալու ամէն գործին համար։
15 Ղեւտացի քահանաները՝ Տազգիկ որդիքը, որոնք իմ սրբարանիս պահպանու-
թիւնը պահեցին՝ երբոր իսրայէլի որդիքը
ինծմէ մոլորեցան, անոնք ինծի ծառայութիւն
ընելու համար ինծի պիտի մտնենան, և ճար-
պը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար
անոնք Տիմ առջեւս պիտի կայնին, կ'ըսէ Տէր
16 Եհովան։ Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն,

9 • Գոր • իա • 28։	4 • 5 • Գլ • իբ • 11։	Ծատ • ժբ • 3։
Գլ • իա • 6։ 8։ 17։ 21։	Ծ ⸗ Մն • իգ • 1։	Գլ • իբ • 20։ իգ • 7։
Գլ • գ • 10։ ժբ • 11։	Բ Մն • իթ • 34։	Ծատ • ժբ • 4։ ⸗
Գլ • իբ • 2։ Ես։	Ծատ • ժգ • 9։	Մն • իգ • 28։ 32։
Հմր • 14։ 16։ Գլ •	Նա • թ • 16։ Գլ •	Գլ • իթ • 40։ իգ • 18։
ի • 45։	ժգ • 3։ 4։ Մաշ •	⸗ Թագ • բ • 35։
Հմր • 7։	բ • 8։	⸗ Հմր • 10։
Ծն • գ Թագ • իգ •	Սաղ • ՀՀ • 26։	Հմր • 7։
Ես • գ Մն • իթ •	⸗ գ Թագ • իգ • 9։	Օր • ժ • 8։

Ծատ • ժբ • 3։
Գլ • իբ • 20։ իգ • 7։
Ծատ • ժբ • 4։ ⸗
Մն • իգ • 28։ 32։
Գլ • իթ • 40։ իգ • 18։
⸗ Թագ • բ • 35։
Հմր • 10։
Հմր • 7։
⸗ Օր • ժ • 8։

ու ինձի ծառայութիւն ընելու համար անոնք պիտի մտնեցան իմ սեզանիս , և իմ պատ-
17 պատմութիւնս պիտի պահեն : Ու երբոր ներսի գաւթին գոներէն մտնեն՝ հագուստ զգեստա-
ներ պիտի հագնին , ու ներսի գաւթին գրա-
նները՝ ու ներսը ծառայութիւն բրած ատեն-
18 նին վրանին բուրդ պիտի չհագնին . բիրնց գլուխներուն վրայ կապուկ սպաթօշներ ըլլայ , ու մէջբնին կապուկ վարտիկներ ըլլայ . --
19 քրտնցնող բան պիտի չհագնին : Ու երբոր դուրսի գաւթը ժողովրդին ելլեն՝ իրենց պաշտօնի զգեստները պիտի հանեն , ու զա-
նոնք սուրբ սենեակներուն մէջը գնեն , և ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին , որպէս զի իրենց զգեստներովը ժողովրդը չսրբեն :
20 Եւ գլուխնին պիտի չսափրեն , ոչ ալ մազ-
քերնին երկնցընեն , հապա միայն գլուխնուն
21 մազերը փոքրեն : Ու ոեւէ մէկ քահանայ պիտի գինի չխմի՝ երբոր ներսի գաւթը կը
22 մտնէ : Ու որբևայրին կամ արձակուածը ի-
րենց կինի չառնեն , հապա խոյակի տան-
սերուհիէն եղոյզ կոյսեր , կամ քահանայի մը
23 որբևայրի ձեացած կիները առնեն : Ու իմ ժո-
ղովուրդիս՝ էտսբ ու անսուրբ բաներուն տար-
բերութիւնը պիտի սորվեցնեն , և անոնց քո-
ւին ու մաքրութին տարբերութիւնը անոնց
24 գիտցընեն : Ու դատերու վրայ անոնք պիտի կենան գատաստան ընելու համար , ու իմ իրաւունքներուս համեմատ զանոնք դատեն , և իմ բոլոր տօներուս մէջը իմ օրէնքներս ու կանոնները պիտի պահեն , ու իմ շաբաթ-
25 ներս սրբեն : Եւ մեռելի քով չերթան՝ որ պղծուին : Հապա միայն հօր համար , կամ մօր համար , կամ տղու համար , կամ աղջկան համար , եղբօր համար , կամ չամուս-
26 նացած քրոջ համար պղծուին : Ու անկը սրբուելէն ետքը եօթը օր պիտի համրեն անոր :
27 Եւ անիկա սրբարանին մէջ ծառայութիւն ը-
նելու համար՝ ներսի գաւթը սրբարանը մը-
տած օրը՝ անիկա իր մեղքի պատարագը պիտի մատուցանէ , կ'ըսէ Տէր Եհովահ :
28 Եւ ասիկա անոնց ժառանգութիւն ըլլայ , ես անոնց ժառանգութիւնը եմ . ու իսրայէ-
լի մէջ անոնց կալուածք չտաք , անոնց կա-
29 լուածքը ես եմ : Հացին ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի պատարագը անոնք պիտի ուտեն . ու իսրայէլի մէջ ամէն նուէր
30 անոնց պիտի ըլլայ : Եւ ամէն պեհ-պեղ բաներն երկոր երամայրինեան առջինը՝ ու ձեր բո-

ր Գէ · ես · 28 ·
ց Ել · իզ · 39 · 40 · 43 · լե · 27 · 28 ·
ձ Եզր · չեզ ·
ռ Ել · իզ · 40 · 42 · լե · 28 ·
ֆ Գէ · իզ · 14 ·
ր Գէ · իզ · 20 · Տես Ել · լե · 37 · Լե · 22 · Դէ · ես · 27 ·

Մ ես · իզ · 17 · 19 ·
ա Դէ · ես · 5 ·
բ Դէ · ժ · 9 ·
= Դէ · ես · 7 · 13 · 14 ·
գ Դէ · ժ · 10 · 11 ·
Գէ · իզ · 20 · Մես · ր · 7 ·
դ Որ · ժէ · 8 · ես ·
ե Մն · ժէ · 8 · 10 ·
զ Տես գէ · իզ · 26 ·

է Դէ · ես · 1 · ես ·
ը Թես · գ · 10 · ԺԲ · 11 · ես ·
թ Էզր · 17 ·
ժ Դէ · ժ · 3 ·
ի Թես · ԺԸ · 20 · ր Որ · ժ · 9 · ԺԸ · 1 · 2 · Ցես · ժգ · 14 · 33 ·
լ Դէ · գ · 18 · 29 ·

խ · 6 ·
ծ Առաք · գ · 9 · 10 ·
կ Դէ · իե · 21 · 22 · Քագ · առ · Թես · ԺԸ · 14 · Էսթ · չ · 22 ·
հ Մես · գ · 10 ·
ձ Կաղ բերէ ·
ղ Ել · իզ · 31 · Դէ · ես · 8 ·
= Գէ · իե · 22 ·
ճ Գէ · իզ · 8 ·
մ Գէ · իզ · 20 · յ Կաղ չափեն ·

ղ Գէ · իզ · 10 ·
ն Էզր · 3 · Գէ · իզ · 10 · ես ·
շ Էզր · 13 · Գէ · իզ · 10 · ես ·
ո Ես · գէ · իզ · 17 · Գէ · իզ · 15 ·
չ Գէ · իզ · 21 ·
պ Գէ · իզ · 18 · Տես Երեմ · իզ · 17 · Գէ · իզ · 27 ·

լոր ընծաներէն ամէն բանի ընծային բոլորը քահանային պիտի ըլլայ . ու էձեր խմորնե-
րուն երամայրին քահանային պիտի տաք , ո-
րը քու տանդ վրայ օրհնութիւն իջեցնես :
31 Քահանաներէն ընաւ մեռած կամ գազանա-
կեր ճռռած չը ձրը պիտի չուտեն , թէ թռըչուն ըլլայ ան և թէ չորքոտանի :

ԳԼ · ԽԵ

1 Սրբագործին համար . 6 քաղաքին համար . 7 և իշխանին հա-
մար երկրին սրբագործ բաժինը . 9 Իշխանին համար պա-
տուիրանք .

1 Ու երբոր երկիրը վիճակով ժառանգութիւն
բաժնէք , երկրէն քանոնհինգ հազար եռե-
երկայնութեամբ ու տասը հազար լայնու-
թեամբ սուրբ բնծայ մնատցանէք ձերջը-
ամբիս չուրջանակի իր բոլոր սահմանները
2 մէջը սուրբ ըլլայ : Անկէ քառակուսի չա-
փուած՝ հինգ հարիւրով հինգ հարիւրը սրբ-
բարանին համար ըլլայ , ու անոնց չուրջա-
նակի հիսուն կանգուն արուարձան ունենայ :
3 Եւ սա չափով՝ երկայնութիւնը քանոնհինգ
հազար ու լայնութիւնը տասը հազար չափես ,
տու անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝ ամե-
4 նասուրբ տեղը : Աքսիկա ձերջը ծառայութիւն
ընելու մտնեցող սրբարանի պաշտօնեաներուն՝
քահանաներուն համար ըսուրբ ըլլայ երկրէն ,
որ անոնց տուներու համար տեղ մը ու սրբա-
րանին համար սուրբ տեղ մը ըլլայ :
5 Եւ ուրիշ ծառայութիւնը ընող Ղեւտացի-
ները՝ քսանոհինգ հազար երկայնութեամբ
ու տասը հազար լայնութեամբ կալուածք
պիտի ունենան՝ նոր քսան սենեակ :
6 Եւ կինգ հազար լայնութեամբ ու քսանու-
հինգ հազար երկայնութեամբ՝ քաղաքին կա-
լուածքը պիտի տաք սրբարանին բնծային
քովը . ասիկա բոլոր իսրայէլի տանը ըլլայ :
7 Եւ իշխանին համար սուրբ բնծային ու
քաղաքին կալուածքին մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն , սուրբ բնծային և քաղաքին կալուած-
քին դիմացը արեւմտեան ծայրէն դէպ ի արև-
մուտք՝ ու արեւելեան ծայրէն դէպ ի արևելք
ըլլայ . ու երկայնութիւնը արեւմտեան սահմա-
նին մինչև արեւելեան սահմանը՝ ըստ բաժիննե-
8 րուն մէջ կինն հետ հաւասար ըլլայ : Իսրայէլի
մէջ երկրէն ասիկա անոր կալուածք ըլլայ , ու
իմ իշխաններս ալ իմ ժողովուրդս չհարատահարեն . ու հետոյ երկիրը իսրայէլի
տանը ըստ իրենց ցեղերուն հանձնատ-

9 Տէր եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ալ հերիք է ձեզի, օ՛ իսրայէլի իշխաններ. դադրեցէք բռնութիւնը եւ յափշտակութիւնը վերցուցէք, եւ իրաւունք ու արդարութիւն ըրէք. իմ ժողովուրդիս ձեր բռնի պահանջմունքները վերցուցէք,
10 կ՚ըսէ Տէր եհովան. Ձեր կշիռքները արդար, ձեր արդուն արդար ու ձեր մարը արդար
11 դար ըլլայ. Արդուն ու մարը մէկ չափ ըլլան, որ մարը քառին տասնեկորդը պարունակէ՝ ու արդուն ալ քառին տասնեկորդը. քառին
12 նայելով պիտի ըլլայ անոնց չափը. եւ հինկերը քան կէսնա պիտի ըլլայ. ձեր միասը քան սիկղ, քսանուհինգ սիկղ, տասնուհինգ սիկղ պիտի ըլլայ.
13 Ձեր մատուցանելու բնձան ասիկա ըլլայ. ցորենի քառէն արդուին վեցերորդ մասը՝ ու
14 գարիի քառէն արդուին վեցերորդ մասը. Ու եղին կանոնը անիւ ըլլայ. եղին մէկին մարին տասներորդը հինկը քառէն, որովհետեւ հինկը քառէն, ու տասը մար կը պարունակի. վասն զի
15 տասը մարը մէկ հօտէ մին է. եւ իսրայէլին յորդին արօտներուն հօտերէն՝ երկու հարիւրէն մէկ ոչխար. Ա՛ռ- պէտ հացահատներ իրենց հացի ընծայ ու ողջակէզ և խաղաղութեան զոհ, որ վրանոց համար քաւութիւն ըլլայ,
16 կ՚ըսէ Տէր եհովան. երկրին բոլոր ժողովուրդը աս ընծան իսրայէլի մէջ իշխան եղողին
17 տալու պարտաւոր պիտի ըլլան. եւ ժողովուրդի տօներու, ամսագլուխներու, շաբաթներու մէջ՝ ամէն կանոնաւոր տօներուն մէջ՝ ողջակէզները ու հացի ընծան և թափելու նուէրը իշխանին վրայ պիտի ըլլայ. մեղքի պատարագը ու հացի ընծան ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհը անոր համար մատուցանէ՝ իսրայէլի տան քաւութիւն ընելու համար.
18 Տէր եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Առաջի ամսուն առաջի օրը արջառներէն մէկ անարատ զուարակ
19 մը առնես, ու սրբարանը մնբրես. Ուր քահանան մեղքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ, և տաճը դրանդ հացը վրայ՝ ու սեղանին չորս անկիւններուն վրայ՝ և ներքին գաւիթին դրանը դրանդ հացը վրայ դնէ.
20 Ամսուն եօթներորդը ալ նոյնպէս կամ անմիտ մարդու համար այնպէս ընես, և տաճը համար քաւութիւն պիտի ընէք.
21 Առաջի ամսուն չորեքտասաներորդ օրը Հէգի զատիկ ըլլայ. եօթը օր ան պէտք է բաղարջ ուտուի.
22 զորօ ուտուի. եւ ան օրը իշխանը իրեն համար ու երկրին բոլոր ժողովրդեանը համար՝ մէկ զուարակ մը պիտի մատուցանէ իբրեւ մեղ-
23 քի պատարագ. Ու տօնին եօթը օրը Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցանէ, ան եօթը օրուան մէջ՝ օրը եօթը զուարակ ու եօթը անարատ խոյ, և ամէն օր այծերէն՝ մէկ նոխազ մը՝
24 իբրեւ մեղքի պատարագ. Ու ամէն մէկ զուարակին համար՝ մէկ արդու մը, և ամէն մէկ խոյին համար՝ մէկ արդու մը, և ամէն մէկ արդուին համար՝ հինկ մը ձիթապտղի իւղ.
25 եղ մատուցանէ. Նոյնպէս ալ եօթներորդ ամսուն տնգեւտասաներորդ օրը՝ տօնին ատենը եօթը օր ան մեղքի պատարագին, ողջակէզին, հացի ընծային ու եղին պէտ պիտի մատուցանէ.

ԳԼ. ԽԶ

1 Իշխանին. 9 և ժողովրդին երկրպագութեանը վերաբերեալ պատուէրներ. 16 Իշխանին ժառանգութեանը վրայով կանոն մը. 19 Ջահերը եւ սրբարանը. և հինգ. գահիճները.

1 Տէր եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ներքին գաւիթին դէպ ի արեւելք նայող դուռը զոհի վեց օրերը գոց ըլլայ, ու շաբաթի օրը բացուի,
2 ու ամսագլուխն օրը բացուի. Ու իշխանը ան դրանը սրասին ճամբէն դուրսէն պիտի մտնէ, ու դրանը դրանդ հացը քովը կայնի. և քահանաները անոր ողջակէզը ու խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն, ու անիկա դրանը սեմին վրայ երկրպագութիւն պիտի ընէ ու ելլէ. և ան դուռը մինչև իրիկուն պիտի
3 չգոցուի. Ու երկրին ժողովուրդը շաբաթի օրերը ու ամսագլուխներու Տէրոջը առջեւը աս դրանը մուտքին մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեն.
4 Եւ իշխանին շաբաթ օրը Տէրոջը մատուցանելու ողջակէզը վեց անարատ գառն ու
5 մէկ անարատ խոյ ըլլայ. Ու խոյին համար հացի ընծայ մէկ արդու մը՝ ու գառանց հացի ընծայ՝ ձեռքին հասածը՝ և ամէն մէկ արդուի համար մէկ հինկ ձիթապտղի.
6 Ու ամսագլուխն օրը՝ արջառներէն մէկ անարատ զուարակ մը ու վեց գառն ու մէկ խոյ
7 մը, որոնք անարատ պիտի ըլլան. Եւ զուարակին համար մէկ արդու մը՝ խոյին համար մէկ արդու մը հացի ընծայ մատուցանէ, ու գառանց համար՝ ինչ որ ձեռքին կու գայ, և ամէն մէկ արդուի համար մէկ հինկ ձիթապտղի.
8 Ու երբոր իշխանը գայ՝ դրանը սրասին ճամբայէն մտնէ, և նոյն ճամբայէն ելլէ. Ու երկրին ժողովուրդը՝ հանդիսաւոր օրերուն մէջ երկրպագութիւն ընելու համար՝ հիւսիսային դրանը մտնողը հարաւային դրանը ճամբայէն ելլէ, ու հարաւային դրանը մտնողը հիւսիսային դրանը ճամբայէն ելլէ.

մնած գրքոյս ճամբայէն չդառնայ, հապա ա-
10 նոր գիմացինէն եղիչ։ Եւ իշխանը անոնց մը-
ռած առնէր անոնց հետը մնայ, ու անոնց
եղած առնէր ան՚ալ հետ եղիչ։
11 Եւ ասօնցմէ մէջ ու հանգիստաւոր օրերու
մէջ Ի՚հացի ընծան՝ ամէն գնաբաժին համար մէկ
արգու մը՝ և ամէն խոյի համար մէկ արգու մը
ըլլայ, ու գառանց համար՝ ձեռքէն եկածը,
ու ամէն մէկ արգուի համար մէկ հինէն եղ
12 ըլլայ։ Եւ թէ որ իշխանը մէկ կամաւոր ողջա-
կէզ մը, կամ մէկ կամաւոր խաղաղութեան
զոհ մը ՏՀԲՈՋ մատուցանելու ըլլայ, Ղէվ՚ի
արեւելք նայող դուռը անոր բանան։ ու անի-
կա իր ողջակէզը ու խաղաղութեան զոհը մա-
տուցանէ՝ ինչպէս որ չաբաթ օրը կը մատու-
ցանէ, ու ելլէ։ և անոր ելլելէն ետքը դուռը
գոցեն։
13 Ո՚ամէն օր մէկ տարեկան անարատ գառ-
նուկ մը ՏՀԲՈՋ ողջակէզ մատուցանեն, զա-
14 նիկա ամէն առտու մատուցանեն։ Եւ անոր
հետ ամէն առտու արգուին վեցերորդ մասը
հացի ընծայ մատուցանեն, ու հինինին եր-
րորդ մասը եղ՝ նաչիհին հետ խառնելու հա-
մար։ — Ի՚ս յատկանական կանոնով ՏՀԲՈՋ
15 մշտնջենաւոր հացի ընծայ ըլլայ։ Եւ գառնուկ-
կը ու հացի ընծան ու եղը ամէն առտու մա-
տուցանեն։ — Ի՚ս մշտնջենաւոր ողջակէզ ը-
ըլլ՚։
16 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ։ Երբոր իշխանը
իր որդւոցը մէկուն պարգեւ տայ, անոր ժա-
ռանգութիւնը անոր որդւոցը ըլլայ։ անոնք
ժառանգութեան կալուածք մը ըլլայ անոնց։
17 Իսկ երբոր իր ժառանգութենէն իր ծառանե-
րուն մէկուն պարգեւ տայ, անառներ անոնք
մինչև Ի՚ազատութեան տարին անոր պիտի ըլ-
լայ, ետքը իշխանին պիտի դառնայ։ միայն
զի անոր ժառանգութիւնը միայն իր որդւոցը
18 պիտի ըլլայ։ Եւ Ի՚իշխանը ժողովուրդին ժա-
ռանգութենէն չառնէ՝ զանոնք իրենց կա-
լուածքէն զրկելով։ իր որդւոցը իր կալուած-
քէն ժառանգութիւն տայ, որպէս զի իմ ժո-
ղովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուածքէն չցրուի։
19 Եւ զիս գրաւոր բերդ մուտքէն քա-
հանաներուն դէմ՚ի հիւսիս նայող սուրբ սե-
նեակաները տարաւ, և ահա հոն եւսին կողմե-
20 րը գէմ՚ի արեւմուտք մէկ տեղ մը կար։ Ու
ինծի ըսաւ, Ա՚սիկա այն տեղն է՝ ուր որ քահա-
նաները յանգանքի պատարագին ու մեղքի
պատարագին հոը Ի՚պիտի խաչեն, — հոն հացի
ընծան Ի՚պիտի եփեն, որ չըլլայ թէ գուրսի
21 գաւիթը հանեն ու Ի՚ժողովուրդը սրբեն։ Եւ
զիս գուրսի գաւիթը հանեց, ու զիս գաւիթին
չորս անկիւններէն անցուց, և ահա գաւիթ-
22 թին ամէն մէկ անկիւնը մէկ մէկ գաւիթ կար։
Գաւիթին չորս անկիւններուն մէջ քառասուն
կնդան երկայնութեամբ ու երեսուն լայնու-
թեամբ՝ ՙչորքեանին գոցուած՚ գաւիթներ
կային։ չորսին չափը մէկ էր անկիւններուն
23 մէջ։ Եւ անոնց բոլորտիքը՝ չորսին ալ բոլոր-
ովին կնդան կարգ մը կար, ու ան կարգե-
րուն տակը չուրջանակի եփարանները չինուած
24 էին։ Ու ինծի ըսաւ, Ա՚սիկա եփողներուն տե-
ղերն են, ուր որ տանը պաշտօնեաները ժողո-
վրդեան զոհը պիտի եփեն։

ԳԼ՚ ԽԼ

1 Սուրբ Ջուրերուն տեսիլքը։ 6 տանձ զորութիւնը։ 13 Երկ
րին սահմանները։ 22 տոհմ վիճակով բաժնուիլը։

1 Ա՚ու զիս նորէն տանը դրանը տարաւ, եւ ահա արեւելեան կողմէն տանը սեմին տա-
կէն Ջուրեր կ՚ելլէին, քանզի տանը երեսը
դէպ՚ի արեւելք էր։ ու Ջուրերը տանը աջ կող-
մին տակէն սեղանին հարաւային կողմէն կ՚իջ-
2 նէին։ Եւ զիս հիւսիսային դրանը ճամբէն
հանեց, ու զիս դուրսի ճամբան՝ դուրսի դը-
րանը արեւելք նայող ճամբան պտրտցուց։ և
ահա աջ կողմէն Ջուրեր կը վազէին։
3 Ի՚այն մարդը որ իր ձեռքը լար մնէր՝ դէպ՚ի
արեւելք ելաւ, ու հազար կանգուն չափեց, և
զիս Ջուրերէն անցուց, — Ջուրերը մինչև գար-
4 չապարներու կ՚ելլէին։ Հազար եւս չափեց, ու
զիս Ջուրերէն անցուց, — Ջուրերը մինչև ծուն-
կերու կ՚ելլէին։ Հազար եւս չափեց, ու զիս Ջ-
րերէն անցուց, և Ջուրերը մինչև մէջքս կ՚ելլէին։
5 Նորէն հազար չափեց, — անանկ գետ մը
եղած էր, որ չէի կրնար անցնիլ։ զան զի
Ջուրերը յորդեր էին, ի՚ — ամէն գետ մը եղեր
էին, ուսկից ոք մարդ չէր կրնար անցնիլ՝ բայց
միայն լողալով։՚՚
6 Ա՚նառներ ինծի ըսաւ, Տեսա՞ր, որդի մարդ-
դոյ։ և զիս տարաւ ու դեսին եղերքը պը-
7 տրտցուց։ Եւ քանի որ հոն կը պտրտէի՝ տե-
սայ որ գետին եղերքը մէկ կողմէն ու միւս
8 կողմէն խիստ շատ Ի՚ծառեր կային։ Եւ ինծի
ըսաւ, Ա՚ս Ջուրերը արեւելեան կողմը կ՚ելլեն
ու անապատը կ՚իջնեն ու ծովը կ՚երթան։ և
ծովը ելլելով՝ ՙՙոր Ջուրերը բժշկութիւն կը
9 գտնեն։ Եւ Էգետին ամէն գացած տեղը
ամէն չարժուն կենդանիները պիտի ապրին,
ու ձուկերը խիստ շատ պիտի ըլլան։ քանզի
ան Ջուրերը հոն պիտի երթան, ու գետին
ամէն գացած տեղը բժշկութիւն պիտի ըլլայ,
10 ու պիտի ապրին։ Եւ անոր վրայ ենգադիէն
մինչև Ենգլայիմ ձկնորսներ պիտի կայնին,
հոն ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ։ ձու-

Ե Ա՚ր։ ե։
Ը Գ՚։ խ։ ։ Ա՚ր։ ։ ։
Թ Եր։ ի՚Ի։ ։ Բաս։
իը։ ։

Ի Գ՚։ խ։ ։ ։
Լ Գ՚։ խ։ ։ ։
Խ Ը՚։ ի՚։ ։ ։
Ծ Գ՚։ խ։ ։ ։
Կ Ղ՚։ ր։ ։ ։

Կ Գ՚։ խ։ ։ ։
• Կամ պղտիկ
Ձ Տեա Ա՚ր։ ։

— Ճ՚ովէ։ ։ ։
Ժ՚։ ։ ։
Ճ՚այս։ իր։ ։
Ե Ա՚ր։ ։

Ե Ե՚ր։ ։ ։
իր։ ։
Կ՚ամ ենչ ենչ ենին։
գետ ենչ ենչ ենին։

իր։ ։
Կ՚ամ երկու գետեր
բան

կերը տեսակ տեսակ պիտի ըլլան, *մեծ ծովեան ձուկերուն պէս խիստ շատ պիտի ըլլան։
11 Բայց անոր տղմուկից տեղւոյն ու ճահիչները բժշկութիւն պիտի չգտնեն, այնպէս ալ
12 համար պիտի որոշուին։ Ու *գետին եզերքը՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ամէն պտուղաբեր ծառեր պիտի բուսնին, տերեւը պիտի չթառամի ու պտուղը չհատնի. ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի տան, վասն զի անոր ջուրերը սրբարանէն կ՚ելլեն. և անոնց պտուղը կերակուր համար՝ ու տերեւները *բժշկութեան համար պիտի ըլլան։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ա՛ս է երկիրն որ դուք պիտի ժառանգէք իբրեւ տասներկու ցեղերուն համեմատ։
14 (Յովսէփ երկու բաժին ունի.) Ու զանիկա ամէն մարդ իր եղբօրը պէս պիտի ժառանգէ, վասն զի *ինձ վերցուցի որ զանիկա ձեր հայրերուն տամ. և ա՛ս երկիրը
15 *ձեզի ժառանգութիւն պիտի լինայ։ Ու երկրին սահմանը ա՛ս է. Հիւսիսային կողմը՝ մեծ
16 ծովէն *Եթղոնի ճամբան մինչև Մեզադ, Եմաթ, *Բերոթա, Սիբրայիմ՝ որ Դամասկոսի սահմանին ու Եմաթի սահմանին մէջտեղն է, — *Խազեր Ատիքոն սահմանը եղող Ատեր-ատիքոն։
17 Բոլոր։ Ու երկրի սահմանը ծովէն մինչև Հասար-Էնան՝ որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ ի հիւսիս, նաեւ Եմաթի սահմանը պիտի ըլլայ։
18 և հիւսիսային կողմն *Խուր։ Ու արեւելեան կողմը՝ Ատրանի միջէն ու Դամասկոսի միջէն և Գաղաադի միջէն ու Բզդղամացոց երկրի միջէն՝ սահմանէն մինչև արեւելեան ծովը չափէք. ու արեւելեան կողմն
19 *Խուր։ Եւ դէպ ի հարաւ հարաւային կողմը՝ Թամարէն մինչև Վիճաքանութեան ջուրերը կազմէսի մէջ՝ — մինչև մեծ ծովը կը *Նահեղզաար պիտի ըլլայ։ և դէպ ի հարաւ
20 հարաւային կողմն ասկից ըլլայ։ Ու արեւմտեան կողմը մեծ ծովը պիտի ըլլայ՝ սահմանէն մինչև Եմաթի դիմացը։ արեւմտեան կողմը ասկից ըլլայ։
21 Եւ ա՛ս երկիրը ձեզի բաժնէք իսրայէլի ցեղերուն համեմատ։
22 Ու զանիկա ժառանգութիւնեան համար վիճակով բաժնէք թէ ձեզի, և թէ ձեր միջը բնակող ու ձեր միջը զաւակներ ծնանող օտարականներուն։ Ու անոնք ձեզի բնիկներու պէս պիտի ըլլան իսրայէլի որդւոցը միջ, — անոնք ձեզի հետ ժառանգութիւն պիտի առնեն իսրայէլի ցեղերուն
23 միջ։ Եւ որ ցեղին միջ որ օտարականը պանդրեսացած է՝ հոն անոր ժառանգութիւնը պիտի տաք, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԽԸ

1 Ա՛ս են ցեղերուն անունները. Հիւսիսի ծայրէն Եթղոնի ճամբան քովը դէպ ի Եմաթ երթալով մինչև Ասար-Էնան՝ որ Դամասկոսի սահմանին է դէպ ի հիւսիս մինչև Եմաթին քովը, ու արեւելեան կողմէն մինչև ա-
2 րեւմտեան Դանին մէկ բաժին լինայ։ Եւ Դանի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Աներին մէկ բաժին։
3 Ու Աների սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Եղիմելոքիայի
4 մէկ բաժին։ Ու Եղիմելոքիի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
5 կողմը՝ Մանասէի մէկ բաժին։ Եւ Մանասէի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին։
6 Ու Եփրեմի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Ռուբենին մէկ
7 բաժին։ Եւ Ռուբենի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Գադայի մէկ բաժին։
8 Եւ Գադայի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը պիտի ըլլայ Ետան ընծան՝ որ պիտի նուիրէք, — *Խորաններին հետ Հազար եօթը հարիւր թիւրն ու միւս բաժիններուն մէկտեղ չափ երկայնութիւն պէտ *Խուր, արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը։ և սրբարանը անոր միջտեղը պիտի ըլ-
9 լայ։ Ետընջը նուիրելու ընծանիդ քառասնհինգ հազար երկայնութիւն ու տասը հազար լայ-
10 նութիւն ունենայ։ Եւ սուրբ ընծան ասոնց ըլլայ այսինքն քահանաներուն. հիւսիսին երկայնութիւնը քառասնհինգ հազար, ու արեւմտեանքէն լայնութիւնը տասը հազար, ու արեւելքէն լայնութիւնը տասը հազար, ու հարաւէն երկայնութիւնը քառասնհինգ հազար եօթը։ ու
11 Ետընջը սրբացանը անոր միջտեղը ըլլայ։ Սադոքայ Ղեւտացիի որդւոցմէ սրբուած քահանաներուն ըլլայ, որ անոնք իմ պահպանութիւնս պահեցին, ու երբոր իսրայէլի որդիքը մոլորեցան՝ անոնք չմոլորեցան, *Եզեկիէլ որ
12 Ղեւտացիները մոլորեցան։ Ու երկրին ընծայէն ան ընծան անոնց համար ամենասուրբ պիտի ըլլայ Ղեւտացւոց սահմանին քովը։
13 Եւ քահանայից սահմանին քովը Ղեւտացւոց ըլլայ քառասնհինգ հազար երկայնութեամբ ու տասը հազար լայնութեամբ. բոլոր երկայնութիւնը քառասնհինգ հազար՝

ד Թաւ · լդ · ը։ Ցեսս · իգ · ։ Գվ · իբ · ։ ։ Ես · ։ Գվ · իբ · ։ ։ Ես · ։ Գվ · իբ · ։ ։ Ես

14 ու լայնութիւնը տասը հազար ըլլայ։ Եւ ան կէ պիտի չծախեն ու չփոխեն, ու երկրին երախայրին --ուխ չ-ց չգործընեն, վասն զի անիկա Տէրոջը նուիրուած է։

15 Եւ քանաւհինգ հազարին քովը լայնութիւնէն մնացած հինգ հազարը հանուած պիտի ըլլայ՝ քաղաքին համար, բնակութեան համար ու արուարձաններուն համար, և քա-

16 զաքը անոր միջոցը ըլլայ։ Ու անոր չափը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և արեւելեան կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և արեւմտեան կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, ու արեւմտեան

17 կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր։ Եւ քա-զաքին արուարձանը դէպ ի հիւսիս երկու հարիւր յիսուն՝ ու դէպ ի հարաւ երկու հա-րիւր յիսուն՝ և դէպ ի արեւելք երկու հա-րիւր յիսուն՝ ու դէպ ի արեւմուտք երկու

18 հարիւր յիսուն։ Եւ սուրբ ընծային քովը երկայնութենէն մնացած դէպ ի արեւելք տասը հազարը, ու դէպ ի արեւմուտք տասը հազարը՝ (որ սուրբ ընծային քովն է,) անոր բերքը քաղաքին ծառայութիւնը ընողներուն

19 կերակուր ըլլայ։ Ու քաղաքին ծառայու-թիւնը ընողները Իսրայէլին ամէն ցեղերէն պիտի ըլլան։

20 Բոլոր ընծան քսանհինգ հազարով քսան ու հինգ հազար ըլլայ, -- սուրբ ընծան քա-զաքին կալուածքին հետ մէկտեղ քառակուսի մատուցանեք։

21 Եւ սուրբ ընծային ու քաղաքին կալուած-քին մէկ կողմին ու մէկ կողմն ի՞մացածը իշխանին համար ըլլայ։ Նուիրուած քսանու-հինգ հազարին դիմացը մինչև արեւելեան սահ-մանը՝ ու դէպ ի արեւմուտք քսանուհինգ հա-զարին դիմացը մինչև արեւմտեան սահմանը նախ-ն- բաժիններուն քովը իշխանին համար ըլլայ։ Ասիկա պիտի ըլլայ սուրբ ընծան, ու տաճարին սրբարանը անոր միջոցը պիտի ըլ-

22 լայ։ Իշխանին բաժինին միջոցը եղող Ղե-սուցող կալուածքէն -- քաղաքին կալուած-քէն դ--ը՝ Յուդայի սահմանին ու Բենիամինի սահմանին միջտեղը իշխանին պիտի ըլլայ։

23 Եւ մնացած ցեղերուն՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը Բենիամինին մէկ բ-

24 ԺԸ ըստ։ Ու Բենիամինի սահմանին քովը՝ ա-րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը

25 Շմաւունին մէկ բ-ԺԸ ըստ։ Եւ Շմաւունի սահ-մանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արե-

26 մտեան կողմը Իսաքարին մէկ բ-ԺԸ ըստ։ Ու Իսաքարի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը Զաբուղոնին մէկ բ-

27 ԺԸ ըստ։ Եւ Զաբուղոնի սահմանին քովը՝ ա-րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը

28 Գադին մէկ բ-ԺԸ ըստ։ Ու Գադի սահմանին քովը՝ հարաւային կողմը դէպ ի Թաման։ Եւին սահմանը՝ Թամարէն Քուխ Իսիճարտանեթեան Ջուրերը կադեսի մէջ, -- Քուխ մեծ ծովը Եը-

29 Հեղեցաղը պիտի ըլլայ։ Վա՛ւ է ան երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն մեմկով պիտի բաժնէք ժառանգութեան համար, ու անոնց բաժին-ները սասը են, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

30 Եւ քաղաքին ելքերը սասը են։ Հիւսի-սային կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր չափ

31 ըլլալով, (Ու քաղաքին դուռները Իսրայէլի ցեղերուն անուններուն համեմատ պիտի ըլ-լայ։) երեք դուռ դէպ ի հիւսիս՝ մէկ դուռ-մը Ռուբենին՝ մէկ դուռ մը Ցուդային -- մէկ

32 դուռ մը Ղեւիին։ Եւ արեւելեան կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր ըստ երեք դուռ-պիտի ըլլայ՝ մէկ դուռ մը Յովսեփին՝ մէկ դուռ մը Բենիամինին -- մէկ դուռ մը Դանին։

33 Եւ հարաւային կողմէն չորս հազար հինգ հա-րիւր չափ ըլլալով՝ երեք դուռ պիտի ըլլայ՝ մէկ դուռ մը Շմաւունին՝ մէկ դուռ մը Իսա-

34 քարին -- մէկ դուռ մը Զաբուղոնին՝ Ար-մտեան կողմէն՝ չորս հազար հինգ հարիւր ըստ երեք դուռ պիտի ըլլայ՝ մէկ դուռ-մը Գադին՝ մէկ դուռ մը Ասերին -- մէկ դուռ

35 մը Նեփթաղիմին։ Բոլոր շրջապատը տասնա-ւութեր հազար ըստ պիտի ըլլայ։ Ու անկ օրէն քաղաքին անունը Եհովա-շամա պիտի ըլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Յեհոյակիմին գերութիւնէն։ 3 Ասփենազ Ներքինին կ՚առնէ Դանիէլը։ Աստիճան։ Մխայելը ու Ազարիան։ 8 Անոր խնդրելին համաձայն կ՚երակարկը մը փորձով կը ցուցնէ, զանոնք խնամողէ և զանոնկայմ կըլլան։ 17 Անոնց գերազանցութիւնը։

1 Յուդայի թագաւորին Յեհոյակիմին թագաւորութեանը երրորդ տարին Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, 2 ու Տէրը անոր ձեռքը տուաւ Յուդայի Յեհոյակիմ թագաւորը, ու Աստուծոյ տանը Հաւորիներուն մէկ մասը։ և անոնք զանիկ Սինեարի երկիրը՝ իր աստուծոյն տանը տարաւ, ու անոնկերը իր աստուծոյն գանձատունը դրաւ։

3 Եւ թագաւորը իր ներքինապետին Ասփենազին բաւ որ Իսրայէլի որդիներէն ու թագաւորական սերունդէն և իշխաններէն բնաւ պատ չունեցող, 4 երեցնի դէմքով, ու ամէն իմաստութեան հմուտ, ու գիտութեան տեղակ հանճարով, և թագաւորին պալատին մէջ կայնելու կարողութիւն ունեցող տղաքներ բերէ, և Քաղդէացւոց գիրը ու լեզուն սորվեցնէ։ 5 Ու թագաւորը անոնց օրական ուռճի տահմանեց թագաւորին սեղանէն կերակուրէն ու իր խմած գինիէն, որ զանոնք երեք տարի պահէ ետքը անոնց մէջէն թագաւորին առջեւ կայնին։ 6 Անոնց մէջ էին Յուդայի որդիներէն Դանիէլ, Անանիա, Միսայէլ ու Ազարիա։ 7 Ու ներքինապետը անոնց անուններ դրաւ։ Դանիէլին Բաղտասար, Անանիային Սեդրաք, Միսայէլին Միսաք, ու Ազարիային Աբեդնագով դրաւ։

8 Եւ Դանիէլ միտքը դրաւ որ թագաւորին սեղանէն կերակուրովը ու անոր խմած գինովը չպղծուի։ և ներքինապետին խնդրեց 9 նաեւ որ ներքինապետին առջեւ Աստուած Ներքինապետին առջեւ շնորհք ու գթութիւն տայ։ 10 Ներքինապետը Դանիէլին ըսաւ թէ Տէրս որ ձեր ուտելիքը ու ձեր ըմպելիքը կարգեց, որ ձեր երեսները ձեզի պէս նիհար տեսնայ ես իմ տարիքակիցներէդ աւելի, ու ես իմ գլուխս պիտի յանձնեմ թագաւորին։ 11 Ուստի Դանիէլ ըսաւ Մելտսարին որ ներքինապետը Դանիէլին վրայ դրած էր, 12 ու Ազարիային վրայ դրած էր, Շնորհք բրէ՛ քու ծառաներդ տասը օր փորձէ, ու մեզի ուտելու հացահատիկ ու խմելու ջուր տան։ 13 Յետոյ մեր և քու դէմքերս մեր դէմքերուն պէս կերակուրը ուտող պատանիներուն դէմքերը երեւնան, և ինչպէս որ տեսնես անոր համեմատ բրէ քու ծառաներդ։ 14 Ուստի անոնց այս բանին համաձայն մտիկ բրաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց։ 15 Տասը օրէն յետոյ անոնց դէմքերը թագաւորին պէս կարկուտը ուտող ամէն պատանիներէն աւելի պզկ երեւցան, և մարմինները ճարպոտ եղան։ 16 Ուստի Մելտսար անոնց պահը կերակուրը ու խմելու գինին կը վերցնէր, ու անոնց ընդ հէնց կաւ տար։

17 Եւ Աստուած այս չորս պատանիներուն գիտութիւն ու խելամտութիւն մէջ էգիտութիւն ու հանճար տուաւ։ ու Դանիէլ տեսիլ ու հանճար տուաւ։ 18 Ու երբ որ կը հասկնար։ Եւ ան օրերը լրացնելէն ետքը՝ որ թագաւորը տրամայեր որ զանոնք բերէն, ներքինապետը զանոնք 19 Նաբուգոդոնոսորին առջեւ տարաւ։ Ու թագաւորը անոնց հետ խօսեցաւ, և անոնց ամենուն մէջը Դանիէլին, Անանիային, Միսայէլին ու Ազարիային պէս չգտնուեցաւ։ ու անոնք թագաւորին առջեւը կը կայնէին։ 20 Եւ թագաւորը անոնց հարցուցած ամէն խնամութեան ու գիտութեան վերաբերեալ բանի՛ բան մէջ զանոնք իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ եղող բոլոր մոգերէն ու հմայողներէն տասնապատիկ գերազանց գտաւ։ 21 Ու Դանիէլ մինչեւ Կիւրոս թագաւորին առաջին տարին մնաց։

ԳԼ. Բ

1 Նաբուգոդոնոսոր իր տեսած երազը մոռնալով խռովմունք ներսի կողմանէ կը պատճառի։ Փարաւոնները որ գանիկա իրեն պատմեն։ 10 որոշ իրենց անկարողութիւնը խոստովանելով անհնարին կը գտատարութիւն։ 14 Դանիէլ իրենց մը պարզամտութիւնը երբ կը գտնէ։ 19 Աստուած կ՚երեւնի։ 24 Թագաւորին առջեւը կը տարուի։ 31 Երազը։ 36 ու անոր մեկնութիւնը։ 46 Դանիէլին յաջողութիւնը։

1 Ու Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ, ու անոր ոգին խռովեցաւ ու քունը փախաւ։ 2 Ուստի թագաւորը հրամայեց որ մոգերը, հմայողները, կախարդները ու քաղդեացիները կանչեն, որպէս զի թագաւորին իր

= գ. Թագ. իդ. 1 ։ բ Մա. իգ. 6։ ք Նեհեմ. իե. 19 · 20։ դ Դան. ժ. 10 · Յով. ա. 11 · Հագ. ե. 11 · Զաք. ե. 11 · զբ Մա. լգ. 7 ։

ե Տես գ. Թագ. ե. 17 · 18 · Նա. լե. 21։ զ Տես Գոր. ե. 22 ։ է Հեր. 19 · Դան. խա. 46 · գ. Թագ. ժ. 21։ ը Տես Ես. լե. 6 · Ամո. ա. 9 · Մա. իգ. 5 · Գլ. ե. 11 · Մա. լգ. 7 ։

թ Գլ. գ. 8 · ե. 12 ։ ժ Տես բ Օր. լբ. 28։ ժա Ելեկ. գ. 15 · Ա՛ե. ե. 3։ ժբ Տես Դան. լե. 21 · Սոպ. Ա՛գ. 46 · Ա. ամակ. ժգ. 7 ։

ժգ Դան. խա. 46 · Հա. մար 5 ։ ժդ Թագ. գ. 1 ։ ժե Թագ. ժ. 1 ։ ժզ Գլ. գ. 28 · Տես գբ ժ. 1 ։

ժէ Դան. խա. 46 · Հա. մար 5 ։ ժը Թագ. գ. 12 · Ճակ. ա. 3 · 17 ։ ի Տես Գոր. ե. 22 ։ ժթ Թաւ. ժբ. 6 · բ Մա. իգ. 5 · Գլ. ե. 11 · 12 · 14 · ժ. 1 ։

ի Կամ Մելտսարին ։ լ գ Թագ. գ. 12 · Ճակ. ա. 3 · 17 ։ խ Տես Գոր. ե. 22 ։ ծ Թաւ. ժբ. 6 · բ Մա. իգ. 5 · Գլ. ե. 11 · 12 · 14 · ժ. 1 ։

= Դան. խա. 8 · Գլ. գ. 3 ։ ք Ստի. գ. 1 · Գլ. գ. 18 ։ դ Դան. խա. 8 · Եզ. ե. 11 · Գլ. ե. 7 ։

երազները պատմեն և անոնք եկան ու թա-
գաւորին առջեւը կայնեցան ։
3 Եւ թագաւորը անոնց ըսաւ , Երազ տե՛ս-
ա. իմ ոգիս կը խռովի որ ան երազը գիտնամ ։
4 Ու Քաղդեացիները թագաւորին ՈԱորէրէն ը-
սին , ՈՎ թագաւոր , յաւիտեան ապրի՛ կեցիր ։
րսէ՛ երազը քու ծառաներուդ , ու մենք ՈՒ-
5 մեկնութիւնը ինծի՛ցնե՛նք ։ Թագաւորը պա-
տասխան տուաւ ու Քաղդեացիներուն ըսաւ ,
Բանը ինծմէ կեա՛ ։ Թէ որ երազը ու անոր
մեկնութիւնը ինծի՛ չյայտնէք , գուբ Կաղ
կոտր պիտի ըլլաք , ու ձեր տուները պղտնոց
6 պիտի ըլլան ։ Բայց թէ որ երազը ու անոր
մեկնութիւնը ինծի՛ յայտնէք , ինծմէ պարգե-
ներ , Խրատքեր ու չատ պատիւ պիտի ա-
նէ՛ք ։ ուրեմն երազը ու անոր մեկնութիւնը
7 ինծի՛ ինձացուցէ՛ք ։ Անոնք նորէն պատասխան
տուին ու ըսին , Թագաւորը Թող իսկ երազը
իր ծառաներուն , ու անոր մեկնութիւնը ին-
8 ցնենք ։ Թագաւորը պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Ազէկ գիտեմ որ գուբ ժամանակը
ծախու կ՚առնէք , վասն զի կը տեսնէք որ
9 Հրաբը ինծմէ եղած է ։ Բայց թէ որ գուբ
երազը ինծի՛ չյայտնէք , Հնգի համար մէկ
վճիռ կայ ։ վասն զի գուբ ինչէնիցէ որոշելիքբ
որ իմ առջեւս տուա՛ք ու ապահանեայ խօսք մը
գրուցէ՛ք մինչև որ ժամանակը փոխուի ։ ուս-
տի բսէ՛ք ինծի երազը , որ գիտնամ թէ պիտի
կարենաք անոր մեկնութիւնը ինծի՛ցնել ։
10 Քաղդեացիները թագաւորին առջեւը պատաս-
խան տուին ու ըսին , Երկրի վրայ անանկ
մարդ մը չկայ , որ կարող ըլլայ թագաւորին
գՀՀՀՀ բանը ինծի՛ցնելու ։ անոր համար բբ-
նաւ մէկ թագաւոր մը , նախապատ մը կամ
իշխան մը ասանկ բան պահանջած չէ մէկ մա-
գէ մը կամ հմայագէ մը կամ Քաղդեացի մը ։
11 Ու թագաւորին պահանջած բանը դժուար է ,
և ուրիշ մէկը չկայ որ գանիկա թագաւորին
առջեւը ինծի՛ցնէ , Բայց երկէ աստուածները
որ մնեղնոց մէջ չեն բնակիր ։
12 Ասոր վրայ թագաւորը սրգ-ոգեցաւ ու խիստ
բարկացաւ , և Հրամայեց որ Բաբիլոնի բոլոր
13 իմաստուններըն կոտրին ։ Ու Հրամանը եղաւ ,
և իմաստունները կը կոտրուէին ։ ու փնտռե-
ցին Դանիէլը ու անոր բնկերները որ սպան-
14 նեն ։ Ասոնէն Դանիէլ իմաստութեամբ ու
խոհեմութեամբ խօսեցաւ թագաւորին դաշ-
նապահին Արիովքին հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաս-
15 տուններըն կոտրելու էրթ էր ։ Ո՞ թագաւորին
իշխանին Արիովքին խօսեցաւ ու բսաւ , Ին-
չո՞ Համար սա Հրամանը թագաւորին երեսէն

• Կ՚ի Քաղդեացին
Ը գ Քնաց ։ ա ։ 31 ։ ԳԼ ։ գ ։ 9 ։ ե ։ 10 ։ Ը ։ 6 ։ 21 ։
† Կ՚ի Հրամանը
Ի գ Քնաց ։ ժ ։ 27 ։ Եզր ։ ը ։ 11 ։ ԳԼ ։ գ ։ 29 ։
ը ԳԼ ։ ե ։ 16 ։
Ի ԳԼ ։ ե ։ 17 ։ Համար 48 ։
ը Երկնա ։ ե ։ 16 ։
ի Կ՚ի Հրամանը
Ի Երմ ։ գ ։ 11 ։
ի Համ ։ 28 ։ ԳԼ ։ ե ։ 11 ։
Ի Դն ։ լե ։ 36 ։
լ Ա՞ստ ։ ժբ ։ 19 ։
Ի Քնաց ։ ժբ ։ 6 ։ Քագ ։ 19 ։ 15 ։ 16 ։
Ի Սաք ։ Ա՞ժ ։ 2 ։

գ ։ 29 ։
ը ԳԼ ։ ե ։ 16 ։
Ի ԳԼ ։ ե ։ 17 ։ Համար 48 ։
ը Երկնա ։ ե ։ 16 ։
ի Կ՚ի Հրամանը
Ի Երմ ։ գ ։ 11 ։
ի Համ ։ 28 ։ ԳԼ ։ ե ։ 11 ։
Ի Դն ։ լե ։ 36 ։
լ Ա՞ստ ։ ժբ ։ 19 ։
Ի Քնաց ։ ժբ ։ 6 ։ Քագ ։ 19 ։ 15 ։ 16 ։
Ի Սաք ։ Ա՞ժ ։ 2 ։

պատրաստ եղաւ ։ անաստներ Արիովք բանը
16 Դանիէլին յայտնեց ։ Եւ Դանիէլ մտաւ ու
թագաւորէն ինդրեց որ իրեն ժամանակ տայ ,
17 որ մեկնութիւնը թագաւորին ինցնի՛ ։ Ու
Դանիէլ իր տուներ գնաց , և ան բանը իր ըն-
կերներուն Անանիային , Միսայէլին ու Ազա-
18 րիային յայտնեց , Որ ան գաղտնիքին Հանար
երկնից Աստուծմէն գթութիւն ինդրեն , որ-
պէս զի Դանիէլը ու անոր ընկերները Բաբէ-
րանի մնաս իմաստուններուն հետ չկորնչցնեն ։
19 Եւ գաղտնիքը Երկրեցան տեսիլքի մէջ
Դանիէլին յայտնուեցաւ ։ անաստներ Դանիէլ
20 երկնից Աստուածը օրհնեց ։ Դանիէլ խօսեցաւ
ու բսաւ , Աստուծոյ անունը յաւիտենից յա-
ւիտենից օրհնեա՛լ ըլլայ , վասն զի իմաստու-
21 թիւնը ու զօրութիւնը անորն է ։ Եւ Հասեն-
ները ու ժամանակները փոխուր , Թագաւոր-
ներ վերցնող ու թագաւորներ դնող անի-
կա է ։ Հանիւս իմաստնութեան իմաստու-
թիւն կու տայ , ու Հանճարեղներուն գիտու-
22 թիւն ։ Խորհնդ ու ծածկաւած բաները ին-
քը կը յայտնէ , Գիտի՛ թէ ինծի գիտէ ,
23 ու Հոգոյ անոր քովը կը բնակի ։ Եա քեզի
գոհութիւն ու փառք կը տամ՝ տեսնամ , ով
իմ Հայրերուս Աստուածը , որ ինծի իմաս-
տութիւն ու զօրութիւն տուիր , ու Հիմա ինծի
գիտցուցիր ինչ որ քեզմէ Խնդրեցինք , քանի
զի թագաւորին բաներ մեզի գիտցուցիր ։
24 Ասոնէ Դանիէլ Արիովքին առջեւ եղաւ ,
որն որ թագաւորը գրբե էր Բաբիլոնի իմաս-
տուններըն կորսնցնելու ։ գնաց ու անոր այս-
պէս բսաւ ։ Բաբիլոնի իմաստուններըն մի կոր-
սնցնեներ , գիս թագաւորին առջեւը տար , ու
25 մեկնութիւնը թագաւորին ինցնի՛մ ։ Ասոր-
տեն Արիովք արագութբ թագաւո-
րին առջեւը Հանեց , ու անոր այսպէս բսաւ ։
Հրէաստանի գերիներէն մարդ մը գտայ , որ
մեկնութիւնը պիտի գիտցնէ թագաւորին ։
26 Պատասխան տուաւ թագաւորը ու բսաւ Դա-
նիէլին ։ որուն անունը Բաղտասարայ գՀՀՀ-
էր ։ կարո՞ղ ես գուն իմ տեսած երազս ու
անոր մեկնութիւնը ինծի՛ գիտցնելու ։
27 Դանիէլ թագաւորին առջեւը պատասխան
տուաւ ու բսաւ , Թագաւորին Տարկաւած
գաղտնիքը իմաստունները , Հմայագէները , մե-
գրը -- բաղդ նայողները թագաւորին յայտ-
28 նելու կարող չեն ։ Հապայ երկնից մէջ գաղտ-
նիքները յայտնող Աստուած կայ , ու Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւորին կը յայտնէ ։ Ինչ որ
ետքի օրերը պիտի ըլլայ ։ Երազդ ու անկո-
29 ղնիդ մէջ գլխուդ տեսիլքը ասիկա է ։ Դուն ,

Ա՞ստ ։ 18 ։
Ի Եչմ՞ր ։ լբ ։ 19 ։
Ա ԳԼ ։ ե ։ 25 ։
Ի Քագ ։ ժբ ։ 18 ։ Սապ ։ Կն ։ ը ։ 7 ։ Երմ՞ի ։ ժ ։ 5 ։ ԳԼ ։ գ ։ 17 ։
Ա Քագ ։ ժ ։ 31 ։ ԳԼ ։ գ ։ 9 ։ ե ։ 10 ։ Ը ։ 6 ։ 21 ։
† Կ՚ի Հրամանը
Ի գ Քնաց ։ ժ ։ 27 ։ Եզր ։ ը ։ 11 ։ ԳԼ ։ գ ։ 29 ։
ը ԳԼ ։ ե ։ 16 ։
Ի ԳԼ ։ ե ։ 17 ։ Համար 48 ։
ը Երկնա ։ ե ։ 16 ։
ի Կ՚ի Հրամանը
Ի Երմ ։ գ ։ 11 ։
ի Համ ։ 28 ։ ԳԼ ։ ե ։ 11 ։
Ի Դն ։ լե ։ 36 ։
լ Ա՞ստ ։ ժբ ։ 19 ։
Ի Քնաց ։ ժբ ։ 6 ։ Քագ ։ 19 ։ 15 ։ 16 ։
Ի Սաք ։ Ա՞ժ ։ 2 ։

ա ։ 37 ։
ը Համ ։ 18 ։
Ի Դն ։ ժ ։ 1 ։ Ես ։ 16 ։ Մատ ։ գ ։ 13 ։
Ի Դն ։ ի՞ժ ։ 1 ։

ով թագաւոր, զոր անկողինդ մէջը կը մնա-
ձէիր մի՛ ակէ եւսը ինչ պիտի ըլլայ. ու
զայտնիցնողը յայտնողը ըլլալու բանը քեզի
30 գիտցաց. «Եւ աս գայտնիլը՝ չէ մէկ ամէն
ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս
համար ինծի յայտնուեցաւ, հապա միայն
թիւնը թագաւորին գիտցնելու համար, ու
որ դուն զիտ զրածդ խորհուրդները գիտնաս։
31 Դուն, ով թագաւոր, կը տեսնէիր որ անա
մէկ մեծ արձան մը կար. աս մեծ ու խոտո
պատկառ արձանը զոր դիմացդ կայներ էր,
32 և անոր երեսները ահաւոր էր։ Այս արձանին
գլուխը զուտ ոսկիէ՝ անոր կուրծքը ու թեւե
ը՝ արծաթէ՝ մէջերը ու ազդրերը պղնձէ՝ Ար
33 րունները երկաթէ՝ — ասոնցմէն մէկ մասը
34 երկաթէ՝ ու մէկ մասը կաւէ էր։ Դուն կը
տեսնէիր, մինչեւ որ մէկ քար մը կտրուեցաւ
առանց ձեռքի, ու ան արձանին երկաթէ
ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ, ու զանոնք փշրե
35 ցից։ Այնատենը երկաթը, կաւը, պղինձը,
արծաթը ու ոսկին մէկտեղ փշրուեցան, և
ամառուան կալերուն հնձիղին պէս եղան. ու
հովը զանոնք տարաւ, ու տեղնին ալ անոնց
տեղ մը գտնուեցաւ. բայց արձանը զարնող
քարը մեծ լեռ մը եղաւ, ու բոլոր երկիրը
36 լեցուց։ Երազը սա է, ու թագաւորին ան
իմը անոր մեկնութիւնը ընենք։
37 Դուն, ով թագաւոր, դուն թագաւորաց թա
գաւոր ես, Աստուած զի երկինքը Աստուածը քեզի
թագաւորութիւն, կարողութիւն, զօրութիւն
38 ու պատիւ տուեր է. Եւ մարդոց որդիները
բոլոր բնակած տեղերուն մէջ՝ դաշտի
գազանները ու երկինքը թռչունները քու ձեռ
քդ տուեր է, և անոնց տէրունուն վրայ քեզ
իշխան դրեր է. Ան ոսկի գլուխը դուն ես։
39 Ու քեզմէ ետքը մէկ ուրիշ թագաւորու
թիւն մը պիտի ելլէ՝ քեզմէ ցած, ու պղնձէ
մէկ ուրիշ երրորդ թագաւորութիւն մը՝ որ
40 բոլոր երկրին պիտի տիրէ։ Եւ չորրորդ թա
գաւորութիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի
ըլլայ. — Ինչպէս որ երկաթը ամէն բանը կը
փշրէ ու կը մանրէ, տսկիա ալ՝ աս ամէն բա
նները կոտրող երկաթին պէս փշրելով պիտի
41 կոտրէ։ Եւ որովհետեւ դուն ոտքերը ու մատները՝
մէկ մասը բրտուի կաւէ ու մէկ մասը երկա
թէ տեսար, այն թագաւորութիւնը պիտի
բաժնուի, բայց երկաթի պնդութենէն բան
պիտի մնայ, քանզի երկաթը տղմուտ կաւին
42 հետ խառնած տեսար։ Ու ոտքերուն մատները՝
մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ ըլլալը —
ե՛ւ ան թագաւորութիւնը մէկ մասը ամուր՝
43 ու մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլլայ։ Եւ
տղմուտ կաւին հետ երկաթը խառնած տես
նելդ — ե՛ւ անոնք մարդոց սերունդին հետ
պիտի խառնուին, բայց անոնք իրարու պի
տի չմիանան, ինչպէս որ երկաթը կաւին հետ
չխառնուիր։
44 Ու ան թագաւորներուն օրերը՝ երկինքը
Աստուածը մէկ թագաւորութիւն մը պիտի
հանէ, որ անիկա յաւիտեան պիտի չաւեր,
և ան թագաւորութիւնը ուրիշ ժողովուրդի
պիտի չթողուին. հանիվան աս բոլոր թագաւո
րութիւնները պիտի փշրէ ու պիտի վերացնէ,
45 ու ինքը յաւիտեան պիտի մնայ։ Որովհետեւ
դուն առանց ձեռքի կտրած քար մը
տեսար, և անիկա երկաթը, պղինձը, կաւը,
արծաթը ու ոսկին փշրեց, մեծ Աստուածը
ասկէ ետքը ինչ ըլլալիքը թագաւորին գիտ
ցուց։ Ու երազը ճշմարիտ է, և անոր մեկ
նութիւնը՝ հաւատարիմ։
46 Ինատենը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր
երեսին վրայ ինկաւ, ու Դանիէլին երկրպա
գութիւն ըրաւ, և հրամայեց որ ընծայ ու
47 անոյշ հոտը մատուցանեն անոր։ Ե՛ թագա
ւորը Դանիէլին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
իրաւցնէ ձեր Աստուածը ինքն է աստուած
ներուն Աստուածը, և թագաւորաց Տէրը,
ու գաղտնիքները յայտնողը, քանզի դուն
48 կարող եղար աս գաղտնիքը յայտնելու։ Այս
ուհետեւ թագաւորը մեծցուց Դանիէլը, ու անոր
շատ — մեծ պարգեւներ տուաւ, և զանիկա
Բաբիլոնի բոլոր գաւառին վրայ կառավարիչ՝
ու Բաբիլոնի բոլոր իմաստնոց գլխաւորութեան
49 վրայ իշխան դրաւ։ Եւ Դանիէլ թագաւորէն
խնդրեց, ու Բաբիլոնի գաւառին գործոց
վրայ Սիդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը
դրաւ. ու Դանիէլ թագաւորին գուռն էր։

ԳԼ. Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր Դուրայի մէջ ոսկիէ արձան մը կանգնե
ցուց, անոր հաւասարքը ՟ջ կանի, և Սկեպտրին։ Մխոքին ու
Աբեդնագովին վրայով ամբաստանութիւն կ՟ըլլայ թագաւորին,
բայց իրենք արձանին երկրպագութիւն չեն ըներ։ 13 Երբոր
անոնց պատասխանները կ՟իյնայ, անոնք Հանդարտական մնալը
գատաստան չեմաստաս թիւնը։ 19 Աստուած կը փրկէ զանոնք
հնոցին մէջէն։ 28 Նաբուգոդոնոսոր կգան հրաշքը տեսնելու՝
գնացին մէջէն։

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ոսկիէ
արձան մը շինեց՝ անոր բարձրութիւնը վաթ
սուն կանգուն — լայնութիւնը վեց կանգուն։
զանիկա Բաբիլոնի գաւառը՝ Դուրա գաւառին

ա Հմր· ՟բ· ՟ի·
գ Գլ· ի· ՟գ· ե· ՟ի·
դ Գլ· գ· ՟ի·
ե Հմր· ՟լդ· Իս· ՟խ·
զ Գլ· ի· ՟է· ՟ի· ՟ե·
է Հմր· ՟ի· ՟ե· ՟ի·
ը Գլ· գ· ՟ի· ՟ի· ՟ե·
թ· ՟ի·
ժ Սաղ· ՟ա· ՟դ· ՟ի·
ժգ· ՟ի·
ի Սաղ· ՟է· ՟ի· ՟ի·
ժա Սաղ· ՟ե· ՟ի·
ժբ Եզր· ՟ե· ՟ի·
ժգ Եզր· ՟է· ՟ի·
ժդ Եզր· ՟ի· ՟ի·
ժե Գլ· ՟ի· ՟ի·
ժզ Գլ· ՟ի· ՟ի·
ժէ Գլ· ՟ի· ՟ի·
ժը Գլ· ՟ի· ՟ի·
ի Գլ· ՟ի· ՟ի·
իա Գլ· ՟ի· ՟ի·
իբ Գլ· ՟ի· ՟ի·
իգ Գլ· ՟ի· ՟ի·
իդ Գլ· ՟ի· ՟ի·
իե Գլ· ՟ի· ՟ի·
իզ Գլ· ՟ի· ՟ի·
իէ Գլ· ՟ի· ՟ի·
ի

2 մէջ կանգնել, եւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հրաման տուաւ կանչել կռեսակալները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, դահճապետները, խորհրդականները, օրէնսգէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները, որպէսզի գան Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
3 կանգնած արձանին նաւակատիքին գան։ Ան ատեներ կռեսակալները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, դահճապետները, խորհրդականները, օրէնսգէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին նաւակատիքին ժողովուեցան, ու Նաբուգոդոնոսորին կանգնած արձանին առջեւը կայնեցան։
4 Եւ մունետիկը ուժգնի կը կանչէր. «Ով ժողովուրդներ, ազգեր ու լեզուներ, ձեզի կը
5 պատգամեմ. երբոր փողին, սրինգին, քնարին, Յուխարին, տաւիղին, տիկին ու ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսէք, դուք պիտի իյնաք ու երկրպագութիւն ընէք Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի արձանին առջեւը։
6 Եւ ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, նոյն ժամուն հրորդքան կրակի հնոցին մէջը
7 պիտի նետուի։ Ուստի երբոր բոլոր ժողովուրդները փողին, սրինգին, քնարին, Յուխարին, տաւիղին ու ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսեցին, բոլոր ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները կ'իյնային, և Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի արձանին երկրպագութիւն կ'ընէին։
8 Ուստի անառնները քանի մը հոգ Քաղդէացի մարդիկ մօտեցան, ու Հրէաներուն վրայովամ
9 բաստանաւ ելան։ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին խօսեցան ու ըսին. «Ով թագաւոր,
10 յաւիտեան ապրի կեցիր։ Դուն, ով թագաւոր, հրաման գրիր որ ամէն մարդ որ փողին, սրինգին, քնարին, Յուխարին, տաւիղին, տիկին և ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսէ, իյնայ ու ոսկի արձանին երկրպագութիւն
11 ընէ։ Եւ ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, հրորդքան կրակի հնոցին մէջը նետուի։
12 Քանի մը Հրէայ մարդիկ կան, որոնք դուն Բաբելոնի գաւառին գործոց վրայ գրիր, այսինքն Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով, այս մարդիկը քեզ բանի տեղ չեն սեպեր, ով թագաւոր։ Քու աստուածներդ չեն պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չեն ըներ։
13 Անառնները Նաբուգոդոնոսոր սրտմտութեամբ և բարկութեամբ հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը բերուին։ Ուստի
14 այն մարդիկը թագաւորին առջեւը բերուին։ Նաբուգոդոնոսոր ու անոնց ըսաւ, Ով Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով,
15 խորհրդոյ է որ իմ աստուածներս չեք պաշտեր, և իմ կանգնած ոսկի արձանիս երկրպագութիւն չեք ըներ։ Հիմա թէ որ պատրաստ էք փողին, սրինգին, քնարին, Յուխարին, տաւիղին, տիկինին ու ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսած ատեննիդ, իյնալու ու իմ չինած արձանիս երկրպագութիւն ընելու, — յա՛խ, բայց թէ որ երկրպագութիւն չընէք, նոյն ժամուն բորբոքած հրկիզի հնոցին մէջը պիտի նետուիք. և ո՞վ է այն Աստուածը որ ձեզ իմ ձեռքս պիտի ազատէ։
16 Պատասխան տուին Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով, ու թագաւորին ըսին, Ով Նաբուգոդոնոսոր, հաս բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու հարկաւորութիւն մը չունինք։
17 Ահա մեր պաշտած Աստուածը մեզ բորբոքած կրակի հնոցէն ազատելու կարող է, քու ձեռքդ ալ Ա՛ր պիտի ազատէ, ով թագաւոր։
18 Այս թէ ոչ, քեզի յայտնի ըլլայ, ով թագաւոր, որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ։
19 Անառնները Նաբուգոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուեցաւ, ու անոր երեսին երեւոյթը փոխուեցաւ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վրայ, և պատասխան տալով՝ հրամայեց որ հնոցը վառելու սովորութենէն եօ
20 թնապատիկ աւելի վառեն։ Ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը կապեն, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետեն։
21 Անոնք ալ մարդիկը իրենց անդրաւարքներովը, բանկներնեովը, վերարկուներովը ու ուրիշ հանդերձներովը կապելցին, ու բոր
22 բոքած կրակի հնոցին մէջը նետեցին։ Եւ թագաւորին հրամանը սոսկալական ըլլալուն ու հնոցը չատ տաքցած ըլլալուն համար, Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը վերցնող
23 մարդիկը կրակին բոցը սպաննեց։ Եւ սա երեք մարդիկը Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով կապուած իյնան բորբոքած կրակի հնոցին մէջ։
24 Անառնները Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը սարսափած արտաբերած ատենը եղաւ, իր խորհրդականներուն խօսեցաւ ու ըսաւ, Մենք կրակին մէջ երեք կապուած մարդ չենք նետեցի՞նք. ան նոնք պատասխան տուին ու թագաւորին ը
25 սին, Այո՛, ով թագաւոր։ Անոնք պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա ես չորս արձկուած մարդ կը տեսնեմ որ կը քալեն, անոնք ամենեւին վնաս մը չեն քաշեր. և չորրորդին դէմքը Աստուածներուն որդիի մը կը
26 նմանի։ Անառնները Նաբուգոդոնոսոր բորբոքած կրակի հնոցին դռանը մօտենալով՝ խօ

անցաւ ու բաւ, Ով Բարձրեալ Աստուծոյն ծառաները Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով, դուրս ելէք ու հո՛ն եկէք։ Անասունը Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով կրակին
27 մէջէն ելան։ Եւ կուսակալները, նախաբաններն ու կառավարիչները ու թագաւորին խորհրդականները ժողովեցան, և տեսան այս մարդիկը, որ անոնց մարմիններուն վրայ կրակ
կը ամէնեւին չտիրեց, ու անոնց գլխուն մէկ մազը չխանձեցաւ, ու անոնց անդրաւարիքները դժնեցին չեւնեցին, անոնց վրայ կրակին հոտը անգամ չկար։
28 Պատասխան առաւ Նաբուգոդնոսոր ու բաւ, Օրհնեալ ըլլայ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուածը, որ իր հրեշտակը խրկեց, ու իր ծառաները ազատեց, վասն զի Հանոր ապաւինեցին թագաւորին խօսքը անարգեցին, ու իրենց մարմինները
29 կրակին տուին, որպէս զի իրենց Աստուծմէն զատ՝ ուրիշ աստուծոյ մը ծառայութիւն ու երկրպագութիւն չընեն։ Վերջ ես հրաման կու տամ՝ որ ամէն ժողովուրդ, ազգ ու լեզու՝ որ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուծոյն դէմ մեղ բան մը ըսէ, Հատոր հատոր ըլլայ, ու անոր տունը աւրանոց
30 ըլլայ։ Վասն զի ուրիշ աստուած չկայ, որ կարող ըլլայ այսպէս ազատելու։ Անասունը թագաւորը աւելի մեծցուց Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը Բաբիլոնի գաւառին մէջ։

ԳԼ. Դ

1 Նաբուգոդնոսոր կը խոստանայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը։ 4 կը խօսի իր երազին վրայով. ու երազը չկրնան կրնալ։ 8 Դանիէլ երազը կը լսէ։ 19 զանիկա կը մեկնէ։ 28 Երազին կատարելութեան պատմութիւնը։

1 Նաբուգոդնոսոր թագաւոր՝ բոլոր երկրի վրայ բնակող՝ բոլոր ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն. Ձեր խաղաղութիւնը
2 շատնայ։ Իմ առջեւս հաճոյ եղեցաւ որ Բարձրեալ Աստուծոյ ինծի բրած նշանները ու
3 հրաշքները յայտնեմ։ Ինծի նշանները ի՜նչ մեծ՝ ու հրաշքները ի՜նչ զօրաւոր են. անոր թագաւորութիւնը յաւիտենական թագաւորութիւն է, ու անոր իշխանութիւնը դարէ՛ ի դար կը մնայ։
4 Ես Նաբուգոդնոսոր հրոյր իմ տանս մէջ հանգիստ էի, ու պալատիս մէջ կը զուարճայի։
5 Տեսի, երազ տեսայ՝ որ զիս վախցուց. Ու ան-կողիներս վրայ իմ խորհուրդներս ու իմ գլուխս
6 տեսիլքները զիս վհատեցուցին։ Ուստի հա-

ե Նբր · ժ · 34 ·
ը Սաց · ի · 7 · 8 · Ես. բեմ · ԺԼ · 7 · Տես ԺԶ · ջ · 22 · 23 ·
ի Գլ · ջ · 28 ·
ա Գլ · դ · 4 · ջ · 28 ·
բ Գլ · ջ · 26 ·
գ Գլ · ջ · 27 ·
դ Հր · 34 · Գլ · բ · 44 · ջ · 20 ·
ե Գլ · բ · 28 · 29 ·
զ Գլ · բ · 1 ·
է Գլ · բ · 2 ·
ը Գլ · ա · 7 ·
թ Էս · ԼԳ · 11 · Հաբ 18 · Գլ · բ · 11 · ե · 11 · 16 ·
ժ Գլ · բ · 48 · ե · 11 · Եզեկ · լա · 3 · ե ·

րիներին բոլոր խնամատարները իմ առջեւս բերին, որ անոնք ինծի երազին
7 մեկնութիւնը գիտցնեն։ Գուշակները, հմայողները, քաղդեացիները ու բաղդ տեսողները եկան, ու ես երազը անոնց առջեւ բրի, բայց անոնք չկրցան մեկնութիւնը ինծի գիտ-
8 ցնել։ Ու վերջապէս Դանիէլ առջեւս եկաւ, (որուն անունը իմ աստուծոյս անունը համեմատ Բաղտասասար կը կոչուի, ու որուն մէջը
9 սուրբ աստուածներուն հոգին կայ, ու անոր առջեւը երազը պատմեցի) — ըսի, Ով Բելտէշ իրիներուն վարպետ, որովհետեւ գիտեմ որ քու մէջդ սուրբ աստուածներուն հոգին կայ, ու քեզի դժուար մէկ գաղտնիք մը չեղբեմիտ չտար. հո՛ւտաւ երազիս տեսիլքները, ու դուն անոնց մեկնութիւնը բէ՛ր
10 իմ անկողնիս մէջ գլուխս տեսիլքները տուած էին. Ես կը տեսնէի որ ահա երկրին մէջ ծառ մը կար, ու անոր բարձրութիւնը
11 մեծ էր։ Ան ծառը մեծցաւ և ուժգնացաւ, ու անոր բարձրութիւնը մինչեւ երկինքը հասաւ. ու անիկա բոլոր երկրիս ծայրերէն կը տես-
12 նուէր։ Անոր տերեւները գեղեցիկ ու պտուղը առատ էր, և անոր վրայ ամէնուն համար կերակուր կար. դաշտի անասուինները անոր չուքին տակը կը նստէին, ու երկնից թռչուն-ները անոր ատենին վրայ կը ծակեին, և
13 ամէն մարմին անկէ կը կերակրուէր։ Անկողնիս վրայ գլուխս տեսիլքներուն մէջ կը տեսնէի որ ահա երկինքէն Ե՛ս սուրբ պահապան մը՝
14 իջաւ։ Անիկա ուժգնութեամբ բաւ, Ծառը կտրեցէ՛ք, ու ատոր ճիւղերը հատեցէ՛ք. տերեւները թօթափեցէ՛ք, ու պտուղը ցրուեցէ՛ք. անոր տակէն անասուինները
15 ու ատոր ճիւղերուն վրայէն թռչունները փախչին. Բայց արմատներուն բունը երկրի մէջ թողուցէք, ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով գաշի խոտերուն մէջը բլլայ, ու երկնից ցօղովը թրջուի,
16 և անոր բաժինը անասուններու հետ երկրի խոտին մէջ ըլլայ։ Անոր սիրտը մարդու սիրտէն փոխուի, ու անոր անասունին սիրտ տրուի,
17 և անոր վրայէն եօթը ժամանակ անցնի։ Այս բանը պահապաններուն վճիռովն է, ու սա խնդիրը սուրբներուն խօսքովն է. Որպէս զի ապրողները գիտնան Վեհ Բարձրեալը կը տիրէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ, ու զանիկա իր ուզածին կու տայ, ու անոր վրայ
18 մարդոց անարգը կը դնէ։ Ես Նաբուգոդնոսոր թագաւորս այս երազը տեսայ, ու դուն, Ով Բաղտասասար, անոր մեկնութիւնը բէ՛. Վասն զի իմ թագաւորութեանս բոլոր խնամ-

Հմր · 20 ·
լ Եզեկ · ԻԼ · 23 · լա · 6 · Տես Ընդ · գ · 20 ·
Իր Որ · ιθ · 2 · Սապ. Նհ · 20 · Հմր · 17 · 23 · Գլ · բ · 23 ·
Ջար · ժգ · 5 ·
Ճաց · 14 ·
Գաղ · պահպան ու. աստ. մը ·
Մաս · գ · 10 ·
Եզեկ · լա · 18 ·
ա Գլ · ժբ · 7 ·
բ Սաց · Բ · 16 ·
գ Գլ · բ · 21 · ե · 21 · Հմր · 25 · 38 ·
դ Ընդ. խա · 8 · 15 · Գլ · ե · 8 · 15 ·

տունները կարող չեզան ՚ի՛ւր մեկնաբիւրը
28 ինձի գիտցընել · բայց դուն կարող ես ,
29 ՚քանզի քու ներքին դիզ սաբը տատածնե-
ըուն հոգին կայ ։
30 Աստուածը դանիէլ ՚ըսուն անունը բաղատ-
սատար էր , ՚ի՛մ ժամու չայի ՚հրացած ըլայ ,
ու անոր խորհուրդները գանիկա խոսվեցու-
ցին ։ Գաւառական տուաւ թագաւորը ու բսաւ ,
Ով բաղատասատար , երբոր կամ անոր մեկ-
նութիւնը քեզ չհատվեցընէ · պատասխան
տուաւ բաղատասատար ու բսաւ , Ով տէր իմ ,
՚երազը քեզ տառնկընէ՛ ու անոր մեկնու-
20 թիւնը քու թշնամիներուդ ըլլայ ։ Ելև տեսած
ծառը որ մեծցաւ և ուժովցաւ , ու անոր
բարձրութիւնը մինչև երկինքը հասաւ , ու
21 անկիսա բոլոր երկրի մէջ կը տեսնուէր , Եւ
անոր տերեւները գեղեցիկ ու պտուղը առատ
էր , ու անոր վրայ ամենուն համար կերակուր
կար , անոր տակը գազանի անասունները կը
բնակէին , ու անոր ատեղուն վրայ երկնից
22 թռչունները կը կենային ։ Անիկա դուն ես ,
ով թագաւոր , որ մեծցար և ուժովցար · և
քու մեծութիւնդ բարձրացաւ ու մինչև եր-
կինքը հասաւ , Ու քու իշխանութիւնդ մինչև
23 երկրիս ծայրերը հասաւ ։ Ինչ որովհետև թա-
գաւորը մէկ սուրբ պահապան մը տեսաւ որ
երկինքէն իջաւ , ու բսաւ , Ծառը կարեցէք
ու զանիկա աւերեցէք , բայց անոր արմատին
ըուն բունը երկրի մէջ թողուցէք , ու երկաթէ
և պղնձէ կապանքով գազանի խոտերուն մէջը
ըլայ , ու երկնից ցօղովը թրջուի , Ու անոր
բաժինը գազանի անասուններուն հետ ըլլայ ,
մինչև որ անոր վրայէն եօթը ժամանակ անցնի ։
24 Ասիկա է մեկնութիւնը , ով թագաւոր , և սա է
բարձրեղէն վճիռը՝ որ իմ թագաւոր տիրոջս
25 վրայ հասած է ։ Որ մարդոց մէջէն պիտի
վռնտեն , և քու բնակութիւնդ գազանի անա-
սուններուն հետ պիտի ըլլայ , ու քեզ պիտի
թողուն որ արջառներու պէս խոտ ուտես , ու
երկնից ցօղովը թրջուիս · և քու վրայդէն եօ-
թը ժամանակ պիտի անցնի , մինչև որ դուն
գիտնաս թէ մարդոց թագաւորութիւնը վրայ
բարձրեղէն կը տիրէ , ու կարնիկա իր ուզածին
26 կու տայ ։ Եւ որ ըսուեցաւ թէ պն ծառին որ-
մնացուներուն բունը թողուն , ուր ե ոչ դուն երկ-
նաւոր իշխանութիւնը ճանչնալդ եաքը՝ քու
թագաւորութիւնդ քեզի պիտի հաստատուի ։
27 Ասոր համար , ով թագաւոր , թող իմ խոր-
հուրդս քեզի հաճոյ երևնայ · քու մեղքերդ ար-
դարութեամբ՝ ու քու անօրէնութիւններդ
՚ողորմելով ՚ի՛մկդի ձգէ ։ Գուցէ ՚հանդստութիւնդ երկարնայ ։

28 Ասիկա ամենը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
29 վրայ եկաւ ։ Յետասերկու ամիսէն ետքը երբ-
որ Բաբելոնի թագաւորութեանը պատասխան
30 վրայ կը ձեռէր , թագաւորը ՚ի՛սանեցաւ ու ը-
սաւ , Ասիկա՞ ան մեծ Բաբելոնը՝ որ ես իմ զօրու-
թեանս ու կարողութեամս իմ մեծ պատիւս ու
փառքին համար թագաւորութեան տունն չինե-
31 ցի ։ Երբոր խօսքը դեռ թագաւորին բերանն
էր՝ երկինքէն ձայն մը իջաւ , Քեզի կ՚ըսուի ,
ով Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր , թագա-
32 ւորութիւնը քեզմէ գնաց · Ու ՚քեզ մարդոց
մէջէն պիտի վռնտեն , և քու բնակութիւնդ
գազանի անասուններուն հետ պիտի ըլլայ , քեզ
պիտի թողուն՝ որ արջառներու պէս խոտ ու-
տես , ու քու վրայդէ եօթը ժամանակ պիտի
անցնի , մինչև որ դուն գիտնաս թէ մարդոց թա-
գաւորութեանը վրայ բարձրեալը կը տիրէ ,
33 ու զանիկա իր ուզածին կու տայ ։ Նոյն ժա-
մուն մէջ ան խօսքը Նաբուգոդոնոսորին վրայ
կատարուեցաւ , ու մարդոց մէջէն վռնտուե-
ցաւ , ու արջառներու պէս խոտ ՚ուտէր , և
անոր մարմինը երկնից ցօղովը կը թրջուէր ,
մինչև որ մազերը արծիւներու ՚փետրերուն
պէս՝ ու եղունգները թռչուններու ՚ճանկերուն
պէս երկնցան ։

34 Եւ ՚ան օրերուն վերջը ես Նաբուգոդոնո-
սոս աչքերս երկինքը վերցուցի , ու խելքս
ինձի դարձաւ , և բարձրեալը օրհնեցի , ու
զովեցի ու փառաւորեցի զանիկա ՚որ յաւի-
տեան կենդանի է , ու անոր իշխանութիւնը
՚յաւիտենական իշխանութիւն է , և անոր թա-
35 գաւորութիւնը գաղի ՚ի գաղ կը մնայ ։ Ու
՚երկրիս բոլոր բնակիչները ոչինչ կը սե-
պուին ։ և ՚ուժիկա երկինից զօրքերուն մէջ ու
երկրի բնակիչներուն մէջ իր ուզածը կը գոր-
ծէ ։ ու ՚ուռոց ձեռքին դէմ դնող կամ անոր
36 ՚ի՛նչ կ՚ընես՝ ըսող չկայ ։ Անոնց ժամանակը խելքս ին-
ձի դարձաւ , ՚ու իմ թագաւորութեանս գա-
ւառքն հետ իմ փառքս ու մեծ փայլուկս ինձի
ետ դարձաւ , և իմ խորհրդակիցներս ու
մեծամեծներս ինձ փնտռեցին , ու իմ թագա-
ւորութեանս մէջ հաստատուեցայ · և ՚ինձի
աւելի մեծ վեհափառութիւն տրուեցաւ ։
37 Հիմա ես Նաբուգոդոնոսոր երկնից թա-
գաւորը կը գովեմ , կը բարձրացնեմ ու կը
փառաւորեմ , ինչու որ ՚ուռոց բոլոր գործքե-
րը ճշմարտութիւն՝ ու ճամբաները իրաւունք
են , ու անկիսա կարող է ամբարտաւանու-
թեամբ քալողները ցածցընելու ։

Գ Լ · Ե

1 Բաղատասարէն ամբարիշտ թեղերդը ։ 5 Ձեռքի մը գրածը ։
2 Հմր · 8 ։
3 Հմր · 8 ։
4 Կամ ժամանակ մը ։
5 Տես բ թագ · մը · 32 ։
6 Հմր · 10 · 11 18 ։
7 Գլ · բ · 38 ։
8 Երեմ · ին · 6 · 7 · 8 ։
9 Հմր · 13 ։
10 Գլ · ե · 21 ։
11 Հմր · 38 · Գլ · ե · 21 · ԼՒ ։
12 Հմր · 17 · 32 · Սաղ · ծգ · 18 ։
13 Երեմ · ին · 5 ։
14 Սաղ · խա · 1 · ԼՒ ։
15 Կամ քաւիչ ։
16 գ Թագ · խա · 29 ։
17 Ւսաակ · մգ · 18 ։
18 Գլ · ե · 20 ։
19 Գլ · ե · 5 · Տես Դանիէլ · մր · 20 ։
20 Հմր · 28 ։
21 Տես Ծն · խր · 18 ։
22 Սաղ · ւգ · 4 · Ծայտ · ին · 3 · մգ · 7 ։
23 Եզ · ին · 25 · 26 ։
24 Տես Ծն · խր · 18 · Ես · ին · 6 ։
25 Գլ · ե · 21 ։
26 Մատ · ժ · 7 · Ես · ին · 9 ։
27 Սաղ · ծ · 16 · Գլ · ե · 44 · ե · 14 · Միք · ե · 4 ։
28 Գլ · ե · 22 · Ես · ին · 22 · Յայտ · գ · 7 ։
29 Ղեւտ · ա · 33 ։
30 Ես · ին · 13 · 17 ։
31 Սաղ · ծ · 11 · Գլ · ե · 22 ։
32 Գլ · ե · 28 · Ես · ին · 12 · Նա · խոս · ամբ · ի · 32 ։
33 Հմր · 24 ։
34 Գլ · ե · 36 ։
35 Տես Ծն · խր · 18 · Ելից · գ · 3 · Ես · ին · 6 ։
36 Գլ · ե · 29 ։
37 Գլ · ե · 5 · Տես Ծն · խր · 18 · Նա · խոս · ամբ · ի · 32 ։
Հմր · 28 ։
Տես Ծն · խր · 18 · Ելից · գ · 3 · Ես · ին · 6 · Յայտ · ին · 3 · մգ · 7 ։
Ես · ին · 11 · Գլ · ե · 20 ։

որ խոչոդները չէն կրնար կոդալ։ Թագաւորին որոշ խառնելին կը պատմեցէ։ 10 Թագաւորին Դանիէլ կը բերէ։ 17 որ Թագաւորին ամրոցատունը եւ կառավարութիւնը յանդիմանելով։ 25 կը կոդայ եւ կը մեկնէ. նէ ան գրածը։ 30 Թագաւորութիւնը Մարաց ձեռքը կ՚անցնի։

1 Բազտասար Թագաւորը իր մեծամեծներուն հազար հոգիի մեծ կոչունք բրաւ, ու հա-
2 զարին առջեւը գինի խմեց։ Ու երբոր Բազտասար գինեին զուարճացաւ, հրամայեց որ իր Տօրը Նաբուգոդոնոսորին երեսատեսի տաճարէն հանած սպիտակ ամանները բերեն, որպէս զի Թագաւորը ու իր մեծամեծները, իր կիներն ու հարճերը անոնց-
3 մով խմեն։ Ուստի երեսատեսէ եղող Աստուծոյ տաճարէն հանուած սպիտակ ամանները բերին, և Թագաւորը ու իր մեծամեծ-
4 ները, իր կիներն ու հարճերը անոնցմով խմեցին։ Անոնք գինի խմեցին, հոս սպիտակ, արծաթի, պղնձէ, երկաթէ, փայտէ ու քա-
5 րէ աստուածները գովեցին։ Ի՚նչպէս ժամուն մէջ մարդու ձեռքի մատներ երեան, ու աչտանակին դիմացը Թագաւորա-
կան պալատին պատին ծեփին վրայ գրեցին. և Թագաւորը այն գրող ձեռքին թաթը տե-
6 սաւ։ Անոնկոր Թագաւորին գոյնը փոխուեր եղաւ, ու անոր խորհուրդները զանիկա խռո-վեցուցին, այնպէս որ մէջքին յօդուածները կը քակուէին ու Ծունկները իրարու կը զար-
7 նէին։ Ի՚նչ Թագաւորը բարձրաձայն ազդակեց որ Հմայողները, գաղդէացիները ու բազդ-նայողները բերեն. Թագաւորը Բաբիլոնի իմաս-տուններուն խօսեցաւ ու բաւ, Ով որ այս գիրը կարդայ ու մեկնութիւնը ինծի իմացը-նէ, ծիրանի պիտի հագնի ու անոր պարանո-ցը ոսկի մանեակ դնէ՚ն, և Թագաւորու-
8 թեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլայ։ Ուս-տի Թագաւորին բոլոր իմաստունները եկան, Բայց գիրը կարդալու ու Ըսդ մեկնութիւնը
9 Թագաւորին գիացնելու կարող չեղան։ Ան-ոնկոր Բազտասար Թագաւորը աւտակի Խռո-վեցաւ ու երեսին գոյնը փոխուեցաւ. անոր մեծամեծներն ալ ապառաժեցան։
10 Ե՚ Թագուհին Թագաւորին ու անոր մե-ծամեծացը խօսքերուն պատճառաւ կոյտնե-քին տունը եկաւ, — Թագուհին խօսեցաւ ու բաւ, Ով Թագաւոր, յաւիտեան ապրի կեցիր. քու խորհուրդներդ քեզ չխռովե-
11 ցընեն, ու երեսիդ գոյնը չփոխուի. Քու Թա-գաւորութեանդ մէջ մարդ մը կայ, ու անոր Ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ, և քու Հօրդ օրերը անոր վրայ լոյս, Հան-ճար, ու աստուծոյ իմաստութիւնը պէս ի-

= Եսթ. ա. 3։
ֆ Գէս. ա. 2։ Յեռ Եր. երեմ. ծբ. 19։
• ՚ի Նախօրօքը. Հմր. 11։ 13։ բ Թագ. ի. 7։ բ Մն. մեռ. 16։

երեմ. իե. 7։
ֆ Ըզդա. ի. 20։
ֆ Գէս. ա. 31։
ֆ Նաե. բ. 10։
ֆ Գէս. բ. 2։ գ։ 6։

մատութիւն գտնուեցաւ, և քու Հայրդ Նա-բուգոդոնոսոր Թագաւորը զանիկա Խռով-եցուն, Հմայողներուն, գաղդէացիներուն — բազդ-
12 նայողներուն վրայ իշխան գրաւ. Ի՚նչպէս ան Հոգին փալը այսպէս Դանիէլին Ծորուն անուն-նը Թագաւորը Բազտասար գրաւ, գիրքը-գանց Հոգի, գիտութիւն ու Հանճար կայ՝ երազները մեկնելու, առեղծուածները յայտ-նելու ու գժուարին խնդիրները լուծելու. Հիմա Դանիէլ Թող կանչուի, ու անիկա մեկ-նութիւնը պիտի ինայնէ։
13 Անատոր Դանիէլ Թագաւորին առջեւը տա-րուեցաւ. Թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին բաւ, Իմ Թագաւոր Տօրս Հրէաստանէն բե-րած Հրէաստանի գերիներէն եղող Դանիէլը
14 գո՚ն ես. Ի՚սան դի քեզի Հանաբ լսեցի որ Հրս Ներսի դիդ աստուածներուն Հոգին կայ, և քու գիդ լոյս, Հանճար ու գիտացող-
15 իմաստութիւն կը գտնուի. Ու հիմա իմ առ-ջեւս Հմայողներ — Հմայողներ բերուեցան, որ աս գրուածը կարդան ու անոր մեկնու-թիւնը ինձի գիացնեն, բայց անոնք չկրցան
16 աս խօսքին մեկնութիւնը ինայնել։ Ու ես քեզի Հանաբ լսեցի որ մեկնութիւններ տալու, ու գժուարին խնդիրները լուծելու կարող ես. Հիմա թէ որ գուն այն գրուածը կարդալու, և անոր մեկնութիւնը ինձի գիացնելու կա-րող ըլլաս, ծիրանի պիտի Հագնիս, և քու պարանոցդ ոսկի մանեակ դնէ՚ն, ու Թա-գաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս։
17 Անատոր Դանիէլ պատասխան տուաւ ու Թագաւորին առջեւը բաւ, Քու պարգեւներդ քեզի ըլլան, ու Ուրիշերդ ուրիշին տուր. բայց ես այն գրուածը Թագաւորին պիտի կարդամ, ու մեկնութիւնը անոր գիացնեմ։
18 Ով Թագաւոր, Բարձրեալ Աստուածը քու Հօրդ Նաբուգոդոնոսորին Թագաւորութիւն ու մեծութիւն և պատիւ ու փառք տուաւ։
19 Ու անոր տուած մեծութենէն երկրի ժողո-վուրդները, ազգերը ու լեզուները անոր ե-րեսէն կը դողային ու կը վախնային. անիկա ուզածը կը մեռցնէր և ուզածը ողջ կը Թո-ղուր. անիկա ուզածը կը բարձրացնէր և ու-
20 զածը կը ցածցնէր։ Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ, ու անոր Հոգին ամբարտաւա-նութեամբ կարծրացաւ, իր Թագաւորութեան-նէ Թափուեցաւ ինկաւ, ու պատիւը անկէ առ-
21 նեցաւ. Ու անիկա Մարդոց որդիներուն մէջէն վռնտուեցաւ, ու անոր սիրտը անաս-նոց պէս եղաւ, և անոր բնակութիւնը վայ-րինի էշերուն հետ եղաւ. արջառներու պէս

Լ Գէս. բ. 48։ գ. 8։ 9. 18։
Խ Գէս. գ. 9։
Խ Գէս. գ. 3։
Խ Գէս. ա. 7։

Հմր. 11. 12։
Հմր. 7. 8։
Հմր. 7։
Գէս. բ. 6։
Գէս. բ. 37, 38. գ.։

17. 22. 23։
երեմ. իե. 7. Գէս. գ. 4։
Գէս. գ. 30. 37։
Գէս. գ. 32. Եա։

խառ կը կերցրնէին անոր , ու անոր մարմինը
երթնեց ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ դիա-
ցաւ թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ
բարձրեալ Աստուածը կը տիրէ , ու իր ուզած
22 հոգւոյն անոր վրայ կը դնէ . Ու դուն , ով բաղ-
ատասար՝ անոր որդին , Հրու սիրտդ չխոնար-
23 հեցուցիր , թէև ա՝ ամէնը գիտցար . Հպար
երկնից Տէրոջը դէմ քեզ բարձրացուցիր , ու
անոր տունը անօթներըդ բու առնելդ բերին .
և դուն ու քու մեծամեծներդ , քու կնիկ-
ներդ ու հարճերդ անուշցմիլ գինի խմեցիք .
և դուն արծաթէ , ոսկիէ , պղնձէ , երկաթէ ,
փայտէ ու քարէ չճաչող աստուածները գո-
վեցիր , Հարուր ոչ կը տեսնեն , ոչ կը լսեն ,
ոչ ալ բան չը գիտեն . և ան Աստուածը որուն
ձեռքն է քու չունչդ , ՝ևս որուն են քու
24 ամէն ճամբաներդ , չփառաւորեցիր . Անոր
համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն իջաւ
25 հեցաւ , ու ա՝ գրուածը գրուեցաւ . Եւ
գրուած գիրը ասիկա է . ՙՄԱՆԷ · ՄԱՆԷ ·
26 ԹԵԿԷԼ ՈՒ ՓԱՐՍԻՆ .՚ Ա՝ խօսքին մեկնու-
թիւնը ա՝ է . Մանէ , Աստուած քու թա-
գաւորութիւնդ հաշուեց ու զանիկա վերջա-
27 ցուց . Թեկէլ , կշռուելով կշռուեցար ու գա-
28 կաս գտնուեցար . փարս , քու թագաւորու-
թիւնդ բաժնուեցաւ ու Պարսից ու Մարաց
տրուեցաւ .
29 Այնուհետև Բաղտասար հրամայեց , ու Դա-
նիէլին ծիրանի հագցուցին ու պարանոցը ոս-
կի մանեակ դրէ , և անոր համար մանեակով
կանչել տուին՝ որ թագաւորութեանը մէջ երր-
րորդ իշխան ըլլայ .
30 ՚Նոյն գիշերը Քաղդէացւոց Բաղտասար
31 թագաւորը սպանուեցաւ . Ու թագաւորու-
թիւնը Մարաց Դարէհ Քաղաքացը առաւ , երբոր
վեհասունեակու տարեկանի չափ էր .

ԳԼ · Զ

1 Դանիէլ թագաւորութեանը երեսէն հրամանատարներ կ՚ելլայ .
4 Ան հրամանատարները և կուսակալները Դանիէլին գէմ
պատճառներ կը փնտռեն , բայց չեն կրնար գտնել , մինչև
վեհ Աստուծոյն աւրէնքը գէմ պատճառ մը չգտնեն .
19 Դանիէլ կ՚առիւծանոցին մէջ
ձգուի , բայց Աստուած զանիկա կ՚ազատէ . 24 Անոր թշնամիները
առիւծներուն կը պատառուին . 25 Թագաւորը Տրէվ-բարակով
մը կը փառաւորէ զԱստուած .

1 Դարեհին առնելը հաճոյ երեցաւ որ ՚թա-
գաւորութեանը վրայ հարիւր քսան կուսա-
կալներ դնէ , որոնք բոլոր թագաւորութեանը
2 մէջ ըլլան . Եւ անոնց վրայ երեք հրամանա-
տար որոնց մէկը Դանիէլ էր . որպէս զի ան
կուսակալները տունց հաշիւ տան , որ թա-
3 գաւորին վնաս չըլլայ . Ու ա՝ Դանիէլ դէ-

հրամանատարներէն և կուսակալներէն նախա-
պատիւ էր , Քանի զի անոր վրայ գերազանց
հոգի կար , ու թագաւորը միտք ունէր որ զա-
նիկա բոլոր թագաւորութեանը վրայ դնէ .
4 Ետև հրամանատարները ու կուսակալները
թագաւորութեանը գործերուն կողմն Դանիէլին
գէմ պատճառ մը գտնելու կը ջանային , բայց
անոնք բնաւ մեկ պատճառ մը կամ չարութիւն
մը գտնելու կարող չեզան . վասն զի անոնք
հաւատարիմ էր , ու անոր վրայ բնաւ մեկ
յանցանք մը կամ չարութիւն մը չգտնուեցաւ .
5 Ուստի ա՝ մարդիկը ըսին , Մենք ա՝ Դանիէ-
լին գէմ ամենևին մեկ պատճառ մը պիտի
չգտնենք , բայց եթէ անոր գէմ անոր Աստու-
ծոյն օրէնքին կողմանէ գտնենք .
6 Աղատներ հրամանատարները ու կուսակալ-
ները թագաւորին բոլոր ժողովեցան , ու անոր
այսպէս ըսին . ՚Ով Դարեհ թագաւոր , յա-
7 ւիտեան պղ կեցիր . Թագաւորութեանը բոլոր
հրամանատարները , նախարարները , կուսա-
կալները , խորհրդականները ու կառավարիչ-
ները խորհուրդ բրին , որ թագաւորական
հրաման մը որոշուի , և արգելիչ օրէնք մը
հաստատուի , թէ ով որ մինչև երեսուն օր
ինդրուած մը ինդրէ մեկ աստուծմէ մը կամ
մարդէ մը բաց ի քեզմէ , ով թագաւոր , ա-
8 րիւծներուն գուբը նետուի : Հիմա , ով թա-
գաւոր , սա արգելիչ օրէնքը հաստատէ , ու
հրովարտակը ստորագրէ , որ Մարաց ու Պար-
սից անխափանելի օրէնքին պէս չփոխուի .
9 Ասոր համար Դարեհ թագաւորը հրովարտակը
կը ու արգելիչ օրէնքը ստորագրեց .
10 Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ հրովարտակը
կը ստորագրուեցաւ՝ իր տունը գնաց , ու իր
անեմակին մէջ պատուհանները գգեպ ի ե-
րուսաղէմ բաց էին , և ՚օրը երեք անգամ
ծունկի վրայ գալով աղօթք կ՚ընէր , ու իր
Աստուծոյն գոհութիւն կը մատուցանէր իր
11 առջի սովորութեանը պէս . Ուստի սա մարդ-
իկը ժողովեցան , ու Դանիէլը գտան՝ որ
իր Աստուծոյն առջեւը աղօթք ու պաղատանք
12 կ՚ընէր . ՚Անոնք մտան , ու թագաւորին առջեւը թագաւորին արգելիչ օրէնքին
վրայով ըսին , Դուն մէկ արգելիչ օրէնք մը
չստորագրեցի՞ր , թէ ով որ մինչև երեսուն օր
ինդրէ մեկ աստուծմէ մը կամ մարդէ
մէ՝ բաց ի քեզմէ , ով թագաւոր , առիւծ-
ներուն գուբը նետուի . Թագաւորը պատաս-
խան տուաւ ու բաւ , Ան խօսքը ճշմարիտ
է՝ Մարաց ու Պարսից անխափանելի օրէն-
13 քին համեմատ : Անոնք անոնց պատաս-
խան տուին ու թագաւորին առջեւը ըսին ,

= Գլ · գ · 17 · 25 ·
է Ը Մէն · լգ · 23 · լգ · 12 ·
ղ Հմր · 3 · 4 ·
ձ Ծագ · Ճմե · 3 · 6 ·
ռ Երկմ · ժ · 23 ·
· ՚ Հ Համառատ · Համ-
բատած · Հշտ առած
ու բաժնուած ·
= Ըզգ · լբ · 6 · Սպ · 1 ·
կր · 9 ·
Հ Եբ · ի՝ · 3 · Հմր · 31 · Գլ · Ի · 1 ·
Ի Ես · Ա · 1 ·
Ք Գլ · ե · 12 ·
փ Ժպ · գ · 4 ·
ֆ Ղնեմ · բ · 3 · Հմր · 21 · Գլ · բ · 4 ·
= Ցճ Եսի · ա · 1 ·
Ք Գլ · ե · 12 ·
փ Ժպ · գ · 4 ·
ֆ Ղնեմ · բ · 3 · Հմր · 21 · Գլ · բ · 4 ·
Ի Եսի · ա · 19 · բ · 8 · Հմր · 12 · 15 ·
ղ Գ Թագ · բ · 44 · 18 · Սպ · ե · 7 · Ցաղ · բ · 4 ·
Ի Եսի · ա · 17 · Գար · բ · 1 · 2 · 13 · գ · 1 · ժ · 9 ·
ճ Գլ · գ · 3 ·
Ղ Հմր · 8 ·

Հրէաստանի գերութեանը որդիներէն եղող Դանիէլը՝ երեք և քառասուներորդ արգելիչ օրէնքդ բանի տեղ չսեպեր, ոչ թագաւոր, հապա օրը երեք անգամ՝ իր ծնդրուածքը
14 կը մատուցանէ։ Պատուիրեր թագաւորը ատ խօսքերը լսածին պէս՝ Դանիէլին վրայ դառ-
մեցաւ, ու իր սիրտը Դանիէլին վրայ դրաւ որ զանիկա ազատէ, ու մինչև արեւուն մըտ-
15 նելը կը ջանար որ զանիկա ապրեցնէ։ Բայց ատ մարդիկը թագաւորին քովը ժողովեցան, ու թագաւորին ըսին, Ով թագաւոր, գիտցիր որ Մարայ ու Պարսից օրէնքը ատ է, որ թագաւորին ամէն հաստատած արգելիչ օ-
16 րէնքը ու հրամանը չխզուիլ։ Պատուիրեր թագաւորը հրամայեց, ու Դանիէլը բերին, և զանիկա առիւծներուն գուբը նետեցին։ Թագաւորը Դանիէլին խօսելաւ ու ըսաւ, Քու Աստուածդ՝ որ դուն անդադար կը պաշ-
17 տես, անոնիկա քեզ պիտի ազատէ։ Ու մէկ քար մը բերին ու գուբին բերանը գրին, և թագաւորը զանիկա իր կնիքովը ու իր մեծամեծներուն կնիքովը կնքեց, որ Դանիէլին
18 վրայով բան մը չփոխուի։ Եւ թագաւորը իր տունը գնաց, ու գիշերը անօթի անցուց, և իր առջևը ցնուադարաններ բերել չտուաւ։ Ու քունը իրմէ փախաւ։
19 Եւ թագաւորը արշալոյսին կանուխ եղաւ, ու արագութեամբ առիւծներուն գուբը գնաց։
20 Ու երբոր գուբին մօտեցաւ, տրտում ձայնով մը Դանիէլին պոռաց, և թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին ըսաւ, Ով Դանիէլ կենդանի Աստուծոյ ծառան, Քու Աստուածդ՝ որն որ
21 քեզ առիւծներէն ազատելու։ Պատուիրեր Դանիէլ թագաւորին ըսաւ, Ով թագաւոր,
22 յաւիտեան ապրի կեցիր։ Իմ Աստուածս իր հրեշտակը խրկեց, ու առիւծներուն բերանը գոցեց, ու ինծի վնաս չտուին։ վասն զի անոր առջևը իմ վրաս անմեղութիւն գտնուեցաւ,
23 և քու առջևդ ալ, ով թագաւոր, մէկ յանցանք մը երբած չեմ։ Պատուիրեր թագաւորը շատ ուրախացաւ, ու հրամայեց որ Դանիէլը գուբէն հանեն։ և Դանիէլը գուբէն հանե-
24 ցին, ու անոր վրան ամենևին մէկ վնաս մը չգտնուեցաւ, վասն զի իր Աստուածոյն հաւատացեր։ Եւ թագաւորը հրամայեց, ու Դանիէլին վրայով չարախօսութիւն ընող մարդիկը բերին, և զանոնք ու անոնց տղաքները ու կիներնիրը առիւծներուն գուբը նետեցին։ ու անոնք դեռ գուբին յատակը չհասած՝ առիւծ-
25 ները անոնց վրայ սիրեցին, ու անոնց բոլոր ոսկորները փշրեցին։ Աստուածը Դարեհ թագաւորը բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն գրեց։ Ձեր խա-
26 ղաղութիւնը չատնայ։ Ինծմէ հրաման եղաւ որ իմ թագաւորութեանս բոլոր իշխանութեանը մէջ Դանիէլին Աստուծոյն երկնէն գոյան ու վախնան, Վասն զի անիկա կենդանի Աստուած է ու յաւիտեան կը կենայ, և անոր թագաւորութիւնը չկործանիր, ու անոր իշ-
27 խանութիւնը մինչև վերջը կ՚ըլայ։ Անիկա կ՚ազատէ ու կը փրկէ, և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ Նշաններ ու հրաշքներ կ՚ընէ, որ Դանիէլը առիւծներուն ձեռքէն ազատեց։
28 Եւ ատ Դանիէլը Դարեհին թագաւորութեանը ու Պարսից կիւրոսին Հայաստանցի թագաւորութեանը տաճկի յաջողութիւն գաւա։

ԳԼ. Է

1 Դանիէլին տեսած տեսիլքը չորս կենդանիներու վրայով։ 9 Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով։ 15 Անոնց մեկնութիւնը։

1 Բաբիլոնի Բաղտասար թագաւորին առջի տարին Դանիէլ երազ տեսաւ, ու իր անկողնին մէջ իր գլխուն տեսիլքները։ և անիկա երազը գրեց սա բաներուն համառօտապիտիր
2 ըսաւ։ Դանիէլ խօսեցաւ ու ըսաւ, Գիշերը տեսիլքիս մէջ տեսայ որ ահա երկինքի չորս հո-
3 վերը մեծ ծովուն վրայ կը յարձակէին։ Ու չորս մեծ գազաններ ելան, որոնք իրարմէ տարբեր էին։
4 Առաջինը առիւծի պէս էր, ու արծիւի թևեր ունէր։ ու կը տեսնէի մինչև որ անոր թևերը փրցուեցան, ու երկրէն վերացաւ և մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ։ ու անոր մարդու սիրտ տրուեցաւ։
5 Եւ ահա մէկ ուրիշ երկրորդ գազան մը արջու նման՝ որ մէկ թաթին վրայ կայնեցաւ, ու բերանը՝ ակռաներուն մէջ երեք կողի ոսկոր կար։ և անոր այսպէս ըսին։ Ելիր, չատ միս կեր։
6 Ասկէ ետքը կը տեսնէի, և ահա ընձուղտի նման մէկ ուրիշ մը տրուն կռնակին վրայ չորս թռչուններ թևեր կային։ և ատ գազանը չորս գլուխ ունէր, ու անոր իշխանութիւն տուեցաւ։
7 Ասկէ ետքը գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի, և ահա մէկ չորրորդ գազան մը՝ սիրտս ահեղ, ոսոխի պէս խիստ զօրաւոր էր, և անոր մեծ երկաթէ ակռաներ ունէր, ուր-

---

ե ԳԼ· ո· 6· ե· 13։
զ ԳԼ· գ· 12։
է Մաթ· գ· 26։
ը Հմր· 8։
թ Ովսէ· գ· 53։
ժ Մաթ· իե· 66։
ա Կամ համապատ կէ։
բ ԳԼ· ո· 1։
գ ԳԼ· բ· 3։
դ Տես գԼ· գ· 15։
ե ԳԼ· բ· 4։
զ ԳԼ· գ· 28։
է Եզր· ժա· 33։
ը Եզր· ժա· 33։
թ Եսթ· Թ· 10։ Տես բ Օր· իգ· 16։ գ Թագ· ժգ· 6։
ժ ԳԼ· գ· 1։
ի ԳԼ· գ· 29։
լ Սաղ· կԹ· 1։
խ ԳԼ· ե· 34։
ծ Թուա· ժբ· 6։ Տես Եսայ· ժ· 3։ Ամով· գ· 7։
կ ԳԼ· բ· 35։
հ Ծնգ· ժգ· 1։
ձ Օր· իբ· 49։ բ Թագ· ո· 23։ Եր· ժբ· 5։
ղ ԳԼ· ո· 21։
մ ԳԼ· բ· 44։ գ· 3։ 34։ է· 14։ 27։ Դատ· ո· 33։
յ ԳԼ· գ· 28։
ն Ելից· ժ· 1։
շ Ելից· ժ· 1։
ո ԳԼ· գ· 29։
չ ԳԼ· ե· 40։ Հմր· 19։ 33։

կա ի՛ուտէր ու կը փչրէր ու միացածը ոտքե-
րովը կը կոխէր, ու իրմէ առաջ եղող ամէն
գազաններէն տարբեր էր, եւ տասը եղջիւր
8 ունէր։ Երբոր ես ան եղջիւրները կը դիտէի,
ահա ՚անոնց միջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր
մը ելաւ, որ անոր առջեւէն առջի եղջիւր-
ներուն երէքը խլուեցան։ Եւ ահա աս եղջիւ-
րին վրայ ՚մարդու աչքերու պէս աչքեր ՚ու
մեծ բանէր խօսող բերան կար։
9 Ես կը տեսնէի մինչեւ որ աթոռներ դրուե-
ցան, ու ՚Հինաւուրցը նստաւ։ ՚Անոր զգեստը
ձիւնի պէս ճերմակ՝ ու գլխուն մազը մաքուր
բուրդի պէս էր, անոր աթոռը կրակի բոցի պէս՝
10 ու անիւները փայտի կրակի պէս էր։ ՚Անոր
առջեւէն կրակի գետ կ՚ելլէր ու կը վազէր։
՚Հազարաւոր հազարաց ծառայութիւն կ՚ընէին
անոր, եւ բիւրը բիւրուց անոր առջեւը կը կայ-
նէին։ Դատաստանը բազմեցաւ, ու գիրքերը բա-
11 ցուեցան։ Այնտեղը կը նայէի ան եղջիւրին
խօսած մեծ խօսքերուն ձայնին համար, ՚ու
նայեցայ մինչեւ որ ան գազանը սպանուեցաւ,
և անոր մարմինը կորսուեցաւ ու կրակի բոցե-
12 րու տրուեցաւ։ Եւ մնա գազաններուն իշխա-
նութիւնը վերցուեցաւ, բայց մինչեւ ժամանակ
մը ու ատեն մը կենաց երկարութիւն տրուե-
13 ցաւ անոնց։ Գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը
տեսնէի, և ահա երկինքի ամպերով ՚մարդոյ
որդւոյն նման Մէկը կու գար, ու մինչեւ ՚Հինա-
ւուրցը եկաւ, և զանիկա անոր առջեւը մատե-
14 ցուցին։ ՚Ու անոր իշխանութիւն, պատիւ ու
թագաւորութիւն տրուեցաւ, որ ամէն ՚ժողո-
վուրդները, ազգերը ու լեզուները անոր ծա-
ռայութիւն ընեն։ անոր իշխանութիւնը ՚յա-
ւիտենական իշխանութիւն է որ չանցնիր, ու
թագաւորութիւնը չաւրուիր։
15 Ես Դանիէլս հոգւով վշտացայ իմ ներսի
գիս, և իմ գլխուս տեսիլքները զիս խռովե-
16 ցուցին։ Հն կայնողներէն մէկուն մտեցայ,
ու սա ամէն բանիս ճշմարտութիւնը անոր
հարցուցի։ և անիկա ինծի խօսեցաւ, ու սա
17 բաները մեկնութիւնը ինծի դնացուց։ ՚Այս
չորս մեծ գազանները չորս թագաւորներ են,
18 որոնք երկրէն պիտի ելլեն։ Եւ թագաւորու-
թիւնը ՚Վերջին ժողովուրդը պիտի առնեն,
ու անոնք պիտի ժառանգեն թագաւորու-
թիւնը յաւիտեան և յաւիտեան յաւիտենից։
19 Ետքը ՚ չորրորդ գազանին վրայով ճշմարի-
տը դիտալ ուզեցի, որ անիկա բոլոր միւս-
ներէն տարբեր էր, — խստա ահեղ էր։ անոր
ակռաները երկաթի՝ և ղռնդոցները պղնձի
էին, անիկա ի՛ուտէր, կը փշրէր ու միացածը
20 ոտքերովը կը կոխէր։ Եւ անոր գլխուը եղող
տասը եղջիւրներուն վրայով, ու միւս եղա-
ծին վրայով՝ որ անոր առջեւէն երեքը ինկան,
այսինքն ան եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու
մեծ բաներ խօսող բերան ունէր, և անոր
21 դէմքը միւսներէն մեծ էր։ Ես կը տեսնէի որ
ան եղջիւրը սուրբերուն հետ պատերազմ
22 կ՚ընէր, ու անոնց յաղթեց, ՚Վերջին որ Հին-
աւուրցը եկաւ, ու բարձրելոյն սուրբերուն
իրաւունք տրուեցաւ, ու ժամանակը հասաւ
23 որ սուրբերը թագաւորութիւնը առին։ Ասիկա
այսպէս բաւ։ Ցորրորդ գազանը երկրի
վրայ չորրորդ թագաւորութիւն պիտի ըլլայ,
որ ամէն թագաւորութիւններէն տարբեր պի-
տի ըլլայ, ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ, ու
24 զանիկա պիտի կոխէ ու փշրէ։ Եւ ան տասը
եղջիւրները ան թագաւորութենէն ելլելու
տասը թագաւորներ են, ու անոնցմէ ետքը
մէկ ուրիշը պիտի ելլէ, ու անիկա առջիններէ-
րէն տարբեր պիտի ըլլայ, և անիկա երեք
25 թագաւոր պիտի կործանէ։ Ու բարձրելոյն
գէմ խօսքեր պիտի քսէ, ու ՚բարձրելոյն
սուրբերը պիտի մաշէ, և ՚պիտի մտածէ ժա-
մանակներու ու օրէնքներ փոխելու։ ու անոնք
՚մինչեւ ժամանակ մը, ժամանակներ ու կէս
26 ժամանակ ՚անոր ձեռքը պիտի տրուին։ ՚Բայց
ատեանը պիտի բազմի, ու անոր իշխանու-
թիւնը պիտի վերցնուին, ՚ընդմիշտ մինչեւ վերջը
27 բնաջինջ պիտի ընուին ու կորսնցնուին։ ՚Եւ թա-
գաւորութիւնը ու իշխանութիւնը, ու բոլոր
երկինքի տակը եղող թագաւորութեանց մե-
ծութիւնը բարձրելոյն սուրբերուն ժողովուր-
դին պիտի տրուի։ ՚Անոր թագաւորութիւնը
յաւիտենական թագաւորութիւն է, ՚ու բոլոր
իշխանները անոր պիտի ծառայեն ու պիտի
հնազանդին։
28 Խօսքին վերջը մինչեւ հոս է։ Ես Դանիէլս
իմ խորհուրդներս խիստ խռովեցուցին, ու
երեսիս գոյնը փոխուեցաւ։ և հաս խօսքը
սրտիս մէջը պահեցի։

ը Ցաւս · Ժգ · 1 · Տէս գԼ · բ · 41 ·
ը Հմր · 20 · 21 · 24 · ԳԼ · բ · 9 ·
ի Ցաւս · Բ · 7 ·
ի Սպ · Ժբ · 3 · Հմր · 23 · Ցաւս · Ժգ · 5 ·
լ Ցաւս · ի · 4 ·
խ Սպ · գ · 2 · Հմր · 13 · 22 ·
ծ Ել · 20 · 21 · Ցաւս · Բ · 7 ·
կ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Սպ · կը · 17 · Եբր · Ժբ · 22 · Ցաւս · ի · 11 ·
հ Ցաւս · ի · 4 · 12 · Ցաւս · ԺԲ · 20 ·
ձ Ել · Ա · 26 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ղ Սպ · Ա · 2 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
մ Սպ · Ա · 2 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
յ Ել · Ա · 15 · 16 ·
ն Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
շ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ո Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
չ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
պ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ջ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ռ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ս Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
վ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
տ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ր Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ց Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ւ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
փ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ք Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
օ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·
ֆ Սպ · Ա · 3 · գԼ · 3 · Ես · լ · 33 · կգ · 15 · գ Թագ · իբ · 19 · Ա · 2 · Ցաւս · Ժգ · 5 · Ես · Ա · 13 · 22 ·

Գլ. Ը

1 Դանիէլին տեսիլքը խոյի ու գռչի վրայով։ 15 Գաբրիէլ կը բացատրէ Դանիէլը, ու տեսիլքը կը մեկնէ։

1 Բաղաւասար թագաւորին Բաղաւարտհասարի թագաւորութեանը երրորդ տարին ինծի Դանիէլիս տեսիլք երևաց՝ 2 յետ՝ ան զոր տեսած էի առջի անգամ։ Եւ տեսիլքի մէջ տեսայ. ու եղաւ որ տեսած ատենս ես եղայ Շուշան ամրոցին մէջը, որ Եղամայի նահանգին մէջն է. ու տեսիլքի մէջ տեսայ որ Ուլայ գետին քովն էի։ 3 Եւ իմ աչքերս վերցուցի ու տեսայ, և ահա գետին ոչխար խոյ մը կայնած էր, ու անոր երկու եղջիւր ունէր, և այն եղջիւրները բարձր էին, ու մէկը միւսէն բարձր էր, ու 4 այն բարձրը ետքէն եկաւ։ Ես տեսայ այն խոյը՝ որ իր եղջիւրովը դէպ ի արևմուտք, դէպ ի հիւսիս ու դէպ ի հարաւ կը զարնէր, ու բնաւ մէկ գազան մը անոր առջևը չէր կրնար կայնել, և անոր ձեռքէն ազատող չկար։ Հապա անիկա իր ուզածին պէս բրաւ ու մեծցաւ։ 5 Ու երբոր ես կը մտածէի, ահա արևմուտքէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծերու փոշի մը եկաւ, ու գետնին չէր դպչեր։ ու փոշը իր աչքերուն մէջտեղը Էմէկ նշանաւոր եղջիւր մը ունէր։ Եւ անիկա հասաւ մինչև երկու եղջիւր ունեցող խոյը, որն որ տեսայ որ գետին քովը կայնած էր, ու իր կատաղի զօրութեամբը անոր վրայ յարձակեցաւ։ Եւ տեսայ որ խոյին մեծացաւ, ու անոր վրայ կատաղութիւնով խոյը զարկաւ, և անոր երկու եղջիւրը կոտրեց։ ու խոյը այժ չունէր որ անոր առջևը կայնի։ ու զանիկա գետինը զարկաւ ու զանիկա կոխկրտեց, և մէկը չկար որ խոյը անոր ձեռքէն ազատէ։ Ու այծերու փոշը խիստ մեծցաւ։ ու անիկա ուժովցածին պէս՝ ան մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ, և անոր տեղը դէպ ի երկնից չորս հովերը Էորս նշանաւոր 9 եղջիւրներ եղան։ Ու անոնց մէկէն պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, և անիկա Էդէպ ի հարաւ, դէպ ի արևելք ու դէպ ի Էփառաւոր երկիրը 10 խիստ մեծցաւ։ Ու Էմինչև երկնից զօրքը մեծցաւ, և Էզօրքէն ու աստղերէն գետինը ձգեց ու զանոնք կոխկռտեց։ Ու մինչև զօրաց իշխանը Էգլխէն բարձրացաւ։ Ու անկէ մշտնջենաւոր պատարագը վերցուեցաւ, և անոր սրբարանին բնակարանը կործանեցաւ։ Ու Էդէզօրքը մէյ ամբարշտութեամբ մշտնջենաւոր պատարագին դէմ դրաւ։ ու ճշմարտութիւնը գետինը գարկաւ, 13 ու բրած տեսաւ և խօսողցաւ։ Ու լսեցի որ Էմէկ սուրբ մը կը խօսէր, և ան խօսողին մէկ սուրբ մը ըսաւ, Մշտնջենաւոր պատարագին, ու աւերող ամբարշտութեանը, ու սրբարանին և զօրքին կոխտելու տրտնջուն տեսիլքը մինչև երբ կու տայ երթը Տարիւ Էօր։ 14 Ան ալ ինծի ըսաւ, Մինչև երկու հազար երեք հարիւր Էօր։ Հապա սրբարանը պիտի մաքրուի։

15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը տեսայ, ու Էփնտրելուն որ հասկնամ, ահա իմ դիմացս Էմարդու կերպարանքով մէկը կը կայնէր։ 16 Ու Ուլայ Էձոր մէկէն մարդու ձայն լսեցի՝ որ կը կանչէր ու կ՚ըսէր, Ովլ Գաբրիէլ, 17 տեսիլքը տուր հասկրցուր։ Ու անիկա իմ կնցած տեղս եկաւ։ ու երբոր եկաւ՝ վախցայ ու Երեսիս վրայ ինկայ։ և անիկա ինծի ըսաւ, Հասկրցիր, որդի մարդոյ, որ այս 18 տեսիլքը վերջին ժամանակին համար է։ Ու երբոր անիկա ինծի հետ կը խօսէր, ես թրմբած Երեսիս վրայ գետինը ինկած էի. Ու անիկա ինծի դպաւ, ու զիս իմ կնցած տեղս 19 կայնեցուց։ Ու բաւ, Ահա քեզի կ՚իմացընեմ բարկութեան վերջը ինչ ըլլալիքը. Վասն զի 20 — Էձէյնը վերջի ժամանակին համար է։ — Ան զոր տեսած խոյդ՝ որ երկու եղջիւր ունէր, Մարադ ու Պարսից թագաւորներն է։ 21 Եւ Էայծերու զօրը Բաւնաց թագաւորն է. ու անոր աչքերուն մէջտեղի մեծ եղջիւրը Էառաջին թագաւորն է։ Էնէ ան որ կոտրեցաւ, ու անոր տեղը չորս թագաւորներ պիտի ելլէ, բայց չէ թէ անոր 22 զօրութեամբը։ Ու անոնց թագաւորութեանը վերջը երբոր ամբարշտութիւնները Էնէնց Էձէյնը Էչլցնեն, մէկ Էպիտառիս ու խորագէտ 24 թագաւոր մը Էպիտի ելլէ։ Եւ անոր իշխանութիւնը պիտի զօրանայ, Էբայց չէ թէ իր զօրութեամբը։ ու անիկա սքանչելի կերպով պիտի բրէ, Էև պիտի յաջողի ու բան պիտի տեսնէ, Էու զօրաւորները և սրբոց ժողովուրդը 25 դը պիտի ապրէ։ Ու Էիր խելքին մէջտղմէ՝ իր ձեռքին մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի, Էև իր սրտին մէջ պիտի Էայրանայ, ու խաղաղութեան մէջ շատերը պիտի կործնցընէ, և Էիշխանաց իշխանին դէմ պիտի դնէ, բայց 26 Էառանց ձեռքի պիտի կարի։ ԷԵս երկուան

= Գլ. ե. 1։
ք Ես. ա. 2։
• Եզր. առջևը
՝ Գլ. ե. 19։ Ժա. 3. 10։
՞ Ամր. 21։
՟ Գլ. ե. 6։ Ժա. 4։ Ամր. 22։
՚ Գլ. ե. 8։ Ժա. 21։
՛ Գլ. Ժա. 25։
՝ Ելն. ի. 9։ Ես. ջկէմ։ ք. 6։ 15։ Գլ. Ժա. 16։ 41։ 45։
՞ Ես. ա. 4։ 13։
՟ Գլ. Ժա. 31։
՚ Գլ. Ժա. 28։
՛ Ելն. ա. 4։
՝ Ելն. ե. 14։
՞ Եզեկ. ի. 26։ 42։ Գլ. Ժա. 36։ Ամր. 25։
՟ Գլ. Ժա. 31։ Ամր. 11։
՚ Եզ. ի. 38։ Թագ. ի. 3։ Եզեկ. ի. 6։ 15։ Գլ. 13։
՛ Գլ. Ժա. 33։
՝ Կամ ամբարշտութեան համար մէջը տալին համար մէջը տալին ըզնէն զորք որ. ուանգաս։
՞ Ելն. ա. 12։
՟ Եզ. ի. իրեսուն ա. ուսաց։
՚ Ելն. ա. 10։ 11։
՛ Գլ. Ամր. 6։ 7։
՝ Գլ. ի. 21։ Գ. Ամ. 19։ 26։
՞ Եզեկ. ա. 28։ Ելն. ա. 17։
՟ Գլ. ի. 9։ 10։
՚ Գ. Պետ. ա. 12։
՛ Գլ. ի. 32։
՝ Եզեկ. ր. 2։
՞ Գլ. ի. 27։ Ժա. 27. 35. 36։ Ամր. 7։ Լամ. ր. 2։
՟ Ամր. 3։
՚ Ամր. 5։
՛ Կամ մոգաց
՝ Գլ. Ժա. 3։
՞ Ամր. 21։ Գլ. Ժա. 41։
՟ Ամ Օր. ի. 30։
՚ Ամր. 6։
՛ Ելն. ի. 13։ 17։
՝ Ամր. 12։ Գլ. Ժա. 36։
՞ Ամր. 10։ Գլ. ի. 23։
՟ Գլ. Ժա. 21։ 23։ 24։
՚ Ամր. 11։ Գլ. Ժա. 36։
՛ Ամր. 11։ Գլ. Ժա. 36։
՝ Ամր. 19։ 20։ Ելն. ջ. 9։ Գլ. ր. 34։ 45։
՞ Գլ. Ժ. 1։

ու առաւան տեսիլքը որ բանեցաւ՝ ճշմարիտ է. Էտ գուն տեսիլքը գոց, քանզի շատ օրերու համար է։

27 Ու ես Դանիէլս մնացայ և քանի մը օր հիւանդացայ. ետքը երթ հմագործին գործ ծը տեսայ. ու տեսիլքին համար զարմացան մէջ էր, Էտ մէկը չկար որ ըստ հասկրցընէր։"

ԳԼ. Թ

1 Դանիէլ գերութեան ժամանակին վրայ խորհելով. 3 Ազգայ խոստովանութիւն մը կ'ընէ. 16 ու աղաչելով կը խնդրէ որ երթասցէմ Երուսաղէմ դարձած. 20 Գաբրիէլ կ'ինդրկնէ անոր. եւ Թանասած շարաթներուն վրայով։

1 Ասուերոսի որդւոյն՝ Դարեհին ազգի տոհմէն որ ութիկա Մարաց սերունդէն էր, ու թագաւորեցաւ Քաղդէացւոց թագաւորութեանը վրայ թագաւորեցաւ Անոր թագաւորութեանը առջի տարին ես Դանիէլս գիրքերէն խնայոյն ան տարիներուն թիւը՝ որուց համար Տէրոջը խօսքը հասքը հզեր էր Երեմիա մարգարէին, թէ եօթանասուն տարիով պիտի վերջացընէր Երուսաղէմի աւերութիւնները։

3 Ու ես իմ երեսս Տէր Աստուծոյ դարձուցի, որ Ժամապահութեամբ, քուրձով ու մոխիրով 4 աղօթք ու պաղատանք մատուցանեմ։ Եւ իմ Տէր Աստուծոյս աղօթք բրի, խոստովանեցայ ու ըսի, Ո՜հ, Տէր՝ մեծ և ահաւոր Աստուած, որ ձեզ սիրողներուն և ձեր պատուիրանք նեղդ պահողներուն ուխտ ու ողորմութիւն կը պահես, 5 պահես, Մենք մեզ գործեցինք, անօրէնութիւն բրինք, ու ամբարշտութիւն բրինք, և ապստամբ եղանք, ու քու պատուիրանքդեն 6 ըզ ու իրաւունքներդեն խոտորեցանք. Եւ քու Ժառանեորդ մարգարէներուն մտիկ չբրինք, որոնք մեր Թագաւորներուն, մեր իշխաններուն ու մեր Հայրերուն և երկրին բոլոր 7 Ժողովրդեանը քու անուանովդ խօսեցան։ Ով Տէր, Եզեկի կը վայ արդարութիւն, ու մեզի երեսի ամօթ, (ինչպէս որ այսօր եղաւ,) Քաղաքի մարդոց, երուսաղէմի բնակիչներուն ու ամէն մերձաւոր ու հեռաւոր խոյակալ ցիներուն՝ ան բոլոր երկիրներուն մէջ ուր որ դուն զանոնք ջոկեցիր անոնց ջեզի գործ բրած 8 յանցանքին համար։ Ով Տէր, երեսի ամօթ կը վայ մեզի, մեր Թագաւորներուն, մեր իշխաններուն ու մեր Հայրերուն, ինչու որ ջեզի 9 գէմ մեզք գործեցինք. Ելոյ ողորմութիւն ու ներողութիւն մեր Տէր Աստուծոյն կը վայ է, 10 վասն զի մենք անկէ ապստամբեցանք, Եւ մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ չբրինք որ անոր օրէնքներովը քալենք, որոնք իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը մեր 11 առջեր գրաւ։ Ու երբոր իսրայէլ քու օրէնքդ գանց ըրին, և քու ձայնիդ մտիկ չդնելով խոտորեցան. ուստի Աստուծոյ ծառային Մովսէսին օրհնացը մէջ գրուած անէքը ու երդումը մեր վրայ թափեցաւ. քանզի Անոր 12 գէմ մեզք գործեցինք. Ու մեր վրայ մեծ չարիք բերելով Հաստատուեց իր խօսքերը՝ որ մեր վրայով ու մեզ դատող մեր դատաւորներուն վրայով խօսեր էր. անոնկ որ Երուսաղէմի մէջ եղածին պէս բոլոր երկինքց տակը չեղաւ։ Մովսէսին օրհնացը մէջ գրուածին պէս ան բոլոր չարիքը մեր վրայ եկաւ. Համկին մենք մեր անօրէնութիւններէն դառնալու և քու ճշմարտութիւնդ խելամուտ ըլլալու համար՝ մեր Տէր Աստուծոյն երեսը չաղաչեցինք։ Եւ Տէր նաս չարիքին համար հսկելով զանիկա մեր վրայ բերաւ, քանզի մեր Տէր Աստուածը իր բոլոր գործերուն մէջ արդար է. Բայց մենք անոր ձայնին 13 մտիկ չբրինք։ Եւ արդ, ով Տէր Աստուած մեր, որ քու ժողովուրդդ ձեռքովի եգիպտոսի երկրէն հանեցիր, ու քեզի անուն մատուկեցար՝ ինչպէս որ այսօր կ'երեսի, մենք մեզք գործեցինք, ամբարշտութիւն բրինք։ 16 Ով Տէր, քու բոլոր Արդարութեանդ համեմատ չնորհք բրէ, Եքու սաղէմ քաղաքէն քու սրբութեանդ լերան վրայեն դառնայ. վասն զի մեր մեղքերուն համար ու մեր հարցը անօրէնութիւններուն համար Երուսաղէմ ու քու ժողովուրդդ ամէն մեր բոլորքէրը նեղութեան նախատինքի 17 կեան։ Եւ հիմա, ով Աստուած մեր, քու ծառայիդ աղօթքը ու պաղատանքը լսէ, ու Տէր քովը համար՝ քու անցացած սրբատեղիդ 18 վրայ Երեսդ փայլեցուր։ Ականջդ խոնարհեցուր, ով Աստուած իմ, ու լսէ, աչքերդ բաց ու տես մեր աւերութիւնը և այն քաղաքը որ քուն վրայ քու անունդ կոչուած է. վասն զի մեր ապաւացքը չէ թէ մեր արդարութիւններուն համար քու առջեդ կը մատուցանենք,

7 Եզեկ. ժբ. 27։ Գէզ. ի. 14։ ժբ. 4։ 9 Տես Յոյս. իբ. 10։	բհմ. իե. 11։ 18։ իմի. 10։	7 Հմբ. 15։ ը Ա Մն. իգ. 15։ 16։ Հմբ. 10։	17, ևս։ լբ. 19։ ևս։ Ռպբ. բ. 17։	ը Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։	3։ ը Եզ. ի. 5։ ե Ռպբ. բ. 15։ 16։ Հմբ. 4։
Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. ա. 12։ բ. 13։ Եզեկ. ի. 9։ Ամով. գ. 8։ 9։ 10։	ֆ Ղեհմ. ա. 4։ Գէզ. գ. 10։ Երեմ. իմի. 18։ 19։ Ցաղ. գ. 8։ 9։ 10։	Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։ Ղեհմ. ի. 17։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։	Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։ Եզ. գ. 1։ 6։ լբ. 11։ գ Թագ. բ. 31։ Ղեհմ. ա. 10։ Ե. բմտ. լբ. 21։ Եզ. գ. 18։ Ղեհմ. ի. 10։ Երեմ. լբ. 20։ Հմբ. 5։	ը Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։ ը Եզ. գ. 1։ 6։ լբ. 11։ գ Թագ. բ. 31։ Ղեհմ. ա. 10։ Ե. բմտ. լբ. 21։ Եզ. գ. 18։ Ղեհմ. ի. 10։ Երեմ. լբ. 20։ Հմբ. 5։	3։ ը Եզ. ի. 5։ ե Ռպբ. բ. 15։ 16։ Հմբ. 4։ ը Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։ Ռպբ. ի. 18։ Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. գ. 25։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։ Ռպբ. ի. 18։ Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. գ. 25։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։ Ռպբ. ի. 18։ Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. գ. 25։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։
Եզեկ. ժբ. 27։ Գէզ. ի. 14։ ժբ. 4։ 9 Տես Յոյս. իբ. 10։	բհմ. իե. 11։ 18։ իմի. 10։	7 Հմբ. 15։ ը Ա Մն. իգ. 15։ 16։ Հմբ. 10։	17, ևս։ լբ. 19։ ևս։ Ռպբ. բ. 17։	ը Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։	3։ ը Եզ. ի. 5։ ե Ռպբ. բ. 15։ 16։ Հմբ. 4։
Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. ա. 12։ բ. 13։ Եզեկ. ի. 9։ Ամով. գ. 8։ 9։ 10։	ֆ Ղեհմ. ա. 4։ Գէզ. գ. 10։ Երեմ. իմի. 18։ 19։ Ցաղ. գ. 8։ 9։ 10։	Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։ Ղեհմ. ի. 17։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։	Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։ Եզ. գ. 1։ 6։ լբ. 11։ գ Թագ. բ. 31։ Ղեհմ. ա. 10։ Ե. բմտ. լբ. 21։ Եզ. գ. 18։ Ղեհմ. ի. 10։ Երեմ. լբ. 20։ Հմբ. 5։	ը Ղեհմ. ի. 33։ Հմբ. 7։ ը Եզ. գ. 1։ 6։ լբ. 11։ գ Թագ. բ. 31։ Ղեհմ. ա. 10։ Ե. բմտ. լբ. 21։ Եզ. գ. 18։ Ղեհմ. ի. 10։ Երեմ. լբ. 20։ Հմբ. 5։	3։ ը Եզ. ի. 5։ ե Ռպբ. բ. 15։ 16։ Հմբ. 4։ ը Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։ Ռպբ. ի. 18։ Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. գ. 25։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։ Ռպբ. ի. 18։ Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. գ. 25։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։ Ռպբ. ի. 18։ Ի Ջոբ. ա. 6։ Ռպբ. գ. 25։ Ասգ. Ոչ. 4։ 7։ Հմբ. 6։

19 Հապա թո՛ւ մեծ ողորմութեանդ համար։ Ով Տէր, լո՛ւր, ով Տէր, ներէ՛, ով Տէր, մտի՛կ բրէ՛ ու կատարէ՛։ Մի ուշանար՝ քեզի համար, ով Աստուած իմ, քանզի թո՛ւ թաղաքիդ վրայ ու թո՛ւ ժողովրդեանդ վրայ թո՛ւ անուանդ կոչուած է։
20 Ու՝ երբոր ես ասացուին կը խօսէի, կ՚աղօթէի, և իմ մեղքս ու իմ ժողովրդիս խոստովանէի, և իմ Աստուծոյս սուրբ լեռանը համար իմ ազաչանքս իմ Տէր Աստուծոյս առջեւը կը մատուցանէի։
21 երբոր ես ասկաւին աղօթքի մէջ կը խօսէի, ահա այն առջի տեսիլքին մէջը տեսած մարդս Գաբրիէլ չուտս մը թռչելով՝ ինծի դպաւ
22 ՛իրիկնան զոհին ատեն, ու ինձ հասկըցը՛ նելով՝ ինծի հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, ով Դանիէլ, հիմա ելայ՝ որ քեզի խելամտութիւն
23 սորվեցնեմ։ Քու աղաչանքիդ սկիզբը պատգամ եղաւ, ու ես ելայ որ պատմեմ, ՛վասն այն զի դուն Աստուծոյ սիրելի ես։ ուրեմն հաղտգամը մտա՛ ու տեսիլքը հասկըցիր։
24 Ցանցանքը վերջացնելու, ու մեղքը հատցնելու, ու անօրէնութիւնը քաւելու, ու յաւիտենական արդարութիւնը բերելու, և տեսիլքը ու մարգարէութիւնը կնքելու, ու Սրբոց Սրբը օծելու համար՝ քու ժողովուրդիդ վրայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ ՛ւեօթանասուն եօթնեակ որոշած է։ Ես ՛ոգիացիր ու հասկըցիր, որ ելլելու ամրէն չխնելու Երուսաղէմ շինելէն մինչեւ Ծ՝Օծեալ իշխանը եօթը եօթնեակ ու վաթսունեւերկու եօթնեակ կայ։ Նորէն հրապարակը ու ՛պարիսպ պիտի չխնուի
26 ՛ետ ժամանակներու մէջ։ Եւ վաթսունեւերկու եօթնեակէն ետքը՝ Օծեալը պիտի կորսուի, ՛բայց չէ թէ իրմէն համար։ ու ՛գալու իշխանին ժողովուրդը ՛քաղաքը ու ՛սրբը՝ բարանը պիտի աւրէ, ՛ու վերջը ՛ՀՀեղեղով պիտի ըլլայ։ ու մինչեւ պատերազմին վերջը
27 աւերումները սահմանուած են։ Ու մէկ եօթնեակ մը ՛չատերուն հետ ՛ուխտ պիտի հաստատէ, և եօթնեակին մէջտեղը զոհը ու պատարագը պիտի դադրեցնէ։ ու ՛ի տարողը ՛պղծութիւններուց ազատական վրայ պիտի բլլայ՝ մինչեւ որ աւրուածին վրայ ՛նախասահմանեալ կորուստը թափուի։

Գլ. Ժ

1 Դանիէլ իր անձը խոնարհեցնելէն ետեւ ապրիլ մը կ՚աւելնէ, 10 երբոր կը զարհուրի։ Հրեշտակը զանիկա կը միսիթարէ։

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին երրորդ տարին ինծի մը յայտնուեցաւ Դանիէլին, ՛որուն անունը Բաղտասասար կոչուած էր։ Եւ ան խօսքը ճշմարիտ էր, ու ՛չմեծ տառապանագ ՛ործ՝։ ու ՛ուխիկա խօսքը հասկըցաւ ու
2 տեսիլքին տեղեակ եղաւ։ Ան օրերը ես Դանիէլ երեք շաբաթ սուգի մէջ էի։
3 Նիւթ չուտս երեք շաբաթ սուգի մէջ էի։ Անխոտելի կերակուր չկերայ ու բերանս միս կամ գինի չմտաւ, ՛ու ամենեւին նէ՛ չօծուեցայ՝ մինչեւ որ երեք շաբաթը լրնցաւ։
4 Ես առաջին ամսուն քսանուչորեքերորդ օրը ես ՛Տիգրիս կ՚ետ՝ մեծ գետին եզերքը էի։
5 Ու ՛աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, և ՛ահա կտաւ հագած՝ ու մէջքը ՛Ոփազի ոսկիէ ՛գօտիով
6 ուր կապած մարդ մը կար։ Ես անոր մարմինը ՛ոսկեգոյի պէս, ու երեսը ՛փայլակի կերեւոյթի պէս, ու աչքերը կրակի բոցերու պէս, ու թեւերը ՛ու ոտքերը փայլուն պղնձի գոյնին պէս, ՛և իր խօսքերուն ձայնը բազմութեան ձայնին պէս էր։ Ու ես տեսիլքը միայնակ ես Դանիէլս տեսայ, ու ինծի հետ եղող մարդիկը տեսիլքը չտեսան, հապա անոնց վրայ մեծ ՛ահ ինկաւ, ու փախան որ պահուըտին։
8 Հետ՝ բարին։ Ես ես միայնակ մնացի, ու աս մեծ տեսիլքը տեսայ, և իմ՝ վրաս ոյժ չմնաց, և իմ՝ ՛վայելչութիւնս ՛ուսպանաձեւին դարձաւ
9 ՛ձաւ, ու ոյժ չունեցայ։ Ես անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի, ՛ու անոր խօսքերուն ձայնը լսածիս պէս, քնացած՝ երեսիս վրայ գետինը ինկայ։
10 ՛Ես ահա ինծի մէկ ձեռք մը դպաւ, ու ինծ ծունկերուս ու ձեռքերուս վրայ
11 վերցուց։ Ես ինծի ըսաւ, Ով Դանիէլ՝ ՛սիրելի մարդ, քեզի ըսելիս խօսքերս հասկըցիր, ու նզած տեղդ կայնէ, քանզի հիմա քեզի խրկուեցայ։ ու երբոր անկիս ասս խօսքը ինծի
12 ըսաւ, դողալով կայնեցայ։ Ես ինծի ըսաւ, ՛Մի վախնար, ով Դանիէլ, քանզի ան առջի օրէն ի վեր որ քու սիրտդ ատիր հասկրնալու՝ և քու Աստուծոյդ առջեւը քու անձդ խոնար-

---

ց Սապ. ՀԲ • 9։ 10։ Ամբ. 15։ 16։
– Սապ. ԼՐ • 5։ Ես. 64։ 8։
ֈ Գէս. Ը։ 16։
ֆ Գէս. Ը։ 18։ Ժ։ 10։ 16։
օ Թագ. Ժբ։ 36։
ֆ Գէս. Ժ։ 18։
– Գէս. Ժ։ 11։ 19։
ֆ Աստ. իթ։ 15։
ֆ Ես. Դգ։ 10։
ֆ Ես. Դգ։ 11։ Երեմ. իգ։ 5։ 6։ Երբ. Բ։ 18։ Ցեցո. Ժգ։ 6։
ֈ Սապ. Խե։ 1։ Դանի. ա։ 35։ Ցեցո. ա։ 41։ Երբ. Բ։ 11։
ֈ Ցես Թաս. Ժգ։ 34։ Եզեկ. գ։ 6։
ֈ Հոբ. 23։ Աստ. իգ։ 15։
ֈ Եզր. գ։ 24։ գ։ 1։ 15։ Ես. ։ 1։ Ղեւեմ. բ։ 1։ 3։ 5։ 6։ 8։
ֈ Ցեցո. ա։ 41։ գ։ 25։
ֈ Եբէր. Ութ՝ սա
ֈ Ես. Դե։ 4։
ֈ Ղեւեմ. գ։ 8։ 16։ 17։ 18։
ֈ Ես. Դգ։ 8։ Աստ. ա։ 35։ Ցեցո. ա։ 41։ Երբ. Բ։ 11։
ֈ Ցես Թաս. Ժգ։ 34։ Եզեկ. գ։ 6։
ֈ Հոբ. 23։ Աստ. իգ։ 15։
ֈ Եզր. գ։ 24։ գ։ 1։ 15։ Ես. ։ 1։ Ղեւեմ. բ։ 1։ 3։ 5։ 6։ 8։
ֈ Ցեցո. ա։ 41։ գ։ 25։
ֈ Եբէր. Ութ՝ սա
ֈ Ես. Դե։ 4։
ֈ Ղեւեմ. գ։ 8։ 16։ 17։ 18։
ֈ Ես. Դգ։ 8։ Աստ. իգ։ 25։ Հաւմ. ե։ 15։ 19։ Երբ. Բ։ 28։
ֈ Ես. իգ։ 6։ Եե։ 3։ Եբեմ. գ։ 1։ Ես. Դգ։ 11։ Աստ. իգ։ 25։ Հաւմ. ե։ 15։ 19։ Երբ. Բ։ 28։
ֈ

հեղջնելու , ՝քու խօսքերդ լուեցան , ու ես
13 քու խօսքերուդ համար եկայ ։ Բայց Պար-
սից Թագաւորութեանը իշխանը քսանուհինգ
օր իմ երեսիս դէմ կեցաւ ։ ահաւասիկ ան-՝Մի-
քայէլ առաջին իշխաններէն մէկը ինծի օգ-
նութեան եկաւ , ու ես հոն պարսից Թագա-
14 ւորներուն քովը մնացի ։ Ու հիմա եկայ որ հաս-
կըցնեմ քու ժողովրդիդ ինչ պիտի գալ
15 օրերուն համար ։ Քանի որ տակաւին
խօսքեր քսածին պէս՝ Վրէսա դէպ՚ի գետին
դարձի ու համր մնացի ։
16 Եւ ահա ՚մարդու որդւոց կերպարանքով
մէկը ՚շրթունքներուս դպաւ , ու բերանս բացի
ու խօսեցայ , ու դիմացս կայնողին ըսի , Ով
տէր իմ , ես տեսիլքով ցաւերս վրաս դար-
17 ձան , և ալ ոյժ չունեցայ ։ Ու ես իմ տիրոջս
ծառան՝ ես իմ տիրոջս հետ ի՚նչպէս խօսելու
կարող պիտի , վասն զի հիմակուընէ վրաս ոյժ
18 չկայ , ու վրաս չունչ չմնաց ։ Եւ ան մարդու
կերպարանքը ունեցողը նորէն ինծի դպաւ և
19 զիս ուժովցուց ։ ՚Ո՛ր բաւ , ՚Մի վախնար ,
ով սիրելի մարդ , խաղաղութիւն պիտի քեզի ,
ուժովցիր և քաջ եղիր ։ ու երբոր անիկա ինծի
հետ խօսեցաւ՝ ուժովցայ ու ըսի , Թող խօսի
իմ տէրս , վասն զի ուժովցուցիր զիս ։
20 Եւ անիկա բաւ , Գիտե՞ս թէ ինչու հա-
մար քեզի եկայ ։ ու հիմա ՚պարսից իշխանին
դէմ պատերազմելու պիտի գառնամ՝ ու ես
լլլուս պէս՝ ահա Յունաց իշխանը պիտի
21 գայ ։ Բայց ես ճշմարտութեան գիրքին մէջը
դրուածը քեզի պիտի պատմեմ ։ ու ասոնց ՚մէջ
մէկը կայ որ ինծի օգնէ , ՚բայց միայն ձեր
իշխանը Միքայէլ ։

ԳԼ ։ ԺԱ.

1 Պարսից կոծանուած Ցուսաց Թագաւորին ձեռքովը ։ 5 Հա-
րաւի և հիւսիսի Թագաւորներուն միջտեղը եղած գաղտնա-
թիւնները ու պատերազմները ։ 30 Հռոմէացիներուց յարձակու-
մը ու բռնաւորութիւնը ։

1 Ու ՚Մարաց Դարեհ Քաղդեացին հասնի տա-
րին ես կանգնեցայ որ զանիկա ուժովցնեմ ու
2 զօրացնեմ ։ Եւ հիմա քեզի ճշմարտութիւն
պիտի պատմեմ ։ Ահա Պարսից երեք մէկ երե-
քը Թագաւոր ալ պիտի եղլլի ։ ու չորրորդը մեծ
հարստութիւնով ամենէն հարուստ պիտի ըլ-
լայ , ու երբոր իր հարստութիւնով ուժովցայ ,
ամէնը ոտք պիտի հանէ Յունաց Թագաւո-
րութիւնը դէմ ։
3 Հզօր ՚մէկ զօրաւոր Թագաւոր մը պիտի
եղլլի , ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ ,
4 և ՚երբ կամացը պէս պիտի ընէ ։ Ու եղլլուն

ե Գլ. Բ ։ 3 ։ 4 ։ 22 ։ 23 ։ Գոր ։ ժ ։ 4 ։
զ Հմր ։ 20 ։
է Հմր ։ 21 ։ Գլ. ժը ։ 1 ։ Ցաւ գ ։ 9 ։ Ցաս ։ ժը ։ 7 ։
ը Դն ։ ի՚ր ։ 1 ։ Գլ. ը ։ 23 ։
թ Գլ. ը ։ 26 ։ Ամ ։ ը ։ 3 ։
ժ Հմր ։ 9 ։ Ը Հմր ։ 21 ։ Գլ. ժը ։ 1 ։ Ցաւ գ ։ 9 ։ Ցաս ։ ժը ։ 7 ։
ժա Հմր ։ 9 ։ Գլ. ը ։ 12 ։
ժբ Հմր ։ 10 ։ Երեմ. ը ։ 9 ։
ժգ Հմր ։ 8 ։
ժդ Հմր ։ 11 ։
ժե Դտա ։ գ ։ 23 ։
ժզ Հմր ։ 13 ։

ա Կո՛ գԼԺ
բ Հմր ։ 13 ։ Ցաւ գ ։ 9 ։ Ցաս ։ ժը ։ 7 ։
—
գ Գլ. ի ։ 31 ։
դ Գլ. Բ ։ 1 ։
ե Գլ. ի ։ 6 ։ ը ։ 3 ։
զ Գլ. ը ։ 4 ։ Հմր ։ 10 ։ 36 ։
է Գլ. ը ։ 8 ։
ը Գլ. ը ։ 22 ։
թ Կո՛ ՚մէկ ՚քանի տա-
րի հիւսիսի Թագաւորն ուժովցայ ։
ժ Եռ ։ ը ։ 8 ։ Գլ. Բ ։ 20 ։
ժա Հմր ։ 7 ։

պէս Յաւուր Թագաւորութիւնը պիտի կոտրի ,
ու երկինքց չորս հովերուն պիտի բաժնուի ։
բայց իր յաջորդներուն չէ , հոյ ալ իր տարած
իշխանութիւնը պէս ։ վասն զի անոր Թագա-
ւորութիւնը պիտի քակուի , ու անոնցմէ ու-
րիշներուն պիտի ըլլայ ։
5 Եւ հարաւի Թագաւորը պիտի ուժովնայ ,
ու անոր իշխաններէն մէկը անոր վրայ պիտի
ուժովնայ ու պիտի տիրէ ։ անոր իշխանու-
թիւնը մեծ իշխանութիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ
մէկ քանի տարիէն ետքը իրարու հետ դաշ-
նակցութիւն պիտի ընեն , վասն զի հարաւի
Թագաւորին աղջիկը հիւսիսի Թագաւորին
պիտի երթայ հաշտութիւն ընելու համար , բայց
բազուկը ոյժ պիտի չունենայ ։ և ան ՚Թաֆա-
րէտը ու անոր բազուկը պիտի չպահուկայ ։ Հապա
ան աղջիկը՝ ու զանիկա բերողները ու
զանիկա ծնանողը և զանիկա ժամանակներուն
հանդիսաւ ուժովցնողը ձեռք պիտի տրուին ։
7 Բայց անոր արմատներուն ընձիւղներէն մէկը
պիտի ելլլ անոր տեղը , ու անիկա զօրքով
պիտի գայ , և հիւսիսի Թագաւորին ամրոց-
ները պիտի մտնէ , ու անոնց մէջը բան պիտի
անտնէ ու յաղթող պիտի ըլլայ ։ Եւ անոնց
աստուածները ալ՝ ձուլածոյ կուռքերուն ու
սոսկալի ու արժանի եղողին գանձերուն
հետ Եգիպտոս գերութեան պիտի տանի ։ ու
անիկա ՚հիւսիսի Թագաւորէն աւելի չատ
8 տարիներ պիտի կայնի ։՚ Որ հարաւի Թագա-
ւորին Թագաւորութեանը մէջ պիտի մտնէ ,
ու նորէն իր երկիրը պիտի գառնայ ։
10 Եւ անոր որդիքը պատերազմի պիտի ել-
լեն , ու չատ զօրքերու բազմութիւն պիտի
ժողովեն ։ ինչն ալ անպատճառ պիտի գայ
ու հեղեղի պէս պիտի անցնի , և գաղնալ
11 ետին անոր ամրոցը պիտի պատերազմի ։ Եւ հա-
րաւի Թագաւորը պիտի կատղի ու պիտի
ելլլ , և անոր հետ այսպէս հիւսիսի Թա-
գաւորին հետ պատերազմ պիտի բնէ ։ ան ալ
չատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ , բայց
12 բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի ։ Ու
երբոր ան բազմութիւնը առնէ՝ իր սիրտը պի-
տի բարձրանայ , ու բիւրաւորներ պիտի կոր-
13 ծանէ , բայց պիտի չուժնայ ։ Քանի հիւ-
սիսի Թագաւորը պիտի գառնայ , ու առջի-
նէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ ,
ու մէկ քանի տարիէն ետքը մեծ զօրքով
ու մեծ պատրաստութեամբ անդնայ պիտի
14 գայ ։ Եւ ան ժամանակները հարաւի Թագա-
ւորին վրայ չատերը պիտի ելլեն ։ ու քու
ժողովրդիդ բռնաւորներուն որդիքը ոտք
պիտի ելլեն՝ տեսիլքը կատարելու համար ,

15 բայց պիտի դողրին։ Եւ հիւսիսի թագաւորը պիտի գայ, ու հողաթումբեր պիտի կանգնէ, ու պարսպաւոր քաղաքներ պիտի առնէ. և հարաւի ի֊ուժերը պատնէշերը ու անոր ընտ֊ րեալները պիտի չդիմանան, ոչ ալ դիմադ֊
16 րու. այ պիտի անէն։ Եւ անոր վրայ եկողը ինք ուզածին պէս պիտի ընէ, ու ՚ի նոսա և֊ րեսին դէմ դնող պիտի չըլլայ, և Նուաս֊ ւոր երկրին մէջը պիտի կենայ, որ անոր ձեռ֊
17 քովը պիտի աւրի։ Ու երեսը պիտի չիտկէ իր բոլոր թագաւորութիւնոր ուժովը գալու, և իր հետը ուղիղներ պիտի ըլլան, ու բան պիտի տեսնէ. և կանանց աղջիկը անոր պիտի տայ, որ անոր ի֊ուժ֊ը֊ընկնէ աւրէ, բայց ա֊ նիկա հետ չի պիտի կենայ ու անոր պիտի
18 չըլլայ։ Երեսը իր երեսը դէպ ի կղզիները պիտի դարձնէ, ու շատերը պիտի առնէ. և մէկ իշխան մը անոր նախատինքը պիտի դադրեցնէ, ու ասկէ ի զատ անոր նախա֊
19 տինքը վրան պիտի դարձնէ։ Եւ իր երեսը դէպ ի իր երկրին ամրոցները պիտի դարձ֊ նէ, բայց պիտի դողրի, պիտի ինկայ ու պի֊ տի չգտնուի։
20 Եւ անոր տեղը մէկը պիտի հլլէ, որ հար֊ կապահանջը պիտի իրկէ ի֊ թագաւորութեան ՙփառքին համար։՚ բայց անիկա քիչ օրերու մէջ պիտի կոտրի, ասկայն ոչ բարկութեամբ և ոչ պատերազմով։
21 Ու անոր տեղը մէկ անարգ մը պիտի հլլէ, որ անոր թագաւորական պատիւը պիտի չտան. բայց անիկա հանդարտութեամբ պիտի գայ, ու չորքորթութիւններով թագաւորու֊
22 թիւնը պիտի առնէ։ Եւ անոր առջեւէն ՚ՀՆ֊ դիպին բազուկները պիտի ընկզմին ու պիտի
23 կոտրին, ՚նաև ուխտին իշխանը։ Քանդի անոր հետ դաշնակցութիւն ընելէն ետքը՝ անիկա նենգաբարութիւն պիտի ընէ, և պիտի հլլէ ու պըզ֊
24 ոսկ ազգով պիտի յաղթէ։ Անիկա հանդար֊ տութեամբ խոտ պարարտ գաւառին մէջը պիտի մտնէ, ու իր նախնիքուն ու հայրը հայ֊ րերուն չըրածը ինքը պիտի ընէ՝ աւարց մէջը աւար և կողոպուտ ու ստացուածք պիտի բաշխէ, ու միտքը մէկ ժամանակի մը պարիսպ֊ ներուն դէմ իր խորհուրդները պիտի խորհի։
25 Ու մեծ զօրքով իր զօրութիւնը ու սիրտը պիտի գրգռէ հարաւի թագաւորին դէմ. հա֊ րաւի թագաւորն ալ խոտ մեծ ու զօրաւոր զօրքով պատերազմի պիտի հլլէ, բայց պիտի չկարենայ դիմանալ. ՙփան պի անոր դէմ խոր֊
26 հուրդներ պիտի խորհին։ Անոր ուտիչ կերա֊ կուրները ուտողները անդամ զինիկա պիտի կոտրեն. և անոր զօրքը պիտի †ցրուի, ու շատերը սպանուած պիտի իյնան։ Եւ ա֊ թագաւորներուն երկուքին ալ սիրտը չարու֊ թիւն ընելու հոգիները պիտի ըլլայ, ու մէկ սեղանի վրայ սուտ պիտի խօսին, բայց պիտի չյաջողի. վասն զի վախճանը դարձեալ ժա֊
28 մանակի մէջ պիտի ըլլայ։ Ու անիկա շատ հարստութիւնով իր երկիրը պիտի դառնայ, և ՚ի֊ր սիրտը սուրբ ուխտին դէմ պիտի բե֊ ւայ, ու բան պիտի տեսնէ, ու իր երկիրը պիտի դառնայ։
29 Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի դառնայ, ու հարաւի վրայ պիտի եղիայ. բայց վեր֊
30 ջինը ՚առաջինին պէս պիտի չըլլայ. ՙՔանդի կիտացուց Դատերը անոր վրայ պիտի եղիան, և անիկա պիտի խռնուայ, ու դառնալով ՚սուրբ ուխտին դէմ՝ պիտի բարկանայ, ու բան պի֊ տի տեսնէ. և պիտի դառնայ, ու սուրբ ուխ֊ տը թողողներուն ուշադրութիւն պիտի ընէ։
31 Ու անոր կողմէն բազուկներ պիտի կայնին, ՚նե սրբարանը — ամրոցը պիտի պղծեն, ու ՚ամենայնաւուր ՚ընծ պիտի վերցնեն, ու ա֊
32 րող պղծութիւնը պիտի դնեն։ Եւ ուխտին դէմ ամբարշտութիւն գործողները շողոքորթու֊ թիւններով դիւրի պիտի հանէ. բայց իրենց Աստուածը ճանչցողներուն ժողովուրդը այժ
33 պիտի գտնեն, ու բան պիտի տեսնեն։ Եւ ժողովուրդին խելացիները շատերուն պիտի սորվեցնեն, ՚ռև տեսեն մի սուրի, կրակի, գերութեան և յափշտակութեան պիտի հան֊
34 դիպին։ Ու երբոր — բանբեր֊ հանդիպին՝ քիչ մը օգնութիւն պիտի գտնեն, ու շատ֊ եր շողոքորթութիւններով անոնց պիտի յա֊
35 բրին։ Եւ խելացիներէն ոմանք — բանբեր֊ ներ հանդիպին, որպէս զի ՚նոցմէ վերջին ժա֊ մանակը պատնէշ փորձէ, մինչեւ որ ճերմակ֊ ցնէ. ՙքանզի ՚նշ֊ տակաւին որոշ ժամանակի
36 մը պիտի ըլլայ։ Եւ ան թագաւորը ՚ինք ուզա֊ ծը պիտի ընէ, ու ՚ինքզինքը բոլոր աստուած֊ ներէն վեր պիտի բարձրացնէ ու պիտի մեծ֊ ցնէ, և հաստատուն Աստուածին դէմ սոսկա֊ լի բաներ պիտի խօսի, ու յաջողութիւն պի֊ տի գտնէ՝ ՙմինչեւ որ բարկութիւնը կատա֊ րուի. ՙքանզի ՚նախատնմանուածը ՚ի գործ
37 պիտի դրուի։ Եւ անիկա իր հարցը աստուած֊ ները բնաւ տեղ պիտի չտնէ, ՚ռև կանանց ցանկութիւնը՝ ՚ռև բնաւ մէկ աստուած մի պիտի չտնէ, ՚վասն զի ինքզինքն վրայ պիտի
38 մեծցնէ. Հապա բերդերուն աստուածը իր հայր֊ նեաց տեղը պիտի պատուէ, ու իր հայրե֊ րուն չճանչցած աստուածը ոսկով, արծա֊

ֆ Գե֊ր֊ 4։ 7։ Հմր֊ 3։ 36։
ձ Ցեռ֊ ա֊ 3։
ի Գե֊ր֊ 9։ Հմր֊ 41։ 45։
լ Ցար֊ ի֊ 8։ Ասպ֊ ՚ՁԶ֊ 36։ Եզեկ֊ իգ֊
21։
• Կամ փառասէր մարդ։
ր Գե֊ ե֊ 8։ ք֊ 9։ 23։ 25։
ս Հմր֊ 10։
տ Գե֊ ը֊ 10։ 11։ 25։
ւ Գե֊ ը֊ 25։
† Կամ կոխել, Եբր֊ յորդի֊
ր Հմր֊ 29։ 35։ 40։
ց Գե֊ ը֊ 19։
ՠ Հմր֊ 22։
ձ Հմր֊ 25։
ճ Թա֊ ի֊ 24։ Ե֊ բիմ֊ ր֊ 10։
յ Հմր֊ 28։
ն Գե֊ ը֊ 11։ Ամր֊ 11։
շ Ասպ֊ ր֊ 7։
ո Հմր֊ 17։ 18։
Հմր֊ 40։
պ Գե֊ ը֊ 10։ • Գնա֊ ա֊ 7։
ջ Հմր֊ 29։
ռ Հմր֊ 16։
ս Գե֊ ի֊ 8։ 25։ ը֊ 25։ ք Բնա֊ ը֊ 4։ Ցայտ֊ ժգ֊ 3։ 6։
վ Գե֊ ը֊ 11։ 24։ 25։
տ Գե֊ ի֊ 27։
ր Ա Նիմ֊ գ֊ 3։
ց Եսա֊ ԺԶ֊ 13։ ը֊ Բնա֊ ը֊ 4։

թով, պատուական քարերով ու ցանկալի բա-
39 ներով պիտի պատուէ։ Եւ ան օտար աստու-
ծոյն հետ զօրաւոր բերդերու մէջ բան պիտի
առնէ, — ըսենք՝ ճանչցողներուն փառք պի-
տի չտացնէ, և չատերուն վրայ տիրել պի-
տի տայ անոնց, ու երկիրը ՚իրեն վաճառ՚
պիտի բաժնէ։

40 Վերջին ժամանակը հարաւի թագաւո-
րը անոր հետ պիտի ծեծկռտի. ու հիւսիսի
թագաւորը կատերով, ՚ձիաւորներով ու
շատ նաւերով ՚մրրիկի պէս անոր դէմ՝ պիտի
երթայ, ու երկիրները պիտի մտնէ՝ ու կոխ-
41 յով պիտի անցնի։ Եւ փառաւոր երկիրը պիտի
մտնէ, ու շատ երկրներ տակնուվրայ պիտի ըլ-
լան. բայց անոր ձեռքէն ատոնք պիտի ազա-
տուին՝ Եդոմի, Մոաբ ու Ղէմմոնի գլխա-
42 ւորները։ Եւ իր ձեռքը երկիրներուն
վրայ պիտի երկնցընէ, ու Եգիպտոսի եր-
43 կիրը պիտի չազատուի։ Եւ ոսկիի ու
արծաթի գանձերուն ու Եգիպտոսի բոլոր պա-
տուականութիւններուն պիտի տիրէ, և Լիբիացիք
ու Եթէովպացիք անոր ՚հետեւող պիտի ըլ-
44 լան։ Բայց արեւելքէն ու հիւսիսէն լուրեր ՚ե-
կէն ՚զինքը պիտի խռովցընեն. ու մեծ
բարկութեամբ պիտի երթայ որ շատերը կոտրէ
45 ցրնէ ու բնաջինջ ընէ։ Եւ պալատներու պէս
վրանները՝ ՚ծովերուն միջտեղը ՚փառաւոր
ու սուրբ լեռան վրայ՝ պիտի կանգնէ. ՚բայց
անոր մէջ վախճանը պիտի հասնի, ու
անոր օգնութիւն բնաւ պիտի չըլլայ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Միքայէլ պիտի ազատէր Իսրայէլ երկնց նեզազիներն։ 5 Դա-
նիէլ ժամանակներուն վերջավ տեղեկութիւն կը ստանայ։

1 Եւ ան ժամանակը քու ժողովուրդիդ որ
գ.օյր վրայ կայնող ՚Միքայէլ մեծ իշխանը
պիտի ելլէ, ու ՚ահեղ նեղութեան ժամանակ
պիտի ըլլայ, որ ազգ ըլլալէն մինչեւ ան ատե-
նը անանկը եղած չէ. և ան ժամանակը քու
ժողովուրդդ ՚պիտի ազատի, այսինքն ով որ
2 գրքին մէջը գրուած գտնուի։ Ու երկրիս
հողին մէջը քնացողներուն շատերը պիտի ար-

Թրնեան, ՚ոմանք յաւիտենական կենաց հա-
մար, և ոմանք ալ նախատանաց ու յաւիտե-
3 նական անարգանաց համար։ Եւ ՚իմաստունները
՚ներքի հաստատութեանը լոյսին պէս, ու
անոնք որ շատերը արդարութեան կ՚առաջ-
նորդեն՝ ՚հաստատուն պէս ՚պիտի փայլին յա-
՚յտնաւոս յաւիտենից։

4 Դուն, ով Դանիէլ, սա խօսքերը գոցէ,
ու գիրքը կնքէ մինչեւ ՚վերջին ժամանակը.
շատերը ՚՚ուշադրութեամբ պիտի կարդան՚՚,
ու գիտութիւնը պիտի չատնայ։

5 Ու ես Դանիէլս տեսայ որ ահա ուրիշ եր-
կու մարդիկ կային հոն, մէկը գետին մէկ ե-
6 զերը՝ ու միւսը ՚գետին միւս եզերքը։ Ու
մէկը բսան կտաւ հագած մարդուն որ
գետին ՚ջուերուն վրայ ՚՚ծռած էր, ՚՚ա սքան-
չելի բաներուն վերջը մինչեւ ե՞ր պիտի ըլլայ։
7 Եւ լսեցի որ ան կտաւ հագած մարդը որ գետին
՚ջուերուն վրայ ՚՚ծռած էր, ՚իր աջ ու ձախ
ձեռքերը երկինքը վերցընելով՝ ՚՚յաւիտեան
կենդանի եղողին վրայ երդում բրաւ, ՚՚որ
ժամանակ մը, ժամանակներ, ու կէս ՚՚ժամուն
պիտի ըլլայ. ՚՚ու երբոր ՚՚սուրբ ժողովուրդին
զօրութիւնը բոլորովին ցրուի, սոնց ամէնը
պիտի կատարուին։

8 Ու ես լսեցի, բայց չհասկրցայ. ու ըսի, Ով
9 տէր իմ, սոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Եւ
անիկա բսաւ, Գնա, ով Դանիէլ, քանզի սա
խօսքերը ՚մինչեւ վերջին ժամանակը գոցուած
10 ու կնքուած են։ ՚՚Շատերը պիտի մաքրուին
ու պիտի ճերմկնան ու պիտի փորձուին,
՚՚բայց ամբարիշտները ամբարշտութիւն պիտի
ընեն. ու բնաւ մէկ ամբարիշտ մը պիտի չհաս-
կընայ, հապա ՚իմաստուններուն պիտի հասկը-
11 նան։ Ու ՚ամէնօրեայ զոհին ՚՚վերցուելուն
և աւերող պղծութեանը դրուելուն ժամանա-
կէն՝ հազար երկու հարիւր իննսուն օր պիտի
12 ըլլայ։ Երանի անոր որ պիտի սպասէ, ու հա-
զար երեք հարիւր երեսունհինգ օրուան
13 պիտի հասնի։ Բայց դուն գնա մինչեւ վախ-
ճանը, հանգի՛ պիտի հանգչիս, ու օրերուն
վերջը ՚՚դուս վիճակիդ մէջը պիտի կայնիս։

• Կամ գնով
– Ամր. 35։
† Ելքէկ. լը. 4. 13։
Ցայտ. ի. 16։
+ Ես. խս. 1։ Զաքար. ի. 14։
ֆ Ամր. 10. 22։
ֆ Տես Ես. ժս. 14։
՚՚ Եբեր. քահանայական մէջ
՚՚ Կամ ծովերուն ու փառաւոր սուրբ լեռանը մէջտեղը

= Սպդ. խր. 2։ Ամբ. 16. 41։ Տես բ Թես. բ. 4։
§ Տես բ Թես. բ. 8։ Ցայտ. ԺԲ. 29։

— Գէն. ժ. 13. 21։
§ Ես. խգ. 20. 21։ Երեմ. ե. 7։ Մաս. խգ. 21։ Յայտ. ԺԳ. 18։

ֆ Հռոմ. ժս. 26։
† Ելք. լբ. 32։ Սպդ. ծգ. 8։ ԿԲ. 28. 15։ Ես. ԺԳ. 9։ Ղևտ. ժ. 20։ Փիլ. գ. 3։ Յայտ. գ. 5։ ժգ. 8։
Մաս. իե. 46։
Յովէլ. ե. 28. 29։
Ամբ. խգ. 15։
Ես. խգ. 24։
Գէն. ժս. 33. 35։
Յայտ. ե. 20։

ՠ Ահար. ժե. 41. 42։
ֆ Ածախ. գ. 18։ Մաս. ժգ. 43։
ֆ Գէն. ը. 26։ Ամբ. 9։ Յայտ. ժ. 4։ Տես Յայտ. իբ. 10։
Ամբ. 9։
Կամ հոս հան պիտի պատճառին։
Ամբ. 4։
Գէն. ժ. 4։
Գէն. ժ. 5։
Գէն. ը. 13։
Յայտ. ժ. 5. 6։
Գէն. գ. 34։
Գէն. ե. 25։ ժս. 13։ Յայտ. ժբ. 14։
Գէն. խ. 24։
Յայտ. ժ. 7։
Գէն. ը. 24։
Ամբ. 4։
Գէն. ժս. 25։ Զաքար. ժգ. 9։
Ոմն. ժգ. 9։ Յայտ. ԺԲ. 20։ Ես. իբ. 11։
Գէն. ժս. 35. 36։

Յայտ. ժ. 1. 6։
Գէն. ը. 25։ ժս. 14։
Ես. խգ. 20։
Գէն. ժ. 1։
Ես. խգ. 24։
Գէն. ժ. 1

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ովսեի հոգեւոր պատգամաբերութեան գիրքը Աստուծոյ գաղտնաւորեալ ցուցքերուելու համար իրեն ինկի կ'ըսուի Գաղիլը։ 4 որ կը ծնուի ի Բեզրայելը։ 6 Լօրուհաման։ 8 ու Լօամին։ 10 Ցուգայի ու Իսրայելի գերեզմանութիւնը։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէէրիի որդւոյն Ովսէէին եղաւ՝ Ցուդայի թագաւորութեան Ողիայի, Յովաթամի, Աքազին եւ Եզեկիայեան օրերը եւ Իսրայէլի թագաւորին Յոաշի որդւոյն Եր֊ րորդամին օրերը։

2 Ովսէէին մէջտղով եղած Տէրոջը խօսքին սկիզբը։ Եւ Տէրը բսաւ Ովսէէին, ֊Գնա, քեզի պոռնկութեան կին ի մը ու պոռնկու֊ թեան զաւակներ առ, քանզի Երկիրը Տէ֊ րոյմէ խոտորելով խիստ չատ պոռնկեցաւ։

3 Եւ անոր գնաց ու Գոմերի աղջիկը Գոմերը առաւ, և անոյկ յղացաւ ու անոր 4 որդի մը ծնաւ։ Եւ Տէրը անոր բսաւ, Անոր անունը Եզրայել դիր, քանզի քիչ առենէն հետը Եզրայելի վրէ Բռնա֊ութիւնը եր֊ ուելն առենի պիտի պահանջեմ, ու թագաւ֊ ւելի տունը Իսրայէլին պիտի դադրեց֊ ցնեմ։ 5 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը Եզրա֊ յելի Հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի կոտրեմ։

6 Եւ Գոմեր դարձեալ յղացաւ ու աղջիկ մը ծնաւ։ Եւ Տէրը բսաւ Ովսէէին, Անոր անունը Լօրուհամա դիր, քանզի ալ պիտի չողոր֊ միմ Իսրայէլի տանը, ֊հատա զանոնք բոլո֊ 7 րովին պիտի վերցընեմ։" Բայց Ցուդայի տանը ողորմութիւն պիտի ընեմ, ու զանոնք իրենց Տէր Աստուծովը պիտի փրկեմ, և զա֊ նոնք ազեղով կամ սրով կամ պատերազմով, ձիերով կամ ձիաւորներով պիտի փրկեմ։

8 Ու երբոր Լօրուհաման կաթէն կտրեց, 9 նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ։ Անատներ Տէրը բսաւ, Անոր անունը Լօամմի դիր, քանի որ դուք իմ ժողովուրդս չէք, ու ես ձեզի 10 Աստուած պիտի չըլլամ։ Բայց Իսրայէլի որ֊ դւոցը թիւը ծովու աւազին պէս պիտի ըլլայ, որ աչալի ու անթիւ է, ու ան տեղը որ անոնց բսաւեցաւ թէ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյն որդիքը պիտի 11 բսուին։ Եւ Ցուդայի որդիքը ու Իսրայէլի որդիքը միասին ժողովուին, ու իրենց վրայ իշխան մը պիտի դնեն, ու երկրէն պիտի ելլեն, քանզի Եզրայելին օրը մեծ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Բ

1 ժողովրդին հաւատարմութիւնը։ 6 Անոնց դէմ Աստուծոյ դատաստանները։ 14 Անոնց հետ հաշտուելուն խոստումը։ Նորը։

1 Ձեր եղբայրներուն ||Ամմի֊ Ու ձեր քոյրերուն §Րուհամա ըսէք։
2 վիճեցէք ձեր մօրը հետ, վիճեցէք, քանզի ֊անիկա իմ կինս չէ, Ու ես անոր էրկը չեմ։ Եւ անիկա իր երեսէն իր †պոռնկութիւնները՝ Ու իր ծիծերուն մէջէն իր շնութիւնները թող վերցընէ։
3 Որ չըլլայ թէ †զանիկա մերկացընեմ, Ու զանիկա իր ծննդած օրուանը պէս թողում, Եւ զանիկա Անապատի դարձընեմ, Ու զանիկա անջուր երկրի պէս ընեմ, Ու զանիկա ‡ծարաւով մեռցընեմ։
4 Եւ անոր որդւոցը ողորմութիւն պիտի չընեմ, քանզի անոնք †պոռնկութեան որդիք են։
5 ֊Քանզի անոնց մայրը պոռնկութիւն բրաւ, Զանոնք յղացողը խայտառակութիւն գործեց, ֊ւսկ ըսաւ, Իմ հմանիներուս եւսէն երթամ, †Որոնք իմ հացս ու ջուրս, բուրդս ու քթանս, ևզս ու խմելիքներս ինձ կու տան։
6 Անոր համար ահա ես †փուշերով ցանգ պիտի քաշեմ անոր ճամբուն, ֊" Ու անոր §պատնէշը պատ պիտի չընեմ, Որ իր ճամփաները չկրնայ գտնել։
7 Եւ անիկա իր հմանիներուն եւսէն պիտի երթայ, բայց անոնց պիտի չհասնի, Ու զանոնք պիտի փնտռէ, բայց պիտի չկրնայ գտնել։ Անատներ պիտի ըսէ, †Երթամ իմ ւսռջի երկանս դառնամ, քանզի անատներ հիմակուընէ աղէկ էր֊նէ ինձ։
8 Եւ անիկա չէ գիտցաւ որ ֊ես որ անոր կու տայի, գինի ւսղ · 23 · լէ · 16–24 ։

— 1 իմ ժողովուրդս ։ § պաշտպանչ ։ ա Գէ · գ · 1 · բ Օր · լա · 16 · Աչ · հգ · 37 · երեմ · բ · 13 · եզեկ · իգ · 3 · եւ · փ գ Թագ · ժ · 11 · գ Տես գ Թագ · ժե · 19 · 18 · դ Տես գ Թագ · ժե · 33 ։ ե ֊ իմ չողջոյնչ · գ գ Թագ · ժէ · 6 · 23 · է Կամ որ անոնց մէկ կերպով մը Նեբեամ · ը գ Թագ · ժԲ · 35 · թ Գէ · բ · 23 · ժ Տես Ջաք · գ · 6 · Բ · 10 · ի իմ ժողովուրդս չէ · լ Ես · ա · 18 · ա Ցուճ · ա · 1 · խ Ես · Ջաք · 18 · ա Ցուճ · գ · 1 · ծ Ես · ժա · 18 · 13 · Երեմ · գ · 18 · Ե֊ ման · Բ · 18 · 13 · բ Ես · ժա · 18 · 13 · գ Ես · ժա · 18 · 13 · դ Ես · ժա · 18 · 13 · ե Ես · ժա · 18 · 13 · զ Ես · ժա · 18 · 13 · է Ես · ժա · 18 · 13 · ը Ես · ժա · 18 · 13 · թ Ես · ժա · 18 · 13 · ժ Ես · ժա · 18 · 13 · ի Ես · ժա · 18 · 13 · լ Ես · ժա · 18 · 13 · խ Ես · ժա · 18 · 13 · ծ Ես · ժա · 18 · 13 · կ Ես · ժա · 18 · 13 · հ Ես · ժա · 18 · 13 · ձ Ես · ժա · 18 · 13 · ղ Ես · ժա · 18 · 13 · ճ Ես · ժա · 18 · 13 · մ Ես · ժա · 18 · 13 · յ Ես · ժա · 18 · 13 · ն Ես · ժա · 18 · 13 · շ Ես · ժա · 18 · 13 · ո Ես · ժա · 18 · 13 · չ Ես · ժա · 18 · 13 · պ Ես · ժա · 18 · 13 · ջ Ես · ժա · 18 · 13 · ռ Ես · ժա · 18 · 13 · ս Ես · ժա · 18 · 13 · վ Ես · ժա · 18 · 13 · տ Ես · ժա · 18 · 13 · ր Ես · ժա · 18 · 13 · ց Ես · ժա · 18 · 13 · ւ Ես · ժա · 18 · 13 · փ Ես · ժա · 18 · 13 · ք Ես · ժա · 18 · 13 · օ Ես · ժա · 18 · 13 · ֆ Ես · ժա · 18 · 13 · և Ես · ժա · 18 · 13 ։

Եւ անոր արձաթը ու ոսկին ես կը չատցընէի,
Որպէսզի անոնք Բահաղի կռապէշ չընծայեն։
9 Անոր համար պիտի գառնամ, ու իմ ցորենս
իր եղանակին մէջ
Ու իմ գինիս իր որոշ ժամանակին մէջ պիտի
առնեմ,
Եւ անոր մերկութիւնը ծածկող բուրդս ու
քթանս ետ պիտի առնեմ։
10 Ու հիմա անոր Հոմանիներուն առջեւը
Անոր անզգամութիւնը պիտի յայտնեմ,
Ու մարդ մը պիտի չկրնայ որ զանիկա իմ
ձեռքէս ազատէ։
11 Ինչ անոր բոլոր ուրախութիւնը,
Անոր տօնները, ամսագլուխները ու շաբաթ-
ները
Եւ բոլոր հանդիսաւոր օրերը պիտի խափանեմ։
12 Ու պիտի աւերեմ անոր որթերը ու թզենիները,
Որոնց համար կ'ըսէր Թէ Ասոնք իմ հոմանի-
ներուս ինծի տուած պարգեւներն են,
Եւ զանոնք անտառի պիտի դարձընեմ.
Ու գազանք դաշտի գազանները պիտի ուտեն։
13 Եւ զանիկա պիտի պատժեմ ան օրերուն հա-
մար
Որոնց մէջ անիկա Բահաղիներուն խունկ կը
ծխէր,
Իր օղերովը ու մանեակներովը կը զարդա-
բուէր,
Եւ իր հոմանիներուն ետեւէն կ'երթար,
Ու զիս մոռցեր էր, կ'ըսէ Տէրը։
14 Անոր համար ահա ես զանիկա պիտի հա-
մոզեմ,
Եւ զանիկա անապատը պիտի տանիմ,
Ու անոր սրտին պէս պիտի խօսիմ։
15 Եւ անկէ անոր այգիները
Ու Ախորի ձորը յոյսի դրան համար անոր
պիտի տամ,
Եւ հոն իր մանկութեան օրերուն պէս
Ու Եգիպտոսի երկրէն ելած օրուանը պէս
երգեր պիտի երգէ։
16 Ու պիտի բլլայ որ ան օրը, կ'ըսէ Տէրը,
Զիս իմ Ղինիս պիտի կոչես,
Ու ինծի այլեւս իմ Բահաղս պիտի չկոչես։
17 Ու անոր բերնէն Բահաղիին անունները
պիտի վերցընեմ,
Ու անոնք ինծի այլեւս իրենց անուններովը
պիտի չյիշուին։
18 Եւ անոնց համար ան օր
Դաշտի գազաններուն հետ ու երկինքց թռչ-
չուններուն հետ
Ու երկրի սողուններուն հետ ուխտ պիտի դնեմ,
Ու երկրէն աղեղը, սուրը ու պատերազմը
պիտի կոտրեմ,
Եւ զանոնք ապահովութեամբ պիտի պառ-
կեցընեմ։
19 Ու քեզ յաւիտեան ինծի պիտի նշանեմ,
Եւ քեզ արդարութեամբ, իրաւունքով,
Ողորմութեամբ ու գթութեամբ ինծի պիտի
նշանեմ։
20 Այո քեզ ճշմարտութեամբ ինծի պիտի նը-
չանեմ,
Ու Տէրը պիտի ճանչնաս։
21 Եւ պիտի բլլայ որ ան օրը, կ'ըսէ Տէրը, ես պա-
տասխան պիտի տամ։
Ես երկինքներուն պատասխան պիտի տամ,
Ու անոնք երկրին պատասխան պիտի տան,
22 Ու երկիրը ցորենին, գինիին ու ձէթին պա-
տասխան պիտի տայ,
Եւ անոնք Յեզրեաղելին պատասխան պիտի
տան։
23 Ու զանիկա ինծի համար երկրի վրայ պիտի
սերմանեմ,
Ու Ողորմեալին պիտի ողորմիմ,
Եւ Իմ ժողովուրդս չեղողին Դուն իմ ժողո-
վուրդս ես պիտի բսէ.
Ան ալ Ինչ իմ Աստուածս ես պիտի բսէ։

Գլ. Գ

1 Ընացայ ինձան մը օրհնակով ։ կը յաւելի խօսակցին ամա-
չութիւնը իրենց գործի գալէն առաջ ։

1 Անկէ ետքը Տէրը ինծի բսաւ , Երթալ գը-
նա , նէ Բարեկամին սիրուած չնացող կնիկ
մը սիրէ , ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը
կը սիրէ , թէեւ անոնք ուրիշ աստուածներու
կը դառնան , ու չամիւռէղէն կարիանգակներ կը
2 սիրեն ։ Ուստի զանիկա տասնհինգ ղիւրա-
ժամով ու մէկ ու կէս քոռ գարիով ինծի
3 ետի ։ Եւ անոր բսի , Ինծի համար շատ օրեր
նստիս , չնաչութիւն չընես և ոեւէ մարդու մը
չհամձնուիս , ու ես ալ քեզի համար Նոյնը պի-
տի բլլամ։
4 Քանզի Իսրայէլի որդիքը շատ օրեր Ա-
ռանց թագաւորի , առանց իշխանի , առանց
զոհի , առանց կուռքի , առանց Եփոտի ու
5 Թերափիմի պիտի նստին ։ Ետքը Իսրայէլի
որդիքը պիտի դառնան , Ու իրենց Տէր Աս-
տուածը և իրենց Դաւիթ թագաւորը պիտի
փնտռեն , ու Վերջի օրերը Տէրոջը ու անոր
բարութեանը պիտի ապաստանին ։

ի Հմր · 3 ։
ա Եզեկ · ժգ · 37 ։ Իգ · 22 ։
ց Ամաս · ը · 10 ։
գ Ք Ծնած · ժբ · 32 ։ Ամաս · ը · 5 ։
ճ Հմր · 5 ։
ե Սպ · ձ · 12 · 13 ։ Ես · ե · 3 ։
ը Եզեկ · իգ · 40 · 43 ։
թ Եզեկ · ի · 33 ։
ժ Ճես · ե · 20 · Ես · կե · 10 ։
ի Երեմ · բ · 2 · Եզեկ · ժբ · 8 · 22 · 60 ։
լ Եշ · ժե · 1 ։
խ Յ՚ ասկր ։
ծ Նէ · իգ · 13 · Ճես · իգ · 7 · Սպ · ժբ · 4 · Զաք · ժգ · 2 ։
կ Ճես · ե · 23 · Եր · կե · 10 ։
հ Ժ · 6 — 9 · Եզեկ · 19 · 25 ։
ձ Սպ · իգ · 9 · Ես · բ · 4 · Եզեկ · լբ · 9 · 10 · Զաք · Ի · 10 ։
ղ Գէ · ա · 6 ։
ռ Դե · իգ · 5 · Երեմ · իգ · 9 · Ամգ · ժբ · 2 ։
ն Երեմ · լա · 33 · 34 · Ճգէ · ժե · 3 ։
շ Զաք · բ · 12 ։
ո Յ՚ Աստուծոյ անբ. Համաձայն ։
չ Երեմ · բ · 27 ։
պ Գէ · ա · 6 ։
ջ Գէ · ա · 10 · Զաք · ժգ · 9 · Հագէմ. Ի · 9 · Զաք · ժգ · 10 ։
ռ Երեմ · լա · 24 · Գ Ծնած · բ · 10 ։
ս Գէ · ա · 2 ։
վ Երեմ · գ · 20 ։
տ Ել · ի · 20 · Ես · ե · 13 ։
ր Գէ · ժ · 3 ։
ց Ել · իբ · 6 ։
ւ Դատ · ժե · 5 ։
փ Երեմ · ծ · 4 · 5 · Եզեկ · ե · 6 ։
ք Երեմ · ե · 9 · Եզեկ · իգ · 25 · 26 · լե · 22 · 24 · Ես · բ · 21 · Երեմ · լ · 24 · Եզեկ · լբ · 8 · 10 · Դան · բ · 28 ։
և Մ՚ Ես · ժ · 1 ։

Գլ. Դ

1 Աստուծոյ գաւառապաններըդ Ժողովրդին ե ու քահանան. բան մեղացը համար։ 12 և անոնց կատարութիւնը հա. մար ։ 15 Յուդա կը յորդորուի որ խրատէն վերյ կենայ և. բիւներուն հետ առնչ ։

1 Տէրոջը խօսքը մեկ ըրէք , ով Իսրայէլի որդիք ,
Քանզի Տէրը երկրի բնակիչներուն հետ վիճ. ումնէ ,
Քանզի երկրի վրայ ճշմարտութիւն չկայ ու ողորմութիւն չկայ
Ու Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ ։
2 Երդումի , սուտախօսութիւնը , մարդասպանու. թիւնը ,
Գողութիւնը ու շնութիւնը չատցեր են ,
Ու արիւնները արիւններու կը հասնին ։
3 Անոր համար երկիրը սուգ պիտի բռնէ ,
Ու հասած բոլոր բնակիչները
Դաշտի գազաններուն ու երկնից թռչուննե. րուն հետ պիտի նուազին ,
Ու ծովու ձուկերն ալ պիտի ապաներն ։
4 Սակայն մարդ մը թող չվիճի , ու մարդ մը թող չյանդիմանէ ,
Քանզի քու ժողովրդդ Քահանային հետ վիճողներու պէս է ։
5 Ուստի գուն ցորկով պիտի գլորիս ,
Ու մարգարէն ալ քեզի հետ գիշերով պիտի գլորի .
Եւ քու մայրդ բնաջինջ պիտի ընեմ ։

6 Իմ ժողովրդս գիտութիւն չունենալուն համար բնաջինջ եղաւ .
Որովհետև գուն գիտութիւնը մերժեցիր ,
Ես ալ քեզ պիտի մերժեմ , որ ինծի քահանայ չըլլաս .
Եւ որովհետև քու Աստուծոյդ օրէնքը մոռ. ցար ,
Ես ալ քու որդիներդ պիտի մոռնամ ։
7 Անոնք որչափ որ բազմացան ,
Ինչափ ալ ինծի դէմ մեզք գործեցին .
Փա՜ռքնին պատիւը անարգութեան պիտի փոխեմ ։
8 Անոնք իմ ժողովրդիս մեղքը կ'ուտեն ,
Եւ իրենց սրտերը անոնց անօրէնութեանը կու տան ։
9 Ու ըսելին ինչպէս ժողովրդին նոյնպէս ալ քահանային պիտի ըլլայ .
Եւ պատնէշ իրենց ճամբաներուն համեմատ պիտի պատժեմ ,
Ու անոնց իրենց գործերուն փոխարէնը պի. տի հատուցանեմ ։
10 Եւ կերուխում ուտեն , բայց պիտի չկշտանան .
Պոռնկութիւն պիտի ընեն , բայց պիտի չյաջո. ղանան .
Քանզի Տէրոջը ուշադրութիւն ընելը թողու. ցին ։
11 Շռնութիւնը , գինին ու քաղցուն
Սիրտը կը խաբեն ։
12 Իմ ժողովրդիս իր փայտին կը հարցընէ ,
Ու իր ցուպը իրեն կ'ըսեցնէ .
Քանզի պոռնկութեան ոգին շեղած գլխէ հանեց ,
Ու իրենց Աստուածէր թող տալով պոռնկեցան ։
13 Լեռներուն գագաթները զոհ կը մատուցանեն ,
Ու բլուրներուն վրայ կաղնիի , կազամախի ու բևեհիի տակ՝
Անոնց հովանին հաճելի ըլլալուն համար խունկ կը ծխեն ։
Ձեր համար ձեր աղջիկները պոռնկութիւն պիտի ընեն ,
Ու ձեր հարսները շռնութիւն պիտի ընեն ։
14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝ երբոր պոռ. նկութիւն ընեն ,
Ոչ ալ ձեր հարսերը երբոր շռնութիւն ընեն .
Քանզի հոչէրը իրենք պոռնիկներուն հետ կը գաղտնին ,
Ու բազեռուն հետ կը զոհեն .
Ուստի չհանհամեաճ ժողովրդը պիտի կոր. ծանի ։
15 Թէև դուն պոռնկութիւն կ'ընես , ով Իս. րայէլ ,
Թուդա թող յանցաւոր չըլլայ .
Ու գաղգաղա մի մտնէք , ու Բեթաւան մի ելլէք ,
Եւ Տէրը կենդանի է ըսելէ երդումի մի ընէք ։
16 Քանզի Իսրայէլ հաւանակոր երինդի պէս ապըս. տամբեր է .
Հիմա Տէրը լայնարձակ տեղ մը գառներու պէս պիտի արածէ զանոնք ։
17 Եփրեմ կուռքերուն յարեր է .
Զանոնիկ թող տուր ։
18 Անոնց ինծոյքը ապականած է .
Շատ պոռնկութիւն ըրին .
Ցուէք ըսելը կը սիրեն ,
Ամե՛ն տանուց իշխաններուն ։
19 Հովը զանիկա իր թևերուն վրայ պիտի կապէ ,
Ու տանուք իրենց զոհերէն պիտի ամչնան ։

ա Եսա. ա. 18 ։ գ. 13 ։ 14 ։ Երեմ. ի. 31 ։ Դ. ը. ժը. 3 ։ Մաղ. Զ. 8 ։
բ Երեմ. գ. 22 ։ ե. 4 ։
գ Երեմ. գ. 22 ։ ե. 28 ։ ժը. 4 ։ Ամով. ե. 16 ։ ը. 8 ։
դ Սոփ. ա. 3 ։
ե Ը Օր. մե. 32 ։
զ Ելս. Երեմ. գ. 4. 5 ։ մե. 8 ։
է Եսա. ե. 13 ։
ը Դ. մգ. 6 ։
թ Ա Թագ. ը. 30 ։ Մաղ. ը. 9 ։ Փիլ. գ. 19 ։
ժ Կամ անոնց պատճէրը իրենց անօրէնու. թիւնը կը համը. գեն ։
ի Եսա. ե. 13 ։
ժա Ա Թագ. ի. 31 ։
ժբ Ղև. խգ. 26 ։ Մաթ. գ. 14 ։ Աղգ. ա. 6 ։ Եսա. խը. 7 ։ Ելս. մեղ. ե. 7 ։
ժգ Եբեր. կ'ուտեն ։
ժդ Ելս. ա. 31 ։
ժե Եբեր. ը. 27 ։ Ամո. ը. 10 ։
ժզ Եսա. խգ. 20. Դե. ա. 41 ։ Եսա. ա. 29 ։ Եր. ե. 5 ։ 7 ։ Եբեր. գ. 13 ։ ե. 23 ։
ժէ Ամով. ե. 14 ։ Սոփ. ա. 3 ։
ժը Եբեր. գ. 6 ։ ե. 24 ։ ը. 5 ։ Զաք. ե. 28 ։
ժթ Եբեր. գ. 22 ։ Ամով. ե. 15 ։ Հաբ. ա. 12 ։
ի Ելս. ա. 6 ։
իա Գե. ի. 15 ։ ժը. 12 ։ Կամ գինին ։
իբ Եսա. ե. 11 ։
իգ Մաա. ժե. 14 ։ Կամ գինին ։
իդ Մաթ. գ. 11 ։ ե. 3 ։ Երեմ. գ. 11 ։ 12 ։
իե Եսա. ա. 29 ։ Երեմ. բ. 26 ։

ԳԼ· Ե

1 Խոպանէի քահանաներուն, մատաղարերին ու խշտամներուն գանազան ձեռագիրներուն համար։ Աստուծոյ գաւառականները, նաեւ վոյ պիտի ըլլար։ 15 Մինչեւ խրնոց ապաշխարելը։

1 Լսեցէք ասիկա, ով քահանաներ,
Ու մտիկ ըրէք, ով Իսրայէլի տունը,
Ու ականջ տուէք, ով թագաւորին տունը,
Ինչու որ ձեզի համար դատաստան կայ,
Քանզի՞ դուք Մասփային մէջ որոգայթ
Եւ թաբորի վրայ տարածուած վարշ եղաք։
2 Մարդածնները սպանդխիւն ընելով դէպ ի՛ն
Խորացած եղան, ·
Թէ և ես անոնց ամէնուն խրատ տ՚ըլլայ։՚՚
3 Ես Եփրեմը կը ճանչնամ,
Ու Իսրայէլ ինծմէ պահուած չէ.
Այո՛ հիմա, ով Եփրեմ, դուն շնախիւն կ՚ընես,
Ու՞ Իսրայէլ պղծուած է։
4 †Անոնք իրենց գործերը չեն չիտկեր,՚՚
Որ իրենց Աստուծոյն դառնան,
Քանզի անոնց մէջը հարոնդախիւնն ոգի կայ,
Ու Տէրը չեն ճանչնար։
5 ‡Ուստի Իսրայէլին հպարտութիւնը իր երեսին առջեւը պիտի խոնարհի։՚՚
Եւ Իսրայէլ ու Եփրեմ իրենց անօրէնութեամբ
Իր պիտի գլորին։
Յուդա ալ անոնց հետ պիտի գլորի։
6 ՚Անոնք իրենց ոչխարներովը ու արջառներովը
Տէրը փնտռելու պիտի երթան, բայց պիտի
չգտնեն.
Անիկա անոնցմէ քաշուեցաւ։
7 ՚Անոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն ըրին,
Քանզի օտար տղաքներ ծնան.
Հիմա իրենց վիճակներովը մէկ կտեղ
ըլլալով մարկ անասուն մէջ պիտի ապահրին։՚՚

8 Գարաայի մէջ շեփոր հնչեցուցէք,
Եւ Ռամայի մէջ աւազափող.
Բեթհաւանի մէջ թրթռացմամբ կանչեցէք
Թիա հետեւիդ, ով Բենիամին։
9 Յանդիմանութեան օրը Եփրեմ ամայի պիտի
ըլլայ.
Իսրայէլի ցեղերուն մէջ ճշմարիտը գիտցուցի։
10 Յուդայի իշխանները հասկնանալի փոխողներու պէս եղան.
Անոնց վրայ իմ բարկութիւնս կթիւնա։

11 Եփրեմ ճնշուած՝ ու գատաստանով
Նոր կտրուած է,
Քանզի յօժար կամքով հրամանին հետեւիլ քաշեց։
12 Ուստի ես Եփրեմին ցեղի պէս՝
Եւ Յուդայի տանը՝ փայտի որդի պէս պիտի
ըլլամ։
13 Երբոր Եփրեմ իր ախտը՝ և Յուդա իր վէրքը տեսաւ,
Եփրեմ Ասորեստան գնաց,
Ու §Յարէբ թագաւորին դեսպաններ խրկեց·
Բայց անկիս ձեզ բժշկելու ու ձեր վէրքը
առողջացնելու կարող չէ։
14 Քանզի ես Եփրեմին առիւծի պէս՝
Եւ Յուդայի տանը առոյգ առիւծի պէս պիտի
ըլլամ։
Ես՝ ես պիտի պատառեմ ու պիտի երթամ.
Պիտի տանիմ, ու ազատող մը պիտի չըլլայ։
15 Ես պիտի երթամ ու իմ տեղս դառնամ,
Մինչեւ որ անոնք իրենց յանցաւոր ըլլալը
խոստովանին, ու իմ երեսս փնտռեն.
Երբոր նեղութեան մէջ մնանեն՝ վաղ կանուխ
պիտի փնտռեն։

ԳԼ· Զ

1 Աղաչաբերութեան երգ ըսելու մը, և Իսրայէլի կամակոռութեանը և անօրէնութեանը վերաբերեալ մը։

1 Եկէք, ու Տէրոջը դառնանք,
Քանզի՞ անիկա պատառեց, ու՝ անիկա մեզ
պիտի բժշկէ.
Անիկա զարկաւ, ու անիկա մեզ պիտի պատէ.
2 Երկու օրէն հարցը մեզ պիտի կենդանացնէ,
Երրորդ օրը մեզ պիտի կանգնեցնէ,
Ու անոր առջեւը պիտի ապրինք։
3 †Եւ Տէրը պիտի ճանչնանք, — ընթանանք
ու հետեւ պիտի ըլլանք.
Անոր ելքը ծարշաղոյսի պէս պատրաստուած է,
Ու ‡անիկա մեզի պիտի գայ հանձրեւի պէս՝
Երկիրը թրջող վերջի անձրեւին պէս։

4 Բրեզի ի՞նչ բնեմ, ով Եփրեմ,
Բզի ի՞նչ բնեմ, ով Յուդա,
Վասն զի ձեր բարութիւնը հասուստանան առաւօտուն պէս
Ու կանուխ իյած ցօղին պէս է՝ որ կ՚անցնի։
5 Ասոր համար ճնշողութեան ձեռքովը ջնջեցի զանոնք,
Ու կտրեցի,
Բերնիս խօսքերովը զանոնք սպանի,
Եւ իմ դատաստանս լոյսի պէս ելաւ։

17։
† ր Օր· իբ· 33։
‡ գ Թագ· իբ· 28։
Մկաբ· գ· 16։
4 Եբեմ· է· 12։
5 գ Թագ· իե· 19։
Գեմ· է· 11։ իր· 1։
6 Գեմ· ժ· 6։
7 Գեմ· գ· 13։
8 Գեմ· ե· 8։
9 Յեր· ի· 10։
10 Առակ· ա· 23։ Եսա· ա· 15։ Եբեմ· ժա· 11։ Եզեկ· ե· 15։ Մկաբ· գ· 4։ Յոէլ· ե· 34։
Ե Եսա· իժ· 8։ Եբեմ· գ· 20։ ե· 11։ Գեմ· ժ· 7։ Մտ· բ· 11։
Ղ Ամո· ժա· 8։
Ի Եչբ· Ալ գանգը պիտի ապահ ա՛ն։
Ի Գեմ· է· 1։ Յոէլ· բ· 1։
Քես· է· 8։ Գեմ· գ· 13։
Ն Եսա· ժ· 30։
Դատ· ե· 14։
Ր Օր· ԺԲ· 14։ Իմ·

Ս Աղա· ծ· 22։
Ղեմ· իգ· 40· 41։
Եբեմ· ԻԲ· 18։ 13։
Եզեկ· գ· 9։ ե· 43։
իգ· 31։
Աղա· Ղբ· 34։
—
ա Օր· իբ· 39· ա Թագ· բ· 6։ Յոբ· ե· 18։ Գեմ· ե· 14։
Ե Եբեմ· է· 17։
Ը Ես· ա· 12։
Ժ Բ Թագ· իգ· 4։
Ի Աղա· Ղբ· 6։
Ի Յոբ· ԻԲ· 23։
Գեմ· ժ· 4։
Եբեմ· ե· 17։
Ի Եբեմ· ա· 10։ ե· 14։
Ի Եչբ· տասնեակ։
Եբեմ· իգ· 22։
Եբեմ· գ· 12։

Ու °փքու դատաստաններդ՝՞ լուսոյ դէմ պիտի
ելլէ։
6 Քանզի ես ՚ոզջմնթիւն կ՚ուզեմ՝ և ՚չէ թէ
զոհ,
Ու ոգեկիզներէն աւելի՝ ՚Աստուծոյ գիտու-
թիւնը։
7 իսկ անոնք ՚՚Ադամին պէս ՚ուխտազանց
եղան.
Հոն ՚ինծի անհաւատարմութիւն ըրին։
8 ՚Գաղատ անօրէնութիւն ընողներու քաղաք է,
Արեան չափ ետքերով լեցուն է։
9 Ու ինչպէս որ աւազակաց դունդերը
Մարգու համար գաղտնամուտ կ՚ըլլան,
Այնպէս ալ ՚քահանաներուն խումբը
Միւթեմի ճամբուն մէջ սպանութիւն կ՚ընեն,
Քանզի անոնք եղեռնագործութիւն կ՚ընեն։
10 Իսրայէլի տանը մէջ ՚սոսկալի բան տեսայ.
՚Եփրեմին պոռնկութիւնները հոն է,
Իսրայէլ պղծուեցաւ։
11 ՚Բեզի ալ հունձք մը պատրաստուած է, ով
Յուդա,
՚Երբոր իմ ժողովուրդիս դերութիւնը դարձը-
նեմ։

ԳԼ· Է

1 Ժողովուրդին գանգատ մեղքերուն համար յանդիմանութիւն
մը։ 11 Անոնց կեդծաւորութեանը համար Աստուծոյ բարկա-
թիւնը անոնց դէմ կը բորբոքի։

1 Երբոր ես իսրայէլը պիտի բժշկէի՝
Եփրեմին անօրէնութիւնը
Ու Սամարիայի չարութիւնները յայտնուե-
ցան.
Քանզի ՚անոնք սուտութիւն կը գործեն.
Ու գողը ներս կը մտնէ,
Ո՝ դուրսը աւազակներուն գունդը կը մեր-
կացնէ։
2 Եւ իրենց սրտին մէջը չեն մտածեր,
Թէ ես ՚անոնց բոլոր չարութիւնը կը յիշեմ.
Հիմա ՚անոնց գործերը զիրենք պաչարեցին,
Անոնք դիմ երեսիս առջեւն են։
3 Իրենց չարութիւնովը թագաւորը՝
Ու իրենց սուտութիւններովը իշխանները կ՚ու-
րախացընեն։
4 ՚Անոնց ամէնը շնացողներ են՝
Հաց եփողին վառուած թոնրի պէս,
Որ անիկա զանդուածը չաղելէն ետքը՝
Մինչեւ անոր խմորիլը վառելէն կը դադարի։
5 Մեր թագաւորին օրը
Իշխանները գինիին տաքութենէն ՚հիւան-
դացան.
Անիկա իր ձեռքը ծաղր ընծայներուն երկրը-
ցուց։
6 Քանզի անոնք դարանամուտ ըլլալով,
Իրենց սիրտը թոնրի պէս պատրաստեցին.
Անոնց եփողը բոլոր գիշերը կը քնանայ.
Առտուանց անիկա բոցավառ կրակի պէս կը
վառի։
7 Ամէնքը թոնրի պէս տաքցան,
Ու իրենց դատաւորները կերան.
Անոնց բոլոր թագաւորները ՚ինկան.
Անոնց մէջը ինծի կանչող մը չկայ։
8 Եփրեմ ՚ժողովրդներուն հետ խառնուե-
ցաւ.
Եփրեմ չդարձուած չօթի պէս է։
9 Անոր զօրութիւնը օտարները կերան, ու ին-
քը չգիտեր.
Մազերուն մէջը անգամ ճերմակ ինկաւ, ու
ինքը չգիտեր։
10 Եւ ՚Իսրայէլին հպարտութիւնը իր երեսին
առջեւը խոնարհած է.
Այսու ամենայնիւ ՚անոնք իրենց Տէր Աստու-
ծոյն չեն դառնար,
Ու զանիկա չեն փնտռեր։
11 ՚Ու Եփրեմ միամիտ -- անխելք աղաւնիի
պէս եղաւ.
՚Եգիպտացիները կը կանչեն, Ասորեստան կ՚եր-
թան։
12 Երբոր անոնք երթան՝ ՚անոնց վրայ իմ վարսն
պիտի տարածեմ,
Որ զանոնք երկնից թռչուներ պէս իջեցընեմ,
Ու զանոնք պատժեմ, ՚ինչպէս որ անոնց ժո-
ղովը լսեր է։
13 Վայ անոնց, քանզի ինծմէ փախան։
Կորստեան անոնց ՚պէ՛ հասնի, քանզի ինծի դէմ
յանցաւոր եղան.
Ու թէ և ՚անոնց ես փրկեցի,
Բայց անոնք ինծի դէմ սուտութիւններ կը խօ-
սին։
14 Ու երբոր անոնք իրենց անկողիններուն վրայ
կ՚ողբային,
՚Իրենց սրտովը ինծի չաղաղակեցին.
Անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովուին
Ո՝ ինծմէ կ՚ապստամբին։
15 Եւ թէպէտ ՚ես՝՚ խրատեցի
Ո՝ անոնց բազուկները զօրացուցի,
Սակայն ՚՚՚ ինծի չարութիւն սեպեցին։՚՚՚

---

* Կամ թմբ աստուածներ
՚ Ս թագ· ԺԸ· 28։ Ժամ· Ը· 1։ Մաթ· Ժ· 1։ Մր· 1։
՚՚ Սալ· Ծ· 8· 9։ Ամո· Ի· 1։ Նա· 3։ Նա-
հ· 11։
՚՚՚ Երեմ· իբ· 16։
Ճաշ· Ժե· 3։
Ը Սաղ· ղ· 8։
Ի Երեմ· Ծ· 33։
՚ Կամ մեռած
՚՚ Գլ· Ը· 1։
՚՚՚ Գլ· Ե· 1։
՚՚՚՚ Գլ· Ե· 7։
՚՚՚՚՚ Գլ· Ժբ· 11։
՚՚՚՚՚՚ Երեմ· Ծա· 9։ Ե-
զեկ· իբ· 23· Գլ·
Ե· 1։ 2։
՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ· Ե· 30։
՚՚՚՚՚՚՚՚ Գլ· գ· 12· 13· 17։
Երեմ· Ծ· 33։
Ճաշ· գ· 13։
Ցաս· Ժգ· 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Սալ· Ճէ· 1։
—
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Գլ· Ե· 1։ գ· 10։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Երեմ· Ժե· 1։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Սալ· Ի· 16։ Ա-
ռակ· Ե· 22։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Գլ· Ը· 7։
Գլ· Ե· 5։
Երեմ· Ի· 2։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Կամ՝ ըմպէն հիւան-
դացընէն։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ես գ թագ· Ժե·
19· Ժե· 4։ Գլ·
Ե· 13· Ի· 3։ Ժբ·
1։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Եզեկ· Ժբ· 15։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Գլ· Ե· 14· Եա·
Որ· իբ· 15· Եա·
գ թագ· Ժե· 13· 18։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Մէթ· գ· 4։
Բ թագ· Ժե· 13· 18։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Ցաս· իբ· 9· 10։
Սալ· Ղբ· 36։ Ե-
բեմ· գ· 10։ Զաք·
Ե· 5։
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Կամ ինծի դէմ չա-
բութիւն խորհե-
ցան։

16 ՙԱնոնք կը գառնան, ըստ բարձրելոյն չէ.
ՙԱնոնք խաբեբայ ազգի պէս են,
Անոնց իշխանները սրընոց լեզուին կատաղու-
թեանը համար սրով պիտի իյնան.
Ասիկա պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը ՚ե-
գիպտոսի երկրին մէջ։

ԳԼ. Ը

1 Մարգարէն կը պատրաստ կը պատկերացնէ իրենց ամ-
բարշտութեանը եւ կատաղութեանը համար։

1 ՚Փողը բերանդ դիր։
Թշնամի ՏԷրոջը տունը վրայ ՚արծիւի պէս գա-
լիս է,
Քանիկ ինծմէն պիտի հալածէ.
2 ՚Իսրայէլ ինծի կ'ազաղակէ — կ'ըսէ,
Ով իմ Աստուածս, ՚մենք քեզ կը ճանչ-
նանք։
3 Իսրայէլ բարին մերժեց,
Զանիկա թշնամին պիտի հալածէ.
4 ՚Անոնք թագաւորներ դրին, բայց ինծմով չէ.
Իշխաններ ընտրեցին, բայց ես չդիտցայ.
Իրենց արծաթովը ու ոսկիովը իրենց կուռ-
քեր չինեցին,
Որպէս զի բնաջինջ ըլլան։

5 Քու ոջիդ, ով Սամարիա, մերժուեցաւ.
Իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ.
Մինչեւ ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի չբե-
րեն։
6 Քանզի ասիկա ալ Իսրայէլէն է.
Զանիկա արուեստաւորը չինեց, ուրեմն Աս-
տուած չէ.
Հապա կոտր կոտր պիտի ըլլայ Սամարիոյին
ոջիը։
7 Քանզի ՚հով ցանեցին ու մրրիկ պիտի հնձեն.
Անիկա հասուն ցորեն պիտի չբերէ,
Ո՛ն որ ըլլայ ալ ՚օտարները պիտի կլլեն
զանիկա։
8 ՚Իսրայէլ կլլուեցաւ,
Հիմա ազգերուն մէջ Հանպիտան առնի պէս
պիտի ըլլան։
9 Քանզի անոնք Հառաձեռակեաց վայրենի իշու
պէս ՚Ասորեստան գացին.
Եփրեմ ՚վարձքով սիրականներ բռնեց։
10 Թէեւ ազգերէն ՙիւնչպէս վարձքով բռնեն ալ,
Հիմա ՚զանոնք պիտի ժողվեմ.

Ու ՙինչպանաց թագաւորին բեռնէն քիչ մը
նեղութիւն պիտի կրեն։
11 Քանզի Եփրեմ Հատ սեղաններ չինեց մեղքի
համար,
Ան սեղանները իրեն մեղքի համար եղան։
12 ՚Իմ օրէնքիս մեծ բաները անոր գրեցի,
Ո՚ն՚ր օտար բանի պէս սեպուեցան։
13 ՚Իմ ընծաներուս զոհերուն համար
Անոնք միս կը զոհեն ու կ'ուտեն,
՚Բայց Տէրը անոնց չհաւնիր.
՚Հիմա անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ,
Եւ անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ.
՚Անոնք Եգիպտոս պիտի դառնան։
14 ՚Քանզի Իսրայէլ իր Յաղթողը մոռցաւ, ու
՚տաճարներ չինեց,
Եւ Յուդա պարսպաւոր քաղաքներ չատցուց.
Բայց Ես անոր քաղաքները կրակ պիտի իջը-
կեմ,
Ու անոր պալատները պիտի ուտէ։

ԳԼ. Թ

1—17 Իսրայէլի Թլատաւութիւնը ու գերութիւնը իրենց գանա-
ղան մեղքերուն ու կատաղութեանը համար։

1 Ժողովրդներուն պէս ցնծութեամբ մի ու-
րախանար, ով Իսրայէլ,
Քանզի ՙքու Աստուծմդ հետ պոռնկե՛լ պոռնը-
կութիւն ըրիր,
Ամէն ցորենի կալերուն վրայ ՚պոռնկութեան
վարձք սիրեցիր։
2 Կալը ու հնձանը զանոնք պիտի չկերակրէ,
Եւ քաղցուն հոն պիտի ՙխաբուի։
3 Անոնք ՚Տէրոջը երկրին մէջ պիտի չբնակին,
՚Հապա Եփրեմ Եգիպտոս պիտի դառնայ,
Ու ՚Ասորեստանի մէջ ՚պիղծ բաներ պիտի ուտեն։
4 ՚Տէրոջը գինիի նուէր պիտի չմատուցանեն,
՚Եւ անոր ընդունելի պիտի չըլլան.
՚Անոնց զոհերը սգաւորաց հացին պէս պիտի
ըլլան իրենց.
Զանիկա ամէն ուտողները պիտի պղծուին.
Քանզի անոնց հացը իրենց անձերուն համար է,
Տէրոջը տունը պիտի չմտնէ.
5 Ի՞նչ պիտի ընէք ՚ուսեմն օրը,
Ու Տէրոջը տօնաւորութեան օրը։
6 Քանզի ահա կործանումէն ՚խոյս կ'երթան.
՚Եգիպտոս զանոնք պիտի ժողվի,
Մեմփիս զանոնք պիտի թաղէ.
Անոնց արժաքին ՙգեղ ՚՚՚՚՚՚ զանկալի տե-
ղուանքը

3 Գէ. ժա. 7.
4 Սամ. հբ. 37։
5 Սամ. հգ. 9։
6 Գէ. Թ. 3. 6.
— Գէ. ե. 5։
8 Բ Օր. իբ. 49։ Ես. ըեմ. գ. 13։ Ամո. ա. 8։
9 Գէ. գ. 7։
10 Սամ. հբ. 34։ Գէ. ե. 15։
12 Տիտ. ա. 16։
13 Գ թագ. ժե. 19։
14 Ես. ը. 6։ Եզեկ. ժգ. 33. 34։
15 Եզեկ. ժգ. 37։ Գէ. ժ. 10։
16 Կամ թագաւորները իշխանաց բեռնէն քիչ մը պիտի հանգչին։
17 Բ Օր. իբ. 18։
18 Գ թագ. ժբ. 31։
19 Կամ գազաններ
Եբեմ. ե. 27։ Ամո. բ. 5։
— Գէ. գ. 12։ ե. 4. 7։
Բ Գէ. բ. 12։
Գէ. բ. 2. 12։
Ղե. իե. 23։ Ես. ըեմ. բ. 7։ ժբ. 18։
Բ Գէ. ը. 13։ Տիտ. գ. ժա. 5։
Գ թագ. ժե. 6։ Տիտ գ. ժա. 11։
Եզեկ. գ. 13։ Դան. ա. 8։
Գէ. գ. 4։
Եբեմ. գ. 20։ Գէ. ը. 13։
Գէ. ը. 11։
Բ Օր. իգ. 14։
Գէ. ե. 10։ Հմր. 3։

Եղիցին պիտի ժառանգէ,
Անոնց վրաններուն մէջը փուչը պիտի բնակի։
7 Աղջկութեան օրերը հասան,
Հատուցման օրերը հասան,
Իսրայէլ պիտի գիտնայ.
Քու անօրէնութեանդ չատութեանը համար
Եւ մեծ հակառակութեանդ համար,
Մարգարէն անմիտ ու հոգեւար մարդը խելքի կերաւ։
8 Եփրեմ իմ Աստուծոյս կը դիտէ,
Մարգարէն իր ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթ կը լարէ,
Ո՛ր Աստուծոյն տանը մէջ հակառակութեան պատճառ է։
9 Գաբաայի օրերուն պէս խիստ չատ ապականեցան.
Անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ,
Ո՛ անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ։
10 Իսրայէլը անապատի մէջ եղով խաղողի պէս գտայ,
Ձեր հայրերը թզենիին առջի կանխահաս պտուղին պէս տեսայ.
Ա՛նոնք անդնդի ամօթին մնան,
Ո՛ւ իրենց անձը սիրելիով գարշելի եղան համար գտնեցին,
Եւ իրենց սիրած բանին պէս իրենք ալ պիղծ եղան։
11 Եփրեմին փառքը
Ծիւնադէն և արգանդէն ու յղութենէն՝
Թռչունի պէս պիտի թռչի։
12 Թէ և իրենց ազգքները մեծցընեն,
Զանազան մարդկ զուրկ պիտի ընդոսմ.
Նաև վայ անոնց՝ երբոր հանդերձմէ քաշուիմ։
13 Եփրեմ՝ ինչպէս որ Ցիւրոյ տեսայ, գուարճալի տեղ մը տնկուած էր.
Բայց Եփրեմ իր ազգքները՝ մեղադրողին պիտի հանէ։
14 Ցուր անոնց, ով Տէր. ի՞նչ պիտի տաս.
Անոնց վիժող արգանդ ու չոր ծիծերներ տուր։
15 Անոնց բոլոր չարութիւնը Գաղգաղայի մէջ է,
Քանզի հոն անոնցմէ զգուեցայ։
Անոնց չար գործերուն պատճառաւ
Զանոնք իմ տունէս պիտի վռնտեմ,
Զանոնք ալ յէլն ալ պիտի չսիրեմ։
Անոնց բոլոր իշխանները ապստամբներ են։
16 Եփրեմ գարնուցաւ,
Անոնց արմատը չորցաւ, պտուղ պիտի չտան.
Թէ որ անոնք ծնանին ալ,
Անոնց արգանդին ցանկալի պտուղները ալ պիտի մեռցնեմ։
17 Իմ Աստուածս զանոնք պիտի մերժէ,
Քանզի անոր մտիկ չըրին.
Ու՝ ազգերու մէջ թափառական պիտի ըլլան։

Գլ. Ժ

1 Իսրայէլն չանիմանալութիւն ու պատանիք կ'ընայ իր ամբարշտութեանը ու կառապետութեանը համար։
1 Ի սրայէլ լայնատարած որթի մըն է,
Իրեն համար պտուղ կը բերէ.
Իր պտուղին չատութեանը չափ սեղաններ չատցուց,
Իր երկրին գեղեցկութեանը պէս գեղեցիկ կուռքեր չընեցին։
2 Անոնց սիրտը պիտիխական է, հիմա յանցաւոր պիտի ելլեն.
Անիկա անոնց սեղանները պիտի փլցընէ,
Անոնց կուռքերը պիտի աւրէ։
3 Վաւաշ թի հիմա անոնք պիտի ըսեն,
Մենք թագաւոր չունինք,
Քանզի Տէրոջմէ չվախցանք.
Ու թագաւորը մեզի ի՞նչ պիտի րնէ։
4 Ուխտ ըրած առնելնին՝ սուտ երդում ընելով խօսքեր խօսեցան.
Ու գատաստանը արտին ակօսներուն մէջ հեռնաւտու կանէ պէս պիտի բուսնի։
5 Սամարիայի բնակիչները Բեթաւենի հորթին համար պիտի վախնան,
Քանզի անոր վրայ անոր ժողովուրդը սուգ պիտի ընէ,
Ու անոր քրմերը անոր փառացը համար պիտի գոյան,
Քանզի անկից իրմէ դերծեցան կ'երթայ։
6 Անիկա ալ Ասորեստան պիտի տարուի՝
Հարբեր թագաւորին պարգև ըլլալու.
Եփրեմ ամօթի պիտի կրէ,
Ու Իսրայէլ իր խորհուրդէն պիտի ամչնայ։
7 Սամարիայի թագաւորը՝ բնաջինջ պիտի ըլլայ՝
Ջուրի երեսին վրայ եղով փրփուրին պէս։
8 Ու Աւենի բարձր տեղատանքը՝ Իսրայէլին մեղքը ուխտակ պիտի ըլլան.
Անոնց տատասկներուն վրայ փուշ ու տատասկ պիտի բուսնի.
Ըսե լեռներուն պիտի բանն, Մեզ ծածկեցէք.
Ու բլուրներուն՝ Մեր վրայ իյնէք։

2 բ Որ · իբ · 64 · 65 ·
— Գլ · ժ · 11 · 12 ·
ե Գլ · ը · 13 ·
ի Գլ · ժ · 14 ·
ժ Գլ · ժ · 15 ·
ժա Գլ · ժա · 1 ·
ժբ Գլ · ժա · 2 ·
ժգ Գլ · ժա · 3 ·
ժդ Գլ · ժա · 4 ·
ժե Գլ · ժա · 5 ·
ժզ Գլ · ժա · 6 ·
ժէ Գլ · ժա · 7 ·
ժը Գլ · ժա · 8 ·
ժթ Գլ · ժա · 9 ·
ի Գլ · ժա · 10 ·
ի ա Գլ · ժա · 11 ·
ի բ Գլ · ժա · 12 ·
ի գ Գլ · ժա · 13 ·
ի դ Գլ · ժա · 14 ·
ի ե Գլ · ժա · 15 ·
ի զ Գլ · ժա · 16 ·
ի է Գլ · ժա · 17 ·
ի ը Գլ · ժա · 18 ·
ի թ Գլ · ժա · 19 ·
Ամբ · ը · 7 · գ · 12 ·
Գաղ · բ · 23 · Երբ · ժբ · 15 ·
ա Գլ · գ · 15 ·
բ Գլ · գ · 16 ·
գ Գլ · գ · 17 ·
դ Գլ · գ · 18 ·
ե Գլ · գ · 19 ·
զ Գլ · գ · 20 ·
է Գլ · գ · 21 ·
ը Գլ · գ · 22 ·
թ Գլ · գ · 23 ·
ժ Գլ · դ · 1 ·
ժա Գլ · դ · 2 ·
ժբ Գլ · դ · 3 ·
ժգ Գլ · դ · 4 ·
ժդ Գլ · դ · 5 ·
ժե Գլ · դ · 6 ·
ժզ Գլ · դ · 7 ·
ժէ Գլ · դ · 8 ·
ժը Գլ · դ · 9 ·
ժթ Գլ · դ · 10 ·
ի Գլ · դ · 11 ·
ի ա Գլ · դ · 12 ·
ի բ Գլ · դ · 13 ·
ի գ Գլ · դ · 14 ·
ի դ Գլ · դ · 15 ·
ի ե Գլ · դ · 16 ·
ի զ Գլ · դ · 17 ·
ի է Գլ · դ · 18 ·
ի ը Գլ · դ · 19 ·
ի թ Գլ · դ · 20 ·
ի ի Գլ · դ · 21 ·
ի ի ա Գլ · դ · 22 ·
ի ի բ Գլ · դ · 23 ·
ի ի գ Գլ · դ · 24 ·
ի ի դ Գլ · դ · 25 ·
ի ի ե Գլ · դ · 26 ·
ի ի զ Գլ · դ · 27 ·
ի ի է Գլ · դ · 28 ·
ի ի ը Գլ · դ · 29 ·
ի ի թ Գլ · դ · 30 ·
ի ի ի Գլ · դ · 31 ·
ի ի ի ա Գլ · դ · 32 ·
ի ի ի բ Գլ · դ · 33 ·
ի ի ի գ Գլ · դ · 34 ·
ի ի ի դ Գլ · դ · 35 ·
ի ի ի ե Գլ · դ · 36 ·
ի ի ի զ Գլ · դ · 37 ·
ի ի ի է Գլ · դ · 38 ·
ի ի ի ը Գլ · դ · 39 ·
ի ի ի թ Գլ · դ · 40 ·
ի ի ի ի Գլ · դ · 41 ·
ի ի ի ի ա Գլ · դ · 42 ·
ի ի ի ի բ Գլ · դ · 43 ·
ի ի ի ի գ Գլ · դ · 44 ·
ի ի ի ի դ Գլ · դ · 45 ·
ի ի ի ի ե Գլ · դ · 46 ·
ի ի ի ի զ Գլ · դ · 47 ·
ի ի ի ի է Գլ · դ · 48 ·
ի ի ի ի ը Գլ · դ · 49 ·
ի ի ի ի թ Գլ · դ · 50 ·
ի ի ի ի ի Գլ · դ · 51 ·
ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 52 ·
ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 53 ·
ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 54 ·
ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 55 ·
ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 56 ·
ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 57 ·
ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 58 ·
ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 59 ·
ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 60 ·
ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 61 ·
ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 62 ·
ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 63 ·
ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 64 ·
ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 65 ·
ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 66 ·
ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 67 ·
ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 68 ·
ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 69 ·
ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 70 ·
ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 71 ·
ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 72 ·
ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 73 ·
ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 74 ·
ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 75 ·
ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 76 ·
ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 77 ·
ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 78 ·
ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 79 ·
ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 80 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 81 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 82 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 83 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 84 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 85 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 86 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 87 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 88 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 89 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 90 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 91 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 92 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 93 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 94 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 95 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 96 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 97 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 98 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 99 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 100 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 101 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 102 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 103 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 104 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 105 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 106 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 107 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 108 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 109 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 110 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 111 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 112 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 113 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 114 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 115 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 116 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 117 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 118 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 119 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 120 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 121 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 122 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 123 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 124 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 125 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 126 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 127 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 128 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 129 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 130 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 131 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 132 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 133 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 134 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 135 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 136 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 137 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 138 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 139 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 140 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 141 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 142 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 143 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 144 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 145 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 146 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 147 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 148 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 149 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 150 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 151 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 152 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 153 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 154 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 155 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 156 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 157 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 158 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 159 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 160 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 161 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 162 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 163 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 164 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 165 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 166 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 167 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 168 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 169 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 170 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 171 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 172 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 173 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 174 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 175 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 176 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 177 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 178 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 179 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 180 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 181 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 182 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 183 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 184 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 185 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 186 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 187 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 188 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 189 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 190 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի Գլ · դ · 191 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ա Գլ · դ · 192 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի բ Գլ · դ · 193 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի գ Գլ · դ · 194 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի դ Գլ · դ · 195 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ե Գլ · դ · 196 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի զ Գլ · դ · 197 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի է Գլ · դ · 198 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ը Գլ · դ · 199 ·
ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի ի թ Գլ · դ · 200 ·

9 Դարապետի օրերին ի վեր մեզ գործեցիր, ով Իսրայէլ.
Չեն կայնեցան ոտքերդ.
Դարապետի մէջ չարութեան որդւոցը դէմ է, զի պատերազմիս անոնց չտասես։
10 Զանոնք խրատելու կը ջանայի.
Ու անոնց վրայ ժողովրդները պիտի ժողովեն,
երբոր իրենց երկու անօրէնութեանցը համար կապուին։
11 Ու Եփրեմ Երինջ մըն է, որ սորված է ու կը սիրէ ցորեն ծեծել,
Բայց ես անոր պարանոցին գեղեցկութեանը վրայ լուծ ու անցայ.
Եփրեմը կառքի պիտի լծեմ,
Յուդա պիտի հերկէ,
Յակոբ անոր խոփերէն պիտի տափանէ։

12 Ձեզի արդարութեամբ ցանեցէք,
Ո՛ողորմութեամբ հնձեցէք,
Ե՛ս չմշակուած երկիրը հերկեցէք.
Քանզի Տէրը փնտռելու ատեն է,
Մինչև որ ինքը գայ ու ձեր վրայ արդարութիւն տեղայ։
13 Անօրէնութեամբ հերկեցիք ու անօրէնութիւն հնձեցիք,
Սուտին պտուղը կերաք.
Քանզի դուն քու ճամբադ՝ Ե քու զօրաւորներուդ բազմութեանը ապաւինեցար։
14 Քու ժողովրդներուդ մէջը խռովութիւն պիտի ելլէ,
Ու քու բոլոր բերդերդ պիտի կործանին,
ինչպէս որ Շալման պատերազմին օրը Բեթ-արբէլը կործանեց,
Որ մայրը իր որդւոը վրայ գետինը զարնուեցաւ։
15 Բեթէլ ձեզի ասոր պէս պիտի ընէ՝
Ձեր չարագանց չարութեանը համար.
Արշալոյսին առտնը Իսրայէլի թագաւորը բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Աստուծոյ բարութիւնները փոխարէն Իսրայէլին ապերախտութիւնը։ 5 Աստուծոյ գթասատութիւնը, 8 և ժողովուրդին վրայ ունեցած գթութիւնը։

1 Երբոր Իսրայէլ մանուկ էր՝ զանիկա կը սիրէի,
Ու Իմ որդիս Եգիպտոսէն կանչեցի։
2 Ուստի զանոնք կանչեցին, այնպէս անոնց երեսէն գացին։
Բահաղիմներուն զոհ մատուցին,
Ու կուռքերուն խունկ ծխեցին։
3 Ու Եփրեմը ես քալեցուցի.
Զանոնք Իրենց թեւերէն կը բռնէի,
Սակայն չգիտցան թէ Ինքնին բժշկեց ես եմ։
4 Զանոնք մարդու չափանեխով՝ սիրոյ կապերով քաշեցի,
Ու անոնց պարանոցին լուծը հանողներու պէս եղայ Իրենց,
Ես անոնց հանգստութեամբ կերցուցի։
5 Անկիա եգիպտոսի երկիրը պիտի չդառնայ,
Հապա Ասորեստանցին պիտի բլլայ անոր թագաւորը,
Քանզի դառնալ չուզեցին։
6 Ու անոր քաղաքներուն վրայ սուրը պիտի յարձակի,
Ու անոր Լիւեանները պիտի ուտէ հասցընէ
Անոնց խորհուրդներուն համար։
7 Ես իմ ժողովրդս Ինձմէ դէմ ապստամբելու հակամիտ եմ։
Ու Թէև անոնք բարձրելոյն կը հրաւիրուին,
Ամէնքն բնաւ ան կը շրջաբերցըներ։
8 Քեզ ի՞նչպէս տամ, ով Եփրեմ,
Քեզ Ես նետե՞մ Ադմայի պէս ընեմ,
Քեզ Շեմ՞ի պէս դնեմ.
Իմ սիրտս ներսի դիս կը հուպի,
Կարեկցութիւնները ալ միանգամայն կը բորբոքին։
9 Իմ սաստիկ բարկութիւնս Ի գործ պիտի չընեմ,
Եփրեմի ետեւս պիտի չդառնամ,
Քանզի ես Աստուած եմ Ե՛ւ չէ Թէ մարդ.
Քու մէջդ Սուրբը Ե՛մ,
Ու Քարկութեամբ պիտի չգամ։
10 Տէրոջը եւեւէն պիտի երթան.
Անիկա առիւծի պէս պիտի գոչէ.
Երբոր անիկա գոչէ,
Արեւմուտքի կողմէն տագնապներով պիտի գան։
11 Անոնք եգիպտոսէն թռչունի պէս՝
Ու Ասորեստանի երկրէն Ճագարների պէս ապուռնով պիտի գան։
Ու զանոնք Իրենց տուներուն մէջը պիտի բնակեցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ג Գլ. Բ. 9։
ד Ցօբ. գ. 8։ Ա. Թագ. իբ. 8։ Գլ. Ը. 7։ Գաղ. գ. 8։
ה Գլ. ժգ. 16։
ו Գլ. ժգ. 16։ Բ Թագ. ժԸ. 34։ ժԲ. 13։
ז Գլ. ժգ. 16։
ח Երեմ. ծ. 11։ Միք. գ. 13։
ט Երեմ. գ. 3։
י Ցօբ. գ. 8։ Ա. Թագ. իբ. 8։ Գլ. Ը. 7։ Գաղ. գ. 8։
כ Գլ. ժգ. 16։
ל Գլ. ժգ. 16։
מ Բ Թագ. ժԸ. 34։ ժԲ. 13։
נ Գլ. ժգ. 16։
ס Գլ. Ը. 4։
ע Հոս. ժ. 8։
פ Գլ. Ը. 4։
צ Գլ. ժգ. 16։
ק Հոս. ժԱ. 5։ Գլ. թ. 16։
ר Գլ. Բ. 15։
ש Եսա. ժ. 28։
ת Մատ. ը. 13։
א Բ Թագ. ժԸ. 34։ Գլ. Ը. 10։ 11։ 12։ Եսա. իզ. 3։
ב Գլ. ը. 22, 23։
ג Մատ. ը. 13։
ד Բ Թագ. ժԸ. 16։ Գլ. Ը. 13։ ժգ. 2։
ה Եբր. Նիգերը
ו Գլ. ժ. 6։
ז Երեմ. գ. 6։ Եւ. ը. 5։ Գլ. գ. 16։
ח Գլ. ե. 16։
ט Երեմ. Բ. 7։ Գլ. գ. 4։
י Դն. ժգ. 8։ ժԲ. 24, 25։ Բ Օր. իԲ. 23։ Ամովս. գ. 11։
כ Բ Օր. լը. 36։ Եսա. կգ. 15։ Երեմ. լ. 20։
ל Թուա. իգ. 19։ Եսա. ծԸ. 8։ 9։ Մատ. գ. 6։
מ Կ՚ըսէ՝ զարդը չեմ մոռնար։
נ Եսա. լ. 4։ Ըզձկ. գ. 16։ Ամովս. ա. 2։
ס Զաք. ը. 7։
ע Եսա. կ. 8։ Գլ. ե. 11։
פ Ըզձկ. իբ. 25, 26։ լԸ. 21, 22։

ԳԼ· ԺԲ

1 Եփրեմին, Բաղպաքին ու բոլոր Իսրայելին յանդիմանութիւն
մը։ 4 Մարգարէն ամէն ընդհանրը յիշելով՝ ապաշխարել
կը յորդորէ զանոնք։ 8 Եփրեմի մեզբերը բարկութեան
կը դրգռեն Աստուած։

1 Եփրեմ դիս կը պատարէ սուտութեամբ,
Ու Իսրայէլի տունը՝ նենգութեամբ.
Բայց Յուդա տակաւին Աստուծով կը տիրէ,
Ու սուրբերուն մէջը հաւատարմի է։
2 Եփրեմ հովով կը ճարակէ, ու արեւելեան հո-
վին հետեւէն կը վազէ.
Ամէն օր սուտութիւնը ու յափշտակութիւնը կը
շատցնէ.
Ասորեստանի հետ դաշնակցութիւն կ'ընեն,
Ու եղիպտոս ձէթ կը տանին։
3 Տէրը Յուդային հետ ալ վէճ ունի,
Ու Յակոբին անոր ճամբաներուն համեմատ
պատժութիւն պիտի բնէ,
Ու անոր գործոցը համեմատ հատուցում պի-
տի բնէ անոր։
4 Անիկա արգանդի մէջ ուր եղբօրը գարշապա-
րէն բռնեց,
Եւ իր ուժովը Աստծոյ հետ բռնչամարտե-
ցաւ։
5 Ու հրեշտակին հետ բռնչամարտեցաւ և յաղթ
հասաւ,
Լացաւ և անկէ չնորհք խնդրեց.
Զանիկա Բեթէլի մէջ գտաւ,
Ու հոն մեզի հետ խօսեցաւ Ա՛Ի՛-
6 Յանիկն զօրաց Տէր Աստուածը,
Որուն Յիշատակը Երեմիա է։
7 Ուրեմն դուն քու Աստուծոյդ դարձիր,
Ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ,
Ու միշտ քու Աստուծոյդ յուսա։

8 Եփրեմ վաճառական է, անոր ձեռքը չնեն
գութեան կշիռ կայ,
Անիկա հարստահարելը կը սիրէ։
9 Ու Եփրեմ ըսաւ, Իրաւցընէն հարստացայ,
Ինծի ստացուածք գտայ.
Իմ ամէն վաստակներուս կողմէ՝
Անօրինութիւն պիտի չգտնեն իմ վրաս, որ
մեզք ըլլայ։
10 Իսկ ես եգիպտոսի երկրէն ի վեր Ձեզ
Աստուածդ եմ.
Երեզ տակաւին վրաններու մէջ պիտի բնակէ-
ցընեմ՝ հանդիսաւոր տօնի օրերուն պէս։
11 Եւ մարգարէներուն միջոցով խօսեցայ,
Ու տեսիլքները շատցուցի,

= Հմր· 2։
ք Գէ· ը· 7։
փ ք Թագ· ԺԼ· 4։
Գէ· ի· 13։ է· 11։
ֆ Ես· ւ· 6։ ԺԼ· 9։
ֆ Գէ· ը· 1։ Մեք·
ը· 2։
ղ Ձն· իբ· 26։
ր Ձն· լը· 24։ ես։

ը Ձն· իբ· 12։ 19։
լբ· 9։ 10։ 15։
ի Եզ· ը· 15։
ձ Գէ· Ժ· 1։ Մեք·
ը· 8։
ղ Սաղ· լբ· 7։
ն Ես· ւ· 6։ ԺԼ·
Մաղ· ա· 1։ Ես·
Մաղ· ը· 5։
ո Ջաք· Ժա· 5։

Ցայս· ը· 17։
ս Գէ· Ժ· 4։
տ Գէ· իգ· 42։ 43։
Նէեմ· ը· 17։ Ջաք·
Ժգ· 16։
ր Գէ· Ժ· 15։
ց Գէ· ե· 1։ ը· 8։
ւ Գէ· ը· 15։ ի·
15։ Ես· ը·
Մեք· ը· 4։

Ու մարգարէներուն ձեռքովը նմանութիւն-
ներ գործածեցի։
12 Գիլաւատ անօրէնէ՝ յիրաւի ունայ-
նութիւն եղան.
Գողգողայի մէջ արջառներ մորթելին,
Անոնց սեղաններըն անդամ արտի ակօսներուն
վրայ եղող քարակոյտներու պէս են։
13 Եւ Յակոբ Ասորւոց դաշտը փախաւ,
Ու Իսրայէլ կնոջ համար ծառայութիւն
բրաւ,
Ու կնոջ համար հովիւ եղաւ։
14 Եւ Տէրը մէկ մարգարէով եգիպտոսէն հա-
նեց Իսրայէլը,
Ու անոնք մէկ մարգարէով պահպանուեցաւ։
15 Եփրեմ դառնապէս բարկացուց Ա՛Ի՛-
Անոր համար անոր արիւնները անոր վրայ պի-
տի ձգէ,
Ու անոր Տէրը անոր նախատինքը անոր պի-
տի հատուցանէ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Եփրեմին փառքը կատարեալ պատճառով կ'ընդունուէր։
5 Անոնց անգթամիտութեանը համար Աստուած կը բարկանայ։
9 Աստուծոյ պարգեւներուն խոստումները։ 15 Ապստամբու-
թեան պատիժը։

1 Եփրեմ երբոր դողալով կը խօսէր՝ Իսրայէլի
մէջ բարձրացաւ,
Բայց երբոր Բահաղով յանցաւորը եղաւ՝ մե-
ռաւ։
2 Ու հիմա նորէն մեզք կը գործեն,
Ու իրենց համար իրենց արծաթիէն
Իրենց խելքովը ձուլածոյ կուռքեր — արո-
ձաններ կը շինեն,
Որոնց ամէնը արուեստաւորի գործքեր են.
Իրենք անոնց համար կ'ըսեն,
Զոհ բնող մարդիկը հինգ որիերը համբուրեն։
3 Անոր համար անոնք Ծառաւօտեան ամպին
պէս,
Ու կաթելիս լիճած վաղանցիկ ցօղին պէս,
կաչէն փոթորիկով վերցուած Խոտիին պէս,
Ու ծխնելոյզէն ելած ծուխին պէս պիտի ըլ-
լան։
4 Սակայն ես եգիպտոսի երկրէն ի վեր Ձե-
Տէր Աստուածդ եմ.
Ու ինծմէ ուրիշ աստուած չգիտնաս,
Քանզի ինծմէ ուրիշ փրկիչ մը չկայ։
5 Հոս քեզ անապատի մէջ
Խոտ անձրեւ երկրի մէջ ճանչցայ։
6 Անոնք իրենց արօտին համեմատ կշտացան,

ե· 9։
ք Ես· ը· 21։ Ժ· 1։
ֆ Ձն· իբ· 5։ բ Օր·
իգ· 5։
ղ Ձն· լթ· 20։ 28։
Ես· ա· 20։ 30։
Ժգ· 3։ Սաղ· ևթ·
20։ Եր· իգ· 11։
Մեք· չ· 4։

ղ Թագ· Ժե· 11— 18։
Դան· Ժ· 18։
ը Օր· իբ· 37։
—
փ Թագ· Ժե· 16։
18։ Գէ· Ժ· 2։
Գէ· ը· 8։ ը· 4։
ֆ Թագ· Ժ· 18։
Գէ· չ· 4։

ե Դան· ը· 35։
Ես· իգ· 11։ Գէ·
Ժբ· 10։
Ես· իգ· 11։ խե·
21։
բ Օր· ը· 7։ ը· 10։
ը Օր· ը· 15։ ը· 10։
բ Օր· ը· 12։ 14։
ը· 15։

կ՚տառացան ու անոնց սիրտը բարձրացաւ,
Անոր հանար ՚ղէա մեռցան։
7 Ո՚ւսան Նաոնց առիւծի պէս պիտի բլլամ,
Ի՚ձամբուն քովը ընձառ պէս դարանամուտ պի-
տի բլլամ։
8 Ի՚ր ձագերը կորսնցուցած արջու պէս անոնց
պիտի հանդիպիմ,
Ու անոնց սրտին վարագոյրը պիտի պատա-
ռեմ,
Եւ զանոնք հոն առիւծի պէս պիտի ուտեմ.
Զանոնք գազանի գազանը պիտի պատառէ։
9 Դուն ՚քեզ կորսնցուցիր, ով Իսրայէլ,
Բայց քու օգնութիւնդ ինծմէ է։
10 Հիմա ո՚ւր է քու թագաւորդ,
՚Որ քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ ա-
զատէ.
Եւ ո՚ւր են այն դատաւորները,
Որոնց համար ՚ըսիր թէ ինծի թագաւոր ու
իշխաններ տուր։
11 ՚Իմ բարկութեանցս քեզի թագաւոր տուի,
Ու իմ սրտմտութեանցս առի։
12 Ի՚փրէմին անօրէնութիւնը կապուած՝
Անոր մեղքը պահուած է։
13 Ո՚ւնոր վրայ ծնունդական կնոջ ցաւերը պիտի
հասնին.
Անիկա իմաստուն տղայ չէ.
Ապա թէ ոչ ՚արգանդին բերանը ժամէ առնն
չէր կենար։
14 ՚Զանոնք գերեզմանին ձեռքէն պիտի փրը-
կեմ,
Զանոնք մահուանէ պիտի ազատեմ.
Ո՚րու ժանտախտդ ո՚ւր է, ով մահ,
Քու աւերումդ ո՚ւր է, ով գերեզման.
Իմ աչքերէս զղջումը պիտի ծածկուի։
15 Թէև ՚ամենեսին եղբայրներուն մէջը պտղաբեր
բլլայ,
՚Ադեւեան հովը պիտի գայ,
Ո՚ր անապատէն Ցեհոյը հովը պիտի ելլէ.
Եւ անոր աղբիւրը պիտի ցամքի,
Ու անոր աղբիւրակը պիտի չոքնայ.
Անիկա բոլոր ՚գանկալի անմանութեան գանձը
պիտի կողոպտէ։
16 ՚Սամարիա աւերակ պիտի բլլայ,
՚Քանզի իր Աստուծմէն ապստամբեցաւ.
՚Ա՚ռնէն սրով պիտի իյնան,
Անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնուին,
Ու յղի կիներուն պիտի ձեղքուին։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ա՚ղաչաւոր՚եալ յորդորանք մը։ 4 Աստուծոյ շնորհացը խոստո-
մանքը։

1 Ով Իսրայէլ, ՚դու Ցէր Աստուծոյդ դարձիր,
Ի՚բանզի քու անօրէնութենդ պատճառաւ
կ՚ըսկեցար։
2 Ձեր հետը խօսքեր առէք ու Ցէրոջը դարձէք.
Անոր ըսէք, Ամէն անօրէնութիւնը վերցուր
Եւ ՚ինչ բարութեամբ ընդունէ,
Ու ՚մեր շրմունքներուն Պզոհերը պիտի մա-
տուցանենք։
3 ՚Ասորեստանցին մեզ պիտի չփրկէ.
Ի՚ձիերու վրայ պիտի չհեծնենք,
՚Ո՚ւ ալ մեր ձեռացը գործքին՝
Մեր Աստուածն ես՝ պիտի չըսենք,
Ի՚բանզի որբը քեզմէ ողորմութիւն կը գտնէ։

4 Անոնց ապստամբութիւնը պիտի բժշկեմ,
Զանոնք ձրիապէս պիտի սիրեմ,
Քանզի իմ բարկութիւնս անոնցմէ դարձաւ։
5 Իսրայէլին ՚ցօղի պէս պիտի բլլամ,
Անիկա շուշանի պէս պիտի ծաղկի,
Եւ իր արմատները Լիբանանի եղեւնոյ պէս
պիտի արձակէ։
6 Անոր ոստերը պիտի տարածուին,
Ու ՚անոր վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պի-
տի բլլայ,
Եւ ՚անոր անուշահոտութիւնը Լիբանանի պէս
պիտի բլլայ։
7 Ո՚ւնոր հովանիին տակը նստողները պիտի
դառնան,
Ցորենի ՚պէս պիտի կենդանանան,
Ու արթի պէս պիտի ծաղկին.
Անոր յիշատակը Լիբանանի գինիին պէս պի-
տի բլլայ։
8 Եփրեմ՝ ՚ինչ ըսի, Կուռքերու հետ ալ ի՚նչ
բան ունիմ։
Ե՚ս ՚անոր ինդրածդը լսեցի ու անոր խնամք
տարի.
Ես կանանչ մայր ծառի պէս եմ,
Ի՚մէ պտուղդ ինծմէ է։
9 Ո՚վ է իմաստուն որ ասոնք հասկընայ,
Կա՛մ խոհեմ՝ որ ասոնք գիտնայ.
Քանզի ՚Ցէրոջը ճամբաները չիտակ են,
Ու արդարները անոնց մէջ պիտի քալեն.
Բայց յանցաւորները անոնց մէջ պիտի գլորին։

ի ԳԼ. ը. 14։
լ Ոչը. գ. 10։ ԳԼ. ե. 14։
խ Երեմ. ե. 6։
ծ Բ Թագ. ԺԸ. 8։ Աւակ. ԺԸ. 12։
կ Աւակ. գ. 32։ ԳԼ. ԺԳ. 1։ Մ՚ալ. ա. 9։
հ Ամբ. է։
յ Դ Թագ. ԺԸ. 1։
ղ Բ Օր. լբ. 38։ Ամբ. է։
ճ Ա Թագ. ը. 3։ Ժ. 19։ Ժ. ։ 32. 23։ Ժգ. 1։ ԳԼ. Ժ. 3։
ր Օր. լբ. 34։ Ցոր. Ժգ. 17։
ս Ես. Ժգ. 8։ Երեմ. լ. 6։
վ Աւակ. խբ. 3։
տ Տես ը Թագ. ԺԲ. 3։
ց Ես. խլ. 8։ Եզեկ. լէ. 12։
ւ Ա Թագ. ը. 3։ 19։
փ Երեմ. ԺԸ. 6։ Տես 19։ Ժ. ։ 32. 23։ Ժգ. 1։ ԳԼ. Ժ. 3։
ք Երեմ. ԺԸ. 11։ Եզեկ. ԺԸ. 10։ ԺԲ. 12։
օ ԳԼ. Ժգ. 9։
ֆ Երր. Ժգ. 15։
և Երր. զատարանները։ Եսթ. լբ. 18։ ԳԼ. ե. 13։
ժ Ա Թագ. ը. 3։ 19։ Ժ. ։ 32. 23։ Ժգ. 1։ ԳԼ. Ժ. 3։
ի Ա Թագ. ը. 7։ Ցոր. Ժգ. 17։
լ Ես. Ժգ. 8։ Երեմ. լ. 6։
խ Աւակ. խբ. 3։
ծ Տես Դ Թագ. ԺԲ. 3։
կ Ես. խլ. 8։ Եզեկ. լէ. 12։
հ Ա Կոր. Ժե. 54. 55։
յ Երեմ. Ժե. 6։ Տես Հաբ. Ժ. 29։
ղ Տես Դն. խա. 52։ խբ. 19։
ճ Երեմ. Ժ. 11։ Եզեկ. Ժե. 10։ ԺԲ. 12։
մ Ոչը. գ. 10։ ԳԼ. Ժ. 7։ Ցոր. Ժգ. 13։
յ ԳԼ. Ժգ. 9։
ն Երր. Ժգ. 15։
շ Եզր. զատարանները։ Եսթ. լբ. 18։ ԳԼ. ե. 13։
ո Ոչը. գ. 10։
— ԳԼ. Ժբ. 7։ Ցոր. Ժգ. 13։
պ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ռ Ա Թագ. ԺԸ. 19։ Ա Մնաց. ա. 13։ Նեհ. գ. 10։
— Ցոր. Ժգ. 13։
ս Ա Թագ. ը. 7։ Ցոր. Ժգ. 13։
վ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
տ Ա Թագ. ԺԸ. 19։ Ա Մնաց. ա. 13։ Նեհ. գ. 10։
ր Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ց Ա Թագ. ԺԸ. 19։ Ա Մնաց. ա. 13։ Նեհ. գ. 10։
ւ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
փ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ք Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
օ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ֆ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
և Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ժ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ի Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
լ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
խ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ծ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
կ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
հ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
յ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ղ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ճ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
մ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
յ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ն Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
շ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ո Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
պ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ռ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ս Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
վ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
տ Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ր Ոչը. ը. 16։ բ. 1։
ց Ոչը. ը. 16։ բ. 1

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎԵԼԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցաքել Աստուծոյ գանգատ գառաւոտեանները յայտնելով կը յորդորէ Ժողովուրդը որ գոչուխթիւն բնէն անոնց, 8 ուզ բանին, 14 և ծանագտուխեան ու ապրելու որ մը տահմանին։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փաթուէլի որդւոյն Յոէլին։
2 Լսեցէք ասիկա, ով Ծերեր,
Ու ականջ տուէք, ով երկրիս բոլոր բնակիչները.
Միթէ ասանկ բան մը եղաւ Ձեր օրերուն մէջ,
կամ Ձեր հարցը օրերուն մէջ։
3 Ասիկա Ձեր որդւոցը պատմեցէք,
Ու Ձեր որդիքը իրենց որդւոցը,
Ու անոնց որդիքը յետագայ ազգին դոցին։
4 Խառնիճին թողածը մարախը կերաւ,
Ու մարախին թողածը Ջրեակը կերաւ,
Ու Ջրեակին թողածը գրաւիծը կերաւ։

5 Արթնցեք, ով գինովներ, ու լացէք,
Եւ գուբ ամենքդ, ով գինի խմողներ,
Նուգ բունեցէք քաղցեալին Համար,
Զանգի Ձեր բերնէն կտրեցաւ։
6 Վասն զի իմ երկրիս վրայ
Ուրկէ զօրաւոր ու անթիւ ազգ մը եկաւ.
Անոր ակռաները առիւծի ակռաներ են,
Ու անիկա մատակ առիւծի ժանիքներ ունի։
7 Անիկա Իմ որթս աւրեց,
Եւ իմ թզենիս կոտրտեց.
Զանիկա բոլորովին մերկացուց ու վար ձգեց,
Անոր ուռերը ճերմկեցան։

8 Ողբ ըրէ կոյսի մը պէս՝
Որ ինքնուխեան երկունք Համար քուրձ Հագած կ՚ողբայ։
9 Հացի ընծան ու Թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն կտրեցաւ.
Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները սուգ կը բռնեն։
10 Արտերը աւրեցան, Երկիրը սուգ կը բռնէ,
Զանգի ցորենը աւրեցաւ,
Նոր գինին չորցաւ, եղը պակսեցաւ։
11 Ամչցէք, ով երկրագործներ,
Ողբացէք, ով այգեգործներ,
Թէ ցորենին Համար և Թէ գարիին Համար,
Զանգի արտերուն բերքը կորսուեցաւ։
12 Որթը չորցաւ ու Թզենին նուաղեցաւ.
Նռնենին, արմաւենին, խնձորենին,
Արտին բոլոր ծառերը չորցան.
Այոհկս մարդոց որդիներէն ուրախութիւնը վերցաւ։

13 Հագէք ու ողբացէք, ով քահանաներ.
Հառաչեցէք, ով սեզանին պաշտօնեաները.
Եկէք, ով իմ Աստուծոյս ծառաները,
Գիշերը քուրձերու մէջ անցուցէք,
Զանգի Հացի ընծան ու Թափելու նուէրը Ձեր Աստուծոյն տունէն վերցան։
14 Հրամայապահեխեան ու պոչեցէք,
Հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք.
Երէցները — Երկրին բոլոր բնակիչները
Ձեր Տէր Աստուծոյն տունը Ժողվեցէք,
Ու Տէրոջը ազաղակեցէք։

15 Վա՛յ ան օրուան Համար,
Զանգի Տէրոջը օրը մօտ է,
Ու Ամենակարողէն կ՚գայ աւերման պէս պիսի գայ։
16 Ահա մեր աչքին առջևէն կերակուրը՝
Մեր Աստուծոյն տունէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը կտրեցաւ։
17 Հողին չոր կեղտերուն տակը սերմերը փտեցան,
Շտեմարանները ամայի մնացին, ամբարները աւերեցան,
Զանգի ցորենը խորշակահար եղաւ։
18 Ի՞նչպէս կը հեծէն անասունները.
Արջառներուն անդհանները աստանդական կը պտրտին,
Զանգի անոնց Համար արօտ չկայ,
Ոչխարներուն հօտերն ալ կորսուեցան։
19 Քեզի պիտի ազազակեմ, ով Տէր,
Զանգի հանապատին արօտները կրակը կերաւ,
Ու գետնին բոլոր ծառերը բոցը պրեց։
20 Դաշտին անասունները անգամ Քեզի կ՚նային,
Զանգի Ջուրերուն վտակները չամբէր են,
Ու անապատին արօտները կրակը կերեր է։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Մարգարէն կը յայտնի Սիոնին Աստուծոյ գառաւոտեան ու հառաչախեանը։ 12 կը յորդորի Ժողովուրդը որ ապաշխարեն։ 15 ու ծամ պահոն։ 18 և անոնց օգնութիւն մը կը խոստանայ։ 21 Սիոնի կը միխիթարի Թէ հիմնական 28 և Թէ գալու օգնութիւնները։

1 Սիոնի մէջ փող հնչեցուցէք,
Իմ սուրբ լերանս վրայ աղաղակեցէք,
Երկրի բոլոր բնակիչները դողան,
Զանգի Տէրոջը օրը կու գայ, մօտ է,
2 Խաւարի ու մըրկի օր,
Ամպի ու մառախուղի օր։
Լուսաբացին պէս սփռուած մեծ ու զօրաւոր ազգ մը կու գայ լերանց վրայ,
Անոր նմանը յաւիտենից ի վեր չեղաւ,
Ու ետքէն ալ մինչև ազգէ ազգ անոր նմանը չպիտի ըլլայ։
3 Անոնց առջևէն կրակ կուտայ,
Ու անոնց ետևէն բոցը կը վառի,
Անոնց առջևէն երկիրը Եդեմի պարտէզի պէս է,
Ու անոնց ետևէն աւերակ անապատ,
Ու անոնցմէ ոչ մէկ մը կը մնայ։
4 Ձիերու տեսքն ունին,
Ու հեծելազօրի պէս կը վազեն։
5 Լերանց գագաթներուն վրայ
Կառքերու ձայնի պէս,
Խոտը կրակի բոցի ձայնի պէս կը ցատքեն,
Կարգաւոր զօրքի պէս,
Որ պատերազմի կը պատրաստուի։
6 Անոնց առջևէն ազգերը կը դողան,
Բոլոր երեսները կը գունատին։
7 Հզօրներու պէս կը վազեն,
Զինուորներու պէս պարիսպը կը բարձրանան,
Իւրաքանչիւրը իր ճամբան կ՚երթայ,
Ու չեն խոտորիր իրենց շաւիղէն։
8 Իրարու չեն հրմշտկիր,
Իւրաքանչիւրը իր շաւիղին մէջ կ՚երթայ,
Նետերուն մէջ կը խոյանան,
Ու չեն վիրաւորուիր։
9 Քաղաքին մէջ կը վազեն,
Պարիսպին վրայ կը վազեն,
Տուներուն վրայ կը մագլցին,
Պատուհաններէն կը մտնեն իբրև գող։
10 Անոնց առջևէն երկիրը կը դողայ,
Երկինքը կը շարժի,
Արեգակն ու լուսինը կը մթնին,
Ու աստղերը իրենց լոյսը կը զրկեն։
11 Տէրը իր զօրքին առջևէն իր ձայնը կու տայ,
Զանգի անոր բանակը շատ մեծ է,
Զանգի անոր հրամանը կատարող զօրաւոր է,
Զանգի Տէրոջը օրը մեծ ու սոսկալի է,
Ո՞վ կրնայ տոկալ անոր։
12 Հիմա ալ Տէրը կ՚ըսէ,
Դարձէք Ինծի ձեր բոլոր սրտովը,
Պահոնով, լացով ու ողբով։
13 Պատառեցէք ձեր սիրտերը, ձեր հանդերձները չպատառեցէք,
Դարձէք ձեր Տէր Աստուծոյն,
Զանգի ան ողորմած ու գթած է,
Բարկանալու մէջ դանդաղ,
Ու շատ ողորմութեան,
Ու չարութենէն կը զղջայ։
14 Ո՞վ գիտէ, գուցէ դառնայ ու զղջայ,
Ու իր օրհնութիւնը ձեզի մնայ,
Որպէսզի Ձեր Տէր Աստուծոյն Համար ընծայ ու նուէր մատուցանէք։
15 Փող հնչեցուցէք Սիոնի մէջ,
Ծոմ սրբեցէք, ժողով կանչեցէք,
16 Ժողովուրդը հաւաքեցէք,
Ժողովը սրբեցէք,
Ծերերը հաւաքեցէք,
Մանուկները, ծիծի կաթ խմողները հաւաքեցէք,
Փեսան իր սենեակէն ելլէ,
Ու հարսը իր ննջարանէն։
17 Սպասաւորները Տէրոջ ու Սեղանին մէջ լացեն,
Ու ըսեն, Խնայէ, Տէր, քու ժողովուրդիդ,
Ու քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի մատներ,
Որ հեթանոսները առակ ընեն անոնց վրայ։
Ինչո՞ւ պիտի ըսեն ազգերուն մէջ,
Թէ Անոնց Աստուածը ո՞ւր է։
18 Տէրը նախանձոտեցաւ իր երկրին Համար,
Ու իր ժողովուրդին ողորմեցաւ։
19 Տէրը պատասխանեց ու իր ժողովուրդին ըսաւ,
Ահա ես ձեզի կու տամ ցորեն, եղ ու իւղ,
Ու անոնցմով պիտի յագենաք,
Ու ձեզ հեթանոսներուն մէջ նախատինքի չպիտի մատնեմ։
20 Հիւսիսայինը ձեզմէ պիտի հեռացնեմ,
Ու զայն անապատ ու աւերակ երկրի պիտի քշեմ,
Անոր առջի գունդը Ծովու արեւելեան կողմը,
Ու անոր վերջի գունդը Ծովու արեւմտեան կողմը պիտի քշեմ,
Ու անոր գարշահոտութիւնը պիտի ելլէ,
Ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ,
Զանգի մեծ գործեր ըրաւ։
21 Մի՛ վախնար, հողի, ուրախացի ու ցնծա,
Զանգի Տէրը մեծ գործեր ըրաւ։
22 Մի՛ վախնաք, դաշտի գազաններ,
Զանգի անապատին արօտները կանաչեցան,
Զանգի ծառը պտուղ տուաւ,
Թզենին ու որթը իրենց զօրութիւնը տուին։
23 Ուրախացէք, Սիոնի որդիներ,
Ու ցնծացէք ձեր Տէր Աստուծոյն մէջ,
Զանգի ան ձեզի կու տայ առաջին անձրեւը ճշմարտութեամբ,
Ու առաջին անձրեւը ու կանուխ անձրեւը առաջուան պէս կու տայ։
24 Կալերը ցորենով պիտի լեցուին,
Ու հնձանները նոր գինիով ու իւղով պիտի լիքնան։
25 Ու ես ձեզի պիտի հատուցանեմ
Այն տարիներուն համար որ մարախը կերաւ,
Ջրեակը, թրթուրը ու ցեցը,
Իմ մեծ զօրքս որ ձեր մէջ ղրկեցի։
26 Ու պիտի ուտէք առատութեամբ ու պիտի յագենաք,
Ու ձեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք,
Որ ձեզի հետ հրաշքներ ըրաւ,
Ու իմ ժողովուրդս երբեք պիտի չամչնայ։
27 Ու պիտի գիտնաք որ ես Իսրայէլի մէջ եմ,
Ու ես ձեր Տէր Աստուածն եմ,
Ու ուրիշ մէկը չկայ,
Ու իմ ժողովուրդս երբեք պիտի չամչնայ։
28 Ետքը պիտի ըլլայ,
Որ իմ Հոգիս պիտի թափեմ ամէն մարմնի վրայ,
Ու ձեր որդիքն ու աղջիկները պիտի մարգարէանան,
Ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն,
Ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն։
29 Ու նաև ծառաներուս ու աղախիններուս վրայ
Այն օրերուն իմ Հոգիս պիտի թափեմ։
30 Ու երկինքի ու երկրի վրայ
Նշաններ պիտի ցուցնեմ,
Արիւն, կրակ ու ծխի սիւներ։
31 Տէրոջը մեծ ու սոսկալի օրը չգալէն առաջ
Արեգակը խաւարի պիտի դառնայ,
Ու լուսինը արիւնի։
32 Ու պիտի ըլլայ,
Որ ամէն մարդ որ Տէրոջը անունը կանչէ պիտի ազատի,
Զանգի Սիոն լերան վրայ ու Երուսաղէմի մէջ
Ազատ պիտի ըլլան,
Ինչպէս Տէրը ըսաւ,
Ու Երուսաղէմի մնացորդներուն մէջ
Զոր Տէրը պիտի կանչէ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ազգերուն դատաստանը։ 9 Պատերազմի պատրաստութիւն։ 12 Դատաստանի տեղը։ 18 Երուսաղէմի օրհնութիւնը։

1 Զանգի ահա այն օրերուն ու այն ժամանակը,
Երբ որ Յուդայի ու Երուսաղէմի գերութիւնը դարձնեմ,
2 Բոլոր ազգերը պիտի ժողվեմ,
Ու Յովսափատ հովիտը պիտի իջեցնեմ,
Ու հոն անոնց հետ պիտի դատուիմ
Իմ ժողովուրդիս ու ժառանգութիւնս Իսրայէլի համար,
Զանգի զանոնք ազգերուն մէջ ցրուեցին,
Ու իմ երկիրս բաժնեցին,
3 Ու իմ ժողովուրդիս վրայ վիճակ ձգեցին,
Ու պատանին պոռնիկի տուին,
Ու աղջիկը ծախեցին որպէսզի գինի խմեն։
4 Ու դուք ինծի ինչ կ՚ընէք, Տիւրոս, Սիդոն ու Փղշտացիներու բոլոր շրջանները,
Միթէ ինծի հատուցում մը պիտի տա՞ք,
Թէ ինծի հատուցում մը պիտի տայ՞ք,
Շուտով ու արագ ձեր հատուցումը ձեր գլխուն պիտի դարձնեմ,
5 Զանգի իմ արծաթս ու ոսկիս առիք,
Ու իմ ընտիր գանձերս տարիք ձեր տաճարները,
6 Ու Յուդայի ու Երուսաղէմի որդիները Յունաստանցիներուն ծախեցիք,
Որպէսզի զանոնք իրենց սահմանէն հեռացնէք։
7 Ահա զանոնք պիտի յարուցանեմ այն տեղէն
Ուր որ զանոնք ծախեցիք,
Ու ձեր հատուցումը ձեր գլխուն պիտի դարձնեմ,
8 Ու ձեր որդիներն ու աղջիկները Յուդայի որդիներուն ձեռքը պիտի ծախեմ,
Ու անոնք Սաբայեցիներուն,
Հեռաւոր ազգի մը ծախեն,
Զանգի Տէրը խօսեցաւ։
9 Ազգերուն մէջ հռչակեցէք,
Պատերազմ սրբեցէք,
Զօրաւորները արթնցուցէք,
Բոլոր մարտիկները մօտենան, ելլեն,
10 Ու իրենց գերանդիները սուրերու,
Ու իրենց մանգաղները նիզակներու վերածեն,
Տկարը ըսէ, Զօրաւոր եմ ես։
11 Շուտ եկէք, ազգերուն բոլոր շրջանները,
Ու հոն ժողվուեցէք,
Տէրը հոն իջեցուր քու զօրաւորներդ։
12 Ազգերը արթնցան ու Յովսափատ հովիտը ելլեն,
Զանգի հոն պիտի նստիմ
Որ դատեմ ազգերուն բոլոր շրջանները։
13 Մանգաղ դրէք,
Զանգի հունձքը հասուն է,
Եկէք, իջէք,
Զանգի հնձանը լիքն է,
Հնձանները կը ծորան,
Զանգի անոնց չարութիւնը մեծ է։
14 Բազմութիւն բազմութիւն
Որոշման հովիտին մէջ,
Զանգի Տէրոջը օրը մօտ է Որոշման հովիտին մէջ։
15 Արեգակն ու լուսինը կը մթնին,
Ու աստղերը իրենց լոյսը կը զրկեն։
16 Տէրը Սիոնէն պիտի գոչէ,
Ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի հնչեցնէ,
Ու երկինքն ու երկիրը պիտի դողան,
Բայց Տէրը իր ժողովուրդին ապաստան պիտի ըլլայ,
Ու Իսրայէլի որդիներուն ամրոց։
17 Ու պիտի գիտնաք որ ես Տէր Աստուածդ եմ,
Որ Սիոն իմ սուրբ լերանս վրայ կը բնակիմ,
Ու Երուսաղէմ սուրբ պիտի ըլլայ,
Ու օտարներ անոր միջէն պիտի չանցնին։
18 Ու պիտի ըլլայ այն օրը,
Որ լեռները քաղցր գինի պիտի կաթեցնեն,
Ու բլուրները կաթ պիտի հոսեցնեն,
Ու Յուդայի բոլոր առուները ջուր պիտի հոսեցնեն,
Ու Տէրոջ տունէն աղբիւր մը պիտի ելլէ,
Ու Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ։
19 Եգիպտոս աւերակ պիտի ըլլայ,
Ու Եդոմ անապատ անշուք անապատ,
Զանգի Յուդայի որդիներուն դէմ բռնութիւն ըրին,
Ու անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թափեցին։
20 Բայց Յուդա յաւիտեան պիտի բնակուի,
Ու Երուսաղէմ ազգէ ազգ։
21 Ու անոնց արիւնը որ չէի սրբած՝ պիտի սրբեմ,
Զանգի Տէրը Սիոնի մէջ կը բնակի։

Եւ իմ սուրբ լեռանս վրայ [a]ազգաբարեպճեան
ձայն վերացուցէք ։
Երկրին բոլոր բնակիչները գոռան ,
քանզի [b]Տէրոջը օրը կու գայ , վասն զի մօտ է ,
2 [c]խաւարի ու մգի օրը՝
Ամպի ու մռայլասէրի օրը ։
Ինչպէս որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը տա-
րածուի ,
Ասիկա ու նմանը չատուր ու զօրաւոր ժողո-
վուրդ մը հաւէ ։
Ոեր ի յաւիտենից անոր նմանը չէ եղած ,
Ու անկէ ետքը մէյմին ալ պիտի չըլլայ
Բնատոպ ժամանակին մէջ գարէ ի գար ։
3 [d]Անոր առջեւէն կրակ պիտի ապառէ ,
Ու հետեւէն բոցը պիտի այրէ ։
Երկիրը անոր առջեւը [e]եդեմի դրախտին պէս՝
Եւ անոր հետը ամայի անապատ պիտի ըլլայ ,
Ու անկէ բան մըն ալ պիտի չազատի ։

4 [f]Անոնց կերպարանքը ձիերու կերպարան-
քին պէս է ,
Ու անոնք ձիաւորներու պէս պիտի վազեն ։
5 [g]Լերանց գլուխներուն վրայ կառքերու ձայ-
նին պէս ,
Բարդը ուտող կրակի բոցին ձայնին պէս ,
Պատերազմական մարդոց պէս պարիսպներու
վրայ պիտի ելլեն ,
Եւ ամէն մէկզմէկին իրենց ճամբուն մէջ պի-
տի քալեն ,
Ու իրենց չաւիղները պիտի չփոխեն ։
8 Ու մէկզմէկ պիտի չհրմտին ,
Ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ ։
Ու թէ որ սուրի վրայ ալ ինկան՝ պիտի չվի-
րաւորին ։
9 Քաղաքին մէջ պիտի պատռտին ,
Ու պարսպին վրայ պիտի վազեն ։
Տուներուն պիտի ելլեն ,
Գողի պէս [h]պատուհաններէն պիտի մտնեն ։
10 [i]Անոնց երեսին երկիրը պիտի դողայ ,
Երկինքը պիտի սարսի ,
[j]Արեւը ու լուսինը պիտի խաւարի ,
Ու աստղերը իրենց պայծառութիւնը կո պի-
տի քաշեն ։

11 [k]Ու Տէրը Իր զօրացը առջեւը իր ձայնը պի-
տի տայ ,
Քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է ,
Քանզի անոր խօսքը՝ի գործ դնողը զօրա-
ւոր է ։
Քանզի [l]Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ ահեղ է ,
Ու [m]ո՛վ կրնայ անոր դիմանալ ։
12 Սակայն հիմա ալ Տէրը [n]կ՚ըսէ ։
Դիմեցէք դարձէք ձեր բոլոր սրտովը
Ծոմապահութեամբ , լալով ու ազալով ,
13 Ու [o]ձեր սիրտերը պատռեցէք՝ եւ չէ թէ ձեր
հանդերձները ,
Եւ ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք ։
Քանզի անիկա [p]ողորմած ու գթած ,
Երկայնամիտ ու բազում[q]ողորմ է ,
Ու [r]սրտի համար կը զղջայ ։
14 [s]Ո՞վ գիտէ , գուցէ անիկա դառնայ ու զղջայ ,
Ու իր հետեւէն [t]օրհնութիւն թողու ,
Ու [u]ձեր Աստուծոյն
Հացի ընծայ ու [v]խմելիքը հետը [w]
15 Սիոնի մէջ [x]փող հնչեցուցէք ,
Ծոմապահութեան ժ արուէցէք ,
Հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք ։
16 Ժողովուրդը ժողովեցէք , [y]ժողովը սրբեցէք ,
[z]Ծերերը հաւաքեցէք ։
[a]Տղաքներն ու կաթնկեր մանուկները ժողվե-
ցէք ։
Փեսան իր սենեակէն [b]դուրս ելլէ ,
Ու հարսը՝ իր առագաստէն ։
17 Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները
[c]լացին ու սեղանին միջտղայր [d]դուրս ,
Ու ըսեն , Ողջ Տէր , [e]քու ժողովուրդիդ խնայէ ,
Եւ քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի
տուր ,
Որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն ։
[f]Ինչու համար ժողովուրդներուն մէջ ըսեն
թէ
Ո՞ր է անոնց Աստուածը ։
18 Ատոնք Տէրը [g]իր երկրին համար պիտի
նախանձի ,
[h]Ու իր ժողովուրդին պիտի ողորմի ։
19 Եւ Տէրը պատասխան պիտի տայ , ու իր ժո-
ղովուրդին ըսէ ,
Ահա ես ձեզի [i]ցորեն , գինի ու եղ պիտի
[j]ղրկեմ՝ ,
Ու անոնցմով պիտի կշտանաք ,
Եւ ձեզ ալ միջտղայր մէջ նախատինք
պիտի չընեմ ։

[a] Յոել . ա . 14 . գ . 17 .
[b] Եսա . լէ . 34 . ը Թագ . ա . 11 . Ծար . ա . 20 .
[c] Նէռ . լգ . 6 . Սոփ . ա . 15 . Ամբ . ը . 18 . Յոել . ա . 15 . գ . 14 .
[d] Եսա . ը . 21 . Ոեր . գ . 8 . Նաա . բ . 10 .
[e] Երեմ . բ . 21 . Եզեկ . ի . 21 .
[f] Ռաս . ի . 7 . Եսա . ե . 7 . Եզեկ . իե . 7 . Յոել . գ . 4 . Ա . Մակ . գ . 31 . Գա . գ . 15 .
[g] Յոել . բ . 5 . Ամբ . գ . 4 . Եսա . ե . 28 . Երեմ . դ . 13 . Եզեկ . իգ . 10 . Դա . է . 7 . Ծեփ . ա . 15 . Յոել . բ . 2 . Ամբ . գ . 8 . Նաա . բ . 10 .
[h] Երեմ . ի . 21 .
[i] Յոել . իե . 7 .
[j] Եսա . իգ . 10 . Եզեկ . իբ . 7 .
[k] Յոել . գ . 2 .
[l] Եսա . ժգ . 10 . Եր . ա . 12 . Յոել . ա . 15 . Սոփ . ա . 14 .
[m] Մաղ . գ . 2 .
[n] Երեմ . իե . 30 . Գա . գ . 16 . Ամբ . ա . 2 . Ագգ . ա . 8 . Զաք . է . 14 .
[o] Ծն . լէ . 34 . ը Թագ . ա . 13 . Ծար . ա . 20 .
[p] Նէռ . լգ . 6 . Սոփ . ե . 15 . Ծ . Ես . ը . 2 .
[q] Ելք . լդ . 6 . Սաղ . ճգ . 5 . 15 . Ծ . Ես . ը . 2 .
[r] Երեմ . ի . 21 .
[s] Ա . Մակ . ի . 25 .
[t] Ծն . ժգ . 10 . Ես . ը . 2 .
[u] Ելք . ի . 14 .
[v] Ելք . ի . 19 . Ա . Մակ . ի . 3 . Եփես . ե . 18 . Սոփ . ա . 15 .
[w] Ծն . ի . 3 . Եփես . ե . 18 . Ա . Մակ . ի . 3 . Ա . Կոր . ժ . 23 .
[x] Ես . իե . 1 . Եր . ա . 14 .
[y] Ելք . ժի . 10 . 22 . Եր . ա . 14 .
[z] Ես . իե . 1 . Եր . ա . 14 .
[a] Ես . իե . 1 . Եր . ա . 14 .
[b] Եր . իե . 11 . 12 . Ր Օր . ի . 20—29 .
[c] Սաղ . իբ . 10 . Հի . ե . 10 . Ամ . ը . 2 . Մաղ . ե . 10 .
[d] Զաք . ա . 14 . ը . 2 . Ր Օր . իբ . 35 . Ես . ի . 10 .
[e] Ելք . իբ . 11 . 12 . Ր Ես . ա . 10 . Մաղ . գ . 10 . 11 . 12 .
[f] Յոել . ա . 13 .
[g] Զաք . ա . 14 .
[h] Ես . ա . 25 . Եր . ի . 11 . Եզեկ . ի . 21 . Յոել . գ . 2 . Ա . Մակ . ի . 38 .
[i] Ես . ա . 19 . Ղե . ա . 9 . 13 . Թագ . ի . 3 . Եփես . ա . 3 . Ես . իե . 1 . Եր . ա . 14 .
[j] Ելք . ժի . 10 . 22 . Եր . ա . 14 .
[k] Յոել . ա . 15 .
[l] Ես . իգ . 10 . Եր . ա . 14 .
[m] Եր Ա . ի . 13 .
[n] Եզեկ . ը . 16 . Ա . Մակ . իգ . 35 .

20 Ու Տէրս ասաց Մովսէսի՝ Ելի՛ր առաջի ժողովրդեան, որ առնես ի նոցանէ երիցս եւ երիցս, եւ առնես ի նոցանէ երիցս մի պակաս քան զայս։ Ու ասաց ցնա՝ Ելի՛ր առաջի ժողովրդեան, զի մի՛ գուցէ տեսցեն զերեսս իմ, եւ մեռանիցին։ Ու ասաց Տէրն Մովսէսի՝ Ասա ցնոսա, թէ մի՛ մեռանիցին։ Ելի՛ր ի վրանէ Կորխայի, Դաթանայ եւ Աբիրոնի շուրջանակի։ Ու գնաց Մովսէս առ Դաթան եւ Աբիրոն, եւ երէցքն Իսրայէլի գնային ընդ նմա։ Ասաց ցժողովուրդն՝ Ելի՛ր ի վրանաց ամբարշտիցս այսոցիկ, եւ մի՛ մերձենայք առ ամենայն ինչս նոցա, զի մի՛ գուցէ կորնչիցիք ընդ ամենայն մեղս նոցա։ Ելին ի վրանաց Կորխայի, Դաթանայ եւ Աբիրոնի շուրջանակի։ Դաթան եւ Աբիրոն ելին, եւ կային առ դրունս վրանաց իւրեանց, եւ կանայք նոցա եւ որդիք նոցա եւ մանկունք նոցա։ Ասէ Մովսէս՝ Այսով գիտասջիք, զի Տէր առաքեաց զիս առնել զամենայն գործս զայս, եւ ոչ յինէն սրտէ։ Եթէ որպէս մեռանին զամենայն մարդիկ, եւ զամենայն մարդկան այցելութիւն լինի նոցա, ոչ Տէր առաքեաց զիս։ Եթէ զնոր ինչ արարեալ իցէ Տէր, եւ բացեալ երկիր զբերան իւր, եւ կլանիցէ զնոսա եւ զամենայն ինչս նոցա, եւ կենդանի իջցեն ի դժոխս, գիտասջիք, զի բարկացուցին զՏէր։ Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց խօսել զամենայն բանս զայս, եւ պատառեցաւ երկիր ընդ տակաւ նոցա։ Եւ բացեալ երկիր զբերան իւր, եւ կլանեաց զնոսա եւ զտուն նոցա, եւ զամենայն մարդիկ որ էին ընդ Կորխայ, եւ զամենայն ինչս նոցա։ Եւ իջին կենդանի ի դժոխս, եւ ծածկեցաւ ի վերայ նոցա երկիր, եւ կորեան ի միջոյ ժողովրդեանն։ Եւ ամենայն Իսրայէլ որ էին շուրջանակի նոցա, փախեան ի ձայնէ նոցա, զի ասէին՝ Մի՛ գուցէ եւ զմեզ կլանիցէ երկիր։ Եւ հուր եհար ի Տեառնէ, եւ կիզանէր զերկուս հարիւր եւ հիսուն արս մատուցեալս խունկ։

30 Ու Տէրն ասաց ցՄովսէս՝ Խօսեա՛ ընդ որդիսն Իսրայէլի, եւ առ յինէն ի նոցանէ գաւազան մի՛ ըստ տան հարանց նոցա, ամենայն իշխանաց նոցա ըստ տան հարանց նոցա, տասն եւ երկու գաւազանս, եւ զանուն իւրաքանչիւրոյ գրեսջիս ի վերայ գաւազանի նորա։ Եւ զանուն Ահարոնի գրեսջիս ի վերայ գաւազանի Ղեւի, զի գաւազան մի՛ իցէ ի տան հարանց նոցա։ Եւ դիցես զնոսա ի խորանի վկայութեան առաջի վկայութեանն, ուր ես յայտնի լինիմ ձեզ անդ։ Եւ եղիցի գաւազանն այրոյն զոր ես ընտրեցայց, ծաղկեսցի։ Եւ հատից ես զտրտունջս որդւոցն Իսրայէլի, զոր տրտնջեն ի ձէնջ։ Եւ խօսեցաւ Մովսէս ընդ որդիսն Իսրայէլի, եւ ետուն ցնա իշխանքն ամենայն գաւազանս, ըստ տան հարանց նոցա, տասն եւ երկու գաւազանս, եւ զանուն իւրաքանչիւրոյ գրեաց ի վերայ գաւազանի նորա։ Եւ գաւազանն Ահարոնի էր ի միջի գաւազանացն նոցա։ Եւ եդ Մովսէս զգաւազանսն առաջի Տեառն ի խորանի վկայութեան։ Եւ եղեւ յաւուրն միւսում, եւ մտեալ Մովսէս ի խորանի վկայութեան, եւ ահա ծաղկեցաւ գաւազանն Ահարոնի ի տանն Ղեւի, եւ ծլեալ ծաղկեցաւ, եւ ծաղիկ եհան, եւ հասեալ եղեւ ընկոյզ։ Եւ հան Մովսէս զամենայն գաւազանսն յերեսաց Տեառն առ ամենայն որդիսն Իսրայէլի, եւ տեսին, եւ առին իւրաքանչիւր գաւազան իւր։ Ասէ Տէր ցՄովսէս՝ Դարձո՛ զգաւազանն Ահարոնի առաջի վկայութեանն, զի պահեսցի ի նշան որդւոցն անհնազանդութեան, եւ դադարեսցեն տրտունջք նոցա յինէն, եւ մի՛ մեռանիցին։ Արարին որդիքն Իսրայէլի որպէս պատուիրեաց Տէր Մովսէսի, այնպէս արարին։ Եւ ասեն որդիքն Իսրայէլի ցՄովսէս՝ Ահա մեռանիմք, կորնչիմք, կորնչիմք ամենեքեան։ Ամենայն որ մերձենայ ի խորանն Տեառն, մեռանի՞մք։ Զի՞ կատարեսցուք զամենայն։

ԳԼ. Գ

1 Ասաց Տէր ցՄովսէս եւ ցԱհարոն՝ Ահա զայս պատուիրեաց Տէր, եւ ասաց։ 2 Ամենայն արու որ ծնանի ի ձեզ, ութ աւուր թլփատեսջիք զնա, ըստ ամենայն հրամանացն զոր պատուիրեաց Տէր։ Եւ

7 Ահա Ես զանոնք պիտի արթնցնեմ ան տե-
ղէն՝ ուր որ դուք զանոնք ծախեցիք,
եւ ձեր հատուցումը ձեր դլխուն վրայ պիտի
դարձնեմ.
8 Ու ձեր տղաքները ու աղջիկները Յուդայի
որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ,
եւ անոնք Հեռաւոր ազգի՝ Սաբայեցւոց
պիտի ծախեն զանոնք,
քանզի Տէրը խօսեցաւ։

9 Ազիկա ազգերու մէջ հրատարակեցէք,
պատերազմ քարոզեցէք,
զօրաւորները արթնցուցէք,
բոլոր պատերազմական մարդիկը մօտենան
ու ելլեն։
10 Ձեր խոփերը սուրեր ըլլեցեն,
ու ձեր յօտոյներըն՝ նիզակներ.
Տկար եղողը ես զօրաւոր եմ թող ըսէ.
11 Շուտով եկէք, ով բոլոր շրջակայ ազգեր, ու
ժողովուեցէք.
Հոս զօրաւորները, ով Տէր, հոն իջեցուր։
12 Ազգերը թող արթննան ու ելլեն
Յովսափատայ
հովիտը ելլեն,
քանզի բոլոր շրջակայ ազգերը դատելու հա-
մար հոն պիտի նստիմ։
13 Մանգաղը երկնցուցէք, քանզի հունձքը
հասած է.
եկէք, իջէք, քանզի հնձանը լեցուեցաւ,
ւազաններըն կը յորդին.
քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է։
14 Բազմութիւններ՝ բազմութիւններ ի հով-
ւոյ հովիտին մէջ,
քանզի Տէրոջը օրը մօտ է վճռոյ հովիտին
մէջ։
15 Արեգը ու լուսինը պիտի խաւարի,
ու աստղերը իրենց պայծառութիւնը կոտ պի-
տի քաշեն։
16 Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ,
Ու երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ,
եւ երկինքը ու երկիրը պիտի սասին.
Բայց Տէրը իր ժողովուրդին ապաւէն
Ու իսրայէլի որդւոց ամրութիւն պիտի ըլլայ։
17 Եւ պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Աս-
տուածը,
որ եմ սուրբ լեռանս Սիօնին մէջ կը բնակիմ.
Ու երուսաղէմ սուրբ պիտի ըլլայ,
եւ անկէ մէյնին ալ օտարներ պիտի չանց-
նին։

18 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը լեռները քաղ-
ցեւ պիտի կաթիլցընեն,
Ու բլուրները կաթ պիտի վազցընեն,
եւ Յուդայի բոլոր ձորերը ջուրեր պիտի
քաշեցընեն.
Ու Տէրոջը տունէն աղբիւր պիտի ելլէ,
եւ Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ։
19 Յուդայն որգւոյը եղած անիրաւութեանը
համար
եգիպտոս անապատ պիտի ըլլայ,
Ու եդոմ անապատ անապատ պիտի ըլլայ,
քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թա-
փեցին։
20 Բայց Յուդա մարդաբնակ պիտի ըլլայ յա-
ւիտեան,
եւ Երուսաղէմ՝ դարէ ի դար։
21 Եւ պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը՝ որ մաք-
րած չէի.
Եւ Տէրը Սիօնի մէջ պիտի բնակի։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ամոս կը նախաձայնէ Աստծոյ դատաստաններըն Աստուց
վոյ։ 6 Փղշտացւոց։ 9 Տիւրոսի։ 11 Եդոմէացւոց։ 13 ու
Ամմոնացւոց վրայ։

1 Նկատի Հովիտներուն մէջնէն եղող Ամոսի
խօսքերն են, որ Թուայի հովիւներուն
Ես
զիսային օրերը ու իսրայէլի Թագաւորին Օզ-
ոյիան օրերուն՝ Երկրաշարժին օրերը՝ Գետ-
նաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով մնաց
2 յայտնեցաւ իսրայէլի վրայով։ Ու ըսաւ,
Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ,
Ու երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ.

եւ հովիւներուն պօտնեները սուգ պիտի բըռնեն,
Ու Կարմէղոսի գլուխը պիտի չորնայ։

3 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
«Դամասկոսի երկրի յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար Ետնոր դառնալ եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի անոնք Գաղաադը երկաթէ կաճառ-սայլերով ծեծեցին։
4 Ես Ազայելի տունը վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու Բենադադի պալատները պիտի ուտէ։
5 Եւ Դամասկոսի Հեղուերը պիտի կոտրտեմ,
Ու Աւենի գաւառէն բնակիչը՝
Ու եդեմի տունէն գաւազան բռնողը պիտի կտրեմ.
եւ Ասորւոց ժողովուրդը Կիր գերի պիտի քշուի, կ'ըսէ Ցէրը։
6 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
Գազայի երկրի յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դառնալ եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի քշեցին,
Որ եդոմին ձեռքը մատնեն.
7 Ես Գազային պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու անոր պալատները պիտի ուտէ։
8 Եւ Ազոտոսէն բնակիչը՝
Ու Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը պիտի կտրեմ,
Եւ Իմ ձեռքս Ակկարոնի վրայ պիտի դարձընեմ,
Ու Փղշտացւոց մնացորդը պիտի կորսուի,
կ'ըսէ Ցէր Եհովան։
9 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
Տիւրոսի երկրի յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դառնալ եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի գերիները բոլորովին եդոմին ձեռքը մատնեցին,
Ու Եղբայրական ուխտը չյիշեցին.
10 Ես Տիւրոսի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու անոր պալատները պիտի ուտէ։
11 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
Եդոմի երկրի յանցանքին համար՝

Ու չորսին համար անոր դառնալ եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի իր եղբայրը Սրով հալածեց,
Ու իր ողորմութիւնը կտրեց,
Եւ իր բարկութիւնը միշտ պատռեց,
Ու իր կատաղութիւնը յաւիտեան պահեց.
12 Սակայն Թեմանի վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու Բոսրայի պալատները պիտի ուտէ։
13 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ամմոնի որդւոցը երկրի յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոնց դառնալ եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի Գաղաադի Կիներուն ճեղքեցին,
Որպէս զի իրենց սահմանները լայնցընեն.
14 Սակայն Ռաբբայի պարսպին վրայ կրակ պիտի բռնկցընեմ,
Ու անոր պալատները պիտի ուտէ.
Աղիի պատերազմի օրը Հազակով
Ու փոթորիկի օրը խուռներեամբ դէպ ելլայ։
15 Եւ Անոնց թագաւորը գերութեան պիտի երթայ՝
Ինքը ու իր իշխանները միասին, կ'ըսէ Ցէրը։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Աստուծոյ բարկութիւնը Մոաբի դէմ. ա Ցեղերի ե ու Իսրայէլի դէմ. 9 Աստուած կը գանգատի անոնց ապերախտութեանը համար։

1 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
Մոաբի երկրի յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դառնալ եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի եդոմի թագաւորին ոսկորները մինչեւ կիր գառնալը սրեց.
2 Սակայն Մոաբի վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու Կարիովթի պալատները պիտի ուտէ,
Ու Մոաբ խռովութեամբ, հազակով
Փողի ձայնով պիտի մեռնի.
3 Ես անոր միջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ,
Ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցընեմ, կ'ըսէ Ցէրը։
4 Ցէրը այսպէս կ'ըսէ.
Յուդայի երկրի յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դառնալ եւ պիտի չդարձընեմ,

ի ա թագ. ին. 2։
ա ես. լգ. 9։
ը ես. ը. 4. մխ. 1։
երեմ. խթ. 23. Զագ. թ. 1։
թ Ամբ. 6. ես.
ժ գ թագ. մ. 33. մգ. 7։
ի երեմ. մե. գէ. խթ. 27. Ամբ. 1. 10. 12։
Գէ. ը. 3. ես.
լ ես երեմ. դա. 30. Ոզը. ը. 9։
ո գ թագ. մգ. 9։
ր Գէ. թ. 7։
ս Ամբ. 15. ես. ը. 4. մե. 1։
տ գ թագ. մգ. 9։
ց երեմ. խե. 4. եզեկ. խե. 16։
ւ Ամբ. 1. 9։
փ երեմ. խե. 1. 2. Սոփ. ը. 4։
ք Ամբ. 1. 13։
օ երեմ. խթ. 1. 2. Սոփ. ը. 4։
ֆ Ամբ. 1. 11։
ա Ամբ. 1. 6։
գ երեմ. խե. 1. 2. Սոփ. ը. 4։
Ամբ. 1. 8։
ե Ամբ. 1. 5։
զ Ամբ. 1. 14։
է Ամբ. 4. 7։
թ ես. խա. 11. լգ. 5։ երեմ. խթ. 23։
ժ Գէ. թ. 7։
ի Ամբ. 15. ես. ը. 4. մե. 1։
լ Ամբ. 1. 9։
խ Ամբ. 1. 11։
ծ Ամբ. 1. 12։
կ Ամբ. 1. 13։
հ Ամբ. 1. 14։
ձ Ամբ. 2. ես.
ղ երեմ. խե. 4։ եզեկ. խե. 16։
ճ երեմ. խե. 4։ եզեկ. խե. 6։ եզեկ. խե. 16։
մ Ամբ. 2. ես.
յ ես. խա. 11։ երեմ. խթ. 23։
ն երեմ. խթ. 1. 2։
շ Ամբ. 2. ես.
ո երեմ. խթ. 1. 2։
չ Ամբ. 2. ես.
պ Ամբ. 2. ես.
ջ Ամբ. 2. ես.
ռ Ամբ. 2. ես.
ս Ամբ. 2. ես.
վ Ամբ. 2. ես.
տ Ամբ. 2. ես.
ր Ամբ. 2. ես.
ց Ամբ. 2. ես.
ւ Ամբ. 2. ես.
փ Ամբ. 2. ես.
ք Ամբ. 2. ես.
օ Ամբ. 2. ես.
ֆ Ամբ. 2. ես.
ա Ամբ. 3. ես.
գ Ամբ. 3. ես.
ե Ամբ. 3. ես.
զ Ամբ. 3. ես.
է Ամբ. 3. ես.
թ Ամբ. 3. ես.
ժ Ամբ. 3. ես.
ի Ամբ. 3. ես.
լ Ամբ. 3. ես.
խ Ամբ. 3. ես.
ծ Ամբ. 3. ես.
կ Ամբ. 3. ես.
հ Ամբ. 3. ես.
ձ Ամբ. 3. ես.
ղ Ամբ. 3. ես.
ճ Ամբ. 3. ես.
մ Ամբ. 3. ես.
յ Ամբ. 3. ես.
ն Ամբ. 3. ես.
շ Ամբ. 3. ես.
ո Ամբ. 3. ես.
չ Ամբ. 3. ես.
պ Ամբ. 3. ես.
ջ Ամբ. 3. ես.
ռ Ամբ. 3. ես.
ս Ամբ. 3. ես.
վ Ամբ. 3. ես.
տ Ամբ. 3. ես.
ր Ամբ. 3. ես.
ց Ամբ. 3. ես.
ւ Ամբ. 3. ես.
փ Ամբ. 3. ես.
ք Ամբ. 3. ես.
օ Ամբ. 3. ես.
ֆ Ամբ. 3. ես.

Դրանցի Տէրոջը օրէնքը անարգեցին ,
Ու անոր պատուիրանքները չպահեցին .
Հապա Կիրնոց սուտ թիւնները զիրենք մոլորեցուցին ,
Որոնց հետևող եղեր էին իրենց Հայրերը .
5 Պակայն Ցուդայի վրայ կրակ պիտի խրկեմ ,
Ու Երուսաղէմի պալատները պիտի ուտէ :

6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Իսրայէլի երեք յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դատէն ետ պիտի չըդարձնեմ ,
Քանզի Հանուք արդարը առակով՝
Ու անակնկալ զրկ մը կոչիկով ծախեցին .
7 Անոնք ° ազքատներուն գլխուն վրայ Եշէ երկրի Հողին կը ցանկան ,"
Ու Խղճահարներուն ճամբան կը Ծռէն .
Նէ իմ սուրբ անունս պղծելու համար՝
Տգան ու Հայրը Ախնդ աղկղկան կը մնանեն .
8 Ու Իամէն սեզանի քով
Գրաւ առնուած հանդերձներու վրայ կը պառկին ,
Եւ իրենց աստուածներուն տանը մէջ
Զրկուածներուն գինին կը խմեն :
9 Բայց ես անոնց առջևէն Ամորհացին բնաջինջ ըրի ,
Որուն բարձրութիւնը եղևիններու բարձրութեան պէս էր ,
Եւ անիկա կաղնիներու պէս ամուր էր .
Ու վերէն անոր պտուղը՝
Եւ վարէն անոր արմատները բնաջինջ ըրի :
10 Ու հան ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցի ,
Եւ ‘ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտրտցուցի ,
Որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք :
11 Ու ձեր տղաքներէն մարգարէներ՝
Եւ ձեր երիտասարդներէն ‘ուխտաւորներ հանեցի .
Հիմա սուտի չէ՞ , ով Իսրայէլի որդիքը , կ'ըսէ Տէրը :
12 Բայց դուք ուխտաւորներուն գինի խմցուցիք ,
Ու մարգարէներուն պատուիրելիք՝ ‘ըսելով ,
Մարգարէութիւն մի ընէք :
13 Ահա ես †ձեր եղած տեղը չէ պիտի կոխեմ ,
Ինչպես որ սրասլեայով լեցուն սայլը չէ ծռէ կը կոխէ ."
14 Նէ արագ ընթացը պիտի չկրնայ փախչիլ ,
Եւ ուժով հաւէտ պիտի չկրնայ իր ոյժը գործածել ,
Նէ զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել ,
15 Ու աղեղ բռնողը պիտի չկրնայ կայնիլ ,
Եւ չուտ վազողը պիտի չկրնայ ձիէ ազատիլ ,
Ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել .
16 Եւ զօրաւորներուն մէջ քաջասիրտ եղողը
Ան օրը մերկ պիտի փախչի կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ . Գ

1 Լսեցէք ա խօսքը , ով Իսրայէլի որդիք ,
Որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի ,
Ան բոլոր ազգատոհմին վրայ՝
Որ եգիպտոսի երկրէն հանեցի , ըսելով ,
2 ‘Երկրիս բոլոր ազգատոհմներէն միայն ձեզ ճանչցայ ,
Ա պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն համար ձեզ պիտի պատժեմ :
3 Կարելի՞ է որ երկու Հոգի միասին քալեն ,
Թէ որ միաբանութիւն չունենան :
4 Մխիթ առիւծը անտառին մէջ կը մնռչէ ,
Թէ որ որս մը չունենայ .
Առյոգ առիւծը իր մորթին իր ձայնը կու տայ ,
Թէ որ բան մը առած չըլլայ :
5 Մխիթ թռչունը երկրի վրայ վարսի մէջ կ'իյնայ ,
Թէ որ անոր համար որոգայթ լարուած չըլլայ .
Ո՞ վարսը երկրէն կը վերցնի՞ ,
Երբոր բան մը բռնած չէ :
6 Թէ որ քաղաքին մէջ փող հնչուի ,
Ժողովուրդը չը վախնար .
Մխիթ քաղաքին մէջ չարիք մը կ'ըլլա՞յ ,
Թէ որ Տէրը գործեալ բրած չէ :
7 Ճիշդ Տէր Եհովան բան մը չընէր ,
Մինչև որ իր գաղտնիքը իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն չյայտնէ :
8 Առիւծը մնռչեց , ո՛վ պիտի չվախնայ .
Տէր Եհովան խօսեցաւ , ո՛վ պիտի չմարգարէանայ :

9 Աղտմոսի մէջ պալատներու վրայ՝
Ու եգիպտոսի երկրին մէջ պալատներու վրայ
Լսելի ընեցէք ու բսէք ,
Սամարիայի լեռներուն վրայ ժողովեցէք ,
Եւ անոր մէջ շատ խռովութիւններ՝
Ու անոր մէջ բռնութիւններ տեսէք :
10 Քանզի ‘ուղղութիւն ընել չեն գիտեր , կ'ըսէ Տէրը ,

ե Ղե . իվ . 14 . 15 . Ղեմմ . ա . 7 . Դան . Բ . 11 .
զ Ես . իբ . 15 . Երեմ . ժգ . 18 . 20 . Եզե . ուվմ . ա . 25 .
է Երեմ . ե . 13 . 16 . 19 . 24 . 30 .
ը Երեմ . ժե . 27 . Ամո . գ . 14 .
թ Ես . իխ . 21 . Գէ . գ . 6 .
ժ Կամ ազգատոհմներուն գլուխը երկրի հողին վրայ ոտքով կը կոխեն .
ի Ես . ժ . 21 . Գէ . ե . 18 .
լ Ղե . ի . 3 . Եզեկ . լգ . 20 . Հաւէ . ա . 24 .
խ Եզեկ . իգ . 11 .
ծ Եզեկ . իգ . 41 . ա . Կոր . բ . 10 . ժ . 21 .
կ Եղ . իբ . 20 .
հ Ամո . իա . 24 . բ Օր . բ . 31 . Ցես . իգ . 8 .
ձ Ես . ժ . 29 . 33 . 34 .
ղ Ես . ե . 24 . Մատ . գ . 11 .
ճ Եղ . ժբ . 51 . Մկր . չ . 1 .
մ Գէ . Բ . 1 . Ամո . Երեմ . Բ . 23 .
յ Ապ . լգ . 10 .
ն Ապ . լգ . 17 .
շ Օր . ե . 6 . ժ . 15 . Ապ . ձխ . 19 . 20 .
ո Ես . ե . 12 .
չ Ամո . ժ . 22 .
պ Ղես . Դան . Բ . 12 . Մատ . ժ . 22 .
ջ Ասա . ժ . 47 .
Հաւէմ . բ . 9 . ա Պետ . գ . 17 .
ռ Ես . ի . 7 .
վ Դես . գ . 13 . Ժբ . 17 . Ապ . իե . 14 .
տ Գ . ե . 4 .
ր Գաղ . ե . 20 . ե . 20 . 23 . ա Կոր . Բ . 16 .
ց Երեմ . գ . 22 .

իրենց պատանեաւն մէջը զրկանք ու յա-
փշատակութիւն կը դիպչին։
11 Ասոր համար Ցեր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
«Քանզի մեր երկրին բոլորտիքը պիտի ըլլայ,
Ու քեզմէ քու ոյժդ պիտի իջեցնէ,
Եւ քու պալատներդ պիտի կողոպտուին։

12 Ցերը այսպէս կ'ըսէ.
Ինչպէս որ Հովիւը առիւծին բերնէն
Երկու ոտքդ կամ մէկ ականջի կտոր կ'ազատէ,
Ալիպէս ալ պիտի ազատին Իսրայէլի որդիքը,
Որոնք Սամարիայի մէջ բազմոցի անկիւնէր,
Ու «Դամասկոսի մէջ՝ անկողնի վրայ կը նըս-
տին։

13 Լսեցէք ու Յակոբին տանը վկայութիւն ը-
րէք,
կ'ըսէ զօրաց Աստուածը՝ Ցերը Եհովան,
14 Որ ան օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն
պատիժը անոր վրայ բերեմ,
Բեթէլի սեղաններուն ալ պիտի պատժեմ.
Ու սեղանին եղջիւրները պիտի կտրին ու
գետինը պիտի իյնան։
15 Եւ ձմեռնային տունը ու ամառնային տու-
նը պիտի զարնեմ,
Եւ Ոսկեզարդ տուները պիտի կորսուին,
Ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ
Ցերը։

ԳԼ. Գ

1 Աստուած կը յանդիմանէ Իսրայէլը հարստահարութեան հա-
մար. 4 կատաղութեան համար. 6 և իրենց իրաւ չընդու-
նելուն համար։

1 Լսեցէք ա՛ս խօսքը, ով Սամարիայի լեռանը
վրայ եղող Բասանի կովեր,
Որ ազքատներուն զրկանք կ'ընէք,
Ու անտանկները ոտքի տակ կ'առնէք,
Եւ ձեր տէրերուն՝ բե՛ր որ խմենք՝ կ'ըսէք։
2 Ցերը Եհովան իր սրբութեամբը երդուա՛ր ըրաւ,
Թէ՝ ահա ձեր վրայ օրեր կու գան,
Որ ձեզ կարթերով պիտի վերցնեն,
Ու ձեր սերունդը՝ ձուկի կարթերով։
3 Եւ պիտի տեղերէն պիտի ելլէք ամէն մէ-
կերնիդ իր երեսին դարձած կողմէն,
Ու բերդը պիտի նետուի՛ք, կ'ըսէ Ցերը։
4 Բեթէլ եկէ՛ք ու յանցանք գործեցէ՛ք.
Գաղգալայի մէջ յանցանք ընելը չաւելցուցէ՛ք.
Եւ Ամէն առտու ձեր զոհերը՝
Ա՛ռ- ամէն երեք օրը ձեր տասանորդները բե-
րէ՛ք։
5 Եւ ընծակալութեան զոհը խմորեալ մատու-
ցէ՛ք,

ա Գ Թագ. ԺԶ. 3։
6 Ամբ. 9։ 10։ 11։
• Կամ Դամասկոսի
կեղծակաւոր աստ-
ուած
բ Երեմ. ԼԲ. 22։
գ Դատ. Գ. 20։
դ Գ Թագ. Իզ. 30։

ե Ամբ. Իզ. 12։ Ե.
գլխ. ԼՒ. 18։
զ Ամբ. ՀԲ. 35։
է Երեմ. Ժգ. 16։
Ամբ. Ա. 15։
ը Եզեկ. Ժբ. 5։ 12։
թ Եզեկ. Ի. 20։
ժ Ամբ. Գ. 15։ Ժբ.
12։ Գլ. Ե. 5։

Ու Ձկամաւոր ընծաներ քարոզեցէ՛ք — հրա-
տարակեցէ՛ք,
Քանզի այսպէս սիրեցէ՛ք, ով Իսրայէլի որդիք,
կ'ըսէ Ցերը Եհովան։
6 Եւ ես ալ ձեզի ձեր ամէն քաղաքներուն մէջ
ակռայի մաքրութիւն,
Ու ձեր ամէն տեղւոյնե՛րը հացի կարօտու-
թիւն տուի,
Սակայն ինձի չդարձա՛ք, կ'ըսէ Ցերը։
7 Ու նաև հունձքէն երե՛ք ամիս առաջ անձ-
րեւը ձեզմէ արգիլեցի.
Ու մէկ քաղաքին վրայ անձրեւ իջեցուցի,
Եւ միւս քաղաքին վրայ անձրեւ չիջեցուցի.
Մէկ վիճակին վրայ անձրեւ եկաւ,
Ու միւս վիճակը՝ որուն վրայ անձրեւ չեկաւ,
չորցաւ։
8 Ու երկու երե՛ք քաղաք ջուր խմելու համար
Մէկ քաղաքի մէջ ժողովեցան,
Բայց բաւական չդտան։
Սակայն ինձի չդարձա՛ք, կ'ըսէ Ցերը։
9 Ձեզ խոշորակաթոթիամբ ու գալուկով
գարկի.
Պտունիքը կերաւ ձեր բազմաթիւ պարտէզ-
ները
Ու այգիները և թզենիները ու ձիթենիները,
Սակայն ինձի չդարձա՛ք, կ'ըսէ Ցերը։
10 Եգիպտոսի պէսիրան մէջ՝ ձեր վրայ ժանտ-
ախտ խրկեցի,
Ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի,
Ու ձեր ձիերը գերի բրի,
Եւ ձեր բանակներուն գարշահոտութիւնը
մինչև ձեր քիթը հանեցի,
Սակայն ինձի չդարձա՛ք, կ'ըսէ Ցերը։
11 Աստուծոյ կործանած Սողոմին ու Գոմորին
պէս ձեզ ալ կործանեցի,
Ու կրակէ հանուած բանձոյի պէս եղա՛ք,
Սակայն ինձի չդարձա՛ք, կ'ըսէ Ցերը։
12 Ասոր համար քեզի այսպէս պիտի ընեմ, ով
Իսրայէլ,
Եւ որովհետև քեզի ա՛ս բանը պիտի ընեմ,
Պատրաստուէ դիմաւորելու քու Աստուածդ, ով Իսրայէլ։
13 Քանզի ա՛հա ան որ լեռները հաստատեց ու
Հովը ստեղծեց,
Ու կը յայտնէ մարդուն՝ թէ ինչ է անոր խոր-
հուրդը,
Արշալոյսը խաւար կ'ընէ,
Ու երկրիս բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ,
Անոր անունը Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է։

ի Ամբ. Ե. 10։ 11։
ի Ամբ. Իզ. 22։
Ամբ. Ա. 17։
լ Ելից. Ա. 25։
Ես. Լ. 3։ Ե. 25։
Ես. Լ. 3։ Ե. Ամբ.
29։ Բ Օր. Իզ. 27։
60։ Ասղ. Հզ. 30։
խ Կամ կեղծաւորէք
Ամբ. Ե. 5։
ծ Ամբ. Ե.

ձ Ծն. ԺԹ. 24։ 25։
Լսն. Ժգ. 19։ Ե.
թես. ԻԹ. 18։
ղ Ամբ. Ե. 8։ Ը. 9։
Յով. Գ. 13։ Իգ. 17։
ճ Ջաքա. Դ. 8։ Ը.
23։
Ջաքա. Գ. 8։ Ը.
23։
ռ Ամբ. Ե. 8։
ն Տես Եզեկ. Ժգ.
5։ Իզ. 30։ Ղևտ.
Ժգ. 31։ 32։

շ Աղդ. Ժ. 2։
Դատ. Բ. 23։
ո Գլ. Ե. 8։ Ը. 9։
պ Բ Օր. Լբ. 13։
Լգ. 29։ Մկա. ա. 3։
ջ Նաե. Ա. 3։ Ե.
թես. Ժ. 16։ Գլ.
Ե. 8։ Ը. 6։

ԳԼ· Ե

1 Իսրայէլի վրայով ոգի մը, 4 Ընդհարումը յղդոմնիք մը, 21 Աստուած կը միջոց անոնց կեդծաւորութեամբ ըլլած ծա-ռայութիւնը։

1 Լսեցէք սա խօսքը՝ ձեր վրայ ըլլած ոգիս,
Ով Իսրայէլի տուներ։
2 Իսրայէլի կոյսը ինկած է, ալ չյմյնի աղ պիտի
չելլէ։
Իր երկրին վրայ ձգուած է, զանիկա վերջը-
նող չկայ։
3 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։
Ան քաղաքին մէջը՝ ուսկից որ հազար կ'ելլէր,
Հարիւր պիտի մնայ,
Եւ ուսկից որ հարիւր կ'ելլէր,
Տասը պիտի մնայ Իսրայէլի տունը։
4 Քանզի Տէրը Իսրայէլի տունը այսպէս կ'ըսէ։
Ինձ փնտռեցէք, եւ ապրիք։
5 Բայց Բեթէլը մի փնտռէք,
Ու Գաղգաղա մի մտնէք,
Ու Բեերսաբէէ մի անցնիք։
Քանզի Գաղգաղա անշուշտ գերութեան պի-տի գըլլայ,
Ու Բեթէլ պիտի ոչնչանայ։
6 Տէրը փնտռեցէք, որ ապրիք։
Զըլլայ որ Յովսեփին տանը մէջ կրակի պէս
ելլայ,
Եւ ըլլայ ուտէ, ու Բեթէլի մէջ մարող չըլլայ։
7 Դուք որ իրաւունքը օշինդրի կը դարձնէք,
Ու արդարութիւնը գետինը կը ձգէք,
8 Փոթէին զանիկա՝ որ Բազմաստղը ու Հայկը
չինեց,
Ու մնդուան առաւօտը առաւօտեան լոյս կը
դարձնէ,
Ու ցորեկը գիշերուան պէս կը մթընցնէ,
Ու ծովուան ջուրերը կը կանչէ,
Ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ։
Անոր անունը Եհովայ է։
9 Որ զօրաւորին վրայ յանկարծ կործատ կը
բերէ,
Ու կործատը միմչև ամրոցը կը հասնի։
10 Իրմանը մէջ յանդիմանողը կ'ատեն,
Ու չիտակ խօսողէն կը զզուին։
11 Ուստի որովհետև ագքատին վրայ կը կոխէք,
Ու անկէ ցորեկի պարգևներ կ'առնէք,
Թէև տաշտած քարէ տուներ չինէք,
Բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք.
Ու-Թէև ցանկալի այգիներ տնկէք,
Բայց անոնց գինին պիտի չխմէք։

12 Քանզի ձեր շատ յանցանքները ու ձեր ծանր
մեղքերը գիտեմ.
Հրդռարը կը նեղէք, կաշառք կ'առնէք
Ու դռներ մէջ չնտանեկերուն դատը կը ծռէք։
13 Անոր համար խելացի եղողը անատնը պիտի
լռէ,
Քանզի ժամանակը չար է։
14 Բարութիւն փնտռեցէք ու չէ թէ չարութիւն,
որպես զի ապրիք.
Եւ այսպէս զօրաց Տէր Աստուածը ձեզի հետ
պիտի ըլլայ, ինչպէս որ ըսիք։
15 Չարութիւնըատեցէք, ու բարութիւնը սի-րեցէք,
Եւ դռանը մէջ իրաւունքը հաստատեցէք.
Գուցէ զօրաց Տէր Աստուածը Յովսեփին մը-նացորդին ողորմութիւն ընէ։
16 Անոր համար զօրաց Աստուածը՝ Տէր Եհո-վան այսպէս կ'ըսէ.
Ամէն հրապարակներու մէջ ոգր պիտի ըլլայ,
Ու ամէն փողոցներու մէջ վայ, վայ՝ պիտի
բանն,
Ու երկրագործը սուգի՝ ու ողբ գիտցողները
ոգբալու պիտի կանչուին։
17 Եւ ամէն այգիներու մէջ ոգբ պիտի ըլլայ.
Քանզի Քու մէջէդ պիտի անցնեմ, կ'ըսէ Տէրը։
18 Վայ անոնց՝ որ Տէրոջը օրուանը կը ցանկան.
Քեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ Տէրոջը օրը.
Անիկա խաւար է և չէ թէ լոյս.
19 Ինչպէս երբոր մարդ մը առիւծին երեսէն
փախչի,
Ու արջ մը անոր հանդիպի,
Եւ կամ տունը մտնէ ու ձեռքը պատին վրայ
կռթընչրնէ,
Եւ զանիկա օձը խածնէ։
20 Ահա Տէրոջը օրը խաւար է և չէ թէ լոյս,
Ու անոր մէջը մնատախտ կայ և չէ թէ պայ-ծառութիւն։
21 Ես զօր ատելէր կ'ատեմ — կը մերժեմ,
Եւ ձեր հանդիսաւոր ժողովներուն մէջ հոտ
պիտի չառնեմ։
22 Թէ որ ինծի ողջակէզներ ու ձեր հացի ընծաները մատուցանէք ալ
Պիտի չընդունիմ,
Եւ ձեր գեր անասուններուն խաղաղութեան զոհերուն պիտի չնայիմ։
23 Քու երգերուդ ազգակը ինծմէ հեռացուր,
Քանզի քու տաւիղներուդ եղանակը պիտի
չլսեմ։
24 Բայց իրաւունքը ջուրի պէս թող վազէ,

= Երեմ· է· 29· Ե-զէկ· ԺԳ· 1· ԼԸ· 2։
ք Ը Մն· Ժե·ից Երեմ· ԼԹ· 13· Հմր· 6։
փ Ես· Նե· 3։
ֆ ԳԼ· գ· 4։
ի ԳԼ· Ը· 14։
ե Ամ· գ· 15· ժ· 8։
ի Հմր· 4։
ղ ԳԼ· գ· 12։
ճ Ցոր· Բ· 9· ԼԸ· 31։
յ Ս Ա Ղ· Ձդ· 20։
ն Ցոր· ԼԸ· 34։ ԳԼ· Բ· 6։
շ ԳԼ· գ· 13։
ո Ես· ԼԹ· 21։
չ Գ Թագ· Իբ· 8։
ջ Ը Օր· Իբ· 30· 36· 39։ Միք· գ· 15։ Սոփ· ա· 13։ Ածգ· ա· 6։
ռ ԳԼ· Բ· 6։
ն Ես· ԼԹ· 21։ ԳԼ· Բ· 7։
վ Գ Թագ· Ժ· 11։
տ Ս Ա Ղ· ԺԴ· 14։ Ղե· 10։ Հաբ· Ժբ· 9։
ր Օր· Ժ· 1։ Ես· Ժ· 1։ Երեմ· Ժ· 1։ Ամ· գ· 1։
ց Ես· Ա· 19։ Երեմ· Ժ Ե· 15։ Եզեկ· Ժբ· 28· 27։ Ք Պետ· գ· 4։
ւ Երեմ· Լ· 7։ Ցա· Ղե· Բ· 2։ Սոփ· ա· 15։
ք Երեմ· Խբ· 44։
փ Աստ· խ· 27։ Ես· ա· 11— 16։ Երեմ· գ· 20։ Ովս· Բ· 13։
օ ԳԼ· խ· 31։
ֆ Ես· կբ· 3։ Միք· գ· 6։ 7։
և Ովս· գ· 6։ Միք· գ· 8։

Ու արգասութիւնը՝ զօրաւոր գէտի պէս։
25 «Մի՛թէ անապատին մէջ քառասուն տարի
ինձի զոհեր ու ընծաներ մատուցիք, ով Իսրայէլի տունը։
26 Հապա դուք ընդ Մոզոքի խորաններըը
Ու ձեր փիւնի կուռքերը
Եւ ձեզի համար չընուած աստուածներուդ աստղը կրեցիք։
27 Ուստի ձեզ «դամասկոսէն անդին գերի պիտի քշեմ»,
կ'ըսէ Տէրը, «որուն անունը Զօրաց Աստուած է։

ԳԼ. Զ

1 Իսրայէլի հեշտասիրութիւնը։ 7 Երկրին ամայութիւնը պիտի պատժուի։ 12 Ծոյլներու ալ անմոց կամակորութիւնը։

1 Վա՜յ Սիոնի մէջ հանգիստ բնակողներուն,
Ու Սամարիայի լեռանը վրայ ապահովութեամբ նստողներուն,
«Ազգաց գլուխին երևելիներուն՝
Որ Իսրայէլի տունը անոնց կը դիմէ։
2 «Գացէք ու տեսէք,
Ու անկէ «մեծ Եմաթը գացէք,
Ու «Փղշտացւոց Գէթը իջէք։
«Մի՛թէ անոնք աս թագաւորութիւններէն ազնի՞ւ են,
կամ անոնց սահմանը ձեր սահմանէն մե՞ծ է։
3 վա՜յ անոնց՝ որ չար օրը «կը հեռացընեն,
Ու «բռնութեան աթոռը կը մօտցընեն։
4 «Փղոսկրեայ մահիճներու մէջ կը պառկին,
Ու իրենց անկողիններուն վրայ կ'երկննան,
Եւ հօտերէն գառնուկները
Ու գոմէրու մէջէն պարարտ որթերը կ'ուտեն,
5 «Տաւիղի ձայնով խաղ կը կանչեն,
Ու «Դաւիթին պէս իրենց երաժշտական գործիքներ կը հնարեն,
6 Գաւաթներով գինի կը խմեն,
Ու ծանրագին եղերով կ'օծուին,
Եւ Յովսէփին բեկմանը վրայ չեն ցաւիր։
7 Անոր համար հիմա առջի գերիներուն հետ գերի պիտի քշուին,
Ու «ածանցները» վրայ երկննցողներուն ուրախութիւնն ալ պիտի վերնայ։

8 «Տէրը եհովան իր անձին վրայ երդում ըրաւ,
կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը,
Ես զարկերին պարծանքին կ'զզուիմ,
Ու անոր պալատները կ'ատեմ,
Եւ քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղողը ինձ«ն» պիտի մատնեմ։
9 Ու թէ որ մէկ տան մէջ տասը մարդ ձեռնարկուայ,

Ա՛նոնք ալ պիտի մեռնին։
10 Եւ մէկուն հօրեղբայրը, կամ դիակը պիտի վերցընէ՝
Ոսկորները տունէն դուրս հանելու համար,
Ու տանը մէջ եղողին պիտի ըսէ,
Ա՛ «ուրիշ հե՞ր կայ քովդ։
Եւ անիկա պիտի ըսէ, Ոչ։
Ու դուն պիտի ըսէ, Լուռ կեցիր,
«Քանզի Տէրոջը անունը յիշելու չէ։
11 Վասն զի ահա «Տէրը կը հրամայէ,
«Ու մեծ տունը կործանումով՝
Ու պզտիկ տունը պատառատումով պիտի զարնէ։

12 Մի՛թէ ձիերը ապառաժի վրայ կը վազե՞ն.
Կամ անոնք եզներով կը հերկուի՞ն.
Քանզի դուք իրաւունքը դառնութեան՝
Եւ արդարութեան պտուղը օշինդրի դարձուցիք,
13 Ով ոչինչ բանով ուրախացողներ,
Որ ըսիք Թէ Չէ՞ որ մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք։
14 Ա՛նոր համար ահա ես, ով Իսրայէլի տունը,
«Ձեր վրայ մէկ ազգ մը ոտք պիտի հանեմ,
կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը,
Ու ձեզ «Եմաթի մուտքէն մինչև անապատի ձորը պիտի նեղեն։

ԳԼ. Է

1 Մարախներու և կրակի գառասանջները Ամովսի ազօթքովը կ'դադրին։ 7 Գեղակի չափով չհատած պատի մը տեղ նշանակուած կը ցուցնէ Իսրայէլին մեղսութիւնը։ 10 Ամասիա քահանայապետին կ'ըսէ Ամովսին վերյիշ։ 14 Ամովս կը յայտնէ իր կոչումը։ 16 և Ամասիային վրայ գալու պատիժը։

1 Տէր եհովան ինձի այսպէս ցուցուց,
Որ ահա վերջին խոտին բուսնելուն սկիզբը մարախներ ստեղծեց.
Եւ ահա վերջին խոտը թագաւորին հունձքէն ետքն էր։
2 Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը՝
Ես ըսի, Ով Տէր եհովայ, կ'ազատիմ՝ ներէ.
«Յակոբ ի՞նչպէս պիտի կանգնի, քանզի քիչուոր է։
3 «Տէրը սոսկ համար զղջաց,
Ասիկա չըլլայ՝ ըսաւ Տէրը։
4 Տէր եհովան ինձի այսպէս ցուցուց,
Որ ահա Տէր եհովան կրակը կը կանչէր որ անով գաւառասոյն ընէ.
Եւ անիկա մեծ անդունդը կերաւ,
Ու արտերը ապառնց։
5 Ու ես ըսի, Ով Տէր եհովայ, կ'ազատի՞մ գաղթած.

Ըզակոբ ի՞նչպէս պիտի կանգնի , քանզի
քիչուոր է ։
6 Ցերը ասոր համար զղջայ ,
Ասիկա ալ չըլլայ՝ ըսաւ Տէր եհովան ։
7 Ինծի այսպէս ցուցուց ,
Որ ահա Տէրը գնառակի ըռւէ չընոյ պարապի
մը վրայ կայներ էր ,
Ու ձեռքը գնառակ մը կար ։
8 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
Ի՞նչ կը տեսնես , ով Ամովս ։
Ու ես ըսի , Գնառակ մը ։
Եւ Տէրը ըսաւ ,
Ահա ես իմ ժողովուրդիս իսրայէլին մէջը
Գնառակ մը կը դնեմ ։
Ալ անոնց Ըզրնկնէ անտես պիտի չընեմ ։
9 Եւ խառհային Ըրարձր տեղերը աւերակ պիտի
ըլլան ,
Ու իսրայէլին սրբարանները պիտի աւերին ,
Ու Ըզերոբովամին տանը վրայ սրով պիտի
ելլեմ ։
10 Իւ Բեթէլին քուրմ Ամասիա իսրայէլի
Ըզերոբովամ թագաւորին ըռւղարկեց՝ ըսելով ,
Իսրայէլի տանը մէջ Ամովս քեզի դէմ դա-
ւաճանութիւն կ'ընէ ։
Երկիրը չկրնար անոր բոլոր խօսքերը տանիլ ։
11 Քանզի Ամովս այսպէս կ'ըսէ ։
Ըզերոբովամ սրով պիտի մեռնի ,
Ու իսրայէլ իր երկրին վրայէն անշուշտ գե-
րութեան պիտի երթայ ։
12 Եւ Ամասիա ըսաւ Ամովսի ,
Ով տեսանող , գնա Ըուդայի երկիրը փախիր ,
Ու հոն հաց կեր , և հոն մարգարէութիւն
ըրէ ,
13 Ու խմէյրին ալ Բեթէլի մէջ մարգարէութիւն
մի ըներ ,
Ըզանգի անիկա թագաւորին սրբարանն է ,
Ու թագաւորութեանը տունն է ։
14 Եւ Ամովս պատասխան տուաւ ու Ամա-
սիային ըսաւ ,
Ես ոչ մարգարէ էի՝ ոչ ալ մարգարէին որդի ,
Էհապա ես արհատներու հովիւ՝ ու մըրմիզ
քաղող էի ։
15 Եւ Տէրը զիս հօտին ետեւէն առաւ ,
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
Գնա՝ իմ ժողովուրդիս իսրայէլին մարգա-
րէութիւն ըրէ ։
16 Եւ հիմա Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ ։
Դուն կ'ըսես որ իսրայէլի համար մարգա-
րէութիւն մի ըներ ,
Ու խհասակին տանը վրայով խօսք մի խօսիր ։
17 Ուստի համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Կնոջ կինիկդ քաղաքին մէջը պոռնկութիւն
պիտի ընէ ,
Եւ քու տղաքներդ ու աղջիկներդ սրով պի-
տի ինկնան ,
Ու քու երկիրդ լարով պիտի բաժնուի ,
Եւ դուն պիտի երկրի վրայ պիտի մեռնիս ։
Ու իսրայէլ իր երկրին վրայէն անշուշտ գե-
րութեան պիտի երթայ ։

Գլ· Ը

1 Կազով մը լեցուն ամառնային պտուղներու օրինակով կը ցու-
ցուի թէ իսրայէլին պատուհասը մօտցած է ։ 4 Մարգարէն
կը յանդիմանէ անիրաւներէն ։ 11 ու կը պատմէ Աստուծոյ
խօսքին սովը ։

1 Տէրը եհովան ինծի այսպէս ցուցուց ,
Եւ ահա մէկ կողով մը ամառնային պտուղ ։
2 Ու ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես , ով Ամովս ։
Ու ես ըսի , կողով մը ամառնային պտուղ ։
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
Իմ ժողովուրդիս իսրայէլին վրայ վախճանը
հասած է ։
Ալ անոնց Ըզրնկնէ անտես պիտի չընեմ ։
3 Ու ան օրը տաճարին Երգերը ողբեր պիտի
ըլլան ,
Կ'ըսէ Տէր եհովան ։
Շատ մեռելներ պիտի ըլլան ,
Ըռւ ըստ ամէն տեղ լռութեամբ պիտի նետուին ։
4 Ասիկա մտիկ ըրէք ,
Դուք որ Ներանկը կլլեու՝
Ու երկրին աղքատները կորսընցնելու կը
ջանայք ։
5 Ու կ'ըսէք , Ամսագլուխը ե՞րբ պիտի անցնի՝
որ ընդեղէն ծախենք ,
Եւ շաբաթը՝ որ ցորեներ ծա՛ռ հանենք ,
Ու Էարդուն պզտիկցնենք ու սիկղը մեծ-
ցընենք ,
Եւ Նենգութեամբ խաբդախ կշռքներ գոր-
ծածենք ։
6 Որ աղքատները Էառնակով՝
Ու անանուկները զոյգ մը կօշիկով ծախու առ-
նենք ,
Ու ցորենին խառնաւոր ծախենք ։
7 Տէրը Յակոբին մեծավայելչութեանը վրայ եր-
դում ըրաւ՝ ըսելով ,
Ինծոյ բոլոր գործերը յաւիտեան պիտի չը-
մոռնամ ։
8 Չէ՞ որ աս բանիս համար երկիրը պիտի դողայ ,
Ու ամէն անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի բռնէ ,

փ Ամ· ը· ։ ։
ր Տես գ Թագ· խա·
։ ։ ։ Ես· խը· ։ ։
լգ· ։ ։ Ողբ· բ· ։ ։
ե Գլ· ը· ։ Մխ·
ե· ։ ։
ղ Տես Ծե· խզ· ։ ։
խզ· ։ ։ Գլ· ե ·
։ ։ ։ ։
ե Տես գ Թագ· ԺԸ·
։ ։ ։
ը գ Թագ· ժբ· ։ ։
ը գ Թագ· ԺԸ· ։ ։
թ գ Թագ· ժբ· ։ ։
ժգ· ։ ։
ժ գ Թագ· ի· ։ ։
ժ գ Թագ· ժ· ։ ։
ժ գ Թագ· բ· ։ ։
ժ գ Թագ· ժբ· ։ ։
։ ։ ։
ի գ Թագ· ժբ· ։ ։
ժգ· ։ ։
ի Գլ· ա· ։ ։
Ջաք· ժգ· ։ ։

ր Մխ· բ· ։ ։
ի Տես Երեմ· խբ· ։ ։
ի՛մ· ։ ։ ։ ։
Գլ· ե· ։ ։
կ Կա՛ պարսիկ
Ես· ժգ· ։ ։
ք Գլ· է· ։ ։
ք Գլ· ը· ։ ։
Ես· ։ ։
ֆ Գլ· ը· ։ ։
Ամ· ժգ· է· ։ ։

ոտ· ։ ։
ղ Ղեմ· ժգ· ։ ։
ղ Մխ· գ· ։ ։
Գլ· բ· ։ ։
ղ Ամ· բ· ։ ։
ղ Ամ· ժ· ։ ։

եւ բոլոր երէցք գնասի ահա վերս պիտի ելլէ ,
Ու պիտի քշուի ու պիտի ընկղմի Եղբայրս Թէ եգիպտոսի գնասի ։
9 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ'ըսէ Տէր Եհովան,
Վրանը կէս օրուան տանէնը մնայը պիտի մնա-
ցընեմ,
Ու ցորեկուան լոյսին տանէնը երկիրը պիտի
խաւարեցընեմ։
10 Եւ ձեր տօները սուգի՝
Ու ձեր բոլոր երգերը ողբի պիտի դարձընեմ։
Եւ ամէն մէջքերու վրայ քուրձ՝
Եւ ամէն գլխու վրայ կնատթիւն պիտի բերեմ։
Ու երկրին պիտի բերեմ՝ մէկ հատիկ
զաւակի համար եղած սուգին պէս ,
Եւ անոր վախճանը դառնութեան օրուան
պէս ։

11 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէր Եհովան,
Որ երկրին վրայ սով մը պիտի խրկեմ,
Չէ թէ հացի սով և չ թէ ջուրի ծարաւ ,
Հապա Տէրոջը խօսքերը լսելուն սովը ։
12 Ու մէկ ծովէն մինչև ուրիշ ծովը,
Եւ հիւսիսէն մինչև արեւելք պիտի թափառին.
Տէրոջը խօսքը փնտռելու համար հոն
պիտի պտտին ,
Բայց պիտի չգտնեն ։
13 Ան օրը գեղեցիկ կոյսերը
Ու երիտասարդները ծարաւով պիտի մարին ,
14 Որոնք Սամարիայի յանցանքովը Երդում
կ'ընեն ու կ'ըսեն ,
Կենդանի է քու աստուածդ , ով Դան ,
Ու կենդանի է Բերսաբէէին ճամբան .
Անոնք պիտի իյնան ու ալ պիտի չեղ-
ծին ։

Գլ · Թ

1 Գալուստ կործանման առագաստիները։ 11 Դաւիթին խորանին վերականգնումը։

1 Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ կայներ էր
ու ըսաւ ,
Խոյակին զարկ որ սեմերը դողան ,
Եւ զանոնք կոտր կոտր ըրէ անոնց ամէնուն
գլխուն վրայ ,
Ու անոնց միացորդը սրով պիտի մեռցընեմ.
Անոնց փախստականը պիտի չկարենայ փախչիլ,
Ու անոնց ազատուածը պիտի չկարենայ ազա-
տիլ ։
2 Թէև անոնք մինչև դժոխքը փորձեն ,
Իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ զանոնք ,
Թէև երկինքը ելլեն ,
Զանոնք անկէ պիտի իջեցընեմ ։
3 Ու թէև կարմելոսի գլուխը պահուըտին ,
Զանոնք պիտի փնտռեմ, անկէ պիտի առնեմ.
Ու թէև իմ աչքերուս առջեւէն ծովուն խո-
րութեանը մէջ ծածկուին ,
Հոն օձին պիտի հրամայեմ ու զանոնք պիտի
խածնէ .
4 Ու թէև անոնք իրենց թշնամիներուն առ-
ջեւէն գերութեան երթան ,
Հոն սուրին պիտի հրամայեմ ու զանոնք պի-
տի մեռցընէ .
Եւ իմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ չարիքի
համար ։
Եւ ոչ թէ բարիքի համար ։
5 Քանզի զօրաց Տէր Եհովան ինքն է
Որ երկրին կը դպչի , ու անիկա կը հալի,
Ու անոր բոլոր բնակիչները սուգ կը բռնեն,
Եւ բոլոր երէցք գնասի պէս վեր կ'ելլէ ,
Ու կ'ընկղմի որպէս թէ եգիպտոսի գետով ։
6 Ինքն է որ երկինքը մէջ իր վերնաստեանները
կը շինէ ,
Ու անոր կամարը երկրիս վրայ կը հիմնէ ,
Ծովուն ջուրերը կը կանչէ ,
Ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ .
Անոր անունը Եհովայ է ։
7 Մի՞թէ դուք ինծի Եթէովպացւոց որդիներ-
նուն պէս չէ՛ք ,
Ով Իսրայէլի որդիք , կ'ըսէ Տէրը .
Չէ՞ որ Իսրայէլը եգիպտոսի երկրէն՝
Ու Փղշտացիները Կափթորէն՝
Եւ Ասորիները Կիրէն հանեցի ։
8 Ահա Տէր Եհովային աչքերը սա մեղաւոր
թագաւորութեանը վրայ են ,
Ու գանիկա երկրիս երեսին վրայէն պիտի
կորընչացնեմ.
Սակայն Յակոբին տունը բոլորովին պիտի չը-
կորընչացնեմ, կ'ըսէ Տէրը ։
9 Քանզի ահա ես կը հրամայեմ,
Ու Իսրայէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ պիտի
խարբանեմ,
Ինչպես որ ցորենը մաղով կը խարբանին ,
Բայց մէկ քարն մը գետնիը պիտի չիյնայ ։
10 Իմ ժողովուրդիս բոլոր մեղաւորները սրով
պիտի մեռնին ,
Որոնք կ'ըսեն թէ Չարիքը մեզ չը-
հասնի ,
Ու մեր առջեւը պիտի չառնէ ։
11 Այն օրը Դաւիթին ինկած խորանը պիտի
կանգնեմ,
Եւ անոր վրաձեղերը պիտի նորոգեմ,
Ու աւերածները պիտի կանգնեմ,

եւ զանիկա հին օրերուն պէս պիտի չհնեմ։
12 Որպէս զի անոնք Եդոմին ժառանգեն զՍէիր լերինը,
Ու բոլոր ազգերը ժառանգեն,
Որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է,
Ի՛րեք Տէրը՝ որ ասա բանը կ՚ընէ։
13 Ահա օրեր կու գան, ի՛րեք Տէրը,
Որ հերկողը հնձողին
Եւ խաղող կոխողը սերմնացանին պիտի հասնի.
Ու լեռները քաղցու պիտի կաթկթցընեն,
Եւ ամէն բլուրները պիտի հալին։
14 Եւ իմ ժողովրդիս Իսրայէլին դերութիւնը
պիտի դարձընեմ,
Ու աւերած քաղաքները պիտի չհնեն ու անոնց
մէջը բնակին,
Եւ այգիներ պիտի անկեն ու անոնց գինին
խմեն,
Եւ պարտէզներ պիտի չհնեն ու անոնց պտուղները ուտեն։
15 Եւ զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի անկեմ,
Ու ամէն ալ պիտի չխլուին իրենց երկրէն՝
որ իրենց տուի,
ի՛րեք քու Տէր Աստուածդ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՒԳԻՈՒ

1 Եդոմի կործանումը 3 իր հպարտութեանը համար 10 ու իր անիրաւութեանը համար, որ Բաբելին ըրեր էր։ 17 Յակոբին փրկութիւնը ու յաղթութիւնը։

1 Սգոյ տեսիլը։

Տէր Եհովան Եդոմի վրայով այսպէս կ՚ըսէ.
Տէրոմէ լուր լսեցինք,
Ու ազգերուն դեսպան խրկուեցաւ, ըսելով,
Ելէք՝ ու անոր վրայ պատերազմի ելլենք։
2 Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի,
Դուն խիստ անարգուած ես։
3 Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեց,
Որ վէմերու խոռոչներուն մէջը բնակող,
Ու բարձր բնակարան ունեցող,
Որ սրտիդ մէջ կ՚ըսես,
Ո՞վ զիս դեպիւր պիտի իջեցընէ։
4 Թէև արծիւի պէս բարձրանաս,
Եւ ջոկ բոյնդ աստղերուն մէջը դնես,
Քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ, ի՛րեք Տէրը։
5 Թէ որ գողը քեզի գիշերային աւազակները գային,
(Ի՜նչպէս կործանեցար.)
Անոնք իրենց բաւական եղածին չափ պիտի չգողնային՞ն.
Թէ որ քեզի կիմողներ գային,
Միթէ ճիւաղ պիտի չթողուի՞ն։
6 Եսաւ ի՜նչպէս քննուեցաւ.
Անոր ծածուկ տեղերը փնտռուեցան։
7 Քու բոլոր դաշնակիցներդ քեզ մինչև սահմանը խրկեցին,
Բ-քեզի հետ խաղաղութիւն ունեցող մարդիկը
քեզ խաբեցին
Ու քեզ յաղթեցին.
Քու հացդ ուտողները քու տակդ որոգայթ դրին.
Ոնոր գոյը հանճար չկայ։
8 Ահա ան օրը, ի՛րեք Տէրը,
Եդոմէն խելառներուն
Ու եսաւի լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի ընեմ։
9 Եւ քու զօրաւորներդ, ով Թեման, պիտի զարհուրին,
Որպէս զի եսաւի լեռնէն ամէն մարդ սպանդեռով կտրուի։
10 Քու եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւութեանը համար
Ամօթը քեզ պիտի ծածկէ,
Ու յաւիտեան բնաջինջ պիտի ըլլաս։
11 Որ դիմացը կայնած օրդ,
Երբոր օտարազգիները անոր զօրքը գերի առին,
Ու օտարները անոր դուռները մտան,
Ու Երուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին,
Դուն ալ անոնց մէկուն պէս էիր։
12 Ու պէտք չէր որ քու եղբօրդ օրը՝
Անոր օտարութեան օրը նայէիր,
Եւ Յուդային որդւոցը վրայ
Անոնց կորստեան օրը խնդայիր,
Ու ամբ նեղութեան օրը
Բերանդ մեծցնէիր,

ղ Ա.Թգ. 19։
ա Քրա. իգ. 18։
բ Դն. իգ. 5։
գ Յովել. գ. 18։
դ Երեմ. լ. 3։
ե Ես. կա. 4. կե. 21. Եզեկ. լգ. 35 —36։
զ Ես. կ. 21. Երեմ. լգ. 41. Եզեկ. լգ. 25. Յովել. գ. 20։
— Ես. խա. 11. լգ. 5. Եզեկ. իե. 12. 13. 14. Յովել. գ. 19. Մաղ. ա. 3։
է Երեմ. խթ. 14. կա։
ը Ր Օր. իգ. 21. Ես. ձ. ե. իգ. 13։
թ Երեմ. լբ. 22։
ժ Ես. ձթ. 11. 12։
ի Յոբ. կ. 12. 13. Ես. խթ. 14. Երեմ. խթ. 7։
լ Սաղ. հղ. 5. Աւմ. բ. 10։
խ Երեմ. խթ. 9։
ծ Ր Օր. իգ. 21. Ես. ձ. ե. իգ. 13։
կ Երեմ. լբ. 22։
հ Ես. ձթ. 11. 12։
ձ Յոբ. կ. 12. 13. Ես. խթ. 14. Երեմ. խթ. 7։
ղ Սաղ. հղ. 5. Աւմ. բ. 10։
մ Երեմ. խթ. 7։
յ Սաղ. ղե. 13. ղէ. 7։
ն Սաղ. իբ. 17. Եզեկ. իե. 12. լե. 5. Աւմ. ա. 11։
շ Եզեկ. լե. 9. Մաղ. ա. 4։
ո Յովել. գ. 3. Նաա. գ. 10։
չ Սաղ. լե. 13. ղէ. 7։
պ Սաղ. իբ. 17. Ձգ. 7. ձթ. 10. Միք. գ. 11. է. 10։
ջ Յոբ. լա. 29. Աւմ. ա. 4. Յով. 5. իգ. 17. 18. Միք. է. 8։

13 Ոչ ալ իմ ծաղուարդիս գուռը
Անոնց ինչատուութեան օրը մնաներէր,
Անոնց կործանման օրը
Դուն ալ անոնց չարիքին վրայ նայէիր,
Եւ անոնց կործանման օրը
Անոնց առացաւածքին վրայ չեռ ձգէիր.
14 Եւ ոչ անոր ազատուածնները կատելու համար
Ձամբան բերանը կպնէիր,
Ու ժողովրդեան օրը
Անոր ձեացորդները մատնէիր.
15 Քանզի բոլոր ազգերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտէ.
Ինչպէս քու ըրածիդ պէս պիտի ընեն.
Քու հատուցուածդ գլուխդ պիտի դառնայ.
16 Քանզի ինչպէս որ դուք իմ սուրբ լեռանս
վրայ խմեցիք,
Բոլոր ազգերն ալ չարունակ պիտի խմեն.
Պիտի խմեն ու պիտի կլլեն,
Ու չեզածի պէս պիտի ըլլան։
17 Բայց Սիօն լեռանը վրայ փրկութիւն պիտի ըլլայ,
Եւ սրբութիւն պիտի ըլլայ.
Ու ցակոբին տունը իրենց կալուածքներուն
պիտի տիրեն։
18 Եւ ցակոբին տունը Կրակ՝
Ու Յովսեփին տունը բոց՝
Ու Եսաւին տունը խոտ պիտի ըլլայ.
Եւ անոնց մէջը պիտի բռնկին,
Ու զանոնք պիտի ուտեն,
Ու Եսաւի տունը ձեացորդ մը պիտի չըլլայ.
Քանզի Տէրը խօսեցաւ։
19 Եւ հարաւայինները Եսաւի լեռը պիտի ժառանգեն,
Ու դաշտայինները՝ Փղշտացւոց երկիրը,
Նաև Եփրեմի դաշտը ու Սամարիայի դաշտը
պիտի ժառանգեն.
Ու Բենիամին Գաղաադը ժառանգէ։
20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը աս գօրքին գերիները՝
Քանանացւոց եղածը մինչև Սարեփթա,
Ու Երուսաղէմի գերիները որոնք Սեփարադի
մէջ են,
Հարաւային քաղաքները պիտի ժառանգեն։
21 Եւ ազատողներ պիտի ելլեն Սիօն լեռը՝
Եսաւի լեռը դատելու համար.
Ու Թագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովնան Ամաթիի որդւոյն Բովկային եղած բանը եղաւ՝ ըսելով, 2 Ելիր՝ Նինուէ մեծ քաղաքը գնա, ու անոր դէմ քարոզութիւն ըրէ, քանզի անոնց չարութիւնը իմ առջեւս եկաւ։ 3 Բայց Յովնան պատրաստուեցաւ որ Տէրոջմէ երեսն Թարսիս փախչի. և Յոպպէ իջաւ ու մէկ նաւ մը գտաւ որ Թարսիս կ'երթար, և անոր վարձքը տուաւ ու անոր մէջը մտաւ, որ անոնց հետ Թարսիս երթայ Տէրոջմէ երեսն։ 4 Եւ Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը հանեց, ու ծովուն մէջ մեծ փոթորիկ մը եղաւ, այնպէս որ նաւը խորտակուելու վտանգի մէջ էր։ 5 Ու նաւավարները վախցան և ամէն մէկը իր աստուածին կ'աղաղակէր, ու նաւուն մէջի կարասիները ծովը նետուին, որ պրծնի իրենմէ Թեթեւցնելնին. բայց Յովնան նաւուն խորը իջնելով պառկեր էր ու խորտնկ կը քնանար։ 6 Եւ նաւապետը անոր մօտեցաւ ու անոր բաւ, Քեզի ի՞նչ եղաւ, օ՛ խորտնկ քնացող. ելիր Քու Աստուածդ աղաղակէ, գուցէ Աստուած մեզ միտք, որ չկորսուինք։ 7 Եւ իրարու բսին, եկէք՝ վիճակ ձգենք, ու գիտնանք Թէ ասչարքը որուն պատճառով մեր վրայ եկաւ. Եւ վիճակ ձգեցին, ու վիճակը Յովնանին եկաւ։ Եւ անոնք բսին անոր, Հիմա պատմէ մեզի Թէ աս չարիքը որուն պատճառով մեր վրայ եկաւ. քու գործդ ի՞նչ է, և ուսկի՞ կու գաս. քու երկիրդ ո՞րն է, ու գուն ո՞ր ժողովուրդէն ես։ 9 Եւ անոնք ուն անոնց, Ես երկրպագի եմ, և Տէրոջ ու ցամաքը ստեղծող երկնից Աս-

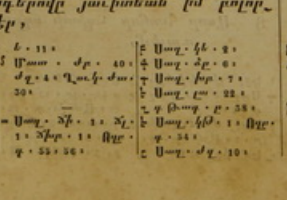
11 ։
4 Դն· ժը· 20· 21·
Եզր· Բ· 6· Ճակ·
ե· 4· Ցաչ· ժը·
5 ։
7 Գլ· դ· 2·
8 Ճեռ· ԺԲ· 40· բ
ՄՆ· բ· 16· Գոր·
Բ· 36·
ա· 33· Ցաչ· ժա·
15· ԺԲ· 6·
ա· 12· բ· 7·
—
ա· դ Թագ· ԺԴ· 25·
Մաա· ԺԲ· 39·
Դն· ժ· 11· 12·
Գէ· գ· 2· 3· գ·
ը Դն· գ· 16· Ցոր·
ա· 12· բ· 7·
Ա Սաղ· ՃԼ· 23·
Գոր· ԻԷ· 13· 19·
38·
Ճ Սաղ· ՃԶ· 13·
Ի Ճաղ· բ· 14·
Ճեռ· ե· 14· 16·
ա Թագ· ժ· 10·
21· ԺԲ· 41· 42·
Աւած· ՄՀ· 33·
Գոր· ա· 26·
Ճեռ· է· 19· ա
Թագ· ԺԲ· 43·
Ա Սաղ· ՃԽ· 6· Գոր·
ԺԱ· 24·

գիկը խիստ չատ վախցան, ու անոր բսին, Այս բանը ինչո՞ւ բրիր. քանզի ան մարդիկը գիտցան որ անկիա Տէրոջը երեսէն կը փախչէր,
11 ինչու որ անոնց պատմեր էր. Ես անոր բսին, ինչպէ ի՞նչ ընենք, որ ծովը մեզմէ դադարի. քանզի ծովը երթալով աւելի կը ատականար.
12 Ու անիկա բսաւ անոնց, Զիս վերցուցէք ու գիս ծովը նետեցէք, ու ծովը մեզմէ պիտի դադարի, քանզի ես գիտեմ որ այս մեծ փոթորիկը իմ պատճառուս ձեր վրայ եկաւ։
13 Եւ ան մարդիկը թէև քաշելով կը ջանային նաւը ցամաքը դարձընել, բայց չկրցան, քանզի ծովը երթալով կը աւելկանար անոնց վրայ։
14 Ու երկնային ազգակերցին ու բսին, Ո՜հ, երկոպայ, կ՚ազատենք աս մարդուս հոգիին համար չկորսուինք, ու մեր վրայ անմեղ արիւն մի դնես, քանզի դուն, ով երկոպայ,
15 ուզածիդ պէս բրիր։ Եւ զանոնք վերցուցին ու ծովը նետեցին, ու ծովը իր սաստ
16 կութենէն դադարեցաւ։ Ու ան մարդիկը երկոպային մեծ վախով վախցան, ու երկոպային զոհ մատուցին ու ուխտեր բրին։
17 Եւ Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ զանոնք կլլէ. ու Յովնան երեք օր ու երեք գիշեր ձուկին փորը մնաց։

ԳԼ. Բ

1 Յովնան աղօթքը. 10 Անիկա ձուկին փորէն կ՚ազատի։

1 Եւ Յովնան ձուկին փորէն իր Տէր Աստուծոյ աղօթք բրաւ, Ու բսաւ,
2 Ես նեղութենէս Տէրոջը աղաղակեցի, ու անիկա ինծի պատասխան տուաւ. Դերեզմանին փորէն կանչեցի, ու ես ձայնս լսեցիր։
3 Ինչու որ զիս ծովերուն մէջը՝ անդունդը նետեցիր, Ու հեղեղները զիս պաշարեցին. Բոլ ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան։
4 Ու ես բսի, Քու աչքերուդ առջևէն վռնտուեցայ, Բայց տակաւին Քու սուրբ տաճարիդ պիտի նայիմ։
5 Զիս մինչև հոգիս չորերը պաշարեցին, Անդունդը ամէն կողմէն զիս չրջապատեց, Նիւթերը գլուխս փաթթուեցան։
6 Լեռներուն տակերը իջայ, Երկիրը իր նիգերովը յաւիտեան իմ բոլորս փակ էր,

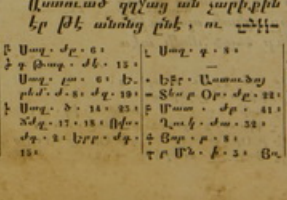

Բայց դուն իմ կեանքս Տգուբէն հանեցիր, Ով իմ Տէր Աստուած։
7 Երբոր հոգիս իմ վրաս մարեցաւ, Տէրը յիշեցի։ Ու իմ աղօթքս քեզի քու սուրբ տաճարդ հասաւ։
8 Սուտ ունայնութիւններու նայողները իրենց ըլլալու ողորմութիւնը կը թողուն։
9 Բայց ես ինծի ծառայութեան ձայնով քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ, Ու զրաստ ուխտս պիտի կատարեմ. Փրկութիւնը Տէրոջմե է։
10 Եւ Տէրը ձուկին հրամայեց ըլաւ. ան ալ Յովնանը ցամաքը փսխեց։

ԳԼ. Գ

1 Յովնան երկրորդ անգամ խրկուելով՝ Նինուէացիներուն կը քարոզէ։ 5 Անոնք կ՚ապաշխարեն։ 10 Ե Աստուած անոնց կը խնայէ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Յովնասի եղաւ՝ բսելով, երկրո՝ Նինուէ մեծ քաղաքը գնա, ու քարոզէ անոր քարոզութիւնը որ ես քեզի կը խօսիմ։ Եւ Յովնան Տէրոջը խօսքին համեմատ եկաւ Նինուէ գնաց։ Իսկ Նինուէ Աստուած մեծ քաղաք մըն էր՝ երեք օրուան ճամբու չափ տարածութիւն։ Եւ Յովնան սկսաւ քաղաքը մտնել, ու մէկ օրուան ճամբայ չափ մտնելէ՝ կը քարոզէր ու կ՚ըսէր, Դեռ քառասուն օր կայ ու Նինուէ պիտի կործանի։
5 Եւ Նինուէի մարդիկը Աստուծոյ հաւատալով ծոմապահութիւն քարոզեցին, ու այնոնց մեծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան։
6 Եւ այս խօսքը Նինուէի թագաւորին հասաւ, ու անիկա իր սեղանէն եկաւ ու վրայէն պատմուճանը հանեց, և քուրձ հագաւ ու մոխրի վրայ նստաւ։
7 Եւ Նինուէի մէջ մնանեկ կանչել տուաւ, ու թագաւորին ու իր մեծամեծներուն հրամանովը պատմելով բսել, Մարդ ու անասուն, արջառ ու ոչխար
8 բան մը չտանին, չարածին ու ջուր չխմեն. Եւ մարդիկ ու անասուններ քուրձ հագնին, ու ջերմ ուժով Աստուծոյ ազաղակին. և Նայն մարդ իր չար ճամբայէն ու իր ձեռքերուն
9 մէջ եղած անիրաւութենէն դառնայ. Ո՞վ գիտէ դարձի Աստուած դառնայ ու զղջայ, և իր սաստիկ բարկութենէն դառնայ, ու չկոր-
10 սնինք։ Եւ Աստուած անոնց գործքերը տեսաւ՝ որ իրենց չար ճամբաներէն դարձան, ու Աստուած զղջաց այն չարիքին համար որ բսեր էր թէ անոնց ընէ, ու ընդհ- չըրաւ։

ԳԼ· Գ

1 Յոթիան Ասատեայ ազգակիցէ՛նք համար նեղանալով՝ 4 դեդ-
մէնի մը օրհնակով կը յանդիմանէ։

1 Եւ Յոթիան խօսա գ-ժուարեցաւ ու ն՛ևզա-
2 ցաւ։ Ու Ցէրոջը աղօթք բրաւ ու բսաւ, Ո՜ն,
Տէր, երբոր ես գ-նա իմ երկիրս էն՛ իմ խօսքս
աս չէ՛ր· սաղ համար ՚սատայ թաթսիս փախ-
չելու եղայ, քանզի գիտէի որ դուն Էաղոր-
մած, գթած, երկայնամիտ և բազում մեղմու-
Աստուած ես, ու չարիքի համար կը զղջաս։
3 Եւ Տէր, ով Տէր, կ՛առնես՞ իմ հոգիս
ինձմէ ատ, քանզի Էմեռնելս ապրելէս ազէկ է,
4 եւ Տէրը բսաւ, ՊՄիթէ դուն նեղանալով
ազէկ կ՛ընես։՚՚
5 Եւ Յոթիան քաղաքէն գ-ուս եկաւ, ու
քաղաքին արևելեան կողմը նստաւ, և հոն
իրեն տաղաւար մը չինեց, ու անոր հովա-
նիին տակը նստաւ, մինչև որ տեսնէ թէ քա-
6 ղաքին ինչ պիտի ըլլայ։ Եւ Տէր Աստուած
դ-մէնիի մը հրամայեց, ու Յոթիանին վրայ
եկաւ, որ անոր գլխուն վրայ հովանի ըլլայ,
որպէս զի զանիկա իր տառապանքէն ազատէ։
և Յոթիան դ-մէնիին համար մեծ ուրախու-
թիւնով ուրախացաւ։
7 Ու հետևեալ օրը երբոր առաւօտ կ՛ըլլար,
Աստուած հրամայեց օրդի մը՝ որ դ-մէնիին
8 գարիւս, ու անիկա չորցաւ։ Ու եղաւ որ
երբ արևը կը ծագէր՝ Աստուած խորշակա-
րեր արևելեան հովի մը հրամայեց, ու արևը
Յոթիանին գլխուն վրայ գարկաւ, այնպէս որ
անիկա մաքնցաւ։ ու անիկա ինքիրեն մահը
ուզելով բսաւ, ՚Մեռնիլս ապրելէս ազէկ է,
9 Եւ Աստուած Յոթիանին բսաւ, Միթէ դուդ-
մէնիին համար նեղանալով ազէկ կ՛ընես։
ու անիկա բսաւ, Մինչև՛ ի մահ նեղանալս
ազէկ կ՛ընեմ։
10 Աննանոր Տէրը բսաւ, Դուն դ-մէնիին
ինծի չեղար, որ անոր համար աշխատութիւն
չքաշեցիր ու զանիկա չմեծցուցիր, որ մէկ
գիշերուան մէջ բուսաւ ու մէկ գիշերուան մէջ
11 կորսուեցաւ։ Ու ես պիտի չինանա՞մ Նինուէի
՚նան մեծ քաղաքին, որուն մէջը հարիւր
քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան, ՚որոնք
ազ ու ձախ ձեռքին տարբերութիւնը չեն
գիտեր, ու ՚նա՛ չատ ՚անասուններ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մէկթա կը յայտնէ թէ Աստուծոյ բարկութիւնը բարձրացած է
Շամարիի դէմ անոր կռապաշտութեանը համար։ 10 կը յոր-
գարկ որ ասոր բանին։

1 Տէրոջը խօսքը որ Յոթամի թագաւորնե-
րուն՝ Յոթամին, Աքազին ու Եզեկիային
օրերը Մօրաստացի Միքիային եղաւ, և Սա-
մարիայի ու Երուսաղէմի վրայով Էանոր յայտ-
նուեցաւ։
2 Լսեցէ՛ք, ով բոլոր ժողովուրդներ,
Մտիկ բրէ՛, ով երկիր, ու անոր Էբոլոր բնա-
կիչները։՚՚
Եւ Տէր Եհովան Էձեզի դէմ վկայ ըլլայ՝
Տէրը Իր սուրբ տաճարէն։
3 Քանզի ահա ՚Տէրը իր Էտեղէն կ՛ելլէ,
Եւ պիտի ջնջէ ու ՚երկրին բարձր տեղերուն
վրայ պիտի պտրտի։
4 Ու Էլեռները անոր տակը պիտի հալին,
Եւ Էովիտները պիտի պատռին՝
Կրակին առջևը հալած մոմի պէս
Ու զառ՚ի վայրէն թափուած ջուրի պէս։
5 Ա՛ս ամէնը Յակոբին յանցանքին համար
Ու Իսրայէլի տան մեղայր համար է,
Յակոբին յանցանքին ո՞վ է՝ Սամա-
րիա չէ՞,
Եւ Ցուդայի բարձր տեղերուն ո՞վ է,
Երուսաղէմ չէ՞։
6 Ուստի Սամարիան դ-ադաի քարակոյտի
Ո՛ր այգի տեղի պիտի գ-ձգրնեմ,
Անոր քարերը ձորին մէջը պիտի գ-ստորցնեմ,
Ու Էանոր հիմերը պիտի բանամ։
7 Եւ անոր բոլոր կուռքերը պիտի կոտրին,
Ու անոր բոլոր նուիրուած բաները կրակով
պիտի այրին,
Եւ անոր բոլոր արձաններըը ընաչինչ պիտի
ընեմ։
Քանզի ՚՚՚ բոկի վարձքով ժողվեց,
Ու բոկի վարձքի պիտի գ-ստնան։
8 Ասոր համար Էպիտի ողբամ ու պիտի հա-
ւաչեմ,

= Գլ· ա· 3։
ք Եր· լգ· 6։ Սապ·
ձգ· 5։ Յոթել· բ·
13։
փ գ Թագ· ժբ· 4։
ր Հմր· 8։
• կամ՝ Իրաւ է որ
Խօսքս նեղացներ Էս։
ձ Հմր· 3։
չ Գլ· ա· 2։ գ· 3։
ը բ Օր· ա· 39։
ի Սապ· լշ· 6։ Ամո·
ա· 2։
յ։
—
ն Երեմ· իգ· 18։
շ Ամով· ա· 1։
ո բ Օր· լը· 1։ Ես·
ա· 2։
ռ Եբէր· ժեսնիքը·
ս Սապ· ծ· 1։ Մապ·
գ· 5։
վ Սապ· ժա· 4։ Յոթա-
բ· 1։ Ամբ· բ· 20։
տ Ես· իգ· 21։
ր Սապ· ՀԺԱ· 3։
ց բ Օր· լբ· 13։ լգ·
9։ Ամով· գ· 13։
ւ Դատ· ե· 5։ Սապ·
ղե· 5։ Ես· կգ· 1։
Ա· 3։ Ամով· Բ·
5։ Ամբ· գ· 6· 10։
ք Թագ· ժԲ· 25։
օ Գլ· գ· 12։
ֆ Եզեկ· ժգ· 14։
և Ես· իա· 3։ Բբ· 4։
Երեմ· գ· 19։

Ի Ընծայկոյծ ու մերկ պիտի չըլլամ.
Զգայնութիւս պէս կոծ ու ջայլամներու պէս
աւազ պիտի ընեմ։
9 Քանզի անոր վերքերը անբժշկելի են,
Քանզի Սիոնէն ցուգա եկաւ,
Մինչև իմ ժողովուրդիս դուռը՝ Երուսաղէմ հասաւ։
10 Գիւղի մէջ մի պատմէք — ընաւ մի լաք.
Բեթափրայի մէջ փոշիին մէջ թաւալ։
11 Ով Սափիրի բնակիչ, քու մերկութիւնդ
բաց ունենալով անցիր.
Սաանանի բնակիչը դուրս չելլեր,
Բեթհեսէլի կոծը իր օթեւանը ձեզմէ կ'առնէ։
12 Վասն զի Մարօթի բնակիչը բարիքի համար
կը վշտանայ.
Քանզի Երուսաղէմի դուռը Ցեղջմէ
չարիք իջաւ։
13 Երիվարը կապ քեզի լծէ, ով Լաքիսի բնակիչ.
Սիօնի աղջկանը մեղքին սկիզբը անիկա է.
Քանզի քու մէջդ Իսրայէլին յանցանքները
գտնուեցան։
14 Անոր համար Մօրեսեթ-գեթին ընծաներ պիտի
տաս.
Աքզիբի տուները Իսրայէլի թագաւորներ-
բուն պիտի ըլլան։
15 Ցակաւին քեզի ժառանգ պիտի բերեմ, ով
Մարեսայի բնակիչ.
Իսրայէլի փառքը մինչև Ադոլամ պիտի հաս-
նի։
16 Քու սիրելի որդւոցդ համար մազերդ փեա-
տ ու կարէ,
կնոտութիւնդ արծիւի պէս չատցուր,
Քանզի քեզմէ գերութեան գացին։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Հրկոզութեան դէմ վայ կը կարգայ։ 4 Ողբ մը։ 7 Անիրաւա-
թեան ու կռապաշտութեան յանդիմանութիւն մը։ 12
Ցակոբին գերեզմանութենէն խոստմանքը։

1 Վայ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը խորհին,
Ու չարիքը անկողիններուն վրայ չարութիւն
կը հնարեն.
Ա՛նոնք առաւօտեան լոյսին առնիկա
ի գործ կը դնեն,
Քանզի իրենց ձեռքերուն մէջը զօր կայ.
2 Ու անոնք դաշտերնիքուս կը ցանկան ու զա-
նձեր կը յափշտակեն,
եւ տուներուս՝ ու ընձեռ կ'առնեն
եւ մարդուն ու իր տանը՝
Մարդուն ու իր ժառանգութեանը զրկանք
կ'ընեն։
3 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես դէմ ազգին վրայով չարիք մը կը
խորհիմ,
Ուրկից պիտի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել,
Ու պիտի չկրնաք հպարտու թիւնէ քալել,
Վասն զի ժամանակը չար է։
4 Ա՛ն օրը ձեր վրայ առակ պիտի խօսին,
Ու սրտմտի ողբով ողբան ու ըսեն,
Բոլորովին յափշտակուեցանք.
Իմ ժողովուրդիս բաժինը փոխեց,
Զանիկա ինծմէ հեռմէ վերադուց.
Մեր ագարակները եւս տալու տեղը՝ բաժնեց։
5 Անոր համար Տէրոջը ժողովին մէջ
Վիճակով չար քաշող մը պիտի չունենաս։
6 Մարգարէութիւն ընողներուն՝ Մարգա-
րէութիւն մի ընէք՝ ըսեն.
Անոնց մարգարէութիւն պիտի չընեն, ամօթ
նախատինքը պիտի չկրնայ։
7 Ով Յակոբի տուն ըսուող, միթէ Տէրոջը ոգին
կարճցա՞ւ,
Անոր գործերը սո՞նդ են.
Միթէ ուղղութեամբ քալողին իմ խօսքերս
ազէկ չե՞ն,
8 Եւ իմ ժողովուրդս չառնցմէ առաջ եղաւ թըշ-
նամի բլուրս համար.
Պատերազմէ անցողներէն պատեհապատճէ
դարձողներէն
Հանգերձներուն փառքին պատմուճանը կը
կողոպտէք։
9 Իմ ժողովուրդիս կիներուն իրենց զուարճալի
տուներէն կը վռնտէք,
Անոնց տղայքներէն յաւիտեան իմ փառքս
կ'առնէք։
10 Ելէք ու գացէք,
Քանզի ասիկա հանգստութեան տեղ չէ.
Պիղծ ըլլալուն պատճառով
Մեծ կորստեամբ մը պիտի բանայինք պիտի ըլլայ։
11 Թէ որ մէկ մարդ մը հոգի և ունայնութեան
հետեւէ երթայ,
Ու սուտ խօսի՝ ըսելով,
Գինիի ու օղիի համար քեզի մարգարէութիւն
ընեմ,
Ա՛նիկա պիտի ըլլայ աս ժողովուրդին մար-
գարէն։
12 Ով Յակոբ, ամէնդդ անշուշտ պիտի ժո-
ղովեմ,
Իսրայէլին ճեացորդը պիտի հաւաքեմ,

= Ողբ · գ · 5։
Լ Ես · ե · 8։
Ա Ես · ե · 8։
Ե Ամմո · ե · 13։ Ե-
զեկ · ե · 16։
Ի Ամո · բ · 6։
Ծ Բ Թագ · ա · 17։
Ձ Բ Օր · ը · 8։
Ղ Մաղ · ւգ · 4։
Ճ Ես · բ · 29։
Ժ Ես · ե · 8։
Ի Երեմ · բ · 3։
Ձ Ամմո · ե · 13։ Ե-
զեկ · ե · 16։
Ղ Բ Թագ · ա · 17։
Ճ Բ Օր · ը · 8։
Ժ Ես · ւ · 10։ Ամմո-
բ · 12։ ե · 16։
Ի Կամ հետ
Ձ Բ Օր · ժբ · 9։
Ղ Դան · ժբ · 25, 28։
Երեմ · գ · 1։
Ճ Եզեկ · ժգ · 3։
Ի Գաղ · գ · 6։ 7։

Ո՞ [1]Ըսա՛յսի ոչխարներուն պէս՝
Իրենց փարախին մէջը նզով հօտերուն պէս
Ձկուեր պիտի դնեմ։
Մարգոց [2]ջուա՛ծներուն համար ալմուկ պիտի
ըլլայ։
13 Թրամաւուժիւն ընոր անոնց առջևը ելաւ.
Անոնք խրամատցին ու գունէն անցան և
անկէ եղան.
Ու [3]անոնց թագաւորը անոնց առջևը անցաւ,
Տէրը իրրև անոնց գլուխ [4]եղե՛ր։

ԳԼ. Գ

1 [1]Իշխաններուն անգթութիւնը. 5 Մարգարէներուն սուտ մեկնիչը. 8 Անոնց ամենուն ալ անդգամութիւնը։

1 Ո՛ւ ըսի, Հիմա մնիկ ըրէք, ով ցակոբին
գլխաւորներ,
Ու Իսրայէլի տունը իշխաններ.
Ձեզ չէ՞ որ գուա իրաւունքը ճանչնաք.
2 Դուք որ ատելութիւնը կ'ատէք ու չարու-
թիւնը կը սիրէք.
Մարդոց վրայէն մորթերը՝ ու անոնց ոսկոր-
ներէն միսերը կը հանէք.
3 Ու անոնք որ [1]իմ ժողովուրդիս միսը կ'ուտեն,
Եւ անոնց վրայէն մորթերը կը հանեն,
Ու անոնց ոսկորները կը փշրեն,
Եւ զանոնք պատկի մէջ ու [2]կաթսայի մէջ
եփե՛ր միսի պէս կոտր կ'ընեն,
4 Անատնեք [3]Տէրոջը պիտի ազազակեն,
Բայց անոնց պատասխան պիտի չտայ,
Ու ան ժամանակը իր երեսը անոնցմէ պիտի
ծածկէ,
Վասն զի անոնք չար գործերը ըրին։
5 Ահաւասիկ կ'ըսէ Տէրը [1]ան մարգարէներուն
համար՝
Որոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն,
Ու [2]իրենց ակռաներովը կը խածնեն,
Եւ խաղաղութիւն կը քարոզեն,
Ու [3]ով որ անոնց բերանը բան չդներ,
Անոր դէմ պատերազմ կը հրատարակեն.
6 [1]Անոր համար ձեզի գիշեր պիտի ըլլայ,
Որ տեսիլք չտեսնէք.
Եւ ձեզի խաւար պիտի ըլլայ,
Որ գուշակութիւն չընէք.
[2]Ու մարգարէներուն վրայ արևը պիտի մնեղ,
Եւ անոնց վրայ օրը պիտի խաւարի.
7 Ու տեսանողները պիտի ամչնան,
Եւ գուշակողները ամօթով պիտի ըլլան.
Ամէնքն ալ իրենց չրթունքը պիտի ծածկեն,
Վասն զի Աստուծմէ պատասխան մը պիտի
չըլլայ։
8 Սակայն ես Տէրոջը Հոգւովը՝
Զօրութեամբ, դատաստանով և արիութեամբ
լեցուած եմ,
Որ ցակոբին իր յանցանքը՝
Ու Իսրայէլին իր մեղքը յայտնեմ։
9 Հիմա ասիկա մնիկ ըրէք,
Ով ցակոբի տունը գլխաւորներդ
Ու Իսրայէլի տունը իշխաններդ,
Դուք որ իրաւունքին կը գզուիք,
Ու ամէն ուղղութիւնը կը ծռեք,
10 Սիոնը [1]արիւններով՝
Ու Երուսաղէմը անիրաւութեամբ կը շինէք.
11 Անոր գլխաւորները կաշառքով կը դատեն,
Ու անոր քահանաները վարձքով կը սորվե-
ցընեն,
Եւ անոր մարգարէները ստակով գուշակու-
թիւն կ'ընեն,
Ու Տէրոջը վրայ կը կռթնին ու կ'ըսեն,
Չէ՞ որ Տէրը մեր մէջն է.
Մեր վրայ չարիք պիտի չգայ։
12 Ուրեմն ձեր պատճառաւը Սիոն [1]ագարակի
պէս պիտի հերկուի,
Ու Երուսաղէմ աւերակներու դէզեր՝
Ու [2]Տէրոջը տանը լեռը անտառի բարձր տե-
ղերու պէս պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Երկնչելու փառքը. 3 խաղաղութիւնը. 8 Թագաւորութիւնը. 11 ու յաղթութիւնը։

1 Բայց [1]եաքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը
տանը լեռը
Լեռներուն գլուխն վրայ պիտի հաստատուի,
Եւ բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ,
Ու ժողովուրդները հեղեղի պէս անոր պիտի
դիմեն.
2 Եւ շատ ազգեր պիտի երթան ու ըսեն,
Եկէ՛ք՝ Եհովային լեռը
Ցակոբին Աստուծոյն տունը երթանք,
Որ մեզի իր ճանապարհները սորվեցընէ,
Ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք.
[1]Ընչու որ օրէնքը Սիոնէն
Ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլէ.
3 Եւ անոնց շատ ժողովուրդներու մէջ դատաս-
տան պիտի ընէ,
Ու զօրաւոր ազգեր մինչև հեռաւոր տե-
ղամասը պիտի յանդիմանէ.
Ու [2]անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝
Եւ իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի չընեն.
Ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցընէ,
Եւ ալ պատերազմ պիտի չսորվին.

1 Սաղ. կդ. 9. Ա. Մամբ. ը. 11. 2 Ես. ծը. 1. 3 Երեմ. իբ. 13. 4 Ես. իզ. 8. Հաւմբ. բ. 17. 5 Երեմ. իգ. 15. 6 Եզեկ. ժգ. 18, 19. 7 Սաղ. կդ. 9. Ա. Մամբ. ը. 11. Մատ. ը. 15. 8 Ես. ծը. 1. 9 Երեմ. իբ. 13. 10 Եզեկ. իբ. 27. Ա. Մամբ. ը. 12. Մատ. գ. 3. 11 Երեմ. իգ. 18. Գ. ե. 3. Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 12 Ես. իզ. 1. Երեմ. իբ. 18. Գ. ե. 3. Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 13 Ես. ծը. 1. Երեմ. իբ. 13. 14 Ես. իզ. 8. Հաւմբ. բ. 17. 15 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 12. Մատ. գ. 3. 16 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 12. Մատ. գ. 3. 17 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 12. Մատ. գ. 3. 18 Գ. ե. 3. Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 19 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 20 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 21 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 22 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 23 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 24 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 25 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 26 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 27 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 28 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 29 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 30 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 31 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 32 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 33 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 34 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 35 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 36 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 37 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 38 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 39 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 40 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 41 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 42 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 43 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 44 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 45 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 46 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 47 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 48 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 49 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 50 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 51 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 52 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 53 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 54 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 55 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 56 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 57 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 58 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 59 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 60 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 61 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 62 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 63 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 64 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 65 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 66 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 67 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 68 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 69 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 70 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 71 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 72 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 73 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 74 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 75 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 76 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 77 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 78 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 79 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 80 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 81 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 82 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 83 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 84 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 85 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 86 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 87 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 88 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 89 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 90 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 91 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 92 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 93 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 94 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 95 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 96 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 97 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 98 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 99 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11. 100 Ես. ծը. 20. Ա. Մամբ. ը. 11.

4 ¶Հասա ամէն մարդ իր որթին տակը
Ու իր թզենիին տակը պիտի նստի,
Ու վախցընող պիտի չըլլայ ։
Ինչու որ զօրաց Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ։
5 Քանզի Ժողովուրդներէն
Ամէն մէկը իր աստուծոյն անունովը կը քալէ,
Բայց Մենք յաւիտեան յաւիտենից
Մեր Տէր Աստուծոյն անունովը պիտի քալենք ։

6 Ա՛ն օրը, կ՚ըսէ Տէրը, Կաղը պիտի ժողվեմ,
¶Ու աքսորուածը պիտի հաւաքեմ,
Եւ զանիկա ալ որ նեղեցի ։
7 Եւ կաղը Մնացորդ պիտի ընեմ,
Ու հեռուն վռնտուածը՝ զօրաւոր ազգ ։
Եւ Տէրը Սիօն լեռանը մէջ Թանոնց վրայ պիտի թագաւորէ
Հիմակուընէ մինչեւ յաւիտեան ։
8 Ու դուն, ով հօտի աշտարակ, Սիօնի աղջկանը բլուրը,
Մինչեւ քեզի պիտի գայ՝
Հին իշխանութիւնը, Ու թագաւորութիւնը՝ Երուսաղէմի աղջկանը ։

9 Հիմա ինչո՞ բարձրաձայն կը պոռաս ։
¶Միթէ քու մէջդ թագաւոր չկայ,
Կամ թէ քու խորհրդականդ կորսուեցա՞ւ,
Որ քեզ Ծնոդական կնոջ պէս ցաւ բռնեց ։
10 Ցաւ քաշէ ու Ծնոդական պէս երկանց մէջ եղիր, ով Սիօնի աղջիկ,
Քանզի հիմա քաղաքէն պիտի ելլես,
Ու դաշտի մէջ պիտի բնակիս,
Ու մինչեւ Բաբիլոն պիտի երթաս,
Եւ հոն պիտի ազատիս ։
Հոն Տէրը պիտի ազատէ քեզ քու թշնամիներուդ ձեռքէն ։
11 ¶Ու հիմա քու վրադ շատ ազգեր ժողվուեցան,
որոնք կ՚ըսեն,
Թող անիկա պղծուի,
Ու մեր աչքերը ¶Սիոնը տեսնեն ։
12 Բայց անոնք ¶Տէրոջը խորհուրդները չեն գիտեր,
Ու անոր դիտաւորութիւնը չեն հասկնար ։
Քանզի ինքը զանոնք կը ժողվէ Հինպէս որտաները կալին մէջ կը խուրձէ ։
13 ¶Ելիր ու կալը ծեծէ, ով Սիօնի աղջիկ,
Քանզի քու եղջիւրդ երկաթէ պիտի ընեմ,
Եւ քու կճղակներդ պղնձէ պիտի ընեմ,
Ու շատ ժողովուրդներ պիտի մանրես ։
Ու անոնց աստուածքը ¶բոլոր երկրին Տէրոջը պիտի նուիրեմ ։

Գլ. Ե

1 ¶Բիւրաւոր ծնունդը ։ 4 անոր Թագաւորութիւնը ։ 8 անոր յաղթութիւնը ։

1 Հիմա, ով գունդերի աղջիկ, բեզի գունդ կազմէ ։
Մեր վրայ պաշարում դրուեցաւ ։
¶Իսրայէլի դատաւորին ծնօտին գաւազանով պիտի զարնեն ։
2 Եւ դուն, ով ¶Բեթլեհէմ Եփրաթա,
Թէեւ Յուդայի ¶հազարաւորներուն մէջը բաւական պզտիկ ես,
Բայց քեզմէ պիտի ելլի ինծի այն որ Իսրայէլի վրայ ¶իշխան պիտի ըլլայ,
¶Ու անոր ելքը ¶ի հնուց՝ յաւիտենական օրերէն է ։
3 Անոր համար զանոնք չեւ պիտի տայ՝
Մինչեւ ¶ծնանողին ծնանելու ժամանակը,
Եւ ¶անոր եղբայրներուն մնացորդը
Իսրայէլի որդւոցը պիտի դառնայ ։
4 Ու անիկա պիտի կենայ, ու Տէրոջը զօրութեամբը
Եւ իր Տէր Աստուծոյն անունը մեծվայելչութեամբը ¶պիտի հովուէ,
Ու անոնք պիտի բնակին ։
Քանզի հիմա ¶մինչեւ երկրին ծայրերը պիտի մեծնայ ։
5 Եւ անիկա ¶խաղաղութիւն պիտի ըլլայ ։
Երբոր Ասորեստանցին մեր երկիրը մտնէ,
Ու մեր պալատներուն մէջը ոտք կոխէ,
Անոր դէմ եօթը հովիւ
Եւ ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի հանենք ։
6 Ու անոնք Ասրհատանի երկիրը արօտ
Ու ¶Նեբրովթի երկիրը իր դռներուն մէջը պիտի ազատեն ։
Եւ անիկա ¶ձեզ պիտի ազատէ Ասրհատացիներէն,
Երբոր անոնք մեր երկիրը մտնեն
Ու մեր սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն ։
7 Եւ ¶Յակոբին մնացորդը շատ ժողովրդոց մէջ
¶Ցօղի պէս պիտի ըլլայ՝ ¶Տէրոջմէ եկած,
Եւ՝ չաղի պէս՝ ¶կանանչ խոտի վրայ ¶իջնէ ։
Որ անիկա մարդ չսպասէր,
Ու մարդու որդիներէն չյուսար ։
8 Եւ Յակոբին մնացորդը ազգաց մէջ

Ա Ձաք · գ · 14 · ը · 5 ։
Բ Սաղ · ղ · 2 · Եսայ · ը · 22 · 23 · Յովէլ · ա · 1 ։
Գ Գծ · գ · 10 ։
Դ Գծ · գ · 7 ։
Ե Ես · խ · 11 · Ամբ · ե · 10 · Եզեկ · լգ · 23 · Գծ · ե · 14 ։
Զ Ես · ը · 14 ։
Է Սաղ · կը · 8 · Ես · ծգ · 13 · Ձաք · ժ · 11 ։
Ը Սաղ · ղ · 8 · Ես · ծգ · 25 · Եզեկ · լգ · 24 ։
Թ Ես · ծգ · 3 ։
Ժ Ես · ծգ · 7 · Ամբ · ե · 8 ։
ԺԱ Ես · ծգ · 8 · Ամբ · ե · 9 ։
ԺԲ Ես · ծգ · 9 · Ամբ · ե · 10 · 11 ։
ԺԳ Ես · ծգ · 10 · Ամբ · ե · 12 ։
ԺԴ Ես · ծգ · 11 · Ամբ · ե · 13 ։
ԺԵ Ես · ծգ · 12 · Ամբ · ե · 14 ։
ԺԶ Ես · ծգ · 13 · Ամբ · ե · 15 ։
ԺԷ Ես · ծգ · 14 · Ամբ · ե · 16 ։
ԺԸ Ես · ծգ · 15 · Ամբ · ե · 17 ։
ԺԹ Ես · ծգ · 16 · Ամբ · ե · 18 ։
ԻԱ Ես · ծգ · 17 · Ամբ · ե · 19 ։
ԻԲ Ես · ծգ · 18 · Ամբ · ե · 20 ։
ԻԳ Ես · ծգ · 19 · Ամբ · ե · 21 ։
ԻԴ Ես · ծգ · 20 · Ամբ · ե · 22 ։
ԻԵ Ես · ծգ · 21 · Ամբ · ե · 23 ։
ԻԶ Ես · ծգ · 22 · Ամբ · ե · 24 ։
ԻԷ Ես · ծգ · 23 · Ամբ · ե · 25 ։
ԻԸ Ես · ծգ · 24 · Ամբ · ե · 26 ։
ԻԹ Ես · ծգ · 25 · Ամբ · ե · 27 ։
ԼԱ Ես · ծգ · 26 · Ամբ · ե · 28 ։
ԼԲ Ես · ծգ · 27 · Ամբ · ե · 29 ։
ԼԳ Ես · ծգ · 28 · Ամբ · ե · 30 ։
ԼԴ Ես · ծգ · 29 · Ամբ · ե · 31 ։
ԼԵ Ես · ծգ · 30 · Ամբ · ե · 32 ։
ԼԶ Ես · ծգ · 31 · Ամբ · ե · 33 ։
ԼԷ Ես · ծգ · 32 · Ամբ · ե · 34 ։
ԼԸ Ես · ծգ · 33 · Ամբ · ե · 35 ։
ԼԹ Ես · ծգ · 34 · Ամբ · ե · 36 ։
ԽԱ Ես · ծգ · 35 · Ամբ · ե · 37 ։
ԽԲ Ես · ծգ · 36 · Ամբ · ե · 38 ։
ԽԳ Ես · ծգ · 37 · Ամբ · ե · 39 ։
ԽԴ Ես · ծգ · 38 · Ամբ · ե · 40 ։
ԽԵ Ես · ծգ · 39 · Ամբ · ե · 41 ։
ԽԶ Ես · ծգ · 40 · Ամբ · ե · 42 ։
ԽԷ Ես · ծգ · 41 · Ամբ · ե · 43 ։
ԽԸ Ես · ծգ · 42 · Ամբ · ե · 44 ։
ԽԹ Ես · ծգ · 43 · Ամբ · ե · 45 ։
ԾԱ Ես · ծգ · 44 · Ամբ · ե · 46 ։
ԾԲ Ես · ծգ · 45 · Ամբ · ե · 47 ։
ԾԳ Ես · ծգ · 46 · Ամբ · ե · 48 ։
ԾԴ Ես · ծգ · 47 · Ամբ · ե · 49 ։
ԾԵ Ես · ծգ · 48 · Ամբ · ե · 50 ։
ԾԶ Ես · ծգ · 49 · Ամբ · ե · 51 ։
ԾԷ Ես · ծգ · 50 · Ամբ · ե · 52 ։
ԾԸ Ես · ծգ · 51 · Ամբ · ե · 53 ։
ԾԹ Ես · ծգ · 52 · Ամբ · ե · 54 ։
ԿԱ Ես · ծգ · 53 · Ամբ · ե · 55 ։
ԿԲ Ես · ծգ · 54 · Ամբ · ե · 56 ։
ԿԳ Ես · ծգ · 55 · Ամբ · ե · 57 ։
ԿԴ Ես · ծգ · 56 · Ամբ · ե · 58 ։
ԿԵ Ես · ծգ · 57 · Ամբ · ե · 59 ։
ԿԶ Ես · ծգ · 58 · Ամբ · ե · 60 ։
ԿԷ Ես · ծգ · 59 · Ամբ · ե · 61 ։
ԿԸ Ես · ծգ · 60 · Ամբ · ե · 62 ։
ԿԹ Ես · ծգ · 61 · Ամբ · ե · 63 ։
ՀԱ Ես · ծգ · 62 · Ամբ · ե · 64 ։
ՀԲ Ես · ծգ · 63 · Ամբ · ե · 65 ։
ՀԳ Ես · ծգ · 64 · Ամբ · ե · 66 ։
ՀԴ Ես · ծգ · 65 · Ամբ · ե · 67 ։
ՀԵ Ես · ծգ · 66 · Ամբ · ե · 68 ։
ՀԶ Ես · ծգ · 67 · Ամբ · ե · 69 ։
ՀԷ Ես · ծգ · 68 · Ամբ · ե · 70 ։
ՀԸ Ես · ծգ · 69 · Ամբ · ե · 71 ։
ՀԹ Ես · ծգ · 70 · Ամբ · ե · 72 ։
ՂԱ Ես · ծգ · 71 · Ամբ · ե · 73 ։
ՂԲ Ես · ծգ · 72 · Ամբ · ե · 74 ։
ՂԳ Ես · ծգ · 73 · Ամբ · ե · 75 ։
ՂԴ Ես · ծգ · 74 · Ամբ · ե · 76 ։
ՂԵ Ես · ծգ · 75 · Ամբ · ե · 77 ։
ՂԶ Ես · ծգ · 76 · Ամբ · ե · 78 ։
ՂԷ Ես · ծգ · 77 · Ամբ · ե · 79 ։
ՂԸ Ես · ծգ · 78 · Ամբ · ե · 80 ։
ՂԹ Ես · ծգ · 79 · Ամբ · ե · 81 ։
ՃԱ Ես · ծգ · 80 · Ամբ · ե · 82 ։
ՃԲ Ես · ծգ · 81 · Ամբ · ե · 83 ։
ՃԳ Ես · ծգ · 82 · Ամբ · ե · 84 ։
ՃԴ Ես · ծգ · 83 · Ամբ · ե · 85 ։
ՃԵ Ես · ծգ · 84 · Ամբ · ե · 86 ։
ՃԶ Ես · ծգ · 85 · Ամբ · ե · 87 ։
ՃԷ Ես · ծգ · 86 · Ամբ · ե · 88 ։
ՃԸ Ես · ծգ · 87 · Ամբ · ե · 89 ։
ՃԹ Ես · ծգ · 88 · Ամբ · ե · 90 ։
ՄԱ Ես · ծգ · 89 · Ամբ · ե · 91 ։
ՄԲ Ես · ծգ · 90 · Ամբ · ե · 92 ։
ՄԳ Ես · ծգ · 91 · Ամբ · ե · 93 ։
ՄԴ Ես · ծգ · 92 · Ամբ · ե · 94 ։
ՄԵ Ես · ծգ · 93 · Ամբ · ե · 95 ։
ՄԶ Ես · ծգ · 94 · Ամբ · ե · 96 ։
ՄԷ Ես · ծգ · 95 · Ամբ · ե · 97 ։
ՄԸ Ես · ծգ · 96 · Ամբ · ե · 98 ։
ՄԹ Ես · ծգ · 97 · Ամբ · ե · 99 ։
ՅԱ Ես · ծգ · 98 · Ամբ · ե · 100 ։

Շատ ժողովրդոց մէջ ապրիլ պիտի ըլլայ ,
ինչպէս առիւծ մը՝ անտառի գազաններուն մէջը ,
կամ առյգ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն մէջը ,
Որ երբէ անցնի՝ կը կոխկռտէ ու կը պատառէ ,
եւ ազատող մը չըլլար ։
9 Քու ձեռդ քու հակառակորդներուդ վրայ պիտի վերնայ ,
Ու բոլոր թշնամիներդ պիտի կտրին ։
10 Ւ՛ն պիտի ըլլայ որ ան օրը , կ՛ըսէ Տէրը ,
Քու ձիերդ քու մէջէդ բնաջինջ պիտի ընեմ ,
եւ քու կառքերդ պիտի կորսընցնեմ ։
11 եւ քու երկրիդ քաղաքները բնաջինջ պիտի ընեմ ,
Ու բոլոր պարիսպներդ պիտի փլցընեմ ։
12 եւ քու ձեռքեդ կախարդութիւնները բնաջինջ պիտի ընեմ ,
Ու ալ գուշակութիւն ընողներ պիտի չունենաս ։
13 Ւ՛ն քու մէջէդ քու գրաւեալներդ
Ու արձաններդ բնաջինջ պիտի ընեմ ,
Ու ՝ամբյրն ալ քու ձեռագործ գործքերուն երկրպագութիւն պիտի չընես ։
14 եւ քու մէջեդ Աստարովթի կուռքերդ պիտի կործանեմ ,
Ու քու քաղաքներդ պիտի աւերեմ ։
15 եւ Բէյ մտիկ չընող ազգերէն
Վրէժխնդրութեամբ ու բարկութեամբ վրէժ պիտի առնեմ ։

ԳԼ · Զ

1 Աստուած կը վիճի իր ժողովրդին հետ՝ անոր ապերախտութեանը . 6 ապաշխարհանը . 10 անօրէնութեանը 16 ու կամ պաշտպանութեանը համար ։

1 Հլմա Տէրոջը լսածը մտիկ ըրէք .
Ելիր ու լեռներուն առջեւը դատ վարէ ,
եւ բլուրները քու ձայնդ թող լսեն ։
2 ՚Ով լեռներ ու երկրին ամուր հիմերը ,
՚Տէրոջը դատ մտիկ ըրէք ,
Քանզի ՚Տէրը իր ժողովրդին հետ դատ ունի ,
Ու իսրայէլին հետ պիտի վիճի ։
3 Ով իմ ժողովրդս , ՚ր ըրի ՚ն ըրի ,
Ու ՚ն բանով քեզ յոդնեցուցի .
Ինծի դէմ պատասխան տուր ։
4 ՚վ ան որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի ,
Ու ծառայութեան տունէն քեզ փրկեցի ,
եւ քու առջեդ Մովսէսը , Ահարոնը ու Մարիամը խրկեցի ։
5 Ով իմ ժողովրդս , մխածդ ըր
ինչ որ Մովաբացւոց Բաղակ թագաւորը խորհեցաւ ,
Ու ինչ որ Բէաղամ անոր պատասխանեց ,
եւ Խէ֊ր Եղ֊ Աստիմէն մինչեւ Գաղգաղ ,
Որպէս զի ՚Տէրոջը արդարութիւնը դիտնաս ։
6 Տէրոջը առջեւը ինչո՞վ երթամ ,
Ու բարձրեալ Աստուծոյն առջեւը կիյնամ .
Ամրողջ անոր առջեւը ողջակէզներո՞վ ,
Մէկ տարեկան արջառներո՞վ երթամ ։
7 Ւ՛րդեօք Տէրը հաւանարար խոյերու՝
կամ բիւրաւոր ՚ձղի գետերու պիտի հաճի՞ .
Արդեօք իմ յանցանքիս համար ՚իմ անդրանիկս՝
Ո՞ հոգւոյս մեղքին համար որովայնիս պտո՞ղը տամ ։
8 ՚Քեզի յայտնեց , ով մարդ , թէ ինչ է ազէկը .
Ու Տէրը քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ ,
Բայց միայն ՝իրաւունք ընել , ողորմութիւն սիրել
Ու խոնարհութեամբ քու Աստուծոյդ հետը քալել ։
9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կանչէ ,
Ու խնաստունը քու անունդ պիտի տեսնէ .
Գաւազանը ու անոր հրամայողը լսեցէք ։
10 Անօրէնին տանը մէջ տակաւին անօրէնութեան գանձեր կա՞ն ,
Ու պակաս արգա՝ ՚նր պիղծ է ։
11 Մի՞թէ ՝անօրէնութեան կշիռներ
Ու խարդախ քարերու քսակ ՚ձեզ՝ը մաքուր պիտի սեպե՞մ ։
12 Քանզի անոր հարուստները զրկանքով լեցուն են ,
եւ անոր բնակիչները սուտ կը խօսին ,
Ու իրենց բերնին մէջ ՚նենգաւոր լեզու ունին ։
13 Ուստի ես ալ քեզ զարնելով ՚ին հանդ պիտի բնեմ ,
եւ քու մեղքերուդ համար ՚ն֊աւերակ պիտի ընեմ ։
14 Դուն պիտի ուտես ու պիտի չկշտանաս ,
եւ քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը պիտի ըլլայ .
Պիտի յափշտակես , բայց պիտի չկարենաս ազատել ,
Ու ազատածդ սուրի պիտի մատնեմ ։
15 Դուն ՚պիտի սերմանես , բայց պիտի չհնձես .
Դուն ձիթապտուղ պիտի կոխես , բայց ձէով պիտի չծծուխս .
Քաղցու ՚չ֊ողւոյ , բայց գինի պիտի չխմես ։

---

1 Ձ֊ար · Բ · 10 ·
2 Ես֊ · բ · 6 ·
3 Ձ֊ար · Ժ · 2 ·
4 Ես֊ · բ · 8 ·
5 Ած֊ · Ճ֊Բ · 7 · Հմր · 8 · բ Թես֊ · 8 ·

— բ Օր · լբ · 1 · Ած֊ · Ծ · 1 · 4 · Ես֊աս · 2 ·
6 Ող · Ժ · 3 ·
7 Ես֊ · ս · 18 · 6 · 3 · 4 · Ք֊ · 26 · Ող֊ · գ · 1 ·
8 Երեմ֊ · բ · 5 · 31 ·
9 Ես֊ · Ժ · 21 · Ժ֊ · 30 · ի · 2 · բ Օր ·
10 Ես֊ · Ժ · 21 · Ժ֊ · 49 · Ես֊ · գ · 19 · 6 · 10 ·

11 Դաս · 6 · 11 ·
12 Ած֊ · Ծ · 9 · Ծա֊ · 16 · Ես֊ · ս · 11 ·
13 Ես֊ · ԻԲ · 8 ·
14 Ք֊ Ած֊ · Ժ֊ · 3 · ԻԱ · 6 · Ք֊ · 10 · Երեմ֊ · 6 · 31 · Ժ֊ · 5 · Նչ֊ · Ք֊ · 37 ·
15 բ Օր · Ժ · 12 · ս · 20 · Ամ֊ · բ · 10 ·
2 Ես֊ · Ք֊ · 5 · Ք֊ · 7 · Ք֊ · 10 · 11 · բ Օր · Ք֊ · 4 · 5 · Ես֊ · Ք֊ · 9 · 10 · Ես֊աս · բ · 14 ·
3 Ես֊ · Ք֊ · 1 · Ք֊ · 3 · Ես֊ · Ք֊ · 1 · Ք֊ · 3 · Ես֊ · Ք֊ · 1 · Ք֊ · 3 ·

16 քանզի Ամրին հրամայեցաւ կը պահուին
եւ Ախաաբին ամեն բոլոր գործքերը ·
եւ դուք անոնց խորհուրդներով կը քալէք ·
Որպէս զի քեզ տանիմ ընեմ ,
եւ քու բնակիչներդ սուլելու Եբղէա ·
Ուստի իմ ժողովուրդիս նախատինքը պիտի
կրէք ։

Գ · Է

1 Եկիզէքին իր քրտնաթոռին տեղ եւ ընդհանուր ազգականու-
թիւնը համար գանգատ ընելով · 5 իր յոյսը Աստուծոյ վրայ
կը դնէ · եւ չէ ինկ մարգոս վրայ · 8 իր թշնամիներուն վրայ
յաղթական կը հանդիսանայ · 14 Աստուած գանկար կը քաշ-
ւերէ բարի խոստումներով · 16 թշնամւոց խաւարնութիւնը
18 եւ իր ազգականներուն ։

1 Վայ ինձի՛ որ ամառնային պտուղը քաղուա-
ծի պէս ,
Որ կը կիսէն հաւաքելու պէս եղայ ·
Ոչ տեսիլ ողկոյզ չկայ ·
Ի՛հոգիս ախորհասս պտուղներուն կը ցանկայ ·
2 Երարութիւնը երկրէս կորսուեցաւ ,
Ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ ·
Ամէնքը արիւնելու համար դարան կը
գործեն ,
Ամէն մարդ իր եղբայրը որոգայթով կ'որսայ ·
3 Ձեռքերով չատ չարութիւն ընելու համար՝
Իշխանը դրամ կը պահանջէ ,
Դեւ դատաւորը կաշառքի կը նայի ,
Ու մեծ մարդը իր սրտին ցանկութիւնը հա-
միտատ կը խօսի ·
Այսպէս զանիկա կը ծռեն ·
4 Անոնց ազիկը փուշի պէս՝
Շիտակը փշերէն ցանդէն ձէլ է ·
Քու դիտուած օրը քու պատուհասիդ եկաւ ,
Անոնց չփոթութիւնը հիմա պիտի ըլլայ ·
5 Բարեկամի մի հաւատաք ,
Մտերիմ բարեկամի մի ապաստիներ ,
Ծոցդ պառկողին բերնիդ զգուշը պահէ ·
6 Քանզի հայրն իր տղան իր կ'անարգէ ,
Ազջիկը իր մօրը վրայ՝ — հարսը իր կեսու-
րին վրայ կ'ելլէ ·
Մարդուն թշնամիները իր ընտանիքն են ։

7 Բայց ես Տէրոջը պիտի սպասեմ ,
Իմ փրկութեանս Աստուծոյն պիտի յուսամ ,
Իմ Աստուածս ինձի պիտի լսէ ։
8 Ով իմ թշնամիս , մի վրաս մի ծնդար ·
Թէեւ ինկայ՝ պիտի ելլեմ ,
Թէեւ խաւարի մէջ նստայ՝ Տէրը ինձի լոյս
պիտի ըլլայ ։
9 Տէրոջը բարկութիւնը պիտի կրեմ ,
(քանզի անոր դէմ մեղք գործեցի ,)
Մինչեւ որ անիկա իմ դատս պաշտպանէ ու
ինձի իրաւունք տնէ ,
Զիս լոյսը հանէ ու անոր արդարութիւնը
տեսնեմ ։
10 Անառնները իմ թշնամիս պիտի տեսնէ ·
Անիկա պիտի ծածկէ զանիկա՝ որ ինձի կ'ը-
սէր ինձ
Որ կը քու Տէր Աստուածդ ·
Իմ աչքերս զանիկա պիտի տեսնեն ·
Հիմա անիկա փողոցներուն ցեխին պէս ոտից
կոխան պիտի ըլլայ ։

11 Այն օրը որ քու պարիսպներդ պիտի չինուին ,
Նոյն օրը պատուէրը հեռացած պիտի ըլլայ ·
12 Այն օրը Ասորեստանէն և Եգիպտոսը քա-
զաքներէն ,
Ու Եգիպտոսէն մինչեւ Գետը ,
Եւ ծովէ ծով ու լեռնէ լեռ քեզի պիտի գան ·
13 Սակայն երկիրը ամայի պիտի ըլլայ իր բնա-
կիչներուն պատճառաւը ,
Ու Ներկից գործքերուն պտուղին ։

14 Քու գաւազանով հովուէ քու ժողո-
վուրդդ՝
Քու ժառանգութեանդ խաշինքը՝
Որ առանձին անտառ մը կը նստի կարմելոս
մի մէջ ·
Անոնք առջի օրերուն պէս
Բասանի ու Գաղաադի մէջ թող արածին ։
15 Անոր հրաշքներ պիտի ցուցընեմ ,
Ինչպէս ան օրերը որ եգիպտոսի երկրէն ելար ·
16 Ազգերը տեսնեն պիտի ամչնան
Ու իրենց բոլոր զօրութիւնէն պիտի ամչնան ·
Երբնի վրայ ձեռք պիտի դնեն ,
Ու անոնց ականջները պիտի խլանայ ։
17 Օձի պէս հող պիտի լպչեն ,
Երկրի սողուններուն պէս
Իրենց պահուրտած տեղերէն պիտի դողան ,
Վախ Տէր Աստուածին պիտի զարհուրին ,
Ու քեզմէ պիտի վախնան ։
18 Քեզի պէս Աստուած ո՞վ կայ ,
Որ ետաքրեւութիւնը կը ներէ ,
Ու իր ժառանգութեանը յանցանքը անտես կ'ընէ ·

---

1 գ Թագ · ժգ. 25 · 26 · ։ Ռիա · է · 11 ։ ։ գ Թագ · ժգ. 30 · եւ · ի · 10 ·

ՙիր բարկութիւնը յաւետեան չպահեր ,
քանզի ողորմութիւն կը սիրէ ։
19 Անիկա պիտի գառնայ , մեզի ողորմութիւն պիտի ընէ ,
Մեր անօրէնութիւնները ոտքին տակը պիտի առնէ ։
Այո , անոնց բոլոր մեղքերը
Ցովսէի խորութեանը մէջ պիտի նետես ։
20 †Յակոբին ճշմարտութիւն պիտի ընես ,
եւ Աբրահամին ողորմութիւն ,
ինչպես որ առջի օրերէն ի վեր
ՙմեր հայրերուն երդումով խոստացար ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1—15 Աստուծոյ վճռաբանութիւնը կը յայտնէ , իր ժողովուրդին բարեբաղձ եւ իր թշնամիներուն խստութիւնը ցուցնելով ։

1 ՙԱյնուհետեւ պատգամը . Ելկեսացի Նաւումին տեսիլքին վերքը ։

2 Եհովան ՙնախանձոտ ու †վրէժխնդիր Աստուած է .
Եհովան վրէժ առնող ու բարկութեան տէր է .
Եհովան իր հակառակորդներէն վրէժ կ՚առնէ ,
Ու իր թշնամիներուն բարկութիւն կը պահէ ։
3 Եհովան երկայնամիտ է , ու †անոր զօրութիւնը մեծ է ,
Բայց չի՛ պահեր ամենեւին անպարտ չ՚ողուր .
Եհովային ճամբան մրրիկի ու փոթորիկի մէջ է ,
Ու ամպերը անոր ոտքերուն փոշին են ։
4 Ցովսէն կը սաստէ ու գայթիկա կը ցամքեցնէ ,
եւ բոլոր գետերը կը չորցնէ .
†Բասան ու Կարմէղոս կը թառամին ,
եւ Լիբանանին ծաղիկը կը թառամի ։
5 †Լեռները անկէ կը գոցան ու †բլուրները կը հալին .
Երկիրը անոր երեսէն կը խախտի ,
Աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչները ։
6 Անոր ցասմանը առջեւը ո՛վ կրնայ կայնիլ ,
եւ անոր սաստիկ բարկութեանը ո՛վ կրնայ դէմ դնել .
†Անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը թափի ,
Ու ապառաժները անկէ կը խորտակին ։
7 †Եհովան բարի է , նեղութեան օրը ամրութիւն է ,
Ու կրնան ապաւինողները կը ճանչնայ ։
8 Բայց այն †հեղեղով յորդացող հեղեղով բոլորովին պիտի աւրէ ,
եւ խաւարը պիտի հալածէ անոր թշնամիները ։
9 †Եհովային դէմ ինչ կը խորհիք .
Ան բոլորովին պիտի վերջացնէ .
Նեղութիւնը երկրորդ անգամ պիտի չկրկնուի ։
10 Քանզի քանի որ անոնք †փուշերու պէս փաթթուած են ,
Ու երբոր լմկելիքով գինովցած պէս են ,
Բոլորովին չորցած յարդի պէս պիտի այրին ։
11 ՙքեզմէ Եհովային դէմ չարութիւն մտածող մը՝
Անօրէն խորհրդական մը ելաւ ։
12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Թէեւ անոնք խաղաղութեան մէջ են ու բազմաթիւ են ,
Սակայն անոնք պիտի կտրին՝ երբոր ՙանիկա անցնի .
Թէեւ քեզ նեղեցի՝ այլ պիտի չնեղեմ ։
13 Եւ հիմա քու վրայէդ ՙանոր լուծը պիտի կոտրեմ ,
Ու քու կապերդ պիտի կտրեմ ։
14 Եւ Տէրը քեզի համար հրամայեց ,
Որ մէկ մարդ այլ քու անունէդ չ՚սերածուի .
Քու աստուածներուդ տունէն
Քանդակած և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ պիտի ընեմ .
ՙԶ՚ունիս քու դերեզմանդ պիտի ընեմ ,
Քանզի դուն անարգ եղար ։
15 Ահա †լեռներուն վրայ աւետող բերողին՝
Խաղաղութիւն քարոզողին ոտքերը .
Տօներդ պահէ , ով Ցուդա , ուխտերդ կատարէ .
Քանզի մէկ մարդ այլ քու միջէդ ՙանոթէն պիտի չանցնի ,
Անիկա բոլորովին կտրուեցաւ ։

ա Սաղ. ՃԹ. 9 : Եսա. ԽԶ. 16 : Երեմ. Գ. 5 ։ բ Որ. Գ. 24 : Ցէս. Խ. 19 ։ գ Որ. ԺԸ. 35 : Սաղ. ԳՁ. 1 : Եսա. ՆԹ. 15 ։ դ Եել. Հ. 6. 7 : Նէհեմ. Թ. 17 : Սաղ. ՃԹ. 8 : Ցովել. Բ. 11 ։ ե Սաղ. ԺԸ. 7. 8 : Եսա. ԼԴ. 9 : Սաղ. ՀԸ. 8 : Ցովել. Գ. 2 ։ զ Եսա. Ը. 4 ։ է Սաղ. ԺԸ. 7. եւ 25 : Եսա. ԼԴ. 9 : Սաղ. ՃԹ. 8 : Ցովել. Գ. 2 : Ամբ. Գ. 3. 11. 12 ։ ը Գիւտ. Գ. 10 : Սաղ. Գ. 2 ։ թ Ցուտ. Ժգ. 1 : Սաղ. Ճ. 34 : Սաղ. Ճ. 5 : Երեմ. Լ Գ. 11 : Ամբ. Գ. 25 ։ ժ Եսա. ՃԹ. 22. 23 ։ ի Սաղ. ՃԹ. 8 : Եսա. ԽԶ. 16 : Երեմ. Ե. 22 ։ ժա Սաղ. Ժբ. 7. եւ 10. 22. 40 ։ ժբ Գիւտ. Գ. 10 : Սաղ. Գ. 2 ։ ժգ Ցուտ. Ժգ. 1 ։ ժդ Թուոց. Գ. 12 : Ես Թուոց. ԻԳ. 6. 7 : Գէդ. Գ. 11 : Սաղ. Գ. 1 ։ ժե Թուոց. ԺԲ. 22. 23 ։ ժզ Թուոց. ԺԲ. 35. 37 ։ ժէ Եսա. Բ. 8 : Դան. ԺԱ. 10 ։ ժը Երեմ. Բ. 20 : Բ. 8 : Ես Թուոց. ԺԲ. 37 ։ ժթ Թուոց. ԺԲ. 35 : Հաւմ. Ժ. 15 ։ ի Հաբ. 11. 12 ։

ԳԼ· Բ

1—13 Աւասուծոյ ահաւոր և յոյժական զօրէն Նինուէի վասն կռնացն։

1 Վա՛յ քաղաքացդ քոյ արեանց գէմ եղաւ.
Ի պարապալ պատղանէ, ճանճան դիսէ,
Մէկ֊մէկ ուժովցաւ -- բոլոր այժդ էր֊ժողվէ։
2 Ձանգի ձէրը ցակարին վայելչութիւնը
Իարտէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց.
Վասն զի պարապողները զանգը պարպեցին,
Ու անոնց որթի ուռերը աւրեցին։
3 Անոր զօրաւորութեան վահանը կարմրեցաւ,
Ուժ֊քաջ մարդիկը կարմիրով ներկուեցան.
Անոր պատրաստութեանը օրը կռանքը ՚պող֊
պատի փայլատեսիլն՚ պիտի ունենայ,
Ու նիզակները պիտի երերցուին։
4 Կառքերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին,
Հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բաղխեն.
Անոնց երևոյթը չաներու պէս պիտի լլայ,
Ո֊փայլակներու պէս պիտի վազեն։
5 Իր կարճներըը պիտի յիշէ.
Անոնք քալած տեղնին պիտի գլորին,
Իւ ՚ր֊ն֊ջիրը պարսպին հոն֊ը֊ պիտի արագ֊
բան,
Ու պատսպարան պիտի պատրաստուի։
6 Գետերուն դռնները պիտի բացուին,
Ու պալատը պիտի ՚փլչի։
7 Ու՝ ՚ն֊նախասահմանուածը՝ ՚ն՚ անիկա գերու֊
թեան պիտի երթէ,
Ու անոր աղախիններըը կուրծքերնուն զարնե֊
լով
Ո֊ՙաղաւնիի պէս ձնչելով՚ ՚ձ՚ն հետը պիտի
երթան։
8 Ու Նինուէ չաս ժամանակէ ՚ի վեր ջուրերու
աւազանի պէս էր.
Սակայն անոնք փախչելով կայնեցէք, կայ֊
նեցէք՚ ՚ն֊ըն֊ ըսին,
Բայց դարձող պիտի չըլլայ։
9 Աւծածքի յափշտակեցէք, ոսկի յափշտակեցէք.
Քանզի ՚ձ՚ն զարդերըը անթիւ են,
Ու ամէն ցանկալի սպասներու առատութիւն
կայ։
10 Պարապ ու պարպած ու դատարկացած է.
Ու ՚ն֊սիրտերը կը հալին, ու ՚ծ֊ունկերը իրա֊
րու կը զարնեն,
՚ն֊ամէն մէջքերը կը դողան,
Ու ՚ն֊ամենուն երեսները դոյնէրնին կ՚ընծան֊
են։
11 Ո՞ր է ՚ն֊առիւծներուն բնակարանը,
Ու առյդ առիւծներուն արօտը,
Որ արու առիւծը, մատակ առիւծը

= ԵՐՄ· Ծ· 23։
§ ԵՐԵՄ· Ծաս 11· 12։
ԴՒ· Գ· 14։
† Ա՚ՍՔ· Հ· 12։
ՀԵ՚ՍՔ· ԿԳ· 2· 3։
· Կա՚ Ջահէրտ ՀԶՈ
† ԵՐԵ· Հովի·

: Կա՚ ՔՒՆ պահ֊
պանները գրուած
են։
ՀԵ՚ՍՔ· ԼԵ· 14· ՅԻ·
11։
ՀԵ՚ՍՔ· Ա՚Ց· 7· 8։
Դան· Ե· 6։

: ԵՐԵՄ· Լ· 6։
Ճաղիէ· Բ· 6։
Ա՚Ց· Գ· 10· 11։
ԵՀԵԿ· ՅԻ· 2—7։
ԵՀԵԿ· ԼԻ· 3· ԵՐ·
3· ԼԹ· 1· ԴԻ·
Գ· 5։

Ու առիւծի կարիւնը հոն կը պարտէին,
Ու ընձեաւ վախցնող մը չկար։
12 Առիւծը իր կարիւններուն բաւական եղածին
չափ կը պատառէր,
Ու իր մատակառիւծներուն համար կը խեղդէր,
Եւ իր մորթները որսով՝
Ու իր բնակարաններըը յափշտակութեամբ կը
լեցնէր։
13 ՚Ահա ես քեզի գէմ եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Եւ անոր կառքերը պիտի այրեմ -- ծուխ
ելնէ ջուղերէ,
Եւ քու առյդ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ.
Ու քու որսդ երկրին վրայէն պիտի Ջնեմ,
Եւ ՚ն֊քու դեսպաններուդ ձայնը ՄՀյմէն ալ
պիտի չլսուի։

ԳԼ· Գ

1—19 Նինուէի ցասքն կրկնակը։

1 Վա՛յ ՚ն֊արիւններու քաղաքին,
Բոլորովին սուտութեամբ -- յափշտակութեամբ
լեցուն է.
Հոն որսը պակաս չէ։
2 Ա՚ն֊խարատանին ձայներ,
Ու ՚ն֊անիւին չարժման ձայներ,
Եւ սրընթաց ձիին ու ցնցուղ կառքին ՚ն֊
կնէը։
3 Ձիաւորը կը վերցնէ ՚ն֊փայլուն սուրը ու չոգ֊
չոզուն նիզակը,՚
Եւ շատ վիրաւորներ ու խիստ շատ մեռե֊
ներ կ՚ըլլան,
Ու դիերը անթիւ են, դիերուն վրայ կը
գլորին՚
4 Ան պոռնկութեանցը շատութեանը
համար,
Որ խիստ շնորհալի ու ՚ն֊կախարդութեանց տէր
ըլլալով՝
Իր պոռնկութիւններովը ազգեր՚
Եւ իր կախարդութիւններովը ազգատոհմներ
կը ծախէր։
5 ՚Ահա ես քեզի գէմ եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու ՚ն֊քու երեսդ գէմ քու քղանցդ պիտի
բանամ,
՚ն֊Ե քու մերկութիւնդ ազգերուն՚
Ու քու անարգանդդ թագաւորութիւննե֊
րուն պիտի ցուցնեմ։
6 Եւ քու վրադ պղծութիւններ պիտի նետեմ,
Ու ՚ն֊քեզ խայտառակ պիտի ընեմ,
Ու քեզ օրինակ պիտի դնեմ։
7 Ու պիտի ըլլայ որ ամէն քեզ տեսնողը
՚ն֊քեզմէ պիտի փախչի, ու պիտի ըսէ,
Նինուէ աւերակ եղաւ.

ն Գ֊ԹԳ· Ա՚Ը· 17։
19· ՅԻՅ· 9· 23։

—

= ԵՀԵԿ· ԼԸ· 2· 3։
§ ԵՐԵ· ԿԲ· 9· ԱՄՐ·
Բ· 12։

§ ԵՐԵՄ· ԼԵ· 5։
ՀԵՐ· ՍԱՐՒՆ ԲՆՁԸ
ՈՒ ՆԻՒԹԿԻՆ ՓՇ֊
ՆԱԿԸ։
ՀԵ՚ՍՔ· Ա՚Ց· 7· 8։
ԴԱՆ· Ե· 6։

ԲԻՄ· ԺԲ· 26·
ԵՀԵԿ· ԺԶ· 37·
ՄԻՔԵ· Ա· 11·
Ա՚ՄՔ· Բ· 16·
§ Ա՚ՍՔ· Բ· 9· ԵՐԵ·
Ե· 33։
: Տես Ցասք ՀԸ· 10·

[1]Ամէն վայ ոմ պիտի ազատ ,
քեզի ուսկից մխիթարիչներ փնտռեմ։
8 [2]Մխիթէ գուն [3]Նոյ-ամենէն ազէկ ես ,
Որ գետերուն մէջը կը բնակէր ,
Ու չուրերով չրջապատած էր ,
Որ ծովը անոր խրամ եղած էր ,
Ո՞ ծովը անոր պարիսպն էր ։
9 Անոր զօրութիւնը երէկուկան ու եղեսպաս էր ,
Ու ծայր չունէր ։
Փուզացիք ու Լիբէացիք քեզի օգնական էին ։
10 Ամէնս ալ աքսոր ու գերութեան գնաց ,
Անոր տղաքներըն անգամ Իամէն ճամբու գլուխ
գետինը զարնուեցան ։
Եւ անոր պատուականներուն վրայ [4]վիճակ
ձգեցին ,
Ու անոր բոլոր մեծամեծներըը չղթաներով
կապուեցան ։
11 Գուն ալ [5]պիտի գինովնաս ու անկայտ ըլլաս ,
Գուն ալ թշնամիէն ամրանալու տեղ պիտի
փնտռես ։
12 Քու բոլոր բերդերդ՝ կանխահաս պտուղներ
ունեցող [6]թզենիներու դէմ պիտի ըլլան ,
Որոնք երբոր թօթուելին՝ ուտողին բերանը
կ'իյնան ։
13 Ահա [7]քու ժողովուրդդ քու մէջդ կիներուն
պէս դէմ պիտի ըլլան ,
Քու երկիրդ գոնները անդուլա քու թշնամի-
ներուդ պիտի բացուին ,
կրակը պիտի ուտէ քու հնդերդ ։
14 Պաշարման համար քեզի չուրեր քաշէ ,
[8]Բերդերդ ամրացուր ։
Ցեխի մէջ մտիր ու կաւը կոխէ ,
Եւ ապուսպի փուռը նորոգէ ։
15 Հոն կրակը քեզ պիտի ուտէ ,
Սուրը քեզ պիտի կոտրէ ,
Ու [9]ջրեակի պէս քեզ պիտի հատցընէ ։
Քեզ [10]մարախի պէս չատցուր ,
Քեզ մարախի պէս չատցուր ։
16 Քու վաճառականներդ երկինքէ աստղերէն ա-
ւելի չատցուցիր ։
Ջրեակը տարածուեցաւ , [11]թռչը թռաւ ։
17 [12]Քու թագակիրներդ մարախի պէս՝
Ու զօրավարներդ անթիւ մարախներու պէս են ,
Որ ցուրտ օրը ցանկերու վրայ կը հանդչին ։
Երբոր արեը ծագի՝ կը չուեն ,
Ու անոնց տեղը ուր ըլլալը չգիտցուիր ։
18 [13]Քու հովիւներդ կը քնանան , ով [14]Ասորես-
տանի թագաւոր ,
Քու ազնուականներդ կը պառկին ։
Քու ժողովուրդդ [15]լեռներուն վրայ ցրուեցան ,
Ու մէկը չկայ որ [16]ետ ժողվէ ։
19 Քու բեկմանդ ճար չկայ ,
Քու վէրքդ անդարմանելի է ։
Ամէն անոնք որ քու լուրդ կը լսեն՝ քեզի
համար ծափ պիտի զարնեն ,
Քանզի ամէն ժամանակ քու չարութիւնդ
որո՞ւ վայ անցած չէ ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երկրին անօրէնութեանը համար գանգատ բնդ Աստուածին
5 կը ցուցնէ ան տակաւին վերահասնելիքը՝ որ Քաղդէա-
ցոց ձեռքովը պիտի ըլլար ։ 12 Մարգարէն կը գանգատի որ ան
վերահասնելիքը խիստ չար մարդոց ձեռքովը պիտի կա-
տարուէր ։

1 Ա֊ստուածմարգարէին տեսիլքով յայտ-
նուած պատգամը ։

2 Մինչև ե՞րբ , ով Տէր , [1]ազազակեմ ու չլսես ,
Եւ զրկանաց համար քեզի կանչեմ ու չազա-
տես ։
3 Ինչո՞ւ համար ինծի անօրէնութիւն կը ցուցը-
նես ,
Եւ նեղութիւն կ'երեցընես ,

[2]Ոպր · ը · 19 ։
[3]Ծննդ · գ · 3 · Աբդ · 11 ։ Երեմ · խբ · 35 , 36 · Եզեկ · է · 14—16 ։
[4]Սապ · ին · 9 · Եսա · ԺԴ · 16 · Ին · ԺԹ · 16 ։
[5]Ոպր · ը · 15 · Ծննդ · գ · 3 · Աբդ · 11 ։ Երեմ · խբ · 17 , 27 ։
[6]Գէ · ա · 10 ։
[7]Ծպտ · է · 13 ։
[8]Երեմ · ե · 37 · Նա-
հում · է · 8 ։
[9]Ոպր · ը · 19 ։
[10]Ծննդ · գ · 3 · Աբդ · 11 ։ Երեմ · խբ · 17 , 27 ։
[11]Գէ · ը · 1 ։
[12]Ծննդ · ա · 4 ։
[13]Ծննդ · ի · 7 ։
[14]Ցես Եւ · ԺԹ · 16 ։
30 ։
[15]Սապ · ին · 15 · Երեմ · Նա · 30 ։
[16]Ցես Եւ · ԺԹ · 16 ։

Սապ · հգ · 6 ։
[1]Երեմ · ե · 19 · Ե-
զեկ · լա · 3 · Եա ։
— գ Թագ · իբ · 17 ։
[2]Միք · ա · 9 ։
[3]Ոպր · գ · 8 ։
[4]Ծպր · բ · 15 · Սոփ · ը · 15 · Ցես Ես ։
Ժգ · 8 · Եա ։
—
[5]Ոպր · գ · 8 ։
[6]Ծպր · բա · 7 · Սապ · ԻԶ · 3 · Եա · Երեմ ·
Ժգ · 1 ։
[7]Ես · ԼԹ · 14 · Գոր · Ժգ · 41 ։
[8]Ը Օր · իբ · 49 · 50 · Երեմ · ե · 15 · Ցես Բ Մն · ԼԶ · 6 ։

Ան դառն ու արագընթաց ազգը ,
Որ երկնը չեզող բնակութիւններուն տիրելու համար՝
Երկրիս լայնութիւնը կը պտրտի ։
7 Անիկա սոսկալի և ահարկու է ,
Անոր դատաստանը ու իշխանութիւնը իրմէ կ՚ելլէ ։
8 Անոր ձիերը ինձերէն աւելի արագաշարժ են ,
Ու երեկոյեան գայլերէն աւելի կատաղած են .
Եւ անոր ձիաւորները պիտի ցամքին ,
Ու անոր ձիաւորները հեռուէն պիտի գան ,
Ու ուկերակուռի վրայ արտարացող արծիւի պէս պիտի թռչին ։
9 Ամէնքը զրկանաց համար պիտի գան ,
Դէմդիմաց երեսները դէպ՚ի [o]յառաջ պիտի ըլլայ ,
Ու աւազի պէս գերիներ պիտի ժողվէ ։
10 Եւ անիկա թագաւորները ծաղր պիտի ընէ ,
Ու իշխանները անոր խաղալիկ պիտի ըլլան .
Անիկա ամէն պարսպի վրայ պիտի խնդայ ,
Վասն զի հող պիտի դիզէ ու զանիկա պիտի առնէ ։
11 Անառնիր անոր միտքը պիտի փոխուի ու պիտի հպարտանայ ,
Եւ Նա իր զօրութիւնը իր աստուծոյն [p]Եհովէ՝ յանցաւոր պիտի ըլլայ ։
12 [q]Մինչէ դուն ՚ի յաւիտենից չէն՝ , ով իմ Ցէր Աստուածս , իմ Սուրբս .
Պիտի չմեռնինք ։
Ով Ցէր , [r]զանիկա դատաստանի համար ո՞ր բոյնցիր ,
Ով վէմ , զանիկա յանդիմանելու համար հաստատեցիր ։
13 [s]Դուն որ քու աչքերդ չարութիւն տեսնելէն մաքուր են ,
Ու անիրաւութեան նայելու կարող չես ,
Ինչո՞ւ անիրաւութեան [t]նայիս , կ՚նայիս ,
Ամբարիշտը իրմէ արդար եղողը կլլած ատեներ քե՞ղ կը լռես ։
14 Ու մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ՚ընես ,
Սողուններուն պէս՝ որոնք իրենց վրայ տիրող չունին ։
15 Ամէնց ամէնքը կարթով կը հանէ ,
Ձանոնք իր ուռկանովը կը բռնէ ,
Եւ զանոնք իր ցանցովը կը ժողվէ ,
Անոր համար կ՚ուրախանայ ու կը ցնծայ .
16 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը մատուցանէ ,
Ու իր ցանցին խունկ կը ծխէ ,
Վասն զի անոնցմով իր բաժինը դէր՝
Ու իր կերակուրը պարարտ է ։
17 Արդեօք աս պատճառաւ իր ուռկանը պիտի պարպէ՞ ,
Ու միշտ ազգերը կոտրելէն պիտի չդադարի՞ ։

ԳԼ · Բ

1 Պատասխան մը ընդունելու ատեննէ Ամբակումին կը տեսնէ թէ պարտ հետաքրքրական է 5 Քաղկեացւոց վրայ հատնելու դատաստանը իրենց անցագործութեանը , 9 ագահութեանը , 12 անիրաւութեանը , 15 արբեցութեանը 18 ու կռապաշտութեանը համար ։

1 Ի՛մ [a]պահապանութեանս տեղը պիտի կենամ ,
Ու պարապին վրայ պիտի կայնիմ ,
[b]Ու պիտի սպասեմ որ տեսնեմ թէ ինծի հետ ինչ պիտի խօսի ,
Եւ թէ իմ [c]դէմ յանդիմանութեանս վրայ ինչ պատասխան պիտի տամ ։
2 Եւ Ցէրը ինծի պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Տեսիլքը [d]գրէ ու տախտակներու վրայ յայտնի՛ նշանակէ ,
Որ զանիկա կարդացողը [e]համարձակ կարդայ՝
3 Քանզի [f]տեսիլքը տակաւին որոշուած ժամանակի համար է ,
Բայց վախճանին կ՚արտորայ , սուտ պիտի չելլէ ։
Թէ որ ուշանայ՝ անոր սպասէ ,
Քանզի [g]անշուշտ պիտի գայ , ետ պիտի չմնայ ։
4 Ահա հպարտ [h]հոգին իր ներսի դէն ուղիղ չէ ,
Բայց արդարը իր հաւատքովը պիտի ապրի ։
5 Մանաւանդ գինին կը կատղեցնէ ,
Հպարտ մարդը հանգարտ չկենար ,
Քանզի իր հոգին [i]դերեզմանի պէս կը լայնցնէ ,
Ու մահուան պէս [k]յագուրդ չկշտանար ,
Հապա բոլոր ազգերը իրեն կը ժողվէ ,
Ու բոլոր ժողովուրդները իր քովը կը դիզէ ։
6 Մինչէ ասոնց ամէնը [l]անոր վրայ առակ պիտի չհանեն՞ ,
Ու անոր համար ծաղրական խօսքերով պիտի չբանեն՞ ,
Ու ըսեն ,
Վա՛յ անոր՝ որ իրենը չեզածը կը շատցնէ ,
(Մինչև ե՞րբ ։)
Ու իր վրայ [m]գրաւներ կը բեռնաւորէ ։
7 Մինէ յանկարծ քեզ խածնողներ պիտի չելլե՞ն ,
Ու քեզի նեղութիւն տուողներ պիտի չարթննա՞ն ,
Եւ դուն անոնց աւար պիտի չըլլա՞ս ։
8 [n]Որովհետև դուն շատ ազգեր կողոպտեցիր ,
Քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլոր մնացորդները պիտի կողոպտեն
[o]Մարդոց արիւններուն համար
Ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր միջը բնակողներուն զրկանացը համար ։

ա Եբեմ. ե · ե· Սոփ. գ · ։
բ Եբեմ. գ · ։
գ · Կամ ուխտիդ
դ Դան. ը · ։

ե Սալ. գ· ։ · գգ · ։ Ա Սալ. ը · ։
զ · Ընդ · ը · ։
է գ Ք·ագ · ՃԹ · ։
Ը· · ՃՀ · ։ · ։

թ Սալ. ը · ։
ժ Եբեմ. ՃԲ · ։
ի Եբեմ. ՃԲ · ։

ի · Ես · իա · ։ · ։
լ Սալ. ՃԼ · ։
խ Ես · Բ · ։ Լ · ։
ծ Եբբ · Ճ · ։
կ Եբբ · վերջ ։
ց Դան · Ճ · ։ · ։

ձ Ես · Ճ · ։
ղ Եբբ · Ճ · ։
ճ Ըմ · Ճ · ։
մ Եբբ · Ճ · ։
յ Եբբ · Ճ · ։
ն Եբբ · Ճ · ։
շ Ես · Ճ · ։
ո Եբբ · Ճ · ։
չ Եբբ · Ճ · ։
պ Ես · Ճ · ։
ջ Եբբ · Ճ · ։
ռ Եբբ · Ճ · ։
ս Եբբ · Ճ · ։
վ Եբբ · Ճ · ։
տ Եբբ · Ճ · ։
ր Ես · Ճ · ։
ց Եբբ · Ճ · ։
ւ Ես · Ճ · ։
փ Եբբ · Ճ · ։
ք Եբբ · Ճ · ։
օ Ես · Ճ · ։
ֆ Եբբ · Ճ · ։
և Ես · Ճ · ։
ֆ Եբբ · Ճ · ։
ա Ես · Ճ · ։
բ Եբբ · Ճ · ։
գ Ես · Ճ · ։
դ Եբբ · Ճ · ։
ե Ես · Ճ · ։
զ Եբբ · Ճ · ։
է Ես · Ճ · ։
ը Եբբ · Ճ · ։
թ Ես · Ճ · ։
ժ Եբբ · Ճ · ։
ի Ես · Ճ · ։
լ Եբբ · Ճ · ։
խ Ես · Ճ · ։
ծ Եբբ · Ճ · ։
կ Ես · Ճ · ։
հ Եբբ · Ճ · ։
ձ Ես · Ճ · ։
ղ Եբբ · Ճ · ։
ճ Ես · Ճ · ։
մ Եբբ · Ճ · ։
յ Ես · Ճ · ։
ն Եբբ · Ճ · ։
շ Ես · Ճ · ։
ո Եբբ · Ճ · ։
չ Ես · Ճ · ։
պ Եբբ · Ճ · ։
ջ Ես · Ճ · ։
ռ Եբբ · Ճ · ։
ս Ես · Ճ · ։
վ Եբբ · Ճ · ։
տ Ես · Ճ · ։
ր Եբբ · Ճ · ։
ց Ես · Ճ · ։
ւ Եբբ · Ճ · ։
փ Ես · Ճ · ։
ք Եբբ · Ճ · ։
օ Ես · Ճ · ։
ֆ Եբբ · Ճ · ։
և Ես · Ճ · ։

9 վայ անոր՝ որ իր տանը համար ՚չար ա-
գահութիւնամբ բա՛ց կը վաստկի ,
Որպէսզի վիր բոյնը բարձր տնկ դնէ՝
Զարին ձեռքէն զինքը ազատելու համար ։
10 Շատ ժողովուրդներ կատելով՝
Քու տանդ վրայ անարգանք ՚ըրիր ,
Եւ քու հոգւոյդ դէմ մեղք գործեցիր ։
11 Քանզի քարը պատէն պիտի աղաղակէ ,
Ու գերանը ՚ի փայտերուն միջէն պատաս-
խան պիտի տայ անոր ։
12 վայ անոր՝ որ ՚Երուսաղեմով քաղաք կը
շինէ ,
Ու անիրաւութեամբ աւան կը հաստատէ ։
13 Ա՛հա ասիկա զօրաց Տէրոջմէն չէ՞ ,
Թէ ժողովուրդները կրակի համար կ՚աշխատին ,
Ու ազգերը պարապ տեղը կը յոգնին ։
14 Քանզի երկիրը ՚Տէրոջը փառացը գիտութեամ-
բը պիտի լեցուի ,
Ինչպէս ու ջուրերը ծոլը կը ծածկեն ։
15 վայ ո՛ւ՞ր որ քու ընկերդ ըմպել կը խմցնես ,
Եւ քու †սրբեցուցիչ բնկղմիլդ՚ առատ կը
բաչխես ,
Որ ՚ուրնէն ալ գինովցընես ,
Որպէսզի անոնց մերկութիւնը տեսնես ։
16 փառքէն աւելի անարգանք կշտացար ,
Դուն ալ խմէ ու մերկացիր ։
Տէրոջը աջ ձեռքին բաժակը քեզի պիտի
դառնայ ,
Եւ քու փառացդ վրայ անարգանք ՚պ՚ուէ ։
17 Քանզի Լիբանանին զրկանքը քեզ պիտի ծած-
կէ ,
Ու գազաններուն յափշտակութիւնը պիտի
վախցընէ՝
՚Մարդոց արիւններուն համար ,
Ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր միջը
բնակողներուն զրկանացը համար ։
18 ՚Ի՞նչ օգուտ ունի արուեստաւորին քան-
դակած կուռքը ,
Ձուլածոյ կուռքը և ՚սուտ վարդապետը ,
Որ չհնազը իր չհնած բանին ապահովի ,
Ու ՚չհամր կուռքեր չհնէ ։
19 վայ անոր՝ որ փայտին կ՚ըսէ , Արթնցիր ,
Եւ՝ համր քարին՝ ելիր ։
Միթէ անիկա ցուցում պիտի տալիք՞ ։
Ա՛հա անիկա ոսկով ու արծաթով պատած է ,
Եւ բոլոր միջը ամենևին հոգի չկայ ։
20 Սակայն ՚Տէրը իր սուրբ տաճարին միջն է ։
՚Ամբո երեսին առջևը լուռ կեցիր , ով բոլոր
երկիր ։

ԳԼ ։ Գ

1 Ամբակում իր ապրեքին մէջ Աստուծոյ վերափոխութիւնն կը
տեսնէ ։ 17 Իր հաստատուն հաստատը ։

1 ‡Շիկիոնոթի վրայ , Ամբակում մարգարէին
աղօթքը ։
2 Ով Տէր , քու լուրդ լսեցի — վախցայ ։
Քու գործդ տարիներուն միջը նորոգէ , ով
Տէր ,
Տարիներուն միջը գիտցուր ,
Բարկութեան միջ ողորմութիւն յիշէ ։
3 Աստուած Թեմանէն եկաւ ,
՚Ո՛ւ Սուրբը՝ Փառան լեռնէն ։ (Սէլա ։)
Անոր փառքը երկինքը ծածկեց ,
Ու երկիրը անոր գովութեամբը լեցուեցաւ ։
4 Եւ անոր պայծառութիւնը լուսոյ պէս էր ։
Անոր ձեռքէն ճառագայթներ կ՚ելլէին ,
Ու անոր զօրութիւնը ծածկոյթիր հոն էր ։
5 ‡Անոր առջևէն ժանտախտ կ՚երթար ,
Եւ անոր ոտքերուն ետևէն ‡՚Տրատաղնապ
տնկը՝ կ՚ելլէր ։
6 Ա՛նիկա կայնեցաւ ու երկիրը չափեց ,
Նայեցաւ և ազգերը գոգացուց ։
՚Ո՛ւ Յաւիտենական լեռները փշրուեցան ,
Եւ՝ վաղնջի բլուրները խոնարհեցան ։
Ա՛նիկա յաւիտենական ճամբաներ ունի ։
7 §Քուշանի վրանները նեղութեան տակ տե-
սայ ,
Մադ յամաց երկրին վրանները դողացին ։
8 Միթէ գետերուն բարկացա՞ Տէրը ,
Քու սրտմտութիւնդ գետերուն վրա՞յ էր ,
Բարկութիւնդ ծովուն վրա՞յ էր ,
Որ քու ձիերդ — փրկութեան կառքերդ
հեծար ։
9 Քու աղեղդ բոլորովին մերկ եղաւ՝
Իւրայնի ցեղերուն երդումներուդ՝ ու խո-
սքերդ դո՛ւ ։ (Սէլա ։)
՚Երկիրը գետերով պատռեցիր ։
10 ՚Լեռները քեզ տեսան — դողացին ,
Ջուրերուն յորդութիւնը անցաւ ,
Անդունդը իր ձայնը տուաւ ,
Ո՛ ՚ձեռքերը վեր վերցուց ։
11 ՚Արևը — լուսինը իրենց կարգին մէջը կայ-
նեցան ,
Անոնք քու նետերուդ լուսովը
Եւ քու չողչողուն նիզակիդ պայծառութիւ-
նովը գացին ։
12 Երկրին վրայ պտտմութեամբ պտրտեցար ,
Ու բարկութեամբ տզդերը կոխեցիր ։

ի Երես· իբ · 13 ։
ա Երես· իխ · 16 ։
Ուրգ · 4 ։
• Երէ · խարհեցաւ ։
ի Երես· իբ · 13 ։ Ա-
զեկ · իգ · 9 · Մերկ·
գ · 10 ։ Նաա · գ · 1 ։
ե Երես· Նա · 28 ։
ձ Նա · ժա · 9 ։
է Երէ · ապրեքին ։
ը Ծն · ի · 22 ։
թ Երես· իե · 28 · 27 ։
Նա · 37 ։
ժ Հմր · 8 ։
ի Նա · իգ · 9 · 10 ։
իա · 2 ։
ձ Երես· ժ · 8 · 14 ։
Զ-աք · ժ · 2 ։
ղ Սաղ · Ա՛ժե · 5 · ա
Կոր · ժբ · 2 ։
ճ Սաղ · Ա՛ժե · 17 ։
ռ Սաղ · ժա · 4 ։
ն Սաղ · ա · 7 · Զաք ·
բ · 15 ։
շ Կամ Մերկեցին ։
ո Նաղ Երէ ։
չ Ը Օր · լգ · 31 · Դատա-
ւ · 4 · Սաղ · կբ · 7 ։
պ Ցե՛ն Ղաւ · ա · 3 ։
ջ Ը Օր · ը · 24 ։
ռ Կամ Ցոյցաձի Սաղ ·
ը · 8 ։
ս Դաւ · ա · 5 ։
վ Ծն · իխ · 26 ։
տ Կամ Ձիանգիպաչ
Ը Օր · լգ · 26 · 27 ։
Սաղ · Ա՛ժե · 31 · Ա՛մր · 13 ։
ր Սաղ · կբ · 15 · 16 ։
Ա՛ն · 41 ։
ց Եր · ժխ · 16 · 18 ։
Դատա · ե · 4 · 5 ։
Սաղ · կբ · 8 · Հե ·
18 · Ա՛մբ · 4 ։
ւ Կամ Երկնագիտ ·
Ը Օր · ժգ · 22 · Ցե՛ն ·
գ · 16 ։
փ Ցե՛ն · ժ · 12 · 13 ։
ք Սաղ · ժբ · 14 · Հե ·
17 · 18 · Ցե՛ն Ցե՛ն ·
ժ · 11 ։
օ Երես· Նա · 33 · Ես ·
Մաղ · ա · 3 · Մերկ ·
գ · 13 ։

13 Քա՛ւ ժողովուրդիդ փրկութեանը համար՝
քա՛ւ օծեալիդ հետ փրկութեան համար ելար.
Ի՝Անօրէնին տունէն գլուխ ճղեցիր՝
Հիմ մինչև պարանոցը բանալով։ (Սէլա։)
14 Իրենց գաւազաններովը իրենց գլխաւորնե-
բուն գլուխը խոցոտեցիր,
Զիս ցրուելու համար փոթորիկի պէս եկան,
Անոնց ուրախութիւնը անանկը դաղտակ ու-
տելու պէս էր։
15 Քա՛ւ ձիերովդ ծովուն վրայ՝
Շատ ջուրերուն խառնուածները վրայ քալեցիր։
16 Լսեցի ու ներսս սարսափեցաւ,
Շրթունքներս դողացին.
Ոսկորներուս մէջը փտութիւն մտաւ,
Ու եղած տեղս սարսափեցայ,
Որ հանգստութիւն ունենամ նեղութեան օրը,
Երբոր ժողովուրդին ելլէ՝ ու իր դունդը
բոլը անոր վրայ պիտի յարձակի։
17 Թէև թզենին ընձիւղ չտայ,
Ու որթերու վրայ պտուղ չըլլայ,
Ե՝ձիթենիին բերքը սակ,
Ու արտերը կերակուր չտան,
Ո՝ոչխարին ոչխարը կտրի,
Ու գոմերու մէջ արջառ չըլլայ,
18 Սակայն ես Յեհովային պիտի ցնծամ,
Իմ փրկութեանս Աստուծովը պիտի ուրախա-
նամ։
19 Տէր Եհովան իմ զօրութիւնս է,
Ու իմ ոտքերս Եղնիկի ոտքերէն պէս պիտի
ընէ,
Ու զիս Իմ բարձր տեղերուս վրայ պիտի
պարագլուխէ։

Գլխաւոր երաժշտին, իմ զարնելու նուագա-
բաններուս վրայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1–18 Ջանապան մեղքերու համար Աստուծոյ անպատ. պատիժները Յուդայի դէմ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղեկիայի որդւոյն Ամա-
րիայի օրերուն Գադոյին թոռնին
որդւոյն Սափոնիային եղաւ՝ Յուդայի թա-
գաւորին Ամնոնի որդւոյն Յոսիայնին օրերը։
2 Երկրի երեսէն ամէն բան բոլորովին պիտի
կորնչցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
3 Մարդը ու անասունը պիտի կորնչցնեմ,
երկնից թռչուններն ու ծովուն ձուկերը
եւ ապիկարութիւնները ամբարիշտներուն
հետ պիտի կորնչցնեմ,
Ու երկրիս երեսէն մարդը պիտի կտրեմ,
կ՚ըսէ Տէրը։
4 Եւ իմ ձեռքս Յուդայի վրայ
Ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչը վրայ պիտի
երկնցնեմ.
Ու Դաս տեղէն բնաջինջ պիտի բնեմ Բահա-
նին մնացորդը,
Քահանաներուն անունը քահանաներուն հետ,
5 Եւ Յանիքներու վրայ երկնից զօրքերուն
երկրպագութիւն ընողները,
Ու երկրպագութիւն ընելով Յեհովային երդ-
նում ընողները,
Եւ Մելգոմով երդում ընողները,
6 Ու Տէրոջմէ ետ դարձողները, ու Տէրը չը-
փնտռողները
Եւ զանիկա չխնդրողները։
7 Յէր Եհովային առջեւը լուռ կեցիր,
Քանզի Տէրոջը օրը մօտ է,
Քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց, իր կոչնա-
կանները Հրաւիրեց։
8 Եւ պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը
Իշխանները ու թագաւորին տղաքները
Ու բոլոր օտար զգեստ հագնողները պիտի
պատժեմ։
9 Եւ ան օրը սեմին վրայէն բոլոր ցատկողները՝
իրենց տիրոջը տուներ զրկանքով ու նենգու-
թեամբ լեցնողները պիտի պատժեմ։
10 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ՚ըսէ Տէրը,
Ձկան դուռէն ազաղակի ձայն՝
Եւ Մասնեպէն հեծութիւն՝
Ու բլուրներէն մեծ կոտորած պիտի ըլլայ։
11 Ողբացէք, ով Մաքթեսի բնակիչներ,
Քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը կոր-
սուեցաւ,

Բոլոր արծաթի բերուածները կատրեցան։

12 Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանակը
Երուսաղէմը ճրագներով պիտի քննեմ,
Ու [1]ԱՊԱՏ ՁԵ իրենց մէուրին վրայ հանգիստ
Նստող մարդիկը պիտի պատժեմ,
Որոնք իրենց սրտին մէջը կ'ըսեն,
Տէրը ոչ բարիք պիտի ընէ՝ և ոչ չարիք։
13 Եւ անոնց ստացուածքը աւար
Ու անոնց տուները աւերակ պիտի ըլլան.
Եւ տուներ պիտի չշինեն, բայց [2]ԱՆԴԱ ՁԵՐ
պիտի չբնակին,
Ու այգիներ պիտի տնկեն, բայց [3]անոնց գի-
նին պիտի չխմեն։

14 [4]Տէրոջը մեծ օրը մօտ է,
Մօտ է, ու խիստ կ'արագայ.
Տէրոջը օրուան ձայնը [5]--ՖՅ,
Զօրաւորը հոն դառնապէս պիտի աղաղակէ։
15 Այն օրը բարկութեան օր է.
Նեղութեան ու տառապանաց օր,
Կործանման ու աւերման օր,
Խաւարի ու մգի օր,
Ամպի ու մռայլոտի օր է։
16 Պարսպաւոր քաղաքներու դէմ
Եւ բարձր աշտարակներու դէմ վիզի ու
ազաղակի օր է։
17 Ու մարդիկը նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ,
Եւ [6]կոյրերու պէս պիտի պտըտին,
Քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին.
Ու անոնց արիւնը փոշիի պէս՝
Ու մարմինները [7]աղբի պէս պիտի թափուի։
18 [8]Տէրոջը բարկութեան օրը
Անոնց արծաթը ու ոսկին անգամ
Զանոնք ազատել կարող պիտի չըլլան.
Հապա բոլոր երկիրը [9]անոր նախանձին կրա-
կովը պիտի սպառի,
Քանզի [10]անկա խիստ չուտով երկրիս բոլոր
բնակիչները պիտի հաւաքէ։

ԳԼ. Բ

1 Ընդհատեալ յորդորանք մը։ 4 Փղշտացւոց։ 8 Մովաբի ու Ամմոնի։ 12 Եթովպիացի ու Ասորեստանի գաւառապետներ։

1 [11]ԲՆՆեցէք ձեր անձերը, քննեցէք,"
Ով չամչցող ազգ,
2 Դեռ նախասահմանուելիքը չձնած,
Օրը [12]մէկդի պէս չանցած,
Դեռ [13]Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը ձեր
վրայ չեկած,

[1] բ Օր. իբ. 29։ Եսթ. 10։
[2] Սպ. հԲ. 3։
[3] Սպ. ձգ. 10։ Ե բրմ. Բ. 22։ Ժգ. 4։
[4] Ամոս. ժ. 3։
[5] Եզեկ. ե. 19։
[6] Դեւ. գ. 8։
[7] Ներ. 8. 3։
[8] Կամ՝ ի պատրաստել՝ Ժողովուրդը։ Ցե-
փ. 7։ ե. 7, 8։ Նեռ. ա. 6։ 7։ 8։ Զեփ. Բ. 3։ 6։
[9] Երեմ. Ե. 4։ Ժե. 12։ բ. 2։ Հագ. 9։
[10] Եր. գ. 31։ Դատ. ա. 63։
[11] Սպ. ՀԷ. 1։ Ե. բրմ. ԻԲ. 14։ Գէ. գ. 20։
[12] Երեմ. Խբ. 27։ Ե. գէն. Իե. 8։
[13] Եզեկ. Իե. 3. 6։ Երեմ. Խ. 1։

Դեռ Տէրոջը բարկութեան օրը ձեր վրայ չեկած։
3 [1]Տէրը փնտռեցէք, [2]ով երկրիս բոլոր խոնարհ-
ները,
Դուք որ անոր իրաւունքը [3]ի գործ կը դնէք.
Արդարութիւն փնտռեցէք, խոնարհութիւն
փնտռեցէք,
Գուցէ Տէրոջը բարկութեան օրը պահուիք։
4 Քանզի Գազա պիտի թողուն,
Ասկաղոն ամայի պիտի ըլլայ.
Ազոտացիք կ'ելլեն օրուան տաներ պիտի վռընտեն,
Եւ Ակկարոն արմատէն պիտի խլուի։
5 Վա՜յ [4]ծովեզերքը բնակողներուն՝ Քրեթէ-
նեացւոց ազգին.
Տէրոջը խօսքը քեզի դէմ է, ով [5]Փղշտացւոց
երկիրը Քանան.
Քեզ ալ պիտի աւերեմ, անանկ որ բնակիչ
չմնայնաս։
6 Եւ ծովեզերքը [6]հովիւներու [7]բնակարաններ
-- աւազաններ"
Ու [8]հօտերու փարախներ պիտի ըլլայ։
7 Եւ ծովեզերքը Յուդայի տանը [9]մնացորդին
պիտի ըլլայ,
Հոն պիտի արածին.
Իրիկնամը Ասկաղոնի տուներուն մէջ պիտի
պառկին,
Քանզի անոնց Տէր Աստուածը Հանոնց այցե-
լութիւն պիտի ընէ,
Եւ Հանոնց դերութիւնը պիտի դարձընէ։

8 [10]Մոաբին նախատինքը
Ու Ամմոնի որդւոցը հայհոյութիւնները լսեցի,
Որ անոնք իմ ժողովուրդս նախատեցին,
Ու հանոնց սահմանին դէմ հպարտացան։
9 Վնոր համար խոստացին Աստուածը՝ զօրաց
Տէրը ըսաւ՝ կ'ըսէ.
Կենդանի եմ ես, որ [11]Մոաբը Սոդոմի պէս՝
Ու Ամմոնի որդիքը Գոմորի պէս
[12]Եղինճներու կալուածք և ագի հանք
Ու յաւիտեան ամայութիւն պիտի ըլլայ.
[13]Իմ ժողովուրդիս մնացորդը զանոնք պիտի
յափշտակէ,
Ու իմ ազգիս մնացորդները զանոնք պիտի
ժառանգեն։
10 Ասիկա հանոնց հպարտութեանը համար իրենց
պիտի ըլլայ,
Քանզի անոնք զօրաց Տէրոջը ժողովուրդը նա-
խատեցին,
Ու անոր դէմ հպարտացան։

[1] Եզեկ. Իե. 15։ Ա. Մակ. ա. 6։ 7։ 8։ Զեփ. Բ. 3։ 6։
[2] Երեմ. գ. 4։ Ժե. 8։
[3] Ա. Մակ. Ժ. 61։ Ա. Մակ. ե. 11։
[4] Եզեկ. Իե. 16։
[5] Ամոս. ա. 6։ 7։ 8։ Զեփ. Բ. 5։ 6։
[6] Եր. ԻԳ. 3։
[7] Եզեկ. Իե. 19։
[8] Գէն. Իզ. 4։ Ե. Մակ. ե. 11։
[9] Ա. Մակ. Ժ. 61։ Ա. Մակ. ե. 6։
[10] Ամոս. ա. 13։ Ե բրմ. Խ. 1։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 2։ Ժգ. 15։
[11] Եսայ. Ի. 9։ Ամոս. ա. 13։ Ե բրմ. Խ. 43։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 16։
[12] Յոբ. Իթ. 24։ Եսայ. Ի. 9։ Ամոս. ա. 13։ Ե բրմ. Խ. 43։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 16։
[13] Եսայ. Ժ. 21։ Երեմ. Խբ. 1։ Եզեկ. Իե. 3։ Ամոս. ե. 15։
[14] Ծն. Ժ. 21։ Ե բրմ. Խ. 43։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 16։
[15] Ծն. Ժ. 21։ Ե բրմ. Խ. 43։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 16։
[16] Եսայ. Ի. 9։ Ամոս. ա. 13։ Ե բրմ. Խ. 43։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 16։
[17] Ծն. Ժ. 21։ Ե բրմ. Խ. 43։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 16։
[18] Ծն. Ժ. 21։ Ե բրմ. Խ. 43։ Ժգ. 4։ Եզեկ. Իե. 16։

11 Ցերը անոնց վրայ ահարկու պիտի բլլայ,
փառքի անվիկա երկրին բոլոր աստուածները
բնաջինջ պիտի ընէ,
եւ Նաղգաց բոլոր կղզիները՝
Ամէն մէկը իր տեղէն երկրպագութիւն պիտի ընծայեն անոր։

12 Դուք ալ, ով Եթէոպացիք,
Իմ սրոմս պիտի սպանուիք։

13 Եւ անիկա իր ձեռքը հիւսիսին վրայ պիտի երկնցնէ,
Ու Ղասրեաստանցին պիտի կորսնցնէ.
Եւ Նինուէն աւերակի՝
Ու անապատի պէս չոր երկրի պիտի դարձնէ։
14 Եւ Հանոր մէջը հօտեր՝
Նաղգաց բոլոր գազանները պիտի պառկին.
Հաւալուսը ու ոզնին ալ
Անոր խոյակներուն մէջ գիշերը պիտի անցընեն.
Գառաձայնելէն ձայն պիտի հնչուի,
Սեմբուն մէջ աւերում պիտի բլլայ,
Քանզի Վերնատիպայոր պիտի քակուի։
15 Զբօսասէր քաղաքը ասիկա է, որ ապահով վոհմակը կը բնակէր,
Որ իր սրտին մէջը կ'ըսէր թէ
Ես եմ ու ինծմէ ուրիշ չկայ.
Ի՜նչպէս աւերակ ու գազանաց խշոյն եղաւ.
Անկէ ամէն անցնողը պիտի սուլէ եւ ձեռքը պիտի շարժէ։

ԳԼ. Գ

1 Երուսաղէմ ասոնկ կը չանդիմանուի զանազան մեղքերու համար. 8 կը քաջալերուի որ խոստովանի գերեզմանէներէն պատիժ. 14 ու անոր Աստուծով փրկուելուն համար ուրախանայ.

1 Վայ ապստամբ ու պիղծ ու բռնակալ
Հարստահարութիւն ընող քաղաքին։
2 Թոսք մտիկ չըրաւ, խրատ չընդունեց,
Ցերոջը չապաւինեցաւ, իր Աստուծոյն չմօտեցաւ։
3 Անոր իշխանները անոր մէջը մռնչող առիւծներ են,
Անոր դատաւորները էրեկոյեան գայլեր են,
Որ մնչուկ առտու բան մը չեն ձգուր։
4 Անոր մարգարէները անապարհ ու նենգաւոր մարդիկ են,
Անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին
Ու օրէնքը բռնադատեցին։
5 Արդար Ցերը Հանոր մէջն է,

Անիկա անօրէնութիւն չգործեր.
Առտուէ առտու իր իրաւունքը ի լոյս կը հանէ — ետ չմնար,
Բայց խանիրաբը ամչնալ չգիտեր։
6 Նաղգերը բնաջինջ ըրի,
Անոնց աշտարակները կործանեցան.
Անոնց փողոցները աւերեցի,
Անանկ որ անոնցմէ անցնող չբլլայ.
Անոնց քաղաքները ամայացան,
Անմարդ ու անբնակ եղան։
7 Ըսի որ Դուն անշուշտ ինծմէ պիտի վախնաս
Ու խրատ պիտի ընդունիս.
Եւ անոր բնակարանը բնաջինջ չբլլայ,
Որչափ որ զանիկա պատժեմ.
Սակայն անոնք կանուխ էյան,
Ու երկնց բոլոր գործերը ապականեցին։
8 Ուրեմն սպասեցէք, կ'ըսէ Ցերը,
Մինչեւ ան օրը որ որսի համար ոտք ելլեմ.
Քանզի իմ վճիռս Նաղգերը ժողվել,
Թագաւորութիւնները գումարել է,
Որ անոնց վրայ իմ սրամտութիւնս՝
Իմ բոլոր սաստիկ բարկութիւնս թափեմ.
Քանզի բոլոր երկիրը իմ նախանձախ կրակովը պիտի սպառի։
9 Վասն զի ան ժամանակը ժողովուրդներուն շրթունքը
Մաքուր շրթունքներու պիտի դարձնեմ,
Որ ամէնքը Ցերոջը անունը կանչեն,
Ու մէկ Սրտով անոր ծառայութիւն ընեն։
10 Եթէոպիայի գետերուն անդի կողմէն
Իմ ազօթողներս՝ իմ ցրուածներուս աղջիկը
Իմ ընծաս պիտի բերեն։
11 Ան օրը պիտի չամչնաս քու բոլոր գործքերէդ,
Որոնցմով ինծի դէմ յանցանք բրիր.
Քանզի անառներդ հոս հպարտութեամբդ զուարճացնողները քու մէջէդ պիտի վերցընեմ,
Ու ինծմէն ալ իմ սուրբ լեռանս վրայ գոռոզութիւն պիտի չընես։
12 Եւ քու մէջդ խոնարհ ու ազքատ ժողովուրդ՝
Ցոյցդրդ պիտի թողում,
Ու Ցերոջը անուանը պիտի յուսան։
13 Իսրայէլին Նշմարտրդը Հանօրէնութիւն պիտի չընեն,
Ու սուտ պիտի չխօսին,
Եւ անոնց բերնին մէջ նենգաւոր լեզու պիտի չգտնուի.
Քանզի Հանոնք պիտի արածին ու պիտի պառկին,

1 Ցեր. ժ. 5։
2 Մաս. ա. 11։ Յովհ. գ. 21։
3 Եր. ժբ. 1։ Ե. 4։ Երեմ. խբ. 9։ Եզեկ. է. 9։
4 Սոպ. ժե. 13։
5 Եր. ժ. 18։ Եզեկ. ը. 3։ Նաե. ա. 1։ Բ. 10։ գ. 15։ 18։
6 Ամբ. ա. 6։
7 Եր. ժ. 21։ 22։
8 Եր. է. 33։ Յովել. գ. 2։ Զեփ. գ. 11։ 14։
9 Երեմ. խբ. 14։
10 Զեփ. գ. 19։
11 Եր. ժ. 21։ 22։
12 Եր. է. 34։ Ամբ. բ. 15։ Եզեկ. ի. 36։
13 Ցով. ա. 7։
14 Ցոբ. իե. 22։ Ամբ. բ. 15։ Եզեկ. իե. 36։
15 Նաե. գ. 19։
16 Եբր. իբ. 21։
17 Եբր. ե. 3։
18 Եզեկ. իբ. 27։ Մաթ. գ. 9։ 10։ 11։
19 Ամբ. ա. 8։
20 Եր. ժ. 11։ 28։
21 Եզեկ. իբ. 26։
22 Ը Օր. ը. 4։
23 Եբր. ուտով
24 Տես Սաղ. կը. 31։ Եր. ժբ. 1։ 7։ Եր. ա. 10։ Մաղ. ա. 11։ Գաղ. ը. 27։
25 Երեմ. ե. 4։ Մաթ. գ. 11։ Գաղ. ը. 27։ Մաթ. գ. 3։ գ. 9։ 10։ 11։
26 Եր. ժ. 12։
27 Երեմ. ե. 4։ Մաթ. գ. 11։ Մաղ. ա. 8։
28 Մաղ. իե. 14։ իե. 34։ Առակ. ի. 22։
29 Ցովել. գ. 2։
30 Ը Օր. ը. 4։
Ա Գաղ. ա. 15։

Ա Եր. ժ. 5։ ա Կոր. ա. 27։ 28։ Յակ. բ. 5։
Բ Մաթ. գ. 7։ Գաղ. ը. 7։
Գ Եր. կ. 21։
Դ Եր. կ. 21։ Յակ. ե. 5։
Ե Մաթ. գ. 7։ Յովհ. ա. 24։ Գաղ. ժգ. 5։
Զ Եր. կգ. 25։ Մաթ. գ. 7։ Յովհ. ա. 24։
Է Եզեկ. իգ. 23։ Մաթ. գ. 7։
Ը Եր. ժ. 25։
Թ Եր. ժ. 25։
Ժ Եր. ժ. 25։
Ի Եր. ժ. 25։
Լ Եր. ժ. 25։
Խ Եր. ժ. 25։
Ծ Եր. ժ. 25։
Կ Եր. ժ. 25։
Հ Եր. ժ. 25։
Ձ Եր. ժ. 25։
Ղ Եր. ժ. 25։
Մ Եր. ժ. 25։
Յ Եր. ժ. 25։
Ն Եր. ժ. 25։
Շ Եր. ժ. 25։
Ո Եր. ժ. 25։
Չ Եր. ժ. 25։
Պ Եր. ժ. 25։
Ջ Եր. ժ. 25։
Ռ Եր. ժ. 25։
Ս Եր. ժ. 25։
Վ Եր. ժ. 25։
Տ Եր. ժ. 25։
Ր Եր. ժ. 25։
Ց Եր. ժ. 25։
Ու Եր. ժ. 25։
Փ Եր. ժ. 25։
Ք Եր. ժ. 25։
Օ Եր. ժ. 25։
Ֆ Եր. ժ. 25։

Ու վախցընող պիտի չըլլայ։

14 Գինուց, ով Սիօնի աղջիկ,
Բարձրացանդն ազատակէ, ով Իսրայէլ,
Բոլոր սրտով ուրախ ու զուարթ եղիր,
Ով Երուսաղէմի աղջիկ։
15 Տէրը քու դատաստաններդ վերցուց,
Քու թշնամիդ վռնտեց։
Իսրայէլին Թագաւորը՝ Տէրը՝ քու մէջդ է,
Էլ չպիտի վախնաս։

16 Ան օրը Երուսաղէմին պիտի ըսուի, Մի վախնար,
Ո՛ Սիօնի՝ չձեռքերդ չթուլնան։
17 Քու Տէր Աստուածդ՝ քու մէջդ զօրաւոր է,
Ազատ պիտի փրկէ։
Անիկա քեզի համար ուրախութեամբ պիտի զուարճանայ,
Ո՛ իր սիրովը հանդարտեցնել պիտի ատոր,

Եւ քու վրադ ցնծութեամբ պիտի ուրախանայ։
18 Հանդիսաւոր ժողովէն հեռացածները
պիտի ժողվեմ
Որպէս զի անկէ էին,
Ո՛ անոնց վրայ նախատինքը բեռ էր։
19 Ահա ես ան ժամանակը քու բոլոր նեղիչներդ
պիտի սպառեմ,
Եւ Կաղը պիտի ազատեմ, ու վռնտուածը
պիտի ժողվեմ։
Եւ զանոնք գովելի ու անուանի պիտի ընեմ
Ան բոլոր երկիրներուն մէջ ուր որ նախատինք
կրեր էին։
20 Ատեանը՝ հիմ է՝ պիտի բերեմ,
Եւ անոնք ձեզ պիտի ժողվեմ։
Վասն զի երկրիս բոլոր ժողովուրդներուն մէջ
ձեզ անուանի ու գովելի պիտի ընեմ,
Երբոր ձեր դերութիւնը ձեր աչքերուն առջեւ
ետ դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԵԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Անգէ կը յանգիմանէ ժողովուրդը՝ որ տաճարին չհետեւելուը համար անհոգութիւն կ'ընէին։ 7 չհետեւելը չատ տանէ. 12 Աստուծոյ օգնութիւնը կը խոստանայ անոնց երբոր իրենց յաժապահմանութեամբ գործը յառաջ տանին։

1 Դարեհ Թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Զրուբաբելին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին, ու մեծ քահանային Յեհովսադակեան Յեսուին
2 եղաւ՝ ըսելով, Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ. Այս ժողովուրդը կ'ըսէ Թէ ժամանակը չէ հասած՝ Տէրոջը տունը չնորհելու
3 ժամանակը։ Եւ Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով,
4 Ձեզի՞ ժամանակ է որ դուք ձեզնուզարդ տուներնուդ մէջ բնակիք,
Ու սա տունը աւերակ մնայ։
5 Սակայն հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։
6 Շատ ցանեցիք, բայց քիչ բերիք.
Կերաք, բայց չյագացաք.
Խմեցիք, բայց ծարաւնիզ չյանգուցիք.

ե Եսր. ժբ. 6. ծդ.	դ Երբ. ժբ. 12.	ի Եսր. ժա. 12. իե.
1. Զաք. բ. 10.	ը Հմր. 15.	12. ծբ. 8. Եզեկ.
թ. 9.	— բ Օբ. լ. 9. Եր.	իբ. 25. լգ. 13.
լ Ցեփ. ա. 43.	կբ. 3. կե. 19.	կե. 21. Ամաս.
ո Հմր. 3. 17. Եզեկ.	Եզեխ. բո. 41.	Թ. 14.
իբ. 35. Ցայս. կ.	ձ Ոզբ. բ. 6.	
13. իս. 3. 4.	ղ Եզեկ. լգ. 16.	—
խ Եր. կ. 3. 4.	Մաթ. գ. 6. 7.	

ա Եզր. գ. 24. է.	Եզր. է. 1.	16.
1. Զաք. ա. 1.	բ Թագ. է. 2.	ի Զաք. բ. 10.
ե Մն. գ. 17. 19.	Ապ. ձբ. 3. եւ	Գէ. բ. 16.
Եզր. գ. 2. Ապա.	7.	Գէ. բ. 17.
ա. 12. Դան. գ.	ը Ոզբ. գ. 49. Հմր.	Դան. իգ. 19. բ
23.	7.	Օբ. իբ. 23. գ
զ Մն. գ. 15.	ը բ Օբ. իբ. 38. Ամ	Թագ. բ. 33.
ը Եզր. գ. 2. է. 2.	գ. 10. Մաթ. գ.	Գէ. բ. 17.
	14. 15. Գէ. բ.	

12 Ա.նատոնը Յազաքիելեան Զօրաբարել, ու մեծ քահանան Յոսկեդեկեան Եեսու, և ժողովրդին բոլոր մնացորդը մոտկ երկիր Իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ու Ա.նգէ մարգարէին խօսքերուն, ինչպես որ Իրենց Տէր Աստուածը զանիկա Իրկեր էր. ու ժողովուրդը Տէրոջը
13 երեսէն վախցաւ։ Եւ Տէրոջը դեսպանը Ա.նգէ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին խօսեցաւ ու բառ, Ես ձեզի հետ եմ, կ'ըսէ
14 Տէրը։ Եւ Տէրը Հուդայի իշխանին Զօրաբաբելին հոգին, ու մեծ քահանային Յոսկեդեկեան Եեսուին հոգին, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին արթնցուց. ու գացին և Իրենց Աստուծոյն
15 զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխատեցան, Դարձեալ Թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամսուն քառասնչորսերորդ օրը։

ԳԼ. Բ

1 Թագաւորն կը քաջալերէ ժողովուրդը որ բոլոր զօրով գործեն, խոստանալով որ ապրի առաջին փառքին պէս էլաչ ան երկրորդին փառքը։ 10 Ագոբ ու անասուբ բանբեռան օրինակով կը ցուցնէ Թէ Իրենց մեղքերը գործին արգելք կ'ըլլան։ 20 Աստուծոյ խոստումները Զօրաբաբելին կը տրուին։

1 Եօթներորդ ամսուն քառասնմեկերորդ օրը Ա.նգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը
2 եղաւ բանալով, Հինա Յուդայի իշխանին Զօրաբաբելին, ու մեծ քահանային Յոսկեդեկեան Եեսուին, և ժողովրդեան մնացորդին խօսէ ու բսէ,
3 Ո՞ւր մէջը մնացած ո՞վ կայ, որ ատ տունը իր առջի փառաւորութեանմէրը տեսած էլլայ. Ու հիմա զանիկա ի՞նչպէս կը տեսնէք. Միթէ ասկից անոր քովը ոչինչ բանի մը պէս չէ՞ ձեր աչքերուն առջեւ։
4 Բայց արդ, Զօրաբաբել, ով Զօրաբաբել, կ'ըսէ Տէրը. Եւ ով Յոսկեդեկեան Եեսու մեծ քահանայ, զօրացիր. Ու դուք, ով երկրին բոլոր ժողովուրդը, Զօրացէք, կ'ըսէ Տէրը, ու աշխատեցէք. Քանզի ես ձեզի հետ եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
5 Ինչպէս որ ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը ձեզի հետ խօսք կապեցի, Իմ Հոգիս ձեր մէջը կը կենայ. Մի վախնաք։
6 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դեռ մատնէն եաքը նորէն երկինքը ու երկիրը,
ծովը ու ցամաքը պիտի չարժեմ։
7 Նաև ամէն ազգերը պիտի չարժեմ, Ու ամէն ազգերուն ցանկալի բաները պիտի գան. Եւ ատ տունը փառքով պիտի լեցընեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
8 Արծաթը իմ է ու ոսկին իմ է, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
9 Այս վերջի տանը փառքը առջինէն մեծ պիտի էլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, Ու ատ տեղս խաղաղութիւն պիտի տամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
10 Դարեհին երկրորդ տարին հինգերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Ա.նգէ մարգարէին
11 ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ բսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Հինա օրէնքին վրայով Քարգմանեք ըսէ քահանաներուն ու բսէ,
12 Թէ որ մէկ մարդ մը իր հանդերձին գոգնոցովը սուրբ միս վերցնէ, ու գոգնոցովը հացի կամ ապուրի կամ գինիի կամ ձէթի կամ ինչ և իցէ կերակուրի դպչի, անիկա սուրբ կ'ըլլա՞յ։ Եւ քահանաները պատասխան տուին
13 ու բսին, Ոչ։ Եւ Ա.նգէ բսաւ, Թէ որ Ա.նհնէթի պղծուած մը ասոնց մէկուն դպչելու էլլայ, կը պղծուի՞։ Ու քահանաները պատասխան տուին ու բսին, կը պղծուի։ Եւ Ա.նգէ պատասխան տուաւ ու բսաւ,
14 Այսպէս է աս ժողովուրդը, Եւ այսպէս է աս ազգը իմ առջեւս, կ'ըսէ Տէրը, Ու այսպէս է իրենց ձեռացը բոլոր գործքը. Ու ինչ որ հոն բնծայ կը մատուցանեն՝ պիղծ է։
15 Ուրեմն հիմա աս օրէն առաջ եղածը մտածեցէք,
երբոր դեռ Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի վրայ դրուած չէր։
16 Որ անտառները Էրբոր մէկը քսան չափ դիզին քովը կ'երթար, Տասը չափ կը գտնուէր։
Ու Էրբոր կ'երթայ աւազանին քովը կ'երթար հնձանէն լիտրս հանելու, Քսան չափ կը գտնուէր։
17 Ձեզ ձեռքի ձեռացը բոլոր գործքը Թարչակահարութեամբ և գարեկով ու կարկտով զարկի, Ոչ ոքի ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
18 Հիմա աս օրէն առաջ եղածը մտածեցէք, Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեանը օրէն հինգերորդ քսանուչորսերորդ օրէն ալ առաջ եղածը մտածեցէք։
19 Հունտը տակաւին ամբարին մէջն է.

Թզ. ա. 1.	Գէ. բ. 21.	Եր. ԼԹ. 45. 46.	Ցած. ա. 15.	ա. 9. Ամպ. գ. 9.
Թագ. Ժ. 1.	Թզդ. է. 2. 3.	Նեհեմ. Ը. 20. Եսա. կգ. 11.	Գաղ. բ. 14. Եսա. ԽԱ. բ. 14.	Գէ. ա. 3.
Թզդ. է. 2.	—	Հեր. գ. 16. Երե. ՄԸ. 20.	Գէ. ա. 6. 9. Ցեխ. Զաք. ը. 10.	Գէ. ա. 6. 9. Ցեխ. Մաղ. գ. 6. 8. 9. 10. 11.
Մատ. Լբ. 29.	Ամոմ. ը. 31.	Եզր. գ. 13.	Գէ. ա. 11.	Եզեկ. է. 3. Ամոմ. գ. 6. 8. 9.
Եզր. ա. 1.	Ցած. ը. 9.	Զաք. գ. 10.	Որ Օր. ԼԲ. 28. գ	Զաք. ը. 9.
	Ցեխ. ԽԹ. 45. 46.	Զաք. գ. 10.	Թագ. ը. 37. Գէ.	Զաք. ը. 12.

եւ արթը ու թզինին եւ նռնենին ու ձիթենին դեռ պտուղ չտուին.
Ա՛ս օրէն ի վեր պիտի օրհնեմ։

20 եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Անգէին եղաւ ամսուն քսանուհինգերորդ։ 21 ՙԶաւգայի իշխանին Զօրաբաբէլին խօսէ ու ըսէ,
ՙԵս երկինքը ու երկիրը պիտի չարժեմ,
22 եւ ՙթագաւորութեանց աթոռը տակնուվրայ պիտի ընեմ,
Ու ազգաց թագաւորութիւնները զօրութիւնը պիտի կորսնցնեմ,
եւ կառքը ու անոր հեծեալները տակնուվրայ պիտի ընեմ.
եւ ձիերը ու անոնց հեծեալները պիտի իյնան՝
Ամէն մէկը իր եղբօրը սրովը։
23 Ան օրը, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
քեզ պիտի առնեմ, ով Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ՝ իմ ծառաս, կ՚ըսէ Տէրը,
Ու քեզ կնիքի պէս պիտի դնեմ,
ՙքանզի քեզ ընտրեր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՋԱՔԱՐԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Զաքարիա մարգարէին յոգեգործք մը կ՚ըսեն ։ 7 Ձիերու տեսիլքը ։ 12 Հրեշտակին պաղատիլը բաբելացիք. Նոր կ՚ըսէ Երուսաղէմի ։ 18 Չորս եղջիւրներու ու չորս արհեստաւորներու տեսիլքը։

1 ՙԳարեհինի երկրորդ տարին ութերորդ ամիսը՝ Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն ՙԶաքարիա մարգարէին եղաւ՝ ըսելով,
2 Տէրը ձեր հայրերուն խիստ բարկացաւ ։
3 Ու անոնց ըսիս, Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։ ՙԻնծի դարձէք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու ես ձեզի պիտի դառնամ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
4 Ձեր հայրերուն պէս մի ըլլաք ,
ՙՈր առջի մարգարէները անոնց կը կանչէին՝ ըսելով,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։
ՙՁեր չար ճամբաներէն ու չար գործքերէն դարձէք ,
Բայց անոնք մտիկ չըրին
Ու ինծի ականջ չտուին, կ՚ըսէ Տէրը ։
5 Ձեր հայրերը ո՞ր են ։
Ու մարգարէները յաւիտեան կ՚ապրի՞ն ։
6 Սակայն ՙիմ խօսքերս ու հրամաններս
Որ իմ ծառաներուս մարգարէներուն պատուիրեր էի,
Ձեր հայրերուն չհասա՞ն ։
Ան անոնք դարձան ու ըսին ,
ՙԶօրաց Տէրը ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝
Մեր ճամբաներուն ու գործքերուն համեմատ՝

ե Գէ. ա. 14 ։
զ Հմր. 6. 7 ։ Երր. ժբ. 26 ։
է Դան. բ. 44 ։ Մաա. իգ. 7 ։
ը Միք. ե. 10 ։ Զաք. գ. 6 ։ Բ. 10 ։
ա. 1 ։
բ Երբ. բ. 6 ։ Տես Երեմ. իբ. 24 ։
գ Ես. խբ. 1 ։ իգ. 10 ։ — Երբ. գ. 24 ։ Ածգ.
դ Երբ. ե. 1 ։ Մաա. իգ. 35 ։
ե Երեմ. իե. 5 ։ լե. 15 ։ Միք. ե. 10 ։ Մաղ. գ. 7 ։ Գաղ. ժե. 20 ։ Ցաղ. գ.

Զաքարիա մեր վրայ՝ ի գործ դրաւ ։

7 Դարեհին երկրորդ տարին մհատաներորդ ամսուն՝ այսինքն Սեբաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա մարգարէին եղաւ՝ ըսելով, Գիշերով տեսայ որ հաճա աչխէտ ձիու վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջը եղող մրտներուն մէջտեղը կը կայնէր , ու անոր ետեւը հաչխէտ, պիսակ ու
9 ճերմակ ձիեր կային ։ Ու ըսի, Ասնք ի՞նչ են, ով տէր իմ։ ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ, Ասոնց ինչ ըլլալը քեզի
10 պիտի ցուցընեմ։ եւ մրտներուն մէջը կայնող մարդը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, ՙԱսոնք անոնք են որ Տէրը խրկեց երկիրը
11 պտրտելու համար ։ Ու մրտներուն մէջը կայնող ՙՏէրոջը հրեշտակին պատասխան տուին ու ըսին, Երկիրը պտրտեցանք , և ահա բո-
12 լոր երկիրը հանգստութեամբ կը նստի ։ եւ Տէրոջը հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, ՙով զօրաց Տէր , մինչեւ ե՞ր չես ողորմիր երուսաղէմին ու Ցուդայի քաղաքներուն, որոնց հաս ասիս սատանան տարին բարկացար ։
13 եւ Տէրը ինծի հետ խօսող հրեշտակին ՙբարի խօսքերով — մխիթարական խօսքերով պա-
14 տասխան տուաւ ։ եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ , կանչէ ու ըսէ ,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։
ՙԵրուսաղէմի համար ու Սիոնի համար
Մեծ նախանձով կը նախանձիմ։
15 եւ հանդիստ եղող ազգերուն խիստ շատ բարկացած եմ,

ը Ես. ա. 18։ բ. 17։ Ցաղ. գ. 10 ։
թ Տես Ցես. ե. 33 ։ Երեմ. իե. 11. 18 ։ Դան. թ. 2։ Գէ. ե. 5 ։
ժ Երբ. ա. 14 ։ Երեմ. իթ. 10 ։
ի Ցաղ. գ. 10 ։ Ցոել. բ. 18։ Գէ. ը. 2 ։
8 ։
ծ Ցզբ. ա. 18։ բ. 17։ Ես. ղբ. 15. 16 ։
ժ Ես. ղբ. 15. 16 ։
ի Ես. ղա. 6 ։ Երեմ. գ. 12 ։ Ցես. ժբ. 11։ Ե. ղեկ. ժբ. 30 ։ Ովս. ժգ. 11 ։
ժա Ես. ժ. 5 ։
ժբ Ես. խ. 1 ։
ժգ Զաք. ա. 18։ բ. 17։ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։ Ովս. ժգ. 11 ։
ժդ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ժե Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ժզ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ժէ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ժը Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ժթ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ի Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իա Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իբ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իգ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իդ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իե Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իզ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իէ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իը Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իթ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ի Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իա Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իբ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իգ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իդ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իե Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իզ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իէ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իը Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իթ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
ի Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իա Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իբ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իգ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իդ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իե Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իզ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իէ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իը Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։
իթ Ցես. ժբ. 11։ Երեմ. իե. 5 ։

քանզի ՙհա քիչ բարկացայ,
Ու անոնք չարիքը աւելցուցին։
16 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ներսեսադէմին դարձայ
իմ տունս անոր մէջ պիտի չմնաս, կ'ըսէ
զօրաց Տէրը,
Ու Ներսեսադէմի վրայ լար պիտի քաշուի։
17 Դարձեալ կանչէ ու ըսէ,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իմ փառքիցս Նարէն բարիքներով պիտի
յորդի,
ՙԵւ Տէրը Նարէն Սիոնը պիտի մխիթարէ,
Ու ՙՆարէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ։

18 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, և ահա
19 չորս եղջիւր։ Ու ինծի հետ խօսող հրեշտա-
կին ըսի, Ասոնք ի՞նչ են։ ու ինծի ըսաւ,
Ասոնք են այն եղջիւրները որոնք ցուցան
20 Իսրայէլը ու Երուսաղէմը ցրուեցին։ Եւ Տէ-
21 րը ինծի չորս արուեստաւոր ցուցուց։ Ու ը-
սի, Ասոնք ի՞նչ ընելու կուգան։ և անոնի
խօսեցաւ ու ըսաւ, Ասոնք են այն եղջիւր-
ները որ ցուցան ցրուեցին այնպէս որ մարդ-
մը չկրցաւ իր գլուխը վերցնել։ ուստի ա-
սոնք եկան որ զանոնք վախցնեն, ու ցու-
դայի երկրին վրայ զանիկա ցրուելու համար
եղջիւր վերցնող ազգերուն եղջիւրները վար
ձգեն։

ԳԼ. Բ

1 Աստուած երուսաղէմին իմանը ընելով. հրաման կ'ընէ որ զանիկա չաքեն։ 6 Սիոնին փրկութիւնը։ 10 Աստուծոյ ներ-կայութեանը խոստումները։

1 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, և ահա
ՙմէկ մարդ մը որուն ձեռքին մէջ չափանա-
2 չուան կար։ Ու ըսի, Դուն ո՞ւր կ'երթաս։
ու ինծի ըսաւ, ՙԵրուսաղէմը չափելու, որ
լայնութիւնը որչափ՝ ու երկայնութիւնը որ-
3 չափ ըլլալը տեսնեմ։ Եւ ահա ինծի հետ խօ-
սող հրեշտակը ելաւ, ու ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ։ Ու անոր ըսաւ, վազէ՝
4 սա երիտասարդին խօսէ ու ըսէ,
ՙԵրուսաղէմ առանց պարսպի պիտի բնակուի
Մարդոց ու անասունի բազմութեանը համար՝
որ անոր մէջը պիտի ըլլան։
5 Եւ ես ՙանոր բոլորտիքը հրեղէն պարիսպ
պիտի ըլլամ, կ'ըսէ Տէրը,
Ու անոր փառաց համար պիտի ըլլամ։

6 Ազէ, ազէ, հիւսիսի երկրէն փախէք, կ'ըսէ
Տէրը,
քանզի ՙձեզ երկնից չորս հովերուն պէս ցը-
րուեցի, կ'ըսէ Տէրը։
7 ՙԱզէ, քեզ ազատէ, ով Սիոն,
Որ Բաբիլոնի աղջկանը հետ կը բնակիս։
8 քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
փառաց ետևէն զիս՝ ձեզ կողոպտող ազգե-
րուն խրկից,
քանզի ՙձեզի դպչողը անոր աչքին բիբին
կը դպչի։
9 Վասն զի ահա ես իմ ձեռքս անոնց վրայ
պիտի շարժեմ,
Ու անոնք իրենց ծառաներուն աւար պիտի
ըլլան,
Ու հաւատք պիտի զօրաց Տէրը զիս խրկե-
կեր է։
10 ՙՑնծմա ու ուրախացիր, ով Սիոնի աղջիկ,
քանզի ահա ես կու գամ
Ու ՙբու մէջդ պիտի բնակիմ, կ'ըսէ Տէրը։
11 Եւ հան օրը հաւատք ազգեր Տէրոջը պիտի յարին,
Ու ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան.
Եւ ես քու մէջդ պիտի բնակիմ,
Ու հաւատք պիտի զօրաց Տէրը զիս քեզի
խրկեր է։
12 Եւ Տէրը իր բաժինը Յուդան
Սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի ա-
նէ,
Ու Նարէն երուսաղէմը պիտի ընտրէ։
13 ՙՏէրոջը առջեւը լուռ կեցիր, ով բոլոր մարմին,
քանզի անիկա ՙիր սուրբ բնակութենէն ար-
թընցաւ։

ԳԼ. Գ

1 Քհանան որձիակով կը ցուցուի հրեշտային վերականգնումը։ 8 Շուտով իսկ որձիակով Քրիստոս կը խոստացուի։

1 Եւ ՏԷՐը ինծի ցուցուց ՙմեծ քահանան Քե-
սուն, որ Տէրոջը հրեշտային առջեւը կայներ
էր, ու ՙՍատանան անոր աջ կողմը կայներ էր՝
2 անոր դէմ դնելու համար։ Եւ Տէրը Սա-
տանային ըսաւ, ՙՏէրը քեզ յանդիմանէ, ով
Սատանայ, ու քեզ ՙԵրուսաղէմը ընտրող Տէրը
յանդիմանէ. Միթէ ասիկա կրակէ հանուած
խանձող չէ՞։
3 Եւ Քեսու հագուստ հանդերձներ հագեր
էր, ու հրեշտային առջեւը կը կայնէր։ Եւ իր
առջեւը կայնողներուն պատասխան առաւ, ու

1 Սոփ. գ. 14։ 2 Զաք. իգ. 13։ Եզեկ. կ. 27։ Գաղ. բ. 3։ Յուդ. ա. 14։ բ Յայտ. ի. 10։ Սոփ. գ. 16։ գ Գաղ. գ. 10։ դ Եզեկ. ի. 5։ Ամբ. գ. 12։ զ Յայտ. ժ. 4։ է Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ ը Ծն. ե. 45։ թ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ ժ Յայտ. ժբ. 4։ ի Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ ժա Ծն. ժա. 15։ ժԲ. ժա. 6։ ժբ Ծն. ե. 45։ ժգ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ ժդ Յայտ. ժբ. 4։ ժե Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ ժզ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ ի Սոփ. գ. 14։ իա Գաղ. գ. 10։ իբ Եզեկ. ի. 5։ Ամբ. գ. 12։ իգ Յայտ. ժբ. 4։ իդ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ իե Յայտ. ժբ. 4։ իզ Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ իէ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ իը Ծն. ե. 45։ իթ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ լ Յայտ. ժբ. 4։ լա Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ լբ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ լգ Ծն. ե. 45։ լդ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ լե Յայտ. ժբ. 4։ լզ Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ լէ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ լը Ծն. ե. 45։ լթ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ խ Յայտ. ժբ. 4։ խա Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ խբ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ խգ Ծն. ե. 45։ խդ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ խե Յայտ. ժբ. 4։ խզ Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ խէ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ խը Ծն. ե. 45։ խթ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ կ Յայտ. ժբ. 4։ կա Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ կբ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ կգ Ծն. ե. 45։ կդ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ կե Յայտ. ժբ. 4։ կզ Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ կէ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ կը Ծն. ե. 45։ կթ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ Սոփ. գ. 14։ Զաք. իգ. 13։ Գաղ. գ. 10։ Եզեկ. ի. 5։ Ամբ. գ. 12։ Յայտ. ժբ. 4։ Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ Ծն. ե. 45։ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ Յայտ. ժբ. 4։ Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ Ծն. ե. 45։ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ Յայտ. ժբ. 4։ Բ Օր. լբ. 10։ Սաղ. ժե. 8։ բ Թես. ա. 6։ Ծն. ժա. 15։ ԺԲ. ժա. 6։ Ծն. ե. 45։ Բ Օր. իբ. 64։ Ե. զեկ. ժե. 21։ Յայտ. ժբ. 4։ Գաղ. գ. 1։ Յուդ. ՅՇԴ. 6։ Յայտ. ժբ. 10։ Զաք. գ. 2։ Գաղ. ա. 17։ Հաւմ. բ. 23։ Ամբ. գ. 11։ Հաւմ. ժա. 5։ Յուդ. 25։ Ծն. ղգ. 6։

խօսեցաւ բանիւով, Ազգաւս հանդերձեալքը սասոր վրայէն հանեցէք. և անոր բաւս, Նայէ՛ քու անօրէնութիւնդ վրայդ վերցուցի, Էաւ քեզի
5 պատուական զգեստներ պիտի հագցնեմ։ Ու ես բան որ ուզեմ գլուխը մաքուր խոյր դնեն. և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դրին, ու ա՛նոր հանդերձներ հագցուցին. ու Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր։

6 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Յեսուէին վկայեաց
7 ինուն ըրաւ ու բաւս, Զօրաց Տէրը այսպես կ՛ըսէ. Թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը քալես ու իմ պահպանութիւնս պահես, անասնոց դուն ալ իմ տունս պիտի դատես և իմ սբ-
բարհներս ալ պիտի պահես, ու քեզի աս ներ-
կայ գտնուողներուն "մէջէն առաջնորդներ"
8 պիտի տամ։ Լսիմ մեղի ըրէ, ով Յեսու մեծ քահանայ, դուն ու քու առջևդ նստող բա-
րեկամներդ, քանզի անոնք նշան ըլլալու մարդիկ են. վասն զի ահա ես իմ ծառաս
9 Ճառատիղը պիտի բերեմ։ Քանզի ահա Յե-
սուէին առջևը դրած քարս, Էան մէկ քարին վրայ Էօթը աչք պիտի ըլլայ. ահա ես անոր փորագրութիւնը պիտի փորագրեմ, կ՛ըսէ զո-
բաց Տէրը, և Էան երկրին անօրէնութիւնը
10 մէկ օրուան մէջ պիտի վերցնեմ։ Ին օրը, կ՛ըսէ զօրաց Տէրը, Ձեղմէ ամէն մէկը իր գրացին Էորեղի տակ ու թզենիի տակ պիտի կանչէ։

ԳԼ. Դ

1 Ոմկի աշառանկին օրինակովը կը ցուցնի Զօրաքարէրէն հինա-
գրութեանը բարի յոյսդրութիւնը։ 11 Երկու ձիերնիներով կը ցուցնի երկու ծառաները։

1 Ու ինձի հետ խոսող հրեշտակը գարձաւ, և գիս իր քունէն արթընցող մարդու պէս
2 արթընցուց։ Ու ինձի բաւս, Ի՞նչ կը տես-
նես։ ու բսի, կը տեսնեմ որ ահա Էրոլորովին ոսկիէ աչառանակ մը կայ, ու անոր վրայ բա-
ժակ մը։ Ու անոր վրայ Էօթը ճրագ՝ ա՛նոր վրայի Էօթը ճրագներուն համար Էօթը
3 խողովակ կայ։ Ինէ անոր քովը երկու ձիթի-
ներ կայ, մէկը բաժակին ա՛ջ կողմը՝ ու մէկը
4 Էախ կողմն։ Եւ պատասխան տուի, ու ին-
ձի հետ խոսող հրեշտակին խօսեցայ ու բսի,
5 Աւոնք ի՞նչ են, ով տէր իմ։ Ու ինձի հետ խոսղ հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ինձի բաւս, Աւոնց ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր։ ու ես

6 բսի, Չէ, ով Տէր իմ։ Եւ պատասխան տուաւ ու ինձի խօսեցաւ բսելով, Ա՛ս է Տէրոջը խօս-
քը որ Զօրաքարէրէն կ՛բսուի.
Չօրութեամբ չէ և ուժով չէ,
Հապա իմ Հոգւովս, կ՛բսէ զօրաց Տէրը։
7 Դուն, Էով մեծ լեռ, ո՞վ ես.
Զօրաքարէրէն առջևը դաշտ պիտի ըլլաս.
Ու հզօրեան քարը ներքը պիտի հանէ,
Ու նպիտի ազատական, Շնորհք, շնորհք անոր.

8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ բսե-
լով,
9 Ինա տունը Զօրաքարէրէն ձեռքերը հիմնեցին,
Եւ անոր ձեռքերը նիտի կատարեն գանիկա,
Ու նպիտի գիտնաս որ Էզօրաց Տէրը զիս ձե-
զի Էրկած է։
10 Քանզի ո՞պտիկի բաներուն օրը ո՞վ անարգեց.
Վասն զի ան Էօթը –չեռ ուրախութեամբ պի-
տի տեսնեն գնաղը
Զօրաքարէրէն ձեռքին մէջ.
Ինոնք Տէրոջը աչքերն են, որ բոլոր երկրին
մէջ կը պտրտին։

11 Եւ ես պատասխան տուի ու անոր բսի,
Աշառանկին ա՛ջ կողմը ու անոր ձախ կողմը
12 եղող աս Էրկու ձիթենիները ի՞նչ են։ Ու
երկրորդ անգամ պատասխան տուի ու անոր
բսի, Երկու ոսկի խողովակներուն միջոցով
Էոչ իրենցմէ ոսկիի ա՛ւ Էամող երկու ձիթե-
13 Նիի ատերը ի՞նչ են։ Եւ ինձի խօսեցաւ ու
բաւս, Աւոնց ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր։ ես
14 բսի, Չէ, ով տէր իմ։ Ու բաւս, Ինոնք
երկու Էօծեալներն են՝ որ Էրոլոր երկրին Տէ-
րոջը ՚առջևը կը կայնին։

ԳԼ. Ե

1 Թռչող ամբոխ միջոցովը կը ցուցնի գպրերուն երդամբ ընդհերքան ըլլալու անեծքը։ 5 Ափոսի մէջ Տ՚ձուած կնոջ անկրկը։

1 Եւ գարձայ ու աչքերս վերցնելով տեսայ,
2 և ահա Թռչող ՚ամոս մը։ Ու ինձի բաւս,
Ի՞նչ կը տեսնես. ու բսի, Թռչող ամոս մը
կը տեսնեմ։ Երկայնութիւնը քսան կանդուն՝
3 ու լայնութիւնը տասը կանդուն է։ Եւ ինձի
բաւս, Ասիկա Էրոլոր երկրի երեսին վրայ ել-
լող անէծքն է. քանզի ամէն գողութիւն ը-
նողը աս կողմին Էամեմատ պիտի
կտրուի, ու ամէն երդում ընողը միւս կողմին

ե Ես. կա. 10։ Դան. ժե. 22։ Յեսու. ժի. 8։	Չէ. ի՛ր. 6։ Գե. գ. 1։ ի՛ր. 5։ Եր. 13։ Զգ. 11։ Եզեկ. լգ. 23։	ի Գե. գ. 10։ Յեսու. ե. 6։	Տ Ես. Եզբ. գ. 11։ 15։
ը Եւ. ի՛ր. 6։ Գե. գ. 11։	Զե. ե. 35։ գ Թագ. ը. 3։ Եզեկ. իգ. 16։	Եր. 18։ Եզեկ. լգ. 23։	ի Եզբ. գ. 10։ ի Եզբ. գ. 13։
թ Ո՛ր. ժե. 9։ Մտ. ը. 7։	ե Ես. գ. 2։ ժա. 1։ Եբեմ. իգ. 5։ լգ. 25։	Գե. գ. 11։ ե Թագ. գ. 25։ Ես. լգ. 16։ Մ՚ի. գ. 4։	լ Եզբ. գ. 15։ Ա՛ռ. ե. 7։ Ղ.ա.կ. ա. 19։
ժ Կա՛ մէջ Անանիք.	Ա՛ռ. ՚ձ՚ր. 22։ Ես. իը. 16։	— Գե. ը. 3։	Ա՛ռ. գ. 9։ Հ Հ՚ր. 3։ Յեսու. ժա. 4։ Եբէր. նպի ոգիք Եզե. Ցե. գ. 11։ 13։ Գե. գ. 5։ Ղ.ա.կ. ա. 19։
			— Եզեկ. ը. 9։ Մ՚ա. գ. 6։

4 ---ՔԸ Համեմատ պիտի կորուի ։ Զանի-
կա ես կը հանեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու զո-
դին տուներ եւ իմ անուանով խաւտ երգամ
բնակին տուներ պիտի մնանէ ։ ու անոր տանը
մէջ պիտի մնայ, եւ ոչ ոքանչիկ իր փայտերովը ու
իր քարերովը պիտի սպաննէ ։
5 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը եկաւ ու
ինծի բսաւ, Հիմա աչքերդ վերցուր ու նայէ
6 թէ ան ելլողը ինչ է ։ Ու ես ըսի, Ինչ է ։
ես բսաւ, Ան ելլողը արդաւ է ։ ու բսաւ, Ա-
յոր երկրի վրայ անոնց նմանութիւնը ասիկա է ։
7 Եւ ահա կապարեայ տապանդ մը վերցուեցաւ,
8 ու կնիկ մը արդաւին մէջը կը նստեր ։ Եւ ը-
սաւ, Ան է Ամօթութիւնը ։ ու զանիկա ար-
դաւին մէջը ձգեց, եւ ան կապարեայ կշռոքը
9 ան ---ՔԸ բերանը ձգեց ։ Եւ աչքերս վերցու-
ցի ու տեսայ, եւ ահա երկու կնիկ ելան ։ ու
հովը անոնց թեւերուն մէջն էր ։ եւ անոնք
արագիլի թեւերու նման թեւեր ունէին ։ ու ան
արդաւն երկրի ու երկնից միջտեղը վերցուցին ։
10 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակին բսի ։ Անոնք
11 ո՞ր կը տանին արդաւն ։ Եւ անոր ինծի ը-
սաւ ։ Կը ---ՔԸ որ անոր համար չինեն Վաճառա
երկրին մէջ ։ ու պիտի հաստատուի եւ հոն իր
խարսխին վրայ պիտի դրուի ։

ԳԼ ։ Զ

1 Զարս կառքերուն տեսիլքը ։ 9 Եհոսիա պահիրոնէը կը ցու-
ցնէ Հաւատիւ կշռած Քրիստոսի տաճարը ու Թագաւո-
րութիւնը ։

1 Եւ զարձայ ու աչքերս վերցուցի ու տեսայ,
եւ ահա երկու լեռներու միջէն չորս կառք
2 կ'ելլէր, ու լեռները պղնձէ լեռներ էին ։ Ա-
չի կառքին ---ՔԸ էին ձիեր, ու երրորդ կառ-
3 կերով ---ՔԸ ճեղնակի ձիեր, եւ չորրորդ կառ-քին ---ՔԸ սպիտակ ձիեր ։
4 Ասկ -- զորագոյն ձիեր ։ Եւ պատասխան
տուի, ---ՔԸ ինծի հետ խօսող հրեշտակին բսի,
5 Ասոնք ի՞նչ են, ով տէր իմ ։ Եւ հրեշտակը
պատասխան տուաւ ու ինծի բսաւ, Ասոնք
երկնից չորս հովիտները են, որ դուրս
երկրին Տէրոջը առջեւը կանգնելէն կ'ելլեն ։
6 Ուն ձիերը՝ որ ան ---ՔԸ էին, հիւսիսի
երկիրը կ'ելլէին, ու ճեղնակները անոնց ետեւէն
կ'ելլէին, ու պիտակները հարաւոյ երկիրը կ'ել-
7 լէին ։ Եւ զորագոյնները եկան, ու ուզեցին որ
երթան --- երկրի վրայ պտրտին ։ Ան ալ
բսաւ, Գացէք երկրի վրայ պտրտեցէք ։ ու
անոնք երկրի վրայ պտրտեցան ։ Եւ անկիա
ինծի ազաղակեց ու ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով,
8 Անոնք երկրի վրայ պտրտեցան ։ Եւ անկիա
ինծի ազաղակեց ու ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով,
Նայէ՝ հիւսիսի երկիրը հանգչեցուցին ։
9 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
10 լով, Գերութենէն՝ Քէլտայեցիէն, Տո-
բիայէն ու Եդայիայէն առ, ու նոյն օրը դուն
Բաբիլոնէն եկող Սոփոնիայի որդւոյն
11 Յովսիայեան տունը մտիր ։ Արծաթ ու ոսկի ա-
ռ՝ պսակներ չինէ, ու մէծ քահանային Յով-
12 սեդեկեան ճեակիէն գլուխը դիր ։ Եւ անոր
խօսէ ըսելով,

Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ ։
Ահա Ան մարդը՝ որուն անունը Ճառատիւղ է ։
Անկից իր տեղէն պիտի բուսնի,
Ու Տէրոջը տաճարը պիտի չինէ ։
13 Անկիա պիտի չինէ Տէրոջը տաճարը ։
Ու պատիւ պիտի ունենայ,
Եւ իր աթոռին վրայ նստելով՝ իշխանութիւն
պիտի վարէ ։
Ու ՔՔահանայ պիտի ըլլայ իր աթոռին վրայ ։
Ու երկուքին միջը խաղաղութեան խորհուրդ
պիտի ըլլայ ։
14 Եւ պսակները Հելէմին, Տոբիային ու Ե-
դայիային եւ Սոփոնիայի որդւոյն Հէնին պիտի
ըլլան՝ Տէրոջը տաճարին մէջ Յիշատակ ըլլա-
15 լու համար ։ Եւ Հեռուն եղողները պիտի գան,
ու Տէրոջը տաճարին մէջ պիտի չինեն, և
պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս ձեզի
խրկեր է ։ ու ասիկա պիտի ըլլայ թէ որ ու-
շադրութեամբ ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնին
մնիկ ընէք ։

ԳԼ ։ Է

1 Գերիները Ծոմ պահելու վրայով կը հարցնեն ։ 4 Զաքարիա
կը յանդիմանէ անոնց Ծոմասիրութիւնը ։ 8 ցուցնելով թէ
իրենց գերութեանը պատճառը ասիկա է ։

1 Ու եղաւ որ Դարեհ Թագաւորին չորրորդ
տարին հինգերորդ ամսուն՝ պսակին գիշերուն
չորրորդ օրը Տէրոջը խօսքը Զաքարիային ե-
2 ղաւ, երբոր Սարասար ու Ռեկեմմելեք և
անոնց մարդիկը Աստուծոյ տունը խրկուեցան,
3 որ Տէրոջը առջեւը աղօթք բնեն, ու զօրաց
Տէրոջը տանը մէջ եղող ՔՔահանաներուն ու
մարգարէներուն խօսին ու բսեն, Արդեօք
ՀՀինգերորդ ամսուն մէջ իմ անձս զատելով
4 լամ՝ ինչպէս որ այսչափ տարիներ բրի ։ Ա-
ւետները զօրաց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
5 ըսելով, Ա երկրիս բոլոր ժողովուրդին ու
քահանաներուն խօսէ ու ըսէ, ---Ա եօթանա-
սուն տարին երբոր հինգերորդ ու եօթնեա-

Ֆ ԳԼ ։ ԺԹ ։ 12։ ԳԼ ։ Ը ։ 17։ Ի՞ա՛ ։ Գ ։ 5։
Ֆ Յճո ԳԼ ։ Ժգ ։ 45։
Ֆ Եբեմ՛ ԺԹ ։ 3։ 28։
Ե Ծմ ։ Ա ։ 10։

—

= ԳԼ ։ ա ։ 8։ Յայս ։ Գ ։ 4։
Բ Յայս ։ Է ։ 2։
Բ Յայս ։ Է ։ 8։
Գ ԳԼ ։ Ե ։ 10։
Ե Սպ ։ Ա՛ք ։ 4։ Եբր ։ ա ։ 7։ 14։
Է Թագ ։ Իր ։ 19։ Դան ։ Ե ։ 10։ ԳԼ ։ Է ։ 14։ Ղ.ա՛կ ։ ա ։ 19։
Ի ԳԼ ։ ա ։ 10։
Ը ԵՒ ։ Իր ։ 36։ ԺԹ ։ 6։ Ղ.Ե ։ Ը ։ 9։ ԳԼ ։ Է ։ 5։
Ի Ա՛ճ ։ Ղ.Ե ։ 78։ Յով՛ ։ ա ։ 45։
Ժ ։ 9։
Ի Ես ։ Ծմ ։ 18։ Կ ։ 10։ Եբեմ ։ Բ ։ 13։ 19։
Ի ԳԼ ։ Բ ։ 9։ Է ։ 9։

—

= ա Յովս ։ Ժգ ։ 19։ ԳԼ ։ Ը ։ 21։
Ը Բ Օր ։ Ժ՛ ։ 9։ 10։ 11։ ԼԳ ։ 10։ Ի՞ա՛ ։ Բ ։ 7։
Ի Եբեմ՛ ։ Ծր ։ 12։ ԳԼ ։ Ը ։ 19։
Ի ԳԼ ։ ա ։ 12։
Ի Եբեմ՛ ։ Խա ։ 1։ ԳԼ ։ Ը ։ 19։

բորդ. Դպիրներուն մէջ ժողովապետութիւն կ՚ընէին ու սուգ կը բռնէին, մինչեւ ինծի՛ հաս-
6 ծար ժողովապետութիւն կ՚ընէին։ Ու երբոր կ՚ուտէին ու կը խմէին, ձեզի համար չէի՞ք
7 ուտեր ու ձեզի համար չէի՞ք խմեր։ Ասոնք չէ՞ն ան խօսքերը՝ որ Տէրը առջի մարգարէ-
ներուն ձեռքովը հրատարակեց, երբոր Երու-
սաղէմ ու անոր չրջակայ քաղաքները բնա-
կուած ատենները եւ հարաւային ու դաշտային կողմերը բնակուած էին։

8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը Զաքարիային ե-
9 ղաւ՝ ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս խօսեցաւ
ու ըսաւ, Ճշմարտութեան տեսէք, և ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողորմութիւն
10 ու գթութիւն ընէ։ Եւ այրեւարին ու որբը, օտարականը և տնանկը մի հարստահարէք,
ու բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր սրտին
11 մէջ չարութիւն չմտածէ։ Բայց անոնք չու-
զեցին մտիկ ընել, հապա ներկայ ուսը ետ քա-
շեցին, և իրենց ականջները ծանրացուցին որ չլսեն։
12 Ու իրենց հոգին քարի պէս ըրին, որ
չլսեն ան օրէնքը ու ան խօսքերը՝ որ զօրաց
Տէրը իր Հոգւովը առջի մարգարէներուն ձեռ-
քովը ղրկեց։ Անոր համար զօրաց Տէրը
13 չը կոպտեցաւ մեծ բարկութիւն եղաւ։ Ու եղաւ
որ ինչպէս որ անխկանչեց՝ ու անոնք մտիկ
չըրին, այնպէս ալ Ես անոնք կանչեցին՝ ու ես
14 մտիկ չըրի, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։ Հապա զա-
նոնք Հրեղէն չգիտցած բոլոր ազգերուն մէջ
ի փոխարինում ցրուեցի, և Հայրենի եռեւէն
երկիրը անցնողէ ու գաղթողէ ամայի մնաց։
այնպէս Ցանկալի երկիրը ամայի ըրին։

ԳԼ. Ը

1 Երուսաղէմին վերահաստատումը։ 9 Հաշտարարը Աստուծմէ ըն-
դունելու. Շարչարելոցին կը յորդորուի չհետեւիլ գործ չա-
ար ատենները։ 16 Ճշմարիտ բարեփոխութիւն կը պահանջուի։
18 Ուրախութիւնն ի անդորրութիւն կը խառնուին անոնց։

1 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝
2 ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ի Սիոնի
համար խիստ մեծ նախանձով նախանձեցայ,
ու անոր համար մեծ սրտմտութեամբ նախան-
3 ձեցայ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ես Սիոնին դար-
ձած եմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակիմ,
ու Երուսաղէմ ճշմարտութեան քաղաք և
զօրաց Տէրոջը լեռը Սուրբ լեռ պիտի կո-
չուի։

4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Երուսաղէմի
հրապարակներուն մէջ տակաւին ծեր մար-
դիկ ու պառաւ կիներ պիտի նստին, որ
օրերու չատութենէն ամէն մէկուն ձեռքը
5 ցուպ պիտի ըլլայ։ Եւ քաղաքին հրապա-
րակները տղաքներով ու աղջիկներով պիտի
լեցուին, որոնք անոր հրապարակներուն մէջ
պիտի խաղան։
6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ ան օրէ-
րը աս ժողովուրդին ետաղդին աչքը ասի-
կա դժուար երեւայ, մինչեւ իմ աչքերո՞ւս
ալ դժուար պիտի երեւայ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա իմ ժո-
ղովուրդս արեւելեան երկրէն ու արեւմտեան
8 երկրէն պիտի փրկեմ։ Եւ զանոնք պիտի բե-
րեմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակին։ Ու
անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ
ճշմարտութեամբ և արդարութեամբ անոնց
Աստուած պիտի ըլլամ։
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ձեր ձեռքերը
մի ուժգնանան, ով դուք՝ որ աս օրերս կը
լսէք աս խօսքերը՝ ան մարգարէներուն բե-
րնէն, որոնք զօրաց Տէրոջը տանը հիմնարկու-
թեան ու տաճարին նորոգութեան օրը խօսե-
10 ցան։ Քանզի ան օրերէն առաջ մարդուս համար
վարձք չկար, ու անասունի համար վարձք
չկար։ Եւ նեղութեան պատճառաւ՝ ելլողին
ու մտնողին խաղաղութիւն չկար, քանզի ես
ամէն մարդ իր ընկերին դէմ ատելութեան էի։
11 Բայց հիմա ես ժողովուրդիս մնացորդին
առջի օրերուն պէս պիտի չըլլամ, կ՚ըսէ զօրաց
12 Տէրը։ Քանզի հոնաւոր խաղաղութիւն պիտ
ըլլայ, որիզը իր պտուղը պիտի տայ, ու Երկ-
կիրը իր բերքը պիտի տայ, ու երկինքը իր
ցօղը պիտի տայ, և աս ամէն բաները աս ժո-
ղովուրդիս ետաղդին ժառանգել պիտի
13 տամ։ Ու պիտի ըլլայ որ ինչպէս դուք՝ ազ-
գերու մէջ անէծք եղաք, ով Յուդայի տունը
ու Իսրայէլի տունը, այնպէս ալ ձեզ պիտի
ազատեմ, ու օրհնութիւն պիտի ըլլաք։ Մի
վախնաք, ձեր ձեռքերը թող ուժգնանան։
14 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ինչպէս
որ ձեզի չարիք բնելու դիտաւորութիւն ըրի,
երբոր ձեր Հայրերը զիս սրտմտցուցին, կ՚ըսէ
15 զօրաց Տէրը, ու չզղջացի, Այնպէս ալ գոր-
ծած ու աս օրերը Երուսաղէմին ու Յուդայի
տանը բարիք բնելու դիտաւորութիւն ըրի։

ը Ես» ՃԸ. 5։
թ Տէրն Հոգեմ. Ամ. 6։
ժ Երեմ. Ա՛. 26։
ի Ես» ՃԸ. 6. 7։ Ե.
բնեմ. Ե. 23։ Մ՚Ի՛ր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժա Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժբ Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժգ Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժդ Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժե Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժզ Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժէ Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժը Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ժթ Ես» Ճ՚Ը. 4։ Մ՚Իր-
գ. 8։ Գէ. Ը. 16։
Մ՚տաս. Խգ. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։
ի Եշ. Իր. 21. 22։ Ր
Օր. Իգ. 17. Ես»
տ. 17։ Տէս Երեմ.
Ե. 23։

16 մի վախնաք • Ջեր ընելու բաները ասանք են • նշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մէկդիմդ իր ընկերին հետ, ձեր դատերուն մէջ արդարու- թեամբ և խաղաղութեամբ դատաստան տե- 17 սէք • Ու ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկե- րին համար չարութիւն չմտածէ, և նաև սը- գալմէ մի սիրէք • վասն զի ես աս բոլոր բա- ները կ'ատեմ, կ'ըսէ Տէրը •

18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

19 ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ • Չորրորդ ամսուան ծոմը, ու հինգերորդին ծոմը, ևու օթներորդին ծոմը, և տասներորդին ծոմը Յուդայի տանը ցնծութիւն և ուրա- խութիւն ու ինդալից ատներ պիտի ըլլան • ուստի ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը սիրեցէք •

20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ • Դարձեալ ժողո- վուրդներ ու չատ քաղաքներու բնակիչներ

21 պիտի գան • Ու մէկուն բնակիչները միւսուն պիտի երթան ու ըսեն, Երկեք Տէրոջը աո- չինք ազօթք ընելու և զօրաց Տէրը փնտռե- 22 լու երթանք • Ես ալ պիտի երթամ • Ու հչատ ժողովուրդներ և զօրաւոր ազգեր Երուսաղե- մի մէջ զօրաց Տէրը փնտռելու ու Տէրոջը

23 առջևը ազօթք ընելու պիտի գան • Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ • Ան օրերը ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը մարդ Հրէայ ւշնչո- պիտի բռնեն՝ այսինքն Հրէայ եղող մարդուն քղանցքը պիտի բռնեն, ու ըսեն, Ձեզի հետ երթանք, քանզի լսեցինք որ Աստուած ձե- զի հետ է •

ԳԼ • Թ

1 Աստուած իր եկեղեցին կը պաշտպանէ • 9 Սիոն կը յորդորուի որ ջրհեղեղ գալուանէն՝ ու անոր խաղաղարար Թագաւո- րութենէը վերով ուրախանայ • 12 Աստուծոյ խոստումներուն համ- յարմարութիւն ասոր և պաշտպանութիւն ընելու վերաբ •

1 Հազարաբի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատ- գամն է,

Ու դամասկոսի վրայ պիտի հանդչի • (Քանզի Տէրոջը աչքը մարդուն՝ Ու իսրայէլի բոլոր ցեղերուն կը նայէ •)

2 Ու հեմաթի ալ անոր սահմանակիցն է, Նաև հՏիւրոս ու շՍիդոն թէև չատ իմաս- տուն են •

3 Եւ Տիւրոս իրեն ամրոց չինեց • Ու հարծաթը հողի պէս՝ Եւ զուտ ոսկին փողոցներու ցեխի պէս դիզեց •

4 Ահա Տէրը զանիկա պիտի քշէ, Եւ ծովուն մէջ ունեցած զօրութիւնը պիտի զարնէ, Ու անիկա կրակով պիտի ապառի •

5 Ասկաղոն պիտի տեսնէ ու պիտի վախնայ, Գազա ալ՝ ու մեծապէս պիտի տագնապի • Ակկարոն ալ, քանզի իր յոյսը ՚պարապ պիտի ելլէ •՚ Եւ Գազային թագաւորը պիտի կորսուի, Ու Ասկաղոն պիտի չբնակուի •

6 Եւ ՚Ազովոսի մէջ †օտարազգի պիտի բնակի, Ու փղշտացւոց հպարտութիւնը պիտի ջնջեմ •

7 Եւ անոնց արիւնը իրենց բերնէն՝ Ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռանե- րուն մէջէն պիտի վերցնեմ • Ու մնացորդը անիկա ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ, Եւ Ցուդայի մէջ հազարապետի պէս՝ Ու Ակկարոն Եբրուսացիին պէս պիտի ըլլայ •

8 Եւ անցնող ու դարձող զօրքին պատճառաւը հիմ տանս բոլորտիքը պիտի բնակիմ, Ու հէլքին ալ անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի չանցնի, Քանզի հիմա հիմ աչքերովս տեսայ •

9 ՚Մեծապէս ուրախացիր, ով Սիոնի ազջիկ, Ցնծութեամբ աղաղակէ, ով Երուսաղէմի աղ- ջիկ • Ահա ՚քու Թագաւորդ քեզի կու գայ • Անիկա արդար ու փրկիչ է, Հեզ է, ու իշու վրայ հեծած, Եւ իշու ձագի՝ աւանակի վրայ •

10 Ու Եփրեմէն հկառքը՝ Ու Երուսաղէմէն ձին պիտի ջնջեմ, Ու պատերազմին աղեղը պիտի կտրի • Եւ անիկա ազգերուն խաղաղութիւն պիտի խօսի • Ու անոր իշխանութիւնը ծովէն մինչև ծով՝ Ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի ըլլայ •

11 Եւ քեզի ևս, քու ուխտիդ արիւնովը Քու ՚գերիներդ Չուր չունեցող գուբէն հա- նեցի •

12 Ամրոցը դարձէք, ՚ով յուսոյ գերիներ, Ես այսօր ալ կը յայտնեմ Որ քեզի կրկնապատիկ հատուցում պիտի տամ •

13 Վասն զի Ցուդան ինծի համար աղեղի պիտի լարեմ,

ա Գէր • ի • 9 • Հմր • 19 • Երեմ • գ • 25 •
գ Ամաւ • գ • 29 • Գէ • ի • 10 •
դ Ամաւ • գ • 4 •
ե Երեմ • ծր • 6 • 7 •
զ Երեմ • ծր • 12 • 13 • Գէ • ի • 3 • 5 •
է Թագ • իե • 25 •
ը Երեմ • խա • 1 • 2 •
թ Երեմ • ծր • 4 •
ժ Եսա • ը • 17 • Ես • ւթ • 10 •
ի Հմր • 16 •
լ Ես • ը • 3 • Մի • գ • 1 • 2 •
խ Ես • ը • 3 • Ամ • ի • 23 •
ծ Եսա • ի • 3 • Եզ • ի • 21 • Յով • գ • 6 • գ • 1 •
կ Ծար • իե • 10 • Եզ • իգ • 6 • 5 •
հ Եսա • իգ • 1 •
ձ Եսա • իգ • 17 •
ղ Եսա • ի • 18 • Եզ • իգ • 24 •
ճ Եզ • գ • 7 •
մ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
յ Երեմ • իգ • 5 • Լս • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ն Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
շ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
ո Երեմ • ծր • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
չ Ամո • ա • 3 •
պ Երեմ • իե • 33 •
ջ Երեմ • խբ • 23 •
ռ Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
ս Եզ • գ • 7 •
վ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
տ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ր Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
ց Եսա • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
ւ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
փ Ամաւ • ա • 3 •
ք Երեմ • իե • 33 •
օ Ծար • իե • 10 • Եզեկ • իգ • 6 • 5 •
ֆ Եսա • ի • 1 •
և Եսա • իգ • 17 •
ա Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
բ Եզ • գ • 7 •
գ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
դ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ե Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
զ Եսա • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
է Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ը Ամաւ • ա • 3 •
թ Երեմ • իե • 33 •
ժ Ծար • իե • 10 • Եզեկ • իգ • 6 • 5 •
ի Եսա • ի • 1 •
լ Եսա • իգ • 17 •
խ Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
ծ Եզ • գ • 7 •
կ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
հ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ձ Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
ղ Եսա • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
ճ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
մ Ամաւ • ա • 3 •
յ Երեմ • իե • 33 •
ն Ծար • իե • 10 • Եզեկ • իգ • 6 • 5 •
շ Եսա • ի • 1 •
ո Եսա • իգ • 17 •
չ Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
պ Եզ • գ • 7 •
ջ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
ռ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ս Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
վ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
տ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ր Ամաւ • ա • 3 •
ց Երեմ • իե • 33 •
ւ Ծար • իե • 10 • Եզեկ • իգ • 6 • 5 •
փ Եսա • ի • 1 •
ք Եսա • իգ • 17 •
օ Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
ֆ Եզ • գ • 7 •
և Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
ա Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
բ Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
գ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
դ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ե Ամաւ • ա • 3 •
զ Երեմ • իե • 33 •
է Ծար • իե • 10 • Եզեկ • իգ • 6 • 5 •
ը Եսա • ի • 1 •
թ Եսա • իգ • 17 •
ժ Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
ի Եզ • գ • 7 •
լ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
խ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ծ Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
կ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
հ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ձ Ամաւ • ա • 3 •
ղ Երեմ • իե • 33 •
ճ Ծար • իե • 10 • Եզեկ • իգ • 6 • 5 •
մ Եսա • ի • 1 •
յ Եսա • իգ • 17 •
ն Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
շ Եզ • գ • 7 •
ո Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
չ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
պ Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
ջ Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
ռ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ս Ամաւ • ա • 3 •
վ Երեմ • իե • 33 •
տ Ծար • իե • 10 • Եզեկ • իգ • 6 • 5 •
ր Եսա • ի • 1 •
ց Եսա • իգ • 17 •
ւ Եսա • ի • 18 • Եզեկ • իգ • 24 •
փ Եզ • գ • 7 •
ք Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •
օ Երեմ • իգ • 5 • Լ • 9 • Ծոփ • ս • 49 •
ֆ Սոփ • ւէ • 7 • Գէ • բ • 3 •
և Ես • կը • 11 • Գէ • ը • 10 • Ամաւ • խա • 8 • Ծոփ • ժբ • 15 •

Ո֊ եփրեմը °նեսի պէս պիտի դնեմ,՚՚
եւ քու որդիդ՝ ով Սիօն,
ցուներ որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ,
Ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի ընեմ։
14 Եւ Տէրը անոնց վրայ պիտի երեւնայ,
Ու նետը նետի փայլակի պէս պիտի ելլէ ։
Եւ Տէր եհովան փող պիտի հնչեցընէ,
Ու հարաւային մրրիկներով պիտի քալէ ։
15 Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի պաշտպանէ ։
Եւ անոնք բնակիչ պիտի ընեն,
Ու †պարսաքարերու վրայ՚՚ պիտի կոխեն,
Եւ պիտի խմեն ֊֊ գինովի պէս պիտի ազա֊
ղակեն ։
Ու անոնք սրսկոի պէս՝
Սեղանին անկիւններուն պէս պիտի լեցուին ։
16 Եւ անօրը՝ անոնց Տէր Աստուածը
Զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս պիտի
փրկէ ,
Քանզի անոր երկրին վրայ Թագի քարերու
պէս պիտի բարձրանան ։
17 Քանզի °անոր բարութիւնը ու գեղեցկութիւ֊
նը ի՞նչ մեծ է ։
Ցորեանը երիտասարդները՝ ու քաղցուն կոյսե֊
րը պիտի մեծցընէ ։

Գլ· ժ

1 Ա֊որգարեն կը պատուիրէ գնաստած փնտռել և ոչ թէ կուռ֊
քերը ։ 3 յանդիմանելով թէ ինչպէս որ ոչոգոց համար իր ժողո֊
վուրդը պատժէց ։ այնպէս ալ զանոնք պիտի փրկէ ։ ու իրենց
առջի վիճակին պիտի դարձընէ ։

1 °Եամբ անձրեւին ժամանակը
†Տէրոջմէ °անձրեւ խնդրեցէք ·
Տէրը °փայլակներ պիտի ընէ,
Եւ անոնց առատ անձրեւ պիտի տայ,
Ո֊ամէն մէկուն ագարակին խոտը ։
2 Քանզի †թերափիներըը °ունայնութիւն խօսե֊
ցան ,
Ու գուշակութիւն ընողները սուտութիւն տե֊
սան ,
Եւ սուտ երազներ զրուցեցին ,
†Զգարաց մխիթարութիւն տուին ,
Անոր համար հօտերու պէս չուեցին ,
°Հովիւ չըլլալուն համար տառապեցան ։
3 Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկե֊
ցաւ ,
†Ու նախանձերուն այցելութիւն պիտի ընեմ ·
Քանզի զօրաց Տէրը †իր հօտին՝
Յուդայի տանը այցելութիւն բրաւ ,
Եւ զանոնք իր պատերազմի մէջ հեծե֊ի դնէ֊

ցիկ ձիուն պէս պիտի ընէ ։
4 ‡Անկիւնը անկէ՝ °բնեւոր անկէ՚՚
Պատերազմի ազեղը անկէ՝
Ամէն զօրապետ միասին՝ անկէ պիտի ելլէ ·
5 Ու °ոտի֊ զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան ,
Որ պատերազմի մէջ †ընդ֊ փողոցներուն ցե֊
խին մէջ կը կոխեն ·
Ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն ·
Քանզի Տէրը անոնց հետ է ,
Ու ձիաբոյ վրայ հեծնողները պիտի ամչնան ։
6 Եւ Յուդայի տունը պիտի զօրացնեմ·
Եւ Յովսէփի տունը պիտի փրկեմ ,
Եւ †զանոնք նորէն պիտի բնակեցընեմ,
Քանզի †անոնց ողորմեցայ ·
Ու անոնք ա֊նիւթ պիտի ըլլան ,
Որպէս թէ զանոնք երբեք ձգած չէի ·
Քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես եմ,
Ու †անոնց պիտի լսեմ ։
7 Ու եփրեմ զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ ,
Եւ անոնց °սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր
թէ գինիով ·
Անոնց տղաքներն ալ պիտի տեսնեն ու պիտի
ուրախանան ,
Անոնց սիրտը Տէրոջմով պիտի ցնծայ ։
8 †Անոնց պիտի սուլեմ ու զանոնք պիտի ժողո֊
վեմ,
Ինչպէս որ զանոնք փրկեցի ·
Ու անոնք պիտի չատանան՝ ինչպէս որ չատ
էին ։
9 Թէև զանոնք ժողովուրդներու մէջ ցանեմ,
Սակայն †հեռաւոր տեղատնք դիս պիտի յի֊
շեն ,
Եւ իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին ու հետ
պիտի դառնան ։
10 Եւ †զանոնք եգիպտոսի երկրէն պիտի դար֊
ձընեմ,
Ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ,
Եւ զանոնք Գաղաադ ու Լիբանան պիտի բերեմ·
Ու անոնց համար °բ֊֊֊֊ տեղ պիտի չգտնուի ։
11 †Եւ ծովէն ‖նեղութեամբ պիտի անցնի ,
Ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ ·
Ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամ֊
քին ,
Եւ Ասորեստանին հպարտութիւնը պիտի խլուի,
Ու °եգիպտոսի գաւազանը պիտի վերցուի ։
12 Եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացնեմ,
Ու †անոր անուանով պիտի պարծին , ի՛րեք
Տէրը ։

• եբեր· պիտի լեզը֊ նեմ։
ե Սաղ· ժբ· 14· հե֊ 17· Հեբ· 6·
է Ես· խա· 1·
† Կամ՝ պատաբաթե֊ րով
= Դհ· գ· 18· 25· բ Օբ· ծբ· 27·
ը Ես· կբ· 3· Մաղ· գ· 17·
թ Սաղ· լա· 19·
ժ Ցաղիս· գ· 18· Ա֊ մոս· ի· 14·
—
ա Ես· խբ· 23· Ա֊ մոս· ծբ· 40·
գ Ես· գ· 18· Ե֊ զեկ· լբ· 21·
ե Ես· կբ· 3· Մաղ· գ· 17·
զ Սաղ· լա· 19·
է Ցաղիս· գ· 18· Ա֊ մոս· ի· 14·
—
ը Ես· խբ· 23·
թ Սաղ· ծբ· 40·
ժ Ես· գ· 18· Ե֊ զեկ· լբ· 21·
ի Ես· կբ· 3· Մաղ· գ· 17·
ա Գ֊· ծգ· 9·
բ Սաղ· ՃԺ· 10· Ե֊ ղ· 15·
գ Ես· ՃԺ· 10· Ե֊ զեկ· լբ· 37·
դ Օբ· լ· 1·
ե Ես· ժա· 11· 16· Ոբ· ա· 7·
զ Գ֊· ծգ· 9·
է Սաղ· ՃԺ· 15· Գ֊ թ· 15·
ը Ես· ե· 26·
թ Ես· խթ· 10· Ե֊ զեկ· լբ· 37·
ժ Օբ· լ· 1·
ի Ես· ժա· 11· 16· Ոբ· ա· 7·
ա Ես· խթ· 10·
բ Ես· ժա· 15· 16·
գ Կամ՝ նեղութիւն
դ Ես· ծգ· 25·
ե Եզեկ· լ· 13·
զ Միք· գ· 8·
—

ԳԼ· ԺԱ

1 Երուսաղէմի կործանումը։ 3 Բաասային կը ինայէ ընտրեալ ներուն, ու Յեսայեանները կը մերժէ։ 10 Երիսաստ մերժումը լսելէ Գեղեցկութեան և կապերտ գաւազաններէ կը կտրեն։ 15 Հիմար հովիւին օրինակը ու անէնդէր։

1 Դուներդ բաց, ով Լիբանան,
Ու կրակը քու եղեւիններդ ուտէ։
2 Մայր ծառը ծոռ ողբայ,
Քանզի եղեւիններ ինկան,
Վասն զի ամենաանոնները կողոպտուեցան.
Բաասնու կաղնիները ծոռ ողբան,
Քանզի ՚անմատչելի անտառը ՚կտրուեցաւ։
3 Հովիւներուն ողբալու ձայնը կ՚լսէ՛,
Քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ.
Առյոգ առիւծներու մնչելուն ձայնը կ՚լսէ՛,
Քանզի Յորդանանու չքեղութիւնը յափշտակուեցաւ։

4 Իմ Տէր Աստուածս այսպէս կ՚ըսէ.
՚Մարթեւելու ոչխարները արածէ,
5 Զանոնք՝ որ ծախու առնողները կը մորթեն
Ու չմեղաւոր չեն սեպուիր.
Եւ զանոնք ծախողները կ՚ըսեն,
Տէրը օրհնեալ ըլլայ որ հարստացայ.
Ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չունին։
6 Քանզի ես ալ երկրի բնակիչներուն
պիտի չդթամ, կ՚ըսէ Տէրը,
Մանաւանդ՝ ահա ես ամէն մարդը իր ընկերին ձեռքը
Ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ.
Ու երկիրը պիտի զարնեն,
Եւ անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ։

7 Ու ՚մորթելու ոչխարները՝
Այո հնոտին խեղճերը արածեցի։
Ու բնդի երկու գաւազան առի,
Մէկուն անունը Գեղեցկութիւն՝
Ու միւսին անունը կապերտ դրի,
Եւ ոչխարները արածեցի։
8 Ու ՚մէկ ամսուն մէջ երեք հովիւ կտրեցի,
Քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ,
Եւ անոնց հոգին ալ ինծմէ զզուեցաւ։
9 Ու ըսի, Չեմ պիտի հովուեմ.
՚Մեռնողը թող մեռնի,
Ու կտրուողը թող կտրուի,
Եւ մնացածները թող իրարու միս ուտեն։
10 Ու Գեղեցկութիւն ՚անուն գաւազանս առի
և զանիկա կտրեցի,
Որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ բրած ուխտս աբեմ։
11 Ու նոյն օրը աբեցաւ.

= ես· լբ· 19։
• եբէր· իմա։
բ հմր· 7։
գ եբեմ· բ· 3· ծ· 7։
դ եր Օր· իմ· 19։
Ոմե· ժբ· 9։

ե հմր· 4։
զ Սոփ· գ· 12։ Մաա· ժա· 8։
է Ոմե· է· 7։
ը եբեմ· ժե· 9· իա։ 11։

թ Սոփ· գ· 12։ հմր· 7։
ժ լՄաա· իգ· 15։
ի Մաա· իե· 9· 12։
ա կամ գանձաապանը
լ եզէկ· լէ· 2· 3։

Եւ ինծի ապառող ՚հնտին խեղճերը
Հաստատ գիտցան որ ասիկա Տէրոջը խօսքն է։
12 Ու անոնց ըսի,
Թէ որ ձեր աչքերուն հաճոյ կ՚երեւնայ՝ իմ վարձքս տուէք,
Ապա թէ ոչ՝ զանց ըրէք.
Ու իմ վարձքս համար երեսուն արծաթի կշռեցին։
13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Զանիկա ՚դրուտին նետէ.
Ասիկա վայելուչ գին մըն է,
Որ անոնք ինծի համար կարեցին.
Ու երեսուն արծաթը առի,
Եւ զանիկա Տէրոջը տունը ՚դրուտին նետեցի։
14 Եւ ըաքը կապերս ՚լուսն միւս գաւազանս կոտրեցի,
Որ Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղող եղբայրութիւնը աբեմ։
15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
՚Ուրիշ նոթին յիմար հովիւի գործիքները առ.
16 Քանզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ.
Անիկա կորսուելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ,
Ցրուածը պիտի չփնտռէ,
Եւ կտրածը պիտի չբժշկէ,
Ո՚ չողջը պիտի չանուցանէ.
Հապա գերբուն միսը պիտի ուտէ,
Ու անոնց կճղակները պիտի խորտակէ։
17 ՚Վա՜յ ունայնութեան հովուին՝ որ ոչխարները կը թողու.
Անոր բազուկին վրայ ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի բլլայ.
Անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ,
Ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի։

ԳԼ· ԺԲ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ թէ Երուսաղէմ աբրեցութեան քաժակ մը։ 3 և Յուդա քար մը պիտի բլլայ իր թշնամիներուն։ 6 Յուդային յաղթանակը գերեզմանութեանը։ 9 Երուսաղէմին ապաշխարութիւնը։

1 Իսրայէլի վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամը։
՚Երկինքը տարածող ու երկիրը հիմնարկող՝
Ու ՚մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղծող Տէրը կ՚ըսէ,
2 Ահա ես Երուսաղէմը բոլոր չորս ազգերուն
՚թմրութեան բաժակ պիտի ընեմ.
Նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի բլլայ երուսաղէմի պաշարման ատենը։
3 Եւ պիտի բլլայ որ ՚ատն օրը Երուսաղէմը

ա ։
բ կամ ՀԱ Յեսայեը
գ եբեմ· իգ· 1· ԼՀ·
ժ· 12· 13։
—

= ես· իբ· 5· իգ· 24· իե· 12· 18· իբ· 13։
ե եբեմ· ժբ· 22։ Ժաղ· ժբ· 7· ես· ձե· 16· եբէր· ժբ· 9։

է ես· ձա· 17· 22։ 23։
ը հմր· 4· 6· 8· 9· 11· ԳԼ· ժբ· 1· ժբ· 4· 6· 8· 9· 13։

Բոլոր ժողովուրդներուն Թանր քար պիտի
ընեմ.
Ամէն անոնք որ անով կը բեռնաւորուին՝ բա-
լորովին պիտի կտորին,
Թէև երկրիս բոլոր ազգերը անոր վրայ ժող-
ովուին։
4 Ան օրը, կ'ըսէ Տէրը,
Ամէն ձին սասկումով պիտի զարնեմ,
Ու անոր հեծեալը՝ ապշութեամբ.
Եւ ցուգայի տանը վրայ աչքերս պիտի բա-
նամ,
Ու ժողովուրդներուն բոլոր ձիերը կուրու-
թեամբ պիտի զարնեմ։
5 Եւ ցուգայի հազարապետները իրենց սրտին
մէջը պիտի ըսեն,
Երուսաղէմի բնակիչները ՙմեր զօրութիւնն՚ են
Զօրաց Տէրոջմով՝ իրենց Աստուածովը։
6 Ան օրը ցուգայի հազարապետները
Կրակի վառարանի պէս պիտի ընեմ փայ-
տերու մէջ,
Ու կրակի ջահի պէս՝ որաներու մէջ.
Եւ անոնք աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
Բոլոր շրջակայ ժողովուրդները պիտի ուտեն.
Եւ դարձեալ Երուսաղէմ իր տեղը՝
Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակուի։
7 Եւ Տէրը նաև ցուգայի վրաններուն պիտի
փրկէ,
Որպէսզի Դաւիթի տունը պարծանքը
Ու Երուսաղէմի բնակիչներուն պարծանքը
ցուգայի վրայ չպարարանայ։
8 Ան օրը Տէրը Երուսաղէմի բնակիչներուն
պաշտպանութիւն պիտի ընէ.
Ու անոնց մէջը տկար եղողը ան օրը Դաւի-
թին պէս պիտի ըլլայ,
Եւ Դաւիթի տունը Աստուծոյ պէս՝
Տէրոջը հրեշտակին պէս պիտի ըլլայ անոնց
առջևը։
9 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝
Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր ազգերը
բնաջինջ ընելու համար պիտի ըլլամ։
10 Եւ Դաւիթի տունը վրայ
Ու Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ
Շնորհայ և աղօթից հոգին պիտի թափեմ,
Եւ անոնք ինծի՝ իրենց խոցածին պիտի նային.
Ու անոր վրայ Ամի հատիկ զաւակի վրայ
ողբալու պէս պիտի ողբան,
Ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի վրայ ցա-
ւելու պէս պիտի ցաւին։
11 Ան օրը Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ պիտի ըլլայ՝
Մակեդովի դաշտին մէջ Ադադ-ռեմմոնին
ողբին պէս.
12 Ու երկիրը պիտի ողբայ՝
Ամէն մէկ ազգատոհմ առանձին.
Դաւիթին տանը ազգատոհմը առանձին՝
Ու անոնց կիներն առանձին,
Նաթանին տանը ազգատոհմը առանձին՝
Ու անոնց կիներն առանձին,
13 Ղևիի տանը ազգատոհմը առանձին՝
Ու անոնց կիներն առանձին,
Սեմէիին ազգատոհմը առանձին՝
Ու անոնց կիներն առանձին,
14 Բոլոր մնացած ազգատոհմներուն ամէն մէկը
առանձին՝
Ու անոնց կիներն առանձին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Երուսաղէմին մաքրութեանը համար արտասած աղբիւրը՝ տ. յով. անկիս կատարութեան ու տան մաքրութեանը, իր պիտի մաքրուի։ 2 Քրիստոսի մահը ու Ժողովրդին երբ. ըսած փարձութիւնը։

1 Ան օրը Դաւիթի տանը ու Երուսաղէմի
բնակիչներուն
Բացուած աղբիւր մը պիտի ըլլայ
Մեղքի համար ու պղծութեան համար։
2 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Կուռքերուն անունները երկրէն պիտի ջնջեմ,
Ու ալ պիտի չյիշուին.
Եւ մարգարէները ու պիղծ ոգին ալ
երկրէն պիտի վերցնեմ։
3 Ու պիտի ըլլայ որ երբոր մէկ մարդ մը անկէ
ետև մարգարէութիւն ընէ,
Ծնողները՝ հայրը ու մայրը անոր պի-
տի ըսեն,
Ապրիս, քանզի Տէրոջը անունովը սուտ խօ-
սեցար.
Եւ անոր մարգարէութիւնը ըրած ատեներ
Ծնողները՝ հայրը ու մայրը զանիկա պի-
տի խոցեն։
4 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ մարգարէները
Մարգարէութիւն ըրած ատեննին պիտի ամըչ-
նան՝ ամէն մէկը իր տեսիլքին,
Ու խաբելու համար մազոտ վերարկու պիտի
չհագնին։
5 Ու ան՝ պիտի ըսէ,
Ես մարգարէ չեմ, ես երկրագործ մարդ եմ.
Քանզի իմ մանկութենէս ի վեր գիս ծառա-
յած է։
6 Եւ անոր պիտի ըսուի,
Ձեռքերուդ մէջ ա՞ս վէրքերը ի՞նչ են.
Ու անոնք պիտի ըսէ,
Ասոնք իմ բարեկամներուս տանը մէջ ընդու-
նած վէրքերս են։

Ե Մատ. խ. 44։
Ը Մարկ. կդ. 8։ Եզեկ.
ը. 4։
Ժ Եբր. իմ ջրաս-
թիւնս
Ի Հոգ. 18։
ԺԱ Յովհ. գ. 10։

Ա Անգ. բ. 22։ Հմմտ.
Յ։
Բ Երեմ. լա. 9։ Ծ.
4։ Եզեկ. լԲ. 29։
Յովէլ. բ. 28։
Գ Զաքար. իԳ. 24։ 31։
Յայտ. ա. 7։

Ե Երեմ. գ. 26։ Ա.
Մաքս. ը. 10։
Զ Գոր. բ. 37։
Է Եզեկ. լ. 13։
Ութ. բ. 17։ Մաթ.
ժ. 13։ 14։
Ը գ Թագ. իգ. 20։
բ Մն. լԸ. 24։
Թ Մատ. խ. 30։
Յայտ. ա. 7։

Ժ բր Թագ. ժ. 14։
Դատ. գ. 31։
—
ա Գլ. ժբ. 3։
Ի Երբ. Ի. 14։ ա
Պետ. ա. 19։ Յայտ.
ա. 5։

Ա բր Եր. իգ. 13։ Յով.
իգ. 7։ Մատ. ժգ.
4։ Եզեկ. լ. 13։
Ութ. բ. 17։ Մաթ.
ժ. 13։ 14։
գ բր Պետ. բ. 1։
Ե բր Օբ. ժգ. 6։ 8։

Ժբ. 20։
Է Մաթ. գ. 7։
Ը գ Թագ. ա. 8։ Ես-
թ. 9։ Մատ. գ. 4։
ը Լամպ. ե. 14։
ի Կամ առաջնածնեալ
բու. վրայ գրին։

7 Արթնցիր , ով սուր , իմ Հովիւս վրայ ,
Ու իմ ընկերս եղող մարդուն վրայ , կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը ·
Հովիւը զարկ , ու ոչխարները ցրուին ,
Ու իմ ձեռքս Պզտիկներուն վրայ դարձընեմ ·
8 Եւ պիտի ըլլայ բոլոր երկրին մէջ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որ երկու մասը պիտի կորսուի — պիտի մեռնի ,
Բայց երրորդ մասը պիտի մնայ անոր մէջը ·
9 Եւ ան երրորդ մասը կրակի պիտի անցընեմ ,
Ու զանոնք պիտի զտեմ՝ ինչպէս որ արծաթը կը զտուի ,
Եւ զանոնք պիտի փորձեմ՝ ինչպէս որ ոսկին կը փորձուի ·
Անոնք իմ անունս պիտի կանչեն ,
Ու ես անոնց պատասխան պիտի տամ ·
Ես պիտի բսեմ թէ Ժողովուրդս է ·
Անոնք ալ՝ Տէրը իմ Աստուածս է՝ պիտի բսեն ·

ԳԼ · ԺԴ

1 Երուսաղէմը կործանգործերուն կործանումը · 4 Երիսաւոր գերեսաւոր ու անոր Թագաւորներուն Հոգեգործները · 12 Երուսաղէմի Թշնամիներուն վրայ գոյնս Հարուածը · 16 Մնացորդը Տէրոջը պիտի գառնայ · 20 ու անոնց բոլոր կարասիները սուրբ պիտի սեպուին ·

1 Ա՚Սա Տէրոջը օրը կու գայ ,
Եւ քու աւարդ քու մէջդ պիտի բաժնուի ·
2 Քանզի Բոլոր ազգերը պատերազմի համար
Երուսաղէմի վրայ պիտի Ժողովեմ ·
Եւ քաղաքը պիտի առնուի ,
Ու տուները պիտի կողոպտուին ,
Եւ կիւիները պիտի պղծուին ,
Ու քաղաքին կէսը գերութեան պիտի կերթայ ,
Բայց Ժողովուրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի չկորսի ·
3 Եւ Տէրը պիտի կերթայ ,
Ու ան ազգերուն հետ պիտի պատերազմի ,
Ինչպէս որ պատերազմին օրը պատերազմեցաւ ·
4 Եւ ան օրը անոր ոտքերը
Ձիթենեաց լեռանը վրայ պիտի կայնին ,
Որ երուսաղէմի առջեւն է դէպ՚ի արեւելք ·
Ու Ձիթենեաց լեռը դէպ՚ի արեւելք ու դէպ՚ի արեւմուտք կիսէն պիտի պատռի ,
Ո՚ խիստ մեծ ձոր պիտի ըլլայ ·
Եւ լեռանը կէսը դէպ՚ի հիւսիս
Ու կէսը դէպ՚ի հարաւ պիտի քաշուի ·
5 Եւ դուք լեռներուն ձորը պիտի փախչիք ,
Քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ազալ պիտի հասնի ·
Ու պիտի փախչիք՝ ինչպէս որ դուք երաշաչաղ ժին փախաք
Յուզայի Թագաւորին Ողիայեն օրերը ·
Հե՚ իմ Տէր Աստուածս պիտի գայ ,
Բոլոր սուրբերը քու հետդ պիտի ըլլան ·
6 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը
՚Լոյսը պայծառ կամ ազօտ պիտի չըլլայ ,՚
7 Ու անիկա Տէրոջը յայտնի Օր մը
Ոչ ցորեկ ու ոչ գիշեր պիտի ըլլայ ,
Սակայն Երեկոյան ժամանակը լոյս պիտի ըլլայ ·
8 Եւ ան օրը Երուսաղէմէն կենդանի Ջուրեր պիտի ելլեն ,
Կէսը դէպ՚ի Արեւելեան Ծովը՝
Ու կէսը դէպ՚ի արեւմտեան Ծովը ·
Ամառ ու ձմեռ պիտի ըլլայ ·
9 Եւ Տէրը բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր պիտի ըլլայ ·
Ան օրը Տէրը Մի՚ ու անոր անունը Մի՚ պիտի ըլլայ ·
10 Բոլոր երկիրը Գաւազան պիտի դառնայ
Գաբայէն մինչև Ռեմմոն՝ Երուսաղէմի Հարաւայոյն կողմը ,
Ու պիտի բարձրանայ ու Իր տեղը պիտի բնակուի՝
Բենիամինի դռնէն մինչև Առաջին դուռը մեծ դռ՚ մինչև Անկիւնի դուռը ,
՚Ու Անանեելի աշտարակէն մինչև Թագաւորին հնձանները ·
11 Եւ Հոն պիտի բնակին , ու Հե՚ Վէ՚յմին ալ Նզովք պիտի չըլլայ ·
՚Ու Երուսաղէմ ապահովութեամբ պիտի բնակուի ·

12 Եւ աս պիտի ըլլայ ան Հարուածը՝
Որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն Ժողովուրդները՝
Որոնք Երուսաղէմի դէմ պատերազմեցան ·
Անոնք մոլի կտրած տեսնեն անոնց մարմինները պիտի Հալի ,
Ու անոնց աչքերը իրենց խորշերուն մէջը պիտի Հալին ,
Եւ անոնց լեզուն անոնց բերնին մէջը պիտի Հալի ·
13 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը անոնց մէջը ՚Մեծ խռովութիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ ,
Եւ ամէն մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բռնէ ,
Ու ՚ոնոր ձեռքը իր ընկերին ձեռքին դէմ պիտի վերցնէ ·

Ե Բ · Ի · ԺԱ · Եզեկ · ԼԲ · ԶՏ ·
Բ Ձ · Ա · Ե · ՅԹ · Ա · Ի · ԺԹ · ԻԱ · Փէլ · Բ · Ե ·
Գ Ա՚ա · Ի · ԼԲ · ՏԱ ·
Ա՚ա · Ա · ԺԴ · ՏՀ ·
Ե Ա՚ա · Ա · Ի · ԺԱ · ԻԳ · Դաւ · Ա · ԺԸ · ՏԸ ·
Զ Հաւիւ · Ա · ԺԸ · ՏԱ ·

Ե Բ · Ի · ԺԱ · Եզեկ · ԼԲ · ԶՏ ·
Բ Ձ · Ա · Ե · ՅԹ · Ա · Ի · ԺԹ · ԻԱ · Փէլ · Բ · Ե ·
Գ Ա՚ա · Ի · ԼԲ · ՏԱ ·
Ա՚ա · Ա · ԺԴ · ՏՀ ·
Ե Ա՚ա · Ա · Ի · ԺԱ · ԻԳ · Դաւ · Ա · ԺԸ · ՏԸ ·
Զ Հաւիւ · Ա · ԺԸ · ՏԱ ·

Ե Բ · Ի · ԺԱ · Եզեկ · ԼԲ · ԶՏ ·
Բ Ձ · Ա · Ե · ՅԹ · Ա · Ի · ԺԹ · ԻԱ · Փէլ · Բ · Ե ·
Գ Ա՚ա · Ի · ԼԲ · ՏԱ ·
Ա՚ա · Ա · ԺԴ · ՏՀ ·
Ե Ա՚ա · Ա · Ի · ԺԱ · ԻԳ · Դաւ · Ա · ԺԸ · ՏԸ ·
Զ Հաւիւ · Ա · ԺԸ · ՏԱ ·

Ե Բ · Ի · ԺԱ · Եզեկ · ԼԲ · ԶՏ ·
Բ Ձ · Ա · Ե · ՅԹ · Ա · Ի · ԺԹ · ԻԱ · Փէլ · Բ · Ե ·
Գ Ա՚ա · Ի · ԼԲ · ՏԱ ·
Ա՚ա · Ա · ԺԴ · ՏՀ ·
Ե Ա՚ա · Ա · Ի · ԺԱ · ԻԳ · Դաւ · Ա · ԺԸ · ՏԸ ·
Զ Հաւիւ · Ա · ԺԸ · ՏԱ ·

14 եւ ցուգա ալ երուսաղէմի ◦մէջ պիտի պա-
տերազմի ։
Ու բոլոր չրջակայ ազգերուն տացուածքը՝
ոսկի ու արծաթ ու հանդերձներ մեծ առա-
տութեամբ հաւ պիտի ժողվուի ։
15 Ու ձիուն, ջորիին ու ուղտին ու իշուն
եւ ան բանակներուն մէջի բոլոր անասուննե-
րուն հարուածը
Նոյն հարուածին պէս պիտի ըլլայ ։
16 Ու երուսաղէմի վրայ եկած բոլոր ազգերէն
ամէն մնացորդը՝
Ամեներ տարի տարի թագաւորին՝ զօրաց
Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու՝
եւ տօնատարաց տօնը կատարելու պի-
տի ելլեն ։
17 Ու երկրի ազգատոհմներէն ով որ երուսա-
ղէմ չելլէ
Թագաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն
ընելու,
Անոր վրայ անձրեւ պիտի չըլլայ ։
18 եւ թէ որ եգիպտացոց ազգատոհմը չելլէ
ու չգայ,
(Որ անոնք անձրեւ չունին,)
Անոնց վրայ պիտի ըլլայ ան հարուածը,
Որով Տէրը պիտի զարնէ ան ազգերը՝
որոնք տօնատարաց տօնը կատարելու
չեն ելլեր ։
19 Ասիկա պիտի ըլլայ եգիպտոսի պատիժը՝
եւ տօնատարաց տօնը կատարելու չելլող
բոլոր ազգերուն պատիժը ։
20 Անօրը ձիերուն սանձի զարդերուն վրայ
«ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՈՆ պիտի ըլլայ ։
Ու Տէրոջը տանը մէջի կաթսաները
Սեղանին առջեւի կանքերուն պէս պիտի ըլլան ։
21 Ու երուսաղէմի մէջ և Ցուդայի մէջ ամէն
կաթսայ
Զօրաց Տէրոջը սուրբ պիտի ըլլայ ։
Եւ ամէն զոհ ընողները պիտի գան,
Ու անոնցմէ պիտի առնեն, ու անոնց մէջը պի-
տի եփեն ։
Եւ ան օրը Մ.յ.ին այ «զօրաց Տէրոջը տանը
մէջ Քանանացի պիտի չըլլայ ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱԹԻԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Մատաքիայի ձեռքովը Իսրայէլին եղած Տէրոջը խօսքին պատգամը ։

2 «Ես ձեզ սիրեցի, կ'ըսէ Տէրը,
Ու գուք Մեզ ինչո՞վ սիրեցիր՝ կ'ըսէք ։
Մի՞թէ Եսաւ Յակոբին եղբայրը չէ՞ր, կ'ըսէ
Տէրը,
Ու ես Յակոբը սիրեցի,
3 Բայց Եսաւը ատեցի,
Եւ անոր լեռներուն ամայութեան՝
Ու անոր ժառանգութիւնը անապատի †գնա-
կումներուն գարձուցի։»
4 Թէ որ Եդոմ ըսէ Թէ կործանեցանք,
Բայց պիտի դառնանք ու աւերակները չինենք,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Անոնք պիտի չինեն, բայց ես պիտի փլցնեմ.
Եւ անոնք պիտի կոչուին Անօրէնութեան
սահման՝

Ու ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը յաւիտեան
բարկացեր է ։
5 Եւ ձեր աչքերը պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք,
Տէրը Իսրայէլի Հսահմանէն անդին՝ փառա-
ւորուի ։

6 Որդի հիր Հօրը՝
Ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ'ընէ ։
Թէ որ ես Հայր եմ՝ իմ պատիւս ո՞ւր է,
Ու թէ որ Տէր եմ՝ ինծմէ վախնալը ո՞ւր է,
Կ'ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը,
Ով քահանաներ՝ որ իմ անունս կ'անարգէք ։
Դուք կ'ըսէք, Քու անունդ ի՞նչ բանով
անարգեցինք ։
7 Իմ սեղանիս վրայ †պղծած հաց կը մատուցա-
նէք,
Ու կ'ըսէք, Քեզ ինչո՞վ պղծեցինք ։
†Տէրոջը սեղանը անարգ է՝ ըսելովիդ ։
8 Ու երբոր կոյր զոհի համար կը մատուցա-
նէք, գէշ չէ՞,
Ու երբոր կոյր կամ հիւանդը կը մատուցա-
նէք, գէշ չէ՞։

ա Կամ գէմ
ե Եզեկ. չի. 10-17։
Ամո.
է Հմր. 12։
ը Նա. կ. 6. 7. 8։
Կղ. 33։
թ Գաղ. իգ. 34. 43։

ժ Գաղ. ը. 14։ Ովս.
մը. 10։ Յոել. է.
2։
ի Բ Օր. Ժա. 10։
— Յես. իե. իգ. 18։
ժա Եզեկ. ը. 19։ Յո-
21 ։ 22։
ժբ Նա. իե. 8։ Յոել.
գ. 17։ Յոան. խա.
27։ իբ. 15։

ա Կամ չզգուշերուն
սուբ։
բ Կամ սահմանին վրայ
գ Նե. ի. 12։
դ Գաղ. գ. 46։
ե Գաղ. ը. 14. 17։ գ.
7։ 8։ 13։

զ Բ Օր. Ժե. 21։
է Եզեկ. խա. 22։
Հմր. 12։
ը Գաղ. իբ. 22։ Բ
Օր. Ժե. 21։ Հմր.
14։

Ողջ, զանիկա քաւ իշխանիդ ընծայէ.
Միթէ քեզի պիտի հաճի՞,
կամ ընդ՝քեզ սիրով՝ պիտի ընդունի՞, կ՚ըսէ զօրից Տէրը։
9 Եւ հիմա Աստուծոյ երեսը աղաչեցէք,
Որ մեզի ողորմութիւն ընէ.
Ասիկա ձեր ձեռքէն եղաւ,
Միթէ ձեզ սիրով պիտի ընդունի՞, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
10 Ձեր մէջը անգամ դուռները չէ գոցող որ կայ.
Իմ սեգանիս կրակին ալ չէք վառեր.
Ձեզի չեմ հաճիր, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ընդունիր։
11 Քանզի արեւուն ծագած տեղէն մինչև անոր մտած տեղը՝
Ազգաց մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ.
Եւ հաւէն տեղ իմ անուանս
Խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի.
Քանզի իմ անունս ազգաց մէջ մեծ պիտի ըլլայ՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
12 Ու դուք զանիկա կը պղծէք,
Ըսելով թէ՝ Տէրոջը սեղանը պիղծ է,
Ու անոր բերքը պղծելի կերակուրը՝ անարգ։
13 Նաև, կ՚ըսէք, Ահա ի՜նչ աշխատութիւն է,
Ու անոր վրայ կը փչէք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Եւ յափշտակուածը ու կաղը ու հիւանդը բերիք.
Ալ տակէս ընծայ բերիք,
Միթէ զանիկա ձեր ձեռքէն պիտի ընդունիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
14 Բայց անիծեալ ըլլայ ան խաբեբայ մարդը,
Որ իր հօտին մէջը արձն ունենալով՝ ուխտ կ՚ընէ,
Եւ պատասրը Տէրոջը կը մատուցանէ.
Քանզի Ես մեծ թագաւոր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու իմ անունս ազգաց մէջ ահարկու է։

ԳԼ. Բ

1 Մարգարէն առաքիչ կը յանդիմանէ քահանաները որ իրենց ուխտը զանց կ՚ընեն, 11 նաև ժողովուրդը իրենց կատարած յանցանքը. 14 Հաւատքը 17 ու անհաւատութիւնը հակ մաբ.

1 Եւ հիմա ան պատուէրը ձեզի է, ով քահանաներ։
2 Թէ որ մտիկ չընէք,
Ու թէ որ Ինձ պատիւ չընէք
Որ իմ անուանս պատիւ տաք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Անատներ ձեզի անէծք պիտի խրկեմ,
Ու ձեր օրհնութիւնները պիտի անիծեմ.

ա Ցար · խբ · ե ·
· եբբ · գա · հբեագ
բ Ամ · ոգ · ց
գ Տնա ԿԳ · ք · ւգ ·
դ Ես · ա · ւթ · երեմ · զ · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ե Ցեհ · ոգ · ք · ւթ ·
զ Ցար · խբ · ե ·
է Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ը Սագ · ՀՀԳ · ց · Ես ·

թ Ցար · խբ · ե ·
ի Ես · հ · ե · ց ·
ժ Ցոհ · գ · զւ · զց ·
ա Տիմ · գ · ը ·
ի Ցոյա · բ · ց ·
ձ Ես · հբ · ւթ · զց ·
ղ Ես · խբ · ւթ · Ես ·

ղ Հար · ե ·
ճ Սագ · խե · գ · ա
Տիմ · գ · ւե ·
—
ա Ես · խգ · ւե · Ես ·
բ Օր · խբ · ւբ · Ես ·
գ Ցեհ · ոգ · ւե ·
դ Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ե Ցեհ · ոգ · ւե ·
զ Ես · խգ · ւե · Ես ·
է Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ը Օր · ոե · գ · ւթ ·
թ Ես · խգ · ւե · Ես ·
ի Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ժ Ցոհ · գ · զւ · զց ·
ա Տիմ · գ · ը ·
ի Ցոյա · բ · ց ·
ձ Ես · հբ · ւթ · զց ·
ղ Ես · խբ · ւթ · Ես ·

Այո զանոնք արդէն անիծեր եմ,
Քանզի դուք Ինձ սրտին մէջը չէք դներ։
3 Ահա ես ձեր սերմնացը պիտի յանդիմանեմ,
Ու ձեր երեսին վրայ ցանք՝
Ձեր տօներուն ցորը պիտի ցանեմ,
Եւ անիկա ձեզ իր հետը պիտի տանի։
4 Ու պիտի գիտնաք որ ես ձեզի խրկեցի ան պատուէրը,
Որպէս զի իմ ուխտս Ղեւիին հետ ըլլայ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
5 Իմ ուխտս անոր հետ էր՝ կենաց ու խաղաղութեան համար.
Ու զանոնք անոր տուի՝ ան երկիւղին համար
Որով ինծմէ կը վախնար,
Ու իմ անուանս երեսէն կը սարսափէր։
6 Ճշմարտութեան օրէնքը անոր բերնին մէջն էր,
Եւ անոր շրթունքներուն մէջ անիրաւութիւն չգտնուեցաւ.
Խնդի հետ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ կը քալէր,
Ու շատերը անօրէնութենէն դարձուց։
7 Քանզի քահանային շրթունքները գիտութիւն պահելու են,
Եւ մարդիկ անոր բերնէն օրէնքը փնտռելու են,
Քանզի անիկա զօրաց Տէրոջը գեսպան է։
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք,
Շատերը օրէնքին մէջ գայթակղեցուցիք,
Ղեւիին ուխտը աւրեցիք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
9 Ուստի ես ալ ձեզ բոլոր ժողովրդին առջեւը անարգուած ու ցած ըրի,
Ինչպէս որ դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք,
Ու օրէնքին մէջ անհաւասարութիւն ըրիք։
10 Միթէ ամէնքս մէկ հայր չունի՞նք.
Միթէ մէկ Աստուած չստեղծեց մեզ.
Ինչո՞ւ համար մեր հայրերուն ուխտը աւրելով՝
Մեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն կ՚ընէ.
11 Յուդա նենգութիւն ըրաւ,
Եւ խարդախի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պղծութիւն գործուեցաւ.
Վասն զի Յուդա պղծեց Տէրոջը սրբարանը՝ որն որ ինքը կը սիրէր,
Ու օտար աստուծոյ աղջիկներուն հետ ամուսնացաւ։
12 Տէրը Յակոբի վրանէներէն բնաջինջ պիտի ընէ այս բանը ընող մարդը,
Արձանագիր ու պատասխան տուողը,
Եւ զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանողը։
13 Եւ դարձեալ սա երկրորդ բանը ընէք.
Տէրոջը սեղանը արցունքներով,
Լացով ու ողբով ծածկեցիք.

զ Ես · ւգ · զե · ը · ղց ·
է Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ը Սագ · խե · գ · ա
թ Ես · խգ · ւե · Ես ·
ի Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ժ Ցոհ · գ · զւ · զց ·
ա Տիմ · գ · ը ·
ի Ցոյա · բ · ց ·
ձ Ես · հբ · ւթ · զց ·
ղ Ես · խբ · ւթ · Ես ·

ճ Հար · ե ·
ա Սագ · խե · գ · ա
Տիմ · գ · ւե ·
—
բ Ես · խգ · ւե · Ես ·
գ Ցեհ · ոգ · ւե ·
դ Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ե Ցեհ · ոգ · ւե ·
զ Ես · խգ · ւե · Ես ·
է Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ը Օր · ոե · գ · ւթ ·
թ Ես · խգ · ւե · Ես ·
ի Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ժ Ցոհ · գ · զւ · զց ·
ա Տիմ · գ · ը ·
ի Ցոյա · բ · ց ·
ձ Ես · հբ · ւթ · զց ·
ղ Ես · խբ · ւթ · Ես ·

ղ Հար · ե ·
ճ Սագ · խե · գ · ա
Տիմ · գ · ւե ·
—
ա Ես · խգ · ւե · Ես ·
բ Օր · խբ · ւբ · Ես ·
գ Ցեհ · ոգ · ւե ·
դ Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ե Ցեհ · ոգ · ւե ·
զ Ես · խգ · ւե · Ես ·
է Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ը Օր · ոե · գ · ւթ ·
թ Ես · խգ · ւե · Ես ·
ի Ես · ա · ւթ · երեմ · ը · ղց · Ամաս · ե · զւ ·
ժ Ցոհ · գ · զւ · զց ·
ա Տիմ · գ · ը ·
ի Ցոյա · բ · ց ·
ձ Ես · հբ · ւթ · զց ·
ղ Ես · խբ · ւթ · Ես ·

Այնպէս որ Աստիկա մէկմէկ ալ ընծայուն չը-
նայիր,
Որ ըլլայ ձեր ձեռքէն հաճութեամբ ըն-
դունի։
14 Բայց դուք ըսիք, ինչո՞ւ։
Ասոր համար որ Տէրը վկայ եղաւ քու և քու
երիտասարդութեանդ կնկանը միջեւերդ,
Որուն հետ անհաւատարմութեամբ վարուե-
ցար։
Ու Աստիկա քու ընկերդ ու քու ուխտիդ կը-
նիկն է։
15 Եւ մէկը չըրաւ, որ Հոգիին առատութիւնը
ունէր։
Եւ ան մէկը ի՞նչ կը փնտռէր։ Աստուծոյ սե-
րունդ։
Ուրեմն ձեր հոգիին զգուշութիւն ըրէք,
Ու ձեզմէ մէկը իր երիտասարդութեանը կնի-
կանը հետ անհաւատարմութեամբ չը-
վարուի։
16 Քանզի Իսրայէլի Տէր Աստուածը կ'ըսէ թէ
«Ինքը կ'ատէ ԲԱ արձակելը։»
Բայց հուժը իր հանդերձով զրկանքը կը
ծածկէ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
Ուստի ձեր հոգիին զգուշութիւն ըրէք ու ան-
հաւատարմ մի ըլլաք։

17 Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրացուցիք,
Բայց դուք կ'ըսէք, ինչո՞վ ձանձրացուցինք։
Ասոր ըսելովեք, Ամէն չարութիւն ընողը
Տէրոջը աչքերուն առնիր հաճոյ է,
Ու ինքը անոնց կը հաճնի,
Կամ թէ Դատաստանի Աստուածը ուր է։

ԳԼ. Գ

1 Քրիստոսի առեալն գալու գեղարդը. ու Քրիստոսի վկա-
յագործութիւնը ու շնորհքը։ 7 Հաւատացեալին ապաշխա-
րութիւնը։ 8 արդարացուածութիւնը 13 ու անհաւատութիւնը վե-
րադարձ։ 16 Աստուածմէ վերադարձելու տարբեր օրինութիւն-
ներուն խոստումները։

1 Ահա ես իմ դեղապանս կը խրկեմ,
Ու իմ առջեւս ճամբայ պիտի պատրաստէ.
Եւ ձեր փնտռած Տէրը՝ այսօրերն ուխտին
հրեշտակը որուն կը հաճնիք,
Ցանկալի իր տաճարը պիտի գայ.
Ահա կու գայ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
2 Ու անոր գալուանը օրը ո՞վ կրնայ դիմա-
նալ,
Եւ Անոր երեւնալուն առնը ո՞վ կրնայ կայ-
նիլ։
Քանզի Անիկա հալեցնողին կրակին պէս՝
Ու խափիններուն օճառին պէս պիտի ըլլայ։

3 Եւ Անիկա արծաթի հալեցնողի ու մաքրողի
պէս պիտի նստի,
Ու Ղեւիի որդիները պիտի մաքրէ,
Եւ զանոնք ոսկիի պէս ու արծաթի պէս պի-
տի զտէ.
Ու անոնք արդարութեամբ ՏԷրոջը ընծայ
մատուցանողներ պիտի ըլլան։
4 Եւ Յուդայի ու Երուսաղէմի ընծան
Հին օրերուն պէս ու առջի տարիներուն պէս
ՏԷրոջը ընդունելի պիտի ըլլայ։
5 Ու դատաստանի համար ձեզի պիտի մօտենամ,
Եւ կախարդներուն ու շնացողներուն
Ու սուտ երդում ընողներուն,
Եւ վարձկանին իր վարձքին վրայով,
Որբևարիին ու որբին զրկանք ընողներուն,
Եւ պանդուխտին խլածէզ խոտորցնողնե-
րուն,
Ու ինծմէ չվախցողներուն դէմ արագ վկայ
պիտի ըլլամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
6 Քանզի ես Եհովայ եմ, Ես մի փոխուիր,
Ասոր համար դուք, օվ Յակոբի որդիք,
չսպառեցաք։

7 Ձեր հայրերուն օրերէն ի վեր
Իմ հրամաններէս դարձեցաք ու չպահեցիք։
Դէպի ձեզ դարձէք ու ես ձեզի պիտի դառնամ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
Սակայն դուք կ'ըսէք, ինչո՞վ դառնանք։
8 Մարդ միթէ կողոպտէ,
Որ դուք ինծի կը կողոպտէք։
Բայց դուք կ'ըսէք, Քեզմէ ի՞նչ կողոպտե-
ցինք։
Տասանորդներ ու ընծաներ։
9 Դուք անէծքով անիծուած էք,
Քանզի դուք բոլոր ազգ դիս կողոպտեցիք։
10 Բոլոր տասանորդները Գանձատունը տարէք,
Որ իմ տանս մէջ պաշար ըլլայ։
Եւ սոսկ դիս փորձեցէք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Թէ արդեօք ձեզի երկինքի պատուհանները
չեմ բանար,
Ու Ձեզի օրհնութիւն թափելր,
Մինչեւ որ Ան բաւական չըլլայ։
11 Եւ ձեզի համար Ոտնակոծ պիտի չանգիմանեմ,
Ու անիկա ձեր երկրին պտուղը պիտի չա-
պականէ,
Եւ ձեր այգիին մէջ որթը անպտուղ պիտի
չըլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
12 Եւ ամէն ազգերը ձեզի երանի պիտի բսեն,
Քանզի դուք ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

13 Զկեր խօսքերը ինձի դէմ խիստ եղան, կ'ըսէ Տէրը։
Բայց դուք կ'ըսէք, ինչի դէմ իւրեանց խօսեցանք։
14 Դուք ըսիք, Աստուծոյ ծառայութիւն ընելը պարապ բան է,
Եւ անոր պահպանութիւնը պահելէն
Ու զօրաց Տէրոջը առջեւը սուգով քալելէն իւրեանց չհանեցանք։
15 Եւ հիմա կ'անենք հպարտներուն երանի կ'ըսենք։
Անիրաւութիւն ընողները անգամ բարկէն կ'ըլլան,
Աստուած ալ կը փորձէն ու կ'ազատին։

16 Ապա անոնք Տէրոջմէ վախցողները
Իրարու հետ խօսեցան,
Եւ Տէրը մտիկ ըրաւ ու լսեց։
Եւ իր առջեւը յիշատակի գիրք գրուեցաւ
Տէրոջմէ վախցողներուն համար
Ու անոր անունը մտածողներուն համար։
17 Եւ Տանենք իմն պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Ան օրը որ ես սեփական գանձս ժողվեմ,
Ու Տանոնց պիտի խնայեմ,
Ինչպէս որ մարդ մը կը խնայէ իր որդւոյն
Որ իրեն ծառայութիւն կ'ընէ։
18 Եւ պիտի դառնաք, ու արդարին և ամբարիշտին,
Աստուծոյ ծառայութիւն ընողին
Եւ անոր ծառայութիւնը չընողին
Տարբերութիւնը պիտի տեսնէք։

Գ.

1 Մարգարէն կը յայտնէ Աստուծոյ գաստատանը՝ որ պիտի գայ յաթերան վրայ։ 2 ու օրհնութիւնը բարեկերպան վրայ։ 4 կը յորդորէ ժողովուրդը որ օրէնքին ուշադրութիւն ընեն, 5 ու Եղիային գալուն և անոր պաշտօնին վրայով կը խօսի։

1 Քանի՞ ահա Փուռի պէս վառած օրը կու գայ,
Ու բոլոր Հպարտները և բոլոր ամբարշտութիւն ընողները
Թաղի՛ պիտի ըլլան։
Ու գալու օրը զանոնք պիտի այրէ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Անպէս որ Տանոնց արմատ կամ ոստ պիտի չթողու։
2 Բայց ձեզի՝ իմ անունէս վախցողներուդ՝
Արդարութեան արեգակը պիտի ծագի,
Եւ անոր թեւերուն վրայ բժշկութիւն պիտի ըլլայ։
Ու դուք դուի պարարտ որթերուն պէս
Դուրս պիտի ելլէք ու պիտի ցատկէք։
3 Եւ ամբարիշտները պիտի կոխէք,
Վասն զի իմ գործ տեսնելու օրս
Անոնք ձեր ոտից թաթերուն տակը
Մոխիր պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

4 Ցիշեցէք իմ ծառայիս Մովսէսին օրէնքը,
Այսինքն Տան կանոնները ու դատաստանները,
Որ անոր պատուիրեցի Խորեբի մէջ բոլոր Իսրայէլին համար։
5 Ահա ես Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի խրկեմ
Դեռ Տէրոջը մեծ ու ահեղ օրը չհկած։
6 Ու անիկա Հայրերուն սիրտը որդւոցը՝
Ու որդւոցը սիրտը Հայրերուն պիտի դարձընէ,
Որ չըլլայ թէ ես գամ, ու երկիրը Տանէ՛քով Հարամեմ։

ա Գէ. բ. 17։
ա Ցօր. իա. 14։ 15։ Իր. 17։ Սաղ. կգ. 13։ Սոփ. ա. 12։
ե Սաղ. կգ. 12։ Գէ. բ. 17։
դ Սաղ. զե. 9։
զ Սաղ. կէ. 16։ Գէ. գ. 2։
է Իբր. գ. 13։
ը Սաղ. ծգ. 8։ Իս. կե. 6։ Ցօր. ի. 12։
թ Ել. ժթ. 5։ բ Օր. ե. 6։ Սաղ. ծէ. 4։ Տիտ. բ. 14։ ա Պետ. բ. 9։
ժ Սաղ. ծգ. 13։
ի Սաղ. ծը. 11։
—
ա Ցովէլ. բ. 31։ Գէ. գ. 2։ բՊետ. գ. 7։
բ Տես գէ. գ. 18։
գ Ամբ. 18։
դ Ամոս. բ. 9։
ե Գէ. գ. 18։
զ Տես Ղուկ. ա. 78։ Եփես. ե. 14։ բ Պետ. ա. 19։
է բ Թագ. իբ. 45։ Միք. ե. 10։ Ջաք. ժ. 5։
ը Ել. ի. 3։ եւ։
թ Սաղ. ծխե. 19։
ժ բ Օր. գ. 10։
ի Մատ. ժա. 14։ Ժե. 11։ Մարկ. Թ. 11։ Ղուկ. ա. 17։
ա Ցովէլ. բ. 31։
բ Ջաք. ե. 3։
գ Ջաք. ժգ. 12։
—

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԾՆՈՒՆԴ

Ազգ Հայ Անուն եւ ազգանուն Տէր Յովհաննէս	Ծննդեան թուական 1885
1913 Յունուար 11 ին Տէր Յովհաննէս ուրբաթ օր և ներ 8 տարի Տիրուհիայու յունուար 19 ին շաբաթ օր Տիրոջ տեր Տիգիս տէր Գաւառան.	
1913 Տարի չի ուրբաթ րոպ տառ-օրում Հրիմեան Տէրտր Տիրուհի Հերի գին տարի շաբաթ օր Տիրոջ տեր Տիգիսեր Գաւառան Լուիս Գաւառան. Գիմիտաւոյ Գիրիդոյ Գոդրուն. արդե. ազդարէ.	
1915 Տարի 15 Օրհուն Տէր Տօլուխաղ Հեր 3 տարի դեր գաւառին Գաւառան Տիրոջ եւ սիրուն Գաղրիշան գարդ. Տէզ Գիմիտաւոյ Տէր սեմօնի արդե Յուրտ-քեմ.	
1915 Մայրիս 30 ին Տէրիգ և Տէր Գեղոցիս պատրիարգի Հետե Տանուտէրդ	

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՆՈՒՆԴ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀ

1909 [illegible]

1913 [illegible]

1914 [illegible]

1916 [illegible]

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա· ՅԱԿՈԲ ՊՕՑԱՃԵԱՆ

1883

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Բիբլոսի աղտաբանաբիծը Աբրահամին մինչև Քոհելի-
ի որդւոյն՝ որ Մարիամ որ Քոհելիին Յեսուան կոչի, որ
գինն կոչեցաւ։ 19 Հրեշտակը Քոհելիին ասաց կարծիք
կուգէ՞ և կը մեհեն բիբլոսին առածները։

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի ՝Դա-
ւիթի որդւոյն՝ ՝Աբրահամի որդւոյն։
2 ՝Աբրահամ ծնաւ Իսահակը. ՝Իսահակ ծը-
նաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յուդան ու անոր
3 եղբայրները. Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զա-
րան Թամարէն. Փարէս ծնաւ Եսրոնը. Ես-
4 րոն ծնաւ Արամ. Արամ ծնաւ Ամինադաբը.
Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը. Նաասոն ծնաւ
5 Սալմոնը. Սալմոն ծնաւ Բոաքը Ռահաբէն.
Բոաս ծնաւ Ովբէդը Հռութէն. Ովբէդ ծնաւ
Յեսսէն. ՝Յեսսէ ծնաւ Դաւիթ թագաւորը.
6 ՝Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի
7 կնոջմէն. ՝Սողոմոն ծնաւ Ռոբոամը. Ռո-
8 ամ ծնաւ Աբիան. Աբիա ծնաւ Ասան. Ասա
9 ծնաւ Յոսափատը. Յոսափատ ծնաւ Յո-
րամը. Յորամ ծնաւ Ոզիան. Ոզիա ծնաւ Յո-
10 թամ. Յոթամ ծնաւ Աքազը. Աքազ
ծնաւ Եզեկիան. ՝Եզեկիա ծնաւ Մանասէն.
Մանասէ ծնաւ Ամոնը. Ամոն ծնաւ Յոսիան.
11 ՝Յոսիա ծնաւ զԵքոնիան ու անոր եղբայրները
12 ՝Բաբելոնեան գերութիւնը առնելուն. Բա-
բելոն գերութեան երթալէն ետև՝ զԵքոնիա
ծնաւ Սալաթիէլը. Սալաթիէլ ծնաւ ՝Զո-
13 բաբաբէլը. Զորաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը. Ա-
բիուդ ծնաւ Եղիակիմը. Եղիակիմ ծնաւ Ա-
14 զովրը. Ազովր ծնաւ Սադովկը. Սադովկ ծնաւ
15 Աքինը. Աքին ծնաւ Եղիուդը. Եղիուդ ծը-
նաւ Եղիազարը. Եղիազար ծնաւ Մատթա-
16 նը. Մատթան ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ
զՅովսէփ՝ զայրն Մարիամայ, որմէ ծնաւ Յի-
17 սուս, որ կ՚կոչուի Քրիստոս։ Արդ բոլոր
ազգերը Աբրահամէն մինչև Դաւիթ տասնե-
չորս ազգ, և Դաւիթէն մինչև Բաբելոնեան գե-
րութիւնը տասնեչորս ազգ, ու Բաբել-
ոնեան գերութենէն մինչև Քրիստոս տասն-
ուչորս ազգ։

18 Եւ ՝Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը ասա կեր-
պով էր. անոր մայրը Մարիամ Յովսէփին
նշանուած, դեռ իրարու քով չեկած՝ Սուրբ
19 Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ։ Եւ Յովսէփ
անոր էրկիը արդար էր՝ ու չուզե-
լով որ զայրակ ՝խայտառակ ընէ, մտածեց
20 որ ծածկաբար արձակէ զանիկա։ Եւ քանի
որ անիկա ասոնք կը մտածէր, ահա Տէրոջ
հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ անոր ու ըսաւ,
Յովսէփ Դաւիթի որդին, մի վախնար քեզի
առնել քու Մարիամ կինդ, ՝ինչու որ անոր
21 ներսի գին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է։ Եւ ՝եր-
դ մի պիտի ծնանի, ու անոր անունը ՝Յի-
սուս դնես, ՝քանզի անիկա իր ժողովուրդը
22 իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ։ Եւ ասոնք
եղան որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մար-
23 գարէին ձեռքով, որ կ՚ըսէ, ՝Ահա կոյսը պի-
տի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի, և անոր
անունը Լմմանուէլ պիտի կոչեն, որ կը թարգ-
24 մանուի Աստուած մեզի հետ։ Եւ Յովսէփ
քունէն արթննալով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հր-
եշտակը իրեն հրամայեց, ՝այդպէս բրաւ ու իր
25 կինը քովը առաւ։ Եւ չէր դիտեր զանիկա՝
մինչև իր ՝անդրանիկ որդին ծնաւ, ու անոր
անունը Յիսուս դրաւ։

ԳԼ. Բ

1 Երուսաղէմ ծագերը Քրիստոսի կ՚երթան ասոնք մը ստորոգ-
գաբնակներ։ 11 և երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր։ ու իրենց
ընծաները կը մատուցանեն։ 14 Յովսէփ առնելով Յիսուս ու
անոր մայրը Եգիպտոս կը փախչի։ 16 Հերովդես մանր ար-
գելք տղաներն կոտորածը։ 20 անոր մահը։ 23 Յիսուս Եգիպ-
տոսէն կը տարուի Գալիլեայն Նազարեթ քաղաքը։

1 Ու ՝երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթ-
լեհեմին մէջ Հերովդես թագաւորին օրերը,
ահա Մաղեղբէն մոգեր եկան Երուսաղէմ,
2 Ու ըսին, ՝Ո՞ր տեղ է այն որ Հրէաներուն
թագաւոր ծնաւ. ինչու որ մենք արեւելքի
մէջ ՝տեսար աստղը տեսանք, ու եկանք անոր
3 երկրպագութիւն ընելու։ Ու երբոր Հերոդ-
գէս թագաւորը լսեց՝ խռովեցաւ, և բոլոր
4 Երուսաղէմ իրեն հետ։ Եւ ժողովուրդին ՝գլ-
պետներէն ու ժողովուրդին ՝գր-
պիռներէն ՝հարցուց անոնց թէ Քրիստոսը ո՞ւր

2 տ
3 ա Մտ. գ. 17. ·
19։
4 Ելք. գ. 2։ ե. 2։
Դնվեմ. ժր. 1։
Ածք. ա. 1։
5 Ղ.ա.կ. ա. 27։
Ղ.ա.կ. ա. 35։
6 Մտ. գ. 13։
Տես ա Մտ. գ. 15։
16։
7 Թագ. իդ. 14։
15։ 16։ իե. 11։ ր
Մտ. լգ. 10։ 20։
Երեմ. իե. 20։ լե.
9։ ծր. 11։ 13։ 28։
29։ 30։ Դան. ա.
8 Ղ.ա.կ. ա. 31։
9 ՝ Գործ. գ. 12։ ե.
31։ ժգ. 33։ 38։
10 Ես. ե. 14։
Եզ. ժգ. 2։ Ղ.ա.կ.
բ. 7։ 21։

— Ղ.ա.կ. բ. 4. 6.
7։
8 Դան. ժ. 30։ իե.
6։ գ Թագ. գ. 30։
9 Ղ.ա.կ. բ. 11։
10 Ես. իդ. 17։ Ես.
կ. 3։
11 Մտ. լգ. 14։
Ղ.ա.կ. լգ. 33։
12 Մտ. բ. 7։

5 պիտի ծնանի։ Ասոնք ալ իրեն ըսին, Հրեաստանի Բեթղեհեմին մէջ։ Ինչու որ սուրբ գրուած է մարգարէին ձեռքով՝ 6 Ըսուած է մարգարէին ձեռքով՝ Եւ դուն, Բեթղեհե՛մ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես։ Ինչու որ քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ, Որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլ պիտի հովուէ։ 7 Յետոյ Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու ճշդելով անոնցմէ ատոգին երեւցած աստղը՝ 8 Զանոնք Բեթղեհե՛մ խրկելով՝ ըսաւ, Գացէք ատկէ լմնցէք ու հետաքննեցէք մանկան վրայով, ու երբոր գտնէք՝ ինծի իմացուցէք, որ ես ալ գամ անոր երկրպագութիւն ընեմ։ 9 Անոնք երբոր թագաւորին խօսքը լսեցին՝ գացին։ Եւ ահա այն աստղը որ արեւելքի մէջ տեսեր էին՝ անոնց առջեւէն գնաց, մինչեւ որ եկաւ կեցաւ մանկանին եղած տեղին վրայ։ 10 Երբոր տեսան աստղը, չատ մեծ ուրախացան։ 11 Ինքնիր ալ ներսերնին մտնելով՝ տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու իյնալու երկրպագութիւն ըրին անոր, և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր՝ ոսկի ու կնդրուկ և գիւտուռ։ 12 Ու Տրամեան առնելով Հերովդէի մէջ որ նորէն Հերովդէսին չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը։

13 Ու երբոր անոնք գացին անտէր, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ Յովսեփին ու ըսաւ, Ելիր ու մանուկը ու անոր մայրը առ, ու փախիր Եգիպտոս, ու մինչեւ որ ես քեզի ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէ մանուկը կորսնցնելու համար։ 14 Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ և դնաց Եգիպտոս, ու մինչեւ Հերովդէսի մահը հոն էր։ Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ կ'ըսէ, Ես Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս։

16 Ատենները երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ Յուդեացիներէն մոգերն իրեն չեն գացած, սաստիկ զայրացաւ, ու խրկեց Յուդէացի Բեթղեհեմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր տղաքը՝ երկու տարեկանէն վար, ան ժամանակին հաշուելով մոգերէն ստուգած։ 17 Յետոյ կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքովը ըսուածը, որ կ'ըսէ, 18 Ռաման լսուեցաւ Հառաչանքով ու լացով ու մեծ կոծ. Ռաքէլ կու լար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր մխիթարիլ, ինչու որ չկային։

19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը հրեշտակը եգիպտոս երազի մէջ Յովսեփին 20 երեւցաւ, ու ըսաւ, Ելիր՝ առ մանուկը ու անոր մայրը, և դնա Իսրայէլի երկիրը, քանզի մանուկին անոնք որ մանուկին կեանքը կը փնտռէին մեռան։ 21 Ան ալ ելաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը առաւ և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։ 22 Բայց երբոր լսեց թէ Աքելայոս Յուդեացիներուն վրայ իր հօրը Հերովդէսին տեղը կը թագաւորէ, Հրեաստանի վրայ իր հօրը Հերովդէսին տեղը, դառնալ հոն երեցաւ։ Ու երազի մէջ պատգամ առնելով՝ 23 գնաց Գալիլեացի կողմերը գնաց։ Եւ հոն Նազարէթ բնակուած քաղաքը բնակեցաւ, որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

Գլ. Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը։ պատուհաս։ մկրտիչ և մկրտութիւնը։ 7 Յովհաննէս կը յանդիմանէ փարիսեցիները։ 13 և կը մկրտէ Քրիստոսը ջրի մէջ։

1 Այն օրերը Մկրտիչ Յովհաննէս եկաւ, ու Հրեաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր, 2 Ու կ'ըսէր, Ապաշխարեցէ՛ք, ինչու որ Երկինից Թագաւորութիւնը մօտեցած է։ 3 Վասն զի այսպէս ան է որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուեցաւ, որ կ'ըսէ, Անապատին մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէ՛ք, անոր շաւիղները չիսկեցէ՛ք։ 4 Եւ ինքն Յովհաննէսը իր հանդերձը մազէ՝ ու իր մէջքը կաշեայ գօտի ունէր։ և իր կերակուրը մարիաղէ և վայրենի մեղր էր։ 5 Այնժամ Երուսաղէմ և բոլոր Հրեաստան ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն կ'ելլէին, 6 Ու կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանու մէջ, ու իրենց մեղքերը կը խոստովանէին։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն շատերը իր մկրտութեանը եկած, ըսաւ անոնց, Իժերու ծնունդներ, ո՞վ խնայուց ձեզի Էգաստէ որ պիտի փախչիք։ 8 Ուրեմն արժանաւոր պտուղ բերէ՛ք։ 9 Եւ մի խորհի՛ք ինքզինքերնիդ ալ ըսել, Հա՛ Աբրահամ հայր ունինք։ քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է սա քարերէս Աբրահամին զաւակներ հանել։ 10 Արդարեւ արդէն ծառերուն արմատին քովը կը դրուի։ ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերէր, կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի։ 11 Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար, բայց իմ ետեւս եկողը իմէն զօրաւոր է, ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ։ Ան ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու կրակով։

ը Մկր· ե· 2· Յովհ· 1· 42։
թ Յոան· բ· 22։
ժ Սալ· հր· 10· Եսա· կ· 6։
ի Դր· ա· 20։
լ Մկ· ։ Ժա· 1։
խ Յովհ· ։ Տաղ·ճգ·ա։
ծ Երեմ· լբ· 15։
կ Գէ· գ· 13· Դ.Սահ· բ· 39։
հ Յովհ· ։ ա· 45։
— Մտ· ։ ա· 4· 15։
Դ.Սահ· գ· 2· 3։
Յովհ· ։ ա· 28։
մ Ելհ· ։ Ժգ· 10։
յ Դան· բ· 44։ Գէ· գ· 17։ Ժ· 7։
ն Եսա· խ· 3։ Մտ· ։ ա· 3։ Դ.Սահ· գ· 7։ Գաղ· ։ Ա· 15։ Յովհ· ։ ա· 23։
շ Մտ· ։ ա· 4։ Յովհ· ։ ա· 76։
ո Դ.Սահ· ։ ա· 8։
չ Մտ· ։ ա· 6։
պ Յովհ· ։ ա· 8։
ջ Ռաք· Ժգ· 4։
ռ Ղ.Սահ· Ժ· 22։

ս ա Թագ· Ժգ· 25· 26։
վ Մտ· ։ ա· 5։ Դ.Սահ· գ· 7։ Գաղ· Ա· 4։
տ Գաղ· Ա· 18։
ր Գէ· Ա· 34։ Ելհ· 33։ Դ.Սահ· գ· 7։ 8· 9։
ց Հառաջ· ե· 9։ ա Թես· ։ ա· 10։
Յովհ· ։ ե· 33· 39։
Գաղ· Ժգ· 26։ Հբ. ասմ· գ· 1։ 11։ 16։
ւ Գէ· ե· 10։ Դ.Սահ· Ժգ· 7· 9։ Յովհ· Ա· 9։
փ Մտ· ։ ա· 8։ Դ.Սահ· գ· 16։ Յովհ· ։ ա· 25։ Ա Գր· ։ ա· 5։ Ժա· 16· Ա Մկ· 4։
ք Ես· գ· 4։ Ելհ· 3։
օ Մտ· գ· 2։ Գաղ· Ր· 3· 4։ ։ Ա Կր· Ա Գր· 13։

12 Պրուն հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ ու իր ցորենը հաւաքոյը պիտի յոգոմ, և [1]տարտը չմարելու կրակով պիտի այրէ։

13 [2]Աշառոնը Յիսուս Գալիլեացին Յորդանան
14 եկաւ Յովհաննէսին, որ անկէ մկրտուի։ Եւ Յովհաննէս կ'արգիլէր անկիս ու կ'ըսէր, Ինձ պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ, ու դուն
15 [3]ինձ՞ կու գաս։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բաւ անոր, Թոզ տուր հիմա, ինչու որ այսպէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարու֊թիւնը կատարենք։ Յետոր [4]յոզ տուաւ անոր։
16 Ու երբոր Յիսուս մկրտուեցաւ՝ չուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ, և ահա երկինքը անոր բա֊ցուեցաւ, ու տեսաւ Աշառոնցոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ'իջնէր, ու կու գար իր վրայ։
17 Եւ ահա երկինքէն ձայն մը եկաւ որ կ'ըսէր, Աւաչիա է իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւներ եմ։

Գլ. Դ

1 Երբոյաոս Յոհ կը պահէ ու կը փոքանա։ 11 Հրեշտակները ա֊նոր ապաստարանութիւն կ'ընեն։ 13 Երբոյաոս Կափառնայում մէջ կը բնակի։ 17 կը սկսի քարոզել։ 18 կը կոչէ Պետրոս ու Անդրեաս։ 21 Յակոբոս և Յովհաննէս։ 23 ու կը բժշկէ բոլոր հիւանդները։

1 Աշառոնը Յիսուս անապատը տարուելցաւ
2 մեծ [1]չարչին որ Աշառոնային փորձուի։ Եւ քառասուն ցերեկ ու քառասուն գիշեր Յոհ պահելէն ետքը քառասուն գիշեր Յոհ պահելէն ետքը անօթիցաւ։
3 Եւ փորձողը անոր մօտենալով՝ բաւ, Թէ որ դուն Աշառոնցոյ Որդին ես, ըսէ որ սա
4 քարերը հաց ըլլան։ Պետրոս պատասխան տը֊ւաւ ու բաւ, Գրուած է Թէ [1]Ոչ միայն հա֊ցով կ'ապրի մարդ, հապա ան ամէն խօսքով որ Աշառոնցոյ բերնէն կ'ելլէ։
5 Աշառոնը Աստուծոյ տուաւ տարաւ զա֊նիկա Տաճարը քաղաքը, և կայնեցուց զանի֊
6 կա տաճարին աշտարակին վրայ, Ու բաւ անոր, Թէ որ դուն Աշառոնցոյ որդին ես, քեզ [2]վար ձգէ, ինչու որ գրուած է Թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապաւէ քեզի Համար, ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ, 7 որ չըլլայ Թէ ոտքդ քարի պատնի։ Յիսուս բաւ անոր, Դարձեալ գրուած է Թէ Չու֊
8 Աշառոնան նորէն առաւ Հանեց զանիկա խիստ բարձր լեռան մը վրայ, և ցուցուց ա֊նոր աշխարհին բոլոր [3]Թագաւորութիւնները
9 ու անոնց փառքը։ Ու բաւ անոր, Ասոնք

ամէնը քեզի կու տամ, Թէ որ [4]իյնաս՝ ինծի
10 երկրպագութիւն ընես։ Աշառոնը Յիսուս ը֊նաւ անոր, [5]Երթա՛ դնա, Սատանայ, ինչու֊ որ գրուած է Թէ [6]Տէր Աշառոնդդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն զանիկա պաշ֊
11 տես։ Աշառոնը Սատանան զանիկա Թողուց֊ և ահա [7]հրեշտակներ եկան ու անոր սպա֊տարութիւն կ'ընէին։
12 Եւ [8]երբոր լսեց Յիսուս Թէ Յովհաննէս
13 մատնուեցաւ, էաւ դնաց Գալիլեա։ Ու ձը֊գելով Նազարէթը՝ եկաւ բնակեցաւ Կափառ֊նայում Զովիզելոնց [9]սահմանը Զաբուղոնի ու
14 Նեփթաղիմի սահմաններուն մէջ։ Որ կա֊տարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով բաւած
15 խօսքը, [10]Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը, Ծովու ճամբով Յորդանանու անդի֊
16 կողմը, Հեթանոսաց Գալիլեան։ [11]Խաւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մահուան երկրին
17 ու շուքին մէջ կը նստէին։ Անկէ ետեւ Յի֊սուս սկսաւ քարոզել ու բաւել, [12]Ապաշխարե֊ցէք, ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը մօտ է։
18 [13]Երբոր Յիսուս Գալիլեացւոց ծովուն քո֊վերը կը պտրտէր, տեսաւ երկու եղբայրներ՝ [14]Պետրոս կոչուած Սիմոնը և անոր եղբայրը Անդրեասը՝ որ ծովը ուռկան կը ձգէին, ինչու֊
19 որ ձկնորս էին։ Եւ բաւ անոնց, Իմ ետեւէս
20 եկէք, ու [15]ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ։ Անոնք ալ չուտ մը ուռկանները Թողուցին ու անոր ե֊
21 տեւէն գացին։ Եւ անկէ յառաջ երթալով՝ տե֊սաւ ուրիշ երկու եղբայրներ Զեբեդեան Յակո֊բոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց Հօրը Զեբեդէոսին հետ, երբ իրենց ուռկանները կը կարկըտէին։ ու կանչեց զա֊
22 նոնք։ Անոնք ալ չուտ մը նաւը ու Հայրը֊նին Թողուցին ու անոր ետեւէն գացին։
23 Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեան պտրտելով՝ [16]կը սորվեցնէր անոնց Ժողովարաններուն մէջ, և [17]աւետարանին ետեւողութիւնը կը քարոզէր, ու [18]ժողովուրդին մէջէն ամէն կերպ հիւանդու֊թիւնները ու ամէն կերպ ցաւերը կը բժշ֊
24 կէր։ Եւ անոր համբաւը բոլոր Սիւրիա տա֊բածուեցաւ, և բերին անոր բոլոր հիւանդ֊ները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանք֊ներով կը նեղուէին, և դիւահարները ու լուա֊
25 նաւորները և անդամալոյծները։ ու բժշկեց զա֊նոնք։ Եւ [19]շատ ժողովուրդներ անոր ետեւէն կ'երթային՝ Գալիլեայէն ու Դեկապոլիսէն և

1 Տես Մաթ. գ. 3։
2 Մաթ. գ. 1։ Գործ. ժգ. 30։
3 Մաթ. ա. 9։ Ղուկ. գ. 21։
4 Գործ. բ. 22։
5 Մաթ. ա. 10։
6 Ես. ժ. 2։ Յոբ. ա. 1։ Ղուկ. գ. 22։ Յովհ. ա. 32, 33։
7 Յովհ. ժ. 28։
8 Մաթ. բ. 7։ Ես. Յոբ. ա. 1։ Գործ. ժբ. 35։
9 Յեսու. ժ. 6։ Կաղ. ա. 13։ Բ Պետ. ա. 17։
10 Մաթ. ա. 12։ Ղուկ. գ. 1։
11 Ես. ը. 1։ Մաթ. դ. 15։
12 Ես. ա. 16։ Մաթ. գ. 2։ Մարկ. ա. 15։
13 Մաթ. դ. 18։ Մարկ. ա. 16։
14 Մարկ. ա. 29։ Ղուկ. ե. 10։
15 Գործ. ժ. 35։ Մաթ. ա. 23։ Յովհ. ա. 35։ Ղուկ. գ. 35։ Յովհ. ա. 40։
16 Գործ. ժգ. 14։ Մաթ. ա. 34։
17 Մաթ. գ. 7։
18 Մաթ. ա. 39։ Ղուկ. ե. 10։
19 Գործ. ժ. 35։ Մաթ. ա. 23։ Յովհ. ա. 28։ Ղուկ. գ. 35։ Գործ. ժգ. 14։ Մաթ. ա. 34։

Երուսաղէմէն ու Հրէաստանէն և Յորդանանայ նաև անդին կողմէն ։

ԳԼ · Ե

1 Երկասս կը սկսի իր քարոզութիւնը լեռանց վրայ ։ 3 և կ'ինծանդի թէ օրհնեալ են երանելիները ։ 13 իր աշակերտները կ'անուանէ Նէ երկիր աղ ։ 14 աշխարհի լոյս ։ լեռան վրայ կեցած քաղաք ։ 17 կը յայտնէ թէ ինքը կու՝ օրէնքը կատարելու ։ 21 կը բացատրէ թէ ինչ է սպանութիւն ընել ։ 27 շնութիւն ընելը ։ 33 երդում ընելը ։ 38 կը յորդորէ չարին հակառակ չկենալ ։ 44 թշնամի անգամ թշնամիները սիրել ։ 48 և կատարեալ ըլլալ ըստ ընծի ։

1 Եւ տեսնելով ժողովուրդները՝ լեռը ելաւ. ու երբոր նստաւ՝ իր աշակերտները քովը
2 գացին · եւ իր բերանը բանալով կը սորվեցնէր անոնց ու կ'ըսէր ,
3 Երանի հոգւով աղքատներուն , ընչաց որ է երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է ։ Երանի սգաւորներուն , ընչաց որ անոնք պիտի մխիթարուին ։
5 Երանի հեզերուն , ընչաց որ անոնք պիտի ժառանգեն երկիրը ։ Երանի արդարութեան
6 նանձ պիտի ժառանգեն երկիրը ։ Երանի անոնց որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան , ընչաց որ անոնք պիտի կշտանան ։ Երանի
7 ողորմածներուն , ընչաց որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն ։ Երանի անոնց որ սրտով մաքուր են , ընչաց որ Աստուած պիտի տեսնեն
9 զԱստուած ։ Երանի խաղաղութիւն ընողներուն , ընչաց որ անոնք Աստուծոյ որդիներ
10 պիտի կոչուին ։ Երանի անոնց որ հալածուած են արդարութեան համար , ընչաց որ
11 երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է ։ Երանի նէ է ձեզի երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն , և սուտ տեսք ամէն կերպ դէշ
12 խօսքեր կը խօսին վրանիդ ինձի համար · Ցնծացէք և ուրախ եղէք , ընչաց որ ձեր վարձքը չատ է երկինքը · քանզի՝ասա կերպով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները ։
13 Դուք եք երկրի աղը · Նոպա թէ որ աղը իր համը կորսնցնէ , ինչը ինչո՞վ պիտի աղուի · անկէ ետև բանի մը չդայ , միայն թէ գուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին տակը կոխուելու ։ Դուք եք աշխարհի լոյսը · քաղաք մի՛ որ լեռան վրայ կեցած է , չկրնար
15 պահուիլ ։ Ու ՝ձրագը չեն վառեր և դներ գրասեղան տակ՝ նոպա աչառնակի վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը մէջ Նոյնպէս
16 Անանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջեւն , նոր տեսնեն ձեր բարի գործերը ,

= Աղա · ց · 13 · Ցն · 8 ։
ք Գալ · ա · 20 · Ես
Աղա · ծգ · 17 · Ը
ասի · ժգ · 19 · Ի՛մ
23 · Ես · Ծէ · 15 ·
ԿԲ · 2 ։
4 Ես · կա · 2 · 3 ·
Գալ · ց · 21 · Ցաղ
ժգ · 20 · ը Կար ·
7 · Ցայտ · Ես · 4 ։
ա Աղ · լէ · 11 ։
բ Տես Հաղ · գ · 15 ։
գ Ես · Ծէ · 1 · կե · 13 ։
դ Աղ · ա · 1 · Գա ·
գ · 14 · Մա · Ես ·
25 · բ Տի՛ · ա · 16 ·
Երր · ը · 10 · Ցաղ ·
ր · 13 ։
ե Աղ · Ծէ · 2 · Ես ·
4 · Երր · Ժբ · 14 ·
զ Աղ · Ծբ · 18 · ա
Ցաղ · գ · 2 · 3 ։
է Ը Կար · ժ · 17 · բ
Ցաղ · բ · 10 ։
ը Տի՛ · բ · 12 · ա Պէտ ·
գ · 14 ։
թ Աղ · գ · 22 ·
ժ Պէտ · գ · 14 ·
ի Գա · ա · 25 · Գար ·
ե · 41 · Հաղի՛ · ե ·
3 · Ցաղ · ա · 2 · ա
Պէտ · գ · 13 ։
լ Ղե՛ս · Ե · 20 · բ
Մի՛ · ւգ · 16 · Գա ·
ե · 58 · ա Թես · բ ·
15 ։
խ Մար · ժ · 9 · 11 ·
Ղաղ · ե · 17 ·
Ցաղ · ժգ · 20 ·
Հաղի՛ · ժ · 5 ։

ծ Ես · ե · 13 · բ Օր ·
է · 17 ։
կ Ցաղ · ե · 17 ։
հ Ցգ · ա · 5 · Ես ·
ե · 14 · Ցաղ · ժգ ·
19 · Ես · ե · 8 · ա
Տի՛ · բ · 4 · ա
Պէտ · գ · 7 ։
ձ Մար · ի՛ · 8 ·
Ղաղ · ժբ · 38 ·
59 ։
ղ Ոչ՝ուես իւ՝ուրիշներուն առաջին՝ներուն

Փէտ · բ · 15 ։
Մար · գ · 21 · Ղաղ ·
ը · 16 · ժա · 33 ·
ա Ցաղ · ը · 12 ·
բ Ցաղ · ժբ · 8 · ա
Ցաղ · ժբ · 25 ։
գ Հաղի՛ · գ · 31 · ժ ·
4 · Գաղ · գ · 24 ։
դ Ղաղ · ժգ · 17 ։
ե Ցաղ · բ · 10 ։
զ Հաղի՛ · ի՛ · 31 · ժ ·
3 ։

կը գայթակղցնէ, կարէ զանիկա ու քեզ-
մէ ձգէ. ինծու որ ապէկ է քեզի որ մնգամ-
նեցուս մէկը կորսուի, ու քան թոլոր մարմի-
31 նդ դժոխքը չձգուի։ Ւսա՞ ըսուեցաւ թէ
Ով որ իր կնիկը կ'արձակի, թող անոր տա-
32 ձայնին թուղթ տայ։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ
թէ Ով որ իր կնիկը կ'արձակի առանց պատ-
ճառին պոռնկութեան կ'ընէ զայն որ պոռնկեալ
է, ինքը պատճառ կ'ըլ-
լայ անոր շնանալուն ընելուն, և ով որ ան
արձակուածը առնէ՝ շնանալուն կը գործէ։
33 Դարձեալ լսեր էք որ հրամեցաւ առաջինն-
ներուն, Մուտ երդում մի ըներ, հապա կ-
34 րած երդումներդ վճարէ Տէրոջը։ Բայց ես
ձեզի կ'ըսեմ, Ոչինչին երդում մի ընէք, ոչ
35 երկնից վրայ որ Աստուծոյ աթոռն է, եւ ոչ
երկրի վրայ որ անոր ոտքերուն պատուան-
դանն է, ոչ ալ Երուսաղէմի վրայ որ Մեծ
36 թագաւորին քաղաքն է։ Եւ ոչ քու գլխուդ
վրայ երդում ընես, ինչու որ չես կրնար մէկ
37 մազ մը ճերմկեցնել կամ սեւցնել։ Հապա
ձեր խօսքը ըլլայ այն՝ այո, և ոչը՝ ոչ։ ու
ասկէ աւելին չարէն յառաջ կու գայ։
38 Լսեր էք որ ըսուեցաւ, Ակնի տեղ ակ,
39 ու ականջին տեղ ականջ։ Բայց ես ձեզի կ'ը-
սեմ, Չարին հակառակ մի կենաք, Հապա
թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝
40 դարձուր անոր միւսն ալ։ Եւ մէկը որ կ'ուզէ
քեզի հետ դատ վարել ու քու շապիկդ առ-
41 նել, թող առնէ անոր հետ վերարկուդ ալ։ Եւ
հայ որ քեզ պահայ ընէնէ ու մղոն մը ճամբայ
42 քշէ, գնա անոր հետ երկուք։ Քեզմէ ու-
զողին տուր, ու մերձ մի դարձներէ անկէ՝
որ կ'ուզէ քեզմէ փոխ առնել։
43 Լսեր էք որ ըսուեցաւ, Բարեկդ սի-
44 րա ու թշնամիդ ատեա։ Բայց ես ձեզի կ'ը-
սեմ, Սիրեցէք ձեր թշնամիները, օրհնեցէք
ձեզ անիծողները, բարի ըրէք անոնց որ ձեզ
45 կ'ատեն, և աղօթք ըրէք անոնց համար՝ որ
ձեզ կը չարչրկեն ու կը հալածեն։ Որ ձեր
երկնաւոր Հօրը որդիները ըլլաք։ Ինչու որ Իր
արեւը կը ծագեցնէ թէ չարերուն և թէ բա-
րիներուն վրայ, և անձրև կը իյնկէ թէ ար-
դարներուն և թէ մեղաւորներուն վրայ։
46 Վասն զի թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք,
ի՞նչ վարձք կ'ունենաք։ չէ՞ որ մերձաւոր-
47 ներն ալ նոյնը կ'ընեն։ Եւ թէ որ միայն ձեր եղ-
բայրներուն բարև տաք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք
ուրիշներէն։ չէ՞ որ մերձաւորներն ալ նոյնը կ'ը-
48 նեն։ Ուրեմն դուք կատարեալ եղէք՝ հին-
պէս որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է։

ԳԼ. Զ

1 Զգոյշ եղէք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց
առջեւը չընէք՝ անոնց երեւնալու համար, եթէ
ոչ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն որ երկինքն
2 է։ Ուստի երբոր ողորմութիւն կ'ընես, առ-
ջեւդ փող մի հնչեցներ, ինչպէս որ կեղծա-
ւորները ժողովարաններուն ու փողոցներուն
մէջ կ'ընեն, որ մարդոցմէ փառաւորուին։
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը
3 առած կ'ըլլան։ Իսկ դուն երբոր ողորմութիւն
կ'ընես, ձախ ձեռքդ թող չգիտնայ աջ ձեռ-
4 քիդ ինչ գործելը։ Որ քու ողորմութիւնդ
գաղտուկ ըլլայ, և քու Հայրդ որ գաղտուկը
կը տեսնէ, ինքն հատուցում կու տայ քեզի։
5 Ու երբոր աղօթք կ'ընես, կեղծաւորնե-
րուն նման չըլլաս, որ կը սիրեն ժողովարան-
ներուն մէջ ու հրապարակներուն անկիւններուր
կայնելով աղօթք ընել, որ մարդոց երեւնան։
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը
6 առած կ'ըլլան։ Իսկ դուն երբոր աղօթք կ'ը-
նես, ժամիդ քու ներքին սենեակդ ու դուռդ
գոցէ, և աղօթք ըրէ քու Հօրդ որ գաղտուկ
տեղ կը տեսնէ։ և քու Հայրդ որ գաղտուկը
կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հատուցում պի-
7 տի տայ։ Ու երբոր աղօթք կ'ընէք, հնչեա-
նասեներուն պէս չսատսափիս մի ըլլաք, Վասն
զի կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն հա-
8 մար պիտի լսուին։ Ուրեմն անոնց չնմանիք,
ինչու որ ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը գի-
9 տէ՝ դեռ դուք իրմէ չխնդրած։ Ուստի ա-
նանկ աղօթք ըրէք դուք։
Հայր մեր որ երկինքն ես, քու անուդ
10 նդ սուրբ ըլլայ։ Քու թագաւորութիւնդ
գայ։ Քու կամքդ ըլլայ՝ ինչպէս որ երկինք
11 այնպէս ալ երկրի վրայ։ Մեր այսօր
12 ուան հացը այսօր մեզի տուր։ Եւ մեզի
ներէ մեր պարտքերը՝ ինչպէս որ մենք ալ

---

1 Բ Օր· իգ· 1։ Եր-
բեմ· գ· 1։ Տես
գլ· իթ· 3։ Մար-
մ· 2· ես։
– Գլ· իթ· 9։ Դան·
ժգ· 18։ Հաւամ·
ե· 3։ ա Կոր· ե·
10· 11։
2 Գլ· իգ· 16։
+ Եր· ի· 7։ Ղև·
իթ· 12։ Թոս· է·
2։ Բ Օր· ե· 11։
5 Բ Օր· իգ· 23։
Գլ· իգ· 16· 18։
28։ Ճակ· ե· 12։
– Եր· կգ· 1։
Մաղ· իը· 2։ Հե·
3։
Կազ· գ· 6։ Ճակ·
ե· 12։
Եր· իա· 24։ Ղև·
իգ· 20։ Բ Օր· իթ·
21։
Նահ· ի· 22։ իգ·

29։ Ղ·ած· գ· 29։
Հաւամ· ժբ· 17·
19։ ա Կոր· գ· 7։
ա Թես· ե· 15։ ա
Պետ· գ· 9։
Ես· ն· 6։ Ռոբ·
գ· 30։
Գլ· իե· 32։ Մար-
մ· 21։
Գլ· իե· 8· 10։
Դան· ժբ· 18։

ժա· 44։ ժբ· 9։
Ղ·ած· գ· 36։ Կոր·
ա· 28։ գ· 12։ Ճակ·
ա· 4։ ա Պետ· ա·
15· 16։
Ելթ· ե· 1։
– Բ Օր· իգ· 13։
Մաղ· ձբ· 9։ Դան·
գ· 27։ բ Կոր· ի·
9· 10։
Հաւամ· ժբ· 8։

4 Ղ·ած· ժբ· 14։
Գ թագ· գ· 33։
Ժաղ· ե· 8։
Ղ·ած· ժա· 9։
Գլ· իե· 39· 42։
Գոր· իա· 14։
Մաղ· ձդ· 20· 21։
Տես Ճոբ· իգ· 12։
Ա·ած· է· 8։
Գլ· ժբ· 21։

13 կը ներեմ ձեր պարտականութեան. Ու տվէք փոքրութիւնն ալ տուողը, հապա Էլիէն մեզ ազատէ. Ինչու որ քանի է թագաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեանս Ամէն։

14 Վասն զի եթէ որ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզ

15 զի կը ներէ. Հապա եթէ որ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր Հայրն ալ ձեզի չներեր ձեր յանցանքները։

16 Ու երբոր ծոմ կը պահէք, կեղծաւորներուն պէս տրտում մի բլլաք. քանզի իրենց երեսները կ'աւրեն որ մարդոց երևնան թէ ծոմ կը պահեն. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,

17 Անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան. Բայց դուն երբոր ծոմ կը պահես, գլուխդ օծէ

18 ու երեսդ լուա, Որ մարդոց ծոմ պահողի պէս չերևնաս, հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ կը գտնուի. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, ՚ըզեկո հատուցում պիտի ընէ։

19 Գերկրի վրայ ձեզի գանձեր մի դիզէք, ուր որ ցեցը ու ժանգը կ'ապականեն, և ուր գո-

20 ղերը դուրս կը ծակեն ու կը գողնան. Հապա ձեզի գանձեր դիզեցէք երկինքը, ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանգը կ'ապականէ, ու ոչ գողե-

21 րը դուրս կը ծակեն և կը գողնան. Քանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի

22 բլլայ։ Մարմինին ճրագը աչքն է. Հապա թէ որ քու աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ

23 լուսաւոր կ'ըլլայ. Բայց թէ որ քու աչքդ վատ է, բոլոր մարմինդ մութ կ'ըլլայ. ու եթէ ինծի մէջդ եղած լոյսը խաւար է,

24 — ան խաւարը որչա՜փ է։ Մարդ մը չկրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն ընել. Վասն որ կամ մէկը պիտի ատե և միւսը սիրէ, կամ մէկուն պիտի յարի և միւսը պիտի արհամարհէ. Չէք կրնար Աստուծոյ ու

25 մամոնային ծառայել։ Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզ, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք, կամ ինչ պիտի խմէք. ոչ ալ ձեր մարմիններուն համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք. Չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է,

26 ու մարմինը հագուստէն։ Նայեցէք երկինքի թռչուններուն, որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն և ոչ ամբարի մէջ կը ժողվեն, ու ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ զանոնք. Չէ՞ որ

27 դուք անոնցմէ աւելի լաւ եք. Հիմա ձեզմէ

---

1 Գլ. իդ. 41։ Դան. ի. 3։ իր. 40. 46։ ա Կոր. ժ. 15։ ը Պետ. բ. 9։ Յայտ. գ. 10։

2 Ցաղ. ժէ. 15։

3 ա Մն. իթ. 31։

4 Մարկ. ժա. 25. 26։ Եփես. գ. 32։ Կող. գ. 13։

5 Գլ. ժը. 36։ Ցաղ. բ. 13։

6 Գլ. իդ. 41։ Դան. ի. 3։ իր. 40. 46։ ա Կոր. ժ. 15։ ը Պետ. բ. 9։ Յայտ. գ. 10։

7 Ցաղ. ժէ. 15։

8 ա Մն. իթ. 31։

9 Ելից. ի. 2։ Դան. ժ. 3։

10 Ռնահ. քեզի յայտնացաւ

11 Ղևտ. ի. 3։ Ելից. ի. 1։ Ես. ա

12 Ելից. ի. 4։ ա Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժ. 34։ Յայտ. ի. 6։ Յաղ. ժ. 13։ Ես. ի. 25։ Մատ. ե. 7։ Ղևտ. ժ. 27։ Ելից. ի. 29

ինդրէ՛ կ՚առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը դտնէ, և ով որ [illegible] կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր։
9 Զի նեղի՛ մ՚ը մարդը կայ՝ որմէն իր օգտին հաց
10 որ ուզէ, միթէ քա՞ր պիտի տայ անոր։ Եւ կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ օձ պիտի տայ
11 անոր։ Ուստի եթէ դուք չար է՛ք՝ ձեր զաւակներուն ազնիկ ընծաներ տալ դիտէ՛ք, որդւոյ՝ ո՞րչափ աւելի՛ն Հայրը որ երկինքն է՝ բարի բաներ պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը ինդրեն։
12 Ուստի ՚ամէն ինչ որ կ՚ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէ՛ք, քանզի ՚ահա է օրէնքը ու մարգարէները։
13 Ի՚նեղ դռնէն ներս մտէ՛ք, ի՞նչպէս որ լայն է ան դուռը ու ընդարձակ ան ճամբան, որ դէպ ի կորուստ կը տանի. և չատ ալ են անոնք
14 որ անկէ կը մտնեն։ Ի՞նչպէս որ նեղ է ան դուռը ու նեղացած է ան ճամբան, որ դէպ ի կեանք կը տանի. և քի՞չ ալ են անոնք որ զանի՛կ կը գտնեն։
15 Զգա՛յ կեցէ՛ք սուտ մարգարէներէն՝ Ո՛րոնք ձեզի կու գան ոչխարի հանդերձներով, բայց
16 ներքէն՝ յափշտակող գայլեր են։ Ի՞պէսզի պէ՛տք ուզէն պիտի ճանչնա՛ք զանոնք. Մի՞թէ փուշերէն թաղող կը բաղձե՞ն, կամ տատասկէն՝
17 թուզ։ Ա՛նանկ ալ ՚ամէն բարի ծառ բարի պտուղ կու տայ, և չար ծառ չար պտուղ կու
18 տայ։ Բարի ծառը չի՛նար չար պտուղ տալ, և ոչ ալ չար ծառը բարի պտուղ տալ։
19 Ո՚ւմէն ծառ որ բարի պտուղ չտայ՝ կը կտրուի ու
20 կրակը կը ձգուի։ Ուրեմն իրենց պտուղէն պիտի ճանչնա՛ք զանոնք։
21 Ո՚չ թէ ամէն մէկը որ ինծի ՚Տէր, Տէր, կ՚ըսէ՝ պիտի մտնէ երկնից թագաւորութիւնը, հապա անի՛կ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը
22 կը կատարէ։ Շատերը ան օրը ինծի պիտի ըսեն, Տէր, Տէր, չէ՞ որ քու անուանովդ մար-գարէութիւն ըրինք, և քու անուանովդ դեւեր հանեցինք, ու քու անուանովդ չատ հրաշքներ
23 ըրինք։ Եւ ես անոնց պիտի յայտնապէս սի-տի ըսեմ թէ ես բնա՛ ձեզ չէի ճանչնար։ Ո՚վ կերթա՛ք գացէ՛ք ինձմէ՝ դուք որ անօրէնու-թիւն կը գործէ՛ք։
24 Ա՚րդ ով որ ասոնք իմ խօսքերս կը լսէ ու կը կատարէ անոնք, զանի՛կ պիտի նմանցնեմ խելացի մարդու մը որ իր տունը վէմի վրայ
25 չի՛նեց։ Եւ անձրեւ իջաւ ու գետերը վազե-ցին ու հովերը փչեցին, և պատին ան տունը, ու չի՛փլաւ, ի՞նչպէս որ վէմի վրայ հաստատուած
26 եր։ Եւ ով որ ասոնք իմ խօսքերս կը լսէ ու չը-կատարէր անոնք, կը նմանի անխելք մար-դու մը որ իր տունը աւազի վրայ չի՛նեց։
27 Եւ անձրեւ իջաւ ու գետերը վազեցին ու հո-վերը փչեցին, և զարկին ան տանը, ու փլաւ, և մեծ էր անոր կործանումը։
28 Ու եղբայր Յիսուս լմնցուց ասոնք խօսքերը, ժողովրդները կը զարմանային անոր վար-
29 դապետութեանը վրայ։ Վասն որ իշխանու-թիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց ու չէ թէ գրագիրներուն պէս։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս իր մարդի բարոյք։ 5 Կը բժշկէ հարիւրապետին ծա-ռան։ 14 Պետրոսին գաւազը։ 16 և ուրիշ չատ հիւանդներ։ 18 Կը ցուցնէ թէ ինչ կերպով իր հետևի եղողը պիտի ե-ղի։ 23 Ծովուն ալեկոծութիւնը կը հանգստացնէ։ 28 Երկու դի-ւահարներ դեղերը կը հանեն։ 31 և դամնուծ կը Յիսուս որ եր-քան հարկաւոր մը ունեն։

1 Ու եղբայր ան լեռնէն վար իջաւ, չատ ժո-
2 ղովուրդներ գացին անոր հետևէն։ Եւ ահա բորոտ մը եկաւ, երկրպագութիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր, Տէր, թէ որ ուզես կրնաս
3 զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնց-ցնելով դպաւ անոր ու ըսաւ, կ՚ուզե՛մ մաք-րուի՛ր։ և չատ մը անոր բորոտութիւնը մաք-
4 րուեցաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Չզգայ կեցի՛ր ու մի չըսես, հապա դնա՛ քեզ քահանային ցուցուր, և Մովսէսին պատուէ-րած ընծան տուր՝ անոնց վկայութիւն ըլլա-
5 յու համար։ Ու երբոր կափառնայում մտաւ հարիւ-
6 րապետ մը եկաւ առաջը անոր, Ու կ՚ըսէր, Տէր, իմ ծառայ տունը անդ ան-
7 յոյժ պառկած չարչար կը տանջուի։ Եւ Յի-սուս ըսաւ անոր, Ես կու գամ ու զանի՛կ
8 կը բժշկեմ։ Եւ հարիւրապետը պատասխան տալով ըսաւ, Տէր, Ես արժանի չեմ որ դուն իմ չարկիս տակը մտնես. հապա միայն թէ խօսքով
9 զրա՛ր, ու իմ ծառայս պիտի բժշկուի։ Ին-չու որ ես ալ իշխանութեան տակ մարդ մըն եմ, ու իմ հնազանդ տակը զինուորներ ունիմ. և ասոր կ՚ըսեմ՝ Դնա՛, ու կ՚երթայ. և միւսին՝ Եկո՛ւր, ու կու գայ. և ծառայիս՝ Թէ Ա-
10 րա՛ր եղի՛, ու կ՚ընէ։ Յիսուս եղբայր լսեց՝ զարմացաւ, և ըն հետևէն գացողներուն ըսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, չտրայէլի մէջ անգամ
11 ես այսչափ հաւատք չգտայ։ Եւ ձեզի կ՚ը-սեմ որ Արևելքէն ու արևմուտքէն շատեր

ե Դան. ժ. 31. 12.	իգ. 4. 5. 31. 24.	33.	15.
15.	Մատ. ժգ. 28. Հբ.	ը Ղուկ. գ. 45. 46.	Մատ. ժգ. 28. Հբ.
զ Ծն. գ. 5. բ. 21.	ռոմ. իգ. 17. 18.	թ Երեմ. ժ. 10.	ռոմ. իգ. 17. 18.
է Ղուկ. գ. 31.	Երեմ. ե. 6. Կող.	Գործ. ժբ. 33.	Երեմ. ե. 6. Կող.
ը Դան. ժբ. 18. Գործ.	բ. 8. բ Գործ. բ.	Գործ. ժ. 10. Ղուկ.	բ. 8. բ Գործ. բ.
իգ. 40. Հռոմ.	1. 2. 3. ա Յովհ.	գ. 9. Յովհ. ժե.	1. 2. 3. ա Յովհ.
ժգ. 8. 9. 10. Գաղ.	գ. 1. ե.	6.	գ. 1. ե.
ե. 14. ա Տիմ. ա. 3.	թ Մատ. գ. 5. բ Տիմ.	ի Ղուկ. ը. 8. Գործ.	թ Մատ. գ. 5. բ Տիմ.
Ե Ղուկ. ժգ. 24.	գ. 5. 8.	ժգ. 6.	Ե Ղուկ. ժգ. 24.
ը Օր. ժգ. 3. Ես.	Գործ. բ. 29. 30.	ժ Ղուկ. ը. 9. Գործ.	ը Օր. ժգ. 3. Ես.
իս. իգ. 10. Գործ.	Ես. ծ. 20. Գործ. ժբ.	գ. 46. ժգ. 25.	իս. իգ. 10. Գործ.
		Գործ. ժԲ. 13.	

ի Գործ. ժգ. 54. Մատ.	դ Ղուկ. ե. 1. 2.	26.
ու. 22. գ. 9. Ղուկ.	Ա Հանելիքդ որ Յիսուս	ի Ղուկ. ժբ. 19. 21.
ժ. 38.	Ե Ղուկ. ժբ. 20.	Մատ. ու. 11. Ղուկ.
ա Ես. ծ. 40. Ես.	Ես. ծ. 20.	ժգ. 20. Գործ. ժ.
ժ. 2.	Ե Ղուկ. ժբ. 21. Յով.	45. ժա. 18. ժգ.
ի Գործ. ժգ. 54. Մատ.	ա. 22. գ. 9. Ղուկ.	26. Հռոմ. ժե. 9.
ու. 22. գ. 9. Ղուկ.	ժ. 38.	Ես. ե. 6. գ. 6.
ժ. 38.	ա Ես. ծ. 40. Ես.	ի Ղուկ. ժբ. 19. 21.
ա Ես. ծ. 40. Ես.	ժ. 2.	Մատ. ու. 11. Ղուկ.
ժ. 2.	—	ժգ. 20. Գործ. ժ.
ի Գործ. ժ. 54. Մատ.	ի Մատ. ա. 40. Ես.	45. ժա. 18. ժգ.
ու. 22. գ. 9. Ղուկ.	Ղուկ. ե. 12. Ես.	26. Հռոմ. ժե. 9.
ժ. 38.	ե Գործ. ժ. 30. Մատ.	Ես. ե. 6. գ. 6.
ա Ես. ծ. 40. Ես.	ե. 43.	ե Ղուկ. ժգ. 3. 4. 10.
ժ. 2.	Ե Ղուկ. ժգ. 3. 4. 10.	Ղուկ. ե. 14.
ի Գործ. ժ. 54. Մատ.	Ղուկ. ե. 14.	
ու. 22. գ. 9. Ղուկ.		
ժ. 38.		
ա Ես. ծ. 40. Ես.		
ժ. 2.		
ի Գործ. ժ. 54. Մատ.

պիտի գան, ու երկնից թագաւորութեանը
մէջ պիտի բազմին Աբրահամին ու Իսահակին
12 և Յակոբին հետ. իսկ էթագաւորութեանը
որդիքը Դուրսի խաւարը պիտի հանուին.
հոն պիտի լայ լայ ու ակռաները կրճտել։
13 Եւ Յիսուս Տէրբ ըսաւ, Գնաս,
ու ինչպէս որ դուն հաւատացիր, Ասի Թող
ըլլայ քեզի։ և նոյն ժամուն անոր ծառան
բժշկուեցաւ։
14 Եւ Էյիսուս գնաց մտաւ գալով՝ տե-
սաւ որ անոր Ղպեքանչը Ջերմէն բռնուած
15 պառկած էր։ Եւ անոր ձեռքին բռնեց, ու
Ջերմը Թող տուաւ զանիկա։ ան ալ ոտքի
վրայ եղաւ և °անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր։
16 Երբոր Իրիկուն եղաւ՝ շատ դեւահարներ
բերին անոր, ու խօսքով հանեց ՚ը ոգիները
17 և բոլոր հիւանդները բժշկեց։ Որ Եսայի մար-
գարէին ձեռքով բսուած խօսքը կատարուի,
Իմիսկա մեր հիւանդութիւնները վերցուց և
հէ ցաւերը կրեց։
18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժողովրդ տես-
նելով, Տրամեն բրաւ որ միւս կողմն երթան։
19 Ետ գալիս մի մտնուսով՝ բսաւ անոր, Վար-
գապետ, ես քու հետևդ պիտի գամ՝ ուր
20 որ երթաս։ Եւ Յիսուս բսաւ անոր, Ազուէս-
ներ որջեր ունին, ու երկնից Թռչունները
բոյներ, բայց Որդին մարդոյ տեղ չ՚ունի, որ
21 հոն իր գլուխը դնէ։ Ետ մէկ ուրիշ՚ը անոր
աշակերտներէն էր, բսաւ անոր, Տէր, Ենդի
Տրամեն տաը, որ երթամ առաջ իմ Տայրս
22 Թաղեմ։ Յիսուս բսաւ անոր, Եկաը իմ հետևս
եղա, ու Թող տուր մեռելներուն որ Թաղեն
իրենց մեռելները։
23 Ու երբոր նաւը մտաւ, իր աշակերտները
24 իր հետևէն գացին։ Ետ ահա մեծ աչկոծու-
Թիւն մը եղաւ ծովուն մէջ, անանկ որ նաւը
ալիքներէն կը ծածկուէր։ իսկ նոքը կը քնա-
25 նար։ Եւ աշակերտները մօտ գացին արթնցու-
ցան զանիկա ու բսին, Տէր, ազատ մեզ.
26 -ձ կը կորսուինք։ Եւ բսաւ անոնց, Թերա-
հաւատներ, ինչո՞ւ վախկոտ էք։ ան-
ատենը Ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստից,
27 և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։ Ու մարդիկը
զարմացան և կ՚ըսէին, Ի՞նչպէս մարդ է ատ
որ հովերը ու ծովը ատոր կը հնազանդին։
28 Ու երբոր միւս կողմը †Գերգեսացւոց եր-
կիրը անցաւ, երկու դեւահար պատահեցան
իրեն գերեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատ-
ղած, անանկ որ Չնար չէր մկու մի ան ճամ-
29 բայեն անցնիլ։ Եւ ահա ազազակեցին ու բսին,
Յիսուս՝ Որդի Աստուծոյ, դուն մեր հետը
ի՞նչ բան ունիս, ատենէն առաջ մեզ տան-
30 ջելո՞ւ համար հոս եկար։ Եւ անոնցմէ հեռու
շատ խոզերու երամակ մը կար, որ կ՚արածուէ։
31 էին։ Ու դեւերը կ՚աղաչէին իրեն ու կ՚բսէին,
Թէ որ մեզ կը հանես, Դրամեն տուր մեզի որ
երթանք խոզերուն երամակին մէջը Ղրկէ։
32 Եւ բսաւ անոնց, Գացէք։ ու անոնք եկան
գացին խոզերուն երամակին մէջը մտան, և
ահա բոլոր երամակը գահավէժ սկզբն ծովը
33 վազցին, ու Ջուրերուն մէջը մեռան։ խոչա-
բածներն ալ փախան, և քաղաքը երթալով
բոլորը պատմեցին՝ ու դեւահարներուն պատ-
34 հած բաները։ Եւ ահա բոլոր քաղաքը Յիսու-
սին դէմ ելաւ, ու երբոր տեսան զանիկա,
Ղազրեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ։

ԳԼ. Թ

1 Քրիստոս անգամագնաց մը կը բժշկէ։ 9 Մատթէոսը մաքսաւոր
լսուելնէն իրեն կը կանչէ։ 10 Մաքսաւորներու եւ մեղաւոր-
ներու հետ կ՚ուտէ։ 14 Իր աշակերտներուն համ չպահեչը
կ՚արդարացնէ։ 20 Տեսանող կինը կը բժշկէ։ 23 Երգիրճի
աղջիկը կը յարուցանէ։ 27 Երկու կոյրերու աչքերը կը բա-
նայ։ 32 Համր դիւահարը կը բժշկէ։ 36 և կը խղճայ բազմու-
թիւնը վրայ։

1 Եւ նաւը մտնելով՝ անդին կողմը անցաւ, °ու
2 եկաւ իր քաղաքը։ էին ահա բերին իրեն
անդամալոյծ մը, որ մահճակի մէջ պառկած
էր։ և էյիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝
բսաւ անդամալոյծին, Քաջալերուէ, որդեակ,
3 քու մեղքերդ քեզի ներուած են։ Եւ ահա
դպիրներէն մանչ իրենց Ղոքն մէջ բսին,
4 Աստիա հայհոյութիւն կ՚ընէ։ Յիսուս ալ Ե-
նոնց խորհուրդները իմանալով բսաւ, Ինչո՞ւ
5 սրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խորհիք։ Քան-
զի ո՞րը աւելի գիւրին է։ Քու մեղքերդ ներ-
ուած են՝ բսելը, թէ ելիր ու քալէ՝ բսելը։
6 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ
իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու
թողութիւն տալու, (անատնեը անդամալոյծին
բսաւ,) ելիր՝ մահճակդ առ ու տունդ գնա։
7 Ու անիկա եղաւ՝ իր տունը գնաց։ (8) Ժողո-
վուրդները երբոր տեսան՝ զարմացան, ու
փառաւորեցին զԱստուած, որ մարդոց անանկ
իշխանութիւն տուեր էր։
9 Ետ Յիսուս անկէ առաջ անցնելով՝ մարդ
մը տեսաւ Մատթէոս անունով, որ մաքս քն-
դունելու տեղը նստած էր, ու բսաւ անոր,
Հետևս եկուր։ ան ալ եղաւ անոր հետևէն գը-
10 նաց։ Ու եղաւ որ տունը անգան նստած
ատենը՝ ահա մաքսաւորներ և մե-

ե Գլ. ի՞ա • 43։
ի Գլ. ժգ • 42 • 50։ իր • 15։ իգ • 51։ իե • 30։ Ղ-ուած ժգ • 28 • ր Գ-ա • ր • 17։ Ըա-ր • 15։
ի Ղ-ուած ժգ • 28 • ր Գ-ա • ր • 17։ Եւս։
ի Տես ա Կոր • ի • 5։
ի Ընծան անոր
ի Մարկ • ա • 32 • Ես։
ի Ղ-ուած գ • 41 • 42։
ի Ես-ուած 43 • ա Գ-ա • ր • 24։
ի Ղ-ուած ի • 57 • 58։
ի Ղ-ուած ը • 20 • Ես։
ի Գ-ա • գ • 13։
ի Մարկ • բ • 3։ Ղ-ուած ե • 18։
ի Գլ. ը • 10։
ի Մարկ • գ • 37 • Ես։
ի Ղ-ուած ը • 25։ Ես։
ի Սաղ • ճի • 2։ Գ-ր • ժբ • 25։ Մարկ • ժբ • 15։ Ղ-ուած ե • 22։
ի Գ-ա • գ • 13։
ի Մարկ • բ • 3։ Ղ-ուած ե • 18։
ի Գլ. ը • 10։
ի Սաղ • ճի • 2։ Գ-ր • ժբ • 25։ Մարկ • ժբ • 15։ Ղ-ուած ե • 22։
գ • 8։ ի • 47։ ժա • 17։
ի Մարկ • բ • 14։ Ղ-ուած ե • 27։
ի Մարկ • բ • 15։ Ես։ Ղ-ուած ե • 29։ Ես։

դաւորները եկած՝ ու սեղան նստած էին Յիսու-
11 սին ու անոր աշակերտներուն հետ ։ Ու փա-
րիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր ասա-
կերտներուն, ինչո՞ւ ձեր վարդապետը Մնա-
ստուրներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ ։
12 Բայց Յիսուս երբոր լսեց՝ բսաւ անոնց, Առող-
ջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդնե-
13 րուն ։ Գացէք՝ սորվեցէք թէ ի՞նչ է ա՝ խօսք՝
Ողորմութիւն կ՚ուզեմ և չէ թէ զոհ ։ Ինչու-
որ ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա
մեղաւորները ապաշխարութեան ։
14 Աստուածը Յովհաննէսին աշակերտները ա-
նոր եկան ու բսին, Ինչո՞ւ մենք ու փարիսե-
ցիները չատ անգամ Ծոմ կը պահենք, և քու
15 աշակերտդ չեն պահեր ։ Ու Յիսուս բսաւ
անոնց, Միթէ կարելի՞ է որ հարսնեքրին սր-
զաքը սուգ պահեն՝ քանի որ փեսան իրենց
հետն է ։ բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան
իրենցմէ վերցուի՝ հարսնիքը Ծոմ պիտի պա-
16 հեն ։ Ու մէկը չձգեր նոր լաթի կտոր հին հան-
դերձի վրայ, քանզի ան՝ որ անոր լրումնանը
հասը պրոսն է, կ՚առնէ հանդերձէն, ու պատ-
17 ռուածքը ալ աւելի գէշ կ՚ըլլայ ։ Ոչ ալ նոր
գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն ։ եթէ ոչ՝
տիկերը կը պատռին ու գինին կը թափի, և
տիկերը կը կորչին ։ Հապա նոր գինին նոր
տիկերու մէջ կը դնեն, ու երկուքն ալ կը պա-
հուին ։
18 Երբոր անոնց հետ ասս բաները կը
խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ, երկրպագու-
թիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր , Աղջիկս՝ ալ
հիմա հիմա մեռած է, բայց եկուր ձեռքդ
19 անոր վրայ դիր, ու պիտի ապրի ։ Ես Յիսուս
եղաւ ու իր աշակերտներուն հետ անոր ետևէն
գնաց ։
20 Ահա տասներկու տարուան տեւառատու
կին մը մօտեցաւ ետևէն՝ անոր հանդերձին
21 քղանցքին դպաւ ։ Քանզի իր մէջ կ՚ը-
սէր, Թէ որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ՝
22 պիտի բժշկուիմ ։ Բայց Յիսուս երբոր ետին
դարձաւ ու տեսաւ զանիկա, բսաւ, Քաջա-
լերուհի, ապրիկ, Քու հաւատդ քեզ բժշկե-
ցից ։ և կինը նոյն ժամուն բժշկուեցաւ ։
23 Ու երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ,
ու տեսաւ փողահարները և խառնած բազ-
24 մութիւնը, բսաւ անոնց, Մէկկող գացէք,
քնացած աղջիկը մեռած չէ, հապա կը քնա-
25 նայ ։ և ծաղր կ՚ընէին անոնք ։ Ու երբոր
բազմութիւնը դուրս ձգուեցաւ, իր ներս
մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը ոտ-
26 քի ելաւ ։ Ես սա լուրը ան բոլոր երկիրը տարա-
ծուեցաւ ։
27 Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ անցաւ, եր-
կու կոյր ետևէն անոր եկան, կ՚աղաղակէին
ու կ՚ըսէին , Ողորմի մեզի, Որդի Դաւիթ ։
28 Ու երբոր տուն եկաւ, կոյրերը իրեն եկան ։
և Յիսուս անոնց բսաւ , կը հաւատա՞ք թէ
կրնամ սա բանը ընել ։ բսին անոր, Այո ,
29 Տէր ։ Ասոնց աչքերուն դպաւ ու
30 բսաւ , Ձեր հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի ։ Ու
անոնց աչքերը բացուեցան ։ և Յիսուս սաս-
տիկ պատուիր տուաւ անոնց ու բսաւ , Զգոյշ
31 կեցէք , մէկը չիմանայ ։ Բայց անոնք երթ
ան բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարա-
ծեցին ։
32 Ու երբոր անոնք գացած երթն, ահա մէկ
33 համր դեւահար մարդ մը բերին իրեն ։ Ու
երբոր դեւը հանուեցաւ, համրը խօսեցաւ ։ և ժո-
ղովուրդները զարմացան ու կ՚ըսէին Թէ Ես-
րայէլի մէջ բնաւ սապէս բան մը տեսնուած
34 չէ ։ Բայց փարիսեցիները կ՚ըսէին Թէ Սատկա
դեւերուն իշխանովը դեւերը կը հանէ ։
35 Եւ Յիսուս կը պտրտէր բոլոր քաղաքները
ու գեղերը, և Ասնոնց ժողովարաններուն մէջ
կը սորվեցնէր ու կը քարոզէր արքայութեան
աւետարանը, և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու
բոլոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ ։
36 Եւ ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց վրայ
խղճաց , ինչու որ յոգնած ու ցիրուցան եղած
37 էին Հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս ։ Ան-
ոնց բսաւ իր աշակերտներուն , Հունձքը
38 շատ է, բայց մշակները քիչ ։ Ասոնց հունձ-
քին Տէրոջը ազատեցէք, որ մշակներ հանե
իր հունձքին ։

ԳԼ ։ Ժ

1 Քրիստոս իր տասներկու առաքեալները կը խրկէ՝ հրաշքներ
ընելու խնամքներուն տալով անոնց ։ 5 պատուիրեներ կու տայ
անոնց և կը տեսնենք Թէ ինչ պարտի ընել ։ 16 կը մեկ-
նարի զանոնք հալածանքներու վրայով ։ 40 և պրեմներուն
կը խոստանայ զանոնք ընդունողները ։

1 Եւ իր քովը կանչելով իր տասներկու ա-
շակերտները, անոնց իշխանութիւն տուաւ
պիղծ ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն, և
ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները
բժշկեն ։
2 Ու տասներկու առաքելոց անուններն ա-
սոնք են ։ առաջինը Սիմոն՝ որ Պետրոս բսուածը
3 և անոր եղբայրը Անդրէաս , Յակոբոս Զեբե-
դեան և անոր եղբայրը Յովհաննէս , Փիլիպ-

ե Գլ. ժ. 19 ։ Ղուկ. ե. 30 ։ Ժ. 2 ։	Ղուկ. ե. 33 ։ Ժբ. 18 ։	ը Ղուկ. է. 50 ։ ը. 45 ։ Ժ. 19 ։ Ժբ. 42 ։
է Ղաղ. բ. 15 ։	ը Ելից. գ. 29 ։	թ Մար. ե. 38 ։ Ղուկ. ը. 51 ։
ը Ամո. գ. 6 ։ Միք. ը. 6 ։ Ե. 5. 8 ։ Գլ. Ժբ. 7 ։	ի Գոր. Ժգ. 2. 3 ։ Ժգ. 22. ա Գոր. է. 5 ։	ժ Ելից բ Մն. լե. 25 ։
թ ա Տիմ. ա. 15 ։	ժ Մար. է. 22. եև ։	ժա Գոր. ի. 10 ։
ժ Ելից լուծին ։	Ղուկ. ը. 41 ։ եև ։	ժբ Գլ. Ժե. 22 ։ ի. 30. 31 ։ Մար. ժ.
ի Մար. ը. 15 ։ եև ։	Մար. ե. 25 ։ Ղուկ.	ժգ Ղուկ. ժ. 22 ։ Ժբ. 15 ։
		ժդ Գլ. ժ. 22 ։ Ղուկ. ժ. 16 ։
		ժե Մար. գ. 34 ։
		ժզ Մար. գ. 35 ։
		ժէ Թագ. ի. 17 ։ գ. Թագ. իբ. 17 ։ Ե. գկն. լդ. 3 ։ Զաքա.

47. 48 ։ Ղուկ. ժբ. 38. 39 ։	գ. 22 ։ Ղուկ. ժ. 15 ։	ժ. 2 ։
Գլ. ը. 4 ։ ժբ. 10 ։ ժե. 9 ։ Ղուկ. ե. 14 ։	Մար. ը. 6 ։ Ղուկ. ժգ. 22 ։	= Ղուկ. ժ. 2 ։ Ելից. գ. 35 ։
Գլ. ը. 23 ։	Մար. է. 38 ։ Ղուկ. ը. 51 ։	Ը. Բ. Թես. գ. 1 ։
Մար. է. 36 ։	Ելից. Մ. Ե. 25 ։	—
Ելից. գլ. ժբ. 22 ։ Թագ. իբ. 17 ։ գ. Ղուկ. ժ. 14 ։	Գոր. ի. 10 ։	= Մար. գ. 13. 14 ։ գ. 7 ։ Ղուկ. գ. 13 ։ Բ. 1 ։
= Գլ. ժբ. 24 ։ Մար.	Ելից. ա. 22 ։	Ելից. ա. 22 ։

պատ և բաբիոդիմէոս, Թոմաս և Մատթէոս մաքսաւոր, Յակոբոս Ալփեան և Ղեբէոս որ
4 Թադէոս մականուանեցաւ, Սիմոն կանանցի և Յուդա Իսկարիովտացի, որ նաև մատնեց զնոսիկս։
5 Զսա առաքեաւքդը Յիսուս իրկեց, և ա-նոնց պատուիրեց ըսելով, ՙէ՛ի հեթանոսներու ճամբայ մի երթայք ու Սամարացիներու քա-
6 զաք մի մտնէք, ՙէ՛աւելի խօսկէլի տանը
7 Ոչխարաւած ոչխարներուն գացէք։ Ու երթալ կ՚երթաք՝ քարոզեցէք ու ըսէք թէ ՙէ՛երկնից
8 թագաւորութիւնը մտեցաւած է։ Հիւանդները բժշկեցէք, բորսաներդը Ձմռքեցէք, գեւե-ր ը հանեցէք։ ՙէ՛ձրի առեր է, ձրի առէք։
9 ՙէ՛մի առանձաք ոսկի և ոչ արծաթ՝ և ոչ Ղպ-
10 ղինձ ձեր գօտիներուն մէջ, Ու ճամբու հա-մար պարկ, և ոչ կրկին հանդերձ, ոչ կօ-չիկ, ոչ գաւազան։ Ինչու որ մշակը իր կե-
11 րակրին արժանի է։ Եւ Որ քաղաք կամ գեղ մտնէք, հարցուցէք թէ ո՛վ է անոր մէջ ը արժանաւոր, ու հոն կեցէք մինչև որ ե-
12 կէք։ Ու երբոր տունը կը մտնէք՝ բարև-
13 առէք։ Ւ տունը եթէ իր ան տունը ար-ժանաւոր է, ձեր բարևը անոր վրայ գայ։ Հապա թէ որ արժանաւոր չէ, ՙձեր բարևը
14 ձեզի դառնայ։ Ւ Ով որ ձեզ չընդունի ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ, երբոր ան տու-նէն կամ քաղաքէն կ՚ելլէք, ՙձեր ոտքերուն
15 փոշին թօթվեցէք։ Ձշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ղադմայացոց ու Գոմորացոց երկրին աւելի գիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղքին։
16 ՙԱհա ես ձեզ կը իրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ։ Ւ՚ուտո օձերու պէս խորագէտ
17 եղէք և հաւատներուս պէս՝ միամիտ։ Իսկ մարդոցմէ զգուշացէք, ինչու որ ՙձեզ ատեան-ներու պիտի մատնեն, ու Իրենց ժողովա-
18 րանները մէջը ձեզ պիտի Ծեծեն։ Ւ՚ես իմ Ոտաւոն համար կանգնիներու ու թագաւոր-ներու առջև պիտի տարուիք՝ անոնց և հե-թանոսներուն վկայութիւն ըլլալու համար։
19 ՙԱյայց երբոր ձեզ մատնեն՝ հոգ մի ընէք թէ ինչպէս կամ ինչ պիտի խօսիք, ինչու որ ՙձեզ ի պիտի տրուի ան ժամուն՝ ինչ որ պիտի
20 խօսիք։ ՙվասն զի չէ թէ դուք էք որ կը խո-սիք, Հապա ձեր Հօրը Հոգին՝ որ ձեր ներսի-
21 դին կը խօսի։ Ու Ղեղբայր եղբայրը մատնան պիտի մանուկ, և Հայրը՝ որդին։ և որդիք ելլեն Ծնողացը վրայ պիտի կենեն ու մեռցը-
22 նեն զանոնք։ Եւ իմ անուանս համար Ոտաւ-նաւն աւելի պիտի բլլաք։ Ւ՚բայց ով որ մին-
23 չև վերջը համբերէ՝ անիկա պիտի ապրի։ Ու երբոր ան քաղքին մէջ ձեզ կը հալածեն, ուրիշ փախչեցէք։ քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի քաղաքները պիտի Ձհասցը-
24 նէք, մինչև որ Որդին մարդոյ գայ։ Ձշա-կերտը իր վարդապետէն աւելի չէ, և ոչ ծա-
25 ռան իր տիրոջմէն։ Հերիք է աշակերտին՝ որ իր վարդապետին պէս բլլայ, ու ծառային իր տիրոջը պէս։ Թէ որ տանուտէրը Բեեղզե-բուղ կոչեցին, որչափ աւելի անոր ընտանի-
26 քը։ Ւ՚ասոր ալ վախնաք անոնցմէ, ՙինչու որ բան մը չկայ ծածուկ որ պիտի չյայտնուի,
27 և գաղտուկ որ պիտի չգիտցուի։ Ինչ որ ձեզ կը մտիքի մէջ կ՚ըսեմ, Ձմի-լոյսի մէջ խօսե-ցէք, և ինչ որ ականջն ի մեր կը լսէք, տա-
28 նիքներուն վրայ քարոզեցէք։ Ւ՚ես ալ վախ-նաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպանեն, ու չեն կրնար հոգին սպանել։ Հապա աւելի անկէ վախցէք գուք, որ կրնայ հոգին ու-
29 մարմինը գեհենին մէջ կորսնցնել։ Չէ՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանդի կը ծախուին, և անոնցմէ մէկը գետինը չ՚իյնար առանց ձեր
30 Հօրը։ Ւ՚բայց ձեր գլուխն բոլոր մազերն ալ
31 Համրուած են։ Ուրեմն մի վախնաք, Քա-
32 չատ ճնճղուկներէն լաւ էք գուք։ Արդ Ով որ մարդոց առջև զիս կը դաւանի, Ւ՚ես ալ անկիան պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջև որ
33 երկինքն է։ Ւ՚ես ով որ մարդոց առջև զիս կ՚ուրանայ, ես ալ անկիան պիտի ուրանամ իմ
34 Հօրս առջև որ երկինքն է։ Ւ՚Մի կարծէք թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ։ խաղաղութիւն ձգելու չեկայ՝ Հապա
35 սուր։ Ինչու որ եկայ Ոմարդը իր Հօրմէն զա-տելու, ու աղջիկը իր մօրմէն, ու Հարսը
36 իր կեսուրէն։ Եւ Ոմարդուն թշնամիները իր
37 ընտանիքը պիտի ըլլան։ Ձվեր որ Հայրը կամ մայրը ինծմէ աւելի կը սիրէ, ինծի արժանի

Մաքսաւորները յարա-
ջիկը։
Գաղ. ը. 18։ 20։
ա Թագ. Բ. 7։
Մարկ. գ. 8։ Ղուկ.
Բ. 3։ ժ. 4։ Լուկ.
35։
Տես Մարկ. գ. 8։
Ղուկ. ժ. 7։ ա
Կոր. Բ. 7։ եւ ա-
Տիմ. ե. 18։
Ղուկ. ժ. 8։
Ոմանք անոր ու. ը-
նէր։ Յաջո-
ասաս։
Ղուկ. ժ. 5։ ԺԲ
Սպդ. լէ. 13։
Մարկ. գ. 11։ Ղուկ.
Բ. 5։ ժ. 10։ 11։
Ես Ղեւիմ. ե. 13։ Գաղ.
ժգ. 51։ ժը. 6։
Գաղ. ժ. 22։ 24։
Ղուկ. ժ. 3։
Հաւմիմ. ժգ. 19։
Լուկաս. ե. 15։
Ա Կոր. ժ. 20։
Փիլ. գ. 15։
Գաղ. իգ. 9։ Մարկ.
ժգ. 9։ Ղուկ. ժը.
11։ Յով. 12։
Գաղ. ե. 40։
Գաղ. ժը. 1։ իգ.
19։ իե. 7։ 53։
Տիմ. գ. 16։
Մարկ. ժգ. 11։ 12։
13։ Ղուկ. ժը. 11։
Յով. 14։ 15։
Եզ. գ. 18։ Երեմ.
ա. 7։
Քաղ. իգ. 2։
Գաղ. գ. 8։ 10։
Ղուկ. ժ. 16։
Ղուկ. ժ. 3։
Ա Տիմ. գ. 37։
Ա Կոր. ե. 4։ Հեբ.
ժ. 30։ Յով. 2։
Մարկ. ժ. 29։ Ղուկ.
ժը. 15։ Գաղ. ը.
1։ Բ. 23։ ժգ. 6։
Ղուկ. ժ. 40։ Ցաքե-
ոսի. ժ. 16։ ժե. 20։
Ղուկ. ժ. 42։ Ցաքե-
ոսի. ժ. 9։ 10։
Գաղ. ժ. 5։
Մարկ. ը. 35։ Ղուկ.
ժ. 26։ ը Տիմ. ը.
18։
Ղուկ. ժը. 49։ 51։
52։ 53։
Մաղ. ե. 6։
Սաղ. խա. 9։ Ծե.
13։ Մաղ. ե. 6։
Ցաքե. ժ. 18։
Ղուկ. ժգ. 26։
Ղուկ. խա. 18։
Գաղ. իե. 24։
Ղուկ. ժը. 8։ Հը-
ռոմի. ժ. 9։ 10։
Ցաքե. գ. 5։
Մարկ. ը. 38։ Ղուկ.
ժ. 26։ ը Տիմ. ը.
18։
Ղուկ. ժը. 49։ 51։
52։ 53։
Մաղ. ե. 6։
Սաղ. խա. 9։ Ծե.
13։ Մաղ. ե. 6։
Ցաքե. ժ. 18։
Ղուկ. ժգ. 26։

չէ. և ան որ տգան կամ աղխիկը ինծմէ առե-
38 լի կը սիրէ, ինծի արժանի չէ. Ինչ ան որ իր
խաչը չառնէր ու իմ հետևէս գար, ինծի ար-
39 ժանի չէ. Ինչ որ իր անձը կը գտնէ, պիտի
կորսընցնէ զանիկա. և ան որ իր անձը ին-
ծի համար կը կորսընցնէ, պիտի գտնէ զա-
40 նիկա. Ինչ որ ձեզ կ'ընդունի, զիս կ'ընդու-
նի. և ան որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկողը
41 կ'ընդունի. Ինչ որ մարգարէ մը կ'ընդունի
մարգարէի անունով, մարգարէի վարձք կ'ա-
նէ. և ան որ արդար մը կ'ընդունի արդարի
42 անունով, արդար մը կ'առնէ. Ու ան
որ աս պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը
պաղ ջուր կը խմցընէ աշակերտի անունով,
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, բնաւ իր վարձքը պի-
տի չկորսընցնէ.

ԳԼ. ԺԱ.

1 Յիսուս իր աշակերտները Քրիստոսի կը խրկէ. 7 Քրիս-
տոսի վկայութիւնը Յովհաննէսին համար. 18 Ժողովուրդ կոր-
ծանէ Յովհաննէսին ու Քրիստոսի վրայով. 20 Քրիստոս կը
նախատէ Բեթսայիդան և Կափառնայում՝ իրենց
ապերախտութեանը և անոնց 3 Հայրն համար. 25 և իր փա-
ռաւորի իր Հօր խնամատարութենը. Եւ հեռասաւ պարզամիտնե-
րուն յայտնելուն համար. 28 Իրեն կը կանչէ ամեն անոնք որ
իրենց ձեռքին ծանրութենը կը զգան.

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմնցուց իր տաս-
ներկու աշակերտներուն պատուէր տալը,
գնաց անկէ անոնց քաղաքներուն մէջ քարո-
զելու և տարկիցնելու.
2 Իսկ Յովհաննէս՝ բանտին մէջը Քրիստոսի գործերը, իր աշակերտներէն ղր-
3 կուքը խրկելով՝ Ըսաւ անոր, Դուն ա՞ն ես
4 որ գալու էիր, թէ ուրիշի մը սպասենք։ Եւ
Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ, Գա-
ցէք պատմեցէք Յովհաննէսին ինչ որ կը լսէք
5 ու կը տեսնէք. Կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը
կը քայեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը
կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն ու
6 աղքատներուն աւետարան կը քարոզուի. Եւ
երանի անոր որ իմ վրայով չդժկամիկներ։
7 Ու երբոր անոնք գացին, Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին համար,
Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ. Հեզնէ՞ք
8 մը հովէն չտքծուած։ Հապա ի՞նչ տեսնելու
ելաք. փափուկ հանդերձներ հագած մարդ
մը. ահա փափուկ հանդերձներ հագնողները թա-
9 գաւորաց տուներն են։ Հապա ի՞նչ տեսնելու
ելաք. մարգարէ՞. այո, կ'ըսեմ ձեզի, ե մար-

10 գարէէ մէն ալ աւելի. Ինչու որ ասիկա է՝ որուն համար գրուած է, Ահա ես իմ հրա-
պարակս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ
քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջևէդ։
11 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, կնոջմէրէն ծնածներուն
մէջը Յովհաննէսէ մկրտիչէն մեծը եղած չէ.
սակայն երկնից թագաւորութենը մէջ պիտի
12 պզտիկը անկէ մեծ է. Ու Յովհաննէսէ մկրտիչին
օրերէն մինչև հիմա երկնից թագաւորութենը
ուժով կ'առնուի, և ուժեղները կը յափշտա-
13 կեն անիկա. Վասնզի բոլոր մարգարէները
ու օրէնքը մինչև Յովհաննէս մարգարէութեն
14 ըրին. Ես եթէ կ'ուզէք ընդունիլ, անիկա է
15 Եղիան՝ որ պիտի գար. Ինչ որ լսելու ականջ
16 ունի, թող լսէ։ Բայց որո՞ւ նմանցնեմ այս
ազգը. կը նմանի տղոց, որ չուկաները նստե-
17 լով՝ իրենց ընկերներուն կը կանչեն, Ու կ'ը-
սեն, փող հնչեցուցինք ձեզի ու չպարեցիք,
18 ողբ կարգացինք ձեզի ու կոծ չըրիք. Վասն
զի Յովհաննէս եկաւ, ոչ կ'ուտէր և ոչ կը
խմէր, ու կ'ըսեն, Դեւ կայ անոր ներսը դիր։
19 Որդի մարդոյ եկաւ, կ'ուտէ ու կը խմէ, և
կ'ըսեն, Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝
հարկապատուներու ու մեղաւորներու բարեկամ։
Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր օրգուցին։
20 Ապա սկսաւ նախատել այն քաղաք-
ները, որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքնե-
21 րուն շատերը, քանզի չապաշխարեցին. Վա՛յ
քեզ, Քորազին, վա՛յ քեզ, Բեթսայիդա, ըն-
զի որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած լսելի-
ան հրաշքները որ ձեր մէջը եղան, շատոնգմէ
հետքով ու մոխիրով ապաշխարած պիտի
22 լսէին. Բայց ձեզի կ'ըսեմ, Տիւրոսին ու
Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի լսուի դատաս-
23 տանին օրը՝ քան թէ ձեզի։ Եւ դուն, Կա-
փառնայում, որ մինչև երկինքը բարձրացած
ես, մինչև դժոխքը պիտի իջնես, զի որ
եթէ Սոդոմի մէջ եղած լսելիքն ան հրաշքնե-
րը՝ որ քու մէջդ եղան, իւրեանց մինչև այս օր
24 դեռ պիտի մնար. Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սո-
դոմացոց երկրին աւելի դիւրին պիտի լսուի
դատաստանին օրը՝ քան թէ քեզի։
25 Ի նոյն ժամանակին պատասխան առաւ Յի-
սուս ու ըսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով
Հայր՝ Տէր երկինի և երկրի, որ աս բաները ծա-
ղուկ պահելով խնամականներէն ու գիտուն-
26 ներէն, ու յայտնելով Սրա՛ն, ով Հայր,
ինչու որ քու առջի առանի հաճելի եղաւ.

բ Գլ. ժգ. 21. Մար. ը. 34. Ղուկ. ի. 13. 23. ժգ. 27.
գ Գլ. ժգ. 23. Ղուկ. ժ. 33. Յով. ի. 46.
դ Գլ. ժը. 5. Ղուկ. ի. 48. ժ. 16. Յով. ժը. 44. ժգ. 20. Գալ. գ. 14.
ե Գ Թագ. ժ. 19. ժը. 4. Գ Թագ. գ. 8. Գլ. ժը. 3. 6. ի. 40. Մար. բ. 40. Ղուկ. գ. 10.
զ — Գլ. ժգ. 3.
է Գլ. ժը. 5. Ղուկ. ի. 48. ժ. 16. Յով. ժը. 44. ժգ. 20. Գալ. գ. 14.
ը Ես. խա. 1. Մար. ա. 2. Ղուկ. է. 27.
թ Ես. խբ. 1. Դան. ը. 17. Յով. ժբ. 14. Մար. ա. 2. Ղուկ. է. 27.
ժ Ես. խբ. 18. ը. 4. 6. խը. 7. Յով. ը. 23. գ. 2. ե. 30. ժ. 25. 38. ժգ. 11.
ժա Ես. խե. 5. Ղուկ. է. 22.
ժբ Եփես. գ. 14. Գ Թես. ա. 10.
ժգ Գլ. ժգ. 5. խա. 26. Ղուկ. ժ. 21. Յով. ա. 46. ե. 36.
ժդ Մար. գ. 1. Ղուկ. գ. 2. Յով. ա. 19. 23. 28.
ժե Գլ. ժգ. 27. խգ. 10. խդ. 31. Հաւմբ. ի. 4. Ղուկ. է. 27.
ժզ Ղուկ. ժգ. 16.
ժէ Մար. գ. 6.
ժը Մար. գ. 5. Գլ. ժե. 12. Ղուկ. ա. 17.
ժթ Գլ. ժգ. 8. Ղուկ. ե. 8. Յով. ը. 3. Գործ. ը. 26. Հռոմ. ը. 9. Գ Կորնթ. գ. 14.
ի Ղուկ. ժ. 13. Եւ. 2 Քէֆ. գ. 7. 8. Գլ. ժ. 15. Հմր. 24. Տէս նաև՝ ժգ. 13. Նա՛ւ. ա. 1. Գլ. ժ. 15. Ղուկ. ժ. 21. Տէս նաև՝ գ. 2. ա. Կոր. ա. 19. 27. ը. 8. Գ Կոր. գ. 14. Գլ. ժգ. 17.

27 Ահա՛ն բան ինձի տրուեցաւ իմ Հօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին՝ բայց Հայրը, Ու մէկը չճանչնար Հայրը՝ բայց Որդին, և անոր որուն
28 որ Որդին կ՚ուզէ յայտնել։ Եկէք ինծի, բոլոր յոգնած ու բեռնաւորուածներ, և ես ձեզ
29 պիտի հանգչեցնեմ։ Իմ լուծս ձեր վրայ առէք, ու ինծմէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ ու խոնարհ սրտով, և Հոգիներնիդ հանգիստ
30 տեսնեն։ Վասն զի իմ լուծս քաղցր է՝ և իմ բեռս թեթեւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Յետոյ կը յառաջանան փարիսեցւոց կողմանէն շաբաթ օրուան վրայով. և Աշակերտները անոր քաղցան հասկեր փրցնել և ուտել։
2 Ասոր համար փարիսեցիները երբոր տեսան՝ ըսին անոր, Ահա քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ որ
3 արժան չէ շաբաթ օրը գործել։ Ան ալ անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը, երբոր անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ
4 իր հետն էին։ Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը, և տառաջաւորութեան հացերը կերաւ, որ ոչ իրեն օրհնուար էր ուտել, և ոչ անոնց որ իր հետն էին, հրայց միայն քահանաներէ
5 ըուն։ Կամ չէ՞ք օրէնքին մէջը կարդացեր, որ քահանաները շաբաթ օրերը տաճարին մէջ շաբաթը կը պղծեն՝ ու անմեղ են։
6 Բայց ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ աս տեղը տաճարէն
7 մեծ մէկը կայ։ Եւ թէ որ գիտայիք թէ ինչ ըսել է, Ողորմութիւն կ՚ուզեմ ու չէ թէ զոհ, ապա չէիք պատասխաներ տար,
8 քանզի Որդին մարդոյ շաբաթին տէրն է։
9 Եւ անկէ երթալով՝ եկաւ անոնց ժողովարանը։
10 Ահա՛ մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր։ Եւ հարցուցին անոր՝ ու ըսին թէ՝ Շաբաթ օրը բժշկել արժա՞ն է, որ անոր
11 վրայով ամբաստանութիւն գտնեն։ Ան ալ բաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչխար մը ունենայ, և անիկա շաբաթ օրը ի փոսի մէջ
12 Արդ՝ ո՛րչափ աւելի է մարդը ոչխարէն։ ուրեմն

ա Գլ. իբ. 18։ Ղ.ահ. ժ. 28։ Ցաղ. գ. 35։ Ժգ. 3։ Ժե. 2։ — Կար. ե. 21։
բ Ցաղ. ա. 18։ Ը. 48։ Ժ. 15։
գ Ցաղ. ա. 15։ Ա.թագ. ի. 6։ Ցաղ. ժգ. 18։ Փիլ. բ. 21։ Ա Կոր. ը. 22։ Ցաղ. բ. 21։
դ Ա.թագ. իա. 6։ Մատ. ժբ. 4։ Մարկ. բ. 23։ Ղ.ահ. զ. 3։
ե Ցաղ. ա. 28։ Ղ.ահ. զ. 5։
զ Ելից. իե. 14։ Մատ. ժբ. 10։ Մարկ. գ. 2։ Ղ.ահ. զ. 7։
է Ցաղ. ա. 26։ Ելից. իե. 14։ Մատ. ժբ. 8։ Ցաղ. ժ. 32։ Ղ.ահ. ա. 11։ Մատ. գ. 6։ Ղ.ահ. գ. 16։ Յհ. ե. 10։ Ա Կոր. ժ. 32։
ը Ղ.ահ. ե. 31։ Յհ. ը. 59։ Գործ. ի. 22։
թ Մատ. իբ. 9։ Ցաղ. ճ. 22։
ժ Մատ. ղ. 18։ Մարկ. գ. 1։
ժա Ելից. գ. 17։ Մարկ. գ. 5։ Ղ.ահ. զ. 10։ Մարկ. գ. 11։ Ղ.ահ. դ. 35։
ժբ Մարկ. գ. 34։ Մատ. գ. 22։ Ղ.ահ. ժա. 15։
ժգ Գլ. բ. 4։ Ցաղ. ճ. 16։
ժդ Ղ.ահ. ժբ. 14։ Ցաղ. ճ. 19։ Մարկ. գ. 7։
ժե Գլ. ժբ. 8։ Գլ. իբ. 30։ Եսա. խբ. 1։ Գլ. գ. 17։ Ժե. 5։
ժզ Տես Գլ. բ. 32։ Մարկ. գ. 11։ Ղ.ահ. ժա. 14։
ժէ Գլ. բ. 34։ Մատ. գ. 22։ Ղ.ահ. ժա. 15։
ժը Գլ. բ. 4։ Ցաղ. բ. 25։ Ցաղ. բ. 23։
ի Դան. բ. 44։ Ե. 14։ Ղ.ահ. ա. 33։ Յհ. 20։ Ժ. 20։ Ա.թես. ե. 21։
ժ Ես. խբ. 24։ Ղ.ահ. ժա. 21։ 22։ 23։
ժա Մատ. գ. 28։ Ղ.ահ. ժբ. 10։ Երբ. ջ. 4։ Ժ. 26։ 29։ Ցաղ. ե. 18։

ամի՝ ներուի մարդոց, բայց Սուրբ Հոգւոյն դէմ եղած հայհոյութիւնը պիտի չներուի մարդոց։
32 Եւ ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ՝ պիտի ներուի անոր, բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ կ'ըսէ՝ պիտի չներուի անոր, ոչ այս աշխարհիս մէջ և ոչ գալու աշխարհին մէջ։
33 Կամ՝ ծառը բարի ըրէք՝ ու անոր պտուղը բարի, կամ՝ ծառը չար ըրէք՝ ու անոր պտուղը չար. քանի որ ծառը պտուղէն կը ճանչցուի։
34 Ափիերու ծնունդներ, ի՞նչպէս կրնաք բարի խօսիլ, որ չար էք. քանի որ բերնին որ սրտին բերի դանձէն բարի բաներ կը հանէ, և չար մարդը իր չար դանձէն չար բաներ կը հանէ։
36 Բայց ձեզի կ'ըսեմ թէ Ամէն դատաստանի օրը հաշիւ պիտի տան ամբարիշտ խօսքերու համար որ մարդիկ կը խօսին, դատաստանին օրը հաշիւ պիտի տան։
37 Քանի որ քու խօսքերէդ պիտի արդարանաս, և քու խօսքերէդ պիտի դատապարտուիս։
38 Ուսուցիչներ դպիրներէն ու փարիսեցիներէն մանր պատասխան առին Իւրէն ու ըսին, Վարդապետ, կ'ուզենք քեզմէ նշան մը տեսնել։
39 Ան ալ՝ Ամեհի պատասխան առաւ ու անոնց ըսաւ, Չար և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ, և նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը։ Քանզի Յիսուս որ Յովնան երեք օր ու երեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր, անանկ ալ Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս սրտին մէջը երեք օր ու երեք գիշեր։
41 Նինուէի մարդիկը դատաստանին չեն ազգիր դէմ պիտի ելլեն ու զայն դատապարտեն, քանի որ Յովնանի քարոզութեանը դէմ ելան. և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս։
42 Հարաւի թագուհի մը դատաստանին չեն ազգիր դէմ պիտի ելլէ ու զայն դատապարտէ, քանի որ Երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս։
43 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անապատ տեղերէն կը պտրտի, հանգստութիւն կը փնտռէ ու չգտնէր. Անատնիը կ'ըսէ, Դառնամ տունս իմ որմէն ուր եկայ. և գալ կ'գտնէ զայն պարապ, սրբած ու յարդարուած։
45 Յետոյ կ'երթայ և իր հետ կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին, և ետին մարդուն վերջը առաջինէն գէշ կ'ըլլայ. այսպէս պիտի ըլլայ այս չար ազգին ալ։

46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին կը խօսէր, ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայնեցան՝ անոր հետ խօսիլ ուզելով։
47 Ոմն էին, և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ։ Ուստի մէկը Իրեն ըսաւ, Ահա քու մայրդ ու եղբայրները դուրսը կայներ են, և կ'ուզեն հետդ խօսիլ։
48 Ան ալ Իրեն բողոքին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ո՞վ է իմ մայրս, և ո՞վ են իմ եղբայրներս։
49 Եւ իր ձեռքը դէպ ի իր աշակերտներուն երկնցնելով՝ ըսաւ, Ահա իմ մայրս և իմ եղբայրներս։
50 Վասն զի ով որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատարէ, անոյկա է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս։

Գլ. ԺԳ

1 Անոր օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝ նստաւ ծովուն եզերքը նստաւ։
2 Եւ չատ ժողովուրդներ քովը ժողովուեցան, անանկ որ Ինքը նաւը մտաւ ու նստաւ, և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ էր։
3 Ու չատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով, և ըսաւ,
4 Ահա սերմ ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ։
5 Ու երբոր որ ցանէր՝ մէկ քանիները ճամբուն քովը ինկան, և թռչունները եկան ու կերան զանոնք։
6 Եւ ուրիշները ապառաժուտ տեղերու վրայ ինկան՝ ուր որ չատ հող չկար, և չուտ որ բուսան՝ հոգը խորտնկութիւնին չունենալուն համար։
7 Ուրիշ մասը չորցան։ Եւ ուրիշները ինկան փուշերու մէջ, և փուշերը ելան ու խեղդեցին զանոնք։
8 Ուրիշները ինկան ազէկ հոդի մէջ, ու պտուղ կու տային՝ որը հարիւրը, որը վաթսունը, և որը երեսունը։
9 Ով որ լսելու ականջ ունի՝ լսէ։
10 Ու աշակերտները մօտենալով՝ ըսին Իրեն, Ինչո՞ւ համար առակներով կը խօսիս անոնց։
11 Ան ալ պատասխան առաւ ու ըսաւ անոնց, Որովհետև ձեզի տրուած է գիտնալ երկնից թագաւորութեանը խորհուրդները, բայց անոնց տրուած չէ։
12 Վասն զի ով որ ունի, անոր պիտի տրուի ու պիտի աւելցայ, և ով որ չունի, ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի։
13 Անոր համար առակներով կը խօսիմ անոնց, որ կը տեսնեն ու չեն տեսներ, և կը լսեն ու
14 չեն լսեր ու միտք չեն առներ։ Եւ անոնց

ե Գար. ե. 51։
ը Գլ. ժ. 19։ Ժգ. 55։ Ըօ՜ճ. ե. 12. 58։
ի ա Տիմ. ա. 13։
ժ Գլ. ե. 17։ Ղ.ա.ի. ջ. 43. 44։
ի Գլ. գ. 7։ Ժգ. 35։
ա Ղ.ա.ի. ջ. 45։
ը Գլ. Ժգ. 1։ Մար.

ը. 11։ Ղ.ա.ի. Ժա. 10. 29։ Ըօ՜ճ. ը. 18։ ա Կար. ա. 22։
ի Ես. Ժ. 3։ Գլ. Ժգ. 4։ Մար. ը. 38։ Ըօ՜ճ. գ. 48։
ա Ըօ՜ճ. ա. 17։
ը Ղ.ա.ի. Ժա. 38։
ի Ղ.ա.ի. Ժա. 44։
ա Ես. ԽԲ. 4։ Ժ. 20։ Գաղ. ա. 15։

Հաւմ. ը. 27։
Ըօ՜ճ. գ. 5։
ի Ղ.ա.ի. Ժ. 1։ Ա՜ն. ի. 1։ Ղ.ա.ի. Ժա. 31։
Ըար. ա. 7։ ա Պետ. ե. 8։
Կպ. գ. 11։ Երբ. ը. 11։
ա Մար. գ. 1։
ը Ղ.ա.ի. ը. 4։
ի Ղ.ա.ի. ե. 3։
ա Ղ.ա.ի. ե. 5։
ը Ծն. իգ. 12։

Գլ. Ժա. 15։ Մար. գ. 9։
ի Գլ. Ժա. 25։ Ժգ. 11։ Մար. գ. 13։ ա Կար. ը. 10։ ա Ըօ՜ճ. ը. 27։
ը Գլ. իե. 29։ Մար. գ. 23։ Ղ.ա.ի. ը. 18։ Ժի. 26։

վրայ կը կատարուի Եսայիին մարգարէութիւնը որ կ'ըսէ, Լսելով պիտի լսէք ու պիտի չիմանաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք ու պիտի
15 ոչ տեսնէք։ Ինչու որ սա ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ, և իրենց ականջներովը ծանր լսեցին, ու աչքերնին գոցեցին, որ չըլլայ թէ աչքերով տեսնեն և ականջներով լսեն և սրտով իմանան ու դարձի գան, և
16 ես անոնք բժշկեմ։ Բայց Ձերանի է ձեր աչքերուն որ կը տեսնեն, ու ձեր ականջներուն
17 որ կը լսեն։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ շատ մարգարէներ և արդարներ փափաքեցան ձեր տեսածները տեսնելու ու չտեսան, և ձեր լսածները լսելու ու չլսեցին։
18 Ուրեմն դուք սերմ ցանողին առակը լսեք։
19 Երբ մէկը որ Թագաւորութեան խօսքը կը լսէ ու միտք չառնէր, չարը կու գայ ու անոր սրտին մէջ ցանուածը կը յափշտակէ. սա՛կաս այն է որ ճամբուն քովը ցանուեցաւ։
20 Իսկ ապառաժուտ տեղերու վրայ ցանուածը այն է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, շուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունի զայնիկա։ Բայց իր մէջը արմատ չունենալով՝ քիչ ժամնակ կը տեւէ։ ու երբոր նեղութիւն կամ հալածանք գալով խօսքին համար, շուտ մը կը գայթակղի։
22 Իսկ՝ եւ՝ փուշերուն մէջ ցանուածը՝ սան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, աշխարհիս գաղտնիքը և հարստութեան խաբեութիւնը խօսքը
23 կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ անպտուղ։ Իսկ ազէկ հողի մէջ ցանուածը այն է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, միտք կ'առնէ, և պտուղ կու տայ՝ որը հարիւր, որը վաթսուն, ու որը երեսուն։
24 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկնից Թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ մարդու մը, որ իր արտին մէջ բա-
25 րի սերմ ցանեց։ Ու երբոր մարդիկ կը քնանային, իր թշնամին եկաւ ու ցորեններուն մէջ
26 սրամ ցանեց և գնաց։ Ու երբոր խոտը բուսաւ ու պտուղ բերաւ, անկէ ետեւ սրամին ալ
27 երեւցաւ։ Ուստի տնտեսուհիները ծառաները մօտեցան ու իրեն ըսին, Տէր, չէ՞ որ դուն քու արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր։ ուրեմն
28 սրամը ուրկի՞ն ունի։ Ու անիկա ըսաւ անոնց, Մէկ թշնամի մարդ մը բրած է սրանիս։ Ծառաները իրեն ըսին, Հիմա կ'ուզե՞ս որ երթանք անիկա ժողվենք։
29 Բայց ան ալ ըսաւ, Չէ, չըլլայ թէ սրամը քաղած ատենիդ ցո-
30 րենն ալ անոր հետը փրցնէք։ Թող տաւէք որ երկուքն ալ մէկտեղ աճին մինչև հունձքի ատենը։ և հունձքին ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ, Առաջ սրամը քաղցէք, և անիկա խուրձ խուրձ կապեցէք այրելու համար, իսկ՝ ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք։
31 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկնից Թագաւորութիւնը նմանի հատ նման է, որն որ մարդ մը առած
32 իր արտին մէջը ցանեց։ Որ ամէն սերմերէն պզտիկ է, ու երբոր աճի՝ ամէն խոտերէն բերն մեծ է, ու ծառ կ'ըլլայ, անոնկ որ երկնից թռչուները կու գան և անոր ճիւղերուն վրայ կը հանգչին։
33 Ուրիշ առակ մըն ալ զրուցեց անոնց ---, Երկնից Թագաւորութիւնը խմորի նման է, որն որ կնիկ մը առած՝ երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ։
34 Յիսուս այս ամէն բաները առակներով խօսեցաւ ժողովուրդին, ու առանց առակի բան
35 մը չէր խօսեր անոնց։ Որ կատարուի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը, Առակներով պիտի բանամ իմ բերանս, աշխարհի սկիզբէն ի վեր ծածկուած բաները յառաջ պիտի բերեմ։
36 Այնուհետեւ Յիսուս ժողովուրդները թողուց, տունը եկաւ, և իր աշակերտները մօտեցան իրեն ու ըսին, Արտին սրամիներուն առակը
37 մեկնէ մեզի։ Ան ալ պատասխանեց ու ըսաւ, Բարի սերմը ցանողը Որդին
38 մարդոյ է։ Եւ արտը աշխարհն է։ իսկ բարի սերմը անոնք են որ Թագաւորութեան որդիներն են, բայց սրամը՝ չարին որդիներն են։
39 Եւ թշնամին որ անիկա ցանեց՝ Սատանան է, և հունձքը աշխարհիս վերջն է, ու հնձողները
40 որ հրեշտակներն են։ Արդ ինչպէս որ սրամը կը ժողովուի ու կրակին մէջ կ'այրի, աշխարհիս
41 վերջն ալ անոնկ պիտի ըլլայ։ Որդին մարդոյ իր հրեշտակները պիտի խրկի, ու՝ պիտի ժողվեն անոր Թագաւորութենէն բոլոր պատճառները՝ և անոնք որ անօրէնութիւն կը
42 գործեն, Ու կրակի հնոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք։ Հոն պիտի ըլլայ լայ ու ակռաները
43 կրճտեն։ Այնատենը արեւի պէս պիտի փայլին արդարները իրենց Հօրը Թագաւորութեան մէջ։ Ան որ խնդրս ականջ ունի՝ թող լսէ։
44 Դարձեալ երկնից Թագաւորութիւնը արտի մէջ պահուած գանձի նման է, որ մարդ մը գտնելով կը ծածկէ, և ուրախութենէն կ'երթայ դուրս ունեցածը կը ծախէ, ու՝ այն արտը կը գնէ։

ե Ես՝ ը. 9։ Եզեկ՝ ժբ. 9։ Մատ՝ գ. 14։ Գործ՝ իբ. 10։ Յովհ՝ ժբ. 40։ Գործ՝ իբ. 26, 27։ Հռովմ՝ ժ. 8։ զ Գործ՝ ի. 14, 15։ է Երբ՝ ե. 11։ ը Գլ՝ ժգ. 17։ Յովհ՝ ժ. 23։ ժա. Ցերեմ՝ ե. 21։ թ Գլ՝ ժ. 9։ Երբ՝ ժա. 13։ ժա Գործ՝ ը. 10։ Մատ՝ գ. 14։ Ղուկ՝ ը. 10։ ժբ Մատ՝ գ. 14։ Ղուկ՝ ը. 11։ Գլ՝ գ. 23։ Եզեկ՝ ժբ. 2։ Յովհ՝ ը. 31։ Յովհ՝ ը. 35։ ժգ Գլ՝ ժա. 6։ ը Տիմ՝ ա. 15։ ի Երեմ՝ գ. 3։ Գործ՝ ժ. 33։ Մատ՝ ժ. 23։ Ղուկ՝ ժբ. 24։ ա Տիմ՝ գ. 9։ ը Տիմ՝ գ. 10։

ժ Գլ՝ գ. 12։ ժա Ղուկ՝ ժ. 20։ Մատ՝ գ. 33։ Մատ՝ ժ. 23։ Ղուկ՝ ժբ. 24։ ա Տիմ՝ գ. 9։ ը Տիմ՝ գ. 10։ ժբ Հռովմ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 44։ Գործ՝ ժ. 10։ ա Կոր՝ ը. 7։ Եբեռ՝ գ. 9։ Պետ՝ ա. 20։ ժգ Գլ՝ ժ. 12։ Յովհ՝ ը. 31։ ա Կոր՝ ժգ. 14։ ժդ Գլ՝ ժա. 6։ ը Տիմ՝ գ. 10։ ի Գլ՝ գ. 12։ Յովհ՝ ը. 31։ ա Կոր՝ ժգ. 14։ ժդ Գլ՝ ժ. 12։ Յովհ՝ ը. 31։ Մատ՝ գ. 12։ Յովհ՝ ը. 31։ Մատ՝ ժ. 22։ Մատ՝ ի. 9։ Մարկ՝ դ. 19։ Ղուկ՝ ժգ. 47։ Հռովմ՝ ժ. 18։ Կող՝ ա. 6։ ի Դ՚ն՝ գ. 15։ Յովհ՝ ը. 44։ Գործ՝ ժ. 10։ ա Յովհ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 13։ ը Գործ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 1։ ժդ Գլ՝ գ. 12։ Յովհ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 13։ Յովհ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 1։ ժդ Գլ՝ գ. 12։ Յովհ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 13։ Յովհ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 1։ ժդ Գլ՝ գ. 12։ Յովհ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 13։ Յովհ՝ ժ. 15։ Գործ՝ ի. 1։

45 Դարձեալ երկինք թագաւորութիւնը վա-
ճառականի մարգոյ մի նմանի է, որ գեղեցիկ
46 մարգարիտներ կը փնտռէ. եւ իմկ գտաւ մա-
նաւ մարգարիտ մի գնահատի՝ գնաց իր բոլոր
ունեցածը ծախեց, ու զանիկա գնեց։
47 Դարձեալ երկինք թագաւորութիւնը ծովը
ձգուած ուռկանի մը նման է, որ ամէն տե-
48 տակէն կը ժողվէ։ Որ երբ լեցուեցաւ՝ ցամա-
քը հանեցին, ու նստան՝ ազնիւները ամաննե-
րու մէջ ժողվեցին և անպէտը դուրս ձգեցին։
49 Աւտիկ պիտի ըլլայ աշխարհիս վերջը. հրեշ-
տակները պիտի ելլեն՝ ու արդարներուն մէ-
50 ջէն չարերը պիտի զատեն, եւ զանոնք ձգեն
գոմեզի կրակի հնոցին մէջ. հոն պիտի ըլլայ
լալ ու ակռաները կրճտել։
51 Ըսաւ անոնց Յիսուս, Հասկցաք ասոնք ամէն
52 բաները. ըսին անոր, Այո, Տէր։ Եւ անոնք
ըսաւ անոնց, Ասոր համար ամէն դպիր որ երկ-
նից թագաւորութեան աշակերտուալ է՝ նման
է առնուտէր մարգու մը որ իր գանձէն նոր
ու հին բաներ կը հանէ։
53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս ասոնք առակները,
54 անկէ մեկնեցաւ. Ելաւ հկաւ իր գաւառը, ու
անոնց կը սորվեցնէր իրենց ժողովարանին
մէջը. մինչեւ որ կը զարմանային անոնք ու կ'ը-
սէին, Ասկից ուրկէ՞ ունի ասս իմաստութիւնը
55 և հրաշքները. Ասկիա հիւսին որդի չէ՞. ասոր մայրը Մարիամ չը՞կոչուիր, ու Յասոր եղբայրները՝ Յակոբոս և Յովսէս և Սիմոն
56 և Յուդա. Ու ասոր քոյրերը ամէնը մեր
քովը չէ՞ն. ալ ինչը ուրկէ՞ ունի սա ամէն
57 բաները. Եւ անոր վրայով չկը գայթակղէին. բայց Յիսուս ըսաւ անոնց, Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու ի-
58 իր տանը մէջ։ Եւ հոն չսա հրաշքներ չը-
րաւ անոնց անհաւատութեանը համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Հերովդէսին կարծիքը Քրիստոսի վրայով։ 3 Յովհաննէս մը-
կրտչին գլխատուելուն պատմութիւնը։ 13 Յիսուս անապատ անկ
մը կ'երթայ, 15 ուր անկ հինգ հազար հոգի կը կերակրէ հինգ
նկատակով ու երկու ձուկով։ 22 Ծովուն վրայ քալելով իր ա-
շակերտներուն կ'երթայ։ 34 և Գեննեսարեթի ցամաքը կսե-
լով հիւանդները կը բժշկէ՝ անոնց իր հանդերձին ծայրին
դպչելովը։

1 Ան ժամանակը Հերովդէս չորրորդապետը
2 Յիսուսին համբաւը լսեց. Ու իր ծառաներուն
բսաւ, Անիկա Յովհաննէս մկրտիչն է. անկից մեռելներէն յարութիւն առած է, և անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան անով։
3 Քանզի Հերովդէս Յովհաննէսը բռներ, զանիկա կապեր ու բանտը դրեր էր՝ իր եղ-
4 բօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիայինն համար։ Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր, Դուն
5 զի օրինաւոր չէ անիկա քեզի ունենալ։ Ուստի կ'ուզէր զանիկա սպանել, բայց ժողովուրդէն կը վախնար, հետևանք որ իրեն մարգարէ կ'ըն-
6 դունէին զանիկա։ Ու երբոր Հերովդեսին ծննդեան օրը եղաւ, Հերովդիային աղջիկը խաղաց հետևանքը մէջ, ու Հերովդեսին
7 հաճելի եղաւ։ Ուստի երդումով խոստացաւ
8 որ ասց անոր ինչ որ ուզէր ըլլայ։ Եւ ա-
նկաս առաջ իր մօրմէն խրատուելով՝ բսաւ, Յաբ ինծի հոս Յովհաննէս մկրտչին գլուխը
9 սկսուզի մը վրայ։ Եւ թագաւորը տրտմե-
ցաւ. բայց երդումներուն համար ու իր հետ նստողներուն համար հրամայեց որ
10 տրուի։ Եւ հղեր խրկելով՝ Յովհաննէսը բան-
11 տին մէջ գլխատեց։ Եւ անոր գլուխը սկսուզի բերուեցաւ ու տրուեցաւ աղջկանը,
12 ան ալ իր մօրը տարաւ։ Եւ անոր աշակերտները գներ եկան ու մարմինը վերցնելով թաղեցին, և գացին Յիսուսին պատմեցին։
13 Ու երբոր լսեց Յիսուս, անկէ նաւով մ-
նաւսսս տեղ մը գնաց առանձին. երբոր լսեցին ժողովուրդները՝ ոտքով անոր ետևէն գացին քաղաքներէն։
14 Ու երբոր դուրս եկաւ, չսա ժողովուրդ տեսնելով խղճաց անոնց վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշկեց։
15 Երբ իրիկուան ատեն իր աշակերտները ի-
րեն եկան ու բսին, Հո անապատ տեղ մըն է, և ժամնանակը ուշացած է. արձակէ ժողովուրդները, որ գնդերը երթան ու իրենց կե-
16 րակուր գնեն։ Եւ Յիսուս անոնց բսաւ, Չարի չէ որ ասոնք երթան, դուք տուէք ասոնց
17 որ ուտեն։ Անոնք ալ բսին անոր, Հս հոս
բան հղ չունինք, բայց միայն հինգ նկատակ
18 ու երկու ձուկ։ Ու բսաւ Ածէք, հս ինծի
19 բերէք զանոնք։ Եւ հրամայեց բրաւ որ ժողովուրդները խոտին վրայ նստին. և հինգ նկատակները ու երկու ձուկները առաւ, ու դէպ ի երկինքը նայելով օրհնեց, ու կտրելով նկատակները աշակերտներուն տուաւ, և աշա-
20 կերտները՝ ժողովուրդին։ Եւ ամէնքը կերան ու կշտացան. և ասոնց կտրուկ լեցուն
21 ամանի կոտրանքները վերցուցին։ Եւ անոնք որ կերան՝ հինգ հազարի չափ էրկի մարդիկ էին՝ կիներէն և տղաքներէն զատ։
22 Եւ չուտ մը աշակերտները ստիպեցուց որ նաւը մտնեն, և իրմէ առաջ անդին կողմը անցնեն, մինչև որ ինքը ժողովուրդները ար-

---

ǂ Ա.ռաք. բ. 4. գ. 34. 35. չ. 10. 19։
* Գ.չ. իբ. 10։
ǂ Գ.չ. իբ. 38։
ֆ Հմր. 43։
= Երբգ. ե. 13։
ŕ Գ.չ. բ. 23. Մարբ. ը. 3. Ղ.ա.ք. գ. 16. 25։
ǂ Մատ. իբ. 7։ Մարբ. ը. 3. Ղ.ա.ք. գ. 23. 43։
ǂ Ե.ս.ր. ժ. 40։
ŕ Գ.չ. ժ. 6։ Մարբ. ը. 7։
ǂ Մարբ. գ. 17. Ղ.ա.ք. գ. 19. 20։
ǂ Գ.ա. ժբ. 16. իբ. 21։
ŕ Գ.չ. իգ. 26. Ղ.ա.ք. իբ. 6։
= Մարբ. գ. 14. Ղ.ա.ք. ը. 7։
ŕ Գ.չ. ժ. 23. ժբ. 13. Մարբ. գ. 32. Ղ.ա.ք. իբ. 10. Յովհ. գ. 1. 2։
* Ա՛նուն երբոր ճխ. ասաս
ŕ Գ.չ. իբ. 36. Մարբ. գ. 34։
ǂ Մարբ գ. 35. Ղ.ա.ք. իբ. 12. Յովհ. գ. 5։
ŕ Գ.չ. ժե. 36։
† Ա՛նուն եւ Յիսուս

23 ձակէ ։ Եւ ժողովուրդները արձակելէն ետ՝ քէն ելեր եւս առանձին աղօթք ընէ՛ յա ։ ու ։ երբոր իրիկուն եղաւ՝ հոն միայն էր ։
24 իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղը ալեկոծութեան մէջ էր ։ ինչու որ հովը դէմ էր ։
25 Ու գիշերուան չորրորդ պահուն Յիսուս դէպ
26 ի անոնց գնաց՝ ծովուն վրայ քալելով ։ Եւ աշակերտները երբոր անկիս տեսան՝ որ ։ծովուն վրայ կը քալէր , խռովեցան , և ըսին թէ՝ աչքի երեւոյթ բան մըն է ։ ու վախերնուն
27 կանչուռտուցին ։ Եւ չուտ մը Յիսուս խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ , քաջ եղէք , ես եմ , մի վախնաք ։
28 Պետրոս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ , Տէր , թէ որ դուն ես՝ հրամայեմ ըրէ
29 ինծի որ քեզի գամ՝ ջուրերուն վրայէն ։ Ան ալ ըսաւ , եկուր ։ Պետրոս ալ նաւէն իջաւ , ջուրերուն վրայէն քալեց որ Յիսուսի քովը
30 երթայ ։ Բայց հովը սաստիկ տեսնելով՝ վախցաւ , ու երբոր սկսաւ ընկղմիլ , պոռակեց
31 ու ըսաւ , Տէր , ազատէ զիս ։ Եւ Յիսուս չուտ մը իր ձեռքը երկրցուց , բռնեց զանիկա ու անոր ըսաւ , Թերահաւատ , ինչո՞ւ
32 երկմտեցար ։ Ու երբոր նաւը նստեց , հովը
33 դադրեցաւ ։ Եւ անոնք որ նաւուն մէջը էին՝ եկան երկրպագութիւն ըրին անոր ու ըսին , իրաւցնէ Որդի Աստուծոյ ես դուն ։
34 Ու անդին կողմը անցնելով՝ Գննեսարետի
35 երկիրը հասան ։ Ու երբոր այն տեղի մարդիկը ճանչցան զանիկա , հազր իրիկնցին բոլոր շրջականայ տեղերուն , ու բոլոր հիւանդները անոր
36 բերին ։ Եւ ի՛նչպէ՛ս անոր , որ միայն իր հանդերձին թզանգրին դպչին ։ և ։անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան ։

ԳԼ ։ ԺԵ

1 Քրիստոս կը յանդիմանէ դպիրները և փարիսեցիները՝ որոնք իրենց աւանդութեանց պատճառաւ զանց կ՚ընէին Աստուծոյ պատուիրանները ։ 11 ու կը սորվեցնէ թէ բերանը մտածած բաները մարդս չպղծեր ։ 21 կը բժշկէ քանանացի կինոջ աղջիկը ։ 30 և շատ չատ ժողովուրդներ ։ 32 երբոր նկատեց, կով ու քառն ալ հետը չորս հարիւր մարդ կը կշտացնէ՝ կիներն ու ազգերուն ի զատ ։

1 Աչնատներ ։Յիսուսի եկան դպիրները ու փարիսեցիները՝ որ երուսաղէմէն էին , ու ըսին ,
2 ինչո՞ւ քու աշակերտները ։ծերերուն աւանդութիւնը զանց կ՚ընեն , ինչու որ ձեռքերնին չեն լուար , երբոր հաց կ՚ուտեն ։
3 Նին չեն լուար , երբոր հաց կ՚ուտեն ։ Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Հապա դուք ինչո՞ւ Աստուծոյ պատուիրանը զանց կ՚ընէք ձեր աւանդութեանը պատճառաւ ։
4 Քանզի Աստուած պատուիրեց ըսելով , ։Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ ։ Եւ ՝Ով որ չար բան կամ մայրը անիծէ , մահով թող մեռնի ,
5 Բայց դուք կ՚ըսէք , Ով որ չար խօսք կամ մնչբր ըսէ թէ՝ Ինչ բանը որ ինծմէ պիտի շահիս՝ Աստուծոյ պատր ընծայ է ։ ու իր հայրը կամ իր մայրը չպատուէ , ուրեմն է ։ և ։պատուիրանին պատճառաւ Աստուծոյ
7 պատուիրանքը խափանած էք ։ Կեղծաւորներ , ազէկ մարգարէութիւն բրաւ ձեր վրայ
8 Եսայի ու ըսաւ , Այս ժողովուրդը ձեր ։շրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց
9 սիրտը հեռացած պատուած է ինծմէ ։ Ու պատրաստ տեղը զիս կը պաշտեն՝ ։մարդոց պատուիրած բաները ։շրթունքներուն ։վարդապետութիւն սորվեցընելով ։
10 ՝Եւ ժողովուրդները իրեն կանչելով՝ ըսաւ
11 անոնց , Լսեցէք ու միտք առէք ։ Զէ թէ ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը , հապա ինչ որ բերնէն կ՚ելլէ՝ անիկա կը պղծէ մարդը ։
12 Աչնատներ իր աշակերտները եկան՝ բսին ։ բնեն , Գիտես որ փարիսեցիները գայթակղեցան երբոր լսեցին ան խօսքը ։ Ան ալ պատասխան տալով ըսաւ , Ամէն տունկ որ իմ երկնաւոր Հայրս չէ տնկեր՝ պիտի խլուի ։
14 Թող տուէք անոնք ։ Ընէ՛ն կոյր են՝ կոյրերու առաջնորդ ։ Իսկ թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ , երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան ։
15 Եւ ։Պետրոս պատասխան տալով՝ անոր ըսաւ ,
16 Մեկնէ մեզի առ առակը ։ Ըսաւ Յիսուս ,
17 Դո՞ւք ալ տակաւին անմիտ էք ։ Ու չէ՞ք հասկընար թէ՝ հոգին ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ փորը կ՚երթայ ու արտաքինը կը ձգուի ։ Բայց ։բերնէն եղած բաները սրտէն յառաջ կու գան ,
19 և անոնք կը պղծեն մարդը ։ Ինչու որ սրտէն կ՚ելլեն չար խորհուրդներ , սպանութիւններ , շնութիւններ , պոռնկութիւններ , գողութիւններ , սուտ վկայութիւններ , հայհոյութիւններ ։
20 Ասոնք են որ կը պղծեն մարդը , բայց անլուայ ձեռքով հաց ուտելը չպղծեր մարդը ։
21 ՝Եւ Յիսուս անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց ։ Եւ ահա քանանացի կնիկ մը ան սահմաններէն ելած՝ կ՚աղաղակէր անոր ու կ՚ըսէր , Ողորմի՛ ինծի , Տէր որդի՛ Դաւիթ , աղջիկս դեւէն սաստիկ կը չարչարուի ։ Եւ
23 թի , այլեւս պատասխան մը չտուաւ անոր ։ Անոր աշակերտները մօտենալով՝ կ՚աղաչէին

ք Մար ։ ղ ։ 46 ։
ր Ցաղ ։ ղ ։ 16 ։
ս Ցաղ ։ ք ։ 8 ։
տ Սաղ ։ ք ։ 7 ։ Գէն ։ Ժղ ։ 16 ։ խգ ։ 65 ։ Մարսես ։ 11 ։ Դան ։ գ ։ 42 ։ Ցաղ ։ ա ։ 49 ։ ղ ։ 20 ։ Ժա ։ 27 ։ Գործ ։ 37 ։ Հռոմ ։ ա ։ 4 ։

ւ Մար ։ ղ ։ 55 ։
փ Գէն ։ ք ։ 20 ։ Մար ։ ի ։ 10 ։ Դան ։ ղ ։ 18 ։ Գործ ։ ԺԲ ։ 12 ։

—

օ Մար ։ ե ։ 1 ։
ֆ Մար ։ ե ։ 3 ։
և Կող ։ բ ։ 8 ։

ա Եր ։ ե ։ 18 ։ Դան ։ ԺԲ ։ 3 ։ բ Օր ։ ե ։ 10 ։ Ամաղ ։ ի ։ 22 ։ Եփես ։ գ ։ 2 ։
բ Եղ ։ ի ։ 17 ։ Դան ։ ե ։ 9 ։ բ Օր ։ ի ։ 16 ։ Ամաղ ։ ի ։ 20 ։ Ա ։ 17 ։
գ Մար ։ ե ։ 11 ։ 12 ։
դ Մար ։ ե ։ 6 ։

ե Եր ։ ի ։ 18 ։ Դան ։ ԺԲ ։ 3 ։ Ես ։ խգ ։ 13 ։ Եզեկ ։ ի ։ 31 ։ Մատ ։ ի ։ 13 ։ Ա ։ 14 ։ Յովհ ։ ա ։ 9 ։ Ա ։ 45 ։ Գործ ։ ժ ։ 14 ։ 17 ։ 29 ։ ա Տիմ ։ գ ։ 4 ։ Տիտ ։ ա ։ 15 ։
զ Ցաղ ։ ԺԵ ։ 9 ։ ա Կոր ։ գ ։ 18 ։ Ես ։ Ա ։ 16 ։
է Ես ։ խգ ։ 13 ։ Կող ։ բ ։ 18—22 ։ Տիտ ։ ա ։ 14 ։
ը Մար ։ ե ։ 14 ։
թ Գործ ։ ժ ։ 15 ։ Հբ ։ ա ։ 26 ։ Մար ։ բ ։ 8 ։ Գէն ։ խգ ։ 10 ։ Դան ։ գ ։ 39 ։
ժ Մար ։ ե ։ 17 ։

ի Գէն ։ Ժգ ։ 9 ։ Մար ։ ե ։ 18 ։
լ ա Կող ։ գ ։ 13 ։
խ Ցաղ ։ գ ։ 6 ։
ծ Ծն ։ գ ։ 5 ։ ը ։ 21 ։ Ամաղ ։ գ ։ 14 ։ Եր ։ ԺԵ ։ 8 ։ Մար ։ ե ։ 21 ։
կ Մար ։ ե ։ 24 ։

երեն ու կ'ըսէին , Աբգակէ ատիկա , վասն զի
24 մեր եւռէն կ'ազգագիէ : Եւ ինքը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ , Դուք ոչինչ հը գիտիկուն
ըսայ՝ բայց միայն խորհիլ ատոր կարուսած
25 ոչխարներուն : Եւ անկից եկաւ երկրպագու-
թիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր , Տէր , օգնէ
26 ինծի : Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Ակեղ չէ ազգ հացը առնել ու շուներուն
27 ձգել : Եւ անիկա ըսաւ , Ա,յո , Տէր , ինչու-
որ շուներն ալ իրենց սեղանէն ին-
28 կած փշրանքներէն կը կերակրուին : Պատաս-
խանը Յիսուս պատասխան տուր ու ըսաւ ,
Ով կին , քու հաւատդ մեծ է , քու ուզա-
ծիդ պէս ըլլայ քեզի : Եւ նոյն ժամէն անոր
աղջիկը բժշկուեցաւ :
29 Ան Յիսուս անկէ գնաց՝ Գալիլեայի ծովե-
զերքը եկաւ , և լեռը ելլելով հոն նստաւ :
30 Եւ շատ ժողովրդներ իրեն եկան , որ իրենց
հետ ունէին կոյռեր , կոյսեր , համրեր , հաշ-
ւանդամներ և ուրիշ շատեր , ու ձգելին անոնք
31 Յիսուսի առքը , և բժշկեց զանոնք . Այնպէս
որ ժողովրդները զարմացան , տեսնելով որ
համրերը կը խօսէին , հաշւանդամները կը
բժշկուէին , կաղերը կը քալէին և կոյռերը կը
տեսնէին , ու խորացէլի Աստուածը կը փառա-
ւորէին :
32 Եւ Յիսուս իր աշակերտները քովը կան-
չելով ըսաւ , Կը խղճամ այս ժողովրդին վը-
րայ , ինչու որ հիմա երեք օր է որ իմ քովս են ,
և բան մը չունին ուտելու . ու անոնք անօթի
արձակել չեմ ուզեր , չըլլայ որ ճամբան մնրին :
33 իսկ աշակերտները անոր ըսին , Մենք անա-
պատի մէջ ուրկից պիտի ունենանք այնչափ
հաց , որ այսչափ բազմութիւնը կշռացընենք :
34 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Քանի՞ նկանակ ու-
նիք . անոնք ալ ըսին , Եօթը , ու քանի մը
35 մանր ձուկեր : Եւ հրամայեց բոլոր ժողովրդին
36 որ գետնին վրայ նստին : Ու Եօթը նկանակը
և ձուկերը առաւ , Գոհացաւ և կտրեց ու
տուաւ աշակերտներուն , աշակերտներն ալ՝
37 ժողովրդին : Կերան ամէնքը և կշտացան ,
ու եօթը զամբիւղ լեցուն ուրիշացած կտո-
38 րանները վերցուցին : Եւ անոնք որ կերան՝
չորս հազար երիկ մարդիկ էին՝ կին եւ երե-
ւելիներէն զատ :
39 Ան երբոր ժողովրդը արձակեց , նաւը
մտաւ ու Մագդալայի սահմանները եկաւ :

ԳԼ. ԺԶ

1 Փարիսեցիք նշան մը կ'ուզէին : 6 Յիսուս կը պատուիրէ իր ա-
շակերտներուն որ զգոյշ ըլլան փարիսեցւոց և սադուկեցւոց
խմորէն : 13 Ժողովուրդին կարծիքը Քրիստոսի վրայով : 16
և Պետրոսի դաւանութիւնը : 21 Յիսուս կ'իմացնէ ան-
կերտութիւնը իր մահը : 23 կը յանդիմանէ Պետրոսը՝ որ կ'ու-
զեր դէմ կենալ : 24 և իրեն հետեւիլ ու զոհելուը կը խրատէ
որ իրենց խաչը կրեն :

1 Եւ փարիսեցիները ու սադուկեցիները քովը
եկան , փորձելով՝ իրմէն կ'ուզէին որ երկին-
2 քէն նշան մը ցուցնէ իրենց : Անկիա պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Երբոր
իրիկուն կ'ըլլայ , կ'ըսէք թէ Պարզ պիտի ըլ-
3 լայ , ինչու որ երկինքը կարմրած է . Եւ առ-
աւտուն Ա,յսօր մրրիկ պիտի ըլլայ , ինչու որ
երկինքը մգացած ու կարմրած է . կեղ-
ծաւորներ , երկնից երեսը քննելէք գիտէք ,
բայց ժամանակներուն նշանները չէք կրնար
4 քննել . Չարաչար և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ ,
և նշան պիտի չտրուի անոր , բայց Յով-
նան մարգարէին նշանը . և Թողուց անոնք ու
գնաց :
5 Ու երբոր իր աշակերտները անդի կողմը
6 անցան՝ հաց առնելու մոռցեր էին : Եւ Յի-
սուս անոնց ըսաւ , Զգայեցէք ու զգուշացէք
7 փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն : Անոնք
մէկզմէկնուն խորհէին ու կ'ըսէին թէ Հաց չու-
8 նինք հետերնիս : Իսկ Յիսուս անոնց խորհուրդը
գիտնալով ըսաւ անոնց , Մէկզմէկնիդ ինչո՞ւ կը
խորհիք , Թերահաւատներ , թէ հաց չունիք :
9 Դեռ տակաւին չէք հասկնար և չէք յիշեր հինգ
նկանակը՝ հինգ հազարին , ու քանի կողով
10 վերցուցիք : Կամ ոչ եօթը նկանակը՝ չորս հա-
11 զարին , ու քանի զամբիւղ վերցուցիք : Ինչ-
պէս չէք հասկնար թէ ես հացի համար չըսի
ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն
12 զգոյշ կենալ : Այնուհետև հասկցան որ հացի
խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա փարիսե-
ցւոց ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն :
13 Եւ Յիսուս փիլիպպոս կեսարիային կողմե-
րը երթալով՝ իր աշակերտներուն հարցուց ու
ըսաւ , Մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն թէ եմ ես Որդի
14 մարդոյ : Ու անոնք ըսին , Ոմանք կ'ըսեն թէ
Յովհաննէս մկրտիչն ես , ուրիշներ Եղիան ,
ուրիշներն ալ՝ Երեմիան կամ մարգարէներէն
15 մէկը : Ըսաւ անոնց , Հապա դուք ինծի հա-
16 մար ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ : Սիմոն Պետրոս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Դուն ես Քրիս-
17 տոս կենդանի Աստուծոյ Որդին : Եւ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Երանի
քեզ , Սիմոն Յովհաննի որդի . Վասն զի մար-
մինը և արիւնը քեզի չյայտնեց այլ , Հայր
18 պա Իմ Հայրս որ երկինքն է : Եւ ես քեզի

§ Գլ. ժ. 5. ¤ Փոր. գ. 25. ¤ Ժգ. 46. ‖ Հագար. Ա. 8. ¤ Գլ. ե. 6. ¤ Փիլ. գ. 2. ¤ Մար. ե. 31. ¤ Գլ. գ. 18. ¤ Ես. լե. 5. ¤ Գլ. ժ. 5. ¤ Դան. է. 6. ¤ Մար. ե. 1. ¤ Գ Թագ. գ. 45. ¤ Գլ. ժգ. 19. ¤¤ Թագ. Բ. 13. ¤ Դան. է. 10. ¤ Մար. ը. 11. ¤ Դան. ժ. 16. ¤ Ժգ. 34—36. ¤ Կար. ա. 22. ¤ Գլ. ժգ. 39. ¤ Մար. ը. 14. ¤ Դան. ժգ. 1. ¤ Գլ. ժգ. 17. ¤ Յով. գ. 9. ¤ Գլ. Ա. 34. ¤ Մար. ը. 27. ¤ Դան. Բ. 18. ¤ Գլ. ժգ. 2. ¤ Դան. Բ. 7. 8. 9. ¤ Գլ. ժգ. 33. ¤ Մար. ը. 29. ¤ Դան. Բ. 20. ¤ Յով. գ. 10. ¤ Ժգ. 27. ¤ Գար. ը. 32. ¤ Բ. 20. ¤ Յով. գ. 15. ¤ Ե. 5. ¤ Երբ. ա. 5. ¤ Ես. ե. 8. ¤ Ա Կար. ը. 10. ¤ Գաղ. ա. 16.

ի՛ բանէ՛ որ Դաւն Փերսես էս, ու Էսս վէմին վրայ պիտի չնեմ իմ եկեղեցիս, և դժոխքին դռները անոնց պիտի չյաղթեն։
19 Ու երկնից թագաւորութեան բանալիները քեզի պիտի տամ. և ինչ որ երկրի վրայ կապես, երկնից մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես, երկնից մէջ
20 արձակուած պիտի ըլլայ։ Ապա նոյնը աշակերտներուն պատուիրեց, որ մէկու մը չըսեն թէ ինքը Քրիստոս է։
21 Անկէ ետև սկսաւ Յիսուս իր աշակերտներուն ցուցնել թէ պէտք է որ ինքը երթ ու Երուսաղէմ, ու շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն, և սպանուի, ու երրորդ օրը յարու-
22 թիւն առնի։ Եւ Պետրոս մէկդի առաւ զանիկա, և սկսաւ յանդիմանել զանիկա ու ըսել, Քաւ լիցի քեզ, Տէր, սա բանը քեզի
23 չըլլայ։ Եւ ինքը դառնալով Պետրոսին ըսաւ, Ետին գնա, Սատանայ, Ինձի գայթակղութիւն ես դուն. ընչու որ Աստուծոյ բաները չես մտածեր, հապա մարդոց բաները։
24 Ապա Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ, Թէ որ մէկը իմ ետևէս գալ կ'ուզէ, թող իր անձը ուրանայ և իր խաչը վերցնէ
25 ու իմ ետևէս գայ։ Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել, պիտի կորսընցնէ անիկա. և ով որ ինծի համար իր անձը կը կոր-
26 սընցնէ, պիտի գտնէ զանիկա։ Քանզի ի՞նչ կը չահի մարդ մը թէ որ բոլոր աշխարհը վաստրկի և իր անձը կորսընցնէ, կամ ի՞նչ տնձին համար ի՞նչ ազատանք պիտի տայ մարդ։
27 Վասն զի Մարդին Որդին իր Հօրը փառքովը պիտի գայ իր հրեշտակներուն հետ, և ան-
28 ատենը ամէն մէկուն իր գործքերուն համեմատ պիտի հատուցանէ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ Հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան որոնք մինչեւ որ Մարդոյն Որդին իր Թագաւորութիւնովը եկած։

ԳԼ. ԺԷ

1 Քրիստոսի աշակերտութիւնը։ 14 Քրիստոս կը բժշկէ լուսնոտը։ 22 Կը նախասացնէ իր չարչարանքները։ 24 ու Երկդրամ մասը տալը կը հաւանցնէ։

1 Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր Հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և անոր եղբայրը Յով-
2 հաննէսը, ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեցին առանձին։ Եւ անոնց առջևը այլակերպուեցաւ, ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս, ու իր հագուկերպները ճերմկցան լուսոյ պէս։
3 Եւ ահա երևցան անոնց Մովսես ու Եղիա
4 ու իր հետը կը խօսէին։ Պատասխան տուաւ Պետրոս ու բսաւ Յիսուսին, Տէր, ապէկ է որ հոս կենանք. թէ որ ուզես, երեք խրճիթ շինեմ հոս, մէկը քեզի և մէկը Մով-
5 սէսին ու մէկը Եղիային։ Եւ Էթանէ որ անիկա կը խօսէր, ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ. և ահա ամպէն ձայն մը եկաւ բսելով, Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս
6 որուն հաւներ եմ, Լսեցէք ասոր մտիկ ըրէք։ Աշակերտները երբոր լսեցին երեսնուն վրայ
7 ինկան ու խիստ վախցան։ Եւ Յիսուս մտաւ Նայով Էգ պատ անոնց ու բսաւ, Ելէք ու մի
8 վախնաք։ Աչքերնին վերցուցին ու մէկը չերեսաւ, բայց միայն Յիսուսը։
9 Ու երբոր ան լեռնէն վար կ'իջնէին, Յիսուս պատուիրեց անոնց ու բսաւ, Ատ տեսիլքը մարդու մի զրուցէք, մինչև Որդին
10 մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէ։ Եւ իր աշակերտները իրեն հարցուցին ու բսին, Ուրեմն Գիրքն ի՞նչու համար գպիրները կ'բսեն թէ
11 Պէտք է որ առաջ Եղիան գայ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ անոնց, Յիրաւի ա-
12 ռաջ Եղիան կու գայ և բոլոր բան կարգի կը դնէ։ Բայց ձեզի կ'բսեմ որ Եղիան արդէն եկած է, և անիկա չճանչցան, հապա ինչ որ ուզեցին ըրին անոր. անոնկ ալ Որդին մարդոյ
13 գոյ անոնցմէ պիտի չարչարուի։ Աշակերտները հասկըցան այն բանը որ Մկրտիչ Յովհաննէսի համար բսաւ անոնց։
14 Ու երբոր Երուսաղէմ գալով, մարդ մը մեծ գայ անոր, և ծնկան վրայ գալով կ'ըսէր, Տէր, իմ որդւոյս ողորմի, որ կը լուսնոտի և չարաչար կը տանջուի, քանզի չատ անգամ կրակի մէջ կ'ինկնայ և չատ անգամ
15 ջուրի մէջ։ Եւ անիկա քու աշակերտներուգ
16 ըերի, և չկրցան զանիկա բժշկել։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ, մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի բլլամ, մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբե-
17 րեմ։ Զանիկա հոս ինծի բերէք։ Եւ Յիսուս սաստեց անոր, ու դևը անկէ ելաւ, և բժշ-
18 կուեցաւ տղան նոյն ժամէն։ Աշակերտներ ապա

ա Ցակ· ա· 48·
» Յհ· Ա. 42·
բ Եբեր· բ· 20·
Յհան· ի· 14·
գ Յոբ· լը· 17· Սալ· Բ· 13· Ես· 18· Եսա· լը· 10·
դ Գլ· Ա. 9· Ցակ· ի· 23·
ե Գլ· Ա. 9· Ցակ· Բ· 30· Ղ.ա.կ· Բ· 21·
զ Ա՛նհն Յիսուս Քրիստոսն
է Գլ· ի· 17· Ցակ· ը· 31· Բ· 31· Ա. 33· Ղ.ա.կ· Բ· 22· Ա. 31· ի. 6· 7·
ը Ես ը Յակ· Ա. 22·
թ Հաւտ· ը· 7·
ժ Գլ· Ա. 38· Ցակ· ը· 34· Ղ.ա.կ· Բ· 23· Ա. 27· Գոր·
ժգ· 21· ա Թես· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12·
Ղ.ա.կ· Ա. 33·
Յհան· Ա. 25·
Սալ· խԲ· 7· 8·
Գլ· Ի. 64· Ցակ· ը· 38· Ղ.ա.կ· Բ· 20·
Դան· է· 10· Զ.ար· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12· Եբեր· Ա. 1·
Գլ· գ· 17· Ցակ· ը· 31· Բ· 31· Ա. 33· Ղ.ա.կ· Բ· 22· Ա. 31· ի. 6· 7·
Գլ· Ա. 38· Ցակ· ը· 34· Ղ.ա.կ· Բ· 23· Ա. 27· Գոր·
ժգ· 21· ա Թես· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12·
Ղ.ա.կ· Ա. 33·
Յհան· Ա. 25·
Սալ· խԲ· 7· 8·
Գլ· Ի. 64· Ցակ· ը· 38· Ղ.ա.կ· Բ· 20·
Դան· է· 10· Զ.ար· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12· Եբեր· Ա. 1·
Գլ· գ· 17· Ցակ· ը· 31· Բ· 31· Ա. 33· Ղ.ա.կ· Բ· 22· Ա. 31· ի. 6· 7·
Գլ· Ա. 38· Ցակ· ը· 34· Ղ.ա.կ· Բ· 23· Ա. 27· Գոր·
ժգ· 21· ա Թես· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12·
Ղ.ա.կ· Ա. 33·
Յհան· Ա. 25·
Սալ· խԲ· 7· 8·
Գլ· Ի. 64· Ցակ· ը· 38· Ղ.ա.կ· Բ· 20·
Դան· է· 10· Զ.ար· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12· Եբեր· Ա. 1·
Գլ· գ· 17· Ցակ· ը· 31· Բ· 31· Ա. 33· Ղ.ա.կ· Բ· 22· Ա. 31· ի. 6· 7·
Գլ· Ա. 38· Ցակ· ը· 34· Ղ.ա.կ· Բ· 23· Ա. 27· Գոր·
ժգ· 21· ա Թես· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12·
Ղ.ա.կ· Ա. 33·
Յհան· Ա. 25·
Սալ· խԲ· 7· 8·
Գլ· Ի. 64· Ցակ· ը· 38· Ղ.ա.կ· Բ· 20·
Դան· է· 10· Զ.ար· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12· Եբեր· Ա. 1·
Գլ· գ· 17· Ցակ· ը· 31· Բ· 31· Ա. 33· Ղ.ա.կ· Բ· 22· Ա. 31· ի. 6· 7·
Գլ· Ա. 38· Ցակ· ը· 34· Ղ.ա.կ· Բ· 23· Ա. 27· Գոր·

կերանները առանձին ճիտուսի քովը երթալով՝ բսին, Մենք ինչո՞ւ չկրցանք անիկա հանել։
19 Եւ Յիսուս բաս. անոնց, Ձեր Հեթանոսա-
տութեանը համար. քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի, Թէ որ ունենաք հաւ. չափ հաւատք
ունենաք, ա լեռանա ասիտի բսէք, Ակիկ ան-
դին փոխադրուի, և պիտի փոխադրուի. ու
20 բան մը անհնարին պիտի չըլլայ ձեզի։ Սակայն
ա տեսակը ուրիշ ինչով չելլեր, բայց միայն ա-
ղօթքով և ծոմապահութեամբ։
21 Ու երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտը-
տէին՝ Յիսուս բաս. անոնց, Որդի մարդոյ
22 պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, եւ զանիկա
պիտի մեռցընեն, ու երրորդ օրը յարութիւն
պիտի առնէ. ու խիստ տրտմեցան։
23 Երբոր անոնք կափառնայում եկան, Երկ-
դրամեան գոչողք առնողները Պետրոսին եկան ու բսին, Ձեր վարդապետը երկդրամները
չի՞ տաւուցաներ. Ն անոնք բաս. Այո, կ՚ը-
24 գոչեն։ Ու երբոր տունը մտաւ, Յիսուս
անոր գէմը եաս ու բաս. Ինչպէս
կ՚երեւնայ, Սիմոն, երկրիս թագաւորները որ-
մէ՞ն կ՚առնեն հարկ կամ տուրքը, իրենց
25 որդիներէ՞ն թէ օտարներէն։ Պետրոս անոր
բաս. թէ Օտարներէն։ Յիսուս անոր բաս.
26 Ուրեմն որդիքը ազատ են։ Բայց չըլլայ որ
անոնք գայթակղեցընենք զանոնք, դնա ծովը և կարթ
ձգէ, ու առջի ձուկը որ կ՚ելլէ՝ առ, և անոր
բերանը բանալով՝ սատեր մը պիտի գտնես։
զանիկա առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Քրիստոս կը պատրիկ իր աշակերտներուն խոնարհ ու հեզ
բսլոյ. ։ զայրակղութիւնը չատաղել։
15 կը ազդարարէ թէ եղբայրը չատաղել։
բուն հետ. երբոր անոնք մեզի չեմ գիտնէին։ 21 և թէ քա-
նի անգամ ներելու ենք անոնց։ 23 ասիկա կը բացատրէ թա-
գաւորի մը ատակով. որ հաշիւ ուզեց իր ծառաներէն, 32 ու
իր ընկերին ազատմանին չատրհանց պատճէց։

1 Յայն ժամանակը աշակերտները Յիսուսի
քովը եկան ու բսին, Ո՞վ է մեծ երկնից թա-
2 գաւորութեանը մէջ։ Եւ Յիսուս տղայ մը կանչ-
եց իրեն, զանիկա անոնց մէջտեղը կանգնե-
3 ցուց, Ու բսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ
որ դարձի չգաք և տղոց պէս չըլլաք, երկնից
4 թագաւորութիւնը բնաւ պիտի չմտնէք։ Ուս-
տի ով որ իր անձը սա տղուն պէս խոնարհե-
ցընէ, անիկա է մեծ երկնից թագաւորու-
5 թեանը մէջ։ Եւ ով որ սաանկ տղայ մը ըն-

6 դունի իմ անունովս, զիս կ՚ընդունի։ Եւ Ո՛վ
որ գայթակղեցընէ սա պզտիկներուն մէկը որ
ինծի կը հաւատան, աղէկ է անոր՝ որ իր պա-
րանոցին իշոյ ադաղքի քար մը կախուի, ու
ծովուն անգունդին մէջ ընկղմի։
7 Վա՛յ աշխարհին գայթակղութիւններու
պատճառաւ. Սաան դի հարկ է որ գայթակ-
ղութիւնները գան, բայց վա՛յ այն մարդուն
որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կու գայ։
8 Ուրդ թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ
կը գայթակղեցընէ, կտրէ անիկա ու քեզմէ
ձգէ. աղէկ է քեզի կաղ կամ պակասաւոր
մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք կամ
երկու ոտք ունենալ ու յաւիտենական կրակին
9 մէջը ձգուիլ։ Եւ թէ որ աչքդ քեզ կը գայ-
թակղեցընէ, հանէ անիկա և քեզմէ ձգէ.
աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել, քան
թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին դէհենեը
ձգուիլ։
10 Զգոյշ կեցէք որ չանարգէք սա պզտիկնե-
րէն մէկը. քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ
հրեշտակները միշտ Ինծի կանոնի իմ
11 Հօրս երեսը որ երկինքն է։ Ինչու որ Ը-
12 դին մարդոյ Որդին կորսուածը փրկելու։ Ի՞նչ-
պէս կ՚երեւնայ ձեզի. Թէ որ մարդ մը հարիւր
ոչխար ունենայ, և անոնց մէկը մոլորի, թէ-
սուտները չի՞ձգեր, ու՞ր
13 թաղ մոլորածը փնտռելու։ Եւ թէ որ գտնէ-
լու բլլայ զանիկա, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ
աւելի ուրախ կ՚բլլայ անոր վրայ, քան թէ
14 իննսունեւիններն որ մոլորած չեն։ Սաանկ ալ
ձեր երկնաւոր Հայրը չկամիր որ սա պզտիկ-
ներէն մէկը կորսուի։
15 Ի՞նչ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ,
դնա յանդիմանէ անիկա երբոր դուն և ան
միասին եք. Թէ քեզի մտիկ բնէ, ձսահե-
16 ցար քու եղբայրդ։ Հապա Թէ որ մտիկ չը-
նէ ձէն, քու հետդ մէկ ուրիշ մը կամ երկու ա-
ղա առ, որ Երկու կամ երեք վկայութեամբ բեր-
17 նէ ամէն բան հաստատուի։ Եւ Թէ որ անոնց
ալ մտիկ չընէ, եկեղեցիին բսէ. իսկ Թէ որ
եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ, Հեթանոսի ու մա-
սաւորի պէս ձսղ բլլայ քեզի։
18 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Երկրի վրայ ինչ
որ կապէք, երկնից մէջ կապուած պիտի բլ-
լայ. ու երկրի վրայ ինչ որ արձակէք, երկ-
19 նից մէջ արձակուած պիտի բլլայ։ Դարձեալ
կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ որ ձեզմէ երկու Հոգի երկ-
րի վրայ միաբանին՝ ամէն ինչ բանի համար

---

4 Գլ. ֆա. 21։ Մար. Ժա. 25։ Ղուկ. Ժ. 46։ ա Կոր. Ժբ. 9։ Ժգ. 2։
5 Գլ. Ժգ. 21։ ի. 17։ Մար. ը. 31։ Ղուկ. Ժ. 48։ Յհ. ժգ. 20։ Ժ. 33։ Ղուկ. Ժ. 22։ 44։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
6 Մար. Ժ. 32։
7 Տես Եբ. Ը. 13։ ըբ. 26։
—
8 Մար. Թ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։
9 Ղուկ. Ժ. 22։ 44։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
10 Մար. Ժ. 32։
11 Ղուկ. Ժբ. 10։
12 Գլ. ի. 29։ 30։ Մար. Ժ. 42։ 44։ Ղուկ. ժ. 4։ Յհ. ժգ. 47։
13 Մար. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։
14 Գլ. ի. 29։ 30։ Ղուկ. Ժ. 4։ Յհ. ժգ. 47։ Յհ. ժ. 10։ Ըբ. 13։ Ժ. 34։ Ղուկ. Ժ. 22։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
15 Մար. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։
16 Գլ. ի. 29։ 30։ Ղուկ. Ժ. 4։ Յհ. ժգ. 47։ Յհ. ժ. 10։ Ըբ. 13։ Ժ. 34։ Ղուկ. Ժ. 22։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
17 Մար. Ը. 42։ 44։ Ղուկ. Ժ. 48։ Ժբ. 14։ Մար. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։
18 Գլ. ի. 29։ 30։ Ղուկ. Ժ. 4։ Յհ. ժգ. 47։ Յհ. ժ. 10։ Ըբ. 13։ Ժ. 34։ Ղուկ. Ժ. 22։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
19 Մար. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։
Ղուկ. Ժ. 4։ Յհ. ժգ. 47։ Յհ. ժ. 10։ Ըբ. 13։ Ժ. 34։ Ղուկ. Ժ. 22։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
Ղուկ. Ժ. 48։ Ժբ. 14։ Մար. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։
Գլ. ի. 29։ 30։ Ղուկ. Ժ. 4։ Յհ. ժգ. 47։ Յհ. ժ. 10։ Ըբ. 13։ Ժ. 34։ Ղուկ. Ժ. 22։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
Մար. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։
Ղուկ. Ժ. 4։ Յհ. ժգ. 47։ Յհ. ժ. 10։ Ըբ. 13։ Ժ. 34։ Ղուկ. Ժ. 22։ Ժբ. 31։ ի՞ղ. 6։ 7։
Մար. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժ. 46։ իբ. 24։

որ ինձ բերէն, ՚պիտի ըլլայ անոնց իմ Հօրմէս՝
20 որ երկինքի է։ Քանզի ուր որ երկու կամ
երեք հոգի ժողովուած ըլլան իմ անունովս,
հոն եմ ես անոնց մէջը։
21 Ապա Պետրոս մօտեցաւ անոր ու ըսաւ. Տէր, քանի՞ անգամ թէ որ եղբայրս ինձի դէմ մեղանչէ՝ ներեմ անոր. ՚մինչև եօթը
22 անգամ։ Յիսուս անոր ըսաւ, Ոչ թէ միայն եօթը անգամ, հապա մինչև եօ-
23 թանասուն անգամ եօթը։ Ասոր համար երկինքը թագաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի մը, որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց։
24 Ու երբոր սկսաւ առնել, տասը հազար տա-
25 լանդի պարտական մը բերուեցաւ իրեն։ Բայց անիկա վճարելու կարողութիւն չունենալով, իր տէրը հրամայեց բռնել՝ որ անիկա և անոր կինը ու որդիքը և անոր բոլոր ունեցածը
26 ծախուի, ու պարտք վճարուի։ Ուստի անոր ծառան իյնալով երկրպագութիւն կ'ընէր ու կ'ըսէր, Տէր, համբերէ ինծի և ամէնը
27 քեզի կը վճարեմ։ Եւ այն ծառային տէրը վրան խղճալով արձակեց զանիկա, ու պարտ-
28 քը ներեց անոր։ Եւ նոյն ծառան երբ իր ծառայակիցներէն մէկը գտաւ որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ունէր, ու զանիկա բռնելով կը խեղդէր ու կ'ըսէր, Վճարէ ինծի
29 ունեցած պարտքդ։ Ուստի անոր ծառայակից անոր առջի ինկաւ, կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր, Համբերէ ինծի ու ես քեզի կը վճարեմ։
30 Եւ ինքը չէր ուզեր, հապա գնաց բանտը դրաւ զանիկա, մինչև որ պարտքը վճարէ։
31 Երբոր իր ծառայակիցները տեսան եղած բաները խիստ տրտմեցան, ու եկան իրենց տի-
32 րոջը հասկցուցին բոլոր եղածը։ Անատեր անոր տէրը կանչեց զանիկա ու ըսաւ անոր, Չար ծառայ, ան բոլոր պարտքը ես քեզի
33 չնորհեցի՝ ինծի աղաչելուդ համար։ Ուրեմն պէտք չէ՞ր քեզի ալ քու ծառայակից ոգոր-
34 միլ, ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ։ Եւ անոր տէրը բարկանալով դահիճներուն մատնեց զանիկա, մինչև որ բոլոր պարտքը վճարէ։
35 Հայրն ալ իմ երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի, թէ որ ձեր որտերէն չէք ներեր ամէն մէկ իր եղբօրը իրենց յանցանքները։

ԳԼ. ԺԹ

1 Քրիստոս կը բժշկէ հիւանդները. 3 պատասխան կու տայ կը-
նիկ արձակելու վերաբերեալ բրած հարցմանդրին. 13
մանր տղաքները կ'ընդունի. 16 կը տարտղնուի տանուտէրի թէ
ինչպէս կրնայ առանց չափ նեղութեան կեանքը. 23 և թէ ինչ-
պէս և ի՞նչ կերպարանքով բան կ'ընտրեն։

1 Ու եղաւ որ երբ Յիսուս ՚այս խօսքերը լրիւ-
ցուց, Գալիլեայէն եկաւ ու եկաւ Հրէաստանի
սահմանները Յորդանանու անդի կողմը։
2 Եւ անոր հետևէն չատ ժողովուրդներ գացին,
ու հոն բժշկեց զանոնք։
3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտենալով զա-
նիկա կը փորձէին՝ ու կ'ըսէին թէ Արժա՞նի է
որ մարդ մը իր կնիքը արձակէ ամէն պատճա-
4 ռի համար։ Անիկա ալ պատասխան տուաւ
ու անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կարդացեր թէ ան որ
սկիզբէն ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց ա-
5 նոնք՝ ու ըսաւ, ՚Այսոր համար մարդ էր հայրը
ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնկանը պիտի յա-
րի, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
6 Ուստի ալ երկուք չեն, հապա մէկ մարմին.
ուրեմն ան որ Աստուած միաւորեց՝ մարդ թող
7 չգասէ։ Բոլոր իրեն, Հապա Մովսէս ինչու՞
պատուիրեց արձակման թուղթ տալ և արձա-
8 կել։ Ըսաւ անոնց, Մովսէս ձեր սրտերուն
կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
ինկնիրեիդ արձակել, բայց սկիզբէն անանկ
9 չեղաւ։ ՚Բայց ձեզի կ'ըսեմ, Ով որ առանց
պոռնկու թեան պատճառի իր կնիկը արձակէ
և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն կ'ընէ. և ով որ
10 արձակուածը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ։ Իր
աշակերտները բսին իրեն, Եթէ որ առանկ բան
կայ երկան ու կնկան մէջտեղը՝ չառնանալը
11 աղէկ է։ Եւ ինքը անոնց ըսաւ, Ամէնը բա-
ւական չեն սա բանին, հապա անոնք որոնց
12 տրուած է։ Ինչու որ կան ներքինիներ՝ որ էնէն
մօրը որովայնէն անանկ ծնան, և կան ներ-
քինիներ՝ որ մարդոցմէ ներքինի եղան, և կան
ներքինիներ՝ որ ինքզինքնին ներքինի րրին
երկնից թագաւորութեանը համար։ ով որ
կրնայ առնել՝ թող առնէ։
13 ՚Աշխատներ մներ տղաք բերուեցան իրեն,
որ անոնց վրայ ձեռք դնէ և աղօթք ընէ, ու
աշակերտները կը յանդիմանէին զանոնք։
14 Բայց Յիսուս ըսաւ, Թող տուէք սա մներ
տղոցը, և մի արգիլէք առանձ ինծի գալէն.
ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը առանց-
15 ներուններ է։ Եւ անոնց վրայ ձեռք դնելէն
հետև գնաց անկէ։
16 ՚Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ անոր,
Բարի Վարդապետ, ինչ բարի բան գործեմ,
17 որ յաւիտենական կեանքը ընդունի՞։ Եւ ա-
նիկա ըսաւ անոր, ՚Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուա-

ե ա Ծագ. գ. 22։ | ղ Ելեւմ. ե. 8։ | ա Մար. ժ. 1։ Ծագ. ե. 14։
ե Դ Կոր. ժե. 4։ | ը Յիսուս. ե. 13։ | ժ. 40։
զ Դեւ. գ. 16։ Մար. ժ. 25։ Կոզ. գ. 13։ | թ Ելեւմ. ե. 18։ Մար. ժ. 25։ | ի Դեւ. ժ. 15։
է Թագ. գ. 1։ | ժ. 28։ Ծագ. բ. 12։ | ժա Ելեւմ. ե. 27։ ե. 21։
ը Դեւ. գ. 13։ Մար. ժ. 25։ | ժբ Մար. բ. 15։
թ Ելեւմ. ե. 31։ | ժգ Ելեւմ. ե. 24։ Մար. ժ. 6–9։ Նեհե. ե. 1։

թէ ինչպես գործ է հարցանէ՞ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել, 23 և վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ իր եան-
ձին երկրագու համար որ և իցի բան կը թագուն։

ժգ Ելեւմ. ե. 16։ Մար. ժ. 19։ Ղուկ. ժ. 25։
ի Մար. ժ. 13։ Ղուկ. ժ. 15։
ժդ Դեւ. ժ. 5։
ժե Մար. ժ. 17։ Ղուկ. ժ. 18։
ժզ Ղուկ. ժ. 25։

նեա. Մէկն ի՞ պատ բարի չկայ, ոչ ե Աստուած.
Հապա թէ որ կ՚ուզես կեանքը մտնել, պա-
18 տուիրանքները պահէ։ Բաւ. անոր, Որո՞նք.
և Յիսուս բաւ. Սաոնք. Պպատուիրէն մի
ըներ, Շնութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի
19 ըներ, Սուտ վկայութիւն մի ըներ, Պիւռ հայ-
րդ ու մայրդ պատուէ, և Պիւռ ընկերդ քեզ
20 անձիդ պէս սիրեա։ Պատանին բաւ. անոր,
Աոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր պահեր
21 եմ. ալ ի՞նչ բանով պակաս եմ։ Բաւ. անոր
Յիսուս, Թէ որ կ՚ուզես կատարեալ ըլլալ,
դնաս ունեցածդ ծախէ և տուր աղքատնե-
րուն, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և
22 եկուր իմ ետեւէս։ Երբոր պատանին այս խօս-
քը լսեց՝ տրտմած գնաց, ինչու որ չատ ըս-
տացուածք ունէր։
23 Եւ Յիսուս բաւ. աշակերտներուն, Ձշմա-
րիտ կ՚ըսեմ Ձեզի որ Պհարուստը դժուարաւ
24 պիտի մտնէ երկինք թագաւորութիւն։ Դար-
Ձեալ կ՚ըսեմ Ձեզի, Դիւրին է որ Ուղտը ա-
ւելին ծակէն անցնի, քան Թէ հարուստ Աս-
25 տուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ։ Աշակերտ-
ները երբոր լսեցին՝ չատ զարմացան ու ըսին,
26 Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուիլ։ Յիսուս անոնց
նայելով բաւ. Մարիս մարդոց կողմանէ անս
կարելի է, բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն
բան կարելի է։
27 Այնատենը Պետրոս պատասխան տուաւ ու
բաւ. անոր, Ահա Մենք ամէն բան թողու-
ցինք՝ և քու ետեւդ եկանք. ուստի մեզի
28 ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Բաւ. անոնց Յիսուս, Ձըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ Ձեզի Թէ դուք որ իմ ետեւէս
եկաք, Վերանորոգում գալատեան երբոր Որ-
դին մարդոյ իր փառաց աթոռը նստի, Դուք ալ
տասներկու աթոռներու վրայ պիտի նըս-
տիք՝ Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դատելու։
29 Եւ ով որ թողուց տուներ, կամ եղբայրներ,
կամ քոյրեր, կամ Հայր, կամ Մայր, կամ կին,
կամ որդիներ, կամ արտեր՝ իմ անուանս հա-
մար, Տասնապատկի պիտի առնէ, և յաւի-
30 տենական կեանք պիտի ժառանգէ։ Բայց
շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, և յե-
տիններ՝ առաջին։

ԳԼ. Ի

1 Քրիստոս այդ բանատրելու առակով կը ցուցնէ Թէ Աս-
տուած ընտրած մէկ մարդուն մը պատասխան չէ։ 17 Իր չորրորդ
բանքը կը նախատեսնէ։ 20 Չ՚երեսկալութիւն գործոց մարդ պա-
տասխան տալով՝ կը տարբերցնէ իր աշակերտներուն ընտրուե-
ցեալ։ 30 ու երկու կոյրերու աչքերը կը բանայ։

1 Նէ. ի. 13։ ա Օր. ե. 17։
2 Գլ. Ժե. 4։
3 Ղե. ԺԹ. 18։ Գլ. իբ. 39։ Հառաջ. ժգ. 9։ Գաղ. ե. 14։ Ցաճ. բ. 8։
4 Գլ. ե. 20։ Ղուկ. ԺԶ. 33։ Ժե. 9։
5 Գեն. բ. 24։ Եփես. ե. 31։
6 Գլ. ժգ. 8։ Յով. ժ. 29։ Մատ. ժ. 24։ ա Կոր. ա. 26։ ա Տիմ. գ. 9։ Ցաճ. բ. 8։
7 Գլ. ե. 20։ Ղուկ. ԺԶ. 33։ Ժե. 9։
8 Գեն. բ. 25։ գ. 34։ 35։ ա Տիմ. գ. 18։ 19։
9 Գլ. ժգ. 22։ Մատ. ժ. 24։ ա Կոր. ա. 26։ ա Տիմ. գ. 9։ 10։
10 Ծնունդ պատանը
11 Ծն. Ժե. 14։ Յով. բ. 45։ գ. 17։ Ջ.գա. ե. 6։ Ղուկ. ա. 37։ Ժե. 27։
12 Մատ. ժ. 28։ Ղուկ. Ժե. 30։
13 Եսայ. ե. 7։ Երեմ. լբ. 11։ Ջ.գա. ե. 6։ Ղուկ. ա. 37։ Ժե. 27։
14 Մատ. ժ. 28։ Ղուկ. Ժե. 30։
15 Գլ. ի. 18։ Ղուկ. ժ. 21։ Ղուկ. ԺԹ. 9։ Ե. ա. 1։ Ցաճ. իգ. 6։ Գլ. գ. 23։
16 Գլ. ի. 16։ Յով. ա. 29։ Գլ. գ. 10։ Ղուկ. ե. 11։
17 Գլ. իբ. 14։
18 Մատ. ժ. 32։ Ղուկ. Ժե. 31։ Ցաճ. Ժե. 18։
19 Գլ. Ժգ. 21։
20 Գլ. իե. 8։ Մատ. ժ. 1։ 16։ Ղուկ. իգ. 1։ Ցաճ. Ժե. 28։ Յա. Գաղ. գ. 13։

հանելու · ու երբորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
20 ՚Ա՚նատներ ՚Յերեմիասին որդւոցը մեղքը իր որդւոցը հետ եկաւ անոր , երկրպագութիւն
21 կ՚ընէր ու բան մը կը խնդրէր անկէ · Ան ալ բաւ անոր , ԻՆչ կ՚ուզես · Բաւ անոր , Ըսէ որ ասա իմ երկու որդիքս ՚Ա՚կը ազ կողմդ՝ և մէկը ձախ կողմդ նստին քու թագաւորու-
22 թեանդ մէջ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բաւ , Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք · կրնա՞ք խմել զան գաւաթը որ ես պիտի խմեմ, կամ զան մկրտութիւնովը մկրտուիլ որ ես պիտի
23 մկրտուիմ · բսին իրեն , կրնանք · Եւ բաւ անոնց , Իմ գաւաթս պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես մկրտուելու եմ պիտի մկրտուիք · բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը իմն չէ տալը , հապա որոնց
24 որ պատրաստուած է իմ Հօրմէս ։ Ու երբոր դ՚ասը լսեցին՝ ան երկու եղ-
25 բայրներուն նեղացան · իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք ու բաւ , Գիտէք որ ազգաց իշխանները կը տիրեն անոնց , և մեծամեծները
26 կ՚իշխեն անոնց · Բայց ձեր մէջը՝ ՚անանկ պիտի չըլլայ , հապա ՚Ա՚ստղմէ ով որ մեծ ըլլալ կ՚ուզէ , թող ձեզի ծառայ ըլլայ ·
27 ՚Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ՚ուզէ՝ թող
28 ձեզի ձեր ծառան ըլլայ · ՚Ինչպէս ՚Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւորութիւն ընելու և ՚Իր կեանքը ՚Նատեալներուն համար փրկանք տալու ։
29 ՚Ու երբոր անոնք Երիքովին էքան , մեծ
30 բազմութիւն անոր եակէն գնաց · Եւ ահա ՚Ա՚ծանր քով ՚Երկու կոյր նստած էին · երբոր լսեցին թէ Յիսուս կ՚անցնի , ազաղակեցին ու բսին , Ողորմէ մեզի , Տէր ՚Որդի Դաւի-
31 թի · Եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք որ լռին , բայց անոնք՝ ալ աւելի կ՚ազաղակէին ու կ՚ըսէին , Ողորմէ մեզի , Տէր՝
32 Որդի Դաւթի · Եւ Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք ու բաւ , Ի՞նչ կ՚ուզէք որ
33 ձեզի ընեմ՝ Բսին անոր , Տէր , որ աչքերնիս
34 բացուին · Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն դպաւ , և չուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան , ու անոր եակէն գացին ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Երբոմտս իշա վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ · 12 առ ՚Ա՚ղքն գոբտս կը վռնտէ առուտուր ընողները · 17 Թզենին

ա Մար · ժ · 35 ։
բ Գլ · գ · 21 ։
գ Գլ · ԺԹ · 38 ։
դ Գլ · իզ · 39 · 43 ։
Մար · ժ · 36 ։
Ղուկ · իբ · 42 ։
Յովհ · ժբ · 11 ։
ե Ղուկ · ժբ · 30 ։
զ Գործ · ժբ · 31 · Հբ · ա Ա՚մէն · ը · 17 · բ Ա՚մէն · ը · 17 ։
ը Գործ · ժ · 36 ։
թ Գործ · ժ · 41 · Ղուկ · իբ · 24 · 25 ։
ժ Գլ · իթ · 34 ։
ի Մար · ժ · 41 · Ղուկ · իբ · 24 · 25 ։
ա Գլ · ԺԹ · 3 ։
ի Գլ · իգ · 11 · Մար · Ի · 34 · ժ · 43 ։
ա Գլ · ժբ · 4 ։
բ Գործ · ժբ · 4 ։
գ Գործ · ժբ · 4 · Հբ · ա Ա՚մէն · ը · 17 · բ Ա՚մէն · ը · 17 ։
դ Փիլ · բ · 7 ։
ե Ղուկ · իբ · 27 ։
զ Մար · ժ · 35 ։
է Գլ · Ի · 27 ։
— Մար · ժ · 1 · Ղուկ · ժբ · 29 ։
ը Ջաք · ժբ · 4 ։
թ Ես · կբ · 11 · Ջաք · Ի · 9 · Գործ · ժբ · 15 ։
ժ Մար · ժ · 4 ։
ի Գործ · ժ · 45 ։
Գործ · բ · 13 · 15 ։
ա Գործ · ժ · 15 ։
բ Մար · ժ · 45 ։
Ղուկ · ժբ · 45 ։
Գործ · բ · 13 · 15 ։
գ Գլ · բ · 23 · Ղուկ · ը · 16 · Գործ · ը · 14 · ե · 10 · Ի · 17 ։
դ Մար · ժ · 11 · Ղուկ · ժԲ · 45 ։
Գործ · բ · 15 ։
ե Ր Օր · ժ · 25 ։
զ Ես · ժ · 7 ։
է Երեմ · ե · 11 · Մար · ժ · 17 · Ղուկ · ժԲ · 46 ։

1 Ա՚յ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան ու եկան Բեթփագէ դէպ ՚ի Ձիթենեաց լեռը , անատնը Յիսուս էշ ուղարկեցուցին երկուքը իրը-
2 կից · Եւ բաւ անոնց , Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը , և չուտ մը պիտի գտնէք կապած էշ մը ու անոր հետ աւանակ մը · արձը-
3 կեցէք ՚Ա՚ն և բնէի բերէք · Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը բսէ , բսէք թէ Տէրոջը պէտք
4 են · և չուտ մը անոնք պիտի խրկէ ։ Ա՚ս ա-ՀՆ բաները եղան , որ կատարուի մարգարէին
5 խօսքը որ կ՚ըսէ , Ըսէք Սիօնի աղջիկանը , Ա՚Հա քու թագաւորդ քեզի կու գայ , հեզ ու իջու վրայ հեծած՝ և իշու ձագի՝ աւանա-
6 կի վրայ · ՚Աշակերտները գացին , և ինտր
7 որ Յիսուս իրենց պատուիրեր էր՝ բրին · Ու բերին էշը և աւանակը , և ՚անոնց վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու ՚Նատաւ անոնց
8 վրայ · Եւ ժողովրդէն չատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին ու ճամբուն
9 վրայ կը տարածէին · Եւ ժողովրդները որ առջևէն ու ետևէն կ՚երթային՝ կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին , ՕՀոսաննա Որդւոյ Դաւթի , օրհնեալ է ան որ ՏԷրոջը անունովը կու գայ ·
10 Ոսաննա ՚ի բարձունս ։
10 ՚Ու երբոր անկից Երուսաղէմ մտաւ , բոլոր
11 քաղաքը շարժեցաւ ու բաւ , Ո՞վ է սա · Եւ ժողովրդները բսին , Ա՚ւկա Յիսուս ՚Նազարէթէն է՝ Գալիլեայի Ղազարեթէն ։
12 ՚Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ , ու դուրս հանեց ամէն անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին , և տատի փոխողներուն սեղանները ու աղաւնի ծախողներուն
13 աթոռները կործանեց · Եւ բաւ անոնց , Գրուած է թէ ՚Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի , ՚Բայց դուք զայն ահեղ աւազակներու ապր ըրիք ։
14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կուզեր եկան
15 իրեն , և բժշկեց զանոնք · Երբոր քահանայապետները ու գպիրները տեսան անոր ըրած հրաշքները , և ազաղը որ տաճարին մէջ կ՚աղաղակին ու կ՚ըսէին , Ովսաննա Որդւոյ Դաւ-
16 թի , բարկացան · Ու բսին անոր , Կը լսե՞ս ինչ կ՚ըսեն ատոնք · Եւ Յիսուս բաւ անոնց ,

կ՚ուխեցէ · 23 Կը պատասխանեն քահանաներբ ու ծերերբ · 28 և կը յանդիմանէ գանոնք՝ օրինակ բերելով Հոր մը երկու որդիներբ · 33 ու ան մշակներբ որ իրենց խրկուածները ապատնեցին ։

Ձյո · ընաւ չէ՛ք կարդացեր , թէ Մանկանց ու կաթնկեր ոտայոց բերեն դովութիւն կատարեցեր ։

17 Եւ թողուց անոնք՝ գացին ի քաղաքէն ի Բեթանիա եւ ու գիշերը հոն կեցաւ ։

18 Եւ առաւուընց երբոր քաղաքը կը դառնար՝ անօթեցաւ · 19 Ու ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝ գացաւ ի նմա ու բան մը չգտաւ՝ ի նա բայ միայն տերեւ , Ասկէ յետու քեզմէ պտուղ չբլլայ յաւիտեան · Եւ թզենին յանդիման չորցաւ ։ 20 Եւ որոյն թզենին չորցաւ՝ տեսնելով աշակերտանները զարմացան ու ըսին թէ ինչպէս թզենին յանդիման մը չորցաւ ։ 21 Բայց Յիսուս պատասխանի տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ որ հաւատաք ունենաք ու չկրկմտիք , չի թէ միայն այս թզենիին եղածը պիտի ընէք , Հապա նաեւ թէ որ այս լերանը ըսէք , երթայ ու ծովը ինկիր , պիտի լլլայ ։ Եւ հաւատաք թէ զոր ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք ։

23 Ու երբոր անկից տաճարը եկաւ , քահանայապետները և ժողովրդեան ծերերը անոր մօտեցան՝ երբոր կը սորվեցնէր , ու ըսին , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընես այս բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի այս իշխանութիւնը ։ Յատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Եւս ալ ձեզի բան մը հարցնեմ , որ եթէ անկից ինծի ըսէք , Եւս ալ ձեզի պիտի ըսեմ Թէ ինչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ այս բաները ։ 25 Յովհաննէսին մկրտութիւնը ուրկից էր , երկնիքէ՞ թէ մարդոցմէ · և անոնք ինքզինքին կը խորհէին ու կ՚ըսէին , Թէ որ ըսենք՝ երկնիքէն , ինքն պիտի ըսէ Թէ Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր · Եւ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողովրդէն կը վախնանք , ընդ որ Յովհաննէս ալ Յամենքն զիրենք իբրեւ մարգարէ կ՚ընդունին ։ 27 Եւ պատասխան տուին Յիսուսին՝ ըսին , Չենք գիտեր · և ինքը եւս ըսաւ անոնց , Եւս ալ ձեզի չեմ՚ըսեր Թէ ինչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ այս բաները ։

28 Բայց ինչպէս կ՚երեւնայ ձեզի · Մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր , ու գնաց առաջինին ըսաւ , Որդեակ , գնա այսօր այգիս մէջ գործ ։ 29 Եւ Ինքն պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Չեմ ուզեր երթալ , բայց ետքը զղջացաւ ու գնաց · Միւսին ալ գնաց և անանկ ըսաւ · ունի՛ կա պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ի՛նչպէս՞ , տէր , և չգնաց ։ Հիմա ասոնցմէ ո՞րը երկու կամքը կատարեց · ըսին անոր , Առաջինը · Յիսուս ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ մաքսաւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ։ 32 Ինչու որ Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի , և դուք անոր չհաւատացիք · Բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր հաւատացին · և դուք տեսաք ու ետքը չզղջացիք անոր հաւատալու ։

33 Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք · Մէկ մարդ տէր մըտի կար՝ որ այգի մը տնկեց ու ցանգով պատեց զայնմէ , և անոր մէջը հնձան փորեց ու աշտարակ չինեց , և զանիկա մշակներուն յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր մը գնաց ։ 34 Երբոր պտուղի ժամանակը մօտեցաւ , իր ծառաները մշակներուն խրկեց , որ զպտուղները առնեն ։ 35 Եւ մշակները ծառաները բռնեցին , մէկը ծեծեցին , միւսը սպաննեցին , մէկ ուրիշը քարկոծեցին ։ 36 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց առջիններէն շատ , և անոնց ալ անանկ ըրին · Վերջը իր որդին խրկեց անոնց՝ ըսելով , Գ֊ամէնեն իմ որդիս ։ 38 Բայց մշակները երբոր տեսան որդին՝ իրարու ըսին , Ասիկա է ժառանգը · Եկէք զանիկա սպաննենք ու անոր ժառանգութիւնը ունենանք ։ 39 Ու բռնեցին , Եւ աւրեն դուրս հանեցին ու սպաննեցին ։ Ուստի երբոր այգիին տէրը գայ , ի՞նչ պիտի ընէ այն մշակներուն , 41 ըսեն , Չարին չարաչար պիտի կորսնցնէ , և այգին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու , որոնք պտուղները իրենց ժամանակին պիտի տան իրեն ։ Յիսուս անոնց ըսաւ , Ինծի չէ՞ք կարդացեր գրքին մէջ , Այն քարը որ չինողները անարգեցին , անիկա անկիւնին գլուխը եղաւ · ասիկա Տէրոջմէ եղաւ և զարմանալի է մեր աչքերուն ։ Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի , որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի , ու անանկ ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղները կ՚բերէ ։ 44 Եւ ով որ քարիս վրայ իյնայ՝ պիտի փշրի զանիկա ։

45 Ու երբոր քահանայապետները և փարիսեցիները անոր առակները լսեցին , իմացան որ իրենց համար կ՚ըսէր ։ 46 Եւ կը փնտռէին Ի֊նէ֊նէ բռնեն զանիկա , բայց ժողովրդէն վախ-

---

31 Յա · ա · 8 · 9 · Մատ · ի · 11 · Ղուկ · ի · 13 ·
32 Մատ · ի · 21 · Ղուկ · է · 29 ·
33 Մատ · ի · 21 · Ես · ե · 1 · Մատ · ի · 12 · Ղուկ · ի · 9 ·
34 Մատ · ի · 21 · Ղուկ · ի · 10 ·
35 Մատ · ի · 21 · Գործ · է · 52 · Ա Թես · բ · 15 ·
36 Մատ · ի · 21 · Ղուկ · ի · 10 ·
37 Մատ · ի · 21 · Ղուկ · ի · 10 ·
38 Ծն · մ · 37 · Մատ · ի · 21 · Ղուկ · ի · 10 · Յհ · ա · 11 ·
39 Մատ · ի · 21 · Ղուկ · ի · 10 ·
41 Մատ · ի · 21 · Ղուկ · ի · 10 ·
42 Սղ · ճ · 22 · Գործ · դ · 11 · Ա Պետ · բ · 7 · Եփես · բ · 20 ·
43 Մատ · ի · 21 · Ղուկ · ի · 10 ·
44 Ես · ը · 14 · Դան · բ · 44 ·

Ես · ի · 13 · Ղուկ · ի · 10 · Ղուկ · ի · 17 · Գործ · դ · 11 · Եփես · բ · 20 · Պետ · բ · 6 · 7 ·
Գղ · ը · 18 ·
Ես · ը · 14 · 15 · Ջաք · ժբ · 3 · Ղուկ · ի · 18 · Հբ · ա · 10 · Յհ · ա · 33 · Պետ · բ · 8 ·
Ես · ի · 13 · Դան · բ · 44 ·

ցան , ինչու որ Հնարգաւթի պէս կ'ընդունէին զանիկա ։

ԳԼ· ԻԲ

1 Թագաւորի որդւոյն Հարմիքին ատեղը։ 9 Հիմնասեալութեան երկիրէ Թագաւորութեան Հրաւիրելը։ 12 Հարմիքի հանդերձ չունենալուն պատիժը ։ 15 Կարմիրն ատեղ տալու վրայ։ 25 Բրնաւոր փառաւ կը ըլլայ տագնապութեան մարդու հետ վարուելնէ վերջը։ 34 պատասխան կու տայ օրինաց կողմն ի Թէ արդ է մեծ ու ատելի պատուիրանքը։ 41 Քարի անգաղ Տիրոջմանը կ'ըլլայ Մեսիային վերաբեր։ ու կը պատգամէ ձեզմէն զանոնք ։

1 Դարձեալ պատասխան առաւ Յիսուս՝ և ա-
2 ւանկերով բսաւ անոնց , երկինքը Թագաւո-
րութիւնը Թագաւոր մարդու մը կը նմանի ,
3 որ իր որդւոյն համար Հարսնիք բրաւ ։ Եւ
իր ծառաները խրկեց՝ որ կանչեն Հարսնիքի
հրաւիրածները , և անոնք չուզեցին գալ ։
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց ու բսաւ , Ը-
սէք հրաւիրածներուն , Ահա իմ ճաշս պատ-
րաստեցի , ցլերս ու գեր կենդանի-
ներս մորթուած են , և ամէն բան պատրաստ
5 է ։ Գացէք ներկէ ։ Բայց անոնք անհոգու-
թիւն ընելով գացին՝ մէկը իր արտը ու մէյսը
6 իր առուտուրին ։ Եւ ուրիշները անոր ծա-
ռաները բռնեցին , նախատեցին ու սպաննե-
7 ցին ։ Թագաւորն այ բերոր լսեց՝ բարկացաւ ,
և իր զօրքերը խրկեց ու ան սպաննողները
8 ատկնցուց , ու անոնց քաղաքը այրեց ։ Ին-
ծառները իր ծառաներուն բսաւ , Հարսնիքը
պատրաստ է , բայց հրաւիրածները արժա-
9 նի չէին ։ Ուստի գացէք ճամբու գլուխները ,
և ով որ գտնէք՝ հարսնիքի հրաւի-
10 րեցէք ։ Եւ ան ծառաները ելան ճամբանե-
րուն վրայ , ու ով որ գտան թէ չար և թէ
բարի՝ համկնեն ալ ժողվեցին ։ ու հարսնիքը
11 հարսնացուներով լեցուեցաւ ։ Եւ Թագաւորը
երբոր մտաւ հարսնացուները տեսնելու , հոն
մէկ մարդ մը տեսաւ որ հարսնիքի հանդերձ
12 հագած չէր ։ Եւ բսաւ անոր , Բնկեր , ինչո՞ւ
համար հոս մտար՝ առանց հարսնիքի հան-
դերձ ունենալու ։ և անիկա պապանձեցաւ ։
13 Անատներ Թագաւորը ծառաներուն բսաւ ,
կապեցէք սորա ոտքերը և ձեռքերը , և
առէք ու հանեցէք զանիկա Դուրսի խաւա-
րը ։ Հոն պիտի բլլայ լալ ու ակռաներ կրճը-
14 տել ։ Վերնոյ որ կանչուածները շատ են ու
ընտրուածները քիչ ։
15 Ապա՝ Փարիսեցիները գացին խորհրդա-
բրին , Թէ ինչպէս անոր որոգայթի մը գտնեն
16 խօսքով ։ Եւ իրենց աշակերտները Հերովդե-
ականներուն հետ ղկրկեղ խրկեցին անոր ու
բսին , վարդապետ , գիտենք որ ճշմարիտ
ես , և ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան
կը սորվեցընես , ու մէկու մը համար հոգդ
չէ , քանզի մարդոց երեսպաստութիւն չես
17 ըներ ։ Ուստի մեզի բսէ , ինչի կ'երեւակես կ'ե-
րևնայ , կայսրին տուրք տալ արժա՞ն է Թէ
18 չէ ։ Յիսուս գիտնալով անոնց խորամանկու-
թիւնը՝ բսաւ , ինչո՞ւ գիս կը փորձէք , կեղ-
19 ծաւորներ ։ Ցուցցէք ինծի տուրքին դրամը ։
20 և անոնք դահեկան մը բերին իրեն ։ Ու ը-
սաւ անոնց , Որո՞նն է սա պատկերը ու գի-
21 րը ։ Բսին անոր , կայսրին ։ անատներ բսաւ
անոնց , Ուրեմն՝ տուէք որ կայսրինն է՝ կայսրին
տուէք , և ան որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ
22 ։։։։ Երբոր լսեցին զարմացան , և Թոդո-
ցին զանիկա ու գացին ։
23 Նոյն օրը անոր քովը եկան սադուկեցինե-
րը , որոնք կ'ըսեն Թէ յարութիւն չկայ , և
24 անոր հարցուցին Ըսելով , վարդապետ ,
Մովսէս բսաւ , Թէ որ մէկը առանց զաւակի
մեռնելու բլլայ , անոր եղբայրը առնէ անոր
25 կնկան , և իր եղբօրը զաւակ հանէ ։ Արդ
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը , և ա-
ռինը կնկի առաւ՝ ու մեռաւ , և զաւակ չու-
նենալուն համար իր կնկիը ձգեց իր եղբօրը ։
26 Նոյնպէս ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօթներորդը ։ Ամենէն յետը կնկին ալ մե-
28 ռաւ ։ Ուրեմն յարութեան ատեր ան եօթ-
նէն որո՞ն կնիկը պիտի բլլայ , ինչու որ ամէն
29 քրն ալ զանիկա Ունեցան ։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ , Դուք մո-
ղթած էք , որ Չգիրքերը գիտէք և ոչ Աս-
30 տուծոյ զօրութիւնը ։ Քանզի յարութեան ա-
տեր ոչ կինի կ'առնեն և ոչ էրկան կը տրուին ,
հապա Երկինքի մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն
31 պէս են ։ Բայց մեռելներուն յարութեան առ-
նելուն համար՝ չէք կարդացեր Աստուծմէ
32 ձեզի բսուած խօսքը ։ Ես եմ Աբրահամին
Աստուածը , և Իսահակին Աստուածը , ու Յա-
կոբին Աստուածը ։ Աստուած մեռելներուն
33 Աստուածը չէ՝ հապա կենդանիներուն ։ Ու
ժողովրդականները լսելով՝ Նր զարմանային անոր
վարդապետութեանը վրայ ։
34 Ասոր փարիսեցիները երբոր լսեցին Թէ ա-
նիկա պապանձեցուց սադուկեցիները , մէկ-
35 տեղ ժողովեցան ։ Եւ անոնցմէ մէկը՝ օրէ-
նսդան մը հարցուց , զանիկա փորձելով ։ ու
36 բսաւ , վարդապետ , ո՞ր պատուիրանքը մեծ
37 է օրէնքին մէջ ։ Եւ Յիսուս բսաւ անոր ,
Ձեր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտովդ և
քու բոլոր անձովդ ու քու բոլոր միտքովդ ։

ա Ելմ· 11 · Դահլ· ի· 16 · Յահ· ի· 49 ։
բ Յայս· ԺԹ· 7 · 9 ։
գ Լսահ· ի· 2 ։
դ Դան· ի· 26 · Դահլ· ԺԹ· 27 ։
ե Գէ· ժ· 11· 13 · Գոր· ժգ· 46 ։
զ Գէ· ժգ· 38 · 47 ։
է Ելմ· ի· 3 · Ե. գիս· գ· 24 · Կոչ· գ· 10 · 12 · Յայս· գ· 41 · ԺԷ· 12 · ԺԹ· 8 ։
ը Գէ· ը· 12 ։
թ Գէ· ի· 16 ։
ժ Ելմ· ԺԹ· 15 · Դահլ· ի· 20 ։
ի Գէ· ԺԵ· 24 · Ես. ա· 17 · Դահլ· ի· 27 ։
ժա Ելմ· ԺԹ· 18 · Դահլ· ի· 31 · Գոր· ի· 38 · Երբ· ժա· 16 ։
ժբ Օր· ի· 5 ։
ժգ Յահ· ի· 9 ։
ժդ Ա ցահ· գ· 2 ։
ժե Ել· գ· 6· 16 · Մար· 37 · Գոր· ի· 38 · Երբ· ժա· 16 ։
ժզ Մար· ԺԲ· 28 ։
ժէ Դահլ· ԺԲ· 25 ։
ժը Օր· գ· 5 · Ժ· 18 · ի· 6 · Դահլ· Ժ· 27 ։

38 Ա՛ւ է առալ՝ին ու մեծ պատուիրանքը։ (39) Ու
երկրորդը սոսր նմանն ։Ցիւս ընկերդ սիրես քա-
40 անձիդ պէս։ ՙԱյս երկու պատուիրանքս կախուած են բոլոր օրէնքը և մարգարէները։
41 Ա՛ւ երբոր փարիսեցիները ժողովուեան, Թի-
42 սուս հարցուց անոնց ու ըսաւ, Քրիստոսի վրայով ի՞նչ կարծիք ունիք։ անոնք որո՛
43 որդին է։ Ըսին իրեն, Դաւիթին։ Ըսաւ անոնց Յի՛սուս, Հապա ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զա-
44 նիկա Տէր կը կոչէ ու կ՚ըսէ, ՙՏէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս, մինչեւ որ քո թըշ-
նամիներդ ատիբերաց պատուանդան ընեմ։
45 Ուրեմն թէ որ Դաւիթ զանիկա Տէր կը կոչէ,
46 ի՞նչպէս անիկա անոր որդին կ՚ըլլայ։ Ու մէ-
կը չէր կրնար անոր խօսք մը պատասխանել։ Ոե ան օրէն հետ մէկը չէր համարձակեր անոր բան մը հարցընելու։

ԳԼ։ ԻԳ

1 Քրիստոս խրատ կու տայ Հոգեվարքներուն որ գրչաց ու փա-
րիսեցւոց բարի վարդապետութեանը հետեւին. և չէ թէ ա-
նոնց չար օրինակները։ 5 Նզովուած ալ իր աշակերտներէն ը-
նէ թագաւ որ գոյը. կինոն անոնց փառասիրութենէն. 13 ուրիշ
անգամ վայ կու տայ անոնց կեղծաւորութեանը և կարգ.
Թեսաղ. 34 ու Երուսաղէմի կործանումը կը նախագուշակէ։

1 Ա՛ւ Յիսուս Քիստոս խօսեցաւ Հոգեվարքներուն
2 բուն և իր աշակերտներուն ու ըսաւ, ՙԱրօ-
3 սեաներն ու փարիսեցիները և Մովսէսի աթոռը դպիրներ և փարիսեցիներ
նստած են։ Ուրեմն ինչ որ ձեզի կ՚ըսեն որ պահէք, պահեցէք ու բրէք, բայց անոնց գործերուն պէս մի ընէք, ինչու որ Ի՛նչսան
4 ալ չեն բրեր։ Ծանրի Ծանոյ և տանելու դը-
Ժուար բեռներ կը կապեն ու կը դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, և իրենց մատովը չեն
5 ուզեր զանոնք շարժել։ Եւ Հրինց ամէն գործերը մարդոց երեսնուտ Համար կ՚ընեն։ Կը
լայնցնեն իրենց գրասանակները ու կ՚երկնցնեն իրենց հանդերձներուն քղանցքները։
6 ՙԱրնիրքերնուս մէջ առաջի բաժինները կը սիրեն, և ժողովարաններուն մէջ առաջին տե-
ղերը։ և ժողովարաններուն մէջ առաջին տե-
7 ղերը, ու չուկաներուն մէջ բարեներ, Եւ մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի կոչուիլ։ (8) Բայց
դուք Ռաբբի մի կոչուիք, ինչու որ Ձեր Ու-
սուցիչը մէկ մին է՝ այսինքն Քրիստոս, և
9 դուք ամէնդ եղբայր էք։ Ու երկրի վրայ Ձեզի Հայր մի կոչէք, Ձինչու որ Ձեր Հայ-
10 րը մէկ մին է՝ որ երկինքն է։ Եւ դուք ա-
ուսցիչներ մի կոչուիք, ինչու որ Ձեր Ուսուցի-

11 չը մէկ մին է՝ այսինքն Քրիստոս։ Եւ Ձեր
մէջէն մեծը Ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ։
12 Ոով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խո-
նարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝
պիտի բարձրանայ։
13 Բայց Ձ՛ալ Ձեզի, կեղծաւոր գրիչներ ու փարիսեցիներ, որ երկինքը թագաւորութիւնը
մարդոց առջեւը կը գոցէք. քանի գուք չէք
մտներ, և մտնողներն ալ չէք ձգեր զանոնք մտնել։
14 Ձնեն։ Ալ Ձեզի, կեղծաւոր գրիչներ ու փա-
րիսեցիներ, որ այրեւարութեան տուները կ՚ու-
ձէք, ու Հաբուր երկնաւոր Համար աղօթք
կ՚երկնցնէք. անոր Համար աւելի դատա-
15 պարտութիւն պիտի ընդունիք։ Ալ Ձեզի,
կեղծաւոր գրիչներ ու փարիսեցիներ, որ
ծով ու ցամաք կը պտրտիք մէկ նոբատհասա
ընելու, ու երբոր ըլլայ, զանիկա Ձեզմէ եր-
16 կու անդամ աւելի գեհենի որդի կ՚ընէք։ Ալ
Ձեզի, Ի՛կոյր առաջնորդներ, որ կ՚ըսէք թէ
Ոով որ տաճարին վրայ երդում ընէ, բան մը
չէ, բայց ով որ տաճարին ոսկիին վրայ
17 երդում ընէ, պարտաւոր կ՚ըլլայ։ Ոո՛վ յիմիար-
ներ ու կոյրեր, որը մեծ է՝ ոսկի՞ն Ձեզի տա-
18 ճարը որ կը սրբացնէ ոսկին։ Եւ թէ՝ Ոով
որ սեղանին վրայ երդում ընէ՝ բան մը չէ,
բայց ով որ սեղանին վրայի պատարագին վը-
19 րայ երդում ընէ՝ պարտաւոր կ՚ըլլայ։ Ձիմիար-
ներ ու կոյրեր, որը մեծ է՝ պատարագը Ձեզի
20 սեղանը որ կը սրբացնէ պատարագը։ Ուս-
որ ով որ սեղանին վրայ երդում ընէ, ևր-
գում կ՚ընէ անոր վրայ և անոր վրայի ամէն
21 բաներուն վրայ։ Եւ ով որ տաճարին վրայ
երդում ընէ, երդում կ՚ընէ անոր վրայ և
22 Ձանոր մէջ բնակողին վրայ։ Եւ ով որ երկ-
նիքը վայ երդում ընէ, երդում կ՚ընէ Ձա-
ուուծոյ աթոռին վրայ և անոր վրան նստո-
23 ղին վրայ։ Ալ Ձեզի, կեղծաւոր գրիչներ
ու փարիսեցիներ, որ անանուխին ու ան-
Ձիին և չամանին տասանորդը կը վճարէք,
ու Ձկ՚ձգէք օրէնքին Ծանր Ծանր բաները՝
դատաստանը և ողորմութիւնը ու Հաւատքը։
24 Ասոնք պէտք էր ընել, և անոնք չձգել։ Կոյր
առաջնորդներ, որ միջուկը կը քամէք և
25 ուղտը կը կլլէք։ Ալ Ձեզի, կեղծաւոր գրիչ-
պիներ ու փարիսեցիներ, որ դուրսէնին ա-
պնակին գաւթի կողմը կը մաքրէք, ու Ներ-
սէն լեցուածոյ Ձեմ ու ։անիրաւութեամբ
26 լեցուն են։ Կոյր փարիսեցի, առաջ դատ-

ա Ղեւ. ԺԹ։ 18։ ԳԼ։ ԺԹ։ 19։ Մատ։ Ժբ։ 31։ Ղուկ։ Ժ։ 27։ Հռոմ. Ժգ։ 9։ Գաղ. Ե։ 14։ Ցակ։ բ։ 8։
բ ԳԼ։ Ե։ 18։ ա Տիմ. ա։ 5։
գ Մատ։ Ժբ։ 35։ Ղուկ։ ի։ 41։
դ Սաղ. ՃԺ։ 1։ Գործ։ բ։ 34։ ա Կոր. Ժ։ 25։ Երբ. ա։ 13։ Ժ։ 18։ 15։
ե Ղուկ։ Ժբ։ 6։
զ Մատ։ Ժբ։ 34։ Ղուկ։ ի։ 40։
է Ղեւտ. ը։ 4։ 8։ Մատ։ բ։ 7։ Մատ։ Ժբ։28։ Ղուկ։ ի։45։
ը Հռոմ. բ։ 19։ Ես։ Ժ։ 24։ Ղեւ. Ժ։ 16։ Գործ։ Ժ։ 38։ Ա Կոր։ Ժ։ 33։ Ղուկ։ Ժ։ 22։
թ Մատ։ Ժգ։ 8։ Յով։ ա։ 2։ Ա Կոր։ Ժ։ 33։
ժ Մատ։ Ժգ։ 12։ Ղուկ։ ժդ։ 11։ Յով։ գ։ 14։
ի Մատ։ Ժգ։ 13։ Ղուկ։ ժա։ 52։
լ Մատ։ Ժգ։ 23։ Ղեւ. ԻԷ։ 30։ Գործ։ Ժ։ 28։ Ա Կոր։ ժգ։ 1։ Ա Կոր։ Ժ։ 4։ Գաղ. Ե։ 22։ Եփես. Ե։ 9։ Փիլիպ. գ։ 3։
խ Մատ։ Ժգ։ 24։ Ղեւ. ժա։ 22։
ծ Մատ։ Ժգ։ 25։ Ղուկ։ ժա։ 39։ Յով։ գ։ 6։
կ Ղուկ։ Ժ։ 47։ Բ Տիմ. գ։ 6։ Տիտ. ա։ 11։
հ ԳԼ։ Ժբ։ 14։ Հռոմ. Ժ։ 24։
ձ ԳԼ։ Ե։ 33։ 34։
ղ Ելք։ ի։ 29։
ճ Ելք։ ԻԹ։ 37։
մ Գաղ. Ե։ 15։ Բ Պետ. գ։ 9։ Սաղ. ՃԺ։ 1։ Ղեւ. ԻԹ։ 33։ Ա Կոր։ ժգ։ 3։
յ ԳԼ։ Ե։ 34։ Մատ։ Ժա։ 41։ Գործ։ ե։ 42։
ն Մատ։ Ժա։ 43։ Ղուկ։ Ժա։ 39։
շ Մատ։ Ե։ 44։ Ղուկ։ Ժա։ 39։
ո Ինձե՛ անբաժան խոսնակիս

թէն ու պնակին ներսի կողմն մնքրէ, որ ա-
27 նոնց դուրսի կողմն ալ մնքուր ըլլայ։ Վայ
ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցինե-
ր, որ կը նմանիք ծեփած գերեզմանները, ո-
րոնք դուրսէն գեղեցիկ կերեւնան, և ներսէն
մեռելներու ոսկորներով և ամէն կերդ պղծու-
28 թիւնով լեցուն են։ Նոյնպէս ալ դուք դուրս-
էն մարդոց արդար կ'երեւնաք, ու ներսէն
կեղծաւորութիւնով և անօրէնութիւնով լեցուն
29 էք։ Վայ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու
փարիսեցիներ, որ մարգարէներուն տապան-
ներ կը շինէք, և արդարներուն գերեզման-
30 ները կը զարդարէք, ու կ'ըսէք, Թէ որ մեր
հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ մար-
գարէներուն արեանը մասնակից չէինք ըլլար։
31 Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք Թէ անոնց
զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը սպան-
32 նէին։ Ո՜հ դուք ալ ձեր հայրերուն չափը
33 լեցուցէք։ Օձեր՝ չիւերու ծնունդներ, ի՞նչ-
պէս պիտի փախչիք գեհենին դատապարտու-
34 թենէն։ Ահաւասիկ ձեր համար ես կը ղրկեմ
ձեզի մարգարէներ և իմաստուններ ու գրչ-
պիրներ, և անոնցմէ ոմանք սպան-
նէք ու խաչ հանէք, և ոմանք բաներնիդ ձեր
ժողովարաններուն մէջը պիտի ծեծէք, ու
35 քաղաք քաղաք հալածէք։ Որպէս զի երկ-
րի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը
ձեր վրայ գայ՝ արդար Աբէլին արիւնէն մին-
չեւ Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիային ա-
րիւնը, որ տաճարին ու սեղանին միջեւերը
36 սպաննեցիք։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ա-
մէն բաները պիտի գան այդ ազգիս վրայ։
37 Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, որ մարգա-
րէները կը սպաննէիր, ու քեզի խրկուածները
կը քարկոծէիր, քանի անգամ հաւ ուզե-
ցի քու ժողովուրդդ հաւաքել որպէս որ հաւը իր ձա-
գերը թեւերուն տակը կը ժողվէ, և դուք չու-
38 զեցիք։ Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
19 տի մնայ։ Ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ որ այ ասկէ
հետև պիտի չտեսնէք զիս, մինչև որ ըսէք,
Օրհնեալ է անոր որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով՝ կ'եր-
թար, ու աշակերտները անոր քովը գացին
2 տաճարին շէնքերը իրեն ցուցնելու։ Եւ Ի-
սուս անոնց բսաւ։ Չէ՞ք տեսներատ ամէն
բաները. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Հոսկի չմնայ
հոս քար քարի վրայ որ չքանակի։
3 Ու երբոր անկիւնադիրը լեռը նստեր
էր, աշակերտները իրեն եկան առանձին ու
ըսին, Ըսէ մեզի՝ ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բա-
ները, և քու գալստեանդ ու աշխարհիս վեր-
4 ջին նշանը ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Զգոյշ կե-
5 ցէք չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ. Ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս ու բսեն Թէ
ես եմ Քրիստոսը, ու շատերը պիտի մոլորեց-
6 նեն։ Եւ պիտի լսէք պատերազմներ ու պատե-
րազմներու լուրեր. զգոյշ կեցէք որ չխռովիք.
Ինչու որ ան ամէն բաները պէտք է որ ըլլան,
7 բայց դեռ վերջը չէ։ Վասն որ ազգ ազգի
վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն թա-
գաւորութեան վրայ, և տեղ տեղ սովեր ու
մնճաղատամնեաներ և երկրաշարժութիւններ
8 պիտի ըլլան։ Բայց ասոնք ամէնը ցաւերուն
9 սկիզբն են։ Այնուհետև ձեզ նեղութեան պիտի
մատնեն և ձեզ պիտի սպաննեն, ու իմ անու-
նըս համար ամէն ազգերուն ատելի պիտի
10 ըլլաք։ Եւ անատնիք շատերը պիտի գայ-
թակղին, ու իրարու պիտի մատնեն և իրա-
11 րմէ պիտի ատեն։ Եւ շատ սուտ մարգարէ-
ներ պիտի ելլեն ու շատերը պիտի մոլորեց-
12 նեն։ Եւ անօրէնութիւնը շատնալուն համար
13 շատերուն սէրը պիտի պաղի։ Բայց ով որ
մինչև վերջը համբերէ, անոր պիտի ապրի։
14 Եւ Ս. Աւետարանիս այս աւետարանը Քրիս-
տոսի աշխարհին մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր
ազգերուն վկայութիւն ըլլալու, և անկէ հետև
վերջը պիտի գայ։
15 Ուստի երբոր տեսնէք աւերմանին պղծ-
ութիւնը՝ որ Դանիել մարգարէին ձեռքովը
բսուած է, թէ տեղը կը կենայ։ (Ով որ
կարդայ՝ թող հասկնայ։) Այնուհետև Հրէաս-
17 տանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին։ Եւ
ան որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ եւ տու-
18 նէն բան մը առնելու. Եւ ան որ արտին մէջն
է՝ թող ետ չդառնայ իր հանգերձները առնե-
19 լու։ Բայց վայ այն օրերը յղի եղողներուն ու
20 ծիծ տուողներուն։ Եւ աղօթք բրէք որ ձեր

ա Ղուկ. ժա. 44։ Գործ. իգ. 3։
բ Ղուկ. ժա. 47։
գ Գործ. ե. 51. 52. ա Թես. բ. 15։
դ Դան. ժե. 16. ա Թես. բ. 15։
ե Գլ. է. 7. ժբ. 34։
զ Գլ. ի. 34. 35։ Ղուկ. ժա. 49։
է Գործ. ե. 40։ ա Տես. 37. 38. իբ. 19։
ը Գլ. ժ. 17։ բ Կոր. ժ. 24. 25։
թ Ցաւ. ժբ. 24։
ժ Դան. գ. 8։ ա Յովհ. գ. 12։
ի Բ Մն. իդ. 20. 21։
ժա Ղուկ. ժգ. 34։
ժբ Բ Մն. իդ. 21։
ժգ Ա Օր. իբ. 11. 12։
ժդ Սաղ. ծե. 8. ղա. 4։
ժե Սաղ. ճձբ. 26։
ժզ Գործ. գ. 21։
ժէ Ցաւ. ժբ. 25։
ժը Մատ. իգ. 31։ Ղուկ. իզ. 9։
ի Մատ. իգ. 31։ Ղուկ. իզ. 9։
ժա Մատ. իգ. 32։ Ղուկ. իզ. 29։
ժբ Մատ. իգ. 33։ Ղուկ. իզ. 30։
ժգ Մատ. իգ. 34։ Ղուկ. իզ. 31։
ժդ Մատ. իգ. 35։ Ղուկ. իզ. 32։
ժե Մատ. իգ. 36։ Ղուկ. իզ. 33։
ժզ Մատ. իգ. 37։ Ղուկ. իզ. 34։
ժէ Մատ. իգ. 38։ Ղուկ. իզ. 35։
ժը Մատ. իգ. 39։ Ղուկ. իզ. 36։
ի Մատ. իգ. 40։ Ղուկ. իզ. 37։
ի Մատ. իգ. 41։ Ղուկ. իզ. 38։
ի Մատ. իգ. 42։ Ղուկ. իզ. 39։
ի Մատ. իգ. 43։ Ղուկ. իզ. 40։
ի Մատ. իգ. 44։
ի Մատ. իգ. 45։ Ղուկ. իզ. 41։
ի Մատ. իգ. 46։ Ղուկ. իզ. 42։
ի Մատ. իգ. 47։ Ղուկ. իզ. 43։
ի Մատ. իգ. 48։ Ղուկ. իզ. 44։
ի Մատ. իգ. 49։ Ղուկ. իզ. 45։
ի Մատ. իգ. 50։ Ղուկ. իզ. 46։
ի Մատ. իգ. 51։ Ղուկ. իզ. 47։
ի Մատ. իգ. 52։ Ղուկ. իզ. 48։
ի Մատ. իգ. 53։ Ղուկ. իզ. 49։
ի Մատ. իգ. 54։ Ղուկ. իզ. 50։
ի Մատ. իգ. 55։ Ղուկ. իզ. 51։
ի Մատ. իգ. 56։ Ղուկ. իզ. 52։
ի Մատ. իգ. 57։ Ղուկ. իզ. 53։
ի Մատ. իգ. 58։ Ղուկ. իզ. 54։
ի Մատ. իգ. 59։ Ղուկ. իզ. 55։
ի Մատ. իգ. 60։ Ղուկ. իզ. 56։
ի Մատ. իգ. 61։ Ղուկ. իզ. 57։
ի Մատ. իգ. 62։ Ղուկ. իզ. 58։
ի Մատ. իգ. 63։ Ղուկ. իզ. 59։
ի Մատ. իգ. 64։ Ղուկ. իզ. 60։
ի Մատ. իգ. 65։ Ղուկ. իզ. 61։
ի Մատ. իգ. 66։ Ղուկ. իզ. 62։
ի Մատ. իգ. 67։ Ղուկ. իզ. 63։
ի Մատ. իգ. 68։ Ղուկ. իզ. 64։
ի Մատ. իգ. 69։ Ղուկ. իզ. 65։
ի Մատ. իգ. 70։ Ղուկ. իզ. 66։
ի Մատ. իգ. 71։ Ղուկ. իզ. 67։
ի Մատ. իգ. 72։ Ղուկ. իզ. 68։
ի Մատ. իգ. 73։ Ղուկ. իզ. 69։
ի Մատ. իգ. 74։ Ղուկ. իզ. 70։
ի Մատ. իգ. 75։ Ղուկ. իզ. 71։
ի Մատ. իգ. 76։ Ղուկ. իզ. 72։
ի Մատ. իգ. 77։ Ղուկ. իզ. 73։
ի Մատ. իգ. 78։ Ղուկ. իզ. 74։
ի Մատ. իգ. 79։ Ղուկ. իզ. 75։
ի Մատ. իգ. 80։ Ղուկ. իզ. 76։
ի Մատ. իգ. 81։ Ղուկ. իզ. 77։
ի Մատ. իգ. 82։ Ղուկ. իզ. 78։
ի Մատ. իգ. 83։ Ղուկ. իզ. 79։
ի Մատ. իգ. 84։ Ղուկ. իզ. 80։
ի Մատ. իգ. 85։ Ղուկ. իզ. 81։
ի Մատ. իգ. 86։ Ղուկ. իզ. 82։
ի Մատ. իգ. 87։ Ղուկ. իզ. 83։
ի Մատ. իգ. 88։ Ղուկ. իզ. 84։
ի Մատ. իգ. 89։ Ղուկ. իզ. 85։
ի Մատ. իգ. 90։ Ղուկ. իզ. 86։
ի Մատ. իգ. 91։ Ղուկ. իզ. 87։
ի Մատ. իգ. 92։ Ղուկ. իզ. 88։
ի Մատ. իգ. 93։ Ղուկ. իզ. 89։
ի Մատ. իգ. 94։ Ղուկ. իզ. 90։
ի Մատ. իգ. 95։ Ղուկ. իզ. 91։
ի Մատ. իգ. 96։ Ղուկ. իզ. 92։
ի Մատ. իգ. 97։ Ղուկ. իզ. 93։
ի Մատ. իգ. 98։ Ղուկ. իզ. 94։
ի Մատ. իգ. 99։ Ղուկ. իզ. 95։
ի Մատ. իգ. 100։ Ղուկ. իզ. 96։
ի Մատ. իգ. 101։ Ղուկ. իզ. 97։
ի Մատ. իգ. 102։ Ղուկ. իզ. 98։
ի Մատ. իգ. 103։ Ղուկ. իզ. 99։
ի Մատ. իգ. 104։ Ղուկ. իզ. 100։
ի Մատ. իգ. 105։ Ղուկ. իզ. 101։
ի Մատ. իգ. 106։ Ղուկ. իզ. 102։
ի Մատ. իգ. 107։ Ղուկ. իզ. 103։
ի Մատ. իգ. 108։ Ղուկ. իզ. 104։
ի Մատ. իգ. 109։ Ղուկ. իզ. 105։
ի Մատ. իգ. 110։ Ղուկ. իզ. 106։
ի Մատ. իգ. 111։ Ղուկ. իզ. 107։
ի Մատ. իգ. 112։ Ղուկ. իզ. 108։
ի Մատ. իգ. 113։ Ղուկ. իզ. 109։
ի Մատ. իգ. 114։ Ղուկ. իզ. 110։
ի Մատ. իգ. 115։ Ղուկ. իզ. 111։
ի Մատ. իգ. 116։ Ղուկ. իզ. 112։
ի Մատ. իգ. 117։ Ղուկ. իզ. 113։
ի Մատ. իգ. 118։ Ղուկ. իզ. 114։
ի Մատ. իգ. 119։ Ղուկ. իզ. 115։
ի Մատ. իգ. 120։ Ղուկ. իզ. 116։
ի Մատ. իգ. 121։ Ղուկ. իզ. 117։
ի Մատ. իգ. 122։ Ղուկ. իզ. 118։
ի Մատ. իգ. 123։ Ղուկ. իզ. 119։
ի Մատ. իգ. 124։ Ղուկ. իզ. 120։
ի Մատ. իգ. 125։ Ղուկ. իզ. 121։
ի Մատ. իգ. 126։ Ղուկ. իզ. 122։
ի Մատ. իգ. 127։ Ղուկ. իզ. 123։
ի Մատ. իգ. 128։ Ղուկ. իզ. 124։
ի Մատ. իգ. 129։ Ղուկ. իզ. 125։
ի Մատ. իգ. 130։ Ղուկ. իզ. 126։
ի Մատ. իգ. 131։ Ղուկ. իզ. 127։
ի Մատ. իգ. 132։ Ղուկ. իզ. 128։
ի Մատ. իգ. 133։ Ղուկ. իզ. 129։
ի Մատ. իգ. 134։ Ղուկ. իզ. 130։
ի Մատ. իգ. 135։ Ղուկ. իզ. 131։
ի Մատ. իգ. 136։ Ղուկ. իզ. 132։
ի Մատ. իգ. 137։ Ղուկ. իզ. 133։
ի Մատ. իգ. 138։ Ղուկ. իզ. 134։
ի Մատ. իգ. 139։ Ղուկ. իզ. 135։
ի Մատ. իգ. 140։ Ղուկ. իզ. 136։
ի Մատ. իգ. 141։ Ղուկ. իզ. 137։
ի Մատ. իգ. 142։ Ղուկ. իզ. 138։
ի Մատ. իգ. 143։ Ղուկ. իզ. 139։
ի Մատ. իգ. 144։ Ղուկ. իզ. 140։
ի Մատ. իգ. 145։ Ղուկ. իզ. 141։
ի Մատ. իգ. 146։ Ղուկ. իզ. 142։
ի Մատ. իգ. 147։ Ղուկ. իզ. 143։
ի Մատ. իգ. 148։ Ղուկ. իզ. 144։
ի Մատ. իգ. 149։ Ղուկ. իզ. 145։
ի Մատ. իգ. 150։ Ղուկ. իզ. 146։
ի Մատ. իգ. 151։ Ղուկ. իզ. 147։
ի Մատ. իգ. 152։ Ղուկ. իզ. 148։
ի Մատ. իգ. 153։ Ղուկ. իզ. 149։
ի Մատ. իգ. 154։ Ղուկ. իզ. 150։
ի Մատ. իգ. 155։ Ղուկ. իզ. 151։
ի Մատ. իգ. 156։ Ղուկ. իզ. 152։
ի Մատ. իգ. 157։ Ղուկ. իզ. 153։
ի Մատ. իգ. 158։ Ղուկ. իզ. 154։
ի Մատ. իգ. 159։ Ղուկ. իզ. 155։
ի Մատ. իգ. 160։ Ղուկ. իզ. 156։
ի Մատ. իգ. 161։ Ղուկ. իզ. 157։
ի Մատ. իգ. 162։ Ղուկ. իզ. 158։
ի Մատ. իգ. 163։ Ղուկ. իզ. 159։
ի Մատ. իգ. 164։ Ղուկ. իզ. 160։
ի Մատ. իգ. 165։ Ղուկ. իզ. 161։
ի Մատ. իգ. 166։ Ղուկ. իզ. 162։
ի Մատ. իգ. 167։ Ղուկ. իզ. 163։
ի Մատ. իգ. 168։ Ղուկ. իզ. 164։
ի Մատ. իգ. 169։ Ղուկ. իզ. 165։
ի Մատ. իգ. 170։ Ղուկ. իզ. 166։
ի Մատ. իգ. 171։ Ղուկ. իզ. 167։
ի Մատ. իգ. 172։ Ղուկ. իզ. 168։
ի Մատ. իգ. 173։ Ղուկ. իզ. 169։
ի Մատ. իգ. 174։ Ղուկ. իզ. 170։
ի Մատ. իգ. 175։ Ղուկ. իզ. 171։
ի Մատ. իգ. 176։ Ղուկ. իզ. 172։
ի Մատ. իգ. 177։ Ղուկ. իզ. 173։
ի Մատ. իգ. 178։ Ղուկ. իզ. 174։
ի Մատ. իգ. 179։ Ղուկ. իզ. 175։
ի Մատ. իգ. 180։ Ղուկ. իզ. 176։
ի Մատ. իգ. 181։ Ղուկ. իզ. 177։
ի Մատ. իգ. 182։ Ղուկ. իզ. 178։
ի Մատ. իգ. 183։ Ղուկ. իզ. 179։
ի Մատ. իգ. 184։ Ղուկ. իզ. 180։
ի Մատ. իգ. 185։ Ղուկ. իզ. 181։
ի Մատ. իգ. 186։ Ղուկ. իզ. 182։
ի Մատ. իգ. 187։ Ղուկ. իզ. 183։
ի Մատ. իգ. 188։ Ղուկ. իզ. 184։
ի Մատ. իգ. 189։ Ղուկ. իզ. 185։
ի Մատ. իգ. 190։ Ղուկ. իզ. 186։
ի Մատ. իգ. 191։ Ղուկ. իզ. 187։
ի Մատ. իգ. 192։ Ղուկ. իզ. 188։
ի Մատ. իգ. 193։ Ղուկ. իզ. 189։
ի Մատ. իգ. 194։ Ղուկ. իզ. 190։
ի Մատ. իգ. 195։ Ղուկ. իզ. 191։
ի Մատ. իգ. 196։ Ղուկ. իզ. 192։
ի Մատ. իգ. 197։ Ղուկ. իզ. 193։
ի Մատ. իգ. 198։ Ղուկ. իզ. 194։
ի Մատ. իգ. 199։ Ղուկ. իզ. 195։
ի Մատ. իգ. 200։ Ղուկ. իզ. 196։

փախչիլը Ֆիւեաք չըլլայ, ոչ ալ ձմրան օրը։
21 Քանզի անառանդը անանկ մեծ նեղութիւն
պիտի ըլլայ, որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն
22 մինչև հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ։ Եւ
թէ որ այն օրերը չկրճատուին, ոչինչ մէկ մար-
մին մը պիտի չապրէր. հապայ ընտրեալներուն
23 համար այն օրերը պիտի կրճատուին։ Ասոնք
թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ Ահա հոս է Քրիս-
24 տոս կամ հոն, մի հաւատաք. ինչու որ հաւա-
քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի եր-
լուն, ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի
ցուցընեն, որ եթէ կարելի էր՝ ընտրեալներն
25 ալ մոլորցընեն։ Ահա ձեզի առաջուց ըսի։
26 Ուստի թէ որ ձեզի ըսեն թէ Ահա անապատին
մէջն է, մի երթաք. և թէ Ահա ներքնոյն ասենեակ-
27 ներուն մէջն է, մի հաւատաք։ Վասն զի
ինչպես որ փայլակը արեւելքէն կ'երթայ ու մին-
չև արեւմուտք կ'երեւնայ, անանկ պիտի ըլլայ
28 Որդւոյ մարդոյ գալուստը։ Դիակի ուր որ
մեռած մարմին կայ, հոն պիտի ժողովուին
արծիւները։
29 Եւ յետս մի ան նեղութեան օրերէն եւս
արեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր
լոյսը պիտի չտայ, և աստղերը երկինքէն պի-
տի իյնան, ու երկնից զօրութիւնները պիտի
30 շարժին։ Եւ անառանդը Որդւոյ մարդոյ նշա-
նը պիտի երեւնայ երկնից մէջ, Եւ անառանդը
երկրիս բոլոր ազգերը կոծ պիտի բնեն, ու
պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ երկնից ամպե-
րուն վրայ եկած զօրութիւնով ու մեծ փառ-
31 քով։ Եւ անոնք իր հրեշտակները պիտի խրը-
կի մեծաձայն փողով, ու պիտի ժողվեն իր
ընտրեալները չորս հովերէն՝ երկնից մէկ ծայ-
րէն մինչև միւս ծայրը։
32 Թզենիէն առակ մը սորվեցէք. որ երբ
անոր ոստերը կը կակուղնան ու տերեւները կը
33 ցցուին, գիտէք թէ ամառը մօտ է։ Նոյնպէս
ալ դուք երբոր սա ամէն բաները տեսնէք,
34 գիտցէք՝ որ մօտ է դուռերուն քով։ Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի որ հաս ազգը պիտի չանց-
35 նի մինչև որ սա ամէն բաները ըլլան։ Երկինքն ու երկիրը պիտի անցնին, բայց իմ խօս-
քերս բնաւ պիտի չանցնին։
36 Յայտ սակայն որ այն ժամուն համար մէկը
չգիտեր, ոչ ալ երկնից հրեշտակները, հապա
37 պատ միայն իմ Հայրս։ Բայց ինչպէս որ Նոյի
օրերը եղաւ, Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ

38 այնպէս պիտի ըլլայ։ Քանզի ինչպէս էին
ան օրերը ջրհեղեղէն առաջ, կ'ուտէին, կը
խմէին, կին կ'առնէին ու էրկան կու տային,
39 մինչև ան օրը որ Նոյ տապանը մտաւ, եւ
չգիտցան մինչև որ ջրհեղեղը եկաւ ու զամէնը
վերցուց. Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս
40 պէս պիտի ըլլայ։ Այնառանդ երկու հո-
գի պիտի ըլլան մի մէջ, մէկը պիտի առնուի
41 և ու միւսը ձգուի։ Երկու կինի մէկ
աղօրիքի մէջ աղալու վրայ դառնուին, մէկը
պիտի առնուի ու միւսը ձգուի։
42 Արթնի՛ւ կեցէք, ինչու որ չէք գի-
43 տեր թէ ո՛ր ժամուն ձեր Տէրը կու գայ։ Բայց
սա գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտեր
թէ գո՛ղը ո՛ր պահուն գալ կու գայ, ար-
թնուն կը կենար և իջոց չէր տար որ իր տու-
44 նը տակնուվրայ ընէ։ Անոր համար դուք ալ պատ-
րաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ
անանկ ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր։
45 Ուստի ո՞վ է այն հաւատարիմ ու խելամուտն
ծառան՝ որն որ իր տէրը իր ծառաներուն վրայ
դրաւ, որ ատոնցմէ անոնց կերակուրը տայ։
46 Երանի է այն ծառային, որն որ իր տէրը ե-
47 կած ատենը անանկ ըրած պիտի գտնէ։ Ճշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի՝ որ իր բոլոր ունեցա-
48 ծին վրայ պիտի կեցնէ զանիկա։ Հապա թէ
որ այն չար ծառան իր սրտին մէջ ըսէ, Իմ
49 տէրս իր գալը կ'ուշացընէ՝ եւ սկսի իր ծա-
ռաքոյրերուն ծեծել, ու գինեմոլներուն հետ
50 ուտել ու խմել, Այն ծառային տէրը պիտի
գայ ան մէկ օր մը՝ որ չսպասէր, և ան մէկ
51 ժամ մը՝ որ չգիտեր, Եւ զանիկա մէջ-
տեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը կեց-
ծաւորներուն հետ պիտի դնէ։ Հոն պիտի
ըլլայ լալ ու ակռաները կրճտել։

Գլ. ԻԵ

1 Տասը կուսանաց առակը։ 14 ու տաղանդներուն առակը։ 31 Վերջին դատաստանին տարագրութիւնը։

1 Այնառանդ երկնից թագաւորութիւնը պիտի
նմանի տասը կոյսերու, որոնք իրենց ջահ-
ւելերը առնելով՝ փեսային դիմաւորելու ե-
2 լան։ Հարեւանցի հինգը խելամուտ էին և հինգը
3 յիմար, Որ յիմարները առին իրենց ջահերը
և նեղը, ու ձեռնունայն ալ չառին։ Բայց խել-
ամուտները իրենց լապտերներուն հետ ամեն-

Դան. բ. 20. Մր. ի. 8 Ցաւել. բ. 8։
3 Ես. կե. 8. 9։ Զաք. Գ. 2. 3։
4 Մաթ. Ժգ. 21։ Ղաղ. ին. 23։ Յով. 3։
5 Որ. Ժգ. 1։ Հմր. 3. 11։ Բ Թես. բ. 9. 10. 11։ Ցաւել. Ժգ. 13։
6 Ցաւել. գ. 37։ Ժ. 28. 29։ Հռ. ը. 29։ Ժո. ե. 25։ Ես. ի. 9։ Ղաղ. ին. 23։ Ժո. ե. 25։ Գործ. բ. 20։ Ցաւել. բ. 10։ Ղաղ. ին. 24։ Զաք. ին. 8։ Ղաղ. ին. 37։ Դան. է. 11. 13։ Ես. ի. 10։ Ժո. Ժգ. 10։ Եր. ի. 8։ Ղաղ. ին. 25։ Գործ. բ. 20։ Ցաւել. բ. 10։ Ես. ի. 9։ Ղաղ. ին. 24։ Զաք. ին. 8։ Ղաղ. ին. 37։ Դան. է. 11. 13։ Ես. ի. 10։ Եր. Ժգ. 41։ Ղաղ. ին. 25

5 Նեռով եղ ՚ւ առին։ Եւ փեսան որ ուշացաւ,
6 Հաւկնե ալ թմբեցան ու քնացան։ Եւ կէս գի-
շերին Հայեր մը եղաւ, Ահա փեսան կու գայ։
7 Յանկիա գնացուցին եղէք։ Ապառներ բոլոր
կոյսերը եղան ու Հրնոց յարուցին չիրակե-
8 ցին։ Եւ յիմարներըը րսին իմաստուններուն,
Տուէք մեզի ձեր եղէն, ինչու որ մեր լապ-
9 տերները մարելու վրայ են։ Պատասխան
առին իմաստուններըը ու րսին, Գոլոյ որ մեզի
ու ձեզի չբաւականանայ։ այլ յաւէտ Յոսոյ-
10 նեղուն գացէք և գնեցէք ձեզի Համար։ Երբ-
որ անոնք գացին գնելու՝ փեսան եկաւ, ու
պատրաստ եղողներըը անոր Հետ Հարսնիքը
11 մտան, և դուռը գոցուեցաւ։ Երբոր միւս
կոյսերը եկան ու րսին, Տէր, Տէր, բաց մեզի։
12 Բայց անոնք պատասխան առաւ ու րսաւ,
Ճշմարիտ կ'րսեմ ձեզի Թէ չեմ ձանչ-
13 նար։ Ուրեմն արթնուն կեցէք, ինչու որ ոչ
օրը գիտէք և ոչ ժամը։
14 Զանոնք Հետևեալ օրինակ ասաւ երկիրը գացող մարդ-
մը կանչեց իր ծառաներըը, և իր ունեցածը
15 անոնց յանձնեց։ Մէկուն առաւ Հինգ տա-
ղանդ, ու մէկուն երկուք, և մէկուն մէկ,
Ամէն մէկուն իր կարողութեանը չափ, ու
16 անմիջապէս ճամբայ եղաւ։ Եւ ան որ Հինգ
տաղանդը առած էր, գնաց անոնցմով գործ
տեսաւ, և ուրիշ Հինգ տաղանդ չահեցաւ։
17 Նմանապէս ան որ երկուքը առած էր, ուրիշ
18 երկուք ալ չահեցաւ։ Իսկ ան որ մէկը առած
էր, գնաց գետին փորեց, ու իր տիրոջը
19 ստակը պահեց։ Շատ ժամանակէետև ան
ծառաներուն տէրը եկաւ, և անոնցմէ Հա-
20 շիւ ուզեց։ Եւ Հինգ տաղանդը առնողը ե-
կաւ՝ ուրիշ Հինգ տաղանդ ալ բերաւ, ու
րսաւ, Տէր, Հինգ տաղանդ յանձնեցիր ինծի,
ահա ուրիշ Հինգ տաղանդ ևս անոնց վրայ
21 չահեցայ։ Ըսաւ անոր իր Տէրը, Ապրիս բարի
ու Հաւատարիմ ծառայ։ դուն որ քիչ բանին
մէջ Հաւատարիմ եղար, Բանիդ շատ բաներու
վրայ պիտի կեցնեմ։ մտիր Էրտ տիրոջդ ու-
22 րախութեանը մէջ։ Երկու տաղանդը առնողն
ալ եկաւ ու րսաւ, Տէր, երկու տաղանդ
յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու տաղանդ
23 ևս անոնց վրայ չահեցայ։ Ըսաւ անոր իր Տէրը,
Ապրիս բարի ու Հաւատարիմ ծառայ։
դուն որ քիչ բանին մէջ Հաւատարիմ եղար,
քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցնեմ։ մտիր
24 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ։ Մէկ
տաղանդը առնողն ալ եկաւ ու րսաւ, Տէր,
գիտէի որ դուն խիստ մարդ մին ես, չսեր-
մանած տեղէդ կը Հնձես ու չցանած տեղէդ
25 կը Հոպես։ Ուստի վախնալով գացի քու տա-
ղանդդ գետին տակը պահեցի։ Ահաւ ունիս
26 քուկդ քեզի։ Պատասխան առաւ անոր տէրը
ու րսաւ անոր, Չար և ծոյլ ծառայ, գիտէիր
որ չսերմանած տեղէս կը Հնձեմ ու չցանած
27 տեղէս կը Հոպեմ։ Ուրեմն պէտք էր քեզի
որ իմ ստակս տեսանասդիներուն տայիր, որ
28 ես եկած ատենս չահովս առնէի ինծի։ Արդ-
ուք տակի տաղանդը, ու տասը տաղանդ
29 ուն եղողին տուէք։ Ինչու որ ամէն ունեցո-
ղին պիտի տրուի, ու պիտի աւելցայ, և չու-
նեցողին ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի։
30 Եւ սա անպիտան ծառան դուրսի խաւարը
Հանեցէք։ Հոն պիտի լլայ լալ ու ակռաներ
կրճտել։
31 Ու Երբոր Որդին մարդոյ իր փառքովը
գայ, և բոլոր Հրեշտակները իր Հետ
անոնք իր փառաց աթոռը պիտի նըս-
32 ստի։ Եւ Հասոր առջեւ պիտի Ժողովուին բոլոր
ազգերը, ու Հաւնողը իրարմէ պիտի զատէ,
ինչպէս որ Հովիւ մը ոչխարներըը այծերէն կը
33 զատէ։ Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պիտի
կանգնեցնէ, ու այծերըը ձախ կողմը։
34 Անառներ Թագաւորը իր աջ կողմը եղող-
Նեռուն պիտի րսէ, Եկէք, իմ Հօրս օրհնած-
ները, Ժառանգեցէք պատ-
րաստուած Թագաւորութիւնը Ժառանգէ-
35 ցէք։ Ինչու որ անօթեցայ, և ինծի ուտելիք
տուիք։ Ծարաւեցայ, ու ինծի խմցուցիք։
36 Օտարական էի, և ինծի Հիւրասիրեցիք։ Մերկ
էի, և ինծի Հագուեցուցիք։ Հիւանդ էի, ու
ինծի տես եկաք։ Բանտի մէջ էի, և ինծի
37 եկաք։ Անառներ արդարները անոր պատաս-
խան պիտի տան ու րսեն, Տէր, ինչ ժա-
մանակ եղած տեսանք զ՚ու կերակրեցինք, կամ
38 Ծարաւած՝ ու խմցուցինք։ Ինչ ժամանակ
կան տեսանք զ՚և ներս առինք, կամ մերկ
39 ու Հագուեցուցինք։ Ինչ ժամանակ կամ
40 բանտի մէջ տեսանք զ՚ու գացինք։ Եւ Թագաւորը պատասխան տալով պիտի րսէ
անոնց, Ճշմարիտ կ'րսեմ ձեզի, Որովհետև
ան իմ եղբայրներուս պիտի պզտիկներէն մէ-
կուն ըրիք, ինծի ըրիք։
41 Անառներն ձախ կողմն եղողներուն ալ պի-
տի րսէ, Վերկրէ գացէք ինծմէ, անիծեալ-

նեք , Յաւիտենական կրակին մէջը՝ որ պատրաստած է Սատանային ու իր հրեշտակներուն։
42 Որովհետեւ ինչու որ անօթացայ, ու ինծի ուտելիք չտուիք. ծարաւեցայ, ու ինծի չխմցուցիք.
43 օտարական էի, ու ինծի չհաւաքիք. մերկ էի, ու ինծի չհագուեցուցիք. հիւանդ ու բանտի մէջ էի, ու ինծի մեծ չհկաք։
44 Այնուհետեւ անոնք ալ պատասխան պիտի տան ու ըսեն, Տէր, ե՞րբ տեսանք քեզ անօթի, ծարաւի՝ կամ օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ, ու քեզի պատրաստութիւն չըրինք։
45 Յետոյ անոնց ալ պիտի ըսէ՝ Ամէն՝ ձեզի կ՚ըսեմ՝ Որովհետեւ ասոնց պզտիկներէն մէկուն չըրիք, ինծի ալ չըրիք։
46 Եւ ասոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը, իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը։

ԳԼ. ԻԶ

1 Իշխաններըը խորհուրդ կ՚ընեն Քրիստոսի դէմ. 6 Կնիկ մը ի. զով կ՚օծէ անոր գլուխը։ 11 Յուդա կը մատնէ զՔրիստոս։ 17 Քրիստոս կ՚ուտէ զատիկը. 26 կը սահմանէ իր սուրբ ընթրիքը. 36 աղօթք կ՚ընէ գեթսեմանի մէջ. 47 և մէկ հարուածով մը մատնուած՝ 57 կայիափայի առջեւ կը տարուի. 69 Պետրոս կ՚ուրանայ զՔրիստոս։

1 Ու երբոր Յիսուս լմնցուց սա բոլոր խօսքերը, ըսաւ իր աշակերտներուն՝
2 Գիտէք որ երկու օրէն հետո զատիկ կ՚ըլլայ, և Որդին մարդոյ կը մատնուի խաչ հանելու։
3 Այնժամ քահանայապետները ու գրիչները ու ժողովրդին ծերերը ժողովեցան քահանայապետին պալատը, որուն անունը կայիափա էր։
4 Ու խորհրդով բռին որ նենգու. թեամբ բռնեն Յիսուսը ու սպաննեն։
5 Բայց կ՚ըսէին թէ Ոչ տօնին ատեներ, որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ։
6 Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա էր բորոտ Սիմոնին տունը,
7 կնիկ մը եկաւ անոր՝ որ ունէր մեծ մանրարժէք ևղի շիշ մը, և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անկոն նստած էր։
8 Եւ աշակերտները տեսնելով զայս սպրդան՝ ու ըսին, Ինչո՞ւ սա կորսուր ըլլայ.
9 Քանզի սա ևղը կրնար մեզ գնով ծախուիլ, ու աղքատներուն տրուիլ։ Եւ Յիսուս ինչ նայով բան անոնց, Ինչո՞ւ անհանգիստ կ՚ընէք կնիկը. քանզի տեղիս բարի գործ մը նէ գործեց ինծի։
11 Որովհետեւ աղքատները միշտ ձեզի հետ ունիք, բայց Ես միշտ ձեզի հետ չունիք։
12 Որովհետեւ սա ևղը իմ մարմինիս վրայ թափեց, իմ թաղմանս համար ըրաւ։
13 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ որտեղ որ քարոզի ամբողջ աշխարհի մէջ ալ որ սա աւետարանս քարոզուի, սորա գործածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար։
14 Այնատենը տասներկուքէն մէկը՝ որ Յուդա Իսկարիովտացի կ՚ըսուէր, գնաց քահանայապետներուն ու ըսաւ, Ի՞նչ կ՚ուզէք ինծի տալ, ու ես ձեզի մատնեմ զանիկա։ Ան. նոնք երեսուն արծաթի խոստացան անոր։
16 Եւ անկէ ետեւ պատեհ տեղ մը կ՚փնտռէր, որ զանիկա մատնէ Յիսուս։
17 Եւ բաղարջակերաց առջի օրը աշակերտները Յիսուսի եկան ու ասոր ըսին, Ո՞ր կ՚ուզես որ քեզի պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու համար։ Եւ անոնք ըսաւ. Գացէք քաղաքը այս ինչ մարդուն ու ըսէք անոր, Վարդասպետը կ՚ըսէ, Ժամանակս մօտ է. ասոր կ՚ընեմ զատիկը հետ իմ աշակերտներուս։
19 Աշակերտները ալ ըրին ինչպէս որ Յիսուս իրենց հրամայեց ըրաւ, ու պատրաստեցին զատիկը։
20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկուքին հետ սեղան նստաւ։ Եւ քանի որ կ՚ուտէին՝ ըսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը կը զիս պիտի մատնէ։
22 Ու շատ տրտմեցան, և անոնցմէ ամէն մէկը սկսաւ ըսել անոր, Տէր, միթէ ե՞ս եմ։ Անոնք պատասխանեց ու ըսաւ, Ան որ իմ հետս իր ձեռքը պնակը խօթեց, նոյնը պիտի մատնէ զիս։ Բայց Որդի մարդոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է իրեն համար, բայց վա՜յ անմարդուն որուն ձեռքով Որդի մարդոյ կը մատնուի։ աղէկ էր ան մարդուն որ ծնած չըլլար։
25 Յուդա՝ զատասխան տուող Ցուդան որ զանիկա պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ, Վարդապետ, միթէ ե՞ս եմ։ ըսաւ անոր, Դուն ըսիր։
26 Եւ քանի որ անոնք կ՚ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց ու կոտրեց, և առաքեալներուն ու ըսաւ, Առէք, կերէք. սա է իմ մարմինս։
27 Առաւ իմ մարմինս։ Եւ գաւաթը առաւ, գոհացաւ, ու տուաւ անոնց և ըսաւ, Ամէնդդ
28 այ խմեցէք ասկէ. Ինչու որ սա իմ արիւնս Նոր ուխտին, որ շատերու համար կը թափի մեղայ թողութեան համար։ Բայց Կ՚ըսեմ ձեզի, Ասկէ ետեւ երբէք չեմ պիտի չխմիմ մինչեւ ան օրը երբոր ձեր հետը

Գլ. ժգ. 40. 48
բ Գիա. բ. 4
Ցաղ. ե
Ելանէ ասոն անոր
Ա Ասակ. ժգ. 31
ժե. 5. Ջաբ. բ
8. Գոր. Բ. 5
Դան. ժբ. 8
Ցաղ. է. 29. Հագ. ասմ. բ. 1. Ես.
Մար. ժգ. 1
Ղուկ. իբ. 1
Ցաղ. ժգ. 1
Մաղ. բ. 21 Ցաղ. 3. Ասր. 47. Գոր. գ. 25. Ես.
Մար. ժգ. 3. Ցաղ. ժա. 1. 2. ժբ. 5
Գլ. իա. 17
Ցաղ. ժբ. 4
Ջ Օր. ժե. 11
Մար. ժգ. 8
Ցաղ. ժբ. 20
Ցաղ. ժգ. 33. ժգ. 19. ժգ. 5. 28. ժե. 11
Մար. ժգ. 10
Ցաղ. ժգ. 21
Ցաղ. ժգ. 30
Գլ. ժ. 4
Ջաղ. ժա. 12
Գլ. իե. 3
Կամ կըսէցին
Ես. ժբ. 6. 18
Մար. ժգ. 12
Ղուկ. իբ. 7
Մար. ժգ. 17—21
Ղուկ. իբ. 14
Ցաղ. ժգ. 21
Մաղ. իա. 2. Ղուկ. իբ. 21. Ցաղ. ժգ. 18
Ցաղ. ժգ. 25
Ղուկ. իբ. 19
Ցաղ. ժգ. 28
Ցաղ. ժե. 18
Մար. Բ. 11. Ղուկ. իգ. 25. 26. 46. Գոր. ժե. 3. 5. իգ. 22. 23. ա Կոր. ժե. 3
Մար. ժգ. 23
Ղուկ. իբ. 19
ա Կոր. ժա. 23. 24. 25
Ես. Կոր. ժ. 16
Մար. ժգ. 23
Տես նաև. իգ. 8
Գաղ. ժե. 11
Երեմ. լա. 31
Գլ. իբ. 28. Հագ. ե. 15. Երբ. Բ. 22
Ղուկ. իբ. 18
Գոր. ժ. 41

անիկա նոր խաՒսի իմ՝ Հօրս թագաւորութեանը
մէջ։
30 Ուր օրհնութիւն մը երդնէին առաջ Քրիս-
31 տեան։ Աստուածը Յիսուս բաւ ա-
նանց, Դուռ ամէնքդ ու գիշեր վար-
յուն պիտի գայթակղիք. ինչու որ գրուած
է թէ՝ Հովիւը պիտի զարնեմ, ու հօտին ոչ-
32 խարները պիտի ցրուին։ Բայց յարութիւնն
առնելէս առաջ ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
33 տի երթամ։ Պատասխան տուաւ Պետրոս ու
բաւ անոր, Թէպէտ ամէնքն ալ քու վրա-
յուդ գայթակղին, բայց ես բնաւ պիտի չըլ-
34 գայթակղիմ։ Բաւ անոր Յիսուս, Ճշմարիտ
կ՚ըսեմ քեզի, Ես գիշեր դեռ հաւը չկոսած՝
35 երեք անգամ զիս պիտի ուրանաս։ Բաւ
անոր Պետրոս, Թէկ քեզի հետ մեռնելու
ալ ըլլամ՝ բնաւ քեզ պիտի չուրանամ։ Ա-
նանկ կ՚ըսէին նաեւ ամէն աշակերտները։
36 Յետոյ Յիսուս անոնց հետ տեղ մը ե-
կաւ որուն անունը Գեթսեմանի էր, ու բա-
ւաւ աշակերտներուն, Հոս նստեցէք մինչեւ
37 որ հոն երթամ հոն աղօթք ընեմ։ Ու իր հետ
առնելով Պետրոսը ու Զեբեդէոսին երկու
որդիքը, սկսաւ տրտմիլ ու վշտանալ։
38 Անոնց բաւ անոնց, Իմ անձս մեռնելու
չափ տրտում է. հոս կեցէք ու ինծի հետ ար-
39 թուն մնացէք։ Ու քիչ մը առաջ երթալով՝
իր երեսին վրայ ինկաւ ու աղօթք բրաւ ը-
սելով, Ով Հայր իմ, թէ որ կարելի է, իմ-
ման գաւաթը ինծմէ անցնի. բայց ոչ թէ ինչ-
պէս որ ես կ՚ուզեմ, հապա ինչպէս որ դուն
40 կ՚ուզես։ Ու եկաւ աշակերտներուն ու գտնաւ
զանոնք գացած քնացած, ու բաւ Պետրոսին, Այդ-
պէս մէկ ժամ չկրցա՞ք ինծի հետ արթ-
41 նութիւն կենալ։ Արթուն կեցէք ու աղօթք ը-
րէք, որ փորձութեան մէջ չմտնէք. հոգին
42 յօժար է, բայց մարմինը տկար։ Դարձեալ
երկրորդ անգամ գնաց աղօթք բրաւ՝ բսե-
լով, Ով Հայր իմ, եթէ անկարելի է որ ա-
նոր գաւաթը ինծմէ անցնի առանց անկէ խմե-
43 լուս, թող քու կամքդ ըլլայ։ Ու եկաւ գա-
նոնք նորէն քնացած գտաւ, ինչու որ աչքերը
44 նոյն ծանրացած էր։ Ու թողուց անոնք, ու
նորէն գնաց երրորդ անգամ աղօթք բրաւ՝
45 նոյն խօսքը բսելով։ Աշակերտներուն եկաւ ու ա-
նոնց բսաւ անոնց, Ա՞խ կտեւ
քնացէք ու հանգչեցէք. ահա ժամն հասաւ,
և Որդին մարդոյ մեզաւորներուն ձեռքը կը
46 մատնուի։ Երէք ասկէ երթանք. ահա մա-
տնեցաւ անիկա որ զիս պիտի մատնէ։
47 Ու դեռ անիկա աս որ կը խօսէր, ահա
Յուդա՝ տասներկուքէն մէկը եկաւ, և իր
հետ շատ բազմութիւն սուրերով ու բիւրե-
ղով՝ քահանայապետներէն և ժողովրդեան
48 ծերերէն։ Ու զանիկա մատնողը անոնց նշան
մը տուեր էր՝ բսելով, Որ որ ես համբուրեմ՝
49 ան է, բռնեցէք անիկա։ Ու շուտ մը Յիսու-
սին մօտենալով՝ բաւ, Ողջոյն քեզ, վարդա-
50 պետ, ու համբուրեց զանիկա։ Ու Յիսուս
բաւ անոր, Բռնկիր, ինչու համար եկաք
դուն. անոնք մօտեցան ձեռք զարկին
51 Յիսուսին ու բռնեցին զանիկա։ Ու ահա Յի-
սուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռք երկնց-
ցուց ու իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահա-
նայապետին ծառային, և անոր ականջը մէկ-
52 դի հանեց։ Աստուածը Յիսուս բաւ անոր,
Սուրդ իր տեղը դարձուր, ինչու որ Սան-
53 սուր առնողները սրով պիտի կորսուին։ Կը
կարծե՞ս թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղ-
չել, և ինծի հազիւոնէ հասատներկու գունդ
54 դէն աւելի հրեշտակներ։ Բայց ի՞նչպես պի-
տի կատարուին գիրքերը, Թէ պէտք է ա-
նանկ ըլլայ։
55 Աստուածը Յիսուս բաւ անոնց, Իբր թէ աւազակի՞ վրայ եկաք սուրերով ու
բիւրեղով զիս բռնելու. ամէն օր տաճարին մէջ
ձեզի հետ կը նստէի ու կը սորվեցնէի, և
56 զիս չբռնեցիք. Բայց սա ամէն բաները եղաւ՝
որ մարգարէին մտքէ արձիգ գիրքերը։ Աստ-
ուածը Բոլոր աշակերտները թողուցին անկիա-
ու փախան։
57 Ուր անոնք որ Յիսուսը բռնեցին՝ կոյսիա-
փաս քահանայապետին տարին, ուր որ գր-
58 պիրները ու ծերերը ժողովեր էին։ Ու Պետ-
րոս հետեւակաց անոր հետեւէն գնաց մինչեւ քա-
հանայապետին գաւիթը, ու ներս մտաւ
ապասաւորներուն հետ նստաւ, որ վերջը տես-
59 նէ։ Իսկ քահանայապետները ու ծերերը և
բոլոր ժողովքը Յիսուսին զէմ սուտ վկայու-
թիւն մը կը փնտռէին, որ անոիկա մեռցնեն,
60 Ու չգտան. թէև նոյն սուտ վկաներ ալ ե-
կան, բայց չգտան։ Յետոյ վերջապէս սուտ վկ-
61 կայ եկան, Ու բսին թէ Անիկա բսաւ, Ես
կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել, և զանիկա
62 երեք օրուան մէջ չնորհել։ Ու քահանայա-
պետը ոտք ելլելով բսաւ անոր, Պատաս-

ա Մար. ժգ. 26։
բ Ղար. ժգ. 27։ Ճշմ. ժգ. 38։
գ Ղար. ժգ. 28։
դ Ես. ծ. 6։
ե Ղար. ժգ. 7։
զ Գէ. իգ. 7. 10. 16։ Մարկ. ժգ. 33։ Ղար. ժգ. 7։
է Մար. ժգ. 30։ Ղուկ. իգ. 34։
ը Ճշմ. ժգ. 38։
թ Մար. ժգ. 38—35։ Ղուկ. իգ. 39։ Ճշմ. ժգ. 1։
ժ Գէ. գ. 21։
ի Ճշմ. ժգ. 37։
լ Մար. ժգ. 36։ Ղուկ. իգ. 42։ Եբր. ե. 7։
խ Ճշմ. ժգ. 37։
ծ Մար. ժգ. 38։
կ Գէ. ե. 28։
հ Մար. ժգ. 39—35։ Ղուկ. իգ. 39։ Ճշմ. ժգ. 1։
ձ Ճշմ. ժգ. 1։
ղ Մար. ժգ. 33։ ժգ. 38։ Ղուկ. իգ. 40։ Եփես. գ. 18։
ճ Մար. ժգ. 43։ Ղուկ. իգ. 47։ Ճշմ. ժգ. 3։ Գոր. ա. 16։
մ Ճշմ. ժգ. 12։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
յ Ճշմ. ժգ. 13։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
ն Ճշմ. ժգ. 14։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
շ Ճշմ. ժգ. 15։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
ո Ճշմ. ժգ. 16։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
չ Ճշմ. ժգ. 17։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
պ Ճշմ. ժգ. 18։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
ջ Ճշմ. ժգ. 19։ Ես. ծ. 7։ Ես Ծնգ. ծ. 6։ Յհ. ա. 29։ Ա Պետ. բ. 22։
ռ Ճշմ. ժգ. 12։ 13։ 14։ Մար. ժգ. 55։ Գոր. ը. 13։
ս Ճշմ. ժգ. 12։ 13։ 14։ Մար. ժգ. 55։ Գոր. ը. 13։
վ Ճշմ. ժգ. 12։ 13։ 14։ Մար. ժգ. 55։ Գոր. ը. 13։
տ Ճշմ. ժգ. 12։ 13։ 14։ Մար. ժգ. 55։ Գոր. ը. 13։

ման մի չեն տար. ի՞նչ կը վկայեն ասոնք քե-
63 զի գիմ։ Եւ Յիսուս լուռ կը կենար։ Պա-
մասպան ասաւ. քահանայապետը ու բուռ
անոր, Կենդանի Աստծով քեզ կ'երդմնցը-
նեմ որ մեզի բանս, թէ դուն ես Քրիստոս
64 Որդին Աստծոյ։ Բաւ անոր Յիսուս, Դուն
բարը. բայց կ'ըսեմ ձեզի, Ապէ հետ պիտի
տեսնէք Որդին Մարդոյ Զօրութեան ալ կող-
մը նստած, ու երկինքի վրայ եկած։
65 Անառներ քահանայապետը իր հագուքերնին
քը պատռեց՝ ու բաւ, Հայհոյեմիտի բրաւ.
ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ. ահա հիմա
66 լսեցիք անոր հայհոյութիւնը. Ձեզի ի՞նչ
պէս կ'երեւնայ. անոնք պատասխան տուին
67 ու բսին, Մահապարտ է։ Անառներ անոր
երեսը թքեցին, ու բռնացեալ ծեծելուն անի-
կա. Ոմանք ալ ապտակ զարնելով բսին,
68 Մարգարէացիր մեզի, դուն Քրիստոս ես, ո՞վ
է ան որ քեզի զարկաւ։
69 Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը նստեր էր,
և մէկ ազախին մը եկաւ անոր ու բաւ, Դուն
70 ալ Գալիլեացի Յիսուսին հետն էիր։ Բայց
անիկա ամենուն առջեւը ուրացաւ ու բաւ,
71 Ձեմ գիտեր դուն ինչ կը խօսիս։ Ու երբոր
գուռը ելաւ, ուրիշ աղջիկ մը զանիկա տես-
աւ, և հոն եղողներուն բաւ, Ասիկա ալ
72 Յիսուս Նազովրեցիին հետն էր։ Ու Պետ-
րոսէն երդումով ընելով ուրացաւ, Թէ Էս ան
73 մարդը չեմ ճանչնար։ Ու քիչ մը աառնէն ե-
տև հոն եղողները եկան և բսին Պետրոսին,
Ցիրաւի դուն ալ անոնցմէ ես, ինչու որ քա-
74 Գրուցուածդդ ալ քեզ յայտնի կ'ընէ։ Ան-
առներ նախ անիծել ու երդում ընել՝ ըսելով
Թէ ես ան մարդը չեմ ճանչնար. և իսկոյն
75 Հաւը խօսեցաւ։ Իր Պետրոս միտքը բերաւ
Ցիսուսի խօսքը՝ որ իրեն բսեր էր Թէ Պետ-
հաւը չխօսած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս
զիս։ ու դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ։

ԳԼ. ԻԷ

1 Քրիստոս Պիղատոսի ձեռքը կը տրուի կռացուած։ 3 Յուդա
խեղդամահ կ'ըլլայ։ 12 Պիղատոս իր Քհեին խրատուած՝ 24
իր ձեռքերը կը լուայ։ 26 ու Բարաբասը կ'արձակէ։ 29 Քրիս-
տոս ծաղրելով կը պսակեն։ 34 կը խաչեն։ 39 կը նախատեն զի-
նք։ 50 կը մեռնի ու կը թաղուի։ 66 Քրիստոսի գերեզմանը Հե-
բեայց կը Քննեն։ ու պահապան գինուորներ կը դնեն։

1 Երբոր առաւօտ եղաւ՝ բոլոր քահանայապետ-
ները ու ժողովուրդին ծերերը Յիսուսի դէմ
2 խորհուրդ ըրին որ զանիկա մեռցնեն։ Եւ

1 Նա. բ. 3 ։ Գէս. իբ։ 12։ 14։
4 Գէս. ե. 11 ։ Թագ. ժգ. 24։ 26։
5 Դան. է. 13։ Գէս. ժգ. 27։ Թագ. ժ. 30։
6 Ելս. ի. 31։ Գաղ. բաս. 27։ Ելաւմ. ժգ. 10։ Ա Թես. գ. 16։ Յայտ. ա. 7։
7 Ասպ. ԻԺ. 31։ Գործ. ե. 33։
8 Գ Թագ. ժբ. 37։ ԺԲ. 11։
9 Գէս. իգ. 16։ Յհ. ծ. 6։ Յգ. 3։ Գէս. իբ. 30։
10 Գէս. իբ։ 63։ Յհ. ժգ. 3։ Ա Սպ. ԺԲ. 65։
11 Սպ. ժ. 1։ Գործ. ե. 33։
13 Գործ. ժգ. 66։ Գաղ. իբ։ 53։ Յհ. ժգ. 12։ 17։ 23։
14 Գէս. իբ։ 59։
15 Մարկ. ժգ. 71։
16 Գործ. ե. 37։ Ա Տիմ. գ. 13։
17 Գէս. իբ։ 63։ Յհ. ժԲ. 32։
18 Ա Սպ. ժ. 11։ Գաղ. իգ։ 18։ Յհ. ժԲ. 49։ Գործ. գ. 14։

Գաղ. իբ. 64։
Մարկ. ժգ. 66։
Գաղ. իբ. 53։ Յհ. ժգ. 22։
Յհ. ժԲ. 16։ 17։ 23։
Գաղ. իբ. 59։
Մարկ. ժգ. 71։
Յհ. ժԲ. 37։ ա
Գործ. ա. 18։
Յ. առաքելն գան. Հանգիսը։
Գործ. ա. 19։
Ընկած Լուկն Երբ. Ցիս
Յհ. ժԲ. 13։ 38։
Մարկ. ժե. 23։ Գաղ. իգ։ 3։ Յհ. ժգ. 33։
Յհ. ժԲ. 37։ ա
Տիմ. գ. 13։
Գէս. իգ. 63։ Յհ. ժԲ. 8։
Գէս. իգ. 62։ Յհ. ժԲ. 10։
Մարկ. ժե. 6։ Գաղ. իգ։ 37։ Յհ. ժԲ. 39։
Մարկ. ժե. 11։
Գաղ. իգ։ 18։ Յհ. ժԲ. 49։
Գործ. գ. 14։

վարդը Համոզեցին որ Բարաբբան խնդրէին ու
21 Քիւսոր կորնչցնեն։ Պատասխան առաւ
կառավարը ու ըսաւ անոնց, Ա՛ս երկուքէն ո՛
ը կ՛ուզէք որ ձեզի արձակեմ։ Ա՛ն ալ ըսին,
22 Բարաբբան։ Ըսաւ անոնց Պիղատոս, Հապա
ի՞նչ ընեմ Քիւսոր որ կ՛ըսուի։
23 Ա՛ն ալ ըսին անոր, Խաչ հանուի։ Ու կա
ւակարը ըսաւ, Բայց ի՞նչ չար գործ ըրաւ։
Ա՛ն ալ աւելի կ՛աղաղակէին ու կ՛ը
24 սէին, Խաչ հանուի։ Երբ Պիղատոս տեսնելով
որ օգուտ մը չկրնար, հապա ալ աւելի խռո
վութիւն կ՛ըլլայ, ՚ի՛նչ առաւ՝ ձեռքերը
լուաց Ժողովուրդին առջեւը ու ըսաւ, Ես սա
արդարին արիւնէն անպատաս եմ։ դուք գիտ
25 ցէք։ Եւ բոլոր Ժողովուրդը պատասխան
տալով ըսաւ, ՚Ի՛ւրոր արիւնը մեր վրայ ու մեր
26 որդւոցը վրայ ըլլայ։ Անոնց Բարաբբան
արձակեց անոնց, ու Քիւսոր ծեծելով՝ անոնց
ձեռքը տուաւ որ խաչուի։
27 Ա՛նոնք կառավարին զինուորները պա
լատին ներսը առին Քիւսոր, ու բոլոր գունդը
28 Ն՛ը դունդը անոր վրայ Ժողվեցին։ Եւ զա
նիկա մերկացնելով՝ կարմիր վերարկու մը
29 հագցուցին անոր։ Ու փաթեթէ գայլ մը
հիւսելով՝ անոր գլխուն դրին, ու եղէգ մը
անոր աջ ձեռքը։ և անոր առջեւը ծնկան վրայ
գալով՝ կ՛ընէին ծաղրանք, ու կ՛ըսէին, Ո՛ղ
30 ջոյն քեզ, Հրեից թագաւոր։ Եւ Ք՛ը նէելով
անոր վրայ՝ եղեգը կ՛առնէին ու անոր գլուխը
31 կր ծեծէին։ Ու երբոր ծաղր ըրին անկից՝
վերարկուն վրայէն հանեցին ու իր հանդերձ
ները հագցուցին անոր, ու տարին զանիկա
խաչը հանելու։
32 Եւ գացած ելլելով՝ Կիւրենացի մարդ մը
գտան Սիմոն անուամբ, զանիկա պահակի ըրա
33 նելին՝ որ անոր խաչը վերցնէ։ Ու Golgotha
Գագղթա ըսուած տեղը, որ է գանկի տեղ։
34 Եւ Հ՛ելովով խառնած քացախ տուին անոր որ
խմէ։ ու երբոր Համը առաւ՝ խմել չէր ուզեր։
35 Ու զանիկա խաչը հանելով, անոր հանդերձ
ները վիճակով բաժնեցին։ [որ մարգարէին
բառածը կատարուի, ՚Իմ հանդերձներս իրենց
մէջը բաժնեցին, և իմ պատմուճանիս վրայ
36 վիճակ ձգեցին։] Ու նստած անկիմ կը պա
37 հէին։ Եւ ՚անոր գլուխն վրայ իր յանցանքը
գրուած գրին, Թէ Ասիկա է Յիսուս՝ Հրէից
38 թագաւորը։ ՚Անոնէն անոր հետ երկու

Ի՛ր Or · խա · 6 ·
ի՛ր Or · ՅԹ · 10 ·
Քիւսոր 19· բրնաց
ո՛ · 16 · ի՛ր Or · ր ·
38 · Գործ · ե · 31 ·
ի՛ Ես · Ծգ · 53 · Մատ ·
ԺԸ · 15 · Ղուկ · ԻԳ ·
16 · 24 · 25 · Ճառընտ ·
ՀՁ · 1 · 16 ·
ո՛ Մատ · ԺԸ · 16 ·
Ճառընտ · ՀՁ · 2 ·
ի՛ Ղուկ · Իգ · 11 ·

ղ Մաղ · կԲ · 19 · Ես ·
Ծգ · 3 ·
ճ Ես · Ծ · 6 · Գաղ · իգ ·
67 ·
ճ Ես · Ծգ · 7 ·
ն Թուղ · ԺԸ · 38 · Ի՛ր
Թագ · իա · 13 ·
Գործ · է · 57 · Երր ·
Ծգ · 12 ·
շ Մատ · ԺԸ · 21 ·
Ղուկ · իգ · 26 ·
ղ Մատ · ԺԸ · 22 ·

աւազակ խաչուեցան, մէկը ձախ կողմէն,
ու մէկը ձախ կողմէն։
39 Եւ Ն՛անոնք որ կ՛անցնէին կը հայհոյէին ա
40 նոր, գլուխնին կը շարժէին, ու կ՛ըսէին,
Դուն որ տաճարը կը քակէիր և երեք օ
րուան մէջ կը շինէիր, ինքզինքդ ազատէ։
Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես, իջիր սա խա
41 չէդ։ Նոյնպէս ալ քահանայապետները գը
պիրներուն ու Ծերերուն հետ ծաղր ընելով՝
42 կ՛ըսէին, Ուրիշները ազատեց, ինքզինքը չը
կրնար ազատել։ Թէ որ Իսրայէլի Թագաւոր է
Թող հիմա իջնէ խաչէն, և Ի՛ր տեսնանք։
43 Աստուծոյ յուսացեր է, հիմա Թող փրկէ
ասիկա՝ եթէ կ՛ուզէ ասիկա։ Ինչու որ ըսաւ,
44 Թէ ես Որդի Աստուծոյ եմ։ Ի՛ր հետը խա
չուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախա
տէին զանիկա։
45 Ե՛ւ վեցերորդ ժամէն մինչև իններորդ ժա
46 մը բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ։ Եւ ժա
մը իններն առնելովը Քիւսոր մեծ ձայնով ա
ղաղակեց ու ըսաւ, Էլի, Էլի, լամա սաբաք
Թանի · որ ըսել է՝ Աստուած իմ, Աստուած
47 իմ, ինչո՛ւ զիս Թողուցիր։ Անոնցմէ մէնչ՛
որ հոն կայներ էին, երբոր լսեցին՝ կ՛ըսէին,
48 Ասիկա Եղիան կը կանչէ։ Եւ շուտ մը անոնցմէ
մէկը վազեց սպունգ մը առաւ՝ Ք՛ացախով
լեցուց, ու եղէգի մը անցընելով՝ տուաւ ա
49 նոր որ խմէ։ Ու մնացածները կ՛ըսէին, Թող
տեսնենք Թէ Եղիան կու գայ ասիկա
ազատելու։
50 Ն՛Եւ Քիւսոր գոչելով մեծ ձայնով սպա
ղակից՝ ու հոգին աւանդեց։
51 Եւ ահա Ն՛տաճարին վարագոյրը վերէն Ի՛
վար երկուքի ճեղքուեցաւ, ու երկիրը շար
52 ժեցաւ, և քարերը պատուեցան, Եւ գերեզ
մանները բացուեցան, ու շատ սուրբ հնձո
53 ցեալներու մարմիններ յարութիւն առին, Եւ
գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ե
տև, մտան սուրբ քաղաքը ու շատերուն ե
րեցան։
54 Ն՛Բայց հարիւրապետը և անոր հետ Քիւսոր
պահողները երբոր տեսան երկրաշարժը ու
եղած բաները, շատ վախցան՝ ու ըսին, Քի
նաւի ասիկա Որդի Աստուծոյ էր։
55 Եւ հոն շատ կիներ կային որ հեռուէն
կը նայէին, ՚որոնք Գալիլեայէն Քիւսոր ե
56 տևէն եկան իրեն ծառայելմէն ընելու։ Ո՛ն

· Ես · Ծգ · 12 · Մատ ·
ԺԸ · 37 · Ղուկ · իգ ·
33 · 33 · Ճառընտ · ՀՁ ·
18 ·
Մաղ · կԲ · 21 · Քիւս
որ · 18 ·
Մատ · ԺԸ · 24 ·
Ղուկ · իգ · 34 ·
Ճառընտ · ՀՁ · 24 ·
Մաղ · իե · 18 ·
Հմր · 51 ·
Մատ · ԺԸ · 26 ·
Ղուկ · իգ · 38 ·
Ճառընտ · ՀՁ · 19 ·

Մատ · ԺԸ · 38 ·
Ղուկ · իգ · 39 ·
Ա՛մեն ըս · ը · 20 · Մատ ·
ԺԸ · 33 · Ղուկ · իգ ·
44 ·
Երր · է · 7 ·
Մաղ · իբ · 1 ·
Մաղ · կԲ · 21 · Մատ ·
ԺԸ · 36 · Ղուկ · իգ ·
36 · Ճառընտ · ՀՁ ·
29 ·

Մատ · ԺԸ · 37 ·
Ղուկ · իգ · 40 ·
Ես · իգ · 31 · ր Մն ·
գ · 14 · Մատ · ԺԸ ·
38 · Ղուկ · իգ ·
45 ·
Հմր · 36 · Մատ ·
ԺԸ · 39 · Ղուկ ·
իգ · 47 ·
Ղուկ · ը · 3 ·
Մատ · ԺԸ · 40 ·

բոնց մէջ էր Մարիամ Մագդաղենացին և Յակոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մարիամ՝ և Զեբեդեայի որդւոցը մայրը։
57 Իւ երբոր իրիկուն եղաւ, Արիմաթիայէն Յովսէս մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր, որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր։
58 Անիկա Պիղատոսին գնաց երթալով՝ Յիսուսի մարմինը խնդրեց։ Ապա Պիղատոս հրամայեց որ մարմինը տրուի։
59 Յովսէս առաւ զմարմինը տրուէն։ Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ, մաքուր կտաւով պատեց
60 զնոյն, և դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որ քարէ փորած էր. և գերեզմանին դուռը մեծ քար մը գլորելով գնաց և հեռացաւ։
61 Եւ Մարիամ Մագդաղենացին և միւս Մարիամն՝ գերեզմանին դիմացը նստած էին։
62 Եւ հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթէն ետև էր, քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողովուեցան Պիղատոսին քովը, և ըսին,
63 Տէր, կը յիշենք որ այն մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ՚ըսէր թէ՝ Երեք օրէն ետև յարութիւն կ՚առնեմ։ Ուստի հրամայեն որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին զգուշութիւն ընեն. չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով գան՝ զանիկա գողնան, և ժողովուրդին ըսեն թէ Մեռելներէն յարութիւն առաւ. ու ետևը
65 քի մոլորութիւնը առջինէն գէշ ըլլայ։ Պիղատոս անոնց ըսաւ, Դուք ունիք պահապան զինուորներ. գացէ՛ք զգուշութիւն ըրէք ինչ-
66 պէս որ գիտէք։ Անոնք ալ գացին գերեզմանին զգուշութիւն ըրին, Տքարը կնքելով ու պահապան զինուորներ դնելով։

ԳԼ՝ ԻՀ

1 Հրեշտակը կ՚ուեւէ կանանց Քրիստոսի յարութիւնը։ 9 Քրիստոս ինքը կ՚երեւնայ անոնց։ 11 Քահանայապետները առակ կու տան զինուորները որ բանն ինչ որ գերեզմանին գացածները։ 16 Քրիստոս իր աշակերտները կ՚երեւնայ։ 19 և կը խրկէ զանոնք բոլոր հեթանոսները աշակերտելու և մկրտելու։

1 Եւ շաբաթ գիշերը որ մէկշաբթին կը լուսնար, եկան Մարիամ Մագդաղենացին ու
2 միւս Մարիամը գերեզմանը տեսնելու։ Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ինչու որ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջնելով՝ գնաց գահլէն մէկդի գլորեցուց քարը, ու անոր
3 վրայ նստաւ։ Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր, ու անոր հանդերձները՝ ձիւնի պէս ճերմակ։
4 Ասկէ ետև անոր վախէն պահապանները խըռ-

Ա Մար. ժէ. 48։ Ղուկ. իգ. 50։ Յով. ժԹ. 38։
Բ Նա. ծգ. 8։
Գ Գլ. ժգ. 21. ժէ. 23։ ի. 19։ իզ. 61։ Մար. ը. 31։ ժ. 34։ Ղուկ. ի. 22։ ժը. 33։ իգ. 6։ 7։ Յով. ժԹ. 19։ Գործ. ը. 19։
Դ Գործ. ը. 17։
— Մար. ժգ. 1։ Ղուկ. իգ. 1։ Յով. ի. 1։
Ե Գլ. իե. 56։
Զ Տես Մար. ժգ. 9։ Ղուկ. ի. 4։ Յով. ի. 12։ Գործ. ի. 14։ Տես Յով. ի. 17։

5 ռամբեցան, ու մեռածի պէս եղան։ Պատասխան առաւ հրեշտակը որ բան կինիներուն, Դուք մի վախնաք քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք զՅիսուս՝ որ խաչուեցաւ։
6 Անիկա հոս չէ, ինչպէս որ յարութիւն առաւ, Տիրոջին որ բան։ Եկէք տեսէք այն տեղը՝ ուր որ Տէրը պառկած էր։
7 Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք թէ անիկա մեռելներէն յարութիւն առաւ, և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլիա կ՚երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկա. ահա ձեզի զգուշացի։
8 Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու։
9 Ու երբոր կ՚երթային անոր աշակերտներուն պատմելու, ահա Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու ըսաւ, Ողջոյն ձեզ։ Եւ անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին, ու երկրպագութիւն ըրին անոր։
10 Յիսուս ըրին անոր։ Անառնէր Յիսուս ըսաւ անոնց, Մի վախնաք, գացէ՛ք իմ եղբայրներուս ըսէք որ Գալիլիա երթան, ու հոն զիս պիտի տեսնեն։
11 Երբոր անոնք կ՚երթային՝ ահա պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան, ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր
12 եղած բաները։ Եւ անոնք ժողովուրդին հետ մէկտեղ ժողովելով ու խորհուրդ ընելով՝
13 շատ առակ տուին զինուորներուն, Ը. ըսին, Ըսէք թէ Անոր աշակերտները գիշերով եկան անիկա գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք։
14 Եւ թէ որ սա բանը կուսակալին ականջը հասնի, մենք անիկա կը հաճեցընենք, և ձեզ
15 ապահով կ՚ընենք։ Անոնք ալ առակը առին՝ ու ասուածնուն պէս ըրին. և սա ձայնը Հրէից մէջ տարածուեցաւ մինչև սա օրս։
16 Իսկ տասնմէկ աշակերտները գացին Գալիլիա՝ այն լեռը որ Յիսուս իրենց որոշեր
17 էր։ Ու երբոր զանիկա տեսան, երկրպագութիւն ըրին անոր, բայց ոմանք տարակուսեցան։
18 Եւ Յիսուս մօտենալով՝ խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ, Ինձի իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ
19 երկինքը ու երկրի մէջ։ Երթալէն գացէք տգեղերը աշակերտեցէք, մկրտելով զանոնք յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ։
20 Ուսուցանելով անոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես ձեզի պատուիրեցի. և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը։ Ամէն։

Ա Մար. ժգ. 15։
Բ Ես. ծը. 10։ Ղուկ. իգ. 47։ Գործ. ը. 38։ 39։ Հռոմ. ժ. 13։ Կող. ա. 23։
Գ Գործ. ը. 42։
—

Հռոմ. ը. 29։ Երբ. ը. 11։
Գաղ. ա. 16։
Ե Գլ. ժը. 40։ ժգ. 21։ ժէ. 22։ ի. 19։ Ղուկ. իգ. 32։ Մար. ժգ. 7։
Զ Դան. է. 13։ 14։ Գլ. ժա. 27։ ժգ. 28։ Ղուկ. ա. 32։ Յով. ժ. 22։ Գործ. գ. 35։ ե. 22։ ժգ. 3։ ժէ. 2։ Գործ. ը. 56։ Հռոմ. ժգ. 9։ ա Կոր. ժէ. 27։ Եփես. ա. 10։ 21։ Փիլ. բ. 9։ 10։ Երբ. ա. 2։ ը. 8։ ա Պետ. գ. 22։ Յայտ. ի. 14։

Ա.ԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ըսխնաննես Պրպտին պաշտօնը։ 2 Քհնաւս կը Պրռաւի։ 12 կը փոշմաւի։ 14 կը քարոզէ։ 16 իբրեւ Հեռնելու կը կռնչի Պետրոս, Անդրեասը, Յակոբոսը և Յովհաննէսը։ 23 կը բժշկի դեւահար մը։ 29 Պետրոսին զրաւնչը 32 ու շատ հիւանդներ։ 41 և կը Տպրէ բորսոյ։

1 Սատուծոյ Որդւոյն Քհնաւս Քրիստոսի ա-
2 ւետարանին սկիզբը։ Ինչպէս որ մնորգարէից
մէջ գրուած է, Ահա ես իմ դեզապանս կը իրր-
կնամ քու երեսիդ առջևէն, որ քու ճամբադ
3 պիտի պատրաստէ քու առջևեդ։ Աշնապատի
մէջ կանչողին ձայնը, Ցերսիը ճամբան պատ-
րաստեցէք, անոր շաւիղները չտիեցէք։
4 Ցովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր, և
ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր
5 մեղքերու թողութեան համար։ Նէ բոլոր
Հրէաստանի երկիրը ու Երուսաղէմացիք կ'ելլ-
էին անոր, ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ
Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստով-
6 նելով։ Նէ Յովհաննէս հագեր էր Ուտպի մազ,
և իր մէջքը կապի գոտի։ ու իր կերակուրը
7 Ծնթաթխ ու վայրենի մեղր էր։ Նէ կը քարոզէր
ու կ'ըսէր, Իմ ետևէս ինծմէ զօրաւորը կու
գայ, որ ես արժանի չեմ Ծռնելու և անոր կօ-
8 շիներուն կապերը արձկելու։ Ես ձեզ Ջրով
մկրտեցի, բայց անոնք ձեզ Սուրբ Հոգիով
պիտի մկրտէ։
9 Նև եղաւ որ ան օրերը Քհնաւս Գալիլեայի
Նազարեթէն եկաւ, ու Յովհաննէսէն մկրը-
10 ատեցաւ Յորդանան մէջ։ Նէ չուտ մը
Ջուրէն ելլելուն պէս՝ երկինքը բացուած տե-
սաւ, և Հոգին աղաւնիի պէս որ իր վրայ կ'իջ-
11 նէր։ Նէր։ Դու ես իմ սիրելի Որդիս, որուն հաներ եմ։
12 Նէ չուտ մը Հոգին անապատը հանեց զա-
13 նիկա։ Ու քառասուն օր հոն էր անապատին
մէջ Սատանային փորձուած։ և գազաններու
հետ էր, ու հրեշտակները իրեն սպասաւորու-
թիւն կ'ընէին։
14 Նէ Յովհաննէսին մատնուելէն հանե Քհնաւս
Գալիլեա եկաւ, Սատուծոյ արքայութեան
15 աւետարանը կը քարոզէր ու կ'ըսէր, Թէ
Ծամանակը լրացած է, և Սատուծոյ Թա-
գաւորութիւնը մօտեցած է։ ապաշխարեցէք
ու աւետարանին հաւատացէք։
16 Ցերսը Գալիլեացւոց Ծովուն քովերը կը
պատէր, տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնին եղբայ-
րը Անդրեասը Ծովը ուռկան ձգած, ինչու
17 որ ձկնորս էին։ Նէ Քհնաւս բաւ անոնց, Իմ
ետևէս եկէք, ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու
18 որսորդ ըլլաք։ Անոնք ալ չուտ մը իրենց ուռ-
կանները թողուցին ու անոր ետևէն գացին։
19 Նէ անկէ քիչ մը առաջ երթալով՝ տեսաւ
Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յով-
հաննէսը, որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկան
20 ները կը կարկտէին։ Նէ չուտ մը զանոնք
կանչեց։ անոնք ալ իրենց Հայրը Զեբեդէոսը
վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով ա-
նոր ետևէն գացին։
21 Նև մտան Կափառնայում։ և իսկոյն չա-
բաթ օրը Ժողովարանը մտնելով՝ կը սորվեց-
22 նէր։ Նէր։ Նէ կը զարմանային անոր վարդապե-
տութեանը վրայ, ինչու որ իշխանութիւն ու-
նեցողի մը պէս կը սորվեցընէր անոնց, ու չէ
23 թէ գրիչներուն պէս։ Նէ անոնց Ժողովարա-
նին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ ոգի ունէր
24 իր ներսի դին, ու աղաղակեց ըսելով, Թող
մեր, Դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս, Քհ-
նաւս Նազովրեցի՞։ միթէ մեզ կորսընցընելու
եկար։ գիտեմ քեզ՝ ով ես, Աստուծոյ Սուրբը։
25 Նէ Քհնաւս Կատուեց անոր՝ ըսելով, Գաղան
26 ձէ ու ելի անկէ։ Նէ պիղծ ոգին Կատուկի
ցնծեց զանիկա, ու մեծ ձայնով մը ազաղա-
27 կեց ու անկէ ելաւ։ Նէ ամէնքը զարմացան,
անանկ որ իրարու Տարցուփորձ կ'ընէին ու
կ'ըսէին, Ա՛ ի՞նչ է։ ի՞նչ նոր վարդապե-
տութիւն է աս, որ իշխանութիւնով պիղծ
ոգիներուն ալ կը Տրամայէ, ու իրեն կը Տնա-
28 զանդին։ Նէ չուտ մը իր Տամրաւը Գալիլեա-
ցւոց ամէն կողմերը եղաւ։
29 Նէ չուտ մը Ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմո-
նին ու Անդրեասին տունը մտան Յակոբոսին
30 և Յովհաննէսին Հետ։ Նև Սիմոնին զօրանչը
Ջերմ բռնուած պառկած էր, և չուտ մը
31 անոր Համար բսին իրեն։ Նև Քհնաս մտե-
ցաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց, վերցուց անկից։

ա Մատ. Ժգ. 35։ Ղ.ա.կ. ա. 38։ Յովհ. ա. 34։
բ Մրկ. գ. 1։ Մատ. Ժա. 10։ Ղ.ա.կ. է. 27։
գ Նա. Խ. 3։ Մատ. գ. 3։ Ղ.ա.կ. գ. 4։ Յովհ. ա. 15։ 23։
դ Մատ. գ. 1։ Ղ.ա.կ. գ. 3։ Յովհ. գ. 23։
ե Մատ. գ. 4։ Ղ.ա. Ժա. 22։
զ Մատ. գ. 11։ Յովհ. ա. 27։ Գոր. Ժգ. 25։
է Դար. ա. 5։ Ժա. 16։ ԺԲ. 4։
ը Նա. Խգ. 3։ Յա. Ժգ. 6։
թ Մատ. գ. 13։ Ղ.ա.կ. գ. 12։ Յովհ. ա. 28։ Գոր. ը. 4։ Ժ. 45։ Ժա. 15։ 16։ ա Կոր. Ժբ. 13։
ժ Մատ. գ. 13։ Ղ.ա.կ. գ. 21։
ի Նա. Խգ. 3։ Ես. Խգ. 1։ Մատ. գ. 17։ Գ.ա. Թ. 6։
լ Մատ. գ. 14։ Ղ.ա.կ. գ. 1։
խ Մատ. գ. 11։
ծ Մատ. գ. 12։
կ Մատ. գ. 23։
հ Դան. Թ. 25։ Գաղ. գ. 4։ Եբեռ. ա. 10։
ձ Մատ. գ. 2։ գ. 17։
ղ Մատ. գ. 18։ Ղ.ա.կ. ե. 4։
ճ Մատ. ԺԲ. 27։ Ղ.ա.կ. է. 11։
մ Մատ. գ. 21։
յ Մատ. գ. 15։ Ղ.ա.կ. գ. 31։
ն Մատ. է. 28։
շ Ղ.ա.կ. գ. 25։
ո Մատ. ը. 14։ Ղ.ա.կ. գ. 38։

և խակոյն ՚ի նմանէ ծնոյ տուաւ զանիկա, ու ա-
նոնց ապաստարանիւն կ՚ընէր ։
32 Կո երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեգակին մնած
առնոնը բոլոր հիւանդները և դիւահարները
33 իրեն կը բերէին ։ Ու բոլոր քաղաքը դուռը
34 ժողվուած էր ։ Եւ շատ հիւանդներ կերպ
կերպ ցաւերէ՝ բժշկեց, ու շատ դևեր հա-
նեց ։ ու ՚ի դևերուն խօսիլ չէր տար, ինչու
որ գիտէը կը ճանչցային ։
35 Եւ առաւօտուն չատ կանուխ ելլելով դուռ
չելացած՝ ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը,
36 և հոն աղօթք կ՚ընէր ։ Ու Սիմոն և իր հե-
37 տը եզանները գացին անոր հասնէին ։ Ու երբոր
գտան զանիկա՝ ըսին անոր թէ Ամէնը քեզ
38 կը փնտռեն ։ Եւ ըսաւ անոնց ՚ելՀէ երթանք
մերձակայ գիւղաքաղաքները, որ հոն ալ
քարոզեմ, զանգի ՚ասա բանիս համար ելեր
39 եմ ։ Եւ անոնց ժողովարանները ՚ի ՚ը կը
քարոզէր բոլոր Գալիլեայի ՚ի ՚ը, ու դևեր կը
հանէր ։
40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր, կ՚աղաչէր,
ծունկի կը դնէր ու կ՚ըսէր անոր, Թէ որ ու-
41 զես կրնաս զիս մաքրել ։ Եւ Յիսուս խղ-
ճալով՝ ձեռքը երկնցուց, դպաւ անոր, ու
42 ըսաւ անոր, Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ ։ Ու երբոր
ը ըսաւ անոր, չուտ մը բորոտութիւնը ան-
43 կէ գնաց, ու մաքրուեցաւ ։ Եւ սաստիկ պա-
տուիրեց տղոյ անոր՝ չուտ մը գուրս հանեց
44 անկից, ու ըսաւ անոր, Զգոյշ կեցիր ։ Մի-
կուն բան մը չըսես ։ Հապա գնա քեզ քա-
հանային ցուցուր ։ և տուր քու մաքրութիւդ
ընծան, ՚որ Մովսէս պատուիրեց՝ անոնց վկա-
45 յութիւն ըլլայու համար ։ Բայց ՚անկից ել-
լելով՝ սկսաւ շատ հրատարակել ու բանը տա-
րածել, անանկ որ ալ ինքը չէր կրնար յայտ-
նի կերպով քաղաք մը մտնել ։ Հապա գուրս
ար անապատ տեղուանք էր, ՚և ամէն կող-
մերէն իրեն կու գային ։

ԳԼ· Բ

1 Քրիստոս կը բժշկէ անդամալոյծ մը։ 14 Լեւին հետևելու կը
կանչէ Մատթէոս մաքսաւորը։ 15 Մաքսաւորներու ու մեղա-
ւորներու հետ նոց կ՚ուտէ։ 18 Կ՚արդարացնէ իր աշակերտ-
ներուն ծոմ չպահելը։ 23 և շաբաթ օրը ցորեան հասկեր փըր-
ցելու առթիւ։

1 Եւ նորէն ՚կափառնայում մտաւ քանի մը
2 օրէն հետև ։ Ու լսուեցաւ որ անոնկ տան
մէջ է, և չուտով շատ մարդիկ ժողվուեցան,
անանկ որ ալ տեղ չկար, ոչ ալ դռանը քո-
վերը ։ ու կը խօսէր անոնց Աստուծոյ խօսքը ։
3 Եւ կու գային իրեն չորս մարդով վերցուած
4 անդամալոյծ մը կը բերէին ։ Ու երբոր բազ-
մութենէն չէին կրնար անոր մօտենալ, քա-
կեցին տանջ չարկը՝ ուր որ Քրիստոս էր, ու ծակ
մը բանալով՝ վար ձգեցին մահիճը՝ որուն
5 վրայ պառկած էր անդամալոյծը ։ Եւ Յիսուս
անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդա-
մալոյծին, Որդեակ, քու մեղքերդ քեզի
6 ներուած են ։ Ու գրիչներէն մէկ քանիները
կային հոն հոն նստած էին, և իրենց սրտերուն
7 մէջ կը խորհէին՝ ընչո՞ւ համար ասիկա
ասանկ հայհոյութիւններ կը խօսի ։ Ո՞վ կրը-
նայ մեղայ թողութիւն տալ, բայց միայն Աս-
8 տուած ։ Եւ Յիսուս իսկոյն իմանալով իր հո-
գւոյն մէջ՝ որ անոնք այնպէս կը խորհին մէ-
ջերնին, ըսաւ անոնց, Ա՛ի՞նչ կը խորհիք
9 սրտերնուդ մէջ ։ Ո՞րը աւելի դիւրին է, ան-
դամալոյծին ըսել՝ Քու մեղքերդ ներուած են,
եթէ ըսել՝ ելիր, մահիճդ առ ու քալէ ։
10 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ
իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու
թողութիւն տալու, (ըսաւ անդամալոյծին,)
11 Քեզի կ՚ըսեմ՝ ելիր, մահիճդ առ ու տունդ
12 գնա ։ Ան ալ չուտ մը ելաւ, և իր մահիճը
առնելով՝ ամենուն առջեւը դուրս ելաւ, ա-
նանկ որ ամէնքը սաստիկ մեծացին, և փառք
տուին Աստուծոյ, ու ըսին Թէ Աւանկ բան
մը տակաւին տեսած չենք ։
13 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը, ու բոլոր ժո-
ղովուրդը իրեն կու գային, և կը սորվեցնէր
14 անոնց ։ Ու երբոր կ՚անցնէր, տեսաւ Ղեւի
Ալիփեայանը, որ մնչու ընդունելու տեղը
նստած էր, ու ըսաւ անոր, Եկաւ իմ ետևէս ։
Եւ ան ալ ելաւ անոր ետևէն գնաց ։ Ու երբոր անոն նստած էր անոր տունը մէջ,
շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ անոնց
նստած էին Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտ-
ներուն հետ ։ քանզի շատ էին ու անոր
16 ետևէն կ՚երթային ։ Եւ գրիչներէն ու փարիսե-
ցիները երբոր տեսան Թէ ան ինկ մաքսաւոր-
ներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ, ըսին
անոր աշակերտներուն, Ընչո՞ւ համար մաք-
սաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ
17 ու կը խմէ ։ Եւ Յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ ա-
նոնց, Ողջմիտներուն բժիշկ պէտք չէ, հա-
պա հիւանդներուն ։ Ես արդ արիները կանչե-
լու չեկայ, հապա մեղաւորները ։
18 Եւ Յովհաննէսի ու փարիսեցիներուն աշ-
կերտները ծոմ կը պահէին ։ և եկան ու
ըսին անոր, Ընչո՞ւ Յովհաննէսի ու փարիս-
եցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն,
19 ու քու աշակերտներդ ծոմ չեն պահեր ։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոնց, Միթէ կարելի՞ է որ
հարսնեղբայրը տղայքը՝ քանի որ փեսան իրենց

= Մատ. Բ. 1· Ղուկ. Ե. 18։
ե Մատ. Բ. 9· Ղուկ. Ե. 23։
ը Ելք. Ժգ. 4· Ես. խգ. 25։
թ Մատ. Բ. 10։
ժ Մատ. Բ. 12· 13· Ես. ԺԵ. 11· Ղուկ. Ե.
31· 32· ԺԲ. 10·
ա Տիմ. ա. 15։
Ոմանք՝ ՚ի՝ ՚ը՝ ՚ե՝ ՚ն՝ պատճառականեն։
բ Մատ. Բ. 14· Ղուկ. Ե. 33։

հետ է, ժամ պահէն. որպէս ժամանակ որ փեսան իրենց հետը ունին, կարելի չէ ժամ
20 պահել։ Բայց օրերը պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, յոգնա՛ն այն օրը ժամ պիտի
21 պահեն։ Մէկը կարկատան չդներ նոր լաթի կտոր մը հին հանդերձի վրայ. Թէ չէ՝ ան նորը որ անոր լրացնելու համար դրուած էր, հինէն կ՚առնէ, ու պատառոտիքը աւելի դէշ
22 կ՚ընէ։ Ոչ ալ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ կը գնէ. եթէ ալ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ, ու գինին կը թափի և տիկերը կը կորչին. հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է։
23 Ա՛լ հետս որ չարաթ օրը ինքը ցորեաններուն միջէն կ՚անցնէր, և իր աշակերտները որ կ՚երթ-
24 ային, սկսան հասկերն քաղել։ Ու փարիսեցիները բսին իրեն, Նայէ՛ չարաթ օրը
25 ի՞նչ կ՚ընեն, որ արժան չէ. ինքն ալ անոնց բսաւ, Բնաւ չէ՞ք կարդացեր գործ Դաւիթին բրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ, և անո-
26 թեցաւ ինքը ու անոնք որ իր հետն էին. ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը Աբիաթար քահանայապետին օրովը, և առաջադրութեան հացերը կերաւ, ու տուաւ անոնց ալ որ իր հետն էին. Որ չէ՞ որ օրինաւոր չէ ուտել,
27 բայց միայն քահանաներուն։ Եւ բսաւ անոնց, Շաբաթը մարդուն համար եղաւ, ու չէ թէ
28 մարդը շաբաթին համար։ Ուրեմն Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է։

ԳԼ. Գ

1 Ջրխաւսաւ կը բժշկի ձեռքը չորցած մարդը։ 10 և ուրիշ շատ ցաւագարներ։ 11 պիծ ոգիները կը յանդիմանեն։ 13 իր առաքեալները կ՚ընտրէ։ 22 փարիսեցիք կը զրպարտեն զայն որ անոնց շատ մը ինքը Բէեզեբուղով դևեր կը հանէ։ Հայհոյութիւն ե։ 31 և կ՚ենացցեն թէ ուրիշ մէն իր եղբայրը։ քոյրը և մայրը։

1 Եւ Հասաւ ժողովականը մտաւ, ու հոն մարդ
2 մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր։ Եւ իրեն կը սպասէին թէ արդեօք չարաթ օրը զանի-
կա պիտի բժշկէ՞, որ իր վրայով ամբաստա-
3 նութիւն բնեն։ Ու ինքը ձեռքը չորցած մար-
4 դուն բսաւ, Ելիր մէջտեղը կեցի՛ր։ Ու բսաւ անոնց, Շաբաթ օրը բարի՞ք ընել արժան է՝ թէ չարիք ընել, Հոգի մը ապրեցնել՞ թէ
5 մեռցնել, բայց անոնք լուռ կեցան։ Եւ ցնորքով նայելով անոնց սրտին կարծրութեան համար տրտմած, բսաւ ան մարդուն, Ձգտրզդ երկնցուր։ ան ալ երկնցուց, և անոր
6 ձեռքը ողջացաւ։ Ու փարիսեցիները հէնդ-

դուրս եկան, անոր դէմ խորհուրդ կ՚ընէին թէ ինչպէս կորսնցնեն անիկա։
7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովեզերքը դնաց, և շատ բազմութիւն անոր եկաւ
8 գացին Գալիլեայէն, ու Հրէաստանէն, և Երուսաղէմէն, ու Եդովմէն, և Յորդանանեայ անդի կողմէն. ու անոնք որ Ցիւրոսի ու Սիդոնի չրջակայ տեղերէն էին, շատ բազմութիւն, երբոր լսեցին ինչ որ կ՚ընէր՝ իրեն ե-
9 կան։ Եւ իր աշակերտներուն բսաւ որ նաւակ մը պատրաստ կենայ իրեն համար՝ ժողովրդեան բազմութիւնէն պատճառաւ, որ գին-
10 քը չնեղեն։ Քանզի շատերը բժշկեց, անոնք որ ցաւ ունեցողներ վրան կը դիպուէին որ իրեն
11 դպչին։ Եւ պիծ ոգիները երբոր զինքը կը տեսնէին, կ՚իյնային իր առջևը, կը գոչուցու-
12 էին ու կ՚ըսէին, Դո՛ւն ես Աստուծոյ Որդին։ և Ինքը խստիւ կը յանդիմանէր զանոնք, որ զինքը չյայտնեն։
13 Ելաւ լեռը ելլելով՝ իր ուզածները իրեն
14 կանչեց, ու գացին անոր քովը։ Եւ տասնեքսան հոգի որոշեց, որ իր հետը ըլլան, և որ
15 անոնք իրկի քարոզել։ Ու իշխանութիւն ունենալ ցաւերը բժշկելու և դևերը հանելու։
16 Ու Սիմոնին Հանուն Պետրոս դրաւ։ (17) Եւ Զեբեդեան Յակոբոսին ու Յակոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ անոնց անուններըն Բաներգես
18 դրաւ, որ ըսել է Որդիք որոտման։ Եւ Անդրէասը, ու Փիլիպպոսը, և Բարթողիմէոսը, ու Մատթէոսը, և Թովմասը, ու Ալփէոսեան Յակոբոսը, և Թադէոսը, ու Սիմոն Կանանացին,
19 Եւ Յուդա Իսկարիովտացին, որ նաև մատնեց զանիկա։
20 Տունն մը եկան, և նորէն ժողովրդը ժողովեցաւ, Հանապազ որ հաց ուտելու ալ հասա-
21 նել չկրցան։ Ու երբոր իրենները լսեցին՝ եկան որ զինքը բռնեն, Քանզի կ՚ըսէին
22 Թէ խելքը գնաց է։ Եւ ան գրչիները որ Երուսաղէմէն իջեր էին, կ՚ըսէին Թէ Ասոր ներսը դին Բէեզեբուղ կայ, և դևերուն իշխանո-
23 վը դևերը կը հանէ։ Եւ իրեն կանչելով զանոնք՝ առակներով կ՚ըսէր անոնց, Ի՞նչպէս
24 կրնայ Սատանան Սատանայ հանել։ Ու Թէ որ մէկ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի, ան թագաւորութիւնը չկրնար կենալ։
25 Եւ Թէ որ տուն մը իրեն դէմ բաժնուի, ան
26 տունը չկրնար կենալ։ Ու Թէ որ Սատանան իրեն դէմ կանգ ու բաժնուած է, անիկա չկրնար կենալ, հապա անոր վերջը հասած
27 է։ Ուրկէր չկրնար զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝ անոր կահոյքները յափշտակել, Թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապի,

---

ե Մատ. ժբ. 1։ Ղուկ. գ. 1։
ը Բ Օր. իգ. 25։
թ — թագ. ի. 8։
ի Եր. ԼԹ. 32. 33։ Ղուկ. իդ. 9։
ա Մատ. ժբ. 9։ Ղուկ. գ. 6։
գ Մատ. ժբ. 14։ Ղուկ. գ. 17։
դ Ղուկ. գ. 43։
ե Մատ. ժբ. 55։ Գործ. ա. 13։
զ Գործ. գ. 31։
է Մատ. ժբ. 16։ Յովհ. ը. 20։
ը Մատ. ժբ. 34։ Ղուկ. ա. 1։
թ Մատ. Բ. 34։ Յովհ. ա. 1։
ժ Մատ. ժբ. 15։ Գործ. ե. 20։ Հռոմ. ա. 29։
ի Մատ. ժբ. 25։ Յովհ. ժգ. 24։ Մատ. ժբ. 29։

28 ու եւթերք անոր տուներ կոպտակ ։ Ա՛չմարիւտ
կ՚ըսեմ ձեզի որ Ամէն մեղքերը պիտի նե-
րուին մարդոց որդիներուն, և հայհոյութիւն-
29 ներ՝ որչափ որ հայհոյեն ։ Բայց ով որ հա-
յհոյէն Սրբոյ հոգւոյ հայհոյէ, յաւիտեան թող-
թիւն պիտի չունենայ, հապա յաւիտենական
30 դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ ։ Վասն
զի կ՚ըսեին թէ Պիղծ ոգի կայ անոր նեղած
31 ըլլալուն ։ Եւ եղբայրները եկան,
և դուրսը կայնելով՝ ղրկեցին ու կը կան-
32 չէին զանիկա ։ Եւ ժողովուրդը անոր չորս-
կողմը նստած էր, ու իրեն ըսին թէ Ահա քո
մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կ՚որոնեն քեզ
33 կ՚ուզեն ։ Եւ անոնց պատասխան տուաւ ա-
նոնց ու ըսաւ, Ո՞վ է իմ մայրս կամ եղբայր-
34 ներս ։ Ու իր չորս կողմերը նստածներուն նայե-
լով՝ ըսաւ, Ահա իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ։
35 Վասն զի ով որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ,
անիկա է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս ։

Գ Լ · Դ

1 Ա՛կրմանացիին առակը · 14 և ան առակին մեկնութիւնը · 21 Մէնք պատասխան ենք մեր գիտութեան չորս աբիւներուն ու հասկերուն · 26 Ցորեանի ածիւղ սերմին 30 և հանածնե-
րուն առակը · 35 Քրիստոս կը հանգստացնէ ծովուն
ալեկոծութիւնը ։

1 Պարձեալ սկսաւ սորվեցընել ծովեզերքին
վրայ, և չատ ժողովուրդ անոր քովը ժո-
ղովեցաւ, անոնկ որ ինքը նաւը մտաւ ու նըս-
տաւ ծովուն վրայ, և բոլոր ժողովուրդը ցա-
2 մաքը ծովուն եզերքն էր ։ Եւ անոնց չատ բա-
ներ կը սորվեցնէր առակներով, ու ի՛նքը
3 անոնց իր վարդապետութեանը մէջ, Լսեցէք ։
4 ահա սերմ ցանողը ելաւ ցանել ։ Ու
երբոր կը ցանէր, մէկ քանին ճամբուն քովը
ինկաւ, և թռչունները եկան ու կերան զա-
5 նիկա ։ Եւ ուրիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի
վրայ, ուր որ չատ հող չկար ։ և չուտ մը բու-
սաւ՝ հողը խորունկութիւն չունենալուն հա-
6 մար ։ Արեւուն ծագած ատենը այրե-
ցաւ, ու արմատ չունենալուն համար չորցաւ ։
7 Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերու մէջ, և փուշերը
եկան ու խեղդեցին զանիկա, ու պտուղ չբե-
8 րաւ ։ Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ, ու
պտուղ կու տար, որ ելաւ ու մեծցաւ, և կը
բերէր մէկուն երեսուն, ու մէկուն վե-
9 ցսուն և մէկուն հարիւր ։ Ու
ան կ՚ըսէր, Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ ։
10 Ու երբոր առանձին էր, իր քովը եղողնե-
րը տասներկուքին հետ մէկտեղ հարցուցին
11 իրեն այս առակը ։ Եւ բաւ անոնց, Ձեզի տը-
րաւած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեա-
նը խորհուրդը, բայց ուրիշներուն որ դուրսէն են
12 ամէն բան առակներով կ՚ըլլայ ։ Որ տեսնե-
լով տեսնեն ու չտեսնեն, և լսելով լսեն ու
չհասկնան, որ չըլլայ թէ դարձի գան, և ի-
13 րենց մեղքերը թողութիւն ըլլայ ։ Ու բաւ
անոնց, Ա՛ս առակը չէ՞ք գիտեր ։ ուրեմն ինչ-
14 պէս պիտի գիտնաք ամէն առակները ։ Ա՛ռեր մ
15 ցանողը խօսքը կը ցանէ ։ Եւ ճամբուն քովին-
ները անոնք են՝ որոնց մէջ խօսքը կը ցանուի ,
ու երբոր կը լսեն, չուտ մը Սատանան կու
գայ և անոնց սրտերուն մէջ ցանուած խօսքը
16 կը հանէ ։ Նոյնպէս ալ ապառաժուտ տեղե-
րու վրայ ցանուածներուն անոնք են, որ երբոր
կը լսեն խօսքը՝ չուտ մը ուրախութեամբ կ՚ըն-
17 դունին զանիկա ։ Եւ իրենց մէջ արմատ չու-
նենալով՝ քիչ ժամանակ կը տեւեն, ետքը երբ
որ նեղութիւն կամ հալածանք ըլլայ խօսքին
18 համար, չուտ մը կը դժկակին ։ Եւ փուշե-
րուն մէջ ցանուածները անոնք են՝ որ երբ
19 խօսքը կը լսեն, Աշխարհս գրգռմունքները
ու հարստութեան խաբկանքները, և ու-
րիշ բաներուն ցանկութիւնները մէջ մտնելով՝
20 խօսքը կը խեղդեն, ու կ՚ըլլայ անպտուղ ։ Եւ
աղէկ հողի մէջ ցանուածներուն անոնք են, որ
խօսքը կը լսեն և կ՚ընդունին, ու պտուղ կու
տան մէկուն տեղը երեսուն, և մէկուն տեղը
վեցսուն, ու մէկուն տեղը հարիւր ։
21 Ու բաւ անոնց, Մթին ճրագը դրուանին
կամ մանեթէին տակը դրուելու համար կու
գայ · չէ՞ որ աշտանակին վրայ դրուելու հա-
22 մար ։ Ինչու որ ծածուկ բան մը չկայ, որ պի-
տի չյայտնուի ։ և գաղտուկ բան մը չէ եղած՝
23 որ երեւան պիտի չելլէ ։ Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ։
24 Եւ բաւ անոնց, Նայեցէք ինչ կը լսէք ։
Ինչ չափով որ դուք կը չափէք, նոյն չափով
պիտի չափուի ձեզի ։ և ձեզի՝ որ կը լսէք,
25 պիտի աւելցուի ։ Վասն զի ով որ ունի, անոր
պիտի տրուի ։ և ով որ չունի, ունեցածն
ալ անկէ պիտի առնուի ։
26 Եւ կ՚ըսէր, Աստուծոյ թագաւորութիւնը
ասանկ է, որպէս թէ մէկ մարդ մը հողին մէ-
27 ջը սերմ ձգէ, Ու քնանայ և արթննայ գի-
շեր ու ցորեկ, և սերմը բունկի ու մեծնայ,
28 — ինքը չգիտեր թէ ինչպէս ։ Քանզի հողը
ինքիրմէն պտուղ կու տայ, առաջ խոտը, ետ-
քը հասկը, անկէ ետեւ լցնուն ցորենը հաս-

1 Մատ · ժբ · 31 · Ղուկ · ժբ · 10 · ա Ճամ · ե · 16 ։
4 Մատ · ժբ · 46 · Ղուկ · ը · 19 ։ —
1 Մատ · ժգ · 1 · Ղուկ · ը · 4 ։ բ Գծ · ժբ · 38 ։ գ Ա՛նհե հրեից Թագաւորը ։ դ Ճամ · ժե · 5 · Կաղ · ա · 6 ։
7 Մատ · ժգ · 30 · Ղուկ · ը · 9 · եւ · ե ա Կար · է · 12 · Կաղ · գ · 5 · ա Թես · գ · 18 · ա Տիմ · գ · 7 ։
8 Մատ · ժգ · 19 · ա Տիմ · գ · 9 · 17 ։
13 Մատ · ե · 15 · Ղուկ · ը · 16 · ժա · 33 ։ բ Մատ · ժգ · 28 · Ղուկ · ժբ · 8 ։
15 Մատ · ժա · 15 · Հմր · 9 ։
16 Մատ · ե · 8 · Ղուկ · գ · 38 ։
19 Մատ · ժգ · 12 · Ի՛ն · 19 · Ղուկ · ը · 18 · ա՛Ր · 26 ։
24 Մատ · ժգ · 24 ։

29 կին մէջ։ Ու երբոր պառաղը հասաւնայ, չուտ մը մնդագայր կը խրկէ, ինչու որ հասնէքի առնէրը հասած է։
30 Եւ կ'ըսէր, Առասծոյ թագաւորութիւնը ինչ բանի նմանցնենք, կամ ինչ առակով
31 անկիա բազդատենք։ Մանանեխի հատին նըմանի է, որ հողի մէջ ցանուած առնէրէ երկրի վրայ եղած սերմերուն ամենէն պզտիկն
32 է։ Ու երբոր ցանուի՝ կը բուսնի և ամէն խոտեղէններէն ալ մեծ կ'ըլլայ, ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ, անանկ որ երկնից թռչուններուն հերիք կ'ըլլայ անոր շուքին տակը բնակելու։
33 Ինչ առանկ շատ առակներով կը խօսէր անոնց հետ խօսքը, արչափ որ կրնային մտիկ
34 ընել։ Ու առանց առակի բան մը չէր խօսեր անոնց, բայց առանձին իր աշակերտներուն կը մեկնէր ամէնը։
35 Ինչ նոյն օրը երբոր իրիկուն կ'ըլլար՝ ըսաւ անոնց, Եկէ՛ նաւուն անդին կողմը անցնինք։
36 Անոնք ալ ժողովրդը թող տալով՝ առին զինքը ինչպէս որ էր նաւուն մէջ։ ԵՒ ուրիշ
37 նաւակներ ալ կային անոր հետ։ Ու հովի մեծ փոթորիկ մը եղաւ, և ալիքները նաւուն վրայ կու գային, անանկ որ գրեթէ կը
38 լեցուէր։ Ու ինքը նաւուն ետեւի կողմը բարձի վրայ կը քնանար։ արթնցուցին զինքը և կ'ըսէին անոր, Վարդապետ, հադդ չէ՞
39 որ կը կորնունք։ Ու ելլելով՝ սաստեց հովին, և ծովուն ըսաւ, Դադր արէ՛ լուռ կեցիր։ ու հովը դադրեցաւ, և մեծ հաղգստութիւն
40 եղաւ։ Ու ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ սասնի վախկոտ էք, ինչպէս կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք։ Եւ անոնք խիստ վախցան, ու կ'ըսէին իրարու, Արդեօք ո՛վ էասիկա՝ որ հովը ու ծովը սաոր կը հնազանդին։

Գլ. Ե

1 Եւ եկան ծովուն անդին կողմը Գադարացւոց
2 ցեղը երկիրը։ Ու երբոր ինքը նաւէն եջաւ, դերեզմաններէն ելաւ մէջը մը պատահեցաւ
3 իրեն, որ պիղծ ոգի ունէր։ Որ անոր բնակած տեղն ալ դերեզմաններուն մէջն էր, ու չըղթայով ալ մէկը չէր կրնար զսպելով կապել։
4 Որովհետև շատ անգամ ոտներակապերով և չղթաներով կապուած էր, բայց անոնց չըղթաները կոտրած ու ոտներակապերը կոտրտած էր, և մէկը չէր կրնար զսպելու նաւաճել։ Ու միշտ գիշեր ու ցորեկ դերեզմաններուն մէջ

1 Գծ. ա. ժգ. 15։
4 Մ. ա. ժգ. 31։ Ղ. ա. ժգ. 18։ Գծ. բ. 41. գ. 4։ ե. 14։ ԺԹ. 20։
5 Մ. ա. ժգ. 34։ Ես. ա. ԺԵ. 12։
6 Մ. ե. 18։ 23։ Ղ. ե. 22։
7 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
8 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 29։
9 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
10 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
11 Ես. ԾԵ. 1։
12 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
13 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
14 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
15 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
16 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
17 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
18 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
19 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
20 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
21 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
22 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
23 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
24 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
25 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։
26 Մ. ե. 28։ Ղ. ե. 28։

մէջ ու գերեզմանները։
1 Կամ՝ կ'ապրէր
3 Մ. ե. 34։ Գործ. բ. 41։ գ. 4։ ե. 14։ ԺԹ. 20։
4 Ղ. ե. 29։
5 Ղ. ե. 38։
7 Մ. ե. 3։ Ղ. ե. 40։
8 Մ. ե. 18։ Ղ. ե. 41։ Ես. ԾԵ. 1։ Մ. բ. 20։

մը բնակելու մէջը կը կանչտըռտէր, ու իր մարմինը քարերով կը ճղռըռտէր։ Երբոր հեռուանց Յիսուս տեսաւ, վազեց ու երկրպագաւ
7 ըմբիշն բըսաւ անոր, Ես ինծ Ձայնով մը ազազակից ու բսաւ, Դուն իմ հետս ինչ բան ունիս, Յիսուս՝ Որդի Առասծոյ բարձրելոյ, քեզ Առասծով կ'երդնցնեմ՝ զիս մի տանջեր։
8 Ըսեր է (Քանզի կ'ըսէր անոր, Պիղծ ոգի, ելլը
9 ատ մարդէն։) Եւ անոր հարցուց իր Անունդ ինչ է, ու բսաւ անոր, իմ անունս Լեգէան է, ինչու որ մենք շատերս ենք։ Եւ շատ
10 կ, ինչու որ մենք չատերս ենք։ Եւ չատ էի՛ազաչէին անոր՝ որ զիրենք այն երկրէն
11 դուրս չխրկէ։ Եւ հոն լեռանը մօտ խոզերու
12 մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'արածուէին։ Ու բոլոր դեւերը ազաչեցին անոր ու բսին, Մեզ խոզերուն խրկէ, որ անոնց մէջը մտնենք։
13 Եւ Յիսուս չատ մը հրամանն տուաւ անոնց, ու երբոր պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը մտան, և երամակը գահավիժ տեղէն ծովը վազեց, (երկու հազարի չափ կային։) ու ծո-
14 վուն մէջը խեղդուեցան։ Եւ խոզաբուծները փախան, ու պատմեցին քաղաքը ու ագարակները։ և Հարցնելու եկան տեսնելու՝ թէ ինչ բան
15 է որ եղաւ։ Ու եկան Յիսուսին, և տեսան դեւահարը՝ որ լեգէան ունէր, որ հագուած ու խելքը գլուխն եկած նստած էր, ու վախցան։
16 Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց թէ ինչ եղաւ դեւահարին, նաև խոզերուն
17 վրայով։ Եւ սկսան ազաչել անոր, որ իրենց
18 սահմաններէն երթայ։ Ու երբոր անիկա նաւը մտաւ, դեւահարը կ'ազաչէր անոր՝ որ հետը
19 ըլլայ։ Եւ Յիսուս ձայ չտուաւ անոր, հապա բսաւ անոր, Գնա քու տունդ քու բնաւանդացդ, ու պատմէ անոնց ինչ որ Տէրը քե-
20 զի ըրաւ, և ողորմեցաւ քեզի։ Ան ալ գընաց, և սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ։ և ամէնը կը զարմանային։
21 Երբոր Յիսուս նաւով նորէն ծովուն անդին կողմը անցաւ, շատ բազմութիւն ժողովուեցաւ անոր քովը, և ինքը ծովեզերքն էր։
22 Եւ ահա ժողովրդապետներուն մէկը կու գար, որուն անունը Յայրոս էր, ու երբոր
23 տեսաւ զանիկա անոր ոտքը ինկաւ։ Եւ չատ կ'ազաչէր անոր ու կ'ըսէր թէ իմ աղջիկս մեռնելու մօտ է, գաս անոր վրայ ձեռք
24 դնես, որպէս զի ազատի, ու պիտի ապրի։ Եւ գնաց անոր հետ, և չատ բազմութիւն իր կանէն կ'երթային ու կը նեղէին զինքը։
25 Եւ կինի մը հոս տասն երկու տարի արիւ-
26 նի տեսութենէն մէջ էր, Ու չատ նեղութիւն կրած էր չատ բժիշկներէն, և իր բոլոր ունեցածը ծախեր էր, ու օգուտ մը չէր գը-

9 Մ. ե. 9։ Ղ. ե. 30։
10 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
11 Ղ. ե. 32։
12 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
13 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
14 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
15 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
16 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
17 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
18 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
19 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
20 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
21 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
22 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
23 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
24 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
25 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։
26 Մ. ե. 10։ Ղ. ե. 32։

27 տեր, հապա եւս առաւել զպղպատկերս էր, երբոր Քրիստոս վրայով չտեղ, եւեւէն եկաւ բաղմութեանդ մէջ, ու անոր հանդերձին գրբ
28 պատ. Քանզի կ'ըսէր, Թէ որ միայն անոր հանդերձներուն գպչիմ, պիտի բժշկուիմ.
29 եւ յաւտ մը որ արիւնին ապրիլբը չտեղբ, ու իր մարմնին մէջ խնայատ Թէ ասն
30 չանբէն բժշկուեցաւ։ եւ Քրիստոս յաւտ մը գնտնալով իր անձին մէջ ան ՝զօրութիւնը որ իրմէն ելաւ, դարձաւ բազմութեանդ մէջ ու բատ, Ո՞վ գպաւ իմ հանդերձներուս։
31 եւ իր աշակերտներբը ըսին իրեն, կը տեսնես որ բազմութիւնբը քեզ կը նեղէ, ու կ'ըսես Ո՞վ ինձի գպաւ։ եւ իր բոլորտիբը կը
32 նայէր որ աս բանը ընողը տեսնէ։ Ու կիներբ վախցատ ու գպաց, ինչու որ գիտէր Թէ ի՛ր
33 բին ինչ եղաւ, և եկաւ՝ անոր առջեւը կինաւ, ու բոլոր ճշմարբը չիմաց չիտաց գրուցեց անոր։
34 Եւ Ը՛նաւ բատ անոր, Աղջիկ, հզօր հաւատբդ քեզ բժշկեց։ գնա խաղաղութեամբ, ու բժշկատած եղիր քու տանջանքդ։
35 ՚Աղբոր ինբը դեռ կը խօսէր, Ժողովրդապետին տունէն մարդ եկան ու ըսին Թէ Աղջիկդ մեռաւ, ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յդդ
36 նեցընես։ իսկ Քրիստոս բառած խօսքը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին բատ, Մի վախնար,
37 միայն Թէ հաւատաս։ եւ Աչբը Յդդ յաւտաս իր հետը երթալու, բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակոբոսին եղբայրը Յովհաննէսը։
38 Ու Ժողովրդապետին տունը գալով՝ տեսաւ աղմուկ և մարդիկ լացոցներ ու ազդակոցներ։
39 Եւ ներս մտնելով՝ բատ անոնց, ինչո՞ւ խռովբ կ'ընէք ու կուլաք։ մանուկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ։ եւ Յդդ կ'ընէին անբ
40 կա։ Բայց ինբը ամէնը գուրս հանելով՝ իր հետը առաւ մանուկին հայրը ու մայրը՝ և ա՛նոնք որ իր հետն էին, ու ներս հան ուր որ
41 մանուկը պառկած էր։ Եւ մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ բատ անոր, Տալիթա, կումի։ որ կը Թարգմանուի, Աղջիկ, (քեզի կ'ըսեմ,)
42 ելիր։ Եւ իսկոյն աղջիկը ոտք եղաւ ու կը քալբ, ինչու որ տասներկու տարեկան էր։ Եւ
43 մեծ սպառնալանքով սպրեցաւ։ Եւ Տասանիկ պատուիր տուաւ անոնց՝ որ մէկը չգիտնայ աս բանը, ու բատ որ անոր ուտելիք տան։

Գլ. Զ

1 Քրիստոս անտգամներ կը կրէ իր քաղաքակիցներուն, ու տասուտելիքս աշակերտներուն իշխանութիւն կու տայ պիղծ ոգիներուն վրայով։ 14 Յովհաննէս Մկրտիչին գլխատում վճռուիլ։ 27 Յովհաննէս Մկրտիչ կը գլխատուի։ 30 Ը

Ե ՚անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկիրը, ու անոր աշակերտներբը իր ետեւէն գացին։ Եւ չաբաթի օրը Տասնեցուն սկսաւ Ժողովարանին մէջ սորվեցընել։ ու շատերը լսելով կը զարմանային ու կ'ըսէին, ՚Աբենա ասկէնց ունի աս բանները, կամ աս ի՞նչ իմաստութիւն է անոր տրուած, որ ասանկ հրաշքներ կ'ըլլան սորբ
3 ձեռքովը։ Աբենա հիւսը չէ՞, Մարիամին որդին, և ՚Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յուդային ու Սիմոնին եղբայրը։ ու սորբ քոյրերը հոս մեր քովը չէ՞ն։ և Տանոր վրայով կը
4 պղծակղէին։ Բայց Քրիստոս բատ անոնց, ՚Մարգարէ մը անգատուս չէ՝ բայց միայն իր երկրին մէջ ու իր ազգականներուն և իր տանբը
5 մէջ։ ՚Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ բնել, միայն Թէ քանի մը հիւանդներու վրբ
6 բայ ձեռք դրաւ ու բժշկեց ընձե։ Եւ Տանոնց անհաւատութիւնբը վրայ կը զարմանար։ Ետ շրջակայ գեղերբը պտըտելով՝ կը սորվեցընէր։
7 ՚Եւ իրեն կանչեց տասներկուբը, ու սկսաւ երկու երկու իրկել զանոնք, ու անոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ։
8 Եւ պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբուս Տանոր բան մը չառնեն, բայց միայն գաւազան մը։ ոչ պարկ, ոչ հաց, ոչ առասի գօտիներնուն
9 մէջ։ Հապա ՚Հողմոյ մի հագնին։ և կրկին
10 Տանդերձ մի հագնիք՝ ըսաւ։ ՚Ու բատ անոնց, ՈՐ տուն որ մտնիք՝ հոն կեցէք մինչեւ որ ան
11 կէ ելլէք։ Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ, երբոր անկէ կ'ելլէք, Տաքերնուդ տակի փոշին Թօթվեցէք՝ անոնց վկայութիւն բլլալու Տամար։ ՚Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ղազմնացուց ու Գոմորացուց աւելի դիւրին պիտի բլլայ դատաստանին օրը՝ քան Թէ ան քաղաքին։
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին որ մարդ
13 ոգաստանին։ Եւ շատ դեւեր կը Տանեին, Տանցատիներ ձեթով կ'օծէին ու կը բժշկէին զանոնք։
14 Եւ Հերովդէս Թագաւորը լսեց, (ինչու որ անոր անունը յայտնի եղաւ,) ու կ'ըսէր Թէ Յովհաննէս Մկրտիչ Տռւներէն յարուցեալ է, ու անոր Տամար Տրաշքներ կ'ըլլան
15 անով։ ՚Ուրիշներ կ'ըսէին Թէ Եղիան է։ ուրիշներն ալ կ'ըսէին Թէ Մարգարէ մըն է,

---

Ե.ոգիներբը Իրենց քարոզութիւնն Յիսուսի կը գտնան։ 38 Հինգ Տացին ու երկու Ձուկերը։ 48 Քրիստոս ծովուն վրայ կը քալէ։ 53 և ամէն Իրեն գալով ցաւագարերբը կը բժշկէ։

լբ։ 25։ Մաս։ Ժգ։ 58։ Գլ։ Թ։ 22։
ի Ե։ ՁԹ։ 16։
ճ Մաս։ Թ։ 35։ Ղ.ուկ։ Ժգ։ 22։
ի Մաս։ Ժ։ 1։ Գլ։ գ։ 13։ 14։ Ղ.ուկ։ Թ։ 1։
ի Գոր։ Ժբ։ 8։
ի Մաս։ Ժ։ 14։ Ղ.ուկ։ Ժ։ 10։
ի Գոր։ Ժգ։ 31։ Ժբ։ 8։
ի Ա՛ն։ Ե։
ի Ճառ։ Ե։ 14։
ի Մաս։ Ժգ։ 1։ Ղ.ուկ։ Թ։ 7։
ի Մաս։ Ժբ։ 14։ Գլ։ բ։ 23։

16 կամ մարգարէից մէկուն պէս։ Բայց Ներրոդ
Հերովդէս լսեց՝ ըսաւ, Անկա Յովհաննէսն
է՝ որուն գլուխը ես կտրեցի, մեռելներէն
յարութիւն առեր է։
17 Քանզի Հերովդէս ինքը հրէշտ խրկեց՝ Յով-
հաննէսը բռնեց, ու կապեց բանտը դրաւ՝ իր
եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիային
համար, ընդ որ իրեն կնիկ առեր էր զանի-
18 կա։ Վասն զի Յովհաննէս Հերովդեայի կ'ըսէր,
Չրեզի օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը ունե-
19 նալ։ Եւ Հերովդիա ոխ ունէր անոր դէմ, ու
20 կ'ուզէր սպիկա մեռցընել ու չէր կրնար։ Ընդ-
քանի որ Հերովդէս կը վախնար Յովհաննէսէն,
գիտնալով թէ անիկա արդար ու սուրբ մարդ
մըն է։ և անոր բերանը կը նայէր, ու անկէ
լսելով՝ շատ բան կ'ընէր, և քաղցրութեամբ
21 անոր մտիկ կ'ընէր։ Ու Ներրոդ գտնուկ օր մը
եղաւ, որ Հերովդէս իր ծննդեան օրը ընթրիք
կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հազարապետնե-
22 րուն ու Գալիլեայի երեւելիներուն, ու Հե-
րովդիային աղջիկը ներս մտնելով խա-
զաց, ու Հաճելի եղաւ Հերովդեսին և իր հե-
ղոնդասացներուն։ Թագաւորը ըսաւ աղջկանը,
Խնդրէ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես, ու պիտի
23 տամ քեզի։ Եւ անոր երդում ըրաւ շատով
Ինչ որ դուն խնդմէ ինծմէ պիտի տամ
24 քեզի՝ մինչև թագաւորութեանս կէսը։ Ու
անիկա դուրս ելլելով՝ իր մօրը ըսաւ, Ի՞նչ
ուզեմ։ ան ալ ըսաւ, Յովհաննէսա մկրտչին
25 գլուխը։ Եւ չուտ մը արտաքսելով թագաւո-
րին քովը մտաւ ու խնդրեց՝ ըսելով, Կ'ուզեմ
որ չուտով սկսուեզի մը վրայ Յովհաննէս մը-
26 կրթչին գլուխը տաս ինծի։ Ուր թագաւորը
խիստ տրտմեցաւ, բայց երդումներուն համար
ու իր հետ նստողներուն համար չուզեց որ
27 անոր Խոչոր մերժէ։ Եւ թագաւորը խկոյն
դահիճ խրկեց, ու հրաման ըրաւ անոր գլուխ
իր բերելու։ ան ալ գնաց բանտին մէջ գլխա-
28 տեց զանիկա, և սկսուեզի մը բերաւ անոր
գլուխը ու տուաւ աղջկանը, և աղջիկը զանի-
29 կա իր մօրը տուաւ։ Եւ անոր աշակերտները
լսելով՝ եկան անոր մարմինը վերցուցին ու
դերեզմանի մէջ դրին։
30 Եւ Առաքեալները Յիսուսի քովը Ժողովե-
ցան, ու պատմեցին անոր ամէն ինչ որ ըրին
31 և ինչ որ ուսուցուցին։ Ուր անիկա ըսաւ
անոնց, Եկէք դուք առանձին անապատ տեղ
մը և քիչ մը հանգչեցէք։ քանզի Շատերը
կային որ կու գային ու կ'երթային։ և հաց ու-
32 տելու ալ Ժամանակ չէին ունենար։ Ուր նա-
33 ւով անապատ տեղ մը գացին առանձին։ Ու
Հասկացուցեալը տեսան զանոնք որ կ'երթային,
և շատերը գանիկա ճանչցան, ու ոտքով քա-
լոր քաղաքներէն հոն կը վազէին, և անոնցմէ
առաջ հասնելով՝ անոր քովը ժողովեցան։
34 Եւ Ցիսուս երբոր դուրս ելաւ, շատ Ժողո-
վուրդ տեսնելով խղճաց անոնց վրայ, ընդ-
որ հովիւ չունենալու պէս էին։ և
Սկսաւ շատ բաներ ասորվցընել անոնց։
35 Վի երբոր Ժամանակը շատ ուշացաւ, իր
աշակերտները իրեն եկան ու ըսին, Հա անա-
պատ տեղ մըն է, ու Ժամանակը ուշացած
36 է։ Արձակել Հասկացընես որ երթան բոլորտի-
քի ագարակները ու գիղերը ու իրենց հաց
37 գնեն, ընդ որ ուտելու բան մը չունին։ Բայց
անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց,
Դուք տուէք ատոնց որ ուտեն։ Եւ ըսին ի-
րեն, Երթանք երկու հարիւր դահեկանի
հաց գնե՞նք և ատոնց որ ուտեն։
38 Բսաւ անոնց, Քանի՞ նկատակ ունիք, գա-
ցէք տեսնեցէք։ ու երբոր գիտցան՝ ըսին,
39 Հինգ, ու երկու ձուկ։ Եւ Հրամայեց
անոնց որ ամէնը կանաչ խոտին վրայ գոնդ
40 գոնդ նստեցընեն։ Եւ գաս գաս նստան՝ հա-
41 րիւրական ու հիսնականն։ Եւ հինգ նկատա-
կը ու երկու ձուկը առաւ ու դէպ ի երկինք
քը նայելով՝ օրհնեց, և մասերց նկատակ-
ները ու տուաւ իր աշակերտներուն, որ ա-
նոնց առկրը դնեն, ու երկու ձուկը ամենուն
42 ալ բաժնեց։ Եւ ամէնքը կերան ու կշտա-
43 ցան։ Եւ տասներկու կոպղ լեցուն կտո-
րանւոքները վերցուցին, և ձուկերէն ալ,
44 եւ ան հացկերէն ուտողները հինգ հազարի
չափ երիկ մարդիկ էին։
45 Վեւ չուտ մը իր աշակերտները արտորցուց
որ նաւը մտնեն, և նդ առաջ միւս կողմը
Բեթսայիդա անցնեն, մինչև ինքը ժողո-
46 վուրդը արձակէ։ Եւ անոնցմէ զատուելով՝
47 լեռը ելաւ աղօթք ընելու։ Ուր երբոր իրի-
կուն եղաւ՝ նաւը Ժողովուրդ էր, ու
48 ինքը մենակ ցամաքի էր։ Եւ տեսաւ անոնք
որ կը տագնապէին հոգի Ին քաշելու առն-
նին, ընդ որ հովը իրենց դէմ էր։ և գի-
շերուան չորրորդ պահուն առնիներէն Ժողո-
վուրդ քալելով կու գայ անոնց, ու Կ'ուզէր
49 անոնցմէ անցնել։ Անոնք երբոր տեսան որ
Ժողովուրդ վրայ կը քալէր, կարծեցին թէ աչքէ
երևոյթ բան մըն է, ու կանչուռտուցին։
50 Քանզի ամէնքն ալ զանիկա տեսան ու խռո-
վեցան։ և ինքը չուտ մը խօսեցաւ անոնց
հետ ու ըսաւ անոնց, Քաջ եղէք ես եմ, մի
51 վախնաք։ Եւ նաւը ելաւ անոնց քովը, ու
հովը դադարեցաւ։ և անոնք մէջերնուն
մէջ չափէ դուրս ապշած էին ու կը զարմա-

---

3 Մատ. ժգ. 2։
Ղուկ. գ. 19։
4 Ղնտ. ժգ. 16։ ի. 21։
5 Մատ. ժգ. 26։
6 Մատ. ժգ. 6։
7 Մատ. ժգ. 9։
8 Ղնտ. ի. 20։
9 Ելմի. ի. 3։ 6։ 9։ 12։
10 Մատ. ժգ. 9։
Ղուկ. ի. 10։
11 Մատ. ժգ. 13։
12 Գործ. գ. 20։
13 Ելմի. ի. 13։ 22։
14 Ղուկ. ի. 13։ Յովհ. ի. 45։
15 Մատ. ժգ. 17։
16 Մատ. ժգ. 15։
Ղուկ. ի. 12։
17 Թագ. ի. 13։ Յովհ. գ. 9։ Տես Մատ. ժգ. 36։
18 Ելմի. ի. 54։ Գործ. ը. 5։
19 Մատ. ի. 26։
20 Մատ. ժգ. 22։
Յովհ. գ. 17։
21 Մատ. ժգ. 23։
Յովհ. գ. 16։ 17։
Տես Ղուկ. ի. 28։

52 Նրանին՝ Վասն զի Հայեցի վերայ խոշ հոգւոյ չիմացան, ինչու որ Խոսեցեալին Թմրած էր։
53 Ու միւս կողմը անցնելով՝ Գադեռնացիներին
54 երկիրը հասան և նաւը անկաւորեցին։ Ու երբոր նաւէն ելան, ան պահ ճանչինը իսկոյն
55 ճանչցան ամբողջ Ասորեստանը, և սկսան մահիճներ բով հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լսէին թէ հոն է։
56 Ու ուր որ կը մտնէր՝ գիւղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները, հրապարակներուն մէջ կը դնէին հիւանդները, և կ'աղաչէին որ Եղունգի իր հանգերձին քղանցքին դպչին. և որոնք որ դպան՝ բժշկուեցան։

ԳԼ. Է

1 Փարիսեցիք կը ժողոված Երուսաղէմէն եկած ձեռքով հաց ուտելուն համար։ 2 Իսկ ինքը կ'ապացուցանի թէ անոնք մաքուց ուտելութիւնները բանելով։ Աւետարանը պատրաստը կ'անարգեն։ 14 և թէ կերակուրը մաքուր չը պղծեր։ 24 Փիւնիկի Ասորի կինոջ աղջիկը պիղծ ոգիէ մը կ'ազատի։ 31 և խուլ ու գժատարտաս մարդ մը կը բժշկի։

1 Եւ Երբ քովը ժողովեցան փարիսեցիները ու դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած
2 էին։ Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքե-
3 բով հաց կ'ուտէին, (Որովհետև Հրէաները ու փարիսեցիները ու բոլոր Հրէաները մինչև որ ազէկ մը ձեռքերնին չլուան՝ հաց չեն ուտեր, քանզի Հրէական աւանդութիւնը կը բռնեն։
4 Եւ շուկայէն եկած ատեննին թէ որ չլուացուին՝ չեն ուտեր։ և ուրիշ շատ բաներ կայ որ ընդունած են ու կը բռնեն, այսինքն գաւաթներու և փարչերու ու պղնձէ ամանեղէնու և
5 անկողիններու լուացմունքները։) Անտոնոր փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր, թէ ինչո՞ւ քու աշակերտներդ Հրէական աւանդութիւնը պահ չեն երթար, հապա անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտեն։ Անոնց ալ պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց, Աղեկ մարգարէացաւ Եսայի ձեզի կեղծաւորներուդ համար, ինչպէս որ գրուած է, Այս ժողովուրդը ձեր շրթունքներովը վրս կը պատուէ, բայց իրենց սիրտը հեռացած գտ-
7 տաած է ինծմէ։ Ու պարապ տեղը վրս կը պաշտեն, Մարդոց պատուիրած բաները կ'ուսու-
8 ցանեն։ Վարդապետութիւն սորվեցնելով։ Վասն զի Աստուծոյ պատուիրանքը թողլով՝ Հրէական աւանդութիւնը կը բռնէք։ Ըսաւ ալ-
9 անոնց Աղեկ կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը, որ ձեր աւանդութիւնը պահէք։
10 Քանզի Մովսէս ըսաւ, Քու Հայրդ ու մայրդ պատուէ. և Ով որ կ'անիծէ Հայրը կամ մայրը անխ-
11 ափ մահով թող մեռնի։ Բայց դուք կ'ըսէք, Թէ որ մէկը կ'ըսէ Հօրը կամ մօրը բսկ, Ան բանը որ ինծմէ պիտի չտեսնէ, Անոնց կ'ըսէ
12 Կորբան է, (որ թող է ընծայ,) Ուստի կ'ար-
13 ձակէք անոր՝ որ դուք իր աղջիկին հանէ։ Եւ Ձեռաց բսաւ անոր, Թող տալը որ առաջ ազատ կ'ըսուանն, քանզի ազէկ չէ տղոց հաց
28 որ առնել ու շուներուն ձգել։ Անոնք պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Այո, Տէր, ինչու որ շուներն ալ սեղանին տակը տղոց
29 փշրանքներէն կը կերակրուին։ Եւ բսաւ անոր, Այս խօսքիդ համար դնա, քու աղջիկդ
30 կեղ գնը եղաւ։ Երբ Ինք իր տունը երթալով՝ գտաւ որ դևը ելած՝ ու աղջիկը անկողինին վրայ պառկած էր։

---

* Գաղ. ը. 17։ 18։
† Գաղ. գ. 5։ Ժղ. 14։
= Մատ. Ժգ. 24։
ƒ Մատ. ի. 20։ Գաղ. ե. 21։
§ Մատ. Ժե. 2։
‡ Ես. ի. 13։ Մատ. Ժե. 8։
ր Ելք. ի. 12։ ը Օր. ե. 16։ Մատ. Ժե. 4։
ա Ելք. ի. 17։ Ղե. ի. 9։ Ղևտ. ի. 20։
բ Մատ. Ժե. 5։ Մարկ. ի. 22։
գ Մատ. Ժե. 11։ դ Մատ. Ժե. 15։
ե Մատ. Ժե. 16։
զ Ելք. ի. 12։ Մատ. Ժե. 10։
է Մատ. Ժե. 15։
ը Ծն. ը. 3։ ը. 21։ Մատ. Ժե. 19։
թ Մատ. Ժե. 21։
ժ Ցուն. Ցղ։

31 Ես նորէն ՅԻսրոսի ու Միդոնի սահմանն֊
ըէն ելելով՝ եկաւ Դաղիլեայի ծովի կերդը
32 Դեկապօլիսի սահմանները ու ՅԷին։ Ես Համ կը
բերին անոր առՅին խուլ ու դժուարախօս,
33 ու կ'աղաչէին որ անոր վրայ ձեռք դնէ։ Ես
ժողովուրդէն ՅԿդի առնելով զանիկա, իր
մատերը անոր ականջներուն ՅՂը խօթեց ու
34 Թքոտցաւ, և անոր լեզուին դպաւ, Ու ես֊
կինքը նայելով Հառաչեց ու բսաւ անոր,
35 Եփփաթա, (որ բսել է Բացուէ։) Ես իս֊
կոյն անոր ականջները բացուեցան, ու անոր
լեզուին կապը քակուեցաւ, և չխոսակ կը
36 խօսէր։ Ու Հպատակրեց անոնց որ ՅԿսա մը
չբսեն։ և որչափ ինքը կը պատուիրեր անոնց,
37 անոնք՝ ալ աւելի կը քարոզէին։ Ու չափ֊
զաւս կը զարմանային և կ'բսէին, Ամէն բա֊
ները աղէկ ըրաւ ասիկա, ու խուլերուն լսել
կու տայ և համրերուն խօսիլ։

Գ Լ։ Ը

1 Քրիստոս հրաշքով կը կերակրէ ժողովուրդը։ 11 Փարիսեցւոց ֆնդիրը նշանը չուզեր տալ։ 15 կը պատուիրէ իր աշակերտները որ զգոյշ ըլլան փարիսեցիներուն խմորին և Հերովդեսեաններուն խմորին։ 22 կ'բսի մը աչքերը կը բանայ։ 27 կը Դանայանի թէ ինքը Քրիստոսն է։ ու պիտի չարչարուի ու յարութիւն առնի։ 34 և իր աշակերտները կը յորդորի որ Համերեն երբոր չարաՅանին աւետարանի դատաստ. Համար։

1 Ան օրերը՝ ժողովուրդը խիստ շատ ըլլալով,
և ուտելու բան մը չունենալով, Յիսուս իրեն
կանչեց իր աշակերտները ու բսաւ անոնց,
2 կը խղճամ սա ժողովուրդին վրայ, ինչու որ
հիմա երեք օր է որ իմ քովս են, և բան մը
3 չունին ուտելու։ Ես թէ որ սաստիկ անօթի
խրկեմ իրենց տուները, ճամբան մէջ պիտի
մաբին, ինչու որ սոնցմէ ոմանք հեռու տե֊
4 դէ եկած են։ Ես իր աշակերտները պատաս֊
խան տուին իրեն, Ա՛ս անապատս մէջ ուս֊
կինչ կրնայ մէկը հացով կշտացընել սաոնք
5 Ես Հարցուց անոնց, քանի՞ նկատիկ ունիք։
6 ու անոնք բսին, եօթը։ Ես Տրամեն ըրաւ
ժողովուրդին որ գետնին վրայ նստին, ու
առաւ եօթը նկատիկը, գոհացաւ և կտրեց
ու տուաւ աշակերտներուն, որ ժողովուրդին
7 առջեւը դնեն, և գրին։ Ու քանի մը մանր
ձուկեր ունէին, և օրհնեց ու բսաւ որ սա֊
8 նոնք ալ դնեն առջեւը։ Ես կերան ու
կշտացան, ու աւելցած կտորաւանդինները վեր֊
9 ցուցին եօթը զամբիւղ։ Ես ուտողները չորս
10 հազարի չափ էին, ու արձակեց զանոնք։ Ես
Դուռս մը նաւը մտնելով աշակերտներուն հետ՝
եկաւ ԴալմանուԹայի կողմերը։

11 Ես փարիսեցիները ելլելով՝ սկսան անոր
հետ վիճաբանութիւն ընել, և զանիկա փոր֊
12 ձելով իրմէն նշան մը կ'ուզէին երկինքէն։ Ես
անիկա իր հոգիին մէջ հառաչելով բսաւ,
Ի՞նչ է որ սա ազգը նշան կ'ուզէ։ Ճշմարիտ
կ'բսեմ ձեզի որ սա ազգին նշան պիտի չը֊
13 տրուի։ Ու զանոնք Թող տալով նորէն նաւը
մտաւ, ու գնաց Դ֊ին միւս կողմը։
14 Ես հաց առնելու մոռցեր էին, ու նաւուն
մէջ իրենց հետը միայն մէկ նկատիկ մը ու֊
15 նէին։ Ես կը պատուիրէր անոնց ու կ'բսէր,
Նայեցէք և զգուշացէք փարիսեցւոց խմորէն
16 ու Հերովդեսին խմորէն։ Ես իրարու հետ
կը խորհէին ու կ'բսէին Թէ Հաց չունենալ֊
17 նուս համար է։ իսկ Յիսուս անոնց խորհրդը
գիտնալով բսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը խորհիք
Թէ հաց չունիք։ Դատաստին չէք Հասկնար
ու չէք իմանար։ գէտ սիրտերնիդ Քմծած
18 է։ Աչքեր ունիք ու չէք տեսներ, և ականջ֊
19 ներ ունիք ու չէք լսեր, և չէք յիշեր։ Երբ֊
որ հինգ նկատիկը հինգ Հազարին կոտրեցի,
քանի՞ կոտով լցուն կտորաւանդ վերցուցիք։
20 բսին անոր, Տասներկու։ Ու Երբոր եօթը
Նշոտ չորս Հազարին կոտրեցի, քանի՞ զամբիւղ
լեցուն կտորաւանդ վերցուցիք։ անոնք ալ
21 բսին, եօթը։ Ու բսաւ անոնց, Հը֊ Թիսոր
չէք Հասկցեր։
22 Ես Բեթսայիդա եկաւ, ու անոր առջեւը
կոյր մը բերին, ու կ'աղաչէին իրեն որ դպչի
23 անոր։ Ես անիկա կոյրին ձեռքէն բռնելով
դեղէն դուրս Հանեց, Ես անոր աչքերուն
Թքնելով՝ ձեռքը անոր վրայ դրաւ, ու կը
24 Հարցընէր անոր Թէ բան մը կը տեսնէ։ Ան
ալ նայեցաւ ու կ'բսէր, Մարդիկ կը տեսնեմ
25 Ծառերու պէս որ կը պտրտին։ Նորէն ձեռքը
անոր աչքերուն վրայ դրաւ, ու անոր նա֊
յիլ տուաւ։ և ողջացաւ ու ամէն բան Հա֊
26 մարձակ կը տեսնէր։ Ես զանիկա իր տուա֊
նը խրկելով՝ բսաւ, Դեղը մի մտներ ու Ֆե֊
ղին մէջ մի կսսեր մի բսեր։
27 Ու Ցիսուս իր աշակերտներուն հետ մէկ֊
տեղ փիլիպպոսի կեսարիային գեղերը ելաւ,
ու ճամբուն մէջ իր Հարցուներ իր աշակերտ֊
ներուն ու կ'բսէր անոնց, Ինծի Համար ո՞վ
28 կ'բսեն մարդիկ Թէ եմ։ Ես անոնք պատաս֊
խան տուին — Ջոն։ Ուրիշ՝ Եղիա, ուրիշներն ալ
29 մարգարէներէն մէկը։ Ես ինքը բսաւ անոնց,
Հապա դուք ինծի Համար ո՞վ կ'բսէք Թէ եմ։
պատասխան տուաւ Պետրոս ու բսաւ անոր,
30 Դուն ես Քրիստոսը։ Ես սաստիկ պատուի֊

ե Մատ. ԺԶ. 39։
ը Մատ. Ի. 32։ Դատ. Ժա. 14։
թ Գղ. Ը. 23։ Ցաղ. ՃԻ. 6։
ժ Գղ. Ը. 41։ Ցաղ. Ժա. 1։
ի Գղ. Ը. 41։ Ցաղ. Ժա. 41։ Ժե. 1։
ա Ցաղ. Ժե. 9։
գ Ցաղ. Ժա. 33։ 38։
դ Ես. Լէ. 5։ 6։ Մատ. Ժա. 5։
զ Գղ. Ե. 45։
է Մատ. Ժե. 39։
ը Մատ. Ժբ. 38։ Ժզ. 1։ Ցաղ. Ը. 30։
թ Մատ. Ժե. 38։
ժ Մատ. Ժզ. 1։
ի Մատ. Ժզ. 19։ Գղ. Ը. 41։
ա Մատ. Ժե. 39։
բ Մատ. Ժբ. 38։ Ժզ. 1։ Ցաղ. Ը. 30։
գ Մատ. Ժզ. 1։
դ Մատ. Ժզ. 37։ Ելք. 1։
ե Մատ. Ժզ. 7։
զ Գղ. Ը. 52։ Ելք. 17։
է Գղ. Ը. 32։
ը Գղ. Ե. 33։ Մատ. Ժզ. 4։ Գղ. Ե. 45։
թ Մատ. Ը. 15։ Դատ. Բ. 18։
ժ Մատ. Ժզ. 2։
ի Մատ. Ժզ. 16։ Ցաղ. Ը. 70։ Ժա. 27։
ա Մատ. Ժզ. 20։

բեց անոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը չգրուցեն։

31 Ու՝ սկսաւ սորվեցընել անոնց, թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ, ու երէցներէն և քահանայապետներէն ու դպրապետներէն մերժուի, ու սպանուի, և երեք
32 օրէն նոր յարութիւն առնէ։ Ու ան խօսքը յայտնի խօսեցաւ։ և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկա, ու սկսաւ յանդիմանել զանիկա։
33 Եւ ինքը դարձաւ ու իր աշակերտներուն նայելով՝ յանդիմանեց Պետրոսը ու ըսաւ, Ետիս գնա, Սատանայ, ինչու որ դուն Աստուծոյ բաներէը չես մտածեր, հապա մարդոց բաները։
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց, 'Ով որ կ'ուզէ իմ ետևէս գալ, թող իր անձը ուրանայ, և իր խաչը վերցնէ, ու իմ ետևէս
35 գայ։ Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ազատընել, պիտի կորսնցնէ զանիկա. և ով որ ինծի ու աւետարանին համար իր անձը կորսնցնէ, պիտի ապրեցընէ զանիկա։
36 Քանզի ի՞նչ օգուտ է մարդուն որ բոլոր աշխարհը շահի, և իր անձը կորսնցընէ։ կամ իր անձին համար ի՞նչ տալու է մարդ։
37 Վասն զի ով որ ինծի և իմ խօսքերս
38 մարդ։ Վասն զի ով որ ինծի և իմ խօսքերս ՚---նէ՝ շահի մեղ այս շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա ՚---նէ՝ երբ որ գայ իր Հօրը
39 փառքովը սուրբ հրեշտակներուն հետ։ Եւ ըսաւ անոնց, 'Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ հոս նեղիկ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մինչեւ նէ տեսնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօրութեամբ գալ։

Գլ. Թ

1 Քրիստոսի պայծառացութիւնը։ 11 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը տալ ցաւին նշանը։ 24 Խաչ և Տէր ի՞նչ է։ 30 Կը նախատանքի իր մահը և յարութիւնը։ 34 Կը յորդորէ իր աշակերտները որ չեզ ըլլան։ 38 և կը պատուիրէ անոնց որ իրեն հակառակ չըլլան։ Ու ան գիտէ։ ու հաստատութիւնը գալիքներուն չատն։

1 Եւ՝ վեց օրէն նոյն Յիսուս իր հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը, ու առանձին մէկ բարձր լեռ մը հանեց զանոնք, և
2 անոնց առջեւը պայծառացաւ։ Ու իր հանդերձները նոյն փայլուն խոնաւ ձեռքնակ՝ այնպիսի որ երկրի վրայ ի՛նչպէս մը չկրնար այնչափ ճերմկցընել։
3 Ու եղիա Մովսէսին հետ երեւցաւ անոնց, և Յիսուսի հետ կը խօսէին։
4 Եւ Պետրոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ Յի-

սուսին, Ռաբբի, ապէկ է որ հոս կենանք. ու երեք խրճիթ շինենք, մէկը քեզի՝ և մէկը
5 Մովսէսին՝ ու մէկը եղիային։ Վասն զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի, ինչու որ զարհուրեր էին։
6 Եւ մէկ ամպ մը հոգիներ եղաւ անոնց վրայ, ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով, Սոսիկ է իմ սիրելի Որդիս, սորա մտիկ ըրէք։ Եւ
7 յանկարծ ապրելին անդրին որ նայեցան՝ ալ ուրիշ մէկը չտեսան, հապա միայն Յիսուսը
8 իրենց հետ։ Ու երբոր լեռնէն վար կ'իջնէին, պատուիրեց անոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատմեն, բայց միայն Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետև։ Եւ անոնք
9 այն խօսքը պահեցին, ու միջերնին հարցուփորձ կ'ընէին թէ մեռելներէն յարութիւն
10 առնելը ի՞նչ է։ Եւ իրեն հարցուցին ու ըսին, Ան ի՞նչ է որ դպիրները կ'ըսեն թէ Պէտք է
11 որ Եղիան նախ գայ։ Անոնք պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Եղիան նախ կու գայ, և ամէն բան կարգի կը դնէ. և թէ ինծմով գրուած է Որդւոյ մարդոյ համար, որ չատ չարչարանքներ պիտի կրէ ու չարհամարհուի։
12 Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Եղիան եկաւ ալ, և ինչ որ ուզեցին՝ իրեն ասոր, ինչպէս որ գրուած է անոր համար։
13 Աշակերտներուն քովը գալով՝ տեսաւ չատ ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը և դպիրներ, որ վիճաբանութիւն կ'ընէին անոնց հետ։
14 Եւ չատ մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան անիկա՝ խիստ զարմացան, ու առաջ վազելով
15 բան կու սպրսին անոր։ Եւ հարցուց դպիրներուն թէ ի՞նչ վիճաբանութիւն կ'ընէք անոնց
16 հետ։ Ու ժողովուրդէն մէկը պատասխան տալով ըսաւ, Վարդապետ, իմ որդիս քեզի
17 բերի, որ համր ոգի ունի։ Եւ ուր որ անոր չտանի՝ գետինը կը գտնէ, ան ալ կը փրփրի և իր ակռաները կը կրճտէ ու կը չամքրի, և քու աշակերտներուդ բան որ զանիկա հանեն, ու չկրցան։ Պատասխան տուաւ
18 անոնց ու ըսաւ, Ով անհաւատ ազգ, մինչեւ ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ, մինչեւ ե՞րբ ձեզի հետ պիտի համբերեմ։ Բերէք բերէք անիկա։ Եւ
19 զանիկա բերին իրեն։ Երբոր զանի տեսաւ զանիկա, չուտ մը ոգին ջնջեց զանիկա, ու գետինը ինկած կը թաւալէր ու կը փրփրը-
20 բէր։ Եւ Յիսուս հարցուց անոր Հօրը ու ըսաւ, Ո՞րչափ ատեն է որ ատ բանը ատոր եղաւ։ ու
21 անիկա ըսաւ, Տղայութենէն ի վեր։ Եւ չատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ ատիկա՝ որ կորսընցնէ։ բայց թէ որ կարող ես չատա-

---

ե Մատ. Ժղ. 21։ Ժէ. 1։ Ղուկ. Բ. 27։
21։ Ղուկ. Բ. 22։
զ Մատ. Ժ. 38։ Ժզ. 24։ Ղուկ. Բ. 23։ Ժգ. 27։
է Ցովհ. Ժբ. 28։
ը Մատ. Ժ. 33։ Ղուկ. Բ. 26։ Ժբ. 9։
թ Տես Համմ. ա. 16։ բ Տիմ. ա. 8։ բ. 12։
ժ Մատ. Ժգ. 23։
ի Դան. է. 9։ Մատ. իբ. 3։
լ Մատ. Ժե. 9։
խ Մարկ. գ. 5։ Մատ. Ժե. 10։
ծ Սաղ. իբ. 6։ Եսա. ԽԲ. 12։ Ղուկ. ա. 17։
կ Ծգ. 8։ Եա. 9։ Դան. իբ. 3։
հ Մատ. Ժա. 14։ Ժե. 12։ Ղուկ. ա. 17։
ձ Մատ. Ժե. 14։ Ղուկ. Բ. 37։
ղ Մատ. Ժե. 14։ Ղուկ. Բ. 38։
ճ Գլ. ա. 26։ Ղուկ. Բ. 42։

տալը, Դամին բան կարելի է անոր որ կը հա-
23 ւատայ։ Եւ ազան Հայրը չուտ մը ազաղակից
ու արցունքով ըսաւ, կը հաւատամ, Տէր,
24 օգնէ իմ անհաւատութեանս։ Ցիսուս երբոր
տեսաւ որ ժողովուրդը վազն կը դիզուի, սաս-
տից պիղծ ոգիին ու ըսաւ անոր, Համբ ու
խուլ ոգի, կը հրամայեմ քեզի, ելիր ատկէ,
25 ու մէ յետին ալ չմտնես սորա ներսը։ Եւ կանչ-
չուքտեղով սաստիկ ցնդեց զանկիան ու եղաւ
և ըլաւ մեռելի պէս եղաւ, անանկ որ շատե-
26 րը ըսին թէ Մեռաւ։ Եւ Ցիսուս անոր ձեռ-
քէն բռնելով վերցուց զանիկա։ անն ալ կոյ-
27 նեցաւ։ Ուր երբոր ինքը տուն մտաւ, իր
աշակերտները առանձին հարցուցին իրեն ը-
սելէ, Մենք ինչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկա։
28 Եւ ըսաւ անոնց, Այս տեսակը կարելի չէ ո-
ւրեք բանով մը ելլել, բայց միայն աղօթքով ու
ծոմապահութեամբ։
29 Ետ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի միջէն կ'անց-
30 նէին, ու չէր ուզեր որ մէկը գիտնայ։ Ինչու-
որ կը սորվեցնէր իր աշակերտներուն ու ը՛ն-
ակեր անոնց թէ Որդին մարդոյ պիտի մատ-
նուի մարդոց ձեռքը, և զանիկա պիտի սպա-
նանեն։ ու երբոր սպաննուի երրորդ օրը
31 յարութիւն պիտի առնէ։ Եւ անոնք չէին
հասկնար ան խօսքը, ու կը վախնային իրեն
հարցնելու։
32 Ինչ եկաւ կափառնայում, ու երբոր տուն
մտաւ՝ հարցուց անոնց, Ի՞նչ վիճաբանութիւն
33 կ'ընէիք ճամբան իրարու հետ։ Եւ անոնք
լուռ կեցան, ինչու որ ճամբուն մէջ իրարու
հետ վիճաբանութիւն կ'ընէին թէ ո՛վ մեծ է,
34 Ու երբոր նստաւ, կանչեց տասներկուքը
ու ըսաւ անոնց, Թէ որ մէկը կ'ուզէ առա-
ջինը ըլլալ, ամենուն յետինը պիտի ըլլայ և
35 ամենուն ազատարար։ Ու Հոգայ մը առաւ
կայնեցուց անոնց մէջը, և իր գիրկը առնե-
36 լով ըսաւ անոնց, Ով որ ասանկ սր-
գոյմէն մէկը ընդունի իմ անունովս, զիս կ'ըն-
դունի. և ով որ զիս ընդունի, չէ թէ զիս
37 կ'ընդունի, Հապա զիս խրկողը։ Պատաս-
խան տուաւ անոր Յովհաննէս ու ըսաւ, վար-
դապետ, մէկը տեսանք որ քու անունովդ
դևեր կը հանէր, ու մեր հետևէն չպարտիր,
և զանիկա արգիլեցինք՝ մեր հետևէն չգայր։
38 տեղուն համար։ Եւ Ցիսուս ըսաւ, Մի ար-
գիլէք զանիկա, Քինչու որ մէկը չկայ որ իմ
անունովս հրաշք գործէ, ու կարենայ չուտ
39 մը զիս հայհոյել։ Քանզի Հան որ Ոմեզի հա-
40 կառակ չէ, մեր կողմէն է։ Հվասն զի ով որ

ձեզի գաւաթի մը Ջուր խմցընէ Քիմ անունովս
Քի գուք քրիստոսինն էք, ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, Անիկա իր վարձքը պիտի չկորսընդ-
41 նէ։ Եւ ով որ գայթակղեցնէ սա պզտիկ-
ներէն մէկը որ ինծի կը հաւատան, աւելի
ապէկէր անոր որ ադացքի քար մը իր վիզէն
42 կախուէր, ու ծովը ձգուէր։ Եւ Քէ որ քու
ձեռքդ զիզ կը գայթակղեցնէ, կտրէ անի-
կա։ աւելի է քեզի պահասար մտնել կեան-
քը, քան Քէ երկու ձեռք ունենալ ու գե-
43 հենոյ երթալ չմարելու կրակին մէջը։ Ուր
որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։
44 Եւ Քէ որ քու ոտքդ զիզ կը գայթակղեցնէ,
կտրէ անկինա։ աւելի է քեզի կաղ մտնել
կեանքը, քան Քէ երկու ոտք ունենալ ու
45 գեհենոյ ձգուիլ չմարելու կրակին մէջը, Ուր
որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։
46 Եւ Քէ որ քու աչքդ զիզ կը գայթակղեցը-
նէ, Հանէ անկինա։ աւելի է քեզի մէկ աչքով
Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել, քան
Քէ երկու աչք ունենալ ու կրակին գեհեն-
47 նը ձգուիլ։ Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր ու
48 կրակը չմարիր։ Ինչու որ ամէն մարդ կրա-
կով պիտի սրուի, Ու ամէն զոհ աղով պիտի
49 սրուի։ Հաղը աղէկ է, բայց Քէ որ աղը ան-
համեայ՝ ինչո՞վ պիտի համեմցընէք։ Ունէք
անձին մէջ աղ ունեցէք, և Հիմարու հետ
խաղաղութիւն ըրէք։

ԳԼ. Ժ

1 Քրիստոս կը վիճաբանի փարիսեցիներուն հետ՝ Կնոջ սրձա-
կելու վերաբ։ 13 Իրեն բերուած տղաքը կ'օրհնէ։ 17 Կ'ին-
դրէ Տարտաս մարդոս մը Քէ ինչ ընելու է որ յաւիտ.
Նախն ինդացը ժառանգէ։ 23 Հարստութեան վտանգը կը
ցուցնէ իր աշակերտներուն։ 28 Վարձք կը խոստանայ ա-
նոնց որ ուխատարին Համար իրենց որ և իցէ բաներէ կը
Քացուին։ 32 Կը նախագուշակէ իր մահը և յարութիւնը։ 35 Իր
կու փառասէր աշակերտները կը խրատէ որ ուրիշ իրենց հետ
չորրարարիը ժառնեն։ 46 և կոյր Բարթիմէոսին աչքերը կը
բանայ։

1 Եւ անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի սահմաններուն
եկաւ Ցորդանանու անդին կողմէն, ու նորէն
ժողովուրդները անոր քովը կը ժողովէին. և
ինչպէս որ սովորութիւն ունէր՝ դարձեալ կը
սորվեցնէին անոնց։
2 Ուր փարիսեցիները քովը եկան, և զանիկա
փորձելով կը հարցընէին անոր Քէ Արժա՞ն է
3 որ Հրիկը Ի՛ր Հիկիկը արձակէ։ Եւ անոնք պա-
տասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ, Մովսէս
4 ձեզի ի՞նչ պատուիրեց։ Եւ անոնք ըսին,
Մովսէս Հրամանն տուաւ արձականան գիր գրել
5 ու արձակել։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով

ՀՄատ. Ժէ. 19։ Գլ.
Ժա. 23։ Ղուկ.
Ժէ. 6։ Յովհ. Ժա.
49։
ա Մատ. Ժէ. 18։
Ի Մատ. Ժէ. 21։
Ղուկ. Թ. 44։
Թ Մատ. Ժը. 1։ Ղուկ.
Թ. 49։
Ղուկ. Թ. 49։
Ե Մատ. Ի. 26. 27։
Գլ. Ժ. 45։
Է Մատ. Ժը. 8։ Գլ.
Ժ. 16։
Ը Մատ. Ժ. 40։ Ղուկ.
Թ. 43։
Թ Մատ. Ժա. 1։
Ժ Մատ. Ժը. 30։
Ղուկ. Թ. 59։
ԺԱ Կար. Ժը. 3։
ԺԲ Մատ. Ժը. 30։
ՈՒՆԱՀ ձեզի Հակա-
ասել չէ. Ձեր
Մատ. Ժ. 42։
ՈՒՆԱՀ ա

Ղուկ. Ժէ. 1։
ԺԳ Օր. Ժգ. 6։
Մատ. Ե. 29։ Ժը.
8։
Ժգ. 34։
ԺԴ Եփես. գ. 29։ Կող.
գ. 6։
ԺԵ Հռոմ. Ժը. 18։
Ժգ. 19։ ի Կորնթ.
ԺԱ. Երբ. Ժը. 34։
—
ՀՄատ. Ժի. 1։
Ճոմ. Ժ. 40։ Ժա.
7։
Ի Մատ. Ժի. 3։
Գ Օր. Իդ. 1։
Մատ. Ե. 31. Ժի.
7։

անոնց բսաւ , Ձեր սրտին կարծրութեանը հա-
6 մար գրեց ձեզի սա պատուէրը · Բայց առեղ-
ծագործութեան սկիզբէն Աստուած անոնք
7 արու և էգ բրաւ , -- ըսաւ , Ընդ հանուր մարդ
իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնկանը
8 պիտի յարի , ու երկուքը մէկ մարմին պիտի
բլլան · ուստի ալ երկուք չեն , հապա մէկ
9 մարմին · Ուրեմն ան որ Աստուած միաբանեց
10 մարդ թող չբաժնէ · Եւ տունը իր աշակերտ-
11 ները նորէն նոյն բանը հարցուցին իրեն · Ու
բսաւ անոնց , Որ որ իր կնկիը արձակէ և
ուրիշ մր առնէ , անոր դէմ չորութիւն կ'ընէ ,
12 Ու կնիկ մը թէ որ իր երկիցն արձակ և ուրիշ
էրկան մր բլլայ , չորութիւն կ'ընէ ։
13 Ետ մանր տղայ բերին իրեն , որ անոնց դպչի , բայց աշակերտները կը յանդիմանէին
14 բերողները · Բայց երբոր տեսաւ՝ սրդռեց-
լով անոնց բսաւ , Թող տուէք սա մանր տղ-
ոցը որ ինծի գան , և մի արգիլէք զանոնք ,
15 ինչու որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ա-
նանկներունն է · Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի ,
Որ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի
տղա մի պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ
16 անոր մէջը · Եւ անոնք գիրկը առաւ , վրա-
նին ձեռք դրաւ ու օրհնեց զանոնք ։
17 Ու երբոր անկից դուրս ելաւ ճամբուն
մէջ , -- Ո՛վ մարդ մը վազեց՝ ու անոր առ-
ջեւ ծունկ դնելով կը հարցնէր անոր -- Վ՛ըսէ ,
Բարի վարդապետ , ի՞նչ բնամ որ յաւիտ-
18 եան կեանքը ժառանգեմ · Եւ Յիսուս բսաւ
անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես · Մէկէն
19 չի զատ բարի չկայ , որ է Աստուած · Գա-
տուիրանքները գիտես · Չընաձգիս մի բներ ,
Սպանութիւն մի բներ , Գողութիւն մի բներ ,
Սուտ վկայութիւն մի բներ , Չրկանք մի ը-
20 ներ , Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ ։ Անոր
21 կա պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր , Վար-
դապետ , ասոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր
պահեր եմ · Եւ Յիսուս անոր նայելով սիրեց
զանիկա , ու բսաւ անոր , Մէկ բան մը պա-
կաս է քեզի · գնա՝ ունեցածդ ծախէ և տուր
աղքատներուն , ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս , և խաչը վերցուր ու եկուր իմ ե-
22 տևէս · Եւ անիկա սա խօսքին վհատեալ խո-
ժոռեալ տրտմեցաւ գնաց , ինչու որ շատ ը-
23 տացուածք ունէր · Եւ Յիսուս իր բոլորտի-
քը նայելով՝ բսաւ իր աշակերտներուն , Ո՜ր-
չափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն
ունին Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել ։
24 Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօս-
քերուն վրայ · բայց Յիսուս նորէն պատաս-

խան տալով՝ անոնց բսաւ , Որդեակներ , ո՜ր-
չափ դժուար է Ինձի հարստութիւնը յու-
սացողներուն Աստուծոյ թագաւորութիւնը
25 մտնել · Դիւրին է որ ուղտ ասեղին ծակէն
անցնի , քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ · Եւ անոնք խիստ շատ
կը զարմանային ու կ'ըսէին իրարու , Ու՞վ
27 կրնայ փրկուիլ · Եւ Յիսուս անոնց նայելով
բսաւ , Մարդոց կողմանէ անկարելի
է , բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ , քանզի Ա-
28 ստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է · Պետ-
րոս սկսաւ բսել անոր , Ահա մենք ամէն բան
29 թողցինք և քու ետևէդ եկանք · Եւ Յի-
սուս պատասխան տալով բսաւ , Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի , Մէկը չկայ որ թողուց տուն , կամ
եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ
մայր , կամ կին , կամ որդիներ , կամ արտեր՝
30 իմ համար ու աւետարանին համար , Որ
պիտի չառնէ տարիս բազմապատիկ հիմա աս ա-
տունս՝ տուներ , ու եղբայրներ , և քոյրեր ,
ու մայրեր , և որդիներ , ու արտեր՝ հալա-
ծանգ հետ , և գալու աշխարհին մէջ՝ յա-
31 ւիտենական կեանքը · Բայց շատ առաջին-
ները պիտի բլլան յետին , ու յետինները ա-
ռաջին ։
32 Եւ անոնք դէպ ի երուսաղէմ կ'երթային --
Ճամբուն մէջն էին · և Յիսուս անոնցմէ առաջ
կ'երթար , ու անոնք կը զարմանային , ու ե-
տևէն երթալով՝ կը վհատէին · Եւ նորէն
քովը առնելով տասներկուսը , սկսաւ բսել
անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի պատահէին ·
33 Ո՜ -- ըսաւ , Ահա երուսաղէմ կ'երթանք , և Որդին
մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետնե-
րուն ու գպիրներուն , և դատիկա մահուան
պիտի դատապարտեն , ու զանիկա հեթանոս-
34 ներուն պիտի մատնեն · Եւ զանիկա ծաղր
պիտի բնեն ու ծեծեն , և անոր վրայ պիտի
թքեն , ու զանիկա մեռցընեն , ու երրորդ
օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
35 Եւ անոր քովը գացին Յակոբոս ու Յով-
հաննէս՝ Զեբեդէոսի որդիքը , ու բսին , Վար-
դապետ , կ'ուզենք որ ինչ որ խնդրենք
36 մեզի բնես · Ան ալ բսաւ անոնց , Ի՞նչ կ'ու-
37 զէք որ ձեզի բնեմ · Ան անոնք բսին իրեն ,
Շնորհէ մեզի որ նստինք մեզմէ մէկը աջ կող-
մդդ և մէնք ձախ կողմդ քու փառագդ մէջ ։
38 Եւ Յիսուս բսաւ անոնց , Չէք գիտեր ինչ
կը խնդրէք · կրնա՞ք խմել այն գաւաթը որ ես
կը խմեմ , և այն մկրտութիւնովը մկրտուիլ
39 որով ես կը մկրտուիմ · Եւ անոնք բսին իրեն ,
Կրնանք · ու Յիսուս բսաւ անոնց , Ան գաւա-

ա Դն · ա · 37 · բ · 21 ։ գ Դն · բ · 24 · ա Կար · ը · 16 · Եփես · ե · 31 ։ դ Մտա · ե · 32 · ՅԲ · 9 · Ղ.ա.ի · Ժգ · 18 · Հագէ · ե · 3 · ա Կար · ե · 10 · 11 · ե Մտա · ՅԲ · 13 · Ղ.ա.ի · Ժը · 13 · զ ա Կար · Ժը · 20 · ա Գնա · բ · 2 · է Մտա · ՅԲ · 3 · Ը Մտա · ՅԲ · 16 · Ղ.ա.ի · Ժը · 18 · Ժգ · 21 · Ղ.ա.ի · Ժը · 33 · Ժգ · 9 · Ը Մտա · ՅԲ · 23 · Ղ.ա.ի · Ժը · 24 · թ Ծար · բ · 24 · Սաղ · Ծ · 7 · կը · 10 · ա Եբեմ · ը · 17 · Մտա · ՅԲ · 26 · Ղ.ա.ի · ա · 37 · ի Մտա · ՅԲ · 27 · Ղ.ա.ի · Ժը · 28 · ժ Ը Ա · ԽԵ · 9 · Ղ.ա.ի · Ժը · 30 · ի Մտա · ՅԲ · 30 · Ե · 16 · Ղ.ա.ի · Ժգ · 30 · ժա Մտա · Ե · 17 · Գ.բ · ը · 31 · Թ · 30 · Ղ.ա.ի · Թ · 33 · Ժը · 31 · ժբ Մտա · Ե · 20 ·

Քը որ ես կը խոնե՞մ պիտի խմի՛ք, և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտուի՞մ պիտի մկրտուի՛
40 ուն։ Բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը ինն չէ տալը, հապա որոնց որ պատրաստած է։ 41 Երբոր ասոնք լսեցին, սկսան բարկանալ ու Յակոբոսին ու Յովհաննէսի
42 վրեն նեղանալ։ Յիսուս իրեն կանչեց ու ըսաւ անոնց, «Գիտէք որ ազգաց իշխանները անոնց վրեն տիրութիւն կ'ընեն
43 անոնց մեծամեծները կ'իշխեն անոնց։ Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ, հապա ձեզմէ որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ՝ անիկա ձեր ծառա
44 ուորը ըլլայ։ Ու ձեզմէ որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ՝ անիկա ամենուն ծառայ ըլլայ։
45 Քանզի Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու, հապա սպասաւորութիւն ընելու, և իր կեանքը չատերուն հաւրը փրկանք մը տալու։
46 Ու եկան Երիքովն։ Ու երբոր Երիքովին կ'ելլէր աշակերտներովը և շատ բազմութիւնով, Տիմէոսի որդին կոր Բարթիմէոս ճամ
47 բուն քովը նստեր էր մուրալու։ Ու երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է, սկսաւ աղաղակել ու ըսել, «Յիսուս՝ որդի Դաւթի,
48 ողորմի՛ ինծի։» Եւ շատերը կը յանդիմանէին զանիկա որ լռէ, բայց անիկա աւելի կ'աղաղակէր որ լռէ, «Որդի Դաւթի, ողորմի՛ ինծի։»
49 Յիսուս կանգ առնելով՝ ըսաւ որ անիկա կանչեն։ Կանչեցին կորը ու ըսին անոր, «Քաջ
50 եղիր, ելլէ՛, քեզ կը կանչէ։» Եւ անիկա իր հանդերձը ձգելով՝ ելաւ ու եկաւ Յիսուսին։
51 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, «Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ։» Կորը ըսաւ անոր, «Ռաբբունի՛, որ աչքերս բացուին։»
52 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, «Գնա՛, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց։» ԵՒ շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան, ու ճամբան Յիսուսին եկաւ կ'երթար։

Գ։ ԺԱ.

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ Բեթփագէ ու Բեթանիա դէպ ի Ձիթենեաց լեռը, Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց,
2 Եւ ըսաւ անոնց, «Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը։ ԵՒ անոր մէջը մտնելնուդ պէս պիտի գտնէք գաղած ուտանակ մը, որուն վրայ մարդ մը նստած չէ։ Արձկեցէք անիկա ու
3 բերէք։ Եւ թէ որ մէկը բան ձեզի ՝ի՞նչ կ'ընէք, ըսէք ՝թէ Տէրոջը պէտք է։ և
4 շուտ մը հոս պիտի խրկէ զանիկա։» Գացին և գտան ուտանակը գուրսը փողոցին մէջ դրսի դուռ կապած, ու արձկեցին զանիկա։
5 Եւ հոն կայնողներէն ոմանք բսին անոնց, «Ի՞նչ
6 կ'ընէք որ կ'արձկէք սա ուտանակը։» Եւ անոնք բսին անոնց ինչպէս որ Յիսուս պատուիրեր էր, ու իրենց թոյլ տուին։ Եւ ուտանակը Յիսուսի բերին, ու անոր վրայ իրենց հանդերձները դրին, ու նստաւ անոր վրայ։
8 Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին, և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կոտրէին ու ճամբուն վրայ կը տարա
9 ձէին։ Եւ առջևէն ու ետևէն գացողները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, «Ովսաննա՛։ Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։
10 Օրհնեալ է մեր Դաւիթի հօրը թագաւորութիւնը որ կու գայ։ Ովսաննա՛ ի բարձունս։»
11 Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ ու տաճարը, և չորս կողմն ամէն բաներէն աչքէ անցուց։ և արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բեթանիա ելաւ տասներկուքին հետ մէկտեղ։
12 Ու հետևեալ օրը երբոր Բեթանիայէն կ'ելլէին
13 լէին՝ անօթեցաւ։ Հեռուէնը տերեւալից թզենի մը տեսնելով՝ եկաւ թէ գուցէ անոր վրայ բան մը գտնէ։ ու երբոր անոր քովը գնաց՝ տերեւներէն ի զատ բան մը չգտաւ։
14 Ինչու որ գէշ թզուղ ատեն չէր։ Եւ պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, «Ալևկ հեռի մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւիտեան։» և իր աշակերտները լսեցին։
15 Ու եկան Երուսաղէմ։ և Յիսուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ գուրս հանել անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին։ և տապի փոխադրութեան սեղանները ու աղաւնի ծախողաց
16 ներուն աթոռները կործանեց։ Եւ թոյլ չէր տար որ մէկը տաճարին մէջէն տանի մը ան
17 ցնէ։ Եւ կը սորվեցնէր ու կ'ըսէր անոնց, «Գրուած չէ՞ որ Իմ տունս ազգերի տուն պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն, բայց դուք
18 տուիկ աւազակներու այր բրիւք։» Եւ գրիչները ու քահանայապետները սա լսելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս կորսնցնեն զանիկա, քանզի անկե կը վախնային։ Ինչու որ բոլոր ժողովրդը զարմացեր էր անոր վարդապե
19 տութեանը վրայ։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ քաղաքէն դուրս կ'ելաւ։
20 Եւ առտուանց երբոր անկ կ'անցնէին,
21 թզենին տեսան արմատէն չորցած։ Ու Պետրոսին միտքը եկաւ ու բսաւ անոր, «Ռաբբի՛, ահա թզենին որ անիծեցիր՝ չորցեր է։ Եւ

ն Մատ. բ. 14։
ո Ղուկ. բ. 22։
պ Մատ. բ. 20, 23։ Գործ. Բ. 34։ Ղուկ. Բ. 43։
ռ Ցոյց ։ Ժդ. ։ 14։

Փիլ. բ. 7։
ս Մատ. բ. 23։ Ղուկ. ա. 14։
տ Մատ. բ. 23։ Ղուկ. ա. 35։

ր Մատ. Բ. 22։ Գործ. ծ. 34։
—
ց Մատ. ։ Ա. 1։
Ղուկ. ԺԲ. 29։
Ցոյց ։ Ժբ. ։ 14։

ք Մատ. իա. 8։
ֆ Պաշ. Ձիթ. 26։
Ոմանք Գեթսեմանէ Նոյնէ կու գայ։
օ Մատ. իա. 18։
Ղուկ. ԺԹ. 45։
Ցոյց ։ բ. 18։
ի Մատ. իա. 18։

չ Մատ. իա. 19։
ղ Ոմանք Եւ Գիտաս։
ճ Մատ. իա. 18։
Ղուկ. ԺԹ. 45։
Ցոյց ։ բ. 14։
ռ Ես ։ Ծչ. 7։

յ Երեմ. է. 11։
ն Մատ. իա. 45, 46։
Ղուկ. ԺԹ. 47։
շ Մատ. է. 28։ Գործ. ա. 22։ Ղուկ. գ. 23։
ո Մատ. իա. 19։

Քիառս պատասխան տալով բառ անոնց ,
23 Աստուծոյ հաւատաք ունենաք ։ Քանզի Ճշմար-
տիւ կ'ըսեմ ձեզի , Ով որ ասի լեռանդր բսկ ,
Երթիր ու ծովը ինկիր , և իր սրտին մէջը չերկ-
մտի , հապա հաւատայ թէ ինչ որ բսէ՝ կըլ-
24 լայ , պիտի ըլլայ անոր ինչ որ բսէ ։ Ասոր հա-
մար կ'ըսեմ ձեզի , Ինչ բան որ աղօթքով կը
խնդրէք , հաւատացէք թէ պիտի առնէք ,
25 և պիտի ըլլայ ձեզի ։ Ու երբոր աղօթքի կը
կայնիք , Ներեցէք թէ որ մէկուն դէմ բան մը
ունիք , որպէս զի ձեր Հայրն ալ որ երկինքն
26 է՝ ներէ ձեզի ձեր յանցանքները ։ Իսկ թէ
որ դուք չէք ներեր , ձեր Հայրն ալ որ եր-
կինքն է՝ պիտի չներէ ձեր յանցանքները ։
27 Եւ նորէն երուսաղէմ եկան , Ու երբոր
տաճարին մէջ կը պտրտէր , քահանայապետ-
ները և գպիրները ու ծերերը անոր եկան ,
28 Ու բսին անոր , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես
աս բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի աս իշխա-
29 նութիւնը , որ աս բաները ընես ։ Պատաս-
խան տուաւ Քիառս ու բսաւ անոնց , Ես ալ
ձեզի բան մը Հարցընեմ՝ , ու Ի՞նչ ինծի պա-
տասխան տաք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ թէ
30 Ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս բաները ։ Յով-
հաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ Թէ
31 մարդոցմէ ։ պատասխան տուէք ինծի ։ Ես
անոնք միջնեննին կը խորհէին ու կ'ըսէին , Թէ
որ բսենք՝ Երկինքէն , պիտի բսէ , Հապա
32 ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր ։ Իսկ Թէ որ բսենք՝
Մարդոցմէ , Ժողովուրդէն կը վախնային , ին-
չու որ Համբերը Պիտի Յովհաննէսը Թէ
33 Ճշմարտապէս մարգարէ էր ։ Եւ պատասխան
տալով ըսին Քիառսի , Չենք գիտեր ։ և Քի-
առս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց ,
Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր Թէ ինչ իշխանութիւ-
նով կ'ընեմ աս բաները ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Քրիստոս կ'առակաձայնի Հրեից մեծատունց դէմ ։ 9 Ապրեցաւ մ'անկեան ձեռքը յանձնածն այգեպան ասպետը ։ 13 պատասխան կա ասոյ կեսարին Հարկ տալու վ-
րայով ։ 18 կը յանդիմանի ածգահեցաց խրեց մարգարէներ յոբելինին չերկ բանիան Համար ։ 28 առաքին պատասխան
տին վրայով Հարցնող գիրերին ետեւէ կը լսուի ։ 35 կը Ջի-
ան կարծիքը որ գիրերուբր անհին Քրիստոսի վրայով ։ 38 և
կը պատուիրի Հաղորդուց որ գիրէ ըլլան անոնց գիտակրու-
թիւնին և կիզծաւորութիւնին ։ 41 Քրիստոս կը գովի երկա-
լասիրտ ասպետ աբրեարին ։

1 Եւ սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց Հետ
ըսել , Մէկ մարդ մը այգի մ'անկեց , ու ա-
նոր բոլորտիքը ցանդ քաշեց , և առուրան-
ձան փորեց , ու աստարակ շինեց , և յանձ-
կա մշակներու յանձնեց , ու ինքը օտար եր-
2 կիր մը գնաց ։ Եւ առանին ծառայ մը իրը-
կնց մշակներուն , որ մշակներէն այգիին պը-
3 տուղին առնէ ։ իսկ անոնք բռնելով ծեծե-
4 ցին զանիկա ու պարապ ճամբեցին ։ Նորէն
ուրիշ ծառայ մ'ին ալ իրկնց անոնց , և զա-
նիկա քարհածելով գլուխը վիրաւորցին ու
5 անարգաւած ճամբեցին ։ Եւ դարձեալ ուրիշ
մը իրկնց , ու զանիկա սպաննեցին ։ և շատ
ուրիշներ ։ Բչեցը , ոմանց մէկ բանիները ծե-
6 ծեցին ու մէկ բանիներբը սպաննեցին ։ Ուս-
տի մէկ սիրելի որդի մ'ին ալ ունենալով , վեր-
ջապէս զանիկա ալ իրկնց անոնց՝ բսելով ,
7 Գոնէ ամենն իմ որդիս ։ Բայց այն մշակ-
ները բսին իրարու , Ասիկա է ժառանգը ։
եկէք զանիկա սպաննենք , ու ժառանգու-
8 թիւնը մերը ըլլայ ։ Եւ բռնելով զանիկա ու
սպաննելին , և այգիէն գուրս հանելին ։ Ուս-
տի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ ։ պիտի գայ
ու կորսընցնէ մշակները , և այգին ուրիշնե-
10 րու պիտի տայ ։ Եւ ան գիրը չէ՞ կարդա-
ցեր , Թէ Ի՞նն քարը որ չինողները անարգե-
11 ցին , անկիւնի անկիւնին գլուխը եղաւ ։ Աս-
կա Տ՚էրջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր աչ-
քերուն ։
12 Եւ կը փնտռէին Թէ ինչպէս բռնեն զանի-
կա , բայց ժողովուրդէն վախցան , քանզի ի-
մացան որ ան առակը իրնց Համար բսաւ ։ և
Ձգեցին անիկա ու գացին ։
13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեսեաննե-
րէն քանի մը Հոգի իրկնցին անոր , որ խօս-
14 քով բռնեն զանիկա ։ Եւ անոնք եկան ու
բսին անոր , վարդապետ , գիտենք որ Ճշմա-
րտ ես , և մէկու մը Համար Հոգ դ չ , քանզի
մարդոց երեսպաստութիւն չես ըներ , հապա
Ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սոր-
վեցընես ։ կայսրին տուրք տալ արժա՞ն է՝
15 Թէ չէ , տա՞նք Թէ չտանք ։ Եւ Քէ---- գիտ-
նալով անոնց կեղծաւորութիւնը բսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ գիս կը փորձէք ։ բերէք ինծի դահէ-
16 կան մը որ տեսնեմ ։ Եւ անոնք բերին ։ ու
բսաւ անոնց , Որո՞ւնն է այս պատկերը ու գիրը ։
17 և անոնք բսին անոր , կայսրին ։ Եւ Քիառս
պատասխան տալով բսաւ անոնց , Որ որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ Աստու-
ծոյն է՝ Աստուծոյ ։ և զարմացան անոր
վրայ ։
18 Եւ անոր քովը եկան Խաղտւկեցիները ,
որոնք կ'ըսեն Թէ չկայ յարութիւն չկայ , և անոր
19 հարցընելին բսելով , վարդապետ , Մովսէս
մեզի գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի ,
ու կնիքը ձգէ և զաւակ չձգէ , անոր եղբայրը
առնէ անոր կնիքը , և իր եղբօրը զաւակ հա-
20 նէ ։ Արդ եօթը եղբայրներ կային , և առջի-

• Ցուն · առնէին
— Մաթ · խ · 33 ։
Ղուկ · ի · 9 ։
Մաթ · ԺԸ · 19 · խա-
21 · Ղուկ · Ժ ·
6 ։
Մաթ · Ե · 7 · Ղուկ ·
Ժա · 9 · Ցաղ · Ժգ ·
13 ։ Ժ · 7 · Ժգ ·
24 · Ցաղ · ա · 5 ·
6 ։
Մաթ · գ · 14 · Կող ·
գ · 13 ։
Մաթ · Ժբ · 35 ։
Մաթ · խա · 23 ։
Ղուկ · ի · 1 ։
Մաթ · գ · 5 · Ժգ ·
5 · ԳԼ · գ · 20 ։
Մաթ · Ժբ · 22 ։
Մաթ · խե · 45 · 46 ·
ԳԼ · Ժա · 18 · Ցաղ ·
ե · 25 · 30 · 44 ·
Մաթ · խե · 15 ։
Ղուկ · ի · 20 ։
Մաթ · խբ · 23 ։
Ղուկ · ի · 27 ։
Գոր · իգ · 8 ։
Ը Օր · ի · 3 ։

՝ի՛ր կինկ առաւ ու մեռաւ և զաւակ չձգեց ։
21 Ու երկրորդը առաւ զանկիա ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չձգեց ։ Նոյնպէս ալ երրորդը ։
22 Ու եօթն ալ զանկիա առին և զաւակ չձգե֊
23 ցին ։ ամենէն ետքը կինկն ալ մեռաւ ։ Ու֊թեան յարութեան ատենը , երբոր յարութիւն առնեն , անոնցմէ որո՞ն կինկը պիտի ըլլայ ։ ինչու որ եօթն ալ զանկիա կինկ ունեցան ։
24 Ը֊ Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ , Ասոր համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ոչ Գիր֊
25 քը գիտէք և ոչ Աստուծոյ զօրութիւնը ։ Քանի երբոր մեռելներէն յարութիւն առնեն , ոչ կինկ կ՚առնեն և ոչ էրկան կը տրուին ,
26 հապա հրեշտակներուն պէս են ։ Բայց մեռելներուն համար՝ թէ յարութիւն կ՚առ֊նեն , Մովսէսին գրքին մէջը չէ՞ք կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս Աստուած անոր խօ֊սեցաւ ըսելով , Ես եմ Աբրահամին Աստուա֊ծը , և Իսահակին Աստուածը , ու Յակոբին
27 Աստուածը ։ Անկիա մեռելներուն Աստուածը չէ , հապա կենդանիներուն ։ ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք ։
28 Ը֊ գրագիրներէն մէկը եկաւ , ու մտիկ կ՚ը֊ նէր անոնց՝ երբոր վիճաբանութիւն կ՚ընէին , որ երբոր տեսաւ թէ ազէկ պատասխան որ֊ ւաւ անոնց , հարցուց անոր — ըսաւ , Ո՞րն է
29 բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը ։ Ը֊ Յիսուս պատասխանեց անոր , Բոլոր պատուի֊ րանքներուն առաջինը — է ։ Լսէ , ով Իսրա֊
30 յէլ , Մեր Տէր Աստուածդ մէկ Տէր մըն է ։ Եւ դու Տէր Աստուածդ սիրէս քու բոլոր սրտէդ , և քու բոլոր անձէդ , ու քու բոլոր մտքէդ , և քու բոլոր զօրութենէդ ։ ասիկա է առա֊
31 ջին պատուիրանքը ։ Ու երկրորդը ասոր նը֊ մանն , Սիրես ընկերդ սիրես քու անձդ պէս ։
32 ասոնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրանք չկայ ։ Եւ գրագիրը ըսաւ անոր , Ազէկ , վարդապետ , շի֊ տակ խօսեցար թէ Աստուած մէկ է , Ինք ան֊
33 կէ՛ի զատ ուրիշ մը չկայ ։ Եւ բոլոր սրտէ , ու բոլոր մտքէ , և բոլոր անձէ , ու բոլոր զօրութենէն սիրելը՝ ու ընկերը իր ան֊ ձին պէս սիրելը՝ ամէն ողջակէզներէ ու զո֊
34 հերէ աւելի է ։ Ու Յիսուս տեսնելով որ ա֊ նիկա խելացութեամբ պատասխան տուաւ , ըսաւ անոր , Աստուծոյ թագաւորութենէն հե֊ ռու չես ։ և ալ ուրիշ մէկը չէր համարձա֊ կեր անոր բան հը հարցնելու ։
35 Ը֊ Յիսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվե֊ ցնէր՝ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Դպիր֊ ները ինտո՞ր կ՚ըսեն թէ Քրիստոս Դաւիթի
36 որդին է ։ Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբ Հոգիով կ՚ըսէ , Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ , Նստէ իմ աջ կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ ա֊
37 թեռդ պատառնամ ընեմ՝ Ուրեմն Դաւիթ ինքը զանկիա Տէր կը կոչէ , ինչպէս անի֊ կա անոր որդին կ՚ըլլայ ։ և ժողովուրդէն շա֊ տերը յօժարութեամբ մտիկ կ՚ընէին անոր ։
38 Ը֊ իր վարդապետութեանը մէջ կ՚ըսէր ա֊ նոնց , Զգուշացէք գրագիրներէն , որոնք կ՚ու֊ զեն փառաւոր հանդերձներով պտըտիլ , և
39 շուկաներուն մէջ բարեւներ կ՚ընդունին , և ժո֊ ղովարանները՝ մէջ առաջին աթոռները , և
40 ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները ։ Ո֊ րոնք որբևարիներուն տուները կ՚ուտեն , ու հաստոյ երկնալու համար աղօթքը կ՚երկընդ֊ ներն ։ ասոնք աւելի դատապարտութիւն պի֊ տի ընդունին ։
41 Ը֊ Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած՝ կը նայէր թէ ինտոր ժողովուրդը գանձանա֊ կին մէջ ստակ կը ձգէ ։ և շատ հարուստներ
42 շատ բան ձգեցին ։ Մէկ աղքատ որբևարի մըն ալ եկաւ ու երկու լումայ ձգեց՝ որ մէկ
43 նգաբարիկ մը կ՚ընէ ։ Եւ իր աշակերտները իրենց կանչելով ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ հաս աղքատ որբևարին գանձանակը
44 ձգողներուն ամենէն աւելի ձգեց ։ Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն ձգեցին , բայց անիկա իր չքաւորութենէն ունեցածին բոլորը ձգեց՝ ինր բոլոր ապրուստը ։

ԳԼ ՝ ԺԳ

1 Քրիստոս կը նախագուշակէ թէ տաճարը պիտի կործանի ։ 9 Թէ աշակերտներէն համար հետեւանքները պիտի բերէ ։ 14 Թէ մե֊ ծամեծ թշնամութիւններ պիտի գան Հրէից վրայ ։ 24 և Թէ ինչ նշանակ դատաստանի պիտի գայ ։ 32 Վերջին ժամը բնաւ մեզմէ չյայտնուած չըլլալուն համար՝ Քրիստոս կը պատուիրէ արթնութեան ու աղօթք ընել ։

1 Ու ՝երբոր տաճարէն դուրս կ՚ելլէր , իր ա֊ շակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն , վարդապետ , նայէ ինտոր քարեր են և ինչ կերպ շէնքեր ։
2 Ը֊ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոր , կը տեսնե՞ս այս մեծ շէնքերը ։ Քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի ։
3 Ու երբոր անիկա Ձիթենեաց լեռը տաճա֊ րին դիմացը նստեր էր , Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն
4 առանձին , Ըսէ մեզի ե՞րբ պիտի ըլլան այս բաները , և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ այս ամէն֊
5 բաներուն կատարուելունատեն ։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու սկսաւ ըսել , ՝Զգուշ կեցէք չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ ։

ե ա Կոր ։ Ժե ։ 43 ։ 49 ։ 58 ։
Բ Եր ։ գ ։ 6 ։
գ Մատ ։ իբ ։ 35 ։
դ Բ Օր ։ գ ։ 41 ։ Ղ֊ւկ ։ ԺԲ ։ 27 ։
Ա Ղկ ։ ԺԲ ։ 18 ։
Մատ ։ իբ ։ 39 ։ Հռովմ ։ Ժգ ։ 9 ։ Գաղ ։ ե ։ 14 ։ Յակ ։ բ ։ 8 ։
ը Բ Օր ։ գ ։ 39 ։ Եսթ ։ 6 ։ 14 ։ իգ ։ 9 ։
թ ա Թագ ։ Ժե ։ 22 ։
Ովս ։ գ ։ 6 ։ Միք ։ գ ։ 6 ։ 7 ։ 8 ։
Մատ ։ իբ ։ 46 ։
ժ Մատ ։ իբ ։ 41 ։ Ղ֊ւկ ։ ի ։ 41 ։
ի Բ թագ ։ իգ ։ 2 ։
ձ Սաղ ։ ՃԺ ։ 1 ։
ղ Գղ ։ գ ։ 2 ։
ճ Մատ ։ իգ ։ 1 ։ Ղ֊ւկ ։ ի ։ 46 ։
մ Ղ֊ւկ ։ Ժա ։ 43 ։
յ Մատ ։ իգ ։ 14 ։
ն Ղ֊ւկ ։ իա ։ 1 ։
շ գ Թագ ։ Ժբ ։ 9 ։
ո Բ Կոր ։ բ ։ 12 ։
պ Բ Օր ։ իգ ։ 6 ։ — Ծածկ ։ գ ։ 17 ։
— Մատ ։ իգ ։ 1 ։
Ղ֊ւկ ։ իա ։ 8 ։
ռ Ղ֊ւկ ։ ԺԲ ։ 44 ։
ս Մատ ։ իգ ։ 3 ։ Ղ֊ւկ ։ իա ։ 7 ։
տ Երեմ ։ ԼԹ ։ 8 ։ Եփես ։ ե ։ 6 ։ ա Թես ։ բ ։ 3 ։

6 ինչու որ չատերը պիտի գան իմ անունովս ու
ըսեն թէ կո՛ւ եմ Քրիստոսը, ու չատերը պիտի
7 մոլորցնեն։ Բայց երբոր լսէք ը պատերազմներ
և պատերազմներու լուրեր՝ մի խռովիք, հն-
չու որ պէտք է րլլայ, բայց դեռ վերջը չէ։
8 Վասն որ ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թա-
գաւորութիւն՝ թագաւորութեան վրայ, և
տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի րլլան,
սովեր ու խռովութիւններ ալ պիտի րլլան։
9 Ասոնք ցաւերուն սկիզբներն են։ Զգուշացէք
ձեր անձերուն, քանզի ձեզ առնութիւններու
պիտի մատնեն, ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ
պիտի ծեծեն, և իմ համարս կանգնուիք
նեղու ու թագաւորներու առջև պիտի կենաք՝
10 անոնց վկայութիւն րլլալու համար։ Եւ հա-
ւանչ պէտք է որ աւետարանը քարոզուի բո-
11 լոր ազգերուն։ Բայց երբոր ձեզ մատնելու
ատենին, առաջուց հոգ մի րնէք և մի մտածէք
թէ ինչ պիտի խօսիք, հապա ան ժամուն ինչ
որ ձեզի տրուի՝ անկից խօսեցէք։ Ինչու որ
չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք, հապա Հոգին
12 Սուրբ։ Ու հարցայր եղբայրը մահուան պիտի
մատնէ, և հայրը՝ որդին, և որդիք կ՚ելլան ծը-
նողաց վրայ պիտի հարձակին ու մեռցնեն զա-
13 նոնք։ Ինչ համար անոնուն համար ամէնուն ատե-
լի պիտի րլլաք։ բայց հոգ որ մինչև վերջը
14 համբերէ՝ անիկա պիտի ազատի։ Ուր երբոր
տեսնէք աւերածութիւնը պղծութիւնը՝ որ Դա-
նիէլ մարգարէին ձեռքովը խօսած է, թէ
ուր ասիկա չեղած տեղը կը կենայ (՝ ով որ կար-
գայ՝ թող հասկընայ՝) անոնքը Հրէաս-
տանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին։
15 Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն չիջնէ,
16 ու չմտնէ իր տունէն բան մը առնելու։ Եւ ան
որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդառնայ իր հան-
17 դերձը առնելու։ Բայց վայ ան օրերը յղի
18 եղողներուն ու ծիծ տուողներուն։ Եւ աղօթք
19 րլլէք որ ձեր փախչիլը ձմեռը չրլլայ։ Վասն-
զի ան օրերը անանկ նեղութիւն պիտի րլլայ,
որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած արարածոց
սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի
20 րլլայ։ Եւ թէ որ Տէրը ան օրերը կրճատեցներ,
բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չապրէր։ բայց
րնտրեալներուն համար որոնք րնտրեց՝ ան
21 օրերը կրճատեցուց։ Եւ հանանուեր թէ որ մէկը
ձեզի ըսէ, Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ Ահա
22 հոն, մի հաւատաք։ Ինչու որ սուտ քրիստոսներ
և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու նշաններ
և հրաշքներ պիտի ցուցընեն, որ եթէ կարելի

23 էր՝ րնտրեալներն ալ մոլորցնեն։ Իսկ դուք
զգոյշ կեցէք։ ահա առաջուց բոլ ձեզի ամէնը։
24 Բայց ան օրերը ան նեղութենէն ետև ա-
րեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը
25 պիտի չտայ, ու աստղերը երկինքէն պիտի
թափթփին, ու երկնից մէջի զօրութիւնները
26 պիտի չարժին։ Եւ անոնք պիտի տեսնեն
Որդին մարդոյ՝ ամպերու մէջ եկած մեծ զո-
27 րութեամբ ու փառքով։ Եւ անոնք իր
հրեշտակները պիտի խրկէ, ու իր րնտրեալ-
ները պիտի ժողվէ չորս հովիտէն՝ երկրի ծայ-
28 րէն մինչև երկնից ծայրը։ Թզենիէն առակ
մը սորվեցէք։ որ երբ անոր ոստերը կը կա-
կազնան ու տերեւները կը ցցուին, գիտէք
29 թէ ամառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք երբ-
որ ան բաները նկատ տեսնէք, գիտցէք որ
30 մօտ է գալեքան քովը։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի, որ սա ազգը պիտի չանցնի, մինչև որ
31 սա ամէն բաները րլլան։ Երկինքը ու երկիր
պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնաւ
32 պիտի չանցնին։ Իսկ ան օրուան ու ժամուն
համար մէկը չգիտեր, ոչ երկնից մէջ եղող
հրեշտակները և ոչ Որդին, հապա միայն Հայ-
33 րը։ Զգուշ կեցէք, արթնցու մնացէք և ա-
ղօթք բրէք, ինչու որ չէք գիտեր ատենը
34 երբ է։ Հինչպէս օտար երկիր գացող մարդ-
մը իր տունէն կը թողու, և իր ծառայութեան
իշխանութիւնն կու տայ, և ամէն մէկուն իր
գործը, ու դռնապանին կ՚ապսպրէ որ ար-
35 թնուն կենայ։ Ուրեմն արթնուն կեցէք, ին-
չու որ չէք գիտեր թէ երբ կու գայ տանու-
տէրը, իրիկուընր թէ կէս գիշերին թէ հա-
36 ւանսլոն և թէ առաւսւտնց։ Զբլլայ որ յան-
37 կարծակի գայ ու ձեզ քունի մէջ գտնէ։ Եւ
ինչ որ կ՚ըսեմ ձեզի՝ ամէնուն կ՚ըսեմ, Ար-
թնուն կեցէք։

ԳԼ՝ ԺԴ

1 Հրեից զատկանաւթիւնը Քրիստոսի գէմ։ 3 Կին մը անոր
գլուխն իւղ կը թափէ չէշ մը պատահան եկ։ 10 Յուդա
իր Տէրը կը ծախէ սահմանէ։ 18 Քրիստոս կը ծանուցանէ թէ
իր աշակերտներն մէկը զինքը պիտի մատնէ։ 22 Հ՚ամրիչ
պատարագութեան ետև։ Քրիստոս Գեթսեմա-
նիոն խորհուրդը կը սահմանէ։ 26 կը նախասացնէ իր բոլոր
աշակերտներուն գլուխը։ և Պետրոսի սուտ երդումը։ 43
Յուդա համբուրելով կը մատնէ զՔրիստոս։ 46 Քրիստոս պաշ-
տպանի մէջ կը բռնուի։ 55 սուտ վկաներէն կ՚ամբաստանուի։
և ամբարիշտ վճռով կը դատապարտուի Հրեից ատեանէն։
65 Հրեայք անարգանք կը տարածեն զՔրիստոս։ 66 Պետրոս
երեք անգամ կ՚ուրանայ իր Տէրը։

1 Եւ երկու օրէն ետև զատիկ ու բաղարջա-

1 Մատ. խդ. 8։
2 Մատ. ժ. 17. 18։ Ղուկ. խա. 16։
խդ. 9։ Յայտ. ր. 10։
3 Մատ. խդ. 14։ Ղուկ. խա. 17։
4 Մատ. ժ. 19։ Ղուկ. ժբ. 11։ խա. 14։
5 Գործ. բ. 4։ գ. 8։ 31։
6 Մրկ. է. 6։ Մատ. ժ. 21։ խգ. 10։
7 Ղուկ. խա. 16։
8 Մատ. խդ. 9։ Ղուկ. խա. 17։
9 Դան. ը. 12։ Մատ. ժբ. 17։ Մրկ. ժ. 22։ խդ. 13։ Յայտ. բ. 10։
10 Մատ. խդ. 15։
11 Մատ. ժ. 19։ Ղուկ. ժբ. 11։ Մրկ. ժգ. 11։
12 Մատ. ժ. 21։ խդ. 10։
13 Յայտ. բ. 10։
14 Դան. թ. 27։
15 Ղուկ. խա. 31։
16 Ղուկ. խա. 23։
17 Ղուկ. խա. 29։
18 Դան. թ. 26։ Մրկ. ժ. 1։ Յայտ. բ. 2։
19 Մատ. խդ. 21։
20 Մատ. խդ. 22։
21 Մատ. խդ. 23։
22 Ղուկ. ժէ. 23։
23 Մատ. խդ. 25։
24 Դան. է. 13։ 14։ Մատ. ժգ. 27։ խդ. 30։ Գործ. ա. 11։
25 Եսայ. ա. 7։
26 Մատ. խդ. 30։ Ղուկ. խա. 29։
27 Մատ. խդ. 42։ Ղուկ. ժգ. 40։ Եսայ. ա. 34։ Հռոմ.
28 Մատ. խդ. 32։ Ղուկ. ժգ. 11։ ա Թես. ե. 6։
29 Մատ. խդ. 45։ Ղուկ. ժբ. 14։
30 Մատ. խդ. 42։ 44։
31 Մատ. խդ. 2։ Ղուկ. իգ. 1։ Ես. Ժամ. 35։ Ժգ. 1։

կերք էր · և քահանայապետները ու դպիրները
կը փնտռէին թէ ինչպէս նենգութեամբ բռնեն
2 զանիկա ու մեռցընեն · բայց կ'ըսէին թէ Ո՛չ
տօնին առեներ , որ ժողովուրդին մէջ խռովու-
թիւն չըլլայ ։
3 Եւ երբոր ինքը Բեթանիա էր թորոս Սիմո-
նին տունը սեղան նստած , ինկիր մը եկաւ՝ որ
չիր մը պատուական մուռ նարդոսի եղ ունէր ,
և կոտրեց ան չիրը ու անոր գլխուն վրայ թա-
4 փեց · Եւ կային անոնք որ կը գժտաբերին ու
կ'ըսէին , Ընդէ՞ Համար եղաւատ հոգին կո-
5 րսուոր · Քանզի տո [էր] երեք Տարիէ
գահեկանէն աւելի կրնար ծախուիլ ու աղ-
քատներուն տրուիլ · և տատիկ կը յանդիմա-
6 նէին զանիկա · Բայց Յիսուս բսաւ , Թող ար-
ւէք տուոր , ընդէ՞ անհանգիստ կ'ընէք տաին-
7 կա · բարի գործ մը գործելց ինձի · Ընդեր որ
աղքատները ամէն տառեն ձեր հետ ունիք ,
ու երբոր ուզէք կրնաք տնոնց բարիք ընել ,
8 բայց զիս ամէն տառեն չունիք · Ատիկա ինչ որ
ունէր՝ բրաւ · առաջուց իմ մարմինս օծելց իմ
9 թաղմանս Համար · Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի ,
թէ բոլոր աշխարհի մէջ ուր որ ան աւետա-
րանս քարոզուի , տաոր բրածն ալ պիտի խո-
սուի իրեն յիշատակ բլլալու Համար ։
10 Եւ Յուդա Իսկարիովտացին տասնեւերկու-
քէն մէկը գնաց քահանայապետներուն , որ
11 զանիկա մատնէ անոնց · Անոնք ալ լսելով ու-
րախացան , ու իրեն ստակ տալ խոստացան ·
և կը փնտռէր թէ ինչպէս պատեհութեամբ
մը մատնէ զանիկա ։
12 Եւ բաղարջակերաց առջի օրը որ զատիկը
կը մորթէին , անոր աշակերտները ըսին իրեն ,
Ո՞ր կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ զա-
13 տիկը տանես · Եւ իր աշակերտներէն երկուքը
խրկեց ու ըսաւ անոնց , Գացէք քաղաքը , ու
ձեզի մարդ մը պիտի պատահի՝ որ ---ի չոր
ջուրի տափոր մը կը տանի , գացէք անոր ետ ,
14 տանէն · Եւ ուր որ մտնէ՝ տանը տիրոջը ըսէք ,
վարդապետը կ'ըսէ , Ո՞ր է օթևանը՝ որ հոն
աշակերտներուս հետ ինկեղ զատիկը ուտեմ ·
15 Ան ալ ձեզի յարգաւոր -- պատրաստ մեծ
վերնատուն մը պիտի ցուցընէ · Հոն պատրաս-
16 տեցէք մեզի · Եւ իր աշակերտները դացին ու
քաղաքը մտնան , և ինչպէս որ իրենց բսաւ՝
անոնք գտան , և զատիկը պատրաստեցին ։
17 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասնեւերկուքին
18 հետ ինկեղ եկաւ · Ու երբոր սեղան նստան
և կ'ուտէին բսաւ Յիսուս , Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի որ ձեզմէ մէկը որ ինծ՝ իմ հետս կ'ուտէ՝
19 զիս պիտի մատնէ · Եւ անոնք սկսան տրտմիլ ,
ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր , Միթէ՞ ե՛ս եմ՝

ք Մատ. խզ. 6։ Ցաղ. ժբ · 1։ 3։ Տես Դատ. է. 37։
է բ Որ. ժե. 11։
է Մատ. խզ. 14։ Դատ. խբ. 3։ 4։
ը Մատ. խզ. 17։ Դատ. խբ. 7։
ը Մատ. խզ. 20. Ես. ։ Դատ. խբ. 33։ 34։
թ Մատ. խզ. 24։ Դատ. խբ. 22։
ժ Մատ. խզ. 26։
ժ Մատ. խզ. 31։ Զաք. ժգ. 7։
ժա Դատ. խբ. 19։ Կող. ժ. 23։
ժբ Ես. ։ Ա Յովհ. ։. 6. կն. բ. 8։
ժգ Մատ. խզ. 36։ Դատ. խբ. 39։
ժդ Մատ. խզ. 33. 34։ Դատ. խբ. 33. 34։ Ցաղ. ժբ. 27։
ժե Հռոմ. ը. 30։ Գաղ. գ · 6։
ժզ Բրբ. է · 7։ Ցաղ. ժբ. 1։
ժէ Ցաղ. ժբ. 30։ Ա Թես. ։. 6։
ժը Հռոմ. է. 22. 23։ Գաղ. է · 17։

20 և ուրիշ մը՝ Միթէ ե՛ս եմ · Անոնք պատաս-
խան տուաւ ու բսաւ անոնց , Ա տասներ-
կուքէն մէկը՝ որ ինծի հետ իր ներ պնակը
21 խօթեց · Բիրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝
ինչպէս որ գրուած է իրեն Համար , բայց վա՜յ
ան մարդուն որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ
կը մատնուի · աղէկ էր ան մարդուն որ ծնած
չբլլար ։
22 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին , Յիսուս հաց
առաւ , օրհնեց ու կոտրեց , և տուաւ անոնց
23 ու բսաւ , Առէք , առ է իմ մարմինս · Եւ
գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ , ու տուաւ անոնց ,
24 և ամէնքն ալ խմեցին անկէ · Ու բսաւ անոնց ,
Ատիկա է իմ արիւնս նոր ուխտի , որ շատե-
25 րու Համար կը թափուի · Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , ատկէ ետև արիւնի բերքէն բնաւ պի-
տի չխմեմ մինչև ան օրը երբոր անկիս նոր
խմեմ Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ ։
26 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև Ձիթե-
27 նեաց լեռը ելան · Ու Յիսուս բսաւ անոնց ,
Ամէնդ ալ սա գիշեր իմ վրայովս պիտի
գայթակղիք · Ընդ որ գրուած է թէ Հովիւը
պիտի զարնեմ , ու ոչխարները պիտի ցրուին ·
28 Բայց Յարութենէն ետևս ձեզմէ առաջ
29 Գալիլեա պիտի երթամ · Իսկ Պետրոս բսաւ
անոր , Թէպէտ ամէնքն ալ գայթակղին , բայց
30 չէ թէ ես · Եւ Յիսուս բսաւ անոր , Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ քեզի , որ դուն ---ս այ գիշեր գե-
հառը երկու անդամ չհաւսած՝ երեք անդամ
31 զիս պիտի ուրանաս · Բայց Պետրոս աւելի կը
պնդէր ու կ'ըսէր , Թէև քեզի հետ մեռնիլ
պէտք բլլայ ինծի , բնաւ քեզ պիտի չուրա-
նամ · Նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ ։
32 Հիւան ան տեղը որուն անունը Գեթսեմա-
նի էր , ու բսաւ իր աշակերտներուն , Հոս
33 նստեցէք՝ մինչև որ ես աղօթք բնեմ · Եւ իր
հետ առնելով Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յով-
34 հաննէսը , սկսաւ խռովիլ և վշտանալ · Ան-
տանեց բսաւ անոնց , Իմ անձս մեռնելու չափ
տրտում է · Հոս կեցէք և արթնուն մնացէք ·
35 Ու քիչ մը առաջ երթալով՝ էր երեսին վրայ ի-
նկնելով էր գե-
36 ները ինկաւ և աղօթք բրաւ , որ եթէ կա-
րելի է՝ ան ժամը իրմէ անցնի · Եւ բսաւ ,
Հարսյ Հայր , Ամէն բան քեզի հնարաւոր
է , ատ գաւաթը ինծմէ անցուր · Պայց չէ
թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ , Հապա ինչպէս որ
37 դուն կ'ուզես · Եւ եկաւ ու զանոնք քնացած
գտաւ , և բսաւ Պետրոսին , Սիմոն , կը քնա-
38 նա՞ս · կրցար Ժամ մը արթուն կենալ · Ար-
թնուն կեցէք և աղօթք բրէք , որ փորձու-
թեան մէջ չմտնէք · Հոգին յօժար է , բայց
39 մարմինը անար · Եւ նորէն գնաց աղօթք բ-

40 բաւ՝ նոյն խօսքը բսխլով։ Եւ դարձաւ ու
գաներնք նորէն քնացած գտաւ, (ինչու որ աչ-
քերնին ծանրացած էր), և չէին գիտեր թէ
41 ինչ պատասխան տան անոր։ Երրորդ անգամ
ալ եկաւ ու բաւ անոնց, Ա՛կիկ եւս քնա-
ցէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք. բաւական է, Ժամը հա-
սաւ. ահա Որդին Մարդոյ մեղաւորներուն
42 ձեռքը կը մատնուի։ Ելէ՛ք երթանք, ահա
մատնողս անիկա որ պիտի մատնէ։
43 Եւ դեռ անկից ան որ կը խօսէր, խակոյն
Յուդա՝ տասներկուքէն մէկը եկաւ, և իր
հետ քահանայապետներուն և գրագիրներուն
ու ծերերուն կողմէն շատ բազմութիւն՝ սուր և
44 բոլ ու բիլեղով։ Եւ գաներնու մատնողը անոնց
նշան մը տուեր էր՝ բսխլով, Ով որ ես համբու-
րեմ՝ անի է, բռնեցէ՛ք անիկա և զգուշու-
45 թեամբ տարէ՛ք։ Ու անիկա գալով չուտաւ մը
մտնեցաւ անոր և բաւ, Ռաբբի, Ռաբբի,
46 ու համբուրեց զանիկա։ Եւ անոնք ձեռք
47 անոր ու բռնեցին զանիկա։ Եւ ք-
մը կայնողներէն մէկը սուրը քաշեց ու զար-
կաւ քահանայապետին ծառային, ու անոր
48 ականջը մէկզի հանեց։ Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով բաւ անոնց, Ինչը թէ աւազակի՞
վրայ ելած էք սուրերով ու բիլեղով զիս բռնել
49 ըս. Ամէն օր ձեր քովը էի ու տաճարին մէջ
կը սորվեցնէի, և զիս չբռնեցիք. բայց պատէս
50 որ գիրքերը կատարուին։ Անաուներ բոլոր
51 —նկիցը թողլին զանիկա ու փախան։ Եւ
մէկ երիտասարդ մը անոր հետէն կ՝երթար՝
մերկ չաբնին վրայ կտաւ մը առած, ու երիտաս-
52 արդները զանիկա բռնեցին։ Ան ալ կտաւը
թողլով ու մերկ փախաւ անոնցմէ։
53 Անոր տարին Յիսուս քահանայապետին, ու
անոր քովը ժողովեցան բոլոր քահանայա-
54 պետները և ծերերը ու գրագիրները։ Եւ Պետ-
րոս հետևանց անոր հետևը դնաց մինչև ներքո
քահանայապետին գաւիթը, և պատասխանին
բուն հետ նստաւ, ու կրակին քովը կը տաք-
55 նար։ Ուսկ քահանայապետները ու բոլոր ժո-
ղովը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին
56 որ զանիկա մեռցնեն, և չէին գտներ. Ինչու
որ շատեր սուտ վկայութիւն կը վկայէին ա-
նոր դէմ, ու վկայութիւնները չ—— Տանս
57 Ձայն չէին։ Եւ անոնք երան սուտ վկայութիւն
58 կ՝բսխլին անոր դէմ՝ ու կ՝բսխլին թէ Մենք
լսեցինք ասիկ որ կ՝բսխր, Ես սու ձեռագործ
տաճարը պիտի քակեմ, և երեք օրուան մէջ
ուրիշ մը պիտի չշինեմ՝ առանց ձեռագործի։
59 Բայց անանկ ալ իրենց վկայութիւնը Տանս-
60 Ձայն չէր։ Եւ քահանայապետը մէջտեղը ոտ-

1 Ցավ. ժգ. 1։
2 Մատ. իզ. 46։ Ցավ. ժգ. 1, 2։
3 Մատ. իզ. 47։ Ղուկ. իբ. 47։ Ցավ. ժգ. 3։
4 Մատ. իզ. 55։ Ղուկ. իբ. 52։
5 Սաղ. իբ. 6։ Նա. ծգ. 7։ Ղուկ. իբ. 37։ իզ. 44։
6 Սաղ. ժբ. 8։ Հմր. ջ. 19։
7 Մատ. իզ. 57։ Ղուկ. իբ. 54։
8 Մատ. իզ. 61։ Ցավ. ժբ. 13։ Ցավ. ժբ. 25։
9 Մատ. իզ. 58։
10 Մատ. իզ. 62։
11 Նա. ծգ. 7։ Ղուկ. իբ. 54։ Ցավ. ժբ. 13։
12 Մատ. իզ. 59։
13 Գործ. ժբ. 23։ Ցավ. ը. 19։
14 Մատ. իզ. 62։
15 Նա. ծգ. 7։

նելով՝ հարցուց Յիսուսին ու բաւ, Պատաս-
խան ոչինչ տար. ի՞նչ կը վկայեն ասոնք քեզի
61 դէմ։ Բայց Նախկին լուռ կը կենար և պա-
տասխան մը չէր տար։ Քահանայապետը նո-
րէն կը հարցնէր անոր ու կ՝բսխր, Դո՞ւն ես
62 Քրիստոսը՝ օրհնեալ Աստուծոյ Որդին։ Եւ Յի-
սուս բաւ, Ես եմ. ու պիտի տեսնէք Որդին
Մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած, ու
63 երկինքի ամպերով կուգայ։ Քահանայապետը
իր հագուստները պատռեց ու բաւ, Ալ ի՞նչ
64 պէտք է մեզի վկաներ։ Աստուծոյ բխինը
լսեցիք. ձեզի ի՞նչպէս կ՝երևնայ։ Ան ամէնքը
դատապարտելին զանիկա թէ մեռապարտ է։
65 Եւ սկսան թքնել անոր ու երեսը ծածկել և բռունցքով ծեծել ու բսխլ, Մար-
գարէացիր։ ու ոտասաստիները ապտակ կը
զարնէին անոր։
66 Եւ Պետրոս վարը գտնիլէր, ու քահա-
67 նապետին ազախիներէն մէկը եկաւ, Ու
տեսնելով Պետրոսը որ կը տաքնար, նայեցաւ
անոր ու բաւ, Դուն ալ Յիսուս Նազովրե-
68 ցիին հետն էիր։ Բայց ան ուրացաւ ու
բաւ, Չեմ գիտեր և չեմ հասկնար թէ դուն
ինչ կը խօսիս։ ու երբոր գուռս ելաւ գալե-
69 թին ծրաշ առջևը, Հաւը խօսեցաւ։ Եւ ա-
զախինը նորէն տեսաւ զանիկա, ու սկսաւ բս-
լոտիկը կայնողներուն բսխլ թէ Ան ալ անոնց-
70 մէ՛ է։ Եւ անիկա նորէն ուրացաւ։ Մէ փչ մը
ատենէն եաքը՝ նորէն բոլոտիկը կայնողները
բսին Պետրոսին, Ճիրաի դուն անոնցմէ ես,
(ինչու որ գալիլեացի ես, և քու գըռնցուած-
71 քըդ ալ նման է ասոնց)։ Բայց անիկա սկսաւ ա-
նիծել ու երդումով բսխլ թէ Ես ան
մարդը չեմ ճանչնար, որուն համար դուք կը-
72 սէ՛ք։ Եւ խակոյն երկրորդ անգամ հաւը խօ-
սեցաւ։ Ու Պետրոս միտքը բերաւ այն խօսքը
որ Յիսուս իրեն բսխր էր թէ Դուն հաւը երկ-
անգամ չխօսած՝ դուն երեք անգամ պի-
սի ուրանաս զիս։ ու սկսաւ լալ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ճիրաւ կապած կը տարէր Պիղատոսին առջևը և կ՝ամ-
բաստանէր։ 15 Պիղատոս ժողովուրդին հետ ազատելին Ջե-
սուսէ՝ մատղաշած Բարաբասն կ՝արձակէ։ և Յիսուս ձեռք
կու տայ որ խաչուի։ 17 Փուշէ լերկ պսակ մը կը դնեն Յիսուսի
գլխուը։ 19 անոր երեսը կը խփնեն և ծունկի ծալը կ՝ընեն։
21 խաչը կը հանեն երկու չարագործներուն միջանքը։ 29 Ան-
բարոյ ատակի նախատինքներ կու տան անոր։ 38 բայց հա-
րեւտացողը կը խոստովանի թէ անիկա Աստուծոյ Որդին է։
43 Յովսէփ գնաւով կը թաղէ զՅիսուս։

1 Եւ առաւոտանց չուտ մը քահանայապետները
ծերերուն ու գրագիրներուն հետ և բոլոր ժո-

1 Մատ. իզ. 63։
2 Մատ. իզ. 64։ Ղուկ. իբ. 70։
3 Մատ. իզ. 30, իզ. 64։ Ղուկ. իբ. 55։ Ցավ. ժբ. 16։
4 Մատ. իզ. 71։ Ղուկ. իբ. 58։ Ցավ. ժբ. 25։
5 Մատ. իզ. 73։ Ղուկ. իբ. 59։ Ցավ. ժբ. 26։
6 Գոր. բ. 7։
7 Մատ. իզ. 75։ —
8 Սաղ. բ. 2։ Մատ. իզ. 1։ Ղուկ. իբ. 66։ իգ. 1։ Ցավ. ժբ. 28։ Գոր. գ. 13։ գ. 26։

զոմէն ալ խորհուրդ բրին, թիսեւոր կապկցին
2 ու տարին մնանեցին Պիղատոսին։ Եւ Պիղատոս
առաս Հարցուց անոր — ըսաս, Դուն ես Հրէից
Թագաւորը։ անոնկա ալ պատասխան տուալ
3 բան անոր, Դուն կ'ըսես։ Եւ քահանայա-
պետները չատ ամբաստանեցին զինչն ա-
4 նոր վրայով։ Եւ Պիղատոս նորէն Հարցուց ա-
նոր՝ ըսելով, Պատասխան մը չես տար։ նայէ
5 որչափ քեզի դէմ կը վկայեն։ Եւ Յիսուս ա-
ռաւել պատասխան մը չտուաւ, մինչև որ Պի-
զատոս զարմացաւ։
6 Բայց տօնին ատեր կապուած մը կ'արձա-
7 կէր անոնց, որը որ բրնէր ուզէին։ Եւ Հե-
կաս Բարաբբա անուանով իր բնկեր խռովարար-
ներուն հետ կապուած, որոնք խռովութենէն
8 ատեն մարդասպանութեան բրեր էին։ Եւ ժո-
ղովուրդը ազաղակելով՝ սկսաւ խնդրել ոչ ընչ
9 ինչպես որ միշտ կ'ընէր իրենց։ Եւ Պիղատոս
անոնց պատասխան տուաւ ու բաւ, Կ'ուզէք
10 որ Հրէից Թագաւորը արձակեմ ձեզի։ Քանզի
գիտէր որ քահանայապետները նախանձի հա-
11 մար մատներ էին զանիկա։ Բայց քահանա-
յապետները ժողովուրդը գրգռեցին ոչ ընչ
12 յաւէտ Բարաբբան իրենց արձակել։ Նորէն
Պիղատոս պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց,
Ասպա Հրէից Թագաւոր բանձիք ընչ կ'ու-
13 զէք որ ընեմ։ Եւ անոնք նորէն կ'ազաղակէին,
14 խաչ Հանե ատիկա։ Պիղատոս բաւ անոնց,
Բայց ընչ չար գործ բրած է ատիկա։ Ան-
նոնք ալ ատելի կ'ազաղակէին — ոչ ընչ, խաչ
15 Հանե ատիկա։ Եւ Պիղատոս ժողովուրդը գոհ
ընել ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց անոնց,
ու Յիսուս ծեծելով՝ ձեռք տուաւ որ խա-
չուի։
16 Զինուորները նորա տարին գաղեկա դա-
տիքը՝ պալատը գարաւոր, և բոլոր գունդը
17 ժողովեն կանչեցին։ Ու Հագուցին անոր ծի-
րանիներ, և փշեղէն պսակ հիւսելով՝ անոր
18 ետ-ետ դրին։ Ու սկսան բարև տալ անոր —
19 ըն, Ողջոյն քեզ, Հրէից Թագաւոր։ Եւ ա-
նոր գլուխը եղգով կը ծեծէին ու կը թքը-
նէին անոր, և ծնկան վրայ գալով երկրպա-
20 գութիւն կ'ընէին անոր։ Ու երբոր ծաղր
բրին զանիկա, ծիրանիները վրայէն Հանեցին
և իր Հանգերձները Հագուցին անոր, ու
գուրս Հանելին զանիկա՝ որ խաչ Հանեն։
21 Եւ Սիմոն կիւրենացին՝ Ղէքսանդրեայի
և Ռուփոսին Հայրը, որ անկէ կ'անցնէր ար-
տէն ելած, պահակ բռնեցին որ անոր խաչը

22 վերցնէ։ Ի՛ւ տարին անիկա Գողգոթա ըսուած
տեղը, (որ կը թարգմանուի Գանկի տեղ։)
23 Ի՛նչ անոր գինուած խառնած գինի տուին
24 որ խմի, բայց ինքը չառաւ։ Ու խաչ Հանե-
ցին զանիկա, և անոր Հանգերձները բաժ-
նելին անոնց վրայ վիճակ ձգելով թէ ով ինչ
25 պիտի առնէ։ Եւ ժամը երեքն էր, ու խաչ Հա-
26 նելին անիկա։ Եւ անոր յանցանքին գիրը
27 գրուած էր Ն Հրէից Թագաւորն է։ Ու անոր
հետ երկու աւազակ խաչ Հանելին, մէկը
28 անոր աջ կողմէն ու մէկը ձախ կողմէն։ Եւ
կատարուեցաւ այն գիրը որ կ'ըսէ թէ Ա-
29 նօրէնութեան հետ անցուցաւ։ Ի՛ւ անոնք
որ կ'անցնէին կը Հայհոյէին անոր, գլուխնին
կը շարժէին ու կ'ըսէին, Աւա՛ղ Որ տաճարը
30 կը քակէիր, և երեք օրուան մէջ կը չինէիր,
ինքզինքդ ազատէ ու իջիր սա խաչէդ։
31 Նոյնպէս ալ քահանայապետները գրագիրներուն
հետ իրենց մէջը ծաղր ընելով կ'ըսէին, Ա-
րիշները ազատեց, ինքզինքը չկրնար ազա-
32 տել։ Ան Քրիստոս՝ Իսրայէլի Թագաւորը
թող հիմա խաչէն վար իջնէ, որ տեսնենք ու
Հաւատանք։ և իր հետ խաչը ելլողները կը
նախատէին զանիկա։
33 Ու ժամերորդ ժամը Հասածին պէս՝ բոլոր
երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ
34 ժամը։ Եւ իններորդ ժամուն Յիսուս մեծ
ձայնով ազաղակեց ու բաւ, Էլոի, Էլոի,
ղամա սաբաքթանի։ որ կը Թարգմանուի,
Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընչո՞ւ զիս ձգ-
35 զուցիր։ Եւ քանի կայնողներէն անոնք երբոր
լսեցին կ'ըսէին թէ Եղիան կը կանչէ։ Ու մէ-
կը վազեց սպունգ մը քացախով լեցուց, ու
եղէգի մը անցընելով՝ Հատաւ անոր որ խմէ,
և բաւ, Թող տեսնենք թէ Եղիան կու-
36 գայ տեսիա վար իջեցնելու։
37 Ու Յիսուս մեծ ձայն մը Հանեց ու Հոգի
38 տուաւ։ Ու Հառաջարին վարագոյրը երկու քի
39 պատուեցաւ վերէն ի վար։ Եւ Հարիւրապետ-
ը որ անոր դիմացը կեցեր էր, տեսնելով որ
այսպէս ազաղակելով Հոգի տուաւ, բաւ,
40 Ճիշտ Որդի Աստծոյ էր ան մարդը։ Կը-
նկնիներ ալ կային, որ Հեռուանց կը նայէին,
որոնց մէջէն էր Մարիամ Մագդաղենացին, և
պզտիկ Յակոբոսին ու Յոսիայի մայրը Մա-
41 րիամ, և Սողոմի Որոնք երբոր Գ-
լիլեա էր Հետևէն կ'երթային, և իրեն ըս-
պասաւորութիւն կ'ընէին։ և ուրիշ շատ կը-
նկնիներ ալ որ իր հետը Երուսաղէմ ելեր էին։

ե Մատ · իե · 31 ·
զ Մատ · իե · 15 ·
է Ղ·ա· · Ժ· · 7· Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 8·
ը Մատ · իե · 15 ·
Ղ·ա· իգ · 17 ·
Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ը· · 39 ·
թ Մատ · իե · 30 ·
Գ·որ · գ · 14 ·
ժ Մատ · իե · 26 ·
Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 1· 26 ·
ի Մատ · իե · 27 ·
ի Մատ · իե · 32 ·
Ղ·ա·ի· իգ · 26 ·
լ Մատ · իե · 33 ·
Ղ·ա·ի· իգ · 33 ·
Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 17 ·
խ Մատ · իե · 34 ·
մ Սաղ·իը · 18· Ղ·ա·ի· իգ · 34 · Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 23 ·
յ Մատ · իե · 35 ·
Ղ·ա·ի· իգ · 44 ·
Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 14 ·
ն Մատ · իե · 37 ·
Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 19 ·
շ Մատ · իե · 38 ·
ո Ցն· Մատ · իե · 45 ·
Ղ·ա· իգ · 44 ·
չ Սաղ·իը · 1· Մատ · իե · 46 ·
պ Մատ · իե · 48 ·
Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 39 ·
ջ Սաղ·կթ · 21 ·
ռ Մատ · իե · 50 ·
Ղ·ա·ի· իգ · 46 ·
Ճ·ա·ՏՏ· · Ա·Ր· · 50 ·
ս Մատ · իե · 51 ·
Ղ·ա·ի· իգ · 45 ·
վ Մատ · իե · 54 ·
Ղ·ա·ի· իգ · 47 ·
տ Մատ · իե · 55 ·
Ղ·ա·ի· իգ · 49 ·
ր Սաղ·իը · 11 ·
ց Ղ·ա·ի· ը · 2· 3 ·

42 Ո՛ւ երբոր իրիկուն եղաւ, ո՞րչափ ուրբաթ՝
43 պատրաստին առջի օրը ըլլալով, Յովսէփ Արիմաթիացի, երեւելի խորհրդական մը՝ որ ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր, եկաւ ու համարձակութիւն ընելով՝ Պիղատոսին քովը մտաւ, և Յիսուսի մարմինը
44 նը խնդրեց։ Ու Պիղատոս զարմացաւ որ արդէն մեռած ըլլայ։ և հարեւանցիարը իրեն կանչելով՝ հարցուց անոր թէ շատ ատե՞ն է
45 որ մեռաւ։ Ու երբոր հաստիչը իմացաւ հարիւ-
46 րապետէն, մարմինը Յովսէփին շնորհեց։ Ու Յովսէփ գնաց, ու գանկիա վար իջեցնելով՝ կտաւովը փաթթեց, ու գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ փորուած էր։ և քար մը գլորցուց դերեզմանին դուռը։ Իսկ Մարիամ Մագդաղենացին ու Յովսէսին Մարիամ տեսան ան տեղը ուր դրուեցաւ։

ԳԼ։ ԺԶ

1 Հրեշտակ մը Քրիստոսի յարութիւնն առնելէ երեք հինգերորդ։ 9 Քրիստոս ի՛րեւնաց Մարիամ Մագդաղենացի՛ն։ 12 ապա գացող երկու աշակերտներուն։ 14 նորէ առաքեալներուն։ 15 ուղարկ կը իրենց աւետարանը քարոզելու։ 19 Քրիստոս երկինքէ կը համառանայ։

1 Ո՛ւ երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագ-
դաղենացին և Յակոբոսին Մարիամ և Սողոմէ ելեւնկեր ծախու առին, որ գան
2 օծելու անոնկա։ Ու մէկշաբթի առաւօտը չուս կանուխ՝ արեւը որ կը ծագէր՝ եկան գերեզ-
3 մանը, Ու իրարու կ'ըսէին, Քարը ո՞վ պիտի
4 գլորցունէ մեզի գերեզմանին դուռէն, (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլորցուած էր,)
5 ինչու որ շատ մեծ էր։ Ու ներս գերեզմանը մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստած էր ճերմակ պատմուճան հագած, ու
6 զարհուրեցան։ Ու անիկա բսաւ անոնց, Մի զարհուրիք։ Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ։ անիկա յարութիւն առաւ, հոս չէ։ ահա ան տեղը ուր զինք գանկիան։
7 Բայց գացէք՝ բսէք անոր աշակերտներուն և Պետրոսին, Թէ նէ՛ն ձեզմէ առաջ Գալիլեա

ձ Մատ։ իբ։ 57։	ը Ղուկ։ իգ։ 56։	Ղուկ։ իգ։ 56։
Ղուկ։ իգ։ 50։	ի Ղուկ։ իգ։ 1։	Յովհ։ ժ։ 16։
Յովհ։ ժԹ։ 38։	Յովհ։ բ։ 1։	ի Կող։ բ։ 23։
ա Ղուկ։ բ։ 25, 38։	ժ Ղուկ։ իգ։ 3։	Յովհ։ գ։ 18։ 36։
բ Մատ։ իե։ 59։ 60։	Յովհ։ բ։ 11։ 12։	Գործ։ բ։ 38։ ժգ։
Ղուկ։ իգ։ 53։	գ Մատ։ իբ։ 3։ 6։ 7։	38։ 39։ 40։ Հռոմ։
Յովհ։ ժԹ։ 40։	ե Մատ։ իգ։ 32։ Գա-	ժ։ 9։ ա Պետ։ գ։
—	ղատ։ 28։	21։
= Մատ։ իբ։ 1։ Ղուկ։	Ա՛նձին չատ լէան	ի Յովհ։ ժբ։ 45։
իգ։ 1։ Յովհ։ բ։ 1։	Տես Մատ։ իբ։ 8։	ղ Ղուկ։ ժ։ 17։ Գործ։

Գալիլեա՝ կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկա՝ ինչպէս
8 որ ձեզի բսաւ։ Ու անոնք դուրս ու սպրդեցին գերեզմանէն, նէ, և մէկու մը բան չբսին, քանզի կը վախնային։

9 Յիսուս մէկշաբթի առաւօտուն չարաթին առաջ՝ առաջ Մարիամ Մագդաղենացիին
10 երեւցաւ, Դեմէ եօթը դեւ հաներ էր։ Նէ-նիկա գնաց անոնց որոնք ընտ էնան
11 էին, երբոր սգ կ'ընէին ու կու լային։ իսկ անոնք երբոր լսեցին թէ կենդանի է և թէ իրեն երեւցաւ՝ չհաւատացին։

12 Ետքը ուրիշ կերպարանքով երեւցաւ ա-նոնցմէ երկուքին որ գաղնովի արած կ'եր-
13 թային։ Ու անոնք գացին ուրիշներուն պատմեցին, ու անոնց ալ չհաւատացին։

14 Վերջը առանձին կին երեւցաւ՝ երբոր սեղան նստած էին, ու երեսներին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրա-
թիւնը, վասն զի որոնց որ ինքը երեւցաւ մեռելներէն յարութիւն առած՝ իրենք չհաւատացին։

15 Ու բսաւ անոնց, Գացէք բոլոր աշխարհ, ու աւետարանը քարոզեցէք բոլոր ստեղ-
16 ծուածներուն։ Նէն որ հաւատայ ու մկըր-ատի՝ պիտի փրկուի, Նէ ան որ չհաւատայ՝
17 պիտի դատապարտուի։ Ու անոնք որ կը հաւատան, սա նշաններըն անոնց հետ պիտի երթան։ Իմ անունովս դեւեր պիտի հանեն,
18 Նոր լեզուներ պիտի խօսին։ Չնճ-քերնին օձեր պիտի բռնեն, և թէ որ մահաբեր բնէ-մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ։ Հիւանդներ-բու վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պի-տի առողջանան։

19 Ա՛րդ Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը վեր-կինքը համբառնաւ, ու Աստուծոյ Աջ կողմը
20 նստաւ։ Ու անոնք երթան ու ամէն տեղ կը քարոզէին, և Տէրը Հռ-նց գործակից էր, Նու խօսքը կը հաստատէր ան նշաններով որ ա-նոնց հետը կ'երթային։ Ամէն։

Մատ։ իբ։ 19։	ե։ 16։ բ։ 7։ ժբ։	Գոր։ ա։ 2։
Յովհ։ ժե։ 16։	18։ ժԹ։ 12։	Ղուկ։ իգ։ 51։
Կող։ բ։ 23։	Գոր։ բ։ 4։ ժ։ 46։	Աթ։ ԺԹ։ 1։ Գոր։
Յովհ։ գ։ 18։ 36։	ժԹ։ 61։ ա Կոր։ ժբ։	ե։ 55։
Գոր։ բ։ 38։ ժգ։	10։ 28։	Գոր։ ե։ 12։ ժգ։
38։ 39։ 40։ Հռոմ։	Ղուկ։ ժ։ 18։ Գոր։	3։ ա Կոր։ բ։ 4։
ժ։ 9։ ա Պետ։ գ։	իբ։ 5։	8։ Երբ։ բ։ 4։
21։	Գոր։ ե։ 15։ 16։	—
Յովհ։ ժբ։ 45։	Թ։ 17։ իբ։ 8։	
Ղուկ։ ժ։ 17։ Գոր։	Յակ։ ե։ 14։ 15։	

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դարձած աւետարանին յաւափաթանաթիւնը։ 5 Եղեսաբեթին 26 ու կոյս Մարիամին յղանիլը։ 39 Եղեսաբեթին ու Մարիամին մարգարէութիւնը. Քրիստոսի վաղուայ։ 57 Յովհաննէս Մկրտչին ծնունդը և թլփատութիւնը։ 67 Զաքարիայի մարգարէութիւնը Քրիստոսի 76 և Յովհաննէսին վասին։

1 Որովհետև շատերը ձեռ ձկնեցան դասաւորել պատմութիւնը
2 մեր մէջ հաստատ դէպքերուն վրայով եղած պատմութիւնը
3 կարգի դնելու ձեռք զարկին, ինչպես որ ականատեսներ և խօսքին սպասաւորներ մեզի հասուցին անոնք,
4 ես ալ որ սկիզբէն ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի, յարմար դատեցի քեզի համար գրել, պատուական Թէոփիլոս,
5 որպէս զի գիտնաս հաստատութիւնը այն խօսքերուն որոնց վրայ հաստատուած էիր։ Հերովդէսի թագաւորին օրերը Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անունով քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և անոր անունը Եղիսաբեթ։
6 Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւ արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատ։
7 Բնաւ կը քալէին։ Եւ զաւակ չունէին, ինչու որ եղիսաբեթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին։
8 Եւ երբոր անկիւ իր դասակարգութեան օրերը հանելուն քահանայական պաշտօնը
9 կը կատարէր Աստուծոյ առջեւ, քահանայութեան սովորութեանը պէս հերն իյնկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ խնկարկութիւն ընէ։
10 Ու ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը
11 աղօթքի կայներ էին խունկին ատեն։ Ու երեւցաւ անոր Տէրոջը հրեշտակը, որ կայնեցաւ խունկին սեղանին աջ կողմը։
12 Ներ էր Խաունկի սեղանին աջ կողմը։ Եւ Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ շփոթեցաւ, ու անոր
13 վրայ վախ մը ինկաւ։ Եւ հրեշտակը բսաւ անոր. Մի վախնար, Զաքարիա, ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անուն
14 նը Յովհաննէս պիտի դնես։ Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնունդէն վրայ պիտի ուրախանան։
15 Ինչու որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ։ և Հոգեւ իր մօրը
16 որովայնէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի։ Ու իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստուածնին պիտի դարձնէ։
17 Ան։ Ինքը անոր առջեւէն պիտի գայ Եղիայէն հոգիովը ու զօրութիւնովը՝ հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձնելու, և անհնազանդները արդարութեան խնամատարութիւնը, որ Տէրոջը բարկութեան ժողովուրդ մը պատրաստէ։
18 Եւ Զաքարիա բսաւ հրեշտակին, Ինչո՞վ գիտնամ բանը, որովհետև ես ծեր եմ, ու իմ կինս
19 նը իր օրերը անցուցած է։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով բսաւ անոր, Ես եմ Գաբրիէլը որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնիմ, ու խրկուեցայ քեզի գրուցելու և այս բաներուն
20 աւետիս քեզի տալու։ Եւ ահա Համր պիտի ըլլաս դուն, ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև այն օրը որ այս բաները ըլլան, քանի չհաւատացիր իմ խօսքերուս, որոնք իրենց
21 ատենին պիտի կատարուին։ Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը սպասէր, և կը զարմանային
22 անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։ Ու երբոր դուրս ելաւ՝ չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ։ և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու ինքը նշանով կը խօսէր ա-
23 նոնց հետ, և համր կը կենար։ Ու եղաւ որ երբոր անոր պաշտօնին օրերը լմնցան, իր տու-
24 նը գնաց։ Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ յղացաւ, ու հինգ ամիս ինքզինքը
25 կը պահէր, և կ'ըսէր, Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը — օրերս նայեցաւ Նա, խաւտնելու մարդոց մէջէն վերցնելու։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ
27 քաղաքի՝ որուն անունը Նազարէթ էր, Կոյսի մը մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր։ Դաւիթի տունէն, և անունը
28 կոյսին անունը Մարիամ էր։ Ու հրեշտակը անոր գալով բսաւ, Ողջոյն քեզ, ով շնորհքով լեցուած, Տէրը քու հետդ է. դուն կա-
29 նանց մէջ օրհնեալ ես։ Եւ անիկա տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ, ու ինքն-
30 իրեն կը մտածէր թէ ինչպէս բան պիտի ըլ-

= Երբ · ր · 5 · ա Գնա · ճ · 1 · ր Գնա · ա · 16 · ա Յովհ · ա · 1։
ք Մարտ · ա · 1։ Յովհ · ճե · 37 ·
փ Գործ · ժե · 19 · 25 · 28 · ա Կոր · ե · 40 ·
ֆ Գործ · ա · 1։
ֆ Գործ · ա · 1։
ֆ Յովհ · ե · 31 ·
ֆ Մատ · ր · 1 ·
ֆ ա Մն · իգ · 10 · 19 · Ղեմ. մբ · 4 · 17 ·
ֆ Ծն · ե · 1 · ժ · 1 · գ Թագ · բ · 4 · գ Թագ · ր · 3 · Ցար · ա · 1 · Գործ · իգ · 1 · իգ · 10 · Փիլ · գ · 6։
ֆ ա Մն · իգ · 19 · ր Մն · ր · 14 · լա · 2։
ֆ Ելբ · Լ · 7 · 8 · ա Թագ · բ · 23 · ա Մն · իգ · 13 · ր Մն · իգ · 11 ·
ֆ Ծն · իժ · 17 ·
ֆ Դան · ը · 16 · ր · 21 · 22 · 23 · Մատ · ժբ · 10 · Երր · ա · 14 · Եզեկ · գ · 26 · իգ · 27 ·
ֆ Մարկ · գ · 5 · 6 · Մատ · գ · 5 · Մատ · ժա · 14 · Մարկ · բ · 11 ·
ֆ Դան · ժ · 17 ·
ֆ Դան · ը · 16 · ր · 21 · 22 · 23 · Մատ · ժբ · 10 · Երր · ա · 14 · Եզեկ · գ · 26 · իգ · 27 ·
= Ելս գ Թագ · ժա · 5 · ա Մն · բ · 23 · գ · 1 · Ծգ · 1 · 4 ·
ֆ Մատ · ա · 18 · Գործ · բ · 4 · 5 ·
ֆ Դան · բ · 23 · ժ · 19 ·
= Դան · գ · 12 ·
= Հմր · 12 ·

Մի վախենար , Մարիամ , ինչու որ Աստուծմէ
31 գտար դուն շնորհք մը : Ահա պիտի յղանաս ու
32 պիտի ծնանիս որդի մը , և անոր անունը
Յիսուս պիտի դնես : Անիկա մեծ պիտի ըլ-
33 լայ , ու Բարձրելոյն Որդին պիտի կոչուի ,
և Տէր Աստուած պիտի տայ անոր իր հօր
Դաւթին աթոռը : Ու յաւիտեան պիտի կա-
34 յայ տէրութիւն անոր վրայ , և անոր
թագաւորութիւնը վերջ պիտի չունենայ : Ու
Մարիամ ըսաւ հրեշտակին , Ինչպէս պիտի
ըլլայ այս բանը , որովհետև ես երկի մարդ
35 չեմ գիտեր : Եւ հրեշտակը պատասխան տա-
ւաւ ըսաւ անոր , Հոգին Սուրբ պիտի դայ
քեզի , ու Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վը-
րադ հովանի պիտի ըլլայ . ուստի ան քեզմէ
ծնանիլը սուրբ Աստուծոյ Որդի պիտի ը-
36 կոչուի : Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբէթ
անիկա իր պառաւութեան տարիքը պատ-
ահով մը յղի է . ու ասիկա անոր ամսով քառա-
37 սունհինգերորդ ամիսն է . ինչու որ Աստուծոյ
քովը բնաւ մէկ բան մը անհնարին չըլլար :
38 Եւ Մարիամ ըսաւ , Ահա ես Տէրոջը աղա-
խինն եմ , քու բանիդ պէս թող ըլլայ ինծի :
Ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց :
39 Ան օրերը նյաւ Մարիամ ու արագօրէն
40 լեռնակողմը Յուդայի հին քաղաքը գնաց : Ես-
տեղ Զաքարիային տունը ու եղիսաբեթին
41 բարեւ տուաւ : Եւ եղաւ որ երբ լսեց եղի-
սաբեթ Մարիամին բարեւը , մանուկը անոր
որովայնին մէջը խաղաց , ու եղիսաբեթ Սուրբ
42 Հոգիով լեցուեցաւ : Եւ բարձր ձայնով մը
կանչեց ու ըսաւ , Օրհնեալ ես դուն կանանց
մէջ , և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը :
43 Եւ ես ինծի ուրկից եղաւ , որ իմ Տէրոջս
44 մայրը ինծի գայ . վասն զի ահա երբոր քու
բարեւիդ ձայնը ականջս եկաւ , մանուկը ո-
45 րովայնիս մէջը խաղաց ուրախութենէն : Եւ
երանի անոր որ Հաւատացեր է , քանզի՝
պիտի կատարուին ան բաները որ Տէրոջմէ ը-
46 սուեցան իրեն : Եւ Մարիամ ըսաւ , Իմ ան-
47 ձս կը մեծցնէ Տէրը , եւ իմ հոգիս ուրա-
48 խացաւ իմ փրկիչ Աստուծմս . ինչու որ իր
ազախինին խոնարհութեանը նայեցաւ , քանի
դի ահա ասկէ յետոյ ազգերը ինծի կը
49 յանուիթիւն պիտի տան . վասն զի Հզորը ին-
ծի մեծամեծ բաներ ըրաւ , ու անոր Անու-
50 նը սուրբ է . և ի՛անոր ողորմութիւնը իրմէն
51 վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ . Իր բա-
զուկովը զօրութիւն ցուցուց , ի՛ցրուեցաւն ը-
րաւ ամբարտաւանները իրենց սրտին խոր-
52 հուրդովը : Զօրաւորները Նէ՛նց աթոռներէն
53 կը՛ցուցուց , ու խոնարհները բարձրացուց : Ի՛նձօ-
թիները բարի՛քներով լեցուց , և հարուստները
54 պարապ ձեռքով ղրկեց : Օգնեցի՛ն Իսրայէլ
ծառային՝ Ինչ ողորմութիւնը միտք բե-
55 րելով , Ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր Հայ-
րերուն՝ Աբրահամին ու անոր սերունդին յա-
ւիտեան :
56 Եւ Մարիամ անոր քովը երեք ամիսի չափ
կեցաւ , ու իր տունը դարձաւ :
57 Ու եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակը լե-
58 ցուեցաւ , ու որդի մը ծնաւ : Եւ լսեցին անոնց
որ անոր բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր
ազգականները , որ Տէրը անոր վրայ իր մեծ
ողորմութիւնը ցուցուց , և ի՛անոր հետ կ՛ու-
րախանային :
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան թլփա-
տելու եկան , և զանիկա իր հօրը անունովը
60 Զաքարիա կը կոչէին : Իսկ անոր մայրը պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Չէ , հապա Յով-
61 հաննէս պիտի կոչուի : Եւ անոր ըսին թէ
գու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ ա-
62 նունով կոչուի : Ան ալ կ՛ընէին անոր հօրը թէ
63 ինչ ա՛նունով կ՛ուզէ որ անիկա կոչուի : Ան ալ
տախտակ մը ուզեց ու գրեց՝ ըսելով , Յով-
հաննէս է անոր անունը . ու ամենքը զարմա-
64 ցան : Նէ՛ բերնի բացուեցաւ անոր բերանը
ու անոր լեզուն , և կը խօսէր ու կ՛օրհնէր
65 Աստուած : Եւ վախ մը ինկաւ ան ամէնուն
վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտիքը կը բնակէին .
ու ասոնք բաները Հրէաստանի բոլոր լեռ-
66 նակողմը կը զրուցուէր : Եւ ամէն լսողները
իրենց սիրտերուն մէջը գրին , ու կ՛ըսէին ,
Արդեօք ասոնց ի՛նչ պիտի ըլլայ . ու Տէ-
րոջը ձեռքը անոր հետն էր :
67 Եւ անոր հայրը Զաքարիա Սուրբ Հոգիով
68 լեցուեցաւ՝ մարգարէացաւ ու ըսաւ , Օրհնեալ
ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը՝ որ այցելու-
թեան եկաւ և իր ժողովրդին փրկութիւն
69 ըրաւ . Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը հա-
70 րուց Իր Դաւիթ ծառային տունէն . (Ինչպէս
որ սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ , որոնք

Ա Եւ · Ե · 14 · Մաա · ա · 21 ·
Գ · Բ · 21 ·
Մար · Ե · 7 ·
Բ Թագ · Ե · 11 · 12 · Սաղ · Ճը · 11 · Ես · Բ · 6 · 7 · Ժ · 5 · Երե՛մ · Իգ · 5 · Յայտ · գ · 7 ·
Դան · բ · 44 · Ե · 14 · 27 · Աբդ · 21 · Մի՛ք · գ · 7 · Ճառ՛ · Ժբ · 34 · Երբ · ա · 8 ·
Ի Մաա · ա · 20 · Մաա · Ժբ · 33 · Իգ · 63 · 64 · Մար · ա · 1 · Ճառ՛ · ա · 34 · Ի · 31 · Գաւ · բ · 37 · Հաւմ՛ · ա · 4 · Դան · Ժբ · 14 · Ե · բե՛ր · իբ · 27 · Զաք · բ · 6 · Մաա · Ի՛ · 26 · Մար · Ժ · 27 · Գաւ · Ժբ · 27 · Հբ · ա՛ւմ՛ · գ · 21 · Ճե՛ր · Ի՛ա · 9 · 10 · 11 ·
Հմր · 28 · Դաա · Ե · 21 · Կա՛ Հաւատացեր է Ի՛ն
Ա Թագ · բ · 1 · Սաղ · Ճգ · 2 · 3 · Սաղ · Ճբ · 6 · Մաղ · Ի · 11 · Սաղ · Ճի՛ · 7 · Ա Թագ · բ · 6 · Ճար · Ե · 11 · Սաղ · Ճի՛ · 7 · Ա Թագ · բ · 5 · Սաղ · Ճգ · 10 · Սաղ · Ճբ · 5 · Երե՛մ · Իգ · 5 · Ա Թագ · բ · 1 · Սաղ · Ճգ · 2 · 3 · Սաղ · Ճբ · 10 · Սաղ · Ճբ · 3 · Սաղ · Ճա · 19 · Ճի՛ք · 2 · 3 · Սաղ · Ճա · 9 ·
Ե Դն · Ժ · 7 · Եբ Ի՛ · 6 · Սաղ · Ճգ · 17 · 18 · Սաղ · ղբ · 15 · Ես · Ի՛ · 10 · Դա · 9 · Ծր · 10 · Սաղ · ղգ · 10 · Գե՛ա · Ե · 5 · Սաղ · Ճբ · 6 · Սաղ · Ճբ · 3 · Ա Թագ · բ · 6 · Ճար · Ե · 11 · Սաղ · Ճի՛ · 7 · Ա Թագ · բ · 5 · Սաղ · ղգ · 10 · Սաղ · ղբ · 3 · Երե՛մ · Իգ · 5 · Սաղ · Ճբ · 6 ·
Ղ · 3 · 20 · Դն · Ժ · 19 · Սաղ · Ճբ · 11 · Հաւմ՛ · Ժ · 25 · Գաղ · գ · 16 ·
Հմր · 14 · Դն · Ժ · 18 · Ղև · Ճբ · 3 · Հմր · 13 · Հմր · 13 · Հմր · 13 · Հմր · 20 · Հմր · 39 · Գե՛ · բ · 19 · 51 · Դն · ԼԹ · 2 · Սաղ · Ճ · 3 · 3 · 3

աչխարհի սկիզբն ի վեր անտր մարդաբե-
71 ներն էին.) փրկութիւն մեր թշնամիներէն և
72 բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն, ՚ողորմա-
թիւն ընելու մեր հայրերուն վրայ, և իր սուրբ
73 ուխտը միտք բերելու, (՚Աին երդումը որ մեր
74 Տէրը Աբրահամին բրաւ,) մեզի տալու, Որ
մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելով ա-
75 նանց վախի ՚զանիկա պաշտենք ՚Սրբութիւ-
նով ու արդարութիւնով անոր առջեւը մեր
76 կեանքի բոլոր օրերուն մէջ։ Եւ դուն, ով մա-
նուկ, Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչուիս.
Քանզի դուն երեսին առջեւէն պիտի եր-
77 թաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու, Անոր
ժողովուրդին գիտցնելու ՚փրկութիւնը
78 ՚իրենց մեղքերուն թողութիւնովը, Մեր Ա-
ստուծոյն գթած ողորմութիւնովը համար, որով
՚Արեգ ծագումէ վերէն մեզի այցելութիւն
79 եկաւ՝ ՚Խաւարի և մահուան ստուերի մէջ նըս-
տողներուն լոյս տալու, -- մեր ոտքերը խա-
ղաղութեան ճամբուն մէջ չխոտորելու։
80 Եւ ՚տղան կը մեծնար ու կը զօրանար հո-
գիով, և ՚անապատներուն մէջն էր մինչև ան
օրը՝ որ ինքը Իսրայէլին երեւցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Օգոստոս կայսրը կը հրամայէ աշխարհագիր ընել իր բոլոր
տերութեանը մէջ։ 6 Քրիստոսի ծնունդը։ 8 Հրեշտակ մը ա-
ւետիս կու տայ հովիւներուն։ 13 Երիվարին զբաղ բազմու-
թիւն երկնքին գնչուտած Քրիստոսի ծնունդեանը համար։
21 Քրիստոս կը թլիատուի։ 22 տաճարը կը տանուի։ 28 Սի-
մեան և Աննա կը մարգարեանան Քրիստոսի վրայով։ 40
Քրիստոս կը զարգանայ իմաստութեամբ։ 46 տաճարին մէջ
Հրեից վարդապետներուն հարցմունքները կ'ընէ։ 51 և իր
ծնողացը հնազանդ կը ծայ։

1 Ա եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս կայսրէն
2 հրաման եղաւ՝ որ բոլոր աշխարհ գրուի։ (Ա-
ռաջին աշխարհագրութիւն եղաւ կիւրենոսին Սի-
րիայի վրայ կատարուելուն ըրած ատենը։)
3 Եւ ամէնքը կ'երթային աշխարհագրիլ մնձե-
4 լու՝ ամէն մէկը իր քաղաքին մէջ։ Յովսէփ
ալ գալիլեացին Նազարէթի քաղաքին եղած
դէպի ՚Հրէաստան ՚Դաւիթի քաղաքը՝ որ
ՌԷթղէհէմ կ'ըսուի, (ՙՒնքը Դաւիթի տունէն
5 ու ազգատոհմէն էր լսելուն համար,) Աչխար-
հագիրը մնձելու համար Մարիամի հետ իր կռահ,
6 որ ան իր նշանածն էր, և յղի էր։ Ու եղաւ
որ երբ անոնք հոն էին, անոր ծնանելու օրե-
7 րը լեցուեցան։ Եւ իր ՚անդրանիկ որդին ծը-

Ղ Ղե. ՀԸ. 42։ Սապ. ՃԸ. 5։ Ամ. ը. 8։ ՆԸ. 45։ Եզեկ. Ժգ. 60։ Հեսա. ԼԴ. 4։ — Դն. Ժը. 3։ Ժէ. 4։ Բա. ՚ը. 16։ ՚Ը. 22։ Ը. 13։ ՚Ը. 17։ ՚ Հաւմ. Գ. 18։ ՚Ը. 22։ Երը. ԾԳ. 14։ Ե Երէմ. ՚ը. 38։ ՚Ը. 40։ Եզեկ. Գ. 24։ ը Ծն. ը. 28։ Ելք. ա. 9։ Տիտ. ը. 12։ ա Գնա. ա. 15։ ը Գնա. ա. 4։ ՚ Նա. ՚ը. 3։ Մապ. Գ. 11։ Գ. 3։ Մաղ. ա. 10։ Հաւմ. ա. 17։ Մաղ. ա. 4։ Գե. Գ. 3։ Բնա. ՚ը. 17։ Մապ. Գ. 9։ Նա. ՚ը. 2։ ՚ը. 7։ ՚ը. 9։ Մաղ. Գ. 10։ ՚ը. 16։ Գաղ. ը. 19։ Երը. ՚ը. 14։ Մաղ. Գ. 9։ Նա. ՚ը. 2։ ՚ը. 7։ ՚ը. 9։ Մաղ. Գ. 10։ ՚ը. 16։ Գաղ. ը. 19։ Երը. ՚ը. 14։ Յայտ. ՚ը. 9։ ՚ Գե. ՚ը. 40։

+ Մաղ. Գ. 1։ Ժաղ. 7։ — ։ Գաղ. ՚ը. 57։ ։ Ղե. Ժգ. 1։ Ե։ Ցածկ. ՚ը. 42։ Ղե. ՚ը. 16։ Գե. ՚ը. 37։ ։ Մաղ. ա. 25։ ։ Գե. ա. 12։ ։ Դն. Ժը. 3։ Մաղ. ը. 16։ ա Ցածկ. Գ. 9։ ։ Դն. ՀԸ. 11։ Գե. ա. 66։ Հաւմ. ՚ը. 51։ ։ Գե. ԺԳ. 38։ Երէմ. ը. 4։ Գ. 10։ Ցածկ. ՚ը. 13։ ։ Նա. ՚ը. 19։ Գե. ա. 79։ Հաւմ. ՚ը. 1։ Երէմ. ը. 17։ Կապ. ա. 20։ ։ Ցածկ. ը. 16։ Երէմ. ը. 4։ Գ. ը Քնա. ը. 16։ ա Ցածկ. Գ. 9։ ։ Դն. ՀԸ. 11։ Գե. ա. 66։ Հաւմ. ՚ը. 51։ ։ Դն. Ժէ. 18։ Ղե. ՀԸ. 3։ Գե. ա. 19։ Քնա. ը. 13։ ։ Մաղ. ա. 21։ Գե. ա. 31։ ։ Ղե. Ժգ. 2։ Ե։ Ցածկ. ՚ը. 23։ Ղ. ը. 19։ Քնա. ը. 13։ ։ Դն. Ժգ. 2։ Ղե. Ժգ. 3։ Գե. ա. 19։ Քնա. ը. 13։ ։ Ղե. Ժգ. 2։ 6։ Ե։ Ղե. Ժգ. 2։ 6։ Ե։ Ղե. Ժգ. 2։ 6։ Ե։

մէջ բառածին պէս ընծայ տալով՝ գոյ մը
25 տատրակ կամ ագռաւների երկու ձագ։ Եւ ահա
երեսադեմ մէջ մարդ մը կայ՝ որուն անունը
Միմէօն էր, ու ան մարգը արգար ու տառապ-
ծալմաս էր, ու խոյակին մխիթարութիւնը կը
սպասէր։ ու Աւրբը Հոգին անոր վրայ էր։
26 Եւ անոր յայտնուած էր Տէրոջ Օծեալը
27 տեսնել։ Ու Հոգիով տաճարը կուգա։ ու երբ-
որ Մնոգբը բերին Յիսուս մանուկը որ օրէն-
քին սովորութիւնը պէս անոր համար բնէն,
28 ինքն ալ զանիկա իր գիրկը առաւ, և օրհնեց
29 զԱստուած ու բառ։ Ալ հիմա, ով Տէր, ար-
ձակիս քու ծառադ խաղաղութիւնով քու
30 խօսքիդ համեմատ։ Վասն զի իմ աչքերս տե-
31 սան քու փրկութիւնդ, Որ բոլոր ժողովուրդ-
32 ներուն առջեւը պատրաստեցիր։ Լոյս մը հե-
թանոսները լուսաւորելու, և փառք քու ի-
33 րայէլ ժողովուրդիդ։ Եւ Յովսէփ ու անոր
մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ՝ որ
34 անոր համար կը խօսուէին։ Ու Սիմէօն օրհնեց
զանոնք, և անոր մօրը Մարիամին բառ,
Ահա սա հաստատ Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց
իյնալուն ու ելլելուն համար, Նաև հակառա-
կութեան նպատակ մը լլլալու համար կեցած
35 է։ (Եւ քու սրտիդ այ թուր մը պիտի անցնի։)
որ ասոնց խորհուրդները յայտ-
նուին։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն փանուէլի աղ-
ջիկը՝ Աշերի ցեղէն։ ասիկա իր օրերը շատ
անցուցած էր։ Երկանը հետ եօթը տարի կե-
37 նակով իր կուսութեանը ժամանակէն, Եւ ար-
դեամբ էր գրեթէ ութսունչորս տարեան։
որ տաճարէն չէր գաղափ, Պաղտ ծոմով և
աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր գի-
38 շեր ու ցորեկ։ Ու ասիկա նոյն ժամուն հետ,
ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար, ու անոր
վրայով կը խօսէր ան ամենուն որոնք Երու-
սաղեմի մէջ փրկութեան կը սպասէին։
39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը
օրէնքին համեմատ, նորէն Գալիլեա գացան
40 իրենց Նազարէթի քաղաքը։ Եւ մանուկը կը
մեծնար ու հզօրանար՝ իմաստու-
թեամբ լեցուած, ու Աստուծոյ շնորհքը անոր
վրայ էր։
41 Եւ անոր Ծնողքը տարին տարի զատիկ ու-
42 նէին երուսաղէմ կ'երթային։ Ու երբոր անիկա
տասներկու տարեկան եղաւ, ուսին սով-
րութեանը պէս երբոր անոնք երուսաղէմ ե-
43 լան, Եւ ան օրերը որ լմնցուցին ու նորէն

1 Եռ· ի· 1· Մար·	Լ Եռ· Բ· 2· Խր·	25 24· բ Կոր· բ·
Ա՛ե· 43· Հմ· 38·	6· Խ՚Ծ· 6· Կ· 1·	16· ա Գնա· բ· 7·
2 Սաղ· 2Ծ· 48·	2· 3· Մաա· գ·	8·
Երբ· Ա՛ա· 5·	16· Գոր· Իգ· 47·	9 Գար· Իբ· 22·
3 Մաա· գ· 1·	Իբ· 28·	Սաղ· Խր· 10·
4 Ծե՛· Խգ· 30· Փէլ·	14 Ե՛· Ը· 14· Ոչ՛·	ԸաՆ՛· Ա՛Ծ· 25·
ա· 23·	Ա՛գ· 9· Մաա· Խա·	10 Գոր· Խգ· 7· ա
5 Ծե՛· Ծր· 10· Գէ·	44· ՀաՆ՛· Ը·	Ցխ՛· Ե· 5·
գ· 6·	38· 33· ա Կոր· ա·	11 Մար· Ա՛Ե· 43·

հաս գարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ
մնաց։ և Յովսէփ ու անոր մայրը չէին գի-
44 տեր։ Հապա կարծելով թէ անիկա ճամբորդ
ներուն հետն է, մէկ օրուան ճամբայ գացին,
ու կը փնտռէին զանիկա Ազգ ականներուն
45 և ճանչցօղներուն մէջը։ Ու երբոր չգտան
նորէն Երուսաղէմ գարձան անիկա փնտռե-
46 լու։ Ու եղաւ որ երեք օրէն յետոյ տաճարին
մէջը գտան զանիկա, որ վարդապետներուն
հետ նստեր էր, անոնց մտիկ կ'ընէր ու անոնց
47 ըՆ կը հարցնէր։ Եւ ամէն անոր ականջ դը-
նողները կը զարմանային անոր խելամտու-
48 թեր ու պատասխաններուն վրայ։ Ու երբոր
անոնք անիկա տեսան անոր մայ-
րը բսաւ անոր, Որդեակ, ինչո՞ւ համար մե-
զի այդպէս ըրիր։ ահա քու Հայրդ ու ես
49 խոստ վշտացած քեզ կը փնտռէինք։ Եւ ը-
սաւ անոնց, Ձեր ինչո՞ւ կը փնտռէիք, չէի՞ք
գիտեր թէ ես՝ որ իմ Հօրս ըՆ-
50 ըլլամ։ Եւ անոնք չհասկրցան ան խօսքը որ
51 իրենց գրաւցից։ Եւ իջաւ անոնց հետ ու
գնաց Նազարէթ, և անոնց հնազանդ էր։
Բայց անոր մայրը սա ամէն խօսքերը իր սրբ-
ութեան մէջ կը պահէր։
52 Եւ Յիսուս՝ ին գարգացաւ իմաստութիւնով
ու հասակով, և Աստուծմէ ու մարդ ոյմի չը-
նորհք ընդունէր։

Գլ· Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը և Մկրտութիւնը։ 15 անոր վկա-
յութիւնը Փրկասօր համար։ 20 Հերովդէսս կը բանտարկէ
զՅովհաննէս։ 21 Քրիստոս կը մկրտուի։ ու երկինքէն վկա-
յութիւն կ'ըլլայ իրեն համար։ 23 Քրիստի ազգաբանութիւնը։ և ա-
նոր ազգաբանութիւնը Յովսէփին մինչև Ադամ և Աստուած։

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեան տասն-
ու հինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին
Հրէաստանի վրայ կուսակալութեան ըրած ա-
տեն, ու Հերովդէսին Գալիլեացւոց վրայ
չորրորդ ապետութեան տատեն, և անոր եղբօ-
րը փիլիպպոսին Իտուրեացւոց և Տրաքոնա-
ցւոց երկրին վրայ չորրորդ ապետութեան ա-
տեն, և Լիսանիայի Աբիլինացւոց վրայ չոր-
2 րորդ ապետութեան տատեն, Հ՚ Աննայի ու
Կայիափայի քահանայապետութեան տատեն՝
Աստուծոյ բսսը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն
3 Յովհաննէսին վրայ անապատին մէջ։ Ու ա-
նիկա եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը, և
ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր
4 մեղաց թողութեան համար։ Ինչպէս որ նսայի
մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած

Հմ· 25· Գէ· Խգ·	38· Յովհ· ե· 15·	ը ա Քաղ· բ· 30·
21·	46·	Հմ· 40·
Հմ· 38· Գէ· տ·	Յովհ· բ· 16·	Ցխ՛· Ժա· 49· 51·
80·	Կ՚ Գործ·ներ·	Ժբ· 13· Գար· գ·
7 Նէ՛· Խգ· 15· 17·	Նէ՛	6·
Հգ· 23· բ Օբ·	34·	Մաա· գ· 1· Մար·
Ժգ· 1· 16·	Գէ՛· Բ· 43· Ժբ·	ա· 4·
Մաա· Ե· 23· Մար·	Հմ· 19· Դան·	Գէ՛· ա· 77·
ա· 22· Գէ՛· գ· 22·	Ե· 23·	

է՝ ըսելով, Զ[1]Անապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շա-
5 փիները չիսկեցէք. Ամէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, և ծռա-
ռը պիտի չիսկուի, ու խոտաբոյս տեղը
6 իր հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան. Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ.
7 Ո[2]ր իրմէն մկրտուելու ելլով ժողովրդեան բաւ-
ուած, Չիժեքրա ծնունդներ, ո՞վ իմա-
ցուց ձեզի զալու բարկութենէն փախչիլ.
8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պա-
տուղներ բերէք, և մի սկսիք ձեր ներքո դին
ըսել թէ Մենք մեզի Հայր՝ Աբրահամը ու-
նինք, քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած
կարող է աս քարերէս Աբրահամին որդիներ
9 հանելու. Ա[3]լ հիմա կացինը ծառերուն ար-
մատին քովը կը դրուի. Ուստի ամէն ծառ
որ բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի ու կը-
10 րակը կը ձգուի. Եւ ժողովրդները կը հար-
ցնէին իրեն ու կ'ըսէին, Ուրեմն ի՞նչ ընենք.
11 Պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց, [4]Ով որ
երկու հանդերձ ունի, թող Ա՛չ չունեցողին
տայ. և ով որ կերակուր ունի, նոյնպէս ընէ.
12 [5]Մաքսաւորներն ալ եկան մկրտուելու, ու ը-
սին անոր, Վարդապետ, մենք ի՞նչ ընենք.
13 Ան ալ բաւ անոնց, Ձեզի հրամայուածէն
14 [6]աւելի բան չպահանջէք. Զինուորներն ալ
կը հարցնէին անոր ու կ'ըսէին, Եւ մենք
ի՞նչ ընենք. բաւ անոնց, Մէկը մի հարթա-
տահանէք, Ա՛ն ձ՛ը՛ղ զրպարտութեան
մի ընէք, ու ձեր Թոշակովը բաւականացէք.
15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէ-
սին համար թէ ան է արդեօք Քրիստոսը,
16 Յովհաննէս պատասխան տուաւ ամէնուն ու
բաւ, Ես ձեզ Ջրով կը մկրտեմ, բայց ինծ-
մէ աւելի զօրաւորը կու գայ, որ ես անոր
կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ,
անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով
17 և կրակով. Որուն հեծանոցը իր ձեռքն է,
և իր կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր մա-
րախը պիտի ժողվէ, և չորգ չմաքրելու կրա-
18 կով պիտի այրէ. Ուրիշ շատ բաներ ալ կը
քարոզէր ժողովուրդը յորդորելով.
19 Պայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յան-
դիմանալով իր [7]եղբօր կնկանը Հերովդիա-
յին համար, և բոլոր չարութիւններուն հա-
20 մար որ Հերովդէս գործեց, Ան անոնուն վը-
րայ ատ ալ աւելցուց, որ բանտին մէջ գոցեց.
21 Ո[8]ւ երբոր ամբողջ բոլոր ժողովուրդը,
և Յիսուս ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր,
22 երկինքը բացուեցաւ, Եւ Սուրբ Հոգին մարմ-
նաւոր երեւոյթով աղաւնիի պէս անոր վրայ
իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ որ կ'ըսէր,
Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաճեցայ.
23 Եւ [9]ինքը Յիսուս սկսեր էր Դրեթէ երե-
սուն տարեկան ըլլալ, որ (ինչպէս կը կար-
ծուեր) Յովսէփին որդին էր, որ ան
24 Հեղիին, որ ան Մատաթին, Որ ան Ղեւիին, որ
ան Մելքիին, որ ան Յաննէին, որ ան Յոսէ-
25 փին, Որ ան Մատաթիային, որ ան Ամոսին,
որ ան Նաւումին, որ ան Եսղիին, որ ան Նան-
26 գէին, Որ ան Մաաթին, որ ան Մատաթիա-
յին, որ ան Սեմէյին, որ ան Յոսեփին, որ
27 ան Յուդային, Որ ան Յովհաննայինն, որ ան
Բեսային, որ ան Զօրաբաբելին, որ ան Ա-
28 ղաթիէլին, որ ան Ներիին, Որ ան Մելքիին,
որ ան Ադդիին, որ ան Կոսամին, որ ան Եղ-
29 մադաղին, որ ան Էրին, Որ ան Յովսեսին,
որ ան Եղիազարին, որ ան Յովրիմին, որ ան
30 Մատաթին, որ ան Ղեւիին, Որ ան Սիմէոնին,
որ ան Յուդային, որ ան Յովսեփին, որ ան
31 Յոնանին, որ ան Եղիակիմին, Որ ան Մե-
լեային, որ ան Մայնանին, որ ան Մատա-
թային, որ ան Նաթանային, որ ան Դաւիթին,
32 Որ ան Յեսսէին, որ ան Ովբեդին, որ ան
Բոոսին, որ ան Սալմոնին, որ ան Նասսոնին,
33 Որ ան Ամմինադաբին, որ ան Արամին, որ ան
Եսրոնին, որ ան Փարեսին, որ ան Յուդային,
34 Որ ան Յակոբին, որ ան Իսահակին, որ ան
Աբրահամին, Որ ան Թարային, որ ան Նա-
35 քորին, Որ ան Սերուգին, որ ան Ռագա-
ւին, որ ան Փալեկին, որ ան Եբերին, որ ան
36 Սալային, Որ ան Կայնանին, որ ան Արփաք-
սադին, Որ ան Սեմին, որ ան Նոյին, որ ան
37 Ղամեխին, Որ ան Մաթուսալային, որ ան
Ենոքին, որ ան Յարէդին, որ ան Մալա-
38 հիէլին, որ ան Կայնանին, Որ ան Ենոսին,
որ ան Սեթին, որ ան Ադամին, Որ ան Աս-
տուծոյ։

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

1 Քրիստոս Ծամ կը պահի և կը փորձուի։ 13 կը յաղթի Սատա-
նային։ 14 կը սկսի քարոզել։ 16 Դաղտագիրի մարդիկը կը զար-
մանան անոր չսորվածց խօսքերուն վրայ։ 33 Ցիսուս կը բե-
ժրչկի գիւտացիք մը։ 38 Պետրոսին զգուշացը։ 40 և ուրիշ շատ
հիւանդներ։ 41 Դեւերը կը խոսացնուին թէ անոնք է Քրիս-
տոս։ բայց կը բանդիմանուին անկէ։ 43 Քրիստոս կը քարո-
զել ուրիշ քաղաքներուն մէջ։

1 Եւ [1]Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յոր-
դանանէն դարձաւ, Ու Հոգիէն անապատը

---

1 Ես. խ. 3։ Մատ. գ. 3։ Մարկ. ա. 3։ Ցովհ. ա. 23։ 2 Մաղ. գր. 1։ Ես. ծգ. 10։ Գործ. բ. 30։ 3 Մատ. գ. 7։ 4 Մատ. ե. 10։ 5 Մատ. ի. 1։ 6 Գործ. բ. 39։ 7 Մատ. գ. 1։ 8 Մատ. ե. 19։ 9 Գործ. բ. 38։ 10 Գործ. ե. 4։ 11 Ես. խգ. 1։ 12 Մատ. ի. 1։ Մարկ. ա. 4։ Գործ. ժ. 37։ 13 Մատ. գ. 15։ 14 Ցովհ. ա. 19։ 15 Մատ. գ. 11։ 16 Մատ. գ. 11։ Մարկ. ա. 7։ Գործ. ժգ. 25։ 17 Մատ. գ. 12։ Մատ. ժգ. 50։ 18 Մատ. ժգ. 3։ Մարկ. ա. 1։ 19 Մատ. ի. 1։ Մարկ. զ. 17։ 20 Գործ. ե. 18։ 21 Մատ. գ. 13։ Մարկ. ա. 9։ Ղկ. ի. 1։ 22 Մատ. գ. 15։ Մարկ. ա. 10։ Ղկ. գ. 21։ Ցովհ. ա. 32։ 23 Մատ. գ. 5։ Մարկ. ա. 39։ Ղկ. գ. 45։ Ցովհ. զ. 42։ 24 Ծննդ. ի. 25։ Ես. ծ. 9։ Ցովհ. ա. 45։ 25 Ծննդ. ի. 6։ Ես. ի. 10։ 26 Ծննդ. ի. 14։ Ես. ի. 10։ Ես. ծ. 24։ Ցովհ. ա. 18։ Ես. ի. 1։ 27 Ես. ի. 1։ 28 Ես. ի. 1։ 29 Ես. ի. 1։ 30 Ես. ի. 1։ 31 Ես. ի. 1։ 32 Ես. ի. 1։ 33 Ես. ի. 1։ 34 Ես. ի. 1։ 35 Ես. ի. 1։ 36 Ես. ի. 1։ 37 Ես. ի. 1։ 38 Ես. ի. 1։

2 տարուեցաւ, եւ քառասուն օր Յաստանային
փարձուեցաւ. Էր ան օրերը բան մը չկերաւ,
և ան ծրէը բմինդէն ևաև անօթեցաւ։
3 Ու Յաստանան բաւ անոր, Թէ որ Աստուա-
ծոյ Որդին ես, ըսէ աս քարին որ հաց ըլլայ։
4 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ը-
սաւ, Գրուած է Թէ Ոչ միայն հացով կ'ապ-
րի մարդ, հապա Աստուծոյ ամէն խօսքովը։
5 Եւ Յաստանան մէկ բարձր լեռ մը հանե-
լով զանիկա, աշխարհին բոլոր թագաւորու-
թիւնները ցուցուց անոր մէկ վայրկեանի մը
6 մէջ։ Եւ Յաստանան բաւ անոր, Ան ամէն
իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պի-
ղեմ տամ, Ինչու որ ինձի յանձնուած է, և
7 որու որ ուզեմ կու տամ անիկա։ Ուստի Թէ
որ դուն իմ առջեւս երկրպագութիւն ը-
8 ընես, ամէնը քեզի ըլլայ։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր ու բաւ, Գրուած
է Թէ Քու Տէր Աստուծոդ երկրպագութիւն
ընես, ու միայն զանիկա պաշտես։
9 Ինչ զանիկա տարաւ երուսաղէմ ու տաճա-
րին աշտարակին վրայ կայնեցուց, ու բաւ
անոր, Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ
10 ասկէ վար ձգէ։ Ինչու որ Գրուած է Թէ իր
հրեշտակներուն պիտի ապաւրէ քեզի համար
11 որ քեզ պահեն։ Ու ձեռքերուն վրայ պիտի
վերցնեն քեզ, որ չըլլայ Թէ ոտքդ քարի
12 զարնես։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու
բաւ անոր, Ըսուած է Թէ Քու Տէր Աս-
13 տուածդ չփորձես։ Ու երբոր Յաստանան ա-
մէն փորձութիւնը կատարեց, Էառնեն մը ետ
կեցաւ անկէ։
14 Ինչ Յիսուս Հոգիին զօրութեամբը Գա-
լիլեա գարձաւ, ու անոր համբաւը ան գաւա-
15 ռին ամէն կողմերը տարածուեցաւ։ Եւ ինքը
անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սորվեցնէր,
ու ամէնուն կը փառաւորուէր։
16 Ու հկաւ Նազարէթ՝ ուր որ ինքը մեծ-
ցած էր, և իր սովորութեանը պէս Շաբաթ օրը
17 մտաւ ժողովարանը, ու ելաւ որ կարդայ։ Եւ
տուին անոր Եսայի մարգարէին գիրքը. ու
երբոր գիրքը բացաւ, գտաւ ան տեղը ուր
18 որ գրուած էր, Հէրոջը Հոգին իմ վրաս է.
Ինչու որ զիս օծեց աղքատներուն աւետա-
բան բարեզրելու, զիս խրկեց կոտրած սիրտ
19 ունեցողները բժշկելու, Գերիներուն ազատու-
թիւն և կոյրերուն տեսողութիւն քարոզելու,
Տարաժամերին կողոպտեալ ազատ թող
տալու, Տէրոջը ընդունելի տարին քարոզելու։
20 Եւ գիրքը գոցելով՝ տաւաւ սպասարկին ու
նստաւ. և ժողովարանը եղողներուն ամէնը
21 աչքերնին անկած անոր կը նայէին։ Եւ սկը-
սաւ անոնց ըսել, Այսօր աս գրուածը կա-
22 տարուեցաւ ու ձեր ականջներուը լսեցին։ Եւ
ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին, Էռ կը զար-
մանային անոր բերնէն ելած շնորհալի խօս-
քերուն վրայ, ու կ'ըսէին, Ասիկա Յոսեփին
23 որդին չէ։ Եւ բաւ անոնց, Իրաւ որ գուբ
ինձի պիտի ըսէք աս առածին, Բժիշկ, քա-
նձդ բժշկէ։ Հարկաւ բաներ լսեցինք որ կա-
փառնայում մէջ եղաւ, Հապա ալ ըրէ քու
24 գաղաքիդ մէջ։ Եւ բաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, Թէ Մարգարէ մը իր գաղաքին մէջ
25 ընդունելի չէ։ Եւ իրաւ կ'ըսեմ ձեզի, Թէ
Շատ որբեւարիներ կային Եղիայէն օրերը Իս-
րայէլի մէջ, երբոր երեք տարի ու վեց ամիս
երկինքը գոցուեցաւ, անաւկ որ մեծ սով
26 եղաւ բոլոր երկրին մէջ։ Բայց Եղիա անոնցմէ
մէկուն չխրկուեցաւ, հապա մէկուն Սիդոնա-
յոց Սարեփթա քաղաքին մէջ որբևարի կնոջ
27 մը։ Եւ շատ բորոտներ կային Եղիսէի մէջ
Իսրայէլի մարգարէին ատեներ, ու անոնցմէ մէկը
չմաքրուեցաւ, հապա մէկուն Նեեման Ասորին։
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկա-
թիւնով լեցուեցան՝ երբոր աս խօսքերը լսեցին։
29 Ու եւան անկիա գաղաքէն գուրս հանեցին,
և տարին գանիկա մինչև ան լեռանը ցցուած
ծայրը, որուն վրայ իրենց գաղաքը չինուած
էր, որ գանիկա բարձր տեղէն վար ձգեն։
30 Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ, գնաց։
31 Էջ իջաւ Գափրնայում կոչուած գա-
ղաքը, ու շաբաթ օրերը կը սորվեցնէր անոնց։
32 Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը
վրայ, Ինչու որ իշխանութիւնով էր անոր
խօսքը։ Էջ ժողովարանին մէջ մարդ մը կար,
որ պիսի դեւ ոգի ունէր, ու մեծ ձայնով
33 գոչեց՝ Ըսելով, Թող տուր, գուն ինչի
հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս Նազովրեցի՞
մի՞թէ մեզ կորսնցնելո՞ եկար. գիտեմ քեզ
34 թէ դուն Աստուծոյ Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաս-
տեց անոր ըսելով, Գաղանձէ ու էլ ասիկ
ատ գեր գանիկա Նէյնչ ֆասըննէ մէջտեղը
գետնին զարկաւ, և եղաւ անկէ, ու Ցաւս մը
35 չտեսաւ անոր։ Եւ զարմանք եկաւ ամէնուն
վրայ, և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին,
Ան ի՞նչ խօսք է, որ իշխանութիւնով և զօրու-
թիւնով կը հրամայէ պիղծ ոգիներուն, ու
37 կ'ելլեն։ Եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ
չորսկայ գաւառին ամէն տեղերը։
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնին տունը

ֆ Եւ։ ւէ՝ 28 ։ գ	ը Բ Օր։ ը՝ 13։ ժ ։	ը Հէր ։ ։
Թագ ։ ժԲ ։ 8 ։	20 ։	Ի Գոր ։ ժ ։ 37 ։
ր Բ Օր ։ ը ։ 3 ։	Ի Մատ ։ գ ։ 5 ։	Ի Մատ ։ բ ։ 25 ։ ժգ ։
Ի Ցածկ ։ ժբ ։ 31 ։ ժգ ։	ը Սպ ։ գը ։ 11 ։	34 ։ Մատ ։ ը ։ 1 ։
30 ։ Ցպտ ։ ժգ ։	Ր Բ Օր ։ ը ։ 36 ։	Ի Գոր ։ ժգ ։ 14։ ժէ ։
8 ։ 7 ։	Ի Ցածկ ։ ժգ ։ 30 ։	2 ։
։ Ոնակ Էտիա գինա	Էրբր ։ գ ։ 15 ։	Հ Էյ ։ կա ։ 1 ։
Ասատանդ ։ ինչու	Ի Մատ ։ գ ։ 19։ Ցածկ։	Կ Կա՞ ասոր Համար
որ գրուած	գ ։ 43 ։	Ի Սպ ։ խե ։ 2։ Մատ։

։ Հէր ։ ։	ժգ ։ 34 ։ Մարթ ։ գ ։	գ ։ 44 ։
Ի Գոր ։ ժ ։ 37 ։	8 ։ Գը ։ բ ։ 17 ։	Ի Գ Թագ ։ ժէ ։ 9 ։
Ի Մատ ։ բ ։ 25 ։ ժգ ։	Ի Ցածկ ։ ը ։ 42 ։	ժբ ։ 1 ։ Ցածկ ։ ժ ։
34 ։ Մատ ։ ը ։ 1 ։	Ի Մատ ։ գ ։ 12։ ժա ։	17 ։
Ի Գոր ։ ժգ ։ 14։ ժէ ։	23 ։	Ի Գ Թագ ։ ժ ։ 14 ։
2 ։	Ի Մատ ։ ժգ ։ 54 ։	Ի Ցածկ ։ ը ։ 10 ։ ժ ։
Հ Էյ ։ կա ։ 1 ։	Մարթ ։ ը ։ 1 ։	39 ։
Կ Կա՞ ասոր Համար	Ի Մատ ։ ժգ ։ 57 ։ Ցածկ։	Ի Մատ ։ գ ։ 13։ Մարթ։
Ի Սպ ։ խե ։ 2։ Մատ։	Մարթ ։ գ ։ 4 ։	ա ։ 21 ։

ղ Մատ ։ ի ։ 28 ։ 29 ։	Ցծկ ։ բ ։ 15 ։	Ի Մատ ։ ը ։ 14։ Մարթ
Ի Մատ ։ բ ։ 23 ։	Ղ Մատ ։ ը ։ 13 ։	ա ։ 22 ։
։ Հէր ։ 42 ։	։ Սպ ։ ժը ։ 10 ։ Դան ։	
։ Սպ ։ ժը ։ 10 ։ Դան ։	Ի ։ 24 ։ Գը ։ ա ։	
Ի ։ 24 ։ Գը ։ ա ։	36 ։	
36 ։	Ի Մատ ։ ը ։ 14։ Մարթ	
Ի Մատ ։ ը ։ 14։ Մարթ	ա ։ 22 ։	
ա ։ 22 ։		

39 մնաս։ Միմնին զօքանդն ալ աստուկ չերմով
կը ասնջուէր , ու անոր համար ապաչեցին
40 իրեն։ Եւ Քէսու անոր վրայ կսկնելով՝ ասա-
ծեց չերմին , որ Թագուց գանկա։ և չուտ մը
կրաս ու անոնց ապաստարան կ'ընէր ։
41 Ուր ալեր Մարը մնած ատներ ամէն անոնք
որ ասնկին ուսակ ուսակ ցատերով հնանդ-
ներ իրեն բերին գանգը ։ ինչն ալ անոնցմէ
ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝ բժշկեց
42 գանգը ։ Դարեր ալ կ'ելլային չատերէն , կ'ա-
զապակերին ու կ'բակին քէ Դուն ես Քրիստոս
Աստուծոյ Որդին ։ Ան ինքը կը աստեր ու
ձայն չէր տար անոնց որ խօսին , ինչու որ գի-
տէին քէ ինքը Քրիստոսն է ։
43 Ու երբոր ցորեկ եղաւ՝ եկաւ ու գնաց ա-
նոնցմէ տեղ մը , և Ժողովրդեները կը փընտռէին զանիկա ։ Կային մինչև անոր , ու կը
44 սահպերին զանիկա որ իրենցմէ չերմայ ։ Բայց
անոնկա բատ անոնց , Պետք է ինծի որ ուրիշ
քաղաքներու ալ Աստուծոյ Թագաւորութիները
քարոզեմ , քանզի սա բանիս համար իրկրուած
45 եմ։ Ու Գալիլեայի Ժողովարաններուն մէջ
կը քարոզէր ։

Գլ. ե

1 Քրիստոս Պետրոսի նաւը նստած՝ կը սորվեցնէ Ժողովրդոց ։ և ձկնաց հրաշքով զրաւ կը ցուցնի քէ Պետրոսը ու անոր ընկերները մարդոց զրաւորները պիտի բնն ։ 12 Քրիստոս բորոտը կը մաքրէ ։ 16 անապատ անկ մը քաշուած՝ ազօթք կ'ընէ ։ 18 անդամալոյծ մը կը բժշկէ ։ 27 իրեն կը կանչէ Մատթևոս մաքսաւորը ։ 29 ան պատրաստութիւն կ'ընէ նոյն Մատթևոսի տանը մէջ իր հետ նստելու համար մաքսաւորներու եւ ասոնցմէն շատ մը հետևողներ ունենալնին պատճառով կրնէ զանոնք դատապարտել ։

1 Ու ուրիշ անգամ երբ Ժողովուրդը անոր բոլորտիքը գիտնալու Աստուծոյ խօսքը լսելու համար , ինքն ալ Գինեսարեթի ծովակին քով
2 մը կեցեր էր ։ Ու տեսաւ երկու նաւեր որ ծովակին քովը կեցեր էին , և ձկնորսները անոնց միջէն եջած՝ ուռկաններուն կը լուային ։
3 Ինքը ան նաւերուն միկուն միջէը մնաւ որ Սիմոնինն էր , և ազաչեց անոր որ փոչ մը ցամաքէն հեռու միջէն տանի ։ և նստելով նաւուն միջէն Ժողովրդեներուն կը սորվեցնէր ։
4 Ու երբոր խօսէն գադարեցաւ՝ բաւ Սիմոնին , Հանգի տար նաւը դէպ ի խորտնէր ,
5 և ուռկաններնիդ ձգեցէք յորս ոլսպատ ։ Եւ Սիմոն պատասխան տալով բաւ անոր , Վարդապետ , բոլոր գիշերս աշխատեցանք ու բան մը չբռնեցնինք , բայց քու խօսքիդ համար
6 ուռկաներ ձգեմ։ Ու երբոր ան բրին՝ խիտ չատ ձուկեր ժողվեցին միջէը , ու իրենց ուռ-
7 կանը կը պատռուէր ։ Եւ ան ձ կ'նշեին միւս նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերներուն որ գան օգնեն իրենց ։ և նկան ու երկու նաւերն ալ լեցուցին , մինչև որ ընկղմելու մօտ էին ։ Սի-
8 մոն Պետրոս երբոր տեսաւ՝ Քեսուն ծունկը դրաւ դնաց , ինչու որ ես մեղաւոր մարդ էին
9 եմ։ Վասն զի ապշութիւնը պատած գանկա և անոր հետը եղող ամէնը՝ ան իրենց բռնած
10 ձուկերուն որուն համար ։ Նոյնպէս ալ Զեբեդէոսին որդիքը Յակոբոս և Յովհաննէս, որոնք Սիմոնին ընկերներն էին ։ ու Քեսուս բաւ Սիմոնին , Մի վախնար , Տակէ հետև
11 մարդոց որսորդ պիտի լլլաս ։ Եւ նաւերը ցամաքը հանելով՝ Համէն բան Թագուցին ու անոր հետևէն գացին ։
12 Վը եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի մը միջէ էր , ահա մէկ մարդ որ բորտոմիւռեայ լինելով ապահով անոր ու բաւ , Տէր , թէ
13 որ ուզես կրնաս զիս մաքրել ։ Եւ Քեսու իր ձեռքը երկնցնելով դպաւ անոր , ու բաւ , Կ'ուզեմ մաքրուէ ։ և չուտ մը բորտոմիւռենը
14 անկէ գնաց ։ Ու ինքը պատուիրեց անոր որ մէկու մը չբսէ , Հապա երթ , Գնա ցոյց տար Հանապետին ցուցարէ , և Մովսէսին պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ նիման տուր ա-
15 նոնց վկայութիւն լլլալու համար ։ Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր ։ Եւ չատ Ժողովրդներ կը Ժողովէին մեկ բնելու , և անով իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուէ-
16 լու ։ Ու ինքը անապատ տեղերանք կը քաշուէր և ազօթք կ'ընէր ։
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվեցնէր , ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին , որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն Ժողոված էին ։ ու Տէրոջը զօրութիւնը Նէյով
18 էր անոնք բժշկելու ։ Ուր ահա քանի մը մարդիկ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մահճակով բերին , և Չնար կը փնտռէին թէ ինչպէս զանիկա ներս խօսին ։ ու դնեն անոր առջև ։
19 Ու երբոր բաղնուիներն Հնչով չէին գտներ որ անկէ ներս խօսին անդիկա , տանիքին վրայ նկան , և զանիկա կրկնոցներուն միջէն մահճակալ միջոցը Քեսուին առջև իջեցու-
20 ցին ։ Եւ անոնց ուսումնով անոնց Հաւատքը բաւ անոր , Ով մարդ , քու մեղքերդ ջեկի
21 ներուած են ։ Եւ Դպրիներն ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու բսել , Ո՞վ է ասիկա որ Հայհոյութիւններ կը խօսի ։ Հոմի կրնայ մեղաց Թողութիւն տալ , բայց միայն Աստուած ։
22 Եր Քեսուս իմնուելով անոնց խորհուրդները պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց , Մտածեր

ա Մատ. ը. 16· Մարկ. ա. 38։
բ Մարկ. ա. 34· գ. 11։
գ Մարկ. ա. 25, 34· Հռի. 34· 35։
դ Մարկ. ա. 35։
ե Մարկ. ա. 39։
զ Մատ. ը. 1· Մարկ. ա. 21։
է Մատ. ը. 18։
ը Մարկ. ա. 29։
թ Մատ. գ. 13· Մարկ. ա. 17։
ժ Մատ. գ. 20· Յոբ 21· Մարկ. ա. 18։
ի Գործ. ը. 4։
ժա Մատ. գ. 25· Մարկ. գ. 7։
ժբ Գործ. գ. 2։
ժգ Մատ. ը. 4։
ժդ Ղկ. Յոբ. 4· 10։
ժե Մատ. գ. 25· Մարկ. գ. 7։
ժզ Գործ. գ. 2։
ժէ Մատ. Յոբ. 23։
Մարկ. գ. 46։
ժը Մատ. թ. 2։
ի Մարկ. բ. 3։
ի Մատ. թ. 5։
Մարկ. բ. 6, 7։
ի Ղկ. ե. 21։
ի Մատ. ը. 4։
ի Մարկ. բ. 8։
Յով. բ. 25։

23 Նազ. մէջ Ի՞նչ կը խորհիք ։ Ո՞ր աւելի դիւ-
րին է ։ Քա. մեղքերդ քեզի ներուած են՝ կ-
24 ան՛չը ։ Թէ եւ՛ր ու քալէ՛ բանը ։ Բայց որ-
պէս զի գիտնաք Թէ Որդին մարդոյ իշխա-
նութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թող-
թելու տալու ։ (բան. անդամալոյծին ։) Ինչ
կ՛ըսեմ՛, եւ՛ր մահիճդ ու՛ռ ու տո՛ւնդ գնա ։
25 Ան ալ իսկոյն անոնց առջեւը եղաւ ։ ու վրան
առաւ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր ։ և
գնաց իր տունը ։ ու Աստուծոյ փառք կու
26 տար ։ Եւ ամէնքը ապշած մնացին ։ ու Աս-
տուծոյ փառք կու տային ։ և վախով լեցուած՝
կ՛ըսէին Թէ Այսօր նորաւուրց բաներ տեսանք ։
27 Ետ ա՛ս բաներէն ետեւ եղաւ ելաւ ։ ու տե-
սաւ մէկ մաքսատո՛ւր որուն անունը Ղեւի
էր ։ որ մաքս ընդունելու տեղը նստած էր ։
28 ու ըսաւ անոր ։ Եկուր ետեւէս ։ Ան ալ Թո-
29 ղուց ամէնը և եղաւ գնաց անոր ետեւէն ։ Ղե-
ւի անոր մեծ կազմութիւն կատարեց իր տանը
մէջ ։ Եւ շատ բազմութիւն կար մաքսաւոր-
ներու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ տեղատ
30 նստած էին ։ Եւ անոնց դպիրները ու փարի-
սեցիները տրտնջալ կ՛ընէին անոր աշակերտ-
ներուն ու կ՛ըսէին ։ Ինչո՞ւ համար մաքսա-
տուներուն և մեղաւորներուն հետ կ՛ուտէք
31 ու կը խմէ՛ք ։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով
ըսաւ անոնց ։ Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ ։
32 Հապա հիւանդներուն ։ Ես չեղբ.այրները կանչ-
չելու չեկայ ։ Հապա մեղաւորները՝ ապաշ-
խարութեան ։
33 Անոնք ալ ըսին անոր ։ Ինչո՞ւ Յովհաննէ-
սին աշակերտները յաճախ ամէն ժամ կը պա-
տնեն և աղօթքներ կ՛ընեն ։ նոյնպէս ալ փարի-
սեցւոց աշակերտները ։ և քո կիներդ կ՛ուտեն
34 ու կը խմեն ։ Անոնք ալ ըսաւ անոնց ։ Կրնա՞ք
հարսնեղբին ստոյգ ժամ պահել տալ՝ քանի որ
35 փեսան իրենց հետն է ։ Բայց օրեր պիտի գան
որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի ։ Հապա ան
36 օրերը ժամ պիտի պահեն ։ Ուսկա մին ալ ը-
սաւ անոնց ։ Թէ Մէկը չձեւը նոր բանի կոշ
հին հանգերձի վրայ ։ Եթէ ոչ՝ ան նորը պատ-
ռատած ալ կ՛ընէ ։ ու հինցածին հետ ալ
37 չհամաձայնի ան նոր բ.ը.ը եղած կոշիկ ։ Եւ
մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ ։
Եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ ։
38 Ինքը կը Թափի ու տիկերը կը կորչին ։ Հա-
պա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է ։
39 ու երկուքն ալ կը պահուին ։ Եւ մէկը հին
գ.ը.ը խմելէն ետեւ անմիջապէս նորը չուզեր ։
քանզի կ՛ըսէ Թէ Հինը աւելի անուշ է ։

ԳԼ. Զ

1 Երբեմն շաբաթ օրուան պտղատեղեաց վրայով փոխե-

ա Մատ. Թ. 9։ Մարկ. Բ. 15։ Ղուկ. Ա. 1։
բ Մատ. Թ. 10։ Մարկ. Բ. 15։
գ Մատ. Թ. 11։ Մարկ. Բ. 16։
դ Ղուկ. Ա. 1։
ե Մատ. Թ. 12։ Մարկ. Բ. 17։
զ Մատ. Թ. 13։ Մարկ. Բ. 18։ Տես. ա. 15։
է Մատ. Թ. 14։ Մարկ. Բ. 18։
ը Մատ. Թ. 16, 17։
թ Մարկ. Բ. 21։ Ղուկ. Ե. 36։ Հին տիկերը
= Մատ. Ա. 1։

ցուց կատարեցինք կը յանդիմանեն Աստը Գրոց վկայեմբեր
ը։ փառաւ և Գրաշտով։ 13 առաքեալս առաքեալներ
կ՛ընտրէ։ 17 հիւանդները կը բժշկէ։ 20 Ժողովուրդ առջեւը
իր աշակերտներուն խոսելով՝ կը յորդոր կը տայ
երանութեան և պատիժ վրայ։ 37 կը պատասխանէ իրեն ինդրող
ին։ 46 և Աստուծոյ խոսքին հնազանդելով բարեր գործել։
որ յոյսը Թէ առանց հիման հաղ վրայ չհաստատ ասոնք ըլ պես
կորստեան մեծ պատճառ։

1 Ա. Եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը
ինքը պատերուն միջէն կ՛անցնէր ։ և իր ա-
շակերտները ցորեն հասկեր փրցնելով՝ ձեռ-
2 քերնուն մէջ կը չփէին ու կ՛ուտէին ։ Ու փա-
րիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց ։ Ինչ ի՞նչ
բան կ՛ընէք ։ Որ արժան չէ ընել շաբաթ օրը ։
3 Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ ։
Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը ։
երբոր անօթեցաւ ինքը և անոնք որ իր հետն
4 էին ։ Ինչպէս անկից Աստուծոյ տունը մտաւ ։
և առաջաւորութեան հացերը առաւ ու կե-
րաւ ։ և տուաւ անոնց ալ որ իր հետն էին ։
Որ ո՛չ-ոք չ՛արնաւր չէ ուտել ։ բայց միայն
5 քահանաներուն ։ Եւ ըսաւ անոնց ։ Որդին
մարդոյ շաբաթին ալ Տէրն է ։
6 Ա. Եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինքը
ժողովարանը մտաւ ու կը սորվեցնէր ։ և հոն
մարդ մը կար որուն աջ ձեռքը չորցած էր ։
7 Եւ դպիրները ու փարիսեցիները անոր կը
պահէին՝ Թէ շաբաթ օրը բժշկէ՞ կը բժշկէ ։
որպէս զի ամբաստանութեան տեղ գտնեն
8 անոր դէմ։ Իսկ ինքը գիտնալով անոնց խոր-
հուրդները ըսաւ այն մարդուն որուն ձեռ-
քը չորցած էր ։ Ելի՛ր ու կայնեցի՛ր մէջտեղ կայնեցաւ ։ ան ալ
9 ելաւ կայնեցաւ ։ Անոնցմէ Յիսուս ըսաւ ա-
նոնց ։ Ձեզի ի՞նչ կ՛արդիւնէ. Շաբաթ օրը
ինչ արժան է, բարիք ընել Թէ չարիք ընել ։
10 Հոգի մը ապրեցնել Թէ մեռցնել ։ Եւ չուր-
ջանակի անոնց մէջ նայելով՝ ըսաւ անոր ։
Ձեռքդ երկնցուր ։ ան ալ այնպէս ըրաւ ։ ու
11 անոր ձեռքը ողջացաւ միւսին պէս ։ Եւ ա-
նոնք կատաղութեան լեցուեցան ։ ու իրարու
հետ կը խօսէին Թէ ինչ ընեն Յիսուսին ։
12 Եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք
ընելու ։ ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք
13 ընելով անցուց ։ Ու երբոր առաւօտ եղաւ՝ կանչ-
չեց իր աշակերտները, Նա անոնցմէ տասնե-
կու հոգի ընտրեց ։ որոնք առաքեալ ալ
14 անուանեց ։ Սիմոնը՝ որուն որ Պետրոս ալ ա-
նուանեց ։ և անոր եղբայրը Անդրեաս ։ Յա-
կոբոս ու Յովհաննէս ։ Փիլիպպոս և Բար-
15 թողիմեոս ։ Մատթէոս և Թովմաս ։ Ալ-
փեոսեան Յակոբոսը և Նախանձայոյզ ըսուած
16 Սիմոնը ։ Յակոբոսին Եղբայր Յուդան ։ և Ի-
կարիովտացի Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ ։
17 Եւ անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տափարակ տե-

Մարկ. Բ. 23։
ա Ել. Ի. 10։
բ Մատ. Ժբ. 9։
գ Մարկ. Գ. 1։ Գ.Ղ. Ի. 9։
դ Մատ. Ժբ. 3։
ե Մատ. Ժբ. 4։
զ Մատ. Ժբ. 23։
է Մատ. Ժ. 1։
ը Մատ. Ժ. 2։
թ Մատ. Ժ. 4։
ժ Մատ. Ժ. 5։
ի Մատ. Ժ. 14։ Ղուկ. Թ. 5։
լ Մատ. Ժ. 42։
խ Յովհ. Ա. 42։
ծ Յովհ. Ա. 1։

մը կայնեցաւ, ըսաւ. Իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ բազմութիւն մը ժողովուրդ, ներու՝ բոլոր Հրէաստանէն ու Երուսաղէմէն
18 և Տիւրոսի ու Սիդոնի ծովեզերքէն, որոնք եկան անոր խօսիլը մտիկ ընելու, ու իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուելու. և պիղծ ոգիներէն նեղուածներն ալ ելան ու կը
19 բժշկուէին։ Եւ բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն դպչիլ, ինչու որ զօրութիւն կ'ելլէր ին֊ չէն ու ամէնը կը բժշկէր։
20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպ իր աշակերտ֊ներուն վերցուց ու ըսաւ. Երանի ձեզի աղ֊ քատներուդ, ինչու որ ձերն է Աստուծոյ թա֊
21 գաւորութիւնը։ Երանի ձեզի որ հիմա անօթի էք, ինչու որ պիտի կշտանաք. Երանի ձեզի որ հիմա կուլայք, ինչու որ պիտի ծիծաղիք։
22 Երանի է ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեզ ատեն, ու երբոր ձեզ ջնջեն ընդ֊դէմն ու նա֊ խատեն, և ձեր վրայով գէշ անուն հանեն
23 Մարդուս Որդւոյ պատճառովը։ Ուրախ եղէք դուք այն օրը ու ցնծացէք, որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը. Վասն զի իրենց հայ֊
24 րերը այդպէս կ'ընէին մարգարէներուն։ Բայց վայ ձեզի՝ հարուստներդ, ինչու որ ձեր
25 մխիթարութիւնը առած էք։ Վայ ձեզի որ կուշտ էք, ինչու որ պիտի անօթենաք. Վայ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք, ինչու որ սուգ
26 պիտի ընէք ու լաք։ Վայ ձեզի՝ երբոր ամբո֊ղիկ ձեր վրայով ազէկ խօսին, ինչու որ ի֊ րենց հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարգա֊ բէներուն։
27 Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ'ընէք, Սիրէ֊ ցէք ձեր թշնամիները, ձեզ ատողներուն բարի
28 ըրէք. Ձեզ անիծողները օրհնեցէք, ձեզի֊ նեղութիւն տուողներուն համար աղօթք ը֊
29 ըրէք։ Ան որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ, միւսն ալ մեռցուր անոր. Ու ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի արգիլեր ան֊
30 կէ չապիկդ ալ։ Ան ամէնուն որ քեզմէ կ'ու֊ զէ տուր, ու քու բաներդ առնողէն չպա֊
31 մի պահանջեր։ Ու ինչպէս կ'ուզէք որ մար֊ դիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անոնկի ը֊
32 ընէք։ Ու եթէ որ դուք ձեզ սիրողները սի֊ րէք՝ ի՞նչ չնորհ կ'ունենաք. ինչու որ մեղա֊
33 ւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները։ Ու եթէ որ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք, ի՞նչ չնորհ կ'ունենաք. ինչու որ մե֊
34 ղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն։ Ու եթէ որ անոնկ մարդոց փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ու֊ նէք առնելու, ի՞նչ չնորհ կ'ունենաք. ինչու որ մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կու֊
35 տան, որ նոյն չափովը նո֊ ստանան։ Հապա սիրեցէք դուք ձեր թշնամիները, ու բարի ըրէք, ու փոխ տուէք առանց փոխարէնի մը ապասելու, և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ, ու Բարձրելոյն որդիք պիտի ըլլաք, ինչու որ անիկա բարեար է ապերախտնե֊
36 րուն ու չարերուն։ Ողորմած եղէք
37 ինչպէս որ ձեր Հայրն ալ գթած է։ Մի դա֊ տիր, ու պիտի չդատուիք։ Մի դատապար֊ տեր, ու պիտի չդատապարտուիք. Ներէ֊
38 ցէք, ու ձեզի պիտի ներուի. Տուէք, ու ձեզի պիտի տրուի. ափէկ չափով, կոխուած, ցնցուած, լիափըցուն պիտի տրուի ձեր գոգը. Քանզի ան չափովը որով դուք կը չափէք, ձեզի պիտի չափուի։
39 Առակ մըն ալ բաւ անոնց, Միթէ կրնայ կուրին կրնաշ առաջորդութիւն ընել, չէ որ
40 երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։ Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ, բայց ամէն կատա֊ րեալ վարժուածը իր վարդապետին պէս կ'ըլլայ։
41 Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի չիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի գերանը չես
42 նայիր։ Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօ֊ րըդ. Եղբայր, թող տուր որ աչքիդ մէջի չի֊ ղը հանեմ, և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ. կեղծաւոր, նաւաջ քու աչքիդ գերանը հանէ, ու ետքը պարզ պիտի տես֊ նես քու եղբօրդ աչքին մէջի չիւղը հանե֊
43 լու։ Ինչու որ չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ, ու էլ չար ծառ մը որ բարի
44 պտուղ բերէ։ Ամեն մի ծառ իր պտու֊ղէն կը ճանչցուի. ինչու որ փուշերէն թուզ չեն քաղեր, ու մորենիէն խաղող չեն ժողվեր։
45 Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բա֊ րութիւն կը դրսի, և չար մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն կը դրսի. Ինչու որ իր բերանը սրտին առատութէն կը խօսի։
46 Ինչո՞ւ գիս, Տէր, Տէր, կը կոչէք, ու
47 բանի բաներս չէք կատարեր։ Ամէն ոք որ ինծի կու գայ և իմ խօսքերս կը լսէ ու անոնք կը կատարէ, ձեզի ցուցնեմ թէ որու կը նը֊
48 մանի։ Անիկա նման չինող մարդու մը կը նը֊

ձ Մատ. գ. 21։ Մար֊ գ. 7։
ի Մատ. ժգ. 36։
ա Մար. ե. 30։ Գա֊ ղ. 46։
ի Մատ. ե. 3։ Ժա֊ ղ. 8։ Ցած. ք. 5։
ի Ես. նե. 1։ կե֊ 13։ Մատ. ե. 6։
ի Ես. կա. 3։ Մատ ե. 4։
ա Մատ. ե. 11։ ա
գ Մատ. ք. 19։ գ֊ 14։ գ. 14։
ի Ցած. ժգ. 2։
ա Մատ. ե. 12։ Գործ. ե. 41։ Կող. ա֊ 24։ Ցած. ա. 2։
ի Գործ. ե. 51։
ի Նմանա. գ. 1։ Ցած. ե. 1։
ի Գ֊. ժգ. 21։
ի Մատ. գ. 2։ ե. 16։ Գ֊. ժգ. 25։
ի Ես. կ. 13։
ա Առակ. ժգ. 13։
ի Ցած. ժ. 19։ ա Ցած. գ. 5։
ա Մատ. ե. 42։
ի Ելից. բազմ. գլխ
ի Ես. խգ. 4։ Առակ. իե. 21։ Մատ. ե. 44։ Հմմ. 35։ Հբ. ուամ. ժբ. 20։
ի Գ֊. խգ. 34։ Գործ. ե. 39։
= Մատ. ե. 39։
= ա Կար. գ. 7։
ի Ը Օր. ժ. 7։ 8֊ 10։ Առակ. իա֊ 26։ Մատ. ե. 42։
= Մատ. ե. 42։
= Մատ. ե. 46։
ի Մատ. ե. 42։
= Հմմ. 27։
ի Սպ. լե. 26։ Հմմ. 30։
= Մատ. ե. 45։
ի Մատ. ե. 48։
ի Մատ. ե. 1։
= Առակ. ժբ. 17։
ի Սպ. հի. 12։
ի Մատ. ե. 2։ Մար. գ. 24։ Ցած. ք. 13։
ի Մատ. ժե. 14։
= Մատ. ժ. 24։ Ցածկ. ժգ. 16։ Մատ. ժ. 20։
= Մատ. ե. 3։
ի Տես Առակ. ժբ. 17։
= Մատ. ե. 16։ 17։
= Մատ. ժբ. 55։
ի Մատ. ժբ. 55։
= Մատ. ժբ. 34։
ի Մարկ. ա. 6։ Մատ. ե. 21։ ի֊ 11։ Գ֊. ժգ. 25։
ի Մատ. ե. 24։
—

մանի, որ փրկից ու խորտնկցուց, ու հիմն վիմի վրայ դրաւ. և չարերուն յորդած ա-ուներ գետը գարնա- ան ատեր, ու չկրցաս դանիկա չարժել, ինչու որ վիմի վրայ հաս-
49 տատած էր. Բայց ան որ լսէ խօսքերս կը լսէ ու չկատարէր, կրնամնի ան մարդուն որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ. որուն գետը գարնաւ, և չատ մը փրաւ, ու ան տունը կործանումը մեծ էր.

Գ Լ. Ե

1 Քրիստոս ուելի մեծ հատատ կը գտնէ Հերմանաս հարեւտ. պետ մը մրոց գան Թէ Հերկից մրոյ. 10 անոր Ծատան չը տեսած կը բժշկէ. 11 Նպիեն քաղքին եզգ ալրի կնոջ մը զաւակը կը յարուցանէ. 19 Ցր Գրչքերը յիշելով պատասխան կուտայ Յովհաննէսին խրկած մարդոյն. 24 Յովհաննէսի վկայելի իր ունեցած գաղափարը կը յայտնէ Ժողովրդին. 30 Կը յանդիմանէ Գրիչներըը որ ոչ Յովհաննէսին և ոչ իր վարդապետութ տանգատեան. 36 Կը յանգրնէ Թէ Ցերբ բարեկամ և Մեսսիասերուան. չէ Թէ գանոր մեծագ մէջ պատկեր. այլ անոնց մեղքերը ներելու. Երբոր անոնք գնացին ան Հաւատաց.

1 Ա. Երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն խօսէը լմընցուց, Կաբեռնա-
2 Նայում. Եւ Հարիւրապետի մը ծառայ մը որ հիւանդացած՝ մեռնելու, որ սիրելի
3 էր անոր. Երբոր Յիսուսի վրայով լսեց, Հրեաներէն հոն ղրկեր խրկելով՝ ազատել անոր
4 որ գայ իր ծառան ապրեցնէ. Անոնք ալ ե-կան Յիսուսի և խոհասնանօք կ'ազաչէին անոր ու կ'ըսէին Թէ Անիկա արժանի է՝ ո-
5 րուն ասոր ընէրէ պիտի բնաւ. Ինչու որ մեր ազգը կը սիրէ, ու Ժողովարանը անիկա չինեց
6 մեզի. Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց. Երբոր տունէն չատ հեռու չէր, Հարիւրապետը խրկց անոր ոհն իր բարեկամներ, ու բսաւ անոր,
7 Տէր, մի յոգնիր, ինչու որ ես արժանի չեմ որ գուն իմ տարիս տակը մտնես. Ասոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսեպեցի քեզի գալու. Հապա խօսքով դրուէ, և իմ ծառա-
8 պիտի բժշկուի. Ինչու որ ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ըսեմ, Գնա, ու կ'երթայ. և միւսին Թէ Եկուր, ու կու գայ, և ծառայիս Թէ Ա՛ս բանը բրէ, ու
9 կ'ընէ. Յիսուս ասոր բաներուն լսելով զարմացաւ անոր վրայ. և իր ետեւէն գացող ժողովուրդին դարձաւ ու բսաւ, Ձեզի կ'ըսեմ, որ Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատք չգտայ.
10 Ցետոյ՝ Ու պատգամաւորներըը նորէն տուն դարձան, և հիւանդ ծառան առողջացած գտան.
11 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը քաղաք մը կ'երթար որուն անունը Նային էր, և անոր հետ որ կ'երթային իր աշակերտներէն չատերը ու
12 մեծ բազմութիւն. Ու երբոր քաղաքին դրանը մօտեցաւ, ահա մեռելի մը դուրս կը հանէին իր մօրը մէկ հատիկ տղան. և անիկա որբևայր էր, ու քաղաքին չատ ժողո-
13 վուրդը անոր հետ էր. Եւ Տէրը անոր տեսնելով խղճաց անոր վրայ, ու բսաւ անոր,
14 Մի լար. Եւ մօտենալով՝ դադարին դպաւ, ու տանողները կանգ առին. և բսաւ, Ով
15 պատանի, քեզի կ'ըսեմ, Ելիր. Ու մեռելը նստ նստաւ, և սկսաւ խօսիլ. ու տուաւ
16 զանիկա իր մօրը. Եւ ամէնքն ալ վախով բռնուեցան, ու գՔաստած կը փառաւորէին բսելով Թէ Մեծ մարգարէ մը եղեր է մեր մէջը. և Թէ Քաստած իր ժողովուրդին այ-
17 ցելութիւն բրաւ. Եւ աս ձայնը անոր վրայով բոլոր Հրէաստան եղաւ՝ ու բոլոր չրջակայ տեղատեղը.
18 Եւ Յովհաննէսին պատմեցին իր աշակերտ-
19 ները աս ամէն բաներուն վրայով. Յովհաննէս ալ իր աշակերտներէն երկուքը իրեն կանչեց, և ղրկեց Յիսուսի խրկից՝ բսելով, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, Թէ ուրիշի մը սպա-
20 սենք. Եւ ան մարդիկը եկան անոր ու բսին, Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ խրկեց քեզի, ու կ'ըսէ, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, Թէ ու-
21 րիշի մը սպասենք. Եւ նոյն ժամուն շատեր բժշկեց Ցիւանդութիւններէն ու հա-բասնութիւններէն և չար ոգիներէն, ու չատ կոյ-
22 րերու տեսութիւն շնորհեց. Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց բսաւ, Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. Որ կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորսաները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն,
23 հաղթանակութիւնը աւետարան կը քարոզուի. Եւ երանի անոր որ իմ վրայովս չպրկակրի.
24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած մարդիկը գացին, Ցետոյ սկսաւ Ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին Տանար, ինչ տեսնելու եք անապատին մէջ, եղէգ մը Հովէն չարժուած.
25 Ժամած՝ Հապա ինչ տեսնելու եք, փափկակ հանդերձներ հագած մարդ մը. Ահա անոնք որ փառաւոր հագուստներով ու փափկութեան մէջ են, թագաւորական պալատ-
26 Ներն են. Հապա ինչ տեսնելու եք, մարգարէ՞. այո՛ կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն
27 ալ աւելի. Քանզի սա որուն համար գրուած է, Ահա ես իմ դ հաղածս իմ խրկիմ քու երեսիդ առջեւէն, որ քու ճամբադ պի-
28 տի պատրաստէ քու առջեւդ. Քանի կ'ըսեմ ձեզի, կիներուն ծնածներուն մէջ Յովհաննէսէ մեծ մարգարէ չկայ. սա-կայն Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ պիտի պզտիկը անկէ մեծ է.
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաքսաւորները

= Մատ. ը. 3 ։ 40. Հաւմ. գ. 17 ։ ղ. 19 ։ ը. 14 ։ Թ.
ը Գլ. ը. 38 ։ Յովհ. ։ 4 Գլ. ա. 65 ։ 17 ։
Յա. 43 ։ Գոր. ։ Թ. ։ 7 Գլ. ի. 19 ։ Յովհ. ։ Գլ. ա. 65 ։

ը Մատ. Յա. 2 ։ ը Եփ. լ. 5 ։ ի Մատ. Յա. 7 ։
ի Մատ. Յա. 4, 5 ։ Գլ. գ. 18 ։ Մարկ. գ. 1 ։

հրոյր խնջոյն, արդարացուցին զԱստուած, որ Քաղաքանէն ապրուստ թխուիլը պիտանի
30 ցան։ Բայց փարիսեցիներէն և օրինականներէն Իրենց անձին դէմ Աստուծոյ խորհուրդը ա-
նարգեցին, որ անոնք չմկրտուեցան։
31 [a]Ասոր արձ. նմանցնեմ ես այգեին մար-
32 դիկը, և արձ. կը նմանին։ կը նմանին տղոց, որ չուկանները նստելով իրարու կը կանչեն
ու կ'ըսեն, փող հնչեցուցինք ձեզի ու չպա-
33 ցեցիք, տըր կարգացինք ձեզի ու չլացիք։
Վասն զի Քաղհանէնէն ալիւրիչ եկաւ, ոչ հաց
34 կ'ուտէր և ոչ գինի կը խմէր, ու կ'ըսէք, Դե-
կայ անոր ներսին դեւն։ Որդին մարդոյ եկաւ՝
կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսէք, Ահա մարդ
և պրիցոյ մարդ մը մաքսաւորներու ու մե-
35 ղաւորներու բարեկամ։ Եւ իմաստութիւնը
արդարացաւ իր բոլոր որդւոցմէն։
36 Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր անոր որ
իր հետը հաց ուտէ։ ան ալ փարիսեցիին տու-
37 նը մտաւ ու սեղան նստաւ։ Եւ ահա քաղա-
քին մէջ մեղաւոր կինկ մը կար, երբոր իմա-
ցաւ թէ անիկա փարիսեցիին տունը սեղան
նստեր է, մէկ շիշ մը անուշահոտ եղ բերաւ։
38 Ու հոնկե կռնկին անոր ոտքերուն քովը կե-
ցեր՝ կու լար, և արցունքովը սկսաւ անոր
ոտքերը թրջել, ու իր գլխուն մազերովը կը
սրբէր, և կը համբուրէր անոր ոտքերը, ու
39 եղով կ'օծէր։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցին՝
որ զանիկա հրաւիրեր էր, կ'ըսէր իր մտքին
մէջ, Սակիա թէ որ մարգարէ ըլլար՝ պիտի
գիտնար թէ ով և ինչպէս կինկ է իրեն դպչիլ,
40 չորը, ինչու որ մեղաւոր է։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Սիմոն, քե-
զի բան մը ունիմ ըսելու։ ան ալ ըսաւ, Ըսէ,
41 վարդապետ։ Ե ըսաւ, Մէկ փոս տուող մը
երկու պարտական ունէր, մէկը հինգ հա-
րիւր դահեկան պարտք ունէր, ու մէսը յի-
42 սուն։ Եւ որովհետև հատուցանելու իշխա-
նութիւն չունէին, երկուքին ալ ներեց։ Հիմա
զրոյցէ, Անոնցմէ ո՞ր աւելի պիտի սիրէ զա-
43 նիկա։ Պատասխան տուաւ Սիմոն ու ըսաւ,
Ինծի սանոնի կ'երեւայ, թէ որուն որ յան
ներեց։ ան ալ ըսաւ անոր, Ուղիղ դատե-
44 ցիր։ Ու դառնալով դէպ ի ան կինկը ըսաւ
Սիմոնին, Կը տեսնե՞ս սա կինկը։ Ես քու տունդ
մտայ, դուն ոտքերուս ջուր չտուիր, բայց
սակիա իր արցունքովը ոտքերս թրջեց, և իր
45 մազերովը սրբեց։ Դուն ինծի համբոյր մը
չտուիր, բայց սակիա ես մտնելէս ի վեր ան-
46 դադար համբուրելէն չդադրեցաւ։ Դուն իմ
գլուխս ձէթով չօծեցիր, բայց սակիա իմ ոտ-
47 քերս անուշահոտ եղով օծեց։ Վասր հասիր
կ'ըսեմ քեզի, Նորուած են սորա շատ մեղ-
քերը, ինչու որ շատ սիրեց։ բայց որու որ քիչ
48 կը ներուի, սակիա քիչ կը սիրէ։ Ու ըսաւ ա-
49 նոր, Ներուած են քու մեղքերդ։ Եւ անոր
հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջը ը-
սել, Ո՞վ է սակիա որ մեղաց թողութիւն ալ
50 կու տայ։ Եւ ինքը ըսաւ կինկան, Ներուա հա-
ւատքդ քեզ փրկեց, գնա խաղաղութեամբ։

ԳԼ. Ը

1 Կանոչք երեց տասնուերկուքը Տեառնայրենին կ'ընեն քրիս-
տոսի։ 4 Քրիստոս կը զգուշէ սերմնացանին 10 և Հրաշիւ ա-
ռակը։ 21 Կ'իմացնեն թէ ալ են իր մայրը ու եղբայրները։
22 կը տասնի նաւթնդան։ 26 և ժկի մարդէ մը գերեզ ելեկը
դուրս հանելով, ինց կու տայ անոնց որ խոզերուն երթանիկ
մտնեն։ 37 Գադարացիք չեն ընդունիր զիրենք։ 43 Երեսուն
տարուան կինը կը բժշկի։ 49 և Յայրոսի տղային կը յարու-
ցանէ։

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև՝ ալ ինքը քաղաք
քաղաք ու գիւղ գիւղ պտրատելով կը քարոզեր,
և Աստուծոյ Թագաւորութիւնը կ'աւետարա-
2 նէր, ու տասներկուքը իր հետն էր։ Նաև
քանի մը կիներէ որ չար ոգիներէ ու հի-
ւանդութիւններէ բժշկուեր էին, Մարիամ
որ Մագդալենացի կ'ըսուէր՝ Եօթ սկիզբ որ ե-
3 լեր էր, և Յովհաննա Հերովդէսի Խու-
զանի փեսացուին գործակից կինկը, ու
Շուշան և շատ ուրիշներ, որոնք իրենց քա-
տասուած քովը Աստուծոյ գործին կ'ընէին։
4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ
և չատ քաղաքներէն իրեն կուգան, առակով մը
5 ըսաւ ասոնց, Ելաւ ցանող մը ցանել իր սերմը
ցանելու։ ու ցանած ատենը մէկ քանին ճամ-
բուն քովը ինկաւ և ոտքէ ոտքէ կոխուեցաւ, ու
6 երկնից թռչուններէն կերան զանիկա։ Եւ ու-
րիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, ու բուսածին
պէս չորցաւ՝ հոգը չունենալուն համար։
7 Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը
անոր հետ բուսնելով՝ խեղդեցին անիկա։
8 Եւ ուրիշը աղեկ հողի մէջ ինկաւ, ու բուս-
նելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ։ Երբ-
որ ասոնք բաներս կը զրուցէր՝ կ'աղաղակէր, Ան
որ խելքու ականջ ունի՝ թող լսէ։
9 Ետև իր աշակերտները կը հարցրնէին իրեն՝
թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ այն առակը։
10 Ան ալ ըսաւ, Ձեզի տրուած է գիտնալ Աս-
տուծոյ Թագաւորութեանը խորհուրդները,
բայց ուրիշներուն առակներով կ'ըսեմ, Որ
տեսնելով՝ չտեսնեն, և լսելով՝ չհասկնան։
11 Սորդ առակը ասէ. Սերմը Աստուծոյ

ա Մատ. գ. 5, 6։ Գլ. ա. 15։ գ. 12։
բ Գործ. ի. 27։
գ Ոմանք Եւ Ձերբ Բառաբ. Ուսումն։
դ Մատ. ժա. 18։
ե Մատ. գ. 4։ Մարկ. ա. 6։ Գլ. ա. 15։
զ Մատ. ժա. 19։
է Մատ. իգ. 6։
ը Մարկ. ժգ. 3։ Յովհ. ժա. 2։
թ Գր. ժե. 2։
ժ Ոմանք գլխուն մա-
գերովը
ի Սպաս. իգ. 5։
ժա Տե՛ս տ. 14։
ժբ. 5։
ժգ Մատ. ժգ. 1։ Մարկ. գ. 1։
ժդ Մատ. ժգ. 21։ Մարկ. գ. 31։
ժե Մատ. իե. 35։ Մարկ. գ. 20։
ժզ Մարկ. ժգ. 9։
ժէ Ոմանք անանց
ժը Մատ. ժգ. 10։ Մարկ. գ. 10։
ի Ես. ջ. 9։ Մարկ. գ. 12։
ի Մատ. ժգ. 18։ Մարկ. գ. 14։

12 խօսքն է ։ Ու ճամբուն քովինները անոնք են՝ որ կը լսեն , ու ետքը Սատանան կու գայ , անոնց սրտէն կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ թէ
13 հաւատան ու փրկուին ։ Եւ ապառաժին վրայինները ալ՝ են՝ որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը , բայց արմատ չունին , առեն մը կը հաւատան , ու փոր-
14 ձութեան ժամանակը կը հեռանան ։ Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն , բայց հոգերով ու հարստութիւնով և ա-
15 կնածքով ցանկութիւններով զրաված կըլլա-
լով՝ կը խեղդուին և անպտուղ կ'ըլլան ։ Իսկ
16 աղէկ հողի մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար սրտիւ լսելով խօսքը՝ կ'ընդունին ու համբերութիւնով պտուղ կու տան ։
16 Ոչ ոք ալ կը ճրագ վառէ՝ ու անոնի մը տակ կամ մահիճին ներքեւը դնէ , հապա աչ-
17 տանակի վրայ կը դնէ , որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն ։ Վասն զի չկայ ծածուկ բան
18 մը որ պիտի չյայտնուի , ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չգիտցուի ու երեան չելլէ ։ Ուս-
տի նայեցէք թէ ինչպէս կը լսէք ։ Քանզի ով որ ունի՝ անոր պիտի տրուի , և ով որ չունի՝
ան ալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ պիտի առնուի ։
19 Ուր անոր մայրը ու եղբայրները իրեն կուգան , ու բազմութենէն չեմն կրնար անոր քո-
20 վը երթալ ։ Եւ անոր լմնցուցին՝ ըսելով , քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ
21 են , ու քեզ տեսնել կ'ուզեն ։ Եւ անոնք պա-
տասխան տալով ըսաւ անոնց , Իմ մայրս ա-
իմ եղբայրներս ասոնք են , որ Աստուծոյ խօս-
քը կը լսեն ու գործիքն կը կատարեն ։
22 Ուր եղաւ որ մէկ օր մը նաւը մտաւ ինքը և իր աշակերտներն ալ , ու ըսաւ անոնց , Ջո-
փակին միւս կողմը անցնինք ։ և ճամբայ ե-
23 լան ։ Ու երբոր նաւով կ'երթային՝ ինքը քու-
նացաւ ։ ու հովի փոթորիկ մը ջուռ ծովակին վրայ , և նաւը կը լեցուէր , ու իրենք վտան-
24 գի մէջ էին ։ Մօտեցան արթնցուցին անոնք ու ըսին , Վարդապետ , վարդապետ , մեռ կը
կորսնինք ։ ան ալ եղաւ ոտտեց հովին ու ջուրերուն խռովութեանը , և հանդարտցան ,
25 ու հաստատեցաւ եղաւ ։ Եւ ըսաւ անոնց , Ո՞ւր է ձեր հաւատքը ։ և անոնք վախի մէջ ինկած զարմացան , ու իրարու կ'ըսէին , Ա-
ր-դեօք ո՞վ է ասիկա՝ որ հովերուն ու ջուրին ալ հրամայեն կու տայ , և կը հնազանդին ասոր ։
26 Ուր նաւեցան ինչան Գադարացւոց երկիրը ,
27 որ Գալիլեային դիմացի կողմն է ։ Եւ ինքը ցա-
մաքը ելլելուն պէս՝ քաղաքէն մարդ մը եկաւ , դիմացը գրաւն ներսը չատ ատենէ՛ ի
վեր դեւեր կային ։ ու անիկա հանդերձ չէր
հագներ , ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր , հապա
28 դերեզմաններու մէջ ։ Եւ ճիւսուր տեսնելով՝ աղաղակեց ու ինկաւ անոր առջեւը , ու բար-
ձր ձայնով ըսաւ , Դուն իմ հետս ի՞նչ բան
ունիս , Յիսուս՝ Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ ։
29 Կ'աղաչեմ քեզի՝ զիս մի տանջեր ։ (Ընդու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին որ ան մարդէն ելլէ ։
որովհետև չատ ատեն էր որ զայնիս յափըշ-
տակէր էր , և անիկա չղխանելով ու ատա-
կաղեալով կապուած կը պահուէր , բայց կա-
պերը կը կոտրէր ու դեւէն անապատը կը
30 քշուէր ։) Հարցուց անոր Յիսուս ու ըսաւ ,
Անունդ ի՞նչ է ։ ան ալ ըսաւ , Լեգէոն ։ Ընդու-
որ չատ դեւեր մտեր էին անոր ներսի դին ։
31 Եւ կ'աղաչէին անոր որ անդունդը երթալու
32 հրամայեր չըլնէ իրենց ։ Եւ ան տեղը չատ խո-
զերու երամնկ մը կար՝ որ լեռը կ'արածուէ-
ին ։ ու աղաչեցին անոր որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու ։ և հրամայեր տուաւ
33 անոնց ։ Ու դեւերը մարդէն ելլելով՝ խոզե-
րուն մէջը մտան , և երամնկը գահավէժ
34 տեղէն ծովակը վազեց ու խեղդուեցաւ ։ Եւ
խոզաղածները առ եղած բանը տեսնելով փա-
խան , ու պատմեցին քաղաքը ու ագարակ-
35 ները ։ Եւ ելան եղած բանը տեսնելու ,
ու եկան Յիսուսին , և գտան ան մարդը՝ ուս-
կից որ դեւերը ելեր էին , հագուած ու խել-
քը վրան Յիսուսի ոտքերուն քովը նստած ,
36 ու վախցան ։ Եւ անոնք որ տեսեր էին՝ պատ-
մեցին անոնց թէ ինչպէս դիւահարը ազատե-
37 ցաւ ։ Եւ Գադարացւոց չրջակայ ազգաւո-
րը գաղտուկ բոլոր բազմութիւնը կ'աղաչէր
անոր , որ իրենցմէ երթայ , ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին ։ ան ալ նաւը մտնելով
38 նոր դարձաւ ։ Եւ ան մարդը՝ ուսկից որ դեւերը ելեր էին , կ'աղաչէր անոր որ հետը
ըլլայ , բայց Յիսուս արձակեց անկաս ու ը-
39 սաւ , Դարձիր քու տունդ , ու պատմէ ինչ
որ Աստուած քեզի բրաւ ։ ան ալ գնաց , ու
բոլոր քաղաքին մէջը քարոզեց ինչ որ Յի-
սուս իրեն բրաւ ։
40 Ուր երբոր Յիսուս նոր դարձաւ , ժողովուր-
դը գոհունակ ընդունեց , ինչու որ ամէնքը անոր
41 կը սպասէին ։ Եւ ահա Յայրոս անուն մարդ
մը եկաւ , ու ինքը ժողովարանին իշխանն էր ։
և Յիսուսի ոտքը իյնալով կ'աղաչէր անոր
42 որ իր տունը մտնէ ։ Ինչու որ մէկ հատիկ աղ-
ջիկ մը ունէր՝ գրեթէ տասներկու տարեկան ,
որ մեռնելու մօտ էր ։ ու երբոր անիկա կ'ե-
ղած բանին կը նեղէր զանիկա ։
43 Ուր կին մը որ տասներկու տարիէ ի վեր
արիւնի սեռաստուածութեան մէջ էր , ու իր բո-
լոր ունեցածը բժիշկներուն ծախք բրած էր ,

և իբրև մէկ մը բժշկուելու ճար մը եղած
44 չէր, եաեէն մեռնելով՝ անոր Տանգերձին
քաղցքին դպաս, և իսկոյն իր արիւնին Տա-
45 ւստին դադրեցաւ։ Եւ ցնաւս բաս, Ո՛վ
էր անոր որ ինծի դպաս։ Երբոր ամենքը կ'ու-
րանային, բաս Պետրոս ու անոր հետ եղող-
ները, վարդապետ, բազմութիւնը քեզ կը
հրէ ու կը նեղէ, ու կ'ըսես թէ Ո՛վ ինծի
46 դպաս։ Եւ ցնաւս բաս, Մէկը ինծի դպաս,
քանզի գիտցայ որ ինծմէ զօրութիւն մը ելաւ։
47 Երբոր տեսաւ կինկը որ ֆետ չէր կրնար
ցաւ, գողալով եկաւ ու անոր առջեւը ինկաւ,
և բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր պատճառ
48 թէ ինչ բանի համար անոր դպեր էր, և թէ
ինչպէս ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ։ Եւ ցնա-
բաս անոր, Քաջալերուէ, աղջիկ, քու
հաւատդ քեզ բժշկեց, գնա խաղաղու-
թեամբ։
49 Դեռ ինքը դեռ կը խօսէր, ժողովրդա-
պետին տունէն մէկը եկաւ ու բաս անոր,
Աղջիկդ մեռաւ, Ա՛լ վարդապետը մի յոգնեցը-
50 ներ։ Բայց ցնաւս երբոր լսեց, պատասխան
տուաւ անոր ու բաս, Մի վախնար, միայն
51 հաւատա, ու պիտի ապրի։ Եւ երբ տունը
մտաւ՝ ուրիշ մէկը Թոզ չտուաւ որ մտնէ,
բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յով-
52 հաննէսը ու աղջկան Հայրը ու մայրը։ Ամենքն
ալ կու լային ու կ'ողբային անոր վրայ։ Ե-
ինքը բաս, Մի լար, անիկա մեռած չէ,
53 հապա կը քնանայ։ Եւ անոնք ծաղր կ'ընէին
54 զանիկա, քանզի գիտէին թէ մեռաւ։ Ու
ինքը ամենն ալ դուրս հանելով բունեց անոր
ձեռքէն ու կանչեց ըսելով, Աղջիկ, Ելիր։
55 Եւ անոր Հոգին դարձաւ, ու իսկոյն ոտք
եղաւ։ և ցնաւս Հրամայեց բրաւ որ ուտելիք
56 տան անոր։ Ու անոր Ծնողքը ապշած մնաց-
ցին։ Ան ինքը անոնց պատուիրեց որ եղած
բանը մէկու մը չպրսպեն։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Քրիստոս իր աշակերտները կը խրկե Հրաշքներ ընելու և քա-
րոզելու։ 7 Հերովդես կը ջանայ Քրիստոսը տեսնելու։ 17
Քրիստոս Հինգ Հազար Հոգի կը կերակրե։ 18 Կը Տարցնէ Թէ
մարդիկ իրեն Համար ինչ կ'ըսեն։ 23 Իր չարչարանքները կը նա-
խասացնէ։ 25 ամենուն պատասխանելու կու տայ որ իր օրինակին հե-
տեւին։ 28 Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը։ 37 Քրիստոս կը բժշ-
կէ լուսնոտը։ 43 գործերը իր չարչարանքը կը նախասացնէ
իր աշակերտներուն։ 46 Ի՞նչ պատասխան անոնց որ խնդրէ ըս-
լոն։ 51 ամենուն հետ քաղցրութեամբ վարուիլ։ 54 անոնց վրէժ-
խնդրութենէն։ 57 բանի մը անձինք կ'ուզեն Քրիստոսի հե-
տեւիլ։ պայմաններ կ'առաջարկեն։

1 Եւ իր տասներկու աշակերտները մէկտեղ
իրեն կանչելով՝ անոնց զօրութիւն ու իշխա-
նութիւն տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ և ախ-

2 տերը բժշկելու։ Եւ դրկեցաւ խրկեց զանոնք Ա-
ստուծոյ Թագաւորութիւնը քարոզելու ու հի-
3 ւանդները բժշկելու։ Եւ ըսաւ անոնց, Ձամ-
բուն Համար բան չառնէք, ոչ գաւազան և ոչ
պարկ, ոչ Հաց և ոչ տապակ, ոչ ալ կրկին
4 Հանգերձ ունենաք։ Եւ որ տուն որ մտնէք
5 Հոն մնացէք ու անկէ ելէք։ Ու Հանոնք որ
ձեզ չեն ընդունիր, երբոր ան քաղաքէն կ'ել-
լէք, Հեղ ոտքերուն փոշին անդամ թօթ-
վեցէք իրենց դէմ վկայութիւն ըլլալու Հա-
6 մար։ Եւ անոնք ելան ու գեղ գեղ կը պը-
տրեին, և ամէն տեղ աւետարանը կը քարո-
զէին ու բժշկութիւն կ'ընէին։
7 Եւ Հերովդես չորրորդապետը անոր բոլոր
գործերը լսելով՝ տարակուսանաց մէջ էր.
8 որովհետև ոմանք բաս կ'ըսին թէ Յովհաննէսը
յարութիւն առաւ մեռելներէն, և ոմանք թէ
եղիան յայտնեցաւ, և ուրիշներն ալ թէ
Առջի մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ։
9 Եւ Հերովդես բաս, Յովհաննէսը ես գլխա-
տեցի, Տապա ասիկա ո՞վ պիտի ըլլայ, որուն
վրայով սաստկ բաներ կը լսեմ։ Ես կ'ուզէր որ
տեսնէ զանիկա։
10 Եւ Առաքեալները գարձան ու պատմե-
ցին անոր ինչ որ բրին։ Ես առաւ զանոնք,
առանձին անապատ տեղ մը քաղաքացառ քա-
զաքի մը կոչ որուն անունը Բեթսայիդա էր։
11 Եւ Ժողովուրդները երբոր խնացան՝ անոր ե-
տեւէն գացին, ու զանոնք ընդունելով՝ կը
խօսէր անոնց Աստուծոյ Թագաւորութենէն
վրայով, և զանոնք որ բժշկութեան կարօտ էին
կը բժշկէր։
12 Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկուան ձմռնալ,
տասներկուքը եկան ու բսին անոր, Արձակէ
Ժողովուրդները, որ չրջակայ գեղերը ու ա-
գարակները երթան ինչևանկից ու կեցարա-
գանեն, ինչու որ Հոս անապատ տեղ մըն ենք։
13 Բաս անոնց, Դուք տուէք անոնց ուտելիք։
անոնք ալ բսին, Մենք Հինգ նկանակէն ու
երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, թէ որ
չերթանք ատ բոլոր ժողովուրդին Համար կե-
14 րակուր չգնենք։ (Քանզի Հինգ Հազարի չափ
երիկ մարդ էի կային։) Ու բաս իր աշակերտ-
ներուն, Ատանք գաս գան յիսուն յիսուն նրա-
15 տեցնէք։ Եւ անանկ բրին ու ամենն ալ նրա-
16 տեցուցին։ Եւ ան Հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առնելով ու գէպ ի երկինքը նայելով՝
օրհնեց զանոնք ու կոտրեց, և կու տար աշա-
կերտներուն, որ Ժողովուրդին առջեւը դնեն։
17 Եւ կերան ու կշտացան ամենքն ալ, ու ասե-
ցած կտորանքները տասներկու կողով
վերցուցին։

ա Մատ. ե. 30։ Գէ. ղ. 19։
բ Մատ. ե. 36։
գ Ծածկ. Ժա. 11. 13։
դ Գէ. ե. 14։ Ծածկ. Ժա. 43։
ե Մատ. ը. 4։ Ի. 30։ Մատ. ե. 45։
— Մատ. Ժ. 1։ Մատ. ժ. 1։
զ Մատ. ժ. 15։ ղ. 7։ Ղուկ. ը. 9. Ղեւտ. ժթ. 31։ Ա Թագ. ի. 6։
է Մատ. Ժ. 7. 8։ Մատ. ղ. 12։ Գէ. ղ. 10։
ը Մատ. Ժ. 14։
թ Մատ. ժ. 9։ Մատ. ղ. 51։
ժ Մատ. ղ. 18։
ժա Մատ. Ժգ. 1։
ժբ Մատ. ղ. 14։
ժգ Գէ. իզ. 8։
ժդ Մատ. Ժգ. 30։
ժե Մատ. Ժգ. 13։
ժզ Մատ. Ժգ. 15։
ժէ Մատ. ղ. 35։ Ծածկ. ղ. 1. 5։

18 Ի՛ն եղաւ որ երբ ինքը առանձին աղօթք
կ՚ընէր, աշակերտներն ալ իր հետ եկին, և հար-
ցուց անոնց ըսելով, Ժողովուրդները ինծի
19 համար ո՞վ կ՚ըսեն թէ եմ։ Անոնք ալ պատաս-
խանելով ըսին, Մկրտիչ Յովհաննէս. ուրիշ-
ներ՝ Եղիա, ուրիշներ ալ՝ թէ
Առջի մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ
20 է։ Եւ ինքը բաւ անոնց, Հապա դուք ինծի
համար ո՞վ կ՚ըսէք թէ եմ։ Պատասխանելով Սի-
21 մէոնը ըսաւ, Աստուծոյ Քրիստոսը։ Եւ
ինքը սաստիկ պատուիրեց անոնց որ ասոր բանը
22 մէկու մը չպատմեն. Ու բաւ թէ Պէտք է որ
Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ, և
Ծերերէն ու քահանայապետներէն և գիր-
նեներէն մերժուի ու սպանուի, ու երրորդ օրը
23 յարութիւն առնէ։ Ետ ամենուն կ՚ըսէր, Թէ
որ մէկը կ՚ուզէ իմ ետևէս գալ, թող իր ան-
ձը ուրանայ, և ամէն օր իր խաչը վերցրնէ,
24 ու իմ ետևէս գայ։ Վասն զի ով որ կ՚ուզէ իր
անձը ապրեցնել, պիտի կորսնցրնէ զանիկա.
և ով որ ինծի համար իր անձը կորսնցրնէ,
25 պիտի ապրեցնէ զանիկա։ Քանզի ի՞նչ կը
շահի մարդ մը թէ որ բոլոր աշխարհը վաս-
ուզէ, և իր անձը կորսնցնէ կամ վնաս ընէ։
26 Վասն զի ով որ ինծ ու իմ խօսքերս ըն-
դունի ամեն մէկ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա
ընդունի ամեն պիտի ուզէ՝ երբոր գայ իր ու
Հօրը և սուրբ Հրեշտակներուն փառքովը։
27 Բայց ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ հոս կայնող-
ներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մինչեռան
Տէրը պիտի չառնեն, մինչև որ տեսնեն Աս-
տուծոյ Թագաւորութիւնը։
28 Ու եղաւ որ ասոնք խօսքերէն ետքը
կարծ Գետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը
29 առնելով լեռը ելաւ աղօթք ընելու։ Ու երբ-
որ ինքը կ՚աղօթէր իր երեսին տեսքը
ուրիշ կերպ մը եղաւ, ու իր հագուստը ճեր-
30 մակ ու փայլուն եղաւ։ Եւ ահա երկու մար-
դիկ իր հետը կը խօսէին, որոնք Մովսէս ու
31 Եղիա էին, փառքով երեւցած, և անոր ե-
լեւմուտը կրնային վրայով կը խօսէին, որ Երու-
32 սաղէմի մէջ պիտի կատարուէր։ Բայց Գետրոս
և անոր հետ եղողները ւքունով ծանրացած
էին, ու երբոր արթնցան անոնն անոր փառ-
քը և այն երկու մարդիկը որ անոր քովը կե-
33 ցեր էին։ Ու եղաւ որ երբ անոնք գաղնային
անոր քովէն, Գետրոս բաւ Յիսուսի, Վար-
դապետ, ապրիլ է որ հոս կենանք, ու երեք
խրճիթ շինենք, մէկը քեզի՝ և մէկը Մովսէ-
սին՝ ու մէկը Եղիային, վասն զի չէր գիտեր
34 ինչ կը խօսէր։ Եւ քանի որ անոնք սա բանը

1 Ղուկ. ը. 18։ Մատ. ժ. 9։
Մար. ը. 27։
2 Մատ. ժգ. 2։ Հմմտ.
3. 5։
3 Մատ. ժգ. 21։ Մհ.
21։
4 Մատ. ժգ. 16։
Գործ. գ. 20։
5 Մատ. ժգ. 20։
6 Մատ. ժգ. 28։ Մհ.
21։
7 Մատ. ժ. 38։ Ժգ.
24։ Մար. ը. 34։
Գործ. ժգ. 27։
8 Մատ. ժգ. 26։
Մար ը. 36։
9 Մատ. ժ. 33։ Մար.
ը. 38։ ը Տիմ. ը.
12։
10 Մատ. ժգ. 28։
Մար. ը. 39։
11 Մատ. ժհ. 1։
Մար. թ. 1։
12 Մատ. ժ. 9։ Մար.
թ. 30։ Մը. 34։
13 Մար. թ. 35։
Յհ. ա. 21։
14 Մատ. ժհ. 1։
Մար. թ. 36։
Յհ. ա. 44։ Ժգ.
29։
15 Մատ. իգ. 11։
12։
16 Մար. թ. 37։ Յհ.
ա. 38։
17 Մատ. ժգ. 30։ Գա-
ղատ. գ. 8։

965

ըր կը խօսէր, ամպ մը եկաւ ու անոնց վրայ
Հաճեցաւ եղաւ, և ամպին առջը մտան ան-
35 նոնք վախցան։ Ու ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըս-
լով, Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, Սորա՛ մտիկ
36 ըրէք։ Եւ ան ձայնը որ եղաւ, Յիսուս միայն
գտնուեցաւ։ Ու իրենք լուռ կեցան, և ի-
րենց տեսածներէն ան օրերը մէկուն բան մը
չպատմեցին։
37 Վասն եղաւ որ հետևեալ օրը՝ երբոր անոնք
լեռնէն վար իջան, շատ ժողովուրդ անոր դէ-
38 մը եկաւ։ Եւ ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ
մարդ մը ազաղակից ու բաւ, Վարդապետ,
կ՚աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ որդիս, քանզի իմ
39 մէկ հատիկս է։ Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ
զանիկա. ան ալ յանկարծ կը կանչուրտայ, և
զանիկա ցնդելով կը փրփրեցնէ, ու հազիւ կը
գասուի անկէ՝ ջարդուրտրդ ընելով զանիկա.
40 Եւ քու աշակերտներուդ ազաչեցի որ հանեն
41 զանիկա, ու չկրցան։ Պատասխան տուաւ
Յիսուս ու բաւ, Ով անհաւատ և խոտորեալ
ազգ, մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ ու
42 ձեզի համբերեմ։ Հոս բեր քու որդիդ։ Ու
երբոր գալու կը մօտենար, դեւը զանիկա գե-
43 տին զարկաւ ու սաստիկ ցնցեց։ Իսկ Յի-
սուս սաստեց պիղծ ոգիին, և բժշկեց տղան
44 ու զանիկա իր Հօրը տուաւ։ Եւ ամէնքը կը
զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գործքե-
րուն վրայ։

Ու քանի որ ամէնքը կը զարմանային Յի-
սուսի բրած բոլոր գործքերուն վրայ, անի-
կա բաւ իր աշակերտներուն, Դուք ա-
խօսքերը ականջներնիդ դրէք, վասն զի Որդին
մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը։
45 Բայց անոնք չէին խնամար ան խօսքը, և
անոնցմէ ծածկուած էր որ չհասկնան, ու
կը վախնային ան խօսքին համար իրեն հար-
ցընելու։
46 Վեճ ալ մտաւ անոնց մէջ՝ թէ որ-
47 դեօք իրենց մէջը ո՞վ է մեծ։ Իսկ Յիսուս ա-
նոնց սրտին խորհուրդը իմանալով՝ տղայ մը
48 առաւ ու զանիկա իր քովը կանգնեցուց, Եւ
բաւ անոնց, Ով որ սա տղան իմ անունովս
կ՚ընդունի զիս կ՚ընդունի. և ան որ զիս կ՚ըն-
դունի՝ անոր զիս ղրկողը կ՚ընդունի. վասն
զի նա որ ձեր ամենուն մէջը պզտիկ է, ա-
նիկա մեծ պիտի ըլլայ։
49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս ու բաւ,
Վարդապետ, մէկը տեսանք որ քու անու-
նովդ դեւեր կը հանէր, և զանիկա արգիլե-
50 ցինք, ինչու որ մեր հետը չպտրտիր։ Եւ Յի-
սուս բաւ անոր, Մի արգիլէք, Քանզի ան

18 Մար. ը. 29։
19 Մատ. ժզ. 1։
20 Մատ. ժզ. 22։
21 Մատ. ժզ. 24։
22 Մատ. ժզ. 21։
Մար. ը. 31։
23 Մատ. ժզ. 24։
Մար. ը. 34։
Ղուկ. թ. 57։
24 Մատ. ժ. 39։
Մար. ը. 35։
Ղուկ. ժզ. 33։
Յհ. ժբ. 25։
25 Մատ. ժզ. 26։
Մար. ը. 36։
Ղուկ. թ. 25։
26 Մատ. ժ. 33։ Մար.
ը. 38։ ը Տիմ. ը.
12։
27 Մատ. ժզ. 28։
Մար. ը. 39։
28 Մատ. իզ. 1։
Մար. թ. 1։
29 Մատ. ժզ. 2։ Ելս.
իդ. 29։
30 Մատ. իզ. 3։
Մար. թ. 4։
31 Մատ. իզ. 4։
Մար. թ. 5։
32 Մատ. իզ. 5։
Մար. թ. 6։
33 Մատ. իզ. 6։
Մար. թ. 7։
34 Մատ. իզ. 7։
Մար. թ. 8։
35 Մատ. իզ. 8։
Մար. թ. 9։
36 Մատ. իզ. 9։
Մար. թ. 10։
37 Մատ. իզ. 10։
Մար. թ. 11։
38 Մատ. իզ. 11։
Մար. թ. 12։
39 Մատ. իզ. 12։
Մար. թ. 13։
40 Մատ. իզ. 13։
Մար. թ. 14։
41 Մատ. իզ. 14։
Մար. թ. 15։
42 Մատ. իզ. 15։
Մար. թ. 16։
43 Մատ. իզ. 16։
Մար. թ. 17։
44 Մատ. իզ. 17։
Մար. թ. 18։
45 Մատ. իզ. 18։
Մար. թ. 19։
46 Մատ. իզ. 19։
Մար. թ. 20։
47 Մատ. իզ. 20։
Մար. թ. 21։
48 Մատ. իզ. 21։
Մար. թ. 22։
49 Մատ. իզ. 22։
Մար. թ. 23։
50 Մատ. իզ. 23։
Մար. թ. 24։

որ °մեզի հակառակ չէ , մեր" կողմն է ։
51 Ո՛ւ եղաւ որ երբ ՚իր =ւ֊ւ֊ւ֊

տեղւոյ. ու. բնաւ մէկ բան մը ձեզի պիտի չը-
20 վնասէ. Բայց զգուշ ացէք մի ուրախա-
նաք որ ոգիները ձեզի կը հնազանդին,
հապա ուրախացէք որ ձեր անունները եր-
կինքը գրուած են.

21 Ան նոյն ժամուն Յիսուս հոգիով ուրախա-
ցաւ ու ըսաւ. Ընդունակ եմ քեզմէ, ով
Հայր՝ Տէր երկինի և երկրի, որ սա բաները
ծածուկ պահեցիր խնամատներէն և գիտուն-
ներէն, ու ազգ յայտնեցիր. այո, ով Հայր,
ինչու որ քու աւետիք սասնկ հաճելի եղաւ.
22 Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ Հօրմէս. ու
մէկը չգիտեր թէ ով է Որդին, բայց միայն
Հայրը. և թէ ով է Հայրը, բայց միայն Որ-
դին, և ան՝ որուն որ Որդին կ'ուզէ յայտ-
նել.

23 Ես աշակերտներուն դառնալով առանձին
բաւս, Երանի ան աչքերուն որ ձեր տես-
24 ածները կը տեսնեն. Քանզի կ'ըսեմ ձեզի,
որ շատ մարգարէներ և թագաւորներ ու-
զեցին ձեր տեսածները տեսնել, ու չտեսան,
և ձեր լսածները լսել, ու չլսեցին.

25 Եւ ահա մէկ օրինականն մը եկաւ, ու զա-
նիկա փորձելով բսաւ, Վարդապետ, ի՞նչ
ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ.
26 Անիկա ալ բսաւ անոր, Օրէնքին մէջ ի՞նչ
27 գրուած է. ինծո՞ր կը կարդաս. Պատասխան
առաւ անիկա ու բսաւ, Քո՛ւ Տէր Աստուա-
ծդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր
անձէդ ու քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բո-
լոր միտքդ, և՝ քու ընկերդ ալ քու անձդ
28 պէս. Ես ինքը բսաւ անոր, Շիտակ պատաս-
խան տուիր. տանիկ բրէ՛ Եւ պիտի ապրիս.
29 Իսկ անիկա ուզելով ինքզինքը արդարաց-
նել՝ բսաւ Յիսուսին, Բայց իմ ընկերս ո՞վ է.
30 Պատասխան առաւ Յիսուս ու բսաւ, Մէկ
մարդ մը երուսաղէմէն երիքովի կ'իջնէր, ու
աւազակներու չո՛ւ ինկաւ, որոնք մերկացու-
ցին զանիկա ու վիրաւորելով կրասնեա թո-
31 զուցին ու գացին. Եւ պատահեցաւ որ քա-
հանայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր, ու զանիկա
32 տեսնելով՝ անդին կողմէն անցաւ. Նոյնպէս
ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հասնելով՝ գնաց
33 ու տեսաւ, և անդին կողմէն անցաւ. Բայց
Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր,
եկաւ անոր քովը, ու զանիկա տեսնելով խղ-
34 ճաց. Եւ մօտեցաւ՝ անոր վիրքերը փաթթեց՝
վրան ձէթ և գինի թափելով, ու իր դրաս-
տրն վրայ դնելով՝ տարաւ անիկա մէկ պան-
35 դոկ մը, և անոր հոգ տարաւ. Ու հետեւեալ
օրը երբոր կ'ելլէր անկէ, երկու դահեկան
հանեց՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր բսաւ,

Հոգ տար անոր, ու ինչ որ աւելի ծախք
բնաս, ես դառնալուս ես քեզի կը վճարեմ՝
36 Հիմա ան երեքէն որը քեզի կ'երեւնայ ընկերը
37 ըլլալ աւազակներուն չո՞ւ խ՛ըսիր. Եւ ա-
նիկա բսաւ, Ան որ անոր ողորմութիւն ըրաւ.
Անասնոյ Յիսուս բսաւ անոր, Գնա՝ գուն ալ
այնպէս ըրէ.

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային, ինքը
գիւղ մը մտաւ, և մէկ կին մը Մարթա ա-
39 նուն զանիկա իր տունը ընդունեց. Եւ ա-
նիկա քոյր մը ունէր, որուն անունը Մարիամ
էր, Էր նաև Յիսուսին ոտքերուն քովը նս-
40 տաւ, ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր. Բայց
Մարթա չատ ապասաւորութենով զբաղած
էր, եկաւ անոր քովը ու բսաւ, Տէր, քու
հոգդ չէ՞, որ իմ քոյրս միայնակ թողուց
ապասաւորութեան մէջ. ուստի ասոր զրուցէ
41 որ ինծի օգնէ. Պատասխան առաւ Յիսուս
ու բսաւ անոր, Մարթա, Մարթա, դուն
չատ բաներու համար հոգ ընդունդ կը տազ-
42 նապիս. Բայց մէկ բան մը պէտք է, և Մա-
րիամ ան ազնիւ բաժինը ընտրեց, որ երբէք
պիտի չառնուի.

ԳԼ. ԺԱ.

1 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը տարիքներն ազօթք ընել, և
կը պատասխան ազօթք ընծայ. 11 Հաստատելով որ ազ-
նիւ Աստուած իրենց բարիքներ պիտի բնէ. 14 Հարց գնէ մը
համեմատ կը յանդիմանէ հակառակ փարիսեցիները. 38 և կը ցան-
դրնի իրէ ուրանք են երանելիները. 39 Ոգորութեան կը հրաւիրէ.
37 և կը յանդիմանէ փարիսեցւոյ պատրաստ և օրինականաց հետ
ծաւալուալ ատելութիւնը.

1 Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը ազօթք կ'ընէր.
ու երբոր դադրեցաւ, իր աշակերտներէն
մէկը բսաւ իրեն, Տէր, մեզի ազօթք ընել
ուսուցանէ, ինչպէս որ Յովհաննէս ալ իր ա-
2 շակերտներուն ուսուցանեց. Եւ բսաւ անոնց,
երբոր ազօթք կ'ընէք՝ բսէք, Ով Հայր ՚մեր՝
որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ.
քու թագաւորութիւնդ գայ. ՚Քու կամքդ
3 ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս
վրայ. ՚Մեր ամէն աւուր հացը օր ըստ օրէ
4 տուր. Եւ մեզի՝ որ մեր մեղքերը, ինչու-
որ մենք ալ կը նեղբնէր ան ամէնուն՝ որ մե-
զի պարտական են. ու մեզ փորձութեան մի
տաներ, ՚Հապա չազէ՛ մեզ ապատէ.՚

5 Եւ բսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՛վ է ան՝ որ բա-
րեկամ մը ունենայ, ու կէս գիշերուան մէջ
երթայ անոր և բսէ անոր, Բարեկամ, ինծի
6 երեք նկատակ փուռ տուր, ինչու որ իմ մէկ
բարեկամն ճամբայէ ինծի եկաւ, ու բան մը
7 չունիմ՝ անոր առջեւը դնելու. Անկից ան ներ-
սէն պատասխան տայ և բսէ, Զիս մի յոգ-

դ Եւ · լբ · 32 · Աապ ·	ջ Մատ · ժա · 25 ·	ձ Մատ · ժգ · 16 ·
ի՛մ · 33 · Եա · գ ·	= Մատ · իբ · 18 ·	ֆ ա Պետ · ա · 10 ·
յ · Դան · ը՛բ · 1 ·	Յովհ · գ · 35 · ե ·	ֆ Մատ · ԺՀ · 16 · իբ ·
փիլ · գ · 3 · Երբ ·	37 · ԺՀ · 2 ·	35 ·
ժբ · 23 · Յովհ · ժգ ·	Յովհ · ա · 18 · գ ·	ֆ բ Օբ · գ · 3 ·
ե · ի · 12 · իա · 27 ·	44 · 16 ·	= Ղե · ԺԲ · 18 ·

ֆ Ղե · ժբ · 5 · Ղե	ֆ Յովհ · գ · 9 ·	իբ · 3 ·
եմ · Բ · 39 · Երեխ	= Յովհ · ժա · 1 · ժբ ·	
ի · 11 · 13 · 23 · Հբ ·	2 · 3 ·	
ասմա՛ · ժ · 5 ·	ջ ա Կոր · ե · 38 · Ա	= Մատ · գ · 9 ·
ֆ Գե · ջ · 15 ·	ֆ Գե · Ը · 38 · Գոր ·	· Ոյնպէս նաեւ ·
· Սպր · լը · 11 ·		

նեցրներ, արդէն գուբը գոցուած է, ու որ զաբա իմ քոյս անկողնի մէջ են. չեմ կրնար
8 ելլել ու քեզի հաց տալ։ Ըզեղի կ'ըսեմ, Երէկ և բարեկամութեան համար չելլէ տալ անոր, ապա-
9 նի անոր թախանձանքին համար պիտի ելլէ ու պէտք եղածը տալ անոր։ Ինչ ալ կ'ըսեմ ձեզի, ինդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք ու պիտի գտնէք, դուռ-
10 գարկէք և պիտի բացուի ձեզի։ Վասն զի ամէն ոք որ կ'ինդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դուռը կը գարնէ՝
11 պիտի բացուի անոր։ Ըզեղմէ ո՞վ է այն Հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար պիտի տայ անոր. կամ թէ որ ձուկ ուզէ, մի-
12 թէ ձուկին տեղը օձ պիտի տայ անոր։ Եւ կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ, միթէ կարէ՞ պի-
13 տի տայ անոր։ Ուստի եթէ գուք որ չար էք՝ ձեր զաւակներուն ազէկ ընծաներ տալ գիտէք, որչափ աւելի՜ Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց, որ իրմէ կը ինդրեն։
14 Ու գեւ մը կը հանէր, և անիկա համր էր։ Ու եղաւ որ երբ գեւը ելաւ, համրը խօսե-
15 ցաւ, և ժողովուրդները զարմացան։ Բայց անոնցմէ մէկ քանիները ըսին, Անիկա գե-
16 ւերուն բէելզեբուղ իշխանին միջոցով գեւե-
17 րը կը հանէ։ Ուրիշներն ալ փորձելով՝ Ներ-
կինքէն նշան մը կ'ուզէին անկէ։ Բայց ի-
նքը Հրէաներուն անոնց խորհուրդները գա-
նուելնուց, Ամէն Թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի, և տուն մը տրեն դէմ
18 ի-----ն կը կործանի. Հապա թէ որ Սատա-
նան իրեն դէմ բաժնուած է, անոր Թագաւո-
րութիւնը ինչո՞ւ պիտի կենայ, որովհետև կ'ըսէք թէ Բէելզեբուղով դեւերը կը հանեմ։
19 Իսկ թէ որ ես Բէելզեբուղով դեւերը կը հա-
նեմ, ձեր որդիքը ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւորները։
20 Բայց թէ որ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ Թագաւորութիւնը
21 ձեր վրայ հասած է։ Երբոր զօրաւոր ո-----ն մը զէնքերը վրան առած՝ իր ---ը բակը կը պահպանէ, անոր բաները խաղաղութեան մէջ
22 կը մնան. Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ զանիկա, անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր, և անկէ
23 ----ն կողոպուտը կը բաժնէ։ Ինն որ իմ հետս չէ՝ ինձի հակառակ է, և ան որ ինձի հետ չժողվէ՝ ցիրուցան կ'ընէ։
24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, ան-
ջուր տեղերանք կը պտրտի, հանգստութիւն

կը փնտռէ, ու երբոր չգտնէր՝ կ'ըսէ, Դառ-
25 նամ՝ տարէն իմ տունս՝ ուրկից որ ելայ. Եւ
կու գայ՝ ընտ-----ած ու յարդարուած
26 կը գտնէ. Ատտեղը կ'երթայ՝ և իր հետ կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին. և ան մարդուն վերջը առաջինէն գէշ կ'ըլլայ։
27 Ու եղաւ որ երբ անիկա այս բաները կը խո-
սէր, Ժողովուրդին միջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց ու բսաւ անոր, Երանի ան արտմոյ-
նին որ քեզ կրեց, և ան ծիծերուն որ քեզի
28 կաթ տուին։ Եւ ինքը բսաւ, Այնպէս թէ երանին անոնց որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն։
29 Ու երբոր ժողովուրդները ժո-ը կը գե-
զումէին, սկսաւ բսել, Այս ազգը չար է. Նշան
կ'ուզէ, և ---ին նշան պիտի չտրուի անոր։
30 Բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը. Ինչ-
պէս Յովնան Նինուէացիներուն նշան եղաւ, այնպէս ալ Որդին մարդոյ այս ազգին
31 պիտի ըլլայ։ Հարաւի թագուհին դատաս-
տանին ---ը այս ազգին մարդոցը դէմ պիտի ել-
լէ, ու պիտի դատապարտէ զանիկա, ինչու որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին խնամտա-
խիները լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը
32 կայ հոս։ Նինուէի մարդիկը դատաստանին ---ը այս ազգին դէմ պիտի կանգնին, ու պիտի դատապարտեն զանիկա, ինչու որ Յովնանին քարոզութեանը գեղջի եկան. և ահա Յով-
նանէն մեծ մէկը կայ հոս։
33 Ամբոք ճրագը չվառեր՝ ծածուկ տեղ մը դներ, ոչ ալ գրասենի տակ, հապա աչառ-
նակի վրայ, որ նեռ մտնողները լոյսը տեսնեն։
34 Մարմնին ճրագը աչքն է. ուստի երբոր աչ-
քդ պարզ է, բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ. բայց երբոր --ը վատ է, մարմինդ
35 ալ մութ կ'ըլլայ։ Ուրեմն զգոյշ կեցիր, որ
36 քու մէջդ եղած լոյսը խաւար չըլլայ։ Արդ-
եօք որ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է, և մութ մաս մը չունի, բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլ-
լայ, ինչպէս երբոր ճրագ մը իր փայլուն-
նեամբը քեզ կը լուսաւորէ։
37 Ու երբոր -- ի-----ը կը խօսէր, փարիսեցի
մը կ'աղաչէր անոր որ իր քովը ճաշ ուտէ.
38 անիկա ալ մտաւ անդան նստաւ։ Փոխ փարի-
սեցին երբոր տեսաւ զարմացաւ, որ նախ չը-
39 լուացուելուս ճաշէն առաջ։ Եւ Տ-ը ըսաւ
անոր, Հիմա գուք փարիսեցիները, գաւա-
թին ու պնակին դուրսի դին կը մաքրէք, ձա-
ձեր ներսի դին յափշտակութեամբ և չարու-
40 թեամբ լեցուն է։ Անխելքներ, ան որ դուրս-

բ · 15։
Ա Մաա · ժբ · 30 ·
Բ Մաա · ժբ · 43 ·
Գ Ցովհ · ե · 14։ Երբ ·
գ · 4։ ժ · 26 · բ
Գաղ · ա · 20 ·
Դ Գբ · ա · 28 · 48 ·
Ե Մաա · ե · 21 · Գբ ·
բ · 21 · Ցահ · ա ·
25 ·
Զ Մաա · ժբ · 38 · 39 ·
Է Ցովհ · ա · 17 · բ ·
19 ·
Ը գ Թագ · ժ · 1 ·
Թ Ցովհ · գ · 5 ·
Ժ Մաա · ե · 15։ Մարբ ·
գ · 21։ Գբ · ը · 16 ·
ԺԱ Մաա · գ · 22 ·
ԺԲ Մարբ · ե · 3 ·
ԺԳ Մաա · իգ · 25 ·
ԺԴ Տիտ · ա · 15 ·

41 սինը բրաւ՝ նեղսինն ալ ինքը չըրաւ։ Կայ կայն ՀԱՅՆ մէջը եղածներէն ոգոյմնեխիւն տուէք, և ահա ամէն բան մաքրած կ'ըլլայ
42 ձեզի։ Բայց վայ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ ատանաւթին ու փեղկեայնին և բոլոր խոտովքն նեղրուն տասանորդը կը վճարէք, ու գանց կ'ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը։ սանուբ
43 պէտք էր ընել, և անոնք չձգել։ Վայ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները կը սիրէք, ու չուկաներ-
44 րուն մէջ բարեւները։ Վայ ձեզի, կեղծաւոր գրագիրներ ու փարիսեցիներ, որ անկայտ կը ըլլանաներու նման էք, որոնց վրայէն մարդ գիտ կը քալեն ու չեն գիտեր։
45 Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով ըսաւ անոր, Վարդապետ, սա խօսքերը
46 գրազելով մեզ ալ վար կը գարնես։ Եւ ան ըսաւ, Ձեզ ալ վայ օրինականներուդ, որ տանելու դժուար բեռներ կը բեռցնէք մարդոց, ու դուք մէկ մատովիկ ան բեռ-
47 ներուն չէք գպչիր։ Վայ ձեզի՝ որ մարգարէներուն գերեզմանները կը շինէք, ու ձեր
48 հայրերը սպաննեցին զանոնք։ Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն կու տաք ձեր հարցը բրածներուն։ Ինչու որ իրենք սպաննեցին զանոնք, ու դուք անոց գերեզմանները կը
49 շինէք։ Ասոր համար ալ Աստուծոյ իմաստութիւնը ըսաւ, Պիտի իրկեմ անոնց մարգարէներ ու առաքեալներ, և անոնցմէ որը պիտի
50 սպաննեն ու որը հալածեն։ Որպէս զի ասկնիի մէջը ակիրգէն հետ թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը աս ազգէն պահանջուի,
51 Աբելին արիւնէն մինչև Զաքարիայի արիւնը, որ սեղանին ու տաճարին միջտեղը կորսուեցաւ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Աս ազգէն պի-
52 տի պահանջուին։ Վայ ձեզի օրինականներուդ՝ որ գիտութեան բանալին վերցուցիք։ դուք չմտաք, և մտնողներն ալ արգիլեցիք։
53 Ու երբոր աս բաներըն անոնց կը գրուցէր, դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խիստ դժուարիլ, և շատ բաներու վրայով անոր
54 բերնէն խօսք փնտռել։ Եւ անոր դարան պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս ինքներ բանէ մը որսան, որ անոր վրայով ամբաստանութիւն ընեն։

ԳԼ· ԺԲ

1 Ֆիրմատ իր աշակերտներուն կը պատասիրէ կեղծաւորութենէ զգուշ կենալ։ ու չմոռնալ իր վարդապետութիւնը քարոզելէն։ 13 Մեծամեծ ամբաստանի չընել մասնաւոր տասանորդ կը պատասիրէ ժողովրդոց որ զգուշ ըլլան ագահութենէ։ 22 Պետք չէ որ հոգայնոց հոգ անենանք աշխարհային բաներու վրայ։ 31 այլ Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրելը։

1 Ա ս միջոցին երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ վրան ժողովեցան՝ մինչև որ միմիկնի կը կոխկրին, Նախ ըսել իր աշակերտներուն, Պիտ առաջ ինքզինքնիդ զգոյշ պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն, որ է կեղծաւորութիւն։
2 Ինչ որ ծած մը չկայ ծածկուի՝ որ պիտի չբացուի։
3 Ո՛ւստի ինչ որ մութ տեղը գրուցեցիք, անիկա լոյս տեղը պիտի լսուի։ և ան որ ականջին անենանկնութեան մէջ ակնկիրն խօսեցաք, տանի տեղերու վրայ պիտի քարոզուի։ Բայց
4 ձեզի իմ բարեկամներուս կը գրուցեմ, Մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն, ու անկէ հետ աւելի բան մը ընելու չկրնան։
5 Բայց չուներին։ Հապա ձեզի ցուցնեմ թէ որմէ պիտի վախնաք։ Անկէ վախցէք՝ որ սպաննելէն հետ իշխանութիւն ունի դնելու ձեզ ի
6 յա՛, կ'ըսեմ ձեզի, Անկէ վախցէք։ Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկ երկու դանիի կը ծախուին, և անոնցմէ մէկը մոռցուած չէ Աստուծոյ
7 առջեւ։ Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած է։ ուրեմն մի վախնաք, Դուք ձեզ աւելի ազէկ էք։
8 Եւ ես ձեզի կ'ըսեմ, Ամէն ով որ ինծի կը դաւանի մարդոց առջեւ, Որդին մարդոյ ալ անոր պիտի դաւանի Աստուծոյ հրեշտակներուն։
9 բայց այն որ ինծի մարդոց առջեւ կ'ուրանայ, ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջեւ։ Եւ ամէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ խօսք կ'ըսէ, պիտի
10 ներուի անոր, բայց այն որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ'ընէ, պիտի չներուի անոր։
11 Երբոր ձեզ ժողովարանները և իշխանութիւնները ու պետութիւնները առջեւ տանեն, Հոգ մի ընէք թէ ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք, կամ
12 ինչ պիտի ըսէք։ Վասն որ Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցնի ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պէտք է խօսիլ։
13 Ժողովրդին միջէն մէկը ըսաւ անոր, Վարդապետ, պրոյէկ եղբօրս, որ հետ բաժանի ինծի հետ։
14 ժառանգութիւնը իմ հետս բաժնել։ Ան ալ ըսաւ անոր, Մարդ, ո՞վ դիս ձեր վրայ դատաւոր
15 կամ բաժին բնող դրաւ։ Եւ ըսաւ անոնց, Նայեցէք և զգուշացէք ագահութենէն։ Ինչու որ մարդուս առատացած քներուն աւելնա-

Ֆ Մատ· Ժբ· 12։ Ղ Ցաք· Ժե· 14։ Ցաք· ե· 16։
Ֆ Մատ· Ժ· 26։ Մարկ· Ը Մատ· Ժ· 32։ Մարկ· Ը· 38։ Ը Ցաք· Ժ· 19։ Մարկ· Ժգ· 11։ Գլ· բա·
գ· 22։ Գլ· Ը· 17։ Ը Ցաք· ե· 25։ 14։
Ղ Ե· Դբ· 7։ Դան· գ· 27։ Գլ· Ժբ· 33։ Մատ· Ժգ· 23։ Մատ· Ժգ· 6։ Մարկ· Ժբ· 38· 39։ Լ Մատ· Ժգ· 27։ Ցաք· ե· 8։ Մատ· Ժգ· 34։ Ե Ցաք· Ժբ· 31· 32։ Մարկ· գ· 28։ Ե Ցաք· Ժ· 36։ Ե Ցաք· ե· 7։ Ես։
Մ Ցաք· Ժ· 9։ Մատ· Ժգ· 4։ Մատ· Ժգ· 29։ Մատ· Ժգ· 34։ Դե՛ս· գ· 8։ Ֆ Մ՚Ն· Ժգ· 20· 21։ Մատ· Ժգ· 13։ Մարկ· Ժբ· 15։ Ֆ Մարկ· Ժբ· 13։ Մատ· Ժգ· 32։ Մարկ· Ը· 35։ Ը Ցաք· Ժբ· 12։ Մատ· Ժբ· 32։ Մարկ· Ը· 38։ Ը Ցաք· Ժբ· 26։ Մարկ· Ը Ցաք· Ժբ· 15։ Մատ· Ժբ· 33։ Մարկ· Ը Ցաք· Ժբ· 36։ Մատ· Ժբ· 28։ Մարկ· Ը Ցաք· Ժբ· 36։ Ը Ցաք· Ժբ· 7։ Ես։

16 լչեն ի-ի-ի-ի չէ իր կեանքը։ Առակ մին ալ ի-ի-
ա-ե-ցու անոնց՝ ըսելով, Մէկ հարուստ մարդու
17 մը արտերը առատ բերքեր տուին։ Եւ ինքը
կը մտածէր ինքնիրեն ու կ՚ըսէր, Ի՞նչ ընեմ,
ինչու որ տեղ չունիմ, որ հոն իմ բերքերս
18 ժողովեմ։ Եւ ըսաւ, Ա՛յս ընեմ. իմ ամբարներս
քակեմ ու ալ աւելի մեծ չինեմ, և հոն ժող-
19 վեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս։ Եւ
իմ անձիս ըսեմ, Ո՛վ իմ անձս, շատ բարիքներ
ունիս շատ տարիներու համար ժողովուած.
20 հանգչէ, կեր, խմէ, ուրախ եղիր։ Բայց
Աստուած ըսաւ անոր, Ծիծաղ, դուն դիժի
հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի. Ետւտոի ան
քու պատրաստած բաներդ որո՞ն պիտի ըլ-
21 լայ։ Այսպէս է անիկա որ իր անձին համար
գանձ կը դիզէ, Ի՛ւ Աստուծոյ չհարստանար։
22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն, Ասոր համար
կ՚ըսեմ ձեզի, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին
համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք, ոչ ալ մարմի-
23 նին համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք. ի՞նչ ո՞ր
կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը՝
24 հագուստէն։ Դիտեցէք ագռաւներուն, որ ոչ
կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն, որոնք ոչ չա-
մարաններ ունին՝ ոչ ալ ամբարներ, հա՛ Ա-
ստուած անոնք կը կերակրէ. դուք որքա՜ն ա-
25 ւելի լաւ էք քան զանոնք։ Եւ ձեզմէ ո՞վ
կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ կան-
26 գուն մը աւելցընել։ Հապա թէ որ ամենաիմքը
բանին կարող չէք, ուրիշ բաներուն համար
27 ինչո՞ւ հոգ կ՚ընէք։ Դիտեցէք շուշանները՝
ինչպէս կ՚աճեն. ոչ կ՚աշխատին և ոչ կը ծա-
նեն, բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բո-
լոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկուն
28 պէս չհագուեցաւ։ Ասոնք թէ որ խոտը որ այս-
օր դաշտի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձգուի,
Աստուած անոնկ կը հագուեցնէ, որքա՜ն ա-
29 ւելի ձեզ, ԹԷրթհաստատներ։ Ալ դուք մի
փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք և ինչ պիտի
30 խմէք, ու մի շփոթիք. վասն զի ատ բոլոր
բաները աշխարհիս ազգերը կը փնտռեն. ու
ձեր Հայրը գիտէ որ ատ բաները ձեզի պէտք
31 են։ Բայց դուք Աստուծոյ Թագաւորու-
թիւնը խնդրեցէք, և ատ բոլոր բաներն ալ ձեզի
32 պիտի տրուին։ Մի վախնար, պզտիկ հօտ, ինչ-
ու որ ձեր Հայրը հաճեցաւ որ Թագաւորու-
33 թիւնը ձեզի տայ։ Ունեցածնիդ ծախեցէք
և ողորմութիւն տուէք. Ձեզի քիսակներ
ըրէք քանի որ պատռուելիք չեն, երկինքը
չպակսիր գանձ մը, ուր ոչ գող կը մտնէ ոչ
34 և ոչ ցեղը կ՚ապականի. Քանի ձեր գանձը
ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ.
35 Ձեր մէջքերը գօտեպատած ըլլան, Ու ճրագ-
36 ները վառած. Եւ դուք ան մարդոցը նմանի
որ իրենց սիրոջը կը սպասեն՝ թէ ե՛րբ պիտի
դառնայ Հարսնիքէն. որ երբ գայ և դռնե-
37 գարնէ, իսկոյն բանան անոր։ Երանի ան ծա-
ռաներուն, որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք ար-
թնուն պիտի գտնէ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ
ինքը գօտին մէջերը պիտի կապէ ու անոնն
նստեցնէ անոնք, և առաջ անցնելով սպա-
38 սաւորելիներն պիտի անոնց։ Եւ թէ որ
երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ
պահուն գայ ու անոնկ գտնէ, երանելի են
39 ան ծառաները։ Բայց սա գիտցէք, որ եթէ
ամանաւորը գիտեար թէ որ ատեն գողը կու
գայ, արթնուն կը կենար ու թոյլ չէր տար որ
40 իր տունը ծակեն։ Ուրեմն դուք ալ պատ-
րաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ
անոնկ ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր։
41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր, սա առակը
42 մեզի՞ կ՚ըսես թէ ամենուն ալ։ Եւ Տէրը ըսաւ,
Ուրեմն ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խնամուած
տնտես, որն որ տէրը իր գերի տասնորդն վը-
րայ պիտի դնէ, որ ատենին հաց ուտելիքը
43 տայ։ Երանի է ան ծառային, որն որ իր տէրը
եկած ատենը անոնկ ըրած պիտի գտնէ.
44 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ իր բոլոր ունե-
45 ցածին վրայ պիտի կեցնէ զանիկա։ Հապա
թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջ ըսէ, Իմ
տէրս իր գալը կ՚ուշացնէ. և սկսի ծառա-
ները ու ազախինները ծեծել, և ուտել ու խը-
46 մել ու գինովնալ, Ան ծառային տէրը պիտի
գայ հանկ մէկ օր մը որ չսպասեր, և հանկ մէկ
ժամ մը որ չգիտեր, և զանիկա մէջտեղէն պի-
տի կտրէ, ու անոր բաժինը անհաւատարմա-
47 ներուն հետ պիտի դնէ։ Եւ ան ծառան որ
իր տիրոջը կամքը գիտէ ու չպատրաստուիր,
ոչ ալ անոր կամքը կ՚ը գործէ կը գնէ, շատ ծեծ
48 պիտի ուտէ։ Բայց ան որ չգիտեր ու ծեծի
արժանի բան մը կ՚ընէ, քիչ ծեծ պիտի ուտէ։
Որուն որ շատ տրուեցաւ, շատ պիտի ուզուի
անկէ, և որուն որ աւելի յանձնուեցաւ, ալ
աւելի պիտի պահանջուի անկէ.
49 Եկա կրակ ձգելու երկրիս վրայ, ու
ի՞նչ կ՚ուզեմ թէ որ արդէն բորբոքած է։
50 Բայց մկրտութիւն մը ունիմ մկրտուելու, և
ինչպէս կը տագնապիմ մինչև որ կատարուի։
51 Կը կարծէք թէ ես երկիրս վրայ խաղաղու-
թիւն տալու եկայ. ձեզի կ՚ըսեմ՝ Չէ, հապա
52 պառակտումներ. Քանի որ ասկէ հետև մէկ

ման մէջ հինգը էրթէ բաժնուած պիտի ըլլան,
53 երեքը երկուքէն ու երկուքը երեքէն · Հայ-
րը պիտի բաժնուի որդիէն, և որդին հօրմէն,
մայրը աղջիկէն ու աղջիկը մօրմէն, կնասրը
իր հարսէն ու հարսը իր կնասրէն ։
54 Եւ դառ. Ժողովրդեանդան, ‘երբոր արև-
մուտքին կողմէն ամպ մը երած կը տեսնէք,
չուտ մը կ’ըսէք թէ Անձրեւ պիտի գայ, և
55 անանկ կ’ըլլայ · Ու երբոր հարաւային հովը
կը փչէ, կ’ըսէք թէ Տաք պիտի ըլլայ, և ա-
56 նանկ կ’ըլլայ · Կեղծաւորներ, երկրի ու երկ-
նից երեսը քննելը գիտէք, հապա աս ժա-
57 մանակը ինչպէ՞ս չէք քններ · Եւ ինչո՞ւ
58 զուտ ձեզմէ չէք որոշեր իրաւունքը · ‘Երբ-
որ զուտ քու ամբիդ հետ իշխանին երթա-
լու ըլլաս, ճամբուն մէջ անկէ ազատելու
համար ջանք բրէ, որ չըլլայ թէ անկ գա-
տաւորին առջեւն քաշէ, ու գատաւորը գահ-
ճին ձեռքը տայ քեզ, ու գահճին ալ բանտը
59 գնէ · Քեզի կ’ըսեմ, բնաւ պիտի չելլես անկէ՝
մինչև որ վերջի լումային չվճարես ։

Գլ. ԺԳ

1 Քրիստոս ապաշխարութիւն կը քարոզէ · Գալիլեացւոց և ա-
րիւնէնրան կրած պատիժը յիշեցնէ · 6 Ընդոգդ թզենիին ա-
ռակը · 11 Քրիստոս կճնանի կիներ կը բժշկէ · 18 Մանանեխի
հատին և խմորին առակները կը ցուցնեն Ջնորհաւետնեան
խոսքին զօրաւոր ներգործութիւնը իր ընդունողներուն մէջ ·
31 Կը խրատէ նեկ գնձեն նեռս Հանելուս ջանք բնել · 31
և կը յանդիմանէ Հերովդէսը ու Երուսաղէմը ։

1 Եւ ամանք անասնոր ներկայ գտնուելով՝
պատմեցին անոր Գալիլեացւոց վրայով, որոնց
արիւնը Պիղատոս խրնդց զոհերուն հետ
2 խառնեց · Ես Յիսուս պատասխան տալով ը-
սաւ անոնց, Կը կարծէ՞ք որ անոնք Գալիլեացի-
ներէն բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մեղաւոր
3 էին, որ ասանկ բաներ քաշեցին · Չեզի կ’ը-
սեմ, Չէ · Հապա Թէ որ չապաշխարէք, ա-
4 մէնքդ ալ անանկ պիտի կորսուիք · Կամ Թէ
ան տասնուերք Հոգին որոնց վրայ Սիլոամին
մէջի աշտարակը ինկաւ, և անոնք մեռցուց,
կը կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի մէջ բնա-
կած բոլոր մարդոցմէն աւելի պարտապան էին
5 Չեզի կ’ըսեմ, Չէ · Հապա Թէ որ չապաշխա-
րէք, ամէնքդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք ։
6 Ան առակն ալ բսաւ · Մարդ մը իր այ-
գիին մէջ ունեցած թզենի մը ունէր, ու ե-
7 կաւ անկէ պտուղ փնտռելու և չգտաւ · Ուս-
որ բսաւ այգեպանին, Ահա երեք տարի է
որ կուգամ ան թզենիին վրայ պտուղ փնտ-
ռտելու, ու չեմ գտներ · Զ անիկա կտրէ ·
8 ինչո՞ւ համար գետինը խափանէ · Անիկա պա-
տասխան տուաւ ու անոր բսաւ, Տէր, ան
տարին ալ անոնց թող տուր, մինչև որ տակը
9 բոլորտիքը բրեմ ու Թրիք դնեմ, եւ Թէ որ
պտուղ տայ · Եթէ, Հապա Թէ չէ՝ գալ ‘ետը
կտրես տանիկա ։
10 Եւ ինքը Ժողովարաններուն մէջ կուսո մէջ չա-
11 բաթ օրը կը սորվեցնէր · Եւ ահա մէկ կնիկ
մը կար, որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնուութը տարիէ ‘ի վեր, ու կծկուած էր
12 և ամենեւին չէր կրնար չուտակ կանխել · Ու
Քիստոս զանիկա տեսնելով՝ ‘ետն կանչեց և ը-
սաւ անոր, Կնիկ, գուն քու հիւանդութենէ
13 Նէդ արձակուած ես · Ու ձեռքը անոր վը-
րայ գրաւ · և իսկոյն չուտկացաւ ու փառք
14 կուտար Աստուծոյ · Իսկ Ժողովարանին իշ-
խանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝ որ
Քիստոս չաթաթ օրը բժշկեց, և բսաւ ժողո-
վուրդին, Վեց օր կայ որոնց մէջ պիտի է գործ գործել, ուստի ան օրերը եկէք բժշկուե-
15 ցէք, և ոչ թէ չաթաթ օրը · Ատոնք Տէրը պատասխան տուաւ ու բսաւ, Կեղծաւոր, Նէ՞ւզի ամէն մէկը չաթաթ օրը իր եզը կամ էշը մսուրէն չարձրկէ՞ որ տանի
16 խմբ տայ · Հապա ասիկա որ Աբրահամի աղ-
ջիկ էր, որ ահա տասնուերք սատան զանիկա կապեց, չէ՞ պարտը որ չաթաթ
17 օրը ան կապէն արձրկուի · Եւ ատ բաներ ը-
սած, բոլոն հակառակ կեցողները ամչեցան
ալ ամբոխ մեացին · ու բոլոր Ժողովուրդը
կ’ուրախանար ան ամէն փառաւոր գործե-
րուն համար՝ որ անկէ կ’ըլլային ։
18 Ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը
ի՞նչ բանի կը նմանի, ու ի՞նչ բանի նմանցը-
19 նեմ անիկա · Մանանեխի հատի նման է, որն
որ մարդ մը առաւ՝ իր պարտէզը ձգեց · և
աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ · ու երկինքի թռռ-
չուններ անոր ճիւղերուն մէջ բնակեցան ։
20 Դարձեալ բսաւ, Աստուծոյ թագաւորու-
21 թիւնը ի՞նչ բանի նմանցնեմ · Խմորի նման
է, որն որ կինկ մը առաւ՝ երեք գրուա ալիւ-
րի մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն ալ խմորե-
ցաւ ։
22 Եւ քաղաքներէն ու գեղերը պտտելով կը
սորվեցնէր, ու գէպ ի Երուսաղէմ ճամբայ
23 կ’ընէր · Եւ մէկը բսաւ անոր, Տէր, քիչ՞ը
են անոնք որ պիտի փրկուին · Անոնց ալ ը-
24 սաւ անոնց, Ջանք բրէք որ նեղ գռնէն մտա-
նէք, քանդի կ’ըսեմ ձեզի որ շատերը մտա-
25 նել պիտի ուզեն և պիտի չկրնան · Անկէ ե-
տև որ տանտէրը հանէ ու գռանը գոցէ, և
դուք սկսիք դուրսը կենալ, ու գռանը զար-
նել և բսել, Տէր, Տէր, բաց մեզի· ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ ձեզի, Չեզ

+ Մաս · Ժգ · 2 ։
ա Ա.ասի · ի · 8 ։
Մաս · ե · 25 ։
Փ Մաս · լբ · 6 · Ես · ձե · 6 ։
= Ես · ե · 2 · Մաս · ի · 19 ։
ր Մաս · Ժգ · 18 · Գաղ · Մ · 17 ։
ֆ Նէ · ի · 9 ։
ղ Մաս · Ժբ · 10 ։
Մաս · ջ · 2 · Ես · ջ · 3 ։
• Ուշ · կեղծաւորը, Տէր,
Գլ · Ժգ · 5 ։
Գլ · Մ · 9 ։
Մաս · Ժգ · 31 ։
Մաս · ջ · 20 ։
Ցաղ · ե · 34 · ը · 21 · Ժգ · 33 · Հատ · Մ · 31 ։
ջ · 6 ։
Մաս · ե · 13 ։
Մաս · Ժբ · 35 · Մաս · Մ · 35 ։
Մաս · լբ · 6 · Ես · ձե · 6 ։
Մաս · իե · 10 ։
Գլ · ջ · 46 ։
Մաս · ե · 22 · իե · 12 ։

26 չեմ ճանչնար ուսկից էք։ Ինծմէնէ պիտի
ակռք բռնէ, Մենք քու առջեդ կերանք ու
խմեցինք, և դուն մեր փողոցներուն մէջ
27 չէր սորվեցուցիր։ Եւ անիկա պիտի ըսէ, Ձի-
դի կ'ըսեմ, Ձեզ չեմ ճանչնար ուսկից էք,
հեռացէք ինծմէ բոլոր անիրաւութիւն
28 գործողներդ։ Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակ-
ռաներ կրճտել, երբոր տեսնէք Աբրա-
համ ու Իսահակ և Յակոբ ու բոլոր մար-
գարէները Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ,
29 ու ձեզ դուրս հանած։ Եւ պիտի գան արե-
ւելքէն ու արեւմուտքէն և հիւսիսէն ու հա-
րաւէն, ու պիտի բազմին Աստուծոյ Թագա-
30 ւորութեանը մէջ։ Եւ ահա կան յետիններ՝
որ առաջիններ պիտի ըլլան, ու կան առա-
ջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան։
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան
ու ըսին անոր, ելիր ու դնա ասկէ, հեռու որ
32 Հերովդէս ձեզ սպաննել կ'ուզէ։ Եւ ինքը
ըսաւ անոնց, Գացէք, ան աղուէսին ըսէք,
Ահա ես գևևր կը հանեմ ու բժշկութիւններ
կը կատարեմ այսօր և վաղը, ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարեմ։ Մինչեւ թէ պէտք է որ
այսօր ու վաղը և մէկալ օրը պտրտիմ, վասն
զի կարելի չէ որ մարգարէ մը երուսաղէմէն
34 դուրս կորսուի։ Ով երուսաղէմ, երուսաղէմ,
որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու ձեզի
ղրկուածները կը քարկոծէիր, քանի անգամ
ըսի ազատեցնել ձեր զաւակները ինչպես որ
հաւը իր ճտերը թեւերուն տակը կը հաւաքէ,
35 և դուք չուզեցիք։ Ահա ձեր տունը ձեզի
աւերակ պիտի մնայ։ Հապա ձեզի կ'ըսեմ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք, մինչև գայ ան
ժամանակը որ պիտի ըսէք, Օրհնեալ է ան
որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու երբոր որ ինքը չարաճի օր մը փա-
րիսեցւոց գլխաւորներուն մէկուն տունը մը-
տաւ հաց ուտելու, ու անոնք անոր կը սպա-
2 սէին։ Եւ ահա հոն ջրգռդեալ մարդ մը կար
3 իր առջեւը։ Ը. Հիսուս պատասխան տուաւ
ու խօսեցաւ օրինագիտացներուն ու փարիսեց-
ներուն ըսելով, Արժա՞ն է չարաճի օրը բժշ-
4 կել։ Անոնք ալ լուռ կեցան։ և ինքը բռնե-
5 նաց զանիկա, բժշկեց ու ճամբեց։ Եւ պա-
տասխան տուաւ անոնց, Ձեզմէ որո՞ն
էշը կամ եզը հոր իյնալու բլլայ, ու չուտ
6 մը չհանէք անիկա չարաճի օրը։ Եւ ան բա-
ներուն չկրցան անոր պատասխան տալ։
7 Ա.ասկ մը գրուցեց ան հրաւիրուած մարդոց
ալ, երբոր տեսաւ թէ ինչպէս առաջին բազ-
8 մոցները կ'ընտրէին, ու ըսաւ անոնց, երբոր
մէկ մը հարսնեքի հրաւիրես, առաջին
բազմոցին վրայ մի նստիր։ չըլլայ որ քեզմէ
աւելի պատուաւոր մէկին համար Ը. հրաւիրած ըլ-
9 լայ անկէ։ Ը. ան որ քեզ ու անիկա հրաւի-
րեց, գայ քեզի ըսէ, Այդ տեղ տուր, և
անկէ հետև սկսիս ամօթով յետին տեղը բռնել։
10 Հապա երբոր հրաւիրես, գնա յետին տե-
ղը նստէ, որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ քեզի
ըսէ, բարեկամ, վեր բարձրիմէ։ անատնէն քու
հետդ նստողներուն առջեւը քեզի փառք կ'ըլ-
11 լայ։ Որովհետև ով որ իր անձը կը բարձ-
րացնէ պիտի խոնարհի։ և ով որ իր անձը
կը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ։
12 Ու ինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ, երբոր ճաշ
կամ ընթրիք կ'ընես, մի կանչեր քու բարե-
կամներդ, ոչ ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու
ազգականներդ, ու ոչ ... հարուստ դրացի-
ներդ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ
13 հրաւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ։ Հապա
երբոր հաղկերոյթ կ'ընես, հաղքաւորներ, աղ-
14 կատարներ, կաղեր ու կոյրեր հրաւիրէ։ Ու
երանելի պիտի ըլլաս, ինչու որ անոնք չեն
կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել։ քանզի
արդարներուն յարութիւն առած ատենը փո-
խարէնը քեզի պիտի հատուցուի։
15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց ան
խօսքը ըսաւ անոր, Երանելի անոր որ Աստու-
ծոյ Թագաւորութեանը մէջ հաց պիտի ուտէ։
16 Եւ ինքը ըսաւ անոր, Մէկ մարդ մը մեծ ընթ-
17 րիք ըրաւ ու շատ մարդիկ հրաւիրեց։ Եւ
ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծառան, որ հրա-
ւիրուածները կանչէ ըսելով, Եկէք, ինչու որ
18 արդէն ամէն բան պատրաստ է։ Եւ ամէնքը
մէկէն սկսան նա թարեալ։ առաջինը անոր ըսաւ,
Ես արտ մը ծախու առի, ու պէտք է որ ել-
լամ տեսնեմ անիկա։ կ'աղաչեմ քեզի՝ զիս հրա-
19 ժարուած սեպէ։ Եւ միւսը ըսաւ, Հինգ զոյգ
եզ ծախու առի, ու կ'երթամ որ անոնք փոր-
ձեմ։ կ'աղաչեմ քեզի՝ զիս հրաժարուած սե-
20 պէ։ Եւ միւսը ըսաւ, Կնիկ առի, ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ։ Եւ ան ծառան եկաւ ու
իր տիրոջը պատմեց այս բաները։ անատնէնը
բարկացաւ տանտէրը ու ըսաւ իր ծառային,
Շուտով քաղաքին հրապարակներն ու փողոց-

5 նեց զանիկա, բժշկեց ու ճամբեց։ Եւ պա-
տասխան տուաւ անոնց, Ձեզմէ որո՞ն
էշը կամ եզը հոր իյնալու բլլայ, ու չուտ
6 մը չհանէք անիկա չարաճի օրը։ Եւ ան բա-
ներուն չկրցան անոր պատասխան տալ։
7 Ա.ասկ մը գրուցեց ան հրաւիրուած մարդոց
ալ, երբոր տեսաւ թէ ինչպէս առաջին բազ-
8 մոցները կ'ընտրէին, ու ըսաւ անոնց, երբոր
մէկ մը հարսնեքի հրաւիրես, առաջին
բազմոցին վրայ մի նստիր։ չըլլայ որ քեզմէ
աւելի պատուաւոր մէկին համար Ը. հրաւիրած ըլ-
9 լայ անկէ։ Ը. ան որ քեզ ու անիկա հրաւի-
րեց, գայ քեզի ըսէ, Այդ տեղ տուր, և
անկէ հետև սկսիս ամօթով յետին տեղը բռնել։
10 Հապա երբոր հրաւիրես, գնա յետին տե-
ղը նստէ, որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ քեզի
ըսէ, բարեկամ, վեր բարձրիմէ։ անատնէնը քու
հետդ նստողներուն առջեւը քեզի փառք կ'ըլ-
11 լայ։ Որովհետև ով որ իր անձը կը բարձ-
րացնէ պիտի խոնարհի։ և ով որ իր անձը
կը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ։
12 Ու ինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ, երբոր ճաշ
կամ ընթրիք կ'ընես, մի կանչեր քու բարե-
կամներդ, ոչ ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու
ազգականներդ, ու ոչ ... հարուստ դրացի-
ներդ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ
13 հրաւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ։ Հապա
երբոր հաղկերոյթ կ'ընես, հաղքաւորներ, աղ-
14 կատարներ, կաղեր ու կոյրեր հրաւիրէ։ Ու
երանելի պիտի ըլլաս, ինչու որ անոնք չեն
կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել։ քանզի
արդարներուն յարութիւն առած ատենը փո-
խարէնը քեզի պիտի հատուցուի։
15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց ան
խօսքը ըսաւ անոր, Երանելի անոր որ Աստու-
ծոյ Թագաւորութեանը մէջ հաց պիտի ուտէ։
16 Եւ ինքը ըսաւ անոր, Մէկ մարդ մը մեծ ընթ-
17 րիք ըրաւ ու շատ մարդիկ հրաւիրեց։ Եւ
ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծառան, որ հրա-
ւիրուածները կանչէ ըսելով, Եկէք, ինչու որ
18 արդէն ամէն բան պատրաստ է։ Եւ ամէնքը
մէկէն սկսան նա թարեալ։ առաջինը անոր ըսաւ,
Ես արտ մը ծախու առի, ու պէտք է որ ել-
լամ տեսնեմ անիկա։ կ'աղաչեմ քեզի՝ զիս հրա-
19 ժարուած սեպէ։ Եւ միւսը ըսաւ, Հինգ զոյգ
եզ ծախու առի, ու կ'երթամ որ անոնք փոր-
ձեմ։ կ'աղաչեմ քեզի՝ զիս հրաժարուած սե-
20 պէ։ Եւ միւսը ըսաւ, Կնիկ առի, ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ։ Եւ ան ծառան եկաւ ու
իր տիրոջը պատմեց այս բաները։ անատնէնը
բարկացաւ տանտէրը ու ըսաւ իր ծառային,
Շուտով քաղաքին հրապարակներն ու փողոց-

ԺԹ · 38 · Ցոյն · 15 ·
Ժը · 13 ·
—
= Մաս · Ժբ · 10 ·
Եր · Ժ · 5 · Ը Օր ·
Իբ · 4 · Գլ · Ժգ ·

Ցոյն · գ · 6 · ա Գնա
Ե · 8 ·
ե Գնեմ · ը · 10 · 12 ·
ը Ցոյն · ԺԲ · 9 ·
թ Մաս · Իբ · 2 ·
ը Առակ · Ի · 2 · 5 ·

Ի · 8 · Ցոյն · Ժ · 25 · Իս ·
Ժբ · 25 · Ես · 41 · Հմր · 25 ·
Ա Սաղ · գ · 8 · Մաս · Իե · 41 ·
Ե Մաս · ը · 18 · Ժգ · 48 · Իդ · 51 ·

Ջ Մաս · ը · 25 · Իե · 41 · Հմր · 25 ·
Է Մաս · ԺԲ · 30 · Ի · 16 · Մար · Ժ · 31 ·
Ը Երր · ը · 10 ·
Թ Մաս · Իգ · 37 ·
Ժ Ղե · Իչ · 31 · 32 ·

Սաղ · կծ · 25 · Նա · 7 · Դան · Ի · 27 · Միք · գ · 12 ·
Ժա Սաղ · ՃԺը · 26 ·
Ժբ Մաս · Իա · 9 ·
Մար · Ժա · 10 · Գլ ·

ները եկիր, և ապրանաները ու պահասարը
22 ները և կազերը ու կոյրերը հոս մնացար։ Դա-
ուան ալ բաւ, ջէր, հազա. ինչ որ հրամայեր
23 ցիր, ու տակաւին տեղ կայ։ Եւ տէրը բաւա-
ծաւայինն ուղղ կայ։ Եւ տէրը բաւա-
ֆոյներէն ստիպէ հոս մտնելու, որ տունս լե-
24 ցուի։ Քանզի կ'ըսեմ ձեզի Թէ ոք ան հրաւէ-
րուածներէն մէկուն իմ ընթրիքիս համն պիտի
չառնէ։

25 Ու իր հետ չատ ժողովուրդներ կ'երթային,
26 ան։ և դառնալով անոնց բաւ, Թէ ոք մէկը
ինձի կու գայ, Եւ չատեր իր հայրը և մայրը,
ու կինը և զաւակները, ու եղբայրները և
քոյրերը, Հապա իր կեանքն ալ, չկրնար իմ
27 աշակերտս ըլլալ։ Եւ ով որ իր խաչը չվեր-
ցներ ու իմ ետևէս գար, չկրնար իմ աշա-
28 կերտս ըլլալ։ Վասն զի ձեզմէ ո՞վ ուզտա-
րակ մը չհնել ուզելով, առաջ նստիր ու հա-
չիւ ըներ ծախքը, Թէ անկիս լմնցնելու
29 նը։ Որ չըլլայ Թէ երբ հիմը
ձգէ ու չկրնայ լմնցնել, բոլոր տեսնողները
30 սկսին անոնց ծաղր ընել, Եւ ըսել Թէ Ա-
մուդը սկսաւ չհնել ու չկրցաւ լմնցնել։
31 Կամ Թէ ո՞ր թագաւորը ուրիշ թագաւորի մը
հետ պատերազմելու երթալով, առաջ չնս-
տիր ու խորհիր, Թէ արդեօք տասը հազա-
րով կրնայ դէմ կենալ անոր որ քսան հա-
32 զարով իր վրայ կու գայ։ Հապա Թէ չէ քա-
նի որ անիկա հեռու է, դեսպան խրկելով
33 խաղաղութիւն կը խնդրէ։ Ասոնցմէ ալ
ձեր ամէնէն ամէն մէկը Թէ որ իր բոլոր առա-
ջնաւորքէն ետ չկենայ, չկրնար իմ աշակերտ
34 ս ըլլալ։ Աղը ապէ բան է։ բայց Թէ որ
աղը իր համը կորսնցնէ՝ ինչո՞վ պիտի հա-
35 մեցնայ։ Ոչ հողի ու ոչ թրիքի տեղ օգտա-
կար կ'ըլլայ։ Հոո՜ անիկա դուրս կը նետեն։
Ան որ լսելու ականջ ունի՝ Թող լսէ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մաթեայ ոչխարին։ 8 կորսուած դրամին 11 և անասուն որ. դիմն առակները։

1 Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները
2 անոր կը մտնէին իրմէն լսելու համար։ Եւ
փարիսեցիները ու գրիչները արամարդ կ'ընէին
ու կ'ըսէին, Ասիկա մեղաւորները կ'ընդունի,
Եւ անոնց հետ կ'ուտէ։
3 Եւ անոնց առ առակը խօսեցաւ անոնց՝ ը-
4 սելով, Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը որ հարիւր
ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը որ կորսնց-
ընէ, իննսունեւիններ չի՞ձգեր անապատին մէջ
ու ան կորսուածին ետևէն երթար, մինչև որ
5 զանիկա գտնէ։ Ու երբոր կը գտնէ՝ ուրախա-

6 նալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկա, Եւ
տունը գալով՝ կը կանչէ բարեկամները ու դրա-
ցիները, ու անոնց կ'ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի
հետ, Ինչու որ իմ կորսուած ոչխարս գտայ։
7 Ձեզի կ'ըսեմ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի
ըլլայ երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար որ կ'ա-
պաշխարէ, Քան Թէ իննսունեւինը արդարեան-
րու համար որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ։ կամ Թէ ո՞վ է ան կինը որ տասը դրամ
ունենայ, ու Թէ որ դրամ մը կորսնցնէ՝ ճրագ
չվառէ, ու տունը մէջ աւել չաղբէ և զգու-
9 շութեամբ փնտռէ, մինչև որ գտնէ։ Ու երբ
որ կը գտնէ՝ կը կանչէ բարեկամները ու դրա-
ցիները, և կ'ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի հետ,
Ինչու որ իմ կորսնցուցած դրամս գտայ։
10 Անանկ ալ, ձեզի կ'ըսեմ, ուրախութիւն կ'ըլ-
լայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջեւը մէկ մե-
ղաւորի մը համար որ կ'ապաշխարէ։
11 Եւ բաւ, Մէկ մարդ մը երկու որդի ու-
12 նէր։ Ու անոնցմէ պզտիկը հօրը բաւ, Հայր,
տուր ինծի բաժինը որ ինծի պատահածը։ Եւ
նա անոնց իրենց բաժինը տուր
13 Եւ չատ օրեր չանցած՝ պզտիկ որդին բոլոր
բաները ժողվեց ու հեռու երկիր մը գնաց,
և հոն անառակութեամբ ապրելով իր ունե-
14 ցածը փճացուց։ Եւ երբոր ամէնը հատցուց,
ան երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ, ու
15 ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ։ Եւ գնաց ան
երկրին քաղաքացիներէն մէկուն քովը մնաւ,
ան ալ իր ագարակը խրկեց զանիկա խոզեր
16 արածելու համար։ Եւ կը փափաքէր խոզե-
րուն կերած եղջիւրէն իր փորը լեցնելու,
17 ու մէկը չէր տար անոր։ Եւ ինքզինքին գա-
լով բաւ, Քանի բանւորներ կան իմ հօրս
տունը հացով լեցուած, ու ես հոս սովամահ
18 կը կորնչիմ։ Կելլեմ երթամ իմ հօրս, և ը-
սեմ անոր, Հայր, մեղանչեցի երկինքի դէմ ու
19 քու առջեւդ, Եւ ալ արժանի չեմ քու որ-
դիդ բաւելու։ զիս քու վարձկաններուդ
20 մէկուն պես ըրէ։ Ու եկաւ իր հօրը եկաւ։
Ինք դեռ որ ինքը շատ հեռու էր, հայրը տե-
սաւ զանիկա ու գութը շարժեցաւ, և վա-
զելով անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու համ
21 բուրեց զանիկա։ Որդին ալ բաւ անոր,
Հայր, մեղանչեցի երկինքի դէմ ու քու ա-
ջեզ, և ալ արժանի չեմ քու որդիդ բաւե-
22 լու։ Բայց հայրը բաւ իր ծառաներուն, Հա-
նեցէք առաջին պատմուճանը ու հագցուեցէք
անոր, և մատանին գրկէ անոր ձեռքը, ու
23 կօշիկները՝ անոր ոտքերը։ Եւ պարարտ զուա-
րակը բերէք՝ մորթեցէք, և ուտենք և ու-
24 րախ ըլլանք։ Ինչու որ ասիկա իմ որդիս մեռած
էր ու ողջացաւ, կորսուած էր ու գտնուե-

Ե Մատ. ի. 43։ Ել. ի. 8։ Գաղ. ե. 14։ Ա Պետ. ե. 5։ Ա Յովհ. ա. 7։ Ա Կոր. ժ. 12։ Ա Կոր. ժ. 33։ Ա Կոր. ժդ. 40։ Ե Օր. ժ. 6։ ԼԶ. 9։ Մատ. ժ. 37։ Ե Համմ. Ե. 13։ Ը Յովհ. ժբ. 11։ Ա Կոր. ժդ. 34։ Սաղ. ե. 34։ Գաղ. Ե. 25։ Ե Տիմ. գ. 13։ Ի Առակ. իզ. 27։ Ա Կոր. ե. 13։ Մատ. Ե. 49։ Ա Կոր. ժ. 10։ Ե Գաղ. ժ. 3։ Գաղ. ե. 13։ Ե Գղ. ե. 32։ Ա Կոր. ժբ. 44։ Ե Գաղ. բ. 39։ Եփես. ե. 13, 17։ Ը Սաղ. ծ. 4։ Հմր. 32։ Եփես. բ. 1։ Ե. 14։ Յայտ. գ. 1։

25 ցաւ. և սկսան ուրախ լլլալ։ Ու անոր մեծ
որդին ագարակին էր, ու երբոր կու գար ու
տանը մօտեցաւ, նուագարաններուն և պա-
26 րերուն ձայնը լսեց։ Ու ծառաներէն մէկը
իրեն կանչելով՝ կը հարցնէր թէ սա ի՞նչ
27 է։ Անիկա ալ բսաւ անոր, եղբայրդ եկաւ,
ու հայրդ պարարտ զուարակը մորթեց, ետու
28 որ ողջ առողջ ձեռք ձգեց զանիկա։ Իսկ ին-
քը բարկացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել.
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով՝ կ'աղաչէր ա-
29 նոր։ Եւ անիկա պատասխան տալով բսաւ
հօրը, Ահա այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ, ու բնաւ քու խօսքիդ դուրս չեղայ,
ու ինծի երբէք մէկ ուլ մը չտուիր, որ իմ
բարեկամներուս հետ ուրախութիւն ընէի։
30 Բայց երբոր եկաւ սա քու որդիդ՝ որ քու
ստացուածքդ բոզերու հետ կերաւ, անոր
31 մորթիցիր պարարտ զուարակը։ Եւ անիկա
բսաւ անոր, Որդեակ, դուն միշտ իմ հետս
32 ես, ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ է։ Պա-
կասն պէտք էր ուրախ լլլալ և ինդալ, ին-
չու որ սա քու եղբայրդ մեռած էր ու ող-
ջացաւ, կորսուած էր ու գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Անդրու անոնցմէ ուսաւ։ 14 Երիսոնս կը յանդիմանէ ար-
ծաթասէր փարիսեցւոց կիսդնալուրութիւնը։ 19 Հեղսասեր
մեծատունը և ազգատ Ղազարոսը։

1 Ու իր աշակերտներուն ալ բսաւ, Մէկ հա-
րուստ մարդ մը կար, որ ունուս մը ունէր,
և անոր վրայով գանգատ եղաւ իրեն՝ որպէս
2 թէ իր ունեցածը կը փճացնէ։ Ուստի կան-
չեց զանիկա ու բսաւ անոր, Ի՞նչ է սա որ
քեզի համար կը լսեմ։ քու տնտեսութեանդ
հաշիւը տուր, ինչու որ ալ չես կրնար տնտես
3 ըլլալ։ Եւ տնտեսը իր մտքին մէջ բսաւ, Ի՞նչ
ընեմ, որովհետև իմ տէրս տնտեսութիւնը
ինծմէ կ'առնէ։ Հողագործելուն չեմ կրնար
4 ընել, մուրալու կ'ամչնամ։ Գիտեմ ինչ պիտի
ընեմ, որպէս զի երբոր ինծ տնտեսութենէս
5 վերժամանի՝ գոնէ իրենց տուները ընդունին։ Եւ
իր տէրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ իրեն
կանչելով՝ բսաւ առաջինին, Դուն իմ տէրոջս
6 ո՞րչափ պարտք ունիս։ Ան ալ բսաւ, Հարիւր
մաղ ձէթ։ Եւ բսաւ անոր, Դիրդ առ ու
7 չուտով նստի՛ յիսուն գրէ։ Ետքը մէնակ բսաւ,
Դուն ալ ո՞րչափ պարտք ունիս։ Եւ անիկա
բսաւ, Հարիւր քոթ ցորեն։ Եւ բսաւ անոր,
8 Դիրդ առ և ութսուն գրէ։ Ու տէրը անիկա
տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով ըրաւ.
վասն զի սա աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին

մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խելացի են.
9 ես ես ալ ձեզի կ'ըսեմ՝ Անիրաւ մամոնային
ձեզի բարեկամներ ըրէք, որ երբ անիկա
պակսի, ձեզ յաւիտենական բնակարաններու
10 մէջ ընդունին։ Ան որ քիչ բանի մէջ հաւա-
տարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է. և
ան որ քիչի մէջ անիրաւ է, շատի մէջ ալ
11 անիրաւ է։ Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային
մէջ հաւատարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարստու-
12 թիւնը ո՞վ պիտի հաւատայ ձեզի։ Ու թէ որ
օտարին բանին մէջ հաւատարիմ չեղաք, ձերը
13 ո՞վ պիտի տայ ձեզի։ Ոչ մէկ ծառայ մը չկրէ-
նար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել,
ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ,
կամ մէկուն պիտի յարի և միւսը արհա-
մարհէ. չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու
մամոնային։

14 Եւ փարիսեցիները ալ որ արծաթասէր
էին, սա ամէն բաները լսելով կը քամահրէին
15 զանիկա։ Եւ բսաւ անոնց, Դուք էք որ մարդ-
կոց առջևը ինքզինքնիդ կ'արդարացնէք,
բայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը. ինչու
որ մարդոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ
16 առջևը պիղծ է։ Օրէնքը ու մարգարէները
մինչև Յովհաննէս էին. անկէ ետև Աստուծոյ
թագաւորութիւնը կը քարոզուի, և ամէն
17 մէկը անոր մէջը մտնելու կ'արտորայ։ Իրկ-
րին է որ երկինք ու երկիր անցնի, քան
18 թէ օրէնքէն մէկ նշանագիր մը իյնայ։ Ով
որ իր կինը արձակէ և ուրիշ մը առնէ՝ շնու-
թիւն կ'ընէ, և ով որ երկիկ արձակուած
կնիկ մը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ։

19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանի
ու բէհեզ կը հագնէր, և ամէն օր փառաւո-
20 րապէս ուրախութիւն կ'ընէր։ Ու ղազարոս
անունով աղքատ մը կար վէրքերով լեցուն,
21 որ անոր դրան առջևն գրուած էր. Եւ կը
փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած
փշրանքներէն իր փորը լեցնէր. նաև շուներն
22 ալ կու գային և անոր վէրքերը կը լզնէին։ Ու
եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակ-
ները Աբրահամին ոգոց տարին զանիկա. հա-
23 րուստն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ։ Եւ դժոխ-
քին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր, իր աչ-
քերը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամն
24 ու Ղազարոսը անոր ոգոց հանելուն նայած։ Եւ
ինքը ազաղակեց ու բսաւ, Հայր Աբրահամ,
տղայնի ինծի ու խրկէ Ղազարոսը, որ իր մա-
տովն ծայրը ջուրը թաթխէ, հով գովացնէ իմ
լեզուս, ինչու որ հաս բոցիս մէջ կը տանջուիմ։
25 Եւ Աբրահամ բսաւ, Որդեակ, յիշատդ բեր,

ե Հմր. 21։
— Ցոն. չեմ կրնար
բրել։
= Ցակ. ժբ. 36։ Եր.
փնս. ե. 5։ ա Թես.

ե. 3։
ֆ Դատ. գ. 27։ Մատ.
գ. 19։ ժբ. 21։
Գղ. մա. 41։ ա Պտ. գ. 24։
Տիտ. գ. 17։ 18։ 19։
ի Ցհ կարճատեսնան
ծարի՝

ժամանակիդ
ֆ Մատ. իթ. 21։ Գղ.
ժբ. 17։
Մատ. ե. 18։ ա
Պետ. ժգ. 7։
ղ Մատ. գ. 17։ Յով.
18։ 19։ Գղ. ե. 29

ե Մատ. իթ. 14։
ը Գղ. ժ. 29։
թ Պտ. է. 9։
ժ Թագ. ժգ. 7։
ի Մատ. գ. 17։ Յով.
18։ 19։ Գղ. ե. 29

ե Պտ. ծբ. 26։ 27։
իշ. խ. 3։ Յով. 6։
Մատ. ե. 18։ ա
Գղ. մ. 24։ 25։
Մատ. ե. 32։ ժբ.
9։ Մարկ. ժ. 11։

ա Կոր. է. 10։ 11։
ջ Ռոմ. ժգ. 12։
ե Ես. կգ. 24։ Մարկ.
ք. 43. եա.
ի Ցով. իա. 13։ Գղ.
գ. 24։

որ դուն քու կնանդիդ տուներ քու բարիք-
ներդ տարիր, նղոպէտս ալ դազարս չարիքներ
հիմա անիկա [հոս] կը մխիթարուի, ու դուն կը
26 տանջուս։ Եւ աս ամէն բաներէն ՚ի զատ՝ մեր
ու ձեր մէջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաս-
տատած, անանկ որ ասկէ ձեզի անցնել ու
գալերը չկրնան, ոչ ալ ասկէ մեզի ՚ի ՚ուղ-
27 ղեր անցնիլ։ Ան ալ բաւ, Ո՛րեմն կ՚աղաչեմ
քեզի, Հայր, որ անոնք իմ տունս տանը ղրկես,
28 կեա, քանզի հինգ եղբայր ունիմ, որ նոյնպէս
անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ ա-
29 նոնք ալ ասա չարչարանքին տեղը գան։ Եւ
Աբրահամ բաւ անոր, Անոնք Մովսէսը ու
մարգարէները ունին, թող անոնց ականջ ընեն։
30 Ան ալ բաւ, Չէ, Հայր Աբրահամ, հապա թէ
որ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ, պիտի
31 ապաշխարեն։ Եւ անոր բաւ անար, Թէ որ
Մովսէսին ու մարգարէներուն ականջ չեն ը-
ներ, հապ ալ թէ որ մեռելներէն մէկը յարու-
թիւն առնելու ըլլայ, պիտի հաւնզուին։

ԳԼ· ԺԷ

1 Քրիստոս կը տարկէրնի գայթակղութիւն չտալ։ 3 Եւ իւրաքանչիւրները ներելու։ 6 Հաւատքին զօրութիւնը։ 7 Մենք պարտաւոր ենք Աստուծոյ։ բայց Աստուած պարտաւոր չէ մեզի։ 11 Քրիստոս կը բժշկի տասը բորոտներ։ 22 Աստուծոյ թագաւորութիւնը և Որդւոյ մարդոյ գալուստը։

1 Եւ բաւ իր աշակերտներուն, Անկարելի է
որ գայթակղութիւններ չգան· բայց վայ ա-
2 նոր, որուն ձեռքովը կու գան։ Աւետ աւելի
ասկէ է, որ անոր պարանոցին խուռ ագաղի
քար մը կախուի, ու անիկա ծովը ձգուի,
քան թէ աս պզտիկներէն մէկը գայթակղեցնէ։
3 Զգուշացէք ձեր անձերնուն։ Թէ որ քու եղ-
բայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, զանդ իմնան զա-
4 նիկա։ ու թէ որ տասը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ,
եւ թէ որ օրը եօթը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ
ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու բսէ,
Կ՚ապաշխարեմ, ներելու անոր։
5 Եւ առաքեալները ցած Տէրոջը, Մեր հա-
6 ւատքը աւելցուր։ Ետ Տէրը բաւ, Թէ որ
մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք,
աս թթենիին կրնայիք բսել, Արմատէն խը-
լուէ ու ծովուն մէջը անկուէ, ան ալ պիտի
հնազանդէր ձեզի։
7 Բայց ձեզմէ ով է ՝ի ծառայ՝ ու ունենայ մէկ
երկրագործ կամ հովիւ, ծառայ մը, որ անիկա
երբոր ագարակէն դառ մտնէ, չուտով դայ ը-
8 սէ՝ թէ Անկիւ անգան նստէ· Հապա չըսեր
անոր թէ Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօ-

ե· ը· 20· էգ·	= Մ՚առ· ժը· 6· 7·	իս· 21· Մ՚ար· Բ·
16· Ծ՚ննդ· ե· 39·	Մ՚ար· Բ· 41· ա	22· ժա· 23·
45· Գար· ժե· 21·	Կար· Ժա· 19·	ե Գլ· ժը· 37·
ժե· 11·	ը Մ՚առ· ժը· 15· 21·	Ծ՚ար· իբ· 3· իե·
6 Ծ՚ննդ· ժը· 10· 11·	զ Դ՚ն· ԺԲ· 17· Ես·	7· Մ՚ալ· ժգ· 2·
—	ասկ· ժե· 10·	Մ՚առ· իե· 30· Հը·
	Ծ՚ննդ· ե· 19·	ասմ՚ն· գ· 12· ժա·
	է Մ՚առ· ժե· 19·	35· ա Կար· Բ· 16·

17· Փիլմ՚ն· 11·	ե· 34· ժ· 32· Գլ·	Մ՚ար· ժգ· 21· Գլ·
թ Դ՚ն· Բ· 51· 52·	ե· 30· ը· 48· ժը·	իս· 8·
Ծ՚ննդ· գ· 4·	48·	ի Մ՚առ· իգ· 27·
ժ Դ՚ն· ժգ· 46·	ժ Հմ՚ր· գ5·	ե Մ՚ար· ը· 31· Բ·
ի Դ՚ն· ժգ· 2· ժգ·	ի Հաւմ՚ր· ժգ· 17·	30· ժ· 33· Գլ·
8· Մ՚առ· ը· 4·	ե Ցն՚ս Մ՚առ· Բ· 15·	Բ· 25·
Գլ· ե· 14·	Ծ՚ննդ· ժե· 18·	ի Ծն՚ս· ե· Մ՚առ· իգ·
ի Մ՚առ· Բ· 22· Մ՚ար·	թ Մ՚առ· իգ· 23·	37·

տուէին , մինչև ան օրը որ Նոյ տապանը մը-
տաւ , և Ջրհեղեղը եկաւ ու ամէնը կորսնց-
28 ցուց ։ Ադամեանները որ Ղամեին օրերը
եղած , կ՚ուտէին , կը խմէին , ծախու կ՚առ-
29 նէին , կը ծախէին , կը տնկէին , կը չինէին ։ Բայց
ան օրը որ Ղամ Սոդոմէն ելաւ , երկինքէն
կրակ ու ծծումբ տեղաց և բոլորն ալ կոր-
30 սնցուց ։ Նոյնպես պիտի ըլլայ ան օրը որուն
31 մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտնուի ։ Ան օրը՝
ան որ տանիքին վրայ է և իր կահասիները
տանը մէջ , թող վար չիջնէ զանոնք առնե-
լու ։ և անն որ արտին մէջն է՝ նոյնպես թող
32 նա չդառնայ ։ Կնոջ Լոթայ բերէք Ղամին
33 կինին ։ Ով որ իր կեանքը կ՚ուզէ ապրեցը-
նել՝ պիտի կորսնցնէ զանիկա , և ով որ կը
34 կորսնցնէ՝ պիտի ապրեցնէ զանիկա ։ Ձե-
զի կ՚ըսեմ , Ան գիշերը Երկու հոգի մէկ
անկողնի մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու
35 միւսը ձգուի ։ Երկու կնիկ միասին
ալիւր պիտի աղանային ու միւսը
ձգուի ։ Երկու հոգի արտի մը մէջ
ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի ։
36 Ան պատասխանի տալով ըսին անոր , Տէր , Ո՞ւր
37 տեղ դէպ ըստ — Ան ալ ըսաւ անոնց ,
Ուր որ մարմին կայ , հոն պիտի ժողովուին ար-
ծիւները ։

ԳԼ՝ ԺԸ

1 Թախանձագ առգեաբերին ։ 9 փարիսեցիին և մաքսաւորին ա-
ռակը ։ 15 Մանր տղայ Քրիստոսի կը բերուին ։ 18 Մէկ իշ-
խան մը կ՚ուզէ Քրիստոսի հետևիլ , բայց չի հաւասա Թիւնը
ծերը տգեղութ է ըլլան ։ 28 Քրիստոսի համար ամէն բան թող
տալ պատրաստ վարդը ։ 31 Քրիստոս կը նախագուշակէ իր մահը ։
35 և կոյրերը աչքերը կը բանայ ։

1 Անոնց առակ մըն ալ բաւ ասս բանիս վը-
րայով՝ թէ պէտք է ամէն ատեն գոհքի ը-
2 նել ու չձանձրանալ ։ Բաւ , Մէկ գաւառը
մը կար քաղաքի մը մէջ , որ Աստուծմէ չէր
3 վախնար ու մարդէ չէր ամչնար ։ Եւ նոյն քա-
ղաքին մէջ այրեակի մը կար , որ անոր կու
գար ու կ՚ըսէր , Իրաւունք ըրէ ինծի — ըսելո
4 չէ-իմ ատենս ։ Եւ անկէ ժամանակ մը չէր
ուզեր ։ Բայց ետքէն ըսին իր միտ-
քին մէջ , Թէև և Աստուծմէ չեմ վախնար ու
5 մարդէ չեմ ամչնար , Գոնէ ասս այրեակիին
դիս ձանձրացնելուն համար իրեն Իրաւունք
ընեմ , որ չգայ ամէն ատեն դիս Թախանձէ ։
6 Եւ Տէրը բաւ , Լսեցէք՝ անիրաւ դատաւորը
7 ինչ կ՚ըսէ ։ Հապա Աստուած իր ընտրեալնե-
րուն Իրաւունք պիտի չընէ՞ , որոնք գոռալով ու
դիջերը Իրեն կ՚աղաչեն , Թէև երկայնամիտ
8 ալ ըլլայ անոնց վրայ ։ Ձեզի կ՚ըսեմ Թա չը-
տայ անոնց Իրաւունք պիտի ընէ ։ բայց Ո՞ր-
դին մարդոյ երբոր գայ արդեօք հաւատք
պիտի գտնէ՝ երկրի վրայ ։
9 Եւ մէկ քանիներուն , Որոնք իրենց ան-
ձերուն վրայ կը վստահանային Թէ արդար են ,
և ուրիշները կ՚անարգէին , ասս առակը բաւ ։
10 Երկու մարդ եկան տաճարը աղօթք ընելու ,
11 մէկը փարիսեցի ու միւսը մաքսաւոր ։ Փա-
րիսեցին կայներ էր , ու առանձին այսպէս
աղօթք կ՚ընէր ։ Աով Աստուած , Ընդհակառ-
եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ յա-
փշտակող , անիրաւ , չնացող , և կամ ասս
12 մաքսաւորին պէս ։ Հեր չորեքօր երկու ան-
գամ ծոմ կը պահեմ , ու բոլոր ստացածիս
13 տասանորդը կու տամ ։ Եւ մաքսաւորը հե-
ռուն կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքն ալ երբ-
կինքը վերցնել , Հապա իր կուրծքը ծեծե-
լով կ՚ըսէր , Աստուած , ողորմի ինծի մեղա-
14 րիս ։ Ձեզի կ՚ըսեմ Թէ ասիկա ան միւսէն ա-
ւելի արդարացած իր տունը իջաւ ։ Վասն զի
ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խո-
նարհի , և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝
պիտի բարձրանայ ։
15 Մանր տղաք ալ բերին իրեն , որ անոնց
դպչի ։ ու աշակերտները տեսնելով կը յան-
16 դիմանէին զանոնք ։ Բայց Քհաւս անոնք ի-
րեն կանչելով բաւ , Թող տուէք ասս մանր
տղոցը որ գան ինծի , և մի արգիլէք ատոնք ,
Վասնու որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը ա-
17 տոնցմէ է ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ով
որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը պզտիկ տղու
մի պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր
մէջը ։
18 Ու մէկ իշխան մը հարցուց անոր ու բաւ ,
Բարի վարդապետ , ինչ Ընէ գործեմ որ յա-
19 ւիտենական կեանքը ժառանգեմ ։ Եւ Քհաւս
բաւ անոր , Ինչու կ՚ըսես բարի կ՚ուսանիս ։
Մէկէն Ի բան բարի չկայ , Ոչ Աստուած ։
20 Պատուիրանքները գիտես ։ Շնութիւն մի
ըներ , Սպանութիւն մի ըներ , Գողութիւն մի
ըներ , Սուտ վկայութիւն մի ըներ , Դուս Նայ
21 քրջ ու մայրդ պատուէ ։ Ան ալ բաւ , Ա-
մէնը ամէնուն մանկութենէս Ի վեր պահեր եմ ։
22 Ա լսելով Քհաւս բաւ անոր , Մէկ բան մըն
ալ պակաս է քեզի ։ Երբ բոլոր ունեցածդ
ծախէ՝ և ազքատներուն բաշխէ , ու երկինքը
գանձ պիտի ունենաս , և եկուր իմ հետևիս ։
23 Անիկա երբոր ասս բանը լսեց՝ տրտմեցաւ , ին-
24 չու որ շատ հարուստ էր ։ Եւ Քհաւս երբոր

ա Դն ։ ԺԲ ։
ձ Դն ։ ԺԲ ։ 16 ։ 24 ։
ե Ր ԹՀ ։ ա ։ 7 ։
ի Մատ ։ իգ ։ 37 ։
Մարկ ։ Ժգ ։ 15 ։
ն Դն ։ ԺԲ ։ 26 ։
շ Մատ ։ Ժ ։ 39 ։ Ժգ ։
Մատ ։ Ժ ։ 26 ։ Մարկ ։ Ը ։ 35 ։
Գլ ։ Թ ։ 24 ։ Ցաքս ։ Ժգ ։ 23 ։
Մատ ։ իգ ։ 40 ։ 41 ։
ա ԹՀ ։ գ ։ 16 ։
Ցաքս ։ ԼԲ ։ 30 ։
Մատ ։ իգ ։ 28 ։
— Գլ ։ Ժա ։ 3 ։ բ
36 ։ Հռոմ ։ Ժբ ։ 12 ։ Եփես ։ գ ։ 18 ։
Կող ։ գ ։ 2 ։ ա ԹՀ ։ ե ։ 17 ։
Գլ ։ Ժա ։ 8 ։
Ցաքս ։ գ ։ 10 ։
Երբ ։ Ժ ։ 37 ։ բ
Գլ ։ գ ։ 5 ։ թ
Գլ ։ Ժ ։ 29 ։ Ժգ ։ 15 ։
Ապ ։ Ճէ ։ 2 ։
Ես ։ ա ։ 18 ։ Ծբ ։ 2 ։ Ցաքս ։ գ ։ 17 ։
Ցաքս ։ ԼԲ ։ 20 ։ Մատ ։ իգ ։ 12 ։ Գլ ։ Ժ ։ 11 ։ Ցաքս ։ գ ։ 6 ։ ա
Գլ ։ ե ։ 3 ։ 6 ։
Մատ ։ ԺԲ ։ 13 ։
Մարկ ։ Ժ ։ 13 ։
ա Կոր ։ Ժգ ։ 20 ։ ա
Գլ ։ բ ։ 2 ։
Մարկ ։ Ժ ։ 15 ։
Մատ ։ ԺԲ ։ 16 ։
Մարկ ։ Ժ ։ 17 ։
Եբ ։ ի ։ 18—20 ։
Օր ։ Ե ։ 16—20 ։
Հռոմ ։ Ժգ ։ 9 ։
Եփես ։ գ ։ 2 ։ Կող ։ գ ։ 20 ։
Մատ ։ գ ։ 19 ։ 20 ։
ԺԲ ։ 21 ։ ա Տիմ ։ գ ։ 19 ։

անիկա տրամադիր տեսաւ, բաւ, Ո՛րչափ դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն ունին,
25 Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ Քանզի դիւրին է որ ուղտ ասեղին ծակէն անցնի, քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։
26 Անոնք որ լսեցին՝ ըսկըսին, ու ո՞վ կրնայ փրկուիլ։
27 Եւ նայելով անոնց՝ Յիսուս ըսաւ, Մարդոց կարելի անկարելի եղած բաները Աստուծոյ կարելի են։
28 Պետրոս բաւ, Ահա մենք ամէն բան թողուցինք և քեզ հետեւեցանք։
29 Ու անոնց ըսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի՝ Թէ Մարդ չկայ որ թողուց տուն, կամ ծնողք, կամ եղբայրներ, կամ կին, կամ զաւակներ՝ Աստուծոյ թագաւորութեանը համար,
30 Որ պիտի չառնի բազմապատիկ աս ատենիս մէջ, և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը։
31 Եւ տասներկուքը իր քովը առնելով՝ բաւ անոնց, Ահա մենք երուսաղէմ կ՚ելլենք, Ու մարգարէներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի կատարին։
32 Ինչու որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի, ու ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախատի, ու պիտի թքնեն անոր, Եւ պիտի տնձնեն ու սպանեն անիկա, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։ Բայց անոնք ասոնցմէն մէկն ալ չհասկցան։ Ու ան խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր, և բուած բաները չէին իմանար։
35 Ու եղաւ որ երբ հնդոքովին կը մօտենար, կոյր մը ճամբուն քովը նստեր էր մուրալով։
36 Բայց։ երբոր լսեց բազմութիւնը անցնելիը,
37 Հարցուց թէ ի՞նչ է ան։ Եւ իրեն ըսին թէ
38 Յիսուս Նազովրեցին կ՚անցնի։ Ուստի աղաղակեց ու բաւ, Յիսուս՝ Որդի Դաւիթ, ողորմէ՛ ինծի։
39 Ու ինծի։ Եւ անոնք որ առջեւէն կ՚երթային կը յանդիմանէին զանիկա, որ լռէ։ բայց ան՝ նո՛ւա՛ լ աւելի կ՚աղաղակէր, Որդի Դաւիթ, ողորմէ՛ ինծի։ Եւ Յիսուս կանգ առնելով հրամայեց բերա՛ր զանիկա իրեն բերին, ու երբոր անիկա մօտեցաւ, հարցուց անոր ու
41 բաւ, Ի՞նչ կ՚ուզես որ քեզի ընեմ։ անիկա
42 ալ բաւ, Տէր, որ աչքերս բացուին։ Եւ Յիսուս բաւ անոր, Թող բացուին։ Քու հա-
43 ւատքդ քեզ բժշկեց։ Եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան, ու անոր հետեւէն կ՚երթար, ԵՒ փառք կու տար Աստուծոյ։ բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝ գՆաստած կը գովաբանէին։

ԳԼ։ ԺԹ

1 Ջաքէա մըտաւ ներսը։ 11 Ջաքէ ներսն առաքը։ 28 Քրիստոս իջաւ վրայ հնձած՝ փառաւոր հանդիսով երուսաղէմ կը մտնէ։ 41 քաղաքին վրայ կ՚ողբայ։ 45 տաճարին գուրս կը հանէ գնացողները և վաճառականները։ 47 անոնց որ տաճարին մէջ կը սորվեցնեն։ իսկ Հրէից գլխաւորները կ՚ուզեն կորստեցնել զանիկա։ բայց ժողովուրդն կը կախուեան։

1 Եւ մտնելով երիքովին մէջէն կ՚անցնէր։ (2) Եւ
2 ահա մարդ մը կար՝ անունը Զաքէա բաւած,
3 որ մեքսայապետ էր ու հարուստ մէկ մըն էր։
4 Եւ կ՚ուզէր տեսնել թէ ով է Յիսուս, ու բազմութենէն չէր կրնար, ինչու որ հասակով կարճ էր։ Եւ առաջ վազեց ու ծառաթզենիի մը վրայ ելաւ, որ զանիկա տեսնէ։ Ինչու որ անկէ պիտի անցնէր։
5 Երբոր անկէն անցնէր։ Ու երբոր Յիսուս ան տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկա տեսաւ, ու բաւ անոր, Զաքէա, շուտ բէ, տակէ՛ վար իջի՛ր, ինչու որ այսօր է ինծի այսօր
6 օր քու տունդ կենալ։ Եւ արագապով վար իջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց զանիկա։
7 Երբոր ամէնն ալ տեսան, կը տրտնջէին ու կ՚ըսէին՝ Թէ Մեհմանը մարդ մը մտաւ իջնե-
8 ան ընելու։ Եւ Զաքէա կայնեցաւ ու բաւ Տէրոջը, Տէր, ահա իմ ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու տամ, Ու Թէ որ զրպարտութեամբ մէկ մը գրկածը բրած եմ, չորեքո-
9 պատիկ կը հատուցանեմ անոր։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Այսօր աս տանը փրկութիւն եղաւ։ Ինչու որ ասիկա ալ Աբրահամի որդի
10 է։ Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որ կորսուածը փնտռէ ու փրկէ։
11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը լսէին, աւելի մէկ բան իր երուսաղէմ մտնելուն համար, Ու անոնց անունի կարծելուն համար Թէ շուտ մը Աստուծոյ թագաւորու-
12 թիւնը պիտի յայտնուի։ Ուստի բաւ, Մէկ ազնուական մարդ մը հեռու երկիր գնաց իրեն թագաւորութիւն առնելու և դառնա-
13 լու։ Եւ իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը միւնա տուաւ անոնց, ու բաւ անոնց, Բա-
14 նեցուցէք մինչև որ ես գամ։ Բայց անոր քաղաքացիները զանիկա կ՚ատէին, ու դեսպաններ խրկեցին անոր հետեւէն, բանալով Թէ Չենք ուզեր որ ասիկա մեր վրայ թագաւո-
15 րութիւն ընէ։ Ու եղաւ որ երբ անիկա թագաւորութիւնը առնելով ետ դարձաւ, իրեն կանչել տուաւ այն ծառաները որոնց որ ըսաւ-
16 կար տուեր էր, որ գիտնայ Թէ ով ինչ չահ
17 բրած է։ Եւ առջինը եկաւ ու բաւ, Տէր, քու միւնադ տասը միւնա չահ բրաւ։ Եւ բաւ անոր, Ապրիս, բարի ծառայ, որովհետև

---

4 Ա.Ճամ։ ժա։ 28։ Մատ։ ԺԲ։ 23։
5 Բրմ։ ե։ 17։ Ջաղ։ ը։ 6։ Մատ։ ԺԲ. 26։ Գ.։ ա. 37։
6 Մատ։ ԺԲ։ 27։
ե բ Օր։ լգ։ 9։
է Ցաղ։ ք. 10։
8 Մատ։ Ժգ։ 21։ Ա.Ճ։ 21։ Ժ։ 17։ Մատ։ Ժ։ 32։
9 Ա.ղ.։ ի։ ե.։ ծգ։ 16։ Մատ։ ի։ 2։ Գ.։
ի գ։ 1։ Ցաղ։ Ժը։ 28։ Գաղ։ գ։ 13։
ժ Մատ։ Ի։ 31։ Գ.։ ը։ 30։ Ի։ 45։
ժա Ցաղ։ Ժ։ 6։ Ժը։ 16։
ժբ Մատ։ ի։ 29։ Մատ։
ժգ։ 18։
ժդ։ 7։ Գ.։ ժ։ 16։
ժե Գ.։ գ։ 14։
ժզ Եշ։ ի։ 1։ ը Ցաղ։ Ժը։ 31։ ը Ցաղ։ Ժը։ 8։
ժէ Հաղ։ գ։ 11։ 12։
ժը Գ.։ ժգ։ 16։
ի Մատ։ Ժը։ 11։ Ջն։ Մատ։ Ժ։ 6։ Ա.Ճ։ 24։
ի ա Գաղ։ ա։ 6։
ի բ Մատ։ ի։ 14։ Մաղ։ ժգ։ 34։
ի գ Ցաղ։ ա։ 11։

քիչ բանին մէջ *Հաւատարիմ եղար, տասը
18 քաղաքի վրայ իշխանութիւն ունեցիր։ Ու
երկրորդը եկաւ ու ըսաւ, Տէր, քու մնաստ
19 հինգ մնաս չահ բրաւ։ Եւ ըսաւ անոր, Դուն
20 ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր։ Եւ ուրիշ մը
եկաւ ու ըսաւ, Տէր, ահա քու մնաստդ որ
21 թաշկինակի մէջ ծրարած կը պահէի։ *Քանի
մի կը վախնայի քեզմէ, ինչու որ դուն խիստ
մարդ մըն ես, չդրած բանդ կը վերցնես ու
22 չսերմնացածդ կը հնձես։ Եւ անոր ըսաւ ա-
նոր, Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ, ով
չար ծառայ։ *Գիտէիր որ ես խիստ մարդ-
մըն եմ, չդրած բանս կը վերցնեմ ու չսեր-
23 մանածս կը հնձեմ։ Եւ ինչո՞ւ համար իմ ըս-
տակս սեղանաւորներուն չտուիր, որ ես և
24 կամ ատենս չահովը առնէի անիկա։ Եւ հոն
կայնողներուն ըսաւ, Առէք անկէ մնասը ու
25 տուէք անոր որ տասը մնաս ունի։ (Եւ ըսին
26 իրեն, Տէր, անիկա տասը մնաս ունի։) *Քան-
զի կ'ըսեմ ձեզի, Թէ *ամէն ունեցողին պիտի
տրուի, և չունեցողին ունեցածն ալ անկէ
27 պիտի առնուի։ Բայց այն իմ թշնամիներս՝
որոնք չէին ուզեր զիս իրենց վրայ թագաւոր
ըլլալ, հոս բերէք ու իմ առջևս սպաննէք։
28 Ցէտ։ Եւ ասա բաները խօսելէն ետև՝ յառաջ
դնաց երուսաղէմ երթալու։
29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին ու Բեթա-
նիային մօտեցաւ՝ դէպ ի ան լեռը որ Ձիթե-
նեաց կ'ըսուի, իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց, Եւ ըսաւ, Գացէք Ձեր դիմացը եղած
գեղը, և անոր մէջ մտնելնուդ պէս պիտի
գտնէք կապուած աւանակ մը, որուն վրայ
բնաւ մարդ մը նստած չէ։ արձրկեցէք անիկա
31 ու բերէք։ Եւ Թէ որ մէկը ձեզի հարցրնէ Թէ
ինչո՞ւ կ'արձրկէք, ասանկ ըսէք անոր, Թէ
32 Տէրոջը պէտք է։ Երբոր գացին անոնք որ
խրկուեցան, ինչպէս որ իրենց գրուցեր էր՝
33 գտան։ Ու երբոր աւանակը կ'արձրկէին, ա-
նոր տէրերը ըսին անոնց, Ինչո՞ւ կ'արձրկէք
34 աս աւանակը։ Անոնք ալ ըսին, Տէրոջը պէտք
35 է։ Եւ զանիկա Յիսուսի բերին, Ու իրենց
հանդերձները աւանակին վրայ ձգելով՝ Յի-
36 սուս նստեցուցին։ *Ու երբոր կ'երթար, իրենց
37 հանդերձները ճամբուն վրայ կը փռէին։ Ու
երբոր ալ մօտեցաւ, և Ձիթենեաց լեռանը
գառ. ի վայրէն կ'իջնէր, աշակերտներուն բոլոր
բազմութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ զՄա-
տուած օրհնել բարձր ձայնով ան բոլոր հրաշք-
38 ներուն համար՝ որ տեսեր էին։ Ու կ'ըսէին,
Օրհնեալ է աս թագաւորը որ Տէրոջը անու-

Նովը կու գայ։ *Երկինքի մէջ խաղաղութիւն,
39 ու փառք բարձրութեան մէջ։ Եւ բազմու-
թենէն մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քանիները
ըսին անոր, Վարդապետ, ասա քու աշակերտ-
40 ներդ յանդիմանեն։ Եւ անիկա պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ձեզի կ'ըսեմ, Թէ որ
ատնք լուռ կենան, *քարերը պիտի ազա-
գային։
41 Ու երբոր մօտեցաւ՝ քաղաքը տեսնելով
42 լացաւ անոր վրայ և ըսաւ, Գոնէ աս քու
օրուանդ մէջ դուն այդ իրը քու խաղաղութիւնդ,
43 բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչքերէդ։ Ին-
չու որ օրեր պիտի գան քու վրադ՝ *որ թշ-
նամիներդ քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի
չինեն, ու քեզ պիտի պատրեն, և ամէն կող-
44 մէ քեզ նեղը պիտի ձգեն։ *Եւ հիմնայատակ
պիտի ընեն քեզ ու քու մէջդ եղած զաւակ-
ներդ, *և քար մը քարի վրայ ամենևին պիտի
չթողուն քու մէջդ, *անոր համար որ չծանչ-
ցար քու այցելութեան ժամանակդ։
45 Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հա-
46 նել անոր մէջ ծախողները և գնողները։ Եւ
ըսաւ անոնց, *Գրուած է Թէ իմ տունս ա-
ղօթքի տուն է, *բայց դուք զայիլ աւազակ-
ներու ապր բրիք։
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցնէր։
Բայց քահանայապետները ու դպիրները և
ժողովուրդին դիւաւորները կը փնտռէին Թէ
48 ինչպես կորսնցնեն զանիկա, Ու բան մը չէին
կրնար գտնել Թէ ինչ ընեն, ինչու որ բոլոր
ժողովուրդը անոր կապուելէն էին մոտի ընե-
լու։

Գլ. Ի

1 Երթասան իր իշխանութեան իրաւունքը կը պաշտպանէ Ցով.
Տանձենի Միքասենան հարցնելէն ետև։ 9 Ա.պրիճի առակը։ 18
Փրիսասի պատասխանը Կայսրին տուրք վճարելու։ 27
Յարութիւն չկայ բսող սադուկեցիները կը պատնէշուին։ 41
Քրիստոս Խոչոր Դաւիթի որդին չըլլալը։ 45 Իր աշակեր-
տները կը պատուիրէ դպրոցներէն զգուշ կենալ։

1 Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ երբոր տա-
ճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցնէր և
աւետարանը կը քարոզէր, քահանայապետ-
ները ու դպիրները ծերերուն հետ մէկտեղ
2 վրայ հասան, Եւ անոր ըսածնուն ըսելով՝
Ըզուցէ մեզի *Ինձ չխօսիս Թէ՝ կ'ինձ
սա բաները, կամ *ո՞վ է սա իշխանութիւնը
3 քեզի տուողը։ Պատասխան տուաւ ու բսաւ
անոնց, Կա ալ ձեզի բան մը Հարցնեմ՝ և ը-
4 սէք ինծի։ Յովհաննէսին մկրտութիւնը երբ
5 կինէ՞ն էր Թէ մարդոցմէ։ Եւ անոնք միջերնե-

ցողը։ Խաղաղութիւն երկինքի մէջ, և փառք
բարձունքներուն։
39 Եւ ահա ոմանք ամբոխէն ըսին անոր, Վարդապետ,
հանդիմանէ քու աշակերտներդ։
40 Եւ ինքն ալ պատասխանելով ըսաւ անոնց, Ձեզի կ'ըսեմ,
Եթէ սոքա լռեն, քարերը պիտի աղաղակեն։
41 Երբ որ մօտեցաւ, քաղաքը տեսնելով լացաւ անոր
համար
42 ու ըսաւ, Եթէ դուն, գոնէ այս օրդ, գիտնայիր քու
խաղաղութեան համար բայց հիմա ծածկուած է քու
43 աչքերէդ։ Որովհետև օրեր պիտի գան քեզի վրայ, որ
քու թշնամիներդ քու շուրջդ պատնէշ պիտի շինեն,
և քեզ պատնէշ պատրեն, և ամէն կողմէ քեզ
44 նեղեն, Եւ քեզ և քու մէջդ եղած զաւակներդ հո-
ղագետին պիտի տապալեն, և քար քարի վրայ չեն
թողուր քեզի մէջդ, Վասն զի չգիտցար ժամանակը
քու այցելութեանդ։
45 Եւ մտնելով տաճարը՝ սկսաւ դուրս հանել
46 անոր մէջ ծախողները և գնողները, Եւ ըսաւ
անոնց, Գրուած է Թէ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն
է, բայց դուք զայն ավազակներու քարանձաւ
արիք։
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցնէր։ Բայց
քահանայապետները և դպիրները և ժողովրդեան
գլխաւորները կը փնտռէին Թէ
48 զինքը կորսնցնեն, Եւ չէին կրնար գտնել Թէ ինչ
ընեն, Որովհետև ամբողջ ժողովուրդը անոր կախ
էին մտիկ ընելու։

Գլ. Ի

1 Ու եղաւ որ օրերուն մէկը՝ երբոր տա-
ճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցնէր և
աւետարանը կը քարոզէր, քահանայապետ-
ները և դպիրները ծերերուն հետ մէկտեղ
2 վրայ հասան, Եւ անոր ըսածնուն ըսելով՝
Ըզուցէ մեզի Ինձ չխօսիս Թէ՝ կ'ինձ
սա բաները, կամ ո՞վ է սա իշխանութիւնը
3 քեզի տուողը։ Պատասխան տուաւ ու բսաւ
անոնց, Կա ալ ձեզի բան մը Հարցնեմ՝ և ը-
4 սէք ինծի։ Յովհաննէսին մկրտութիւնը երբ
5 կինէ՞ն էր Թէ մարդոցմէ։ Եւ անոնք միջերնե-

ա Մատ. ի. 21։ Գղ. ի. 19։
բ Մատ. ի. 24։
գ Բ Թագ. ա. 16։ Եզեկ. ի. 6։ Մատ. իգ. 37։
դ Մատ. ի. 26։
ե Մատ. իգ. 12։
զ Մատ. ի. 29։ Մարկ. գ. 25։ Գղ. բ. 18։
է Մարկ. ի. 32։
ը Մատ. իա. 1։ Մարկ. ա. 1։
թ Բ Թագ. ի. 15։ Մատ. իա. 7։ Մարկ. ա. 7։ Ցաղ. իգ. 35։
ժ Մատ. իա. 8։
ի Սալ. ձմբ. 26։ Գղ. իգ. 35։
լ Գղ. բ. 14։ Եփես. բ. 14։
խ Աւմ. բ. 11։
ծ Ցաղ. իա. 35։

ա Ես. խթ. 3։ 4։ Եր. բեմ. գ. 3։ 6։ Գղ. իա. 20։
բ Մատ. իա. 23։ 27։ Մարկ. ժ. 28։ Գղ. ի. 2։
գ Գործ. դ. 7։ 8։ Մարկ իգ. 12։
դ Մատ. իգ. 13։
ե Մատ. իթ. 3։ Մարկ. ժ. 11։ 15։
զ Ցով. ա. 19։
է Մատ. իգ. 14։ 15։
ը Ես. ձգ. 7։
թ Երեմ. է. 11։
ժ Դան. թ. 24։ Գղ. իթ. 44։ Եբր. ժ. 28։ Յայտ. ի. 13։
ի Մատ. իա. 13։ Մատ. իգ. 11։ 15։
լ Ցով. ա. 19։
խ Մատ. իա. 25։
ծ Գործ. գ. 7։ Եբր. ա. 1։
կ Մատ. իա. 33։
հ Գործ. է. 19։ Ը. 37։
ձ Մատ. իա. 33։
ղ Գործ. գ. 7։ է. 37։

6 Նրին խորհեցան ու բսին, Թէ որ բանիք՝ երկինք
գէն, պիտի բակ, Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք
անոր. իսկ Թէ որ բանիք՝ Մարգոյմ, բոլոր
7 ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծեն. Վհնչու որ
Հռոմ համոզուած են Թէ Յովհաննէս մար-
գարէ էր: 8 Եւ պատասխան տուին Թէ չեն
գիտեր ուսկից էր: Եւ Յիսուս բսաւ անոնց,
Ես ալ ձեզի չեմ բսեր Թէ ինչ իշխանութիւնով
կ'ընեմ սա բաները:

9 Ապա սա առակը գրսեցի ժողովուրդին.
Մէկ մարդ մը այգի մ'ունէր և գաներկա մը
չահեկանց յանձնեց, ու ինքը օսար երկիր մը
10 Թաղով՝ շատ ժամանակ մնաց: Եւ ատենին
ծառայ մը ղրկեց հնաւանեաց, որ այգիին պա-
տուղէն անոր տան. իսկ հնաւանիները ծեծեցին
11 գանիկա ու պարապ ճամբեցին: Եւ ուրիշ ծա-
ռայ մըն ալ ղրկեց. իսկ անոնք գանիկա ալ
ծեծեցին, անարգեցին ու պարապ ճամբեցին:
12 Ու երրորդ մըն ալ ղրկեց. իսկ անոնք գանի-
13 կա ալ վիրաւորեցին ու գուրս հանեցին: Ան-
տառնէր այգիին տէրը բսաւ, Ի՞նչ ընեմ. իմ
սիրելի որդիս ղրկեմ, գուցէ գանիկա տեսնե-
14 լով ամչնան: Բայց հնաւանիները երբոր տեսան
գանիկա, իրարու հետ խորհուրդ ըրին՝ ըսե-
լով, Ասիկա է ժառանգը, եկէք գանիկա սպա-
նենք՝ որ ժառանգութիւնը մերը ըլլայ:
15 Եւ գանիկա այգիէն գուրս հանեցին ու սպան-
նեցին. ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ
16 անոնց. Պիտի գայ ու կորսնցնէ այն հնաւնիե-
րը, և այգին ուրիշներու պիտի տայ: Երբոր
17 լսեցին ըսին, Քաւ լիցի՛ Եւ նայեցաւ անոնց
նայելով բսաւ, Հապա ի՞նչ է սա գրուածը,
Թէ Վէմ՝ զոր որ չինողները մերժեցին, ա-
18 նիկա անկիւնին գլուխը եղաւ: Ամէն ոք որ
այն քարին վրայ իյնայ՝ պիտի կտորտի, Վ-
րայ որ իյնայ՝ պիտի փոքրէ ընկնիկ:
19 Եւ քահանայապետները ու գրիչները կը
փնտռէին Թէ ըսկե՛ն նոյն ժամուն ձեռք զար-
նեն անոր, բայց ժողովուրդէն վախցան. քան-
զի հնացան որ այն առակը իրենց համար ը-
սաւ:

20 Ու Եւ ետ չորեր ապահ սպասելով, իրենց
քանի մը խարեպայ մարդիկ՝ որոնք կը ձևաց-
ուցուէին Թէ իրենց արդար կը ձևացը-
նէին, որ գանիկա խօսքով բռնեն՝ տէրու-
Թեան և կուսակալին իշխանութեանը գանի-
21 կա մատնելու. Ու անոր հարցուցին բսելով,
Վարդապետ, գիտենք որ չիտակ կը խօսիս
ու կը սորվեցնես, և այսաւ Թիւն չես բռներ,
Հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան
22 կը սորվեցնես: Մեզի արժա՞ն է կայսրին
23 տուրք տալ Թէ չէ: Եւ անոնց խորամանկու-
Թիւնը հասկնալով բսաւ անոնց, Ինչո՞

24 դիս կը փորձէք. Ցուցուցէք Հնարի դահեկան
մը: Որո՞ն պատկերը ու գիրը ունի էս: Պա-
25 սասխան տուին ու բսին, Կայսրինը: Եւ ին-
քը բսաւ անոնց, Ուրեմն ան որ կայսրինն է՝
կայսրին տուէք, և ան որ Աստուծոյն է՝ Աս-
26 տուծոյ: Եւ չկրցան գանիկա խօսքով
մը բռնել ժողովուրդին առջեւը, ու զարմա-
նալով անոր պատասխանին վրայ՝ լռեցին կնդան:
27 Եւ Հարուկեցիներէն անոր եկան, (Հա-
րութիւնը կ'ընեն Թէ յարու-
28 Թիւն չկայ,) և անոր հարցուցին ըսելով,
Վարդապետ, Մովսէս մեզի գրեց, Թէ որ
մէկուն եղբայրը կինի ունենալով մեռնելու
ըլլայ, ու մեռած տեղը զաւակ չունենայ,
անոր եղբայրը առնէ ան կինին և իր եղբօրը
29 զաւակ հանէ: Արդ եօթը եղբայրներ կային.
ու առաջինը կինի մը առնելով զաւակ չու-
30 նեցած մեռաւ: Երկրորդն ալ առաւ ան կինի-
31 կը, և ինքն ալ մեռաւ առանց զաւակի: Եր-
րորդն ալ առաւ գանիկա, նմանապէս եօթն
32 ալ, ու զաւակ չձգեցին ու մեռան: Ամենէն
33 ետքը կինին ալ մեռաւ: Ուրեմն յարութեան
ատենը անոնցմէ որո՞ն կինին պիտի ըլլայ,
34 Թէսս որ եօթն ալ գանիկա կինի ունեցան: Եւ
Յիսուս պատասխան տալով անոնց բսաւ, Աս
աշխարհիս որդիք կինի կ'առնեն ու երկան
35 կը տրուին: Բայց անոնք որ արժանի պիտի
ըլլան ան աշխարհին հասնելու ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն, ոչ կինի կ'առնեն և ոչ
36 երկան կը տրուին: Որովհետև ալ չեն կրնար
մեռնիլ. Հրեշտակներուն հաւասար են,
ու Աստուծոյ որդիք են, Քանզի որ յարութեան
37 որդիք են: Բայց մեռելներուն յարութիւն
առնելը Մովսէս ալ խնացուց մօրեխին դա-
Հիճին մէջ, երբոր կը կոչէ Տէրը Աբրահա-
մին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը,
38 և Յակոբին Աստուածը: Ու Աստուած մեռե-
լներուն Աստուածը չէ, Հապա կենդանիներուն,
39 Վնչու որ ամէնը անոր կենդանի են: Եւ գէ-
պիներէն մէկ քանին պատասխան տուին ու
40 բսին, Վարդապետ, ուղիղ բսիր: Ու ալ մէկը
Համարձակութիւն չէր ըներ անոր բան մը
հարցնելու:

41 Եւ բսաւ անոնց, Ինչպէս կ'ըսեն Թէ Քրիս-
42 տոս Դաւիթի որդին է: Եւ ինքը Դաւիթ
Սաղմոսներուն գրքին մէջ կ'ըսէ, Տէրը Իմ
43 Տէրոջս բսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս, Մինչև որ
քս քո թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան
44 ընեմ: Ուրեմն Դաւիթ որ գանիկա Տէր կը
կոչէ, ի՞նչպէս անկից անոր որդին կ'ըլլայ:
45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջեւը բսաւ իր
46 աշակերտներուն, Զգուշացէք գպիրներէն,
որոնք կ'ուզեն փառաւոր Հանդերձներով պը-

---

4 Մատ. ժգ. 5: բմատ. իս. 42: | Մատ. ժբ. 14:
26 Գաղ. է. 29: | 2 Դատ. բ. 34, 35: | Բ Մատ. իբ. 25:
3 Մատ. իս. 33: | Մատ. իս. 44: | Մատ. ժբ. 18:
Մատ. ժբ. 1: | Մատ. իբ. 15: | Գաղ. իգ. 6: 8:
Սաղ. ճժբ. 22: | Մատ. իբ. 16: | Բ Օր. իե. 3:

Հագար. գ. 10: 11: | բ. 34:
Մատ. իբ. 42: | 2 Մատ. իգ. 1: Մատ.
Մատ. ժբ. 35: | ժբ. 36:
3 Սաղ. ճժ. 1: Գաղ. | 3 Մատ. իգ. 5:
Եւ. գ. 6:

սրտիդ, ՚ես չուկանեմն ՚ի քո բարեները կը սիրեն, ու ժողովարաններուն ՚մէջ՝ առաջին աթոռները, և ընդդիմբներու ՚մէջ՝ առաջին
47 բազմութները։ ՚Որոնք որդեաբներուն տունը կ՚ուտեն, ու ՚հաչոյ երևնալու համար աղօթք կ՚երկնցընեն։ սոսկ աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին։

ԳԼ՝ ԻԱ

1 ՚Քրիստոս կը գովի աղքատ որբևայրին։ 5 կը նախանձայնէ առաքեալն ու Եկեղեցին կործանելու։ 23 Նաև վերջին օրուան դէպքերը։ 34 կը յորդորի որ սիրեն զայնոսիկ։

1 Ո՚ւ նայեցայ ՚ետևս հարուստները որ իրենց
2 ընծաները դանձանակը կը ձգէին։ Մէկ տնանկ որբևայրի մին ալ տեսայ, որ հոն երկու լու-
3 միկ ձգեց։ Ու ըսաւ, ՚Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզ, որ հոս աղքատ որբևայրին ամենէն ա-
4 լի ձգեց։ Ինչու որ ամէն անոնք իրենց ունեցածէն ՚ևստածոյ ընծաներուն ՚մէջը ձգեցին, բայց տակաւ իր չքաւորութենէն բոլոր իր ունեցած ապրուստը ձգեց։
5 ՚Ո՚ւ երբոր ՚մէկ քանիներ տաճարին համար կ՚ըսէին ՚թէ գեղեցիկ քարերով ու նուէրնե-
6 րով զարդարուած է, ըսաւ, ՚Ա՛ս բաները որ կը տեսնէք, օրեր պիտի գան ՚որ անոնցմէ քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքանուի։
7 Հարցուցին իրեն ու ըսին, ՚Վարդապետ, ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները, և ի՞նչ է նշանը՝
8 երբոր ատ բաները պիտի ըլլան։ Ան ալ ըսաւ, ՚Զգոյշ կեցէ՛ք չխաբուիք, ինչու որ շատեր պիտի գան իմ անունիս ու ըսեն ՚թէ ես եմ ՚Քրիստոսը, ու ժամանակը մօտեցած է։ ուրեմն
9 անոնց ետևէն չերթաք։ Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և խռովութիւններ՝ մի վախնաք, ինչու որ պէտք է առաջ ատ բաները
10 ըլլան, բայց վախճանը իսկոյն չէ։ ՚Ազատները ըսաւ անոնց, Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ,
11 ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ։ Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան ու սովեր և մահտարած մահեր, նաև երկիւղալի սոսկալի բաներ և մեծ նշան-
12 ներ պիտի ըլլան։ ՚Բայց ատ ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի գարնեն ու հալածեն, և ժողովարանները ու բանտները պիտի մատնեն և ՚իմ անուանս համար ՚թագաւորներու ու կուսակալներու առ-
13 ջև պիտի տանիք ՚ձեզ։ — Բանէդ վերջը ձե-
14 զի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ։ Ուստի ձեր սրտին ՚մէջը դրէ՛ք որ առաջուց չմտածէք
15 պատասխան տալու վրայով։ Վասն զի ես ձե-

ք զի բերան ու իմաստութիւն պիտի տամ, ՚որուն պիտի չկրնան դէմ ՚խօսիլ կամ դէմ կենալ ամէն հակառակորդները։ ՚Ես ՚ինչ մտմտուքի ծնողքներէ ու եղբայրներէ և ազգականներէ ու բարեկամներէ, ՚ևս ձեզմէ
17 պիտի սպաննեն։ ՚Ձեւ իմ անուանս համար
18 ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք։ ՚Բայց մէկ
19 մազ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի։ Ձեր համբերութիւնովը հոգիներդ պիտի ստանաք։
20 ՚Ո՚ւ երբոր տեսնէք Երուսաղէմը չորս կողմէն զօրքերով պատած, անատեր գիտցէք որ
21 անոր աւերումը մօտ է։ Ատենները Հրէաստանը ՚մէջ եղողները լեռները ՚ձեզ փախչին, ու անոր ՚մէջ եղողները ՚ձեզ հեռանան, և անոնք որ արտաքինէն են՝ ՚ձեզ չմտնեն անոր ՚մէջ։
22 Վասն զի ատ ջրէզ վրէժխնդրութեան օրեր
23 են, ՚որ բոլոր գրուածները կատարուին։ ՚Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուղ-
նեներուն, ինչու որ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վրայ, ու բարկութիւն ՚ևս ատ ա-
24 ժողովուրդին վրայ։ Ու սուրի բերնով պիտի իյնան, ու բոլոր ազգերուն ՚մէջ գերի պիտի տարուին։ ու Երուսաղէմ ազգերուն ոտից կոխան պիտի ըլլայ, ՚մինչև որ ազգերուն ժամանակ-
25 ները լմննան։ ՚Ու արեգակին և լուսինին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլլան, ու երկրի վրայ ազգերը ապչու ՚ձեռնէ պիտի տանջանքին, և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան։
26 Մարդոց պիտի նուաղին ՚հոգին վախէն և ակնկարկի վրայ գալու բաներուն ապա-
սելէն, ՚մինչու որ երկնից զօրութիւնները պիտի շարժին։ Ու ատոնից ետքը պիտի տեսնեն
27 որ Որդին մարդոյ ՚ամպի ՚մէջ եկած զօրութիւնով
28 ու մեծ փառքով։ Ու երբոր ատ բաները սկսին ըլլալ՝ ելէք ու գլուխերնիդ բարձրացուցէք, ՚մինչու որ ձեր փրկութիւնը մօտ է։
29 ՚Ձեւ առակ մը ըսաւ անոնց, Ցէնէկ թզե-
30 նին ու ամէն ծառերը։ Երբոր կը բողբոջին, տեսնելով՝ դուք ձեզմէ կ՚իմանաք թէ ալ
31 ամառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք երբոր ատ բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ Աստու-
32 ծոյ թագաւորութիւնը մօտ է։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ ատ ազգը պիտի չանցնի, մին-
33 չև որ ատ ամէն բաները ըլլան։ Երկինքն ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնա-
34 պիտի չանցնին։ Իսկ դուք ՚ղգուշացէք ձեր անձերնուն, չըլլայ որ սիրտերնիդ կերուստովը ՚մեզ ու գինովութիւնով և աշխարհային գոյ-
մութիւններով ծանրանայ, ու յանկարծակի անօ-
35 օրը ձեր վրայ հասնի։ Վասն զի բոլոր երկ-

ժգ։ 18։
յ Գծ։ է։ 53։ ժգ։ ։ 23։
ղ Գծ։ ի։ 27։ ժգ։ ։ 28։
ճ Ա՚մ։ ժ։ 19։
ն Ա՚մ։ ժ։ 20։
շ Ա՚մ։ ժ։ 21։
ո Ա՚մ։ ժ։ 22։
չ Ա՚մ։ ժ։ 23։
պ Ա՚մ։ ժ։ 24։ ք Ա՚մ։ ժգ։ 25։
ռ Ա՚մ։ ժգ։ 26։
ս Ա՚մ։ ժգ։ 29։
վ Ա՚մ։ ժգ։ 30։
տ Ա՚մ։ ժգ։ 31։
ր Ա՚մ։ ժգ։ 32։
ց Ա՚մ։ ժգ։ 33։
ւ Ա՚մ։ ժգ։ 34։
փ Ա՚մ։ ժգ։ 35։
ք Ա՚մ։ ժգ։ 36։
օ Ա՚մ։ ժգ։ 37։
ֆ Ա՚մ։ ժգ։ 38։
ա Ա՚մ։ ժգ։ 39։
բ Ա՚մ։ ժգ։ 40։
գ Ա՚մ։ ժգ։ 41։
դ Ա՚մ։ ժգ։ 42։
ե Ա՚մ։ ժգ։ 43։
զ Ա՚մ։ ժգ։ 44։
է Ա՚մ։ ժգ։ 45։
ը Ա՚մ։ ժգ։ 46։
թ Ա՚մ։ ժգ։ 47։
ժ Ա՚մ։ ժգ։ 48։
ի Ա՚մ։ ժգ։ 49։
լ Ա՚մ։ ժգ։ 50։
խ Ա՚մ։ ժգ։ 51։
ծ Ա՚մ։ ժգ։ 52։
կ Ա՚մ։ ժգ։ 53։
հ Ա՚մ։ ժգ։ 54։
ձ Ա՚մ։ ժգ։ 55։
ղ Ա՚մ։ ժգ։ 56։
ճ Ա՚մ։ ժգ։ 57։
մ Ա՚մ։ ժգ։ 58։
յ Ա՚մ։ ժգ։ 59։
ն Ա՚մ։ ժգ։ 60։
շ Ա՚մ։ ժգ։ 61։
ո Ա՚մ։ ժգ։ 62։
չ Ա՚մ։ ժգ։ 63։
պ Ա՚մ։ ժգ։ 64։
ջ Ա՚մ։ ժգ։ 65։
ռ Ա՚մ։ ժգ։ 66։
ս Ա՚մ։ ժգ։ 67։
վ Ա՚մ։ ժգ։ 68։
տ Ա՚մ։ ժգ։ 69։
ր Ա՚մ։ ժգ։ 70։
ց Ա՚մ։ ժգ։ 71։
ւ Ա՚մ։ ժգ։ 72։
փ Ա՚մ։ ժգ։ 73։
ք Ա՚մ։ ժգ։ 74։
օ Ա՚մ։ ժգ։ 75։
ֆ Ա՚մ։ ժգ։ 76։
ա Ա՚մ։ ժգ։ 77։
բ Ա՚մ։ ժգ։ 78։
գ Ա՚մ։ ժգ։ 79։
դ Ա՚մ։ ժգ։ 80։
ե Ա՚մ։ ժգ։ 81։
զ Ա՚մ։ ժգ։ 82։
է Ա՚մ։ ժգ։ 83։
ը Ա՚մ։ ժգ։ 84։
թ Ա՚մ։ ժգ։ 85։
ժ Ա՚մ։ ժգ։ 86։
ի Ա՚մ։ ժգ։ 87։
լ Ա՚մ։ ժգ։ 88։
խ Ա՚մ։ ժգ։ 89։
ծ Ա՚մ։ ժգ։ 90։
կ Ա՚մ։ ժգ։ 91։
հ Ա՚մ։ ժգ։ 92։
ձ Ա՚մ։ ժգ։ 93։
ղ Ա՚մ։ ժգ։ 94։
ճ Ա՚մ։ ժգ։ 95։
մ Ա՚մ։ ժգ։ 96։
յ Ա՚մ։ ժգ։ 97։
ն Ա՚մ։ ժգ։ 98։
շ Ա՚մ։ ժգ։ 99։
ո Ա՚մ։ ժգ։ 100։
չ Ա՚մ։ ժգ։ 101։
պ Ա՚մ։ ժգ։ 102։
ջ Ա՚մ։ ժգ։ 103։
ռ Ա՚մ։ ժգ։ 104։
ս Ա՚մ։ ժգ։ 105։
վ Ա՚մ։ ժգ։ 106։
տ Ա՚մ։ ժգ։ 107։
ր Ա՚մ։ ժգ։ 108։
ց Ա՚մ։ ժգ։ 109։
ւ Ա՚մ։ ժգ։ 110։
փ Ա՚մ։ ժգ։ 111։
ք Ա՚մ։ ժգ։ 112։
օ Ա՚մ։ ժգ։ 113։
ֆ Ա՚մ։ ժգ։ 114։
ա Ա՚մ։ ժգ։ 115։
բ Ա՚մ։ ժգ։ 116։
գ Ա՚մ։ ժգ։ 117։
դ Ա՚մ։ ժգ։ 118։
ե Ա՚մ։ ժգ։ 119։
զ Ա՚մ։ ժգ։ 120։
է Ա՚մ։ ժգ։ 121։
ը Ա՚մ։ ժգ։ 122։
թ Ա՚մ։ ժգ։ 123։
ժ Ա՚մ։ ժգ։ 124։
ի Ա՚մ։ ժգ։ 125։
լ Ա՚մ։ ժգ։ 126։
խ Ա՚մ։ ժգ։ 127։
ծ Ա՚մ։ ժգ։ 128։
կ Ա՚մ։ ժգ։ 129։
հ Ա՚մ։ ժգ։ 130։
ձ Ա՚մ։ ժգ։ 131։
ղ Ա՚մ։ ժգ։ 132։
ճ Ա՚մ։ ժգ։ 133։
մ Ա՚մ։ ժգ։ 134։
յ Ա՚մ։ ժգ։ 135։
ն Ա՚մ։ ժգ։ 136։
շ Ա՚մ։ ժգ։ 137։
ո Ա՚մ։ ժգ։ 138։
չ Ա՚մ։ ժգ։ 139։
պ Ա՚մ։ ժգ։ 140։
ջ Ա՚մ։ ժգ։ 141։
ռ Ա՚մ։ ժգ։ 142։
ս Ա՚մ։ ժգ։ 143։
վ Ա՚մ։ ժգ։ 144։
տ Ա՚մ։ ժգ։ 145։
ր Ա՚մ։ ժգ։ 146։
ց Ա՚մ։ ժգ։ 147։
ւ Ա՚մ։ ժգ։ 148։
փ Ա՚մ։ ժգ։ 149։
ք Ա՚մ։ ժգ։ 150։
օ Ա՚մ։ ժգ։ 151։
ֆ Ա՚մ։ ժգ։ 152։
ա Ա՚մ։ ժգ։ 153։
բ Ա՚մ։ ժգ։ 154։
գ Ա՚մ։ ժգ։ 155։
դ Ա՚մ։ ժգ։ 156։
ե Ա՚մ։ ժգ։ 157։
զ Ա՚մ։ ժգ։ 158։
է Ա՚մ։ ժգ։ 159։
ը Ա՚մ։ ժգ։ 160։
թ Ա՚մ։ ժգ։ 161։
ժ Ա՚մ։ ժգ։ 162։
ի Ա՚մ։ ժգ։ 163։
լ Ա՚մ։ ժգ։ 164։
խ Ա՚մ։ ժգ։ 165։
ծ Ա՚մ։ ժգ։ 166։
կ Ա՚մ։ ժգ։ 167։
հ Ա՚մ։ ժգ։ 168։
ձ Ա՚մ։ ժգ։ 169։
ղ Ա՚մ։ ժգ։ 170։
ճ Ա՚մ։ ժգ։ 171։
մ Ա՚մ։ ժգ։ 172։
յ Ա՚մ։ ժգ։ 173։
ն Ա՚մ։ ժգ։ 174։
շ Ա՚մ։ ժգ։ 175։
ո Ա՚մ։ ժգ։ 176։
չ Ա՚մ։ ժգ։ 177։
պ Ա՚մ։ ժգ։ 178։
ջ Ա՚մ։ ժգ։ 179։
ռ Ա՚մ։ ժգ։ 180։
ս Ա՚մ։ ժգ։ 181։
վ Ա՚մ։ ժգ։ 182։
տ Ա՚մ։ ժգ։ 183։
ր Ա՚մ։ ժգ։ 184։
ց Ա՚մ։ ժգ։ 185։
ւ Ա՚մ։ ժգ։ 186։
փ Ա՚մ։ ժգ։ 187։
ք Ա՚մ։ ժգ։ 188։
օ Ա՚մ։ ժգ։ 189։
ֆ Ա՚մ։ ժգ։ 190։
ա Ա՚մ։ ժգ։ 191։
բ Ա՚մ։ ժգ։ 192։
գ Ա՚մ։ ժգ։ 193։
դ Ա՚մ։ ժգ։ 194։
ե Ա՚մ։ ժգ։ 195։
զ Ա՚մ։ ժգ։ 196։
է Ա՚մ։ ժգ։ 197։
ը Ա՚մ։ ժգ։ 198։
թ Ա՚մ։ ժգ։ 199։
ժ Ա՚մ։ ժգ։ 200։

բին երեսը բնակութեան ամէնուն վրայ ։ 36 բոզ-մովի մը պէս պիտի Տանի։ Հրեաստ աբ-թաուն կեցէք, ։ու ամէն աւուն աղօթք ըրէք, որ արժանի ըլլաք այն բոլոր բլլալու բանե-րէն ազատելու եւ Որդւոյ մարդոյ առջեւ կայնելու ։

37 ։Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցը-նէր, ։և գիշերները կ'ելլէր Ձիթենեաց լեռնան-38 լեռը կը կենար ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը առ-աւոտուն կուգային իրեն կ'երթայէին տաճարը՝ իր խօսքը լսելու ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Հրեայց զատկաւոր մօտ կ'ըլլէր Բիւրասած գէմ։ 3 Պատանան կը դրգռէ Յուդան որ մասնի Քրիստոսը ։ 7 Աշակերտները կը պատրաստէն զատիկը ։ 19 Քրիստոս իր տարբ ընթերքը կը տան-ձին ։ 21 Իր մատնիչին ով ըլլալը կ'իմացնէ՝ տալով անոր ա-նանը տարու ։ 24 Իր աշակերտները փաստաբանին կը դրգռ-չացնէ ։ 31 Պետրոսին կ'ինդրէ՝ թէ իր հաւատքը պիտի չպակասի ։ 34 բայց երեք անգամ պիտի ուրանայ իր Տէրը։ 39 ա-ղօթք կ'ընէ Գեթսեմանեան պարտէզին մէջ ։ և սրբէն ջրտիճք կը թափի ։ 47 Մէկ հարցասէ մը կը մատնուի ։ 50 Մշակներն կը ձերբակալեն զայն ։ 54 Պետրոս երեք անգամ կ'ուրանայ իր Տէրը ։ 63 Քրիստոս նախատանքի ենթարկուածներ կը կրէ ։ 66 ու կը խոստովանի թէ Քրիստոս Աստուծոյ Որդին է ։

1 Բացարձակերաց տօնը մօտեցաւ, որ Զատիկ
2 կ'ըսուէր ։ Եւ քահանայապետները ու դպիր-ները կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զա-նոնք, քանզի ժողովուրդէն կը վախնային ։
3 Եւ Պատանան խնկարկուացի մտնելուս-նեայ Բեթանիոյ ներքը մնաւ, որ անիկա տաս-
4 ուելոյս-քին Տաճարքէն էր ։ Եւ գնաց քա-հանայապետներուն ու իշխաններուն հետ խօս ը բրաւ թէ ինչպէս զանիկա մատնէ ա-
5 նոնց ։ Անոնք ալ ուրախացան ու խոստացան
6 անոր առակ տալ ։ Ու ինքը փնտռեր առաւ, և պատեհութիւն մը կը փնտռէր որ զանիկա մատնէ անոնց առանց բազմութեանը ժող-ովուրդն ։
7 Եւ բազարձակերաց օրը եկաւ, որուն մէջ
8 պէտք էր զատիկը մորթել ։ Ու Իսկիս Պետ-րոսը և Յովհաննէսը ու ըսաւ, Գացէք պատ-
9 բաստեցէք մեզի զատիկը որ ուտենք։ Անոնք ալ ըսին անոր, Ո՞ր կ'ուզես որ պատրաս-
10 անենք ։ Եւ ըսաւ անոնց ։ Ահա երբոր քաղաք մտնէք, Ձեզի մարդ մը պիտի պատահի որ սափոր մը կը տանի։ անոր ետեւէն գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
11 մտնէ ։ Եւ ան տանը տիրոջը ըսէք, Վար-դապետը կ'ըսէ քեզի, Ո՞ր է օթևանը՝ որ
12 ուտեմ՝ Ան ալ Ձեզի յարդ ապառաս մեծ պէս-նասուն մը պիտի ցուցնէ, հոն պատրաստե-
13 ցէք ։ Եւ գացին գտան ինչպէս որ իրենց ը-սաւ, ու զատիկը պատրաստեցին ։
14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ անդան նստաւ ,
15 և տասներկու առաքեալները իր հետը ։ Ու ըսաւ անոնց, փառքերով փափաքեցայ որ այս զատիկը Ձեզի հետ ուտեմ իմ չարչարուե-
16 լիս առաջ ։ Քանզի կ'ըսեմ Ձեզի որ ալ չնաս-ուկ պիտի չուտեմ՝ Վիմնչև որ Աստուծոյ
17 Թագաւորութեանը մէջ կատարուի ։ Եւ գա-ւաթը առաւ, գոհացաւ ու ըսաւ, Առէք զա-
18 պիկա ու բաժնեցէք Ձեր մէջը ։ Վիմնչև որ Ձեզի կ'ըսեմ որ ինաս բերքին պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ Թագաւորութիւ-նը գայ ։
19 Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց և տուաւ անոնց ու ըսաւ, Ա՛ս է իմ մարմինս, որ Ձեզի համար տրուած է ։ Այսիկս ըրէք զիս յիշելու-
20 համար ։ Նոյնպէս ալ գաւաթը ետ ընթրե-քէն եւս ու ըսաւ, Այս գաւաթը Նոր ուխտ է իմ արիւնովս, որ Ձեզի համար կը թափուի ։
21 Բայց ահա զիս մատնողին Ձեռքը ինծի հետ
22 սա սեղանս է ։ Եւ իրաւ Որդի մարդոյ կ'եր-թայ՝ Ինչպէս որ սահմնուած է, բայց վայ այն մարդուն որուն Ձեռքով անիկա կը մատ-
23 նուի ։ Եւ անոնք սկսան միմեանց հարցու-փաթ ընել՝ թէ իրենցմէ ով է որ այն բանը պիտի ընէ ։
24 Վէճ եղաւ միեւ ալ եղաւ անոնց միջը՝ թէ իրենց-
25 մէ ով մեծ պիտի սեպուի ։ Եւ անոնց ըսաւ, Հեթանոսաց թագաւորները անոնց կը տի-րեն և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝ բարերար կը
26 կոչուին ։ Բայց դուք անանկ պիտի չըլլաք ։ Հապա ան որ Ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս ըլլայ, և առաջնորդը՝ սպասաւորին պէս ։
27 Քանզի ո՞վ է մեծը, անդան նստողը թէ սպա-սաւորը ։ չէ՞ որ անդան նստողը ։ Սակայն ես
28 Ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս եմ ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը կենայիք
29 Իմ փորձութիւններուս մէջ ։ Ես ալ Ձեզի
30 Ու դուք իմ սեղանէս ուտէք ու խմէք իմ Թագաւորութեանս մէջ, և աթոռներու վրայ նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դա-տելու ։

ա ԹԽս · Ե · Զ · Բ · Պետ · գ · 10 · Յով-գ · 3 · Ժգ · 15 ·
բ Մատ · Խգ · 42 · Ի · 13 · Մրկ · Ժ · 33 ·
գ ԳԼ · Ժբ · 1 ·
դ Մաչ · ա · 5 · Եփես · գ · 13 ·
ե Ծաղ · բ · 1 · 2 ·
զ ԳԼ · Իր · 39 ·

է Մատ · Իգ · 2 · Մրկ · Ժգ · 1 ·
ը Մաչ · բ · 2 · Ծաղ · Ժա · 42 · Գործ · գ · 27 ·
թ Մատ · Իգ · 14 · Մրկ · Ժգ · 10 · Ծաղ · Ժգ · 2 · 27 ·
ժ Ջաղ · Ժա · 18 ·
ի Մատ · Իգ · 17 · Մրկ · Ժգ · 12 ·

լ Մատ · Իգ · 20 · Մրկ · Ժգ · 17 ·
խ ԳԼ · Ժգ · 15 · Գործ · Ժ · 41 · Յով-Ժբ · 9 ·
ծ Մատ · Իգ · 29 · Մրկ · Ժգ · 25 ·
կ Մատ · Իգ · 26 · Մրկ · Ժգ · 22 ·
հ Մ Կոր · Ժա · 24 ·
ձ Մ Կոր · Ժ · 16 ·

ղ Մատ · բ · 33 · ԳԼ · Բ · 46 ·
ճ Մատ · բ · 25 · Մրկ · Ժ · 48 ·
մ Մատ · բ · 26 · Պետ · Ե · 3 ·
յ ԳԼ · Բ · 48 ·
ն ԳԼ · Ժբ · 37 ·
շ Մատ · բ · 28 · Ծաղ · Ժգ · 13 · 14 · Փիլ · բ · 7 ·
ո Եբր · գ · 15 ·
չ Մատ · Իգ · 47 ·

պ Մատ · բ · 35 · Մրկ · Ժ · 43 ·
ջ Մատ · բ · 38 · Ծաղ · Ժգ · 21 · 26 ·
ռ Մատ · Իգ · 48 ·
ս Գործ · բ · 23 · գ · 13 ·
վ Մատ · Իգ · 32 · Ծաղ · Ժգ · 22 · 25 ·
տ Մրկ · բ · 33 · ԳԼ · Բ · 46 ·

ր ԳԼ · Ժբ · 38 · բ Կոր · ա · 24 · բ Տիմ · բ · 12 ·
ց Մատ · բ · 11 · ԳԼ · Ժգ · 15 · Ծաղ · Ժբ · 9 ·
ւ Մաչ · ԻԲ · 14 · Մատ · ԻԲ · 23 · ա Կոր · գ · 2 · Ծաղ · գ · 21 ·

31 Եւ Տէրը ըսաւ, Սիմոն, Սիմոն, ահա Սատանան ձեզ փնտռեց, որ ցորենի պէս խարի.
32 բայց ես քեզի համար աղօթք ըրի որ քու հաւատքդ չպակսի. և դուն երբոր դարձի՛ր նայ եղբայրներդ։
33 Անոր ըսաւ, Տէր, ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ, մեռնելու ալ։
34 Եւ անոնք ըսաւ, Պետրո, քեզի կ՚ըսեմ որ այսօր հաւը պիտի չխօսի՝ մինչև որ դուն երեք անգամ ուրանաս՝ ըսելէ թէ զիս չես ճանչնար։
35 Եւ ըսաւ անոնց, Երբոր ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու, բանի՞ մը կարօտ եղա՞ք։ Անոնք ալ ըսին, Բանի մըն ալ չէ։
36 Եւ ըսաւ անոնց, Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող հետը առնէ, նոյնպէս ալ պարկը. և ան որ չունի, թող իր հանդերձէն ծախէ ու իրեն թուր մը ծախու առնէ։
37 Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ սա գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարուի՝ Եւ անօրէններու հետ անօգնեցաւ. քանզի ինչ որ ինծի համար գրուած է՝ կատարուելու վրայ է։
38 Անոնք ալ ըսին, Տէր, ահա հոս երկու թուր կայ։ Անոր ալ ըսաւ անոնց, Հերիք են։
39 Ելաւ իր սովորութեանը պէս՝ Ձիթենիները գնաց. աշակերտներն ալ իր հետևէն
40 գացին։ Երբոր ան տեղը հասաւ՝ ըսաւ անոնց, Աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չերթաք։
41 Ինքզինքը անոնցմէ գոռալու քարի մը չափ հեռացուց, ծնկան վրայ դնելով աղօթք
42 կ՚ընէր, Ու կ՚ըսէր, Հայր, թէ որ կ՚ուզես՝ այս գաւաթը ինծմէ անցուր։ Բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ թող ըլլայ։ Ու երկինքէն Հրեշտակ մը երևցաւ անոր և կը զօրացնէր զանիկա։
43 Ու աստիճանի նեղութեան մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ աղօթք
44 կ՚ընէր։ Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր, որ գետինը կը թափուէր։
45 Եւ աղօթքէն ելլելով աշակերտներուն քովը եկաւ, ու գտաւ անոնք տրտմութենէն
46 քնացած։ Եւ ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը քնանաք։ Հրէք աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չմտնէք։
47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր, Ահա մէկ բազմութիւն մը, և Յուդա տասներկուներէն մէկը անոնց առջևէն կ՚երթար, ու Յիսուսի մօտեցաւ որ զանիկա համբուրէ։
48 Բայց Յիսուս ըսաւ անոր, Յուդա՛, համբո՞ւրով
49 բնաւ կը մատնես Որդին մարդոյ։ Երբոր ա-

նոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար, ըսին անոր, Տէր, թնդանով զարնե՞նք։
50 Եւ անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառային զարկաւ ու մէկի՛ն հանեց անոր աջ
51 ականջը։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Թող տուէ՛ք մինչև սա տեղը։ և դպնալով անոր ականջին ու բժշկեց զանիկա։
52 Եւ Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու Ծերերուն ըսաւ, Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք սուրե
53 ալ ու փայտով։ Մինչ օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք չզարկի՛ք։ Բայց սա է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշխանութիւնը։
54 Եւ զանիկա բռնելով տարին ու քահանայապետին տունը մտցուցին։ Պետրոս ալ հե-
55 ռուանց՝ անոր հետևէն կ՚երթար։ Երբոր կրակ վառեցին տաքցուելի մէջ ու միասին նստան, Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջը։ Մէկ աղախին մը տեսնելով զանիկա որ կրակին քովը
56 նստեր էր, նայեցաւ անոր ու ըսաւ, Ասիկա անոր հետն էր։ Բայց Պետրո ուրացաւ զանիկա ու ըսաւ, Կնիկ, ես անիկա չեմ ճանչնար։
57 Նաև՝ Եւ քիչ մը հարցէ մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկա ու ըսաւ, Դուն ալ անոնցմէ ես։ Եւ Պետրոս ըսաւ, Մարդ, ես չեմ։
58 Եւ ժամու մը չափ անցնելէն հետև՝ ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ՚ըսէր, Ճիշտն ասիկա ալ անոր հետն էր, ինչու որ Գալիլեացի է։ Բայց Պետրոս ըսաւ, Մարդ, չեմ գիտեր ինչ կը գրուցես դուն։ և քանի որ կը խօսքը բերաննէն
61 դուրս էր՝ իսկոյն հաւը խօսեցաւ։ Եւ Տէրը դարձաւ ու Պետրոսին նայեցաւ։ Պետրոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջ խօսքը որ իրեն ըսեր էր թէ Դեռ հաւը չխօսած՝ երեք անգամ
62 պիտի ուրանաս զիս։ Ու Պետրոս դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ։
63 Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին,
64 ծաղր կ՚ընէին զանիկա ու կը ծեծէին։ Եւ աչերը ծածկելով անոր երեսին կը զարնէին, ու կը հարցընէին իրեն ըսելով, Մարգարէացի՛ր ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ։ Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհոյելով։
66 Ինչ երբոր առտու եղաւ՝ Ժողովրդին ծերացկացը, քահանայապետները և գրիչները ժողովեցան, ու տարին զանիկա իրենց ատեանը՝ և ըսին, Թէ որ Քրիստոսը դուն ես՝
67 ըսէ մեզի։ Ըսաւ անոնց, Թէ որ ձեզի ըսեմ

դ ա Գէտ · է · 8 ·	ո Մատ · ժ · 9 · Գէ·	Հմր · 46 ·
է Ա՚Հմկ · Բ · 9 ·	Բ · 3 · է · 4 ·	ր Մատ · իգ · 39 ·
ը Ելմկ · Ժէ · 9 · 11 · 15 ·	ղ Ես · Ծգ · 12 · Մար· Ժէ · 28 ·	Մար · Ժգ · 35 ·
թ Կաղ · Ծա · 13 ·	Մատ · իգ · 36 ·	Ղմ · 8 · 10 · 9 · 36 ·
Ելմկ · իա · 15 · 16 · 17 ·	Մար · Ժգ · 38 ·	Ելմկ · Ժէ · 30 · 9 · 36 ·
ժ Մատ · իգ · 34 ·	Ելմկ · Ժգ · 1 ·	Ես · Ծ · 7 ·
Մար · Ժգ · 30 ·	Գէ · իա · 27 ·	Հմր · 46 ·
Ելմկ · Ժգ · 38 ·	ի Մատ · Ժ · 1 · Գէ· Ա · 27 ·	Մատ · իգ · 47 ·
	Մար · Ժգ · 33 ·	Ես · Ծգ · 18 · Մար· Ժէ · 28 ·
	ժ Մատ · իգ · 41 · Մար· Ժգ · 38 ·	Մատ · իգ · 55 ·
		Մար · Ժգ · 48 ·
		Ելմկ · Ժգ · 1 ·
		Գէ · իա · 27 ·
		ի Մատ · իգ · 47 ·
		Մար · Ժգ · 43 ·

Ելմկ · Ժգ · 3 ·	ի Մատ · իգ · 69 ·	Մար · Ժգ · 72 ·
ի Մատ · իգ · 51 ·	Մար · Ժգ · 66 ·	ի Մատ · իգ · 34 · 75 ·
Մար · Ժգ · 47 ·	Ելմկ · Ժգ · 18 ·	Մար · Ժգ · 38 ·
Ելմկ · Ժգ · 10 ·	ի Մատ · իգ · 71 ·	Մատ · իգ · 67 · 68 ·
ի Մատ · իգ · 55 ·	Մար · Ժգ · 69 ·	Մար · Ժգ · 65 ·
Մար · Ժգ · 48 ·	Ելմկ · Ժգ · 28 ·	ի Մատ · իե · 1 ·
Ելմկ · Ժգ · 27 ·	ի Մատ · իգ · 73 ·	Գ · Գգ · 9 · 28 · Ցհ
ի Մատ · իգ · 57 ·	Մար · Ժգ · 70 ·	Գ · Գգ · 5 ·
Մատ · իգ · 58 ·	Ելմկ · Ժգ · 26 ·	Մատ · իգ · 45 ·
Ելմկ · Ժգ · 15 ·	Մատ · իգ · 75 ·	Մար · Ժգ · 61 ·

68 ալ՝ պիտի չհաւատաք · եւ թէ որ ձեզի բա-
ղ հարցնեմ, ինծի պատասխան պիտի չտաք,
69 ու ալ չե՛ պիտի արձակէք · Ղակէ եւսեւ որ-
դին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը աջ կողմը
70 պիտի նստի · եւ ամէնքը ըսին, Ուրեմն
դուն Աստուծոյ Որդի՞ն ես · ինքն ալ բսաւ
71 անոնց, Դուք կ՚ըսէք թէ ես եմ · Ու անոնք
ըսին, Ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն,
ինչու որ մենք մեզմէ ասոր բերնէն լսեցինք ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Բրէտաս կ՚ամբաստանուի Պիղատոսի առջեւ · ու Հերոդէս
սէն կը խրկուի · 8 Հերոդէս ծաղր կ՚ընէ զանիկա · 12 Հերոդ
դես ու Պիղատոս բարեկամ կ՚ըլլան իրարու հետ · 18 Պիղատոս
կ՚ուզէ Բարաբան, ու Քրիստոս ձեռք կու տայ որ խա-
չուի · 27 Բրէտաս իր վրայ լացող կիներուն կ՚ըսէ զգուշանան
ապագի կործանումէ · 34 ապրիլք կ՚ընէ իր թշնամիներուն հա-
մար · 39 Երկու չարագործ անոնիք իր հետ կը խաչուին · 43
Բրէտաս մահը 50 ու թաղումը ։

1 Եւ ՚անոնց բոլոր բազմութիւնը ամբ ելլելով՝
2 տարին զանիկա Պիղատոսին · Ու սկսան անոր
վրայով ամբաստանութիւն բնել և ըսել , Ա՛ս-
կա գտանք՝ Որ ժո ազգը կը մոլորցնէր , ու
կայսրին հարկ տալէն կ՚արգիլէր , ու ըսէն
համար կ՚ըսէր թէ ինքը Քրիստոս ՚ թագաւոր
3 է · Ինկ Պիղատոս հարցուց անոր ու բսաւ ,
Հրէից թագաւորը դո՞ն ես · անկիս ալ պա-
տասխան տուաւ անոր ու բսաւ , Դուն կ՚ը-
4 սես · Անառնիր Պիղատոս քահանայապետնե-
րուն ու ժողովուրդներուն բսաւ , Չես ես
մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը չեմ գտներ ։
5 Բայց անոնք ասր կը կոխէին ու կ՚ըսէին թէ
ժողովուրդը երար կ՚ուսուցնէ , ու բոլոր Հրէաս-
տանի մէջ կը սոսկացնէ՝ Գալիլեայէն սկսած
6 մինչև ասս տեղս · Եւ Պիղատոս երբոր լսեց
Գալիլեայի համար՝ հարցուց թէ սա մարդը
7 Գալիլեացի՞ է · Ու երբոր իմացաւ թէ չէ-
րոդէսի իշխանութեան տակէն էր , զանիկա
Հերոդէսին խրկեց , քանզի ան ալ ան օրերը
Երուսաղէմ էր ։
8 Եւ Հերոդէս երբոր Յիսուս տեսաւ՝ շատ
ուրախացաւ , Որովհետև զի ինքը շատոնցմէ կը
փափաքէր անկիս տեսնելու · Ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր , և կը յուսար որ
9 անկէ նշան մը տեսնէ · Ու շատ խօսքե-
րով հարցուփորձ կ՚ընէր անոր , բայց անկիս
10 ինք իրեն պատասխան մը չտուաւ · Քահա-
նապետները ու գրիչները ալ կեցեր էին , և
աստիկ ամբաստանութիւն կ՚ընէին անոր վը-
11 րայ · Ինկ Հերոդէս անարգեց զանիկա իր
զօրականներուն հետ , ու ծաղր ընելէն ետև

ղ Մատ · իզ · 64 ·	= Մատ · իե · 2 · Մար ·	Ի Մատ · իե · 11 · ա
Մար · իզ · 62 ·	իե · 1 · Ցովհ · ժը ·	Տիմ · գ · 13 ·
Երր · ա · 3 · ը · 1 ·	28 ·	ա Պետ · բ · 22 ·
ձ Մատ · իզ · 64 ·	բ Գոր · իե · 1 ·	Գլ · գ · 1 ·
Մար · ժգ · 62 ·	գ Տէս Մատ · իե ·	Գլ · ի · 9 ·
է Մատ · իզ · 65 ·	26 · իբ · 21 · Մար ·	ի Մատ · ժգ · 1 · Մար ·
Մար · ժգ · 63 ·	ժբ · 17 ·	գ · 14 ·
—	է Ցովհ · ժի · 12 ·	ի Ես · ծգ · 3 ·

ի Գոր · գ · 27 ·	Ցովհ · ժի · 1 ·	ձ Մատ · իե · 38 ·
ա Մատ · իե · 25 ·	ը Մատ · իե · 15 ·	Մար · ժե · 21 · Ցով
Մար · ժե · 14 ·	Մար · ժե · 6 · Ցովհ ·	Ցովհ · ժի · 17 ·
Ցովհ · ժբ · 38 · ժի ·	ժբ · 39 ·	է Մատ · իգ · 19 · Գլ ·
4 ·	թ Գոր · գ · 14 ·	բ · 23 ·
բ Հեբ · ւ · 2 ·	ա Մատ · իե · 26 ·	ը Ես · բ · 19 · Ովհ ·
գ Հեբ · 4 ·	Մար · ժե · 25 ·	ժ · 3 · Ցայտ · ը ·
դ Մատ · իե · 26 ·	Ցովհ · ժի · 16 ·	18 · ի · 6 ·

31 ու բրաբներուն՝ Մեկ ծածկեցէք։ Վասն զի թէ որ գաթար փայտին ասանկ կ՚ընեն, Հապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ։
32 Աւրիշ երկու ալ չարագործներ բերուեցան
33 անոր հետը սպանուելու։ Երբոր Գողգոթա բսուած տեղը գացին, Հոն խաչը հանեցին զանիկա, և ան չարագործներն ալ՝ մէկը աջ
34 կողմէն ու միւսը ձախ կողմէն խաչին։ Եւ Ը֊սու Քիստոս, Հայր, Սորձոքիներն տուր ասոնց, Վասն զի չեն գիտեր ինչ կ՚ընեն։ Ու անոր հանդերձները բաժնելու առնէնին վիճակ ձը֊
35 դեցին։ Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր։ Իշխաններն ալ անոնց հետ կը նախատէին զա֊նիկա ու կ՚ըսէին, Ուրիշներու ազատեց, Թող ինքզինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ատիկա է Քրիս֊
36 տոս՝ Աստուծոյ ընտրեալը։ Չարը կ՚ընէին անոր զինուորներն ալ, առջևը կու գային,
37 քացախ կը մատուցանէին անոր, Ու կ՚ըսէին, Թէ որ դուն ես Հրէից Թագաւորը՝ ձգ֊ու֊
38 ձրդ ազատէ։ Վեր դիր մի գրուած էր անոր վրայ Յունարէն ու Լատիներէն և Երբայեցե֊ր֊էն գրերով, Թէ Ասիկա է Հրէից Թագաւորը։
39 Եւ ան կախուած չարագործներուն մէկը հայհոյութիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր, Թէ որ դուն Քրիստոսն ես, ազատէ քու անձդ ու
40 մեզ ալ։ Իսկ միւսը պատասխան տուաւ և դանիկա յանդիմանելով բսաւ, Դուն Աստուծ֊
41 մէ չե՞ս վախնար, որովհետև նոյն դատապար֊տութեան մէջն ես։ Ու մենք իրաւունքով, քանզի հա՛ մեր գործերուն արժանաւոր Տատացումը կ՚առնենք։ բայց ասիկա մէկ
42 դէշ բան մը չգրաւ։ Եւ բսաւ Քիստոսի, Տէր, յիշէ զիս երբոր քու Թագաւորութիւնովդ
43 գաս։ Քիստոս ալ բսաւ անոր, Ճշմարիտ կ՚ը֊սեմ քեզի, Դուն այսօր իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլլաս։
44 Եւ ժամը վեցին տասնեակն էր, ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իննեորդ
45 ժամը։ և արևը խաւարեցաւ, Ու տաճարին
46 վարագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ։ Եւ Քիստոս մեծ ձայնով աղաղակից ու բսաւ, Հայր, քու ձեռքդ կ՚աւանդեմ իմ հոգիս։ Ու երբ֊որ ասս բսաւ՝ հոգի տուաւ։
47 Եւ հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ ու բսաւ, Իրաւցնիկ
48 ասս մարդը արդար էր։ Եւ ասս տեսարանը դիտելու համար ժողովուած բոլոր բազմութիւնն֊
49 ները եղած բաները տեսնելով՝ կուրծքերնին կը զարնէին ու ետ կը դառնային։ Ամէն իր ճանաչութիւնն ալ հեռուն կայներ էին, նայ֊ելս ալ անի կիներուն՝ որ իր հետէն եկեր էին Գալիլեացէն, ու կը տեսնէին ասս բաները։
50 Եւ ահա մէկ մարդ մը Քովէքմ անունով՝ որ խորհրդական էր՝ բարի ու արդար մարդ
51 մը, (Անոնց անունց խորհուրդին ու գործքին հաւանութիւն տուած չէր։) Հրէաներուն Ա֊րիմաթիա քաղաքէն, Որ ինքն ալ Աստուծոյ
52 Թագաւորութեանը կը սպասէր։ Ասիկա Պի֊ղատոսին գնաց, ու Քիստոսի մարմինը խնդ֊
53 րեց։ Եւ զանիկա խաչէն իջեցնելով՝ կտաւով փաթթեց, ու քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ գրաւ, որ Հոն բնաւ մէկը գրուած չէր։
54 Եւ այն օրը Պարասքեի էր, ու Շաբաթը պիտի սկսէր։
55 Եւ Գալիլեայէն գացին ան կիներն որ որ հոն հետ գալիլացին եկած էին, ու տեսան գերեզմանը՝ և թէ ինչպէս անոր մարմինը հա֊
56 գրուեցաւ։ Եւ դառնալով՝ Պատրաստեցին անուշներ ու և֊ղեր պատրաստելին, և Շաբաթը ըստ Հանգստա֊
ցան Պատուիրանքին համեմատ։

ԳԼ֊ ԻԹ

1 Երկու հրեշտակներ Քրիստոսի յարութիւնը կ՚աւետեն գերեզ֊մանը եկող կանանց։ 9 Անոնք ալ ասս լսուը տարիշերան կը պատմեն։ 13 Քրիստոս կ՚երևնայ Եմմաուս գացող երկու ա֊շակերտներուն։ 36 Անոր առաքեալներուն և անոնց անշա֊ւաբութիւնը կը յանդիմանէ։ 47 պատուիրելով մէկ կող ասոնց։ 49 Հոգւոյն Սրբոյ գալուստն խոստանալէն յետոյ՝ 51 և կը համբառնայ երկինքը։

1 Ու Միկշաբթի օրը առտուանց չատ կանուխ դերեզմանը եկան, Ետ բերին ան խունկերը որ պատրաստեր էին և ուրիշ կիներ ալ
2 անոնց հետ։ Եւ քարը դերեզմանէն մէկդի գ֊տորդուած գտան։ Եւ ներս մտնելով՝ Տէր
4 Քիստոսի մարմինը հոն չգտան։ Ու եղաւ որ երբ անոնք սա բանիս համար տարակուսա֊նաց մէջ էին, Ահա երկու մարդիկ լուսա֊
5 փայլ հոնդերձներով հասան անոնց։ Ու երբ֊որ վախով լեցուած երեսնին դէպ՚ի գետինը ծռեցին, Ան Հարիւնը բսին անոնց, Ինչո՞ւ համար
6 ողջը մեռելներուն հետ կը փնտռէք։ Հոս չէ ան, հապա յարութիւն առաւ։ Յիշեցէք երբոր Գալիլեա էր՝ երբոր դուն
7 Գալիլեայի մէջ էր, Ըսելով թէ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի
և խաչուի, ու երրորդ օրը յարութիւն առնու։
8 Եւ անոնք յիշեցին անոր խօսքերը,
9 Ու դարձան գերեզմանէն, և ասս բոլորը տասնմէկին և միւս բոլորներուն պատմեցին։
10 Եւ անոնք էին Մարիամ Մագդաղենացի և Յովհաննա և Մարիամ Յակոբայ մայրը, և միւս կիներ որ անոնց հետ էին, որ ասս բաները Առաքեալներուն բսին։
11 Եւ ասս խօսքերը անոնց հետ կարծեցին իբրև զառանց, և չհաւատացին անոնց։
12 Բայց Պետրոս ելաւ և վազեց գերեզմանը, և կռնչելով նայեցաւ, և ուրիշ բան չտեսաւ բայց եթէ ան կտաւները միայնակ դրուած, և գնաց իր տունը՝ զարմանալով ասոր վրայ որ եղեր էր։
13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը կ՚երթային գեղ մը որ Եմմաուս կ՚անուանուէր, որ Երուսաղէմէն վաթսուն ստատիոն հեռու էր,
14 Ու կը խօսակցէին իրարու հետ ասս բոլոր դիպուածներուն վրայ։
15 Եւ եղաւ որ երբ խօսակցէին և իրարու հարցնէին, Յիսուս ինքն մօտեցաւ և անոնց հետ կ՚երթար։
16 Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին որ չճանչցան զանիկա։
17 Եւ ան ըսաւ անոնց, Ինչ խօսքեր են ասոնք որ իրարու հետ կ՚ընէք ճամբայ երթալով, և տրտում կեցեր էք։
18 Եւ անոնցմէ մէկը որուն անունը Կղէոպաս էր պատասխանելով ըսաւ անոր, Դուն միայնակ պանդուխտ մը Երուսաղէմի մէջ՝ և չգիտցա՞ր ասոնց մէջ եղած բաները այս օրերս։
19 Եւ ան ըսաւ անոնց, Ինչ բաներ։ Եւ անոնք ըսին անոր, Նազովրեցի Յիսուսին վրայ եղած բաները, որ մարգարէ մը էր զօրաւոր գործով և խօսքով Աստուծոյ և ամբողջ ժողովուրդին առջև,
20 Ու քահանայապետներն և մեր իշխանները մատնեցին զանիկա մահուան դատապարտութեան, և խաչին հանեցին զանիկա։
21 Բայց մենք յուսացեր էինք որ ան է որ Իսրայէլը պիտի ազատէ։ Ու ասոնցմէ զատ՝ այսօր երրորդ օրն է որ ասս բաները եղան։
22 Ու մեզի հետ կիներէն ալ քանի մը հոգի զարմացուցին զմեզ, որոնք առտուանց կանուխ գերեզմանին վրայ գացեր էին,
23 Ու անոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ըսելով թէ հրեշտակներ տեսիլ մը տեսեր են որ ըսեր են թէ ան կենդանի է։
24 Ու մեր հետ եղողներէն ալ քանի մը հոգի գերեզմանը գացին, և ասանկ գտան ինչպէս կիները ըսեր էին, Բայց զանիկա չտեսան։
25 Եւ ան ըսաւ անոնց, Ո՜հ անմիտներ և սրտով դանդաղ ամէն բանի հաւատալու համար որ մարգարէները խօսեցան։
26 Չէ՞ որ Քրիստոս ասոնց պէտք էր որ չարչարուի և իր փառքին մտնէ։
27 Եւ Մովսէսէն և բոլոր մարգարէներէն սկսելով՝ ամէն գրուածներուն մէջ իրեն վերաբերեալ բաները մեկնեց անոնց։
28 Եւ մօտեցան գեղին որ կ՚երթային, Ան ալ ձևացուց թէ աւելի հեռու պիտի երթայ։
29 Բայց անոնք զանիկա ստիպեցին ըսելով, Մնա՛ մեզի հետ, վասն զի իրիկուն է և օրն արդէն մթնեցաւ։ Եւ ան մտաւ անոնց հետ մնալու։
30 Եւ եղաւ որ երբ անոնց հետ հացի նստաւ՝ հացը առաւ և օրհնեց և կտրեց և անոնց տուաւ։
31 Եւ անոնց աչքերը բացուեցան և ճանչցան զանիկա, Ու ան անհետացաւ անոնց աչքէն։
32 Եւ իրարու ըսին, Մեր սիրտը չէ՞ր վառեր մեր մէջ երբ ճամբան խօսեցաւ մեզի հետ և մեզի Գրքերը բացատրեց։
33 Եւ նոյն ժամուն ելան և Երուսաղէմ դարձան, Ու գտան ժողովուած տասնմէկը և անոնք որ անոնց հետ էին,
34 Որոնք կ՚ըսէին, Ճշմարիտ յարութիւն առաւ Տէրը և Սիմոնի երևցաւ։
35 Եւ անոնք ալ ճամբան պատմեցին ինչ որ եղեր էր և ինչպէս հացը կտրելու ատեն ճանչցան զանիկա։
36 Եւ անոնք այս բաները խօսելու ատեն՝ Յիսուս ինքն անոնց մէջ կայնեցաւ և ըսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի։
37 Բայց անոնք խռովեցան և վախցան, և կարծեցին թէ հոգի մը կը տեսնեն։
38 Եւ ան ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ համար կը վրդովիք, և ինչո՞ւ համար խորհուրդներ կ՚ելլեն ձեր սիրտերուն մէջ։
39 Տեսէք իմ ձեռքերս և ոտքերս, թէ ես ինքս եմ։ Ինծի դպչեցէք և տեսէք, վասն զի հոգիին մարմին և ոսկոր չունի ինչպէս ինծի կը տեսնէք։
40 Եւ ասս ըսելով՝ ձեռքերն և ոտքերը ցուցուց անոնց։
41 Եւ անոնք դեռ չհաւատալով ուրախութենէն և զարմանալով՝ ան ըսաւ անոնց, Ունի՞ք հոս ինչ մը ուտելու։
42 Եւ անոնք խորոված ձկան կտոր մը և մեղրախորիսխ մը տուին անոր։
43 Եւ ան առաւ և անոնց առջև կերաւ։
44 Եւ ըսաւ անոնց, Ասոնք են խօսքերը որ ես ձեզի հետ դեռ կենդանի էի ըսի, Թէ պէտք է որ ամէն բաները կատարուին որ Մովսէսի Օրէնքին մէջ և մարգարէներուն և Սաղմոսներուն մէջ գրուած են իմ վրաս։
45 Եւ անոնց միտքերը բացաւ որ Գրքերը հասկնան,
46 Ու ըսաւ անոնց, Ասանկ գրուած է և ասանկ պէտք էր որ Քրիստոս չարչարուի և երրորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առնու,
47 Ու անոր անունով ապաշխարութիւն և մեղաց թողութիւն քարոզուի բոլոր ազգերուն մէջ, Երուսաղէմէն սկսելով։
48 Դուք ասոնց վկաներն էք։
49 Ու ահա ես կ՚ուղարկեմ իմ Հօրս խոստացածը ձեր վրայ, Բայց դուք նստեցէք քաղաքին մէջ մինչև որ զօրութիւն մը ձեզի հագնի բարձրութենէն։
50 Եւ ան դուրս հանեց զանոնք մինչև Բեթանիա, Ու իր ձեռքերը վերցնելով՝ օրհնեց զանոնք։
51 Եւ եղաւ որ երբ օրհնեց զանոնք՝ անոնցմէ բաժնուեցաւ և վերանալով երկինքը տարուեցաւ։
52 Եւ անոնք երկրպագեցին անոր և մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան,
53 Ու միշտ տաճարին մէջ կ՚օրհնէին զԱստուած։

Ա. Ածաֆ֊ Ժա֊ 31։ Երեմ֊ իե֊ 29։ Եր֊ զեկ֊ ի֊ 47։ Թա֊ 3։ 4։ ա Գնաց֊ գ֊ 17։ Ե֊ Ծա֊ 12։ Պատ֊ իե֊ 38։ Պատ֊ իե֊ 33։ Պատ֊ Ժէ֊ 22։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 37։ Պատ֊ Ժէ֊ 30։
Ե֊ 59։ ա Կար֊ գ֊ 12։ գ Գար֊ գ֊ 17։ Ը Պատ֊ իե֊ 35։ Պատ֊ Ժէ֊ 24։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 23։ Պատ֊ իե֊ 38։ Ջոր֊ Ժբ֊ 10։ Պատ֊ իե֊ 39։ Պատ֊ Ժէ֊ 29։ Պատ֊ իե֊ 37։ Պատ֊ Ժէ֊ 26։
Ճամ֊ ԺԹ֊ 19։ Պատ֊ իե֊ 44։ Պատ֊ իե֊ 45։ Պատ֊ Ժէ֊ 32։ Պատ֊ Ժէ֊ 33։ Պատ֊ իե֊ 51։ Պատ֊ Ժէ֊ 35։ Պատ֊ Ժէ֊ 5։ ա Գնա֊ ը֊ 23։ Պատ֊ իե֊ 50։ Պատ֊ Ժէ֊ 37։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 30։
Ֆ Պատ֊ իե֊ 54։ Պատ֊ Ժէ֊ 39։ Ջ Պատ֊ իե֊ 46։ Ճամ֊ Ժէ֊ 48։ Ճառ֊ լուսաբեր֊ Գե֊ բ֊ 2։ Պատ֊ Ժէ֊ 47։ Պատ֊ Ժգ֊ 1։ Ես֊ ի֊ 10։ —
Պատ֊ իե֊ 55։ Պատ֊ Ժէ֊ 40։ Ել֊ Ճամ֊ ԺԹ֊ 25։ Պատ֊ իե֊ 56։ Պատ֊ Ժէ֊ 41։ Ղե֊ ա֊ 5։ Պատ֊ իե֊ 57։ Պատ֊ Ժէ֊ 42։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 26։ Պատ֊ Ժէ֊ 43։ Գե֊ ը֊ 25։ Պատ֊ Ժէ֊ 44։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 27։ Պատ֊ Ժէ֊ 45։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 28։ Պատ֊ Ժէ֊ 46։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 29։ Պատ֊ Ժէ֊ 47։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 31։ Պատ֊ Ժէ֊ 48։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 32։ Պատ֊ Ժէ֊ 49։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 33։ Պատ֊ Ժէ֊ 50։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 34։ Պատ֊ Ժէ֊ 51։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 35։ Պատ֊ Ժէ֊ 52։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 36։ Պատ֊ Ժէ֊ 53։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 37։ Պատ֊ Ժէ֊ 54։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 38։ Պատ֊ Ժէ֊ 55։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 39։ Պատ֊ Ժէ֊ 56։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 40։ Պատ֊ Ժէ֊ 57։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 41։ Պատ֊ Ժէ֊ 58։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 42։ Պատ֊ Ժէ֊ 59։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 43։ Պատ֊ Ժէ֊ 60։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 44։ Պատ֊ Ժէ֊ 61։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 45։ Պատ֊ Ժէ֊ 62։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 46։ Պատ֊ Ժէ֊ 63։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 47։ Պատ֊ Ժգ֊ 1։ Ես֊ ի֊ 10։ —
Պատ֊ իե֊ 56։ Պատ֊ Ժէ֊ 64։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 48։ Պատ֊ իե֊ 57։ Պատ֊ Ժէ֊ 65։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 49։ Պատ֊ իե֊ 58։ Պատ֊ Ժէ֊ 66։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 50։ Պատ֊ իե֊ 59։ Պատ֊ Ժէ֊ 67։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 51։ Պատ֊ իե֊ 60։ Պատ֊ Ժէ֊ 68։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 52։ Պատ֊ իե֊ 61։ Պատ֊ Ժէ֊ 69։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 53։ Պատ֊ իե֊ 62։ Պատ֊ Ժէ֊ 70։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 54։ Պատ֊ իե֊ 63։ Պատ֊ Ժէ֊ 71։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 55։ Պատ֊ իե֊ 64։ Պատ֊ Ժէ֊ 72։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 56։ Պատ֊ իե֊ 65։ Պատ֊ Ժէ֊ 73։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 57։ Պատ֊ իե֊ 66։ Պատ֊ Ժէ֊ 74։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 58։ Պատ֊ իե֊ 67։ Պատ֊ Ժէ֊ 75։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 59։ Պատ֊ իե֊ 68։ Պատ֊ Ժէ֊ 76։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 60։ Պատ֊ իե֊ 69։ Պատ֊ Ժէ֊ 77։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 61։ Պատ֊ իե֊ 70։ Պատ֊ Ժէ֊ 78։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 62։ Պատ֊ իե֊ 71։ Պատ֊ Ժէ֊ 79։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 63։ Պատ֊ իե֊ 72։ Պատ֊ Ժէ֊ 80։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 64։ Պատ֊ իե֊ 73։ Պատ֊ Ժէ֊ 81։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 65։ Պատ֊ իե֊ 74։ Պատ֊ Ժէ֊ 82։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 66։ Պատ֊ իե֊ 75։ Պատ֊ Ժէ֊ 83։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 67։ Պատ֊ իե֊ 76։ Պատ֊ Ժէ֊ 84։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 68։ Պատ֊ իե֊ 77։ Պատ֊ Ժէ֊ 85։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 69։ Պատ֊ իե֊ 78։ Պատ֊ Ժէ֊ 86։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 70։ Պատ֊ իե֊ 79։ Պատ֊ Ժէ֊ 87։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 71։ Պատ֊ իե֊ 80։ Պատ֊ Ժէ֊ 88։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 72։ Պատ֊ իե֊ 81։ Պատ֊ Ժէ֊ 89։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 73։ Պատ֊ իե֊ 82։ Պատ֊ Ժէ֊ 90։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 74։ Պատ֊ իե֊ 83։ Պատ֊ Ժէ֊ 91։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 75։ Պատ֊ իե֊ 84։ Պատ֊ Ժէ֊ 92։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 76։ Պատ֊ իե֊ 85։ Պատ֊ Ժէ֊ 93։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 77։ Պատ֊ իե֊ 86։ Պատ֊ Ժէ֊ 94։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 78։ Պատ֊ իե֊ 87։ Պատ֊ Ժէ֊ 95։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 79։ Պատ֊ իե֊ 88։ Պատ֊ Ժէ֊ 96։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 80։ Պատ֊ իե֊ 89։ Պատ֊ Ժէ֊ 97։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 81։ Պատ֊ իե֊ 90։ Պատ֊ Ժէ֊ 98։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 82։ Պատ֊ իե֊ 91։ Պատ֊ Ժէ֊ 99։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 83։ Պատ֊ իե֊ 92։ Պատ֊ Ժէ֊ 100։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 84։ Պատ֊ իե֊ 93։ Պատ֊ Ժէ֊ 101։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 85։ Պատ֊ իե֊ 94։ Պատ֊ Ժէ֊ 102։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 86։ Պատ֊ իե֊ 95։ Պատ֊ Ժէ֊ 103։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 87։ Պատ֊ իե֊ 96։ Պատ֊ Ժէ֊ 104։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 88։ Պատ֊ իե֊ 97։ Պատ֊ Ժէ֊ 105։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 89։ Պատ֊ իե֊ 98։ Պատ֊ Ժէ֊ 106։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 90։ Պատ֊ իե֊ 99։ Պատ֊ Ժէ֊ 107։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 91։ Պատ֊ իե֊ 100։ Պատ֊ Ժէ֊ 108։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 92։ Պատ֊ իե֊ 101։ Պատ֊ Ժէ֊ 109։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 93։ Պատ֊ իե֊ 102։ Պատ֊ Ժէ֊ 110։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 94։ Պատ֊ իե֊ 103։ Պատ֊ Ժէ֊ 111։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 95։ Պատ֊ իե֊ 104։ Պատ֊ Ժէ֊ 112։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 96։ Պատ֊ իե֊ 105։ Պատ֊ Ժէ֊ 113։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 97։ Պատ֊ իե֊ 106։ Պատ֊ Ժէ֊ 114։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 98։ Պատ֊ իե֊ 107։ Պատ֊ Ժէ֊ 115։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 99։ Պատ֊ իե֊ 108։ Պատ֊ Ժէ֊ 116։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 100։ Պատ֊ իե֊ 109։ Պատ֊ Ժէ֊ 117։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 101։ Պատ֊ իե֊ 110։ Պատ֊ Ժէ֊ 118։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 102։ Պատ֊ իե֊ 111։ Պատ֊ Ժէ֊ 119։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 103։ Պատ֊ իե֊ 112։ Պատ֊ Ժէ֊ 120։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 104։ Պատ֊ իե֊ 113։ Պատ֊ Ժէ֊ 121։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 105։ Պատ֊ իե֊ 114։ Պատ֊ Ժէ֊ 122։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 106։ Պատ֊ իե֊ 115։ Պատ֊ Ժէ֊ 123։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 107։ Պատ֊ իե֊ 116։ Պատ֊ Ժէ֊ 124։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 108։ Պատ֊ իե֊ 117։ Պատ֊ Ժէ֊ 125։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 109։ Պատ֊ իե֊ 118։ Պատ֊ Ժէ֊ 126։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 110։ Պատ֊ իե֊ 119։ Պատ֊ Ժէ֊ 127։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 111։ Պատ֊ իե֊ 120։ Պատ֊ Ժէ֊ 128։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 112։ Պատ֊ իե֊ 121։ Պատ֊ Ժէ֊ 129։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 113։ Պատ֊ իե֊ 122։ Պատ֊ Ժէ֊ 130։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 114։ Պատ֊ իե֊ 123։ Պատ֊ Ժէ֊ 131։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 115։ Պատ֊ իե֊ 124։ Պատ֊ Ժէ֊ 132։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 116։ Պատ֊ իե֊ 125։ Պատ֊ Ժէ֊ 133։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 117։ Պատ֊ իե֊ 126։ Պատ֊ Ժէ֊ 134։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 118։ Պատ֊ իե֊ 127։ Պատ֊ Ժէ֊ 135։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 119։ Պատ֊ իե֊ 128։ Պատ֊ Ժէ֊ 136։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 120։ Պատ֊ իե֊ 129։ Պատ֊ Ժէ֊ 137։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 121։ Պատ֊ իե֊ 130։ Պատ֊ Ժէ֊ 138։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 122։ Պատ֊ իե֊ 131։ Պատ֊ Ժէ֊ 139։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 123։ Պատ֊ իե֊ 132։ Պատ֊ Ժէ֊ 140։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 124։ Պատ֊ իե֊ 133։ Պատ֊ Ժէ֊ 141։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 125։ Պատ֊ իե֊ 134։ Պատ֊ Ժէ֊ 142։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 126։ Պատ֊ իե֊ 135։ Պատ֊ Ժէ֊ 143։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 127։ Պատ֊ իե֊ 136։ Պատ֊ Ժէ֊ 144։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 128։ Պատ֊ իե֊ 137։ Պատ֊ Ժէ֊ 145։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 129։ Պատ֊ իե֊ 138։ Պատ֊ Ժէ֊ 146։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 130։ Պատ֊ իե֊ 139։ Պատ֊ Ժէ֊ 147։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 131։ Պատ֊ իե֊ 140։ Պատ֊ Ժէ֊ 148։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 132։ Պատ֊ իե֊ 141։ Պատ֊ Ժէ֊ 149։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 133։ Պատ֊ իե֊ 142։ Պատ֊ Ժէ֊ 150։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 134։ Պատ֊ իե֊ 143։ Պատ֊ Ժէ֊ 151։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 135։ Պատ֊ իե֊ 144։ Պատ֊ Ժէ֊ 152։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 136։ Պատ֊ իե֊ 145։ Պատ֊ Ժէ֊ 153։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 137։ Պատ֊ իե֊ 146։ Պատ֊ Ժէ֊ 154։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 138։ Պատ֊ իե֊ 147։ Պատ֊ Ժէ֊ 155։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 139։ Պատ֊ իե֊ 148։ Պատ֊ Ժէ֊ 156։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 140։ Պատ֊ իե֊ 149։ Պատ֊ Ժէ֊ 157։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 141։ Պատ֊ իե֊ 150։ Պատ֊ Ժէ֊ 158։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 142։ Պատ֊ իե֊ 151։ Պատ֊ Ժէ֊ 159։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 143։ Պատ֊ իե֊ 152։ Պատ֊ Ժէ֊ 160։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 144։ Պատ֊ իե֊ 153։ Պատ֊ Ժէ֊ 161։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 145։ Պատ֊ իե֊ 154։ Պատ֊ Ժէ֊ 162։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 146։ Պատ֊ իե֊ 155։ Պատ֊ Ժէ֊ 163։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 147։ Պատ֊ իե֊ 156։ Պատ֊ Ժէ֊ 164։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 148։ Պատ֊ իե֊ 157։ Պատ֊ Ժէ֊ 165։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 149։ Պատ֊ իե֊ 158։ Պատ֊ Ժէ֊ 166։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 150։ Պատ֊ իե֊ 159։ Պատ֊ Ժէ֊ 167։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 151։ Պատ֊ իե֊ 160։ Պատ֊ Ժէ֊ 168։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 152։ Պատ֊ իե֊ 161։ Պատ֊ Ժէ֊ 169։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 153։ Պատ֊ իե֊ 162։ Պատ֊ Ժէ֊ 170։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 154։ Պատ֊ իե֊ 163։ Պատ֊ Ժէ֊ 171։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 155։ Պատ֊ իե֊ 164։ Պատ֊ Ժէ֊ 172։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 156։ Պատ֊ իե֊ 165։ Պատ֊ Ժէ֊ 173։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 157։ Պատ֊ իե֊ 166։ Պատ֊ Ժէ֊ 174։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 158։ Պատ֊ իե֊ 167։ Պատ֊ Ժէ֊ 175։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 159։ Պատ֊ իե֊ 168։ Պատ֊ Ժէ֊ 176։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 160։ Պատ֊ իե֊ 169։ Պատ֊ Ժէ֊ 177։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 161։ Պատ֊ իե֊ 170։ Պատ֊ Ժէ֊ 178։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 162։ Պատ֊ իե֊ 171։ Պատ֊ Ժէ֊ 179։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 163։ Պատ֊ իե֊ 172։ Պատ֊ Ժէ֊ 180։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 164։ Պատ֊ իե֊ 173։ Պատ֊ Ժէ֊ 181։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 165։ Պատ֊ իե֊ 174։ Պատ֊ Ժէ֊ 182։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 166։ Պատ֊ իե֊ 175։ Պատ֊ Ժէ֊ 183։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 167։ Պատ֊ իե֊ 176։ Պատ֊ Ժէ֊ 184։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 168։ Պատ֊ իե֊ 177։ Պատ֊ Ժէ֊ 185։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 169։ Պատ֊ իե֊ 178։ Պատ֊ Ժէ֊ 186։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 170։ Պատ֊ իե֊ 179։ Պատ֊ Ժէ֊ 187։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 171։ Պատ֊ իե֊ 180։ Պատ֊ Ժէ֊ 188։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 172։ Պատ֊ իե֊ 181։ Պատ֊ Ժէ֊ 189։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 173։ Պատ֊ իե֊ 182։ Պատ֊ Ժէ֊ 190։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 174։ Պատ֊ իե֊ 183։ Պատ֊ Ժէ֊ 191։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 175։ Պատ֊ իե֊ 184։ Պատ֊ Ժէ֊ 192։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 176։ Պատ֊ իե֊ 185։ Պատ֊ Ժէ֊ 193։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 177։ Պատ֊ իե֊ 186։ Պատ֊ Ժէ֊ 194։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 178։ Պատ֊ իե֊ 187։ Պատ֊ Ժէ֊ 195։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 179։ Պատ֊ իե֊ 188։ Պատ֊ Ժէ֊ 196։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 180։ Պատ֊ իե֊ 189։ Պատ֊ Ժէ֊ 197։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 181։ Պատ֊ իե֊ 190։ Պատ֊ Ժէ֊ 198։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 182։ Պատ֊ իե֊ 191։ Պատ֊ Ժէ֊ 199։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 183։ Պատ֊ իե֊ 192։ Պատ֊ Ժէ֊ 200։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 184։ Պատ֊ իե֊ 193։ Պատ֊ Ժէ֊ 201։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 185։ Պատ֊ իե֊ 194։ Պատ֊ Ժէ֊ 202։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 186։ Պատ֊ իե֊ 195։ Պատ֊ Ժէ֊ 203։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 187։ Պատ֊ իե֊ 196։ Պատ֊ Ժէ֊ 204։ Ճամ֊ ԺԹ֊ 188։ Պատ֊ իե֊ 197։ Պատ֊ Ժէ֊

ու խաչը կրէ, ու երթայ ինձ
8 առնէ։ Եւ ինձ մի՛ թերին անոր խօսքերը
9 ըսե գերեզմանէն դառնալով աս ամէն բաներ
ը պատմեցին առաքեալներուն ալ բոլոր ուրիշ
10 ներուն։ Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացին
ու Յակոբայ և Յովսէի մայրը Մարիամ,
ու անոնց հետ ուրիշներ ալ, որ աս բաները
11 առաքեալներուն պատմեցին։ Եւ անոնց առ
ջեւ դիտարկան խօսքեր երեւցան անոնց զը
12 րատածը, ու չէին հաւատար անոնց։ Բայց
Պետրոս երբ վազեց դէպ ի գերեզմանը, ու
ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ միայն կտաւ
ները կը կէնային, ու գնաց իր մտքին մէջ
զարմանալով ան եղածին վրայ։
13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ
գեղ մը կ'երթային, որ երուսաղէմէն վաթ
սուն ասպարէզ հեռու էր, և անոր անունը
14 Էմմաուս էր։ Եւ անոնք կը խօսէին իրարու
15 հետ աս բոլոր եղած անցքերուն վրայով։ Ու
եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու բարերը
գածուխին կ'ընէին, Յիսուս ինքն ալ ժո
16 ռովելով հետերնին կ'երթար։ Բայց անոնց
աչքերը բռնուած էին, որ զինքը չճանչնան։
17 Եւ բաւ անոնց, Ի՞նչ է աս խօսքերը որ
քալելով իրարու հետ կը խօսակցիք ու
18 տրտմած ալ էք։ Փաստասիոս տուաւ Ծեոփ
ան մէկը՝ որուն անունը կղէոպաս էր, ու բաւ
անոր, Դո՞ն մինակ երուսաղէմի մէջ կը կե
նաս, ու չես գիտեր թէ ինչեր եղաւ հոն ա
19 օրերս։ Եւ ինքը բաւ անոնց, Ի՞նչ։ անոնք
ալ ըսին իրեն, Նազովրեցի Յիսուսին համար,
հան որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առ
ջեւ գործքով ու խօսքով զօրաւոր մարգարէ
20 մը եղաւ։ Ինչպէս քահանայապետները ու
մեր իշխանները մահուան դատաստանի մատ
21 նեցին անիկա և խաչը հանեցին։ Իսկ մենք
կը յուսայինք թէ անիկա էր որ Իսրայէլը
պիտի ազատէր։ ԵՒ աս ամէնուն վրայ աս երկ
22 րորդ օրն է որ աս բաները եղաւ։ Նաև մեր
մէկէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացու
ցին, որոնք առաւօտուն կանուխ գերեզմանը
23 գացին, Ու անոր մարմինը չգտնելով եկան
ու ըսին թէ հրեշտակներու տեսիլ ալ տե
24 սան, որոնք ըսեր են թէ անիկա ողջ է։ Ու
մերիններէն մէկ քանիներն ալ գերեզմանը
գացին ու անանկ գտան, ինչպէս որ ան
կիները զրուցեցին, միայն թէ զինքը չտե
25 սան։ Ան ալ բաւ անոնց, Ով անմիտներ ու

թուխսիրտներ հաւատալու ան բոլոր բանե
26 րուն՝ որ մարգարէները խօսեցան։ Չէ՞ որ
Քրիստոսի պէտք էր աս չարչարանքները կրել,
27 և իր փառքը մտնել։ Ու սկսելով Մովսէսէն
և բոլոր մարգարէներէն՝ կը մեկնէր անոնց,
ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ
28 էր։ Երբոր մօտեցան ան գեղին՝ ուր
որ կ'երթային, ինքն ալ կը ցուցնէր որպէս
թէ աւելի հեռու տեղ մը պիտի երթար։
29 Բայց ստիպեցին զինքը ու ըսին, Մեր քովը
կեցիր, ընդ. որ իրիկունը մօտ է և օրը ի
30 նած է։ Ան մտաւ անոնց հետ կենալու։ Ու
եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ,
Հացը առաւ՝ օրհնեց, ու կոտրելով տուաւ
31 անոնց։ Անոնցմէ անոնց աչքերը բացուեցաւ
ու զինքը ճանչցան, և ինքը անոնցմէ անհե
32 տացաւ եղաւ։ Ու իրարու կ'ըսէին, Չէ՞ որ
սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բորբոքէր, երբ
որ ինքը մեր հետ կը խօսէր ճամբուն մէջ,
և գիրքերը կը մեկնէր մեզի։
33 Ու հան նոյն ժամուն երուսաղէմ դարձան,
ու մկտեղ ժողված գտան տասնմէկը ու
34 անոնց հետ եղողները, Որոնք կ'ըսէին թէ Ի
րաւցնէ Տէրը յարութիւն առաւ, ու Սիմո
35 նին երեւցաւ։ Եւ իրենք պատմեցին ինչ որ
ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ինտոր ինքզին
քը իրենց ճանչցուց հացը կոտրած ատենը։
36 Եւ քանի որ աս բաները կը խօսէին, ին
քնաս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջտեղը ու ը
37 սաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի։ Բայց ա
նոնք զարհուրելով կը վախնային, ու կը կար
38 ծէին թէ հոգի մը կը տեսնեն։ Եւ բաւ ա
նոնց, Ինչո՞ւ խռոված էք, և ինչո՞ւ սիրտեր
39 նուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն։ Ձեռքս ձեռ
քերս ու ոտքերս, որ ես ինքնեմ։ Դպչեցէք
ինձ և տեսէք, վասն զի ոգին մարմին
և ոսկորներ չունենար, ինտոր որ ինծի կը տես
40 նէք որ ունիմ։ Եւ աս ըսելով ձեռքերը ու
41 ոտքերը ցուցուց անոնց։ Ու երբոր տակաւին
ուրախութենէն չէին հաւատար և զար
մանքի մէջ էին, բաւ անոնց, Ունէ՞ք մը
42 ուտելիք հոս։ Անոնք ալ կտոր մը խորոված
43 ձուկ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն։ Ինք
44 առաւ կերաւ անոնց առջեւ։ Եւ բաւ ա
նոնց, Ասոնք են անոնց խօսքերը որ ձեզի խո
սեցայ երբոր դեռ ձեր հետն էի, թէ պէտք
է որ կատարուի ան ամէնը որ Մովսէսի օ
րէնքին մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սաղ

ե Ցակ. ա: 1 Պետ. ա: 1
ը Մատ. ա: 13 Մարկ. ա: 12
թ Մատ. ա: 14 Մարկ. ա: 13
ժ Մատ. ա: 16 Մարկ. ա: 14
ժա Մատ. ա: 18 Մարկ. ա: 16
ժբ Մատ. ա: 19 Մարկ. ա: 17
ժգ Մատ. ա: 20 Մարկ. ա: 18
ժդ Մատ. ա: 21 Մարկ. ա: 19
ժե Մատ. ա: 22 Մարկ. ա: 20
ժզ Մատ. ա: 23 Մարկ. ա: 21
ժէ Մատ. ա: 24 Մարկ. ա: 22
ժը Մատ. ա: 25 Մարկ. ա: 23
ի Մատ. ա: 26 Մարկ. ա: 24
ժ Մատ. ա: 27 Մարկ. ա: 25
ժա Մատ. ա: 28 Մարկ. ա: 26
ժբ Մատ. ա: 29 Մարկ. ա: 27
ժգ Մատ. ա: 30 Մարկ. ա: 28
ժդ Մատ. ա: 31 Մարկ. ա: 29
ժե Մատ. ա: 32 Մարկ. ա: 30
ժզ Մատ. ա: 33 Մարկ. ա: 31
ժէ Մատ. ա: 34 Մարկ. ա: 32
ժը Մատ. ա: 35 Մարկ. ա: 33
կ Մատ. ա: 36 Մարկ. ա: 34
կա Մատ. ա: 37 Մարկ. ա: 35
կբ Մատ. ա: 38 Մարկ. ա: 36
կգ Մատ. ա: 39 Մարկ. ա: 37
կդ Մատ. ա: 40 Մարկ. ա: 38
կե Մատ. ա: 41 Մարկ. ա: 39
կզ Մատ. ա: 42 Մարկ. ա: 40
կէ Մատ. ա: 43 Մարկ. ա: 41
կը Մատ. ա: 44 Մարկ. ա: 42
կթ Մատ. ա: 45 Մարկ. ա: 43
Մատ. ա: 46 Մարկ. ա: 44
Մատ. ա: 47 Մարկ. ա: 45
Մատ. ա: 48 Մարկ. ա: 46
Մատ. ա: 49 Մարկ. ա: 47
Մատ. ա: 50 Մարկ. ա: 48
Մատ. ա: 51 Մարկ. ա: 49
Մատ. ա: 52 Մարկ. ա: 50
Մատ. ա: 53 Մարկ. ա: 51
Մատ. ա: 54 Մարկ. ա: 52
Մատ. ա: 55 Մարկ. ա: 53
Մատ. ա: 56 Մարկ. ա: 54
Մատ. ա: 57 Մարկ. ա: 55
Մատ. ա: 58 Մարկ. ա: 56
Մատ. ա: 59 Մարկ. ա: 57
Մատ. ա: 60 Մարկ. ա: 58
Մատ. ա: 61 Մարկ. ա: 59
Մատ. ա: 62 Մարկ. ա: 60
Մատ. ա: 63 Մարկ. ա: 61
Մատ. ա: 64 Մարկ. ա: 62
Մատ. ա: 65 Մարկ. ա: 63
Մատ. ա: 66 Մարկ. ա: 64
Մատ. ա: 67 Մարկ. ա: 65
Մատ. ա: 68 Մարկ. ա: 66
Մատ. ա: 69 Մարկ. ա: 67
Մատ. ա: 70 Մարկ. ա: 68
Մատ. ա: 71 Մարկ. ա: 69
Մատ. ա: 72 Մարկ. ա: 70
Մատ. ա: 73 Մարկ. ա: 71
Մատ. ա: 74 Մարկ. ա: 72
Մատ. ա: 75 Մարկ. ա: 73
Մատ. ա: 76 Մարկ. ա: 74
Մատ. ա: 77 Մարկ. ա: 75
Մատ. ա: 78 Մարկ. ա: 76
Մատ. ա: 79 Մարկ. ա: 77
Մատ. ա: 80 Մարկ. ա: 78
Մատ. ա: 81 Մարկ. ա: 79
Մատ. ա: 82 Մարկ. ա: 80
Մատ. ա: 83 Մարկ. ա: 81
Մատ. ա: 84 Մարկ. ա: 82
Մատ. ա: 85 Մարկ. ա: 83
Մատ. ա: 86 Մարկ. ա: 84
Մատ. ա: 87 Մարկ. ա: 85
Մատ. ա: 88 Մարկ. ա: 86
Մատ. ա: 89 Մարկ. ա: 87
Մատ. ա: 90 Մարկ. ա: 88
Մատ. ա: 91 Մարկ. ա: 89
Մատ. ա: 92 Մարկ. ա: 90
Մատ. ա: 93 Մարկ. ա: 91
Մատ. ա: 94 Մարկ. ա: 92
Մատ. ա: 95 Մարկ. ա: 93
Մատ. ա: 96 Մարկ. ա: 94
Մատ. ա: 97 Մարկ. ա: 95
Մատ. ա: 98 Մարկ. ա: 96
Մատ. ա: 99 Մարկ. ա: 97
Մատ. ա: 100 Մարկ. ա: 98
Մատ. ա: 101 Մարկ. ա: 99
Մատ. ա: 102 Մարկ. ա: 100
Մատ. ա: 103 Մարկ. ա: 101
Մատ. ա: 104 Մարկ. ա: 102
Մատ. ա: 105 Մարկ. ա: 103
Մատ. ա: 106 Մարկ. ա: 104
Մատ. ա: 107 Մարկ. ա: 105
Մատ. ա: 108 Մարկ. ա: 106
Մատ. ա: 109 Մարկ. ա: 107
Մատ. ա: 110 Մարկ. ա: 108
Մատ. ա: 111 Մարկ. ա: 109
Մատ. ա: 112 Մարկ. ա: 110
Մատ. ա: 113 Մարկ. ա: 111
Մատ. ա: 114 Մարկ. ա: 112
Մատ. ա: 115 Մարկ. ա: 113
Մատ. ա: 116 Մարկ. ա: 114
Մատ. ա: 117 Մարկ. ա: 115
Մատ. ա: 118 Մարկ. ա: 116
Մատ. ա: 119 Մարկ. ա: 117
Մատ. ա: 120 Մարկ. ա: 118
Մատ. ա: 121 Մարկ. ա: 119
Մատ. ա: 122 Մարկ. ա: 120
Մատ. ա: 123 Մարկ. ա: 121
Մատ. ա: 124 Մարկ. ա: 122
Մատ. ա: 125 Մարկ. ա: 123
Մատ. ա: 126 Մարկ. ա: 124
Մատ. ա: 127 Մարկ. ա: 125
Մատ. ա: 128 Մարկ. ա: 126
Մատ. ա: 129 Մարկ. ա: 127
Մատ. ա: 130 Մարկ. ա: 128
Մատ. ա: 131 Մարկ. ա: 129
Մատ. ա: 132 Մարկ. ա: 130
Մատ. ա: 133 Մարկ. ա: 131
Մատ. ա: 134 Մարկ. ա: 132
Մատ. ա: 135 Մարկ. ա: 133
Մատ. ա: 136 Մարկ. ա: 134
Մատ. ա: 137 Մարկ. ա: 135
Մատ. ա: 138 Մարկ. ա: 136
Մատ. ա: 139 Մարկ. ա: 137
Մատ. ա: 140 Մարկ. ա: 138
Մատ. ա: 141 Մարկ. ա: 139
Մատ. ա: 142 Մարկ. ա: 140
Մատ. ա: 143 Մարկ. ա: 141
Մատ. ա: 144 Մարկ. ա: 142
Մատ. ա: 145 Մարկ. ա: 143
Մատ. ա: 146 Մարկ. ա: 144
Մատ. ա: 147 Մարկ. ա: 145
Մատ. ա: 148 Մարկ. ա: 146
Մատ. ա: 149 Մարկ. ա: 147
Մատ. ա: 150 Մարկ. ա: 148
Մատ. ա: 151 Մարկ. ա: 149
Մատ. ա: 152 Մարկ. ա: 150
Մատ. ա: 153 Մարկ. ա: 151
Մատ. ա: 154 Մարկ. ա: 152
Մատ. ա: 155 Մարկ. ա: 153
Մատ. ա: 156 Մարկ. ա: 154
Մատ. ա: 157 Մարկ. ա: 155
Մատ. ա: 158 Մարկ. ա: 156
Մատ. ա: 159 Մարկ. ա: 157
Մատ. ա: 160 Մարկ. ա: 158
Մատ. ա: 161 Մարկ. ա: 159
Մատ. ա: 162 Մարկ. ա: 160
Մատ. ա: 163 Մարկ. ա: 161
Մատ. ա: 164 Մարկ. ա: 162
Մատ. ա: 165 Մարկ. ա: 163
Մատ. ա: 166 Մարկ. ա: 164
Մատ. ա: 167 Մարկ. ա: 165
Մատ. ա: 168 Մարկ. ա: 166
Մատ. ա: 169 Մարկ. ա: 167
Մատ. ա: 170 Մարկ. ա: 168
Մատ. ա: 171 Մարկ. ա: 169
Մատ. ա: 172 Մարկ. ա: 170
Մատ. ա: 173 Մարկ. ա: 171
Մատ. ա: 174 Մարկ. ա: 172
Մատ. ա: 175 Մարկ. ա: 173
Մատ. ա: 176 Մարկ. ա: 174
Մատ. ա: 177 Մարկ. ա: 175
Մատ. ա: 178 Մարկ. ա: 176
Մատ. ա: 179 Մարկ. ա: 177
Մատ. ա: 180 Մարկ. ա: 178
Մատ. ա: 181 Մարկ. ա: 179
Մատ. ա: 182 Մարկ. ա: 180
Մատ. ա: 183 Մարկ. ա: 181
Մատ. ա: 184 Մարկ. ա: 182
Մատ. ա: 185 Մարկ. ա: 183
Մատ. ա: 186 Մարկ. ա: 184
Մատ. ա: 187 Մարկ. ա: 185
Մատ. ա: 188 Մարկ. ա: 186
Մատ. ա: 189 Մարկ. ա: 187
Մատ. ա: 190 Մարկ. ա: 188
Մատ. ա: 191 Մարկ. ա: 189
Մատ. ա: 192 Մարկ. ա: 190
Մատ. ա: 193 Մարկ. ա: 191
Մատ. ա: 194 Մարկ. ա: 192
Մատ. ա: 195 Մարկ. ա: 193
Մատ. ա: 196 Մարկ. ա: 194
Մատ. ա: 197 Մարկ. ա: 195
Մատ. ա: 198 Մարկ. ա: 196
Մատ. ա: 199 Մարկ. ա: 197
Մատ. ա: 200 Մարկ. ա: 198
Մատ. ա: 201 Մարկ. ա: 199
Մատ. ա: 202 Մարկ. ա: 200
Մատ. ա: 203 Մարկ. ա: 201
Մատ. ա: 204 Մարկ. ա: 202
Մատ. ա: 205 Մարկ. ա: 203
Մատ. ա: 206 Մարկ. ա: 204
Մատ. ա: 207 Մարկ. ա: 205
Մատ. ա: 208 Մարկ. ա: 206
Մատ. ա: 209 Մարկ. ա: 207
Մատ. ա: 210 Մարկ. ա: 208
Մատ. ա: 211 Մարկ. ա: 209
Մատ. ա: 212 Մարկ. ա: 210
Մատ. ա: 213 Մարկ. ա: 211
Մատ. ա: 214 Մարկ. ա: 212
Մատ. ա: 215 Մարկ. ա: 213
Մատ. ա: 216 Մարկ. ա: 214
Մատ. ա: 217 Մարկ. ա: 215
Մատ. ա: 218 Մարկ. ա: 216
Մատ. ա: 219 Մարկ. ա: 217
Մատ. ա: 220 Մարկ. ա: 218
Մատ. ա: 221 Մարկ. ա: 219
Մատ. ա: 222 Մարկ. ա: 220
Մատ. ա: 223 Մարկ. ա: 221
Մատ. ա: 224 Մարկ. ա: 222
Մատ. ա: 225 Մարկ. ա: 223
Մատ. ա: 226 Մարկ. ա: 224
Մատ. ա: 227 Մարկ. ա: 225
Մատ. ա: 228 Մարկ. ա: 226
Մատ. ա: 229 Մարկ. ա: 227
Մատ. ա: 230 Մարկ. ա: 228
Մատ. ա: 231 Մարկ. ա: 229
Մատ. ա: 232 Մարկ. ա: 230
Մատ. ա: 233 Մարկ. ա: 231
Մատ. ա: 234 Մարկ. ա: 232
Մատ. ա: 235 Մարկ. ա: 233
Մատ. ա: 236 Մարկ. ա: 234
Մատ. ա: 237 Մարկ. ա: 235
Մատ. ա: 238 Մարկ. ա: 236
Մատ. ա: 239 Մարկ. ա: 237
Մատ. ա: 240 Մարկ. ա: 238
Մատ. ա: 241 Մարկ. ա: 239
Մատ. ա: 242 Մարկ. ա: 240
Մատ. ա: 243 Մարկ. ա: 241
Մատ. ա: 244 Մարկ. ա: 242
Մատ. ա: 245 Մարկ. ա: 243
Մատ. ա: 246 Մարկ. ա: 244
Մատ. ա: 247 Մարկ. ա: 245
Մատ. ա: 248 Մարկ. ա: 246
Մատ. ա: 249 Մարկ. ա: 247
Մատ. ա: 250 Մարկ. ա: 248
Մատ. ա: 251 Մարկ. ա: 249
Մատ. ա: 252 Մարկ. ա: 250
Մատ. ա: 253 Մարկ. ա: 251
Մատ. ա: 254 Մարկ. ա: 252
Մատ. ա: 255 Մարկ. ա: 253
Մատ. ա: 256 Մարկ. ա: 254
Մատ. ա: 257 Մարկ. ա: 255
Մատ. ա: 258 Մարկ. ա: 256
Մատ. ա: 259 Մարկ. ա: 257
Մատ. ա: 260 Մարկ. ա: 258
Մատ. ա: 261 Մարկ. ա: 259
Մատ. ա: 262 Մարկ. ա: 260
Մատ. ա: 263 Մարկ. ա: 261
Մատ. ա: 264 Մարկ. ա: 262
Մատ. ա: 265 Մարկ. ա: 263
Մատ. ա: 266 Մարկ. ա: 264
Մատ. ա: 267 Մարկ. ա: 265
Մատ. ա: 268 Մարկ. ա: 266
Մատ. ա: 269 Մարկ. ա: 267
Մատ. ա: 270 Մարկ. ա: 268
Մատ. ա: 271 Մարկ. ա: 269
Մատ. ա: 272 Մարկ. ա: 270
Մատ. ա: 273 Մարկ. ա: 271
Մատ. ա: 274 Մարկ. ա: 272
Մատ. ա: 275 Մարկ. ա: 273
Մատ. ա: 276 Մարկ. ա: 274
Մատ. ա: 277 Մարկ. ա: 275
Մատ. ա: 278 Մարկ. ա: 276
Մատ. ա: 279 Մարկ. ա: 277
Մատ. ա: 280 Մարկ. ա: 278
Մատ. ա: 281 Մարկ. ա: 279
Մատ. ա: 282 Մարկ. ա: 280
Մատ. ա: 283 Մարկ. ա: 281
Մատ. ա: 284 Մարկ. ա: 282
Մատ. ա: 285 Մարկ. ա: 283
Մատ. ա: 286 Մարկ. ա: 284
Մատ. ա: 287 Մարկ. ա: 285
Մատ. ա: 288 Մարկ. ա: 286
Մատ. ա: 289 Մարկ. ա: 287
Մատ. ա: 290 Մարկ. ա: 288
Մատ. ա: 291 Մարկ. ա: 289
Մատ. ա: 292 Մարկ. ա: 290
Մատ. ա: 293 Մարկ. ա: 291
Մատ. ա: 294 Մարկ. ա: 292
Մատ. ա: 295 Մարկ. ա: 293
Մատ. ա: 296 Մարկ. ա: 294
Մատ. ա: 297 Մարկ. ա: 295
Մատ. ա: 298 Մարկ. ա: 296
Մատ. ա: 299 Մարկ. ա: 297
Մատ. ա: 300 Մարկ. ա: 298
Մատ. ա: 301 Մարկ. ա: 299
Մատ. ա: 302 Մարկ. ա: 300
Մատ. ա: 303 Մարկ. ա: 301
Մատ. ա: 304 Մարկ. ա: 302
Մատ. ա: 305 Մարկ. ա: 303
Մատ. ա: 306 Մարկ. ա: 304
Մատ. ա: 307 Մարկ. ա: 305
Մատ. ա: 308 Մարկ. ա: 306
Մատ. ա: 309 Մարկ. ա: 307
Մատ. ա: 310 Մարկ. ա: 308
Մատ. ա: 311 Մարկ. ա: 309
Մատ. ա: 312 Մարկ. ա: 310
Մատ. ա: 313 Մարկ. ա: 311
Մատ. ա: 314 Մարկ. ա: 312
Մատ. ա: 315 Մարկ. ա: 313
Մատ. ա: 316 Մարկ. ա: 314
Մատ. ա: 317 Մարկ. ա: 315
Մատ. ա: 318 Մարկ. ա: 316
Մատ. ա: 319 Մարկ. ա: 317
Մատ. ա: 320 Մարկ. ա: 318
Մատ. ա: 321 Մարկ. ա: 319
Մատ. ա: 322 Մարկ. ա: 320
Մատ. ա: 323 Մարկ. ա: 321
Մատ. ա: 324 Մարկ. ա: 322
Մատ. ա: 325 Մարկ. ա: 323
Մատ. ա: 326 Մարկ. ա: 324
Մատ. ա: 327 Մարկ. ա: 325
Մատ. ա: 328 Մարկ. ա: 326
Մատ. ա: 329 Մարկ. ա: 327
Մատ. ա: 330 Մարկ. ա: 328
Մատ. ա: 331 Մարկ. ա: 329
Մատ. ա: 332 Մարկ. ա: 330
Մատ. ա: 333 Մարկ. ա: 331
Մատ. ա: 334 Մարկ. ա: 332
Մատ. ա: 335 Մարկ. ա: 333
Մատ. ա: 336 Մարկ. ա: 334
Մատ. ա: 337 Մարկ. ա: 335
Մատ. ա: 338 Մարկ. ա: 336
Մատ. ա: 339 Մարկ. ա: 337
Մատ. ա: 340 Մարկ. ա: 338
Մատ. ա: 341 Մարկ. ա: 339
Մատ. ա: 342 Մարկ. ա: 340
Մատ. ա: 343 Մարկ. ա: 341
Մատ. ա: 344 Մարկ. ա: 342
Մատ. ա: 345 Մարկ. ա: 343
Մատ. ա: 346 Մարկ. ա: 344
Մատ. ա: 347 Մարկ. ա: 345
Մատ. ա: 348 Մարկ. ա: 346
Մատ. ա: 349 Մարկ. ա: 347
Մատ. ա: 350 Մարկ. ա: 348
Մատ. ա: 351 Մարկ. ա: 349
Մատ. ա: 352 Մարկ. ա: 350
Մատ. ա: 353 Մարկ. ա: 351
Մատ. ա: 354 Մարկ. ա: 352
Մատ. ա: 355 Մարկ. ա: 353
Մատ. ա: 356 Մարկ. ա: 354
Մատ. ա: 357 Մարկ. ա: 355
Մատ. ա: 358 Մարկ. ա: 356
Մատ. ա: 359 Մարկ. ա: 357
Մատ. ա: 360 Մարկ. ա: 358
Մատ. ա: 361 Մարկ. ա: 359
Մատ. ա: 362 Մարկ. ա: 360
Մատ. ա: 363 Մարկ. ա: 361
Մատ. ա: 364 Մարկ. ա: 362
Մատ. ա: 365 Մարկ. ա: 363
Մատ. ա: 366 Մարկ. ա: 364
Մատ. ա: 367 Մարկ. ա: 365
Մատ. ա: 368 Մարկ. ա: 366
Մատ. ա: 369 Մարկ. ա: 367
Մատ. ա: 370 Մարկ. ա: 368
Մատ. ա: 371 Մարկ. ա: 369
Մատ. ա: 372 Մարկ. ա: 370
Մատ. ա: 373 Մարկ. ա: 371
Մատ. ա: 374 Մարկ. ա: 372
Մատ. ա: 375 Մարկ. ա: 373
Մատ. ա: 376 Մարկ. ա: 374
Մատ. ա: 377 Մարկ. ա: 375
Մատ. ա: 378 Մարկ. ա: 376
Մատ. ա: 379 Մարկ. ա: 377
Մատ. ա: 380 Մարկ. ա: 378
Մատ. ա: 381 Մարկ. ա: 379
Մատ. ա: 382 Մարկ. ա: 380
Մատ. ա: 383 Մարկ. ա: 381
Մատ. ա: 384 Մարկ. ա: 382
Մատ. ա: 385 Մարկ. ա: 383
Մատ. ա: 386 Մարկ. ա: 384
Մատ. ա: 387 Մարկ. ա: 385
Մատ. ա: 388 Մարկ. ա: 386
Մատ. ա: 389 Մարկ. ա: 387
Մատ. ա: 390 Մարկ. ա: 388
Մատ. ա: 391 Մարկ. ա: 389
Մատ. ա: 392 Մարկ. ա: 390
Մատ. ա: 393 Մարկ. ա: 391
Մատ. ա: 394 Մարկ. ա: 392
Մատ. ա: 395 Մարկ. ա: 393
Մատ. ա: 396 Մարկ. ա: 394
Մատ. ա: 397 Մարկ. ա: 395
Մատ. ա: 398 Մարկ. ա: 396
Մատ. ա: 399 Մարկ. ա: 397
Մատ. ա: 400 Մարկ. ա: 398
Մատ. ա: 401 Մարկ. ա: 399
Մատ. ա: 402 Մարկ. ա: 400
Մատ. ա: 403 Մարկ. ա: 401
Մատ. ա: 404 Մարկ. ա: 402
Մատ. ա: 405 Մարկ. ա: 403
Մատ. ա: 406 Մարկ. ա: 404
Մատ. ա: 407 Մարկ. ա: 405
Մատ. ա: 408 Մարկ. ա: 406
Մատ. ա: 409 Մարկ. ա: 407
Մատ. ա: 410 Մարկ. ա: 408
Մատ. ա: 411 Մարկ. ա: 409
Մատ. ա: 412 Մարկ. ա: 410
Մատ. ա: 413 Մարկ. ա: 411
Մատ. ա: 414 Մարկ. ա: 412
Մատ. ա: 415 Մարկ. ա: 413
Մատ. ա: 416 Մարկ. ա: 414
Մատ. ա: 417 Մարկ. ա: 415
Մատ. ա: 418 Մարկ. ա: 416
Մատ. ա: 419 Մարկ. ա: 417
Մատ. ա: 420 Մարկ. ա: 418
Մատ. ա: 421 Մարկ. ա: 419
Մատ. ա: 422 Մարկ. ա: 420
Մատ. ա: 423 Մարկ. ա: 421
Մատ. ա: 424 Մարկ. ա: 422
Մատ. ա: 425 Մարկ. ա: 423
Մատ. ա: 426 Մարկ. ա: 424
Մատ. ա: 427 Մարկ. ա: 425
Մատ. ա: 428 Մարկ. ա: 426
Մատ. ա: 429 Մարկ. ա: 427
Մատ. ա: 430 Մարկ. ա: 428
Մատ. ա: 431 Մարկ. ա: 429
Մատ. ա: 432 Մարկ. ա: 430
Մատ. ա: 433 Մարկ. ա: 431
Մատ. ա: 434 Մարկ. ա: 432
Մատ. ա: 435 Մարկ. ա: 433
Մատ. ա: 436 Մարկ. ա: 434
Մատ. ա: 437 Մարկ. ա: 435
Մատ. ա: 438 Մարկ. ա: 436
Մատ. ա: 439 Մարկ. ա: 437
Մատ. ա: 440 Մարկ. ա: 438
Մատ. ա: 441 Մարկ. ա: 439
Մատ. ա: 442 Մարկ. ա: 440
Մատ. ա: 443 Մարկ. ա: 441
Մատ. ա: 444 Մարկ. ա: 442
Մատ. ա: 445 Մարկ. ա: 443
Մատ. ա: 446 Մարկ. ա: 444
Մատ. ա: 447 Մարկ. ա: 445
Մատ. ա: 448 Մարկ. ա: 446
Մատ. ա: 449 Մարկ. ա: 447
Մատ. ա: 450 Մարկ. ա: 448
Մատ. ա: 451 Մարկ. ա: 449
Մատ. ա: 452 Մարկ. ա: 450
Մատ. ա: 453 Մարկ. ա: 451
Մատ. ա: 454 Մարկ. ա: 452
Մատ. ա: 455 Մարկ. ա: 453
Մատ. ա: 456 Մարկ. ա: 454
Մատ. ա: 457 Մարկ. ա: 455
Մատ. ա: 458 Մարկ. ա: 456
Մատ. ա: 459 Մարկ. ա: 457
Մատ. ա: 460 Մարկ. ա: 458
Մատ. ա: 461 Մարկ. ա: 459
Մատ. ա: 462 Մարկ. ա: 460
Մատ. ա: 463 Մարկ. ա: 461
Մատ. ա: 464 Մարկ. ա: 462
Մատ. ա: 465 Մարկ. ա: 463
Մատ. ա: 466 Մարկ. ա: 464
Մատ. ա: 467 Մարկ. ա: 465
Մատ. ա: 468 Մարկ. ա: 466
Մատ. ա: 469 Մարկ. ա: 467
Մատ. ա: 470 Մարկ. ա: 468
Մատ. ա: 471 Մարկ. ա: 469
Մատ. ա: 472 Մարկ. ա: 470
Մատ. ա: 473 Մարկ. ա: 471
Մատ. ա: 474 Մարկ. ա: 472
Մատ. ա: 475 Մարկ. ա: 473
Մատ. ա: 476 Մարկ. ա: 474
Մատ. ա: 477 Մարկ. ա: 475
Մատ. ա: 478 Մարկ. ա: 476
Մատ. ա: 479 Մարկ. ա: 477
Մատ. ա: 480 Մարկ. ա: 478
Մատ. ա: 481 Մարկ. ա: 479
Մատ. ա: 482 Մարկ. ա: 480
Մատ. ա: 483 Մարկ. ա: 481
Մատ. ա: 484 Մարկ. ա: 482
Մատ. ա: 485 Մարկ. ա: 483
Մատ. ա: 486 Մարկ. ա: 484
Մատ. ա: 487 Մարկ. ա: 485
Մատ. ա: 488 Մարկ. ա: 486
Մատ. ա: 489 Մարկ. ա: 487
Մատ. ա: 490 Մարկ. ա: 488
Մատ. ա: 491 Մարկ. ա: 489
Մատ. ա: 492 Մարկ. ա: 490
Մատ. ա: 493 Մարկ. ա: 491
Մատ. ա: 494 Մարկ. ա: 492
Մատ. ա: 495 Մարկ. ա: 493
Մատ. ա: 496 Մարկ. ա: 494
Մատ. ա: 497 Մարկ. ա: 495
Մատ. ա: 498 Մարկ. ա: 496
Մատ. ա: 499 Մարկ. ա: 497
Մատ. ա: 500 Մարկ. ա: 498
Մատ. ա: 501 Մարկ. ա: 499
Մատ. ա: 502 Մարկ. ա: 500
Մատ. ա: 503 Մարկ. ա: 501
Մատ. ա: 504 Մարկ. ա: 502
Մատ. ա: 505 Մարկ. ա: 503
Մատ. ա: 506 Մարկ. ա: 504
Մատ. ա: 507 Մարկ. ա: 505
Մատ. ա: 508 Մարկ. ա: 506
Մատ. ա: 509 Մարկ. ա: 507
Մատ. ա: 510 Մարկ. ա: 508
Մատ. ա: 511 Մարկ. ա: 509
Մատ. ա: 512 Մարկ. ա: 510
Մատ. ա: 513 Մարկ. ա: 511
Մատ. ա: 514 Մարկ. ա: 512
Մատ. ա: 515 Մարկ. ա: 513
Մատ. ա: 516 Մարկ. ա: 514
Մատ. ա: 517 Մարկ. ա: 515
Մատ. ա: 518 Մարկ. ա: 516
Մատ. ա: 519 Մարկ. ա: 517
Մատ. ա: 520 Մարկ. ա: 518
Մատ. ա: 521 Մարկ. ա: 519
Մատ. ա: 522 Մարկ. ա: 520
Մատ. ա: 523 Մարկ. ա: 521
Մատ. ա: 524 Մարկ. ա: 522
Մատ. ա: 525 Մարկ. ա: 523
Մատ. ա: 526 Մարկ. ա: 524
Մատ. ա: 527 Մարկ. ա: 525
Մատ. ա: 528 Մարկ. ա: 526
Մատ. ա: 529 Մարկ. ա: 527
Մատ. ա: 530 Մարկ. ա: 528
Մատ. ա: 531 Մարկ. ա: 529
Մատ. ա: 532 Մարկ. ա: 530
Մատ. ա: 533 Մարկ. ա: 531
Մատ. ա: 534 Մարկ. ա: 532
Մատ. ա: 535 Մարկ. ա: 533
Մատ. ա: 536 Մարկ. ա: 534
Մատ. ա: 537 Մարկ. ա: 535
Մատ. ա: 538 Մարկ. ա: 536
Մատ. ա: 539 Մարկ. ա: 537
Մատ. ա: 540 Մարկ. ա: 538
Մատ. ա: 541 Մարկ. ա: 539
Մատ. ա: 542 Մարկ. ա: 540
Մատ. ա: 543 Մարկ. ա: 541
Մատ. ա: 544 Մարկ. ա: 542
Մատ. ա: 545 Մարկ. ա: 543
Մատ. ա: 546 Մարկ. ա: 544
Մատ. ա: 547 Մարկ. ա: 545
Մատ. ա: 548 Մարկ. ա: 546
Մատ. ա: 549 Մարկ. ա: 547
Մատ. ա: 550 Մարկ. ա: 548
Մատ. ա: 551 Մարկ. ա: 549
Մատ. ա: 552 Մարկ. ա: 550
Մատ. ա: 553 Մարկ. ա: 551
Մատ. ա: 554 Մարկ. ա: 552
Մատ. ա: 555 Մարկ. ա: 553
Մատ. ա: 556 Մարկ. ա: 554
Մատ. ա: 557 Մարկ. ա: 555
Մատ. ա: 558 Մարկ. ա: 556
Մատ. ա: 559 Մարկ. ա: 557
Մատ. ա: 560 Մարկ. ա: 558
Մատ. ա: 561 Մարկ. ա: 559
Մատ. ա: 562 Մարկ. ա: 560
Մատ. ա: 563 Մարկ. ա: 561
Մատ. ա: 564 Մարկ. ա: 562
Մատ. ա: 565 Մարկ. ա: 563
Մատ. ա: 566 Մարկ. ա: 564
Մատ. ա: 567 Մարկ. ա: 565
Մատ. ա: 568 Մարկ. ա: 566
Մատ. ա: 569 Մարկ. ա: 567
Մատ. ա: 570 Մարկ. ա: 568
Մատ. ա: 571 Մարկ. ա: 569
Մատ. ա: 572 Մարկ. ա: 570
Մատ. ա: 573 Մարկ. ա: 571
Մատ. ա: 574 Մարկ. ա: 572
Մատ. ա: 575 Մարկ. ա: 573

45 մանաւանդ մէջ ինձի համար գրուած են։ Ես
առանց անոնց միտքը բացայ որ գիրքերը
46 Հասկնան։ Եւ ըսաւ անոնց Թէ Աստուած գը-
րուած է, և Հաւատի պէտք էր Քրիստոսի
չարչարուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն յա-
47 րութիւն առնել։ Եւ անոր անունովը ապաշ-
խարութիւն ու մեղաց թողութիւն քարոզուիլ
Երուսաղէմէն սկսած
48 Ըրուր ազգերու մէջ՝ Ասոնց վկաները։ (49)Եւ
ահա ես իմ Հօրս խոստումները ձեր վրայ կը
խրկեմ. բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքիս
մէջը նստեցէք, մինչև որ վերէն զօրութիւն
առնէք վրաները։
50 Ետ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու
իր ձեռքերը վեր վերցնելով օրհնեց անոնք։
51 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'օրհներ, զատուե-
ցաւ անոնցմէ ու վեր կ'երթար երկինքը։ Ու
նոնք ալ երկրպագութիւն ընելով անոր՝ մեծ
53 ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան։ Ետ-
ամէն ատեն տաճարին մէջն էին, ու կը գո-
վաբանէին և կ'օրհնէին զԱստուած։ Ամէն։

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ասկէ սկիզբն էր բանը, ու բանը Աստուծոյ
2 քովն էր, ու բանը Աստուած էր։ Անիկա
3 սկիզբէն Աստուծոյ քովն էր։ Ամէն բան ա-
նոր եղաւ, և առանց անոր բան մը չեղաւ։
4 Ինչ որ եղաւ։ Կեանքը անոր էր, ու կեան-
5 քը մարդոց լոյսն էր։ Ու լոյսը խաւարի մէջ
կը լուսաւորէր, ու խաւարը զանիկա չյաղթե-
ցաւ։
6 Աստուծմէ խրկուած մարդ մը կար, որուն
7 անունը Յովհաննէս էր։ Անիկա վկայութեան
եկաւ որ լուսոյն համար վկայէ, որ ամէնքը
8 անոր միջոցովը հաւատան։ Ինքը չէր անոր լոյ-
սը, հապա եկաւ որ լուսոյն համար վկայու-
թիւն տայ։
9 Ճշմարիտ լոյսը այն էր, որ աշխարհ եկով
10 բոլոր մարդիկը կը լուսաւորէ։ Ինքը աշխար-
հի մէջ էր, ու աշխարհս անով եղաւ, ու
11 աշխարհս զանիկա չճանչցաւ։ Իրենիններուն
եկաւ, և իրենները զինք չընդունեցին։
12 Բայց որոնք որ զինքը ընդունեցին, անոնց
իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիներ լի-
13 նելու, որոնք կը հաւատան իր անունը։ Ո՛ր
անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմնին կամքէ ոչ
ալ մարդու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծնան։
14 Եւ Բանը մարմին եղաւ ու մեր մէջը բնա-
կեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք Հօրմէն
միածնի փառքին պէս,) Ճշմարտով ու ճըշ-
մարտութիւնով լեցուն։
15 Յովհաննէս վկայեց անոր համար և աղա-
ղակեց ըսելով, Ասիկա է որուն համար կը
գրուցէի, Անն որ իմ ետևէս կու գայ՝ ինծմէ
16 առաջ եղաւ, Ինչու որ ինծմէ առաջ էր։ Ու
անոր լեցունութենէն մենք ամէնքս ընդու-
17 տունք շնորհք ուշ։ Ինչու որ Օրէնքը Մով-
սէսի ձեռքով տրուեցաւ, Բայց շնորհքը
ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի ձեռ-
18 քովը եղան։ Աստուած մէկ անգամ չէ՝ Միածին Որդին որ Հօրը ծոցն
է՝ անիկա պատմեց։
19 Ու Յովհաննէսին վկայութիւնը ասիկա է երբ-
որ Հրեաները երուսաղէմէն քահանաներ ու
Ղեւտացիներ խրկեցին որ հարցընեն անոր
20 թէ դուն ո՞վ ես։ Եւ անիկա խոստովանե-

ե Գոր· ժգ· 14։
ֆ Հմր· 26։ Սաղ· իգ։ Իսա· ծ· 6։ Ծգ· 2։
Եզ· Գոր· ժե· 3։
ը Դան· իե· 21։ Գոր· ժգ· 38· 40։ ա Յովհ· բ· 12։
թ Ծն· ժբ· 3։ Սաղ· իգ· 1։ Գոր· ժգ· 38։ Ես· խգ· 6։ Յովհ· ե· 22։ Երեմ· լա· 34։ Ովս· բ· 23։ Մաղ· ա· 11։
ի Յովհ· ժե· 27։ Գոր· ա· 8։ 22։ բ· 32։ գ· 15։ Ես· խգ· 3։ Յովհ· ժե· 26։ Յովհ· ժգ· 16։ 26։ Ժե·
26։ ժգ· 7։ Գոր· ա· 4։ բ· 1։ Եզ· Գոր· ա· 12։
ղ Ծ ԹՈՒ· բ· 11։ Մաղ· ժգ· 19։ Յովհ· ժգ· 17։ Գոր· ա· 2։ Ես· խգ· 1։ Գոր· ա· 2։ Ես· խգ· 1։ Գոր· բ· 46։ Ե· 42։
— Աստ· բ· 22· 23։ Կաղ· ա· 17։ Յովհ· ա· 1։ Ա· 2։ ԺՀ· 15։
Յովհ· ե· 30։ Գա· ԺԲ· 4։ Ժե· 5։ ա Յովհ· բ· 4։
Ա· 4։ Ես· խգ· 10։ Ես· խգ· 1։ Ես· խգ· 3։ Ես· խգ· 1։ Ես· խգ· 1։ Ես· խգ· 1

ցաւ ու չար բացաւ. խոստովանեցաւ թէ ես
21 Քրիստոսը չեմ։ Ու հարցուցին անոր, Հապա
ի՞նչ, Եղիա՞ն ես. և բաւ, Չեմ։ Ան մեր-
գաբէ՞ն ես. պատասխան տուաւ թէ Չէ։
22 Ուստեղը բան անոր, Դուն ո՛վ ես. չե՛ն դէ,
որ պատասխան առնենք մեզ խրկողներուն.
23 դուն ի՞նչ կ'ըսես քեզի համար։ Ըսաւ, Ես
անոր ձայնն եմ որ անապատին մէջ կը կան-
չէ, Շիակնեցէք Տէրոջը ճամբան, ինչպէս որ
24 եսայի մարգարէն բաւ։ Եւ ան խրկուած-
25 ներէն փարիսեցիներէն էին։ Ու հարցուցին
իրեն ըսելով, Հապա ինչո՞ւ կը մկրտես ան-
նես, թէ որ դուն Քրիստոսը չես, ու ոչ Ե-
26 ղիան, և ոչ մարգարէն։ Պատասխան տուաւ
անոնց Յովհաննէս ու բաւ, Ես կը մկրտեմ,
բայց ձեր մէջը մէկը կայ որ դուք
27 ան չէք ճանչնար. Անիկա է իմ ետեւէս եկո-
ղը՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ, որ ես արժանի
28 չեմ անոր կօշիկին կապը քակելու։ Ա՛յս բա-
ներէն Բեթաբարայի մէջ եղաւ Յորդանանու
անդիի կողմը, ուր որ Յովհաննէս կը կնճռո
ու կը մկրտէր։
29 Հետեւեալ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուս որ
իրեն կու գար, և բաւ, Ահա Առաջնոյ Գա-
30 ռը՝ որ աշխարհին մեղքը կը վերցնէ։ Ա՛յն-
կա է որուն համար ես կը գոչեցի, Իմ ե-
տեւէս մարդ մը կու գայ՝ որ ինծմէ առաջ է-
31 գաւ, ինչու որ ինծմէ առաջ էր։ Ու ես զա-
նիկա չէի ճանչնար, բայց Տանը համար ես
ի՛կայ Ջրով մկրտելու, որ անիկա Իսրայէլին
32 յայտնուի։ Եւ Յովհաննէս վկայութիւն
տուաւ ըսելով թէ կը տեսնէի Հոգին որ ա-
պառնիի պէս երկինքէն կ'իջնէր, ու անոր վը-
33 րայ կը հանգչէր։ Եւ ես զանիկա չէի ճանչ-
նար, բայց ան որ ինծի խրկեց Ջրով մկրտելու,
ինքը բաւ ինծի, Որու վրայ տեսնես Հոգին,
որ կ'իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ, Ասիկա
34 է որ Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ։ Ես ալ տեսայ,
ու վկայեցի թէ ասիկա է Աստուծոյ Որդին։
35 Հետեւեալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայ-
36 ներ էր, և իր աշակերտներէն երկուքը։ Ու
նայելով Յիսուսի վրայ որ կը պտրտէր՝ ը-
37 սաւ, Ահա Աստուծոյ Գառը։ Եւ նոյնին
անկէ երկու աշակերտները՝ լսեցի կը խօսէր,
38 ու գացին Յիսուսի հետեւէն։ Յիսուս նրոյն
դարձաւ ու տեսաւ անոնք որ կ'երթեն կու
գային՝ բաւ անոնց, Ի՞նչ կ'ուզէք։ անոնք

ըսին իրեն, Ռաբբի, (որ թարգմանուելով
վարդապետ բանի է,) ո՞ւր է քու օթևանդ։
39 Բաւ անոնց, Եկէք ու տեսէք։ Եկան ու
տեսան ուր տեղ որ էր իր օթևանը. և ան օրը
անոր քովը կեցան, Ինչու որ ժամը տասնին
40 առնիներէ էր։ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդ-
րէաս ան երկուքէն մէկն էր, որ լսելին Յով-
41 հաննէսէն և անոր հետեւէն գացին։ Առաջ
նախ իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ և կ'ըսէ ա-
նոր, Գտանք Մեսիան, (որ Քրիստոս կը
42 թարգմանուի.) Ու տարաւ զանիկա Յիսու-
սի քովը։ Յիսուս անոր նայելով՝ բաւ, Դուն
ես Յովհաննէսի որդին Սիմոնը. Դուն կ'ելլա-
պետք բաւնա, որ Քեփաս կը թարգմանուի։
43 Հետեւեալ օրը Յիսուս Գալիլիա կելլել ու-
զեց, և փիլիպպոս գտնելով՝ բաւ անոր,
44 Եկուր իմ ետեւէս։ Եւ փիլիպպոս Բեթսա-
յիդացին էր Անդրէասին ու Պետրոսին քա-
45 ղաքէն։ փիլիպպոս կը գտնէ Նաթանայէլը
և կ'ըսէ անոր, Ան որուն համար Մովսէս
օրինաց մէջ գրեց, Եւ մարգարէներն ալ,
գտանք, որ Յիսուս Նազովրեցին՝ Յով-
46 սեփի որդին է։ Եւ Նաթանայէլ բաւ անոր,
Նազարեթէն կարելի՞ է որ ոեւէ բան մը բա-
րի բաւ անոր փիլիպպոս, Եկուր ու տես։
47 Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը որ դէպ
իրեն կու գար՝ բաւ անոր համար, Ահա ի-
րաւցնէ Իսրայէլացի մը, որուն նենգ չկ-
48 գտնիմ կոչ ինչ։ Նաթանայէլ բաւ անոր, Ուս-
կի՞ց կը ճանչնաս զիս. պատասխան տուաւ
Յիսուս ու բաւ անոր, Դեռ փիլիպպոս քեզ
չկանչած, դուն որ թզենիին տակն էիր, ես
49 քեզ տեսայ։ Պատասխան տուաւ Նաթանա-
յէլ ու բաւ անոր, Ռաբբի, Դուն ես Աս-
տուծոյ Որդին, Դուն ես Իսրայէլի թագա-
50 ւորը։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բաւ ա-
նոր, Քանի համար՝ որ քեզի բան մը թզ
թզենիին տակը տեսայ, կը հաւատա՞ս. ասկէ
51 աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես։ Ու բաւ
անոր, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Տա-
կէ հետեւ պիտի տեսնէք երկինքերը բացուած,
և Աստուծոյ հրեշտակները որ կ'ելլեն ու կ'ի-
ջնեն Որդւոյ մարդոյ վրայ։

Գլ. Բ

1 Քրիստոս ջուրը գինիի կը փոխէ։ 12 Կ'երթայ Կափառնայում.
ու հոգը Երուսաղէմ։ 14 Ուր տեղ առնիարէն գուրս կը հանէ
գնդակները և ծախողները։ 19 Կը նախատնի իր մահը և յա-

1 Երրորդ օրը հարսնիք եղաւ Գալիլիոյ Կանա
քաղաքին մէջ, և Յիսուսի մայրը հոն էր։
2 Յիսուս ալ և իր աշակերտները հարսնիքին
3 կոչուեցան։ Եւ գինին պակսելով՝ Յիսուսի մայ-
րը ըսաւ անոր, Գինի չունին։
4 Յիսուս ըսաւ անոր, Կնի՛կ, ինծի և քեզի ի՞նչ
կայ. իմ ժամս դեռ չհասաւ։
5 Անոր մայրը ըսաւ սպասաւորներուն, Ինչ որ
ձեզի ըսէ՝ ա՛յն ըրէք։
6 Հոն քարէ վեց ջրհոսներ դրուած էին՝ Հրէից
մաքրութեան սովորութեանը համեմատ, որ
երկուքէն երեքական չափ կը տանէին։
7 Յիսուս ըսաւ անոնց, Ջրհոսները ջուրով լեցո-
ւցէք։ Անոնք ալ մինչեւ բերնին լեցուցին։
8 Ետքը ըսաւ անոնց, Հիմա քաշեցէք ու տա-
նեցէք խնամակալապետին։ Անոնք ալ տա-
նեցին։
9 Խնամակալապետը երբոր համտեսեց ջուրը
որ գինի եղած էր, և չգիտէր ուրկէ՛ էր, բայց
սպասաւորները որ ջուրը քաշեցին գիտէին,
խնամակալապետը կանչեց փեսային
10 և ըսաւ անոր, Ամէն մարդ նախ լաւ գինին
կը դնէ, և երբոր հարբեցան՝ վատը. դուն
մինչեւ հիմա լաւ գինին պահեցիր։
11 Յիսուս այս սկիզբը նշանաց ըրաւ Գալիլիոյ
Կանա քաղաքին մէջ, և յայտնեց իր փառքը,
և իր աշակերտները հաւատացին անոր։
12 Ետքը ինքը, և մայրը, և եղբարքը, և աշա-
կերտները Կափառնայում իջան, և հոն քիչ
մը օր մնացին։
13 Հրեից Զատիկը մօտ էր, և Յիսուս Երուսա-
ղէմ ելաւ։
14 Եւ տաճարին մէջ գտաւ ցուլեր, ոչխարներ
և աղաւնիներ ծախողները, և դրամ փոխող-
15 ները նստած։ Ու պարան մը շինելով՝ բո-
լորին հանեց տաճարէն, ոչխարներն ալ և ցու-
լերը, և դրամ փոխողներուն դրամը թափեց,
և սեղանները շուռ տուաւ,
16 և աղաւնի ծախողներուն ըսաւ, Ասոնք հոս
տարէք, հայրս առեւտրի տուն մի՛ շինէք։
17 Իր աշակերտները յիշեցին թէ գրուած է,
Քու տանդ նախանձը զիս պիտի ուտէ։
18 Հրեայք ուրեմն պատասխանեցին և ըսին
անոր, Ի՞նչ նշան մեզի կը ցուցնես որ այս
բաները կ'ընես։
19 Յիսուս պատասխանեց և ըսաւ անոնց, Ջնջե-
ցէք այս տաճարը, և երեք օրուան մէջ զայն
20 կանգնեցնեմ։ Հրեայք ըսին, Քառասունվեց
տարի շինուեցաւ այս տաճարը, և դուն եր-
21 եք օրուան մէջ կանգնեցնե՞ս զայն։ Բայց ա-
նիկա իր մարմնին տաճարին մասին կը խօ-
22 սէր։ Ուրեմն երբոր մեռելներէն յարութիւն
առաւ, իր աշակերտները յիշեցին թէ ասիկա
կ'ըսէր, և հաւատացին Գրոց և այն խօսքին
որ Յիսուս ըսած էր։
23 Երբոր Երուսաղէմ էր Զատկին տօնին մէջ,
շատեր հաւատացին անոր անունին, տես-
նելով անոր ըրած նշանները։
24 Բայց Յիսուս ինքզինքը չէր վստահեցներ
անոնց, վասն զի ամենքը կը ճանչնար,
25 և վասն զի պէտք չունէր որ մարդ մը վկայէ
անոր համար, վասն զի ինքը գիտէր մարդուն
մէջ եղածը։

բանիցը։ 23 Շատերք իր հրաշքներըք տեսանելով կը հաւատան իրեն. բայց ինքը իր անձը չէր ապաւար անոնց։

1 Ու երրորդ օրը Հարսնիք մը կար Գալիլեայի Կանայ քաղաքը, և Յիսուսի մայրը հոն էր։
2 Յիսուս ալ կանչուեցաւ անոր հարսնիքը՝ ու իր
3 աշակերտներն ալ։ Ու երբոր գինին պակսեցաւ՝ Յիսուսի մայրը ըսաւ անոր, Գինի չունին։
4 Անոր Յիսուս ըսաւ անոր, Իմչի՞կ ինձ ու քեզ կայ, կնի՛կ, դուն իմ ժամս դեռ չէ՛ հասած։
5 Անոր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ, Ինչ որ ձեզի ըսէ՝ ըրէք։
6 Հոն վեց հատ քարէ կարասներ դրուած էին Հրէից մաքրութեանը համեմատ, որ անոնց մէկն ալ մէկ կամ երկու մետրէն աւելի կ՚առնէր։
7 Յիսուս ըսաւ անոնց, Լեցուցէք ատ կարասները ջրով։ ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը։
8 Ետքը ըսաւ անոնց, Հիմա հանեցէք ու տանեցուցէք տարէք։ անոնք ալ տարին։
9 Ու տեսուչը երբոր գինի եղած ջուրին համը առաւ, և չէր գիտեր ուրկից ըլլալը։ (բայց սպասաւորները որ ջուրը քաղեր էին՝ գիտէին։) տեսուչը կը խօսի փեսային,
10 Ու անոր կ՚ըսէ, Ամէն մարդ առէլ գինին առաջ կը մատուցանէ, ու երբոր խմած կ՚ըլլան անատնները աւտրնագոյնը։ Բայց դուն ա-
11 ղէկ գինին մինչև հիմա պահեցիր։ Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը ատ ըրաւ Գալիլեայի Կանայ քաղաքին մէջ, Ու իր փառքը յայտնեց. ու իր աշակերտները հաւատացին իրեն։
12 Անկէ ետև Յիսուս կափառնայում իջաւ՝ ինքը և իր մայրը ու իր եղբայրները և իր աշակերտները, ու չատ օրեր հոն կեցան։
13 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր, ու Յիսուս
14 երուսաղէմ եկաւ։ Ու տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոխար և ագաւնի ծախողները,
15 ու ատակ փոխողներն ալ որ նստեր էին։ Ու չուանէ խարազան մը շինելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հանեց՝ ոխարներն ալ ու արջառներն ալ, և ատակ փոխողներուն պղինձ-ները ցիրուցան ըրաւ, ու սեղաններըը կոր-
16 ծանեց։ Ու ագաւնի ծախողներուն ըսաւ, Ասկէ վերցուցէքատոնք, Իմ Հօրս տունը առ-
17 ուտրի տուն մի ընէք։ Ու իր աշակերտները միտքերնին բերին որ գրուած է, Նախանձ նախանձը զիս կերաւ։
18 Ուրեմն պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր, Ի՞նչ նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ ատ բաները կ՚ընես։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Քակեցէք ատ տա-
ճարը, ու երեք օրուան մէջ անիկա պիտի
20 կանգնեմ։ Ու Հրէաները ըսին, Քառասուն ու վեց տարուան մէջ չինուեցաւ ատ տաճարը, և դուն երեք օրուան մէջ պիտի կանգնեն
21 անիկա։ Բայց ինքը Իր մարմնին տաճարին
22 համար կ՚ըսէր։ Ուրեմն երբոր ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ, Իր աշակերտները միտքերնին բերին թէ ատ բանը ըսած էր, ու հաւատացին գիրքին և Յիսուսի ըսած խօսքին։
23 Ու երբոր զատկի տօնին առներն երուսաղէմ էր, շատ մարդիկ անոր ըրած հրաշքները տեսնելով հաւատացին անոր անունը։
24 Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար, ինչու որ ինքը գիտէր ամէն մարդ,
25 Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու համար վկայութիւն տայ իրեն, Իրմէնի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներսի դին։

ԳԼ. Գ

1 Փրիսեացի մը որուն անունը Նիկոդեմոս՝ թէ մեռաւոր կարգի մարդ էր։ 2 Գիշերով Յիսուսի եկաւ ու ըսաւ անոր, Վարդապետ, գիտենք որ դուն Աստուծմէ եկած ես, ինչու որ մէկը չկրնար ընել ատ հրաշքները որ դուն կ՚ընես, թէ որ
3 Աստուած իր հետ չըլլայ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ որ մէկ մարդ մը Վերէն չծնանի, չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել։
4 Նիկոդեմոս ըսաւ անոր, Ինչո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ, որ ծերացած է. Չնաւատար բան է որ նորէն իր մօր որո-
5 վայրը մտնէ ու ծնանի։ Յիսուս պատասխանեց ատուա, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ որ մէկ մարդ մը չծնրէն ու Հոգիէն չծնանի, չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։
6 Մարմինէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն ծը-
7 նածը Հոգի է։ Դուն մի զարմանար որ քեզի
8 ըսի, Պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ։ Հովը ուր որ ուզէ՝ կը փչէ, և անոր ձայնը կը լսես, բայց չես գիտեր ուրկից կու գայ՝ կամ ուր կ՚երթայ. ատանկ ալ է ան ամէնը որ Հոգիէն
9 կը ծնանի։ Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս

Տես Ցես · ՀԲ. 28։ Գլ. ՀԲ · 26։ բ Թագ · Ժգ · 10։ ՀԲ · 28։ · Գլ. ե · 6։ · Մար · ե · 3։ ե Գլ. գ · 46։ զ Մա՚ա · ԺԲ · 14։ է Մա՚ա · ԺԲ · 46։ ը Եզ. · ԺԲ · 14։ բ Օր. · Ժգ · 1 · 16։ Հմր. · 25։ Գլ. ե · 1 · գ · 4 · Ժա · 55։ թ Մա՚ա · խա · 12։ · Մար · Ժա · 15։ Դան. · ՄԲ · 45։ ժ Դան. · բ · 49։ ի Սաղ. կԲ · 9։ ա Մա՚ա · ԺԲ · 38։ Գլ. · 30։ բ Մա՚ա · խգ · 61։ խե · 40։ Մար · Ժգ · 58։ ԺԵ · 29։ գ Կող. բ · 9։ Երբ · բ · 2։ ե Կար · գ · 16 · գ · 19։ բ Կար · գ · 16։ է Գա՚ղ · խգ · 8։ · Ովհ · ՇԱՆՆԱՆՆԵՐ · խբ · 39։ ը Գլ. ե · 50։ ԺԲ · 30։ թ Ովհ · անար · ժ Գլ. Բ · 16։ 55։ · Գար · բ · 22։ Մա՚ա · Բ · 41։ Մար · Ժ · 38։ ի Գլ. ա · 13։ Գաղ · գ · 15։ Ցես · գ · 5։ լ Գաղ · ե · 3։ Գաղ · բ · 8։ Գլ. գ · 65։ Ժգ · 30։ Գար · ե · 24։ Ցայտ · բ · 23։ խ Գլ. ե · 30։ Գաղ · ե · 3։ Գլ. ե · 30։ Գաղ · ե · 3։ ծ Գար · ե · 19։ կ Գլ. ե · 30։ Գաղ · ե · 3։ հ Գլ. ե · 30։ Գաղ · ե · 3։ Գաղ · ե · 3։ Գլ. ե · 30։ Գաղ · ե · 3։ Գլ. ե · 30։ Գաղ · ե · 3։ Գլ. ե · 30

ու բառս անոր, Ինձ ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ։
10 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բառս անոր, Դուն իսրայէլի ՝ի վարդապետ մին ես, և
11 ա՛ս բաները չե՞ս գիտեր։ Հաշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք, և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք, Եւ
12 մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր։ Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի պրպտելի՝ ու չէք հաւատար, ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ Թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի պրպտեմ։ Ուր մէկը
13 երկինքը չելաւ, բայց անկից միայն որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ, որ երկինքն է։
14 Ուր ինաոր որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, Նմանապէս պէտք է որ Որդին
15 մարդոյ բարձրանայ, Որ ամէն ոք որ անոր հաւատայ՝ կորսուի, Հապա յաւիտենական
16 կեանք ունենայ։ Ինչու որ Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհը, մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ, որ ամէն ոք որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանք ունենայ։
17 Վասն զի Աստուած իր Որդին չխրկեց աշխարհ որ աշխարհը դատէ, հապա որ աշխարհ անով փրկուի։
18 Անոր որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր։ Ան որ չհաւատար՝ անիկա արդէն դատապարտուած է, ինչու որ Աստուծոյ միածին Որդւոյն անունը չհաւատաց։
19 Ասոր՝ Ես ա՛ս է դատապարտութիւնը՝ Որ լոյսը աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, ինչու որ իրենց գործերը
20 չար էին։ Վասն զի ամէն ոք որ չար կը գործէ՝ անիկա լոյսը կ՚ատէ, և լոյսին քովը չգար
21 որ իր գործերը չյանդիմանուին։ Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ՝ լոյսին քովը կուգայ, որ իր գործերը յայտնի ըլլան Թէ Աստուծով գործուեցան։

22 Ա՛ս բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը, և հոն կը կենար անոնց հետ ու կմկռտէր, Ու մկրտուր-
23 թիւն կ՚ընէր։ Յովհաննէս ալ Աինոնի մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ՚ընէր, որովհետև հոն շատ ջուր կար, ու կուգային և կ՚մկրտուէին։
24 Տակաւին Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր։
25 Աշակերտներ վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն ՝Հրէականուն հետ
26 մկրտութեան վրայով։ Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին, Ռաբբի, անիկա որ քեզի

ե Գէ· գ· 53· 61·	լ Գէ· ը· 28· Ժբ· 58·	ղ Ես· ի· 12·
ը Մատ· Ժա· 27· Գէ· ա· 18· ե· 16·	ի Ես· ի· 36· Գէ· գ· 47·	ճ Գէ· ի· 13· 17· Եփես· ե· 13·
ը· 28· Ժբ· 49·	ի Հռոմ· ե· 8· ա Թես· Բ· 4·	Ն Գէ· գ· 2·
Ժգ· 24·	Յովհ· գ· 9·	շ ա Թես· Բ· 4·
թ Հռ· 32·	ժ Մատ· գ· 5· 6·	ո Մատ· Ժ· 5·
ի Աւետ· լ· 4· Գէ· գ· 33· 38· 51· 63·	ժա Գէ· գ· 22·	չ Մատ· Ժ· 5·
Ժգ· 25· Գծոց· ը· 34· ա Կոր· Ժե· 47· Եփես· ե· 9· 10·	ժբ Գէ· ը· 25· Ժբ· ը· 45· ը· 25· Ժբ· 47· ա Յովհ· 2· 14·	պ Գէ· ա· 1· 25· 27· 34·
ի Թես· ֆա· 9·	ժգ Գէ· ը· 24· գ· 40· ա Կոր· Ժ· 17· Եփես· ե· 31·	ա Կոր· գ· 1· Եբր· ե· 4· Յովհ· ա· 17·
	ի Գէ· ա· 4· 9· 10·	ռ Գէ· ա· 20· 27·

ա Գէ· ը· 12·	ի Մատ· գ· 1· Ժ· 47· ա· 2· Դան· ա· 17·	ֆ Յովհ· ե· 4· Գէ· ա· 12· 42· 47· Հռ· 15· 16· Հռոմ· ա· 17· Յովհ· ե· 10·
ը Գէ· ի· 13· 17· Եփես· ե· 13·	Ժ· 47· Եփես· ա· 21· Փիլ· բ· 9·	
Ե Գէ· գ· 2·	ի Գէ· ի· 11· Գէ· ը· 26· Ժբ· 15·	
ե ա Թես· Բ· 4·	ա Հռոմ· գ· 4· ա Յովհ· ե· 10·	
զ Մատ· գ· 5· 6·	Յովհ· ե· 10·	
է Գէ· ի· 11· Յովհ· ե· 10·	ի Գէ· ե· 16·	
Ը Հռ· 15· Գէ· ը· 25· Ժբ· 47· ա Յովհ· 2· 14·	Գէ· ա· 10·	
Թ Գէ· ա· 7· 15· 27· 34·	ժ Մատ· Ժա· 27· Ժբ· 18· Գաղ· ա· 15· 27· Հռոմ· Բ· 5·	
ժ ա Կոր· գ· 1· Եբր· ե· 4· Յովհ· ա· 17·	ի Գէ· գ· 22· 26· Ես· ի· 9· 10· Ես· ի· 22· Յով· ի· 32·	
ժա Գէ· ա· 20· 27·		

բլլալով՝ ան ապրիլին վրայ նաեւ. Ե Ժամը վեցին տասնմէկն էր ։
7 Սամարիացին կ՚ըսի ան ցնա Ջուր հանելու. Յիսուս րսաւ անոր, Տուր ինծի ես ։
8 ըմ. (Քանզի իր աշակերտները քաղաքը գնա-
9 ցեր էին, որ ուտելիք առնեն։) Անոնք Սա-
մարացի կինը րսաւ անոր, Դուն որ Հրեայ ես, ի՞նչպէս կ՚ուզես ես ինծի՝ Սա-
մարացի կնկէ մը։ Վասն զի Հրեայք Սամա-
րացւոց հետ հաղորդակցութիւն չեն ըներ ։
10 Յիսուս պատասխան տուաւ ու րսաւ անոր, Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը, և թէ ով է ան որ կ՚ըսէ քեզի, Տուր ինծի ես-
11 տուր խմելու, դուն անկէ պիտի ուզէիր, և ինք քեզի կենդանի Ջուր պիտի տար։ Կնիկը
րսաւ անոր, Տէր, դուն Ջրհան ալ չունիս, ու աս Հորը խորունկ է. ուրկեն ուրիշ պի-
12 տի ունենաս ան կենդանի Ջուրը։ Մի՞թէ դուն մեր Հայր Յակոբ աւելի մե՞ծ մին ես, որ աս Հորը մեզի տուաւ, և ան իրմով ինքը
13 ու իր որդիները և իր անասուինները։ Պա-
տասխան տուաւ Յիսուս ու րսաւ անոր, Ամէն ով որ աս Ջուրէն խմի՝ նորէն պիտի ծարաւի,
14 բայց ով որ խմի ան Ջուրէն որ ես անոր պի-
տի տամ՝ յաւիտեան պիտի չծարաւի. Հապա ան Ջուրը որ ես անոր պիտի տամ՝ հոգիի
15 ըլլայ անոր ներսի դին Ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտենական կենաց համար կը բղխի։ Կնի-
կը րսաւ անոր, Տէր, տուր ինծի ան Ջուրը որ չծարաւիմ, և հոս չգամ Ջուր հանելու ։
16 Յիսուս րսաւ անոր, Գնա քու Էրկիդ կանչէ,
17 ու հոս եկուր ։ Կնիկը պատասխան տուաւ
րսաւ, Ես Էրիկ չունիմ։ Յիսուս րսաւ անոր,
18 Ուղիղ ըսիր թէ Էրիկ չունիմ, ինչու որ դուն հինգ Էրիկ ունեցեր ես, և ան որ հիմա ու-
նես՝ քու Էրիկդ չէ. ատիկա չիսկայ գրուցե-
19 ցիր ։ Կնիկը րսաւ անոր, Տէր, կ՚ըսեմ որ
20 որ դուն մարգարէ մին ես ։ Մեր հայրերը Էս լեռանս վրայ երկրպագութիւն ըրին, և
դուք կ՚ըսէք թէ Մէնջ Երուսաղէմ է տե-
21 ղը, ուր պէտք է երկրպագութիւն ընել։ Յի-
սուս րսաւ անոր, Կնիկ, Հաւատա ինծի որ ժամանակ կու գայ, Որ ասոնց ոչ աս
լեռանը վրայ՝ և ոչ Երուսաղէմի մէջ երկրը-
22 պագութիւն պիտի ընէք Հօրը։ Դուք անոր երկրպագութիւն կ՚ընէք, Որ չէք ճանչնար.
մենք անոր երկրպագութիւն կ՚ընենք՝ որ կը ճանչնանք. Ինչու որ փրկութիւնը Հրեաստե-
23 ղէն է ։ Բայց ժամանակ կու գայ ու հիմա ալ է, որ ճշմարիտ երկրպագուները երկրպա-
գութիւն պիտի ընեն Հօրը Հոգիով ու Ճըշ-
մարտութիւնով, ինչու որ Հայրն ալ իրեն ա-
24 նանկ երկրպագողներ կ՚ուզէ։ Աստուած Հո-
գի է, և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպա-
25 գութիւն ընեն։ Կինը րսաւ անոր, Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ, (Քրիստոս րսուածը,)
երբոր ինքը գայ՝ մեզի ան ամէն բան մեկ պիտի
26 պատմէ։ Յիսուս րսաւ անոր, Ես ան եմ
27 որ քեզի հետ կը խօսիմ։ Եւ ատ Հետէն վրայ
իր աշակերտները եկան, ու զարմացան որ
Հետ կ՚ընէր հետ կը խօսէր. բայց անոնցմէ
մէկը չըսաւ Թէ ի՞նչ կ՚ուզես, կամ՝ ի՞նչ կը խո-
28 սիս հետ։ Աստուն կինը Ջուհ իր
ամփորը ու գացաւ գնաց, և բսաւ մարդոց,
29 Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը որ բսաւ ինծի
ամէն ինչ որ գործեր եմ. արդեօք անիկա
30 է Քրիստոսը։ Եւ անոնք քաղաքէն ելան ու
անոր կու գային ։
31 Ես ատ միջոցիս աշակերտները իրեն կ՚ա-
32 չեին ու կ՚ըսէին, Ռաբբի, հաց կեր։ Անիկա
բսաւ անոնց, Ես կերակուր ունիմ՝ ուտելու
33 որ դուք չէք գիտեր։ Ուստի աշակերտները
կ՚ըսէին իրարու, Արդեօք մէկը տարը ուտե-
34 լու բան մը բերա՞ւ։ Յիսուս րսաւ անոնց, Իմ
կերակուրս ան է որ ես միս իրկողին կամքը
35 ընեմ, և անոր գործը կատարեմ։ Չէ՞ որ դուք
կ՚ըսէք թէ Տակաւին չորս ամիս կայ ու
հունձքի տուներ կայ։ Ահա ես ձեզի կ՚ըսեմ,
Աչքերնիդ վերցուցէք ու արտերուն նայեցէք,
որ արդէն ճերմկած են հնձուելու դաշտե-
36 ներ։ Նէ ան որ կը հնձէ՝ վարձք կ՚առնէ, ու
յաւիտենական կենաց համար պտուղ կը ժո-
ղովէ, որ սերմնացանը ու հնձողը միասին ու-
37 րախանան։ Վասն զի ասս խօսքիս մէջ ճշմարիտ է
ան խօսքը թէ Ուրիշը կը սերմանէ և ուրիշը
38 կը հնձէ։ Ես ձեզ իրկեցի հնձելու ան որ
դուք չաշխատեցաք. ուրիշները աշխատե-
ցան, ու դուք անոնց աշխատանքին մէջ
մտաք ։
39 Ես ան քաղաքէն շատ Սամարացիք իրեն
հաւատացին ան կնկանը խօսքին համար որ
վկայեց, Ըսաւ Թէ ինչ որ ես գործեր էի բո-
40 լորը ինծի բսաւ։ Ու երբոր Սամարացիք ա-
նոր եկան՝ կ՚աղաչէին անոր որ իրենց քովը
41 կենայ։ Ան երկու օր հոն կեցաւ։ Եւ ալ շա-
տերը իրեն հաւատացին իր խօսքին համար ։
42 Ու կ՚ըսէին կնկանը, Ասկէ առեւ չէ Թէ քու
խօսքիդ համար կը հաւատանք, ինչու որ
մենք մեզի լսեցինք, և գիտենք որ ատիկա
է ճշմարտապէս աշխարհին Փրկիչը՝ Քրիստոսը։
43 Ու երկու օրէն հոնկ եղած անկէ և գալի-

ֆ գ Թագ. ԺԸ. 24։ Դան. Ը. 7։
Գար. Ժ. 28։
ք Ես. ԽԲ. 3։ Բաղ. Ա. 7։ Եբեմ. Բ. 13։
Ջաղ. Ծգ. 1։ Ծգ. 8։
ր Գէն. գ. 35։ 59։ 40։
ս Գէն. Ե. 38։
տ Տես գէն. գ. 34։ Հաւամ. գ. 23։ ա Ճահ. Ե. 20։
ւ Դան. Ե. 16։ Ծգ. 19։ Գէն. գ. 14։ Ե։ Մատթ. Ժ. 11։ ա Տիմ. Բ. 9։
ց Գէն. գ. 29։ Ես. ԽԹ. 30։
ւ Ես. Բ. 3։ Դան. Ե. Ծգ. 47։ Հաւամ. Բ. 4. 3։
փ Փիլ. գ. 3։
ք Գէն. ժ. 17։
օ Գէն. Ժ. 22։ Ես. ԽԹ. 30։
ֆ Ես. Բ. 37։ Մատ. ԺԲ. 63։ 64։ Մար. գ. 61։ 62։
ջ Ես. Բ. 25։
ռ Գէն. ժ. 12։ Գէն. գ. 38։ Ես. 41։ Ա Թագ. Ժ. 30։
Մատ. Բ. 37։ Դան. Ժ. 3։
ն Դան. Ժ. 5։
շ Ես. Բ. 29։
ո Գէն. Ես. 8։ Ճահ. գ. 14։

44 նա գնաց։ Ինչու որ Հիսուս ինքը վկայեց
45 թէ Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ
չունենար։ Ու երբոր գալիլիա եկաւ, գալիլեացիները զինքը ընդունեցին, վասնզի ան
տեսած էին ան բոլոր հրաշքները որ ինքը բրաւ
Երուսաղէմի մէջ տօնին ատենը. նաեւ ալ
իրենք ալ ան տօնին գացեր էին։
46 Եւ Հիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց կա
նադ Կանայ, ուր որ ջուրը գինի բրած էր։
Եւ հոն ազնուական մէկը կար, որուն որդին
47 հիւանդ էր Կափառնայում մէջ։ Ասիկա լսելով որ Հիսուս Հրէաստանէն Գալիլիա կուգէ
է, եկաւ անոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ եւ բժշկէ
դին բժշկէ, ինչու որ մեռնելու վրայ էր։
48 Անանոր Հիսուս ըսաւ անոր, Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք, բնաւ պիտի
49 չհաւատաք։ Ազնուականը ըսաւ անոր, Տէր,
50 իջիր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ։ Հիսուս
ըսաւ անոր, Գնա, քու որդիդ ողջ է։ Մարդն
ալ հաւատաց այն խօսքին որ Հիսուս իրեն
51 ըսաւ, ու գնաց։ Ու երբոր կ'իջնէր իր ծառաներուն գիմաւորելին գինքը, և ատոնք ը
52 րին բսելով թէ քու տղադ ողջ է։ Ուստի
հարցուց անոնց թէ ո՞ր ժամէն սկսաւ ապէսի
գառնալ։ և ըսին իրեն, Երէկ ժամը եօթնին
53 տենդը թողուց զանիկա։ Անանոր գիտացան
անոր Հայրը թէ ան ժամին էր որ Հիսուս ը
րին ըսաւ թէ քու որդիդ ողջ է։ ու հաւատ
54 տաց ինքը և իր բոլոր տունը։ Ա՛ս նորէն երկրորդ հրաշքն է որ Հիսուս ըրաւ, երբոր
Հրէաստանէն Գալիլիա եկաւ։

Գ Լ Ո Ւ Խ

1 Հիսուս երեսնամեայ տարիք ի վեր հիւանդ եղալ մարդը կը բժշկէ շաբաթ օրը։ 10 Հրէայք սաստ կ'ըսեն զինքն։ ու կը կռնադրեսաս։ 17 Ան ալ իր անձին համար պատասխան կու տայ Հրէաներուն։ ու գանոնք կը յանդիմանէ։ և իր Հօրը 32 ու Յովհաննէսին 36 և իր գործերուն 39 և Սուրբ Գրոց վկայութիւններուն իր ալ ըսելիք կը լսուի նէ։

1 Ասկէ ետեւ Հրեից տօն էր, և Հիսուս Ե
2 րուսաղէմ եկաւ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ոչ
խարաց դրան քով աւազան մը կայ, որ Եբ
րայեցերէն Բեթեզդա կ'ըսուի, որ հինդ
3 սթոյն ունի։ Անոնց մէջ խիստ շատ հիւանդ
ներ պառկած էին՝ կոյրեր, կուլտ, չորցած
4 ներ, որունք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն։
5 Վասն զի Տէրնջատկ մը Հրեշտակ Հրեշտակ
աւազանը կ'իջնէր ու ջուրերը կը խառնէր,
և ով որ ջուրին խառնուելէն ետեւ պիտոն տ
ալով ներքը կը մտնէր, կը բժշկուէր՝ ինչ հի
6 ւանդութիւնն որ ունենար։ Եւ հոն մէկ մարդ
մը կար, որ երեսունուութ տարիէ ի վեր
հիւանդութիւն մը ունէր։ Հիսուս երբոր տե
սաւ զանիկա որ հինցած պառկած էր, ու գի
ցաւ որ շատ ժամանակէ ի վեր է, բսաւ անոր,
7 Կ'ուզե՞ս առողջանալ։ Հիւանդը պատասխան
տուաւ անոր, Տէր, մարդ մը չունիմ որ երբ
ջուրերը խառնուին՝ զիս աւազանը ձգէ։ Հա
պա քանի որ ես ինքս կը չտրժմ, ինծմէ ա
8 ւելի մը կ'իջնէ։ Հիսուս բսաւ անոր,
9 Ելիր, մահիճդ առ ու քալէ։ Եւ իսկոյն մար
դը առողջացաւ, ու իր մահիճը վերցնելով
10 կը քալէր։ Հրէից օրը շաբաթ էր։ Անանոր
Հրէաները բսին բժշկուածի մարդուն, Շաբաթ
11 է, Ե՛ւ արժան չէ որ մահիճդ վերցնես։ Պա
տասխան տուաւ անոնց ---, Ան որ զիս
բժշկեց՝ ինքը ինծի բսաւ, Մահիճդ առ ու
12 քալէ։ Ուստի հարցուցին անոր, Ո՞վ է ան
մարդը որ քեզի բսաւ, Մահիճդ առ ու քալէ։
13 Եւ բժշկուածը չէր գիտեր թէ ով է ան, ին
չու որ Հիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն ըլլալուն համար։ Ետկէ ետքը
Հիսուս զանիկա տաճարին մէջ գտնելով ը
սաւ անոր, Ահա բժշկուեցար, հալ մեղք մի
գործեր, որ ալ աւելի չար բան մը չպատահի
15 քեզի։ Գնաց մարդը ու Հրէաներուն պատ
ճառ եղաւ Հիսուս եր որ զինքը բժշկեց։
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին
Հիսուսը, և կը փնտռէին զանիկա սպաննել,
17 որ ան բաներըն չաբաթ օրը կ'ընէր։ Եւ Հի
սուս պատասխան տուաւ անոնց, Իմ Հայրս
մինչև հիմա կը գործէ, ես ալ կը գործեմ։
18 Ասոր համար ալ աւելի կը փնտռէին Հրէա
ները զանիկա սպաննել, վասն զի ոչ թէ միայն
չաբաթ օրը կը լուծէր, հապա նաեւ զԱստուած
իր Հայրը կ'անուանէր, Ե՛ւ այսպէս ինքզինք
19 կը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր։ Իսկ Հիսուս
պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ճշմա
րիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Որդին ինքնիր
ինչ բան մրն ալ չկրնար ընել, մինչ թէ
20 ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ։ վասն զի ինչ
որ անիկա կ'ընէ, նմանապէս Որդին ալ նոյնը
21 կ'ընէ։ Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին, և
ամէն բան կը ցուցնէ անոր՝ ինչ որ ինքը
կ'ընէ։ և աստիճան ալ աւելի մեծ գործեր
պիտի ցուցնէ անոր, որպէս զի դուք զար
22 մանաք։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելնե
րը կը յարուցանէ ու կենդանի կ'ընէ, հա
նապէս ալ Որդին որոնք որ կ'ուզէ կը կենդա
23 նացնէ։ Քանզի Հայրը մէկը չդատեր, Հապա
զամէն դատաստանը Որդւոյն տուաւ։ Որ
ամէնը պատուեն Որդին, ինչպես որ Հայրը

կը պատահեն։ Եւ ան որ Որդին չպատուեր, ան-
24 չի՛ կրնար խրկող Հայրը պատուել։ Ճշմարիտ ճըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ Ան որ իմ խօսքս կը լսէ
կ՚ընէ, և կը հաւատայ անոր որ զիս խրկեց՝ յա-
ւիտենական կեանք ունի, ու դատապարտու-
թեան տակ չի՛ գար, հապա մահէն անցած է ի կեանս։
25 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա
է, յոր անատնները մեռելները պիտի լսեն Ա-
ստուծոյ Որդւոյն ձայնը, և անոնք որ կը լսեն
26 պիտիապրին։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր
անձին մէջը կեանք ունի, անոնկ ալ Որդիին
տուաւ որ իր անձին մէջը կեանք ունենայ։
27 Եւ զատաստան ընելու ալ իշխանութիւն
տուաւ անոր, Քանզի անկից Որդի մարդոյ
28 է։ Մի՛ զարմանաք ասկից, վասն զի ժա-
մանակ պիտի գայ որ բոլոր գերեզմաններուն
29 մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն, Ու
գործ պիտի գան, անոնք որ բարի գործեր
են՝ կենաց յարութեան համար, և անոնք որ
չար գործեր են՝ դատապարտութեան յարու-
30 թեան համար։ Ես ինքիրմէս բան մը չեմ
կրնար ընել։ Ինչպէս կը լսեմ՝ անկէ կը դատեմ,
և իմ դատաստանս արդար է, վասն զի ես
իմ կամքս չեմ փնտռեր, հապա Հօրը կամքը
31 որ զիս խրկեց։ Թէ որ ես ինծի համար վկ-
32 կայեմ, իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ։ Ուրիշ
մըն է որ ինծի համար կը վկայէ, և ես գի-
տեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինծի
33 համար վկայեց։ Դուք Յովհաննէսին
խրկեցիք, ու ինքը ճշմարտութեան վկայեց։
34 Բայց ես չէ թէ մարդոյմէ վկայութիւն կ՚առ-
նեմ, հապա ան բաները կ՚ըսեմ որ գուք
35 փրկուիք։ Անիկա ճրագ մըն էր որ կը վառէր
ու կը տար կու տար, ու գուք քիչ մը ատեն ու-
36 զեցիք անոր լուսովը ուրախանալ։ Բայց ես
Յովհաննէսին ցոյն-ընէն ալ մեծ վկայութիւն
ունիմ, քանզի Հան գործերը որ Հայրը ինծի
տուաւ որ անոնք կատարեմ, ան նոյն գործ-
երը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկ-
37 այեն թէ Հայրը զիս խրկեց։ Ու Հայրը որ
զիս խրկեց, ինքը վկայեց ինծի համար։
Գուք բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք, Եւ ոչ
38 անոր կերպարանքը տեսաք։ Եւ ոչ անոր խօս-
քը ձեր մէջը բնակած ունիք, քանզի ան որ
39 ինքը խրկեց՝ գուք անոր չէք հաւատար։ Գիր-
քերը քննեցէք, ընչաց որ գուք անոնցմով կը
սեպէք յաւիտենական կեանքը ունենալ, և
40 բան անոնք են որ ինծի համար կը վկայեն։ Կը
գուք չէք ուզեր ինծի գալ, որ կեանք ունե-
41 նաք։ Ես մարդոցմէ փառք չեմ առներ,
42 Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ սէրը ձեր մէջերդ
43 չունիք։ Ես իմ Հօրս անունովը եկայ, ու
զիս չէք ընդունիր։ Թէ որ ուրիշ մէկը իր ա-
44 նունովը գայ, անկիա պիտի ընդունէք։ Գուք
ինծմէ ընդունելու հաւատալ, որ իրարմէ փառք
կ՚առնէք, և ան փառքը որ մէկ Աստուծմէն
45 է՝ չէք փնտռեր։ Մի կարծէք թէ ես ձեզի
համար ամբաստանութիւն պիտի ընեմ Հօրը.
Կայ հոն որ ձեզի համար ամբաստանութիւն
կ՚ընէ, Մովսէսը՝ որուն գուք յուսացած էք,
46 վասն զի թէ որ գուք Մովսէսին հաւատայիք,
ինծի ալ պիտի հաւատայիք, Ինչու որ անիկա
47 ինծի համար գրեց։ Բայց թէ որ անոր գրած-
ներուն չէք հաւատար, իմ խօսքերուս ինծո՞ր
պիտի հաւատաք։

ԳԼ. Զ

1 Ետքը Յիսուս գնաց անդին Գալիլեայի կամ Տիբերիայի ծովուն անդ-
2 ի կողմը գնաց։ Եւ անոր հետեւեցաւ շատ ժողովուրդ, կ՚ի-
նչու որ կը տեսնէին այն նշանքերը որ ին-
3 ւանդներուն վրայ կ՚ընէր։ Եւ Յիսուս լեռը
ելաւ, ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ
4 մէկտեղ։ Եւ Հրէից զատիկ տօնը մօտ էր։
5 Վերնայնէ երբոր իր աչքերը վեր վերցուց ու
տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն,
ըսաւ Փիլիպպոսին, Ուրկից հաց ծախու առ-
6 նենք որ ասոնք ուտեն։ (Եւ ան կ՚ըսէր զա-
նիկա փորձելու համար, քանզի ինքը գիտէր
7 ինչ պիտի ընէր։) Փիլիպպոս պատասխան
տուաւ անոր, Երկու հարիւր դահեկանի
հաց ասոնց հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը
8 առնէ։ Իր աշակերտներէն մէկը՝ Սիմոն Պետ-
9 րոսին եղբայրը Անդրեաս ըսաւ իրեն, Հոս
մէկ պատանի մը կայ, որ հինգ գարեղէն հաց

ե ա Յոհ. բ. 23։
ի Գծ. գ. 16. 18։ գ. 40. 47. ը. 31. բ. 38։
ը ա Յոհ. գ. 14։
ժ Հմր. 28. Եփես. բ. 1. 5. ե. 14։ Կող. բ. 13։
ի Հմր. 28. Գաղ. ժ. 6. 8. 31։
ձ Դան. է. 13. 14։
ղ Ես. խզ. 19։ ա Կոր. ժ. 32։ ա Թես. գ. 13։
ճ Դան. ժ. 8։ ա Մատ. խզ. 30. 33. 46։
ի Հմր. 19։
ա Մատ. խզ. 30. Գծ. գ. 24. գ. 38։
ա Յհ.ա. Հորդ.
ա Գծ. ը. 14. Յայտ. գ. 14։
ա Մատ. գ. 17. ժ. 5։ Գծ. ը. 18։ ա Յհ.ա. է. 6. 7. 9։
ա Գծ. է. 6. 7. 9։
ա Գծ. ժ. 15. 17. 27. 28։
ը Ա Գիս. ա. 19։
ա Մատ. ժ. 20. խա. 26։ Մարկ. գ. 20։
Հմր. 48։ Գծ. ժ. 34. գ. 38։
ա Յհ.ա. է. 9։
ա Գծ. է. 9։
ա Գծ. ժ. 25։ ա Գծ. ը. 14։ Յայտ. գ. 14։
ա Մատ. գ. 17. ժ. 5։ Գծ. ը. 27. ը. 18։
ա Օր. գ. 18։ Գծ. ա. 18. ա Յհ.ա. ա. 17. ա Գծ. գ. 13։
ա Գծ. ժ. 32։ ա Մատ. խզ. 30. Գծ. ժ. 24. ժ. 38։
ա Յհ.ա. ժ. 20. խա. 26։ Մարկ. գ. 20։
Հմր. 48։ Գծ. ժ. 34. գ. 38։
ա Յհ.ա. է. 9։
ա Գծ. է. 9։
ա Գծ. ժ. 25։ ա Գծ. ը. 14։ Յայտ. գ. 14։
ա Մատ. գ. 17. ժ. 5։ Գծ. ը. 27. ը. 18։
ա Օր. գ. 18։ Գծ. ա. 18. ա Յհ.ա. ա. 17. ա Գծ. գ. 13։
ա Գծ. ժ. 32։ ա Մատ. խզ. 30. Գծ. ժ. 24. ժ. 38։
ա Յհ.ա. ժ. 20. խա. 26։ Մարկ. գ. 20։
Հմր. 48։ Գծ. ժ. 34. գ. 38։
ա Յհ.ա. է. 9։
ա Գծ. է. 9։
ա Գծ. ժ. 25։ ա Գծ. ը. 14։ Յայտ. գ. 14։
ա Մատ. գ. 17. ժ. 5։ Գծ. ը. 27. ը. 18։
ա Օր. գ. 18։ Գծ. ա. 18. ա Յհ.ա. ա. 17. ա Գծ. գ. 13։
ա Գծ. ժ. 32։ ա Մատ. խզ. 30. Գծ. ժ. 24. ժ. 38։
ա Յհ.ա. ժ. 20. խա. 26։ Մարկ. գ. 20։
Հմր. 48։ Գծ. ժ. 34. գ. 38։
ա Յհ.ա. է. 9։
ա Գծ. է. 9։
ա Գծ. ժ. 25։ ա Գծ. ը. 14։ Յայտ. գ. 14։
ա Մատ. գ. 17. ժ. 5։ Գծ. ը. 27. ը. 18։
ա Օր. գ. 18։ Գծ. ա. 18. ա Յհ.ա. ա. 17. ա Գծ. գ. 13։
ա Գծ. ժ. 32։ ա Մատ. խզ. 30. Գծ. ժ. 24. ժ. 38։
ա Յհ.ա. ժ. 20. խա. 26։ Մարկ. գ. 20։
Հմր. 48։ Գծ. ժ. 34. գ. 38։
ա Յհ.ա. է. 9։
ա Գծ. է. 9։
ա Գծ. ժ. 25։ ա Գծ. ը. 14։ Յայտ. գ. 14։
ա Մատ. գ. 17. ժ. 5։ Գծ. ը. 27. ը. 18։
ա Օր. գ. 18։ Գծ. ա. 18. ա Յհ.ա. ա. 17. ա Գծ. գ. 13։
ա Գծ. ժ. 32։ ա Մատ. խզ. 30. Գծ. ժ. 24. ժ. 38։
ա Յհ.ա. ժ. 20. խա. 26։ Մարկ. գ. 20։
Հմր. 48։ Գծ. ժ. 34. գ. 38։
ա Յհ.ա. է. 9։
ա Գծ. է. 9։
ա Գծ. ժ. 25։ ա Գծ. ը. 14։ Յայտ. գ. 14։
ա Մատ. գ. 17. ժ. 5։ Գծ. ը. 27. ը. 18։

ու երկու ձուկ ունի, Իսայց անոնք ինչ պի-
10 տի ըլլան այդչափ մարդոց։ Իսկ Յիսուս ը-
սաւ, Նստեցուցէք առ մարդիկը։ և անտեղը
չատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թուով
11 հինգ հազարի չափ։ Եւ Յիսուս հացերը ա-
ռաւ ու գոհացաւ, և աշակերտներուն բաժ-
նեց, աշակերտներն ալ նստածներուն, նոյն-
12 պէս ալ ձուկերէն՝ որչափ որ ուզեցին։ Ու
երբոր կշտացան, ըսաւ իր աշակերտներուն,
Ժողվեցէք ուելցած կտրտուածքները՝ որ բան
13 մը չկորսուի։ Անոնք ժողվեցին, և տասներ-
կու կոպով լեցուցին անոնց հինգ գարիէն հա-
ցերէն ճաշէ կտրտուածքները, որ ուտողնե-
14 րէն ուելցաւ։ Իսկ մարդիկը երբոր Յիսուսի
ըրած հրաշքը տեսան, կ'ըսէին թէ Անիկա է
ճշմարտապէս այն մարգարէն որ աշխարհ պիտի
15 գար։ Եւ Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան
զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թագաւոր ը-
16 նեն, նորէն մինակ լեռը դնաց։ Ու երբոր
իրիկուն եղաւ՝ իր աշակերտները ծովեզերքը
17 իջան։ Եւ նաւը մտնելով ծովուն անդի մը կողմը
կաթառնայում կ'երթային։ և արդէն մութը
կոխեր էր, ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր։
18 Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն ահագնացեալ
19 կ'ելլար։ Ու երբոր թէ քառասուն քառասնհինգ
կամ երեսուն սապաթէզի չափ գացին, տեսան
Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն
20 կը մօտենար, ու վախցան։ Բայց ինքը ըսաւ
21 անոնց, Ես եմ, մի վախնաք։ Անոնք ու-
զեցին զինքը նաւը առնել։ և յանուն մը նաւը
ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'երթային։
22 Հետեւեալ օրը ժողովուրդը որ ծովուն անդի-
կողմն էր, և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար
հոն ան մէկէն իրմէ առանձին աշակերտնե-
րուն մտեր էին, և որ Յիսուս իր աշակերտնե-
րուն հետ նաւակը մտած չէր, հապա միայնակ ա-
23 նոր աշակերտները գացեր էին։ (Բայց Տիբերիա-
սէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր
24 որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր էին։) Ան-
տեսնելը ժողովուրդը տեսնելով թէ ոչ Յիսուս
հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք ալ
նաւերը մտան ու եկան կաթառնայում քա-
25 ղաքը փնտռելու։ Ու երբոր անիկա ծովուն
անդի կողմը գտան, ըսին անոր, Ռաբբի,
26 ե՞րբ եկար դուն հոս։ Յիսուս պատասխան
տուաւ անոնց և ըսաւ, Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, Դուք զիս կը փնտռէք չէ թէ
անոր համար որ հրաշքներ տեսաք, հապա ա-
նոր համար որ հացերէն կերաք ու կշտացաք։
27 Գործեցէք՝ ոչ թէ կորսուող կերա-
կուրին համար, հապա այն կերակուրին համար
որ յաւիտենական կեանց մէջ կը մնայ, որ
զանիկա Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ։
Ինչու որ Հայրն Աստուած զանիկա կնքեց։
28 Անոնք ըսին անոր, Ի՞նչ ընենք որ Աս-
29 տուծոյ գործերը գործենք։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Ա՛ս է Աս-
տուծոյ գործը, որ անոր ղրկածին հաւատաք։
30 Ըսին անոր, Իսայց դուն ինչ նշան կ'ընես որ
տեսնենք ու քեզի հաւատանք։ Ինչ կը գոր-
31 ծես։ Մեր հայրերը անապատին մէջ մանա-
նան կերան, ինչպէս որ գրուած է, Երկինքէն
32 հաց տուաւ անոնց ուտելու։ Եւ Յիսուս ը-
սաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի
թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը,
Իսայց իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ եր-
33 կնաւոր հացը։ Ինչու որ Աստուծմէ պատ-
հացը ան է որ երկինքէն կ'իջնէ, ու աշխար-
34 հիս կեանք կու տայ։ Ուստի ըսին անոր,
35 Տէր, ամէն ատեն սա հացը մեզի տուր։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոնց, Կը եմ կենաց հացը։
Ան որ ինձի կու գայ երբէք պիտի չանօթա-
նայ, և ան որ ինձի կը հաւատայ պիտի չը-
36 ծարաւի։ Իսայց ես ձեզի ըսի որ զիս ալ
37 տեսաք այ՝ ու չէք հաւատար։ Ամէն որ
Հայրը ինձի կու տայ՝ ինձի պիտի գայ, և
ան որ ինձի կու գայ բնաւ դուրս պիտի չը-
38 հանեմ։ Ինչու որ ես երկինքէն իջայ՝ չէ թէ
իմ կամքս ընելու, հապա անոր կամքը որ
39 զիս ղրկեց։ Եւ զիս ղրկող Հօրը կամքը սա
է որ ես ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ՝ ինձ-
մովընկրնմանէ, հապա անոր յարութիւն ա-
40 նեմ՝ մինչեւ վերջին օրը։ Քանզի զիս ղրկողին
կամքը սա է, որ ես ամէնը որ կը տեսնէ Որ-
դին և կը հաւատայ անոր, յաւիտենական
կեանք ունենայ։ Եւ ես անոր յարութիւն ա-
նեմ՝ մինչեւ վերջին օրը։
41 Հետո Հրեաները արտասուք կ'ընէին իրեն
համար, ինչու որ բսաւ թէ ես եմ երկինքէն
42 իջած հացը։ Եւ կ'ըսէին, Միթէ սա Յովսէ-
որդին Յիսուսը չէ՞, որուն հայրը ու մայրը
մենք կը ճանչնանք։ ուրեմն ինչպէս կ'ըսէ
43 ասիկա թէ ես երկինքէն իջայ։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Տրտունջ մի
44 ընէք ձէ՛ջերնիդ։ Մէկը չկրնար ինծի գալ,
թէ որ զիս ղրկող Հայրը զանիկա չքաշէ։ ու
ես անոր յարութիւն առնել պիտի տամ վեր-
45 ջին օրը։ Մարգարէից մէջ գրուած է, Եւ

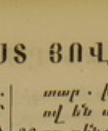
ե Գ։ գ։ 14։ ե։ 37։	Գլ։ ե։ 30։	Մարգ։ գ։ 31 Ղուկ։ գ։ 22։	
ձ Հմր։ 26։ 65։	ը Գլ։ գ։ 34։	ի Եբգ։ ա։ 4։ Հմր։ 66։	
է Հմր։ 45։	թ Գլ։ ժ։ 28։ Ժ։ 12։ Ժբ։ 9։	ժ Եսա։ ծգ։ 13։ Երեմ։ լ։ 34։ Միք։ գ։ 2։ Եբր։ ը։ 10։ Ժ։ 16։	
ը Մատ։ իդ։ 24։ Գլ։ ժ։ 28։ 69։ ը Տիմ։ ը։ 19։ — Ցաքս։ ը։ 19։	ժ Հմր։ 27։ 47։ 53։ Գլ։ գ։ 15։ 16։ գ։ 14։		
թ Մատ։ իդ։ 39։	ի Մատ։ ԺԸ։ 55։		

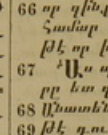
ե գ Թագ։ գ։ 43։	14։	ի Մատ։ ԺԸ։ 38։	
զ Նեհ։ խԹ։ 10։ ը Ովս։ Ժը։ 15։ 18։	թ Մատ։ գ։ 17։ Ժե։ Մարգ։ ա։ 11։	Ժգ։ 1։ Մարգ։ ը։ 11։ ա Ղուկ։ ա։ 22։	
Մատ։ Ժա։ 3։ Գլ։ ա։ 21։ գ։ 19։ 25։ ե։ 40։	Ը։ 6։ Ղուկ։ գ։ 22։ Ը։ 35։ Գլ։ ա։ 33։ ե։ 37։ ը։ 18։ Գործ։ ը։ 22։	լ Եզ։ Ժգ։ 15։ Յեսու։ Ժա։ 7։ Դնկտ։ Ը։ 15։ ա Կող։ ժ։ 3։	
ը Մատ։ Ժգ։ 23։ Մարգ։ չ։ 47։	ը Գլ։ ե։ 39։ Ը։	ծ Ասղ։ Նբ։ 24։ 25։	
ը Հմր։ 55։ Գլ։ գ։ 14։	թ Գործ։ ը։ 17։	ի Տէտ գլ։ գ։ 15։	
	ժ Ցաքս։ գ։ 23։	ձ Հմր։ 48։ 59։	

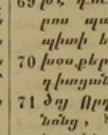
ամէնքն ալ Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան։
46 Ամէն ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու կը սորվի՝
ինծի կու գայ։ 47 Ոչ թէ մէկը Հայրը տեսած
է՝ եթէ ոչ ան որ Աստուծմէ է, անիկա Հայ-
րը տեսած է։ 48 Ես եմ կենդանի հացը
որ իջայ երկինքէն։ 49 Ձեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կե-
50 րան ու մեռան։ Ասիկա է այն հացը որ երկին-
քէն կ'իջնէ, որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ՝ պիտի
51 չմեռնի։ Ես եմ կենդանի հացը որ երկինքէն
52 իջայ։ Եթէ որ մէկը այս հացէն ուտէ՝ յաւիտեան
պիտի ապրի։ Ու այն հացը որ ես պիտի տամ
իմ մարմինս է, որ ես պիտի տամ աշխարհիս
կեանքը համար։
53 Ուստի Հրեաները իրարու հետ կը վի-
ճէին ու կ'ըսէին, Ինչո՞ր կրնայ ասիկա չ
54 մարմինը մեզի տալ ուտելու։ Իսկ Յիսուս ը-
սաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Թէ որ Որդւոյ Մարդոյ մարմինը չուտէք և
անոր արիւնը չխմէք, ձեր անձերուն մէջը
55 կեանք չէք ունենար։ Որ որ իմ մարմինս
ուտէ և իմ արիւնս խմէ, յաւիտենական
կեանք կ'ունենայ, ու ես անոր յարութիւն
56 առնել պիտի տամ վերջին օրը։ Ինչու որ իմ
մարմինս ճշմարիտ կերակուր է, և իմ արիւնս
57 ճշմարիտ ըմպելիք է։ Ան որ իմ մարմինս կ'ու-
տէ և իմ արիւնս կը խմէ, Յանկիսկ իմ՝ներսս
58 դիս կը բնակի՝ ու ես անոր ներսը դիս։ Ինչ-
պէս որ կենդանի Հայրը զիս խրկեց, ու ես
կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը, այնպէս ալ ան
որ զիս կ'ուտէ, ինքն ալ իմ ձեռքովս կեն-
59 դանի կը լինայ։ Ահա է այն հացը որ երկինքէն
իջած է։ չէ թէ ինծոյ որ հայրերնիդ ճաշա-
նան կերան՝ ու մեռան։ ով որ այս հացը ու-
տէ՝ յաւիտեան պիտի ապրի։
60 Այս բաները գրուցեց ժողովարանին մէջը՝
երբոր կը վարդապետէր մէջ կը սորվեցնէր։
61 Ուստի աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին
ըսին, Խիստ է սա խօսքը, ո՛վ կրնայ սորը
62 մտիկ ընել։ Յիսուս երբոր ինքնիրեն գա-
նէր որ իր աշակերտները այն բանին հա-
մար տրտունջ կ'ընեն, բսաւ անոնց, Արդիւս
63 ձեզ կը գայթակղեցնէ։ Հապա եթէ տեսնէք
Որդին Մարդոյ որ կ'ելլէ
64 աւելի առաջ էր։ Հոգին է կենդանի
ընողը, մարմինը չօգնի մի բնաւ։ այն խօսքերը
որ ես ձեզի կը խօսիմ՝ հոգի ու կեանք են։
65 Բայց ձեր մէջէն կան ոմանք որ չեն հաւա-

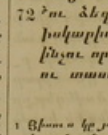
ա Հմր. 37։
բ Գլ. ա. 18. ե. 37։ Մատ. ժա. 27։ Ղկ. ժ. 22։ Գլ. ա. 18. ե. 29։ ը. 19։
գ Գլ. գ. 16։ 18. 36։ Հմր. 40։
դ Հմր. 33. 35։
ե Հմր. 31։
զ Հմր. 31. 59։ Գլ. գ. 13։
է Գլ. ե. 43։ Ի. 16։ Հմր. 6։ Գլ. ը. 19։
ը Գլ. գ. 9։
թ Մատ. 26. 28։ Հմր. 27. 40. 64։ Գլ. գ. 13. 14։
ժ Մատ. 11։
ի Գլ. ե. 20։
ծ Մատ. ժգ. 16։ Մարկ. ը. 29։ Ղկ. Ի. 23։ Գլ. ա. 49։ Յհ. ա. 27։
կ Մատ. ժգ. 16։
հ Մարկ. ը. 29։ Ղկ. Ի. 23։ Գլ. ա. 49։ Յհ. ա. 27։
ձ Մատ. ժգ. 16։ Ղկ. ե. 16. 18։ Ղ. Ե. իգ. 34։ Մատ. ժբ. 46։
ղ Գլ. բ. 24. 25։ ժգ. 11։
ճ Հմր. 44. 45։
մ Հմր. 61։
յ Գլ. ե. 20։
ն Մատ. ժգ. 16։ Մարկ. բ. 20։ Ղկ. Ի. 23։ Գլ. ա. 49։ Յհ. ա. 27։
շ Գլ. ա. 18. ե. 37։ Մատ. ժգ. 16։ Ղ. Ե. իգ. 34։ Մատ. ժբ. 46։
ո Գլ. ե. 20։
չ Գլ. ե. 24։ Մատ. ժգ. 16։ Ղկ. Ի. 23։ Գլ. ա. 49։ Յհ. ա. 27։
պ Հմր. 51. 58։ Գլ. գ. 15։
ջ Հմր. 49. 50. 51։
ռ Հմր. 67։ Մատ. ժա. 6։
ս Մատ. ժգ. 19։ Գլ. գ. 15։ Գործ. ա. 9։ Եբրեա. գ. 8։
վ Մատ. ժգ. 16։ Ղկ. Ի. 23։ Գլ. ա. 49։ Յհ. ա. 27։
տ Մատ. ժգ. 16։ Ղ. Ե. իգ. 34։ Մատ. ժբ. 46։
ր Գլ. գ. 15. 16։
ց Հմր. 67։ Մատ. ժգ. 19։ Գլ. գ. 15։ Գործ. ա. 9։ Եբրեա. գ. 8։
ւ Մատ. ժգ. 19։ Գործ. ա. 14։
փ Մատ. գ. 21։
ք Գլ. բ. 4։ ը. 20։ Հմր. 8. 30։
օ Գլ. ժե. 19։
ֆ Գլ. գ. 19։
և Գլ. բ. 23։ Հմր. 6։

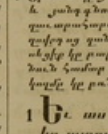
ա Ուրիշ հինգ ամէն մէջ.

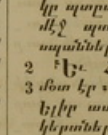

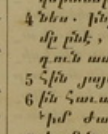

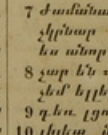

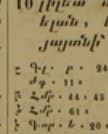

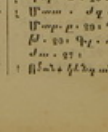

մատ։ Ինչու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր թէ
ով են անոնք որ չեն հաւատար, և ով է ան
66 որ զինքը պիտի մատնէ։ Ու ըսաւ, Ես
համար ձեզի ըսի որ մէկը չկրնար ինծի գալ,
Թէ որ իմ Հօրմէն տրուած չըլլայ անոր։
67 Ասկէ պատճառով իր աշակերտներուն շատ
եր ետ գացին, և ալ իր հետ չէին պտրտեր։
68 Ուստի Յիսուս տասներկուքին ըսաւ, Մի-
69 թէ դուք ալ կ'ուզէք երթալ։ Սիմոն Պետ-
րոս պատասխան տուաւ անոր, Տէր, որո՞
պիտի երթանք, դուն յաւիտենական կեան-
70 քի խօսքեր ունես։ Ես մենք հաւատացեալ ու
գիտցած Թէ դուն ես Քրիստոսը Աստու-
71 ծոյ Որդին։ Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոնց, Չէ՞ս ձեզ տասներկուքդ չընտրեցի,
72 Ու ձեզմէ ալ մէկը սատանայ է։ Ան Իսկարիո-
թացի Սիմոնին Յուդային համար, ինչու որ անիկա էր որ զինքը պիտի մատնէր,
ու տասներկուքին մէկն էր։

Գ Լ

1 Յիսուս կը յաջորդեմն իր ազգականներուն փառաբերելուն և յանդգնութիւնը։ 10 Գաղտագողի երթալով կ'երթ տա-
ռապարտարոց ատեն։ 14 տաճարին մէջ կը սորվեցնէ։ 19 Ֆա-
րիսեցոց դատաստան կարծիքները Քրիստոսի վերայով։ 45 Փաթ-
սէքը կը բարկանան իրենց սպասաւորները դատիկա չբռնե-
նան համար։ և կը յանդիմանեն Նիկոդէմոսը որ Յիսուսի կողմը կը բռնէր։

1 Ետ սա բաներէն ետեւ Յիսուս Գալիլեայն մէջ կը պտրտէր, ինչու որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտրտիլ, որովհետեւ Հրէաները զինքը սպաննել կ'ուզէին։
2 Ու Հրէաներուն տաղաւարատօնակաց տօնը
3 մօտ էր։ Ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն,
Երթի ասկէ ու Հրէաստան գնա, որ թա՛ս աշա-
կերտներդ ալ տեսնեն թա՛ս գործերդ որ կ'ը-
4 նես։ Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան
մը ընէ, և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ։ Թէ որ
դուն սա բաները կ'ընես, ինքզինքդ աշխար-
5 հին յայտնէ։ Որովհետեւ իր եղբայրներն ալ չէ-
6 ին հաւատար իրեն։ Իսկ Յիսուս բսաւ անոնց,
Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ, բայց ձեր
7 ժամանակը միշտ պատրաստ է։ Աշխարհն ձեզ
չկրնար ատել, բայց զիս կ'ատէ, Ինչու որ
ես անոր վրայով կը վկայեմ Թէ իր գործերը
8 չար են։ Գնա՛ք ձեր ես տօնիս։ Ես [դեռ]
չեմ ելլեր սա տօնիս, Ինչու որ իմ ժամանակս
9 դեռ լցուած չէ։ Ա՛ս բսելով անոնց՝ ինքը Գա-
10 լիլեա մնաց։ Բայց երբոր իր եղբայրները
ելան, ետքը ինքն ալ ելաւ տօնին, չէ թէ
յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերպով մը։

11 ՚Ես Հրէաները ուզեին տաներ կը փնտռէին
12 զինքը, ու կ՚ըսէին, Ո՞ւր է անիկա։ ՚Ես ժո-
ղովուրդին մէջ չատ չշշմարն կար անոր վրայ.
13 ոմանք կ՚ըսէին Թէ Ազնիւ է։ ու ու-
րիշներ կ՚ըսէին, Չէ, հապա ժողովուրդը կը
մոլորցնէ։ Սակայն մէկը անոր վրայով հա-
մարձակ չէր խօսեր Հրէաներուն վախէն։
14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ, Յիսուս տա-
15 ճարը եկաւ ու կը սորվեցնէր։ ՚Ես Հրէաներ
ը կը զարմանային ու կ՚ըսէին, Ինտո՞ր տեղեակ
16 է գիրքերը գիտէ, որ սորված չէ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ, Իմ վար-
դապետութիւնս իմս չէ, հապա ինձ խրկողինն
17 է։ Թէ որ մէկը կ՚ուզի անոր կամքը ընել,
պիտի գիտնայ աս վարդապետութենս հա-
մար Թէ աղբիւրէ Աստուծմէ՞ է Թէ ես ինքնիր-
18 մէս կը խօսիմ։ Ան որ ինքնիրմէն կը խօսի իր
անձին փառքը կը փնտռէ, բայց ան որ զինքը
խրկողին փառքը կը փնտռէ, անիկա ճշմարտու-
19 է, և անոր մէջ անիրաւութիւն չկայ։ Մովսէս
չտուաւ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ մէկին
20 ալ չպահեր օրէնքը։ Ինչո՞ւ կը փնտռէք
զիս սպաննել։ պատասխան տուաւ Ժողովուր-
դը ու ըսաւ, Դեւ կայ քու մէջդ։ ո՞վ կը փնտ-
21 կը փնտռէ սպաննել։ Պատասխան տուաւ Յի-
սուս ու ըսաւ անոնց, Մէկ գործ մը գործեցի,
22 ու ամէնդդ ալ զարմացեր էք։ Արդ՝ Մովսէս
ձեզի թլփատութիւնը տուաւ, (որ չէ Թէ
Մովսէսէն էր՝ հապա նախնիքներէն,) ու
23 շաբաթի օրը մարդ կը թլփատէք։ Թէ որ շա-
բաթի օրը մարդ թլփատութիւն կ՚առնէ՝ որ
Մովսէսին օրէնքը չքակուի, ինծի կը բարկա-
նա՞ք որ Ես շաբաթի օրը ամբողջ մարդ մը
24 բժշկեցի։ Մի՛ դատեցէք ինչպէս դատաս-
տան մի ընէք, հապա արդար դատաստան
ըրէք։
25 Ուստի Երուսաղէմացիներէն ոմանք կ՚ը-
սէին, Արդեօք ան չէ՞ որ կը փնտռեն սպան-
26 նել։ Ես ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը
չեն ըսեր անոր։ Միթէ իշխանները դիտցած
են Թէ ասիկա ճշմարտապէս Քրիստոսն է։
27 Սակայն մենք ասիկա գիտենք ուրկից է,
բայց Քրիստոս երբոր գայ, մէկը չգիտեր
28 ուրկից է։ Ես Յիսուս ձայն որ կը սորվեցնէր,
տաճարին մէջ աղաղակից ըսելով, Դուք ալ գի-
տէք, և ուրկից ըլլալս ալ գիտէք. Ու ես
ինքիրմէս եկած չեմ, հապա ան որ զիս խըր-
կեց՝ ճշմարիտ է, որ անիկա դուք չէք գի-
29 տեր։ Բայց ես գիտեմ անիկա, ինչու որ ես
30 անկէ եմ, և անիկա զիս խրկեց։ Ուստի կը
փնտռէին զինքը բռնել, բայց ոՀէն ալ իրեն
ձեռք չզարկաւ, ինչու որ իր ժամանակը դեռ
31 հասած չէր։ ՚Ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ
հաւատացին իրեն, և կ՚ըսէին, Քրիստոս
երբոր գայ՝ աստուցմէ աւելի նշաններ պիտի
ընէ, որոնք որ ասիկա կ՚ընէ։
32 Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին ատ
չշշմարնը անոր վրայով։ ու փարիսեցիները
և քահանայապետները սպասաւորներ խրկե-
33 ցին՝ որ զանիկա բռնեն։ Յետոյ Յիսուս ՚ըսաւ,
Դեռ մի ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ՚եր-
34 թամ անոր որ զիս խրկեց։ Ինծ պիտի փըն-
տռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս
35 դուք չէք կրնար գալ։ Ուստի՝ Հրէաները
ըսին իրարու, Ո՞ր պիտի երթայ ատկա, որ
մենք զինքը պիտի չգտնենք։ միթէ Յունաց
ցրուածներուն մէջ երթալու է՝ Յոյն
36 ները ուսուցնելու պիտի երթայ՞։ Ի՞նչ է ան խօսքը որ ըրաւ, Ինծ պիտի փըն-
տռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս
դուք չէք կրնար գալ։
37 Տօնին վերջին մեծ օրը Յիսուս կայներ էր,
ու աղաղակէր ու կ՚ըսէր, Թէ որ մէկը ծարաւ
38 է՝ ինծ գալ ու խմէ։ Ան որ ինծի կը
հաւատայ, ինչպէս որ գիրքը կ՚ըսէ, Անոր
փորէն կենդանի ջուրի գետեր պիտի բղխին։
39 Ա ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւա-
տացողները պիտի առնէին, վասն զի Սուրբ
Հոգին դեռ տրուած չէր ասկաւն, ինչու որ Յիսուս
40 դեռ փառաւորուած չէր։ Ժողովուրդէն չատ
մարդիկ ատ խօսքը որ լսեցին՝ կ՚ըսէին, Իրա-
41 տեղ ասիկա է Մարգարէն։ Ուրիշներն կ՚ը-
սէին, Ասիկա է Քրիստոսը։ Ուրիշներն ալ
կ՚ըսէին, Միթէ Քրիստոսը Գալիլեայէ՞ կու
42 գայ։ Չէ՞ որ գիրքը կ՚ըսէ Թէ Քրիստոս Դա-
ւիթի սերունդէն ու Դաւիթին եղած գեղէն
43 Բեթլեհեմէն կու գայ։ ՚Ուստի Ժողովուրդին
մէջ երկպառակութիւն եղաւ անոր համար։
44 Եւ անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել անիկա,
բայց մէկը անոր ձեռք չզարկաւ։
45 Ու սպասաւորները նորէն եկան քահանա-
յապետներուն և փարիսեցիներուն. ու ա-

անձը բոլոր անոնց, ինչո՞ւ անիկա հա- չբերիք։
46 Պատասխան տուին ապաստաւորները, Երբէք
47 մէկը աս մարդուն պէս խօսած չէ։ Ետեւները
48 փարիսեցիները պատասխան տուին անոնց և
բոլոր, Միթէ դո՞ւք ալ մոլորեցաք. Իշխան-
ներէն կամ փարիսեցիներէն մէկը հաւատա՞ց
49 անոր. Բայց աս ամբիծ ժողովուրդը՝ որ օ-
50 րէնքը չեն գիտեր, նզովեալ են։ Նիկոդեմոս
բսաւ անոնց, (Որ ---ն գիշեր առեն իրեն
51 եկեր էր՝ և անոնցմէ մէկն էր,) Միթէ մեր
օրէնքը մարդ կը դատէ՞, թէ որ առաջ անկէ
52 բան մը չլսէ, և չգիտնայ թէ ինչ կ'ընէ։ Պա-
տասխան տուին ու բսին անոր, Միթէ դուն
ալ Գալիլեացի՞ ես. քննէ ու նայէ՝ որ Գա-
53 լիլեացի՞ մարգարէ չելլեր։ Եւ ամէն մէկը
իր տունը գնաց։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս կ'ուսանի չնաշխատ յանդգնութիւն բռնաւած կինը. 12 կը յայտնէ թէ ինքն է աշխարհիս լոյսը. ու իր վկայու-
թիւնը կ'ուշադրացնէ. 33 Աբրահամին վրայ պարծենալը. Հրէից պատասխան կու տայ. 59 և Յիսուս կը քաշուի անոնց
կատաղութենէն։

1 Եւ Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գնաց։ (2) Ու
առտուանց նորէն տաճարը եկաւ, և բոլոր
ժողովուրդը իրեն կու գար, ու ինքը նստեր
3 կը սորվեցնէր անոնց։ Եւ գրիչները ու փա-
րիսեցիները չնաշխատ մէկ բռնաւած կնիկ մը
բերին անոր, ու զանիկա մէջտեղը կայնեց-
4 նելով՝ Ըսին իրեն, վարդապետ, աս կինիկը
չնաշխատ մէջ աս մեղքը գործած առենը բռա-
5 նուեցաւ. Եւ օրինաց մէջ Մովսէս մեզի պա-
տուիրեց սանիկները քարկոծել։ Դուն դուն
6 ի՞նչ կ'ըսես անոր համար։ Ան կ'ըսէին անիկա
փորձելով, որ անոր վրայ ամբաստանութիւն
ընելու համար մը ունենան։ բայց Յիսուս գէպ ի
վար ծռելով մատովը գետնին վրայ կը գրէր։
7 Մակայն երբոր վրան հնկան՝ հարցընելով ի-
րեն, վեր նայեցաւ ու բսաւ անոնց, Ձեզմէ
անեղ եղողը առաջ անիկա թող քար ձգէ
8 ասոր վրայ։ Եւ նորէն դէպ ի վար ծռելով՝
9 գետնին վրայ կը գրէր։ Եւ անոնք --- լսելով
ու խղճմտանքէն յանդիմանուելով՝ մէ-
կիկ մէկիկ գացս կ'ելլէին, ծերերէն սկսած
մինչև յետիններէն. և Յիսուս մնաց միայն,
10 ու կինիկը մէջտեղը կայնած։ Եւ Յիսուս վեր
նայելով ու կնիկէն զատ մէկը չտեսնելով՝ բ-
սաւ անոր, կնիկ, ո՞ւր են անոնք որ քեզ
վրայդ ամբաստանութիւն կ'ընէին, մէկը չ
11 քեզ չդատապարտե՞ց։ Եւ անիկա բսաւ, Ո՛չ
Տ՛ր։ Եւ Յիսուս բսաւ անոր, Ես ալ
չեմ դատապարտեր քեզ. գնա ու Ւսահակ ե-
տեւ մեղք մի գործեր։

12 Արդ Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց ու բ-
սաւ, Ես եմ աշխարհի լոյսը. ան որ իմ ե-
տեւէս կու գայ՝ խաւարի մէջ պիտի չքալէ,
13 հապա կենաց լոյսը պիտի ունենայ։ Իսկ փա-
րիսեցիները բսին անոր, Դուն քու անձիդ
համար կը վկայես, քու վկայութիւնդ ճշմա-
14 րիտ չէ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ
անոնց, Թէև ես իմ անձիս համար վկայեմ,
ճշմարիտ է իմ վկայութիւնս ճշմարիտ է, ինչու որ
գիտեմ ուրկից եկայ և ուր կ'երթամ. Բայց
դուք չէք գիտեր ուրկից կու գամ կամ ուր
15 կ'երթամ։ Դուք մարմնին նայելով դատաս-
տան կ'ընէք, Ես բնաւ մէկը չեմ դատեր.
16 Ու թէև դատելու ալ ըլլամ, իմ դատաստանս
ճշմարիտ է. Ինչու որ ես միայնակ չեմ, Հայր
17 ես և Հայրը որ զիս խրկեց։ Ու ձեր օրէն-
քին մէջն ալ գրուած է թէ երկու մարդու
18 վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Ես եմ որ իմ ան-
ձիս համար կը վկայեմ, Հայր կը վկայէ ինծի
19 համար Հայրն ալ որ զիս խրկեց։ Անոնք
բսին անոր, Ո՞ր է քու Հայրդ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ, Ո՛չ զիս գիտէք և ոչ իմ
Հայրս. Թէ որ զիս գիտնայիք, իմ Հայրս
ալ պիտի գիտնայիք։
20 Յիսուս այս խօսքերը խօսեցաւ գանձատա-
նը՝ երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցնէր. Ու
մէկը չբռնեց զանիկա, ինչու որ դեռ անոր
ժամանակը հասած չէր։
21 Եւ անոր Յիսուս նորէն բսաւ անոնց, Ես կ'եր-
թամ՝ ու դուք պիտի փնտռէք, և ձեր մե-
ղքերը մէջ պիտի մեռնիք. ուր որ ես կ'եր-
22 թամ, դուք չէք կրնար գալ։ Ասոր վրայ
Հրէաները կ'ըսէին, Միթէ ինքզինքը պիտի
սպաննէ՞, որ կ'ըսէ Ուր որ ես կ'երթամ,
23 դուք չէք կրնար գալ։ Եւ բսաւ անոնց,
Դուք վարէն էք, ես վերէն եմ. Դուք աս
24 աշխարհէն էք, ես աս աշխարհէն չեմ. Անոր
համար ձեզի բսի թէ ձեր մեղքերը մէջ պիտի
մեռնիք, Ինչու որ եթէ չհաւատաք թէ ես
25 եմ, ձեր մեղքերը մէջ պիտի մեռնիք։ Ան-
տեղ բսին անոր, Դուն ո՞վ ես. Ե. Յիսուս
բսաւ անոնց, Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը խօսիմ։
26 Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու և
դատելու. բայց Ան որ զիս խրկեց՝ ճշմարիտ
է, Ու ես ինչ որ իրմէ լսեցի, անկից կը խո-
27 սիմ աշխարհիս մէջ։ Անոնք չհասկցան թէ Հո-
րը համար կը դրուագեր իրենց։

ե Մատ. ե. 29։
Գղ. Ժո. 48։ Գոր. ը. 7։ ա Կոր. ա. 20։ 28։ բ. 8։
բ Գղ. գ. 2։
գ Որ. ա. 17։ Ա՛ն. 8։ ա. Եա. ԺԲ. 15։
դ Եա. Բ. 1։ ը Մատ. գ. 15։ Գղ. ա. 46։
Հմր. 41։
—
= Ղե. ի. 10։ բ Օր. իզ. 24։
ը Որ. ա. 17։ Ա՛ն. Բ. 1։ Ա՛մաս. Ժ. 16։ Ա՛ն. ԺԲ. 15։
թ Որ. Ա՛ն. 7։ Հառաջ. բ. 1։ Հառաջ. բ. 22։
ժ Դ.ա.կ. Բ. 36։ Ժբ. 14։ Գղ. ա. 17։
ի Գղ. ե. 14։
ղ Գղ. ա. 4. 5. 9։ գ. 19։ Բ. 5։ Ժբ. 35. 36. 46։
լ Գղ. ե. 31։
խ Գղ. ե. 25։ Բ. 29։
ծ Գղ. ե. 24։
կ Գղ. գ. 17։ Ժբ. 47։ Ժբ. 36։
հ Հմր. 30։ Գղ. Ժգ. 38։
ձ Որ. Ժե. 6։ ԺԲ. 15։ Մաս. Ժբ. 16։ Ը Կոր. Ժ գ. 1։ Երբ. ե. 28։
ղ Գղ. ե. 37։
պ Հմր. 55։ Գղ. Ժգ. 5։
ջ Գղ. Ժգ. 7։ Մաս. Ժբ. 41։
ռ Գղ. ե. 30։
ս Գղ. ե. 8։
վ Գղ. ե. 34։ Ժգ. 35։
տ Հմր. 24։
ր Գղ. գ. 31։
ց Գղ. Ժե. 19։ Ժե. 16։ ա Յովհ. գ. 5։
ւ Հմր. 21։
փ Մատ. Ժգ. 16։
ք Գղ. ե. 28։
օ Գղ. գ. 38։ Ժե. 15։

28 Իսկ Յիսուս բառ անոնց, Երբոր Որդին մարդոյ բարձրացնէք, անուանը պիտի գիտնաք թէ ես եմ, ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ, Հապա Հայրս ինծի ինչ որ ինծի սորվե-
29 ցուց՝ անանկ կը խօսիմ։ Ու ինչ խրկողը իմ հետս է. Հայրը ինծի մինակ չթողուց. վասն որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բաները կ'ընեմ։
30 Երբոր ասոնք խօսեցաւ, շատ մարդիկ ի-
31 րեն հաւատացին։ Անոնց Յիսուս ըսին հաւատացող Հրեաներուն բաւ, թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք, ճշմարտապէս իմ
32 աշակերտներս կ'ըլլաք. ու ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք, ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ
33 պիտի ազատէ։ Պատասխան տուին իրեն, Մենք Աբրահամի սերունդ ենք, ու երբէք ոեւէ մէկու մը չծառայեցինք. դուն ինչո՞ւ կ'ըսես
34 թէ Ազատ պիտի ըլլաք. Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզ, զի թէ Ամէն ոք որ մեղք կը գործէ, անի-
35 կա մեղքի ծառայ է։ Ուր ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար, բայց որդին յաւիտեան կը
36 մնայ։ Ուստի թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ,
37 ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլաք։ Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ էք, բայց կը փնտրէ-
ուք զիս սեղանելու, ինչու որ իմ խօսքս ձեր
38 սիրտերուն չի տեղաւորիր։ Ես ինչ որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ ան կը խօսիմ. և դուք ալ ինչ որ
39 տեսաք ձեր Հօրը քովը՝ ան կ'ընէք։ Պատասխան տուին ու ըսին անոր, Մեր Հայրը Աբրահամն է. բաւ անոնց Յիսուս, Թէ որ Աբրահամի զաւակներ էիք, Աբրահամին գործե-
40 րերը պիտի գործէիք։ Բայց հիմա կը փնտռուէք սպաննել զիս, Ասիկ մարդ մը՝ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ, Որուն որ Աստուծմէ
41 լսեցի։ Աբրահամ ասո բաները չըրաւ։ Դուք ձեր Հօրը գործերը կ'ընէք։ անոնք ըսին անոր, Մենք պոռնկութենէն չենք ծնած, ունինք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ է Աստուած։
42 Յիսուս բաւ անոնց, Թէ որ Աստուած ձեր Հայրը ըլլար, պիտի սիրէիք զիս. Ինչու որ ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ. Ու չէ թէ ես ինքիրմէս եկայ, Հապա անիկա զիս խրկեց։
43 Ինչո՞ւ զուք իմ դրուցատքս չէք հասկըզնար. անոր համար որ չէք կրնար իմ խօսքս
44 մտիկ ընել։ Դուք չոր Հօրմէն Սատանայէն է, ու ձեր Հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել։ անիկա սկիզբէն հետէ մարդասպան էր, ու ճշմար-

տութեան մէջ չկեցաւ, ինչու որ անոր ներսիդին ճշմարտութիւն չկայ. երբոր անիկա սուտութիւն խօսի՝ բուն իրենէրն կը խօսի, քանզի անիկա սուտախօս է ու անոր Հայրը։
45 Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ
46 ինծի չէք հաւատար։ Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել. մէկդի ո՞վ կրնայ զիս ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինչու՞ ինծի չէք
47 հաւատար։ Ան որ Աստուծմէ է՝ Աստուծոյ խօսքերը մտիկ կ'ընէ. դուք անոր համար
48 մտիկ չէք ըներ, որ Աստուծմէ չէք։ Պատասխան տուին Հրեաները ու ըսին անոր, Ազիկ չե՞ք ըսեր մենք թէ դուն Սամարացի ես,
49 ու դև կայ քու ներսդ։ Յիսուս պատասխան տուաւ. Ես դև չունիմ, հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ, և դուք զիս կ'ա-
50 նարգէք։ Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր.
51 կայ Ան որ կը փնտռէ ու կը դատէ. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ պիտի չտեսնէ։
52 Անոնք Հրեաները ըսին անոր, Հիմա գիտցանք որ քու ներսդ դև կայ։ Աբրահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները, և դուն կ'ըսես, Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ՝ յաւիտեան
53 մահուան համը պիտի չտեսնէ։ Մի՞թէ դուն աւելի՛ մեծ ես մեր Հայր Աբրահամէն որ մեռաւ, ու մարգարէներն ալ մեռան. դուն
54 քեզ ո՞վ կ'ընես։ Յիսուս պատասխան տուաւ, Թէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ, իմ փառքս բան մը չէ. Իմ Հայրս է որ ինծի կը փառաւորէ, որուն համար դուք կ'ըսէք թէ
55 Մեր Աստուածն է. Ու անիկա չէք ճանչնար, բայց ես գիտեմ անիկա. ու թէ որ ըսեմ թէ անիկա չեմ գիտեր, ձեզի պէս սուտախօս պիտի ըլլամ. Հապա ես գիտեմ անիկա, և ա-
56 նոր խօսքը կը պահեմ։ Ձեր Հայրը Աբրահամ ցնծացաւ իմ օրս տեսնելու, ու տեսաւ և
57 ուրախացաւ։ Իսկ Հրեաները ըսին անոր, Դուն տակաւին հիսուն տարեկան չես, Աբ-
58 րահա՞մն ալ տեսար։ Յիսուս բաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Աբրահամ
59 մին ըլլալէն առաջ եմ ես։ Անոնք Դարձեր վերցուին որ անոր վրայ նետեն. բայց Յիսուս ծածկուեցաւ ատոնց աչքերէն, և Տաճարէն դուրս ելաւ, ու այսպէս գնաց։

ԳԼ· Թ

1 Քրիստոս Ի ՅԴՆ կորին աչքերը կը բանայ · 8 Ան բժշկուած մարդը փարիսեացոց կը տարուի · 13 որոնք բարկանալով գուրս կ՚ընեն զանկիս իրենց ժողովարանէն · 35 բայց Յիսուս կ՚ընդունի զանկիս · ու ան ալ կը հաւատայ անոր · 39 Քրիստոս դատաստան կը լուսաւորէ ·

1 Ու երբոր կ՚անցնէր՝ մէկ մարդ մը տեսաւ
2 կոյր ծնած · եւ իր աշակերտները հարցուցին
իրեն ու ըսին , Ռաբբի , ո՞րո՞ւնն է մեղքը ,
ասո՞ր թէ իր ծնողացը , որ անիկա կոյր ծը-
3 նաւ · Պատասխան տուաւ Յիսուս , Ոչ ասորն
է մեղքը , ոչ ալ իր ծնողացը , հապա որ
Աստուծոյ գործքերը անոր վրայ յայտնի ըլ-
4 լան · Հարկ է , պէտք է որ գիս
որ զրկեց զգործքերը գործեմ · գիշերը կու գայ
5 որ անոնցմէ մէկը չկրնար գործել · քանի որ
ես աշխարհի մէջ եմ , աշխարհի լոյսն եմ ·
6 երբոր ասը բաւ , Թքաբաւ գետինը եւ թու-
քովը ճաս չինեց , ու անի հետ կորին աչ-
7 քերուն վրայ ծեփեց · եւ ըսաւ անոր , Գնա՝
Շաւղայէ Սիլոամի աւազանին մէջ , (որ Խրր-
կեամ կը թարգմանուի ·) Գնաց ուրեմն ու
8 լուացուեցաւ , եկաւ ու կը տեսնէր · իսկ դր-
րացիները եւ անոնք որ առաջուց տեսած է-
ին զանիկա որ կոյր էր , կ՚ըսէին , Ասի-
կա չէ՞ որ կը նստէր եւ կը մուրար · մինչ
9 կ՚ըսէին , Անիկա է · Ուրիշները կ՚ըսէին ,
Անոր նման ձէ է · Ան ինքը կ՚ըսէր Թէ ես եմ ·
10 Ուստի ըսին իրեն , Հապա ինչո՞ւ բացուեցան
11 քու աչքերդ · Ինքը պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ , Յիսուս կոչուած մարդ մը կոյր չինեց
ու աչքերս ծեփեց , եւ ըսաւ ինծի , Գնա
Շաւղայէ կոչուած մարդ մը կոյր չինեց
ու աչքերս ծեփեց , եւ ըսաւ ինծի , Գնա Սի-
լոամի աւազանը ու լուացուէ · Ես ալ գացի
12 լուացուեցայ ու կը տեսնեմ · Եւ ըսին իրեն ,
Ո՞ր է անիկա · ըսաւ Ոչ-
13 Փարիսեցիներուն տարին զանիկա որ առա-
14 ջուց կոյր էր · Եւ շաբաթ օր էր երբոր Յիսուս
կաւը չինեց , ու անոր աչքերը բացաւ · Նո-
րէն փարիսեցիներն ալ կը հարցնէին իրեն ,
Թէ ինչպէս կը տեսնէ · անիկա ալ ըսաւ անոնց ,
Կաւ գրաւ աչքերուս վրայ , ու լուացուեցայ
16 եւ կը տեսնեմ · Ասոր վրայ փարիսեցիներէն
ոմանք կ՚ըսէին , Ան մարդը Աստուծմէ չէ ,
ինչու որ շաբաթ օրը չպահեր · ուրիշները կ՚ը-
սէին , Ինչպէ՞ս կրնայ մեղաւոր մարդ մը սոսկի
հրաշքներ ընել · Ու միջնէրնին երկպառակու-
17 թիւն կար · Նորէն ըսին կոյրին , Դուն ի՞նչ
կ՚ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ բացաւ ·
18 ան ալ ըսաւ Թէ Մարգարէ մըն է · իսկ Հրէա-
ները չէին հաւատար անոր համար՝ Թէ կոյր
էր ու բացուեցաւ , մինչեւ որ ան աչքը բա-
19 ցուցին ու ըսին , Ա՛ն է ձեր որդին , որուն
համար դուք կ՚ըսէք Թէ կոյր ծնաւ · Հապա
20 հիմա ինչո՞ւ կը տեսնէ · Անոր ծնողքը պա-
տասխան տուին անոնց ու ըսին , Գիտենք որ
ասիկա է մեր որդին , և որ ինքը կոյր ծնաւ ·
21 Բայց հիմա ինչո՞ւ կը տեսնէ՝ չենք գիտեր ,
կամ Թէ ո՛վ բացաւ անոր աչքերը՝ մենք չենք
գիտեր · ինքը չափահաս է , իրեն հարցուցէք ·
22 Իր ծնողքը խօսք իրեն համար · Ա՛ն ըսին անոր
ծնողքը՝ Հրէաներէն վախնալնուն համար ,
քանզի Հրէաները միաբան հաւանած էին որ եթէ մէկը զանիկա Քրիստոս
23 գաւանի , Ժողովարանէն դուրս ձգուի · Ասոր
համար անոր ծնողքը ըսին Թէ ինքը չափա-
24 հաս է , իրեն հարցուցէք · Երկրորդ անգամ
չկրնան ան մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր ,
Աստուծոյ փառք տուր · Մենք գիտենք որ
25 ան մարդը մեղաւոր է · Անիկա ալ պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ , Թէ որ մեղաւոր է՝ ես
չեմ գիտեր · միայն մը գիտեմ որ կոյր էի ես
26 հիմա կը տեսնեմ · Նորէն ըսին անոր , Ի՞նչ
բրաւ քեզի , քու աչքերդ ինչո՞ւ բացաւ ·
27 Պատասխան տուաւ անոնց , Հիմա ըսի ձեզի
ու չլսեցիք · ինչո՞ւ համար նորէն կ՚ուզէք ·
միթէ դուք ալ կ՚ուզէք անոր աշակերտը ըլ-
28 լալ · Անոնք նախատելով զանիկա ըսին , Դուն
ես անոր աշակերտը , իսկ մենք Մովսէսի
29 աշակերտներն ենք · Մենք գիտենք որ Աս-
տուած Մովսէսի հետ խօսեցաւ , Բայց ա-
30 սիկա չենք գիտեր Թէ ուրկից է · Պատաս-
խան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց , Ասիկա
է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտեր
Թէ ուրկից է , և անիկա իմ աչքերս բացաւ ·
31 Գիտենք որ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ
չըներ , բայց Թէ որ մէկը աստուածապաշտ
ըլլայ ու անոր կամքը կատարէ , անոր մտիկ
32 կ՚ընէ · Աշխարհս սկիզբէն ի վեր լսուած չէ
որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը բացած
33 է · Թէ որ Աստուծմէ չըլլար ան մարդը՝ բան
34 մըն ալ չէր կրնար ընել · Պատասխան տուին
և ըսին անոր , Դուն բոլորովին մեղսոյ մէջ
ծնած կաս , ու մեզի վարդապետութիւն կ՚ը-
նես · և դուրս ըրին անիկա ·
35 Յիսուս լսեց որ զանիկա դուրս ըրին , ու
երբոր գտաւ զանիկա ըսաւ անոր , Դուն կը
36 հաւատաս՞ Աստուծոյ Որդիին · Անիկա պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Տէր , ո՛վ է որ
37 հաւատամ անոր · Եւ Յիսուս ըսաւ անոր ,

ա Հմր· 34 ·
բ Գլ· ամ· 41 ·
գ Գլ· գ· 34· ե· 19· 36· ամ· 9· ժբ· 35· ժէ· 4·
դ Գլ· ա· 3· 9· 19· բ· 35· 46·
ե Մաթ· ե· 33· բ· 23 ·
զ Ղեւեմ· գ· 15 ·
է Ցնծ գ Թագ· է· 14 ·
ը Ա՛նօ մատչեան
ը Հմր· ե· 7·
թ Հմր· 53· Գլ· գ·
ի Մաթ· ե· 33· բ·
ժ Գլ· է· 12· 43· ժ· 19·
ժա Գլ· գ· 19· ե· 14·
ժբ Գլ· է· 15· ժբ· 42· ժԶ· 38· Գծր· է· 13·
ժգ Մաթ· ժբ· 41·
ժդ· 15· կշ· 18·
Ածակ· ա· 28·
ժէ· 22· իբ· 9· ես· ա· 15· Եբեմ· ժա·
ժզ· 16· Մաթ· ա·
11· ժդ· 12· Եզեկ· բ· 18· Միք· գ· 4·
ի Ա՛ռ· ժբ· 41·
իա· 15· կշ· 18·
Ածակ· ա· 28·
իգ· 22· իբ· 9· ես· ա· 15· Եբեմ· ժա·
իդ· 16· Մաթ· ա·
11· իզ· 12· Եզեկ· բ· 18· Միք· գ· 4·
ի Ջաք· է· 13·
ի Հմր· 16·
ի Հմր· 2·
ի Ա՛ռա· իզ· 23·
իզ· 16· Մաթ· ա·
1· Գլ· ժ· 36· ա·
Ցծմ· է· 13·

ցնեասը ալ անիկա, Ու քեզի հետ խօսողը ան
38 է։ Անիկա ալ բաւ, կը հաւատամ, Տէր։ ու
39 անոր երկրպագութիւն բրաւ։ Եւ Յիսուս
բաւ, Ես դատաստանի համար ևկայ աս աշ-
խարհս։ Որ չտեսնողները տեսնեն և տեսնող-
ները կուրանան։
40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր հետն
էին, աս բաները լսելով՝ ըսին իրեն, Միթէ
41 մե՞նք ալ կոյր ենք։ Յիսուս բաւ անոնց,
Թէ որ կոյր ըլլայիք՝ դուք մեզք չէիք ու-
նենար, բայց հիմա կ'ըսէք թէ կը տեսնենք,
ասոր համար ձեր մեզքը չէ կրնար։

Գլ. Ժ

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ան որ դրա-
նէն չմտներ ոչխարներուն բակը, հապա ուրիշ
2 տեղէն կ'ելլէ, անիկա գող ու աւազակ է։ Բայց
ան որ դռնէն կը մտնէ, անիկա ոչխարներուն
3 հովիւն է։ Դռնապահը կը բանայ անոր, և ոչ-
խարները անոր ձայնին կը լսեն, ու իր ոչ-
խարները անուանիներն կը կանչէ, և դուրս
4 կը հանէ զանոնք։ Ու երբոր իր ոչխարները
կը հանէ, անոնց առջևէն կ'երթայ, ու ոչխար-
ները իր ետևէն կ'երթան, ինչու որ անոր
5 ձայնը կը ճանչնան։ Ուրիշի ետևէն երբեք
չեն երթար, հապա անկէ կը փախչին, ինչու
որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար։
6 Յիսուս աս առակը բաւ անոնց, բայց ա-
նոնք չէին իմացար թէ ինչ էր որ իրենց կը
7 խօսէր։ Եւ Յիսուս նորէն բաւ անոնց, Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ես եմ ոչխար-
8 ներուն դուռը։ Ամէն անոնք որ ինծմէ ա-
ւաջ ևկան՝ գող ու աւազակ էին, բայց անոնց
9 չլսեցին ոչխարները։ Ես եմ դուռը։ Թէ որ
մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի, ու
10 պիտի մտնէ ու ելլէ և արօտ գտնէ։ Գողը
չգայ, միայն թէ գողնալու և սպանելու ու
կորսնցնելու համար։ Ես ևկայ որ կեանք
11 ունենան, և ալ աւելի ունենան։ Ես եմ բա-
րի հովիւը։ բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
12 ներուն համար կը դնէ։ Բայց վարձկանը որ
հովիւ չէ ու ոչխարները իրը չեն, երբոր կը
տեսնէ գայլը որ կու գայ, ձկը թողու ոչխար-
ները ու կը փախչի։ և գայլը կը յափշտակէ
13 ոչխարները ու զանոնք կը ցրուէ։ Եւ վարձ-
կանը կը փախչի, ինչու որ վարձկան է ու իր
14 հոգը չէ ոչխարներուն համար։ Ես եմ բարի
հովիւը, Ու կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչ-
15 ցուիմ իմիններէս։ Ինչպէս որ Հայրը զիս կը
ճանչնայ, Ես ալ Հայրը կը ճանչնամ, Ու իմ
16 կեանքս ոչխարներուն համար կը դնեմ։ Ինծ-
րիշ ոչխարներ ալ ունիմ՝ որոնք աս բակէն
չեն։ անոնք ալ պէտք է որ բերեմ, ու իմ
ձայնիս պիտի լսեն, և պիտի ըլլան մէկ հօտ
17 -- մէկ հովիւ։ Անոր համար իմ Հայրս զիս
կը սիրէ, Որ ևս իմ կեանքս կը դնեմ, որ նո-
18 րէն առնեմ զայն։ Մէկը չէ զայն առնիս
ինծմէ, հապա ևս կը դնեմ զայն ինքիմքէս։
Իշխանութիւն ունիմ զայն դնելու, Ու իշխա-
նութիւն ունիմ զայն նորէն առնելու։ ԵՒս
պատուէրը իմ Հօրմէս առի։
19 Հրէից երկպառակութիւն կ'ըլլար Հրէից
20 մէջ աս խօսքերուն համար։ Եւ անոնցմէ շա-
մերը կ'ըսէին, Դևև կայ ատոր ներսի գին, ու
21 խելագած է։ ինչո՞ւ ատոր մտիկ կ'ընէք։ Ու-
րիշները կ'ըսէին, Աս խօսքերը դևահարի
խօսքեր չեն։ միթէ դևը կրնա՞յ կոյրերուն աչ-
քերը բանալ։
22 Աղատներ երուսաղէմ նաւակատիքի տօ-
23 նեսր, ու ձմեռ էր։ Եւ Յիսուս կը պտրտէր
24 տաճարին մէջ Սողոմոնին սրահը։ Եւ Հր-
էից անոր չորս կողմը առին ու ըսին ա-
նոր, Մինչև ե՞րբ մեզ տարակուսանաց մէջ կը
կեցնես։ Թէ որ Քրիստոսը դուն ես՝ մեզի
25 համաձայն բաւ։ Յիսուս պատասխան տուաւ
անոնց, Ձեզի բան ու չէ հաւատար։ ԵՒան
գործերը որ ևս իմ Հօրս անունովը կը գոր-
26 ծեմ՝ անոնք կը վկայեն ինծի համար։ Բայց
դուք չէք հաւատար, ինչու որ իմ ոչխար-
27 ներէս չէք, Որովհետև որ ձեզի բան՝ Իմ ոչ-
խարներս իմ ձայնիս կը լսեն, Ես ալ անոնք կը
28 ճանչնամ, ու իմ ետևէս կու գան։ Եւ ևս ա-
նոնց յաւիտենական կեանք կու տամ, Ու
յաւիտեան պիտի կորսուին, և մէկը իմ ձեռ-
29 քէս պիտի չփրցուկէ զանոնք։ Իմ Հայրս
որ ամէնէն մեծ է, և մէկը
30 կրնար իմ Հօրս ձեռքէն յափշտակել։ Ես
ու Հայրը մէկ ենք։
31 Աղատներ Հրէաները նորէն քարեր վեր-
32 ցուցին, որ անոնք քարկոծեն։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոնց, Շատ բարի գործ-
քեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս, անոնցմէ ո՞ր
33 գործին համար զիս կը քարկոծէք։ Հրէաներ
ը պատասխան տուին անոր՝ բսելով, Բարի
գործի համար քեզ չենք քարկոծեր, հապա

ն Գլ. ժ. 26։
ո Գլ. ե. 28. 37. Տիս
գլ. գ. 17. Ժբ. 5.
47։
պ Ա՛սա. ժգ. 13։
ր Հագէ. բ. 19։
ս Գլ. ժե. 22. 24։
—
տ Գլ. ժգ. 6. Եփես.
բ. 18։
ր Եր. ե. 11. Եզեկ.
լգ. 10. 23. ըվ. 24.
Եբր. ժգ. 20. ա
Պետ. բ. 25. ե. 4։
փ Ջաք. ժա. 16. 17.
Ա՛Ր Տիմ. բ. 19։
ք Ա՛սա. ժա. 27։
օ Գլ. ժե. 13։
ֆ Եր. ծգ. 8։
և Եզեկ. լե. 22. Եր.
փեսա. բ. 14. ա Պետ.
բ. 25։
ա Գլ. ե. 38. ժե.
10. Գործ. բ. 24. 32։
բ Գլ. գ. 11. ե.
12։
գ Ամր. 38. Գլ. գ.
3. ե. 36։
դ Գլ. ը. 47. ա Ճաղ.
գ. 6։
ե Ա՛սա. ժ. 4. 14.
զ Ամր. 4. 14։
է Գլ. գ. 37. ժե.
11. 12. Գործ. գ. 9։
ը Գլ. ժգ. 28։
թ Գլ. ժե. 2. 6. ե.
ժ Գլ. ժե. 11. 22։
ի Գլ. ը. 59։

Հայհոյութիւնն համար, և քանզի դուն որ մարդ ես, Ինքզինքդ Աստուած կ'ընես։
34 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, "Չէ՞ որ
35 ձեր օրէնքին մէջը գրուած է, Ես ըսի Թէ դուք աստուածներ էք։ Թէ որ աստուածները կ'անուանէ զանոնք, Որոնց որ Աստուծոյ խօսքը եղաւ, (ու կարելի չէ որ ան գրուածը
36 ատրուի,) "Հապա ան որ Հայրը սրբեց ու աշխարհը խրկեց, դուք Հոգ կ'ըսէք Թէ Հայհոյութիւն կ'ընես Աստուծոյ Որդի եմ ըսած
37 լուս համար։ Թէ որ իմ Հօրս գործերը չեմ
38 գործեր, ինծի մի հաւատաք։ Հապա Թէ որ կը գործեմ, Թէ և ինծի չէք հաւատար, հաւատացէք գործերուն հաւատացէք, որ գիտնաք ու հաւատաք Թէ Հայրը իմ մէջս է, և ես անոր մէջ։
39 Դարձեալ կը փնտռէին զանիկա բռնել, և
40 անոնց ձեռքէն ելաւ։ Ու նորէն գնաց Յորդանան անդին կողմը՝ ան տեղը, ուր որ Յովհաննէս առաջուց կը մկրտէր, ու հոն կը
41 ցառ։ Եւ շատերը եկան անոր ու կ'ըսէին, Յովհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ։ Բայց ինչ որ Յովհաննէս բուա անոր համար՝ ամէնը ճշմարիտ էր։ Ու շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին։

ԳԼ։ ԺԱ.

1 Բերթաս կը յարձանի չորս օրուան մեռած Ղազարոսը։ 45 Շատ Հրեաներ կը հաւատան։ 47 Քահանայապետները և փարիսեցիք ժողով կ'ընեն Յիսուսի գէմ։ 49 Կայափասի մարգարէութիւնը։ 54 Յիսուս իր անձը կը թագցնէ։ 55 Զատկի մարդիկ կը փնտռեն զանիկա։ և պատուէր կու տան բռնելու։

1 Ու Մարիամին և անոր քրոջը Մարթային գեղէն Բեթանիայէն Ղազարոս հնանալ մէկը
2 հիւանդ էր։ Մարիամ ան Մարիամն էր որ Տէրը ելով օծեց, ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց, որուն եղբայրը Ղազարոս հիւ-
3 անդ էր։ Ուստի Քոյրերը Յիսուսի անոր ու բսին, Տէր, ահա անիկա որ դուն կը
4 սիրես՝ հիւանդ է։ Յիսուս երբոր լսեց՝ բսաւ, Ան հիւանդութիւնը մնացուան համար չէ, Հապա Աստուծոյ փառացը համար, որ Աս-
5 տուծոյ Որդին անով փառաւորուի։ Արդ Յիսուս կը սիրէր Մարթան և անոր քոյրը ու
6 Ղազարոսը։ Իսկ երբոր լսեց Թէ հիւանդ է, եղած տեղը Երկու օր ալ կեցաւ։ Եւ անկէ ետքը բսաւ աշակերտներուն, Եկէ՛ նորէն Հր-
8 էաստան երթանք։ Աշակերտները իրեն բսին, Ռաբբի, Հրէաները հիմա քեզ կը փնտռէին
9 քարկոծելու, ու նորէն Հո՞ն կ'երթաս։ Պա-

1 Գլ. ե. 18։	Հմր. 30։	0 Գլ. ա. 28։
դ Ա՜ալ. Հբ. 6։	7 Գլ. Ժե. 24։	⁰ Գլ. գ. 30։
2 Հագմ. Ժ. 1։	8 Գլ. ե. 36։ Ժգ. 10—12։	ֆ Գլ. ը. 30։ Ժա. 45։
= Գլ. գ. 27։	Ելեան Հանդիսք	—
⁼ Գլ. գ. 27։ ե. 36։ 37։ ը. 43։	= Գլ. Ժգ. 10։ 11։	
3 Գլ. Ա. 35։ Գլ. Ի. 35։ 37։	Ա՜ե. 21։	= Ղ.ա.ղ. Ժ. 38։ 39։
= Գլ. ե. 17։ 18։	⁼ Գլ. ե. 30։ 41։ ը. 39։	Ի Մաա. Ժգ. 7։
		Մաթ. Ժդ. 3։ Գլ.

Ժր. 3։ | Ի. 24։ Գաղ. ե. 59։ ա Կոր. Ժե. 18։ 51։ | Ժգ. ե. Կազ. գ. 4։ ա Թես. 3։ 9. ե. 11։
÷ Գլ. Ի. 3։ Հմր. 40։ | Գլ. Ի. 31։ | Գ Ղ.ա.ղ. Ժ. 36։ Յովհ. ե. 10։ Ա։
Գլ. Ժ. 40։ | Ղ.ա.ղ. Ժգ. 14։ | Գլ. գ. 36։ ա Յովհ. ե. 10։ Ա։
Գլ. Ժ. 51։ | Գլ. ե. 39։ | Գլ. գ. 36։ ա Յովհ. ե. 10։ Ա։
Գլ. Ի. 4։ | Գլ. ե. 21։ զ. 30։ | Մաա. Ժգ. 16։ Գլ. գ. 42։ զ. 14։ 70։
Գլ. Ժր. 35։ | Գլ. ա. 4։ զ. 35։ | Հմր. 19։
Որ. ե. 16։ 40։ 44։
Դան. Ժր. 3։ Մաա.

Մարիամ չուտս մը եղաւ ու գնաց, ընդ- ու
անոր եւսեբէն գացին՝ բանալով թէ Դեսդեմոնը
32 կ՚երթայ որ Հան լայ. իսկ Մարիամ երբ-
որ Յիսուսին եզած տեղը եկաւ ու զանիկա
տեսաւ, անոր ոտքը էյնալով բաւս անոր,
ՏԷր, թէ որ հոս ըլլայիր՝ իմ եղբայրս չէր
33 մեռներ. Յիսուս երբոր տեսաւ անիկա որ
կուլար, ու անոր հետ եկող Հրէաներըն որ կու-
լային, իր հոգւոյն մէջ հառաչեցաւ ու խռովե-
34 ցաւ, ու բաւս, Որ դրած էք անիկա. ը-
35 սին իրեն, Տէր, եկուր ու տես. Յիսուս լա-
36 ցաւ. Ուստի Հրէաներըն կ՚ըսէին, Նայեցէք
37 որչափ կը սիրէր զանիկա. Ոմանցմէ ոմանք
ալ կ՚ըսէին, Արդեօք հոր կրցին աչքերը բա-
ցաւ, չէր կրնար ընել որ ասա ալ չմեռնէր.
38 Յիսուս նորէն իր ոդոխ մէջ հառաչելով գե-
ըեզմանը կու գայ. և անիկա քարայր մըն էր,
39 ու անոր վրայ քար մը գրուած էր. Յիսուս
բաւս, Վէկգի բրէք ասա քարը. Մեռելին
քոյրը Մարթա բաւս անոր, Տէր, արդէն
հոտած պիտի ըլլայ, ինչու որ չորս օրուան
40 է. Բաւս անոր Յիսուս, Քեզի չըսի՞ որ եթէ
հաւատաս՝ Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես.
41 Ուստիներ վէկգի բրին զքարը. և Յիսուս իր
աչքերը վեր վերցուց ու բաւս, Հայր, չնոր-
42 հակալ եմ քեզմէ, որ լսեցի ինծի. Ու ես
գիտէի որ ամէն ատեն լսեցի ինծի կը լսես. Բայց
ասա բոլորտիքը կայնող ժողովուրդին համար
բսի, որ հաւատան թէ դուն ղրկեցիր զիս.
43 Ու ասա բսելէն ետքը՝ մեծ ձայնով մը կանչեց,
44 Ղազարոս, դուրս եկուր. Մեռելին ալ երկ-
ոտքերը ու ձեռքերը պատանքով կապած էին,
երեսը վարշամակով պատած. Յիսուս բսաւ
անոնց, Արձակեցէք տարէք ու թողէք որ
երթայ.
45 Ու Հրէաներէն շատերը որ Մարիամին ե-
կեր էին, Երբոր Յիսուսէ ըրածը տեսան՝ հա-
46 ւատացին իրեն. Բայց անոնցմէ ոմանք գա-
ցին փարիսեցիներուն, ու Յիսուսի ըրածը
47 անոնց պատմեցին. Ուստի հարանապետները և փարիսեցի-
ները ժողով գումարեցին՝ ու բսին, Ի՞նչ ը-
նենք, քանզի ասա մարդ շատ հրաշքներ կ՚ը-
48 նէ. Թէ որ անոր ասանկ թող տանք, ամէն-
քըն ալ անոր պիտի հաւատան, և Հռովմա-
յեցիք պիտի գան ու մեր տեղը ու ազգը պի-
49 տի վերցընեն. Ու անոնցմէ մէկը Կայիափաս
անունով որ անոր տարւոյն քահանայապետն էր,
50 բսաւ անոնց, Դուք բան մը չէք գիտեր, Ձեր
չէք ալ խորհիր թէ ազէկ է մեզի որ մէկ
մարդ մը ժողովուրդին համար մեռնի, ու
51 բոլոր ազգը չկորսուի. Բայց ասանկ չէ թէ
ինքիրմէն գրուցից, Հապա անոր տարւոյն
քահանայապետ ըլլալով, մարգարեացաւ
թէ Յիսուս ազգին համար պիտի մեռնէր.
52 Ու ոչ թէ միայն ազգին համար, Հապա
որ Աստուծոյ ցիրուցան եզած որդիները ալ
մէկտեղ ժողվի.
53 Ալ ան օրէն ետեւ խորհուրդ ըրին որ ը-
54 պանեն զանիկա. Ուստի Յիսուս անկէ ետ-
քը համաձայն չէր պտըտեր Հրէից մէջ, Հա-
պա անկէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց՝ մէկ
քաղաք մը որուն անունը Եփրայիմ էր, ու
իր աշակերտներուն հետ անկէտեղ հոն կը կե-
նար.
55 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր, ու ան տեղէն
շատ մարդիկ զատիկէն առաջ երուսաղէմ ե-
56 լան որ ինքզինքնին սրբեն. Ուստի Յիսուսը կ՚ը-
տեսնէին Յիսուսը, ու տաճարին մէջ կեցած ա-
նոնցմէն իրարու կ՚ըսէին, Ձեզի ի՞նչպէս կ՚ե-
ւնի, թէ աս տօնիս բնաւ պիտի չգայ. իսկ
քահանայապետները ու փարիսեցիները պա-
տուէր տուեր էին, որ եթէ մէկը գիտնայ
անոր ուր ըլլալը՝ իմացընէ, որ անկիա բռը-
նեն.

ԳԼ. ԺԲ

1 Յիսուս կը գայ Մարիամէ՝ որ ոտքերը օծեց. 9 ժողովուրդը
կու գայ Ղազարոսը տեսնելու. 10 Քահանայապետները խոր-
հուրդ կ՚ընեն զանիկա սպանելու. 12 Երուսաղէմ իջնալ ջոչ նե-
ծած Եբուսացիները կը մնան. 20 Քանի մը Յոյներ կը ցանկան
տիրոջ տեսնել. 23 Երբոր ան մարդ կը խոսուեցնէ. 37
Հրէից կատարմները. 42 Իշխանապետներ շատերը կը հաւատան
Յիսուսի. բայց փարիսեցիներէն վախնալով զանիկա յայտնի
չեն դաւանիր.

1 Իսկ Յիսուս զատիկէն վեց օր առաջ Բեթա-
նիա եկաւ, Ուր էր Ղազարոս մեռեալը, որն
2 որ Յիսուս մեռեալներէն յարուցց. Ու Հոն անոր
ընթրիք մը ըրին, ու Մարթա սպասաւորու-
թիւն կ՚ընէր, և Ղազարոս անոր հետ անկան
3 նստողներուն մէկն էր. Իսկ Մարիամ մէկ
լիտր նարդոսի պատուական մեծագին եղ առ-
նելով, Յիսուսի ոտքերը օծեց ու իր մազե-
րովը անոր ոտքերը սրբեց. և տունը եղին
4 անուշահոտութեամբը լցուեցաւ. Աշակերտ-
ներուն մէկը իսկարիովտացի Սիմո-
նեան Յուդա՝ որ զանիկա պիտի մատնէր,
5 բսաւ, Ինչու հոս սա եղը չծախուեցաւ
երեք հարիւր դահեկանի, որ աղքատներուն
6 տրուէր. Ան բսաւ՝ ոչ թէ աղքատներուն հո-
գւոյս էր, հապա որ գող էր Էու գան-
ձանակը ինքը կը պահէր, և ինչ որ ձգուէր
7 ինքը կը կրէր. Իսկ Յիսուս բսաւ, Թող տուր

ա Հմր. 21.
բ Դ.ԱԻ. ՃԻ. 41.
գ Գլ. Ի. 6.
դ Հմր. 4. 23.
ե Ոմանք չարչ՝ ուր պահած էր ամ-
ենայն.
զ Գլ. Ճգ. 30.
է Գլ. Ճգ. 7.
ը Գլ. բ. 23. Ճ. 48. Ճգ. 11. 18.
թ Ամ. բ. 2. Մաս. 6.
ժ Գլ. Ճ. 1. Ճգ. 1. Ա.Ի. 1. Ճգ. 19. Գաղ. գ. 16.
ի Ա.ԻԻ. գ. 2. Գլ. Ճգ. 14. Գաղ. գ. 16. Եբեր. բ. 14. 15. 16. 17.
լ Գլ. գ. 1. 3. ե. 1.
խ Ես. Ճ. 3. Մաս. Ճգ. 1. Ա.Ի. Իր. 2.
ծ Գլ. Ճ. 19. Գաղ. գ. 4.
կ Հմր. 8.
հ Գլ. ժա. 1. 43.
ձ Մաս. Իր. 6. Մաս. Ճգ. 3.
ղ Ա.ԻԻ. Ճ. 38. 39. Գլ. ժա. 2.
ճ Գլ. Ճգ. 33.

ասոր · ասա բանը իմ Թագաւոնս օրհնածը Հա-
8 մար պահեց · Վասն զի ազգասիրելը ամէն
ատեն ձեր հետը ունիք, բայց զիս ամէն ա-
տեն չունիք ·
9 Ուստի Հրեաներէն շատ ժողովուրդ անոր
հոն ըլլալը իմացան, ու եկան՝ ոչ թէ միայն
Յիսուսի համար, հապա որ Ղազարոսն ալ
10 տեսնեն, հոն որ մեռելներէն յարուցած էր։ Իսկ
քահանայապետները խորհրդ ըրին որ Ղա-
11 զարոսն ալ մեռցնեն · Վասնզի որ Հրեաներէն
շատերը անոր պատճառովը կ՚երթային ու կը
հաւատային Յիսուսի ·
12 Հետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ որ տօնին
եկած էին՝ երբոր լսեցին թէ Յիսուս Երու-
13 սաղէմ կու գայ, Ձեռնասիներ առնելու ու
նորան ընդառաջելու, ու կ՚աղաղակէին,
Ովսաննա, օրհնեալ է Իսրայէլի Թագաւորը՝
14 որ Տէրոջը անունովը կու գայ · Եւ Յիսուս
ասնակ մը գտնելով անոր վրայ նստաւ, ինչ-
15 պէս որ գրուած է, Մի վախնար, ով Սիօնի
ազջիկ· ահա քու Թագաւորդ կու գայ իշու
16 ասնակի վրայ նստած · Եւ անոր աշակերտ-
ները առաջ չհասկցան ասոնք բաները, Հապա երբ-
որ Յիսուս փառաւորեցաւ, նոյնժամայն մտա-
քերնին բերին թէ ասոնք բաները անոր համար
գրուած էր, և թէ իրենք ասոնք բաները
17 արած էր · Ուստի Եղ իր հետ եղող ժողովուրդը վկա-
յութիւն կու տար թէ Ղազարոսը գերեզմա-
նէն դուրս կանչեց, ու մեռելներէն յարուց
18 զանիկա · Ասոր համար ալ ժողովուրդը գա-
նիկա դիմաւորեց, վասն զի լսեցին թէ ա-
19 նիկա ասա հրաշքը գրած էր · Իսկ փարիսե-
ցիները իրարու կ՚ըսէին, Կը տեսնէ՞ք որ օ-
գուտ մը չէք կրնար ընել· ահա բոլոր աշխարհն
անոր ետեւէն գնաց ·
20 Եւ հոն Հրեաներէն մի քանիներ կային՝ տօնին
երկրպագութիւն ընելու եկեղեցւոյն մէջ ·
21 Ասոնք փիլիպպոսին եկան՝ որ Գալիլեայի
Բեթսայիդայէն էր, և կ՚աղաչէին անոր ու
կ՚ըսէին, Տէր, կ՚ուզենք Յիսուսը տեսնել ·
22 Փիլիպպոս եկաւ ու Անդրեասին գաւ, և
նորէն Անդրեասն ու փիլիպպոս Յիսուս
23 սի ըսին։ Յիսուս ալ պատասխան տուաւ ա-
նոնց ու ըսաւ, Հասնելու է ժամը որ Որ-
24 դւոյն Որդին մարդոյ՝ ձեղմարիտ ճշմա-
րիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ որ ցորենին հատը հո-
25 ղին մէջ չիյնալով չմեռնի, ինքը միայնակ կը
մնայ · Հապա թէ որ մեռնի, շատ պտուղ
կը բերէ · Ան որ իր անձը կը սիրէ, պիտի կոր-
սնցնէ զանիկա · և ան որ իր անձը աս աշ-
խարհիս մէջ կ՚ատէ, յաւիտենական կեանց
26 համար պիտի պահէ զանիկա · Թէ որ ինձի
ծառայել կը ծառայէ, ետեւ իմ եւեւէս գայ · ու
ես ուր որ եմ, իմ ծառան ալ հոն պիտի ըլ-
լայ · Թէ որ ինձի կը ծառայէ, Հայրը
27 պիտի պատուէ զանիկա · Հիմա իմ հոգիս
խռոված է, և ի՞նչ ըսեմ · Հայր, կե
ազատէ աս ժամէն · Դապէս ես ասոր համար
28 ելայ աս ժամին · Հայր, փառաւորէ քու ա-
նունդ · Ասնասանը ձայն մը ելաւ երկինքէն,
փառաւորեցի ալ, ու նորէն պիտի փառա-
29 ւորեմ · Ես ժողովուրդը որ կայնած էր ու կը
լսէր, կ՚ըսէին, Որոտաց կ՚ըլլայ · ասնոնք ալ
30 կ՚ըսէին, Հրեշտակ խօսեցաւ իրեն հետ · Ին-
սուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ոչ ձայնը
ինձի համար չեկաւ՝ հապա ձեզի համար ·
31 Հիմա է աս աշխարհիս դատաստանը, հիմա
աս աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի ձգուի ·
32 Կը ալ երբոր երկրէն բարձրանամ, ամէն
33 ինձի պիտի քաշեմ · Ասա ըսաւ կը գրաչէր
իմնցընելով թէ ինչ կերպ մահով պիտի մե-
34 ռնէր · Ժողովուրդը անոր պատասխանեցաւ · Մենք
օրէնքէն լսեցինք որ Քրիստոս յաւիտեան կը
մնայ, և դուն ինչո՞ւ կ՚ըսես թէ պէտք է
Որդին մարդոյ բարձրանայ · ո՞վ է աս Որդին
35 մարդոյ · Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ, Փոքր մը
ատեն ալ՝ լոյսը ձեր հետն է · Քանի որ լոյսը
ունիք՝ քալեցէք, որ չլլայ թէ մութը ձեր
վրայ հասնի · Ինչու որ քալողը մէջ քալելը
36 չգիտեր թէ ուր կ՚երթայ · Քանի որ լոյսը ու-
նիք, հաւատացէք ան լոյսին՝ որ լոյսոյ որ-
դիք ըլլաք · Յիսուս ասա բաները գրուցից, ու
գնաց՝ պահուեցաւ անոնցմէ ·
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ ըրած էր
անոնց առջեւը, բայց անոնք չէին հաւատար
38 իրեն · Որ կատարուի Եսայի մարգարէին խօս-
քը՝ որ ըսաւ, Տէր, ո՞վ հաւատաց մեր լու-
ըին, և Տէրոջը բազուկը որո՞ւ յայտնուե-
39 ցաւ · Անոր համար չէին կրնար հաւատալ,
40 որ գարձեալ կ՚ըսէ Եսայի, Անոնց աչքերը
կուրցուց, և անոնց սրտերը թմրեցուց, որ
չլլայ թէ աչքերնին տեսնեն ու սրտերնին
իմնանան և դարձի գան, ու ես անոնք բժշ-
41 կեմ՝ Ասա Եսայի երբոր տեսաւ

ե Մատ · իզ · 11 ·	ե Ղուկ · ժգ · 34 ·	ե Մատ · ժ · 39 · ժգ ·	= Գլ · ժա · 48 ·
Մարկ · ժգ · 7 ·	ը Գլ · է · 39 ·	25 · Մարկ · ը · 35 ·	= Մատ · ժգ · 29 ·
զ Գլ · ժա · 45 · 46 ·	թ Գլ · ժգ · 26 ·	Ղուկ · ժ · 24 · ԼՀ · 35 ·	Ղուկ · ժ · 18 · Գլ · ժգ · 30 · ժգ · 11 ·
ը Ղուկ · ժգ · 31 ·	ժ Հոհ · 11 ·		Գ·տ· իզ · 18 · բ Գ· ժ · 43 · 48 ·
ը Գլ · ժա · 45 · Հոհ · 18 ·	ի Գլ · ժա · 47 · 48 ·	ե Գլ · ժգ · 3 · ԼԸ · 24 · ա Թես · գ · 16 ·	Կոր · գ · 4 · Եփես · բ · 3 · գ · 12 ·
թ Մատ · իա · 8 · Մարկ · ժա · 8 · Ղուկ · ԻԲ · 33 · 36 · Ես ·	լ Գոր · ԼԸ · ա Թես · գ · 13 ·	լ Գոր · ԼԸ · ա Թես · գ · 13 ·	Մատ · իզ · 38 · 39 · Ղուկ · ժգ · 30 · Գլ · ժգ · 21 ·
ժ Ղուկ · ժգ · 32 ·	խ Գլ · ժգ · 44 ·	ծ Հոհ · ժ · 18 ·	ե Գլ · գ · 14 · ը · 28 ·
ի Գլ · ժգ · 38 ·	ծ Ղուկ · ժգ · 32 · ԼԸ · 1 ·	Եբր · բ · 9 ·	Գլ · ժգ · 32 ·
լ Մատ · ժ · 39 · ժգ · 25 · Մարկ · ը · 35 · Ղուկ · ԻԲ · 44 · ԼԸ · 35 ·	կ Ա կոր · ԼԸ · 36 ·	Գլ · ժգ · 32 ·	Մատ · գ · 17 ·

= Գլ · ժա · 48 ·	ԶԸ · 4 · Կա · Բ · 7 ·	Ղուկ · ժգ · 8 · Եփես · ե · 8 · Գ·թես · ե · 8 · Ա Յով · ե · 9 · 10 · 11 ·	
= Մատ · ժգ · 29 · Ղուկ · ժ · 18 · Գլ · ժգ · 30 · ժգ · 11 · Գ·տ· իզ · 18 · բ Գ· ժ · 43 · 48 · Կոր · գ · 4 · Եփես · բ · 3 · գ · 12 ·	Թգ · 8 · Եբգեկ · լԸ · 25 · Դան · բ · 44 · ե · 14 · 27 · Մաք · բ · 7 ·	Գ· ա · 9 · ը · 12 · Գ· 5 · Հոհ · 40 ·	Ես · ժգ · 1 · Հռոմ · ժ · 16 ·
ե Գլ · գ · 14 · ը · 28 · Հռոմ · ժ · 18 · Եբր · բ · 9 ·	ե Եբեմ · ժգ · 16 · Եփես · ե · 8 ·	Գլ · ժա · 10 · ա Ցովն · բ · 11 ·	Ես · ժգ · 1 · Հռոմ · ժ · 16 ·
Գլ · ժգ · 32 ·			Եբ · գ · 9 · 10 · Մատ · ժգ · 14 ·
Գլ · ժգ · 37 ·			Եբ · գ · 1 ·

անոր փառքը, ու խօսեցաւ անոր վրայով։
42 Ա՛յսու ամենայնիւ իշխաւորներն ալ շատերը
հաւատացին, բայց փարիսեցիներուն
համար չունէին դաւաներ, որ ժողովա-
43 րանէն դուրս չհանուին. քանզի մարդոց
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին։
44 Իսկ Յիսուս կ՚ազազակէր ու կ՚ըսէր, Ո՛վ
որ ինծի կը հաւատայ՝ ինծի չհաւատար, հա-
45 պա թէ իմ ղրկողին. Եւ ան որ զիս կը տեսնէ,
46 զիս ղրկողը կը տեսնէ։ Ես լոյս եկայ աշխարհ,
որ ամէն ով որ ինծի հաւատայ՝ խաւարի մէջ
47 չմնայ։ Եւ եթէ որ մէկը իմ խօսքերս լսէ ու
չհաւատայ, ես անոնց չեմ դատեր, քանզի
ես չեկայ որ աշխարհը դատեմ, հապա որ աշ-
48 խարհը փրկեմ։ Ինծի որ զիս կ՚անարգէ և իմ
խօսքերս չընդունիր, կայ մէկը որ զանիկա կը
դատէ. ան խօսքը որ ես խօսեցայ, ան պիտի
49 դատէ զանիկա վերջին օրը։ Քանզի ես ինձ-
քիմէն չխօսեցայ, հապա Հայրը որ զիս ղրկեց
ինքը ինծի պատուիրեց թէ ինչ որ պիտի ըսեմ
50 և ինչ որ պիտի խօսիմ։ Եւ գիտեմ որ անոր
պատուիրածը յաւիտենական կեանք է։ ուս-
տի ինչ որ ես կը խօսիմ, ինսոր որ Հայրը
ինծի բաւ, անանկի կը խօսիմ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Յիսուս իր աշակերտներուն առջեւը կը լար, յարձակով
գանոնք որ ատելութիմբ և սիրալ փարուելու հետ։
18 կը նախատեայ Ծառային գինքը մատնելը, և ինչ նշանակ
մը ճանաչելէն ալ ետքը կը լսուին Ճշմարտելուն։ 31 կը պա-
տուիրէ իր աշակերտներուն միմեանց սիրել։ 36 և կ՚ինդրէ
Պետրոսին թէ պիտի ուրանայ գինքը։

1 Զատիկ տօնէն առաջ Յիսուս գիտնալով թէ
իր ժամանակը հասեր է որ աս աշխարհէս
կայ Հօրը քովը, սիրելով իրենները որ աշ-
խարհի մէջ էին, մինչև վերջին ալ սիրեց զա-
նոնք։

2 Եւ ընթրիքը որ կ՚ըլլար, (Աստուան արա-
ձէն իսկարիովտացի Սիմոնեան Ծուղային սրբ-
3 տին սիրտը գրեր էր, որ զանիկա մատնէ.) Յի-
սուս գիտնալով թէ Հայրը ամէն բան իր
ձեռքը տուաւ, ու թէ ինքը Աստուծմէ եկաւ
4 ու Աստուծոյ քովը կ՚երթայ, Վրնթրիքէն ել-
լաւ, և հանդերձները մէկդի գրաւ ու գնե-
5 ցաւ։ Յետոյ մը աման մը լուացք ինքնին մէջ ձգեց, ու սկսաւ աշակերտնե-
րուն ոտքերը լուալ, և ան իր փոքրիկ ա-
6 նինքնակոչը սրբել։ Ու տուի հասաւ Սիմոն Պետ-
րոսին։ ան ալ ըսաւ անոր, Տէր, դուն իմ
7 ոտքերս պիտի լուանա՞ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր, Ես ինչ որ կ՚ընեմ
դուն հիմա չես ճանչնար, հապա ետքը պիտի
8 իմանաս։ Պետրոս ըսաւ անոր, Բնաւ դուն իմ
ոտքերս պիտի չլուանա։ պատասխան տուաւ
անոր Յիսուս, Եթէ զիզ չլուամ, դուն ինծի
9 հետ բաժին չունիս։ Սիմոն Պետրոս ըսա-
ւ՚նոր, Տէր, չէ թէ միայն ոտքերս, հապա նաև
10 ձեռքերս ու գլուխս։ Յիսուս ըսաւ անոր,
Լուացուածին ոտքերը լուանլն չի զատ ուրիշ
բան պէտք չէ, այլ բոլորովին մաքուր է։ և
դուք մաքուր էք, բայց չէ թէ ամէնդդ։
11 Վասն զի գիտէր զանիկա որ զինքը պիտի մատ-
նէր. անոր համար ըսաւ, Չէ թէ ամէնդդ ալ
12 մաքուր էք։ Ու երբոր անոնց ոտքերը լուաց,
և իր հանդերձները առնելով նորէն անգան
նստաւ, ըսաւ անոնց, Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզի։
13 Դուք զիս վարդապետ ու Տէր կը կոչէք, և
14 ուղիղ կ՚ըսէք, ինչու որ այնպէս եմ։ Հապա թէ
որ ես Տէրս ու վարդապետս ձեր ոտքերը
լուացի, դուքս ալ որ գործ ալ իրարու ու-
15 րիք լուալ։ Վասն զի ձեզի ալ օրինակ մը
տուի, որ ինծի ըրի դուք ալ ընէք։
16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ծառան իր
տիրոջմէն մեծ չէ, ոչ ալ խրկուածը գինքը
17 խրկողէն մեծ է։ Եթէ գիտ ասոնք կատարէք։
երանելի էք թէ որ ասոնք կատարէք։
18 Զի թէ ձեր ամենուն համար կ՚ըսեմ, Ես ճե-
նս կը ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի, հապա
որ ան գրուածքը կատարուի թէ Ինծի որ իմ
հետս հաց կ՚ուտէր, ինծի գէմ կրունկ վեր-
19 ցուց։ Հիմակուընէ կ՚ըսեմ ձեզի քանի որ չէ
եղեր, որ երբոր ըլլայ հաւատաք թէ ես ե-
20 մ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ով որ
կ՚ընդունի անոնք որ ես կը խրկեմ, զիս կ՚ըն-
դունի. և ով որ զիս կ՚ընդունի, զիս խրկողը
կ՚ընդունի։

21 Յիսուս երբոր ասս բաւս, Հոգիին մէջ
խռովեցաւ, և վկայեց ըսելով, Ճշմարիտ ճըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ձեր ձեզմէ մէկը զիս պի-
22 տի մատնէ։ Աշակերտները սարսափած
իրարու կ՚նայէին թէ արդ համար կը
23 գրուչէ։ Աշակերտներէն մէկը կար Յիսու-
սի գրան նստած, որն որ Յիսուս կը սիրէր։
24 Եւ Սիմոն Պետրոս անոր ակ կ՚ընէր հարցը-

Գլ. ե. 13 · Բ. 22։
Ե Գլ. ե. 44։
Ը Մարկ. Բ. 26 · ա Պետ. ա. 21։
Ի Գլ. ժգ. 9։
Ը Համ. 35. 36։ Գլ. գ. 19 · ը. 12 · Բ. 5։ 39։
Ի Գլ. ե. 45 · ը. 15։ 26։
Ի Գլ. գ. 17։
Ի Ղուկ. ժ. 16։
Ի Ը Օր. ժը. 19։
Մարկ. ժգ. 16։
Ի Գլ. ը. 38։ Ժգ. 19։
Ի Ը Օր. ժը. 18։
—
Ա Մատ. իգ. 2։
Ղուկ. իր. 3։
Համ. 27։
Ի Մատ. ժա. 27։
իը. 18։ Գլ. գ. 35։ ժե. 2։ Դեր. բ. 36։ ա Կոր. ժ. 27։ Եբր. բ. 8։
Գլ. ը. 42։ ժգ. 38։
Ա Մատ. իգ. 27։
Ղուկ. իր. 27։
Փիլ. բ. 7։ 8։
Ջոհ Մատ. գ. 14։
Համ. 12։
Գլ. գ. 5։ ա Կոր. գ. 11։ Եփես. ե. 26։ Տիտ. գ. 5։
Եբր. ժ. 22։
Ի Գլ. ժե. 3։
Ի Գլ. գ. 65։
Ի Մատ. իգ. 8 · 10։
Ղուկ. գ. 46։ ա Կոր. բ. 6։ ժբ. 3։
Փ՚լ. բ. 11։
Ղուկ. իբ. 27։
Ի Ղուկ. իբ. 3։
Համ. 10։
Դատ. գ. 1 · 2։
Պետ. ե. 5։
Մատ. ժ. 23 · Փիլ. բ. 5։ ա Պետ. բ. 21։ ա Յովհ. բ. 6։
Մատ. իգ. 4։
Մատ. ժ. 24։
Ղուկ. գ. 40։ ա Կոր. բ. 6։ ժբ. 20։
Ի Մատ. ժ. 40։ իե. 40։ Ղուկ. ժ. 16։
Մատ. իգ. 21։
Մարկ. ժգ. 18։
Ղուկ. իբ. 21։
Գլ. ժբ. 27։
Գործ. ա. 17։ ա Գրան. ա. 19։
Գլ. ժբ. 26։ բ. 2։ իս. 7 · 20 · 24։
Յովհ. գ. 23։

Նէրու թէ ո՞վ պիտի բլլայ անիկա՝ որուն հա-
25 մար կը զրուցէ։ Ան ալ Յիսուսի կուրծքին վը-
րայ ինկալով՝ բսաւ անոր, Տէր, ո՞վ է ան։
26 Յիսուս պատասխան տուաւ, Անիկա է՝ որուն
որ պատառը թրջելով կու տամ։ Եւ թրջ-
ելով պատառը իսկարիովտացի Սիմոնեան
27 Յուդային տուաւ։ Ու պատառէն ետքը Սա-
տանան անոր ներսը մտաւ։ Եւ Յիսուս բսաւ
28 անոր, Ինչ որ պիտի ընես՝ չուտով լրէ։ Բայց
ա՛ռ բոլոր անդան նստողներէն մէկը չհասկը-
29 ցաւ, թէ ինչու համար բսաւ անոր։ Վասն զի
ոմանք կը խորհէին թէ, Դրամարկղը գանձա-
նակը Յուդան կը պահէր, Յիսուս անոր կ՚ըսէր,
Գնահատ առ ինչ որ մեզի աս տօնիս պէտք է,
30 կամ՝ որ ազգասէրներուն բան մը տայ։ Անիկա
ալ պատառը առածին պէս չուտ մը գացաւ ե-
լաւ, ու գիշեր էր։
31 Ու երբոր անիկա գացաւ ելաւ, Յիսուս բ-
սաւ, Հիմա փառաւորեցաւ Որդին մարդոյ,
32 ու Աստուած փառաւորեցաւ անով։ Թէ
որ Աստուած անով փառաւորեցաւ, Աս-
տուած ալ անիկա իր անձովը պիտի փառաւո-
րէ, Ու չուտով պիտի փառաւորէ զանիկա։
33 Որդեակնե, քիչ մը առնէն ալ ձեզի հետ եմ։
Զիս պիտի փնտռէք։ Ու ինչպէս որ Հրեաներ-
ուն բսի թէ Ուր որ ես կ՚երթամ՝ դուք չէք
34 կրնար գալ, հիմա ձեզի ալ կ՚ըսեմ։ Նոր պա-
տուիրան մը կու տամ ձեզի որ միկդիկ սի-
րէք, ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի, որ դուք ալ
35 միկդիկ սիրէք։ Աքազ ամէնը պիտի գիտնան
թէ իմ աշակերտներուս էք, թէ որ իրարու վը-
36 րայ սէր ունենաք։ Սիմոն Պետրոս բսաւ ա-
նոր, Տէր, ո՞ր կ՚երթաս։ Յիսուս պատաս-
խան տուաւ անոր, Ուր որ ես կ՚երթամ՝
դուն հիմա չես կրնար իմ ետևէս գալ, բայց
37 ետքը պիտի գաս իմ ետևէս։ Պետրոս բսաւ
անոր, Տէր, ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար քու ե-
տևէդ գալ։ Ես իմ կեանքս ալ քեզի համար
38 պիտի դնեմ։ Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոր, Քու կեանքդ պիտի դնես ինծի համար։
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Հարը պիտի
չխօսի մինչև որ դուն երկը անգամ ինծ ա-
րնանաս։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ի՛ր սիրտը կը միխիթարի իր աշակերտներըջ՝ երկնային երջանկու-
թիւնը ցոյց անոնց առնելը դնելով։ 6 կը ծանուցանի թէ ինքն
է Ճանապարհը։ Տէրմնորհ Հոգին կը խոստանայ։ 27 Իր խա-
ղաղութիւնը կու տայ անոնց։

1 Ա՛յրուհետև չխռովի։ Աստուծոյ հաւատաց-
2 եք, ինծի ալ հաւատացէք։ Իմ Հօրս տունը
չատ բնակարաններ կան։ ապա թէ ոչ ես ձե-
զի պիտի ըսէի։ Երթամ՝ կ՚երթամ տեղ
3 մը պատրաստեմ։ Եւ թէ որ երթամ ու ձեզի
տեղ պատրաստեմ, Դարձեալ կու գամ և ձեզ
քովս կ՚առնեմ, Որպէսզի ուր որ ես ևս եմ
4 դուք ալ Հոն բլլաք։ Եւ ուր որ ես կ՚երթամ
դիտէք, ու ճամբան ալ դիտէք։
5 Թովմաս բսաւ անոր, Տէր, չենք գիտեր
ուր կ՚երթաս, և ի՞նչպէս կրնանք ճամբան
6 գիտնալ։ Յիսուս բսաւ անոր, Ես եմ ճամ-
բան ու ճշմարտութիւնը և կեանքը։ Ոչ ոք
7 Հօրը քովն չգայ՝ եթէ ոչ ինծմով։ Եթէ որ ինծ
ճանչնայիք՝ իմ Հայրս ալ կը ճանչնայիք, և
ասկէ հետև կը ճանչնաք անոնք ու տեսաք ա-
նոնք։
8 Փիլիպպոս բսաւ անոր, Տէր, Հայրը մեզի
9 ցուցուր, ու հերիք է մեզի։ Բսաւ անոր Յիս-
ուս, Այնքան ժամանակ ձեզի հետ եմ, և
դուն չճանչցար՝ Փիլիպպոս։ Ան որ ինծ տեսաւ՝
Հայրը տեսաւ, և դուն ինծմո՞ր կ՚ըսես թէ
10 Հայրը մեզի ցուցուր։ Չե՞ն հաւատար Թէ
ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը իմ մէջս է։ Ան
խօսքերը որ ես ձեզի կը խօսիմ, չէ թէ ինքնր-
մէս կը խօսիմ, Հապա Հայրը որ իմ մէջս բը-
նակած է, անիկա կը գործէ ան գործքերը։
11 Հաւատացէք ինծի, թէ ես Հօրը մէջն եմ ու
12 Հայրը իմ մէջս է։ Իմա թէ ոչ գոնէ գործ-
քերուն համար ինծի հաւատացէք։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինծի կը հա-
ւատայ, ան գործքերը որ ես կը գործեմ,
ինքն ալ պիտի գործէ, և անոնցմէ աւելի
մեծ երկներ պիտի գործէ, ինչու որ ես Հօր
13 քովը կ՚երթամ։ Ուր իմ անուանովս ինչ որ խնդ-
րէք, պիտի կատարեմ անիկա, որ Հայրը Որ-
14 դիով փառաւորուի։ Թէ որ իմ անուանովս
15 բան մը խնդրէք, Ես՝ պիտի կատարեմ։ Թէ
որ ինծ սիրէք, իմ պատուիրանքներս պա-
16 հեցէք։ Ես ալ Հօրը պիտի աղաչեմ, Ան ու-
րիշ Մխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի, որ յա-

17 ւիտեան ձեզի հետ բնակի, Ճշմարտութեան
Հոգին, Որ աս աշխարհս անիկա չկրնար ըն-
դունիլ, Ինչու որ չտեսնիր անիկա ու չճանչ-
նար անիկա։ Բայց դուք կը ճանչնաք անիկա,

ա Գլ. ժբ. 26։ ժե. 26։ բ Գլ. ե. 19։ ե. 16։ գ Գլ. ժբ. 6։ ժդ. 28։ դ Գլ. ժբ. 45։ Կող. ա. 15։ Եբր. ա. 3։ ե Հմր. 18։ 28։ Գործ. ա. 11։ զ Գլ. ժբ. 49։ ժդ. 6։ է Գլ. ե. 36։ ժ. 38։ ը Մատ. ի. 21։ Մարկ. ժ. 17։ Ղուկ. ժ. 17։ թ Մարկ. ե. 7։ ի Ղուկ. ժ. 21։ ժբ. 32։ ժդ. 4։ Յով. 25։ ժ Գլ. ժ. 9։ ժա Գլ. ժ. 17։ ժբ Գլ. ժդ. 13։ ժգ Գլ. ժե. 16։ ժդ Գլ. ժդ. 26։ ժե Գլ. ժդ. 25։ ժզ Գլ. ժդ. 26։ ժէ Գլ. ժդ. 16։ ժը Ելից. ժ. 8։ ժթ Գլ. ժդ. 38։ Մատ. ի. 32։ ի Գլ. ժ. 4։ Յով. 25։ Մարկ. ժդ. 17։ Ղուկ. ժ. 17։ ի Գլ. ը. 19։ ի Գլ. ժբ. 45։ Կող. ա. 15։ Եբր. ա. 3։ ի Հմր. 18։ 28։ Գործ. ա. 11։ ի Գլ. ժդ. 35։ 36։ Յով. 25։ ի Գլ. ժդ. 26։ ի Գլ. ժդ. 16։ ի Գլ. ժդ. 26։ ի Գլ. ժդ

ինչու որ ձեր քովը կը բնակի՝ և ձեր միջը
18 պիտի ըլլայ։ Հիմա ասիկա ըսի քեզի, մինչ
19 դուն ձեզի՝ քիչ մը առաջներն եւս՝ ալ ուխտա-
հրա դիս չտեսնեք. Բայց դուք պիտի տես-
նէք զիս, ինչու որ ես կենդանի եմ, և դուք
20 կենդանի պիտի ըլլաք։ Ան օրը պիտի գի-
նաք՝ թէ ես իմ Հօրս միջն եմ, և դուք իմ
21 միջս, ես ալ ձեր միջը։ Ան որ իմ պատուէր-
ները կը բռնէ ու կը պահէ անոնք, անոնք է
որ սիրողը։ և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս
պիտի սիրուի. ու ես անոր պիտի սիրեմ, և
ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ։
22 Բայց անոր Յուդա, (ոչ իսկարիովտացին,)
Տէր, ի՞նչպէս կ՚ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
23 պիտի յայտնես՝ և չէ թէ աշխարհին։ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Թէ որ
մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ.
ու իմ Հայրս զանիկա պիտի սիրէ, և անոր
պիտի գանք ու անոր քովը օթևան պիտի ը-
24 նենք. Ան որ զիս չսիրեր, իմ խօսքերս չպա-
հեր. Ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմն չէ, հա-
25 պա Հօրը՝ որ զիս ղրկեց։ Ա՛ս բաները ձեզի
26 խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովը եմ։ Բայց Մը-
խիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անու-
նովս պիտի ղրկէ, ան ձեզի բոլորը պի-
տի սորվեցնէ, և ինչ որ ձեզի ըսի միտքեր-
27 նիդ պիտի բերէ։ Խաղաղութիւն կը թողում
ձեզի, իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի. չէ
կու տամ ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես ձեզի
կու տամ։ Ձեր սիրտերնիդ չխռովի ու չվախնայ։
28 Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի թէ կ՚երթամ ու ձե-
զի կու գամ։ Թէ որ զիս սիրեիք՝ պիտի ու-
րախանայիք, Թէ ես Հօրը քովն կ՚երթամ,
29 ինչու որ իմ Հայրս ինձմէ մեծ է։ Ես հի-
մակուց դուռ չեղած բան ձեզի, որ երբոր ը-
30 լայ՝ հաւատաք։ Ալ ձեր հետ չատ պիտի
չխօսիմ, ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը
31 կու գայ, և իմ վրաս բան մը չունի. Սիայն
թէ աշխարհս գիտայ որ ես Հայրը կը սիրեմ,
ու ինչպես որ Հայրը ինծի պատուիրեց, ա-
նոնկի կ՚ընեմ. Եկէք՝ ասկէ երթանք։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ Հայրս մշակն
2 է։ Ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է ու պտուղ
չբերէր՝ կը կտրէ զանիկա. և ամէնը որ պը-
տուղ կը բերէ՝ կը մաքրէ զանիկա, որ ա-
3 ւելի պտուղ բերէ։ Դուք հիմակուընէ մա-
քուր էք ան խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ։
4 Իմ միջս կեցէք՝ ու ես ձեր միջը. Ինչպէս
որ ճիւղը չկրնար ինքզինքէն պտուղ բերել,
թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ՝
նոյնպէս ալ դուք ալ՝ թէ որ իմ վրաս
5 հաստատուած չըլլաք։ Ես որթն եմ՝ դուք
ճիւղերն էք. ան որ իմ վրաս հաստատուած
է և ես անոր վրայ, անոնկա չատ պտուղ
կը բերէ, ինչու որ առանց ինծի բան մը չէք
6 կրնար ընել։ Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստա-
տուած չէ, նոնկիա ճիւղի մը պէս դուրս ձը-
ղուած ու չորցած է. և կը ժողվեն զանիկա
7 ու կրակը կը նետեն, ու կ՚այրէ։ Թէ որ դուք
իմ միջս կենաք՝ և իմ խօսքերս ալ ձեր միջը
կենան, ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք, ու
8 պիտի ըլլայ ձեզի։ Ասով իմ Հայրս փառա-
ւորուեցաւ, որ դուք չատ պտուղ բերէք,
ու իմ աշակերտներս ըլլաք։
9 Ինչպես որ Հայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ
10 սիրեցի. իմ սիրոյս միջ հաստատ կեցէք. Եթէ
որ իմ պատուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէ-
ջը պիտի կենաք. ինչպես որ ես իմ Հօրս պա-
տուէրները պահեցի, և անոր սիրոյն միջը կե-
11 ցեր եմ։ Ա՛ս բաները ձեզի խօսեցայ որ իմ
ուրախութիւնս ձեր միջը ըլայ, ու ձեր ու-
12 րախութիւնը լման ըլլայ։ Ա՛ս է իմ պատուէրս
որ մէկմէկի սիրէք, ինչպես որ ես ձեզ սի-
13 րեցի. Ասկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար
ունենալ, որ մէկը իր կեանքը բարեկամներ-
14 նուն համար դնէ. Դուք իմ բարեկամներս
էք, Եթէ որ ընեք ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը
15 պատուիրեմ։ Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ
անուաներ, ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը
ինչ կ՚ընէ. Հապա ես ձեզ բարեկամ անուա-
նեցի, ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօր-
16 մէս լսեցի՝ ձեզի խնդացուցի. Չէք թէ դուք
զիս ընտրեցիք, Հապա ես ձեզ ընտրեցի,
ու զիս ձեզ որ դուք երթաք և պտուղ բե-
րէք, ու ձեր պտուղը մնայ. Որպէս զի իմ
անունովս ինչ որ Հօրմէն խնդրէք, ձեզի տայ։
17 Ա՛ս կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկմէկ սիրէք։

ա ա Յհճ. ժ. 27։
բ Մատ. իբ. 20։
գ Հմր. ե. 28։
դ Գլ. ժբ. 16։
ե ա Կոր. Ժ. 20։
զ Հմր. ժ. Ժ. 20։
38։ Ժէ. 21։ 23։ 26։
է Հմր. 13։ 23։ ա Յհճ. բ. 5։ է. 3։
ը Դատ. Ա. 16։
թ Հմր. 15։
ժ ա Յհճ. բ. 24։ Յայտ. գ. 20։
ժա Հմր. 10։ Գլ. ժ. 38։ Ժէ. 21։ 23։ 26։
ժբ Հմր. 15։ 23։ ա Յհճ. բ. 5։ է. 3։
ժգ Դատ. Ա. 16։
ժդ Հմր. 15։
ժե Հմր. 1։
ժզ Յայտ. գ. 20։
ժէ Հմր. 10։ Գլ. է. 19։ 38։ է. 16։ ը. 23։ Ժբ. 49։
ժը Հմր. 10։ Դատ. իգ. 49։ Գլ. Ժ. 26։ Ժգ. 7։
ժթ Գլ. բ. 22։ Ժբ. 16։ Ժգ. 13։ ա Յհճ. բ. 20։ 27։
ի Փիլ. գ. 7։ Կող. գ. 15։
իա Հմր. 1։
իբ Հմր. 3։ 18։
իգ Հմր. 12։ Գլ. Ժգ. 16։ ի. 17։
իդ Ղեւտ. ժթ. 18։ Մատ. ե. 43։
իե Գլ. ի. 18։ Ժ. 30։ Փիլ. բ. 6։
իզ Գլ. Ժգ. 19։ Ժգ. 4։
իէ Գլ. Ժբ. 31։ Ժգ. 11։
իը Գլ. Ժ. 18։ Փիլ. բ. 8։ Եբր. ե. 8։
իթ Մատ. Ժ. 15։

ի Գլ. Ժգ. 31։ Ժգ. 35։
իա Գլ. Ժգ. 15։ 21։ 25։
իբ Գլ. Ժգ. 24։ Ժէ.
13։ ա Յհճ. ա. 4։
իգ Գլ. Ժ. 34։ ա Յհճ. ա. 9։ ա Գաղ. գ. 8։ Փիլ. ա. 11։ գ. 13։
իդ Գլ. Ժգ. 19։ Ժգ. 4։
իե Գլ. Ժբ. 31։ Ժգ. 11։
իզ Գլ. Ժ. 11։ 15։ Հռոմ. ը. 7։ 8։ Եփես. ե. 2։ Յհճ. գ. 10։
իէ Գլ. Ժգ. 15։ 23։
իը Գլ. Ժ. 31։ 15։ Հռոմ. ը. 7։ 8։ Եփես. ե. 2։ Յհճ. գ. 10։
իթ Մատ. Ժ. 15։

ի Յհճ Մատ. Ժբ. 50։
իա Յհճ Ծն. Ժբ. 17։ Գլ. Ժ. 20։ Գործ. բ. 21։
իբ Գլ. գ. 21։ Ժգ. 18։ ա Յհճ. գ. 10։ 19։
իգ Մատ. իբ. 19։
Մարկ. Ժգ. 18։
Կող. ա. 6։
իդ Հմր. 7։ Գլ. Ժգ. 13։
իե Հմր. 12։

18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ, գիտցէք որ
19 ձեզմէ առաջ զիս ատեց։ Թէ որ աշխարհէս
եղած ըլլայիք, աշխարհ իրենները կը սիրէր։
Բայց որովհետեւ աշխարհէ չէք հասա ես
ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր համար աշ-
20 խարհ ձեզ կ'ատէ։ Միտքերնիդ բերէք ան
խօսքը որ ձեզի ըսի թէ Չգառան իր տիրոջ
մէն մեծ չէ։ Թէ որ զիս հալածեցին, ձեզ
ալ պիտի հալածեն։ Թէ որ իմ խօսքս պա-
21 հեցին, ձերն ալ պիտի պահեն։ Բայց սա
ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս
համար, ընչո՞ւ որ չճանչցան անկիան որ զիս
22 խրկեց։ Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած
չըլլայի, անոնք մեղք չեին ունենար։ Բայց
հիմա իրենց մեղքին պատճառանք մը չունին։
23 Ան որ զիս կ'ատէ, իմ Հայրս ալ կ'ատէ։
24 Թէ որ ան գործերը իրենց մէջը ըրած չըլ-
լայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք
չեին ունենար։ Բայց հիմա տեսան, ու ատե-
25 ցին զիս ալ իմ Հայրս ալ։ Սակայն — Եղա-
ւ կատարուի ան խօսքը որ իրենց օրինաց
մէջ գրուած է թէ Զուր տեղը զիս ատեցին։
26 Բայց երբոր Մխիթարիչը գայ որ ես Հօրմէն
ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հո-
գին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ, Ինքնիս ինծի համար
27 պիտի վկայէ։ Եւ դուք ալ կը վկայէք, ընչո՞
չէ որ սկիզբէն ի վեր իմ հետս էք։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ասոնք համար կը խօսիմ որ անոնց կրնայ նեղ
պատահիլ։ 2 Կը հալածեն զանոնք Ասոր Հոգին խրկե-
լու համար։ 3 Եւ չորս պատճառներ ու երեսիդ Հարցա-
նողը չկայ որ ըսէ անոնց թէ Ինչո՞ւ կ'երթաս։ 4 Ես կը հոատառամ թէ որ Հասրը պիտի
գան անոնց ատենը որ ես ըսի անոնց։ Եւ ես սկիզբէն
չըսի անոնց, ատենը որ ես ձեզի հետ էի։

5 Սակայն հիմա ես կ'երթամ դէպ ինծի
զրկողին

6 Եւ ձեզմէ մէկն ալ չՀարցներ ինծի
թէ Ո՞ւր կ'երթաս։ Բայց որովհետեւ ասոր
ները ձեզի խօսեցայ, Ձեր սիրտերը տրտմու-
7 թիւնով լեցաւ։ Բայց ես ճշմարիտը կ'ըսեմ
ձեզի, ատիկ է ձեզի թէ որ ես երթամ։ Քան
զի թէ որ ես չերթամ, Մխիթարիչը ձեզի
չգար։ Ետ թէ որ երթամ, անկիան ձեզի
8 կը խրկեմ։ Եւ ինքը երբոր գայ աշխարհը
պիտի յանդիմանէ մեղքի համար և արդա-
րութեան համար ու դատաստանի համար,
9 Մեղքի համար՝ որ ինծի չեն հաւատար,
10 Արդարութեան համար՝ Որ ես իմ Հօրս գոլ
11 կ'երթամ, և ալ զիս չէք տեսներ։ Եւ դա-
տաստանի համար՝ Որ աս աշխարհիս իշխանը
12 դատապարտած է։ Ձեզի տակաւին շատ
բաներ ունիմ ըսելու, Բայց հիմա չէք կրնար
13 տանիլ։ Իսկ երբոր ինքը՝ Ճշմարտութեան
Հոգին գայ, տանի՞ն ճշմարտութեան պիտի
առաջնորդէ ձեզի, ընչո՞ւ որ չէ թէ ինքնիք
ինչ պիտի խօսի, Հապա ինչ որ լսէ՝ ան պի-
տի խօսի ու գալիքները ձեզի պիտի պատմէ,
14 Անիկա զիս պիտի փառաւորէ, ընչո՞ւ որ իմ
15 Ինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ։ Ան
ամէն բաները որ Հայրը ունի՝ իմն է։ Անոր
համար ձեզի ըսի թէ իմինէս պիտի առնէ ու
16 ձեզի պատմէ։ Փոքր մը ատենէն ալ զիս պի-
տի չտեսնէք, և դարձեալ փոքր մը ատենէն զիս
պիտի տեսնէք, Որովհետեւ Հօրը կ'երթամ։
17 Ասոր համար աշակերտներէն ոմանք իրարու
կ'ըսէին, Ի՞նչ է աս որ մեզի կ'ըսէ թէ փոքր
մը ատենէն ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դար-
ձեալ փոքր մը ատենէն զիս պիտի տեսնէք, և
18 Որովհետեւ Հօրը կ'երթամ։ Ի՞նչ է աս որ կ'ըսէ, Ի՞նչ
պիտի ըլլայ ան ինչ մըն ալ որ կ'ըսէ։ Չենք
19 գիտեր ինչ կը գրուցէ։ Իսկ Յիսուս գիտա-
լով որ կ'ուզեն իրեն Հարցնել, բսաւ անոնց,
Ասոր համար իրարու կը Հարցնէք, որ ըսի
թէ ինչ մը ատենէն ալ զիս պիտի չտեսնէք, և
դարձեալ փոքր մը ատենէն զիս պիտի տեսնէք։
20 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, գուք պիտի
լայք ու ողբաք, բայց աշխարհս պիտի ուրա-
խանայ։ գուք պիտի տրտմիք, սակայն ձեր
տրտմութիւնը ուրախութեան պիտի փոխուի։
21 Կինկի մը երբոր ծնանելու վրայ է տրտմու-
թիւն կ'ունենայ, ընչո՞ւ որ իր ժամը հասած
է։ բայց երբոր տղան ծնաւ՝ ալ ներգութիւնը
մտաք չըներ ուրախութենէն որ աշխարհ

ա՝ Գլ. գ. 2։ ե. 31։ 39։ ժգ. 31։ ա՝ Գծ. ե. 1։ բ՝ Գծ. ա. 16։
բ՝ Ա՝որ. լէ. 19։ կԹ. 4։
գ՝ Ղ.ահ. ժ. 2։ ա՝ Գծ՝ ո. 1։ 2։ 16։
դ՝ Ղ.ահ. իդ. 49։ Գլ. ժգ. 17։ 26։
ե՝ Ղ.ահ. ժգ. 7։ 13։ Գործ. ը. 33։
զ՝ ա՝ Գծ՝ ե. 6։
է՝ Ղ.ահ. իդ. 48։
ը՝ Գործ. ա. 8։ 21։ 22։ բ. 38։ գ. 15։ գ. 20։ 35։ ե. 32։ ժ.
Գլ. գ. 8։ ե. 31։ Ա՝որ. ժ. 6։ իդ. 10։ 31։
Գծ՝ ե. 6։
Գործ. ե. 59։ Ա՝որ. ժ. 6։ իդ. 10։ 11։ իզ. 9։ 10։ 11։
Գլ. ժե. 21։ Հբ.

գ՝ Գործ. բ. 33։ ե. 31։ Գծ՝ ե. 8։
դ՝ Գործ. բ. 22—37։
ե՝ Գործ. բ. 38։
զ՝ Գլ. գ. 14։ ե. 32։
է՝ Գործ. իգ. 18։
ը՝ Ղ.ահ. ժ. 18։ Գլ. ժգ. 31։ Եփեսոս. բ. 2։ Կող. բ. 15։
Եբր. բ. 14։
թ՝ Ա՝որ. գ. 35։ Կոր. գ. 2։ Եբր. ե. 12։
ժ՝ Գլ. ժգ. 17։ ժե. 26։
ի՝ Գլ. ժգ. 26։ Գծ՝ ե. 29։ 31։ Ա՝որ. ժ. 27։ Գլ. գ. 35։ ժգ. 3։ ժե. 10։
ժա՝ Ա՝որ. ե. 10։ Գլ. ե. 33։ ժգ. 33։ ժգ. 3։ 19։
ժբ՝ Հբ. 28։ Գլ. ժգ. 5։
ժգ՝ Ես. իգ. 17։

22 մարդ. մի ծնաւ ։ Ահ լիրաւի դուք հիմա
տրամադիրն ունիք · բայց ես ձեզ նորէն պի-
տի տեսնեմ, ու ձեր սիրտերը ուրախ պիտի
բլլան ։ ու ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ
23 պիտի չհանէ ։ Եւ ան օրը ինծի բան մը պիտի
չհարցնէք ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձե-
զի, որ իմ անունովս ինչ որ ինդրէք Հօրմէն,
24 պիտի տայ ձեզի ։ Մինչև հիմա իմ անունովս
բան մը չինդրեցիք · ինդրեցէք ու պիտի
ստանէք, որ ձեր ուրախութիւնը լման բլլայ ։
25 Ա՛ս բաները առակներով խօսեցայ ձեզի · Բայց
ժամանակ պիտի գայ, որ ալ ձեզի առակներ
չպիտի խօսիմ, հապա յայտնապէս Հօրը
26 վրայով պիտի պատմեմ ձեզի ։ Ան օրը իմ
անունովս պիտի ինդրէք · և չեմ ըսեր ձեզի
թէ ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ Հօրը ·
27 Ինչու որ ինքը Հայրը ձեզ կը սիրէ, փառն ալ
գուք ինծի սիրեցիք ու հաւատացիք թէ ես
28 Աստուծմէ ելայ · Հօրմէն ելայ ու աշխարհ
եկայ · նորէն կը թողում աշխարհը և Հօրը
կ'երթամ ։
29 Իմ աշակերտները, Ա՛հա հիմա
յայտնապէս կը խօսիս և առակ մըն ալ չես
30 ըսեր · Հիմա խնացանք որ ամէն բանը գի-
տես ։ և քեզ մը չունիս պէտք որ քեզի
հարցնէ · ասով կը հաւատանք որ Աստուծ-
31 մէ ելար · Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց
32 — Հիմա կը հաւատաք · Ահա ժամը
գալ պիտի գայ, ու եկած ալ է, որ ցիրու-
ցան պիտի բլլաք ամէնդ մէկ իր տեղը, ու
դուս մէնակ պիտի թողուք · Բայց ես մէնակ
33 չեմ, ինչու որ Հայրը իմ հետս է · Ա՛ս բաները
ձեզի խօսեցայ, որ ինծմով խաղաղութիւն
ունենաք · աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի
ունենաք, Բայց քաջասիրտ եղէք · ես աշ-
խարհին յաղթեցի ։

ԳԼ· ԺԷ

1 Քրիստոս կ'աղօթէ իր Հօրը որ փառաւորէ զինքը · 6 որ Հայ-
տնած պահէ իր աշակերտները 11 միաբանութեան մէջ 17 և Աշխար-
հէն ատելութեան մէջ · 20 որ Ի՛րենց միջէ իր հետը փառաւորէ զանոնք
և ամէն տարբ հաւատացեալները ·

1 Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ, իր աչքե-
րը դէպ ի երկինքը վերցուց ու ըսաւ, Հայր,
ժամանակը հասեր է, փառաւորէ քու Որ-
դիդ, որ քու Որդիդ ալ քեզ փառաւորէ ·
2 ինչպէս որ իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն
մարմինի վրայ, որ յաւիտենական կեանք տայ
3 անոնուն որ իրեն տուիր · Եւ ասիկ է
յաւիտենական կեանքը, որ ճանչնան քեզ
Միմ միայն ճշմարիտ Աստուածդ, ու Յիսուս
4 Քրիստոս՝ զոր որ դուն խրկեցիր · Ես քեզ
երկրի վրայ փառաւորեցի, եւ գործը որ
ինծի տուիր ընելու՝ կատարեցի · Եւ հիմա,
ով Հայր, փառաւորէ դուն զիս քովդ՝ այն
փառքով որ աշխարհի բլլալէն առաջ քովդ ու-
6 նէի · Քու անունդ յայտնի րրի անոնց որ
աշխարհէն ինծի տուիր · քուկդ էին,
ու ինծի տուիր անոնք, և քու խօսքդ պա-
7 հեցին · Հիմա գիտցան թէ ան ամէն բաները
8 որ ինծի տուիր՝ քեզմէ են · Ինչու որ ան խօս-
քերը որ ինծի տուիր, ես անոնց տուի, ա-
նոնք ալ ընդունեցին, Ու ճշմարտութեամբ
ինացան որ ես քեզմէ ելայ, ու հաւատացին
9 թէ դուն խրկեցիր զիս · Ես անոնց համար
կ'աղաչեմ · Չէ թէ աշխարհին համար կ'աղաչեմ,
հապա անոնց համար որոնք դուն ինծի տուիր,
10 ինչու որ քուկդ են անոնք · Եւ ինչ որ իմս
է՝ ան բոլորը քուկդ է, ու ինչ որ քուկդ է՝
ան իմս է, ու ես անոնցմով փառաւորուած եմ ·
11 Ես ալ այլեւս աշխարհի մէջ չեմ, բայց անոնք
աշխարհի մէջ են, ու ես քեզի կու գամ · ով
Սուրբ Հայր, Քու անունովդ պահէ անոնք
որ զոնն ինծի տուիր, Դրչակ որ մենք
12 ինչպէս որ մենք ենք · Քանի որ աշխար-
հի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պահէի անոնք
քու անունովդ · որոնք որ դուն ինծի տուիր
ես պահեցի, Ու անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ,
միայն թէ ան կորսուածն որ էին, որ գրուածը
13 կատարուի · Ու հիմա քեզի կու գամ, ու աշ-
խարհի մէջ ասոնք կը խօսիմ, որ իմ ու-
րախութիւնս իրենց անձերուն մէջ կատարեալ
14 ունենան · Ես քու խօսքդ անոնց տուի, ու
աշխարհս անոնք ատեց · Ինչու որ աշխարհ
15 չեն, ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ · Չեմ ազա-
չեր որ անոնք աշխարհէն վերցնես, հապա
16 որ անոնք չարէն պահես · Անոնք աշխարհէ
17 չեն, ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ · Սրբէ ա-

Ա Հր· 6 ։
Բ Գործ· խգ· 41· 52 ։
Գլ· Ժգ· 1· 27 · ի·
20· Գործ· ը· 40 ·
Ժգ· 58· ա Պետ·
ա· 8 ։
Գ Աստ· ե· 7 · Գլ·
Ժգ· 13· Ժե· 16 ·
Դ Գլ· Ժե· 11 ։
Ե Հր· 23 ։
Զ Գլ· Ժ· 21· 23 ·
Է Հր· 30· Գլ· գ
13· Ժե· 8 ։
Ը Գլ· Ժգ· 5 ։
Թ Գլ· ի· 37 ։
Ժ Հր· 27· Գլ· Ժե·

Ա Մատ· խգ· 31
Մար· Ժգ· 27 ·
Գլ· ի· 10 ։
Գ Գլ· ը· 20· Ժգ·
10· 11 ·
Դ Լյս· Բ· 6· Գլ·
Ժգ· 27· Հռոմ·
ե· 1· Եփես·
ե· 1· Կող· ա· 20 ·
Զ Գլ· Ժե· 19· 20 ·
Է Ա Տիմ· գ· 12 ։
Ը Գլ· Ժգ· 1 ։
Թ Հռոմ· ը· 37· ա
Ցեփ· գ· 44· ե·

Ժ Գլ· Ժգ· 23· Ժգ·
32 ։
ԺԱ Դան· ե· 14· Մատ·
ա· 27· իբ· 18·
Գլ· գ· 33· ե· 23·
ա Կոր· Ժե· 25· 27·
Փիլ· ը· 10· Եբր·
բ· 8 ։
ԺԲ Գործ· 6· 24· Գլ·
գ· 37 ։
ԺԳ Լյս· Ժգ· 11· Եբրայ·
Բ· 24 ։
ԺԴ Ա Կոր· ը· 4· ա
Թես· ա· 9 ։
ԺԵ Գլ· գ· 34· ե· 36·
37· գ· 29· 34· ե·

ԺԶ Գլ· բ· 28· Ժգ·
40· Ժգ· 10·
ԺԷ Հր· 23· Գլ· Ժգ·
27· 30·
ԺԸ Ցաքե· ե· 10·
ԺԹ Գլ· Ժգ· 15·
Ի Գլ· Ժգ· 1· Ժգ·
28·
Իա Գլ· ա· 1· 2· Ժ·
30· Ժգ· 9· Փիլ·
բ· 6· Կող· ա· 15·
17· Ժե· ա· 3· 10·
ԻԲ Հր· 28· Ա Պետ·
բ· 22 ։
ԻԳ Ա Կոր· բ· 4· ա
Ցեփ· ա· 9 ։
ԻԴ Գլ· Ժգ· 34· ե· 36·
Ժե· 19·

ԻԵ Գլ· գ· 71· Ժգ·
18·
Ա Պետ· ա· 20 ։
ԻԶ Հր· 8 ։
Գլ· Ժե· 18· 19·
Ա Ցաքե· գ· 13·
ԻԷ Գլ· ը· 23· Հր·
16·
Ա Աստ· գ· 13· Գործ·
ա· 4· ը Ցեփ·
3· ա Ցաքե· ե· 18·
ԻԸ Հր· 14 ։
ԻԹ Գլ· Ժե· 3· Գործ·
Ժե· 9· Եփես· ե·
26· ա Պետ· ա· 22 ։

Նոքա քու ճշմարտութիւնովդ. Քու խօսքդ
18 ճշմարտութիւն է։ Ինչպէս որ դուն զիս աշ-
խարհ խրկեցիր, ես ալ անոնք աշխարհ
19 խրկեցի. Եւ անոնց համար ես իմ անձս կը
սրբեմ, որ իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբ-
20 բացած ըլլան. Բայց չէ թէ միայն անոնց
համար կ'ազաչեմ, հապա անոնց խօսքովը
21 բոլոր հաւատացողներուն համար ալ. Որ
ամէնն ալ միկ ըլլան, ինչպէս որ Հայր, դուն,
Հայր, իմ միջս ու ես քու միջդ, որ անոնք
ալ մեր միջը միկ ըլլան, որպէս զի աշխարհս
22 հաւատայ թէ դուն խրկեցիր զիս։ Եւ ան
փառքը որ դուն ինծի տուիր՝ ես անոնց տա-
ւի, որ միկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք միկ ենք.
23 (Ես անոնց միջ՝ և դուն իմ միջս,) որ իրենք
կատարեալ ըլլան միութեան միջ. ու աշխար-
հըս գիտայ թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սի-
24 բեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սիրեցիր։ Հոմ
Հայր, անոնք որ դուն ինծի տուիր, կ'ուզեմ
որ ուր որ ես իմ անոնք ալ իմ հետս ըլլան,
որպէս զի տեսնեն իմ փառքս որն որ ինծի
տուիր. Ինչու որ դուն զիս սիրեցիր աշխար-
25 հիս սկիզբէն առաջ։ Հոմ արդար Հայր, Ես աշ-
խարհս քեզ չճանչցաւ, Բայց ես քեզ ճանչ-
ցայ, Եւ ասոնք ճանչցան թէ դուն զիս խրկե-
26 ցիր։ Եւ քու անունդ անոնց ճանչցուցի,
ու պիտի ճանչցնեմ, որ ան սէրը Որով դուն
զիս սիրեցիր, անոնց միջը ըլլայ, ու ես ալ
անոնց միջը։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ըսաւ կը մնաւէ զՅիսուս ու Հրեաներէ զե-
ռիկը կը գարնէ։ 10 Պետրոս սուրզ կը կոտրէ Մ-ղքեցին
ականջը։ 12 Յիսուս կը բռնուի ու կը տարուի Անտիա և Կա-
յիափային առջեւ։ 13 Պետրոսին ուրանալիքը։ 19 Յիսուս
կը չնորհի Կայիափային առջեւ։ 28 Կ'առաւտանուան Պիղա-
տոսին առջեւ։ 36 Քրիստոսի Թագաւորութիւնը։ 40 Հրեայք
կ'ուզեն որ Բարաբաս արձակուի։

1 Յիսուս ասոնք բաներուն ըսաւէն ետեւ՝ Իր աշա-
կերտներուն հետ Կիդրոն հեղեղատին
անդին կ'երթայ ելլա, ուր որ պարտէզ մը կար,
որուն միջը մտաւ ինքը ու իր աշակերտները։
2 Եւ Յուդա ալ որ զանոնք պիտի մատնէր
գիտէր ան տեղը, Ինչու որ Յիսուս յաճա ան-
գամ իր աշակերտներուն հետ հոն կ'ուտէր հոն։
3 Ժողոված էր Ռէստի Յուդա զՀռոմէացիներէն
դունդը ու քահանայապետներէն և փարիսե-
ցիներէն սպասաւորներ հետը առնելով, ան
տեղը եկաւ Լապտերներով և
4 ջնջերով։ Իսկ Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր

բաները գիտնալով ելաւ ու ըսաւ անոնց,
5 Ո՞վ կը փնտռէք։ Պատասխան տուին անոր,
Նազովրեցի Յիսուսը։ Ըսաւ անոնց Յիսուս,
Ես եմ։ Յուդա ալ որ զանոնք կը մատնէր՝
6 անոնց հետ կայներ էր։ Ու երբոր ըսաւ թէ
Ես եմ՝ ետ ետ գացին ու գետինը ինկան,
7 Ու նորէն հարցուց անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք.
8 անոնք ալ ըսին, Նազովրեցի Յիսուս։ Յիսուս
պատասխան տուաւ, Զեզի ըսի թէ Ես եմ.
ուստի թէ որ զիս կը փնտռէք, Ձգ տուէք
9 ատոնք որ երթան։ Որ կատարուի ան խօսքը
որ ինքը ըսեր էր թէ Անոնք որ ինծի տուիր,
10 անոնցմէ ոչ ոն ալ չկորսնցուցի։ Պետրոս որ
Սիմոն Պետրոս որ սուր մը ունէր՝ քաշեց ա-
նկից ու քահանայապետին ծառային գլխո-
լով՝ անոր ա՛ջ ականջը կտրեց Մալեց։ Եւ ան
11 ծառային անունը Մարքոս էր։ Իսկ Յիսուս
ըսաւ Պետրոսին, Սուրդ կ'պատաներ գէր.
ան գաւաթը որ Հայրը ինծի տուաւ՝ պիտի
չխմե՞մ անկից։
12 Ուստի Հռոմէացիներ գունդը ու հազարա-
պետը և Հրեից սպասաւորները բռնեցին Յի-
13 սուս ու կապկպին։ Եւ առաջ գացին Ան-
նային Տոմբին, քանզի ինքը ան տարուան
քահանայապետին կայիափային աներն էր։
14 Եւ ա՛ս կայիափան էր, որ Հրեից խրատ
տուաւ Թէ Ազկի է որ Մ-ղ մարդ մը կորսուի
15 Ժողովուրդին Համար։ Ու Յիսուսի հետևէն
կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ
մը. և ան աշակերտը քահանայապետին ճան-
չուորը ըլլալով Յիսուսի հետ քահանայապ-
16 պետին գաւիթը մտաւ։ Բայց Պետրոս դուռ-
ը դրսէը քովը կը կենար. ուստի ելաւ միւս
աշակերտը որ քահանայապետին ճանչուորն
էր, և բսաւ դռնապանին, ու ներս մղցուց
17 Պետրոսը։ Ամենայն դռնապան աղջիկը Ը-
սաւ Պետրոսին, Միթէ դուն ալ ան մարդուն
18 աշակերտներէն ես։ ան ալ ըսաւ, Չեմ։ Իսկ
ծառաները ու սպասաւորները հոն կայներ էին,
և կրակ վառած կը տաքնային, քանզի ցուրտ
էր։ Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր ու կը
19 տաքնար։ Իսկ քահանայապետը Յիսուսին
հարցուց անոր աշակերտներուն ու վարդա-
20 պետութեանը վրայով։ Յիսուս պատասխան
տուաւ անոր, Ես աշխարհին յայտնի խօսե-
ցայ. ես ամէն ատեն ժողովարաններուն մէջ
ու տաճարին մէջ սորվեցուցի, ուր որ բոլոր
Հրեաները կը ժողովին, ու ծածկաբար բան
21 մը չխօսեցայ։ Ինչո՞ւ ինծի կը հարցնես։ Լը-

ֆ Թագ. է. 28։ Սաղ. ԽԶ. 142. 151։ Գլ. ը. 40։	28։	ի Գլ. Ժ. 21։ Ժղ. 3։
ը Գլ. ի. 21։	ի Գլ. ժ. 38։ Ժղ. 11։	ի Գլ. է. 29։ ը. 55։ ժ. 13։
ղ Ես Գոր. ա. 2. 30։ ա Թես. գ. 7։ Երր. ժ. 10։	ի Գլ. Ժղ. 20։ ա Ճառ. գ. 3։ ի Գլ. ժ. 1։	ի Ելմ. ե. 8։ Գլ. Ժղ. 27։
ա Ելմ. 11. 22. 23։ Գլ. ժ. 16։ Հաղիգ. ժբ. 3։ Գաղ. գ.	ի Գլ. ժբ. 26։ Ժղ. 3։ ա Թես. գ. 16։ ա Ելմ. 5։	ի Ելմ. ե. 8։ Գլ. ժ. 15։ ի Գլ. ժ. 9։ —

ա Մատ. իզ. 36։ Մարկ. ժգ. 32։ Ղուկ. իբ. 39։	ի Գլ. ժ. 12։ ի Մատ. իզ. 51։ Մարկ. ժբ. 47։ Ղուկ. իբ. 49. 50։	ի Մատ. իզ. 55։ Մարկ. ժգ. 34։ Ղուկ. իբ. 54։
ի Ես Գոր. ժ. 25։ ի Ղուկ. իա. 37։	ի Մատ. իզ. 52։ Մարկ. ժգ. 48։	ի Մատ. իզ. 60։ Մարկ. ժգ. 60։ Ղուկ. իբ. 54։
ի Մատ. իզ. 47։ Մարկ. ժգ. 43։ Ղուկ. իբ. 47։ Գաղ. ա. 10։	ի Ղուկ. գ. 2։ ի Տես Մատ. իզ. 57։ ի Գլ. ժա. 50։	ի Մատ. իզ. 65։ Մարկ. ժգ. 63։ Ղուկ. իբ. 64։ Գլ. է. 14։ Ես. 22։ Ը. 32։

ասդներուն Տարցուր թէ ինչ խօսեցայ իրենց։
22 ան ինչ որ խօսեցայ՝ դիտեն իրենք ։ Երբոր
աս բաւ , ապաստարներէն մէկը որ հոն կայ-
ներ էր , Յիսուսին ապտակ մը զարկաւ՝ ը-
սելով , Աւտա՞կ պատասխան կու տաս քա-
23 հանայապետին ։ Յիսուս անոր պատասխանեց ,
Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ չարին համար ։
Տապա թէ որ բարի խօսեցայ , ինչո՞ւ կը զարնես
24 ինծի ։ Կէ Անաս զանիկա կապած՝ կայիափա
25 քահանայապետին Տրկից ։ Սիմոն Պետրոս ալ
հոն կայներ էր ու կը տաքնար ։ և Տըսին իրեն ,
Միթէ դո՞ւն ալ անոր աշակերտներէն ես ։ ա-
26 Նիկա ուրացաւ ու բաւ թէ Չեմ ։ Քահանայա-
պետին ծառաներէն մէկն ալ՝ ան Տարազ ազ-
գականը որուն ականջը Պետրոս կտրել էր ,
բաւ , Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջը
27 անոր հետ ։ Անտներ Պետրոս նորէն ուրացաւ ։
ԵՒւ չուտ մը Տաւը խօսեցաւ ։
28 Կը Յիսուսը կայիափայի դատին կոնդակը
պատարտ տարին , և ը առաւտ էր ։ ու իրենք
պատարտ չմտան՝ որ չպղծուին , Տապա որ զա-
29 տիկը ուտեն ։ Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ ա-
նոնց ու բաւ , Ի՞նչ անվատառութիւն կը Տերէք
30 կայացրնէք աս մարդուն դէմ։ Պատասխան
տուին ու բսին իրեն , Թէ որ տուիկա չարա-
գործ մը չըլլար , քեզի չէինք յանձներ զանի-
31 կա ։ Անտներ Պիղատոս բաւ անոնց , Դուք
առէք անիկա , ու ձեր օրէնքին Տամեմատ
անոր դատաստանը տեսէք ։ Հրէաներըը իրեն
բսին , Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռցնել ։
32 Որ կատարուի Յիսուսի խօսքը , որ բաւ՝
ինչպիսեռնով թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռ-
33 նէր ։ Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ ,
կանչեց Յիսուսը ու բաւ անոր , Դո՞ւն ես Հր-
34 բեից թագաւորը ։ Յիսուս պատասխան տուաւ
անոր , Ասիկա դուն քեզմէ՞ կ'ըսես , Թէ ինծի
35 Տամար ուրիշները քեզի բսին ։ Պատասխան
տուաւ Պիղատոս , Միթէ ես Հրէացի եմ ։
քոս ազգդ և քահանայապետները քեզ ինձի
36 մատնեցին ։ Ի՞նչ բրած ես դուն ։ Յիսուս
պատասխան տուաւ , Իմ թագաւորութիւնս
աս աշխարհէս չէ ։ Թէ որ աս աշխարհս ը-
լար իմ թագաւորութիւնս , իմ պատասխանիս
կը կռուէին որ ես Հրէից ձեռքը չմատնուիմ ,
բայց Տիմա իմ թագաւորութիւնս ասկէ չէ ։
37 Անտներ Պիղատոս բաւ անոր , Ուրեմն դուն
թագաւո՞ր մըն ես ։ պատասխան տուաւ Յի-
սուս , Դուն կ'ըսես , քանզի թագաւոր եմ ։ Ես
աս բանիս Տամար ծնած եմ՝ և ասոր Տամար
աշխարհ եկած , որ ճշմարտութիւնն Տամար
վկայեմ։ ան ամէնը որ ճշմարտութենէն է՝ իմ
38 ձայնիս անկնդ կը դնէ ։ Պիղատոս բաւ անոր ,
Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը ։ և աս բսելով՝ նորէն
դուրս ելաւ Հրէաներուն և բաւ անոնց , Ես
մէկ յանցանք մը չեմ դտներ անոր վրայ ։
39 Բայց ասդորութիւն ունիք որ մէկ Տատ մը
արձակեմ ձեզի տամիա ։ Տիմա կ'ուզէ՞ք որ
40 Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի ։ Անտներ
ամէնքն ալ նորէն ազաղակեցին՝ բսելով , Մի
՚ւղիէ ատիկա , Տապա Բարաբան ։ Ու Բա-
րարան աւազակ մըն էր ։

ԳԼ ։ ԺԹ

1 Յիսուս կը Տնծռի ։ զինուորներն ալ փշեայ պսակ կը դնեն
անոր գլխը ։ և անոր ծաղրելու կը գործեն ։ 4 Պիղատոս
կ'ուզէ պատկ զՅիսուս ։ բայց Հրէից ազաղակելուն դիմա-
նելով՝ Տնաց կու տայ գայն խաչել ։ 23 Յիսուսի պատ-
մականին վրայ մէկուկ կը ձգեն ։ 26 Յիսուս իր մօրը Յովհան
Տնէից կը յանձնեն ։ 28 կը Տնայ ։ 31 Յիսուսի կողը
կը խոցեն ։ 38 Յովհան և Նիկոդեմոս կը Թաղեն զանիկա ։

1 Անտներ՝ Պիղատոս առաւ Յիսուսը ու Տնծ-
2 ծեց ։ Զինուորներն ալ փուշերէ պսակ Տիւ-
սելով՝ անոր գլխուը դրին , և անոր Տիլանին
3 Տանդերձ մը Տագցուցին ։ Ու կ'ըսէին , Ողջոյն
քեզ , Հրէից Թագաւոր ։ և ապտակներ կը
4 գարնէին անոր ։ Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ
ու բաւ անոնց , Անա անիկա դուրս կը բերեմ
ձեզի , Տար գիտնաք թէ ես անոր վրայ յան-
5 ցանք մը չեմ դտներ ։ Անտներ Յիսուս դուրս
ելաւ՝ փշեղէն պսակն ու Տիլանի Տանդերձը
Տագած ։ և Պիղատոս բաւ անոնց , Անա ան մարդ-
6 գ ։ Ուրեմն քահանայապետները ու ապաստարնները
երբոր տեսան անիկա , ագաղակեցին ու բսին ,
Խաչը Տանէ , խաչը Տանէ (ատիկա) ։ Պիղատ-
ոս բաւ անոնց , Դուք առէք ատիկա ու
խաչը Տանեցէք , ինչու որ ես ասոր վրայ
7 յանցանք մը չեմ դտներ ։ Հրէաները պատաս-
խան տուին իրեն , Մենք օրէնք ունինք , և
մեր օրէնքին Տամեմատ պէտք է որ մեռնի ,
Ինչու որ ինքզինքը Աստուծոյ Որդի ը բրաւ ։
8 Երբոր Պիղատոս աս խօսքը լսեց , ալ աւելի
9 վախցաւ ։ Ու նորէն պալատը մտնելով՝ բաւ
Յիսուսին , Ուրկից ես դուն ։ Յեսուս Յիսուս
10 պատասխան չտուաւ անոր ։ Ուստի Պիղատոս
բաւ անոր , Ինծի Տետ չե՞ս խօսիր ։ չե՞ս գիտեր
որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը Տա-
նելու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ արձա-
11 կելու ։ Յիսուս պատասխան տուաւ , Դուն
իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր ու-
նենար , թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար ։
անոր Տամար ան որ գիս քեզի մատնեց ,
12 անոր մեզքը աւելի մեծ է ։ Ալ անկէ Տետ
Պիղատոս կը փնտռէր թէ ընչե՞ր զանիկա ազ-

գ · 19 · գ · 6 ·	Ղ.ա.Ի · իգ · 19 ·	ի Գ.ա · իգ · 20 ·
ա Մատ · իէ · 24 ·	—	ա Գ.ա · իգ · 65 · Գ.ղ-
Ղ.ա.Ի · իգ · 4 · Գ.ղ-		ղ · 15 · ժ · 33 ·
ժ · 4 · 6 ·	— Մատ · ի · 19 · իէ ·	ը Գ.ղ · իգ · 16 ·
գ Մատ · իէ · 15 ·	26 · Մարկ · ժ · 15 ·	Մատ · իգ · 65 · Գ.ղ-
Մարկ · ժ · 6 · Ղ.ա.Ի ·	Ղ.ա.Ի · ժ · 33 ·	ղ · 15 · ժ · 33 ·
իգ · 17 ·	ե Գ.ղ · ժ · 38 · Հմր ·	թ Ղ.ա.Ի · իգ · 53 ·
ե Գ.ղ · գ · 14 ·	6 ·	Գ.ղ · ե · 30 ·

ձակէ · բայց Հրէաները կ'ազդակէին ու կ'ըսէին, Թէ որ ատիկա արձակես, կայսրին բարեկամը չես · Համն ով որ ինքզինքը թագաւոր կ'անուանէ, անիկա կայսրին հակա-
13 ռակ կը խօսի · Ետկ Պիղատոս երբոր ասոնք կը լսեց, դուրս հանեց Յիսուսը, ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայատակ կ'ը-
14 սուէր, և երրայերէն՝ Գաբբաթա · (Ըսելոյն կին ուրբաթի օրն էր ու ժամը վեցին մօտն էր ·) և Հրէաներուն ըսաւ, Ահա ձեր
15 Թագաւորը · Բայց անոնք ազդակեցին, Վերցուր, վերցուր, խաչը հանէ ատիկա · Պիղատոս ըսաւ անոնց, Ձեր Թագաւորը խաչը հանեմ · քահանայապետները պատասխան տուին, Մենք կայսրէն ի զատ Թագաւոր չու-
16 նինք · Պատուիրեց անոնց ձեռքը տուաւ զանիկա որ խաչուի ·
17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին · Եւ ինքը իր խաչը վերցնելով՝ Գնաց գահի բսուած տեղը, որ երրայերէն Գող-
18 գոթա կ'ըսուի · Հոն զանիկա խաչը հանեցին, և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ կողմէն ու
19 միւս գիմէն, և Յիսուսը Յիսուսը · Ցախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս, ու դրաւ խաչին վրայ, և այսպէս գրուած էր · Յիսուս Նազով-
20 րեցի Թագաւոր Հրէից · Եւ ան տախտակը Հրէաներէն շատերը կարդացին, վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ · ու գրուած էր երրայերէն,
21 Յունարէն և Լատիներէն · Պատուեր Հրէից քահանայապետները Պիղատոսին ըսին, Մի գրեր Թագաւոր Հրէից, Հապա Թէ ինքը
22 ըսաւ, Թագաւոր եմ Հրէից · Պիղատոս պատասխան տուաւ, Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի ·
23 Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հանեցին, անոր հանդերձները առին ու չորս բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը · Նաև պատմուճանը · իսկ պատմուճանը առանց կարի էր վերէն ի վար բոլորը հիւսուած ·
24 Ուստի ըսին իրարու, Առիկա չպատռենք, հապա վիճակ ձգենք անոր վրայ Թէ որու պիտի ըլլայ · որ կատարուի ան գրուածը որ կ'ըսէ, Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին, և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին · ահա զինուորները ասանկ ըրին ·
25 Եւ Յիսուսի խաչին քովը կային էին իր մայրը և իր մօրը քոյրը Մարիամ Կղէովպասին կնիկը ու Մարիամ Մագդալենացին ·
26 Ուստի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը, և ան աշակերտը որ կը սիրէր՝ որ մեռը կայնած

էր, ըսաւ իր մօրը, Ով կին, ահա քու որ-
27 դիդ · Ետքը ըսաւ աշակերտին, Ահա քու մայրդ · և ան ժամուընէն աշակերտը զանիկա
իր քովը առաւ ·
28 Անկէ ետև Յիսուս գիտնալով Թէ արդէն ամէն բան լրիւցած է, (որպէս զի գրուածը
29 կատարուի,) ըսաւ, Ծարաւ եմ · Եւ հոն քացախով լեցուն անօթ մը կար · անոնք ալ քացախով սպունգ մը լեցնելով, զոպսի ձո-
վրայ փաթթած՝ անոր բերին մօտեցուցին ·
30 Ուստի Յիսուս երբոր քացախը առաւ՝ ըսաւ, Ալ-ն կատարուեցաւ · ու գլուխը ծռելով տգին ուսանց ·
31 Իսկ Հրէաները՝ որովհետև ուրբաթ էր, Որ չըլլայ Թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան մինչև յաջորդ օրը, (ինչու որ ան յաջորդը մեծ օր էր,) Պիղատոսին ազաչեցին որ անոնց սրունքները կոտրեն, ու վերցուին ·
32 Ուստի զինուորները եկան՝ և առջինին սրունքները կոտրեցին, նաև միւսինը՝ որ
33 անոր հետ խաչը եցած էր · Բայց երբոր Յիսուսին եկան ու տեսան որ արդէն մեռած էր,
34 անոր սրունքները չկոտրեցին · Հապա զինուորներէն մէկ մը դեղարդով անոր կողը խո-
35 ցից, ־և չուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ · Եւ ան որ տեսաւ — ֆեյեը՝ վկայեց, ու անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք [ալ] հաւատաք ·
36 Ինչու որ ասոնք եղաւ ־որ կատարուի ան գրուածը Թէ Ոչոր մէկ ոսկորը պիտի չը-
37 կոտրուի · Եւ մէկմէն ալ ուրիշ գրուած մը կ'ըսէ Թէ Պիտի նային անոր որ խոցեցին ·
38 ־Ապէ ետև Յովսէփ՝ որ Արիմաթիայէն էր, (Յիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտուկ ־Հրէաներուն վախէն,) ազաչեց Պիղատոսին, որ Յիսուսի մարմինը վերցնէ · Պիղատոս ալ
Տրամեցաւ տուաւ · ուստի եկաւ ու վերցուց
39 Յիսուսի մարմինը · ־Նիկոդեմոս ալ եկաւ, (որ ինքը առաջուց գիշերով Յիսուսի մօտ
էր,) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զմուռսի
40 և հալուխի խառնուրդ մը · Եւ Յիսուսի մարմինը առին՝ ու խուխկերով ־փաթթեցին զանիկա կտաւներու մէջ, ինչպես որ Հրէայք
41 սովորութիւն ունէին թաղելու · Եւ ան տեղը ուր որ խաչուեցաւ՝ պարտէզ մը կար, ու ան պարտէզին մէջ նոր գերեզման մը, որուն
42 մէջը ամենևին մարդ գրուած չէր · ־Հրէաներուն ուրբաթին համար ־հոն դրին Յիսուսը, ինչու որ գերեզմանը մօտ էր ·

ե Ղուկ · իգ · 2 ·
ի Գար · իե · 7 ·
ի Մատ · իե · 62 ·
ի Դան · իթ · 10 ·
լ Մատ · իե · 26 · 31 ·
Մար · իե · 15 ·
Ղուկ · իգ · 24 ·
ի Մատ · իե · 31 · 33 ·
Մար · իե · 21 · 22 ·
Ղուկ · իգ · 26 · 33 ·
ի Թես · իե · 16 · Երբ ·
իգ · 12 ·
Մատ · իե · 37 ·
Մար · իե · 26 ·
Ղուկ · իգ · 38 ·
ն Մատ · իե · 35 ·
Մար · իե · 24 ·
Ղուկ · իգ · 34 ·
ի Սաղ · իբ · 18 ·
Մատ · իե · 55 ·
Մար · իե · 40 ·
Ղուկ · իգ · 49 ·
ն Ղուկ · իգ · 18 ·
ի Գլ · իգ · 23 · բ · 24 ·
իա · 7 · 20 · 24 ·
ն Գլ · ը · 4 ·
Գլ · ա · 11 · իգ ·
38 ·
լ Սաղ · կթ · 21 ·
Մատ · իե · 48 ·
լ Գլ · իե · 4 ·
ղ Հմր · 42 · Մար · իե · 42 ·
ի ը Օր · իա · 23 ·
ա Գործ · ը · 6 · 8 ·
ե Գլ · իբ · 46 · Մատ · ի · 12 · Սաղ · լէ · 20 ·
Ջաք · իբ · 10 ·
Ցայտ · ա · 7 ·
Մատ · իե · 57 ·
Մար · իե · 43 ·
Ղուկ · իգ · 50 ·
ի Գլ · Բ · 32 · իբ · 42 ·
43 ·
ի Գլ · գ · 1 · 2 · 6 · 50 ·
Գար · ե · 6 ·
ի Հմր · 31 ·
ի Ես · ծգ · 9 ·

ԳԼ· Ի

1 Մարիամ գնեցմանը կ'երթայ· 2 Նմանապես Պետրոս և Յով-
հաննէս հան կ'երթան· չգիանալով թէ ինչսա յարութիւն
առած է· 11 Յիսուս կ'երեւնայ Մարիամ Մագդալենացիին
19 և իր աշակերտներուն· 24 Թովմասին թերահաւատութիւնը
և գովաբանիւնը· 30 Սարբ Գիրքը բառական է փրկութեան
համար·

1 Եւ Միշաբթի օր Մարիամ Մագդալենա-
ցին առաւոտուն դեռ չլուսցած գերեզմանը
կու գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գերեզմանին
2 Ջնջի վերցուած է· Եւ կը վազէ կու գայ
Սիմոն Պետրոսին և Միւս աշակերտին՝ որն
որ Յիսուս կը սիրէր, և կ'ըսէ անոնց, Տէրը
գերեզմանէն վերցուցին, ու չենք գիտեր
3 ուր գրին անկից· Ելաւ Պետրոս և
միւս աշակերտը, ու գէպ ի գերեզմանը կու
4 գային· Ու երկուքն ալ միասին կը վազէին·
և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի չուս-
5 վազելով՝ անկէ առաջ գերեզմանը եկաւ· Եւ
Ծռելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ հետաւորեալ
6 հո կը կենային, բայց ինքը ներս չմտաւ· Սի-
մոն Պետրոս ալ հասաւ, որ անոր ետեւէն
կու գար, ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ
7 կտաւները որ հոն կը կենային· Ու վարչա-
մանկը որ անոր գլուխն էր՝ առիւ կտաւներուն
հետը չէր, հապա ծալած զատ մէկ կողմը
8 դրած էր· Ապահանը ներս մտաւ միւս աշա-
կերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր,
9 տեսաւ ու հաւատաց· Ընչու որ դեռ Գրուած-
ը չէին գիտեր, թէ պէտք է որ անկիս մե-
10 ռելոցէն յարութիւն առնէ· Ետքը աշա-
կերտները նորէն իրենց տունը գացին·
11 Բայց Մարիամ գերեզմանին դուրսը կայ-
ներ էր և կու լար, ու երբոր կու լար՝ գէպ
12 ի գերեզմանը ծռեցաւ նայելու· Ու տեսաւ
երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով, որ
նստեր էին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրուած
էր, մէկը գլխուն կողմէն ու միւսը ոտքին
13 կողմէն· Եւ անոնք իրեն ըսին, Կնիկ, ին-
չո՞ւ կու լաս· ըսաւ անոնց, Որոր Տանիար որ
իմ Տէրս իւնէնէն վերցուցին, ու չեմ գի-
14 տեր ուր դրին անկիս· Այս որ ըսաւ՝ հետն
դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր,
15 Ոս չէր գիտեր թէ Յիսուս է· Յիսուս անոր
ըսաւ, Կնիկ, ինչո՞ւ կու լաս, ո՞վ կը փըն-
տռես· Ինքը կարծելով թէ անիկիս պարտիզ-
պանն է՝ ըսաւ անոր, Տէր, թէ որ դուն վեր-
ցուցիր անիկա, ըսէ ինծի՝ ո՞ւր գրիր ան,
16 որ ես անիկա առնեմ· Յիսուս ըսաւ անոր,
Մարիամ· ան ալ դարձաւ ու [երրայեցերէն]

անոր ըսաւ, Ռաբբունի, որ վարգապետ ըսել
17 է· Յիսուս ըսաւ անոր, Ինծի մի դպիր, ին-
չու որ դեռ Հօրս քովը երթած չեմ· Հապա
դուս Ղբարյներուս ու ըսէ անոնց, Կու կ'եր-
թամ իմ Հօրս քովը ու ձեր Հօրը քովը, Ես
իմ Աստուծոյս քովը ու ձեր Աստուծոյն քովը·
18 Մարիամ Մագդալենացին եկաւ ու աշա-
կերտներուն պատմեց թէ Տէրը տեսեր է,
և թէ անիկա ան բաները իրեն գրուցեց·
19 Եւ Ընդն օրը Միշաբթի իրիկունը՝ աշա-
կերտներուն ժողվուած տեղին դռները գոց
ըլլալով՝ Հրէաներէն վախնալուն համար,
Յիսուս եկաւ և ծեռ միջտեղը կայնեցաւ, ու
20 ըսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի· Եւ ան ը-
սելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց·
Աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէրը
21 տեսան· Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց, Խա-
ղաղութիւն ձեզի· Ինչպէս որ Հայրը ինծ
22 Խրկեց, ես ալ ձեզ կը Խրկեմ· Եւ ան ըսելով
ծեռ վրայ փչեց, ու ըսաւ անոնց, Առեք Հո-
23 գին Սուրբ· Որոնց որ մեղքերը Խոզուք, Խո-
զուած ըլլայ անոնց· և որոնց որ Ղրկեք
ետ բռնեք, բռնուած ըլլայ·
24 Բայց տասներկուքէն մէկը՝ Երկուորեակ
ըսուած Թովմաս անունց հետը չէր երբոր Յի-
25 սուս եկաւ· Ուրեմն միւս աշակերտները կ'ը-
սէին անոր թէ Տէրը տեսանք· ան ալ ըսաւ
անոնց, Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռնե-
ըան նշանը չտեսնեմ, ու մատս բևեռնելուն
տեղը չխրեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը չխո-
Յեմ՝ չեմ հաւատար·
26 Եւ ութ օրէն եւսև գարձեալ աշակերտնե-
րը ներսն էին, Թովմաս ալ անոնց հետ· և
կու Յիսուս գռներն գոց ըլլալով, ու կայնե-
ցաւ ծեռ միջտեղը և ըսաւ, Խաղաղութիւն
27 ձեզի· Ետքը ըսաւ Թովմասին, Մատդ հոս
բեր և նայէ իմ ձեռքերս, ու բեր քու ձեռ-
քըդ և իմ կողս խոթէ, ու մի ըլլար անհա-
28 ւատ, հապա հաւատացեալ· Եւ Թովմաս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Իմ Տէ-
29 րըս և իմ Աստուածս· Յիսուս ըսաւ անոր,
Որովհետև զիս ինծ տեսար՝ հաւատացիր·
Երանի անոնց որ տեսած չեն ու կը հաւատան·
30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ
իր աշակերտներուն առջեւն, որ սա գրքիս մէջ
31 գրուած չեն· Բայց սոսնք գրուեցան, որ
հաւատաք թէ Յիսուս Քրիստոս է Աստու-
ծոյ Որդին, ու ը հաւատալով կեանք ունե-
նաք անոր անունովը·

= Մատ· իշ· 1· Մարկ· ժգ· 1· Ղուկ· իգ· 1·
Բ Գլ· ժգ· 23· ԺԲ· 26· իա· 7· 20· 24·
Գ Գլ· ժգ· 12·
Դ Գլ· ԺԲ· 40·
Ե Գլ· ժա· 44·
Զ Սաղ· ժչ· 10· Գործ· բ· 25—31· ժգ· 34·
Է Մատ· իշ· 36·
Ը Մարկ· ժչ· 5·
Թ Մատ· իշ· 9·
Ժ Ղուկ· իգ· 16, 31·
Ժա Գլ· իա· 4·
Ժբ Սաղ· իշ· 22· Մատ· իշ· 10· Համմ· ը· 29· Երէ· բ· 11·
Ժգ Գլ· ժչ· 28·
Ժդ Երեմ· ու· 17·
Ժե Մատ· իշ· 10·
Ժզ Ղուկ· իգ· 10·
Ժէ Մարկ· ժչ· 14·
Ժը Ղուկ· իգ· 36· ա Կոր· ԺԼ· 5·
Ի Գլ· ժչ· 22·
Իա Մատ· իշ· 18· Գլ· ԺԼ· 19· Երէ·
Իբ գ· 1· ը Տիմ· բ· 8·
Իգ Մատ· ԺՀ· 19· ԺԶ· 18·
Իդ Գլ· ժա· 16·
Իե ա Յովհ· ու· 1·
Իզ Ռնտե Թովմաս· ու բովհնան·
Իէ ը Կոր· ե· 7· ա Պետ· ու· 8·
Իը Գլ· իա· 25·
Իթ Ղուկ· ա· 4·
Լ Գլ· գ· 13· 16· ե· 24· ու Պետ· ու· 9·
—

ԳԼ· ԻԱ.

1 Քրիստոս գործեալ իր աշակերտաւն կ'երեւոյ· ու չուս ձուկ բռնել տալուն հրաշքովը կը ձանձնուի· 12 անոնց հետ ճաշ կ'ընէ· 15 պատասիր կու տայ Պետրոսին որ իր գառները ու ոչխարները պահէ· 18 կ'իմացնէ անոր թէ ինչ կերպով պիտի մեռնի· 22 և կը յանդիմանէ անոր հետաքրքրութիւնը Յովհաննէսին վերաբերեալ· 25 Վերջաբանութիւն։

1 Ա՛ետքը հետ Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի Ծովուն
2 եզերքը, և ասանկ յայտնեց· Մէկտեղ էին Սիմոն Պետրոս ու Թովմաս երկուսրնտակ ըսուածը, և Նաթանայէլ որ Գալիլեայի Կանայ հաւքին էր, ու Զերեդեայի որդիքը և
3 աշակերտներէն ուրիշ երկուք ալ։ Սիմոն Պետրոս բսաւ անոնց, Ես ձուկ որսալու կ'երթամ։ բսին անոր, Մենք ալ կու գանք քեզի հետ։ երան և չուսու մը նաւը մտան, ու անն
4 գիշերը բան մը չբռնեցին։ Ու երբոր ալ առաւտ եղաւ, Յիսուս Ծովուն եզերքը կայներ էր, բայց աշակերտները չէ՛ճանչցան թէ Յիս-
5 ուսն է։ իսկ Յիսուս բսաւ անոնց, Տղաք, ուտելու բան մը ունի՞ք· պատասխան տուին
6 իրեն, Ոչ։ Ես բսաւ անոնց, Ցանցը նաւին աջ կողմը ձգեցէք ու պիտի գտնէք· ուստի ձգեցին, և ձուկերուն չուռտութենէն ալ չէին
7 կրնար զանիկա քաշել։ Անսուեցաւ ան աշակերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր՝ բսաւ Պետրոսին, Ա՛նիկա Տէրն է։ իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է, վերարկուն վրան առաւ, (ինչու որ մերկ էր, ու ծովը նետուե-
8 ցաւ։ Ես միւս աշակերտները նաւակովը եկան, (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին, միայն թէ երկու հարիւր կանդունի չափ։) Ե ուս-
9 կանը ձուկերովը կը քաշէին։ Ու երբոր ցամաքը էան, Հոն վառած կրակ տեսան,
10 ու վրան ձուկ դրուած, և հաց։ Յիսուս բսաւ անոնց, Բերէք սա ձուկերէն որ դուս
11 հիմա բռնեցիք։ Սիմոն Պետրոս Նաւը Ցմտաւ, և ուսկանը ցամաքը քաշեց հարիւր յիսունուերիք խոշոր ձուկերով լեցուն։ և այնչափ
12 բան կար ու չպատուհցաւ ուսկանը։ Յիսուս բսաւ անոնց, Եկէք ճաշ ըրէք· ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցընելու թէ Դուն ո՞վ ես, քնչու որ գիտէին
13 թէ Տէրն է։ Ա՛նսուեն Յիսուս եկաւ ու առաւ հացը և անոնց տուաւ՝ նոյնպէս ալ ձուկը։
14 կը։ Ա՛ս երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երեցաւ՝ մեռելներէն յարուցեալ թէ՛ուն առնելէն ետեւ։

15 Ու երբոր ճաշը լրին, Յիսուս բսաւ Սիմոն Պետրոսին, Սիմո՛ն Յովհաննի՛ւ, դուն աստղմէ աւելի կը սիրե՞ս· անոնկ բսաւ անոր, Այո, Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ։ բսաւ անոր, Արածէ իմ գառնուկներս։
16 Նորէն երկրորդ անգամ բսաւ անոր, Սիմո՛ն, Յովհաննի՛ւ, դուն կը սիրե՞ս։ բսաւ անոր, Այո, Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ։
17 Ըսաւ անոր, Արածէ իմ ոչխարներս։ Բսաւ անոր երրորդ անգամ, Սիմո՛ն Յովհաննի՛ւ, դուն կը սիրե՞ս։ Պետրոս տրտմեցաւ որ երրորդ անգամ իրեն բսաւ Դուն կը սիրե՞ս։ և բսաւ անոր, Տէր, դուն ամէն բան գիտես, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ։ բսաւ ա-
18 նոր Յիսուս, Արածէ իմ ոչխարներս։ Ա՛ճչմբիսի ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, որ երբ դուն պատանի էիր, ինքզինքդ գօտի կը կապէիր ու կ'երթայիր ուր որ ուզէիր· բայց երբոր ծերանաս, ձեռքերդ վեր պիտի բանես, և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ ու պիտի
19 տանի ուր որ չես ուզեր։ Ա՛ս բանը բսաւ՝ յայտնելով թէ անիկա ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած· ու երբոր սա գրուցից՝
20 բսաւ անոր, Եկուր իմ ետեւէս։ Ես Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը Որն որ Յիսուս կը սիրէր, որ ետեւէն կ'երթար, (որ նաեւ ընթրիքին առենը անոր կուրծքին վրայ ինկեր և բսեր էր, Տէր, ո՞վ է որ քեզ պիտի
21 մատնէ։) Պետրոս անիկա տեսնելով՝ բսաւ Յիսուսին, Տէր, տապա ասիկա ի՞նչ պիտի
22 ըլլայ։ Յիսուս բսաւ անոր, Թէ որ ես ուզեմ որ ասիկա կենայ մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է· դուն իմ ետեւէս եկուր։
23 Ա՛ս սա խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի· սակայն Յիսուս չբսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի, հապա՝ թէ որ ես ուզեմ որ ասիկա կենայ մինչև որ ես
24 գամ, քու ի՞նչ հոգդ է։ Ա՛սիկա ան աշակերտն է՝ որ կը վկայէ սա բաներուս համար, որ գրեց ալ սա բաները· ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է։
25 Ես ուրիշ շատ բաներ ալ կան, որ Յիսուս բսաւ, որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային, կ'կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պատճառներուն ան գիրքերը որ գրուած ըլլային։ Ամէն։

= Գլ· ա· 45·
ք Մատ· գ· 21·
փ Գլ· բ· 14·
ր Ղուկ· իգ· 41·
ս Ղուկ· ե· 4, 6· 7·
ւ Գլ· Ժգ· 23· բ· 2·
· Ցատ· հնգ·
ի Գործ· ժ· 41·
ը Գլ· բ· 19· 26·
ջ Գործ· բ· 23· Երբ·
ժգ· 20· ա Պետ· բ· 25· ե· 2, 4·
ի Գլ· բ· 24· 25· Ժգ· 30·
ն Գլ· Ժգ· 36· Գործ·
Ժբ· 3· 4·
լ Ր Պետ· ա· 14·
խ Գլ· Ժգ· 23· 25·
ծ Ա՛մոս· գ· 7·
կ Մատ· Ժգ· 27, 28·
իբ· 31· ա Կոր· գ·
5· Ժամ· 26· Ցայս·
բ· 25· գ· 11· Երբ·
7· 20·
ձ Գլ· Ժբ· 35· գ
Ցաքհ· 12·
կ Գլ· բ· 30·
ղ Ա՛մոզ· է· 10·
—

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 ԶբաՏաս գեա երկիրքը չՀամբաՐեաց իր աշակերտներուն կը պատգիրե Երուսաղէմի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ գալստեանը սպասել քառասնօրեայ որ ջիղ օրերէ ետեւ պիտի իջնէ գանոնք։ 5 Իր Համբարձումէն ետեւ երկու հրեշտակներ կ'երեւնան աշակերտներուն եւ կ'ըսեն որ Յիսուս նոյն ձեւով պիտի գայ։ 12 Ան ալ քաղաքը կը դառնան։ 14 Աղօթքի կը պարապին։ 15 Մատթիասի տարբեր կ'ընտրեն Յուդայի տեղը։

1 Ա՛ՆՁԻ պատմութիւնը ըրի, ով Թէոփիլոս, ան ամէն բաներուն վրայ որ Յիսուս սկսաւ ընել եւ սորվեցընել, 2 մինչեւ այն օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալներուն, 3 ետ Տաճարը ձառ. Որ անոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն ետեւ յաւ ապացոյցներով, քառասուն օրուան մէջ անոնց երեւալով ու Աստուծոյ Թագաւորութեանը վրայ խօսելով։ 4 Եւ անոնց հետ միասին ձուածոյ ատենը կ'ապրարէր անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան, Հապա սպասեն Հօրը խոստումնին, 5 զոր ան ինծմէ լսեցիք ։ Ինչու որ Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց դուք ջրով չեր օրեր յետոյ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք։ Անոնք ալ միասին գալով կը հարցնէին իրմէ ու կ'ըսէին, Տէր, Ի՞սրայէլի Թագաւորութիւնը ատ ժամանակիս մէջ պիտի 7 պիտի Տաճարատեղ։ Ես բան անոնց, Քեզի չվերաբերիր ժամերը եւ ժամանակները գիտենալը, որոն որ Հայրը իր իշխանութեանը մէջ 8 գրաւ։ Բայց Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած ատենը Հզօրութիւն պիտի առնէք, ետ ինծի Համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ եւ բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ եւ մինչեւ երկրի ծայրերը։ Ես ատ բաներէն որ ըսաւ, երբոր անոնք կը նայէին, Հետզհետէ ձառ, եւ ամպ մը զանոնք անոնց աչքէն առաւ։ 10 Ու քանի որ աչքերնին անկած դէպ ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան Հնձրանկի հանդերձներով, 11 դիրքնէրով, Գալիլեացի մարդիկ, ինչո՞ւ կայներ դէպ ի երկինք կը նայիք։ ատ Յիսուս որ Ձեզմէ երկինքը Համբարձաւ, Հասնելի պիտի գայ ինչպէս որ 12 ատաք անոր երկինք երթալը։ Ձիտեներ երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց լեռ անէն, որ չաբաթ օրուան Տաճառ չափ մեծ է 13 երուսաղէմին։ Ու երբոր Հոն Հասան Վերնատունը, ուր որ կը բնակէին Պետրոս եւ Յակոբոս, Յովհաննէս եւ Անդրեաս, Փիլիպպոս եւ Թովմաս, Բարթողիմէոս եւ Մատթէոս, Յակոբոս Ալփեասեան ու Սիմոն Նախանձաւոր, յոյզ եւ Յուդա Յակոբեան։ Անոնք ամէնը միաբանութեամբ մէկտեղ ապրելով կ'ընէին Ննջեցեալներուն հետ, եւ Յիսուսի մօրը Մարիամին ետ անոր եղբայրներուն հետ մէկտեղ։

15 Եւ ան օրերը եղաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջէն, (ասոր Հարիւր քսան Հոգիի չափ ժողոված բազմութիւն կար,) ու բսաւ, 16 Մարդիկ եղբայրներ, պէտք էր որ կատարուէր աս գրուածը, զոր ան առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը բսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ։ 17 Ինչու որ Հանիկա մեզի հետ էր մեր Տառնտեղութեան մէջ, ու ան պաշտօնէա ալ բաժին ունէր։ 18 Աթիկա տանրաութեան վարձքով Տազարագործ մը առաւ, ու գլխիվար իյնալով մէջտեղէն ճեղքուեցաւ, եւ իր ամէն փորոտիքը ելան թափեցաւ։ 19 Որ ատ բանը Երուսաղէմ բնակողներուն ամէնուն յայտնի եղաւ, մինչեւ որ իրենց լեզուով ան տարածքին անունը Ակեղամա գրուեցաւ, այսինքն Արեան արտ։ 20 Գրուած է Թէ՝ Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ, ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ, Եւ ան պաշտօնը ուրիշը առնէ։ 21 Ուրեմն պէտք է որ ան մարդոցմէն որ մեր Տետ եղան ան բոլոր ատենը, որ Տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ, 22 Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած մինչեւ ան օր որ մեզմէ Համբարձաւ, ատոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը։ Եւ երկու Հոգի կանգնեցին, 23 յարութեանը։ Եւ երկու Հոգի կանգնեցին, Յովսէփ որ կոչուէր Բարսաբաս, որուն մականունն էր Արդար, եւ Մատթիաս։ 24 Աղօթք ըրին ու ըսին, Տէր, դուն որ բոլորին սիրտերը կը ճանչնաս, ցոյց տուր մեզի այս երկուքէն որ մէկը ընտրեցիր, 25 որ այս պաշտօնին ու առաքելութեան տեղը առնէ, որմէ Յուդա անկաւ որ իր տեղը երթայ։ 26 Ու անոնց վրայ վիճակ ձգեցին, եւ վիճակը Մատթիասի ելաւ, ու ան ալ միասին տասնմէկ առաքեալներուն հետ դասուեցաւ։

ա Ղուկ. ա. 3։
բ Մատ. իբ. 19։ Մարկ. ժգ. 15։ Յովհ. ի. 21։ Գործ. ի. 41։ 42։
գ Մարկ. ժգ. 19։ Ղուկ. իե. 51։ իգ. 51։ Հռոմ. 9։ ա Տիմ. գ. 16։
դ Մարկ. ժգ. 14։ Ղուկ. իդ. 36։ Յովհ. ի. 19։ 26։ իա. 1։14։ ա Կորնթ. ժե. 5։
ե Ղուկ. իդ. 43։ 49։ Կամ Հաց կերած
զ Ղուկ. իգ. 49։ Յովհ. ժգ. 16։ 26։ 27։ ժե. 26։ ժզ. 7։ Գործ. գ. 35։
է Մատ. գ. 11։ Գործ. ա. 16։ ժԲ. 4։ Յովհ. իգ. 18։ Գործ. բ. 4։ Յովհ. ա. 15։
ը Մատ. իգ. 3։ Ղուկ. իգ. 51։ Յովհ. ժգ. 16։ Գործ. ա. 2։ Յովհ. ա. 17։ Յովհ. իգ. 3։ Ղուկ. իգ. 51։ Յովհ. ժգ. 16։ Գործ. ա. 2։
թ Մատ. իգ. 36։ Յովհ. ժգ. 26։ ա Յովհ. ի. 33։ Գործ. ա. 5։ Ղուկ. իգ. 49։ Յովհ. ա. 1։
ժ Ղուկ. իգ. 49։ Յովհ. ժգ. 26։ Գործ. ա. 4։ Ղուկ. իգ. 45։ Յովհ. ժգ. 38։ ա Յովհ. ա. 1։
ժա Ղուկ. իգ. 40։ Գործ. ա. 13։ Մատ. իգ. 30։ Մարկ. գ. 18։ Ղուկ. իգ. 15։ Մատ. ժ. 4։ Յովհ. ժգ. 51։ Գործ. ա. 13։ Մատ. իգ. 30։ Մարկ. գ. 18։ Ղուկ. իգ. 15։ Մատ. ժ. 4։ Յովհ. ժգ. 51։ Գործ. ա. 13։
ժբ Ղուկ. իգ. 40։ Գործ. ա. 13։ Մատ. իգ. 30։ Մարկ. գ. 18։ Ղուկ. իգ. 15։ Մատ. ժ. 4։ Յովհ. ժգ. 51։ Գործ. ա. 13։
ժգ Գործ. ա. 1։
ժդ Յովհ. ժգ. 13։ Գործ. ա. 14։ Յակոբոսին եղբայրը Նոյնը [տրեցնող։
ժե Գործ. բ. 1։ 46։
ժզ Մատ. իգ. 55։ Յովհ. ժ. 10։
ժէ Մատ. ժգ. 55։ Մարկ. իգ. 49։ 55։ Յովհ. ժ. 10։
ժը Մատ. իգ. 47։ Յովհ. ժգ. 5։
ժթ Մատ. ժ. 4։ Ղուկ. գ. 15։ Յովհ. ա. 1։
ի Յովհ. ժգ. 18։ Գործ. ա. 2։ Յովհ. ժգ. 5։
իա Մատ. ժ. 4։ Ղուկ. գ. 16։
իբ Գործ. ա. 25։ Գործ. ժբ. 25։ բ. 24։ բա. 19։
իգ Մատ. իբ. 15։ բ Պետ. բ. 15։
իդ Մատ. ժ. 3։ 7։ 8։ Մարկ. գ. 25։ Ղուկ. ժբ. 32։ Գործ. ա. 8։
իե Մատ. իգ. 25։ Մարկ. իգ. 8։
իզ Մատ. ժԲ. 8։
իէ Մատ. ա. 1։
իը Հռոմ. 9։
իթ Յովհ. ա. 27։ Հռոմ. 8։ Գործ. գ. 33։

Թավեփը որ Բարսաբաս կը կոչուէր՝ որ Թուա-
սող ալ մականուանեցաւ, ու Մատաթիան.
24 եւ աղօթք ընելով ըսին, Դուն, ով Տէր, որ
ամենուն սիրտը գիտես, աս երկուքէն մէկը
25 որն որ ընտրեցիր՝ Դէն յայտնէ. Որ ան պաշ-
օնեան եւ առաքելութեանս վիճակը առնէ, որ
26 անկէ Թուգաս ինկաւ իր տեղը երթալու։ Եւ
անոնց համար վիճակ ձգեցին, ու վիճակը Մա-
տաթիային եղաւ, և անիկա տասնումէկ առա-
քելոց հետ սեպուեցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ երբ Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ ամէնքն
2 ալ միասին մէկտեղ էին։ Ու յանկարծակի
երկինքէն ձայն մը եղաւ տասնհնչուն հովի
մը նման գալու, եւ բոլոր տունը լեցուց ուր
3 նստած էին։ Եւ բաժնուած լեզուներ երե-
ցան իրենց որպէս թէ կրակէ, ու ամէն մէ-
4 կուն վրայ նստաւ։ Եւ ամէնքն ալ Հոգւով
Սրբով լեցուեցան, ու սկսան ուրիշ լեզունե-
րով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին իրենց խօսիլ
5 կու տար։ Ու երուսաղէմի մէջ բնակած Հր-
էականեր կային՝ աստուածավախ մարդիկ ը-
նդհուպ ամէն եղած բոլոր ազգերէն երկ-
6 Ու երբոր ան ձայնը եղաւ, բազմութիւնը մէկ-
տեղ եկաւ ու խառնիճաղ, ինչու որ կը լսէին
որ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կը
7 խօսէին։ Ամէնքն ալ կը սքանչանային ու կը
զարմանային և իրարու կ՚ըսէին, Չէ՞ որ ահա
ասոնք ամէնին ալ որ կը խօսին՝ Գալիլեացի
8 են։ Եւ ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն
9 մէկ լեզուովը որ անոր մէջը ծնած ենք։ Պար-
թեւք և Մարք ու Եղամիտք, և անոնք որ
կը բնակին Միջագետի մէջ, և Հրէաստանի ու
Կապադովկիայի մէջ, Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ,
10 Փռւգիայի և Պամփիլիայի մէջ, Եգիպտոսի
մէջ, և Կիւրենէի մօտ Լիբեացւոց կողմերուն
11 մէջ, Նաև Հռոմայեցի պանդուխտներ՝ Թէ
Հրէաներ և Թէ նոյնասաւաներ, Կրետացի-
ներ և Արաբացիներ, կը լսենք անոնցմէ որ
մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծա-
12 մեծ բաներըն։ Եւ բոլորն ալ զարմանային ամէնքն ալ
ու տարակուսած իրարու կ՚ըսէին, Ի՞նչ պիտի
13 ըլլայ սա։ Ոմանք ալ ծաղր ընելով կ՚ըսէին
Թէ Անոնք նոր գինիով լեցուած են։

Բայց Պետրոս եւսս տասնմէկին հետ մէկ-
տեղ, ձայնը վերցուց ու խօսեցաւ անոնց, Ով
Հրէայ մարդիկ և դուք ամէնդդ որ երու-
սաղէմ կը բնակիք, սա ձեզի յայտնի ըլլայ,
15 ու ականջ գրէք իմ խօսքերուս։ Քանզի չէ
Թէ ասոնք գինովցած են, ինչպէս որ դուք կը
կարծէք, Ինչու որ ցերեկ օրուան երրորդ ժամն
16 է։ Հապա սոյնա՛ն է որ ըսվել մարգարէին
17 Ձեռ. քաւը եղաւ։ Եւ պիտի ըլլայ որ վեր-
ջին օրերը, կ՚ըսէ Աստուած, Իմ Հոգիէս
ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ, ու ձեր
աղջիկները պիտի մարգարէա-
նան, ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ
պիտի տեսնեն, և ձեր ծերերը երազներ պի-
18 տի տեսնեն։ Եւ իմ ծառաներուս վրայ ու իմ
աղախիններուս վրայ ալ ան օրերը իմ Հոգիէս
19 պիտի թափեմ, Ու պիտի մարգարէանան։ Ու
վերը երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցնեմ,
ու վարը երկիրը՝ նշաններ, արիւն ու կրակ
20 և ծուխի մուտաղուղ։ Արեգը խաւարի պիտի
դառնայ, և լուսինը արիւնի, գէտ Տէրոջը
21 մեծ ու երեւելի օրը չեկած։ Եւ պիտի ըլլայ
որ Հոգին ով որ Տէրոջը անունը կանչէ պիտի
22 փրկուի։ Ով Իսրայէլի մարդիկ, լսեցէք
սա խօսքերը, Յիսուս Նազովրեցին Աստուծ-
մէ ձեզի ցուցուած մարդ մը գործերնիովդ
ու հրաշքներով և նշաններով, որ Աստուած
անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր մէջը, ինչպէս որ
23 դուք ալ գիտէք, Անիկա Աստուծոյ որոշած
խորհրդովը և կանխագիտութեամբը մատ-
նուած ըլլալով Հանիք և անօրէններու ձեռ-
24 քով փայտի վրայ գամելով սպաննեցիք. Ո՛ր-
որ Աստուած յարուց՝ մահուանն ցաւերը քա-
կելով, քանզի Հնար չէր որ ինքը անկէ բռնուի։
25 Ինչու որ Դաւիթ անոր համար կ՚ըսէ, Ես
առնն Տէրը կը տեսնէի իմ առջեւս, քանզի
26 իմ ալ կողմն է, որ չսասանիմ. Անոր համար
ուրախ եղաւ իմ սիրտս, ու իմ լեզուս ցնծաց-
նաև իմ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստա-
27 նայ. Վասն զի իմ անձս դ՚երեզմնին մէջը պի-
տի չթողուս, ու քու Սուրբիդ ալ ապականու-
28 թիւն տեսնել պիտի չտաս։ Կենաց ճամբաներ
քը ինծի ճանչցուցիր. քու երեսիդ առջեւ
29 ինծի ուրախութիւնով պիտի լեցնես։ Մարդիկ եղ-
բայրներ, արժան է համարձակ դրուագել ձեզի

Գլ. Ժե. 22։
Բ Քագ. Ժգ. 7։
Ա Պետ. բ. 9։ Ի՛Ի. 17։ Երեմ. ծ. 20։ Ժե. 10։ Գլ. Ժ. 1։ Յոան. բ. 23։ Գ Հռ. 17։
Գլ. Ժե. 15։ բ
Որ. Ժգ. 9։ Գլ. ի. 16։
Գլ. ա. 14։
Գլ. գ. 31։
Գլ. ա. 5։
Ա Պար. Ժգ. 17։ Գլ. Ժ. 46. ՄԹ. 6։ ա
Կոր. Ժբ. 10։ 28. Ժ. Ժգ. 1։ Ժգ. 2. Եա.
Օբ. Ժգ. 9։ Գլ. ի. 16։
Եր. Խգ. 5։ Եզեկ. Ժա. 19։ ԼԷ. 27։
Գլ. ա. 5։
Գլ. ա. 11։
Ա Թես. ե. 7։
Եր. Խգ. 5։ Եզեկ. Ժա. 19։ ԼԷ. 27։
Ա Պետ. բ. 28. 29։
Զաք. Ժբ. 10։
Ա Պետ. բ. 28. 29։
Ա Պետ. ի. 38։
Գլ. Ժ. 45։
Գլ. թ. 9։
Գլ. ի. 4. 9։ 10։
Ա Կոր. Ժբ. 10. 28։ Ժգ. 1. Եա.
Ա Պետ. ի. 30. 31։
Պար. Խգ. 29։
Գլ. ա. 14։
Գլ. գ. 24։
Գլ. ի. 30։
Գլ. ի. 38։
Գլ. ա. 14։
Գլ. ի. 30։
Ա Պետ. ի. 30։
Կամ անօրէն
Ես. Ծ. 32։ Գլ. գ. 15։ գ. 10։ Ժ. 40։ 30. 34։ Ժե. 31։ Հռոմ. գ. 24։
Ա Պետ. ի. 24։
Ղուկ. Խր. 22։
Խգ. 44։ Գլ. գ. 18։ գ. 28։
Ա Պետ. ի. 24։
Գլ. ի. 30։
Գլ

ՙԳաւիթի նահապետին համար, թէ մեռաւ ու
թաղուեցաւ, և անոր գերեզմանը մինչև աս
30 օրս մեր մէջն է։ Արդ որովհետև անիկա մար-
գարէ էր, և ՙդիտեր թէ Աստուած հաստատա
երդում ըրաւ իրեն, թէ իր երկրացածը պիտի
31 աթոռին մարմնոյ կոզմանէ հրեշտակը պիտի
յարուցանէ որ իր աճումը նստի, ինքը կանխա
տեսութեամբ խօսելուս յարու-
թիւնը Քրիստոսի յարու-
թեանը համար՝ թէ անոր անձը գերեզմանը
չտեսաւ եղաւ, և անոր մարմինը ապականու-
32 թիւն չտեսաւ։ Այս Յիսուսը Աստուած յա-
րուց, ՙորուն մենք ամէնքս ալ վկայ ենք։
33 Ուստի Աստուծոյ աջ ձեռքովը բարձրանա-
լով, ու Հոգւոյն Սրբոյ խոստումնքը Հօրմէն
առնելով՝ հասարածից ասիկա, որ դուք հիմա
34 կը տեսնէք և կը լսէք։ Ինչու որ Դաւիթ չը-
կինքը չելաւ, բայց ինքը կ՚ըսէ, ՙՏէրը իմ
35 Տէրոջս ըսաւ, Նստի իմ աջ կողմս, Մինչև
որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ տակտնան։
36 զան դնեմ։ Ուստի բոլոր իսրայէլի տունը
ճշմարտապէս ծանչնայ, որ Աստուած
զանիկա Տէր ալ ըրաւ՝ Յիսուս, ան Քրիս-
ը որ դուք խաչեցիք։

37 Ու ՚ որ լսեցին՝ Պետրոսին ակրէն զղջ-
ցան, և ըսին Պետրոսին ու միւս առաքեալ-
ներուն, Մարդիկ եղբայրներ, ի՞նչ ընենք։
38 Եւ Պետրոս ըսաւ անոնց, ՙԱպաշխարեցէք,
ու ձեզմէ ամէն մէկը թող մկրտուի Յիսուս
Քրիստոսի անունովը մեղքերուն հա-
մար, և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի ըն-
39 դունիք։ Ինչու որ խոստումնքը ձեզի է ու
ձեր որդւոցդ, ու ամէն հեռու եղողներուն՝
որոնք որ մեր Տէր Աստուածը պիտի կանչէ։
40 Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն կու-
տար, ու կը յորդորէր ՚ըսելով, Ազատ
41 տարած ազգէն ինքզինքնիդ ապահովցէք։ Եւ
անոնք որ սիրայօժար ընդունեցին անոր խօսքերը՝
մկրտուեցան։ ու այն օրը երեք հազար հոգի ին
42 շուի աւելցան։ ՚Եւ միշտ առաքելոց վարդա-
պետութեան եռնէ էին, ու միաբանութեանը
և հաց կոտրելուն ու աղօթքներուն։
43 Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ինկաւ։ և
հրաշքներ ու նշան-
44 ներ կը գործուէին։ Ու բոլոր հաւատա-
ցեալները միասին էին, ու ամէն բաներնին
45 հասարակաց էր։ Ու տնայուածքնին ու ունե-
ցած բաներնին կը ծախէին, ՚ու անոնց դնէը կը
բաժնէին ամէնուն, որուն որ բան մը պէտք

46 էլլար։ Եւ ամէն օր միաբանութեամբ ՚ա-
ճաթը երթալու եռնէ էին, ու տուներնին հաց
կը կոտրէին, ու կերակուրնին կ՚ուտէին ուրա-
47 խութեամբ ու միամտութեամբ սրտի։ Զնա-
ւատած կ՚օրհնէին, ՚ու բոլոր ժողովուրդին
առջևը շնորհք կը գտնէին։ ու Տէրը օրէ օր
փրկուածները կ՚ուղղուներ եկեղեցիին։

Գ.

1 Պետրոս կը ջարգէ բժշկուած կոյս աեանելու եկող ժողովր-
դոց։ 12 կը խոստանայ որ ան բժշկութիւնը չէ թէ իրեն կամ
Յովհաննէսին զօրութեամբը եղաւ։ այլ Աստուծոյ և իր Որ-
դւոյն Յիսուսի ձեռքովը։ ու անոր անունովը հաւատալովը։ 13
նաև կը յանդիմանէ զանոնք Յիսուսը խաչելուն համար։ 19
և կը յորդորէ զանոնք զղջալուն և հաւատալով մեղքերնին
ինդրելու իրենց մեղքերուն։ և փրկչական նոյն Յիսուսին
ձեռքովը։

1 Ապրդ Պետրոս ու Յովհաննէս ՚իններորդ ժա-
մու աղօթքին ատենը մկրտեղ ՚տաճարը կ՚ել-
2 լէին։ ՚Եւ իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած մարդ-
մը կը բերէին, որ զանիկա ամէն օր տաճարին
Գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը դնէին, ՚որ
տաճարը մտնողներէն ողորմութիւն ինդրէ։
3 Անիկա տեսնելով Պետրոսը և Յովհաննէսը որ
տաճարը մտնելու վրայ էին, կ՚աղաչէր որ ո-
4 ղորմութիւն առնէ։ իսկ Պետրոս Յովհաննէ-
սին հետ մկտեղ անոր նայեցաւ ու ըսաւ,
5 Մեզի նայէ։ Ան ալ գէպ ՚ի անոնց գաձաւ
6 ու կը յուսար անոնցմէ բան մը առնել։ Եւ
Պետրոս ըսաւ, Արծաթ ու ոսկի չունիմ, հա-
պա ինչ որ ունիմ՝ ան քեզի կու տամ. ՚Ի՜ն-
գուերկրի Յիսուս Քրիստոսին անունովը ելիր
7 ու քալէ։ Եւ անոր աջ ձեռքէն բռնեց՝ վեր-
ցուց անիկա, ու իսկոյն անոր ոտքերն ու թաղերը ու
8 կոճղերը զօրացան։ ՚Եւ վեր ցատկելով կայնե-
ցաւ ու կը քալէր, և անոնց հետ տաճարը մը-
տաւ՝ քալելով ու ցատկելով և գովաբանե-
9 օրհնելով ՚Ի բոլոր ժողովուրդը տեսաւ ա-
նիկա որ կը քալէր ու կ՚օրհնէր զԱստուած։
10 Եւ կը ճանչնային թէ անիկա էր՝ ՚որ ողորմու-
թեան համար տաճարին Գեղեցիկ դրանը քով կը նստէր։ և զարմանքով ու ապ-
շութեամբ լեցուեցան անոր եղած բանին հա-
մար։
11 Եւ քանի որ ՚անիկա Պետրոսին ու Յով-
հաննէսին չարեր էր, բոլոր ժողովուրդը զար-
մացած մկտեղ վազելին անոնց քովը ան-
12 արաջը ՚որ Սողոմոնինը կ՚ըսուէր։ Ա՛ս տեսնե-
լով Պետրոս պատասխան տուաւ ժողովուրդին,

ա գ Թագ. բ. 10։ Գալ. ժգ. 36։
բ Բ Թագ. ե. 12. 13։ Սաղ. ճիզ. 11։ Դատ. ա. 38. 69։ Հաամբ. ա. 3. բ Տիմ. բ. 8։
գ Սաղ. ժգ. 10։ Գալ. ժգ. 35։
դ Հմբ. 24։
ե Գալ. ա. 8։
զ Գալ. ե. 31։ Փիլ. բ. 9։ Երբ. ժ. 12։
է Ցաղ. ժգ. 8. 9։ Ես. 36։ ժգ. 7. 13։ Գալ. ա. 4։
ը Գալ. ժ. 45։ Եփես. գ. 8։
թ Սաղ. ճիզ. 1։ Մատ. իբ. 44։ ա Կոր. ժ. 25։ Եփես. ա. 22։ Երբ. ա. 13։
ժ Գալ. ե. 31։
ի Ջաղ. ժբ. 10։ Գալ. բ. 9։ Յովհ. ա. 12. 13։
ժա Գործ. ե. 12. 13։ Սաղ. ճիզ. 11։ Դատ. ա. 38. 69։ Հաամբ. ա. 3. բ Տիմ. բ. 8։
ժբ Սաղ. ժգ. 10։ Գալ. ժգ. 35։
ժգ Հմբ. 24։
ժդ Գալ. ա. 8։
ժե Գալ. ե. 31։
ժզ Ջաղ. ժբ. 10։ Գալ. բ. 9։ Յովհ. ա. 12. 13։ Եփես. գ. 8։
ժէ Գալ. ե. 31։ Փիլ. բ. 9։ Երբ. ժ. 12։
ժը Գործ. ե. 12. 13։ Սաղ. ճիզ. 11։ Դատ. ա. 38. 69։ Հաամբ. ա. 3. բ Տիմ. բ. 8։
ի Սաղ. ժգ. 10։ Գալ. ժգ. 35։
ժթ Հմբ. 24։
ի Գալ. ա. 8։
ի Գալ. ե. 31։
ի Ջաղ. ժբ. 10։ Գալ. բ. 9։ Յովհ. ա. 12. 13։ Եփես. գ. 8։
ի Գալ. ե. 31։
ի Ջաղ. ժբ. 10։ Գալ. բ. 9։ Յովհ. ա. 12. 13։ Եփես. գ. 8։
ի Գալ. ե. 31։
ի Ջաղ. ժբ. 10։ Գալ. բ. 9։ Յովհ. ա. 12. 13։ Եփես. գ. 8։
ի Գալ. ե. 31։
ի Ջաղ. ժբ. 10։ Գալ. բ. 9։ Յովհ. ա. 12. 13։ Եփես. գ. 8։

Ով խոպոխացի մարդիկ, ինչո՞ւ զայնայեր էք ասոր վրայ, կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ սրսեցիք մեզի կը նայիք, որպես թէ մենք մեր զօրութեամբը կամ բարեպաշտութեամբ առ-
13 տար քալել տուած ըլլանք։ Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին Աստուածը մեր Հայրերուն Աստուածը †փառաւորեց իր Որդին Յիսուս, զոր դուք մատնեցիք, և ուրացաք Պիղատոսին առջևը՝ երբոր նէրոը վճռած
14 ունէր որ արձակէ։ Բայց դուք ան Սուրբը և Արդարը ուրացաք, ու խնդրեցիք որ մարդ-
15 ասպան մարդ մը ձեզի չնորհուի։ Եր կեանց առաջնորդը սպաննեցիք, որ ջրնիկա Աստուած մեռելներէն յարուց, որուն մենք
16 վկայ ենք։ Ու անոր անուանը հաւատքով՝ անոր անունը հաստատուց ասիկա, զոր դուք կը տեսնէք ու գիտէք. և անոր հաւատ-քը զոր անով է՝ ա առողջութիւնը տուր ամ-
17 բողջ ասոնց առջևը։ Եր հիմա, եղ-բայրնե՛ր, †գիտեմ որ չդիտնալով ըրիք, ինչ-
18 պէս ու ձեր իշխանները ալ։ Բայց Աստուած ինչ որ առաջուց վրր բոլոր մարգարէներուն բերնովը յայտներ էր Քրիստոսի չարչարանք-
19 ները գան՝ ետքը կատարեց։ Ետքը վրայով, որպեսզի կատարուին՝ Ուստի ապաշխարեցէք ու դարձի եկէք՝ որ մեղքեր-
20 նիդ չնջուին։ Որպէս զի սիրտերուց Հանգստեան-ները գան Տիրոջէ երեսէն, և առաքուց †Յե-սի քարոզուած՝ Յիսուս Քրիստոսը իրեն։
21 Որ ջրնիկա պէտք է որ երկինքը ընդունի մինչև ան ատենները՝ որ ամէն բաներու կար-գադրութեն, Հոգուց Հանգս Աստուած սկիզ-բէն ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բերնովը
22 խօսած է։ ‡Մովսէս ըե Հայրերուն բաս թէ Տէրը Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի Հանէ ձեզի։ անոր
23 մեկի ըրէք՝ ամէն ինչ որ ձեզի խօսի։ Եւ պիտի ըլլայ թէ ամէն ոք որ այն մարգարէին մեկի չլսէ՝ ժողովուրդին միջէն պիտի կոր-
24 սուի։ Ու բոլոր մարգարէները որ Սամուէլէն ի վեր խօսեցան՝ ան օրերուն Համար ալ
25 խնացին։ Դուք էք մարգարէներուն որ-դիքը և ան ուխտին, որ Աստուած մեր Հայ-րերուն հետ բրաւ, ու բաս Աբրահամին, Եր քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի
26 բոլոր ազգերը։ Աստուած իր ||Որդին յարու-ցանելով՝ առաջ ձեզի Կրկին զանիկա որ ձեզ օրհնէ, †ամէն մէկերնիդ ձեր չարութիւննե-րէն դարձնելով։

ԳԼ· Դ

1 Երբոր խրհանները Պետրոսին քարոզութիւնը վրայ բարեհաճ-լով կը բանաորէին զանիկա Քահանայրին հետ, և այսու ու մնացին. Աստուծոյ խօսքը լսողներէն հաւատացը անձին գոյնի կու գան։ 5 Երբոր երրոր իշխանները զանոնք գոյաց-ատեի կը հանեն. Պետրոս Համբարձակ կը հաստատ իր ան կողը Քեռատի անուանով բժշկեցաւ. և իր միայն Յի-սուսին անուանովը կրնայ փրկուիլ։ 13 բայց իշխանները ապա-նդիրեալ կը պատուիրեն Պետրոսին ու Քահանայրին որ միլոցի ալ խօսի անուանովը չյաղագին։ 23 ասոր վրայ ելեկցոյց ուղարկելէ ազատելի կը պատպին։ 31 Ու Աստուած չսպասեցի անանց գանաան անոր միլոցներուն կու տայ իր անունը ա-գահելը բաց է։ ու կը հաստատ եկեղեցին Սուրբ Հոգին Հնարհրը և միաբանական սէր պարգեւելով անոր։

1 Ու երբոր անոնք Ժողովուրդին կը խօսէին, քահանաները ու տաճարին իշխանը և սա-
2 դուկեցիները անոնց վրայ հասան, †դժուա-րելով որ անոնք Ժողովուրդին կը սորվեցնէին և Քիստոսի մէջ՝ոգով մեռելներէն յարութիւն
3 առնելը կը քարոզէին։ Ու ձեռք զարկին ա-նոնց և բանտը դրին ընդ-առ մինչև հետեւեալ
4 օրը, ինչու որ ալ իրիկուն էր։ Բայց ան խօս-քը լսողներէն շատերը հաւատացին, ու մար-դոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ։
5 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը մի կտեղ Ժող-ովուեցան անոնց իշխանները և ծերերը ու գէ-
6 պիրները երուսաղէմի մէջ, †Նաև Անան քա-հանայապետը ու Կայիափաս և Յովհաննէս ու Ալէքսանդրոս և ան ամէնը որ քահանայա-
7 պետի ցեղէ էին։ Եւ զանոնք մէջտեղը կայ-նեցուցած՝ կը հարցընէին, †Ո՞ր զօրութիւ-նով կամ ո՞ր անունով ըրիք դուք ասը բաները։
8 Պետրոս Հագեալ Սրբով լեցուած՝ բաս անոնց, Ով Ժողովուրդին իշխանները և
9 իրապէլի ծերերը, թէ որ մենք այսօր տալ մարդ.ու մը հոգած բարիքին Համար կը քըն-նուիմք, թէ ինչ միջոցով անիկա բժշկուեցաւ,
10 Յայտնի ըլլայ ձեզի ամէնքնուդ ու բոլոր ի-սրայէլի ժողովուրդին, որ Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ որն որ դուք խաչեցիք զ-
11 և Աստուած մեռելներէն յարուց, Հա-անով անիկա ձեր առջևը բժշկուած կեցեր
12 է։ Քանիկ է ան քարը ձեզմէ չնհոգներդ-ուն որ անկիւնի գլուխ եղաւ։ †Եւ ուրիշ մէկով մը փրկութիւն չկայ. ինչու որ անկէ ի վար ուրիշ անուն մը կայ երկինքի տակը մարդոց մէջ տրուած, որ անով կարող
13 ըլլանք փրկուելու։ Իսկ անոնք Պետրոսին ու Յովհաննէսին Համարձակութիւնը նայե-լով, †և Հասկնալով որ ագէտ ու տգետ

---

1 Ոմանք Քահանի Մա-ծեա
2 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
3 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
4 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
5 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
6 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
7 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
8 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
9 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
10 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
11 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
12 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
13 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
14 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
15 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
16 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
17 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
18 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
19 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
20 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
21 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
22 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
23 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
24 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
25 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
26 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
27 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
28 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
29 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
30 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
31 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
32 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
33 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
34 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
35 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
36 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
37 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
38 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
39 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
40 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
41 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
42 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
43 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
44 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
45 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
46 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
47 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
48 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
49 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
50 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
51 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
52 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
53 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
54 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
55 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
56 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
57 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
58 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
59 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
60 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
61 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
62 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
63 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
64 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
65 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
66 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
67 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
68 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
69 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։
70 Ոմանք Ա Կորնթ. ԺԵ. 4։

ասման մարգիկ էին, կը զարմանային. և խնա-
14 ցան որ անոնք Յիսուսի հետ էին. Ու ան
բժշկուած մարդը անոնց հետ
կայներ էր, չէին կրնար ոեւէ դէմ բան մը
15 խօսիլ։ Եւ հրամայելով անոնց զանոնք
գուրս ելլել, խորհուրդ բրին,
16 Ե՛ր բան, Ի՞նչ ընենք այս մարդուն. ինչու
որ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է
թէ սոյնոյ ձեռքով երեւելի հրաշք մը եղաւ,
17 ու մենք չենք կրնար ուրանալ։ Սակայն թէ
ժողովուրդին մէջը այ աւելի չտարածուելու
համար՝ սոսկալի սպառնալիք ընենք անոնց,
որ ան անուամբ ալ չխրկեն այ մարդոց
18 բան խօսին։ Եւ զանոնք կանչելով պատուի-
րեցին անոնց որ ամենեւին չխօսին և չսորվե-
19 ցընեն Յիսուսի անուամբը։ Բայց Պետրոս ու
Յովհաննէս պատասխան տուին անոնց ու ը-
սին, Թէ որ Աստուծոյ առջեւը ուղիղ է որ
Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ընենք, դուք
20 դատեցէք։ Վասն զի մենք ան որ տեսանք
21 ու լսեցինք՝ չենք կրնար չխօսիլ։ Իսկ անոնք
նորէն սպառնալիք ընելէն ետեւ արձակեցին
զանոնք, բան մը չգտնելով թէ ինչպես պատ-
ժեն զանոնք Ժողովուրդին համար, ընդ-
ամէնքն այ զՔաստուած կը փառաւորէին Ետեւ-
22 բանին համար։ Վասն զի այն մարդը քառա-
սուն տարեկանէն աւելի էր, որուն վրայ այս
բժշկութեան հրաշքը եղաւ։
23 Եւ Անոնք արձակուելով՝ իրենցիններուն քովը
եկան, ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետ-
24 ները և ծերերը իրենց ըսին։ Անոնք այ երբ-
որ լսեցին, միաբանութեամբ Ձայնեցուցին Ա-
ստուծոյ վերցուցին՝ ըսելով, Ո՛վ Տէր, դուն
ես այն Աստուածը որ երկինքը ու երկիրը և
ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները ստեղ-
25 ծեցիր, Որ քու Ծառայիդ Դաւիթին բերնովով
խօսեցար, Ինչո՞ւ հեթանոսները խռովե-
ցին ըսին, ու ժողովուրդները պարապ բա-
26 ներ մտածեցին։ Երկիրի թագաւորները պա-
տրաստ կայնեցան, և իշխանները միասին
ժողովեցան Տէրոջը դէմ և անոր Օծեալին
27 դէմ։ Վրան արդարև [ատ քաղաքին մէջ]
Ժողովեցան Քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին
վրայ՝ որուն որ դուն օծեցիր, Հերովդէս և Պոն-
տացի Պիղատոս՝ ազգերուն հետ ու Իսրայէլի
28 ժողովրդներուն հետ, Ընելով՝ ինչ որ քու
ձեռքդ և խորհուրդդ առաջուց
29 որ ըլլայ։ Եւ հիմա, ով Տէր, նայէ անոնց քա-
պատնալիքներուն, ու շնորհէ քու ծառաներ-
դուդ որ բոլոր համարձակութեամբ քու խօս-
30 քդ խօսինք, Քու ձեռքդ երկրացընելով բր-
ժշկելու, և Քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսի
անուամբը Նշաններ ու հրաշքներ ըլլալու։
31 Ու երբոր անոնք ազօթք բրին, չարժեցաւ
հան տեղը որ ու ժողված էին, և ամենքը
Հոգւով Սրբով լեցուեցան, ու Աստուծոյ
խօսքը համարձակ կը խօսէին։
32 Եւ Հաւատացեալներուն բազմութիւնը մէկ
սիրտ ու մէկ հոգի ունէին. ու անոնցմէ մէկը
չէր բան իր ստացուածներուն մէկուն համար
թէ իրն է, Հապա իրենց ամէն բաները հա-
33 սարակաց կը սեպէին։ Եւ մեծ զօրութիւնով
առաքեալները Կիրակոս կու տային Տէր
Յիսուսի յարութեանը, և անոնց ամենուն
34 վրայ մեծ շնորհք կար։ Ու անոնց մէջ կարօ-
տութիւն չկար, Վասն զի անոնք
որ ագարակներու կամ տուներու տէր էին,
կը ծախէին և ծախուածներուն դիները կը
35 բերէին, Ու առաքելոց ոտքը կը դնէին. և
ամէն մէկուն իր կարօտութեանը նայելով կը
36 բաժնուէր։ Եւ Յովհաննէս որ առաքեալներէն
Բառնաբաս մականուանեցաւ, (որ կը թարգ-
մանուի Մխիթարութեան որդի,) Ղեւտացի,
37 Ծննդեամբ Կիպրացի, Ագարակ մը ունենա-
լով, ծախեց ու առակը բերաւ՝ առաքելոց ոտ-
քը դրաւ։

Գլ. Ե

1 Ա՛նանիա ու իր կին Սափիրա իրենց կեդրոնագրութեանը հա-
մար Պետրոսին յանձնեցնելով կը մեռնին։ 12 Աքսորեց
չատ հրաշքներ կը գործուին։ 14 Հաւատացողները կը չատնան։
17 Քահանայապետը Պետրոսն ու առաքեալները կը դրաւին։ 19 Բայց
Տէրոջը հրեշտակը զանոնք կը պատուիրէ որ ելլեն ու հա-
մբաւակ ժողովին ամենուն։ 21 Ու անոնք առտուընեայ
մէկ տաճարին մէջ 33 ուսուցանելու
ելած ատենին մէջ 34 և մէկ տանձարին ատեն բ. 35 պատուհաս կ՚
գտնեն մէկ մէջ։ 40 Ծեծելէն ետքը կ՚արձակուին։ 42 Ամէն
օր կը քարոզեն։

1 Բայց մէկ մարդ մը Անանիա անուամբ իր կին
կանչը Սափիրային հետ մէկտեղ առացուածք
2 մը ծախեց։ Եւ անոր գինէն խորհեցաւ, որ կինին
ալ գիտէր, ու մէկ բաժինը բերաւ առա-
3 քելոց ոտքը դրաւ։ Բայց Պետրոս ըսաւ, Ա-
նանիա, ինչո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լե-
ցուց, որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօսես,
և ու ագարակին գինէն խորհես։ Չէ՞ որ քու եղած
չէ՞ ան քանի որ կեցեր էր, ու ծախուած
ալ՝ քու իշխանութեանդ տակն էր։ Ատ ինչո՞
է որ քու սրտիդ մէջ ասա բանը դրեր։ Չէ թէ
մարդոց սուտ խօսեցար, Հապա Աստուծոյ։
5 Եւ Անանիա ատ խօսքերը լսելով՝ ընկաւ ու
հոգի տուաւ։ և մեծ վախ եկաւ ամենուն

= Գլ. գ. 6. 10։
ֆ Գլ. դ. 4. 32։
ն Գլ. գ. 4. 47։
ե Գլ. գ. 9. 10։
ի Գլ. է. 40։
ը Գլ. է. 39։
ղ Գլ. իզ. 15։ ա
Ցածխ. ա. 1. 3։
ճ Գլ. ա. 8. բ. 38։
յ Ա՛ա. իա. 28։
Ղաւկ. է. 6. 19։
իզ. 2. Գլ. է. 26։
ա Գլ. գ. 7. 8։
ծ Գլ. ժբ. 12։
ժ Գլ. ժբ. 15։
ի Ա՛ա. իզ. 3։ Ղաւկ.
իզ. 2. Գլ. ա. 8։
լ Ղաւկ. ա. 35։
= Ղաւկ. գ. 18։ Ցածխ.
ժ. 36։
լ Գլ. բ. 23։ գ. 18։
ո Հմր. 13. 31։ Գլ.
ի. 27։ ժգ. 46։
ձ Գլ. ժգ. 8։
իզ. 26։ իզ. 32։
ղ Գլ. գ. 19։
ջ Հմր. 27։
ռ Գլ. գ. 16։
ս Հմր. 34. 35։ Գլ.
է. 1. 2։
—
Գլ. ը. 22։
վ Գլ. բ. 47։
տ Գլ. բ. 46։
ր Հմր. 37։ Գլ. է.
ց Գլ. ա. 8։
ւ Գլ. ա. 9։
փ Գլ. բ. 44։
ք Գլ. ա. 8։
օ Գլ. ա. 22։
ֆ Հմր. 32։
Ա՛ա. իզ. 9։ բ Օր.
իզ. 21։ Ժող. է. 4։
Գ. Կռն. է. 3։
Հմր. 10. 11։

6 վրայ որ աս լսեցին՝ Ու երիտասարդները
եղան ու Նպատեցին անկից, և դուրս հա-
7 նելով թաղեցին՝ Ու երբոր երեք ժամու
չափ վրան անցաւ, անոր կինը չգիտնալով
8 ինչ որ եղեր էր՝ ներս մտաւ։ Եւ Պետրոս ը-
սաւ անոր, Ըսէ ինծի, ադրարկը այնչափ
ծախեցիք. ան ալ ըսաւ, Այո, այնչափ։
9 Ու Պետրոս ըսաւ անոր, Աս ինչ է որ դուք
միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու. ահա
քու երիգդ թաղողներուն ոտքերը դրանը
10 քովն են, քեզ ալ դուրս պիտի հանեն։ Նէ
իսկոյն անոր ոտքերուն քովը ինկաւ ու հոգի
առաւ. և երիտասարդները ներս մտնելով
անիկա մեռած գտան, ու հանելնին իր եր-
11 կանը քովը թաղեցին։ Եւ մեծ վախ մը ին-
կաւ բոլոր եկեղեցիին վրայ ու ամենուն վրայ
որ աս բաները լսեցին։
12 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը չատ նշան-
ներ ու հրաշքներ կ՚ըլլային ժողովուրդին մէջ։
Եւ ամենը միաբանութեամբ Սողոմոնի սրա-
13 հին մէջն էին։ Նէ ուրիշներէն ալ կը չէ հա-
մարձակեր անոնց յարելու, հնապա ժողովուր-
14 դը կը մեծարեր անոնք։ Եւ Տէրոջը հաւատա-
ցողները ալ աւելի կը չատնային, բազմու-
15 թիւն երիկ մարդոց ու կիներու։ Անոնկ
որ հիւանդները դրսերուն կը հանեին,
և պատգարակներով ու մահիճներով կը դը-
նէին, Որ Պետրոսին անցնելու ատենը գոնէ
16 անոր չաբը անոնց մէկուն վրայ հանի։ Ու
չրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը երու-
սաղէմ կը ժողվուէր, հիւանդներ և պիղծ
ոգիներէ նեղութիւն կրողներ բերելով, որոնք
ամենն ալ կը բժշկուէին։
17 Ոտ եղաւ քահանայապետը և բոլոր իր
հետը եղողները որոնք սադուկեցւոց աղան-
18 դէն էին նախանձով լեցուած, Ու առա-
քեալներուն ձեռք զարկին և հասարակաց
19 բանտը դրին զանոնք։ Բայց Տէրոջը հրեշ-
տակը գիշերով բանտին դռները բացաւ, ու
20 դուրս հանելով զանոնք ըսաւ, Գացէք և տա-
ճարին մէջը կայնելով ժողովուրդին խօսեցէք
21 դաս կենաց բոլոր խօսքերը։ Ու երբոր ա-
կեցին, տաճարը մտան առտուանց և կը սոր-
վեցնէին։ իսկ քահանայապետը եկաւ ու
իր հետը եղողները՝ ու ժողովը կանչեցին ժո-
ղովքը ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերակոյ-
տը, և Ղրկեցին բանտը՝ որ զանոնք բե-
22 րեն։ Ու երբոր պահապանները գացին, զա-
նոնք բանտին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան,
23 պատմեցին, եւ ըսին Թէ բանտը ամէն զգու-

Կար. Ժբ. 12։ Երբ. բ. 4։
Գ Գլ. գ. 11։ գ. 32։ Ե Ծաճ. Թ. 22։ Ժբ. 3։ Ղ Ծաճ. Ժ. 38։ Ժբ. 33։
Է Ծաճ. Ժ. 12։ Ը Գլ. բ. 47։ գ. 21։ Թ Մաս. Բ. 21։ Ժգ. 36։ Գլ. գ. 18։ Ժբ. 13։ Ժ Մաս. Ժգ. 17։ 18։
Ծաճ. Ժգ. 12։ Ժգ. գ. 1։ 2։ 6։ Ի Գլ. գ. 18։ Լ Մաս. խա. 26։ Խ Գլ. գ. 18։ Ծ Ծաճ. Ժ. 39։ խե. 23։ Կ Գլ. գ. 15։ ե. 58։ Հ Գլ. գ. 19։ Ձ Գլ. գ. 13։ 15։ իբ. 14։ Ղ Գլ. ժ. 39։ ժգ. 29։ Գաղ. գ. 13։ Մ Գլ. բ. 33։ 36։ գ. 15։ ե. 58։ Յ Գլ. բ. 33։ 36։ Փիլ. բ. 9։ Երբ. բ. 10։ ժբ. 8։ Ն Գլ. գ. 15։ Շ Մաս. ա. 21։ Ո Գաղ. իգ. 47։ Գլ. գ. 26։ ժգ. 58։ Եփես. ա. 7։ Կող. ա. 14։ Չ Ծաճ. ժե. 26։ 27։ Պ Գլ. բ. 41։ ժ. 44։ Ջ Գլ. բ. 37։ ե. 14։ Ռ Գլ. իգ. 3։

Նանը, Պետրոս որ եղբ տատ խորհուրդը կամ
39 գործը մարդոցմէ է՝ պիտի քակուի. Հապա
եթէ որ Աստուծմէ է՝ չէք կրնար ատիկա քա-
կել, Եղբայր թէ Աստուծոյ դէմ մարտնչող ալ
40 գտնուիք. եւ անոնք հաւանութեան տուին
անոր. ու առաքեալները կանչելով՝ ծեծե-
ցին, և պատուիրելով որ Յիսուսի ա-
41 նունովը չխօսին, արձակեցին զանոնք. Անոնք
ալ ժողովքին առջևէն գացին, ուրախանա-
լով որ Տէրէն անուանը համար արժանի եղան
42 անարգութեան. եւ ամէն օր տաճարը ու
տուներուն մէջ Յիսուս Քրիստոսը ուսուցա-
նելէն ու ճիւսուս քրիստոսը քարոզելէն։

ԳԼ. Զ

1 Աստիճանները ուրկէ որ ալքսանդրան կերթայիրին հոգ
տարան։ Նաև փոյթ ունենալով որ իրենք Աստուծոյ խոսքը
հոգիին կերակուրը մատակարարեն։ 3 ասկէսկատ ձեզմէ
պատուոյ կը յանձնեն եօթը ընտրուած մարդոց։ 5 որոնց ինչ
եր Ստեփանոս հաստատով և հոգւով Սրբով լեցուն։ 12 ու
բան հետ վիճաբանութիները չկրնալով պատասխան տալ կը բռ-
նեն զանիկա։ 13 և դրպարտութիւնը կ'ամբաստանեն իրենք
հայհոյիչ սրբոյց և սուրբին։

1 Եւ ան օրերը աշակերտները որ չատցան,
Հելլենացելոց կռգմէն տրտունջ մը եղաւ
իրենց հանէն օրուան պարեհարձակ-
ները հանէն օրուան պարեհարձակ
2 բարեւելուն մէջ անոնս կ'ըլլային։ Եւ տա-
սնեւերկուքը կանչեցին աշակերտները բազ-
մութիւնը ու ըսին, Մենք չկրնար Աստուծոյ
խոսքը ձգել ու սեղաններու ծառայութիւն
3 ընել։ Ուստի, եղբայրներ, Հնձեցէք ձեզ
գի ընտրեցէք՝ իրէն վկայուած, Հոգւով Սրբով
և իմաստութիւնով լեցուն, որ զանոնք ա
4 գործիս վրայ դնենք. Մենք ալ ազօթքի ու
5 Աստուծոյ խոսքին պաշտօնին տրամայինք։ Եւ
ատ խոսքը բոլոր բազմութեան առջևը Հաճոյ
եղեցաւ. ու ընտրեցին Ստեփանոսը՝ Հա-
ւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը,
ու Փիլիպոսը, և Պրոքորոսը, ու Նիկանո-
րը, և Տիմոնը, ու Պարմենան և Նիկոլա-
6 պայոս նոցա հաւատացած Անտիոքացին։ Անոնք
առաքեալներուն առջևը կայնեցուցին. Ա-
նոնք ալ ազօթք ընելով՝ Հնձեցէքները ա-
7 նոնց վրայ դրին։ Եւ Աստուծոյ խոսքը կ'ա-
ճէր, ու աշակերտութիւնը Թիւը խիստ կը շատ-
նար Երուսաղէմի մէջ. Ու քահանաներէն մեծ
բազմութիւն հնազանդեցան կը հնազանդէին։
8 Եւ Ստեփանոս որ Հաւատքով ու զօրու-
թիւնով լցուած հսկը էր, մեծ հրաշքներ

9 և նշաններ կ'ընէր ժողովրդին մէջ։ Բայց
ոմանք ան ժողովարանէն որ Ազատացելոց և
Կիւրենացւոց ու Ալեքսանդրացւոց ծնողքեն
կ'բուէր, և ուրիշներէն ու Ասիացին
էին՝ հետն ու Ստեփանոսին հետ վիճաբանու-
10 թիւն կ'ընէին. Եւ չէին կրնար դէմ դնել
ան իմաստութեանը ու հոգիին որով կը խո-
11 սէր։ Անոնք հրապարակին քանի մը մար-
դիկ, որ ըսին թէ Մենք լսեցինք զը ատիկա
հայհոյական խոսքեր կը խոսի Մովսէսին ու
12 Աստուծոյ դէմ։ Եւ գրգռեցին ժողովրդը
ու ծերերը և դպիրները, ու վրան հասնելով
13 զինքը բռնեցին ու տանեցը տարին։ Եւ տուա
վկաներ կայնեցուցին, որոնք կ'ըսէին, Ա-
մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խոսե-
14 լէն սուրբ տեղիս և օրէնքին դէմ. Հրանգի
լսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր թէ Ան Նազովրեցի
Յիսուսը պիտի քակէ ատ տեղը, ու պիտի փո-
խէ Մովսէսին մեզի աւանդած սովորութիւնը։
15 Ները։ Եւ տանեցը նստողներուն ամէնը երբ
որ անոր նայեցան, անոր երեսը հրեշտակի
երեսի պէս տեսան։

ԳԼ. Է

1 Ստեփանոս իրեն գէմ եղած ամբաստանութիւնը պատասխան
տալով, ե կը յայտնէ թէ Իրկնեան Աստուած երբեր եր իրենց
հայրերը։ 37 և թէ Մովսես մկայսութեան ըսած էր Քրիստոսի
համար։ 51 կը յանդիմանէ Հրեաները որ սպասաւոր գտնուե-
լով Աստուծոյ դէմ՝ սպաննելէն զիրենտոս։ ան Աբրահամ ա-
րան համար մարգարէները կրնան ամբաստանել էին թէ սրեսուց
պիտի գայ։ 54 Մարդ վրայ Հրեայք կը քարկոծեն Ստեփան
նոյն։ որ իր Հոգին Յիսուսի յանձնելով՝ խնդրելութեամբ
ազօթք կ'ընէ անոնց համար։

1 Ա՞նտունը քահանայապետը բսաւ, Իրաւ
2 պիտի սա բաները ատա՞կ են։ Եւ անիկա
բսաւ, Մարդիկ եղբայրներ ու հայրեր, մը-
տիկ ըրէք. Փառաց Աստուած մեր Աբ-
րահամին երեցաւ, քանի որ Միջագետի մէջ
էր, գեռ խառանի մէջ չբնակած, և բսաւ
3 անոր, Ելիր քու երկրէդ և քու ազգականն-
ներէդ, ու եկուր ան երկիրը որ ես քեզի
4 պիտի ցուցնեմ։ Աստուածը Քաղդէացւոց
երկրէն ելլելով՝ խառանի մէջ բնակեցաւ. և
անոր հօրը մեռնելէն ետև անկէ փոխադրեց
զանիկա ատ երկիրը, ուր որ դուք հիմա կը
5 բնակիք. Եւ սորա մէջ անոր ժառանգութիւն
չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը տեղ. Բայց
խոսացաւ որ ատիկա իրեն ետ երբեք կա-
լուածք, և իրմէ ետև իր սերունդին, երբ-
6 որ գեռ ինքը որդի չունէր։ Եւ Աստուած

ֆ Ա՛ևաք · ֆա · 30 ·
Իս · ը · 10 · Մ՛ոս ·
ԺԹ · 13 ·
ծ Դ՛ևաք · ֆա · 15 · ա
Կր · ա · 25 ·
Ֆ Գ՛ԼՔ · ե · 31 · Բ՛ · 5 ·
ֆգ · 9 ·
ա Գ՛Լ · ծ · 18 ·
Բ Մ՛ատ · ժ · 17 · ֆգ ·
34 · Մ՛արք · ժգ · 9 ·

ֆ Մ՛ատ · ե · 13 · Հը.
ա՛ռմ՛ · ե · 31 · բ Կոր ·
ժբ · 10 · Փիլ · ա ·
29 · Երր · ժ · 34 ·
Ըսկ · ա · 3 · ա Գ՛Լ ·
գ · 13 · 16 ·
գ Գ՛Լ · բ · 46 ·
ե Գ՛Լ · ֆ · 20 · 29 ·
—
ա Գ՛Լ · բ · 41 · գ · 4 ·

ե · 14 · Հմ՛ · 7 ·
Գ՛Լ · Բ · 23 ·
ցի Հեղինեական Հը.
բերք
ի Գ՛Լ · գ · 35 ·
Եր՛ · ԺԸ · 17 ·
ե Ր Օր · ա · 13 · Գ՛Լ ·
ա · 31 · ԺԹ · 8 · ա
Տ՛իմ՛ · գ · 7 ·
Ը՛Լ · բ · 48 ·

ե Գ՛Լ · ժ · 24 ·
Ը Գ՛Լ · ը · 5 · 26 · ֆա ·
8 ·
Ի Ըսցա · բ · 6 · 15 ·
Ֆ Գ՛Լ · ա · 24 ·
Ի Գ՛Լ · ը · 17 · Բ · 17 ·
ժգ · 3 · ա Տ՛իմ՛ · գ ·
14 · ե · 22 · բ Տ՛իմ՛ ·
ա · 6 ·
Լ Գ՛Լ · ԺԸ · 24 · ԺԹ ·
20 · Կոր · ա · 6 ·
Ը Ըսկ · ԺԸ · 43 ·
† Ռ՛ուֆ · չ՛նորհքով
Գ՛Լ · ե · 39 · Տ՛ևա
Եր՛ · գ · 18 · Եփ ·
ծգ · 17 ·
գ Թագ · ֆա · 10 ·
13 · Մ՛ատ · ֆգ · 59 ·
60 ·

Հ Գ՛Լ · ֆե · 8 ·
Ղ Դ՛ատ · Բ · 26 ·
—
ե Գ՛Լ · ֆե · 1 ·
Ֆ Դ՛ատ · ԺԸ · 1 ·
ֆ Դ՛ատ · ԺԸ · 31 · ԺԲ ·
4 · 35 ·
ե Դ՛ատ · ԺԸ · 7 · ԺԳ ·
15 · ԺԹ · 3 · 18 ·
ԺԹ · 8 · ֆգ · 3 ·

այսպէս խօսեցաւ, Պետ անոր սերունդը օսար երկրի մէջ պանդխտիս պիտի ըլլայ, ու պիտի ծառայեցնեն անոնք և չարչարեն չորս հա-
7 րիւր տարի։ Եւ ան ազգը որուն պիտի ծա-
ռայեն, ես պիտի դատեմ, ըսաւ Աստուած, և անկէետև պիտի ելլեն հոն ասոր գլխ
8 պաշտեն։ Եւ անոր ի՛ջիաւոնի ուխտը տուաւ, Հու. ետքը Աբրահամ իսահակը ծնաւ, և ի՛ջիաւեց զանիկա ութերորդ օրը։ Իսա-
հակ ալ Յակոբը ծո՛ւ, Յակոբ ալ տասներ-
9 կու նահապետները։ Եւ նահապետները Յով-
սեփէն վրայ նախանձելով՝ եգիպտոս տա՛ւ
ը՛ծախցին։ Բայց Աստուած անոր հետն
10 էր, Ու փրկեց զանիկա իր ամէն նեղութիւն-
ներէն, Եւ անոր շնորհք ու իմաստութիւն
տուաւ եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին առ-
ջևը։ ան ալ զանիկա իշխան դրաւ եգիպտա-
11 ցիի ու իր բոլոր տան վրայ։ Ու եգիպտոսի
և Քանաանու բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ՝
ու մեծ նեղութիւն, և մեր Հայրերը ուտե-
12 լիք չէին գտներ։ Եւ Յակոբ երբոր լսեց
թէ եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի, առաջի
13 անգամին մեր Հայրերը ղրկեց։ Եւ երկրորդ
անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ճանչ-
ցուց ինքզինքը։ ու Յովսէփին ազգը փարա-
14 ւոնին յայտնի եղաւ։ Եւ Յովսէփ ղրկեց
ու կանչեց իր Հայրը Յակոբը Եւ բոլոր ազ-
15 գատոհմը, եօթանասնհնգ Հոգի։ Եւ
Յակոբ եգիպտոս իջաւ, Հու մեռաւ ինքը ու
16 մեր Հայրերը։ Եւ Սիւքէմ տարուելով՝ հան
գերեզմանին մէջը գրուեցան, որն որ Աբ-
րահամ արծաթի դնով մեռելոց առեր էր
17 Սիւքեմի Հոր Եմորի որդիներէն։ Ու երբոր
մօտեցաւ խոստումին ատենը, որ Աստուած
երդումով խոստացեր էր Աբրահամին, Ժո-
ղովուրդը աճեցաւ ու չատցաւ եգիպտոսի
18 մէջ, Մինչև որ ուրիշ Թագաւոր մը եկաւ՝ որ
19 Յովսէփը չէր ճանչնար։ Անիկա Հնարք բա-
նեցուց մեր ազգին դէմ ու չարչարեց մեր
Հայրերը, մինչև անգամ հանուց ստիպր գու-
20 ձերնին որ չապրին։ Ատ ժամանակը Մով-
սէս ալ ծնաւ, Ե Աստուծոյ առկևը գեղե-
ցիկ էր, ու իր Տօրը տասը Ամսուան երեք
21 ամիս։ Ու երբոր անիկա գուրս ձգուեցաւ,
փարաւոնին աղջիկը զանիկա վերցուց և ի-
22 րեն իրրև որդի մեծցուց։ Ու Մովսէս եգիպ-
տացւոց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուե-
ցաւ, ԵՒ զօրաւոր էր իր խօսքերովը ու գործ-

23 քերովը։ Ու երբոր քառասուն տարեկան
եղաւ, իր սիրտը բնկաւ իր եղբայրներուն
24 իսրայէլի որդւոցը այցելութիւն ընել։ Ու
իւրեանցներեն մէկը հարստահարուած տեսնե-
լով պաշտպանեց, և դրկուածին վրէժը ա-
25 ռաւ՝ ան եգիպտացին սպաննելով։ Կը կար-
ծէր թէ իր եղբայրները պիտի խնամային որ
Աստուած իր ձեռքովը անոնց ազատութիւն
26 պիտի տար, բայց անոնք չհնացան։ Ու հե-
տևեալ օրը անոնց դիմացը եկաւ՝ երբոր կը
կռուէին, և խաղաղութիւն ընելու տարաց
զանոնք՝ ըսելով, Մարդիկ, դուք եղբայրներ
27 էք, ինչո՞ւ միկնիկ կը ղրկէք։ Բայց ան որ
ընկերը կը ղրկէր՝ մերժեց զանիկա՝ ու բաւ,
Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ։
28 Զիս սպաննել կ՚ուզես, ինչպէս որ երէկ
29 եգիպտացին սպաննեցիր։ Եւ Մովսես ան
խօսքին վրայ փախաւ, ու Մադիամու երկրին
մէջ պանդխտիս եղաւ, ուր որ երկու որդի
30 ծնաւ։ Եւ քառասուն տարի անցնելէն ետև՝
Սինայ լեռանը անապատին մէջ Տէրոջը հրե-
շտակը երևցաւ անոր մօրթիների կրակին բոցով։
31 Մովսես ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ ան տե-
սիլքին վրայ, ու երբոր մօտեցաւ զննելու՝
32 Տէրոջը ձայնը եկաւ անոր ըԵս եմ
քու Հայրերուդ Աստուածը, Իրեսէնի Աս-
տուածը, ու Իսահակին Աստուածը, և Յա-
կոբին Աստուածը։ Մովսես ալ էնթե գա-
33 ղաւ չէր համարձակիր զննելու։ Եւ Տէրը
բսաւ անոր, Ոտքերուդ կօշիկները հանէ,
ինչու որ ան տեղը որ գուն կայներ ես՝ սուրբ
34 երկիր է։ Եգիպտոսի մէջ եղող ժո-
ղովուրդս չարչարանքը տեսայ, ու լսեցի
անոնց հառաչանքը, և իջայ զանոնք ազա-
տելու։ և հիմա եկուր քեզ եգիպտոս խրր-
35 կեմ։ Ան Մովսէսը որ ուրացան ու ը՚ըսէին,
Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ։ Աս-
տուած զանիկա իշխան և փրկիչ խրկեց՝ ան
հրեշտակին ձեռքովը որ մորենիին մէջ անոր
36 երևցաւ։ Անիկա հանուց զանոնք՝ Հրաշքներ
ու նշաններ ընելով եգիպտոսի երկրին Հա-
կառմիր ծովուն մէջ Ու անապատին մէջ քա-
37 ռասուն տարի։ Ան Մովսէսն է որ բսաւ Իս-
րայէլի որդւոցը, Ձեր Հէյ Աստուածը ձեր
եղբայրներէն ինձի պէս Մարգարէ մը պիտի
38 Հանէ ձեզի, Հոնոր մէջի բրէն։ Անիկա ան
է որ անապատը ժողովրդին մէջն էր՝ Սինայ
լեռանն վրայ իրեն խօսող Հրեշտակին հետ

Աստ. ձե. 24. 25։	29. Ժը. 3. 4։	Ժա. և. Ժգ. Աստ.	
ղ Եզ. ա. 28։	թ Եզ. գ. 9։	ձե. 27։	
Աստ. ձե. 17։	ի Ասաս. իր. 39։	ը Եզ. Ժգ. 21. 37։	
ե Եզ. ը. 9։	Եզր. Ժա. 16։	28. 29։	
Եզ. Ժ. 3—10։	ր Եզ. գ. 5. Ցճա.	թ Եզ. Ժգ. 1. 35։	
Ղ.ագ. իգ. 10։	ճ. 15։	ձ Որ. Ժբ. 15. 18։	
Եզ. ը. 11. 12։	լ Եզ. գ. 7։	Գե. գ. 22։	
Եզ. ը. 13։	Եզ. Ժգ. 19։ Թաս.	ի Ասաս. Ժե. 5։	
Ցճա. Ղ.ագ. Ժբ.	ի. 16։	Եզ. Ժի. 5։	
14։ Եզ. գ. 7։	ձ Եզ. Ժբ. 41։ իգ. 1։	Ըզ. կգ. 9։ Գաղ.	
Եզ. ը. 15. 22. գ.	ի Եզ. է. ը. Ի. Ժ.	գ. 19։ Եզբ. ը. 2։	

ու մեր հայրերուն հետ, ինչ որ կենդանի Աստ-
39 ծամեր առաւ մեզի տալու։ Որուն մեր հայ-
րերը չուզեցին հնազանդ ըլլալ, հապա մեր-
Ժեցին և իրենց սրտերովը եգիպտոս դար-
40 ձան, Ահրոնին, Մեզի ասուածա-
ներ չինէ՝ որ մեր առջեւէն երթան. քանզի
ան Մովսէսը որ մեզ եգիպտոսի երկրէն հա-
41 նեց, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր։ Եւ
ան օրերը գոմի մը չինեցին, ու կուռքին զոհ
մատուցին, և իրենց ձեռացը գործքերովը
42 կը զուարճանային։ Աստուած ալ Եւթ զար-
ձաւ, ու թողուց զանոնք որ երկինքի զօրքը
պաշտեն։ Ինչպէս որ գրուած է մարգարէից
գրքին մէջ, Իսրայէլ տունը, Քանի
տարի ձոներ ու պատարագներ մատու-
43 ցիք ինծի, ով իսրայէլի տունը։ Եւ Մոլոքին
վրանը տարիք ու ձեր Հեղեմիա աստուծոյն
աստղը, ան պատկիրները որ շինեցիք՝ անոնց
երկրպագութիւն ընելու։ Ես ալ ձեզ բարիո-
44 նէն անդին պիտի փոխադրեմ։ Վկայութեան
խորանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետ
էր, ինչպէս որ Մովսէսին հետ խօսողը հրա-
ման բրաւ՝ որ անոր օրինակին պէս չինէ
45 զանիկա։ Որ մեր հայրերն ալ յաջորդաբար
առնելով՝ Յեսուսին հետ բերին զանիկա ան
ազգերուն կատաղութեան, որոնք Աստուած վռնտեց մեր հայրերուն առջեւէն մինչեւ Դա-
46 ւիթին օրերը, Որ Աստուծոյ առջեւը չնորհք գտաւ, ու ուզեց որ Յակոբին Աստուծոյն
47 բնակարան մը գտնէ, Սողոմոն անոր տուն
48 մը չինեց։ Սակայն Բարձրեալը ձեռքով չի-
նուած տաճարներու մէջ չբնակիր, ինչպէս
49 որ մարգարէն կ'ըսէ, Երկինքը իմ աթոռս
է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պատանդանն
է. ո՞յսիսի տուն պիտի չինէք ինծի, կ'ըսէ
Տէրը, կամ ի՞նչ պիտի ըլլայ իմ տեղատե-
50 ւութեան տեղը. Չէ՞ որ ան ամէնը իմ
51 ձեռքս չիներ է, Ով խստասիրտներ ու
չափազանց անթլփատ սրտերով և ականջով չթլփատուածներ, դուք
ամէն ատեն Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կե-
նաք, ինչպէս ձեր հայրերը՝ անոնկ ալ դուք
52 Մարգարէներէն ո՞ր չհալածեցին ձեր հայ-
րերը, ու սպաննեցին զանոնք որ առաջուց
պատմեցին անոնց Արդարին գալուն համար,
որ դուք հիմա անոր մատնիչները և սպան-
53 նողները եղաք. Դուք որ օրէնքը առիք հրէշ-

Ժ 13։
Ա Նեհեմ. ե. 25. 26։
Ե Եր. ի. 40. իգ։
30 Երբ. ը. 5։
Ջ Ճեռ. գ. 14։
Ե Ղևտ. ի. 24։
Սաղ. իգ. 8. ծը։
55 Գործ. ժգ. 19։
Եր. ի. 1. Գաղ.
գ. 19. Երբ. ը. 21։
ա Թագ. ժգ. 21. բ
Թագ. ե. 1. Սաղ.
ՀՔ. 19. Գաղ. ժգ.
22։
գ Թագ. ը. 17. ա
Մն. իբ. 7. Սաղ.
Ա 4. 5։
գ Թագ. գ. 1. ը.
20. ա Մն. ժե. 12։
Ա Մն. գ. 1։
ե Մն. ը. 6. ջ. 15։
Գա. ժե. 24։
Ա Մն. ը. 21. բ
Մաս. ե. 34. 35։
Ես. ի. 1. 2։
Սաղ. ա. 1։
Ես. ը. 1. Գաղ.
Ա Մաս. ե. 44։
Ղևտ. ը. 28. իգ. 34։
Ա Մն. ի. 27. Գե. իբ. 20։
Գե. ժա. 19։
Ես. իգ. 24. Ե. 10։
բ Թագ. գ. 31։
Գե. ե. 27. Ե. 1.
13. 21. իբ. 4. իգ.
10. 11. ա Պար. ժե.
9. Գաղ. ա. 13։
Փե. գ. 6. ա Տի.
ա. 15։
Ա Մաս. ժ. 25. Գե.
ժա. 19։
Գե. ը. 5։

*տանիներուն մատակարարութեամբը՝ ու չպա-
հեցիք։*

54 Երբ անոնք ա բաներըլսեցին՝ սրտերնուն
մէջ կը կատղէին ու ակռաներնին անոր վրայ
55 կը կրճտեցնէին։ Բայց անիկա Հոգւոյն Սրբով
լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ և տեսաւ Աս-
տուծոյ փառքը, ու Յիսուսն ալ որ Աստու-
ծոյ աջ կողմը կայներ էր, և բաւ, Ահա կը
տեսնեմ երկինքը բացուած, Որդին մար-
56 դոյ Աստուծոյ աջ կողմը կայնած։ Իսկ անոնք
մեծաձայն ազաղակելով՝ ականջներնին գո-
ցին, և ամէնը մէկին վազելին անոր վրայ։
57 Ու քաղաքէն դուրս հանելով՝ կը քարկո-
ձէին ընկա։ Ե վկաներըհրնոց հանդերձ-
ները դրին կ'ոտքերը մը ոտքե-
58 րուն քովը, որ Սողոմոն կ'ըսուէր։ Եւ կը քար-
կոձէին Ստեփաննոսը, որ ազօթք կ'ընէր ու
կ'ըսէր, Տէր Յիսուս, ընդունէ իմ Հոգիս։
59 Ու ծնկան վրայ դնելով բարձրաձայն ազա-
ղակեց, Տէր, սա մեղքը մի սեպեր ասոնց։
և սա բանով ննջեց։ Սողոմոն ալ կամակից էր
անոր սպանութեան։

ԳԼ. Բ

1 Երբ Սաւղոսի Հայածումը տակի կ'ելլայ որ Սամարիայի մէջ Ե-
կեղեցի մը կը հաստատուի։ Փիլիպպոսի Հետքը։ որ քարո-
զեցը։ Հրաշքներ բրաւ և չատերը Մկրտեց։ որոնց մէջէն կը Սի-
մոն մոգը։ 14 Պետրոս ու Յովհաննէս հոն կ'երթան և նեկե-
ղեցին հաստատութեան տալու։ ու աղօթելով և ձեռքերնին ծա-
ղկեցոց վրայ դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի անոնց։ 18 Երբ-
որ Սիմոն կ'ուզէ տակավ Հոգին առնել, իրենց ուզածին չէ-
բատնեցնիր։ 20 Որ տրուա առնելիք չատկանելնէ անոր տրուա-
ջութիւնը։ ու զղջալու կը յորդորէ։ Հորը Յովհաննէսին
հետ Աստուծոյ խօսքը քարոզելով Երուսաղէմ կը դառնայ։
26 Տէրոջը հրեշտակը կ'իրկնի Փիլիպպոսը որ երթայ քարոզէ
Եթովպացի Ներքինիին։ և Ազոտ գտնի։

1 Եւ ան օրը մեծ հալածում եղաւ Երուսաղէ-
մի մէջ։ եղով եկեղեցին վրայ, և առաքեալ-
ներէն ի զատ ամէնն ալ ցրուեցան Հրէաստանի ու Սամարիայի երկիրներուն մէջ։
2 Եւ աստուածավախ մարդիկ Ստեփաննոսը վեր-
3 ցուցին, ու անոր վրայ մեծ ողբ բրին։ Բայց
Սողոմոն եկեղեցին չատ ջանս կու տար, ու-
ները կը մտնէր, էրկի ու կնկի մարդիկը կը
քաշէր բանդը դնել կու տար։
4 Ետ ան ցրուեցան եղածները կը պտրաէին
5 ու խօսքը կը քարոզէին։ Փիլիպպոս ալ Սա-
մարիայի մէկ քաղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը

Ա Մն. ի. 27. Գե. իբ. 20։
Գե. ժա. 19։
Ես. ի. 24. Ե. 10։
բ Թագ. գ. 31։
Գե. ե. 27. Ե. 1.
13. 21. իբ. 4. իգ.
10. 11. ա Պար. ժե.
9. Գաղ. ա. 13։
Փե. գ. 6. ա Տի.
ա. 15։
Ա Մաս. ժ. 25. Գե.
ժա. 19։
Գե. ը. 5։

6 քարգէր անոնց։ Եւ Հոգովմէորդները միա-
բան Հաւանութեամբ փիլիպպոսին բանձնէ-
բուն ուշագրութիւն կու տային՝ նկելով ու
7 տեսնելով այն նշանները որ կ՚ընէր։ Վասն զի
չատ դեւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաս-
8 ձայն ազազակելով կ՚ելլէին։ Եւ չատ անդա-
9 մալոյծներ ու կաղեր կը բժշկուէին։ Ու մեծ
ուրախութիւն եղաւ այն քաղաքին մէջ։ Բայց
Սիմոն անունով մարդ մը կար՝ որ առաջուց
այն քաղաքին մէջ Հմայութիւն կ՚ընէր, ու Սա-
մարացւոց ազգը կ՚ապշեցնէր՝ ինքն Հա-
10 մար ըսելով թէ մեծ մէկ մըն է։ Որ անոր
ուշագրութիւն կու տային ամէնն ալ պզտիկէն
մինչև մեծը, և կ՚ըսէին, Ասիկա Աստուծոյ
11 մեծ [զաւակ] զօրութիւնն է։ Շատ ժամանակէ
ի վեր կախազդեւութիւններով զանոնք ապշե-
ցընելուն Համար՝ իրեն ուշագրութիւն կու
12 տային։ Բայց երբոր փիլիպպոսին Հաւատա-
ցին՝ որ Աստուծոյ Թագաւորութեանը ու Յի-
սուս Քրիստոսի անուանը վրայով կը քարոզէր,
13 կր մկրտուէին թէ էրկի մարդիկ և թէ կիներ։
Մարդիկ։ Եւ Սիմոն ինքն ալ Հաւատաց, ու
մկրտուելով՝ միշտ փիլիպպոսին հետ էր։ և
տեսնելով այն նշանները ու մեծ զօրութիւն-
14 ները որ կ՚ըլլային՝ կը զարմանար։ Իսկ երբ
ասկիմ մէջ եղող առաքեալները երբոր լսե-
ցին թէ Սամարացիք Աստուծոյ խօսքը ընդու-
ներ են, Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց
15 խրկեցին։ Որոնք իջնելով աղօթք ըրին անոնց
16 Համար՝ որ Սուրբ Հոգին առնեն։ (Ինչու որ
դեռ անոնց մէկուն վրայ իջած չէր, Հապա
միայն Տէրէ Յիսուսի անունովը Ի մկրտուած
17 էին։) Ինքնները ձեռքերնին զրին անոնց
18 վրայ, ու Սուրբ Հոգին կ՚առնէին։ Երբոր
տեսաւ Սիմոն թէ առաքեալներէ ձեռք վրայ
ձեռք դնելով Սուրբ Հոգին կը տրուի, ա-
19 նոնց ոսկի մատուց ու բսաւ, Ինծի ալ սա իշ-
խանութիւնը տուէք, որպէս զի որու վրայ
ձեռք դնեմ՝ անիկա Սուրբ Հոգին առնէ։
20 Բայց Պետրոս բսաւ ոնոր, Քու արծաթդ
քեզի հետ թող կորսուի, ինչու որ Աստուծոյ
պարգեւը կարծեցիր թէ դառապով կ՚առնուի։
21 Դուն սա բանին մէջ մասն ու բաժին չունիս,
ինչու որ քու սիրտդ Աստուծոյ առջեւ չէ։
22 տակ չէ։ Ուստի սա քու չարութենդ զեղ-
չէ եկուր ու Աստուծոյ աղաչէ, Դուցէ ներսի
23 քեզի քու սրտիդ մտ խորհուրդը։ Ինչու որ
ես քեզ դառնութեան մէջ և անի-
24 րաւութեան կապին մէջ կը տեսնեմ։ Սիմոն
պատասխան տուաւ ու բսաւ, Դուք ինձի
Համար աղօթք ըրէք Տէրոջը, որ սա ձեր ը-
25 սածներէն բան մը իմ վրաս չգայ։ Անոնք ալ
վկայութիւն տալով Տէրոջը խօսքը խօսելէն
ետև դարձան Երուսաղէմ, և Սամարացւոց
շատ գեղերուն մէջ աւետարանը քարոզելին։
26 Եւ Տէրոջը հրեշտակը փիլիպպոսին խօսե-
ցաւ բսելով, Ելիր ու գնա դէպ Հարաւային
կողմը այն ճամբան, որ Երուսաղէմէն գէպ ի
27 Գազա կ՚իջնէ, որ անապատ տեղ է։ Ան
ալ եղաւ գնաց։ և ահա Եթովպացի Նե-
քիսէ մարդ մը Եթովպացւոց կանդակա Թա-
գուհիին մէկ գոքաւորը, որ ինքը անոր բոլոր
գանձերուն վրայ էր, որ Երուսաղէմ եկեր
28 էր երկրպագութիւն ընելու։ Եւ Դէպ Հոս կը
դառնար, ու իր կառքը նստած Եսայի մար-
29 գարէին Հէրէ կը կարդար։ Եւ Հոգին բսաւ
փիլիպպոսին, Մօտեցիր և սա կառքին քովը
30 գնա։ փիլիպպոս ալ վազելով մօտ ըսաւ ու
մոտկ կ՚ընէր որ Եսայի մարգարէին Հէրէ կը
կարդար, և բսաւ, կարդացածդ կը Հասկը-
31 նաս արդեօք։ Ան ալ բսաւ, Ինսո՞ր կրնամ
Հասկնալ թէ որ մէկը ինձի չառաջնորդէ։ ու
ազաչեց փիլիպպոսին որ ելլէ իր քովը նստի։
32 Եւ գրքին Հէ կարդացած տեղը սա էր, Ինչ-
խաթի պէս մորթուելու տարուեցաւ, ու իր
խուզողին առջեւ մունճ Հէրէ դառնալի պէս
33 անանկ իր բերանը չբացաւ։ Իր խոնարհու-
թեանը մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ, և
անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի պատմէ։ Ինչու
34 որ անոր կեանքը երկրէն կը վերցուի։ Նե-
քիսէն պատասխան տուաւ փիլիպպոսին ու
բսաւ, կ՚ազաչեմ քեզի, մարգարէն որո՞ Հա-
մար կ՚ըսէ սա։ իրե՞ն Համար թէ մէկ ու-
35 րիշ մը Համար։ Իսկ փիլիպպոս իր բերանը
բացաւ, ու գրքին սա Հէրէն սկսելով՝ ան-
36 տա ըսր քարոզել անոր։ Ու երբոր Հերն ճամ-
բան կ՚երթային, Հուրի մը քով եկան ու
բսաւ ներքինին, Ահա Հուր, ո՞վ ինչ բան կը
37 կ՚արգիլէ մկրտուելն։ [Եւ փիլիպպոս բսաւ
անոր, Թէ որ քու բոլոր սրտովդ կը Հաւա-
տաս՝ կրնալի է։ անիկա պատասխան տուաւ
ու բսաւ, Կը Հաւատամ թէ Յիսուս Քրիս-
38 տոս Որդի Աստուծոյ է։] Ու Հրաման բրաւ
որ կառքը կանգնցընեն։ և երկու քինին ալ Հու-
րը իջան փիլիպպոս ու Նեքիսէն, և մկրտեց
39 զանիկա։ Ու երբոր Հուրէն դուրս ելան, Տէ-
րոջը Հոգին յափշտակեց փիլիպպոսը, և ալ
Նեքիսէն զանիկա չտեսաւ, ու իր ճամբան
40 կ՚երթար ուրախութեամբ։ Բայց փիլիպպոս
Ազոտոսի մէջ գտնուեցաւ։ ու պտտելով
բոլոր քաղաքներուն ատեանքն կը քարոզէր,
մինչև որ ինքը կեսարիա հասաւ։

ա Մար. ժ. 17։
բ Գլ. ժ. 6։
գ Գլ. ե. 38։
դ Գլ. ա. 3։
ե Գլ. բ. 38։
զ Գլ. ժԲ. 21։
է Գլ. ժԲ. 5։
ը Մար. բ. 19։ Գլ. բ. 38։
թ Գլ. գ. 6։ ժԲ. 9։
ժ Գլ. ը. 36։
ժա Ելհ. ե. 2։
ժբ Գլ. բ. 38։ ժ. 45։ ժա. 17։
ժգ Մար. ժ. 8։ Ցհ.
ժդ Թագ. ե. 16։
ժե Դան. գ. 27։ բ Ելհ. բ. 25։
ժզ Ելհ. բ. 15։
ժէ Ես. ե. 7։ 17։ Եզ. ը. 3։ Թագ. բ. 16։ 7։ գ Թագ. ժ.
ժը Գլ. ժ. 47։
ի Մատ. իբ. 10։ Մարկ. ժգ. 16։
իա Մատ. ժգ. 16։ Ցհ. ե. 7։ 8։ Ցհ. ե. 33։ 38։ մատ. 27։ Գլ. ժբ. 28։
իբ Գլ. ժ. 45։
իգ Մատ. իբ. 10։ Գլ. ժ. 45։
իդ Մատ. ժգ. 16։ Ցհ. գ. 70։ Ե. 3։ Թագ. բ. 16։
իե Գլ. ժ. 5։ 13։ Ես. ժբ. 12։ գ Թագ. բ. 16։ Եզկ. գ. 12։ 14։

Գլ. Թ

1 Սօզա Դամասկոս երթալու համարուն վրայ 4 գնաց ը կ՚իյնայ։
4 կը տեսնէ զԱյտառա։ 10 առաքելական պարտաւորին կը կան-
չուի։ 18 և Աշտարակին կը մկրտուի։ 20 Համբարձակ քարոզու-
թիւն կը տարածէ։ 23 Հրեայք կը խորհրդակցին սպաննել։ 29 Նոյն-
պէս Երուսաղէմ։ բայց Սօզա անոնց մէնաքէն կը փախչի։ 31
Եկեղեցին խաղաղութիւն կը վայելէ։ Պետրոս կը բժշկէ Ենէա
անուն անձ ամենայնիւ։ 36 և Տաբիթան կը յարուցանէ։

1 Բայց Սօզա տակաւին Տէրոջը աշակերտնե-
րուն դէմ սպառնալիք ու մեծ փչելով՝ քա-
2 հանայապետին քովը գնաց։ Եւ անկէ թուղ-
թեր ուզեց Դամասկոս ժողովարանները ան-
ը-
ը, որ եթէ ան ճամբուն հետեւողներ գըտ-
նելու բլլայ՝ երկի մարդիկ կամ կիներ մեր-
3 դիվ, կապած երուսաղէմ բերէ։ Ու երբոր
կ՚երթար ու Դամասկոսին մօտեցաւ, յան-
կարծ իր բոլորտիքը երկնքէն լոյս մը փայ-
4 լատակեց։ Եւ ինքը գետինը իյնալով՝ մէկ
ձայն մը լսեց որ կ՚ըսէր իրեն, Սաւուղ, Սա-
5 ւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես։ Եւ անկէ ը-
սաւ, Ո՞վ ես դուն, Տէր։ և Տէրը բսաւ, Ես
եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հալածես։ 6 Բայց հոգիացիր
6 բան է քեզի խթանի դէմ կից զարնել։ Ան
ալ դողդղալ ու ապշութեամբ բսաւ, Տէր, ի՞նչ
7 կ՚ուզես որ ընեմ։ Եւ Տէրը ը-ան ցաւ, Ելիր
ու քաղաքը մտիր, և քեզի պիտի զրուցուի
ինչ որ պարտաս ընել։ Իսկ անոր մարդիկը որ
իր հետը կ՚երթային՝ ապշած կեցեր էին,
ձայնը միայն կը լսէին, բայց մէկը չէին տես-
8 ներ։ Եւ Սօզա գետնէն ելաւ, ու բաց աչ-
քերով մէկը չէր տեսներ։ ուստի անոր ձեռ-
9 քէն բռնեցին ու Դամասկոս մտցուցին։ Եւ
երեք օր կեցաւ առանց տեսնելու, և ոչ կե-
բաւ՝ ոչ ալ խմեց։

10 Ու Հնազանդ անունով աշակերտ մը կար
Դամասկոսի մէջ։ և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր
բսաւ, Անանիա։ ան ալ բսաւ, Տէր, ահա
11 ես եմ։ Եւ Տէրը ը-ան ցաւ, Ելիր ու գնա ան
փողոցը որ Ուղիղ կ՚ըսուի, և հոն Թարսոնցի
տանը մէջ փնտռէ Սօզա անունով Տարսո-
նացի մը։ վասն զի ահա աղօթք կ՚ընէ։
12 Ու տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ Անանիա
անունով ներս մտած և ձեռքը իր վրայ դը-
13 րած, որ տեսնէ։ Անանիա ալ պատասխան
տուաւ, Տէր, շատերէն լսեցի այն մարդուն
համար թէ հոռչափ չարիքներ ըրաւ քու սուր-
14 բերուդ։ Եւ հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու

15 ան ամէնը, որ քու անունդ կը կանչեն։ Եւ
Տէրը բսաւ անոր, Գնա դուն, ինչու որ ա-
նիկա ինծի ընտրեր աման մըն է, իմ անունս
կրելու՝ հեթանոսներուն ու Թագաւորներուն
16 և իսրայէլի որդւոց առջեւ։ Ես անոր
պիտի ցուցընեմ թէ որչափ պէտք է իրեն իմ
17 անուանս համար նեղութիւն կրել։ Եւ Անա-
նիա գնաց ու տունը մտաւ, և ձեռքերը
անոր վրայ դնելով բսաւ, Սաւուղ եղբայր,
Տէրը զիս խրկեց, ան Յիսուս որ ճամբուն
մէջ երեսի երեցար կու գայիր, որպէս
զի տեսողութիւնդ առնաս, ու Հոգւով Սրբով
18 լեցուիս։ Եւ չուտ մը անոր աչքերէն թեփե-
րու պէս բաներ բնկան։ և իսկոյն տեսաւ ու
19 ելաւ մկրտուեցաւ։ Եւ կերակուր ուտելով
ոյժ վրան եկաւ։ Հետ քանի մը օր Դամաս-
կոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետ կեցաւ։
20 Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը
քարոզէր Յիսուս, թէ անիկա է Աստուծոյ
21 Որդին։ Եւ ամէն լսողները մեծապէս զար-
մացեր էին, ու կ՚ըսէին, Ասիկա ան չէ՞, որ
երուսաղէմի մէջ կը կործաներ անոնք որ ան
անունը կը կանչէին։ և հոս ալ ան բանին հա-
մար եկած էր, որ զանոնք կապած՝ քահա-
22 նայապետներուն տանի։ Բայց Սօզա ալ
աւելի կը զօրանար, և Դամասկոսի մէջ բը-
նակող Հրեաները կը պապանձեցնէր, ապա-
23 ցուցանելով թէ Քրիստոսը ասիկա է։ Ու
շատ օրեր անցնելէն ետքը Հրեաները խոր-
24 հուրդ բրին որ անիկա սպաննեն։ Բայց Սօ-
զոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը։ և
ցորեկ ու գիշեր դռները կը պահէին որ ա-
25 նիկա զանոնք, ու գաւիթով մը կախելով
պատէն վար իջեցուցին։
26 Երբոր Սօզա Երուսաղէմ եկաւ՝ կը ձգտար
աշակերտներուն յարելու, բայց ամէնն ալ կը
վախնային անկէ՝ չհաւատալով թէ անիկա
27 աշակերտ էր։ Բայց Բառնաբաս զանիկա
առնելով առաքեալներուն տարաւ, ու պատ-
մեց անոնց թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը
տեսաւ, և թէ անոր հետ խօսեցաւ, Ու թէ
ինչպէս Դամասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց
28 Յիսուսի անունովը։ Ու Երուսաղէմի մէջ ա-
նոնց հետ կը մնար ու կ՚ելլէր՝ Տէր Յիսու-
29 սի անունովը համարձակ քարոզելով։ Նաև
Հելլենացիոց դէմ կը խօսէր և վիճաբանու-
թիւն կ՚ընէր։ Հանուեր ալ կը փնտռէին ան-
30 կա սպաննել։ Իսկ եղբայրները իմանալով՝

ա Գլ. ը. 3։ Գործ. ա. 13։ ը Տիմ. ա. 13։
բ Գլ. իբ. 8։ իգ. 18։ ա Կար. ժե. 8։
գ Ա՛սաս. իե. 40. նե. 8։ դ Յեհ. լ. 39։
ե Գլ. ե. 39։ զ Գործ. ժ. 7։ Ցե. ը. 37։ ժզ. 30։
է Գործ. ժգ. 8։ իբ. 21։ իգ. 17։ Գործ. ա. 15։ ը Կար. ժե. 10։ Գործ. ա. 15։ թ Գործ. ը. 5։ ժ Տիմ. ա. 11։ ի Գործ. ժգ. 1։ իբ. 17։ Գործ. ա. 20։ ժա Գործ. ը. 7։ ժե. 13։ Գործ. ը. 7։ ժե. 13։ ժզ. 1։ իա Գործ. իե. 22։ իգ. 1։ ա։ ի Գործ. ը. 37։ ժ Գործ. ը. 31։ իգ. 1։ ա։ ի Գործ. ը. 37։ ժ Գործ. ա. 13։ ժա Գործ. ժ. 8։ ժբ Գործ. ը. 37։ ժգ Գործ. ը. 31։ իգ. 1։ ա։ ի Գործ. ը. 37։ ժ Գործ. ա. 13։ ժա Գործ. ժ. 8։ ժբ Գործ. ը. 37։ ժգ

զանիկա կեսարիա իջեցուցին, և անկ Ցարսոն իջևկեցին զանիկա։

31 Աշնաւներ եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանեն և Գալիլեայի ու Սամարիայի ամբողջ խաղաղութիւն ունէին, և չինանիւն կ'ընդունէին, ու Տէրոջը երկիւղով և Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարութեամբը քալելով կ'աճէին։

32 Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը պտրտէր, Լիւդդեա բնակող սուրբերուն քովը ալ իջաւ։

33 Եւ հոն մէկ մարդ մը գտաւ, որուն անունը Ենէաս էր, ութը տարիէ ի վեր մահիճը պառկած, կաթուածոտ էր։

34 Եւ Պետրոս անոր ըսաւ. Ենէաս, Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ։ Ելիր ու քու անկողինդ չհաւքէ։ Անոր ալ նոյնպէս ելաւ։

35 Ու Լիւդդեայի ու Սարոնի մէջ բնակողները զանիկա տեսան, ու Տէրոջ դարձան։

36 Յոպպէի մէջ աշակերտուհի մը կար անունը Տաբիթա (որ թարգմանուելով Այծենիկ կ'ըսուի)։ Ասիկա լեցուած էր բարի գործերով ու ողորմութիւններով որ կ'ընէր։

37 Ու եղաւ որ անոր օրերը հիւանդացաւ ու մեռաւ։ Լուացին անիկա և վերի անհեակ մը դրին։

38 Ու Լիւդդեա Յոպպէին մօտ էր։ ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է, անոր երկու մարդ խրկեցին, աղաչելով որ չուշանայ։

39 Նայ իրենց գալու։ Պետրոս ալ եկաւ։ անոնց հասած եկաւ։ ու երբոր եկաւ, վերի անհեակը տանեցին զանիկա։ և բոլոր այրիականները անոր բոլորտիքը կայնեցան, կու լային ու կը ցուցնէին ան բաճկոնները և հանդերձները որ կ'ընէր Այծենիկ դանի որ իրենց հետ էր։

40 Պետրոս ալ հանկը դուրս հանելով ծունկի եկաւ ու աղօթք ըրաւ, և դէպ ի մարմինը դառնալով ըսաւ, Տաբիթա, ելիր կայնէ։ ան ալ իր աչքերը բացաւ, ու Պետրոսը տեսնալով նստաւ։

41 Բայց անոր ձեռքը տուաւ, ու վերցուց զանիկա։ և սուրբերը ու այրիականները կանչելով անիկա ողջ կայենցուց զանիկա։

42 Ասիկա ամէն Յոպպէի մէջ յայտնի եղաւ։ և շատ մարդ հաւատացին Տէրոջը։

43 Յաւելը Տէրոջը հատաւայնեն։ Ու եղաւ որ Յոպպէի մէջ քանի մը օր Սիմոն անուն կաշի բանողի մը քովը։

Գլ. Ժ

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար կոռնելիոս անունով, հարիւրապետ՝ Իտալացի գունդէն։ 2 Բարեպաշտ ու Աստուածավախ իր բոլոր տունովը, որ ժողովուրդին շատ ողորմութիւններ կու տար, և միշտ Աստուծմէ կ'աղաչէր։ 3 Ասիկա օրուան ժամը մը ինձին տեսիլքի մէջ յայտնի տեսաւ, որ իր քովը մտաւ և իրեն ըսաւ, կոռնելիոս։ 4 Անոր նայելով ու խիստ վախնալով՝ ըսաւ, Ինչ է, Տէր։ անոր ըսաւ անոր, Քու աղօթքդ ու ողորմութիւնդ Աստուծոյ առջեւը յիշատակի համար։ 5 Եւմա Յոպպէ մարդիկ խրկէ, ու կանչէ Սիմոն Պետրոս մը։ 6 Որ Պետրոս մակաւտեանակ է։ Անոր իրեն հետը կը կենայ Սիմոն Դեբաղ կաշի բանողի տունը։ 7 Ու քովը, որուն տուրը ծովուն մօտ է։ Ու երբոր գնայ ան հրեշտակը որ իրեն կը խօսէր, իր ծառաներէն երկուքը կանչեց, ու իր քովը ապաստղներէն ալ բարեպաշտ զինուոր մը, 8 Նուռ մը, և բոլորը անոնց պատմելով Յոպպէ խրկեց զանոնք։

9 Ու հետևեալ օրը երբոր անոնք ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտեցան, Պետրոս ժամը մը վերի տեղերը տանիքը կու աղօթք ընելու։ 10 Եւ իրեն անօթեւանած ըլլալով՝ կուզէր ճաշ ընել։ ու քանի որ կերակուր պատրաստուեցաւ, հանկը ի վրայ մարդ չտիրաշնորհ եղաւ։ 11 Տեսաւ երկինքը բացուած, ու չորս ծայրէն կապուած անոնց մը մեծ կտաւի մը պէս, որ երկրի վրայ կ'իջնայ։ 12 Որուն մէջ կար երկրի բոլոր չորքոտնիները, ու գազանները ու սողուները ու երկնեցի թռչունները։ 13 Եւ ձայն մը եկաւ իրեն, ելիր, Պետրոս, մորթէ ու կեր։ 14 Բայց Պետրոս ըսաւ, Ոչ ըլլայ, Տէր, ինչու որ ես ամենեին պղծած կամ անմաքուր բան կերած չեմ։ 15 Նորէն ալ ձայն եկաւ իրեն, Աղ որ Աստուած մաքրեց, դուն պղծած մի սեպհ։ Ասիկա երեք անգամ եղաւ, և ամենը երկինքը վերցաւ։

17 Ու Պետրոս երբոր իր մտքին մէջ կը զարմանար թէ ինչ պիտի ըլլայ այն իր տեսած տեսիլքը, ահա կոռնելիոսէն խրկուած մարդիկ Սիմոնին տունը հարցուցին, ու դրանը կեցան։ 18 Եւ կանչելով կը հարցնէին թէ Սիմոն որ Պետրոս կ'ըսուի հոն կը կենայ։

19 Նայ։ Ու երբոր Պետրոս տեսիլքին վրայով կը մտածէր, Հոգին Աստուած ըսաւ անոր, Ահա 20 երեք մարդիկ քեզ կը փնտռեն։ Ուստի ելիր իջիր, և անանց հետը գնա առանց տարակուսելու, վասն զի ես զանոնք խրկեցի։

---

1 Կոռնելիոս անունով] բարեպաշտ մարդ մը։ 3 Աստուծոյ հրեշտակին հրաման առած] կանչել կու տայ Պետրոսը։ 11 որ մէկ տեսիլքի մը պէս կը սարի չգոյնել հեռանալնէն։ 34 Պետրոս գիրքառաս կը քարոզէ կոռնելիոսին ու անոր տանը մէջ եղողներուն։ 44 և գնա իր խօսքը չլսեցողներ։ Սուրբ Հոգին կը հանգչի անոնց վրայ։ 48 և կը մկրտուին։

ա Տէ. գլ. ը. 1։
բ Գլ. ը. 14։
գ Գր. գ. 6. 16։ գ. 10։
դ — Մկ. ե. 16։
ե Գլ. ժա. 21։
զ — Տիմ. բ. 10։ Տիտ. գ. 8։
է Գլ. ա. 13։
ը Մատ. ի. 25։
թ — Գլ. ե. 39։
ժ Մատ. ե. 41. 42։ Ցաղ. ժա. 45։
ի Ցաղ. ժա. 45։ Ժբ. 11։
լ Գլ. ժ. 6։
խ —
ծ Հմր. 32։ Գլ. ը. 2։ իբ. 12։
կ Հմր. 35։
հ Հմր. 30։ Գլ. ժա. 13։
ձ Գլ. ի. 55։ Ցայտ. Ժբ. 11։
ղ Ուռնէ ի՝ուելը։ Ասիկա քեզի պիտի գոյանայ ինչ որ պատ. ես ընել։ Գլ. ժա. 14։ իբ. 23։ ը Օր. ժգ. 3։
ճ Գլ. ժա. 12։
մ Մատ. ժե. 11։
յ Գլ. ժա. 5։ Ես։
ն Գլ. ժա. 17։
շ Գլ. ժա. 28։ Հռոմ. ժգ. 14։ 17։ 20։ ա Կոր. ժ. 25։ ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 15։
ո Գլ. ժա. 12։
չ Գլ. ժե. 11։

հաւատ[1]ան , ինչու որ ես խրկեցի անոնք ։
21 Պետրոս ալ ըսաւ անոնց թէ Ինծի՛ երթաս , Ահա ես եմ անիկա որ դուք կը փնտռատ[2]ք ։ Ինչ բանի համար եկած էք ։ Անոնք ալ ըսին , Կոռնելիոս հարիւրապետ՝ արդար և աստուածավախ մարդ՝ որուն Հրեից ազգին վկայուած՝ սուրբ հրեշտակի մը հրաման առաւ , որ քեզ իր տունը կանչէ և քեզմէ խօսքեր լսէ ։ Անոնք ներս կանչեց ա-
23 նոնք և իր քովը վար դրաւ ։

Ու հետեւեալ օրը Պետրոս եղաւ՝ անոնց հետ գնաց , և քանի մը հոգիներ Ղոպպէէն հետ
24 եղբայրներէն իր հետ գացին ։ Ու հետեւեալ օրը Կեսարիա մտան ։ Կոռնելիոս ալ իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները կանչած
25 անոնց կը սպասէր ։ Ու երբոր Պետրոս ներս կը մտնէր , Կոռնելիոս անոր դիմացը ելաւ , ու անոր ոտքը խնայելով երկրպագութիւն ը-
26 նէր ։ Բայց Պետրոս անկից կանգնեցուց ու ըսաւ , Ելիր՝ կայնէ ։ Ես ինքնս ալ մարդ եմ ։
27 Եւ անոր հետ խօսակցելով ներս մտաւ , ու
28 հոն չատ մարդիկ ժողոված գտաւ ։ Իր ըսաւ անոնց , Դուք գիտէք թէ հնչակեալ ազգին
նաւոր բան է Հրեայ մարդու մը օտարազգի մի հետ հաղորդակցութիւն ընելը կամ անոր մտնելը ։ բայց Աստուած ինծի ցուցուց որ մարդուս մէկուն պիղծ կամ անմաքուր
29 չըսեմ ։ Անոր համար ես ալ որ կանչուեցայ՝ առանց դէմ խօսելու եկայ ։ բայց հիմա կը հարցնեմ , ինչ բանի համար զիս կանչեցիք ։
30 Կոռնելիոս ալ ըսաւ , Չորս օր առաջ մինչեւ սա ժամս ծոմ կը պահէի , ու ժամը իննին տունս մէջ աղօթք կ՚ընէի ։ և ահա հրեշտակ
հանդերձներով՝ մարդ մը կայնեցաւ առջեւս
31 ու ըսաւ , Կոռնելիոս , Քու աղօթքդ լսուեցաւ , ու քու ողորմութիւններդ Աստուծոյ
32 առջեւը յիշուեցան ։ Ուստի Հղպէ խրկել Սիմոն ալ կ՚ըսուի՝ անիկա ծովուն մօտ Սիմոն Ասեղ կսչի բանողի մը տանը մէջ իջած հիւր կ՚ունենայ ։ որ
33 երբոր գայ՝ քեզի պիտի խօսի ։ Ուստի անմիջապէս հղպէէն խրկեցի քեզի , դուն ալ ազնիւ բրլիր որ եկար ։ և հիմա մենք ամէնքս Աստուծոյ առջեւը կեցեր ենք՝ լսելու ան ամէն բաները որ Աստուծմէ տրամայուած է քեզի ։
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ ու ըսաւ , Ճըշ-

մարտութեամբ կը հասկընամ որ Աստուծոյ
35 քովը ազգաց մէջ անդրանկութիւն չկայ ։ Հապա ամէն ազգի մէջ ան որ անկէ կը վախնայ ու արդարու-
36 թիւն կը գործէ՝ անոր ընդունելի է ։ Ան խօսքը ղրկեց Իսրայէլի որդւոցը խրկից Յիսուսով խաղաղութիւն քարոզելու միջոցաւ բրլիրեցաւ
37 ձեզ , (Ասկից է ամէնուն Տէրը ։) Դուք ալ գիտէք ան բանը , որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ ։ Գալիլեայէն սկսած՝ ան մկրտու-
38 թիւնէն հետ որ Յովհաննէս քարոզեց ։ Յիսուսը որ Նազարեթէն էր , հոր Աստուած զանիկա օծեց Սուրբ Հոգիով և զօրութիւնով , որ պըտըտցաւ բարիք ընելով ու Սատանային բոլոր տանջուածները բժշկելով , Հոգի Աս-
39 տուած իր հետ էր ։ Եւ մենք վկայ ենք անոնց բաներուն որ բրլիր Հրէաստանի երկրին մէջ ու երուսաղէմի մէջ , Որուն որ փայտէն
40 կախած սպաննեցին ալ ։ Զինքն Աստուած յաղիներ երրորդ օրը յարուցց , և յայտնի բրլիր ընէ-
41 կաս , Ոչ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի առաջուց Աստուծմէ վկայ բլլալու ընտրուածներուս , որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ անոր մեռելներէն յարութիւն
42 առնելէն ետքը ։ Ես ինքը պատուիրեց մեզի՝ որ ժողովուրդին քարոզենք ու վկայութիւն տանք , Թէ անիկա է Աստուծմէ սահմանուածը՝
դենդանիներուն ու մեռելներուն դատաւորը ։
43 Անոր կը վկայեն բոլոր մարգարէները թէ ամէն իրեն հաւատացողներուը իր անունովը մեղքերը կը ստանեն ։
44 Ու երբոր Պետրոս սա խօսքերը կը խօսէր , Հոգին Սուրբ իջաւ ամէնուն վրայ՝ որոնք
45 խօսքը կը լսէին ։ Եւ թլփատութենէն եղած հաւատացեալները՝ որոնք Պետրոսին հետ եկած էին , զարմացան Հոգի Սրբուն պարգեւը կը լեր-
46 ցուէր՝ հեթանոսներուն ալ վրայ ։ Քանզի կը լսէին անոնց որ օրհնելով կը խօսէին , և Աստուած կը փա-
47 ռաբանէին ։ Անոնք Պետրոս պատասխանեց ըսաւ , կրնա՞յ մէկը ջուրը արգիլել որ աներ մկրտուին , որոնք Հոգին Սուրբն ալ
48 ընդունեցին ինչպէս մենք ։ Ու Տիրոջ անունովը մկրտուին ։ Անոնք խնդրեցին որ քանի մը օր հոն մնայ ։

---

1 Ինչ՝ Կոռնելիոսին հրեն խրկած
2 Հմր ։ 1 ։ 8 ։ Լս ։
3 Կր ։ խր ։ 12 ։
4 Հմր ։ 45 ։ Գղ ։ Ժա ։ 12 ։
5 Գղ ։ Ժգ ։ 14 ։ Յայտ ։ Ժի ։ 10 ։ խր ։ 9 ։
6 Ցհն ։ գ ։ 9 ։ Ժբ ։ 28 ։ Գղ ։ Ժա ։ 3 ։ Գաղ ։ բ ։ 12 ։ 14 ։
7 Գղ ։ Ժե ։ 8 ։ 9 ։ Ե. փետ ։ գ ։ 6 ։
8 Գղ ։ ա ։ 10 ։
9 Ժամ խր ։ 3 ։ Մարկ ։ Ժգ ։ 5 ։ Դան ։ ի ։
10 Հմր ։ 1 ։ Լս ։ Դան ։ ժ ։ 12 ։
11 Երբ ։ ը ։ 10 ։
12 Ը Որ ։ Ժ ։ 17 ։ Ը Ժ ։ Ժի ։ 1 ։ Ցհ ։ ԼԲ ։ 19 ։ Հռոմ ։ բ ։ 11 ։ Գաղ ։ բ ։ 6 ։ Եփես ։ գ ։ 9 ։
13 Կռն ։ գ ։ 25 ։ Պետ ։ ա ։ 17 ։
14 Գղ ։ Ժե ։ 9 ։ Հբ ։ ամմ ։ բ ։ 13 ։ 21 ։ գ ։ 22 ։ 23 ։ ժ ։ 12 ։ 13 ։ ա Կոր ։ Ժբ ։ 13 ։ Գաղ ։ գ ։ 28 ։ Եփես ։ բ ։ 13 ։ 18 ։ գ ։ 6 ։
15 Ցհ ։ Ծե ։ 19 ։ Եփես ։ բ ։ 16 ։ 17 ։ Կող ։ ա ։ 20 ։
16 Ժամ խր ։ 18 ։ Հռոմ ։ ժ ։ 12 ։ ա Կոր ։ Ժե ։ 27 ։ Եփես ։ ա ։ 20 ։ 22 ։ ա Պետ ։ գ ։ 22 ։
17 Յայտ ։ Ժե ։ 14 ։ Ժբ ։ 16 ։
18 Դան ։ գ ։ 14 ։
19 Դան ։ գ ։ 18 ։ Գղ ։ բ ։ 22 ։ գ ։ 27 ։ Երբ ։ ա ։ 9 ։
20 Յհն ։ գ ։ 2 ։
Գղ ։ բ ։ 32 ։
Գղ ։ ե ։ 30 ։
Գղ ։ բ ։ 24 ։
Յհն ։ Ժգ ։ 17 ։ 22 ։
Գղ ։ Ժգ ։ 31 ։
Ժամ խր ։ 19 ։ 20 ։
Գղ ։ ա ։ 16 ։
Յհն ։ ե ։ 22 ։ 27 ։
Գղ ։ Ժե ։ 31 ։
Հռոմ ։ Ժգ ։ 9 ։ 10 ։
Ը Կող ։ ե ։ 10 ։ Ը Տիտ ։ գ ։ 11 ։ Ը Պետ ։ գ ։ 5 ։
Ես ։ Ժգ ։ 11 ։ Ը բնմ ։ ես ։ 34 ։ Դան ։ ի ։ 24 ։ Մրկ ։ ե ։ 18 ։ Ջաղ ։ Ժգ ։ 1 ։ Ա Կոր ։ գ ։ 2 ։ Գղ ։ խգ ։ 22 ։
Գղ ։ Ժե ։ 9 ։ խգ ։ 18 ։ Հռոմ ։ Ժ ։ 11 ։ Գաղ ։ գ ։ 22 ։
Գ Կղ ։ գ ։ 31 ։ Ը ։ 15 ։ 16 ։ 17 ։ Ժա ։ 18 ։
Հմր ։ 25 ։
Գղ ։ Ժա ։ 18 ։ Գաղ ։ գ ։ 14 ։
Գղ ։ Ժա ։ 17 ։ Ժե ։ 8 ։ 9 ։ Հռոմ ։ Ժ ։ 12 ։
Ա Կոր ։ ա ։ 17 ։
Գղ ։ բ ։ 38 ։ ը ։ 16 ։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Պետրոս հեթանոսների մէջ մանկտուն համար ամենատա-
նաւած քրիստոնէութիւն մէջ ընդունելի կը ցուցնէ։ 18 որ ընդունելի
կ'ըլլայ։ 19 Անհատականը կը տարածուի Փիւնիկէ։ Կիպրոս և
Անտիոք։ ու Բառնաբաս կը իրենց հաւատացեալները հաս-
տատելու։ 20 Աշխարհաբնակներ նախ ու ապա Հեթանոսի մէջ
իրենց ծանուցին։ 27 մեծ օգնութիւն կը իրենն
հրեաստան ամէն ժամանակ։

1 Եւ առաքեալները ու եղբայրները որ Հրէ-
աստանի կողմերն էին, լսեցին որ հեթանոս-
ներն ալ Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են։
2 Ու երբոր Պետրոս երուսաղէմ եկաւ, թլփա-
փաստաւոր ներն եղողները անոր հետ կը վի-
3 ձէին, ու կ'ըսէին թէ Դուն անթլփատ մար-
դոց քովը մտար, և անոնց հետ հաց կերար։
4 Պետրոս ալ սկսաւ բանը հարթով պատմել ա-
5 նոնց, ու ըսաւ, Ես Յոպպէ քաղաքը աղօթք
կ'ընէի, ու մտքի յափշտակութեան մէջ տե-
սիլք մը տեսայ։ Մէկ սաւան մը մեծ կտաւի
պէս չորս ծայրերէն երկինքէն կախուած ի-
6 ջաւ, ու մինչև ինծի հասաւ։ Որուն վրայ
աչքս սեւեռեր կը նայէի, և տեսայ երկրի չոր-
քոտանիները ու գազանները և սողուններ
7 ու երկնից թռչունները։ Ես ձայն մը լսեցի որ
կ'ըսէր ինծի, Երէց, կեցիր, մորթէ ու կեր։
8 Բայց ես ըսի, Քա չըլլի, Տէր, ինչու որ պիղծ
կամ անմաքուր բան մը ամենևին մտած չէ իմ
9 բերանս։ Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ
անգամ ձայնը երկինքէն, Ան որ Աստուած
10 մաքրեց զայն պիղծ մի ուսիր։ Ա՛ս երեք
անգամ եղաւ, ու նորէն բոլորը երկինքը քա-
11 շուեցաւ։ Եւ ահա իսկոյն երեք մարդ կե-
սարիայէն ինծի ներկայացած նէ՛ն իմ եղած տունս
12 առջևը կեցան։ Հոգին ալ ինծի ըսաւ որ ա-
նոնց հետ երթամ առանց տարակուսութեան։
Նաև վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ գացին,
13 ու մտանք այն մարդուն տունը։ Նա երի-
կաս մեզի պատմեց թէ ինչպէս իր տանը մէջ հրեշ-
տակը տեսաւ որ կայսեր էր և ինծի կ'ըսէր,
Մարդ ներկ Յոպպէ, ու կանչէ Սիմոնը որ Պե-
14 տրոս ալ կը կոչուի։ Որ ան քեզի խօսքեր պի-
տի խօսի, որոնցմով փրկուիս դուն և քու
15 բոլոր տունդ։ Ու երբոր սկսայ խօսիլ, Հո-
գին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ, ինչպէս որ ա-
16 ռաջուց մեր վրայ ալ։ Անտեսնը յիշեցի Տէ-
րոջը խօսքը որ կ'ըսէր, Յովհաննէս ջրով մը-
կրտեց, բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի
17 մկրտուիք։ Ուստի թէ որ Աստուած ան ա-
նոյն շնորհքը տուաւ անոնց, ինչպէս որ մեզի
ալ, երբոր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատա-
ցին, ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ դէմ
18 դնել։ Ա՛ս բաները լսելով հանդիստացան,
և Աստուած կը փառաւորէին ու կ'ըսէին,
Ուրեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կեան-
քը տալու համար ապաշխարութիւն տուաւ։
19 Ուր Ստեփանոսին հալածանքը վրայ եկած նե-
րը ցրուեցան Փիւնիկէ մինչև Կիպրոս և Անտիոք
նեղ և խօսքս և Աստուծոյ հաւատ, ու մէկ-
կու մը Հրեաներէն խօսքը չէին ըսեր, միայն
20 Յիսուսի։ Բայց անոնցմէ ոմանք կիպ-
րացի և Կիւրենացի մարդիկ էին, որոնք երբ-
որ Անտիոք հասան, Հեղինացողներուն հետ
21 խօսեցին Տէր Յիսուսը քարոզելով։ Ու Տէ-
րոջը ձեռքը անոնց հետ էր, և բազմութիւն
22 մարդիկ հաւատալով Տէրոջը դարձան։ Եւ
անոնց վրայով ան երուսաղէմի եկեղե-
ցիին ականջը հասաւ։ ու Բառնաբասը խրկե-
23 կեցին որ մինչև Անտիոք երթայ։ Որ երբոր
եկաւ և Աստուծոյ շնորհքը տեսաւ, ուրա-
խացաւ, ու կը յորդորէր ամէնն ալ որ յա-
24 ժար սրտով Տէրոջը հետ կպած մնան։ Քան-
զի մարդ բարի մարդ էր՝ ու Սուրբ Հոգիով
և հաւատքով լեցուն։ Ու Տէրոջը շատ ժո-
25 ղովուրդ ալ եղաւ։ Եւ Բառնաբաս Տարսո-
ն գնաց նէ՛ Սաղոսը փնտռելու, և գտնելէն գոհ
26 նեցաւ Անտիոք բերաւ։ Ու եղաւ որ անոնք
մէկ տարի մը եկեղեցիին հետ ժողով
վարելով՝ շատ ժողովուրդի սորվեցուցին։ ու
պէտք առաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները
Քրիստոնեայ անուանեցան։
27 Ա՛ն օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ ի-
28 ջան Անտիոք։ Եւ անոնցմէ մէկը Ագաբա
անուանով եղաւ յանգստացուց Հոգիին գործելով
բոլոր աշ-
29 խարհի մէջ մեծ սով պիտի ըլլայ բոլոր աշ-
խարհ, որ և եղաւ Կղովդեայի օրերը։ Եւ
աշակերտները որոշեցին որ իրենցմէ ամէն
մէկը ձեռքէն կարածին չափ Հրէաստանի մէջ
բնակող եղբայրներուն օգնութիւն խրկեն։
30 Ալ կատարեցին ալ, երկցնեալներուն ձեռքով
Բառնաբասին ու Սաղոսին ձեռքովը։

ԳԼ· ԺԲ

1 Հերովդէս Թագաւորը կը հարձակի քրիստոնեաներուն։ Եակո-
բոսը կը սպանեն։ և Պետրոսը բանտը կը ձգեն ալ։ սրան
համար եկեղեցին ազօթք կ'ընէր։ Տէրոջը հրեշտակը կ'ազատ
կ'անէ։ 20 Հերովդէս իր հպարտութեամբը Աստուծոյ վ-
րէժխնդրութեամբը իրեն առնելով։ Տէրոջը հրեշտակին կը
պատուհաս։ և յաջողութիւնը կը մեծանի։ 24 Ալ Պետրոսին նման
Աստուծոյ խօսքը յաջողութեամբ կը տարածուի։

1 Ա՛ն ատենները Հերովդէս Թագաւորը ձեռք
զարնաւ եկեղեցիին մէկ քանիները չարչարե-
2 լու։ Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Եակոբոսը
3 սրով սպանեց։ Ու տեսնելով որ Հրեաներուն

1 Գլ· ժ· 45։ Գալ·
բ· 12։
2 Գլ· ժ· 28։
3 Գալ· բ· 12։
4 Ղուկ· ա· 3։
5 Գլ· ժ· 9։ Եա։
6 Ցաճ· ժգ· 15։ Գլ·
ժ· 19։ ԺԱ· 1։
7 Գլ· ժ· 23։
8 Գլ· ժ· 30։
9 Գլ· բ· 4։
10 Մատ· գ· 11։ Յովճ·
ա· 26։ 33։ Գլ· ա·
8։ ԺԲ· 4։
11 Եր· խգ· 3։ Յե·
Վիզ· բ· 28։ գ· 15։
12 Գլ· ժ· 23։
13 Գլ· ժ· 30։
14 Գլ· ժ· 47։
15 Գործ· ժ· 12։ 13։
ԺԱ· 9։ 16։
16 Գլ· բ· 1։
17 Ովհան· Ցշխ·
ներ
18 Գործ· ա· 6։ Գլ·
բ· 47։
19 Գլ· ԺԱ· 8։ 9։
20 Գլ· ժ· 47։
21 Գլ· ժ· 43։ Ժգ·
21։
22 Գլ· գ· 5։
23 Հմր· 21։ Գլ· ե·
14։
24 Գլ· բ· 30։
25 Գլ· բ· 17։ Ժգ·
3։ ԺԱ· 22։ խա· 9։
ա Կոր· Ժբ· 28։
Եփես· գ· 11։
26 Գլ· խա· 10։
27 Գործ· ԺԱ· 28։
28 Գործ· ի· 54։
29 Գործ· ժա· 1։ բ
Կոր· Ը· 1։
30 Գործ· ԺԲ· 25։
† Ովհան Կզզեա կոչ-
որ
Մատ· գ· 21։ բ·
23։

հաճելի է, անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց։
4 Եւ բաղարձակերպ օրերն էին։ Զանոնք երբ
ար բռնեց՝ բանտը դրաւ, և չորս կարգ չոր
սական զինուորներու յանձնեց որ պահեն,
և կ՚ուզէր ժողովուրդին հանել
5 զանոնք։ Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պա
հուած էր, բայց եկեղեցին անդադար աղօթք
6 կ՚ընէր Աստծոյ անոր համար։ Ու երբոր
Հերովդէս ուզեց զանոնք դուրս բերել, ան
դիկերը Պետրոս երկու զինուորներու մէջտե
ղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով կապուած.
ու պահապանները դրանը առջևը բանտը կը
7 պահպանէին։ Եւ ահա Տէրոջմէ հրեշտակը
եկաւ վրան կայնեցաւ, ու սենեակը մէջ լոյս մը
ծագեց, և Պետրոսին կողը խթելով արթըն
ցուց զանիկա, ու բսաւ, Շուտով ելիր։ ու
8 շղթաները անոր ձեռքերէն վար իյնան։ Եւ
հրեշտակը բսաւ անոր, Գօտիդ կապէ ու հա
գուածներդ ոտքդ հագիր։ անիկա ալ այն
պէս ըրաւ։ և բսաւ անոր, Հանդերձդ վրադ
9 առ ու եկուր իմ ետևէս։ Ան ալ ելլելով ա
նոր ետևէն կ՚երթար, Ու չէր գիտեր թէ անի
հրեշտակին եղած բանը իրաւ է, Տակաւ կը
10 կարծէր թէ տեսլեան կը տեսնէ։ Ու երբոր
անոնք առաջին ու երկրորդ պահապաններէն
անցան, եկան մինչեւ երկաթեայ դուռը որ քա
ղաքին մէջը կը հանէր, Որ ան ինքիրմէ բա
ցուեցաւ անոնց։ և անոնք ելլելով մէկ փողոց
մը անցան, հրեշտակն ալ իրկնոյն անկէ գա
11 տուեցաւ։ Ու Պետրոս ինքզինքին գալով
բսաւ, Հիմա ճշմարտապէս գիտեմ Տէրը
իր հրեշտակը իրկեց, Ու ազատեց զիս Հե
րովդեսին ձեռքէն ու Հրեից ժողովուրդին
12 բոլոր ակնկալութենէն։ Եւ մտածելով՝ եկաւ
Մարիամ բսուած Յովհաննէսին մօրը Մարիա
մին տունը, ուր որ շատերը ժողուած աղօթք
13 կ՚ընէին։ Եւ դռնէ դուրսի գուռը որ Հզար
կաւ, Հասկի եւ անուշով ազախին մը դնաց
14 ականջ դնելու։ Ու երբոր Պետրոսին ձայնը
ճանչցաւ, ուրախութենէն դուռը չբացաւ,
Հապա ներս վազելով պատմեց թէ Պետրոս
15 դռանը առջևը կայներ է։ իսկ անոնք ըսին
անոր, Խենթեցեր ես։ բայց ինքը կը պնդէր
թէ անանկ է։ անոնք ալ կ՚ըսէին, Անոր
16 հրեշտակը պիտի ըլլայ։ Սակայն Պետրոս ան
դադար կը զարնէր։ ու երբոր բացին՝ կինքը
17 տեսնելով զարհուրեցան։ Բայց անիկա Ձեռքով
նշան կ՚ընէր անոնց՝ որ լուռ կենան, ու պատ
մեց անոնց թէ ինչպես Տէրը զինքը բանտէն
հանեց, և բսաւ, Ցակոբոսին ու եղ
բայրներուն պատմեցէք։ և ելաւ ուրիշ տեղ
18 գնաց։ Ըստ երբոր առտու եղաւ, մեծ խռո
վութիւն կար զինուորներուն մէջը՝ թէ որ
19 գեօք ինչ եղաւ Պետրոս։ Հերովդէս ալ
երբոր ուզեց զանիկա ու չգտաւ, պահապան
ներուն հարցափորձ ընելով՝ հրամայեց երթալ
որ սպաննուին։ և ինքը Հրէաստանէն կեսա
րիա իջաւ, ու հոն կենաց։
20 Եւ Հերովդէս խիստ թշտամացած էր Տիւ
րոսացիներուն ու Սիդոնացիներուն հետ։ անոնք
ալ միասին հաւանութիւնով իրեն եկան, ու
թագաւորին բղեամուն անեկապետը համոզե
լով հաշտութիւն կը խնդրէին։ Ինչու որ ի
րենց երկիրը թագաւորին երկրէն ապրուստ
21 կ՚առնէր։ Եւ մէկ որոշուած օր մը Հերովդէս
թագաւորական հանդերձը հագած ու առեւա
նը նստած՝ անոնց առեներսեան ճառը կ՚ընէր։
22 Ժողովուրդն ալ կ՚աղաղակէր թէ Աստիսա ևս
23 ոտձոյ ձայն է՝ ու չէ թէ մարդու։ Եւ իսկոյն
Տէրոջը հրեշտակը զարնեաց զինքը, Վա
ոտձոյ փառք չտալուն համար։ և որդնա
ւից լլլելով մեռաւ։
24 Ուր Աստծոյ խօսքը կ՚աճէր ու կը չատ
25 նար։ Եւ Բառնաբաս ու Սօղոս երբոր Երու
սաղէմէն դարձուցին՝ երեսպաշտութիւն
գործած՝ Մարկոս բսուած Յովհաննէսն ալ
հետերնին առնելով։

ԳԼ. ԺԳ

1 Գոյութ ու Բառնաբաս կ՚ընտրեն հեթանոսներուն երթալու։
7 Սերգիոս Պօղոսը և Եղիմաս մոգը։ 14 Պօղոս կը քարոզէ
Լիստրայի մէջ թէ Քրիստոս է ապրարի փրկիչը։ 48 Հեթա
նոսները կը հաւատան։ 45 բայց Հրեաները կը հակառակին և
հալածելու կ՚ելլեն։ 46 Նոյն վրայ Պօղոս և Բառնաբաս
հեթանոսներուն կը դառնան։ 48 Հրեաներէն հաւատացեալ
կ՚ընդունին անոնք որ յաւիտենական կենաց առնուած էին։

1 Եւ Անտիոքի մէջ եղած եկեղեցիին քանի
մը մարգարէներ ու վարդապետներ կային,
Բառնաբաս ու Շմաւոն որ Նիգէր կ՚բսուէր,
և Ղուկիոս Կիւրենացին ու Մանայեն՝ Հերոս
դէս չորրորդ տետրարխ անոնց ակիցը, և Սօղոս
2 Երբոր սոսոնք Տէրոջը պաշտօնին մէջն էին՝
և ծոմ կը պահէին, Հոգին Սուրբ բսաւ, Զա
տեցէք ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը ան գոր
ծին համար, Որուն ես կանչեր եմ սոսոնք։
3 Պնասնէր ծոմ պահելով և աղօթք ընելով՝
ձեռք դրին անոնց վրայ ու ղրկեցին։
4 Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն ղրկուած՝ Սելև
կիա իջան, ու անկէ նաւով Կիպրոս գացին։

ք Եր. ժբ. 14. ։ 15.	գ. 28. ։ գ. 22։ Երբ.	Լ Հմր. 5.	
ֆէ. ։ 15.	ա. 14.	Ռ Հնխ. Պետրոսեր.	
ֆ Ցովն. ։ Հա. ։ 18.	Ցոր. ։ ժ. 19։ Սաղ.	ղ.	
Գլ. ։ ժ. 19.	լդ. ։ 15. ։ 19. ։ լդ. ։	Ծն. ։ Հբ. ։ 10. Մաս.	
Ցովն. ։ Հ. ։ 1.	22. ։ Հա. ։ 2. ։ զէ. ։	։ Ժբ. ։ 10.	
Գլ. ։ ժ. ։ 3. ։ 17. ։	10. ։ ք Կոր. ։ ա. ։ 10.	Գլ. ։ ժգ. ։ 16. ։ ԺԲ.	
Ժա. ։ 5.	ք Գնա. ։ ք. ։ 9.	։ 33. ։ Հա. ։ 40.	
Գլ. ։ ժգ. 26.	Գլ. ։ ԺԲ. ։ 37.	ֆ Գործ. ։ ե. ։ 9. ։ 11.	
Ացէլ. ։ 7. ։ Դան.	Գլ. ։ գ. ։ 25.	Եբ. ։ Ի. ։ 17.	

ա Թագ. ։ Ի. ։ 38.	ԺԲ. ։ 37.	Գալ. ։ ա. ։ 15. ։ ք. ։ 9.	
ք Թագ. ։ ի. ։ 17.	—	Ա. ։ Ի. ։ 38. ։ Գլ.	
Ացէլ. ։ Ի. ։ 1.	Գլ. ։ ժա. ։ 27. ։ ժգ.	։ 25. ։ Ի. ։ 55.	։ ժգ. ։ 25. ։ Հաղ.
Ես. ։ Ծ. ։ 11. ։ Գլ.	։ 25. ։ Ի. ։ 55.		Ի. ։ 15. ։ Եփես. ։ գ.
։ 7. ։ ԺԲ. ։ 20.	Գլ. ։ ժա. ։ 32—26.	Հաղ. ։ ժգ. ։ 21.	։ 8. ։ ա Տիմ. ք.
Կազ. ։ ա. ։ 6.	Հաղ. ։ ժգ. ։ 21.	Ես. ։ ք. ։ 14. ։ Գլ.	։ 7. ։ ք Տիմ. ։ 11.
Գլ. ։ ժա. ։ 29. ։ 30.	Ես. ։ ք. ։ 14. ։ Գլ.	Ի. ։ 15. ։ Իր. ։ 21.	Երբ. ։ Ի. ։ 4.
Հմր. ։ 12.	Հաղ. ։ ա. ։ 1.	Գլ. ։ ժգ. ։ 5. ։ 15.	Գլ. ։ գ. ։ 6.
Գլ. ։ ժգ. ։ 5. ։ 15.			Գլ. ։ գ. ։ 36.

5 եւ Պաւղոսիա Տաճեալով՝ Հրեից ժողովարան
Ներսեն մէջ Աստուծոյ խօսքը կը քարոզէին ,
ու Յովհաննէսն ալ Նոյն պաշտօնը ունէին ։
6 եւ պարտէզով աե [բոլոր] կղզին մինչեւ Պա-
փոս , Հն գտան Տուտ մարգաբէ՝ Հրէայ մոգ
7 մը , որուն անունը Բարեյեսու էր · Որ ինքը
փոխանորդ էր Երկրին Կիպրոս Պողոս , խելացի մարդ մը · ասիկա
Բառնաբասը եւ Սողոսը Տրաւիրելով՝ ուզեց
8 Պաւղոսի խօսքը լսել ։ Սակայն անոնց դէմ
կեցաւ Կղիմաս մոգ , (քանզի այսպէս կը
Թարգմանուի անոր անունը ,) որ կ'ուզէր փո-
9 խանորդ էրդ Հաւատքէն դարձնել ։ Բայց
Պողոս , որ Պողոս ալ կ'ըսուէր , Հագեալ Սրբով
10 Լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ սեւեռեց , Ու ը-
սաւ , Ով ամէն խաբեպատիրնով եւ ամէն
խորամանկութիւնով լեցուած՝ Սատանայի
որդի թշնամի բոլոր արդարութեան , պիտի
չդադարիս Տէրոջը շիտակ ճամբաները ծռե-
11 լէն ։ Ու Տեսիր Տէրոջը ձեռքը անդ քու վրադ
է , ու կոյր պիտի ըլլաս՝ առեն մը արեւը չը-
տեսնելով ։ Իր հակոյն անոր վրայ մէգ ու
խաւար մը իջաւ , ու պտրտելով առաջնորդ
12 կը փնտռէր ։ Աստուծոյ փոխանորդ էրդ Լեր
աս բաները որ տեսաւ՝ հաւատաց , մեծա-
պէս զարմանալով Տէրոջը վարդապետու-
նը վրայ ։
13 Եւ Պողոս ու իր ընկերները Պափոսէն ելան ,
ու եկան Պամփիլիայի Պերգէն · բայց Յով-
հաննէս անոնցմէ դաւաճանելով՝ երուսաղէմ
14 դարձաւ ։ Անոնք ալ Պերգէէն գացին ու ե-
կան Պիսիդիայի Անտիոքը , Հն շաբաթ օրը
15 Ժողովարանը մտնելով՝ նստան ։ Ու օրէնքը
և մարգարէները կարդացուելէն ետեւ՝ ժողո-
վրդի պահանները ղրկեցին իրենց ու ըսին ,
Մարդիկ եղբայրներ , Հթէ որ դուք ժողո-
վուրդին համար խրատական խօսք մը ունիք՝
16 խօսեցէք ։ Պաւղոսը Պողոս ոտքի վրայ կայ-
նելով՝ Ձեռքը շարժեց ու ըսաւ , Ով Իսրա-
յէլացի մարդիկ , և դուք որ Աստուծմէ կը
17 վախնաք , մտիկ ըրէք ։ Այս Իսրայէլ ժողո-
վուրդիս Աստուածը ՀԱր Նախրերը ընտրեց ,
ու ժողովուրդը բարձրացուց Ներիսպան եր-
կրին մէջ պանդխտութեան ատենը , Հև
18 բարձր բազուկով զանոնք անկէ Նահեց ։ Ու
19 պատին մէջ կեսարկոց զանոնք ։ Ու Քանա-
նու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով՝ Ա-
նոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժառանգեն ,
20 եւ անկէ հետև Նոքա Տարիւր յիսուն տարիի
չափ դատաւորներ տուաւ անոնց մինչեւ Ա-
21 մուէլ մարգարէն ։ Ու ետքը խնդրատը ու-
զեցին ։ և Աստուած կիսի օրդին Աւետեր
տուաւ անոնց՝ Բենիամինի ցեղէն մարդ մը
22 քահանան տարի ։ Ու Երբոր զանիկա փո-
խեց , Դաւիթը Տանեց իրենց Թագաւոր , ո-
րուն համար վկայութիւն տալով բաւ , Ես-
սէի որդին Դաւիթը գտայ իմ սրտիս Համե-
մատ մարդ , որ իմ բոլոր կամքս պիտի կատա-
23 րէ ։ Ասոր սերունդէն Աստուած Ի՛ր խոսա-
տումնին պէս Իսրայէլին Փրկիչ Յիսուսը Տա-
24 նեց · Եւ դեռ անկից Ի՛ր ելոյն առաջ Յով-
հաննէս առջեւը Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդ-
դին ապաշխարութեան մկրտութիւնը քա-
25 րոզեց · Ու Երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը կը
կատարէր՝ ըսաւ , Ինչ կը կարծէք թէ եմ ես
Ջուտաս չեմ , Նայա անկից ետև իմ Հանէն
կու գայ , որ ես արժանի չեմ անոր ոտքե-
26 րուն կօղիկները քակելու ։ Մարդիկ եղբայր-
ներ , Աբրահամի տոհմին որդիքը , ու անոնք
որ ձեր մէջը աստուածավախ են , ասոր փրկու-
27 թեան խօսքը մեզի ղրկուեցաւ ։ Քանզի Ե-
րուսաղէմ բնակողները և անոնց իշխանները
Հայ անկիա ճանչցան , ոչ այ մարգարէներուն
ձայները՝ որ ամէն շաբաթ օրերը կը կարգա-
ցուին , Հապա դատապարտելնին կատարեցին ։
28 ատոնք պատճառով ։ Եւ Հնդտուան պատճառ մըն
ալ չգտան՝ Պիղատոսէն իրենց որ անկիա
29 սպանուին ։ Ու Երբոր անոր համար բոլոր
գրուած բաները կատարեցին , Հփայտէն վար
իջեցնելով՝ գերեզմանի մէջ դրին ։ Բայց
30 Աստուած զանիկա յարուց մեռելներէն ։ Որ
31 ինքը շատ օրեր երեցաւ անոնց , Որ իր Հետը
Գալիլիայէն Երուսաղէմ եկած էին , Հոմանք
նմին անոր վկաներն են ժողովրդին առջեւ ։
32 Մենք ալ ձեզի կը քարոզենք Հան խոստումն ։
33 քը որ Հայրերուն եղած էր , Որ զանիկա Աս-
տուած կատարեց մեզի որ անոնց զաւակներն
ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով , ինչպէս որ Երկ-
րորդ սաղմոսին մէջ ալ գրուած է , Դուն

Հմր · 40 ·
Գաղ · 3ր · 25 · 26 · 37 ·
Գաղ · ր · 9 ·
Եզ · ե · 11 · ր Տիմ · գ · 8 ·
Գաղ · գ · 8 ·
Մտթ · 3գ · 38 · Ցմկ · ը · 44 · ա Ցմկ · գ · 8 ·
Եզ · ր · 3 · ա Թագ · ե · 6 ·
Գաղ · 3ե · 38 ·
Գաղ · 3ր · 13 · 3ե · 3ր · 4 ·
Դաւ · գ · 10 ·
Հմր · 27 ·
Երր · 3գ · 22 ·
Գաղ · 3ր · 17 ·
Հմր · 26 · Գաղ · 3 · 35 ·
ր Օր · ե · 6 · 7 ·
Եզ · ա · 1 · Սապ · ե · 23 · 24 · Գաղ · ե · 17 ·
Եզ · գ · 6 · 3գ · 14 · 16 ·
Եզ · 3գ · 33 · Թուա · 3գ · 33 · 34 · Սապ · գե · 9 · 10 · Գաղ · ե · 36 ·
ր Օր · ե · 1 ·
Ցմկ · 3գ · 1 · 2 · Սապ · ե · 55 ·
Դատ · ր · 16 ·
ա Թագ · գ · 20 ·
ա Թագ · ը · 5 · 3 · 1 ·
ա Թագ · 3ե · 23 · 26 · 28 · 3գ · 1 · Ովբ · 3գ · 11 ·
ա Թագ · 3գ · 13 ·
ա Թագ · 3ր · 4 · ե · 3 · ր Թագ · ր · 4 · ե · 3 ·
ա Թագ · 3ր · 20 ·
ա Թագ · 3գ · 14 · Գաղ · ե · 40 ·
Եմ · 3ա · 1 · Դաւ · ա · 32 · 69 · Գաղ · ր · 30 · Հաւմ · ա · 3 ·
Հմր · ե · 10 · Սապ · 3ր · 11 ·
Մտթ · ա · 21 · Հը · 3 · 4 · Մաթ · 3ա · 26 · Մտթ · գ · 1 · Գաղ · 3 · 8 ·
Մտթ · 3ե · 13 · 14 · Մտթ · 3ե · 15 · 16 · Գաղ · 3գ · 11 · Մտթ · 7 · Դաւ · գ · 9 · 10 · Գաղ · 3ր · 17 · 18 ·
Մտթ · 3ր · 13 · Գաղ · 3գ · 15 · 16 · Գաղ · 3ր · 14 · Մտթ · 3ր · 20 · 21 · Գաղ · 3ր · 31 · Գաղ · 3ր · 41 · Ցմկ · 3ր · 28 · 30 · 36 · 37 · Մտթ · 3ե · 40 · Գաղ · 3ր · 53 ·
Ր · 3 ·
Հը · 14 · 15 · Գաղ · 3ե · 21 ·
Գաղ · 3գ · 20 · 44 · Գաղ · 3գ · 23 · Մտթ · 3ե · 22 · Մարկ · 3ե · 13 · 14 · Գաղ · 3գ · 21 · 22 · Ցմկ · 3ր · 6 · 15 · Գաղ · 3գ · 13 · 14 · Գաղ · 3ր · 31 · Ցմկ · 3ր · 28 · Գաղ · 3ր · 53 ·
Մտթ · 3ե · 40 · Գաղ · 3գ · 55 ·
Ցմկ · 3ր · 38 · Մտթ · 3ր · 6 · Գաղ · 3 · 6 · Հաւմ · գ · 13 · 15 · 16 · Մտթ · 3ր · 16 · Գաղ · 3 · 30 · Մտթ · 3ր · 16 · Գաղ · 3 · 5 · 6 · Մտթ · 3ր · 11 · Գաղ · 3 · 8 · 38 · Գաղ · 3ր · 15 · Գաղ · 3 · 28 · Գաղ · 3ր · 15 · 16 · Գաղ · 3 · 15 · 16 · Գաղ · 3ր · 15 · Գաղ · 3 · 15 · Գաղ · 3ր · 18 · Գաղ · 3ր · 6 · Հաւմ · 7 · 13 · Գաղ · 3գ · 16 · Սապ · ր · 7 · Երր · 3 · 5 · 6 · 3 ·

34 իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ։ Իր ինձ
ասկիսից ժառանգություն խնդրիր, ու ես քեզ
ազգերն ժառանգություն պիտի տանեմ, մասին կ'ըսէ
Եհովա պիտի ասէ Դուն իմին հաւատարիմ
35 ատրբ խոստանայիր։ Ուստի ուրիշ ապրանք մը
ինձ ալ կ'ըսէ, Հրեա Աստրիոց ապրանքներէն
36 տեսնել պիտի չտաս։ Ինչու որ Դաւիթ իր
դարուն մէջ Աստուծոյ կամացը ծառայելով
Ննեաց, ու իր հայրերուն քովը դրուեցաւ
37 և ապրանքներն տեսաւ։ Բայց այն որ Աս-
տուած յարուց՝ ապրանքներն չտեսաւ։
38 Ուրեմն յայտնի բլլայ ձեզի, մարդիկ եղբայր-
ներ, Նր ասոր միջոցով ձեզի ներում թողու-
39 թիւն կը քարոզուի։ Ու ան ամէն բաներէն
որ Մովսէսին օրէնքովը չկրցաք արդարանալ,
Նայով ամէն ով որ հաւատայ կ'արդարա-
40 նայ։ Ուրդ զգուշացէք որ չբլլայ թէ ձեր վը-
րայ գայ այն որ մարգարէներուն մէջ ըսուած
41 է, Նայեցէք, արհամարհողներ, և զարմա-
ցէք ու սրնացէք։ Ինչու որ գործ մը պիտի
ընեմ ձեր օրերուն մէջ, անանկ գործ մը որ
եթէ մէկը ձեզի պատմէ՝ պիտի չհաւատաք։
42 Ու երբոր անկէ դուրս եկան, ՚ի՝ազգէներն
որ †հեռուեցաք չարաճճի ալ նոյն խօսքերը ը-
43 ընդ խոսուի։ Իր ժողովարդը երբոր արձա-
կեցաւ, հրեաներէն ու նորահաւատ բարե-
պաշտներէն շատերը Պօղոսին ու Բառնաբաս-
սին եռանդն կ'երթային։ որոնք կը խօսէին ա-
նոնց հետ ու կը յորդորէին զանոնք, որ միշտ
Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաստատ կենան։
44 Իր հետեւեալ շաբաթ օրը գրեթէ բոլոր քա-
ղաքը ժողովեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու։
45 Իսկ հրեաները երբոր տեսան այն բազմութիւ-
նը, նախանձով լեցուեցան, ու Պօղոսի դուռ-
ցածներուն դէմ կը խօսէին հակառակելով ու
46 հայհոյութիւն ընելով։ Անառներն Պօղոս և
Բառնաբաս համարձակեցան ու ըսին, Պէտք
էր որ Աստուծոյ խօսքը Աստուծոյ խօսքը,
Բայց որովհետև գուք անոնք կը մերժէք ը,
ու ինքզինքերնիդ յաւիտենական կենաց ար-
ժանի չեք սեպեր, Նայա մենք կը նեհանանք
47 դուն կը գառնանք։ Ինչու որ Տէրը սանակ
պատուիրած է մեզի։ Երկ Նեհանանքերուն
լոյս դրի, որ գուն փրկութեան պատճառ
48 բլլաս մինչև երկրի ծայրերը։ Ու Ըսելով հե-
թանոսները կ'ուրախանային, ու Աստուծոյ
խօսքը կը փառաւորէին։ Ու որոնք որ յա-
ւիտենական կենաց առնինամուած էին Հաւա-
49 տացին։ Ու Տէրոջը խօսքը բոլոր գաւառը
50 կը տարածուէր։ Բայց Հրեաները գրգռեցին

բարեպաշտ և պատուաւոր կիներները ու քա-
ղաքին մեծերը, և Պօղոսին ու Բառնաբաս-
սին վրայ հալածանք հանելով՝ զանոնք իրենց
51 սահմաններէն դուրս ըրին։ Անոնք ալ իրենց
ոտքերուն փոշին անոնց դէմ թօթվելով՝ Իկո-
52 նիան եկան։ Ու աշակերտները Աստրածու-
թեամբ և Հոգւով Սրբով կը լեցնէին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Պօղոս և Բառնաբաս Հալածանքով կը փոխէին Իկոնիան։ 7 Լիւստրայի մէջ Պօղոս կը բժշկէ ի ծնէ կաց մը։ և ան պատ-
ճառով անոնք աստուածներ ըլլալ կը կարծուին։ 19 Պօղոս կը քարկոծուի։ 21 Ու նոյնը գանգատ եկեղեցիներ կը պարզեն։
հաստատելով աշակերտները հաւատքի և հաստատութեան մէջ։
26 Եւ նոյնը Անտիոք գանգատով կը պատմեն եղած բաներ որ Աստուած ըրեր էր հետը։

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք միևնոյ
Հրէականերուն ժողովարանը մտան, և այնպէս
խօսեցան որ խոսս չատ Հրեաներ և Յոյներ
2 հաւատացին։ Բայց չհաւատացող Հրեաները
դրդեցին ու չարութեան դրգռեցին հեթա-
3 նոսներուն սիրտը եղբայրներուն դէմ։ Իսկ
անանք չատ ժամանակ հոն կենալով՝ համար-
ձակ կը քարոզէին Տէրոջմով, որ իր շնորհաց
խօսքին վկայէր, և նշաններ ու հրաշք-
4 ներ բնել կուտար անոնց ձեռքովը։ Եր քա-
ղաքին բազմութիւնը մէջ երկպառակութիւն
մը եղաւ։ ոմանք Հրեաներուն կողմէն եղան,
5 ոմանք ալ Տառաքեալներուն։ Ու երբոր հե-
թանոսներն և Հրեաները իրենց իշխաններու-
վը Հոնին չարձակեցան՝ զանոնք նախատելու
6 ու քարկոծելու, իրենք իմանալով Լիկաո-
նացւոց քաղաքները ՚փախան՝ Լիստրա ու
Դերբէ և չրջակայ տեղատեղը, ու հոն ան-
տարներ կը քարոզէին։
7 Ու Լիստրայի մէջ մարդ մը նստեր էր
ոտքերովը տկար՝ իր մօրը արտմէնէն կաղ
8 Հոն, որ բնաւ քալած չէր։ Այնիա Պօղոսին
խօսքերը մտիկ կ'ընէր. ան ալ աչքը անոր
անկելով ու տեսնելով թէ բժշկուելու հա-
9 ւատք ունի, բարձր ձայնով մը բաս, Երկեր
ոտքերուդ վրայ չիտակ կայնէ. ան ալ ցաթ
10 կելով կը քալէր։ Ու Ժողովրդակաները երբոր
Պօղոսին ըրածը տեսան՝ Ձայներնին վերցը-
նելով Լիկաոնատրէն բսին, Աստուածներըը
11 մարդոց նմանութիւնով մեզի Իջեր են։ Ու
Բառնաբասին Դիոս կը կոչէին, և Պօղոսին՝
Հերմէս, ինչու որ անիկա էր գլխաւոր խո-
12 սողը։ իսկ քահանան առՀնը Դիոսին
քովրը ցուլեր և պսակներ բերելով դռնե-
բուն առՀնը, բազմութեանը հետ մէկտեղ

---

1 Եղ։ ԺԴ։ 10։ բ Օր։ ԺԸ։ 21։ ե Ծն։ ԽՀ։ 5։ Մատ։ ԻԳ։ 43։ Հաւմ։ Ժ։ 19։ 7 Գ։ Ժբ։ 6։ Իբ։ 28։ 8 Գ։ Ժբ։ 6։ Իբ։ 28։ = Գ։ Բ։ 47։ = Բ Տիմ։ գ։ 11։ 9 Մատ։ Ժ։ 14։ Մարբ։ գ։ 11։ Ղ։ Ա։ Իբ։ 5։ Գ։ Ժբ։ 8։ 10 Մատ։ Ժ։ 12։ Ցաքա։ Ժբ։ 22։ Գ։ Ժբ։ 40։ = Մատ։ Ժ։ 20։ 11 Մատ։ Ժ։ 14։ Մարբ։ գ։ 11։ Ղ։ Ա։ Իբ։ 5։ Գ։ Ժբ։ 8։ = Մատ։ Ժ։ 12։ Ցաքա։ Ժբ։ 22։ Գ։ Ժբ։ 40։ = Մատ։ Ժ։ 20։ 12 Եբր։ ե։ 4։ Գ։ Ժգ։ 3։ Բ Տիմ։ գ։ 11։ Մատ։ Ժ։ 23։ Գ։ Ժ։ 9։ Մատ։ ը։ 10։ Բ։ 28։ 29։ Ա Ես։ ԼԶ։ 6։ 13 Գ։ Ժ։ 6։

13 ի՛ւ ոչ ոք որ զոհ լինի ի Քրիստոս առանց
զօգուս առաքեալներ երբեք լսեցին, ի բերանոց
Հանդերձեալներ պատուելով՝ գոլոս ցանկանալի
14 բազմութեանցս մէջ, կ՚ազատակեին ու կ՚բանէին,
Մարգիկ, ինչու համար սա բաները կ՚ընէք.
Անոնք ալ ձեզի պէս կրքեր ունեցող մարդիկ ենք, ու կը բարեգոյնք ձեզի Էար սա
փուճ բաներէն Կենդանի Աստուծոյն գալուստը, ոչ թէ երկինքը ու երկիրը
և ծովը ու բոլոր անոնց մէջի հպածները.
15 Որ անցած գարերուն մէջ Իր ազգ սուաց ամէն
16 ազգերուն իրենց ճամբաները երթալու. Այլապէս անհնարին էր զգոյնքը աստղ վկայութիւնն չհոգալ, բարեբարեխնեով Երկինքէն Անձրեւներ ու պտղաբեր եղանակներ տալով, կերակուրներով և ուրախութեամբ սրտերը լեցնելով։
17 Եւ այսպէսով ի Իր ապրուերը լեցնելով։ Ու սա բաները ըսելով՝ Չպղտիկ կրցան Ժողովրդները զգադրեցնել, որ իրենց զոհ չընեն։
18 Մակայն Անտիոքէն ու Իկոնիոնէն Հրէաները Հասան, ու Ժողովրդները Համոզեցին, և Պօղոս քարկոծելին ու քաղաքէն դուրս
19 քաշելին՝ կարծելով թէ մեռած է։ Բայց աշակերտները երբոր անոր բոլորտիքը պատեցին, երթալ քաղաքը մտան, ու Հետեւեալ օրը Բառնաբասին հետ Դերբէ եկաւ։
20 Եւ անոնք ան քաղաքին մէջ աւետարանը քարոզելով, ու շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիւստրա և Իկոնիոն և Անտիոք գացան,
21 Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով, և յորդորելով որ Հաստատ մնան հաւատքի մէջ։ և Ըսելէն Թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել։
22 Ու երբոր անոնց համար Եկեղեցիին երեցներ ձեռնադրելին, ծոմապահութիւններ ու զօրք ընելով զանոնք յանձնելին Տէրոջը
23 որուն Հաւատացեր էին։ Եւ Պիսիդիայէն անցան
24 Կը գան Պամփիլիա։ Պերգէի մէջ ալ Տեղեը խօսքը խօսելէնետև Աթալիա
25 Իջան։ Անկէ ալ նաւով Անտիոք գացին, ուրկից որ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին
26 այն գործին համար որ կատարեցին։ Ու երբոր եկան, եկեղեցին մէկտեղ ժողովելով՝ պատմեցին ինչ որ Աստուած բերը էր ընծոց հետ, և որ Հեթանոսներուն հաւատքի դուռ բա-
27 ցեր էր։ Ու հոն շատ ժամանակ աշակերտներուն հետ կեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մեծ հակառակութիւն կը ծագի Քրիստոսեանց վրայով։ Սոսր համար առաքեալները խորհուրդ կ՚ընեն, 22 և նամակ գրելով՝ եկեղեցիներուն։ Իրենց մէջերը կը եկուն անոնց։ 36 Պօղոս և Բառնաբաս կը խոչին որ Անտիոք երթան եկեղեցին նորան ուսուցում տալու։ բայց Պետրոսին վէճ մը ծագի. լավ էրթալն կը գասաս են։

1 Եւ Ոմանք որ Հրէաստանէն իջան՝ եղբայրներուն կը սորվեցնելին որ Եթէ Մովսէսին սովորութիւնոր Համեմատ չըլլանք չկրնաք փրկուիլ։
2 Որոշութիւն, չէր կրնար փրկուիլ։ Ուստի Պօղոս և Բառնաբաս անոնց դէմ շատ մը հակառակութիւն ու վէճ ընելէն ետքը, սկանցին որ Պօղոս ու Բառնաբաս և ուրիշ քանիներն ալ անոնցմէ երթաղէմ ելլեն առաքեալներուն ու երէցներուն սա խնդրոյս հասկնալու։
3 Ուրեմն ալ եկեղեցիէն ճամբայ դրուած՝ փիւնիկէն ու Սամարիայէն անցնելով, Հեթանոսաց դարձը գալը կը պատմելին, և մեծ ուրախութիւն կու տային բոլոր եղբայրներուն։
4 Ու երբոր Երուսաղէմ Հասան, եկեղեցիէն ու առաքեալներէն և երէցներէն ընդունելեան, և Ըսածնին ինչ որ Աստուած
5 ըրեր էր իրենց հետ։ Քանի՛ մը հոգի Հաւատացեալներէն ոմանք ելլելով ըսին թէ Պէտք է թլփատել անոնք ու պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն։
6 Եւ առաքեալները ու երէցները ժողովուեցան սա բանիս վրայով խորհելու։ Եւ շատ վիճաբանութենէ ըրկայէն ետև՝ Պետրոս ոտքի վրայ եղաւ ու ըսաւ անոնց, Մարդիկ եղբայրներ, դուք գիտէք որ առ՚էի օրերէն Աստուած ընտրեց մեր մէջերէն, որ իմ բերանովս Հեթանոսները աւետարանին խօսքը լսեն
8 ու Հաւատան։ Եւ Սրտագէտ Աստուած վկայեց անոնց՝ Հոգին Սուրբը տալով անոնց
9 ինչպէս ալ մեզի ու։ Ու մէկ խտրութիւն մը չըրաւ մեր ու անոնց մէջը,
10 անոնց սիրտերը Հաւատքով։ Ուստի հիմա ինչո՞ Աստուած կը փորձէք՝ Աշակերտներուն պարանոցին վրայ անանկ լուծ մը դնելով, որ անիկա ոչ մեր Հայրերը՝ ոչ ալ մենք
11 կրցանք վերցնել։ Բայց Մը Հաւատանք որ

Ք Դան. բ. 46։
Ի Մատ. իզ. 65։
Ի Գլ. ժ. 28։
Լ Ցաւ. ե. 17։ Ցայտ. ժ. 19։
Խ Ցաւ. ժբ. 21։
գ Ցաւ. ժբ. 13։
Երեմ. ժգ. 22։
Ամաս. բ. 4։ Ա Կար. բ. 4։
Ե Ցաւ. ա. 9։
Ն Ցաւ. ա. 1։ Ասղ. 14։ 6։ Ծէղ. 4։
Ցաւ. ժգ. 7։
Ասղ. Ձա. 12։ Գլ. ԺԸ. 30։ ա Պետ. գ. 3։
Գլ. ԺԸ. 27։ Հբ. ա.մամ. ա. 20։
Գլ. Ժ. 4։ բ Օր. ժա. 14։ իզ. 12։
Ցաւ. Ը. 10։ Ասղ. կե. 10։ կը. 9։ Ծէղ. Ը. 11։ Երեմ. ժգ. 22։ Մատ. Ը. 45։
Ք Ծէղ. ժ. 7։
Ասղ. Ձա. 12։ Գլ. ԺԸ. 30։ ա Պետ. գ. 3։
Գլ. ԺԸ. 27։ Հբ. ա.մամ. ա. 20։
Գլ. Ը. 4։ բ Օր. ժա. 14։ իզ. 12։
Ցաւ. Ը. 10։ Ասղ. կե. 10։ կը. 9։ Ծէղ. Ը. 11։ Երեմ. ժգ. 22։ Մատ. Ը. 45։
Ք Ծէղ. ժ. 7։
Ք Ծէղ. ԺԸ
Ք Ծէղ. ԺԸ
Ք Գլ. ժգ. 45։
Ք Կար. ժա. 25։ բ Ծէղ. գ. 11։
Մատ. իզ. 19։
Ք Գլ. ժա. 25։ ժգ. 43։
Մատ. ժ. 38։ ժգ. 24։ Դան. իր. 28։ Հաղ. բ. 17։ Ծէղ. բ. 11։ գ. 12։
= Ծէղ. ժ. 5։
Լ Գլ. ժգ. 1։ Գլ. ԺԸ. 40։
Ջ Գլ. ԺԸ. 4։ իզ. 19։
ա Կար. ժգ. 9։ բ Կար. բ. 12։ Կոր. բ. 3։ Ցաւ. գ. 8։
Դան. ԺԸ. 10։ Մատ. իզ. 10։ Ղկ. իզ. 15։
Ժբ. 3։
Ցաւ. Ե. 22։ Հաբ. 3։ Գաղ. Ե. 2։
Փիլ. գ. 2։ Կոր. իզ. 2։
Ք Գաղ. բ. 1։
Հաղ. ԺԸ. 24։ Կար. ժգ. 6. 11։
Գլ. ժգ. 26։
Ծէղ. 12։ Գլ. ժգ. 26։ Հաղ. 1։
Ծէղ. 1։
Գլ. Ժ. 20։ Մատ. 12։
Ք Մ՚ն. իբ. 9։ Գլ. ա. 24։
Գլ. ժ. 44։
Հաղ. ժ. 12։
Գլ. ժ. 15։ 25. 43։ Կար. ա. 24։ Գնա. ա. 22։
Մատ. իզ. 1։ Հաղ. գ. 24։ Ե. փնա. բ. 8։ Ծէղ. բ. 11։ գ. 4։ 5։

Տէր °Յիսուսի Հոգիդ կը փրկուինք մենք, ինչպէս որ անոնք ալ։

12 Եւ բոլոր Ժողովուրդը լուռ կեցաւ ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբասին ու Պօղոսին, որոնք կը պատմէին թէ Աստուած որչափ նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսներուն մէջ ի-
13 րենց ձեռքով։ Եւ անոնք խօսքերնին կըտրելէն ետեւ՝ Յակոբոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Մարդիկ եղբայրներ, լսեցէ մտիկ ը-
14 րէք։ Հընձանն պատմեց թէ Աստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն բրաւ, որ հեթանոսներէն Ժողովուրդ առնի իր անուանը հա-
15 մար։ Եւ ա՛ս բանիս մարգարէից խօսքերն ալ կը վիճաբանին, ինչպէս որ գրուած է, 'Ետքէ եւեթ պիտի դառնամ ու դարձեալ շինած խորանը Նորէն պիտի չշինեմ, և անոր կոր-
17 ծանուած տեղւանքը Նորէն պիտի չշինեմ, և կանգնեմ անիկա։ Որ մնացած մարդիկը Տէրը փնտռեն, և բոլոր հեթանոսները որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է, ի'րսկ Տէրը՝ որ
18 ա՛ս ամէն բաները կ'ընէ։ Յայտնի է †Աստուծոյ իր բոլոր գործերը աշխարհիս սկիզբէն
19 Ետեւ։ Ասոր համար ես կարծիս կը դատեմ Նեղութիւն չտալ անոնց որ հեթանոսներէն
20 'Աստուծոյ կը դառնան։ Հապա թուղթ մը գրել անոնց՝ որ եւս կենան կուռքերու պղծութիւնէն, Նեղութենէ ու պոռնկութենէ, Նեղուկ ու խեղդուածէ՝ ու
21 արիւնէ։ Քանզի որ Մովսէս հին դարերէն ի՛ վեր ամէն քաղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ունի, Ա՛ն Ժողովարանները մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի։
22 Անատիկ առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր Եկեղեցիին հետ միասին ազնիւ երեսներ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Անտիոք խրկ-
կին Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ, Յուդա՝ որուն մականունն էր Բարսաբաս եւ Շիղան՝ ո-
23 րոնք գլխաւոր մարդիկ էին եղբայրներուն մէջ։ Ու անոնց ձեռքովը խոսք խրկեցին այսպէս գրուած։

Առաքեալներ ու երէցներ ու եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիոյ ու Կիլիկիոյ մէջ հե-
24 թանոսներէն եղած եղբայրներուն ողջոյն։ Ո-րովհետեւ լսեցինք թէ Նահանջ մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցած են ձեր հոգիները՝ ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել, որ մենք մեզ-
25 մեզմէ չպատուիրեցինք, Միտք մեզ միաբանեցինք Ժողովածներուն ազնիւ երեսներ ու մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկինք մեր սիրե-

• Յնհան Յիսուս Քրիստոսի
ֆ Գլ. ժգ. 20 ։
ֆ Գլ. ժգ. 17 ։
ֆ Եմր. 7 ։
ֆ Ասոր. իմ. 11. 12։
† Յնհան Տէրոջ
‡ Յնհ. Տիր. 28 ։
ֆ ա Թես. ա. 9 ։
ֆ Ծն. լե. 2։ Ես. խ.
3 ։ գ. 23 ։ Եզեկ. ի. ։ Յով. ա Կար. ը. 1 ։
Ա. 20 ։ գ. 18 ։ Գաղ. ե. 19 ։ Եփես. ե. 5 ։ Կող. գ. 5 ։ ա Թես. գ. 3 ։ Գ Թես. գ. 3 ։
Ծն. իե. 4 ։ Ղե. ժ. 20 ։
գ. 17 ։ ր Օր. Ա ր. 1 ։ 16 ։ 23 ։
Գլ. ժգ. 15 ։ 27 ։ ա Պտ. ա. 23 ։
Եմր. 7 ։ Գաղ. բ. 4 ։ ե. 12։ Տիտ. ա. 10 ։ 11 ։
Գլ. ժգ. 50 ։ Ա Ա. 18 ։ ա Կար. ժ. 20 ։ ը Կար. Յով. 23 ։ 28 ։
ֆ Գլ. ժգ. 4։ 13։ 14։ 21 ։ Ա Գ. 1 ։ ե. 23 ։
Ա Գլ. ժգ. 1 ։ 2։ 3։ 5։ Կող. գ. 10 ։ ը Տիմ. գ. 11 ։ Փիլիմ. 21 ։
Գլ. ժգ. 13 ։
Գլ. ժգ. 25 ։
ֆ Գլ. ժգ. 5 ։
—
Գլ. ժգ. 6 ։
Գլ. ժի. 28 ։ Հբ. ա. 1։ ժգ. 21 ։ ա Կար. գ. 17։ Փիլ. բ. 19 ։ ա Թես. գ. 2 ։ ա Տիմ. ա. 2 ։ բ Տիմ. ա. 2 ։

Տէր °Յիսուսի Հոգիդ կը փրկուինք մենք, ինչպէս որ անոնք ալ։

12 Եւ բոլոր Ժողովուրդը լուռ կեցաւ ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբասին ու Պօղոսին, որոնք կը պատմէին թէ Աստուած որչափ նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսներուն մէջ ի-
13 րենց ձեռքով։ Եւ անոնք խօսքերնին կըտրելէն ետեւ՝ Յակոբոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Մարդիկ եղբայրներ, ինծի մտիկ ը-
14 րէք։ Հընձանն պատմեց թէ Աստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն բրաւ, որ հեթանոսներէն Ժողովուրդ առնի իր անուանը հա-
15 մար։ Եւ ա՛ս բանիս մարգարէից խօսքերն ալ
16 կը վիճաբանին, ինչպէս որ գրուած է, 'Ետքէ եւեթ պիտի դառնամ ու դարձեալ շինած խորանը Նորէն պիտի չշինեմ, և անոր կոր-
17 ծանուած տեղւանքը Նորէն պիտի չշինեմ, և կանգնեմ անիկա։ Որ մնացած մարդիկը Տէրը փնտռեն, և բոլոր հեթանոսները որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է, ի'րսկ Տէրը՝ որ
18 ա՛ս ամէն բաները կ'ընէ։ Յայտնի է †Աստուծոյ իր բոլոր գործերը աշխարհիս սկիզբէն
19 Ետեւ։ Ասոր համար ես կարծիս կը դատեմ Նեղութիւն չտալ անոնց որ հեթանոսներէն
20 'Աստուծոյ կը դառնան։ Հապա թուղթ մը գրել անոնց՝ որ եւս կենան կուռքերու պղծութիւնէն, Նեղութենէ ու պոռնկութենէ, Նեղուկ ու խեղդուածէ՝ ու
21 արիւնէ։ Քանզի որ Մովսէս հին դարերէն ի՛ վեր ամէն քաղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ունի, Ա՛ն Ժողովարանները մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի։
22 Անատիկ առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր Եկեղեցիին հետ միասին ազնիւ երեսներ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Անտիոք խրկ-
կին Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ, Յուդա՝ որուն մականունն էր Բարսաբաս եւ Շիղան՝ ո-
23 րոնք գլխաւոր մարդիկ էին եղբայրներուն մէջ։ Ու անոնց ձեռքովը խոսք խրկեցին այսպէս գրուած։

Առաքեալներ ու երէցներ ու եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիոյ ու Կիլիկիոյ մէջ հե-
24 թանոսներէն եղած եղբայրներուն ողջոյն։ Ո-րովհետեւ լսեցինք թէ Նահանջ մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցած են ձեր հոգիները՝ ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել, որ մենք մեզ-
25 մեզմէ չպատուիրեցինք, Միտք մեզ միաբանեցինք Ժողովածներուն ազնիւ երեսներ ու մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկինք մեր սիրե-

ԳԼ. ԺԶ

1 Պօղոս կը թլփատի Տիմոթէոսը։ 7 Սուրբ Հոգին հրամայեցողութեամբ կը պատի։ 14 Լիդիան հաւատքի կը բերէ։ 16 Ե. Կարգով ոգի ունեցող աղջիկին մէկը կը բժշկէ։ 19 Կը պատ. Տաճարի Պօղոս ու Շիղաս կը ծեծուին։ Ե բանտը կը դրուին։ 26 Բանտին գետինը դղրդելով կը բացուի։ 31 Բանտապետը դարձի կու գայ։ 37 Ե անոնք կ'արձակուին։

1 Եւ Հասաւ °Դերբէ ու Լիւստրա։ Եւ ա՛ն Հոն աշակերտ մը կար †Տիմոթէոս անուանով,

23 ։ 28 ։
• Հմր. 20 ։ Գաղ. ի. 23 ։ Յայտ. բ. 14 ։ 20 ։
ֆ Ղկ. ժի. 14 ։
ֆ Գլ. ժգ. 21 ։ ժը. 23 ։
ֆ Գլ. ժգ. 11 ։ ը ա Կար. ժ. 11 ։ Ա Գ. 1 ։ ե. 23 ։
ֆ Գլ. ժգ. 50 ։ ժգ. 18 ։ ա Կար. ժ. 6 ։ Յով. 31 ։
ֆ Գլ. ժգ. 1 ։

էր Հաւատացեալ Հրէայ կինայն մը գաւակ
2 էր, և Հայրը Յոյն էր· Որ Լիւստրացի ու Իկոնացի եղբայրներէն ալ Տիմոթէ վկայուած էր·
3 Պօղոս ուզեց որ ասոր հետը երթայ, Եւ առաւ Թլփատեց զանիկա ան տեղացիներուն համար զի ամէնքն գիտէին Հրէաստանի մէջ որ անոր Հայրը Յոյն էր·
4 ալ գիտէին թէ անոր Հայրը Յոյն էր· Ու քաղաքներէն անցնելով, Հրեաստանի մէջ ուղեւորութիւն ու երկրամասերն ալ ասոնց պատուիրած Հրամանները կ՚աւանդէին անոնց որ պահեն·
5 Եկեղեցիներն ալ Հաւատքի մէջ կը Հաստատուէին, և օրէ օր անոնց թիւը կ՚աճէնար·
6 Եւ փռիգիա ու Գաղատացւոց կողմերը պտրտեցան· և Սուրբ Հոգիէն արգիլեցան որ
7 Ասիոյ խօսքը Ասիոյ մէջ չխօսին· Ու երբ որ Միսիոյի կողմերը որ եկան, կը ջանային դէպ ի Բիւթանիա երթալ· և [Յիսուսի] Հոգին
8 թոյլ չտուաւ անոնց· Եւ Միսիոյի կողմէն անցնելով Տրոադա իջան· Եւ Ան գիշերը
9 Պօղոսին տեսիլք մը երեցաւ· Մակեդոնացի մարդ մը կայներ կ՚աղաչէր անոր ու կ՚ըսէր, Մակեդոնիա անցիր և օգնէ մեզի· Ու երբոր
10 ան տեսիլքը տեսաւ՝ յետս մը ուզեցինք Մակեդոնիա երթալ, Հասկընալով որ Տէրը մեզ կը Հրաւիրէ անոնց աւետարան քարոզելու·
11 Ուստի Նաւով Տրոադացին երանք ու շիտակ Սամոթրակէ գացինք, Ու Հետեւեալ օրը
12 Նէապօլիս· Եւ անկէ ալ Փիլիպպէ, որ է Մակեդոնիայի Ա՛ջ մասին գլխաւոր քաղաքը՝ կոլոնիա· և ան քաղաքին մէջ քանի մը օր
13 կեցանք· Ու շաբաթ օրը քաղաքէն դուրս երանք գետակերքին քովը ուր որ ժողովրդարան մը կ՚ըլլար, ու նստելով խօսեցանք այն կիներուն որ հաւաքուած էին հոն·
14 Ժողովուած կիներէն մը խօսէին· Եւ Թիւատիր քաղաքէն ծիրանավաճառ կին մը Լիդիա անուն, որ աստուածավախ մէկ մին էր, մտիկ կ՚ընէր· Տուն սիրող Տէրը բացաւ Պօղոսին բանածներուն ուշադրութիւն ընելու·
15 Ու երբոր մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը, ազատեց ու ըսաւ, Թէ որ դուն Տէրոջը Հաւատացեալ կը սեպէք, իմ տունս մտէք բնակեցէք· Եւ ստիպեալ տարաւ մեզ·
16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի կ՚երթայինք, աղախին մը պատահեցաւ մեզի որ Հարցուկ ոգի ունէր, Որ գուշակութիւն ընելով
17 իր տէրերուն շատ գաստակ կը բերէր· Անիկա Պօղոսին և մեր ետեւէն եկեալով կը պոռար ու կ՚ըսէր, Ա՛ս մարդիկը Բարձրեալ Աստուծոյ ծառաներն են, որ Ժամի փրկու-
18 թիւն Ճամբան կը քարոզեն· Եւ ան բանը շատ օրեր կ՚ընէր· Իսկ Պօղոս Հ՚չատնեալով դարձաւ ու բսաւ ան ոգիին, Քեզի կը հրամայեմ Յիսուս Քրիստոսի անունովը Տրանէն կ՚ելլես, ելլը
19 ատկ· Ան նոյն ժամուն եղաւ· Երբոր տեսան անոր տէրերը որ իրենց վաստակին յոյսը կորսնցաւ, Պօղոսը ու Շիղան բռնեցին ու Հրապարակը քաշկշին իշխանութեան առջեւ,
20 Եւ տարին զանոնք զօրագլխութեան քովը ու բսին, Ա՛ս մարդիկը մեր քաղաքը խռովեցուցին· Հրեայ են, Եւ անանկ սովորութիւններ կը քարոզեն, որ արժան չ՚է մեզի ընդունիլ՝ ոչ ալ բնել, Հնչու որ Հռոմայեցիներ ենք· Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ
22 միացեալ եղաւ· Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ զգեստները պատռեցին· զօրագլխութիւնն ալ բռնաբռնեցին անոնց Հանգերձները Հանելնին, Եւ Հրամայեցին որ ցաւ տան զանոնք·
23 Երկար որ ցաւ տուին զանոնք բերանը դրին, պատուիրեալ բանտապետին որ զգուշութեամբ պահէ
24 զանոնք· Ան ալ առանկ Հրամայեալ՝ զանոնք ներսի բանտը դրաւ ու ոտքերնին կոճղի մէջ ամրցուց·
25 Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շիղա աղօթք կ՚ընէին և գովաբանած կ՚օրհնէին, ու բանտարկեալներն ալ անոնց մտիկ կ՚ընէին·
26 Յանկարծակի մեծ չարժ մը եղաւ, անանկ որ բանտին հիմերը սասանեցան, և անմիջապես բոլոր դռները բացուեցան, ու ամէնուն
27 կապերը արձակուեցան· Եւ բանտապետը երբոր արթնցաւ ու բանտին դռները բացուած տեսաւ, Թուրը քաշեց և ինքզինքը պիտի սպաննէր, կարծելով թէ կապեալները փա-
28 խեր էն· Բայց Պօղոս բարձր ձայնով կանչեց ու բսաւ, Դուն քու անձդ վնաս մի՛ ը-
29 ներ, Ինչու որ ամէնքս ալ հոս ենք· Եւ ա-նիկա ճրագ ուզեց ներս վազեց, և դողդողալ Պօղոսին ու Շիղային առջեւ ինկաւ·
30 Եւ անոնք գուրս բերելով բսաւ· Տէրեր, ին-
31 ձի՞ նը պէտք է ընել որ փրկուի՛· Անոնք ալ բսին, Հաւատա Տէր Յիսուսի Քրիստոսին,
32 ու պիտի փրկուիս դուն և քու տունդ· Եւ Տէրոջը խօսքը խօսեցան անոր, ու ան ամ-
33 նուն որ իր տանը մէջն էին· Եւ առաւ զանոնք գիշերուան նոյն ժամուն ու անոնց վէրքերը լուաց, և չուտ մը մկրտուեցաւ ինքը
34 ու բոլոր իրենները· Եւ զանոնք իր տունը տանելով՝ Սեղան առջեւ սեղան դրաւ, և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Աստուծոյ Հա-
35 ւատալով· Ու երբոր առաւօտ եղաւ՝ զօրագլխութիւնը խրկեցին պատասխանները ու բսին·
36 Արձակէ ատ մարդիկը· Բանտապետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին պատմեց, Թէ Զօրագլխութիւնը խրկեցին որ արձակուիք· ուստի

ֆ ր Տիմ. ա - 5 ։
Ք Գաղ. ա - 1 ։
Ե ա Կոր. Բ - 20 ։ Տես Գաղ. բ - 3 ։ Ե - 2 ։
Ը Գաղ. Ա - 23 ։ Ե - 11 ։
Թ Գաղ. Ա - 11 ։
ժ ր Կոր. բ - 12 ։ ր Տիմ. գ - 13 ։
ժա Գաղ. բ - 3 ։
ժբ Փիլ. ա - 1 ։ ր գաղատացիաց
ժգ Գաղ. Բ - 12 ։ Դ - 45 ։
ժդ Գաղ. Ա - 15 ։ Ե - 21 ։ Գաղ. Ա - 23 ։ Ե - 11 ։ Գաղ. Ա - 29 ։ Եբր. Ժգ - 2 ։
ժե Գաղ. Բ - 1 ։ Ե - 31 ։ Գաղ. Ա - 24 ։
ժզ Գաղ. Ա - 15 ։ Գաղ. Ա - 29 ։ Եբր. Ժգ - 25, 26 ։
ժէ Գաղ. Բ - 1 ։ Ե - 31 ։
ժը Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
ժթ Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
ի Կոր. ե - 19 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իա Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իբ Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իգ Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իդ Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իե Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իզ Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իէ Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իը Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
իթ Կոր. գ - 5 ։ Ա Կոր. ա - 23 ։ Գաղ. Ա - 6 ։
լ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
լթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ճթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
մ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
յթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ն Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
նթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
շթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ո Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ոթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
պթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ջթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ռթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ս Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
սթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
վթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
տթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ր Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
րթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ց Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ցթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ւթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
փթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ք Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
քթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
օթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆա Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆբ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆգ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆդ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆե Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆզ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆէ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆը Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։
ֆթ Գաղ. Գ - 10 ։ Գաղ. Բ - 37 ։ Բ - 6 ։

37 հիմա եւ՛ք և խաղազութեամբ գայէք ։ Բայց
Գօզոս լսաւ անոնց , Մեզ յայտնապէս ծե-
ծելով՝ որ չդաւասպարտած Հռոմէացիի
մարդիկ ենք , բանտը գթին , ու հիմա գաղ-
տնի կը հանեն մեզ ։ աստանի չէ , հապա թող
38 իրենք գան ու մեզ հանեն ։ Եւ սպասաւոր-
ները զօրագլուխներուն պատմեցին ան խօս-
քերը ։ անոնք ալ երբոր լսեցին թէ Հռով-
մայեցի են՝ վախցան , ու եկան գացրեա-
39 թեամբ խօսեցան անոնց հետ ։ Եւ գալա հա-
նելով՝ կ՛ազատէին որ ան քաղաքէն երթան ։
40 Անոնք ալ բանտէն ելլելով՝ Լիդիացիին տունը
մտան , ու եղբայրները տեսնելով մխիթարե-
ցին զանոնք և գացին ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Գօզոս կը քարոզէ Թեսաղոնիկեի մէջ ։ 4 ուր շատեր կը հաւա-
տան ։ և անոնք կը հալածեն զանիկա ։ 10 Գօզոս Բերիա կը
խրկուի ։ ու հոն ալ կը քարոզէ ։ 13 Թեսաղոնիկեցիները կա-
լածուած՝ 15 Աթենք կ՛երթայ ։ և հոն կը քարոզէ անոնց
չհաւատացած կիճակի Աստուածը ։ 34 Շատ մարդիկ Քրիստոսի
կը հաւատան ։

1 Եւ Ամփիպօլիսէն ու Ապողոնիայէն պտրտե-
լով Թեսաղոնիկէ եկան , ուր էր Հրէական
2 րան ։ Ժողովարանը ։ Գօզոս ալ իր սովորու-
թեանը պէս՝ անոնց մէջը մտաւ , և երեք
շաբաթ օր խօսեցաւ անոնց հետ գիրքերէն ,
3 Մեկնելով և առնելուն գնելով թէ Պէտք
էր Քրիստոսի չարչարուիլ , ու մեռելներէն
յարութիւն առնել , և թէ Ան Քրիստոս ար
ես ձեզի կը քարոզեմ , ըսաւ , Քրիստոսն է ։
4 Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին ու Գօզոսի
և Շեղային հետ միացան ։ աստուածավախ
Գրեկներէն ալ մեծ բազմութիւն , ու երեւելի
5 կիներէն ալ հետզհետէ քիչ մը չէին ։ Բայց
չհաւատացող Հրէաները նախանձեցան , և քա-
ջեր մը գռասարկապարտ տնօրէն մարդիկ առ-
նելով՝ ամբոխ հանեցին ու քաղաքը ամրնու-
վրայ ըրին , և Յասոնին տունը վրայ յարձա-
կելով՝ կ՛ուզէին զանոնք ժողովրդին առկայր
6 տանին ։ Ու երբոր զանոնք չգտան , Յասոնը
ու ուրիշ քանի եղբայրներ քաշկռտելով տարին
քաղաքապետներուն առկայր , կանչռտալ-
լով թէ Ասոնք որ աշխարհը տակնուվրայ
7 ըրին՝ հոս ալ հասել են ։ Որոնք Յասոն ըն-
դուներ է ։ և ասոնք ամէնը կայսրին հրա-
մանացը դէմ կը գործեն , Թագաւոր մէկ ուրիշ
8 կայ , Յիսուս ։ Եւ խռովեցուցին ժողովուրդը ու քաղաքապետները , որ ան
9 բաները կը լսէին ։ Բայց երբոր Յասոնէն և
ուրիշներէն երաշխաւորութիւն առին , ար-
10 ձակեցին զանոնք ։ Իսկ եղբայրները շուտ

մը գիշերով Գօզոսը և Շեղան Բերիա խրկե-
ցին ։ որոնք հոն հասնելով՝ Հրէից ժողով-
11 բանը գացին ։ Ասոնք Թեսաղոնիկեի մէջ եղող-
ներէն աւելի ազնիւ մարդիկ էին , որ Աստ-
ծոյ խօսքը կատարեալ յօժարութեամբ ընդու-
նեցին , և ամէն օր Գիրքերը կը քննէին թէ
12 այս բաները ասանկ է ։ Ուստի անոնցմէ շա-
տերը հաւատացին ։ և պատուական Յոյն կիներէ-
ներէն ու մարդացնէ հաւատացեալներ ալ գիւղա-
13 ցին ։ Բայց երբոր իմացան Թեսաղոնիկե-
ցի Հրէաները թէ Բերիայի մէջ ալ Աստու-
ծոյ խօսքը քարոզուեցաւ Գօզոսէն , հոն ալ
14 եկան ու ժողովուրդը գրգռեցին ։ Աշակերտներ
եղբայրները չուտ մը Գօզոսը խրկեցին՝ որ
մինչև ծովեզերքը երթայ ։ բայց Շեղա ու Տի-
15 մոթէոս հոն մնացին ։ Եւ անոնք որ Գօզոսը
կը տանէին՝ մինչև Աթէնք բերին զանիկա ։
Ու նչեն հրաման առնելով Շեղային ու Տիմո-
թէոսին համար որ շուտով իրեն գան՝ գացին ։
16 Եւ Գօզոս Աթէնքի մէջ անոնց սպասելով՝
Իր հոգին անհանգիստ էր ներսի գին , վասն
զի քաղաքը բոլորովին կուռապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսնէր ։ Ուստի ժողովարանին
մէջ կը խօսէր Հրէաներուն ու բռնաբարա-
մարդոց , և ամէն օր հրապարակներուն մէջ
18 որոնց որ պատահէր ։ Ու Եպիկուրեան և
Սթոյիկեան փիլիսոփաներէն ալ քանիները
իրեն հետ հակաճառութիւն կ՛ընէին ։ և ո-
մանք կ՛ըսէին , Ա՛ս սերմնաբաքը ի՞նչ ըսել
կ՛ուզէ ։ ուրիշներն ալ կ՛ըսէին , Կ՛երեւի թէ օտ-
ար աստուածներու քարոզիչ է ։ ինչու-
որ Յիսուս ու յարութիւնը կ՛աւետարանէր
19 անոնց ։ Եւ առին զանիկա Արիսպագոս տա-
րին , ու կ՛ըսէին , Կրնա՞նք իմանալ թէ ինչ է
այս նոր վարդապետութիւնը որ դուն կը
20 պրուակս ։ Քանզի մեր ականջներուն օտար
բաներ կը բերես ։ ուրեմն կ՛ուզենք իմանալ
21 թէ ինչ պիտի ըլլան անոնք ։ (Ինչու որ Աթէ-
նացիները ամէն ազ , ու հոն եկեղ օտարա-
կանները ուրիշ բանի չէին պատրաստ , բայց
միայն նոր բան պրուակելու կամ լսելու ։)
22 Աւետանը Գօզոս Արիսպագոսին մէջէը կայ-
նեցաւ ու ըսաւ , Ով Աթենացի մարդիկ , ա-
մէն կողմանէ խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ ։
23 Քանզի ես պատրեալ ու ձեր պաշտամունքը
զննելով՝ մէկ սեղան մը գտայ , որուն վրայ
գրուած էր ԱՆԴԱՆՕՔ ԱՍՏՈՒԱԾՈՑ ։ ուս-
ուր անծանօթ որ դուք չճանչնալով կը պաշտէք ,
24 ես նոյնը ձեզի կը քարոզեմ ։ Աստուած որ
աշխարհը ստեղծեց , և անոր մէջի բոլոր բա-
ները , անիկա երկնից ու երկրի Տէրն ըլլա-
լով՝ ոչ ձեռագործ տաճարներու մէջ կը բը-

ա Գլ · իբ · 25 ։
բ Մատ · բ · 24 ։
գ Ելք · 14 ։
—
ե Ղափ · գ · 16 · Գլ · իբ · 20 · Ժբ · 3 · 14 ։ Ժբ · 1 · Ժբ · 13 · Ժբ · 3 ։ Ղափ · իգ · 20 · 40 ։ Գլ · Ժբ · 28 · Գծագ · Ժբ · 1 ։ Գլ · իգ · 1 · Ժբ · 13 · Ժբ · 28 · 31 · Ժբ · 3 · 15 ։ Գլ · Ժբ · 28 · Գծագ · Ժբ · 1

25 Նակի՛ր, Ո՛չ ալ մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՛
հանի՛ր մի կարօտի պէս. Քանզի ինքը կու
տայ ամենուն կեանք ու չունչ և ամէն բան.
26 Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը
բրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին.
և որոշեալ ժամանակներ հաստատեց, Ու
անոնց բնակութեան սահմանները՝ զնաւած
27 փնտռելու, Որ գուցէ թէ խորհրդելով գան-
քը գտնեն. Թէպէտև մեր ամէն մէկին ալ
28 հեռու չէ. Ինչու որ ՚ինով կ՚ապրինք և կը
շարժինք ու կանք, Ինչպէս որ ձեր քանաս-
տեղծներէն մէկ քանիներն ալ ըսին, Քանզի
29 մենք անոր ցեղէն ալ ենք: Ուստի որովհետև
Աստուծոյ ցեղէն ենք, Չպէտք չէ որ անանկ
սեպնինք թէ Աստուածութիւնը նման ըլլայ
ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի, որ մարդուս
վարպետութիւնովը ու խելքովը քանդա-
30 կուած է. Արդ Աստուած ողթոտութեան ա-
ժամներուն անտես ընելով՝ հիմա ամէն տեղ կը
պատուիրէ բոլոր մարդոց որ ապաշխարեն.
31 Ինչու որ ինքը մէկ օր մը սահմանեց, Զորում
մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ
անանկ մարդուն ձեռքովը՝ որն որ որոշեց, ու
ամենուն հաւատացուց՝ յարնիկս վեռնելնելն
յարուցանելով:
32 Երբոր մեռելոց յարութիւնը լսեցին, ո-
մանք ծաղր կ՚ընէին, ումանք ալ կ՚ըսէին,
Աս բանիդ համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի
33 ընենք քեզի: Եւ այսպէս Պօղոս անոնց մէ-
34 Չէն ելաւ. Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն
յարելով հաւատացին, որոնց մէջ էր Դիո-
նեսիոս Արիսպագացին և Դամարիս անուն
կինի մը, ու անոնց հետ ուրիշներ ալ:

ԳԼ՝ ԺԸ

1 Պօղոս ի՛ր արչեաղ կը բանի՛. և Կորնթոսի մէջ հեծանուեր-
բան կը գտնէ: 9 Տէրը տեսիլքի մէջ կը քաջալերէ Պօղոսը:
12 որ Կալիսատոսեան փոխադարձ բդեշխին Դատաստին առ-
ջեը: բայց Կալատոն: 18 Եւրը քաղաքէ քաղաք պտըտելով
աշակերտները կը հաստատէ: 24 Ալեքսան ուեցի Ճշդիւ. արձա-
լով. Ճշմարտութիւնը Ակիւլասեան ու Պրիսկիլլային 28 զբօխ-
սով կը քարոզէ մեծ ապեցութեամբ:

1 Ա՛նկէ ետև Պօղոս Աթինքէն գաւառով
2 կորնթոս եկաւ, Եւ մէկ Հրէայ մը գտաւ Ա-
կիւլաս անունով, Ծնունդ Կամսի Պոնտացի, որ իր
Պրիսկիլա կնկանը հետ նոր եկեր էր Իտա-
լիայէն, (Կղոդիոսին հանած հրամանին հա-
մար որ բոլոր Հրէաները Հռոմէն հեռանան:)
3 ու անոնց քովը գնաց: Եւ որովհետև ինքը
արհեստակից էր՝ անոնց քովը կեցաւ ու կը
բանէր, (Ինչու որ արհեստով վրանագործ էին.)
4 Ու ամէն շաբաթ օրերը Ժողովարանին մէջ
կը խօսէր, և Հրէաները ու Յոյները կը համո-
5 զէր: Ու երբոր Շիլաս և Տիմոթէոս Մակե-
դոնիայէն իջան, Պօղոսի հոգին եռանդով
զաւաւած ըլլալով, Հրէաներուն վկայու-
թիւնով կը հաստատէր թէ Քրիստոս Քրիս-
6 տոս է: Անոնք ալ երբոր դէմ կեցան ու կը
հայհոյէին, Ինքը հրաժարեցաւ թօթվելով
բաւ անոնց, Ձեր արիւնը ձեր գլուխը, Ես
անպարտ եմ. Հետև հեթանոսներուն
7 պիտի երթամ: Եւ անկէ երթալով մտաւ մէ-
կու մը տունը, որուն անունը Տիտոս էր՝
աստուածավախ մարդ էր, որուն տունը ժող-
8 վարանին կից էր: Եւ Ժողովարանապետ Կրիս-
պոս իր բոլոր տանովը հաւատաց Տէրոջը.
և Կորնթացիներէն շատերը լսելով հաւատա-
9 ցին, ու մկրտուեցան: Եւ գիշերը տեսիլքի
մէջ Տէրը բաւ Պօղոսին, Մի վախնար, հա-
10 պա խօսէ և լուռ մի կենար, Ինչու որ ես
քեզի հետ եմ, և մէկը քեզի դէմ պիտի չել-
լէ՝ քեզի չարա՛ մը հասցնելու. քանզի ես քա-
11 զաքիս մէջ ես չատ Ժողովուրդ ունիմ: Եւ
Հե՛ տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ, ու Աստա-
ծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցնէր:
12 Եւ Աքայիայի փոխադարձ բդեշխին Գա-
լիոնին օրերը Հրէայք միաբանելով՝ Պօղոսին
13 դէմ եկան, և գանկակ առնելով ատրին, Ը-
սելով թէ Աւրիա կը տրապուէ մարդիկ օ-
14 րէնքէն դուրս Աստուած պաշտելու: Ու երբ-
որ Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր,
Գալիոն ըսաւ Հրէաներուն, Թէ որ անի-
րաւութիւն մը կամ չար գործ մը հանուր
ըլլար, ով Հրէաներ, արժան էր ինձի որ ձեզ
15 զի մտիկ ընէի: Բայց թէ որ վէճեր խօսքի ու
անուններու և ձեր օրէնքին վրայով է, դուք
ձեզմէն տեսէ՛ք. ինչու որ ես ատանի բանիս
16 րու գատաւոր ըլլալ չեմ՝ ուզեր: Եւ զանոնք
17 ատեանէն վռնտեց: Ապատնոր բոլոր Ցոյնե-
րը Սոսթենէս ժողովրդապետը բռնելին ու
առաջնոյն առջեը կը ծեծէին. և սա բանին
բուս վրայով Գալիոն բնաւ հոգ չէր ընէր:
18 Պօղոս ալ տակաւին չատ մը օրեր հոն մնա-
լէն ետքը, եղբայրներէն հրաժարուելով՝ նաւով
դէպ ի Սիրիա դնաց, և իր հետն ալ Պրիս-
կիլա և Ակիւլաս, ՚ի Կենքրէայի մէջ ՚ի
19 գլուխը փորքած, ինչու որ ուխտաւոր էր: Ու

ա Գործ. ի. 10—13։ գ Ես. ր. 7։ Թագ. ի. 8։ Ժզ. 88։ Ցոբ. ժբ. 10։ Ես. ի. 3։ Լգ. 4։ Ես. խբ. 5։ Ծե. 10։ Զ.սք. ժբ. 11։ բ Ա.որ. լբ. 8։ գ Հռոմ. ա. 20։ դ Գլ. ժգ. 16։ ե Կող. ա. 17։ Երբ. ա. 3։ զ Գլ. ժ. 42։ Հռոմ. ը. 32։ է Գործ. ի. 11։ Ես. ի. 18։ ը Գլ. ժգ. 15։ Հբ. ա.սմ. գ. 25։ թ Ղ.ա.կ. խգ. 47։ ժ Ես. ի. 11։ Ա.որ. ժ. 32։ ի Գլ. ժգ. 16։ ժա Գործ. ի. 20։ ժբ Ա.որ. ժ. 14։ ժգ Գլ. ժ. 41։ Հռոմ. ր. 16։ Ժգ. 10։ ժդ Գործ. ի. 24։ ժե Գլ. ր. 24։ ժզ Գործ. ի. 9։ ժէ Ղ.ա.կ. ժ. 3։ ժը Կար. ժ. 19։ ժթ Գործ. ի. 6։ ի Գործ. ի. 31։ ի.ա Եբրայ. ա. 18։ ի.բ Ա.որ. խ. 20։ ի.գ Գործ. ի. 4։ ի.դ Գործ. ի. 19։ ի.ե Գործ. ի. 20։ ի.զ Գործ. ի. 21։ ի.է Գործ. ի. 22։ ի.ը Գործ. ի. 23։ ի.թ Գործ. ի. 24։ ի.ժ Գործ. ի. 25։ ի.ժա Գործ. ի. 26։ ի.ժբ Գործ. ի. 27։ ի.ժգ Գործ. ի. 28։ ի.ժդ Գործ. ի. 29։ ի.ժե Գործ. ի. 30։ ի.ժզ Գործ. ի. 31։ ի.ժէ Գործ. ի. 32։ ի.ժը Գործ. ի. 33։ ի.ժթ Գործ. ի. 34։ ի.ի Գործ. ի. 35։ ի.իա Գործ. ի. 36։ ի.իբ Գործ. ի. 37։ ի.իգ Գործ. ի. 38։ ի.իդ Գործ. ի. 39։ ի.իե Գործ. ի. 40։ ի.իզ Գործ. ի. 41։ ի.իէ Գործ. ի. 42։ ի.իը Գործ. ի. 43։ ի.իթ Գործ. ի. 44։ ի.իժ Գործ. ի. 45։ ի.իա Գործ. ի. 46։ ի.իբ Գործ. ի. 47։ ի.իգ Գործ. ի. 48։ ի.իդ Գործ. ի. 49։ ի.իե Գործ. ի. 50։ ի.իզ Գործ. ի. 51։

եփեսոս որ Տաւոս՝ անունը Տան ձգեց , և ինքը կը յոգոլաբանը մնայով՝ Հրէաներուն հետ
20 կը խօսէր , եւ երբն կ'ապաչէին որ ալ աւելի ժամնայն իրենց քովը մնայ , բայց չանձ-
21 նաւ , չհամ . Հապա Տրաժարելաւ անոնցմէ բսելով , «Պէտք է որ անպատճառ աս առաս-
չիկայ ծոյը երուսաղէմի մէջ բնեմ , բայց՝ Ա-
սուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը դառնամ .
22 ու եփեսոսէն նաւով ճամբայ եւս . եւ նէ
սարսա Տասնելով՝ Եփեսոսէ եւս , ու եկեղ-
ցիին բարև տուաւ , ու Երուսղէմ կերթար .
23 եւ ատեն մը հոն կենալէն ետև եւս , ու կար-
գով Գաղատացւոց երկիրը և Փռիգիա կը
պտրեր , ու բոլոր աշակերտները կը Տաս-
տատէր :
24 Եւ Պաղոս անունով Հրեայ մը , Ծննդեանը
Ագեքսանդրացի , ճարտասան մարդ մը եկաւ
Տասաւ եփեսոս , որ ինքը գօրաւոր էր ---
25 գիրքերով : Ասիկա Ճանապարհ մէջ վար-
ժուած էր , ու Ջհմտութեամբ Հոգի ունենա-
յով՝ կը խօսէր ու կը սորվեցնէր ճշդութեամբ
Տէրոջը վրայով . բայց Ինքը միայն Յովհաննէ-
26 սին մկրտութիւնը գիտէր : Ասիկա սկսաւ Ժո-
ղովարանին մէջ Համարձակ խօսիլ . ու երբոր
Ակիւզաս ու Պրիսկիլա լսեցին անկէ , ալ զա-
նիկա իրենց քովը տարին , և աւելի ճշդի-
27 Ասուծոյ Ճամբան անոր Հակիրճացուին : Ու
երբոր ուզեց Ագայիա երթալ , եղ-
բայրները քաջալերեցին ընդդէմ , ու ձէն գրե-
ցին ան որ աշակերտներուն որ զանիկա ըն-
դունին . որ Տան Տասնելով՝ շատ օգտակար
28 եղաւ շնորհքով Տաւատացեալներուն . քանի
մի Տրապարակաւ սաստիկ կը յաղթահնէր
Հրէաները , ---- գիրքերէն ցուցընելով թէ
Քհսուսը Քրիստոս է :

ԳԼ . ԺԹ

1 Սարը Հոգին կը տրուի Տաւատացեալներուն Պօղոսին ձեռ-
քը : 9 Հրէայք կը հայհոյեն Պօղոսի վարդապետութիւնը՝ որ
Տրաչքներով կը Տաստատուի : 13 Երդմնեցուցիչ Հրէայք 16
ձէն կ'ուտուն դիւահարէն : 19 Կախարդական գիրքերը կ'այ-
րուին : 21 Դիմումիոս իր արձակութեամբը մեծ ամբոխ
կը Տանի Պօղոսին գէմ : 35 որն որ ատենադպիրը կը Տանդար-
ձեցընէ :

1 Եւ քանի որ Ապողոս կորնթոսի մէջ էր ,
Պօղոս վերի կողմերը պտրտելով եփեսոս Է-
2 կաւ , և քանի մը աշակերտներ գտնելով՝ Ը-
նաւ անոնց , երբոր Տաւատացիք Սուրբ Հո-
գին ատիք արդեօք . անոնք ալ ըսին ցրէ ,
Բայց մենք լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի
3 կայ : Եւ ըսաւ անոնց , Հապա ինչո՞վ մկրք-
տուեցաք . անոնք ալ ըսին , Յովհաննէսին
4 մկրտութիւնովը : Պօղոս ալ ըսաւ , Յովհան-
նէս ապաշխարութեան մկրտութիւնով մկրք-
տեց , Ժողովուրդին ըսելով թէ ան որ իրմէ
ետքը պիտի գայ՝ անոր Տաւատան , այսինքն
5 Քրիստոս Յիսուսի : Ու երբոր -- լսեցին՝ Տէր
6 Յիսուսի անունովը մկրտուեցան : Եւ Պօղոս
երբոր Տանդց վրայ ձեռք գրաւ , Սուրբ Հո-
գին անոնց վրայ եկաւ , Ու լեզուներ կը խո-
7 սէին ու կը մարգարէանային : Եւ ան բոլոր
մարդիկը տասներկու չափ էին : Ես Ժո-
ղովարանը մնայով՝ երեք ամիս Տամարձա-
կութեամբ Խաուսծոյ Թագաւորութեանը վր-
9 բայով կը խօսէր ու կը Տամոզէր , Իսկ երբոր
մէկ քանիները կը յամառէին ու դէմ կը դնէին՝
բազմութեան առջեւ Ճան Ճամբան բամեաս-
լով , ինքը անոնցմէ Հեռացաւ և աշակերտ-
ները զատեց , ու ամէն օր Տիւրաննոսի Ճա-
10 կու մը գպրատանը մէջ կը խօսէր : Եւ ասը
երկու տարի բշնց մինչև որ բոլոր Ասիայի
մէջ բնակող Հրէաները ու Յոյները Տէրոջը
11 խօսքը լսեցին : Եւ Աստուած Նշանաւոր Հր-
12 բայքներ կ'ընէր Պօղոսին ձեռքովը : Ճաստի
որ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու գոգնոց-
ներ կը տանէին հիւանդներուն , և իրենց չա-
րերէն կը բժշկուէին , ու չար ոգիները կ'ել-
13 կէին : Բայց Տատուկ Հրէաներէն մէկ քանիները որ երթեւեկող էին՝ Ճանդգնե-
ցան Տէր Յիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ
որոնք չար ոգիներ ունէին , և կ'ըսէին , Ձեզ
կ'երդմնցընենք Յիսուսով , որն որ Պօղոս կը
14 քարոզէ . Եւ ան բանը ընողները Սկեւա ---
Հրէայ քահանայապետի մը եօթը որդիքն էին :
15 Իսկ չար ոգին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Յիսուսը կը Ճանչնամ՝ ու Պօղոսը գիտեմ , բայց
16 դուք ո՞վ էք : Եւ ան մարդը որուն ներսի
ոգին էր չար ոգին , անոնց վրայ ցաթկելով՝
բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչև որ ան
տուներէն մերկ ու վիրաւորուած դուրս փա-
17 խան : Եւ ան բանը եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր
Հրէաներուն ու Յոյներուն յայտնի եղաւ . Ու
անոնց ամենուն վրայ վախ մը ինկաւ , ու Տէր
18 Յիսուսի անունը կը մեծարուէր : Եւ Տաւա-
տացեալներէն շատերը կու գային , ու կը
խոստովանէին ու կը պատմէին իրենց գործ-
19 ները : Եւ կախարդութիւն Տետաքրքրուող
շատերը գիրքերնին Ժկտկով բերելով՝ ամենուն
առջեւը կ'այրէին . և անոնց գինը Տաշուեցին

• Ոմանք լսեցին ։
ը ա կար • գ • 19 ։ Երբ • ց • 3 ։ Ցոյն • գ • 15 ։
ճ Գաղ • ա • 2 • գ • 14 ։
ի Գլ • Ժգ • 21 • Ժե • 38 • 41 ։
ձ ա կար • ա • 12 • գ • 3 • 6 • գ • 8 • Տխա • գ • 13 ։
ղ Հռոմ • Ժբ • 11 ։
ճ Գլ • Ժբ • 3 ։
— ա կար • գ • 6 ։
մ Գլ • Ք • 22 • Ժե • 3 • Հբր • 5 ։
— ա կար • ա • 12 • գ • 5 • 6 ։
յ Գլ • ը • 16 ։
ն Գլ • գ • 6 • ը • 17 ։
շ Գլ • գ • 4 • Ժ • 40 ։
չ Գլ • Ժե • 2 • Ժբ • 41 ։
ո Գլ • ա • 3 • ը • 23 ։
պ Գլ • Ժբ • 25 ։
ջ Գլ • Ժբ • 11 • Ճոխ • ա • 15 • 27 • 30 • Գլ • ա • 5 • Ժա • 16 • Ժգ • 24 • 25 ։
ռ 4 • Խգ • 14 • Հբր • 23 ։
ս Տես գլ • ի • 31 ։
վ Ոմանք Տէր Յիսուսին ։
տ Ասր • Ժգ • 20 • Գլ • Ժգ • 3 ։
ր Գլ • ե • 15 • Տես գ Թագ • գ • 29 ։
ց Ասր • • Ժբ • 27 ։
ւ Տես Ասր • Ք • 38 • Դան • ի • 49 ։
փ Ճառ • Ձեռք ըբր-ված ։
ք Դան • ա • 65 • ե • 10 • Գլ • բ • 45 • ե • 5 • 11 ։
և Ասա • գ • 6 ։

ու յիսուն հազար արծաթի դահեկան։
20 Աւյսպէս Ցէրոլը խօսքը մեծապէս կ՚աճէր և
կը զօրանար։
21 Ու երբոր աս բաները լմննցան, Պօղոս
միտքը դրաւ որ Մակեդոնիան ու Աքայիա
երթայ պտըտելով Երուսաղէմ երթայ։ ու կ՚ը-
սէր թէ Հոն երթալէս ետքը պէտք է ինծի
22 որ Հռոմ ալ տեսնեմ։ Ուղարկեց իրեն ծառայու-
թեան ընծայերէն երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու
Երաստոսը իրենց Մակեդոնիա, ու ինքը ա-
սեն մըն ալ Ասիոյ մէջ կեցաւ։
23 Եւ հոն ատենները չատ խռովութիւն ե-
24 ղաւ Ցէրոլէ Ճամբուն համար։ Քանզի Դե-
մետրիոս անունով արծաթագործ մը Արտեմի-
սին ֆէյեաւ տաճարներ կը շինէր արծաթէ, ու
25 բիչ չէր բերեր վարպետներուն։ Որոնք
ասիկա մէկտեղ ժողվեց նոյն արհեստին բա-
նուորներուն հետ, ու ըսաւ, Մարդիկ, դուք
26 գիտէք որ աս գործէս է մեր չայրը։ Ես կը
տեսնէք ու կը լսէք որ աս Պօղոսը չէ թէ
միայն Եփեսացւոց, հապա գրեթէ բոլոր Ա-
սիացւոց չատ ժողովուրդները համոզելով՝
մոլորեցնեն դարձուց, ըսելով թէ Ձեռքով
27 չշինուածները աստուածները չեն։ Ուստի վը-
տանգ կայ որ չէ թէ միայն աս մեր կողմն
պիտի նախատուի, հապա մեծ աստուածու-
հւոյն Արտեմիսին տաճարն ալ ոչինչ պիտի
սեպուի, և անոր մեծափառութիւնը պիտի
խափանուի, որն որ բոլոր Ասիա ու աշ-
28 խարհը կը պաշտեն։ Ու երբոր զ՚ըսեցին
բարկութեամբ լեցուած կը կանչըռտուէին ու
29 կ՚ըսէին, Մեծ է Եփեսացւոց Արտեմիսը։ Ե-
րոլոր քաղաքը խռովութեամբ լեցուեցաւ։ և
յարձակեցան Գայեոս ու Արիստարքոս Մա-
կեդոնացիները՝ Պօղոսին ճանապարհորդա-
կիցները, ամէնը մէկէն թէատրոնը վազեցին։
30 իսկ Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին մէջը
մտնել, աշակերտները թոյլ չտուին կինքը։
31 Ասիոյ տեսիլներէն ալ ոմանք որ իր բարեկամ-
ներն էին՝ հոգ խրկելով իրեն կ՚աղաչէին որ
32 չհամարձակի թէատրոնը երթալու։ Ուստի
մէկը մէկ կերպ ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը
կանչռտուէին, ինչու որ ժողովը չիմացա-
թեան մէջ էր, և շատերը չէին գիտեր թէ ինչ
33 բանի համար ժողված են։ Եւ բազմութեա-
նը մէջէն չատ մը բերին Ղզեքանդրոսը, որն
որ Հրէայք չատ կ՚ըզրգռին։ Ղզեքանդրոս
ալ ձեռքով չարժելով՝ կ՚ուզէր որ ժողովուր-
34 դին պատասխան տայ։ Իսկ երբոր գիտցան
թէ անկից Հրէայ է, ամէնքը մէկ բերան ե-
35 ղան՝ երկու ժամու չափ կը կանչռտուէին թէ
Մեծ է Եփեսացւոց Արտեմիսը։ Սակայն ա-
նունդ պիրը բազմութիւնը հանդարտեցնե-
լով ըսաւ, Ով Եփեսացի մարդիկ, ո՞ր մարդն
է որ չգիտնայ թէ Եփեսացւոց քաղաքը Ար-
տեմիսին և Դիոսէն իևկած կուռքին սա-
36 ճարին պաշտօնեան է։ Ուրեմն աս որ անվի-
ճելի բան մըն է, պէտք է ձեզի հանդարտ
կենալ, և չանդգնելէնիչ բան մը չընել։
37 Քանզի դուք աս մարդիկը հոս բերիք, որոնք
ոչ տաճար կողոպտողներ են, ոչ ալ ձեր աս-
38 տուածուհւոյն հայհոյողը բերնէ են։ Ուստի
թէ որ Դեմետրիոս և իր հետը եղած վարպետ-
ները մէկու մը հետ բան մը ունին, դատի օ-
րեր կան ու փոխանորդ ըզ եկ կայ։ Թող
39 իրարու դէմ ամբաստանութիւն ընեն։ Հապա
թէ որ ուրիշ բաներու համար է ձեր պահանջ-
մունքը, օրինաւոր ժողովքի մէջ թող որոշուի։
40 Ինչու որ մենք ալ սա օրուան երկրորդ
իրրև խռովարար մարդիկ ամբաստանուելու
վտանգի մէջ ենք, քանզի պատճառ մը չկայ
որով կարող ըլլանք սա խառնամբոխ բազ-
մութեանը համար պատասխան տալ։ Եւ ա-
սանկ ըսելով ժողովքը արձակեց։

Գլ. Ի

1 Պօղոս Մակեդոնիա կ՚երթայ։ 7 Տէրունական ընթրիքը կը կա-
տարէ ու կը քարոզէ։ 9 Եւտիքոս վար կ՚իյնայ ու կ՚անէ։ 10
և Պօղոս կը չարուչմուճ կ՚անի։ 17 Պօղոս Միլետոսի մէջ ժո-
ղովուրդներ։ կը զրուցէ անոնց հետն պատահելու անցքե-
րը։ 28 կը պատուիրէ անոնց Աստուծոյ հօտին հոգ տանել։
29 ու կը գուշակացնէ խարխոյ վտգ ապստամբներուն։ 32 ապա
զանոնք Աստուծոյ չանձնարէ։ 36 աղօթք կ՚անէ անոնց հետ
ու կը լքէ։

1 Եւ ատենը զադարուելէնետև Պօղոս աչ-
կերտները իրեն կանչեց, ու հրաժարական
ողջոյն տալով ելաւ որ Մակեդոնիա երթայ։
2 Երբ ան կողմերը պտըտուելէն ու չատ խօսքերով
3 զանոնք յորդորելէն ետև եկաւ Հելլադա։ Եւ
հոն երեք ամիս կենալէն ետքը, երբ Հրեաները
իրեն դէմ նենգութեան խորհուրդ ըրին՝ երբ-
որ կ՚ուզէր Սիրիա երթալ, անոր հոգոյն
4 Մակեդոնիայի վրայէն դառնալ։ Ու մինչև
Ասիա իր հետը կ՚երթային Բերիացի [Պիւռոսի
որդին] Սոպատրոս, և Թեսաղոնիկեցիներէն
Արիստարքոս ու Սեկունդոս, և Դերբացին
5 Գայոս ու Տիմոթէոս, և Ասիացիք Տիւքի-
6 կոս ու Տրոփիմոս։ Ասոնք չատ գացին ու
Տրոադայի մէջ մեզի կը սպասէին։ Մենք ալ
Բազարջակեցւոց օրերէն հետև փիլիպպէին
նաւեցինք, և հինգ օրուան մէջ Տրոադա

ա Գլ. ը. 7։ ժբ. 24։ բ Տիմ. գ. 10։ գ Հռոմ. ժգ. 23։
ե Գլ. ի. 22։ զ Գլ. ժգ. 14։ է Հռոմ. ժե. 25։
ը Գլ. ի. 4։ ժզ. 29։ թ Գծ. գլ. Ի. 2։
ժ Գլ. ի. 11։ Հբ. Մատ. ԻԸ. 24–28։ ժա Գլ. ժգ. 2։ ժբ Գծ. գ. 22։ ժգ Գլ. ժգ. 1։ ժդ Գլ. ժբ. 17։

ա Նմանե մեծ աստուա-
ծուհւոյն 12։ իե. 3։ բ Կար. ժ. 26։ գ Գլ. իա. 29։ դ Գլ. ժբ. 29։ իե. 3։ — 2։ Կոչ. գ. 10։ ե Գլ. ժբ. 29։ զ Գլ. ժգ. 1։ է Գլ. ժգ. 5։ ը Եփես. գ. 21։ Կոչ. գ. 10։ թ Գլ. ի. 25։ իգ. 1։ ժ Գլ. ժբ. 17։ ժա Կար. ժգ. 5։ ժբ Տիմ. գ. 3։ ժգ Տիմ. գ. 14։ ժդ Գլ. ժբ. 17։ ժե Տիմ. գ. 12։ ժզ Տիմ. գ. 20։ ժէ Ես. ժբ. 14. 15։ իգ. 15։ ժը Գլ. ժգ. 8։ բ Կար. բ. 12։ բ Տիմ. գ. 13։

նկանք անոնց քովը, ու հոն եօթը օր կեցանք։
7 Ուր մկիաբերի օրը երբոր Ժողովուրդը էինք՝
հաց կարելու, Պօղոս անոնց կը քարոզեր,
ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի երթար.
ու խօսքը երկրնցուց մինչև կէս գիշեր։ Ու
8 շատ լապտերներ կային հան վերի սենեակը՝
9 ուր որ մենք ժողված էինք։ Ու մէկ երի-
տասարդ մը Եւտիքոս անուն պատուհանին
վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մներ էր.
երբոր Պօղոս խօսքը երկրնցուց, անկեա խո-
րունկ քնով բռնուած՝ երրորդ դասիկնէն
վար ինկաւ, ու զանկեա մեռած վերցուցին։
10 Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ Էանոր վրայ ինկաւ
ու գրկեց ընկնիլ՝ ու կ՚ըսէր, Մի խռովիք,
11 ինչու որ սորա հոգին իր մէջն է։ Եւ վեր
ելնելով հացը կոտրեց ու կերաւ, ու երկար
խօսելով մինչև առաւօտ՝ ետքը ելաւ գնաց։
12 Եւ ան պատանին ողջ բերին ու մեծապէս
13 միխիթարեցան։ Իսկ մենք նաւը մնելով
ճամբայ ելանք դէպ ի Ասոն, որ անկէ Պօղոս
պիտի առնէինք, ինչու որ անանկ ապագրեր
էր, որովհետև ինքը ոտանով պիտի երթար։
14 Ու երբոր Ասոն մեզի հանդիպեցաւ, ա-
15 ռինք անոկա և Միտիլինէ եկանք։ Անկէ ալ
նաւելով հետևեալ օրը Քիոսի դիմացը հա-
սանք. և մեա օրը Սամոս հասանք, ու Տրոգիլիոն կենալով՝ մեա օրը Միլետոս ե-
16 կանք. ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ
նաւով անցնի Եփեսոսի քովէն, որ չըլլայ թէ
Ասիոյ մէջ ժամանակ անցնէ, որովհետև
կ՚արագար ար եթէ կարելի է իրեն՝ Պենտէ-
կոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ։
17 Եւ Միլետոսէն հաղ խրկեց Եփեսոս ու ե-
18 կեղեցիին երէցները կանչեց։ Ու երբոր իրեն
եկան, բաւ անոնց, Դուք գիտէք հոր ան
առջի օրէն հետ որ ես Ասիա եկայ, ինչպէս
19 ձեր հետ վարուեցայ բոլոր ժամանակը. Ամե-
նայն խոնարհութեամբ Տէրոջը ծառայելով,
և շատ արցունք քով ու փորձերիւններով՝ որ
Հրեից նենդութիւններէն ինծի պատահեցան.
20 Ինչպէս ընդունելի եղ չկեցայ օգտակար բանե-
րուն բնաւ մէկը ձեզի զրուցելէն, ու ձեզի
հրապարակաւ և տան մէջ սորվեցնելէն.
21 Վկայութիւն տալով Հրեից և Յունաց ապէշ
Ղէպ ի Աստուած ապաշխարութեան համար,
ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ հաւա-
22 Հաւատքին համար։ Եւ հիմա տես ես հո-
գւով կապուած՝ Երուսաղէմ կ՚երթամ, և հոն
ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր.
23 Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ
ինծի կը վկայէ ու կ՚ըսէ թէ կապեր ու նե-
24 գութիւններ ինծի կը սպասեն։ Բայց ես բանի
մը համար հոգ չեմ ըներ, և իմ անձս պա-
տուական չեմ սեպեր, Միայն թէ իմ ընթաց-
քս ուրախութեամբ կատարեմ, և ան պաշ-
մանը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի Աստուծոյ շնոր-
25 հացը աւետարանին վկայ ըլլալու։ Եւ հիմա
տես ես գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չտես-
նէք գուք ամէնդդ, որ ինչ երթեք պարտե-
ցայ Աստուծոյ խնդութիւնը քարոզելով։
26 Ուստի ես ձեզ կը վկայեմ ձեզի, որ ես նե-
27 պարտ եմ ամէնուն արիւնէն։ Ինչու որ Չետ
չկեցայ Աստուծոյ բոլոր կամքը ձեզի յայտ-
28 նելէն։ Ուրեմն զգուշացէք ձեր անձերուն
և բոլոր հօտին, որուն վրայ Հոգին Սուրբ
Ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Աստուծոյ եկեղեցին հո-
վուելու, որն որ Իր արիւնովը ստացաւ։
29 Գիտեմ որ իմ գաղուելէս ետքը ձեր
մէջը Ներխուժող գայլեր պիտի մտնեն,
30 որ պիտի չխնայեն հօտին։ Եւ Ձեզմէ ալ
մարդիկ պիտի ելլեն, որ ծուռ բաներ
պիտի խօսին՝ աշակերտները իրենց եանէն
31 քաշելու համար։ Ուստի արթուն կեցէք, և
միտքերնիդ բերէք որ երէք տարի գիշեր
ու ցերեկ չդադարեցայ ամէն մէկը արցունք
32 քով խրատելէն։ Եւ հիմա, եղբայրներ, կը
յանձնեմ Ձեզ Աստուծոյ ու Էանոր չնորհաց
խօսքին, որ կարող է շինելու և երջերը սըր-
բուածներուն հետ Ձեզի ժառանգութիւն տա-
33 լու։ Մէկուս մը արծաթին կամ ոսկիին կամ
34 հագուստին չգանեցայ։ Դուք Ձեզմէ գիտէք
որ ինծի և իմ հետս եղողներուն պէտք ե-
35 ղած հաս Ձեռքերս հոգացին։ Ամէն բան
Ձեզի ցուցուցի, Թէ ասանկ պէտք է աշխա-
տիլ ու տկարներուն օգնութիւն ընել, և միտք
բերել Տէր Յիսուսի խօսքը որ ինքը ըսաւ,
Աւելի երանելի է տալը քան թէ առնելը։
36 Եւ ասս որ ըսաւ, անոնց ամէնուն հետ ծունր
37 կոնի վրայ գալով աղօթք ըրաւ։ Ամէնքն ալ
սաստիկ կոծ լային, ու Պօղոսի վզովը իյնալով զանիկա կը համբուրէին։ Մեր-
38 սերնին կը ցաւէր մանաւանդ ան խօսքին հա-

ֆա Կար. · Ժգ. · 2։
Գ·ցար. · ա· 16։
ե Ելնան աշակերտնե-
րը Ժողովուրդ կին
Ղ· Գլ. բ · 42· 46։ ա·
Կար. · Ժ · 16։ Ժա·
20· եա։
լ· Գլ. · ա · 15։
ի· գ Յնագ · Ժէ · 21։
գ Յնագ · գ · 34։
ֆ Մ·ատ · Ք · 24։
ի Կան քաղքով
ի Ակ · Ժ · 21։ բա·
4 · 18։
լ Գլ. բ · 1 · ա Կար ·
Ժգ · 8։
ղ Գլ. բգ · 17 ·
ղ· Գլ. Ժգ · 19 · Ժ ·
1 · 10։
ճ Հաց · 3 ·
Հաց · 27 ·
յ Գլ. Ժգ · 5 ·
Մար · ա · 15 · Ղաղ·
բգ · 47 · Գլ. բ · 38 ·
Գլ. Ժ · 21 ·
Գլ. բա · 4 · 11 · ա
Յնագ · գ · 3 ·
Գլ. բա · 13 · Հգ.
ասմմ. ք · 35 · բ
Կար. · գ · 16 ·
որ Տիմ. գ · 7 ·
Գլ. ա · 17 · բ Կար·
գ · 1 ·
Գաղ. ա · 1 · Տիտ.
ա · 3 ·
Հգ · 38 · Հասմմ·
Ժ · 23 ·
Գլ. Ժգ · 6 · բ Կար·
Ե · 2 ·
Գաղ · Ե · 30 · Ցամ·
Ժե · 15 · Եփես. ա·
11 ·
ֆա Տիմ. գ · 16 · ա
Գաղ · Ե · 3 ·
Կար · Ժ · 28 ·
Գլ. Ժգ · 9 ·
Գլ. Ժ · 31 ·
Ցես Երբ · Ժ · 14 ·
Եփես. ա · 7 · 14 ·
Կղ. · ա · 14 · Երբ·
բգ · 13 · ա Գաղ. ա·
19 · Ցագ · Ե · 8 ·
Մ·ատ · Ե · 13 · բ
Գաղ · Ե · 1 ·
ֆա Տիմ. ա · 19 · ա
Ցագ · գ · 19 ·
Գլ. Ժգ · 10 ·
Երբ · Ժգ · 9 ·
Գլ. Ք · 31 ·
Գլ. Ժբ · 18 · Եփես·
ա · 18 · Կղ. · ա·
Ցես Երբ · Ժ · 24 · Երբ·
Ք · 13 · ա Գաղ. ա·
4 ·
ֆա Ցագ · Ժգ · 3 ·
ա Կար · Ք · 13 · բ
Կար · Ե · 8 · Ժա · 9 ·
Ժգ · 17 ·
Գլ. Ժգ · 31 · ա Կար·
գ · 13 · ա Գաղ · բ·
9 · բ Գաղ · գ · 8 ·
Հասմմ · Ժե · 1 · ա
Կար · Ք · 13 · բ Կար·
Ժա · 9 · 12 · Ժգ ·
13 · Եփես · գ · 21 ·
ա Գաղ · գ · 11 · Ե·
14 · բ Գաղ · գ · 8 ·
Գլ. Ե · 33 · Յա · 5 ·
Ցան · Յաե · 14 · Յգ ·
28 ·

մար՝ Էր կ'ըսէր թէ ալ պիտի չտեսնեն իր երեսը. և զանիկա ճամբայ գրին մէնչև նաւը էջ-ընէլ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Գողտ բնաւ չհամբերեր երթալուն նա կինասս։ 2 Փիլիպպոսին մարդարէ աղջիկները։ 12 Գողտ երթալուժ կ'երթայ։ 27 ուր կը բաներ ու մեծ մարդի մէջ կ'երևայ։ 31 բայց հազարաթոռ պատուելով զանկիա։ Տրամեան կոչ. ասր Յոզվոր բերին Խոսէ։

1 Ու երբոր եղանք ու անոնցմէ զատուեցանք՝ ուղիղ նաւելով կոլ եկանք, և մեր օրը 2 Հաղտան, ու անկէ գնացինք։ Եւ նաւ մը գտանք որ փիւնիկէ կ'երթար, ու անոր մէջը 3 մտնելով ճամբայ եղանք։ Եւ կիպրոս որ երևցաւ, զանիկա ձախ կողմնիմիս թողլով դէպ ի Սիւրիա նաւեցինք և Տիւրոս եջանք, ինչու որ նաւը հոն պիտի թափէր իր բեռը։ 4 Եւ այակիրանները գտնելով՝ եօթը օր հոն կեցանք, որոնք Պօղոսի Հոգիով կ'ըսէին Ցե-րուսաղէմ չելլել։ 5 Բայց երբ որ այդ օրերը անցուցինք՝ եղանք ու կ'երթայինք. ամէնն ալ կիներովը ու տղաքներով մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ գրին։ Եւ ծո-վեզերքը ծնկան վրայ դալով աղօթք ը-րինք։ 6 Ու իրարու հրաժարական տալով՝ մենք նաւը եջանք, անոնք ալ տեղերնին դարձան։ Իսկ մենք Տիւրոսէն ղեռ-ընէլ և 7 ծովը ճամբորդութիւնը լմընցնելով Պտողե-մայիս հասանք, ու եղբայրները բարևելով՝ անոնց քով մէկ օր նստանք։ 8 Ար մենք յաջորդ օրը ելանք ու կեսարիա եկանք, և փիլիպ-պոս Աւետարանչին տունը մտնելով, որ ը-ր եօթնէն մէկն էր, անոր քովը կեցանք։ 9 Անոր չորս կոյս աղջիկ ունէր, որ մար-10 գարէութիւն կ'ընէին։ Եւ հոն շատ օրեր որ կեցանք, Հրէաստանէն մարգարէ մը իջաւ 11 Ագաբոս անունով։ Ու երբոր մեզի եկաւ, Պօղոսին գոտին առնելով իր ձեռքերը ու ոտ-քերը կապեց, և ըսաւ, Այսպէս կ'ըսէ Հոգին Սուրբ։ Ան մարդը որուն կ'ըսէ Հագ-րոս անոնի պիտի կապեն Հրէաստանի մէջ, ու հեթանոսներուն ձեռքը պիտի մատ-12 նեն։ Ու երբոր ասր լսեցինք, ապաչեցինք մենք ալ և տեղացիք ալ որ Երուսաղէմ չելլ-13 լէ։ Իսկ Պօղոս պատասխան տուաւ, Ինչո՞ կ'ընէք, Քնքշ-կու լալ ու իմ սիրտս կը ճմլէք. քանզի ես չէ թէ միայն կապուելու, հապա նաև մեռնելու ալ պատրաստ 14 եմ Տէր Յիսուսի անուանը համար։ Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ լուռ կեցանք, ու ըսինք, Տէրոջը կամքը թող ըլլայ։

15 Եւ ան օրերէն ետև պատրաստուելով ե-16 րուսաղէմ երթանք։ Կեսարացի աշակերտներէն ալ մէկ քանիները մեր հետ եկան, և Մնա-սոնին նախնի աշակերտի մը կոպրացի Մնա-17 սոնին, որուն քովը պիտի կենայինք։ Ու երբոր երուսաղէմ մտանք, եղբայրները ուրա-18 խութեամբ մեզ ընդունեցին։ Եւ հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ Յակոբոսին քովը գնաց, 19 ու բոլոր երէցներն ալ եկան։ Եւ զանոնք բարևելով մի քսան մասէն ինչ որ Աստուած հեթանոսներուն մէջը ըրաւ իր 20 ծառայութեամբը։ Անոնք ալ լսելով փառք կու տային Աստծոջը։ և ըսին իրեն, Կը տես-նես, եղբայր, քանի բիւրաւոր Հաւատա-ցեալ Հրէաներ կան, ու ամէնքն ալ Օրէն-21 քին նախանձաւոր են։ Բայց քու վրայդ-ինացան թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն ապստամբել կը սորվեցնես, ըսելով որ տղաքներն չթլփա-տեն, և սովորութիւններուն համեմատ չեն-22 քուն։ Արդ ի՞նչ պիտի ըլլայ. անշուշտ բազ-մութիւն պիտի ժողվուի, ինչու որ պիտի 23 լսեն թէ եկեր ես։ Ուստի ասր քանը ըրէ որ քեզի կ'ըսենք. Մեր քովը չորս մարդ կայ, 24 որոնք իրենց վրայ ուխտ դրած են. Անոնք առ՝ իրենց հետ սրբուրուէ, և անոնց համար ծախք ըրէ, որ վրենց գլուխ ածիլեն. որպէս զի ամէնն ալ գիտանան թէ քու վրայդ-ինա-ցած բաներնին ոչինչ է, հապա դուն ալ դէ-25 հետը կը գայես օրէնքը պահելու մէջ։ Բայց հաւատացի եկող հեթանոսներուն համար մենք թուղթ խրկեցինք՝ ընդդէմ որոշեցինք, որ անոնք բնաւ սասկի բաներ չպահեն։ միայն թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ ու սրբուենէ և խեղդուածէ ու պոռնկութենէ։ 26 Անասնոր Պօղոս ան մարդիկը առաւ, ու հե-տևեալ օրը անոնց հետ սրբուրուած՝ տաճա-ռը մտաւ, տեսրութեան օրերը լմընալը ցուցընելու համար, մինչև որ անոնց սմէն մէկուն համար պատարագ մատուցուեցաւ։ 27 Ու երբոր եօթը օրերը լմընալու վրայ էին, Ասիացի Հրէաներէն զանիկա տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովցուցին, և անոր ձեռք զարկած՝ կը կանչէին թ-28 Իսրայէլացի մարդիկ, օգնութեան հասէք. սա ան մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուր-դին և օրէնքին ու սա տեղին դէմ բան կը սորվեցնէ ամէնուն, մինչև որ տաճարին մէ-ջը Յոյներ ալ մտցուց, և սա սուրբ տեղը 29 պղծեց։ (Ինչու որ առաջուց Եփեսացի Տրո-փիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր

էին, և կը կարծէին թէ Պօղոս զանիկա տա-
30 ճարը մոռցուց.) Հիւ բոլոր քաղաքը չարժե-
ցաւ և ժողովուրդը դիզուելացաւ, ու բռնե-
ցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշելին. և
31 յաւտ մր դուռները գոցուեցան։ Ու երբոր ա-
նոնք կ'ուզէին անոր սպաննել, լուր հասաւ
գունդին հազարապետին թէ բոլոր Երու-
32 սաղէմ իրար անցեր է։ Ան ալ անմիջապէս
զինուորներ և հարիւրապետներ առած՝ ա-
նոնց վրայ վազեց. անոնք ալ հազարապետը
ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը ծեծելէն
33 դադարեցան։ Ատոնցմէ հազարապետը մօ-
տենալով բռնեց զանիկա, և հրամայեց երկու
34 թէ անիկա պ'կ է ու ի՞նչ բրեր է։ Եւ բազ-
մութեանը միջէն մէկը մէկ կերպ ու մէյ-
ուրիշ կերպ բան կը կանչուրտուէին. իսկ երբ-
որ չկրցաւ անոնց չփոթութենէն ստոյգը գիտ-
նալ, հրամայեց բերուի զանիկա բերդը տա-
35 նին։ Ու երբոր սանդուխոց հասաւ, անանկ
պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցնելն
անիկա՝ ժողովուրդին բռնութենանը համար։
36 Ետևու ժողովուրդին բազմութիւնը եռանելն
կ'երթար, ու կ'ըսէին. «Վերցուր տանիկա։
37 Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր,
հազարապետին բսաւ, Արդեօք կարելի՞ է որ
քեզի բան մը խօսիմ։ Ան ալ բսաւ, Յունարէն
38 գիտե՞ս. Չէ՞ որ դուն ան Եգիպտացին ես,
որ առ օրերս առաջ չորս հազար Ասրիկայ
մարդիկ ապստամբեցուցիր, ու անապատը
39 հանեցիր։ Պօղոս ալ բսաւ, Ես Հրէայ մարդ
մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնէն, չէ թէ անհնչան
քաղաքի մը քաղաքացի, ու կ'աղաչեմ քեզի՝
ինծի հրամայես տալ որ ժողովուրդին խօսիմ։
40 Ու երբոր անիկա հրամայեց տալ, Պօղոս
անդամ խոի վրայ կանգնելով՝ ձեռքը շարժեց
ժողովուրդին, ու երբոր մեկ մը լռութիւն
եղաւ, եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց,
ու բսաւ,

ԳԼ· ԻԲ

1 Պօղոս ալ բսաւ նոյնպէս իր գործի գալը։ 17 ԵՒ իր ա-
ռաքելութենան կանչուիլը։ 21 բայց Հեթանոսներուն խոսք
ընելն ալ ժողովուրդը բարձրանալ կ'ուզապնելն անոր
դէմ։ 24 Հազարապետը հրամայեն կ'ընէ որ նեղուն Պօղոսը։ 25
բայց անկից իր Հռոմէացի ըլլալը իմանալնուն կ'ազատի։

1 Ա Մարդիկ՝ եղբայրներ և հայրեր, ինծի մը-
տիկ բերէք որ ձեզի ինչ պատասխան կու-
2 տամ։ (Երբոր լսեցին որ եբրայական լեզուով

3 կը խօսէր իրենց, ալ աւելի լուռ կեցան. Եւ
անիկա բսաւ.) Ես Հրէայ մարդ մըն եմ Կի-
լիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և սա քաղաքիս
մէջ Դամաղիէլին ոտքը մեծցած, ճշ-
գրիւ օրէնքին նդուժեմանը պէս կրթուած,
նախանձաւոր էի Աստուծոյ՝ ինչպէս որ այս-
4 օր դուք ամէնդդ էք. Ես այդ մարդկանց
կ'հետ մարդիկ կապելով՝ ու բանտերու մէջ
նետել ու ջամբուն հանածնէի մինչև ի մահ.
5 ինչպէս որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինծի
համար՝ ու բոլոր ծերակոյտը. Որ իրենցմէ
թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝ դա-
մասկոս կ'երթայի, որ հոն եղածներն ալ կա-
պուած երուսաղէմ բերեմ որ պատուհաս
6 ըլլան։ Ու եղաւ որ երբ կ'երթայի ու դամասկոսին
մօտենայ, կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկ-
կինքէն մեծ լոյս մը փայլատակեց իմ բոլորտի-
7 քս. Եւ գետինը ինկայ, ու ձայն մը լսեցի
որ ինծի կ'ըսէր, Սաւուղ, Սաւուղ, ինչո՞ւ
8 ինծ կը հալածես։ Ես ալ պատասխան տուի
թէ Դուն ո՞վ ես, Տէր։ Ան ալ ինծի բսաւ, Ես
Յիսուս Նազովրեցին եմ, որ դուն կը հալա-
9 ծես։ Բայց անոնք որ իմ հետս էին՝ լոյսը
տեսան ու վախով լցուեցան, սակայն ինծի
10 խօսողին ձայնը չլսեցին։ Եւ բսի, Ի՞նչ ընեմ,
Տէր։ և Տէրը ինծի բսաւ, Ելլիր գնա Դամաս-
կոս, ու հոն քեզի պիտի դրուցուի ան ամէն
բաներուն համար, որ սահմանուած է որ ընես։
11 Ու երբոր չէի տեսներ ան լոյսին փառքին,
հետս եղողներէ ձեռքէս բռնուած՝ Դամասկոս
12 մտայ։ Եւ Անանիա անուն մարդ մը՝ օրէնքին
համեմատ առատաձեռնութեամբ, ու Գոհա-
նակաղ բոլոր Հրէաներէն վկայուած,
13 ինծի եկաւ, ու քովս կանգնելով ինծի բսաւ,
14 Սաւուղ եղբայր, վեր նայէ։ Ես ալ նոյն ժա-
մուն վեր նայեցայ իրեն. և անիկա բսաւ,
Մեր Հայրերուն Աստուածը առաջուց Քեզ
ընտրեց, որ իր կամքը ճանչնաս ու ան Ար-
դարը տեսնես, և անոր բերնէն ձայն լսես.
15 Որովհետև բոլոր մարդոց առջևը անոր վկայ պի-
տի ըլլաս անոնց համար, Ինչ որ տեսար
16 ու լսեցիր։ Եւ հիմա՝ ալ ի՞նչ կ'սպասես. և-
լիր՝ մկրտուէ ու մեղքերդ լուա Տ՚անոր ա-
17 նունը կանչելով։ Ես եղաւ որ երբոր երուսա-
ղէմ դարձայ ու տաճարին մէջ աղօթք կ'ընէի,
18 մտքի չափազանցութիւն մը եկաւ վրաս, Չեր-
թանք տեսայ, որ ինծի կ'ըսէր, Վազասրերը
չառնով երուսաղէմէն ելիր, ինչու որ քե-
զի համար ըստ վկայութենդ պիտի չընդ-

19 գումին։ Ես ալ ըսի, Տէր, ՚իրենք ՚ինձի դի-
տեն թէ ես էի որ քեզի հաւատացողները
բանտը կը դնէի, ու ժողովարանէրուն մէջ
20 կը ծեծէի։ Ու երբոր քու Ստեփաննոս վկա-
յիդ արիւնը կը թափուէր, ես ինքնս ալ ներ-
կայ էի ու համաձայն էի ՚անոր սպանումներուն։
ու զանիկա սպանողներուն հանդերձները ես
21 կը պահէի։ Եւ ինծի ըսաւ, Գնա, ՚ինչու որ
ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն պիտի իրր-
կեմ։

22 Եւ անոնք մինչև աս խօսքս ականջ դրին
իրեն, ետքը ձայնները վերցուցին ու ըսին,
՚Վերցուր աշխարհէն ատանկ մարդը, քանի
23 որ չպիտի ատոր ապրիլ պատ։ Ու երբոր կը
կանչուռտային ու հանդերձներն կը նետէին և
24 փոշին դէպ ի օդ կը ցանէին, հազարապետ
ատ հրամայեց բերալ որ զանիկա բերդը մտցը-
նեն, ու բաւ որ ծեծով հարցափորձ ընեն
զանիկա, որ գիտնայ թէ ինչ յանցանքի համար
25 անոր դէմ անանկ կը կանչռտային։ Ու երբ-
որ կապերով զինքը կապեցին, Պօղոս
վերակացու հարիւրապետին ըսաւ, ՚Վրաժ՞ն
է ձեզի Հռոմայեցի ու չդատապարտած
26 մարդ մը ծեծել։ Հարիւրապետը երբոր ա-
րսեց, գնաց հազարապետին պատմեց ու ը-
սաւ, ՚Ի՞նչ պիտի ընես, ՚ինչու որ աս մարդը
27 Հռոմայեցի է։ Հազարապետն ալ գոմը գնաց
ու բաւ անոր, Ըսէ ինծի, դուն Հռոմայե՞ն
28 ցի՞ ես։ ան ալ բաւ, Այո։ Հազարապետը
պատասխան տուաւ, Ես շատ մեծ գնով
բերի աս քաղաքացիութեան իրաւունքը։ Ե
Պօղոս բաւ, Ես բուն ասոր ալ ծնած եմ։
29 Ու անոնք որ իրեն հարցաքննելու պիտի ընէին,
չուտ մը ետ կեցան իրմէն։ և հազարապետն
ալ վախցաւ՝ երբոր իմացաւ թէ Հռոմայեցի
է, և որովհետև զանիկա կապած էր։
30 Ո՞ւ հետևեալ օրը ուզելով որ ՚ինասկը գիտ-
նայ թէ ինչ է Հրեաներուն բուած ամբաստա-
նութիւնը անոր դէմ, ՚արձակեց զանիկա, և
հրամայեց բերալ որ քահանայապետներն ու բո-
լոր ժողովը ժողով գան։ Եւ Պօղոսը իջե-
ցընելով անոնց առջևը կայնեցուց։

ԳԼ. ԻԳ

1 Երբոր Պօղոս դիտեր կը պատասխանէր, 2 Անանիա կը հրամայէ
որ անոր բերնին զարնեն, 7 Երկպառակութիւն կը ծագի Պօ-
ղոսի դատաստանատան մէջտեղը։ 11 Աստուած կը քաջալերէ
զանիկա։ 12 Հրեայք Պօղոսի համար դաւադրութիւն կը լարեն։ 23
Հազարապետը իմանալով աս բանը, 27 Փելիքս կուսակալին
կը իրկնի Պօղոսը։

1 Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դար-
ձընելով ըսաւ, Մարդ իկ եղբայրներ, ես բո-
լորովին բարի խղճմտանքով կեանք վարեր
2 եմ Աստուծոյ առջևը մինչև աս օրս։ Անանիա
քահանայապետն ալ հրամայեց ըսալ իր քովը
կայնողներուն՝ ՚որ անոր բերնին զարնեն,
3 Անասներ Պօղոս բաւ անոր, Աստուած քեզի
պիտի զարնէ, ծեփած պատ, որ դուն նստած
ես օրէնքին համեմատ զիս դատելու, և ՚ո-
րէնքին դէմ հրամայե՞ն կ՚ընես որ ինծի զար-
4 նեն։ Եւ բոլորովքը կայնողները ըսին, Ա-
5 ստուծոյ քահանայապետը կը նախատես։ Պօ-
ղոս ալ ըսաւ, Եղբայրներ, չէի գիտեր որ
քահանայապետ է ՚ինչու որ գրուած է, ՚Քա-
ժողովուրդիդ իշխանին դէմ չարախօսութիւն
6 մի ըներ։ Եւ Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը
սադուկեցիներ են ու միւսը փարիսեցիներ,
կ՚ազազակէր ժողովքին մէջ, Մարդիկ եղբայր-
ներ, ես փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի.
մեռելոց յարութեանը ՚յոյսին համար կը դա-
7 տուիմ։ Ու երբոր աս բաւ՝ փարիսեցւոց և
սադուկեցւոց միջեր երկպառակութիւն ին-
8 կաւ, և բազմութիւնը բաժնուեցաւ։ ՚Որովհետև
սադուկեցիք կ՚ըսեն թէ յարութիւն չկայ, և
ոչ հրեշտակ ոչ ալ հոգի. բայց փարիսեցիք
9 երկուքն ալ կը դաւանին։ Եւ մեծ ազազակ
մը եղաւ. ու փարիսեցւոց կողմէն եղող դպ-
րիներէն ոտքի վրայ ելլելով դէմ կը կենային
ու կ՚ըսէին, ՚Մենք աս մարդուն վրայ չարու-
թիւն մը չենք գտներ. ՚Հոգիա թէ որ հո՞գի
մը կամ հրեշտակ մը ատոր խօսած է, ՚Ին-
10 Ու երբոր ազմուկը չատցաւ, հազարապետը
վախնալով որ չըլլայ թէ Պօղոս անոնցմէ պա-
տառուի, զինուորներուն հրամայեց բրալ որ
իջնան զանիկա անոնց միջէն յափշտակեն ու
11 բերդը բերեն։ Եւ հետևեալ գիշերը Տէրը
անոր քովը կայնեցաւ ու բաւ, Քաջալերա-
եղիր, Պօղոս, վասն զի ինչպէս որ Երուսա-
զիմի մէջ ինծի համար վկայեցիր, անանկ
պէտք է քեզի որ Հռոմի մէջ ալ վկայես։
12 Ու երբոր առաւօտ եղաւ, Հրեաներէն ո-
մանք միաբանեցան, ու ինքզինքնին անէծքի
տակ դրին՝ բանալով որ չուտեն ու չխմեն մին-
13 չև որ Պօղոսը սպանեն։ Եւ քառասունէն
աւելի էին որ այս երդումը իրարու հետ բրին։
14 Որ ատոնք քահանայապետներուն և ծեր-
ցուն դացին ու ըսին, Մեծ երդմով անէծքնիս
անձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչև որ Պօ-
15 ղոսը սպաննենք։ Ու տուր գուռ ժողովքին

ա Տիր. 4։ Գլ. ը. 31։
բ Ասա. ժ. 17։
գ Գլ. է. 57։
դ Նահ. ժա. 45։ Գլ. է. 59։ Հռոմ. ա. 32։
ե Ոմանք կ՚ասէին։
զ Գլ. Թ. 15։ ժգ. 2։ 48։ 47։ Յը. 6։ իգ. 17։ Հռոմ. ա. 5։ Յա. 13։ Յե. 16։ Գաղ. ա. 15։ 16։ բ. 7։ 8։ Եփես. գ. 7։ 8։ ա Տիմ. բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։
է Գլ. Թ. 15։ ժգ. 2։ Գլ. խ. 26։
ը Գլ. իգ. 37։
թ Ոմանք Ղայն ինչ
ժ Գլ. իգ. 5։ Փիլ. գ. 5։
ի Գլ. իգ. 15։ 21։ իգ. 6։ իը. 20։
լ Ասա. իը. 23։
խ Գլ. իգ. 15։ ա Կոր. գ. 6։ բ Կոր. ա. 12։ գ. 2։ բ Տիմ.
ա Գլ. իգ. 17։
բ Եղ. իգ. 28։ յա. 10։ Յա. 8։
գ Գլ. իգ. 5։ Փիլ. գ. 5։
դ Գլ. իգ. 15։ 21։ իգ. 6։ իը. 20։
ե Ասա. իը. 23։
զ Գլ. իգ. 27։
է Գլ. իգ. 31։
ը Գլ. իը. 7։ 17։ 18։
թ Ոմանք Աստուծոյ հետ չխօսիր։
ժ Գլ. Ժը. 9։ իե. 23։ 24։
ի Գլ. իգ. 30։ Գլ. իե. 3։

հետ մի կտեղ հաղարապետին խնայուցեք որ վաղը գանիկա ձեղի իջեցնէ, որպէս թէ գուբ աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ'ուզէք անոր վրայով։ և մենք անոր մեռ գալէն առաջ պա-
16 տրաստ ենք գանիկա պատնեշել։ Եւ Պօղոսին քրոջը որդին երբոր ան գաւաճանու-
թիւնը լսեց, նկաւ բերդը մնաւ ու Պօղոսին
17 պատմեց։ Պօղոս ալ Տարիւրապետներուն մի-
կը իրեն կանչելով՝ բաւ, Այս պատուին հա-
զարապետին տար, ինչուէ որ բան մը ունի ա-
18 նոր խնդրելու։ Ան ալ առաւ գանիկա և
տարաւ հաղարապետին ու բաւ, Բանտար-
կեալ Պօղոսը ձես կանչեց, և ազաչեց որ ան
պատանին քեզի բերեմ, որ քեզի խօսելիք
19 ունի։ Եւ հազարապետը անոր ձեռքէն բռնե-
լով մէկդի գնաց, ու հարցուց թէ ինչ բան
20 ունիս ինծի խնդրելու։ Եւ անկից բաւ,
Էհրեաները միաբանեցան քեզի ազաչելու որ
վաղը Պօղոսը առաւանը իջեցնելու, որպէս թէ
կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել ա-
21 նոր վրայով։ Բայց դուն անոնց մտիկ չընես,
ինչու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի մարդիկ
դարանամուտ եղած են անոր համար, որոնք
ինքզինքնին անէծքի տակ գրեր ալ չուտեն
ու չխմեն մինչև որ անոնք սպաննեն։ ու հիմա
պատրաստ են և քու հրամանիդ կը սպասեն։
22 Անատներ հազարապետը պատանին ճամբեց,
պատուիրելով թէ Մէկու մը մի բսեր որ ան
բանը ինծի իմացուցիր։
23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց
ու բաւ, Երկու հարիւր զինուոր պատրաս-
տեցէք, ու եօթանասուն ձիաւոր և երկու
հարիւր գեղարդաւոր, որ մինչև կեսասիա
24 երթան գիշերուան ժամու երեքին։ Եւ գր-
պասաներ պատրաստեցէք, որ Պօղոսը հեծցը-
նեն ու ապահովութեամբ փելիքս կոսակա-
25 լին տանին։ Եւ թուղթ մը գրեց ան օրինա-
26 կին պէս։ Կղօդիոս Լիսիաս՝ պատուական
27 փելիքս կոսակալիդ ողջոյն։ Այս մարդը Հէ-
բեականերէն բռնուեր էր, և անոնցմէ պիտի բա-
պանեցուէր, բայ ես գինուորներով վրայ հա-
սած՝ ազատեցի զանիկա, իմանալով որ Հռով-
28 մայեցի է։ Եւ ուզելով պատճառը գիտնալ՝
որուն համար ատոր վրայ ամբաստանութիւն
կ'ընէին, իջեցուցի ատելի անոնց ատեանը։
29 Որ գտայ ամբաստանուած Հրէից օրէնքին
վրայ-բերելու խնդիրներու համար, Ոչ մեռնելու
կամ կապանքի արժանի յանցանք մը չունէր։
30 Այս երբոր լուր առի որ Հրէից ան մար-
դուն համար օրագրի պիտի լարեն, իսկոյն
քեզի խրկեցի, Տրամայն ընելով ամբաստանող-
ներուն ալ որ քու առջեդ խօսին ատոր վրա-
յով։ Ողջ եղիր։
31 Զինուորները ալ իրենց հրամայուածին հա-
մեմատ առին Պօղոսը և գիշերով Անտիպատ-
32 րոս տարին։ Եւ հետեւեալ օրը հեծելցին ձե-
ռնարկները անոր հետ երթալու, ու իրենք
33 բերդը գարձան։ Անոնք ալ կեսարիա մտան,
ու թուղթը կոսակալին տուին, և Պօղոսը
34 անոր առջեր կայնեցուցին։ Երբոր Ա կարգաց՝
հարցուց թէ ո՞ր գաւառէն է, և իմանալով
35 որ Կիլիկիացի է, Բսաւ, Ձեր բամ քեզի՝
երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան։ և
հրամայեց բրաւ որ գինիկա Հերովդեսին պա-
լատը պահեն։

ԳԼ. ԻԴ

1 Պօղոս Տէրթոլոսին ամբաստանուած 10 պատասխան կու տայ իր վարքին և վարդապետութեանը համար։ 24 Ան քարոզէ Քրիստոս կոսակալին ու անոր ակնոջը։ 26 Կոսակալը կը յուսայ կաշառք առնել Պօղոսէն։ 27 Վերջապէս իր պաշտօնն կ'ետեւէ Պօղոս կոսակալ կը մնայ։

1 Եւ Հինգ օրէն եսբր Ա Անանիա քահանայա-
պետը Տէրթոլոս հետ ու Տերտիոս անուն ճար-
տասանի մը հետ իջաւ։ և ատոնք կոսակա-
լին խնայուցին Ընդ-դէմ-առնելիքը Պօղոսին
2 դէմ։ Ու երբոր կանչեցին անոնք, Տէրթու-
լոս սկսաւ ամբաստանել ու բսել, Որովհետև
քու ձեռքդի չատ խաղաղութիւն ու քու
խնամքովդ ազգին բաներուն ուղիղ կար-
3 գադրութիւնը կը վայելինք, Ամէն կերպով
ու ամէն տեղ բոլորովին գոհ ըլլալով՝ չնոր-
4 հակ ենք, ով պատուական փելիքս։ Բայց
չըլլայ որ ալ աւելի ձանձրացնէ տաք քեզի,
կ'աղաչեմ որ քու քաղցրութեամդ մեզի ա-
կառնի դնես, ոչ նամատարար ոեիչ խօսես։
5 Ինչու որ մենք ան մարդը գտանք ապակա-
նիչ և խառնաթաղ բոլոր Հրէաներուն որ աշ-
խարհիս մէջ են, և Նազովրեցւոց ազանդին
6 առաջնորդ։ Որ տաճարն ալ ուզեց պղծել։
որուն որ բռնեցինք Ա և մեր օրէնքին համեմատ
7 ուզեցինք դատաստանը բնել։ Բայց Վիսիաս
հազարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր
8 ձեռքէն առաւ, Եւ Ինքնան բրաւ որ անոր
դատախազները քեզի գան, որն որ դուն
բնելով կարող պիտի ըլլաս տեղեկանալ ան
ամէն բաներուն, որոնց համար մենք ամբաս-
9 տանիս կ'ընենք ատոր վրայ։ Հրեաներն
ալ ամէնը մէկ եղած՝ բսին թէ այդպէս է։
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս, (երբոր կռ-
սակալը անոր աչք բրաւ որ խօսի։) Գիտ-
նալով որ շատ տարիներէ հետէ դուն աս ազ-
գին դատաւորն ես, ուրախ յօժարութեամբ
բնեի վերաբերեալ բաներուն համար պատաս-
11 խան կու տամ։ Որովհետև կրնաս գիտնալ
որ ես տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի որ

ա Հմր. իե. 12։
բ Գլ. իա. 33։ իգ. 1։
գ Հմր. իե. 20։
դ Գլ. իգ. 31։
ե Հմր. իե. 20։
զ Գլ. իգ. 8։ իթ. 6։
է Գլ. իգ. 10։ իթ. 16։
ը Ոմն։ կոսակալը կարգաց
թ Գլ. իա. 39։
ժ Գլ. իգ. 1։ 10։
ի Գլ. իգ. 30։
ա Մատ. իե. 27։
—
գ Գլ. իա. 27։
դ Գլ. իգ. 2։ 30։ 35։
ե Գլ. իգ. 2։ 20։ 24։
զ։ 13։ գ։ 20։ 24։
է։ իա. 25։ գ Գլ. իգ. 2։
ը։ 13։ 15։
թ Գլ. իգ. 26։
ժ Ցամք. իե. 31։
ի Գլ. իա. 33։
ա Գլ. իգ. 30։

երուսաղէմ երայ՝ հերկրագործութիւն ընելու։
12 Եւ գնա տաճարին մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը
մէկտեղ ժողված չդառն, ոչ ալ ժողովարան
13 ներուն մէջ, եւ ոչ քաղաքին մէջ՝ ոչ ալ
կրնան ապացուցանել այն բաներուն, որոնց հա-
մար հիմա ամբաստանութիւն կ՚ընեն ինծի
14 գէմ։ Բայց ան կը խոստովանիմ քեզի թէ ինծի
ճամբուն համեմատ որ անունի տիրեցած կ՚ըս-
անեն, ես անոնկ կը պաշտամ իմ հայրերուն Աս-
ուածս, հաւատալով այն ամէն բաներուն որ
15 օրինաց և մարգարէից մէջ գրուած են։ Եւ
յոյս ունիմ առ Աստուած, ինչպէս որ ասոնք
ալ ակնկալութիւն ունին, որ մեռելոց յա-
րութիւն պիտի ըլլայ՝ թէ արդարներուն և
16 թէ մեղաւորներուն։ Ուստի ես ալ բանիս հա-
մար կը ջանամ, որ ամէն ատեն մնքերս խղճի
մտանք ունենամ Աստուծոյ առջեւը ու մարդ-
17 կանց առջեւը։ Ուրկ ես չատ տարիներէ ետեւ
հնկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու ու
18 ընծաներ։ Ասոնցմով քանի մը Գալիլացի
Հրէաներ պիտ տաճարին մէջը մաքրուած գը-
19 տան՝ ոչ բազմութիւնով և ոչ ամբոխով։ Որ
անոնց պէտք էր առջեւդ գալ ու ամբաստա-
նութիւն ընել, թէ որ իմ վրայս բան
20 մը ունէին։ կամ թէ ասոնք իմնցուցին ինչ
ինչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս, երբոր
21 առաջին կայներ էի։ Միայն թէ աս մէկ խօս-
քիս համար, որ երբ մէջերնին կայներ էի
կանչեցի թէ Մեռելոց յարութեանը համար
22 ես այսօր ձեզմէ կը գատուիմ։ Եւ փիլիքոս
ուրիշ անգամի ժողովը անոնք, ինչու որ
ասկից տեղեկութիւն ունէր ան ճամբուն վրաս-
յով։ ու բսաւ, երբոր Լիւսիաս հազարա-
պետը հոս իջնէ, պիտի քննեմ ձեր գործը։
23 Եւ հարիւրապետին հրամայեց բրաւ որ գանի-
կա պահէ և ընդարձակութիւն տայ, ու
իրենցներէն մէկը չարգիլէ անոր ապաւորու-
թիւն ընելէն կամ անոր քովը երթալէն։
24 Եւ քանի մը օրէն ետեւ փիլիքոս եկաւ իր
Դրուսիլա կնկանը հետ որ Հրէայ էր, ու Պօ-
զոս կանչել տուաւ, և լսեց անկէ ան հա-
ւատքին համար որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ
25 է։ Ու երբոր անկաս արդարութեան ու ժուժ-
կատութեան և գալու դատաստանին վրայով
կը խօսէր, փելիքս զարհուրելով պատասխան
տուաւ, Դուն հիմա գնա, ու երբոր ժամա-
նակ ունենամ՝ ես քեզ նորէն կը կանչեմ։
26 Նաև յոյս ունէր որ Պօզոսին կողմէն իրեն
տասկ դրամ կ՚ըլլայ, անոր համար չատ անգամ
կանչել կու տար զանիկա ու հետը կը խօսակ-
27 ցէր։ Բայց երկու տարի որ եղաւ, փելիքսի տեղը Պորկիոս փեստոս եկաւ։ փելիքս ալ Հրէաներուն շնորհք ընել ուզելով՝ Պօզոս կը կապուած թողուց։

ԳԼ։ ԻԵ

2 Հրէայք Պօզոսին դէմ ամբաստանութիւն կ՚ընեն փեստոսի առջեւ։ 8 Պօզոս պատասխան կու տայ։ 11 և կայսերի կը բողոքէ։ 14 Որոր փեստոս անոր գործը կը պատմէ Ագրիպպա թագաւորին։ 25 և Պօզոսը անոր առջեւը բերել տալով, 25 կը ծանուցանէ թէ անիկա մեռնելու արժանի բան մը երած չէ։

1 Ասրգ երբոր փեստոս իր նահանգին գաւառը հասաւ, երեք օրէն ետեւ կեսարիայէն
2 երուսաղէմ եկաւ։ Եւ քահանայապետը ու Հրէից գլխաւորները անոր իմնցուցին իրենց
3 ամբաստանութիւն Պօզոսին դէմ, եւ կ՚աղաչէին իրեն ու շնորհք կը խնդրէին անոր դէմ, որ զանիկա երուսաղէմ բերել տայ։ Ու իրենք դարան կը պատրաստէին ճամբուն մէջ զանի-
4 կա սպաննելու։ Բայց փեստոս պատասխան տուաւ, որ Պօզոս կեսարիայի մէջ պահուի, և ան ինքը չատ չանցած հոն պիտի երթար։
5 Ուստի ձեզմէ որոնք որ կարող են, բսաւ, նէ հետս թող իջնեն, և թէ որ ան մարդուն վրայ յանցանք մը կայ, թող անոր դէմ ամբաս-
6 տանութիւն բնեն։ Եւ հոն երեք կամ տասր օրէն աւելի չկենալով,՝ կեսարիա իջաւ։ ու հետեւեալ օրը առեանը նստելով՝ հրամայեց
7 բրաւ որ Պօզոսը բերեն։ Ու երբոր անիկա եկաւ, երուսաղէմէն իջնող Հրէաները չորս բոլորտիքը կայնելով, շատ ու ծանր ամբաս-
8 տանութիւններ կը բերէին Պօզոսի դէմ, ո-րոնք չէին կրնար ապացուցանել։ Ինքնը որ Պօզոս պատասխան կու տար թէ Ոչ ես Հրէաներուն օրէնքին և ոչ տաճարին՝ ոչ ալ
9 կայսրին դէմ յանցանք մը գրած եմ։ Բայց փեստոս Հրեաներուն շնորհք բնել, պատասխան տուաւ Պօզոսին ու բսաւ, Կ՚ուզե՞ս երուսաղէմ երթալ, և հոն տաս բա-
10 ներուն վրայով իմ առջեւս գատուիլ։ Պօզոս ալ բսաւ, Կայսրին առեանը կայնած եմ, ուր որ պէտք է ինծի գատուիլ։ Ես Հրէաներուն անիրաւութիւն մը գրած չեմ, ինչպէս որ դուն
11 ալ աւելի գիտես։ Որովհետև թէ որ անիրաւութիւն մը և մեռնելու արժանի բան մը գրած եմ, ես մեռնելէն չեմ փախչիր՝ բայց թէ որ չկայ իմ վրաս անի բաներէն ալ որոնց Հրեաները ինծի դէմ ամբաստանութիւն կ՚ընեն, ոչ ոք չկրնար զիս առնոց անոնց ձեռքէն։ Կայսր-

---

ե Հմր. 17 · Գլ. իա· 26·
զ Գլ. իե· 8· իբ· 17·
է Տես Ածախ. ը· 14·
Գլ. ի· 3·
ը ը Տիմ. ա· 3·
թ Գլ. իե· 22· իբ· 23·
ժ Գլ. իգ· 6· իվ· 6·
ի Գլ. իգ· 1· Հմր· 15·
ա Գլ. իգ· 1· Հմր· 7· իբ· 20·
Դատ. իբ· 2·
Ցաքմ. ե· 28· 29·
բ Գլ. իգ· 1·
գ Գլ. իա· 29· 30·
իբ· 16· Հատփ.
իե· 25· ի Պօր. ը·
դ Գաղ. ը· 10·
ե Գլ. իգ· 30· իե· 16·
զ Գլ. իգ· 6· իբ· 20·
է Ուներն ան բաներէն
իգ· 21·
ը Գլ. իգ· 30· իե· 16·
թ Գլ. իգ· 6· իբ· 20·
ժ Ուներն ան բաներէն
իգ· 21·
ի Գլ. իա· 26· 27·
ա Գլ. իգ· 8·
բ Ուներն տարբ. որ
գանիկա տբտակէ·
գ Գլ. իգ· 2· Գլ.
իբ· 3· իե· 9· 11·
դ Ուներն տասր
աւելի կնճռոտ·
ե Գլ. իգ· 12· 13·
զ Գլ. իբ· 14· Հմր·
15·
է Ուներն տասր օրէն
իգ· 9· 10· Գլ. իգ·
5· 13·
ը Գլ. գ· 13· իգ·
18· իբ· 13·
թ Գլ. իգ· 27·
ժ Հմր· 25·
ի Հմր· 25· Գլ. իբ·
14· իգ· 29· իգ· 31·
ա Գլ. իգ· 32· իբ·
19·

12 բին կը բողոքեմ։ Ամառնոր փեստոս խորհրդ-
դակցանց հետը խօսելով՝ պատասխան առաւ
թէ կայսրին բողոքելիր, կայսրին պիտի երթա-
ս։
13 Եւ քանի մը օր անցնելէնետեւ՝ Ագրիպ-
պաս թագաւորը և Բերնիկէ կեսարիա հա-
14 կան փեստոսը ողջունելու։ Եւ շատ օրեր որ
հոն անցուցին, փեստոս Պօղոսին տեղը ես-
դաւորին խնդուցաց ու ըսաւ, «Հա՛ մարդ մը
կայ՝ որն որ փելիքս բանտարկած թողուցեր
15 է, Երուսաղէմ երթալ եղած ատենս, քահանայապետներ ու Հրէից ծերերը ինձ
յայտնեցին ինծի, և կը խնդրեին որ անոր դէմ
16 դատապարտութեան վճիռ արուի։ Որոնց պա-
տասխան տուի թէ Հռոմայեցւոց սովորու-
թիւնը չէ մարդ մը կորսնցնել մինչև որ ամբաստանուածը ամբաստանողները դի-
մացը չունենայ, ու անոնք ամբաստանութիւնը
պատասխան տալու պատեհութիւն չտրուի
17 իրեն։ Ուստի երբոր անոնք հոս հետս հա-
կան, համառելին չուշացուցի, յաջորդ հի-
ւանեայ օրը առտուան դատավոր նստելով՝ հրամայեցի բերի
18 որ մարդը բերուին։ Որոր դատապաստներն ալ
ներկայանալով, իմ կարծած բաներէս ոչ
19 ներքս մէկին ալ չտասաղ չէին բերեր։ Հայտ
մէկ քանի հնդկերու հետ նեռ հրնոց
կրօնքին վրայ, և Յիսուս անուն մեռածի
մը վրայ, որուն համար Պօղոս կ'ըսէր թէ
20 կենդանի է։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ
էի սա բանիս քննութեանը վրայով, ըսի թէ
կ'ուզէ՞ն երուսաղէմ երթալ, և հոն սա բա-
21 ներուն համար դատուիլ։ Բայց Պօղոս երբոր
բողոքեց որ պահուի վճռուին կայսեր համար,
մինչև որ ես զինքը պա-
22 հեմ կայսրին ղրկելիք։ Ագրիպպաս ըսաւ
փեստոսին, «Ես ալ կ'ուզէի սա
մարդը մտիկ ընել։» Ան ալ ըսաւ, «Վաղը մտիկ
կ'ընես։»
23 Ու հետեւեալ օրը երբոր Ագրիպպաս ու
Բերնիկէ մեծ հանդէսով եկան, ու առաս-
նը մտան հազարապետներով և քաղքին պա-
տուաւոր մարդոցմովը մէկտեղ, փեստոս ալ
24 հրամայեց որ բերին Պօղոսը։ Եւ ըսաւ
փեստոս, Ագրիպպաս արքայ, և դուք ալ
բոլոր մարդիկ որ մեր հետս էք, տեսիք կը
տեսնէք զասոր վրայով Հրէից բոլոր բազմու-
թիւնը ինծի ներկայացան երուսաղէմի մէջ
և հոս ալ, ու կ'ազաղակէին թէ չիկենալ չէ
25 որ ալ տեսիկա ապրի մէնչ։ Բայց ես որ հաս-
կըցայ չէի տեսիկա մեռնելու արժանի բան
մը ըրած չէ, և ինքը որ վեհափառ կայսրին
26 բողոքեց, որոշեցի որ իրեկէմ զրկեիկա։ Որուն
համար ունի հասուստ բան մը չունիմ գրելու
իմ տիրոջս։ ուստի տեսիկա ձեր առջեւը բերի,
և մանաւանդ քու առջեւդ, ով Ագրիպպաս
արքայ, որպէս զի քննութիւն ըլլալէն ետեւ՝
27 գրելու բան մը ունենամ։ Քանզի որ ինծի անկ-
տեղ կ'երեւնայ որ ուղղ բանտարկեալ մը ղրկ-
կեմ, և անոր վրայ ոչ ամբաստանութիւնը չեմ
յայտնեմ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Պօղոս Ագրիպպասին ասելէր կը պատճ իր վարքը իր ապաշ-
խնէն ի վեր։ 12 և հրաշքով իր գործի գալը ու ասոնելու-
կան պատճառին վրայ։ 24 Փեստոս չկրնար կը կրէ գիտցու։
բայց անկեա պատկառանքեամբ կը պատասխանե։ 28 Ագրիպ-
պաս գրեթէ կը համոզուի քրիստոնեայ ըլլալու։ 31 Բայց ժո-
ղովականները կը խոսակցին Պօղոսին անմեղ ըլլալը։

1 Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին, Հրամանն է
քեզի որ դուն քեզի համար խօսիս։ անա-
նոնց Պօղոս ձեռքը երկնցընելով իրին հա-
2 մար պատասխան տուաւ. Հրէաներուն իմ
վրաս ըրած բոլոր ամբաստանութիւններուն
համար, ով Ագրիպպաս արքայ, ես զիս ե-
րանելի կը սեպեմ, որ այսօր քու առջեւդ
3 պատասխան պիտի տամ։ Մանաւանդ որ դուն
Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խըն-
դիրները ազէկ գիտես, անոր համար կ'աղա-
չեմ որ երկայնմտութեամբ ինծի մտիկ ընես։
4 Արդ իմ մանկութենէս՝ ի վեր իմ ինչպէս ապ-
րելս, սկիզբէն երուսաղէմ իմ ազգիս մէջը
5 ըլլալովս, բոլոր Հրէաները տեղեակ են։ Գան-
գ ու ատենց՝ ի վեր զիս գիտեն, (թէ որ ու-
զեն վկայել,) որ մեր կրօնքին պիտա դղե-
ւորս ճամբուն պէս՝ փարիսեցի ապրեր եմ։
6 Եւ հիմա ահեղս կեցեր կը դատուիմ Աս-
տուծմէ մեր հայրերուն եղած խոստմունքին
7 յուսոյն համար։ Որ տասներկու ցեղր
անդադար դիլնելր ու ցորեկ պաշտելով՝ կը
յուսան անոր հասնելու. ես սա յոյսին համար
Հրէաներէն կ'ամբաստանուիմ, ով Ագրիպպաս
8 արքայ։ Ի՞նչ, չհաւատացէ՞ք բան կ'երեւնայ ձեզ
թէ Աստուած մեռելները կը յարուցանէ։
9 Ես ինքնս ալ ինծի պարտք կը սեպէի Յիսուս
Նազովրեցիին անունը դէմ հաս բաներ բնել։
10 Որ ըրի ալ Երուսաղէմի մէջ, և բանտայա-
պետներէն իշխանութիւն առած՝ սրբերուն
հասերը բանտարկեցի, ու անոնց սպանուած
11 ատենը հաւանութիւն տուի։ Եւ բոլոր ժո-
ղովարանները հաճ ամէն ատեն զանոնք

ա Գլ. իգ • 27։
բ Հմր. 3։ 5։
գ Հմր. 4։ 5։
դ Հմր. 6։
ե Գլ. ժը. 15։ իգ։ 29։
զ Գլ. ժը. 15։ իգ։ 29։
է Գծ. քննութիւն
նը։
ը Գլ. իգ։ 15։
թ Հմր. 2։ 3։ 7։
ժ Գլ. իբ. 22։
ի Գլ. իգ։ 9։ 29։
իգ։ 31։
լ Հմր. 11։ 12։
—
խ Գլ. թ. 15։
ծ Հմր. 2։ 3։ իգ։
6։ իգ։ 15։ 21։
Փիլ. գ. 5։
կ Գլ. իգ։ 6։
հ Ծն. գ. 15։ իբ։
18։ իգ։ 4։ իթ։
10։ բ Օր. ժը. 15։
բ Թագ. ե. 12։
ղ Գլ. իգ։ 6։
ռ Գլ. իգ։ 14։ 15։
Ա Գլ. ժ. 1։
Ե Գործ. գ. 17։ —
Ի Գլ. իգ։ 5։
Ո Գլ. ժ. 1։
Ն Գլ. ժ. 1։
Շ Գլ. ժ. 1։
Ո Գլ. ժ. 1։
Չ Գլ. ժ. 1։
Պ Գլ. ժ. 1։
Ջ Գլ. ժ. 1։
Ռ Գլ. ժ. 1։
Ս Գլ. ժ. 1։
Վ Գլ. ժ. 1։
Տ Գլ. ժ. 1։
Ր Գլ. ժ. 1։
Ց Գլ. ժ. 1։
Ու Գլ. ժ. 1։
Փ Գլ. ժ. 1։
Ք Գլ. ժ. 1։
Օ Գլ. ժ. 1։
Ֆ Գլ. ժ. 1։
ա Գլ. ժ. 1։
բ Գլ. ժ. 1։
գ Գլ. ժ. 1։
դ Գլ. ժ. 1։
ե Գլ. ժ. 1։
զ Գլ. ժ. 1։
է Գլ. ժ. 1։
ը Գլ. ժ. 1։
թ Գլ. ժ. 1։
ժ Գլ. ժ. 1։
ի Գլ. ժ. 1։
լ Գլ. ժ. 1։
խ Գլ. ժ. 1։
ծ Գլ. ժ. 1։
կ Գլ. ժ. 1։
հ Գլ. ժ. 1։
ղ Գլ. ժ. 1։
ռ Գլ. ժ. 1։
Ա Գլ. ժ. 1։
Ե Գլ. ժ. 1։
Ի Գլ. ժ. 1։
Ո Գլ. ժ. 1։
Ն Գլ. ժ. 1։
Շ Գլ. ժ. 1։
Ո Գլ. ժ. 1։
Չ Գլ. ժ. 1։
Պ Գլ. ժ. 1։
Ջ Գլ. ժ. 1։
Ռ Գլ. ժ. 1։
Ս Գլ. ժ. 1։
Վ Գլ. ժ. 1։
Տ Գլ. ժ. 1։
Ր Գլ. ժ. 1։
Ց Գլ. ժ. 1։
Ու Գլ. ժ. 1։
Փ Գլ. ժ. 1։
Ք Գլ. ժ. 1։
Օ Գլ. ժ. 1։
Ֆ Գլ. ժ. 1։

պատժելով՝ կը բռնադատէի որ հայհոյեն, և անոնց դէմ մոլեգին կատաղի՝ մինչև օտար
12 քաղաքները կը հալածէի։ Ուստի՝ երբոր Դամասկոս ալ կ՚երթայի՝ քահանայապետներէն
13 իշխանութիւն ու հրաման առած, կէս օրուան ատեն, Տէրս, ճամբուն վրայ, ով ալ որ էր, երկինքէն լոյս մը տեսայ արեւէն լուսաւորութենէն աւելի՝ զիս ու ինծի հետ երթեւեկողները
14 շրջապատած։ Եւ ես ինծի՝ Երբոր ամէնքս գետինը ինկանք, Ձայն մը լսեցի որ երբայերէն լեզուով ինծի կ՚ըսէր, Սաւուղ, Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես։ դժուար բան է քեզի խթանի դէմ կից զար-
15 նել։ Ես ալ ըսի, Դուն ո՞վ ես, Տէր։ և անիկա ըսաւ, Ես եմ Յիսուս որ դուն կը հալա-
16 ծես։ Բայց երթի՛ ու ոտքիդ վրայ կանգնէ։ Ինչո՞ւ որ ասոր համար քեզի երեւցայ, Որ քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և վկայ ընելու այն բաներուն որ տեսար, ու այն բաներուն
17 որոնցմով պիտի երեւնամ քեզի, քեզ ազատելով ասո ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, Ո-
18 րոնց հիմա քեզ կը խրկեմ, Անոնց աչքերը բանալու, Խաւարէն լոյսի, ու Սատանայի իշխանութենէն Աստուծոյ դարձնելու, Որ ա-
19 նոնք մեղայ թողութիւն առնեն, և աւրբրան հետ ժառանգակից ըլլան ինծի հաւատա-
20 լով։ Ուստի, Ագրիպպա արքայ, ան երկնային տեսիլքին անհնազանդ չեղայ ես։ Հապա առաջ Դամասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն, և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քարոզելի որ ապաշխարեն ու Աստուծոյ դառնան, և ապաշխարութեան արժանի գործեր գործեն։
21 Ժամանակը գործքեր գործեն։ Ան պատճառով Հրէաները զիս տաճարին մէջ բռնեցին, և կը
22 ջանային որ սպաննեն։ Սակայն Աստուծմէ օգնութիւն հասնելով՝ մինչև աս օրս ալ ցած-
ր պողոտին ու մեծին վկայութիւն տալով, բան մը չգրուցելով ան բաներէն զատ որ Մարգարէները և Մովսէս խօսեցան թէ պի-
23 տի ըլլային։ Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր, Ու թէ անոնց պիտոյ առաջ մեռելներէն յարութիւն առած՝ Լոյս պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն։
24 Եւ քանի որ անոնց սաստիկ պատասխան կուտար իրեն համար, Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ, Կը խելագարիս, Պօղոս, շատ
25 կարդացողութիւնդ քեզ կը յիմարցընէ։ Պէ-
ս ալ ըսաւ, Ես չեմ խելագարիր, ով պատուական Փեստոս, Հապա ճշմարտութեան և
26 զգաստութեան խօսքեր կը զրուցեմ։ Քանի
որ այս բաները թագաւորը գիտէ, որուն առջեւ ես ալ համարձակ կը խօսիմ։ Ինչու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան ալ անկ ծածկուած ըլլայ, վասն զի այս բանը մէկ
27 անկիւնի մը մէջ եղած չէ։ Մարգարէներուն կը հաւատաս, Ագրիպպա արքայ։ գիտեմ
28 որ կը հաւատաս։ Եւ Ագրիպպա ըսաւ Պօղոսին, Քիչ մնաց որ զիս համոզես քրիստո-
29 նեայ ըլլալու։ Պօղոս ալ ըսաւ, Աստուծմէ կը խնդրեմ որ թէ քիչով և թէ չատով, չ՚
թէ միայն դուն, հապա ամէնքն ալ որ այս օր ինծի կը լսեն, անանկ ըլլան ինչպէս որ ես եմ՝ առ կապերէս ի զատ։
30 Որոտի վրայ հոլաթագաւորը և կառավարը ու Բերնիկէ, և անոնք որ իրենց հետ
31 որ նստած էին։ Ու գուրս ելլելէն ետև՝ իրարու հետ խօսցան ու ըսին թէ Ոչ մահվան վճռելու կամ կապելու արժանի բան մը
32 չունի։ Ագրիպպա ալ փեստոսին ըսաւ, Կարելի էր ան մարդը արձակել, Վասն որ Կայսրին դողդոջած չըլլար։

ԳԼ՝ ԻԷ

1 Պօղոս նաւով Հռոմ կ՚երթայ։ 10 Ի՛նչ Հռոմի վաճառականներ։ 11 բայց իր խօսքին չեն հաւատար։ 14 Ակվիլոնեան կը պատահի։ 41 և նաւը կը խորտակի կը կրէ։ 44 բայց ամէնքն ալ անվտանգ ցամաք կ՚ելլեն։

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով Իտալիա երթանք, Պօղոս և ուրիշ քանի մը կապուածներ յանձնեցին Հարիւրապետ մը որուն ա-
նունը Ցուլիոս էր՝ Սեբաստեան գունդէն։
2 Եւ մենք Ադրամիտացի նաւ մը մնանելով ճամբայ ելանք, ու Ասիայի կողմերէն պիտի երթայինք։ Թեսաղոնիկէնէն եղող Արիստարքոս
3 Մակեդոնացին ալ մեր հետ էր։ Եւ հետևեալ օրը Սիդոն իջանք։ և Ցուլիոս մարդասիրութիւն ցուցնելով Պօղոսին, Հրաման տուաւ որ բարեկամներուն երթայ ու գա-
4 նուն գտնէ։ Եւ անկէ ելլելով՝ կիպրոսին վրայ կողմէն նաւեցինք Հովը դէմ ըլլալուն հա-
5 մար։ Եւ որ կիլիկիայի ու Պամփիլիայի ծովին մէջտեղէն նաւելով՝ Լիկիայի Միւռա ի-
6 նուշ իջանք։ Եւ հարիւրապետը հոն Ադրամիտացի բարկ նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա կ՚եր-
7 թար, մեզ անոր մէջ մտցուց։ Եւ շատ օրեր կամաց կամաց նաւելով՝ հազիւ թէ Կնիդոսին քովերը հասանք, և հովը մեզի դէմ ըլլալով՝ Կրետէին վարի կողմէն Սաղմոնիի քո-
8 ւին նաւեցինք։ Եւ զժուարաւ անկէ անցնելով՝ Մէկ տեղ մը եկանք, որ Գեղեցիկ նա-

ի Գլ՝ Բ՝ 3՝ իբ՝ 8՝	5՝	ա՝ 12՝
և Գլ՝ իբ՝ 15՝	բ Կոր՝ գ՝ 14՝ Ե՝	դ Գլ՝ Բ՝ 20՝ 22՝ 23՝
թ Գլ՝ իբ՝ 21՝	փես՝ գ՝ 18՝ ե՝ 8՝	ժա՝ 26՝ ժգ՝ ժգ՝
ի Ես՝ լե՝ 5՝ իբ՝	Կոչ՝ ա՝ 13՝ ա Գես՝	ժգ՝ ԺԸ՝ ԺԲ՝
7՝ Ղևտ՝ ա՝ 19՝	բ՝ 9՝ 25՝	ի՝ և ես՝
Ցակ՝ ե՝ 12՝ բ	ե Ղևտ՝ ա՝ 27՝	է Մ՝ ա՝ 8՝
Կոր՝ գ՝ 4՝ Երեմ՝	ը Գլ՝ ի՝ 32՝	ղ Գլ՝ իա՝ 30՝ 31՝
ա՝ 13՝ ա Թես՝ ե՝	թ Երեմ՝ ա՝ 11՝ Կոչ՝	ժ Ղևտ՝ իգ՝ 27՝ 44՝

Գլ՝ իգ՝ 14՝ իբ՝	2 ի Թագ՝ Բ՝ 11՝	ա Գլ՝ իգ՝ 9՝ 20՝ իե՝
25՝ Հռոմ՝ գ՝ 21՝	Ցակ՝ ե՝ 20՝ ա	25՝
Ցակ՝ ե՝ 16՝	Կոր՝ ա՝ 23՝ բ՝	բ Գլ՝ իե՝ 11՝
13՝ 14՝ գ՝ 10՝		
ա Կոր՝ Ժե՝ 20՝	գ Գլ՝ ի՝ 7՝	Գլ՝ իե՝ 12՝ 25՝
Կոչ՝ ա՝ 18՝ Ցայտ՝	Ոմ՝ ե՝ և Երբոր	ե Գլ՝ ԺԲ՝ 29՝
ա՝ 3՝	ասոր բաները լսան՝	զ Գլ՝ իգ՝ 23՝ իբ՝
	ասոր	16՝

ւահանգիստ կ'բռնէր , որուն մօտ էր Ղա-
սեա քաղաքը ։
9 Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ , և նա-
եւն ճամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր էր , Պօ-
ղոս առնելն ալ ազդէն անցած ըլլալով , Ա-
10 զոս խրատ կու տար , եւ կ'ըսէր անոնց , Մար-
դիկ , ես կը տեսնեմ որ այս ճամբայ
ընելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի
ըլլայ , չէ թէ միայն բեռին ու նաւուն հասած
11 մեր անձերուն ալ ։ Բայց հարիւրապետը ա-
ւելի նաւապետին և նաւավարին մտիկ կ'ընէր՝
12 քան թէ Պօղոսին խօսքերուն ։ Ու որովհետև
ան նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն
անցնելուս , շատերը խորհեցան անկէ երթալ ,
որ գուցէ կարող ըլլան փութկէկ հասնելու
ու ձմեռը հոն կենալու , որ կղզւոյն նաւա-
հանգիստն մըն է , ու դէպ ի հարաւ և արև-
13 մտեան հիւսիս կը նայի ։ Ու երբոր հարաւա-
յին մեղմ հով մը փչեց , կարծելով թէ իրենց
դիտաւորութեանը հասած են , ճամբայ ելան
14 ու կրետէին քովերէն կ'անցնէին ։ Եւ չատ
առեն չանցած՝ մրրկակից հով մը եղաւ անոր
15 դէմ , որ եւրակիղոն կ'կոչուի ։ Երբոր նաւը
յափշտակուեցաւ և հովին դէմ չկրցաւ դի-
մադրել , ետ տուած կ'երթայինք կու գայինք ։
16 Եւ դէպ ի մէկ փոքր կղզեակ մը եւս ի կողմը
դիմելով՝ որ Կղօդա կ'կոչուէր , հազիւ կրր-
17 ցանք մակոյկը բռնել ։ Որն որ առին՝ ու օգ-
նութիւններ գործածելով նաւը տակէն կա-
պեցին ։ և վախնալով որ չըլլայ թէ Syrtes
նաւահանգիստը իջեցուցած՝ անոնկ
18 կ'երթային ու կու գային ։ Եւ սաստիկ ալկո-
ծութեան մէջ որ էինք , հետեւեալ օրը բե-
19 ռները գետը նետեցին ։ Ու երրորդ օրը ին-
ձեր գործիքները ձեռքովնիս գետը նետե-
20 ցինք ։ Ու երբոր շատ օրեր ոչ արև՝ ոչ ալ
աստղեր երեւնացին , և փոթորիկը քիչ չէր
վրանիս , ալ բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը
21 վերցաւ ։ Եւ որովհետև շատ օրերէ ի վեր
անօթի էին , անասունը Պօղոս անոնց մէջը
կանգնելով ըսաւ , Ով մարդիկ , պէտք էր ձե-
զի որ իմնի մտիկ ընէիք ու Կրետէէն չելլէիք ,
22 և աս տառապանքը ու վնասը չքաշէիք ։ Ու
հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք ,
քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի
23 չըլլայ՝ բայց միայն նաւին ։ Վասն զի այս գի-
շեր երեւցաւ ինծի ան Աստուծոյն հրեշտակը ,
24 որ ես Անոր եմ՝ ու որուն կը պաշտամ , եւ
ըսաւ , Մի վախնար , Պօղոս , կայսրին դիմաց
պէտք է որ ելլես դուն ։ և ահա Աստուած քե-
զի ընծրհեց այն ամէնը որ քու հետդ նաւին
25 մէջ են ։ Ուստի , մարդիկ , սիրտ առէք , հա-
չէ որ ես կը հաւատամ Աստուծոյ որ ասանկ
պիտի ըլլայ , ինչպէս որ ինծի գրուցուեցաւ ։
26 Մեզի թէ պէտք է որ ի մէկ կղզի մը իյնանք ։
27 Ու երբոր տասնեւչորեքրդ գիշերն էր որ
Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք ,
կէս գիշերին նաւավարները կը կարծէին թէ
28 մէկ երկրի մը մօտերը են ։ Եւ գնահատ ձգե-
լով՝ քսան գրկաչափ գտան ։ ու քիչ մը ալ
յառաջ երթալով՝ նորէն ձգեցին , և տասնու-
29 հինգ գրկաչափ գտան ։ Ու վախնալով որ չըլ-
լայ թէ քարուտ տեղ ալ իյնանք , ետեւի կող-
մէն չորս խարխոխ ձգեցին , և ատոնք ըլլա-
30 յուն կը փափաքէին ։ Իսկ նաւավարները նաւէն
փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը իջեցուցին ,
պատճառելով որպէս թէ առէնի կողմէն ալ
31 խարխոխներ պիտի ձգեն ։ Բայց Պօղոս բուս
Հարիւրապետին ու զինուորներուն , թէ որ ա-
նոնք նաւին մէջը չկենան՝ դուք չէք կրնար
32 ազատիլ ։ Անասներ զինուորները մակոյկին
չուներնը կտրելնին , և թողուցին որ գնայ
33 իյնայ ։ Ու երբոր առտու ըլլալու վրայ էր ,
Պօղոս կ'աղաչէր ամէնուն որ կերակուր ուտեն ,
բսելով , Այսօր տասնուչորս օր է որ դուք
սպասելով անօթի մնացեր էք , ու բան մը կե-
34 րած չէք ։ Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ կերա-
կուր ուտէք , ինչու որ աս ալ ձեր ազատու-
թեանը համար է ։ Քանզի ձեզմէ մէկուն գլխ-
35 ին մազ մը պիտի չկորսուի ։ Եւ այսպէս բսե-
լով՝ հաց առաւ , ու Աստուծոյ առջեւ Ա-
ստուծմէ գոհացաւ , և կոտրելով սկսաւ ուտել ։
36 Եւ ամէնն ալ սիրտ առին , ու իրենք ալ կե-
37 րակուր կերան ։ Եւ նաւին մէջը ամէնքը եր-
կու հարիւր եօթանասունհնգով հոգի էինք ։
38 Երբոր կշտացան կերակուրով , նաւը թեթե-
ցուցին ցորենը ծովը թափելով ։
39 Ու երբոր առտու եղաւ՝ ցամաքը չէին
ճանչնար , միայն թէ մէկ ծոց մը կը նշմարէին
որ ծովեզերք ունէր , ու կը խորհէին որ եթէ
40 կարելի է նաւը անոր մէջը մղեն ։ Եւ խարխո-
ները կտրելով՝ ծովը ձգեցին , ու զկիրուն
կապերը թուլացուցին , և առագաստը հովին
բանալով՝ դէպ ի ան ծովեզերքը կ'երթային ։
41 Եւ անանկ տեղ մը իյնալով որ երկու կողմը
ծով էր , հնաւը նաւեցուցին ։ և նաւին առ-
ջեւի կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց , ու ետեւի
կողմը ալիքներուն սաստկութենէն կը քա-
42 կուէր ։ Զինուորներն ալ խորհուրդ բրին որ
կապուածները սպաննեն , որ չըլլայ թէ մէկը
43 լողալ ու փախչի ։ Բայց հարիւրապետը որ
Պօղոսը ազատել կ'ուզէր՝ արգիլեց զանոնք
ան խորհուրդէն , և հրամայեց բոլոր թէ որոնք
կրնան լողալ , թող անոնք առաջ նետուին
44 ու ցամաքը ելլեն ։ Եւ միւսներէն՝ ոմանք
տախտակներով և ոմանք նաւին բաներ

գ Ղկ ։ խգ ։ 27 ։ 29 ։
ա Կամ Ադրիական ծովուն ։
ե Ցածր ։ սս ։ 3 ։
ը Գկ ։ խգ ։ 11 ։
թ Դասն ։ գ ։ 16 ։ Հր ։ ասմ ։ գ ։ 20 ։ 21 ։
ասմ ։ սս ։ 9 ։ ր Տիմ ։ ա ։ 12 ։
սս ։ 3 ։
ի Դկ ։ սս ։ 45 ։ Հր ։
լ Գ ։ խգ ։ 1 ։
ծ գ Ցածր ։ սս ։ 52 ։
Մաս ։ ժ ։ 30 ։
Դկ ։ ԻԲ ։ 1 ։ խ ։
Մաս ։ ԺԵ ։ 36 ։
Մար ։ ը ։ 6 ։ Ցածր ։
ա թ Ցածր ։ Բ ։ 13 ։
կ ։ 11 ։ ա Տիմ ։ գ ։ 3 ։ 4 ։
ղ Կար ։ ԺԱ ։ 25 ։

քովը. և այսպէս Համիևը ազատեցաւ՝ ցանա֊
քը ելաւ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Գօգաս և իր ընկերները Նաւարկեցին Կղզին մարգա֊
բեմիան կը անուն բերբերացիներն։ 5 իսկ մը Գօգասին ձեռ֊
քը կ՚ընձեռ։ բայց չկրնար։ 8 Գօգաս չատ հիւանդնալ կը
բժշկի կպրի մէջ։ 11 Ճամբայ կ՚ելլեն Համիէ երթալու։ 15 կ՚ի֊
մացնեն Հրեից իր գալուն պատճառը։ 24 իր քարոզութիւնը
ուժգնի կը հաւատան Քրիստոսի։ ուժգնի չ՚ին հաւատար։
30 պատուիրեն երեսւ սարի կը քարոզչ Համիոյ մէջ։

1 Ու երբոր ազատեցան գիտցան որ Մա֊
զինն անուն Մելիտէ էր։ Եւ բարբարոսները
2 քիչ մարդասիրութիւն չցուցուցին մեզի. ին֊
չու որ կրակ վառեցին, և մեզ ամենքս ալ
ընդունեցին՝ վրանիս հատած անձրևին համար
3 ու ցուրտին համար։ Ու երբոր Գօգաս չատ
մը խոխ ժողվից և կրակին վրայ դրաւ, ա֊
ժդահիներէն իժ մը ելաւ, անոր ձեռքը բռնեց։
4 Բարբարոսներն ալ երբոր այն գազանը տեսան
անոր ձեռքէն կախուած՝ իրարու կ՚ըսէին,
Անշուշտ ասիկա մարդասպան մարդ է, որ թէ֊
պէտ ծովէն ազատեցաւ, բայց իրաւունքը թող
5 չտուաւ զայն։ իսկ անիկա գազանը կրա֊
կին մէջը թօթվեցուց՝ Իրեն մէկ գնաս մը չե֊
6 գաւ։ Ու անոնք կը սպասէին որ անկիւա ուռե֊
նայ՝ կամ յանկարծակի մեռած իյնայ. բայց
երբոր չատ մը սպասեցին, ու տեսան որ իրեն
վնաս մը չեղաւ, կարծիքնին փոխելով՝ Հ՚ԿԸ֊
7 ասիկա թէ աստուած մըն է։ Եւ այն տեղին
բոլորտիքը կղզիին գլխաւոր մարդուն ագա֊
րակները կային, որուն անունը Պապղիոս էր,
որ ինքը մեզ ընդունեց և երեք օր հիւրա֊
8 սիրութեամբ իր քովը պահեց։ Ու եղաւ որ
Պապղիոսին հայրը չկրնալով Ջանդրով հի֊
ւանդացած պառկած էր. ու Գօգաս անոր քովը
մտաւ, և աղօթք ընելով՝ձեռքերը վրան դը֊
9 րաւ ու բժշկեց զանիկա։ Ու երբոր ասիկա
եղաւ, ուրիշ հիւանդներ ալ ան կղզիին մէջէն
10 եկին՝ ու գային և կը բժշկուէին. Որոնք չատ
պատուհասներով ալ մեզ պատուեցին, ու երբա֊
լու առեներնիս պէտք եղած բաները տուին։
11 Երեք ամիսէն ետև Ղզիքսանդրացի
նաւով մը ճամբայ ելանք, որ ձմեռը ան կղզ֊
ին անցուցեր էր, ու Դիոսկուրացոց նշանը
12 ուներ։ Եւ Սիրակուսա իջնելով երեք օր հան֊
13 կեցանք։ Անկէ ալ պտոյտ մը ընելով՝ Հռե֊
գիան հասանք. և մէկ օրէն ետև որ հարաւ
14 փչեց, երկրորդ օրը Պուտէոլս եկանք։ Ու
հոն եղբայրներ գտանք, որոնք ազաչեցին որ
եօթը օր իրենց քովը մնանք. ու հետը Հռ֊

15 ոմայ ելանք։ Եւ անկէ եղբայրները երբոր
մեր վրայով լսեցին, մեզ դիմաւորելու հան
մինչև Ապիփոսի վաճառանոցը ու երեք պան֊
դոկները. և Գօգաս անոնք տեսնելով՝ գոհու֊
թիւն տուաւ Աստուծոյ և սիրտ առաւ։
16 Ու երբոր Հռոմ մտանք, հարիւրապետը
կապուածները զօրապետին յանձնեց. իսկ
Գօգասին հրաման եղաւ որ իր պահապան կին
17 ուզիներ հետ գան կենայ։ Ու եղաւ որ երեք
օրէն հոն գան կենայ։ Ու եղաւ որ երեք
օրէն հոն անկիւա Հրէից գլխաւորները կան
չեց. ու երբոր ժկտեղ եկան՝ բսաւ անոնց,
Մարդիկ եղբայրներ, հետ ժողովուրդին կամ
հայրենական սովորութեանց դէմ բան մը չը
րած, հերեսատիճն կապուած՝ Հռոմայեց
18 ցոց ձեռքը մատնեցաւ։ Որոնք երբոր վնս
քննեցին, ուզեցին որ արձակուն, ինչու որ իմ
19 վրաս մեռնելու յանցանք մը չկար։ բայց երբոր
Հրէաները հակառակ կեցան, հպէաք եղաւ
որ կայսրին բողոքեմ, չէ թէ իմ ազգիս դէմ
20 ամբաստանութիւն մը ունենալով պէս։ Ու֊
որ սա պատճառով ազաչեցի որ ձեզ տեսնեմ
ու ձեզի խոսեմ. ինչու որ Իսրայէլի յուսոյն
21 համար ես ես շղթան վրաս ունիմ։ Անոնք
ալ բսին իրեն, Մենք քու վրայովդ Հրէաս
տանէն ոչ թուղթեր առինք, և ոչ եղբայր
ներէն մէկը հոս գալով՝ քու վրայովդ չա֊
22 բսեցաւ մը պատմեց կամ խոսեցաւ։ Բայց
կ՚ազաչենք որ քեզմէ լսենք թէ դուն ինչ
միտքի վրայ ես. ինչու որ մենք սա ազան֊
դին վրայով տեղեկացած ենք որ ամէն տեղ
23 ատոր դէմ կը խոսին։ Ու մէկ օր մը որոշ֊
լով անոր՝ չատերը անոր գային իր բնակած
տեղը, հորնց Աստուծոյ թագաւորութիւնը
կը ծանուցանէր վկայութիւնով, և կը համ֊
զեր զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսին օ֊
րէնքէն ու մարգարէներէն առաւոտուն մինչև
24 իրիկուն։ Ուր ոմանք կը հաւատային բսած
25 ներսուն, ու ոմանք չէին հաւատար։ Եւ իրա֊
րու հետ չմիաբանած գային, երբոր Գօգաս
մէկ խօսք մը բսաւ՝ թէ Հոգին Սուրբ ազէկ
խոսեցաւ մեր հայրերուն՝ եսայի մարգարէին
26 ձեռքովը, եր բսաւ, Գնաս սա ժողովուրդին
ու բսէ, Լսելով պիտի լսէք՝ ու չհամնաք, և
տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու չտեսնէք. ինչու
որ սա ժողովուրդին սիրտը խտնացաւ, և
ընդնդ ականջներովը ծանր լսեցին, ու աչքեր֊
նին գոցեցին, որ չերբայ թէ ընդնդ աչքերովը
տեսնեն, ու ականջներովը լսեն, և սրտովը
խելնան, ու դարձի գան, և ես բժշկեմ զա֊
28 նոնք։ Ուսալ յայտնի լլլայ ձեզի որ Աստ֊

Ի Հռ֊ 22։

— Գլ֊ իե֊ 26։
Ե Հռոմ֊ ու֊ 14։ ու
Կոր֊ Ժգ֊ 11։ Կոր֊
գ֊ 11։

Զ Մար֊ Ժգ֊ 18։
Ղ֊ Ժ֊ 19։
Է Գլ֊ Ժգ֊ 10։
Ը Ճակ֊ ե֊ 14։ 15։
Թ Մար֊ գ֊ 5։ ե֊ 38։
Ժգ֊ 18։ Ղ֊ Ժ֊ 7։
41։ Գլ֊ Ժի֊ 11։
12։ ու Կոր֊ Ժբ֊ 9։

Ժ 28։
Ի Մատ֊ Ժե֊ 6։ ու
Տիմ֊ ե֊ 17։
Ի Գլ֊ իգ֊ 23։ իե֊ 3։
Ի Գլ֊ իգ֊ 38։ 13։
իե֊ 8։
Ի Գլ֊ ես֊ 33։
Ի Գլ֊ իբ֊ 24։ իգ֊

10։ իե֊ 8։ իգ֊ 31։
Ի Գլ֊ իե֊ 1։
Ի Գլ֊ իգ֊ 6։ 7։
Ի Գլ֊ իգ֊ 39։ Եբէս֊
գ֊ 1՝ 2՝ 11 գ֊ 20։
Բ Տիմ֊ ա֊ 10։ բ֊
9։ Փիլիմ֊ 10։ 13։
Ի Ղաւ֊ բ֊ 34։ Գլ֊

իգ֊ 5։ 14։ ու Պետ֊
բ֊ 12։ գ֊ 14։
Ա Ղաւ֊ իգ֊ 27։ Գլ֊
Ժե֊ 3։ Ժի֊ 8։
Ի Տիտ գլ֊ իգ֊ 6։ 9։
Ի Գլ֊ Ժգ֊ 4։ Ժե֊
4։ Ժի֊ 9։

Ճ Եփ֊ գ֊ 9։ Եբէմ֊
ե֊ 21։ Եգեկ֊ Ժբ֊
9։ Մատ֊ Ժգ֊ 14։
15։ Մար֊ գ֊ 12։
Ղաւ֊ ը֊ 10։ Յայ֊
Ժբ֊ 40։ Հռոմ֊
Ժա֊ 5։

ծոյ փրկութիւնը՝ հնձանաններուն խրկուե-
29 ցաւ, և անոնք մնին պիտի ընեն։ Ու երբ-
որ սա գրուցից, հրէաները դուրս եկան, շատ
վիճաբանութիւն ունենալով միջերնին։
30 Եւ Լման երկու տարի իր վարձքով բռնած
31 տունը կենցաւ. եւ Իրեն եկողներուն ամէնը
32 կ՚ընդունէր, Ինչ քարոզէր Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը, և Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրա-
յով առանց արգիլուելու կը սորվեցնէր ա-
մէնայն համարձակութեամբ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս առաքեալ կը ծանուցանէ Հռովմայեցւոց իր ուզածնե-
րուն պատճառին կանչուիլը։ 9 Նաև իր սրտին փափաքը անոնց
երթալու. 16 և թէ ինչ է իր քարոզութիւնը. ու ա-
ռաքելութեան ցուցցած արգասիքները. 18 Թէ Աստուած
բարկացած է ամէն տեսակ մեղքի դէմ. 21 և թէ հեթանոս
ներուն մեղքերը ինչ են։

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առա-
քեալ ըլլալու կանչուած, Աստուծոյ աւետա-
2 բանին համար ընտրուած, (Որ որ առաջուց
իր մարգարէներուն ձեռքովը սուրբ գիրքե-
3 րով խոստացաւ,) Իր Որդւոյն մասին, Ին
մաս Քրիստոսին մարմնով՝ որ Դաւիթին կող-
4 մանէ Ցռաջինը եղաւ, Ան որ սրբու-
թեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ
յայտնուեցաւ մեռելներէն յա-
5 րութեան առնելով՝ Որով ընդունե՛ք և առաքե-
լութիւն առինք՝ հնազանդութեան
Հաւատքին համար բոլոր ազգերուն մէջ, Անոնց
6 մէջէն որ Յիսուս Քրիստոսի կանչուածներն էք. Ձեր
7 վրանիդն ալ որ Հռովմի մէջ էք Աստուծոյ սիրե-
լիներուդ, Սուրբ ըլլալու կանչուածներուդ՝
Ընդունէք և խաղաղութիւն Ձեզի Աստուծմէ
մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
8 Նախ ինչ գոհանամ իմ Աստուծմէս Յիսուս
Քրիստոսի Ձեռքովը Ձեր բոլորիդ համար,
որ Ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհն կը պատ-
9 մուի. Քանզի վկայ է ինծի Աստուած, Որուն
որ ես կը պաշտեմ իմ հոգիովս անոր Որդւոյն
10 աւետարանին մէջ, Թէ ինչպէս անդադար
Ձեզ կը յիշեմ, Ամէն ատեն իմ աղօթքներուս
մէջ Խնդրելով՝ որ գուցէ անգամ մը Աստու-
ծոյ կամքովը ինծի յաջողութիւն ձեր ըլլայ Ձեզ
11 դի գալու. Քանզի կը փափաքիմ Ձեզ տես-
նելու, Որ Ձեզի հոգեւոր շնորհք մը հաղոր-
12 դեմ՝ որպէս զի հաստատուիք. Այսինքն Ձեր
հետ ես ալ միխիթարուիմ ըլլամ իմ ու Ձեր
13 փոխադարձ հաւատքին միջոցով. Սակայն
չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք, եղբայրնե՛ր,
Որ շատ անգամ ուզեցի գալ Ձեզի, (և մինչև
հիմա արգիլուեցայ,) Որ Ձեր միջէն ալ պտուղ
մը ունենամ, ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսաց միջէ
14 ալ. Յոյներուն ու բարբարոսներուն, Իմաս-
տուններուն ու անմիտներուն ալ պարտական
15 եմ. Ուստի որչափ որ Ձեռքէս կու գայ՝ յօ-
ժարութիւն ունիմ Ձեզի ալ որ Հռովմի մէջ
էք՝ աւետարանը քարոզելու.
16 Ինչու որ ես անոնմէ չեմ սկսիր Թաւեստա-
րանը, Ուան դի Աստուծոյ զօրութիւնն է ան
Ոյոր հաւատացեալներուն փրկութեան հա-
17 մար, առաջ Հրէային ու նաեւ Յոյնին. Ինչու
որ անով Աստուծոյ արդարութիւնը որ է հա-
ւատքէն հաւատքի համար կը յայտնուի.
Ինչպէս որ գրուած է թէ Արդարը հաւատքէն
պիտի ապրի.
18 Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն
կը յայտնուի մարդոց բոլոր ամբարշտութեանը

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առաքեալ ըլլալու կանչուած, Աստուծոյ աւետարանին համար ընտրուած, (Ան որ խոստացաւ իր մարգարէներուն ձեռքովը սուրբ գիրքերուն մէջ, 3 Իր Որդւոյն մասին որ մարմնով՝ որ Դաւիթին կողմանէ եղաւ, 4 Ան որ սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրութեամբ՝ մեռելներէն յարութեան առնելով՝ Որով ընդունեցինք և առաքելութիւն առինք՝ հնազանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ, Անոնց 6 մէջէն որ Յիսուս Քրիստոսի կանչուածներն էք. Ձեր 7 վրանիդն ալ որ Հռովմի մէջ էք Աստուծոյ սիրելիներուդ, Սուրբ ըլլալու կանչուածներուդ՝ Ընդունէք և խաղաղութիւն Ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։ 8 Նախ ինչ գոհանամ իմ Աստուծմէս Յիսուս Քրիստոսի Ձեռքովը Ձեր բոլորիդ համար, որ Ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհն կը պատ- 9 մուի. Քանզի վկայ է ինծի Աստուած, Որուն

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առաքեալ ըլլալու կանչուած, Աստուծոյ աւետարանին համար ընտրուած, (Ան որ խոստացաւ իր մարգարէներուն ձեռքովը սուրբ գիրքերուն մէջ, 3 Իր Որդւոյն մասին որ մարմնով՝ որ Դաւիթին կողմանէ եղաւ, 4 Ան որ սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրութեամբ՝ մեռելներէն յարութեան առնելով՝ Որով ընդունեցինք և առաքելութիւն առինք՝ հնազանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ, Անոնց 6 մէջէն որ Յիսուս Քրիստոսի կանչուածներն էք. Ձեր 7 վրանիդն ալ որ Հռովմի մէջ էք Աստուծոյ սիրելիներուդ, Սուրբ ըլլալու կանչուածներուդ՝ Ընդունէք և խաղաղութիւն Ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։ 8 Նախ ինչ գոհանամ իմ Աստուծմէս Յիսուս Քրիստոսի Ձեռքովը Ձեր բոլորիդ համար, որ Ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհն կը պատ- 9 մուի. Քանզի վկայ է ինծի Աստուած, Որուն

և անիրաւութիւնք վրայ, որոնք ճշմարտու-
19 թիւնը անիրաւութեամբ բռնեալ են։ Վասն
զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու բանը իրենց
մէջը յայտնի է, որովհետև Աստուած անոնց
20 յայտնեց։ Ինչո՞ւ որ իր անտեսանելի բաները
աշխարհի սկիզբէն ստեղծուածներովը կը-
տեսնուին կը տեսնուին, այսինքն է իր յաւի-
ծնութիւնը զօրութիւնը ու աստուածութիւնը,
21 որպէս զի անպատասխանի ըլլան։ Ինչո՞ւ որ
իրենք Աստուած ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս
չփառաւորեցին կամ շնորհակալ ելլուին, հա-
պա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնա-
ցան, և անխրատելին անմիտ սիրտերնին խա-
22 ւարեցաւ։ Իրենք իմաստուն ենք՝ բսկով
23 յիմարեցան։ Եւ անկէ Աստուծոյ փառքը
փոխեցին՝ նմանցնելով եղծանելի մարդու և
թռչուններու ու չորքոտաններու և սողուն-
24 ներու պատկերին։ Անոր համար Աստուած
ալ զանոնք անմաքուն զանազ իրենց սիր-
տերուն ցանկութիւններովը ի բիրս մատնեց,
25 որ իրենց մէջը խայտառակելու։ Ո-
րոնք Աստուծոյ ճշմարտութիւնը ստութի-
նով փոխեցին, ու երկրպագութիւն և պաշ-
տօն մատուցին ստեղծուածներուն քան թէ
Ստեղծողին, որ յաւիտեան օրհնեալ է։
26 Ա՛մէն։ Անոր համար Աստուած զանոնք ամօթոյ
կիրքերու մատնեց, որ իրենց էգերը անդամ
բնական գործը բնութենան դէմ եղով փո-
27 փոխեցին։ Նոյնպէս ու արուները էգին բնա-
կան գործը թողուցած իրենց ցանկութիւ-
նովը իրարու հետ վառեցան։ արուները
արուներու հետ խայտառակութիւն կը գոր-
ծէին, և իրենց մոլորութեանը վարձքն հատու-
28 ցուցին իրենց վրայ կ՚ընդունէին։ Եւ որովհե-
տև չուզեցին գԱստուած ունենալ գիտութեանը
մէջ պահել, Աստուած ալ զանոնք անարդ
խորհուրդներու մատնեց անվայել բաներ ը-
29 նելու։ Ամէն տեսակ անիրաւութիւնով, պոռնկութիւնով, անգթամտութիւնով,
ագահութիւնով, չարութիւնով, նախանձով
լեցուն, մարդասպանութիւնով, հակառակու-
թիւնով, նենգութիւնով, չարաբարոյութիւնով,
30 բ ելի խռովիչներ, Հայհոյութիւններ, Աստուած
ատողներ, նախատողներ, հպարտներ, ամ-
բարտաւաններ, չար բաներ հնարողներ, ծը-
31 նողոց անհնազանդներ, Անմիտներ, ուխտ
չպահողներ, անգութներ, անգաթներ, ան-
32 ողորմներ։ Որոնք գիտնալով Աստուծոյ դա-

2 Դար · Ժգ · 16 ·
— Ըսկ · — · 9 ·
ֆ Սաղ · ԺՀ · 1 · Ես ·
Դար · Ժգ · 16 · ԺՀ ·
37 ·
գ Ք Ծագ · Ժ · 12 ·
Ելհմ · բ · 5 · Ելհմ ·
գ · 17 · 18 ·
Ճառ · անթիւ տիր.
տերին
Ելհմ · ժ · 14 ·
Ե Ելհմ · ժ · 16 · Ես ·
Ը Օբ · գ · 16 · Ես ·
Ա Սաղ · Ճգ · 32 · Նա ·
ի · 18 · 25 · Ելհմ ·
բ · 11 · Եզեկ · բ ·
10 · Դար · Ժ · 32 ·
= Սաղ · Հա · 12 · Դար ·
ի · 42 · Ելհմ · գ ·
18 · 19 · բ Ծճ · բ ·
10 ·
Դ Ե · Ժբ · 22 ·
Ը = Կար · գ · 18 ·
Ելհ · գ · 4 ·
Գ Ելհ · գ · 5 ·
Ա Ծճ · բ · 9 · =
Ելհ · ա · 9 · =
Ելհ · ա · 9 · =
Ծճ · ի · 20 ·
Ծճ · ի · 20 ·
Ելհմ · ժ · 14 · Ժգ ·
Ելհմ · ի · 4 ·
Ելհմ · ի · 12 · Ծաղ ·
10 ·
Ելհմ · ի · 4 ·
Գ · բ · 2 ·
Գ Գ · գ · 21 ·
Սաղ · ծ · 18 · Ոհբ ·

ատաւանը, իմ անոնք որ սասին բաներ կը-
նեն՝ մահուան արժանի են, չէ միայն ան-
բաները կ՚ընեն, հայտա բնութենան հետա-
նոտիւն ալ կու տան։

ԳԼ · Բ

1 Ասոնք որ ուրիշները կը դատապարտեն իբրև մեղաւորներ,
իմ որ իրենք ալ նոյն մեղքերը կը գործեն։ չէն կրնար իրենք
ինչ պարապուշեն։ 6 ոչ ալ կրնան պատ մեղ Աստուծ
դատաստանէն։ 9 Մի հրեայ բան մի հեթանոս։ 14 քանի
ըլլալ որ հեթանոսները չէն կրնար պատ մեղ։ 17 անուն
ալ հրեաները։ 25 պարզ թլփատութիւնը օգուտ մը պիտի
չբեր։ մի որ սրթլատութիւնը օգուտ մը

1 Ուստի, ով մարդ, ՝ով որ ըլլաս դուն որ կը
դատես, պատասխան չունիս տալու։ Քանզի
ինչ բանով որ ուրիշը կը դատես, ՚ինքզինքդ
կը դատապարտես, վասն զի դուն ալ
2 որ կը դատես՝ նոյն բաները կ՚ընես։ Բայց
գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմար-
տութեամբ կ՚ըլլայ անոնց վրայ՝ որ անոնք
3 բաներ կը գործեն։ Արդ, ով մարդ, դուն որ
ասոնք բաները կ՚ընես և դուն նոյն բաները կ՚ընես, ու միտքդ կ՚անդրադառնայ
թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն պատ պիտի
4 մնաս։ Կամ թէ անոր անչափ քաղցրութիւնը
ու համբերութիւնը ու երկայնմտութիւնը
կ՚արհամարհես, չգիտնալով որ Աստուծոյ
քաղցրութիւնը քեզ դէպ՚ի ապաշխարութիւն
5 կ՚առաջնորդէ։ Բայց դուն քու խստասիրտ-
նութիւն և անդրդպելի սրտովդ քու անձիդ բար-
կութիւն կը դիզես՝ բարկութեան և Աստուծոյ
արդար դատաստանին յայտնութեան օրուա-
6 ներ համար։ Որ ամէն մէկուն իր գործ-
7 քերուն համեմատ պիտի հատուցանէ։ Քա-
ջառողջական կեանք անոնց որ բարի գործ-
քերու մէջ համբերութեամբ յարատևելով՝
փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդ-
8 րեն։ Բայց անոնց որ հակառակի են, ու ճըշ-
մարտութեան անհնազանդ ու անիրաւութեան
հնազանդած՝ բարկութիւն և սրտմտութիւն,
9 նեղութիւն և տառապանք պիտի ըլլայ ամէն
մարդ ու վրայ որ չար կը գործէ, Հառաջ Հը-
10 բէացիին ու նաև Յոյնին։ Իսկ փառք ու
պատիւ և խաղաղութիւն ան ամէնուն որ
բարի կը գործէ, առաջ Հրէացիին ու նաև
11 Յոյնին։ Վընչո՞ւ որ Աստուծոյ քով աչառու-
12 թիւն չկայ։ Քանզի անոնք որ առանց օրէնք
մեղք գործեցին, առանց օրէնքի պիտի
կորսուին։ և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք

ե · 3 ·
—
= Գլ · — · 20 ·
բ Բ Գաղ · Ժբ · 5 ·
6 · 7 · Մատ · ի · 21 ·
ե · Ըսկ · ը · 9 ·
Ը Ծճ · ը · 9 ·
Թ Ե · Ժբ · 22 ·
Ժ Ելհ · ի · 12 · Ծաղ ·
10 ·
Ելհ · ի · 4 ·
Ելհ · ի · 12 · Ծաղ ·
10 ·
Ելհ · ի · 4 ·
Գ · բ · 2 ·
Ի Գլ · բ · 21 ·
Սաղ · ծ · 18 · Ոհբ ·

ի · 3 ·
—
= Գլ · — · 20 ·
բ Բ Գաղ · Ժբ · 5 ·
6 · 7 · Մատ · ի · 21 ·
ե · Ըսկ · ը · 9 ·
Ը Ծճ · ը · 9 ·
Թ Ե · Ժբ · 22 ·
Ժ Ելհ · ի · 12 · Ծաղ ·
10 ·
Ելհ · ի · 4 ·
Գ · բ · 2 ·
Ի Գլ · բ · 21 ·
Սաղ · ծ · 18 · Ոհբ ·

ե Բ Օբ · լբ · 35 ·
Ծճ · ի · 3 ·
Ը Ծղբ · լգ · 11 · Սաղ ·
կբ · 13 · Լաստ ·
իգ · 12 · Երեմ · ի ·
10 · լբ · 19 · Մատ ·
Ժգ · 23 · Գլ · Ժգ ·
12 · ա Կար · գ · 8 ·
բ Կար · ի · 10 ·
Ծղա · բ · 23 · բ ·
12 · բբ · 12 ·
Ի Ծղբ · իգ · 13 · Գլ ·

ա · 18 · բ Ծճ · ա · 9 ·
Ծճ · գ · 2 ·
Ղ · ա · Ժբ · 47 ·
48 · ա Գնա · գ · 17 ·
ա Գնա · ա · 7 ·
Ը Բ Օբ · Ժ · 17 · բ
Մ Ե · ԺՀ · 7 · Ծղբ ·
լգ · 19 · Կար · ի ·
34 · Գաղ · բ · 6 ·
Ելհմ · գ · 9 · Կղ ·
գ · 25 · ա Գնա · ա ·
17 ·

13 գործեցին, օրէնքով պիտի գաւառին, (Ինչ-
չու որ չէ թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ
առջեւը արդար են, հապա օրէնքը կատա-
14 րողները պիտի արդարանան. քանզի հե-
թանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնա-
կանաբար օրէնքին գործերը կը գործեն,
օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը
15 բուն իրենք կ'ըլլան. որ օրէնքին գործերը
իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցնեն իրենց
խղճմտանքին վկայութեամբը, և իրենց խոր-
հուրդներուն իրար յանդիմանելովը կամ
16 իրաւացնելով,) Ո՛ր օրը որ Աստուած
մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Յի-
սուս Քրիստոսի ձեւովը՝ իմ ուրախա-
տարութեան համեմատ։

17 Ահա դուն Հրեայ բառիս կոչուիս, և օրէնքին
կը հիմնուիս ու՝ Աստուծով կը պարծենաս,
18 Ե՛ւ ձեր կամքը դիտես, ու տարբեր բաները
կը զանազանես՝ օրէնքէն թաքուած լլլալով։
19 Եւ քու՝ անձիդ վրայ վստահութիւն ունիս՝
թէ կոյրերուն առաջնորդ ես, խաւարածին
20 բուն լոյս, Անմիտներուն խրատ ուսուց, ար-
դարոց վարժապետ, ու թէ գիտութեան ու
ճշմարտութեան կերպարանքը օրէնքին ունիս։
21 Ինչ որ դուն որ ընկերիդ կը սորվեցնես,
քու անձիդ չե՞ս սորվեցներ. որ կը քարոզես
22 գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս. Որ կ'ըսես
շնութիւն չընել, շնութիւն կ'ընես. Որ կը
գզուիս կուռքերէն, սրբապղծութիւն կ'ընես։
23 Որ օրէնքով կը պարծենաս, օրինազանց լլլ-
24 լալով՝ Աստուած կ'անարգե՞ս։ Ինչու որ Ա-
ստուծոյ անունը ձեր պատճառովը հեթանո-
սաց մէջ կը հայհոյուի, Կրնչպէս որ գրուած է։
25 Արդ՝ թլփատութիւնը չահ կ'ունենայ,
թէ որ օրէնքը պահես. իսկ թէ որ օրէնքին
դէմ յանցաւոր ես, քու թլփատութիւնդ ան-
26 թլփատութիւն եղաւ։ Ուստի թէ որ անթլփ-
փատութիւնը օրէնքին իրաւունքները պահէ,
չէ՞ որ անոր անթլփատութիւնը թլփատութիւն
27 պիտի սեպուի։ Եւ՝ ի բնէ եղած անթլփա-
տութիւնը օրէնքը կատարելով՝ Պիտի դա-
տապարտէ քեզ, որ գիրովդ ու թլփատու-
28 թիւնով օրէնքին յանցաւոր ես։ Ինչու որ
՚Հրեայ չէ անոր որ դրսեւնց է, և թլփա-
տութիւն չէ անոր որ դրսեւնց մարմնով է։
29 Հապա Հրեայ անոր է՝ որ ներսեւնց է, ու թլփ-
փատութիւն սրտինը՝ Հոգիով, ու չէ թէ
գիրով։ Եւ գովեստը չէ թէ մարդոց-
մէ է, հապա Աստուծմէ։

Գլ. Գ

1 Հրէից առաւելութիւնը։ 3 որն որ բնաւ չհաւատացին։ 9 բոլոր
օրէնքը կը ցուցնէ թէ անոնք ալ մեղքի տակ են։ 20 ուստի
բնաւ մարդին մը չարդարանար օրէնքով։ 25 որ անոնց մեղ-
դիմ առնոց խորհրդեան միայն հաւատքով կ'արդարանան։ 31
հաստատ առավ օրէնքը չեմոփանար։

1 Ուրեմն Հրէան ինչ աւելի բան ունի, կամ
2 թլփատութենէն ինչ չահ կայ։ Շատ՝ ամէն
կերպով. գլխաւ առաջ ան՝ որ Աստուծոյ պատ-
3 գամները անոնց հաւատացուեցաւ։ Թէպետի թէ
որ ոմանք անոնք չհաւատացին, ինչ՝ Անհաւ-
նութիւնը անհաւատութիւնը Աստուծոյ հաւատար-
4 մութիւնը կը ջնջի՞։ Երբեք լլլայ։ Սակայն
Աստուած ճշմարիտ թող լլլայ, և բոլոր մարդ-
կի սուտ։ ինչպէս որ գրուած է, Որ քու
խօսքերուդ մէջ արդար լլլաս, և յաղթես
5 քու առնելդ դուն յաղթես։ Բայց թէ որ
մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ արդարու-
թիւնը յայտնի կը ցուցնէ, ինչ կ'ըսենք։ Ար-
գեօք անիրաւ է Աստուած որ իր բարկութիւ-
6 նը հրեռնս կը բերէ. (Մարդ կօրէն կ'խօսիմ.)
բայ լլլայ։ Ինչպա՞ս թէ չէ՝ Ինչպէս Աստուած
7 պիտի դատէ աշխարհը։ Ինչու որ եթէ
Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սուտութեանս
կ'առիթնայ իր փառքին համար, ալ ես ինչո՞ւ
8 մեղաւոր ըլլալ կը պատիժ։ Եւ ընչո՞ւ հա-
մաչե՞ չէ ըսելս, ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ
չարախօսութիւն ընելով՝ կ'ըսեն թէ մենք կը-
սենք, Չարը գործենք որ բարին գայ։ ո-
րոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով է։
9 Ուստի ալ ինչ ըսենք։ բանով մը առելի՞
ենք հեթանոսներէն։ Իրաւ որ բանով մըն ալ չէ.
ինչու որ առաջ մեղադրեցինք Հրէաները և
հեթանոսները թէ ամէնքը մեղքի տակ են։
10 ինչպէս որ գրուած է թէ՝ Արդար մը չկայ՝
11 ոչ մէկ հատ մը։ Մէկը չկայ որ հասկնայ,
12 մէկը չկայ որ գնաստած փնտռէ։ Ամէնքը
խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան։ ոչ-
կատարելն բնաւ մը չկայ, մէկ մըն ալ չկայ։
13 Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է, իրենց լե-
զուներովը նենգութիւն եղան, Իժերու թոյն կայ
14 անոնց շրթունքներուն տակը։ Անոնց բերա-

Ի Մաս. ե. 21։ Ցաճ։	Տիմ. ա. 11։ բ	16։ 17։ 19։ 24։
ա. 22։ 23։ 25։ ա	Տիմ. բ. 8։	Ցաճ. ի. 34։ 40։ 41։
Ցաճ. գ. 7։	Մաս. գ. 9։ Ցաճ.	Կե. գ. 17։ բ Տիմ.
Ե Ժաղ. ժբ. 14։	բ. 33։ Կե. ի. 6։	ա. 13։ գ. 5։
Մաս. իե. 31։	7։ բ Կար. ժ. 22։	Ասդ. ե. 16։ ե։
Ցաճ. ժբ. 48։ Կե.	Ի Ահ. գ. 11։ Կե.	Մաս. իգ. 3։ եւ։
գ. 6։ ա Կար. գ.	ի. 4։	Մաղ. գ. 8։
5։ Ցայտ. ի. 13։	Ե Եր. իե. 23։ Լսբ.	Համ. 17։
Ցաճ. ե. 22։ Կար.	ե։ Ցաճ. բ. 41։	Ի բ Ցասդ. ժբ. 14։
ժ. 42։ ժե. 31։ բ	Ի Օբ. գ. 4։ Ասդ.	Եր. ծբ. 5։ Եզեկ.
Տիմ. գ. 1։ 8։ ա	Ահ. 19։ 20։	է գ. 20։ 25։
Գնա. գ. 5։	Փիլ. ա. 10։	Գաղ. ե. 3։
Գ Ելց. ժգ. 25։ ա	Ի Մաս. ժե. 14։ իգ։	Գար. ժ. 34։ 35։

Ի Մաս. ժբ. 41։ 42։	բ Օբ. գ. 7։ 8։	Գե. գ. 19։ Գաղ.
Մաս. գ. 9։ Ցաճ.	Ասդ. Ահ. 19։ 20։	գ. 15։
Ը. 39։ Կե. ի. 6։	Կե. բ. 18։ ի. 4։	Ցաճ. ժբ. 25։ Ցար.
7։ Գաղ. գ. 13։	Գե. ժ. 16։ Երբ.	ը. 3։ էգ. 17։
Ցայտ. բ. 9։	գ. 8։	Կե. ի. 20։ գ. 15։
Գնա. գ. 4։	Ցնտ. իգ. 12։ Կե.	Համ. 23։ Գաղ.
Փիլ. գ. 3։ Կաղ.	ի. 6։ Ժա. 23։ բ	գ. 22։
բ. 11։	Տիմ. բ. 15։	Ասդ. ժգ. 1։ 2։
Կե. ե. 6։ բ Կար.	Ցար. իե. 8։	Ցդ. գ. 1։
գ. 6։	Ցաճ. գ. 33։	Ասդ. ե. 21։ Երեմ.
Ե Կար. գ. 5։ բ	Ասդ. կը. 9։ Ծննդ.	ե. 16։
Կար. ժ. 18։ Ցնտ.	ի. 11։	Ասդ. Ահ. 3։
բ. 4։	Ասդ. ծա. 4։	Ասդ. ժ. 7։

նր անէծքով ու գառնութեամբ լեցուն է։
15 Անոնց ատրերը չուտ են արիւն թափելու։
16 կործանումն ու չարաչարութիւն կայ իրենց ճամ-
17 բաներուն մէջը։ Եւ խաղաղութեան ճամբան
18 չճանչցան։ Աստուծոյ վախը չկայ անոնց աչ-
19 քերուն առջեւն։ Հապա գիտէք որ օրէնքը
ինչ որ կ'ըսէ, անոնց կ'ըսէ որ օրէնքին տակն
են։ Որպէս զի ամէն բերան գոցուի, ու ըս-
լոր աշխարհ գառնապարտուած լլլայ Աստու-
20 ծոյ առջեւը։ Ինչու որ անոր աչքին մէկ մար-
մին մը պիտի չարդարանայ օրէնքին գործ-
քերովը։ քանզի օրէնքով է մեզի գիտնալը։
21 Վեցդ հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ ար-
դարութիւնը յայտնուած է, օրէնքէն ու մար-
22 գարէներէն վկայուած լլլալով։ Այսինքն Ա-
ստուծոյ արդարութիւնը որ Յիսուսա-
ւր Հաւատքին է՝ ամէն հաւատացողներուն ու
անոնց վրայ որ կ'լլլայ։ Քանզի ի մէջը
23 մեղ չկայ։ Ինչու որ ամէնքը մեզք գոր-
ծեցին, և Աստուծոյ փառքէն պակաս են։
24 Եւ անոր չնորհքովը ձրի կ'արդարանան
25 Քրիստոսս Յիսուսով եղած փրկութեանովը։ Որ
զանիկա աստուծ առնծանեց Աստուած՝ քա-
ւութիւն լլլալու համար արեանը հաւատքով։
Աստուծոյ երկայնամտութեան առներէրը ՀԱ-
ստուծոյ գործած մեզքերուն Յիսուսին
տալովը՝ որ արդարութիւնը ցուցնելու հա-
26 մար։ Ա չանէն իր արդարութիւնը ատ ժամա-
նակիս մէջ ցուցնելու համար, որ ինքը ար-
դար լլլայ, և արդարացնի Յիսուսի հաւատ-
27 քէն եղողը։ Ուրեմն ո՞ր տեղ պարծենալը։
խոտանեցաւ։ ո՞ր օրէնքէն, գործքերո՞ւն
28 ոչ։ Հապա հաւատքի օրէնքէն։ Ինչու
որ կ'որոշենք մարդը հաւատքով կ'ար-
29 դարանայ առանց օրէնքին գործքերուն։ Մի-
թէ Աստուած միայն Հրէաներո՞ւն է ու հե-
թանոսներուը չէ՞։ այո, հեթանոսներուն
30 ալ։ Որովհետեւ Աստուած մէկ է՝ որ թլփա-
տութիւնը հաւատքէն կ'արդարացնի, և ան-
31 թլփատութիւնը՝ հաւատքով։ Ուրեմն
մենք հաւատքով օրէնքը կը խոտանեցնե՞ք։
քաւ լլլայ։ Հապա օրէնքը կը հաստատենք։

ԳԼ. Դ

1 Աբրահամին հաւատքը իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ 10
իր թլփատելէն առաջ։ 13 Մինչեւ հաւատքով ինքը ու իր
սերունդը խոստմունք առին։ 16 Աբրահամ բոլոր հաւա-

ջեմբերուն հօրն է։ 24 Մեր հաւատքն ալ մեզի արդարու-
թիւն պիտի սեպուի։

1 Ուրեմն ի՞նչ պիտի բանենք մեր հայր Աբ-
րահամ մեր նահապետը մարմնով գտնած լլլար։
2 Ինչու որ եթէ Աբրահամ իգործքով արդա-
րացած լլլար, ի՞նչ պարծանք կ'ունենար,
3 բայց չէ մեր Աստծոյ առջեւը։ Գիտենք գիր-
քը ի՞նչ կ'ըսէ։ Աբրահամ Աստծոյ հաւա-
տաց, և ան իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ։
4 Բայց ան որ գործ մը կ'լլլէ, վարձքը չնոր-
հք եղած չսեպուիր անոր՝ հապա պարտքի,
5 իսկ ան որ չգործեր, բայց կը հաւատայ անոր
որ ամբարիշտը կ'արդարացնէ, անոր հա-
6 ւատքը իրեն արդարութիւն կը սեպուի։ Ինչ-
պէս որ Դաւիթ ալ կը գրուցէ ան մարդուն
երանութիւնը, որուն Աստուած արդարու-
7 թիւն կը սեպի առանց գործքերու։ Երանի
անոնց, որոնց անօրէնութիւնները նո-
րեցան, և որոնց մեղքերը ծածկուեցան։
8 Երանի ան մարդուն որ Տէրը մեզք չսեպէ ա-
9 նոր։ Ուստի այս երանութիւնը թլփատու-
թիւնո՞ւ վրայ է, թէ անթլփատութեան վրայ
ալ։ քանզի կ'ըսենք թէ Հաւատքը Աբրահա-
10 մին արդարութիւն սեպուեցաւ։ Ուրեմն ին-
չո՞ւ սեպուեցաւ։ Թլփատութեա՞ն մէջ եղած
առեներ, թէ անթլփատութեան մէջ։ չէ թէ
թլփատութեան մէջ, հապա անթլփատութեան։
11 Եւ նշանը թլփատութեան նշոյնը առաւ՝ նշան
անթլփատութեան առածին հաւատքին
արդարութիւնը մեղ կնիք մը, որ ինքը հայր
լլլայ այն բոլոր հաւատացողներուն որոնք ան-
թլփատութենէ են, (անոնց ալ արդարութիւն
սեպուելու համար,) և հայր թլփատու-
թեան՝ չէ թէ միայն թլփատութենէ եղողնե-
րուն, հապա անոնց ալ որ մեր Տէր Աբրա-
համին անթլփատութեան առածներ հաւատքին
13 չաւիղներուն մէջը կը քալեն։ Ինչու որ Աբ-
րահամին և անոր սերունդը՝ հաւիտեան ժա-
ռանգելու համար խոստումը չէ թէ
օրէնքով եղաւ, հապա հաւատքին արդա-
14 րութենովը։ Որովհետեւ եթէ օրէնքէն եղողները
ժառանգ լլլային, հաւատքը փուճ պիտի լլլ-
15 լար, և խոստումը պիտի խափանուէր։ Ինչ-
պէս որ օրէնքը բարկութիւն կը գործէ։ քան-
զի ուր որ օրէնք չկայ, օրինազանցութիւն ալ
16 չկայ։ Ասոր համար հաւատքէն

4 Ընտ. ա. 16։ Ես. ԽԹ. 7, 8։
3 Ա Մակ. ւգ. 1։
4 Ծաղ. ի. 34։ Ժե. 23։
5 Ծար. ե. 16։ Մակ. ձե. 48։ Եզեկ. գ. 20։
6 Դեւ. ա. 23։ բ. 1։
7 Հոր. 9. 23։ Գեւ. բ. 2։
8 Սաղ. ճեզ. 2։
Դատ. ժգ. 39։
Դատ. բ. 10։ գ. 11։ Եփես. բ. 8։ 9։ Տիտ. գ. 5։
9 Գեւ. է. 7։
Գատ. ժե. 11։ Գեւ. ա. 17։ Փիլ. գ. 9։
Երբ. ե. 4։ Ես.։
Ծաղ. ե. 46։ Գատ. իգ. 22։
10 Գեւ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 10։
11 Գեւ. ի. 3։
Գատ. ժե. 11։ Գեւ. ա. 17։ Փիլ. գ. 9։
Երբ. ե. 4։ Ես.։
Ծաղ. ե. 46։ Գատ. իգ. 22։
12 Գեւ. ի. 12։ Գատ.
գ. 25։ Կող. գ. 11։
Հոր. 9։ Գէ. ա. 52։ Գատ. գ. 25։
Գէ. ի. 16։ Եփես. բ. 13։ Տիտ. գ. 5։
Մատ. ա. 21։ Գատ. գ. 25։ Ես. Ե. 1։ Կող. ա. 14։ ա Յհ. բ. 1։
Գատ. գ. 8։ 20։ 25։ Ես. ԽԹ. 10։
Ես. ԽԹ. 10։
Ղաւկ. Ժ. 9։ Հոր. 12։ 16։ Գատ. գ. 7։
Ես. ԽԹ. 4։ 5։
Գատ. գ. 22։
Գատ. գ. 18։
Գատ. գ. 20։ 21։ 22։
Գատ. ԺԹ. 16։ Կող. գ. 7։ 9։
Գատ. գ. 10։ 19։
Գատ. գ. 4։

է, որ Հարհամ եղած բլլայ, Խոսոմանները Հասասաան բլլալու Համար բոլոր անդամ-
դին, չէ թէ միայն անոր որ օրէնքին է, Հա-
պա անոր ալ՝ որ Աբրահամի Հաւատքին է,
17 Ինչպէս որ գրուած է թէ, (Ձեզ չատ ազգերու Հայր բրի.)
Աստուծոյ առջեւը, որուն ետքը Հաւատաց-
ած որ մեռելները կ'ողջակցնէ, ու չեղած բա-
18 ները եղածներու պէս կը կանչէ։ Որ չյուսա-
ցուելու բանին յուսով Հաւատաց թէ ետքը
չատ ազգերու Հայր պիտի բլլայ, (ինչպէս որ
բսուեցաւ ալ, թէ Ձեռ սերունդդ ասանիկ
19 պիտի բլլայ։) Եւ ետքը Հաւատքի մէջ չըզ-
անգացաւ՝ Հնազանդ իր մարմնին արդէն
մեռածի պէս բլլալուն, (որովհետեւ ետքը
Հարիւր տարեկանի չափ էր,) ոչ ալ Սառային
20 արգանդին մեռած բլլալուն։ Եւ անհաւա-
տութեամբով տարակուսացաւ Աստուծոյ խոս-
տումներուն, Հապա Հաստատուած զօրացաւ Ա-
21 ստուծոյ փառք տուաւ, Եւ իր մտքին մէջ
Հաստատ գիտցաւ թէ անոր որ խոստ տուաւ,
22 ինքը կարող է ընելու ալ։ Ասոր Համար իրեն
արդարութիւն անուանուեցաւ։
23 Բայց չէ թէ միայն անոր Համար գրուեցաւ
24 որ իրեն անուանուեցաւ։ Հապա մեզի Համար
ալ՝ որոնց պիտի անուանի, Որ կը Հաւատանք
անոր որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր Յիսուս
25 որ, Ան որ մեր յանցանացը Համար մատնուե-
ցաւ, ու մեզ արդարացնելու Համար յարու-
ցուեցաւ։

ԳԼ. Ե

1 Հաւատքով արդարացած՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ
հետ։ 2 Ե պարծանք մեր յուսոյն մէջ։ 3 Գալ կ'ելլ որ
գրգռուածի արձանագրեցաք Քրիստի եղած ատենին։
10 ու ատկէ պիտի ապրինք հաշտուած բլլալուենս։ 12 Ինչպէս
որ մեղքը ու մեռը աշխարհ մտան Ադամով։ 17 ու ատկէ ան-
գամ մեռնիլը կ'իշխէր Քրիստոսով։ 20 Որ որ մեղ-
քը չաճցաւ։ Հապ Հարհրքը ատկէ աւելցաւ։

1 Ուստի մենք Հաւատքով արդարացած բլ-
լալով՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ
մեր Տէրոջ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։
2 Որուն միջոցովը ընդունելութիւն Հաւատքով
ատ Հարհրքս մտանենան ալ, Երբուն մէջը կե-
նցս ենք, Ե Աստուծոյ փառքը կը
3 պարծինք։ Եւ ոչ միայն այսքան՝ Հապա նաեւ
նեղութիւններու մէջ կը պարծինք։ Իմնալ որ

Գլ. գ. 24.	Սաղ. ծէ. 3.	Գնա. ա. 21.
Գաղ. ա. 22.	Գաղ. ա. 37. 45.	—
Ես. ծա. 2. Գլ.	Երբ. ժա. 19.	Ես. լբ. 17. Ճառ.
ԺԸ. 8.	Գլ. ԺԸ. 4. ա Կոր.	Ժգ. 33. Գլ. գ.
Դան. ԺԸ. 5.	ժ. 6. 11.	28. 30.
Գլ. բ. 11. Ելից.	Գործ. բ. 24. Ժգ. 5.	Ելից. բ. 14. Կազ.
բ. 1. 5.	30.	ա. 20.
Գլ. Թ. 25. ա Կոր.	Ես. Ծգ. 5. 6.	Ճառ. ժ. 9. Ժգ.
ա. 28. ա Գնա.	Գլ. գ. 25. ե. 6.	6. Ելից. բ. 18.
բ. 10.	ը. 32. բ Կոր. ե.	գ. 12. Երբ. Ժ. 19.
Դան. ԺԸ. 5.	91. Գազ. ա. 4.	ա Կոր. ԺԸ. 1.
Դան. ԺԸ. 17. Ժը.	Երբ. Ի. 25. ա	Երբ. գ. 6.
11. Երբ. Ժա. 11.	Գնա. բ. 24. գ. 18.	Ես. ա. 11. 12.
12.	ա Կոր. ԺԸ. 17. ա	Գործ. ե. 41. բ

Կոր. Ժբ. 10. Փիլ.	Ճառ. գ. 16. գ.	Գլ. բ. 17. գ. 29.
բ. 17. Ճառ. ա.	9. 10.	30.
2. 12. ա Գնա. գ.	Գլ. գ. 25. Ելից.	Դան. գ. 6. ա Կոր.
14.	բ. 13. Երբ. Ի.	ԺԸ. 21.
Ճառ. ա. 5.	14. ա Ճառ. ա. 7.	Դան. բ. 17. Գլ.
Ճառ. ա. 13.	Գլ. ա. 18. ա Գնա.	գ. 23. ա Կոր. ԺԸ.
Փիլ. ա. 20.	ա. 10.	21.
բ. Գաղ. ա. 22.	Գլ. բ. 32.	Կամ արագ.
Գաղ. գ. 6. Ելից.	Ես. Ծգ. 6. Ժգ.	Գլ. գ. 15. ա Ճառ.
ա. 13. 14.	բ. Կոր. ե. 15. 19.	գ. 4.
Հռ. 8. Գլ. գ.	Ելից. բ. 16. Կազ.	ա Կոր. ԺԸ. 21. 22.
25.	ա. 20. 21. 22.	45.
	Ճառ. ե. 26. Ժգ.	Ես. Ծգ. 11. Ա.ա.
	19. բ Կոր. գ. 10.	բ. 28. իգ. 23.
	11.	

աւասեֆիներ կ'առնէին, կինոց մէջ պիտի ֆա-
զաւորէին մէկ ցիսուս քրիստոսին ձեռքով։)
18 Որովհետև ինչպես որ մէկուն յանցանքովը բոլոր
մարդոց դատապարտութիւան էին եղեր, անանկ
ալ մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց
19 կինոց արդարութիւան շնորհք եղաւ։ Վասն զի
ինչպես որ մէկ մարդուն անհնազանդութիւ-
նովը շատերը մեղաւոր եղան, անանկ ալ մէ-
կուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար
20 պիտի ըլլան։ Սակայն օրէնքը միջնորդ ինկաւ,
որ յանցանքը չատնայ։ Բայց ուր որ աւելի
21 եղաւ մեղքը, հոն աւելի եղաւ շնորհքը։ Որ
ինչպես մեղքը թագաւորեց մահուամբ, անանկ
ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ մին-
չև յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս
քրիստոսի ձեռքովը։

Գլ. Զ

1 Պետք չէ մեղքի մէջ մնալ, շատի որ մեռած ենք մեղքին։ 3
Ինչպես որ Յիսուսին կը ցուցնեն։ 12 ուսած ալ մեզքը
մեղ չիշխանութի մեր վրայ։ 18 վասն զի մենք մեր մարքին
ներք պատասխանիք արդարութեան ծառաներ ըլլալու։ 23
և վասն զի մեզաց վարձքը մահ է։

1 Ա՞ն հիմա ի՞նչ պիտի ընենք։ Մեզքերու մէջ
մնա՞նք արդեօք, որ շնորհքը չատնայ։
2 Քաւ լիցի։ Մենք որ մեզքին մեռանք, ի՞նչ-
պէս պիտի կրնանք։ Չէ՞ք գիտեր,
3 թէ մենք որ Յիսուս քրիստոսով մկրտուե-
ցանք, Տաներ մնհնանք մկրտութեանը։
4 Ինչոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւով
մահուան համար, որ ինչպես քրիստոս Հօրը
փառքովը յարութեան տուաւ մեռելներէն,
հանանկ ալ մենք կինոց նորոգութեան մէջ
5 պտրուինք։ Ինչու որ եթէ մենք տնկակից
եղանք անոր մահուանը նմանութեամբը,
նաև անոր յարութեանը հնանկ ալ եղ-
6 պիտի ըլլանք։ Ա՛ս գիտնանք որ մեր հին
մարդը Տէր հետը խաչուեցաւ, որ մեզաց
մարմինը ջնջուեայ, որ ասկէ ետև մեզքի չը-
7 ծառայենք։ Վասն զի ան որ ջնջեր մեռած է՝
8 մեզքէն արդարացած է։ Ինչ որ թէ որ մենք
քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ
9 անոր հետը պիտի ապրինք ալ։ Գիտնք զի-
տենք որ Քրիստոս մեռելներէն յարուծ
առած չըլլալով՝ նորեն չմեռնիր, ալ մեռնը
10 անոր վրայ իշխանութիւն չունի։ Վասն զի
քանի որ մեռաւ՝ մեզքին մեռաւ մէկ անգամ,
և որ կինդանի է՝ Աստուծոյ կինդանի է։
11 Հնանկ ալ դուք ձեր անձերը մեզքին մեռած

= Ցաճ։ Ժբ։ 32։
Երբ։ բ։ 9։
ե Ցաճ։ Ժե։ 22։ Գլ։
գ։ 20։ գ։ 15։ Ե։
8։ Գաղ։ գ։ 19։
23։
ը Դ՞ուկ։ ե։ 47։ =
Տիմ։ ա։ 14։
—
= Գլ։ գ։ 8։ Հմր
15։

բ Հմր։ 11։ Գլ։ ե
4։ Գաղ։ բ։ 19։
գ։ 14։
թ Կող։ գ։ 5։ = Գնա
բ։ 24։
ժ = Կոր։ Ժե։ 29։
ժա Կող։ բ։ 12։
ժբ Ցաճ։ բ։ 11։ Ժա։
40։
ժգ Գլ։ ը։ 11։ = Կոր։
գ։ 14։ բ Կոր։ Ժգ։

ա։
գ Գաղ։ գ։ 15։ Ե։
գնա։ գ։ 22։ 23։
24։ Կող։ գ։ 10։
թ Գնա։ գ։ 10։ 11։
ժ Գաղ։ բ։ 20։ ե։
24։ գ։ 14։ Եփես։
գ։ 22։ Կող։ գ։ 5։
9։
ժա Կող։ բ։ 11։
ժբ Գաղ։ գ։ 10։
ժգ Գաղ։ գ։ 13։
ժդ Գաղ։ գ։ 13։
ժե Գաղ։ գ։ 10։
ժզ Գաղ։ գ։ 10։
ժէ Գաղ։ գ։ 10։
ժը Գաղ։ գ։ 10։
ի Գաղ։ գ։ 10։
ի Գաղ։ գ։ 10։
իա Գաղ։ գ։ 10։
իբ Գաղ։ գ։ 10։
իգ Գաղ։ գ։ 10։
իդ Գաղ։ գ։ 10։
իե Գաղ։ գ։ 10։
իզ Գաղ։ գ։ 10։
իէ Գաղ։ գ։ 10։
իը Գաղ։ գ։ 10։
իթ

օրէնքը դիտցողներուն կը խօսի,) որ օրէնքը մարդս վրայ կ'իշխէ՝ որչափ ժամանակ
2 որ ապրի է։ Ինչու որ էրկի ունեցող կինը իր ապրի էրկանը կապուած է օրէնքով. բայց թէ որ էրկին մեռնի, արձակուած է էրկանը օրէն-
3 քէն։ Ուրեմն էրկանի որ էրկին ապրի է, չուն պիտի բուի՝ թէ որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ. բայց թէ որ էրկին մեռնի՝ ան օրէնքէն ազատ կ'ըլլայ, անանկ որ չնացող չըլլայ՝ թէ
4 որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ։ Ուստի դուք ալ, իմ եղբայրնե՛ր, Քրիստոսի մարմինովը օրէնքին մեռաք, որ ուրիշի մը ըլլաք, անոր՝ որ մեռելներէն յարութիւն առաւ է, որ Աստ-
5 ծոյ պտուղ բերով ըլլանք. Քանզի քանի որ մենք մարմնով էինք՝ մեզուց կիրքերը որ օրէնքով կ'ըլլային, մեր անդամներուն մէջը կը ներգործէին, որ մենք մահուան պտուղ
6 բերնէնք. Բայց հիմա ան օրէնքէն արձակուեցանք. ինչու որ մեռանք անոր՝ որով բռնուած էինք, որ մենք ծառայենք Հոգւոյն նորոգութեամբը, և չէ թէ գրոյն հնութեամբը։
7 Ուրեմն ի՞նչ կանենք. օրէնքը մե՞ղք է. քառ լիցի. Բայց ես մեղքը չէի ճանչնար՝ թէ ոչ օրէնքով. ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր, թէ որ օրէնքը ըսած չըլլար, Մի՛
8 ցանկար։ Բայց մեղքը պատճառելէն առիթ առնելով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւնները գործացուց. Ինչու որ առանց օրէնքի
9 մեղքը մեռած է։ Ես ալ առանց օրէնքի ապրեցայ մը կենդանի էի. բայց երբոր պատուի-
10 րանքը եկաւ, մեղքը սկսաւ ապրիլ, ես ալ մեռայ. ու ան պատուիրանքը որ կենաց համար էր, նոյնը ինծի մահուան համար եղաւ։
11 Ինչու որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ առ-
12 նելով՝ իս խաբեց, ու անով մեռցուց։ Ուստի օրէնքը սուրբ է, ու պատուիրանքը սուրբ և արդար ու բարի։
13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ. քառ լիցի։ Հապա մեղքը, որպէս զի երևնայ մեղքը որ ան բարի բանով ինծի մահ գործեց, որ մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր ըլլայ։
14 Վասն զի գիտենք որ օրէնքը հոգևոր է, բայց ես մարմնաւոր եմ՝ մեղքի տակ ծախուած։
15 Քանզի ինչ որ կ'ընեմ չեմ ճանչնար. Կէ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝ ան կ'ընեմ, հապա ինչ որ
16 կ'ատեմ՝ ան կ'ընեմ։ Բայց թէ որ չուզածս կ'ընեմ, հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ
17 բարի է։ Ուստի արդ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկա, հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի դիս կը բնակի։
18 Քանզի գիտեմ որ Իմ ներսի դիս այսինքն իմ մարմինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբնակիր. ինչու որ կամենալութիւն կայ քովս, բայց
19 բարին կ'գործ դնելը չեմ գտներ. Քանզի չէ թէ բարին որ կ'ուզեմ՝ կ'ընեմ, հապա սարը
20 որ չեմ ուզեր՝ ան կ'ընեմ։ Ուստի եթէ որ չուզած բանս կ'ընեմ, ալ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկա, հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի դիս բնակած է։
21 Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք մը, որ երբ բարին ընելը կը կամենամ՝ չարը իմ քովս է։
22 Վասն զի ներսի մարդուն հաճելով՝ Աստուծոյ
23 Ծոց օրէնքին կը հաճիմ. Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ միտքս օրէնքին դէմ կը պատերազմի, և զիս գերի կ'ընէ մեզուց օրէնքին որ իմ անդամներս է։
24 Ուստի ես ի՞նչ թշուառ մարդ եմ ես. ո՞վ զիս պիտի ազատէ ասոր մահացու մարմինէն։
25 Գոհանալիք Աստուծոյ միջոցով Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը. ուրեմն ես ինքս մտքովս Աստուծոյ օրէնքին կը ծառայեմ, ու մարմնովս՝ մեզուց օրէնքին։

Գլ. Ը

1 Ուրեմն որ Քրիստոսի մէջ են և Հոգւոյն ուղածին պես կ'ապրին, ասոնց ես գատապարտութիւն՝ 2 չկայ։ Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով կենաց Հոգւոյն օրէնքը զիս ազատեց մեղքին և մահուան օրէնքէն։ 3 Վասն զի անոր անկարելի էր օրէնքին որովհետև անար էր մարմնով, Աստուած իր Որդին խրկեց մեղաւորական մարմնին նմանութեամբ ու մեղքի համար, և գատապարտեց մեղքը ան մարմնին մէջ։ 4 Որ օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջը, որ մարմնաւորապէս չենք 5 քալեր՝ հապա Հոգևորապէս։ Ինչու որ մարմնաւոր եղողները մարմնոյին բաներու կը մտածեն, ու հոգևոր եղողները՝ հոգևոյին բաներու։ 6 Վասն զի մարմնաւոր խորհուրդը մահ է, և հոգևոր խորհուրդը՝ կեանք ու խաղաղութիւն։ 7 Թէև՝ Քանզի մարմնաւոր խորհուրդը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. ինչու որ Աստուծոյ օրէնքին չհնազանդիր, ուստի ան-
8 կարող ալ։ Վասն զի մարմնով եղողները չեն

ա — ա Կոր. է. 39։ բ Մատ. է. 32։ գ Գաղ. բ. 19։ է. 18։ եփես. բ. 15։ Կող. բ. 14։ դ Գաղ. է. 22։ ե Գաղ. գ. 13։ զ Գաղ. գ. 21։ Գաղ. է. 19։ Յայտ. ա. 15։ է Գաղ. բ. 20։ գ. 6։ ը Եբր. ի. 17։ թ Օբ. է. 21։ Գաղ. ի. 3։ ժ Գաղ. գ. 22։ Գաղ. գ. 9։ ի Գաղ. գ. 15։ է. 20։ ա Կոր. ժէ. 38։ ի Գաղ. է. 17։ Գաղ. գ. 7։ Մատ. ժԹ. 8։ Յովհ. ը. 34։ Մատ. ժԹ. 8։ Յովհ. ը. 34։ Գաղ. գ. 20։ Եբր. ի. 17։ Գաղ. գ. 13։ Գաղ. գ. 10։ Մատ. ա. 21։ Գաղ. է. 17։ Գաղ. գ. 13։ Գաղ. գ. 10։ Մատ. ա. 8։ Գաղ. է. 17։ Գաղ. գ. 13։ Գաղ. գ. 10։ Մատ. ա. 8։ Յովհ. ժԵ. 37։ Ուրախ լ՛ընթերցողին՝ որ հոգևոր կերպով — ա Կոր. ժԵ. 45։ բ Կոր. գ. 6։ գ Յովհ. ե. 36։ Գաղ. գ. 18։ 22։ Գաղ. բ. 10։ է. 1։ դ Գաղ. է. 24։ 25։ ե Գաղ. ժգ. 39։ Գաղ. գ. 20։ Եբր. է. 18։ 19։ ժ. 1։ 2։ 10։ 14։ զ Գաղ. գ. 13։ բ Կոր. է. 21։ է Հռ. ա. 1։ ը Եփես. գ. 6։ ա Կոր. բ. 14։ թ Գաղ. է. 22։ 25։ ժ Գաղ. գ. 21։ Հռ. 13։ Գաղ. գ. 8։ ի Եփես. գ. 4։ ա Կոր. բ. 14։

9 կրնար Աստուծոյ հանճոյ ըլլալ։ Բայց գուք
մարմնով չէք՝ հապա հոգւով, մէկ որ Աս-
տուծոյ Հոգին ձեր մէջը բնակած է։ Իսկ մէկ
որ Քրիստոսի Հոգին չունի՝ անիկա անոր
10 չէ։ Եւ մէկ որ Քրիստոս ձեր մէջն է, այ մար-
մինը մեռած է մեղքի համար, ու հոգին կեն-
11 դանի է արդարութեան համար։ Իսկ մէկ որ
Յիսուսը մեռելներէն յարուցանողին Հոգին
ձեր մէջը բնակած է, նոյ անոնք որ Քրիս-
տոսը մեռելներէն յարուցէ, պիտի կենդանա-
ցնէ ձեր մահկանացու մարմինները իր Հո-
գիովը որ ձեր մէջը կը բնակի։
12 Ուստի ուրեմն, եղբայրներ, պարտապան
ենք, չէ թէ մարմինին մարմնաւոր ապ-
13 րելու։ Ինչու որ եթէ մարմնաւոր ապ-
րելու կրնաք պիտի մեռնիք. բայց թէ որ
Հոգիով մարմինին գործերը սպաննէք՝ պիտի
14 ապրիք։ Վասն զի որոնք որ Աստուծոյ Հո-
գիովը կ'առաջնորդուին, անոնք Աստուծոյ
15 որդիքն են։ Ինչու որ գուք ծառայութեան
Հոգին չառիք կրկին վախնալու, հապա որ-
դեգրութեան Հոգին առիք, որ անով կը կան-
16 չենք Աբբայ Հայր։ Ինքն ինքզինք Հոգին վը-
կայութիւն կու տայ մեր Հոգիին հետ, թէ
17 մենք Աստուծոյ որդիքն ենք։ Եւ թէ որ
որդիք, ուրեմն ժառանգներ, Աստուծոյ ժա-
ռանգներ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ.
Որ, եթէ իր չարչարանքը կրենք ընկերա-
փառացուն ալ հաղորդ ըլլանք։
18 Վասն զի ես այսպէս կը դատիմ որ հոս ժա-
մանակիս չարչարանքները բան մը չեն գալու
փառքին հետը որ մեզի պիտի յայտնուի։
19 Որովհետեւ արարածոց եռանդագին ակնա-
կութիւնը Աստուծոյ որդւոցը յայտնութեան
20 կը սպասէ։ Ինչու որ ունայնութեան հնա-
զանդեցան արարածները (չէ թէ իրենց
կամքովը հապա անոր համար որ հնազան-
21 դեցուց,) Ա՛ն յուսով՝ որ արարածները
իրենք ալ ապականութեան ծառայութենէն
ազատուին՝ Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր
22 ազատութեանը համար։ Քանզի գիտենք որ
ամէն արարածները մինչեւ հիմա միասին կ'ողբան
23 ու հառաչեն ու ծնանելու ցաւ կը քաշեն։ Եւ
ոչ միայն անոնք, հապա մենք ալ որ Հոգիին
առաջին պտուղը ունինք, մենք ալ մեզի մեր ան-
ձերուն մէջ կը հառաչենք՝ որդեգրութեան
սպասելէն՝ մեր մարմնին ազատութեան սպա-
24 սելով։ Ինչու որ յուսով փրկուեցանք. Բայց
յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ. վասն զի ան
բանը որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ ինչո՞ւ պիտի յու-
25 սայ։ Հապա թէ որ չտեսած բանիս կը
յուսանք, անով համբերութեամբ կը սպասենք
26 անոր։ Նմանապէս ալ Հոգին օգնական կու գայ
մեր անզօրութիւններուն. Քանզի ինչ բան
հարկ աղօթելու ենք քան զի պէտք ենք
գիտենք. Բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ
մեզի համար անբարբառ հառաչութիւնով,
27 Ու սրտերը քննողը գիտէ Հոգիին ինչ խոր-
հելը, Քանզի Աստուծոյ կամքը համեմատ բա-
րեխօսութիւն կ'ընէ սուրբերուն համար։
28 Մանաւանդ գիտենք որ ամէն բաները բարիի
գործակից կ'ըլլան անոնց որ Աստուած կը սի-
րեն, Որոնք ան նախասահմանեալ նպատակին կան-
29 չուած են։ Վասն զի անոնք որ առաջ էր
ճանչցաւ, Նաև այնոյ ալ սահմանեց իր Որ-
դւոյն պատկերին կերպարանակից ըլլալու.
Որ անիկա անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրնե-
30 րու մէջ։ Եւ որոնք որ առաջուց սահմանեց,
Նաեւ կանչեց զանոնք. և որոնք որ կանչեց,
Նաեւ արդարացուց զանոնք. և որոնք որ ար-
31 դարացուց, Նաեւ փառաւորեց զանոնք։ Ու-
րեմն ի՞նչ բաներ ասենք բանիս համար.
Եթէ
որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ պիտի ըլլայ
32 մեզի հակառակ։ Ան որ իր Որդւոյն չխնայեց՝
հապա մեր ամենուն համար մատնեց զա-
նիկա, այ ի՞նչպէս անոր հետը ամէն բաները
33 մեզի չպարգեւեր։ Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտ-
րութեան դէմ մեղադրիչ ըլլայ. Աստուած
34 է որ կարդարացնէ, Ո՞վ է որ կը դա-
տապարտէ. Քրիստոս է որ մեռաւ, մանա-
ւանդ եւ յարութիւն եղաւ, ու Աստուա-
ծոյ աջ կողմն է, Որ նաեւ մեզի համար բա-
35 րեխօսութիւն կ'ընէ. Ո՞վ պիտի զատէ
մեզ Քրիստոսի սիրէն. տառապա՞նք, կամ
նեղութի՞ւն, կամ հալածա՞նք, կամ սո՞ւղ,
կամ մերկութի՞ւն, կամ վտանգ՞, կամ
36 սո՞ւր. (Ինչպէս որ գրուած է, Վասն քե-
զի համար կը սպաննուինք ամբողջ ալ
օր, մորթուելու ոչ-

Լ — Կար· գ· 16։ Բ 19։
Ի Ցակ· գ· 31։ Գաղ· գ· 6։ Փիլ· — 19։ — Գիտ· — 11։
Ե Գար· բ· 24։
Ի Գիտ· գ· 4։ 5։ — Կար· գ· 21։ Բ Կար· գ· 18։ Եփես· բ· 5։
Ղ Գիտ· գ· 7· 14։
Ձ Հռ· 6։ Գաղ· գ· 8։
Ղ Եփես· գ· 22։ Կող· գ· 5։
Ճ Գաղ· ե· 18։
Ի — Կար· բ· 12։ Երր· բ· 15։
Բ Տիմ· — 7։ — Ցակ· գ· 18։
Ի — Եր· Ժղ· 5։ Գաղ· գ· 5։ 6։
Մար· Ժգ· 30։
Գար· — 22։ Ե· 5։ Եփես· — 13։
Գար· գ· 30։
Գար· իգ· 18։ Գաղ· գ· 7։
Գար· Ժգ· 21։ Փիլ· — 29։ Բ Տիմ· բ· 11։ 12։
Բ Կար· գ· 17։ — Գաղ· — 6։ 7։ 9։ 13։
Բ Պետ· գ· 13։
— Ցակ· գ· 2։
— Ա՛ն· Իր· 9։
Մար· Ե· 9։ Ա՛ստ· Ժե· 3։ Երեմ· Ժե· 10։ Բ· 12։ Գար· — 22։ — Գաղ· գ· 5։ 6։
Մար· Ժգ· 30։
Գար· — 22։ Ե· 5։ Եփես· — 13։
Գար· գ· 30։
Գար· իգ· 18։ Գաղ· գ· 7։
Գար· Ժգ· 21։ Փիլ· — 29։ Բ Տիմ· բ· 11։ 12։
Բ Կար· գ· 17։ — Գաղ· — 6։ 7։ 9։ 13։
Բ Պետ· գ· 13։
— Ցակ· գ· 2։
Ի Եփես· — 5։ 11։
Ե Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Կար· գ· 15։ 18։ Երր· — 6։ Յայտ· — 14։
Կող· — 15։ 18։ Երր· — 6։ Յայտ· — 5։
Գա· — 6։ Բ — 24։ Եփես· գ· 4։ Երր· Բ· 15։ — Գաղ· գ· 5։
Ի — Կար· գ· 11։
Ի Եփես· — 5։ 11։
Ե Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Կար· գ· 15։ 18։ Երր· — 6։ Յայտ· — 5։
Գա· — 6։ Բ — 24։ Եփես· գ· 4։ Երր· Բ· 15։ — Գաղ· գ· 5։
Ի — Կար· գ· 11։
Ի Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Ե Եփես· — 5։ 11։
Ե Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Ի Ցակ· Ե· 9։ Ա՛ստ· Ժե· 3։ Երեմ· Ժե· 10։ Բ· 12։ Գար· — 22։ — Գաղ· գ· 5։ 6։
Մար· Ժգ· 30։
Գար· — 22։ Ե· 5։ Եփես· — 13։
Գար· գ· 30։
Գար· իգ· 18։ Գաղ· գ· 7։
Գար· Ժգ· 21։ Փիլ· — 29։ Բ Տիմ· բ· 11։ 12։
Բ Կար· գ· 17։ — Գաղ· — 6։ 7։ 9։ 13։
Բ Պետ· գ· 13։
— Ցակ· գ· 2։
Ի Եփես· — 5։ 11։
Ե Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Կար· գ· 15։ 18։ Երր· — 6։ Յայտ· — 5։
Գա· — 6։ Բ — 24։ Եփես· գ· 4։ Երր· Բ· 15։ — Գաղ· գ· 5։
Ի — Կար· գ· 11։
Ի Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Կար· գ· 15։ 18։ Երր· — 6։ Յայտ· — 5։
Գա· — 6։ Բ — 24։ Եփես· գ· 4։ Երր· Բ· 15։ — Գաղ· գ· 5։
Ի — Կար· գ· 11։
Ի Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Ե Եփես· — 5։ 11։
Ե Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Ի Ցակ· Ե· 9։ Ա՛ստ· Ժե· 3։ Երեմ· Ժե· 10։ Բ· 12։ Գար· — 22։ — Գաղ· գ· 5։ 6։
Մար· Ժգ· 30։
Գար· — 22։ Ե· 5։ Եփես· — 13։
Գար· գ· 30։
Գար· իգ· 18։ Գաղ· գ· 7։
Գար· Ժգ· 21։ Փիլ· — 29։ Բ Տիմ· բ· 11։ 12։
Բ Կար· գ· 17։ — Գաղ· — 6։ 7։ 9։ 13։
Բ Պետ· գ· 13։
— Ցակ· գ· 2։
Ի Եփես· — 5։ 11։
Ե Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Կար· գ· 15։ 18։ Երր· — 6։ Յայտ· — 5։
Գա· — 6։ Բ — 24։ Եփես· գ· 4։ Երր· Բ· 15։ — Գաղ· գ· 5։
Ի — Կար· գ· 11։
Ի Ցակ· Ժե· 22։ Բ· գ· 18։ Փիլ· գ· 21։ — Ցակ· գ· 2։
Կար· գ· 15։ 18։ Երր· — 6։ Յայտ· — 5։
Գա· — 6։ Բ — 24։ Եփես· գ· 4։ Երր· Բ· 15։ — Գաղ· գ· 5։
Ի — Կար· գ· 11։

37 *խարի պէս կը անպատնիք։ Հապա ասա ամէն բանեղուն մէջ՝ ալ աւելի յայտնի կ'ըլլանք*
38 *անով որ մեզ սիրից։ Ինչու որ ես Տառասա դիտեմ թէ ոչ մէնք, և ոչ կեանքը, ու ոչ հրեշտակները, և ոչ իշխանութիւնները, ու ոչ զօրութիւնները, և ոչ ներկայ բաները, ու*
39 *ոչ գալու բաները, կամ ոչ բարձրութիւնը, ու ոչ խորտնկութիւնը, և ոչ մէկ ուրիշ արարած որ կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմով է։*

Գլ. Թ

1 Ոգուս կը յայտնէ իր տրամախնդրը Հրեից ազգին համար, 7 Որ թէ Աբրահամին բոլոր սերունդը խոստումէն զրկեալ չէին։ 18 Աստուած արտ որ կ'ազատ կ'զորմի։ 21 Բրատոչ կրնայ կաւ իր ուզածին պէս գործանել։ 25 Հեթանոսաց կոչ ալ եւ Հրեից մերժուիլը մարգարէներ նախասացած էին։ 32 Ի՞նչ պատճառաւ այնպէս փէշ Հրեաները բնդունելին հեթանոսով արդարութիւնը։

1 Ճշմարտ կ'ըսեմ Քրիստոսով — չեմ սուտը,
(իմ խիղճս ալ ինծի կը վկայէ Հոգւով
2 Սրբով,) Որ մեծ տրտմութիւն է ինծի՝ ու
3 իմ սրտիս անդադար ցաւ։ Ուզէի ես ինքնս
կը ինդրելի նզոված բլլալ Քրիստոսէն իմ
մարմնոյ կողմանէ եղբայրներուս ու ազգականս,
4 Ներուս համար, Որոնք իսրայէլցի են։ Որ
իրենցն է որդեգրութիւնը ու փառքը ու
ուխտերը ու օրինադրութիւնը ու պաշտօնը
5 ու խոստումնները։ Իրենցն են նահապետները, Որոնց մարմնով Քրիստոս կոչնեցաւ ներ
կողմանէ, Որ ինքն է ամէնուն վրայ Աստուած
6 օրհնեալ յաւիտեան։ Ամէն։ Բայց ոչ իբր
թէ Աստուծոյ խօսքը գլուխը ինկած է։ Քանզի
ոչ է թէ ամէն Իսրայէլէն եղողները Իսրայէլ
7 կոչի են։ Նէ՝ չէ թէ Աբրահամի սերունդ բլլալնուն համար ամէնը որդիք են։ Հապա
8 Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։ Այսինքն չէ թէ անոնք որ մարմնին որդիք են՝
Աստուծոյ որդիք ալ են, Հապա խոստումնոյ
9 քի որդիքը սերունդ կը անպատին։ Ինչու որ
խոստումնքին խօսքը սա էր, Թէ Ես ատենս
պիտի գամ, ու Սառա որդի պիտի ունենայ։
10 Եւ ոչ միայն այսքան, Հապա Ռեբեկային ալ
յայնէն է որ յղացաւ մէկ մը՝ այսինքն մեր Ի-
11 սահակ Հօրմէն։ Ինչու որ ծնելէ չէնած,
և գէռ մէկ ազէկ կամ գէշ բան մը չգործած,
(որ Աստուծոյ նախասահմանութիւնը հաս-

12 տատ մնայ բնորոշութեամբ գործերէն, Հապա անոնէ որ կանչող,) Իրեն ը-
13 ստեղաւ, Թէ մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ։
Ինչպէս որ գրուած է թէ Յակոբը սիրեցի,
բայց Եսաւըատեցի։
14 Ուրեմն ինչ բանիք։ Միթէ Աստուծոյ մօտ
15 անիրաւութիւն կայ։ Քանի լեզի։ Ինչու որ Մովսէսին կ'ըսէ, Որուս որ գթալ գոթամ կ'ը-
գթամ, ու որու վրայ որ գթամ կ'ողորմիմ։
16 Ուրեմն ոչ անոնէ է որ կը կամի, ու ոչ
անոնէ որ կը վազէ, Հապա Աստուծմէ որ կ'ո-
17 ղորմի։ Գրուածի դիրքը փարաւոնին կ'ըսէ,
Վասն համար քեզ վիրցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցնեմ, ու բոլոր երկրի մէջ
18 իմ անունս պատմուի։ Ուստի որու որ կ'ուզէ
կ'ողորմի, և որն որ կ'ուզէ կը խստացընէ։
19 Ուրեմն ինծի պիտի ըսես թէ Ալ ինչո՞ւ մեղադիր կ'ըլլայ։ Գիտն ով ալ անոր կամացը դէմ
20 դրաւ։ Բայց դուն ո՛վ ես, մարդ, որ Աստուծոյ դէմ պատասխան կուտաս։ Միթէ ստեղծուածը իր Ստեղծողին կրնայ ըսել թէ Ինչ
21 ինչո՞ւ ատանկ չինեցիր։ Չերատ խեխտաներ
թիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն խառնուածքէն
աման չինելու, Մէկ պատուոյ և մեծ
22 ատաղձանոց համար։ Հապա ի՞նչ ըսենք եթէ
Աստուած իր բարկութիւնը ցուցնել ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, չատ երկայնամտութեամբ համբերեց հիմասեալ պատրաստուած բարկութեան անմնութեան։
23 Նէ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի
ընել ողորմութեան վրայ, Որոնք որ
24 միս ալ մեզ կանչեց, չէ թէ միայն Հրեաներէն, Հապա հեթանոսներէն ալ։ Ինչպէս
25 նաեւ Հոսէի մէջ ալ կ'ըսէ, Իմ ժողովրդս չեմ
ժողովրդս պիտի կանչեմ, ու սիրելի
26 իմ չսիրելին։ Եւ պիտի ըլլայ թէ
ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ թէ Դուք իմ
ժողովրդս չէք, Հոն անոնք կենդանի Աս-
27 տուծոյ որդիք պիտի ըսուին։ Եսայի ալ
խրոխտելին համար կ'աղաղակէ, Թէեւ իսրայէլի
որդւոցը թիւը ծովու աւազին պէս ըլլայ,
28 Ինծի միացողը միայն պիտի ազատի։ Քանզի Տէրը
Հանուանօք և կատարեալ բան մը կ'ընէ երդուելու
համար։ Ինչու որ Տէրը կատարեալ բան մը պիտի
29 ընէ երկրի վրայ։ Եւ ինչպէս որ Եսայի առա-

ճ ա Կոր. Ժե. 57։ բ Կոր. բ. 14։ ա Յովհ. գ. 4։ ե 5։ Գ Յով. Ժբ. 11։
ե Եբծ. ա. 21։ զ 12։ Կոր. ա. 16։ բ. 15։ ա Գաղ. ա. 22։
— Գլ. ա. 9։ բ Կոր. ա. 23։ Ժա. 31։ Ժբ. 19։ Գաղ. ա. 20։ Փիլ. ա. 8։ ա Տիմ. բ. 7։
ը Գլ. Ժ. 1։ թ Նէե. բ. 32։ ժ Ով. Ե. 6։ ի Նէե. ա. 22։ բ Ով. Ե. 6։ ժա Եբծ. ա. 21։ զ 9։ ժբ Գաղ. ա. 16։ գ. 15։ ա Գաղ. գ. 22։
ժգ Գաղ. ա. 23։ Գաղ. ա. 3։ ժդ Եբծ. ա. 9։ ժե Յով. գ. 21։ գ Յով. ա. 11։ Գաղ. գ. 16։ ա Գաղ. գ. 23։ Եբր. ա. 1։ ժզ Եբծ. ա. 3։ ժէ Յով. ա. 2։ Գաղ. գ. 23։ Եբր. ա. 8։ գ. 10։ ժը Մաթ. Ժ. 32։ Ղուկ. Ժբ. 19։ ժթ Եբր. Բ. 1։ ի Գաղ. Ժգ. 32։ Գաղ. գ. 8։ Եբծ. բ. 12։ ա Գաղ. գ. 23։ ժ Յով. ա. 15։ ժա Գաղ. գ. 28։ ժբ Գաղ. Ժբ. 10։ ժգ Գաղ. գ. 8։ ժդ Եբր. ա. 2։ ժե Գաղ. գ. 22։ ժզ Եբր. ա. 3։ ժէ Եբծ. ա. 3։ ժը Գաղ. գ. 11։ ժթ Գաղ. Ե. 18։ Եբր. ա. 8։ Յով. ա. 9։ ի Գաղ. գ. 23։ Եբր. ա. 2։ ժ Յով. ա. 3։ ժա Գաղ. գ. 28։ ժբ Գաղ. գ. 16։ ժգ Գաղ. գ. 23։ ժդ Յով. ա. 4։ ժե Յով. Ե. 15։ ժզ Գաղ. գ. 22։ ժէ Գաղ. գ. 16։ ժը Գաղ. գ. 23։ ժթ Գաղ. գ. 22։ Գաղ. գ. 16։ ի Գաղ. գ. 23։ ժ Յով. Ե. 15։ ժա Գաղ. գ. 22։ ժբ Գաղ. գ. 16։ ժգ Գաղ. գ. 23։ ժդ Գաղ. գ. 22։ ժե Գաղ. գ. 16։ ժզ Գաղ. գ. 23։ ժէ Գաղ. գ. 22։ ժը Գաղ. գ. 16։ ժթ Գաղ. գ. 23։ ի Գաղ. գ. 22։ ժ Գաղ. գ. 16։ ժա Գաղ. գ. 23։ ժբ Գաղ. գ. 22։ ժգ Գաղ. գ. 16։ ժդ Գաղ. գ. 23։ ժե Գաղ. գ. 22։ ժզ Գաղ. գ. 16։ ժէ Գաղ. գ. 23։ ժը Գաղ. գ. 22։ ժթ Գաղ. գ. 16։ ի Գաղ. գ. 23։ ժ Գաղ. գ. 22։ ժա Գաղ. գ. 16։ ժբ Գաղ. գ. 23։ ժգ Գաղ. գ. 22։ ժդ Գաղ. գ. 16։ ժե Գաղ. գ. 23։ ժզ Գաղ. գ. 22։ ժէ Գաղ. գ. 16։ ժը Գաղ. գ. 23։ ժթ Գաղ. գ. 22։ ի Գաղ. գ. 16։ ժ Գաղ. գ. 23

ջուց քաւա, ԹԲԼ որ զօրաց ՏԷրը մեզի սե-
րունդ մը Յաղուցած չըլլար, ԻՄՆԸ Սոդոմի
պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նը-
մանէինք։
30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. ԹԲԼ հեթանոսները
որ արդարութեան չէին հետեւիր՝ արդարու-
թեան հասան, հան արդարութիւնը որ հա-
31 ւատքէն է. Բայց Իսրայէլ որ արդարութեան
օրէնքին կը հետեւիր՝ Ընդարձակեան օրէն-
32 քին չհասաւ. Ինչո՞ւ համար. վասն զի չէ ԹԲԼ
հաւատքէն՝ հապա որպէս ԹԲԼ օրինաց գործ-
քերէն. Որ գործեցաք. Ինչու որ գայթակղու-
33 թեան վէմին վրայ գլորեցան. Ինչպէս որ գը-
րուած է, Ահա Սիոնի մէջ գայթագղութեան
քար մը կը դնեմ ու գլորելու վէմ մը. և
Ամէն ով որ անոր հաւատայ պիտի չամչեայ։

ԳԼ· Ժ

1 Սիրոյր Դիտը կը ցանկայ օրհնէն հան արդարութեանը և
հաւատքէն հան արդարութեան մէջեակ ատրելութիւնը.
11 կը հաւատան ԹԲԼ ամէն ալ Հրէայ և Հեթանոս երբոր հա-
ւատան. պիտի չամչեան. 18 և ԹԲԼ հեթանոսները պիտի բն
գանեն Աստուծոյ խօսքը ու հաւատան. 19 Իսրայէլ ա թա-
նեղան անանկ չէր։

1 Եղբայրնե՛ր, իմ սրտիս փափաքը ու աղօթքը
առ Աստուած ՚Իսրայէլի փրկութեան համար
2 է. Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար. ԹԲԼ
Աստուծոյ նախանձաւորութիւնը ունին, բայց
3 ոչ ԹԲԼ գիտութեամբ. Վասն զի անոնք Ա-
ստուծոյ արդարութիւնը չդիտնալով, ու իրենց
արդարութիւնը հաստատել ուզելով, Աստու-
4 ծոյ արդարութեանը չհնազանդեցան. Քանզի
օրէնքին վախճանը Քրիստոս է ամէն հաւա-
տացեալին արդարութեան համար։
5 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած արդա-
րութիւնը կը ստորագրէ, ԹԲԼ զանոնք կա-
6 տարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի. Բայց
հաւատքէն եղած արդարութիւնը սանկ կ'ը-
սէ. Մի՛ ըսեր քու սրտիդ մէջը, Ո՞վ պիտի
երթայ երկինքը, (այսինքն Քրիստոսը իջեցնելն
7 իւր.) կամ ԹԲԼ Ո՞վ պիտի իջնէ անդունդը.
(այսինքն Քրիստոսը մեռելներէն հանելու.
8 Հապա ի՞նչ կ'ըսէ. Խօսքը քեզի մօտ է, քու
բերնիդ մէջը և քու սրտիդ մէջն է, այսինքն
հաւատքին խօսքը որ մենք կը քարոզենք.
9 Ինչու որ եթէ քու բերնիդ Յիսուսը Տէր
խոստովանիս, ու քու սրտիդ մէջը հաւատաս
ԹԲԼ Աստուած զանիկա մեռելներէն յարուց,
10 պիտի փրկուիս. (Վասն զի սրտով կը հաւա-
տայ մէկը արդարանալու, ու բերնով կը խոս-
11 տովանի փրկուելու.) Քանզի գիրքը կ'ըսէ,
ԲՈԼՈՐ ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչեայ։
12 Ինչու որ Յհրոսի չկայ Հրէային ու Յու-
նին միջտղը. Վասն զի ամենուն Տէրը նոյնն
13 է, հաւատա ամենուն որ իրեն կը կանչեն. Քան-
զի ով որ ՚Տէրոջը անունը կանչէ՝ պիտի փրը-
կուի.
14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որուն
որ չհաւատացին. կամ ի՞նչպէս պիտի հաւա-
տան անոր՝ որուն վրայով չլսեցին. Կամ ին-
ո՞ր պիտի լսեն առանց մէկու մը քարոզե-
15 լուն. կամ ի՞նչպէս պիտի քարոզեն ԹԲԼ որ
չխրկուին. ինչպէս որ գրուած է, Ինչորո գե-
ղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն
-- բարի բաներու աւետիս առնողներուն ոտ-
16 քերը։ Բայց ամէնը հնազանդ չեղան աւե-
տարանին. քանզի Եսայի կ'ըսէ, ՏԷր, ո՞վ
17 հաւատաց մեր լուրին. Ուրեմն հա-
ւատքը լսելէն է, ու լսելը Աստուծոյ խօսքին։
18 Բայց կ'ըսեմ, Միթէ չլսեցի՞ն. Մանաւանդ
Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց հնչիւնը, Ու անոնց
19 խօսքը մինչև աշխարհի ծայրերը։ Բայց կ'ը-
սեմ, Միթէ Իսրայէլ չդիտցաւ. առաջ Մով-
սէս կ'ըսէ, Ձեր ձեզ նախանձի պիտի գրգռեմ
՚Հեթանոսին ժողովրդով մը, Ու անհիմ ազ-
20 գով մը ձեզ պիտի բարկացնեմ։ Բայց Եսայի
կը համարձակի ու կ'ըսէ, Ես անոնց գտնուե-
ցայ՝ որ ինծի չէին փնտռեր, յայտնի եղայ
21 անոնց՝ որ ինծի չէին հարցներ։ Սակայն Իս-
րայէլին վրայով կ'ըսէ, Ամբողջ օրը իմ ձեռ-
քերս երկնցուցի անհնազանդ ու հակառա-
կող ժողովրդի մը։

ԳԼ· ԺԱ

1 Նա պատասխան կը յայտնի ԹԲԼ Աստուած բոլոր Իսրայէլը մերժած
չէր. Ո՛չ և ԹԲԼ անանք ընտրուած էին, ԹԲԼ ուրիշներ խոս-
ցած էին. 16 Աննոց պտուղի գոյութիւն կայ. 18 Որ ցաղրել
ԹԲԼ հեթանոսները պիտի չդիտան պատճառել անոնց դէմ. 26
Վասն զի փրկութիւնն համար խոստացուած մը եկած է.
33 Որչափ անքննելի են Աստուծոյ գատաստաններըդ։

1 Ուրեմն կ'ըսեմ, ՚Միթէ Աստուած իր ժո-
ղովրդը մերժե՞ց. քաւ լիցի. Ինչու որ ես
ալ Իսրայէլացի եմ, Աբրահամի սերունդէն,
2 Բենիամինի ցեղէն. Չմերժեց Աստուած իր ժո-
ղովրդը՝ որուն որ ինքը առաջուց ճանչցաւ.
Միթէ չէ՞ք գիտեր Եղիայէն պատմածնիդ մէջ

Գլ· Բ· 33·	ա· 15·	ժա· 11·
¦ Գլ· գ· 22· Գաղ·	¦ Գլ· գ· 3· Երբ·	† Ըսած· ալ.
ժե· 9· Գաղ· գ·18։	գ· 2։	¦ Տիտ· գ· 5·
¦ Գաղ· ժ· 36· Գլ·	¦ Ես· Ծգ· 1· Ըսվե·	¦ Ես· կե· 1· Գլ·
գ·23· ա Տիմ· բ·5։	ժբ· 38։	Բ· 30։
¦ Ելթ· ա· 7· բ·	¦ Ես· մԲ· 4· Մատ·	¤ Ես· կե· 2·
4· 7։	ին· 14· իբ· 19·	—
¦ Գաղ· Բ· 14·	Մատ· ժգ· 15· Կող·	¤ Ես· ժբ· ժբ· 22·
¦ Յովե· բ· 32· Գաղ·	ա· 6· 22։	Երեմ· լա· 37·
բ· 21։	¦ Տես· գ Ծագ· ժբ·	¦ Բ Կոր· ժ· 22·
¦ Տես· ա· 3·	10· Մատ· գ· 8·	Փիլ· գ· 3·
¦ Ես· ծբ· 7· Նաա·	¦ Բ Օր· լը· 21· Գլ·	¦ Գլ· Բ· 29·
¦ Մատ· իա· 43· ա	գ· 24·	
Գես· բ· 6· 7· 8·	¦ Ղև· ժբ· 5· Ղեմ·	
¦ Գլ· ժ· 11·	Բ· 29· Ելթ· բ·	
—	11· 13· 21· Գաղ·	
¦ Ձեռն անանց	գ· 18·	
¤ Գաղ· բա· 29· բբ·	¦ Ես· բ· 12· 13·	
3· Գաղ· ա· 14·	¦ Բ Օր· լ· 14·	
գ· 17· Տես գլ· Բ·	¦ Մատ· ժ· 32·	
31·	Ղև· ժ· 8·	
¦ Գլ· ա· 17· Բ· 30·	Գաղ· բ· 37·	
¦ Փիլ· գ· 9·	¦ Ես· բ· 16· Բհ·	
¦ Մատ· ե· 17· Գաղ·	23· Երեմ· ժե· 7·	

գիրքը [ի]ՙնչ կ'ըսէ · ինծի անիկա խօսակիցին
համար գանգատ կ'ընէ Աստուծոյ , ըՙսէ՝լ ,
3 ՚Տէր , քու մարգարէներդ մեռցուցին ու քու
սեղաններդ փլուցուցին , ու մնացի ես միայնակ
4 եմ , և իմ անձս կը փնտռեն : Բայց ի՞նչ կ'ըսէ
անոր՝ աստուածային պատասխանը . ՚Ինծի
համար , կ'ըսէ , եօթը հազար մարդ ինկ՝ որոնք
5 ծունկնին ծնրադրութիւն չըրին : Ասանկ ալ
ատ ատենս շնորհաց ընտրութեանը համեմատ
6 մնացորդ մը կայ · Ու թէ որ շնորհքով , ուրիշ
բանի ալ գործքերէն չէ · ապա թէ ոՙչ շնորհքը
ալ շնորհք չըլլար · ՚Իսկ թէ որ գործքերէն
է , ալ շնորհք չէ · ապա թէ ոՙչ՝ գործը ալ
7 գործ չըլլար՚ : Ուրեմն ի՞նչ · Իսրայէլ չգտաւ
ան բանին որ կը փնտռէր · բայց ընտրեալ-
ները գտաւ , ու միացածները կուրցան ,
8 (ինչպէս որ գրուած է , ՚Աստուած անոնց թմբ-
րութեան ոգի տուաւ , ՚աչքեր՝ որոնցմով
պիտի չտեսնեն , ու ականջներ՝ որոնցմով
9 պիտի չլսեն ,) մինչև աս օրուան օրս : Եւ
Դաւիթ կ'ըսէ , ՚Անոնց սեղանը իրենց որս-
գայթ ու որս և գայթակղութիւն ու հատու-
10 ցում ըլլայ · Անոնց աչքերը մթնանան որ չըլ-
սենանին , ու անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ :
11 Ուրեմն կ'ըսեմ , Միթէ անոր համար անոնք
չանգնած ըրին որ կործանին · քաւ լիցի ·
Հապա իրենց չանգնածովը հեթանոսաց փըր-
կութիւն եղաւ , որ զիրենք նախանձի գրգռէ :
12 Ուստի թէ որ անոնց չանգնածը աշխարհի
մեծութիւն եղաւ , ու անոնց նուաստութիւնը՝
հեթանոսներուն մեծութիւն , ալ որչափ աւե-
13 լի անոնց լրութիւնը : Բայց ձեզի կ'ըսեմ հե-
թանոսներուդ . ՚Որովհետև հեթանոսներուն
առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մեծարեմ ·
14 Որ գուցէ իմ մարմնոյս եղոյնները նախանձի
գրգռեմ՝ , ու անոնցմէ մէկ քանիները ապ-
15 րեցնեմ : Վասն զի թէ որ անոնց մերժուելը
աշխարհին հաշտութիւն է , հապա ընդ-
դունելը ի՞նչ պիտի ըլլայ , բայց եթէ մե-
16 ռելներէն կենդանի ըլլայ · Վասն թէ որ նուա-
խայրին սուրբ է , նաև զանգուածը · և թէ որ
17 արմատը սուրբ է , ոյնպէս ճիւղերն ալ · Թէ որ
ան ճիւղերէն մէկ քանիները կտրեցան , ու-
դուն որ վայրենի ձիթենի էիր՝ անոնց մէջ
պատուաստեցար , ու ձիթենիին արմատին և
18 պարարութեանը հաղորդ եղար , ՚ձիւղերուն
դէմ մի պարծենար · Հապա թէ որ պարծե-

նաս , չէ թէ դուն արմատը վեր բռներ ես ,
19 հապա արմատը քեզ · Ուրեմն պիտի ըսես ,
ձիւղերը կտրեցան որ ես պատուաստուիմ ·
20 Ազէկ , անոնք անհաւատութենով կտրեցան ,
ու դուն հաւատքով հաստատեցար · ՚Մի հր-
21 պարտաւար , ՚հապա վախցիր · վասնզի եթէ
Աստուած բնական ճիւղերուն չխնայեց , գուցէ
22 քեզի ալ չխնայէ · Ուստի տես Աստուծոյ
քաղցրութիւնը ու խստութիւնը , կործանածնե-
րուն վրայ խստութիւնը՝ և քու վրադ
քաղցրութիւնը , ՚թէ որ ան քաղցրութեանը
մէջ կենաս · ապա թէ ոՙչ՝ դուն ալ պիտի կրես ·
23 բուխս · Ես անոնք ալ թէ որ չհնձուն անհաւա-
տութեանը մէջ չկենան , պիտի պատուաստին ·
ինչու որ կարող է Աստուած անոնք նորէն պա-
24 տուաստել · Քանզի եթէ դուն ձէ բնական
եղող վայրենի ձիթենիէն կտրուեցար , ու ան
բարի ձիթենիին վրայ որ ձէ բնական չէր՝
պատուաստուեցար , ու որչափ աւելի անոնք որ
բնական ճիւղը են՝ պիտի պատուաստին իրենց
25 ձիթենիին վրայ · վասն զի չեմ ուզեր , եղ-
բայրներ , որ չգիտնաք այս խորհուրդս , (որ-
պէս զի ինքզինքնիդ խնամուն չտեսէք ,) ՚որ
բան մասին կուրութիւն եղաւ Իսրայէլին , Մին-
26 չև որ հեթանոսներուն լրութիւնը մտնէ · Եւ
այսպէս բոլոր Իսրայէլ պիտի փրկուի · ինչպէս
որ գրուած է , ՚Միսէնէն պիտի գայ փրկիչը՝
ու ծակրէն ամբարշտութիւնները Ակդի պի-
27 տի գործնէ · ՚Եւ այս է իմ ուխտս անոնց
28 երբոր անոնց մեղքերը վերցնեմ՚ : Ուեսա-
բանին նայելով՝ անոնք թշնամի են ձեր սի-
բոյն համար · բայց բնութենականներուն նայելով՝
29 սիրելի են Ըհնձուն հարցը սիրոյն համար · Ին-
չու որ Աստուծոյ պարգևները ու կոչումը ՚ա-
30 ւանդ զղջանալու են · Վասն զի ինչպէս որ
գուք ալ առաջ մի Աստուծոյ չհնազանդեցաք ,
ու հիմա ողորմութիւն գտաք ՚անոնց անհա-
31 ւատութենովը , Անանկ ալ անոնք հիմա ան-
հաւատ եղան , որ ձեր ողորմութենին ՚ընդհանրով
32 անոնք՚ ալ ողորմութիւն գտնեն : Ինչու որ
Աստուած ամէնն ալ անհաւատութեան մէջ
արգիլեց , որ ամէնուն ողորմի :
33 Ով Աստուծոյ մեծութեան ու խնամուա-
ծութեան և գիտութեան խորութեանը՝ ՚ինչ-
պէս անքննելի են իր դատաստանները , ՚ու
34 անգնելի են իր ճամբաները : Վասն զի ո՞վ
գիտցաւ Տէրոջը միտքը , կամ ո՞վ անոր

ֆ Գլ. ԺԲ · 16 ·
ձ Եսայ · ԽԸ · 14 ·
ղ Ես · կդ · 2 · Փիլ.
բ · 12 ·
ճ ա Կար · Ա · 6 · Բ ·
Երբ · գ · 6 · 14 ·
ի Ծաղ · Ա · 2 ·
ն Գլ. Ժբ · 16 ·
շ Ես · Ժ · 20 ·
ո Ես · Ժ · 3 · 15 ·
չ Ես · ԽԲ · 1 ·
պ Ես · ԽԲ · 19 ·
ջ Ես · ԽԳ · 1 ·
ռ Ես · ԽԳ · 7 ·
ս Ես · ԽԳ · 20 ·
վ Ես · ԽԵ · 20 ·
տ Ես · ԽԶ · 9 ·
ր · 2 · 7 · 8 · 9 · Ե ·
փ Ես · գ · 8 · ա Տիմ ·
բ · 7 · բ Տիմ · ա · 11 ·
ք ա Կար · Ե · 16 · Բ ·
22 · ա Տիմ · գ · 16 ·
օ Ծաղ · Ե · 20 ·
ֆ Գլ. Ժբ · 40 · Ես ·
ԽԵ · 15 · 19 · 20 ·
ձ Երեմ · Ա · 10 ·
ղ Երեմ · Ա · 16 ·
ճ Երեմ · ա · 10 ·
ի Ես · ԽԹ · 14 ·
ն Ես · ԽԹ · 15 ·
շ Երեմ · ԻԸ · 8 ·
Ես · ԽԹ · 22 ·
ո Ես · ԽԹ · 23 ·
չ Գաղ · Ա · 10 · Եսա ·
ԽԵ · 15 · 19 · 20 ·
պ Երեմ · ա · 16 ·
ջ Ես · ԽԹ · 26 ·
ռ Ես · ԽԹ · 13 ·
ս Կար · ժ · 19 ·

Նաև Հին անվա-
ւան կոչած Հեր ս-
ղբրութիւն գիտեն
ասոնք որ անոնց
Գլ. գ · 9 · Գաղ.
գ · 22 ·
Ծաղ. լգ · 6 ·
Ծար · ժա · 7 · Մաղ.
գլ · 5 ·
Ծար · ԺԵ · 8 · Ես ·
ք · 13 · Երեմ · ԻԳ ·
13 · ա Կար · բ · 16 ·
Ծար · լգ · 22 ·

35 խորհրդակից եղար. Կամ ոչ առաքուց անդր քան զ՚նա առեար, որ փոխարինը իրեն տուր։
36 Ընդէ՞ր զայս ամէն բաները անկէ ու անով և անոր համար են. Իրեն փառք յաւիտեան։ Ամէն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Պետք է որ ամէն Աստուծոյ ազգասիրելիներէն չպահանջի Աստուծոյ հանդիպումը։ 3 Պետք չէ որ մէկը իր վրայ բարձր գաղափար ունենայ։ 6 Հապա ամէն մարդ պարզ սիրտով ան պարտականը զոհուած է։ 9 Հրաման եղած է մեզի անոր ունենալ և ուրիշ չատ պարտաւորութիւններ կատարել։ 10 Վերնադասութիւնը չատկապես արգիլուած է։

1 Ընդ կ՚ազատեմ ձեզի, եղբայրներ, Աստուծոյ ազգասիրելիութիւնը, Իսր ձեր Տիրամիներդը ընծայել Կենդանի զոհ մը՝ սուրբ, Աստուծոյ
2 հաճելի, որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը. Եւ մի կերպարանիք ան այն չափ կերպարանքուած, հապաս ձեր միտքին նորոգութեամբը նորոգուելուդ, Իսր քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը, ան որ բարի ու հաճելի և կա-
3 տարեալ է։ Հրաւիրելի ընծի տրուած Ցնորհքուած աս կ՚ըսեմ ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն, Իսր աւրած եղածը մտածելէն աւելի բան չմտածէ, հապա զգաստ կենալ մտածէ, Տիւնոր զ՚ինչ որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց
4 հաւատքին չափը։ Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարմնի մէջ չատ անդամներ ունինք, և ան ամէն անդամները մէկ գործ չունին.
5 Վասնզի ալ մենք չատ ոլորներս մէկ մարմին մըն ենք Քրիստոսով, և ամէն մէկիններս իրա-
6 րու անդամներ ենք։ Ընդսոյն մենք զանազան պարգեւներ ունենալով Ըստ նորհքին տրուած մը մեզի տրուած է, Կամ որ մարգարէու-
7 թիւն՝ հաւատքին չափովը ի՚ներշնչեան. կամ որ պաշտաւնութիւնն՝ պաշտաւնութեան մէջ ըլլանք. Կամ ան որ կը սորվեցնէ՝ սորվեցնելու.
8 նուէրէ ըլլայ՝ Կամ ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու. Ընդ նուէրէ, Ըստ որ կը բաշխէ՝ պարգեւելու. Կամ որ կը գլխաւորէ՝ գլխաւորելու. Կամ ան որ կը գործէ՝ ողորմելու։

9 Թող, ան որ կ՚ողորմի՝ չ՚ամօթահարուելուն. Մէկը առանց կեղծաւորութեան բլլայ՝ Չարէն կը-
10 զուէլով, բարիին չարելով. Եղբայրասիրութեան մէջ իրարու վրայ գթասիրտ եղէք. Պատուելու մէջ իրարմէ անցէք. Ջանքի մէջ
11 թեւաթափ չըլլաք. Հոգիով բորբոքեցէք. Տիրոջը ծառայեցէք. Հաւատով ուրախ եղէք.
12 Յերջը ծառայեցէք. Հաւատով ուրախ եղէք. Նեղութեան մէջ համբերեցէք. Աղօթքի պօ-
13 քի կեցէք. Սրբոց պիտոյքը հաղորդ և
14 ըլ. Հիւրասիրութեան եռանդ եղէք. Ձեզ հայհոյողները օրհնեցէք, օրհնեցէք ու մի
15 անիծէք. Ընդ ուրախացողութեան հետ ընդուրախ, և
16 լացողներուն հետ լացէք. Իրարու վրայ մի և նոյն խորհուրդը ունեցէք. Հպարտացա-
նութիւն մի ընէք, Հապաս խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք. Ինքզինքիդ իմաստուն մի՛ եղ-
17 ի՛ մի դնէք. Ոչ ոքու չարութիւն մի՛ հատուցանէք. Հանրութեան փոխարէն մի՛ կուտ չա-
րութիւն մի հատուցանէք. Համէն մարդոց
18 առջեւ բարի բաներ ընդ-նոգ տարէք. Որ չատ որ կարելի է ձեզի՝ համէն մարդոց հետ
19 խաղաղութիւն ունեցէք. Սիրելիք, վրէժ-ինդրութիւն մի ընէք ձեր անձերուն համար, հապաս բարկութեան տեղ տուէք. Ինչու որ գրուած է, Վրէժխնդրութիւնը իմն է, ես
20 պիտի հատուցանեմ, կ՚ըսէ Տէրը։ Ընդսոյն թէ որ քու թշնամիդ անօթեցնէ է՝ հաց տուր ա-նոր, և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր. քանզի սա ընելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի
21 կայծեր պիտի գծես։ Չարէն մի յաղթուիր, հապաս բարիով յաղթէ չարին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Պարտքեր հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն. և անանց վերաբերեալ մեր ամէն պարտաւորութիւններ կատարել։ 8 Օրէնքի բերկրութիւն է։ 11 Ջգեստաւորիլ գիշերվան ինչ և խաւարին գործերէդ անվտանգ ձեր լրջմտածութեան։

1 Ամէն մարդ իր վրան եղած իշխանութիւնները թող հնազանդի. Իսան զի չկայ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ. և իսանոնք որ
2 կան՝ Աստուծմէ կարգուած են. Ուրիսկ ով

Գոր. ա. 7 • բա- նա. 11 • = ա Կոր. ը. 6 • Կող. ա. 16 •	22 • գ. 10 • Եփես. ե. 10, 17 • ա Թես. գ. 5 •	Գոր. ժա. 27 • ա Կոր. ժբ. 10, 28 • ժգ. 2 • ժգ. 1, 6 • ժդ. 31 •
Գաղ. ա. 5 • ա Տիմ. ա. 17 • բ Տիմ. գ. 15 • Եբր. ժգ. 21 • ա Պետ ե. 11 • բ Պետ. գ. 18 • Եսդ. գ. 23 • Յայտ. ա. 6 •	15 • ա Կոր. գ. 10 • ժե. 10 • Գաղ. բ. 9 • Եփես. գ. 2 • 7, 8 • Ընտիր Աստուծոյ ընտրեալներ Աստ. իմ. 27 • Ժողո. ե. 10 • Գա- ղատ. ա. 20 •	Գոր. ժգ. 1 • Եր. ա Կոր. գ. 11 • Գաղ. գ. 6 • ա Տիմ. ե. 17 • Գոր. ժե. 32 • ա Կոր. ժգ. 3 • ա Կոր. գ. 1, 2, 3 • բ Կոր. ը. 2 • Գոր. ի. 28 • ա Տիմ. ե. 17 • Եբր. ժգ. 7, 24 • ա Պետ ե. 2 •
= բ Կոր. ժ. 1 • ա Պետ. բ. 5 • Ապ. ծ. 13 • 14 • Գա. գ. 13 • 16 • 19 • ա Կոր. գ. 13 • 20 • Եբր. ժ. 30 • ա Պետ. ա. 14 • ա Յուդ. ե. 15 • Եփես. ա. 18 • գ. 23 • Կող. ա. 21 •	Եփես. ե. 10 • 17 • ա Թես. գ. 5 • Գա. ա. 5 • ա Տիմ. ա. 17 • բ Տիմ. գ. 15 • Եբր. ժգ. 21 • ա Պետ ե. 11 • բ Պետ. գ. 18 • Եսդ. գ. 23 • Յայտ. ա. 6 •	Գոր. ժգ. 1 • Եր. ա Կոր. գ. 11 • Գաղ. գ. 6 • ա Տիմ. ե. 17 • Գոր. ժե. 32 • ա Կոր. ժգ. 3 • ա Կոր. գ. 1, 2, 3 • բ Կոր. ը. 2 • Գոր. ի. 28 • ա Տիմ. ե. 17 • Եբր. ժգ. 7, 24 • ա Պետ ե. 2 •
= բ Կոր. ժ. 1 • ա Պետ. բ. 5 • Ապ. ծ. 13 • 14 • Գա. գ. 13 • 16 • 19 • ա Կոր. գ. 13 • 20 • Եբր. ժ. 30 • ա Պետ. ա. 14 • ա Յուդ. ե. 15 • Եփես. ա. 18 • գ. 23 • Կող. ա. 21 •	Գոր. ժե. 32 • ա Կոր. ժգ. 3 • ա Կոր. գ. 1, 2, 3 • բ Կոր. ը. 2 • Գոր. ի. 28 • ա Տիմ. ե. 17 • Եբր. ժգ. 7, 24 • ա Պետ ե. 2 •	Պետ. ա. 22 • բ. 17 • գ. 8 • բ Պետ. ա. 7 • = Փիլ. բ. 3 • ա Պետ. ե. 5 • Ղուկ. ի. 20 • Գա- ղատ. ի. 11 • գ. 4 • ա Թես. ե. 16 • Եբր. գ. 6 • ա Պետ. գ. 13 • Ղուկ. իա. 19 • ա Տիմ. գ. 11 • Եբր. ժ. 36 • ժբ. 1 • Յակ. ա. 4 • ե. 7 • ա Պետ. բ. 19 • 20 • Ղուկ. ժբ. 1 • Գոր. բ. 42 • ժբ. 5 • Կող. գ. 2 • Ե- փես. ը. 18 • ա Կոր. ժ. 17 • ժբ. 20 • 27 • Եփես. ա. 23 • գ. 25 • = ա Կոր. ժբ. 4 • ա Պետ. գ. 10 • 11 • Հռո. ե.	Եբր. գ. 10 • ժգ. 10 • ա Յովն. գ. 17 • = ա Տիմ. գ. 2 • Յա- կոբ. ա. 8 • Եբր. ժգ. 2 • ա Պետ. գ. 9 • Ըստ ա. 1 • Ղուկ. գ. 28 • իգ. 34 • Գոր. ե. 39 • ա Կոր. գ. 12 • ա Պետ. բ. 23 • գ. 9 • = ա Պետ. բ. 26 • Գէ. ժե. 5 • ա Կոր. ա. 10 • Փիլ. բ. 2 • 13 • ա Պետ. գ. 8 •
Յուդ. ձ. 1 • 2 • Եբրայ. ե. 5 • Աստ. գ. 7 • իգ • 19 • Նա. ե. 21 • գ. Կող. գ. 2 • Եբ. վես. ը. 18 • ա Թես. ե. 17 •	Պետ. գ. 9 • Գա. գ. 18 • բ Կոր. ը. 21 • Պատ. ի. 19 • Գա- ղատ. ժգ. 19 • Եբր. ժգ. 13 • Եբր. ժբ. 14 • Ղա. ժբ. 18 • Ա- ստ. իգ. 29 • Հռո. 17 • բ Որ. ըբ. 35 • Եբր. ժ. 30 •
Տիմ. գ. 1 • ա Պետ բ. 13 • Աստ. իգ. 4 • 5 • Ղուկ. իե. 21 • 22 • Պատ. ե. 44 •	Ղեւ. ժբ. 15 • Ա- ստ. իգ. 29 • Հռո. ժգ. 19 • Եբր. ժբ. 14 •
= Տիտ. գ. 1 • ա Պետ բ. 13 •	Ղուկ. ը. 15 • 16 • Դան. բ. 21 • գ. 32 • Ելհ. ժբ. 11 • Ընտ. ա. 2 • Ընտ. Թեսն.
Ղուկ. ե. 15 • 16 • Դան. բ. 21 • գ. 32 • Ելհ. ժբ. 11 • Ընտ. ա. 2 • Ընտ. Թեսն.	Տիտ. գ. 1 •

որ իշխանութեան դէմ կը կենայ, Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ. և անոնք որ դէմ կը կենան՝ անձնքնին դատապարտութիւն
3 կ'ընդունին։ Վասն զի իշխանները բարի գործքերու համ չեն, հապա չարերու. կ'ուզես չվախնալ իշխանութենէն, բարի գործէ,
4 ու անկ գովեստ պիտի ընդունիս։ Ինչու որ անոնք Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բարի համար. բայց թէ որ դուն չար կը գործես՝ վախցիր. ինչու որ գաւառի տեղը մէկերը
5 ընտր չէ կապիր, քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է, և վրէժխնդիր՝ բարկութիւն հասցնելու
6 անոր վրայ որ չար կը գործէ։ Ասոր համար պէտք է հնազանդ ըլլալ, չէ թէ միայն բարկութեանը համար՝ հապա խղճմտանքի համ
7 ար ալ։ Ա պատճառով ալ որ տուրք ալ կու տաք. ինչու որ Աստուծոյ պաշտօնեաներն են այն նոյն բանին հոգ տանելու։ Ուստի հատուցէք ամէնուն ինչ որ պարտ է. որուն որ տուրքը՝ տուրքը, որուն որ մաքսը՝ մաքսը, որուն որ վախ՝ վախնալը, որուն որ պատիւ՝ պատիւը։
8 Ոչնում մէկուն պարտական մի գտնուիք, միայն թէ մէկզմէկ սիրելու. Վասն զի ով որ
9 ընկերը կը սիրէ՝ օրէնքը կը կատարէ. Ինչու որ այն Մի շնար, Մի սպաննար, Մի գողնար, Մաս վկայութիւն մի ընար, Մի ցանկանար, և ուրիշ ինչ պատուէր որ կայ՝ ի՛ր ամ բովանդակած է, ասով
10 որ ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս։ Սիրը ընկերին գէշութիւն չընէր. ուրեմն օրէնքին լրումը սէր է։
11 Եւ այսպէս ըլլալ ատ ատենս, զի հիմա ժամանակ է մեզի քունէն արթննալու. ինչու որ հիմա մեր ե մեզի փրկութիւնը՝ քան
12 թէ անատենը որ հաւատացինք։ Գիշերը շատ անցած է ու ցորեկը մօտեցած. Ուրեմն մենք թողնենք խաւարին գործքերը, Ու զրահներ հագ.
13 նենք լուսոյ զէնքերը։ Պըտկտ թէ ցորեկ ատեն պարկեշտութեամբ պտրպիք, չէ թէ անառականութիւններով ու գինեմոլութիւններով, և չէ թէ խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով, Ա չէ թէ հակառակութիւնով ու նախանձով։
14 Հապա Յեսուս Քրիստոս հագէք ու մարմնոյ հոգածութիւն մի տանիք ցանկութիւններու համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Պետք չէ որ մարդիկ անտարբեր բաներու համար մէկզմէկ անարգեն և մէկզմէկ դատեն։ 13 Հապա զգուշանան որ անանգ մով գայթակղութիւն չտան իրենց եղբայրներուն։ 15 Ուստի, քեզի շատ պատճառներով կը ցուցնեն ատ վարմունքիս ան վտիտ ըլլալը։

1 Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ թէ տարակարծական որոշումներով։
2 Մէկը կը հաւատայ որ ամէն բան կրնայ ուտել, և ան որ տկար է՝ կանեղէնէն կ'ուտէ։
3 Ան որ կ'ուտէ չուտողը ձեզ չարհարէ, Ուստի որ չուտեր ուտողը ձեզ չդատէ, ինչու
4 որ Աստուած զանիկա ընդուներ է։ Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես։ Իր տէրոջը կը կանգնի կամ կ'ինկայ։ բայց պիտի կանգնի, ինչու որ Աստուած կարող է զանիկա
5 կանգնցնել։ Մէկը մէկ օրը ուրիշ օրէն աւելի կը սեպէ, մէկն ալ ամէն օրը հաւասար կը սեպէ. թող ամէն մարդ իր միտքը հաստատի։
6 Ան որ կը հոգայ օրը, Տէրոջը կը հոգայ, և ան որ չհոգար օրը, Տէրոջը չհոգար. ու ան որ կ'ուտէ, Տէրոջը կ'ուտէ, Քանզի Աստուծմէ կը գոհանայ. և ան որ չուտեր, Տէրոջը չուտեր, ու Աստուծմէ կը գոհանայ։
7 Ինչու որ մէկզմէ մէկը իր անձին համար չապրիր, ու
8 մէկը ինքզինքին համար չմեռնիր. Քանզի թէ որապրինք, Տէրոջը համար կ'ապրինք, և թէ որ մեռնինք, Տէրոջը համար կը մեռնինք. ուրեմն թէ ապրինք և թէ մեռնինք,
9 մենք Տէրոջն ենք։ Վասն զի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ, Ժ. ապրեցաւ, Որ ա հասցէ մեռելներուն ու կենդանիներուն իշխէ։
10 Իսկ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կը դատես, կամ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ'անարգես. Հապա ամէնքս ալ Քրիստոսի առեւանին առ-
11 ջեւը պիտի կայնինք. Ինչու որ գրուած է, Ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէրը, որ ամէն ծունկ ինծի պիտի ծռի, և ամէն լեզու Աստուծոյ
12 պիտի խոստովանի։ Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին համար։
13 Ուստի ալ իրար չդատենք, հապա աւելի ան որոշումը ըրէք մարդուս մէջ՝ Ինչ կամ
14 գայթակղութիւն չդնել եղբօրը։ Ա գիտեմ ու համոզուած եմ Տէր Յեսուսով, որ մէկ բան մը ինքնիրմէ պիղծ չէ, բայց հոգ որ պիղծ
15 կը սեպէ մէկ բան մը, անոր պիղծ է ան։ Իսկ

ա Գլ. ժե. 1, 2։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Գա. 22։ • Ցաւ. կոթնեաց
բ Հմ. 14։ ա Կոր. ժ. 23։ ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 15։
գ Կող. բ. 16։ դ Ցաղ. ե. 12։
ե Ցաղ. գ. 18։
զ Հմ. 10։ Գող. ե. 14։ Կող. գ. 14։ ա Տիմ. ա. 5։ Ցաղ. բ. 8։
է Ես. 10։ Գող. ե. 14։ ա Կոր. ժե. 34։ Եփես. ե. 14։ ա Թես. ե. 5։ 6։
ը Եփես. ե. 11։ Կող. գ. 8։
թ Ես. ե. 13։ Հռ. ե. 6։ Օբ. ե. 17։ Հռ. ժԲ. 18։
ժ Դն. ժԲ. 18։ Ա՛ռա. ի. 39։ Ա՛ր. ժբ. 31։ Գաղ. ե. 13։ Ցաղ. ե. 8։
ի Ա՛ռա. իբ. 40։ Ա՛ռա. ժե. 34։ Եփես. ե. 14։ ա Թես. ե. 5։ 6։ Եփես. ե. 11։ Կող. գ. 8։
լ Եփես. ե. 13։ Գող. ե. 16։ ա Թես. ե. 8։
խ Ես. ի. 1, 2։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։
ծ Ես. ի. 23։ ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 15։
կ Ա՛ռա. իբ. 30։ Գող. ե. 12։ Ես. ի. 15։
հ Ա՛ռա. ա. յաջո. Ա՛ր. ժե. 2։ Գող. ե. 10։ ա Կոր. ը. 20։
ձ Ա՛ր. ժե. 31։ ա Կոր. ժ. 32։ Եփես. ե. 2։
ղ Գող. ե. 19։ 20։ Գող. բ. 20։ Եփես. ե. 10։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։
ճ Ես. ի. 15։ Ա՛ր. ժե. 2։ Ա՛ր. ժե. 31։ 32։ Գող. ե. 42։ Ա՛ր. ժե. 10։
մ Ես. ի. 3։ ա Կոր. գ. 19։ 20։ Գող. ե. 10։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։
յ Ես. ի. 14։ 15։ Ես. ի. 10։ Գող. ե. 5։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։
ն Ա՛ռա. ժբ. 36։ Գող. ե. 5։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։
շ Ա՛ռա. ժբ. 36։ Գող. ե. 5։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։
ո Ես. ի. 15։ Ա՛ր. ժե. 2։ Գող. ե. 10։ Ա՛ր. ժե. 31։ 32։ Գող. ե. 42։ Ա՛ր. ժե. 10։
ջ Ես. ի. 14։ 15։ Ես. ի. 10։ Գող. ե. 5։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։
ռ Ա՛ռա. ժբ. 36։ Գող. ե. 5։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։ Ա՛ր. ժե. 4։ Տիտ. ա. 15։
ս Ա՛ռա. ժբ. 36։ Գող. ե. 5։ ա Կոր. ը. 9։ 11։ Բ. 22։

թէ որ կերակուրի համար քու եղբայրդ սրտնա-
մէ, ալ դուն սիրով չվարուիցար։ Քու կե-
րակուրովդ մի կորնչցներ անոնք զորուն Հա-
16 մար որ Քրիստոս մեռաւ։ Ուրդ չըլլայ որ
17 ձեր բարիին համար չար խօսին։ Ինչու որ
Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմե-
լիք չէ, հապա արդարութիւն և խաղաղու-
18 թիւն ու ինդութիւն Հոգւոյ Սրբով։ Քանզի
թէ որ մէկը ասո բաներով Քրիստոսի կը ծա-
ռայէ, ՚անիկա Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մար-
19 դոց գովելի։ ՙԱպա ուրեմն խաղաղութեան
20 ևև իրարու չինաքնեան ունենք։ ՙՔրի-
յայ որ կերակուրի պատճառով Աստուծոյ գոր-
ծը քակես։ ՙամէն բան մաքուր է։ Միայն թէ
ան մարդուն է գէշ, որ ՚ուտելէն գայթակղու-
21 թիւն տալով կ՚ուտէ։ ՙԼաւկն է մես չուտել
և գինի չխմել, ոչ ալ բան մը ընել որով քու
եղբայրդ կը գայթակղի կամ
22 կը տկարանայ։ Դուն հաւատք ունիս։ անիկա
քեզի պահէ Աստուծոյ առջեւը։ Երանի անոր
որ իր անձը չդատապարտեր անով՝ որ ինքը
23 ՙի՚ընդունի։ Բայց ան որ խղճի կ՚ընէ, թէ որ
ուտէ կը դատապարտուի, վասն զի չէ թէ հա-
ւատքով կ՚ուտէ։ ՙքանզի ինչ բան որ հաւատ-
քով չէ՝ մեղք է։

ԳԼ. ԺԵ

1 Հաւատքի մէջ զօրաւորները պէտք է որ տկարներուն համբե-
րեն։ 2 Մինք մեր անձին համար ըլլալու չենք։ 3 վասն զի Քրիս-
տոս ալ իր անձին համար չեղաւ։ 7 Հապա մէկզմէկ ընդունե-
լու ենք։ Հետը որ Քրիստոս ալ մեզ ամէնքս ընդունեց։ 8 Թէ
Հրեաներէ ջ և թէ հեթանոսներէ։ 15 Պօղոս իր գրած մաս-
ին պատճառը կը ցուցնէ։ 23 կը յուսայ գալնէ առնելու։
30 և անոնց աղօթքը կը խնդրէ։

1 ՙՊէտք է մեզի որ կարող ենք՝ տկարներուն
տկարութիւնը վերցընել, և չէ թէ հաճ մեր
2 անձին համար ըլլալ։ ՙՀապա մեզմէ ամէն մէ-
կը ՚ընկերին համար իր ընկերին համար ըլ-
3 լայ բարի բաներու մէջ։ Ինքնին Քրիստոս ալ
չէ թէ իր անձին համար եղաւ, հապա ինչպէս
որ գրուած է, ՙսրեզ նախատողներուն նախա-
4 տինքները իմ վրաս ինկան։ ՙվասն որ ին ինչ որ
առաջուց գրուեցաւ, մեր սորվելուն համար
գրուեցաւ, որ համբերութիւնով ու Գիրքե-
րուն մխիթարութիւնովը յոյս ունենանք։
5 Եւ Համբերութեան ու մխիթարութեան Ա-
ստուածը տայ ձեզի իրարու հետ ըստ Յիսուս
խորհուրդը ունենալ Քրիստոս Յիսուսի ՙհա-
6 պէս։ Որ մէկ սրտով ևև մէկ բերնով փառա-
ւորէք զԱստուած ու Մեր Տէրոջը Յիսուս
7 Քրիստոսի Հայրը։ ՙԱյոր համար մէկզմէկ
ընդունեցէք, Ինչպէս որ Քրիստոս ալ Ֆմեզ
ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար։
8 Բայց կ՚ըսեմ Թէ Յիսուս Քրիստոսի Թլ-
փատութեան պաշտօնեայ ըլլալը Աստուծոյ
ճշմարտութեանը համար էր, Որ նախահայրե-
9 րուն խոստումներուն հաստատէ։ ՙԱյ-
կայն հեթանոսները ողորմութեան համար գՈՂ-
ստուած փառաւորեն։ Ինչպէս որ գրուած է,
Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գո-
վեմ, և քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ։
10 Եւ գարձեալ կ՚ըսէ Թէ Ով ազգեր, անոր
11 ժողովուրդին ուրախակից եղէք։ Եւ գար-
ձեալ Թէ Ով Տէրնեցէք Յէրը՝ ով բոլոր ազգեր,
ու գովեցէք անիկա, ով բոլոր ժողովուրդ-
12 ներ։ Եւ գարձեալ Եսայի կ՚ըսէ, Ցեսսէին
մէկ արմատը պիտի ըլլայ, ու ան որ ազգե-
րուն իշխան պիտի կայնի, ազգերը անոր պի-
13 տի յուսան։ ՙԱրդ յուսոյ Աստուածը ձեզ լե-
ցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղութիւ-
նով հաւատալու մէջ, որ առատանաք յուսով
Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը։
14 ՙԵս ինքնս ալ հաստատուած եմ ձեզի հա-
մար, իմ եղբայրներս, որ դուք լեցուն էք բա-
րութիւնով, լեցուած էք ամէն գիտու-
15 թիւնով, և կրնաք մէկզմէկ խրատել։ Ա-
կայն մէկ կողմնէ համարձակաբար գրեցի
ձեզի, իմ եղբայրներս, որպէս Թէ մտքե-
նիդ ձգեմ ևև ըստ ընորհքին պատճա-
16 ռովը որ Աստուծմէ ինծի տրուած է, Որ ես
ծառա Քրիստոսի սպասաւորը ըլլամ հեթա-
նոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մա-
սամպարութիւմ, որպէս զի հեթանոսաց ըն-
ծայարկը ընդունելի ըլլայ Սուրբ Հոգւով
17 սրբուելով։ Ուստի Աստուծոյ քովը պար-
18 ծանք ունիմ Քրիստոս Յիսուսով։ Ինչու որ
չեմ համարձակիր խօսելու ան բաներէն մէկը,
որ Քրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ՝ հե-
թանոսները հնազանդեցնելու համար՝ խօս-
19 քով ու գործքով, Նշաններու ևև հրաչքնե-
րու զօրութիւնով, ՚Աստուծոյ Հոգւոյն զօրու-
թիւնովը։ Անանկ որ ես Երուսաղէմէն սկսե-
ր չրջան ընելով մինչև Իլիւրիկացւոց կողմերը
20 Քրիստոսի աւետարանը լեցուցի։ Ձանակ չե-
նացի աւետարանը քարոզելու, չէ թէ ուր որ

3 ա Կոր. ը. 11։
4 Գաղ. ե. 17։
5 Ա Կոր. ը. 8։
6 ը Կոր. ը. 31։
7 Մաղ. լգ. 14։ Գաղ. ե. 13։
8 Գաղ. ժե. 8։ ա Կոր. ժգ. 18։ ա Թես. ե. 11։
9 Հռ. ժե. 15։
10 Մաս. ժե. 11։ Գաղ. ժգ. 18։ ա Կոր. ը. 11։ ա Թես. ե. 15։
11 Գ Օր. ժ. 19։
12 Եսա. ժա. 10։
13 Հռ. ժե. 5։
14 Ա Կոր. ը. 9։ ժ. 11։ ժգ. 18։ ա Թես. ե. 14։ Գաղ. ե. 22։ Եփես. ե. 9։ Կող. ա. 28։ գ. 16։ Ա Թես. ա. 3։ Բ Թես. ը. 17։
15 Գաղ. ը. 4։ ե. 10։
16 Գաղ. ժգ. 19։
17 Մաս. իգ. 30։ Հռ. ե. 30։ գ. 38։
18 Ա Թես. ա. 5։
19 Հռ. ժե. 18։ Գաղ. ը. 8։ Եբր. ը. 4։
20 Գաղ. ա. 1։ Ա Կոր. ը. 10։ Ա Տիմ. ա. 15։
21 Եսա. ժա. 10։
22 Հռ. ժե. 23։ ժզ. 22։ Ա Կոր. ժգ. 18։ ա Թես. ը. 17։
23 Գաղ. ա. 1։
24 Հռ. ժե. 28։
25 Գաղ. ա. 1։ ե. 1։ Ա Կոր. ժզ. 1։
26 Գաղ. ը. 10։ Եբր. ժգ. 16։
27 Հռ. ժե. 1։
28 Մաղ. ժե. 49։
29 Հռ. ժե. 29։
30 Հռ. ժե. 30։ Ա Կոր. ա. 10։ Եփես. ե. 30։ Կող. գ. 6։
31 Հռ. ժե. 31։ Բ Կոր. ա. 11։ Գաղ. ը. 10։
32 Հռ. ա. 10։ Ա Կոր. ժզ. 12։ Գաղ. ը. 9։
33 Հռ. ժե. 33։

ՔՐԻՍՏՈՍԻ անունը յիշուած էր, որ չըլլայ թէ
ՙմէկ ուրիշի մը ՚ի՛ հիման վրայ չշինեմ։ Հա-
21 պա ինչպէս որ գրուած է, ՙթէ որոնց որ չպատ-
մուեցաւ անոր վրայով պիտի տեսնեն, ու
22 որոնք որ չլսեցին պիտի խնայեն։ ՚Վոր հա-
23 մար ալ չատ արդիւնացայ ձեզի գալէն։ Բայց
հիմա որ աս կողմերս՝ ալ ինծի տեղ չկայ, ՚ու
չատ տարիներէ ՚ի վեր խիստ կը փափաքիմ ձեզի
24 գալու, երբոր դէպ ՚ի Սպանիա երթամ, ՚ի՛ որ
յուսամ որ անցնելու առենս ձեզ տեսնեմ, ու
ձեզմէ յուզարկուիմ հոն ՚ի՛ր-ը՝, թէ որ առաջ
25 քիչ մը ձեզմով լեցուիմ։ ՚Բայց հիմա երու-
սաղէմ կ՚երթամ սուրբերուն սպասաւորելու։
26 ՚Վասն զի Մակեդոնացիք և Աքայեցիք յօժա-
րեցան որ երուսաղէմի մէջ եղած ազքատ
սուրբերուն քիչ մը հաղորդութիւն ընեն։
27 Յօժարեցան, ինչու որ անոնց պարտական ալ
են։ ՚Վասն զի թէ որ անոնց հոգևոր բաներուն
հաղորդ եղան հեթանոսները, ՚ի՛ր պարտա-
ւորին որ հաղորդութիւն ընեն անոնց՝ մար-
28 մնաւոր բաներու մէջ ալ։ Ուրեմն ասիկա կա-
տարելով՝ ու կնքելով անոնց աս պտուղը՝
29 ձեզմէ Սպանիա պիտի անցնիմ։ Եւ ՚ես գի-
տեմ որ իմ ձեզի գալս առենս՝ Քրիստոսի
Է աւետարանին լեցուն օրհնութիւնովը պիտի
գամ։

30 Զեզի կ՚աղաչեմ, եղբայրներ, մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսով ՚ու Հոգւոյն սիրովը, ՚որ ին-
ծի հետ պատերազմիկ ըլլաք ՚ի՛ր աղօթք-
31 ներուն մէջ առ Աստուած ՚ինծի համար, ՚որ
Հրէաստանի մէջ հաւատք չունացողնե-
րէն ազատուիմ, ՚ու իմ երուսաղէմ ընծա-
յասպասաւորութիւնս սուրբերուն ընդունելի
32 ըլլայ, ՚Որպէս զի Աստուծոյ կամքովը ուրա-
խութեամբ հասնի ձեզի գալով Է ձեզի հետ հանգ-
33 չիմ։ ՚Ես խաղաղութեան Աստուածը ձեր
ամենուդ հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԳԼ. ԺԶ

3 Գիտես կը խոհրդ եղբայրներն՝ չատերուն բարև տալ, 17 և
կը խրատեն զանոնք զգուշ ըլլալ հերձուածողներէն և գայթակղ-
եցնողներէն։ 21 Ցանկացած բարեներն ևս կը վերջ-
նացնեն իր Թուղթը փառք և գոհութիւն տալով Աստուծոյ։

1 Զեզի կը յանձնեմ մեր քոյրը Փիբէ, ՙոր
2 կ՚ընդբոյի եկեղեցւոյն սպասաւորն է Է ՚Ի՛ր
անունիս ընդունիք Է՛ր ըլլայ որ սուրբ-
բերուն արժան է, և անոր ինամք տանիք

ա Կոր. ժ. 13։ 15։ 16։ ։ Եփ. ա. 15։ գ Գաղ. ա. 13։ ա Թես. ր. 17։ 18։ դ Գաղ. ժԲ. 21։ Հռ. 38։ Գաղ. ա. 11։ ե Յնճոխ ձեզի պիտի գամ. վասն որ կը յուսամ ը Գաղ. ժ. 21։ բ Հռ. 22։ խգ. 17։ թ Կոր. ժ. 1։ 2։ ի Կոր. ը. 1։ ժԲ. 12։ ժԳ. 17։ լ Կոր. ժԲ. 21։ խ Գաղ. ա. 6։ ծ Փիլ. գ. 17։ կ Գաղ. ա. 11։ հ Յնճոխ լուծանէ։ Փիլ. բ. 1։ ղ Կոր. ա. 11։ Կող. գ. 15։ ճ Կոր. ժ. 1։ Թես. գ. 2։ ն Կոր. ը. 1։ մ Կոր. ը. 4։ յ Թես. գ. 2։ շ Գաղ. ժ. 21։ ո Կոր. ժ. 10։ չ Կոր. ժԶ. 18։ բ Կոր. ե. 15։ բ Տիմ. ա. 16։ Փիլիմ. 7։ 20։ ռ Կոր. ժ. 10։ ս Կոր. ժ. 33։ բ Կոր. ժ. 11։ Փիլ.

գ. 9։ ա Թես. ե. 23։ բ Թես. գ. 16։ Երբ։ ժգ. 20։ — Գաղ. ժ. 18։ փ Փիլ. բ. 29։ գ Քլս. ա. 24։ օ Գաղ. ժ. 2։ ա 26։ բ Տիմ. գ. 19։ ք Կոր. ժ. 11։ Կող. գ. 15։ ֆ Կոր. ժ. 33։ ա Կոր. ժգ. 11։ Փիլ. գ. 18։ ֆ Կոր. ժ. 15։ Կող. գ. 1։ Թես. ա. 2։ Կող. ա. 7։ Փիլ. ա. 27։ ք Կոր. ժ. 11։ Կող. գ. 14։ ր Տիմ. գ. 5։ Տիտ. գ. 10։ բ Ցաք. 10։ ն Յնճոխ Ցիսուս Քր. իրաւասի ֆ Փիլ. գ. 19։ ա Տիմ. գ. 5։ ւ Կող. բ. 4։ բ Տիմ. գ. 6։ Տիտ. ա. 10։ բ Գաղ. բ. 3։ ի Գլ. ա. 8։ ծ Ա՛ռաս. ժ. 16։ ա Կոր. ժ. 20։

կ'ուզեմ որ գուք խնամոտն բլլաք բարիին,
20 ու միամիտ՝ չարին։ Կրնայ խաղաղութեան Աստուածը Յորդանակ Պատանան չուտով ձեր ոտքերուն տակը։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետ բլլայ։

21 Հարև կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս իմ գործակիցս, և Ղուկիոս ու Յասոն ու Սոսիպատրոս իմ ազգականներս։ (Հարև կ'ընեմ ձեզի Տէրոջմով ես ալ Տերտիոս, որ սա թուղթը գրեցի։) Հարև կ'ընէ ձեզի Գայիոս իմ ու բոլոր եկեղեցւոյն Տիրընկալը։ Հարև կ'ընէ ձեզի երեսուս քաղաքիս գանձապետը, ու
24 կուսարատս եղբայրը։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետն բլլայ։ Ամէն։

25 Այրգ անոր՝ որ կարող է ձեզ հաստատել իմ աւետարանիս պէս ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութիւնոր պէս, հետ յայտնութիւն մը որ յաւիտենական ատենները
26 ի վեր ծածկուած էր, Բայց հիմա յայտնուեցաւ, ու մարգարէական գիրքերով յաւիտենական Աստուծոյ հրամանովը բոլոր հեթանոսներուն ճանչցուեցաւ հնազանդութեան հնազանդութեան համար,
27 գիտցի՝ Մի միայն իմաստուն Աստուծոյ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ բլլալու կանչուած, ու Սոս-
2 թենէս եղբայրը, Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցւոյն՝ Քրիստոս Յիսուսով սրբըւածներուն՝ հաւրէքի բլլալու կանչուածներուն, որ ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ՝ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը կը կանչեն,
3 Իրենցը ու մերը։ Ձեզի շնորհք և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։

4 Ամէն առեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը գոհանամ Աստուծոյ շնորհքին վրայ, որ
5 ձեզի տրուած է Քրիստոս Յիսուսով։ Որ դուք

անով ամէն բանի մէջ հարստացաք՝ ամէն
6 խօսքով և ամէնայն գիտութեամբ։ Ինչպէս որ Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը հաստա-
7 տուեցաւ։ Որ դուք բնաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չտուաղիք՝ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
8 յայտնուելուն սպասելով։ Որ նաև ձեզ պինդ հաստատ մինչև վերջը՝ անմեղադրելի բլլալու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի օրը։
9 Հաւատարիմ է Աստուած, որ իրմով կանչուեցաք հաղորդ բլլալու իր Որդւոյն՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին։

10 Ձեզի կ'աղաչեմ, եղբայրներ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ ըսկ ամենքդ
միաբան խօսիք, և երկպառակութիւններ չբլլայ ձեր մէջը. հապա գուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ հաստատուած
11 բլլաք։ Ինչու որ ձեզի համար բնեի լուր հասաւ, եղբայրներ, Քղոէի տունէն եղողներէն,
12 թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ կայ։ Հիմա սա կը պրպտեմ, որ ձեզմէ ամէն մէկ կ'ըսէ եղեր թէ ես Պօղոսինն եմ, ու ես՝

ա · 1։
բ Հաւմէ. ա · 1։
գ Գործ. մբ · 17։
դ Ծնն. ժե · 19։ Գործ. ժե · 9։
ե Ծագ. գ · 1։
զ Հաւմէ. ա · 7։ բ Տիմ. ա · 9։
է Գործ. ժ · 1։
ը Գործ. ժգ · 1։
թ Գործ. ժե · 2։
ժ Գործ. ժե · 3։
ի Գործ. ժգ · 1։
լ Գործ. ժե · 5։
խ Գործ. ժե · 5։
ծ ա Կոր. ա · 14։
կ Գործ. ժե · 9։ Եփես. գ · 3։ Տիմ. գ · 20։
հ Գործ. ժգ · 23։ ա Թես. ե · 28։
ձ Գործ. ժգ · 1։
ղ Գործ. ժ · 4։
ճ Գործ. ժե · 3։
մ Գործ. ժգ · 1։ Կող. ա · 1։ Փիլ. գ · 16։ ա Թես. ե · 28։ բ Թես. ե · 25։ Յովհ. բ · 21։
յ Գործ. ժգ · 1։ Կող. ա · 1։ Փիլ. գ · 16։ ա Թես. գ · 2։ ա Տիմ. գ · 1։ Երբ. ե · 4։
ն Գործ. ժգ · 1։ Կող. ա · 1։ Փիլ. գ · 16։ ա Թես. գ · 2։ ա Տիմ. գ · 1։ Երբ. ե · 4։
շ Գործ. ժգ · 1։ Կող. ա · 1։ Փիլ. գ · 16։ ա Թես. գ · 2։ ա Տիմ. գ · 1։ Երբ. ե · 4։
ո Գործ. ժգ · 1։
չ Եփես. ա · 9։ գ · 3։ Կող. ա · 27։
— ա Կոր. բ · 7։ Եփես. գ · 5։ Կող. ա · 26։
պ Եփես. ա · 9։ բ Տիմ. ա · 10։ Տիտ. ա · 2։ ա Պետ. ա · 20։
ջ Գործ. գ · 7։ Գաղ. ա · 5։ ժե · 18։
ռ Տիմ. ա · 17։ գ · 16։ Եբր. ե · 7։
ս Եփես. ա · 9։ բ Կոր. ա · 1։ Եփես. ա · 1։
վ Կոր. ա · 2։ Եփես. ա · 2։ ա Պետ. ա · 2։
տ Հաւմէ. ա · 8։
ր Գաղ. ա · 8։ բ Կոր. գ · 7։
ց Գաղ. ժբ · 8։ բ Կոր. գ · 1։ բ Տիմ. ա · 8։ Յայտ. ա · 5։
ւ Փիլ. գ · 20։ Տիտ. բ · 13։ բ Պետ. ա · 7։
փ Կող. գ · 4։
ք ա Թես. գ · 13։
օ Կող. ա · 22։ ա Թես. ե · 23։
ֆ Եփես. ա · 3։ Եբր. ժ · 23։
և Յովհ. ա · 42։ Յովհ. ժ · 15։ ա Թես. ե · 24։ բ Թես. գ · 3։ Եբր. ժ · 23։
ու Յովհ. ա · 42։ Յովհ. ժ · 15։ ա Թես. ե · 24։ բ Թես. գ · 3։ Եբր. ժ · 23։
ա Յովհ. ա · 42։ Յովհ. ժ · 15։ ա Թես. ե · 24։ բ Թես. գ · 3։ Եբր. ժ · 23։
բ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
գ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
դ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ե Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
զ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
է Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ը Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
թ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ժ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ի Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
լ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
խ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ծ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
կ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
հ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ձ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ղ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ճ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
մ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
յ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ն Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
շ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ո Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
չ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
պ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ջ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ռ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ս Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
վ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
տ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ր Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ց Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ւ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
փ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ք Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
օ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։
ֆ Գաղ. ա · 8։ Եբր. ժ · 23։

ՙթէ կա Ապողոսեան, և ---էիէ՝ ՙթէ կա կե-
13 փասեան, ու. Դուք՝ թէ կա Քրիստոսեան։ Ի՞մի-
թէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է. միթէ Պօղո՞ս խա-
չը եղա՞ ձեզի համար, կամ թէ Պօղոսի ա-
14 նո՞ւնովը մկրտուեցաք։ Կը գոհանամ Աստծ-
մէ որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի, ՙայլոյն թէ
15 կրիսպոսը ու Գայոսը. որ մէկը չըսէ թէ
16 իմ անո՞ւնովս մկրտեցի։ Իրա՛ւ Ստեփաննեան
ընտանեքն ալ մկրտեցի. ալ ուրիշ մէկը չեմ
գիտեր աննեղին թէ մկրտեցի։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չղրկեց,
հապա աւետարան քարոզելու, չէ թէ խօս-
քերու՝ նախատարեալներով, որ Քրիստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ։ ՙԽաչին քարոզութիւնը
կորստեանները յիմարութիւն է, մեզի մեզի
փրկուածներուս՝ Աստծոյ զօրութիւնն է։
19 Վասն զի գրուած է, ՙԻմաստուններուն իմաս-
տութիւնը պիտի կորսնցնեմ, ու հանճա-
20 րեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ։ ՙՈ՞ւր է
իմաստունը, ո՞ւր է գրիչը, ո՞ւր է աս աշխար-
հս քննողը. ՙչէ՞ որ Աստուած յիմարեցուց
21 աս աշխարհիս իմաստութիւնը։ Քանի՞ որով-
հետև Աստծոյ իմաստութեամբ աշխարհ
չճանչցաւ զԱստուած իր իմաստութիւնով,
Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարու-
թիւնովը հաւատացեալներըապրեցնել։
22 Ինչու որ Հրէաները նշան կ՚ուզեն, և Յոյ-
23 նները իմաստութիւն կը փնտռեն. իսկ մենք
կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը՝ Հրէաներուն
գայթակղութիւն, ու Յոյներուն՝ յիմարու-
24 թիւն. Բայց անոնց որ կանչուած են, թէ Հր-
էաներուն և թէ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աս-
տուծոյ զօրութիւնը էև Աստուծոյ իմաստու-
25 թիւնը։ Ինչու որ Աստուծոյ յիմարը մարդոց
միտէն աւելի իմաստուն է, և Աստուծոյ տկարը
26 մարդոցմէն աւելի զօրաւոր է։ Արդարև դուք
ձեր կոչումը կը տեսնէք, եղբայրնե՛ր, ՙոր չէ
թէ մարմնոյ կողմանէ շատ իմաստուններ, և
չէ թէ շատ զօրաւորներ, և չէ թէ շատ ազ-
27 նուականներ էիք։ Բայց Աստուած այ-
սաշխարհս յիմարները ընտրեց, որ ամօթով թող
իմաստուններըն ու աշխարհիս տկարները ըն-
տրեց Աստուած, որ ամօթով թող զօրաւորները.
28 եւ աշխարհիս ցածագոյնները ու անարգները

ընտրեց Աստուած՝ և ոչինչները, ՙոր բան մը
29 և գոյներըը խափանէ. ՙԱյսպէս որ մէկ մարմին
30 մը չպարծի Աստուծոյ առջեւն։ Իսկ դուք անկէ
ձեր Քրիստոս Յիսուսով, ՙոր ան մեզի Աստուծ-
մէ իմաստութիւն, ՙարդարութիւն, ՙսրբու-
31 թիւն և փրկութիւն եղաւ. Որ ինչպէս գր-
ուած է, ՙԱն որ կը պարծենայ՝ Տէրոջմով
թող պարծենայ։

ԳԼ· Բ

1 Աստուածայ կը ծանուցանեի թէ իր քարոզութիւնը խօսքերու
հարստութիւնով կամ մարդկային իմաստութիւնով չէ, 4 հապա Աստուծոյ զօրութիւն է. 6 ոչ թէ այս աշխարհի իմաստութիւնն է ու մարդկային իշխանաց, 10 որ Հոգիովը մարդը կարող չէ ճանչնալ Աստուած։

1 Եւ ես, եղբայրնե՛ր, որ ձեզի եկայ, ՙչէ թէ
խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութիւ-
նով ձեզի Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզի յայտ-
2 նելու եկայ։ Վասն զի ես միտքս չդրի ձեր
մէջը ուրիշ բան մը գիտնալ, ՙբայց միայն Յիսուս
3 աս Քրիստոսը, ու ան՝ խաչը եղած։ ՙԵւ ես
տկարութիւնով ու վախով և շատ դողով էձեր
4 քովը կեցայ։ Ու իմ խօսքս և քարոզութիւ-
նս չէ թէ ՙմարդ կայծն իմաստութեան հա-
մոզիչ խօսքերով էր, ՙհապա Հոգւոյն և զո-
5 րութեան ապացուցութեամբը։ Որպէս զի ձեր
հաւատքը մարդոց իմաստութեամբ չըլլայ,
6 ՙհապա Աստուծոյ զօրութեամբը։ ՙԻմակայն
կատարեալներուն հետ իմաստութիւն կը խօ-
սինք, ՙբայց չէ թէ աս աշխարհիս իմաստու-
թիւնը, և ոչ աս աշխարհիս ՙոչնչանալու իշ-
7 խանութիւնը։ Հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաս-
տութիւնը կը խօսինք խորհրդով, ՙոր աշխար-
հէն առաջ ՙսահմանեց Աստուած մեր փառքին
8 համար։ ՙՈր գոնէ ոա աշխարհիս իշխան-
ներէն մէկը չճանչցաւ. ՙքանզի թէ որ ճանչ-
ցած ըլլային, ալ փառաց Տէրը խաչ չէին
9 հաներ. Հապա ինաոր որ գրուած է, ՙԱն բա-
՝ները որ աչք չէ տեսեր և ականջ չէ լսեր ու
մարդու սրտին մէջ չէ բնկեր, Աստուած պիտի
10 պատրաստեց պատրաստեց. ՙԲայց Աստուած
մեզի յայտնեց իր Հոգիովը, ինչու որ Հոգին
ամէն բան կը քնէ, Աստուծոյ խորունկ բա-
11 ներն ալ։ Վասն զի մարդոցմէն ո՞վ գիտէ մարդ-
ուն բաները, ՙբայց միայն մարդուն Հոգին

ր Գաղ. Ա. 1 · Ա Կոր. ա. 1 · Եփես. ա. 1 · Փիլ. ա. 1 · Կող. ա. 1 · Ա Թես. ա. 1 · Ա Տիմ. ա. 1 · Բ Տիմ. ա. 1 · Տիտ. ա. 1 · Փղմ. 1 · Եբր. ա. 1 · Յակ. ա. 1 · Ա Պետ. ա. 1 · Բ Պետ. ա. 1 · Ա Յովհ. ա. 1 · Բ Յովհ. 1 · Գ Յովհ. 1 · Յուդա 1 · Յայտ. ա. 1 ·
ս Գաղ. ա. 2 · Ա Կոր. ա. 2 · Եփես. ա. 2 · Փիլ. ա. 2 · Կող. ա. 2 · Ա Թես. ա. 2 · Ա Տիմ. ա. 2 · Բ Տիմ. ա. 2 · Տիտ. ա. 2 · Փղմ. 2 · Եբր. ա. 2 · Յակ. ա. 2 · Ա Պետ. ա. 2 · Բ Պետ. ա. 2 · Ա Յովհ. ա. 2 · Բ Յովհ. 2 · Գ Յովհ. 2 · Յուդա 2 · Յայտ. ա. 2 ·
տ Գաղ. ա. 3 · Ա Կոր. ա. 3 · Եփես. ա. 3 · Փիլ. ա. 3 · Կող. ա. 3 · Ա Թես. ա. 3 · Ա Տիմ. ա. 3 · Բ Տիմ. ա. 3 · Տիտ. ա. 3 · Փղմ. 3 · Եբր. ա. 3 · Յակ. ա. 3 · Ա Պետ. ա. 3 · Բ Պետ. ա. 3 · Ա Յովհ. ա. 3 · Բ Յովհ. 3 · Գ Յովհ. 3 · Յուդա 3 · Յայտ. ա. 3 ·
ր Գաղ. ա. 4 · Ա Կոր. ա. 4 · Եփես. ա. 4 · Փիլ. ա. 4 · Կող. ա. 4 · Ա Թես. ա. 4 · Ա Տիմ. ա. 4 · Բ Տիմ. ա. 4 · Տիտ. ա. 4 · Փղմ. 4 · Եբր. ա. 4 · Յակ. ա. 4 · Ա Պետ. ա. 4 · Բ Պետ. ա. 4 · Ա Յովհ. ա. 4 · Բ Յովհ. 4 · Գ Յովհ. 4 · Յուդա 4 · Յայտ. ա. 4 ·
ց Գաղ. ա. 5 · Ա Կոր. ա. 5 · Եփես. ա. 5 · Փիլ. ա. 5 · Կող. ա. 5 · Ա Թես. ա. 5 · Ա Տիմ. ա. 5 · Բ Տիմ. ա. 5 · Տիտ. ա. 5 · Փղմ. 5 · Եբր. ա. 5 · Յակ. ա. 5 · Ա Պետ. ա. 5 · Բ Պետ. ա. 5 · Ա Յովհ. ա. 5 · Բ Յովհ. 5 · Գ Յովհ. 5 · Յուդա 5 · Յայտ. ա. 5 ·
ւ Գաղ. ա. 6 · Ա Կոր. ա. 6 · Եփես. ա. 6 · Փիլ. ա. 6 · Կող. ա. 6 · Ա Թես. ա. 6 · Ա Տիմ. ա. 6 · Բ Տիմ. ա. 6 · Տիտ. ա. 6 · Փղմ. 6 · Եբր. ա. 6 · Յակ. ա. 6 · Ա Պետ. ա. 6 · Բ Պետ. ա. 6 · Ա Յովհ. ա. 6 · Բ Յովհ. 6 · Գ Յովհ. 6 · Յուդա 6 · Յայտ. ա. 6 ·
փ Գաղ. ա. 7 · Ա Կոր. ա. 7 · Եփես. ա. 7 · Փիլ. ա. 7 · Կող. ա. 7 · Ա Թես. ա. 7 · Ա Տիմ. ա. 7 · Բ Տիմ. ա. 7 · Տիտ. ա. 7 · Փղմ. 7 · Եբր. ա. 7 · Յակ. ա. 7 · Ա Պետ. ա. 7 · Բ Պետ. ա. 7 · Ա Յովհ. ա. 7 · Բ Յովհ. 7 · Գ Յովհ. 7 · Յուդա 7 · Յայտ. ա. 7 ·
ք Գաղ. ա. 8 · Ա Կոր. ա. 8 · Եփես. ա. 8 · Փիլ. ա. 8 · Կող. ա. 8 · Ա Թես. ա. 8 · Ա Տիմ. ա. 8 · Բ Տիմ. ա. 8 · Տիտ. ա. 8 · Փղմ. 8 · Եբր. ա. 8 · Յակ. ա. 8 · Ա Պետ. ա. 8 · Բ Պետ. ա. 8 · Ա Յովհ. ա. 8 · Բ Յովհ. 8 · Գ Յովհ. 8 · Յուդա 8 · Յայտ. ա. 8 ·
օ Գաղ. ա. 9 · Ա Կոր. ա. 9 · Եփես. ա. 9 · Փիլ. ա. 9 · Կող. ա. 9 · Ա Թես. ա. 9 · Ա Տիմ. ա. 9 · Բ Տիմ. ա. 9 · Տիտ. ա. 9 · Փղմ. 9 · Եբր. ա. 9 · Յակ. ա. 9 · Ա Պետ. ա. 9 · Բ Պետ. ա. 9 · Ա Յովհ. ա. 9 · Բ Յովհ. 9 · Գ Յովհ. 9 · Յուդա 9 · Յայտ. ա. 9 ·
ֆ Գաղ. ա. 10 · Ա Կոր. ա. 10 · Եփես. ա. 10 · Փիլ. ա. 10 · Կող. ա. 10 · Ա Թես. ա. 10 · Ա Տիմ. ա. 10 · Բ Տիմ. ա. 10 · Տիտ. ա. 10 · Փղմ. 10 · Եբր. ա. 10 · Յակ. ա. 10 · Ա Պետ. ա. 10 · Բ Պետ. ա. 10 · Ա Յովհ. ա. 10 · Բ Յովհ. 10 · Գ Յովհ. 10 · Յուդա 10 · Յայտ. ա. 10 ·

որ իր մէջն է · Հանդերձ ալ Աստուծոյ բաներուր մէկը չգիտեր , բայց միայն Աստուծոյ Հոգին ։
12 Իսկ մենք չէ թէ աս աշխարհիս Հոգին առինք , հապա այն Հոգին որ Աստուծմէ է · որ մենք ճանչնանք այն բաները որ Աստուծմէ տրուեր
13 ցաւ մեզի · Որոնք նաեւ կը խօսինք , չէ թէ մարդկային իմաստութեան սորվեցուցած խօսքերով , հապա ° Հոգիին սորվեցուցածներով , և հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը յարմարէ
14 ցրնենք · Իսկ հնչաւոր մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները չընդունիր , ինչու որ անոնք իրեն յիմարութիւն են , ու չկրնար ալ գիտնալ , ինչու որ հոգևոր կերպով կը քննուին ։
15 Բայց այն որ հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ , ու
16 ինքը մէկ մը չքննուիր · Վասնզի «Ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը , որ անոր խրատ տուող ըլլայ · Բայց մենք Քրիստոսի միտքը ունինք ։

ԳԼ· Գ

1 Ետոյց ասոր կամ կը տրամ և ոչ թէ կերկարար ։ 3 Կ-իբ ու նախանձ մարտաձայ մարի պատերներ են ։ 7 Քահոյն ու Լար աստուած բան մը չեն ։ 9 Աշխատարան պատասխանները Աստուծոյ գործակիցներն են ։ 11 Քրիստոս է մի միայն հիմը ։ 16 Մարդիկ Աստուծոյ տաճարներն են , որոնք պարտին աւերը պահել ։ 19 Աս աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարութիւն է ։

1 Ես ևս , եղբայրներ , չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս թէ հոգևորներու , հապա որպէս թէ մարմնաւորներու , իրպէս թէ Քրիստոսով տղայոց · 2 Ձեզի կաթ կերցուցի և չէ թէ կերակուր , ինչու որ դեռ կարող չէիք , ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք , վասն զի դեռ մարմնաւոր էք · Որովհետև տակաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ կան , չէ՞ որ մարմնաւոր էք , ու մարդկօրէն կը քալէք · 4 Քանի երբոր ձեզէ մէկը կ'ըսէ թէ Ես Պօղոսեան եմ , և միւսը՝ թէ Ես Ապողոսեան , չէ՞ որ մարմնաւոր էք · Ուրեմն ո՞վ է Պօղոս կամ ո՞վ է Ապողոս · Պաշտօնեաներ են , որոնցմով հաւատացիք , ու ինչպէս որ Տէրը տուաւ ամեն մէկուն · 6 Ես տնկեցի , Ապողոս ջուր տուաւ , բայց Աստուած աճեցուց · 7 Ուստի ոչ տնկողը բան մըն է , և ոչ ջուր տուողը , հապա Աստուած՝ որ աճեցուց · 8 Տնկողը ու ջուր տուողը մէկ են , ու ամէն մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր աշխատութեանը

9 չափովը · Ինչու որ մենք Աստուծոյ գործակից ենք · գուք Աստուծոյ մշակութիւնն էք , Աստուծոյ շինութիւնն էք · 10 Աստուծոյ շնորհացը չափովը որ ինձի տրուեցաւ , իմաստուն վարպետի մը պէս հիմ դրի , բայց ուրիշ մէկը վրան չինողը ուրիշ է · Սկսայն թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ թէ ինչպէս կը շինէ · 11 ինչու որ մէկը ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել՝ գոնէ ինձի տրուածէն զատ , որ է Յիսուս Քրիստոս · 12 Իսկ եթէ մէկը աս հիմին վրայ կը շինէ ոսկի , արծաթ , պատուական քարեր , փայտ , խոտ , եղէգ , 13 Ամէն մէկուն գործը յայտնի պիտի ըլլայ · Քանզի օրը երեւան պիտի հանէ , ինչու որ կրակով պիտի յայտնուի · և ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ 14 ըլլալը կրակը պիտի փորձէ · Թէ որ մէկուն շինածը գործը մնայու ըլլայ , ինքը վարձք 15 պիտի առնէ · Եթէ որ մէկուն շինածը այրելու ըլլայ , անիկա միտս պիտի գայէ · բայց ինքը պիտի ազատի , Հակայն անանկ իբրև թէ կրակի միջէն · 16 Չգիտէք որ Աստուծոյ տաճար էք դուք , և Աստուծոյ Հոգին ձեր 17 մէջը բնակած է · Թէ որ մէկը Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ , Աստուած զանիկա պիտի ապականէ , ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ է՝ որ դուք էք ։
18 Ոչ ոք ինքզինքը խաբէ · Թէ որ ձեզմէ մէկը կրնայ իմաստուն կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ , թող յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն 19 ըլլայ · Ինչու որ աս աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարութիւն է · վասն զի գրուած է թէ «Անիկա իմաստուններուը իրենց 20 խորամանկութիւնը մէջ կը բռնէ · և դարձեալ թէ «Տէրը գիտէ իմաստուններուն խորհուրդները՝ որ ունայն են ։ 21 Ուրեմն ոՀ մը մարդոց համար թող չպարծենայ մարդոցմով · Ինչու որ ամէն բան ձերն է , թէ Պօղոս , թէ Ապողոս , թէ Կեփաս , թէ աշխարհ , թէ կեանք , թէ մահ , թէ ներկայ բաները և թէ գալիքները՝ 23 ամէն բան ձերն է · Դուք ալ Քրիստոսինն էք , և Քրիստոս՝ Աստուծոյ ։

ԳԼ· Դ

1 Քրիստոսի պաշտօնեաները ինչ համարամ ունենալու են ։ 7 Բան մը չունինք որ առած չըլլանք ։ 8 Աշխարհները անոնք բան եղան աշխարհին ։ Հրէշտակներուն և մարդոց ։ 15 աշխարհի աղտեղութիւնը և անհնարին անարգը ։ 16 տալու անհնարին

ա Հաւմ· ժա· 33· 34·
ե Հաւմ· ը· 15·
ի ը Պնտ· ա· 16· Ձեռ գլ· ա· 17·
Հաւմ· 4·
ժ Ոնէն Սարը Հաւ գիին
ն Ա· ժգ· 23·
ո Գէ· ա· 18· 23·
պ Հաւմ· ը· 5· 6· 7· Ծատ· 19·
ռ Աստ· իը· 5· ա Ծնն· ե· 21· ա Ծաշ· գ· 1·
ս Ծգր· ժե· 2· Ծա· ի· 13· Երեմ· իգ· 15· Հաւմ· ժա· 34·
տ Ծաշ· ժե· 15· —
ր Գէ· բ· 15·
ց Գէ· բ· 14·
ւ Ծբր· ե· 18· 19·
փ Հաւմ· ը· 5· 6· 7· Ծատ· 19·
ք Ծաշ· ժգ· 18·
օ Գէ· ա· 11· ժա· 15· Գաղ· ե· 20· 21· Ծաշ· գ· 16·
ֆ Գէ· ա· 18·
ա Գէ· գ· 1· ը Կար· գ· 3·
բ Գէ· գ· 1· ը Կար· գ· 3· Ա· ժգ· 23·
գ Գէ· գ· 1· ը Կար· գ· 3· Ա· ժգ· 23· Ա· ժե· 1· ը Կար· ժ· 14· 15·
դ Ծբր· ժե· 4· 8· 11· Գէ· գ· 15· Ը· 1· ժե· 1· ը Կար· ժ· 14· 15·
ե Ծբր· ժե· 24· 27· ժԸ· 1·
զ Գէ· ա· 30· ժե· 10· ը Կար· գ· 5· ը Կար· ժը· 11· Գաղ· գ· 3·
է Ա· ը Պնտ· գ· 11· Ա· ժգ· 18· ը Կար· գ· 19· ը Կար· գ· 16· Եփես· ը· 21· 22· Ծբր· գ·
թ Ա· ը Պնտ· գ· 11· Ա· ժգ· 18· ը Կար· գ· 19· ը Կար· գ· 16· Եփես· ը· 21· 22· Ծբր· գ·
ժ Ա· ժգ· 18· ը Կար· գ· 4· Գաղ· ա· 7·
ի Եփես· ը· 20·
լ Ա· ը Պնտ· ա· 7· գ· 10·
խ Ղաւ· ը· 35·
ծ Գէ· գ· 5·
կ Ծատ· 83·
հ Գէ· գ· 19· ը Կար· գ· 16· Եփես· ը· 21· 22· Ծբր· գ·
ձ Ա· ը Պնտ· գ· 5· Ա· ժգ· 18· ը Կար· գ· 4· Գաղ· գ· 23·
ղ Ա· ը Պնտ· գ· 5· Ա· ժգ· 18· ը Կար· գ· 4· Գաղ· գ· 23·
— Ա· ը Պնտ· գ· 5· Ղաւ· գ· 7· Եփես· ը· 21· Գէ· ա· 20· բ· 6· Ա· ժգ· 11· Գէ· ա· 18· գ· 6· Հաւմ· 4· 5· 6· բ Կար· գ· 5· 15· Հաւմ· ժգ· 8· Գէ· ժա· 3· բ Կար· ժ· 7· Գաղ· գ· 23·

նմ. Քրիստոսով մեր հայրերն են· 16 որոնց օրինակին հետեւելու ենք·

1 Ոչ մարդիկ մեզ ասանկ սեպհն ըսրպէս թէ Քրիստոսի պաշտաւորները Ծառաներ են խոր-
2 հուրդներուն մնտնանները· Ուստի անհրաժեշտ բան մէջ կը փնտռուի որ մէկը հաւատարիմ
3 գտնուի· Բայց ինծի համեմատ ոչինչ բան մըն է, որ ձեզմէ դատուիմ կամ մարդոց դատա-
4 զրութենէն, նմնաւանդ որ ես ալ իմ անձս չեմ դատեր· (Վասն զի ես իմ անձիս վրայով բան մը չեմ գիտեր· Բայց չեմ թէ սակայն արդարացած եմ·) Տէրն է որ զիս կը դատէ·
5 Ուրեմն ժամանակէն առաջ դատաստան մի ընէք, մինչեւ որ գայ Տէրը որ խաւարին գաղտնիքը ի լոյս պիտի հանէ, ու սրտերուն խորհուրդները յայտնի պիտի ընէ· Եւ անոնց ատեն ամէն մէկուն գովեստը Աստուծմէ պիտի լլայ·
6 Այսուն օրինակ բերի, եղբայրներ, իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ ձեզի համար, որ դուք մեզմէ սորվիք չհրաւել վեր գրուածէն աւելի բան մը չխորհիլ, որ չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ մէկու մը համար ուրիշի մը դէմ·
7 Քանի՞ որ է ան որ քեզ տարբեր կ'ընէ· Եւ ի՞նչ ունիս որ չես առեր դուն· և թէ որ առեր ինչո՞ւ չառածի պէս կը պար-
8 ծենաս· Արդէն կշտացած էք, հարստացած էք, առանց մեզի թագաւորեցիք· և երանի թէ թագաւորէիք, որ մենք ալ ձեր հետ
9 թագաւորէինք· Քանզի կարծեմ թէ Աստուած մեզ առաքեալներս վանեց պարտնելու նման· Ինչու որ տեսարան եղանք աշխարհի և հրեշտակներուն ու մարդոց·
10 Մենք յիմարներ ենք Քրիստոսի համար, և դուք խելացիներ Քրիստոսով· Մենք տկար և դուք զօրաւոր· դուք փառաւորեալ ու
11 մենք անարգեալ· Մինչեւ ցս օրս ալ անոնք կ'անօթեւանենք ալ, կը ծարաւնինք ալ, մերկ ալ կը մնանք, կը ծեծուինք ալ, աստանդա-
12 կան ալ կը պտրենք, Եւ մեր ձեռքերովը գործելով կ'աշխատինք· երբոր մեզ կը նա-
13 խատինն կ'օրհնենք· երբոր կը հալածնն կը

Աստ· իդ· 45
Գէ· գ· 5· Բ· 17·
բ կոր· գ· 4· կազ· ա· 25·

Ղ.ահ· Ժբ· 48·
Տիտ· ա· 7· ա Պետ· գ· 10·

Ճառն օրագրնեն

Ճար· Բ· 8· Սաղ· Ղէ· 3· Ռեմ· 2· Ա.ահ· իա· 2· Հառամ· գ· 20· գ·

Մաա· Ե· 1· Հբ· առաքհ· գ· 1· 16· Ժբ· 4· 10· 13· Ճար· ի· 12·

Գէ· գ· 13·
Հառամ· բ· 29· բ Կոր· Ե· 10·
Գէ· ա· 18· գ· 4·
Հառամ· Ժբ· 3·
Գէ· գ· 21· Ե· 2·6·
Ճառն· գ· 27· Ճար· ա· 17· ա Պետ· գ· 10·
Ճար· գ· 17·
Սաղ· իա· 2· առաքհ· Ը· 36· Գէ· Ժե· 30· 31· բ Կոր· գ· 11· գ· 9·
Երը· ժ· 33·
Գէ· բ· 5·
Գոր· Ժե· 18· իա· 24· Գէ· ա· 18· Եա· բ· 14· գ· 18· Ելհ· գ Թագ· իբ· 11·
Գէ· ժ· 45·
ա Թես· բ· 11·
Գոր· Ժբ· 11· Հբ· առաքհ· Ժե· 20· Գէ· 23· 24· Ժբ· 3· Ժա· 23—27· Փիլ· գ· 12·
Ճար· Բ· 6· Հբ· առաքհ· Ը· 35·
Գոր· իգ· 8·
Գոր· Ժբ· 3· բ· 34· ա Թես· ը· 6· բ Թես· գ· 9·
Գոր· ԺԲ· 22· Գէ· Ժբ· 10· Փիլ· բ· 28· գ· 19· ա Թես· գ· 2·
Տիմ· ա· 2· բ Տիմ· ա· 2·

Գէ· ժ· 2·
Գէ· Ժգ· 33·
Ղ. Կ· ե· 17·
Գէ· ե· 2·
Գոր· ԺԲ· 21· Գէ· Ժգ· 3· բ Կոր· ա· 15· 23·
Գոր· Ժբ· 21· Հբ· առաքհ· Ժե· 32· Երբ· ղ· 3· Ճար· գ· 15·
Գէ· բ· 4· ա Թես· ա· 5·
բ Պետ· ժ· 2· Ժգ· 10·
—
Ոնահ չհիշատիբ·

Գէ· Ժբ· 3· բ Օր· իբ· 20· իե· 20·
բ Կոր· ե· 13·
Գէ· գ· 18·
բ Կոր· ե· 7· 10·
Կազ· բ· 5·
Մաա· Ժգ· 19· Ժբ· 18· Ճար· ի· բ Կոր· բ· 10· Ժգ· 3· 10·
Գէ· բ· 18·
Գոր· իբ· 18·
Ճար· բ· 6· Կազ· Ղէ· 6ա Տիմ· ա· 20·
Ա.ահ· գ· 21· գ· 19· Ճար· գ· 16·

չէ՞ք գիտեր Թէ քիչ մը խմորը բոլոր զանգուա-
7 ծը կը խմորէ։ Մաքրեցէք հին խմորը մէկդի, որ ըլլաք նոր զանգուած, ինչպէս որ անխմոր էք. Վասն զի Քրիստոս մեր Զատիկը մեզի
8 Համար զոհուեցաւ։ Ուստի տօն կատարենք՝ ո՛չ թէ հին խմորով և ո՛չ թէ չարութեան ու ագռաղամարհեան խմորովը, Հապա անկեղծու-
թեան ու ճշմարտութեան անխմոր Հացովը։
9 Գրեցի ձեզի Թուղթին մէջ, Որ պոռնիկնե-
10 րուն հետ չխառնուիլ։ Եւ ո՛չ թէ նաս այն աշխարհիս պոռնիկներուն հետ, կամ ագահ-
ներուն հետ, կամ յափշտակողներուն հետ, կամ կռապաշտներուն հետ. Հապա թէ չէ՝ պէտք էր որ գուք աշխարհէս դուրս ելլէիք։
11 Բայց հիմա ձեզի գրեցի չխառնուիլ, որպէսզի՝ թէ որ մէկը եղբայր ըսուած՝ կամ պոռնիկ ըլլայ, կամ ագահ, կամ կռապաշտ, կամ նա-
խատող, կամ գինով, կամ յափշտակող, ա-
12 նանկին հետ Հաց ալ չուտել։ Վասն զի ինչ պէտք է ինձի դատաստան ալ դատել։ Ա՛ն-
13 որ դուք ներսիները կը դատիք. Իսկ դուրսիները Աստուած պիտի դատէ. Ուստի չարը ձեր մէջէն վերցուցէք։

ԳԼ. Զ

1 Ասոր համար կը համարձակի անիրաւներուն առջեւը գատուիլ՝ ու չէ թէ սուրբերուն առ-
2 ջեւը։ Չգիտէ՞ք գիտեր որ սուրբերը պիտի դա-
տեն աշխարհը. ու թէ որ աշխարհս ձեզմէ կը գատուի, ուրեմն արժանի չէ՞ք դուք չըն-
3 չին գատեր դատելու։ Չգիտէ՞ք գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի գատենք. ուր չը մեան
4 Հապա աշխարհային բաներու։ Ուրեմն թէ որ ձեր մէջը աշխարհային գատեր ունիք, նկե-
զուցն անարգները ձեզի գատաւոր դրէք։
5 Ձեզ ամչցնելու համար կը գրեցի՛մ. այնչափ հոգա որ ձեր մէջը մէկ խնամատու մը չկա՞յ, որ

կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել իր եղբայրնե-
6 րուն մէջ։ Հապա եղբայր եղբօր հետ գատ
կը մտնէ, ան ալ անհաւատներուն առջեւը։
7 Արդարև բոլորովին յանցանք մըն է ձեր մէջը, որ իրարու հետ գատեր ունիք. Ինչ-
ո՞ւ մտնատանդ գուք անիրաւութիւն չէք կրեր. ինչո՞ւ մտնատանդ գուք զրկանք չէք
8 քաշեր։ Հապա գուք անիրաւութիւն ու զրկանք կ՚ընէք, Եւ ան ալ եղբայրներուն.
9 Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ ար-
քայութիւնը պիտի չժառանգեն. Մի խաբուիք, ոչ պոռնիկները, ոչ կռապաշտները, ոչ շնա-
10 ցողները, Ոչ իգացածները, ոչ արուագէտ-
ները, ոչ գողերը, ոչ ագահները, ոչ գինով-
ները, ոչ նախատողները — ոչ յափշտակողները Աստուծոյ Թագաւորութիւնը պիտի չժառան-
11 գեն։ Եւ դուք մէկ քանիներդ անանկներ էիք. Բայց լուացուեցաք, բայց արդարացաք, բայց մեր Աստուծոյ Տէր Յիսուսի անունովը
ու մեր Աստուծոյ Հոգիովը։

12 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է, բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար. ամէն բան ինծի օրինա-
ւոր է, բայց ես մէկ բանի մի իշխանութեան
13 տակ պիտի չըլլամ։ Կերակուրները փորին համար է, փորն ալ կերակուրներուն. բայց Աստուած աս ալ անոնք ալ պիտի խափանէ։ Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ, Հա-
պա Տէրոջը, Ու Տէրը՝ մարմինին համար։
14 Եւ Աստուած ոչ Տէրը յարուցց, Ինչպ ալ պի-
15 տի յարուցանէ իր զօրութեամբը։ Չէ՞ք գի-
տեր որ Ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամ-
ներն են. ուստի Քրիստոսի անդամները առ-
նեմ՝ պոռնիկի անդամներ ընեմ։ Քան լինի։
16 Չէ՞ք գիտեր Թէ ան որ պոռնիկի կը մտնէնայ
Հետ մէկ մարմին կ՚ըլլայ։ Վասն զի ըսէ՛ք
17 թէ, Երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։ Իսկ ան որ Տէրոջը կը մտնէնայ Հետ մէկ Հոգի
18 կ՚ըլլայ։ Պոռնկութենէն փախչե՛ք. ամէն մեղք որ մարդ կը գործէ, իր մարմինէն դուրս է։
Բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մարմինին դէմ կը
19 մեղանչէ։ Չգիտէ՞ք գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին որ ձեր մէջն է, որ
անկից Աստուծմէ ունիք, Ու դուք ձեր ան-
20 ձին չէք։ Գնով ծախու առ-

Գլ. ԺԵ. 33։ Գաղ. Ե. 9։ Բ Տիմ. Բ. 17։
Եր. Ծգ. 7։ Ցածկ. ա. 29։ Գլ. ԺԵ. 3։ ա Պետ. ա. 19։
Ցայտ. Ե. 6։ 12։
Ցածկ. Ե. 8։ 14։
Եղ. ԺԶ. 15։ Ժգ. 6։
Օր. Ժգ. 3։
Ասա. Ժգ. 6։ 12։ Ասր. Ը. 15։ Գաղ. Ե. 1։
Ցած. Ե. 6։ 12։
Ցածկ. ԺԵ. 17։ Բ Թես. գ. 6։ 14։ Բ Ցածկ. 10։
Գաղ. Բ. 12։
Ասր. գ. 11։ Կող. գ. 5։ ա Թես. գ. 11։ ա Տիմ. Ե. 7։
Գլ. Ը. 1։ 2։ 3։ 4։ Բ Օր. Ժգ. 5։ ԺԵ.
Ե. 11։ բ Թես. գ. 7։ Ցած. Ժ. 1։ Ա Տիմ. Ե. 8։ Ցած. Ե. 19։
Ասա. ԺԶ. 17։ Հագ. Ժ. 17։ բ Թես. գ. 6։ 14։ բ Ցածկ. 10։
Գաղ. բ. 12։
Ասր. գ. 11։ Կող. գ. 5։ ա Թես. գ. 11։ ա Տիմ. Ե. 7։
Գլ. ԺԵ. 3։ ա Տիմ. գ. 7։
Գլ. ա. 1։ 2։ 3։ 4։ Հագ. Ժ. 17։ Կող. բ. 22։ 23։
Ե. 11։ բ Թես. գ. 7։ Բ Թես. գ. 8։ 14։
Գլ. ա. 20։
Գլ. Ժ. 27։ Ցածկ. ԺԵ. 15։ Ցածկ. Ե. 19։
Ասա. Ժբ. 17։ Հագ. Ժ. 17։ Ցածկ. Ե. 19։
Ցածկ. Ժ. 14։
Ցածկ. Ե. 19։
Ասա. Ժբ. 17։ Հագ. Ժ. 17։ Ցածկ. Ե. 19։
Գլ. Ժ. 14։ Ցածկ. Ե. 19

նաեցաք. ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու հոգիներուն մէջը, որ Աստուծոյ են։

ԳԼ. Է

1 Բաւական կը խօսի ամենանուիրեալ վարդապետ. և յաջորդելով թէ ան մէկ գործուն մըն է պատրաստեալ գէմ 10 թէ ամենազնիւթեան կապը պէտք չէ որ գիտնալ լուծուի։ 18 թէ ամէն մարդ պարտի գոհ ըլլալ իր վիճակին։ 25 թէ կատարեալներ ինչ գիտցած-ներնուն կրնայ պատահիլ։ 35 և թէ ինչ պատճառով կրնան ամենանուիրեալ, կամ անկէ կեանք ամենանուիրեալ։

1 Ա՛ՐԴ ան բաներուն համար որ գուք ինծի գրեցիք, *ա՛նկի է մարդուս որ կին չմօտե՝ 2 Նայ։ Բայց պոռնկութիւնը պիղծութեան համար ամէն մարդ թող իր կինին ունենայ, ու ամէն 3 կինի իր էրիկը թող ունենայ։ 3 Էրիկը իր կինը՝ կանը թող պատրաստ մնայէ, նոյնպէս կինին 4 ալ իր էրիկը։ Կինին իր մարմնին չիշխեր, հապա էրիկը։ անանկ ալ էրիկը իր մարմնին 5 չիշխեր, հապա կինը։ *Իրարմէ մի զրկէք, եթէ ոչ միաբանութեամբ առեւն մը աղօթքի պարապելու համար, ու նորէն իրարու գա-ձէք, *որ Սատանան ձեզ չփորձէ ձեր անհամ-6 կարութեանը համար։ Ես կը զրուցեմ թող 7 տալով և չէ թէ հրամայելով։ *Քանզի կ՚ու-զեի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլլային։ *բայց ամէն մէկը իր պարգեւը ունի Աստուծմէ, 8 մէկըասանկ ու մէսը անանկ։ Բայց չամուս-նացածներուն ու որբևայրուհիներուն կ՚ըսեմ, *Ա-9 զէկ է անոնց՝ թէ որ ինծի պէս կենան։ *Հա-պա թէ որ ժուկալութիւն չունին՝ թող ա-մուսնանան, քանզի որ ազէկ է ամուսնանալը քան թէ բորբոքիլը։ Բայց ամուսնացածնե-10 րուն կը պատուիրեմ՝ ես թէ ես, Տապա Տէրը, որ կինը էրկնէն չզատուի, (իսկ թէ որ զատուի ալ՝ առանց ամուսնանալու մնայ, կամ իր էրկանը հետ հաշտուի,) ու էրկնը իր կը-11 նկիր հետ չձգէ։ Բայց ուրիշներուն ես կ՚ըսեմ՝ *Ես թէ Տէրը։ Թէ որ մէկ եղբայր մը անհաւատ կնիկ ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը, թող չձգէ զանիկա։ 13 Հետ բնակիլը, թող չձգէ զանիկա։ Ու կնիկ մը որ անհաւատ էրկնի ունենայ, ու անոր հա-ճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը, թող չձգէ զա-14 նիկա։ Քանզի որ անհաւատ էրկնը սրբուած է կնիկովը, և անհաւատ կնիկը սրբուած է էրկ-կովը։ Տապա թէ ոչ՝ ձեր որդիքը պիղծ պիտի 15 ըլլային, բայց հիմա սուրբ են։ Իսկ թէ որ ան-հաւատը զատուի՝ թող զատուի։ Եղբայր մը կամ քոյր մը անոնցմէ պարտաւոնեալ չէ։ Հապայն Աստուած խաղաղութեան կան-16 չեց մեզ։ Քանզի ի՞նչ գիտես գուն, կնիկ, *գուցէ քու էրկդ պիտի ապրեցնես. կամ գուն ի՞նչ գիտես, էրկ, գուցէ քու կնիկդ-17 պիտի ապրեցնես։ Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց, ամէն մէկը ինչպէս որ Աստուած կանչեց, անանկ թող էրթայ, ու ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես սոսկի պատուէր կու տամ։

18 Թէ որ թլփատած մէկը հրաւիրեցաւ, թող նորէն անթլփատ չըլլայ։ *Թլփա-փաստներէն մէկը կանչուեցաւ, *թող չը-19 թլփատուի։ *Ինչ որ թլփատութիւնը բան մը չէ, ու անթլփատութիւնը բան մը չէ։ *Հապա պատուիրանքներուն պահպանութիւնը Աստուծոյ։ 20 Թէ որ մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող անոր մէջը կենայ։ 21 Ծառայ կանչուեցար, հոգ չըլլայ քեզի։ բայց 22 թէ որ կրնաս ազատ ըլլալ, այն ընարէ։ Վասն զի ան ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է՝ Տէ-րոջը ազատացեալն է անիկա։ Նոյնպէս ալ ան ազատը որ կանչուած է՝ Քրիստոսի ծառան 23 է։ *Գնով գնով ծախուած եղաք, մար-24 գոց ծառայ մի ըլլաք։ *Եղբայրնե՛ր, ամէն մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող ա-նոր մէջը կենայ Աստուծոյ առջեւ։

25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջմէն հրաման մը չունիմ, միայն թէ Տէրոջմէն հաւատարիմ ըլլալու համար գործ մը ունիմ եղբայրական խրատ մը կու տամ։ Որպէսզի ես ունիմ այդ մարդուս պէս մը։ 26 Ես կը կարծեմ թէ այս ներկայ ձգնելու համար, այս-պէս ազէկ է մարդուս որ ասանկ ըլլայ։ 27 Կապուած ես կնկան, մի փնտռեր արձակուիլ։ Արձակուած ես կնկէ, մի փնտռեր կնիկ։ 28 Իսկ թէ որ ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր, և թէ որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց։ Բայց ա-նոնք կնիքը մարմնոյ նեղութիւն պիտի ունենան։ 29 Սակայն ես ձեզի կը խնայեմ։ Բայց սա կ՚ըսեմ, եղբայրնե՛ր, որ ժամանակը կարճցած է։ այ-սուհետեւ որ կնիկ ունին՝ անանկ ըլլան որպէս 30 թէ չունին, ու անոնք որ կու լան՝ որպէս թէ չեն լար, ու անոնք որ կը ծնծղան՝ որպէս թէ չեն ծնծղար, և անոնք որ ծախու կ՚առնեն՝ 31 որպէս թէ բան չունեն, ու անոնք որ աշ-խարհս կը գործածեն՝ որպէս թէ գործածել չեն գործածեր։ Վասն զի այս աշխարհիս կերպ-32 արանքը կ՚անցնի։ Բայց ես կ՚ուզեմ որ գուք անհոգ ըլլաք։ Ան որ չամուսնացած մարդը

= Հմր. 8։ 26։
ք Ել. ի. 10։ ա Գնա. գ. 7։
փ Ցասկ. բ. 16։ Ջրաբ. ե. 3։ Հեր. ԺԹ. 15։ ա Թագ. ի. 4։ տ ա Ցնծ. գ. 5։
ր Հմր. 12։ 25։ բ Կոր. ը. 8։ ժա. 17։
ը Գոր. իգ. 29։ ի Գէ. ԺԸ. 5։ Գէ. ԺԶ. 11։ Ամբ. բ. 4։ ժա Հմր. ե. 14։ Ցնծ հմր. 12։ 25։ 40։
լ Ամաս. բ. 14։ 16։ Ամաս. ե. 32։ ԺԲ. 6։ 9։ Մար. ժ. 1։ 11։ 12։ Ղուկ. ժգ. 18։
խ Գէ. ԺԸ. 12։
ծ Մտ. բ. 15։
կ Հաղար. ԺԲ. 18։ ժգ. 19։ Գէ. ժգ. 33։ Երբ. ժբ. 14։
հ ա Գնա. գ. 1։
ձ Գոր. ը. 10։ ա Գնա. ժբ. 1։ Գէ. ԺԲ. 1։ Ամաս. ե. 32։ ԺԲ. 6։ Մար. ժ. 1։ Ղուկ. ժբ. 1։ 5։ 19։ 24։ 33։ Գաղ. ե. 3։
ղ Գաղ. ե. 6։ գ. 15։
ճ Ցնծ. ԺԵ. 14։ ա Ցնծ. բ. 3։ գ. 24։
յ Ցնծ. ը. 36։ Հբ. ասահմ. գ. 18։ ԺԸ. 28։ Փիլիմ. 18։
ն Գէ. ԻԲ. 21։ Գաղ. ե. 13։ Եփես. գ. 6։ ա Գնա. բ. 16։
շ Գէ. գ. 20։ ա Գնա. ԺԸ. 15։ Գէ. ԺԸ. 42։ Ել. ի. 20։
ո Հմր. 4։ 5։ Ցնծ. ը. 40։ բ Կոր. ը. 8։ 10։
չ Գէ. ը. 20։ ա Հմտ. 1։ 18։
պ Մտ. բ. 15։
ջ Հաղար. ԺԲ. 18։ ժգ. 19։ Գէ. ժգ. 33։ Երբ. ժբ. 14։
ռ ա Գնա. գ. 1։
ս Գէ. ԺԸ. 12։ Գաղ. ե. 16։
վ Գէ. գ. 20։ ա Գնա. ԺԸ. 15։ Ցնծ. ԺԵ. 14։ Գէ. ԺԸ. 42։
տ Հմր. 20։
ր Հմր. ե. 10։ 40։ բ Կոր. ը. 8։ 10։
ց Գէ. գ. 21։ ա Հմտ. 12։
ւ ա Հմտ. ա. 16։
փ Հմր. 1։ 8։
ք Հաղար. ԺԲ. 11։ ա Գնա. գ. 7։ բ Գնա. գ. 8։ 9։
օ Գէ. ԻԸ. 18։
ֆ Սաղ. ի. 6։ Ցնծ. ա. 30։ գ. 14։ ա Գնա. ա. 24։ գ. 7։ ա Ցնծ. բ. 17։
և Հմտ. 8։ Հմր. 34։

ՑԼրոջը բաները կը հոգայ, թէ ինչպէս Ցէրոջը
33 հաճելի ըլլայ· իսկ ամուսնացածը աշխարհիս
բաները կը հոգայ, թէ ինտոր իր կնոջը հա-
34 ճելի ըլլայ· եւ ամուսնացած կինին ու կոյսը
կը տարբերին իրարմէ· ՝ԱՀԸ՝ ոչ կոյսը Ցէրոջը
բաները կը հոգայ, որ ինքը սուրբ ըլլայ հո-
գւով ու մարմնով· իսկ ամուսնացած կինը
աշխարհիս բաները կը հոգայ, թէ ինտոր իր
35 ըմկանը հաճելի ըլլայ· Բայց ասոնք ձեր օ-
գուտին համար կը զրուցեմ, չէ թէ ձեր վրայ
վարմ մը ձգելու, հապա պարկեշտութեան
համար ու առանց զրազուելոց Ցէրոջը ծառա-
36 յելու համար· իսկ թէ որ մէկը ամօթ կը
սեպէ իր կոյսին համար՝ թէ որ չափը ան-
ցեր է, ու պէտք է անոնկ ըլլալ, ինչ որ
կ՚ուզէ՝ ընդ ընէ, մեղք չգործեր· ՝Թող ա-
37 մուսնանան· Բայց ան որ իր սրտին մէջ հաս-
տատ կը կենայ, ու իր վրայ հարկ մըն ալ
չկայ, հապա իր կամքին վրայ իշխանութիւն
ունի, ու իր սրտին մէջ այսպէս որոշեր է որ
38 իր կոյսը պահէ, ապէկ կ՚ընէ· ՝Ուստի ան որ
իր կոյսը կ՚ամուսնացընէ, ապէկ կ՚ընէ· ու ան որ
39 չամուսնացըներ, աւելի ապէկ կ՚ընէ· ՝Կինին
՝կապուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր երկիր
ապրի է· Հապա թէ որ իր երկիր մեռնի, ազատ
է ամուսնանալու որու որ ուզէ· միայն թէ
40 Ցէրոջմով· Բայց իմ դատաստանս նայելով աւե-
լի երանելի է՝ թէ որ անոնկ կենայ· Ու կար-
ծեմ թէ ես ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ·

ԳԼ· Ը

1 Կուգաքերան գոնուած միսին ես կենացը վրայով· ես Գիտք չէ
որ մեր ըրկանական ազատութիւնը ան կիսպէս գործա-
ծնէք՝ որ գայթակղութիւն տանք մեր եղբայրներուն· 11 Հա-
պա մեր գիտութիւնը սիրով տանեկան ենք·

1 ՝Բայց կուգ գոնելուն վրայով՝ ՝գիտենք որ
ամէնքս ալ գիտութիւն ունինք· ՝գիտու-
թիւնը կը հպարտացնէ, բայց սէրը չինու-
2 թիւն կ՚ընէ· ՝Եւ թէ որ մէկը կը կարծէ թէ
բան մը գիտէ, գէտ դեռ մէկ բան մը չգիտեր՝
3 ինչպէս որ պէտք է գիտնալ· իսկ թէ որ մէկը
զԱստուած կը սիրէ, ՝ինքը անկէ ճանչցուած
4 է· Ուստի կուգ գոնուածներուն ուտելուս վը-
րայով՝ ՝գիտենք որ կուռքը ոչինչ է աշխար-
հիս մէջ, ՝եւ որ մէկէն ի զատ ուրիշ Աստուած
5 մը չկայ· ՝Բանզի թէկ ըլլան ալ անուններով
աստուածներ՝ թէ երկինքը եւ թէ երկրիս վը-

ե Ղևհ· ժ· 40· եա·
– Ըբր· ժգ· 4·
է Հաւմ· ե· 2·
ը Ռնոն օրնդով կա-
պատած
թ բ Կոր· գ· 14·
ի Հմր· 25·
ժ Ֆիլ· գ· 8·
— Գաղ· ժ· 20· 22·
Գիւ· ժ· 19·
Հաւմ·ժգ· 14· 22·

ի Հաւմ·ժգ· 3· 10·
ր Գիւ· ժգ· 8· 9· 18·
Գաղ· գ· 3· ա Տիմ·
գ· 4·
ե Եբ· լգ· 12· 17·
Ղուս· ա· 7· Մաա·
ե· 23· Գաղ· գ·
9· բ Տիմ· բ· 19·
ղ Եփ· բաս· 24· Գիւ·
ժ· 19·
ե բ Օբ· գ· 39· գ·
4· Եփ· բաց· 8·

Մար· ժբ· 29·
Հմր· ե· Եբհա· գ·
6· ա Տիմ· բ· 5·
ը Ռաջ· ժ· 34·
ի Մաղ· բ· 10· Ե-
ֆես· գ· 6·
լ Գաղ· ժե· 28· Հե-
ռամ· ժա· 36·
ր Կո՚ անոր համար·
ի Ռաջ· ժգ· 13·
20·
լ Գաղ· ժգ· 13·
Գաղ· բ· 26· Գիւ·
ժբ· 3· Եբհա· գ·

5· Փիլ· բ· 11·
լ Ռաջ· ա· 3· Կաղ·
ա· 10· Եբբ· ա· 2·
ի Գիւ· ժ· 28· 32·
ծ Հաւմ·ժգ· 15· 20·

ի Մաա· ի· 40· 45·
ղ Հաւմ· ժգ· 21·
բ Կաղ· ժա· 29·
—
— Գաղ· բ· 15· ժգ·
2· ի Գբ· 17· բ Կոր·
ժբ· 13· Գաղ· բ·
7· ե Տիմ· բ·
Հաւմ· ա· 11·
ի Գաղ· ի· 17·
ի Գբ· 9· ի Ե-
ֆես· ե· 5·
ի Գիւ· ժ· 18·
ի Գիւ· ժ· 14·
ի Գիւ· ժ· 32·
ի Հաւմ·ժգ· 15·

8·
ի Գիւ· գ· 6· գ· 13·
ր բ Կոր· գ· 2· ժբ·
1·
ի Հմր· 14· ե Ռնա·
բ· 6· բ Ռնա· գ·
9·
ը Մաա· ժգ· 55·
Մաբ· գ· 3· Ղուկ·
գ· 15· Գաղ· ա· 19·
ի Մաա· բ· 14·
ը բ Ռնա· գ· 8· 9·

1 Աստուածը կը ծանուցանէ թէ ինչը ազատ է· 7 եւ թէ աւե-
տարանի պաշտօնեաները աւետարանէն պիտի ապրին· 15 սա-
կայն ինչը ես հասա· Հրաժարած է· 18 որ անոնց ծանրութիւն
մը չըլլայ· 22 կամ որ ե իշխ մկատն գայթակղութիւն չտայ
անտարբեր բաներու մէջ· 24 Մեր կեանքը ասպարկի մը կը
նմանի·

1 Չէ՞ որ ես աւազատ եմ· Չէ՞ որ ես ազատ
եմ· Չէ՞ որ մեր Ցէր Յիսուս Քրիստոսը աւետ-
տեսայ· Չէ՞ որ դուք ինքնիք իմ գործս Ցէրոջմով·
2 Թէպէտ ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ ալ,
բայց անտարակոյս ձեզի եմ· Դիմդս որ իմ ա-
ռաքելութեանս կնիքը դուք էք Ցէրոջմով·
3 Իմ պատասխանս անոնց որ զիս կը քննեն ասե
4 է· Միթէ մենք իշխանութիւն չունինք ու-
5 տելու ու խմելու· Միթէ մենք իշխանութիւն
չունինք քրիստոսէ քոյր կղզի կնիկ մը ձե-
ռք պտաղցնելու, ինչպէս ուրիշ առաքեալ-
ները Տու Ցէրոջը եղբայրները Տու կեփաս Կե-
6 ՝ֆաս· Միթէ ես ու Բառնաբաս միայն չունի-

7 նախիւն չանինք չգործելու։ Ե՞ՈՎ իր ապ-
րուստովը զինուորութիւն կ՚ընէ։ Ո՞վ այգի
կը տնկէ եւ անոր պտուղէն չուտիր։ կամ Ո՞վ
ոչխարներ կ՚արածէ, ու ոչխարներուն կաթէն
8 չուտիր։ Միթէ մարդկօրէն կը դրածիմ ա-
նոնները, կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյնը կը դր-
9 րուցէ։ Քանզի Մովսէսին օրէնքին մէջն ալ
գրուած է, Պարի մէջ աշխատող եզին գունչը
կապես։ Միթէ եզերուն համար Աստուծոյ
10 հոգն էր։ Զի՞ւ մանաւանդ մեզի համար կ՚ը-
սէ։ վասն զի մեզի համար գրուեցաւ։ Հերով-
հետեւ ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ յուսով
հերկէ, եւ ան որ ցորները կը ձեղէ՝ հետ է ու-
11 °ժամերկելու յուսովը։ Թէ որ մենք ձեզի
հոգեւոր բաներ սերմանեցինք, մե՞ծ բան մըն
է՝ թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր բաներ հնձենք։
12 Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ ասոր իշխանու-
թիւնը ունին, չէ՞ որ ալ աւելի մենք։ Բայց
մենք աս իշխանութիւնը չգործածեցինք, հա-
պա ամէն բանի կը համեմենք, որ քրիս-
տոսի աւետարանին արգելք մը չըլլայ։
13 Չէ՞ք գիտեր որ տաճարին մէջ աշխատողները
տաճարէն կ՚ուտեն, — անոնք որ սեղանին
պաշտօնեաներն են՝ սեղանէն բաժին կ՚առնեն։
14 Հապա այ Տէրը հրամայեց տուաւ, Որ աւե-
տարանը քարոզողները աւետարանէն ապրին։
15 Բայց ես աս բաներուն մէկը չգործածեցի, ոչ
ալ աս բաները գրելի որ ինծի ասանկ ըլլայ։
Քանզի աւելի ազէկ է ինծի որ մեռնիմ, քան
16 թէ մէկը իմ պարծանքս պարապ հանէ։ վասն
զի թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ, ինծի
պարծանք մը չկայ, Ինչու որ իմ վրաս հարկ
մըն է։ Մանաւանդ վայ է ինծի՝ թէ որ աւե-
17 տարանը չքարոզեմ։ Ինչու որ եթէ ասիկա
կամաւ ընեմ, վարձք կ՚ունենամ։ իսկ եթէ
անկամայ՝ ան ինծի յանձնուած տնտեսութիւն
18 մըն է։ Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ՚ըլլայ ինծի։ —
Հաւաշ Որ քարոզելու ատենս քրիստոսի աւե-
տարանը ձրի տամ, Որ չըլլայ թէ աւետարա-
նին մէջ իմ իշխանութիւնս գէշ կերպով գոր-
19 ծածեմ։ Ուրանի թէև ես ամենուն ազատ էի
՝ամ անձս ամենուն ծառայ ըրի, Որ չատերը
20 չահիմ։ Հրէաներուն հետ Հրէայի պէս եղայ՝
21 որ Հրէաները չահիմ։ Օրէնքի տակ եղողնե-

րուն հետ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ, [չէ
թէ ես օրէնքի տակ էի,] որ օրէնքի տակ է-
զողներն ը չահիմ։ Օրէնքի տակ չեզողներուն
հետ օրէնքի տակ չեզողի պէս եղայ, (չէ թէ
ես Աստուծմէ պահէ չունէի, Հապա Քրիս-
տոսի օրէնքին տակին էի,) որ օրէնք չունե-
22 ցողներն ը չահիմ։ Հկաւներուն հետ տկարի
պէս եղայ, որ տկարները չահիմ։ Ամենուն
հետ ամէն բան եղայ, Որ ըլլայ թէ մէկ քա-
23 նիներ ապրեցնեմ։ Եւ ասիկա աւետարա-
նին համար կ՚ընեմ, որ անոր կցորդ ըլլամ։
24 Չէ՞ք գիտեր որ ասպարէզին մէջ վազողները
իրա՛ւ կը վազեն ամէնը, բայց մէկը կ՚առնէ
25 մրցանակը։ Ամէնն ալ զգաստ որ հանի՛ր ը։ Եւ
ամէն ոք որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ չափա-
ւորութիւն կը պահէ։ անոնք եղծանելի պսա-
կը առնելու համար, Եւ մենք՝ անեղծանելին։
26 Ուստի ես անանկ կը վազեմ, Չէ թէ որպէս
թէ անստուգութեամբ։ Ես անանկ բռնամար-
տութիւն կ՚ընեմ, չէ թէ որպէս թէ հովը ծե-
27 ծելով։ Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ Եւ կը
նուաճեմ, որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարո-
զելէս ետեւ՝ ես ինքս խոտելի գտնուիմ։

ԳԼ· Ժ

1 Հրէից եղած բաները մեզի օրինակներ եղին։ Եւ կատարեալ-
ներն փոխանակ ենք։ 21 Պէտք չէ որ Տէրոջը սեղանը գե՛ւ-
բա. սեղան ընենք։ 24 Չգայլ կինանք որ անասրբեր բաներուս
մէջ մեր եղբայրներուն գայթակղութիւն չտանք։

1 Զեմ ուզեր որ չդիտցող ըլլաք, եղբայրնե՛ր,
°որ մեր հայրերը ամէնքն ալ ամպին տակին
2 էին, Եւ ամէնքն ալ ծովէն անցան, Եւ ամէն-
քըն ալ Մովսեսով մկրտուեցան ամպին ու ծո-
3 վին մէջ, Եւ ամէնքն ալ նոյն հոգեւոր կե-
4 րակուրը կերան, °Որ ամէնքն ալ նոյն հո-
գեւոր խմիչքը խմեցին, Ինչու որ կը խմէին
ան հոգեւոր վիմէն որ անոնց հետը կ՚երթար։
5 Ու ան վէմը Քրիստոս էր։ Բայց չէ թէ անոնց-
մէ չատերուն հաւնեցաւ Աստուած, Ինչու որ
6 անապատին մէջ փռուած ինկան։ Եւ ան բա-
ները մեզի օրինակ եղան, Որ չըլլայ թէ մենք
ցանկացող չըլլանք, Ինչպէս որ անոնք ցան-
7 կացան։ °Ոչ ալ կռապաշտ ըլլաք, ինչպէս որ
անոնցմէ ոմանք։ Ինչպէս որ գրուած է, Հան-

ղ ԳԼ· ե· 22։
Հաւաշ· Ժե· 1։ բ
Կար· Ժա· 29։
– ԳԼ· Ժ· 33։
ի Հաւաշ· Ժա· 14։
ԳԼ· ե· 16։
Գաղ· բ· 21։ եր· 1։
Փիլ· բ· 16։ գ·
14։ բ Տիտ· գ· 2։
Եբր· Ժբ· 1։
ե Եփես· գ· 12։ ա
Տիտ· գ· 5։ գ· 7։
ֆ Տիտ· գ· 12։ բ Տիտ·
բ· 5։ գ· 7։
ք Գաղ· Ժ· 3։ Ժբ·
գ· 12։ ա Թես· բ·
9։ բ Թես· գ· 8։
ր Կար· Ժա· 10։
Ա Կոր· ժ· 14։
ՂԼ· գ· 8։ 14։
Կար· Ժա· 12։
Ղև· գ· 16։ 20։ ե·
6։ 14։ Թագ· ե· 9։
10։ Ժբ· 8–20։ բ
Օր· Ժ· 9։ Ժբ· 1։
Ա Կոր· ժ· 10։
Ղև· ե· 7։
Գաղ· գ· 6։ ա Տիտ·
ե· 17։
Հմր· 12։ Գար·
Ժբ· 3։ բ· 34։ Գէ·
գ· 12։ ա Թես· բ·
9։ բ Թես· գ· 8։
ր Կար· Ժա· 10։
Ա Կոր· ժ· 14։
ՂԼ· գ· 8· 14։
Կար· Ժա· 9։
Կաղ· գ· 5։
Հաւաշ· Ժա· 14։
Գէ· գ· 12։ Գաղ·
բ· 7։ Փիլ· ա· 16
Կաղ· ա· 25։
Գէ· ժ· 351։ բ Կար·
բ· 5։ Ժա· 7։
Գէ· ե· 31։
Հաւ· 1։
Գաղ· ե· 13։
Ա Կոր· ժբ· 15։ ա
Գես· գ· 1։
Հմր· 12։ Գար·
Ժբ· 3։ Ժբ·
գ· 12։ ա Թես·
4։ ե· 4։ Յայտ·
բ· 10։ գ· 11։
բ Տիտ· բ· 5։
Հաւաշ· ը· 15։
Կաղ· գ· 5։
Հաւաշ· գ· 18։ 19։
Երէմ· գ· 8։ Ես·
ծ· 1։
Հաւաշ· Ժա· 18։
Ժգ· 14։ բ Օր· ա·
33։ Ղևս· Ե· 12։
19։ Ա Կոր· ե· 14։
Ես· 39։
Եբ· Ժգ· 22։ Թագ·
ԼԳ· 3։ Ցաս·
23։ Ա Կոր· ե· 13։
Եբ· Ժգ· 15։ 35։
Ղևս· Ե· 15։ 30։
Կոր· ե· 24։
Եբ· Ժե· 6։ Թես·
Ե· 11։ Ա Կոր· ե·
15։ բ Օր· Ե· 21։
Ա Կոր· Ժե· 41։
Թես· Ժգ· 29։ 32։
Եբ· Ժգ· 64։ 65։
Ա Կոր· Ժգ· 26։ Եբր·
գ· 17։ Ցաս· գ· 5։
Թես· ժա· 4։ 33։
Ա Կոր· Ժգ· 14։
Հմր· 14։
Եւ· Լը· 6։

զոքանչդ նառաւ ուտելու և խմելու, ու և
8 յան խաղալու։ Եւ պատնկեմիմն չընկնի,
ինառը որ անոնցմէ ամենը պատնկեցան, ու
մէկ օրուան մէջ քանոնիրեր Տաղար Տագի
9 ինկան։ Եւ Քրիսոսոր փորձենը, ինչպէս որ
անոնցմէ ամենը փորձեցին, ու օձերէն Ջար-
10 գուհցան։ Եւ արտանիչ չընկնը, ինառը որ ա-
նոնցմէ ամենը արտանիչ ըրին, ու սատակին
11 չէն Ջարգուհցան։ Բայց սա ամէն բաները
իրրև օրինակ կը պատահէր անոնց։ Իակ մէկի
որոնց գաբերան վերջը Տասաւ, Տիրատ ըլ-
12 յալու Համար գրուհցաւ։ Պետրո ան որ կը
սեպէ թէ Տաղաստ կեցած է, Թող զգուշա-
13 նայ որ չրլլայ թէ ինկայ։ Զնգի մարդկային
փորձութիւնէն չի գաս ուրիշ չէ պատահած։
Բայց Աստուած Տաւատարմ է, որ ձեզ պի-
սի չթողու ձեր կարողութենէն աւելի փոր-
ձուիլու, Հապա փորձութիւնը Տետ ազա-
տութեան միջոց մըն ալ պիտի տայ, որ կարող
ըլլաք Համբերելու։
14 Ա՞նոր Համար, իմ սիրելիներս, Կռապաշ-
15 տութենէն փախչէ։ Ողրակս թէ խնամուն-
նեալու Տետ կը խօսիմ. դուք գատեցէք ինչ
16 որ կը գրացեմ։ Օրհնութեան գաւաթը որ
մենք կ'օրհնենք՝ չէ՞ որ Քրիսոսի արեանը
Տաղորդութենեն է. Տացը որ մենք կը կո-
տրենք՝ չէ՞ որ Քրիսոսոր մարմնոյն Տաղորդու-
17 թիւնն է։ Տինչու որ մենք շատերիս մէկ
Տաց՝ մէկ մարմին ենք, ինան որ ամենքս ալ
18 ան մէկ Տացէն կը վայելենք։ Նայեցէք մար-
մնաւոր Իսրայէլին. չէ՞ որ ան զոհասածնեն
19 րը ուտողները սեղանին Տաղորդ են։ Ուրեմն
ի՞նչ կ'ըսեմ, Կիր կուռքը բան մըն է, կամ
20 թէ կուռ զոհասածը բան մըն է։ Բայց — կ'ը-
սեմ թէ ան բաները որ Տեթանոսները զոհ կ'ը-
ընծան կը զոհեն ու չէ թէ Աստուծոյ.
ու չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն Տաղորդ ըլ-
լաք։ Չէք կրնար խմել Տերջնը դաւաթը Ռու
21 դեւերուն դաւաթը. Չէք կրնար վայելել Տե-
22 րջնը սեղանին ու դեւերուն սեղանէն։ Դնա-
ռանե՞ զրգռենք Տերը. Իմիթէ մենք անկէ
զօրաւո՞ր ենք։
23 Ա՛մէն բան ինծի օրինաւոր է, բայց չէ թէ
ամէն բան օգտակար. ամէն բան ինծի օրինա-
ւոր է, բայց չէ թէ ամէն բան չինաթիւն կ'ը-
24 նէ։ Զըլլայ որ մէկը ինչ իր անձին փնտրէ
25 փնտռէ, Հապա իր ընկերինն։ Ամէն ինչ
որ ապտիգանցին մէջ կը ծախուի կերէք, ա-
փնտռելու մի ընէք խղճմտանքի Տամար.
26 Տինչու որ երկիրը իր լիութեամբը Տերջնը է։
27 Եւ թէ որ անհաւատներէն մէկը ձեզ կերթու-
Տրաւիրէ, և ուզէք երթալ, Տամեն ինչ որ
առջեւնիդ գրուի կերէք, ու փնտռելու մի
28 ընէք խղճմտանքի Տամար։ Հապա թէ որ մէ-
կը ձեզի ըսէ թէ Ասիկա կուռքի զոհասած է,
Տանեցիքը իրեն Տամար ու չէք խնայեցուց ան
29 խղճմտանքի Տամար մի ուտէք։ Սակայն
խղճմտանքի կ'ըսեմ՝ չէ թէ ձերը, Հապա ընկէ-
րինը։ Բայց ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս պիտի
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն։ Թէ որ ես
չնորհակալ Տնամի կը վայելեմ՝ ինչո՞ Տայ-
Տոյտիմ, Տարուն Տամար որ կը գոհանամ։
31 Արդ թէ ուտէք, թէ խմէք և թէ ինչ գործ
որ ընէք, ամէն բան Աստուծոյ փառքին Տա-
32 մար ըրէք։ Դպրեվակցութեան պատճառ մի
ըլլաք՝ ոչ Հրեաներուն, ոչ Տեթանոսներուն
33 Եւ ոչ Աստուծոյ եկեղեցիին։ Ինչպէս որ ես
ալ ամէն կերպով ամենուն Տամոյ կ'ըլլամ,
Տու չեմ փնտռեր իմ անձիս օգուտը, Հապա
շատերունը՝ որ փրկուին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Պատ կը յանդիմանեի կարծիացիներէ որ իրենց Տոգևոր ժո-
ղովներուն մէջ երկի մարդկի գլուխին գոց ալլեցը կ'ընէին,
6 և կիներէրը բաց գլուխ, 17 և ար ընդՏանրապես իրենց ժո-
ղովները չէ թէ ապկին աղ գէշին կ'երթային, 21 ընչպես ար
իրենց ընթրիքներուն Տերտեանական ընթրիքը կ'ապոգեին, 25
Վերջը ար սրբազրեան անուց Տերտեական ընթրիքին սահմա-
նադրութիւնը.

1 Ընծէր նմանող եղէք, ինչպէս որ ես ալ
2 Քրիսոսոյ։ Արդ ձեզ կը գովեմ, եղբայրներ,
Տար ամէն բաներ մէջ դիս կը յիշէք, Տու
ապտպրածներս կը բռնէք՝ ինառը որ ես ձեզի
3 աւանդեցի։ Բայց կ'ուզեմ որ գիտնաք Տէն
ամէն երկի մարդուն գլուխը Քրիսոսոյ է, Տու
կնկանը գլուխը՝ երկի մարդը, Ու Քրիսոսոյ
4 գլուխը՝ Աստուած։ Ամէն երկի մարդ որ կը-
լուխը գոց աղօթի կը կամ Տմարգա-
րեսնի կ'ընէ՝ անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը։
5 Եւ կնկան որ գլուխը ծածկած չըլլար կ'ան-
պատուէ իր գլուխը, Վասն զի նոյն է ինչ որ
6 ածիլեր։ Զի եթէ կինը ծածկոց չունի՝ թող
կտրեն, Եթէ ալ կնկան համար ամօթ է կտրել
կամ ածիլել՝ թող ծածկոց ունենայ։
7 Արդ ար մարդը գլուխը չպիտի ծածկէ, Վասն
զի Աստուծոյ պատկերն ու փառքն է, Բայց
կինը ար մարդուն փառքն է։
8 Վասն զի մարդը կնկանէն չէ, Հապա կինը
9 մարդէն։ Նաև մարդը կնկան Տամար չստեղ-
ծուեցաւ, Հապա կինը մարդուն Տամար։
10 Ասոր Տամար կինը պիտի ունենայ իշխանու-
թիւն իր գլուխին վրայ, Հրեշտակներուն
11 Տամար։ Բայց Տիրոջմով կինը առանց մար-
դուն չէ, Եւ մարդը առանց կնկան չէ։
12 Վասն զի ինչպէս կինը մարդէն է, Նոյնպէս
ալ մարդը կնկանմով է, Բայց ամէն բան Աս-
տուծմէ է։
13 Դուք ինքներդ դատեցէք, Կնկան պատշաճ
է որ ծածկոցով չըլլայ Տոգևոր աղօթք ընէ։
14 Ինքնին բնութիւնն ալ չի՞ սորվեցներ ձեզ
15 թէ եթէ մարդուն երկար մազեր կան՝ անի-
մաստութիւն է անոր Տամար։ Բայց եթէ կնկան
երկար մազեր կան՝ անոր պատիւ է, Վասն զի
մազերը անոր ծածկոց տրուած են։
16 Եթէ մէկը կ'ուզէ վիճիլ, մենք ասանկ սո-
վորութիւն չունինք, Ոչ ալ Աստուծոյ եկե-
ղեցիները։
17 Բայց ասիկա պատուիրելով չեմ գովեր ձեզ
որ ժողովներնիդ աւելի վատ ըլլայ քան թէ
18 լաւ։ Վասն զի նախ եթէ ժողովի մէջ կը
Տաւաքուիք՝ կը լսեմ թէ ձեր մէջ պառակտում-
ներ կան, Ու մասամբ կը Տաւատամ։
19 Վասն զի պէտք է որ ձեր մէջ աղանդներ ալ
ըլլան, Տու որ Տաստատուածները յայտնի
20 ըլլան ձեր մէջ։ Ուրեմն երբ որ ժողովի մէջ
21 Տաւաքուիք՝ Տիրոջ ընթրիքը չի կրնար ուտ-
ուիլ, Վասն զի ուտելու ատեն իւրաքանչիւր
22 մարդ իր ընթրիքը կ'առնու, Ու մէկը կ'անօ-
թանայ, Տու միւսը կը յագենայ։ Ուրեմն տուն
չունի՞ք ուտելու և խմելու, Կամ Աստուծոյ
եկեղեցին կ'արհամարհէք, Տու Տացիները կ'ա-
մչցնէք։ Ինչ որ ձեզի ըսեմ՝ ձեզ գովե՞մ։ Ա-
յդ բանիս մէջ չեմ գովեր ձեզ։
23 Զի ես Տիրոջմէ առի ինչ որ ձեզի ալ աւան-
դեցի, Թէ Տէրոջ Յիսուսի նոյն գիշերը որ մատ-
նուելու էր, Առաւ հաց,
24 Եւ շնորհակալ Տնամի ընելէ յետոյ կտրեց
Տացը և ըսաւ, Առէք կերէք, Տարկ իմ մարմինս
է որ ձեզի Տամար կը կտրուի, Տիշատակ ըրէք
25 ինծի։ Նոյնպէս ալ բաժակը Տացէն յետոյ,
Տարկ այս բաժակը նոր ուխտն է իմ արեանս
մէջ, Տիշատակ ըրէք ինծի։
26 Զի որչափ ատեն որ այս Տացը կերէք և այս
բաժակէն խմէք՝ Տիրոջ մահը կը պատմէք մին-
27 չեւ որ գայ։ Ուրեմն ով որ անարժան կերպով
Տացը կերէ կամ Տիրոջ բաժակէն խմէ՝ Տիրոջ
28 մարմնոյն և արեանը դէմ յանցաւոր պիտի ըլ-
լայ։ Մարդ իր անձը քննէ, և ապա Տացէն կե-
29 րէ և բաժակէն խմէ։ Վասն զի որ անարժան
կերպով կերէ և խմէ՝ իր դատապարտութիւնը
կերէ և խմէ, Տարկ չի թէ Տիրոջ մարմինը
30 կ'իրանայ։ Ասոր Տամար շատեր ձեր մէջ Տի-
ւանդ և Տիւանդոտ են, Ու շատեր ալ քնացան։
31 Վասն զի եթէ մենք մեզ քննէինք՝ չէինք դա-
32 տապարտուիր։ Բայց երբ Տրամի կը դատա-
պարտուինք՝ Տիրոջմէ կը խրատուինք, Տու
որ աշխարհի Տետ չդատապարտուինք։
33 Ուրեմն եղբայրներս, երբ որ ուտելու Տա-
մար Տաւաքուիք՝ իրարու սպասեցէք։
34 Եթէ մէկը անօթի է՝ թող իր տունը ուտէ,
որ ձեր Տաւաքուիլը դատապարտութեան
Տամար չըլլայ։ Իսկ միւս բաները երբ որ գամ՝
կարգադրեմ։

[1] Գլ. ը. 18։ Յոյս. ը. 14։ [2] Թես. ե. 1։ 9։ Սալ. Ա՛ղ. 29։ [3] Նե. Յե. 2։ 7։ Թես. ե. 5։ ը. 16։ Սալ. Հը. 15։ 56։ Ղե. 9։ Ա՛ղ. 14։ [4] Թես. ե. 6։ [5] Նե. Ած. 2։ Յե. 3։ Թես. Ժգ. 2։ 29։ Ժգ. 41։ [6] Նե. Ած. 23։ ը Թագ. ի. 10։ ա Մ՚ն. ե. 15։ [7] Թես. Ժգ. 37։ Ժգ. 40։ [8] Գլ. է. 29։ Փիլ. գ. 5։ Եբր. Ժ. 35։ 37։ ա Թագ. ի. 18։ [9] Հաւտմ. Յե. 4։ բ. 18։ [10] Հաւտմ. Ժ. 20։ [11] Սալ. Ա՛ղ. 3։ բ Պետ. բ. 9։ [12] Երեմ. ի՛ղ. 11։ [13] Գր. Ա՛ղ. 17։ ա Թագ. ի. 21։ [14] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [15] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [16] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [17] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [18] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [19] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [20] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [21] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [22] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [23] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [24] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [25] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [26] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [27] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [28] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [29] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [30] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [31] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [32] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։ [33] Գր. Ա՛ղ. 1։ 9։

[1] Եփես. ե. 1։ [2] Գր. գ. 13։ [3] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Փիլ. բ. 4։ 21։ [4] Տիտ. գ. 4։ [5] Տիտ. գ. 4։ [6] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [7] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [8] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [9] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [10] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [11] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [12] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [13] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [14] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [15] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։ [16] Հաւտմ. Ժ. 1։ 2։ Հմր. 33։ Գր. Ժգ. 5։ Կող. ժ. 5։

5 :Եւ ամէն ինչ որ գլուխ բաց ապօքի կը
կայնի կամ մարգարէութիւն կ'ընէ՝ անպատուու
կ'ընէ իր գլուխը· ինչու որ մի և նոյն բան է
6 ետաւ որպէս թէ ածիլուած էր ։ Ասոր ալ
թէ որ ինչիկը չծածկուիր, թող իր մազերն ալ
կտրէ· Ինչպէս թէ որ ամօթ է կնոջ մը իր
մազերը կտրել կամ ածիլուիլ՝ թող ծածկուին·
7 Երկի մարդս պէտք չէ իր գլուխը ծածկել,
ինչու որ Աստուծոյ պատկերը ու փառքն է ·
բայց կիները Երկոցը փառքն է ։ Որովհետև չէ
8 Երկի մարդը կիներէն է, հապա կիները
9 Երկի մարդէն ։ Ինչու որ Երկի մարդը չստեղ-
ծուեցաւ կիներուն համար, հապա կիները Երը-
10 կոնը համար ։ Ինչ պատճառով պէտք է որ
կիները իր գլխուն ունենան իշխանութիւն
11 համար ։ Բայց ոչ կիները առանց Երկի մարդու
կ'ըլլայ, ու ոչ Երկի մարդը առանց կնոջ՝ Տէ-
12 րոջմով ։ Որովհետև որպէս Երկի մար-
դէն է, անանկ ալ Երկի մարդը կնոջ միջո-
13 ցով, Բայց ամէնը Աստուծմէ ։ Դուք ձեզմէ
դատեցէք· կը վայել՞ կնոջ մարդու գլուխը
14 բաց ապօքի կայնիլ Աստուծոյ առջեւ· Չէ՞
որ բնութիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի որ Երկի
մարդ մի թէ որ երկար մազերով է՝ իրեն ա-
15 նարգանք է· Բայց կիները թէ որ երկար մա-
զերով է՝ իրեն փառք է· Ինչու որ մազերը
16 ծածկոցի տեղ տրուած են իրեն· Հապայն
թէ որ մէկը հակառակող ըլլալ կ'ուզէ, մենք
անանկ սովորութիւն չունինք, ոչ ալ Աստու-
ծոյ եկեղեցիները ։
17 Բայց ասկէ յետոյ չեմ գովեր, ին-
չու որ ձեր ժողովելը չէ թէ ազնի՝ հապա
18 գէշ արդիւնք կ'ունենայ· Քանզի նախ երբոր
մէկտեղ կը ժողովիք եկեղեցւոյն մէջ, Ճղ
խմբ որ բաժանումներ կան ձեր մէջը, և
19 բան մասին կը հաւատամ· Վասն զի հարկաւ
շձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ պիտի
ըլլան, որ ձեր մէջը եղող ընտրեալները երե-
20 նան ։ Ուստի գուք որ մէկտեղ կը ժողովիք,
21 ասիկա Տէրունական ընթրիքը ուտել չէ· Ին-
չու որ ուտելու ատենը ամէն մէկը առաջ իր
ընթրիքը կ'առնէ· ու մէկը անօթի կը մնայ
22 ու միւսը կը գինովնայ ։ Միթէ տուներ ու
խմելու համար տուն չունիք, Կամ թէ Աս-
տուծոյ եկեղեցին կ'անարգէք, ու ամօթով
կ'ընէք չքաւորները· Ձեզի ի՞նչ բանմ, ձեզ
23 գովե՞մ· Այս բանին մէջ չեմ գովեր ։ Ինչու
որ ես Տէրոջմէն ընդունեցի այն որ ձեզի ալ
աւանդեցի· Կմէ Տէր Յիսուս իր մատնուած
24 գիշերը հաց առաւ· Եւ գոհանալով՝ կտրեց
ու բաւ, Առէք -- կերէք, սա է իմ մարմինս
որ ձեզի համար կը կտրուի· ասկիա ըրէք
25 զիս յիշելու համար ։ Նոյնպէս ալ գաւաթը
ընթրիքէն ետքն ---- ու բաւ, Ա գաւաթը
նոր ուխտ է իմ արիւնովս· ասկիա ըրէք քանի
անգամ որ խմելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար ։
26 Վասն զի քանի անգամ որ սա հացը ուտէք
ու սա գաւաթը խմէք, Տէրոջը մահը կը
պատմէք՝ մինչև որ ինքը գայ ։ Ուստի ով
որ սա հացը ուտէ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ
անարժանապէս, պարտական պիտի ըլլայ Տէ-
28 րոջը մարմնոյն և արիւնը ։ Ուրեմն մարդ
մարդ իր անձը փորձէ, ու այսպէս սա հացէն
29 ուտէ և սա գաւաթէն խմէ ։ Վասն զի ան որ
անարժանապէս կ'ուտէ ու կը խմէ, իր անձին
դատապարտութիւնը կ'ուտէ ու կը խմէ, ին-
30 չու որ Տէրոջը մարմինը չտրնչեր ։ Ասոր համար
ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ
31 կան, և շատեր ալ կը նինջեն ։ Ինչու որ եթէ
ինքզինքնիս դատեինք՝ պիտի չդա-
32 տուէինք ։ Իսկ երբոր կը դատուինք՝ Տէրոջ-
մէ կը խրատուինք, որ աշխարհի հետ չդա-
33 տապարտուինք ։ Ուստի, իմ եղբայրներս,
երբոր մէկտեղ կը ժողովիք ուտելու, իրա-
34 րու սպասեցէք ։ Իսկ եթէ որ մէկը անօթի է՝
Ճղ նայ մէջ ուտէ, որ չըլլայ թէ դա-
տապարտութեան համար ժողովիք ։ Եւ ու-
րիշ բաները Յ կեան առնինս պիտի պա-
տուիրեմ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Հոգևոր պարգևները 4 զանազան են, 7 բայց ամէնն ալ օգու-
տի համար են· 8 և մի և նոյն փափաքի համար գտնուած
պարգևներ գտնուած են· 12 Ինչպէս որ բնական մարմնոյն ան-
դամները ան նոյն մարմինն են 16 փակչ չեն ըներ· 22 Ծնողաբա-
ղեալները 26 և օգտակարն համար իրարու հետ միասին՝ ու կրգե-
կու օգնութիւն կ'ընեն· 27 Նմանապես մենք ալ մեկզմեկու
ընկեր ենք· Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինը կազմելու հա-
մար ։

1 Բայց հոգևոր պարգևներուն վրայով չեմ ու-
2 զեր, եղբայրներ, որ չգիտցող ըլլաք· Դուք
գիտէք թէ որ երբ հեթանոս էիք, Ճմանկի կուռ-
պերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս որ կ'առաջ-
3 նորդուէիք ։ Ուստի -- ձեզի կ'իմացնեմ Եթէ
մէկը չըլլար որ Աստուծոյ Հոգիովը խօսի՝ ու
Յիսուսը նզովական կոչէ ։ Ու մէկն ալ չկրնար
Յիսուսը Տէր կոչել՝ եթէ ոչ Հոգւով Սրբով ։

- Ճմկ· ժգ· 31· խա·
  33· գոր· -- ու·
- Գղ· գ· 31· ժե· 23·
  ա Յհ·ա· գ· 15· բ
  Յհ·ա· ա· 10· Ճմկ·
  14· Ճայտ -- ա·
  ղ·
- Յհ·ա· բ· 10· 13·
  Ճմկ· ջ· 51· 64·
  65· ժգ· 27· Գղ·
  ժ· 21·
- Ճմկ· ժ· 31· խա·
  Գղ· ջ· 4· Ցհ·
  Հռովմ· ժգ· 2·
- Սպ· լբ· 5· ա
  Ճմկ· ա· 9·
- Սղ· գգ· 12· 13·
  Ես· ի· 6--11·
- Հմր· 21·
- Հմր· 22·
- Գղ· ե· 17· Տհա·
  ա· 5·
- Գղ· ժգ· 1· 37·
- Գղ· ջ· 11· Եբեհա·
  ր· 11· 12· ա Թես·
  ա· 9· Տհա· գ· 3·
  ա Պետ· գ· 3·
- Սպ· Ղժե· 5·
- Մաթ· բ· 38· ա
  Ճմկ· գ· 2· 3·
- Մաս· ժգ· 17·
  Ճմկ· ժե· 26· բ
  Կոր· գ· 5·

4 Եւ պարգեւները զանազան են, բայց նոյն
5 Հոգին է. ու զանազան պաշտօնները զանազան են,
6 բայց նոյն Տէրն է. ու զանազան ներգործութիւն-
ները զանազան են, բայց նոյն Աստուածն է՝
որ կը ներգործէ ամէնը ամէն մէջ.
7 Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը
8 տրուած է օգուտի համար։ Որովհետեւ մի՝ Հո-
գիով խօսքը իմաստութեան խօսք տրուած է. ու ըն-
կերին նոյն Հոգիին խօսքը
9 ճանաչում. Մի ուրիշ հաւատք՝ նոյն Հոգիով.
ու ուրիշին բժշկութեան պարգեւներ՝ նոյն Հո-
10 գիով. ու ուրիշին հրաշագործութիւններ, ու-
րիշին մարգարէութիւն, ուրիշին հոգւոց
խտրութիւն, ուրիշին զանազան լեզուներ,
11 ուրիշին լեզուներու թարգմանութիւն. Բայց
այս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը ներգործէ, և
ամէն մէկուն զատ զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս
որ կ'ուզէ.

12 Քանզի ինչպէս որ մարմինը մէկ է ու շատ
անդամներ ունի, և ոտն մարմնին բոլոր ան-
դամները որ շատ են՝ մէկ մարմին են, նմանակ
13 ալ Քրիստոս. Վասնզի որ մենք ամէնքս մէկ
Հոգիով մէկ մարմին եղանք մկրտուելնիդ,
թէ Հրէաներ, թէ հեթանոսներ, թէ ծառա-
ներ, թէ ազատներ, և ամէնքս ալ մէկ Հո-
14 գիէ խմեցինք. Ինչու որ մարմինը մէկ ան-
15 դամ մի չէ, հապա շատ։ Թէ որ ոտքը ըսէ,
Որովհետեւ ես ձեռք չեմ՝ մարմնէն չեմ, չէ
16 թէ անով ան մարմնէն չէ. Ե. թէ որ ականջը
ըսէ, Որովհետեւ ես աչք չեմ՝ մարմնէն
17 չեմ, չէ թէ անով ան մարմնէն չէ. Թէ որ
բոլոր մարմինը աչք ըլլար, լսելիքը ո՞ր պի-
տի ըլլար. Ե թէ որ բոլորը լսելիք ըլլար, ո՞ր
18 պիտի ըլլար հոտառելիքը. Բայց հիմա Աս-
տուած անդամները դրաւ անոնց ամէն մէկը
19 մարմնին մէջ, Ինչպէս որ ինքը ուզեց։ Հա-
պա թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլլար, մար-
20 մինը ո՞ր պիտի ըլլար. Բայց հիմա անդամ-
21 ները շատ են, ու մարմինը՝ մէկ։ Չկրնար
աչքը ըսել ձեռքին թէ Դուն ինձի պէտք
չես. և ոչ գլուխը ոտքերուն թէ
22 Ինձի պէտք չէք. Մանաւանդ մարմնոյն ան
անդամները որ չատ տկար կ'երեւնան՝ ատելի
23 Հարկաւոր են. Ու մարմնոյն ան մասերը որ
յանէնս անպատիւ ըլլալ կը սեպնենք, անոնց
վրայ ատելի պատիւ կը դնենք. ու ---ներ մեր
անվայելուչ մասերը ատելի վայելչութիւն
24 ունին. Ու մեր վայելուչ մասերնիդուն չան
մի պէտք չէ. բայց Աստուած մարմինը բաշ-
խաւնեց, ու պակասութիւն ունեցողին ատե-
25 լի պատիւ տուաւ, Որպէս զի մարմնոյն մէջ
երկպառակութիւն չըլլայ, հապա անդամնե-
րը մի և նոյն հոգը ունենան իրարու վրայ.
26 Եւ թէ որ մէկ անդամը նեղութիւն կրէ,
բոլոր անդամները կը նեղին անոր հետը. և
թէ որ փառաւորի մէկ անդամ, բոլոր ան-
27 դամները կ'ուրախանան անոր հետը. Ուրդ-
դա ք Քրիստոսի մարմինն է, ու մասնաւո-
28 րապէս մեր անդամները. Ու Աստուած ե-
կեղեցւոյն մէջը դրաւ մէկ քանիները, նախ
առաքեալներ, երկրորդ մարգարէներ, ե-
րրորդ վարդապետներ, յետոր հրաշքները,
ետքը բժշկութիւններու պարգեւներ, օգ-
նութիւններ, կառավարութիւններ, լեզու-
29 ներու տեսակներ. Միթէ ամէնը առաքեալ-
նե՞ր են. միթէ ամէնը մարգարէնե՞ր են. մի-
թէ ամէնը վարդապետնե՞ր են. միթէ ամէնը
30 հրաշքնե՞ր են. Միթէ ամէնը բժշկու-
թեան պարգեւնե՞ր ունին. միթէ ամէնը լե-
զուներ կը խօսին. միթէ ամէնը թարգմա-
նութիւն կ'ընեն.
31 Բայց դուք նախանձառոյ եղէք ան չնորհք-
ներուն որ լաւագոյն են. և ես՝ ալ ատելի
ճանապարհ մը կը ցուցընեմ ձեզի.

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ եթէ ես կը խօսիմ մարդկային և հրեշտակաց լեզուներով, և սէր չունենամ, եղայ պղինձ կամ ձայնաւոր զնգզնգան։
2 Եւ եթէ մարգարէութիւն ունենամ, և գիտնամ զամէն խորհուրդները և զամէն գիտութիւնը, և եթէ ես ունենամ զամէն հաւատքը տիւնչև լեռները տեղահանելու, ու սէր չունենամ՝ ոչինչ եմ։ Եւ եթէ ես իմ բոլոր ստացուածքս ողորմութիւն տամ, և եթէ իմ մարմինս պարծելու տամ, և սէր չունենամ՝ օգուտ մը չեմ ունենար։ Սէրը երկայնամիտ է, քաղցր է. սէրը չնախանձիր, սէրը չդոռ-

---

1 Ա Կորնթ. ժ. 23. Հռոմ. ժե. 1. Եբր. ե. 4։ — Գործ. ժ. 10։
2 Եփես. գ. 4։
3 Հռոմ. ժե. 6. 7։
4 Եփես. գ. 11։
5 Եփես. ա. 23։
6 Հռոմ. ժե. 6. 7։ — Գլ. ժգ. 26։
7 Եփես. գ. 7։ — Գլ. գ. 10. 11։
8 Գլ. ե. 6. 7։
9 Գլ. ա. 3։ — Ժգ. 2։
10 Կող. գ. 11։
11 Եփես. գ. 9։
12 Հռոմ. ժբ. 4։ — Գլ. ժբ. 27։
13 Գործ. ա. 5։
14 Մատ. գ. 11։
15 Հռոմ. ժբ. 6։
16 Մարկ. ժգ. 18։
17 Գործ. ժ. 45։ — Գլ. ժգ. 1։
18 Գործ. ժգ. 17։ Գաղ. գ. 5։
19 Հռոմ. ժբ. 3։
20 Գլ. գ. 5։ Հռոմ. ժբ. 6։
21 Գործ. ժ. 28։ Մատ. ժ. 40։
22 Գործ. ժ. 28։ Մատ. ժ. 20։
23 Գործ. ժ. 28։ Մատ. ժ. 20։
24 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
25 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
26 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
27 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
28 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
29 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
30 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
31 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
32 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
33 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
34 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
35 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
36 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
37 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
38 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
39 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
40 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
41 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
42 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
43 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
44 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
45 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
46 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
47 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
48 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
49 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
50 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
51 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
52 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
53 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
54 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
55 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
56 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
57 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
58 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
59 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
60 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
61 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
62 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
63 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։
64 Գործ. ժ. 28։ Եբր. ե. 12։ Եփես. գ. 13։

5 զանար, չՏպատասխանար, Անխնայել վարմանէք
չուներնար, Խրներ չխնաւեր, բարկութեան
6 չդրգռուիր, չարութիւն չխորհիր, Անիրա-
ւութեան վրայ չխնդար, Ճշմարտու-
7 թեան խնդակից կ'ըլլայ, Ամէն բանի կը զի-
ջնանի, ամէն բանի կը հաւատայ, ամէն բանի
8 կը յուսայ, ամէն բանի կը համբերէ· Սէրը
չնաւ չի լինար· բայց թէ որ մարգարէութիւն-
ներ ըլլան՝ պիտի խափանին, թէ որ լեզուներ՝
պիտի դադարին, թէ որ գիտութիւն՝ պիտի
9 խափանի· Ինչպէս որ չատէն քիչը գիտենք՝
10 ու չատէն քիչը կը մարգարէանանք· Բայց
երբոր կատարեալը գայ, անատնիր չատէն
11 քիչը պիտի խափանի· Երբոր ազգ էի՝ ազգի
պէս կը խօսէի, ազգի պէս կը խորհէի, ազգի
պէս Տանրատամ ունէի· բայց երբոր այր եղայ,
12 ազգայնութեան բաներէր մէկդի ձգեցի· Քանզի
հիմա մենք որպէս թէ հայելիի մէջ կը տես-
նենք անյայտ կերպով, բայց անատներ երես
առ երես· հիմա չատէն քիչ մը տեղեակ եմ,
բայց անատնիր անանկ պիտի ճանչնամ՝ ինչ-
13 պէս որ ճանչցուեցայ· Ուստի հիմա կը մնայ
Հաւատք, յոյս, սէր՝ այս երեքը, ու ատոնց մե-
ծագոյնը սէրն է·

ԳԼ· ԺԴ

1 Ձիրոյ հետեւէն գացէք, ու Տոգիւր դրդէք
նեղրուն նախանձաւոր եղէք, Տմանաւանդ մար-
2 գարէութիւն ընելու· Վասն զի հան որ չատ
լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ մարդոց կը խօսի,
Տապա Աստուծոյ· Ինչու որ մէկը չկայ որ ի-
մանայ, բայց անիկա Տոգիով խորհուրդներ
3 կը խօսի· Ասկայն ան որ կը մարգարէանայ,
մարդոց կը խօսի՝ չինութիւն ու յորդորանք
4 և մխիթարութիւն ցոլլա· Ան որ չատ լեզուով
կը խօսի՝ իր անձին չինութիւն կ'ընէ, ու ան
որ կը մարգարէանայ՝ եկեղեցւոյն չինութիւն
5 կ'ընէ· Կ'ուզեմ որ գուք ամէնդ լեզուներ
խօսիք, բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն
ընէք, Ինչու որ ան որ կը մարգա-
րէանայ, քան թէ ան որ լեզուներ կը խօսի·
Միայն թէ թարգմանելու ըլլայ, որ եկեղեցին
չինութիւն առնէ·

6 Եւ հիմա, եղբայրներ, թէ որ ես ձեզի գամ
լեզուներ խօսելով, Ինչ օգուտ պիտի ընեմ

ձեզի՝ թէ որ չխօսիմ ձեզի Տկամ յայտնութիւ-
նով, կամ գիտութիւնով, կամ մարգարէու-
7 թիւնով, կամ վարդապետութիւնով· Եւ ձայն
առանց անկենդան բաներու անգամ, թէ սրինգ
և թէ քնար, եթէ ձայներու զանազանութիւն
չտան՝ ինչպէս պիտի ճանչցուի սրինգով կամ
8 քնարով նկուածք· Ինչու որ եթէ փողն ալ
անորոշ ձայն Տանէ, ո՞վ պիտի պատրաստուի
9 պատերազմի· Անանկ ալ գուք թէ որ լեզուով
բացայայտ խօսք չտրուցէք, խօսուածը ին-
չո՞ր պիտի Տասկըցուի· Ինչու որ օդին խօ-
10 սողներ պիտի ըլլաք· Անտ աշխարհի մէջ
այնքան տեսակ ձայներ կան, և անոնց մէկը
11 առանց նշանակութեան չէ· Ուստի թէ որ ան
ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ, ես խօսողին
բարբարոս մը պիտի ըլլամ, խօսողն ալ ինձի
12 բարբարոս մը պիտի ըլլայ· Անանկ ալ գուք
որովհետև Տոգւոց պէսպէսներու նախանձաւոր
եք, եկեղեցւոյն չինութիւնը Տամար խնդրե-
13 ցէք որ աւելնար նոր դէպէնէրէք· Ասոր Տա-
մար ան որ չատ լեզուով կը խօսի, աղօթք
14 թող ընէ որ թարգմանէ ալ· Քանզի թէ որ ես
աղօթք ընեմ չատ լեզուով, իմ Տոգիս աղօթք
15 կ'ընէ, բայց միտքս անպատճղ է· Ուրեմն ինչ
է· աղօթք ընեմ Տոգիով, աղօթք ընեմ միտ-
քովս ալ· Տաւազս երգեմ Տոգիով, Տաւազ
16 մըս երգեմ միտքովս ալ· Հապա թէ
չէ թէ որ գուն Տոգիով օրհնութիւն ընես,
անկիա որ տգէտն անդ կայնած է՝ ինչպէս ը-
մէն պիտի ըսէ գոհութիւնդ տալու առնէդ·
17 Ինչու որ ան քու գրուածդ չմանար· Որ թէ-
պէտ գուն աղէկ գոհութիւն կ'ընես, բայց
18 մէյ ալ չինութիւն չատներ· Աստուծմէ կը գո-
Տանամ՝ որ ձեր ամէնէն աւելի լեզուներով
19 կը խօսիմ· Բայց եկեղեցւոյն մէջ կ'ուզեմ հինգ
խօսք միտքովս խօսիլ, որ ուրիշներ-
քուն ալ սորվեցնեմ, քան թէ բիւրաւոր խօս-
քեր չատ լեզուով·

20 Եղբայրներ, միտքով տղայ մի ըլլաք,
Տնայա չարութիւն ջնջուելու նշդ տղայ եղէք,
21 ու միտքով չափահաս եղէք· Օրէնքին մէջ
գրուած է թէ Ուտար լեզուներով ու ուտար
շրթունքներով աս ժողովուրդին Տետ պիտի
խօսիմ, ասկայն և այնպէս ինձի մտիկ պիտի
22 չընեն, կ'ըսէ Տէրը· Ուրեմն լեզուները նշանի
Տամար են չէ թէ Տաւատացեալներուն,
անՏաւատներուն, բայց մարգարէութիւնը չէ
թէ անՏաւատներուն, Տապա Տաւատացեալ-
23 ներուն· Արդ թէ որ բոլոր եկեղեցին միկտեղ
գայ, ու ամէնն ալ չատ լեզուներով խօսելու
ըլլան, և Տն մտնեն ապիհներ կամ անՏա-

Գլ· ժ· 24· Փիլ· բ· 4·
Ա Սալ· ժ· 3· Հաճէմ· ա· 32·
բ Ծաֆ· 4·
գ Հաճէմ· Ժէ· 1· Գալ· գ· 2· բ Ֆիմ·

բ· 24·
Գլ· բ· 3·
բ Կոր· գ· 18· է· 7· Փիլ· գ· 12·
Մաս· Ժբ· 10· ա Ծաֆ· գ· 2·

Գլ· Ժբ· 31·
բ Թես· Ժա· 25· 29·
Գալ· բ· 4· Ժ· 16· Բ Թես· բ· 9·

Ա Սալ· Թէ· 7·
Գլ· Ժա· 24·
Ոնէե ԹՐ Աաաոե Ֆե
Ա Սալ· Ֆյ· 2· Մաս· Ժա· 25·

Ժբ· 3· ԺԲ· 14· Հաճէմ· Ժգ· 19· Գլ· գ· 1· Եփես· գ· 14· Եբր· ե· 12· 15·

Մաս· Ժբ· 3· ա Գծաֆ· բ· 6·
Գլ· բ· 2· Գլ· բ· 6·
բ Ծաֆ· ժ· 34·
գ Ես· Խբ· 11· 12·

ւատներ, ախիտ չըսե՞ն թէ գուբ խնճոյներ
24 է.ք· իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան, ու
հոն մէկ անհաւատ մը կամ ոգեհատ մը մտնէ,
ամէնէն ալ կը յանդիմանուի, ամէնէն ալ կը
25 քննուի, ու անոր սրտին դաճուկ բաներըը
յայտնի կ'ըլլան· և այսպէս երեսն վրայ ին-
կած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ,
ու խոստովանի թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր
մէջն է·

26 Ընտե՞նչ է, եղբայրներ· երբոր մէկուն
կը ժողովի՛ք, ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի,
ժողոպատուութիւն ունի, լեզու ունի, յայտ-
նութիւն ունի, թարգմանութիւն ունի· ամէ-
27 նը շինութեան համար թող ըլլայ· թէ որ մէ-
կը շուք լեզու կը խօսի, երկու հոգի, և թէ
շատը՝ երեք թող ըլլան, և ան ալ՝ մէկիկ մէ-
28 կիկ, ու մէկը թող թարգմանէ· բայց թէ որ
թարգմանող չըլլայ, եկեղեցւոյն մէջ լուռ
թող կենայ, և ինքնիրեն ու Աստուծոյ թող
29 խօսի· իսկ մարգարէները երկու կամ երեք
հոգի թող խօսին, ու միւսները թող քննու-
30 թիւն ընեն· Հապա թէ որ նստածներէն ու-
րիշ մէկուն ալ բան հը յայտնուելու ըլլայ, նա-
31 ռաջինը թող լռէ· ինչու որ ամէնքդ ալ կրթ-
նաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ, որ ամէնն
32 ալ սորվին ու ամէնն ալ միխիթարուին· Եւ
մարգարէներուն հոգիները մարգարէներուն
33 հնազանդ են· ինչու որ Աստուած խռովու-
թեան Աստուած չէ, հապա խաղաղութեան,
ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն
մէջ·

34 Ձեր կիներները եկեղեցիներուն մէջ լուռ
կենան, ինչու որ անոնց հրամանն չկայ խօսե-
լու, հապա հնազանդ ըլլալու, ինչպէս որ
35 օրէնքն ալ կ'ըսէ· Բայց թէ որ բան սորվիլ
կ'ուզեն, տունը իրենց էրիկներուն թող հար-
ցընեն· քանզի կիներուն անվայել է եկեղե-
36 ցւոյ մէջ խօսիլը· Միթէ Աստուծոյ խօսքը
ձեզմէ՞ ելաւ, կամ թէ միայն ձեզի՞ հասաւ·
37 Եթէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը մարգարէ
է, կամ հոգևոր, թող հասկնայ գրածով թէ
ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը պատուէրներն
38 են· Բայց թէ որ մէկը ոգեհատ է՝ թող ոգեհատ
39 ըլլայ· Ուստի, եղբայրներ, մարգարէութիւն
ընելու նախանձաւոր եղէք, ու լեզուներ խօ-
40 սիլն ալ մի արգիլէք· Նէ ամէն բան վայել-
չութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ·

Գլ· ԺԵ

1 Աւետարանը Քրիստոսի յարութեամբը 12 կը ցուցնէ մեր յա-
րութեան աստուածընկեր մարգարէին յարութեանը չհաստատ
ցողներուն դէմ· 21 կը ցուցնէ յարութեան պատուէրը 35 ու է.
դասակարգ· 51 և թէ ինչպէս պիտի փոխուին անոնք որ կեն-
դանի կը գտնուին վերջին օրը·

1 Եղբայրներ, ձեզի կ'ծանոթացնեմ ան աւետա-
րանը որ ես ձեզի քարոզեցի, որ նաև ըն-
դունեցիք ու անոր վրայ հաստատուած է.ք·
2 Որով կը փրկուիք ալ, թէ որ ամուր բանէք
ան խօսքը որ ես ձեզի քարոզեցի, մէկայն
3 եթէ պարապ տեղը հաւատացած չէք· Ինչու-
որ սկիզբ առաջ ես ձեզի հասնդեցի անիկա՛
որն որ ես ալ ընդունեցի, թէ Քրիստոս մեր
մեղքերուն համար մեռաւ՝ գրքերուն ըստ-
4 հանմանաւ, ու թէ թաղուեցաւ ու յարու-
թիւն առաւ երրորդ օրը՝ գրքերուն ըստ-
5 հանմանաւ, ու թէ երեցաւ Կեփասին, ու
6 ետքը տասներկուքին· ետքը հինգ հա-
րիւրէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ երեցաւ,
որոնցմէ շատերը մինչև հիմա կան, և անոնք
7 ալ ննջեցին· Ո– ետքը երեցաւ Յակոբոսին,
8 ետքը բոլոր առաքեալներուն· Վերջին հա-
րիւրորդականին թէ վիժածի մը ինձի ալ երեցաւ·
9 Վասն զի ես առաքեալներուն ամենէն յե-
տինն եմ, որ արժանի ը– չեմ առաքեալ ը-
սուելու, Ինչու որ Աստուծոյ եկեղեցին հա-
10 ւատացի· Միայն թէ Աստուծոյ շնորհօքն եմ
ինչ որ եմ· և անոր շնորհքը որ իմ վրաս է,
պարապ ը– չելաւ, հապա ես անոնց ամէ-
նէն աւելի աշխատեցայ· Ոչ ես թէ ես, հապա
11 Աստուծոյ շնորհքը որ իմ հետս էր· Ուստի
թէ ես և թէ անոնք ասանկ կը քարոզենք,
ու գուբ ասանկ հաւատացիք·
12 Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը քարոզուի՛ որ
մեռելներէն յարութիւն առած է, ինչպէս
ձեզմէ մէկ քանիներ կ'ըսեն թէ մեռելոց
13 յարութիւն չկայ· Թէ որ մեռելոց յարութիւն
չկայ, Քրիստոս ալ յարութիւն առած
14 չէ· Ես թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած
չէ, ուրեմն մեր քարոզութիւնը պարապ է,
15 ու ձեր հաւատքն ալ պարապ է· Ես մենք
ալ Աստուծոյ սուտ վկաներըը գտնուած կ'ըլ-
լանք· Որովհետև Աստուծոյ համար վկայու-
թիւն տուինք, թէ ինքը հանեցին յարուց
Քրիստոսը· որ իրաւ չյարուց գանիկա, թէ որ
16 մեռելները յարութիւն չեն առներ· Քանզի

ե Գաղ· բ· 13·
ի Իս· խե· 14· Ձաք· բ· 23·
ա Հռ· ծ· 9· Գա· Ժբ· 8· 9· 10·
բ Գա· Ժբ· 7· բ Կար· Ժբ· 19· Եփես· գ· 12·
գ Գա· Ժբ· 10·
դ ա Թես· ե· 19· 20·
ե ա Թես· ե· 11·
զ Գա· Ժբ· 16·
է Գա· Ժբ· 31· ա Թես· ե· 20·
ը Հռ· 33·
թ ա Տիմ· բ· 13· 18·
ժ Գա· Ժ· 3· Եփես· ե· 22· Կող· գ· 18· Տիտ· բ· 5· ա Պետ· գ· 1·
ի Դտ· գ· 16·
լ բ Կար· Ժ· 7· ա Պետ· գ· 12·
խ Գա· Ժբ· 16·
ծ Գաղ· ա· 11·
կ Հռ· ը· 2·
հ Հռ· ա· 16·
ձ Գա· Ժբ· 21·
ղ Գաղ· գ· 5·
ճ Գա· Ժ· 2· 23·
մ Գաղ· ա· 12·
յ Սաղ· բ· 15· Ես· Ծգ· 5· 6· Եա· Ծգ· 7· Դան· Թ· 26· 2 Տար· Ժգ· 71 Դաւհ· խգ· 26· 46· Գար· գ· 18· խգ· 23· ա Պետ· ա· 11· բ Հռ· ա· 24·
ն Սաղ· բ· 7· Ժգ· 10· Եա· Ծգ· 1· 18· Դաւհ· խգ· 20· 46· Գար· բ· 23—31· Ժգ· 33· 34· 35· խգ· 22· 23· ա Պետ· ա· 11·
շ Դաւհ· խգ· 34·
ո Մատ· խբ· 17· Մար· Ժգ· 14·
չ Գաւհ· խգ· 36· Ցաղ· ե· 19· 26· Գար· Ժ· 41·
պ Դաւհ· խգ· 30·
ջ Գար· ա· 3· 4·
ռ Գար· Թ· 4· 17· խբ· 14· 18· Ռ· 1·
ս Եփես· գ· 8·
վ Գար· բ· 3· Ի· 1· Գաղ· ա· 13· Փիլ· գ· 6· ա Տիմ· ա· 13·
տ Եփես· գ· 7· 8·
ր Կար· ա· 25· Ժբ· 11·
ց ա Թես· գ· 13·
ւ Գար· բ· 24· 32· գ· 10· 33· Ժգ· 30·

թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առներ,
17 Քրիստոս ալ յարութիւն առած չէ. եւ թէ որ
Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ձեր հաւատ-
քը պարապ է, ՚ո՛ւսկայ ձեր մեղքերուն
18 մէջն է. Նոյնպէս ալ Քրիստոսով ննջեցեալները
19 կորսուած են: Թէ որ միայն աս կեանքիս
համար Քրիստոսի յուսացած ենք, մենք բո-
20 լոր մարդոցմէն աւելի խղճալի ենք: Բայց
հիմա Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն ա-
21 ռած է՝ ննջեցելոց առջի պտուղը: Քանզի
որովհետեւ մարդով եղաւ մահը, նմարդով ալ
22 մեռելոց յարութիւնը: Վասն զի Ադամով ամէնը կը մեռնին, անանկ ալ Քրիս-
23 տոսով ամէնը կենդանի պիտի բլլան: Բայց
ամէն մէկը իր կարգովը, առջի պտուղը
Քրիստոս, ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալս-
24 տեանը: Ապա եւս ՚ի վախճան, Երբ-
որ Թագաւորութիւնը պիտի տայ Աստուծոյ
ու Հօրը ձեռքը, երբոր խափանէ ամէն իշ-
խանութիւնը եւ ամէն պետութիւնը ու զօրու-
25 թիւնը: Ինչու որ անոր պէտք է Թագաւո-
րութիւն ընել՝ մինչեւ որ թշնամիները
26 իր ոտքերուն տակը դնէ: Վերջին թշնամին
որ պիտի խափանի մահն է. վասն զի ենթե՛ր
է. Ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնա-
27 զանդեցուց. Բայց երբոր կ՚ըսէ թէ ամէն բան
անոր հնազանդած է, յայտնի է թէ բաց ՚ի
28 անկէ՝ որ ամէնը անոր հնազանդեցուց: Ու
երբոր ամէնը անոր հնազանդ բլլայ, ապաստե-
նը Որդին ալ պիտի հնազանդի անոր՝
որ իրեն հնազանդեցուց ամէնը, որպէս զի
29 Աստուած բլլայ ամէնը ամէն բանի մէջ: Ա-
պա թէ ի՞նչ պիտի բնեն անոնք որ մեռե-
ղներուն համար կը մկրտուին, թէ որ մեռել-
ները բնա՛ւ յարութիւն չառնին. ՚ինչո՞ւ ուրեմն
30 մեր անոնց համար կը մկրտուին: Ինչո՞ւ հա-
մար միշտ ալ վտանգի մէջ կը մնանք ամէն
31 ժամ: Վկայ կը բերեմ ՚ձեր պարծանքը՝ որ
ձեր վրայ ունիմ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջ
32 մէջ, որ ես համե՛ր որ կը մեռնիմ: Թէ որ ՚ե՛ֆ-
փեսոսի մէջ մարդոց դազանները հետ
մարտնչեցայ, ի՞նչ օգուտ է ՚ինծի, թէ որ
մեռելները յարութիւն չառնին. ՚ուտե՛նք ու
33 խմե՛նք, վասն որ վաղը կը մեռնինք: Մի՛
խաբուիք. Չար ընկերակցութիւնները ազնիւ
34 բարքը կ՚ապականեն: Զարթարու՛թիւնով
դադարեցէ՛ք ու մեղք մի գործէ՛ք, ՚ինչու որ
Ձե՛ղի ոմանք Աստուծոյ գիտութիւն չու-

Հաւատ. գ · 23·	Սաղ. ծե՛. 11· Գործ.	Գաղ. ե · 11·
ը Բ Տիմ. գ · 12·	ը · 34· 38· Եփես.	ա Թես. բ · 19·
ե ա Պետ. ա · 3·	ա · 22· Եբր. ա ·	Հաւատ. ժգ · 11·
Գործ. իգ· 23· Հռո.	13· ժ · 15·	Եփես. ե · 14·
23· Կոչ. ա · 18·	Բ Տիմ. ա · 10·	ա Թես. գ · 5·
Ցաղա. ա · 5·	Ցաղա. ե · 14·	գ · 4·
Հաւատ. ե · 18· 17·	Սաղ. ը · 6· Պատ.	Գէ. ջ · 5·
Ցաղ. ժա · 25·	իբ · 18· Եբր. ը ·	Եղէկ. լե · 3·
Հաւատ. գ · 23·	8· ա Պետ. գ · 22·	Ցաղ. ժգ · 24·
Հռո. ի · 20· ա Թես.	Փիլ. գ · 21·	Դան. ժը · 3· Պատ.
գ · 14· 15· 16·	Գէ. գ · 23· ժա · 3·	ժգ · 45·
Դան. ե · 14· 27·	Բ Կոր. ժա · 26·	Փիլ. գ · 21·
		Ցաղ. բ · 7·

Դան. ժը · 19·	Հաւատ. ե · 14·	Կոր. գ · 18· գ ·
Գէ. ե · 6·	Ցաղ. ե · 21· գ ·	11· Փիլ. գ · 21· ա
Հաւատ. ժգ · 11·	33· 39· 40· 54· 57·	Ցաղ. գ · 2·
Եփես. ե · 14·	Փիլ. գ · 21· Կող.	Պատ. ժգ · 17·
ա Թես. գ · 5·	գ · 4·	Ցաղ. գ · 3· 5·
Գէ. գ · 5·	Ցաղ. գ · 21·	Թես. գ · 14·
Եղէկ. լե · 3·	Ցաղ. գ · 13· 21·	15· 16·
Ցաղ. ժգ · 24·	Փիլ. գ · 20· 21·	Փիլ. գ · 21·
Դան. ժը · 3· Պատ.	Դան. ե · 3·	Ջաղ. Թ · 14· Պատ.
ժգ · 45·	Հաւատ. ը · 29· բ	իգ · 31· Ցաղ. ե ·
Փիլ. գ · 21·		25· ա Թես. գ · 15·
Դան. բ · 7·		

նեմ. Ձեզ ամչցնելու համար կը գրուցեմ՝
35 Բայց պիտի բսէ մէկը ՚թէ ինծա՛ր մեռել-
ները յարութիւն կ՚առնեն, կամ թէ ի՞նչ
36 մարմնով կու գան. Ո՛վ ծո՛ւռ, դուն անոր որ
կը սերմանես, թէ որ չկենդանանար.
37 Ու ան որ կը սերմանես, չէ թէ ան մարմինը
որ պիտի բուսնի՝ կը սերմանես, Հապա մերկ
հատ մը՝ թէ ցորենի բլլայ և թէ մէկ ուրիշ
38 հատ: Ու Աստուած անոր մարմին կու տայ
ինչպէս որ կ՚ուզէ, և ամէն մէկ սերմին իր
39 յատուկ մարմինը: Ամէն մարմին մէկ մարմին
չէ, Հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է, ու ա-
նասնոց մարմինը ուրիշ, ձո՛ւկներունն ալ ու-
40 րիշ, և ԹռչունՆերունը ուրիշ: Երկնաւոր
մարմիններ ալ կան, երկրաւոր մարմիններ ալ՝
բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, ու
41 երկրաւորներունը ուրիշ: Արեւուն փառքը ու-
րիշ է, ու լուսնին փառքը ուրիշ, և աստղե-
րուն փառքը ուրիշ. ու մէկ աստղը մեծ
42 աստղէն տարբեր է փառքով: Ալանկ ալ է
մեռելոց յարութիւնը. Հաւիտենական թիւ-
նով կը սերմանուի, -- անապականութեամբ
43 յարութիւն կ՚առնէ. Անարգութեամբ կը
սերմանուի, -- փառքով յարութիւն կ՚առնէ.
ակարութեամբ կը սերմանուի, -- զօրութիւ-
44 նով յարութիւն կ՚առնէ. կը սերմանուի չունչ-
կատար մարմին, և յարութիւն կ՚առնէ հոգեւոր
մարմին. Հոգեւոր մարմին կայ, հոգեւոր մար-
45 մին ալ կայ. Եւ այսպէս գրուած է, Առջի
մարդ Ադամ՝ կենդանի չունչ եղաւ, Վերջի
46 Ադա՛մ՝ կենդանաբար հոգի. Բայց չէ թէ
առջի հոգեւորը, Հապա հնաւորը՝ -- յետ-
47 հոգեւորը. Առջի մարդը երկրէն է՝ հողեղէն,
48 Երկրորդ մարդը Տէր է՝ երկինքէն. Ինչ-
պէս էր հողեղէնը՝ անանկ ալ հողեղէնները,
Ու ինչպէս երկնաւորը՝ անանկ ալ երկնաւոր-
49 ները. Ինչ ետքը որ հողեղէնին կերպարանքը
հագած ենք, երկնաւորին կերպարանքն ալ
50 պիտի հագնինք: Բայց աս կ՚ըսեմ, եղբայր-
ներ, Որ մարմին ու արիւն Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել. ոչ ալ
ապականութիւնը կը ժառանգէ անապական-
նութիւն:
51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը գրուցեմ. Ա-
մէնքս պիտի չնիջենք, Հապա ամէնքս ալ պի-
52 պի փոխուինք, Ակնթարթի մը ատեն մէջ՝ վերջին փողին ձայնելուն ատեն.
՚որովհետեւ փողը պիտի հնչէ, ու մեռելները

յարութիւն պիտի առնեն առանց ապակա-
53 նութեան, և մենք ալ պիտի փոխուինք։ Վա-
սն զի պէտք է որ այս ապականացու հագնի
անապականութիւն հագնի, ու այս մահկա-
54 նացու անմահութիւն հագնի։ Բայց երբոր
այս ապականացու հագնի անապականութիւն
հագնի, և այս մահկանացուս անմահութիւն
հագնի, անատենը պիտի կատարուի այն բա-
ն որ գրուեցաւ թէ Յաղթ յաղթութեան
55 մէջ ընկղմեցաւ։ Ո՞ւր է, ով մահ, քու խայ-
թոցդ. ո՞ր է, ով գերեզման, քու յաղթու-
56 թիւնդ։ Մահուն խայթոցը մեղքն է, ու մեղ-
57 քին ոյժը օրէնքը։ Բայց գոհութիւն Աս-
տուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր
58 Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։ Ուստի,
իմ սիրելի եղբայրներս, հաստատ եղէք, ան-
շարժ նչեխ և առէք առեղծք Տէրոջը
գործին մէջ, գիտնալով որ ձեր աշխատու-
թիւնը պարապ չէ Տէրոջմով։

ԳԼ· ԺԶ

1 Ասոր վերաբերեալ Կորնթացիներուն որ երես ապրեցի եղբայր-
ներուն կարգադրութիւնը իրենց։ 10 Թիմոթէոսի վերաբերեալ ու-
րուն Տիմոթէոսին վրայով։ 13 և բարեհամեմատ խրատներին
համ։ 16 իր թուղթը կը վերջացնէ զանազան բաներով։

1 Բայց սուրբերուն համար ընդունելի ժողով-
ը վրայով, ինծի որ պատուիրեցիք Գա-
լատացւոց եկեղեցիներուն, դուք ալ անոնց
2 ըրէք։ Ամէն Կիրակի օրերը ձեզմէ ամէն
մէկը իր քովը Թող դիզէ ինչ որ կը յաջողի,
3 Որ չըլլայ թէ երբոր գամ, անատենը ժող-
վուածները ըլլան։ Ու երբոր գամ, որոնց որ
դուք հաճիք, ես զանոնք թուղթերով պի-
տի խրկեմ ձեր պարգեւները Երուսաղէմ տա-
4 նելու։ Եթէ ինքն ալ արժան տեսնուի
5 գալու, իմ հետս Թող երթան։ Մակեդոնիայէն
անցնելէ։ (քանզի Մակեդոնիայէն կ'անցնիմ։)
6 Ես կարելի է որ ձեր քովը մնամ, կամ ձմեռն
ալ անցնեմ։ Որ դուք ինծի ճամբայ դնէք,
7 ուր որ ես պիտի երթամ։ Ինչու որ չեմ ու-
զեր ձեզ հիմա հարկաւորի մը տեսնել, բայց
յոյս ունիմ որ տասն մը ձեր քովը կենամ,

2 բ Կոր· ը· 4։
3 Ես· իե· 6։ Երբոր· ը· 14։ 15։ Յայտ· ի· 14։
4 Ես· Ժգ· 14։
5 Հաւամ· գ· 15։ ե· 13։ ե· 5։ 13։
6 Հաւամ· ե· 25։
7 ա Ցածկ· ե· 4։ 5։
8 ը Գլծ· ե· 14։
9 ա Գլ· ե· 8։

26։ բ Կոր· ը· 4։ ի· 1։ 12։ Գաղ· ը· 10։
27։ Գոր· ի· 7։ Յայտ· ա· 10։
28։ բ Կոր· ը· 10։
29։ Կամ յանձնարարեմ ընձէ թուղթերով. ես գանոնք
30։ բ Կոր· ը· 4։ 19։
31։ Գոր· ԺԹ· 21։ բ Կոր· ա· 16։
32։ Գոր· ե· 5։ Ժէ· 15։ իա· 5։ Հաւամ·

Ժե· 24։ բ Կոր· ա· 16։
33։ Գոր· Ժբ· 21։ Գլ· գ· 19։ Յայտ· գ· 15։
34։ Գոր· Ժգ· 26։ բ Կոր· ա· 12։ Կաղ· գ· 3։ Յայտ· գ· 8։
35։ Գոր· ԺԹ· 9։
36։ Գոր· ԺԹ· 22։ Գլ· գ· 17։
37։ Հաւամ· Ժգ· 21։ Փիլ· բ· 20։ 22։ ա·

8 Ինչ որ Տէրը հրամայեց ասդ։ Ուսկայն Էֆե-
սոս պիտի մնամ մինչև Պենտեկոստէ,
9 Ինչու որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ
մը բացուած է, ու շատ հակառակորդներ
կան։
10 Արդ թէ որ Տիմոթէոս գայ, նայեցէք որ
ձեր քովը առանց վախի ըլլայ։ Քանզի անի-
կա Տէրոջը գործը կը գործէ, ինչպէս որ ես
11 ալ։ Ուստի չըլլայ որ մէկը անոր արհամար-
հէ, Հապա խաղաղութեամբ պիտի ճամբայ
դրէք, որ ինծի գայ։ Ինչու որ անոր կը սպա-
12 սեմ եղբայրներով միասին։ Իսկ Ապողոս եղ-
բօրը համար, շատ աղաչեցի անոր որ ձեզի
գայ եղբայրներուն հետ միասին։ Ու բնա-
կամք չունեցաւ որ հիմա գայ, բայց պիտի
գայ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ։
13 Արթնուն կեցէք, հաւատքի մէջ հաստատ
14 կեցէք, մարդ եղէք, զօրացեք։ Ձեր ամէն
բաները սիրով ըլլայ։
15 Կ'աղաչեմ ձեզ, եղբայրներ, (գիտէք գուք
Ստեփաննասին ընտանիքը Թէ Ախայիոյ առ-
ջի պտուղն է, ու անձնուիրեցան սուրբերուն սպա-
16 սաւորութեանը նուիրեցին։) Որ հնազանդ
ըլլաք անոնցիներուն, և ամէնուն որ հետ
17 միասին կը գործէ ու կ'աշխատի։ Ուրախ
եմ ես Ստեփաննասին ու Փորտունատոսին ու
Աքայիկոսին գալուն վրայ, որ ձեր պակասու-
18 թիւնը անոնք լեցուցին։ Հանգիստ տուին
ցուցին իմ հոգիս ու ձերը։ Ուստի անանկ-
ները ճանչցէք։
19 Բարև կ'ընեն ձեզի Ասիոյ եկեղեցիները։
Շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւլաս
ու Պրիսկիլա՝ Կրնոց տանը միջի եկեղեցիով
20 միասին։ Բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր եղբայր-
ները։ Բարև տուէք իրարու սուրբ համբու-
բով։
21 Ահա բարևը իմ ձեռքիս Պօղոսին է։
22 Եթէ որ մէկը Տէր Յիսուս Քրիստոսը չսիրեր,
23 Նզովեալ ըլլայ։ † Տէրը մեր Տէրը գայ։ 24 Տէրը
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը։ Իմ
սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ Քրիստոս Յի-
սուսով։ Ամէն։

Թես· գ· 2։
ա Տիմ· գ· 13։
3 Գոր· Ժե· 33։
4 Գլ· ա· 13։ գ· 5։ Ասա· իե· 42։ իե· 13։ ա Թես· ե· 6։ ա Պետ· ե· 8։
5 Գլ· Ժե· 1։ Փիլ· ա· 27։ գ· 1։ ա Թես· գ· 8։ բ Թես· բ· 14։
3 Եփես· գ· 10։ Կող· ա· 11։

Գլ· Ժգ· 1։ ա Պետ· գ· 8։
ա Գոր· ա· 16։
Հաւամ· Ժգ· 5։
բ Կոր· ը· 4։ Թ· 1։ Երբ· գ· 10։
Երբ· գ· 17։
Երբ· գ· 10։
բ Կոր· Ժա· 9։ Փիլ· բ· 30։ Փիլիմ· 15։
Կող· գ· 8։
ա Թես· ե· 12։ Փիլ· բ· 29։

Հաւամ· Ժգ· 5։ 15։ Փիլիմ· 2։
Հաւամ· Ժգ· 16։
Կող· գ· 18։ բ Թես· գ· 17։
Եփես· գ· 24։
Գաղ· ա· 8· 9։
Ըստ Աստուածընկեն Արարած տեսա։
Ես· գ· 14· 15։
Հաւամ· Ժգ· 20։

—

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս՝ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը, ու Տիմոթէոս՝ եղբայրը՝
Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, ևս
բոլոր ²Աքայիայի մէջ եղող ամէն սուրբերուն՝
2 շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ
մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
3 ³Օրհնեալըլլայ Աստուած ու մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի Հայրը, գթութեանց Հայրը
4 և ամէն մխիթարութեան Աստուածը. Ան որ
մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն
մէջ, որ մենք կարող ըլլանք մխիթարել զա-
նոնք՝ որ ամէն նեղութիւններու մէջ են, ան
մխիթարութեամբ որով մենք Աստուծմէ կը
5 մխիթարուինք։ Վասնզի ինչպէս որ Քրիստոսի
չարչարանքները մեր վրայ չատ եղան, նոյն-
պէս Քրիստոսով ձեռքերով մեր մխիթարու-
6 թիւնն ալ չատ կ'ըլլայ։ Եթէ նեղութիւն
քաշենք՝ ձեր մխիթարութեանը ու փրկու-
թեանը համար է, և թէ մխիթարուինք՝ ձեր
մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է,
որ կը յաջողի համբերելով այն չարչարանքին,
7 որուն դուք ալ մենք ալ կը չարչարուինք։ Եւ
մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար, ինչու-
որ գիտենք թէ ինչպէս որ չարչարանքներուն
հաղորդ եք, անոնպէս ալ մխիթարութեան
8 պիտի ըլլաք։ Վասն զի ²Ասիոյ մէջ մեզի
պատահած նեղութիւններուն վրայով չեմ
ուզեր որ չգիտցող ըլլաք, եղբայրներ, թէ
Ձեզ կարգադրեինն չատ ուելի ծանրութեան
ցանք, մինչև որ կեանքերնուս ալ անոյշ ե-
9 ղանք։ Բայց մենք մեզի վրնտիս
պահեցինք, որ ներքինիներուս չապաւինինք,
հապա Աստուծոյ՝ որ մեռեալները կը յարու-
10 ցանէ։ ³Որ ինքը անոնկ մեծ մահուանէ մեզ
11 փրկեց ու կը փրկէ։ Որուն կը յուսանք թէ
տակաւին պիտի փրկէ, Եւզի համար ձեր շա-
ղօթքին օգնակատարութիւնով։ Որ չատե-
րուն ընծան պատճառով մեզի եղած չնորհ-
քին համար՝ չատերնին գոհութիւն տրաւ մե-
զի համար։
12 Ինչու որ մեր պարծանքը սա է, մեր խղճ-
մտանքին վկայութիւնը՝ թէ մենք Աստուծոյ
—ըէ պարզամտութեամբ ու անկեղծութեամբ,
Ան չէ թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը,
հապա Աստուծոյ չնորհքովը աշխարհի մէջ
վարուեցանք, բայց աւելի դէպ ի ձեզի։
13 Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի, հապա
այն որ դուք կը կարդաք ու կը ճանչնաք. և
կը յուսամ թէ մինչև վերջը պիտի ճանչնաք.
14 ինչպէս որ քիչ չատ ճանչցաք մեզ, նոր ձեր
պարծանքն ենք, հնարաւոր որ դուք ալ մերը՝
Տէր Յիսուսի օրը։
15 Եւ սա վստահութեամբ կ'ուզէի առաջ
ձեզի գալ, նոր դուք երկրորդ անգամ չնորհք
16 ընդունիք. Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ ի Մակե-
դոնիա, և գարձեալ Մակեդոնիայէն ձեզի
գալ, ու ձեզմէ ճամբայ դրուիլ դէպ ի Հրէ-
17 աստան։ Ուստի սա որ կ'ուզէի՝ միթէ
թեթևութիւնով չարժեցայ. կամ թէ ան որ
կ'ուզեմ խորհիմ, մնքութեամբ՝ պէ՞ք խորհիմ,
°որ իմ կողմանէս այո այո և ոչ ոչ ըլլայ։
18 Մակայն հաւատարիմ է Աստուած, որ մեր
19 խօսքը ձեզի ²—ըէ այո և ոչ չէր։ Վասն-
զի որ Աստուծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոս՝ որ մեզ-
մով ձեզի քարոզուեցաւ, (ինծմով և Սիղուա-
նոսով ու Տիմոթէոսով), այո ան ոչ չեղաւ,
20 հապա իր մէջը եղաւ այոն. Վասնզի որչափ
որ Աստուծոյ խոստումնները կան՝ իր մէջը
Այո ևն, ու իր մէջը Ամէն ևն Աստուծոյ
21 փառքին համար մեր ձեռքովը։ Բայց ան որ
մեզ ձեզի հետ միկտեղ Քրիստոսով հաստա-
22 տեց, ու մեզ օծեց, Աստուած է. ³Որ մեզ
կնքեց ալ, ևս ձեզ տուաւ Հոգւոյն գրաւը

ա Կոր. ա. 1։ բ. փիլ. ա. 1։ Կող. ա. 1։ գ Տիմ. ա. 1։ դ Փիլ. ա. 1։ Կող. ա. 2։ ե Համմ. ա. 1։ ա Կոր. ա. 1։ բ. Կող. ա. 3։ գ Փիլիմ. 3։ դ Եփես. ա. 3։ ե Գնա. ա. 3։ զ Դատ. Ի. 4։ Գաղ. ա. 4։ է Դատ. ժ. 10։ Կող. ա. 24։ ը Դեւ. գ. 15։ թ Հատ. ը. 17։ ժ Տիմ. բ. 12։ ի Դատ. Ժի. 23։ ա Կոր. Ժե. 32։ Ժզ. 9։ լ Դեւ. ե. 12։ խ Փիլ. բ. 16։ գ. 11։ ա Թես. բ. 19։ Յ ա Կոր. գ. 19։ ն Համմ. ա. 11։ շ Հատ. ա. 1։ Տիմ. բ. 12։ ո Դատ. Ժի. 23։ ա Կոր. Ժե. 32։ Ժզ. 9։ պ Եփես. ա. 3։ ջ Գաղ. ա. 4։ ռ Գաղ. ե. 13։ ս Գաղ. գ. 15։ վ Գաղ. գ. 18։ տ Ա Կոր. Ժ. 5։ ց Գաղ. ա. 1։ Ա Կոր. ա. 2։ ւ Համմ. Ժե. 8։ ֆ Գաղ. ա. 1։ Ա Կոր. ա. 2։ Ա Կոր. Ժ. 8։ ք Երբ. Ժգ. 8։ օ Ա Կոր. ա. 17։ ֆ Գաղ. ա. 20։ ա Թես. ե. 24։ բ Գաղ. ա. 3։ գ Գաղ. ե. 13։ դ Կող. գ. 17։ ե Եփես. ա. 13։ զ Եփես. ա. 20։ է Եբր. ժ. 29։ ը Գաղ. գ. 2։ թ Գաղ. գ. 5։ ժ Գաղ. գ. 14։ ի Գաղ. գ. 26։ լ Գաղ. գ. 27։ խ Գաղ. գ. 29։ ծ Գաղ. դ. 6։ կ Գաղ. դ. 7։ հ Գաղ. դ. 9։ ձ Գաղ. դ. 19։ ղ Գաղ. դ. 26։ ճ Գաղ. դ. 28։ մ Գաղ. դ. 31։ յ Գաղ. ե. 1։ ն Գաղ. ե. 2։ շ Գաղ. ե. 4։ ո Գաղ. ե. 11։ չ Գաղ. ե. 13։ պ Գաղ. ե. 16։ ջ Գաղ. ե. 17։ ռ Գաղ. ե. 18։ ս Գաղ. ե. 19։ վ Գաղ. ե. 21։ տ Գաղ. ե. 22։ ց Գաղ. ե. 24։ ւ Գաղ. ե. 25։ ֆ Գաղ. ե. 26։ ք Գաղ. ե. 26։ օ Գաղ. զ. 1։ ֆ Գաղ. զ. 2։ ա Կոր. ը. 4։ բ Գաղ. զ. 5։ գ Գաղ. զ. 6։ դ Գաղ. զ. 7։ ե Գաղ. զ. 8։ զ Գաղ. զ. 9։ է Գաղ. զ. 10։ ը Գաղ. զ. 11։ թ Գաղ. զ. 12։ ժ Գաղ. զ. 13։ ի Գաղ. զ. 14։ լ Գաղ. զ. 15։ խ Գաղ. զ. 16։ ծ Գաղ. զ. 17։ կ Գաղ. զ. 18։ հ Գաղ. զ. 19։ ձ Գաղ. զ. 20։ ղ Գաղ. զ. 21։ ճ Գաղ. զ. 22։ մ Գաղ. զ. 23։ յ Գաղ. զ. 24։ ն Գաղ. զ. 25։ շ Գաղ. զ. 26։ ո Գաղ. զ. 27։ չ Գաղ. զ. 28։ պ Գաղ. զ. 29։ ջ Գաղ. զ. 30։ ռ Գաղ. զ. 31։ ս Գաղ. զ. 32։ վ Գաղ. զ. 33։ տ Գաղ. զ. 34։ ց Գաղ. զ. 35։ ւ Գաղ. զ. 36։ ֆ Գաղ. զ. 37։ ք Գաղ. զ. 38։ օ Գաղ. զ. 39։ ֆ Գաղ. զ. 40։ ա Կոր. ը. 4։ բ Գաղ. զ. 41։ գ Գաղ. զ. 42։ դ Գաղ. զ. 43։ ե Գաղ. զ. 44։ զ Գաղ. զ. 45։ է Գաղ. զ. 46։ ը Գաղ. զ. 47։ թ Գաղ. զ. 48։ ժ Գաղ. զ. 49։ ի Գաղ. զ. 50։ լ Գաղ. զ. 51։ խ Գաղ. զ. 52։ ծ Գաղ. զ. 53։ կ Գաղ. զ. 54։ հ Գաղ. զ. 55։ ձ Գաղ. զ. 56։ ղ Գաղ. զ. 57։ ճ Գաղ. զ. 58։ մ Գաղ. զ. 59։ յ Գաղ. զ. 60։ ն Գաղ. զ. 61։ շ Գաղ. զ. 62։ ո Գաղ. զ. 63։ չ Գաղ. զ. 64։ պ Գաղ. զ. 65։ ջ Գաղ. զ. 66։ ռ Գաղ. զ. 67։ ս Գաղ. զ. 68։ վ Գաղ. զ. 69։ տ Գաղ. զ. 70։ ց Գաղ. զ. 71։ ւ Գաղ. զ. 72։ ֆ Գաղ. զ. 73։ ք Գաղ. զ. 74։ օ Գաղ. զ. 75։ ֆ Գաղ. զ. 76։ ա Կոր. ը. 4։ բ Գաղ. զ. 77։ գ Գաղ. զ. 78։ դ Գաղ. զ. 79։ ե Գաղ. զ. 80։ զ Գաղ. զ. 81։ է Գաղ. զ. 82։ ը Գաղ. զ. 83։ թ Գաղ. զ. 84։ ժ Գաղ. զ. 85։ ի Գաղ. զ. 86։ լ Գաղ. զ. 87։ խ Գաղ. զ. 88։ ծ Գաղ. զ. 89։ կ Գաղ. զ. 90։ հ Գաղ. զ. 91։ ձ Գաղ. զ. 92։ ղ Գաղ. զ. 93։ ճ Գաղ. զ. 94։ մ Գաղ. զ. 95։ յ Գաղ. զ. 96։ ն Գաղ. զ. 97։ շ Գաղ. զ. 98։ ո Գաղ. զ. 99։ չ Գաղ. զ. 100։ պ Գաղ. զ. 101։ ջ Գաղ. զ. 102։ ռ Գաղ. զ. 103։ ս Գաղ. զ. 104։ վ Գաղ. զ. 105։ տ Գաղ. զ. 106։ ց Գաղ. զ. 107։ ւ Գաղ. զ. 108։ ֆ Գաղ. զ. 109։ ք Գաղ. զ. 110։ օ Գաղ. զ. 111։ ֆ Գաղ. զ. 112։ ա Կոր. ը. 4։ բ Գաղ. զ. 113։ գ Գաղ. զ. 114։ դ Գաղ. զ. 115։ ե Գաղ. զ. 116։ զ Գաղ. զ. 117։ է Գաղ. զ. 118։ ը Գաղ. զ. 119։ թ Գաղ. զ. 120։ ժ Գաղ. զ. 121։ ի Գաղ. զ. 122։ լ Գաղ. զ. 123։ խ Գաղ. զ. 124։ ծ Գաղ. զ. 125։ կ Գաղ. զ. 126։ հ Գաղ. զ. 127։ ձ Գաղ. զ. 128։ ղ Գաղ. զ. 129։ ճ Գաղ. զ. 130։ մ Գաղ. զ. 131։ յ Գաղ. զ. 132։ ն Գաղ. զ. 133։ շ Գաղ. զ. 134։ ո Գաղ. զ. 135։ չ Գաղ. զ. 136։ պ Գաղ. զ. 137։ ջ Գաղ. զ. 138։ ռ Գաղ. զ. 139։ ս Գաղ. զ. 140։ վ Գաղ. զ. 141։ տ Գաղ. զ. 142։ ց Գաղ. զ. 143։ ւ Գաղ. զ. 144։ ֆ Գաղ. զ. 145։ ք Գաղ. զ. 146։ օ Գաղ. զ. 147։ ֆ Գաղ. զ. 148։ ա Կոր. ը. 4։ բ Գաղ. զ. 149։ գ Գաղ. զ. 150։ դ Գաղ. զ. 151։ ե Գաղ. զ. 152։ զ Գաղ. զ. 153։ է Գաղ. զ. 154։ ը Գաղ. զ. 155։ թ Գաղ. զ. 156։ ժ Գաղ. զ. 157։ ի Գաղ. զ. 158։ լ Գաղ. զ. 159։ խ Գաղ. զ. 160։ ծ Գաղ. զ. 161։ կ Գաղ. զ. 162։ հ Գաղ. զ. 163։ ձ Գաղ. զ. 164։ ղ Գաղ. զ. 165։ ճ Գաղ. զ. 166։ մ Գաղ. զ. 167։ յ Գաղ. զ. 168։ ն Գաղ. զ. 169։ շ Գաղ. զ. 170։ ո Գաղ. զ. 171։ չ Գաղ. զ. 172։ պ Գաղ. զ. 173։ ջ Գաղ. զ. 174։ ռ Գաղ. զ. 175։ ս Գաղ. զ. 176։ վ Գաղ. զ. 177։ տ Գաղ. զ. 178։ ց Գաղ. զ. 179։ ւ Գաղ. զ. 180։ ֆ Գաղ. զ. 181։ ք Գաղ. զ. 182։ օ Գաղ. զ. 183։ ֆ Գաղ. զ. 184։ ա Կոր. ը. 4։ բ Գաղ. զ. 185։ գ Գաղ. զ. 186։ դ Գաղ. զ. 187։ ե Գաղ. զ. 188։ զ Գաղ. զ. 189։ է Գաղ. զ. 190։ ը Գաղ. զ. 191։ թ Գաղ. զ. 192։ ժ Գաղ. զ. 193։ ի Գաղ. զ. 194։ լ Գաղ. զ. 195։ խ Գաղ. զ. 196։ ծ Գաղ. զ. 197։ կ Գաղ. զ. 198։ հ Գաղ. զ. 199։ ձ Գաղ. զ. 200։ ղ Գաղ. զ. 201։ ճ Գաղ. զ. 202։ մ Գաղ. զ. 203։ յ Գաղ. զ. 204։ ն Գաղ. զ. 205։ շ Գաղ. զ. 206։ ո Գաղ. զ. 207։ չ Գաղ. զ. 208։ պ Գաղ. զ. 209։ ջ Գաղ. զ. 210։ ռ Գաղ. զ. 211։ ս Գաղ. զ. 212։ վ Գաղ. զ. 213։ տ Գաղ. զ. 214։ ց Գաղ. զ. 215։ ւ Գաղ. զ. 216։ ֆ Գաղ. զ. 217։ ք Գաղ. զ. 218։ օ Գաղ. զ. 219։ ֆ Գաղ. զ. 220։

23 մեր սրտերուն մէջը։ Ինչպէ՛ս եւ գԱստուած
վկայ կը կանչեմ իմ անձիս, *որ ձեզ խնայե-
լուս համար տակաւին կորնթոս չեկայ։ *—
Ես չէ թէ ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապե-
տենք, հապա գործակից ենք ձեր ուրախու-
թեանը. Վասն որ դուք հաւատքով կը կե-
նաք։

ԳԼ· Բ

1 Ցաքս ըսի ինքզինքիս իբրեւ որոշեալ, ե՛ւ կը
չեկայ ես ձեզի տխրութեան պատճառ։ 2 Վասն
եթէ ես տխրեցնեմ զձեզ, ո՞վ է որ զիս պիտի
ուրախացնէ, թէ չէ այն որ տխրեցաւ։ 3 Ու
ասոր համար գրեցի, որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝
տրտմութիւն մը կրեմ անոնցմէ, ուսկից որ
պէտք է ինձի ուրախ ըլլալ· քանզի ձեզի ա-
մենուն վրայ վստահ եմ, որ իմ ուրախութիւնս
4 ձեր ամենուն է։ Ինչու որ շատ նեղութենէ
և սրտի տագնապէ ես ձեզի գրեցի շատ ար-
ցունքով· ո՛չ թէ՝ որ դուք տրտմիք, հապա
որ գիտնաք այն սէրը՝ որ ես ունիմ աւելի
ձեր վրայ։

5 Ի՛սկ եթէ մէկը տրտմեցուց, ո՛չ թէ զիս
տրտմեցուց, հապա †քաւ մասին (որ չուռ-
6 ծանր չրնեմ) ձեզ ամէնքդ։ Հերիք է անանկ
մարդուն այն պատիժը, *որ չատերէն եղաւ։
7 Ընտի ընդհակառակն պէտք է աւելի նե-
րել անոր ու մխիթարել, որ չըլլայ թէ անանկը
8 աւելի տրտմութենէն ընկղմի։ Ընտի կ՚ուզա-
չեմ ձեզ, որ անոր վրայ նո՛ր սէրը հաստատէք·
9 (քանզի ասոր համար ալ գրեցի, որ ձեզ փոր-
ձելով գիտնամ ի՛նչ ամէն բանի մէջ կ՚նա-
10 զա՞նդ էք։ Ես որուն որ դուք բան մը կը նո-
րէք, ես ալ կ՚նորէմ· ինչու որ եթէ ես ալ նո-
րեմ, որս որ ներեմ՝ ձեզի համար է քրիստոսի
11 †կռնակէ·) Որ չըլլայ թէ զրկանք մը կրենք
Սատանայէն· քանզի անոր խորհուրդները
չդիտցող չենք։

12 Ա՛յլ երբ որ ես Տրովադա հասայ քրիստո-
սի աւետարանը տարածելու, ու ինծի դուռ մը
13 բաց էր Տէրոջմով, Ըհմ հոգւոյս մէջ հանգըս-
տութիւն չունեցի, ինչու որ իմ Տիտոս եղբայրս

ԳԼ· գ· 5· 6·

5 Ես չկրցայ· հապա անոնցմէ հրաժարելով
Մակեդոնիա գացի։

14 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ՝ որ միշտ յաղ-
թով կ՚ընէ մեզ քրիստոսով, ու գինքը ճանչ-
նալուն հոտը ամէն մարդու կ՚ընծայէ մեզմով։
15 Ընչու որ մենք Աստուծոյ առջեւը քրիստոսին
անոյշ հոտն ենք փրկուածներուն մէջ և կոր-
16 սուածներուն մէջ· Ըմենուց մահուան հոտ
դէպ ի մահ, և ասոնց կենդանու կեանն հոտ
դէպ ի կեանք· Ու ասոր բաներուն ո՞վ բաւա-
17 կան է· Քանզի մենք չառեւտրուն պէս չենք,
որ Աստուծոյ խօսքին խարդախութիւն կ՚ը-
նենք· Հապա որպէս թէ անկեղծութեամբ,
հապա որպէս թէ Աստուծմէ՝ Աստուծոյ առ-
ջեւը քրիստոսով կը խօսինք։

ԳԼ· Գ

1 Կ՚ամաչեմք կը ցուցնել թէ կրկին գովութեամբ կ՚ինքզինքնիս հաստատենք մեր մասին եթէ ոչ պարագային, որ ոմանք մեզ դուք ձեզ ոմանց համար չունիք գովութեան թուղթ մը կամ գովութիւն ձեզմէ։ 2 Դուք էք մեր թուղթը մեր սրտերուն մէջ գրուած, ճանչցուած ու կարդացուած
3 ամէն մարդ ոգւմէն· Քանզի ըլլալով որ դուք քրիստոսի թուղթն էք մեր պաշտօնութեամբ նուաղը, չէ թէ մելանով գրուած, հապա կենդանի Աստուծոյ Հոգիովը, չէ թէ քարեղէն տախտակներու վրայ, հապա սրտին մար-
4 մնեղէն տախտակներուն վրայ· Եւ ասանկ վստահութիւն ունինք մենք Աստուծոյ վրայ
5 քրիստոսի ձեռքով· Ոչ թէ մենք ինքնիս բնութենս բան ալան ենք բան մը խորհելու՝ որ-
պէս թէ մեզմէ, հապա մեր բաւականու-
6 թիւնը Աստուծմէ է· Որ մեզ բաւական ալ ըրաւ՝ Նոր կտակարանին †պաշտօնեաներ ըլ-
լալու՝ չէ թէ գիրին, հապա Հոգիին· Վասն-
զի գիրը կը սպաննէ, Բայց Հոգին կ՚ապրե-
7 ցնէ· Իսկ եթէ որ քարերու վրայ գրուած մա-
րուած մահուան պաշտօնը փառքով եղաւ,
՝որ Իսրայէլի որդիքը կարող չեղան Մովսէսին
երեսը նայելու՝ անոր երեսին փառացը հա-

ԳԼ· գ· 5· 6·

ղ Հաւաք· ժա· 20· ԳԼ·
ժա· 31· Գաղ· ա·
20· Փիլ· ա· 8·
— ա Կոր· ը· 21· ԳԼ·
ր· 3· Ժա· 29· Ժգ·
9· 10·
— ա Կոր· ը· 5· ա·
ԳԼ· ա· 3·
ղ Հաւաք· ժա· 20·
— ա Կոր· ժե· 1·
— ԳԼ· ա· 23· Ժգ·
20· 21· Ժգ· 10·

Ա՚նոնց գրէնքի ձեռքէ·
ը ԳԼ· Ժգ· 21·
ԳԼ· ե· 16· ը· 22·
Գաղ· ե· 10·
թ ԳԼ· ե· 8· 9· 13·
— ա Կոր· ե· 13·
Գաղ· գ· 12·
ժ Կամ քան մեռելը
Ձեր ամէնուն վրայ
Ծածկոցը՝ վրան
գնայ·
ժա ԳԼ· գ· 3·
Գաղ· ե· 4· 5· ա·
Տիմ· ե· 20·

Գաղ· գ· 1·
ժգ ԳԼ· ե· 15· Ժ· 6·
Կամ աստիճ
Գաղ· Ժգ· 21· ե·
ժդ Գաղ· Ժգ· 9·
ԳԼ· ե· 5· 6·
Երբ· ա· 3·
ա Կոր· ա· 18·
ԳԼ· գ· 3·
Գաղ· ե· 24· Ցամ·
ԺԲ· 30· ա Պետ· ը·
7· 8·
ա Կոր· Ժե· 10·

ա· 11· 18· ը Տիմ·
ա· 11·
Հաւաք· ը· 27· 29·
է· 6·
Հաւաք· գ· 20· գ·
15· է· 8· 10· 11·
Գաղ· գ· 10·
Ցամ· գ· 64· Հբ·
ա· 2·
Հաւաք· է· 10·
Ես ԳԼ· ե· 1· 28· ը
Որ· Ժ· 1· ե·
ԳԼ· ԼԳ· 29· 30· 35·

8 մար, որ պիտի խափանուէր· Ոմանք հոգին պաշտօնը ի՛նչպէս աւելի փառքով պիտի չըլ-
9 լայ· ինչու որ եթէ գաւազապետութեան պաշ-
տօնը փառքով էր, Տո՛րչափ աւելի արդարու-
10 թեան պաշտօնը փառքով պիտի ըլլայ· Վա-
սըն զի ան որ փառաւորէ էր՝ ան մեռին փա-
ռաւորչ չէ գերազանց փառքին պատճառաւը·
11 Քանզի եթէ ան որ պիտի խափանուէր՝ փառ-
քով էր, որչափ աւելի ան որ որ կենայ՝ փառ-
12 քով պիտի ըլլայ· Ուստի ասանկ յոյս ու-
նինք, Տյատ համարձակութեամբ կը վարուինք
13 Ոչ իբրեւ հին· Կը չի եթէ ինչպէս որ Մովսէս
իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր, որ իս-
րայէլի որդիքը նային ան խափանուելու բա-
14 ներուն վախճանին· Սակայն անոնց միտքերը
կուրցան· ինչու որ մինչև սաօրուան օրս նոյն
ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ըն-
թերցուածքին վրայ, ու չի բացուիր, (ինչու որ
15 Քրիստոսով կը խափանուի·) Հապա մինչև
յայսօր, երբոր Մովսէսին կարդան, անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը կենայ·
16 Բայց երբոր Տէրոջը դառնան, անաւոնը
17 պիտի վերնայ ան ծածկոցը· Արդ Տէրը Հո-
գին է· և ուր որ Տէրոջը Հոգին կայ, հոն
18 ազատութիւն կայ· Բայց մենք ամենքս բաց և
բեւով դէմքերով փառքը Տերոջն մէջ
տեսնելով, նոյն պատկերին կը նորոգուինք
փառքէ՝ ի փառս, որպէս թէ Տէրոջը Հոգիին·

Գլ· Դ

1 Կը ծանուցանէ թէ ինչպէս անխիղճութեամբ և հաւատարիմ եղանոյ քարոզչ ու եղած է թէ ինչպէս ան եղաւոր-
նին համար իր ամէն որ կրած նեղութիւններէն և հալածանք-
ներէ պատճառ եղած ու եղբայրնու Աստուծոյ գործակիցնե-
րէ· 12 եկեղեցւոյ օգուտ· 16 և իր անձին յաջողական փառքը·

1 Ուստի ան պաշտօնը ունենալով՝ ինչպէս որ
ողորմութիւն գտանք, չենք Տանձնուիր·
2 Հապա Տրժանարեցանք ամօթալի ծածուկ բա-
ներէն, ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր,
և խարդախութիւն չենք բերեր Աստուծոյ
խօսքին մէջ՝ Տհապա ճշմարտութիւնը յայ-
նելով՝ Տանձներնիս մարդոց ամէն խղճմտան-
3 քին կ'ընծայենք Աստուծոյ առջեւը· Իսկ թէ
որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է, Տկոր-
4 սեալներուն մէջ ծածկուած է· Որոնց մէջ

3 Գալ· գ· 5·
4 Հաւոմ· ա· 17· գ· 31·
5 Գոր· ե· 4· Եփես· գ· 19·
6 Ել· ԼԴ· 33· 35·
7 Հաւոմ· ժ· 4· Գալ· գ· 23·
8 Իս· գ· 10· Մատ· ժգ· 11· 14· Ցաղմ· ԺԹ· 23· Գործ· իգ· 26· Հաւոմ· ժա· 7· 8· 25· Գլ· գ· 4·
9 Նէ· ԼԴ· 34· Հբ· աալթ· ժա· 23· 26·
10 Իս· իե· 7·
11 Հմր· ե· 30· ա Կոր· ժ· 45·
12 Գոր· գ· 4· ե Կոր· ժ· 11· Տիմ· ա· 11·
13 ա Կոր· ժգ· 12·
14 Հաւոմ· ը· 29· ա Կոր· ժե· 49· Կալ· գ· 10·
15 Գոր· գ· 6·
16 ա Կոր· գ· 15· ժ Տիմ· ա· 13·
17 Գլ· գ· 17· ա Թես· բ· 3· 5·
18 Գլ· գ· 4· 7· ե· Ա Կոր· ժգ· 28· Կող· գ· 10·
19 Ես· իե· 7·
20 Հմր· ե· 30· Ցաղմ· ԺԹ· 45·
21 Գոր· գ· 4· ե· ա Կոր· ժ· 49· Կալ· գ· 10·
22 ա Կոր· ժգ· 12·
23 Հաւոմ· ը· 29· ա Կոր· ժե· 49· Կալ· գ· 10·
24 Գոր· գ· 6·
25 ա Կոր· ե· 20· ժ Տիմ· ա· 15·
26 Գլ· գ· 8· 9·
27 Գոր· գ· 6· 7·

14·
15 Հաւոմ· ը· 11·
ա Կոր· ա· 18· Գլ· բ· 15· բ Թես· բ· 10·
16 Ցաղմ· ե· 31· Ցաղմ· ժ· 30· Ժգ· 11· Եփես· գ· 19·
17 Ես· գ· 10· Ցաղմ· Ժգ· 40· Գլ· գ· 14·
18 Ցաղմ· ժ· 15· Ժգ· 45· Ժգ· 9· Փիլ· բ· 6· Կող· ա· 15·
19 Գոր· ե· 3·
20 ա Կոր· ա· 15· 23· Ժ· 33·
21 ա Կոր· Ի· 19· Գլ· ա· 24·
22 Ցաղմ· ը· 8· Ցաղմ· ժ· 13·
23 Ցաղմ· ը· 31· ա Կոր· ժե· 49· Կող· գ· 10·
24 Հմր· ե· 30· Ցաղմ· Ժգ· 40· Գլ· գ· 14·
25 Գոր· գ· 10· Ցաղմ· Ժգ· 9·
26 Հաւոմ· ը· 11· ա Կոր· ժ· 31· Գլ· ա· 5· Գոալ· ե· 19·

Եբր· ա· 3·
ե Կոր· ա· 15· 23·
Ժ· 33·
ա Կոր· Ի· 19· Գլ· ա· 24·
Ցաղմ· ե· 8· Ցաղմ· ժ· 13·
Ցաղմ· ը· 31· ա Կոր· ժե· 49· Կող· գ· 10·
Ցաղմ· ժ· 15· Ժգ· 45· Ժգ· 9· Փիլ· բ· 6· Կող· ա· 15·
Գոր· գ· 17· Փիլ· գ· 10·
Ի՛նձն Տէր Քրիստոս
Հաւոմ· ը· 17· բ
Տիմ· բ· 11· 12· ա Պետ· ա· 13·
Ասպ· խգ· 28· Հբ· աալթ· ը· 36· ա Կոր· ժե· 31· 49· Գլ· ժգ· 9·
Հաւոմ· ը· 18· բ Պետ· ա· 1·
Հաւոմ· ը· 11· ա Պետ· ա· 12·
Ասպ· ԺԹ· 10·
Հաւոմ· ը· 14· ա Կոր· գ· 22· Գլ·
ա· 6· Կող· ա· 24· բ Տիմ· բ· 10·
Գլ· ա· 11· ե· 19· Ի՛մ· 11· 12·
Հաւոմ· ե· 18· Եփես· գ· 10· Կող· գ· 4·
Ա Պետ· ե· 10· Հբ· աալթ· ը· 18· ա Պետ· ե· 10·
Հաւոմ· ը· 24· Գլ· ե· 7· Եբր· ժա· 1·

ԳԼ· Ե

1 կը ծանուցանեմ Քեզ ինչը հաստատուն չէ ունենալով անմահ փառաց· ջ և պատկով ան փառքին և ընդհանուր գոռաս. առնին կը ջանայ մոգուբ խրմնամբ ունենալ· 18 ոչ Քեզ ա. նով պարծենալս համար· 14 ոչ իբրև Քրիստոսէն կենդա. նութիւն ունեցուլ մեզը կ'ուրուագրի որ միայն Քրիստոսի կեն. դանի բերայ նոր պտղած մը· 18 ու իր հաշտութեան պատճառովը ուրիշներն ալ Աստուծոյ հետ հաշտեցնեն·

15 ուրեմն ամէնն ալ մեռան· եւ ամէնուն հա. մար մեռաւ, նոր կենդանի եղողները ալ ի. րենց անձերնուն կենդանի չըլլան, հապա ա. նոր որ իրենց համար մեռաւ ու յարուցաւ·

16 առ· ս· Ուստի ասկէ հետ մենք մեկ մը մարդկով չենք գիտեր· ու թէև Քրիստոսը մարդկով ճանչցանք, բայց հիմա ալ ան չենք ճանչնար· 17 Ուրեմն թէ որ մեկը Քրիս. տոսի մէջ է, նոր ստեղծուած մըն է· Հինները անցան, և ահա ամէն բան նոր է·

18 գաս· Սակայն ամէն բան Աստուծմէ է, նոր մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Քրիստոսի ձեռքովը, ու առաս մեզի հաշտութեան պաշտօնը·

19 Ա.յսինքն Աստուած էր, որ Քրիս. տոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց, և անոնց յանցանքները իրենց չհաշուեց, ու հաշ.

20 տութեան խօսքը մեր մէջը գրաս· Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ Աստուծոյ դեսպան կ'ընենք, Քրիստոս թէ Աստուած կը բարեխօսէ մեզմով· կ'աղաչենք ձեզ Քրիստոսի կողմանէ, հաշտուե.

21 ցեք Աստուծոյ հետ· Վասն զի Աստուած զա. նիկա որ մեզի չէր գիտեր, մեզի համար ՚մե. զաս սեպեց, ՚որ մենք անոր մէջեղովը Աս. տուծոյ արդարութիւն ըլլանք·

ԳԼ· Զ

1 Աշխատութիւն կը ծանուցանեմ որ իբր գործակից է Քրիս. տոսի հետ առաքելի պաշտօնեայ· Քեզ իր յորդորանքովը· 2 Քէ իբր անարատ վարդապետ· և Քէ ու Աստուածային համար հաճ. բեաս Քեզ ծանելով ամէն տեսակ փիլիսոփա. ու նենգութիւն նենգաս· 3 14 Որ յորդ որի գանոնք որ ու հետեն կը հաստատեն բնիկ բանքերնիդին և պղծութիւններնիդ· համեցելով որ իրենց անձերը կենդանի Աստուծոյ տաճարներն են·

1 Աստ մենք ալ ՚գործակից ըլլալով՝ Ի'կ՚աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը Ա.պարապ տե.

2 ղը ընդունած չըլլաք· Ուրեմն որ՝ Ընդունե. լի ժամանակի մը մէջ լսեցի քեզի, կ'ըսէ, և փրկութեան օրը օգնեցի քեզի քեզի· ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը, ահա հիմա է

3 փրկութեան օրը· Ուրեմն մենք ոեւէ բանով մը գայ. թագոյթեան չենք տար, որ Ծ.ը պատճառը

4 չպատասխանի· Բայց ամէն բանի մէջ մեր ան. ձը կ'ընծայենք Աստուծոյ սպասաւորները. պէս՝ շատ համբերութեամբով վիշտերու մէջ,

5 տառապանքներու, նեղութիւններու, Ծեղ. ծելու, բանտերու, խռովութիւններու, աշ. խատութիւններու, հոգեվիճակու, ծոմերու,

6 Ս.ուրբ հոգիով, անկեղծ սիրով, Ճշմարիտ բանով, Աստուծոյ զօրութեամբ, արդարութեան զէնքերով աջ և ձախ կողմանէ,

7 Փառքով և անարգանքով, չարախօսութեամբ և բարի անունով, իբրև խաբեբաներ և ճշմարիտ,

8 իբրև անծանօթներ և ճանչցուած, իբրև մեռնող և ահա կենդանի ենք, իբրև պատժուած և ոչ սպանուած,

9 իբրև տրտմող և միշտ ուրախ, իբրև աղքատ և շատերը հարստացնող, իբրև ոչինչ ունեցող և ամէն բան տիրացող·

10 Կորնթացիներ, մեր բերանը բացուեցաւ ձեզի, մեր սիրտը լայնցաւ·

11 Ձեր սրտերուն մէջ նեղութիւն չունիք, հապա ձեր ինքնասէր զգացումներուն մէջ նեղութիւն կրելու էք·

12 Ես նոյն հատուցումին համար, որպէս որդիներուն կ'ըսեմ, դուք ալ լայնցէք·

13 Անհաւատներուն հետ անհաւասար լուծի տակ մի՛ մտնէք· Վասն զի ի՞նչ հաղորդակցութիւն ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ, կամ ի՞նչ ընկերակցութիւն լոյսը խաւարին հետ·

14 Ի՞նչ համաձայնութիւն ունի Քրիստոս Բելիարին հետ, կամ ի՞նչ բաժին հաւատացեալին անհաւատին հետ·

15 Ի՞նչ ուխտ կրնայ ունենալ Աստուծոյ տաճարը կռոտներուն հետ· Վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն էք, ինչպէս որ Աստուած ըսաւ. Անոնց մէջ պիտի բնակիմ և պիտի շրջիմ, և անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան·

16 Ուստի դուրս ելէք անոնց միջէն և զատուեցէք, կ'ըսէ Տէրը, և մի՛ դպչիք անմաքուրին, և ես ձեզ պիտի ընդունիմ·

17 Եւ ձեզի հայր պիտի ըլլամ, և դուք ինծի որդիներ և աղջիկներ պիտի ըլլաք, կ'ըսէ Տէր Ամենակալը·

ԳԼ· Է

1 Ուրեմն, սիրելիներ, որ այս խոստումները ունինք, եկէք զմեզ սրբենք մարմնի և հոգիի ամէն պղծութենէ, և կատարենք զսրբութիւնը Աստուծոյ երկիւղով·

2 Ընդունեցէք զմեզ· Զոք չվնասեցինք, զոք չապականեցինք, զոք չշահագործեցինք·

3 Դատապարտելու համար չեմ ըսեր· Որովհետև առաջ ալ ըսի, որ դուք մեր սրտերուն մէջ էք, մեռնելու ալ և ապրելու ալ միասին·

4 Մեծ է իմ համարձակութիւնս դէպի ձեզ, մեծ է իմ պարծանքս ձեզի համար· Լցուեցայ մխիթարութեամբ, առատացայ ամէն նեղութեան մէջ մեր ուրախութեամբ·

5 Որովհետև երբ Մակեդոնիա եկանք, մարմինս հանգիստ չունեցաւ, հապա ամէն կողմանէ նեղութեան մէջ էինք, դուրսէն կռիւներ, ներսէն երկիւղներ·

6 Բայց Աստուած որ խոնարհները կը մխիթարէ, մխիթարեց զմեզ Տիտոսի գալովը·

7 Ոչ միայն անոր գալովը, հապա անով որ ձեզմով ունեցած մխիթարութենէն մխիթարուեցաւ, պատմելով մեզի ձեր ցանկութիւնը, ձեր ողբալը, ձեր նախանձը իմ համար, որ աւելի ուրախացայ·

8 Որովհետև եթէ ես ալ ձեզ տխրեցուցի թղթովս, չեմ զղջար, թէև զղջացեր էի, որովհետև տեսայ որ այդ թուղթը ձեզ տխրեցուց, թէև մի ժամ միայն·

9 Հիմա կ'ուրախանամ, ոչ թէ որ տխրեցաք, հապա որ տխրեցաք ապաշխարութեան համար· Վասն զի Աստուծոյ համեմատ տխրեցաք, որպէս զի մեզմէ ոչ մէկ վնաս կրէք·

10 Վասն զի Աստուծոյ համեմատ տխրութիւնը կը գործէ անդառնալի ապաշխարութիւն մը փրկութեան համար, բայց աշխարհի տխրութիւնը մահ կը գործէ·

11 Վասն զի ահա ձեզի համար այս նոյն Աստուծոյ համեմատ տխրելը որչափ ջանասիրութիւն գործեց ձեր մէջ, այլ և ինքնապաշտպանութիւն, այլ և բարկութիւն, այլ և երկիւղ, այլ և փափաք, այլ և նախանձ, այլ և վրէժխնդրութիւն· Ամէն կերպով դուք ինքզինքնիդ ցոյց տուիք որ անարատ էք այս գործին մէջ·

12 Ուրեմն եթէ ձեզի գրեցի, ոչ թէ անոր համար որ վնասեցաւ գործողը, և ոչ ալ անոր համար որ վնասեցաւ կրողը, հապա որ մեր հոգածութիւնը մեզի համար ձեր առջև յայտնի ըլլայ ձեզի համար·

13 Ասոր համար մխիթարուեցանք· Բայց մխիթարութեանս վրայ աւելի ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեան համար, որովհետև անոր հոգին հանգստացաւ ձեր բոլորէն·

14 Որովհետև եթէ ինչ որ անոր համար պարծեցայ ձեզի, չամչցուցի զիս, հապա ինչպէս ձեզի ամէն բան ճշմարտութեամբ խօսեցանք, նոյնպէս մեր պարծանքը Տիտոսի առջև ճշմարտութիւն եղաւ·

15 Եւ անոր սիրտը աւելի կը գրգռուի դէպի ձեզ, երբ կը յիշէ ձեր բոլորին հնազանդութիւնը, որչափ երկիւղով և դողով ընդունեցիք զանիկա·

16 Կ'ուրախանամ որ ամէն կերպով ձեզի համար վստահութիւն ունիմ·

ԳԼ· Ը

1 Ուրեմն, եղբայրնե՛ր, ձեզի կը ծանուցանենք զՍտուածոյ շնորհքը որ տրուեցաւ Մակեդոնիոյ եկեղեցիներուն·

2 Որ թէև մեծ փորձութեան մէջ տառապեցան, սակայն իրենց առատ ուրախութիւնը և խոր աղքատութիւնը հարստացուցին զանոնք առատ ողորմութեան մէջ·

3 Վասն զի ես կը վկայեմ, որ իրենց կարողութեանը չափ, ու նաև կարողութենէն աւելի, կամովին տուին·

4 Ինքզինքնին կը խնդրէին մեզմէ, որ շնորհք ընենք և ընդունինք ծառայութիւնը սրբերուն որ կ'ընէին·

5 Ու ոչ միայն ինչպէս յուսացինք, հապա ինքզինքնին նախ Տէրոջ տուին, ապա մեզի Աստուծոյ կամքովը·

6 Ուստի խրատեցինք զՏիտոս, որպէս զի որչափ որ սկսաւ, նոյնչափ ալ կատարէ ձեր մէջ այս շնորհքը·

7 Ինչպէս որ ամէն բանի մէջ կը յաջողիք, հաւատքի, խօսքի, գիտութեան, ամէն տեսակ ջանասիրութեան և մեզմէ ունեցած սիրոյ մէջ, նոյնպէս ալ այս շնորհքի մէջ յաջողեցէք·

8 Ես չեմ ըսեր թէ հրաման կու տամ, հապա ուրիշներուն ջանասիրութեան համեմատ կը փորձեմ նաև ձեր սիրոյ անկեղծութիւնը·

9 Վասն զի գիտէք զշնորհքը մերոյ Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի, որ թէև հարուստ էր, սակայն ձեզի համար աղքատացաւ, որպէս զի անոր աղքատութեամբը դուք հարստանաք·

10 Ես այս կը խրատեմ ձեզի, որովհետև ձեզի օգտակար է այս, որ ոչ միայն գործելու, հապա նաև կամենալու մէջ առաջ եղաք անցեալ տարուընէ·

11 Հիմա ալ գործեցէք, որպէս զի ինչպէս որ կամենալու պատրաստութիւն կար, նոյնպէս ալ ունեցածնիդէն գործելու·

12 Վասն զի եթէ կամենալու պատրաստութիւն կայ, ընդունելի է ըստ ունեցածին մարդուն, ոչ ըստ չունեցածին·

13 Վասն զի ոչ թէ ուրիշներուն համար հանգիստ, դուք ալ նեղութեան մէջ ըլլաք, հապա հաւասարութեան համար·

14 Ձեր ներկայ ժամանակը թող ուրիշներուն պակասը լեցնէ, որպէս զի նոյնպէս ալ ուրիշներուն առատութիւնը ձեր պակասը լեցնէ, որպէս զի հաւասարութիւն ըլլայ·

15 Ինչպէս գրուած է. Որ շատ հաւաքեց, չաւելցուց, և որ քիչ հաւաքեց, չպակսեցաւ·

16 Բայց շնորհակալ եղէք Աստուծոյ, որ նոյն ջանասիրութիւնը տուաւ Տիտոսի սրտին համար ձեր·

17 Վասն զի ոչ միայն խրատը ընդունեցաւ, հապա ինքն ալ ջանասէր ելլալով՝ ինքնակամ գնաց ձեզի մօտ·

18 Անոր հետ ղրկեցինք նաև եղբայրը որուն գովեստը բոլոր եկեղեցիներուն մէջ կ'ըսուի աւետարանին համար·

19 Ոչ միայն այս, հապա եկեղեցիներէն ալ ընտրուեցաւ ճամբորդ ընկեր մեզի հետ, այս շնորհքին համար որ մեր կողմէ կը սպասարկուի Տէրոջ փառքին համար և ձեր պատրաստակամութեան·

20 Որովհետև կ'ուզենք որ ոչ ոք մեզի վրայ կասկածի այս առատ ողորմութեան համար որ մեր կողմէ կը սպասարկուի·

21 Վասն զի կը հոգանք բարի բաներու համար ոչ միայն Տիրոջ առջև, հապա նաև մարդոց առջև·

22 Անոնց հետ ղրկեցինք նաև մեր եղբայրը որ շատ անգամ ջանասէր գտանք բազում բաներու մէջ, հիմա աւելի ջանասէր՝ ձեզի վրայ ունեցած մեծ վստահութեան համար·

23 Եթէ Տիտոսի համար հարցուի, ան իմ ընկերս է և ձեզի համար գործակից, եթէ մեր եղբայրները հարցուին, անոնք եկեղեցիներուն առաքեալներն են, Քրիստոսի փառք·

24 Ուրեմն ցոյց տուէք անոնց ձեր սիրոյ ապացոյցը և մեր պարծանքին համար ձեր վրայ, եկեղեցիներուն առջև·

ԳԼ· Թ

1 Վասն զի աւելորդ է ինծի որ ձեզի գրեմ սրբոց համար ծառայելու մասին·

2 Վասն զի գիտեմ ձեր պատրաստակամութիւնը, որուն համար ձեր մասին պարծեցայ Մակեդոնացիներուն առջև, որ Աքայիա պատրաստ է անցեալ տարուընէ, և ձեր նախանձը շատերը գրգռեց·

3 Բայց ղրկեցի եղբայրները, որպէս զի մեր պարծանքը ձեր մասին այս մասով չխոտորի, հապա ինչպէս ըսի, պատրաստ ըլլաք·

4 Որպէս զի եթէ Մակեդոնացիներ ինծի հետ գան և ձեզ անպատրաստ գտնեն, մենք, որ չենք ըսեր ձեզմէ, չամչնանք այս յոյսի համար·

5 Ուստի անհրաժեշտ համարեցի եղբայրները խնդրել, որ առաջ գան ձեզի մօտ և նախապէս պատրաստեն ձեր օրհնութիւնը որ խոստացաք, որպէս զի պատրաստ ըլլայ իբրև օրհնութիւն և ոչ թէ իբրև ստիպողութիւն·

6 Բայց այս կ'ըսեմ, որ որ սակաւ կը սերմանէ, սակաւ ալ կը հնձէ, և որ առատ կը սերմանէ, առատ ալ կը հնձէ·

7 Ամէն մէկը ինչպէս որ սրտին մէջ որոշեց, ոչ թէ տրտնջալով կամ հարկադրութեամբ, վասն զի Աստուած կը սիրէ զուրախ տուողը·

8 Աստուած կրնայ ամէն շնորհք առատացնել ձեզի, որպէս զի ամէն ատեն ամէն բանի մէջ ամէն բանէ կարիք չունենալով՝ առատանաք ամէն բարի գործի համար·

9 Ինչպէս գրուած է. Ցրուեց, տուաւ աղքատներուն, անոր արդարութիւնը կը մնայ յաւիտեան·

10 Ան որ սերմ կը տայ սերմնացանին և հաց՝ ուտելու, ձեզի ալ սերմը կը տայ և կը բազմացնէ և ձեր արդարութեան պտուղները կ'աճեցնէ·

11 Որպէս զի ամէն կողմանէ հարստանալով՝ ամէն տեսակ առատաձեռնութեան համար, որ մեզմով Աստուծոյ կը հասնի գոհութիւն·

12 Վասն զի այս ծառայութեան պաշտօնը ոչ միայն սուղ կը հոգայ սրբոց կարիքները, հապա նաև շատ շատերուն Աստուծոյ գոհութիւններով կը լեցնէ·

13 Որովհետև այս ծառայութեան փորձովը կը փառաւորեն Աստուած Քրիստոսի աւետարանին հանդէպ ձեր հնազանդութեան համար որ կը խոստովանիք, և ձեր ու բոլորին հանդէպ ունեցած առատաձեռնութեան համար·

14 Ու անոնք իրենց աղօթքներովը ձեզի համար կը տենչան ձեր վրայ ունեցած Աստուծոյ առատ շնորհքին համար·

15 Շնորհակալութիւն Աստուծոյ անպատմելի պարգեւին համար·

ԳԼ· Ժ

1 Ես Պաւղոս ինքս ձեզի կ'աղաչեմ Քրիստոսի հեզութեամբն ու ազնուութեամբը, որ երեսով խոնարհ եմ ձեր մէջ, բայց հեռուն եղած ատենս համարձակ եմ ձեզի վրայ·

2 Կ'աղաչեմ որ երբ ներկայ ըլլամ, համարձակութեամբ չստիպուիմ այն վստահութեամբ որով կը կարծեմ համարձակ ըլլալ ոմանց դէմ որոնք մեզ կը համարին թէ մարմնաւոր կերպով կ'ընթանանք·

3 Վասն զի թէև մարմնով կ'ընթանանք, մարմնաւոր կերպով չենք պատերազմիր·

4 Վասն զի մեր պատերազմին զէնքերը մարմնաւոր չեն, հապա Աստուծոյ զօրաւոր են՝ ամրոցները քակելու համար·

5 Խորհուրդները կը քակենք և ամէն բարձրութիւն որ Աստուծոյ գիտութեան դէմ կը բարձրանայ, և ամէն միտք կը գերեվարենք Քրիստոսի հնազանդութեան համար·

6 Եւ պատրաստ ենք վրէժ առնելու ամէն անհնազանդութենէ, երբ ձեր հնազանդութիւնը լրանայ·

7 Կը նայիք արտաքին կերպարանքին· Եթէ մէկը իրեն վստահ է թէ Քրիստոսի է, թող նորէն իր մտքին մէջ դնէ թէ ինչպէս ինքն Քրիստոսի է, նոյնպէս ալ մենք Քրիստոսի ենք·

8 Վասն զի եթէ ես ալ աւելի շատ պարծենամ մեր իշխանութեան համար, զոր Տէրը տուաւ մեզ շինութեան համար և ոչ թէ քանդման համար, չամչնամ·

9 Որպէս զի չթուի թէ ձեզ թղթերով կը վախցնեմ·

10 Վասն զի թղթերը, կ'ըսեն, ծանր և զօրաւոր են, բայց մարմնաւոր ներկայութիւնը տկար է և խօսքը՝ արհամարհելի·

11 Ասանկ մարդը թող մտածէ այս, որ ինչպիսի որ ենք խօսքով թղթերուն մէջ՝ հեռուն եղած ատենս, նոյնպիսի ալ ներկայ ատենս գործով պիտի ըլլանք·

12 Վասն զի չենք համարձակիր մեզ դասել կամ համեմատել ոմանց հետ որոնք իրենք զիրենք կը գովեն· Բայց անոնք իրենք իրենց չափով կը չափուին և իրենք իրենց հետ կը համեմատին, անհասկացող են·

13 Մենք ալ չենք պարծենար անչափ բաներու համար, հապա ըստ չափու կանոնին զոր Աստուած բաժնեց մեզի, որ նաև ձեզի հասնինք·

14 Վասն զի մենք ձեզի չհասնելով՝ անցած չենք մեր չափէն դուրս, որովհետև մենք առաջ ալ ձեզի հասանք Քրիստոսի աւետարանին մէջ·

15 Անչափ չենք պարծենար ուրիշներուն աշխատութեանց համար, բայց ունինք յոյս, որ ձեր հաւատքին աճելովը մեր կանոնին համեմատ աւելի մեծնանք·

16 Որպէս զի աւետարանենք ձեզմէ անդին եղող աշխարհներուն, և չպարծենանք ուրիշ կանոնի մէջ եղած բաներու համար·

17 Բայց որ կը պարծենայ, Տիրոջմով թող պարծենայ·

18 Վասն զի ոչ թէ ան որ ինքզինքը կը գովէ, նա ճշմարիտ է, հապա ան որ Տէրը կը գովէ·

ԳԼ· ԺԱ

1 Երանի թէ հանդուրժէիք ինծի քիչ մը անհեթեթութենէս· Բայց հանդուրժեցէք ինծի·

2 Վասն զի նախանձով կը նախանձիմ ձեզի համար Աստուծոյ նախանձով· Վասն զի ձեզ մի առու մարդու նշանեցի, որպէս զի Քրիստոսի մաքուր կոյս մը ներկայացնեմ·

3 Բայց կը վախնամ, որ ինչպէս օձը իր խորամանկութեամբ Եւային խաբեց, նոյնպէս ձեր միտքերը չապականուին Քրիստոսի հանդէպ ունեցած անկեղծ և մաքուր սիրոյն մէջէն·

4 Վասն զի եթէ եկողը ուրիշ Յիսուս մը քարոզէ, զոր մենք չենք քարոզած, կամ ուրիշ հոգի մը ընդունիք, զոր չէք ընդունած, կամ ուրիշ աւետարան մը, զոր չէք ընդունած, լաւ կ'անցնէիք·

5 Վասն զի կը կարծեմ որ ոչ մէկ բանով պակաս եղայ այն մեծ առաքեալներէն·

6 Թէև տգէտ եմ խօսքով, բայց ոչ գիտութեամբ· Ամէն կերպով ամէն բանի մէջ ձեզի յայտնի եղանք·

7 Մեղանչեցի՞ արդեօք ես ինքզինքս խոնարհեցնելով, որպէս զի դուք բարձրանաք, որովհետև ձրի աւետարանեցի ձեզի Աստուծոյ աւետարանը·

8 Ուրիշ եկեղեցիներէ աւարառեցի, ռոճիկ առնելով՝ ձեզի ծառայելու համար·

9 Եւ երբ ձեզի հետ էի և կարիք ունեցայ, ոչ մէկուն ծանրացայ, վասն զի եղբայրները Մակեդոնիայէն եկան և հոգացին իմ կարիքս· Ամէն կերպով ձեզի ծանրանալէ զգուշացայ և պիտի զգուշանամ·

10 Քրիստոսի ճշմարտութիւնը որ իմ մէջս է, այս պարծանքը չպիտի խլուի ինծմէ Աքայիոյ երկիրներուն մէջ·

11 Ինչո՞ւ համար· Որովհետև չեմ սիրեր ձեզ՝ Աստուած գիտէ·

12 Բայց ինչ որ կ'ընեմ, պիտի ընեմ, որպէս զի պատճառ չգտնեն անոնք որ պատճառ կը փնտռեն, որպէս զի պարծանքի մէջ ալ մեզի նման գտնուին·

13 Վասն զի այդպիսիները կեղծ առաքեալներ են, նենգաւոր բանուորներ, որ Քրիստոսի առաքեալներուն կը նմանցնեն զանձերնին·

14 Եւ զարմանալի չէ, վասն զի Սատանան ինքն ալ կը նմանցնէ զանձը լուսոյ հրեշտակի·

15 Ուրեմն մեծ բան չէ եթէ անոր սպասաւորները ալ նմանցնեն զանձերնին արդարութեան սպասաւորներուն· Բայց անոնց վախճանը ըստ իրենց գործոց պիտի ըլլայ·

16 Կրկին կ'ըսեմ, մէկը չկարծէ թէ անմիտ եմ· Եթէ ոչ, գոնէ անմիտի պէս ընդունեցէք զիս, որպէս զի ես ալ քիչ մը պարծենամ·

17 Ինչ որ կը խօսիմ, Տէրոջ պէս չեմ խօսիր, հապա անմտութեամբ, այս պարծանքին վստահութեամբ·

18 Քանի որ շատեր մարմնաւոր կերպով կը պարծենան, ես ալ պիտի պարծենամ·

19 Վասն զի ուրախութեամբ կը հանդուրժէք անմիտներուն, դուք որ իմաստուն էք·

20 Վասն զի կը հանդուրժէք եթէ մէկը ձեզ ստրկացնէ, եթէ մէկը ձեզ ուտէ, եթէ մէկը ձեզմէ առնէ, եթէ մէկը ինքզինքը բարձրացնէ, եթէ մէկը ձեզ երեսին զարնէ·

21 Ամօթով կ'ըսեմ, թէ մենք ալ տկար եղանք· Բայց ինչ որ մէկը համարձակ է, (անմիտ կ'ըսեմ) ես ալ համարձակ եմ·

22 Եբրայեցի՞ են, ես ալ այդպէս եմ· Իսրայէլացի՞ են, ես ալ այդպէս եմ· Աբրահամի զաւա՞կ են, ես ալ այդպէս եմ·

23 Քրիստոսի սպասաւո՞ր են, (խելագարի պէս կ'ըսեմ) ես աւելի եմ· Աւելի շատ աշխատութիւններով, աւելի շատ բանտերով, անհամեմատ աւելի հարուածներով, շատ անգամ մահուան վտանգներու մէջ·

24 Հրեաներէն հինգ անգամ քառասունէն մէկ պակաս առի·

25 Երեք անգամ գաւազանահարուեցայ, մէկ անգամ քարկոծուեցայ, երեք անգամ նաւաբեկութիւն կրեցի, գիշեր ու ցերեկ անդունդի մէջ անցուցի·

26 Շատ անգամ ճամբորդութիւններու մէջ, գետերու վտանգներու մէջ, աւազակներու վտանգներու մէջ, ազգէս ազգ վտանգներու մէջ, քաղաքի մէջ վտանգներու մէջ, անապատի մէջ վտանգներու մէջ, ծովու մէջ վտանգներու մէջ, կեղծ եղբայրներու մէջ վտանգներու մէջ·

27 Աշխատութեան և նեղութեան մէջ, շատ անգամ արթնութիւններու մէջ, սովի և ծարաւի մէջ, շատ անգամ պահքերու մէջ, ցուրտի և մերկութեան մէջ·

28 Ասոնցմէ զատ՝ ամէն օր ինծի վրայ հասնող հոգսը, բոլոր եկեղեցիներուն համար ունեցած հոգածութիւնը·

29 Ո՞վ կ'ուժասի, և ես չուժասիմ· Ո՞վ կը գայթակղի, և ես չեմ այրիր·

30 Եթէ պարծենալ պէտք է, իմ տկարութեանս վրայ պիտի պարծենամ·

31 Տէր Յիսուսի Աստուծոյ և Հօր՝ որ օրհնեալ է յաւիտեան, գիտէ որ չեմ ստեր·

32 Դամասկոսի մէջ Արետաս թագաւորին նահանգապետը պահակ կը կենար դամասկացիներու քաղաքին վրայ, որ զիս բռնէ·

33 Եւ պատուհանէ մը զամբիւղով կախուեցայ պարսպին միջէն, և ազատեցայ անոր ձեռքերէն·

ԳԼ· ԺԲ

1 Պարծենալ պէտք է, թէև չօգտիր· Բայց պիտի գամ Տեառն տեսիլներուն և յայտնութիւններուն·

2 Գիտեմ մարդ մը Քրիստոսի մէջ, որ տասնչորս տարի առաջ (մարմնով չգիտեմ, կամ հոգիով չգիտեմ, Աստուած գիտէ) մինչև երրորդ երկինքը հանուեցաւ·

3 Եւ գիտեմ այդ մարդը (մարմնով կամ առանց մարմնոյ չգիտեմ, Աստուած գիտէ)

4 որ դրախտը հանուեցաւ և անհնարին խօսքեր լսեց, որոնք մարդուն չի վայելեր խօսիլ·

5 Այդպիսիին համար պարծենամ, բայց ինծի համար չպարծենամ, հապա միայն իմ տկարութիւններուս վրայ·

6 Վասն զի եթէ ուզեմ պարծենալ, անմիտ չպիտի ըլլամ, վասն զի ճշմարտութիւնը պիտի խօսիմ· Բայց կը խնայեմ, որպէս զի մարդ չկարծէ ինծի վրայ աւելի բան մը քան թէ ինչ որ ինծմէ կը տեսնէ կամ կը լսէ·

7 Եւ յայտնութիւններուն գերազանցութեան համար, որ չափազանց չհպարտանամ, մարմնոյս մէջ խայթ մը տրուեցաւ ինծի, Սատանայի հրեշտակ մը, որ զիս հարուածէ, որպէս զի չհպարտանամ·

8 Այդ բանին համար երեք անգամ Տէրոջ աղաչեցի, որ անկէ հեռանայ·

9 Եւ ըսաւ ինծի· Բաւական է քեզի իմ շնորհքս, վասն զի զօրութիւնս տկարութեան մէջ կատարեալ կ'ըլլայ· Ուրեմն աւելի սիրով պիտի պարծենամ իմ տկարութիւններուս վրայ, որպէս զի Քրիստոսի զօրութիւնը իմ վրաս բնակի·

10 Ուստի Քրիստոսի համար կը հաճիմ տկարութիւններու, նախատինքներու, նեղութիւններու, հալածանքներու, նեղութիւններու մէջ· Վասն զի երբ տկար եմ, այն ատեն զօրաւոր եմ·

11 Յիմար եղայ· Դուք ստիպեցիք զիս· Վասն զի ես ձեզմէ պէտք էր գովեստ գտնէի· Վասն զի ոչինչ պակաս եղայ այն մեծ առաքեալներէն, թէև ոչինչ եմ·

12 Առաքելի նշանները ձեր մէջ համբերութեամբ կատարուեցան նշաններով, հրաշքներով և զօրութիւններով·

13 Վասն զի ի՞նչ բանով պակաս եղաք միւս եկեղեցիներէն, բացի միայն ինծմէ որ ձեզի ծանր չեղայ· Ներեցէք ինծի այս անիրաւութեան համար·

14 Ահա երրորդ անգամ պատրաստ եմ գալու ձեզի մօտ, և ձեզի ծանր չպիտի ըլլամ· Վասն զի ձեր ոչ թէ ինչերը կ'ուզեմ, հապա ձեզ· Վասն զի ոչ թէ զաւակները պարտին ծնողներուն համար դիզել, հապա ծնողները՝ զաւակներուն համար·

15 Ես ալ ամենայն սիրով պիտի ծախսեմ և ծախսուիմ ձեր անձերուն համար· Եթէ ես ձեզ աւելի շատ սիրեմ, դուք ինծի պակաս սիրէք՞·

16 Բայց ըլլայ որ ես ձեզի ծանր չեղայ, բայց խորամանկ ըլլալով՝ ձեզ նենգութեամբ որսացի·

17 Ձեզմէ ղրկուածներէն մէկուն միջոցով ձեզմէ շահեցա՞ւ·

18 Տիտոսին խնդրեցի և եղբայրը ղրկեցի· Տիտոս ձեզմէ շահեցա՞ւ· Մենք նոյն հոգիով չքալեցինք, նոյն քայլերով չգացինք՞·

19 Դարձեալ կը կարծէք թէ ձեզի կը պաշտպանուինք· Աստուծոյ առջև Քրիստոսի մէջ կը խօսինք, սիրելինե՛ր, ամէն բան ձեր շինութեան համար·

20 Վասն զի կը վախնամ, որ գուցէ երբ գամ, ձեզ ինչպիսի որ չուզեմ՝ գտնեմ, և ես ալ ձեզի ինչպիսի որ չուզէք՝ գտնուիմ, գուցէ կռիւ, նախանձ, բարկութիւններ, հակառակութիւններ, բամբասանքներ, ականջ ծակելներ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ գտնուին·

21 Գուցէ երբ գամ, Աստուած ինծի նորէն խոնարհեցնէ ձեր առջև, և սգամ շատերուն համար որ առաջ մեղանչեցին և չապաշխարեցին իրենց պղծութեան, պոռնկութեան և գարշելի արարքներուն համար որ գործեցին·

ԳԼ· ԺԳ

1 Ահա երրորդ անգամ կու գամ ձեզի մօտ· Ամէն գործ երկու կամ երեք վկաներու բերնով պիտի հաստատուի·

2 Առաջ ալ ըսի և հիմա ալ կ'ըսեմ, երկրորդ անգամ ներկայ եղած պէս, հեռուն եղած ատենս ալ գրեցի նախապէս մեղանչածներուն և բոլոր միւսներուն, որ եթէ նորէն գամ, չպիտի խնայեմ·

3 Որովհետև Քրիստոսի խօսող իմ մէջս փորձութիւն կ'ընէ, որ ձեզի հանդէպ տկար չէ, հապա զօրաւոր է ձեր մէջ·

4 Վասն զի թէև տկարութենէ խաչուեցաւ, բայց Աստուծոյ զօրութեամբ կը կենդանանայ· Վասն զի մենք ալ տկար ենք անոր մէջ, բայց Աստուծոյ զօրութեամբ անոր հետ կենդանի պիտի ըլլանք ձեզի հանդէպ·

5 Ինքզինքնիդ փորձեցէք, թէ հաւատքի մէջ էք, ինքզինքնիդ քննեցէք· Կամ ինքզինքնիդ չճանչնա՞ք, որ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջ է, եթէ ոչ՝ անհաւատ գտնուած էք·

6 Բայց յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ մենք անհաւատ չենք գտնուած·

7 Ուստի կ'աղաչենք Աստուծոյ, որ ոչ մէկ չարիք գործէք, ոչ թէ որ մենք հաւանութիւն գտնուինք, հապա որ դուք բարի գործ ընէք, թէև մենք անհաւանութեան պէս գտնուինք·

8 Վասն զի ոչինչ կրնանք ընել ճշմարտութեան դէմ, հապա ճշմարտութեան համար·

9 Վասն զի կ'ուրախանանք, երբ մենք տկար ենք և դուք զօրաւոր էք· Ասիկա ալ կ'աղաչենք, ձեր կատարելութեան համար·

10 Ասոր համար այս բաները կը գրեմ հեռուն եղած ատենս, որպէս զի ներկայ եղած ատենս խստութեամբ չվարուիմ, այն իշխանութեան համար զոր Տէրը տուաւ ինծի շինութեան համար և ոչ թէ քանդման համար·

11 Վերջապէս, եղբայրնե՛ր, ուրախացէք, կատարելագործուեցէք, մխիթարուեցէք, նոյն միտքը ունեցէք, խաղաղութեամբ ապրեցէք, և սիրոյ և խաղաղութեան Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ·

12 Իրարու սուրբ համբոյրով ողջունեցէք·

13 Բոլոր սուրբերը ձեզ կ'ողջունեն·

14 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, Աստուծոյ սէրը և Ս.ուրբ հոգիին հաղորդութիւնը ձեր բոլորին հետ ըլլայ·

6 մէջ, Մաքրութիւնով, դիտութիւնով, երկայնմտութիւնով, քաղցրութիւնով, Սուրբ
7 Հոգիով, անկեղծ սիրով, ճշմարտութեան խօսքով, Աստուծոյ զօրութիւնով, Արդա-
8 րութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմն ու ձախ կողմն է. փառքով ու անարգութիւնով,
պարսաւանքով և գովութիւնով. մոլորցնող-
9 ներու պէս՝ ու ճշմարիտներու. Անծանօթներու պէս՝ և ծանօթներու. մեռնողներու պէս՝ և
ահա կենդանի ենք. Պատժուածներու պէս՝
10 ու չսպանուածներ. Տրտմածներու պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք. ադքատներու պէս՝ ու շա-
տերը կը հարստացնենք. բան մը չունեցողնե-
11 րու պէս՝ և ամէն բան տացած ենք. Մեր բերանը ձեզի բացուած է, ով կորնթացիք,
12 իմ սիրտը լայնցած. Դուք մեր կողմէն չէք նեղուիր, Հապա ձեր ներքինութենէդ կը նեղուիք.
13 Ես՝ կը նեղուիմ. Ուստի անոր հատուցումը (իբրև զաւակներուն կը խօսիմ՝) դուք ալ
14 Ընդարձակուեցէք. Անհաւասարութեան տակ մի բերէք. Արդարութիւն հետ ի՞նչ մասնակցութիւն
ունի անօրէնութեան հետ, և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը խաւարին
15 հետ. Եւ ի՞նչ միաբանութիւն ունի Քրիստոս Բելիարին հետ, կամ ի՞նչ բաժին ունի
16 հաւատացեալը անհաւատին հետ. Եւ ի՞նչ յարմարութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կռոց
հետ. Վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն է, ինչպէս որ Աստուած ըսաւ, Մէջ
Անոնց մէջը պիտի բնակիմ, ու անոնց մէջը պի-
տի քալեմ, և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան.
17 Անոր համար ելէք անոնց մէջէն ու զատուե-
ցէք, կ'ըսէ Տէրը, և պիտի բան մի պղիտէք.
18 Ու ես ձեզ պիտի ընդունիմ, Ու ես ձեզի Հայր պիտի ըլլամ, ու դուք ինծի տղաքներու ու
աղջիկներ պիտի ըլլաք՝ կ'ըսէ Ամենակալ Տէրը.

Գլ. է

1 Ուստի, սիրելիք, որովհետև մենք ունենք այս խոստումնները, մեր անձերը մաքրենք ամէն կեղտ պղծութենէն մաքրենք, և սրբութիւնը կատարելագործենք Աստուծոյ վախովը.
2 Ընդունեցէք մեզ. Մեկու մը վնաս չըրած ենք, ոչ մէկը եղծեցինք, ու ոչ մէկը գրկեցինք.
3 Չէ՛ որ չդատապարտելու համար կ'ըսեմ. Որովհետև ես առաջուց ըսեր եմ որ դուք մեր սիրտերուն մէջը եք՝ մեռնելու ու ապրելու հետ.
4 Շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վրայ. Շատ է իմ պարծանքս ձեզի համար. Լիացուցեր եմ մխիթարութիւնով, առլցած եմ ուրախութիւնով մեր
5 ամէն նեղութիւններուն մէջ. Զի ատեն որ երբ որ մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ մեր մարմիներ հանգստութիւն չունեցան, հապա
ամէն կողմանէ նեղութիւն կը քաշէինք. Դրսէն պատերազմներ կային, ներսէն
6 վախեր. Բայց Աստուած որ խոնարհները կը մխիթարէ՝ մեզ մխիթարեց Տիտոսի գալովը.
7 Եւ չէ թէ միայն անոր գալովը, հապա ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով ինքը մխիթարեցաւ ձեր ցաւովը, երբոր մեզի պատմեց ձեր
բաղձանքը, ձեր ողբը, ձեր ինծի հանար ներ-
8 կայութիւնը, անոնկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ. Ինչու որ եթէ ձեզ ատրտնեցուցի ան թուղթովը, չեմ զղջար, (եթէ զղջացեր էի,) քանզի կը տեսնեմ՝ որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց, թէև փոքր մը ատեն.
9 Այդ ուրախ եմ, չէ թէ՝ որ տրտմեցաք, հապա որ ապաշխարութեան համար տրտմեցաք. որովհետև դուք Աստուծոյ ներկայութեան պէս տրտմեցաք, անոնկ որ բանով մըն ալ մեզմէ վը-
10 նաս չկրեցիք. Ինչու որ Աստուծոյ ներկայութեան պէս եղած տրտմութիւնը փրկութեան համար ապաշխարութիւն կը գործէ, որ զղջանալու չէ. Բայց աշխարհի տրտմութիւնը մահ
11 կը գործէ. Քանզի ահա սա բանը՝ որ դուք Աստուծոյ ներկայութեան պէս տրտմեցաք, ձեր մէջը որչափ չանք գործեց, որչափ չքմեղութիւն, որչափ տրտմութիւն, որչափ վախ, որչափ
բաղձանք, որչափ նախանձախնդրութիւն, որ-
չափ վրէժխնդրութիւն. Ամէն կերպով ինքզինքնիդ ցոյց ըրիք թէ ան բանին մէջ մաքուր
12 էք. Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի, չէ թէ ղրկանքը ընողին համար էր, և չէ թէ ղրկանքը կրողին համար, հապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի Աստուծոյ
13 առջեւը. Ուստի ան ձեր մխիթարութեանը

Գլ. ը

1 Իր խօսքը չարաճակիտով կը յարգէր զանոնք սուրբ վարք ունենալուս. Ես ինծի ցաւցընելու համար անոնք վրայ ունէր. Յ կը ծանուցանեմ ձեզ իր նեղութիւններուն մէջ տրչակ թիւնին ունենալ՝ երբոր Տիտոս ինծի պատ. մեց անոնց անկեղծ ապաշխարութիւնը որ իր ատչի համար կատարեցաւ էր. 13 և թէ անոնց Տիտոսին ցաւցուցած սէրը ես հոգացեցուցի իր պարծանքը անոնց վրայով.

1 Ուստի, սիրելիք, որովհետև մենք ունենք այս խոստումները, եկէք մեր անձերը մաքրենք ամէն մարմնի ու հոգիի կեղտէն, և սրբութիւնը կատարելագործենք Աստուծոյ վախովը։
2 Ընդունեցէք մեզ. Մեկու մը վնաս չբերինք, ոչ մէկը եղծեցինք, ու ոչ մէկը գրկեցինք։
3 Չեմ ըսեր դատապարտելու համար, որովհետև ես առաջուց ըսեր եմ որ դուք մեր սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու ու ապրելու հետ։
4 Շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վրայ։ Շատ է իմ պարծանքս ձեզի համար։ Լիացուցեր եմ մխիթարութիւնով, առլցուցեր եմ ուրախութիւնով մեր
5 ամէն նեղութիւններուն մէջ։ Զի ատեն որ երբ որ մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ մեր մարմիներ հանգստութիւն չունեցան, հապա ամէն կողմանէ նեղութիւն կը քաշէինք։ Դրսէն պատերազմներ կային, ներսէն
6 վախեր։ Բայց Աստուած որ խոնարհները կը մխիթարէ՝ մեզ մխիթարեց Տիտոսի գալովը։
7 Եւ չէ թէ միայն անոր գալովը, հապա ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով ինքը մխիթարեցաւ ձեր ցաւովը, երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձանքը, ձեր ողբը, ձեր ինծի հանար ներկայութիւնը, անոնկ որ ալ
8 աւելի ուրախ եղայ. Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ան թուղթովը, չեմ զղջար, (եթէ զղջացեր էի,) քանզի կը տեսնեմ՝ որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց, թէև փոքր մը ատեն։
9 Այդ ուրախ եմ, չէ թէ՝ որ տրտմեցաք, հապա որ ապաշխարութեան համար տրտմեցաք. որովհետև դուք Աստուծոյ ներկայութեան պէս տրտմեցաք, անոնկ որ բանով մըն ալ մեզմէ վը-
10 նաս չկրեցիք։ Ինչու որ Աստուծոյ ներկայութեան պէս եղած տրտմութիւնը փրկութեան համար ապաշխարութիւն կը գործէ, որ զղջանալու չէ. Բայց աշխարհի տրտմութիւնը մահ
11 կը գործէ. Քանզի ահա սա բանը՝ որ դուք Աստուծոյ ներկայութեան պէս տրտմեցաք, ձեր մէջը որչափ չանք գործեց, որչափ չքմեղութիւն, որչափ տրտմութիւն, որչափ վախ, որչափ
բաղձանք, որչափ նախանձախնդրութիւն, որ-
չափ վրէժխնդրութիւն. Ամէն կերպով ինքզինքնիդ ցոյց ըրիք թէ ան բանին մէջ մաքուր
12 էք. Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի, չէ թէ ղրկանքը ընողին համար էր, և չէ թէ ղրկանքը կրողին համար, հապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի Աստուծոյ
13 առջեւը. Ուստի ան ձեր մխիթարութեանը

համար մենք մխիթարուեցանք. յառ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար, ինչու որ անոր հոգին ձեր ամէնէն
14 հանդարտութիւն գտեր էր։ Վասն զի ինչ որ ես անոր առջեւը ձեզի համար պարծեցայ՝ ամենով չեղայ. հապա ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտութեամբ խօսեցանք ձեզի, այնպէս ալ Տիտոսին առջեւը պարծենալիս ճշմարիտ եղաւ.
15 զոր։ Նաև անոր սէրը աւելի է ձեր վրայ, երբոր կը յիշէ ձեր ամէնուն հնազանդութիւնը, թէ ինչպէս վախով ու դողով անիկա
16 ընդուներ էք։ Ուստի ուրախ եմ՝ որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ։

ԳԼ. Ը

1 Աւետարանի օրհնուելով Մակեդոնացիները կը յորդորէ կատարելապէս ողորմութիւն ընել Երուսաղէմի աղքատ սուրբերուն. 7 կը յիշեցնէ իրենց առքի
2 նքը. 9 Քրիստոսի օրհնութ. 14 և ան հոգևոր օգուտը որ ունենալու կին ան օգնութիւնը ընելնուն. 16 գովաբանութեամբ կը խօսի Տիտոսին և ուրիշ երկու եղբայրներուն յօժարութեանը վրայով. որպէս իր խնդրանքը և յորդորանքովը անոնց գործ կին բան ամ գործիս համար։

1 Ա՛յդ, եղբայրնե՛ր, ձեզի կը ծանուցանենք Աստուծոյ շնորհքը, որ Մակեդոնացւոց եկե-
2 ղեցիներուն տրուած է. Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ իրենց ուրախութեանը առատութիւնը եւ-ե՛ւ իրենց ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ առատաձեռնութիւն եղաւ.
3 ինչու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութենէն՝ նո՛ւ ամէնէ՛ն ալ աւելի յօժա-
4 բակամ ըլլալով. շատ աղաչանքով կ՚աղաչէին որ սուրբերը ե՛ւս սուրբերուն համար եղած
5 պաշտօնին մասնակցութիւնը ընդունինք. եւ չէ՛ թէ որչափ որ մենք կը յուսացինք, հապա անձերնին ալ տուին, առաջ Տէրոջը ու ե՛ւս-
6 ով մեզի՛ Աստուծոյ կամքովը։ Որ Տիտոսին աջադրեցինք թէ ինչպէս որ անիկա առաջուց սկսեց, անանկ ալ ձեր մէջը կատարէ առ չը-
7 նորհքն ալ։ Բայց ինչպէս որ ամէն բանով առատացած կ՚ը դուք, (Տէ՛ր աստ.ով ու խօսքով ու գիտութիւնով և ամէն չանքով ու ձեզմէ մեր վրայ եղած սիրովը,) Նայեցէ՛ք որ
8 աս շնորհքով ալ առատանաք. Չէ՛ թէ հրամայելով մը կը գլուցեմ, հապա ուրիշներուն չանքին պատճառով, և որ փորձեմ ձեր
9 սիրոյն հարազատութիւնը։ Քանի՛ գիտէք զձեզ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսուն շնորհքը, Թէ՛ ինքը ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր, որ դուք անոր աղքատութովը
10 հարստանա՛ք։ Եւ աս բանիս մէջ խրատ մը կու տամ՝. Ինչու որ ասիկա ձեր օգտին հա-

ձ Հաւտ. ԺԸ. 38։ ի Գլ. բ. 9։ Փիլ. բ. 12։ ղ ր Թես. գ. 4։ Փիլ. Ճմ. 8. 21։ — Մար. ԺԶ. 44։ | բ Գաղ. Ժ. 23։ Եփ. 8։ 17։ Հաւտ. ԺԸ. 25. 26։ ա Կոր. Ժգ. 1. 3։ 4։ Գլ. Ը 11։ ֆ Հմր. 17։ Գլ. Ժբ. 15։ զ ա Կոր. 9։ Ղուկ. Ի. 1։ Մատ. բ. 20։ Ղուկ. Ի. 38։ Փիլ. բ. 6. 7։ ե ա Կոր. ի. 9։ | է Ելք. Ժգ. 18։ Մատ. Ժ. 42։ ա Հմր. 6։ Տիտ. գ. 13. 14։ թ Գլ. Ժբ. 18։ ժ ա Կոր. Ժ. 3. 4։ Երբ. Ժգ. 10։ ի Գլ. Ի. 2։ լ Մար. Ժբ. 43. 44։ Ղուկ. ԻԱ. 3։ | խ Ծն. Ժբ. 17։ Ա Թես. գ. 13։ ծ Հաւտ. Ժբ. 17։ Փիլ. գ. 5։ ա Պետ. բ. 12։ կ Հաւտ. Ժբ. 17։ Փիլ. բ. 25։ հ Գլ. ի. 14։ Ի. 2։ —

մար է, գուք որ չէ թէ միայն ընելը, հապա կամենալն ալ առաջուց սկսեցիք անցած
11 տարուընէ հետէ. Ուստի հիմա ընելն ալ կատարեցէք, որ ինչպէս կամից յօժարութիւն կայ, նոյնպէս ալ ընելը ունեցածնիդնէ կա-
12 տարուի։ Վասն զի թէ որ առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ ան ունեցածին չափովը ընդունելի է, ոչ թէ չունեցածին չափովը.
13 ինչու որ չէ թէ ես ուրիշներուն հանգստու-
14 թիւն՝ դուք ի՛ւղձ, ու ձեզի նեղութիւն. Հապա հաւասարութեամբ՝ հիմակուան ատենս ձեր աւելին անոնց պակսութիւնը լեցնէ, որպէս թէ անոնց աւելին ալ ձեր պակսութեանը, որ հաւասարութիւն ըլլայ.
15 ինչպէս որ գրուած է, թէ՝ Ան որ շատ ժո-
16 ղովեցաւ, ու ան որ փիչ չպակսեցաւ։ Բայց Աստուծոյ, որ նոյն հոգը ձեր վրայ
17 Տիտոսին սիրտը դնէ. ինչու որ խնդրանքը ընդունեց, և իր յօժարսիրտ մէկը չատ ըլլալով՝ իր կամքովը եկաւ ձեզի մօ-
18 տ։ Ու անոր հետ խրկեցինք՝ ան եղբայրը, որուն գովութիւնը աւետարանին մէջն է՝ բոլոր ե-
19 կեղեցիներուն մէջ. Եւ ոչ միայն այսքան, հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի ճամբորդութեան մեկը ըլլալու առ սուրբ-
բուն մէջ, հար մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին համար, ու ձեր յօժարութեամբը։
20 Բայց աս մասին զգուշութիւն կ՚ընենք, որ չըլլայ թէ մեր պատս մը դնէ մեր վրայ առատութեանս մէջ, որուն մենք կը ծառա-
21 յինք։ Քանի՛ ոչ միայն Տէրոջը առջեւը, հապա մարդոց առջեւն ալ բարի բաներ ընե-
22 ը՝ նոգ կը տանինք։ Եւ անոնց հետ մեր եղբայրը խրկեցինք, որն ալ շատ բաներու մէջ փոր-
ձով՝ շատ անգամ յօժարամիտ գտեր ենք, ու հիմա ալ աւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստա-
23 հութիւնովը ուձեր վրայ ունի։ Բայց թէ որ Տիտոսին համար կ՚հարցնեն, Ուսիկա իմ ընկերս է, և ձեր մէջը իմ գործակիցս. Իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար, անոնք եկեղեցիներուն խրկածներն են, — Քրիստոսի փառ-
24 քը։ Ուստի ձեր սիրոյն՝ և մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը առուց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջեւը։

ԳԼ. Թ

1 Աւետարանը կը ցուցնէ պատճառը թէ ինչու համար, թէև ինքը գեաճ անոնց յօժարամտութենէն, յաւատացած խրկից Տիտոսը և միւս եղբայրները. ոչ երբ որ ան առաջուընէ
2 սկսած, իրր թէ ան առաջնորդն անոնց սիրտ ցանել կը
10 որ առատացնէ պտուղ սուրբերուն. 13 և պատճառը պիտի ըլլար որ մեծ շնորհակալութիւն մատուցանէ Աստուծոյ։

1 Պաղպ սուրբերուն ըլլալու պայմանին վրա-
2 յով ինձի աւելորդ է ձեզի գրել· Ինչու որ
գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը, որուն
վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակե-
դոնացւոց մէջ, Թէ Ախայիք անցած տա-
րուընէ հետէ պատրաստ են· ու ձեր ջանքն նա-
3 խանձը շատերը գրգռեց· Եւ ես Ղրկեցի
ղրկեցի, որ մեր ձեզի համար պարծե-
նալը առ նիսին մէջ պարապ չելլէ, հապա պատ-
4 րաստ գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր եմ· Որ չըլ-
լայ թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան
ու ձեզ անպատրաստ գտնեն, ալ մենք (որ
չըսենք թէ դուք,) ամօթով մնանք աս պարա-
5 ծանքին վստահութեանը մէջ· Ուստի հար-
կաւոր սեպեցի եղբայրներուն ազուէր, որ
առաջուց ձեզի գան, ու առաջուց կարգի
դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան՝
որ պատրաստ ըլլայ, անանկ որ ընծայի պէս
6 ըլլայ, ու չէ թէ ագահութեան պէս· Բայց
ասիկա կ՚ըսեմ՝ թէ ան որ խնայելով կը
սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ, ու ան որ
առատութեամբ կը սերմանէ՝ առատութեա-
7 մբ պիտի հնձէ· Ամէն մէկը ինչպէս որ իր
սրտովը կը յօժարի՝ տայ· ոչ թէ տրտմութեամբ կամ տարամարհս· Վասն զի
8 Աստուած յօժարակամ տուողը կը սիրէ· Բայց
կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի
առատօրէն տալու, որ ամէն բանի մէջ ամէն
ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով՝
9 ամէն բարի գործերով առատանաք· Ինչպէս
որ գրուած է, Ցսպառծեց ու աղքատներուն
տուաւ· անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը
10 մնայ· Եւ անիկա որ սերմ ցանողին սերմ կը
պարգեւէ, ինք կերակուր համար հաց՝ ձեր
սերմանիքը պարգեւէ եւ աւելցնէ,՝ ու ձեր
11 արդարութեան պտուղները չաւելցնէ· Որ
ամէն բանի մէջ հարստանաք ամէն կերպ
առատութիւնով, որ մեր ձեռքովը կը պատ-
12 ճառէ գոհութիւն Աստուծոյ· Ինչու որ
աս պաշտօնա մատակարարութիւնը չէ թէ
միայն Նուրբերուն պակասութիւնը լեցնելու
համար է, հապա նաեւ աւելի շատցնելու
13 Աստուծոյ գոհութիւն տալը· Երբոր աս չէր
պաշտօնին փորձովը փառաւորեն զԱստուած՝
Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ հը-
նազանդութեանը համար, ևւ անոնց առա-
տաձեռն

նուրեանը համար՝ որով հաղորդակցութիւն
14 կ՚ընէք անոնց ու ամէնուն· Եւ իրենց աղօթքը
ձեզի համար հառաչանքն, Նախանձ ունենալով
ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին
15 համար որ ձեր մէջն է· Ալ գոհութիւն Աստու-
ծոյ՝ տանը չպատմելու պարգեւին համար·

ԳԼ· Ը

1 Աստ որ իր անձը և մարմնոյն երեք տիպ արհամարհանք առա-
ջարկութեան գիմ յառաջ կը բերէ իր հոգևոր իշխանու-
թիւնը, ։ հաստատելով որ իր գալս առնիչ այնչափ զօրա-
ւոր պիտի ըլլայ իր խոսքովը· որչափ որ իր ներկայութեան հետ
հեռաւորութեան առնիչ· 12 կը յանդիմանէ գանոնք չափի
գուրս յառաջ անցնելուն և աւրիշին աշխատանքովը պարծե-
նալուն համար·

1 Բայց ես Պօղոս ձեզի կ՚աղաչեմ Քրիստոսի
հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը, Որ ե-
րես առ երես ներկայ ատեն խոնարհ եմ ձեր
մէջը, բայց հեռուէն կը համարձակիմ ձեզի·
2 Կ՚աղաչեմ որ չըլլայ թէ ծանէն ալ ներկայ
ձեզի պիտի վստահութիւնովը որով միտք ու-
նիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ, որոնք
որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն թէ մեր-
3 միաբարեալ կը քալենք· Թէպէտ թէպէտ
մարմնի մէջ կը քալենք, բայց չէ թէ մար-
4 միաբար կը քալենք· Որովհետև մեր զինուորութեան զէնքերը մար-
միաբար չեն, հապա Աստուծմէ հզօրութեան
առած՝ Նոմոցները քակելու· Մենք խոր-
5 հուրդներ կը քակենք, Եւ Աստուծոյ գիտու-
թեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձր բա-
ներուն, ու բոլոր միտքերը գերեզմանի հնազան-
6 դութեանը գերի կ՚ընենք· Եւ պատրաստու-
թիւն ունինք վրէժ առնելու ամէն անհնա-
զանդութենէ, Երբոր ձեր հնազանդութիւնը
7 կատարեալ ըլլայ· Դուք երեսներնիդ կը
նայիք· Վե՛ր որ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին
վրայ՝ թէ ինքը Քրիստոսինն է, ան նորէն
ինքիրմէ խորհի որ ինչպէս ինքը Քրիստոսինն
8 է, Նմանակ ալ մենք՝ Գանգի թէ որ աւելի
ալ պարծենալու բլլամ աս մեր իշխանու-
թեանը վրայով որ Տէրը մեզի տուաւ՝ ձեզ
չինելու ու չէ թէ քակելու համար, Նպատ
9 չամշնամ· Որ անանկ չսեպուիմ՝ որպէս թէ
10 նս թուղթերուն ձեզի վախ մը կը ձգեմ· Գանգի Ա-
ռաջ թուղթերը, կ՚ըսէ Ան, ծանր ու զօ-
բաւոր են, Բայց մարմնոյն երեւոյթը
11 տկար է, ու խօսքը՝ անարգ· Անանկ մարդը

ը Ըստ· ա· 17·
—
ա Հատմ· մբ· 1·
բ Հմր· 10· Գլ· մբ·
3· 7· 9·
գ ա Կոր· գ· 21· Գլ·
մգ· 2· 10·
դ Տիմ· ա· 18· բ
Տիմ· բ· 3·
ե Եփես· գ· 13· ա
Թես· ե· 8·
զ Գոր· ե· 22· ա

Կոր· բ· 3· Գլ·
գ· 1· մգ· 3· 4·
է Երեմ· ա· 10·
ը ա Կոր· ա· 19· բ·
19·
թ Գլ· մգ· 2· 10·
ժ Գլ· բ· 9· է· 15·
ի Ըզեկ· է· 24· Գա-
լ· 1· 12· մա· 18·
լ ա Կոր· մգ· 37·
խ ա Ըզեկ· գ· 6·
ծ ա Կոր· գ· 23· Բ·

1· Գլ· մա· 23·
Ա՛նանկ յ՚ասելիքին
Քրիստոսին ենք·
ի Գլ· մգ· 10·
ձ Գլ· է· 14· մբ·
6·
կ ա Կոր· բ· 3· 4·
Եփ· 1· Գլ· մբ·
5· 7· 9· Գաղ· գ·
13·
հ ա Կոր· ա· 17· բ·
1· 4· Գլ· մա· 6·

աս Թազ խորհի, որ մենք հեռուէն ինչպէս
որ ենք խօսքով մեր Թուղթերովը, մնաէն
12 ալ անանկ պիտի ըլլանք գործով։ Վասն որ
մենք չենք Համարձակիր մեր անձր կշռել
գնել ու բաղդատել ոմանց հետ, որ ինքզինք
նէին կը գովեն· բայց անոնք իրենցմով իրենց
անձերը չափելով, և զիրենք իրենց հետ բաղ-
13 դատելով՝ չեն Հանիար։ Բայց մենք չափէ
դուրս բաներով պիտի չպարծենանք, Հապա
ան կանոնին չափովը որ Աստուած մեզի բա-
14 ժին տուաւ մինչև մեզի Հասնելու։ Ջի Թէ
որպէս Թէ մենք մեզի Հասած չենք, ու ինք-
զինքնիս չափէն աւելի կ'երկրնցընենք·
Ինչու որ Քրիստոսի աւետարանովը մինչև
15 մեզի Հասանք։ Եւ չէ Թէ չափէ դուրս բան-
բով՝ ուրիշներուն աշխատանքովը կը պար-
ծենանք, Հապա յոյս ունինք որ ձեր Հաւատ-
քը աւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը մեզ
16 մով աւելի ընդարձակինք, Ջնդկ անդին
կողմերը աւետարանը քարոզելու, և չէ Թէ
պատրաստ բաներու վրայ պարծենալու ու-
17 րիշի մը կանոնով։ Բայց ան որ կը պարծէ
18 նայ՝ Յազով պարծենայ։ Վասն զի
չէ Թէ ան որ իր անձր կը գովէ՝ անկիա է ըն-
դունուածը, Հապա ան որ Տէրը զանիկա կը
գովէ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Ընանի Թէ քիչ մ'ներկիք ինծի անմտութեա-
2 նըս· և իրաւցնէ Համբերեցէք ինծի։ Էվա-
ռն որ ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ
նախանձովը։ Ինչու որ ես ձեզ մէկ երկան մի
նշանակի Ընծայեր կոյս մը պէս Քրիստոսի
3 գիմացը Հանելու։ Մխայն Թէ կը վախնամ՝
չըլլայ Թէ ինչպէս որ օձը էւան խաբեց իր
խորամանկութիւնովը, Հանանկ ալ ձեր միա-
4 մտութիւնէն։ վասն զի Թէ որ մէկը գալու
ըլայ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան

չքարոզեցինք, կամ ուրիշ Հոգի առնէք՝ որ
չառիք, կամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք
ընդունած, Հանդիսաւ ապէկ կը Համբերիք։
5 Ջանի ես ասանկ կը սեպեմ՝ Թոր ամենէն
երևելի առաքեալներէն բանով մին ալ պա-
6 կաս չեմ։ Ես Թէպետ խօսքի կողմն անկիրթ
եմ, Թայց չէ Թէ գիտութեան կողմն· Համայն
ամէն բանի մէջ բոլորովին անձերնիս ձեզի
7 յայտնի ըրինք։ Միթէ յանցանք գործած
եղայ՝ Թոր Աստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի
քարոզելով իմանձս խոնարհեցուցի, որ դուք
8 բարձրանաք։ Ուրիշ եկեղեցիները կողոպտե-
ցի՝ Հոգով Թոչակ առնելով ձեզի ծառայելու
9 Համար։ Ու ձեր քովը գտնուած ատենս՝
երբոր պակասութիւն մր ունեցայ, Ջեզնէ մէկուն
ձանձրութիւն չտուի· Ինչու որ իմ պակաս-
Թիւնս լցուցին Մակեդոնիայէն եկող եղբայր-
ները· ԵՒ ամէն կերպով ձեզի ծանրութիւն
տալէն իմ անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ
10 ալ· Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներսի
դիս է, Թոր աս իմ պարծենալս պիտի չխա-
11 փանի ինծմէ Աքայիոյի կողմերը· Ինչու·
Թոպէս Թէ չեմ սիրեր ձեզ· Հ Աստուած դի-
12 տէ, Բայց ան որ կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ, Թոր
կտրեմ անոնց պատճառը· որպէս պատճառ
կը փնտռեն, որ ինչ բանով կը պարծենան,
13 իրենք ալ մեզի պէս գտնուին· Ինչու որ ա-
նանկիները սուտ առաքեալներ՝ Խաբեբայ բան-
ուորներ լլլալով, քրիստոսի առաքեալներուն
14 կերպարանքը վրանին կ'առնեն· Եւ զարմանք
մր չէ· ինչու որ ինքը Սատանան ալ Հրեշտակ որ
15 Տրեշտակի կերպարանք կ'առնէ· Ալ մեծ բան
մր չէ, որ անոր պատուհասներն ալ Թարգ ար-
ժանի Համաձայնանքով կերպարանքի
կ'առնեն· Վերջը վիրջը իրենց գործերուն
16 Համեմատ պիտի ըլլայ· Դարձեալ կ'ըսեմ՝
չըլլայ որ մէկը զիս անմիտ սեպէ, Հապա Թէ
չէ գոնէ անմիտ մր պէս զիս ընդունեցէք,
17 որ ես ալ փոքր մի պարծենամ· Ան որ ես կը
խօսիմ՝ չէ Թէ Տէրոջը Խոհեմ պէս կը խօսիմ,
Հապա որպէս Թէ անմտութիւնով մր Վստա-
18 պարծենալու վստահութիւնով· Ընդհանուր
շատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան, ես
19 ալ պիտի պարծենամ· Քանի Հոգւ բնաւ
տուն ըլլալով՝ ջօժարութեամբ կը Համբերիք
20 անմիտներուն· Ինչու որ կը Համբերիք, Թէ
որ մէկը ձեզ ծառայեցնէ, Թէ որ մէկը ձե-

ա Գլ· գ· 1· ե· 12·
ձ Հմր· 15·
ե ա կար· գ· 8· 10·
գ· 17· բ· 1·
ը Հաւմ· ժե· 20·
թ Ես· կե· 16· Երեմ·
բ· 24· ա կար· ա·
31·
ժ Աւած· իե· 2·
ի Հաւմ· բ· 29· ա
կար· գ· 5·
—
ա Հմր· 16· Գլ· ե·
13·
բ Գաղ· գ· 17· 18·
գ Ել· բ· 19· 20·
ա կար· գ· 15·
դ Ել· բ· 13·
ե Կաղ· ա· 28·
զ Ծն· գ· 4· Ցաճ·
բ· 44·
է Եփես· գ· 24· կաղ·
բ· 4· 8· 18· ա Տիմ·
ա· 3· գ· 1· Երբ·
ժգ· 9· բ Պետ· գ·
17·
ը Գաղ· ա· 7· 8·
թ ա կար· ժե· 10·
Գլ· ժբ· 11· Գաղ·
բ· 6·
ժ ա կար· ա· 17· բ·
1· 15· Գլ· ժ· 10·
ի Եփես· գ· 4·
լ ա կար· գ· 2· ե· 11·
ժբ· 12·
խ Գոբ· ժբ· 3· ա
կար· բ· 6· 12·
Գլ· ժ· 1·
ծ Գլ· գ· 11· ե· 3·
ժբ· 15·
կ ա կար· բ· 12·
հ Գոբ· ե· 24· Հբ·
ա· 13·
ղ Գոբ· ժե· 24· Հբ·
ա· 7· գ· 13·
ճ Փիլ· գ· 10· 12·
16·
մ Գլ· ժբ· 14· 16·
յ Հաւմ· բ· 1·
շ ա կար· բ· 15·
Կոր· բ· 6· 12·
Գլ· ժ· 1·
ն Գոբ· ե· 33· Գլ·
ժբ· 13· ա Թես·
բ· 9· բ Թես· գ·
8· 9·
ո Փիլ· գ· 10· 12·
16·
պ Գլ· ժբ· 14· 16·
ջ Հաւմ· բ· 1·
ռ ա կար· բ· 15·
Ա Գլ· գ· 11· ե· 3·
ժբ· 15·
Բ ա կար· բ· 12·
Գ Գոբ· ե· 24· Հբ·
ա· 13· ա Թես·
բ· 9· բ Թես· գ·
8· 9·
Դ Գոբ· ժե· 24· Հբ·
ա· 7· գ· 13·
Ե Փիլ· գ· 15· բ Թես·
բ· 1· ա Ցաճ· գ·
1· Ցաղ· բ· 2·
Զ Գլ· գ· 17· Փիլ·
գ· 2· Տիտ· ա·
10· 11·
Է Գաղ· ա· 8·
= Գլ· գ· 9·
Ը Փիլ· գ· 19·
Թ Հբ· ա· 1· Գլ· ժբ·
6· 11·
Ժ ա կար· ե· 6· 12·
Ի Գլ· բ· 4·
= Փիլ· գ· 3· 4·
Լ ա կար· գ· 10·
Խ Գաղ· բ· 4· գ· 9·

առացաւած քրդ ուաւ, թէ որ մէկը ինչէ քան զի առնէ, թէ որ մէկը չէ ղէշ հպարտանայ, թէ
21 որ մէկը ձեր երեսին գայնէ, քանմնդրանքի ձեւով կը խօսի, երբը թէ մենք տկար էինք· շատից ինչ բանով որ մէկը զբաղուաւ կը նայ մարգանէի (անմնաւթեամբ կը խօսի,) ես ալ
22 կը համարձակիմ· Անոնք երբայեցի՞ են, ես ալ· իսրայէլացի՞ են, ես ալ· Աբրահամի՞ սե-
23 րունդ են, ես ալ· քրիստոսի պաշտօնեաներ են, (յիմարաբար կը խօսիմ·) ալ աւելի ես· Հարխաանդրնեով աւելի, Ծեծերով ալ աւելի, բանտարկութիւններով աւելի, մինչ-
24 ուան վտանգներ չատ անգամ· Հրէաներէն հինգ անգամ Հարաւաւնէն մէկ մի պակաս ծեծ կե-
25 բայ· Երեք անգամ ձաղկով ծեծուեցայ· Մէկ անգամ քարկոծուեցայ· Երեք անգամ նաւա-
բեկութեան ենթարկեցայ· գիշեր մը ու ցորեկ
26 մը ծովն անգուդդը մնացի· Շատ անգամ ճամբորդութեանց մէջ վտանգներ· գետերէն վտանգներ, աւազակներէն վտանգներ, Հին ազ-
գէս վտանգներ, Հեթանոսներէն վտանգներ, քաղաքի մէջ վտանգներ, անապատի մէջ վտանգներ, ծովու վրայ վտանգներ, սուտ եղ-
27 բայրներու մէջ վտանգներ Հետ· Ջանքի ու աշխատանքի մէջ, Հչատ անգամ քնացատու-
թեան մէջ, Հանոթութեան ու ծարաւութեան մէջ, չատ անգամ ծոմ կենալու մէջ, ցուրտի
28 ու մերկութեան մէջ էի· Զգէ արտաքին նե-
ղութիւններէ, ամէն օրուան զբաղութիւնքը Հրդոյ
29 եկեղեցիներուն հոգը վրաս կը գիտէք· Ով կը տկարանայ, ու ես չեմ տկարանար· ով կը
30 գայթակղի, ու իմ սիրտս չայրիր· Թէ որ պարծենալ պէտք բլլայ, Հտկարութեանս բանե-
31 րուն վրայ պարծենամ· Աստուած ու Տէր Յեսու Քրիստոսի Հայրը, որ յաւիտան օրհ-
32 նեալ է, գիտէ որ սուտ չեմ գրուցեր· Դմա-
սկոսի մէջ Արետաս թագաւորին ազգապե-
տը ինձ բռնել ուզելով՝ Դամասկացւոց քա-
33 ղաքը պահապաններ դրեր էր· Ես ես պա-
տուհանէ մը զամբիւղով պարսպէն վար Թող տրուեցայ, ու անոր ձեռքէն փախայ·

ԳԼ· ԺԲ

1 Պօղոս իր առաքելութիւնը դաւիթս համար՝ Քէ և կրնար պարծենալ բայց ես պարծենալիքներուն վրայ· 9 բայց ասկէ ա-
ռնչ կը համարի իր տկարութեանը վրայ պարծենալու· 11 յան-
դիմանելով գանձեր որ ասիացիին գիրքը պարծենալու·
14 կը խոստանայ նորէն իրենց երթալ հոգևորական տիրամ մը· 20
բայց կը վախնայ որ ինքը պիտի չտեսնէ չատ մարդկանց մեղքերուն համար և անկարգութիւններ գտնելով մի գիրքին·

1 Պարտ է ինձ պարծիլ, թէպետ չօգուտ է· միայն թէ Տէրոջը տեսիլներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն գալս· Ճանչցայ մէկ քրիստոսի մարդուն որ տասնչորս տարի առաջ, (եթէ մարմնով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մարմնի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) որ հա-
3 նեցաւ մինչ յառաջադոյնս մինչև երրորդ
4 երկինքը· Ու գիտեմ անանկ մարդ մը, (եթէ մարմնով և եթէ առանց մարմնի՝ չեմ գի-
5 տեր, Աստուած գիտէ,) Որ հդրախտը յա-
փշրանքներուս ու լսեց չարտասանելու թոս-
6 քը, որ մարդուս արժան չէ խօսիլ· Ես անոնց կին համար պիտի պարծենամ· Բայց իմ ան-
ձիս համար պիտի չպարծենամ, Հապա միայն տկարութեանս վրայ· Հինչու որ եթէ պարծե-
նալ ալ ուզեմ անհիմ պիտի չըլլամ, որով-
հետև չխոսիք պիտի գրուցեմ· բայց կը խնա-
յեմ Հեռին· որ չըլլայ թէ ինձ իմ վրաս ասե-
լի համարում ունենայ, քան որչափ որ ինձ
7 վրաս կը տեսնէ կամ ինծմէ կը լսէ· Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ խոստ չատ յայտ-
նութիւններուն համար, ինծի տրամիսի խայ-
թոց մը տրուեցաւ, Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նեղելու համար, որ չըլլայ թէ հպարտա-
8 նամ· Հասր համար երեք անգամ աղաչեցի
9 Տէրոջը, որ ինկողի բնէ ինծմէ· Ու բան ինծի, իմ շնորհքս ձեզի բաւ է քեզի, ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի· ուստի մեծ յօժարութեամբ Հաւելի իմ տկա-
րութիւններուս վրայ պիտի պարծենամ, Հոր Քրիստոսի զօրութիւնը իմ վրաս հանգչի·
10 Ինչոր համար հաճեր եմ ես տկարութիւնե-
րու, նախատինքներու, տառապանքներու, հալածանքներու ու նեղութիւններու՝ Քրիս-
տոսի համար· Հինչու որ երբոր կը տկարանամ,
11 անատնեը զօրաւոր եմ· Էս անհիմ եղայ Հպարծենալով· դուք ստիպեցիք զիս· վասն զի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկայութիւն առ-
նել, Հքանզի ես երեւելի առաքեալներէն բա-
ղում մը պակաս չգտնուեցայ, Թէ և ոչինչ
12 եմ· Հքիրստի ձեր մէջը առաքեալի նշաններ գործուեցան ամէն համբերութիւնով, նշան-
ներով և սքանչելիքներով ու զօրութիւնե-
13 րով· Ինչո՞ւ զի ալ ի՞նչ կայ, որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ անով՝ որ ես ձեզի ձանձրութիւն չտաւ. Տներեցէք ինծի սա յանցանքը·

ր Գլ· Ժ· 10·
ղ Փիլ· գ· 4·
ռ Գոր· իբ· 3· Հբ· ա-
ռաքել· Ժա· 1· Փիլ·
գ· 5·
ճ ա Կոր· Ժե· 10·
ի Գոր· Ժե· 10· Հ-
գ· 23· իբ· 16· իբ·
25· իա· 11· Գլ·
ղ· 4· 5·
ն ա Կոր· Ժե· 30·
31· 32· Գլ· ա· 9·
10· գ· 11· ղ· 9·
շ Հբ Օր· իե· 3·
ո Գոր· Ժգ· 22·
չ Գոր· Ժգ· 18·
պ Գոր· իե· 41·
ջ Գոր· իՀ· 23· Ժգ·
30· Ժգ· 5· Ժե· 5·
իբ· 3· իա· 31· իգ·
10· 11· իե· 3·
ռ Գոր· Ժգ· 5· ԺՀ·
24·
ս Գոր· իբ· 31· Գլ·
ղ· 5·
տ ա Կոր· գ· 11·
ր Ջեր Գոր· իբ· 15·
Եա· Հաւմբ· ա·
ղոյզ
ց Հաւմբ· Ժգ· 7·
Գլ· ե· 17· Գաղ·
ա· 22·
փ Գոր· իբ· 17·
ք Կաղ· իգ· 45·
օ Գլ· Ժա· 30·
ֆ Գլ· Ժգ· 4·
Գաղ· ա· 20· ա
Ջեր· ե· 5·
Հաւմբ· ա· 9· Ի-
ներ· ա· 5·
Գլ· Ժգ· 5· 9· 10·
Հաւմբ· ա· 9· Ի-
ներ· ա· 5·
Գլ· Ժա· 30·
Գաղ· ա· 20· ա
Ջեր· ե· 5·
Գլ· Ժգ· 4·
Գլ· Ժա· 1· 16· 17·
Ջեր· ա· 9·
Հաւմբ· Ի· 5·
Գոր· Ի· 24· 25·
—
Ոխե· պետք է·
ըլլայ
Հաւմբ· Ժգ· 7·
Գլ· ե· 17· Գաղ·
ա· 22·
Գոր· իբ· 17·
Կաղ· իգ· 45·
Գլ· Ժա· 30·
Գլ· ե· 4·
Գլ· Ժգ· 4·
Գլ· Ժա· 1· 16· 17·
Ջեր· ա· 9·
Հաւմբ· Ի· 5·
Գաղ· գ· 13· 14·
Ջեր· ե· 7· Ռաւ-
ժգ· 10·
Տէր Օր· գ· 23—
27· Մատ· իբ· 44·
Գլ· Ժա· 30·
ա Պետ· գ· 14·
Հաւմբ· ե· 3· Գլ·
ե· 4·
Գլ· Ժգ· 4·
Գլ· Ժա· 5· 16· 17·
Ոխե· ըսէ·
Գլ· Ժա· 5· Գաղ·
բ· ե· 7· 8·
ա Կոր· գ· 7· Ժե·
8· իբ· Եբրայ· գ· 5·
Հաւմբ· Ժե· 18·
19· ա Կոր· Ի· 9·
Գլ· գ· 8· 9· 4·
Ժա· ե·
ա Կոր· ա· 7·
ա Կոր· Ի· 18·
Գլ· Ժա· 5·
Գլ· Ժա· 7·

14 Ահա ես երրորդ անգամ է որ կը պատրաս-
տուիմ ձեզի գալու. և ես ձեզի ձանձրու-
թիւն պիտի չտամ, ինչու որ ձեր ոսկերքը չեմ
փնտռեր, հապա ձեզ. որովհետև որդիները
պարտաւոր չեն ծնողքներուն համար բան
դիզել, հապա ծնողքները՝ որդիներուն հա-
15 մար: Ես ես մեծ ծախսերուիմ ծախք պի-
տի ընեմ, ու ծախք պիտի բլլամ ալ ձեր ան-
ձերուն համար, թէպէտև ձեզ աւելի սիրե-
լուս չհաշիւ քիչ սիրուիմ ալ:
16 Ասկայն թող բլլայ որ ես ձեզի ծանրու-
թիւն մը չտամ, բայց խոյս տուի նենգու-
գէտ բլլալուս նենգութեամբ ձեզ բռնեցի:
17 Միթէ իմ ձեզի խրկածներուս մէկուն ձեռ-
18 քով ձեզմէ բան մը քաշեցի՞: Յիսուսին ա-
գահեցի, ու անոր հետը ան եղբայրը խրկեցի.
միթէ Յիսուս ձեզմէ բան մը քաշե՞ց. չէ՞ որ
երբ-որ ալ նոյն հոգիով քալեցինք, չէ՞ որ նոյն
ճամբով գացինք:
19 Պարձնալ կը կարծէք որ ձեր առջեւ ջա-
տագովութիւն կ'ընենք մեր անձերուն. Աս-
ուծոյ առջեւ Քրիստոսով կը խօսինք. ու
ամէն բան, սիրելիք, ձեր շինութիւնը հա-
20 մար է. քանզի կը վախնամ որ չլլայ թէ երբ-
որ գամ ձեզ ուզածիս պէս գտնեմ, ու ես
ալ ձեզի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ. չլլ-
լայ թէ չեր հետ խոյս վիճեր, նախանձներ,
սրտմտութիւններ, գրգռութիւններ, չար-
խօսութիւններ, բանսարկութիւններ, ամբար-
21 տաւանութիւններ, խռովութիւններ. Չլլայ
թէ երբոր նորէն գամ Աստուած զիս
նկուն ընէ ձեր քովը, ու սուգ ընեմ շատե-
րուն համար՝ որ առաջուց մեղք գործեցին,
ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծու-
թեանը ու պոռնկութեանը ու գիճութեանը
վրայ:

ԳԼ. ԺԳ

1 Կը ծանուցանեմ թէ իրը անարգուած պիտի բլլայ, և իր առաքե-
լական իշխանութիւնը պիտի բանեցնէն չսիամսայ ու ապաշխա-
նութեան գէմ, և յորդորելով որ իրենց հաւատքը փորձեն, ։
ու իրենց մեղքերէն գանուն գէս իրը անանց չգտցան. 11
իր թուղթը կը վերջացնէ ընդհանուր յորդորելով մը և ա-
ղաչելով:

1 Ահա երրորդ անգամ է որ ձեզի կու գամ.

Գլ. ժգ. 1։
Գոր. ի. 33։ ա
Կոր. ժ. 33։
ա Կոր. գ. 14. 15։
ա Թես. բ. 8։ Փիլ. բ. 17։
Ցայծ. ժ. 11։ Գլ. ա. 8։ Կող. ա. 24։ բ Տիմ. բ. 10։
Գլ. գ. 12, 13։
Գլ. ժա. 9։

2 Գլ. ե. 2։
Գլ. ը. 6. 10. 22։
Գլ. ը. 18։
Գլ. ե. 12։
Հաւմ. ի. 1։ Գլ. ժա. 31։
ա Կոր. ժ. 33։
ա Կոր. գ. 21։ Գլ. ժ. 2։ ժգ. 2. 10։
Գլ. բ. 1. 4։
Գլ. ժգ. 2։

ա Կոր. ե. 1։
—
Գլ. ժբ. 14։
Թես. կ. 30։ բ Օր. ժե. 6։ ժթ. 15։ Մատ. ժբ. 16։ Ցայծ. ը. 17։ Երբ. ժ. 28։
Գլ. ժ. 2։
Գլ. ժ. 21։
Գլ. ժբ. 21։
Գլ. ա. 23։
Մատ. ժ. 20։ ա

Կոր. ե. 4։ Գլ. բ. 10։
ա Կոր. բ. 2։
Փիլ. բ. 7. 8։ գ Թես. գ. 18։
ա Կոր. գ. 18։
Հաւմ. գ. 4։
Տես գլ. ժ. 3. 4։
ա Կոր. ժա. 28։
Հաւմ. բ. 10։
Գաղ. գ. 19։
ա Կոր. ի. 27։
Գլ. ը. 9։

ա Կոր. գ. 10։ Գլ. ժա. 30։ ժբ. 5. 9. 10։
ա Թես. գ. 10։
ա Կոր. գ. 21։ Գլ. բ. 3։ ժ. 2։ ժբ. 20. 21։
Տես ա. 13։
Գլ. ժ. 8։
Հաւմ. ժբ. 10. 15։ ժե. 5։ ա Կոր. ա. 10։ Փիլ. բ.

2 գ. 16։ ա Պետ. գ. 8։
Հաւմ. ժե. 33։
Հաւմ. ժգ. 16։ ա Կոր. ժգ. 20։ ա Թես. ե. 8։ Պետ. ե. 14։
Հաւմ. ժգ. 24։
Փիլ. բ. 1։

—

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալ կը ցանկանայ որ Գաղատացիք այնքան չշտապեն թողուն զինքը, ու իր քարոզած ուսմունքը։ 2 և կը նզովէ ան մարդիկը որ իր քարոզած ուսմունքին դեմ ուրիշ ուսմունք մը կը քարոզեն։ 11 կը ցուցնէ թէ ինքը չէ թէ մարդոցմէ, այլ Աստուծմէ սորված է ուսմունքը։ 14 թէ ինչը ինչ էր իր կրօնական առաջ։ 17 և թէ ինչ ըրաւ անմիջապէս ետքը։

1 Պօղոս առաքեալ եղած՝ չէ թէ մարդոցմէ ու չէ թէ մարդու ձեռքով, հապա Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Աստուծոյ՝ որ
2 զանիկա մեռելներէն յարուց, 2 Ես բոլոր եղբայրները որ իմ հետս են՝ Գաղատիոյ եկե-
3 ղեցիներուդ։ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
4 տոսէն, Ան որ իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար, որ մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօր կա-
5 մայր համաձայն, Որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

6 Կը զարմանամ որ այդպէս չուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք Նանկէ՝ որ ձեզ
7 Քրիստոսի շնորհքուն կանչեց։ Ոը չկայ ուրիշ աւետարան։ Միայն թէ կան մարդիք՝ որ ձեզ կը խռովեցնեն, ու կ'ուզեն Քրիստոսի աւետա-
8 րանը խանգարել։ Բայց թէ որ մենք կամ երկնքէն հրեշտակ մը գայ, աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք ձեզի,
9 նզովեալ ըլլայ։ Ինչպէս որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն կ'ըսեմ, Եթէ որ մէկը ձեր ըն-
10 դունածէն ուրիշ աւետարան քարոզելու ըլ-լայ ձեզի, նզովեալ ըլլայ։ Հապա մարդի՞կ կը հաճեցընեմ թէ Աստուած. կամ մարդոց հաճելի ըլլալ կը փնտռեմ։ Ես չեմ որ եթէ ես տակաւին մարդոց հաճելի ըլ-լայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար։

11 Կը ծանուցանեմ ձեզի, եղբայրներ, որ աւետարանը որ ինծմէ քարոզուեցաւ, թէ ա-
12 նիկա մարդու բան չէ։ Որովհետև ես ալ մարդէ չառի անիկա, և ոչինչ ալ ուրիշ սորվեցայ, հապա Յիսուս Քրիստոսի յայտնութենէն։
13 Վասն որի լսած էք գուք իմ առջի ժամանակի վարմունքս Հրէութեան մէջ, Ինծոր չափէ դուրս կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին ու-
14 կը կործանէի զանիկա։ Ես իմ հայրենի աւանդութիւններուս վրայ նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակից-ներէս աւելի յառաջադէմ էի Հրէութեան մէջ։
15 Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ (որ որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն, և իր շնորհքովը չանչ կանչ-
16 չեց,) 16 Ինծի իր Որդին յայտնել, որ զանիկա հեթանոսաց մէջ քարոզեմ, մէկէն ի մէկ բան մը չխնայեցի Նամբմէնին ու արիւնին,
17 Ոչ ալ Երուսաղէմ երթ ինծմէ առաքեալ եղողներուն քովը, հապա Արաբիա գացի, ու նորէն դամասկոս դարձայ։ Ետքը երեք տարիէն ետև Երուսաղէմ երթ Պետրոս տեսնելու, և տասնհինգ օր անոր քովը
19 կեցայ։ Սակայն առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, Հապա միայն Յակոբոս՝ Տէրոջը եղ-
20 բայրը։ Բայց ահա որ կը գրեմ ձեզի՝ Աստուծոյ առջեւը կը հաստատեմ, որ սուտ չեմ գրած։
21 Յետո՝ Անկէ ետքը եկայ Սիրիայի ու Կիլի-
22 կիայի կողմերը։ Ու դիս դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ որ Քրիստոսի-
23 մէջ էին Քրիստոսով։ Միայն թէ անոնք լսած էին թէ Ան որ առնուօք մեզ կը հալածէր, հիմա ինքը ան հաւատքը կը քարոզէ՝ որ ա-
24 տեն մը կը կործաներ։ Ու ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին։

ԳԼ· Բ

1 Առաքեալ կը ծանուցանէ թէ ո՛ր ինքը վերտին երթալէ-ն ետև։ և ինչ նպատակով։ 3 թէ Տիտոս չկրճատուեցաւ։ 11 թէ ինքը պնդապէս դէմ կեցաւ պատճառը անոր իմացընե-լով։ 14 թէ ինչու ինքը և ուրիշ Հրեաներ Քրիստոսի կը հա-ւատան։ ու հետևաբար հարթութեան և չէ թէ գործով։ 20

ա Տէր· 11· 18·
բ Գոր· թ· 7· իր· 10· 15· 21· իզ· 16· Տիտ· ա· 3·
գ Գոր· բ· 24·
դ Փիլ· բ· 22· գ· 22·
ե ա Կոր· ժգ· 1·
զ Հռոմ· ա· 7· ա Կոր· ա· 3· բ Կոր· ա· 2· Եփես· ա· 2· Փիլ· ա· 2· Կող· ա· 3· ա Թես· ա· 2· բ Թես· ա· 2· բ Տիմ· 3·
է Մատ· գ· 25· Գլ· բ· 20· Տիտ· բ· 14·
ը Ցես ես· կե· 17· Ցովհ· ժե· 19· ժե· 14· Երբ· բ· 5· գ· 5· ա Ցովհ· ե· 19·
թ Գլ· ե· 8·
ժ բ Կոր· ժա· 4·
ի Գոր· ժե· 1· 24· բ Կոր· բ· 17· ժա· 13· Գլ· ե· 10· 18· Հռ· ա· 1·
լ ա Կոր· ժգ· 23·
խ բ Օր· գ· 2· ժբ· 38· Ածախ· լ· 6· Ցայտ· իբ· 18· ա· 15·
ծ Գոր· ե· 1· իբ· 4· իդ· 11· ա Տիմ· ա· 12·
կ Գոր· ե· 3·
հ Երբ· թ· 14· Մատ· ժե· 2· Մրկ· ե· 5· ա Ցովհ· գ· 9·
ձ ա Թես· ա· 6· Մատ· ժե· 9· Մրկ· ե· 5·
ղ Գոր· իբ· 3· իդ· 2· Եփես· գ· 5·
ճ Գոր· թ· 1· իբ· 4· իդ· 11· ա Տիմ· ա· 13·
մ Գոր· ը· 3·
յ Երբ· թ· 14· Մատ· ժե· 2· Մրկ· ե· 5·
ն ա Կոր· ժե· 1·
շ ա Կոր· ժե· 1· 3· Հռ· ա· 1·
ո Եփես· գ· 3·
չ Գոր· թ· 1· իբ· 14· 15· իզ· 2· Հռ· ա· 1· Եփես· գ· 3·
պ Գոր· ժե· 1· 24· իդ· 17· 18· Հռոմ· ժա· 13· Եփես· գ· 8·
ջ Փիլ· գ· 6·
ռ Եփ· իմի· 1· 5· Երեմ· ա· 5· Գոր· թ· 13· ժգ· 2· Եփես· ա· 5· Հռոմ· ժգ· 6· ա· 2·
վ Գոր· գ· 6·
տ Կամ ինծմով
ր Գոր· թ· 13· իբ· 21· իդ· 17· 18· Հռոմ· ժա· 13· Եփես· գ· 8·
ց Մատ· ժգ· 17· ա Կոր· ժե· 10· Եփ· գ· 12·
ւ Գոր· թ· 26·
փ ա Կոր· թ· 5·
ք Մատ· ժգ· 55· Մրկ· գ· 3·
օ Հռոմ· թ· 1·
ֆ Գոր· թ· 30· ա Թես· բ· 14·
և Հռոմ· ժգ· 7·

կը հասասան քեզ ձգդի մէջ պիտի չըլան անոնք՝ որ սպանե- ցած պրպտած են։

1 Եւ ըսաւ ցոսնեայ տարիէն ետև Պետրոս ե- րուսաղէմ երայ Բառնաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ միասին առնելով։ Ու երայ յայտնութի- նով, և անոնց խնդացուի ան աւետարանը՝ որ հեթանոսներուն մէջ կը քարոզեմ, բայց ա- ռանձին անոնց որ երևելիները էին, դար չըլայ թէ պարապ ուղը վազեմ կամ վազած 3 ըլլամ։ Բայց չէ թէ իմ հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն էր, պարտաւորեցաւ թլփատուիլ։ 4 Պատանեաղ՝ ներս սկզբնաւոր սուտ եղբայր- ներուն համար՝ որոնք սահելով ներս մտան ի- մ քրիստոս ճեռնասով մեր ունեցած ազատու- թիւնը լրտեսելու համար, դար մեզ ծառայե- 5 ցընեն։ Որ անոնց քիչ մը ատեն անդամ մտնել չըրինք հնազանդելու, դար աւետարանին ճշ- մարտութիւնը հաստատուն մնայ ձեր մէջը։ 6 Բայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ, (ինչ որ ելնի՝ ան իմ հոգս չէ. Աստուած մարդոց ազատութիւն չըներ։) ևսան զի ևս կարծուածները բան մը չհամցուցին ինծի։ 7 Հապա անոր հակառակը՝ երբոր տեսան որ անթլփատներուն աւետարանը հինծի յանձ- նուած է, ինչպես Պետրոսին այ՝ թլփատուած- 8 ներուն։ (Որովհետև ան որ Պետրոսին յաջո- ղեց թլփատածներուն առաքելութիւն ը- նելու, հինծի ալ յաջողեց հեթանոսներուն։) 9 Ու երբոր ճնծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու կեփաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ սեպուած էին, ասկ ձեռքերնին տուին ինծի ու Բառնաբասին ու նոքա հաղորդակցու- թիւն, որ մենք հեթանոսներուն մէջը երթանք, 10 ու անոնք՝ թլփատուածներուն։ Միայն թէ կ- նդէն որ ազքատները յիշենք։ Որ ես ալ փոյթ 11 ունեցայ այն բանը ընելու։ Բայց երբոր Պե- տրոս Անտիոք եկաւ, ես անոր դէմ կեցայ։ 12 որովհետև ինքը մեզագրուելու էր։ Ինչու որ դեռ Յակոբոսին քովէն մէկ քանի հոգի չեկած, ՝ինքը հեթանոսներուն հետ անդրդ- կ՛ուտէր։ բայց երբոր եկան՝ մէկդի կը քա- շուէր, ու ինքզինքը կը զատէր, վախնալով 13 անոնցմէ՝ որ թլփատուածներէն էին։ Ու ա- նոր հետ կեղծաւորեցան միւս Հրեաներն ալ, անոնկ որ Բառնաբասս ալ անոնց կեղծաւորու-

14 թեանը ծռևցաւ։ Բայց ես երբոր տեսայ ՝որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ չիսկ չեն քալեր, ամենուն առջեն Պետրոսին ըսուցի, ՝եթէ դուն, որ Հրեայ ես, հեթանոսի պէս ու չէ թէ Հրեայի պէս կ՛ապրիս, ի՞նչպես հե- թանոսները կը ստիպես Հրեայի պէս վարուի։ 15 յու։ Մենք որ բուն Հրեայ ենք, և չէ թէ 16 հեթանոսներէն մեղաւորներ, Այս գիտնալով որ մարդ օրէնքին գործերուն չկենար ար- դարանայ, հապա Յիսուս Քրիստոսի հա- ւատքին, մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւա- տացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հա- ւատքէն, և չէ թէ օրէնքին գործերէն, Ո- բովհետև օրէնքին գործերուն մէկ մարմին 17 մը պիտի չարդարանայ։ Իսկ եթէ մենք որ կ՛ուզենք Քրիստոսով արդարանալ՝ մեզարդ գտնուինք, ուրեմն Քրիստոս մեղաց պաշ- 18 տօնեայ եղաւ։ քաւ լիցի։ Քանզի թէ որ ես իմ քակած բաներս նորէն կը չինեմ, իմ անձս յանցաւոր կը ցուցընեմ։ Ինչու որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին, ՝որ Աստուծոյ կենդանի 20 ըլլամ։ ՝Քրիստոսի հետ խաչ եղայ։ Եւ ալ կենդանի եմ չէ թէ ես՝ հապա Քրիստոս կեն- դանի է իմ մէջս։ Բայց ես որ հիմա մարմ- նով կ՛ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն հաւատ- քովը կ՛ապրիմ, ՝ան որ ինծի սիրեց ու ես 21 անձը ինծի համար մատնեց։ Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ խափաներ։ Ինչու որ եթէ ար- դարութիւնը օրէնքէն էր, ուրեմն Քրիստոս պարապ տեղը մեռաւ։

ԳԼ. Գ

1 Ո՛վ անմիտ Գաղատացիք, ՝ո՞վ ձեզ հրապու- ծեց՞։ որ ձեր աչքերուն առջեն Յիսուս Քրիս- տոս ձեր մէջը խաչը եւած նկարագրուեցաւ։ 2 Ասկիս միայն կ՛ուզեմ ձեզմէ սորվիլ։ ՝Օրէնք- քի՞ն գործերովը դուք Հոգին առիք՝ եթէ հաւատքին լսելովը։ Այդչափ անմիտ էք։ ՝Հոգիով սկսեցիք, ՝ու հիմա մարմինո՞վ կը 4 վերջանաք։ Այնչափ դիպուածներըդ պարա՞գ տեղը ձեր վրայէն անցան, (եթէ որ պարապ 5 ըլլայ ալ։) ՝Ուստի ան որ ձեզի Հոգին բաշխեց

= Գաղ. Ժէ. 9։
ք Գաղ. Ժէ. 18։
փ Փիլ. բ. 16։ ա Թես. գ. 5։
ր Գաղ. Ժէ. 1, 24։ ը Կոր. Ժա. 26։
ի Գաղ. գ. 25։ ե. 1, 13։
ձ Կոր. Ժա. 20։ Գղ. գ. 3, 9։
ղ Հռ. 14։ Գղ. գ. 1, գ. 16։
ճ Գղ. գ. 5։
մ Գաղ. Ժ. 1, 24։ Կոր. Ժա. 26։
յ Գղ. գ. 25։ ե. 1, 13։
ն Կոր. Ժա. 20։ Գղ. գ. 3, 9։
շ Հռ. 14։ Գղ. գ. 1, գ. 16։
ո Գղ. գ. 5։
չ Գաղ. Ժ. 1, 24։ Կոր. Ժա. 26։
պ Գաղ. Ժ. 34։ Հռ. 11։

ջ Կոր. Ժբ. 11։
ռ Գաղ. Ժգ. 46։ Հռ. 11։ Մտթ. ժ. 5։ Յհ. 13։ Մրկ. ժ. 7։
ս Գաղ. Ժ. 1, 24։ Կոր. Ժա. 26։
վ Գաղ. Բ. 15։ Ժգ. 8։ Յհ. 21։ Իկ. 17։
տ Գաղ. Ժ. 10։ Գղ. ա. 16։ Կոր. ժ. 39։
ր Գղ. գ. 5։
ց Հռ. 11։ Յհ. 15։ Կոր. ժ. 10։ Ե.
փ Մրկ. Ժգ. 18։ Ե. Գաղ. Ժ. 1, 24։
ք Գաղ. Ժ. 10, 11։
օ Մրկ. Բ. 11։ Ե. Գաղ. Ժ. 1, 24։
ֆ Գաղ. Ժգ. 39։ Հռ. 11։
ա Հռ. 11։ Գաղ. Ժ. 1, 24։
բ Գաղ. Ժա. 30։ Իկ. 17։ Հռ. 11։ Գաղ. Ժ. 1, 24։
գ Գաղ. Ժ. 25։ Կոր. Ժգ. 1։
դ Կոր. Բ. 6. Բ.
ե Գաղ. Ժ. 35։
զ Գաղ. Ժ. 28։ Ժա. 3։
է Հռ. 5։
ը Գաղ. Ժ. 20։
թ Գաղ. Ժ. 28։ Ժա. 3։

ժ Գաղ. Ժ. 11։ Բ. Կոր. Ե. 15։ Ա. Թես. Ե. 10։ Երբ. Թ. 14։ ա Պետ. գ. 9։
ի Հռ. 11։ Գղ. գ. 24։ գ. 14։
լ Կոր. Ե. 15։ Ա. Թես. Ե. 10։ Ա. Պետ. գ. 9։
խ Գղ. Ա. 4։ Եփես. Ե. 8։ Գղ. գ. 21։ Երբ. Ե. 11։ Ա. Հռ. 4։

— Գղ. Ե. 7։
ծ Ա. Հռ. 1։ Ա. Հ. Ա. Հ. Հ. Հ

և ձեր միջը զօրութիւններ գործեց , օրէնքին գործելովն էր՝ թէ հաւատքին լսե-
6 լովը : Ինչպէս որ Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց , ու անոր արդարութիւն սեպուեցաւ :
7 Ուրեմն գիտցէք թէ հաւատքէն
8 են անոնք են Աբրահամի որդիքը : Եւ գիրքը առաջուց գիտնալով թէ Աստուած հեթանոսները հաւատքով կ՚արդարացնէ՝ առաջուց
ա ուրախ եղաւ Աբրահամին, թէ՝ Քեզմով պիտի օրհնուին բոլոր ազգերը : Ուստի անոնք
10 որ հաւատքէն են՝ կ՚օրհնուին հաւատացեալ Աբրահամին հետ : Վասն զի անոնք որ օրէնքին գործելէն են՝ անէծքի տակ են . ինչո-
11 ւր գրուած է թէ՝ Անիծեալ ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ամէն գրուածներուն մէջ
12 չմնայ՝ որ զանոնք կատարէ : Եւ թէ օրէնքով մէկը չկրնար արդարանալ Աստուծոյ առ-
13 ջեւը , ան յայտնի է . քանզի Արդարը հաւատքէն պիտիապրի : Բայց օրէնքը հաւատքէն չէ , հապա Ան որ կը կատարէ ան բանե-
14 րը՝ անոնցմով պիտիապրի : Հրէութեան մեզ ձախտ առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար անէծք ըլլալով . (ինչու որ գրուած է թէ՝ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ փայտէ կը կա-
15 խուի .) Որ Աբրահամին օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով՝ որ մենք ը Հոգւոյն խոստումը ստանինք
16 հաւատքով : Մարդիկ ըսելոնին պէս կը գրացնեմ, եղբայրնե՛ր . Ուրացի որ մարգոս մը հաստատած կուգայ մէկու չխախտիր , ոչ ալ անոր
17 վրայ ուրիշ պատուէր մը կ՚աւելցնէ : Նոյն խոստումները Աբրահամին ու անոր սերունդին եղան . չըսեր , Եւ ո՛ սերունդներուդ՝ որպէս թէ շատերու համար , հապա որպէս
18 մէկու մը համար , Եւ քու սերունդդ , որ ան Քրիստոս է : Բայց ես կը գրացնեմ. Ան կտակը որ առաջուց Աստուծմէ հաստա-
տուեցաւ Քրիստոսով , օրէնքը չորս հարիւր երեսուն տարիէն ետեւ որ գրուեցաւ , չկրնար անվաւեր ընել՝ խոստումները խափանելու հա-
19 մար : Ուրկից ուրեմն է որ Օրէնքը ? Յանցա-

ա Ծն. իե. 9 : Հբ. ասմմ. գ. 3 : 9 : 21 : 22 : Գաղ. բ. 23 :
բ Գաղ. բ. 39 : Հբ. ասմմ. գ. 11 : 18 : 16 :
գ Ես. Հասմ. ԻԹ. 17 : Հմր. 22 :
դ Ծն. իբ. 3 : իգ. 18 : իբ. 18 : Ղոր. գ. 25 :
ե Օր. իե. 26 : Ե. բնմ. իա. 3 :
զ Կ. ի. 10 :
է Կոր. ե. 21 : Հբ. ասմմ. ա. 17 : Եբր.

ը. 38 :
ա Հասմ. գ. 4 : 5 : ը. 3 : իա. 6 :
ը Կ. Ե. իգ. 5 : Նե. ևմ. Բ. 29 : Եզեկ. ի. 11 : Հասմ. ժ. 3 :
ի Հասմ. ը. 3 : բ. 5 : Կոր. ե. 21 : Գաղ. ե. 21 :
ժ Հասմ. ը. 12 : գ. 5 :
ի Հմր. ե. 21 : Գաղ. ե. 23 :
ա Օր. ի. 26 :
ի Հասմ. գ. 9 : 16 : Ե. իե. 3 :
ժ Ես. ը. 13 : խգ. 3 : Երեմ. լա. 33 : ը. 40 : Եզեկ. իա. 27 : Ծաղ. ի. 38 : Հասմ. գ. 15 : Հբ. ասմմ. ը. 15 : 16 :

բ. 23 : 28 : Հար. Ծն. ի. 10 : Ցաղ. ե. 39 : Ղոր. բ. 55 :
ի Եբր. ի. 17 :
ի Ծն. ի. 3 : 7 : Հմ. ի. 11 : Հասմ. ժ. 8 :
ա Կոր. ի. 12 :
ի Եւ. Հբ. 40 : 41 :
ի Հասմ. գ. 13 : 14 :
ի Հասմ. գ. 14 :
ի Հասմ. գ. 15 : Հբ. ասմմ. ա. 17 : Եբր. ի. 15 : 16 : գ. 4 : 13 :
ի Ծն. խա. 10 : 18 : Հասմ. Բ. 7 : Եբր. ա. 18 :
ի Հասմ. ը. 17 : Գաղ. գ. 7 : 28 : Եփես. գ. 6 :
ի Հմր. 9 : Գաղ. գ. 23 : ե. 1 : Կող. բ. 8 : 20 : Եբր. Բ. 10 :
ի Ծն. խԹ. 10 : Դան. Բ. 21 : Մտ. ա. 15 : Եփես. ա. 10 :

նաց համար վրայ աւելցաւ , (մինչև որ գայ ան սերունդը՝ որուն որ խոստացուեր էր ,) Հրեշտակներով տրուած՝ միջնորդի մը ձեռ-
20 քով : Բայց միջնորդը մէկու մը չէ՝ բայց
21 Աստուած մէկ է : Ուրեմն օրէնքը հակառակ բան չէ՞ Աստուծոյ խոստումներուն դէմ . բնաւ լլլի . Քանզի թէ որ տրուած ըլլար ուժեղ մը՝ որ կարող ըլլար կենդանի
22 բնել , ճշմարիտ իրաւունքի արդարութիւնը ծ-
րէնքէն կ՚ըլլար . Բայց գիրքը համքը մեղքի տակ գոցեց , որ խոստումը Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը տրուի հաւատացեալ-
23 ներուն : Բայց քանի որ հաւատքը չէր եկած , օրէնքին տակը գոցուած կը պահուէինք , ապագան ան հաւատքին որ պիտի յայտնուէր :
24 Ուրեմն օրէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ դէ-
Քրիստոսի բերելու , որ մենք հաւատքով ար-
25 դարանանք : Բայց երբոր հաւատքը եկաւ ,
26 ալ դաստիարակի տակ չենք : Ընդ որ ամէն-
դրդ ալ Աստուծոյ որդիք ենք՝ Քրիստոս Յի-
27 սուսի վրայ եղած հաւատքով : Քանզի դուք ամէնդդ որ Քրիստոսով մկրտուեցաք , Քրիս-
28 տոսը վրանիդ հագած եք : Հրեայ ոչ Հեթանոս կայ , ոչ ալ Ծոյլ . ոչ ծառայ կայ , ոչ ալ ազատ . ոչ արու կայ , ոչ ալ էգ . Ինչու որ դուք ամէնդդ ալ մէկ եք Քրիստոս Յիսու-
29 սով : Հապա թէ որ դուք Քրիստոսինն էք , ուրեմն Աբրահամին սերունդն էք , ու խոստումներուն նայելով ժառանգներ :

ԳԼ. Գ

1 Ասածիս կը ծանրացնեմ թէ մինչ ժառանգը մանուկ է՝ իրմէ մինչև Քրիստոսի ատեարն գալը . Ինչ խնամք ու խնամակալներու տակ է մինչև իր հաստատ ըլլալը : 3 Բայց Քրիստոս մեզ ազատեց օրէնքին . 7 ուստի ան որդեգրին ժառանգներ չենք : 14 Կը յիշեցնէ անոնց սէրը իր վրայ . ու խրատ անոնց վրայ : 22 Եւ կը ցուցնէ թէ մենք Աբրահամու զաւակներ ենք :

1 Բայց ես կը գրացնեմ, որ տակ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառային տարբերութիւն
2 մը չունի , թէև ամէնուն տէրն է . Հապա խը-
նամակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է
3 մինչև հօրը որոշած ժամանակը : Ասանկ ալ մենք երբոր տղայ էինք , աշխարհիս սկզբ-
4 բունքներուն տակը ծառայ եղած էինք : Բայց երբոր ժամանակը լեցուեցաւ , իրկից

ա Ես. ի. 16 :
բ Գաղ. ե. 53 : Եբր. բ. 2 :
գ Եւ. ի. 19 : 21 : 22 : Բ Օր. ե. 5 : 22 : 23 : 27 : 28 : Ցաղ. ա. 17 : Գաղ. ե. 38 : ա Ջեմ. ե. 3 :
դ Ելք. Ժբ. 5 : Նե. ևմ. Բ. 29 : Եզեկ. ի. 11 : Հասմ. ժ. 3 :
ե Ցաղ. ը. 3 : բ. 5 : Կոր. ե. 21 : Գաղ. ե. 21 :
զ Օր. իե. 20 : Ե. բնմ. իա. 3 :
է Կ. ի. 10 :
ը Կոր. ե. 21 : Գաղ. ե. 23 :
ի Հասմ. գ. 9 : 16 : Ե. իե. 3 :
ժ Ես. ը. 13 : խգ. 3 : Երեմ. լա. 33 : ը. 40 : Եզեկ. իա. 27 : Ծաղ. ի. 38 : Հասմ. գ. 15 : Հբ. ասմմ. ը. 15 : 16 :

ասմմ. ժ. 4 : Կող. բ. 17 : Եբր. ի. 9 : 10 :
ի Դաղ. ժգ. 30 : Գաղ. ե. 16 :
ա Ջեմ. ա. 12 : Հբ. ասմմ. բ. 14 : 15 : 16 : Գաղ. գ. 5 : ա Ջեմ. գ. 1 : 2 :
ի Հասմ. գ. 3 :
ժ Հասմ. ժ. 12 : ա Կոր. ժբ. 13 : Գաղ. ե. 6 : Կող. գ. 11 :
ի Ջեմ. ա. 21 : Գաղ. ե. 20 : 21 : Եփես. ա. 3 :

14 : 15 : 16 : գ. 4 : 13 :
ի Ծն. խա. 10 : 18 : Հասմ. Բ. 7 : Եբր. ա. 18 :
ի Հասմ. ը. 17 : Գաղ. գ. 7 : 28 : Եփես. գ. 6 :
ի Հմր. 9 : Գաղ. գ. 23 : ե. 1 : Կող. բ. 8 : 20 : Եբր. Բ. 10 :
ի Ծն. խԹ. 10 : Դան. Բ. 21 : Մտ. ա. 15 : Եփես. ա. 10 :

Աստուած իր Որդին՝ որ կիսիկ մը Հզաս, Հա-
5 օրէնքի տակ մնաս. Որպէս զի օրէնքի տակ
եղողները փրկէ, որ մենք որդեգրութիւնը
6 ընդունինք։ Եւ որովհետև դուք որդի եք,
Աստուած իր Որդւոյն Հոգին ՚ձեր սիրտե-
րուն մէջը խրկեց, որ կ՚աղաղակէ Աբբայ Հայր։
7 Ուստի ալ ծառայ չես, Հապա որդի. Եւ քէ
որ որդի, ալ Աստուծոյ ժառանգը Քրիստո-
8 սով։ Բայց անոնցմէ որ չէիք դիտեր զԱս-
տուած, Կը ծառայէիք անոնց՝ որոնք իր բնէ
9 Աստուածներ չեն։ Սակայն հիմա որ Աստ-
ցաք զԱստուած՝ մանաւանդ որ դուք Ա-
ստուծմէ ճանչցուեցաք, Ինչո՞ւ նորէն կը
դառնաք ՚անո տկար ու չքաւոր սկզբունքին-
բերուն, որոնց նորէն կ՚ուզէք ծառայել հետն։
10 Կը նկատէ՝ Օրերը կը զանազանէք, ու ամիսները ու
11 ժամանակները ու տարիները։ Կը վախնամ
ձեզմէ, որ գուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ
աշխատած ըլլամ՝։
12 Ինծի պէս եղէք, ինչու որ ես ալ ձեզի պէս
եղայ, եղբայրներ, ձեզի կ՚աղաչեմ. Դուք ա-
13 ինծի վնաս մը հասցուցած չէք։ Գիտէք գուք
որ մարմնոյս տկարութեանէն ձեզի ՚առաջի
անգամ աւետարանը քարոզեցի. և իմ մար-
14 մինիս վրայ նէ փորձութիւնս Զանարգեցիք
ու չարհամարհեցիք, ՚Հապա Աստուծոյ հը-
րեշտակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝ Քրիստոս
15 Յիսուս պէս։ Ուրեմն ՚ի՞նչ եր՝ ան ձեր երա-
նութիւնը. քանզի ես կը վկայեմ ձեզի, որ
եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանէիք
16 ու ինծի տայիք։ Ուստի ձեր թշնամի՞ն եղայ
17 ՚ձեզի ճշմարիտը խօսելուս համար։ ՚Ջեզի
նախանձամոլ են անոնք՝ չէ թէ բարիին, և
ի՛ուզեն ՚ձեզ արգիլել, որ իրենց նախանձա-
18 ւոր ըլլաք։ Սակայն ազնիւ է ամէն ատեն բա-
րիին նախանձաւոր ըլլալ, ու չէ թէ միայն
19 երբոր ձեր մէջը ըլլամ՝։ Իմ որդեակներս,
որ ձեզմով նորէն ծնողական ցաւ կը քաշեմ՝
մինչև որ Քրիստոս ձեր մէջը ձեւակերպի։
20 Ի՛ուզէի հիմա ձեր մէջը ներկայ ըլլալ, ու
փոխել իմ ձայնս. Ինչու որ ես ձեր վրայով
տարակուսած եմ՝։
21 Ըսէք ինծի, դուք որ օրէնքին տակը ի՛ու-
22 զէք ըլլալ, օրէնքը չէ՞ք լսեր։ Վասն զի գը-
րուած է թէ Աբրահամ երկու որդի ունէր,

Ագար ժ. 10։
Գաղ. ժ. 20։
Թեսս. բ. 13։
Ա Պետ. ա. 1։
Գաղ. ա. 6։
Ա Կոր. ա. 2։
Գաղ. ա. 11։
Եփես. ա. 3։
Գաղ. ա. 16։
Եփես. ա. 7։
Գաղ. ա. 18։
Եփես. ա. 11։
Գաղ. ա. 20։
Եփես. ա. 13։
Գաղ. ա. 23։
Գաղ. գ. 1։
Գաղ. գ. 3։
Գաղ. գ. 4։
Գաղ. գ. 5։
Գաղ. գ. 7։
Գաղ. գ. 8։
Գաղ. գ. 9։
Գաղ. գ. 10։
Գաղ. գ. 11։
Գաղ. գ. 12։
Գաղ. գ. 13։
Գաղ. գ. 14։
Գաղ. գ. 16։
Գաղ. գ. 17։
Գաղ. գ. 18։
Գաղ. գ. 19։
Գաղ. գ. 20։
Եփես. ա. 15։
Գաղ. գ. 21։
Գաղ. գ. 22։
Գաղ. գ. 23։
Գաղ. գ. 24։
Գաղ. գ. 25։
Գաղ. գ. 26։
Գաղ. գ. 27։
Գաղ. գ. 28։
Գաղ. գ. 29։
Գաղ. դ. 1։
Գաղ. դ. 2։
Գաղ. դ. 3։
Գաղ. դ. 4։
Գաղ. դ. 5։
Գաղ. դ. 6։
Գաղ. դ. 7։
Գաղ. դ. 8։
Գաղ. դ. 9։
Գաղ. դ. 10։
Գաղ. դ. 11։
Գաղ. դ. 12։
Գաղ. դ. 13։
Գաղ. դ. 14։
Գաղ. դ. 15։
Գաղ. դ. 16։
Գաղ. դ. 17։
Գաղ. դ. 18։
Գաղ. դ. 19։
Գաղ. դ. 20։
Գաղ. դ. 21։
Գաղ. դ. 22։
Գաղ. դ. 23։
Գաղ. դ. 24։
Գաղ. դ. 25։
Գաղ. դ. 26։
Գաղ. դ. 27։
Գաղ. դ. 28։
Գաղ. դ. 29։
Գաղ. դ. 30։
Գաղ. դ. 31։
Գաղ. ե. 1։
Գաղ. ե. 2։
Գաղ. ե. 3։
Գաղ. ե. 4։
Գաղ. ե. 5։
Գաղ. ե. 6։
Գաղ. ե. 7։
Գաղ. ե. 8։
Գաղ. ե. 9։
Գաղ. ե. 10։
Գաղ. ե. 11։
Գաղ. ե. 12։
Գաղ. ե. 13։
Գաղ. ե. 14։
Գաղ. ե. 15։
Գաղ. ե. 16։
Գաղ. ե. 17։
Գաղ. ե. 18։
Գաղ. ե. 19։
Գաղ. ե. 20։
Գաղ. ե. 21։
Գաղ. ե. 22։
Գաղ. ե. 23։
Գաղ. ե. 24։
Գաղ. ե. 25։
Գաղ. ե. 26։

Մէկը՝ աղախինէն, ու միսը՝ ազատ կիսիկէն։
23 Բայց ան որ աղախինէն էր՝ Մարմնոյ կողմա-
նէ ծնած էր, ՚իսկ ան որ ազատ կիսիկէն՝ խոստ-
24 մանքին համեմատ։ Որ ասոնք բաները այլաբա-
նօրէն կը մեկնուին. Ինչու ան ասոնք են երկու
կտակարանները, մէկը՝ Սինայ լեռնէն որ ծա-
ղումներուն համար կը ծնանի, որ է Հագար։
25 Ինչու որ Հագար Արաբիոյ մէջ Սինայ լեռն
է, և կը համեմատի Հիմակուան երուսա-
ղէմին՝ որ իր զաւակներովը մէկտեղ կը ծա-
26 ռայէ։ Բայց վերի երուսաղէմը ազատ է, որ
27 մեր Մայրն ալ ըլլայ։ Ինչու որ գրած է,
՚Ով չծնանող անուշ, ցնծա՛. ով ծնողական
ցաւ չքաշող, գոչէ և աղաղակէ. քանզի երեսի
ձգուածին զաւակները երկի ունեցողին ա-
28 ւելի շատ պիտի ըլլայ։ Ուստի մենք, եղբայր-
ներ, ՚Իսահակին պէս խոստմանդրին որդի-
29 ներն ենք։ Բայց ինչպէս որ այնտեղ մար-
մնով կոպտին ծնածը կը հալածէր զհոգիին
որ հոգիին կողմանէ էր, ՚Նմանկ ալ հիմա։
30 Սակայն գիրքը ի՞նչ կ՚ըսէ. Դուրս հանէ
աս աղախինը ու անոր որդին, ՚ինչու որ
աղախինին որդին ազատ կիսիկոջ հետ ոչ
31 ժառանգութիւն պիտի ստանէ։ Ուստի, եղ-
բայրներ, մենք աղախինին զաւակները չենք,
՚Հապա ազատին։

Գ Լ · Ե

1 Կը յորդորէ զանոնք հաստատ կենալ իրենց ազատութեան
մէջ։ 3 Եւ թլփատութիւնը չպահել։ 13 այլ մեծապէս իրա-
րու ծառայ ալ ըլլալով։ որ օրէնքին բովանդակութիւնն է։
19 կը հանէ մարմնոյն գործերը, 22 և Հոգիին պտուղները։
25 ու կը յորդորէ գործադրութեան ալ Հոգիով քալելն։

1 Քրիստոս մեզ ազատեց, Եւ նորէն ծա-
ռայութեան լուծի տակ մի մնանք։ Ահա ես
Պօղոս կը պատգամեմ ձեզի որ եթէ թլփատուիք
3 Քրիստոս ձեզի օգուտ մը չընէր։ Եւ գոր-
ծով ամէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ
թէ պարտական է բոլոր օրէնքը կատարելու։
4 ՚Նահանջած է քո գութէն ամէնդ որ օրէնք-
քով արդարանալ կ՚ուզէք, Դուս ՚ինորհքէն ին-
5 կած է։ Ինչու որ մենք Հոգիով կը սպասենք
6 արդարութեան յոյսին Հաւատքովն։ Վասն զի
Քրիստոս Յիսուսի մէջ ոչ թլփատութիւնը

Գաղ. ե. 27։
Գաղ. ե. 28։
Գաղ. ե. 29։
Գաղ. ե. 30։
Գաղ. ե. 31։
Գաղ. ե. 32։
Գաղ. ե. 33։
Գաղ. ե. 34։
Գաղ. ե. 35։
Գաղ. ե. 36։
Գաղ. ե. 37։
Գաղ. ե. 38։
Գաղ. ե. 39։
Գաղ. ե. 40։
Գաղ. ե. 41։
Գաղ. ե. 42։
Գաղ. ե. 43։
Գաղ. ե. 44։
Գաղ. ե. 45։
Գաղ. ե. 46։
Գաղ. ե. 47։
Գաղ. ե. 48։
Գաղ. ե. 49։
Գաղ. ե. 50։
Գաղ. ե. 51։
Գաղ. ե. 52։
Գաղ. ե. 53։
Գաղ. ե. 54։
Գաղ. ե. 55։
Գաղ. ե. 56։
Գաղ. ե. 57։
Գաղ. ե. 58։
Գաղ. ե. 59։
Գաղ. ե. 60։
Գաղ. ե. 61։
Գաղ. ե. 62։
Գաղ. ե. 63։
Գաղ. ե. 64։
Գաղ. ե. 65։
Գաղ. ե. 66։
Գաղ. ե. 67։
Գաղ. ե. 68։
Գաղ. ե. 69։
Գաղ. ե. 70։
Գաղ. ե. 71։
Գաղ. ե. 72։
Գաղ. ե. 73։
Գաղ. ե. 74։
Գաղ. ե. 75։
Գաղ. ե. 76։
Գաղ. ե. 77։
Գաղ. ե. 78։
Գաղ. ե. 79։
Գաղ. ե. 80։
Գաղ. ե. 81։
Գաղ. ե. 82։
Գաղ. ե. 83։
Գաղ. ե. 84։
Գաղ. ե. 85։
Գաղ. ե. 86։
Գաղ. ե. 87։
Գաղ. ե. 88։
Գաղ. ե. 89։
Գաղ. ե. 90։
Գաղ. ե. 91։
Գաղ. ե. 92։
Գաղ. ե. 93։
Գաղ. ե. 94։
Գաղ. ե. 95։
Գաղ. ե. 96։
Գաղ. ե. 97։
Գաղ. ե. 98։
Գաղ. ե. 99։
Գաղ. ե. 100։
Գաղ. ե. 101։
Գաղ. ե. 102։
Գաղ. ե. 103։
Գաղ. ե. 104։
Գաղ. ե. 105։
Գաղ. ե. 106։
Գաղ. ե. 107։
Գաղ. ե. 108։
Գաղ. ե. 109։
Գաղ. ե. 110։
Գաղ. ե. 111։
Գաղ. ե. 112։
Գաղ. ե. 113։
Գաղ. ե. 114։
Գաղ. ե. 115։
Գաղ. ե. 116։
Գաղ. ե. 117։
Գաղ. ե. 118։
Գաղ. ե. 119։
Գաղ. ե. 120։
Գաղ. ե. 121։
Գաղ. ե. 122։
Գաղ. ե. 123։
Գաղ. ե. 124։
Գաղ. ե. 125։
Գաղ. ե. 126։
Գաղ. ե. 127։
Գաղ. ե. 128։
Գաղ. ե. 129։
Գաղ. ե. 130։
Գաղ. ե. 131։
Գաղ. ե. 132։
Գաղ. ե. 133։
Գաղ. ե. 134։
Գաղ. ե. 135։
Գաղ. ե. 136։
Գաղ. ե. 137։
Գաղ. ե. 138։
Գաղ. ե. 139։
Գաղ. ե. 140։
Գաղ. ե. 141։
Գաղ. ե. 142։
Գաղ. ե. 143։
Գաղ. ե. 144։
Գաղ. ե. 145։
Գաղ. ե. 146։
Գաղ. ե. 147։
Գաղ. ե. 148։
Գաղ. ե. 149։
Գաղ. ե. 150։
Գաղ. ե. 151։
Գաղ. ե. 152։
Գաղ. ե. 153։
Գաղ. ե. 154։
Գաղ. ե. 155։
Գաղ. ե. 156։
Գաղ. ե. 157։
Գաղ. ե. 158։
Գաղ. ե. 159։
Գաղ. ե. 160։
Գաղ. ե. 161։
Գաղ. ե. 162։
Գաղ. ե. 163։
Գաղ. ե. 164։
Գաղ. ե. 165։
Գաղ. ե. 166։
Գաղ. ե. 167։
Գաղ. ե. 168։
Գաղ. ե. 169։
Գաղ. ե. 170։
Գաղ. ե. 171։
Գաղ. ե. 172։
Գաղ. ե. 173։
Գաղ. ե. 174։
Գաղ. ե. 175։
Գաղ. ե. 176։
Գաղ. ե. 177։
Գաղ. ե. 178։
Գաղ. ե. 179։
Գաղ. ե. 180։
Գաղ. ե. 181։
Գաղ. ե. 182։
Գաղ. ե. 183։
Գաղ. ե. 184։
Գաղ. ե. 185։
Գաղ. ե. 186։
Գաղ. ե. 187։
Գաղ. ե. 188։
Գաղ. ե. 189։
Գաղ. ե. 190։
Գաղ. ե. 191։
Գաղ. ե. 192։
Գաղ. ե. 193։
Գաղ. ե. 194։
Գաղ. ե. 195։
Գաղ. ե. 196։
Գաղ. ե. 197։
Գաղ. ե. 198։
Գաղ. ե. 199։
Գաղ. ե. 200։
Գաղ. ե. 201։
Գաղ. ե. 202։
Գաղ. ե. 203։
Գաղ. ե. 204։
Գաղ. ե. 205։
Գաղ. ե. 206։
Գաղ. ե. 207։
Գաղ. ե. 208։
Գաղ. ե. 209։
Գաղ. ե. 210։
Գաղ. ե. 211։
Գաղ. ե. 212։
Գաղ. ե. 213։
Գաղ. ե. 214։
Գաղ. ե. 215։
Գաղ. ե. 216։
Գաղ. ե. 217։
Գաղ. ե. 218։
Գաղ. ե. 219։
Գաղ. ե. 220։
Գաղ. ե. 221։
Գաղ. ե. 222։
Գաղ. ե. 223։
Գաղ. ե. 224։
Գաղ. ե. 225։
Գաղ. ե. 226։
Գաղ. ե. 227։
Գաղ. ե. 228։
Գաղ. ե. 229։
Գաղ. ե. 230։
Գաղ. ե. 231։
Գաղ. ե. 232։
Գաղ. ե. 233։
Գաղ. ե. 234։
Գաղ. ե. 235։
Գաղ. ե. 236։
Գաղ. ե. 237։
Գաղ. ե. 238։
Գաղ. ե. 239։
Գաղ. ե. 240։
Գաղ. ե. 241։
Գաղ. ե. 242։
Գաղ. ե. 243։
Գաղ. ե. 244։
Գաղ. ե. 245։
Գաղ. ե. 246։
Գաղ. ե. 247։
Գաղ. ե. 248։
Գաղ. ե. 249։
Գաղ. ե. 250։
Գաղ. ե. 251։
Գաղ. ե. 252։
Գաղ. ե. 253։
Գաղ. ե. 254։
Գաղ. ե. 255։
Գաղ. ե. 256։
Գաղ. ե. 257։
Գաղ. ե. 258։
Գաղ. ե. 259։
Գաղ. ե. 260։
Գաղ. ե. 261։
Գաղ. ե. 262։
Գաղ. ե. 263։
Գաղ. ե. 264։
Գաղ. ե. 265։
Գաղ. ե. 266։
Գաղ. ե. 267։
Գաղ. ե. 268։
Գաղ. ե. 269։
Գաղ. ե. 270։
Գաղ. ե. 271։
Գաղ. ե. 272։
Գաղ. ե. 273։
Գաղ. ե. 274։
Գաղ. ե. 275։
Գաղ. ե. 276։
Գաղ. ե. 277։
Գաղ. ե. 278։
Գաղ. ե. 279։
Գաղ. ե. 280։
Գաղ. ե. 281։
Գաղ. ե. 282։
Գաղ. ե. 283։
Գաղ. ե. 284։
Գաղ. ե. 285։
Գաղ. ե. 286։
Գաղ. ե. 287։
Գաղ. ե. 288։
Գաղ. ե. 289։
Գաղ. ե. 290։
Գաղ. ե. 291։
Գաղ. ե. 292։
Գաղ. ե. 293։
Գաղ. ե. 294։
Գաղ. ե. 295։
Գաղ. ե. 296։
Գաղ. ե. 297։
Գաղ. ե. 298։
Գաղ. ե. 299։
Գաղ. ե. 300։
Գաղ. ե. 301։
Գաղ. ե. 302։
Գաղ. ե. 303։
Գաղ. ե. 304։
Գաղ. ե. 305։
Գաղ. ե. 306։
Գաղ. ե. 307։
Գաղ. ե. 308։
Գաղ. ե. 309։
Գաղ. ե. 310։
Գաղ. ե. 311։
Գաղ. ե. 312։
Գաղ. ե. 313։
Գաղ. ե. 314։
Գաղ. ե. 315։
Գաղ. ե. 316։
Գաղ. ե. 317։
Գաղ. ե. 318։
Գաղ. ե. 319։
Գաղ. ե. 320։
Գաղ. ե. 321։
Գաղ. ե. 322։
Գաղ. ե. 323։
Գաղ. ե. 324։
Գաղ. ե. 325։
Գաղ. ե. 326։
Գաղ. ե. 327։
Գաղ. ե. 328։
Գաղ. ե. 329։
Գաղ. ե. 330։
Գաղ. ե. 331։
Գաղ. ե. 332։
Գաղ. ե. 333։
Գաղ. ե. 334։
Գաղ. ե. 335։
Գաղ. ե. 336։
Գաղ. ե. 337։
Գաղ. ե. 338։
Գաղ. ե. 339։
Գաղ. ե. 340։
Գաղ. ե. 341։
Գաղ. ե. 342։
Գաղ. ե. 343։
Գաղ. ե. 344։
Գաղ. ե. 345։
Գաղ. ե. 346։
Գաղ. ե. 347։
Գաղ. ե. 348։
Գաղ. ե. 349։
Գաղ. ե. 350։
Գաղ. ե. 351։
Գաղ. ե. 352։
Գաղ. ե. 353։
Գաղ. ե. 354։
Գաղ. ե. 355։
Գաղ. ե. 356։
Գաղ. ե. 357։
Գաղ. ե. 358։
Գաղ. ե. 359։
Գաղ. ե. 360։
Գաղ. ե. 361։
Գաղ. ե. 362։
Գաղ. ե. 363։
Գաղ. ե. 364։
Գաղ. ե. 365։
Գաղ. ե. 366։
Գաղ. ե. 367։
Գաղ. ե. 368։
Գաղ. ե. 369։
Գաղ. ե. 370։
Գաղ. ե. 371։
Գաղ. ե. 372։
Գաղ. ե. 373։
Գաղ. ե. 374։
Գաղ. ե. 375։
Գաղ. ե. 376։
Գաղ. ե. 377։
Գաղ. ե. 378։
Գաղ. ե. 379։
Գաղ. ե. 380։
Գաղ. ե. 381։
Գաղ. ե. 382։
Գաղ. ե. 383։
Գաղ. ե. 384։
Գաղ. ե. 385։
Գաղ. ե. 386։
Գաղ. ե. 387։
Գաղ. ե. 388։
Գաղ. ե. 389։
Գաղ. ե. 390։
Գաղ. ե. 391։
Գաղ. ե. 392։
Գաղ. ե. 393։
Գաղ. ե. 394։
Գաղ. ե. 395։
Գաղ. ե. 396։
Գաղ. ե. 397։
Գաղ. ե. 398։
Գաղ. ե. 399։
Գաղ. ե. 400։
Գաղ. ե. 401։
Գաղ. ե. 402։
Գաղ. ե. 403։
Գաղ. ե. 404։
Գաղ. ե. 405։
Գաղ. ե. 406։
Գաղ. ե. 407։
Գաղ. ե. 408։
Գաղ. ե. 409։
Գաղ. ե. 410։
Գաղ. ե. 411։
Գաղ. ե. 412։
Գաղ. ե. 413։
Գաղ. ե. 414։
Գաղ. ե. 415։
Գաղ. ե. 416։
Գաղ. ե. 417։
Գաղ. ե. 418։
Գաղ. ե. 419։
Գաղ. ե. 420։
Գաղ. ե. 421։
Գաղ. ե. 422։
Գաղ. ե. 423։
Գաղ. ե. 424։
Գաղ. ե. 425։
Գաղ. ե. 426։
Գաղ. ե. 427։
Գաղ. ե. 428։
Գաղ. ե. 429։
Գաղ. ե. 430։
Գաղ. ե. 431։
Գաղ. ե. 432։
Գաղ. ե. 433։
Գաղ. ե. 434։
Գաղ. ե. 435։
Գաղ. ե. 436։
Գաղ. ե. 437։
Գաղ. ե. 438։
Գաղ. ե. 439։
Գաղ. ե. 440։
Գաղ. ե. 441։
Գաղ. ե. 442։
Գաղ. ե. 443։
Գաղ. ե. 444։
Գաղ. ե. 445։
Գաղ. ե. 446։
Գաղ. ե. 447։
Գաղ. ե. 448։
Գաղ. ե. 449։
Գաղ. ե. 450։
Գաղ. ե. 451։
Գաղ. ե. 452։
Գաղ. ե. 453։
Գաղ. ե. 454։
Գաղ. ե. 455։
Գաղ. ե. 456։
Գաղ. ե. 457։
Գաղ. ե. 458։
Գաղ. ե. 459։
Գաղ. ե. 460։
Գաղ. ե. 461։
Գաղ. ե. 462։
Գաղ. ե. 463։
Գաղ. ե. 464։
Գաղ. ե. 465։
Գաղ. ե. 466։
Գաղ. ե. 467։
Գաղ. ե. 468։
Գաղ. ե. 469։
Գաղ. ե. 470։
Գաղ. ե. 471։
Գաղ. ե. 472։
Գաղ. ե. 473։
Գաղ. ե. 474։
Գաղ. ե. 475։
Գաղ. ե. 476։
Գաղ. ե. 477։
Գաղ. ե. 478։
Գաղ. ե. 479։
Գաղ. ե. 480։
Գաղ. ե. 481։
Գաղ. ե. 482։
Գաղ. ե. 483։
Գաղ. ե. 484։
Գաղ. ե. 485։
Գաղ. ե. 486։
Գաղ. ե. 487։
Գաղ. ե. 488։
Գաղ. ե. 489։
Գաղ. ե. 490։
Գաղ. ե. 491։
Գաղ. ե. 492։
Գաղ. ե. 493։
Գաղ. ե. 494։
Գաղ. ե. 495։
Գաղ. ե. 496։
Գաղ. ե. 497։
Գաղ. ե. 498։
Գաղ. ե. 499։
Գաղ. ե. 500։
Գաղ. ե. 501։
Գաղ. ե. 502։
Գաղ. ե. 503։
Գաղ. ե. 504։
Գաղ. ե. 505։
Գաղ. ե. 506։
Գաղ. ե. 507։
Գաղ. ե. 508։
Գաղ. ե. 509։
Գաղ. ե. 510։
Գաղ. ե. 511։
Գաղ. ե. 512։
Գաղ. ե. 513։
Գաղ. ե. 514։
Գաղ. ե. 515։
Գաղ. ե. 516։
Գաղ. ե. 517։
Գաղ. ե. 518։
Գաղ. ե. 519։
Գաղ. ե. 520։
Գաղ. ե. 521։
Գաղ. ե. 522։
Գաղ. ե. 523։
Գաղ. ե. 524։
Գաղ. ե. 525։
Գաղ. ե. 526։
Գաղ. ե. 527։
Գաղ. ե. 528։
Գաղ. ե. 529։
Գաղ. ե. 530։
Գաղ. ե. 531։
Գաղ. ե. 532։
Գաղ. ե. 533։
Գաղ. ե. 534։
Գաղ. ե. 535։
Գաղ. ե. 536։
Գաղ. ե. 537։
Գաղ. ե. 538։
Գաղ. ե. 539։
Գաղ. ե. 540։
Գաղ. ե. 541։
Գաղ. ե. 542։
Գաղ. ե. 543։
Գաղ. ե. 544։
Գաղ. ե. 545։
Գաղ. ե. 546։
Գաղ. ե. 547։
Գաղ. ե. 548։
Գաղ. ե. 549։
Գաղ. ե. 550։
Գաղ. ե. 551։
Գաղ. ե. 552։
Գաղ. ե. 553։
Գաղ. ե. 554։
Գաղ. ե. 555։
Գաղ. ե. 556։
Գաղ. ե. 557։
Գաղ. ե. 558։
Գաղ. ե. 559։
Գաղ. ե. 560։
Գաղ. ե. 561։
Գաղ. ե. 562։
Գաղ. ե. 563։
Գաղ. ե. 564։
Գաղ. ե. 565։
Գաղ. ե. 566։
Գաղ. ե. 567։
Գաղ. ե. 568։
Գաղ. ե. 569։
Գաղ. ե. 570։
Գաղ. ե. 571։
Գաղ. ե. 572։
Գաղ. ե. 573։
Գաղ. ե. 574։
Գաղ. ե. 575։
Գաղ. ե. 576։
Գաղ. ե. 577։
Գաղ. ե. 578։
Գաղ. ե. 579։
Գաղ. ե. 580։
Գաղ. ե. 581։
Գաղ. ե. 582։
Գաղ. ե. 583։
Գաղ. ե. 584։
Գաղ. ե. 585։
Գաղ. ե. 586։
Գաղ. ե. 587։
Գաղ. ե. 588։
Գաղ. ե. 589։
Գաղ. ե. 590։
Գաղ. ե. 591։
Գաղ. ե. 592։
Գաղ. ե. 593։
Գաղ. ե. 594։
Գաղ. ե. 595։
Գաղ. ե. 596։
Գաղ. ե. 597։
Գաղ. ե. 598։
Գաղ. ե. 599։
Գաղ. ե. 600։
Գաղ. ե. 601։
Գաղ. ե. 602։
Գաղ. ե. 603։
Գաղ. ե. 604։
Գաղ. ե. 605։
Գաղ. ե. 606։
Գաղ. ե. 607։
Գաղ. ե. 608։
Գաղ. ե. 609։
Գաղ. ե. 610։
Գաղ. ե. 611։
Գաղ. ե. 612։
Գաղ. ե. 613։
Գաղ. ե. 614։
Գաղ. ե. 615։
Գաղ. ե. 616։
Գաղ. ե. 617։
Գաղ. ե. 618։
Գաղ. ե. 619։
Գաղ. ե. 620։
Գաղ. ե. 621։
Գաղ. ե. 622։
Գաղ. ե. 623։
Գաղ. ե. 624։
Գաղ. ե. 625։
Գաղ. ե. 626։
Գաղ. ե. 627։
Գաղ. ե. 628։
Գաղ. ե. 629։
Գաղ. ե. 630։
Գաղ. ե. 631։
Գաղ. ե. 632։
Գաղ. ե. 633։
Գաղ. ե. 634։
Գաղ. ե. 635։
Գաղ. ե. 636։
Գաղ. ե. 637։
Գաղ. ե. 638։
Գաղ. ե. 639։
Գաղ. ե. 640։
Գաղ. ե. 641։
Գաղ. ե. 642։
Գաղ. ե. 643։
Գաղ. ե. 644։
Գաղ. ե. 645։
Գաղ. ե. 646։
Գաղ. ե. 647։
Գաղ. ե. 648։
Գաղ. ե. 649։
Գաղ. ե. 650։
Գաղ. ե. 651։
Գաղ. ե. 652։
Գաղ. ե. 653։
Գաղ. ե. 654։
Գաղ. ե. 655։
Գաղ. ե. 656։
Գաղ. ե. 657։
Գաղ. ե. 658։
Գաղ. ե. 659։
Գաղ. ե. 660։
Գաղ. ե. 661։
Գաղ. ե. 662։
Գաղ. ե. 663։
Գաղ. ե. 664։
Գաղ. ե. 665։
Գաղ. ե. 666։
Գաղ. ե. 667։
Գաղ. ե. 668։
Գաղ. ե. 669։
Գաղ. ե. 670։
Գաղ. ե. 671։
Գաղ. ե. 672։
Գաղ. ե. 673։
Գաղ. ե. 674։
Գաղ. ե. 675։
Գաղ. ե. 676։
Գաղ. ե. 677։
Գաղ. ե. 678։
Գաղ. ե. 679։
Գաղ. ե. 680։
Գաղ. ե. 681։
Գաղ. ե. 682։
Գաղ. ե. 683։
Գաղ. ե. 684։
Գաղ. ե. 685։
Գաղ. ե. 686։
Գաղ. ե. 687։
Գաղ. ե. 688։
Գաղ. ե. 689։
Գաղ. ե. 690։
Գաղ. ե. 691։
Գաղ. ե. 692։
Գաղ. ե. 693։
Գաղ. ե. 694։
Գաղ. ե. 695։
Գաղ. ե. 696։
Գաղ. ե. 697։
Գաղ. ե. 698։
Գաղ. ե. 699։
Գաղ. ե. 700։
Գաղ. ե. 701։
Գաղ. ե. 702։
Գաղ. ե. 703։
Գաղ. ե. 704։
Գաղ. ե. 705։
Գաղ. ե. 706։
Գաղ. ե. 707։
Գաղ. ե. 708։
Գաղ. ե. 709։
Գաղ. ե. 710։
Գաղ. ե. 711։
Գաղ. ե. 712։
Գաղ. ե. 713։
Գաղ. ե. 714։
Գաղ. ե. 715։
Գաղ. ե. 716։
Գաղ. ե. 717։
Գաղ. ե. 718։
Գաղ. ե. 719։
Գաղ. ե. 720։
Գաղ. ե. 721։
Գաղ. ե. 722։
Գաղ. ե. 723։
Գաղ. ե. 724։
Գաղ. ե. 725։
Գաղ. ե. 726։
Գաղ. ե. 727։
Գաղ. ե. 728։
Գաղ. ե. 729։
Գաղ. ե. 730։
Գաղ. ե. 731։
Գաղ. ե. 732։
Գաղ. ե. 733։
Գաղ. ե. 734։
Գաղ. ե. 735։
Գաղ. ե. 736։
Գաղ. ե. 737։
Գաղ. ե. 738։
Գաղ. ե. 739։
Գաղ. ե. 740։
Գաղ. ե. 741։
Գաղ. ե. 742։
Գաղ. ե. 743։
Գաղ. ե. 744։
Գաղ. ե. 745։
Գաղ. ե. 746։
Գաղ. ե. 747։
Գաղ. ե. 748։
Գաղ. ե. 749։
Գաղ. ե. 750։
Գաղ. ե. 751։
Գաղ. ե. 752։
Գաղ. ե. 753։
Գաղ. ե. 754։
Գաղ. ե. 755։
Գաղ. ե. 756։
Գաղ. ե. 757։
Գաղ. ե. 758։
Գաղ. ե. 759։
Գաղ. ե. 760։
Գաղ. ե. 761։
Գաղ. ե. 762։
Գաղ. ե. 763։
Գաղ. ե. 764։
Գաղ. ե. 765։
Գաղ. ե. 766։
Գաղ. ե. 767։
Գաղ. ե. 768։
Գաղ. ե. 769։
Գաղ. ե. 770։
Գաղ. ե. 771։
Գաղ. ե. 772։
Գաղ. ե. 773։
Գաղ. ե. 774։
Գաղ. ե. 775։
Գաղ. ե. 776։
Գաղ. ե. 777։
Գաղ. ե. 778։
Գաղ. ե. 779։
Գաղ. ե. 780։
Գաղ. ե. 781։
Գաղ. ե. 782։
Գաղ. ե. 783։
Գաղ. ե. 784։
Գաղ. ե. 785։
Գաղ. ե. 786։
Գաղ. ե. 787։
Գաղ. ե. 788։
Գաղ. ե. 789։
Գաղ. ե. 790։
Գաղ. ե. 791։
Գաղ. ե. 792։
Գաղ. ե. 793։
Գաղ. ե. 794։
Գաղ. ե. 795։
Գաղ. ե. 796։
Գաղ. ե. 797։
Գաղ. ե. 798։
Գաղ. ե. 799։
Գաղ. ե. 800։
Գաղ. ե. 801։
Գաղ. ե. 802։
Գաղ. ե. 803։
Գաղ. ե. 804։
Գաղ. ե. 805։
Գաղ. ե. 806։
Գաղ. ե. 807։
Գաղ. ե. 808։
Գաղ. ե. 809։
Գաղ. ե. 810։
Գաղ. ե. 811։
Գաղ. ե. 812։
Գաղ. ե. 813։
Գաղ. ե. 814։
Գաղ. ե. 815։
Գաղ. ե. 816։
Գաղ. ե. 817։
Գաղ. ե. 818։
Գաղ. ե. 819։
Գաղ. ե. 820։
Գաղ. ե. 821։
Գաղ. ե. 822։
Գաղ. ե. 823։
Գաղ. ե. 824։
Գաղ. ե. 825։
Գաղ. ե. 826։
Գաղ. ե. 827։
Գաղ. ե. 828։
Գաղ. ե. 829։
Գաղ. ե. 830։
Գաղ. ե. 831։
Գաղ. ե. 832։
Գաղ. ե. 833։
Գաղ. ե. 834։
Գաղ. ե. 835։
Գաղ. ե. 836։
Գաղ. ե. 837։
Գաղ. ե. 838։
Գաղ. ե. 839։
Գաղ. ե. 840։
Գաղ. ե. 841։
Գաղ. ե. 842։
Գաղ. ե. 843։
Գաղ. ե. 844։
Գաղ. ե. 845։
Գաղ. ե. 846։
Գաղ. ե. 847։
Գաղ. ե. 848։
Գաղ. ե. 849։
Գաղ. ե. 850։
Գաղ. ե. 851։
Գաղ. ե. 852։
Գաղ. ե. 853։
Գաղ. ե. 854։
Գաղ. ե. 855։
Գաղ. ե. 856։
Գաղ. ե. 857։
Գաղ. ե. 858։
Գաղ. ե. 859։
Գաղ. ե. 860։
Գաղ. ե. 861։
Գաղ. ե. 862։
Գաղ. ե. 863։
Գաղ. ե. 864։
Գաղ. ե. 865։
Գաղ. ե. 866։
Գաղ. ե. 867։
Գաղ. ե. 868։
Գաղ. ե. 869։
Գաղ. ե. 870։
Գաղ. ե. 871։
Գաղ. ե. 872։
Գաղ. ե. 873։
Գաղ. ե. 874։
Գաղ. ե. 875։
Գաղ. ե. 876։
Գաղ. ե. 877։
Գաղ. ե. 878։
Գաղ. ե. 879։
Գաղ. ե. 880։
Գաղ. ե. 881։
Գաղ. ե. 882։
Գաղ. ե. 883։
Գաղ. ե. 884։
Գաղ. ե. 885։
Գաղ. ե. 886։
Գաղ. ե. 887։
Գաղ. ե. 888։
Գաղ. ե. 889։
Գաղ. ե. 890։
Գաղ. ե. 891։
Գաղ. ե. 892։
Գաղ. ե. 893։
Գաղ. ե. 894։
Գաղ. ե. 895։
Գաղ. ե. 896։
Գաղ. ե. 897։
Գաղ. ե. 898։
Գաղ. ե. 899։
Գաղ. ե. 900։
Գաղ. ե. 901։
Գաղ. ե. 902։
Գաղ. ե. 903։
Գաղ. ե. 904։
Գաղ. ե. 905։
Գաղ. ե. 906։
Գաղ. ե. 907։
Գաղ. ե. 908։
Գաղ. ե. 909։
Գաղ. ե. 910։
Գաղ. ե. 911։
Գաղ. ե. 912։
Գաղ. ե. 913։
Գաղ. ե. 914։
Գաղ. ե. 915։
Գաղ. ե. 916։
Գաղ. ե. 917։
Գաղ. ե. 918։
Գաղ. ե. 919։
Գաղ. ե. 920։
Գաղ. ե. 921։
Գաղ. ե. 922։
Գաղ. ե. 923։
Գաղ. ե. 924։
Գաղ. ե. 925։
Գաղ. ե. 926։
Գաղ. ե. 927։
Գաղ. ե. 928։
Գաղ. ե. 929։
Գաղ. ե. 930։
Գաղ. ե. 931։
Գաղ. ե. 932։
Գաղ. ե. 933։
Գաղ. ե. 934։
Գաղ. ե. 935։
Գաղ. ե. 936։
Գաղ. ե. 937

բանի մը կարող է, ոչ ալ անթիվ փառութիւնը, 7 Հապա Հաւատքը՝ որ սիրով ի գործ կը դը- րուի. Դուք ազիկ կը վազէիք. ո՞վ ձեզ ետ 8 կեցուց՝ որ ճշմարտութեան չհնազանդիք. Այս 9 դիտումը անկէ չէ՝ որ ձեզ կանչեց. Թթիզ մը 10 խմորը բոլոր ցանդուածը կը խմորէ. Բայց ես 11 յոյս ունիմ՝ ձեր վրայ Տէրոմնով, որ ուրիշ ինչ բան մը պիտի չհամրիք. Ես ան որ ձեզ կը խանդարեմ, դատաստանը պիտի 12 կրէ՝ ով որ ըլլայ։ Ինչպէս, եղբայրներ, թէ որ ես տակաւին թլփատութիւնն կը քարոզեմ, տակաւին կը հալածուիմ. ուրեմն խաչին գայ- 13 թակղութիւնը խափանուած է. Զրանի թէ բոլորովին կատարեալ անանձ՝ որ ձեզ կը խոս- վերցնեն։

Վասն զի դուք ազատութեան կանչուած 14 էք, եղբայրներ. Միայն թէ չը ազատութիւնը մարմնոյ ցանկութեան պատճառ չըլլայ, Հա- պա սիրով իրարու ծառայութիւն ըրէք. Ինչ- 15 չու որ բոլոր օրէնքը մի ակ խօսքիս մէջ կը կատարուի, թէ՝ դուն ընկերդ սիրես քու ան- 16 ձիդ պէս. Հապա թէ որ իրար խածնէք և ուտէք, զգոյշ կեցէք որ չըլլայ թէ իրարմէ 17 ազատիք. Ասիկայ կ՝ըսեմ և կը դրտեմ Տէ- րոմով գացէք, ու մարմնին ցանկութիւնը պի- տի չկատարէք. Ինչու որ մարմինը կը ցանկայ Հոգիին հակառակ, ու Հոգին մարմնին հա- կառակ. և ասոնք իրարու հակառակ են, որ 18 չըլլայ թէ ինչ որ կ՝ուզէք՝ ան ընէք. Բայց թէ որ Հոգիէն կ՝առաջնորդուիք, ալ օրէնք 19 չեն տակը չէք. Վերջ մարմնոյն գործերը յայտնի են, որ ասոնք են. շնութիւն, պոռ- 20 նկութիւն, պղծութիւն, գիճութիւն, կռա- պաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամու- թիւններ, կռիւներ, նախանձներ, բարկու- թիւններ, հակառակութիւններ, երկպառա- 21 կութիւններ, բաժանութիւններ, Չար նախանձ- ներ, մարդասպանութիւններ, գինովութիւն- ներ, անառակութիւններ, ու ինչ որ ասոնց նման են. որ հինհակուց ես ձեզի կը զգուշցնեմ, ինչպէս առաջուց ալ կը զգուշեցի. Ով ասոնի գործները Աստուծոյ արքայութիւնը 22 պիտի չժառանգեն։ Բայց Հոգիին պտուղը սա է. սէր, խնդութիւն, խաղաղութիւն, եր- 23 կայնմտութիւն, Քաղցրութիւն, Բարութիւն, Հաւատարմութիւն, Հեզութիւն, ժուժկա- լութիւն. Ասանկ բաներուն դէմ օրէնք չկայ. 24 Եւ անանք որ Քրիստոսինները են՝ Նըզնդ մոր- մինք խաչ հանեցին ընդ կիրքերով ու ցան- 25 կութիւններով միասին. Թէ որ Հոգիով կ՝ապ- 26 րինք, Հոգիին համեմատ քալենք. Մնաս պարծ չըլլանք՝ միմիզմէ գրգռելով -- նա- խանձելով։

Գլ. Զ

1 Զաղա կը յորդորէ Գաղատացիները որ հեզութեամբ վարեն յանցանքի մէջ գտնուղ եղբայրները հետ. և նե խրատ ընե- անոր վերջանին. և առաքեալը ըլան գնդ իրենց վարդա- պետները. և նե ըստ գործելին ետ չմնանք. 11 և կը ցու- ցընի թէ Քրիստոսին քարոզութենեն միայն ինչ է. 14 մէ ինչը ուրիշ բանով չպարծենար, բայց միայն Քրիստոսի խա- չով։

1 Եղբայրնե՛ր, թէ որ մէկը յանկարծ ինչ և իցէ յանցանքով բռնուելու ըլլայ, Դուք որ Հոգևոր էք՝ հանանքը հեզութեան Հոգիով ուղղութեան բերէք. քու անձդ ալ զգուշա- նալով որ չըլլայ թէ փորձութեան մէջ 2 ինկնաս. Իրարու ծանրութիւնները կրեցէք, և այնպէս քրիստոսի օրէնքը կատարեցէք. 3 Քանզի թէ որ մէկը ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպի՝ ուռ չէ, անիկա իր անձը կը խաբէ. 4 Բայց ամէն մարդ իր գործը թող հետ, ու հետը միայն իր անձին վրայ պարծանք ունէ- 5 նայ, Ան չէ թէ ուրիշին վրայ. Ինչու որ ամէն մէկը իր բեռը պիտի կրէ.

6 Խօսքին աշակերտին ինչը կը վարդա- պետը ամէն բարի բաներու մասնակից ընէ. 7 Մի խաբուիք. Աստուած ծաղր չըլլար. Ինչ որ մարդ որ ցանէ՝ ան ալ պիտի հնձէ. 8 Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ մը կը սերմանէ՝ նոյ- նը պիտի հնձէ. Ուստի որ իր մարմնին կը սեր- մանէ, ան մարմնին ապականութիւն պիտի հնձէ. ու ան որ Հոգիին կը սերմանէ, ան Հո- գիէն յաւիտենական կեանք պիտի հնձէ. 9 Բայց բարի գործելէն չանձանանանք, Քանի- զի յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝ թէ ոչ

Բ ա Թես. ա. 3 ։ Ցակ. բ. 18. 20. 22.
Հ ա Կոր. Թ. 24 ։
Է Կր. գ. 1 ։
Ը Կր. ա. 6 ։
Ի ա Կոր. Ե. 6. Ժե. 33.
Ժ բ Կոր. բ. 3. ը. 22.
Ի Կր. ա. 7 ։
Ի բ Կոր. Ժ. 6 ։
Ի Կր. գ. 13.
Ձ ա Կոր. Ժե. 30 ։ Կր. գ. 59. գ. 17.
Ճ ա Կոր. ը. 25 ։
Ղ Յհ. Ե. 25 ։ ա Կոր. Ե. 13 ։ Կր. ա. 8. ա.
Ղ Գոր. Ժե. 1. 2. 24 ։
Ն ա Կոր. ը. 9 ։ ա Պետ. բ. 16 ։ բ Պետ. բ. 10 ։ Յակ. 4 ։
Շ ա Կոր. Թ. 19 ։ Կր. գ. 2 ։
Ո Մատ. Ե. 12 ։ Ղր. 40 ։ Յակ. բ. 8 ։
Չ Դ. Արք. 18 ։ Մատ. Ղր. 30 ։ Հաւմ. Ժգ. 8. 9 ։
Պ Հաւմ. գ. 18 ։ բ. 1. 4. 12 ։ Ժգ. 14 ։ Հեր. 25 ։ ա Պետ. բ. 11 ։
Ջ Հաւմ. Ե. 23 ։ ը. 7 ։
Ռ Հաւմ. Ե. 15. 19 ։ Հաւմ. գ. 14 ։ ը. 2 ։
Ս ա Կոր. գ. 3 ։ Ե. փետ. Ե. 3 ։ Կաղ. գ. 5 ։ Ցակ. Ե. 14 ։
Վ Հաւմ. Ժգ. 1 ։ Ժե. 1 ։ Երբ. Ժգ. 13 ։ Ցակ. Ե. 10 ։
Տ ա Կոր. բ. 15 ։ գ. 1 ։
Ր Հաւմ. գ. 21 ։ Քնն. գ. 15 ։ Հեր. ա. 25 ։
Ց ա Կոր. Ե. 5 ։ Ժ. 18 ։
Ւ Հաւմ. Ժե. 1 ։
Գլ. Ե. 15 ։ ա Թես. Ե. 14 ։
Ք Ցակ. Ժգ. 14. 15. 34 ։ Ժե. 12 ։ Ցակ. բ. 8 ։ ա Ցակ. գ. 21 ։
Օ Կոր. Ժգ. 5 ։ Կոր. ը. 8 ։ Գլ. ա. 11 ։
Ֆ Հաւմ. Ե. 6 ։ Կոր. գ. 8 ։ Գլ. բ. 11 ։
Ա Կոր. ա. 11 ։
Բ Հաւմ. Ե. 6 ։ Կոր. գ. 8 ։
Գ Հաւմ. Ժե. 27 ։
Դ ա Կոր. Թ. 11. 14 ։
Ե ա Կոր. ը. 9 ։ Ժե. 33 ։
Զ Ցոր. Ժգ. 9 ։
Է Ղ. Ե. Ժգ. 25 ։ Հաւմ. բ. 6 ։ բ Կոր. Թ. 8 ։
Ը Ցոր. գ. 8 ։ ԵՒսահ. Ժ. 36 ։ Ժգ. 5 ։ Ցակ. Ե. 19 ։
Թ ա Կոր. Թ. 11 ։ Ժե. 55 ։
Ժ Մատ. Ժգ. 6. 14 ։ Երբ. գ. 13 ։ Ժ. 26 ։ Ժգ. 3. 5 ։ Ցոհ. բ. 10 ։

10 չխուսանէք ։ Ոչստի քանի որ ժամանակը
ձեռքերնիս է , զարթիք բնենք ամենուն ուս-
նասունդ հաւատքին մնասնեմնելուն ։
11 Նայեցէք՝ ինչպէս գիրքով գրկի ձեզի
12 իմ ձեռքովս ։ Որոնք որ կ՚ուզեն մարմնով կա-
տարել բարի երևնալ , նանոնք ձեզ կը ստիպեն
որ թլիատուիլ , Սմիայն որ չհալածուին խա-
13 չին համար չխաղածուին ։ Քանզի անոնք ալ
որ թլիատուած են , իրենք օրէնքը չեն պա-
հեր , հապա կ՚ուզեն որ դուք թլիատուիք ,
14 որ իրենք ձեր մարմնովդ պարծենան ։ Բայց
ես՝ քանի լիցի որ պարծենամ , հապա միայն
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը , որ ա-
նով աշխարհ ինձի խաչը եղած է , ես ալ աշ-
15 խարհի ։ Վասնզի որ Քրիստոս Յիսուսով ոչ թլի-
փատութիւնը բան մըն է , ոչ ալ անթլիատու-
թիւնը , հապա նոր ստեղծուած ըլլալ է բանը ։
16 Եւ ան ամէնը որ նանոնց համեմատ կը
քալեն , խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ
անոնց վրայ , ու Աստուծոյ Իսրայէլին վրայ ։
17 Ասկէ եսուկ մէկը զիս խղճ չտղնեցնէ . վասնզ
որ ես Տէր Յիսուսին վերքի նշանները իմ
18 մարմնոցս վրայ կը կրեմ ։ Եղբայրնե՛ր , մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին
հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալ Եփեսացիները բարեկին 3 և անոնց համար գո-
հութիւն առնէ եսուկ 4 կը խօսի Աստուծով եղած մեր ընտրու-
թիւնը 6 և որդեգրութիւնը վրայ , 11 որ ան է մարգկա-
յին փրկութեան նշմարիտ ապահովը . 15 և որովհետև ան խոր-
հուրդս գերազանցութիւնը գիտնալ չհամակցաբեր . 16 ապրելը
կ՚ընէ որ անոնք 18 կատարելապես հասկընան . 20 և անոնցմէ
գանկիկա Քրիստոսով ։

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը ըլ-
լալուն կամքովը , Եփեսոսի մէջ եղած սուր-
բերուն՝ և Քրիստոս Յիսուսի հաւատացող-
2 ներուն ։ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Ա-
ստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսէն ։
3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը , ան որ մեզ օրհնեց ամէն
հոգևոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն
4 մէջ Քրիստոսով ։ Ինչպէս որ մեզ անով ա-
խարհիս սկիզբէն առաջ ընտրեց , որ մենք
սուրբ ու անարատ ըլլանք իր առջևը սիրով ։
5 Եւ նախասահմանեց մեզ սահմանեց Իրեն որդեգիր
6 լինելու Յիսուս Քրիստոսով ըստ իր կամ-
քին հաճութեանը պատ , իր փառաւոր շնոր-
հացը գովութեանը համար , որով մեզ զար-
7 գարեց Իր Սիրելիին ձեռքովը ։ Որ անով փրկ-
կութիւն ունինք մենք իր արիւնը միջոցով ,
մեղաց թողութիւնը՝ իր շնորհքին ճոխութեա-
8 նը չափովը ։ Որ մեր վրայ առատցուց բոլոր
9 իմաստութեամբ ու գիտութեամբ , Որ ինք
յայտնեցուց իր կամքին խորհուրդը իր հաճու-
թեանը պատ , ուրն որ ըստ իր մէջը նախասահմա-
10 ներ էր ։ Որ ժամանակաց լրանալուն անան-
սահմանը մէջ տակի բան յարմարցնէ
Քրիստոսով , ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի
11 վրայ կայ , անով՝ Որով մենք ալ ժառան-
գութիւն առինք՝ նախասահմանուածներուն
նանոնց որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութեամբը , նոր ամէն
բան իր կամքին խորհրդովը ի գործ կը դնէ ։
12 Որ մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝
նախաստուած Քրիստոսի վրայ յուսացողներս ։
13 Որուն վրայ դուք ալ յոյսով լսեցիք

ողնամարտութեան խօսքը՝ ձեր փրկութեան առնուամբ, որուն նաև հաւատալով՝ Խոստացեալ Սուրբ Հոգւոյն ընդունէք կնքուելացաք։
14 Որ ան մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է՝ մինչև առացուածքին ներկութիւնը՝ ի փառս իր գովութեանը համար։
15 Վասն եա ալ երբոր լսեցի ձեր ցնծալով ունեցած հաւատքին, ու բոլոր սուրբերուն վրայ ունեցած սէրը, 16 Չեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ ազօթքներուս մէջ յիշելով. 17 Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը փառաց Հայրը տայ ձեզի իմաստութեան ու յայտնութեան Հոգին իր գիտութիւնովը։ Որպէս զի սրտերը նուագ աչքերը լուսաւորելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր յոյսը կանչելուն յոյսը, ու ինչ է անոր ժառանգութեան փառքին մասը իրենց 19 սուրբերուն մէջ, եւ ինչ է իր զօրութեանը գերազանց մեծութիւնը հաւատացեալներուս մէջ՝ իր կարող զօրութեանը գործադրու- 20 թեամբը, Որն որ Քրիստոսի վրայ՝ ի գործ դրաւ, Երբոր զանիկա մեռելներէն յարուց, 21 ու նստեցուց իր աջ կողմն երկնից մէջ ամէն Իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ, և ամէն անուան վրայ որ կ՚անուանուի, չէ թէ միայն այս աշխարհը 22 հոս մէջն, հապա գալիքին մէջ ալ։ Վեր ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուց, Եւ զանիկա ամէն բանէրու վրայ եկեղեցիին 23 գլուխ գրաւ, Որ ան անոր մարմինն է, Համ նոր լրումն՝ Որ կը լեցնէ ամէն ամէն բանի մէջ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ դուք՝ որ յանցանքներու ու մեղքերու 2 մէջ մեռած էիք Երբոր ձեր կենցաղավարութիւնը կ՚ընէիք ըստ այս աշխարհիս բրեաց դեւին՝ որ հիմա կ՚ազդէ անհնազանդութեան որդւոցը վրայ։ 3 Որոնց մէջը մենք ամէնքս ալ անոնց միջէն կը պատրաստէինք մեր մարմնին ցանկութիւններուն, և մարմնին ու միտքին կ՚ուզածը կը կատարէինք, և բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպէս ուրիշները։ 4 Բայց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով, իր առատ սիրոյն համար՝ որով մեզ սիրեց, 5 Երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք, մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (շնորհքով փրկուած էք,) 6 Եւ անոր հետ մեզ յարուցց, ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն մէջ Քրիստոս Յիսուսով, Որ գալիքին մէջը ցուցնէ իր շնորհքին գերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի 8 ցուցած Բարեգթութիւնովը։ Վասն զի շնորհքով փրկուած էք գործ Հաւատքի միջոցով։ Եւ սա չէ թէ ձեզմէ է, Հապա Աստուծոյ պարգեւն է։ 9 Չէ թէ գործերէն, որ մի՛ք չպարծի։ 10 Ինչու որ մենք անոր ձեռագործն ենք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղծուած բարի գործերու համար, Որոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց մեզ, որ անոնց մէջը քալենք։
11 Վասն մի՛ մոռնաք երբէք որ դուք առաջն ի մարմինով հեթանոսներ էիք, (որոնք անթլփատութիւն կ՚ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ՚ըսուին մարմնի մէջ ձեռքով 12 եղած,) Որ անատեր դուք առանց Քրիստոսի էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքացիութենէն, և օտարացած խոստումներուն ուխտերէն, ու յոյս չունէիք, և աշխարհի մէջ անաստուած էիք։ Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով՝ դուք որ առաջ մի հեռացած էիք, մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնովը։ 14 Վասն զի անիկա է մեր խաղաղութիւնը, Որ երկուքը մէկ բրաւ, ու մէջ առնի բաժանող պատը այսինքն նախ-

---

1 Ա Ա Ա

15 ՙքշնամութիւնը իր մարմնովը ՚բակից, ևս
տրամադրութեամբ եղած պատուիրանքներուն օ-
րէնքը խափանեց. ՚որ իրմով ան երկուքը
մէկ նոր մարդ մը հաստատ, ու այդ՚ես խաղա-
16 ղաղութիւն բնէ. ՙԵւ երկուքն ալ մէկ մարմին
եղած հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ իր խաչովը.
՚ինչու որ անով սպաննէց թշնամութիւնը.
17 ՙԵւ եկաւ խաղաղութիւն քարոզելց ձեզի որ
18 հեռուն էիք, ու անոնց՝ որ մօտ կին. ՚Քան-
զի անոր ձեռքովը մենք երկուքնիս ալ ՙմէկ
Հոգիով՝ Հօրը մօտենալու ազատութիւն ունինք.
19 Ուրեմն ալ ասկէ հետև դուք օտար ու պան-
դխտ չէք, ՚Հապա սուրբերուն քաղաքա-
20 կիցներով ևս Աստուծոյ ընտանիքը՝ ՚Առաքեալ-
ներուն ու մարգարէներուն ՚հիման վրայ շէն-
նուած, ՚որ անոր անկիւնին գլուխը Քրիստոս
21 Քրիստոս է. ՚Որով բոլոր շէնքը միասին
յարմարութեամբ կազմուած՝ կ՚աճի ՚սուրբ
22 տաճար մը կ՚ըլլայ Տէրոջմով. ՚Որ անով դուք
ալ միասին կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան
ըլլալու Հոգիով Աքէ։

Գ Լ· Գ

1 Ասոր համար ես Պօղոս՝ Քրիստոսի ՙկա-
2 պուածը ՚Ձեզի հեթանոսներուդ համար. ՚Որ
գուք անշուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին
տնտեսութիւնը, ՚որ ինձի տրուած է ձեզի
3 համար, ՙթէ հայտնի ան խորհուրդը ՚յայտ-
նութիւնով ցուցնելուս. (Ինչպէս առաջուց
4 ալ ձեզի համառօտապէս գրեցի, Որով կրնաք
կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեկութիւնս
5 ՚Քրիստոսի խորհուրդին վրայով.) ՚Որ ուրիշ
դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չհրելուս,
հիմայ որ հիմա Հոգւով Աքէ՚ յայտնուելուս
իր սուրբ առաքեալներուն ու մարգարէնե-

6 րուն. ՚Որ հեթանոսները քրիստոսով ժա-
ռանգակից ՚ու մարմնակից և անոր ՚խոստ-
7 մունքին հաղորդ բլլան աւետարանով. Որուն
ես սպասաւոր եղայ՝ Աստուծոյ շնորհաց
պարգեւին համեմատ որ ինձի տրուեցաւ ՚ի
8 զօրութենեն ներգործութիւնովը, (Ինծի՚ որ
ամէն սուրբերուն փոքրագոյնին եմ՝ ան շնորհքը
տրուեցաւ.) ՚Հեթանոսներուն մէջ ՚քրիստոսի
9 անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու, ևս ամ-
ենքը լուսաւորելու, ՚որ բնչութիւնն որ ինչ է այն խոր-
հուրդին անօրէնութիւնը՝ ՚որ ի յաւիտենից
ծածկուած էր Աստուծոյ մով, ՚որ ամէն բանը
10 ՙստեղծեց· ՚Որ հիմա Աստուծոյ բազմազան
ան՝ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը
յայտնի ըլլայ երկինքը եղող ՚իշխանութիւն-
11 ներուն ու պետութիւններուն ՚Իր յաւիտե-
նական նախասահմանութեանը համեմատ, որ
բրաւ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռ-
12 քովը· ՚Որով մենք ալ համարձակութիւն ու
մեծանալու աքսոր-ՆԻՆ ունինք վստահու-
թեամբ՝ իրեն հաւատալով։
13 ՚Վասն կ՚ազաչեմ որ չձանձրանաք իմ նե-
ղութիւններուս պատճառովը, ՚որ ձեզի հա-
14 մար են, ու որ ձեր փառքն են։ Ասոր համար
ծնկան վրայ գալով մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
15 տոսի Հօրը առջևը, ՚Ուսկից որ ամէն ազգ ա-
տմ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ՚առ-
16 նէ, կ՚աղաչեմ ՚որ ատ ձեզի իր փառաց ճո-
խութենէն չափովը ՚զօրութիւնով հաստա-
17 տուի իր Հոգիովը ՚ներքի մարդուն մէջ· ՚Որ
Քրիստոս հաւատքով ձեր սրտերուն մէջը
բնակի, և դուք ՚սիրով արմատացած ու հաս-
18 տատած բլլաք, ՚Որ կարենաք հասկնալով
բոլոր սուրբերուն հետ ինչ կ՚լայ-
նութիւնը ու երկայնութիւնը և խորութիւնը
19 ու բարձրութիւնը· Ա՚մենքն ճանչնալ Քրիս-
տոսի սէրը որ գիտութենէն գերազանց է, ՚որ
20 լցուիք Աստուծոյ ամէն լրութիւնովը։ ՚Որ-
անոր որ կարող է առատութեամբ ընել ՚ամէն
բաներէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ

ա Կող· ա· 22·
բ Կող· բ· 14· 20·
ց Ր Կար· ե· 17·
Գաղ· գ· 13· Կող·
գ· 23·
– Կող· ա· 20· 21·
22·
է Հաւմ· գ· 6· բ·
3· Կող· բ· 14·
ի Յով· ե· 19· Յ՚սր
իմ· 10· Գոբ· բ·
39· ժ· 36· Հաւմ՚
ե· 11· Հմր· 15· 16·
ը Սաղ· ՀԷր· 14·
Ց Ծաճ· ա· 9· Ժգ·
6· Հաւմ՚ ե· 2·
Գաղ· գ· 13· Երր·
գ· 16· ժ· 19· 20·
– Պետ· գ· 18·
ա ա Կար· Ժբ· 13·
Գաղ· գ· 13·
Փիլ· գ· 20· Երբ·

Ժբ· 22· 23·
ի Գաղ· գ· 19· Գա-
գ· 15·
ա Կար· Ժբ· 25·
Գաղ· գ· 11·
ի Մատ· Ժգ· 15·
Գաղ· բ· 9· Յ՚սր
իմ· 14·
ւ ա Կար· գ· 9· 10·
Գաղ· գ· 13· ա Պետ·
բ· 4· 5·
ի Սաղ· ՀԷր· 22·
Լուս՚ իբ· 16· Մատ·
իմ· 22·
ւ Գաղ· գ· 15· 16·
ի ա Կար· գ· 17· գ·
19· բ Կար· գ· 16·
ւ ա Պետ· բ· 5·
–
ա Գաղ· իմ· 35· իբ·
17· 20· Գաղ· գ· 1·
գ· 20· Փիլ· ա· 7·

15· 14· 16· Կող·
գ· 3· 18· բ Տիմ·
ա· 8· բ· 9· Փի-
լիմ· 1· 9·
ի Կող· ա· 24· բ Տիմ·
բ· 10·
ւ Հաւմ՚ ա· 2· Ժա-
ն· 14· Կող· գ· 1·
Գաղ· գ· 7· Կող·
ա· 25·
ի Գաղ· Բ· 15· Ժգ·
9· Հաւմ՚ Ժբ· 31·
Հաւմ՚ ա· 16· Հմր·
8·
ւ Գաղ· իբ· 17· 21·
իբ· 17· 18·
ի Հաւմ՚ Ժգ· 25·
Կող· ա· 26· 27·
ւ Գաղ· ա· 12·
– Գաղ· իա· 1· 10·
Գ Կող· ա· 1· Գա-
գ· 19·

ի Գաղ· Ժ· 28· Հբ·
ասմ՚ Ժգ· 21·
Հմր· 9·
ւ Գաղ· գ· 20·
ի Գաղ· գ· 28· 29·
Գաղ· բ· 14·
ի Գաղ· բ· 15· 16·
Գաղ· գ· 14·
ւ Գաղ· Ժ· 10·
Կող· ա· 23· 25·
ի Հաւմ՚ ա· 5·
ւ Հաւմ՚ Ժբ· 18·
19· Գաղ· ա· 19·
Կող· ա· 22·
ի Կար· Ժ· 9· ա·
Տիմ· ա· 13· 15·
ւ Գաղ· ա· 16· բ·
8· ա Տիմ· բ· 7·
բ Տիմ· ա· 11·
ի Գաղ· ա· 12·
ւ Կող· ա· 26· 27·
ի Գաղ· ա· 12·
Գ Կող· ա· 9· 10·
Գաղ· գ· 1· Գա-
գ· 27·
ւ Հմր· 3· Գաղ· ա· 9·

ի Հաւմ՚ Ժգ· 25·
Հմր· 5· ա Կար· բ·
7· Կող· ա· 26·
ւ Ա՚ղ· ԼԳ· 6· Ծաճ·
ա· 3· Կող· ա· 16·
Երբ· ա· 3·
ի Ա՚ևան Քիսաա Քը-
րիստոսով ասած
Ձեզ·
ւ Հաւմ՚ Ժգ· 25·
Հմր· 5· ա Կար· բ·
7· Կող· ա· 26·
ի Գաղ· գ· 28· Կող·
գ· 11·
ւ Հաւմ՚ ա· 2· Ժա-
ն· 14· Կող· գ· 1·
Գաղ· գ· 7· Կող·
ա· 25·
ի Գաղ· ա· 5·
ւ Հաւմ՚ Ժբ· 18·
19· Գաղ· ա· 19·
Կող· ա· 22·
ի Կար· Ժ· 9· ա·
Տիմ· ա· 13· 15·
ւ Գաղ· ա· 16· բ·
8· ա Տիմ· բ· 7·
բ Տիմ· ա· 11·
ի Գաղ· ա· 12·
ւ Կող· ա· 26· 27·
ի Գաղ· ա· 12·
Դ Կող· ա· 9· 10·
Գաղ· գ· 1· Գա-
գ· 27·
ւ Հմր· 3· Գաղ· ա· 9·

ի Հաւմ՚ Ժգ· 25·
Ծաճ· 24·
ւ ա Կար· բ· 9·

ի Գաղ· ա· 6·
ւ Գաղ· ա· 10· Փիլ·
բ· 9· 10· 11·
ի Հաւմ՚ Ե· 23·
Գաղ· ա· 7· Փիլ·
գ· 19· Կող· ա·
27·
ւ Գաղ· գ· 10· Կող·
ա· 11·
ի Հաւմ՚ ե· 22· բ·
Կար· գ· 10·
ւ Ծաճ· ա· Ժգ· 23·
Գաղ· բ· 22·
ի Կող· ա· 23· բ· 7·
Գաղ· ա· 18·
ւ Ծաճ· ա· 16· Գաղ·
ա· 23· Կող· բ· 9·
10·
ի Հաւմ՚ Ժգ· 25·
Ծաճ· 24·
ւ ա Կար· բ· 9·

կը խորհինք, Հան զօրաթիւնով որ մեր մէջը
21 կը ներգործէ, Իրմէն փառք եկեղեցւոյն
մէջ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր գալերան մէջ
յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։

ԳԼ· Դ

1 Ընդհակառակ կը յորդորէ զանոնք միաբան ըլլալու։ 7 և կը ծանուցանէ թէ Լուսաւ անոնց գանգատն պարգևներ առաւ։
13 որ իր եկեղեցին չհետքին մանէ 16 ու ամէն Քրիստոսով։
18 կը պատուիրէ անոնց ինչպէս եղել հեթանոսական սխալ գործերէրը։ 24 Նոր մարդը հագնիլ։ 25 սուտ թողնելու 29 և ամէն ապականեալ խոսքերը ինչպէս չգործել։

1 Ուստի կ'ազաչեմ ձեզի ես որ Տէրոջը հա-
մար կապուած եմ, Որ գուք այնպէս քա-
լէք՝ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչմանը որով
2 կանչուեցաք, Բոլոր խոնարհութեամբ ու
հեզութեամբով, երկայնմտութեամբ, սիրով ի-
3 րարու նեղութեան ըլլալով· Ջգալով հո-
գւոյն Աստուծմէ միաբանութեան խաղաղութեան
4 կապովը պահել։ Մէկ մարմին ու մէկ հո-
գի, Ինչպես որ կանչուեցաք ձեր կոչմանը
5 մէկ յուսովը։ Տէրը մէկ է, Հաւատքը մէկ,
6 Մկրտութիւնը մէկ։ Մէկ է Աստուած և ա-
մենուն Հայրը, որ ամենուն վրայ ու ամե-
7 նուն հետ ու Ձեր ամենուն մէջն է։ Բայց
մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է Քրիս-
8 տոսի պարգևին չափովը։ Ասոր համար կ'ըսէ
թէ Բարձրը եղաւ, գերութիւնը գերի տրա-
9 նեց ու մարդոց պարգևներ տուաւ։ Մին ե-
րաւ ըսինք ի՞նչ է, միայն թէ որ ինքը եւս
10 երկրին վարի կողմերը իջաւ։ Ան որ իջաւ՝
նոյն ինքն է, Որ բոլոր երկինքներէն վեր ե-
11 րաւ, Որ ամէն բան լեցնէ։ Նա ինքը մէկ
քանին տուաւ առաքեալներ ըլլալու, մէկ
քանին մարգարէներ, մէկ քանին աւետա-
րանիչներ, մէկ քանին հովիւներ ու վարդա-
12 պետներ։ Վերջերուն կատարելութեան հա-
մար, պաշտօնին գործին համար, Քրիս-
13 տոսի մարմնոյն չինուելութեան համար։ Մինչև
որ ամէնքս ալ հաւատքին հաւատքին ու Ա-
ստուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութեան,
Կատարեալ մարդ ըլլալու, Քրիստոսի լման
14 հասակին չափը հասնելու։ Որ այլ ևս ան

ապաք չըլլանք Երթած ու վարդապետու-
թեան ամէն հովերէն ապրին անոր ատա-
կութեամբ՝ մարդոց խարէութեամբով, Որ խա-
բեպետութեամբ կը խաբեն մոլորցնելու։
15 Հապա սիրով ճշմարտութեան հետևելով՝
Ամէն բան Անով աճեցընենք Որ գլուխ է
16 պատճէն Քրիստոս։ Որ անկէ բոլոր մարմինը
միկտեղ կապուած և ամէն յօդուածներուն
խրատ Տարողութեամբ կիրաւ՝ ամէն մէկ
մասին չափով ներգործելով մարմինին աճում
կու տայ իրեն շինուելու համար սիրով։
17 Ուստի ես կ'ըսեմ ու Տէրոջմով վկայութիւն
կ'ընեմ, Որ գուք ալ ամէն յաւէտ չգալէք,
ինչպես որ ուրիշ հեթանոսները կը գալեն ի-
18 րենց միտքին ունայնութեանը մէջ։ Որոնց ի-
մացողութիւնը խաւարած է, Ան օտարացած
են Աստուծոյ կեանքէն իրենց մէջը եղած
տգիտութեան պատճառովը Իրենց պատճառ
19 կոտրտութեանը համար։ Որոնք անզգայ ըլ-
լալով, Ինքզինքնին անառակութեան տուին,
ամէն կերպ պղծութիւն գործելու Ժաղտնա-
20 թիւնով։ Բայց գուք այսպէս չսորվեցաք
21 Քրիստոսը, Եթէ որ անոր վրայով լսեցիք ու
անկէ սորված էք, ինչպես որ ճշմարտութիւնը
22 Յիսուսի մէջ է· Որ ձեր վրայէն ձկդէ հա-
կէս Ան ձեր առջի վարմունքին պէս հնած
հինն մարդը՝ խաբեպաց ցանկութիւններով
23 ապականուածը· Նոր ձեր միտքին հոդիովը
24 նորոգուիլ, Նոր նոր մարդը վրանիդ հագ-
նիլ, Ան որ Աստուծոյ պատկերին պէս ստեղ-
ծուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբու-
25 թիւնով։ Ուստի սուտը ձկդելով՝ ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն ձկկընիդ իր
ընկերին հետ, Ինչու որ մենք իրարու ան-
26 դամներ ենք։ Բարկացաք՝ մեղք մի
գործէք· արևը ձեր բարկութեանը վրայ մի
27 բր գնուիլ։ Նոր Սատանային տեղ մի տաք·
28 Ան որ գողնալուն կ'ընէր, այլ ևս չգողնայ·
Հապա ճանաւանդ ածկի գործի մը պարապելով
իր ձեռքերովը աշխատի, Որ կարող ըլլայ
29 Աստ կարօտ եղողին։ Բերան ձեր բերնէն ա-
պականալու խօսք մը չելլէ, Հապա ինչ
որ ազկի է պէտք եղած շինութեանը համար,

Բեր· գ· 9։
Մրկ· ա· 7։
Հաճ· գ· 18։
Բ Կր· ա· 15։ Ը· 9։ Բ Կր· ա· 17։
Յհ· Ը· 16։ Բ Կր· ա· 21։ Եբր· գ· 14։ Ե· 5։
Գծ· բ· 33։
Ա Կր· ժբ· 28։
ԳԼ· բ· 20։
Գծ· խա· 8։ Բ Տմ· գ· 5։
Գծ· ի· 23։
Հաճ· ա· 7։
Կր· ժբ· 7։
Ա Կր· ա· 23։ Կռ· ա· 24։
Կր· ժբ· 26։
Հաճ· գ· 20։
Կռ· բ· 2։
Ա Կր· ժբ· 20։
Կռ· ա· 28։
Եփ· ե· 9։ Ա Կր· ժբ· 20։

Ցած· գ· 10։
Ա Տմ· գ· 2։
Հաճ· գ· 24։ Ա Պե· գ· 3։
Կամ անցագրեր։ Նով
ԳԼ· ա· 13։
Կռ· բ· 11։ գ· 8։ Եբր· ժբ· 1։ Պե· գ· 3։
ԳԼ· բ· 2։ Հաճ· 17։ Կռ· գ· 7։ Պե· գ· 3։
Հաճ· գ· 6։
Հաճ· ժբ· 2։ Կռ· գ· 10։
Հաճ· գ· 4։ Կր· ի· 17։ Գաղ· գ· 15։ ԳԼ· գ· 11։

Կռ· գ· 10։
ԳԼ· բ· 10։
Ջաղ· բ· 16։ Հաճ· 15։ Կռ· գ· 9։
Հաճ· ժբ· 5։
Սաղ· գ· 4։ ի· 8։
Բ Կր· բ· 10։ 11։
Ցած· գ· 7։ Պե· ե· 9։
Գծ· ի· 35։ Թե· գ· 11։ Բ Թե· գ· 8։ 11։ 12։
Ղև· գ· 11։
Ցած· Հաղորդ։
Մրկ· ժբ· 36։ ԳԼ· ե· 4։ Կռ· գ· 8։
Կռ· գ· 6։ Թե· ե· 11։

30 ՛որ յաղնեքուն ՝նաբՂք ասց ։ ՛Ել Աստուծոյ
Մարք Հոգին մի տրամեցնիք, ՝նորով դուք
կնքուեցաք ՝ի փրկութեան օրուանը համար ։
31 Ամէն դառնութիւն ու բարկութիւն ու սրտա-
մտութիւն ու ազաղակ ու չար խօսք ձեզմէ
ՀԱՄԸՆ չարութիւններով մի կռնէք ։
32 Ու իրարու հետ քաղցր ևղիք, գթած, ՝նե-
ղելով իրարու, ինչպէս որ Աստուած Քրիս-
տոսով ներեց ձեզի ։

Գլ. Ե

1 Նախ քան հնազանդ կերպով մը կը յորդորէ ամէ ոնայնութեան, 3 պահպանութեան, և 6 ամէն տեսակ պիղծ գործերէ հեռ կենալու, 7 չարերուն հետ հաղորդակցութիւն չունենալու, 15 ու զգուշութեամբ քալելու, 18 և Հոգիով լեցուելու, 22 կարգ կը խօսի ամուսնացած զոյգերուն իրենց վրայ. մէկ կիներէն պարտական հնազանդիլ իրենց ՝ի ՛Տէր, 25 և ՝ի ՛Տէր պարտական սիրել իրենց կիներէն, 32 մեծ որ Քրիստոս սիրեց Եկեղեցին ։

1 ՛Ուրդ Աստուծոյ նմանող եղէք սիրելի զա-
2 ւակներու պէս ։ ՝Ու սիրով վարուեցէք ՝ինչ-
պէս որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց, ու իր անձը
մեզի համար մատնեց ՝տանուշահոտ պատա-
3 րագ ու զոհ ըլլալով Աստուծոյ ։ ՝Բայց պոռ-
նկութիւնն ու ամէն ՝ի՛նչ պղծութիւնն կամ
ագահութիւնն ՝տանէք անդամ չլինուին ձեր
4 մէջը, (ինչպէս որ կը վայլէ սուրբերուն,) ՝ու
գարշելի բաներ կամ ՝յիմարական խօսքեր կամ
խեղկատակութիւն, ՝որ չվայելեր, այլ մանա-
5 ւանդ գոհութիւն ։ Որովհետև ասիկա գիտէք, ՝որ
ամէն պոռնիկ կամ պիղծ կամ ագահ, ՝որ
կուապաշտ է, ՝Քրիստոսի ու Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ ժառանգութիւն չունի ։
6 Ոչոյով որ մի՛կը ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով ։
՝Ինչու որ սոս բաներուն համար Աստուծոյ
բարկութիւնը կու գայ ՝անհնազանդութեան
7 որդւոց վրայ ։ Ուստի անոնց հաղորդ մի ըլ-
8 լաք ։ Որովհետև մութ ատեն մը դուք եաք ձեր,
՝բայց ՝հիմա լոյս եք ՏԷրոջմով ։ ՝Լոյսոց որդի-
9 ներու պէս քալեցէք ։ ՝Ինչու որ †Հոգւոյն
պտուղը ամէն ՝բարութիւնով ու արգա-
10 րութիւնով ու ՃշմարտութիւնովՀ է ։ ՛Գտնելիք
11 բաները ՝նայեցէք ։ ՛Ու կցորդ մի ըլլաք
՝խաւարին անպտուղ գործերուն, ՝այլ մա-
12 նաւանդ ՃՆՁԵ՛Ք յանդիմանելիք ։ ՝Ինչու որ
անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները
13 խօսելն ալ ամօթ է ։ ՝Բայց ամէն բան յանդի-
մանուած յայտնի կ՛ըլլայ ։ ՝Ինչու որ
14 ամէն բան որ յայտնի կ՛ըլլայ լոյս է ։ Անոր
համար կ՛ըսէ, ՎԻՐԵՑՈՂԴ ԴՈՒՆ ՈՐ ԿԸ ՔՆԱ-
ՆԱՍ, ՈՒ ԿԱՆԳՆԱՆ ՄԵՌԵԼԵՑԻՆ, ու Քրիստոս
քեզի լոյս պիտի տայ ։
15 ՛Ուստի ՆԱՅԵՑԷՔ ԹԷ ՝ինչպէս զգուշութեամբ
16 պիտի քալէք, չէ թէ անմիտներու պէս, Հա-
պա խելամուտներու պէս ։ ՝Ժամանակը ձա-
17 ռայ ։ ՝Ուստի որ օրերս չար են ։ Անոր
համար անմիտ մի ըլլաք, ՝Տեառն ինչ է
18 ՚ինչ է ՏԷրոջը կամքը ։ ՝Ու մի գինովնաք գի-
նիով, որուն մէջ անառակութիւն կայ, Հապա
19 Հոգիով լեցուեցէք ։ ՝Ու սաղմոսներով ու
օրհնութիւններով ու հոգևոր երգերով ՄԷՋԸ-
ՆԴ ԽՕՍԵՑԵՔ ՈՒ ԵՐԳԵՑԷՔ ու սաղմոս ըսէք
20 ՏԷրոջ ձեր սրտերուն մէջ ։ ՝Ամէն ատեն ա-
մէն բանի համար գոհութիւն տուէք Աստու-
ծոյ ու Հօրը ՝մեր ՏԷր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
անունովը ։
21 ՝Իրարու հնազանդ եղէք ‡Աստուծոյ վա-
22 խով ։ ՝Կիներնէրը իրենց էրիներուն հնա-
23 զանդ ըլլան ՝որպէս ՏԷրոջ ։ ՝Ինչու որ
էրիկը կինոջը գլուխն է, ՝ինչպէս որ Քրիս-
տոս ալ եկեղեցւոյն գլուխն է, ՝ու ինքը մար-
24 մինին փրկիչն է ։ Ուստի ինչպէս որ եկեղեցին
հնազանդ կ՛ըլլայ Քրիստոսի, անանկ ալ կինե-
րը ՝ամէն բանի մէջ իրենց էրիկներուն ։
25 ՝Էրիկներ, սիրեցէք ձեր կիներները, ինչպէս
որ Քրիստոս ալ սիրեց եկեղեցին, ՝ու ինք ան-
26 ձը մատնեց անոր համար ։ Որ զանիկա սրբէ
27 ու մաքրէ ՝ատազանին ջրովը ՝խօսքով ։ ՝Որ
ինքը իր քովացր փառաւոր կեցնէ եկեղ-

---

1 Կոչ. գ. 16։
2 Ել. է. 13։ Կր. 10։ Երկն. մգ. 45։ ա Թես. է. 19։
3 Կր. ա. 13։
4 Դատ. ի՛ա. 28։ Հատմ. ը. 23։ Կր. ա. 14։
5 Տիտ. գ. 3։ Ճակ. գ. 11։ ա Կոր. ե. 10։ Տիտ. գ. 3։
6 Կր. գ. 8։ 19։
7 Տիտ. գ. 3։
8 Ը ես Կոր. բ. 10։ Կոչ. գ. 12։ 13։
9 Մատ. գ. 14։ Մարկ. ժ. 25։
10 Մատ. է. 45։ 48։ Դատ. կ. 36։ Կր. գ. 38։
11 Ճակ. մգ. 34։ մե. 18։ ա Թես. գ. 9։ ա Ճակ. գ. 11։ 23։ գ. 21։
12 Ես. ե. 4։ ը. 20։ ժ. 10։ ա Ճակ. գ. 19։
13 Ես. ը. 21։ Դնէ. ը. 9։ Հատմ. ը. 4։ ը. 13։ Հատմ. գ. 13։ ա Կոր. գ. 18։ Կր. ա. 14։
14 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 17։ Հատմ. ի՛գ. 26։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։
15 Հատմ. գ. 13։ ա Կոր. գ. 18։ Կր. գ. 21։ Կոչ. գ. 5։ ա Թես. գ. 3։ Հատմ. ի՛գ. 31։
16 Կոչ. գ. 5։ Յայտ. ժ. 6։
17 Մատ. ե. 11։ Ղկ. ի՛գ. 17։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։
18 Հատմ. ի՛գ. 31։ Կր. գ. 11։ 12։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։
19 Կոչ. ե. 1։
20 Մատ. ժբ. 35։ Կր. գ. 29։
21 Հատմ. ա. 25։ Կոչ. ե. 21։
22 Ես. ի՛գ. 1։
23 Կոչ. ե. 22։
24 Ես. ի՛գ. 1։
25 Հռ. ժգ. 8։ Յայտ. ի՛գ. 9։
26 Ես. ի՛գ. 1։
27 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։
28 Մատ. ժթ. 4։ Կոչ. գ. 19։
29 Ես. ի՛գ. 1։
30 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։
31 Ծն. բ. 24։ Մատ. ժթ. 5։ Մարկ. ժ. 7։ Ա Կոր. զ. 16։
32 Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։

ցիներուն ամէն կէտ բարութիւնով և արգա-
10 րութիւնով ու ՃշմարտութիւնովՀ է ։ ՛Գտնելիք
11 բաները ՝նայեցէք ։ ՛Ու կցորդ մի ըլլաք
՝խաւարին անպտուղ գործերուն, ՝այլ մա-
12 նաւանդ ՃՆՁԵ՛Ք յանդիմանելիք ։ ՝Ինչու որ
անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները
13 խօսելն ալ ամօթ է ։ ՝Բայց ամէն բան յանդի-
մանուած յայտնի կ՛ըլլայ ։ ՝Ինչու որ
14 ամէն բան որ յայտնի կ՛ըլլայ լոյս է ։ Անոր
համար կ՛ըսէ, ՎԻՐԵՑՈՂԴ ԴՈՒՆ ՈՐ ԿԸ ՔՆԱ-
ՆԱՍ, ՈՒ ԿԱՆԳՆԱՆ ՄԵՌԵԼԵՑԻՆ, ու Քրիստոս
քեզի լոյս պիտի տայ ։
15 ՛Ուստի ՆԱՅԵՑԷՔ ԹԷ ՝ինչպէս զգուշութեամբ
16 պիտի քալէք, չէ թէ անմիտներու պէս, Հա-
պա խելամուտներու պէս ։ ՝Ժամանակը ձա-
17 ռայ ։ ՝Ուստի որ օրերս չար են ։ Անոր
համար անմիտ մի ըլլաք, ՝Տեառն ինչ է
18 ՚ինչ է ՏԷրոջը կամքը ։ ՝Ու մի գինովնաք գի-
նիով, որուն մէջ անառակութիւն կայ, Հապա
19 Հոգիով լեցուեցէք ։ ՝Ու սաղմոսներով ու
օրհնութիւններով ու հոգևոր երգերով ՄԷՋԸ-
ՆԴ ԽՕՍԵՑԵՔ ՈՒ ԵՐԳԵՑԷՔ ու սաղմոս ըսէք
20 ՏԷրոջ ձեր սրտերուն մէջ ։ ՝Ամէն ատեն ա-
մէն բանի համար գոհութիւն տուէք Աստու-
ծոյ ու Հօրը ՝մեր ՏԷր ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
անունովը ։
21 ՝Իրարու հնազանդ եղէք ‡Աստուծոյ վա-
22 խով ։ ՝Կիներնէրը իրենց էրիկներուն հնա-
23 զանդ ըլլան ՝որպէս ՏԷրոջ ։ ՝Ինչու որ
էրիկը կինոջը գլուխն է, ՝ինչպէս որ Քրիս-
տոս ալ եկեղեցւոյն գլուխն է, ՝ու ինքը մար-
24 մինին փրկիչն է ։ Ուստի ինչպէս որ եկեղեցին
հնազանդ կ՛ըլլայ Քրիստոսի, անանկ ալ կինե-
րը ՝ամէն բանի մէջ իրենց էրիկներուն ։
25 ՝Էրիկներ, սիրեցէք ձեր կիներները, ինչպէս
որ Քրիստոս ալ սիրեց եկեղեցին, ՝ու ինք ան-
26 ձը մատնեց անոր համար ։ Որ զանիկա սրբէ
27 ու մաքրէ ՝ատազանին ջրովը ՝խօսքով ։ ՝Որ
ինքը իր քովացր փառաւոր կեցնէ եկեղ-

---

1 Կոչ. գ. 16։
2 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
3 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
4 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
5 Հատմ. գ. 21։ Հռ. ժգ. 12։ Գաղ. գ. 8։
6 Ը ես Ա Թես. գ. 3։ Ա Կոր. ե. 17։ Տիտ. ե. 20։
7 Հատմ. ա. 24։ 26։ Հռ. ժգ. 25։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։
8 Գաղ. գ. 29։ Ա Կոր. գ. 13։
9 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
10 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
11 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
12 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
13 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
14 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
15 Հատմ. գ. 21։ Հռ. ժգ. 12։ Գաղ. գ. 8։
16 Ը ես Ա Թես. գ. 3։ Ա Կոր. ե. 17։ Տիտ. ե. 20։
17 Հատմ. ա. 24։ 26։ Հռ. ժգ. 25։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։
18 Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։
19 Կոչ. ե. 1։
20 Մատ. ժբ. 35։ Կր. գ. 29։
21 Հատմ. ա. 25։ Կոչ. ե. 21։
22 Ես. ի՛գ. 1։
23 Կոչ. ե. 22։
24 Ես. ի՛գ. 1։
25 Հռ. ժգ. 8։ Յայտ. ի՛գ. 9։
26 Ես. ի՛գ. 1։
27 Ես. ի՛գ. 1։ Հատմ. ի՛գ. 31։ Հռ. ժգ. 11։ Կոչ. գ. 13։ Ա Կոր. ե. 14։ Ես. ի՛գ. 1։

ցին, 'որ մէկ արատ մը կամ խոչոմութիւն կամ ուրիշ ասոնց պէս բան մը չունենայ, 'Հա-
28 պա որ սուրբ ու անարատ ըլլայ։ 'Նոյնպէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կիներուն սի-
րեն իրենց մարմիններուն պէս։ Ան որ իր կիներ
29 կը սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ։ Ինչու ոչ մէկը բնաւ իր անձը չատեր, հապա կը սնուցանէ
ու կը խնամէ զանիկա, ինչպէս ՚Տէրն ալ Ե-
30 կեղեցին, 'Վասն զի մենք անոր մարմինին
անդամներն ենք՝ անոր մարմինէն ու անոր
31 ոսկորներէն։ 'Այսր համար մարդը պիտի ձգէ իր Հայրը ու մայրը, և իր կիսանը պիտի յա-
րի, 'ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
32 Ա՛ս խորհուրդը մեծ է, բայց ես կը դրուագեմ
33 Քրիստոսի ու Եկեղեցւոյն վրայով։ 'Սակայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կիսանը անանկ սիրէ՝
որպէս թէ իր անձը, 'ու կիսանը իր երիկէն ակ-
նածութիւն ընէ։

ԳԼ. Զ

1 Կը յանձնարանի ստրուց պարտաւորութիւնը դէպ ի իրենց ծնողքը. 5 Տնանկներուն պարտաւորութիւնը դէպ ի իրենց տէրը. 10 Թէ մեր կեանքը գիտապարտութեան մէն է. 12 ու Քրիստոսի մարմինի ու արիւնի դէմ. հապա նաև հոգևոր թշնամիներուս դէմ. 13 քրիստոնէին զէնքերը ինչ են. 18 և ինչպես գործածել պետք է զանոնք. 21 Տիւքիկոսի վերաբերեալ յանձնարարութիւն.

1 Ո՛րդիք, 'ձեր ծնողացը հնազանդ եղէք ձե-
2 րովնիվ, որ այն է արժանը։ 'Պատուէ քու հայ-
րդ ու մայրդ, (որ առջի պատուիրանն է
3 խոստումնովքով,) Որ քեզի ապրիլ ըլլայ, ու երկ-
4 կար կեանք ունենաս երկրի վրայ։ Եւ դուք, 'Հայրեր, ձեր որդիները մի բարկացնէք, 'հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժու-
5 թիւնովը ու խրատովը։ 'Ստուածներ, հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն 'ահով ու դողով՝ 'ձեր սրտին միամտութիւնովը, որ-
6 պէս թէ Քրիստոսի։ 'Ձեզ թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով, հապա Քրիս-
տոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց Աստուծոյ
7 կամքը ընելով։ Ծառայութեամբ ծառայելով
8 որպէս թէ Տէրոջը, ու չէ թէ մարդոց։ 'Գիտա-
նալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ, նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի, 'թէ ծառայ ըլլայ

9 և թէ ազատ։ 'Դուք ալ, տէրեր, նոյնը ըրէք անոնց, 'ու սպառնալիքը թող տուէք, 'գիտա-
նալով որ Ա՛ն ալ ձեր այ Տէրը երկինքն է։
'Ու անոր քովը աչառութիւն չկայ։
10 Ա՛լ ասկէ ետև, եղբայրներս, զօրացէք
Տէրոջմով 'ու անոր զօրութեան կարողութիւ-
11 նովը։ 'Զգանիք Հագէք Աստուծոյ սպառա-
զինութիւնը, որ կարող ըլլաք Սատանային
12 հնարքներուն դէմ դնելու։ 'Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմինի հետ չէ,
հապա 'Իշխանութիւններու -- պետութիւն-
ներու հետ, 'և ա՛ս խաւար աշխարհիս իշ-
խանութեան հետ, երկնային ոգիներուն մէջը եղող
13 չար ոգիներուն հետ։ 'Ասոր համար վերցնող առէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կա-
14 րող ըլլաք չարութեան օրը դէմ դնելու, Ու ամէն բանը լրիւցընելէն ետև՝ հաստատուն կայնելու։ Ուստի ՚Ձեր մէջքերնիդ ճշմարտութեամբ ամրընկրկելով, 'ու
15 արդարութեան զրահը հագնելով՝ 'Ու ոտ-
քերնուդ հագցընելով խաղաղութեան աւե-
16 տարանին պատրաստութիւնը։ 'Նէ ամէն բա-
նին վրայ հաւատքին վահանը առէք, որով կարող պիտի ըլլաք չարին ամէն կրակոտ նե-
17 տերը մարելու։ 'Նէ փրկութեան սաղաւարտը առէք, 'ու Հոգիին սուրը՝ որ Աստուծոյ
18 խօսքն է։ 'Ամէն ատեն հոգիով ամէն տեսակ աղօթքով ու ինդրուածքով Հոգիով, 'ու սա բանիս վրայ հսկելով կատարեալ յարատևու-
թեամբ 'ու աղաչանքով՝ բոլոր սուրբերուն
19 համար, 'Ինծի համար ալ, որ ինծի խօսք տրուի որ բերանս բանամ՝ 'համարձակութեամբ
20 ու հաւատարիմ խորհուրդը յայտնելու։ 'Որուն համար ես դեսպանութիւն կ'ընեմ՝ կապան-
քով, 'որ անով համարձակութիւն ունենամ խօսելու՝ 'ինչպես որ պէտք է։
21 Բայց 'որ դուք ալ գիտենաք իմ վրայովս՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես, ամէն բանը պիտի ցուցը-
նէ ձեզի 'Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւա-
22 տարիմ պաշտօնեան Տէրոջմով։ 'Որն որ յատ-
կապէս ատ բանին համար ձեզի խրկեցի, որ դուքնաք դուք մեր վրայով, ու ինքը ձեր սիրտերը մխիթարէ։

ի Երբ. գ. 7։
լ Գլ. ա. 4։
ո Ա՛նահ. Քրիստոս
իե Ծն. բ. 23։ Հբ. ա.մարմ. ժբ. 5։ ա Կորնթ. գ. 16։ Ա՛բ. 37։
ի Ծն. բ. 24։ Մատ. ԺԹ. 5։ Մարկ. ժ. 7։ Ա՛բ. 8։
ի Կորնթ. գ. 16։ Հ Ա՛բ. 25։ Կող. գ. 19։
ի ա Պետ. գ. 6։
—
ա Անահ. իգ. 22։ Կող. գ. 20։
բ Եզե. ի. 12։ բ Օր. ե. 16։ իե. 16։ Ե. բեմ. լե. 15։ Եզեկ. իբ. 7։ Մատ. ա. 6։ Մատ. ժե. 4։ Մարկ. ե. 10։
գ Կող. գ. 21։
դ Ծն. ժբ. 19։ բ Օր. գ. 9։ գ. 7։ 20։ ժա. 10։ Կող. հբ. 4։ Անահ. ժԹ. 15։ իբ. 6։ իԹ. 17։
ե Կող. գ. 22։ ա Տիմ. բ. 1։ Տիտ. բ. 9։ ա Պետ. բ. 18։
զ Եզե. ի. 12։ բ Օր. ե. 16։ իե. 16։ Եզեկ. իբ. 7։ Մատ. ժե. 4։ Մարկ. ե. 10։
է Կող. գ. 21։
ը Ծն. ժբ. 19։ բ Օր. գ. 9։ գ. 7։ 20։ ժա. 10։ Կող. հբ. 4։ Անահ. ժԹ. 15։ իբ. 6։ իԹ. 17։
թ Կող. գ. 22։ ա Տիմ. գ. 1։ Տիտ. բ. 9։ ա Պետ. բ. 18։
ժ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ի Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ձ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ղ Գաղ. ա. 23։ Կող. գ. 11։
ի Կող. գ. 1։
լ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
խ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ծ Գլ. ե. 16։
կ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
հ Յով. ԺԲ. 17։ բ Կոր. գ. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
ձ Մատ. իբ. 17։ Յովհ. ժգ. 15։
ղ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ե. 10։ Կող. գ. 24։
ճ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
մ Կող. գ. 1։
յ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ն Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
շ Գլ. ե. 16։
ո Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
չ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
պ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ջ Հռոմ. բ. 6։ բ Կոր. ե. 10։ Կող. գ. 24։
ռ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ս Կող. գ. 1։
վ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
տ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ր Գլ. ե. 16։
ց Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ւ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
փ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ք Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
օ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ֆ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
և Կող. գ. 1։
ա Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
բա Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
բբ Գլ. ե. 16։
բգ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
բդ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
բե Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
բզ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
բէ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
բը Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
բթ Կող. գ. 1։
բժ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
բի Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
բլ Գլ. ե. 16։
բխ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
բծ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
բկ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
բհ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
բձ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
բղ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
բճ Կող. գ. 1։
բմ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
բյ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
բն Գլ. ե. 16։
բշ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
բչ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
բպ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
բջ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
բռ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
բս Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
բվ Կող. գ. 1։
բտ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
բր Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
բց Գլ. ե. 16։
բւ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
գ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
գա Կող. գ. 1։
գբ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
գգ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
գդ Գլ. ե. 16։
գե Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
գզ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
գէ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
գը Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
գթ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
գժ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
գի Կող. գ. 1։
գլ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
գխ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
գծ Գլ. ե. 16։
գկ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
գհ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
գձ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
գղ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
գճ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
գմ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
գյ Կող. գ. 1։
գն Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
գշ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
գչ Գլ. ե. 16։
գպ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
գջ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
գռ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
գս Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
գվ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
գտ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
գր Կող. գ. 1։
գց Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
գւ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
դ Գլ. ե. 16։
դա Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
դբ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
դգ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
դդ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
դե Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
դզ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
դէ Կող. գ. 1։
դը Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
դթ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
դժ Գլ. ե. 16։
դի Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
դլ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
դխ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
դծ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
դկ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
դհ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
դձ Կող. գ. 1։
դղ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
դճ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
դմ Գլ. ե. 16։
դյ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
դն Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
դշ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
դչ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
դպ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
դջ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
դռ Կող. գ. 1։
դս Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
դվ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
դտ Գլ. ե. 16։
դր Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
դց Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
դւ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ե Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
եա Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
եբ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
եգ Կող. գ. 1։
եդ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
եե Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
եզ Գլ. ե. 16։
եէ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
եը Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
եթ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
եժ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
եի Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ել Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
եխ Կող. գ. 1։
եծ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
եկ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
եհ Գլ. ե. 16։
եձ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
եղ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
եճ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
եմ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
եյ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
են Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
եշ Կող. գ. 1։
եչ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
եպ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
եջ Գլ. ե. 16։
եռ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ես Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
եվ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ետ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
եր Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
եց Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
եւ Կող. գ. 1։
զ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
զա Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
զբ Գլ. ե. 16։
զգ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
զդ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
զե Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
զզ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
զէ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
զը Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
զթ Կող. գ. 1։
զժ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
զի Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
զլ Գլ. ե. 16։
զխ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
զծ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
զկ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
զհ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
զձ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
զղ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
զճ Կող. գ. 1։
զմ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
զյ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
զն Գլ. ե. 16։
զշ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
զչ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
զպ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
զջ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
զռ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
զս Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
զվ Կող. գ. 1։
զտ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
զր Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
զց Գլ. ե. 16։
զւ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
է Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
էա Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
էբ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
էգ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
էդ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
էե Կող. գ. 1։
էզ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
էէ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
էը Գլ. ե. 16։
էթ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
էժ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
էի Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
էլ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
էխ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
էծ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
էկ Կող. գ. 1։
էհ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
էձ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
էղ Գլ. ե. 16։
էճ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
էմ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
էյ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
էն Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
էշ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
էչ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
էպ Կող. գ. 1։
էջ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
էռ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
էս Գլ. ե. 16։
էվ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ետ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
եր Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
եց Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
եւ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ը Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ըա Կող. գ. 1։
ըբ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ըգ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ըդ Գլ. ե. 16։
ըե Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ըզ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
ըէ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ըը Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ըթ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ըժ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ըի Կող. գ. 1։
ըլ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ըխ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ըծ Գլ. ե. 16։
ըկ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ըհ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
ըձ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ըղ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ըճ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ըմ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ըյ Կող. գ. 1։
ըն Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ըշ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ըչ Գլ. ե. 16։
ըպ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ըջ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
ըռ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ըս Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ըվ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ըտ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ըր Կող. գ. 1։
ըց Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ըւ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
թ Գլ. ե. 16։
թա Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
թբ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
թգ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
թդ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
թե Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
թզ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
թէ Կող. գ. 1։
թը Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
թթ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
թժ Գլ. ե. 16։
թի Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
թլ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
թխ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
թծ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
թկ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
թհ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
թձ Կող. գ. 1։
թղ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
թճ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
թմ Գլ. ե. 16։
թյ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
թն Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
թշ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
թչ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
թպ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
թջ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
թռ Կող. գ. 1։
թս Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
թվ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
թտ Գլ. ե. 16։
թր Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
թց Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
թւ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ժ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ժա Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ժբ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ժգ Կող. գ. 1։
ժդ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ժե Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ժզ Գլ. ե. 16։
ժէ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ժը Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
ժթ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ժժ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ժի Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ժլ Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ժխ Կող. գ. 1։
ժծ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ժկ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ժհ Գլ. ե. 16։
ժձ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ժղ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
ժճ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ժմ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ժյ Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ժն Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ժշ Կող. գ. 1։
ժչ Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
ժպ Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
ժջ Գլ. ե. 16։
ժռ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
ժս Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ. ա. 3։ Յակ. ա. 18։
ժվ Մատ. ժգ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։
ժտ Հռոմ. բ. 38։ Գաղ. ա. 21։ Կող. բ. 15։
ժր Ղուկ. իբ. 53։ Յովհ. ե. 31։ ժգ. 30։ Գլ. բ. 2։ գ. Կող. ա. 13։
ժց Գաղ. գ. 28։ Կող. գ. 11։
ժւ Կող. գ. 1։
ի Ղևտ. իս. 43։ Յովհ. ժգ. 13։ ա Կոր. ե. 22։
իա Հռոմ. ա. 11։ Կող. գ. 25։
իբ Գլ. ե. 16։
իգ Ես. ժա. 5։ Ղևտ. իբ. 35։ ա Պետ. գ. 13։
իդ Ես. ԺԲ. 17։ բ Կոր. ը. 7։ Հբ.

23 Խաղաղութիւն եղբայրներուն և սէր հա-
ւատքով ինկաեղ Հօր Աստուծմէն՝ ու Տէր
24 Յիսուս Քրիստոսէն։ Շնորհք ան ամենուն

հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը Էան-
կեզծութեամբ կը սիրեն։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Պօղոս կը յայտնէ իր գոհութիւնը առ Աստուած՝ և իր սէրը
որ ունի փիլիպպեցւոց վրայ՝ իրենց հաւատքի պատճէն հա-
մար։ և իր յաջորդական հայրերէ բլլալուն համար։ 9 Թէ
ամէն որ ալօթք կ'ընէ որ անոնք շնորհքի մէջն։ 12 Կը պատմէ
Թէ Հաճելի մէջ իր կրած նեղութիւններուն Քրիստոսի հա-
ւատքը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ։ 21 և Թէ ինքը միշտ պատ-
րաստ է Քրիստոսը փառաւորելու Թէ իր ապրելովը և Թէ
մեռնելովը։ 27 Կը յորդորէ զանոնք որ միաբան բլլան։ 28 և
քաջալերէ հալածանքի ժամանակ։

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծա-
ռաներէն, Քրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբե-
րուն որ փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ եպիս-
2 կոպոսներով ու սարկաւագներով։ Շնորհք
ու խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօր-
մէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
3 Կը գոհանամ իմ Աստուծմէս ամէն անգամ
4 որ ձեզ կը յիշեմ, (Միշտ իմ ամէն ինչ-
դրուածքիս մէջ ձեր ամենուն համար ուրա-
5 խութեամբ ալօթք կ'ընեմ,) Ընկերացութեան
հաղորդ բլլալուդ համար առջի օրուընէ
6 մինչև հիմա։ Ա՛ս մասին վստահ բլլալով՝ Թէ
ան որ ձեր մէջը բարի գործ մը սկսեց, նմին-
չև Յիսուս Քրիստոսի օրը պիտի կատարէ։
7 Ինչպէս որ ինծի արժան ալ է ձեր ամենուն
վրայ սա բանը խորհիլ՝ Ո՛ձեզ իմ սրտիս մէջը
ունենալուս համար իմ կապերուս մէջ, Եւ
ես Ճարտարութեան յանդուգնութեանը ու հաստա-
տութեանը մէջ, Ես ամէնքդ ինծի հազի չը-
8 նորհքին հաղորդ բլլալուդ համար։ Քանզի
Աստուած, Որ ինչպէս փափաք
ունիմ ձեր ամենուն վրայ Քրիստոս Յիսուսի
9 գութովը։ Եւ սա ալօթքը կ'ընեմ, Որ ձեր
սէրը հետզհետէ աւելի չատնայ գիտութիւ-
10 նով ու բոլոր ընտրողութիւնով, Որ գուք
տարբեր բաները զանազանէք, Որպէս զի ըլ-
Քրիստոսի օրը անկեզծ և առանց գայթակ-
11 ղութեան բլլաք։ Արդարութեան պտուղնե-
րով լցուած Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը Աս-
տուծոյ փառքին ու գովեստին համար։
12 Կ'ուզեմ որ գիտնաք, եղբայրներ, Թէ ին-
չոր ինծի պատահեցաւ՝ ալ աւելի առաջա-
նին յառաջդիմութեան պատճառ եղաւ։
13 Մինչև իմ կապերս որ Քրիստոսի համար են՝
բոլոր պալատին մէջը և ուրիշ ամենուն ալ
14 յայտնի եղան։ Եւ ձեզմով եղբայրներուն
շատերը սիրտ առին իմ կապերուս՝ ալ աւելի
համարձակիլ Աստուծոյ խօսքը խօսելու առանց
15 վախի։ Ոմանք նախանձէ՛ ու հակառակու-
թենէ և ոմանք բարեսիրութենէն Քրիստոս
16 մասը կը քարոզեն։ Ինծի հակառակու-
թեան համար Քրիստոսը կը պատմեն, չէ Թէ
անկեզծութեամբ, կարծելով վիշտ աւելցնել
17 իմ կապերուս վրայ։ Իսկ ասոնք սիրոյ հա-
մար, Ինչու որ գիտեն Թէ ես աւետարանին
18 համար պատասխան տալու կեցեր եմ։ Բայց
ի՞նչ է։ որ կերպով որ բլլայ՝ Թէ պատճառով
քով և Թէ ճշմարտութիւնով Քրիստոս կը
պատմուի, ու սոսո վրայ ուրախ եմ և ուրախ
19 ալ պիտի բլլամ։ Քանզի գիտեմ որ սոսո վախ-
ճանը իմ փրկութեանս համար պիտի բլլայ
Ձեր ինդրուածքովը, Ու Յիսուս Քրիստոսի
20 Հոգւոյն օգնականութեամբը, Ըստ իմ ևանդուն
ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ, Որ
բանով մը ամօթով պիտի չբլլամ։ Ընդհակառակն՝ համարձակութեամբ ինչպէս որ
ամէն ատեն՝ նմանպէս ալ հիմա Քրիստոս իմ մար-

ա ա Պետ. ե. 14։
բ Տիտ. բ. 7։
—
ա ա Կոր. ա. 2։
բ Հռոմ. ա. 1։ բ
Կոր. ա. 2։ ա Պետ.
ա. 2։
գ Հռոմ. ժբ. 13։
ժե. 26։ բ Կոր. բ.
1։ Գղ. գ. 14։ 15։
դ Ռոմ. ջ. 29։ ա
Թես. ա. 3։
ե Հռոմ. ա. 8։ բ
ա Կոր. ա. 4։ Եբ.
փետ. ա. 15։ 16։
Կող. ա. 3։ ա Թես.
ա. 2։ բ Թես. ա.
3։
զ Նաև
ժե. 16։ բ Կոր. բ.
1։ Գղ. գ. 14։ 15։
է Ռոմ. ջ. 29։ ա
Թես. ա. 3։
ը Հմր. 10։
թ բ Կոր. գ. 2։ ե.
3։ Կամ գիա Յէր սրտե-
րուն մէջը ունենալ։
ժ Եփես. գ. 1։ զ.
20։ Կող. գ. 3։ 15։
ի Ռոմ. ա. 9։
ժբ. 2։ Եփես. ե.
10։
ժա Գղ. գ. 14։
ժբ Հռոմ. ա. 9։ բ.
1։ Գալ. ա. 20։
ա Թես. ե. 5։
ժգ Կամ գիա Յէր սրտե-
րուն մէջը ունենալ։
ժդ Գղ. բ. 26։ գ. 1։
ժե Ա Թես. գ. 13։
Փիլիմ. 6։
ժզ Հռոմ. ը. 18։
Գղ. գ. 22։ Ա
Պետ. ա. 6։
ժէ Գղ. գ. 23։
ժը Գալ. գ. 4։
ժթ Գղ. գ. 14։
ի Հռոմ. ա. 9։ բ.
23։
ի ա Կոր. ա. 8։
ի բ Գալ. ժբ. 1։
Եփես. բ. 10։ Կող.
ա. 6։
իա Գալ. ժբ. 8։ Եբ.
փետ. ա. 12։ 14։
իբ Գղ. գ. 3։
իգ Գղ. բ. 3։
իդ Ա Թես. ե. 23։ բ
Թես. ա. 17։ բ. 16։
իե Եբրայեցւոց ասոր-
ենը ունի
իզ գասեն։
իէ Հմր. 7։
իը Կոր. ա. 11։
իթ Հռոմ. ը. 9։
ի Հռոմ. բ. 19։
կ Հռոմ. ե. 5։
կա Եփես. ե. 19։ 20։

մինիս մէջ պիտի փառաւորի՛ Քրիստոս թէ ապրելովս
21 և թէ մեռնելովս։ Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիստոս է, ու մեռնիլը՝ օգուտ։
22 Հապա թէ որ մարմնին մէջ ապրիլս իմ գործ-
ծոյս պտուղ կը բերէ, ալ չեմ գիտեր որը
23 քաղեմ։ Կերկու կողմանէ ալ նեղը միացած եմ, ՝ունենալու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու
փափաք ունենալով՝ քանիովն ալ շատ աւելի
24 ազնի է, Բայց մարմնին մէջ կենալը ձեզի
25 համար աւելի հարկաւոր։ Ու սա բանիս համոզուած ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամենուն հետ պիտի կենամ ու միամ, որ գուք ցոյ-
26 գանաք և ուրախ ըլլաք հաւատքով։ Որ ձեր պարծանքը իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով՝ իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառովը։
27 ՝Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս որ կը վայլէ անանկ վարուեցէ՛ք, որ եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ, և կամ հեռու ըլլամ, ձեր վրայովը լսեմ ՝որ դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով, ՝ու մէկ չունչով ՝պատերազմելով կ՚ընկերանալին հաւատքին
28 համար։ Ու մէկ բանով մըն ալ մի զարհուրիք հակառակորդներէն, ՝որ անոնց կորստեան ապացոյց մըն է, ՝ու ձեզի՝ փրկութեան։ Ան ալ Աստծմէ է։ ՝Ինչու որ ձեզի տրուեցաւ
29 Քրիստոսի համար՝ ՝չէ թէ միայն անոր հաւատալ, հապա անոր համար չարչարուիլ ալ,
30 ՝Նոյն պատերազմը ունենալով՝ ՝որ իմ վրաս տեսաք ու հիմա իմ վրայով կը լսէք։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Կը խրատեէ զանազան միջոցառ եւ խանարհական ըլլալու։ ցուցը-
նելով անոնց Քրիստոսի խանարհութիւնը եւ բարձրանալը։
12 Կը յորդորէ որ ըլլան փրկութեան գործոցն մէջ յա-
ջողացնելու։ որ լուսաւորութեան պէս ըլլան ու չար աշխարհին
մէջ։ 16 եւ Աւետարանին ուան իրենց որ անոնց առաքեալն
է, ու պարծանք կը կենայ Աստծոյ գալստեան։ 19 կը յայ-
տնէ որ Տիմոթէոսը իրկի անոնց։ ուրուն վրայով բարի վկա-
յութիւն կու տայ։ 25 Նմանապէս Եպաֆրադիտոսին վրայով
ալ որն որ նոյն ատենը անոնց կը իրկի։

1 Ասոր թէ որ Քրիստոսով մխիթարութիւն մը
կայ, թէ սիրոյ սփոփանք մը, ՝թէ Հոգիի հա-
ղորդութիւն մը, ՝թէ գթութիւն ու ողորմու-
2 թիւն մը, ՝իմ ուրախութիւնս դուք լեցուցէք,

Է ը Կոր. ե. 8։	՟ Կալ. բ. 1։	Եփես. ե. 21։ ա
ը ՟Ի՛մ. գ. 6։	ԸԳործ. ժգ. 19. եւ։	Գնա. ե. 5։
Գլ. բ. 24։	ա Ես. ե. 2։	Ե ա Կոր. ե. 24. 33։
Է ը Կոր. ա. 14. ե։	—	ժգ. 5։
12։	ը Կոր. ժգ. 13։	Ը Մատ. ժա. 29։
Թ Եփես. գ. 1։ Կալ.	Կալ. գ. 12։	Ցաղ. ժգ. 15։ ա
ա. 10։ ա Յնա. բ.	Ցաղ. գ. 28։	Գնա. բ. 21։ ա
12։ գ. 1։	Հաւամբ. ժբ. 16։	Ցաղ. բ. 6։
Գլ. գ. 1։	ժե. 5։ ա Կոր. ա.	Ցաղ. ա. 1. 2։
՟ ա Կոր. ա. 10։	10։ բ Կոր. ժգ. 11։	ժե. 5։ բ Կոր. գ.
Յնա. ե. 3։	Գլ. ա. 27. գ.	4։ Կալ. ա. 15։
Ի ը Կոր. ա. 5։	16։ գ. 2։ ա Գնա.	Եբր. ա. 3։
Հաւամբ. ը. 17։ բ	գ. 8։	Ի Ցաղ. ե. 18։ ժ.
Տի՛մ. բ. 11։	Ի Գաղ. ե. 26։ Գլ.	33։
Գոր. ե. 41։ Հը.	ա. 15։ 17։ Ցաղ.	Կալ. յաջչեակնե.
ամբ. ե. 5։	գ. 14։	ցուն։
Ֆ Եփես. բ. 8։	Հաւամբ. ժբ. 10։	Ի Մաղ. եբ. 6։ Նա.

ժգ. 3։ Դան. թ.	5։ Գոր. բ. 33։	Հաւամբ. ժգ. 1։
26։ Մար. թ. 31։	Եբր. բ. 9։	Մատ. ե. 48։ Ե.
Հաւամբ. ժե. 3։	Ե Եփես. ա. 20. 21։	փես. ե. 1։
Նա. եբ. 1։ եբ։	Եբր. ա. 4։	Գնա. բ. 18։
3. 6։ ժբ. 13։ ժգ.	Նա. եբ. 25։ Մատ.	Ը Որ. ը. 5։
11։ Եզեկ. է. 25.	եբ. 18։ Հաւամբ.	Մատ. ե. 14. 16։
24։ Յ. ա. 8։	ժգ. 11։ Յայտ. ե. 13։	Եփես. ե. 8։
Մատ. ի. 28։ Դան. ի	Ցաղ. ժգ. 13։	Կոր. ա. 14։ ա
եբ. 27։	Գոր. բ. 30։ Հը.	Գնա. բ. 19։
Ցաղ. ա. 14։ Հը.	ամբ. ժգ. 9։ ա	Գաղ. բ. 21։ Գնա.
ամբ. ա. 3։ բ. 5։	Կոր. բ. 6։ ժբ. 5։	գ. 5։
Գաղ. գ. 4։ Եբր.	Գլ. ա. 3։	Ի Տի՛մ. գ. 6։
բ. 14։ 17։	Եփես. գ. 5։	Հաւամբ. ժե. 18։
Մատ. իբ. 39. 42։	Ը Կոր. գ. 3։ Եբր.	Կոր. ե. 4։ Կալ.
Ցաղ. ժ. 18։ Եբր.	ժգ. 21։	ա. 24։
ե. 8։ ժբ. 8։	Ա ա Կոր. ժ. 10։ ա	Հաւամբ. ժգ. 21։
Ցաղ. ժե. 1. 2։	Գնա. գ. 9։	ա Յնա. գ. 8։

թէսաը չուտով ձեզի խրկեմ, որ իմ սիրտս ալ հանգչի, երբոր ձեր վիճակը գիտնամ։
20 Ինչու որ Ես ոչ մէկ ասոնցմէ մէկը չունիմ, որ
21 մտերմացար ձեզի համար հոգ տանի։ Որովհետև զի ամէնը իրենցը կը փնտռեն ու չէ թէ Յի-
22 սուս Քրիստոսինը։ Բայց գուք անոր փորձը գիտէք, որ ինչպես որդի մը հօրը հետ՝ ինծի հետ ծառայութիւն բրաւ ուտեստաներին
23 մէջ։ Ուստի կը յուսամ անմիջապէս խրկել չուտ մը իմ ինչպես բլլալիքս ստուգածիս պէս։
24 Բայց վստահութիւն ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես
25 ալ քիչ ատենէն պիտի գամ։ Միտքս թէ հարկաւոր սեպեցի Էպափրոդիտոս իմ եղբայրս և գործակից ու զինուորակից՝ ձեր խրկածը ու իմ պիտոյից ծա-
26 ռայողը ։ Որովհետև ինքն ալ չատ փա-
փագ ունէր ձեզ ամէնդ ալ (տեսնելու)։ ու կը տրտմէր, որ դուք լսած էիք թէ ինքը հիւան-
27 դացաւ։ Ու յիրաւի ինքը հիւանդացաւ մա-
հուան մօտ, բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր։ չէ թէ միայն անոր՝ հապա ինծի ալ, որ սիրտս
28 մի ըլլար վրայ տրտմութիւն չունենայ։ Ասոր համար աւելի փութով խրկեցի, որ դուք զանիկա տեսնելով նորէն ուրախ բլլաք, ու ես
29 առանց տրտմութեան բլլամ։ Ուրեմն ընդունեցէք զանիկա Տէրոջմով ամէն ուրախութեամբ, ու անանկները պատուականներու կարգը
30 բռնեցէք։ Քանզի Քրիստոսի գործին համար մինչև մահուան մօտեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով, որ ձեր ինծի ծառայելու պակասութիւնը ինքը լեցնէ։

Գլ. Գ

1 Ասկէից կը պատուիրէ որ հեռու կենան Քրիստոսին քարոզող սուտ վարդապետներէն։ 4 Յայտնելով թէ ինքը ա-
նոնցմէ աւելի հաւատք ունէր օրէնքին արդարութեամբ պարծենալու։ 7 բայց ասկից ինքը վեռս և ազատութիւնը կը
համարի ան, որ Քրիստոսը ու անոր արդարութիւնը շահի։ 12 այսու ամենայնիւ կը խոստովանի իր անկատարութիւնը։ 15 կը յորդորէ զանոնք իրեն պէս խորհելու։ 17 իրեն նմանող բլլալ-
լու։ 18 և մասնաւոր քրիստոնեաներուն չար ճանապարհէն հեռու մնալու։

1 Ասոնց, իմ եղբայրներս, ուրախ եղէք Ցի-
սուսիմով։ Նոյն բաները ձեզի գրելը ինծի ձանձ-
րութիւն չէ, ու ձեզի ապահովութիւն է։
2 Զգուշացէք չուներէն, զգուշացէք չար մշ-
3 չակներէն, զզուշացէք կրճատութենէն։ Ինծ-

ա Ծագ. ծԷ. 13։
բ ա Կոր. Ժ. 24. 33։ Ժգ. 5։ բ Տիմ. գ. 9. 10։
գ ա Կոր. գ. 17։ ա Տիմ. ա. 2։ բ Տիմ. ա. 2։
դ Գղ. ա. 25։ Փիլ. 28։
ե Գղ. գ. 18։
զ Փիլիմ. 2։
է բ Կոր. բ. 25։
ը բ Կոր. Ժ. 9։ Գղ. գ. 18։
թ Գղ. ա. 3։
ժ ա Կոր. Ժ. 18։ ա Թես. ե. 18։ ա Տիմ. ե. 17։
ի ա Կոր. Ժգ. 17։ Գղ. գ. 10։
—
ա Կոր. Ժգ. 11։ Գղ. գ. 14։ ա Թես. ե. 10։
ա Կոր. Ժ. 10։ Գաղ. ե. 15։
բ Կոր. Ժ. 13։
գ Հառմ. բ. 28։
դ Կոր. Ժ. 22։
ե Հառմ. Ժ. 17։
զ Կոր. Ժ. 22։
է Օր. Ժ. 16։
ը Ելեմ. գ. 4։ Հառմ. բ. 29։
թ Հառմ. ը. 29։
ժ Կող. բ. 11։ 12։ Կող. բ. 11։
ի Ըսմ. գ. 23. 24։ Հառմ. ե. 6։
ա Հառմ. ե. 4։
բ Ես. Ժգ. 11։ Ելեմ. ի. 23. 24։ Ըսմ. գ. 4։ ա Թես. ե. 8։
գ Կող. գ. 1։
դ Կող. գ. 16։
ե Հառմ. Ժգ. 16։
զ Ես. գ. 12։
է Ելեմ. Ժգ. 23։
ը Ես. Ժգ. 10։ Ղուկ. ի. 62։ բ Կոր. ե. 18։
թ Կող. բ. 21. 22։ ի. 30։ ա. 5։ Գաղ. բ. 16։
ժ Հառմ. գ. 3։ ա. 5։ բ. 17։ բ Կոր. գ. 10։ 11։ բ Տիմ. բ. 11։ 12։ Կող. բ. 11։ ա Պետ. գ. 13։
ի Գղ. իգ. 7։
ա Տիմ. գ. 12։
ե Ելեմ. Ժգ. 23։
զ Ես. Ժգ. 10։ Ղուկ. ի. 62։ բ Կոր. ե. 18։
է Ես. գ. 1։
ը բ Կոր. ե. 1։
թ Ելեմ. գ. 7։ 8։ Ելեմ. Ժգ. 1։
ժ Ելեմ. գ. 1։
ի Կող. բ. 8։ Ժգ. 19։
ա Գաղ. ե. 10։
բ Գաղ. գ. 16։
գ Հառմ. Ժգ. 16։ Ես. ն. 9։ Գղ. բ. 2։
դ ա Կոր. գ. 16։ Ժգ. 1։ Գղ. գ. 2։ ա Պետ. գ. 15։ Թես. ա. 6։
ե ա Պետ. ե. 3։

զրուցեմ, այսինքն *Քրիստոսի խաչին Թշնա-
19 միներուն համար. Որ անոնց վերջը կորուստ
է, *որոնց աստուածը Լուծը որովայնն է, *ու
ամօթը փառքը իրենց ամօթին է, *որոնք դէպ
20 երկրաւոր բաներըը կը մտածեն։ *Բայց մեր
*քաղաքացիութիւնը երկինքն է, *ուսկից
ալ Փրկիչին կը սպասենք՝ Տէր Յիսուս Քրիս-
21 տոսին։ Որ պիտի նորոգէ մեր խամարհ մար-
մինը՝ իր *փառաւոր մարմինին կերպարանա-
կից ըլլալու, ան զօրութիւնովը որ կարող է
եամէնը իր տակը հնազանդեցնելու։

Գ Լ · Դ

1 Մանաւանդ խրատներէն եամ. և ըմդհանուր յարգասիրներ
կ՚ընէ. 10 յանգիտելով թէ ինչպես ինքը ուրախացաւ անոնց
առաջադրութեանը վրայ որ ցուցցին իրեն իր բանաւոր
կեանքի ատենը. ու այդպէս իր պիտոյքը լրացնելուն համար։
Տպաս անոնց մէջը եղած Աստուծոյ շնորհքին համար. 19 և
պարոն իր Յիսուսէ կը վերջացնէ ազդեցիկ և բարեհոգով։

1 Ասոր, իմ սիրելի *ու բաղձալի եղբայրք
ներս, իմ ուրախութիւնս ու պսակս, *սանուկ
հաստատուն կեցէք Տէրոջմով, սիրելիներս։
2 Եւոդիային կ՚աղաչեմ ու Սինտիքին կ՚ա-
դաչեմ *որ մի և նոյն խորհուրդը ունենան
3 Տէրոջմով։ Իրաւ ձեզի ալ կ՚աղաչեմ, ո՛ հաւա-
զա՛ս ընակից, զանոնք ալ օգնական եղիր անոնց,
*որոնք իմ հետս աշխատեցան աւետարանին
մէջ կռնեմոնին և իմ ուրիշ գործակիցներուս
հետ, *որոնց անուանները կենաց գրքին մէջն են։
4 Ուրախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն. դար-
5 ձեալ կ՚ըսեմ՝ ուրախ եղէք։ Ձեր քաղցրու-
թիւնը ամէն մարդոց թող յայտնի ըլլայ։ *Տէ-
6 րը մեր է։ *Բանի մի հոգայք հոգ մի ընէք.
Տպաս ամէն բանի մէջ աղօթքով ու ազաչանք
քով, գոհութիւնով մեր խնդրուածք
7 քը Աստուծոյ յայտնի ըլլայ։ *Եւ Աստուծոյ
խաղաղութիւնը որ ամէն միտքի վեր է՝ ձեր
սրտերը ու մտքերը Քրիստոս Յիսուսով պի-
8 տի պահպանի։ *Վերջապէս, եղբայրներ, *ինչ
որ ճշմարտութիւնով է, *ինչ որ պատկառե-
լութիւնով, *ինչ որ արդարութիւնով, *ինչ որ
մաքրութիւնով, *ինչ որ սիրով, *ինչ որ բարի

Համբաւով, *ինչ առաքինութիւն և ինչ գովա-
9 թիւն որ կայ, ան բաները խորհեցէք։ *Ինչ
որ սորվեցաք ու առաք և լսեցիք ու տեսաք
իմ վրաս, ան բրէք. *և խաղաղութեան Աս-
տուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ։
10 *Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջմով, *որ իմ
վրաս ունեցած հոգերնիդ նորոգուե-
ցաւ, *ինչպէս որ կը հոգայիք այ, միայն թէ
11 պատեհութիւն չունեիք։ Ձէ թէ կարօտու-
թեան համար կ՚ըսեմ, *վասն զի ես սորվեցայ
12 գոհ ըլլալ իմ *դիմածիս վիճակիս մէջ։ *Գի-
տեմ չքաւորութիւն քաշելը, գիտեմ չատ
ունենալը. *ամէն բանի մէջ ամէն կերպով ա-
զէկ սորվեր եմ թէ կշտանալը՝ թէ սովիլ-
նալը, թէ չատ ունենալը և թէ պակասու-
13 թիւն քաշելը։ *Ամէն բանի կարող եմ *ինովդ՝ որ
14 զիս զօրացուց։ Բայց ազէկ բրի՛ք *որ իմ նե-
15 զութեանս մէջ բնաի հաղորդ եղաք։ Դուք
ալ գիտէք, փիլիպպեցիներ, որ աւետարա-
նին սկիզբը երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ,
*մէկ եկեղեցի մին ալ հետս հաղորդութիւն
չբրաւ տալու և առնելու կռնդի, հապա մի-
16 նակ դուք։ Որ Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ ևր-
կու անգամ բնաի պէտք եղածը խրկեցիք։
17 Չէ թէ ես տուրք կը փնտռեմ, *հապա պըտ-
ուղ կը փնտռեմ՝ որ ձեր հաշիւին վրայ
18 աւելնայ։ Բայց ես ամէն բան առած եմ ու
առատութիւն ունիմ. *լցուած եմ Եպափրո-
դիտոսին ձեռքովը ձեր Նէյ-ՅՆէՐԷ ընդունելով,
*որ անուշ հոտ մըն է՝ ընդունելի պատարագ՝
19 Աստուծոյ հաճելի։ *Եւ իմ Աստուածս ձեր
ամէն պիտոյքը պիտի լեցնէ *ի՛ր ճոխու թեան
նը չափով փառքով՝ Քրիստոս Յիսուսի ձեռ-
20 քովը։ *Անգ Աստուծոյ ու մեր Հօրը փառք
յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
21 Բարև ըրէք բոլոր սուրբերուն Քրիստոս
22 Յիսուսով։ Ողջոյն բարև կ՚ընեն իմ հետս ե-
23 ղող եղբայրները։ Ողջոյն բարև կ՚ընեն բոլոր
սուրբերը, *մանաւանդ անոնք որ կայսրին
24 տուներէն են։ *Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

+ Գաղ. ա · 7 · բ · 21 · գ · 12։ Գաղ. ա · 15 · 17 ·
* բ Կոր · ժա · 15 · բ Պետ · բ · 1 ·
ֆ Հռոմ. ժբ · 18 · ա Տիմ. գ · 3։ Տիտ. ա · 11 ·
= Որբ · գ · 7 · բ Կոր. ժա · 18 · Գաղ. գ · 15 ·
ք Հռոմ. ը · 5 ·
ֆ Եփես. ա · 6 · 19 · Կող. գ · 1 · 3 ·
* Կամ՝ կենդանաշունչ.

բառերը
ր Գաղ. ա · 11 ·
ն ա Կոր · ա · 7 · ա Թես. ա · 10։ Տիտ. բ · 13 ·
ս ա Կոր · ժբ · 43 · 48 · 49 · Կող. գ · 4 · ա Յովհ · գ · 2 ·
ֆ Եփես. ա · 19 ·
շ ա Կոր · ժբ · 26 · 27 ·
—
= Գաղ. ա · 8 ·
ք բ Կոր · ա · 16։ Գաղ. բ · 16 · ա Թես. բ ·
19 · 20 ·
փ Գաղ. ա · 17 ·
ր Գաղ. բ · 2 · գ · 16 · Հռոմ. ժբ · 5 ·
Գաղ. ա · 17 ·
ց Եբր · ա · 12 · Ա՛ա. ժբ · 3 · Ա՛ա. ժբ · 38 · Դան. ժբ · 1 · Դան. ժ · 20 · Յայտ. գ · 5 · ժգ · 8 · ի · 12 · իա · 27 ·
ւ Հռոմ. ը · 13 · Կող. գ · 15 ·
ֆ Հռոմ. ժբ · 18 · Գաղ. գ · 1 · ա Թես. ա · 16 · ա Պետ. գ · 13 ·
ց Եբր · ժ · 25։ Յակ. ա · 22 ·

ժգ · 33 · բ Կոր · ժգ · 31 · ա Թես. ե · 23 · Եբր · ժգ · 20 ·
ֆ բ Կոր · ժա · 9 ·
ֆ ա Տիմ. գ · 6 · 8 ·
հ ա Կոր · գ · 11 · բ Կոր · գ · 10 · Ժա · 27 ·
ֆ Յովհ · ժբ · 27 · Հռոմ. ե · 11 · Կող. գ · 15 ·
ֆ Յովհ · ժե · 5 · բ Կոր · ժբ · 9 ·
ֆ Անան Քրիստոսով ·
ֆ Գաղ. ա · 7 ·
ֆ Եբր · ժ · 34 · բ Կոր · ժա · 8 · 9 ·
ֆ Հռոմ. ժե · 23 · ժգ · 20 ·

Տիտ. գ · 14 ·
ֆ Գաղ. բ · 20 ·
ֆ Եբր · ժգ · 16 ·
ֆ բ Կոր · ի · 12 · Կող. ի · 3 ·
ֆ Սաղ. իգ · 1 · բ Կոր. ի · 3 ·
ֆ Եփես. ա · 7 · գ · 16 ·
ֆ Հռոմ. ժգ · 27 · Գաղ. ա · 5 ·
ֆ Գաղ. ա · 5 ·
ֆ Գաղ. ա · 13 ·
ֆ Հռոմ. ժգ · 24 ·
—

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալ Յի՛սուսի Քրիստոսի՝ կամօքն Աստուծոյ, եւ Տիմոթէոս եղբայրը,
2 Կողոսացիս սրբոց եւ հաւատացեալ
3 եղբայրներուն Քրիստոսով. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն եւ Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
4 Ա՛մէն առնն ձեզի համար ազօթք ընելով՝ կը գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս
4 Քրիստոսին Հօրմէն, լսելով ձեր հաւատքը՝ ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ, ու ան սէրը՝ որ
5 բոլոր սուրբերուն վրայ ունիք. Ան յոյսին համար որ երկինքը կը պահուի ձեզի, որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմար-
6 տութեան խօսքովը. Որ ձեզի հասաւ՝ ինչպէս որ բոլոր աշխարհն, ու պտղաբեր ըլլալով [և՝ածէ], ինծոր ձեր մէջն ալ, այն օրէնէն որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստուծոյ
7 շնորհքը ճշմարտութիւնով. Ինչպէս ալ սորվեցաք մեր սիրելի ծառայակիցն Եպափրասէն, հոր ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ
8 մըն է Քրիստոսի. Որ ինքն ալ մեզի պատմեց Ձեր սէրը Հոգիով։
9 Ա՛նոր համար մենք ալ ան օրէնէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար ազօթք ընելէն ու խնդրուածք մատուցանելէն, հոր կատարեալ ըլլաք Նոր կամքին գիտու-
10 թեամբ՝ բոլոր իմաստութիւնով ու հոգևոր հանճարով. Հոր գուք Տէրոջը արժանի կերպով քալէք՝ ամէն բանի մէջ հաճելը-

11 նելով, ամէն բարի գործքերու մէջ պտղաբեր ըլլալով, ու աճելուն Աստուծոյ գիտու-
11 թիւնովը. Իր փառաւոր զօրութեանը համեմատ ամէնուն ուժով ուժեղցած՝ բոլոր համբերութեան ու երկայնմտութեան համար ու-
12 րախութեամբ. Գոհանալով Հօր Աստուծոյն, որ մեզ լուսոյ մէջ բաժնեկից սուրբերուն վիճա-
13 կին մասնակից ըլլալու արժանացուց. Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն, ու իր սիրելի Որդւոյն Թագաւորութեանը փո-
14 խադրեց. Որ անով մենք փրկութիւն ունինք մեր արիւնովը, այսինքն մեղաց թողու-
15 թիւն. Որ ինքը անտեսանելի Աստուծոյ պատկերն է՝ բոլոր առնչծնածներուն անդրանի-
16 կը. Որովհետև անով ամէն բան ստեղծուեցաւ, ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ, անոնք որ կ'երևնան և անոնք որ չեն երևնար, թէ աթոռները՝ թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները. Բոլոր բաները անով ու անոր համար ստեղ-
17 ծուեցան. Ու անիկա ամէն բանէն առաջ է, ու ամէն բան անով կանգնած կը կենայ. Եւ
18 և անիկա է մարմնին այսինքն եկեղեցւոյն գլուխը. որ ինքը սկիզբն է՝ մեռելներէն ան-
դրանիկը, որ ինքը բոլոր ամէն բանի մէջ
19 նախապատիւ. Ինչու որ Հայրը հաճեցաւ որ Աստուածութիւնը բոլոր լրութիւնովը անոր մէ-
20 ջը բնակի. Եւ անով համերը՝ հաշտեցնելէ իրեն հետ, խաղաղութիւն ընելով անոր խա-
չին Արիւնովը, թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ եղողները.
21 Եւ ձեզ ալ՝ որ առեն մի օտարացած ևիթ, ու չար գործքերով թշնամիներ՝ մտքերնիդ
22 նորդնեղութիւն, Հիմա հաշտեցուց մարմնին իր մահուամբ՝ ձեզ անոր դի-
մացը սուրբ ու ամրիծ և անարատ կացնելը.

23 Նէ. Թէ որ կենաք հաւատքին մէջ հիմնուած
ու հաստատ ու առանց խախտելու ա.ւետա-
րանին յոյսէն՝ որ լսեցիք, ՚որ երկինքի տակը
եղած բոլոր տեղացածներուն ՚քարոզուե-
ցաւ, ՚որուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ։
24 ՚Հիմա ուրախ եմ իմ ՚ձեզի համար ունե-
ցած չարաչնեներուս վրայ, ու. ՚քրիստոսի կ՚ե-
տեւածներուն պակասածները իմ մարմինիս
մէջը կը լեցնեմ՚ անոր մարմնին համար, որ
25 եկեղեցին է։ Որուն ես սպասաւոր եղայ ՚Ա-
ստուծոյ տնտեսութիւնովը՝ որ ինծի տրուե-
ցաւ ձեզի համար՝ Աստուծոյ խօսքը լման քա-
26 րոզելու, ՚Այն խորհուրդը որ ժամկուած էր
ասկէ դարերէն ու ազգերէն հետէ, ու հիմա
27 իր սուրբերուն յայտնուեցաւ. ՚Որոնց ուզեց
Աստուած գիտցնել, ՚Թէ ինչ է այս խորհուրդ-
ը՝ փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն
մէջ. որ ան է քրիստոս ձեր մէջը՝ ՚փառաց
28 յոյսը. Որ անոնք մենք կը քարոզենք, ու.
ամէն մարդ կը խրատենք, և կը սորվեցնենք
ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով, ՚որ ամէն
մարդ կատարեալ կեցցնենք քրիստոս Յիսու.
29 սով. ՚Որուն համար ես ալ կ՚աշխատիմ՝ ՚Ջանք
ընելով ՚ինձ ներգործութեամբը Համեմատ՝ որ
զօրութիւնով իմ մէջս ՚ի գործ կը գործէ։

ԳԼ. Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զանոնք քրիստոսի հաւատքին մէջ հաս-
տատ կենալու։ 8 կը զգուշացնէ հեթանոսական փիլիսոփայու-
թիւնէն և փառՀ աւանդութիւններէն։ 18 Հրեշտակաց կրօնքին
20 և օրինական ծեսերէն, որոնք քրիստոսով վերջացած էն։

1 Ֆանգի կ՚ուզեմ որ գիտնաք ՚ձեզ ինչպէս մեծ
անձկութիւն ունիմ ձեզի համար ու Լաւոդի-
կեացոց համար, ու. ամէն անոնց համար՝ որ
2 իմ երեսս մարմնով չեն տեսեր. ՚Որ անոնց
սիրտերը մխիթարուին ՚սիրով միացած, ու
կատարեալ հանգուցման բոլոր ճոխութեա-
նը հասնին, այսինքն ՚Հօր Աստուծոյ և քրիս-
3 տոսի փառքին գիտութեանը. ՚Որուն մէ-
ջը ինմաստութեան ու գիտութեան բոլոր գան-
4 ձերը պահուած են։ Ես ա՛ս կ՚ըսեմ՝ որ չըլ-
լայ ՚Թէ մէկը հրապուրական խօսքերով ձեզ
5 մտերցընէ. ՚Որ թէպէտ մարմնով հեռու եմ,
բայց հոգւով ձեզի հետ եմ, և ՚Հ՚ուրախանամ
երբոր ձեր բարեկարգութիւնը կը տեսնեմ,
ու ձեր հաստատութիւնը քրիս-
6 տոսի վրայ. ՚Ուստի ինչպէս որ ընդունեցիք
7 քրիստոս Յիսուս Տէրը՝ անով քալեցէք. ՚Ար-
մատ կապած ու անոր վրայ չինուած, և հա-
ստատուած՝ հնչպէս որ սորվե-
ցաք, և առատ մէջը ածելջ գոհութիւնով։
8 ՚Զգուշացէք չըլլայ որ մէկը ձեզ գերի վարէ
փիլիսոփայութիւնով ու փուճ խաբէութիւ-
նով, ՚որ մարդոց աւանդութեան պէս է ՚Ա-
շխարհիս սկզբունքներուն պէս, և չէ ՚Թէ
9 քրիստոսի ՚հոգւոյն պէս. ՚Ինչու որ
անոր մէջը կը բնակի Աստուածութեան բոլոր
10 լիութիւնը՝ մարմնապէս։ ՚Եւ դուք ալ
անով լցուած էք, ՚որ ինքը գլուխ է ՚բոլոր
11 իշխանութեան ու պետութեան. ՚Որ անով
դուք անձեռագործ թլփատութիւնով թլփա-
տուեցաք՝ ՚Հրաց մարմինը մերկանալով
12 քրիստոսի թլփատութիւնովը. ՚Թաղուելով
անոր հետ մկրտութիւնով, ՚որով նաև Հոգ
հետ յարութեան ուժի ՚Աստուծոյ զորութեա-
նը հաւատալով, ՚որ ինքը զանիկա մեռելնե-
13 րէն յարուցց. Ու ձեզ՝ որ ՚մեռե ըք յանցանք-
ներու մէջ ու ձեր մարմնին անթլփատու-
թեանը մէջ ու ձեռած էիք, կենդանացուց ա-
նոր հետ. ՚Ը ամէն յանցանքները ներելց
14 մեզի, ՚Որ հրամաններով եղած մեզի հակա-
ռակ եղող ձեռագիրը որ մեզի դէմ կ՚ելնար՝
Ջնինց, զանիկա մէջ տեղէն վերցուց ու խա-
15 չափայտին վրայ գամեց. Ու ՚Ըչխանութիւն-
ները ու պետութիւնները ՚մերկացուց, ու
յայտնապէս խայտառակեց՝ յաղթելով անոնց
՚անով։
16 ՚Ուստի ՚ոչ մէկը ՀՀոգ չդատէ ձեզ ՀՀուտելու
կամ խմելու, ՚կամ տօներու կամ ամսագլուխ-
17 ներու կամ չաբաթներու կողմանէ. ՚Որոնք
գալու բաներուն չուքն են, բայց ՀՀոն մար-
18 մինը քրիստոսինն է։ ՚Ջրլայ որ մէկը զրկէ
ձեզ մրցանակէն, որ ուզէ խոնարհութեամբ
ու հրեշտակներու կրօնքով ՚չտեսած բաներ

բան միմեանս ըլլալ, իբր մարմնոյն միտքովը
19 փառ տուր Հայրասիրացով. Եւ չըռնէ ԴՐ-
լաիր՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածնե-
բով ու խոնդրով հազորդուած ու միկտեղ
20 կցուած՝ Աստուծոյ աճումովը կ'աճի։ Խոկ
եթէ դուք Քրիստոսի հետ աս աշխարհիս
սկզբունքներէն մեռաք, ելլ ինչո՞ համար
աշխարհիս մէջ կենդանի ղողնելու պէս –
21 «Ան կանոնները կը հնազանդիք, ըսելէ, – Մի
22 մօտենար, համբ մի առներ, մի դպչիր, (Ո-
րոնց ամէնը ապականութեան համար են գոր-
ծածութեամբ,) Ըմարդոց պատուիրանքնե-
23 րուն ու ուսմունքներուն համեմատ, Ո-
րոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունեն
ինքնակամ կրօնքով ու խոնարհութիւնով և
մարմինն չխնայելով, բայց չէ թէ պատիւ մը
ուբեմն են, հոգ մարմինը յագեցնելուս կը ծ-
ոպեն։

ԳԼ· Գ

1 Աարեալը կը ցուցնէ թէ ա՛ր փառելու ինք գրիստոս։ 5 կը յորդորի երկնաւոր սիրով ապրելու, 10 հին մարդը վրայէ հանել և քրիստոսը հագնիլ։ 12 սիրոյ, խոնարհութեան և ուրիշ պարտաւորութեանց վերաբերեալ խրատ կու տայ։

1 Ուրդ թէ որ քրիստոսի հետ յարուցեալ ա-
ռիք, ուրեմն վերի բաները փնտռեցէք, Որ-
ը որ քրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը։
2 Վերի բաները մտածեցէք, չէ թէ աս երկրիս
3 վրայինները։ Ինչու որ դուք մեռաք, Որ-
ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քովը
4 քրիստոսի հետ։ Երբոր քրիստոս՝ մեր կեան-
քը յայտնուի, անատներ դուք ալ անոր հետ
Ոփառքով պիտի յայտնուիք։
5 Ըլեատի ձեր երկրսականը անդամները Ոսպան-
նեցէք. Ոպոռնկութիւնը, պղծութիւնը, Ա-
ռնչի կիրքը, Ոչար ցանկութիւնը և ագահու-
6 թիւնը՝ որ կուռապաշտութիւն է։ Որոնց հա-
մար Աստուծոյ բարկութիւնը Ոանհնազան-
7 դութեան որդւոց վրայ կու գայ։ Որ ատոնց
մէջ դուք ալ անոնց միջը կը քալէիք, երբոր
8 անոնց միջը կ'ապրէիք։ Բայց հիմա ձեզի
ձգեցէք դուք ալ ան ամէնը՝ բարկութիւնը,
սրտմտութիւնը, չարութիւնը, հայհոյութիւ-
նը, Ոանհամեամ խօսքերը ձեր բերանէնը։
9 Միրարտ սուտ մի դուչիք. Հին մարդը իր
10 գործերովը ձեր վրայէն հանեցէք. Եւ հա-
գեք ան նորը՝ գիտութիւնով Ոնորոգուած՝ ին
11 Ստեղծողին Ոպատկերին պէս։ Որ որ Ցոյն
ու Հրէայ, Թլփատութիւն ու անթլփատու-
թիւն, Բարբարոս, Սկիւթացի, Ծառայ կա-
ազատ չկայ։ Ոնորա Քրիստոս է ամէնը և ա-
12 մէն բանի մէջ։ Որեմն Աստուծոյ ընտրեալ
սուրբերու ու սիրելիներու պէս Ողորմած հա-
գեք գութը, ողորմութիւնը, քաղցրութիւնը,
խոնարհութիւնը, հեզութիւնը, երկայն-
13 միտութիւնը, Ոիրարու համբերելով և իրարու
ներելով՝ Ոթէ որ մէկը մէկու մը դէմ պատճառ
մը ունենայ. ինչպէս որ Քրիստոս ձեզի ներեց,
14 անանկ ալ դուք։ Եւ աս ամէն բաներուն
վրայ Ոսէրը հագիր, որ կատարեալութեան կապն
15 է։ Ու Աստուծոյ խաղաղութիւնը ձեր սրը-
տերուն մէջը թագաւորէ, որուն համար կան-
չուեցաք Ոմի կ'մարմինով։ Ու գոհացող եղէք։
16 Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատա-
պէս ամէն իմաստութիւնով՝ իրար սորվեց-
նելու ու խրատելու՝ Ոսաղմոսներով և օրհնու-
թիւններով ու հոգեւոր երգերով ձեր սրտե-
րուն մէջը՝ շնորհքով զԱստուած օրհնելու։
17 Ու ամէն ինչ որ կ'ընէք թէ խօսքով և թէ
գործով՝ բոլորը Տէր Յիսուսի անունովը
ընէք, Ոստուծոյ ու Հօրը գոհութիւն մատու-
ցանելով անոր ձեռքովը։
18 Կիներնե, հնազանդ եղէք ձեր էրիկներուն,
19 Ինչպէս որ կը վայլէ Տէրոջմով։ Էրիկներ,
սիրեցէք ձեր կիներըը, Ու դառն մի ըլլաք
20 անոնց։ Որդիներ, Ոամէն բանի մէջ հնազանդ
եղէք ձեր ծնողքներուն, Ինչու որ ան է Տէ-
21 րոջը առջևը հաճելի։ Հայրեր, ձեր որդի-
22 ները մի բարկացնէք, որ չվհատին։ Ոծառա-
ներ, Ոամէն բանի մէջ հնազանդ եղէք ձեր
մարմնաւոր տէրերուն, չէ թէ աչքի առջև
ծառայելով մարդահաճներու պէս, Հապա
սրտի միամտութեամբ Տէրոջմէ վախնալով։
23 Ինչ որ կ'ընէք՝ սրտանց ըրէք, որպէս թէ Տէ-

ֆ Եփես· գ· 15· 16·
ֆ Հմր· 8· Գաղ· բ· 19· Եփես· բ· 15·
օ Հաւմ· չ· 3· 5· Ե· 4· 6·
ֆ Գաղ· գ· 3· 9·
ա ա Տիմ· գ· 3·
բ Ես· ԽԹ· 13· Մ՚ատ· ԻԵ· 9· Տիտ· ա· 14·
գ ա Տիմ· գ· 8·
դ Հմր· 8·
—
ե Հաւմ· չ· 8· Ե· Եփես· բ· 15· Գաղ· բ· 12·
զ Հաւմ· ը· 36· Եբ· Եփես· ա· 20·
է Հաւմ· ը· 21· Գաղ· բ· 20· Գաղ· բ· 20·
թ Բ Կոր· ե· 7· Գաղ· ա· 3·
ը ա Ցռվ· գ· 2· Ցռվ· Ժա· 25· Ժգ· 6·
ժ ա Կոր· ԺԵ· 43·
ի Փիլ· գ· 21·
լ Հաւմ· ը· 15· Գաղ· ե· 24·
խ Հաւմ· ը· 13·
ծ Եփես· ե· 3·
կ ա Թես· գ· 5·
հ Հաւմ· ա· 18· Եփես· ե· 6· Ցռվ· ԻԵ· 15·
ձ Հաւմ· ը· 21·
ղ Հաւմ· ը· 19· 20·
ճ Եփես· գ· 15· 16·
մ Եփես· ե· 22· ա Տիմ· գ· 3·
յ Եփես· գ· 22· ա Տիմ· գ· 3·
ն Եփես· ե· 5· ա Տիմ· գ· 3·
շ Եփես· ե· 5·
ո Եփես· ե· 5·
չ Եփես· ե· 6· Ցռվ· ԻԵ· 15·
պ Եփես· ե· 21·
ջ Հաւմ· ը· 19· 20·
ռ Եփես· ա· 23·
ս ա Թես· ա· 4· ա Գես· ա· 2· բ Գես· ա· 10·
վ Եփես· գ· 24·
տ Գաղ· ե· 22· Փիլ· բ· 12· Եփես· գ· 24·
ր Եփես· գ· 24·
ց Եփես· գ· 25·
ւ Եփես· գ· 22· 24· Հաւմ· Ժբ· 2·
փ Եփես· բ· 10·
ք Եփես· գ· 23· 24· Կոր· Ժբ· Եփես· ե· 21· Գաղ· բ· 16· Եփես· ե· 21·
օ Եփես· գ· 3·
ֆ Հաւմ· Ժգ· 17· Փիլ· գ· 7·
Ոնոն Քրիստոսի
ա Կոր· ե· 15·
բ Եփես· գ· 16· 17· գ· 4·
գ Գղ· բ· 7· Հմր· 17·
դ ա Կոր· Ժգ· 26· Եփես· ե· 19·
ե Գղ· գ· 6·
զ ա Կոր· ժ· 31·
է Հաւմ· ա· 6· Եփես· ե· 20· Գղ· ա· 12· բ· 7· ա Թես· ե· 18· Եբր Ժգ· 15·
թ Եփես· գ· 3·
ը Հաւմ· Ժգ· 17· Փիլ· գ· 7·
ժ Ոնոն Քրիստոսի
ի ա Կոր· ե· 15·
լ Եփես· գ· 1·
խ Եփես· ե· 22· Տիտ· բ· 5· ա Գես· գ· 1·
ծ Եփես· ե· 25· 26· 33· ա Գես· գ· 19·
կ Եփես· գ· 31·
հ Եփես· գ· 1·
ձ Եփես· ե· 24· Տիտ· բ· 9·
ղ Եփես· գ· 4·
ճ Եփես· գ· 5· ա ա Տիմ· գ· 1· Տիտ· բ· 9· ա Գես· բ· 18·
մ Հմր· 20·
յ Փիլիպ· 16·
ն Եփես· գ· 6· 7·

24 բոլը ու չէ ինչ մտրգոց, Էգիանալով որ Ժա-
ռանգութեան հաւատացումը Ձեզմէ պիտի
առնէք. Ինչու որ Ձեր Քրիստոսին կը Ծա-
25 ռայէք. Բայց անօրինը իր անօրէնութեանը
դարձնէ պիտի ընդունի, ու աչառութիւն չկայ։

ԳԼ· Դ

1 Կը յորդորեմ ես ծերակուտականս ալ ծերք ընէ, ե խելացու-
թեամբ վարուիլ անոնց հետ՝ որոնք գեռ Քրիստոսի կասա-
կալ գիտութենէն չեն։ 10 ի բոլոր կը մնաւցանէ ա-
նոնց, և ամէն կերպ յաջողութիւն կը խոստի։

1 Տերեր, Հաւ ծառաներուն իրաւունք ու
հաւասարութիւն տուէք, գիտնալով որ դուք
ալ Ձեր ունիք երկինքը։
2 Շարունակ ազօթքի հետէք եղէք, անոր
3 մէջը արթնցուն մնալով գոհութեամբ։ Ազօթք
ըրէք նաև մեզի համար, Որ Աստուած խօս-
քին դուռը բանայ մեզի Քրիստոսի խորհուր-
դը խօսելու, Որուն համար կապուած ալ եմ,
4 Որ յայտնի ընեմ զանիկա՝ ինչպէս որ հարկ կը
5 վայրէ խօսիլ։ Իմաստութեամբ վարուեցէք
դուրսինեներուն հետ՝ Ժամանակը ծախու ա-
6 նելով։ Ձեր խօսքը ամէն ատեն Հնոտիքով
Համեմ ըլլայ, Ու գիտնաք թէ ինչպէս կը վայրէ Ձեզի ամէն մէկուն պա-
տասխան տալ։
7 Այ իմ վրայօս բոլորը պիտի իմացընէ Ձե-
զի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատա-
րիմ պաշտօնեան ու Ծառայակիցը Տէրոջմով։
8 Որն որ սա բանին համար Ձեզի խրկեցի, որ
գիտնայ Ձեր վրայով, ու Ձեր սրտերը մը-
9 խիթարէ, Ոնեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի
եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ Ձեզմէ Հն է։ Իրենք
ամէն բանը Ձեզի պիտի իմացընեն հոս որ հոս
10 կայ։ Հարեւն կ'ընէ Ձեզի Արիստարքոս իմ
գերութեան ընկերս, և Մարկոս Բառնա-
բասին եղբօրորդին, (որուն համար պատուէր
առիք· թէ որ Ձեզի գայու ընդունիք,
11 ցեր անկից,) Եւ Յիսուս՝ որ Ճշտաստ կոչուած
է, որոնք Թլփատութենէն են. ասոնք միայն
Բն գործակից եղան Աստուծոյ Թագաւորու-
թեանը մէջ, որոնք ինծի մխիթարութիւն ե-
12 ղան։ Հարեւն կ'ընէ Ձեզի Եպափրաս՝ Քրիս-
տոսի Ծառան, որ Ձեզմէ Հն է, Միշտ ամէն
ազօթքի մէջ Ձեզի համար Յանձ ընելով, Որ
գուք կատարեալ ու լման կենաք Աստու-
13 ծոյ բոլոր կամացը մէջ։ Քանզի անոր վրայով
ես կը վկայեմ, թէ չատ նախանձաւորութիւն
ունի Ձեզի համար ու Լաւդիկէի և Իերա-
14 պօլսի մէջ եղողներուն համար։ Բարև կ'ընէ
Ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը ու Դեմաս։
15 Բարև ըրէք եղբայրներուն՝ որ Լաւդիկիա
են, և Նիմփասին ու անոր տանը մէջի եկե-
16 ղեցին։ Ու երբոր ատ Թուղթը Ձեր մէջը
կարդացուի, Լաւդիկեացոց եկեղեցւոյն մէջն
ալ կարդալ տուէք. և գուք ալ Լաւդի-
17 կիայէն նէտ Ըուքը կարդացէք։ Ու ըսէք
Արքիպպոսին՝ Զգոյշ եղիր քու ասպաս-
տութեանդ՝ որ Տէրոջմով առիր, որ անիկա
18 կատարես։ Ողջ բարև իմ Ձեռքիս Պօղոսին
է։ Իմ կապերս միտքերնիդ Թող ըլլան։ Շը-
նորհքը Ձեզի հետ։ Ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աւետարանը կը ծանուցանէ Թեսաղոնիկեացոց Թէ ինչը ամէն
ատեն կը յիշէ գանոնք իր գոհութեանը ու ազօթքին մէջ։ 5
և Թէ ինչը ապրի հաստատած է Թէ անոնց հաւատքը Ջեմ-
բիս ու անկեղծ է։ և Թէ Աւաւածոյ գործած են։

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թե-
սաղոնիկեացոց եկեղեցւոյդ՝ Հայր Աստուծով
2 ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով։ Շնորհք և խա-
ղաղութիւն Ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
Որ գոհանանք Աստուծմէ ամէն ատեն Ձեր
ամենուն համար՝ Ձեզ յիշելով մեր ազօթք-

1 Ես. ժ· 8·	4 Գործ. ԻԹ· 29· Բ·	7 Ր Տիմ· գ· 11·	ԺԲ· Ժգ· 25·
2 ա Կոր· Ե· 22·	4· Ի· 2· Փիլիմ·	Ես· գ· 11·	—
3 Հռոմ· ը· 11· Եբ·	24·	8 Ր Տիմ· գ· 9· Փի-	ա Կոր· ժ· 19· ը
փես· գ· 21· ա Պետ·	5 Գործ· Ժե· 37· ը	լիմ· 24·	Թես· ա· 1· ա
ա· 17· Տես ը Օր·	Տիմ· գ· 11·	9 Հռոմ· Ժգ· 1· ա	Պետ· Ե· 12·
Ժ· 17·	Կոր· ժ· 12·	Կոր· ժգ· 19·	Ը Ես· ա· 7·
—	6 Կոր· ժ· 7· Փիլիմ·	ա Թես· Ե· 27·	Ի Ռոմ· ժ· 20·
ա Կոր· Ե· 22·	23·	Փիլիմ· 2·	Ա Հռոմ· ժե· 33·
Ը Ղուկ· Ժը· 1· Հռո-	7 Հռոմ· Ժե· 30·	10 ա Տիմ· գ· 8·	Ես· ա· 3· ա
մայ· Ժը· 13· Եբ·	8 Ա Կոր· ժգ· 31· ը	Ը ա Կոր· ժգ· 21· ը	Կոր· ա· 1· ա
փես· գ· 18· աԹես·	Կոր· ը· 6· Ժգ·	Թես· գ· 17·	Պետ· Ե· 12·
Ե· 17· 18·	9 Ես· գ· 15·	— Եբր· Ժգ· 3·	Ը Ես· ա· 8·
	Եբր· Ե· 14·		Ի Ռոմ· ա· 9· Եբ·
			փես· ա· 16· Փիլ·
			իպ· 4·
			Ժ ԳԼ· ը· 13·

3 Ներուն մէջը· Ինդադար յիշելով Հներ հաւատքին գործը ու Նորոց աշխատութիւնը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութ-
4 թիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը առջեւ· Եւ գիտնալով, Աստուածմէ սիրուած եղբայրներ,
5 Հներ ընտրութիւնը· Որ մեր աւետարանը չէ թէ մէնակ խօսքով եղաւ ձեզի, Հապա զօ-
6 րութիւնով ալ ու Հոգւով Սրբով ու յոյս ունի ազատութիւնով, Ինչպէս որ գիտէք՝ ի
6 ինչ որ կեցուցի ձեր մէջը ձեզի համար· Գուք ալ մեզի ու Տէրջը նմանող ըլլալով՝ ընդու-
7 նելէք խօսքը յոյս ներգործեան մէջ Հոգւոյն
7 Սրբոյ ուրախութիւնովը· Անոնի որ ձեզ օ-
8 րինակ եղաք բոլոր Հաւատացեալներուն՝ ո-
9 րոնք Մակեդոնիայի ու Աքայիոյի մէջ են·
9 Ինչու որ ձեզմէ Հռչակուեցաւ Տէրջը խօս-
քը՝ չէ թէ միայն Մակեդոնիայի ու Աքա-
յիոյի մէջ, Հապա նաեւ ամէն տեղ ձեր Հա-
ւատքը որ դէպ ի Աստուած է տարածուե-
ցաւ, անոնի որ ալ պէտք չէ մեզի բան մը
9 խօսիլ· Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի Հա-
մար, Թէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր քալը մըտ-
նելէն, Եւ ինչպէս դուք կուռքերէն Աստուծոյ
դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ
10 ծառայելու, Նէ սպասելու անոր Որդւոյն
Երկինքէն· Որ իրը մեռելներէն յարուց
զանիկա՝ այսինքն Յիսուսը, Որ կ'ազատէ մեզ
գալու բարկութենէն·

ԳԼ· Բ

1 Եղբարկ կը ցուցնեն Թէ ինչպէս աւետարանը Թեսաղոնիկէ
մասն ու քարոզուեցաւ· և ինչպէս անոնք ալ ընդունեցին· 18
պատճառը կ'իմացնեն Թէ ինչը ինչու այնքան երկար ատեն
հնարաւոր չեղաւ անոնցի· և Թէ ինչու այնքան մեծ փափաք ու-
նէր զանոնք տեսնելու·

1 Քանզի, եղբայրներ, գուք ինքներնիդ
գիտէք ձեր մէջը մտնելնիս՝ որ պարապ տե-
2 ղը չեղաւ· Հապա առաջ Փիլիպպէի մէջ
չարչարանք կրելով ու անարգուելով ինչպէս
որ գիտէք, Համարձակութիւն ըրինք մեր
Աստուծոյմէ՝ Ձեզի պատմելու Աստուծոյ աւե-
3 տարանը Մեծ հակառակութեան մէջ· Ինչու
որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ է ու

4 ոչ պղծութենէ և ոչ խաբէութեամբ· Հապա
ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրեցանք Հա-
ւատարիմ դնել Տաւտացուելու, այնպէս կը
խօսինք, Ոչ թէ մարդոց Համար ըլլալու Հա-
մար, Հապա Աստուծոյ՝ որ մեր սիրտերը կը
5 քննէ· Ինչու որ մենք ընաւ չգործածուե-
ցանք խօսքեր չգործածելնիս, ինչպէս որ
գիտէք, ոչ ալ ագահութեան պատճառանքը,
6 Աստուած վկայ է, Ուր մարդոցմէ փառք
չփնտռեցինք, ոչ ձեզմէ՝ ոչ ալ ուրիշներէն,
7 Թէև կրնայինք իրրև Քրիստոսի Տաւաքալ-
ներ Հանդրուանելու տալ· Բայց մենք Հզ ե-
ղանը ձեր մէջը, Ինչպէս որ գայեակ մը իր
8 երախաները կը խնամէ՝ Նոյնպէս ալ մենք ձեր
վրայ փափաք ունենալով՝ կը յօժարէինք,
ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ,
Հապա մեր անձերն ալ, Ինչու որ գուք մեզի
9 սիրելիներ եղաք· Քանզի կը յիշէք, եղբայր-
ներ, մեր աշխատութիւնը ու չանքը, որ ձեզ-
մէ գիշեր ու ցորեկ գործելով՝ ձեզի Աստուծոյ
10 աւետարանը քարոզեցինք· Գուք ալ վկայ էք,
և Աստուած ալ՝ Թէ ինչպէս սրբութեամբ ու
արդարութեամբ և անարատութեամբ վա-
11 րուեցանք ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք· Ինչպէս
գիտէք զոր ոք ձեզմէ, ամէն մէկը՝ իրաւը Հայր
12 մը իր որդիները Ա՛ռնէ կը յորդորէինք ու կը
մխիթարէինք և վկայութիւն կը դնէինք՝ որ
գուք Աստուծոյ վայելածին պէս քալէք, Հան
որ ձեզ իր թագաւորութեանը ու փառքին
13 կանչեց· Որոր Համար մենք ալ անդադար
կը գոհանանք Աստուծմէ, որ մեզմէ Աստու-
ծոյ խօսքը լսելով ընդունեցիք, Ոչ թէ իբ-
րև մարդոց խօսք, Հապա իրաւ որ ճշմարտա-
պէս է՝ Աստուծոյ խօսք, որ նաեւ կը ներգոր-
14 ծէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք· Քանզի գուք,
եղբայրներ, նմանող եղաք Աստուծոյ եկեղ-
ցիներուն որ Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս
Յիսուսով· Ինչու որ գուք ալ նոյն ազգէն
ձեր կրեցիք ձեր հայրենակիցներէն, Ինչպէս որ
15 անոնք ալ Հրէաներէն· Որոնք Տէր Յիսուսն
ալ սպաննցին՝ Մարգարէներն ալ, և մեզ
հալածեցին, ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ Ու բոլոր

1 Գոր· բ· 35· բ
Կոր· բ· 17· գ· 2·
Ե· 3· Ժբ· 17·
2 Հառմ· ա· 11·
Ժե· 29·
3 Ե· 24· բ Թես· բ·
13· բ Տիմ· ա· 9·
4 Գլ· ա· 3·
5 Մա· ժ· 40·
Գաղ· գ· 14· բ
Գես· գ· 6·
6 Գաղ· ա· 22·
Գես· գ· 5· 13·
7 Երբ· ժ· 33· 34·
8 Գոր· բ· 25· գ·
15· Ե· 30· Ե· 33·
9 Մա· ա· 18· իգ·
34· 37· Ղ.ա.Կ· ժգ·
33· 34· Գոր· Ե·
10 Ա՛ն.Ա.Կ իրենց մաս-
գաւորներուն
11 Ես.Ա· գ· 8·

1 Գոր· բ· 35· բ
Կոր· բ· 17· գ· 2·
Ե· 3· ժբ· 17·
2 Հառմ· ա· 11·
Ժե· 29·
3 Ե· 41· 44·
ժբ· 43· ա Տիմ· Ե·
17·
4 ա Կոր· Թ· 4· Ե·
18· 18· բ Կոր· ժ·
1· 2· 10· 11· գ·
10· բ Թես· գ· 9·
Փիլիմ· 8· 9·
5 ա Կոր· Թ· 1· 2·
5·
6 բ Կոր· ժա· 9·
ժբ· 15· 14· բ
Թես· գ· 8·
7 ա Կոր· բ· 3· Թ·
28· բ Կոր· ժգ· 4·
բ Տիմ· բ· 24·
8 Հառմ· ա· 11·
Ժե· 29·
9 բ Կոր· ժբ· 15·
բ Կոր· բ· 13·
14·
10 Գոր· ի· 34· ա
Կոր· գ· 12· բ
Կոր· ժա· 9· բ
Թես· գ· 8·
11 Գ· ա· 5·
12 Ե· 8· բ
Թես· գ· 12·
Եփես· ա· 30· Կող·
բ· 1·
13 բ Կոր· Ե· 2· Հբ·
5· բ Գես· ա· 16·
14 ա Կոր· Ե· 25· ա
Տիմ· ա· 11· 12·
15 ա Կոր· Թ· 1· 2·
5·
16 Գոր· ի· 41· Երբ·
ժ· 34·
17 Հառմ· ժ· 18·
Թես· ա· 4·
18 Գլ· բ· 1·
19 ա Կոր· ժբ· 2·
Գաղ· գ· 5·
20 Հառմ· բ· 7· Փիլ·
գ· 20· Տիտ· բ·
13· բ Գես· գ·
12· Եբր· ա· 7·
21 Գոր· ա· 11· Գլ·
գ· 15· բ Թես· ա·
7·
22 Գոր· բ· 24·
Մա· գ· 7· Հբ
ռաքէ· Ե· 9· Գլ·
Հառմ· բ· 27·

Ե· 9·
—
23 Գլ· ա· 5· 9·
24 Գոր· ժգ· 22·
25 Գլ· ա· 5·
Գոր· ժԵ· 2·
Գես· գ· 2·
26 Գոր· ժբ· 5·
Գես· գ· 2·
27 Եբր· ժ· 25· 26·
Գոր· ժԵ· 5· 13·
Գոր· բ· 25· գ·
15· Ե· 30· Ե· 33·
Մա· ա· 18· իգ·
34· 37· Ղ.ա.Կ· ժգ·
33· 34· Գոր· Ե·
28 Ա՛ն.Ա.Կ իրենց մաս-
գաւորներուն
29 Եսթ· գ· 8·

16 մարգոց հակառակ են· Ո՞ւմ մեզ կ՚արդիւնէն հեթանոսներուն խօսելէն անոնց փրկութեանը համար, Թէ որ իրենց մեղքերուն չափը լեցնեն ամէն առեն· Եւ բարկութիւնը անոնց վրայ հասեր է մինչեւ վերջը·

17 Իսկ մենք, եղբայրներ, Ի՚րաւ քիչ մը ատեն ձեզմէ որբ մնայինք երեսով ու չէ թէ սրտով, Ի՚սպց ուրախութեամբ ձեր երեսը տեսնելու մեծ փափաքով· Վասն որոյ համար եւ զօրացա մեկ երկու անգամ ուզեցի ձեզի գալ,

19 Ո՞րպէս Պատահան մեզ արդիւնց· Ի՚նչուա որ դո՞ւ եւ մեր յոյսը կամ պարծանքին Կամ չէ պարծանքին պատիր, եթէ ոչ դուք մեր Ցէր Յիսուս Քրիստոսի առջեւ Տաճար գալու ատեն,

20 Նը· Որովհետեւ դուք էք մեր փառքը եւ ուրախութիւնը·

ԳԼ· Գ

1 Զորս կը յարձակի իր մեծ սէրը որ ունէր Թեսաղոնիկեցւոց վրայ· Թէ Տիմոթէոսը անոնց խրկելով որ հաստատ եւ մխիթարէ զանոնք· Թէ անոնց բարեպաշտութեանն վրայ ուրախանալով· 10 եւ Թէ ապրիմը բնելով անոնց համար, եւ անկը տանգ անոնց երեսները փափաքելով·

1 Ո՞ւստի ալ չկրնալով աւելի համբերել, Էա-
2 ղեկ երեսցաւ մեզի մնալ Աթէնք միայ· Եւ
Տիմոթէոս մեր եղբայրը ու Աստուծոյ պաշ-
տօնեան եւ մեր գործակիցը Քրիստոսի աւե-
տարանին մէջ՝ խրկեցինք ձեզ հաստատելու
3 ու մխիթարելու ձեր հաւատքին համար· Որ
ոս նեղութիւններուն մէջ չերթէ մեկը չխախտի·
Ինչու որ դուք ինքներնիդիզ գիտէք Որ մենք
4 սա բաներուն համար կեցեր ենք· Էրեանզի
երբոր մենք ձեր քովը էինք, առաջուց ձեզի
կը զգուշէինք Թէ նեղութիւններու պիտի
հանդիպինք· Ինչպէս որ եղաւ ալ, ու գիտէք·
5 Ուստի համար եւս ալ չկրնալով աւելի համբե-
րել, Հուշ խրկեցի ձեր հաւատքը գիտնալու,
Որ չըլլայ Թէ փորձողը ձեզ փորձած ըլլայ,
6 Ու մեր աշխատութիւնը պարապ ըլլայ· Ի՚սպց
Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի եկաւ,
ու ձեր հաւատքին եւ սիրոյն աւետիսը մեզի
տուաւ, որ միշտ մեր յիշատակ ունիք
մտիկ Ցիսուսի ունիք, եւ կը փափաքիք մեզ
7 տեսնելու, Ինչպէս որ մենք ալ ձեզ, Ասոր
համար, եղբայրներ, Ձեր վրայ մխիթարուե-
ցանք մեր բոլոր վիշտերուն ու նեղութիւննե-
8 րուն վրայ ձեր հաւատքովը· Ինչու որ հիմա
կ՚ենդանի ենք մենք, Էթէ որ դուք հաստա-
9 տուն կենաք Տէրոջմով· Էքանզի ի՞նչ գոհու-
թիւն կրնանք մատուցանել Աստուծոյ ձեր
վրայով՝ այն ամէն ուրախութեանը համար՝
որ կ՚ուրախանանք ձեզի համար մեր Աստու-
10 ծոյ առջեւ, Եւ գիշեր ու ցորեկ Խոտ չատ
աղաչանք կ՚ընենք Ձեր երեսը տեսնելու,
Ու ձեր հաւատքին պակասութիւնները լեցը-
11 նելու· Բայց Աստուած ինքն ու մեր Հայրը
եւ մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս Ճամբան
12 դիտ Ի ձեզի յաջողէ· Եւ Տէրը ձեզնիցնէ ու
աւելցնէ ձեր սէրը Իրարու վրայ ու ամէ-
նուն վրայ, Ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ ---
13 Նը, Հաստատելով ձեր սիրտերը անարատ՝
պրկութեան մէջ Աստուծոյ եւ մեր Հօր առջեւ՝
մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի գալու ատենը
Իր բոլոր սուրբերուն հետ Ամէն·

ԳԼ· Դ

1 Կը յորդորի զանոնք որ ամէն կերպով առաջ երթան առաքելական պատուիրանին մէջ· 6 որ սիրով ու պարկեշտութեամբ ապրեցնեն· 9 որ մեկզմեկ սիրեն· 11 որ ամէն մէկը խաղաղութեամբ իր գործը գործէ· 13 ու վերջապես ննջեցեալներուն վրայով իրենց տրտմութիւնը չափաւորը ըլլայ· 17 Քանի որ մեր Ցիսուս յարութիւն վրայ հանուած կերպով մը կը հերկարդի մեռելոց յարութիւնը, եւ Քրիստոսի երկրորդ գալուստը գտնուածի համար·

1 Աւ Հիմա, եղբայրներ, ձեզի կ՚աղաչենք ու
կը յորդորենք Տէր Ցիսուսով, որ ինչպէս
մեզմէ առիք Թէ ինսոր պէտք է ձեզի քա-
լել ու Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ, այ աւելի ա-
2 նոր չափ չատնաք· Քանզի գիտէք Թէ ինչ պա-
3 տուիրներ տուինք ձեզի Տէր Ցիսուսով· Ինչ
չու որ Աստուծոյ կամքը սա է՝ սրբութիւն Ձեր
սուրբ ըլլալը, Որ դուք ետ կենաք պոռնկու-
4 թենէ· Որպէսզի ամէն մկը գիտնայ իր անձ-
5 նը սրբութեամբ ու պատուով տանիայ· Ոչ
Թէ ցանկութեան կիրքով՝ Ինչպէս հեթանոս-
6 ները՝ Որոնք Աստուած չեն ճանչնար· Ոչ Ըլ-
լայ որ Ոսա բանին՝ մէջ չափ անցնի Ձեզ ու
իր եղբայրը զրկէ, Ինչու որ Տէրը սա բոլոր
բաներուն համար վրէժխնդիր է· Ինչպէս ա-
ռաջուց բսինք ձեզի ու վկայութիւն տուինք·
7 Ինչու որ Աստուած մեզ պատճութեան կանչեց,
8 Ոհայա սրբութեան· Ի՚լաստի ան որ կ՚անար-
գէ՝ չէ Թէ անիկա մարդ մը կ՚անարգէ, Հապա

Տիմ· ա· 3·
Հռոմ· ա· 10· 11·
ժ· 32·
Գղ· բ· 17·
Կոր· ժգ· 9· 11·
Կող· գ· 12·
Պտ· ա· 3·
Գղ· գ· 10·
Գղ· գ· 9· ե· 15·
Գաղ· ե· 21·
Գղ· ե· 16·
Հռոմ· ժգ· 21·
Գոր· ժգ· 1· 5·
Փիլ· ա· 8·
Կոր· ա· 4· ե·
Գ Թես· ա· 7·
Գղ· ե· 25·
Գղ· բ· 16· ժգ·
Փիլ· գ· 1·
Կոր· ա· 2·
Գոր· իգ· 7· բ

Ա Կոր· ժգ· 31·
Կոր· ժե· 25·
Գղ· գ· 13· Յայտ·
ա· 7· իբ· 12·
—
Հռ· ե·
Գոր· ժե· 15·
Հռոմ· ժգ· 21·
ա Կոր· ժգ· 10· բ
Կոր· ա· 10·
Եփես· գ· 15·
Գոր· բ· 16· ժգ·
21· ի· 25· իա· 11·
ա Կոր· գ· 9·

Գաղ· գ· 12·
Գ Թես· բ· 21·
Գոր· ի· 23·
Հռ· ա·
ա Կոր· ե· 5·
Կող· գ· 5·
Գաղ· բ· 2· գ· 11·
Փիլ· բ· 16·
Գոր· ժբ· 1· 5·
Փիլ· ա· 8·
Կոր· ա· 4· ե·
Գ Թես· ա· 7·
Եփես· գ· 15·
Գ Թես· ե· 3· Կող·
գ· 5·
Հռոմ· գ· 10· ա
Կոր· գ· 15· 18·
Կող· գ· 5· Հբ·

Գ Թես· ա· 14·
—
Փիլ· ա· 27· Կող·
բ· 6·
Գղ· բ· 19·
Հռոմ· ա· 10·
Հռոմ· ժբ· 2·
Եփես· ե· 17·
Եփես· ե· 27·
ա Կոր· գ· 15· 18·
Եփես· ե· 3· Կող·
գ· 5·
Հռոմ· գ· 10· ա
Կոր· գ· 15· 18·
Կող· գ· 5· Հբ·

Հռոմ· ա· 24· 26·
Եփես· գ· 17· 18·
ա Կոր· ժե· 34·
Գաղ· գ· 8· Եփես·
բ· 18· գ· 18· բ
Ցհ· ա· 8·
Ղե· ժբ· 11· 13·
ա Կոր· գ· 8·
Կո՞ բանի մը
բ Ցհ· ա· 8·
Ղե· ժա· 44· ժբ·
2· ա Կոր· ա· 2·
Երբ· ժբ· 14· ա
Կոր· ա· 15· 18·
Ղուկ· ժ· 16·

զԱաուած՝ որ իր Մարդ Հոգին ալ °մեզի տուաւ։
9 Բայց եղբայրասիրութեան վրայով չպէտք չէ ձեզի բան գրել, ինչու որ դուք ինքներնիդ Աստուածմէ սորված էք միմեանց սիրել·
10 Եւ իրաւ ատ բանը կ'ընէք դուք բոլոր Մակեդոնիայի մէջ եղող ամէն եղբայրներուն· սակայն կ'աղաչենք ձեզի, եղբայրնե՛ր, որ
11 ալ աւելի առաւաւեցէ՛ք· Ու ջանաք ընէք որ հանդարտ կենա՛ք, ու ամէն մէկերնիդ իր գործը գործէ, °ու ձեր ձեռքերովը աշխատիք, (ինչպէս որ ձեզի պատուիրեցինք,) որ դուրսինները Հետը պարկեշտութեամբ վարուիք, ու °բանի մը կարօտ չըլլաք։
12 Ձնիք ուզեր, եղբայրնե՛ր, որ տգէտ ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով, որ չտրտմիք °ինչպէս
13 ուրիշները՝ որոնք յոյս չունին։ Քանզի °եթէ որ կը հաւատանք թէ Քիստոս մեռաւ ու յարութիւն առաւ, Աստուած ալ Աստուած նոյն Ննջեցեալները Քիստոսով պիտի բերէ անոր Հետ։
14 °Վասն զի ա՛ս կը զրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը, °եթէ մենք որ մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք, բնաւ ննջեցեալներուն առաջ
15 պիտի չանցնինք։ Ինչու որ Տէրը ինքն ազդարարութեան Հրամանով՝ Հրեշտակապետին ձայնովը °ու Աստուծոյ փողովը կրկնիկին պիտի իջնէ, °եւ Քրիստոսով մեռածները առաջ յարութիւն պիտի առնեն։
16 Ասկէ յարութիւն պիտի առնեն։ °Յետքը մենք՝ որ ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով միասին պիտի յափրտակուինք ամպերով Տէրոջը առաջը ելլելու· օդին մէջը, °եւ անանկ յաւիտեան
17 Տէրոջը Հետ պիտի ըլլանք։ °Ուստի միմիկնիկ միսիթարեցէ՛ք ա՛ս խօսքերով։

ԳԼ· Ե

1 Կը շարունակէ իր նկարագրութիւնը Քրիստոսի գալուստին գալուն վրայով։ 16 և զանազան խրատներ տալով։ 23 իր թուղթը կը վերջացնէ։

1 °Բայց ան ժամերուն ու ժամանակներուն
2 համար, եղբայրնե՛ր, °պէտք չէ բան մը գրել
3 ձեզի· °Քանզի դուք ինքներնիդ ալ գի-
4 տէք °թէ °Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս
5 անանկ կը հասնի։ Երբոր ըսելու ըլլան թէ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն է, °անասելը կրնան յանկարծակի անոնց վրայ պիտի հասնի °յղիին երկունքը պէս, ու պիտի չազատին։
6 Բայց դուք, եղբայրնե՛ր, խաւարի մէջ չէք, որ ան օրը գողի մը պէս ձեր վրայ հասնի։
7 Ինչու որ դուք ամէնքդ լուսոյ որդիք էք՝ ու ցորկուան որդիք· գիշերուան չենք,
8 խաւարինը չենք։ Ուրեմն չքնանանք ինչպէս որ ուրիշները, Հապա արթնուն ու զգաստ ըլլանք։ °Քանզի անոնք որ կը քնանան՝ գիշերը կը քնանան, և անոնք որ կ'արբենան՝ գիշերը կ'արբենան։ Բայց մենք որովհետև ցորկուան ենք, զգաստ ըլլանք, և հաւատարիմ ու սիրոյն զրահը վրանիս հագնինք, ու փրկութեան յուսոյն սաղաւարտը գլխնիս դնենք։
9 °Ինչու որ Աստուած մեզ բարկութեան համար չորոշեց, Հապա փրկութիւն առնելու համար մեր Տէր Քիստոսի ձեռքովը·
10 °Որ ինքը մեզի համար մեռաւ· որպէս զի թէ արթնուն ըլլանք և թէ քնանանք, իր Հետը
11 միասին ապրինք։ °Ասոր համար միմիկնիկ միմիթարեցէ՛ք և իրարու չշինութիւն տուէ՛ք, ինչպէս որ կ'ընէ՛ք ալ։
12 Եւ ձեզի կ'աղաչենք, եղբայրնե՛ր, °որ ճանչնա՛ք ձեր աշխատաւորները ու վերակացուները Տէրոջմով, ու ձեզի խրատ տուողնե՛ր
13 ըլլ· եւ զանոնք մեծապէս պատուեցէ՛ք սիրով իրենց գործերնին համար· °Իրարու Հետ
14 խաղաղութիւն ունեցէ՛ք· Եւ ձեզի կ'աղաչենք, եղբայրնե՛ր, °անկարգ վարմունք ունեցողները խրատեցէ՛ք, °վհատախոսները միսիթարեցէ՛ք, °տկարներուն ձեռնտու եղէ՛ք,
15 °համբուրեցէ՛ք զիրարու սուրբ համբոյրով։ °Զգուշացէ՛ք չըլլայ որ մէկը չարութեան փոխարէն չարութիւն Հատուցանէ մէկու մը· °Հապա ամէն առեն բարիք ընելու Հետևե՛ք եղէ՛ք թէ իրարու և թէ ամենուն։
16 °Միշտ առեն ուրախ
17 եղէ՛ք։ °Ընդ ատ ատ աղօթք ըրէ՛ք·
18 °Ամէն բանի մէջ գոհութիւն տուէ՛ք· °Ինչու որ ա՛ս

ա ա Կոր· բ· 10· ե· 40· ա Ցովհ· գ· 24
• Ես՝ Հին Հեզի
ե Գլ· ե· 1·
ը Երեմ· լ· 34· Ցովհ· գ· 45· Ժբ· 28· Երբ· բ· 11· ա Ցովհ· բ· 20· 27·
է Մատ· իբ· 39· Ցովհ· Ժբ· 34· Ժե· 18· Եփես· ե· 2· ա Պետ· գ· 8· ա Ցովհ· գ· 11· 23· գ· 21·
ը Գլ· ա· 7·
ի Գլ· գ· 18·
ր Բ Թես· գ· 11· ա Պետ· գ· 15·
ա Գործ· բ· 35· Եփես· գ· 28· բ Թես· գ· 7· 8· 12·
բ Հաւմ· Ժգ· 13· բ Կոր· բ· 21· Կող· գ· 5· ա Պետ· բ· 12·
գ Կաղ Ակտ·
դ Տես Ղե· Ժբ· 28· բ Որ· Ժգ· 1· 2· բ Թագ· Ժբ· 20·
ե Եփես· բ· 12·
զ Ա Կոր· Ժե· 13·
է Ա Կոր· Ժե· 18· 23· Գլ· գ· 15·
ը Գործ· Ժ· 42· Ա Պետ· գ· 15· ա Կոր· Ժե· 51·
թ Մատ· իգ· 30· 31· Գործ· ժ· 6· 9· Ղուկ· Ժե· 37· 38· 39· Ցով· 34· 35· Թես· ա· 9·
ժ Երեմ· Ժգ· 21· Ամբ· գ· 13·
ի Հաւմ· Ժգ· 12· 13· ա Յովհ· բ· 8·
լ Կաղ Ակտ·
խ Տես Ղե· Ժբ· 28· բ Որ· Ժգ· 1· 2· բ Թագ· Ժբ· 20·
ծ Եփես· բ· 12·
կ Ա Կոր· Ժե· 13·
հ Ա Կոր· Ժե· 18· 23· Գլ· գ· 15·
ձ Գործ· Ժբ· 17· 18· ի· 55·
ղ Ա Կոր· Ժե· 51·
ճ Մատ· իգ· 30· 31· Գործ· ա· 11· բ Փետ· գ· 19· Ցովհ· ա· 7·
մ Ա Կոր· Ժե· 58·
յ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
ն Ա Կոր· Ժե· 51·
շ Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
ո Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
չ Գլ· ե· 11·
— Մատ· իգ· 3· 36· Գործ· ա· 7·
պ Գլ· գ· 9·
ջ Մատ· իգ· 43· 44· իե· 13· Ղուկ· Ժբ· 39· 40· Գործ· գ· 10· Յովհ· գ· 3· Ժբ· 15·
ռ Գործ· ա· 11· բ Թես· ա· 7·
ս Ա Կոր· Ժե· 58·
վ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
տ Ա Կոր· Ժե· 51·
ր Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
ց Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
ւ Գլ· ե· 11·
փ Եփես· գ· 14· 16· 17·
ք Հաւմ· Բ· 22· Գլ· ա· 10· ա Պետ· բ· 8· Ցուց· 4·
օ Բ Թես· բ· 12· 13·
ֆ Հաւմ· Ժգ· 8· 9· Բ Կոր· ե· 15·
և Գլ· գ· 17·
ա Կոր· Ժբ· 18· Փիլ· բ· 29· ա Տիմ· ե· 17· Երբ· Ժգ· 7· 17·
բա Մատ· Բ· 40·
գբ Բ Թես· գ· 11· 12· Երբ· Ժբ· 12·
գգ Հաւմ· Ժգ· 1· Գործ· Ժգ· 1· 2· 3·
գդ Գալ· ե· 22· Եփես· գ· 18· բ Տիմ· գ· 2· Կող· գ· 12· բ Գլ· ա· Ժբ· 1· 2· Ա Պետ· գ· 10· Յուդ· 20·
գե Ա Կոր· Ժե· 51·
գզ Մատ· իգ· 30· 31· Գործ· ա· 11· բ Փետ· գ· 19· Ցովհ· գ· 5· Ժբ· 15·
գէ Գործ· ա· 11· բ Թես· ա· 7·
գը Ա Կոր· Ժե· 58·
գթ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
գժ Ա Կոր· Ժե· 51·
գի Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
գլ Հաւմ· Ժգ· 8· Բ Կոր· ե· 15·
գխ Գործ· Ժգ· 18· Փիլ· բ· 29· ա Տիմ· ե· 17· Երբ· Ժգ· 7· 17·
գծ Մատ· Բ· 40·
գկ Բ Թես· գ· 11· 12·
գհ Երբ· Ժբ· 12·
գձ Հաւմ· Ժգ· 1· Գործ· Ժգ· 1· 2· 3·
գղ Գալ· ե· 22· Եփես· գ· 18· բ Տիմ· գ· 2· Կող· գ· 12· բ Գլ· ա· Ժբ· 1· Ա Պետ· գ· 10· Յուդ· 20·
գճ Ա Կոր· Ժե· 58·
գմ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
գյ Ա Կոր· Ժե· 51·
գն Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
գշ Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
գո Գլ· ե· 11·
դա Մատ· իգ· 3· 36· Գործ· ա· 7·
դբ Գլ· գ· 9·
դգ Մատ· իգ· 43· 44· իե· 13· Ղուկ· Ժբ· 39· 40· Գործ· գ· 10· Յովհ· գ· 3· Ժբ· 15·
դդ Գործ· ա· 11· բ Թես· ա· 7·
դե Ա Կոր· Ժե· 58·
դզ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
դէ Ա Կոր· Ժե· 51·
դը Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
դթ Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
դի Գլ· ե· 11·
դլ Եփես· գ· 14· 16· 17·
դխ Հաւմ· Բ· 22·
դծ Բ Թես· գ· 11· 12·
դկ Երբ· Ժբ· 12·
դհ Հաւմ· Ժգ· 1· Գործ· Ժգ· 1· 2· 3·
դձ Գալ· ե· 22· Եփես· գ· 18· բ Տիմ· գ· 2· Կող· գ· 12· բ Գլ· ա· Ժբ· 1· Ա Պետ· գ· 10· Յուդ· 20·
դղ Ա Կոր· Ժե· 58·
դճ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
դմ Ա Կոր· Ժե· 51·
դյ Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
դն Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
դշ Գլ· ե· 11·
դո Եփես· գ· 14· 16· 17·
եա Հաւմ· Բ· 22·
եբ Բ Թես· գ· 11· 12·
եգ Երբ· Ժբ· 12·
եդ Հաւմ· Ժգ· 1· Գործ· Ժգ· 1· 2· 3·
եե Գալ· ե· 22· Եփես· գ· 18· բ Տիմ· գ· 2· Կող· գ· 12· բ Գլ· ա· Ժբ· 1· Ա Պետ· գ· 10· Յուդ· 20·
եզ Ա Կոր· Ժե· 58·
եէ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
եը Ա Կոր· Ժե· 51·
եթ Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
եժ Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
եի Գլ· ե· 11·
ել Եփես· գ· 14· 16· 17·
եխ Հաւմ· Բ· 22·
եծ Բ Թես· գ· 11· 12·
եկ Երբ· Ժբ· 12·
եհ Հաւմ· Ժգ· 1· Գործ· Ժգ· 1· 2· 3·
եձ Գալ· ե· 22· Եփես· գ· 18· բ Տիմ· գ· 2· Կող· գ· 12· բ Գլ· ա· Ժբ· 1· Ա Պետ· գ· 10· Յուդ· 20·
եղ Ա Կոր· Ժե· 58·
եճ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
եմ Ա Կոր· Ժե· 51·
եյ Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
են Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
եշ Գլ· ե· 11·
եո Եփես· գ· 14· 16· 17·
եչ Հաւմ· Բ· 22·
եպ Բ Թես· գ· 11· 12·
եջ Երբ· Ժբ· 12·
եռ Հաւմ· Ժգ· 1· Գործ· Ժգ· 1· 2· 3·
ես Գալ· ե· 22· Եփես· գ· 18· բ Տիմ· գ· 2· Կող· գ· 12· բ Գլ· ա· Ժբ· 1· Ա Պետ· գ· 10· Յուդ· 20·
եվ Ա Կոր· Ժե· 58·
ետ Ա Կոր· Ժե· 25· 52·
եր Ա Կոր· Ժե· 51·
ես Գործ· ա· 8· Ցովհ· Ժա· 12·
եւ Ցովհ· Ժբ· 26· Ժգ· 3· Ժե· 24·
զա Գլ· ե· 11·

Աստուծոյ կամքը քրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ ։ Ա-ոչ
19 բայ ։ Ա-ոչ Հոգին մի մարէք ։ (20) Մարգա-
21 րեութիւնները մի արհամարհէք ։ Ամէն բան
22 փորձեցէք ։ Բարին ամուր բռնեցէք ։ Ամէն
23 տեսակ գէշ բաներէն նահ կեցէք ։ Ու ինքը
խաղաղութեան Աստուածը ձեզ բոլորովին
սուրբ ընէ, եւս ձեր բոլոր հոգին եւ հոգին
ու մարմինը անարատ պահուի Քրիստոս Յի-
24 սուսի գալուստին ։ Հաւա-

տարիմ է ան որ ձեզ կանչեց, որ ինքը պիտի
կատարէ այդ ։
25 Եղբայրներ, աղօթք բրէք մեզի համար ։
26 Բարեւ տուէք բոլոր եղբայրներուն սուրբ
27 համբոյրով ։ Կ'երդմընցնեմ ձեզ Տէրոջմով,
որ սա թուղթը բոլոր սուրբ եղբայրներուն
28 կարդացուի ։ Իւր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքը ձեր հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ Ա.ՌԱՔԵԼՈՅՆ
Ա.Ո ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսա-
ղոնիկեցւոց եկեղեցւոյդ ։ Ձեր Հայր Աստու-
2 ծով ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով ։ Շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։
3 Պարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ գոհա-
նալ ձեզի համար, եղբայրներ, ինչպէս որ կը
վայլէ · քանզի ձեր հաւատքը չատ աճելով
վրայ է, և ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու
4 վրայ կը չատնայ · Մինչեւ որ մենք ալ ձեզմով
կը պարծնանք Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէ-
ջը՝ ձեր համբերութիւնը ու հաւատքին հա-
մար ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նեղու-
թիւններուն մէջ, որոնց որ դուք կը համբե-
5 րէք · Որ է Աստուծոյ արդար դատաստանին
ապացոյցը՝ որ դուք արժանանաք Աստուծոյ
թագաւորութեանը, Որուն համար ալ նեղու-
6 թիւն կը կրէք · Քանզի Աստուծոյ առջեւ
իրաւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տուողներուն
7 նեղութիւն հատուցանել, Ու ձեզի նեղու-
թիւն կրողներուդ՝ մեզի հետ հանգիստ,

երբ Յիսուս երկինքէն յայտնուելու ատեն
8 իր զօրաւոր հրեշտակներովը, Բոցոյ ճրագի
կրակով վրէժ առնելու անոնցմէ՝ որ Աստուած
չեն ճանչնար, Ու որ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
9 տոսի աւետարանին չեն հնազանդիր · Որոնք
պիտի պատժուին յաւիտենական սատակու-
մով՝ Տէրոջմէ երեսէն ու անոր զօրութեանը
10 փառքէն, Երբոր ինքը գայ փառաւորուե-
լու իր սուրբերուն մէջը, Ու հիանալի ըլլալու
բոլոր հաւատացեալներուն մէջը, (Որու որ մեր
վկայութիւնը ձեր մէջը հաւատացուեցաւ ։)
11 ան օրը · Ուստի միշտ ալ ամէն ատեն ձե-
ղի համար աղօթք կ'ընենք, Որ մեր Աս-
տուածը ձեզ արժանի ընէ իր կոչմանը, և իր
բարութեան բոլոր հաճութիւնը կատարէ, Ու
12 հաւատքին գործը՝ զօրութիւնով · Մինչ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը փառաւորուի
ձեր մէջը, և դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Աս-
տուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհացը
համեմատ ։

ԳԼ· Բ

1 Կը խնդրենք ամենքդ որ հաստատ կենան իրենց բնականած
Տէրոջմութեանը մէջ· 3 կը յորդորեն թէ ամենք հաւատքէն
պիտի ապաստանին· 9 և Ղեւտ պիտի յայտնուի Տէրոջը օրը
գալէն առաջ· 15 իր ատենի յորդորչները կը կրկնէ· ու ա-
ղօթք կ'ընէ անոնց համար ։

1 Կ'աղաչենք ձեզի, եղբայրներ, Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի գալստեանը եւ մեր անոր

Եբեր· գ· 30· ա
Տիմ· գ· 14· բ
Տիմ· ա· 6· Տես
ա Կոր· ժգ· 30·
ա Կոր· ժգ· 1·30·
ա Կոր· բ· 11· 15·
Յհմն· գ· 1·
Փիլ· գ· 8·
Գղ· գ· 11·
Փիլ· գ· 9·

Գղ· գ· 13·
ա Կոր· ա· 8·
ա Կոր· ա· 9· ժ·
13· բ Թես· գ· 5·
Թես· գ· 1·
Հռոմ· ժգ· 16·
Կող· գ· 16· բ
Թես· գ· 14·
Հռոմ· ժգ· 20·

24· բ Թես· գ· 13·
—
ա Կոր· ա· 19·
Թես· ա· 1·
ա Կոր· ա· 3·
Թես· ա· 9, 3·
գ· 6· 9· Գղ· բ·
12·
բ Կոր· է· 14· Բ·
2· ա Թես· բ· 19·

20·
Թես· ա· 3·
ա Թես· բ· 14·
Փիլ· ա· 28·
ա Թես· բ· 14·
Յայտ· գ· 10·
Յհմն· ժգ· 13·
ա Թես· գ· 15·
Թես· գ· 14·
Երբ· ժ· 37· ժբ·

20· բ Պետ· գ· 7·
Յայտ· իա· 8·
Մատ· ԻԲ· 6· ա
Թես· գ· 5·
Հռոմ· ժ· 8·
Փիլ· գ· 19· բ
Պետ· գ· 7·
Յուդ· 14· Հնոք
բ· 19· Գղ· բ· 5·
Մատ· ԻԲ· 7·

Մատ· կբ· 35·
Հբր· ա·
Թես· ա· 3·
Պետ· ա· 7· գ·
14·
—
ա Թես· գ· 13·
Մատ· իգ· 31·
Մատ· ժգ· 37· ա
Թես· գ· 16·

2 քանզի ժողովելուն համար, ։Զըրկայ որ չուտ
մը խախտիք ։ի միտքէն, ու չըլլայ որ խոռ-
վիք՝ ոչ հոգիով ու ոչ խօսքով, ոչ ալ մուգ-
ծով մը իբր թէ մեզմէ ։ե՜՜՜ն, որպէս թէ
3 Քրիստոսի օրը եկած հասած ըլլայ։ ։Զրկայ որ
մէկը ձեզ խաբէ մէկ կերպով մը· ։Ինչու որ ա՜
՜՜ր պէ՛ք ։է՛ր՝ ։թէ որ ապստամբութիւնը առաջ
չգայ, ու յայտնուի մեզաց մարդը՝ ։կորըս-
4 ուան արդէն, ։Ո՛ն հակառակորդը Աստուա-
ցած ։անունուն վրայ որ Աստուած կ՛ըսուի
կամ կը պաշտուի, մինչև անիկա Աստուծոյ
տաճարին մէջ ։նստի, և ինքզինքը
5 ցուցընէ թէ Աստուած է· Չէ՞ք յիշեր որ երբ
6 ձեր քովն էի, ասո բաները կ՛ըսէի ձեզի· Եւ
հիմա գուք ։ընդ՛՜՜՜ գիտէք ։ինչ է ան որ
կ՛արգիլէ, որ ինքը իր ատենին յայտնուի·
7 ։Ինչու որ անօրէնութեան խորհուրդը հիմա
կուգուն կը զօրանայ· բայց ան որ հիմա կ՛ար-
գիլէ, ։մի՜՜՜ մինչև որ ինքը միջեռքէն
8 վերնայ· Ու՛ եւ ոքը պիտի յայտնուի ան անօ-
րէնը, զոր որ Տէր [Քիստոս] ։իր բերնին հո-
գիովը պիտի սպառէ, ։ու իր գալուն յայտ-
9 նութիւնովը պիտի կորսնցնէ· ։Որուն գալը
Սատանային ազդեցութիւնովն է բոլոր զօրու-
թիւնով և ։նշաններով ու սուտ հրաշքներով,
10 ։Եւ կորուստներուն վրայ անիրաւութեան
բոլոր խաբէութիւնովը· որովհետև անոնք
ճշմարտութեան սէրը չընդունեցին՝ որ փրր-
կուին· Նոյնը Աստուած ալ պիտի խրկէ
անոնց ուժով մոլորութիւն մը՝ որ սուտին
11 հաւատան· Որ դատապարտուին ամէն անոնք
որ չհաւատացին ճշմարտութեան, ։Հապա
անօրէնութեան յօժարեցան·
12 Բայց մեզի պէտք է միշտ Աստուծմէ գո-
հանալ ձեզի համար, Տէրոջմէ սիրուած եղ-
բայրներ, ինչու որ Աստուած ։առաջուց ։Ձեզ
ընտրեց փրկուելու ։Հոգիին սրբելովը ու ճըշ-
13 մարտութեան հաւատքովը· Որուն ձեզ կանչ-
եց մեր աւետարանելովը՝ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի փառքը առանելու·
14 Ուստի, եղբայրներ, ։Հաստատ կեցէք, ու
պահո բռնեցէք այն աւանդութիւնները որ
սորվեցաք թէ խօսքով ու թէ մեր ։Թուղ-
15 թովը· ։Ու ինքը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս՝
ու մեր Հայրը Աստուած, ։որ մեզ սիրեց ու
տուաւ մեզի յաւիտենական մխիթարութիւն
16 ։Ե բարի յոյս ։Նորհքով, Ձեր սիրտերը մխի-
թարէ ։Ե ձեզ հաստատէ ամէն բարի խօսքի-
րու ե գործքերու մէջ·

Գ԰ Գ

1 Կը ։Նդրէ որ անոնք աղօթք ընեն իրենց համար· 3 անոնց վրայ
իր աննեցած վստահութիւնը կը յայտնէ· 5 անոնց համար Ըս-
տաջաղաչ կ՛ընէ· 6 գանգատ պատճէրները կու տայ,
մանաւանդ ծուլութենէն և անօգուտ ընկերներէն հեռու կե-
նալու վերաբերութեամբ· 16 և իր ծանր աղօթքով ու բարեւներով
կը վերջացնէ·

1 Վերջապէս, եղբայրներ, ։մեզի համար
աղօթք ըրէք, որ Տէրոջը խօսքը յառաջանայ
2 ու փառաւոր ըլլայ, ինչպէս որ ձեր մէջը· ։Ու
որ անիրաւ ու չար մարդոցմէն ազատինք·
3 ։Ինչու որ ամէնը ։Հաւատք չունին· ։Բայց
Տէրը հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի հաստա-
4 ւտ, ։ու չարէն պահէ· Եւ ։Ձեր վրայ վստա-
հութիւն ունինք Տէրոջմով, թէ ինչ որ ձեզի
պատուիրեցինք՝ կ՛ընէք, ու պիտի ընէք ալ·
5 ։Ու Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու
Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ·
6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք, եղբայրներ, մեր
Տէր Քիստոս Քրիստոսի անունովը, ։որ ետ
քաշուիք ։ամէն եղբօրմէ՝ ։որ անկարգու-
թեամբ կը վարուի, ։ու չ՛ըլ թէ ան աւանդու-
7 թեանը որ մեզմէ առաւ· ։Ինչու որ դուք
ինքներնիդիդ գիտէք թէ ինչպես պարտիք
մեզի նմանիլ ըլլալ· Ւ՜քանզի մենք ձեր մէջը
8 անկարգութեամբ չվարուեցանք, Ոչ ալ մե-
կուն հացը ձրի կերանք· ։Հապա ։Ցանքով և
աշխատութիւնով գիշեր ու ցերեկ կը գործէինք՝
ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն տալու համար·
9 Ոչ թէ՝ որ մենք իշխանութիւն չունէինք,
։Հապա որ անձնէնիս ձեզի օրինակ ընենք՝ որ
10 մեզի նմանուդ ըլլաք· Ւ՜քանի մենք ձեր քովն էինք՝ սա ձեզի կը պատուիրէինք,
։թէ ան որ չուզեր գործ գործել, հաց ալ թող
11 չուտէ· Որով որ լսենք որ ձեր մէջէն անանձ-
նակարգութեամբ կը վարուին, ։ու գործ մը
չեն գործեր, հապա հետաքրքիր կը պարտին·

3 ։Ու
3 Հաւատ· ա· 24· ես·
Տէր ք ։Հոգ· իբ·
22· Եզեկ· ժգ· 9·
Մատ· ի· 5· 11·
ա Տիմ· գ· 1·
4 Հաւատ· ա· 32·
Ես· ի· 8·
Ես· ի· 10· 11·
Դաւ· ե· 10· 11·
Գլ· ա· 8· 9· Երբ·
ժ· 27·
Ցոյց· ե· 41· 48·
Եզեկ· ը· 2· Ցոյց·
ժբ· 23·
Տես բ Օր· ժգ· 1·
Մատ· իդ· 24·
Ցոյց· ժգ· 15·
Ժխ· 28·
5 բ Կոր· բ· 15· գ·
ա Ցոյց· բ· 18·
գ· 3·
Ցոյց· գ· 9· Եփ·
ժա· 4· Ռմ· գ·
5· Ցոյց· բ· 16·
ժԹ· 15· 20· 21·
Դաւ· է· 10· 11·
Գլ· ա· 8· 9· Երբ·
ժ· 27·
Ցոյց· բ· 41· 48·
Եզեկ· ը· 2· Ցոյց·
ժբ· 23·
Տես բ Օր· ժգ· 1·
Մատ· իդ· 24·
Ցոյց· ժգ· 15·
Ժխ· 28·
6 բ Կոր· բ· 15· գ·
ա Ցոյց· բ· 18·
գ· 3·
Ցոյց· գ· 9· Եփ·
ժա· 4· Ռմ· գ·
5· Ցոյց· բ· 16·
ժԹ· 15· 20· 21·
Դաւ· է· 10· 11·
Գլ· ա· 8· 9· Երբ·
ժ· 27·
Ցոյց· բ· 41· 48·
Եզեկ· ը· 2· Ցոյց·
ժբ· 23·
Տես բ Օր· ժգ· 1·
Մատ· իդ· 24·
Ցոյց· ժգ· 15·
Ժխ· 28·
7 Ղկ· ա· 1· 2·
ա Ցոյց· գ· 10·
Ցոյց· ա· 5·
ա Գլ· ա· 3·
Ես· ի· 9·
Ղկ· ա· 13·
Գլ· ա· 10·
—
8 Ես· ի· 9·
Ես· ի· 10·
Ես· ի· 4·
Ղկ· ա· 75·
Գլ· ա· 2·
ա Ցոյց· ժե·
Ես· ի· 12·
Գլ· ա· 10·
9 Ես· ի· 31·
Դար· իբ· 21· Եր·
ա Ցոյց· ժե· 8·
Գլ· ա· 14·
ա Կոր· գ· 16· ժա·
1· ա Ես· ա· 6·
7·
ա Ես· ի· 10·
Գար· ժբ· 3· բ·
24· բ Կոր· ժա· 9·
ա Ես· բ· 9·
ա Կոր· բ· 6· 7·
Ես· ի· 10·
Ես· ի· 11·
Ես· ի· 11·
Ես· ի· 11· ա
Տիմ· ե· 13· ա
Գլ· ա· 15·
10 ։Ու
Ես· ի· 18·
Հաւատ· ժգ· 17·
Եփ· 14· ա Տիմ·
գ· 5· բ Ցոյց· 10·
ա Կոր· ե· 11· 13·
ա Ես· գ· 11· ե·
14· Եփ· 11· 19·
14·
Գլ· բ· 14·
ա Կոր· գ· 16· ժա·
1· ա Ես· ա· 6·
7·
ա Ես· ի· 10·
Գար· ժբ· 3· բ·
24· բ Կոր· ժա· 9·
ա Ես· բ· 9·
ա Կոր· բ· 6· 7·
Ես· ի· 10·
Ես· ի· 11·
Ես· ի· 11· ա
Տիմ· ե· 13· ա
Գլ· ա· 15·

12 Ա՛նանկներուն պատուէր կու տանք ու կ՚ա-
զդենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, որ
հանգարտութեամբ գործեն և իրենց հացը
13 ուտեն։ Բայց դուք, եղբայրնե՛ր, մի՛ ձանձ-
14 րանաք բարիք գործելէն։ Իսկ թէ որ մէկը
չհնազանդի մեր խօսքին ան թուղթով, դուք
նշանակեցէ՛ք անիկա, ու անոր հետը մի
15 խառնուի՛ք, որ ամչնայ։ Բայց չըլլայ թէ
թշնամի պէս սեպէ՛ք ա՛նիկ, հապա եղբօր
16 պէս խրատեցէ՛ք։ Ե՛ւ ինքը խաղաղութեան
Տէրը ամէն կերպով ձեզի խաղաղութիւն տայ
ամէն ատեն։ Տէրը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։
17 Ա՛ս ողջոյնը իմ ձեռքս՝ Պօղոսին է, որ
ամէն թուղթերուն մէջ նշան է։ Ասանկ կը
18 գրե՛մ։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէ՛ն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աստուծոյ Տիրոջմէն ինծի կը ձգէ ան պատուէրը որ ին-
ձի Մաքեդոնիա գացած ատենը ատեր կը անար։ 2 կը խօսի
օրէնքին ուզիզ գործադրութեանը և նպատակին վրայով։ 11 իր
առաքելական պաշտօնին կատարելուն վրայով։ 20 և Հիմենա-
սին ու Ալէքսանդրեան վրայով։

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը՝ մեր
փրկիչ Աստուծոյ և մեր յոյսը եղող Քրիստոս
2 Յիսուսի՝ Տիմոթէոսի՝ իր հարա-
զատ որդւոյս հաւատքով, շնորհք, ողորմու-
թիւն ու խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօր-
մէն և Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն։
3 Ինչպէս որ քեզի ապտելի եփեսոս մնալու,
երբոր ես Մակեդոնիա կ՚երթայի, որ պա-
տուիրես մէկ քանիներուն օտար ուսմունք
4 չտարվեցընել, ե՛ւ շապկի առասպելներու ու
ազգաճամարներու՝ որ վերջ չունին, որոնք
աւելի վէճեր կը պատճառեն քան թէ Ա-
ստուծոյ հաստիչ դ՚ընթացիկները՝ որ կ՚իրայ հա-
5 ւատքով։ Իսկ պատուիրանքին ծայրագոյնը սէր
է ըստրբ սրտով ու բարի խղճմտութեամբ և ան-
6 կեղծ հաւատքով։ Որոնցմէ խոտորելով ոմանք
7 խուճ խօսքերու հանէ գացին։ Օրինաց
վարդապետ ըլլալ կ՚ուզեն, բ՚ոչ ինչ չեն
հասկընար ինչ որ կը խօսին, ոչ ալ ան բաները՝
8 որոնց համար ուռ կը կռմռին։ Արդ գիտենք
որ օրէնքը ազէկ է, թէ որ մէկը անկից օրի-

9 նաւոր կերպով գործածելու ըլլայ։ Հայց առ
թող գիտնալ որ արդարներուն համար չէ
օրէնքը, հապա անօրէններուն ու անհնա-
զանդներուն համար, ամբարիշտներուն և մե-
ղաւորներուն, անառըրներուն և պիղծերուն,
հայր ու մայր գարնասպանները, մարդասպան-
10 ներուն, գեռնիներուն, արուագործներուն,
մարդ գողցողներուն, սուտ ազգուցիներուն, սուտ
երդումի բնդունելներուն, և թէ ուրիշ ինչ որ հա-
11 կառակ է առղջամիտ վարդապետութեան, Ինչ
երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւետարանին
12 համեմատ է, ՝ան որ ինձի յանձնուեցաւ։ Եւ
շնորհակալ եմ անոր՝ որ զիս զօրացուց, այս-
ինքն Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը, ՝որ հա-
ւատարիմ սեպելով զիս՝ դաս ապաստարու-
13 թեանը մէջ դրաւ։ Ինչ առաջուց հայհոյիչ
էի ու հալածող և բնդանդող։ բայց ողոր-
մութիւն գտայ, ՝ինչու որ անհաւատութեան
14 մէջ չգիտնալով բրի։ Ե՛ւ մեր Տէրոջը շնորհ-
քը խիստ չատ եղաւ ըն՚հաւատքով ու
15 սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։ Հա խօսքը
հաւատարիմ է ու բոլորովին ընդունելութեան
արժանի, ՝որ Քրիստոս Յիսուս աշխարհք ե-
կաւ մեղաւորները փրկելու, որոնց գլուխը
16 ես եմ։ Բայց անոր համար նողորմութիւն գը-
տայ, որ զիս առաջ Յիսուս Քրիստոս իմ
վրաս ցուցընէ բոլոր երկայնամտութիւնը՝ օրի-

ն ա Թես· գ· 11։
ձ Լիմ· գ· 28։
ղ Գաղ· գ· 9։
ճ Մատ· ժբ· 17· ա
Կոր· ե· 9· 11·
Հբր· 6։
մ Ղե· ժի· 17· ա
Թես· ե· 14։
յ Տես· գ· 10·
ն Հաւմ· ժե· 35·
ժգ· 30· ա Կոր·
ժգ· 33· բ Կոր·
ժգ· 11· ա Թես·
ե· 23·

շ ա Կոր· ժգ· 21·
Կղ· գ· 15·
ո Հաւմ· ժգ· 24·
—
պ Գղ· բ· 3· գ· 10·
Տես· ա· 3· բ·
10· գ· 4· Յաց· 25·
ջ Կղ· ա· 27·
ռ Ա՛նձ Տէր Յիսուս
Քրիստոսի
Գործ· Ի· 15· Գաղ·
ա· 1· 12·
ս Գործ· ժգ· 1· ա
Կոր· գ· 17· Փիլ·

ր· 19· ա Թես· գ· 2·
տ Տես· ա· 4·
ւ Գաղ· ա· 3· բ
Տես· ա· 2· ա Պետ·
ա· 2·
փ Գործ· ի· 1· 3· Փիլ·
բ· 24·
ք Գաղ· ա· 6· 7·
Գղ· գ· 3· 10·
օ Գղ· գ· 7· գ· 4·
20· բ Տիմ· բ· 14·
16· 23· Տես· ա·
14· գ· 9·

և Կամ կենցաղավա-
րութիւնը
Հաւմ· ժգ· 8·
10· Գաղ· ե· 14·
բ Տիմ· բ· 22·
գ Գղ· գ· 4· 20·
դ Գղ· գ· 4·
ե Հաւմ· ե· 12·
զ Գաղ· գ· 10· ե· 23·
է Գղ· գ· 3· գ· 4·
ը Գղ· գ· 5· բ Տիմ·
գ· 3· Տես· ա· 9·
բ· 1·
թ Գղ· գ· 15·
ժ ա Կոր· Ի· 17·

Գաղ· բ· 7· Կղ·
ա· 25· ա Թես· բ·
4· Գղ· բ· 7· բ
Տիմ· ա· 11· Տես·
ա· 3·
ի բ Կոր· ժբ· 9·
լ ա Կոր· ե· 25·
խ բ Կոր· գ· 5· 6·
գ· 1· Կղ· ա· 23·
ծ Գործ· բ· 3· Ի· 1·
ա Կոր· ժե· 9·
Փիլ· գ· 6·
կ Ղաւկ· իգ· 34·
Յովհ· Ի· 30· 41·

Գործ· գ· 17· իգ· 9·
Հաւմ· ե· 20· ա
Կոր· ժե· 10·
ղ բ Տիմ· ա· 13·
Ղաւկ· ե· 47·
հ Գղ· գ· 1· գ· 9·
բ Տիմ· բ· 11· Տես·
գ· 8·
մ Ատ· Ի· 13· Ատ·
բ· 17· Ղաւկ· ե·
32· ժբ· 10· Հբ·
ա· 8· ա
Յովհ· գ· 5·
չ բ Կոր· գ· 1·

նակ ըլլալու անոնց որ պիտի հաւատային
17 իրեն յաւիտենական կենաց համար ։ ¶Արդ
յաւիտենական Թագաւորին՝ որ չանհետ --
չանհետելիք է , ։մի ©միայն Աստուծոյն փառք
ու պատիւ յաւիտենից յաւիտենից։ Ամէն ։
18 ‘Ա.ս պատուէրը կ՚աւանդեմ քեզի , իմ որ-
դեակս Տիմոթէոս , ‘ըս մարգարէութիւնն
նման մարգարէութիւնուն նախնւոյս , որ
անոնցմով պատերազմիս ‘ան բարի պատե-
19 րազմ , ։եւ ունենաս հաւատք ու մաքուր
խղճմտանք , որն որ մէկ քանիներըր իրենցմէ
մէկդի ձգելով՝ ։հաւատոյքին կրկեցին
20 հաւատքին կոշմանէ · Որոնցմէ են ։Հիմենաս
ու ։Ալէքսանդրոս , ։որոնք ես Սատանային
մատնեցի , ‘որ սորվին հայհոյութիւն չընել ։

ԳԼ· Բ

1 Կը յորդորեմ ուրեմն զ. գոհութիւն մատուցանել ամէն մար-
դոց համար , և ասոր պատճառն ալ յաւաչ կը բերէ · 2 կը
յայտնեն թէ իրենցը իրաւ գործադրելու են · 13 թէ անոնց
բարեսաստութիւն չխղ սորվեցնելու , 15 և թէ պիտի փրկուին
թէ որ հաւատքի մէջ կենան ։

1 Ա.ՐԴ կ՚ազաչեմ ամէն բանէն առաջ ազօթք
ընել , ինդրուածք , ազաչանք , գոհութիւն
2 ամէն մարդոց համար , ։Թագաւոր-
ներուն եւ իշխանաւորներուն հա-
մար . որ խաղաղ ու հանդարտ կեանք վա-
րենք բոլորովին աստուածպաշտութիւնով ու
3 պարկեշտութիւնով : ‘Ինչու որ այն է ազեկը
ու ընդունելի ։մեր փրկիչ Աստուծոյն առ-
4 ջեւը , ։Որ կ՚ուզէ թէ ամէն մարդկին փրկուին
5 ու ճշմարտութիւնը ճանչնալու գան · ‘Քանզի
մէկ Աստուած մը կայ , ու մէկ միջնորդ մը
Աստուծոյ ու մարդոց մէջը՝ Քրիստոս Յիսուս
6 մարդը , ։Որ իր անձը ամենուն տեղը փրը-
կանք տուաւ՝ իր ատենին վկայութիւն ըլ-
7 լալու · ։Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ
գրուեցայ , (‘ճշմարիտ կ՚ըսեմ ։Քրիստոսով՝ Ե
սուտ չեմ խօսիր ,) ։հեթանոսներուն վարդա-
պետ եղայ հաւատքով ու ճշմարտութիւնով ։
8 Արդ կ՚ուզեմ որ երկի մարդիկ ամէն տեղ
ազօթք ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վերցնելով
առանց բարկութեան ու երկմտութեան ։
9 ‘Նոյնպէս ալ կիներըը վայելուչ հագուստով ,
անձիմածութեամբ և պարկեշտութեամբ ինք-
զինքնին զարդարեն , չէ թէ հիւսուածքնե-
բով կամ ոսկիով կամ մարգարիտներով կամ
10 մեծագին հանդերձներով , ։Հապա բարի
գործքերով՝ ‘ինպէս որ կը վայլէ աստուած-
11 պաշտութիւնը գործածող կիներուն : Կիրի
մարդը ծոյլ սորվի լուռութեամբ ամենայն հնա-
12 զանդութիւնով : ‘Բայց կիրի մարդ ու հրամայն
չեմ սար սորվեցնելուս , ‘ոչ ալ երկի մարդուն
13 իշխելու , հապա լուռ կենալու : ‘Ինչու որ
։առաջ Ադամ ստեղծուեցաւ , ։ետքը Եւայ ·
14 ‘Եւ Ադամ չխաբուեցաւ , հապա կինը խա-
15 բուեցաւ ու յանցանք գործեց · Սակայն պէ-
տի փրկուի անիկա որդեծնութեամբ , թէ որ
կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ
պարկեշտութիւնով ։

ԳԼ· Գ

1 Կը յայտնէ թէ եպիսկոպոսները , սարկաւագները ու անոնց
կիներները ինչ վարուելքի տեր ըլլալու են , 14 և թէ ինչ նպա-
տակով ինքը սա բաները գրեց Տիմոթէոսին · 15 Որ իմանայ ինչ-
պէսին վրայով և անոր միջոցաւոր ան ընդունուած սուրբ
վարդապետութեանը վրայով ։

1 ‘Ա.ս խօսքը հաւատարիմ է , ։Թէ որ մէկը
եպիսկոպոսութիւնն կը ցանկայ՝ հաղէկ գոր-
2 ծի կը ցանկայ ։ Պուտի պէտք է եպիսկո-
պոսին անթարատ ըլլալ , ։մէկ կնկան մը երկի ,
զգաստ , խոհեմ , պարկեշտ , հիւրասէր ,
3 ‘սորվեցնելու յարմար , ։Ոչ գինեմոլ , ‘ոչ
զարնող , ‡Հապա ։Հանդարտ , ոչ կռուող ,
4 ‘ոչ արծաթամոլ · Որ իր տանը հաղէկ վա-
րակապետութիւն ընող ըլլայ , ։Իր զաւակ-
ները հնազանդութեան մէջ պահելով բո-
5 լոր ծանրաբարոյութեամբ · (Հապա թէ որ
մէկը իր տանը վերակապետութիւնն չընէր
գիտնայ , ։Ինչպէս Աստուծոյ եկեղեցւոյն հո-
6 գաբարձու պիտի ըլլայ ·) Ոչ ալ նոպատհատաս
ըլլայ , ‘որ չըլլայ թէ հպարտանալով Սատա-
7 նային դատապարտութեանը մէջ իյնայ · ։Հէ-
պա պէտք է անոր գիտնալն ալ բարի վկայութիւն ունենալ , որ չըլլայ թէ
նախատինքի մէջ ու ։Սատանային որոգայթին
մէջը իյնայ ։
8 ‘Նոյնպէս ալ սարկաւագները ըլլան ծանրա-
բարոյ , ոչ երկիդագու , ‘ոչ գինեսէր , ոչ անարգ
9 շահասիրութեան տուէլ եղող · ։Հապա հա-

▼ Սաղ· ժ· 16· Ղեւտ· 13· Դան· ե· 14· Գաղ· գ· 15· 16·	բ· 3· գ· 7· Գաղ· գ· 9· բ Գաղ· գ· 10· 17· Տիմ· ա· 8· բ Տիմ· ա· 9· բ Տիմ· բ· 17· բ Տիմ· գ· 14· ▽ Կոր· ե· 5· Դեւր· ժգ· 45· Եզր· ը· 10· Եբեմ· իզ· 7· Հաւափ· ժգ· 1· Հաւափ· ժբ· 8· Գաղ· գ· 1· Գաղ· ե· 4· Գաղ· գ· 11· բ Տիմ· ա· 9· Եզեկ· ժբ· 25·	Ցիմ· գ· 16· 17· Տիմ· բ· 11· բ Գաղ· գ· 9· ‡ Ցիմ· ժ· 3· բ Տիմ· բ· 25· Հաւափ· գ· 29· 30· ժ· 12· Գաղ· գ· 20· Եբր· բ· 6· իժ· 15· Մատ· իզ· 23· Մարկ· ժ· 45· Եբեմ· ե· 14· Հաւափ· ե· 6· Տիմ· բ· 22· Գաղ· գ· 5· Տիմ· ե· 10· գ· Տիմ· ե· 1· Տիմ· ե· 2· Տիմ· ե· 3· Գաղ· գ· 5· Գաղ· գ· 4· Հռ· ժգ· 25·
Եփես· ա· 10· բ Տիմ· ա· 8· Եփես· գ· 7· 8· բ Տիմ· ա· 11· Հաւափ· իզ· 1· Ցիմ· գ· 4· Սաղ· ճէ· 2· Եփես· ա· 15· ¶ Գաղ· ա· 3· Գաղ· գ· 14· Եզեկ· ժբ· 25·	Եփես· ե· 24· Դան· ա· 27· բ· 18· 22· ա Կոր· ժա· 3· Դան· գ· 6· բ Կոր· ժա· 3· — Գաղ· ա· 15· Գաղ· գ· 25· Փիլ· ա· 1· Եփես· գ· 12· Տիմ· ա· 6· Եա· Եփես· ե· 9· Հռ· ա· 21· բ Տիմ· բ· 24· Հաւափ· ա· 3· Տիմ· ա· 7·	Ցիմ· ա· 20· Հռ· ժգ· 20· Տիմ· ե· 21· Տիմ· ե· 22· Ցիմ· ե· 23· Տիմ· ե· 24· Տիմ· ե· 25· Տիմ· զ· 1· Տիմ· զ· 2· Տիմ· զ· 3· Եզր· ժգ· 9· Եզեկ· խգ· 21· Գաղ· ա· 19·

ւսաքին խորհուրդը պահէն մաքուր խղճմ-
10 ասնքով։ Եւ ասոնք ալ առաջ թող փոր-
ձուին, ետքը թէ որ անմեղադրելի գտնուին,
11 սարկաւագութեան պաշտօնը կատարեն։ Ա-
նոնկ ալ ձեզ կինիները ծանրաբարոյ լլլան,
ոչ չարախօս։ Հաց զգաստ, ամէն բանի մէջ
12 հաւատարիմ։ Սարկաւագները մէկ կնկան մը
էրկի լլլան, և իրենց զաւակներուն ու իրենց
տներ ալէկ վերակացութիւն ընող լլլան։
13 Քանզի անոնք որ սարկաւագութեան պաշ-
տօնը ալէկ կը կատարեն, բարի աստիճան մը
իրենց կը շահին, ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ
եղած հաւատքին մէջ չատ համարձակութիւն։
14 Ա՛ս բաները կը գրեմ քեզի յուսալով մե-
15 տիս քեզի գալ· բայց եթէ ուշանալու լլլամ,
որ գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի
Աստուծոյ տանը մէջ պտտիլ, որ կենդանի
Աստուծոյ եկեղեցին է, ճշմարտութեան սիւնը
16 ու հաստատութիւնը։ Եւ յայտնապէս մեծ է
աստուածպաշտութեան խորհուրդը· Ան-
տուած մարմնիով յայտնուեցաւ, Հոգիով
արդարացաւ, հրեշտակներուն երեցաւ, հե-
թանոսաց մէջ քարոզուեցաւ, հաւատքին մէջ
հաւատացուեցաւ հա փառքով համբառնաւ։

ԳԼ· Դ

1 Եւ Հոգին յայտնի կ'ըսէ թէ ետքի ժամանակները ոմանք
հաւատքէն պիտի մոլորին, և դաժանած պատկերներ կու տայ
Տիմոթէոսին, որ իրեն յանձնուած պաշտօնին մէջ ներբեռնին
մը չըլլայնին։

1 Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ թէ ետքի ա-
ժամերները մէկ քանիները հաւատքէն պիտի
ապստամբին, և մոլորեցուցիչ ոգիներու հա
դիւաց ուսմունքներու ուշադրութիւն պիտի
2 տան, Խոտանաններուն կեղծաւորութեամբը,
3 Հոռոնց խղճմտանքը խանձուած է· Որոնք
ամուսնանալէն պիտի արգիլեն, հա եւ պիտի
պահեն կերակուրներէն որ Աստուած ստեղ-
ծեր է Որ հաւատացեալներուն և ճշմարտու-
թիւնը ճանչցողները գոհունութեամբ վայելեն։
4 Վասնզի որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է,
ու մերժելու բան մը չկայ, թէ որ գոհու-
5 թեամբ ընդունուի· Քանզի Աստուծոյ խօս-
6 քովը ու աղօթքով կը սրբուի։ Ա՛ս բաները

եղբայրներուն յիշեցնելով՝ Յիսուս Քրիստոսի
բարի պաշտօնեայ մը պիտի լլլաս, ու պիտի
անոնցմե հաւատքին խօսքերովը և ան բարի
վարդապետութիւնովը որուն հետեւդ եղար։
7 Բայց պիղծ ու պառաւական առասպելներէն
ան կեցիր, Ու քա անձդ աստուածպաշտու-
8 թեան վարժեցուր։ Վասնզ որ մարմնին վար-
ժութիւնը քիչ բանի օգտակար է, Բայց աս-
տուածպաշտութիւնը ամէն բանի օգտակար
է, Որ թէ ներկայ և թէ ապառնի կենաց
9 խոստումնքը ունի։ Ա՛ս խօսքը հաւատարիմ
10 է և բոլորովին ընդունելութեան արժանի։ Վասնզ
որ քանի անոր համար կ'աշխատինք ու նեղու-
մինք կը կրենք, Վասն որ կենդանի Աստու-
ծոյ յուսացեր ենք, Որ ամէն մարդոց փրկիչն
11 է՝ մանաւանդ հաւատացեալներուն։ Ա՛ս բա-
12 ները պատուիրէ ու սորվեցուր։ Ձքլլայ որ
մէկը քա մանկութիւնդ անարգէ։ Հնազան
գուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօս-
քով, վարմանքով, սիրով, Հաւատքով և
13 մաքրութեամբ։ Մինչև որ ես գամ՝ մինչ
դիր կարգալու, յորդորելու, սորվեցնելու։
14 Անհոգ մի լլլար քա վրադ եղած պարգեւին
վրայով, Որ մարգարէութեամբ քեզի տրուե-
ցաւ՝ ներկներուն ձեռքերը հ՝ վրադ գրուե-
15 լով։ Ասոնց վրայ խորհէ ու ասոնց մէջը
պառակ, որ քու յառաջդիմութիւնդ հ՝ա-
16 մենուն յայտնի լլլայ։ Զգուշացիր քա ան-
ձիդ ու վարդապետութեանդ, հ՝ միշտ ասոնց
մէջը կեցիր· քանզի այդպէս ընելով՝ քեզ
ալ պիտի ապրեցնես, հա անոնք ալ որ քե-
զի մտիկ կ'ընեն։

ԳԼ· Ե

1 Կանանները կու տայ դանդիմութիւնը վերակ։ 3 որքանութիւնը
17 և ներբեռ վերակ։ 23 յատուկ պատուէր մըն ալ կու տայ
Տիմոթէոսին ասպնջականութեան վերակ։ 24 կը ծանուցանէ թէ
ոմանց մեղքերը իրենցմէ առաջ դատաստանի կ'երթան, և
ոմանց մեղքերը իրենց ետեւն կու գան։

1 Ծեր մարդուկի մի չանդիմաներ, հապա հօր
պէս յորդորէ՝ տղոց· երիտասարդները՝ եղբայր-
2 ներու պէս, պառաւները՝ մայրերու պէս,
դեւաստասակ կիներ՝ քոյրերու պէս ամէն
3 կերպ մաքրութիւնով։ Ոլորկարիները պատուէ՝

ա Տիտ· բ· 3։
բ Տես Մատթ· իե· 21։ գ Ելից· բ· 21· 22։ դ Տիտ· բ· 20։ ե Ցաղ· ս· 14։ ս Ցաղ· ս· 8։ զ Մատթ· գ· 16։ Ցաղ· ս· 32։ 33։ մե· 26։ ժգ· 5։ 9։ Հաւմ· ս· 4։ ս Գաղ· ե· 6։ 18։ ս Ցաղ· ե· 6։ ես։ է Մատթ· իբ· 2։ Մարկ· ժգ· 5։ է Ղուկ· բ· 15։ թ Ցաղ· ե· 4։ ժ Ելից· գ· 19։ ժա Ցաղ· ե· 18։ ժբ Ցաղ· ե· 18։ ժգ Գործ· ժ· 34։ ժգ· 46։ 48։ Գաղ· բ· 8։ Ելից· գ· 5։ 6։ 8։ Հաւմ· ժ· 15։ 16։ Կաղ· ս· 27։ 28։ Գլ· բ· 7։ լ Կաղ· ս· 6։ 23։ ղ Ղուկ· իգ· 31։ Գործ· ս· 3։ ս Գես· գ· 22։ — ո Ցաղ· ժգ· 13։ բ Ելից· բ· 31։ բ Տիմ· գ· 1։ ես։ բ Գես· գ· 3։ ս Ցաղ· բ· 10։ ս Գես· ս· 12։

4 Հանձնք որ ճշմարտապէս որբևարի են՝ Հա-
պա թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ
թոռներ ունենայ, թող անոնք առաջ սորվին
իրենց տանը մէջ որդիական գութ ցուցընել,
եւ փոխարէն հատուցանել իրենց Ծնողաց·
Վասնզի որ ան է բարի եւ ընդունելի Աստուծոյ
5 առջեւ։ Բայց ան որ ճշմարտապէս որբևարի
է ու մէնակ մնացած, իր յոյսը Աստուծոյ վրա-
յով դրած է, ու գիշեր ցերեկ Աղօթքին ու
6 ազաչանքին կը պարապի։ Բայց փափկասէր
7 ոբՔ·ՈՒՔ կենդանացած մեռած է։ Ինչ ատ բա-
8 ները պատուիրէ որ անարատ ըլլան։ Բայց թէ
որ մէկը իրենեներուն եւ մանաւանդ իր ընտա-
նեացը հոգ չտանիր, հաւնիկա հաւատքը ու-
րացած է, ու անհաւատէ մին ալ դէշ է։
9 Որբևարին ոբՔ·ՈՒՔ կարգը թող պատուի,
որ վաթսուն տարեկանէ պակաս չէ, Էնկէ էր-
10 կան մը կնկի եղած, Բարի գործքերով վըճ-
կացած։ Թէ զաւակները մեծցուցած ըլլայ,
Թէ հիւրերը ընդունած ըլլայ, Ոտքերուն տա-
քերը լուացած ըլլայ, Թէ նեղեալներուն օգնութիւն ըրած ըլլայ, Թէ ամէն գործ-
ի բարեգործութեան մէջ յարատեւած ըլլայ։
11 Բայց դեռատի այրևարիները մերժէ·
քանզի երբոր Քրիստոսի դէմ չարչիքնէ հիւ-
ծացնելու անձնասէր կ'ըլլան, անոնք
12 Նանայ կ'ուզեն։ Եւ զատապարտութիւն կ'ընդունին, ընչաց որ առջի հաւատքնին մկկի
13 Ձգեցին։ Հղեա Ծոյ ըլլալ կը սորվին, տունէ տուն պտըտողներ· եւ ոչ միայն Ծոյ, Հապա
չտատասներ ու հետաքրքրներ, եւ անպա-
14 տեհ բաներ կը խօսին։ Ուստի Կ'ուզեմ որ դեռատի կիներները ամուսնանան, զաւակ-
ներ Ծնանին, տնտէսէ ըլլան Նախատանաց
15 պատճառ չտան հակառակորդին։ Քանի որ-
դէն ետեւնէն Սատանային Եւեէն երթա-
16 ցած։ Թէ որ հաւատացեալ էրիկ մարդ
մը կամ կին մը որբևարիներ ունենայ, Թող
օգնութիւն ընէ անոնց, եւ եկեղեցին չծանրա-
բեռնի, Որ ճշմարտապէս որբևարիներուն օգ-
նութիւն ընէ։
17 Ազէկ վերակացութիւն ընող երէցները
հիմին պատուոյ արժանի Թող սեպուին, մա-
նաւանդ անոնք որ Կ'աշխատին խօսքը Ոոոց-
18 ելու եւ սորվեցնելով։ Ինչու որ գիրքը Կ'ը-
ոէ Թէ Կալի մէջ աշխատող եզին գունչը
չկապես։ եւ Թէ Ուշակը իր վարձքին արժանի

19 է։ Երկու վրայով ամբաստանութիւն մի ըն-
դունիր, Բայց միայն երկու կամ երեք վը-
20 կանեալ։ Ոնանք որ մեղք կը գործեն՝ ան-
նոսն առջեւը յանդիմնէ, Որ ուրիշներն ալ
21 վախնան։ Վկայութիւն կը դնեմ Աստուծոյ
առջեւը և ©Քրիստոսի Քրիստոսի ու ընտրեալ
հրեշտակներուն, որ առ բաները պահես ա-
ռանց նախապաշարման, բան մը ալ ընե-
22 Թեմբ չընելով։ Շուտով մէկուն վրայ ձեռք
չդնես, Եւ ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլ-
լաս։ զան զեզ մաքուր պահէ։
23 Ալկէետեւ յոկ Ջուր չխմես, Հապա քիչ
մըն ալ գինի գործածէ Քու ստամոքսիդ ու
յաճախ հիւանդութիւններուդ համար։
24 Ոնան մարդ Կ' որ իրենց մեղքերը յայտնի
են, ու առանց դատաստանի կ'երթան։ Ոնանկ ալ
ոոնց որ գործքերը յայտնի են։ ու անոնք
որ ուրիշ կերպ բան մըն են՝ չեն կրնար ծա-
ծուկ մնալ։

ԳԼ· Զ

1 Կը սորվեցնեմ Թէ ծառայութիւն ունեցող
ծ եմ Թէ պէտք չէ Նորանկ մարդ ամենևին հեսիկ 6 Թէ
ստատածպատուհիրը ամէն վատահ մըն է· 10 և արժան-
պատիւ մըն ամէն չարիքներուն արմատ է· 11 Թէ Քեզմէնա
Թոչ բաներ փախչիլու Կը, և Թոչ բաներ հետէ Երթալու Կը·
17 և Թոչ բաներ վրայով հոգատարութեան պատուիր տալու Կը·
20 Կը պատուիրէ Քեզմէնաին որ Աշխարհիս վարդապետ-
ներուն մեղքերը պահէ, և սիրէ խօսքերէն ու հակառակա-
Թիւններէն հետ կենայ։

1 Ոն ամէնը որ ծառայութեան լուծի տակ
են՝ իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի
սեպեն, Որ Աստուծոյ անունը ու վարդապե-
2 տութիւնը չհայհոյուի։ Եւ անոնք որ հաւա-
տացեալ տէրեր ունեն, Թող չարհամարհեն
Հոգբարիներ ըլլալնուն պատճառաւ, Հապա
աւելի ծառայութիւն ընեն, ընչաց որ անոնք
հաւատացեալ են ու սիրելի, որոնք բարեպա-
տութիւն ընելու մէջ մասնակից են· Դաս բա-
3 ներ սորվեցուր ու յորդորէ։ Թէ որ մէկը
ուրիշ կերպ բան մը սորվեցնէ, Եւ մտիկ
չընէ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի խօսքերուն, Եւ ան վարդապետութեանը որ
4 աստուածպաշտութեան համաձայն է, Ամբարտաւան է Եւ բան մը չգիտնար, Հապա
վէճերով ու հակառակութիւններով ախտա-
ցած է· որոնցմէ Կ'ըլլայ նախանձ, կռիւ, Հայ-

ե Հմր· ե· 16·	գ· 10·	ե Օր· իե· 4· ա·	ե Գոր· գ· 6· ժգ·	բ· 5· ե·
ֆ Տես Ծն· իե· 10·	ի Բ Տիմ· գ· 5· Տիմ·	Կար· Ք· 9·	յ ա Կար· ե· 9·	ֆ Կալ· գ· 1·
11· Մատ· ժե· 4·	ա· 16·	ը Գէ· գ· 1· Տիմ·	ը Գէ· գ· 14· բ	Տիմ· ա· 6·	Գէ· գ· 11·
Ելիա· գ· 1· ե·	ի Մատ· ժբ· 17·	ա· 8·	Տիմ· ա· 6·	ի Գէ· գ· 3·
ը Գէ· բ· 3·	Ղաւ· ի· 30· Գէ·	թ Հմր· 3· 5·	բ Ջոհ· 11·	Գ Գէ· գ· 10· բ Տիմ·
Ե ա Կար· է· 32·	գ· 2·	Հասիմ· ժբ· 8· ա	Ասպ· Ճդ· 15·	ա· 13· գ· 3· Տիմ·
ը Գոր· ժգ· 7·	թ Գոր· ժգ· 15· Երբ·	Կար· Ք· 10· 14·	ը Գոր· է· 10·	ա· 9·
ը Ղաւ· բ· 37· ժբ· 11·	ժգ· 2· ա Գնա·	Գաղ· գ· 6· Փիլ·	—	Տիմ· ա· 13·
ը Ցակ· է· 5·	գ· 9·	բ· 29· ա Թես· է·	Երեմ· գ· 5· Գաղ·	գ· 22· Տիմ· բ· 9·
Ի Ես· ա· 3· գ· 11·	Ես· ժբ· 4· ժբ·	12· 13· Երբ· ժգ·	գ· 22· Տիմ· բ· 9·	Տիմ· ա· 1·
գ· 17·	ի Ղաւ· է· 36·	7· 17·	ա Գնա· 18·	ը Կար· ը· 2· Գէ·
ֆ Նա· ծբ· 7· Գաղ·	ԼԱ· Ցակ· ժգ· 5· 14·	ի Գոր· իը· 10·	Ես· ծբ· 5· Հբ·	ա· 7·
			ա ոմբ· բ· 24· Տիմ·	Գէ· ա· 4· բ Տիմ·
				բ· 23· Տիմ· գ· 9·

5 հոյսիթիւններ, գէշ կասկածներ, ²մարդով
ապականած ու հնչմարտութիւնէն հեռացած
մարգոց հրաբանութիւնները, հոյնք ա-
սուածպաշտութիւնը չհամարձաութիւն մը
6 կը սեպեն։ Հանմնիներէն մէկին կեցիր։ ³Ա-
կայն աստուածպաշտութիւնը գոհունակու-
թիւնով մեկտ մեծ չհամարձաութիւն մին
7 է։ Ինչու որ բան մը չբերինք աշխարհ, ու
յայտնի է որ չենք կրնար անկէ բան մը տանիլ։
8 ⁴Հագար կերակուր ու հանգերձ ունենալով
9 անոնցմով բաւականանանք։ ⁵Բայց անոնք որ
հարստանալ կ'ուզեն, կ'ինան փորձութեան
ու որոգայթի և շատ յիմարական ու վնասա-
կար ցանկութիւններու մէջ, ⁶որոնք ատոս-
կան ու կործանման մէջ կ'ընկղմեն մարդիկ։
10 ⁷Ինչու որ ամէն չարութիւններուն արմատը
արծաթասիրութիւնն է։ որուն մէկ քանիները
անձնատուր ըլլալով՝ հաւատքէն մոլորեցան,
ու ինքզինքնին չատ ցաւերով խոցոտեցին։
11 ⁸Բայց դուն, ով մարդ Աստուծոյ, փախիր
ատ բաներէն, ու դնա արդարութեան, աս-
տուածպաշտութեան, հաւատքի, սիրոյ, համ-
12 բերութեան ու հեզութեան հետէն։ ⁹Պատե-
բազմիլ հաւատքին բարի պատերազմը, ¹⁰բռնէ
յաւիտենական կեանքը՝ որուն որ կանչուե-
ցար, ևս չատ վկայութիւն առիր գատաւորիդ
13 բարի գատաւորիդ։ ¹¹Կը պատուիրեմ քեզ
զի Աստուծոյ առջեւը՝ որ կենդանի կ'ընե բո-
լորը, և Քրիստոս Յիսուսի առջեւը՝ որ Պոնտա-
ցի Պիղատոսին առջեւին վկայեց բարի գատա-
14 ւորութիւնը, ¹²որ դուն անարատ պահես՝ մինչև
անարատ պահնը մեր Տէրոջը Յիսուս
15 Քրիստոսի յայտնութիւնը։ ¹³Որ ինքը մինակ ունի անմա-
հութիւն՝ անմատչելի լոյսի մէջ բնակած։
¹⁴որին որ մարդոցմէն մէկը չտեսաւ, ոչ ալ տես-
նել կարող է, ¹⁵որուն պատիւ և զօրութիւն
յաւիտեանս։ Ամէն։
17 Ա՛ս աշխարհիս մէջ հարուստ եղողներուն
պատուէր տուր որ չհպարտանան, ¹և ան-
ստոյգ հարստութեան վրայ՝ յոյսերնին չդնեն,
²հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ ³որ ամէն
բաներ մեզի առատօրէն կու տայ վայելելու,
18 Բարիք գործեն, ⁴բարի գործքերով հարըս-
տանան, ⁵հաղաղասէր ըլլան, ⁶հոգիները
19 հաղորդ ըլլան։ ⁷Բարի հիմ դանձեն անձերը
նուն հանդերձեալին համար, ⁸որ ¹⁰յաւիտե-
նական կեանքը ձեռք ձգեն։
20 ⁹Ով Տիմոթէոս, ¹¹քո պատ- աւանդը պա-
հէ, ¹²խափանելով պիղծ ունայնաբանութիւննե-
րէն և աստանուն գիտութեան հակառակու-
21 թիւններէն, ¹³որն որ մէկ քանիները գատա-
նելով՝ հաւատքէն մոլորեցան։ Շնորհքը քու-
հետդ ըլլայ։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 ¹Պօղոս կը յիշէ իր ակրը Տիմոթէոսի վրայ։ և ան գուտ հա-
ւատքը որ Տիմոթէոս և իր մորը ու մեծ մորը ազնիւին։ 6 կը
յորդորի որ Տիմոթէոսը որ իր վրայ եղած Աստուծոյ շնորհքը աս-
դարձնէ։ 8 որ Ղաւսանան մէջ Ղաւսանան ու Ղաւսիրեալ ըլլայ։
13 ու ամէնը բանէն իրմէն ստացած վարդապետութեան եղանա-
կը ու Ղէյնութիւնները։ 15 կը յիշէ Փիղեղոսը և Հերմոգենէ-
սը։ ևս ու Ոնեսիփորոսին վրայով բարի վկայութիւն կուտայ։

¹Պօղոս· Յիսուս· Քրիստոսի առաքեալը Ա-
ստուծոյ կամքովը ²կենաց խոստմանըմին պէս-
որ Քրիստոս Յիսուսով է, ³Տիմոթէոս իր սիրե-
լի որդիին՝ շնորհք, ողորմութիւն և խաղա-
ղութիւն Հօր Աստուծմէն ու Քրիստոս Յիսուս
մեր Տէրոջմէն։

⁴Ես կը շնորհակալեմ Աստուծոյ որուն որ
կը ծառայեմ մաքուր խղճմտանքով ինչպէս
հարքերս, երբ անդադար յիշատակը կ'ընեմ
քու աղաչանքներուդ մէջ գիշեր ու ցերեկ,
⁵ինչպէս որ կը յիշեմ քու անկեղծ հաւատքը
որ նախ քու մեծ մայրիկիդ Ղոյիսի և մօրդ
Եւնիկեայի մէջ կար, և որուն որ համոզուած
եմ որ քեզի մէջ ալ կայ։ ⁶Ասոր համար կը
յիշեցնեմ քեզի որ Աստուծոյ շնորհքը զար-
թնցնես որ ձեռքերուս դնելովս կայ քեզի մէջ։
⁷Վասն զի Աստուծ մեզի չտուաւ երկչոտու-
թեան հոգի, հապա զօրութեան և սիրոյ և
զգաստութեան հոգի։ ⁸Ուրեմն մի՛ ամչնար
Տէրոջ վկայութենէն ոչ ալ ինծմէ որ անոր
կապեալին համար եմ, հապա տանջանքներու
մասնակից եղիր աւետարանին համար՝ Աս-
տուծոյ զօրութեամբ։ ⁹Որ մեզ փրկեց և
սուրբ կոչմամբ կոչեց, ոչ մեր գործերուն հա-
մար, հապա իր նախասահմանութեան և շնոր-
հքին համար որ մեզի տրուեցաւ Քրիստոս Յի-
սուսով յաւիտենական ժամանակներէ առաջ,
¹⁰և հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկիչ Յիսուս
Քրիստոսի յայտնութեամբը որ մահը ոչնչաց-
նելով՝ կեանքն ու անմահութիւնը լուսաւո-
րեց աւետարանով, ¹¹որուն որ ես նշանակուե-
ցայ քարոզիչ և առաքեալ և վարդապետ հե-
թանոսներուն։ ¹²Ասոր համար ալ այս չարչա-
րանքները կը կրեմ, բայց չեմ ամչնար, որով-
հետև գիտեմ թէ ո՞ւմ հաւատացի և համոզուած
եմ որ կրնայ պահել իր ինծի տուածը մինչև
յայտնի օրը։ ¹³Ունեցիր առողջ խրատներու
օրինակ որ ինծմէ լսեցիր հաւատքով և սի-
րով որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ կայ։ ¹⁴Պահէ
քեզի վստահուած բարի աւանդը Սուրբ Հո-
գիին միջոցաւ որ մեր մէջ կը բնակի։ ¹⁵Գի-
տես որ Ասիոյ բոլոր կողմերը ինծմէ դար-
ձան, որոնց մէջ են Փիղեղոս և Հերմոգենէս։
¹⁶Տէրը ողորմի Ոնեսիփորոսի տանը, վասն
զի շատ անգամներ զիս հանգստացուց և
իմ շղթայիս համար չամչցաւ, ¹⁷հապա երբ
Հռոմ եկաւ, շատ ջանքով փնտռեց զիս և
գտաւ։ ¹⁸Տէրը տայ անոր որ Տէրոջմէն ող-
որմութիւն գտնէ այն օրը։ Ինչ ծառայու-
թիւններ ալ որ ըրաւ Եփեսոսի մէջ, դուն
աւելի լաւ գիտես։

ԳԼՈՒԽ Բ.

1 ¹Ուրեմն դուն, զաւակս, զօրացիր Քրիստոս Յի-
սուսի շնորհքով։ 2 Ուսուցանելու ուրիշներ։ 3 Որպէս զօրաւոր
զինուոր մը տանջանքներ կրելու։ 5 Մրցող մը օրէնքի համա-
ձայն։ 6 Աշխատող մը պտուղներէն առաջ։ 8 Յիշելով Յիսուս
Քրիստոսի յարութիւնը։ 14 Ուսուցանելով ուրիշներ։ 16 Խու-
սափելով պղծութենէ։ 17 Հիմինէոս և Փիղեղոս։ 19 Տէրը
կը ճանչնայ իրեններուն։ 20 Ինչպէս տունի մը մէջ։ 22 Ե-
րիտասարդական կիրքերէ փախչելու։ 24 Տէրոջ ծառան
պէտք է հեզ ըլլայ։

¹Դուն ուրեմն, զաւակս, զօրացիր Քրիստոս
Յիսուսի շնորհքով։ ²Ինչ որ ինծմէ լսեցիր
շատ վկաներու առջեւ, նոյնը հաւատարիմ
մարդոց յանձնէ, որոնք կարող ըլլան ու-
րիշներն ալ սորվեցնելու։ ³Քրիստոս Յիսուսի
բարի զինուոր մը տանջանքներ կրէ։ ⁴Զի-
նուորական գործով զբաղող մը աշխարհա-
կան գործերով չի խառնուիր, որպէսզի զին-
ուորագրողին հաճոյանայ։ ⁵Նաև մրցող մը
օրէնքի համաձայն չի մրցիր, եթէ չպսակ-
ուի։ ⁶Աշխատող գիւղացին պէտք է առաջ
իր մասը ստանայ պտուղներէն։ ⁷Ինչ որ կը
խօսիմ՝ մտածէ, որովհետև Տէրը քեզի ամէն
բանի մէջ հասկցողութիւն պիտի տայ։ ⁸Յի-
շէ Յիսուս Քրիստոսը որ Դաւիթի սերունդէն
էր, մեռելներէն յարութիւն առաւ, ինչպէս
իմ աւետարանիս համաձայն է, ⁹որուն հա-
մար չարչարանքներ կրելով մինչև կապեալ
ալ կ'ըլլամ իբրև չարագործ, բայց Աստուծոյ
խօսքը կապեալ չէ։ ¹⁰Ասոր համար ամէն
բան կը համբերեմ ընտրեալներուն համար,
որպէսզի անոնք ալ Քրիստոս Յիսուսի մէջ
գտնեն փրկութիւնը և յաւիտենական փառքը։
¹¹Հաւատարիմ է խօսքը, վասն զի
Եթէ անոր հետ մեռանք՝ անոր հետ ալ պի-
տի ապրինք,
¹²Եթէ համբերենք՝ անոր հետ ալ պի-
տի թագաւորենք,
Եթէ ուրանանք՝ ան ալ մեզ պիտի ու-
րանայ,
¹³Եթէ անհաւատ ըլլանք՝ ան կը մնայ
հաւատարիմ,
Զի չի կրնար ինքզինքը ուրանալ։
¹⁴Ասոնք յիշեցուր անոնց և պատուիրէ Աս-
տուծոյ առջեւ որ բանի վրայ չվիճին, որով-
հետև ոչ մէկ օգուտ ունի, հապա կը կործա-
նէ լսողները։ ¹⁵Ջանա որ Աստուծոյ առջեւ
ընտրեալ ցուցուիս՝ անպարսաւելի գործաւոր
մը, որ ճշմարտութեան խօսքը ուղիղ կը բա-
ժնէ։ ¹⁶Իսկ պղծութենէ խուսափէ, որովհե-
տև անոնք աւելի անաստուածութեան մէջ
կ'երթան, ¹⁷և անոնց խօսքը գանգրենի պէս
պիտի տարածուի։ Անոնցմէ են Հիմինէոս և
Փիղեղոս, ¹⁸որոնք ճշմարտութենէ շեղեցան
ու կ'ըսեն թէ յարութիւնը արդէն եղած է,
և շատերու հաւատքը կործանեցին։ ¹⁹Բայց
Աստուծոյ հաստատուն հիմը կայ, որ ունի
այս կնիքը՝ Տէրը կը ճանչնայ իրեններուն,
և Ամէն որ կը յիշատակէ Տէրոջ անունը՝
թող հեռանայ անիրաւութենէ։ ²⁰Մեծ տան
մէջ ոչ միայն ոսկիէ և արծաթէ անօթներ
կան, հապա նաև փայտէ և կաւէ, և անոնք
պատուոյ համար են, իսկ ուրիշները՝ ան-
պատուոյ։ ²¹Ուրեմն եթէ մէկը մաքրէ ինքզին-
քը այս բաներէն, պատուոյ անօթ պիտի ըլ-
լայ, սրբացած, տիրոջը օգտակար, ամէն
բարի գործի պատրաստ։ ²²Իսկ պատանեկան
կիրքերէ փախիր, և արդարութիւն, հաւատք,
սէր, խաղաղութիւն հետապնդէ անոնց հետ
որ սրտի մաքրութեամբ Տէրոջ կը կանչեն։
²³Իսկ յիմար և անմտակրթ հարցումներէ
խուսափէ, գիտնալով որ կռիւներ կը ծնին։
²⁴Տէրոջ ծառան պէտք չէ որ կռուի, հապա
բոլորին հանդէպ հեզ ըլլայ, ուսուցանելու
յարմար, համբերող, ²⁵հեզութեամբ կրթելով
հակառակորդները, գուցէ Աստուած ապաշ-
խարութիւն տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը
ճանչնալու, ²⁶և սատանայի որոգայթէն ազա-
տելով զանոնք որ կամքին համար գերի կը
պահէ զանոնք։

¹Պօղոս· Յիսուս· Քրիստոսի առաքեալը Ա-
ստուծոյ կամքովը ²կենաց խոստմանըմին պէս-
որ Քրիստոս Յիսուսով է, ³Տիմոթէոս իր սիրե-
լի որդիին՝ շնորհք, ողորմութիւն և խաղա-
ղութիւն Հօր Աստուծմէն ու Քրիստոս Յիսուս
մեր Տէրոջմէն։

⁴Ես կը շնորհակալեմ Աստուծոյ որուն որ
կը ծառայեմ մաքուր խղճմտանքով ինչպէս
հարքերս, երբ անդադար յիշատակը կ'ընեմ
քու աղաչանքներուդ մէջ գիշեր ու ցերեկ,
⁵ինչպէս որ կը յիշեմ քու անկեղծ հաւատքը
որ նախ քու մեծ մայրիկիդ Ղոյիսի և մօրդ
Եւնիկեայի մէջ կար, և որուն որ համոզուած
եմ որ քեզի մէջ ալ կայ։ ⁶Ասոր համար կը
յիշեցնեմ քեզի որ Աստուծոյ շնորհքը զար-
թնցնես որ ձեռքերուս դնելովս կայ քեզի մէջ։
⁷Վասն զի Աստուծ մեզի չտուաւ երկչոտու-
թեան հոգի, հապա զօրութեան և սիրոյ և
զգաստութեան հոգի։ ⁸Ուրեմն մի՛ ամչնար
Տէրոջ վկայութենէն ոչ ալ ինծմէ որ անոր
կապեալին համար եմ, հապա տանջանքներու
մասնակից եղիր աւետարանին համար՝ Աս-
տուծոյ զօրութեամբ։ ⁹Որ մեզ փրկեց և
սուրբ կոչմամբ կոչեց, ոչ մեր գործերուն հա-
մար, հապա իր նախասահմանութեան և շնոր-
հքին համար որ մեզի տրուեցաւ Քրիստոս Յի-
սուսով յաւիտենական ժամանակներէ առաջ,
¹⁰և հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկիչ Յիսուս
Քրիստոսի յայտնութեամբը որ մահը ոչնչաց-
նելով՝ կեանքն ու անմահութիւնը լուսաւո-
րեց աւետարանով, ¹¹որուն որ ես նշանակուե-
ցայ քարոզիչ և առաքեալ և վարդապետ հե-
թանոսներուն։ ¹²Ասոր համար ալ այս չարչա-
րանքները կը կրեմ, բայց չեմ ամչնար, որով-
հետև գիտեմ թէ ո՞ւմ հաւատացի և համոզուած
եմ որ կրնայ պահել իր ինծի տուածը մինչև
յայտնի օրը։ ¹³Ունեցիր առողջ խրատներու
օրինակ որ ինծմէ լսեցիր հաւատքով և սի-
րով որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ կայ։ ¹⁴Պահէ
քեզի վստահուած բարի աւանդը Սուրբ Հո-
գիին միջոցաւ որ մեր մէջ կը բնակի։ ¹⁵Գի-
տես որ Ասիոյ բոլոր կողմերը ինծմէ դար-
ձան, որոնց մէջ են Փիղեղոս և Հերմոգենէս։
¹⁶Տէրը ողորմի Ոնեսիփորոսի տանը, վասն
զի շատ անգամներ զիս հանգստացուց և
իմ շղթայիս համար չամչցաւ, ¹⁷հապա երբ
Հռոմ եկաւ, շատ ջանքով փնտռեց զիս և
գտաւ։ ¹⁸Տէրը տայ անոր որ Տէրոջմէն ող-
որմութիւն գտնէ այն օրը։ Ինչ ծառայու-
թիւններ ալ որ ըրաւ Եփեսոսի մէջ, դուն
աւելի լաւ գիտես։

3 ՚Շնորհակալ եմ Աստուծոյ՝ որուն որ կը պաշտամ իմ նախնիքներէս մեզմամբ խղճմտանքով, (Ինչպոր անպակաս գիշ իմ յոգնիքներուս
4 մէջ կը յիշեմ զքեզ ու ցորեկ, ՚ցանկալով զքեզ տեսնել, ու միտք բերելով քու արցունքդ,
5 ներգ, որ ուրախութիւնով լեցուիմ·) ՚Վասն ձերով քու վրադ եղած անկեղծ հաւատքը, որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւդացիին ու քու մօրդ Եւնիկէին վրայ բնակեցաւ, և համոզուած եմ որ քու վրադ ալ կայ ՚Ինձ համար
6 քու միտքդ կը ձգեմ ՚որ արծարծես Աստուծոյ պարգեւը, որ քեզի տրուած է իմ ձեռքս
7 բուս ՚ի վրադ դնելովս· ՚Ինչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտուաւ, ՚հապա զօրութեան ու սիրոյ և զգաստութեան·
8 Ինձեան· ՚Ի՜ւստի ամէն մի ատեր ՚ձեր Տէրոջը վկայութիւնը, ՚ոչ ալ ինծ անոր համբ կամ պատուծս· ՚Հապա մասնակից եղիր աւետարանին չարչարանքներուն՝ Աստուծոյ զօրութեամբ
9 նը համեմատ· ՚Որ մեզ փրկեց ու սուրբ կոչեցինք՝ ՚ոչ թէ մեր գործերուն նայելով, ՚հապա իր նախատեսմութեանը ու շնորհացը նայելով, որ Քրիստոս Յիսուսով մեզի տուեցաւ ՚յաւիտենական գալերէն
10 առաջ· ՚Բայց հիմա յայտնուեցաւ մեր փրկչին Յիսուս Քրիստոսի երեւնալովը· ՚որ մեռչը ջնջեց, և ՚ի լոյս հանեց կեանքը ու անմահացը
11 թիւնը աւետարանին միջոցովը· ՚Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ գրուեցայ ու հիմնա-
12 նուեալուն վարդապետ· ՚Վասն համնոր ասս չարչարանքներուն ալ կը կրեմ· բայց ամենեւին մի չեմ ամչնար, ՚գիտնալ որ զոր եմ հաւատացեր, և համոզուած եմ ՚որ իմ նչանաւանդած բանս կրնայ պահել ՚մինչև այն օրը·
13 ՚Մնա՜ ըռնեմ հան ողջամիտ խօսքերուն օրինակը ՚որ ինծմէ լսեցիր, ՚հաւատքով ու սիրովը՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է·
14 ՚Այն բարի աւանդը պահէ Հոգւոյն Սրբոյ
15 ձեռքովը ՚որ մեր մէջը բնակած է· Դա գիտես ՚որ ինծմէ երեսս դարձուցին ՚ան ամէնը որ Ասիա եին, որոնցմէ են փիգելոս ու
16 Հերմոգինէս· ՚Տէրը ողորմութիւն տայ ՚Ոնեսիփորոսին տանը, ՚ինչու որ յաճախ ինծ
17 սեպեց· Հապա երբոր Հռոմի եկաւ, չտա
18 ևանքով փնտռեց զիս ու գտաւ· (Տէրը թոյլ տայ ՚որ ան օրը ՚Տէրոջմէն ողորմութիւն գտնէ·) Ու Եփեսոսի մէջ ալ որչափ ծառայութիւն որ ըրաւ ինչ, դուն անկիւ չատ աղէկ գիտես·

ԳԼ· Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զՏիմոթէոս հաստատուն ու համբերող ըլլալու· և Տէրոջը հաւատարիմ պաշտօնեայի մը պէս իր պարտաւորութիւնները կատարելու· Չշեղուելու ուղիղ բացատրելէ, և պիտի ապրողները դնելու· 17 Հիմենոս ու Փիլետոս· 19 Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ· 22 Կը որդիացնէ զԻ ինչ բանեւ փախչելու, և ինչ բաներ հետեւելու է· և ՚Ի՞ Տէրոջը ծառան ինչ վարք ունենալու է·

1 ՚Ես՜րդ դուն, իմ որդեակս, ՚զօրացիր ան
2 շնորհովը որ Քրիստոս Յիսուսով է· ՚Եւ ան բաներէը որ ինծմէ լսեցիր չատ վկաներով՝ ՚հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, ՚որոնք կարող
3 լլլան ուրիշներուն ալ սորվեցնելու· ՚Վրդ դուն նեղութիւններու համբերէ ՚Քրիստոսի բարի զինուորի պէս ըլլալ· ՚Մէկ զինուորական մը ան կեանքին գործառնութիւնները չզբաղիր, որ զօրավարին հաճոյ ըլ-
5 լայ· ՚Եւ թէ որ մէկը մրցի, չպահպանիր թէ որ քան օրինի չմրցի· ՚Աշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վայելել·
7 իմացիր ինչ որ կ՚ըսեմ· Տէրը քեզի խնամատ
8 ինչն տայ ամէն բանի մէջ· Միտքդ բեր ՚Յիսուս Քրիստոսը ՝մեռելներէն յարութիւն առած՝ իմ ՚ուրշէ աւետարանիս համեմատ· ՚Որուն մէջը չարչարանք մը պէտք կը չարչարուիմ՝ ՚մինչև անգամ կապերով· ՚Բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած
10 չէ· ՚Ուստի ամէն բանի կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, ՚որ անոնք ալ ՚հանին այն փրկութիւնը որ Քրիստոս Յիսուսով է յա-
11 ւիտենական փառքով· ՚ԵՒս խօսքը հաւատարիմ է· ՚Զոնն որ ՚ի՞ ևս մեռաւ՝ ՚ի՞ ևս ալ պիտի ապրինք·
12 Եթէ հնուն ալ պիտի տապրինք· ՚Եթէ որ չհաննք, ևս հնուն ալ պիտի ՚ուրանայ զմեզ·
13 ՚Եթէ ՚ենք անհաւատ՝ ևս կը մնայ հաւատարիմ՝ ՚զի ՚ինքզինքը չի կրնար ուրանալ·

Գլ· Գ

1 Ապագայ ժամանակներուն ՚ի յայտ պիտի գան վտանգաւոր ժամանակներ· 2 Ինչպիսի մարդիկ պիտի ըլլան անոնք· 10 Ինչպէս ինքը հետեւած է ուսուցչին· 14 Ինչ որ սորված է՝ պէտք է հաստատ մնալ անոր վրայ· 15 Սուրբ գրոց օգտակարութիւնը·

1 ՚Ա՜յլ դուն, իմ որդեակս, ՚զօրացիր ան
2 շնորհովը որ Քրիստոս Յիսուսով է· ՚Եւ ան բաներէը որ ինծմէ լսեցիր չատ վկաներով՝ ՚հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, ՚որոնք կարող
3 լլլան ուրիշներուն ալ սորվեցնելու· ՚Վրդ դուն նեղութիւններու համբերէ ՚Քրիստոսի բարի զինուորի պէս ըլլալ· ՚Մէկ զինուորական մը ան կեանքին գործառնութիւնները չզբաղիր, որ զօրավարին հաճոյ ըլ-
5 լայ· ՚Եւ թէ որ մէկը մրցի, չպահպանիր թէ որ քան օրինի չմրցի· ՚Աշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վայելել·
7 իմացիր ինչ որ կ՚ըսեմ· Տէրը քեզի խնամատ
8 ինչն տայ ամէն բանի մէջ· Միտքդ բեր ՚Յիսուս Քրիստոսը ՝մեռելներէն յարութիւն առած՝ իմ ՚ուրշէ աւետարանիս համեմատ· ՚Որուն մէջը չարչարանք մը պէտք կը չարչարուիմ՝ ՚մինչև անգամ կապերով· ՚Բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած
10 չէ· ՚Ուստի ամէն բանի կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, ՚որ անոնք ալ ՚հանին այն փրկութիւնը որ Քրիստոս Յիսուսով է յա-
11 ւիտենական փառքով· ՚ԵՒս խօսքը հաւատարիմ է· ՚Զոնն որ ՚ի՞ ևս մեռաւ՝ ՚ի՞ ևս ալ պիտի ապրինք·
12 Եթէ հնուն ալ պիտի տապրինք· ՚Եթէ որ չհաննք, ևս հնուն ալ պիտի ՚ուրանայ զմեզ·
13 ՚Եթէ ՚ենք անհաւատ՝ ևս կը մնայ հաւատարիմ՝ ՚զի ՚ինքզինքը չի կրնար ուրանալ·

ա = Հաւմ. ա· 8· բ· ֆ՚ես· ա· 10· | ա· 2· | ա· 26· Տիս· ա· 3· ա Գա· 10·
բ Գար· ֆբ· 3· ֆգ· 1· ֆգ· 14· ֆե 23· Հաւմ· ա· 9· Գաղ· ա· 14· | բ Եփես· գ· 1· Փիլ· ա· 7· | ա Գա· 20· Գաղ· ա· 1· Տիս· ա· 1· Տիս· գ· 4· | ա Կող· ա· 24· Գաղ· գ· 5· | բ Գար· ֆ· 15· Եփես· գ· 17· | ա Գա· 8· Տիս· ա· 2· Տիս· բ· 7· Գաղ· գ· 17·
գ = Թես· ա· 2· գ· 10· | ա Տիս· ա· 1· Տիս· գ· 1· | ա Գա· 20· Տիս· ա· 4· | բ Գար· ֆ· 10· Եփես· գ· 1· Գաղ· բ· 9·
դ Գղ· գ· 9· 21· | ա Հաւմ· գ· 20· ֆ· 11· Տիս· գ· 5· | գ = Գա· 20· Տիս· ա· 9· | ա Գա· 15· Տիս· ա· 13· Եբր· ա· 1·
ե = Տիմ· ա· 5· գ· 6· | ա Հաւմ· գ· 20· ֆ· 11· Տիս· գ· 5· | դ Գար· ֆ· 1· Գաղ· գ· 19·
զ Գար· ֆգ· 1· | ա Հաւմ· բ· 25· | ե = Գա· 10· Եփես· գ· 20·
է = Թես· ա· 5· գ· 19· = Տիմ· գ· 14· | ա Հաւմ· ֆգ· 25· | զ = Տիմ· գ· 20·
ը Հաւմ· բ· 15· | ա Հաւմ· ա· 4· գ· 11· Տիս· ա· 2· = Գա· 1· | է Հաւմ· ա· 3· 4· Գար· բ· 30· ֆգ· 23·
թ Գաղ· ֆգ· 49· | ա Գա· 20· | ը Գղ· գ· 8· Գա· 9· Եբր· ֆ· 25· Եբր· ա· 1· | ա = Տիմ· ա· 10· Եփես· գ· 12·
ի Հաւմ· ա· 16· | ա Հաւմ· ֆգ· 20· Եփես· ա· 9· Կող· ա· 2· | թ Գաղ· ա· 15· Գա· 9· Եբր· ֆ· 25· Եբր· գ· 10· | ա Կար· ֆե· 1· 4· 20·
ժ = Տիմ· բ· 6· Յայտ· ա· 5· | ա Հաւմ· ֆգ· 20· Եփես· ա· 9· Կող· ա· 2· | ի Հաւմ· գ· 20· ֆ· 17· = Տիմ· ա· 10·

ա = Տիմ· ա· 2· Գղ· բ· 2· | ա Կար· ֆ· 16· Գղ· ա· 12·
բ Եփես· գ· 10· | ա Գար· ֆ· 16· Գղ· ա· 12·
գ = Տիմ· ա· 13· գ· 10· 14· | ա Գղ· ա· 13· գ· 10· | բ Եփես· գ· 1· Փիլ· ա· 7· Կող· գ· 3·18·
դ = Տիմ· ա· 18· | ա Գար· ֆ· 31· Եփես· գ· 19· 20· Փիլ· ա· 13· 14·
ե Տիմ· գ· 2· Տիս· գ· 9· | ա Գղ· ա· 8· գ· 5· | գ Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24·
զ = Տիմ· ա· 18· | ա Կար· ֆ· 25· | դ Կար· ա· 6·
է = Գղ· ա· 13· գ· 10· 14· | ա Կար· ֆ· 25· 26· | ե Տիմ· ա· 15·
ը = Տիմ· գ· 2· Տիս· գ· 9· | ա Կար· ֆ· 10· | զ Հաւմ· գ· 5· 8·
թ Գղ· ա· 8· Տիս· գ· 9· | ա Հաւմ· ա· 3· 4· Գար· բ· 30· ֆգ· 23· | է Կար· գ· 10· 17· = Տիմ· ա· 10·
ի Եփես· գ· 10· | ա Կար· ֆե· 1· 4· 20· | ը Հաւմ· բ· 16· Գղ· ա· 12·
ժ = Տիմ· ա· 2· Գղ· բ· 2· | թ Գար· ֆ· 16· Գղ· ա· 12·
ի Եփես· գ· 1· Փիլ· ա· 7· Կող· գ· 3·18· | ա Գար· ֆ· 31· Եփես· գ· 19· 20· Փիլ· ա· 13· 14·
ի Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24· | ա Գղ· ա· 13· գ· 10· 14· | ի Եփես· գ· 1· Փիլ· ա· 7· Կող· գ· 3·18·
ի Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24· | ա Գղ· ա· 8· գ· 5· | ի Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24·
ի Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24· | ա Կար· ֆ· 25· | ի Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24·
ի Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24· | ա Կար· ֆ· 25· 26· | ի Եփես· գ· 13· Կող· ա· 24·

13 ուրանալ· Եթէ որ չհաւատանք, ինքը հաւատարիմ կը մնայ, ինք անձը չկրնար ուրանալ։
14 Ու բաները ասոնց միտքը ձգէ՝ զգէրոջը առջևը վկայութիւն դնելով, մի՛ օգտակար չէ, հապա ոչ-
15 յոռնեցնողն կործանմանը համար է։ Ջանաց քու քեզ անձդ ընտրը ցուցընելու. Աստուծոյ առջևը՝ անպակաս բանուոր մը ըլլալով որ պիտի չամչնայ, ճշմարտութեան խօսքը չիտակ բա-
16 ժանելով։ Բայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն մէկդի կեցիր, քանզի անոնք աւելի յառաջ
17 կ՚երթան ամբարշտութեան մէջ։ Եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը ծաղկի։ Որոնց
18 կարգն են Հիմենեոս ու Փիլիտոս· Որոնք ճըշմարտութենէն մոլորեցան, ևս. կ՚ասեն թէ յա-
րութիւնը արդէն եղած է, և կը
19 կործանեն մէկ քանիներուն հաւատքը։ Բայց Աստուծոյ հիմն հաստատուն կը կենայ, ու
աս կնիքը ունի, Գիտէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են։ Անիրաւութենէ մէկդի թող
կենայ այն ամէնը որ Քրիստոսի անունը
20 կ՚անուանէ։ Մակայն մէկ մեծ տան մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ կան, հապա փայտէ ու հողէ՝ ալ կան։ և՝ ոմանք պատուոյ համար են ու ոմանք ա-
21 նարգանաց համար։ Ուստի թէ որ մէկը իր անձը անոնկ բաներէն մաքրէ, անոնկ մէկ պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ սրբուած ու էէ Տէրոջը պիտանի, պատրաստուած՝ ի-
22 րեն համար պատրաստուած։ Երիտասարդական ցանկութիւններէն ալ փախիր, ու զնա արդարութեան, հաւատքի, սիրոյ, խաղաղութեան հետ՝ անանց հետ որ Տէրոջը ա-
23 նուն կը կանչեն մաքուր սրտով։ Բայց յիմարական ու անխնամ վէճերէն մէկդի թո-
ղուէ, գիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծը-
24 նանին։ Ու Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ ընել, հապա հեզասիրտ ըլլալ ամէնուն, պատ-
25 րաստոց, ոխ չպահող· Խոհգրութեամբ խրատել հակառակ կեցողները, որ ըլլայ թէ Աստուած ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ ճշմ-
26 ճմարտութիւնը ճանչնալու համար, Եւ ինքզինքնին արթնցնեն ի՝ սատանային որոգայթէն զգաստանան, որ անկէ բռնուած են իր կամքին ծառայելու։

Գլ· Գ

1 Կը ծանուցանէ գալու ժամանակները վերջալ· 6 կը նկարագրէ զրկի չշնորհակալների բնութիւնները· 10 կ՚աւանդակէ անոր իր օրհնութեան հետևել· 16 և կը գովէ սուրբ գիրքը։

1 Եւ աս գիտցիր որ ետքի օրերը չար ժա-
2 մանակներ պիտի գան· Քանզի որ մարդիկ պիտի ըլլան անձնասէր, ժպատախտասէր, ամբարտաւան, հպարտ, հայհոյիչ, ծնողաց անհնազանդ, տպէտքասէր, անասուրբ, Անգթասէր, անհաշտ, բանսարկու, ժանտաժողկալ, գա-
4 ժանաբարոյ, բարին չսիրող, Մատնիչ, յանդուգն, գոռոզ, հաւկլի հեշտասէր քան թէ աստուածասէր· Որոնք աստուածպաշտութեան կերպարանքը ունին, Բայց անոր զօրութիւնը ուրացած են· Ու գուն ասոնցմէ
5 մէկդի կեցիր· Քանզի ասոնք այսպիսիներն են որ տուներն ներս կը մտնեն, ու գերի կ՚ընեն մեզ-
6 քով բեռնաւորուած անպատճառ կիներ որ զանազան ցանկութիւններէ վարուած, Որ միշտ կը սորվին, Եւ բնաւ ճշմարտութեան
7 ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ· Հապա ինչպէս որ Յաննէս ու Յամբրէս հակառակ կեցան Մովսէսին, անանկ այս ասոնք ճշմարտութեանը հակառակ կը կենան· Հասպատնած միտքով մարդիկ, Հաւատքի մէջ անպիտաններ են·
8 Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթան, ինչու որ ասոնց անմտութիւնը ամէնուն յայտնի պիտի
10 ըլլայ, Ինչպէս որ անոնցը եղաւ· Դուն գուն սեղկակի եղար իմ վարդապետութեանս, վարմունքիս, դիտաւորութեանս, հաւատքիս, երկայնամտութեանս, սիրոյս, համբերութեանս,
11 Հալածանքներուս, չարչարանքներուս, ինչպէս որ ինծի եղան Անտիոքի Ի Իկոնիոնի Լիւստրայի մէջ, ինտոր հալածանքներս համբերեցի, ու ամէնէն դուս ազատեց Տէրը·
12 Եւ ամէն անոնք որ կ՚ուզեն աստուածապաշտութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով՝ Տալա-
13 ծանք պիտի կրեն· Բայց չար ու խաբեպայ մարդիկ չարութեան մէջ պիտի յառաջանան՝
14 մոլորցնելով ու մոլորելով· Մակայն գուն Տառաստուն կեցիր այն բաներուն մէջ որ սո-
վրեցար ու հաւատացիր, ինչու որ գիտես թէ
15 որմէ սորված ես· Նաև ի՝ մանկութենէդ դի

ե Հաւմ· գ· 3· բ· 6· ։ ը Թտ· իգ· 19· ։ թ ա Տիմ· ե· 21· է· 13· Գլ· գ· 1· ։ ժ ա Տիմ· ա· 4· է· 4· Տիտ· գ· 9· 11· ։ ի ա Տիմ· գ· 7· է· 20· Տիտ· ա· 14· ։ ա Տիմ· ա· 20· ։ ա Տիմ· գ· 21· ։ ի ա Կոր· ժե· 12· ։ Ա Ղաս· ։ Հաւմ· ը· 35· ։ Ցաք· բ· 19· ։ Ոխեր Տէրոջը Ղ Գաս· ա· 7· Ցաք· ժ· 14· 27· Տիտ· ա· 9· ։ Ղ Տիմ· գ· 5· ։ ձ ա Տիմ· գ· 15· ։ Հաւմ· բ· 21· ։ ի Տիտ Ես· ծբ· 11· ։ Գլ· գ· 17· Տիտ· գ· 1· ։ ղ ա Տիմ· գ· 11· ։ Գոր· ի· 14· ։ Կոր· ա· 2· ։ ա Տիմ· ա· 5· գ· 12· ։ ճ ա Տիմ· ա· 4· գ· 7· ը· 4· Հբ· 16· ։ Տիտ· գ· 9· ։ Տիտ· գ· 2· 3· ։ Տիտ· ա· 9· ։ ժ Տիտ· գ· 2· 3· ։ Գաղ· գ· 1· ։ Տիմ· գ· 11· ։ Գաղ· գ· 1· ։ Տիտ· գ· 15· ։ Գոր· ը· 22· ։ ի Տիտ· ա· 4· Գլ· գ· 7· Տիտ· ա· 1· ։ ա Տիմ· գ· 7· ։ —

Ցաք· գ· 19· ։ ա Տիմ· ե· 8· Տիմ· ա· 16· ։ բ Ես· գ· 8· ։ Տիմ· գ· 5· ։ Ա Ղաս· գ· 14· Տիտ· ա· 11· ։ Տիտ· ա· 4· ։ Եզ· ե· 11· ։ ա Տիմ· գ· 5· ։ Հաւմ· ա· 28· բ· Կոր· մգ· 5· Տիտ· ա· 16· ։ Եզ· ե· 12· ը· 18· Բ· 11· ։ Փիլ· ը· 22· ։ Տիմ· գ· 6· ։ Գոր· մգ· 45· 50· ։ Գոր· մգ· 2· 5· ։ Գոր· մգ· 18· Ես· ։ Ա Ղաս· ե· 19· ը Կոր· ա· 10· Գլ· գ· 17· ։ Ա Ղաս· ե· 19· Գոր· մգ· 21· Ա Ղաս· մգ· 24· Ցաք· մե· 14· ա Կոր· մե· 19· ։ ա Ես· գ· 3· ։ ը Ես· ը· 11· ։ Տիմ· գ· 1· Գլ· ը· 16· ։ Գլ· ա· 13· բ· 2·

վեր ՝սուրբ գիրքերը գիտես , որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ փրկութեա՛ն Քրիստոս Յի-
16 սուսի վրայ հաւատալով : Ամէն Բոլոր Գիրքը Աստուծոյ շունչն է , ՝և օգտակար է սորվեցնելու , յանդիմնելու , շիտակելու ու
17 պարապմունքն խրատելու համար , ՚որ Աստուծոյ մարդը կատարեալ ըլլայ ՝ամէն բարի գործքերու պատրաստուած :

ԳԼ· Գ

1 Գալոց կը յորդորէ Տիմոթէոսը բոլոր ջանքով ու աշխատութեամբ իր պաշտօնը կատարելու· 6 կը յայտնէ անոր թէ իր մահը մօտ է· 9 կ՚ուզէ որ անխիտ շուտով իրեն գայ· ու իր հետը բերէ Մարկոսը և քանի մը բաներ· 14 կը պատուիրէ որ զգուշանայ գաղտին Ալէքսանդրեանէն· 16 կը յանդիմանէ անոր ինչ որ պատահեր էր իրեն առջի անգամ առնելին ներկայ չըլլալուն· 19 և ապա կը վերջացնէ իր Թուղթը·

1 Ա՛ ՝վկայութիւնը կը դնեմ Աստուծոյ առջեւը և Յիսուս Քրիստոսի , ՚որ պիտի գատէ կենդանիները ու մեռելները իր յայտնուե-
2 լուն ու թագաւորութիւնը առնելը· խօսքը քարոզէ , մնազդութիւնէն ետ պարապէ առանձին ու առանձ գալու , յանդիմնէ , հսաս-
3 տէ , ՚չարգելուհի ամէնայն երկայնմտութիւնէ ու վարդապետութիւնէ · Ինչու որ ժամանակ պիտի գայ ՚որ ազգասիրտ վարդապետութիւնը պիտի չհամբերին , Հապա իրենց ըղձալիքին
4 համեմատ վարդապետներ պիտի դիզեն իրենց · եւ ճշմարտութենէն ականջները պիտի գարձնեն , ու առասպելներու նեւէ պիտի մոլորին ·
5 Բայց գուն ամէն բանի մէջ արթնցի կեցիր , Ընդհարութիւններու համբերէ , Աւետարանչի գործ գործէ , քու պաշտօնդ կատարէ ·
6 Ինչ- չու որ ես արդէն զոհ ըլլալու նման իմ ,
7 ու իմ մեկնութեա՛ն ատենը հասեր է · Բարի պատերազմը պատերազմեցայ , ընթացքը կա-
8 տարեցի , հաւատքը պահեցի · Ալեկ ետեւ կայ կը մնայ ինծի արդարութեան պսակը , որ

- Ծոփ· ե· 39·
2 բ Գիա· ա· 20· 21·
- Կա՛ի բազում առաջա-
ձայնութիւնք պղ-
ծասէրս մէ ·
- Հաւար· մե· 4·
բ ա Տիմ· գ· 11·
3 Գլ· բ· 21·
—
— ա Տիմ· ե· 21· գ·
13· Գլ· բ· 14·
բ Գոր· ժ· 42·
4 ա Տիմ· ե· 20· Տիմ·
ա· 13· բ· 15·
բ ա Տիմ· գ· 13·
3 Գլ· գ· 1·
2 ա Տիմ· ա· 10·
ե Գլ· գ· 6·
ը ա Տիմ·· ա· 4· գ·
7· Տիմ· ա· 14·
6 Գլ· ա· 8· բ· 3·
բ Գոր· իա· 8· ե
փիս· գ· 11·
է Փիլ· բ· 17·
ը Փիլ· ա· 23· Տիմ·
բ Գիա· ա· 14·
ե ա Կոր· բ· 24· 25·
Փիլ· գ· 14· ա Տիմ·
գ· 18· Երբ· ժբ·
1·
բ ա Կոր· բ· 25·
Ծոփ· ա· 18· ա
Գիա· ե· 4· Ծոյա·
բ· 10·
3 Գլ· ա· 12·
4 Կող· գ· 14· Փիլ·
լիմ· 24·
5 Գոր· ժբ· 25· Ժե·
37· Կող· գ· 10·
6 Գոր· բ· 4· Եփես·
գ· 21· Կող· գ· 7·
Տիտ· գ· 12·
7 Գոր· ԺԹ· 33· ա
Տիմ· ա· 20·
8 բ Ծոփ· գ· 59·
Սող· իբ· 4· Ծոյա·
ժբ· 6·
† Ոմանք պիտի հա-
ստացանեն
ա Կոր· ե· 15·
Գոր· ե· 50·
Մ՚ա· ժ· 19· Գոր·
իգ· 11· իմ· 23·
Գոր· բ· 15· իգ·
17· 18· Եփես· գ·
8·
Սող· իբ· 21· բ
Գիա· բ· 9·
Սող· Ճիա· 7·
Հաւար· ժա· 36·
Գալ· ա· 8· Երբ·
ժգ· 21·
Գոր· ժբ· 2· Հբ·
ա՛ար· ժգ· 3·
Գլ· ա· 16·
Գոր· ԺԹ· 22·
Հաւար· ԺԹ· 25·
Գոր· բ· 4· իա·
29·
Հմր· 9·
Գալ· գ· 15· Փիլ·
լիմ· 25·
—

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալ կը ծանուցանէ թէ ինչ բանի համար զանիկա կրնաք թողլ, 6 թէ քահանայութեան պաշտօնէն ընտրելու մարդիկ ինչ վարուքերի տէր ըլլալու են։ 11 Կը պատուիրէ չար վարդապետութեան բժշկութ պատրաստ ըլլալ։ 12 և անոնց դեմ ընելիքը կը սորվեցնէ։

1 Պօղոս Առաքեալ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Աստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին ու ճշմարտութեան գիտութեան հետ կից եղող յոյսին Աստուծոյ մատ, 2 որ ինքն անսուտ Աստուած խոստացաւ յաւիտենական կեանց յոյսով, յորմէ առաջ ժամանակներէն ալ յայտնեց իր խօսքը իր ժամանակին քարոզութեամբ, որ հնձի յանձնուեցաւ մեր փրկիչ Աստուծոյ 4 հրամանովը, Տիտոսի իմ հարազատ որդւոյս համաբարոյ հաւատքով։ Շնորհք և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու մեր փրկչէն Յիսուս Քրիստոսէն։

5 Ասոր համար ես քեզ կրեմ Թողուցի, որ ինչ պակաս բան որ կայ, շիտակցնես, ու ամէն մէկ քաղաքի մէջ երէցներ կարգնես, 6 ինչպէս որ ես քեզի պատուիրեցի։ Եթէ որեմէ կը անմեղադրելի ըլլայ, մէկ կնոջ մը երկրի, հաւատացեալ զաւակներ ունենայ, որ ան չանաչուի թէ անառակութեան համար ամբաստանուած կամ անհնազանդ չըլլան։ Քանի որ եպիսկոպոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլալ Աստուծոյ տունին պէս։ Ոչ յանդուգն, ոչ բարկացող, ոչ գինեմոլ, ոչ զարնող, ոչ անարդ չահախնդիր, 8 գթութեան հաւէտ եղող, հեզասէր հնարաքոյր, բարեպաշտ, ինքնիշխող արդար, սուրբ, ժուժկալ, 9 հաստատ բռնելով վարդապետութեան հաւատարիմ խօսքը, որ կարող ըլլայ ողջմիտ վարդապետութեամբ յորդորել, և հակառակ կեցողները յանդիմանել։ 10 Վասնզի շատ են անհնազանդները, ունայնաբանութիւն խօսողները ու միտք խաբողները, մանաւանդ անոնք որ թլփատութենէն են։ Որոնք պէտք է պապանձեցնել, որ ամբողջ տուներ կը կործանեն, ու անպատեհ բաներ կը սորվեցնեն անարդ չահախնդրութեան համար։ 12 Անոնցմէ մէկը զրուցից՝ որ իրենց բուն մարգարէն էր, Կրետացիները միշտ սուտագործ են, չար գազանի նման, դատարկապորտներ։ 13 Այս վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Ասոր համար խստիւ յանդիմանէ անոնք, որ առողջանան հաւատքին մէջ։ 14 Ու չհետեւին հրէական առասպելներուն ու ճշմարտութենէ հեռացող մարդոց պատուիրանքներուն։ 15 Բոլոր բան մաքուր է մաքրութեան, բայց պիղծերուն ու անհաւատներուն մէկ բան մը մաքուր չէ, հապա անոնց միտքն ալ խղճմտանքն ալ պղծուած են։ 16 Կը խոստովանին թէ գԱստուած կը ճանչնան, Ի գործովք կ'ուրանան, պիղծ ու անհնազանդ ըլլալնուին, և ամէն բարի գործի անպիտան։

ԳԼ. Բ

1 Պատուիրեր կու տայ Տիտոսին՝ անոր վարդապետութեանը և անոր վարքին վրայով։ 9 կը խօսի ծառաներուն և բնչ հանդամանք բոլոր տրիասութեանցն պարտաւորութեանցը վրայով։

1 Բայց դուն խօսէ ինչ որ կը վայլէ ողջմիտ 2 վարդապետութեանը։ Երեխութ զգաստ ըլլալ, ծանրաքարոյ, խոհեմ, հողջամիտ հաւատքով, սիրով, համբերութեամբ։ Եղիր պէտ ալ պատուհասութեան անանկ վարմունք ունենալ, ինչպէս որ կը վայլէ սրբութեան, ոչ բանսարկու ըլլալ, ոչ Ի գինեմոլ, հապա բարի 4 խրատ տուող։ Որ խրատուն նորահասակ կիներ՝ սիրեն իրենց արուրդ, զաւակներն սիրող ըլլալ, խոհեմ, ողջախոհ, անաչէն, բարեկրօն, իրենց երիտասարդ հնազանդ, 6 որ չըլլայ թէ

ա — ա Տիտ. գ • 16 • ը 3։
բ բ Կոր • բ • 13 • ե 13։ ը • 6 • 16 • 23։ Եփես. ե • 5։ Գաղատ. բ • 3։
գ գ Տիտ. բ • 25։
դ դ Տիտ. ա • 1։ Գաղատ. գ • 7։
ե Յով. ի•գ • 19։
զ զ Տիտ. բ • 13։
է Հռոմ. ժգ • 25։
ը Տիտ. ա • 9։ ա Գործ. ա • 20։
թ Տիտ. ա • 10։
ժ ա Կռնթ. ր • 4։ ա Տիտ. ա • 11։
ի ա Տիտ. ա • 1։ բ • 3։ գ • 10։
ի բ Կոր • բ • 13։ ե 13։ ը • 6։ 16 • 23։ Եփես. ե • 5։ Գործ. բ • 3։
ի ա Տիտ. ա • 2։
լ Հռոմ. ա • 12։ բ Կոր • գ • 13։ բ Գործ. ա • 1։
խ Եբրայ. ա • 2։ Կող. ա • 3։ ա Տիտ. ա • 2։ բ Տիտ. ա • 1։ Գործ. ա • 4։ Ռոմեից • ազգմանբիւն և
ծ ա Կոր • ժա • 33։
կ Դատ • ժգ • 28։ բ Տիտ. բ • 2։
հ Տիտ. բ • 2։
ղ ա Տիտ. ա • 5։ Տիտ. գ • 2։ ա Տիտ. գ • 2։ ե։
ճ ա Տիտ. գ • 2։ ե։
մ ա Տիտ. գ • 2։
յ ա Տիտ. գ • 2։
ն Ա Տիտ. գ • 2։
շ ա Տիտ. գ • 2։
ո ա Տիտ. գ • 2։
չ ա Տիտ. գ • 2։ բ Տիտ. գ • 2։
պ Տիտ. ա • 10։ գ • 3։ բ Տիտ. գ • 3։
ջ Տիտ. գ • 3։
ռ Գործ. ժգ • 28։ բ Տիտ. գ • 1։
ս — Տիտ. ա • 6։
վ Հռոմ. ժգ • 18։
տ Գործ. ժե • 1։
ր Ա Տիտ. ի•գ • 16։ բ Տիտ. գ • 6։
ց — Տիտ. գ • 5։
ւ Գործ. ժե • 28։
փ Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
ք Գր • ր • 2։
օ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
ֆ Ա Տիտ. գ • 5։

ա 3։ բ Տիտ. գ • 3։ Գր • ր • 1։
գ — Տիտ. ա • 6։
դ Հռոմ. ժգ • 18։
ե Գործ. ժե • 1։
զ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ բ Տիտ. գ • 6։
է — Տիտ. գ • 5։
ը — Տիտ. գ • 12։
թ Տիտ. գ • 4։ 12։
ժ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
ի Տիտ. գ • 3։ 8։
լ Տիտ. գ • 3։ 8։
խ Տիտ. գ • 2։
ծ Գր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
կ Գր • ր • 2։
հ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
ղ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
ճ — Տիտ. ա • 6։
մ Հռոմ. ժգ • 18։
յ Գործ. ժե • 1։
ն Ա Տիտ. ի•գ • 16։ բ Տիտ. գ • 6։
շ Տիտ. գ • 12։
ո Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
չ Տիտ. գ • 3։ 8։
պ Տիտ. գ • 3։ 8։
ջ Տիտ. գ • 2։
ռ Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
ս Գր • ր • 2։
վ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
տ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
ր — Տիտ. ա • 6։
ց Հռոմ. ժգ • 18։
ւ Գործ. ժե • 1։
փ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
ք Տիտ. գ • 3։ 8։
օ Տիտ. գ • 3։ 8։
ֆ Տիտ. գ • 2։
ա Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
բ Գր • ր • 2։
գ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
դ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
ե — Տիտ. ա • 6։
զ Հռոմ. ժգ • 18։
է Գործ. ժե • 1։
ը Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
թ Տիտ. գ • 3։ 8։
ժ Տիտ. գ • 3։ 8։
ի Տիտ. գ • 2։
լ Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
խ Գր • ր • 2։
ծ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
կ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
հ — Տիտ. ա • 6։
ղ Հռոմ. ժգ • 18։
ճ Գործ. ժե • 1։
մ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
յ Տիտ. գ • 3։ 8։
ն Տիտ. գ • 3։ 8։
շ Տիտ. գ • 2։
ո Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
չ Գր • ր • 2։
պ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
ջ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
ռ — Տիտ. ա • 6։
ս Հռոմ. ժգ • 18։
վ Գործ. ժե • 1։
տ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
ր Տիտ. գ • 3։ 8։
ց Տիտ. գ • 3։ 8։
ւ Տիտ. գ • 2։
փ Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
ք Գր • ր • 2։
օ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
ֆ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
ա — Տիտ. ա • 6։
բ Հռոմ. ժգ • 18։
գ Գործ. ժե • 1։
դ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
ե Տիտ. գ • 3։ 8։
զ Տիտ. գ • 3։ 8։
է Տիտ. գ • 2։
ը Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
թ Գր • ր • 2։
ժ — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
ի Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
լ — Տիտ. ա • 6։
խ Հռոմ. ժգ • 18։
ծ Գործ. ժե • 1։
կ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
հ Տիտ. գ • 3։ 8։
ղ Տիտ. գ • 3։ 8։
ճ Տիտ. գ • 2։
մ Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
յ Գր • ր • 2։
ն — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
շ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
ո — Տիտ. ա • 6։
չ Հռոմ. ժգ • 18։
պ Գործ. ժե • 1։
ջ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։
ռ Տիտ. գ • 3։ 8։
ս Տիտ. գ • 3։ 8։
վ Տիտ. գ • 2։
տ Կոր • ժգ • 10։ բ Տիտ. գ • 2։
ր Գր • ր • 2։
ց — Տիտ. ա • 4։ գ • 7։ բ Տիտ. գ • 4։
ւ Ես • ի•ղ • 13։ Ա Տիտ. ի•գ • 16։ Գր • ր • 1։
փ — Տիտ. ա • 6։
ք Հռոմ. ժգ • 18։
օ Գործ. ժե • 1։
ֆ Ա Տիտ. ի•գ • 15։ ա Տիտ. գ • 3։ 8։ Եփես. ե • 18։

6 Աստուծոյ խօսքը հայհոյուի՝ Անանկ ալ երբ
7 տասարդները յոգնորէ խոնհմ բլլալ· Ինձին
կոզմէ քու անձդ բարի գործքերու օրինակ
ցուցընելով, վարդապետութեան մէջ անեղ-
8 ծութիւն, պարկեշտութիւն, Ճղճմտաս ու
անմեղադրելի խօսք, Ճոր հակառակ կեղծող
Ճամբայ, ու մեր վրայով դէշ բան մը չունե-
9 նայ բանալու։ Ծրաւանեցուն ստրոյոյ իրենց
տէրերուն հնազանդ բլլալ, ու ամէն բանի
10 մէջ հաճելի· ոչ հակառակաբանողներ, ոչ խո-
րտնողներ, Ճապա բոլորովին բարի հաւատարմ-
ութիւն ցուցընեն, Ճոր մեր Փրկիչ Աստուծոյ
վարդապետութիւնը ամէն բանի մէջ զար-
11 դարեն։ Ծինչու որ Աստուծոյ փրկարար շնորհ-
12 քը բոլոր մարդոց երեցաւ· Որ մեզ կը խրա-
տէ՝ Ճոր ամբարշտութիւնը ու աշխարհային
ցանկութիւնները ուրանանք, ու հզգաստա-
ութեամբ ու արդարութեամբ և բարեպաշտու-
13 թեամբ ապրինք ատ աշխարհիս մէջ, Ծու
սպասենք ան երջանիկ յոյսին, ևւ մեծ Աստու-
ծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսին փառաց
14 յայտնելուն։ Ծոր իր անձը մեզի համար
տուաւ, որ մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ,
ու մաքրէ Ճրնին սեփական ժողովուրդ ընէ
15 Ճարի գործքերու նախանձաւոր։ Այս բանն-
երը խօսէ ևւ յորդորէ ու յանդիմանէ բոլոր-
ովին սաստկութեամբ։ Ոչ ոք քեզ անարգէ։

Գլ. Գ

1 Յիշեցուր զանոնք կու տայ Տիտոսին թէ հպատակ լինին
և թէ հնազանդ լինին իշխանաց և պետից, հնազանդ
լինին, պատրաստ լինին ամէն բարի գործի համար։
2 Ոչ ոքի հայհոյեն, ոչ կռուողք լինին, հեզութիւն ցու-
ցընեն ամենայն մարդկան հանդէպ։ 3 Զի ևս ինքեանք
յառաջ անհնազանդ էին, մոլորեալ, ստրկացեալ զա-
նազան ցանկութեանց և հաճոյից, չարութեամբ և նա-
խանձու մէջ կացեալ, ատելի էինք և միմեանս հակա-
4 ռակ։ Բայց երբոր եղև քաղցրութիւն և մարդասիրու-
թիւն Աստուծոյ Փրկչին մերոյ, 5 ոչ գործոց արդար-
ութեանց որ արարաք մեք, այլ ըստ իւրում ողոր-
մութեան կերպեաց զմեզ լուացմամբ վերստին ծնան-
դեան և նորոգութեան Հոգւոյն Սրբոյ, 6 զոր եղո-
ղեաց ի վերայ մեր առատապէս Յիսուսիւ Քրիստոսիւ
Փրկչիս մերոյ, 7 զի արդարացեալ շնորհիւ նորա
ժառանգաւորք լիցուք ըստ յուսոյ կենաց յաւիտենից։
8 Հաւատարիմ է բանս, և կամիմ զայդ հաստատել,
զի որ հաւատացին Աստուծոյ, զգուշանան գործել
գործս բարիս։ Այս են բարի և օգտակար մարդկան։
9 Իսկ զհարցմունս յիմարականս և զազգաբանութիւնս
և զկռիւս և զհակառակութիւնս օրինացն ընկալ-
ի՛ր զանց, զի անպիտան են և ունայնք։ 10 Զմարդ
հերձուածողական ետ մերձ եղեալ զուշ ընկալ,
11 գիտելով զի այդպիսի ոք ծռեալ է, և մեղանչէ
դատապարտեալ ի ծանուցանելոյ։
12 Երբոր առաքեցից առ քեզ զԱրտեմաս կամ զՏիւքիկոս,
շուտ արի առ իս ի Նիկոպոլիս, զի անդ ձմեռել
13 որոշեցի։ ԶԶինաս օրինակաւոր ուսուցանել զփոյթ
ածեալ գնա՛ ընդ նմա, որպէս զի ոչինչ պակասիցէ
14 նոցա։ Եւ ուսցին մեր ևս զի գործս բարի կարասցեն
պատրաստել ի պէտս անհրաժեշտ, զի մի լիցին
15 ունայնք։ Բարեւ կ՚ընեն քեզ ամենայն որ ինձ հետ
են։ Բարեւ տուր զոսոնս որ մեզ կը սիրեն
հաւատով։ Շնորհք ընդ ամենեսին հետ
լիցի։ Ամէն։

ե ա Տիմ. գ. 13։ ա Պետ. ե. 3։
ը ա Տիմ. գ. 3։
թ Դեմ. ե. 9։ ա Տիմ. ե. 14։ ա Պետ. ե. 12։ 15 գ. 16։
ժ ե Թես. գ. 14։
ի Եփես. գ. 5։ Կող. գ. 21։ ա Տիմ. գ. 1։ 2։ ա Պետ. բ. 15։
լ Եփես. ե. 26։
խ Մատ. ե. 16։ Փիլ. բ. 15։
ծ Հռոմ. ե. 15։ Գլ. գ. 4։ 5։ ա Պետ. ե. 13։
կ Դանի. գ. 6։ Ցաքե. գ. 2։ ա Տիմ. բ. 9։ 4։
զ Հռոմ. գ. 19։
է ա Պետ. գ. 2։ ա Ցաքե. բ. 10։
ը Դանի. ա. 25։ Ե Ցհան. ա. 4։ Կող. գ. 7։
թ ա Կար. ա. 7։ Փիլ. գ. 20։ բ Պետ. գ. 12։
ժ Գործ. իգ. 15։ Կող. ա. 5։ 25։ Գլ. ա. 2։ գ. 7։
ի Կող. գ. 4։ բ Տիմ. գ. 1։ 5։ Երբ. իժ. 28։ ա Պետ. ա. 7։ ա Ցաքե. գ. 2։
լ Դ ա կար. ա. 4։ բ. 20։ Եփես. ե. 2։ ա Տիմ. բ. 6։
խ Ա Պետ. բ. 14։
ծ Երբ. իժ. 14։
կ Ես. ժե. 16։ ԺԹ. 5։ բ Օր. ե. 6։ Ժգ. 2։ իդ. 18։ ա Պետ. բ. 9։
հ Եփես. բ. 10։ Գլ. գ. 8։
ղ բ Տիմ. գ. 2։
ճ ա Տիմ. գ. 12։
Ա Հռոմ. ժգ. 1։ ա Պետ. բ. 13։
Ե Ցհան. ե. 28։ Ցհան. ե. 21։ Երբ. ժգ. 31։ Ցհան. գ. 51։
Ը բ Տիմ. բ. 24. 25։
Թ Փիլ. գ. 5։
ժ Եփես. գ. 21։ Կող. գ. 12։
ի Կար. գ. 11։ Եփես. բ. 1։ Կող. ա. 21։ գ. 7։ ա Պետ. գ. 3։
լ ա Տիմ. բ. 3։
խ Գլ. բ. 11։
ծ Հռոմ. գ. 20։ բ Տիմ. 11։ ժա. 6։ Գաղ. բ. 16։ Եփես. բ. 4։ 8։ բ Տիմ. ա. 9։
կ Եփես. ե. 31։
հ Ցհան. ե. 26։ Ցհան. ե. 16։ Եփես. ե. 26։ Ցհան. ա. 13։ Գործ. ա. 4։ բ. 38։ ա Տիմ. բ. 25։
ղ Եփես. ե. 28։ Երբ. ժգ. 31։
Պետ. գ. 21։
ճ Եզեկ. լէ. 25։ Ցաքե. բ. 26։ Ցհան. ա. 13։ Գործ. բ. 33։ ժ. 45։ Հռոմ. ե. 5։
Ե Հռոմ. գ. 24։ Գաղ. բ. 16։ Գլ. բ. 11։
Ը Գլ. ա. 2։
Թ Հռոմ. բ. 23. 24։ Տիմ. ա. 15։ Գլ. ա. 9։
ժ Տիտ. ա. 14։ Գլ. ա. 14։
ի Տիմ. ա. 4։ բ Տիմ. բ. 23։ Գլ. ա. 14։
լ Տիմ. ա. 4։ բ Տիմ. բ. 14։
խ Ա Կար. ժգ. 2։
ծ Մատ. ժբ. 17։ Հռոմ. ժգ. 17։ բ Թես. գ. 6. 14։
կ Տիմ. գ. 5։ բ Թես. գ. 6։ 14։
հ Գործ. ժգ. 46։
ղ Գործ. ի. 41։ բ Տիմ. գ. 13։
ճ Գործ. ժբ. 24։
Ե Տիտ. ա. Եփես. գ. 28։
Ը Հռոմ. ժե. 28։ Փիլ. ա. 11։ գ. 17։ Կող. ա. 10։ բ Պետ. ա. 8։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

4 Պօղոս եր ապրաքաթիներ կը յայտնէ փիլիմոնի հաւատքը ա-
ներչ ըստ բաւական ։ կը խնդրէ անկէ որ թողութիւն տայ
Ընեսիմոսին որ անոր ծառան եր ։ ու գործակ ուրով ըն-
դունի զանիկա ։

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապեալը՝ և Տի-
մոթէոս եղբայրը՝ փիլիմոն մեր սիրելիին ու
2 գործակիցն՝ եւ Ապփիա սիրելիին՝ ու Ար-
քիպպոս զմեր պիտակցին՝ ու քու տանդ
3 ժողովին եկեղեցիին ։ Շնորհք և խաղաղութիւն
Ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն ։
4 Ինչ գոհանամ միշտ իմ Աստուծմէս՝ քեզ
5 իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով ։ Երբոր կը
լսեմ քու սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր
6 Յիսուսի վրայ և բոլոր սուրբերուն վրայ ։ Որ
քու հաւատքիդ հաղորդակցութիւնը յայտնա-
կեր ըլլայ՝ Քրիստոս Յիսուսով ։ Ձեր վրայ
եղած ամէն բարութիւնը ճանչցուելուը ։
7 Քանզի չատ ուրախութիւն և մխիթարութիւն
ունինք քու սիրոյդ վրայ ։ Որ սուրբերուն
սիրտերը քեզմով հանգուցացած են՝ եղբայր ։
8 Ուստի համար թէև չատ համարձակութիւն
ունիմ Քրիստոսով՝ պատուիրել եղածը քեզի
9 հրամցնելու ։ Բայց չատէտ սիրոյ համար կ'ա-
զաչեմ՝ ասանկ մէկը ըլլալով՝ ինծոր որ եմ
եւ Պօղոս ծերացած ՝ ու հիմա Յիսուս Քրիս-
10 տոսի համար կապուած ալ ։ Կ'աղաչեմ քեզի
իմ որդեկոչ Ընեսիմոսին համար՝ որուն որ իմ
11 կապանքներուս մէջը ծնայ ։ Որ առիւծ մը ան-
պիտան էր քեզի ՝ բայց հիմա քեզի ալ ինծի
12 ալ պիտանի է ։ Անիկա եւս ղրկեցի ։ դուն ալ
13 ընդունէ զանիկա՝ որ է իմ ապիրս ։ Որուն որ
կ'ուզէի իմ քովս պահել ՝ որ քու տեղդ ին-
ձի ծառայութիւն ընէ աւետարանին կա-
14 պանքներուն մէջ ։ Բայց առանց քու կամ-
քիդ չուզեցի բան մը ընել ՝ որ քու բարերա-
րութիւնդ իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլլայ ՝
15 Հապա կամաւ ։ Գուցէ ան պատճա-
ռով անիկա քիչ մը առնն զատուեցաւ ՝ որ
16 զանիկա յաւիտեան ունենաս ՝ Չի թէ ալ ծա-
ռայի մը պէս ՝ Հապա ծառայէն վեր՝ Սիրելի
եղբօր պէս ։ Ե՛ր ինծի այսպէս սիրելի է ՝
ո՛րչափ աւելի պիտի ըլլայ քեզի՝ թէ մարմնին
17 կողմանէ ու թէ Տէրոջը ։ Ուստի թէ որ դիս
ունիս հաղորդ կը սեպես ՝ ընդունէ անիկա՝ որ-
18 պէս թէ դիս ։ Եւ թէ որ քեզի անիրաւու-
թիւն մը բրած է կամ պարտք մը ունի ՝ ան
19 իմ հաշիւս անցուր ։ Ես Պօղոս իմ ձեռքոս
գրեցի ՝ ես կը վճարեմ՝ որ չըսեմ քեզի թէ
դուն ալ քու անձդ ինծի պարտական ես ։
20 Այո ՝ եղբայր ՝ Թող քեզմէ ունենամ ան օ-
գուտը Տէրոջմով ։ Հանգուցեցուր իմ սիրտս
21 †Տէրոջմով ։ Քու հնազանդութեանդ վստահա-
նալով քեզի գրեցի ՝ գիտնալ որ բաս-
ձեռ ալ աւելի պիտի ընես ։
22 Ամէն ի դատ ինծի բնակարան մըն ալ պատ-
րաստէ ՝ Վասն որ կը յուսամ թէ Ձեր ա-
ղօթքներուն միջոցովը ձեզի պիտի շնորհուիմ ։
23 Բարեւ կ'ընէ քեզի Եպափրաս՝ իմ գերու-
24 թեան ընկերս Քրիստոս Յիսուսով ։ Նո-
Մարկոս ՝ Արիստարքոս ՝ Դեմաս ՝ Ղուկաս՝
25 իմ գործակիցներս ։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ըլլայ ։
Ամէն ։

= Եփես · գ · 1 · գ ·
1 · բ Տիմ· ա · 8 ·
Հմր · 9 ·
բ Փիլ · բ · 25 ·
գ Կող · գ · 17 ·
դ Փիլ · բ · 25 ·
ե Հռոմ· ժգ · 5 · ա
Կոր · ժգ · 19 ·
զ Եփես · ա · 2 ·
Եփես · ա · 16 · ա
Թես · ա · 2 · բ
Թես · ա · 3 ·
է Եփես · ա · 15 ·
Կող · ա · 4 ·
ը Փիլ · ա · 9 · 11 ·
թ Ընդհ մեր
ժ ա Կոր · ժգ · 17 ·
Փիլ · բ · 30 ·
ի բ Կոր · իմ · 7 ·
լ Ծն · խե · 3 · 8 ·
խ Ասա · խգ · 8 · ա
Տիմ· գ · 2 ·
ծ Կող · գ · 22 ·
կ բ Կոր · ը · 23 ·
հ բ Կոր · ի · 13 · բ
Տիմ· ա · 16 · Հմր ·
20 ·
ղ ա Թես · բ · 2 ·
ճ Հմր · 1 ·
ն Կող · գ · 9 ·
շ ա Կոր · գ · 15 ·
Գաղ · գ · 10 ·
ո Գործ · ԺԲ · 29 · ԽԵ ·
բ Կող · գ · 10 ·
ռ Կող · գ · 14 ·
ս բ Տիմ· գ · 11 ·
վ Բ Տիմ· գ · 22 ·

ԹՈՒՂԹ
[ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ]
Ա. ՈՒ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աստուածը կը ծանուցանի թէ Քրիստոս աս եւթի տուներուն Հօրմէն մեզի գալով՝ 4 հրեշտակներէն գերազոյն եղաւ թէ անձամբ ե թէ պաշտօնով։

1 Շատ մնասերով ու շատ կերպերով առաջուց խօսելով Աստուած Հայրերուն հետ մարգա-
2 բէներով՝ Ետք եւթը օրերս ՚ի Որդիովը խօսեցաւ մեր հետը, զոր զանիկա ամէն բանի ժառանգ դրաւ, զոր անով աշխարհքն ալ
3 ստեղծեց։ Որ անիկա իր փառացը լոյսն է ե իր էութեանը բուն պատկերը։ Եւ ան իր զօրութեան խօսքովը ամէն բան կը բռնէ, Իր անձովը մեր մեղքերը սրբելով՝ Բարձրերը
4 Մեծութեանը աջ կողմն նստաւ։ Ու այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակներէն, Որչափ որ անոնցմէ աւելի ազէկ անուն ժառանգեց։
5 Ինչու որ հրեշտակներէն որո՞ն բսաւ երբէք, Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ։ Եւ դարձեալ՝ Ես անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու
6 անիկա ինծի Որդի պիտի ըլլայ։ Եւ դարձեալ՝ Երբոր Անդրանիկը աշխարհք կը մտցնէ՝ կ՚ըսէ, Աստուծոյ բոլոր հրեշտակներն
7 ալ անոր երկրպագութիւն թող բնեն։ Եւ հրեշտակներուն վրայով կ՚ըսէ, Որ իր հրեշտակները հոգիներ կ՚ընէ, ու իր պաշտօնեա-
8 ները՝ կրակի բոց։ Սակայն Որդիին կ՚ըսէ, Քու աթոռդ, ով Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից է։ Քու թագաւորութեան գաւազանդ
9 ուղղութեան գաւազան է։ Արդարութիւնը սիրեցիր ու անօրէնութիւնըատեցիր։ Անոր համար, ով Աստուած, Քու Աստուածդ ուրախութեան եղով օծեց քեզ քու ընկերնե-
10 րէդ աւելի։ Եւ Դուն, ով Տէր, սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր, ու երկինքը քու ձեռ-
11 քերուդ գործքն է։ Անոնք պիտի կորսուին, բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս ու ամէնը
12 շաթի պէս պիտի մաշին, Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես զանոնք, և պիտի փոխուին. բայց դուն նոյն ինքն ես, ու քու տարիներդ
13 պիտի չպակսին։ Եւ հրեշտակներէն որո՞ն բսաւ երբէք, Իմ աջ կողմն նստէ, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատառանդան
14 դնեմ։ Չէ՞ որ անոնք ամէնը պաշտաւորող հոգիներ են, որոնք պաշտաւորութեան կը խրկուին անոնց համար՝ Որ փրկութիւն պիտի ժառանգեն։

ԳԼ. Բ

1 Կը տրվէյնէ թէ պարտիք հնազանդ ըլլալ Քրիստոս 8ի. աւար։ 5 վասն զի մեր բնաւթիւնը իր վրայ առնելու խնամք. հնազ. 14 Ջէյդ խաչ որ հարկաւոր կը։

1 Անոր համար պէտք է մեզի՝ ալ աւելի ուշադրութիւն տալ Ձէ լսած բաներուն, որ չըլ-
2 լայ թէ երբէք պակսինք։ Վասն զի թէ որ ան խօսքը Որ հրեշտակներուն ձեռքովը կրուցուեցաւ՝ Հաստատուն եղաւ, Եւ ամէն յանցաւորութիւն ու անհնազանդութիւն արդ որ
3 հատուցում առաւ, ՚ԷՀԸ մենք ի՞նչպէս պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը, Որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ, Եւ լսողներուն ձեռքովը մե-
4 զի հաստատուեցաւ։ Աստուած ալ վկայեց Նշաններով ու Հրաշքներով և զանազան զօրութիւններով Եւ Սուրբ Հոգիին պարգեւներովը՝ Ինչպէս որ ինքը կամեցաւ։
5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն հնազանդեցաւ Ան գալու աշխարհը, որուն վրայով
6 մենք կը խօսինք։ Հապա մէկը մէկ տեղ մը վկայեց ու բսաւ, Մարդը ի՞նչ է որ զանիկա կը յիշես, կամ մարդու որդին՝ որ անոր այ-
7 ցելութիւն կ՚ընես։ Քիչ մը վար քրիստ զանիկա հրեշտակներէն։ փառքով ու պատուով պըս-

ա թԲա։ ՃԲ։ Գ։ Տ։	կագ։ ա։ 15։	ՄՆ։ ԻԲ։ 10։ ԻԲ։
Բ ԲՕՐ։ Գ։ 30։ Գագ։	Ե ԸՃՆ։ ա։ 4։ Կագ։	6։ Ա պգ։ ՀՔ։ 26։
Գ։ 4։ Ի ՃԲա։ ա։	ա։ 17։ Ցայտ։ Գ։	27։
10։	11։	Ը Հ ա ՄՆ։ Ը։ 29։
Դ ՃՃՆ։ ա։ 17։ ՀԲ։	Զ Կէ։ Է։ 27։ Բ։ 12։	Ի Ա ՄՆ։ Ը։ 29։
15։ Կէ։ Ը։ 3։	14։ 26։	Կագ։ ա։ 18։ Ցայտ։
Է ՃՃՆ։ Բ։ 8։ ՄՄա։	Ը Ա պգ։ ՀՃ։ 1։ Ե։	ա։ 5։
ԻՈ։ 38։ ԻԸ։ 18։	փԲա։ ա։ 20։ Կէ։	Ժ Տ ՆՍպ։ գԼ։ 7։
ՃՃՆ։ Գ։ 35։ ՀԸ։	1։ 2։ Ի։ 12։ ՀԸ։	ա ՊԼա։ Գ։ 22։
ա ՀՃ։ Ը։ 17։	2։ ա ՊԼա։ Գ։ 22։	Ի Ա պգ։ Ֆ։ 4։
Թ ՃՃՆ։ ա։ 3։ ա	Ե Ի ՓԲա։ ա։ 21։ ՓԼ։	Ա պգ։ ԻՍ։ 6։ 7։
ՀՈ։ Բ։ 6։ Կագ։	Բ։ 9։ 10։	Ձ Ն։ կա։ 1։ Կագ։
ա։ 16։	Ա պգ։ Բ։ 7։ Գագ։	Գ։ 27։ Ի։ 38։
Ժ ՃՃՆ։ ա։ 14։ ՀԳ։	Ի։ 33։ Գէ։ Ե։ 5։	Ա պգ։ ՅԲ։ 25։ Ա։
9։ Բ Կագ։ Գ։ 4։	Ե Բ ՆՍպ։ Ե։ 14։ ա	25։

Բ ՊԼա։ Գ։ 7։ 10։	7։ Ա։ ԻԲ։ 23։	ա։ 14։ Գէ։ ա։ 2։
Ցայտ։ Ի։ 1։	Ե Հ ա ՄՄ։ Ը։ 17։	Ե Ղ ա Կ։ ա։ 2։
Ձ Ա պգ։ ՀՃ։ 1։ ՄՄա։	ՏՈ։ Գ։ 7։ ՃՃՆ։	Ի ՄՄա։ ԻԶ։ 30։
ԻԲ։ 44։ ՄԱԲ։ ԻԲ։	Բ։ 5։ ա ՊԼա։ Գ։	Ա։ 3։ ԻԲ։
36։ Ղ ա Կ։ ԻԲ։ 43։	7։	Գագ։ ԻԶ։ 3։ ԻԲ։
Գէ։ Ի։ 12։ Հ ՄԲ։	—	11։ Հ ա ՄՄ։ ԻԲ։
3։	Բ ՕՐ։ Ի։ 2։ Պ ա պգ։	13։ 19։ ա Կ ԱՐ։ Բ։
Դ Ն։ ԻԲ։ 10։ ԼՐ։	Կբ։ 17։ Գագ։ Ե։	4։
1։ 2։ 24։ Պ ա պգ։ Հ	53։ Գագ։ Գ։ 10։	Ե Գագ։ Բ։ 22։ 43։
7։ գա։ 11։ ՀՔ։ 20։	Ե Ցաւ։ ԻԲ։ 30։ 31։	Հ ա Կագ։ ԻԲ։ 1։
21։ Դաւ։ Գ։ 23։	Բ ՕՐ։ Գ։ 5։ ԻԲ։	11։
Ե։ 10։ Ի։ 11։	2։ 3։ 12։ ԻԵ։ 26։	Ե Ի փԲա։ ա։ 5։ 8։
ՄՄա։ ԻԲ։ 10։	Ե Գէ։ Ի։ 23։ 29։ ԻԲ։	Ե Գէ։ Գ։ 5։ Բ ՊԼա։
Ղ ա Կ։ ա։ 19։ Բ։	25։	Գ։ 13։
9։ 13։ Գագ։ ԻԲ։	Գ ՄՄա։ Գ։ 17։ ՄԱԲ։	Ե Ցաւ։ Է։ 17։ Պ ա պգ։
		Ը։ 4։ Ես։ ՀՃ։ 3։

ասկեղիր գանիկա , և քու ձեռագդ գործքե-
8 րուն վրայ կեցուկիր գանիկա . Ալմէն բան ա-
նոր ատքերուն տակը հնազանդեցուկիր . ուս-
ոն ամէնը որ անոր հնազանդեցուց , անոր
չհնազանդած բան մը չձգեց . բայց հիմա դեռ
9 չենք տեսներ ամէնը անոր հնազանդած . Հա-
կայն Քիսուսը փառքով ու պատուով պսա-
կուած կը տեսնենք որ հրեշտակներէն քիչ
մը վար եղած էր մեռնելուն չարչարանքին հա-
մար , որ Աստուծոյ շնորհքովը ամէնուն հա-
10 մար մահ ճաշակէ . Որովհետև կը վայելր Ա-
նոր , (Որուն համար ամէնը և անով ամէն
բաները եղած են ,) շատ որդիներ փառքին
մէջ մտցնելու առներ անոնց փրկութեան
Առաջնորդը չարչարանքով կատարել .
11 Վասն զի և ան որ կը սրբէ , ա՛ն որ կը սրբ-
րուին , ամէնն ալ մէկէ մին են . Անոր համար
ինքը ամենի չեղբայր կոչել զանոնք՝
12 ըսելով . Քու անունդ եղբայրներուս պիտի
պատմեմ , ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ .
13 Եւ դարձեալ՝ Ես անոր պիտի յուսամ . ու
դարձեալ՝ Ահա ես ու ան զաւակները Որ
14 Աստուած ինծի տուաւ . Ուստի որովհետև
զաւակները մարմնին ու արիւնին հաղորդ
եղան , ինքն ալ նմանապես անոնց բաժանորդ
եղաւ , որ իր մահովը փճացնէ զանիկա որ
մահուան իշխանութիւնը ունէր , այսինքն է
15 Սատանան . Ու ազատ զանենք զանոնք որ մահուան
վախովը միչև ծառայութեան մէջ կ՚ապրէին .
16 Քանզի բնաւ հրեշտակներուն ձեռք չբռներ ,
հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ .
17 Նէ . Ինչու համար պէտք էր անոր բոլորովին
եղբայրներուն նման ըլլալ , որ ինքը ողորմած
ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Ա-
ստուծոյ կողմանէ , մոդովուրդին մեղքերը
18 քաւելու համար . Քանզի ինչ բանով որ ինքը
չարչարուեցաւ փորձութիւն կրելով , կրնայ
փորձանաւորներուն ալ օգնական ըլլալ .

ԳԼ . Գ

1 Երբեմն Մովսէսին ուխէ փառքի արժանացար է . ի ուսի
Քէ ոչ միայ երեն հաւատացիր ուսի պատուոյ արժանի պիտի
ըլլայիր , քան Քէ խոնարհութեանդրէ .

1 Ուստի , սուրբ եղբայրներ , Երկնային կոչ-

Լ Մատ . իբ . 18 . ա
Կող . ժե . 27 . Եր-
փես . ա . 22 . Գա-
լատ . 13 .
Իա Կող . ժե . 25 .
Գաղ . բ . 35 .
Ի Փիլ . բ . 7 . 8 . 9 .
Ա Ցուկ . գ . 16 . Գո-
ծե . Հառաք . ե . 13 .
բ . 32 . բ Կոր . ե .
15 . ա Տիմ . բ . 6 .
ա Ցուկ . բ . 8 .
Ցայտ . ե . 9 .
Ն Ղափ . իգ . 46 .
Ծ Հառաք . ժա . 38 .
Ճ Գաղ . գ . 15 . ե .
31 . Գղ . ժբ . 8 .
Ղափ . ժգ . 32 .
Գղ . ե . 9 .
Ի Գղ . ժ . 10 . 14 .
Ն Գաղ . ժե . 26 .
Լ Մատ . իբ . 10 .
Ցուկ . ի . 17 . Հե-
առաք . բ . 29 .
Մաղ . իբ . 28 . 35 .
Լ Մաղ . ժբ . 21 . Ես .
ժբ . 2 .
Ե Ցես . բ . 18 .
Ջ Ցուկ . ժ . 29 . Ժե .
9 . 10 . 11 . 12 .
Ա Ցուկ . ա . 14 . Հե-
առաք . բ . 3 . Փիլ .
բ . 7 .
ա Կոր . ժե . 24 . 55 .
Կող . բ . 15 . բ Տիմ .
ա . 10 .
Ք Հառաք . ժե . 8 .
Գղ . բ . 17 . գ . 14 .
ե . 5 . գ . 20 . բ . 1 .
Բ . 11 . ժ . 21 .
Գ Գաղ . ժե . 16 .
Ցուկ . ի . 21 .
Ա Տիմ . ա . 14 . Հե-
առաք . ե . 15 . բ
Տիմ . ա . 7 .
Գղ . գ . 15 . ե . 1 . 2 .
Գղ . գ . 15 . 16 . ե .
3 . ե . 25 .
—
Հառաք . ա . 7 . ա
Կոր . ա . 2 . Երեմ .
գ . 1 . Փիլ . գ . 14 .
բ Թես . ա . 11 . բ
31 .
Ը բ Օր . ժբ . 15 . 18 .
19 .
Ի Գղ . ա . 2 .
Ա Կող . գ . 16 . գ .
19 . բ Կոր . գ . 16 .
Երեմ . բ . 21 . 22 .
ա Տիմ . գ . 15 . ա
Պետ . բ . 5 .
Հեբ . ի . 14 . Մատ .
ժ . 22 . իգ . 13 .
Հառաք . ե . 2 . Կող .
ա . 23 . Գղ . ջ . 11 .
ժ . 35 .
Ի բ Օր . ժբ . 15 . 18 .
Գող . ա . 16 .
Ի Հեբ . ե . 35 . Սաղ .
ղե . 7 .
Ա Հեբ . գ . 6 .
Հեբ . 7 .
Հ Թես . ժգ . 2 . 4 .
11 . 24 . 30 . բ Օր .
ա . 34 . 38 . 38 .
Կամ արա՛ք ըսելին
ա . բարկացաք .
չէ՞ որ
Թես . ժգ . 22 . 29 .
Ես . իգ . 65 . Սաղ .
ձգ . 26 . ա Կոր . ժ .
5 . Յով . ե .
Ջ Թես . ժգ . 30 . բ
Օր . ա . 34 . 35 .

19 եթէ ոչ՝ անհանաւանելութեան համար։ Այլ կը տեսնենք որ չկրցան մնալ նէյնց անհանաւստութեանը համար։

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոսեանները հանաւտով ձեռք պիտի բերէն իրենց հանգիստը։ 12 Աստուծոյ խոսքին ազդեցութիւնը։ 14 Քրիստոսն մենք մեծ քահանայապետ ունինք Յիսուս Աստուծոյ Որդին, որ մեր տկարութիւններուն հետքերդ եղաւ։ բայց առանց մեղքի։ 16 կարալ ենք և պարթիւր անոր միջոցով համարձակ կերթել երկնքի շնորհոց աթոռին մօտը։

1 Ուրեմն ալ վախնանք, որ չըլլայ թէ անոր հանգիստը մնացելու խոստումնէրը որ դէպ մեզ ցոյց է, ձեզմէ մէկը ետին դրկուած գտնուի։
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս աւետիս առած ենք։ բայց անոնց չօգ մը չըրաւ այն խօսքը լսելէր, քանզի հաւատքով չհաստատած չէր լըսուած։
3 ապրներուն մէջ։ Իսկ մենք որ հաւատացնինք հանգիստը կը մտնենք։ Ինչպէս որ ըսաւ, Ինչպէս երդում ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ իմ հանգիստս պիտի չմտնեն։ թէև իր գործերը
4 աշխարհի սկիզբէն եղած էին։ Ինչու որ Գէնեսէսի կ'ըսէ մէկ տեղ մը ևօթներորդ տեղեայ համար, Եւ Աստուած ևօթներորդ օրը հանգեաւ
5 յետքան իր բոլոր գործերէն։ Եւ հոս նորէն
6 կ'ըսէ թէ իմ հանգիստս պիտի չմտնեն։ Ուրեմն որովհետև մնացոց կը մտնայ հոն մտնել, և առջեներն որ առաջուց աւետիսը առած էին, անհաւատութեան համար չմտան։ Նորէն օր մը
7 կը սահմանէ՝ ու կ'ըսէ Դաւթը Դաւիթին բերեալ այնքան ժամանակի ետև, ինչպէս որ ըսուեցաւ, Այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի
8 լսէք, ձեր սիրտերը մի խստացնէք։ Ինչու որ եթէ Յեսու հանգչեցուցած ըլլար զանոնք, ալ մանկէ ետքը ուրիշ օրուան համար
9 չէր պրաւեր։ Ուրեմն Աստուծոյ ժողովուրդին
10 հոգ հանգիստը մը կը մնայ։ Վասն որ ան որ անոր հանգիստը մտաւ, ալ հանգչեցաւ իր գործերէն, ինչպէս որ Աստուած ալ իրմինէն։
11 Ուրեմն չանանք ան հանգիստը մտնելու, որ չըլլայ թէ մէկը նոյն անհնազանդութեան օ-
12 րինակին պէս իյնայ։ Ինչու որ Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու զօրեղ՝ և ամէն երկսայրի նաւրէ կտրուկ, որ կը թափանցէ մինչև չունչը ու ոգին և յօդուածները ու ծուծը բաժնելու, և կը քննէ սրտին խորհուրդներուն ու մտ-
13 ածմունքները։ Եւ չկայ մէկ արարած մը

անոր դիմացը ներկայած, Հապա ամէն բան բաց ու յայտնի է անոր աչքերուն առջևը, որուն պէտք պրոէ մեր հաշիւը։
14 Արդ մենք որ մեծ քահանայապետ մը ունինք ներկիները անցած, Յիսուս Աստուծոյ Որդին, համար բռնենք մեր դաւանութիւնը։
15 Քանզի չէ թէ անանկ քահանայապետ մը ունինք որ կարող չըլլայ մեր տկարութիւններուն կարեկից ըլլալու, Հապա ինքը ամէն կերպով փորձը առած է դէպ նմանն, Բայց ա-
16 նանց մեղքի։ Ուստի ալ համարձակութեամբ մտնենք շնորհոց աթոռին առջև, որ ողորմութիւն ընդունինք ու շնորհք գտնենք պէտք եղած ատենը դէպ օգնելու։

ԳԼ. Ե

1 Քանզի որ ամէն քահանայապետ մարդոց միջէն առնուած՝ մարդոց համար կը կենայ Աստուծոյ կողմն, որ պատարագներ ու զոհեր մեղքերուն համար։ Եւ կարող է կարեկից ըլլալ անոնց որ տգէտ ու մոլորեալ են, Ինչու որ ինքն ալ տկարութիւնով պա-
3 տսպատած է։ Եւ ան պատճառով պարտաւոր է ինչպէս ժողովուրդին համար՝ անանկ ալ իր անձին համար մեղքի պատարագ մա-
4 տուցանել։ Եւ չէ թէ մէկը ինքիրմէ ան պատիւը կ'առնէ, Հապա անի որ Աստուծմէ կանչ-
5 ուած է՝ հինգպես որ Ահարոն։ Քանզի ալ Քրիստոս չէ թէ իր անձը մեծարել քահանայապետ ըլլալու, Հապա անիկա որ զրաւցեց անոր թէ Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ
6 ծնայ։ Ինչպէս ուրիշ տեղ մըն ալ կ'ըսէ, Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կար-
7 գին պէս։ Որ իր մարմնոյին օրերը հառաչանքի գոչմամբ ու արցունքով աղօթք և ազաչանք մատուց անոր՝ որ կարող էր զինքը մահուանէ ազատելու, Եւ լսուեցաւ իր Աստուածավախութեան
8 համար պատճառով։ Թէպէտև Որդի է, Բայց իր չարչարանքներէն հնազանդութիւն
9 սորվեցաւ։ Վերջ կատարուեցաւ, բոլոր իրեն հնազանդողներուն յաւիտենական փրկութեան
10 կատճառ եղաւ։ Եւ Աստուծմէ կոչուեցաւ Քահանայապետ Մելքիսեդեկի
11 նման գլխովը։ Որուն մասին շատ բան ունինք խօսելիք ու դժուար մեկնելի, վասն որ
12 դանդաղ եղած էք լսելու։ Վասն որ ժամանակով պիտի ըլլայիք վարդապետ, դարձեալ պէտք կ'ունիք որ ձեզի սկիզբէն աստուածային
13 խօսքերուն տարրերը սորվեցնեն մէկու մը, որ կաթ պէտք ունի եւ ոչ թէ պինդ կերակուր։
14 Վասն որ ամէն մանուկ որ կաթ կ'ուտէ անծանօթ է արդարութեան խօսքին, Վասն որ մանուկ է։ Բայց պինդ կերակուրը հասակաւորներունն է, որոնք սովորութենէն զգայարանքները վարժեցուցած ունին բարին ու չարը զատելու։

ԳԼ. Զ

1 Ուստի թողլով քրիստոսական սկզբանց խօսքին վրայ, Ելլանք դէպ կատարելութիւն, Ոչ թէ նորէն հիմ դնելով մեղանչելէ դարձի եկած գործերուն վրայ, Եւ հաւատքի վրայ Աստուծոյ,
2 Մկրտութեանց վարդապետութեան, Եւ ձեռնադրութեան վրայ, Եւ մեռելոց յարութեան, Եւ յաւիտենական դատաստանի վրայ։
3 Եւ այս պիտի ընենք Աստուծոյ հաւանելի ըլլալով։
4 Վասն որ անկարելի է անոնք որ մէկ անգամ լուսաւորուեցան, Եւ երկնաւոր պարգեւին համը առին, Եւ Սուրբ Հոգիին հաղորդ եղան,
5 Եւ Աստուծոյ բարի խօսքին համը առին, Եւ գալիք աշխարհի զօրութիւնները,
6 Եւ ինկան, նորէն ապաշխարութեան նորոգել, Վասն որ իրենք իրենց համար Աստուծոյ Որդին նորէն խաչին հանեցին, Եւ ամօթի ենթարկեցին։
7 Վասն որ հող մը որ անոր վրայ յաճախ անձրեւ եկած է, Եւ անոնց համար որ զայն մշակեցին հարկաւոր բոյսեր ծնած է, Աստուծմէ օրհնութիւն կ'առնէ,
8 Բայց եթէ փուշեր և տատասկներ ծնանի, Անարգ է և մօտ է անէծքի, Որուն վախճանը այրելն է։
9 Բայց ձեզմէ, սիրելիներ, համոզուած ենք աւելի լաւ բաներու վրայ, Եւ փրկութեան հետ կապուած բաներու վրայ, թէև այսպէս կը խօսինք։
10 Վասն որ Աստուած անիրաւ չէ որ ձեր գործերը և սիրոյ աշխատութիւնը մոռնայ, զոր ցուցուցիք անոր անունին համար, Որ սրբոց սպասաւորեցիք և կը սպասաւորէք։
11 Բայց կ'ուզենք որ ձեզմէ ամէն մէկը նոյն ջանասիրութիւնը ցուցնէ մինչև յոյսին լրումը հաստատ,
12 Որպէսզի ծոյլ չըլլաք, Հապա նմանողներ ըլլաք անոնց որ հաւատքով և համբերութեամբ կը ժառանգեն զխոստումները։
13 Վասն որ Աստուած երբ Աբրահամի խոստացաւ, Որովհետև երդնուելու մէծ մը չունէր որ երդնուի,
14 Երդնուեցաւ ըսելով, Անշուշտ օրհնելով պիտի օրհնեմ զքեզ, Եւ շատցնելով պիտի շատցնեմ զքեզ։
15 Եւ այսպէս համբերութենէն ետքը ստացաւ խոստացուածը։
16 Վասն որ մարդիկ իրենցմէ մեծէն կը երդնուին, Եւ երդումը ամէն վէճերու վերջ կ'ընէ հաստատելու համար։
17 Ուստի Աստուած աւելի առատապէս ուզելով ցուցնել խոստացուածին ժառանգաւորներուն իր խորհուրդին անփոփոխութիւնը, Երդումով միջնորդեց,
18 Որպէսզի երկու անփոփոխ բաներով, որոնց մէջ անկարելի է որ Աստուած սուտ ըսէ, Մեզի որ ապաստանեցանք, մեծ մխիթարութիւն ունենանք, Որ մեր առջև դրուած յոյսին բռնենք։
19 Որ մեզի հոգիին համար հաստատ և անսասան խարիսխ մըն է, Եւ կը մտնէ մինչև ներսի վարագոյրին ետև,
20 Ուր Յիսուս մեզի համար առաջակայ մտաւ, Մելքիսեդեկի կարգին պէս մեծ քահանայապետ եղած յաւիտեան։

ԳԼ. Է

1 Վասն որ այս Մելքիսեդեկ Սաղէմայ թագաւոր, Քահանայ Աստուծոյ Բարձրելոյն, Որ Աբրահամի դիմաւորեց երբ թագաւորներու կոտորածէն դարձաւ, Եւ օրհնեց զանիկա,
2 Որուն Աբրահամ բաժին մը հանեց ամէնէն, Նախ անունին թարգմանութեամբ Արդարութեան թագաւոր, Ետքն ալ Սաղէմայ թագաւոր, Որ է Խաղաղութեան թագաւոր,
3 Առանց հօր, առանց մօր, առանց ազգաբանութեան, Որ չունի օրերուն սկիզբ կամ կենաց վախճան, Հապա Աստուծոյ Որդիին նմանցուած, Կը մնայ քահանայ յաւիտեան։
4 Տեսէք որչափ մեծ է այս մարդը, Որուն Աբրահամ հայրապետը ալ աւարին ամենէն տասանորդ տուաւ։
5 Եւ անոնց որդիներէն որ Ղեւիի քահանայութիւնը կ'առնեն, Օրէնքի համեմատ ժողովուրդէն, Այսինքն իրենց եղբայրներէն տասանորդ առնելու պատուէր ունին, Թէև անոնք Աբրահամի մէջքէն ելած են։
6 Բայց որ անոնց ազգաբանութենէն չէ, Աբրահամէն տասանորդ առաւ, Եւ խոստացուածներ ունեցողը օրհնեց։
7 Առանց ամենայն ընդդիմախօսութեան, Պակասը աւելիէն կ'օրհնուի։
8 Եւ հոս մեռնող մարդիկ տասանորդ կ'առնեն, Բայց հոն՝ որուն վկայուած է թէ կենդանի է։
9 Եւ ըսելու թէ Ղեւի ալ որ տասանորդ կ'առնէ, Աբրահամով տասանորդ տուաւ,
10 Վասն որ դեռ հօրը մէջքին մէջ էր, Երբ Մելքիսեդեկ անոր դիմաւորեց։
11 Ուրեմն եթէ կատարելութիւն Ղեւտացի քահանայութենէն էր, (Վասն որ ժողովուրդը անոր տակ օրէնք առաւ) ի՞նչ պէտք էր դեռ ուրիշ քահանայ մը յառաջանալ Մելքիսեդեկի կարգին պէս, Եւ Ահարոնի կարգին պէս չըսուիլ։
12 Վասն որ քահանայութիւնը փոխուելով, Օրէնքին ալ փոխուիլ պէտք է։
13 Վասն որ որուն համար այս բաները կ'ըսուին, Ուրիշ ցեղէ մըն է, Որմէ ոչ ոք զոհասեղանին սպասաւորեց։
14 Վասն որ յայտնի է թէ մեր Տէրը Յուդայէն ծագեցաւ, Որուն ցեղին համար Մովսէս քահանայութեան բան չըսաւ։
15 Եւ աւելի յայտնի է, եթէ Մելքիսեդեկի նմանութեամբ ուրիշ քահանայ մը յառաջանայ,
16 Որ մարմնաւոր պատուիրանի օրէնքով չէ եղած, Հապա կենդանութեան անեղծանելի զօրութեամբ։
17 Վասն որ կը վկայուի թէ Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս։
18 Վասն որ կողմանէ մը կը ջնջուի նախընթաց պատուիրանը, Որովհետև անզօր և անշահ էր,
19 Վասն որ Օրէնքը բան մը կատարելագործած չէ, Հապա աւելի լաւ յոյսի մուտք մը, որով կը մօտենանք Աստուծոյ։
20 Եւ որչափ ան առանց երդումի չէ եղած։ Վասն որ անոնք առանց երդումի քահանայ եղան,
21 Բայց ասիկա երդումով՝ անոր համար որ անոր ըսաւ, Տէրը երդնուեցաւ եւ չի զղջար, Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս։
22 Որչափ աւելի լաւ ուխտին երաշխաւորը եղաւ Յիսուս։
23 Եւ անոնք շատ քահանայ եղան, Վասն որ մահը թոյլ չէր տար որ յաւիտեան կենան։
24 Բայց ասիկա վասն որ յաւիտեան կը կենայ, Անանց քահանայութիւն ունի։
25 Ուստի կրնայ միշտ կատարելապէս փրկել անոնք որ Աստուծոյ կը մօտենան անով, Վասն որ միշտ կենդանի է անոնց համար աղաչելու։
26 Վասն որ այսպիսի քահանայապետ մը մեզի հարկաւոր էր, Որ սուրբ, անմեղ, անարատ, մեղաւորներէ զատ, Եւ երկնից վերացած,
27 Որ ամէն օր, ինչպէս քահանայապետները, նախ իրենց մեղքերուն համար զոհեր մատուցանէ, Ետքն ալ ժողովուրդին մեղքերուն համար։ Վասն որ ասիկա մէկ անգամ ըրաւ, Երբ ինքզինքը զոհեց։
28 Վասն որ Օրէնքը տկարութիւն ունեցող մարդիկ քահանայապետ կը կարգէ, Բայց երդումի խօսքը որ Օրէնքէն ետքը եղաւ, Յաւիտեան կատարեալ եղած Որդին։

ԳԼ. Ը

1 Մեր խրատին գլխաւորութիւնը այս է, Որ մենք այսպիսի քահանայապետ մը ունինք, Որ նստաւ երկնքի մէջ Մեծութեան աթոռին աջ կողմը,
2 Սրբութեան սպասաւոր եղաւ, Եւ ճշմարիտ խորանին, Զոր Տէրը հաստատեց եւ ոչ մարդ։
3 Վասն որ ամէն քահանայապետ կը կարգուի պատարագներ և զոհեր մատուցանելու համար, Ուստի հարկաւոր է որ ասոր ալ մատուցանելիք մը ունենայ։
4 Վասն որ եթէ երկրի վրայ ալ ըլլար, Քահանայ չէր ըլլար, Վասն որ կան անոնք որ օրէնքի համեմատ պատարագներ կը մատուցանեն,
5 Որոնք երկնաւորներուն օրինակին եւ ստուերին կը ծառայեն, Ինչպէս որ Մովսէս պատգամ առաւ երբ վրանը պիտի շինէր, Վասն որ ըսաւ, Տեսէ, կ'ըսէ, որ ամէն բան ընես ըստ այն օրինակին որ լերան վրայ քեզի ցուցուեցաւ։
6 Բայց հիմա ան աւելի գերազանց պաշտօն մը ստացաւ, որչափ աւելի լաւ ուխտին միջնորդ է, որ լաւագոյն խոստումներու վրայ հաստատուած է։
7 Վասն որ եթէ առաջինը անթերի ըլլար, Երկրորդին տեղ չէր փնտռուիր։
8 Վասն որ նզովելով անոնց կ'ըսէ, Ահա օրեր կուգան, կ'ըսէ Տէրը, Երբ Իսրայէլի տան հետ եւ Յուդայի տան հետ նոր ուխտ մը պիտի կնքեմ,
9 Ոչ թէ անոնց հետ կնքած ուխտիս պէս, Որ օրը որ զանոնք բռնեցի ձեռքէն հանելու համար Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, Վասն որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չմնացին, Եւ ես ալ անոնցմէ հոգ չըրի, կ'ըսէ Տէրը։
10 Վասն որ ասիկա է ուխտը զոր պիտի կնքեմ Իսրայէլի տան հետ այն օրերէն ետքը, կ'ըսէ Տէրը, Օրէնքներս անոնց միտքերուն մէջ պիտի դնեմ, Եւ անոնց սիրտերուն վրայ պիտի գրեմ զանոնք, Եւ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, Եւ անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։
11 Եւ ամէն մարդ իր ընկերոջը եւ ամէն մարդ իր եղբօրը չպիտի սորվեցնէ՝ ըսելով, Ճանչցէք զՏէրը, Վասն որ ամէնքն ալ զիս պիտի ճանչնան, Փոքրէն մինչև մեծ,
12 Վասն որ անոնց անիրաւութեանց ողորմելի պիտի ըլլամ, Եւ անոնց մեղքերն ու անօրէնութիւնները այլևս պիտի չյիշեմ։
13 Նոր ըսելով հին մը հնացուցած է, Եւ որ հնանալու եւ ծերանալու վրայ է, Մօտ է որ անհետանայ։

ԳԼ. Թ

1 Ուստի նաև առաջին ուխտն ալ պաշտամունքի կանոններ ունէր եւ երկրաւոր սրբարան։
2 Վասն որ վրանը պատրաստուեցաւ, Առաջին մասը որուն մէջ էին ճրագարանը եւ սեղանը եւ հացերուն պատարագը, Որ կը կոչուի Սուրբ։
3 Եւ երկրորդ վարագոյրէն ետքը, Վրանը որ կը կոչուի Սրբոց Սրբութիւն,
4 Որ ունէր ոսկի խունկի սեղան եւ ամէն կողմէ ոսկեզօծ ուխտին տապանակ մը, Որուն մէջ էին ոսկի սրուակ մը մանանայով, Ահարոնի ծաղկած գաւազանը եւ ուխտին տախտակները,
5 Եւ վրան՝ փառաց քերովբէները որ ստուերացուցանէին քաւութեան գութը։ Որոնց մասին հիմա մանրամասնաբար խօսիլ չենք կրնար։
6 Ուստի այս բաները այսպէս պատրաստուած ըլլալով, Առաջին մասը միշտ կը մտնեն քահանայապետները՝ պաշտամունքը կատարելու համար,
7 Բայց երկրորդին մէջ տարին մէկ անգամ միայն կը մտնէ քահանայապետը միայն, Ոչ առանց արեան զոր իր եւ ժողովուրդին անգիտութեան համար կը մատուցանէ։
8 Սուրբ Հոգին այս բանով կը ցուցնէ, Որ առաջին մասին ճամբան դեռ բացուած չէ, Մինչ առաջին մասը կայ,
9 Որ խորհրդանշական է մինչև ներկայ ժամանակը, Որուն համեմատ ընծաներ եւ զոհեր կը մատուցանուին, Որոնք չեն կրնար խղճմտանքը կատարելագործել ան որ պաշտամունքը կը կատարէ,
10 Որոնք միայն ուտելիքներու եւ ըմպելիքներու եւ զանազան լուացումներու վրայ են, Մարմնաւոր կանոններ, Որոնք մինչև ուղղութեան ժամանակը դրուած էին։
11 Բայց Քրիստոս եկած ըլլալով, Ապագայ բարիքներուն քահանայապետ, Աւելի մեծ եւ կատարեալ վրանով մը, Ձեռքով չշինուած, Այսինքն այս շինուածքէն չէ,
12 Եւ ոչ այծերու եւ հորթերու արեամբ, Հապա իր սեփական արեամբ մէկ անգամ միայն մտաւ սրբարանը, Յաւիտենական փրկութիւն գտնելով։
13 Վասն որ եթէ այծերու եւ ցուլերու արիւնը եւ երինջի մոխիրը, Որ պղծուածներուն վրայ կը ցանուին, Մարմնաւոր սրբութիւն կ'ընծայեն,
14 Որչափ աւելի Քրիստոսի արիւնը, Որ յաւիտենական Հոգիով անարատ զինքը Աստուծոյ մատուցանեց, Ձեր խղճմտանքը մեռելային գործերէ պիտի սրբէ, Որպէսզի կենդանի Աստուծոյ ծառայէք։
15 Եւ այս պատճառով նոր ուխտին միջնորդ է, Որպէսզի անոնք որ կոչուած են յաւիտենական ժառանգութեան խոստումը ստանան, Մահուամբ որ եղաւ անոնց համար որ առաջին ուխտին տակ էին յանցանքներուն համար։
16 Վասն որ ուր որ կտակ մը կայ, Կտակողին մահը պէտք է որ ապացուցուի։
17 Վասն որ կտակ մը մեռելներու վրայ է, Երբ կտակողը կենդանի է, Ուժ չունի։
18 Ուստի առաջինն ալ առանց արեան չնուիրուեցաւ։
19 Վասն որ երբ Մովսէս օրէնքին համեմատ ամէն պատուիրանները ամէն ժողովուրդին ըսաւ, Առաւ ջուրը եւ կարմիր բուրդ եւ մորենի, Եւ գիրքին եւ ամէն ժողովուրդին վրայ ցանեց,
20 Ըսելով, Ահա ուխտին արիւնը որ Աստուած ձեզի պատուիրեց։
21 Նոյնպէս վրանին եւ պաշտամունքին ամէն սպասներուն վրայ արիւն ցանեց։
22 Եւ գրեթէ ամէն բան արեամբ կը սրբուի օրէնքին համեմատ, Եւ առանց արիւնի թափելու թողութիւն չկայ։
23 Ուստի հարկաւոր էր որ երկնաւորներուն օրինակները այս բաներով սրբուին, Բայց երկնաւորները իրենք աւելի լաւ զոհերով, քան այս։
24 Վասն որ Քրիստոս ձեռքով շինուած սրբարանները մտած չէ, որ ճշմարիտ սրբարանին օրինակն է, Հապա երկինքը մտաւ, որպէսզի հիմա մեր երեսին առջև Աստուծոյ երեւնայ։
25 Ոչ թէ զինքը շատ անգամ զոհելու համար, Ինչպէս որ քահանայապետը տարին ուրիշ արեամբ կը մտնէ սրբարանը,
26 Վասն որ այն ատեն պէտք էր որ շատ անգամ չարչարուէր աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր։ Բայց հիմա դարերուն վախճանին մէկ անգամ յայտնուեցաւ, Որ իր զոհով մեղքը վերցնէ։
27 Եւ ինչպէս մարդոց համար մէկ անգամ մեռնիլ եւ ետքը դատաստան կայ,
28 Այսպէս Քրիստոս ալ շատերու մեղքերը վերցնելու համար մէկ անգամ զոհուեցաւ, Եւ երկրորդ անգամ մեղքի համար չերեւնալով, Հապա անոնց որ անհամբեր կը սպասեն իրեն, Փրկութեան համար երեւնալու է։

ԳԼ. Ժ

1 Վասն որ օրէնքը գալիք բարիքներուն ստուերն ունի, Եւ ոչ թէ անոնց պատկերը, Ամէն տարի միեւնոյն զոհերով որոնք միշտ կը մատուցանեն, Երբեք չի կրնար կատարելագործել անոնք որ կը մօտենան։
2 Վասն որ եթէ կրնար, Պիտի չդադրէին զոհելէ, Վասն որ պաշտամունքը կատարողները մէկ անգամ սրբուած ըլլալով, Այլևս մեղքերու գիտակցութիւն պիտի չունենային։
3 Բայց ասոնցմով տարին տարուոյ յիշատակ կ'ըլլայ մեղքերուն։
4 Վասն որ անկարելի է որ ցուլերու եւ այծերու արիւնը մեղքերը վերցնէ։
5 Ուստի աշխարհ գալուն պէս կ'ըսէ, Զոհ եւ ընծայ չուզեցիր, Բայց մարմին մը պատրաստեցիր ինծի համար։
6 Ողջակէզներու եւ մեղքի համար զոհերու վրայ հաճութիւն չունեցար։
7 Ես ալ ըսի, Ահա կուգամ, Գրքին մէջ իմ վրաս գրուած է, Որ քու կամքդ, Աստուած, կատարեմ։
8 Վերը ըսելով թէ Զոհ եւ ընծայ եւ ողջակէզներ եւ մեղքի համար զոհեր չուզեցիր եւ հաճութիւն չունեցար, Որոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցանուին,
9 Ետքն ալ ըսաւ, Ահա կուգամ, Որ քու կամքդ կատարեմ։ Առաջինը կը վերցնէ, Որպէսզի երկրորդը հաստատէ։
10 Որով կամքին համեմատ Յիսուս Քրիստոսի մարմնին զոհուելով մէկ անգամ սրբուած ենք։
11 Եւ ամէն քահանայ կանգնած կը պաշտօնէ ամէն օր եւ միեւնոյն զոհերը յաճախ կը մատուցանէ, Որոնք երբեք մեղքերը չեն կրնար վերցնել։
12 Բայց ասիկա մեղքերուն համար միշտնոյն զոհը մատուցանելով, Յաւիտեան Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ,
13 Ետքը կը սպասէ մինչև որ թշնամիները իր ոտքերուն պատուանդան ըլլան։
14 Վասն որ մէկ մատուցումով կատարելագործեց յաւիտեան սրբուածները։
15 Եւ Սուրբ Հոգին ալ մեզի կը վկայէ։ Վասն որ առաջ ըսելէ ետքը,
16 Այս է ուխտը զոր պիտի կնքեմ անոնց հետ այն օրերէն ետքը, կ'ըսէ Տէրը, Օրէնքներս անոնց սիրտերուն պիտի դնեմ, Եւ անոնց միտքերուն վրայ պիտի գրեմ զանոնք,
17 Եւ անոնց մեղքերն ու անօրէնութիւնները այլևս պիտի չյիշեմ։
18 Ուստի ուր որ այս բաներուն թողութիւն կայ, Այլևս մեղքի համար զոհ չկայ։
19 Ուրեմն, եղբայրներ, Յիսուսի արեամբ սրբարանը մտնելու համարձակութիւն ունենալով,
20 Որ նոր եւ կենդանի ճամբան մեզի համար բացաւ, Վարագոյրէն ետքը, Որ է իր մարմինը,
21 Եւ մեծ քահանայ մը ունենալով Աստուծոյ տան վրայ,
22 Մօտենանք ճշմարիտ սրտով, Հաւատքի լիութեամբ, Սրտերնիս չարէ խղճմտանքէ սրբուած, Եւ մարմինս մաքուր ջրով լուացուած։
23 Եւ խոստացողը հաւատարիմ ըլլալով, Անսասան պահենք մեր յուսոյ խոստովանութիւնը։
24 Եւ իրարու ուշադրութիւն ընենք սիրոյ եւ բարի գործերու համար,
25 Առանց իրարու հետ հաւաքուելը թողլու, Ինչպէս որ սովորութիւն ունին ոմանք, Հապա իրարու քաջալերելով, Եւ որչափ որ տեսնէք որ օրը կը մօտենայ։
26 Վասն որ եթէ ճշմարտութեան գիտութիւնը առնելէ ետքը կամովին մեղանչենք, Ալ մնաց զոհ մը մեղքերուն համար,
27 Հապա դատաստանի սոսկալի ակնկալութիւն մը եւ հուրի բորբոքում մը որ հակառակորդները պիտի ուտէ։
28 Մովսէսի օրէնքը մերժողը առանց ողորմութեան երկու կամ երեք վկաներու բերնով կը մեռնի։
29 Որչափ աւելի ծանր պատիժի արժանի պիտի համարուի ան որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ, Եւ ուխտին արիւնը որով սրբուեցաւ՝ պղծութիւն համարեցաւ, Եւ շնորհքի Հոգիին նախատինք ըրաւ։
30 Վասն որ կը ճանչնանք զան որ ըսաւ, Վրէժխնդրութիւնը ինծի կը պատկանի, Ես կը հատուցանեմ, կ'ըսէ Տէրը։ Եւ նորէն, Տէրը իր ժողովուրդը պիտի դատէ։
31 Սոսկալի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալ։
32 Բայց յիշեցէք զառաջինները, Որոնք լուսաւորուելէ ետքը մեծ մարտ մը տանելով չարչարանքներու մէջ,
33 Մէկ կողմէ նախատինքներով եւ նեղութիւններով տեսարան եղաք, Եւ միւս կողմէ այսպիսի վիճակի մէջ եղողներուն ընկերակից եղաք։
34 Վասն որ կալանաւորներուս ալ ցաւակցեցաք, Եւ ձեր ստացուածքներուն յափշտակութիւնը ուրախութեամբ ընդունեցաք, Գիտնալով որ ինքզինքնիդ աւելի լաւ եւ մնայուն ստացուածք ունիք։
35 Ուստի ձեր վստահութիւնը մի՛ թողուք, Որ մեծ վարձատրութիւն ունի։
36 Վասն որ համբերութեան պէտք ունիք, Որպէսզի Աստուծոյ կամքը կատարելով, Խոստացուածը ստանաք։
37 Վասն որ դեռ քիչ մը, Շատ քիչ մը, Եւ Եկողը պիտի գայ եւ չուշանայ։
38 Բայց արդարը հաւատքով պիտի ապրի, Եւ եթէ նահանջէ, Հոգիս անոր մէջ հաճութիւն չունի։
39 Բայց մենք նահանջողներ չենք որ կորուստի երթանք, Հապա հաւատացողներ որ հոգին փրկենք։

ԳԼ. ԺԱ

1 Հաւատքը ակնկալուելիք բաներուն հաստատութիւնն է, Անտեսանելի բաներուն համոզումը։
2 Վասն որ անոր համար հինները վկայուեցան։
3 Հաւատքով կը հասկնանք որ աշխարհները Աստուծոյ խօսքով շինուեցան, Այնպէս որ տեսանելի բաները անտեսանելիներէ չեղան։
4 Հաւատքով Աբէլ Կայէնէն աւելի լաւ զոհ մը մատուցանեց Աստուծոյ, Որով վկայուեցաւ թէ արդար է, Աստուած իր ընծաներուն վկայելով, Եւ անով մեռելներ կը խօսի։
5 Հաւատքով Հենովք փոխադրուեցաւ որ մահ չտեսնէ, Եւ չգտնուեցաւ վասն որ Աստուած զանիկա փոխադրեց։ Վասն որ փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի եղաւ։
6 Բայց հաւատքի առանց անկարելի է հաճելի ըլլալ Աստուծոյ։ Վասն որ որ Աստուծոյ կը մօտենայ, Պէտք է հաւատայ որ կայ եւ իր փնտռողներուն վարձատրող կ'ըլլայ։
7 Հաւատքով Նոյ, երբ դեռ չերեւցող բաներու վրայ զգուշացուցին, Երկիւղածութեամբ պատրաստեց տապան մը իր տունը ազատելու համար, Որով աշխարհը դատապարտեց, Եւ հաւատքին համեմատ արդարութեան ժառանգ եղաւ։
8 Հաւատքով Աբրահամ, երբ կոչուեցաւ, Ելաւ երթալու տեղը որ ժառանգութիւն պիտի առնուր, Հնազանդեցաւ եւ չգիտնալով թէ ուր կերթայ։
9 Հաւատքով օտար երկրի պէս բնակեցաւ խոստացուածին մէջ, Վրաններու մէջ բնակելով, Իսահակի եւ Յակոբի հետ, որ նոյն խոստացուածին ժառանգակիցներ էին,
10 Վասն որ հիմերով քաղաքին կը սպասէր, Որուն արհեստաւորն ու շինողը Աստուած է։
11 Հաւատքով Սառա ալ ինքն ստերդ ընդունակութիւն առաւ սերմ ձգելու, Եւ ծերութեան ատենը ծնաւ, Վասն որ հաւատարիմ նկատեց զայն որ խոստացաւ։
12 Ուստի ասկէ մէկուն, եւ ան ալ մեռելի պէս, Ծնան այնքան շատ սերունդ, որ երկնքի աստղերուն պէս եւ ծովեզերքի անհամար աւազի պէս կ'ըլլայ։
13 Հաւատքով ասոնք բոլորն ալ մեռան, Առանց խոստացուածները ստանալու, Հապա հեռուէն տեսան եւ ողջունեցին, Եւ երկրի վրայ օտար եւ պանդուխտ ըլլալնին խոստովանեցան։
14 Վասն որ ասանկ ըսողները յայտնի կ'ընեն որ հայրենիք մը կը փնտռեն։
15 Եւ եթէ անոր մասին խօսեցան որմէ ելան, Ժամանակ մը ունէին դառնալու։
16 Բայց հիմա աւելի լաւ հայրենիք մը կ'ուզեն, Այսինքն երկնաւորը։ Ուստի Աստուած չամչցաւ անոնց Աստուածը կոչուելէ, Վասն որ քաղաք մը պատրաստեց անոնց համար։
17 Հաւատքով Աբրահամ, երբ փորձուեցաւ, Իսահակը մատուցանեց, Եւ խոստացուածները ստացողը իր միածին որդին զոհ մատուցանեց,
18 Որուն համար ըսուեցաւ թէ Իսահակէն քու սերունդդ պիտի կոչուի,
19 Մտածելով որ Աստուած կրնայ մեռելներէն ալ յարուցանել, Ուստի նաև իբրեւ առակ զանիկա ետ առաւ։
20 Հաւատքով Իսահակ Յակոբին եւ Եսաւին օրհնեց գալիք բաներուն համար։
21 Հաւատքով Յակոբ, երբ մեռնելու վրայ էր, Յովսէփի որդիներէն իւրաքանչիւրը օրհնեց, Եւ իր գաւազանին ծայրին վրայ երկրպագութիւն ըրաւ։
22 Հաւատքով Յովսէփ, երբ մեռնելու վրայ էր, Իսրայէլի որդիներուն ելքին մասին խօսեցաւ, Եւ իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ։
23 Հաւատքով Մովսէս, երբ ծնաւ, Երեք ամիս ծնողներէն պահուեցաւ, Վասն որ տեսան որ գեղեցիկ մանուկ մըն է, Եւ թագաւորին հրամանէն չվախցան։
24 Հաւատքով Մովսէս, երբ մեծցաւ, Փարաւոնի դստեր որդի կոչուելէ մերժեց,
25 Աւելի ընտրելով Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ, Քան մեղքին վայելքը ժամանակաւոր ունենալ,
26 Քրիստոսի նախատինքը Եգիպտոսի գանձերէն աւելի մեծ հարստութիւն համարելով, Վասն որ հատուցումին կը նայէր։
27 Հաւատքով Եգիպտոսէ հեռացաւ, Թագաւորին բարկութենէն չվախնալով, Վասն որ տեսանելին տեսնելու պէս համբերեց։
28 Հաւատքով Զատիկը եւ արիւնին ցանումը կատարեց, Որպէսզի անդրանիկները կործանիչը չդպչի։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովուն միջէն անցան իբրեւ ցամաքի վրայէն, Որուն Եգիպտացիները փորձելով, խեղդուեցան։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները, շուրջ եօթը օր պտտցնելէ ետքը, ինկան։
31 Հաւատքով Պոռնիկ Հռաքաբ խաղաղութեամբ ընդունելով հետախոյզները, Չկորսուեցաւ անհնազանդներուն հետ։
32 Եւ ի՞նչ ըսեմ դեռ, Վասն որ ժամանակը պիտի չներէ ինծի Գեդէոնի, Բարակի, Սամփսոնի, Յեփթայէի, Դաւիթի, Սամուէլի եւ մարգարէներուն վրայ պատմելու,
33 Որոնք հաւատքով թագաւորութիւններ նուաճեցին, Արդարութիւն գործեցին, Խոստացուածները ստացան, Առիւծներու բերանները գոցեցին,
34 Հուրի զօրութիւնը մարեցին, Սուրի բերանէն ազատեցան, Տկարութենէ զօրացան, Պատերազմի մէջ հզօր եղան, Օտ

11 կարգին պէս ։ Որուն վրայով չատ բանիւք
անկնք , որ դժուարին ալ է մեկնելու ։ Վասն-
12 որ ձեր լսելիքները բթացած են . Որ պէտք
էր ձեզի ժամանակին նայելով սորվեցնող ըլ-
լալ , բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվիլ թէ ինչ
են Աստուծոյ պատգամներուն առջի սկզբ-
բական քերքը . Ու դուք կամի կարօտ եղաք և
13 չէ թէ հաստատուն կերակուրի . Քանզի ան ա-
մէնուն որ կամեկուր է՝ արդարութեան խօսքին
14 անհմուտ է , որովհետև տղայ է ։ Բայց հաս-
տատուն կերակուրը կատարեալներուն է , ո-
րոնց զգայարանքները սովորութենով կրթ-
եալ են լաւն ու չարը զանազանելու ։

ԳԼ · Զ

1 Որ յարգարի որ հաստատուն չինան . 11 Հայտ հաստատուն 12
և քանդակ ըլլան . ու համբերութեամբ Աստուծոյ սպաս է
նին . 13 վասն որ Աստուած հաստատուն է իր խոստումնին-
բան մէջը .

1 Ուստի՝ Քրիստոսի վրայով առջի սորվելիք-
ները ձգելով՝ կատարեալին գանք , ապանց
նորէն հիմ ձգելու Մեռած գործքերէն ա-
պաչխարելու , ու աս Աստուած հաստատ ու-
2 նենալու , Ջուր մկրտութիւններուն վարդապե-
տութեանը , ու ձեռք դնելուն , Ու մեռելք
ներուն յարութեանը , Ու յաւիտենական գա-
3 տաստանին ։ Եւ սա պիտի ընենք՝ թէ որ
4 Աստուած հրաման տայ ։ Ինչպես որ անհնար է
մէկ անգամ լուսաւորածներուն Որոնք
երկնաւոր պարգեւին համը առին , ու Հոգւոյն
5 Սրբոյ հաղորդ եղան , Ու Աստուծոյ բարի
խօսքին ու գալու աշխարհին զօրութիւններն ,
6 բուն համը առին , թէ որ իյնան նորէն ա-
պաչխարութեամով նորոգուիլ . Խորհրդեան
կրկին Աստուծոյ Որդին խաչ կը հանեն իրենց
7 անձին , ու կը խայտառակին ։ Ինչպես որ ան
երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ եկած անձ-
րեւը կը խմի , և արդիւնք կը բերէ պիտանի
անոնց՝ որոնց համար որ կը մշակուի , Ան-
8 տաժանի օրհնութիւն կ'ընդունի ։ Բայց ան որ
փուշեր ու տատասկներ կը բերէ՝ անպիտան է
ու անէծքի մօտ , և անոր վերջը այրուիլ է ։
9 Իսկ մենք , սիրելիներ , ձեր վրայով յաւա-
գոյն և փրկութեան վերաբերեալ բաներ ու-
10 նինք , թէպէտ և տառնկ կը խօսինք ։ Քանզի Աս-
տուած անիրաւ չէ , Որ ձեր գործը մոռնայ , ու
ան սէրը որ իր անունովը համար ցուցուցիք ,
՝որ սուրբերուն ծառայեցիք ու կը ծառայէք ։

11 Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն
մէկը նոյն չանքը ցուցնէ՝ յոյսին հաստատուն-
12 թան մինչև վերջը . Որ դուք չխղճանաք ,
հապա նմանող ըլլաք անոնց որ հաւատքով
ու համբերութիւնով խոստումնները ժա-
13 ռանգեցին ։ Աստ որ երբոր Աստուած Ա-
բրահամին խոստումնը բրաւ , որովհետև ի-
մէ մեծր չկար՝ որ անոր վրայ երդնում
14 ընէր , իր անձին վրայ երդնում բրաւ՝ ու
բաւ , Անշ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ ,
15 ու չատցնելով պիտի չատցնեմ քեզ ։ Եւ
այսպէս համբերելով խոստումնին հասաւ ։
16 Քանզի մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդնում
կ'ընեն , ու անոնց բոլոր հակառակութեանը
17 հաստատ վճիռ տալուն երդնում է ։ Որ անով
Աստուած իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը
ալ աւելի ցուցնել ուզելով խոստումնքին
ժառանգաւորներուն , երդնումը մէջ ձգեց ։
18 Որ երկու անփոփոխելի բաներով՝ որոնցմով
անկարելի է Աստուծոյ սուտ գրուիլ , հաս-
տատուն մխիթարութիւն ունենանք մենք՝ որ
ապաստանեցանք հանելնելու գրուած յոյսը
19 ամուր բռնելու ։ Որ ան յոյսը ունինք իբրև
մեկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ մը մեր ան-
ձին , Որ վարագուրին ներսի կողմն ալ կը
20 մտնէ ։ Որուր որ Յիսուս իբրև Աստուածոյ մր-
սատ մեզի համար՝ յաւիտենական քահանա-
յապետ ըլլալով Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։

ԳԼ · Է

1 Աստուածոյ կը ցուցնէ թէ Յիսուս Քրիստոս քահանայապետ
է Մելքիսեդեկի կարգին պէս · 11 և սա պատճառով թէ հա-
կերպարանց է Ահարոնի կարգին նայ քահանաներուն ·

1 Քանզի սա՝ Մելքիսեդեկ Սալէմի թագա-
ւորն էր՝ Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան , որ
ինքը Աբրահամը դիմաւորելի՝ երբոր անկից
թագաւորները կոտորածէն կը դառնար , ու
2 օրհնել զանկից ։ Որուն Աբրահամ այ տա-
ւանորդ տուաւ բոլոր բաներէն , որ նախ ա-
զգանունի թագաւոր կը թարգմանուի , ետ-
քը Սալէմի թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան
3 թագաւոր ։ Առանց հօր , առանց մօր , ազգա-
համար չունեցող , որ ոչ աւոր օրերուն սկիզ-
բը կայ՝ ոչ ալ կեանքին վերջը ։ Եւ Աստուծոյ
Որդուն նման ըլլալով՝ կը կենայ ու կը մնայ
միտ քահանայ ։

4 Այդ նայեցէք թէ որչափ մեծ մէն էր
ասիկա , Որ աւոր Աբրահամ նահապետն ալ

ե Գլ · ժգ · 12 ։ բ Գլ · ժգ · 21 ։ ա
Գլ · ժգ · 15 ։ գ Գլ · ժգ · 19 ։
ե Ելք · ժգ · 15 ։ ա Ելք · ժգ · 31 · 32 ։
ե Գլ · ժգ · 16 ։ բ Գլ · ժգ · 26 ։ բ Գ-
ա Կոր · ժգ · 21 · 3 ։ բ Գլ · ժգ · 20 · 21 ։ ա Ցաք ·
ա Կոր · ժգ · 21 · ե · 16 ։
ժգ · 20 · Եբեռ · ե Գլ · ժգ · 32 ։
գ · 14 · ա Գնա · բ · ե Գլ · ժ · 32 ։ Եբեռ · բ · 8 ։
3 ։ ե Գլ · ժ · 31 · 32 ։ Գալ · ե · 2 · 5 ։
ե Նա · ե · 15 · ա Կոր · ժգ · 16 ։ Գլ · բ · 4 ։

ե Գլ · բ · 3 ։ բ Կոր · բ · 4 · Բ · 1 · 12 · բ Տիմ · ա · 18 ։
ե Գլ · ժ · 29 ։ Սալ · կե · 10 ։
ե Սալ · կե · 10 ։ ե Ես · ե · 6 ։
ե Ես · ե · 6 ։ ե Գլ · գ · 6 · 14 ։ Գլ · ժ · 36 ։
ե Աստ · ժ · 31 ։ Գլ · ժ · 36 ։ ե Գլ · գ · 6 · 14 ։
Մաս · ժ · 42 · կե · 40 · Ցաք · ժգ · 20 · ե Ծն · կբ · 16 · 17 ։
Սալ · Ա · 9 · Դան · 7 · 9 · Ա · 73 ։
ե Հառմ · գ · 4 · բ Ելե · ա · 6 · 7 ։ ե Հառմ · ժ · 29 ։
ե Հառմ · ժ · 25 ։ ե Գլ · ժ · 1 ։

բ Կոր · բ · 4 · Բ · 1 · 12 · բ Տիմ · ա · 18 ։
ե Գլ · ժ · 1 ։
ե Գնա · ժգ · 15 · Գլ · Բ · 7 ։
ե Գլ · գ · 14 · բ · 1 · Բ · 24 ։
ե Գլ · գ · 1 · ե · 6 · 10 · ե · 17 ։
—
ե Ծն · ժգ · 18 · Եա · բ Ծն · ժգ · 20 ։

5 տասանորդ տուաւ տարբեր։ Եւ Ղևիի որ դիներէն եզողները որ քահանայութիւն կ'առնեն, պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն օրէնքին համեմատ, այսինքն իրենց եղբայրներէն։ Թէպետև անոնք Աբրահամէ ծագումն առած են։ 6 Բայց անիկա որ անոնց ազգաձառքը անունչգի չէր, Աբրահամէն տասանորդ առաւ, ու օրհնեց խոստումներ ունեցողը։ 7 Ասկայն ասիկա անհակառակելի բան մըն է, որ պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի։ 8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ կ'առնուին, բայց հոն անոնք կ'առնէ, որուն կը վկայուի թէ կ'ենդանի է։ 9 Ու կրնայ ըսուիլ թէ Ղևին ալ որ տասանորդ կ'առնէ՝ Աբրահամին ձեռքովը տասանորդ տուաւ։ 10 Ինչու որ տակաւին իր հօրը ազդրին էր, երբ որ Մելքիսեդեկ դիմաւորեց։

11 Արդ՝ եթէ որ կատարելութիւնը Ղևատացւոց քահանայութեան ձեռքովն էր եղած, (որովհետև ժողովուրդը անոր տակնուն օրէնքին տակը դրուեցաւ,) ալ ի՞նչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկի կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ, 12 ու չըսուի Ահարոնի կարգին պէս։ Արդ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս՝ հարկ էր որ 13 օրէնքին ալ փոփոխութիւն ըլլայ։ Ես նեայս, ինչու որ ան որուն համար ասոնկի կ'ըսուի, ուրիշ ցեղի հազարդութիւն ունեցաւ, որ ան ցեղէն բնաւ մէկը սեղանին չմօտեցաւ։ 14 Քանզի յայտնի է թէ Հռովբայի ցեղէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը, որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չդրուցեց քահանայութեան հա- 15 մար։ Ու ալ աւելի յայտնի է՝ ե- նեայս, քանի որ Մելքիսեդեկին նմանութիւնովը ու- 16 րիշ քահանայ մը կ'ելլէ, Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ, հապա անխափանն կենաց զօրութիւնը պէս։ 17 Ինչու որ կը վկայէ թէ Դուն յաւիտեան քա- 18 հանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս։ Քանզի առջի պատուէրը կը խափանուի իր տկա- 19 րութիւնը ու անշահութիւնը համար, (ինչու որ օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չըրաւ,) և նոյնը տեղը կը մտնէ յուսադրյի յոյս մը, որով Աստուծոյ կը մօտենանք։

20 Եւ որքան որ ձե- չէ թէ առանց երդումի հաստատուեցաւ։ (ինչու որ անոնք առանց երդումի 21 մի քահանայ եղած են։ Բայց ասիկա երդումով մէկ ձեռքովը որ իրեն ըսաւ, Տէրը երդուաւ ըրաւ ու պիտի չզղջայ, Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս։) 22 Ա- Ա-քան աւելի ազնիւ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս։

23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են՝ ընդմիշտ մնալուն մահը արգիլը ըլլալուն համար, 24 բայց ասիկա յաւիտեան կենալուն համար՝ 25 անանցանելի ունի քահանայութիւնը։ Ուստի բոլորովին կարող ալ է ապրեցնելու անոնք որ իրմով Աստուծոյ կու գան, որովհետև ինքը միշտ կենդանի է անոնց համար բարեխօսելուլու։

26 Վասն զի մեզի ճշ- տանկի քահանայապետ մը կը վայլէր, Նաւրբ, անմեղ, անպատաս, մեզ- զատուածներէն զատուած ու Երկինքէն վեր բարձրացած։ 27 Որուն պէս օրական չէ ինչ- պէս -ութ- քահանայապետներուն՝ նաւսի իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել, ու ետքը ժողովուրդին ծչ-ներուն համար։ Վասն զի ինքը մէկ անգամ մը բուռ ասիկա՝ իր անձը պատարագ մատուցանելով։ 28 Ինչու որ օրէնքը նկատութիւնով պաշարուած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ, բայց երդումին խօսքը որ օրէնքէն ետև էր, Որդին որ յաւիտեան կատարեալ է։

ԳԼ· Ը

1 Գլխաւոր յաւիտենական քահանայութեամբը խափանած է Ղևտական քահանայութիւնը։ 7 Նմանապէս նահանգին բան չեղ եղած ժամանակուան ուխտը խափանած է ուրիշ աստուածին յաւիտենական ուխտովը։

1 Եւ զրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը սա է· անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքը երկինքը Աստուծոյ մեծութեանը աջ 2 նութեան աջ կողմն նստաւ, Աբրահամին պաշտօնեայ, ու ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց և չէ թէ մարդ։ 3 Քանզի տեսէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու համար որոշուած է· ուստի հարկ է որ ասիկա ալ բան մը ունենայ մատուցանելիք։ 4 Ըս եթէ երկրի վրայ ըլլար, քահանայ անգամ պիտի չըլլար, ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն 5 օրէնքին համեմատ· (Որ անոնք երկնայինին բաներուն նմանութիւնովը ու նուռովը կը ծառայեն, ինչպէս որ Մովսէսին հրամայուեցաւ երբոր խորանը պիտի չնեղը· քանզի բաւ, Ըղնայէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս 6 չնեղս ամէն·) Բայց հիմա ձե- ըալ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ, որչափ որ

Փ Թաւ· մը· 21· 26·
Ը Դն· մը· 19·
Ե Հաւմ· գ· 13·
Գաղ· գ· 16·
Ղ Գվ· ե· 6· է· 20·
Ե Գաղ· բ· 21· Հմր· 18· 19· Գվ· բ· 7·
Ը Ես· մ· 3· Մաս· 3· Դան· գ· 33· Հաւմ· ա· 3·
Ցայտ· ե· 5·
Ի Սաղ· Ճմ· 4· Գվ· ե· 6· 10· գ· 20·
Հաւմ· ը· 23· Գաղ· գ· 9·
Գաղ· գ· 24·
Հաւմ· ե· 8· Ես· փնտ· բ· 18· գ· 12· Գվ· գ· 16· ժ· 19·
Գաղ· մ· 39· Հբ· Հաւմ· գ· 20· 21· Գվ· բ· 8· Ես· ժա· 1· Մաս· 25· բ· 3· Գաղ· բ· 16· Գվ· Ի· 9· Գվ· է· 13·
Գաղ· գ· 24·
Հաւմ· ե· 8· Ես· Ճմ· 4· Գվ· բ· 15· գ· Գվ· ե· 1·
Ես· ե· 1· 2·
Գվ· բ· 10· ե· 9·
Եփես· ա· 20· գ· —
Կաղ· գ· 1· 12· ժբ· 2·
Գվ· Ի· 8· 12· 24·
Գվ· Ի· 11·
Գվ· Ի· 11· 28· 12·
Գվ· ե· 1·
Եփես· ե· 2· Գվ· Ի· 14·
Գվ· բ· 17· Գվ· Ի· 23· ժ· 1·
Եփես· Ի· 40· Իգ· 36· Ի· 8· Ես· բ· 4· Գաղ· ե· 18·
Ր Կար· գ· 6· 8· Գվ· ե· 22·

լաւագոյն խոստումնքներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է։
7 Ինչու որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար, տեղ երկրորդին տեղ չէր փնտռուեր։
8 Քանզի կը յանդիմանէ անոնք ու կ՚ըսէ, Ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը, որ նոր ուխտ մանր հետ ու Ցուդայի տանր հետ նոր ուխտ
9 պիտի ընեմ, Ջի թէ ան ուխտին պէս որ ա՛նոնց հայրերուն հետ ըրի, այն օրը որ անոնց ձեռքէն բռնելի զանոնք եգիպտոսի երկրէն հանելու համար։ Ինչու որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան, ես ալ անոնց եղայ անոնց վը-
10 րայով, կ՚ըսէ Տէրը։ Քանզի հաս է այն ուխտը որ խրայէլի տանը հետ պիտի ընեմ՝ այն օրե-րէն ետքը, կ՚ըսէ Տէրը։ Իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ, և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք, ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժող-
11 վուրդ պիտի ըլլան։ Ու Երբեք պիտի չսորվեցընեն ամէն մէկը իր ընկերին, և ամէն մէկը իր եղբօրը, ըսելով թէ Տէրը ճանչցիր։ Ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնը պիտի
12 ճանչնան։ Վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն նկատմամբ պիտի ըլլամ, Ու անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյի-շեմ։
13 Երբ որ նոր ըսելով առաջինը հինցուց։ ու ան որ կը հինցնայ և կը ծերանայ՝ ալ կորըս-տեան մօտ է։

Գլ. Թ

1 Եւ առաջինը օրէնքին ծէսերը և սրբութիւնը եղած գործերը նկատելով։ 11 կը ցուցնի թէ անոնք չուտ սահուն կին գործ-ուած գործին և սրբութեան սրբութեանը ու կատարե-լութեանը նայելով։

1 Արդարև առաջին ուխտն ալ ունէր պաշտա-մունքին կանոնագրութիւնները ու երկրա-
2 կան սուրբ տեղը։ Ինչու որ առաջին խո-րանը որ Սրբութիւն կ՚ըսուէր՝ սանդուղ կազմուե-ցաւ, որուն մէջը կար ճրագանակը ու սեղա-
3 նը և առաջաւորութեան հացը։ Եւ վերկրոր-դական վարագուրին ետին ան խորանը որ Սրբու-
4 թիւն սրբութեանց կ՚ըսուէր։ Որուն մէջին էր ոսկի բուրվառը, և Ուխտին տապանակը ամէն կողմերն ոսկեզօծ պատած։ որուն մէջը էր հանիկ տափորը մանանայով լեցուած, և Ահա-
5 րոնին գաւազանը որ ծաղկեցաւ, և Ուխտին տախտակները, Եւ անոր վրայէն փառաց քերովբէները որ քաւութիւնին վրայ հոգանք կ՚ընէին, որոնց համար ասոր չէ հիմա մէկիկ մէկիկ պրպտել։
6 Եւ սա բաները այսպէս կարգադրուած ըլ-լալով, առաջին խորանը ամէն ատեն կը մտա-նէին քահանաները՝ պաշտամունքը կատարե-
7 լու։ Բայց երկրորդը՝ Ուսարին անդամ մը միայն քահանայապետը կ՚անէր։ ան ալ չէ թէ առանց արիւնի, Որուն որ իրին համար ու ժո-ղովուրդին անգիտութեան համար կը մա-
8 տուցանէր, Հոգին Սուրբ սա ցուցընելով՝ թէ հաբրաբանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր, քանի որ առաջին առվի խորանը կը կենար։
9 Որ ան օրինակ մըն էր ան ժամանակին՝ որ պատարագներ ու զոհեր կը մատուցանէին, Ոորոնք խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար կա-տարեալ ընել պաշտօն մատուցանողը, Հապա
10 միայն Կերակուրներով ու խմիչքներով, Եւ Կերպ կերպ լուացուելներով՝ մարմնաւոր ա-րարողութիւններ էին, որոնք մինչև ուղղա-
11 թեան ատենը կը կենային։ Բայց Քրիստոս որ եկաւ՝ Գալիք բարիքներուն Քահանայապետ-ը՝ աւելի մեծ ու կատարեալ Ե անձեռա-գործ խորանով, այսինքն ան որ աս ստեղ-
12 ծագործութենէն չէ, Ոչ ալ Նոխազներու ու զուա-րաններու արիւնով, Հապա Իր արիւնովը Մէկ անգամ մը սրբարանը մտաւ Յաւիտե-
13 նական փրկութիւն տանելով։ Վասն զի եթէ որ Զատկերներուն ու նոխազներուն արիւնը և Երինջին մոխիրը սրսկուելով պղծեալները կը
14 սրբէր մարմնին մաքրութեան կողմանէ, Ալ ո՛րչափ աւելի Քրիստոսի արիւնը՝ որ յաւի-տենական Հոգիին ձեռքովը Իր անձը անա-րատ պատարագ մատուց Աստուծոյ, Պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործերէն՝ Կենդ-
15 անի Աստուածը պաշտելու։ Եւ Ասոր համար ինքը Նոր ուխտին միջ-նորդն է, որ Նէ մեռնի առվի ուխտին ժամա-նակը եղածնոյն յանցանքներուն քաւութիւնը համար եղած ըլլալով, Հրաւիրեալները յաւիտենական ժառանգութեան խոստումնքը
16 առնուն։ Քանզի ուր որ կայ մը ըլլայ, Հարկ
17 է որ կայնը մեռնի մարդ մը մեռնի։ Ինչու որ Կայնը մեռնելէն ետեւ հաստատ կ՚ըլլայ
18 Գլ. ե. 11. 13։
19 Ելթ. լե. 31. 32. 33։ 34։
20 Գլ. ժ. 16։
21 Ջաղ. ը. 8։
22 Ես. ծգ. 13։ Ցաղ. գ. 45։ ա Ցագ. ը. 27։
23 Ելագմ. ժա. 27. Գլ. ժ. 17։
24 ը Կող. ե. 17։
— Եբ. իե. 8։
25 Եբ. իգ. 1։
26 Եբ. իգ. 35։ իե. 4։
27 Եբ. իե. 31։
28 Եբ. իե. 25. 30։
29 Ղե. իգ. 5. 6։
30 Եբ. իգ. 31. 35։ իե. 3. 31։ Գլ. ը. 19։
31 Եբ. իե. 10. իգ. 33։ իե. 3. 21։
32 Եբ. ը. 33. 34։
33 Թես. ժ. 10։
34 Եբ. իե. 16. 21։ Լէ. 39։ իե. 20։ ը
Որ. ժ. 2. 3։ ը Եբ. ժ. 9. 21։ ը Մ՚ն. է. 10։
35 Եբ. իե. 19. 22։
36 Եբ. իե. 23. 35։ ժգ. 7։ Ես. ժ. 36։
37 Եբ. ժ. 25։
38 Եբ. ժ. 11. 12. 15. 36։ Հաբ. ը. 3։
39 Եբ. ժ. 10. Ղե. ժգ. 9. 11. 12. 15։ Ցաղ. ե. 8։
40 Եբ. ժ. 1։
41 Գլ. ժ. 1։
42 Գլ. ը. 23. 33. 34։
— Գլ. ժ. 4։
43 Դար. ի. 28։ Եզ. փնս. ա. 7։ Կաղ. ա. 14։ ա Գնա. ա. 19։ Ցաղ. ա. 3։ ե Ելագմ. ա. 4։ ա Գնա. գ. 18։
44 Գլ. ժ. 9։ Ցաղ. գ. 9։ Հմր. ի. 22. 23։ Գլ. ժ. 10։
— Ղե. ժգ. 14. 16։ Թես. ի. 17։ ա Ցմ. ե. 1։
45 Ելթ. ը. 15։ Կաղ. ը. 20։ Գլ. ի. 16։
46 Գլ. ժ. 1։
47 Գլ. գ. 1։
48 Գլ. ը. 23։ Ցաղ. ա. 19։ Ցաղ. ա. 7։ Ցաղ. ա. 3։
49 Դար. ի. 28։ Եզ. փնս. ա. 7։ Կաղ. ա. 15։ ա Գնա. ա. 19։ Ցաղ. ա. 3։ ե Ելագմ. ա. 4։ ա Գնա. գ. 18։
50 Եբ. ժ. 1։ ա Ցմ. ե. 1։ ե Գլ. ի. 22։ ը. 6։ ա Գնա. գ. 18։
51 Գլ. ժ. 1։
52 Գլ. ի. 22։ ը. 6։ ա Գնա. գ. 18։
53 Գլ. ի. 14։ Եբ. ի. 27։
54 Գլ. ա. 3։ ժ. 22։
55 Գլ. ը. 1։
56 Ղաւի. ա. 74։ Հը. ասմ. ը. 15. 22։ ա Գնա. գ. 2։ ա Ցմ. ե. 1։
57 Գլ. ի. 22։ ը. 6։ ա Գնա. գ. 18։
58 Գլ. ը. 1։
59 Գաղ. ա. 15։

քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար
18 քանի որ կասկը ընդդէմ ոչ է։ Վասն համար
առջի սրբոյն ալ առանց արիւնի չէր հաստա-
19 տուեր։ Վասն զի երբոր Մովսես օրէնքին ա-
մէն պատուիրանները բոլոր ժողովուրդին պատ-
մեց, ուղղութեան ու նախաձեռնութեան արիւնը առ-
նելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպա-
յով բուն գիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ
20 սրսկեց։ Եւ ըսաւ, Ահաւիկ է այն ուխտին
21 արիւնը, որ Աստուած ձեզի պատուիրեց։ Եւ
խորանին վրայ ու պաշտօնին բոլոր գործիք-
22 ներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը։ Եւ
գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէն-
քին նայելով, ու արիւն չթափուած թողու-
թիւն չըլլար։
23 Պատի հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն
օրինակները ասոնցմով մաքրուին, բայց բուն
երկնաւորները ասոնցմէ աւելի ազնիվ զոհերով։
24 Քանզի Քրիստոս չէ թէ ձեռագործ սրբարան-
նը մտաւ, որ ճշմարիտին օրինակն է, հապա
բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստու-
25 ծոյ առջեւը ներկայանայ։ Չէ թէ որ շատ ան-
գամ իր անձը զոհէ մտնելնուն, ինչպէս
քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը
26 կը մտնէ իրը չեզած արիւնով։ Ապա թէ ոչ
պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն ետեւ շատ
անգամ չարչարուիլ։ բայց հիմա վերջի անգամ
մը դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը
յայտնուեցաւ՝ մեղքը ջնջելու համար։
27 Եւ ինչպէս որ մարդոց համար մէկ անգամ մը մեռնիլ է ու դատաս-
28 տան, Այնպէս ալ Քրիստոս մէկ անգամ մը
պատարագուելնուն՝ շատերուն մեղքերը
վերցնելու համար, բայց երկրորդ անգամին
առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան
համար անոնց որոնք զինք կը սպասեն։

Գլ. Ժ

1 Օրէնքին գոհերուն անպատեհութիւնը։ 10 Քրիստոսի մարմնին
մէկ անգամ պատարագուիլը։ 14 Հրաշալի նորոգութիւն սրբեց
մեզքերը։ 19 Աստուծոյ կը յորդորի որ հաստատը ամուր բռ-
նեն համբերութեամբ և շնորհակալութեամբ։

1 Քանզի օրէնքը զգալու բարիքներուն ՝ստուե-
րը, ու չէ թէ այն բաներուն բուն կերպա-
րանքը ունենալով, միշտ ամէն տարի մատու-
ցուած նոյն զոհերով ներքեւ չկրնար հասուց-
2 նել ընդունողները։ Ապա թէ
ոչ զոհ մատուցանելը պիտի չդադրէին եղեր՝ պաշտօն
մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն
ետեւ՝ ալ մեղքի գիտակցութիւն չունենալով։
3 Մանաւանդ ամէն տարի մեղքերնուն յիշատակութիւն
4 կ՚ըլլայ։ Քանզի որ ցուլերուն ու նոխտերուն ա-
րիւնը չկրնար մեղքերը վերցնել։ Անոր
համար իր աշխարհ մտնելուն ատենը կ՚ըսէ,
Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն, հապա ինձ
6 մարմին մը պատրաստեցիր։ Ողջակիզներու ու
7 մեղքի պատարագներուն չհաճեցար։ Անոնց
համար ըսի, Ահա կու գամ եղ, (գիրքի սոսինձ
մէջ ինձի համար գրուած է,) քու կամքդ ը-
8 նելու, ով Աստուած։ Վերը ըսելով թէ Զոհ
ու ընծայ և ողջակիզներ ու մեղքի պատա-
րագներ չուզեցիր ու անոնց չհաճեցար, (ո-
րոնք օրէնքին համաձայն կը մատուցուին,)
9 Ետքը կ՚ըսէ, Ահա կու գամ եղ քու կամքդ
ընելու, ով Աստուած։ առջինը կը վերջէ որ
10 երկրորդը հաստատէ։ Որ այն կամքովը մենք
ալ սրբեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմ-
նին մէկ անգամ պատարագուելովը։
11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշ-
տօնին մէջ կը կենայ, և նոյն զոհերը շատ ան-
գամ կը մատուցանէ, որոնք երբէք չեն կրնր-
12 նար մեղքերը վերցնել։ Բայց սակայն մէկ
զոհ մը մատուցանելով մեղքերու համար, մշ-
տնջենաւորապէս Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։
13 Եւ ասկէ ետեւ կը սպասէ՝ մինչեւ որ իր թշ-
նամիները իր ոտքերուն պատուանդան դը-
14 րուին։ Քանզի որ մէկ պատարագով մը միտքն
չնաւորապէս կատարեց սրբուածները։
15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայութիւն
16 կու տայ։ քանզի առաջուց ըսելէն ետեւ թէ
Ահա է այն ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի դ-
նեմ այն օրերէն ետքը, (կ՚ըսէ Տէրը,) իմ օ-
րէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ,
ու անոնց միտքին մէջը պիտի գրեմ զանոնք։
17 Ետքը կ՚ըսէ թէ Անոնց մեղքերը և անոնց անօ-
18 րէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ։ Իսկ ուր
որասոնց թողութիւն կայ, ալ մեղքի համար
պատարագ դէպ չէ։
19 Ուրեմն, եղբայրներ, Հաստատութիւն
ունենալով Յիսուսի տեղը մտնելուս Քրիստոսի
20 արիւնովը, Այն նոր ու կենդանի ճամբովը
որ բացաւ մեզի վարագուրին միջէնն որ է իր
21 մարմինը, Եւ մեծ քահանայ մը տանը Աս-

= Գաղ. ե. 1։
ե Կող. բ. 17։ Գաղ. ե. 5։ Բ Պետ. գ. 23։
զ Գաղ. Բ. 9։
է Հեբ. ժ. 1։
ը Հեբ. ժ. 4։ Յով. ա. 29։
թ Հեբ. ժ. 5։ Ես. խ. 6։
ժ Հեբ. ժ. 7։
ժա Հեբ. ժ. 8։
ժբ Հեբ. ժ. 9։
ժգ Հեբ. ժ. 10։
ժդ Հեբ. ժ. 11։
ժե Հեբ. ժ. 12։
ժզ Հեբ. ժ. 13։
ժէ Հեբ. ժ. 14։
ժը Հեբ. ժ. 15։
ժթ Մատ. իզ. 28։ Հեբ. ժ. 15։
ի Հեբ. ժ. 16։
ի ա Հեբ. ը. 24։ Հեբ. գ. 18։
իա Հեբ. ժ. 5։
իբ Ելս. բ. 12։ Բ Պետ. գ. 13։
իգ Ես. ե. 1։ Ես. խ. 19։ Գաղ. գ. 20։
իդ Ես. ե. 2։
իե Ես. ե. 3։
իզ Ես. ե. 4։
իէ Կող. գ. 1։ Գաղ. ա. 3։
իը Սաղ. ճբ. 1։ Ես. ե. 5։ Ես. խ. 1։ Եր. ի. 9։
իթ Ես. ե. 6։ Ես. խ. 2։ Եր. ի. 10։
լ Ես. ե. 7։ Ես. խ. 3։ Եր. ի. 11։
լա Ես. ե. 8։ Ես. խ. 4։ Եր. ի. 12։
լբ Ես. ե. 9։ Ես. խ. 5։ Եր. ի. 13։
լգ Ես. ե. 10։ Ես. խ. 6։ Եր. ի. 14։
լդ Ես. ե. 11։ Ես. խ. 7։ Եր. ի. 15։
լե Ես. ե. 12։ Ես. խ. 8։ Եր. ի. 16։
լզ Ես. ե. 13։ Ես. խ. 9։ Եր. ի. 17։
լէ Ես. ե. 14։ Ես. խ. 10։ Եր. ի. 18։
լը Ես. ե. 15։ Ես. խ. 11։ Եր. ի. 19։
լթ Ես. ե. 16։ Ես. խ. 12։ Եր. ի. 20։
խ Ես. ե. 17։ Ես. խ. 13։ Եր. ի. 21։
խա Ես. ե. 18։ Ես. խ. 14։ Եր. ի. 22։
խբ Ես. ե. 19։ Ես. խ. 15։ Եր. ի. 23։
խգ Ես. ե. 20։ Ես. խ. 16։ Եր. ի. 24։
խդ Ես. ե. 21։ Ես. խ. 17։ Եր. ի. 25։
խե Ես. ե. 22։ Ես. խ. 18։ Եր. ի. 26։
խզ Ես. ե. 23։ Ես. խ. 19։ Եր. ի. 27։
խէ Ես. ե. 24։ Ես. խ. 20։ Եր. ի. 28։
խը Ես. ե. 25։ Ես. խ. 21։ Եր. ի. 29։
խթ Ես. ե. 26։ Ես. խ. 22։ Եր. ի. 30։
լ Ես. ե. 27։ Ես. խ. 23։ Եր. ի. 31։
լա Ես. ե. 28։ Ես. խ. 24։ Եր. ի. 32։
լբ Ես. ե. 29։ Ես. խ. 25։ Եր. ի. 33։
լգ Ես. ե. 30։ Ես. խ. 26։ Եր. ի. 34։
լդ Ես. ե. 31։ Ես. խ. 27։ Եր. ի. 35։
լե Ես. ե. 32։ Ես. խ. 28։ Եր. ի. 36։
լզ Ես. ե. 33։ Ես. խ. 29։ Եր. ի. 37։
լէ Ես. ե. 34։ Ես. խ. 30։ Եր. ի. 38։
լը Ես. ե. 35։ Ես. խ. 31։ Եր. ի. 39։

22 առածդ տանը վրայ, Մոտանանք ճշմարիտ սրտով, կրկուն հաւատքով, սրտերնիս չար խղճէն մաքրուած, ու մարմիններնիս մաքուր
23 ջրով լուացուած. Պնդանք յոյսին դաւանութիւնը, ինչու որ հաւատարիմ է ա-
24 նիկա որ խոստացաւ. Ու իրարու հոգ տա-
նենք սիրոյ և բարեգործութեան գործելով.
25 Եւ մի՛ կանգ ժողովիլը չմոռնանք, ինչպէս սովորութիւն ունին. Հապա միմեանց յո-
դունք, ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ հան
օրուան մօտենալը կը տեսնենք.
26 Վասն զի եթէ ճշմարտութեան գիտու-
թիւնը ընդունելէն ետեւ՝ կամաւ մեղք գոր-
ծելու ըլլանք, ալ անկէ ետեւ մեղքերու հա-
27 մար ոչնչէ պահ մը չմնար, Հապա մեկ գարհու-
թիւն ապասպ մը գատաստանին, ու հրկիզի
բարկութիւն մը կը հաշ, որ պիտի ուխէ հակա-
28 ռակորդները. Մեկը թէ որ Մովսէսին օրէնք
քը անարգէր, առանց ողթմութեան երկու
29 կամ երեք վկայութեամբ կը մեռնէր. Ալ որչափ
աւաղով պատժոց արժանի պիտի սեպուի կը
կարծէք անիկա, որ Աստուծոյ Որդին ոտքն
տակ առաւ, և տեսակն արիւնը սեպուհ
սեպուց, որ անով ինքը սրբուեցաւ, և Հոգւոյ
30 Հայ Հոգին նախատեց. Քանզի գիտենք ա-
նկիսա որ ըսաւ. Իմն է վրէժխնդրութիւնը,
ես պիտի հատուցանեմ, կ'ըսէ Տէրը. և դար-
ձեալ Տէրը պիտի դատէ իր ժողովուրդը.
31 Սարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռ-
քը իյնալը.
32 Այլ յիշեցէք բերկրեցէք ան առջի օրերը՝
որ Լուսաւորուելէն ետեւ նշաւ սաստիկ չար
33 չարաչքներու կրկնցիք. Երբեմն նախատինք-
ներով ու վիշտերով Խայտառակուած, եր-
բեմն ալ սասկի վիճակի մէջ եղողներուն հիր-
34 ցորդ ըլլալով. Ինչու որ Քրիստոսի մէջ
ինծի՛ չարչարակից եղաք, ու Հայր սասգաս-
քին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ընդունե-
ցիք, գիտնալով որ Հաւատգին և մնայուն բա-
35 սգաւածքներ ունիք Ձեզի երկինքը. Ուստի
չթողէ ու ձգէք Ձեր վստահութիւնը, որ ան
36 մեծ վարձքի Հատուցում ունի. Ինչու որ
պէտք է Ձեզի համբերութիւն, որ Աստուծոյ
37 կամքը ընելով Խոստումնին ստանաք. Քանզի
Համ ասկէ քիչ մը առանին՝ ան որ գալու է՝
38 պիտի գայ ու պիտի չուշանայ. Եւ Արդարը
հաւատքէն պիտի ապրի. ու թէ որ ետ
39 քաշուի՝ իմ հոգիս անոր չհաճիր. Բայց մենք
հետ չենք քաշուիր որ կորսուինք, Հապա Կը
հաւատանք որ Հոգին փրկուի.

ԳԼ. ԺԱ.

1 Հաւատքը ինչ է. ու Նոյնից հաւատքի չենք կրնար Աստուծոյ հաճելի ըլլալ. 2 Հաւատքին ազդեցութեամբ պատրիարքները որ հին ատենը նշանաւորուեցան վրայ երեցան.

1 Այդ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաս-
տատութիւնը ու չերեւցած բաներուն ապա-
2 ցոյցն է. Վասն զի անով առքինիները վկայու-
թիւն ընդունեցին.
3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ հաշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ, ու անեղ
բանէն տեսանելի բաները եղան.
4 Հաւատքով Աբէլ կայենէն աւելի ազնիւ
զոհ մատուց Աստուծոյ, որ անով վկայու-
եցաւ արդար ըլլալը, ինչու որ իր պատարագ-
ներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ
նէ. և անով, թէպէտ մեռաւ, Իւայ տակա-
ւին կը խօսի.
5 Հաւատքով Ենովք Երկինք փոխադրուեցաւ
որ մահ չտեսնէ. ու Ան չեր գտնուեր,
ինչու որ Աստուած փոխադրեց զանիկա. քան-
զի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ
6 թէ Աստուծոյ հաճելի էր. Բայց առանց հա-
ւատքի անհնար է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. վա-
սն զի ան որ Աստուծոյ կը մտնէնայ, պէտք
է որ հաւատայ թէ Աստուած կայ, և թէ վար-
ձատուոյց կ'ըլլայ անոնց որ զինքը կը փնդ-
տուն.
7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առնելով Աս-
տուծոյ գիտ չերեւցած բաներուն համար,
վախնալով տապաստը չնոնց իր տունը փրկ-
կելու համար, որով աշխարհս դատապար-
տեց, և ժառանգաւոր եղաւ՝ հան արդարու-
թիւնը որ հաւատքով կ'ըլլայ.

—

8 Հաւատքով Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝
մնիկ բրաւ ան տեղը երթալու, որն որ ժա-
ռանգութիւն պիտի առնէր. և երթալ գնաց,
9 ու չէր գիտեր թէ ուր կ'երթայ. Հաւատքով
պանդխտացաւ աստուածացի երկրին մէջ որպէս
թէ օտարութեան մէջ, և վրաններու մէջ բը-

ր Գլ. գ. 16։
ղ Եփես. գ. 18։ Ցաճ-
ա. 6։
ա Գլ. թ. 14։
բ Եզեկ. լէ. 25։
գ Գլ. է. 14։
դ ա Կոր. ա. 22։ Ժ.
13։ ա Թես. ե. 24։
բ Թես. ա. 24։ Ժա-
ժ. 11։
ե Գոր. բ. 42։ Ցաճ-
19։
զ Հռոմ. ժգ. 11։
է Փիլ. գ. 5։ բ Պետ.
գ. 9։ 11. 14։
ը բ Պետ. ե. 20. 21։
թ Թես. ժ. 30։ Գլ.
ղ. 4։
ժ Եզեկ. լէ. 5։ Սափ-
ա. 15։ գ. 8։ բ
Թես. ա. 8։ Գլ.
ժբ. 29։
ժա Գլ. բ. 2։
ժբ բ Օբ. ժէ. 2. 6։
ժգ. 15։ Սաղ.
ժբ. 16։ Ցաճ. ը.
17։ բ Կոր. ժգ. 1։
ժդ Գլ. բ. 3։ ժբ. 23։
ե ա Կոր. ժ. 29։
Գլ. ժգ. 29։
ժե Սաղ. ա. 31։ Ցաճ-
ա. 4։
ժզ Եզեկ. գ. 30։
ը բ Օբ. լբ. 35։ Հբ-
ռ. ժբ. 19։
ժէ Հռոմ. ժբ. 11։
ժը Գլ. ժբ. 1։
ժթ Գլ. ժբ. 21։ Գաղ.
գ. 6։ Յհ. 14։
ի Գաղ. գ. 4։ բ Ցաճ-
ա. 8։
ա Գլ. գ. 4։
բ Փիլ. ա. 29. 30։
Կող. բ. 1։
գ Կող. գ. 9։
դ Հռոմ. ը. 24. 25։
բ Կոր. գ. 18։ ե.
1։
ե Ես. 39։
զ Ծն. ա. 1։ Սաղ.
ՀԼ. 6։ Ցաճ. ա.
3։ Գլ. ա. 2։ բ
Պետ. գ. 5։
է Ծն. գ. 4։ ա Ցաճ.
գ. 12։
ը Ծն. գ. 10։ Սաս-
ին. 38։ Գլ. ժբ.
24։
թ Ծն. ե. 22. 24։
ժ Ծն. ը. 13. 22։
ժա Պետ. գ. 20։
ժբ Հռոմ. գ. 22։ գ.
13։ Փիլ. գ. 9։
ժգ Ծն. ժբ. 1. 4։
Գոր. ե. 2։ 3։ 4։
ժդ Ծն. ժբ. 8։ ժգ.
3. 15։ ժբ. 1. 9։

նակեցաւ Յոհաննէին ու Բակրթին հետ մէկ-տեղ, Պրոնք իր հետը ժառանգած էին նոյն
10 խոստումնագրին։ Ինչու որ իրերը կը պահէր Ծան հիմերով Տառաստաւած քաղաքին, Յորդան ձորագաւազանը ու պարիսպը Պաուած է։
11 Հաւատքով իրքը Պաուան ալ ըղձագրեցաւ տերմէ առնելու զօրութիւն ընդունելց, և ասոնք անցած Տիսակին միջ ըսուած Ծնան։ Ինչու որ Տհաւատարմ տեսիլ չանէին՝ որ խոստ-
12 մունքը ըրեր էր։ Ուստի ան մէկէն Ծնան, (Ծան ալ մեռածի պէս,) չտառնեցան կորմէ Երկնից տառղեալուն պէս, ու Ծովի գերքը և-զած աւազին պէս աւանց Տանդիպելի։
13 Ալանք ամէնն ալ Տհաւատքով մեռան՝ խոստումնները չառած, Նոյա Տեհուէն տեսան զանոնք ու ողջունեցին, և Խոստո-վանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտ
14 Ներ են երկրի վրայ։ Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին, Նշանակեն թէ մէկ
15 գաւառ մը կը փնտռեն։ Իր յիշատ թէ որ անկից յիշէին՝ ունկից որ ելան, ժամանակ ու-
16 նէին Տոն գառնալու։ Բայց Տիմա յաւագոյն Տեսիլ մը կը փափաքին՝ այսինքն երկնաւորին։ Ուստի անոր չեսգեր Պաուած Ծանոնց Ա-ստուածը կոչելը, ինչու որ Տիրը անոնց քա-զաք մը պատրաստեց։
17 Հաւատքով Պբրահամ իր փորձուած ա-նտիր խոհակը պատրաստ մատուց։ և ան որ խոստումնները առած էր, Ետ մէկ հատիկ ու-
18 թէն կը մատուցանէր։ Որուն խոսնցան թէ Ի-
19 սահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։ Քանզի կը մտածէր թէ Պաուած մեռեալներէն ալ կարող է յարուցանել։ ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկա։
20 Հաւատքով Կոհակ գալու բաներուն հա-մար Յակոբոնոսլ՝ օրհնեց Բակրը ու Կոսաւ։
21 Հաւատքով Բակր իր մեռնելուս առնը՝ Յով-սեփին որդիներէն ամէն մէկ մը օրհնեց, ու Երը կրթպագ ութիւն ըրաւ իր գաւազանին գլխուն
22 վրայ։ Հաւատքով Յովսեփ իր վախճանելուս առնը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտո-ցիներէն, ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ։
23 Հաւատքով, Երբոր Ծնաւ Մովսէս, իր ծը-նողքներուն ձեռքով երեք ամիս գաղտուկ

ա ԳԼ. գ. 17։
բ ԳԼ. Ժբ. 22։ Ժգ. 14։
գ ԳԼ. գ. 4։ Ցայս-ք. 2։ 10։
դ Ծն. Ժ. 19։ Ժբ. 31։ 34։ ք. 3։
ե Ծն. Գ. 24։ ա. 36։
զ Հաւմ. գ. 21։ ԳԼ. ժ. 23։
է Հաւմ. գ. 19։
ը Ծն. ք. 17։ Հբ. ասմմ. գ. 18։
թ Հմր. 29։
ժ Հմր. 27։ Ցաշ-ք. 36։
ժա Ոչ-նէ Հաւատովք ողջունեցին.
ժբ Ծն. ք. 4։ ք. 9։ ա Պ-ն. ք. 15։ Ասգ. ք. 12։ Ժ. 18։ Ժբ. 19։ ա Պետ. ա. 17։ բ. 11։
ժգ ԳԼ. Ժգ. 14։
ժդ ԳԼ. գ. 6։ 15։ Պատ. ք. 32։
ժե Գաղ. ք. 32։
ժզ ՓԼ. գ. 20։ ԳԼ. Ժգ. 14։
ժէ Ծն. ք. 1։ 9։ ա Պ-ն. ք. 21։
ժը Ծն. ք. 12։ Հբ. ասմմ. գ. 14։
ի Ցաշ-ք. 24։
իա Ծն. ք. 1։ 9։ Ցաշ-ք. 15։
իբ Ցաշ-ք. 21։
իգ Ծն. ք. 12։ Հբ. ասմմ. գ. 16։

իդ Ծն. ք. 7։
իե Հաւմ. գ. 17. 19։ 21։
իզ Ելք. ք. 2։ 10։
իէ Ելք. ք. 20։ Ժգ. 17։ 19։
իը Ելք. ք. 21։ Ես։
իթ Ելք. ք. 22. 29։ Ցաշ-ք. 6։
լ Ելք. ք. 23։ Ցաշ-ք. 20։
լա Ելք. ք. 31։
լբ Ելք. ք. 24. 25։ Ժգ. 17։
լգ Ելք. ք. 19։
լդ Ելք. ք. 2։ Գաղ. ք. 20։
լե Ելք. ք. 16. 22։
լզ Ելք. ք. 10. 11։
լէ Ցաշ-ք. 10։
լը Ելք. Ժգ. 15։
լթ ԳԼ. Ժ. 35։
խ Եզ. Ժ. 25. 29։ Ժգ. 37. Ժգ. 17։ 18։
խա Հմր. 13։
խբ Ցաշ-ք. 31։
խգ Ցաշ-ք. 20։
խդ Ելք. ք. 27. 30։ Ցաշ-ք. 12։ Ձեթ. ա. 17։ բ. 13։
խե ԳԼ. Ժգ. 14։
խզ ԳԼ. գ. 6։ 15։ Պատ. ք. 32։
խէ Գաղ. ք. 32։
խը Ելք. ք. 20։ ԳԼ. Ժգ. 14։
խթ Ելք. ք. 10. 11։
ծ Ցաշ-ք. 24։
ծա Ցաշ-ք. Ժ. 10։
ծբ ԳԼ. Ժգ. 15։
ծգ ԳԼ. Ժ. 35։

պահեցաւ. ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան,
24 ու չվախցան Թագաւորին Հրամանէն. Հա-ւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ՝ չընդունեց
25 փարաւոնի աղջկանը որդի բսուիլը. Քանզի աւելի ազկի ունենալ Ժողովրդին հետ չարչարուիլ, քան թէ ունայց Ամանա-
26 կաւոր զուարճութիւնը վայելել. Եւ աւելի մեծ Տարստութիւն սեպուց Քրիստոսի նախա-տութիւնը՝ քան թէ Եգիպտոսի գանձերը. Ինչու որ դիտելով կը պատեր Պարգեվին Տասուց-
27 մունը։ Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց, ու չվախցաւ Թագաւորին բարկութենէն. Ինչու որ Տանիրեց Երկոյս թէ Անտեսանելին կը
28 տեսնէր։ Հաւատքով Բրաւ զատիկը և արիւն սրսկելը, որ անդրանիկները սատկեցնողը ի-րենց չդպչի։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան պէս-պէս թաղանթ. որուն փորձը ընելով Եգիպտա-ցիները ընկղմեցան։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ին-կան՝ եօթը օր անոնց բոլորուելէն յետոյ։
31 Հաւատքով Պոմանթ պատնիկը անհաւատ-ներուն հետ չկորսուեցաւ, երբ լրտեսները խա-զագութեամբ ընդուներ էր։
32 Եւ ալ ի՞նչ բանի՝ ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ ի Գեդէոնէն ու Բա-րակին և Պամփոնէին ու Բեփթայէին և Դա-ւիթին ու Պամուէլին և ուրիշ մարգարէներուն
33 Տամար։ Որոնք Հաւատքով Թագաւորութիւն-ներու յաղթեցին, արդարութիւն գործեցին, Խոստումնները Տասան, Տաբերանները բե-
34 րանները գոցեցին, Պրակի զօրութիւն մարե-ցին, Տաբերի բնէն ազատեցան, Տիմարու-թիւնի ուժգնան, պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան, Տօտարներու բանակները ցրուեցին,
35 Պիներնէր իրենց մեռելները ընդունեցին յա-րութիւն առած. ուրիշներ Տարչարուեցան և չընդունեցին ազատութիւնը, որ լաւագոյն յա-
36 րութիւնն Տասնին. Ուրիշներ ալ նախատինք-ներու ու ՑէՑէրու, նաև կապերու ու բան-
37 տերու փորձ տուին. Քարկոծուեցան, ար-ցունքահան, փորձանքի մէջ ինկան, սրով ազան-նուելով մեռան, Տոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պատսպարան, կարօտութիւն քա-
38 շելով, Նեղը չխնայող, չարչարուելով, (Որ ա-

Նանց արժանի չէր ասխարհս,) անտապանել-
րու ու ընտերու և այրերու ու երկրի Վա-
ռակներու մէջ մեղրեալ։
39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով վկայուած՝
40 խոստումները չստացան. Քանզի Աստուած մեզի
համար աւելի ազնիւ բան մը նախատեսած
ունէր, որ անոնք առանց մեզի չվայելեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ մենք որ այդպիսի հաւատաց հաւաք. Համբերութեան
և ասուածպաշտութեան ունենալու. 22 կը ցուցնեն թէ նոր
ուխտը հինին գերազանց է։

1 Ուստի մենք ալ՝ որ այսչափ վիճակներէն ²բազ-
մոց թեւեր մեր բոլորտիքը պատած ունենք,
՝ամէն ծանրութիւնը մեր վրայէն մէկդի ձգ-
ենք, և ³ն դիւրաթափ մեզմէ, ան
²համբերութեամբ վազենք մեր առջեւ գը-
2 րուած ասպարէզին վրայով. Յիսուսի նա-
յելով՝ ³ն հաւատքին ասպետողին ու կատա-
րողին. ³որ ինքը ան ուրախութեան համար
³որ իր առջեւ կեցած էր, խաչը յանձն առաւ,
ամօթը արհամարհեց, ու Աստուծոյ աթոռին
աջ կողմն նստաւ։
3 ³Արդ մեր բնիկ անիկա, որ ասանկ համ-
բերելով մեզմէ պատերազմողներուն իրեն դէմ հակառակ
խօսքերուն, ³որ չըլլայ թէ ձեր անձողիս յոգնիք
4 ու ²ժուխտ։ ³Տակաւին արիւն ²մինչ- չեք
պատերազմիլ հակառակ կեցած մեղքին։
5 Եւ մեզ որ ան յորդորութիւնը որ ձեր հետը կը
խօսի որպէս թէ որդիներու հետ, ³Որդեակ
իմ, Տէրոջը խրատը մի անարգեր, ու անկէ
յանդիմանուելով՝ մի ²ժուխտ։ վասն զի ³Տէ-
րը իր սիրածը կը խրատէ, և կը ծեծէ ամէն
7 որդին որ ինքը կ'ընդունի։ ²Թէ որ խրատի
համբերիք, Աստուած ձեզի հետ որպէս թէ
որդիներու հետ կը վարուի։ Քանզի ո՞ր որդին
8 է ան՝ որ հայրը չխրատեր քովիկ։ Իսկ թէ
որ դուք առանց խրատի ըլլաք, որոնց ամէնը
մասնակից եղան, ուրեմն խորթ էք դուք ու
9 չ՚ թէ որդիներ։ Նաև մեր մարմնաւոր հայրե-
րը ունինալով՝ ²ածողներ կ'ամչնա-
յինք։ Չէ՞ որ ոչ աւելի պիտի հնազանդիք
10 հոգիներուն Հօրը ու ապրինք։ Ինչու որ ա-
ռանց քիչ օրեր ²ը կը խրատէին իրենց հաճոյ
երևցածին պէս, բայց անիկա ²ը օգուտին
համար՝ ²որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք։
11 Եւ յիրաւի ամէն խրատ նոյն ատենը ուրախա-
բար չ'ծուխը, հապա տրտմութեան, հայց ետքը
արդարութեան խաղաղաւոր պտուղը կը հա-
ատցնէ անով վարժուածներուն։
12 Վեռաւ ծռացած ձեռքերը ու տկար ծունր-
13 կերը հաստատեցէք։ Ուղ չիտակ ճամբաներ
րռէք ձեր ոտքերուն, որ չ՚ըլլայ թէ ան որ կաղ
14 է՝ ²խոտորի, հայ ծնանանայ բժշկուի։ ²Խա-
ղաղութիւնն հետևի ամէնուն հետ և սրբու-
թիւնին, ²որ առանց անոր մէկը պիտի չտես-
15 նէ Տէրը։ Զգուշանք, ²ըլլայ որ մէկը Աս-
տուծոյ շնորհքէն ետ մնայ։ ²ըլլայ որ դառ-
նութեան արմատ մը վեր բուսնելով՝ ³ձ ներէ,
16 ու անով շատեր պղծուին։ Ըլլայ որ մէկը
պոռնիկ ըլլայ, կամ անառաք՝ Եսաւին պէս,
²որ կերակուրի մի համար իր անդրանկութիւ-
17 ՝ն ծախեց։ Գիտէք գիտէք որ ետքը ան-
ալ օրհնութիւնը ժառանգել, ²ը մեր
ժառնցաւ. ²ինչու որ ապաշխարութեան տեղ
չգտաւ հոչ նոյն, թէպետև արցունքով խնդ-
րեց զայն։
18 Քանզի որ դուք մտնցած չէք հնոչակելի լե-
ռանը, որ կրակով կը վառէր, ոչ ալ մէգին
19 և խաւարին ու մրրկին, Եւ փողին հնչուե-
ցան, ու խօսքերուն ձայնին, որ անիկա լսող-
ները ²ապաչեցին որ մէ չ՚ինչ ալ ան խօսքը չը-
20 ասէ խրնց։ Ինչու որ չէին կրնար տանել ան
հրամանին, ²Թէ որ գազան ինչ ալ լեռանը
21 դպչի՝ պիտի քարկոծուի։ Եւ այնպես սա-
ստին էր ան երևոյթը՝ որ Մովսէս բաւ, Սաս-
22 ակն կը վախնամ՝ ու կը դողամ։ ²Հապց դուք
Սիօն լեռանը մտնելու էք, ²ու կենդանի Աս-
տուծոյ քաղաքին երկնաւոր Երուսաղէմին,
23 ²ու բիւրաւոր հրեշտակներուն, Ու ²երկինքը
դրուած ²անդրանիկներուն հետ խառնուր ժո-
ղովին ու եկեղեցիին, և Աստուծոյ ²որ ամե-
նուն դատաւորն է, ու արդարոց հոգիներուն
24 ²որ կատարեալներ են, Եւ Յիսուսի ²որ նոր ուխ-
տին միջնորդն է, ²ու սրսկուելու արեանը
²որ Աբելին ²ընծան ասկից ալ աւելի ազիկ կը խօսի։
25 Զգուշացէք չ՚ըլլայ որ մերժէք զանիկա որ
չ՚ուզէ կը խօսի։ Վասն զի թէ որ անոնք երկրի

ա Գաղ. ա. 11։
բ Սաղ. ՃԺ. 4։ Ժէ. 9։
գ Ելս. ի. 13։
դ Դատ. ե. 22։ ը. 6։
ե Դեր. ե. 9։ Ժբ. 25։ Ցայտ. ա. 11։
զ Ելս. ի. 21։ Ղեւտ. ժ. 1։ Թուոց. ի. 2։ ա Պետ. գ. 21։
է Ելս. ի. 22։ ը. 1։ Ա Պետ. ա. 19։
ը Ելս. ի. 23։ Ա Պետ. ա. 2։
թ Ելս. ի. 24։ Ա Պետ. ա. 2։
ժ Ելս. ի. 25։ Ա Պետ. ա. 2։
ի Ելս. ի. 26։ Ա Պետ. ա. 2։
ժա Ելս. ի. 27։ Ա Պետ. ա. 2։
ժբ Ելս. ի. 28։ Ա Պետ. ա. 2։
ժգ Ելս. ի. 29։ Ա Պետ. ա. 2։
ժդ Ելս. ի. 30։ Ա Պետ. ա. 2։
ժե Ելս. ի. 31։ Ա Պետ. ա. 2։
ժզ Ելս. ի. 32։ Ա Պետ. ա. 2։
ժէ Ելս. ի. 33։ Ա Պետ. ա. 2։
ժը Ելս. ի. 34։ Ա Պետ. ա. 2։
ժթ Ելս. ի. 35։ Ա Պետ. ա. 2։
ի Ելս. ի. 36։ Ա Պետ. ա. 2։
իա Ելս. ի. 37։ Ա Պետ. ա. 2։
իբ Ելս. ի. 38։ Ա Պետ. ա. 2։
իգ Ելս. ի. 39։ Ա Պետ. ա. 2։
իդ Ելս. ի. 40։ Ա Պետ. ա. 2։
իե Ելս. ի. 41։ Ա Պետ. ա. 2։
իզ Ելս. ի. 42։ Ա Պետ. ա. 2։
իէ Ելս. ի. 43։ Ա Պետ. ա. 2։
իը Ելս. ի. 44։ Ա Պետ. ա. 2։
իթ Ելս. ի. 45։ Ա Պետ. ա. 2։
կ Ելս. ի. 46։ Ա Պետ. ա. 2։
կա Ելս. ի. 47։ Ա Պետ. ա. 2։
կբ Ելս. ի. 48։ Ա Պետ. ա. 2։
կգ Ելս. ի. 49։ Ա Պետ. ա. 2։
կդ Ելս. ի. 50։ Ա Պետ. ա. 2։
կե Ելս. ի. 51։ Ա Պետ. ա. 2։
կզ Ելս. ի. 52։ Ա Պետ. ա. 2։
կէ Ելս. ի. 53։ Ա Պետ. ա. 2։
կը Ելս. ի. 54։ Ա Պետ. ա. 2։
կթ Ելս. ի. 55։ Ա Պետ. ա. 2։

վրայ Աստուծոյ պատգամները խօսողը մերժելով չգտաւնայան, որչափ աւելի մենք՝ թէ որ
26 երկինքէն խօսող մեզի դարձընենք։ Որ ա-
նոր ձայնը անտնները երկիրը չարժեց, և հի-
մա խոստացեր է ու ըսէ, Ես մէկ անգամ չե միայն երկիրը, հապա նաև երկ-
27 նիքը։ Եւ ան Նորէն խօսք կը ցուցնէ չար-
ժուած բաներուն յեղափոխութիւնը իբրեւ
բաներու պէս, որ անչարժ բաները հաստա-
28 տուն մնան։ Ուստի անչարժ թագաւորու-
թիւնը առած ըլլալով՝ եկեղ բանենք ան չը-
նորհքը, որով Աստուած պաշտենք հաճոյա-
կան կերպով՝ ակնածութեամբ և բարեպաշ-
29 տութեամբ։ Ինչու որ մեր Աստուածը մեղու
կրակ է։

Գլ. ԺԳ

1 Ձանազան յորդորածներ կ'ընէ սէր ունենալու վրայով։ 4 պոռնկու վարմանը ատելու։ 5 ագահութենէն ետ կե-
նալու։ 7 Աստուծոյ խօսքին ջարգելիները պատուելու։ 9 օտար վարդապետութիւններէն հեռանալու։ 10 Քրիստոսը գուռնի-
լու։ 16 զոհեր մերձենալու պատճառները։ 17 Ի առաջնորդներուն հնազան-
դելու վրայով։ 18 Նաև կը խնդրէ իրեն համար աղօթք ընել։
20 Վերջաբանութիւն։

1 Եղբայրասիրութիւնը չդ հեղ Հաստատ մնայ։
2 Հիւրասիրութիւնը մի մոռնաք, ինչու որ ա-
նով մանր գիտնականներ ընդունելին չգիտնա-
3 յով։ Պաճառելիները ըլլան կապուածներով, որ-
պէս թէ անոնց հետ գուք ալ կապուած էք։
Եւ չարչարուածները՝ որպէս թէ գուք ալ մար-
4 մին ունեցող էք։ Ամուսնութիւնը բոլորովին
պատուական է, ու անկողինը անարատ է։
Բայց պոռնիկները ու շնացողները Աստուած
5 պիտի գատէ։ Բարքերնիդ արծաթասէր չըլ-
լայ, գրաւական սեպելէք որչափ բան որ ձեռ-
քերնիդ կայ։ Ինչու որ ինքը գրուցեց թէ Երբ-
նաւ քեզ պիտի չթողում, ու բնաւ քեզ երես
6 ալ պիտի չդարձնեմ։ Անոնկ որ համարձակ ըլ-
լանք ըսելու, Տէրը իմ օգնականս է, ու ես
պիտի չվախնամ, մարդը ինծի ինչ պիտի ը-
7 նէ։ Ձիշտներդ ձեր առաջնորդները՝ որ Ա-
աուածդ խօսքը ձեզի խօսեցան, և անոնց վար-
մունքին վախճանին նայելով՝ նմանե-

8 ցէ՛ք անոնց հաւքը։ Յիսուս Քրիստոս նոյն է
երէկ ու այսօր և յաւիտեան։
9 Կերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով
մի տարուբերիք։ Քանզի աղկ է որ սիրտը
շնորհքով հաստատուի և ոչ թէ կերակուր-
ներով, որ անոնցմով օգուտ մը չունեցան ա-
10 նոնք որ անոնկ գացին։ Մեզան մը ունինք
մենք, ուկից իշխանութիւն չունին ուտելու
անոնք որ խորանին ծառայութիւնն կ'ընեն,
11 Քանզի որ անասուններուն արիւնը որ սուրբ
տեղը կը տարուի մեզաց համար քահանայա-
պետին ձեռքովը, անոնց մարմիններըը բանա-
12 կէն դուրս կ'այրուին։ Ուստի Յիսուս ալ իր
արիւնովը ժողովուրդը սրբելու համար՝ դրա-
13 նէն դուրս չարչարուեցաւ։ Ուրեմն եկո՛ւք իրեն
կրկնեք բանակէն դուրս, Մրմնջելով առնելով
14 անոր նախատինքը։ Ինչու որ մենք հոս մշ-
նայուն քաղաք չունինք, հապա հանդը
15 ձեզը կը փնտռենք։ Ուստի անոր ձեռքովը
ամէն ատեն Աստուծոյ օրհնութեան պատա-
րագ մատուցանենք, այսինքն շրթունքը-
ներուն պտուղը՝ որ իր անունը կը գաւանին։
16 Իսկ բարեգործութիւնը ու հաղորդ-
գակցութիւնը մի մոռնաք, ինչու որ Աս-
տուած անոնկ պատարագներուն կը հաճի։
17 Ձեր առաջնորդներուն մտիկ ըրէք ու ան-
հնազանդ կեցէք, Ինչու որ անոնք ձեր հոգի-
ներուն համար կը հսկեն, որպէս թէ հաշիւ
պիտի տան։ որ ինդութիւնով ընեն ան ծառչ,
և չ թէ հառաչելով, որ ան ձեզի օգտակար
18 չէ։ Մեզի համար աղօթք ըրէք, ինչու որ
մենք համոզած ենք մեզ աղկ խղճմտանք
ունենք, և ամէն բանի մէջ կ'ուզենք աղկ
19 վարմունք ունենալ։ Եւ մանաւանդ կ'աղա-
չեմ՝ որ ատ ընէք, որ աւելի չուտով ձեզի
դառնամ։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը՝ հոր մեռել-
նեռին չարուց մեր Ցէր Յիսուսը, որ մեծ
ոչխարաց հովիւը հաւիտենական
21 ուխտին արիւնովը հաշխարհեցուց
մեզ ամէն բարի գործի մէջ կատարեալ իր կամքը ընելու, և ձեր մէջը
իր առջևը հաճոյ եղածը ընէ Յիսուս Քրիս-

---

7 Եզ. ԺԹ. 18։
8 Ածգ. բ. 6։
9 Ա՛ղ. Ե՛ղ. 26։ Մատ. իգ. 35։ բ Պետ. գ. 10։ Յովհ. 1։
10 Եզ. իգ. 17։ բ Օր. գ. 24։ Ի. 3։ Ա՛ղ. ծ. 3։ ղէ. 3։ Եբ. ին. 15։ բ Թես. ա. 8։ Գղ. ժ. 27։
— Հռոմ. ժբ. 10։ ա Թես. գ. 9։ Պետ. ա. 22։ բ. 17։ գ. 8։ դ. 8։ բ Պետ. ա. 7։
Յովհ. գ. 11։ եւ։ գ. 7. 20. 21։
15 Մատ. իե. 35։ Հռոմ. ժբ. 13։ ա Տիմ. գ. 2։ ա Պետ. գ. 9։
16 Ծն. ժբ. 3։ ԺԹ. 2։
17 Պատ. իե. 36։ Հռոմ. ժբ. 13։ ա Կոր. ժբ. 28։ Կող. գ. 15։ ա Պետ. գ. 8։
18 ա Կոր. գ. 9։ Գծապ. ե. 19։ 21։ Եբրեա. ժգ. 5։ Գ Կող. գ. 3։
19 Եբ. ժգ. 23։
20 Ես. խգ. 11։ Զաք. թ. 11։ Մատ. իբ. 20։ Հռոմ. ժե. 33։ Եբրեա. ժգ. 20։ Ա Պետ. ե. 4։
21 Ղե. ժ. 12։ Մատ. ժ. 14։ Յովհ. ե. 30։ Եբրեա. ժգ. 20։ Ա Պետ. ե. 5։

1 Հռոմ. ժբ. 13։ բ Կոր. ի. 18։ Գղ. ժ. 18։ Եբրեա. ժգ. 23։
2 Դատ. բ. 24։ 32։ Հռոմ. գ. 24։ բ. 11։ ա Կոր. գ. 14։ ժե. 15։ բ Կոր. գ. 14։ Գաղ. ա. 1։ Կող. բ. 12։ ա Թես. ա. 10։ Պետ. ա. 21։
3 Ջոպ. ի. 11։ Գղ. ժ. 29։
4 Եբ. ե. 11։ Եբրեկ. իգ. 23։ իե. 24։ Հռոմ. ժ. 11։ 14։ Պետ. գ. 25։ ե. 4։
5 Եբ. ե. 10։ Եբրեկ. ժ. 30։ Եբրեա. գ. 10։ Կող. գ. 5։ ա Թես. ե. 23։ բ բ Թես. գ. 1։
6 Դատ. իգ. 17։ 18։ բ Կոր. ա. 12։ Եբրեա. ժգ. 35։ ա Թես. ե. 23։
7 Դատ. բ. 24։ 32։ Հռոմ. ժ. 24։ Գղ. ժ. 11։ ա Կոր. գ. 14։ ժե. 15։ բ Կոր. գ. 14։ Գաղ. ա. 1։ Կող. բ. 12։ ա Թես. ա. 10։ Պետ. ա. 21։
8 Ջոպ. ի. 11։ Գղ. ժ. 29։
9 Եբ. ե. 11։ Եբրեկ. իգ. 23։ իե. 24։ Հռոմ. ժ. 11։ 14։ Պետ. գ. 25։ ե. 4։
10 Եբ. ե. 10։ Եբրեկ. ժ. 30։ Եբրեա. գ. 10։ Կող. գ. 5։ ա Թես. ե. 23։ բ բ Թես. գ. 1։
11 Դատ. իգ. 17։ 18։ բ Կոր. ա. 12։ Եբրեա. ժգ. 35։ ա Թես. ե. 23։

առաջ ձեռքդ, Տէրդ փառք յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։

22 Ա՛ղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, առ յորդորական խօսքիս համբերել, մանաւանդ որ հատիկ մի գրեցի ձեզի։

23 Գիտցէք զի Տէրս Տիմոթէոս արձակուած է, որուն հետ թէ եղբայրը Յիմնիէաս արձակուած է, որուն հետ թէ

24 ես շուտով գայ՝ պիտի տեսնեմ ձեզ։ Բնակեալ ընդ ձեր բոլոր առաքեալներուն ու բոլոր սուրբերուն. ձեզի բարև կ՚ընեն անոնք որ

25 Իտալիայէն են։ Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պետք է որ ուրախ ըլլանք նեղութեան ժամանակ։ Յ Աստուծմէ հաստատութեան ընդդէմ։ 13 Եւ մեր փորձութիւններուն մէջ չյանձնէ մեզ մեր ախտութեանը կամ մեզմէն պատճառած Աստուած է։ 19 այլ մանաւանդ խօսքին մտիկ ընելու։ անոր վրայով խորհիլը և գանիկա ի գործ դնելը։ 26 եթէ ոչ՝ կրնանք կրօնասէր երեւնալ։ բայց անկարելի է որ չընդհատակս անանկ ըլլանք։

1 Յակոբոս՝ Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան, տասներկու ցեղերուդ՝ որ են ցրուած էք, ողջոյն։

2 Եղբայրներ, երբոր ամէն ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք, երբոր կերպ կերպ փորձանքներու մէջ կ՚ինկնաք, 3 գիտնալով որ ձեր հաստատքին փորձառութիւնը համբերութիւն կը գործէ։ 4 Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք։

5 Հապա եթէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակասած ըլլայ, Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատապէս կու տայ ու նախատանք չի հաներ, թող խնդրէ։ Ու անոր պիտի տրուի։ 6 Բայց թէ հաստատակամ թող խնդրէ ու չերկմտի, վասն զի ան որ երկմտիր է՝ ծովուն հոսմանգծեալ ու տատանեալ

7 այլ Տէրոջմէն նման է։ Ան մարդը թող չկարծէ 8 որ Տէրոջմէ բան մը պիտի առնէ։ Երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ։

9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ

10 թող պարծենայ, եւ ան որ հարուստ է իր խոնարհութեանը վրայ, ինչու որ Էանիկա ինքզինքը պիտի թառամի։

11 Արեւ ծագելի մը պէս պիտի անցնի. քանզի արեւը առաւօտ առաւօտիւն մը կը ծագի ու կը ցամքեցնէ խոտը, և անոր ծաղիկը կը թափի, ու անոր երեսին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի. անանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի։

12 Երանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ. ինչու որ եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի, կենաց պսակը պիտի առնէ, որուն

13 որ Տէրը պնդը սիրողներուն խոստացաւ։ Չրլայ որ մէկը որ փորձութեան մէջ է՝ ըսէ թէ Աստուծմէ կը փորձուիմ. ինչու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր, ոչ ալ ինքը մէկը կը փորձէ։

14 Այլ ամէն մէկը կը փորձուի իր ցանկութիւններէն հրապուրուած ու խաբուած։

15 Ցանկ եւս ցանկութիւնը յղանալով՝ մեղք կը ծնանի, և մեղքը որ կատարուի՝ մահ կը ծնանի։

16 Մի խաբուիք, իմ սիրելի եղբայրներս։

17 Ամէն բարի տուրք ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է, և լուսոյ Հօրմէն կ՚իջնէ, որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն կամ դարձումն չկայ։

18 Նաեւ շուքի մը չկայ։ Իր ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը, որ մենք իր ստեղծուածներուն պէսպէսի մը ըլլանք։

19 Ծանօթ եղեր սիրելի եղբայրներս։ Ամէն մարդ թող չուտ ըլլայ լսելու, հոս ծանր՝ խօսելու, հոն ծանր՝ բարկանալու։

20 Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը չգործեր։

ֆ Գաղ. ա. 5։ բ Տիմ. գ. 15։ Ցայտ. ա. 6։
ա ա Գաղ. ե. 13։
ա ա Ղեւ. ի. 18։
գ Ես. գ. 17։
դ Տիտ. գ. 13։
— Գործ. ԻԶ. 17։ ԻԸ. 13։ Գաղ. գ. 1։ Բ Տիմ. գ. 12։ Գաղ. ե. 11։ Երբ. ժ. 34։ ա Գաղ. գ. 13։
ե ա Գաղ. ա. 6։
զ Հռոմ. ե. 3։
է գ Թագ. գ. 9։ 11։ Ա Պետ. ե. 5։
ը Գործ. ԻԶ. 6։
թ Ր Օր. ի. 26։ Ցամ. ե. 33։ Գործ. ե. 3։ ա Գաղ. ա. 1։
ի Գործ. ԻԶ. 6։
ժ Ր Օր. ի. 26։ Ցամ. ե. 33։ Գործ. ե. 41։ Երբ. ժ. 34։ ա Գաղ. գ. 13։ 10։
ա Գաղ. ա. 6։
ի Հռոմ. ե. 3։
ձ Գ Թագ. գ. 9։ 11։ Ա Պետ. ե. 5։
ղ Մատ. ե. 3։ խ. 22։ Մարկ. ժ. 24։ Ղուկ. ԺԸ. 9։ Ցամ. ԻԳ. 13։ Ա Պետ. գ. 15։
ճ Մատ. ե. 3։ խ. 22։ Մարկ. ժ. 24։ Ղուկ. ԺԸ. 9։ Ցամ. ԻԳ. 13։ Ա Պետ. գ. 15։
յ Երեմ. ԻԹ. 12։ ա Ցամ. ե. 14։ 15։
ն Մարկ. ժ. 24։ ա Ցամ. ե. 14։ 15։
շ Գաղ. ե. 3։
ո Գաղ. ե. 3։
չ Գաղ. ե. 3։
պ Ես. ԽԲ. 8։
ջ Հռոմ. ե. 3։
ռ Գաղ. ե. 3։
ս Գաղ. ե. 3։
վ Գաղ. ե. 3։
տ Ես. ԽԲ. 8։
ր Ես. ԽԲ. 8։
ց Ես. ԽԲ. 8։
ւ Ես. ԽԲ. 8։
փ Ես. ԽԲ. 8։
ք Ես. ԽԲ. 8։
օ Ես. ԽԲ. 8։
ֆ Ես. ԽԲ. 8։
ա ա Պետ. ա. 6։
բ Ես. ԽԲ. 8։
գ Ես. ԽԲ. 8։
դ Ես. ԽԲ. 8։
ե Ես. ԽԲ. 8։
զ Ես. ԽԲ. 8։
է Ես. ԽԲ. 8։
ը Ես. ԽԲ. 8։
թ Ես. ԽԲ. 8։
ի Ես. ԽԲ. 8։
ժ Ես. ԽԲ. 8։
ի Ես. ԽԲ. 8։
լ Ես. ԽԲ. 8։
խ Ես. ԽԲ. 8։
ծ Ես. ԽԲ. 8։
կ Ես. ԽԲ. 8։
հ Ես. ԽԲ. 8։
ձ Ես. ԽԲ. 8։
ղ Ես. ԽԲ. 8։
ճ Ես. ԽԲ. 8։
մ Ես. ԽԲ. 8։
յ Ես. ԽԲ. 8։
ն Ես. ԽԲ. 8։
շ Ես. ԽԲ. 8։
ո Ես. ԽԲ. 8։
չ Ես. ԽԲ. 8։
պ Ես. ԽԲ. 8։
ջ Ես. ԽԲ. 8։
ռ Ես. ԽԲ. 8։
ս Ես. ԽԲ. 8։
վ Ես. ԽԲ. 8։
տ Ես. ԽԲ. 8։
ր Ես. ԽԲ. 8։
ց Ես. ԽԲ. 8։
ւ Ես. ԽԲ. 8։
փ Ես. ԽԲ. 8։
ք Ես. ԽԲ. 8։
օ Ես. ԽԲ. 8։
ֆ Ես. ԽԲ. 8։

21 Պետս ամէն ապահոգութիւնը ու չարա-
քնութիւնը ձգելով, եւ
զոհութեամբ ընդունեցէք ՅՀ միջը տնկուած
խօսքը, որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել։
22 Բայց խօսքը կատարողներ եղէք, և չ՚ միայն
23 մտքնէ ընդունողներ, որ ինքզինքնիդ խաբէք։ Վասն-
զի որ միայն խօսք լսող խօսքին ու կա-
տարող չըլլայ, անոր նմանի է մարդու մը որ
հայելիի մէջ այլերը տեսնի եւ ինքնիրեն
24 որ կը դիտէ. ինչպէս որ դիտելով տեսաւ ինքը-
նիրեր ու անցաւ գնաց, և չատ մը մոռցաւ
25 թէ ինչպէս ալ եղաւ։ Բայց ան որ ազատու-
թեան կատարեալ օրէնքին ուշէ ունենալով կը
նայի, և անոր մէջը կը կենայ, անհիմն խօսք-
լսող չըլլալով, հապա գործը կա-
տարող, երանելի պիտի ըլլայ իր կատարած
26 յանցանքի մէջ։ Թէ որ ՚ոմանք կը կարծեն թէ
անիրաւ ՚ոտ իր լեզուին սանձ չդնելը, հապա իր
սիրտը կը խաբէ, անոնցին կրօնաւորութիւնը
27 փուճ է։ Աստուծոյ ու Հօրը քով մաքուր ու
անարատ կրօնասիրութիւնը սա է, Հիրկիրներն
ու որբևայրենիները անոնց նեղութեան
ատենը տեսնել, ՚ու անձը անարատ պահել
աշխարհին։

ԳԼ. Բ

1 Բրիստոսեական կրօնքին անվճռել բան է հարուստ եղողնե-
րը պատուել և ապուռները անարգել։ 13 Գթասիրտ երես-
բան ՚վոյ սէր ունենալ է գինուց բլալ։ 14 Գնաց չէ գործե-
նել հաւատքին վոչ երբեք ատանց գործոց է։ 17 մեռած գի-
ան նման անանձն հաւատք է։ 19 դեւերու հաւատք է։ 21
և չէ թէ Աբրահամին 23 և Ռահաբայի հաւատքը։

1 Իմ եղբայրներս, Հիսուս որ այսուհետեւ
բանէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատ-
2 քը, Ոչ թէ ժողով Տէրն է։ Քանզի թէ որ ձեր
ժողովքին մէջ մէկ մարդ մը մեծնայ բլայ որ
ունենայ ոսկի մատանի և փառաւոր հանդերձ-
ներ, հոն մէկ ապրատ մըն ալ մեծնայ բլայ
3 աղտոտ հանդերձներով, Եւ դուք անոր վրա-
յայ որ փառաւոր հանդերձները ունի, ու քանք
թէ Դուն հոս նստէ պատուական, և ան ապրա-
ստին թանք թէ Դուն հոդ տարի վրայ կայնէ,
կամ թէ նեղտ նստէ պատուանդանիս քովը,
4 Չէր միջը խտրութիւններ ընդ ու չար խոր-
5 հուրդներու դատաւորներ չէիք բլար։ Սիրելի
բրէլք, մի՞թէ եղբայրներս. Հիմ՞ որ Աստուած
աշխարհիս ազգատներէը ընտրեց, հարուստ հա-

Տես Գործ. ը. 11. եւ ժ. 1
Գործ. ը. 12.
ը Կոր. գ. 18.
Ծայն. ժգ. 17.
Ելից. ժգ. 6.
Մաղ. լդ. 13. եւ
Ա Պետ. գ. 10.
Իսա. ա. 16. 17.
Ծն. ը. 7. Ա Թես. ե. 26.
Հռոմ. ծբ. 21.
Ա Պետ. գ. 9.
Ա Պետ. ա. 7.
Ա Թես. ե. 21. Ա Պետ. գ. 9.
Ա Պետ. գ. 11. եւ ե
Ա Կոր. ա. 27. Ժգ.
Ա Կոր. ա. 28.
Ա Կոր. ը. 1. Ա Թես. ա. 6.
Ա Կոր. ը. 13. Ա Թես. ա. 6.
Ա Կոր. ը. 13. Ա Թես. ա. 6.
Ա Կոր. ը. 13

23 բնակ. եղաւ. Էր Դերբին Խուշ կառաւարեցաւ
որ կ'ըսէ, Ալբրահամ Աստուծոյ հետաւորց, ու
ան իրեն որդւոյ մեռնելու տեղը ցուցուց. Ու ինքը
24 Աստուծոյ բարկացած բուներեցաւ. Կը տեսնէք
որ մարդ ոչ զոյժ բերով կ'արդարանայ, ու չէ
25 թէ միայն հաւատքով. Նոյնպէս ալ Աբրահամ
պատրիկը չէ որ գործերով արդարացաւ,
երբոր լրտեսները ներս առաւ, և ուրիշ ճամ-
26 բայով այժմեան ընծան. Քանզի ինչպէս որ մարդ
մինչ առանց հոգւոյ մեռած է, նոյնպէս ալ
հաւատքը առանց գործերու մեռած է.

ԳԼ. Գ

1 Ոչ շատ չէ որ ուսուցիչներ մի ըլլաք,
եղբայրներս, գիտնալով որ աւելի մեծ դատաստան պիտի
2 ընդունինք. Վասն զի ամէնքս ալ շատ յան-
ցանքներ կ'ընենք. Եթէ որ մէկը խօսքով յան-
ցանք չընէ, անիկա կատարեալ մարդ է, որ
3 կարող է բոլոր մարմինն ալ սանձելու. Ցեղ
որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք որ ա-
նոնք մեզի հնազանդին, ու անոնց բոլոր մար-
4 մինը կը կառավարենք. Ահա նաւերն ալ որ-
չափ մեծ բաներ են, և սաստիկ հովերէն կը
դրչուին, բայց ամենափոքր ղեկով մը կը կա-
ռավարուին ղեկավարին կամքը որ կ'ուզէ որ
5 ուղղ. Նմանապէս ալ լեզուն մեկ պզտիկ անդամ
մըն է, շատ մեծ բաներ կը խօսի. Ահա քիչ մը
6 կրակից որչափ բան բոլոր կու տայ. Լեզուն
ալ կրակի պէս է՝ անիրաւութեան տիեզերք մը.
լեզուն մեր անդամներուն մէջ դրուած
է, որ բոլոր մարմինը ջահավառէ, և բնու-
թիւնն չորներ կը բռնկեցնէ, ու ինքը գե-
7 հենէն կը բռնկի. Բոլոր գազաններուն ու
թռչուններուն ու սողուններուն ու ծովու մէջ
եղածներուն բնութիւնը կը նուաճի և նուա-
8 ճեալ է մարդկային բնութենէն. Բայց լեզուն
մարդոց մէկ չինար նուաճել. անիկա ան-
զսպ չար է, ճա մահաբեր թունով լեցուն.
9 Անով կ'օրհնենք զԱստուած ու Հայրը, և ա-
նով կ'անիծենք մարդիկ՝ որոնք Աստուծոյ
10 նմանութեանը ստեղծուած են: Մէն ի նոյն

բերնէն կ'ելլէն օրհնութիւն ու անէծք. Եղ-
բայրներս, պէտք չէ որ ասանկ բաներ
11 Միթէ աղբիւր մը մէն ի նոյն բերնէն անոյշ
12 ու չարչ կը բղխէ. Միթէ կարելի է, եղբայր-
ներս, որ թզենին ձիթապտղ բերէ, կամ
ազնիւ թուղ. Նմանապէս ալ ջուր մէկ աղ-
13 բիւրէ չի կրնար անոյշ և քաղցր ջուր հանել.
Ձեզմէ ո՞վ իմաստուն ու խելացի է, թող անիկա
բարի վարուքերովը ցուցնէ իր գործերը
14 իմաստութեամբ հեզութեամբ. Բայց եթէ դուք
դառն նախանձ և հակառակութիւն ունիք
սրտերուդ մէջ, մի պարծենայք ու ճշմար-
15 տութիւնը սուտ չհանէք. Այս իմաստութիւնը
վերէն իջած չէ, հապա երկրաւոր, հոգեսոր և
16 դիւական է. Վասն զի ուր որ նախանձ ու կռիւ
կայ, հոն է անկարգութիւնը և ամէն չար բա-
17 ներ. Բայց վերէն իմաստութիւնը նախ
սուրբ է, ետքը խաղաղասէր, հեզ, հնազ, ո-
ղորմութիւնով և բարի պտուղներով լեցուն,
18 անկեղծաւոր ու առանց ծռութեան. Իր պտուղը
խաղաղութեամբ կը սերմանուի
անոնց՝ որոնք խաղաղութիւն կ'ընեն.

ԳԼ. Դ

1 Ո՞վ է որ ձեզի դէմ պատերազմներ և ճակատագիրներ
ձեր մէջը. Չէ՞ որ ձեր ցանկութիւն-
ներէն՝ որ ձեր անդամներուն մէջ կը պատե-
2 րազմին. Կը ցանկաք ու չունիք, կը սպանէք և
ու կը նախանձիք, և չէք կրնար ձեռք հասնել. կը պատերազմիք ու կը կռուիք, բայց
3 չունիք, ինչու որ չէք խնդրեր. Կը խնդրէք
ու չէք առներ, ինչու որ չարաչար կը խնդ-
ռէք որ ձեր ցանկութիւններուն բանեցնէք.
4 Շնացողներ, չէ՞ գիտեր որ աշխարհիս
սէրը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. Հետևա-
ւապէս որ կ'ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ, ինքը
5 դիւրը Աստուծոյ թշնամի կ'ընէ, կամ կը
կարծէք որ գիրքը պարապի տեղը ըսէ. Թէ
Ընդհանրէն կը փափաքի մեր մէջը բնակող հո-
6 գին՝ Այսպէս ուրիշ շնորհք կու տայ. ուստի
ասոնքա կ'ըսէ, Աստուած ամբարտաւանին

Ա Դե. ԺԸ. 6. Հբ. ա.ամ. գ. 3. Գաղ. գ. 6.
Բ Ը Մե. ի. 7. Եփես. 8.
Գ Յես. ը. 1. Եբր. ժա. 31.
— Ա Տաս. իգ. 8. 10. Հաւամ. բ. 20. 21. ա Պետ. ե. 3.
Ե Ա Տաս. ժբ. 18. Հաւամ. ժբ. 13. Ա Պետ. ե. 3. Հգ. ե. 10. Ա Տաս. ժբ. 37. Ա Պետ. ը. 9.
Զ Ա Տաս. ժբ. 38. Ա Պետ. ը. 9.
Է Ա Տաս. ժբ. 18. Ա Տաս. ժբ. 2.
Ը Պետ. ժբ. 3. Հգ. ե. 10. Ա Տաս. ժբ. 37.
Թ Ա Տաս. ժբ. 37.
Ժ Ա Տաս. ժբ. 38.
ԺԱ Ա Տաս. ժբ. 39.
ԺԲ Ա Տաս. ժբ. 41. Հաւամ. ժբ. 13. Ա Տաս. ժբ. 43.
ԺԳ Ա Տաս. ժբ. 44.
ԺԴ Ա Տաս. ժբ. 45.
ԺԵ Ա Տաս. ժբ. 46. Հաւամ. ժբ. 17.
ԺԶ Ա Տաս. ժբ. 47.
ԺԷ Ա Տաս. ժբ. 48.
ԺԸ Ա Տաս. ժբ. 49.
ԺԹ Ա Տաս. ժբ. 50.
ԻԱ Ա Տաս. ժբ. 51.
ԻԲ Ա Տաս. ժբ. 52.
ԻԳ Ա Տաս. ժբ. 53.
ԻԴ Ա Տաս. ժբ. 54.
ԻԵ Ա Տաս. ժբ. 55.
ԻԶ Ա Տաս. ժբ. 56.
ԻԷ Ա Տաս. ժբ. 57.
ԻԸ Ա Տաս. ժբ. 58.
ԻԹ Ա Տաս. ժբ. 59.
ԼԱ Ա Տաս. ժբ. 60.
ԼԲ Ա Տաս. ժբ. 61.
ԼԳ Ա Տաս. ժբ. 62.
ԼԴ Ա Տաս. ժբ. 63.
ԼԵ Ա Տաս. ժբ. 64.
ԼԶ Ա Տաս. ժբ. 65.
ԼԷ Ա Տաս. ժբ. 66.
ԼԸ Ա Տաս. ժբ. 67.
ԼԹ Ա Տաս. ժբ. 68.
ՄԱ Ա Տաս. ժբ. 69.
ՄԲ Ա Տաս. ժբ. 70.
ՄԳ Ա Տաս. ժբ. 71.
ՄԴ Ա Տաս. ժբ. 72.
ՄԵ Ա Տաս. ժբ. 73.
ՄԶ Ա Տաս. ժբ. 74.
ՄԷ Ա Տաս. ժբ. 75.
ՄԸ Ա Տաս. ժբ. 76.
ՄԹ Ա Տաս. ժբ. 77.
ՆԱ Ա Տաս. ժբ. 78.
ՆԲ Ա Տաս. ժբ. 79.
ՆԳ Ա Տաս. ժբ. 80.
ՆԴ Ա Տաս. ժբ. 81.
ՆԵ Ա Տաս. ժբ. 82.
ՆԶ Ա Տաս. ժբ. 83.
ՆԷ Ա Տաս. ժբ. 84.
ՆԸ Ա Տաս. ժբ. 85.
ՆԹ Ա Տաս. ժբ. 86.
ՇԱ Ա Տաս. ժբ. 87.
ՇԲ Ա Տաս. ժբ. 88.
ՇԳ Ա Տաս. ժբ. 89.
ՇԴ Ա Տաս. ժբ. 90.
ՇԵ Ա Տաս. ժբ. 91.
ՇԶ Ա Տաս. ժբ. 92.
ՇԷ Ա Տաս. ժբ. 93.
ՇԸ Ա Տաս. ժբ. 94.
ՇԹ Ա Տաս. ժբ. 95.
ՊԱ Ա Տաս. ժբ. 96.
ՊԲ Ա Տաս. ժբ. 97.
ՊԳ Ա Տաս. ժբ. 98.
ՊԴ Ա Տաս. ժբ. 99.
ՊԵ Ա Տաս. ժբ. 100.

բան հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհեն-
7 բան չեղոչք կու տայ : Ուստի հնազանդեցէք
Աստուծոյ : Դիմանալին հակառակ կեցէք,
8 և անիկա ձեզմէ պիտի փախչի : Աստուծոյ
մօտեցէք, ու անիկա ձեզի պիտի մօտենայ :
Սրբեցէք ձեռքերնիդ, մեղաւորներ, ու մաք-
9 րեցէք սրտերնիդ, երկմիտներ : Ցաւ ածա-
քաջեցէք, սուգ ըրէք ու լացէք : Ձեր ծիծա-
ղը սուգի դառնայ, ու ձեր ուրախութիւնը՝
10 տրտմութեան : Ցեղրջը առջեւ խոնարհեցէք,
ու ան ձեզ պիտի բարձրացնէ :
11 Մէկդմէկ մի բամսաք, եղբայրներ : ան որ
իր եղբայրը կը բամսաք կամ իր եղբայրը կը
դատէ, օրէնքը կը բամսաք և օրէնքը կը
դատէ : Եթէ որ օրէնքը դատես, այլ
դուն օրէնքը կատարող չես՝ Հապա դատաւոր :
12 Մէկ օրէնսդիր [ու Դատաւոր] մը կայ,
որ ինքը կարող է փրկելու և կորսնցնելու :
Դուն ո՞վ ես որ ուրիշը կը դատես :
13 Հիմա մնացիր ըրէք դուք որ կ՚ըսէք, Այսօր
կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը, ու
հոն տարի մը կենանք, և առնուտուր ընենք
14 ու վաստակինք. (Դուք որ վաղը չէք գիտեր.
15 Քանզի ի՞նչ է ձեր կեանքը : Գիրուան չոգի մին
է, որ քիչ մը առեն կ՚երեւայ ու յետոյ կ՚որչե-
նայ :) անոր տեղը ըսելու էիք, Թէ որ Տէրը
կամենայ ու ապրինք, ասկամ բանը ընենք :
16 Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանութիւնովը կը
պարծենաք : Ըրածը ասանկ պարծանքները
17 չարութիւն են : Ուստի ով որ բարին ընելը
գիտնայ ու չընէ, անի մեղք է անոր :

Գ Լ Ե

1 Ձար հարուստներդ պիտի է որ վրանին Աստուծոյ վրէժխնդրութիւնին : 2 Պարմիրը նեղուելուն միջ Տէրոջը ըսուէ, մարգարէներուն է Ցարին որինակին պէս : 12 Պիտի է որ ես, գոմ ըրելին ես կենանք։ 13 Նեղուելուն ատեն աղօթք ընէնք։ ուրախութեան ատեն երգ ինչ։ 16 մէր յանցանքները իրարու առաջ խոստովանիք։ իրարու համար աղօթք ընենք։ 19 և մոլորեալ եղբայրը դարձնելուն գործընկերք։

1 Ձղէ հիմա, Հարուստներ, լացէք ու ողբա-
2 ցէք ան թշուառութիւններուն համար՝ որ ձեր
վրայ պիտի գան : Ձեր հարստութիւնը ապա-
3 կանած է, և ու. ձեր հանդերձները ցեցի կեր-
բակուր եղած : Ձեր ոսկին ու արծաթը ժան-
գոտած է, և անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ

Բ 1 Եփես. գ. 27 : Ց. 31 : ա Պետ. ե. 9 :
գ Մտ. ժ. 4 :
Դ Մտ. ե. 16 :
ե ա Պետ. ա. 22 : ա Յովհ. գ. 3 :
Զ Գղ. ա. 8 :
Է Մտ. ե. 4 :
Ը Յայտ. իբ. 29 : Մաս. իգ. 18 : Դատ. ը. 34 : 11 : Ժբ. 14 : ա Պետ. ե. 6 :
Թ 1 Եփես. գ. 31 : ա Պետ. բ. 1 :
ժ Մատ. ե. 1 : Ղուկ. ժ. 37 : Հատ. բ. 1 : ա Կոր. գ. 8 :
ժա Մատ. ժ. 28 :
ժբ Ղուկ. իե. 1 :
ժգ Ղուկ. իե. 1 :
ժդ Յով. ե. 7 : Մատ. ԺԲ. 31 : ա Պետ. ե. 4 :
ժե Յայտ. իբ. 29 : Մատ. իգ. 18 : Ղուկ. իգ. 11 : Ժբ. 14 : ա Պետ. ե. 6 :
ժզ Եփես. գ. 31 : ա Պետ. բ. 1 :
ժէ Մատ. ե. 1 : Ղուկ. ժ. 37 : Հատ. բ. 1 : ա Կոր. գ. 8 :
ժը Մատ. ժ. 28 :
ի Ղուկ. ժ. 47 :
ի Յովհ. իգ. 41 : Ժ. 22 : Հատ. ա. 23 :
21 : 38 : բ. 17 : 18 : 23 :
ի Հատ. ժ. 28 :
ի Ղուկ. իե. 1 :
ի Ղուկ. ժ. 47 :
ի Յովհ. իգ. 41 : Ժ. 22 : Հատ. ա. 23 :
ի Յովհ. ժ. 28 :
ի Ղուկ. ժ. 24 : ա Պետ. ե. 9 :
ի Յայտ. ժ. 28 : Մատ. գ. 20 : Գղ. բ. 2 :
ի Հատ. ե. 31 :
ի Ղե. իգ. 13 : Յայտ. իգ. 10 : 11 : Երեմ. իգ. 13 : Մ. գ. 5 :
ի Մատ. ե. 12 : Երբ. ժ. 30 : Յովհ. ե. 44 :
ի Մատ. ե. 35 : Եա. ե. 1 :
ի Սագ. գգ. 12 : Մատ. ե. 10 : 11 : Ժ. 22 :
ի Յայտ. ա. 21 : 22 : բ. 10 :
ի Յայտ. իգ. 10 : Եա. ե. 1 :
ի Յայտ. ա. 8 :
ի Մատ. ե. 34 : Եա. ե. 1 :
ի Եփես. ե. 10 : Կագ. գ. 16 :
ի Մատ. գ. 13 : Ժ. 18 :
ի Ես. ԼԴ. 24 : Մատ. ե. 12 : Երբ. ժ. 30 :
ի Յայտ. ե. 1 :
ի Դան. ի. 17 : Յես. ա. 2 : բ Օբ. ի. 18 : 19 : 20 : Եփես. ե. 5 : Ժ. 12 : ա Յով. գ. 15 :
ի Յայտ. ի. 9 : Ժ. 18 : գ Յով. գ. 2 : գ Յով. գ. 33 : Ժ. 15 : 20 : բ. 2 : 4 : ե. 1 : Սագ. ժ. 17 : ԼԴ. 15 : Ժ. 28 : իբ. 9 : Յայտ. ժ. 31 : ա Յովհ. գ. 22 :
ի Գործ. ժգ. 14 :
ի Յայտ. ի. 17 : Յես. ա. 2 : Ժ. 12 : գ Յով. գ. 2 :
ի Գործ. ի. 38 : Ա Պետ. գ. 21 :
ի Ես. ԼԴ. 24 : Մատ. ե. 12 : Երբ. ժ. 30 :

երեք տարի ու վեց ամիս երկրի վրայ անձրև չեկաւ ։ 18 Նա նորէն աղօթք ըրաւ , ու երկինքը անձրև տուաւ և երկիրը իր պտուղը բուսցուց ։

19 Եղբայրնե՛ր , թէ որ ձեզմէ մէկը ճշմար-

տութենէն մոլորի , ու մէկը զանիկա դարձի 20 բերէ , գիացած թող ըլլայ թէ անոր մեղաւորը իր մոլորութենէն ճամբային կը դարձնէ , գիտցի մը հոգի մը մահուան կ՚ազատէ , ու մեղաց բազմութիւնը կը ծածկէ ։

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աստուծոյ գոհանալին կը մնաւցանէ Աստուծոյ անոր բազմազարմանի հոգևոր ընդհանրական համար։ 10 Կը ցուցնի թէ Քրիստոսով եղած փրկութիւնը նոր լուսաւ բան մը չէ։ Հապա հին առնիւ մարգարէներէն ալ գուշակուած է։ 13 Կը յորդորէ քրիստոնեաները բարեպաշտութեամբ ապրելու։ յիշել տալով անոնց թէ իրենք նորեն ծնած են Աստուծոյ խօսքովս։

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, օ-
տարականներուդ՝ որ ցրուած էք Պոնտոսի,
Գաղատիոյ, կապադովկիոյ, Ասիոյ ու
2 Բիւթանիոյ մէջ, ընտրուած Հօր Աստուծոյ
կանխագիտութենէն համեմատ՝ Հոգիին սրբա-
բանութեամբ, հնազանդութեան և Յիսուս
Քրիստոսի Արեանը ցօղուելուն համար. Շնո-
րհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ չատնայ։
3 Օրհնեալ է Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմու-
թեանը համեմատ՝ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի
յոյսի համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռելնե-
4 րէն յարութենէն առնելովը, Անեղծ ու անա-
պատ և անթառամ ժառանգութեանը համար՝
5 որ երկինքը պահուած է ձեզի, Որ Աստու-
ծոյ զօրութենովը պահպանուած էք հաւատա-
քով մի փրկութեանը համար՝ որ պատրաս-
6 տւած է վերջի ժամանակը յայտնուելու. Որ
անով կ՚ուրախանաք, թէև հիմա, ինչպէս
որ հարկ կը պահանջէ, չիլիս մը տառնե րով
7 ծած է քանի մը փորձութիւններով. Որպէս-
զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝ (որ կո-
րըստեան ոսկիէն աւելի պատուական է,

թէև անիկա կրակով կը փորձուի,) գտնուի
գովութենով ու պատուով և փառքով Յիսուս
Քրիստոսի յայտնուելու առնիւ։ 8 Անոր որ դուք
չտեսած՝ կը սիրէք, որ անիկա հիմա չէք տես-
ներ, բայց կը հաւատաք, և ուրախ էք անե-
պատելի ու փառաւորեալ խնդութեամբ.
9 Ձեր հաւատքին վախճանը բերելով, այս-
10 ինքն հոգիներնուդ փրկութիւնը ։ Որոր ան
փրկութեանը համար փնտռտեցին ու քննեցին
մարգարէները՝ որոնք մարգարեացան ձեզի
11 ըլլալու շնորհքին համար. Ու կը քննէին թէ
երբ կամ ինպա՞ռ տառն կ՚ենթացրէր իրենց մէջը
եղած Քրիստոսի Հոգին՝ որ առաջ կը վկայէր
Քրիստոսի չարչարանքը, ու անկէ հետև փա-
12 ռաւորութիւն ։ Որոնց յայտնուեցաւ, որ չէ
թէ իրենց համար մեզի ծառայասրութիւնն էին
բաներուն, որոնք հիմա ձեզի պատմեցան ա-
նոնով ձեռնտուէ՝ որ աւետարանը քարոզեցին
ձեզի՝ Հոգւով Սրբով որ երկինքէն իջուած
եկաւ ։ որ ան բաներուն հրեշտակները կը
ցանկան անդրադառնալու նայելու ։
13 Ուստի ձեր միտքերուն մէջը գօտեպատ
՝ սթրիուն կեցած, կատարեալ յուսացէք
ան ձեր վրայ հասնելու շնորհացը՝ Յիսուս
14 Քրիստոսի յայտնուելուն առնիւ. Հնազանդ
զաւակներու պէս, չկերպանալով ձեր ա-
15 ռաջուան ծուլութեանը ձեր տգիտութեան
առնիւ՝ հապա ինչպէս կանչողը սուրբ է,
16 նոյնպէս դուք ալ սուրբ եղէք ի բոլոր վարմունքնիդ մէջ.
որովհետև գրուած է թէ՝ Սուրբ եղէք, քանզի

= Դաւիթ · գ · 25 ·
է գ Յակոբ · մը · 42 · 45 ·
ը Մատ · մը · 15 ·
ի Հաւմ · մը · 14 ·
ա Կոր · ի · 28 · ա
Տիմ · գ · 16 ·
ժ Աւետ · մ · 12 · ա
Պետ · գ · 5 ·
—
ա Յովհ · ե · 35 · Գործ · ը · 5 · 9 · 10 · Յովհաննէս · ի ·
բ Եփես · ա · 4 · Գաղ · ը · 9 ·
գ Հաւմ · ը · 29 · մը · 2 ·
դ Ես · ի · 8 ·
ե ը Յովհ · ը · 12 ·
զ Եբր · մը · 24 ·
է Հաւմ · ա · 7 · ը
Գործ · ը · 12 · Յովհ · մը · 12 · ը
Կոր · ը · 3 · ե · Եփես · ա · 3 ·
Տիմ · գ · 5 ·
թ Յովհ · գ · 3 · 5 ·
Յովհ · ա · 18 ·
ժ ա Կոր · մե · 20 · ա
Յովհ · ա · 13 · Գաղ · գ · 21 ·
ի Գաղ · ե · 4 ·
լ Կոչ · ա · 5 · ը Տիմ · գ · 8 ·
խ Յովհ · մ · 25 · 29 · Ես · ի · 11 · 12 · 15 ·
Յովհ · ա · 1 ·
Յովհ · ա · 1 · 2 ·
Յովհ · գ · 18

17 ևս առաքե՛մ։ Եւ թէ որ Հայր կը կամ֊ի՛ ան֊
կա՛ ըզ առանց պատուհասի՛ եւ զառի՛ ամէն
մէկուն գործքին համեմատ, նուիրեա՛ ձեր
֊պանդխտութեան ժամանակը վախով անցու֊
18 ցէ՛ք, գիտնալով որ դուք չէ՛ թէ ապական֊
ցու արծաթո՛վ կամ ոսկիով՝ փրկուեցաք ձեր
հայրերէն աւանդուած ունայն ճամբաներէն,
19 Հապա՝ քրիստոսի պատուական արիւնո՛վ
20 Որպէս թէ ամբիծ ու անարատ գառի մը։ Որ
առաջուց ճանչցուած էր աշխարհիս սկիզբէն
առա՛յ, Ուս. ետքը առանիններուը յայտնուեցաւ
21 ձեզի համար, Որ անոր միջոցո՛վ Աստուծոյ
հաւատացո՛ք, Որ զանիկա մեռելներէն յա֊
րուց, Եւ անոր փառաւորութիւն տուաւ։ որ
ձեր հաւատքը ու յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ։
22 Զձեր անձերը մաքրելով հնազանդելով՝ Եղբայրասի֊
րութեան մէջ անկեղծ ըլլալով, սուրբ պատով
23 ակ կրկին պիտի սիրէ՛ք, Նորէն ծնած ըլ֊
լալով՝ չէ թէ ապականացու սերմէն, Հապա
անապականացուէն Աստուծոյ կենդանի ու
24 յաւիտենական խօսքովը։ Վասն զի ամէն
մարմին խոտ պէս է, և մարդուն բոլոր փա֊
ռաւորութիւնը՝ խոտի ծաղկի պէս։ խոտը կը
25 չորնայ ու անոր ծաղիկը կը թափթփի։ Բայց
Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ, Այսպէս
է ան խօսքը որ աւետարանով ձեզի քա֊
րոզուեցաւ։

ԳԼ։ Բ

1 Կը թոթափէ բոլոր չարութիւնը ու ամէն խաբէութիւնը ու կեղծաւորութիւնը ու նախանձը ու ամէն չարախօսութիւն,
2 Նը, Նորածին մանկտիկց պէս ը֊ձանկան֊
3 ը մեծնա՛ք [մինչև փրկութիւնը], Թէ որ Տէրը
4 կը քաղցր ըլլալուն համը առա՛ք։ Որուն մե֊
ծութեամբ ան կենդանի վէմին, Որ թէպէս
մարդոմէ անարգուած է, բայց Աստուծմէ
5 ընտրուած ու պատուական է, Դուք ալ կեն֊
դանի քարերու պէս չմնա՛ք Հոգևոր տա֊
ճար մը, Սուրբ քահանայութիւն մը, Քրիստոս
Յիսուսի միջոցով Աստուծոյ հաճելի հո֊
6 գևոր պատարագներ մատուցանելու։ Որով֊
հետև գիրքին մէջն ալ կայ թէ Ահա Սիոնի
մէջ կը դնեմ, պատուական անկիւնի վէմ մը կը
դնեմ՝ և ով որ անոր հաւատայ՝ չպիտ պիտի
7 չամչնայ։ Ուստի ձեզի հաւատացեալներուդ֊
պատուական է ան, բայց անհաւատներուն֊
համար քարը որ չմնացողներն անիկա
8 անկիւնին գլուխը եղաւ։ Եւ գլուխին վէմ
ու գայթակղութեան քար Անոնց՝ որ չհաւա֊
տալով խօսքէն կը գայթակղին, Նորան ան֊
9 մնացած ալ եմն։ Բայց դուք ընտրեալ ցեղ
մըն էք, Թագաւորական քահանայութիւն,
Սուրբ ազգ, Սեփհական ժողովուրդ մը, որ
քարոզէ ձեզ որոնք աւետարնութիւնէն, Որ ձեզ
10 խաւարէն իր ջահովելի լոյսին կանչեց։ Որ
ատեն մը ժողովուրդ չէիք, բայց հիմա Աս֊
տուծոյ ժողովուրդն էք։ որ առանց ողորմու֊
թեան էիք, բայց հիմա ողորմութիւն գտաք։
11 Սիրելիներ, կ՚աղաչեմ Պանդուխտներու
և օտարականներու պէս Մարմկին կեցէ՛ք մեր֊
ձաւոր ցանկութիւններէն՝ որ հոգիին դէմ կը
12 պատերազմին, Զձեր վարմունքը հեթանո֊
սաց մէջ բարի պահելով, որ ինչ բանով որ ձեզ
չարագործներու պէս կը զրպարտանեն, Ձեր բա֊
րի գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն զԱս֊
13 տուած Այցելութեան օրը։ Մարդկան հնազանդ
եցէ՛ք ամէն մարդկային ստեղծուածքի հա֊
մար Տէրոջը համար, Թէ թագաւորին՝ վերադա֊
14 մէկու մը պէս, Թէ կուսակալներուն՝ անոր
կողմէն իրենց ուղարկուածներու պէս՝ Չարա֊
գործներու պատիժը տալու Եւ բարեգործներ

ա Ը Օր. ժ. 17։ Գաղ. ժ. 34։ Հառաջ. բ. 11։
բ Ա Կոր. է. 1։ Փիլ. բ. 12։ Եբր. ժբ. 28։
գ Ա Կոր. է. 6։ Եբր. ժ. 11։
դ Ա Կոր. ը. 20։ Ե. 23։
ե Ա Կոր. ղ. 15։ Գաղ. ա. 4։
զ Գաղ. ա. 4։ Եփես. ա. 21։ Կող. ա. 5։
է Ա Կոր. ժ. 9։
ը Ա Կոր. ժ. 32։ Գաղ. ա. 13։ Փիլ. ա. 9։ Ա Տիմ. ա. 6։
թ Ա Կոր. ժ. 1։ Եփես. ե. 8։ Կող. ա. 13։ Ա Տիմ. ա. 13։
ժ Ա Կոր. ժ. 4։ Ե։
ժա Եփես. ա. 10։ Եբր. ը. 22։
ժբ Ա Կոր. ա. 2։ Ի. 26։
ժգ Գաղ. բ. 21։
ժդ Մատ. Եբր. 13։ Գաղ. բ. 23։ գ. 13։ Ե։ Եփես. ա. 20։ Փիլ. բ. 9։ Եբր. բ. 9։ Գլ. գ. 22։
ժե Գաղ. ժ. 9։
ժզ Հառաջ. ժբ. 9։ 10։ ա Թես. գ. 9։ ա Տիմ. ա. 5։ Եբր. ժգ. 1։ Գաղ. ա. 9։ ա Պետ. գ. 9։ Ե։ Յհ. ա. 2։ Ես. ժգ. 1։ Յհ. ա. 2։ Ես. 29։ 36։ ա Կոր. է. 7։
ժէ Յհ. ա. 7։ Հառաջ. գ. 25։ ժգ. 25։ 28։ Եփես. գ. 9։ 11։ Կող. ա. 20։ բ Տիմ. ա. 9։ 10։ Տիտ. ա. 2։ 3։ Ժողով. ժգ. 8։
ժը Գաղ. գ. 4։ Ե. Եփես. ա. 10։ Եբր. ա. 2։ Բ. 26։ Գաղ. բ. 21։ Մատ. Եբր. 13։ Գաղ. բ. 33։ գ. 13։ Ե. Եփես. ա. 20։ Փիլ. բ. 9։ Եբր. բ. 9։ Գլ. գ. 22։
ի Գաղ. ժե. 9։
ժթ Հառաջ. ժբ. 9։ 10։ ա Թես. գ. 9։ ա Տիմ. ա. 5։ Եբր. ժգ. 1։ Գաղ. ա. 9։ ա Պետ. գ. 9։ Ե։ Յհ. ա. 2։ Ես. ժգ. 1։ Յհ. ա. 2։ Ես. 29։ 36։ ա Կոր. է. 7։
ի Գաղ. գ. 25։ ժգ. 25։ 28։ Եփես. գ. 9։ 11։ Կող. ա. 20։ բ Տիմ. ա. 9։ 10։ Տիտ. ա. 2։ 3։ Ժողով. ժգ. 8։
ի Գաղ. գ. 4։ Ե. Եփես. ա. 10։ Եբր. ա. 2։ Բ. 26։ Գաղ. բ. 21։ Մատ. Եբր. 13։ Գաղ. բ. 33։ գ. 13։ Ե. Եփես. ա. 20։ Փիլ. բ. 9։ Եբր. բ. 9։ Գլ. գ. 22։
ի Գաղ. ժե. 9։
ի

15 մար։ Ինչու՞ որ Աստուծոյ կամքը ասանկ է, 16 որ բարեգործ ըլլալով՝ անխելք մարդոց բե-
գիտութիւնը պատճառելնէն։ 16 Զատանեցէք
պէս ըլլալով, և չէ թէ չէր ազատութիւնը չա-
րութեան ծածկոցի մը պէս գործածելով,
17 ։Ձատա Աստուծոյ ծառաներու պէս։ ։Ամէն
պատուհասէք ։Եղբայրութիւնը սիրեցէք։ ։Ա-
ստուծմէ վախցէք։ Թագաւորը պատուհասէք։
18 ։Կառավարիչներն ալ՝ անոնց ըլլան հնազան-
դութեան ենթարկուելով, չէ թէ միայն բարկացողներուն ու հեզերուն, հապա ժան-
19 տասրտներուն ալ։ Քանի որ ասիկա մէն
է, թէ որ մէկը ան Աստուած ունենալն խղճ-
մտութեամբ տեսնայ տեղը կրած վիշտերուն
20 համբերելու ըլլայ։ ։Վասն զի ի՞նչ գովու-
թիւն կ՚ըլլայ հէնց թէ որ մեղք գործելով ձե-
ռնէ կ՚առնուիք ու համբերէք։ Հապա թէ որ բարիք
գործելով չարչարուիք ու համբերէք, ասիկա
21 Աստուծոյ քովը շնորհք մըն է։ Քանզի դուք
ան բանին համար կանչուեցաք, որ Քրիստոս
ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ, ։տալ ձեզի
օրինակ թողուց՝ որ իր հետքերուն հետեւիք։
22 ։Որ ո՛չ մեղք մը գործեց, ու իր բերանին մէջ
23 նենգութիւն մը չգտնուեցաւ։ ։Որ կը նախա-
տուէր, և փոխադարձ չէր նախատեր։ Կը չար-
չարուէր, ու սպառնալիք չէր ըներ։ Հապա
ինքզինքը արդար դատողին կը յանձ-
24 ներ։ ։Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչա-
փայտին վրայ վերցուց, որ մենք մեղքերուն
ազատութեան ու արդարութեան համար ապ-
րինք։ ։Որուն վերքերովը դուք բժշկուեցաք։
25 ։Ինչու որ մոլորակ ոչխարներու պէս էիք,
բայց հիմա ձեր հոգիներուն հովիւին ու
Ցեսուին դարձաք։

Գլ. Գ

1 Կը սորվեցնի ներհներուն ու երիներուն ունեցած փոխա-
դարձ պարտաւորութիւնները։ 8 Իր յորդորն ամէն մարդի
վերաբերեալ է։ 18 Որ ան նահատակուց Քրիստոսի կրած
չարչարանքներուն համեմատ կրնան։ 19 Կը խոսի ոգիներուն
մասին։

1 Ամանապէս ։կիներէդ հնազանդ ըլլան իրենց էրկիներուն, որ եթէ ոմանք խօսքին
հնազանդ չըլլան ալ, ։առանց խօսքի ։շահուին
2 կիներուն վարմունքովը, ։Երկնելով ձեր
3 երկիւղած պահկտա վարքը։ ։Որ ձեր ներք-
դարձութիւնը չըլլայ գրկէն մազերը հիւսելով և ոսկիներ շալակելով կամ շքեղ հան-
4 գերներ հագնելով։ ։Հապա պահն ծածուկ
մարդը՝ անեղծանկարելով հեզ ու հանգարտ
հոգիին ։երէց ։կուն, որ Աստուծոյ առջեւ
5 խոտ գնահատուած է։ Ինչու որ ասանկ ալ երբեմն
կիներէդ որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած էին, անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝
6 իրենց էրկիներուն հնազանդ ըլլալով։ ։Ինչպէս
որ Սառա հնազանդ էր Աբրահամին, և զա-
նիկա տէր կը կոչէր։ որ դուք բարեգործ ըլ-
լալով ու մէկ երկիւղէ մը չվհատելով՝ անոր
զաւակները կ՚ըլլաք։
7 ։Նմանապէս էրկիները խոհեմութիւնով ա-
նանց հետ բնակին, ։տնայք անօթի պէս պա-
տիւ տալով կիներուն իբրև կենաց շնորհ-
քին ժառանգակիցներու, ։որ ձեր աղօթքնե-
րուն արգելք չըլլայ։
8 Վերջապէս ամէնքնիդ մէկ միտքի վրայ
ըլլաք, կարեկից, ։եղբայրասէր, ։ողորմած —
9 ։բաղցրաբարոյ։ ։Չըլլայ որ չարութեան փո-
խարէն չարութիւն հատուցանէք, կամ նա-
խատինքը փոխարէն նախատինք։ այլ ընդ-
հակառակն օրհնեցէք, դիտմամբ որ ան բա-
նիս համար կանչուեցաք, ։որ օրհնութիւն
10 ժառանգէք։ ։Վասն զի ան որ կ՚ուզէ կեան-
քը սիրել ու բարի օրեր տեսնել, ։իր լեզուն
ծուլ գազրեցնէ չարութենէն, ու իր շրթունք-
11 ները նենգութիւն խօսելէն։ ։Չարութենէն հա-
րաստի ու բարութիւն ընէ, ։խաղաղութիւն
12 փնտռէ և անոր հետեւի երթայ։ Ինչու որ Տէ-
րոջ աչքերը արդարոց վրայ են, ։ու իր
ականջները անոնց աղօթքին։ բայց Տէրոջը
13 երեսը չարագործներուն վրայ է։ ։Ու ո՛վ ձեզի
չարիք մը պիտի հասցնէ՝ եթէ որ դուք բարի-
14 ին հետեւող ըլլաք։ Բայց թէ որ արդարու-
թեան համար չարչարուիք ալ՝ երանելի էք։
և ։անոնց ահէն մի վհատիք ու մի շփոթիք։
15 Հապա Տէր Աստուածը սրտերնիդ մէջ սուրբ
պահեցէք։ և միշտ ։պատրաստ եղէք հետզ-

ա Տիտ. բ. 8։ Հռ. 12։ բ Գաղ. ե. 1։ 13։ գ ես Կոր. ե. 22։ դ Հովհ. Ա. Յով. 10։ Փիլ. բ. 3։ ե Երբ. Ժգ. 1։ Գլ. ա. 22։ զ Ա.ես. իգ. 21։ Մատ. իբ. 21։ Հբ. ամաւոր. Ժգ. 7։ է Երեմ. գ. 5։ Կող. գ. 22։ ա Տիտ. բ. 9։ թ Տիտ. բ. 5։ ժ Գործ. Ժգ. 15։ Փիլ. բ. 5։ ա Ղուկ. իգ. 41։ Գործ. ը. 46։ բ Կոր. ե. 21։ Երբ. գ. 15։ գ Նա. Ժգ. 7։ Մատ. իե. 39։ Գործ. ը. 48։ 49։ Երբ. Ժբ. 3։ դ Ղուկ. իգ. 46։ ե Նա. Ժգ. 4։ 5։ 6։ 11։ Մատ. ը. 17։ զ Գործ. Ժգ. 21։ է Տիտ. գ. 12։ ը Գործ. գ. 18։ թ Գործ. Ժգ. 15։ Փիլ. գ. 5։ ժ Գործ. ը. 6։ ա Նա. Ժգ. 9։ Ղուկ. իգ. 41։ Գործ. ը. 46։ բ Կոր. ե. 21։ Երբ. գ. 15։ գ Նա. Ժգ. 7։ Մատ. իե. 39։ Գործ. ը. 48։ 49։ Երբ. Ժբ. 3։ դ Ղուկ. իգ. 46։ ե Նա. Ժգ. 4։ 5։ 6։ 11։ Մատ. ը. 17։ զ Գործ. Ժգ. 21։ է Տիտ. գ. 12։ ը Գործ. գ. 18։ թ Գործ. Ժգ. 15։ Փիլ. գ. 5։ ժ Գործ. Ժգ. 9։ Տիտ. բ. 5։ ա Սաղ. իե. 13։ Հբ. ամաւոր. բ. 23։ բ Կոր. գ. 10։ գ Նա. Ժբ. 12։ դ Ես. Ա. Ժբ. 12։ ե ես Կոր. ե. 3։ Ն. գ. 19։ զ Կող. գ. 19։ է Ա.ես. իգ. 9։ ը Ես. Ա. Ժբ. 12։ թ Ա.ես. իգ. 9։ ժ Գործ. Ժգ. 14։ ա Ես. Ա. Ժբ. 12։ Ա.ես. իգ. 9։ բ Գործ. Ժգ. 14։ գ Ես. Ա. Ժբ. 12։ դ Ա.ես. իգ. 9։ ե Ես. Ա. Ժբ. 12։ զ Ա.ես. իգ. 9։ է Ես. Ա. Ժբ. 12։ ը Ա.ես. իգ. 9։ թ Ես. Ա. Ժբ. 12։ ժ Ա.ես. իգ. 9։ ա Ես. Ա. Ժբ. 12։ Ա.ես. իգ. 9։ բ Ես. Ա. Ժբ. 12։ գ Ա.ես. իգ. 9։ դ Ես. Ա. Ժբ. 12։ ե Ա.ես. իգ. 9։ զ Ես. Ա. Ժբ. 12։ է Ա.ես. իգ. 9։ ը Ես. Ա. Ժբ. 12։ թ Ա.ես. իգ. 9։ ժ Ես. Ա. Ժբ. 12։ ա

Թեամբ ու երկնագործութեամբ պատասխան տալու ամէնուն որ ձեր ունեցած յոյսին պատ-
16 ճառ ձեզի կը հարցընեն. եւ Քրիստոսի բարի վարքը չարախօսելու ատենը ամօթի մատնուին
17 անոնք՝ որ ձեր քրիստոսեայ եղած ձեր բարի վարքին վրայ կը պախարակեն։ Ինչու որ աւելի աղէկ է բարեգործութիւն ընելով չարչարուիլ՝ քան
18 որ չարագործութիւն ընելով։ Վասն զի Քրիստոս ալ մեզի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ, արդարը անարդարութեան վրայ, որ մեզ Աստուծոյ մօտեցնէ. ըստ թէպէտ մեռաւ՝ մեռաւ
19 մարմով, Հոգւով կենդանի եղաւ Հոգիով։ Որով ըստեակ ալ Հոգիները գնաց ու քա-
20 րոզեց։ Որոնք առաջ մը ապաշխար եղեր, երբոր Աստուծոյ երկայնամտութիւնը կը համբերէր Նոյի օրերը՝ երբոր տապանը կը շինուէր, որուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութը Հոգի
21 հանուեցան մէջը փրկուեցան ջուրէն։ Որուն ատենն ալ մկրտութիւնը հիմա կ'ապրեցնէ, (չէ թէ մարմնին ապուռ մկրտը հանելը, հապա բարի խղճմտանքին պատասխանը առ Աստուած,) Յիսուս Քրիստոսի յարութեամբը։
22 Որ անկիւն երկինք գացած՝ Աստուծոյ աջ կողմն է՝ հրեշտակները ու իշխանութիւնները եւ զօրութիւնները իրեն հնազանդելով։

Գլ. Դ

1 Կը յորդորէ քրիստոնեաները մեզի հետ տառապելու, ինչպէս նաեւ Քրիստոսի օրինակը, եւ աշխարհի վերջը որ մօտենալու վրայ է։ 12 ե. կը ցուցնէ զանոնք հալածանքի վրայով։

1 Ուստի՝ Քրիստոս որ մեզի համար չարչարուեցաւ մարմնով, դուք ալ նոյն միտքով զինուեցէք. Որովհետեւ որ անի որ մարմնով չարչարուեցաւ,
2 ցաւ, մեղքին դադարած է։ Որ ալ չէ թէ մարդոց ցանկութիւններուն պէս՝ Աստուա ծոյ կամքին պէս հաստիքը մարմնին մէջ
3 մնացած ատենը։ Ինչու որ հերիք է մեզի կեանց անցեալ ժամանակը, որուն մէջ հեթանոսներուն կամքը կատարեցինք, ու գիժութիւններով, ցանկութիւններով, գինեմոլու-
4 թիւններով, անառակութիւններով, արբեցութիւններով ու անօրէն կռապաշտութիւններով։ Որոնց համար կը զարմանան՝ որ դուք նոյն չարիքներուն անառակութեան մէջ ան-
5 ձուց հետ չէք վազեր, հապա հայհոյութիւն կը-
6 նեն։ Որոնք պատասխան պիտի տան անոր՝ որ պատրաստ է դատելու կենդանիները ու մեռելները։ Ասոնցմէ ասոր համար մեռելներուն ալ աւետարանը քարոզուեցաւ, որ դատուին մարդոց կողմանէ մարմնով, ու կեն-
7 դանի բլլան Աստուծոյ կողմանէ Հոգիով։ Վերջացումն ամէն բանին մօտեցած է. Ուստի զգաստ եղէք ու ազօթքի մէջ արթնց-
8 կեցէք։ Եւ ամէն բանէն առաջ իրարու հետ ապառնաց սէր ունեցէք. Ինչու որ սէրը մեղաց բազմութիւնը կը ծածկէ. Իրարու հիւրասի-
9 րութիւն ցուցցէք առանց տրտունջ ընելու։
10 Ամէն մէկը ինչ տեսակ շնորհք որ առաւ, այնպէս իրարու հատուցանողներ եղէք՝ Աստուծոյ զանազան շնորհացը լաւ տնտեսներուն
11 պէս։ Թէ որ մէկը խօսի, Աստուծոյ պատգամներուն պէս խօսի. Թէ որ մէկը մինաւ կառաքելութիւն բնէ, որպէս թէ Աստուծոյ շնորհած զօրութենէն ընէ, որ ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով. Որուն փառք եւ զօրութիւն յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։
12 Սիրելիներ, ոտար բան մի սեպէք ան նեղութիւն բերող, որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ, որպէս թէ ոտար բան մը ձեզի հանդի-
13 պած է. Հապա ուրախ եղէք՝ Քրիստոսի ու Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ եղած ըլլալնիդ համար, որ անոր փառքին յայտնուելու ատենն ալ ցնծալով ուրախանաք։
14 Ծոռնէութիւն ուրախանաք ։ Թէ որ Քրիստոսի անուանը համար նախատուիք, երանելի էք. Քանի որ փառաց [եւ զօրութեան] և Աստուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանգչած է. ՙԱյրմանէ անոնց կողմանէ կը հայհոյուի անիկա, բայց
15 ձեր կողմանէ կը փառաւորուի ։ Զբաղ որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրեւ մարդասպան, կամ գող, կամ չարագործ, Կամ իբրեւ ուրիշ
16 չնին բանին խառնուող։ Բայց թէ որ իբրեւ քրիստոնեայ՝ մեզ չամչնայ, Տէրը

ե Երբ · ժ · 18 ·	ո Տիտ · գ · 5 ·	Կար · ե · 15 · Ճակ ·	Հաւմ · ժ · 18 ·	բ · 14 · Փիլմ · 14 ·	ե Գար · ե · 41 · Ճակ ·
դ Տիտ · բ · 8 · Գաղ ·	Գաղ · ա · 3 ·	ա · 18 ·	Փիլ · գ · 5 · Երբ ·	Հաւմ · ժբ · 6 · ա ·	ա · 3 ·
բ · 12 ·	= Սաղ · ԾԸ · 1 · Հբ ·	ի Գաղ · ա · 14 ·	ժ · 25 · Ճակ · ե ·	Կար · գ · 7 ·	զ Հաւմ · ը · 17 · բ
ե Հաւմ · ե · 6 · Երբ ·	ամփ · բ · 84 · ե ·	ե Եղեկ · խգ · 6 · խե ·	8 · բ Գնա · գ · 9 ·	ա Կար · ժբ · 4 ·	Կար · ա · 7 · գ · 10 ·
Թ · 26 · 28 · Գղ · բ ·	փնա · ա · 30 · Կաղ ·	9 · Գար · ժե · 30 ·	13 · = Ճաճ · բ ·	Երեմ · գ · 11 ·	Փիլ · գ · 10 · Կաղ ·
21 · գ · 1 ·	գ · 1 · Երբ · ա · 3 ·	18 ·	ի Երեմ · բ · 2 · գ ·	ե Մատ · իգ · 45 · Ելե ·	ե · 24 · բ Ելհ · ե ·
= բ Կար · ԺԳ · 4 ·	ե Հաւմ · բ · 38 · ա ·	ի Երեմ · բ · 2 · գ ·	17 · = Ելե · գ · 5 ·	14 · 21 · Դան · ժբ ·	12 · Գղ · ե · 1 · 10 ·
= Կաղ · ա · 21 · 22 ·	Կար · ԺԵ · 24 · Ե ·	Եղեկ · ե · 5 · Գղ ·	Տիտ · գ · 3 · Գղ ·	42 · = Կար · գ · 3 ·	Ելայ · ա · 40 ·
ե Հաւմ · ա · 4 · բ ·	փնա · ա · 21 ·	ա · 14 ·	Կաղ · գ · 2 · Գղ ·	ա · Տիտ · ա · 7 ·	ը Գղ · ա · 5 · 6 ·
11 ·	—	ջ Գար · ԺԳ · 45 · ԺԸ ·	ա · 13 · ե · 8 ·	ի Երեմ · իգ · 22 ·	= Մատ · ե · 11 · բ
= Եռ · իգ · 7 · ԻԹ ·	= Գղ · գ · 18 ·	6 · Գղ · գ · 16 ·	Երբ · ԺԲ · 31 · Կաղ ·	Հաւմ · ԺԸ · 6 · 7 ·	Կար · ԺԲ · 10 · Ճակ ·
9 · կա · 14 ·	Հաւմ · գ · 2 · 7 ·	Գար · ժ · 42 · ԺԸ ·	գ · 14 ·	8 · = Կար · գ · 19 ·	ա · 12 · Գղ · բ · 18 ·
Գղ · ա · 12 · գ · 6 ·	Գաղ · ե · 24 · Կաղ ·	31 · Հաւմ · ԺԳ ·	Ըսող · ժ · 12 · =	Ելհ · ե · 20 · Գղ ·	20 · գ · 4 ·
Եղե · գ · 3 · 5 · 15 ·	գ · 3 · 5 ·	10 · 18 · = Կար · ԺԸ ·	Կար · ԺԳ · 7 · Ճակ ·	բ · 5 ·	Ելհ · ե · 20 · Գղ ·
Երբ · ժա · 7 ·	Հաւմ · ԺԳ · 7 ·	ե · 20 ·	ե · 20 ·	= Տիտ · գ · 16 · Գղ ·	Գղ · բ · 20 ·
Ծն · ե · 7 · բ · 18 ·	Գղ · բ · 1 ·	31 · 32 · բ Տիտ · գ ·	Գղ · գ · 19 ·	ե · 11 · Ելայ · ա · 6 ·	Գղ · բ · 20 ·
բ Գնա · ե · 1 ·	Ճակ · ե · 9 ·	1 · Ճակ · ե · 9 ·	Երբ · ԺԳ · 9 ·	= Կար · գ · 13 ·	Թես · գ · 11 · =
Եփես · ե · 26 ·	Ճակ · ե · 13 · Հբ ·	Գղ · գ · 19 ·	Մատ · իգ · 13 · 14 ·	Գղ · ա · 7 ·	Տիտ · ե · 13 ·
	ամփ · ը · 11 · բ	ե Մատ · իգ · 13 · 14 ·	ե Կար · Թ · 7 · Փիլ ·		Գար · ե · 41 ·

17 մասին թող Աստուծոյ փառք տայ։ Ո՞րանգի ժամանակ է որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն սկսի. ու թէ որ առաջ մեզմէ կ՚սկսի, ո՞ր վախճան պիտի ըլլայ անոնց վերջը որ Աստուծոյ աւետարանին չեն հնազանդիր։ 18 Եւ թէ որ արդարը դժուարա՛ր կ՚փրկուի, հապա ամբարիշտը ու մեղաւորը ո՞ր պիտի գտնուի։ 19 Ուստի անոնք որ Աստուծոյ կամացը համեմատ կը չարչարուին, բարիք գործելով՝ իրենց հոգիները թող ա՛ռ յանձնեն իրենց հաւատարիմ Ստեղծողին։

ԳԼ. Ե

1 Կը յորդորէ երէցները որ իրենց հօտերը պահեն, 5 երիտասարդները որ հնազանդ ըլլան. և ամէնուն կը պատուիրէ որ պարկեշտ. արթուն և հաւատքի մէջ հաստատուն ըլլան, 9 այսպէս գէմ դնեն իրենց հակառակորդը եղող Սատանային։

1 Ձեր մէջը եղող երէցներուն կ՚ապաւէմ՝ ես՝ ալանց պէս երէց ըլլալուս, ու Քրիստոսի չարչարանքը վկայ, ես յայտնելու հանդերձ.
2 ձեզ եղած փառքին մասնակից. Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջն է՝ պահեցէ՛ք, վերակացու ըլլալով ո՛չ թէ ակամայ՝ հապա կամաւ, ո՛չ թէ անարգ շահասիրութեամբ՝ հապա յօժարութեամբ.
3 թէսաի, ոչ թէ ժառանգութեան վրայ տիրելու՝ հապա հօտին օրինակ ըլլալով։ 4 Եւ երբ հովապետին երեւցած ատենը ժամանակ ընդունիք պիտի ընդունիք։

5 Նմանապէս դուք, երիտասարդներ, հնազանդեցէ՛ք ծերերուն. և ամէնդ իրարու

ա Ես · ժ · 12 · Երեմ · ի՛ե · 23 · ի՛թ · 12 · Եզեկ · Թ · 6 · Մատ · գ · 5 ·
բ Դան · ի՛գ · 31 ·
գ Դան · ժ · 12 · 14 ·
դ Ա՛ռած · ժա · 31 · Դան · ի՛գ · 31 ·
ե Մալ · յա · 5 · Դան · ի՛գ · 46 · բ Տիմ · ա · 12 ·
—
զ Դան · ի՛գ · 45 · Գար · ա · 8 · 22 · է · 38 · ժ · 39 ·
է Հառմ · բ · 17 · 18 · Ցայտ · ա · 9 ·
ը Ցոհ · ի՛ա · 15 · 16 · 17 · Գար · ի՛ · 26 ·
թ ա Կոր · ի՛ · 17 ·
ժ Տիմ · գ · 3 · 8 · Տիտ · ա · 7 ·
ի Մալ · լգ · 12 · Հբ · 2 · 9 ·
ի՛ Եզեկ · լգ · 4 · Մաա · ի՛ · 25 · 26 ·
ի՛ա Կոր · ա · 23 ·
ի՛բ Փիլ · գ · 17 · բ Թես · գ · 9 · ա Տիմ · գ · 12 · Տիտ · բ · 7 ·
ի՛գ Երր · ժգ · 20 ·
ի՛դ Գ՚ա · ա · 4 ·
ի՛ե ա Կոր · ի՛ · 25 · բ Տիմ · գ · 8 · Ցոհ · ա · 12 ·
ի՛զ Հառմ · ժբ · 10 · Եփես · ե · 21 · Փիլ · բ · 3 ·
ի՛է Ցոհ · գ · 6 ·
ի՛ը Ես · ձե · 15 · կգ · 8 ·
ի՛թ Ցոհ · գ · 7 ·
ի՛ժ Գար · ժգ · 21 · ա Երր · ժգ · 22 · ա Գար · ի՛ · 24 · Տիմ · գ · 12 · Գա՛լ · ա · 6 ·
ի՛ի ր Կոր · ա · 19 · ի՛ Երր · ժգ · 22 · ա Գար · ի՛ · 24 · Կոր · ժե · 1 · բ Գիա · ա · 12 ·
ի՛ի Գար · ժբ · 19 · 25 · Հառմ · ժգ · 16 · ա Կոր · ժգ · 20 · բ Կոր · ժգ · 12 · ա Թես · ե · 26 ·
ի՛լ Եփես · գ · 23 ·
—

հնազանդ ըլլալով՝ խոնարհութիւն հագէ՛ք. ԹԻնչու որ Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհներուն չը՛ 6 նորհք կու տայ։ Ուրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհեցէ՛ք, որ ձեզ ժամանակին բարձրացնէ. 7 ըզձ ամէն հոգը անոր ձգեցէ՛ք, վասն զի անիկա ձեզի համար կը հոգայ։

8 Արթնցէ՛ք, հակեցէ՛ք, Թինչու որ ձեր հակառակորդը Սատանան մէնդեղ առիւծի պէս կը պտրտի, ու կը փնտռէ թէ ով կլլէ. 9 Ուրուն դիմադրեցէ՛ք հաւատքով հաստատուած, գիտնալով որ ձեր եղբայրներուն՝ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը կրեն։

10 Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ որ մեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Քրիստոս Թեսուսի ձեռքովը, Թիչ մը ատեն նեղութիւն կրելեդ ետքը, ինքը ձեզ կատարեալ ընէ, 11 հաստատէ, զօրացնէ՝ հիմնէ։ Թիրեն փառք և զօրութիւն յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։

12 Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօրը ձեռքովը՝ (Թիչպէս ես կը կարծեմ,) հանգամանօք մը ձեզի գրեցի, յորդորելով ու վկայելով՝ թէ սա է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որուն մէջ 13 ձեր հաստատ կեցէ՛ք։ Բաբէլ քո՛ղքի ձեզի բարեւներ մէջ եղած ընտրեալ որ Թեսի հետ ըն- 14 տրուած է, ու թմարգիս Մարկոս ալ։ Կրաբեւ տուէ՛ք իրարու սիրոյ համբոյրով։ Խաղաղութիւն ձեր ամէնուն հետ որ Քրիստոս Թեսուսի մէջ կ՚ըլլաք։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Առաքեալք Հաւատացելոյ քրիստոնեաներըն Աստուծոյ շնորհացն մէջ ապրելու յաւուրս ե կրօրդ գալստեանն Քրիստոսի։ 12 Զոր ոչ միայն նոքա կը տեսնէին, այլ եւ մարգարէներն ալ անոր համար փոյթ եդին։

1 Ես՝ Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ եւ առաքեալ, ընտրեալներուն՝ որ մեր հետը նոյն պատուական հաւատքին համար մեր Աստուծոյն ու Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի արդարութիւնը ստացան։
2 Շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելցնայ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսի գիտութիւնովը։
3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօրութիւնը կենաց եւ աստուածապաշտութեան վերաբերեալ ամէն բաները մեզի տուաւ՝ անոր գիտութիւնովը՝ որ մեզ փառքով ու առաքինութիւնով
4 նոյն հրաւիրեց։ Որոնցմով ամենամեծ ու պատուական խոստումները տրուած են մեզի, որպէսզի անոնցմով աստուածային բնութեանը հաղորդ ըլլաք՝ հաչխարհի մէջ ցանկութիւնէն յառաջ եկած ապականութենէն փախչելով։
5 Եւ ասոր համար բոլոր կարելիութիւնով գործ դրած՝ ձեր հաւատքին վրայ առաքինութիւնն աւելցուցէք, ու առաքինութեան վրայ
6 գիտութիւն, եւ գիտութեան վրայ ժուժկալութիւն, ու ժուժկալութեան վրայ համբերութիւն, եւ համբերութեան վրայ աստուածապաշտութիւն,
7 ու աստուածապաշտութեան վրայ եղբայրասիրութիւն, ու եղբայրասիրութեան վրայ
8 բայ սէր։ Վասն զի թէպէ որ ասոնք ձեր վրայ կը գտնուին ու կ՚աճեն, չպարապ ու անպտուղ չեն ըներ Յիսուս Քրիստոսին գիտութեան մէջ։
9 Որ ասոնք չունի՝ անիկա կոյր է ու կարճատես, եւ մոռցեր է իր առջի մեղքերէն մնքրուիլը։
10 Ասոր համար, եղբայրնե՛ր, աւելի ջանք ըրէք որ ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը հաստատէք, ինչու որ ասոնք ընելով՝ երբեք պիտի չվրիպիք։
11 Քանզի այսպէս ձեզի առատութեամբ պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական թագաւորութիւնը մտնելը։
12 Վասն ես միշտ ասոնք պատրաստ պիտի ունենամ ձեզ յիշեցնելու, թէպէ դուք ալ գիտնաք եւ հաստատուած ըլլաք ներկայ ճշմարտութեան մէջ։
13 Մեանս վրայ՝ ես իրաւունք կը սեպեմ, քանի որ ես այս վրանիս մէջն եմ՝ զձեզ յիշեցնելով,
14 ձեզ արթնցնելով։ Գիտցի՛ր որ ես չատ մի՛ տարիս պիտի մերկանամ, ինչպէս որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս յայտնեց ինծի։ Ուստի պիտի ջանամ որ իմ աշխարհէն երթլէնետքն ալ միշտ կարող ըլլաք ասոնք յիշելու։ Ինչու որ չենք մեր վարպետութեամբ շինուած առասպելներու հետեւելով մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին զօրութիւնը ու գալուստը ձեզի ցուցցնինք, հապա անոր մեծափառութեանը ականատեսներ եղանք։
16 Որովհետեւ ինքը Հօրմէն պատիւ ու փառք ստացաւ, այն մեծավայելչութեան փառքէն անոնկ ձայն մը գալով, թէ՝ Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որուն հանդէպ ես հաճեցայ։
18 Եւ այս երկինքէն եկած ձայնը մենք լսեցինք, երբ անոր հետ էինք սուրբ լեռանը վրայ։
19 Բայց ես մարգարէական խօսքն ալ աւելի հաստատուն է, ու ուշէկ կ՚ընէք՝ թէ որ անոր մտադրութիւն ընէք, որպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող ճրագի մը, մինչեւ որ ցորեկը լուսնայ ձեր սրտերուն մէջ
20 Ձեզ ծանչցէ։ Բայց առաջ այս գիտնաք, որ գրոց ամէն մարգարէութիւն իր յայտնի մեկնութիւնը չունի։
21 Որովհետեւ մարգարէութիւն մը երբէք մարդոց կամքին պէս չտրուեցաւ, հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած խօսեցան։

= Հաւմ. ա. 12. բ. Կոր. գ. 13. Եփես. գ. 5. Ֆիս. ա. 4. ը Դան. ա. 3. ի. գ. 23. ա Պետ. ա. 3. Յուդ. 3. ժ Յովհ. ա. 3. Գաղ. ե. 22. ի Գաղ. ե. 19. Եփես. ե. 3. Կող. գ. 5. ա Թես. ա. 4. Տիտ. ա. 2. ի Յովհ. ա. 8. Յակ. ա. 27. ա Կոր. ե. 17. Գաղ. ե. 16. Եփես. դ. 22. Կող. գ. 9. Տիտ. գ. 3. ա Կոր. ե. 7. Գաղ. ե. 22. Եփես. ե. 5. Կող. գ. 5. Ա Թես. դ. 5. Եբր. ժ. 26. Յակ. գ. 6. Ա Պետ. գ. 3. Յուդ. 18. Ա Յովհ. գ. 3. Յուդ. 20. Ա Պետ. ա. 22. Ա Յովհ. գ. 9. Ա Պետ. ա. 2. Ա Յովհ. գ. 1. Ա Պետ. ա. 2. Ա Յովհ. գ. 1. Ա Պետ. ա. 2. Ա Յովհ. գ. 1

ԳԼ· Բ

1 Կը ծանուցանէ Թէ սուտ վարդապետներ պիտի գան, և կը նախատինքէ՝ Թէ անոնց հետևողները ան-պարկեշտ վարմունքը ու պատճառ՝ ճշմարիտ ուղին բարկացնելնէ. Բնաւ ալ Դպիս Աստուծ ուշանցաց։ 10 Լաւ անառակ և հպարհիպ խոսքեր ունենալով ուրիշները կը նկարագրէ, որպես զի անոնցմէ մեզի չսասանք կարենան ձանձրալ զանոնք, և անոնցմէ հեռու կեցուցանել։

1 Բայց սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային ժողովրդին մէջ, ինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան, որ գաղտուկ պիտի մուցնեն կորստական հերձուածողութիւններ, ու զիրենք ծախու առնող Տէրը ուրանալով՝ իրենց վրայ պիտի բերեն արագ կորուստ։ 2 Եւ շատերը անոնց կորստական ընթացքին՝ եանէն պիտի երթան, որուն համար ճշմարտութեան ճամբան պիտի հայհոյուի։ 3 Ու ագահութենով՝ խրտնմանութեամբ ձեզ շահագործելով՝ հնձել վաճառաշահութեան պիտի գործածեն։ Որոնց դատապարտութիւնը չտատնձգի, կորուստ չընէ՝ ու անոնց կորուստը չմրափեր։

4 Վասն զի թէ որ Աստուած հրեշտակներուն չխնայեց, հապա խառնրի կապերով տարտարոս ձգած՝ դատաստանի 5 պահել տուաւ։ Ու առջի աշխարհին ալ չխնայեց, հապա միայն թէ Նոյ ութերորդ անձը՝ հարգատութեան քարոզիչը պահեց, երբոր ջրհեղեղ մը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ բերաւ։ 6 Ու Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր դարձնելով՝ կործանելով դատապարտեց, հետքին անբարեպաշտներ ընելու համար օրի- 7 նակ ընելով՝ Եւ։ Ու ապառնց արդարՂոտ՝ որ անօրէններուն անառակ վարմունքէն 8 ձանձրացեր էր։ (Ինչու որ անիրաւ արարքը անոնց մէջը կենալով՝ հոգիովը անարդով ալ տանջ- 9 ված կ'ըլլար։) օրէ օր իր արդար հոգին կը տանջէր։ Տէր ալ անօրէն վարմունքովը։) Տէրը գիտէ բարեպաշտները փորձութենէ ազատել, և անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի օրուան պահելը։

10 Մանաւանդ անոնք որ պղծալից ցանկութեամբ մարմինի ետեւէ կ'երթան, և տէրութիւնը կ'անարգեն, հին քնացուած ու յանդուգն են, չեն վախնար փառաւորներուն դէմ

11 հայհոյելու։ Երբոր հրեշտակները որ ուժով ու զօրութիւնով մեծ են զրպարտիչ ու կարգազրիչ՝ Տէրոջը առջեւը հայհոյութեամբ դատա- 12 պարտութիւն չեն բերեր անոնց վրայ։ Բայց սոսկ անասուններու պէս՝ (որ բնաւ կանաբար որսի ու ապականութեան համար եղած են,) չիմացած բաներուն դէմ կը հայհոյեն, և իրենց ապականութիւնովը պիտի 13 ապականին, Անիրաւութեան վարձքը ընդունելով։ Որ ցորեկուան մէջ հաճոյ զեկուածութիւն կը սեպեն։ Պատառ ու բիծ են, իրենց բարեկենդանութիւնովը զատանա- յով՝ հնչիւն հետ կերտուելով հաճոյ ասեներին։ 14 Շնութեամբ լեցուն աչքեր ունին, որ մեղքէ չեն գադարիր։ անհաստատ հոգիները կը խա- բեն։ Ագահութեան սովորած սիրտեր ունին։ անիծեալ զաւակներ են։ Շիտակ ճամբան ձգելով մոլորեցան՝ Բէոզորեան Բաղաամին ճամ- բան հետևելով, որ անիրաւութեան վարձքը 15 սիրեց։ Բայց իր անօրէնութեանը յանդիմանութիւնը առաւ։ անխօս էշը մարդկային ձայնով խոսելով՝ մարգարէին յիմարութիւնը ար- 16 գիլեց։ Աղուր չուր չունեցող ադիւրներ են, ու փոթորիկէ քշուած մէգեր, որոնց համար թանձր խաւարը պահուած է յաւիտեան։ 18 Ունայն ուռնալութեան խօսքեր ընելով՝ գինամիւնութեամբ, մարմնոյ ցանկութիւն- ներով կը խաբեն զանոնք որ քիչ մը առաջ փախչ էին անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ 19 կը պտրտին։ Անոնց ազատութիւն կը խոստա- նան, և իրենք ապականութեան ծառաներն են։ Վասն զի ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի, ա- 20 նոր ծառայ ալ կ'ըլլայ։ Ինչու ու եթէ Տէր ու փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի գիտութիւնովը աշխարհս պղծութիւններէն՝ Հրաժարելէն ետեւ՝ դարձեալ անոնցմէն բռնուած յաղ- թուին, անոնց վերջը առջինէն գէշ կ'ըլլայ։ 21 Ինչու որ աղէկ էր անոնց՝ որ Քան արդարու- թեան ճամբան ճանչցած չըլլային, քան թէ ճանչնալով ետ դառնային անկ սուրբ պատուէ- 22 րանքէն որ իրենց յանձնուեցաւ։ Պահպան ա- նոնց Հանդ ինչուցաւ ան ճշմարիտ առակին բա- նը, Թէ՝ Շունը նորէն իր փսխածին կը դառ- նայ, ու լուացուած խոզը գետին՝ մէջ Թաւալ- ելու։

ա Ը Օր· ժ· 1· բ Ա՞ստ· թ· 11· Գոր· ի· 30· ա Կոր· ժ· 19· ա Տի՛մ· գ· 1· բ Տի՛մ· գ· 1· ե Յով՛ն· գ· 2· է Յուդ· գ· 18· ը Կոր· գ· 20· թ Գաղ· գ· 13· Ե՛ֆես· ա· 7· Երբ· ժ· 29· ա Պետ· ա· 18· Յակ· ե· 9· ի Ա՞ստ· գ· 4· ժ Փիլ· գ· 19· ի Ծնո՛ւ սնաւանեաց Լեւացոց· ա Համո՛ս· ժգ· 18· բ Կոր· ժբ· 17· 18· ա Տի՛մ· գ· 5· Տիտ· ա· 11· ե Ը Կոր· բ· 17· Գէ· ա· 16· ը Ը Օր· ը· 36· ա Յով՛ն· գ· 15· Ե՛ֆես· ա· 7· Երբ· ժ· 29· ա Պետ· ա· 18· Յակ· ե· 9· ի Յուդ· 4· ժ Յուդ· 6· ա Ծնո՛ւ· ժ· 1· Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ բ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ գ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ դ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ զ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ է Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ թ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ի Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ժթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ի Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ իթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ κթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ λթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ μթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ν Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ νթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ξթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ο Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ οթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ π Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ πթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ρթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ σթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ τթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ υթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ φթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ χթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ψթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ω Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωա Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωբ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωգ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωդ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωե Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωզ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωէ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωը Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։ ωթ Ես՝ Աստուած Ամենակալ եմ։ Գնա առջեւս եւ կատարեալ եղիր։

ԳԼ· Գ

1 ԿԸ հաստատ ԿԸ[ա]ստատ գ·աստատ Չ[ա]տաստ[ա]ԹԻ-
ՆԸ· 10 ԿԸ ՆՇ[ա]ռ[ա]գ[ի]ՐԸ ԹԸ ԹԷ[ա] ԿԸ[ա]ստ[ա]ՏԻ ԱՇ[ա]ՀԱՐՀ ԱՊԻՒ ՎԵՐՔԻՆ-
Նայ· 11 ԿԸ յորդորԻ ԸՐԻՒ[ա]ռ[ա]ԹԱՆԵՐՔԸ ՈՐ ԱՒ ԲԱՆԻՆ ԱՊ[ա]ԱԿԱՂԻ
ԱՆ[ա]ՊԱՏԱՒ ՓԱՌՔ ԱՒՆԵՑԱՆ· 15 ու Համ[ա]ՌԱՒ ԹԷ Տ[է]ՐՈՂԸ ԵՐ-
ԿԱՅՑ[ա]ՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԵՆՑ ՓՐԿ[ա]ՒԹԻ[ա]ՆՔ ՀԱՄԱՐ Ե, ԲԱՅՑ ՈՐ ԳԼ-
ՂԱՑ ԳԻՐՔ ԵՐ ԱՆԱՆՑ ԻՐ Ի[ա]ՄՊԻՒԹԻ[ա]ՆՔ ՄԻՋ·

1 Ա[ի]ՐԵԼՒՆԵՐ, ԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ Թ[ո]ՒՂԹՔ ՀԻՄԱ ձԵ-
ՂԻ ԿԸ ԳՐԻՄ, Ո[ր]ՈՎՆՑԻՒՔ ձԵՐ ԱՆԿԵԱԴ ՄԻԱՔԸ
2 Կ'ԱՐԻՒՆՑՆԵՍՔ ՅԻՇԵԼՈՒ, ՈՐ ԱՌԱՔԸ ՄԱՐԳԱՐԷ-
ՆԵՔՆ ԱԱ[ա]ՒՈՒՑ ՊՐՈՂԱՑԱԾ ԽՕՍՔԵՐՔ, Ե Է[ա]ՐՔ
ԱՊՍՒՆՔՆ Տ[է]ՐՈՂԸ ՈՒ ՓՐԿՉԻՆ ԱՌԱՔԵԱՅՆԵՐՈՒՆ
3 ՊԱՅՍԱՒ[է]ՐՆԵՐԸ ՄԱՔՐԵՒՈՂ ԸՐԵՔ ՝ ԻՄՈՒՑ Ա-
ՌԱՋ ԱՍ Գ[ի]ՏՆԱՔ, ՈՐ ՎԵՐՔԻՆ ՕՐԵՐԸ ԺԱՂՔ
ԲՆԱՒՈՒՔ ԱՊԻՒ Գ[ա]ԱՆ, Ո[ր]ՈՎՆՔ ԻՐԵՆՑ ՅԱՆԿՈՒ-
4 ԹԻՒՆԵՐՈՒՆ Կ[ա]ՄԵՒՄԱՆ ԱՊԻՒ ՔԱԼԵՆ, ԻՀ ԱՊԵ-
ՒՒ ԲԱՆ, Ի[ն]Չ Է ԱՒՈՐ Գ[ա]ԱՆԼ Խ[ո]ՍՄՈՒՆԵՔՐ·
ՎԱՍՆ ԳԻ ԲԱՆԻ ՈՐ Հ[այ]ՐԵՐՐ ՔՆԱՑԱՆ, ԱՄԷՆ
ԲԱՆ ԱՆԱՒՆԻ Կ[ա]Յ ԿՐ ՄԻԱՅ ԱՐԱՐԱԾՈՑ ԱԿԻՔՐԷՆ
5 Կ[ա]ՄԱՒՍ ՝ ՓԱՌՈՂ ԱՒՈՒՆՔ (ՈՐ ԻՐԵՆՑ ՈՒՔԱԾՐ ԱՍ
Է՛) ԱՒՆ ԲԱՆԻՆ Մ[ո]ՌԱՑԸ ԼԻՆ, ԹԷ ԵՐԿԻՒՆՔՐ ԱԱ[ա]-
ՂԱՑ ՆՁԱԼ, ՈՒ ԵՐԿԻՐՔ Չ[ա]ՐԲԵՐԷՆ Վ[է]ՐԱ Չ[ա]ՐԲԵՐՈՎ
6 Կ[ա]ՏԱՍԱՒ ԱԿԱՑԸ Է Վ[ա]ԱԱ[ա]ՑԱՅ Խ[ո]ՍՔԱՒՐ· Է[ն]ՐՈՎ
Հ[այ]Ն ԱՇ[ա]ՀԱՐՀՆ Չ[ի]ՀԱՂՈՂՈՎ ԱՊԱԿԱՆԱԱ Կ[ո]Ր·
7 ԱՈՒՑԱՅԱ· Ե՛Ք Հ[այ]ՒՆԱԿԱՒԱՆ ԵՐԿԻՆՔՐ ՈՒ ԵՐԿԻՐՔ
ՆՈՅՆ Խ[ո]ՍՔՈՎ ԱԱ[ա]Հ[ա]ՊԱՆԱԱ Ե[ա]Ն, Հ[այ]ՒՆՎԷ Գ[ա]-
ՏԱՍԱՆՈՒՆ ՈՒ ԱՄՐԱՓԻՐԱՑ ՄԱՐԴՈՑ Կ[ո]ՐՍՏԱՆՈՒՆ
8 ՕՐՔ ԿՐԱԿԻ Համար ԱԱ[ա]Հ[ա]ՊԱՆԱԱ· ԵՒ ԱՍ ՄԻԿ
ԲԱՆՔ ձԵԳՄԷ Ծ[ա]ԱՈՒԱԿ Չ[ի]ԼԱՅ, ՍԻՐԵԼԻՆԵՐ, ՈՐ
Տ[է]ՐՈՂԸ ՔՈՎԸ ՄԻԿ ՕՐԱՑ Հ[այ]ԱՑ ԱԱ[ա]ՐԱՒԱՆ ԱՊԷՍ
9 Է, Համ Հ[այ]ԱՐ ԱԱ[ա]ՐԻՆ ՄԻԿ ՕՐԱՑԱՆ ԱՊԱ· Ն[է]ՐԸ
Չ[ա]ՅՑԵՐՆԵՐ Է[ն] Խ[ո]ՍՄՈՒՆՔՐ, ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ԱՆԱՆՑ
ՈՒՀԱՑՈՒՑԱԾ ԿՐ ԱԼԱՆԻՆ, Ի[ն]ՉԱՊԷՍ ՄԵԿ ԵՐԿԱՅ-
ՆամԻ Կ'ԵԼԱՅ· Ի[ն]Չ[ու] ՈՐ Չ[ա]ՂԸՐ ՈՐ ՄԻԿԸ ԿՈՐ-
ՍԱԻ, Հ[այ]ԱՊԱ ՈՐ ԱՄԻՆՔՐ ԱԱ[ա]ԱՂԽ[ա]ՐԱՆՔԻ Դ[ա]Ն,
10 Ո[ր]ԱԿԱՆ Տ[է]ՐՈՂԸ ՕՐԸ Ո դ·ՊԻ ԱՂԱ ՊԻՍԻ Գ·ԱՅ,
ՆՈՐ ԱՌԱՍԻՆՔՐ ԵՐԿԻՆՔՐ ԱԱ[ա]ՍԻՒ Չ[ա]Ռ·Ա[յ]ԻՆՔՈՎ
ՊԻՍԻ ԱՆՑՆԻ, ՈՒ ԱԱ[ա]ՐԵՐՔԻՆԵՐՐ Բ[ո]ՐԲՆԱԾ ՊԻ-
Տ[ի] Լ[ա]Ծ[ա]ՒՆ, ԵՐԿԻՐՈՒ ԱՂ ՈՒ ԲՆ Դ·ՈՐԴՔԻՐ ՈՐ
11 ԱՒՈՐ ՄՂԸՐ ԿՐ Գ·ԱՌՈՒՆ Ա[յ]ՍՈՒ ՊԻՍԻ ԱՊՐԱՆ ՝ Ո[ւ]Ա-
ՍՒ ԱՍ ԱՄԷՆ ԲԱՆԵՐՐ ՈՐ ՊԻՍԻ Լ[ա]Ծ[ա]ՒՆ, ձԼ-
Գ[ի] ԲՆՉԱՆ ՄԱՐԴԿ ԸՂԱՂ ԿՐ Վ[այ]ԼԷ Դ·ՈՐԲԸ
ՎԱՐՈՒՆՊ[ա]ՀՈՎ ՈՒ Բ[ա]ՐԵԱԱ[ա]ՑՈՒ[մ]ՔՈՎ ՝ ՍԱԱ-
12 ՍԵԼՈՎ Ու ԱՓՍՓԱՑՈՎ Ա[ա]ՒՈՒԾՈՑ Օ[ր]Ա[ն]ՔՆ
Ա[ն]ՑՆԼՈՒ ՝ Ո[ր]ՈՑ ԱՐԻՒՆՔՐ Կ[ա]ՄԱՒՈՎ Ա[յ]ՍՈՒԱ
ՊԻՍԻ Լ[ա]Ծ[ա]ՒՆ ՝ ՈՒ ԱԱ[ա]ՐԵՐՔԻՆԵՐ Բ[ո]ՐԲՆԱԾ
13 ՊԻՍԻ Հ[այ]ՒՆ ՝ Ա[յ]ՍՈՒՆ Իր Խ[ո]ՍՏՈՒՆԱԲԻՆ Հ[այ]-
Մ[ե]ՑԱՒ ՆՈՐ ԵՐԻՆՑ ՈՒ ՆՈՐ ԵՐԿԻՐ Մ[ի] Կ[ո]ՍԱ-
ՆԵՆՔ , ՈՐՈՆՑ ՄԻՋ ԱՐԴ ԱՐԱԲԻՒՆ Կ[ո]ՒՆԱԿԻ ,
14 Ա[յ]ՍՈՒՄ , ՍԻՐԵԼԻՆԵՐ , ՍԱՈՒՆՑ ՍԱԱՏԼՈՒ Ջ[ա]-
Նադ[ի]Ք , ՈՐ ԱՒՆ ձԵՂ ԱՆԲԻԾ ՈՒ ԱՆԱԱՍԱ Գ·ԱՒՆ
15 Խ[ա]ՂԱՂԱՏԱԲԻՒՆՈՎ · ԵՒ Մեր Տ[է]ՐՈՂԸ ԵՐԿԱՅՆՄԷ-
ՍՈՒԹԻՒՆԸ ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ ԱՆԱՊԱՍ Գ·ԱՒՆ
16 Իհ[ա]ՍԱՒԱԲԻՒՆՈՎ ՔՐԵՑ ձԵՂՔ· Վ[ի]ՆՉԱՊԷՍ ՈՐ
ԱՄԷՆ Թ[ո]ՒՂԹԵՐՈՒՆ ՄԻՋ Ա[յ]ՍՈՒ ԱԱ[ա]ՐԵՐՍԱՒ ՎԸ-
ԲԱՅՍՈՎ ԿԸ Խ[ո]ՍԻ · ՈՐՈՆՑ ՄԻՋ Գ·ԱՆԻ Մ[ի] Գ·ԺՈՒԱ-
ԲԻՒՆՑ Է[ն]Ե[ա]Ե[ա]ՒՆ , ՈՐ Գ·ԱՒՆԻՆՔ ՈՒԳՁԱ-
ՆԵՐԸ ՈՒ ԱՆՀԱՍԱՒԱՒՆԵՐԸ Ժ[ո]ՒՈ Կ[ա]ՄՔԸ ԿԸ Գ·ԱՐ-
ձԵՒՆՔ , ԲՆԱՒՈՐ ԱՒՐԻՉ Գ·ԻՐՔԵՔՆ ԱՂ ԵՐԵՑՆ ԱՆ-
17 ձԵՆ Կ[ո]ՐՍՏԱՆՈՒՆ Համար · Ի[ր]ԱՒԻՒՆ Գ·ԱՒ , ՍԻ-
ԲԵԼԻՆԵՐ , Գ·ԱՈՒՑԱ[յ]ՔՆ Գ·ԻՒՆԱՒՈՎ Ն[ա]ԽԳԻՒ Ձ[է]Ղ,
ՈՐ ՉԸՂԱՅ ԹԷ ԱՆՕՐԻՆԱԲՈՒՆ Խ[ա]ԽԷ[ա]ՒՆԵՆ
ԲՆՆՈՒԱԾ ձԵՐ Հ[այ]ՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ Խ[յ]ՍՔ ·
18 Ե՛Հ[ա]ՒՈ ԱՃԵՑՔ Մ[ե]Ր Տ[է]Ր ՈՒ Փ[ի]ԼԻՆ Ք[ի]ՍՈՒ
Ք[ր]ԻՍ[տ]ՈՍԻ Չ[ա]ՈՐՀ·Ք[ո]ՐԸ ՈՒ Գ·ԻՍՈՒԹԻՒՆՈՎԸ · Գ·Ա-
ՆՈՒ Փ[ա]Ռ·Ք Հ[այ]ՒՆ ԱՂ ՈՒ Մ[ի]ՒՆՉ Չ[ա]Ւ[ի]ՒՆԱԿԱՆ
ՕՐԻՆ ԱՂ · Ա[մ]Ե[ն] ·

= Գ·Լ· ա· 13·
Բ Ց=գ· 17·
Գ ա Տ[է]Ր· գ· 1· բ Տ[է]Ր· գ· 1· Ց=գ· 18·
Դ Գ·Լ· բ· 10·
Ե Ե[ա]Ս· ե· 19· Ե[ր]Ե[մ]Ի· Ժ[ո]Ւ· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 22· 27· Մ[ա]Ա· Ի[ն]Ա· 48· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ[ո]Ւ· 45·
Զ Ս[ա]Ղ· Ի[ն]Ա· գ· 4·
Է Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
Ը Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
Թ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
Ժ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԱ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԲ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԳ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԴ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԵ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԶ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԷ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԸ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
ԺԹ Ա[մ]Ր· բ· 3· Ե[ր]Ե· Ժ· 37·
Ի Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Լ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Խ Մ[ա]Ա· ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Ծ ա Պ[ե]Տ· ա· 15· ա Թ[ե]Ո· գ· 13· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23·
Կ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 9·
Հ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 18· ա Կ[ո]Ր· Ժ[ո]Ւ· 24· ա
Ձ Ե[ա]Ս· Կ[ի]· 17· Կ[ղ]· 22· Ց=գ· [ա]· 1· 27·
Ղ ա Կ[ո]Ր· ա· 8· Ժ[ո]Ւ· 58· Փ[ի]Լ· ա· 10· ա Թ[ե]Ո· գ· 13· Ե[ն]Չ[ի]Կ· 23·
Մ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 9·
Յ Ս[ա]Ղ· Ա[ր]· 26· Ե[ա]Ա· ե· 1· Մ[ա]Ա· Ի·գ· 35· Մ[ա]Ր· Ժ·գ· 31· Ե[ր]Ե· ա· 11· Ց=գ· [ա]· 31· [ա]· 1·
Ն ա Պ[ե]Տ· ա· 15·
Շ ա Կ[ո]Ր· ա· 7· Տ[է]Ր· բ· 13·
Ո Ս[ա]Ղ· ձ· 5· Ե[ա]Ա· ԼԳ· 4·
Չ Ո[ր]Ք· ա· 4· Հ[ի]Ր· 10·
Պ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Ջ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Ռ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Ս Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Վ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Տ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Ր Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Ց Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Ւ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Փ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Ք Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Օ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Ֆ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Ա Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Բ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Գ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Դ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Ե Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Զ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Է Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Ը Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Թ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Ժ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԺԱ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԺԲ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԺԳ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԺԴ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԺԵ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԺԶ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԺԷ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԺԸ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԺԹ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Ի Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԻԱ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԻԲ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԻԳ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԻԴ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԻԵ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԻԶ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԻԷ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԻԸ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԻԹ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Լ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԼԱ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԼԲ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԼԳ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԼԴ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԼԵ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԼԶ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԼԷ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԼԸ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԼԹ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Խ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԽԱ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԽԲ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԽԳ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԽԴ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԽԵ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԽԶ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԽԷ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԽԸ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԽԹ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Ծ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԾԱ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԾԲ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԾԳ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԾԴ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԾԵ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԾԶ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԾԷ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԾԸ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԾԹ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Կ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԿԱ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԿԲ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԿԳ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԿԴ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԿԵ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԿԶ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ԿԷ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ԿԸ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ԿԹ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
Հ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՀԱ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՀԲ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՀԳ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՀԴ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՀԵ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՀԶ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՀԷ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՀԸ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՀԹ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
Ղ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՂԱ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՂԲ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՂԳ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՂԴ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՂԵ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՂԶ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՂԷ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՂԸ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՂԹ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
Ճ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՃԱ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՃԲ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՃԳ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՃԴ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՃԵ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ· 30· ա Թ[ե]Ո· ե· 2· Ց=գ· 15·
ՃԶ Ե[ա]Ս· Լ· 18· ա Պ[ե]Տ· գ· 20· Հ[ի]Ր· 15· Ե[ն]Չ[ի]Կ· Ժ[ո]Ւ· 23· 32· Լ·Գ· 11·
ՃԷ Հ[ա]Մ[ո]Ր· բ· 4· ա Տ[է]Ր· բ· 4·
ՃԸ Մ[ա]Ա· Ի·գ· 45· Գ·Ա[ն]Հ· Ժ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ասելոցը կը նկարագրէ Քրիստոսի անձը՝ որպէս Միջնորդ յաւիտենական կեանքը ունենալու։ Առաջին հետ հաղորդակցութիւն ունենալով։ 5 կը յորդորէ որ ասոր հետ ամբողջ վարք ալ ունենան, որ փրկութիւն մը ըլլայ թէ մեր հաւատքին գաւառներէն և հաղորդութիւնը ճշմարիտ է։ և որ հաւատաց ապահովութիւն մը ունենանք թէ Քրիստոսի մահուամբը մեր մեղքերուն թողութիւն կայ։

1 Կ՚ունայ բանին վրայով՝ որ սկիզբէն էր, ո՛ր բուն համար լսեցինք, որն որ մեր աչքերովըէ տեսանք, Հոգուն նայեցանք և ու մեր ձեռքերը
2 չոչափեցին. (Եւ կեանքը Հայտնուեցաւ, ու տեսանք և կը վկայենք և ու ձեզի կը պատ֊մենք ան յաւիտենական կեանքը, որ Հօրը
3 քովը էր ու մեզի յայտնուեցաւ.) Ինչ որ տե֊սանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք, որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունենաք. Ու մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու իր
4 Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի հետ։ Եւ ասբանները կը գրենք ձեզի, Հոր ձեր ուրախ֊թիւնը կատարեալ ըլլայ։
5 Եւ ասիկա է ան պատգամը որ իրմէն լսե֊ցինք ու ձեզի կը պատմենք, Թէ Աստուած լոյս է, ու անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ։
6 Թէ որ ըսենք թէ Անոր հետ հաղորդութիւն ունինք, ու խաւարի մէջ պտրտինք, սուտ կը
7 դրուցենք և ճշմարտութիւնը չենք բներ։ Հա֊պա թէ որ լուսոյ մէջ գտնինք, ինչպէս որ ա֊նիկա լուսոյ մէջ է, իրարու հետ հաղորդա֊թիւն կ՚ունենանք, ու անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղքէ կը սրբէ։
8 Թէ որ ըսենք թէ Մենք մեզի մը չունինք, ինքզինքնիս կը խաբնինք, ու մեր մէջը ճշմար֊
9 տութիւն չկայ։ Թէ որ խոստովանինք մեզ֊քերնիս, հաւատարիմ ու արդար է անոնք մեզ մեղքերուն թողութիւն տալու, և մեզ բոլոր
10 անիրաւութենէն սրբելու։ Թէ որ ըսենք թէ Մենք մը չգործեցինք, սուտպրուց կ՚ընենք անիկա, ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ։

ԳԼ. Բ

1 Կը գրուշացնէ սիրասիրեան մեղքերէն։ 3 Կը տարբերեցնէ թէ ճշմարտապէս գԱստուած ճանչցողը կը կատարէ անոր պատուիրանները պահելուն մէջ։ 9 Թէ եղբայրները սիրելու։ 15 և աշխարհը չսիրելու մէջ։ 18 Պարտիճը հետուն կենալու մասին բերելու։ 20 օրհնեց մեսրասիրեցիներուն ասատանա պատկերը ապահով և ապառ կ՚ըլլան հաստատուն հաւատքով և սուրբ վարքով պահպանուած։

1 Իմ որդեակներս, աս բաները ձեզի կը գրեմ որ մեղք չգործէք։ և թէ որ մէկը մեղք գոր֊ծելու ըլլայ, Հօրը քով բարեխօս ունինք
2 Յիսուս Քրիստոս արդարը։ Ինք անիկա մեր մեղքերուն քաւութիւն է, և չէ թէ միայն մերինիերուն, հապա բոլոր աշխարհին ալ։
3 Ու ասով գիտենք թէ անիկա ճանչցանք, թէ որ անոր պատուիրանները պահենք։
4 Ան որ կ՚ըսէ թէ Ես անիկա ճանչցայ, ու ա֊նոր պատուիրանները չպահեր, Նոտիաօս է,
5 և անոր մէջը ճշմարտութիւն չկայ։ Բայց ան որ անոր խօսքը կը պահէ, Իրաւցընէ իր մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը։ Ասով իր ճանչ֊
6 նանք թէ անոր մէջն ենք։ Ան որ կ՚ըսէ թէ անոր մէջը կը բնակի, Հանապազ պէտք է որ քայէ՝ ինքնոր որ անիկա քայեց։
7 Սիրեալներս, Նէ թէ մէկ նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի, Հապա ան հին պատուի֊րանքը որ սկիզբէն ի վեր ունէիք. և հին պա֊տուիրանքը ան խօսքն է, որ դուք սկիզբէն
8 լսեցիք. Դարձեալ Նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի, որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու ձեր մէջը. Ինչուան որ խաւարը կ՚անցնի, ու ճշմա֊
9 րիտ լոյսը արդէն կ՚երևնայ։ Ան որ կ՚ըսէ թէ լուսոյ մէջ է, ու իր եղբայրը կ՚ատէ, անիկա
10 տակաւին խաւարի մէջ է։ Ան որ իր եղբայրը կը սիրէ, լուսոյ մէջ կը բնակի, ու իր մէջը
11 դայթակղութիւն չկայ։ Բայց ան որ իր եղբայ֊րը կ՚ատէ, խաւարի մէջ է ու խաւարի մէջ կը քալէ, և չդիտեր թէ ուր կ՚երթայ, ինչու֊
12 որ խաւարը անոր աչքերը կուրցուցեր է։

12 Ակ գրեմ ձեզի, որդեակներք, ՚ինչու որ ձեր մեղքերը թողուած են անոր անուանը համար։
13 Կը գրեմ ձեզի, հայրեր, ՚ինչու որ գուք ճանչ-ցած անիկա ՚որ սկիզբէն է ։ Կը գրեմ ձեզի, երիտասարդներ, ՚ինչու որ գուք յաղ-
14 թեցիք ։ Կը գրեմ ձեզի, տղաքներ, ՚ինչու որ գուք ճանչցած Հայրը ։ Գրեցի ձեզի, հայրեր, ՚ինչու որ գուք ճանչցած անիկա որ սկիզբէն է ։ Գրեցի ձեզի, երիտասարդներ, ՚ինչու որ գուք ուժգի ք, և Աստուծոյ խօսքը ձեր
15 մէջը կը բնակի, ու չարեն յաղթեցիք ։ ՚Մի սիրեր աշխարհս, ոչ ալ իրք որ աշխարհս մէջ
16 է ։ ՚Թէ որ մէկը աշխարհը կը սիրէ, անոր ներսն դին Հօրը սէրը չկայ ։ քանզի ամէն բան որ աշխարհի մէջ է, մարմնոյ ցանկութիւնը ու աչոց ցանկութիւնը և աս կեանքիս ամ-
17 բարտաւանութիւնը, Հօրմէն չէ, հապա աս աշխարհէս է ։ ՚Աշխարհս ալ ի՚անցնի, անոր ցանկութիւնն ալ ։ բայց ան որ Աստուծոյ կամ-
18 քը կը կատարէ՝ յաւիտան կը մնայ ։ Որդեակներք, ՚վերջին ժամանակն է ։ ու ինչպէս որ լսեցիք ՚թէ Նեռը պիտի գայ, և արդէն յաս Նեռներ եկած են ։ ՚անկէ կ՚ին-
19 նանք թէ վերջին ժամանակ է ։ ՚Մեզմէ ելան սակայն մեզմէ չէին ։ ՚ինչու որ եթէ մեզ-մէ ըլլային, մեր հետը պիտի մնային ։ ՚Հապա ելան նշան, որ յայտնի ըլլան թէ անոնք ամէնը
20 մեզմէ չէին ։ Բայց գուք օծումէն ունիք
21 Աստուծմէն, ու ամէն բան գիտէք ։ Չգրեցի ձեզի ՚իբր թէ չգիտնալնիդ համար գիտուր, հապա թէ գիտէք անոր, ու նաև թէ ամէն
22 սուտ ճշմարտութենէ չէ ։ Ո՞վ է սուտա-խօս, եթէ ոչ ան որ կ՚ուրանայ թէ Յիսուս Քրիստոս չէ ։ անիկա է Նեռը որ կ՚ուրանայ
23 Հայրը ու Որդին ։ ՚Ամէն ով որ կ՚ուրանայ Որդին, անիկա Հայրն ալ չունի ։ [Ան որ կը խոստովանի Որդին, անիկա Հայրն
24 ալ կ՚ունի ։] Ուրեմն ինչ որ գուք սկիզ-բէն լսեցիք, ձեզ անիկա ձեր մէջը բնակի ։ Եթէ որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը բը-նակի, դուք ալ Որդւոյն ու Հօրը մէջ պիտի
25 բնակիք ։ Ինչ ասիկա է ան խոստումնը որ ինքը մեզի խոստացաւ, այսինքն յաւիտենա-
26 կան կեանքը ։ Ասիկա ձեզի գրեցի ձեզ
27 մոլորեցնողներուն համար ։ Ինչ ան օծումինքը որ գուք իրմէն ընդունեցիք՝ ձեր մէջը կը մնայ, ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցնէ ։ Հապա ինչպէս որ նոյն օծումինքը ձեզի կը սորվեցնէ ամէն բանի վրայով, և ճշմարիտ է ու սուտ չէ, և ինչպէս որ անիկա ձեզի սորվե-ցուց, անոր մէջը կեցէք ։
28 Ու հիմա, որդեակներք, անոր մէջը կեցէք, ՚որ երբ անիկա յայտնուի՝ մենք համարձա-կութիւն ունենանք, ու անկէ չամչնանք իր
29 գալուստեն ։ Եթէ որ գիտէք թէ անիկա արդար է, կ՚իմանաք թէ ամէն ով որ արդա-րութիւն կը գործէ՝ անկէ ծնած է ։

ԳԼ· Գ

1 Ճիշդցնելով Աստուծոյ անթագոհած տերը՝ որով մեզ իբրև որդիներ կ՚ընէ ։ 3 կը յորդորէ որ հնազանդութեամբ անոր պատուիրանները պահենք ։ 11 ու նաև եղբայրասիրութեան մէկ-մէկ օրինակ ։

1 Տեսէք՝ Հայրը ինաոր սէր ՚ընծայեց մեզի, ՚որ մենք Աստուծոյ որդիք կոչուինք ։ ասոր հա-մար աշխարհ մեզ չճանչնար, ՚ինչու որ զա-
2 նիկա ՚ը չճանչցաւ ։ Սիրելիներ, հիմա մենք Աստուծոյ որդիքն ենք, ու տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք ։ բայց գիտենք որ երբ անիկա յայտնուի, ՚անոր պէս պիտի ըլ-լանք ։ Հասն ալ անիկա պիտի տեսնենք՝ ինչ-
3 պէս որ է ։ Ինչ ամէն ով որ ասոր յոյսը անոր վրայ ունի, ինքզինքը կը մաքրէ ։ ինչպէս որ անիկա մա-
4 քուր է ։ Ամէն ով որ մեղք կը գործէ, անկա անօրէնութիւն ալ կը գործէ, ու մեղքը
5 անօրէնութիւն է ։ Ինչ գիտէք որ անիկա ա-նոր համար յայտնեցաւ, ՚որ մեր մեղքերը
6 վերցնէ ։ ու ան մէջը մեղք չկայ ։ Ամէն ով որ անոր մէջը կը կենայ՝ մեղք չգործեր ։ Ամէն ով որ մեղք կը գործէ՝ զանիկա տեսած չէ
7 ու զանիկա ճանչցած չէ ։ Որդեակներք, ՚մի կը ձեզ չխաբէ ։ Ան որ արդարութիւն կը գործէ՝
8 արդար է, ինչպէս որ Անիկա արդար է ։ Ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատանայէն է ։ ինչու որ Սատանան սկիզբէն ՚ի վեր կը մեղանչէ ։ ա-նոր համար Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ ։
9 ՚որ Սատանային գործերը քակէ ։ Ամէն ով

ե Գաղ· ե· 19 ։ Գոր· ը· 1։ Գաղ· գ· 19 ։ Ա· Կոր· ժդ· 3։ Ա Կոր· ժդ· 38 ։ Գաղ· ա· 7 ։
զ Ա Կոր· ժդ· 1։ Եփես· գ· 10 ։
է Հռոմ· ը· 29 ։ Ա Կոր· ժդ· 28 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 11 ։ Ա Կոր· ժդ· 23 ։ Ա Կոր· ժդ· 24 ։ Գաղ· ա· 19 ։ Ես· գ· 4 ։
ը Ա Կոր· ժդ· 11 ։
թ Ա Կոր· է· 31 ։ Ես· ա· 10 ։ գ· 15 ։ ժ Գաղ· ա· 24 ։ Ա Կոր· ժդ· 32 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 34 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 38 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 39 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 40 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 41 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 42 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 43 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 44 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 45 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 46 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 47 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 48 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 49 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 50 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 51 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 52 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 53 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 54 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 55 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 56 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 57 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 58 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 59 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 60 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 61 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 62 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 63 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 64 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 65 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 66 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 67 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 68 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 69 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 70 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 71 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 72 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 73 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 74 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 75 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 76 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 77 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 78 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 79 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 80 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 81 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 82 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 83 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 84 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 85 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 86 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 87 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 88 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 89 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 90 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 91 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 92 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 93 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 94 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 95 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 96 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 97 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 98 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 99 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 100 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 101 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 102 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 103 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 104 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 105 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 106 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 107 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 108 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 109 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 110 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 111 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 112 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 113 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 114 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 115 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 116 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 117 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 118 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 119 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 120 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 121 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 122 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 123 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 124 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 125 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 126 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 127 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 128 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 129 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 130 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 131 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 132 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 133 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 134 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 135 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 136 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 137 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 138 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 139 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 140 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 141 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 142 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 143 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 144 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 145 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 146 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 147 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 148 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 149 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 150 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 151 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 152 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 153 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 154 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 155 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 156 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 157 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 158 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 159 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 160 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 161 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 162 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 163 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 164 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 165 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 166 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 167 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 168 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 169 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 170 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 171 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 172 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 173 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 174 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 175 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 176 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 177 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 178 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 179 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 180 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 181 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 182 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 183 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 184 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 185 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 186 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 187 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 188 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 189 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 190 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 191 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 192 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 193 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 194 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 195 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 196 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 197 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 198 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 199 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 200 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 201 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 202 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 203 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 204 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 205 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 206 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 207 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 208 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 209 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 210 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 211 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 212 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 213 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 214 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 215 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 216 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 217 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 218 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 219 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 220 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 221 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 222 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 223 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 224 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 225 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 226 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 227 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 228 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 229 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 230 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 231 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 232 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 233 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 234 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 235 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 236 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 237 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 238 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 239 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 240 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 241 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 242 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 243 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 244 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 245 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 246 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 247 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 248 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 249 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 250 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 251 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 252 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 253 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 254 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 255 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 256 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 257 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 258 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 259 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 260 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 261 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 262 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 263 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 264 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 265 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 266 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 267 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 268 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 269 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 270 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 271 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 272 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 273 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 274 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 275 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 276 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 277 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 278 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 279 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 280 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 281 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 282 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 283 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 284 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 285 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 286 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 287 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 288 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 289 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 290 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 291 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 292 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 293 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 294 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 295 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 296 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 297 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 298 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 299 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 300 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 301 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 302 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 303 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 304 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 305 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 306 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 307 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 308 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 309 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 310 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 311 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 312 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 313 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 314 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 315 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 316 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 317 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 318 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 319 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 320 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 321 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 322 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 323 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 324 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 325 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 326 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 327 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 328 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 329 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 330 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 331 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 332 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 333 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 334 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 335 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 336 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 337 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 338 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 339 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 340 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 341 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 342 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 343 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 344 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 345 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 346 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 347 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 348 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 349 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 350 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 351 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 352 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 353 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 354 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 355 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 356 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 357 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 358 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 359 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 360 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 361 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 362 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 363 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 364 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 365 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 366 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 367 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 368 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 369 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 370 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 371 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 372 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 373 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 374 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 375 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 376 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 377 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 378 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 379 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 380 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 381 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 382 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 383 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 384 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 385 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 386 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 387 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 388 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 389 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 390 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 391 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 392 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 393 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 394 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 395 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 396 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 397 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 398 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 399 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 400 ։ Ա Տես· ա· 5 ։ Ա Կոր· ժդ· 401 ։

որ Աստուծմէ ծնած է՝ մեղք չգործեր, ›ինչպէս որ անոր սերմը իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ ծնած է։
10 Ասով յայտնի են Աստուծոյ զաւկները ու Սատանային զաւկները։ Ամէն ոք որ արդարութիւն չգործեր անիկա Աստուծմէ չէ, ևս ան ալ որ
11 իր եղբայրը չսիրեր։ ›Ինչպէս որ լսեիկ ան պատգամքէն զոր դուք սկիզբէն լսեցիք,
12 ‹որ միմիկմիկ սիրենք։ ‹Չէ թէ կայէնին պէս որ չարէն էր, ու իր եղբայրը սպաննեց։ Եւ ինչո՞ւ համար զանիկա սպաննեց. անոր համար որ իր գործերը չար էին, ու իր եղբօրը ‹››
13 ‹եղ› արդար։ Մի զարմնանաք, եղբայրներս,
14 ‹թէ որ աշխարհ ձեզ ատէ։ ‹Մենք գիտենք որ մենք կեանքի փոխադրեցանք, ›ինչու որ եղբայրները կը սիրենք։ ›Ան որ եղբայրը չսիրեր
15 մահուան մէջ կը մնայ։ ‹Ամէն ոք որ իր եղբայրը կ՚ատէ՝ մարդասպան է։ ‹՞ու գիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջը յաւիտենական
16 կեանք չունի։ ‹Ասով գիտցանք զ՚սէրը, որ անիկա իր կեանքը մեզի համար դրաւ։ Մենք ալ պարտաւոր ենք ›ի՛ եղբայրներու համար կեանքերնիս դնել մեր կեանքը։
17 Եւ որ ունի այս աշխարհս բարիքը ան, և իր եղբայրը բանի մը կարօտ կը տեսնէ՝ ու իր գութը անկէ կը զգէ, ›ինչպէ՞ս Աստուծոյ սէրը անոր մէջը
18 բնակած կ՚ըլլայ։ Որդեակներս, ›չէ թէ խօսքով ու լեզուով սիրենք, հապա գործով ու ճշմարտութիւնով։
19 ²Եւ ասով կը ճանչնանք թէ ճշմարտութենէն ենք, ու մեր սրտերուն համաձայնութիւնը
20 ›նովը անոր առջեւը պիտի հանգչեցնենք։ ‹Քանզի ‹թէ որ մեր սիրտերը մեզ կը մեղադրէն, ›Աստուած մեր սիրտերէն մեծ է՝ և ամէն բան գիտէ։ Սիրելիներ, ‹թէ որ մեր սիրտերը
21 մեզ չմեղադրեն, ²համարձակութիւն կ՚ունենք
22 ‹նոյնը Աստուծոյ առջեւը։ Եւ ‹ինչ որ խնդրենք կ՚առնենք անկէ, ›ինչու որ իր պատուիրանքը ›ները կը պահենք, ‹ու իր առջեւն հաճոյ եղած
23 բաները կ՚ընենք։ ²Եւ ասիկա է անոր պատուիրանքը, որ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոս անունը հաւատանք ‹ու մէկզմէկ սիրենք, ²›ինչպէս որ մեզի պատուէր տուաւ։
24 ²Եւ ան որ անոր պատուիրանքները կը պահէ ‹նոյնը մէջը կը կենայ, ու անիկա ալ անոր մէջը։ Եւ ասկէ գիտենք որ անիկա մեր մէջը կը կենայ, այսինքն ան Հոգիէն որ մեզի տուաւ։

Գ Լ · Գ

1 Կը պատուիրէ չհաւատալ ամէն վարդապետութեան, զանոնք կը պարզեանն թէ Աստուծոյ Հոգին ունէն։ այլ փորձել զանոնք ա՛ղբատիկ կանանցմէ։ ղ եւ շատ խաղաղով կը յորդորէ զանոնք եղբայրական սէր ունենալու։

1 Սիրելիներ, ›ամէն Հոգիի մի հաւատաք, ²հապա Հոգիները փորձեցէ՛ք՝ թէ արդեօք Աստուծմէ են։ ›Ինչու որ աշխարհիս մէջ շատ
2 ոտա մարգարէներ ելած են։ Ասով կրնաք ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին։ ‹Ամէն Հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմնովով եկած իր խոստովանի, անիկա Աստուծմէ է։ ²Եւ ամէն Հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմնովով եկած չընդխոստովանիր, անիկա Աստուծմէ չէ։ ու ասիկա ›ն Հակաքրիստոսին հոգին է, որուն համար լսեցիք թէ պիտի գայ, ‹ու հիմակուընկէ ալ աշխարհիս
4 մէջ է։ ›Դուք Աստուծմէ եք, որդեակներ, ու անոնց յաղթեցիք. քանզի մեծ է անիկա որ ձեր մէջն է, ‹քան թէ անիկա որ աշխարհիս
5 մէջն է։ ²Անոնք աշխարհէն են։ անոր համար աշխարհի վրայով կը խօսին, ևս աշխարհս
6 մեզի կ՚ընկ անոնց։ Մենք Աստուծմէ ենք։ ›Ան որ գԱստուած կը ճանչնայ՝ մեզի մեզի կ՚ընկ։ ան որ Աստուծմէ չէ՝ մեզի մեզի չընկեր։ ասով կը ճանչնանք ›ճշմարտութեան Հոգին ու խաբէութեան Հոգին։
7 ²Սիրելիներ, մէկզմէկ սիրենք, ›ինչու որ սէրը Աստուծմէ է։ ու ամէն ոք որ կը սիրէ՝ Աստուծմէ ծնած է, ու կը ճանչնայ գԱստուած։
8 Ան որ չսիրեր ›գԱստուած չճանչնար։ ›Ինչու
9 որ Աստուած սէր է։ ‹Ասո բանիս մէջ Աստուծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի եղաւ, ›որ Աստուած իր միածին Որդին աշխարհ խրկեց, որ անոր
10 միջոցով ապրինք։ Ասո բանիս մէջ է սէրը, ›որ չէ թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հապա որ անիկա մեզ սիրեց, ‹ու իր Որդին խրկեց
11 մեր մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու։ Սիրելիներ, ›թէ որ Աստուած մեզ ասանկ սիրեց,

չ ա Պետ · ա · 23 ·					
՟ Գէդ · բ · 19 ·					
՟ Գէդ · գ · 8 ·					
՟ Գէդ · ե · 2 · ե · 7 ·					
՟ Ցովհ · Յգ · 34 ·					
Յհ · 18 · Հովր · 23 ·					
Գէդ · գ · 7 · 21 · բ ·					
Ցովհ · 5 ·					
՟ Ծն · գ · 4 · 8 · Եբր ·					
Յա · 4 · Յգ · 11 ·					
՟ Ցովհ · Յհ · 18 · 19 ·					
Յհ · 14 · բ Տիմ · գ ·					
12 ·					
՟ Գէդ · բ · 10 ·					
՟ Գէդ · բ · 9 · 11 ·					
՟ Ա՛ռաք · ե · 21 · 22 ·					
Գէդ · գ · 20 ·					
՟ Գաղ · ե · 21 · Ցովհ ·					
բ · 8 ·					
՟ Ցովհ · գ · 16 · Յհ ·					
13 · Հռովմ · ե · 8 ·					
Եփես · ե · 2 · 25 ·					
Գէդ · գ · 9 · 11 ·					
՟ Ը Օր · Յհ · 7 ·					
Ղ՚ա · ի · գ · 11 ·					
՟ Գէդ · գ · 20 ·					
՟ Եփես · լգ · 31 ·					
Հռովմ · Յբր · 9 ·					
Եփես · գ · 15 ·					
Ցովհ · բ · 13 · ա					
Պետ · ա · 22 ·					
՟ Ցովհ · Յբ · 37 · Գէդ ·					
ա · 3 ·					
՟ ա Կոր · ի · 4 ·					
՟ Եփ · Յբր · 26 · Եբր ·					
Յ · 22 · Գէդ · բ · 28 ·					
՟ 17 ·					
՟ Պետ · լգ · 15 · Ղեսի ·					
18 · 19 · Ա՛ռաք · Յհ ·					
29 · Եբրայ · ի՛ծ · 12 ·					
Մատ · ե · 8 · բա ·					
22 · Մարկ · Յա · 24 ·					
Ցովհ · Յգ · 13 ·					
Յհ · 7 · Յգ · 23 ·					
24 · Ցակ · ե · 16 ·					
Գէդ · ե · 4 ·					
Ցովհ · գ · 29 · Ի ·					
31 ·					
՟ Ցովհ · գ · 29 · Յհ ·					
3 ·					
՟ Մատ · Իր · 39 ·					
Ցովհ · Յգ · 34 ·					
Յհ · 13 · Եփես ·					
ե · 2 · ա Թես · գ ·					
Տիմ · գ · 1 · բ Պետ ·					
բ · 1 · Գէդ · Յբ · 18 ·					
բ Ցովհ · 7 ·					
՟ ա Կոր · Յբ · 3 ·					
Գէդ · ե · 1 ·					
՟ Գէդ · բ · 22 · բ Ցովհ ·					
7 ·					
՟ բ Թես · բ · 7 · Գէդ ·					
բ · 18 · 22 ·					
՟ Գէդ · ե · 4 ·					
՟ Ցովհ · Յբ · 31 ·					
Յգ · 30 · Յգ · 11 ·					
ա Կոր · բ · 13 · Ե՛ս ·					
Եփես · բ · 2 · 12 ·					
՟ Ցովհ · գ · 31 ·					
՟ Ցովհ · Յհ · 19 · Յհ ·					
11 ·					
՟ Ցովհ · ը · 47 · Յ ·					
՟ 17 ·					
՟ ա Կոր · Յգ ·					
37 · բ Կոր · Յ · 7 ·					
Ե՛ս · ը · 20 · Ցովհ ·					
Յգ · 17 ·					
՟ Գէդ · գ · 10 · 11 · 23 ·					
՟ Գէդ · բ · 4 · գ · 6 ·					
Հովր · 16 ·					
՟ Ցովհ · գ · 16 · Հբ ·					
ռաքէ՛ · ե · 8 · ը ·					
32 · Գէդ · գ · 16 ·					
՟ Գէդ · ե · 11 ·					
՟ Ցովհ · Յհ · 16 ·					
Հռովմ · ե · 8 · 10 ·					
Տիտ · գ · 4 ·					
՟ Գէդ · բ · 2 ·					
՟ Մատ · Յգ · 33 ·					
Ցովհ · Յհ · 12 · 13 ·					
Գէդ · գ · 16 ·					

ասելնին մենք ալ կը պարտաւորինք մէկզմէկ
12 սիրել։ Մէկը երբէք Աստուած տեսած չէ.
թէ որ մէկզմէկ կը սիրենք, Աստուած մեր մէ-
ջը կը բնակի, ու անոր սէրը մեր մէջը կա-
13 տարեալ է։ Ասով գիտենք թէ մենք անոր
մէջը կը բնակինք՝ ու անիկա մեր մէջը, որ իր
14 Հոգիէն մեզի տուաւ։ Ու մենք տեսանք ու
կը վկայենք Հայրը Որդին Փրկիչ աշ-
15 խարհի փրկիչը ըլլալու։ Ով որ կը խոստովա-
նի թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է, Աստուած
անոր մէջը կը բնակի, ան ալ Աստուծոյ մէջ։
16 Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէ-
րը որ Աստուած մեր վրայ ունի։ Աստուած
սէր է, ու ան որ սիրոյ մէջ կը բնակի Աստու-
ծոյ մէջ կը բնակի, ու Աստուած անոր մէջը։
17 Ասով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ, որ
համարձակութիւն ունենանք դատաստանին
օրը. Հասն ալ ինչպէս է իրը, անոնկ ալ
18 մենք ենք աս աշխարհիս մէջ։ Սիրոյ մէջ վախ
չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը միկդի
կը ձգէ. ինչու որ վախը տանջանքի ենթակայ
է. ուստի ան որ կը վախնայ՝ սիրոյ մէջ կա-
19 տարեալ չէ։ Մենք զանիկա կը սիրենք, ին-
20 չու որ առաջ անիկա մեզ սիրեց։ Եթէ որ մէ-
կը ըսէ թէ ես Աստուած կը սիրեմ, ու իր եղ-
բայրը ատէ, անիկա սուտիստ է. քանզի ան
որ իր եղբայրը չսիրէր՝ որ կը տեսնէ, զԱս-
21 տուած՝ որ չտեսնէր, ինծո՞ր կրնայ սիրել։ Ու
անկէ ան պատուէրը ունինք, թէ ան որ զԱս-
տուած կը սիրէ՝ իր եղբայրն ալ սիրէ։

Գլ. Ե

1 Ան որ զԱստուած կը սիրէ, անոր որդիներն ալ կը սիրէ, ու
կը պահէ անոր պատուիրանները. 3 որովհետև Աստուածային
Ծնունդը մեզ կ'ենի։ 9 Յիսուս Աստուծոյ Որդին ըլլալով
կարող է մեզ փրկել։ 14 ու մեր աղերսները լսել։ որ կը
մատնացուցանի թէ մեր անձերուն և թէ ուրիշներուն հա-
մար։

1 Ամէն ով որ կը հաւատայ թէ Յիսուս որ
Քրիստոսն է, Աստուծմէ Ծնած է. ու ամէն
ով որ Ծնողը կը սիրէ՝ անկէ Ծնածն ալ կը սի-
2 րէ։ Ասով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ որդի-
ները կը սիրենք, երբոր Աստուած սիրենք ու
3 անոր պատուիրանները պահենք։ Ինչու որ
ասիկա է Աստուծոյ սէրը, որ անոր պատուի-
րանները պահենք. Ու անոր պատուիրանը-
4 ները ծանր բան չեն։ Վասն զի ան ամէնը որ
Աստուծմէ Ծնած է՝ աշխարհին կը յաղթէ. և
ասիկա է յաղթութիւնը որ աշխարհին կը յաղ-
5 թէ, այսինքն մեր հաւատքը։ Ո՞վ է որ աշ-
խարհին կը յաղթէ, եթէ ոչ անիկա որ կը
հաւատայ թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է։
6 Ասիկա է ան եկող Յորդանէ ու արիւնով, այս-
ինքն Յիսուս Քրիստոս։ չէ թէ միայն Յորդա-
նով Յորդան ու արիւնով։ Ու Հոգին է որ կը
վկայէ, ինչու որ Հոգին ճշմարտութիւն է։
7 Վասն զի երեք են որ Երկինքին մէջ կը վկայեն,
Հայրը, Բանը ու Սուրբ Հոգին, և ան երեքը
8 մէկ են։ Ու երեք են որ երկրի վրայ կը վ-
կայեն, Հոգին, Ջուրը ու արիւնը, և երեքը
9 միասին են։ Եթէ զմարդոց վկայութիւնը
կ'ընդունինք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի
մեծ է. Ինչու որ ասիկա է Աստուծոյ վկայու-
10 թիւնը, որ իր Որդւոյն համար վկայեց։ Ան որ
Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ՝ վկայութիւ-
նը իր մէջը ունի. ան որ Աստուծոյ չհաւատար՝
հաւաքսօս կ'ընէ անիկա, ինչու որ չհաւատար
ան վկայութեանը որ Աստուած իր Որդւոյն
11 համար վկայեց։ Եւ վկայութիւնը սա է, որ
Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ,
12 ու սա կեանքը անոր Որդւոյն մէջն է։ Ան
որ Որդին ընդունած է՝ կեանք ունի, և ան
որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ՝ կեանք
չունի։
13 Այս բաները գրեցի ձեզի՝ որ դիտնաք թէ
յաւիտենական կեանք ունիք զանուն Աստու-
14 ծոյ Որդւոյն անուանը որ կը հաւատաք։ Եւ ան
համարձակութիւնը որ մենք անոր կրնանք
ունինք՝ սա է, որ ինչ բան որ խնդրենք ըս-
15 համը իր կամքին համեմատ՝ կը լսէ մեզի։ Եւ
թէ որ դիտնանք թէ մեզի կը լսէ, ինչ որ խնդ-
րելու ըլլանք, ատիկա կը դիտնանք թէ կ'ստա-
նինք խնդրուածնիս որ կը խնդրենք իրմէն։
16 Թէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք
մը գործէց՝ չէ թէ մահացու, մեղ խնդրէ,
ու Աստուած անոր կեանք պիտի տայ անոնց
մահացու չեղած մեղքը գործողին. Մեղք կայ որ
մահացու է, չեմ ըսեր որ անոր համար խնդ-
17 րել։ Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, և մեղք
կայ որ մահացու չէ։
18 Գիտնանք որ ան ամէնը որ Աստուծմէ Ծը-
նած է՝ մեղք չգործեր. հապա ան որ Աստուծ-

---

3 Ցոհ. ա. 18. ա Տիմ. գ. 16. Տիտ. 20։
4 Գլ. բ. 5. Հռոմ. 15։
5 Ցոհ. ժգ. 20. Գլ. գ. 24։
6 Ցոհ. ա. 14. Գլ. ա. 1. 2։
7 Ցոհ. գ. 17։
8 Հռոմ. ժ. 9. Գլ. ե. 1. 5։
9 Հռոմ. ե։
10 Գլ. գ. 24. Հռոմ.
12։
11 Ցոհ. բ. 15. Գլ. բ. 28. գ. 19. 21։
12 Գլ. գ. 24։
13 Գլ. բ. 4. գ. 17։
14 Հռոմ. ը. 37. 39։
15 Ցոհ. ժգ. 24. ժե. 12։
16 Մատ. ժբ. 31։
17 Ցոհ. ժգ. 35. Գլ. գ. 9. դ. 4։
18 ա Կոր. ժե. 57։
Գլ. գ. 15։

5 Ցոհ. ժբ. 34։
6 Ցոհ. ժգ. 37. ժե. 26. ժգ. 13։ ա Տիմ. գ. 16։
7 Գլ. բ. 23։
8 Ցոհ. ա. 13։
9 Ցոհ. ժե. 23։
10 Ցոհ. ժգ. 15. 21. 23. ժե. 10. բ ժբ. 15։
11 Ցոհ. ա. 4։ Յայտ. ժբ. 17։
12 Ցոհ. ժ. 30։
13 Ցոհ. բ. 17. 18։ Ցոհ. ա. 39։
14 Մատ. գ. 8։ Մատ. ժա. 30։
15 Ցոհ. ժգ. 35։ Գլ. գ. 9։ դ. 4։
16 Մատ. գ. 16. 17։ ժե. 5։
17 Հռոմ. ը. 16։ Գաղ. գ. 6։
18 Գլ. գ. 22։ Ցոհ. բ. 8. Ցոհ. ե. 14. 15։ Մատ. ժե. 31։ 32։ Մարկ. գ. 29։ Ղուկ. ժբ. 10։ Ցոհ. ը. 46։ ժ. 26։
19 Ցոհ. ե. 16։ ժգ. 11։ Ցոհ. ժե. 9։
20 ա Պետ. ա. 23։ Գլ. գ. 9։

մէ ծնած է՝ իր անձը կը պահէ, ու չարը իրեն
19 չդպչիր։ Գիտենք որ մենք Աստծմէ ենք,
20 ու բոլոր աշխարհը չարին մէջն է։ Եւ գի-
տենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ, ու մեզի
միտք տուաւ, որ ճշմարիտը ճանչնանք. և
ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յիսուս
Քրիստոսի մէջ։ Ասիկա է ճշմարիտ Աս-
21 տուած ու յաւիտենական կեանք։ Որդեակ-
ներ, ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք։*

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

1 Կը յորդորէ մեկ պատասխանով սիրելի մը որ իր ո-
գիներուն մեկտեղ հաստատուն ապրիլն և
հաստատի մէջ։ 8 որ չկորչի թէ իրենց ստացած ճիւանը
վարձքը կատարեալներն։ 10 պատրիկ կու տայ չընդունիլ ան մո-
լորեցուցիչները։ որոնք Յիսուս Քրիստոսի Աստուածու-
պաստութիւնը չեն ընդ։

1 Երէցէն՝ ընտրեալ Տիկնոջը ու անոր որդիներ-
ուն, որ ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և
չէ թէ միայնակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ
2 ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,) Ան ճշմար-
տութեանը համար որ մեր մէջը կը մնայ, ու
3 յաւիտեան մեր հետը պիտի ըլլայ։ Շնորհք,
ողորմութիւն, խաղաղութիւն Հայր Աստուծ-
մէն և Յէր Յիսուս Քրիստոսէն՝ Հօրը Որդիէն
ձեր հետը ըլլայ ճշմարտութեամբ ու սիրով։
4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու որդիներէդ
գտայ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն այն պա-
տուիրանքին համեմատ՝ որ Հօրմէն առինք։
5 Եւ հիմա քեզի կ'ազաչեմ, օվ Տիկին, ոչ իբրե
թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հա-
պա այն որ սկիզբէն ունէինք, որ միկդմի սի-
6 րենք։ Եւ սէրը սա է՝ որ անոր պատուի-
րանքներուն համեմատ քալենք։ — պատուի-
րանքը սա է՝ որ ինչպէս սկիզբէն ի վեր լսե-

7 ցիք, անոր համեմատ քալէք։ Ինչու որ շատ
մոլորեցուցիչներ եղան աշխարհիս մէջ, որոնք
Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած չեն խոս-
տովանիր։ Ասանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու Հեռ-
8 է։ Զգուշացէք ձեր անձերուն, որ Հաչխա-
տանքնիս չկորսընցնենք, հապա որ լման
9 վարձք առնենք։ Ամէն ով որ յառնանք կը
դրժէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ
չկենար, անիկա Աստուած չունի. ան որ
Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կե-
10 նայ, անիկա Հայրն ալ ունի Որդին ալ։ Թէ
որ մէկը ձեզի գայ ու այս վարդապետութիւնը
չբերէ, զանիկա տունընդիդ մի ընդունիք,
11 և անոր Բարև մի ըսէք։ Քանզի ով որ անոր
Բարև կ'ըսէ, անոր չար գործքերուն հաղորդ
կ'ըլլայ։
12 Շատ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չու-
զեցի թղթով ու մելանով։ Յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան
բերան խօսիմ, որ մեր ուրախութիւնը կատարեալ
13 ըլլայ։ Բարև կ'ընեն քեզի քու ընտրեալ քե-
րոջդ որդիքը։†

= Ցակ · ա · 27 ·
= Գաղ · ա · 4 ·
ե Ղուկ · ի·գ · 45 ·
ի Ցակ · ժե · 3 ·
ր Ես · ի · 6 · խգ · 6 ·
Ծգ · 3 · Ցակ · ի ·
28 · Գաղ · ի · 28 ·
Հռոմ · ի · 3 · ա
Տիմ · գ · 16 · Տիտ ·
ը · 13 · Եբր · ա · 8 ·

ձ Հմր · 11 · 12 · 13 ·
= ա Կար · ժ · 14 ·
ո Ռուտ · ի՝ա·եշ·ձ·ի·ե
Աամն ·
—
= ա Ցակ · գ · 18 ·
գ Ցակ · 1 · Հմր ·
3 ·

ճ Ցակ · ը · 32 · Գաղ ·
ը · 3 · 14 · գ · 1 ·
ե · 7 · Կող · ա · 5 ·
ը Ես · ը · 12 · ա
Ցակ · գ · 4 · Եբր ·
ժ · 26 ·
փ ա Տիմ · ա · 9 ·
ք Հմր · 1 ·
և Հմր · 3 ·
ֆ ա Ցակ · ը · 7 · 8 ·

գ · 11 ·
խ Ցակ · ժգ · 34 · ժե ·
18 · Եփես · ե · 2 ·
ա Գաղ · գ · 8 · ա
Ցակ · գ · 23 ·
ծ Ցակ · ժգ · 15 · 21 ·
ժե · 10 · ա Ցակ ·
ը · 3 · ե · 3 ·
ն ա Ցակ · ը · 24 ·
շ ա Ցակ · գ · 1 ·

ն ա Ցակ · գ · 2 · 3 ·
ղ ա Ցակ · ը · 22 ·
գ · 3 ·
ի Գաղ · գ · 4 · Եբր ·
ժ · 38 · 39 ·
ա Ցակ · ը · 23 ·
ջ Ցակ · ը · 24 ·
Հռոմ · ժգ · 17 ·
ա Կար · ե · 11 · ժգ ·
22 · Գաղ · ա · 8 · 9 ·
ը Տիմ · գ · 5 · Տիտ ·

գ · 10 ·
ճ գ Ցակ · 13 ·
յ Ցակ · ժե · 13 · ա
Ցակ · ա · 4 ·
ղ ա Գաղ · ե · 13 ·
ո Ռուտ · ի՝ա·եշ·ձ·ի·ե
Աամն ·
—

---

* Ա Յովհ. ե. 21։ † Գ Յովհ. 15։

ԵՐԲՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

1 Առաքեալք կը գովի Գայիոսի բարեպաշտութիւնը. 3 և հիւրասիրութիւնը. 7 որով Տմետրիոս քարոզիչները կը պատուէր. 9 կը գանգատի Դիոտրեփեսին անխիղճ վարմունքին և անփառաբանութեանը համար. 11 որուն չար օրինակին դպրանոցաս պատուէր կու տայ. 12 Դեմետրեայ վկայութիւն մը կ'ընծայէ Դեմետրիոսին բարի համբաւին վրայով.

1 Երէցէն Գայիոս սիրելիին, – որն որ ես կը սի-
2 րեմ ճշմարտութեամբ. Սիրելի, ազօթք կ'ը-
նեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու ա-
ռողջ բլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջո-
3 ղութեան մէջ է. ինչու որ չատ ուրախացայ,
երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու
ճշմարտութեանդ վրայով վկայեցին, ինչպէս
4 որ դուն ճշմարտութեամբ կը քալես. Ասկէ
մեծ ուրախութիւն մը չունիմ, որ կը լսեմ թէ
իմ որդիներս ճշմարտութեան մէջ կը քալեն.
5 Սիրելի, դուն հաւատարմաբար կ'ընես, ինչ-
6 որ կ'ընես եղբայրներուն և օտարներուն. Ո-
րոնք եկեղեցիին առջեւը վկայեցին քու սի-
րոյդ վրայով. որ եթէ աստուածահաճոյ կերը-
պով զանոնք ճամբայ դնես, արդէկ պիտի ընես.
7 ինչու որ Անունին համար ելան, ոչ
8 հեթանոսներէն բան մը չեն առներ. Ուստի
մենք պարտաւոր ենք անոնկներուն ընդու-
նել, որ ճշմարտութեանը գործակից բլլանք.
9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտրեփես որ
մէջերնին առաջին բլլալ կ'ուզէ, մեզ չընդու-
10 նիր. Ասոր համար թէ որ գամ, անոր բուած
գործերը պիտի յիշեմ, որ մեզի գէմ չարաս-
կրաստելով չարախօսութիւն կ'ընէ. և տակաւ
զոհ չեզած՝ ինքը չընդունիր եղբայրները, ու
անոնք որ կ'ուզեն ընդունել կ'արգիլէ, ու եկե-
11 ղեցիէն ալ կը հանէ. Սիրելի, չհաւնիս նմանող
մի բլլար, հապա բարիին. Հոն որ բարիք կը
գործէ՝ Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք կը
12 գործէ՝ անիկա զԱստուած տեսած չէ. Դե-
մետրիոսին համար համբաւ ալ կը վկայեն, բուն
իսկ ճշմարտութիւնն ալ. մենք ալ կը վկա-
յենք, և դուք գիտէք որ մեր վկայութիւնը
ճշմարիտ է.
13 Շատ բան ունէի գրելու, բայց չեմ ուզեր
14 մելանով ու գրիչով քեզի գրել. Սակայն յոյս
ունիմ մօտիկը քեզ տեսնելու, ու բերան առ
15 բերան պիտի խօսինք. Խաղաղութիւն քեզի.
բարեկամները քեզի բարև կ'ընեն. բարև բրէ
ոչ բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն անունովը.

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

1 Առաքեալը կը յորդորէ քրիստոնեաները որ հաստատ կենան հաւատքին գաւանութեանը մէջ. 4 Նամանաւանդ անոնց իրենց խաբեպայ վարդապետներ մտած են մէջերնին՝ որ գանոնք մերժելուն պատճառ վարդապետութեանը ու վարուցքներն համար ասոնցպէս պատիժ պատրաստած է. 20 իսկ բարեպաշտութեան վրայով կ'հրամայէ նոցա Աստուծոյ սէրը ընծեմ. Սուրբ Հոգին օգնականութեանը կրնան հաստատուն կենալ. չնորհաց ուխտ. ուռնէրնին պահել և ուրիշներն ալ ազատել ու մոլորեցուցիչներուն որոգայթներէն.

1 Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ ու Յա-
կոբոսին եղբայրը, ձեզի որ Հայր Աստուծմէն
սրբուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն պա-
2 հուած և կանչուած. Ողորմութիւն ու խա-
ղաղութիւն և սէր ձեր վրայ չատնայ.
3 Սիրելիներ, բոլոր չանքը վրաս առնելով
ձեզի գրելու. Հասարակաց փրկութեանը հա-
մար, ի՞նչ ստիպ հարկ տեսայ ձեզի գրել ու
յորդորել հոս մրցիլ ան հաւատքին համար որ
4 անգամ մը սրբերուն աւանդուեցաւ. Որովհե-
տև մեզ քանի մարդիկ գաղտուկ մտան, հա-
նձնած որ առաջուց ասոր դատապարտութեանը
համար որոշուած էին, ամբարիշտներ, որ մեր
Աստուծոյ չնորհքը հանդուգն ակութեան գոր-
ծոցին, և մի միայն Իշխանը ու մեր Տէր
5 Յիսուս Քրիստոսը ուրացան. Արդ կ'ուզեմ

ա Ա Ղուկ. ա. 4։ Գործ. ա. 13։
բ Ա Կոր. ա. 1։
գ Ա Կոր. ա. 1։
դ Ա Կոր. ա. 1։
ե Ա Կոր. ա. 1։
զ Ա Կոր. ա. 1։
է Ա Կոր. ա. 1։
ը Ա Կոր. ա. 1։
թ Ա Կոր. ա. 1։
ժ Ա Կոր. ա. 1։
ի Ա Կոր. ա. 1։
ժա Ա Կոր. ա. 1։
ժբ Ա Կոր. ա. 1։
ժգ Ա Կոր. ա. 1։
ժդ Ա Կոր. ա. 1։
ժե Ա Կոր. ա. 1։
ժզ Ա Կոր. ա. 1։
ժէ Ա Կոր. ա. 1։
ժը Ա Կոր. ա. 1։
ժթ Ա Կոր. ա. 1։
ի Ա Կոր. ա. 1։
իա Ա Կոր. ա. 1։
իբ Ա Կոր. ա. 1։
իգ Ա Կոր. ա. 1։
իդ Ա Կոր. ա. 1։
իե Ա Կոր. ա. 1։
իզ Ա Կոր. ա. 1։
իէ Ա Կոր. ա. 1։
իը Ա Կոր. ա. 1։
իթ Ա Կոր. ա. 1։
լ Ա Կոր. ա. 1։
լա Ա Կոր. ա. 1։
լբ Ա Կոր. ա. 1։

մեռքերնիդ բերել, թէև արդէն գիտէք ա-
սիկա , Ա՛ն Տէրը որ ժողովուրդը եգիպտոսի
երկրէն ազատեց , Հեռուը չհաւատացողները
6 կորսնցուց ։ Եւ ան հրեշտակները՝ որ իրենց
իշխանութիւնը չպահեցին , հապա իրենց բը-
նակութիւնը ձգեցին , մինչեւ նետուր կապե-
րով խաւարի մէջ պահեց մեծ օրուան գա-
7 տաստանին ։ Ինչպէս Սոդոմ ու Գոմոր և ա-
նոնց շրջապատը նման բաները որոնց
սոսկ նման պատկեցան ընկերներուն մար-
միներն եռեւէն երթալով , առչնիս օրինակ կե-
ցեր են՝ յաւիտենական կրակին դատապար-
8 ուելով ։ Նոյնպէս ալ սոյն երազատես մարդիկ
բաներն ալ մարմինը կը պղծեն , տէրութիւ-
նը կ՚անարգեն , փառաւորութիւն կը
9 հայհոյեն ։ Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը
երբոր Սատանային դէմ դնելով Մովսէսին
մարմինին համար կը վիճէր , չհամարձակե-
ցաւ հայհոյութեան դատապարտութիւն բե-
րել անոր վրայ , հապա բաւ , Տէրը յանդի-
10 մանէ քեզ ։ Իսկ սոյնը ան բաներուն որ չեն
հասկընար՝ հայհոյութիւն կ՚ընեն ։ Եւ ան բա-
ներուն որ բնականաբար անբան անասուններու
11 պէս գիտեն , անոնց մէջ կ՚ապականին ։ Վայ
անոնց՝ որ կայենին ճամբովը գացին , ու
բաղաամին մոլորութեանը դէմ ցանկութեամբ
վարձքի եռեւէ գացին , Ե՛ւ կորխին հակառա-
12 կութեանը պէս կորսուեցան ։ Անոնք Ե՛ներ սի-
րոյ խնդոյքներուն մէջ պատուներ են , ու ձեզի
հետ կերուխումի նստած առնոնին աներկիւղ
իրենց անձը կը կերակրեն ։ Անջուր ամպեր
հողմերէն քշուած , պտուղին կորսնցուցած
ծառեր , բերբ չունեցող , Երկու անգամ մե-
13 ռած , արմատէն խլուած ։ Ցոփ ալիքներ ,
որ իրենց անձերուն ամօթը կը
փրփրցընեն ։ մոլորական աստղեր , որոնց հա-
մար խաւարին մէջը պահուած է յաւիտեան ։

14 Ադամէ վրայ մարգարէացաւ Ենովք ալ՝ որ
եօթներորդ էր Ադամէն , ու բաւ , Ա՛ն Տէ-
15 րը կու գայ իր Սրբոց բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ , Ամենուն
դատաստան ընելու , ու բոլոր ամբարիշտները
յանդիմանելու իրենց բրած ամբարշտութեա-
նը բոլոր գործերուն համար , և բոլոր խոս
խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւոր-
16 ները անոր դէմ խօսեցան ։ Ասոնք տրտնջող-
ներ — բրթմնջողներ են , որոնք իրենց ցան-
կութիւններուն համեմատ կ՚երթան , և իրենց
բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը գրա-
ցնեն , — և չարի համար երեսպաշտութիւն կ՚ը-
17 նեն ։ Բայց դուք , սիրելինե , մեռքերնիդ
բերէք այն խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի առաքեալներէն առաջուց գրուցուեցաւ ։
18 Որ ձեզի կ՚ըսէին թէ՝ Վերջի ժամանակը մարդ
ընողներ պիտի գան , որոնք իրենց ամբա-
րիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի երթան ։
19 Ասոնք ինքզինքնին զատող , Հնչասրներ
20 են , որ Հոգին չունին ։ Բայց դուք , սիրելի-
ներ , Հաւատերնիդ չինելով ձեր ամենասուրբ
հաւատքին վրայ , և Սուրբ Հոգիով Աղօթք
21 ընելով , Ա՛նձերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պա-
հեցէք՝ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմու-
թիւնը սպասելով յաւիտենական կենաց հա-
22 մար ։ Եւ խորհուրդ ընելով՝ անոնց ոմանց
23 ցէ՛ք ։ Եւ Հանեցէք վախով ապահովցնե՛ք Ուրա-
կներն յափշտակելով Հուրէն , առելով Նոյնպէս
նէն ատոնոնց Հանդ երթն ալ ։
24 Ի՛նչ անոր՝ որ կարող է ձեզ Հանրիծ պահել ,
և իր փառքին առջեւ անարատ կայնեցնել ,
25 ցնծութիւնով , Մեր փրկչին Միակ Աստուծոյ [մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին Ձեռ-
քով] փառք ու մեծութիւն , զօրութիւն ու
իշխանութիւն [բոլոր դարերէն առաջ ,] և
հիմա ու բոլոր դարերու մէջ ։ Ամէն ։

Լ ա Կար · ժ · 9 ։
Ի Թես · ժգ · 29 · 37 ։
իգ · 04 · Սաղ · Ճգ · 29 · 37 ։
իգ · 04 · Սաղ · Ճգ · 19 ։
Եբր · գ · 17 · 19 ։
Ե Ցակ · ե · 44 ։
Ի ր Պետ · բ · 4 ։
Ճ Յայտ · ի · 9 ։
Ի Դան · ժԲ · 24 · ր Օր · իԲ · 23 · ր Պետ · բ · 6 ։
Ի ր Պետ · բ · 10 ։
Ի Եվ · իբ · 28 ։
Ի Դան · ժ · 13 · ժր · 1 · Յայտ · ժբ · 7 · ր Պետ · բ · 11 ։
Ի Ջաք · գ · 2 ։
Լ ր Պետ · բ · 12 ։
Ա Դան · գ · 5 · ա Ցակ · գ · 12 ։
Ի Թես · իբ · 7 · 21 · ր Պետ · բ · 15 ։
Ի Թես · ժգ · 1 · Եզ · 1 ։ ր Պետ · բ · 15 ։
Ի ր Պետ · բ · 13 ։
Ա ա Կար · ժա · 21 ։
Ա Ածագ · իե · 14 ։
Ի ր Պետ · բ · 17 ։
Ի Եվեհ · գ · 14 ։
Ա Ածագ · ժբ · 13 ։
Ի Ես · ծե · 20 ։
Ի Փիլ · գ · 19 ։
Ա ր Պետ · բ · 17 ։
Ի Դան · ե · 18 ։
Ի ր Օր · լԳ · 2 ։ Դան · է · 10 · Ջաք · ժգ · 5 · Մատ · իե · 31 · ր Թես · ա · 7 ։
Ա Յայտ · ա · 7 ։
Ա ա Թագ · բ · 3 ։
Սաղ · լա · 18 · գԳ · 4 · Մաղ · գ · 13 ։
Ֆ ր Պետ · բ · 18 ։
Ա Ածագ · իբ · 21 · Ցակ · բ · 1 · 9 ։
Ի ր Պետ · գ · 2 ։
Ա ա Տիմ · գ · 1 · բ Տիմ · գ · 1 · գ · 3 · ր Պետ · բ · 1 · գ · 3 ։
Ի Ածագ · իգ · 7 · Ովս · գ · 14 · Ի · 10 ։
Եբր · ժ · 25 ։
Ա ա Կար · բ · 14 · Ցակ · գ · 15 ։
Ի Կոչ · բ · 7 · ա Տիմ · ա · 4 ։
Ի Հռոմ · ը · 26 · Ե. Փիլ · գ · 18 ։
Ես · բ · 13 · ր Պետ · գ · 18 · 13 ։
Ի Հռոմ · ժա · 14 · ա Տիմ · գ · 16 ։
Ա Ածագ · գ · 11 · ա Կար · գ · 13 · Ջաք · գ · 8 ։
Ջաք · գ · 4 · 5 · Յայտ · գ · 4 ։
Ա Հռոմ · ժգ · 25 · Եփես · գ · 20 ։
Ի Կոչ · ա · 22 ։
Ի Հռոմ · ժգ · 27 · ա Տիմ · ա · 17 · բ · 3 ։
Ո Ինձէ խնասուած Աստուծոյ —

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Յայտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, զոր Աստուած ետու նմա, ցուցանել իւր ծառայից իւրոց զոր ինչ պարտ է լինել շուտով. եւ եղեալ զայն նշանակեաց հրեշտակի իւրոյ ծառայի իւրում Յովհաննու,
2 որ վկայեաց զբանն Աստուծոյ եւ զվկայութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, զամենայն զոր ինչ եւ ետես։
3 Երանի ընթերցողի եւ լսողաց բանիս մարգարէութեանս եւ պահողաց զոր ինչ գրեալ է ի նմա. զի ժամանակ մերձ է։

4 Յովհաննէս եպիսկոպոսն ասիոյ։ Շնորհք ձեզ եւ խաղաղութիւն յԱստուծոյ որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է, եւ յեօթն հոգւոց որ առաջի գահոյ նորա են,
5 եւ յՅիսուսէ Քրիստոսէ վկայէն հաւատարիմէ, անդրանկէն ի մեռելոց եւ իշխանէ թագաւորաց երկրի։ Որ սիրեաց զմեզ եւ լուացեալ զմեզ յարեանց մերոց արեամբ իւրով,
6 եւ արար մեզ թագաւորութիւն, քահանայս Աստուծոյ եւ հօր իւրոյ, նմա փառք եւ զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
7 Ահա գայ ընդ ամպս, եւ տեսցէ զնա ամենայն աչք եւ որք զնա նիզակահարեցին. եւ լացցեն վասն նորա զգայնագին ազգք երկրի։ Այո՛, ամէն։
8 Ես եմ Ալփա եւ Օմէգա, ասէ Տէր [Աստուած], որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է, Ամենակալ։

9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրդ եւ ընտանեակից նեղութեանց եւ արքայութեանդ եւ համբերութեանդ ի Յիսուս Քրիստոս, էի ես ի կղզւոջն որ կոչի Պատմոս վասն բանի Աստուծոյ եւ վկայութեան Յիսուսի։
10 Էի ի կիրակի օրի՝ հոգւով իմ ի տեառնէ, եւ լուայ ետեւ իմոյ ձայն մեծ իբրեւ փող ասելոյ,
11 որ՝ զոր տեսանես, գրեա ի գիրս եւ առաքեա եօթն եկեղեցեաց որ ի Յեփեսոս, եւ ի Զմիւռնիայ, եւ ի Պէրգամոն, եւ ի Թիւատիրս, եւ ի Սարդիս, եւ ի Փիլադելփիա, եւ ի Լաւդիկիա։
12 Դարձայ ես տեսանել զձայնն որ խօսէր ընդ իս. եւ դարձեալ տեսի եօթն աստեղս ոսկի։
13 Եւ ի միջի եօթն աստեղացն զՈրդի մարդոյ նմանի, զգեցեալ զգեստ մինչեւ ի ոտս, եւ ընդ կրծօքն գօտի ոսկի։
14 Գլուխ նորա եւ մազք սպիտակ իբրեւ զբուրդ սպիտակ, եւ իբրեւ զձիւն, եւ աչք նորա իբրեւ զբոց հրոյ։
15 Եւ ոտք նորա նմանեալ արդեամբ, որպէս ի հնոցի ջեռուցեալ, եւ ձայն նորա իբրեւ ձայն ջուրց բազմաց։
16 Եւ ունէր յաջմէ ձեռն իւրմէ զեօթն աստեղսն, եւ ի բերանոյ նորա սուր սրաբերան երկսայրի ելանէր, եւ երես նորա արեւու պայծառ էր։
17 Եւ որ զօրութեամբ կու փայլի։ Եւ երբոր տեսայ զնա, անկայ առ ոտս նորա իբրեւ մեռեալ։ Եւ ինքն եդ զաջ ձեռն իւր ի վրայ իմ եւ ասէ ցիս՝ Մի վհատիր։ Ես եմ Առաջինն եւ Վերջինն,
18 եւ կենդանի եմ, եւ էի մեռեալ, եւ ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից եւ ունիմ զհատանս մահու եւ դժոխոց։

= Յովհ. գ. 38. բ. 28. մր. 49։
ք Գործ. գ. 1. Հռ. 3։
ր Գործ. իր. 16։
ս Կող. ա. 6. Գործ. գ. 20. մր. 17. Հռ. 8։
տ Յովհ. ա. 1։
ր Ղուկ. ժա. 28. Գործ. իր. 7։
ւ Հռոմ. մգ. 11։
փ Յովհ. ե. 8. ա Պետ. գ. 7. Գործ. իր. 10։
ք Հռոմ. ա. 14։
օ Յովհ. ա. 14։
ֆ Յովհ. ա. 1։
ա Կոր. ժբ. 20։
Կող. ա. 18։
բ Ղուկ. ա. 20. Գործ. ժբ. 14. Յովհ. ա. 18։
գ Յովհ. ա. 14։
դ Յովհ. ա. 18։
ե Ելից. գ. 14. Հռ. 6։
զ Յովհ. ա. 29. Գործ. ժբ. 14. Յովհ. ա. 36. Յովհ. ա. 9. Գործ. բ. 23։
է Երբ. ի. 14. ա Յովհ. ա. 5. Գործ. ա. 10. ի. 6։
թ ա Տիմ. ա. 16։
ժ Հռոմ. ա. 1։
ի Հռոմ. ա. 4. Գործ. ա. 3. Ա Կոր. ժե. 20։
լ Գործ. ա. 9. Փիլ. գ. 21. ա Պետ. գ. 22։
խ Գործ. ա. 11. ե. 31։
ծ Դան. ե. 13. Մատթ. իդ. 30. իզ. 64. Գործ. ա. 11։
կ Ղուկ. ա. 26. Գործ. ի. 7. ա Կոր. ժգ. 23։
հ Յովհ. ժգ. 14։
մ Գործ. ա. 8։
ն Գործ. ա. 9։
շ Երբ. ի. 14. ա Գործ. ա. 7։
ո Ելից. ա. 5. Գործ. ա. 10. ի. 6։
չ ա Տիմ. ա. 16։
պ Հռոմ. ա. 4։
ջ Ա Կոր. ժե. 47. Եփես. ա. 20. Կող. գ. 1. Ա Պետ. գ. 22. Հռ. ը. 34։
ռ Գործ. ի. 31. Եբր. ե. 9. է. 25. ը. 24. ժ. 12. Յակ. դ. 12. Յովհ. ա. 2. գ. 1։
ս Ելից. իդ. 6. Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
վ Գործ. ա. 9. Եբր. ա. 3. Յուդ. 9։
տ Ելից. ի. 3. Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ր Ելից. ի. 3. Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ց Ելից. ի. 3. Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ւ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
փ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ք Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
օ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ֆ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ա Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
բ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
գ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
դ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ե Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
զ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
է Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
թ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ժ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ի Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
լ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
խ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ծ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
կ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
հ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
մ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ն Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
շ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ո Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
չ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
պ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ջ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ռ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ս Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
վ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
տ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ր Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ց Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ւ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
փ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ք Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
օ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։
ֆ Գործ. ի. 15. Ա Կոր. ժգ. 12. Եբր. ա. 3։

19 բին բանապիները։ [Ուսան] գրէ. Մինչ որ կը տեսնեմ, Տան որ կայ Հայր ան որ Եսուբ պիտի
20 ըլլայ։ Նեմբը սասկրատն խարհարգը որ իմ այ Հնա բիս մէջը տեսար, Ես եսմբը սահկէն աշատահանները։ ան եսմբը սասկրատ Եսմբը և կենդանիներուն Տիւրատանները են։ Եւ եսմբը աշատահանները՝ եսմբը կենդանիներն են։

ԳԼ. Բ

1 Եսիասահ։ 8 Հ.Ֆբ.Հ.Ֆայի։ 12 Գերգամեսի 18 և Թեհատիսի կենդանիներուն Տիւրատանները՝ պահելը որ պատանեաց Նեբուսն գրաւեալ պատ երկրը, ու. ան կենդանիներուն եղած գովաբանները ու. յանդիմանութիւնները։

1 Եբեսահ մէջ եղած եկեղեցւոյն Տիւրատանին գրէ, «Ա.յտկս կ'ըսէ անդիսա որ իր այ Հնա բին մէջ եսմբը սատկրը ան ին, Բաւ եսմբը սահկէն
2 աշատահանները մէջը կը պատրան։ Դիմեսի բաւ գործելդ և բաւ աշխատութիւնդ ու բաւ Համբերութիւնդ, և որ չարերան չես կրնար տանի, Հաւ փորձեցիր անոնք որ կ'ըսեն թէ իրենք առաքեալ են, ու չեն, և գը-
3 տար թէ սատիսա են։ Ու Համբերութիւն ու Հնդուսդիւն կրեցիր Հ.ի՛ւ անուանս Համ
4 Համ՝ Հաւ չեղաւցար։ Բայց քեզի դէմ բան մը
5 ունեմ, որ բաւ առջի սէրդ Հզեցիր։ Միտդդ բեր Տեսիս ուսկից որ իյնար, ու ապաշխարէ և Հաւ առջի գործելդ բրէ։ Եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, ու բաւ աշատանակդ իր տեղէն
6 պիտի չտեսնեմ՝ թէ որ չապաշխարես։ Բայց սահկս ունիս, որ Հղկեցուսանուց գործերը
7 կ'ատես, որոնք ես ալ կ'ատեմ։ Ով որ ականջ ունի թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցի-
ներուն։ Ան որ կը յաղթէ, անոր Հաւ ակ-
տի սատ Կերնաց Համեն որ Աստուծոյ գրախտին մէջն է։

8 Եւ Զմիւռնացիի մէջ եղած եկեղեցւոյն Տիւրատանին գրէ, Ա.յտկս կ'ըսէ Հաւ Սկիզբը ու
9 վերջինը, որ մեռաւ ու կենդանացաւ. Դիմեսի բաւ գործելդ ու նեղութիւնդ և աղքատութիւնդ, (Բայց Տարստաս ես,) ու ան-
նոնց Հայհոյութիւնը՝ որ կ'ըսեն թէ իրենք Հրեայ են, ու չեն, Հնացաս Սատանայի ժո-
10 ղովը մը։ Բնաւ մի վախնար այն բաներէն որ պիտի կրես։ Ահա Բանսարկուն ձեզմէ մէկ քանիներդ բանար պիտի ձգէ որ փորձուիք, և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք։ Հմին-
չեւ ի մահ Հաւատարիմ եղիր, և ես քեզի կե-
11 նաց պսակը պիտի տամ։ Ով որ ականջ ունի թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։ Ան որ կը յաղթէ՝ երկրորդ մեռնելն պիսի չը-
պատուի։

12 Եւ Պերգամոնի մէջ եղած եկեղեցւոյն Տիւրատանին գրէ, «Ա.յտկս կ'ըսէ անդիսա որ
13 սատ երկրեսան սատը ունի. Դիմեսի բաւ գործելդ, և թէ ուր կը բնակիս՝ սատանային սեմատ եղած տեղը, ու թէ ան-
նուռս կը պահես, և իմ Հաւատքս չես ըրած ան օրերը անդամ՝ որ Անթիպաս իմ Հաւա-
տարիմ վկաս սպանուեցաւ ձեր մէջը, ուր
14 որ Սատանան կը բնակի։ Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ, որ Հոգ Բաղաամին վարդա-
պետութիւնը բռնողներ ունիս, որ Բաղակին սատիսայով խորտիկ կերցնել որ ազ մարդ-
կութիւն գնել, Հար անուն կուգ գովաբանել
15 ուսան Հաւ պոռնկութիւն բնել։ Նոյնպէս ալ գուն Նիկոլայսականց վարդապետութիւնը
16 բռնողներ ունիս, որն որ ես կ'ատեմ։ [Ուսան] ապաշխարէ. Եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, Հաւ իմ բերնիս պատիր պիտի պատերազմիմ ա-
17 նոնց հետ։ Ան որ ականջ ունի թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։ Ով որ կը յաղթէ՝ պահած մանանեայէն ուսել պիտի տամ անոր, ու ճերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր, և ան խիճին վրայ Հոգ անուն մը գրաւած, որն որ մէկը չգիտեր, բայց միայն ան որ կ'ընդունի։

18 Եւ Թիատիրի մէջ եղած եկեղեցւոյն Տիւրատանին գրէ, Ա.յտկս կ'ըսէ Ուսաուծոյ Որդին, Հար կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու ին
19 տոքերը սահկպղինձի նման են. Դիմեսի բաւ գործելդ և սէրդ ու Հնատութիւնդ, և բաւ Հաւատքդ ու Համբերութիւնդ, և թէ բաւ վերջին գործելդ առաջիններէն չատ
20 են։ Բայց քեզի դէմ Հաւ մը ունիմ, որ Հոգ կու տաս Յեզաբէլ կինը, որ ինքզինքը մար-
գարէուհի կ'ուսանէ, ու իմ Հնատներս մե-
ղադրելով կը սպրիցնէ Հպոռնկութիւն ը-
21 նել և կուռքերուն ուսել։ Ես ան անոր Հնարաւորութիւն տուի որ պոռնկութենէն վերայ ա-
22 պաշխարէ, ու չապաշխարեց։ Ա.Հա ես զա-
նիկա անկողնի պիտի ձգեմ, ու անոր Հետ չնեղութիւն բնողները մեծ նեղութեան մէջ, թէ
որ իրենց գործելուն վերայ չապաշխարեն։
23 Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ.

ե Հ.որ. 19։ Հս։	ո ԳԼ. ա։ 10։ 20։	ի Ա՞ատ. Հս. 41։ 43։
զ ԳԼ. բ։ 1։ Հս։	ր ԳԼ. ա։ 13։	ձ Հ.որ. 15։
է ԳԼ. բ։ 1։ Հս։	ս Ա՞ատ. Հս. 6։ Հ.որ.	ղ Ա՞ատ. Հս. 13։
ը Հ.որ. 16։	9։ 13։ 19։ ԳԼ. գ։	ճ Ա՞ատ. ժ։ 43։ Հ.որ.
թ Հ.որ. 18։	1։ 8։ 15։	ժ Ա՞ատ. Հ.գ 15։
ժ Ա՞ատ. բ։ 7։ ԳԼ.	տ Ա՞ատ. գ։ 1։	ի Ա՞ատ. Հս. 12։ ԳԼ.
բ։ 1։ Հս։	6։ 13։ 22։ Հ.գ։ 9։	գ։ 11։
ի Ա՞ատ. գ։ 1։ ԳԼ.	ու Ա՞ատ. Հ.գ։ 13։ բ	լ ԳԼ. իբ։ 2։ 14։
գ։ 1։ Հս։	Գ.որ. բ։ 1։	խ Հ.որ. բ։ 9։
լ Ա՞ատ. գ։ 1։ Ա՞ատ.	Գ.որ. ա։ 2։	ծ ԳԼ. ա։ 3։ 17։ 18։
ե։ 15։ Փիլ. բ։ 15։	Գ.որ. ա։ 10։	9։
Ա՞ատ. Հ՞ատ.ոնեան	Գ.որ. ա։ 16։	կ ԳԼ. ի։ 14։ Հս։ 8։
պրակ տեսար։	Հ.որ. 2։	հ ԳԼ. ա։ 16։
—	Հ.որ. 9։	ձ Հ.որ. 2։
		ղ Հ.որ. 9։

Հ.որ. ի։ 17։ 23։	19։	ը ԳԼ. ա։ 14։ 15։
29։ իբ։ 6։	1։ բ։ 18։ Փիլ.	Հ.որ. 9։
ԳԼ. գ։ 9։	բ։ 15։ Ե.ա.գ։ 11։	Ի՞ատ.ե իբ.ը ամ
Ա՞ատ. ժ։ 22։	Հ.որ. 20։ Գ.որ.	գ Գ.որ. ժ։ 31։
Ա՞ատ. իգ։ 13։	ժ։ 29։ Ա՞ատ. բ։	Հս։ 23։ գ Հ.որ.
Հ.որ. 18։ ԳԼ.	9։ 10։ ժ։ 19։ 20։	իբ։ 7։
գ։ 11։	ու Կ.որ. գ։ 13։ Հս։	Եղ. է.գ 15։ Գ.որ.
Հ.որ. 7։ ԳԼ. ժգ	Հ.որ. 6։	ժ։ 20։ 29։ Կ.որ.
9։	Ես։ ժ։ 4։ բ	ժ։ 19։ 20։ Հ.որ.
ԳԼ. ի։ 14։ Հս։ 8։	Ի՞ատ. բ։ 8։ ԳԼ.	14։
ԳԼ. ա։ 16։	ա։ 16։ Փիլ. 15։ 21։	Հ.որ. բ։ 10։
Հ.որ. 2։	Հ.որ. 7։ 11։	ԳԼ. գ։ 12։ ժ։
Հ.որ. 9։		

ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտան թէ ես
ան եմ՝ որ երիկամունքները ու սիրտերը կը
քննեմ. ու ամէն մէկիդնուդ ձեր գործքե-
24 րուն համեմատ պիտի հատուցանեմ։ Բայց ձե-
ղի կ՚ըսեմ մնացեալ որ Թիւատիրի մէջ է ք,
ու ան վարդապետութիւնը չունիք, որ «Ան-
ցեալ Սատանային խորհուրդները (ինչպէս
որ կ՚ըսեն.) չեմ վրայ ուրիշ ծանրութիւն
25 չեմ դներ. Հապա ան որ ունիք պահեցէք
26 մինչև որ ես գամ։ Եւ ան որ կը յաղթէ ու
իմ գործերս մինչև վերջը կը պահէ, տաճար
իշխանութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ,
27 (Եւ պիտի հովուէ զանոնք երկաթի գաւա-
զանով. անոնք բրաւոի անօթներու պէս պի-
28 տի փշրուին.) ինչպէս որ ես ալ իմ Հօրմէս
առի. ու անոր պիտի տամ Առաւօտեան
29 աստղը։ Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ
Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

ԳԼ. Գ

2 Երբհասու կը յանդիմանէ Սարդիկի եկեղեցւոյն հրեշտակը. 3 կը յորդորէ զանոնք ապաշխարել. և ապառնին կ՚ընծ ա. նոյ. 8 կը գոհ Փիլադելփիոյ եկեղեցւոյն հրեշտակը 10 իր պարծանքանոք և համբերատեսութեան համար. 15 կը նախատի Լաւոդիկիի եկեղեցւոյն հրեշտակը. ու պատ և ու տալ ըլլա-
ման համար. 19 և կը պատուիրէ որ ապրի նախանձաւոր ա
ընդհանուր ըլլայ. 20 Երբհասու գալը կանխած կը բացէ։

1 Եւ Սարդիկի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշ-
տակին գրէ. «Ասիկա կ՚ըսէ անոր որ ունի
Աստուծոյ եօթը Հոգիները ու եօթը աստղե-
րը. Գիտեմ քու գործերդ որ դուն անուն
2 ունիս թէ կենդանի ես, ու մեռած ես։ Ար-
թնցուն կեցիր և հաստատէ մնացած բաները որ
մեռնելու վրայ են, ինչու որ քու գործերդ
3 Աստուծոյ առջեւ կատարեալ չգտայ։ Հիմա
մտաբերէ ըսր թէ լսեցիր ընդունեցիր ու բռե-
ցիր, ու պահէ և ապաշխարէ. Բայց թէ որ
արթննալու չըլլաս, գողի պէս քու վրադ
պիտի գամ, ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ որ
4 ժամուն քու վրադ պիտի գամ։ Սակայն քանի
մը անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ, որոնք ի-
րենց հանդերձները աղտոտեցին, և ներկայ
ներով պիտի պտրտին ինծի հետ, քանզի ար-
5 ժանի են։ Ան որ կը յաղթէ՝ հետևեալներ պի-
տի հագնի. ու ես անոր անունը կենդանց դիր-
քին պիտի չսրբեմ, և անոր անունը պիտի

ո ա Թագ. ժգ. 7։	Ցաղ. գ. 25։	ֆ Երեմ. բ. 1։ Տ.ս
ա Մ՚ն. իբ. 9։ իթ.	Տիտ. ե. 6։	Տիտ. ե. 6։
17։ բ Մ՚ն. գ. 30։	Դ.ա.ե. իբ. 29։ 30։	գ ա Տիտ. գ. 20։ բ
Սաղ. ե. 9։ Երեմ.	ա Կոր. գ. 3։ Գլ.	Տիտ. ա.։ 15։ Հմր. 11։
ժա. 20։ ժե. 10։	գ. 21։ ի. 4։	Ե. Հմր. 19։
ի. 12։ Ցաղ. բ.	Մաղ. բ. 8։ 9։ իթ.	ե Մ՚ա. իդ. 42։ 43։
24։ 25։ Գաղ. ա.	16։ Դան. ե. 23։	իե. 13։ Մար. ժգ.
24։ Հռովմ. բ. 27։	Գլ. մբ. 8։ ժե.	33։ Դ.ա.ե. մբ. 39։
Փ Մաղ. իբ. 12։ Մա.	18։	40։ ա Թես. ե. 2։
ժգ. 27։ Հռովմ.	ը բ Պետ. ա. 19։	6։ բ Պետ. գ. 10։
բ. 6։ ժգ. 12։ բ	Գլ. իբ. 16։	Գլ. ժգ. 15։
Կոր. ե. 10։ Գաղ.	թ Հմր. 7։	ը Ցաղ. գ. 23։
գ. 5։ Գլ. ի. 12։	—	Գլ. ա. 4։ գ. 11։
= Գաղ. ժե. 28։	= Գլ. ա. 4։ 16։ գ.	ե. 8։ 13։
բ Գլ. գ. 11։	5։ ե. 6։	Գլ. մբ. 8։
Ցաղ. գ. 29։ ա	Գլ. բ. 2։	Ես. լբ. 32։ Սաղ.

գաւանիմ իմ Հօրս առջեւը ու անոր հրեշտակ-
6 ներուն առջեւը։ Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ
թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

7 Եւ փիլադելփիոյ մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրեշտակին գրէ. «Ասիկա կ՚ըսէ ան Սուրբը
ան Ճշմարիտը՝ որ Դաւիթի բանալին ունի,
՝ի բանայ ու ոչ ոք չկոյ որ գոցէ, ու կը գոցէ
8 ու ոչ ոք չկոյ որ բանայ. Գիտեմ քու գործ-
քերդ. «Ահա քու առջեւդ բացած գուռ մը
գրի, որ ոչ ոք չկրնար գոցել. քանզի որ դուն
քիչ մը կարողութիւն ունիս, և իմ խօսքս պա-
9 հեցիր ու իմ անունս չուրացար։ «Ահա ես
քեզի կու տամ Սատանային ժողովէն ոմանք-
ները՝ որոնք կ՚ըսեն թէ հրեայք ենք ու ա-
չեն, հապա սուտ կ՚ըսեն. «Ահա պիտի ստի-
պեմ զանոնք որ գան ու երկրպագութիւն ը-
նեն քու ոտքերուդ առջեւը, և ճանչնան թէ
10 ես քեզ սիրեցի. Որովհետև իմ համբերու-
թեանս խօսքը պահեցիր, ես ալ քեզ պիտի
պահեմ փորձութեան ժամուն մէն, որ պատ-
րաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ Երկիրս
11 երեսը բնակողները փորձելու համար. «Ահա
ես չուտով կու գամ. Տուէ՛ նայածդ՝ մեռ բրա-
12 նէ, որ մէկը չառնէ քու պսակդ. Ան որ կը
յաղթէ՝ անկիւս իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ
սիւն մը պիտի բնեմ, ու ալ դուրս պիտի չել-
լէ. Եւ անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պի-
տի գրեմ, ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անու-
նը՝ Երուսաղէմին՝ որ երկինքէն
իմ Աստուծմէս կ՚իջնէ, ու իմ նոր անունս։
13 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ
կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

14 Եւ Լաւոդիկիի մէջ եղած եկեղեցւոյն հը-
րեշտակին գրէ. «Ասիկա կ՚ըսէ Ամէնը՝ հա-
ւատարիմ ու ճշմարիտ վկան, Աստուծոյ ա-
15 րարածոց Սկիզբը. Գիտեմ քու գործերդ
որ ոչ պաղ ես ու ոչ տաք. Երանի թէ պաղ
16 ըլլայիր կամ տաք. Ուստի դուն որ պաղ ես,
ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ, քեզ բերնէս դուրս
17 փսխելու վրայ եմ. Քանզի կ՚ըսես, Ես հա-
րուստ եմ ու մեծցայ, և բանի մը կարօտ չեմ.
ու չես գիտեր որ դուն խեղճ ես թշուառական
18 ես և աղքատ ու կոյր ես մերկ։ Կը քեզի
խորհուրդ կու տամ. Ինծմէ գնայի մէջ փոր-
ձուած ոսկի ծախու ես ու հարստանաս, ու

կիթ. 23։	ի ա Կոր. ժգ. 9։ բ	ժբ. 23։ Գլ. ի.
թ Փիլ. գ. 3։ Գլ.	Կոր. բ. 12։	10։
ժգ. 8։ ժե. 8։ ի.	Գլ. բ. 9։	ի Գլ. բ. 4։
12։ ի ա. 27։	ի Ես. խթ. 23։ կ. 14։	ը Գլ. ե. 7։
Մաս. ժ. 22։ Դ.ա.ե.	ա Բ. Պետ. բ. 9։	= Ես. կ. 16։
մբ. 8։	= Դ.ա.ե. բ. 1։	թ Գլ. ա. 8։ ժբ.
ի Գլ. բ. 7։	ի Ես. իգ. 17։	4։ իբ. 6։ Հմր. 7։
ժ Գաղ. գ. 14։	ա Փիլ. գ. 5։ Գլ. ա.	Կազ. ա. 15։
ի = Ցաղ. ե. 23։	3։ բ. 7։ 13։ 20։	ի Հմր. 1։
Հմր. 14։ Գլ. ա.	ի Գլ. բ. 25։	Ի Ածխ. մբ. 9։ ա
5։ գ. 10։ մբ. 11։	ա Գլ. բ. 10։	Կոր. գ. 8։
ժ Ես. իբ. 23։ Դ.ա.ե.	ի Թ Ծն. ե. 21։	Ես. խե. 11։ Մաս.
= 32։ Գլ. ա. 18։	Գաղ. բ. 9։	մբ. 44։ իե. 8։
ի Մաս. մբ. 19։	Ի Գլ. բ. 17։ մբ.	բ Կար. ե. 5։ Գլ.
Ցաղ. մբ. 14։	1։ իբ. 4։	ե. 13։ մբ. 15։
ա Հմր. 1։	= Գաղ. գ. 20։ Երբ.	մբ. 8։

ձերմակ հանգերձներ՝ որ հագնիս, որ քու
անմահալի մերկութիւնդ չերեւնայ. և աչքերդ
19 դեղ դիր որ տեսնես. Հայ իմ ամէն սիրածս
կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ. ուստի նա-
20 խանձալո եղիր ու ապաշխարէ. Ահա ես
դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ. Թէ որ մէ-
կը իմ ձայնս լսէ ու դուռը բանայ, Հանոր քո-
վը պիտի մտնեմ և անոր հետը ընթրիք պի-
21 տի ընեմ, ան ալ իմ հետս. Ան որ կը յաղթէ
իմ հետս Իմ աթոռս նստել պիտի տամ անոր,
ինծոր որ ես ալ յաղթեցի ու իմ Հօրս հետ
22 անոր աթոռը նստայ. Ան որ ականջ ունի՝
թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն.

ԳԼ. Դ

1 Ետքէ բանիներէն նայեցայ, և ահա դրիներից
մէջէ բացուած դուռ մը կար, որ՝ առջի ձայնը
որ լսեցի փողի նման էր, որ ինծի հետ կը
խօսէր ու կ'ըսէր, Հաս հոսը ու ասկէ ետքը
2 բլլալու բաները քեզի ցուցընեմ. Ես չատ
մը Հոգիի իմ վրաս եկաւ. Ու ահա աթոռ մը
3 դրուած էր երկինքի մէջ. Ու աթոռին վրայ
մէկը նստած էր. և նստողը յասպիս ու սար-
4 դիոն քարերու երեւոյթին նման էր. Եւ աթո-
ռին բոլորտիքը շրջանաձեւ զմրուխտի երեւոյ-
թի նման. ու աթոռներն բոլորտիքը քառաս-
նասը աթոռներ, և ան աթոռներուն վրայ քա-
սանասնասը երէցներ ՚նստած էին՝ հնձուխի հան-
դերձներ հագած, ու գլուխնին ոսկիէ պսա-
5 կներ ունէին. Ես աթոռէն հրփոյակներ ու
ձայներ և որոտումներ կ'ելլէին, ու աթոռին
առջեւն եօթը ջահ բորբոքած կրակի գտմարա-
ներ կային, ՚որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգի-
6 ներն են. Ու աթոռին առջեւը իբրև ապակի-
զեղ ծով մը՝ սպիտակիի նման, և Աթոռին մէ-
ջը ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ,
որ աչքերով լեցուն էին առջեւէն ու ետեւէն.
7 Ու առջի կենդանին առիւծի նման էր, ու երկ-
րորդ կենդանին զառաւիղի նման, և երրորդ
կենդանին մարդու երեսն ունէր, ու չորրորդ
8 կենդանին՝ թռչող արծիւի նման. Եւ չորս

կենդանիներուն ամէն մէկը չորքհատկի ՚վեց
վեց թեւ ունէր, ու ներքնն ՚աչքերով լեցուն
էին. ու չէին հանգչեր ոչ գոլոխց ոչ ալ գիշե-
րը՝ ըսելով, Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ ՚Տէր Ա-
ստուած Ամենակալ, ՚որ էր և որ է և որ պիտի
9 գայ. Ու երբոր ան կենդանիները փառք ու
պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վը-
րայ նստողին ՚որ կենդանի է յաւիտեանս յաւի-
10 տենից, ՚Քահանայապետ երէցները աթոռին վրայ
նստողին առջեւը կ'իյնային ու երկրպագու-
թիւն կ'ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի
եղողին, և իրենց պսակները աթոռին առջեւը
11 կը ձգէին՝ ըսելով, Արժանի ես, Տէր, փառք
ու պատիւ և զօրութիւն առնելու, ՚Վասն որ
ամէն բան դուն ստեղծեցիր, և քու կամքովդ
եղան ու ստեղծուեցան.

ԳԼ. Ե

1 Ետքը ես՝ աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը ՚մէկ
գիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած,
2 Ես Հօրը կնքովը կնքուած. Ու մէկ զօրաւոր
հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր,
Ո՞վ արժանի է այս գիրքը բանալու և սորը
3 կնիքները քակելու. Ես ՚ոչ երկինքի մէջ ոչ
երկրի վրայ ու ոչ երկրի տակը ֆռնտեֆռ՝ մէկը
որ կարող բլլար այն գիրքը բանալու, ոչ ալ
4 անոր նայելու. Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ
մէկը արժանի չգտնուեցաւ այն գիրքը բանա-
5 լու ՚և՝ ոչ ալ անոր նայելու. Ու երէցներէն
մէկը ըսաւ ինծի, Մի լար. Ահա Ցուղայի
ցեղէն եղող Առիւծը՝ Դաւթի Արմատը յաղ-
թեց այն գիրքը բանալու Հոս անոր եօթը կը-
6 նիքները քակելու. Եւ տեսայ որ աթոռին ու
չորս կենդանիներուն մէջտեղը և երէցներուն
մէջտեղը կայնած Գառնուկ մը կար՝ որպէս
թէ սպրդուած, որ եօթը եղջիւր ու եօթը
աչք ունէր, ՚որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն
7 են՝ որ բոլոր երկիրը կը խրկուին. Եւ անիկա
եկաւ ու աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքէն
8 գիրքը առաւ. Ու երբոր գիրքը առաւ, ՚չորս
կենդանիները ու քսանասը երէցները գառ-
նուկին առջեւը ինկան, և ամէնքն ալ քնար-

Ֆ Ցար. ժ. 17։ Աստ. գ. 11։ 18։ Երբ. ա. 5։ 6։ Ցաք. ա. 18։
Ղ Երգ. ե. 2։
Ր Ղուկ. ա. 37։
Ց Ցաք. ա. 23։
Փ Մատ. ԺԱ. 28։ Ղուկ. իգ. 30։ ա Կոր. գ. 2։ բ Տիմ. բ. 12։ ԳԼ. բ. 20։ 27։
ա ԳԼ. բ. 7։
—
ԳԼ. ա. 10։
բ ԳԼ. ժա. 12։
գ ԳԼ. ա. 19։ իգ. 6։
դ ԳԼ. ա. 10։ Ժէ. 3։ իգ. 10։
ե Ես. գ. 1։ Երեմ. Ժէ. 12։ Եզեկ. ա. 26։ Ժ. 1։ Դան. է. 9։
զ Եզեկ. ա. 28։
է Ցայտ. Նահան. առ. ասա
Ը ԳԼ. գ. 4։ 5։ ե. 9։ 13։ 14։
Ժ. 14։
թ Ես. ե. 10։
ժ Ես. ա. 12։
ի ԳԼ. ե. 5։ Ժզ. 18։
լ Եզէ. լե. 23։ բ Մ՚ն. գ. 20։ Եզեկ. ա. 13։ Զաք. գ. 9։
խ Ելից. գ. 4։ գ. 1։ է. 6։
ծ Եզէ. ա. 8։ ԳԼ. Ժ. 6։ 9։
կ Եզեկ. ա. 5։
հ Ես. է. 3։
ձ Ես. ե. 12։
ղ Դան. ա. 1։ Դատ. Ժե. 21։ Եզեկ. գ. 9։ Կոչ. ա. 16։
ԳԼ. Ժ. 6։
—
Եզեկ. բ. 9։ 10։
բ Ես. խե. 11։ Դան. Ժ. 4։
գ Ես. ա. 4։
դ Ես. ա. 13։
ե Ես. խե. 9։ 10։
զ Ես. խե. 10։ Ցաք. ե. 14։
է Ես. ա. 4։
ը Ես. խե. 12։
թ Ես. խե. 9։ 10։
ժ Ես. ա. 13։
ի Ես. ա. 4։
լ Ես. խե. 9։ 10։
խ Ես. ա. 13։
ծ Ես. խե. 9։ 10։
կ Ես. ա. 4։
հ Ես. խե. 9։ 10։
ձ Ես. ա. 13։
ղ Ես. խե. 9։ 10։
ԳԼ. խ. 10։
ճ Ես. ա. 13։ ԳԼ. գ. 11։
յ Ես. ա. 9։ Ցաք. գ. 7։ Ցաքէ. ա. 39։ 36։ ա Պետ. ա. 19։ ԳԼ. Ժգ. 8։ Ես. գ. 9։ 12։
շ Զաք. գ. 9։ գ. 10։
ո ԳԼ. գ. 8։
չ ԳԼ. ե. 9։ 10։
պ ԳԼ. ա. 18։ ե. 14։ Ժե. 4։
ջ Ես. ա. 15։
ռ ԳԼ. ե. 8։ 14։
ս Ես. գ. 9։
վ Ես. ա. 4։
տ Ես. խե. 12։
ր Դան. ա. 1։ Դատ. Ժե. 21։ Եզեկ. գ. 9։ Կոչ. ա. 16։
ԳԼ. ե. 9։ 13։ 14։

Նոր ունէին, ու ասիկ խնկամանեներ խառնելով
9 լեցուն էր աստրեաւոն ազօթքն է։ Ու նոր երգ մը կ'երգէին՝ ըսելով, Վայ ժանի ես գուն առ գիրքը առնելու և առուր կնիքները բանալու. Հինուս որ մորթուեցար, ու մեզ Ձեզ Աստուծոյ քու արիւնովդ Հաւէն
10 ցեղէ ու լեզուէ և ժողովուրդէ ու ազգէ. Ու Մեզ Աստուծոյ թագաւորներ ու քահանաներ ըրիր, ու երկրի վրայ պիտի թագաւորենք։
11 Ուրենք ալ Նայեցայ ու յանկարծ հրեշտակներու ձայն լսեցի, հազարք ամանակի ու կենդանի-ներուն և երէցներուն բոլորտիքն էին. Ու անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց և հազարք
12 հազարաց. Որոնք մեծ ձայնով կ'ըսէին, Վայ մորթուած Գառնուկը արժանի է զօրութիւն ու հարստութիւն և իմաստութիւն ու կարո-ղութիւն և պատիւ ու փառք ու օրհնութիւն
13 առնելու. Ու բոլոր արարածները որ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ ու երկրի տակը և ծովու մէջ, ու ամէն ինչ որ անոնց մէջը կայ լսեցի որ կ'ըսէին, Նմանապէս վրայ նստողին և Գառնու-կին օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօ-
14 րութիւն յաւիտեան յաւիտենից։ Ու չորս կենդանիները կ'ըսէին, Ամէն. ու Երէցները վեհան ու երկրպագութիւն ըրին ||։

Գլ. Զ

1 Կնիքներուն կարգա բացուիլը, ու անոնց հետևած երևոյթ-ները։

1 Ե՛ւ տեսայ՝ երբոր Գառնուկը ևկնիքներուն մէկը՝ բացաւ, ու չորս կենդանիներուն մէկէն որոտումի պէս ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր
2 ու տես։ Ու տեսայ, ևև ահա ճերմակ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը ազեղ մը ունէր. ևև պսակ մը տրուեցաւ անոր, և անիկա յաղթող էր ու յաղթելու էրաւ։
3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ, Երկրորդ կենդանիէն լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես։
4 Ելաւ ուրիշ ձի մը հուռ չատագոյն, ու անոր վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ երկրէ խաղաղութիւնը առնէ, որ իրար սպան-նեն. ու անոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ։
5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, Երրորդ կենդանիէն լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես։ ու տեսայ, ևև ահա սև ձի մը, ու անոր վրայ
6 հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր։ Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի որ կ'ը-սէր, կասպճ մը ցորներ մէկ դահեկանի, ու երեք կասպճ գարին մէկ դահեկանի. ԵՒև ձէ-թին ու գինիին մեռս չտենս։
7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ, Չորրորդ կենդանիէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր
8 ու տես։ Ու տեսայ, և ահա գունին ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր, և Դժոխքը անոր հետևէն կ'երթար. ու անոնց իշ-խանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ, Որ սրով ու սովով ու մահով ԵՒև երկրի գազաններով սատկցընեն։
9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ, Սև-գոյնին տակը տեսայ հոգիները, որ սպանուած էին Աստուծոյ խօսքին հա-մար, Ու անոր վկայութեանը համար՝ որ էր
10 բնիկը ունէին։ ԵՒև մեծ ձայնով աղաղակելին ու ըսին, Ով Տէրը սուրբ ևև ճշմարիտ Ձեր, մինչև ևև երբ չտես ու մեր արիւնին վրէժը
11 երկրի բնակիչներէն պահանջիս։ ԵՒև ճերմակ հանդերձներ տրուեցաւ անոնց, ու բսուեցաւ անոնց Որ քիչ մը ատեն ալ հանգչին, մինչև որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայր-ները ևևս ըլլան, որոնք իրենց պէս պիտի սպանուելու էին։
12 ԵՒև տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ, Ու մեծ շարժ մը եղաւ, Ու արևը սևցաւ մա-զեայն քոթոթի մը պէս, և լուսինը [բոլորովին]
13 արիւնի պէս եղաւ. Ու երկինքի աստղերը գետինը թափթփեցան, Ինչպէս որ աստիճի Հովին չարժուած թզենին իր անհաս պտուղ-
14 ները կը թափէ. ԵՒև երկինքը գաղաթաղոյ տոմարի պէս իր քաշուելը. Ու բոլոր լեռները
15 և կղզիները իրենց տեղերէն չարժեցան. Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հա-րուստները, Հազարապետները և զօրաւորնե-րը, ու բոլոր ծառաներն ու բոլոր ազատները Ծերպերուն և լերանց ապառաժներուն մէջ
16 պահուըռնցան. ԵՒև լեռներուն ու ապառաժ-ներուն կ'ըսէին, Վրանիս ինկէք ու մեզ ծած-կեցէք անոր երեսէն որ թխնաին վրայ կը
17 նստի, ու Գառնուկին բարկութենէն. Զինու-որ անոր բարկութեանը մեծ օրը հևաւ, ԵՒև ով կրնայ դիմանալ։

Ի Սապ-ձեա· ձ· Գլ· ը· 3· 4։
Ի Սապ-խ· 3· Գլ· ժգ· 3։
Ի Գլ· գ· 11։
Ի Հմր· ը· 6։
Ի Յոհ· թ· 28· Հը· ոսպմ· գ· 14· 25։ ու Պգր· գ· 20· ե· 23· Եփես· ա· 7· Կող· ա· 14· Երբ· ը· 12· ու Գաս· ա· 18· 19· ր Գաս· ը· 1· ա Ցաղ· ա· 7։
Ղ Դան· գ· 1· Գլ· 35· Գլ· ե· 9· Ժա·
9· Ժգ· 6։
Ի Եղ· Ժը· 6· ա Գաս· ը· 5· 9։
Գաս· ա· 6· ի· 6։
ի· 3։
Ի Նման ասանգ
Ի Նման ճամպարան
Գլ· գ· 4· 6։
Ի Նման ճամպարան
Սապ· կը· 17· Դան· ի· 10· Երբ· Ժը· 23։
Գլ· գ· 11։
Փիլ· բ· 10։ Հմր· 3։
Գլ· ը· 16· ի· 10։
ա Մտ· ի· ԺԸ· 11։ Հաւար· ի· 6։
Ժգ· 27· ա Տիմ· գ· 10։ ա Պետ· գ· 11։ ի· 11։ Պետ· ա· 6։
Գլ· ԺԸ· 4։
Ի Նման ճամպարան երեցներուը
Գլ· գ· 9· 10։
Ի Նման Յոհաննէսի տեսիլքին մասին
Գլ· ը· 3· 6· 7։
Ի Նման ճամպարան
Գլ· ը· 3· 6· 7։
Գլ· ը· 4· 5· ի· 9· 14։
Երր· Ժա· 40։ Գլ· Ժգ· 13։
Գլ· Ժգ· 18։
Ղ Ծն· ի· 9։
ը Ր Տիմ· ա· 8։ Գլ· Ժգ· 17։ ԺԹ· 10։
Տես Ձաղ· ա· 12։
Գլ· Ժա· 18։ ԺԹ· 2։
Գլ· ը· 4· 5· ի· 9· 14։
Երր· Ժա· 40։ Գլ· Ժգ· 13։
Գլ· Ժգ· 18։
Ծաքե· ը· 10· 31։
գ· 15։ Մաս· իգ· 29։ Գաղ· ը· 29։
Գլ· ի· 10։ ԺԸ· 1։
Սապ· Ծր· 16։ Եռ· ւգ· 4։ Երբ· ա· 12։
Երեմ· գ· 23։ ը· 24։ Գլ· Ժգ· 29։
Եռ· ը· 19։
Ամբ· ժ· 8։ Գաղ· իգ· 30։ Գլ· ԺԸ· 6։
Եռ· Ժգ· 8։ ա· 14։
Ամբ· ա· 14։ Գլ· Ժգ· 14։
Սապ· Նգ· 7։

ԳԼ. Է

1 Մէկ հրեշտակ մը Աստուծոյ ծառաներուն ճակտներէն կը
դիմէ։ 4 Կնքուածներուն թիւը։ պարծելի խոյտերի ամէն մէկ
ցեղէն որքա՜ն թիւ մը։ 9 ու բոլոր ազգերէն անծա-
նօթ ժողովուրդներ դրան առջեւն ու գառնէն կ՚երկրպագեն։
մեկ հանգրուաններ հոգած ու ձեռքերին արմաւենիներ բռնած։ 14 Անոնց հանգրուանները Գառնուկին արիւնովը լուա-
ցած կ՚են։

1 Եւ ասկէ ետեւ տեսայ չորս հրեշտակներ ո-
րոնք երկրի չորս անկիւնները կեցեր կ՚էին, որ
երկրի չորս հովերը բռներ կ՚էին, որ երկրի
վրայ հով չվլլի, ու ոչ ծովու վրայ, ոչ ալ մէկ
2 ծառի մը վրայ։ Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը
տեսայ որ արեւելքէն կ՚ելլար, ու կենդանի Աս-
տուծոյ կնիքը ունէր։ և մեծ ձայնով մը ազա-
ղակեց այն չորս հրեշտակներուն, որոնց իշ-
նաբ տրուած էր երկրին ու ծովուն վնասել,
3 ըսելո՝ Ո՛չ երկրին վնաս մի ընէք, ոչ ծովուն, ոչ ալ ծառերուն, մինչեւ որ մեր Աս-
տուծոյ ծառաներուն ճակտներուն կնիքը դնենք։
4 Ու կնքուածներուն համարը լսեցի՝ որ էր
հարիւր քառասունչորս հազար՝ Իսրայէլի
5 որդւոց բոլոր ցեղերէն կնքուած։ Յուդայի
ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Ռու-
բենի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած,
Գադի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած,
6 Ասերի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած,
Նեփթաղիմի ցեղէն տասներկու հազար
կնքուած, Մանասէի ցեղէն տասներկու հազար
7 կնքուած, Շմաւոնի ցեղէն տասներկու հա-
զար կնքուած, Ղեւիի ցեղէն տասներկու
հազար կնքուած, Իսաքարի ցեղէն տասներ-
8 կու հազար կնքուած, Զաբուղոնի ցեղէն
տասներկու հազար կնքուած, Յովսէփի ցե-
ղէն տասներկու հազար կնքուած, Բենիա-
մինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած։
9 Ասկէ ետքը տեսայ, ու ահա մեծ բազմու-
թիւն՝ զոր ոք չկրնար համրել, Էրա-
լոր ազգերէն ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն
ու լեզուներէն, որոնք աթոռին առջեւը ու
Գառնուկին առջեւը կեցեր կ՚էին՝ հանգրուաններ հագած և ձեռքերնին արմաւենիներ
10 բռնած։ Եւ մեծաձայն կ՚ազազակէին բսելով՝
Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ աթոռին վրայ
11 բայ կը նստի, ու Գառնուկին։ Ու բոլոր
հրեշտակները աթոռին ու երկիններուն և չորս
կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին, ու
իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւ ին-
կան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին,
12 Էրսելով, Ամէն։ օրհնութիւն ու փառք և

= Դան. է. 2։
Բ Գլ. Բ. 4։
Գ Գլ. գ. 6։ Բ. 4։
Դ Գլ. Բ. 4։
Ե Եբգլ. Բ. 4։ Գլ. ժգ. 1։
Զ Գլ. Բ. 16։
Է Գլ. ժգ. 11։
- Հռ. Ը. ժ. 33։
Ը Գլ. է. 9։
Թ Գլ. գ. 5։ 18։ գ. 4։ 5։ 11։ Հմր. 14։
Ժ Սաղ. գ. 8։ Ես. խգ. 11։ Երեմ. գ. 23։ Ին. գ. 4։ Գլ. ժԲ. 1։
ԺԱ Գլ. է. 15։
ԺԲ Գլ. գ. 6։
ԺԳ Գլ. է. 9։
ԺԴ Գլ. է. 13։ 14։
ԺԵ Հմր. 9։
ԺԶ Գլ. գ. 9։ ժէ. 6։
ԺԷ Մաթ. ԻԲ. 30։
Ես. խ. 4։
ԺԸ Եբ. գ. 5։ 6։ Գլ. Ես. խ. 10։
ԺԹ Սաղ. ՃԽ. 6։ Գլ. Ես. խ. 4։
Ի Սաղ. խգ. 1։ ԼԶ. 8։ Ցաքար. գ. 4։
ԻԱ Եբ. ա. 13։ Ցերե. Բ. 14։ ա Յովհ. Ժ. 28։
ԻԲ Գլ. է. 13։ 14։
ԻԳ Գլ. ժ. 9։ ԺԱ. 3։
ԻԴ Մաթ. Ժ. 10։
Ղ.ԱԿ. ա. 19։
ԻԵ Մաթ. Ժ. 10։
Ղ.ԱԿ. ա. 19։
ԻԶ Գլ. է. 1։
ԻԷ Մաթ. Ժ. 10։
Ղ.ԱԿ. ա. 19։
ԻԸ Գլ. ե. 8։
ԻԹ Եբ. ե. 1։ Բ. 25։ 26։
Ի Սաղ. ՃԽ. 4։
ԻԱ Գլ. ե. 1։ Գլ. ը. 9։
ԻԲ Սաղ. ՃԽ. 4։
Ղ.ԱԿ. ա. 10։
ԻԳ Գլ. ժ. 18։
ԻԴ Բ Թագ. Բ. 8։ գ Թագ. ԺԲ. 11։
Գաղ. գ. 31։
ԻԵ Եբգլ. ը. 22։
ԻԶ Գլ. ժգ. 8։
ԻԷ Եբ. բ. 13։ Գլ. Բ. 4։

խնամութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու
զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն
13 յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ Ու երեցնե-
րէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի բսաւ,
Ասոնք որ հնձիանի հանդերձներ հագած են՝
14 ո՞վ են, և ուրկէ՞ եկան։ Ես ալ բսի անոր,
Տէր իմ, դուն գիտես։ ու բսաւ ինծի, Ա-
սոնք են մեծ նեղութենէն եկողները, որ իրենց
հանդերձները լուացին, ու գառնուկ Գառնու-
15 կին արիւնովը ճերմկցուցին։ Ասոր համար Աս-
տուծոյ աթոռին առջեւն են, և ցերեկ ու ծա-
ռայեն ցորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջը։
Ու աթոռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի
16 տարածէ անոնց վրայ։ Այսուհետեւ ոչ պիտի
անօթենան ու ոչ ծարաւեն, ո՛չ ալ արեւը կամ
մէկ տապրութիւն մը անոնց վրայ պիտի իյնայ։
17 Վասն զի Գառնուկը որ աթոռին մէջն է՝ չո-
բան հովուէ զանոնք, ու կենդանի ջուրերու
աղբիւրներուն պիտի առաջնորդէ զանոնք։ և
Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ
անոնց աչքերէն։

ԳԼ. Ը

1 Երեսներորդ կնիքը բացած ժամանակը՝ է ժամ կրնայ հրեշտակ
Նէրսե ժամը փարթ կը տրամէ։ 6 Առաջին չորս հրեշտ. փո-
ղերը կը հնչեցնեն։ որոն կը հետեւի մեծ տապանաձեւը ու
պատահածները։

1 Ու երբոր ժամներորդ կնիքը բացաւ, լռու-
թիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ։
2 Ես տեսայ այն ժամը հրեշտակները, որ Աս-
տուծոյ առջեւը կը կայնէին։ ու անոնց ժամը
3 փող տրուեցաւ։ Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ
սեպանին առջեւը կայնեցաւ, ու ոսկեայ խունկ
կանոց մը ունէր։ և իրեն շատ խունկ տրուե-
ցաւ, որ բոլոր սրբոց ազօթքներուն հետ
աթոռին առջեւը եղող ոսկեայ սեղանին վրայ
4 մատուցանէ։ Ու խունկերուն ծուխը սրբոց
ազօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աս-
5 տուծոյ առջեւը ելաւ։ Ու հրեշտակը առաս-
խունացուր ու զանիկա սեպանին կրակէն լե-
ցուց, և գետին երկրին վրայ։ Ու եղան ձայ-
ներ և որոտմներ ու փայլակներ ու երկրա-
6 շարժ։ Եւ ժամը հրեշտակները որ ժամը փո-
ղերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ հնչեցնեն։
7 Ես առջի հրեշտակը փողը հնչեցուց, Ու
եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած,
Ու եղաւ վրայ գետնուցաւ, [ու երկրին եր-
րորդ մասը այրեցաւ,] Ու ծառերուն երրորդ
մասը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրե-
ցաւ։

8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, և որպէս թէ մէկ մեծ լեռ մը կրակով բոր-
բոքած՝ ծովը ձգուեցաւ, ու ծովուն երրորդ
9 մասը՝ արիւն եղաւ. եւ ծովուն մէջի շնչաւոր արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ, ու նաւերուն երրորդ մասը կորսուեցաւ։
10 Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու երկինքէն մէկ մեծ աստղ մը ինկաւ՝ ջահի պէս բորբոքած, ու գետերուն ու ջուրի աղ-
11 բիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ։ Եւ ան աստղին անունը Օշինդր էր. ու ջուրը-
րուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ, և՝ շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան, քանզի դառն եղան։
12 Ու չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ, անոնկ որ անոնց երրորդ մասը խաւարի, և օրուան երրորդ մասը լոյս չտայ, նոյնպէս ալ գիշերուան։
13 Եւ նայեցայ՝ ու երկնից մէջ թռչող °հրեշ-
տակի մը յայտ լսեցի, որ մեծ ձայնով կ'ըսէր, Վայ, վայ, վայ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան միւսուած փողի ձայներուն համար, որ երեք հրեշտակները պիտի հնչեցնեն։

ԳԼ· Թ

1 Հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց՝ ու ես տեսայ որ երկինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի վրայ, և անդունդի գուբին բանալին
2 անոր տրուեցաւ։ Ու անդունդին գուբը բացաւ, ու անկէ գուբէն ծուխ կ'ելլէր մեծ հնոցի մը ծուխին պէս. ու խաւարեցաւ արեւը ու օդը գուբին ծուխէն։
3 Ու ծուխէն մարախներ կ'ելլէին երկրի վրայ, ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ՝ երկրի
4 կարիճներուն ունեցած զօրութեանը պէս։ Եւ անոնց բանուեցաւ՝ չար չընասին երկրին խոտին, ոչ ալ կանաչութենէն մը և ոչ մէկ ծառի մը, հապա միայն այն մարդոց, որոնք իրենց ճա-
կատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին։
5 Եւ անոնց հրաման տրուեցաւ, որ չսպաննեն զանոնք, հնապա չարչարուին զանոնք հինգ ամիս։ ու անոնց °չարչարանքը կարկի °
չարչարանքին պէս էր՝ երբոր մարդը կը զարնէ,
6 Ու ան օրերը մարդիկ մահը պիտի փնտռեն ու պիտի չգտնեն. և պիտի ուզեն մեռնիլ, ու մահը անոնցմէ պիտի փախչի։ Ու մարախ-
7 ներուն նմանութիւնը՝ պատերազմի պատրաստուած ձիերու պէս, ու անոնց գլուխներուն վրայ °ոսկիէնի պսակներու պէս, և անոնց
8 երեսները մարդոց երեսներու պէս էր. Ու անոնք մազեր ունէին կանանց մազերուն պէս, ու անոնց ակռաները առիւծներու °ակռանե-
9 պէս էր։ Եւ պահներ ունէին երկաթի պահ-
պարներու պէս. ու անոնց թռչուններուն ձայնը պատերազմի վազող շատ ձիերը °կառքերու
10 ձայնին պէս էր։ Եւ կարիճներու նման պոչեր ունէին, ու պոչերնուն վրայ խայծոց. Ու իշ-
խանութիւնն ունէին հինգ ամիս մարդոց վը-
11 նասելու։ Ունէր իրենց վրայ թագաւոր ունէին հրեշտակը, որուն անունը երբայերէն ‡Աբադոն, և յունե՛ր լեզուով կ'ըսուի
12 ‡Ապողիոն։ °Մէկ վայը անցաւ. տակի եւս ահա երկու վայեր ալ կու գան։
13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու ձայն մը լսեցի Ոսկեայ սեղանը եղող ոսկի
14 սեպհներէն չորս եղջիւրներէն, Որ կ'ըսէր վեցերորդ հրեշտակին որ փողը ունէր, Արձակեա մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակ-
15 ները արձակէ։ Եւ ան չորս հրեշտակները արձակուեցան, որ պատրաստուած էին ժամի ու օրուան և ամիսի ու տարիի համար, որ մար-
16 դոց երրորդ մասը մեռցնեն։ Ու ձիաւոր զօրքերուն համարը՝ հարիւր բիւրք բիւրուց
17 էր, Ու ես լսեցի անոնց համարը։ Եւ տեսիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիերը, ու անոնց վը-
րայ հեծնողները՝ որ ունէին հրեղէն ու յակին-
թեղէն և ծծմրեղէն զրահներ. Ու ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներուն պէս էր, ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ ու ծծումբ
18 կ'ելլէր։ Ասոնցմէ [հարուած]ներէն մարդոց երրորդ մասը մեռաւ, այսինքն կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց բերնէն կ'ելլ-
19 լէր։ Ինչու որ անոնց զօրութիւնը բերանները-
նուն մէջն է ու պոչերնուն մէջ. Քանզի ա-
նոնց պոչերը օձերու նման էին, ու գլուխներ
20 ունէին որոնցմով կը վնասեն։ Եւ մարդ-
կէն որ ասոնցմէ չսպաննուեցան, հրոնց ձեռացը գործերէն չզղջացան, որ երկրպագութիւն չընեն դեւերուն, ու ոս-
կիէ և արճաճի և պղնձէ և քարէ ու փայտէ

ա Երեմ. Դա· 25։ Ամոս· ե· 4։
բ Գլ· Ժգ· 3։
գ Եզեկ· Ժգ· 10։
դ Գլ· Ժգ· 3։
ե Հա· Ժգ· 12։ Գլ· Ը· 1։
զ Գլ· Ժգ· 4։
է Հռոմ· ա· 29։
ը Եզ· Ժե· 23։ Երեմ· Ը· 15։ Իգ· 15։
թ Ես· Ժգ· 10։ Ամոս· ը· 9։
ժ Գլ· Ժգ· 6։ Ժե· 17։
ժա Յայտ· ժբ· 6։
ժբ Գլ· Ը· 12։ Ժա· 14։
ժգ Ես· Ժգ· 10։ Ամոս· ը· 9։
ժդ Գլ· Ժգ· 21։ Ես· 2։ 11։
ժե Յայտ· ժբ· 6։ Ժե· 8։ Ի· 1։ Հմր· 2։ 11։
ժզ Յայտ· ժբ· 2։ 10։
ժէ Գր· գ· 21։ Ես· բ· 13։ Երեմ· ը· 2։ 3։ Գլ· ը· 16։
ժը Գր· գ· 14։ Ես· 10։
ի Գր· գ· 17։
ժթ Նա· գ· 17։
ի Յայտ· ժգ· 12։
ի Դան· է· 8։
ի Յայտ· ժգ· 6։
ի Յայտ· բ· 5։ 6։ 7։
ի Հմր· 5։
ի Եզեկ· բ· 8։
ի Հմր· 3։
ի Գր· ը· 15։
ի Յայտ· ժգ· 12։
ի Եզեկ· լը· 4։
ի Ասա· ծգ· 17։ Դան· ը· 10։
ի Գլ· ե· 4։
ա Ա Կոր· ժ· 22։ Եփ· ա· 19։ Օր· լա· 29։
ի Ա Կոր· ժ· 22։ Ես· ծ· 5։
ի Գլ· ե· 4։
ի Գլ· Ժգ· 8։ Ես· ծ· 5։
ի Ա Կոր· ժ· 22։ Եփ· ա· 19։ Օր· լա· 29։
ի Ա Կոր· ժ· 22։ Ես· ծ· 5։
ի Գլ· ե· 4։
ի Ա Կոր· ժ· 22։ Եփ· ա· 19։ Օր· լա· 29։
ի Ա Կոր· ժ· 22։ Ես· ծ· 5։

չինուած ՝կաւ-քերուն, որոնք ոչ կրնան տես-
21 նել՝ ոչ ալ լսել ու ոչ գիտել. նաեւ չապաշխա-
րեցին իրենց մարդասպանութիւններէն, ոչ
ալ իրենց կախարդութիւններէն, ոչ ալ իրենց
պոռնկութիւններէն եւ ոչ իրենց գողութիւններէն։

ԳԼ. Ժ

1 Զօրաւոր հրեշտակ մը կ՚իջնէ՝ իր ձեռքը բացուած գրքոյկ
մը ունենալով. ե երբ ան կ՚իջնէ յաբիսոն կեդրոնի
վրայ, ինչ ու ահռելի ժամուկ պիտի չըլլայ։ ց Ծովանկարին
հրեշտակ կ՚ըսայ որ ան գիրքը առնէ եւ ուտէ։

1 Եւ տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը որ
երկինքէն կ՚իջնէր, ու ամպ հագած էր ՝ի իր
գլխուն վրայ ծիածան կար. էր իր երեսը
արեւի պէս էր, ու իր ոտքերը՝ կրակի սիւներ
2 րու պէս. եւ իր ձեռքը գիրքոյկ մը ունէր
բացուած. ու իր ալ ոտքը ծովուն վրայ դը-
3 րաւ, և ձախը՝ ցամաքին վրայ. եւ մեծ ձայ-
նով ազաւակեց առիւծի մը դոչիւնն պէս. ու
երբոր ազաւակեց՝ եօթը որոտումները իրենց
4 ձայներովը խօսեցան։ Ու երբոր եօթը որո-
տումները ©խօսեցան, պիտի գրէի. ու երկին-
քէն ձայն մը լսեցի որ †կ՚ըսէր, «Կնքէ ան բա-
ները որ եօթը որոտումները խօսեցան, ու զա-
5 նոնք մի գրեր։ Եւ ան հրեշտակը որ ծովուն
վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ, ՝իր
6 [ալ] ձեռքը երկինքը վերցուց։ Ու երդում
բրաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղո-
ղին վրայ, «որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ
անոր մէջն է, ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն
է, և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է, թէ՝ ալ
7 ժամանակ պիտի չըլլայ։ †Հապա եօթներորդ
հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը հրն-
չեցնէ, Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատա-
րուի, ինչպէս որ իր ծառաներուն մարգարէ-
ներուն աւետեաց տուաւ։

8 Ձէ՛ ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի՝ նորէն
խօսելու ինծի ու ըսաւ. «Գնա առ ան բաց
գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայ-
9 նող հրեշտակին ձեռքն է։ Ես ալ հրեշտակին
գացի ու ըսի անոր, «Տուր ինծի ան գրքոյկը.
ու ըսաւ ինծի, «Ա՛ռ ասիկա ու կեր. և քու
փորիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատճառէ,
բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անոյշ պիտի լը-
10 լայ։ Եւ գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի
ու կերայ զանիկա. ՝ի իմ բերնիս մէջը մեղրի
պէս անոյշ էր, և ուտելէս ետքը ՝փորիս մէ-

11 ջը դառնութիւն եղաւ։ «Ու ըսաւ ինծի, «Դէ՛ւթ
է որ դուն նորէն մարգարէութիւն ընես շատ
ժողովուրդներու և ազգերու ու լեզուներու
և †թագաւորներու։ ‡Վրայով։

ԳԼ. ԺԱ

1 Երկու վկաներուը կը մարգարէանան։ ե Անոնք իշխանութիւն
պիտի ունենան երկինքը գոցելու որ անձրեւ չգայ։ 7 Գազա-
նը պիտի պատերազմի անոնց դէմ, ու ապրեցնէ զանոնք։ 8
Անոնք յիսնամուտ պիտի հանեն։ 11 և երբոր ու կեա պիտի եւեն։
յաբիսոնին պիտի առնեն։ 14 Երկրորդ վայը կ՚անցնի։ 15
Եօթներորդ փողը կը հնչուի։

1 Եւ ինծի մէկ եղէգ մը տուեցաւ զաւա-
զանի պէս, և հրեշտակը կայներ էր ու կ՚ըսէր,
«Ելիր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սեղանը,
2 և անոր մէջ երկրպագութիւն ընողները։ «Ու
գաւիթը որ տաճարին դուրսն է՝ ձգէ և մի
չափեր, «Վասն որ անիկա հեթանոսներուն
տրուած է, «ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի
3 կոխկռտեն ՝քառասունհինգու ամիս։ «Եւ
իմ երկու վկաներուս ըսե՛ւթն պիտի տամ, «և
անոնք քուրձ հագած հազար երկու հարիւր
ու վաթսուն օր †մարգարէութիւն պիտի ընեն։
4 «Ասոնք են երկու ձիթենիները ու երկու աշ-
տանակներուն են, որ երկրին Տէրոջը առջեւը կը
5 կենան։ Եւ թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս
ընել, «անոնց բերանէն կրակ կ՚ելլէ, ու
իրենց թշնամիները կ՚ուտէ. և թէ որ մէկը
ուզէ անոնց վնաս ընել, պէտք է որ անիկա
6 այսպէս սպաննուի։ «Անոնք իշխանութիւն ու-
նեն երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէու-
թեան օրերը անձրեւ չգայ, «ու ջուրերուն վրա
րայ իշխանութիւն ունեն անոնք արիւն դար-
ձնելու, և ամէն կերպ պատուհասներով եր-
7 կիրը զարնելու՝ քանի անգամ որ ուզեն։ «Ու
երբոր իրենց վկայութիւնը կատարին, անա-
տունը ՝անդունդէն ելլող գազանը հանոց
հետ պատերազմ պիտի բնէ, և անոնց պիտի
8 յաղթէ ու պիտի սպաննէ անոնք։ Եւ անոնց
դիերը ըն՝ն-ն-ն ճան մեծ քաղաքին հրա-
պարակին մէջ, որ հոգեւորապէս կ՚կոչի Սո-
դոմ ու եգիպտոս, «ուր որ «Մեր Տէրն ալ
9 խաչուեցաւ։ «Եւ ժողովուրդներէն ու ցեղե-
րէն և լեզուներէն ու ազգերէն պիտի տեսնեն
անոնց դիերը երեք ու կէս օր. «ու թոյլ պի-
տի չտան անոնց դիերը դերեզմաններու մէջ
10 թաղելու. «Երբ անոնք որ երկրի վրայ կը բը-
նակին՝ ուրախ պիտի ըլլան ու խնդան անոնց

ա Սագ. ՀՀԺ. 4։ Զէ. 1։ Դան. Ը. 23։ ե ԳԼ. ԻԲ. 15։

—

է Եզեկ. ա. 28։ ը Մտա. Ժ. 1։ ԳԼ. ա. 16։ թ ԳԼ. ա. 15։ ժ ԳԼ. Ը. 5։ ի Ա՛նտ. իրենց ձայ. Նեռը։ խօսեցան։ լ Ա՛նտ. ինծի կ՚ըսէր. Դան. Ը. 26։ մ Ր. 4։ 9։ ն Եր. Ը. 8։ Դան. Ժը. 7։ ո Ղեւտ. Բ. 6։ ԳԼ. գ. 11։ Ժ. 7։ պ Դան. Ժը. 7։ ԳԼ. Ժ. 17։ ր ԳԼ. Ժ. 15։ ս Ելմ. 4։ Եզեկ. Ժ. 16։ Եզեկ. Բ. 8։ գ. 1։ 8։ տ Եզեկ. գ. 3։ ւ Եզեկ. ը. 10։ փ ԳԼ. Ժ. 5։ ք ԳԼ. ի. 4։ օ ԳԼ. մը. 6։ ֆ ԳԼ. մԲ. 10։

—

ա Եզեկ. Ժ. 3։ Ե. 1։ գ Եզեկ. ը. 17։ 20։ դ Ա՛մոս. հԻ. 1։ Դաւ. ի. 24։ ե Դան. ը. 10։ զ ԳԼ. Ժ. 5։ է ԳԼ. ի. 4։ ը ԳԼ. մը. 6։ թ ԳԼ. մԲ. 10։

—

ժ Եզեկ. Ժ. 3։ ի Ա՛նտ. Ե. 17։ 20։ լ Ա՛մոս. հԻ. 1։ Դաւ. ի. 24։ խ Եզեկ. Ժ. 16։ ծ Եզեկ. Բ. 8։ գ. 1։ 8։ կ Եզեկ. գ. 3։ հ Եզեկ. ը. 10։ ձ Եզեկ. Ժ. 1։ ղ Եզեկ. է. 19։ ճ Սաղ. է. 14։ 16։ 17։ 20։ մ Եզեկ. Ժ. 16։ յ Եզեկ. Բ. 8։ գ. 1։ 8։ ն Եզեկ. գ. 3։ շ Ա՛նտ. Ե. 17։ ո Եզեկ. Ժ. 16։ պ Եզեկ. Ժ. 1։ ռ Եզեկ. է. 19։ ս Սաղ. Ժ. 38։ տ ԳԼ. Բ. 2։ ւ ԳԼ. Ժ. 1։ 21։ փ Ա՛նտ. Ժ. 8։ ք Դան. է. 21։ Զաք. Ժ. 2։ օ Ա՛նտ. Ժ. 8։ ֆ ԳԼ. Ժ. 1։ 15։ Ա՛նտ. Ժ. 10։ Ա՛նտ. Ժ. 12։ ԳԼ. Ժ. 24։ Ա՛նտ. իրենց ԳԼ. Ժ. 15։ Ա՛նտ. հԲ. 3։ ԳԼ. Ժ. 12։ Ժ. 8։

վրայ, ՙմինչև անգամ իրարու բնդհանրի պիտի իշխեն. Վինչու որ ան երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին։

11 Եւ երեք ու կէս օրէն ետեւ Աստուծմէ կենդանութիւն Հոգի մտաւ անոնց մէջ, ու իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան. և մեծաց
12 ահեղութիւն վրայ մեծ վախ ինկաւ։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը ըսելին, որ կ'ըսէր անոնց, Վեր երեք՝ հոս եկէք։ և անոնք ամպով երկինքը վերացան, Հոս անոնց թշնամիք
13 ները զանոնք տեսան։ Եւ նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ու քաղաքին տասնեւմէկ մասը կործանեցաւ, և այն երկրաշարժէն մեռնողները վախով լեցուեցան Հոս փառք տուին
14 երկնից Աստուծոյն։ Երկրորդ վայը անցաւ. ահա երրորդ վայը չուտով կու գայ։
15 Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց. ու երկինքը մէջ մեծ ձայներ եղան որ կ'ըսէին, Աշխարհին թագաւորութիւնները մեր Տիրոջը ու իր Օծեալին եղան, և նա պիտի թա-
16 գաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից։ Եւ քսան ու չորս երէցները որ իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Աստուծոյ առջեւը, իրենց երեսնին
17 վրայ ինկան և Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին, Քեզի գոհութիւն կը մատուցանենք, Ամենակալ Տէր Աստուած, Որ կաս ու որ էիր, Որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր
18 Հս թագաւորեցիր։ Եւ ազգերը բարկացան. ու քու բարկութիւնդ եկաւ, և մեռելներուն ժամանակը որ դատուին, ու վարձք տաս քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անուանդ վախցողներուն՝ պզտիկներուն ու մեծերուն, և երկրի ապա-
19 կանիչները ապականես։
Ու երկինքը մէջ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ, և Տաճարը ուխտին տապանակը իր տաճարին մէջը երեցաւ. Հս եղան փայլակներ ու ձայներ և որոտաձիներ ու երկրաշարժ և խոշոր կարկուտ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Մեկ հրեղէն մը ալեք իր վրան հագած՝ քաջ կը քալէր. և Մեծ հրեղէն մէշտ մը անոր ալեքը կը պատէ. ու անոր ձեռքերուն մէջ մանր գիրք մը կայ։ և իր ոտքերը կը ձեռքի անապատը կը փոխէ. 3 Մէկ ոտքը ու իր հրեշտակները մէշտ հետ կը պատերազմին ու անոր կը յաղթեն. 13 Վէշտազ երկրի վրայ իջնելէն ետքը կիներ կը հալածէ։

1 Ու երկրին մէջ մեծ նշան մը երեցաւ. մէկ կնիկ մը արեւը իր վրան առած, ու լուսինը իր ոտքերուն տակը. և իր գլխուն վրայ աս-
2 տեղծուած աստղ պսակ մը։ Եւ յղի էր, ու երկունքը մէջ լլլալով և ծնանելու հասար չար
3 նեզութիւն քաշելով կը պոռար։
Ու երկինքը մէջ ուրիշ նշան մը երեցաւ, Եւ ահա մէկ մեծ չարագոյն վիշապ մը, որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր, Եւ իր
4 գլուխներուն վրայ եօթը թագ։ Եւ անոր պոչը երկինքի աստղերուն երրորդը մասը կը քաշէր, Հս զանոնք երկրի վրայ ձգեց. Եւ վիշապը կեցեր էր այն կնկանը առջեւը որ ծնանելու վրայ էր, Որ երբոր ծնանի, անոր զա-
5 ւակը կլլէ. Ու Քրիստոս արու զաւակ մը ծնաւ, Որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը. և անոր զաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ քովը ու անոր աթոռին քովը.
6 Եւ կինը անապատը փախաւ, ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Աստուծմէ, Որ հոն կերակրուի հազար երեսուհարիւր ու վաթսուն օր։
7 Ու երկինքը մէջ պատերազմ եղաւ. Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ պատերազմեցան. վիշապն ալ իր հրեշտակնե-
8 քովը պատերազմեցաւ. Ու չկրցան գէմ կենալ, ու երկինքը մէջ այ տեղ չգտնուեցաւ ա-
9 նոնց. Ուր էր ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ հոն հին օձը որ Բանսարկու ու Սատանայ կ'ըսուի, Որ բոլոր աշխարհն մոլորեցուց. Հս իր հրեշտակները իրեն հետ էր ձգուեցան երկրի վրայ,
10 Եւ մեծ ձայն մը լսելի երկինքը մէջ որ կ'ըսէր, Հիմա եղաւ մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը, ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը. Վինչու որ մեր եղբայրներուն գէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ,
11 Որ անոնց գէմ չարախօսութիւն կ'ընէր մեր Աստուծոյն առջեւը գոլեր ու գիշեր. Ու անոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը, ու իրենց վկայութիւնովը խօսքովը. ԵՒ իրենց
12 կեանքը չսիրեցին մինչև ի մահ։ Ասոր համար ուրախացէք, ով երկինք ու անոր մէջը բնակողներ. Վայ երկրին ու ծովուն՚՚, որ բան-
աարկուն ձեզի իջաւ, որ չատ բարկութիւն ունի գիտնալով որ Նրիչ ժամանակ պիտի կե-
նայ։

= Եսա. իթ. 19. 22։
ե Գէն. ժգ. 10։
ը Գէն. գ. 9։
ի Երեմ. լէ. 5. 9. 10. 14։
ժ Ովսէ. բ. 13։ Գէն. ժգ. 5։
ժա Ովսէ. բ. 13։ Գէն. ժգ. 17։ ժթ. 6։
ժբ Գէն. ժթ. 10։
ժգ Դան. ը. 44։ ը. 14. 18. 27։
ժդ Գէն. գ. 4։ ե. 5։ ժթ. 4։
ժե Գէն. ա. 4. 8։ գ. 1։ ժգ. 18։
ժզ Գէն. ե. 19։ Գէ. ժգ. 7։ ժե. 4։
ժէ Գէն. բ. 12։ ի. 12։ ժե. 1։
ժը Եսա. իե. 13։ Գէ. ժգ. 17։ ժթ. 6։
ժթ Գէ. ժթ. 10։
ի Դան. ը. 44։ ե. 4։ Գէ. ժթ. 27։
ի Գէ. գ. 4։ ե. 8։ ժթ. 4։
ի Գէ. ա. 4. 8։ գ. 1։ ժգ. 18։
ի Գէ. ժգ. 5։
ի Ովսէ. իթ. 5։ Գէ. ժգ. 10։ ժը. 6։
ի Գէ. ժգ. 5։ ե. 8։
ի Գէ. ժգ. 10։ ժը. 6։
ի Գէ. ժգ. 5։ ե. 8։
ի Գէ. ժգ. 10։ ժը. 6։
ի Գէ. ժգ. 10։ ժը. 6։
ի Գէ. ժգ. 5։ ե. 8։
ի Գէ. ժգ. 10։ ժը. 6։
ի Գէ. ժգ. 10։ ժը. 6։
ի Գէ. ժգ. 5։ ե. 8

13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ, հարաւ զաւակ ծնանող
14 կնկանը հալածէր ինկաւ։ Եւ ան կնկանը մեծ արծիւին երկու թևեր տրուեցաւ, որ անապատ իր տեղը թռչի, հոն որ պահի կերակրուի ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս
15 ժամանակ՝ օձին երեսէն։ Եւ օձը իր բերանէն ետեւ պէս ջուր վաղցուց կնկանը հասկնայ, որ
16 զանիկա հեղեղով ընկզմէ։ Ու երկիրը օգնեց կնկանը, ու երկիրը իր բերանը բացաւ և կլլեց այն գետը, որ վիշապը իր բերնէն վաղցուց։
17 Ու վիշապը բարկացաւ կնկանը դէմ, ու գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ, որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահեն, ու Յիսուսի վկայութիւնը ունենան։
18 Ես կայնեցայ ծովուն աւազին վրայ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ թռչը գլուխ ու տասը եղջիւր դարձեր մը ծովէն գալը տեսայ ու եղջիւրներուն վրայ տասը թագ, ու անոր գլուխներուն վրայ հայհոյութեան անուններ
2 կար։ Ու ան գազանը որ տեսայ՝ ընձառնման էր, ու իր ոտքերը արջու պէս, ու իր բերանը առիւծի բերան պէս։ Ու վիշապը անոր տուաւ իր զօրութիւնը ու իր աթոռը ու մեծ
3 իշխանութիւն։ Ու անոր գլուխներուն մէկը մահու չափ վիրաւորուածի պէս էր, ու անոր մահացման վէրքը առողջացաւ։ Ու բոլոր
4 երկիրը գազանին հետեւն զարմացաւ։ Ես երկրպագութիւն ըրին վիշապին՝ որ գազանին իշխանութիւնը տուաւ, ու երկրպագութիւն ըրին գազանին՝ ըսելով, Ո՞վ է ան գազանին նման։ և ո՞վ կրնայ անոր հետ պատերազմ ը-
5 նել։ Ու անոր մեծ բաներ ու հայհոյութիւններ խօսող բերան տրուեցաւ։ Ու քառասուն ու երկու ամիս անոր իշխանութիւն տրուեցաւ։
6 Իր բերանը բացաւ։ Ու իր բերանը հայհոյութեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ, անոր անունը ու անոր խորանը ու երկինքը հայհոյողներ
7 ու։ Ու անոր հնձանաքին տրուեցաւ տուրբան հետ պատերազմ ընելու ու անոնց յաղթելու։ Ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու [և ժողովրդներու] ու լեզուներ
8 ու և ազգերու վրայ։ Ու անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն երկրի վրայ բոլոր բնակողները, որոնց անուններ հաշխարհի սկիզբէն ի վեր՝ մորթուած Գառնուկին կենաց գրքին
9 մէջը գրուած չեն։ Ով որ ականջ ունի՝ թող
10 լսի։ Ով որ գերութիւնան գնի, ինքը գերի պիտի տարուի։ Ով որ սրով պատնի, պէտք է որ ինքը սրով պատնուի։ Հոս է տոկունութիւնը ու հաւատքը։
11 Ես մէկ ուրիշ գազան մը տեսայ՝ որ երկրէն կ'ելլէր, ու գառնուկի նման երկու եղ-
12 ջիւր ունէր, ու կը խօսէր վիշապին պէս։ Ես առջի գազանին բոլոր իշխանութիւնը իր ա-ռջի անոր առջեւը, ու երկիրը || և անոր բնակիչները կը ստիպէր որ երկրպագութիւն ընեն առջի գազանին՝ որուն մահացման վէրքը ա-
13 ռողջացաւ։ Նշ մեծ նշաններ կ'ընէր, ու մինչև անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցնէր եր-
14 կրի վրայ մարդոց առջեւը։ Ու երկրի վրայ բնակողները կը մոլորեցնէր՝ ան նշաններուն, որ իր ձեռքը տրուած էր գազանին առջեւը ընելու։ ու երկրի բնակիչներուն կ'ըսէր որ պատկեր չինեն ան գազանին, որ սրով վի-
15 րաւորուած էր՝ ու առողջացաւ։ Ես իշխանութիւն տրուեցաւ անոր, որ գազանին պատկերին հոգի տայ, որ գազանին պատկերը խօսի։ Ու ով որ գազանին պատկերին երկրպագու-
16 թիւն չընէ, զանիկա սպանել տայ։ Ես ան ամէնքը ամէնը՝ այսինքն պզտիկներուն ու մեծերը և հարուստներուն ու ազատականները ու ծառաներուն, որ իրենց աջ ձեռքին վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ դրօշմ ըն-
17 դունին։ Ես որ մէկը չկրնայ գնել կամ ծախել, բայց միայն ան որ ունի գրօշմը՝ կամ գազա-
18 նին անունը՝ կամ անոր անուանը թիւը։ Հոս է խնամութիւնը։ ով որ միտք ունի՝ հաշուէ գազանին թիւը։ քանի՝ մարդու մը թիւ է, ու անոր թիւը վեց հարիւր վեհասունը ուվեց է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Գառնուկը իր հետ սիոնի լեռանը վրայ կը կենայ։ 6 Հրեշտակ մը աւետարանը կը քարոզէ։ 8 Բաբիլոնի անկու-

ա Հմր. 5։
բ Եզ. մթ. 4։
– Գլ. մե. 3։
– Հմր. 6։
դ Դան. ե. 25։ մր. 7։
ե Եր. թմ. 19։
զ Ծն. գ. 15։ Գլ. մ. 7։ մե. 7։
է Գլ. մգ. 12։
ը – ա Կար. բ. 1։ – Ծագ. ե. 10։ Գլ. ա. 2։ թ. չ. 9։ ի. 4։
ժ Գլ. մգ. 12։
ի Ա՛նուն Ճիւտայի Քը. բիւտասի
ր Ա՛նուն կայենայ։
—
ա Դան. ե. 9. 7։
բ Գլ. մր. 34. մե. 3. 9. 12։
գ Դան. ե. 9։
դ Դան. ե. 5։
ե Դան. ե. 4։
զ Գլ. մր. 9։
է Գլ. մգ. 10։
ը Գլ. մր. 4։
թ Հմր. 18. 14։
ժ Ա՛նուն տեսայ։
ի Գլ. մե. 8։
լ Գլ. մր. 15։
խ Դան. ե. 8. 11. 25։ մա. 36։
ծ Գլ. մր. 34. մե. 3. 9. 12։
կ Դան. ե. 6։
հ Ըսաչ. ա. 14։ Կալ. բ. 9։
ձ Դան. ե. 21։ Գլ. մր. 9։
ղ Գլ. մր. 17։
ճ Գլ. մա. 18։ մե. 15։
մ Եզ. լբ. 32։ Դան. մր. 1։ Փիլ. գ. 3։ Գլ. գ. 5։ բ. 20. 15։ բա. 27։
յ Գլ. մե. 8։
ն Գլ. մր. 15։
շ Գլ. մե. 8։
ո Գլ. բ. 7։
չ Ըսաչ. լգ. 1։
պ Դան. ե. 8։ Մատ. բգ. 32։
ջ Գլ. մգ. 12։
ռ Գլ. մգ. 10։
ս Գլ. մր. 4։
վ Հմր. 12. 14։
տ Ա՛նուն ահեսայ։
ր Գլ. մե. 8։
ց Գլ. մր. 15։
ւ Դան. ե. 8. 11. 25։ մա. 36։
փ Գլ. մր. 34. մե. 3. 9. 12։
ք Գլ. մր. 7։
և Ըսաչ. լգ. 1։
օ Դան. ե. 6։ Մատ. բգ. 32։
ֆ Գլ. մգ. 12։
ա Գլ. մա. 7։
բ Ա՛նուն և բոլոր
գ Հմր. 3։
դ Ր Օր. մգ. 1. 2։ 3։ Մատ. բգ. 24։ բ Ա՛նուն։ բ. 9։ Գլ. մգ. 14։
ե Գ թագ. մգ. 38։ զ Գ թագ. ա. 10։ 12։
է Գլ. մր. 9։ մթ. 20։
ը բ Ա՛նուն։ բ. 9։ 10։
թ Գլ. մգ. 2։ մթ. 20։ բ. 4։
ժ Գլ. մգ. 9։ մթ. 20։ բ. 4։
ի Գլ. մգ. 11։
լ Գլ. մե. 8։
խ Գլ. մե. 9։
ծ Գլ. մե. 8։
կ Գլ. բա. 17։

մը։ 15 Ան ալեհարիս հանձինքը։ 18 այգեկութիը։ 20 Առաւ. ծոյ բարեպաշտաց հնձանը։

1 Եւ տեսայ՝ ահա Գառնուկը կայներ էր Սիոն լեռանը վրայ, ու անոր հետ հարիւր քառասունչորս հազարը, որոնցին անունն [անոր անունը և] անոր Հօրը անունը իրենց
2 ճակատներուն վրայ գրուած։ Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ ուռայս ջուրերու ձայնի պէս ու մեծ որոտումի ձայնի մը պէս, ու լսած ձայնս քնարահարներուն իրենց քնարներըն զարնել
3 իրենց յորդոր կը նմանէր։ Ու նոր երգ կ'երգէին աթոռին առջեւը ու չորս կենդանիներուն ու երէցներուն առջեւը. և ոչ ոք չէր կրնար այն երգը սորվիլ բայց ի այն հարիւր քառասունչորս հազարէն, որոնք երկրէն գնուած էին։
4 Անոնք էին՝ որոնք անհնի չեն ոչ կիներու հետ չպատահակեցան, բանզի կոյս են. Հասնիլ Գառնուկին հետեւիլ կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ. հասած մարդոց միջէն գնուեցան Աստուծոյ ու Գառնուկին երախայրի ըլլալու.
5 ու անոնց բերանը սուտ չգտնուեցաւ, Ինչպէս որ անբիծ են։
6 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ կը թռչէր երկնից մէջ՝ և ունէր յաւիտենական աւետարան քարոզելու երկրի վրայ ապրողներուն ու ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողովուրդներուն որ
7 երկրի վրայ կը բնակին. Եւ մեծ ձայնով կ'ըսէր, Վախցէք ահից ու փառք տուէք անոր, ինչու որ անոր դատաստանին ժամը եկաւ. ու երկրպագութիւն բերէք անոր՝ որ ստեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու Հոսքերուն աղբիւրները։
8 Եւ նոր եւեղէն ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ ու ըսաւ, Ինկաւ, ինկաւ Մեծ Բաբելոնը, ին-
9 չոր որ բոլոր ազգերը արբեցուց իր կատաղի պոռնկութեանցը գինիէն։ Եւ անոնց եւեղէն երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ, ու մեծ ձայնով մը ըսաւ, Ով որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ, և դրոշմ իր ճակատին վրայ կամ իր ձեռքին վրայ կ'ընդու-
10 նի, Նոյնիսկ Աստուծոյ սրտմտութեանը գինիէն պիտի խմէ՝ որ անխառն լեցուած է անոր բարկութեանը գաւաթին մէջ, և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի առջեւ հրեշտակ-
11 ներուն ու Գառնուկին առջեւը։ Ու անոնց տանջանքին ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս.

ա Գլ. ե. 5։
բ Գլ. է. 4։
գ Գլ. է. 3։ Ժգ. 16։
դ Գլ. ա. 15։ Ժթ. 6։
ե Գլ. է. 8։
զ Գլ. է. 9։ Ժե. 3։
է Ծն. ի. 22։ Ելհ. ի. 6։ Ամբ. ա. 14։ Ժ. 6։
ը Ելհ. ե. 27։ Ծն. գ. 24։
թ Ամբ. ի. 4։ Ամբ. ա. 15։ Ժթ. 4։
ժ Գլ. ե. 11։ Ժգ. 7։
ժա Գլ. ժգ. 10։ Ժե. 1։
ժբ Գլ. ե. 13։
ժգ Ելհ. ի. 8—11։ Ելհ. ա. 2։
ժդ Գլ. ժգ. 7։
ժե Գլ. ժա. 15։ Ժե. 4։
ժզ Ծակ. ա. 18։
ժէ Սաղ. լը. 2։ Սաղ. գ. 15։
ժը Ելհ. ե. 27։
ժթ Ծն. գ. 24։
ի Ամբ. ի. 4։ Ամբ. ա. 15։ Ժթ. 6։
իա Ամբ. ա. 15։ Ժե. 4։
իբ Ելհ. ե. 27։ Ծն. գ. 24։
իգ Ելհ. ե. 13։
իդ Ելհ. ա. 8—11։ Ելհ. ա. 2։
իե Գլ. ժգ. 7։
իզ Գլ. ժա. 15։ Ժե. 4։
իէ Ղևտ. ի. 6։ Սաղ. լգ. 6։ Ամբ. ա. 5։ 6։ Փոր. ա. 14։ Ժե. 4։
իը Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
իթ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լա Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լբ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լգ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լդ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լե Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լզ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լէ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լը Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լթ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խա Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խբ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խգ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խդ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խե Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խզ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խէ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խը Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
խթ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
ծ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։

յաւիտենից. և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն, և անոր
12 անունը գրոշմը կ'ընդունին։ Հոս է սուրբոց համբերութիւնը, Որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը
13 պահեն։ Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ ինձ ըսէր, Գրէ, Այսուհետեւ երանելի են անոնք՝ որ Տէրոջմով կը նեղուին. այո, կ'ըսէ Հոգին, որ իրենց աշխատութենէն հանգչին. ու իրենց գործերը իրենց հետեւէն կ'երթան։
14 Եւ տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ մը, ու ամպին վրայ մէկը նստեր էր Որդւոյ մարդոյ նման. Ունէր գլխուն սպիակ պսակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր։
15 Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'ելլէր, որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղաղակէր ըսելով. Ներկեցուր քու մանգաղդ ու հնձէ. Քանի որ հնձելու ժամանակը †եկաւ,
16 Ինչու որ երկրի հունձքը հասունցած է։ Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստէր, իր մանգաղը երկրին վրայ ներկեցուց, ու երկիրը հնձուեցաւ։
17 Ու երկինքց միջէն տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ, և ասիկա ալ սուր մանգաղ մը ունէր։
18 Ու սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ, Որ կրակի վրայ իշխանութիւն ունէր, ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝ որ սուր մանգաղը ունէր, ու ըսաւ, Ներկեցուր քու սուր մանգաղդ, ու երկրի այգիին ողկոյզները կքէ, Քանի որ
19 Նոր խաղողները հասունցած են։ Եւ ան հրեշտակը իր մանգաղը երկրին վրայ ներկեցուց, ու երկրին այգիին Ը-ըզձերէ կքեց, Եւ Աստուծոյ բարկութեանը մեծ հնձանին մէջ
20 Ձգեց։ Եւ հնձանը †քաղաքին գուրսը կոխուեցաւ. ու հնձանէն արիւն կ'ելլէր, Է-ր մինչև ձիերուն սանձերը — Տաղար վեց հարիւր ասպարէզ չ հասնէր։

ԳԼ. ԺԵ

1 Երեք վերջին հարուածները ունեցող երեք հրեշտակները. 3 Գառնան չափ հաւատացեալներուն երգը. 7 Աստուծոյ բարկութեանցը լեցուն երեք սկաւառակները։

1 Եւ †ուրիշ մեծ ու զարմանալի նշան մը տե-
ա սայ երկինքը մէջ, Երեք հրեշտակներ՝ որոնք
բ Գլ. ժգ. 14։ Ես. լդ. 16։ Սաղ. ՀԸ. 8։ Եր. ա. 17։ Երեմ. ԽԱ. 15։
գ Գլ. ե. 4։
դ Գլ. ե. 3։ Ժգ. 16։
ե Գլ. ա. 15։ ԺԹ. 6։
զ Գլ. է. 8։
է Գլ. է. 9։ Ժե. 3։
ը Ելհ. ի. 22։ Ծն. գ. 24։
թ Գլ. ժգ. 19։
ժ Գլ. ԺԹ. 20։
ժա Գլ. ի. 10։
ժբ Գլ. ի. 10։
ժգ Ես. ԼԶ. 10։ Գլ. ժ. 3։
ժդ Ելհ. ա. 8։ Ժգ. 19։ ԺԹ. 3։
ժե Ելհ. ա. 8։ Ժե. 5։ 10։ 18։ 21։ ԺԹ. 2։
ժզ Ելհ. բարիքն-քա. գաղթ.
ժէ Ելհ. ուրիշ
ժը Ելհ. հնձի կ'ըսէր։
ժթ Ելհ. է. 9։ Ժե. 3։
իա Գլ. ի. 6։
իբ Ա. կող. ժ. 11։ Ա. Գլ. ի. 15։
իգ Ելհ. ա. 15։
իդ Բ. Ելհ. ա. 7։
իե Երր. գ. 9։ 10։ Գլ. ժ. 11։
իզ Ելհ. ա. 26։ Դան. է. 13։ Գլ. ա. 13։
իէ Գլ. ժ. 2։
իը Գլ. ժգ. 17։
իթ Ժողվ. գ. 13։ Մատ. ժգ. 39։
լ Ելհ. քեզի կ'ըսէր։
լա Երեմ. ծա. 33։ Գլ. ժգ. 18։
լբ Գլ. ժգ. 9։
լգ Ժողվ. գ. 13։
լդ Գլ. ԺԵ. 15։
լե Ես. կթ. 3։ Ամբ. ա. 5։ Ժե. 4։
լզ Գլ. ժա. 8։ Երր. ժգ. 12։
լէ Գլ. ԺԲ. 14։
լը Գլ. ԺԲ. 1։ 3։
լթ Գլ. ժչ. 1։ Ես. 9։

Հօրը վերջին հարուածները ունէին, Թորոմ Հետև անոնցմով կը կատարէր Աստուծոյ
2 բարկութիւնը։ Ու անոյշ որպէս թէ ապա կեղէն ծով մը Կիպրոսի խառնուած. և անոնք որ յաղթեցին գազանին ու Անոր պատկերին
© և անոր անուանը թիւոյն, ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ կ'ելլեն, Ու Աստուծոյ քնար
3 Նուագ ունէին։ Եւ Աստուծոյ Ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին, ու Գառնուկին երգը ըսելով, Մեծ ու զարմանալի են Գործ քերդ, ով Տէր Աստուած Ամենակալ։ արդար ու Ճշմարիտ են Ճանապարհդ, ով Թա
4 գաւոր Սրբոյց։ Տէր, ո՞վ պիտի չվախնայ քեզմէ, ու քու անունդ չփառաւորէ, Ինչու որ դուն միայն սուրբ ես։ Բոլոր ազգեր պիտի գան ու քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի բնեն, Ինչու որ քու արդար գործերդ յայտնուեցան։
5 Եւ ասկէ ետեւ տեսայ Ու բացուեցաւ վկայութեան խորանին տաճարը որ երկինքն էր։
6 Որ եօթը Հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները ելան Սրբոյ ու պատմուճան կտաւ Հագած և ոսկեայ կուրծքերուն վրայնէն ոսկիէղէն գօ
7 տի կապած։ Ասոնցմէն եւսն Չորս կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկիէղէն ամաններ տուաւ յաւիտենից Կենդանի Հզոր Աստուծոյ բար
8 կութիւնովը լեցուն։ Եւ տաճարը Աստուածութենէն ու անոր զօրութենէն Ծխով լեցուեցաւ։ ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել, մինչեւ որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը Հարուածները։

ԳԼ· ԺԶ

1 Հրեշտակները երկրի վրայ կը Թափեն իրենց եօթը սկաւակի. Ները որ բարկութեամբ լեցուն էին։ ու գանազան Հարուածներ կը Տեսնեին։ 15 Երեսաոս գալէ պէս կու գայ։ Հաստի ու Նոյ որ արթնան կը Ճան։

1 Եւ տաճարէն մեծ Ձայն մը լսեցի՛ որ Եօթը հրեշտակներուն կ'ըսէր, Գացէք Աստուծոյ բարկութեանը [եօթը] սկաւակներըը երկրի վրայ Թափեցէք։
2 Եւ առաջի հրեշտակը գնաց Ու իր սկաւակը կը երկրի վրայ Թափեց։ Ու չարաչար պատճ
ներ եղան մարդոց վրայ, Որոնք գազա

փ Գլ· ԺԹ· 10·	10· Երեմ. ժ· 7·	= Գլ· ԺԵ· 1·
ր Գլ· Գ· 6· Բաս· 18·	ը Ես· կգ· 23·	բ Գլ· ԺԳ· 10· ԺԵ·
ե Ա՛ասա· գ· 11·	ի Գլ· ժա· 19· Տես	7·
ը Գլ· ԺԳ· 13· 16· 17·	Ծնա· ա· 20·	փ Գլ· ը· 7·
ա Ամոս ե. անոր գը	ր Հմր· 1·	ր Եր· Ի· 9· 10, 11·
բաշխին ե.	ի Եր· Խ· 6· 8· Ե.	ը Գլ· ԺԳ· 16· 17·
ե Գլ· ե· 8· ԺԳ· 21·	զեկ· Խգ· 17· 18·	ը Գլ· ԺԳ· 14·
ը Եր· ժե· 1· ը Օր·	Գլ· ա· 13·	ի Գլ· ը· 8·
լա· 30· Գլ· գ· 3·	ը Գր· գ· 6·	ը Եր· ե· 17· 20·
ի Ը Օր· լը· 4· Ասգ·	ղ ա Թես· ա· 9· Գլ·	ղ Գլ· ը· 9·
ՀՀա· 2· Ա՛ր Ի· 14·	գ· 8· ժ· 6·	ե Գլ· ը· 10·
ե Ա՛ասա· ՀՀեե· 17·	ը Եր· Խ· 34· գ Թագ·	ի Եր· ե· 20·
Ո՛ր· ժ· 9· Գլ·	ը· 10· բ Ա՛ե· ե·	ը Գլ· ժե· 3·
ԺԶ· 7·	14· Ես· ը· 4·	ե Գլ· ա· 6· Տ· 8·
ր Ո՛ահ· ազգաց	Ե բ Թես· ա· 9·	ա Գլ· ժե· 17·
ե Եր· ԺԵ· 14· 15·	—	ր Ո՛ահ· Ո՛վ Տէր· ար

նին գործը ունէին Ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէին։
3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւակը Ծովուն վրայ Թափեց, Ու ըստրեը մեռած հոգիներ դարձան, Ինչ Ծովուն մէջի բոլոր կեն դանիները մեռան։
4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւակը Գետերուն և Ջուրերու աղբիւրներուն վրայ Թա
5 փեց, Ու անոնք արիւն դարձան։ Եւ Ջուրերուն հրեշտակին ըսելը որ կ'ըսէր, Արդար ես դուն, Ե՛ը ես և որ էիր, և սուրբ ես, որ
6 ասնի դատաստաններդ ըրիր։ Ինչու որ անոնք Սուրբերուն ու Մարգարէներուն արիւնը Թափեցին։ Ու դուն անոնց արիւն խմել տուիր, Դանոնք արժանի են։ Եւ ասգութեն Լսեցի՛ որ կ'ըսէր, Այո՛, Ամենակալ Տէր Աստուած, Ճշմարիտ և Ճշմարտութեան արիւնը
8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւակը Արեւին
9 վրայ Թափեց։ Ու անոր ըստրեը տրուեցաւ որ խորշակահար ընէ մարդիկը կրակով։ և տաստիկ տաքէն խորշակահար եղան մարդիկ։ Ու Հայհոյեցին Աստուծոյ անունը, որ ան Հա
բատանեցութեան վրայ իշխանութիւն ունի։ Ու չապաշխարեցին Որ անոր փառք տան։
10 Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւակը Գազանին աթոռին վրայ Թափեց, Ու անոր Թագաւորութիւնը խաւարեցաւ։ Ու ցաւէն
11 լեզուները կը ծամէին։ Ու երկինքը Աստուածը Հայհոյեցին իրենց ցաւերուն Ու իրենց պա
յմանութեան պատճառովը։ Ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին։
12 Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւակը Մեծ գետին Եփրատին վրայ Թափեց, Ու անոր Ջուրերը ցամքեցան, Որ արեւելքի Թագաւորներուն Ճանապարհը պատրաստուի։
13 Եւ տեսայ Գազանին բերանէն Ու Սատանային բերանէն Ու Սուտ մարգարէին բերանէն Երեք պիղծ ոգիներ, որ գորտերու նման։
14 Որ կ'երթան դարտերու նման։ Ինչու որ անոնք դեւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ընեն, Ու Երթայ աշխարհներէն Թագաւորներուն կ'երթան, որ զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ այն մեծ օ
15 րուանը պատերազմին Համար Ժողովեն (Ահա գողի պէս կու գամ։ երանի անոր որ արթնան և կ'ենայ ու իր Հանդերձները կը պահէ, որ
16 մերկ չպարտի ու իր ամօթը երեւնայ։) Եւ ե

ր Մ՛աս· Խգ· 34· 35·	ը Գլ· ժա· 13· Ժգ·	3·
Գլ· ժգ· 15·	7·	ա ա Տի՛մ· գ· 1· Ցաք·
ի Գլ· ժա· 18· ԺԸ·	= Գլ· ժգ· 9·	գ· 15·
20·	ղ Գլ· Ի· 8·	ը ը Թես· ը· 9· Գլ·
ը Ես· Խ· 26·	ղ Գլ· ժա· 10·	ԺԳ· 13· 14· ԺԸ·
Ո՛ահ· ասրիչ ՀԸ լը·	ը Հմր· 9· 21·	20·
ակաի	= Հմր· 2·	ը Ո՛ահ· ա. երկրին և.
ի Գլ· ԺԵ· 3·	= Հմր· 9·	Գ Գ·ահ· բ· 1·
ը Գլ· ԺԳ· 10· ԺԳ·	ը Հմր· Ի· 14·	= Գլ· ԺԵ· 14· ԺԸ·
10· ԺԸ· 2·	= Տես Երեմ· ծ· 28·	10· ի· 8·
ե Գլ· ը· 12·	ծա· 36·	ը Ո՛ատ· Խգ· 43· ա
ի Գլ· Ի· 17· 18·	ը Ես· Խա· 2· 25·	Թես· ե· 2· բ Գես·
ԺԳ· 18·	ղ Գլ· ԺԸ· 3· 9·	գ· 10· Գլ· գ· 3·
ղ Հմր· 11· 21·	= Գլ· ԺՌ· 20· ի·	ը բ Կոր· ե· 3· Գլ·
ե Դան· ե· 22· 25·	10·	գ· 4· 18·
Գլ· Ի· 20·	ի = Ցաք· գ· 1· 2·	ը Գլ· ԺՌ· 19·

զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին, որ երբեմն
ցերէն Արմագեդոն կ'կոչուի։
17 Ու եօթներորդ հրեշտակը հնչեցուց իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց. ու երկնից տաճարէն աթոռէն մեծ ձայն մը եկաւ՝ ըսելով, Ինկաւ։
18 Ու ՙփայլակներ ու ձայներ և որոտումներ՚ եղան. Ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, հանդերձ որ մարդ երկրի վրայ բլլալէն ի վեր անանկ
19 մեծ երկրաշարժ մը եղած չէր։ Ու մեծ քաղաքը երեք մաս եղաւ, ու ազգերուն քաղաքները կործանեցան. Ու մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջեւը յիշուեցաւ, որ իր սաստկի բարկութեանը գինիին գաւաթը անոր տայ։
20 Ու ամէն կղզի փախաւ, ու լեռները չգտնուեցան։
21 Ու՝ Երկնքոյ կարկուտ գրեթէ մէկ տալանդի մը կշռով երկինքէն կ'իջնէր մարդոց վրայ. Ու մարդիկ հայհոյեցին պատուհասին կարկտոյն համար, ինչու որ խիստ մեծ էր անոր պատուհասը։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ու եօթը հրեշտակները որ եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ, ու խնդի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով, Եկո՛ Ու ցոյց տամ քեզի դատաստանը մեծ պոռնիկին որ ամենայն
2 ջուրերու վրայ կը նստի։ Որուն հետ երկրի թագաւորները պոռնկեցան, Ու երկրի բնակիչները անոր պոռնկութեանը գինովը գինով-
3 ցան։ Ու զիս ---- անապատը տարաւ հոգիով։ Ու տեսայ մէկ կնիկ մը՝ որ կարմիր գազանի մը վրայ նստեր էր. Ու անիկա լեցուն էր հայհոյութեան անուններով, ու եօթը գլուխ
4 ու տասը եղջիւր ունէր։ Ու կինը ծիրանի ու կարմիր հագած էր, Ու ոսկով պատուականութեամբ ու մարգարիտով և մեծ գոհարեղէնով, և իր ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր պղծութիւններով ու իր պոռնկու-
5 թեանը անմաքրութիւններով լեցուն։ Ու անոր ճակտին վրայ անուն մը գրուած էր Խորհուրդ, Մեծ Բաբիլոն՝ պոռնիկներուն
6 ու երկրի պղծութիւններուն մայրը։ Ես տե-

1 Գլ. իա. 8։
2 Գլ. գ. 5։ ը. 3։ իա. 19։
3 Ես. լդ. 6։ Յայտ. ժէ. 3։
4 Ես. ի. 11։ Եր. ծ. 2։ Յայտ. ժէ. 5։
5 Ես. ծգ. 6։ Եր. ծ. 2։ Յայտ. ժէ. 5։
6 Գլ. ժ. 14։ Յայտ. ժ. 3։
7 Ես. գ. 11։
8 Ես. ծէ. 4։ Յայտ. ժէ. 8։
9 Գլ. իէ. 13։ Յայտ. ժէ. 3։
10 Գլ. ժ. 14։ Յայտ. ժ. 3։
11 Ես. ծէ. 4։ Յայտ. ժէ. 8։
12 Գլ. իա. 9։ Յայտ. ժէ. 12։
13 Գլ. ժ. 17։ Յայտ. ժէ. 17։
14 Գլ. ժ. 17։ Յայտ. ժէ. 14։
15 Գլ. ժ. 17։ Յայտ. ժէ. 15։
16 Գլ. ժ. 17։ Յայտ. ժէ. 16։

սայ ան կինը որ հաւատքեամն արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն արիւնովը հինուցած էր. ու երբոր տեսայ անիկա, մեծ զարմանքով
7 զարմացայ։ Ես հրեշտակը ինծի ըսաւ, ինչո՞ւ զարմացար։ Ես քեզի խորհուրդը կ'ըսեմ, ու այն գազանին որ անիկա վրան կը կրէ, ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր ունի։
8 Այն գազանը որ տեսար, կար ու չկայ, և անդունդէն ելլելու ու կորստեան երթալու վրայ է. ու երկրի վրայ բնակիչները՝ որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն ի վեր կենաց գրքին մէջը գրուած չեն, հիմի զարմանան երբոր տեսնեն այն գազանը որ կար ու չկայ,
9 և ինչ կայ։ Հոս իմաստութիւն ունեցող միտք մը։ Եօն եօթը գլուխը եօթը լեռներ են, ու որ կինիկ անոնց վրայ կը նստի.
10 և եօթը թագաւորներ են. Հինգը ինկած են, մէկը կը կենայ, և միւսը դեռ եկած չէ, ու
11 երբոր գայ՝ քիչ ատեն պիտի մնայ։ Ես այն գազանը որ կար ու չկայ, անիկա ալ ութերորդ է, ու եօթէնէն է, ու կ'երթայ ի կորուստ կ'երթայ։
12 Եղ տասը եղջիւրը որ տեսար՝ տասը թագաւորներ են, որոնք դեռ թագաւորութիւն առած չեն, հապա գազանին հետ մէկ ժամու չափ թագաւորներու պէս իշխանու-
13 թիւն կ'առնեն։ Անոնք մէկ կամք ունին, ու իրենց զօրութիւնը և իշխանութիւնը գազանին
14 կու տան։ Անոնք գառնուկին հետ պիտի պատերազմին. և գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ, ՙքանի անոնք տէրերուն Տէրն է ու թագաւորներուն Թագաւորը. ու անոր հետ եղողները կանչուած ու ընտրուած և հաւատարիմ
15 են։ Ու ըսաւ ինծի, Այն ջուրերը որ տեսար՝ որուն վրայ պոռնիկը նստեր է, ՙժողովուրդներ են ու բազմութիւններ և ազգեր և լեզուներ։
16 Ու տասը եղջիւրները որ գազանին վրայ տեսար, հանդերձ պիտի ատեն պոռնիկը, ու զանիկա ամլոյ ու մերկ պիտի բնեն, և անոր մարմինները պիտի ուտեն, ու զանիկա կրակով
17 պիտին։ Ինչպես որ Աստուած անոնց սրտին մէջը դրաւ որ իր կամքը կատարեն ու մէկ կամք բլլան, և իրենց թագաւորութիւնը գազանին տան, մինչեւ որ Աստուծոյ խօսքերը կատա-
18 րուին։ Ես կինը որ տեսար՝ այն մեծ քաղաքն է, որ իր թագաւորէ երկրի թագաւորներուն վրայ։

8 Գլ. ժ. 19։ Յէր. գ. 10։ 21։
9 Գլ. Յէր. 9։ Յայտ. ժ. 3։
10 Գլ. Յէր. 6։ 14։ Յայտ. ժ. 3։
11 Գլ. Յէր. 3։
12 Գլ. Յգ. 1։
13 Գլ. Յգ. 1։
14 Գլ. ժ. 14։ Յայտ. ժ. 14։
15 Գլ. Յէր. 12։
16 Գլ. Յէր. 12։ 16։ Դան. Յա. 38։
17 Գլ. Յէր. 3։ Յայտ. ժ. 7։
18 Գլ. Յէր. 15։

Գլ. Յգ. 4։
2 Ես. ը. 7։ Յէր. 1։
3 Գլ. Յգ. 7։
4 Գլ. Յգ. 5։ 41։ 42։
Գլ. Յգ. 12։
5 Գլ. Յգ. 37—44։
6 Գլ. Յէր. 16։
7 Գլ. Յէ. 8։
8 Ես. ը. 10։
9 Գլ. Յէ. 4։
10 Գլ. Յգ. 19։
11 Գլ. Յգ. 4։
12 Ես. ը. 7։ Յէր. 1։
13 Գլ. Յգ. 7։
14 Գլ. Յգ. 19։
15 Գլ. Յէր. 4։

Գլ. ԺԲ

1 Բարիքն կ'իմայ։ 4 Առաւծոյ Յոգովարդին հրաման կ'ընէ, որ անոր ձիերն գոռա հլեն։ 9 Երկրի Թագաւորները, 11 վաճառականները 17 և Նաւավարները կ'արտն անոր վրայ։ 20 Աստիրոջ կ'ապրեցնան անոնցմով որ Առաւծոյ գառամ, ասոնցմէ անոր վրայ կը կատաղեն։

1 Եւ [1]ասկէ ետքը [ուրիշ] հրեշտակ մը տե-
ղայ որ երկինքէն կ'իջնէր, և մեծ իշխանու-
թիւն ունէր, [2]ու երկիրը անոր փառքէն լու-
2 սաւորեցաւ։ Եւ [3]զօրաւոր ձայնով աղաղա-
կեց՝ ըսելով, [4]ինկաւ, ինկաւ մեծ Բաբիլոն,
[5]և դեւերու բնակարան եղաւ, ու բոլոր պիղծ
ոգիներու արդելանոց, [6]և բոլոր պիղծ ու ա-
3 տելի թռչուններու վանդակ։ [7]Ինչու որ ան որ
կատաղի գառնալութեանը գինովեցուց բո-
լոր ազգերը, ու երկրի թագաւորները անոր
հետ պառնկեցան, [8]և երկրի վաճառականները
անոր չափազանց զեղխութենէն հարստացան։
4 Ու երկինքէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր,
[9]Ելէք ասոր միջէն, իմ ժողովուրդս, որ ասոր
մեղքերուն հաղորդ չըլլաք, ու ասոր հա-
5 րուածներէն բաժին չառնէք։ [10]Ինչու որ ասոր
մեղքերը մինչև երկինքը հասած կ'ըլլան,
[11]ու Աստուած ասոր անիրաւութիւնները յիշեց։
6 [12]Հատուցէք ասոր՝ ինչպես որ ինքը հատուց-
ու իր գործերուն համեմատ կրկնապատիկ
փոխարինեցէք ասոր։ Անոր գաւաթէր որ ինքը
7 լեցուց՝ կրկնապատիկ լեցուցէք իրեն։ [13]Որ-
չափ որ փառաւորեց զինքը և զեղխութեամբ
ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք և սուգ հա-
տուցէք անոր։ Ինչու որ իր սրտին մէջը կ'ըսէ
թէ՝ Ես թագուհի կը նստիմ, ու որբևայր չեմ,
8 ու բնաւ սուգ պիտի չտեսնեմ։ [14]Ասոր համար
մէկ օրուան մէջ պիտի գան ասոր հարուած-
ները՝ մահ ու սուգ և սով, [15]ու կրակով պիտի
այրի. Վասն որ Տէր Աստուած ան որ զա-
9 նիկա դատեց։ Ու [16]երկրի թագաւորները որ
ասոր հետ պառնկեցան ու հեշտացան, [17]պիտի
լան ու կոծնեն ասոր վրայ՝ երբոր ասոր հրդ-
10 կիզութենէն ծուխը տեսնեն. Եւ ասոր տան-
ջանքին վախէն հեռուն պիտի կայնին ու ը-
սեն, Վայ՝ վայ եղե՛ք մեծ Բաբիլոն քաղաք՝
հզօր քաղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ քու
11 դատաստանդ։ [18]Ու երկրի վաճառականները
պիտի ողբան ու սուգ բնեն անոր վրայ. Ինչու
որ ալ մէկը ծախու չառնեն անոնց վաճառ-
քը՝ 12 ոսկիի, ու արծաթի, և պատուական քար-
րու, ու մարգարիտներու, և բիսեղի, ու ծի-
րանիի, և մետաքսի, ու որդան կարմիրի վա-
ճառքը, և ամէն խունկի փայտերը, ու ամէն
փղոսկրեայ անօթները, և ամէն պատուական
փայտէ ու պղնձէ և երկաթէ ու մարմարիտէ
13 անօթները, Եւ կինամոն, [19]ու անուռներ և
խունկերը, ու անուշահոտ ևղյուղ, և
և գինի, և ձէթը, և նաշխը, ու ցորենը, և
արջառները, ու ոչխարները, և ձիերը, ու
կառքերը, և մարմիններ ու [20]մարդոց հոգի-
14 ներ։ Եւ քու հոգիդ ցանկացած պտուղնե-
րը քեզմէ գնաց, ու բոլոր չքնղ ու փայլուն
բաներդ քեզմէ կորսուեցաւ, և ալ բնաւ պի-
15 տի չգտնեն զանոնք։ [21]Այս բաներուն վաճա-
ռականները՝ որ անկէ հարստացած կ'ին, հե-
ռուն պիտի կայնին անոր տանջանքին վախէն՝
16 լալով ու սուգ ընելով, Ու պիտի ըսեն, Վայ՝
վայ՝ մեծ քաղաք, որ բիսեղով ու ծիրանիի և
որդան կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով և
պատուական քարերով ու մարգարիտներով
17 զարդարուած էիր. [22]Ինչու որ այնքան հարս-
տութիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ։ Ու ա-
մէն նաւավարներ, և ան ամէնը որ նաւով
տեղ տեղ կ'երթան, ու նաւաստիները և ծովը
որ ծովու մէջ կը բանին՝ հեռուն կայնցան.
18 [23]Ու տեսնելով անոր տրհիգութեանը ծուխը՝
կ'աղաղակին ըսելով, [24]Ո՞վ նման է այս մեծ
19 քաղաքիս։ [25]Ու իրենց գլուխներուն վրայ հող
ցանելնին, և լալով ու սուգ ընելով՝ կ'աղաղա-
կէին ըսելով, Վայ՝ վայ՝ այն մեծ քաղաքին,
որուն մէջ իր պատուականութենէն հարստա-
ցան ամէնքը որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ.
20 [26]Ինչու որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ։ [27]Ուրա-
խացէք անոր վրայ, երկինք ու սուրբ առա-
քեալներ ու մարգարէներ, [28]որ Աստուած ձեր
վրէժը անկէ առաւ։

21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը քար մը ա-
ռաւ աղօրիքի մեծ ժոռի նման, ու ծովը ձգեց՝
ըսելով, [29]Այսպէս վար պիտի ձգուի բա-
բիլոն մեծ քաղաքը, [30]ու այլ պիտի չգտնուի ։
22 [31]Ու քնարահարներուն ու երաժիշտներուն ու
սրնգահարներուն ու փողահարներուն ձայնը
ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. և արհեստով
որեւէ մը ալ պիտի չգտնուի քու մէջդ, ու
աղօրիքին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ։
23 [32]Ու ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևնայ քու մէջ-

---

1 = Գլ. ԺԸ. 1 ։
2 Եզեկ. ԻԶ. 2 ։
3 = Ովսէ. զ. 2։ Ամոս զօրաձեռնաբ-
մեծ
4 Ես. ԺԳ. 19։ Ես. Գ. 3։
9։ Երեմ. Ծ. 8։
Գլ. ԺԷ. 8։
5 Ես. ԺԴ. 21։ Ես.
8։ ԼԴ. 14։ Երեմ.
Ծ. 39։ Ծա. 37։
6 Ես. ԺԴ. 22։ ԼԴ.
11։ Մատ. ւ. 2։ Ես.
7 Գլ. ԺԸ. 8։ ԺԹ. 2։
Ես. 11։ 15։ Ես.
ԽԶ. 15։
8 Ես. ԽԷ. 20։ Զր.
11։ Երեմ. Ծ. 8։
Ծա. 6։ 45։ ր Պար.
գ. 17։
9 Եզեկ. ԻԶ. 2։
10 Եզեկ. ԻԶ. 19։
Ես. ԽԶ. 2։ Ես.
11 Ես. ԽԶ. 20։ 21։
Երեմ. Ծա. 31։ Ամո.
ս. 2։
12 Գլ. ԺԸ. 19։
13 Սող. ՃԻ. 8։ Ես.
Ես. 11։ 15։ Ես.
ԽԶ. 15։
14 Գլ. ԺԸ. 10։
15 Ես. ԽԶ. 20։ Զր.
16 Գլ. ԺԸ. 10։
17 Գլ. ԺԸ. 19։
Եզեկ. ԻԷ. 2։
18 Եզեկ. ԻԷ. 30։ 31։
Ես. 9։ Գլ.
ԺԸ. 8։
19 Ես. ԽԶ. 2։ Ես.
Ես. 7։ 8։ Ամո.
ս. 15։
Ես. ԽԶ. 9։ Զր.
Եզեկ. ԻԷ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
20 Ես. ԽԴ. 14։ Եզեկ.
ԻԶ. 20։
Եզեկ. ԻԶ. 30։ 31։
Ես. 9։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Ես. ԽԴ. 23։ Ես.
ԽԵ. 12։ Ես. ԽԸ.
Եզեկ. ԻԶ. 30։
21 Երեմ. Ծ. 34։ Գլ.
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
22 Ես. ԽԴ. 11։ Եզեկ.
ԻԶ. 13։
Ամո. ե. 23։
Ես. ԽԴ. 11։
Գլ. ԺԸ. 22։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
23 Երեմ. Ծ. 34։ Եզեկ.
ԻԶ. 30։ 31։
Ես. 9։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։
Եզեկ. ԻԶ. 13։
Ես. 3։ 11։
Գլ. ԺԸ. 4։
Ես. 10։
Եզեկ. ԻԶ. 30։

ջըդ. Եւ փեսային ձայնը և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. Ո՛քանդի քու վաճառականներդ երկրի մեծամեծներն էին. Ինչու որ քու կախարդութիւնովդ բոլոր ազգե-
24 րը մոլորեցան. Եւ մարգարէներուն ու սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր սպանուածներուն արիւնը անոր մէջը գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Երկնից մէջ գլնաւած կը փառաբանէն՝ որ գասէց պատիժը և սպրդեան արեանը վրէժը առաւ։ 2 Գառնաեղին Տարօ-
նիքը։ 10 Հրեշտակը չարեր զբ Յովհաննէս երկրպագու-
թիւն ընծ։ 17 Թռչուններէ կը կանչուին մեծ կատարածին։

1 Եւ անկէ ետքը չատ բազմութեան՝ մեծ ձայն
մը լսեցի երկինքը՝ բսլով. Ալէլուիա. Փրկու-
թիւնն ու փառք և պատիւ ու զօրութիւնն
2 մեր Աստուծոյն. Ինչու որ ճշմարիտ ու ար-
դար են անոր դատաստանները. քանզի դա-
տեց այն մեծ պոռնիկը, որ իր պոռնկութիւ-
նովը երկիրը ապականեց, Եւ իր ծառային-
րուն արեանը վրէժը անոր ձեռքէն պահանջեց։
3 Եւ երկրին անգամ բսին, Ալէլուիա. Եւ անոր
4 ծուխը յաւիտեանս յաւիտենից կ'ելլէ. Եւ
քսանուչորս երէցները ու չորս կենդանիները
ինկան ու երկրպագութիւն ըրին Աստուծոյ
որ թագոր կը նստի, բսելով, Ամէն, Ալէ-
5 լուիա։ Եւ աթոռէն ձայն մը եկաւ՝ բսելով,
Մեր Աստուծոյն օրհնութիւն տուէք, իր բո-
լոր ծառաները, ու զուք որ իրմէն կը վախ-
6 նաք՝ պզտիկներ ու մեծեր. Եւ չատ բազ-
մութեան ձայնի պէս, ու չատ ջուրերու
ձայնի պէս, ու սաստիկ որոտումներու ձայնի
պէս՝ որ կ'բսէին, Ալէլուիա, Ինչու որ [մեր]
7 Ամենակալ Տէր Աստուածը թագաւորեց։ Ցուն-
զանք և ուրախանանք ու փառք տանք անոր,
Քանզի գառնուկին հարսնիքը հասաւ, ու ա-
8 նոր կինը ինքզինքը պատրաստեց։ Եւ իրեն
տրուեցաւ որ մաքուր ու լուսաւիսկ բեհեզ
հագնի, (Որ ան բեհեզը սուրբերուն արդա-
9 րութիւնն է.) Եւ ինծի բսաւ, Գրէ. Երանե-
լի են անոնք որ գառնուկին հարսնեւեսայի
ընթրիքին կանչուած են. ու ինծի բսաւ, Ա-
10 մէն ք են Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքերը։ Եւ
ես անոր ոտքերուն առջեւ ինկայ՝ որ անոր
երկրպագութիւն ընեմ. ու բսաւ ինծի, Զգու-
շացիր, մի ըներ. Ես ալ քու ընկերդ եմ ու քու ժառանգ-
կիցդ եմ ու քու եղբայրներուդ, Որոնք ը-
ւսուն վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ եր-
կրպագութիւն ըրէ. (Վասն որ Յիսուսի վկա-
յութիւնը մարգարէութեան հոգին է.)
11 Եւ տեսայ երկինքը բացուած. Ու ահա ճկ
ճերմակ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը Հա-
ւատարիմ ու ճշմարիտ կ'բսուի, Ու արդարու-
թեամբ դատաստան կ'ընէ ու կը պատե-
12 րազմի. Եւ անոր աչքերը կրակի բոցի պէս
էր, ու անոր գլխուն վրայ չատ թագեր կար,
ու Գրուած անուն մը ունէր՝ որ մէկը չգիտեր,
13 բայց միայն ինքը. Եւ արիւնով ներկուած
հագած երձ մը հագեր էր. Ու անոր անունը
14 Բան Աստուծոյ կ'բսուի. Ու երկինքի մէջ ե-
ղող զօրքերը անոր ետեւէն կ'երթային ճեր-
մակ ձիերով, Ճերմակ ու մաքուր բեհեզներ
15 հագած. Եւ անոր բերանէն սրած սուր մը կ'ել-
լէր, որ անով ազգերը զարնէ. Ու ինքը երկա-
թէ գաւազանով պիտի հսկէ զանոնք, Ու
Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը
16 գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ. Եւ իր
պատուհանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գը-
րուած գիր մը ունէր, Թագաւորաց Թագաւոր
Տէրերու Տէր։
17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւին մէ-
ջը կայներ էր, Ու մեծ ձայնով ազաղակեց երկ-
նից մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ բսելով,
Եկէք, Աստուծոյ մեծ ընթրիքին ժողովե-
18 ցէք, Որ ուտէք թագաւորներուն մսերին,
ու հազարապետներուն մսերին, զօրաւորներուն մսերին, ու ձիերուն և
անոնց վրայ հեծնողներուն մսերին, ու
ամէնուն մսերին՝ ինչ ազատներուն և ինչ
ծառաներուն, ինչ պզտիկներուն և ինչ մեծ-
19 րուն։ Եւ տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները
ու անոնց զօրքերը ժողոված պա-
տերազմ ընելու անոր հետ՝ որ ձիուն վրայ
20 հեծնէր էր, ու անոր զօրքերուն հետ. Եւ
գազանը բռնուեցաւ, ու անոր հետ սուտ մար-
գարէն՝ որ անոր առջեւ նշաններ ըրաւ, որովք
մոլորեցուց զանոնք՝ որ դրոշմը ընդունեն-
ցին, Եւ անոր պատկերին երկրպագութիւն
ընծայեցին. Երկուքն ալ ողջ ողջ տմծուան լիճը
21 ձգուեցան. Եւ մնացեալները սրովն որ ձիուն
նստեր էր՝ որ բերանէն կ'ելլէր, սպանուեցան ամէն
թռչուններ կշտացան անոնց մսերովը։

---

4 Գլ. իբ. 8։
3 Գործ. ժ. 26։ Ժգ. ։
Ա Պետ. Ա Տէր Աստուած
Ծագ
4 Գլ. ԺԸ. 3։ Ժգ. 2։
5 Գլ. ԺԸ. 3։ Ժգ. 7։
6 Բ Օր. լբ. 43։ Գլ.
գ. 10։ ԺԸ. 20։
7 Բ Օր. լբ. 43։ Գլ.
ԺԸ. 11։ ԺԸ. 19։
8 Գլ. գ. 4։ ԺԸ. 10։
9 Գլ. ԺԸ. 3։
10 Գլ. գ. 14։
11 Գլ. ԺԸ. 3։
12 Գլ. ԺԸ. 3։
13 Գլ. ԺԸ. 3։
14 Գլ. ԺԸ. 3։
15 Գլ. ԺԸ. 3։
16 Գլ. ԺԸ. 3։
17 Գլ. ԺԸ. 3։
18 Գլ. ԺԸ. 3։
19 Գլ. ԺԸ. 3։
20 Գլ. ԺԸ. 3։
21 Գլ. ԺԸ. 3։

Ա Գլ. իբ. 8։
3 Գործ. Ժ. 26։ Ժգ. ։
Ա Պետ. իբ. 9։
4 Ես. ԽԳ. 10։ Գլ. ։
5 Ես. ԽԳ. 10։ Գլ.
ԺԸ. 17։
6 Ես. ԽԳ. 10։ Գլ.
ԺԸ. 21։
7 Ես. ԽԳ. 5։
8 Գլ. ԺԸ. 5։
9 Գլ. գ. 14։
10 Ես. Ա. 4։
11 Գլ. ԺԸ. 3։
12 Գլ. ԺԸ. 3։
13 Գլ. ԺԸ. 3։
14 Գլ. ԺԸ. 3։
15 Գլ. ԺԸ. 3։
16 Գլ. ԺԸ. 3։
17 Գլ. ԺԸ. 3։
18 Գլ. ԺԸ. 3։
19 Գլ. ԺԸ. 3։
20 Գլ. ԺԸ. 3։
21 Գլ. ԺԸ. 3։

Ա Գլ. ։
2 Գործ. Ժ. 26։ Ժգ. ։
Ա Պետ. իբ. 9։
3 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
4 Ես. Ժ. 22։ Գլ.
ԺԸ. 20։
5 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
6 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
7 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
8 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
9 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
10 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
11 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
12 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
13 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
14 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
15 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
16 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
17 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
18 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
19 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
20 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։
21 Ես. ԽԳ. 5։ Գլ.
ԺԹ. 19։ Ժգ. ։

դին սուբէն՝ որ իր բերնէն կ'ելլէր, Հաւ բոլոր թռչուններըը Հանուց մարմիններէն կշտացան։

ԳԼ. Ի

1 Սատանան Հազար տարի կը կապէ։ 6 Նախ՝ չարութիւնը։ Երանի անոնց որ անոր մէջ բաժին ունին։ 7 Սատանան նորէն արձակուելով՝ Գոգը ու Մագոգը կը ժողվէ։ 9 Սատանան կը ձգուի կրակի ու ծծումբի ծովուն մէջ։ 12 Վէրջին ընդհանուր չարութիւնը։

1 Եւ Տեսայ մի ուրիշ՝ որ երկինքէն կ'իջնէր, Հաւ անդունդին բանալին և մեծ չղթայ մի ու-
2 ղեր իր ձեռքը։ Բռնեց վիշապը այսինքն առջի օձը՝ որ Բանսարկուն ու Սատանան է, և
3 կապկպ զանիկա Հազար տարի։ Ու անդունդը գցեց զանիկա, և գոցեց Հաւ վրայէն կնքեց, Հար ալ չմոլորցնէ ազգերը՝ մինչև որ Հազար տարին լմննայ, և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անիկա քիչ մը ժամանակ։
4 Եւ աթոռներ տեսայ, ու նստան անոնց վրայ։ Հաւ անոնց դատաստանն տրուեցաւ։ Նաև Հեսուսի վկայութեանը Համար ու Աստուծոյ խօսքին Համար դլխատուածներուն հոգիները՝ և անոնք որ երկրպագութիւն չըրին գազանին՝ ոչ ալ անոր պատկերին, Հաւ ընդունեցին իրենց ճակտներուն վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին։ և ապրեցան՝ Հաւ Քրիստոսի հետ Հազար տարի թագաւորեցին։
5 Բայց ուրիշ մեռելները չապրեցան մինչև որ Հազար տարին կատարուեցաւ։ Ասիկա է առջի յարութիւնը։
6 Երանելի և սուրբ է անոր որ առջի յարութեանը մէջ բաժին ունի։ Հանոնց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի, Հանգայ անոնք Աստուծոյ և Քրիստոսի քահանաները պիտի ըլլան, Հաւ անոր հետ Հազար տարի պիտի թագաւորեն։
7 Եւ Հազար տարին լրանալուն՝ պիտի ար-
8 ձակուի Սատանան իր բանտէն։ և պիտի ելլէ ու մոլորցնէ երկրի չորս անկիւնները ազգերը՝ Գոգը ու Մագոգը, Հոր գունդը պատերազմի ժողվէ, որուն Համրանքը ծովուն ա-
9 ւազին չափ է։ Հաւ երկրի ընդարձակութեանը մէջ ելան, և սուրբերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս կողմէն պատնչեցին։ Եւ երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ ու ապահոց զանոնք։ Հաւ բանսարկուն որ անոնց մոլորցուց ձգուեցաւ կրակի ու ծծումբի լիճին մէջ՝ ուր
10 որ էր գազանը, և սուտ մարգարէն։ Հաւ պիտի տանջուին ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից։
11 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ, ու անոր վրայ մէկը նստած, Հորմէն երկիրը ու երկինքը փախան, Հաւ տեղ չգտնուեցաւ ա-
12 նոնց։ Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ Աստուծոյ առջեը կայնած էին։ Հաւ գիրքերը բացուեցան, Հաւ ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ այսինքն կենաց։ և գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները դատուեցան Ինչպէս
13 գործերնուն Համեմատ։ Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ, Հաւ մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին։ Հաւ ամէն մէկը իրենց գործերուն Համեմատ դատուեցան։
14 Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգ-
15 ուեցան։ Հասկան է երկրորդ մահը։ Եւ ով որ կենաց գրքին մէջը գրուած չգտնուեցաւ, Հկրակի լիճին մէջը ձգուեցաւ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Նոր երկինքը ու նոր երկիրը։ 10 Երկնային Երուսաղէմին մեծ-
պէսը ու անոր ապրողները։ 23 Անոր մէջ պէտք կը-
րասուիներ չկայ։ պարզեւատ Աստուծոյ փոսքը անոր բոլոր
է։ 24 Երկրի թագաւորները իրենց հարստութիւնները անոր
կը բերեն։

1 Եւ Նոր երկինք ու նոր երկիր մը տեսայ։
Հինգու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը ան-
2 ցան, և ալ ծով չկար։ Հեւ սուրբ քաղաքը Նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աս-
տուծմէ կ'իջնէր, Հոր երկասը Համար զար-
3 դարուած Հարսի մը պէս պատրաստուած։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը, ան-
նոնց հետ պիտի բնակի, և անոնք ա-
նոր ժողովուրդը պիտի ըլլան, և Աստուած ինքը անոնց հետ պիտի ըլլայ Հանդ անոնց Աս-
4 տուածը։ Եւ Հինքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ, Հև ալ մահ պիտի չըլլայ, Հոչ սուգ և ոչ ազաղակ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ասկէ Հետև։ Հինչու որ առջի բաները ան-
5 ցան։ Հեւ ան որ աթոռին վրայ կը նստէր ը-
սաւ, Հնայ ամէն բաները նոր կ'ընեմ։ ու ը-
սաւ ինծի, Գրէ, Հինչու որ սա խօսքերը ճշմա-
6 րիտ ու Հաստատուած են։ Նաև ըսաւ ինծի, Եղաւ։ Հես եմ Ալֆա և Օմէգա՝ սկիզբը ու

Ա Հին. 17։ 18։
Բ Գլ. Ժ՛. 16։
—
Գ Գլ. ա. 18։ Բ. 1։
Դ Գլ. Ժբ. 9։ Ցնծա-
Պծա. բ. 4։ Ցաւ գ.
6։
Զ Դան. ը. 27։
Է Գլ. Ժբ. 14։ 16։
Հին. 2։
Ը Դան. ե. 9։ 22։
27։ Մատ. Ժ՛. 28։
Ղ.ա.կ. ի.բ. 20։
Թ Կոր. ը. 2։ 3։
Ժ Գլ. ը. 9։
ԺԱ Գլ. Ժբ. 12։
ԺԲ Գլ. Ժբ. 15։ 16։
Հ.ա.մ.ր. բ. 17։ բ
10։
ԺԳ Ցխ. ը. 11։ խա. 3։
ԺԴ Գլ. բ. 10։ Ցնծ.
Պծա. բ. 4։ Ցաւ գ.
6։
ԺԵ Գլ. ը. 9։ Ցնծ.
բ. 20։ Գլ. ա. 6։ ե.
10։
ԺԶ Հին. 4։
ԺԷ Հին. 2։
ԺԸ Հին. 3։ 9։
ԺԹ Եզեկ. կը. 2։ ի.
Ի Գլ. Ժբ. 14։
խա. 21։
Ի Ա Գլ. բ. 8։ Եզեկ.
կը. 9։ 16։
ԻԲ Ցծ. Ժ. 1։ Գաղ.
Ֆ Ցծ. Ժբ. 1։ Գաղ.
գ. 26։ Ցբբ. ա. 14։
Ցհ.ա.մ. բ. 6։ Գլ.
բ. 23։ Ցբ. 12։ Հին.
13։
Ի Գլ. գ. 5։
— Հին. 12։
Ի Ա Կար.Ժ ե. 20-54. 55։
Ի Բ Մատ. Ժբ. 27։
Հին. 6։ Գլ. խա. 8։
Ի Գ Գլ. Ժ՛. 20։
—
Ի Ե Ցծ. կե. 17։ կը.
22։ Ը Գլ. Ժա. գ. 13։
խա. 27։
Ի Զ Ցծ. Ժ. 11։
Ի Է Ցծ. Ժբ. 1։ Գաղ.
գ. 26։ Ցբբ. ա. 14։
Ցհ.ա.մ. բ. 6։ Գլ.
բ. 23։ Ցբ. 12։ Հին.
13։
Ի Ը Ցծ. Ժբ. 12։ 14։
Հին. 12։
Ի Թ Ցծ. Ժբ. 10։ 11։
Ի Ի Գլ. խա. 1։
Ի Ի Ա Գլ. Ժ՛. 20։
Ի Ի Բ Գլ. Ժ՛. 5։
Ի Ի Գ Ցծ. Ժ՛. 5։ խա.
10։ Ը Կոր. Ժ՛. 3։
Ի Ի Դ Ա.ն. ե. 29։ 30-54. 55։
Հին. 6։ Գլ. խա. 8։
Ի Ի Ե Գլ. Ժ՛. 20։
—
Ի Ի Զ Ցծ. կե. 17։ կը.
22։ Ը Գլ. Ժա. գ. 13։
խա. 27։
Ի Ի Է Ցծ. Ժբ. 1։ Գաղ.
գ. 26։ Ցբբ. ա. 14։
Ցհ.ա.մ. բ. 6։ Գլ.
բ. 23։ Ցբ. 12։ Հին.
13։
Ի Ի Ը Ա.ն.ե.ս Ա.ս.տ.ա.ծ
Հանձնե
Ի Ի Թ Ցծ. Ժբ. 5։ խա.
10։ Ը Կոր. Ժ՛. 3։
Ի Ի Ի Ա.ն. ե. Ցբ. 11։ 12։
Եզեկ. խբ. 7։ Ը
Կոր. գ. 16։ Գլ. ե.
15։
Ի Ի Ի Ա Ն.ե.ս Ա.ս.տ.ա.ծ
Ի Ի Ի Բ Ցծ. բ. 8։ Գլ. ե.
17։
Ի Ի Ի Գ Կար. Ժե. 26։ 54։
Գլ. բ. 14։
Ի Ի Ի Դ Ցծ. լե. 10։ կա. 3։
կե. 19։
Ի Ի Ի Ե Գլ. գ. 2։ 3։ ե. 1։
բ. 11։
Ի Ի Ի Զ Ցծ. խգ. 19։ Ը
Կոր. ե. 17։
Ի Ի Ի Է Գլ. Ժ՛. 9։
Ի Ի Ի Ը Գլ. Ժ՛. 17։
Ի Ի Ի Թ Գլ. ա. 8։ խբ. 13։

վերջը։ Եւ ծառաին ձրի պիտի տամ կենաց
7 ջուրին աղբիւրէն։ Ան որ կը յաղթէ, ամէն
բաները պիտի ժառանգէ. ու ես անոր Աս-
տուած պիտի ըլլամ, ան ալ ինծի որդի պի-
8 տի ըլլայ։ Բայց վախկոտներուն, ու անհա-
ւատներուն, և պիղծներուն, ու մարդասպան-
ներուն, ու պոռնիկներուն, և կախարդներուն,
ու կռապաշտներուն, և բոլոր սուտասուներուն
բաժինը Կրակով ու ծծմբով վառած լիճին
մէջը պիտի ըլլայ, որ է երկրորդ մահը։
9 Ու եօթը վերջին հարուածներով լեցուն
եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշ-
տակներէն մէկը ինծի եկաւ, և հետս խօսեցաւ
ու ըսաւ, Եկուր ցուցնեմ քեզի Հարսը՝
10 Գառնուկին կինը։ Ու հոգիով մէկ մեծ ու
բարձր լեռան մը վրայ տարաւ զիս, ու ցու-
ցուց ինծի սուրբ Երուսաղէմ՝ իջանելը որ
11 երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր. Ու Աստուծոյ
փառքը ունէր, և անոր լուսաւորութիւնը
խիստ պատուական քարի նման էր՝ անհամեմատ
12 երեւումով յասպիս քարի պէս։ Ու անոր պա-
րիսպը մեծ ու բարձր էր, ու տասնըերկու
դռներ ունէր, ու դռներուն վրայ տասներ-
կու հրեշտակներ կային, և դռներուն վրայ անուն-
ներ գրուած էր՝ որոնք Իսրայէլի որդոցը
13 տասներկու ցեղերուն անուններն էին։ Արեւելեան
կողմէն երեք դուռ, ու հիւսիսային կողմէն
երեք դուռ, և հարաւային կողմէն երեք
դուռ, ու արեւմտեան կողմէն երեք դուռ։
14 Եւ քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր
ունէր, ու անոնց վրայ Գառնուկին տասներ-
կու առաքեալներուն (տասներկու) անունները
15 էր ի՛՛՛։ Եւ խօսողը որ ինծի հետ
խօսէր մի ոսկի եղէգ մը ունէր, որ չափ քաղաքը և
անոր դռները ու անոր պարիսպները չա-
16 փէ։ Եւ քաղաքը քառակուսի էր, ու անոր
երկայնութիւնը լայնութեանը չափ էր։ Եւ քա-
ղաքը նայ եղէգով տասներկու հազար ասպա-
րէզ չափեց, անոր երկայնութիւնը ու լայնու-
17 թիւնը և բարձրութիւնը հաւասար էր։ Եւ
անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս
կանգուն չափեց, մարդու չափով՝ որպէսզի
18 հրեշտակին չափը։ Եւ անոր պարսպին շի-
նուածքը յասպիս էր, ու քաղաքը զուտ
19 ոսկի էր մաքուր ապակիի նման։ Ու քա-
ղաքին պարսպին հիմերը ամէն թանկ պա-
տուական քարերով զարդարուած էին. առջի
հիմը յասպիս էր, երկրորդը՝ շափիւղայ, եր-
րորդը՝ քաղկեդոն, չորրորդը՝ զմրուխտ,
20 հինգ երորդը՝ եղնդեանքար, վեցերորդը՝ սար-
դիոն, եօթներորդը՝ ոսկեքար, ութերորդը՝
բիւրեղ, իններորդը՝ տոպազիոն, տասներորդը՝
քրիսոպրասոս, մեսասներորդը՝ յակինթ,
21 երկտասաներորդը՝ ամեթիստ։ Եւ տասներ-
կու դռները տասներկու մարգարիտ էին, ա-
մէն մէկ դուռը մէկ-մէկ մարգարիտէ
էր։ Ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ոս-
22 կի էր թափանցիկ ապակիի նման։ Ու անոր
մէջը տաճար չտեսայ, ինչու որ Տէր Աստուած
Ամենակալն ու Գառնուկը անոր տաճարն է։
23 Ու քաղաքը արեւի ու լուսնի պէտք չունի, որ
զանիկա լուսաւորեն, ինչու որ Աստուծոյ փառ-
քը զանիկա կը լուսաւորէ, ու անոր ջրագի
24 Գառնուկն է։ Ու [փրկուած] ազգերը անոր
լուսովը պիտի քալեն, ու երկրի թագաւոր-
ները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէջը
25 պիտի բերեն։ Ու անոր դռները ցորեկը պի-
տի չգոցուին. (վասն զի Ոչն գիշեր պիտի
26 չըլլայ։) Ու ազգաց փառքը ու պատիւը ա-
27 նոր մէջը պիտի բերեն։ Ոչ Հոն բնաւ ՚ան-
մաքրութիւն մը պիտի չմտնէ, ոչ ալ գործ ու
խրտիլ ու սուտութիւն գործող մը, Հապա միայն
անոնք՝ որ Գառնուկին կենաց գրքին մէջը
գրուած են։

ԳԼ. ԻԲ

1 Կենաց ջուրի գետը, է կենաց ծառը, ե Աստուած ինքը կը
լուսաւորէ երկնային բոլորը, ի Հրեշտակը ցուցնելով որ ինչն
երկրպագութիւն մատուցէ։ 18 Գիրք չի բան մը աւելցնել,
Աստուծոյ խոսքին վրայ, ոչ ալ անկի բան մը պակսեցնել։

1 Եւ ինծի կենաց ջուրի գետ մը ցուցուց ա-
կրիսթալի պէս պայծառ, որ կ'ելլէր Աստու-
2 ծոյ ու Գառնուկին աթոռէն։ Ու ան ասոնց
հրապարակին մէջ, ու ան գետին մէկ կող-
մին ու միւս կողմէն կենաց ծառ կար՝ որ
տասներկու կերպ պտուղ կը բերէր, ու ամէն
ամիս իր պտուղը կու տար. Ու ան ծառին
տերեւները հեթանոսներուն բժշկութիւն կ'ըլ-
3 լար։ Ու այ ըլլար դեռեւ պիտի չըլլայ. Հոս
անոր մէջը պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գա-
ռնուկին աթոռը, ու անոր ծառաները պիտի
4 պաշտեն զանիկա. Ու անոր երեսը պիտի
տեսնեն, Հոս անոր անուները իրենց ճակատնին
5 դրած պիտի ըլլայ։ Ու Ոչն գիշեր պիտի չըլլայ, և ձրագ ու արեւու լոյս պէտք չե-
ղիր՝ Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զա-

ե Ես՝ Յով. ։ Ձեզ Գլ. ։ ։ ։

նանք , և յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թա-
գաւորեն ։
6 Եւ ըսաւ ինծի , Վա՛ խօսքերը հաւատա-
րիմ են ու ճշմարիտ . և ՙտէրը մարգարէ-
ներուն՚ ոգիը Աստուածը իրը հրեշտակը խրր-
կից՝ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ չու-
7 տով պէտք է բլլայ ։ Ահա ես չուտով կու գամ ։
Երանի անոր որ կը պահէ սա գրքին մարգա-
բէութեան խօսքերը ։
8 Եւ ես Յովհաննէս լսեցի ու տեսայ սա բա-
ները ։ և երբ լսեցի ու տեսայ , ինկայ որ երկ-
րպագութիւն ընեմ սա հրեշտակին ոտքե-
րուն առջեւը՝ որ սա բաները ինծի կը ցուցընէր ։
9 Եւ ըսաւ ինծի , ՙԶգուշացիր , մի ընէր
որ ես քուկին ու քոյ եղբայրներուդ մարգա-
բէներուն և սա գրքիս խօսքերը պահողներ-
ուն ծառայակից եմ ։ Աստուծոյ երկրպա-
10 գութիւն բըէ ։ Ու ըսաւ ինծի , Սա գրքիս
մարգարէութեան խօսքերը մի կնքեր , ՙփոյ-
11 որ ժամանակը մօտ է ։ Անի որ անիրաւութիւն
կ՚ընէ՝ ալ անիրաւութիւն թող ընէ , ու անի որ
ապտուտ է՝ ալ ապտուտ բլլայ , և անի որ արդար
է՝ ալ արդար բլլայ , ու անի որ սուրբ է՝ ալ
12 սուրբ բլլայ ։ Վա՛ն ես չուտով կու գամ , Ու
իմ վարձքս իմ հետս է՝ տալու ամէն մէկուն իր գործ-
13 քին համեմատ հատուցանելու ։ Ես եմ Ալֆա
և Օմէգա՝ Առաջինը ու վերջինը՝ Սկիզբը և
14 վախճանը ։ Երանելի են անոնք որ անոր պա-

տուիրանքները կը կատարեն , որ իշխանու-
թիւն ունենան կենաց ծառին վրայ , և դրան-
15 ներէն ներս քաղաքը մտնեն ։ Բայց դուրս
մնան՝ շուներն ու կախարդները և պոռնիկ-
ները ու սպանութիւն գործողները և կռապաշտ-
ները ու ամէն որ սուտին կը սիրէ և
կ՚ընէ ։
16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրկեցի՝ սա բա-
ները ձեզի վկայելու եկեղեցիներուն ։ Ես
եմ Դաւթին արմատը ու ցեղը նմ , առա-
17 ւօտեան պայծառ աստղը ։ Ու Հոգին ու հար-
սը կ՚ըսեն , Եկուր ։ և անի որ կը լսէ՝ թող ըսէ ,
Եկուր ։ Ու անի որ ծարաւ է՝ թող գայ , և անի
որ կ՚ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ ։
18 Ես կը վկայեմ ամէնուն՝ որ սա գրքիս
մարգարէութեան խօսքերը կը լսէ ։ Եթէ որ
մէկը սոսկ վրայ բան մը աւելցնէ , Աստուած
ալ անոր վրայ պիտի աւելցնէ անի հարուած-
19 ները որ սա գրքիս մէջը գրուած են ։ Եւ թէ
որ մէկը սա մարգարէութեան գրքին խօս-
քերէն բան մը պակսեցնէ , Աստուած ալ
նոր բաժինը պիտի պակսեցնէ կենաց ||գրքէն
և սուրբ քաղաքէն՝ որ սա գրքիս մէջը գր-
20 ուած են ։ Ան բաներուն վկայութիւնը տուողը
կ՚ըսէ , Այո , ՙշուտով կու գամ ես ։ Ամէն ,
21 Եկուր , Տէր Յիսուս ։ Մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամէնուն՝ հետ բլ-
լայ ։ Ամէն ։

Դան ։ ե ։ 27 ։ Հբ-
ռայմ ։ ե ։ 17 ։ բ
Տիմ ։ բ ։ 12 ։ Գղ ։
գ ։ 21 ։
Գղ ։ ԺԹ ։ 9 ։ Խո ։
տ ։
Ոմանք մարգարէից
հոգիները
Գղ ։ ա ։ 1 ։
Գղ ։ գ ։ 11 ։ Հմր ։
10 ։ 12 ։ 20 ։
Գղ ։ ա ։ 3 ։
Գղ ։ ԺԹ ։ 10 ։
Գղ ։ ԺԹ ։ 10 ։
Դան ։ ը ։ 26 ։ Ժբ ։
4 ։ 9 ։ Գղ ։ Ժ ։ 4 ։
Գղ ։ ա ։ 3 ։
Եզեկ ։ գ ։ 27 ։ Դան ։
Ժբ ։ 10 ։ բ Տիմ ։ գ ։
13 ։
Հմր ։ 7 ։
Ես ։ ի ։ 10 ։ Կր ։
11 ։
Հռոմ ։ ը ։ 6 ։ Ժբ ։
12 ։ Գղ ։ ի ։ 12 ։
Ես ։ ի ։ 4 ։ իգ ։
6 ։ իգ ։ 12 ։ Գղ ։
ա ։ 8 ։ 11 ։ իա ։ 6 ։
Դան ։ Ժբ ։ 12 ։ ա
Ցաղ ։ իգ ։ 17 ։
Ջար ։ չ ։ 12 ։ բ
Պետ ։ ա ։ 19 ։ Գղ ։
բ ։ 28 ։
Գաղ ։ ե ։ 19 ։ 20 ։
21 ։ Կող ։ գ ։ 6 ։ Գղ ։
ի ։ 20 ։ 21 ։ իա ։ 5 ։
Փիլ ։ գ ։ 2 ։
Գղ ։ ա ։ 1 ։
Կա՛ղ վրայով ։
Գղ ։ ե ։ 5 ։
Թես ։ իգ ։ 17 ։
Ցաղ ։ չ ։ 12 ։ բ
Պետ ։ ա ։ 19 ։ Գղ ։
բ ։ 28 ։
Գղ ։ իա ։ 2 ։ 9 ։
Եր ։ ծէ ։ 1 ։ Ցակ ։
է ։ 37 ։ Գղ ։ իա ։ 6 ։
Ոմանք չտանք
բ ։ Օր ։ գ ։ 2 ։ Ժբ ։
28 ։ Ածախ ։ ը ։ 6 ։
Ես ։ ը ։ 33 ։ Ասղ ։
կի ։ 28 ։ Գղ ։ գ ։
2 ։ Ժբ ։ 8 ։
Ոմանք ծառէն
Գղ ։ իա ։ 2 ։
Ոմանք և ան բաներ
բէն որ
Հմր ։ 12 ։
Ցակ ։ իա ։ 25 ։
բ Տիմ ։ գ ։ 8 ։
Հռոմ ։ Ժբ ։ 20 ։
21 ։ բ Թես ։ գ ։ 18 ։
Ոմանք բոլոր սուրբ
բերաան

147

Վ. ԵՐՋ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ЗИМЯ — М.СССР
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՍՌ

ՍԱՀՐԻ ԳՐՈՑ ՄԻՋՈՑ ՅԻՇՈՒԱԾ ԶԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՑԱՆԿԸ

1. ԵՐԿԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՁԱՓԵՐ

	Էնոավ և 100-ոյթ	Մեծր և 100-ոյթ
Ուղտ, յորս մնտնալոսի	0 · 12	0 · 07
Ձի, 3 ուղտ	0 · 36	0 · 23
Կանգուն, 2 ձիոյ	0 · 71	0 · 46
Գրկալափ, 4 կանգուն	2 · 85	1 · 85
Եղեգինէ նշէզը, 6 կանգուն	4 · 27	2 · 77
Ընտրէզ, 100 գրկալափ	284 · 62	184 · 94
Շաբաթ օրուան ճամբայ, 6 ասպարէզ	1.707 · 69	1.109 · 60
Մղոն, 8 ասպարէզ	2.276 · 95	1.479 · 50

2. ՀԵՂՈՒՆԻԿՈՑ ՁԱՓԵՐ

	Ըստ Ցովսեպոսի			Ըստ Պարրհեսիոյ		
	Օ՚՚-	Ց՚՛.	Լ՚՛ և 100-ոյթ	Օ՚՚-	Ց՚՛.	Լ՚՛. և 100-ոյթ
Ճայեակ	0	172	0 · 55	0	88	0 · 28
Հիմէն, 12 ճայեակ	5	64	6 · 56	2	253	3 · 35
Մաք, 6 հիմէն	30	384	39 · 37	15	320	20 · 12
Քոռ կամ խօռիր, 10 մաք	309	240	393 · 75	158		201 · 22

3. ԸՐՄՏԵՑԻՑ ՁԱՓԵՐ

	Ըստ Ցովսեպոսի			Ըստ Պարրհեսիոյ		
	Օ՚՚-	Ց՚՛.	Լ՚՛ և 100-ոյթ	Օ՚՚-	Ց՚՛.	Լ՚՛. և 100-ոյթ
Կապիճ	1	288	2 · 18	0	351	1 · 11
Օմիր, կամ տասանորդ, արգաւիճ 10 սիրորդ մասը	3	38	3 · 94	1	232	2 · 01
Գրիւ, 6 կապիճ	10	128	13 · 12	5	106	6 · 71
Ընդաւ, 3 գրիւ	30	384	39 · 37	15	320	20 · 13
Քոռ, կամ խօռիր, 10 արգաւ	309	240	393 · 75	158		201 · 27

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

	Օ՚՚-	Ց՚՛. և 100-ոյթ	Կ՚՛ և 100-ոյթ
Նէրատ		0 · 22	0 · 71
Սիկղ, 20 նէրատ		4 · 49	14 · 25
Մնաս, 100 սիկղ	1	49	1.425 · 51
Տաղանդ, 3000 սիկղ	33	270	42.765 · 50

5. ԵՐԿԱՑՑԱՑՈՑ ԸՐԾՈՒՔ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԸՐՔՒՔԸ

ԸՐԾՈՒՔ	Դ՚՛.	Փղ.	Ֆրանս և 100-ոյթ
Սիկղ	12	24	2 · 86
Մնաս	1.260	16	286 · 46
Տաղանդ	37.812	20	8.593 · 75
ՈՍԿԻՑ			
Սիկղ	201	27	45 · 83
Մնաս	20.166	27	4.583 · 33
Տաղանդ	605.000		137.500

6. ՀԱՒԱՔՄԱՑՑԱՑՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԸՐՔՒՔԸ

	Դ՚՛.	Փղ. և 100-ոյթ	Ֆրանս և 100-ոյթ
Լուսմայ	1	57	0 · 01
Նաքարակիս, 2 լուսմայ	3	15	0 · 02
Դանի, 4 նաքարակիս	12	60	0 · 07
Դահէկան, 10 դանի	3	06	0 · 72
Երկդրամեան, 2 դահէկան	6	12	1 · 43
Սատեր, 4 դահէկան	12	24	2 · 86
Մնաս, 100 դահէկան	315	00	71 · 59

[illegible]

[illegible]

[illegible]